Gwo Ma Arumgimis

Jin Ta Gwon Dhamo/ Mo
Dhali Gwon This Mo

The Holy Bible

Modern Doro Standard 'Twampa Version

Gwo Ma Arumgimis

Jin Ta Gwon Dhamo/ Mo
Dhali Gwon This Mo

Ownership

The Holy Bible, Modern Doro Standard 'Twampa Version, has been translated from open-source material and published in the language of the Uduk peoples in 2025 AD by and for the Sudan Interior Church Eastern Region, Doro, South Sudan. This text of God's Word has been dedicated to the public domain. We believe copyright restriction of this translation to an end user would be a violation of sacred trust.

Public Domain Creative Commons: CC0 1.0 Universal
https://creativecommons.org/publicdomain/zero/1.0/deed.en

*SIC-ER, 2025*_

For more information contact:
James William Falko, Uduk Bible Translation Chairman,
Doro Refugee Camp, South Sudan,
falkojames@gmail.com,
WA +(211) 924-735-086

Gandala Turga/ Gi Shi/in Mo,
A'di Jin Ta Gwo Ma Arumgimis Mo Be

'Twa/ Maŋ Mmoṯor Gwoŋḵar/e mo

A ḵaniisa Sudan Jin di'da galany jin di'd e mom'pesho'k c̲i'da ris 'twa/ maŋ goma Arumgimis gom mii ma isiŋganam piti jin ṯeli sho'k mo mmoc̲i aman mom'bi'th is mmo'baar gwom piti luḵ mo ki 'twampa jin ḵali'da ris yil ka ris mmope iss 'kwanimpa ikwara mo n'ko'da risa 'ban kun ṯwa/a/ kun tana iss 'kwanimpa iss 'de/ i'ce'dka doŋgon jin luḵkunu mo dhali uḵ a'di ki 'twampa mo ki me'd ma Miss Mary S. Beam, dhala Miss A. Lisibe'th (Betty) Cridland, dhala Miss Barbara E. Harper mo.

Aman maŋkina Ḵaniisa Sudan jin di'da galany e mom'pesho'k mo dhali arisa Ḵaniisam piti mo, dhali aḴaniisa gi imanḵal gwo 'baḵany e 'peŋkuman pa ma al Yi'de/ ma 'Doŋkoro/ mo, dhali aḵaniisa gi 'kwanimpa e pa Sudan mo dhali paŋ Gale/ mo dhali e 'peŋkuman pa kun gami me'd e meriḵa mo, dhali si'da/ goma ris jwahaŋ 'kwaniniŋ ḵaniisa gi pan Doro e paŋ gwara mo gom dosh kun doshkina uni i'kodi aman mo, dhali gom mowoṯh buni mo, dhali gom mon'thom buni kun 'kona uni mmo ṯel sho'k gom aman mo dhali goma ṯu'c gi moluḵ 'twa/ mo be.

Aman c̲ina 'twa/ maŋ gom i ashim bam mo dhali upa tiya mo gom miim buni kun woṯha uni a ṯu'c mo dhali mmowoṯh aman ki tom buŋgwar is mo dhali ki to gi shi/in jin ŋapa aman mo, dhali 'twa/ maŋ ka ḵar/e goma Sandy Ewan, jin di'd eya SIM e paŋ gwara, gom bwa gi mo/en pitiŋ gana/ jin kusha kush mo dhali goma ṯu'c piti jin mina a'di 'peni bwam piti jin o a'di mmowoṯha nonshem bam gom monyca ma Arumgimis bana mo, dhali 'twa/ maŋ goma Mark Bennet jin ta wathiny ca'd ma Samaritan's Purse eya 'bana bimporos Sudan mmowoṯh aman si'da/ eya ṯu'c bam mo dhali goma Mesfen Deimese mo.

'Kwanimpa kun Luḵ gwo e pan Doro

Ev. Rabi Butrus Zaye	James William Falko
Reuben Leho Thomas	Elasha Madut Sila
Samuel Nur	Rev. Luka Ruthko
Ev. Wella Samuel Jeka	Mansur Siman
Rev.Jeremiah Tuga	Yutham William Urra H

'Kwanimpa kun ta iman'cunycur 'twampa ki 'bore e pan Doro

Yakub Alko	Luka Bashir
Sila Hakuma	Ruth Idris
Yuusup John	Rev.Stephen Kalo
James Nimir	John Sabalker Aradi
Bulus Wallo	

'Kwanimpa kun rici 'twampa e pa Ameriḵa

Hannah Basha	Isaac Daniel
Peter Gasmala	Philip Hamed
Samuel Malibay	Issa Tirko
Khalifa Uda	Morris Yale

'Kwanin tiya kun rici 'twa/ dhali 'kwani ma ṯu'c e pa Ameriḵa

Carolyn Bunn	Dennis Foster
MaryAnn Farrier	Joyce Foster
Kevin Glass	Trent Hawes
Bob Hill	Larry Hill
Pat Hill	John Pacheco
Lynette Pacheco	Nancy Snyder
Bob Teitt	Carla Teitt
Chuck Wright	Judi Wright

Mo Jin Pe'du/ Gwo Gom
Gwon Dhamo/Mo

Takwiin.....1
Mo Iika Pije/.....129
Lawi.....237
Mondeŋ E.....317
Gwoŋkan Jin Rahsu E.....431
Jeshuwa.....525
Gwondwall.....589
Ra-uth.....651
Samu/iil 'De/.....661
Samu/iil Su/.....741
Imalik 'De/.....811
Imalik Su/.....891
Gwo Ma Risa Cim 'De/.....969
Gwo Ma Risa Cim Su/.....1045
Esera.....1133
Nimaya.....1161
Isthor.....1199
Ayuub.....1219
Gway Gi Idawuu'd.....1307
Gwo Gi Moyuk.....1533
Gwo Gi Imantor Gwo Mo.....1609
Gway Ma Soliman.....1635
Ishaya.....1651
Irimaya.....1815
Gway Go Bwanditi'd.....1973
Iskiyal.....1991
Daniyal.....2123
Hosaya.....2163
Yu/iil.....2191
Emes.....2203
Obadaya.....2225
Yunaan.....2229
Meeka.....2237

Nahum.....2255
Ha'bakuk.....2263
Sapanaya.....2273
Heggay.....2283
Sakariya.....2289
Malaki.....2315

Mo Jin Pe'du/ Gwo Gom
Gwon This Mo

Matta.....2323
Markus.....2413
Luuka.....2469
Yohaan.....2563
Mii Gun Miinu Mo.....2629
Ruumiya.....2719
Kurinthuus 'De/.....2757
Kurinthuus Su/.....2793
Galathiyya.....2819
Epasus.....2833
Pilibbi.....2847
Kuluusi.....2857
Tasaluniiki 'De/.....2867
Tasaluniiki Su/.....2875
Timuthawuus 'De/.....2881
Timathawuus Su/.....2893
Tiithus.....2901
Pilimuun.....2907
Ibranayiin.....2911
Yakuub.....2941
Buturus 'De/.....2951
Buturus Su/.....2963
Yohaan 'De/.....2971
Yohaan Su/.....2981
Yohaan Kwara.....2985
Yahuusa.....2989
Gwo Jin 'Ceenu Mo.....2993

GWON DHAMO/ MO

AWARKA/ GI GWOŊ<u>K</u>AN

<u>T</u>AKWIIN

Takwiin 1

Momis dhali mony'cesh mo

1Ka muŋ 'kup mo tani, Arumgimis ukki momis dhali mony'cesh mo. 2 Dhali mony'cesh a'di 'cethki 'thintha mo dhali di bwa 'te/ mo. Dhali mondhurumi'd a'di wupki'da po/ mo jin 'kula 'kul mo. dhali shi/in ma Arumgimis a'di wukurki'da powa ris yi'de/ mo be.

3 Arumgimis ki o gwo mo ki, "Dhalki moŋkush di'd mo," dhali monkush a'di diki'd mo. 4 Arumgimis parki moŋkush e mo, ki a'di 'bora 'bor mo. A'di kwa/ ki moŋkush bwa 'peni mondhurumi'd mo. 5 Arumgimis yukki moŋkush ki "montee mo," dhali mondhurumi'd a'di ki yukki "mon'thiny mo." Dhali mom'pimpili/ diki'd mo dhali mon'thamo/ mo, yansan ta'da cim 'de/ mo.

6 Dhali Arumgimis ki o gwo mo ki, "Dhalka balany di'd i embwamana ris yi'de/ mo, dhali dhalki a'di kwa/ i'da ris yi'de/ bwa 'pena ris yi'de/ mo." 7 Arumgimis ukki'da balany mo dhali kwa/a ris yi'de/ bwa kun 'kon e 'kwarany ma balany 'pena ris yi'de/ kun 'kon apo/ abalany mo. A'di waki'd kan mo. 8 Arumgimis yukki'da balany ki "momis mo," dhali mom'pimpili/ diki'd mo dhali mon'thamo/ mo, yansan ta'da cim su/ mo.

9 Arumgimis ki o gwo mo ki, "Dhalka ris yi'de/ kun 'kon e 'kwarany momis tul is imontal 'de/ mo, dhali dhalki moŋkuthu'd piyi'd mo." 10 Arumgimis yukki moŋkuthu'd ki "mony'cesh mo," dhali aris yi'de/ kun tulu is a'di ki yuk ka ris "kumma/ yi'de/ mo." A'di parki mo e ki a'di 'bora 'bor mo.

11 Arumgimis ki o gwo mo ki, "Dhalka 'cesh 'ka to ale/ kun dhii/in mo: aris cwa mini dho'th maman mo dhali aris cwa kun dho'th maman kun 'kona emen e maman mo, jan 'de/ isi ki jamas pitiŋ gana/ mo," dhali a'di waka'd kan mo. 12 A'cesh dho'th ki to kun dhii/in mo, aris cwa uni dho'th maman ki jamas buni mo, dhali cwa dho'thki maman kun tan gi emen mo, isi ki jamas buni mo, Arumgimis parki mo e ki a'di 'bora 'bor mo. 13 Dhali mom'pimpili/ diki'd mo dhali mon'thamo/ diki'd mo, yansan a'di ta'da cimi kwara mo.

14 Arumgimis ki o gwo mo ki, "Dhalki moŋkush di'd e bul mis mo mmo k̲wa/ montee bwa 'peni mon'thiny dhali dhalki uni tana ris jamas mo, goma risa yir mo mo dhali goma risa cim mo, dhali goma ris yil mo. 15 Dhalki uni ta moŋkush e bul mis mo mmo c̲i moŋkush ap̲o/ mony'cesh mo." A'di miiki'd wakan mo be. 16 Arumgimis uk̲ki dhan moŋkusha caaga/ isu/ mo, dhan moŋkusha caaga/ mmo ji montee mo, dhali moŋkusha gwa'dga/ mmo ji mon'thiny mo. A'di uk̲ki'da risa cul si'da/ mo. 17 Arumgimis ki thum uni e mis mmoc̲i moŋkush ap̲o/ mony'cesh mo, 18 mmo ji montee dhali mon'thiny mo, dhali mmok̲wa/ moŋkush bwa 'peni mondhurumi'd mo. Arumgimis p̲arki mo e ki a'di 'bora 'bor mo. 19 Dhali mom'pimpili/ diki'd mo dhali mon'thamo/ diki'd mo, yansan a'di ta'da cimi doŋon mo.

20 Arumgimis ki o gwo mo ki, "Dhali dhalki yi'de/ 'tu'du'd mo ka ris to/e kun uk̲u mo, dhali dhalka ris 'dii p̲en i'kup̲i mony'cesh isa dhana isi bul mis mo." 21 Arumgimis uk̲ki'da ris to/e yi'de/ kun caaca mo, isi me'd to/e kun 'kona e ki she/ ki she/ ka 'det̲e/ 'det̲e/ ki jamas piti mo, to/e kun iin dhali kun 'tu'd yi'de/ e mo 'baar mo, dhali 'dii kun 'kan ma bi ki jamas buni mo. 22 Arumgimis 'borki uni mii mo, mmo /o gwo mo ki, "Dhodhi maman mo dhali mari is mo, dhali 'tu'di aris yi'de/ e k̲umma/ mo. Dhalka ris 'dii mar is ap̲o/ mony'cesh mo." 23 Dhali mom'pimpili/ diki'd mo dhali mon'thamo/ diki'd mo, yansan ta'da cimi mudhe'd mo.

24 Arumgimis o gwo mo ki, "Dhali dhalki mony'cesh dhodho'da ris to/e kun 'kon ki e mo, jan 'de/ ki jamas pitiŋ gana/ mo, kun 'kona sho'k do doŋon mo, dhali kun parana 'cesh mo, dhala ris to/em bwaasho mo, jan'de/ ki jamas pitiŋ gana/ mo," a'di waka'd kan mo. 25 Arumgimis uk̲ki to/em bwaasho isi ki em buni kun 'ko uni ki she/ ki she/ kuku/ mo, dhali bip̲ isi ki em buni kun 'ko uni ki she/ ki she/ kuku/ mo, dhali aris to kun p̲arana p̲o/ mony'cesh isi ki em buni kun 'ko uni ki she/ ki she/ kuku/ mo. Dhali Arumgimis ki p̲ar a'di e ki a'di 'bora'bor mo.

26 Dhali Arumgimis ki o gwo mo ki, "Dhalki ana uk̲a wathi/ ki jamas bana mo, mmowa e ki jamas bana mo. Dhalki uni ta gi mom'bi'th mo ap̲o/ wa'c kun 'kon e bwaŋ k̲umma/ yi'de/ mo, dhali ap̲owa ris 'dii kun p̲en e mis mo, dhali ap̲o/ bip̲ mo, dhali ap̲owa ris mony'ceshi 'baar mo,

dhali apowa ris to/e kun parana 'cesh mo, uni kun parkin apo/ mony'cesh mo."

27 Arumgimis ukki wathi/ ki jamas pitiŋ gana/ mo. Ki jamas ma Arumgimis gana/ mo tani a'di i/ukkina a'di a'di mo. A'di jin ta wathiŋ gwath mo dhali wathim 'bomi mo uni i/ukkina a'di mo.

28 Arumgimis 'borki uni mii mo dhali o uni gwo mo ki, "Dhodhi maman mo, dhali mari is mo. 'Tu'di mony'cesh mo, dhali dili a'di abora 'cesh mo, dhali tayi gi mom'bi'th apo/ wa'c gi kumma/ yi'de/ mo dhali apowa ris 'dii kun pen e mis mo, dhali apowa ris to kun 'kon ki e kun kalki ya apo/ mony'cesh mo." 29 Arumgimis ki o gwo mo ki. "Hili mo mo ma, Aha/ cikina um aris emen to kun minu si mo kun mini dho'th mo uni kun 'kokin apo/ bwam/e gi mony'ceshi 'baar mo, dhali aris cwa ki maman buni ki she/ ki she/ mo. Uni mini ta tonte/ gom um mo. 30 Eya ris tonycuk gi mony'cesh mo, dhali aris 'dii kun pen e momis mo, dhali eya ris to gunn kun parana po/ mony'cesh mo, dhali aris to kun shi/irin kun 'kon ki e mo tani Aha/ cikina aris ton dhii/in kun minu si gom tonte/ mo." Dhali a'di waki'd kan mo. 31 Arumgimis parki'da ris to/e kun ukkina a'di mo. Hili mo mo ma, a'di 'bora e ki 'bor mo. Dhali mom'pimpili/ diki'd mo dhali mon'thamo/ diki'd mo, a'di ta'da cim ma pe'de/ mo.

Takwiin 2

1 Yan'ko'd momis dhali mony'cesh uni 'baarkunu mo, dhali aris to kun 'kon ki e kun 'koni bwamani uni mo. 2 Dhali ka cim ma pesu/ mo tani Arumgimis 'baarki miim piti jin miikina a'di mo, dhali wakan a'di ki si/is ka cim ma pesu/ 'pena risa tu'c piti mo.3 Arumgimis 'borki'da cim ma pesu/ mii mo dhali kar a'di ki she/ ki dhelel dhelel mo, haali/ eya cim yan mo tani Arumgimis ki si/is mo 'pena risa tu'c piti kun ukkina a'di to mo dhali mii kun miikina a'di to mo.

4 Mii yansan a'di ta'da nyakum yil ma ris momis mo dhali mony'cesh mo, ki uni 'konu mmo/uk mo, ka tee jin ukkina Tapa Arumgimis mony'cesh mo dhali aris momis mo be. 5 Ki to jin sinu e mombunto piyi'd e mony'cesh naskina/ mo, dhali to jin miinuwa 'tash 'koki 'ko e bunto mo mmo'ka/a le/ naskina/ mo, haali/ Tapa Arumgimis diki dhal

uniya sho'k bway mo mmohetha po/ mony'cesh mo, dhali wathimpa en'thi/ piyi'd mmokora 'cesh mo. 6 Hili jasa shile/ a'di icuki mis 'peni mony'cesh mo dhali ya'th bwam/e gi mony'cesh ki japem piti mo. 7 Tapa Arumgimis ki 'dikil wathimpa en'thi/ 'peni bu'da'cesh mo, dhali pi shi/in e shush piti shi/in jin di ki e mo' dhali wathimpa en'thi/ warki'd ki jin di ki e mo.

Mondiki/e e bwaagoŋ ma Arumgimis mo

8 Dhali Tapa Arumgimis thosonki bwaagoŋ e mom'pesho'k, e Idin mo, dhali e mun mo tani a'di ki kar wathi/ jin ukkina a'di icine/ mo. 9 'Pena 'cesh mo tani Tapa Arumgimis ki mii aris cwa mmo'ka mo kun 'boron e jis e mo dhali 'bora 'bor gom tonte/ mo. A'di si'da/jin ta cwa gi mondiki/e jin di'd e bwaman ma goŋ mo, dhali cwa jin minu nyith to jin 'boro'd dhali jin shiyi'd mo.

10 Yi'de/ guski'd ka pije/ 'peni bwaagoŋ ma Idin mmowol e bwam mon sinu mo. 'Peni mun mo tani a'di kwa/kunu bwa mo dhali warkin ki 'kusi doŋon mo. 11 Dhali gway gi yi'de/ jin twa/a/ yuku gway ka Pishun mo. A'di ta jan 'de/ jin guski'd mmokulum bampa/ gi Pa Hawiila isi 'baar mo, e mo jin 'kokina 'dolkon gana/ mo be. 12 'Dolkon gana/ gi mony'cesh caan mo tani uni 'bora'bor mo. Dhala 'bica wasan dhela/ si'da/ 'kon mo dhali wosh dhel jin tana jamas kush mo. 13 Dhali gway yi'de/ jin 'kon ma po/i su/ mo tani yuku gway ka Jihun mo, a'di yansan guski'd ki tur mmo'kama 'cesh gi Paŋ Kush is mo. 14 Dhali gway yi'de/ jin 'kon ma po/i kwara mo tani a'di yuku gway ka Hiddaagil mo, dhali a'di jin guski'd 'kup ki mom'pesho'k ki Pa Ashshuur mo. Dhali yi'de/ jin 'kon ma po/i doŋon mo yuku gway ka Elpuraat mo.

15 Tapa Arumgimis ki bu'th wathimpa en'thi/ mo mmokar a'di e bwaagoŋ ma Idin mmokorki a'di mo dhali mmokar a'di mo. 16 Dhali Tapa Arumgimis kanki wathimpa en'thi/ gwo mo, mmo/o gwo mo ki, " 'Peni aris cwa gi bwaman bwaagoŋ mo tani /e mini shwa uni 'ba/ kany mo. 17 Hili 'peni cwa jin minu nyith miim 'boro'd mo dhali mii shigga/ mo tani /e mini mii dhalki a'di ki shwa mo, haali/ ka tee jin mina /e shwa a'di mo tani, /e ka jiŋ gana/ mini wu mo be."

18 Yan'ko'd Tapa Arumgimis ki o gwo mo ki, "A'di diki 'bor jin mina wathimpa en'thi/ idi a'di 'de/ kan mo. Aha/ mina uk ki a'di amanwoth mo jin midi gam gom a'di mo." 19 'Pena 'cesh mo tani Tapa Arumgimis ki uka ris tombwaasho mo dhali aris 'dii kun pen e momis mo, dhali yan'ko'd a'di ki 'doyu/ uni wathimpa en'thi/ mmohil mo ki a'di midi yer uni gway mo. Ma gway gunn kun yerkina wathi/ to/e kun ukkunu mo kun 'ko ki e mo tani, a'di ita gway kun yeru uni mo be. 20 Wathi/ en'thi/ ciki'da aris to/e gway i'baar mo, aris 'dii kun pen e momis mo, dhali aris tombwaasho mo. Hili gom wathi/ en'thi/ mo tani wathi/ piyi'd jin gamkunu jin midi woth a'di jin midi gam gom a'di mo. 21 Tapa Arumgimis karki mo jin 'ce'du/ e kagahara mmobita po/ wathiŋ gwath mo, wakan wathiŋ gwath ishki e mo. Tapa Arumgimis bu'thki'da simaŋ gwar tal 'de/ 'peni a'di mo dhali 'dapki buŋgwar is ki shuman 'twa/ jin bukkina a'di gwar mo. 22 Ka simaŋ gwar jin bukkina Tapa Arumgimis 'peni wathiŋ gwath mo tani, a'di ki uk wathim 'bomi mo dhali guya yim e wathiŋ gwath mo. 23 Dhali wathiŋ gwath ki o gwo mo ki:

> "Yaase ita'da simam pem mo dhali shuman is pem mo.
> Ayim minu yuk ka ' 'bom mo,' haali/ ayim a'di bukkunu 'peni Wathiŋ Gwath mo be."

24 Dhali gom gwo gi wakan mo tani wathiŋ gwath midi dhal com 'pen mo dhali kum mo, A'di midi gam is me'd ki ashim piti mo, dhali uni mini war ki buŋgwar isa 'de/ mo. 25 Dhali uni su/ 'koki is 'te/ mo, wathiŋ gwath dhali ashim piti mo, hili uni 'kona is ki 'theya 'the mo be.

Takwiin 3

Mompal dhali 'pemen gi mombit jin bita wathim pa en'thi/ mo

1 I'dishesan tasha/ a'di kora e ki kor mo mmobola ris tombwaasho kun uku e mo, uni gun ukkina Tapa Arumgimis mo. A'di ki owa 'bom gwo mo ki, "A/Arumgimis ka jiŋgana/ o gwo mo ki, ' Um mini mii dhalku/ cwan tal 'de/ ki shwa 'peni bwaagoŋ 'te/o'?" 2 A 'bom ki thok tasha/ gwo mo ki, "Aman mina mii shwa aris maman cwa gi bwaagoŋ mo, 3 hili maman cwa jin di'd e bwaman gi bwaagoŋ mo tani, on ma Arumgimis gwo mo ki, ' Um mini mii dhalku/ ki shwa a'di mo dhali um mini mii dhalku/ ki ta a'di is ki me'd mo, hili isi ciki/ um mini wu mo.'" 4 Dhali tasha/ ki owa 'bom gwo mo ki, "Um ka jiŋgana/ mini wu

mo yisa. 5 Haali/ Arumgimis mishki'd ka acim jin mina umi shwa a'di mo tani em bum minu ka'd mo, dhali um mina e wa ka Arumgimis mo, mmonyith jim 'boro'd dhali jin ta thus ki thus mo be." 6 Ka 'bom parki cwa e ki a'di 'bora'bor mmoshwa mo, dhali a'di 'kunya'kuny e jis/em piti mo, dhali cwa a'di iminu o bwa mmokar jan tal 'de/ mmoyuka yuk mo tani, ayim bu'thki maman cwa mo dhali shwa a'di mo. Dhali yan'ko'd ayim si'da/ ki ciki a'di ka kathim piti a'di jin di'd inyakki a'di mo, dhali a'di shwaki a'di mo. 7 Dhali em buni uni su/ ka'dkunu mo, dhali uni mishki mo mo ki uni 'ko ki is 'te/ mo. Wakan uni sho ki 'cemena pu/ mmontal 'de/ mo dhali uni ki ukka rompa/ gom yanwarany buni mo.

8 Dhali uni cikki is gi Tapa Arumgimis mmoyayina a'di e bwaagoŋ mom'pimpili/ jin 'thup ma tee she/ mo, wakan wathiŋ gwath dhali ashim piti uni bagki is buni 'peni buŋ'kus gi Tapa Arumgimis mo e bwanycwa gi bwaman gi bwaagoŋ mo. 9 Tapa Arumgimis yukki wathiŋ gwath mo dhali o a'di gwo mo ki, "Mane /E mane?" 10 Wathiŋ gwath thokki gwo mo ki, "Aha/ cika is jin gwo /e e bwaman ma goŋ mo, dhali aha/ ko/kina is mo, haali/ aha/ dina is 'te/ mo. Wakan aha/ bagkina is pem mo be." 11 Arumgimis o gwo mo ki, "Kaja itor /e gwo mo ki /e di is 'te/ mo? /E shwaki maman cwa jin kanka/ /e gwo mo ki dhalku/ ki shwa a'di mo?" 12 Dhali yan'ko'd wathiŋ gwath ki o gwo mo ki, "A'bom a'di jin cikina /e aha/ mmonyak ca'b ki aha/ mo tani, ayim a'di iciki aha/ maman cwa mo, dhali aha/ shwakina a'di mo." 13 Tapa Arumgimis oki'da 'bom gwo mo ki, "Katinta sa/ jin miikina /e mo?" A'bom ki thok gwo mo ki, "Tasha/ imu'thki aha/ e mo, dhali aha/ shwakina a'di mo."

14 Tapa Arumgimis ki o tasha/ gwo mo ki,

> "Haali/ gom miim pini jin miikina /e kansan mo tani,
> /e jeekunu mo /e 'de/ 'pena ris bwaman to/e kun 'kon ki e mo dhali aris to/e kun 'koni bwaasho mo,
> /e mini para bora 'cesh mo,
> dhali bu'da'cesh mina /e shwa mo ka risa tee gi mondiki/em pini 'baar mo.
> 15 Aha/ mina kar mo jin dupu i bwaman /e mo dhala 'bom mo, dhali e bwaman emen pini mo dhali emen ma yim mo.

A'di midi pwa̲t̲h̲ /e 'ku̲p̲ pini mo, dhali /e mini t̲ikina t̲iŋkilam piti ka ulmany mo."

16 Goma 'bom mo tani a'di ki o gwo mo ki,

"Aha/ mina mar isa nyora dho'th pini is kagahara mo;
/e mini dho'th u̲c̲i ki isa nyor i e mo,
bwam pini midi o ka ka̲t̲h̲im pini mo, hili a'di midi ji a̲p̲o/ /e mo."

17 Goma Aadam a'di ki o gwo mo ki,

"Gom miim pini jin ci̲k̲a /e 'twa/ gi ashim pini mo
dhali shwa 'peni cwa yansan mo, jin k̲anka/ /e gwo mo, mmo/ oki,
' /E mini mii dhalku/ ki shwa a'di mo tani,'
mony'cesh jeenu mo gom /e mo;
eya t̲u'c jin mina /e mii ki isa nyor mo tani /e mini shwa to ki mondiki/em pini 'baar mo.
18 A'de/ midi 'ka mo dhala li̲t̲ gom /e mo,
dhali /e mini shwa to kun sinu 'peni bunto mo.
19 /E mini shwa ton̲t̲e/ ki ji̲t̲i/ ibwam em pini mo,
ntagi /e mini do̲k̲ ki bu'da'cesh ka nyaŋ'ko'd,
haali/ 'pena 'cesh mo tani /e bu'thkunu mo.
Haali/ /E ta bu'da 'cesh 'te mo,
dhali e bu'da 'cesh mo tani /e mini do̲k̲ ki a'di ka nyaŋ'ko'd mo be."

20 Dhali wathiŋ gwa̲t̲h̲ yukki ashim piti gway ka Hawwa mo haala yim ta'da ta'da/ ma ris to 'baar kun 'kon ki e mo. 21 Ta̲p̲a Arumgimis ki u̲k̲ ka Aadam dhali ashim piti burrinye/ 'pena yi'c mo, dhali hi'thki uni i is mo be.

22 Dhali Ta̲p̲a Arumgimis ki o gwo mo ki, "Shwane/ wathi/ a'di wakina e ki ja̲n̲ t̲al 'dem bana mo, mmomish jin 'boro'd dhali jin ta thus ki thus mo. Wakan shwane/ a'di midi mii diki gu me'd piti mo, mmo k̲al 'peni cwa gi mondiki/e mo, mmo shwa a'di mo, dhali a'di midi c̲a'b ki e ki sule/ sule/ mo." 23 Dhali gom gwo gi wakan mo tani Ta̲p̲a Arumgimis ki kar a'di 'pen ka pije/ 'peni bwaagoŋ ma Idin mo, mmoya k̲ora 'cesh ki me'd piti mo 'peni mo jin bu'thkunu a'di 'peni cine/ mo.

24 Dhali wakan Arumgimis urki wathi/ ka pije/ 'peni bwaagoŋ mo, dhali a'di dhuki iḵarubiim kun ta iman'doyu gwo mo e mom'pesho'k gi bwaagoŋ ma Idin mo, dhali gandal jin kaaka jin shwa'd ki o'd ki bar bar mo a'di jin ṯu'kki'd ki washar washar 'ban kuku/ mo, mmoji bway gi maman cwa jin di ki e mo.

Ṯakwiin 4

Ḵayiin 'koshki'da Habiil mo

1 Dhala Aadam mishki'da Hawwa jin ta ash mo dhali ayim bwaaki'd mo dhali dhodha Ḵayiin mo. Ayim o gwo mo ki, "Aha/ gamkina a'ciŋgwaṯh ki mowoṯh gi Tapa mo." 2 Dhali yan'ko'd ayim dho'thki'da kam piti jin yuḵu gway ka Habiil mo. Dhala Habiil ta'da manhila ma'diny to/e mo dhala Ḵayiin ta'da manḵora 'cesh mo. 3 Dhali ka cima kamu/ mo tani Ḵayiin 'doyi maman ton tiya kun sinu eya 'cesh me'd to kun c̣inu ki me'd gom Tapa mo. 4 Hila Habiil si'da/ ḵali to/e kun ta'da bwanyara/ 'pena ma'diny to/em piti mo dhali kun tiya kun 'thiḵa'thiḵ ki tuntum tuntum mo. Tapa bu'thki'da Habiil mo dhali tom piti jin c̣ina a'di ki me'd mo, 5 hila Ḵayiin dhali tom piti jin c̣ina a'di ki me'd mo tani dina a'di ki bu'th mo. Wakana Ḵayiin shwaki'da nyor kagahara mo, dhali jis/em piti 'bushura/ 'bushur mo. 6 Tapa oki'da Ḵayiin gwo mo ki, "Atinta shwakina eya anyor kan mo dhali atinta 'bushurkina jis/em pini ki 'bushur kan mo? 7 Waḵki/ /e mini mii to jin 'boro'd mo tani, a/e bunya minu diki mish bu'th mowa? Hili waḵki/ /e diki mii to jin 'boro'd mo tani, miinthus a'di wupki'd e 'twaŋkal gu'b mo dhali a'di ona bwa ki non /e 'kup mo, hili /e mini ji apo/ a'di mo." 8 Ḵayiin oki'da Habiil jin ta'da kam piti gwo mo. Dhali mii yan miiki'd mo ki uni 'kokin e bwam bunto mo tani, aḴayiin cuki mis apowa kam piti mo dhali 'kosh a'di jwa mo.

9 Dhali yan'ko'd Tapa oki'da Ḵayiin gwo mo ki, "Mana Habiil jin ta'da kam pini mo?" A'di ki o gwo mo ki, "Aha/ dina ki mish a'di mo. Aha/ tana manhila kam pema?" 10 Tapa oki gwo mo ki, "Atinta miikina /e mo? 'Abas ma kam pini a'di gwoki 'twa/ i Aha/ 'pena 'cesh mo. 11 Dhali shwane/ /e jeekunu 'pena 'cesh mo, a'di jin ḵa'dki 'twa/ mo mmolosa bas ma kam pini 'peni me'd pini mo. 12 Ki /e mini ḵora 'cesh mo tani, 'peni 'dishesan bway ṯwa/a/ mo tani a'di midi diki dho'th to

gom /e 'peni mom'bi'th pini mo. /E mini dargi pa mo dhali ya yany c̲a/ e mony'ceshi 'baar mo." 13 Kayiin oki Tap̲a gwo mo ki, "Ajisam pem a'di caaca mmobol a'di jin miga/ bu'th e mo. 14 Ka jiŋ gana/, /e urki aha/ ka pije/ ka cim yansan 'pena 'cesh yan mo, dhali aha/ minu bag mo 'peni jis/em pini mo. Aha/ mina dargi pa mo dhali ya yany c̲a/ e mony'cesh mo, dhali ma a'diyin jin midi gam aha/ mo tani midi 'kosh aha/ jwa mo be." 15 Tap̲a oki a'di gwo mo ki, "Wak̲ki/ jan t̲al 'deŋ kamu/ midi 'kosha K̲ayiin jwa mo tani, mori'c midi di ap̲o/ a'di me'di pesu/ mo." Dhali Tap̲a c̲iki'da K̲ayiin jamas mo, isi ciki/ wak̲ki/ jant̲al 'deŋ kamu/ gam a'di mo tani, a'di midi diki 'kosh a'di jwa mo.

Kuŋgu'b ma K̲ayiin mo

16 Wakana K̲ayiin yaki'd ka pije/ 'peni buŋ'kus gi Tap̲a mo dhali c̲a'b eya 'cesh gi Pa Nud mo, e mom'pesho'k ma Idin mo. 17 Dhala K̲ayiin mishki'da 'bom piti mo dhali ayim bwaaki'd mo. Dhala yim dhodhki'da Hanuuk̲ mo. A'di nyaŋki 'peŋkuman pa mo dhali yuk̲ a'di mmobat̲h gway gi ya/m piti ka Hanuuk̲ mo. 18 A Hanuuk a'di dho'thkunuwa Irad mo. Irad a'di warki'd ka baba ma Mahuya/iil mo. Dhala Mahuya/iil warki'd ka baba ma Matusha/iil mo. Dhala Matusha/iil warki'd ka baba ma Laamak̲ mo. 19 Dhala Laamak̲ bu'thki up̲i su/ mmota i/ ashim piti mo. Gway gi jan t̲al 'de/ yuk̲u ka Aadah mo, dhali gway gi jaŋ kamu/ yuk̲u ka Sillah mo be. 20 Aadah dho'thki'da Yabal mo. A'di ta'da baba gi uni gwansan kun 'kokin e gu'b burrinye/ kun tan gi to/e mo. 21 Dhali gway ma kam piti yuk̲u gway ka Yubal. A'di ta'da baba gi uni gwansan kun p̲ikina dheŋdhenye/ kun 'kon ma shu/i pesu/ mo dhala baraŋku/ mo be. 22 Dhali goma Sillah mo tani, a'di dho'thki'da Tubalkayiin mo, jin ta'da mandor to kun kaaka 'peni gurany mo dhali toŋk̲uthu'd mo. Dhali 'bwaham ma Tubalkayiin yuk̲u gway ka Naama mo.

23 Dhala Laamak̲ ki o i ashim piti gwo mo ki,

> "Aadah dhala Sillah, cik̲i gwom pem mo;
> Um kun ta up̲ ma Laamak̲, cik̲i gwo jin miga/ o mo.
> Gom aha/ 'koshkina wathi/ jin 'koshki aha/ mmotak̲ jama/
> mo, ari dhuru'c wathi/ gom mmo 'kwar aha/ is to mo be.

24 Wak̲ka K̲ayiin ri'ckunu me'di pesu/ mo tani,
yan'ko'da Laamak̲ minu ri'c me'di iss 'kwanimpa ikwara
i'ce'dka 'kume'd i'ce'dka pesu/ mo."

Ya/ jin ta this mo

25 Dhala Aadam mishki ashim piti dok̲/e mo, dhali ayim dho'thki'da 'ci jin ta ya/a kamu/ mo. Ayim yuk̲ki a'di gway ka Shiit̲ mo, dhali o gwo mo ki, "Arumgimis c̲iki aha/ ya/a kamu/ e embul ma Habiil mo, haala K̲ayiin 'koshki a'di jwa mo." 26 A Shiit̲ a'di dho'thki ya/ mo dhali a'di ki yer a'di gway ka Anuush mo. Dhali ka tee c̲aan mo tani 'kwani t̲elki mii 'pen mo mmoko 'twa/ ap̲o/ Tap̲a mo be.

T̲akwiin 5

Kuŋgu'b ma Aadam mo

1 Yase a'di ta'da warka/ gi emen ma Aadam mo. Ka tee jin uk̲kin ma Arumgimis wathimpa en'thi/ mo tani, a'di uk̲ki uni mmowa e ki is pitiŋ gana/ mo. 2 Wathiŋ gwat̲h dhali wathim 'bomi uni uk̲kina a'di mo. A'di 'borki uni mii mo dhali yuk̲ uni gway ki 'kwani en'thi/ mo me'd jin uk̲kina a'di uni mo be. 3 Ka Aadam c̲a'bki'd ki e ki yili iss 'kwanimpa ipe'de/ i'ce'dka 'kume'd mo tani, a'di warki'd ka baba gom ya/m piti jin wakina e ki is pitiŋ gana/ mo, mmobu'th isi jamas piti mo, dhali a'di ki yuk̲ a'di gway ka Shiit̲ mo. 4 Ŋ'ko'd ka Aadam taki'da baba ma Shiit̲ mo tani, a'di c̲a'bki'd ki e yili iss 'kwanimpa i/iss su/ mo. a'di warki'd ka baba gi iya/a ris mo dhali i'bwa/ mo be. 5 Aadam c̲a'bki'd ki e yili iss 'kwanimpa i/iss su/ i'ce'dka iss 'kwanimpa ipe'de/ i'ce'dka 'kume'd mo, dhali yan'ko'd a'di wuki'd mo.

6 Ka Shiit̲ c̲a'bki'd ki e ki yili iss'kwanimpa imudhe'd i'ce'dka mudhe'd mo tani, a'di warki'd ka baba ma Anuush mo. 7 Dhali ki a'di warki'd ka baba ma Anuush mo tani, a'di c̲a'bki'd ki e ki yili iss 'kwanimpa i/iss su/ i'ce'dka pesu/ mo, yan'ko'd a'di warki'd ka baba gi iya/a ris mo dhali i'bwa/ mo be. 8 A Shiit̲ c̲a'bki'd ki e ki yili iss 'kwanimpa i/iss su/ i'ce'dki iss 'kwanimpa imudhe'd i'ce'dka 'kume'd i'ce'dka su/ mo, dhali yan'ko'd a'di wuki'd mo.

9 Ka Anuush c̲a'bki'd ki e ki yili iss 'kwanimpa idoŋon i'ce'dka 'kume'd mo tani, a'di warki'd ka baba ma Kinan mo. 10 Ŋ'ko'd ki a'di warki'd

ka baba ma Kinan mo tani, Anuush c̲a'bki'd ki e ki yili iss 'kwanimpa i/iss su/ i'ce'dka k̲arpa'c mo. A'di warki'd ka baba gi iya/a ka ris mo dhali i'bwa/ mo. 11 Anuush c̲a'bki'd ki e ki yili iss 'kwanimpa i/iss su/ i'ce'dki iss 'kwanimpa imudhe'd i'ce'dka mudhe'd ap̲o/ mo, dhali yan'ko'd a'di wuki'd mo.

12 Ka Kinan c̲a'bki'd ki e ki yili iss 'kwanimpa ikwara i'ce'dka 'kume'd mo tani, a'di warki'd ka baba ma Mahlal/iil mo. 13 Ŋ'ko'd ki a'di warki'd ka baba ma Mahlal/iil mo tani, Kinan c̲a'bki'd ki e ki yili iss ’kwanimpa i/iss su/ i'ce'dki iss su/ mo. A'di warki'd ka baba gi iya/a ris mo dhali i'bwa/ mo. 14 Kinan c̲a'bki'd ki e ki yili iss 'kwanimpa i/iss su/ i'ce'dki iss 'kwanimpa imudhe'd i'ce'dka 'kume'da ap̲o/ mo, dhali yan'ko'd a'di wuki'd mo.

15 Ka Mahlal/iil c̲a'bki'd ki e ki yili iss 'kwanimpa ikwara i'ce'dka mudhe'd mo tani a'di warki'd ka baba ma Yarid mo. 16 Ŋ'ko'd ki a'di warki'd ka baba ma Yarid mo tani, aMahlal/iil c̲a'bki'd ki e ki yili iss 'kwanimpa i/iss su/ i'ce'dka iss 'kwanimpa 'de/ i'ce'dka 'kume'da ap̲o/ mo. A'di warki'd ka baba gi iya/a ris mo dhali i'bwa/ mo. 17 Mahlal/iil c̲a'bki'd ki e ki yili iss 'kwanimpa i/iss su/ i'ce'dki iss 'kwanimpa idoŋon i'ce'dka k̲arpa'c ap̲o/ mo, dhali yan'ko'd a'di wuki'd mo.

18 Ka Yarid c̲a'bki'd ki e ki yili iss 'kwanimpa ipekwara i'ce'dka su/ mo tani, a'di warki'd ka baba ma Ak̲nuuk̲ mo. 19 Ŋ'ko'd ki a'di warki'd ka baba ma Ak̲nuuk̲ mo tani, aYarid c̲a'bki'd ki e ki yili iss 'kwanimpa i/iss su/ mo, dhali a'di warki'd ka baba gi iya/ ka ris mo dhali i'bwa/ mo. 20 Yarid c̲a'bki'd ki e ki yili iss 'kwanimpa i/iss su/ i'ce'dki iss 'kwanimpa ipekwara i'ce'dka su/ ap̲o/ mo, dhali yan'ko'd a'di wuki'd mo.

21 Ka Ak̲nuuk̲ c̲a'bki'd ki e ki yili iss 'kwanimpa ikwara i'ce'dka mudhe'd mo tani, a'di warki'd ka baba ma Mat̲ushaala mo. 22 Ak̲nuuk̲ nyak̲ki ya ka Arumgimis gom yili iss 'kwanimpa k̲ar'ba'c mo ŋ'kodi a'di warki'd ka baba ma Mat̲ushaala mo, a'di warki'd ka baba gi iya/a ka ris mo dhali i'bwa/ mo. 23 Ak̲nuuk̲ c̲a'bki'd ki e ki yili iss 'kwanimpa k̲ar'ba'c i'ce'dki iss 'kwanimpa ikwara i'ce'dka mudhe'd ap̲o/ mo. 24 Ak̲nuuk̲ nyak̲ki ya ka Arumgimis mo, dhali yan'ko'd a'di dinuki gam mo, haali/ Arumgimis suski a'di mo be.

25 Ka Maṯushaala c̠a'bki'd ki e ki yili iss 'kwanimpa ipedoŋon i'ce'dka pesu/ mo tani a'di warki'd ka baba ma Laamak̠ mo. 26 Ŋ'kodi a'di warki'd ka baba ma Laamak̠ mo tani, Maṯushaala c̠a'bki'd ki e ki yili iss 'kwanimpa i/iss su/ aṯh 'de/ i'ce'dka su/ mo. Dhali a'di warki'd ka baba gi iya/ ka ris mo dhali i'bwa/ mo. 27 AMaṯushaala c̠a'bki'd ki e ki yili iss 'kwanimpa i/iss su/ i'ce'dka iss 'kwanimpa ipekwara i'ce'dka pedoŋon ap̠o/ mo, dhali yan'ko'd a'di wuki'd mo be.

28 Ka Laamak̠ c̠a'bki'd ki e ki yili iss 'kwanimpa ipedoŋon i'ce'dka su/ mo tani a'di warki'd ka baba gi ya/ mo. 29 A'di yuk̠ a'di gway ka Nowa mo " mmo/ o gwo mo ki, a'di 'de/ yansan midi c̠i aman mo si/is 'pena ṯu'c bam mo dhali 'peni miin tom bana jin 'kosha ana ki me'd bana ki ṯu/ul ṯu/ul ki is jin wu ana e mo. 30 ALaamak̠ c̠a'bki'd ki e ki yili iss 'kwanimpa i/iss 'de/ i'ce'dki iss 'kwanimpa ipedoŋon i'ce'dka k̠arpa'c ŋ'kodi a'di warki'd ka baba ma Nowa mo. Dhali a'di warki'd ka baba gi iya/ ka ris mo dhali i'bwa/ mo. 31 Laamak̠ c̠a'bki'd ki e ki yili iss 'kwanimpa i/iss su/ aṯh iss su/ i'ce'dka 'kume'd i'ce'dka pesu/ ap̠o/ mo, dhali yan'ko'd a'di wuki'd mo.

32 Ka Nowa di'd ki e ki yili iss 'kwanimpa i/iss 'de/ i'ce'dki iss 'kwanimpa imudhe'd mo tani, a'di warki'd ka baba ma Saam dhala Haam dhala Yap̠aṯh mo.

Ṯakwiin 6

Mii shigga/ mo dhali gwon dwall gi wathi/ mo

1 Dhali ki 'kwani ṯelki mii 'pen mmomar is mo ap̠o/ bwam/e ga 'cesh mo dhali 'bwa/m buni dho'thkunu uni mo tani, 2 iya/ ma Arumgimis p̠arki ibwa/ gi 'kwani e mo ki uni 'bora'bor mo. Uni mashki up̠ gom is b̠uni mo, uni kwanyki uni kun o uni bwa mo. 3 Tap̠a oki gwo mo ki, "Shi/in pem midi diki malas 'kwani ki sule/ sule/ mo, haali/ uni ta buŋgwar is 'te/ mo, uni mini 'ko ki e gom yili iss 'kwanimpa ipe'de/ mo." 4 Adhan k̠ampar 'kwani uni 'kokin e mony'cesh ka tee gwansan mo, dhali uni si'da/ 'koni 'ko'd mo. Mii yansan miiki'd me'd jin mashkina iya/ ma Arumgimis i'bwa/ gi 'kwani mo, dhali uni dho'thki uni uc̠i mo. Uni gwansan ita 'kwani kun 'kokin ki dem dem 'peni ka dhamo/ mo dhali 'kwani kun tora gway k̠arash mo.

5 Tapa parki tonthus e kun miikina 'kwani caaca kagahara e mony'cesh mo, dhali aris gwalal buni kun kulumkina uni eya dum buni mo ta jasi tonthus ki sule/ sule/ mo. 6 Tapa kalki bwan diti'd mo ki a'di ukki 'kwani e mony'cesh mo, dhali a'di jwakatki a'di adum piti mo. 7 Wakan Tapa oki gwo mo ki, "Aha/ mina dhi'th 'kwani sho'k mo---- uni kun ukka/ 'peni bwam/e ga 'cesh mo, 'kwanimpa en'thi/ dhali tombwaasho dhali to kun parana 'cesh dhali 'dii kun pen e mis mo haali/ Aha/ dita bwa mo ki Aha/ i/ukkina uni mo." 8 Hili aNowa gamki'da 'the e e gi Tapa mo.

9 Uni gwansan itana nyakum yil ma Nowa mo. Nowa a'di ta wathiŋ kar/e mo, dhali dar gi mii 'ba/ e nyakum yil gi 'kwanim piti ka teem piti mo. Nowa nyak ya ka Arumgimis mo. 10 Dhala Nowa ta'da baba gi iya/ ikwara mo: Saam dhala Haam dhala Yapath mo.

Mo jin thosonkunuwa Kur yi'de/ mo

11 Mony'cesh a'di shi/a shi/ e bwam bor ma Arumgimis mo, dhali a'di 'tu'dkunu ki piny piny ki mo jin bujurkunuwa bujur mo. 12 Arumgimis mishki mony'cesh mo, hili mo mo ma, a'di shi/a shi/ mo, haali/ aris buŋgwar isi 'baar nyo'kkina uni isiny cine/ mo e bway buni jin iina uni apo/ mony'cesh mo.

13 Arumgimis oki'da Nowa gwo mo ki, "Aha/ mishkina mo mo ki a'di ta'da tente/ mmodaka ris buŋgwar is 'kup mo, haali/ mony'cesh a'di 'tu'dkunu ki piny piny ki mombujur gi uni mo. Ka jiŋ gana/, Aha/ mina 'ce'd uni sho'k nyakki mony'ceshi lu/ mo. 14 Uki /e adhana kur yi'de/ gom is pini mo 'peni cwa jin wana e ka tup mo. Thosoni aris bwaŋ gu'b e bwaman ma kur mo, dhali gwaci a'di bwaman dhali 'ko'd gwar ka cesh jin dekadek jin ta'da jillo mo. 15 Mii a'dihe/ be jin mina /e uk a'di mo: Aluc ma kur midi ta gula iss 'kwanimpa karpa'c mo; dhali mombeem piti midi ta iss 'kwanimpa isu/ i'ce'dka 'kume'd mo ki gulam piti mo, dhali montur piti midi ta iss 'kwanimpa 'de/ i'ce'dka 'kume'd mo ki gulam piti mo. 16 Nyaŋi 'kupan ma kur mo, dhali 'baari gulam piti 'peni 'kupan ntagi gi 'kodgwar mo. Kari 'twaŋkal e 'kogwar ma kur mo dhali uki a'di ki dhunya/ dhunya/ ka makampo/ mo ka po/i kwara mo. 17 Dhali ciki gwo mo, Aha/ mura hasha gannu/ yi'de/ apo/ mony'ceshi 'baar mo, mmo'ce'da ris buŋgwar is sho'k mo uni gun shi/irin moŋ'koki/e 'peni bwaŋ'kwarany momis mo. Aris to 'baar mo

kun 'kon e mony'cesh mo tani mini wu mo. 18 Hili Aha/ mina t̲el gwom pem jin gamka/ me'd nyak̲ki /e sho'k mo /e mini ci̲c̲ bwaa k̲ur mo, /e, dhali iya/m pini dhali ashim pini mo, dhali up̲ gi iya/m pini inyak̲ki /e mo. 19 Dhali 'peni aris to kun 'ko ki e kun t̲aki shuman is mo tani, /e mini 'doyi uni ka susu/ susu/ aris uni kun 'kona e ki she/ ki she/ mo e bwaa k̲ur mo, mmodhu uni ki e nyak̲ki /e mo, uni gun ta gwat̲h̲an dhali kuman mo. 20 'Pena ris 'dii isi ki em buni kun 'ko uni ki she/ ki e kuku/ mo, dhali 'pena ris to/e mo isi ki em buni kun 'ko uni ki she/ ki e kuku/ mo, dhali 'pena ris to kun parana 'cesh mo isi ki em buni kun 'ko uni ki she/ ki e kuku/ mo, ka susu/ susu/ uni mini nyak̲ ii ki /e mo ki /e mini dhu uni ki e mo. 21 Tuli aris ton̲t̲e/ isi 'baar mo kun 'kona e ki she/ ki she/ uni kun shwanu mo dhali dhuyi uni ithemes mo, wakan ki uni mini ta ton̲t̲e/ gom um mo dhali gom uni mo." 22 Wakan aNowa miiki mii yansan mo. A'di miiki'da ris gwo kun k̲ankin ma Arumgimis a'di mo be.

T̲akwiin 7

Adhana ganu/ yi'de/

1 Dhali yan'ko'd Tap̲a ki owa Nowa gwo mo ki, "Yayu/ mo, /e dhali kuŋ gu'b pini 'baar m̲o, e bwaman ma K̲ur mo, haali/ Aha/ misha ki /e ta wathiŋ k̲ar/e ibwambori Aha/ 'pena inyak̲um yil gi 'kwani gwansan mo. 2 Dhali to/e kun mishu shum 'ka mo tani 'doyi uni inyak̲ki /e arasan ipesu/ mo dhali kuman ipesu/ mo. Dhali 'peni to/e kun molu shum 'ka mo tani, susi uni ka su/ su/ mo, ushan dhali kuman buni mo, 3 dhali 'dii kun p̲en e mis si'da/ mo tani, 'doya rasan ipesu dhali kuman ipesu/ mo, mmothip̲ ushan buni mo e bwam/e gi mony'ceshi 'baar mo. 4 Haali/ ka cimi pesu/ mo tani Aha/ mina hasha sho'k ap̲o/ mony'cesh goma cimi iss su/ montee mo dhali acimi iss su/ mon't̲hiny mo. Aha/ mina k̲al uni shok ka pije/ 'peni bwam/e ga 'cesh mo." 5 Anowa a'di mii'da ris to kun k̲ana Tap̲a a'di mo.

6 ANowa a'di 'kona yili iss 'kwanimpa i/iss 'de/ i'ce'dka iss 'kwanimpa i'kume'd mo me'd jin p̲u'dkin ma ganu/ yi'de/ ap̲o/ mony'cesh mo. 7 Nowa, dhali iya/m pit̲i, dhali ashim piti mo, dhali i/ ash gi iya/m piti inyak̲ki a'di mo tani uni iikin e bwaa k̲ur mo mmoye 'pena ganu/ yi'de/ mo. 8 To/e kun mishu shum 'ka mo dhali to/e kun molu shum 'ka mo,

dhali 'dii mo dhala ris to kun parana 'cesh mo, 9 'Doyu/ uni ka su/su/ su/su/ mo, arasan dhali kuman mo, dhalki iikin e bwam ma ḵur inyaḵka Nowa mo, me'd gwo jin ḵankin ma Arumgimisa Nowa mo. 10 Dhali 'ko'da cim pesu/ 'baarkin mo tani, aganu/ yi'de/ p̲u'dki'da p̲o/ mony'cesh mo.

11 Ki yil iss 'kwanimpa i/iss 'de/ i'ce'dka iss 'kwanimpa i'kume'd jin ta yil mondiki/e ma Nowa mo tani, ka ppe jiŋ 'ko'd mo, ka cimi 'kume'd i'ce'dka pesu/ ma appe mo, ka cima 'de/ c̲aan mo tani, aris yi'de/ kun kasha e 'peni jisa 'kulga/ uni 'twaḵkin mo dhala campur gi momis a'di ḵa'dkunu 'twa/ mo. 12 Dhala sho'k t̲elki mii 'pen mo dhali wol 'twa/a p̲o/ mony'cesh goma cimi iss su/ montee mo dhali cimi iss su/ mon'thiny mo. 13 Dhali ka tenteŋ 'de/ gana/ yan mo tani Nowa dhali iya/m piti mo, aSaam dhala Haam dhala Yap̲at̲h dhali asha Nowa dhali up̲ gi iya/m piti kun 'koni kwara nyaḵki ci'c̲ ki uni e bwam ma ḵur mo. 14 Uni ci'ckin imontal 'de/ nyaḵka ris tombwaasho 'baar mo isi ki jamas buni ki she/ ki she/ mo, dhali aris bip̲ mo isi ki jamas buni ki she/ ki she/ mo, dhali aris to kun parkin mo k̲un parana 'cesh mo isi ki jamas buni ki she/ ki she/ mo, dhali aris 'dii 'baar mo isi ki jamas buni ki she/ ki she/ mo, dhala aris 'dii ka warom buni ki she/ ki she/ mo. 15 Uni iikin inyaḵka Nowa e bwam ma ḵur mo, ka su/su/ su/su/ mo, aris to kun ta gi shuman is mo uni kun p̲inu shush buni mmo'ko ki e mo. 16 Dhali to/e kun ta gwat̲han mo dhali kuman mo kun ta gi shuman isi 'baar mo; uni ciḵkin mo isi me'd gwo jin ḵankin ma Arumgimis a'di mo. Dhali yan'ko'd Arumgimis mu'thki uniiya campur mo.

17 Yan'ko'd aganu/ yi'de/ a'di t̲ikirki'd ka cim iss su/ ap̲o/ mony'cesh mo dhali yi'de/ marki is mo dhali a'di ki 'deka ḵur mo dhali a'di ki cu mo mmobola 'cesh ka p̲o/ mo. 18 Dhali yi'de/ a'di p̲iki mii e mo dhali mar is kagahara ap̲o/ mony'cesh mo, dhali aḵur a'di hashki'd e 'kup̲an yi'de/ mo. 19 Yi'de/ a'di p̲iki mii e ki nyanye/ ap̲o/ mony'cesh waḵan mo ki aris wosha turga/ k̲un 'kokin e bwaŋ'kwarany momis mo tani uni loskina yi'de/ ki 'peny 'ce i e mo. 20 Dhali yi'de/ cuki mis ki sheŋ gula/ i ḵar'ba'c ap̲owa ris wosh mo. 21 Aris to kun 'kon ki e kun iikina ye'c ye'c ap̲o/ mony'cesh uni wukin mo---aris 'dii, dhali bip̲, dhali to embwaasho mo, dhali aris to kun 'kon ki e mo kun yan ka ŋul̲ 'kup̲ kun 'kona p̲o/ mony'cesh mo dhali aris 'kwani en'thi/ 'baar mo. 22 Aris to

kun 'kon eya 'cesh mo, kun p̲inu shush buni mmo'ko ki e mo tani uni wukin mo be. 23 Wakan aris to kun 'kon ki e kun 'kon e bwam e ka 'cesh mo tani uni dhi'thkunu sho'k 'peni bwam/e ga 'cesh mo, 'kwani en'thi/ dhali to/e dhali to kun parana 'cesh mo dhali 'dii kun p̲en e momis mo. Uni i̲kalkina a'di sho'k ka pije/ 'peni mony'cesh mo. Jasa Nowa dhali uni gwansan kun nya̲k̲ 'ko ki a'di eya k̲ur mo tani uni idhalkunu mo be. 24 Dhali yi'de/ c̲a'bki'd a̲p̲o/ mony'cesh mo goma cimi iss 'kwanimpa ipesu/ i'ce'dka 'kume'd mo.

T̲akwiin 8

Nowa a'di wo̲t̲hkunu mmo diki e mo

1 Arumgimis kaki'da Nowa e mo dhala ris tombwaasho mo dhala ris to/e mo kun nya̲k̲ 'ko ki a'di e bwam ma k̲ur mo. Arumgimis u̲k̲ki dhan 'tham mmoposha p̲o/ mony'cesh mo, dhali yi'de/ a'di guki'da wuuy mo. 2 Yi'de/ kun kasha e 'peni mo kun 'kula'kul mo dhala campur gi momis mo tani uni mu'thkunu mo, dhala sho'k da̲k̲ki he'th mo be. 3 Aganu/ yi'de/ cinycimki'd ka 'cesh mo 'pena p̲o/a 'cesh mo, Dhali ŋ'ko'da cimi iss 'kwanimpa ipesu/ i'ce'dka 'kume'd 'baarki'd mo tani yi'de/ a'di mara'd ma a̲p̲o/ mo. 4 A K̲ur repki'd mo ka appe 'kup̲i pesu/ mo, ka cimi 'kume'd i'ce'dka pesu/ mo, e 'kuwosh Arara'th mo. 5 Dhali yi'de/ di'd mmomara'd is mo ntaga ppe 'kona 'kup̲i 'kume'd mo. Ka cim jin t̲wa/a/ ka appe mo tani, 'kup̲an dhan wosha turga/ uni piki is ka pije/ mo.

6 Mii yan miiki'd i'ko'da cim iss 'kwanimpa su/ jin k̲a'dkin ma Nowa moshu'd ma k̲ur jin u̲k̲kina a'di mo. 7 Dhali a'di hashki'da waraŋgwa̲k̲ mo dhali a'di wukurki'd ntagi yi'de/ k̲u'thki'd 'peni mony'cesh mo. 8 Dhali yan'ko'd a'di hashki gurko/ mmop̲ar mo e mo wa̲k̲ki/ yi'de/ midi gu ka wuuy 'peni bwam/e ga 'cesh mo. 9 Hili gurko/ diki gam moŋkamu/ jin mina a'di kar sho'k piti icine/ mo, dhala yim do̲k̲ki'd ka nyaŋ'ko'd e a'di e bwam ma k̲ur mo haali/ yi'de/ di'd naskina/ e bwam/e gi mony'ceshi 'baar mo. A'di karki me'd piti mo, dhali budha yim mo dhali guya yim bway bwam ma k̲ur nya̲k̲ki a'di mo. 10 A'di c̲orki'da cima pesuŋ kamu/ do̲k̲/e mo dhali a'di do̲k̲/e hashki gurko/ ka pije/ 'peni bwam ma k̲ur mo. 11 Dhali gurko/ p̲u'dki'd ka nyaŋ'ko'di a'di mom'pimpili/ mo. Hili mo mo ma! E 'twam piti mo tani a'di k̲alki

'cemen jipiny cwa setuun jin ta'da go'd go'd mo jin dak'a 'cithkina a'di ki she/ mo. Wakana Nowa mishki mo mo ki yi'de/ guki'da wuuy 'peni mony'cesh mo. 12 Dhali a'di corki'da cima pesuŋ kamu/ mo, dhali a'di hashki gurko/ dok/e mo, ayim diki dok'u/ ka nyaŋ'ko'd i a'di mo.

13 Dhali ki yil iss 'kwanimpa i/iss 'de/ i'ce'dka iss 'kwanimpa i'kume'd mo, ka appe jin twa/a/, dhala cim 'de/ ka appe mo tani, yi'de/ k'u'thki'd mo 'peni mony'cesh mo. Nowa 'ceeki'da k'ur 'kup mo, a'di parki mo e mo dhali hili mo mo ma, bwam/e ga 'cesh a'di k'u'thki'd mo. 14 Dhali ka appe kun 'kon ma po/i su/ mo ka cim iss 'de/ i'ce'dka pesu/ ka appe mo tani, mony'cesh a'di k'utha k'u'th mo. 15 Arumgimis oki'da Nowa gwo mo ki, 16 "Piyi ka pije/ 'peni bwam ma k'ur mo, /e, dhali ashim pini mo dhali iya/m pini mo, dhali up gi iya/m pini inyak'ki /e mo. 17 'Doyi aris to kun 'kon ki e kun uk'u mo inyak'ki /e mo uni gun ta shuman isi 'baar kun 'koni nyak'ki /e mo---aris 'dii, dhali to/e, dhali aris to kun paran mo kun paran e mony'cesh mo---wakan ki uni mini cis ka enthus apo/ mony'cesh mo, ki uni mini dho'th maman dhali mar is apo/ mony'cesh mo." 18 Wakana Nowa piki'd ka pije/ inyak'ki iya/m piti mo, dhali ashim piti mo, dhali up gi iya/m piti inyak'ki a'di mo. 19 Aris to kun 'kon ki e kun uk'u mo, dhali aris to kun parana 'cesh mo, dhali aris 'dii mo, dhali aris to kun k'alki ya apo/ mony'cesh mo, isi ka wak' buni ki she/ ki she/ mo, pikin ka pije/ 'peni bwam ma k'ur mo.

20 Nowa nyaŋki'da gwata/ gom Tapa mo. A'di ki bu'th to/e kun dheleladhelel mo 'pena ris tiya mo dhali 'dii kun dheleladhelel mo 'pena ris tiya mo, dhali a'di ki ci to kun 'cithu/ 'kus mmomiiya bas eya gwata/ mo. 21 Tapa jik'ki'da shim jin ciiyi mo ki cii mo dhali a'di oki gwo eya dum piti ki, "Aha/ mina diki dok'/e jee a'cesh mo gom 'kwani en'thi/ mo, ba isi ciki/ ki gwalal buni kun kulumkina uni gwo ibwa ta thus ki thus 'peni dhuru'c buni kan mo. Wakan Aha/ si'dayi mina diki 'ce'da ris to sho'k dok'/e ki sule/ mo kun 'kon ki e kun uk'u mo, me'd jin miikika/ mo. 22 Ki mony'cesh diki'd mo tani, mo jin sinu ak'a'bany to dhali mo jin 'cithu/ to uni 'kokin mo, mon'thupu'd dhali mom'batha'd, dhali moyurantee dhali mondit mo, dhali montee dhali mon'thiny uni mol dak' ki sule/ sule/ mo."

Takwiin 9

1 Dhali yan'ko'd Arumgimis 'borki'da Nowa mii mo dhali iya/m piti mo, dhali o uni gwo mo ki, "Dhodhi maman mo, dhali mari is mo, dhali 'tu'di mony'cesh mo. 2 Hili um mina to/e ko/ mo dhali dee ki bir bir gom um mini 'ko apo/a ris to/e kun 'kon e mony'cesh mo, dhali apowa ris 'dii kun pen e mis mo, dhali apowa ris to kun parana 'cesh mo, dhali apowa ris wa'c gi kumma/ yi'de/ mo. Uni cikunu e me'd bum mo. 3 Aris to kun iikin kun 'kon ki e mo tani uni mini ta tonte/ gom um mo. Jasi me'd jin cika/ um ton dhii/in mmo/si mo tani, Aha/ shwane/ cikina um aris to 'baar mo. 4 Hili um mini mii dhalku/ shum ki 'ka ki 'de/ mo---haala bas a'di ta mondiki/e mo. 5 Hili goma bas bum mo tani, a'di dina mondiki/em bum inycine/ mo, Aha/ mina ŋap ki a'di minu ci to mo. Dhali 'peni me'd gi to/e ka 'dete/ 'dete/ mo tani Aha/ mina ŋap mondiki/em piti mo. Dhali 'Peni me'd gi wathiŋ kamu/ mo, jin ta a'di mo, Dhali 'peni me'd gi jantal 'de/ jin 'koshki'da kam piti jwa mo tani, Aha/ mina ŋap gwo gom mondiki/e gi wathi/ caan mo.

> 6 A'diyin jin midi 'kosh wathi/ jwa mo mmogaca bas piti a'cesh mo tani abas piti gara/ mina 'kwani gaca 'cesh mo,
> haali/ a'di ta jamas ma Arumgimis jin ukkina a'di wathi/ mo.

7 Hili gom um mo tani, dhodhi maman mo dhali mari is mo, peperi mo ka bor ki tur e mony'cesh mo dhali mari amar is kagahara e a'di mo."

8 Dhali yan'ko'd Arumgimis walki 'twa/ aNowa dhali iya/m piti kun nyak 'ko ki a'di mo, mmo/o gwo mo ki, 9 "Hili gom Aha/ mo tani, dhuyi 'ce mo ma! Aha/ mina kar gwom pem jin gamka/ me'd eya tente/ inyakki um mo dhali inyakki emen bum kun mini bath um i'ko'd mo, 10 dhali nyakka ris to/e kun 'kon ki e kun uku kun nyak 'ko ki um mo, inyakki 'dii mo, dhali toŋkal mo, dhali aris tombwaasho ka 'dete/ 'dete/ kun nyak 'ko ki um e mony'cesh mo, dhali 'peni to 'baar mo kun piyin ka pije/ 'peni bwam ma kur mo, dhali aris to ka 'dete/ 'dete/ kun 'kon ki e kun uku mo e mony'cesh mo. 11 Aha/ shwane/ karkina gwom pem jin gamga/ me'd eya tente/ inyakki um mo, ki aris buŋgwar is gi 'kwani minu 'koki 'ce'd sho'k ka ganu/ yi'de/ dok/e mo. Aganu/ yi'deŋ kamu/ midi diki di dok/e ki sule/ mo mmo 'ce'd mony'cesh sho'k mo be."

12 Arumgimis ki o gwo mo ki, "Mii yase a'di ta jamas mii jin miikika ibwamani um dhali Aha/ mo dhali aris to/e kun uk̲u mo kun nyak̲ 'ko ki um mo, gom yilaŋkamu/ ma nyak̲um yil bumi 'baar mo. 13 Aha/ karkina p̲e'doo/ e bwam ma rak̲ mo, dhali a'di midi ta jamas mii gi gwo jin gamga/ me'd ibwaman mony'cesh dhali aha/mo. 14 Mii yan a'di midi mii ki Aha/ mina dhala rak̲ mmo'ka ap̲o/ mony'cesh mo dhali ka p̲e'doo/ a'di p̲arkunu e e bwam ma rak̲ mo tani, 15 Aha/ mina ka gwom pem jin gamga/ me'd e mo, jin karkaa/ ibwamani um mo dhali Aha/ mo dhali aris to/e kun 'kon ki e mo kun ta shuman isi 'baar mo, dhali yi'de/ midi dok̲/e war ka ganu/ mmo'ce'da ris buŋgwar is sho'k mo yisa ki sule/ mo. 16 Ap̲e'doo/ midi di e bwaman ma rak̲ mo dhali Aha/ mina hil a'di mo, mmo ka gwo jin gamu me'd e jin di'd ki sule/ sule/ mo e bwamani Aha/ mo dhali aris to/e kun 'kon ki e kun uk̲u 'pena ris buŋgwar is kun 'kon ap̲o/ mony'cesh mo." 17 Dhali yan'ko'd Arumgimis ki owa Nowa gwo mo ki, "A'di ta jamas mii gi gwo jin gamga/ me'd mo, a'di jin karka eya tente/ ibwaman Aha/ mo dhali aris buŋgwar is kun 'kon e mony'cesh mo."

Nowa dhali Iya/m piti mo

18 Iya/ ma Nowa kun piyin ka pije/ 'peni bwaman ma k̲ur mo tani ta i Saam mo, dhala Haam mo dhala Yap̲at̲h mo. Haam a'di ta'da baba ma Kanaan mo. 19 Uniŋ kwaraŋ gwansan mo tani ita iya/ ma Nowa mo, dhali 'peni uni gwansan mo tani mony'cesh taki'd gi 'kwani mo be.

20 Nowa ta wathin t̲wa/a/ jin k̲orki'da 'cesh mo, A'di siki'da mura'th mo. 21 A'di p̲iki yimana mura'th jin k̲a/u ki ŋah ŋah mo dhali 'koshki a'di me'da su mo. A'di ishki'd ki dar gi toŋ kamu/ mmokum is mo e gu'b burrinyem piti mo be. 22 Dhali yan'koda Haam, jin ta'da ababa ma Kanaan mishki com mmodi is 'te/ mo dhali a'di t̲orki ikam piti isu/ gwo mo uni kun 'kona pije/ mo. 23 Wakana Saam dhala Yap̲at̲h bu'thki burrinye/ mo, dhali bele'th a'di i'kup̲a bim buni mmont̲al 'de/ mo, dhali ii ka c̲iŋ'ko'd mo dhali kumki ababam buni is piti jin dina a'di is 'te/ mo, bwam/em buni t̲u'kkin ki bwaya kamu/ mo, wakan uni 'koki p̲ar com e mmodina a'di is 'te/ mo. 24 Ka Nowa merki e mo 'peni mom piti jin 'koshkina yimana mura'th a'di mo tani, a'di da/ar ki to jin miina ya/ jin gwa'da'd wakan mo tani 25 Wakan a'di o gwo mo ki,

"Monyjee midi di goma K̲anaan mo.
Dhalki a'di ta'da man miiya t̲u'c gom ikam piti mo."

26 A'di si'da/ o gwo mo ki,

" Dhalki Tap̲a, Arumgimis ma Saam 'boru mii mo,
dhali dhalka K̲anaan ta'da man miiya t̲u'c piti mo.
27 Arumgimis dwak̲ka'da 'cesh maYap̲at̲h mo
dhali dhal a'di mmoc̲a'b e gu'b burrinye/ ma Saam mo.
dhalka Kanaan ta'da man miiya t̲u'c piti mo."

28 Dhali i'ko'da ganu/ yi'de/ 'baarki'd mo tani, aNowa c̲a'bki'd ki e mo ki yili iss 'kwanimpa k̲ar'ba'c i'ce'dki iss 'kwanimpa su/ i'ce'dka 'kume'd ap̲o/ mo. 29 Arisa cim gi mondiki/e ma Nowa mo tani uni 'koni iss 'k̲wanimpa i/iss su/ i'ce'dka iss 'kwanimpa ipesu/ i'ce'dka 'kume'd ap̲o/ mo, dhali yan'ko'd a'di wuki'd mo.

T̲akwiin 10

Ris kal gi 'kwaniny'cesh piyin 'pena Nowa mo

1 Uni gwansan ita emen gi iya/ ma Nowa mo, uni kun ta, iSaam dhala Haam dhala Yap̲at̲h mo. Iya/ uni dho'thkunu uni ŋ'ko'da ganu/ yi'de/ mo be.

2 Iya/ ma Yap̲at̲h ta i Jumar mo, dhala Majuuj mo, dhala Madayi mo, dhala Yawan mo, dhala T̲ubal mo, dhala Maashik̲ mo, dhala T̲iras mo. 3 Dhali iya/ ma Jumar uni ta i Ashk̲anaas mo, dhala Rip̲at̲h mo, dhala T̲ujarma mo. 4 Dhali iya/ ma Yawan uni ta i Aliisha mo, dhala T̲arshiish mo, dhala K̲ittiim mo, dhala Dudaniim mo. 5 'Peni uni 'kwani gwansan mo tani, uni kun 'kokin e yana gap̲ k̲wa/ki bwa mo dhali p̲u'd mo eya 'cesh buni mo, uni 'baar ka 'det̲e/ 'det̲e/ ki 'twam buni gun wala uni mo ka wak̲ buni ilu/ mo, dhali ki kal buni ilu/ mo.

6 Iya/ ma Haam uni ta i K̲ush mo, dhala Masir mo, dhala P̲u'th mo dhala K̲anaan mo. 7 Dhali iya/ ma Kush uni ta i Saba mo, dhala Hawiila mo, dhala Sabt̲a mo, dhala Raama mo, dhala Sabt̲aka mo. Dhali iya/ ma Raama uni ta i Shaba mo, dhala Dadaan mo. 8 Kush a'di warki'd ka baba ma Nimruu'd mo, a'di jin ta wathi/ en'thi/ jin t̲wa/a/ jin c̲a'bki dem dem e mony'cesh mo. 9 A'di ta wathi/ jin c̲a'bki dem

dem mmopar ka yempa/ ibwambori Tapa mo. Gom gwo gi wakan mo tani a'di onu gwo mo ki, "A Nimruu'd a'di ca'bki dem dem ibwambori Tapa mo." 10 Dhali montel 'pen gi 'peŋkuman bampam piti ta Pam Baabil mo, dhali Pa Arak mo, dhali Pa Akkad mo, dhali Kalna e mony'cesh gi Pa Shinaar mo. 11 'Peni mony'cesh caan mo tani a'di yaki'd mo e Pa Ashshuur mo dhali nyaŋ Pa Ninawa mo, dhali Pa Rahubuth Eer mo, dhali Paŋ Kaala/ mo, 12 Dhali Pa Rasan, jin di'd ibwaman gi Pa Ninawa mo dhali Paŋ Kaala/ mo, a'di jin ta 'peŋkuman bampa/ jin caaca mo. 13 Masrayim warki'd ka baba gi 'kwani Ludim mo dhali Anami mo dhali 'kwani Lahabi mo dhali 'kwani Naptuhi mo 14 dhali 'kwanim Patrusi mo dhali 'kwaniŋ Kasluhi mo (uni i/iiyina 'Kwani gi Pam Palasthiin 'peni cine/ mo) dhali 'kwani gi Paŋ Kapturi mo.

15 Kanaan warki'd ka baba ma Sidun mo, a'di jin ta ya/m piti jin twa/a/ mo, dhali jigi pa Hith mo, 16 dhali 'Kwani gi Pa Yaabuus si'da/ mo dhali 'Kwani gi Pa Amuur mo dhali 'Kwani gi Pa Jirjaash mo, 17 dhali 'Kwani gi Pa Hiwwi mo, dhali 'Kwani gi Pa Argi mo dhali 'Kwani gi Pa Siin mo 18 dhali 'Kwani gi Pa Arwaa'd mo, dhali 'Kwani gi Pa Samaar mo, dhali 'Kwani gi Pa Hamaath mo. Dhali yan'ko'd mo tani awak gi 'Kwani gi Paŋ Kanaan uni peperki mony'cesh ka bor ki lala'th mo. 19 Dhali bwaŋgwayu/ gi 'Kwani gi Paŋ Kanaan 'peni Pa Sidun mo, e mo jin cutha a'di bway 'kup ki Pany Jaraar mo, ki si'd piti jin si'da a'di ntagi Paŋ Gasa mo, dhali me'd jin yakina jan 'de/ 'kupki bway Pan Saduum mo, dhali Paŋ Gamuura mo, dhali Pa Admah mo, dhali Pa Sabuyiim, ki si'd piti jin si'da a'di ntagi Pa Laasha/ mo. 20 Uni gwansan ita iya/ ma Haam mo, ka wak buni i'pen mo, dhali ki 'twam buni ilu/ mo, eya 'cesh buni, dhali kal buni mo be.

21 Dhali uci kun dho'thkunuwa Saam, jin ta'da kam ma Yapath jin ca'd mo. Saam si'da/ a'di taki'da dhan baba gom uci ma Aabir i'baar mo. 22 Iya/ ma Saam uni ta i Iilaam mo, dhala Ashshuur mo, dhala Arpakshaad mo, dhala Lud mo, dhala Araam mo. 23 Dhali iya/ ma Araam uni ta i Uus mo, dhala Hul mo, dhala Jaathar mo, dhala Mash mo. 24 Arpakshaad warki'd ka baba ma Shaalah mo dhala Shaalah warki'd ka baba ma Aabir mo. 25 Aabir a'di ta'dgi iya/ isu/ mo. Dhali jan 'de/ yuku gway ka Paalaj mo, haali/ ka teem piti mo tani mony'cesh kwa/kunu bwa mo. Akam piti yuku gway ka Yagthaan mo.

26 Yagthaan warki'd ka baba ma Almudad mo, dhala Shaalap̲ mo, dhala Hadharmoot̲ mo, dhala Yaara mo, 27 dhala Haduraam mo, dhala Usal mo, dhala Digla mo, 28 dhala Uubal mo, dhala Abimaayil mo, dhala Shaba mo, 29 dhala Up̲ir mo, dhala Hawiila mo, dhala Yubab mo. Aris uni gwansani 'baar mo tani uni ta iya/ ma Yagthaan mo. 30 A'cesh buni jin 'kokina uni nycine/ mo tani a'di 'peni Pa Misha mo, e mo jin ta bway jin c̲u'thki 'twa/ 'kup̲ ki Pa Sap̲aar mo, jin ta 'kuwosh gi mom'pesho'k mo. 31 Uni gwansan ita iya/ ma Saam mo, isi ka wak̲ buni mo dhali ki 'twam buni gun wala uni ilu/ mo, dhali eya 'cesh buni mo, isi ka ris kal buni ilu/ mo be.

32 Uni gwansan itana wak̲ gi iya/ ma Nowa mo, isi gi gwom buni jin bele'thkunu mo, ka ris kal buni mo. 'Pena ris kal gwansan mo tani uni k̲wa/ ki bwa mo dhali hak̲ar mony'cesh ka bor ki lala'th mo i'ko'da ganu/ yi'de/ mo be.

T̲akwiin 11

Dhan gu'ba turga/ gi pam Baabil mo

1 Dhali mony'cesh ka kuluny t̲ala 'twa/ jin wala uni 'de/ mo dhali tangi gwon t̲al 'de/ mo be. 2 Dhali me'd jin iikina 'kwani mo e mom'pesho'k mo tani, uni gamkina 'cesh jin ta'da thit̲hin thit̲h mo e Pan Shinaar mo dhali uni ki 'ko nycine/ mo. 3 Dhali uni ki o gwo ka rem 'kup̲ mo ki, "Iiyu/ bala, dhalki ana uk̲a je mo dhali 'thos uni mo ki t̲il t̲il mo." Uni tan ga jeŋ gu'b mmo dhal wosh e is mo dhala dena mmo wa e ka sip̲ti mo. 4 Uni ki oki gwo mo ki, "Iiyu/ mo, dhalki ana nyaŋa dhan 'peŋkuman bampa/ gom is bana mo dhali gu'b jin turatur jin min ma liman piti gam mis mo, dhali dhalki ana uk̲a gway gom is bana mo. Wak̲ki/ ana 'kona ki mii mo tani, ana minu c̲eker bwa e bwam/e gi mony'ceshi 'baar mo." 5 Wakan Tap̲a thulki'd ka 'cesh mo mmop̲ar 'peŋkuman bampa/ e mo dhali gu'ba turga/ yan jin nyaŋkina emen ma Aadam mo. 6 Tapa ki o gwo mo ki, "Hili mo mo ma, uni ta 'kwani kun t̲ala en 'de/ mo kun wal 'twan t̲al 'de/ mo, dhali uni t̲elki mii 'pen mo mmo mii mii yanasan mo! Ise/ tont̲al 'deŋ kamu/ yisa di'd jin ona bwa uni ki mii mo tani midi diki ta to jin midi p̲i uni e mo. 7 Iiyu/ mo, dhalki ana thula ka 'cesh mo dhali tuŋkur uni 'twa/ is mo, wakan ki uni mini 'koki mish gwo cik̲ ka rem'kup̲ mo." 8 Wakan Tap̲a c̲ekerki uni

bwa e mo 'baar mo 'peni mun ntagi bwam/e gi mony'ceshi 'baar mo, dhali dhalkiuni dosh 'peŋkuman bampa/ nyaŋ mo. 9 Dhali wakan, gway piti yuk̲u ka Baabil mo, haali/ e mun mo tani Tap̲a tuŋkurki 'twa/ gi 'kwaniny'cesh isi 'baar mo, dhali 'peni mun mo tani Tap̲a c̲ekerki uni bwa eya ris bwam/e gi mony'ceshi 'baar mo.

Emen ma Saam mo

10 Uni gwansan uni ita emen ma Saam mo. Ka Saam 'kona yili iss 'kwanimpa imudhe'd ka dhan piti mo, dhali a'di warki'd ka baba ma Arp̲a'kshaa'd mo 'ko'di yili su/ mo i'ko'da ganu/ yi'de/ mo be. 11 Saam c̲a'b̲ki'd ki e gom yili iss 'kwanimpa i/iss 'de/ i'ce'dka iss 'kwanimpa imudhe'd mo, i'ko'di a'di warki'd ka baba ma Arp̲a'kshaa'd mo. Dhali a'di si'da/ warki'd ka baba gi iya/ mo dhali i'bwa/ mo.

12 Ka Arp̲a'kshaa'd c̲a'bki'd ki e ki yili iss 'de/ i'ce'dka k̲arpa'c mo tani a'di warki'd ka baba ma Shaala mo. 13 Arp̲a'kshaa'd c̲a'bki'd ki e mo gom yili iss 'kwanimpa i/iss 'de/ i'ce'dka kwara mo, 'ko'di a'di warki'd ka baba ma Shaala mo. A'di si'da/ warki'd ka baba gi iya/a tiya mo dhali i'bwa/a tiya mo.

14 Ka Shaala c̲a'bki'd ki e ki yili iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd mo tani a'di warki'd ka baba ma Aabir mo. 15 Shaala c̲a'bki'd ki e gom yili iss 'kwanimpa i/iss 'de/ i'ce'dka kwara mo, i'ko'di a'di warki'd ka baba ma Aabir mo. A'di si'da/ warki'd ka baba gi iya/a tiya mo dhali i'bwa/a tiya mo.

16 Ka Aabir c̲a'bki'd ki e ki yili iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd i'ce'dka doŋon ap̲o/ mo tani, a'di warki'd ka baba ma P̲aalaj mo. 17 Dhala Aabir c̲a'bki'd ki yili iss 'kwanimpa i/iss 'de/ i'ce'dki iss 'kwanimpa 'de/ i'ce'dka 'kume'd ap̲o, i'ko'di a'di warki'd ka baba ma P̲aalaj mo. A'di warki'd ka baba gi iya/a tiya mo dhali i'bwa/a tiya mo.

18 Ka P̲aalaj c̲a'bki'd ki e ki yili iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd mo tani a'di warki'd ka baba ma Ra/u mo. 19 P̲aalaj c̲a'bki'd ki e ki yili iss 'kwanimpa i'kume'd i'ce'dka pedoŋon mo, i'ko'di a'di warki'd ka baba ma Ra/u mo. A'di si'da/ ta'dgi iya/a tiya mo dhali i'bwa/a tiya mo.

20 Ka Ra/u c̲a'bki'd ki e ki yili iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd i'ce'dka su/ ap̲o/ mo tani a'di warki'd ka baba ma Saruuj mo. 21 Ra/u c̲a'bki'd ki e ki yili

iss 'kwanimpa i'kume'd i'ce'dka pesu/ mo, i 'ko'di dho'th ma Saruuj mo dhali a'di si'da/ ta'dgi iya/a tiya mo dhali i'bwa/a tiya mo.

22 Ka Saruuj ca'bki'd ki e ki yili iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd mo tani a'di warki'd ka baba ma Nahur mo. 23 Saruuj ca'bki'd ki e ki yili iss 'kwanimpa i'kume'd mo, i'ko'di a'di warki'd ka baba ma Nahur dhali a'di si'da/ ta'dgi iya/a tiya mo dhali i'bwa/a tiya mo.

24 Ka Nahur ca'bki'd ki e ki yili iss 'de/ i'ce'dka pedoŋon mo tani a'di warki'd ka baba ma Taara mo. 25 Dhala Nahur ca'bki'd ki e ki yili iss 'kwanimpa ipe'de/ i/ath 'de/ mo, i'ko'di a'di warki'd ka baba ma Taara mo. Dhali a'di warki'd ka baba gi iya/a tiya mo dhali i'bwa/a tiya mo.

26 Ka Taara ca'bki'd ki e ki yili iss 'kwanimpa ikwara i'ce'dka 'kume'd mo tani a'di warki'd ka baba ma Abraam mo dhala Nahur mo dhala Haraan mo.

Emen ma Taara mo

27 Shwane/ uni gwansan ita emen ma Taara mo. Taara ta'da baba ma Abraam mo dhala Nahur mo dhala Haraan mo, dhala Haraan ta'da baba ma Luuth mo. 28 Haraan wuki'd e bwambori com ka Taara eya 'cesh jin dho'thkunu a'di mo, e Pa Ur gi paŋ Kaldiyan mo. 29 Dhala Abraam dhala Nahur takin gi i ash mo. Gway gi asha Abraam yuku ka Saray mo, dhali gway gi asha Nahur yuku ka Milka, a'di jin ta 'bwa/ ma Haraan mo, a'di jin ta'da baba ma Milka mo dhala Yiska mo. 30 Dhala Saray a'di ta'da burum mo; ayim diki taga 'ci mo.

31 Taara suski'da Abraam jin ta ya/m piti mo, dhala Luuth jin ta ya gi ya/m piti ka Haraan mo, dhala Saray jin ta'da mar piti mo, a'di jin ta ash gi ya/m piti jin ta'da Abraam mo, dhali uni iikin mo mmontal 'de/ mo 'peni Pa Ur gi paŋ Kaldiyan mo, mmo/ii e bampa/ gi Paŋ Kanaan mo. Hili uni pu'dkin mo e Pa Haraan mo mmo bu'th moŋ'ko mo be. 32 Taara a'di ca'bki'd ki yili iss 'kwanimpa i'kume'd i'ce'dka mudhe'd mo, dhali yan'ko'd a'di wuki'd mo e Pa Haraan mo be.

Takwiin 12

Gwo jin onu is goma Ibrahiim mo

1 Dhali Tapa oki'da Abraam gwo mo ki, "Yaku/ mo 'peni bampam pini mo, dhali 'peni 'kwani ma bas pini mo, dhali 'peni 'kwani gi gu'b gi cim mo, eya 'cesh jin miga/ tor /e mo. 2 Aha/ mina kar /e mmota dhan kal jin caaca mo, dhali Aha/ mina 'bor /e mii mo dhali kar gway pini ki ca mo, dhali /e mini ta a'di jin 'boruwa 'bor mii mo be. 3 Aha/ mina 'bor uni gwansan mii gun 'borki /e mii mo, hili a'di yin jin diki ci /e montak mo tani Aha/ mina jee a'di mo, dhali /e mo tani dhalka risa wak gi 'kwaniny'cesh 'boru mii mo."

4 Wakana Abraam yaki'd mo, me'd gwo jin torkina Tapa a'di ki mii mo, dhala Luuth yaki'd inyakki a'di mo. Abraam a'di 'kokina yili issi kwara i'ce'dka karpa'c mo me'd jin yakina a'di mo 'peni Pa Haraan mo. 5 Abraam suski'da Saray, jin ta ashim piti ilu/ mo, dhala Luuth jin ta'da 'ci ma kam mo, dhali aris tom buni kun tana uni mo kun tulkina uni is mo, dhali 'kwani kun gamkina uni e Pa Haraan mo. Uni 'kakin ka ji sho'k ki bway Paŋ Kanaan mo, dhali pu'd mo eya 'cesh gi Paŋ Kanaan mo. 6 Abraam peki'd ki tur ki si'd si'd mo eya 'cesh gi Pa Shakiim mo, e dhan cwa ma mamra jin wana e ka 'kwattan mo. Ka cim caan mo tani 'Kwani gi paŋ Kanaan 'kokin eya 'cesh caan mo. 7 Tapa piki'da Abraam i /is mo, mmo/o gwo mo ki, "E emen pini mo tani Aha/ mina ci uni a'cesh yansan mo." Wakan e mun mo tani a Ibrahiim nyaŋki'da gwata/ jin miinuwa bas gom Tapa mo, a'di jin piki a'di i is mo. 8 Dhali 'peni mattaan mo tani a'di thothki'd mo e 'kuwosha turga/ gi mom'pesho'k ki Pam Beet/iil mo, dhali a'di ki tel gu'b burrinyem piti mo, dhali pam Beet/iil di'd ka bora luŋgu'b mo dhali Pa Aay di'd ka 'ban gi mom'pesho'k mo. E mun mo tani a'di nyaŋki'da gwata/ jin miinuwa bas gom Tapa mo dhali a'di ki yuk gway gi Tapa mo. 9 Dhali yan'ko'da Abraam yaki'd mo mmoya naskina/ 'kup ki bway ma 'bana bim poros mo.

Monyca'b ma Ibrahiim e pa Masir mo

10 Dhali te/ 'koshki'd kagahara mo e bampa/ mo, Wakana Abraam yaki'd ka luŋgu'b e Pam Masir mmo ca'b mo, haali/ te/ shina 'kosh ki shi/ e bampa/ mo be. 11 Ki a'di 'disha 'twa/ mmocic Pam Masir mo

tani, a'di oki'da Saray jin ta ash mo ki, "Hili shwane/ mo, aha/ misha ki /e tana 'bom jin ta jaro/ ki jaro/ jin ṯeru/ mo. 12 Ki 'kwani gi Pam Masir mini p̲ar /e e mo tani uni mini o gwo mo ki, 'A'di yansan ta ashim piti mo.' Dhali uni mini 'kosh aha/ jwa mo, hili uni mini kar /e ki e mo. 13 Oyi uni gwo mo ki /e ta 'bwah pem mo, wakan ki a'di midi 'bor inyak̲ki aha/ mo dhali gom /e mo, dhali wakan ki mondiki/em pem minu 'tash 'twa/ 'peni jwa gom miim pini mo." 14 Ka Abraam cic̲ki'd e Pam Masir mo tani, 'Kwani gi Pam Masir p̲arkina Saray e ki a'di shina jaro/ i me'd mo. 15 Iya/ ma P̲era/on p̲arkina yim e mo, dhali uni maŋkina yim eya P̲era/on mo, Dhala 'bom suskunu mo e kuŋgu'b ma P̲era/on mo. 16 A P̲era/on miiki'da Abraam ki 'bore/ gom gway ma yim mo, Dhala Ibrahiim bu'thki k̲a'bal mo dhala morbip̲ mo dhali gwaṯhan thuluny mo dhali 'kwaniŋ gwaṯh kun ta iman miiya ṯu'c mo dhali up̲ kun ta iman miiya ṯu'c mo dhali aris kuman thuluny mo, dhali aris kalman mo.

17 Dhali yan'ko'd Tap̲a 'koshki'da P̲era/on is ka nyor mo dhali kuŋ gu'b piti ka dhan 'ba'th jin wo'cki is she/ mo goma Saray, jin ta asha Abraam mo. 18 AP̲era/on yuk̲ki'da Abraam mo dhali o a'di gwo mo ki, "Atinta miina /e aha/ kan mo? Atinta dina /e ki ṯor aha/ gwo ka yim ta ashin mo? 19 Atinta ona /e, 'Ka yim ta 'bwahan mo,' wakan rak̲ki aha/ bu'thkina yim mo mmo ta ashim pem kan mo? Dhali wakan Shwane/, ashim pini a'dan mo. Susa yim mo, dhali iiyi e bway bum mo." 20 Dhali yan'ko'da P̲era/on c̲iki gwoŋk̲an e 'kwanim piti mo gom a'di mo, dhali uni ki kar a'di 'pen mo, inyak̲ki ashim piti mo dhali aris to kun tana a'di mo be.

T̲akwiin 13

Ibrahiim k̲alki paŋ K̲anaan mo

1 Wakana Abraam yaki'd ka gagamis 'peni Pam Masir mo dhali yaki'd mo ka 'bana bim poros mo, a'di dhali ashim piti mo, dhali aris to kun tana a'di mo. ALuuṯh si'da/ nyak̲ki ya ki uni mo be.

2 Dhala Abraam a'di ta pa ki pa ki to/e mo, dhali 'dolkon kush mo dhali 'dolkon gana/ mo. 3 A'di di'd mmo ya naskina/ 'pena 'bana bim poros mo ntagi Pam Beeṯ/iil mo, e mo yin jin dikina gu'b burrinyem piti nṯwa/a/ mo, e embwamani Pam Beeṯ/iil mo dhali Pa Aay mo, 4 a'di

yaki'd e mo yin jin nyaŋkina a'diya gwaṯa/ jin miinuwa bas nṯwa/a/ mo. Dhali Abraam yuḵki gway gi Taṗa mo. 5 Dhala Luṵth, a'di jin yaki'd inyaḵka Abraam mo tani, a'di si'da/ ta'd ga ma'diny ḵa'bal ka ris mo dhali arisa ma'diny to/e mo, dhali gu'b burrinye/ ka ris mo. 6 A'cesh diki ḵal uni su/ mmonyaḵ 'ko mmonṯal 'de/ mo, haali/ tom buni kun takina uni mo tani tana ris ka ris kagahara mo. Wakan uni moli 'ko mmonṯal 'de/ mo, 7 dhali, mo jin biruwa bir diki'di bwaman imanhil to/e ma Abraam mo dhali imanhil to/e ma Luuṯh mo. Dhali ka tee c̣aan mo tani 'Kwani gi Paŋ Ḵanaan dhali 'Kwani gi Pam P̣aaris 'kokin mo e bampa/ mo.

8 Wakan Abraam ki oki'da Luuṯh gwo mo ki, "Dhalku/ ki dhal mo jin biruwa bir bway mo mmodi ibwamani /e dhali aha/ mo, dhali ibwamani imanhil to/em pini mo dhali imanhil to/em pem mo; haali/ ana tana ikam mo. 9 Din ma 'cesh ki di ibwambori /e mo 'taa? Yayi mo dhali ḵwa/i is pini bwa mo 'peni aha/ mo. Waḵki/ /e mini ya ka 'bana biny cam mo tani, wakan aha/ mina ya ka 'bana bim poros mo, walla waḵki/ /e mini ya ka 'bana bim poros mo tani, yan'ko'd aha/ mina ya ka 'bana biny cam moyi." 10 Wakana Luuṯh 'karki mo ki e ka kul is mo, dhali mish mo mo ka 'cesh gi pa Uurdun a'di yatha ya'th eya ris mo 'baar mo ntagi pa Suugar mo, me'd bwaagoŋ jin ta monsinu gi Taṗa mo, dhali me'd bampa/ gi Pam Masir mo. Mii yansan miiki'di ṯwa/a/ ki Pa Saduum dhali Paŋ Gamuura dina Taṗa ki 'ce'd sho'k mo. 11 Wakana Luuṯh kwanyki'da 'ban gom is piti eya 'cesh gi embul gi pa Uurdun mo, dhali mmo ya mo 'kuṗ ki mom'pesho'k mo. Wakan uni ḵwa/ki is buni bwa mo ka rem 'kuṗ mo. 12 Abraam c̣a'bki'd mo eya 'cesh gi Paŋ Ḵanaan mo, dhala Luuṯh a'di c̣a'bki'd mo e bwaŋ 'kwani eya ris 'peŋkuman bampa/ gi embul mo mo. A'di thum ki gu'b burrinyem piti ntagi Pa Saduum mo be. 13 Dhali 'Kwani gi Pa Saduum uni ta 'kwani gun miiki miinthus kun ta thus aṗo/ Taṗa mo.

14 Taṗa oki'da Abraam gwo mo i'ko'da Luuṯh yaki'd mo 'peni a'di mo ki, "Hili mo mo 'peni mo jin doshkina /e inycine/ mo bwaya 'bana binycam dhala 'bana bim poros mo dhali 'kuṗka 'ban gi mom'pesho'k mo dhali 'kuṗka bora luŋgu'b mo ma. 15 A'cesh yansan ka kuluny jin mishkina /e mo tani, Aha/ mina c̣iki /e a'di mo dhali emen pini mo ki sule/ sule/ mo be. 16 Aha/ mina war emen pini mmota aris me'd bu'da'cesh gi mony'cesh mo, Wakan waḵki/ wathiŋ kamu/ midi deŋ

bu'da 'cesh e mo tani, emen pini si'da/ minu mii deŋ e mo be. 17 Cuyi mis mo ma, dhali yayi ki sho'k ki tur mo e mony'cesh yan mo ka luc̲ piti mo dhali ki beem piti mo, haali/ Aha/ mina c̲i a'di ki /e mo be." 18 Wakana Abraam 'cu'kki gu'b burrinyem piti mo, dhali a'di p̲u'dki'd mo dhali c̲a'bki'd mo e 'ko'd gwar gi dhan cwa ma mamra jin wana e ka 'kwat̲t̲an mo, kun 'kon e Pa Ha'bruun mo, Dhali e mun mo tani a'di nyaŋki'da gwat̲a/ jin miinuwa bas gom Tap̲a mo be.

T̲akwiin 14

Mo jin budhuwa Luut̲h mo dhali mowot̲h mo

1 Ka tee ma Amraap̲al, jin ta'da malik̲ gi Pan Shinaar mo, dhala Aryuuk̲, jin ta'da malik̲ gi Pa Allasar mo, dhala Kadarla/oomar, jin ta'da malik̲ gi Pa Iilaam mo dhala Tid/aal, jin ta'da malik̲ gi Pa Juyim mo, 2 uni miiki mo/as ap̲owa Baara/ jin ta'da malik̲ gi Pan Saduum mo, dhala Birshaa/, jin ta'da malik̲ gi Paŋ Gamuura mo, dhala Shin/aab, jin ta'da malik̲ gi Pa Adma mo, dhala Shim/iibar, jin ta'da malik̲ gi Pan Sabuyiim mo, dhala malik̲ gi Pam Baala/ mo (a'di si'da/ yuk̲kunu ka Suugar mo). 3 Dhali imalik̲ gwansan gamki me'd mmont̲al 'de/ mo e Embul wosh gi pa Siddiim mo (a'di si'da/ yuk̲kunu ki kumma/ yi'den 'Doŋkoro/ mo). 4 Uni miikina Kadarla/oomar to gom yili 'kume'd i'ce'dka su/ mo, hili ki yil 'koni 'kume'd i'ce'dka kwara mo tani uni pishki is ka le'd mo. 5 Dhali ki yil 'koni 'kume'd i'ce'dka doŋgon mo tani, Kadarla/oomar dhali imalik̲ kun nyak̲ 'ko ki a'di mo p̲u'dkin mo dhali 'kosh 'kwani Rap̲a e Pa Ashtarut̲hgarnaayim mo, dhali 'Kwani Suus e Pa Haam mo, dhali 'Kwani Iim e Pa Shawagiryataayim mo, 6 dhali 'Kwani Hur e Wosh Si/iir buni mo, ntagi Pam P̲aran mo, e mo jin di'd e gwayu/ gi mombwaasho mo. 7 Dhali yan'ko'd uni dok̲kin ka nyaŋ'ko'd mo e Pa Eenmishp̲aath (a'di si'da/ yuk̲kunu ka Kaadish mo), dhali p̲i 'Kwani Amaliik e mo, dhali si'da/ 'Kwani gi Pa Amuur mo uni gun 'kokin mo e Pa Hassuun Tamar mo.

8 Dhali yan'ko'da malik̲ gi Pa Saduum, dhala malik̲ gi Paŋ Gamuura mo, dhala malik̲ gi pa Adma, dhala malik̲ Sarabuyiim, dhala Malik̲ gi pam Baala/ (yansan ita Pa Suugar mo) uni iikin ka pije/ mo mmo thoson is gom dhan mo/as e Embul wosh gi pa Siddiim mo 9 ap̲o/a Kadarla/oomar, jin ta'da malik̲ gi Pa Iilaam mo, dhala Tid/aal, jin ta'da

malik gi Paŋ Goyim mo, dhala Amraapal jin ta'da malik gi Pan Shinaar mo, dhala Aryuuk jin ta'da malik gi Pa Allasar mo; imaliki doŋon askin apo/ imalik kun 'koni mudhe'd mo be. 10 Dhali Embul wosh gi pa Siddiim mo tani a'di i'tu'dkunu ki jis ma dena ma sipti mo, dhali me'd jin sokina imalik gi Pa Saduum mo dhala malik gi Paŋ Gamuura mo tani unin tiya ta'kkin e mun mo. Dhali kun bockin soki 'kuwosh mo. 11 Wakan imalik mushkina ris to gi 'Kwani Saduum mo dhali 'Kwaniŋ Gamuura mo dhali aris tom'boron buni mo, inyakki to/em buni mo dhali uni iikin ki bway buni mo. 12 Ki uni iikin mo tani, uni suskina Luuth, jin ta'da 'cima kam ma Ibrahiim mo, a'di jin ca'bki'd mo e Pa Saduum mo, dhali inyak ka aris tom piti mo be.

13 Dhali jan 'de/ jin yeki'd mo tani a'di pu'dki'd mo dhali tora Abraam gwo mo, a'di jin diki'd mmoca'b mo e 'ko'd gwar gi dhan cwa ma Mamra jin wana e ka 'kwattan mo, wathi/ Amuur mo, jin ta'da kam ma Ashkuul mo dhala Anir mo, Uni ta imangam gwo me'd inyakka Abraam mo. 14 Dhali ka Abraam cikki gwo mo ki 'kwaniŋ 'kup bu'thki 'kwani kun tana bas piti mo tani, a'di shu ki 'kwanim piti bway kun 'koni iss 'kwanimpa kar'ba'c i'ce'dka 'kume'd i'ce'dka pekwara apo/ mo uni kun ye'thkunu sho'k mo uni kun dho'thkunu e gu'b piti mo, dhali a'di urki uni nsho'k ntagi pan Daan. 15 A'di ki kwa/ki 'kwaniŋ gwath apo/ uni ki mon'thiny mo, a'di dhali iman miiya tu'c piti mo, dhali a'di urki uni nsho'k ki si'd si'd ntagi Pa Huba mo, jin di'd ka 'bana binycam gi Pan Dimashka mo. 16 Dhali yan'ko'd a'di ki 'doyu/ aris to ka nyaŋ'ko'd mo, dhali a'di si'da/ ki susa bas piti ka Luuth ka nyaŋ'ko'd mo, inyakki tom piti mo, dhali up i lu/ mo dhali 'kwanin tiya gara/ mo be.

Abraam dhala Malkisaadag

17 Ŋ'koda Ibrahiim dokki'd ka nyaŋ'ko'd mo 'peni mo jin pikina a'di Kadarla/oomar e mo tani, amalik gi pa Saduum yaki'd ka pije/ mmogam a'di 'kup mo e Embul wosh ma Shaba/ (a'di si'da/ yuku ki, Embul wosh ma Malik mo). 18 AMalkisaadag, jin ta'da malik gi Pan Saliim, 'doyi maaŋkuthu'd ka pije/ mo dhali yimana mura'th jin ka/u ki ŋah ŋah mo. A'di ta'da gasiis ma Arumgimis jin Caaya/ e ki Ca mo. 19 A'di 'borki a'di mii mo mmo/ o gwo mo ki,

"Dhalka Abraam 'bor ma Arumgimis jin caaya/ e ki ca mii mo,
a'di jin ukki momis dhali mony'cesh mo.
20 Mom'bor mii goma Arumgimis jin Caaya/ e ki Ca mo,
a'di jin ciki uni kun ta 'kup ki /e e me'd pini mo."

Yan'koda Abraam ciki a'di 'kupan to i'kume'd mo ka 'dete/ 'dete/ 'peni aris to 'baar mo. 21 Dhala malik gi Pa Saduum oki'da Abraam gwo mo ki, "Ciyi aha/ 'kwani mo ma, dhali kali aris tom 'boron gom is piniŋ gana/ mo." 22 Abraam oki'da malik gi Pa Saduum gwo mo ki, "Aha/ 'de'kkina me'd imis 'kupki Tapa, Arumgimis a'di jin caaya/ e ki ca mo, a'di jin ukki momis dhali mony'cesh mo, 23 ki aha/ mina diki gu ara thus mo, walla wackana appa/ mo, walla ma toŋ kamu/ jin ta jim pini moyi, wakan ki /e mini diki o gwo mo ki sule/ ki, ' Aha/ a'di karkina Abraam mmota pa ki pa mo.' 24 Aha/ mina diki kal toŋ kamu/ mo hili jasi to jin shwakina 'kwanin dhuru'c mo dhali to jin pwakkunu bwa mo gom 'kwaniŋ gwath kun nyak ii ki aha/ mo. Dhalka Aanir, dhala Ashkuul, dhala Mamra kalana 'ban jin pwakkunu uni bwa mo."

Takwiin 15

Gwo ma Arumgimis jin gama a'di me'd inyakka Ibrahiim mo

1 'Ko'di to gwansan mo tani gwo gi Tapa pu'dki'd mo eya Abraam ki tonyjan mo, mmo/o gwo mo ki, "Dhalku is ki ko/ mo ma, Abraam! Aha/ tana goŋgorom pini mo dhali dhan to jin ish kumma/ jin caaca kagahara mo." 2 Abraam oki gwo mo ki, "Ayy Tapa Arumgimisa, ki to jin ta'da ta imina /e ciyaa/ mo, haali/ aha/ tikirkina di mo ki dar gi uci mo, dhali a'di jin bu'thki nyunykina/ gi gu'b pem a'di ita'da Eli/aasar gi Pan Dimashka mo." 3 Dhala Abraam oki gwo mo ki, "Dhali me'd jin dina /e ki ci aha/ emena kamu/ mo tani, hili mo mo ma, a'din 'de/ jin dho'thkunu mo e gu'b pem mo tani a'di imidi bu'th nyunykinam pem mo." 4 Dhali yan'ko'd, hili mo mo ma, gwo gi Tapa pu'dki'd mo e a'di mo mmo/o gwo mo ki, "Wathi/ yan midi diki kal nyunykinam pini mo; hili jim piniŋ gana/ jin midi piyu 'peni buŋgwar is piniŋ gana/ a'di imidi ta amankal nyunykinam pini mo be." 5 Yan'ko'd a'di suski a'di ka pije/ mo, dhali o gwo mo ki, "Hili 'kup ki momis mo, dhali deŋi arisa cul e mo, wakki/ /e mini mish uni deŋ e

mo." Dhali yan'ko'd a'di oki a'di gwo mo ki, "Wakan be, emen pini mini wa isi kan mo be." 6 A'di gamki Tapa gwo is mo, a'di karki a'di mo ki mo ma kar/e mo.

7 A'di ki o a'di gwo mo ki, "Aha/ tana Tapa mo, a'di jin suski /e ka pije/ 'peni Pa Ur gi paŋ Kaldiyan mo, mmo ciki eya 'cesh yan mmobu'th mo be." 8 A'di oki gwo mo ki, "Tapa Arumgimisa, ki tonta imiga/ mish mo mo ki aha/ mina bu'th a'di mo?" 9 Dhali yan'ko'd a'di oki a'di gwo mo ki, "Kali aha/ nas bip jin ta'd gi yili kwara mo ma, dhali kuman mi jin ta'd gi yili kwara si'da/ mo, dhali arasan ka'bal jin ta'd gi yili kwara gara/ mo dhali bimbir gurko/ mo dhali gurko/ jin bapki'd mo." 10 A'di 'doyi'da ris to gwansan e a'di mo, dhali 'cithki uni bwa mo ka 'ban su/ mo ka garkus 'pena kamu/ mo, Hili a'di diki kwa/a ris 'dii bwa ka 'ban su/ mo. 11 Ki 'dii kun 'ka to thulkin ka 'cesh apo/ buŋgwar isa goŋgoro/ mo tani, Abraam urki uni mo be.

12 Dhali ka tente/ yulki'd mo tani, Abraam 'ce'dkina e kagahara mo dhali hili mo mo ma, adhan mondhurumi'd dhali moŋko/is wupki'da apo/ a'di mo. 13 Dhali yan'ko'd Tapa oki'da Abraam gwo mo ki, "Mishi gwo 'ban mo ma me'd to jin 'tashu 'twa/ mo ki emen pini kun mini pi 'peni /e mo tani uni mini ta uni kun mini iiki 'kus e bampa/ jin diki ta jim buni mo, dhali uni mini ta ciŋkina/ e mun mo, dhali uni minu siri'c ki sho'k mo ki yili iss 'kwanimpa i/iss 'de/ mo. 14 Aha/ mina dwall kal caan gwo ki uni mini miiya tu'c mo, dhali ŋ'ko'd mo tani uni mini pu'du/ ka pije/ mo mmota gi to kun mini ish ka enthus mo. 15 Hili /e mini ya e ibabam pini ki moŋku'th is mo, dhali /e minu kan mo ki /e mini ta adhan ki 'bore/ mo. 16 Eya nyakumyil kun 'kon ma po/ idoŋon mo tani uni mini doku/ imahan ka nyaŋ'ko'd dok/e mo, gom miinthus gi 'Kwani Amuur mo a'di diki kar miim piti i'kup naskina/ moyi."

17 Ka tente/ yulki'd mo dhali ki mo dhurumki'd mo tani, hili mo mo ma, aku'd 'pena nos jin 'thanu o'd dhali thantho/ o'd jin shwa'd ka le'dan pekin i embwamani ushi embul shu'd mo. 18 Ka tee yin mo tani Tapa gamki gwo me'd mo inyakka Abraam mo mmo/o gwo mo ki, "E emen pini mo tani Aha/ cikina a'cesh yansan mo, 'peni yi'de/ gi pa Masir mo ntagi dhan 'kus yi'de/, jin ta'da Elpuraat mo--- 19 'Kwaniŋ Giin, dhali 'Kwani Genissi mo, dhali 'Kwani Gadmuun mo, 20 dhali 'kwani Hiththa mo, dhali 'Kwanim Paaris mo, dhali 'Kwani Rapa mo, 21 dhali

'kwani Amuur mo, dhali 'Kwaniŋ K̲anaan mo, dhali 'Kwani Girjaash mo, dhali 'Kwani Yaabuus mo."

T̲akwiin 16

Haagar dhala Isma/iil mo

1 Dhala Saray, jin ta asha Abraam, diki dhodha c̲iŋ kamu/ gom a'di mo, hili ayim ta'dgi nyarany c̲iŋkina/, 'peni Pam Masir mo, jin yuk̲u gway ka Haagar mo. 2 Wakana Saray oki'da Abraam gwo mo ki, "Hili mo shwane/, Tap̲a a'di nonki aha/ mo mmodho'th uc̲i mo. Hili yayi /e e nyara/ ma t̲u'c pem mo. a'di miga/ gam uc̲i 'pena yim moyi." Dhala Abraam cik̲ki gwo ma Saray mo be. 3 Mii yansan miiki'd i'ko'da Abraam c̲a'bki'd mo e Paŋ K̲anaan mo ki yili 'kume'd mo ka Saray, jin ta asha Abraam, c̲iki'da Haagar, jin ta nyara/ ma t̲u'c piti 'peni Pam Masir, ka kat̲him piti mmota ash mo. 4 Wakan a'di yaki'da Haagar mo, dhala yim bwaaki'd mo. Dhali ka yim mishki'd mo ka yim bwaaki'd mo tani ayim hilki'da 'bom jin karu mmohil nyarany c̲iŋkina/ ki eŋgwamash mo. 5 Dhali yan'koda Saray oki'da Abraam gwo mo ki, "Mii shi/ga/ yan jin di'di aha/ mo tani gom /e mo. Aha/ de c̲ikina /e ayim ma t̲u'c pem mmo kot̲h̲ /e me'd mo, dhali ka yim mishki a'di bwaaki'd mo tani, ayim c̲a'ckina bwa mo. Dhalki Tap̲a a'di dwall aha/ gwo dhali /e mo." 6 Hila Abraam oki'da Saray gwo mo ki, "Hili mo mo ma, nyara/ ma t̲u'c pini di'd e me'd pini mo, Miiya yim to jin t̲osha /e ki 'boro'd mo." Wakana Saray miiki'da yim ka jin thus mo, dhala ayim guski'd mo 'peni a'di mo be.

7 Dhala man'doyu gwo gi Tap̲a gamki'da yim e yi'de/ jin du'dki'd e mombwaasho mo, Yi'de/ jin du'dki'd jin di'd e bway gi Pan Shur mo. 8 A'di ki oki gwo mo ki, "Haagar, jin ta nyara/ ma t̲u'c ma Saray, /e yayin 'peni mana mo dhali /e yani ya mana mo?" Dhali ayim oki gwo mo ki, "Aha/ guskina mo 'peni tap̲am pem ka Saray mo." 9 Aman'doyu gwo gi Tap̲a oki'da yim gwo mo ki, "Dok̲i mo eya yim jin ta tap̲am pini mo, dhali c̲iyi is pini e moshir ma yim mo." 10 Dhala man'doyu gwo gi Tap̲a oki'da yim gwo mo si'da/ ki, "Aha/ mina mar emen pini is kun mini pi 'peni /e mo, wakan ki uni mini ta ris ka ris mmo deŋ e mo." 11 Dhala man'doyu gwo gi Tap̲a dok̲/e ki owa yim gwo mo ki,

"Hili mo mo ma, /e bwaakin mo dhali /e mini dho'th ya/in mo
dhali /E mini yer a'di gway ka Isma/iil mo,
haali/ Tapa ciki'da hirdhe/ gom monto'c bwam pini mo.
12 A'di midi ta thuluny bwaasho gi 'kwani mo.
A'di midi ta dupe/ apo/ aris 'kwani 'baar mo,
dhali ris 'kwani 'baar si'da/ mini ta dupe/ apo/ a'di mo,
dhali a'di midi ca'bki she/ 'pena ris ikam mo be."

13 Dhala yim ciki gway yan ki Tapa jin walki 'twa/ i a'di gwo mo ki, "/E tana Arumgimis jin parki aha/ e mo," yim oki gwo mo ki, "A/ aha/ ka jiŋ gana/ dina mmo rash /e hil mo, ŋ'ko'di a'di mishki aha/ kan 'taa?"
14 Gom gwo gi wakan mo tani jis yi'de/ yan yukkunu gway ka Birlahayru/i mo; hili ma, A'di di'd isi embwaman gi paŋ Kaadish dhala Baara'd mo

15 Haagar dho'thki ya/ goma Abraam mo, dhala Abraam ki yer gway gi ya/m piti, jin dho'thkin ma Haagar, ka Isma/iil mo. 16 Abraam a'di 'kokina yili iss 'kwanimpa idoŋon i'ce'dka pe'de/ ki embul jin dho'th ma Haagara Isma/iil goma Ibrahiim mo be.

Takwiin 17

Jamas gi gwo jin gamu me'd mo

1 Dhali ka Abraam 'kona yili iss 'kwanimpa imudhe'd athka 'de/ mo tani, Tapa piki'da Abraam i /is mo dhali o a'di gwo mo ki, "Aha/ tana Arumgimis jin Eka Ek mo. Yayi ibwambori Aha/ mo ma, dhali dari ki mii i'ba/ mo. 2 Dhali Aha/ mina dek gwom pem jin gamga/ me'd inyakki /e dhali Aha/ mo dhali Aha/ mina mar /e is kagahara/ mo be."
3 Abraam bitki bwam/em piti ka 'cesh mo dhali Arumgimis walki 'twa/ inyakki a'di mo, mmo/o gwo mo ki, 4 "Hili gom Aha/ mo tani, hili mo mo ma, gwom pem jin gamga/ me'd a'di diki'd e /e mo. /E mini ta ababa goma waambuhany kal gi 'kwaniny'cesh mo 5 Gway pini minu dok/e yuk ka Abraam mo yisa, hili gway pini minu yuk ka Ibrahiim mo---haali/ Aha/ karkina /e mo mmota ababa goma waambuhany kal gi 'kwaniny'cesh mo be. 6 Aha/ mina kar /e mmokala dho'th ka enthus mo dhali Aha/ mina uka ris kal ki /e mo, dhali imalik mini pi 'peni /e mo. 7 Aha/ mina tel gwom pem jin gamga/ me'd sho'k mo inyakki /e mo dhali Aha/ mo dhali emen pini kun mini pi ŋ'ko'di /e mo, ki tur eya

risa nyaḵum yil buni gom gwoŋ gam me'd jin midi di goma sule/ mo, mmo ta Arumgimis gom /e mo dhali gom emen pini kun mini pi ŋ'ko'd /e mo be. 8 Aha/ mina c̲i a'di ki /e mo, dhali ki emen pini kun mini pi ŋ'ko'di /e mo, eya 'cesh yin jin mina umi 'ko mo, e paŋ K̲anaan mo, mmo bu'th mo ki sule/ sule/ mo, dhali Aha/ mina ta Arumgimis buni mo."

9 Dhali Arumgimis oki'da Ibrahiim gwo mo ki, "Hili gom /e mo tani, /e mini mii dhu gwom pem jin gamga/ me'd mo, /e dhali emen pini kun mini pi ŋ'ko'di /e mo ki tur eya risa nyaḵum yil gi 'kwanim buni mo be. 10 Gwo yansan ta gwom pem jin gamga/ me'd mo, a'di jin mina /e mii dhu mo, ibwaman /e mo dhali Aha/ mo dhali emen pini kun mini pi ŋ'ko'di /e mo:Aris kwaniŋ gwat̲h̲ kun 'koni bwaman um mo tani uni minu mii 'cit̲h̲a/ munyjal yis mo. 11 /E minu mii 'cit̲h̲a/ munyjal yis mo e shuman is ma yi'c ma munyjal yis mo, dhali mii yan midi ta jamas mii gi gwo jin gamga/ me'd mo i embwamani /e mo dhali Aha/ mo. 12 Aris uc̲iŋ gwat̲h̲ kun 'koni bwamani um mo kun tanga cim ipekwara mo tani minu mii 'cit̲h̲a/ munyjal yis buni mo, ki tur eya nyaḵum yil gi 'kwanim pini mo. Yan gara/ gom a'di jin dho'thkunu e kuŋgu'b pini mo dhali a'di jin yolkunu ka guurush 'peni wathi/ jin ya'dki'd ki dargi pa mo jin diki ta emen pini mo. 13 A'di yin jin dho'thkunu mo e gu'b pini mo dhali a'di yin jin yolkunu mo ka guurush pini mo tani minu mii 'cit̲h̲a/ munyjal yis mo. Wakan gwom pem jin gamga/ me'd mo tani a'di midi di e shuman is pini mo gom gwo jin gamu me'd jin midi di ki sule/ sule/ mo be. 14 Wathin t̲al 'deŋ kamu/ jin dinu ki 'cit̲h̲a munyjal yis e shuman is ma yi'c ma munyjal yis mo tani a'di minu mii ur mo 'peni 'kwanim piti mo. A'di 'ce'dki gwom pem jin gamga/ me'd mo be."

15 Arumgimis oki'da Ibrahiim gwo mo ki, "Hili me'da Saray jin ta ashim pini mo tani, dhalku/ ki yuḵa yim gway ka Saray mo. Isi ciki/, gway ma yim minu mii yuḵ ka Saara mo. 16 Aha/ mina 'bora yim mii mo dhali Aha/ mina c̲i/e ya/m pem 'pena yim mo, dhala yim midi ta kum gi kal gi 'kwaniny'cesh mo, dhali imaliḵ gi 'kwaniny'cesh mini p̲u'du/ mo 'pena yim mo be." 17 Yan'ko'da/ Ibrahiim bit̲ki bwam/em p̲iti a'cesh mo, dhali a'di p̲e'thki'd mo dhali o gwo eya dum piti mo ki, "A'ci minu dho'th e wathiŋ gwat̲h̲ jin 'kona yili iss 'kwanimpa imudhe'd mowa? A/dhali Saray si'da/ jin 'kona yil iss 'kwanimpa idoŋon i'ce'dka

'kume'd mo ayim midi dhodha 'ciya?" 18 Ibrahiim oki'da Arumgimis gwo mo ki, "Ayy, dhalka Isma/iil ca'ba'd ki e mo e jis/em pini mo!" 19 Arumgimis oki gwo mo ki, "Yisa, hili Saray jin ta ashim pini midi dho'thki /e ya/in mo, dhali /e mini mii yuk a'di gway ka Is/ha'k mo. Aha/ mina tel gwom pem jin gamga/ me'd sho'k mo inyakki a'di mo mmota gwo jin gamu me'd mo jin midi di ki sule/ sule/ mo inyakki emen piti kun mini pi 'ko'di a'di mo be. 20 Dhali goma Isma/ iil mo tani, Aha/ cika /e gwo mo. Hili mo mo ma, Aha/ 'borkina a'di mii mo dhali Aha/ mina kar a'di mmodho'th maman mo. dhali mar is kagahara/ mo. A'di midi ta ababa gom iya/ ma malik kun 'koni 'kume'd i'ce'dka su/ mo, dhali Aha/ mina kar a'di mmota dhan kal jin caaca mo be. 21 Hili gwom pem jin gamga/ me'd mo tani miga/ tel sho'k mo inyakka Is/ha'k mo, a'di jin min ma Saray idho'thki /e mo ka yir yil jiŋ 'ko'd mo."

22 Ki a'di 'baarki'da tor jin torkina a'di inyakki a'di mo tani, Arumgimis cuki mis mo 'pena Ibrahiim mo. 23 Dhali yan'ko'da Ibrahiim bu'thki'da Isma/iil jin ta ya/m piti mo, dhali aris uni gwansan kun dho'thkunu e kuŋgu'b piti mo, dhali uni kun yolu ka guurush piti mo, aris gwasani 'baar ka 'dete/ 'dete/ mo kun 'koni bwamani 'kwaniŋ gwath gi gu'b ma Ibrahiim mo, dhali a'di ki 'cith uni amunyjal yis mo e shuman is ma yi'c ma munyjal yis ka cima 'deŋ gana/ mo, me'd jin okin ma Arumgimis a'di mo be. 24 Ibrahiim a'di ta'd gi yil mo i iss 'kwanimpa imudhe'd i/ath 'de/ mo me'dyin a'di 'cithkunuwa munyjal yis mo e shuman is ma yi'c ma munyjal yis mo. 25 Isma/iil jin ta ya/m piti mo tani a'di 'kona yili 'kume'd i'ce'dka kwara mo ki a'di 'cithkunuwa munyjal yis mo e shuman is ma yi'c ma munyjal yis mo. 26 Ka teen 'de/ yin gana/ mo tani Ibrahiim dhali ya/m piti ka Isma/iil mo uni i'cithkunuwa munyjal yis mo. 27 Dhali aris 'kwaniŋ gwath gi gu'b piti mo, inyakki uni kun dho'thkunu mo e kuŋgu'b piti mo dhali uni gwansan kun yolkunu mo ka guurush 'peni wathiŋ kamu/ jin di'd ka po/ 'peni bampa/ mo.

Takwiin 18

Ya/ jin onu gwo is mo

1 Tapa piki'da Ibrahaiim i /is e yana caww jin wana e ka Mamra mo, me'd jin ca'bkina a'di e shan'tamoŋ gu'b burrinyem piti ki montee jin 'ba'th ma tee ki 'ba'th mo. 2 A'di 'de'kki em piti ki mis mo, dhali hil mo mo tani, a'di mishki 'kwaniŋ gwathi kwara doshkin mo ibwambori a'di mo. Ki a'di parki uni e mo tani, a'di guski'd mo 'peni 'twaŋkal gu'b burrinye/ mmorak uni ibway mo dhali a'di rakki is piti ka 'cesh mo 3 dhali a'di oki gwo mo ki, "Tapam pema, wakki/ aha/ gamkina 'the e jis/em pini mo tani, dhalku/ ki ya peya man miiya tu'c pini mo. 4 Dhalki ari yi'de/ pashunu mo ma, mmo lam sho'k bum mo, dhali siyi is bum mo eya lany cwa mo. 5 Dhalki aha/ guyina gabul maaŋkuthu'd mo, wakan ki um mini woth is bum mo. dhali um mini mish ii ibway bum mo, haali/ um pu'dkin mo e iman miiya tu'c bum mo." Uni oki gwo mo ki, "Miiyi me'd jin okina /e mo ma." 6 Dhala Ibrahiim miikina is ki 'kasa/ 'kasa/ mo mmopu'd e gu'b burrinye/ eya Saara mo dhali oki gwo mo ki, "Ise/ ki jahanne/ mo ma, pasha dipany jin 'tiya'ti jin baru ka ucaŋi kwara mo, Nadhi a'di mo ma dhali miiyi maaŋkuthu'd mo." 7 Dhala Ibrahiim guski'd mo eya ma'diny bip mo, dhali a'di ki bu'th ari bip jin 'tadama'ta'dam mo dhali jin 'bora'bor mo, dhali ci a'di ki iman miiya tu'c mo, dhali a'di miiki'd ki yap yap mo mmothoson a'di mo. 8 Yan'ko'd a'di ki guwa kontaŋka/ mo dhala ko mo, dhali ari bip jin thosonkina a'di mo, dhali karki tonte/ ibwambori uni mo, dhali a'di doshki'd ki 'dishe/ i uni mo eya lany cwa mo ki uni shwaki to mo.

9 Uni oki a'di/ gwo mo ki, "Mane Saray jin ta ashim pini mane?" A'di thokki gwo mo ki, "A'di di'di mataan, i gu'b burrinye/ mo be." 10 A'di oki gwo mo ki, "Ka jiŋ gana/ aha/ mina mii doku/ e /e mo ki yil jin midi ta jin this mo, dhali hili mo ma, Saarah jin ta ashim pini midi dho'th ya/ mo." Saray di'd mmocik gwo mo e 'twaŋkal gu'b burrinye/ jin di'di bwampo/ a'di mo. 11 Hila Ibrahiim dhala Saray uni takina dhan mo, uni cakin mo ki yil mo dhala Saray a'di pena yil jin mina upi 'taki dho'th uci mo be. 12 Wakana Saray pe'thki'd ki is piti mo, mmo/o gwo mo e is piti ki, " 'Ko'di aha/ takina dhan mo dhala kathim pem si'da/ ta'da dhan mo tani, aha/ shwane/ mina tagi embul yansan mowa?" 13 Dhali Tapa oki'da Ibrahiim gwo mo ki, "Ata pe'thkin ma

Saara kan mo dhali o gwo mo ki, ' A/ka jiŋ gana/ aha/ mina dhodha 'ci mo, ki aha/ shwane/ cakina yil mowa?' 14 Ton t̲al deŋ kamu/ di'da jin mola Tap̲a mii mo 'taa? Ka tente/ jin k̲arkika/ mo, ki mondit̲ mo tani, aha/ min̲a dok̲u/ i /e mo. Dhali ki mo yansan mo tani Saray midi dho'th ya/ mo be." 15 Hila Saray wat̲ki gwo mo, dhali o gwo mo ki, "Aha/ dinaki p̲e'th mo", haali/ ayim k̲o/ ki is mo. A'di thok̲ki gwo mo ki, "Yisa wakana, hili /e p̲e'thkin mo ka jiŋ gana/ mo."

Ibrahiim walki gwo gom pa Saduum mo

16 Yan'ko'd 'kwaniŋ gwat̲h̲ gwansan cuki mis mmo/ii mo dhali uni hilki mo ka luŋgu'b 'kup̲ki Pa Saduum mo. Ibrahiim suski uni 'pen e bway buni mo. 17 Hili T̲ap̲a oki gwo mo ki, "A/ Aha/ mina mii ba'k mo 'pena Ibrahiim mo gom̲ to jin miga/ mii mo, 18 A Ibrahiim midi war mo ki kal gi 'kwaniny'cesh jin caaca mo dhali jin 'bitha 'bi'th mo, dhali aris kal gi 'kwaniny'ceshi 'baar mo tani minu mii 'bor mii e a'di mo 'taa? 19 Gom Aha/ a'di kwanykina mo wakan ki a'di midi k̲an uc̲im piti gwo mo dhali kuŋ gu'b piti kun mini 'ko ŋ'ko'di a'di mo mmokar bway gi T̲ap̲a mo, mmo'ko mmomii mii ma k̲ar/e mo dhali mii kun miinu ki dar gi mii ma gwar 'de/ mo, wakan Ki T̲ap̲a a'di midi mii k̲ali to ap̲o/a Ibrahiim mo a'di jin okina a'di gwo is mo." 20 Dhali T̲ap̲a oki gwo mo ki, "Haali/ cuuwa/ jin 'theru ap̲o/ Pa Saduum mo dhal̲i Paŋ Gamuura a'di marki is mo, dhali gom miinthus buni shi'kki'd mo kagahara mo tani, 21 Aha/ mina thulka 'cesh imun mo dhali p̲ar cuuwa/ e ap̲o/a yim mo jin p̲u'dki'd e Aha/ kan mo, wak̲ki/ uni ka j̲iŋ gana/ miiki a'di mo. Wak̲ki/ a'di diki wakan mo tani, Aha/ mina mish mo mo."

22 Wakan 'kwaniŋ gwat̲h̲ gwansan t̲u'kkin mo 'peni mat̲t̲aan mo, dhali ii mo 'kup̲ ki Pan Saduum mo, hila Ibrahiim doshki'd mo naskina/ ibwambor̲i T̲ap̲a mo.

23 Yan'ko'da Ibrahiim shorki is mo dhali o gwo mo ki, "A mina /E dhit̲h̲ kun mii miiŋk̲ar/e sho'k mo inyak̲ki 'kwani kun mii tonthus mowa? 24 Wariba/ uni gun mii miiŋk̲ar/e 'koni iss 'kwanimpa su/ i'ce'dka 'kume'd mo ibwamani 'peŋkuman pa mo. Amina /e dhit̲h̲ uni sho'k mo dhali diki dhal pa mo gom gway gi uni gun mii miiŋk̲ar/e mo kun 'koni iss 'kwanimpa su/ i'ce'dka 'kume'd mo kun 'kon imun mo 'taa? 25 Dhalki mii gi wakan midi mii diki thot̲h̲ /e is mo ma, mmo'kosh uni

gun mii miiŋkar/e mo inyakki uni gun mii tonthus mo, wakan ki uni gun mii miiŋkar/e minu mii mo isi me'd uni gun mii tonthus mo. Dhalki mii yan midi mii diki thoth /e is mo ma! A/min ma Mandwall aris mony'cesh gwo mo diki mii miim 'boro'da?" 26 Dhali Tapa oki gwo mo ki, "Wakki/ Aha/ mina gam e Pa Saduum mo uni gun mii miiŋkar/e mo kun 'koni iss 'kwanimpa su/ i'ce'dka 'kume'd mo ibwaman 'peŋkuman bampa/ mo tani, yan'ko'd Aha/ mina 'tash aris mo yani 'baar mo 'twa/ mo gom gway buni mo be."

27 Ibrahiim thokki gwo mo dhali oki, "Hili mo mo ma, aha/ bu'thkina a'di apo/ is pem mo mmotor gwo e Tapa mo, isi kani ki aha/ be jin tana jasi bu'da'cesh mo dhali 'piny mo! 28 Wakata wakki/ uni kun mii miiŋkar/e 'koni mudhe'd mmo ath iss 'kwanimpa isu/ i'ce'dka 'kume'd mo? a/mina /e 'ce'd 'peŋkuman bampa/ sho'k mo ka 'bimbil mo mmo/atha 'kwani imudhe'd mowa? Dhali a'di ki o gwo mo ki, "Aha/ mina diki 'ce'd a'di sho'k mo, wakki/ Aha/gama uni i iss 'kwanimpa su/ i'ce'dka mudhe'd imun mo." 29 A'di naskina/ di'd mmo tor a'di dok/e mo, dhali o gwo mo ki, "Wakata wakki/ uni 'koni iss 'kwanimpa isu/ imattan mo?" a'di thokki gwo mo ki, "Aha/ mina diki mii a'di mo gom gway gi uni kun 'koni iss 'kwanimpa isu/ mo." 30 Dhali a'di oki gwo mo ki, "Ayy Tapa dhalka anyor ki shwa mo ma, wakan aha/ mina tor gwo mo." Wakki/ uni 'koni iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd mo kun minu 'taki gam imun mo tani, "Aha/ mina diki mii a'di mo, wakki/ Aha/ mina 'taki gam uni i iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd imun mo." 31 A'di oki gwo mo ki, "Hili mo mo ma, aha/ bu'thkina a'di apo/ is pem mo mmotor gwo e Tapa mo! Wariba/ wakki/ uni 'koni iss 'de/ mo kun minu 'taki gam imun mo." Adi ki thok gwo mo ki, "Aha/ mina diki 'ce'd uni sho'k mo gom gway gi uni kun 'koni iss 'de/ mo." 32 A'di oki gwo mo ki, "Ayy Tapa dhalka/ nyor ki shwa mo ma, dhalki aha/ mina wal 'twa/ mo jasi me'd 'deŋ gana/ mo. Wariba/ uni minu gam i'kume'd imun mo." Dhali yan'ko'd a'di thokki gwo mo ki, "Aha/ mina diki 'ce'd uni sho'k mo gom gway gi uni kun 'koni 'kume'd mo." 33 Dhali Tapa yaki'd e bway piti mo me'd jin 'baarkina a'di 'twa wal inyakka Ibrahiim mo, dhala Ibrahiim dokki'd ka nyaŋ'ko'd mo bway pa mo be.

Ṯakwiin 19

Dhan miinthus gi pa Saduum mo

1 Dhali iman'doyu gwo su/ pu'dkin e Pa Saduum mo ki mom'pimpili/ mo. Ka Luuṯh diki'd mo mmoca'b 'pena 'cesh e 'twaŋkala goŋ gi Pa Saduum mo. A Luuṯh parki uni e mo tani, a'di cuki mis mo mmogam uni 'kup mo, dhali a'di luŋki bwam/em piti ka 'cesh mo 2 a'di oki gwo mo ki, "Hili mo mo ma, Itapam pema, bala Ṯuka bor 'kupki gu'b ma man miiya ṯu'c bum mo, 'koyi ntagi mon'thiny mo dhali lami sho'k bum mo. Dhali yan'ko'd um mini mish cu mis ki jahanne/ mon'thamo/ mo dhali ii ki bway bum mo." Uni oki gwo mo ki, "Yisa, am mina 'baar mon'thiny mo e bwaman pa mo." 3 Hili a'di ṯirishki uni ki gwo ki 'bi'th mo, wakan uni iikin mo inyakki a'di mo, dhali jidhir mo e gu'b piti mo. A'di thoson ki uni to jin shwanu mo dhali ba'd maaŋkuthu'd jin miinu ka dar ka cumaṯ mo, dhali uni shwaki to mo be.

4 Hili ki uni 'koki ish 'ko'da 'cesh naskina/ mo tani, 'kwaniŋ gwath gi 'peŋkuman bampa/, dhali 'kwaniŋ gwaṯh gi Pa Saduum, uni 'kamki gu'b mo, dhuru'c dhali uni kun tana dhan ilu/ mo, aris 'kwani 'baar mo 'pena 'ban ki she/ ki she/ gi bampa/ mo. 5 Uni yukkina Luuṯh mo, dhali o a'di gwo mo ki, "Mane 'kwaniŋ gwaṯh kun pu'dkin i /e ki mon'thiny mo? Susi uni ka pije/ e aman mo ma, ki aman mina mish uni mo." 6 Wakana Luuṯh yaki'd mo ka pije/ 'pena campur mo e 'kwaniŋ gwaṯh mo dhali a'di mu'thki'da campur i'ko'di a'di mo. 7 A'di oki gwo mo ki, "Aha/ doṯkina um mo, ikam pema, dhalku/ tonthus ki mii wakan mo ma. 8 Hili mo shwane/, aha/ takina gi i'bwa/m pem isu/ mo kun 'koki mish wathiŋ gwaṯha kamu/ mo. Dhalki aha/ bway mo mmosusi uni ka pije/ e um mo, dhali miiyi um to e uni mo me'd jin o um bwa mo. Hili dhalku/ toŋ kamu/ ki mii e 'kwaniŋ gwaṯh gwansan mo ma, haali/ uni pu'dkin mo ibwaŋ'kwariny ma darha'da/ ma galgin gu'b pem mo." 9 Uni oki gwo mo ki, "Shorki 'pen mo!" Dhali uni si'da/ oki gwo mo ki, "Wathi/ yansan pu'dki'd mo mmoca'b ca'b yilkina/ mo dhali shwane/ a'di warki'd ka mandwall gwom bana mo! Shwane/ aman mina ṯu/ul /e mo ki mii kun warkin ki shi/ kagahara mo mmobol kun minu mii gom uni e mo." Uni yapki wathiŋ gwaṯh mo, dhali apo/ a Luuṯh mo, dhali mmo 'dish mo is mmo'ce'da campur mo. 10 Hili 'kwaniŋ gwaṯh he'thki me'd buni mo dhali susa Luuṯh bway bwaŋ gu'b

inyakki uni mo dhali mutha campur mo. 11 Dhali yilkina/ ma Luuth dorki 'kwaniŋ gwath e ki me'd mo uni kun 'kokina pije/ e shan'tamoŋ gu'b mo, uni kun gwa'dkin mo dhali kun caakin mo, wakan ki uni mina isi wu e mo me'd jin mina uni mmopal mii mo mmotupa campuri e mo.

Pa Saduum dhali paŋ Gamuura 'ce'dkunu sho'k mo

12 Yan'ko'd 'kwaniŋ gwath okina Luuth gwo mo ki, "/E tan gi wathin Tal 'deŋ kamu/ imahana? Iya/ kun ta imar pini mo, dhali Iya/m pini mo dhali i'bwa/m pini mo, dhali jan 'deŋ kamu/ jin takina /e e 'peŋkuman bampa/ mo tani, susi uni ka pije/ imahan mo. 13 haali/ am mura 'ce'd mo yan sho'k mo, haali/ cuuwa/ jin 'theru apo/ 'kwanim piti mo tani a'di warki'd ki mo jin maru is mo ibwambori Tapa mo dhali aman hashkina Tapa mo mmo'ce'd a'di sho'k mo be." 14 Luuth yaki'd ka pije/ mo dhali wal 'twa/ e iya/ kun ta imare/ mo, uni kun ta 'kwaniŋ gwath kun oki gwo is mmo 'taki mash i'bwa/m piti mo dhali o gwo mo ki, "Ise/ mo ma, piyi ka pije/ mo 'peni mo yan mo, haali/ Tapa muru'di 'ce'd 'peŋkuman bampa/ yan sho'k mo." Hili e iyam piti kun tana mar piti mo tani a'di wakina e ki gwo ma lo'b mo.

15 Ki mo kali kush mo tani, iman'doyu gwo tirishkina Luuth mo, mmo/ o gwo mo ki, "Cuyi mis mmo bu'th mo ya mo, susi ashim pini dhali i'bwa/m pini isu/ mo uni kun 'kokin imahan mo, wakan ki /e minu diki dhi'th sho'k mo e mo jin doru 'peŋkuman bampa/ mo."

16 Hili a'di di'd mo mmo mii ka ku'th is mo. Wakan 'kwaniŋ gwath gwansan bu'thki a'di 'bame'd piti mo, dhali 'bame'd gi ashim piti mo, dhali i'bame'd gi i'bwa/m piti su/ ilu/ mo. Haali/ Tapa a'di mii mii e a'di mo. Uni suski uni ka pije/ mo, dhali dhu uni mo a pije/gi 'peŋkuman bampa/ mo be. 17 Ki uni suski uni ka pije/ mo tani, jan 'de/ 'peni uni ki o gwo mo ki, "Gusi ma gom mondiki/em pini mo! Dhalku/ /e ki hil mo ka nyaŋ'ko'd mo, walla ca'bi /e e moŋkwany kwany mo. Gusi /e mo ma 'kup ki wosh mo isi ciki/ ki /e minu diki kupki 'ci'd'da/ mo be." 18 Luuth oki uni gwo mo ki, "Yisa, Ayy, itapam pema! 19 Hili mo mo ma, aman miiya tu'c bum gamki'da 'the e jis/em bum mo, dhali um torki aha/ dhan mii ma isiŋ ganam bum mo momwoth mondiki/em pem mo, hili aha/ mini diki gus mo 'kupki mis wosh mmo ye mo, haali/ tonthus yan midi kal aha/ ka 'cesh mo, dhali aha/ mina

wu mo be. 20 Hili mo shwane/, 'peŋkuman bampa/ c̲aan a'di gwa'da gwa'd mo. hili, dhalki aha/ gusa mmo ye imun mo---A'di diki gwa'da gwa'd mo 'taa?---dhali mondiki/em pem minu wot̲h mo be." 21 A'di oki a'di gwo mo ki, "Boro'd be, aha/ dhalkina gwo yansan bway si'da/ mo, ki aha/ mina diki 'ce'd 'peŋkuman bampa/ jin t̲orkina /e aha/ sho'k mo. 22 Layu/ /e ki jahanne/ mo! gusi mo ma mmoye imun mo, haali/ aha/ mina diki mii toŋ kamu/ mo ntagi /e mini p̲u'dku/ mo e mun mo." Haali/ a'di gi wakan mo tani a'di iyuk̲kunu 'peŋkuman bampa/ yan gway ka Suugar mo.

23 Atente/ shwaki'd mo hila/ apo/ mony'cesh mo me'd jin cic̲kin ma Luut̲h e Pan Suugar mo. 24 Dhal̄i yan'ko'd mo tani Tapa a'di he'thki'da p̲o/ Pa Saduum mo dhali ap̲o/ Paŋ Gamuura mo to jin si'du/ mo dhala k̄ap̲any o'd 'peni bwaman̲ momis mo. 25 A'di kumki 'peŋkuman bampa/ gwansan 'twa/a 'cesh mo, dhala ris mom'ba'da'd si'da/ mo, dhali aris uni gun 'kokin mo e 'peŋkuman bampa/ gwansan mo, dhala ris to kun cakin ap̲o/ mony'cesh mo. 26 Hili asha Luut̲h, jin diki'di 'ko'd mo ibwamp̲o/ a'di mo tani, hilki mo ka c̲iŋ'ko'd mo, dhali ayim warki'd mo ki wosha 'doŋkoro/ mo.

27 Ibrahiim a'di la cu mis ka 'tum mon'thamo/ mo dhali ya e mo yin jin doshkina a'di mbwambori Tap̲a mo. 28 A'di hilki mo ka luŋ gu'b 'kup̲ki Pa Saduum mo dhali Paŋ Ḡamuura mo dhali 'kup̲ki aris bampa/ kun̲ ta momba'da'd mo tani, a'di hilki mo mo Dhali h̄ili mo mo ma, aku'd 'peni bampa/ cuki mis mo me'da ku'd 'peni mo jin 'thanu o'd ki wur wur mo.

29 Wakan ka Arumgimis 'ce'dki 'peŋkuman bampa/ kun 'koni bwaman momba'da'd sho'k mo tani, Arumgimis kaki'da Ibrahiim e mo. A'di karki'da Luut̲h 'pen ka pije/ mmo ya mo 'peni bwaman mo jin kumkunu 'twa/a 'cesh mo me'd jin kumkina a'di 'peŋkuman bampa/ gwansan 'twa/a 'cesh mo uni kun c̲a'bkin ma Luut̲h nycine/ mo be.

Emen ma Luut̲h mo

30 Hila Luu'th yaki'd mo 'peni Pan Suugar mo mmo c̲a'b mo e 'kuwosha turga/ mo nyak̲ki i'bwa/m piti isu/ mo, Haali/ a'di k̲o/ki'da k̲o/ is mo mmo'ko e Pan Suugar mo. Wakan a'di c̲a'bki'd mo ibwamani jurum wosh mo, a'di dhali i'bwa/m piti isu/ mo. 31 Dhali a'di jin ta'da

bwanyara/ ki o a'di jin ta jiŋ 'ko'd gwo mo ki, "Ababam bana ta'da dhan mo, dhali wathiŋ gwaṯha kamu/ yisa di'd imoŋkamu/ mmo ishi nyaḵki ana mo me'd mii jin baṯhu mii mo isi mony'ceshi 'baar mo. 32 Yayu/ mo, dhalki ana ṯuca babam bana mo mmoṗi yimana mura'th jin ḵa/u ki ŋah ŋah mo, dhali ana mina nyaḵ ish ki a'di mo, wakan ki ana mina 'taki dhuwa dhu mo gom emen ma babam bana mo be." 33 Wakan uni karkina babam buni mmoṗi yimana mura'th jin ḵa/u ki ŋah ŋah mo ki mon'thiny yin gana/ mo. Dhali a'di jin ta'da bwanyara/ yaki'd mo dhali nyaḵ ish ki com mo; a'di diki misha atente/ jin ishkina a'diya yim 'ko'da 'cesh mo, walla atente/ jin cukina a'di ki mis mo.

34 Dhali ka cim jiŋ 'ko'd mo tani a'di jin ta'da bwanyara/ oki a'di jin ta jiŋ 'ko'd gwo mo ki, "Ciḵi gwo mo ma, katili/ ki mon'thiny mo tani aha/ nyaḵkina ish ka babam pem mo. Dhalki ana ṯuca a'di mo mmoṗi yimana mura'th jin ḵa/u ki ŋah ŋah ki mon'thiny shwane/ si'da/ mo. Dhali /e mini ya mo dhali ish nyaḵki a'di mo, wakan ki ana mina 'taki dhuwa dhu mo gom emen ma babam bana mo." 35 Wakan uni miikina babam buni mmoṗi yimana mura'th jin ḵa/u ki ŋah ŋah mo ki mon'thiny doḵ/e mo, dhali a'di jin ta jiŋ 'ko'd cuki mis mo dhali ishki'd nyaḵki a'di mo. A'di diki misha tente/ jin ishkin ma yim 'ko'da 'cesh mo walla atente/ jin cukin ma yim mis mo. 36 Wakan be uni su/ kun ta i'bwa/ ma Luuṯh mo uni 'kokin mo ki uc̣i ibwa mo ka babam buni mo be. 37 Ayim jin ta'da bwanyara/ dho'thki ya/ mo dhali a'di yerkunu gway mo ka Mowaa'b mo. A'di warki'd ka dhana baba gom 'Kwani gi Pa Mowaa'b mo ntagi shwanesan mo be. 38 Dhali me'd a'di jin ta'da yim jin 'ko'd mo tani a'di si'da/ dho'thki ya/ mo, dhali gway piti yerkunu mo ka Ben/ammi mo. A'di warki'd ka dhana baba gom uc̣i ma Ammuun mo ntagi shwanesan mo be.

Ṯakwiin 20

Ibrahiim dhala Abimaaliḵ mo

1 Ibrahiim yaki'd mo 'peni mattaan mo 'kuṗ ki bampa/ jin di'd e 'ko'd gwar ga bim poros mo, dhali a'di c̣a'bki'd mo ibwaman gi Paŋ Ḵaadish mo dhali Pa Shur mo. A'di diki di yilkina/ e Pany Jaraar mo. 2 Dhala Ibrahiim oki gwo mo goma Saray jin ta ashim piti mo ki, "Ayim ta 'bwah pem mo." Wakana Abimaaliḵ jin ta'da maliḵ gi Pany Jaraar

hashki gwo goma Saray mo dhali a'di bu'thki'da yim mo. 3 Hili Arumgimis piki'da Abimaaliḵi is ki jan mon'thiny mo, dhali o a'di gwo mo ki, "Hili mo mo ma, /e ta wathiŋ gwaṯh jin wana e gi wathi/ jin wu'd mo goma 'bom jin bu'thkina /e mo, haali/ ayim ta ash gi wathiŋ kamu/ mo." 4 Hili Abimaaliḵ a'di i'dishkin ma yim is yisa dhali a'di oki gwo mo ki, "Tapa, mina /e 'taki mii 'kosh kal gi 'kwaniny'cesh gun daran gi mii m'ba/ si'da/ mowa? 5 Dina a'di ki o aha/ gwo mo ki is pitiŋ gana/ mo ki, ' Ayim a'di ta 'bwah pem mowa?' Dhala yim si'da/ ki is pitiŋ gana/ o gwo mo kan mo ki, ' A'di ta'da kam pem mo.' Aha/ miikina to yansan ki ŋadhum eya dum pem mo dhali e mo jin dika/ ka po/ gi me'd pem mo be." 6 Dhali yan'ko'd Arumgimis oki a'di gwo mo ki jan ki, "Nye, a'di imishka/ mo ki mii yan a'di imiikina /e mo ki mii jin miikunu mo ki dar gi ŋadhum eya dum pini mo, dhali aha/ si'da/ nonkina /e mo 'peni mo jin miikunu miinthus apo/ aha/ mo. Haali/ a'di gi wakan mo tani a'di dika/ ki dhal /e bway mo mmota ayim is ki me'd moyi. 7 Dhali wakan mo, doḵki/ /e wathiŋ gwaṯh ashim piti ka nyaŋ'ko'd mo ma, haali/ a'di ita'da aman/o gwo mo. A'di midi 'tho gom /e mo, dhali /e mini di ki e mo. Hili waḵki/ /e mini diki doḵa ayim ka nyaŋ'ko'd mo tani, mishi ki /e dhali kum pini mini mii wu mo ka jiŋ gana/ mo be."

8 Abimaaliḵ cuki mis ka 'tum mon'thamo/ ki jahanne/ mo dhali a'di yuḵki imanmiiya ṯu'c piti i'baar mo. A'di ṯorki'da aris to gwansan mo, dhali 'kwaniŋ gwaṯh uni ḵo/ki is kagahara mo. 9 Dhali yan'ko'd Abimaaliḵ yuḵki'da Ibrahiim mo dhali o a'di gwo mo ki, "To gi wakatinta imiikina /e mo apo/ aman mo? Miinthus gi wakata si'da/ imiikika/ apo/ /e mo. Jin guyina /e apo/ aha/ mo dhali apo/ bampam pem dhan miinthus yan mo? /E be imiiki to apo/ aha/ mo kun miga/ 'taki diki mii mii mo be." 10 Abimaaliḵ ki owa Ibrahiim gwo mo ki, "Atinta ç̣aan jin kulumkina /e ibwa mo mmomii to gi wakansan mo?" 11 Ibrahiim oki gwo mo ki, "Haali/ aha/ ṯosha, ' Ka jiŋ gana/ moŋḵo/ isa kamu/ yisa di'd goma Arumgimis e mo yansan mo, dhali uni mini 'kosh aha/ jwa mo gom gway gi ashim pem mo.' 12 Ka mar is mo tani, ayim ka jiŋ gana/ ita 'bwah pem mo, dhali 'bwa/m ma babam pem mo, hili ayim diki ta 'bwa/m ma ta'dam pem mo; Dhali ayim warki'd ki ashim pem mo. 13 Ka Arumgimis karki aha/ mo mmo dhal gu'b ma babam pem mo dhali ta ç̣a/ ka ç̣a/ mo tani, aha/ okina yim mo ki, ' /E

mini mii ṯorki aha/ bwa gi moŋgam gwo is pini mo: Eya ris mo i'baar mo kun mina ana iṗu'd mo tani, oyi gwo gom aha/ mo ki, "A'di ta'da kam pem mo."""

14 Dhali yan'ko'da Abimaaliḵ bu'thki ḵa'bal mo dhala morbiṗ mo, dhali 'kwaniŋ gwaṯh kun miina ṯu'c mo dhali uṗ kun miina ṯu'c mo dhali c̱iki uni ka Ibrahiim mo. Dhali yan'ko'd a'di doḵki'da Saarah mo, jin ta ash ma Ibrahiim, ki a'di mo be. 15 Abimaaliḵ ki o gwo mo ki, "Hili mo mo ma, bampam pem di'di bwambori /e mo. C̱a'bi /e mo mo ma e mo yin jin midi 'bor /e bwa mo." 16 Dhali eya Saray a'di ki o gwo mo ki, "Hili mo mo ma, aha/ c̱ikina akam pini aga'bul 'dolkon kushi aliṗ mo. A'di ta to jin midi wan aris mii kun thamka mii e jis/e gi uni 'baar mo kun nyaḵ 'ko ki /e mo, dhali ibwambora ris 'kwani 'baar mo tani, /e minu kar ki mo ma ḵar/e mo be." 17 Dhali yan'ko'da Ibrahiim 'thoki'da Arumgimis mo, dhali Arumgimis wac̱ki'da Abimaaliḵ mo, dhali ashim piti mo, dhali uṗ kun ta iman miiya ṯu'c piti mo wakan ki uni mini dho'th uc̱i mo. 18 Haali/ Taṗa a'di mu'th ki bwa ma dho'th gi kuŋgu'b ma Abimaaliḵ gom gway ma Saray mo, a'di jin ta ash ma Ibrahiim mo be.

Ṯakwiin 21

Mo jin dho'thkunuwa Is/ha'k mo

1 Taṗa hilki'da ṗo/a Saray mo me'd jin okina a'di mo ki a'di midi 'taki mii mo, dhali Taṗa miiki'd eya Saara mo me'd jin okina a'di gwo is mo be. 2 Saray bwaaki'd mo dhali ayim ki dho'th ya/ goma Ibrahiim mo ki yil jin tana a'di adhan mo, ka teeŋ ḵar/e jin okin ma Arumgimis a'di mo. 3 Dhala Ibrahiim yuḵki gway gi ya/m piti ka Is/ha'k jin dho'thkunu gom a'di mo, a'di jin dho'thkin ma Saray mo gom a'di mo be. 4 Ibrahiim 'ciṯhki ya/m piti ka Is/ha'k amunyjal yis mo ki a'di 'kon ma cimi pekwara mo, isi me'd jin ḵankin ma Arumgimis a'di mo be. 5 Ibrahiim a'di 'kokina yili iss 'kwanimpa imudhe'd ka dhan piti mo me'd jin dho'thkunu ya/m piti ka Is/hak gom a'di mo. 6 Saray oki gwo mo ki, "Arumgimis a'di ciḵi mo gi mompe'th gom aha/ mo; Aris 'kwani 'baar mo ka 'deṯe/ 'deṯe/ kun mini ciḵ gwo mo mini ṗe'th aha/ mo." 7 Ayim oki gwo doḵ/e mo ki, "Kaja a'di jin midi 'taki o ka Ibrahiim gwo mo ka Saray midi 'taki c̱i uc̱i ako mmoṗi moyi? Dhali naskina/

aha/ a'di idho'thkina a'di ya/ mo ki yil jin cana a'di mmota dhan mo be."

Haagar uni ka Isma/iil bu'thki mo iim buni mo

8 A'ci caki'd mo dhali a'di dhalki'da koŋ kum 'pen mo, dhala Ibrahiim miiki'da dhan mo jin yuk̲unuwa yuk̲ mo ka cim jin dhalkin ma Is/hak akoŋ kum 'pen mo. 9 Hila Saray p̲arki ya/ ma Haagar jin ta ji gi Pam Masir e mo, a'di jin dho'thkin ma yim ka Ibrahiim mo, dhali a'di ki mii a'di ka mak̲ mo. 10 Wakan ayim ki owa Ibrahiim gwo mo ki, "Uri a'bom c̲iŋkina/ yan ka pije/ mo nyak̲ki ya/ mo, haali/ ya/ ma 'bom c̲iŋkina/ yan mo tani midi diki pwak̲ nyunykina/ bwa nyak̲ki ya/m pem mo, a'di jin ta'da Is/ha'k mo." 11 Dhali gwo yan jwakat̲ki'da Ibrahiima du e jis/em piti mo gom gway gi ya/ mo be. 12 Hila Arumgimis ki owa Ibrahiim gwo mo ki, "Dhalku/ gwo yan ki kar mmojwagat̲ /eya du e jis/em pini mo gom dhuru'c wathi/ yan mo dhali gom gwo gi nyarany c̲iŋkinam pini mo. cik̲i gwo ma Saray mo haala Is/ha'k a'di midi ta emen pini jin minu yuk̲ gway i'ko'd mo be 13 Dhali aha/ mina war ya/ ma 'bom ma man miiya t̲u'c yan si'da/ mmota kal mo, haali/ a'di ta emen pini mo." 14 Ibrahiim cu mis mo mon'thamo/ ka'tum mo, dhali bu'th maaŋk̲uthu'd mo dhali k̲ucaŋ yi'de/ mo, dhali a'di ki c̲ika Haagar mo, mmokar ki a'di e 'kup̲a bi ma yim mo. A'di ki c̲i ayima 'ciŋ gwat̲h mo dhali karka ayim 'pen mo. Ayim a'di yaki'd mo dhali yaki yany c̲a/ mo e mombwaasho e Pam Birsaba mo be.

15 Ki yi'de/ jin di'di bwaŋ k̲ucaŋ a'di k̲u'thki'd mo tani, ayim bit̲ki'da 'ci me'd mo e bwaman ma buuy mo. 16 Dhali yan'ko'da yim yaki'd mo, dhali a'di ki c̲a'ba 'cesh ari is 'ko'd mo kat̲tan 'peni a'di mo, mmo wa e ki mo si'd jin shiinu aththa kat̲tan mo, haala yim oki gwo mo ki, "Aha/ mina mii dhalku/ ki p̲ar jwa ma 'ci e mo." Me'd jin c̲a'bkin ma yim mmo c̲i a'di 'ko'di is mo tani, ayim 'therki cuuwa mo dhali ko mo be. 17 Arumgimis cik̲ki 'twa/ ma ara 'ciŋ gwat̲h mo, dhala man'doyu gwo ma Arumgimis yuk̲ki'da Haagar 'peni momis mo, dhali owa yim gwo mo ki, "Ata mii /e mo, Haagar? Dhalku/ is ki k̲o/ mo ma, haali/ Arumgimis cik̲ki 'twa/ ma ara 'ciŋ gwat̲h e mo jin dina a'di mo. 18 Cuyi mis mo, dhali 'deka 'ciŋ gwat̲h mo, dhali 'bithi a'di adu is mo; haali/ aha/ mina kar a'di ki dhan kala caaga/ mo." 19 Dhali yan'ko'd Arumgimis k̲a'dki e ma ayim mo, dhala yim ki p̲ar jis yi'de/ e mo.

Ayim yaki'd mo dhali 'tu'd kucaŋ ki yi'de/ mo dhali a'di ki cika 'ci mmopi mo be. 20 Arumgimis a'di nyak di ka 'ciŋ gwath mo, dhali a'di caki'd mo. Dhali a'di ca'bki'd e mombwaasho mo dhali a'di warki'd ki wathi/ jin yukayuk mo mmoshiina aththa mo. 21 A'di ca'bki'd e mombwaasho gi Pam Paaraan mo, dhali kum gamki a'di a'bom mo 'peni Pa Masir mo.

Gwo jin gamu me'd inyakka Abimaalik mo

22 Dhali a'di warki'd ki mo jin peki'd mo ka tee caan mo ka Abimaalik dhala Pikul jin ta tapa gi 'kwani ma meem piti mo torki'da tor ka Ibrahiim mo, mmo/ o gwo mo ki, "Arumgimis nyakki di ki /e eya ris to kun miikina /e mo be. 23 Dhali gom gwo gi wakan mo tani thuli /e gwo me'da po/ mmahan ki gway ma Arumgimis mo gom aha/ mo ki /e mini diki mii to shiyi'da po/ aha/ mo, walla apo/ emen pem mo, walla apo/ iya/m pem kun mini dho'th iya/ i'ko'd mo. Tori aha/ mo mo dhali a'cesh jin dina /e mmoca'b mmo kar gwoŋ gam me'd ki mii ma isiŋ gana/ jin torkika /e mo." 24 Dhala Ibrahiim oki gwo mo ki, "Aha/ thulkina gwo me'da po/ mo be."

25 Ibrahiim si'da/ miiki'da gum gum eya Abimaalik gom gwony jis yi'de/ mo jin bu'thkina iman miiya tu'c ma Abimaalik ki mom'bi'th 'peni a'di mo. 26 Dhala Abimaalik o ki gwo mo ki, "Aha/ yisa misha wathi/ jin miiki to kansan mo yisa. /E diki tor aha/ gwo ntaga 'dishesan mo; aha/ dinaki cik gwoŋ kamu/ gom a'di ntagi 'dishe/ ishunsan mo." 27 Wakana Ibrahiim bu'thki ka'bal mo dhala morbip mo dhali a'di ki ci ki uni ka Abimaalik mo, dhali uni su/ gamki gwo me'd mo be. 28 Dhali yan'koda Ibrahiim ki dhu ushi nas ka'bali pesu/ 'pen ka pije/ mo 'pena ma'diny piti mo uni 'cena mo. 29 Dhala Abimaalik ki owa Ibrahiim gwo mo ki, " 'Pemen gwo yan ta'da ta mo mmodhuna /e ushi nas ka'bali pesu/ 'pen ka pije/ mo mmo'ko uni 'cena mo?" 30 A'di thok gwo mo ki, "Ushi nas ka'bali pesu/ gwansan mina /e ibu'th ki me'd pini mo 'peni me'd pem mo, wakan ki uni mini ta iman/o gwo gom aha/ mo, ki aha/ icwanykina jis yi'de/ yansan mo be." 31 Wakan a'di iyukkunu mo yansan gway ka Birsaba mo, haali/ uni su/ thulki gwo me'da po/ mo. 32 Uni gamki gwo me'd mo e Pam Birsaba mo, dhali yan'ko'da Abimaalik dhala Pikul mo, a'di jin ta wathiny ca'd gom 'kwani ma meem piti mo tani, uni dokkin ka nyaŋ'ko'd mo eya 'cesh

gi Pam Palasthiin mo be. 33 Dhala Ibrahiim siki cwa jin wana e ka 'kwattan e Pam Birsaba mo. Dhali e mattan mo tani a'di yukki gway gi Tapa mo, a'di jin ta'da Arumgimis jin di’d ki e ki sule/ sule/ mo. 34 Ibrahiim ca'bki'd me'd wathi/ jin yaki'd ki 'kus mo e Bampa/ gi Pam Palasthiin yil ka ris mo be.

Takwiin 22

Moŋgam gwo is ma Ibrahiim mishkunu mo

1 Dhali mii yan a'di miiki'd ka Arumgimis nyo/ki'da Ibrahiim mo. A'di ki o a'di ki, "Ibrahiim," dhala Ibrahiim thokki gwo mo ki, "Aha/ dina mmahan mo be." 2 Dhali yan'ko'd Arumgimis ki o gwo mo ki, "Susi ya/m pini a’di jin ta jim piniŋ gana/ mo, a'di jin ena /e mo, a'di jin ta'da Is/ha'k mo, dhali iiyi mo eya 'cesh gi Pa Muriyya mo. Çiyi a'di imun mo ma me'd to jin çinu mmo 'cith 'kus mmomiiya roroço/ e 'kuwosh mo e mo, jin miga/ tor /e mo be." 3 Wakana Ibrahiim cuki mis mo mon'thamo/ ka'tum mo, mmo su'k thuluny piti akakasha apo/ mo, dhali a'di ki sus dhuru'c washan piti isu/ inyakki a'di mo, dhala Is/hak jin ta ya/m piti mo. A'di 'ce'dki çiŋkira/ mo goma roroço/ mo, dhali a'di ki cu mis mo dhali ya mo e mo jin tor ma Arumgimis a'di mo. 4 Dhali ka cim 'koni kwara mo tani Ibrahiim 'de'kki em piti 'kup ki mis mo dhali a'di ki par mo e isa dhana/ mo be. 5 Ibrahiim ki o dhuru'c 'kwanim piti gwo mo ki, " 'Koyi mmahan mo nyakki thuluny mo, Dhali aha/ dhali a'ci mina ii imattaan ari is 'ko'd mo. Aman mina luŋ mo dhali doku/ ka nyaŋ'ko'di um mo." 6 Dhala Ibrahiim ki 'ce'd çiŋkira/ jin minu miiya roroço/ mo dhali 'thik a'di mo e 'kupa bi ma Is/ha'k jin ta ya/m piti mo. A'di ki kal o'd shwa'di me'd piti mo dhali gandal mo; Dhali uni ki ii 'kup ki misi montal 'de/ mo be. 7 Dhala Is/hak walki 'twa/ a Ibrahiim jin ta com mo dhali o gwo mo ki, "Ababam pema," dhali a'di ki thok a'di gwo mo ki, "Aha/ dina mmahan mo, ya/m pem." Hili mo mo ma: "O'd jin shwa'd di'di mmahan mo dhali çiŋkira/ mo, hili mane ka'bal jin mina ana i'cith 'kus mmomiiya roroço/ mo?" 8 Ibrahiim ki o gwo mo ki, "Arumgimis ki is piti midi çiki ana ka'bal jin mina ana 'cith mmomiiya basa 'cesh mo, ya/m pem." Wakan uni 'kon mmo ii naskina/ mo, uni su/ imontal 'de/ mo be.

9 Ki uni pu'dkin e mo jin tor ma Arumgimis a'di mo tani, Ibrahiim ka'bki'da gwata/ imun mo dhali su'k ciŋkira/ apo/ a'di mo, dhali a'di dekki'da Is/hak jin ta ya/m piti mo, dhali 'thi a'di apo/ a gwata/ mo, jin di'd apo/ ciŋkira/ mo be. 10 Ibrahiim he'thki me'd piti mo dhali bu'th gandal mo mmomuri 'taki 'kosh ya/m piti mo. 11 Dhali aman'doyu gwo gi Tapa yukki a'di mo 'peni momis mo dhali oki a'di gwo mo ki, "Ibrahiim, Ibrahiim!" Dhali a'di oki gwo mo ki, "Aha/ dina mmahan mo." 12 Dhali a'di ki o a'di gwo mo ki, "Dhalku/ ki kar me'd pini apowa 'cin dhuru'c mo, walla dhalku ki mii toŋ kamu/ gom a'di mo, haali/ Aha/ misha mo shwane/ ki /e ko/kina Arumgimis mo, mmomishka/ ki /e diki non ya/m pini mo, a'di jin ta ya/in gana/ mo, 'peni Aha/ mo be." 13 Ibrahiim 'de'kki em piti 'kupki mis mo dhali hil mo mo, e bwampo/ a'di mo tani arasiŋ ka'bal di'd jin bu'th ma 'de/ icem piti mo. Ibrahiim yaki'd mo dhali bu'th arasiŋ ka'bal mo dhali a'di ki ci a'di mo me'd to jin 'cithu 'kus mo mmomiiya basa 'cesh mo mmodhal ya/m piti e i is mo be. 14 Wakana Ibrahiim yukki mo yan gway mo, ka "Yahwah Yir/ah mo," dhali a'di okunu gwo ka tee yan mo ki, "E 'kuwosh gi Tapa mo tani a'di imidi ci to mo be."

15 Dhala man'doyu gwo gi Tapa yukki'da Ibrahiim mo me'di su/ 'peni momis mo 16 dhali o gwo mo ki, "Yase i ta gwo jin bahkina Tapa mo ki---Aha/ ki is pem thulkina gwo me'da po/ mo haali/ /e miiki to yansan mo, dhali mmodina /e ki non ya/m pini mo, a'di jin ta ya/m piniŋ gana/ mo, 17 Aha/ ka jiŋ gana/ mina 'bor /e mii mo dhali Aha/ mina mar /e emen pini is ki nyanye/ mmo wa e ka cul gi momis mo, dhali mmowa e ka si'b kun 'koni bwaman ma gap mo; dhali emen pini mini dila ris to 'pena goŋ gi 'kwani gun ta 'kup buni mo be. 18 Dhali ki ucim pini mo tani aris kal gi 'kwaniny'cesh minu 'bor mii mo, haali/ /e haki gwo gi 'twam pem e mo." 19 Wakana Ibrahiim dokki'd mo e 'kwanin dhuru'c piti mo, dhali uni cuki mis mo dhali ii mo i montal 'de/ mo e Pam Birsaba mo, dhali a'di ca'bki'd e Pam Birsaba mo be.

Kuŋ Gu'b ma Nahuur mo

20 Dhali mii yan a'di pu'dki'd mo ka Ibrahiim o gwo mo ka, "AMilka/ a'di dho'thki uci mo, ka kam ka Nahuur mo. 21 Uus a'di ta'da bwanyara/ mo, dhala Buus dhala Gamu/iil mo a'di jin ta'da baba ma Araam mo, 22 dhala Kaasa'd mo, dhala Hasu mo, dhala Pildaash mo,

dhala Yi'dlaap mo, dhala Batu/iil mo be. 23 Batu/iil warki'd ka baba ma Ripga/ mo. Uni gwansan ita uci kun 'koni pekwara kun dho'thkin ma Milka goma Nahuur mo, jin ta'da kam ma Ibrahiim mo. 24 Dhala 'bom jin diki ta 'bom pitiŋ gana/, jin yuku gway ka Ra/uuma/, si'da/ dho'thki'da Thaaba/ mo, dhala Jaaham mo, dhala Taahash mo, dhala Maaka/ mo be."

Takwiin 23

Mowu ma Saray dhali mo jin kanu a'di mo

1 Saray a'di diki'd ki e ki yili iss 'kwanimpa ipe'de/ i'ce'dka pesu/ apo/ mo. Uni ta yil kun din ma Saray ki e mo be. 2 Saray a'di wuki'd mo e Paŋ Giryat/arba mo, jin ta pa Ha'bruun, eya 'cesh bampa/ gi Paŋ Kanaan mo. Ibrahiim gwoki'd mo dhali gwon ki gwony jabu'th goma Saray mo. 3 Dhali yan'ko'da Ibrahiim cuki mis mo dhali ya mo 'peni ashim piti jin wuki'd mo, dhali wal 'twa/ e iya/ ma Hiththa mo, mmo/ o gwo mo ki, 4 "Aha/ tana wathi/ yilkina/ mo dhali aha/ yana yany ca/ ibwaman um mo. Ciyaa/ 'cesh gom moŋkana kan ibwam um mo, wakan ki aha/ mina kan jwam pem mo." 5 Dhali iya/ ma Hiththa thokkina Ibrahiim gwo mo, mmo/ o gwo mo ki, 6 "Ciki aman gwo mo, Tapam bam. /E ta ya/ ma malik ma Arumgimis ibwaman aman mo. Kani jwam pini e mo jin mina /e ikwany mo e mo gi jis jwam bam mo. Wathiŋ kamu/ yisa midi non /e 'peni mo gi jis jwam piti yisa, wakan /e mini kan jwam pini mo be." 7 Ibrahiim cuki mis mo dhali luŋ ibwambori 'Kwani gun cil ma 'cesh mo, uni kun ta iya/ gi pa Hiththa mo. 8 A'di walki 'twa/ e uni mo, mmo/o gwo mo ki, "Wakki/ um gami gwo me'd ki aha/ mina kan jwam pem mo tani, yan'ko'd ciki gwo 'peni aha/ mo dhali 'thoyi a Ipruun jin ta ya/ ma Suuhar, gom aha/ mo. 9 Doti a'di ki ci aha/ jurum wosh gi Pa Makpiila mo, a'di jin ta jim piti mo, a'di jin di'di shemen buntom piti mo. Ki she/ yol gana/ mo tani dhalki a'di ci a'di aha/ e bwambori um mo ki a'di midi ta mo jin miga/ bu'th mmokana/ kan mo be."

10 Dhala Ipruun a'di diki'di bwamani iya/ gi pa Hiththa mo, dhala Ipruun jin ta wathi/ Hiththa thokki'da Ibrahiim gwo mo ki gwo jin cikkina iya/ gi Pa Hiththa mo, 'pena ris uni kun iiyin ka pije/ gi 'twaŋkala goŋ gi 'peŋkuman bampa/ mo, mmo/ o gwo mo ki, 11 "Yisa,

tapam pem, ciki aha/ gwo mo. Aha/ cikina /e bwam bunto mo, dhali jurum wosh jin di'di bwaman a'di mo. Aha/ cikina /e a'di i bwambori jis/e gi iya/ gi 'kwanim pem mo. Aha/ cikina /e a'di mmokan jwam pini mo be." 12 Dhali yan'ko'd Ibrahiim a'di luŋki'd ibwambori 'kwani gi bampa/ yan mo. 13 Adi walki 'twa/ a Ipruun mo e mo jin cika 'kwani gi bampa/ gwo mo, dhali o gwo mo ki, "Hili wakki/ /e ona bwa mo tani, gana ciki gwom pem mo. Aha/ mina ci /e she/ yol gi bunto mo. Buthi aguurush 'peni aha/ mo, dhali aha/ mina kan jwam pem imattan mo." 14 Ipruun thokki'da Ibrahiim gwo mo, mmo/o gwo mo ki, 15 "Hili ma, tapam pem, ciki gwo 'peni aha/ mo. A'cesh jin yolka/ mo tani a'di ta'dgi mombar gi 'dolkon kush ka iss 'kwanimpa iss 'de/ mo. To yan midi ta atinta ibwaman /e mo dhali aha/ mo? Kani jwam pini mo ma. 16 Ibrahiim gamki gwo me'd inyakka Ipruun mo dhala Ibrahiim barki'da Ipruun 'dolkon kush mo a'di jin yerkina a'di gway e gwo jin cikkina iya/ gi Pa Hiththa mo, jin ta mombar gi 'dolkon kush i iss 'kwanimpa i iss 'de/ mo, isi ki mombar to jin ta isiŋ gana/ gi 'kwani kun ta imanyol to mo.

17 Wakan mombunto ma Ipruun, jin di'd e Pa Makpiila mo, jin di'd mmo 'dish Pa Mamra is mo, dhali jurum wosh jin di'di a'di mo, dhala ris cwa kun 'koni bunto mo dhali ishemen piti tani, a'di 'kwarkunu 18 ki gway ma Ibrahiim mo ki yol jin yolkinu a'di ibwambori iya/ gi Pa Hiththa mo, dhali ibwambora ris uni kun iin bway bwamana goŋ gi 'peŋkuman bampam piti mo be. 19 Ɗ'ko'di mii yan mo tani, Ibrahiim kanki'da Saray jin ta ashim piti mo e jurum wosh gi mom bunto gi pa Makpiila mo, jin di'd mmo 'dish Pa Mamra is mo, jin ta Pa Ha'bruun mo, jin di'd e Paŋ Kanaan mo be. 20 Wakan mombunto dhali jurum wosh jin di'd ibwaman piti mo tani 'kwarkunu gway ma Ibrahiim mo mmota jim piti mo gom mo jin minu kana kan mo 'peni iya/ gi Pa Hiththa mo.

Takwiin 24

A'bom goma Is/ha'k mo

1 Dhala Ibrahiim ta'da dhan mo kagahara ki yil piti mo dhali Tapa a'di 'borki'da Ibrahiim mii ka ris to 'baar mo be. 2 Dhala Ibrahiim oki'da man miiya tu'c piti gwo mo ki, jan 'de/ jin caki'd ki yil 'peni kuŋ gu'b

piti mo, dhali a'di jin ta tapa apowa ris tom piti kun tana a'di mo tani, "Kari me'd pini awum pem mo 3 dhali aha/ mina kar /e mmothul gwo me'da apo/ ki gway gi Tapa, Arumgimis jin di'di momis mo dhali a'di jin di'di mony'cesh mo, ki /e mini diki gama 'bom gom ya/m pem 'peni i'bwa/ gi 'Kwani gi Paŋ Kanaan mo, e bwaman uni kun ca'bkika/ mo. 4 Hili /e mini ya mo e bampam pem mo, dhali e 'kwani ma bas pem mo, dhali gama 'bom gom ya/m pem ka Is/ha'k mo be." 5 Dhali aman miiya tu'c o a'di gwo mo ki, "Midi wakata wakka 'bom midi diki hayaa/ gwo e mmobathaa/ e bampa/ yan mo? Miga/ mii sus ya/m pini ka nyaŋ'ko'd e bampam pini jin yayina /e 'peni nycine/ mo?" 6 Ibrahiim ki thok a'di gwo mo ki, "Mishi gwo 'ban ki /e mini diki sus ya/m pem ka nyaŋ'ko'd e bampa/ caan mo! 7 Tapa jin ta'da Arumgimis gi momis mo, jin suski aha/ 'peni gu'b ma babam pem mo dhali 'pena 'cesh gi 'kwani ma bas pem mo, dhali a'di jin oki aha/ gwo is mo ki monthul gwo me'da apo/ mo mmo/o gwo mo ki, ' E emen pini mo tani Aha/ mina ci uni a'cesh yan mo,' a'di midi hasha man'doyu gwom piti ibwambori jis/em pini mo, dhali /e mini gama 'bom gom ya/m pem 'peni mun mo be. 8 Hili wakka 'bom dina bwa ki oyu/ mmobath /e mo tani, yan'ko'd /e mini di ki 'kus 'peni gwo yan jin gama ana me'd mo. Haali/ /e yisa mini sus ya/m pem yisa ka nyaŋ'ko'd imun mo." 9 Wakan mo tani aman miiya tu'c a'di karki me'd piti eya wum ma Ibrahiim mo jin ta tapam piti mo, dhali thul gwo me'd apo/ gom a'di isi gom gwo gi to yan mo be.

10 Dhali aman miiya tu'c suski kalmani 'kume'd jin ta ji gi tapam piti mo dhali bu'th moyam piti mo. Dhali a'di ki kala ris to kun cinu ki me'd e kuku/ 'peni tapam piti mo. A'di cuki mis mo dhali ya mo e pa Aram Naharayiim mo, e 'peŋkuman bampa/ ma Nahuur mo. 11 Dhali a'di ki 'tuk aris kalman mo mmo'ko ki jiŋ 'kupa'dupuna 'cesh ka pije/ 'peni 'peŋkuman bampa/ mo e yan jis yi'de/ mo. Ki mo ta mom'pimpili/ mo, ka tente/ jin 'cetha up ka pije/ mmo/ii ha'b yi'de/ mo be. 12 Dhali a'di ki o gwo mo ki, "Tapa, Arumgimis gi tapam pem ka Ibrahiim mo, nyoŋi aha/ ki 'bore/ shwane/ mo jin miga/ gam mii adu is mo, dhali tori aha/ moŋgam gwo me'd pini ma isiŋ gana/ tapam pem ka Ibrahiim mo. 13 Hili mo mo ma, aha/ doshkina e shemen jis yi'de/ jin kasha e mo, dhali i'bwa/ gi 'kwani gi 'peŋkuman bampa/ uni iikin ka pije/ mmoha'b yi'de/ mo be. 14 Dhalki a'di miinu wakan mo. Ki aha/ mina

o dhuru'c nyara/ gwo mo ki, ' Bala gaŋi dhur yi'dem pini is wakan ki aha/ mina p̱i yi'de/ mo,' dhala yim oyaa/ gwo mo ki, ' P̱iyi mo, dhali aha/ mina c̱iki kalman pini mmop̱i si'da/ mo,' dhali dhalka yim ta a'di jin mina /e mii kar 'pen ka pije/ goma man miiya ṯu'c pini ka Is/ha'k mo. Ki mii yan kan mo tani aha/ mina mish mo mo ki /e ṯorki gwoŋ gam me'd ma isiŋ ganam pini ki tap̱am pem mo be."

15 Dhali mii yan miiki'd nṯwa/a/ ki a'di diki 'baar gwo mmo/o mo tani, hili mo mo ma, aRip̱ga/ yaki'd ka pije/ ki dhur yi'dem piti e 'kup̱a bi mo. Ripga/ jin dho'thkunu ka Baṯu/iil jin ta ya/ ma Milḵa, jin ta ash ma Nahuur, jin ta'da kam ma Ibrahiim mo. 16 Ayim nyara/ ta jaro/ ki jaro/ mo, dhali a'di di'd ki nyaraŋ gana/ mo. A'di dina wathiŋ kamu/ ki mash mo. Ayim yaki'd ka luŋgu'b e jis yi'de/ jin du'dki'd mo, dhali a'di 'tu'dki dhur piti ki yi'de/ mo dhali a'di p̱u'dki'd mo be. 17 Dhali yan'ko'd aman miiya ṯu'c mmo gama yim 'kup̱ mo dhali o gwo mo ki, "Gana c̱iyaa/ ari yi'de/ 'peni dhur pini mo." 18 Ayim oki gwo mo ki, "P̱iyi ma, tap̱am pem," dhali ki jahanne/ ayim thulki dhur yi'dem piti e me'd piti mo, dhali c̱i a'di yi'de/ mmop̱i mo be. 19 Dhali ka yim 'baarki yi'de/ mmoc̱i a'di mmop̱i mo tani, ayim ki o gwo mo ki, "Aha/ si'da/ mina mush ki kalman pini yi'de/ mo ntagi uni mini p̱i ikap̱ mo." 20 Dhali ki jahanne/ ayim gac̱ki yi'dem piti eya ḵur mo dhali gus ka nyaŋ'ko'd bway jis yi'de/ mo mmomush yi'de/ mo dhala yim mushki yi'de/ goma ris kalman piti mo be. 21 Wathi/ ki guwa yim ki e ki e ma 'thime/ ki shwamm mo mmoda/ar gwo waḵki/ Tap̱a thoson mo yam piti mo walla yisa.

22 Ki kalman kap̱ki yi'de/ mmop̱i mo tani, wathi/ ki bu'th dhiriny 'dolkon shus jin ḇaru ki nasa guurush mo, dhali 'dolkon jin hidhu i'bame'd isu/ goma yim mo a'di ta'dgi mondiṯ jin baru i'kume'd mo, 23 Dhali a'di doṯki gwo mo ki, "Ṯoraa/ gwo mo ma ki /e ta 'bwa/ ma ja mo? Tori aha/ mo ma gana, A/mo jin ishu di'di gu'b gi cima jin mina aman i/ishi cineya?" 24 Ayim ki o a'di gwo mo ki, "Aha/ tana 'bwa/ ma Baṯu/iil jin ta ya/ ma Milḵa mo, a'di jin dho'thkin ma yim ka Nahuur mo be." 25 Dhala yim si'da/ ki o a'di gwo m mo ki, "Am tana ka wusha/ dhali tonṯe/ jin 'kosh jwa mo, dhali gu'b gom /e mmo ishi cine/ ki mon'thiny mo." 26 Dhali yan'ko'd wathi/ ki goŋ 'kup̱ piti ka luŋgu'b mo dhali luŋ Tap̱a mo be. 27 A'di ki o gwo mo ki, "Mom'bor

mii gom Tapa mo, a'di jin ta'da Arumgimis gi tapam pem ka Ibrahiim mo, a'di jin diki dhal mo/en piti 'pen mo dhali mii ma isiŋ gana/ 'kupki tapam pem mo. Dhali gom aha/ tani Tapa shuki aha/ bway ka jisho'k bway gu'b gi ibas gi itapam pem mo." 28 Dhali yan'ko'd nyara/ a'di guski'd mo dhali tor 'kwani gi gu'b gi kum gwo mo goma ris to gwansan mo be.

29 Dhala Ripga/ ta'd ka kam mo, dhali gway piti ka Labaan mo. Labaan guski'd 'kupki wathi/ jin diki'd e shemen bway tur jin 'dish jis yi'de/ jin kasha e is mo. 30 Dhali ki a'di parki dhiriny to shush e mo dhali gurany 'per eya bi gi 'bwaham mo, dhali ki a'di cikki gwo gi 'bwaham ga Ripga/ mo ki, "Wathi/ torki'da tor ki aha/ mo tani", a'di yaki'd mo e wathi/ mo, dhali hili mo mo ma, a'di doshki'd inyakki kalman e jis yi'de/ jin kasha e mo be. 31 Dhala Labaan ki o gwo mo ki, "Yayu/ mo, /e jin 'bora Tapa mii mo. Atinta dosha eya pije/ kan mo? Aha/ thosonkina /e gu'b mo dhali mo gom kalman mo." 32 Dhali wakan mo tani wathi/ pu'dki'd e gu'b mo dhala a'di 'cukki kalman ashi/ mo dhali a'di ciki uni awusha/ mo dhali tonte/ gom kalman mmoshwa mo, dhali yi'de/ mmolam sho'k piti mo dhali sho'k gi 'kwani kun nyakiiyu/ ki a'di mo be. 33 Uni karki tonte/ ibwambori a'di mmoshwa mo, Hili a'di ki o gwo mo ki, "Aha/ mina diki shwa tonte/ naskina/ ntagi aha/ mina tor 'pemen 'kup gwo gi moyam pem yan mo." Dhali aLabaan ki o a'di gwo mo ki, "Tori gwo mo ma."

34 Dhali a'di ki o gwo mo ki, "Aha/ tana man miiya tu'c ma Ibrahiim mo be. 35 Tapa 'borki tapam pem mii kagahara mo dhali a'di warki'd ki ca mo. A'di ciki a'di ka'bal mo dhali bip mo, dhali 'dolkon kush mo, dhali 'dolkona gana/ mo, dhala ris iman miiya tuca gwath dhali iman miiya tu'c kun ta up mo, dhala ris kalman dhala ris thuluny mo be. 36 Saray, jin ta ash gi tapam pem, a'di dho'thki ya/ mo gom tapam pem mo ka yim ta'da dhan mo, dhali gom a'di mo tani a'di ciki'da ris to 'baar mo kun tana a'di ka Ibrahiim mo. 37 Tapam pem karki aha/ mmothul gwo me'da po/ mo, mmo/o gwo mo ki, ' /E mini mii diki dhal ya/m pem bway mmogam nyara/ 'peni 'Kwani gi Paŋ Kanaan mo, eya 'cesh jin dika mo be. 38 Hili dhali /e mii e is mo, mmo ya mo e gu'b ma babam pem mo, dhali e 'kwani ma bas pem mo, dhali gama 'bom gom ya/m pem mo.' 39 Aha/ okina tapam pem gwo mo ki, ' Wariba/ a'bom midi ushu mmoyayu/ nyakki aha/ mo.' 40 Hili a'di ki o aha/ gwo mo

ki, ' Tapa, ibwambori a'di yaki'd mo tani, aha/ mina hasha man'doyu gwom piti nyakki /e mo mmoshu /e bway mo wakan ki /e mini gama 'bom gom ya/m pem 'peni bwamani 'kwani ma bas pem mo dhali 'peni 'kwani gi gu'b ma baba mo be. 41 Hili /e mini di ki 'kus mo 'peni gwo jin thulka/ me'da po/ mo wakki/ /e mini ya mo e 'kwani ma baspem mo. Dhali /e mini diki 'kus mo 'peni gwo jin thulka/ me'da po/ mo.' 42 Wakan aha/ pu'dkina mo shwane/ e jis yi'de/ jin kasha e mo, dhali o gwo mo ki, ' Ayy Tapa, /e jin tana Arumgimis gi tapam pem ka Ibrahiim mo, wakki/ /e shwane/ mini shu/aa/ bway e bway jin miga/ ya mo tani, 43 hili mo mo ma aha/ doshkina e jis yi'de/ jin kasha e mo ---dhalki nyara/ jin pu'du'd mmoya ha'b yi'de/ mo, a'di jin miga/ o gwo mo ki, "Ciyaa/ ari yi'de/ 'peni dhur yi'dem pini aha/ ki pi mo," 44 dhali ayim jin o aha/ gwo mo ki, "Piyi ma dhali aha/ mina mush gom kalman pini si'da/ mo." Dhalka yim ta'da 'bom jin mina Tapa kar 'pen ka pije/ gom ya/ gi tapam pem mo.'

45 Ki aha/ dakka gwom pem o mo eya du mo tani, hili mo mo ma, aRipga/ a'di pu'dki'd mo ki dhur yi'de/ e 'kupa bim piti mo dhala yim thulki'd ka luŋgu'b e jis yi'de/ jin kasha e mo dhali mush yi'de/ mo, wakan aha/ okina yim gwo mo ki, ' Ciyaa/ yi'de/ mmo pi ma.' 46 Dhali ki jahanne/ ayim gaŋki dhur yi'de/ is 'peni 'kupa bim piti mo dhali o gwo mo ki, ' Piyi ma dhali aha/ mina ci ki kalman pini si'da/ mmopi mo.' 47 Aha/ dotkina yim mo dhali o gwo mo ki, ' /E ta 'bwa/ ma ja mo?' Ayim ki thok aha/ gwo mo ki, ' Aha/ tana 'bwa/ ma Batu/iil mo, jin ta ya/ ma Nahuur mo, a'di jin dho'thkin ma Milka a'di mo.' Dhali yan'ko'd aha/ hi'thkina a'di dhirriny 'dolkon e shush ma yim dhali gurany 'per e 'bame'd ma yim mo be. 48 Dhali yan'ko'd aha/ ki luŋ 'kup pem ka 'cesh mo dhali luŋ Tapa mo, a'di jin ta'da Arumgimis gi tapam pem ka Ibrahiim mo, a'di jin shu aha/ bway e bwaya 'borgaŋ gana/ mmo gam 'bwa/ gi 'kwani ma bas gi tapam pem gom ya/m piti mo be. 49 Dhali wakan shwane/, wakki/ /e thoson is mmo tor mo/en jin telu sho'k mo dhali miiŋ gana/ ki tapam pem mo tani, tori /e aha/ gwo mo. Hili wakki/ diki wakan mo tani, tori aha/ mo, wakan ki aha/ mina tu'k mo ki me'da bim poros mo walla ki me'da biny cam mo."

50 Dhali yan'ko'da Labaan dhala Batu/iil thokki gwo mo dhali o gwo mo ki, "To yan pu'dki'd 'peni Tapa mo; aman mina 'koki o /e gwo shiyi'd mo walla jim 'boro'd mo be. 51 Hili mo mo ma, aRipga/ a'di

di'da bori /e mo. Susa yim mo dhali iiyi mo, wakan ayim midi ta ash gi ya/ gi tapam pini mo, me'd gwo jin okina Tapa mo."

52 Dhali ka man miiya tu'c ma Ibrahiim cikki gwo jin ona uni mo tani, a'di goŋki is piti ka 'cesh ibwambori Tapa mo be. 53 Dhali aman miiya tu'c ki 'doyu/ aris tonyjaro/ kun ta 'dolkon kush mo dhali 'dolkon gana/ mo, dhali burrinye/ mo, dhali ciki uni ka Ripga/ mo. A'di ciki'da ris ton tak kun 'bitha yol she/ ki 'bi'th ka kam ma yim mo dhali kum mo. 54 Yan'ko'd a'di dhali 'kwani kun nyak ii ki a'di mo tani uni shwaki to mo dhali piki to mo. Uni 'kokin imun ki mon'thiny mo, dhali ki uni cuki mis ki mon'thamo/ mo tani, a'di oki gwo mo ki, "Hashi aha/ ka nyaŋ'ko'd e tapam pem mo." 55 Akam gi nyara/ dhali kum nyara/ oki gwo mo ki, "Dhalka 'bom dhuru'c ca'ba'd inyakki aman goma cimi daha naskina/ mo, gom jasa cimi 'kume'd mo. 'Ko'da cim caan mo tani ayim midi ya beseene/ mo." 56 Hili a'di ki o uni gwo mo ki, "Dhalku/ ki non aha/ ki bway mo, Me'd jin 'borkina Tapa aha/ mii e bway pem mo. dhalki aha/ yana mo ki aha/ mina ya mo e tapam pem mo." 57 Uni ki o gwo mo ki, "Am mina yuk dhuru'c nyara/ mo dhali dot a'di mo." 58 Dhali uni yukkina Ripga/ mo dhali dota yim gwo mo ki, "A/e mini ya nyakki wathi/ yan mo?" Ayim ki o gwo mo ki, "Aha/ mina ya mo be." 59 Wakan uni hashkina Ripga/ jin ta 'bwaham mo, inyakka man miiya tu'c nyaram piti mo, mmo bu'th moyam piti nyakka man miiya tu'c ma Ibrahiim mo dhali 'kwanim piti mo. 60 Uni 'borkina Ripga/ mii mo, dhali owa yim gwo mo ki,

> "Bwah bama, /e mini ta ata'da gi 'kwani ma alipka ris kun maru is ka alipi 'kume'd mo,
> dhali dhalki emen pini dil to 'peni 'twaman ma goŋ gi uni gwansan kun shi/ uni /e i e mo."

61 Dhali yan'ko'da Ripga/ cuki mis mo, dhali ayim dhali nyakki nyara/ kun ta iman miiya tu'c uni merki kalmana po/ mo dhali bath wathi/ mo. Dhali kan aman miiya tu'c suski'da Ripga/ mo, dhali ya e bway piti mo be.

62 Dhala shwane/ a Is/hak a'di bu'thki monyca'b eya 'bana bim poros gi mombwaasho mo, dhali a'di daka pu'dki'd 'peni Pam Birlahayru/i mo be. 63 Is/ha'k yaki'd ka pije/ mmo'thowa pije/ mo ki mom'pimpili/ mo. Ki a'di 'de'kki em piti 'kup ki mis mo dhali par mo e mo tani, hili

mo mo ma, aris kalman uni pu'dkin mo! 64 A Ripga/ hilki mo mo, dhali ka yim mishiki'da Is/ha'k mo tani, ayim thulki'd ka 'cesh 'peni kalman mo be. 65 Dhala yim oki'da man miiya tu'c gwo mo ki, "Wathi/ jana caan yayi'd imombunto mmogam ana 'kup mo?" Aman miiya tu'c oki gwo mo ki, "A'di ta tapam pem mo." Wakan ayim bu'thki burrinyeŋ 'kup piti mo, dhali kum is piti mo. 66 Dhali imanmiiya tu'c torkina Is/ha'k gwo mo goma ris to kun miikina a'di mo. 67 Dhali yan'ko'd Is/ha'k ki susa yim e gu'b burrinye/ mo dhali a'di ki budha Ripga/ mo, dhali ayim warki'd ki ash mo, dhali a'di enki'da yim mo. Wakana Is/ha'k a'di malaskunuwa du mo i'ko'di jwa gi kum mo be.

Takwiin 25

Ibrahiim dhala Ketura mo

1 Ibrahiim a'di bu'thki'da 'boma kamu/ mo; a'di jin yuku gway ka Ketura mo. 2 Ayim dho'thki a'di aSimraan mo, dhala Yagshaan mo, dhala Madaan mo, dhala Midyaan mo, dhala Yishbaag mo, dhala Shuha mo be. 3 Yagshaan warki'd ka baba ma Shaba mo dhala Dadaan mo. Dhali emen ma Dadaan uni ta 'kwani Ashshuriim mo, dhali 'kwani Lathushiim mo, dhali 'kwani La/ummiim mo. 4 Dhali iya/ ma Midyaan uni ta i Epah mo, dhala Ipir mo, dhala Hanuu'k mo, dhala Abiidaa/ mo, dhala Eldaah mo. Aris uni gwansan ta kuma Ketura mo be. 5 Ibrahiim ciki'da ris tom piti kun tana a'di ka Is/ha'k mo. 6 Dhali, ki a'di di'd naskina/ ki e mo tani, a'di ciki tontak iya/ gi uplacam piti mo dhali hash uni mo eya 'cesh gi mom'pesho'k mo, ki si'd si'd mo 'pena Is/ha'k mo, jin ta ya/m piti mo be.

Mowu ma Ibrahiim dhali mo jin kanu a'di mo

7 Hili atee yil jin din ma Ibrahiim ki e annihe/ mo, a'di 'kona yili iss 'kwanimpa ipekwara i'ce'dka karpa'c apo/ mo. 8 Ibrahiim ciki shi/in piti jiŋ 'ko'd mo dhali a'di wuki'd mo ka dhana dhan gana/ mo, mmotana a'di a dhan gumpan dhan ki yil piti mo, dhali a'di gamkunu me'd inyakki 'kwanim piti mo be. 9 Is/hak dhala Isma/iil, uni kun ta iya/m piti mo tani, uni kanki a'di e jurum wosh ma Makpiila mo, e bwam bunto ma Ipruun jin ta ya/ ma Suuhar jin ta wathi/ Hiththa mo, jin di'd mmo 'dish pa Mamra is mo. 10 Bwam bunto yan yolkin ma

Ibrahiim 'peni 'Kwani Hiṯṯha mo. Ibrahiim a'di ikankunu imun inyaḵki ashim piti ka Saara mo be. 11Dhali ŋ'Ko'di jwa ma Ibrahiim mo tani, Arumgimis 'borki'da Is/ha'k mii mo a'di jin ta ya/m piti mo, dhala Is/ha'k a'di c̲a'bki'd mmo'dish Pam Birlahayru/i is mo be.

Aris Kuŋ gu'b ma Isma/iil dhali Is/ha'k mo

12 Shwane/ uni gwansan ta emen ma Isma/iil mo, jin ta ya/ ma Ibrahaiim mo, jin dho'th ma Haagar jin ta'da 'bom Masir mo, a'di jin ta'da man miiya t̲u'c ma Saray jin dho'thkina a'di ka Ibrahiim mo. 13 Gway gi iya/ ma Isma/iil mo uni annihe/ mo, isi ka baṯh 'pen ka dho'th buni mo: Nabayuut̲ a'di ita'da bwanyara/ ma Isma/iil mo, dhala Gidar mo, dhala Adab/iil mo, dhala Mibsaam mo, 14 dhala Mishmaa/ mo dhala Duuma mo, dhala Massa mo, 15 dhala Hadaar mo, dhala Teema mo, dhala Yathuur mo, dhala Napish mo, dhala Gidma mo be. 16 Uni gwansan uni ita iya/ ma Isma/iil̄ mo dhali gway buni anahan mo, ki gway gi bampam buni mo, dhali ka t̲a/ kun 'kona uni mo tani; uni 'koni 'kume'd i'ce'dka su/ mo ka waḵ buni kun tana uni iya/ ma maliḵ mo. 17 Hili atee yil jin din ma Isma/iil annihe/ mo, a'di 'kona yili iss 'kwanimpa ipesu/ aṯh ikwara mo. Dhali a'di c̲iki shi/in piti jiŋ 'ko'd mo dhali a'di wuki'd mo, dhali a'di nyaḵkunu kan ki 'kwanim piti mo be. 18 Uni 'kokin 'peni Pa Hawiila ntagi Pan Shur mo, a'di jin di'd ka p̲ar 'twa/ ki Pa Masir mo, me'd jin yana jan'de/ 'kup̲ ki bway Pa Ashshuur mo. Uni 'koki 'ko ki moŋḵu'th is inyaḵki tiya ka rem'kup̲ mo be.

19 Gway gi iya/ ma Is/ha'k annihe/ mo, a'di jin ta ya/ ma Ibrahiim mo. Ibrahiim ta’da baba ma Is/ha'k mo. 20 Is/ha'k a'di i'kokina yili issu/ ka dhan mo me'd jin bu'thkina a'di aRip̲ga/ ki ash mo, ayim jin ta 'bwa/ ma Bat̲u/iil mo jin ta Wathi/ Araam gi Pam P̲addaan/araam mo, jin ta 'bwah ma Labaan jin ta Wathi/ Araam mo be. 21 Is/ha'k 'thoki Tap̲a gom ash mo goma yim 'thissa/ ta'da burum mo, dhali Tap̲a thoḵki mon'thom piti mo, dhali ashim piti ka Rip̲ga/ bwaaki'd mo. 22 Dhali uc̲i su/ gwansan uni gurunyki is e bwa ma yim mo, dhali ayim ki o gwo mo ki, "Ata waki'd kan jin miiki'd e aha/ mo?" Ayim yaki'd mmo dot̲ Tap̲a gom mii yansan mo be. 23 Dhali Tap̲a ki owa yim gwo mo ki,

"Kal 'koni su/ e bwa ma dho'th pini mo,
dhali 'kwani su/ gwan kun mina /e dho'th mo tani uni mini ḵwa/
bwa mo 'peni /e mo.
Jan 'deŋ kamu/ midi 'bitha'bi'th mo mmobola kamu/ e mo,
dhali a'di jin ca'd a'di imidi mii ara kam jin gwa'da'd to mo be."

24 Ka tee ma yim jin mina a'di dho'th 'baarki'd mo tani, hili mo mo ma, ushi uc̱i su/ 'kon e bwa ma yim mo. 25 A'ci jin ṯwa/a/ p̱u'dki'd ka pije/ ki 'per 'per ki buŋgwar is ka kuluny ta'da mur ka mur mo me'd burrinye/ mo. Uni yuḵki a'di gway ka Iisu mo. 26 Dhali yan'ko'd mo tani, akam p̱u'dki'd ka pije/ mo, dhali me'd piti bu'thki 'pena ṯiŋkila/ ma Iisu mo. A'di yuḵkunu gway ka Yakuu'b mo. Is/ha'k a'di 'kona yili issi kwara mo me'd jin dho'thkin ma yim uni mo be.

27 Dhali uc̱i uni cakin mo, dhala Iisu ta wathi/ jin kora e ki kor e mompar mo, a'di ta wathi/ ma shoŋ gana/ mo; hila Yakuu'b ta wathi/ jin bu'th is piti ka mathaŋ'kur mo, dhali mmo c̱a'b e gu'b burrinye/ mo. 28 Is/ha'k enki'da Iisu mo haali/ a'di 'kaki shum piti kun parkina a'di mo, hila Rip̱ga/ enki'da Yakuu'b mo be.

Iisu yolki mo ma bwanyaram piti mo

29 Yakuu'b miiki'da 'tash mo. Iisu p̱u'dki'di pa mo 'peni bwaasho mo, dhali a'di mut̲t̲a/ ṯe/ is kagahara mo. 30 Dhala Iisu ki owa Yakuu'b gwo mo ki, "Dhalki aha/ nyoḵa 'tash pini yan jin cesa /e e ki 'per 'per mo. Hili ma, aha/ mut̲t̲a/ ṯe/ is mo!" gom gwo gi wakan mo tani a'di iyuḵkunu a'di gway ka Aduum mo. 31 AYakuu'b oki gwo mo ki, "Nt̲wa/a/ /e mini yolaa/ mo ma dho'th ma bwanyaram piniŋ gana/ yan mo." 32 Iisu thoḵki gwo mo ki, "Hili mo mo ma, aha/ mura wu mo be. Mo ma bwanyara/ yan midi miiya ta gom aha/ mo?" 33 Yakuu'b ki o gwo mo ki, "Ntwa/a/ oyi aha/ gwo is mo," wakana Issu thulki gwo me'da p̱o/ mo dhali ki bway yan mo tani a'di yolki mo ma bwanyara/ ma dho'th pitiŋ gana/ ka Yakuu'b mo be. 34 Yakuu'b c̱iki'da Iisu maaŋ moŋḵuthu'd mo dhala 'tasha 'daḵe/ jin cesu/ mo. A'di shwaki a'di mo dhali a'di p̱iki to mo, dhali yan'ko'd a'di cuki mis mo dhali ya e bway piti mo. D̄hali ki mii gi wakan mo tani a/ Iisu a'di ishi/ki mo ma bwanyaram pitiŋ gana/ i e mo be.

Takwiin 26

1 Shwane/ adhan te/ pu'dki'd mo e bampa/ mo, mmo waki te/ jin twa/a/ mo ka tee ma Ibrahiim mo. Is/hak yaki'd bwaya Abimalik mo, jin ta'da malik gi 'kwani Palasthiin mo e pa Jaraar mo be. 2 Shwane/ Tapa piki a'di i is mo dhali o a'di gwo mo ki, "Dhalku/ ki ya ka luŋgu'b mo bway pa Masir mo; hili ca'bi eya 'cesh jin miga/ o /e ki ca'b mo. 3 Diyi eya 'cesh yan mo, dhali Aha/ mina di inyakki/ /e mo dhali 'bor /e mii mo, gom /e mo dhali gom emen pini mo tani, Aha/ mina ciki eya 'cesh gwansan i 'baar mo, dhali Aha/ mina 'baar gwom pem jin oka is mo goma Ibrahiim mo jin ta'da babam pini mo be. 4 Aha/ mina mar emen pini is mo me'da risa cul gi momis mo, dhali ciya 'cesh yansan i'baar mo ki emen pini mo. Gom gway gi emen pini mo tani aris kal gi mony'cesh minu 'bor mii mo be. 5 Aha/ mina mii to yansan mo haala Ibrahiim haki gwo gi 'twam pem e mo dhali dhu mo he'th sho'k pem mo, dhali gwoŋkan pem mo, dhali gwoŋkan pem jin cinu ki 'twa/ mo, dhali gwoŋkan pem jin 'kwaru mo be."

6 Wakana Is/hak a'di ca'bki'd mo e pany Jaraar mo be. 7 Ki 'kwaniŋ gwath gi mo yan dotki a'di gom ash mo tani, a'di oki gwo mo ki, "Ayim a'di ta 'bwah pem mo." A'di ko/ki is mo mmo o gwo mo ki, "Ayim ta ashim pem mo", haali/ a'di kulumki'd mo ki, " 'Kwani gi mo yansan mini 'kosh a'di jwa mo mmo kala Ripga/ mo, haala yim shina jaro/ i me'd mo be." 8 Ka Is/hak diki'di mun mo tani, Abimalik jin ta'da malik gi pam Palasthiin mo hilki mo ki ema shupak mo. A'di parki mo e mo, dhali hili mo mo ma, Is/hak bu'thki'da Ripga/ is ki me'd mo jin ta ash mo. 9 Abimalik yukki'da Is/hak bway a'di mo dhali o a'di gwo mo ki, "Hili mo mo ma, ka jiŋ gana/ ayim ta ashim pini mo. Atinta ona /e gwo mo ka, ' Ayim ta 'bwahan mo'?" Is/hak ki o a'di gwo mo ki, "Haali/ aha/ tosha ki ' Wathiŋ kamu/ midi 'taki 'kosh aha/ jwa mo mmo kala yim mo be'." 10 Abimalik ki o a'di gwo mo ki, "Atinta 'dan jin miikina /e wakan gom aman mo? Wathiŋ kamu/ wari ba/ midi 'taki isha 'bom pini mo, dhali /e ki 'taki guyi mo jin thamu mii apo/ aman mo." 11 Wakan Abimalik oki'da ris 'kwani gwo mo dhali o gwo mo ki, "Wathiŋ kamu/ jin midi bu'th wathi/ yan is ki me'd mo walla ashim piti mo tani a'di ka jiŋ gana/ minu 'kosh jwa mo be."

12 Dhala Is/haḵ siki emen to mo eya 'cesh yan mo dhali 'cith a'di mo ki yila 'de/ yan mo ka iss 'kwanimpa ka mudhe'd mo, haali/ Tapa 'borki a'di mii mo be. 13 Dhali wathi/ taki'd gi me'd mo, dhali caki'd ki nyanye/ mo dhali ki nyanye/ mo ntagi a'di eḵki'd mo be. 14 A'di taki'd ka ris ḵa'bal mo dhali bip mo, dhali kuŋ gu'b piti ka ris mo. Dhali 'kwanim pam Palasthiin taki dhapan apo/ a'di mo be. 15 Shwane/ aris jis yi'de/ kun cwanykina iman miiya tu'c gi com mo ka tee ma Ibrahiim mo jin ta'da babam piti mo tani, 'kwanim pam Palasthiin ki 'dap uni 'twa/ ka 'cesh mo. 16 Abimaliḵ ki owa Is/haḵ gwo mo ki, Yaku /e mo 'peni aman mo, haali/ /e ta wathi/ jin ca'bki dem dem mo mmo bol am e mo. 17 Wakana Is/ha'ḵ yaki'd mo 'peni mo caan mo dhali ca'b mo e embul wosh ma Jaraar mo dhali ca'bi mun mo be.

18 Doḵ/e mo tani Is/haḵ cwanyki jis yi'de/ mo, jin cwanykina uni ka tee ma Ibrahiim mo jin ta'da babam piti mo. Hili 'kwanim pam Pilistin 'dapki uni 'twa/ mo 'ko'da Ibrahiim wuki'd mo. Hila Is/haḵ yuḵki jis yi'de/ gwansan gway ki gway jin yuḵkina com uni mo be. 19 Ki iman miiya tu'c ma Is/haḵ cwanyki jis yi'de/ e momba'da'd mo tani, uni gamki jis yi'de/ jin kasha e ki kash mo be. 20 Dhali imanhil ḵa'bal gi pany Jeraar walkin nyaḵki imanhil ḵa'bal ma Is/haḵ mo dhali o gwo mo ki, "Yi'de/ yansan ta jim bam mo." Wakan Is/haḵ yuḵki yi'de/ caan mo ka Isiḵ mo, haali/ uni walkin nyaḵki a'di mo be. 21 Yan'ko'd uni ki cwany jis yi'deŋ kamu/ mo, dhali uni ki wal doḵ/e mo apo/ yi'de/ caan mo, wakan a'di ki yuḵ a'di gway ka Si'tna mo. 22 A'di ki dhal mo caan mo dhali cwany jis yi'deŋ kamu/ mo, hili uni 'koki wal mo apo/ caan mo. Wakan a'di yuḵki a'di gway ka Rehobu'th mo, dhali a'di ki o gwo mo ki, "Shwane/ Tapa thoson ki mo mo mo gom ana mo, dhali ana mina mii ḵal mamana dho'th mo e bampa/ caan mo be."

23 'Peni mattan mo tani Is/ha'ḵ yaki'd ka gagamis bway pam Bersaba mo be. 24 Hili Tapa piki a'di i is mon'thiny mo dhali o gwo mo ki, Aha/ tana Arumgimis ma Ibrahiim mo jin ta'da babam pini mo. Dhalki is ki ḵo/ mo, "Haali/ Aha/ mina di nyaḵki /e mo dhali 'bor /e mii mo dhali mara ris emen pini is mo, gom gway ma man miiya tu'c pem ka Ibrahiim mo be." 25 Hila Is/ha'ḵ nyaŋki'da gwata e mun mo dhali yuḵ ki gway Tapa mo. Dhali imun mo tani a'di ki thum gu'b burrinyem piti mo, dhali iman miiya tu'c piti cwanyki jis yi'de/ mo.

26 Yan'ko'da Abimaliḵ yaki'di a'di mo 'peni pany Jaraar mo, nyaḵka A/hussa'th mo, jin ta'da mugum piti mo, dhala P̱iḵul jin ta wathinyca'd gi 'kwani ma meem piti mo be. 27 Is/ha'ḵ ki o uni gwo mo ki, "Atinta iiyina um bway aha/ mo, haali/ um 'thissa shi/ki aha/ i e mo dhali ur aha/ mo 'peni um mo?" 28 Yan'ko'd uni ki o gwo mo ki, "Aman misha ki 'boreŋ gana/ ki Tap̱a nyaḵki di ki /e mo. Wakan aman okina gwo mo ki mo jin miinu mii t̄hul gwo me'da p̱o/ midi di ibwamani aman mo dhali /e mo, nye, ibwamani am dhali /e mo. Wakan dhalki am mina mo jin gamu gwo me'd nyaḵki /e mo, 29 ki /e mini diki mii am ki shi/ mo, me'd jin 'kona am ki mii /e ki shi/ mo, dhali me'd jin miikina aman /e ki 'bore/ mo dhali hashki /e ki moŋḵu'th is mo. Ka jiŋ gana /e 'borkina Tap̱a mii mo be." 30 Wakan Is/haḵ miiki mo shwan to mo gom uni mo, dhali uni shwaki to mo dhali p̱iki to mo be. 31 Dhali uni cuki mis ki jahanne/ mon'thamo/ mo dhali o gwo jin onu is mo ka rem'kup̱ mo. Yan'ko'da Is/ha'ḵ ki dhuki uni 'pen mo, dhali uni ki dhalki a'di ki moŋḵu'th is mo be. 32 Dhali 'pena cim c̱aan mo tani iman miiya ṯu'c ma Is/haḵ p̱u'dkin mo dhali ṯorki a'di gwo mo gom yi'deny jis jin cwanykina uni mo. Uni ki o gwo mo ki, "Aman gamkina yi'de/ mo be." 33 A'di yuḵki yi'denyjis gway ka Shiba mo, wakan ki gway gi 'peŋkuman bampa/ yuḵkunu ka Bershiba mo ntaga shwanesan mo be.

34 Me'd jin 'kona yila Iisu i iss su/ mo tani, a'di ki masha 'bom mo, jin ta 'bwa/ ma Biriya mo 'peni 'kwani Hi'ththa mo, dhala Basma'th jin ta 'bwa/ ma Elun gi pa Hi'ththa mo be. 35 Uni gwahan ḵali bwandiṯi'd goma Is/haḵ mo dhala Rip̱ga/ mo be.

Ṯakwiin 27

1 Ka Is/haḵ takina dhan mo dhali em piti si'da/ dhuruma dhurum mo wakan ki a'di diki mish mo mo, a'di i yuḵkina a'di a Iisu mo, jin ta ya/m piti jin ca'd mo, dhali o a'di gwo mo ki, "Ya/m pema." Iisu ki o a'di gwo mo ki, "Aha/ dina imahan mo", 2 dhala Is/haḵ ki o gwo mo ki, "Hili mo mo ma, aha/ tana dhan mo. Aha/ dina ki misha cim gi mo wum pem mo. 3 Wakan buthi to gi mo/as pini mo, akulp̱em pini mo dhali bwam pini mo, dhali ya ka pije/ bway bwaasho mo mmopar tombwaasho gom aha/ mo. 4 Thosoni tonṯeŋ 'kunyga/ gom aha/ mo,

'peni jamas jin enkika mo, dhali k̲ali a'di bway aha/ mo wakan ki aha/ mina shwa a'di mo dhali 'bor /e mii mo nt̲wa/a/ ki aha/ dina ki wu mo."

5 Shwane/ Ripga/ cik̲ki a'di mo ka Is/hak̲ oki gwo gom ya/m piti ka Iisu mo. Hila Iisu yaki'd bway bwaasho mo mmopar tombwaasho mo mmo k̲ali a'di mo be. 6 Ripga/ oki'da Yak̲uub jin ta ya/m piti gwo mo ki, "Hili mo mo ma, aha/ cik̲kina cim 'twa/ mmo owa Iisu jin ta'da kam pini mo. A'di oki gwo mo ki, 7 ' K̲alaa/ shum tombwaasho mo dhali thosona tonteŋ'kunyga/ mo, ki aha/ mina shwa a'di mo dhali 'bor /e mii mo ibwambori Tapa mo nt̲wa/a/ ki aha/ dina ki wu mo.' 8 Wakan shwane/, ya/m pem, hayi gwo gi 'twam pem e mo me'd jin k̲ankika /e mo. 9 Yaku bwaya ma'diny k̲a'bal mo, dhali 'doyi isu/ ushi k̲a'bal 'borga/ kun daha ca'd mo, dhali aha/ ki thoson tonteŋ'kunyga/ mo 'peni uni mo gom cim mo, me'd jin enkina a'di mo be. 10 /E mini k̲ali a'di bway cim mo, wakan ki a'di midi shwa a'di mo, wakan ki a'di midi 'bor /e mii mo nt̲wa/a/ ki a'di diki wu mo be." 11 Yak̲uu'b oki'da Ripga/ jin ta kum gwo mo ki, "Hili mo mo ma, a kam pem ka Iisu a'di ta wathi/ jin 'kan ma muri is mo, dhali aha/ yesa buŋgwar ki yes mo be. 12 Wariba/ ababam pem midi taya is ki me'd mo, dhali aha/ mina e waka manheka he'k e mo. Aha/ mina k̲ali monjee apo/ aha/ mo dhali yisa mom'bor miiya." 13 Kum ki o a'di gwo mo ki, "Ya/m pema, dhalka ris monyjee t̲a/kina po/ aha/ mo. Hili hayi gwo gi 'twam pem e mo, dhali yayi mo, mmo k̲ali uni gom aha/ mo."

14 Wakana Yak̲uub yaki'd mo dhali buthi ushi dhuru'c mi mo dhali k̲ali uni bway kum mo, dhali kum ki thoson tonteŋ'kunyga/ mo, me'd jin enkina com mo be. 15 Dhala Ripga/ ki bu'th burrinyem 'borga/ ma Iisu mo, jin ta ya/ jin ca'd mo, uni kun 'kokin e a'di mo i gu'b mo, dhali hi'thka Yak̲uu'b mo, a'di jin ta ya/ jin gwa'da'd mo be. 16 Ayim ki hi'thki a'di ayi'c gi ushi mi gwa'dga/ mo e 'bame'd piti mo dhali e 'ba/ piti jin yesa yes mo be. 17 Ayim ki c̲i tonteŋ'kunyga/ mo dhali maaŋk̲uthu'd mo jin thosonkin ma yim is mo e me'd ma Yak̲uu'b mo jin ta ya/m piti mo be.

18 Yak̲uu'b yaki'd bway gu'b gi com mo dhali o gwo mo ki, "Ababam pema." Com ki o a'di gwo mo ki, "Aha/ dina imahan mo, /e tana ja sa/, ya/m pem mo?" 19 Yak̲uu'b ki o com gwo mo ki, "Aha/ tana Iisu jin ta'da bwanyaram pini mo. Aha/ miikina me'd jin k̲ankina /e aha/ gwo

mo be. Shwane/ c̲a'bi /e ki mis mo ma dhali 'kayi shum tombwaashom pem mo, ki /e mini 'bor aha/ mii mo." 20 Is/haḵ ki o ya/m piti gwo mo ki, "/E gamki a'di ki jahanne/ mo, ya/m pem mo?" A'di ki o gwo mo ki, "Haali/ Tap̲a jin ta'da Arumgimis pini ḵali a'di gom aha/ mo be." 21 Is/haḵ ki owa Yaḵuu'b gwo mo ki, "Yayu ki 'dishe/ i aha/ mo, wakan ki aha/ mina ta /e is ki me'd mo, ya/m pem mo, waḵki/ /e ta ya/m pema kar/e ka Iisu mo walla diki ta a'di mo." 22 Yaḵuu'b yaki'd mo mmo 'disha Is/ha'ḵ is mo jin ta com mo, dhala Is/ha'ḵ ki ta a'di is ki me'd mo dhali o gwo mo ki, " 'Twa/ a'di ta 'twa/ ma Yaḵuu'b mo, hili me'd uni i ta me'd ma Iisu mo." 23 Hila Is/haḵ diki nyit̲h a'di mo, haali/ me'd piti uni 'kan ma muri cine/ mo me'd jima kam piti ka Iisu mo, wakan Is/haḵ 'borki a'di mii mo be. 24 A'di ki o gwo mo ki, "A/e ka jiŋ gana/ ta ya/m pem ka Iisuwa?" A'di ki thoḵ gwo mo ki, "Aha/ tana aha/ mo be."

25 Is/haḵ ki o gwo mo ki, "K̲ali tont̲e/ bway aha/ mo ma, ki aha/ mina 'ka shum tombwaasho pini mo, wakan ki aha/ mina 'bor /e mii mo." Yaḵuu'b ki ḵali tont̲e/ bway a'di mo. Is/ha'ḵ ki shwa a'di mo, dhala Yaḵuu'b ki ḵali a'di asu mo, dhali a'di ki p̲i mo. 26 Yan'ko'd com ka Is/haḵ ki o a'di gwo mo ki, "Shori is ki 'dishe/ mo dhali p̲i aha/ 'twa/ mo, ya/m pem mo." 27 Wakana Yakuu'b pu'dki'd ki 'dishe/ mo dhali pi a'di 'twa/ mo, dhali a'di jikki'da shim burrinyem piti mo dhali 'bor a'di mii mo. A'di ki o gwo mo ki,

> "Hili mo mo ma, ashim gi ya/m pem a'di wana e ka shim gi mombwaasho mo jin 'borkina Tapa mii mo be.
> 28 Dhalka Arumgimis c̲i jape/ gi momis mo,
> dhala ris tom'boron gi mony'cesh mo,
> dhali emen to ki nyanye/ mo dhala sun this mo.
> 29 Dhalka ris 'kwani 'baar mo mii /e to mo dhala ris kal gi mony'cesh mini luŋ ki jiŋ 'kup̲a'dup̲un mo gom /e mo.
> Tayi tap̲a ap̲o/ ikam pini mo,
> dhali dh̲alk̲i iya/ gi kwani luŋ e ka jiŋ 'kup̲a'dup̲un gom /e mo.
> Dhalka ris 'kwani 'baar mo kun jeeki /e mo jeenu mo,
> dhalka ris 'kwani 'baar mo kun 'borki /e mii mo tani 'boru mii mo."

30 Dhali ki jahanne/ ka Is/haḵ 'baarki mom'bor mii c̲i ka Yaḵuu'b mo tani Yaḵuub a'di 'thilki is mo mmo ya ka pije/ 'peni bwambori com ka

Is/haḵ mo, Iisu jin ta'da kam piti p̲u'dki'd 'peni mompar piti mo tani. 31 A'di si'da/ thoson ki tonṯeŋ'kunyga is mo dhali ḵali a'di mo bway com mo. A'di ki o com gwo mo ki, "Ababa, cuyi mis mo ma dhali 'ka shum tom'bwaasho gi ya/m pini mo, wakan ki /e mini 'bor aha/ mii mo." 32 A Is/ha'ḵ jin ta com oki a'di gwo mo ki, "/E tana ja mo?" A'di ki o gwo mo ki, "Aha/ tana ya/in mo, jin ta'da bwanyara mo, jin tana Iisu mo." 33 Is/haḵ dekina is ki bir bir mo dhali o gwo mo ki, "Kaja a'di parki tombwaasho mo dhali ḵali a'di bway aha/ mo? Aha/ ki 'ka a'di nṯwa/a/ ki /e mo, dhali aha/ ki 'bor a'di mii mo. Ka jiŋ gana/ a'di minu 'bor mii mo." 34 Ka Iisu ciḵki'da ris gwo 'peni com mo tani, a'di gwoki'd kagahara mo dhali ko ki jabu'th ki ḵu'bu, ḵu'bu mo, dhali o com gwo mo ki, " 'Bori aha/ mii mo ma, 'bori aha/ mii si'da/ mo ma, ayy babam pem mo. " 35 Is/haḵ oki gwo mo ki, "Akam pini a'di p̲u'dki'd imahan mo ka dhana ek eŋgana/ mo dhali ḵal mom'bor miim p̲ini mo." 36 Iisu ki o gwo mo ki, "A'di 'konu ki yuḵ gway ka Yaḵuu'b ka jiŋ gana/ mo 'taa? Hili a'di miiki aha/ ki shi/ ki tonthusa su/ gwansan mo. A'di bu'thki mo ma bwanyaraŋ ḵar/em pem mo, dhali hili mo mo ma, shwane/ a'di bu'thki mom'bor miim pem mo." Dhali a'di ki o gwo mo ki, "Dina /e ki non mom'bor mii 'twa/ gom aha/ mo 'taa?" 37 Is/haḵ ki thoḵ gwo mo dhali owa Iisu mo ki, "Hili mo mo ma, aha/ karkina a'di ki tap̲am pini mo, dhali aha/ c̲ikina a'di ikam pini mmo ta iman miiya t̲u'c̲ piti mo, dhali aha/ ki c̲iki a'di emen to mo dhali mura'th this mo. Atinta sa imiga/ mii gom /e ki nyanye/ mo, ya/m pem mo?" 38 Iisu ki o com gwo mo ki, "Dina /e ki tagi jasi mom'bor mii i'de/ mo gom aha/ mo, babam pem mo? 'Bori aha/ mii mo, hili 'bori aha/ si'da/ mo, babam pem mo." Iisu gwoki'd ki ku'bu, ku'bu ki jabu'th mo. 39 A Is/haḵ jin ta'da babam piti thoḵki gwo mo dhali o a'di mo ki,

> "Hili mo mo ma, mondim pini jin mina /e mii di mo tani midi si'da si'd mo 'peni mii gi mony'cesh kun tanu pa ki pa mo, dhali ki si'd si'd 'peni jap̲e/ gi momis mo.
> 40 Ki shemen gandala turgam pini mo tani a'di imina /e diki e mo, dhali /e mini miiya t̲u'c goma kan mo.
> Hili waḵki/ /e mini ḵwa/ is pini bwa mo tani, /e mini 'ce'd dhaŋḵa'b 'bam pini bwa mo 'peni 'ba/ pini mo be."

41 Hila Iisu shi/ki'da Yakuu'b i e mo gom mom'bor mii jin c̲ikin ma babam piti a'di mo. Iisu oki gwo eya dum piti mo ki, "Atee jin minu

ko goma babam pem uni 'disha 'twa/ mo, 'peni mattaan mo tani aha/ ki 'kosha kam pem ka Yakuu'b jwa mo." 42 Dhala ris gwo ma Iisu jin ta ya/ ma yim jin ca'd mo uni torkunuwa Ripga/ mo. Wakan ayim hashki'da hash mo dhali yuka Yakuu'b mo jin ta ya/ jin gwa'da'd mo dhali o a'di gwo mo ki, "Hili mo mo ma, akam pini ka Iisu a'di malaski is piti mo gom /e mo mmo kulum gwo ibwa mo mmo 'kosh /e jwa mo. 43 Wakan shwane/, ya/m pem mo, hayi gwom pem e mo dhali gusi bwaya Labaan mo, jin ta'da kam pem mo e pa Haran mo. 44 Diyi nyakki a'di mo gom ari embul mo, ntaga nyor ma kan jin 'batha 'ba'th mina she/ 'thup mo, 45 ntaga nyor ma kan yan midi 'thup mo 'peni /e mo, dhali ki a'di midi this mii 'kupi e mo jin miikina /e gom a'di mo. Yan'ko'd aha/ ki hash gwo mo dhali susi /e ka nyaŋ'ko'd mo 'peni mun mo. Atinta imiga/ this uma su/ e mo ka tente/ 'de/ kan mo?"

46 A Ripga/ ki owa Is/hak gwo mo ki, "Aha/ shi/a mondiki e ki shi/ mo haali/ gom i'bwa/ gi pa Hiththa mo. Wakka Yakuub midi mash jan 'de/ 'peni i'bwa/ gi pa Hiththa mmo kar ki ash mo, me'd up gwansan mo, 'peni i'bwa/a tiya gi bampa/ yan mo tani mondiki em pem midi 'bor kata mo gom aha/ mo?"

Takwiin 28

1 Is/hak yukki'da Yakuu'b mo, mmo 'bor a'di mii mo, dhali kan a'di gwo mo ki, "/E mini diki masha 'boma kamu/ 'de/ 'peni 'kwaniŋ Kanaan mo. 2 Cuuyi mis mo ma, dhali yayi bway pam Paddan Aram mo, bway gu'b ma Bethu/el jin ta asha babam pini mo, dhali masha 'bom 'peni mun mo, 'peni jan 'de/ jin ta 'bwa/ ma Labaan mo, jin ta'da kam gi kwan mo. 3 Dhalka Arumgimis jin eka ek 'bor /e mii mo, mmo kar /e ki /e mini dho'th maman mo dhali mar /e is ki nyanye/ mo, wakan ki /e mini war ka dhana ris 'kwani mo be. 4 Dhalki a'di ciki /e mom'bor mii ma Ibrahiim mo, bway /e mo, dhali bway emen pini mo i'ko'di /e mo, ki /e mini tagi nyunykina/ ma 'cesh mo e mo jin dina /e mo, a'di jin cikin ma Arumgimisa Ibrahiim mo be." 5 Wakan Is/hak hashki'da Yakuu'b mo. Yakuu'b yaki'd bway pam Paddan Aram mo, bwaya ya/ ma Labaan ma Bethu/el mo jin ta wathi/ Araam mo, jin ta'da kam ma Ripga/ mo, jin ta ko Yakuub uni ka Iisu mo be.

6 Shwane/ Iisu mishki'd ka Is/haḵ 'borki'da Yaḵuu'b mii mo dhali hash a'di bway pam P̱addan Araam mo, mmo masha 'bom 'peni mun mo. A'di si'da/ mishki'd ka Is/haḵ 'borki a'di mii mo dhali c̱iki a'di gwoŋḵan mo, mmo o gwo mo ki, "/E mini diki masha 'bom mo 'peni up̱ gi paŋ Ḵanaan mo." 7 Hila Iisu si'da/ p̱arki mo e ka Yaḵuu'b haki gwo gi com e mo dhali gwo gi kum mo, dhali ya bway pam P̱addan Aram mo. 8 Iisu mishki mo ki up̱ gi paŋ Ḵanaan 'koki 'bora Is/ha'ḵ mii mo jin ta com mo be. 9 Wakan a'di yaki'd bwaya Isma/iil mo, dhali butha 'bom mmo mar up̱a tiya is mo kun 'kokin e a'di mo, a'di jin ta'da Mahalaṯ jin ta 'bwa/ ma Isma/iil mo, jin ta ya/ ma Ibrahiim mo, jin ta 'bwah ma Nabiyuṯ mo, mmo ta ashim piti mo be.

10 Yaḵuu'b dhalki pam Birsa'ba 'pen mo dhali ya mo 'kup̱ki bway pa Haraan mo be. 11 A'di p̱u'dki'd mo e moŋ kamu/ mo dha̱li c̱a'bi mun mon'thinyi 'baar mo, haala tente/ yulki'd mo. A'di bu'thki wosha kamu/ mo e mo yan mo mmo kar 'kup̱ piti mo, dhali a'di ishki 'ko'da 'cesh mo e mo c̱aan mo mmo ish e mo be. 12 A'di shu'bki jan mo dhali p̱ar to jin senu sho'k e jin karkunu 'peni mony'cesh mo. 'kup̱ piti gamki momis mo dhali iman'doyu gwo ma Arumgimis sekini a'di mo dhali thulkin i a'di mo be. 13 Hili mo mo ma, Tap̱a doshki'd ap̱o/ a'di mo dhali o gwo mo ki, "Aha/ tana Tap̱a mo, jin ta'da Arumgimis ma Ibrahiim mo jin ta'da babam pini mo, dhala Arumgimis ma Is/haḵ mo. A'cesh yan jin isha /e ap̱o/ mo tani Aha/ mina c̱i /e a'di mo dhali goma ris emen pini mo be. 14 Aris emen pini mina e waki p̱u'da 'cesh mo, dhali /e mini hakar mo ka bor mo bwaya bora luŋgu'b mo, dhali bway mom'pesho'k mo, dhali 'kup̱ka 'bana bim poros mo, dhali bwaya 'bana binycam mo. Dhali /e dhali emen pini mo tani mini raḵa ris kuŋ gu'b pini 'baar mo minu 'bor mii mo be. 15 Hili mo mo ma, Aha/ mina di nyaḵki /e mo, dhali Aha/ mina kar /e mo eya ris mo 'baar mo kun mina /e ya mo. Aha/ mina doḵi /e ka nyaŋ'ko'd eya 'cesh yan mo, haali/ Aha/ mina diki dhal /e 'pen mo. Aha/ mina 'baara ris to mo kun okika gwo is gom /e mo be." 16 Yan'ko'd Yaḵuu'b merki e mo 'peni mo ish piti mo, dhali a'di ki o gwo mo ki, "Ka jiŋ gana/ Tap̱a diki'd mo e mo yan mo, dhali aha/ dina ki mish a'di mo be." 17 A'di ḵo/ki is mo dhali o gwo mo ki, "Mo yan a'di ta mo jin ḵogu mo! Jaŋ kamu/ yisa di'da jin waki gu'b ma Arumgimis kansan mowa. Yansan a'di ta'da campur gi momis mo be."

18 Wakana Yaḵuu'b cuki mis ki jahanne/ mo mon'thamo/ mo dhali bu'th wosh jin isha a'di 'ba/ mo. A'di ki thum a'di ki mis mo me'da kaḵ mo dhali gaḉa yin i 'kuṗi a'di mo be. 19 A'di ki yuḵ mo yan gway ka Be'th/iil mo, hili gway gi 'peŋkuman pa jin ṯwa/a/ ka Luus mo. 20 Hila Yaḵuu'b thulki gwo me'da ṗo/ mo, mmo o gwo mo ki, "Waḵki/ Arumgimis midi di nyaḵki aha/ mo dhali woṯh aha/ mo e bway yan jin miga/ ya mo, dhali ḉiyaa/ tonṯe/ mmoshwa mo, dhali burrinye/ mmo hithi is mo tani, 21 wakan ki aha/ mina doḵu bway gu'b ma babam pem mo, yan'ko'd Taṗa midi ta Arumgimis pem mo be. 22 Dhali wosh yan jin thumkika ki mis mo me'da tiŋkiliŋ mo tani midi ta wosh jin ha me'd mo. 'Pena ris to 'baar mo kun ḉikina /e aha/ mo tani, aha/ ka jiŋ gana/ mina ḉiya 'kume'd ka nyaŋ'ko'd gom /e mo be."

Ṯakwiin 29

Yakuu'b gamki 'kuṗ ka Rahiil mo

1 Dhala Yaḵuu'b yaki'd mo e bway piti mo dhali ṗu'd mo e 'kwani gi bampa/ gi mom'pesho'k mo be. 2 Me'd jin hilkina a'di mo mo tani, a'di mishki jis yi'de/ mo e mom bunto/ mo, dhali hili mo mo ma, dhana ma'diny ḵa'bal kun 'ko she/ i kwara mo ishkin mo e yan yi'de/ mo. Haali/ 'peni yi'de/ ḉaan mo tani uni muruni wola ma'diny ḵa'bal yi'de/ mo, hili wosh jin 'daṗu jis yi'de/ 'twa/ a'di caaca mo be. 3 Dhali ka risa ma'diny ḵa'bal tulkuṉu isi monṯal 'de/ imun mo tani, imanhil ḵa'bal uni 'daŋkalki wosh mo 'peni 'twaŋkal jis yi'de/ mo dhali wol ḵa'bal yi'de/ mo, dhali karki wosh ka nyaŋ'ko'd mo bway mom piti mo.

4 A Yaḵuu'b ki o uni gwo mo ki, "Ikam pema, um iiyin 'peni mana mo?" Uni ki thoḵ a'di gwo mo ki, "Aman iiyina 'peni pa Haraan mo be." 5 A'di ki o uni gwo mo ki, "A/um mishina Labaan jin ta ya/ ma Nahuur mo 'taa?" Uni ki thoḵ gwo mo ki, "Aman mishkina a'di mo be." 6 A'di ki o uni gwo mo ki, "A/ a'di 'bora 'bor mowa?" Uni ki o gwo mo ki, "A'di 'bora 'bor mo, dhali, hili mo mo ma, Rahiil jin ta 'bwa/ a'di ṗu'dki'd mo nyaḵki ḵa'bal mo be." 7 Yaḵuu'b ki o gwo mo ki, "Hili mo mo ma, a'di ta montee mo. A'di diki ta tente/ jin minu tul ḵa'bal isi monṯal 'de/ mo. Um mini wol ḵa'bal yi'de/ mo dhali um ki ur uni mo mmoshwaa sho mo be." 8 Uni ki o gwo mo ki, "Aman mina 'koki wol uni yi'de/ mo ntaga risa ma'diny ḵa'bal mini tuli isi monṯal

'de/ mo. Yan'ko'd 'kwani ki 'daŋkal wosh mo 'peni 'twaŋkal jis yi'de/ mo, dhali aman ki wol ka'bal yi'de/ mo be."

9 Ka Yakuu'b di'd mmo wal 'twa/ naskina/ mo inyakki uni mo tani, Rahiil pu'dki'd mo nyakka ma'diny ka'bal gi com mo, haala yim ta'da manhil uni mo be. 10 Ka Yakuu'b parki'da Rahiil e mo jin ta 'bwa/ ma Labaan jin ta'da kam gi kum mo dhali ka'bal ma Laabaan mo tani, Yakuu'b pu'dki'd mo mmo 'daŋkal wosh 'peni 'twaŋkal jis yi'de/ mo, dhali wolki ka'bal ma Labaan yi'de/ mo, a'di jin ta'da kam gi kum mo be. 11 Yakuu'b ki piya Rahiil 'twa/ mo dhali ko ki jabu'th ki ku'bu/, ku'bu/ mo. 12 Yakuu'b ki torka Rahiil gwo mo ki a'di ta'da bas ki icom mo, dhali ki a'di ta ya/ ma Ripga/ mo. Yan'ko'da yim ki gus mo dhali torki com gwo mo be.

13 Ka Labaan cikki gwom'borga/ goma Yakuu'b jin ta ya/ gi 'bwaham mo tani, a'di guski'd mo mmo gam a'di 'kup mo, ki is piti jin ta'da kony mo, mmopi a'di 'twa/ mo, dhali susi a'di bway gu'b piti mo. A Yakuu'b ki torka Labaan aris to 'baar mo be. 14 Labaan ki o a'di gwo mo ki, "Ka jiŋ gana/ /e tana simam pem mo dhali buŋgwar is pem mo." Yan'ko'da Yakuub ki di nyakki a'di mo goma ppe 'de/ mo.

Yakuu'b dhala Le/ha dhala Rahiil mo

15 Yan'ko'da Labaan ki owa Yakuu'b gwo mo ki, "A/e mini mii aha/ atu'c ki dargi toŋ kamu/ mo haali/ /e tana bas pem mo 'taa? Tori aha/ gwo mo ma, sheŋ'kup ki nyunykinam pini midi ta tinta mo?" 16 Shwane/ aLabaan taki'd gi i'bwa/ isu/ mo. Dhali gway gi 'bwa/ jin ca'd mo yuku ka Le/ha mo, dhali gway gi 'bwa/ jin gwa'da'd mo yuku ka Rahiil mo be. 17 E ma Le/ha uni molki mo par e ki 'bore/ mo, hila Rahil a'di 'bora 'bor ki jamas mo dhali a'di elki'da el e mo be. 18 Yakuu'b enki'da Rahiil mo, wakan a'di oki gwo mo ki, "Aha/ mina mii /e atu'c yili pesu/ mo goma Rahiil mo, jin ta 'bwa/in jin gwa'da'd mo." 19 Labaan ki o gwo mo ki, "A'di 'boro'd be ki aha/ mina ciki eya yim mo, ma mmo diki ci a'di ki 'kwanin tiya mo. Ca'bi /e nyakki aha/ mo ma." 20 Wakana Yakuu'b miiki'da tu'c yili pesu/ goma Rahiil mo, dhali wa uni e ki usha cimi daha/ mo, gom mo/en jin ena a'di ayim mo be.

21 Yan'ko'da Yaḵuu'b ki owa Labaan gwo mo ki, "C̣iya 'bom pem mo, haala cim pem 'baara'd mo, wakan ki aha/ mina ya ayim mo!" 22 Wakana Labaan tulki'da ris 'kwani isi monṯal 'de/ mo e mo c̣aan mo dhali mii tonṯe/ jin yuḵuwa yuḵ ka tul 'kup mo be. 23 Ki mom'pimpili/ mo tani, Labaan ki susa Leha jin ta 'bwa/ mo mmo guyu/ a'di bwaya Yaḵuu'b mo jin yaki'd bwaya yim mo. 24 Labaan c̣iki'da 'cim 'bomim piti jin ta'da man miiya ṯu'c ka Silp̣a bway 'bwa/ ka Le/ha mo, mmo ta man miiya ṯu'c ma yim mo be.

25 Ki mon'thamo/ mo tani, hili mo mo ma, a'di ta'da Le/ha mo! Yaḵuu'b ki owa Labaan gwo mo ki, "Atinta wakan jin miikina /e gom aha/ mo? Dika ki miiki eya ṯu'c goma Rahil mo 'taa? Atinta he'kkina /e aha/ e mo?"

26 Labaan ki o gwo mo ki, "A'di diki ta miim pam mo mmoc̣i 'bwa/a gwa'dga/ nṯwa/a/ ka bwanyara/ mo. 27 'Baara cima pesu/ gi miimash gi 'bwa/m pem yansan mo, dhali aman mina c̣iki /e jaŋ kamu/ si'da/ jin midi doḵ/e miikaa/ ṯu'c gom yila pesuŋ kamu/ mo be." 28 Yaḵuu'b miiki'd wakan mo, dhali 'baara cim ma pesu/ ma Leya/ mo. Yan'ko'da Labaan ki c̣iki a'diya Rahiil mo jin ta 'bwa/ mo me'd ashim piti si'da/ mo be. 29 Labaan si'da/ c̣iki'da Bilha bwaya Rahil jin ta 'bwa/ mo, mmo ta man miiki a'di aṯu'c mo be. 30 Wakana Yaḵuu'b yaki'd bway Rahiil si'da/ mo, hili a'di enki'da Rahil ki nyanye/ mo mmobola Le/ha e mo. Wakana Yaḵuu'b miiki'da Labaana ṯu'c mo gom yili pesu/ doḵ/e mo be.

31 Ki Taṗa p̣arki mo e ka Le/ha 'konu ki en mo tani, wakan a'di ki ḵa'd bwandho'th ma yim mo, hila Rahil a'di taki'da burum mo be. 32 Hila Le/ha bwaaki'd mo dhali dho'th ya/ mo, dhala yim ki yuḵ a'di gway ka Rahubin mo. Haala yim oki gwo mo ki, "Haali/ Taṗa hilki mo ap̣o/ moŋ'kosh is ka nyor pem mo, shwane/ ka jiŋ gana/ akaṯhim pem midi en aha/ mo be. 33 Yan'ko'da yim bwaaki'd doḵ/e mo dhali dho'th ya/ mo. Ayim ki o gwo mo ki, "Haali/ Taṗa ciḵki gwo ki aha/ 'konu ki en mo tani, wakan a'di c̣ikina a'di aha/ ya/m yansan si'da/ mo", dhala yim ki yuḵ a'di gway piti ka Shim/uun mo be. 34 Yan'ko'da yim ki bwaa doḵ/e mo dhali dho'th ya/ mo. Ayim ki o gwo mo ki, "Shwanesan mo akaṯhim pem midi gam is piti me'd ki aha/ mo, haali/ aha/ dho'thkina a'di iya/ ikwara mo. Wakan gway piti yuḵkunu ka Lawi mo be."

35 Ayim bwaaki'd doḵ/e mo dhali dho'th ya/ mo. Ayim ki o gwo mo ki, "Ki embul yansan mo tani aha/ mina maŋ Tapa mo. Wakana yim yuḵki a'di gway ka Yahuu'da mo, ayim ki dosh uc̱i dho'th mo be."

Ṯakwiin 30

1 Ka Rahiil p̱arki mo e ka yim diki dho'thka Yaḵuu'b uc̱i mo tani, Rahiil taki dhap̱an gom 'bwaham mo. Ayim oki'da Yaḵuu'b gwo mo ki, "C̱iyaa uc̱i mo ma, walla aha/ mina wu mo." 2 Anyor ma Yaḵuu'b a'di 'thaki'da p̱owa Rahiil mo. A'di ki o gwo mo ki, "A/ aha/ dina i embul ma Arumgimis mo, a'di jin non ki bwandho'th mo 'peni /e mo jin ta mamana dho'th gi bwa mowa?" 3 Ayim ki o gwo mo ki, "Hili mo mo ma, aman miiya ṯu'c pem ka Bilha di'd imahan mo. Yaku ayim mo ma, wakan ka yim midi dho'th uc̱i mo e 'kup̱a'dup̱un pem mo, dhali aha/ ki tagi uc̱i mo 'pena yim mo be." 4 Wakana yim ki c̱iki a'di aman miiya ṯu'c ka Bilha mo ki ash mo, dhala Yaḵuu'b ki ya bwaya yim mo be. 5 Bilha a'di bwaaki'd mo dhali dho'thka Yaḵuu'b ya/ mo be. 6 Yan'ko'da Rahiil ki o gwo mo ki, "Arumgimis dwallki aha/ gwo mo, dhali a'di ciḵki aha/ 'twa/ mo dhali c̱iki aha/ ya/ mo." Gom 'kup̱ mii yan mo tani ayim ki yuḵ a'di gway ka Dan mo be. 7 Bilha jin ta'da man miika Rahiila ṯu'c mo a'di bwaaki'd doḵ/e mo dhali dho'thka Yaḵuu'ba 'ci jin 'kon ma p̱o/ i su/ mo. 8 A Rahiil ki o gwo mo ki, "Ki momp̱o jin c̱a'b ki dem dem mo tani a'di ip̱okika 'bwah pem mo dhali p̱i gwo e mo." Ayim ki yuḵ a'di gway ka Nap̱ṯali/ mo be.

9 Ka Le/ha p̱arki mo e mo ki a'di da/ki uc̱i dho'th mo tani, a'di bu'thki'da Silp̱a mo, jin ta'da man miiki a'di aṯu'c mo, dhali c̱ika yim ka Yaḵuu'b mo mmo ta ash mo be. 10 Silp̱a jin ta'da man miika Leha ṯu'c mo, dho'thki'da Yaḵuu'b ya/ mo. 11 Le/ha ki o gwo mo ki, "Yansan 'bora 'bor mo! wakana yim yuḵki a'di gway ka Jaad mo." 12 Yan'ko'da Silp̱a, jin ta'da man miika Le/ha aṯu'c mo, dho'thki'da Yaḵuu'b ya/ mo jin 'kon ma p̱o/ i su/ mo be. 13 Le/ha ki o gwo mo ki, "Aha/ 'borkina bwa mo! Haali/ i'bwa/ mini yuḵ aha/ ki jiki 'bora bwa mo." Wakana yim yuḵki a'di gway ka Ashir mo be.

14 Ra/ubin yaki'd mo ka tee jin 'cithkunu pos bunyan mo dhali gam mamana kamu/ e bwam bunto/ mo. A'di ki 'doyi uni bway kum ka Leya/ mo. Yan'ko'da Rahiil ki owa Le/ha gwo mo ki, "C̱iyaa ushi

maman cwa gi ya/ina tiya mo ma." 15 Le/ha ki owa yim gwo mo ki, "A/ a'di ta ari miin gwa'dga/ mo, ki /e mini ḵala kaṯhim pem mowa? A /e ŋapani ḵal maman cwa gi ya/m pem shwane/ mo gara 'taa?" Rahiil ki o gwo mo ki, "A'di midi ish nyaḵki /e ki mon'thiny mo, mmo c̱iki ya/m pini maman cwa mo be." 16 Yaḵuu'b p̱u'dki'd mo 'peni bunto mom'pimpili/ mo. Le/ha yaka'd ka pije/ mo mmo gam a'di 'kup mo dhali o gwo mo ki, "/E mini yayu i aha/ mo, haali/ aha/ yolkina /e mo nyaḵki ya/m pem mo ki maman cwa mo." Wakana Yaḵuu'b ishki'd nyaḵka Le/ha ki mon'thiny mo be. 17 Arumgimis ciḵki gwo ma Le/ha mo, dhala yim bwaaki'd mo dhali dho'thka Yaḵuu'b ya/ jin 'kon ma p̱o/ imudhe'd mo be. 18 Le/ha ki o gwo mo ki, "Arumgimis c̱iki aha/ tom pem jin gamga ka ṯu'c mo, haali/ aha/ c̱ikina man miiya ṯu'c pem jin ta'da 'bomi ka kaṯhim pem mo. Ayim yuḵki a'di gway ka Yassakar mo be."

19 Hila Le/ha bwaaki'd doḵ/e mo dhali dho'thka Yaḵuu'b ya/ jin 'kon ma p̱o/ ipe'de/ mo be. 20 Le/ha ki o gwo mo ki, "Arumgimis a'di c̱ikaa/ tom'borga/ jin c̱inu ki me'd mo. Shwane/ akaṯhim pem midi taḵ aha/ mo, haali/ aha/ dho'thkina a'di i ya/ kun 'kon ma p̱o/ i pe'de/ mo." Ayim yuḵki a'di gway ka Sabuluun mo be. 21 Yan'ko'd ayim dho'thki 'bwa/ mo dhali yuḵka yim gway ka Dinah mo be.

22 Arumgimis kaki'da Rahiil gwo e mo dhali ciḵka yim gwo mo. A'di ki ḵa'd ka yim bwandho'th 'twa/ mo be. 23 Ayim bwaaki'd mo dhali dho'th ya/ mo. Ayim ki o gwo mo ki, "Arumgimis kalki mon'the is pem ka pije/ mo be." 24 Ayim ki yuḵ a'di gway ka Yusuup̱ mo, mmo o gwo mo ki, "Tap̱a marki aha/ ya/a kamu/ is mo be."

Gwoŋ game'd ma Yakuu'b inyaḵka Labaan mo

25 'Ko'da Rahiil dho'thki'da Yusuup̱ mo tani, Yaḵuu'b oki'da Labaan gwo mo ki, "Karki aha/ 'pen mo, waḵan ki aha/ mina ya mo bway gu'b pem mo dhali bway bampam pem mo. 26 C̱iyaa up̱ pem mo dhali uc̱im pem mo kun miikika eya ṯu'c mo, dhali dhalki aha/ yana mo, haali/ /e mishkina ṯu'c jin miikika /e mo be." 27 Labaan ki o a'di gwo mo ki, "Waḵki/ aha/ gama mii ma 'the shwane/ i jis em pini mo tani, c̱ori mo ma, haali/ aha/ da/arkina mo ki gwo jin onu is ki Tap̱a 'borki aha/ mii mo gom gway pini mo. 28 Yan'ko'd a'di ki o gwo mo ki, "Yeri to gway

mo kun gamu ki mii kun miikunu mo, dhali aha/ mina c̲iki /e uni mo be." 29 Yak̲uu'b ki o a'di gwo mo ki, "/E mishki to kun miikika /e mo, dhala ris to em pini 'kokin ki 'bore/ mo nyak̲ki aha/ mo be. 30 Haali/ /e tan ushi 'ceene/ nt̲wa/a/ ki aha/ dina ki yayu/ mo, dhali a'di marki is ki nyanye/ mo. Tap̲a 'borki /e mii mo eya ris to kun miikika mo. Shwane/ ka kasja imiga/ wot̲h kuŋ gu'b pem si'da/ mo?" 31 Wakana Labaan oki gwo mo ki, "Atinta a'di miga/ c̲i /e mo?" Yak̲uub ki o gwo mo ki, "/E mini diki c̲i aha/ toŋ kamu/ mo. Wak̲ki/ /e mini mii to yansan gom aha/ mo tani, aha/ mina dok̲/e hila ma'diny k̲a'bal pini mo dhali dhu uni mo. 32 Dhalki aha/ yana e bwaman ma risa ma'diny k̲a'bal pini ki tur mo, mmo k̲wa/ 'peni uni aunycur mi mo, dhali jamasa dhudhunya k̲a'bal mo, dhala risa dhudhunya min 'thi/ mo i bwamani k̲a'bal mo, dhala unycur ibwamana ris mi mo. Uni gwansan i ta tom pem jin gamka jin miga/ to mo be. 33 Dhali gwom pem jin gamu me'd mo tani minu t̲or gom aha/ ŋ'ko'd mo, ki /e mini p̲u'du mo mmop̲ara ris tom pem e kun gamka ki to jin miikika mo. Aris uni kun 'kok̲i ta unycur mo dhali kun tana dhudhunya ibwamani mi mo, dhali kun ta 'thi/ ibwamani k̲a'bal mo, wak̲ki/ kun tiya gamu e aha/ mo tani, uni minu deŋ e ki ku kun k̲walu mo be." 34 Labaan ki o gwo mo ki, "Gami gwo me'd mo. Dhalki a'di wakan me'd isi me'd gwo jin ona /e mo." 35 'Pena cim c̲aan mo tani Labaan k̲wa/ki'da risa rasi mi bwa mo kun tana 'beres is mo dhali kun tana dhudhunya mo, dhala aris kuman mi kun tana unycur mo dhali kun tana dhudhunya mo, aris uni kun ta gi kush ibwamani uni mo, dhala ris uni kun ta gi 'thi/ ibwamani k̲a'bal mo, dhali c̲iki uni e me'd gi iya/m piti mo be. 36 Labaan si'da/ kara'da cim ikwara mo mmo ii mo uni ka Yak̲uub mo. Wakana Yak̲uu'b dhuki'da ma'diny k̲a'bal ma Labaana tiya mo.

37 Yak̲uu'b k̲alki'da binycwan this kun 'ta'dama 'ta'dam mo dhali 'cith uni mo, jamas cwa ma almon mo dhala ris cwamp̲o'dga/ mo, dhali a'di ki 'ce cwa is mmo tagi kush mo dhali kar bwaman cwaŋkush eya tente/ mo uni kun ta gulu'c mo be. 38 Yan'ko'd a'di ki dhu ushi gulu'c kun 'cekina a'di is mo ibwambora ma'diny k̲a'bal mo, e bwambori mo jin wolkina uni yi'de/ mo e mo jin iiyina uni mo mmop̲i yi'de/ mo. Uni merkin mo e mo jin iiyina uni mmop̲i yi'de/ mo be. 39 Dhala ma'diny k̲a'bal merkin mo i bwambori cwa kun 'cekina a'di is mo, dhala ma'diny k̲a'bal dho'thki ushan kun 'beresa is ki 'beres mo, dhali kun

tana unycur mo, dhali kuŋ gwa'dga/ kun tana dhudhunya mo be. 40 Yaḵuu'b ḵwa/ki ḵa'bal bwa 'peni uni gwansan mo, hili idhu kun tiya 'peni uni mmo dhu jis e 'kupki uni kun 'beresa 'beres mo dhala ris ḵa'bal kun ta 'thi dhalkina a'di ibwamani ku ma Labaan mo. Yan'ko'd a'di ki ḵwa/ ḵa'bal piti bwa mo ki is piti a'di 'de/ mo dhali diki gam uni me'd mo inyaḵki ku ma Labaan mo be. 41 Ki ḵa'bal kun 'bitha is ki 'bi'th mo e bwamani ḵa'bal mo mmodho'th mo tani, Yaḵuub ki dhu cwa mo eya al yi'de/ mo ibwambori jis e ma ma'diny ḵa'bal mo, wakan ki uni mini mer mo ibwamani cwa mo. 42 Hili ki uni kun 'ka'da is ki 'ka'd ibwamani ḵa'bal pu'dkin mo tani a'di diki dhu cwa ibwambori uni mo. Wakan ḵa'bal ma Labaan uni 'ka'da is ki 'ka'd mo, dhali ku ma Yaḵuu'b uni 'bitha is ki 'bi'th mo be. 43 Wathi/ a'di taki pa ki pa mo. A'di taki'd ka risa ma'diny ḵa'bal mo mo, dhala aris uṗ kun ta iman miiya ṭu'c mo dhala ris gwaṭh kun miina ṭu'c mo, dhala ris kalman ka ris mo, dhala ris thuluny mo be.

Ṭakwiin 31

Yakuu'b guski'd mo 'pena Labaan mo

1 Shwane/ Yaḵuu'b ciḵki'da ris gwo kun okina iya/ ma Labaan mo, kun okina uni mo ki, "AYaḵuu'b a'di ḵalki'da ris to ma babam bana 'baar mo, dhali uni ta ku ma babam bana mo kun gamkina a'di ris to 'baar mo a'di itana a'di pa ki pa mo be." 2 Dhala Yaḵuu'b ṗarki jis e ma Labaan e jin hilkina a'di mo mo. A'di mishki'd ki miim ṗiti 'kuṗki a'di mo aḵki e mo be. 3 Dhali yan'ko'd Taṗa ki owa Yaḵuu'b gwo mo ki, "Doḵi bwaya 'cesh gi ibabam pini ka nyaŋ'ko'd mo ma dhali bway 'kwanim pini mo, dhali aha/ mina di nyaḵki /e mo be."

4 Yaḵuu'b hashki gwo mo dhali yuḵa Rahiil mo dhala Le/ha bway mombwaasho mo goma ma'diny ḵa'bal piti mo, 5 dhali o uni gwo mo ki, "Aha/ misha ka babam bum diki hil aha/ i e ki 'bore/ mo me'd jin ṭwa/a/ mo, hila Arumgimis ma babam pem a'di diki'd nyaḵki aha/ mo be. 6 Um mishkin ki aha/ miikina babam buma ṭu'c mo ki mom'bi'th pemi 'baar mo jin miikika ṭu'c mo. 7 Ababam bum a'di he'kki aha/ e mo dhali aḵ tom pem e kun gamki ka ṭu'c mo me'di 'kume'd mo, hila Arumgimis diki dhal a'di bway mo mmo mii aha/ ki shi/ mo be. 8 Waḵki/ a'di o gwo mo ki, ' Mi unycur mini ta tom pini kun mina eya

tu'c mo tani', yan'ko'd aris mi unycur mini dho'th mi unycur mo. Wakki/ a'di o gwo mo ki, ' Kun tana waro/ mini ta kum pini mo', yan'ko'da risa ma'diny mini dho'th mi waro/ mo be. 9 Ki 'kup mii yan mo tani Arumgimis ki kala ris to/e gi cim mo dhali ciki uni ki aha/ mo be. 10 Dhali ki yil kun bwaan ma ma'diny ka'bal mo tani, aha/ mishkina mo mo ki tonyjan mo ki gwathan mi uni merkin mo nyakka ma'diny ka'bal mo. Aris gwathim mi uni tana waro/ mo, dhala unycur mo, dhala dhudhunya mo be. 11 Aman'doyu gwo ma Arumgimis oki aha/ gwo ki jan mo ki, ' Yakuu'b', aha/ ki o gwo mo ki, ' Aha/ dina imahan mo.' 12 A'di ki o gwo mo ki, ' 'Deki em pini 'kupki mis mo dhali para ris miŋ gwathan e mo uni kun merki tiya mo dhali ka'bal mo. Uni tana waro/ mo, dhala unycur mo, dhala dhudhunya mo, haali/ Aha/ parkina ris to/e kun miikin ma Labaan gom /e mo be. 13 Aha/ tana Arumgimis ma Beth/iil mo, e mo jin wolkina eya yin i'kuwosh mo jin karkina /e ka tiŋkiliŋ mo, e mo jin thulkina /e gwo me'da po/ mo gom aha/ mo. Shwane/ cuyi mis mo dhali dhalki mo yan mo dhali doki /e ka nyaŋ'ko'd e mo jin dhodhu /e mo.'" 14 Rahiil dhala Le/ha thokki gwo mo dhali o a'di gwo mo ki, "Toŋ kamu/ di'd jin kwa/kunu bwa i me'd mo walla nyunykina/ mo gom am mo e gu'b ma babam bam mo? 15 Aman dina a'di ki mii me'd 'kwanin tiya mo? Haali/ a'di yolki aman mo dhali a'di si'da/ ki shwa/ guurush bam mo be. 16 Haala ris mo kun tanu pa ki pa mo kun kalkin ma Arumgimis mo 'pena babam bam mo tani uni ta kum bam mo dhali ucim bam mo. Yan'ko'd shwane/, aris to gunn kun okin ma Arumgimis gom /e mo tani, miiyi uni mo ma."

17 Yan'ko'da Yakuu'b ki cu mis mo dhali dhu iya/ mo dhali i ash mo apowa ris kalman mo be. 18 A'di urki'da ris to/em piti 'baar mo ntwa/a/ ki a'di mo, inyakka ris tom piti kun tana a'di mo, nyakki to/ em piti kun tulkina a'di is mo e pam Paddan Araam mo. Yan'ko'd a'di ki ya mo jin yana a'di mo bway com ka Is/hak mo e paŋ Kanaan mo be. 19 Ka Labaan yaki'd mo mmo'cith ka'bal piti amur mo tani, Rahiil kwalki tompinycon gi gu'b gi com mo. 20 Yakuu'b si'da/ hekki'da Labaan gi pa Araama e mo, mmo diki torki a'di gwo ki a'di guski'd mo be. 21 Wakan a'di guski'd mo nyakka ris to kun takina a'di mo dhali 'cith Kumma/ yi'de/ ki jahanne/ mo, dhali yaki'd 'kupki 'kuwosh gi pany Jil/aad mo be.

Labaan urki'da Yakuu'b isho'k mo

22 'Ko'da cimi kwara mo tani Labaan a'di t̲orkunu gwo mo ka Ya k̲uu'b guski'd mo be. 23 Wakan a'di bu'thki 'kwani ma bas piti mo nya k̲ki a'di mo dhali ba t̲h a'di isho'k mo goma cimi pesu/ mo e mo yam piti mo. A'di ba t̲hki a'di e 'kuwosh gi pany Jil/aad mo be. 24 Shwane/ Arumgimis p̲u'dki'da Labaan gi pa Araam mo ki jan mon'thiny mo dhali o a'di gwo mo ki, " 'Cunycuri is pini ki 'bore/ mo gom gwo jin mina /e owa Ya k̲uu'b mo wa k̲ki/ ta gwom'borga/ mo walla gwo shigga/ mo."

25 Labaan gamki'da Ya k̲uu'b mo. Shwane/ Ya k̲uu'b a'di thumki gu'b burrinyem piti mo e bampa/ gi paŋ 'kuwosh mo. Labaan si'da/ ishki'da cim mo nya k̲ki ibas piti mo e 'kuwosh gi pany Jil/aad mo be. 26 Labaan ki owa Ya k̲uu'b gwo mo ki, "Atinta miikina /e mo, ki /e he'kki aha/ e mo dhali k̲al i'bwa/m pem mo me'd 'kwani kun bu'thkunu ki gandala turga/ kan mo? 27 Atinta guskina /e ka k̲wal is mo dhali k̲wal aha/ to mo dhali diki t̲or aha/ gwo mo? Aha/ mina karki /e 'pen ki bwaŋ'kunyga/ mo dhali ki gway jin yu k̲u ka dhalluga/ kun doru mo dhali ka dheŋdheŋe/ kun 'kon ma shu/ ipesu/ mo. 28 /E diki dhal aha/ bway mo mmop̲i i ya/m pem 'twa/ mo dhali i'bwa/m pem 'twa/ mo mmo o uni gwo mo ki, iiku ki 'bore/ mo. Shwane/ /e miiki miim p̲us mo. 29 A'di ta mom'bi'th pem mo mmo mii /e ki shi/ mo, h̲ili Arumgimis gi ibabam pini walki 'twa/ i aha/ mo ki mon'thiny mo dhali o gwo mo ki, ' Hili ki 'bore/ ki /e mini diki owa Ya k̲uu'b gwo mo wa k̲ki/ ta gwom'borga/ mo walla gwo shigga/ mo be.' 30 Shwane/ /e yakin mo haali/ /e si'da 'ko'd mo mmo do k̲u/ ka nyaŋ'ko'd mo bway gu'b gi cim mo. Hili goma tinta k̲walkina /e aha/ aris tompinycon pem mo?" 31 A Ya k̲uu'b ki tho k̲ gwo mo dhali owa Labaan gwo mo ki, "Haali/ aha/ k̲o/kina is mo dhali t̲oshki /e mini k̲ali 'bwa/in mo 'peni aha/ mo ki mom'bi'th mo gom kan a'di k̲walkika is mo be. 32 A'di yin jin k̲walki e aris tompinycon mo tani midi diki di ki e mo. I buŋ'kus gi ibas bana mo tani, t̲ori to e ki me'd mo kun ta kum pem mo ki mini ta kum pini mo dhali k̲al uni mo." Hila Ya k̲uu'b diki mish ka Rahiil k̲walki to mo be.

33 Labaan yaki'd bway gu'b burrinye/ ma Ya k̲uu'b mo, dhali bway gu'b burrinye/ ma Le/ha mo, dhali bway gu'b burrinye/ gi iman miiya t̲u'c kun ta up̲ mo kun 'koni su/ mo, hili a'di diki gam to mo. A'di yaki'd ka

pije/ 'peni gu'b burrinye/ ma Le/ha mo dhali ciç gu'b burrrinye/ ma Rahil mo be. 34 Shwane/ Rahiil a'di k̲alki tompinycon mo, mmo dhu uni e 'ku kalman mo apowa kakash mo, dhali ç̲a'ba p̲o/ uni mo. Hila Labaan ŋap̲ki'da ris bwaŋgu'b burrinye/ i'baar mo, dh̲ali diki gam to mo be. 35 Ayim ki o com gwo mo ki, "Dhalka nyor ki mii mo ma, tap̲am pem mo, ki aha/ mina mol dosh ibwambori /e mo, haali/ aha/ tan̲a gi embul mo." Wakan /e ŋap̲ki to ki bur bur mo hili /e diki gama ris tompinycon pini mo be.

36 A Yak̲uu'b a'di warki'd mo dhali wal nyak̲ka Labaan mo. A'di ki o a'di gwo mo ki, "Atinta a'di thamkika mii mo? Miinthus pem ta'da ta mo, jin urkina /e aha/ isho'k ki 'ba'th 'ba'th kan mo? 37 Haali/ /e ŋap̲kina ris tom pem kun taka i'baar mo. Aris to 'baar mo kun gamkina /e mo tani ta tom'borga/ gi gu'b pini mo 'taa? Dhuyi uni imahan mo ibwambori 'kwani ma bas bana mo, wakan ki uni mini 'cunycur to mo ibwamani ana su/ mo be. 38 Yil 'koni iss 'de/ jin ç̲a'bka nyak̲ki /e mo. Aris gwat̲han k̲a'bal pini dhala ris miŋ kuman pini hilka ki 'bore/ mo, walla jaŋ kamu/ dika ki 'ka mo 'pena ma'diny k̲a'bal pini mo be. 39 Uni kun 'kosha toŋgwap̲i/ bwa mo tani dika ki k̲ali uni ki /e mo 'taa? Aha/ dok̲kina uni kun thiski e mo. /E dot̲ki to jin ç̲inu 'peni me'd pem mo, wak̲ki/ ta to kun k̲walu ki montee mo walla ki mon'thiny mo. 40 Imun mo tani aha/ dikina mo, ki montee mo tani mom'batha'd ç̲i'thki aha/ is mo, dhali mon'thup̲u'd ki mon'thiny mo, dhali aha/ ki ya ki dargi e jin ishu mo be. 41 Aha/ tana yila iss 'de/ mo nyak̲ki kuŋ gu'b pini mo. Aha/ miikina t̲u'c gom yili 'kume'd 'ce'dka doŋon mo gom i 'bwa/ina su/ mo, dhali yili pe'de/ goma ma'diny k̲a'bal pini mo. /E ki ak̲ tom pem kun miiga/ t̲u'c e me'di 'kume'd mo be. 42 Hili isi ciki/ Arumgimis ma babam pem mo, jin ta'da Arumgimis ma Ibrahiim mo, dhali jan 'de/ jin k̲o/ ma Is/hak̲ mo tani a'di did nyak̲ki aha/ mo, ka jiŋ gana/ /e hashki aha/ me'd deŋ gana/ mo. Arumgimis mishki isa nyor pem mo dhala t̲u'c pem jin miiga/ ki 'bi'th 'bi'th mo, dhali a'di ki k̲ucur /e mo ki mon'thiny mo be."

Gwoŋ gam me'd ma Labaan inyak̲ka Yak̲uu'b mo

43 Labaan ki thok̲ gwo mo dhali owa Yak̲uu'b gwo mo ki, "I'bwa/ gi i'bwa/m pem gwansan mo tani uni ita i'bwa/m pem mo, dhali uç̲i gi uç̲im pem gwansan mo tani uni ta uç̲im pem mo, dhala ma'diny k̲a'bal

uni tana ma'diny k̲a'bal pem mo. Aris uni gwansan kun mishki /e mo tani ta kum pem mo. Hili atinta imiga/ mii shwanesan gom i'bwa/m pem gwansan mo, walla gom uc̲im buni mo kun dho'thkina uni mo? 44 Wakan shwane/, dhalki ana gama gwo me'd mo, /e dhali aha/ mo, dhali dhalki a'di ta gwo jin minu mish t̲or e bwamani /e mo dhali aha/ mo." 45 Wakana Yak̲uu'b k̲alki wosh mo dhali thum a'di ka tiŋkiliŋ mo be. 46 A Yak̲uu'b t̲orki 'kwani ma bas piti gwo mo, "Mmo tul wosh is mo." Wakan uni k̲alki wosh mo dhali su'k uni ka tul 'kup̲ mo. Yan'ko'd uni shwaki to imun mo e mo jin su'kkina uni wosh mo be. 47 A Labaan ki yuk̲ mo c̲aan gway ka Yagar Sahadutha mo, hila Yak̲uu'b yuk̲ki a'di gway ka Jal/ii'd mo. 48 Labaan ki o gwo mo ki, "Wosh su'k yan mo tani a'di ta gwo jin onu ibwamani aha/ mo dhali /e shwane/ mo." Wakan gway piti yuk̲kunu mo ka Jal/iid mo be. 49 A'di si'da/ yuk̲kunu gway ka Misp̲a mo, haala Labaan oki gwo mo ki, "Tap̲am pem hilki mo mo e bwamani /e mo dhali aha/ mo, wak̲ki/ ana mina mii 'ko ka k̲wa/m bwa mo be. 50 Wak̲ki/ /e mini mii i 'bwa/m pem ki shi/ mo, walla wak̲ki/ /e mini mash upa tiya mo i'ko'dgwari 'bwa/m pem mo tani, wariba/, wathiŋ kamu/ p̲iyi'd jin midi nyak̲ di ki ana mo, hili ma, Arumgimis a'di ita'da mant̲or gwo ibwamani /e mo dhali aha/ mo be."

51 Labaan ki owa Yak̲uu'b gwo mo ki, "P̲ari wosh yan e mo jin su'kkunu mo, dhali hila kak̲ mo, jin thumkika mo ibwamani /e mo dhali aha/ mo. 52 Wosh su'k yan a'di ta gwo jin onu mo, dhala tiŋkiliŋ yan a'di ta gwo jin onu mo, ki aha/ mina diki pe wosh su'k yan mo bway /e mo, dhali ki /e si'da/ mini diki pe wosh su'k yan dhala tiŋkiliŋ yan bway aha/ mo, mmo mii to shigga/ mo be. 53 Dhalka Arumgimis ma Ibrahiim mo, dhala rum ma Nahuur mo, jin tana risa rum gi ibabam buni mo, dhalki a'di dwall gwo ibwamani ana mo." A Yak̲uu'b a'di thulki gwo me'da p̲o/ mo ki moŋ k̲o/ is ma babam piti ka Is/ha'k̲ mo be. 54 Yak̲uu'b c̲ik̲i to mo mmo miiya basa 'cesh mo e 'kuwosh mo dhali yuk̲ ibas piti mo mmo shwa tont̲e/ mo. Uni shwaki to mo dhali 'ko mmo 'baar mon'thiny yan mo e 'kuwosh mo be.

55 Mon'thamo/ ka 'tum mo Labaan cuki mis mo, mmo p̲i uc̲i gi ibwa/ 'twa/ mo dhali i'bwa/ mo dhali 'bor uni mii mo. Yan'ko'da Labaan ki dok̲ bway pa ka nyaŋ'ko'd mo be.

Takwiin 32

Iisu Yaki'd mo mmo Gama Yakuu'b 'kup mo

1 Yakuu'b si'da/ yaki'd mo e bway piti mo, dhala man'doyu gwo ma Arumgimis gamki a'di 'kup mo be. 2 Ka Yakuu'b mishki uni mo tani, a'di ki o gwo mo ki, "Mo yansan ta mondi ma thuruuk ma Arumgimis mo", wakan a'di yukki mo caan gway ka Mahanayin mo be.

3 Yakuu'b hashki 'kwani ma gum bway piti ntwa/a/ ki a'di mo bwaya kam piti ka Iisu mo e pa Sayir mo, e bampany caaga/ gi pa Aduum mo be. 4 A'di he'thki uni sho'k ki gwo mo, mmo o gwo mo ki, "Gwo a'dihe/ jin mina umi o mo gom tapam pem ka Iisu mo. Aman miiya tu'c pini ka Yakuu'b oki gwo mo ki: ' Aha/ ca'bkina nyakka Labaan mo, dhali ca'b ki tur tur gom mondok pem mo ntaga shwanesan mo be. 5 Aha/ tana ga risa morbip mo dhala ris thuluny mo, dhala risa ma'diny ka'bal mo, dhali iman miiya tu'c kun tana gwath ka ris mo, dhali kun ta up ka ris mo. Aha/ hashkina gwo mo bway tapam pem mo. Wakan ki aha/ mina gam mii ma 'the mo e jis em piti mo be.'"

6 Dhali 'kwani ma gum bway piti dokkin ka nyaŋ'ko'd bwaya Yakuu'b mo mmo o gwo mo ki, "Am iina mo bwaya kam pini ka Iisu mo. A'di muri'di yayu/ mmo gam 'kup ki /e mo, nyakki 'kwaniŋ gwath kun 'ko iss 'kwanimpa i 'de/ mo be." 7 Dhala Yakuu'b ko/ki is kagahara mo dhali shi/ bwa mo. Wakan a'di kwa/ki 'kwani bwa mo kun 'kokin nyakki a'di mo e moŋ 'ko ma thuruuka su/ mo, dhala ma'diny ka'bal si'da/ mo, dhala ŋul'kup ka'bal mo, dhala ris kalman mo be. 8 A'di ki o gwo mo ki, "Wakka Iisu midi pu'du/ e moŋ 'koŋ kamu/ 'de/ mo dhali 'kosh a'di mo tani dhali kun tiya kun 'kokin e moŋ 'koŋ kamu/ mo tani mini so mo be."

9 Dhala Yakuu'b ki o gwo mo ki, "Arumgimis ma babam pem ka Ibrahiim mo, dhala Arumgimis ma babam pem ka Is/hak mo, jin ta Tapa mo, jin oki aha/ gwo mo ki, ' Doki ka nyaŋ'ko'd bway bampam pini mo dhali bway 'kwani ma bas pini mo, dhali Aha/ mina mii /e ki 'bore/ mo.' 10 Aha/ dina ki ha me'd mo eya ris mii kun gamu gwo me'd gi miiŋ gana/ mo dhali eya ris mo mii miiŋ gana mo kun miikina /e goma man miiya tu'c pini mo. Haali/ ki jasi cwaŋkol'kus pem mo tani aha/ 'cithkina kumma/ yi'de/ Uurdun mo, dhali shwane/ aha/ warkina

ki moŋ 'ko jin 'kona she/ isu/ mo be. 11 Bala 'cuk̲i aha/ mo ma 'peni me'd ma kam pem mo, dhali 'peni me'd ma Iisu mo, haali/ aha/ k̲o/kina a'di mo, ki a'di midi p̲u'du/ mo dhali 'kosh aha/ mo dhala ta'da nyak̲ki uc̲i mo be. 12 Hili /e oki gwo mo ki, ' Aha/ ka jiŋ gana/ mina mii /e ki 'bore/ mo. Aha/ mina dhuwa ris emen pini mo mmo wa e ka si'b gi k̲umma/ yi'de/ mo, kun minu mol deŋ e mo haali/ gom mondeŋ em buni mo be.'"

13 Yak̲uu'b c̲a'bki'd imun mo ki mon'thiny mo. A'di k̲alki ton tiya kun tana a'di mo inyak̲ki a'di mo me'd to kun c̲inu ki me'd mo goma Iisu mo, jin ta'da kam piti mo be. 14 a'di c̲iki a'di kuman mi i iss 'kwanimpa ka 'kume'd mo dhala rasan mi i iss 'de/ mo, dhala rasan k̲a'bal ka iss 'kwanimpa ka 'kume'd mo dhala mork̲a'bal i iss 'de/ mo, 15 dhali kuman kalman kun umuwa ko i iss 'de/ 'ce'dka 'kume'd mo nyak̲ki ushan buni mo, dhali kuman bip̲ i iss su/ mo dhala morbip̲ i'kume'd mo, dhali kuman thuluny i iss 'de/ mo dhali gwat̲han thuluny i 'kume'd mo be. 16 Aris to gwansan c̲ikina a'di e me'd ma man miiya t̲u'c piti mo, dhala risa ŋul'kup̲ ki she/ ki she/ mo. A'di ki o iman miiya t̲u'c gwo mo ki, "Iiku/ nt̲wa/a/ ki aha/ mo dhali dhuyi embul ibwamana ŋul'kup̲ k̲a'bal ki she/ ki she/ mo." 17 A'di he'thki iman miiya t̲u'c kun t̲wa/a/ sho'k mo, mmo o gwo mo ki, "Wak̲ka Iisu jin ta'da kam pem midi gam um 'kup̲ mo dhali dot̲ um mo, mmo o gwo mo ki, ' Um ta ku maja mo, walla um iini ii mana mo, walla to/ e maja nahansan kun 'koni bwambori um isan mo?' 18 Yan'ko'd um mini o a'di gwo mo ki, ' Uni ta ku ma man miiya t̲u'c pini ka Yak̲uu'b mo. Uni ta to kun c̲inu ki me'd kun hashkunu tap̲am pem ka Iisu mo. Hili mo mo ma, a'di si'da/ midi yayu/ i'ko'di aman mo be.'" 19 Yak̲uu'b si'da/ c̲i mo he'th sho'k mo goma non she/ kun 'kon ma p̲o/ su/ mo, dhala p̲o/ kwara mo, dhali gom 'kwani 'baar mo kun bat̲hkina ŋul'kup̲ k̲a'bal mo. A'di ki o gwo mo ki, "Um mini o gwon 'de/ goma Iisu mo wak̲ki/ um mini gam a'di 'kup̲ mo be. 20 Um si'da/ mini o gwo mo ki, ' Aman miiya t̲u'c pini ka Yak̲uu'b a'di yayi'di 'ko'di am mo.'" Haali/ a'di kulum ki gwo ibwa mo, "Ki aha/ mina 'taki wan a'di is ki to jin c̲inu ki me'd mo kun hashkika nt̲wa/a/ ki aha/ mo. Dhali yan'ko'd, wak̲ki/ aha/ mina p̲ar a'di e mo tani, wariba/ a'di midi bu'th aha/ mo." 21 Wakan to kun c̲inu ki me'd iikini t̲wa/a/ ki a'di mo. A'di ki is piti c̲a'bki'd ki mon'thiny c̲aan e mondim piti mo be.

Yaḵuu'b P̱okin uni ka Arumgimis mo
22 Ka Yaḵuu'b cuki mis mon'thiny mo, dhali bu'th i asha su/ mo, dhali upa su/ kun ta iman miiya t̲u'c piti mo, dhali uc̲im piti kun 'koni 'kume'd i 'ce'dka 'de/ mo. A'di ki hash uni mmo 'cith t̲era yi'de/ ma Jabboḵ mo be. 23 Ki 'kup̲ mii yan mo tani a'di ki hash uni mo mmo 'cit̲h wor mo nyaḵka ris tom piti 'baar mo kun tana a'di mo be. 24 Yaḵuu'b a'di dhalkunu a'di 'de/ mo, dhali wathiŋ kamu/ p̲okina a'di inycine/ mo ntagi mo ḵali kush mo be. 25 Ki wathi/ p̲arki mo e mo ki a'di diki p̲iya Yaḵuu'b e ki mii mo tani, a'di ki dora Yakuu'ba wum ki me'd mo, wakana wum piti p̲uki'd mo mmo p̲okina a'di inyaḵki a'di mo be. 26 Wathi/ ki o gwo mo ki, "Dhalki aha/ yana mo, haali/ mo ḵali kush mo." Yaḵuu'b ki o gwo mo ki, "Aha/ mina diki dhal /e me'd mo hili isi ciki/ /e mini 'bor aha/ mii mo be." 27 Wathi/ ki o a'di gwo mo ki, "Gway pini yuḵku kaja mo?" Yaḵuu'b ki o gwo mo ki, "Ka Yaḵuub mo." 28 Dhali wathi/ ki o gwo mo ki, "Gway pini minu 'koki doḵ/e yuḵ ka Yaḵuu'b mo, hili ka Israyiil mo. Haali/ /e askini nyaḵka Arumgimis mo dhali nyaḵki 'kwani mo dhali /e p̲iki mii e ki sule/ mo be." 29 Yakuu'b ki dot̲ a'di mo ki, "Gana, t̲ori aha/ gway pini mo ma." A'di ki o gwo mo ki, "Gomatinta kane/ dot̲kina /e aha/ gway pem mo?" Yan'ko'd a'di ki 'bor a'di mii imun mo be. 30 Yaḵuu'b ki yuḵ mo c̲aan gway mo ka P̱ini/iil mo haali/ a'di oki gwo mo ki, "Aha/ mishkina jis e ma Arumgimis mo, dhali mondiki em pem a'di c̲ikunu aha/ mo be. 31 Atente/ sulki'da p̲owa Yaḵuu'b mo me'd jin pekina a'di pam P̱ini/iil mo. A'di yaki'd ki ŋwol mo haali/ awum piti ta ŋwol mo be." 32 Gom gwo gi wakan mo tani 'kwani ma Israyiil 'koki 'ka to kun minycirkunu 'ba/ mo 'pena wum jin gamkunu me'd mo, haali/ wathi/ burushkunu moŋ gam me'd ma wum mo mmo buḵkin ma wum ma Yaḵuu'b mo be.

T̲akwiin 33

Moŋ Gam 'kup̲ ma Yaḵuu'b mo uni ka Iisu mo
1 Yaḵuu'b hilki mo 'kup̲ki mis mo dhali p̲ar mo e mo, dhali hili mo mo ma, Iisu a'di yayi'd mo, dhali nyaḵki a'di mo tani 'kwaniŋ gwat̲h 'koni iss 'kwanimpa iss 'de/ mo. AYaḵuu'b ḵwa/ki uc̲i bwa mo ibwamani iLe/ha dhala Rahiil mo, dhali upa su/ kun ta iman miiya t̲u'c mo be. 2 Yan'ko'd a'di dhuki up̲ kun ta iman miiya t̲u'c dhali uc̲im buni i

bwambor mo, a Leya/ ka baṯh 'pen ki uc̱im piti mo dhala Rahil ka baṯh 'pen ki uc̱im piti mo dhala Yusuup̱ a'di ta jiŋ 'ko'd ki uni 'baar mo be. 3 A'di ki is piti yaki'd nṯwa/a/ ki uni mo. A'di ki luŋ ka goŋgo'd 'kup̱ka 'cesh me'di pesu/ mo, ntagi a'di p̱u'dki'di 'disha kam piti is mo be.

4 Hila Iisu a'di guski'd mo mmo gam a'di 'kup̱ mo, ki isa 'theka i a'di mo, dhali k̲am a'di 'ba/ mo, dhali p̱i a'di 'twa/ mo. Yan'ko'd uni ki ko ki jabu'th mo. 5 Ka Iisu hilki mo 'kup̱ki mis mo tani, a'di mishki up̱ mo dhali uc̱i mo. A'di ki o gwo mo ki, " 'Kwani kuna nan 'koni nyak̲ki um mo?" Yak̲uu'b ki o gwo mo ki, "Uc̱i kun c̱ikin ma Arumgimisa man miiya ṯu'c pini ka 'the mo be." 6 Yan'ko'd iman miiya ṯu'c kun ta up̱ 'dishkin mo nyak̲ki uc̱im buni mo, dhali uni goŋki is ka 'cesh mo be. 7 A Le/ha 'dishki mo is mo si'da/ dhali uc̱i ma yim shorki is mo dhali goŋ is ka 'cesh mo. Yan'ko'd Yusuup̱ uni ka Rahiil shorki is mo dhali goŋ is ka 'cesh mo be. 8 Iisu ki o gwo mo ki, "/E on ka tinta mo goma risa non sheŋ 'kwani gwansan i'baar mo kun gamkika 'kup̱ mo?" Yak̲uu'b ki o gwo mo ki, "Mmo gam mii ma 'the e jis e gi tap̱am pem mo be." 9 Iisu ki o gwo mo ki, "Aha/ tana gi to kun 'koshi jwa mo, kam pem mo. Dhuyi uni kun tana /e mo gom is pini mo." 10 AYakuu'b ki o gwo mo ki, "Yisa, wak̲ki/ aha/ mina gam mii ma 'the e jis em pini mo tani, yan'ko'd buthi tom pem jin c̱ika ki me'd 'peni me'd pem mo ma, haali/ ka jiŋ gana/ mo tani, aha/ miskina jis em pini mo, dhali a'di wana e ki jis e ma Arumgimis mo, dhali /e bu'thki aha/ mo be. 11 Buthi tom pem kun c̱ikika /e ki me'd mo kun k̲alkika gom /e mo, haali/ Arumgimis ṯu/ulki aha/ ki mii ma 'the mo, haali/ aha/ tana gi to kun 'koshi jwa mo." Hila Yak̲uu'b miiki a'di ki 'bi'th mo, dhala Iisu bu'thki a'di mo be.

12 Yan'ko'da Iisu oki gwo mo ki, "Dhalki ana iina mo e bway bana mo. Aha/ mina ya nṯwa/a/ ki /e mo." 13 Yak̲uu'b oki a'di gwo mo ki, "Tap̱am pem mishki uc̱i ki uni gwa'da gwa'd mo, dhali ki k̲a'bal dhali bip̱ c̱iki ushan buni ako mo. Wak̲ki/ uni uru ki yap̱ yap̱ mo goma cimi 'de/ mo tani, arisa ma'diny k̲a'bal mini wu 'baar mo. 14 Dhalki tap̱am pem ya'di ṯwa/a/ ki iman miiya ṯu'c piti mo. Aha/ mina mii yaku/ ka sere'c mo, ki ŋaṯkin gi to/e mo uni kun 'kona bori aha/ mo, dhali ki ŋaṯkin gi uc̱i mo, ntagi aha/ mina p̱u'dku/ mo e tap̱am pem e pa Sayir mo be."

15 Iisu ki o gwo mo ki, "Dhalki aha/ dhalkina /e 'kwaniŋ gwaṯh pema tiya mo kun 'kon nyaḵki aha/ mo." Hila Yaḵuu'b ki o gwo mo ki, "Atinta a'di miikina uni kan mo? Dhalki aha/ gama mii ma 'the mo e jis e gi tapam pem mo. 16 Wakana Iisu ka tee c̱aan mo tani yaki'd mo ka nyaŋ'ko'd bway pa Sayir mo be. 17 Hila Yaḵuu'b yaki'd mo bway pa Suḵuth mo, mmo nyaŋ gu'b gom is piti mo, dhali torkal gom to em piti mo. Wakan mo yan yuḵkunu gway mo ka Suḵu'th mo be."

Yaḵuu'b Yaki'd bway Paŋ Ḵanaan mo

18 Ka Yaḵuu'b p̱u'dki'd 'peni pam P̱addan Araam mo tani, a'di p̱u'dki'd ki moŋḵu'th is mo e 'peŋkuman pa gi pa Shakiim mo, jin di'd eya 'cesh gi paŋ Ḵanaan mo. A'di diki'di 'dish 'peŋkuman pa is mo be. 19 Yan'ko'd a'di ki yol ara 'cesh mo e mo jin thumkina a'di gu'b burrinyem piti inycine/ mo 'peni iya/ ma Hamuur mo, jin ta'da baba ma Shakiim mo, ki 'dolkon kush ka isi mudhe'd mo be. 20 I mun mo tani a'di ki ḵa'ba/ gwaṯa mo dhali yuḵ mo yan gway mo ka El Elohe Israyiil mo be.

Ṯakwiin 34

Mii ma Dina mo

1 Shwane/ Dina jin ta 'bwa/ ma Le/ha jin dhodha a'di ka Yaḵuu'b mo tani, yaki'd ka pije/ mo mmo gam up̱ dhuru'c 'kup̱ mo kun cil ma 'cesh yan mo. 2 Shakiim jin ta ya/ ma Hamuur gi pa Hewee jin ta ya/ ma maliḵ gi pa yan mo tani, p̱arki'da yim e mo. A'di bu'thki'da yim mo dhali ish nyaḵka yim mo, dhali a'di ki kara yim is ki gwa'd mo be. 3 A'di gona bwa ki c̱a'b inyaḵka Dina, jin ta 'bwa/ ma Yaḵuu'b mo. A'di enki up̱ dhuru'c mo dhali wal 'twa/ nyaḵki yim ka ḵu'th is mo be. 4 Shakiim walki 'twa/ ki com ka Hamuur mo, mmo o gwo mo ki, "Ḵalaa/ 'bom dhuru'c yansan mo ma mmota 'bom pem mo."

5 Shwane/ Yaḵuu'b ciḵki gwo mo ki a'di nyo/ki 'bwa/ ka Dina mo. Dhali iya/ uni 'kon e mo ur to/em piti mo e mombwaasho mo, wakana Yaḵuu'b bu'thki moŋḵu'th is piti mo ntagi uni p̱u'dkin mo be. 6 Hamuur jin ta'da baba ma Shakiim mo tani yaki'd ka pije/ mo mmoṯora ṯor ka Yaḵuu'b mo. 7 Dhali ki iya/ ma Yaḵuu'b p̱u'dkin mo 'peni bwaaasho mo ki uni ciḵki gwo gom to yansan mo tani, 'kwani gwansan uni

shwakina nyor eya du mo. Dhali uni miikina nyor kagahara mo haali/ a'di 'theki'da Israyiil is mo mmo ish nyaḵki 'bwa/ ma Yaḵuu'b mo, ki to yansan minu 'taki 'koki mii wakansan mo be.

8 Hamuur walki 'twa/ inyaḵki uni mo, mmo o gwo mo ki, "Ya/m pem ka Shakiim enki 'bwa/in mo. Bala c̲iki a'di ayim mo mmota ash mo. 9 Thosoni mii mash nyaḵki am mo, c̲iyi am 'bwa/m bum gom am mo, dhali buthi 'bwa/m bam gom is bum mo. 10 Um mini nyaḵ 'ko ki am mo, dhala 'cesh midi di ki ḵany mo gom um mo mmo 'ko inycine/ mo dhali yol e a'di mo, mmo gam nyunykina/ mo." 11 Shakiim ki owa baba ma yim gwo mo, dhali ikam ma yim mo ki, "Dhalki aha/ gama mii ma 'the mo e jis em bum mo, dhala ris to gunn kun t̲orkina um aha/ mo tani aha/ mina c̲iki um uni mo be. 12 Dot̲i aha/ gom to kun taga gom mii mash ki nyanye/ mo dhali to kun c̲inu ki me'd jin ŋap̲a um mo, dhali aha/ mina c̲iki um a'di jin dot̲a um aha/ mo, hili c̲iyi aha/ a'bom dhuru'c mo mmo ta 'bom pem mo."

13 Dhali iya/ ma Yaḵuu'b thoḵkina Shakiim dhali com ka Hamuur gwo ka he'k e mo, haala Shakiim a'di nyo/ki 'bwa/ buni ka Dina is mo. 14 Uni ki o uni gwo mo ki, "Aman mina 'koki mii to yansan mo, mmoc̲iki um 'bwa/m bam mo gom wathi/ jin dinu ki 'citha munyjal yis mo, haali/ mii yan midi 'the aman is mo be. 15 Haali/ e mii yan mo tani aman mina gam gwo me'd nyaḵki /e mo: Waḵki/ /e minu 'ci t̲ha munyjal yis mo me'd am mo, dhali waḵki/ aris 'kwaniŋ gwat̲h i bwamani um 'ci t̲huwa munyjal yis mo be. 16 Yan'ko'd aman mina c̲iki 'bwa/m bam ki um mo, dhali aman ki ḵal 'bwa/m bum mo gom is bam mo, dhali aman ki 'ko nyaḵki um mo dhali mmo ta 'kwanin 'de/ mo be. 17 Hili waḵki/ /e diki ciḵ gwom bam mo dhali war ki wathi/ jin 'ci t̲huwa munyjal yis mo tani, yan'ko'd aman mina ḵal 'bwah bam mo dhali aman ki ii mo be."

18 Gwom buni 'borki'da Hamuur bwa mo dhali ya/m piti ka Shakiim mo be. 19 Dhali dhuru'c wathi/ diki ta di t̲e/ mo mmo mii to yan mo jin okina uni gwo mo, haali/ a'di 'kunykina bwa kagahara gom 'bwa/ ma Yaḵuu'b mo, haala yim a'di ta wathi/ jin taḵu ki nyanye/ mo e bwamani kuŋ gu'b gi com mo be. 20 Hamuur uni ka Shakiim jin ta ya/ iikin mo bway 'twaŋkala goŋ buni mo dhali wal 'twa/ nyaḵki 'kwaniŋ gwat̲h gi 'peŋkuman bampam buni mo, mmo o gwo mo ki, 21 " 'Kwani gwansan

uni 'kokin ki moŋku'th is mo nyaki ana mo, wakan dhalki uni 'kon mo e bampa/ yan mo dhali yol to i a'di mo, ka jiŋ gana/, bampa/ beeya bee mo mmo 'kosh jwa gom uni mo. Dhalki ana masha i 'bwa/m buni mo mmo dhu ki i ashim bana mo, dhali dhalki ana cikina uni i'bwa/m bana mo. 22 Hili e mii yan mo tani 'kwani gwahan mini gam gwo me'd mo mmo nyak 'ko ki ana mo mmo war ki 'kwanin 'de/ mo: Waki/ wathiŋ kamu/ 'cithu yis 'peni bwamani ana mo tani, uni si'da/ 'cithu yis yisa mo. 23 Mina to/em buni dhali tom buni kun tana uni 'baar mo 'koki ta kum bana mowa? Wakan dhalki ana gama gwo me'd nyaki uni mo, dhali uni ki 'ko nyaki ana mo be." 24 Aris 'kwani kun iikin ka pije/ bway 'twaŋkala goŋ gi 'peŋkuman pam piti mo tani uni ciki gwo 'pena Hamuur mo dhala Shakiim mo jin ta ya/m piti mo. Aris 'kwaniŋ gwathi 'baar mo 'cithkunuwa munyjal yis mo, aris uni 'baar mo kun iikin ka pije/ ki 'twaŋkala goŋ gi 'peŋkuman pam piti mo be.

25 Ka cim jin 'kon ma po/ ikwara mo, ki uni 'kon e moŋ'kosh is ka nyor naskina/ mo tani, iya/ ma Yakuu'b kun 'koni su/ mo kun ta i (Shim/uun mo dhala Lawi mo, uni kun ta i kam ma Dina mo tani), uni ka 'dete/ 'dete/ buki gandala turgam buni mo dhali uni ki 'kosh 'peŋkuman bampa/ mo ka eka wu mo, dhali uni ki 'kosh 'kwaniŋ gwath jwa 'baar mo be. 26 Uni 'koshkina Hamuur mo dhali ya/m piti ka Shakiim jwa mo ki gandala turga/ mo. Uni ki susa Dina ka pije/ 'peni gu'b ma Shakiim mo dhali ii mo be. 27 Dhali iya/ ma Yakuu'ba tiya mo tani pu'dkin mo 'peni mo jin 'koshkina uni 'kwani jwa mo dhali dil tom buni mo, haali/ 'kwani uni nyo/ki 'bwah buni mo be. 28 Uni kalkina ma'diny ka'bal buni mo, dhala ŋul'kup bip buni mo, dhala ris thuluny buni mo, dhala ris to kun 'kon e 'peŋkuman pam buni mo dhali eya ris bunto ka kukul is mo be. 29 Uni bu'thkina ris tom buni kun tana uni pa ki pa mo, dhala ris ucim buni mo, dhala ris up buni mo. Uni si'da/ dilina ris to mo kun 'kon e gu'b mo be.

30 Yakuu'b oki'da Shim/uun dhala Lawi gwo mo ki, "Um kali monto'c 'kus apo/ aha/ mo, mmo kar gway pem mmo shi/ ashi/ mo e moŋ 'ko gi paŋ Kanaan yansan mo, dhali 'kwani gi pam Pirissi mo. Aha/ tana daka/ mo. Waki/ uni mini tul is imontal 'de/ apo/ aha/ mo dhali 'kosh aha/ mo tani, yan'ko'd aha/ minu 'ce'd sho'k mo, aha/ dhali kuŋ gu'b pemi 'baar mo be." 31 Hila Shim/uun uni ka Lawi oki gwo mo ki, "A/ min ma Shakiim mii 'bwah bam me'da 'bom cal mowa?"

Takwiin 35

Yakuu'b Dokki'd bway Pam Beth/iil mo

1 Dhala Arumgimis ki owa Yakuu'b gwo mo ki, "Cuyi mis mo ma, dhali yayi 'kupki pam Beth/iil mo, dhali diyi imun mo. Nyaŋi agwata/ ma Arumgimis imun mo, a'di jin piki /e i is mo me'd jin guskina /e mo 'pena Iisu jin ta'da kam pini mo." 2 Yan'ko'da Yakuu'b ki o kuŋ gu'b piti gwo mo dhala ris uni 'baar mo kun 'kon nyakki a'di mo ki, "Uri arumpinycon gi 'kwani ka pije/ mo 'peni bwamani um mo, dheleli is bum mo, dhali aki burrinyem bum e mo ma. 3 Dhali dhalki ana iina mo dhali ii 'kupki pam Beth/iil mo. Aha/ mina nyaŋa gwata/ imun mo goma Arumgimis mo, jin thokki aha/ 'twa/ mo e monto'c bwam pem mo, dhali jin di'di nyakki aha/ eya ris mo kun yayika mo be." 4 Wakan uni ki cika Yakuu'ba risa rumpinycon gi 'kwanin tiya mo kun 'kokin e me'd buni mo, dhala ris to kun hithu i'ce mo kun 'kon e 'cem buni mo. Yakuu'b ki kan uni mo e bwaŋ'kwarany ma caw mo jin 'dish pa Shakiim is mo be.

5 Me'd jin iikina uni mo tani, Arumgimis karki dhan moŋko/ is apowa ris 'peŋkuman bampa/ mo kun 'kamki uni is mo, wakan 'kwani gwansan 'koki bath iya/ ma Yakuu'b isho'k mo be. 6 Wakana Yakuu'b puʼdki'd mo e pa Luus mo (jin ta pam Beth/iil mo) a'di jin di'da 'cesh gi paŋ Kanaan mo, a'di dhala ris 'kwani kun 'kon nyakki a'di mo be. 7 A'di nyaŋki'da gwata/ imun mo dhali yuk mo gway ka El Beth/iil mo, haali/ imun mo tani Arumgimis torki is piti i a'di mo, me'd jin guskina a'di mo 'pena kam piti mo be. 8 Dabuura, jin ta'da ta'da ma 'ci ma Ripga/ mo, a'di wuki'd mo. Ayim a'di kankunu mo e bwaŋ'kwarany cwa ma caw mo e mo jin di'd ka luŋgu'b 'peni pam Beth/iil mo, wakan a'di yukkunu mo ka Allon Baku'th mo be.

9 Ka Yakuu'b yaki'd 'peni pam Paddan Araam mo tani, Arumgimis piki a'di i is dok/e mo mmo 'bor a'di mii mo be. 10 Arumgimis ki o a'di gwo mo ki, "Gway pini a'di ta'da Yakuu'b mo, hili gway pini minu 'koki dok/e yuk ka Yakuu'b mo. Gway pini midi ta Israyiil mo." Wakana Arumgimis yukki a'di gway ka Israyiil mo be. 11 Arumgimis ki o a'di gwo mo ki, "Aha/ tana Arumgimis jin eka ek mo. Kali /e mamana dho'th mo dhali mari amar is mo. Tayi kal dhali aris kal gi mony'cesh mini piyu/ 'peni /e mo, dhali imalik mini piyu/ 'peni

bwamani emen pini mo be. 12 Dhala 'cesh jin c̲ikika ka Ibrahiim dhala Is/ha'k̲ mo tani, miga/ c̲iki /e mo. Dhali gom emen pini mo i'ko'di /e mo tani Aha/ si'da/ mina c̲iki uni a'cesh yan mo be." 13 Arumgimis yaki'd mo 'peni a'di mo 'peni mo jin walkina a'di 'twa/ nyak̲ki a'di mo be. 14 Yak̲uu'b ki thuma tiŋkiliŋ mo e mo yan mo jin walkin ma Arumgimisa t̲or inyak̲ki a'di mo, dhala kak̲ gi wosh mo. A'di ki gac̲ tompi jin c̲inu ki me'd ap̲o/ a'di mo dhali gac̲a yin ap̲o/ a'di mo be. 15 Yak̲uu'b ki yuk̲ mo yansan gway mo jin walkin ma Arumgimis 'twa/ inyak̲ki a'di mo ka Bet̲h/iil mo be.

16 Uni iikin mo 'peni pam Bet̲h/iil mo. Ki uni naskina/ si'da/ si'd mo 'peni pa Apraat̲ha mo tani, Rahiil a'di 'kosha bwandho'th mo. Ayim 'koshkina bwandho'th kagahara mo be. 17 Hili ka yim diki'd mo e mo jin shwana bwandho'th a'di mo tani, a'bom jin karu mmo dho'th up̲ oki'da yim gwo mo ki, "Dhalku/ is ki k̲o/ mo ma, haali/ shwane/ /e mini tagi ya/ina kamu/ mo be." 18 Me'd jin murkin ma yimi wu mo, ka yim shi/irki'd enyjwa mo tani ayim ki yuk̲ a'di ka Ben-Uni mo, hila babam piti yuk̲ki a'di gway mo ka Benyjamin mo be. 19 Wakana Rahil wuki'd mo dhali kankunu mo e bway gi pa Apraat̲ha mo (jin ta pam Beet̲hlaham mo). 20 Yak̲uu'b thumki'da kak̲ ap̲o/ jis jwa ma yim mo. A'di ta jamas jis jwa ma Rahiil mo ntaga shwanesan mo be. 21 Israyiil a'di yaki'd mo dhali thum gu'b burrinyem piti mo e bamp̲o/ gu'ba turga/ kun 'kon ka ŋul'kup̲ mo be. 22 Ka Israyiil c̲a'bki'd e bampa/ yan mo tani, Ra/ubiin ishki'd nyak̲ka Bilha jin ta ash gi com mo jin di'd ki lac̲a mo, dhala Israyiil ki cik̲ gwo gom a'di mo. Shwane/ Yak̲uu'b taki'd gi iya/ i'kume'd 'ce'dka su/ mo.

Iya/ ma Yak̲uu'b mo kun 'koni 'Kume'd 'ce'dka su/ mo. 23 Iya/m piti kun dhodhu ka Le/ha ta'da Ra/ubiin mo, jin ta'da bwanyara/ ma Yak̲uu'b mo, Dhala Shim/uun mo, dhala Lawi mo, dhala Yahuu'da mo, dhala Yassakar mo, dhala Sabuluun mo be. 24 Dhali iya/m piti kun dhodhu ka Rahiil si'da/ mo ta ii Yusuup̲ mo dhala Benyjamin mo be. 25 Dhali iya/m piti kun dhodhu ka Bilha mo tani, ta iRahiil jin ta'da man miiya t̲u'c jin ta'da 'bomi mo, dhala Dan mo dhala Nap̲t̲ali mo. 26 Dhali iya/ ma Silp̲a jin ta'da man miiya t̲u'c jin ta'da 'bomi mo annihe/ mo, Jaa'd mo dhala Ashir mo. Uni gwansani 'baar mo ta iya/ ma Yak̲uu'b mo kun dho'thkunu a'di mo e pam P̲addan Araam mo be.

Mowu ma Is/hak̲ mo
27 Yak̲uu'b p̲u'dki'di com ka Is/hak̲ mo, e pa Mamra e pa K̲iriyat̲ Arba mo (jin ta pa Hi'bruun mo), a'di jin yakin ma Ibrahiim uni ka Is/hak̲ mmo 'ko inycine/ mo. 28 Is/ha'k̲ diki'd ki e gom yili iss 'kwanimpa mudhe'd ice'dka issi doŋon mo be. 29 Is/ha'k̲ a'di c̲iki shi/in piti jiŋ 'ko'd mo dhali wu mo, dhali a'di gamkunu me'd ki 'kwanim piti mo, dhali a'di taki'da dhana gana/ mo ka teem piti mo. Iisu uni ka Yak̲uu'b kun ta iya/m piti mo tani, uni kanki a'di mo be.

T̲akwiin 36

Kuŋ Gu'b ma Iisu mo
1 Uni gwansan ita emen ma Iisu mo (a'di jin yuk̲kunu ka Aduum si'da/ mo). 2 A Iisu mashki'da ris up̲ mo 'peni 'kwaniŋ K̲anaan mo. Uni gwansan i ta i ash mo: Ada jin ta 'bwa/ ma Aluun gi pa Hiththa mo; Oholibama jin ta 'bwa/ ma Anaa mo, jin ta 'bwa/ ma Sibiyuun gi pa Hiwi mo; 3 dhala Basemat̲h jin ta 'bwa/ ma Isma/iil mo, jin ta 'bwah ma Nabayut̲ mo 4 Ada dho'thki'da Alip̲aas ka Iisu mo, dhala Basemat̲h dho'thki'da Ra/u/iil mo be. 5 Oholibama dho'thki'da Ya/ush mo, dhala Yalam mo, dhala K̲uraa mo. Uni gwansan ita iya/ ma Iisu mo kun dho'thkina a'di mo e paŋ K̲anaan mo be.

6 Iisu suski'da ris up̲ piti mo, dhali iya/m piti mo, dhala ris i'bwa/m piti mo, dhala ris kuŋ gu'b piti 'baar mo kun nyak̲ki 'ko ki a'di mo, dhali aris to/em piti mo, dhali aris to em pitin tiya mo, dhala ris to kun tana a'di 'baar mo, kun tulkina a'di is mo e paŋ K̲anaan mo, dhali ya mo eya 'cesh jin si'da si'd mo 'pena kam piti ka Yak̲uu'b mo be. 7 A'di miiki to yan mo haali/ tom buni kun tana uni mo tani uni tana mo gom uni mo mmo 'ko imont̲al 'de/ mo. Haali/ mony'cesh jin tana uni a c̲a/ ka c̲a/ mo tani midi mol uni wot̲h mo haali/ gom to/em buni mo be. 8 Wakana Iisu, si'da/ jin ta wathi/ Aduum mo, c̲a'bki'd mo e 'kuwosh gi pa Sayir mo be.

9 Uni gwansan ita emen ma Iisu mo, jin ta'da baba gi 'kwani Aduum mo e 'kuwosh gi pa Sayir mo. 10 Uni gwansan i ta gway gi iya/ ma Iisu mo: Elip̲aas ya/ ma Ada mo, jin ta asha Iisu mo, Ra/u/iil ya/ ma Basemat̲h mo, jin ta asha Iisu mo. 11 Iya/ ma Elip̲aas uni ta ii T̲aman mo, dhala Omar mo, dhala Sep̲o mo, dhala Jit̲tam mo, dhala K̲inas mo

be. 12 Timna ta'da 'bom laça/ ma Elipaas mo, jin ta ya/ ma Iisu mo, jin dho'thki'da Amalek mo. Uni gwansan i ta iya/ ma Ada mo, jin ta asha Iisu mo be. 13 Uni gwansan i ta iya/ ma Ra/u/iil mo: Nahath mo, dhala Saara mo, dhala Shamma mo, dhala Missa mo. Uni gwansan i ta iya/ ma Basemath mo, jin ta asha Iisu mo be. 14 Uni gwansan i ta iya/ ma Oholibama mo, jin ta asha Iisu mo, a'di jin ta 'bwa/ ma Anaa mo dhali 'bwa/ ma Sibi/uun mo. Ayim dho'thki a'di a Ya/ush mo, dhala Yalam mo, dhala Kuraa mo be.

15 Uni gwansan i tana risa wak ibwamani emen ma Iisu mo: kun ta emen ma Elipaas mo, jin ta'da bwanyara/ ma Iisu mo: Teman dhala Omar dhala Sepo dhala Kenaas mo, 16 Kuraa dhala Jittam mo dhala Amalek mo. Uni gwansan si'da/ tana risa wak mo kun thulkin 'pena Elipaas mo eya 'cesh gi pa Aduum mo. Uni gwansan ita iya/ ma Ada mo be. 17 Uni gwansan i tana risa wak 'pena Ra/u/iil mo, jin ta ya/ ma Iisu mo: Nahath dhala Saara mo dhala Shamma mo dhala Missa mo. Uni gwansan i tana ris emen kun thulkin 'pena Ra/u/iil mo eya 'cesh gi pa Aduum mo. Uni gwansan i ta iya/ ma Basemath mo, jin ta asha Iisu mo be. 18 Uni gwansan i tana risa wak ma Oholibama mo, jin ta asha Iisu mo: Ya/uush mo dhala Yalam mo, dhala Kuraa mo. Uni gwansan i tana risa wak mo kun thulkin mo 'peni asha Iisu mo jin ta'da Oholibama mo, jin ta 'bwa/ ma Anaa mo be. 19 Uni gwansan i ta iya/ ma Iisu mo (kun ta 'kwani Aduum mo), dhali uni gwansan i ta itapam buni mo be.

20 Uni gwansan si'da/ ita iya/ ma Sir gi pa Hurith mo, jin cila bampa/ yan mo: Lotaan mo, dhala Shubaal mo, dhala Sibi/uun mo, dhala Anaa mo be. 21 Dishun dhala Eser dhala Dishan mo. Uni gwansan i tana risa wak ma Huritas mo, jin cila bampa/ gi pa Sayir mo eya 'cesh gi pa Aduum mo be. 22 Dhali iya/ ma Lotaan uni ita i Huri mo dhala Heman mo, dhala Timna jin ta 'bwa/ ma Lotaan mo be. 23 Uni gwansan ita iya/ ma Shubaal mo: Alwan dhala Manahath mo dhala Ibaal mo dhala Shipo mo dhala Onam mo be. 24 Uni gwansan i ta iya/ ma Sibi/uun mo: Aya dhala Anaa mo. A'di jin ta'da Anaa jin gamki yi'deŋ kash e jin 'batha 'ba'th mo e mombwaasho mo, me'd jin çikina a'di thulunya shondhi/i'd ma Sibi/uun jin ta com mo. 25 Uni gwansan ita uçi ma Anaa mo: Dishuun mo dhala Oholibama mo, jin ta 'bwa/ ma Anaa mo.

26 Uni gwansan ita iya/ ma Dishuun mo: Hamdan mo dhala Ishban mo dhala Ithran mo dhala Ḵeran mo be. 27 Uni gwansan ita iya/ ma Eser mo: Hilha mo dhala Sawaan mo dhala Aḵaan mo. 28 Uni gwansan ita iya/ ma Dishun mo: Us dhala Araan mo. 29 Uni gwansan i tana risa waḵ ma Huriṯas mo: Lotaan mo dhala Shubaal mo dhala Sibi/uun mo, dhala Anaa mo, 30 Dishuun dhala Eser dhala Dishun mo: Uni gwansan itana risa waḵ ma Huriṯas mo, isi me'da waḵ buni mo kun dhukunu eya 'cesh gi pa Sayir mo be.

Arisa Maliḵ gi Pa Aduum mo

31 Uni gwansan ita imalik kun jikina ji e pa Aduum mo nṯwa/a/ ka maliḵa kamu/ diki jiya ji apo/ iya/ ma Israyiill mo: 32 Baala jin ta ya/ ma Bayuur mo, jin jiki'da ji e pa Aduum mo, dhali gway gi 'peŋkuman pam piti yuḵu ka Dinhaba mo be. 33 Ka Baala wuki'd mo tani yan'ko'd Yubaa'b jin ta ya/ ma Saraa ma Busra mo jiki'da ji i embul piti mo be. 34 Ka Yubaa'b wuki'd mo tani, Husham a'di jin ta wathi/ 'peni pan Ṯemaniṯas mo tani, jiki'da ji i embul piti mo be. 35 Ka Husham wuki'd mo tani, Hadad jin ta ya/ ma Bedad jin p̄iki 'kwani Midiyan e mo e pa Mowaa'b mo tani, jiki'da ji mo i embul yan mo. Gway gi 'peŋkuman pam piti yuḵu ka Awi'th mo be. 36 Ka Hadad wuki'd mo tani, yan'ko'da Samla 'pena Masreḵ jiki'da ji i embul piti mo be. 37 Ka Samla wuki'd mo tani, yan'ko'da Shawuul ma Rehoboṯh 'peni 'kwani yi'deŋ ḵumma/ mo jiki'da ji i embul piti mo be. 38 Ka Shawuul wuki'd mo tani, yan'ko'da Baal-Hanan jin ta ya/ ma Aḵbur jiki'da ji i embul piti mo be. 39 Ka Baal-Hanan jin ta ya/ ma Aḵbur wuki'd mo tani, yan'ko'da Hadar jiki'da ji mo i embul piti mo. Gway gi 'peŋkuman pam piti yuḵu ka P̄aw mo. Ashim piti yuḵu gway ka Meheṯabel mo, jin ta 'bwa/ ma Maṯri'd mo, jin ta 'bwa/ ma Me-sahaa'b mo be.

40 Uni gwansan ita gway gi itap̄a ma risa waḵ 'peni emen ma Iisu mo, isi me'da risa waḵ buni mo dhala ris bampany cagam buni mo, gway buni annihe/ mo: Ṯimna mo, dhala Alwa mo, dhala Yethe'th mo, 41 Oholibama dhala Elaa dhala P̄inuun mo, 42 Ḵenaas mo dhala Ṯeman mo dhala Mibsar mo, 43 Magdi/iil dhala Iram mo. Uni gwansan ita tap̄a ma risa waḵ gi 'kwani Aduum mo, isi me'd 'kom buni mo eya 'cesh j̄in ta jim buni mo. A'di ta'da baba ma Iisu gi 'kwani Aduum mo be.

Ṯakwiin 37

Aris Jan ma Yusuup mo kun Caaca mo

1 Yaḵuu'b diki'd eya 'cesh jin takina coma c̱a/ mo, eya 'cesh gi paŋ Ḵanaan mo be. 2 Yansan ita gwo jin beledhu mo goma Yaḵuu'b mo. Dhala Yusuup̱ jin ta ari dhuru'c wathi/ taki'd gi yili 'kume'd 'ce'dka pesu/ mo, me'd jin urkina a'di ama'diny ḵa'bal mo nyaḵki ikam mo. A'di diki'd nyaḵki iya/ ma Bilha mo dhali nyaḵki iya/ ma Silp̱a mo, uni kun ta i ash gi com mo. Yusuup̱ ḵali gwonthus mmoṯor gom uni mo eya babam buni mo be.

3 Shwane/ Israyiil enki'da Yusuup̱ ki nyanye/ mo mmo bol ikam e mo haali/ a'di ta ya/m piti jin takina a'di ki yil jin takina a'di adhan mo. A'di shoki a'di burrinyen tur jin shina jaro/ ime'd mo jin c̱ikunu jamas mo. 4 Ikam piti mishkin ka babam buni enki a'di kagahara mo mmo bol uni e mo. Uni ki shi/ a'di i e mo dhali 'koki wal 'twa/ ki moŋḵuth is nyaḵki a'di mo be.

5 Dhala Yusuup̱ shu'bki jan mo, dhali a'di ṯorki ikam gwo gom jan mo. Uni ki 'cur 'peni shi/ a'di i e kagahara mo be. 6 A'di oki uni gwo mo ki, "Bala ciḵi/ gwo gom jan yan mo jin shu'bkika mo. 7 Hili mo mo ma, ana 'kokina mmo deḵ deḵken pos e bwam bunto/ mo dhali hili mo mo ma, deḵken pos pem a'di cuki mis mo dhali dosh ka jisho'k mo, dhali hili mo mo ma, deḵken pos bum uni tulki isi monṯal 'de/ mmo 'kam jim pem is mo dhali goŋ is ka 'cesh mo mmo luŋ deḵken pos pem mo be." 8 Ikam piti oki a'di gwo mo ki, "A/ mina /e ka jiŋ gana/ jiya ji ap̱o/ aman mowa?" A/ mina /e ka jiŋ gana/ ta tap̱a ap̱o/ am mowa? Uni shi/ki a'di i e ki nyanye/ mo gom gwonyjan piti mo dhali goma ris gwom piti mo be. 9 A'di doḵ/e shu'bki jana kamu/ mo dhali ṯorki a'di ki ikam mo. A'di ki o gwo mo ki, "Hili mo mo ma, aha/ shu'bkina jana kamu/ mo: Atente/ dhala ppe dhala cul kun 'koni 'kume'd 'ce'dka 'de/ mo goŋki is ka 'cesh mo gom aha/ mo." 10 A'di ki ṯorki a'di ki com mo me'd jin ṯorkina a'di a'di ki ikam mo, dhali com ki ḵucur a'di mo. A'di ki o a'di gwo mo ki, " 'Pemen jan yan ta'da tinta mo jin shu'bkina /e mo sa/? A/ mina kwan dhali aha/ dhali ikan ka jiŋ gana/ iiyu/ mo mmo goŋ is ka 'cesh gom /e mo 'taa?" 11 Ikam piti ṯa'ckina bwa gom a'di mo, hila babam piti a'di dhuki to gwansan i'kup̱i a'di mo be.

Yusuup a'di Yolkina Ikam Piti mo

12 Dhali ikam piti iikin mo mmo ciya ma'diny ka'bal ashondhi/i'd mo mmo 'dish pa Shakiim is mo be. 13 Israyiil ki owa Yusuup gwo mo ki, " 'Kona ikam pini ki ciya ma'diny ka'bal ashondhi/i'd mmo 'dish pa Shakiim is mo 'taa? Yayu/ mo ma, dhali aha/ mina hashki e uni mo." Yusuup ki o a'di gwo mo ki, aha/ thosonkina is mo be." 14 A'di ki o a'di gwo mo ki, "Yaku/ shwane/ mo ma, mmopar ikan e mo wakki/ uni 'kon ki 'bore/ mo nyakka ma'diny ka'bal mo, dhali kalaa gwo mo." Wakana Yakuu'b hashki a'di ka pije/ bway momba'da'd gi Pa Hi'bruun mo, dhala Yusuup ki ya bway pa Shakiim mo. 15 Hili wathiŋ kamu/ gamki'da Yusuup mo. Hili mo mo ma, a Yusuup thiski e mo e mombwaasho mo. Wathi/ ki dot a'di gwo mo ki, "Ātinta ŋapkina /e mo?" 16 Yusuup ki o gwo mo ki, "Aha/ ŋapkina ikam pem mo. Tori aha/ uni mo bala, mo jin cikina uni ama'diny ka'bala shondhi/i'd nycine/ mo." 17 Wathi/ ki o gwo mo ki, "Uni dhalki mo yansan 'pen mo, haali/ aha/ cikkina uni oki gwo mo ki, ' Dhalki ana iina mo bway pan Duthan mo.'" Dhala Yusuup yaki'd i bath ikam piti i sho'k mo dhali gam uni mo e pan Duthan mo be.

18 Uni mishki a'di mo 'pena dhana ki si'd si'd mo, dhali ki a'di diki 'dish uni is mo tani, uni gamki 'twa/ 'kup mo mmo 'kosh a'di jwa mo. 19 Ikam piti oki gwo ka rem'kup mo ki, "Hili mo mo ma, aman shu'b jan 'dishki mo is mo. 20 Iiyu/ mo shwane/, wakan, dhalki ana 'kosha a'di jwa mo dhali bit a'di mo e dhan jis mo. Ana ki o gwo mo ki, ' A'di 'koshkina toŋgwapi jwa mo.' Dhali ana ki par 'pemen jan piti e midi ta tinta/ mo." 21 Ra/u/biin cikki gwo yan mo dhali 'cuk a'di mo 'peni me'd buni mo. A'di ki o gwo mo ki, "Dhalkina ki shi/ mondiki em piti is mo." 22 Ra/u/biin ki o uni gwo mo ki, "Dhalkina ki wol a'di abas a'cesh mo. Yipa a'di mo e dhan jisa 'kulga/ yan mo jin di'd e mombwaasho mo, hili dhalki me'd bum ki dhu apo/ a'di mo"---ki a'di wari midi woth a'di mo 'peni me'd bum mo mmo kali a'di mo bwaya babam piti mo be. 23 Ka Yusuup pu'dki'di ikam piti mo tani, uni 'cukki a'di burrinyen tur jin shina jaro/ i me'd mo. 24 Uni ki sus a'di mo dhali bit a'di mo e dhan jisa 'kulga/ mo. Jisa 'kulga/ yan di bwashu/ mo ki dargi yi'de/ nycine/ mo be.

25 Uni ki 'kowa 'cesh mo mmo shwa tonte/ mo. Uni 'dekki em buni ki mis mo dhali par mo e mo, dhali hili mo mo ma, a dhana ŋul'kup

'kwani Isma/iil kun p̲u'dkin mo 'peni pany Jil/aad mo, nyak̲ka ris kalman buni mo mmo k̲al to kun k̲uyi mo mo dhala 'bi'c 'peni cwa jin yuk̲u ka balsam mo dhala murr mo. Uni iikin mo mmo k̲al uni ka luŋgu'b mo bway pa Masir mo be. 26 Yahuu'da ki o ikam gwo mo ki, "Atinta imina ana gam mo wak̲ki/ ana 'kosha kam bana jwa mo dhali tik̲a bas piti e mo? 27 Iiyu/ mo, dhali dhalki ana yola a'di mo e 'kwani Isma/iil mo dhali 'koki dhu me'd bana ap̲o/ a'di mo. Haali/ a'di ta'da kam bana mo, dhali buŋgwar is bana mo." Ikam piti cik̲ki gwom piti mo.

28 Dhali 'kwani Midiyan kun ta imanyol to mo iikin ki iim p̲e mo. Ki ikam piti dirki a'di ka pije/ mo dhali 'de'k a'di ka pije/ 'peni jisa 'kulga/ mo. Uni ki yola Yusuup̲ mo e 'kwani Isma/iil mo ka kuluny 'dolkoni iss 'de/ mo. 'Kwani Isma/iil ki k̲ala Yusuup̲ mo bway pa Masir mo be.

29 Ra/u/biin dok̲ki'd ka nyaŋ'ko'd bway jis yi'de/ mo, dhali, hili mo mo ma, Yusuup̲ a'di diki di mo e jis yi'de/ mo. A'di ki dher burrinyem piti bwa mo be. 30 A'di ki dok̲ bway ikam piti ka nyaŋ'ko'd mo dhali o gwo mo ki, "Ari washan diki di imun mo! Dhali aha/ mina ya mo imana mo? 31 Uni ki 'cit̲h mi 'kus mo dhali yan'ko'd uni ki k̲al burrinyen tur ma Yusuup̲ mo dhali cuc̲ a'di ibwaman ma bas mo be. 32 Yan'ko'd uni ki k̲ali burrinyen tur jin c̲inu jamasa 'borga/ mo bwaya babam buni mo dhali o gwo mo ki, "Aman gamkina to yansan mo. Bala p̲ari to yansan e mo wak̲ki/ ta burrinyen tur gi ya/m pini mo walla diki ta a'di mo." 33 Yak̲uu'b nyit̲hki a'di mo dhali o gwo mo ki, "A'di ta burrinye/ ki ya/m pem mo. Toŋgwap̲i a'di 'koshki a'di mo be. Yusuup̲ ka jiŋ gana/ dherkina toŋgwap̲i bwa mo ka 'ci'cimi'th mo." 34 Yan'ko'da Yak̲uu'b dherki burrinyen tur piti bwa mo dhali dek̲ burrinyen shawal i emba'd piti mo. A'di gwoki'd gom ya/ mo goma cim ka ris mo be. 35 Aris iya/m piti dhali 'bwa/m piti cuki mis mo mmo malas a'di mo tani, hili a'di ushki'd mo ki a'di minu 'koki malas mo. A'di oki gwo mo ki, "Ka jiŋ gana/ aha/ mina ya gwolu ka luŋgu'b mo bwaya Hawiya mo gom ya/m pem mo." Ababam piti gwoki'd gom a'di mo be.

36 Dhali 'kwani Midiyan yolki a'di mo e pa Masir mo eya P̲ut̲hip̲ar mo, a'di jin ca'd ki i askar ma P̲era/on mo, dhali jin ta wathi/ jin ca'd ki iman jiya ji mo be.

Ṯakwiin 38

Yahuu'da dhala Ṯemar

1 A'di bu'thki embul ka tee c̱aan mo ka Yahuu'da a'di dhalki ikam piti mo dhali c̱a'b nyak̲ki wathiŋ kamu/ 'peni pa Adullam mo, jin yuk̲u gway ka Hira mo be. 2 Imun mo tani a'di gamki 'bwa/ gi 'kwaniŋ K̲anaan mo jin yuk̲u wathi/ gway ka Shuwa mo. A'di yaki'd bwaya yim mo dhali mashki'da yim mo be. 3 Ayim bwaaki'd mo dhali ta gi ya/ mo. A'di ki yuk̲ a'di gway ka Iir mo be. 4 Ayim bwaaki'd mo dok̲/e mo dhali tagi ya/ mo. Ayim ki yuk̲ a'di gway ka Onan mo be. 5 Ayim dok̲/e taki'd gi ya/ mo dhali a'di ki yuk̲ a'di gway ka Shila mo. A'di ta Paŋ K̲isib mo jin dho'thkin ma yim a'di mo be.

6 Dhala Yahuu'da a'di gamki'da 'bom goma Iir mo, jin ta'da bwanyaram piti mo. Gway ma yim yuk̲u ka Ṯemar mo be. 7 Hila Iir jin ta'da bwanyara ma Yahuu'da mo tani, a'di ta thus ki thus mo e jis e gi Tap̲a mo. Tap̲a 'koshki a'di mo be. 8 Yahuu'da oki'da Onan gwo mo ki, "Yaku/ bway asha kam pini mo ma. Miiyi mii goma mar pini mo eya yim mo, dhali c̱isi uc̱i goma kam pini mo." 9 Onan mishki'd ka 'ci midi diki ta jim piti mo. Ki a'di yaki'd bway asha kam mo tani, a'di wolki'da 'co/ a'cesh mo wakan ki a'di midi diki taga 'ci mo goma kam piti mo be.

10 To jin miikina a'di mo tani ta thus ki thus mo e jis e gi Tap̲a mo. Tap̲a si'da/ 'koshki a'di jwa mo be. 11 Yan'ko'da Yahuu'da oki'da Ṯemar, jin ta'da mar piti gwo mo ki, "Diyi ka dalla e gu'b gi cim mo ntaga Shila, jin ta ya/m pem midi ca mo." Haali/ a'di k̲o/ki is mo, "Ki a'di midi 'taki wu si'da/ mo, me'da kam piti mo." Ṯemar yaki'd mo dhali c̱a'b mo e gu'b gi com mo be.

12 I'ko'd mo tani, 'bwa/ ma Shuwa jin ta asha Yahuu'da, wuki'd mo. Dhala Yahuu'da a'di malaskunu mo dhali yaki'd mo bwaya man'ci̲th̲a mur k̲a'bal piti mo e pa Ṯimna mo, a'di dhala mugum piti ka Hira gi pa Adullam mo be. 13 Ṯemar a'di ṯorkunu gwo mo ki, "Hili mo mo ma, amar pini a'di yaki'd bwaya Ṯimna mo mmo 'ci̲th̲ k̲a'bal piti amur mo." 14 Ayim 'cuk̲ki burrinye/ ma dallam piti 'peni is mo dhali tik̲ is ma yim ki burrinyen tur mo dhali 'tam is piti mo. Ayim c̱a'bki'd e 'twaŋkala goŋ gi pa Enaam mo, jin ya'd 'kup̲ki bway gi pa Ṯimna mo. Haala yim

ṯoshki'd ka Shila caki'd mo haala yim 'konu ki c̱iku ki a'di naskina/ mo mmota ash mo be.

15 Ka Yahuu'da p̱arki'da yim e mo tani a'di ṯoshki'd ka yim ta'da 'bom c̱al mo haala yim kumki jis em piti mo be. 16 A'di yaki'd bwaya yim mo e yan bway tur mo dhali o gwo mo ki, "Yayu/ mo, bala dhalki aha/ shora /e is mo"---haali/ a'di diki mish ka yim ta'da mar piti mo, dhala yim ki o gwo mo ki, "Atinta mura /e c̱ikaa/ mo jin mura /e yayu/ i aha/ mo?" 17 A'di ki o gwo mo ki, "Aha/ mina hashi /e miyan dhuru'c 'pena ma'diny k̲a'bal mo." Ayim ki o gwo mo ki, "Mina /e diki c̱i aha/ jamas mii mo ntagi /e mini hashi a'di mo 'taa?" 18 A'di ki o gwo mo ki, "Jamas gi wakatinta imiga/ c̱i /e mo?" Ayim ki thok̲ gwo mo ki, "Adhendheŋem pini mo dhali to me'd pini mo, dhali cwa jin di'di me'd pini mo. A'di ki c̱iki a'di ka yim mo dhali a'di ki ya ayim mo, dhala yim bwaakina a'di mo be." 19 Ayim cuki mis mo dhali ya mo. Ayim buk̲ki burrinyen tur mo dhali hi'th burrinye/ ma dallam piti mo be.

20 Yahuu'da hashki ari mi bwaya mugum piti mo jin ta wathi/ gi pa Adullam mo wakan ki a'di midi 'taki bu'th to jin c̱inu ka nyaŋ'ko'd mo 'peni me'd ma 'bom mo, hili a'di diki gama yim mo be. 21 Dhali wathi/ Adullam ki doṯ wathi/ jin cila mo yan mo, "Mane a'bom c̱al yan mo jin c̱a'bki'd e yan bway tur gi pa Enaam mo?" Uni ki thok̲ a'di gwo mo ki, "A'bom c̱ala kamu/ yisa di'di mahana."

22 A'di dok̲ki'd ka nyaŋ'ko'd mo bwaya Yahuu'da mo dhali o gwo mo ki, "Aha/ dina ki gama yim mo. Dhali 'kwani gi mo yan si'da/ oki gwo mo ki, ' A'bom c̱ala kamu/ yisa di'di mahana.'" 23 Yahuu'da ki o gwo mo ki, "Dhalka yim dhu to gwansan gom is pitiŋ gana/ mo, wakan ki ana mina 'kwani 'koki dhu ki mon'the is mo. Ka jiŋ gana/, aha/ hashkina ari mi yan mo, hili /e diki gama yim mo be."

24 'Ko'da ppe kwara i'ko'd mo tani Yahuu'da ṯorkunu gwo mo ka, "Ṯemar jin ta'da mar pini miiki miinyc̱al mo, dhali ka jiŋ gana/ mo tani, ayim bwaaki'd ki mii jin miikina a'di mo." Yahuu'da ki o gwo mo ki, "Guya yim ka dhoŋ ise/ mo dhali dhalka yim c̱ithu ki o'd mo." 25 Hili ka yim guyunu ka pije/ mo tani, ayim hashki gwo bwaya mar pitiŋ gwaṯh mo ki, "Wathi/ yan jin cilkina to gwansan mo tani a'di bwaaki aha/ mo." Ayim ki o gwo mo ki, "Nyiṯhi jamas to gwansan mo, adhendheŋe/ jin 'kon ma shu/ ipesu/ mo dhali to me'd mo dhali cwa

mo." 26 Yahuu'da nyiṯhki uni mo dhali o gwo mo ki, "Ayim a'di boli aha/ /e ki mii ma ḵar/e mo, haali/ aha/ dina ki c̱ika yim mmota asha Shila mo, jin ta ya/m pem mo." A'di diki misha yim doḵ/e mo be.

27 Dhali ki mo p̱u'dki'd mo jin mur ma yimi dho'th mo tani, Hili mo mo ma, ushi uc̱i 'koni su/ mo e bwa ma yim mo be. 28 Dhali me'd jin dho'thkin ma yim mo tani jan 'de/ karki me'd piti ka pije/ mo, dhala 'bom jin karu mmo dho'th up̱ mo tani ḵalka ara thus 'per mo dhali deḵ a'di i'bame'd piti mo dhali o gwo mo ki, "Yansan a'di yayi'd ka pije/ nṯwa/a/ mo." 29 Hili ki a'di doḵki me'd piti ka nyaŋ'ko'd mo tani, hili mo mo ma, akam piti yayi'di ṯwa/a/ mo. A'bom jin karu mmo dho'th up̱ mo oki gwo mo ki, "/E yayin ka pije/ katinta mo!" Wakan a'di yuḵkunu ka P̱aaris mo. 30 Yan'ko'da kam p̱u'dki'd ka pije/ mo, jin taki'd ka thus 'peri 'bame'd piti mo, dhala yim yuḵkunu gway ka Saara mo be.

Ṯakwiin 39

Yusuup̱ jin ta a'di jin guyunu bway Pa Masir mo

1 Yusuup̱ a'di suskunu ka luŋgu'b bway pa Masir mo. P̱uthip̱ar jin cil ma askar ma P̱era/on jin ta wathinyca'd gi iman ji mo mo gom 'kwani Masir mo, yolki a'di mo 'peni 'kwani Isma/iil mo, uni kun ḵali a'di ka luŋgu'b 'peni mun mo. 2 Tap̱a nyaḵki di ka Yusuup̱ mo dhali a'di warki'd ki wathi/ jin ta pa ki pa mo. A'di diki'd e gu'b gi wathi/ Masir piti mo jin ta tap̱a mo be. 3 Dhali tap̱am piti mishki'd ki Tap̱a nyaḵki di ki a'di mo dhali ki Tap̱a 'borki'da ris to 'baar mo mii mo kun miikina a'di mo. 4 Yusuup̱ gamk̄i mii ma 'the mo e jis em piti mo. A'di miiki'da P̱uṯhip̱ar aṯu'c mo. P̱uṯhip̱ar ki kara Yusuup̱ ka manhil to mo e gu'b piti mo, dhala ris to 'baar mo kun tana a'di mo, a'di dhuki uni e me'd piti mo be. 5 'Pena cim yan jin karkina a'di a'di ka manhil to ap̱o/ gu'b piti mo dhali ap̱owa ris tom piti kun tana a'di mo tani, Tap̱a 'borki 'kwanim pa Masir mii mo, gom gway ma Yusuup̱ mo. Dhal̄i mom'bor mii gi Tap̱a di'da p̱owa ris to ma P̱uṯhip̱ar mo kun 'kon e gu'b mo dhali e mom bunto mo be. 6 P̱uṯhip̱ar dhuki'da ris to 'baar mo kun tana a'di mo e me'd ma Yusuup̱ mo. A'di diki kulum toŋ kamu/ mo hili jasi gom ton̄t̄e/ jin shwakina a'di mo. Hila Yusuup̱ shina jaro/ ime'd mo dhali elki'da el e mo be.

7 Dhali 'ko'da cima kamu/ mo tani a'bom gi tapam piti 'ceme'thki'da Yusuup ki e mo dhali o gwo mo ki, "Ishi nyakki aha/ mo ma." 8 Hila Yusuup ushki'd mo dhali owa 'bom gi tapam piti gwo mo ki, "Hili mo mo ma, tapam pem dina jwa ki shwa mo gom to kun dhalkina a'di i gu'b piti mo, dhali a'di dhuki'da ris to 'baar mo kun tana a'di e bwaŋ'kwarany me'd pem mo be. 9 Wathiŋ kamu/ yisa di'da jin caaca e gu'b yan mmo bol aha/ e mo yisa. A'di diki non toŋ kamu/ 'twa/ mo 'peni aha/ mo yisa hili jasi /e mo, haali/ /e ta ashim piti mo. Aha/ mina mish dhan miinthusa caga/ yan mii kata mo mmo mii miinthus apowa Arumgimis mo?" 10 Ayim torki'da tor ka Yusuup isa yempa/ mo, hili a'di 'tena bwa mmo ishi nyakka yim mo walla mmo di nyakka yim mo. 11 Ka cima 'deŋ kamu/ me'd jin yakina a'di gu'b mo mmo miiya tu'c pitin tiya mo tani, Wathiŋ kamu/ yisa di'da e gu'b yisa. 12 Ayim bu'thki a'di mo e burrinyem piti mo dhali o a'di gwo mo ki, "Ishi nyakki aha/ mo ma." Hili a'di dhalki burrinyem piti e me'd ma yim mo, dhali gus mo ka pije/ mo be. 13 Hili ka yim parki mo e mo ki a'di dhalki burrinyem piti e me'd ma yim mo dhali gus ka pije/ mo tani, 14 ayim ki yuk 'kwani gi gu'b piti mo dhali torki uni gwo mo ki, "Hili mo mo ma, Puthipar a'di guyi wathi/ Ibranayin yan mo mmo mii ana ka mak mo. A'di yayi'di aha/ mo mmo ish nyakki aha/ mo, dhali aha/ ki cuu mo. 15 Dhali ki a'di cikki cuuwa/ mo tani, a'di dhalki burrinyem piti mo nyakki aha/ mo, dhali gus ka pije/ mo." 16 Ayim karki burrinye/ i'ko'dgwari a'di mo ntagi tapam piti pu'dki'di pa mo be. 17 Ayim ki torki a'di gwo jin nyaka'd mo mmo o ki, "Wathi/ Ibran jin ta'da man miiya tu'c jin susuna /e bway am mo tani, yayi'di mii aha/ ka mak mo. 18 Hili ki aha/ cuukina mo tani, a'di dhalki burrinyem piti inyakki aha/ mo dhali pu'dka pije/ mo be."

19 Dhali mii yan miiki'd mo, ki tapam piti cikki gwo jin torkina ash a'di mo ki, "Mii a'dahan jin miikin ma man miiya tu'c pini aha/ mo," a'di warki'd ki nyanye/ mo be. 20 Hili tapa ma Yusuup bu'thki a'di mo dhali kar a'di e monyji mo, e mo jin 'kokina 'kwani ma malik e monyji ka shum is mo. A'di diki'di mun mo e monyji mo be. 21 Hili Tapa nyakki di ka Yusuup mo dhali tor a'di gwoŋgam me'd jin telu sho'k mo gom a'di mo. A'di ciki a'di mii ma 'the mo e jis e ma manhila sijin mo be. 22 Dhala manhila sijin ciki'da Yusuup gwo ime'd mo mmo hil 'kwani ma sijini 'baar mo. Eya ris to kun miikina uni mo tani, aYusuup

a'di ica'd mo be. 23 Dhala manhila sijin diki 'thoṯh gom toŋ kamu/ mo jin di'd e me'd piti mo, haali/ Tapa nyaḵki di ki a'di mo. Eya ris to 'baar mo kun miikina a'di mo tani, Tapa miiki'd ki 'bore/ mo be.

Ṯakwiin 40

Aris Jan gi 'Kwani ma Sijin mo

1 'Ko'da ris to gwansan mo tani, iman miiya ṯu'c gi gu'b ma maliḵ gi pa masir mo dhali iman 'coḵ maa ma maliḵ thamki to ma maliḵ buni mii mo, jin ta'da maliḵ gi pa Masir mo be. 2 Dhala Ṗera/on shwaki'da nyor nyaḵki 'kwaniny can ma askar piti kun 'koni su/ mo, kun ta itapa kun dhunu mmo hil 'kwani kun miina ṯu'c e gu'b ma maliḵ mo dhali tapa jin ca'd ki iman 'coḵ maa mo be. 3 A'di dhuki uni e ari monji mo e gu'b gi wathi/ jin ca'd ki iman ji mo mo, e monyjin 'de/ mo e ari mon'thilga/ jin karkunuwa Yusuup mo be. 4 Dhali wathi/ jin ca'd ki iman jiya ji mo tani kwanyki'da Yusuup mo gom uni mo, dhali a'di miiki'da ṯu'c gom uni mo. Uni 'kokin e ari monyji gom embula kamu/ mo be.

5 Uni su/ shu'bki jan mo-a'di jin ta tapa gi iman miiya ṯu'c mo dhala man 'coḵ maa ma maliḵ gi pa Masir mo uni kun 'kokin e bwaŋ'kwarany ma sijin mo-uni ki she/ ki she/ takin gi jan ki mon'thiny mo, dhali jan ka 'deṯe/ 'deṯe/ tangi 'pemen buni kun ṯoru kun 'kon ki she/ ki she/ mo. 6 Dhala Yusuup yaki'd bway uni mo ki mon'thamo/ mo dhali par uni e mo. Dhali hili mo mo ma, uni shi/kina bwa mo be. 7 A'di ki doṯ itapa ma Ṗera/on mo kun nyaḵki 'ko ki a'di mo e gu'b gi monyji mo jin ta gu'b gi tapam piti mo, mmo o gwo mo ki, "Atinta hilkina um mo ki e shigga/ kan mo?" 8 Uni ki o a'di gwo mo ki, "Aman tana gi jan isu/ mo dhali wathi/ piyi'd jin midi ṯor 'pemen buni mo." Yusuup ki o uni gwo mo ki, "Dina mo kun ṯoru 'pemen jan ki ta ku ma Arumgimis mowa? Bala ṯori aha/ gwo mo."

9 Dhali tapa jin karu mmohil 'kwani ma ṯu'c ṯorki jan piti a Yusuup mo. A'di ki o a'di gwo mo ki, "E jan pem mo tani, hili mo mo ma, cwalman ma mura'th uni 'koni bwambori aha/ mo be. 10 Dhali e cwalmana mura'th mo tani abirman 'koni kwara mo. Dhali me'd jin lu/kina a'di mo tani, janṯim piti 'twaḵki'd mo dhala ris maman ma mura'th iskin mo be. 11 Aḵubbaya ma Ṗera/on diki'd e me'd pem mo. Aha/ ḵalkina

mura'th mo dhali nyu/ uni mo eya kubbaya ma Pera/on mo, dhali aha/ ki kara kubbaya e me'd ma Pera/on mo be." 12 Yusuup ki o a'di gwo mo ki, "Yansan ta gwo mmotor 'pemen jan mo gom a'di mo. Abirman cwa kun 'koni kwara mo tani uni tana cimi kwara mo be. 13 Ibwamana cima kwara gwansan mo tani Pera/on midi 'de'k 'kup pini ki mis mo dhali dokki /e bwaya tu'c pini mo. /E mini karka Pera/on akubbaya i me'd piti mo, me'd jin takina eya manhil 'kwani ma tu'c piti mo be. 14 Hili kulumi gom aha/ mo wakki/ mii ha me'd inyakki /e mo, dhali bala tori mom bwaŋkush gom aha/ mo. Torka Pera/on is pemi e mo dhali susaa ka pije/ 'peni monyji mo yan mo. 15 Haali/ ka jiŋ gana/ mo tani aha/ kwalkunu mo 'pena 'cesh gi 'kwani Ibran mo. E mahan si'da/ mo tani aha/ dina ki mii toŋ kamu/ mo jin mina uni 'taki kar aha/ mo e dhan gu'ba 'tum yan mo."

16 Ki tapa gi iman 'cok maa parki 'pemen jan yan e ki a'di ha me'd mo tani, a'di ki owa Yusuup gwo mo ki, "Aha/ si'da/ tana gi jan mo, dhali, hili mo mo ma, maaŋkuthu'd kun 'kona nura ikwara mo tani uni 'koni 'kupi aha/ mo. 17 E 'kupa nura/ mo tani aris maaŋkuthu'd goma Pera/on mo tani uni tana eya ris ka ris mo, hili aris 'dii shwaki uni mo 'peni 'kupa nuram pem mo be." 18 Hila Yusuup thokki a'di gwo mo dhali oki, " 'Pemen jana a'dihe/ mo. Anura/ kun 'koni kwara mo tani a'di ta'da cimi kwara mo be. 19 E bwaman ma cimi kwara gwansan mo tani Pera/on midi 'dek 'kup pini ki mis mo dhali midi shir /e apo/ cwa mo. Dhala ris 'dii mini 'ka shuman gi buŋgwar is pini mo be."

20 Ka cim jin 'kon ma po/ ikwara mo tani a'di ta'da cim gi mondho'th ma Perawan mo. A'di ki mii mo shwanto mo gom iman miiya tu'c piti 'baar mo. A'di 'de'kki 'kup gi tapa jin ta'da manhil 'kwani ma tu'c piti ki mis mo dhali 'kup gi tapa jin ta'da manhil 'kwani kun 'cok maa mo, ibwamana ris iman miiya tu'c piti mo be. 21 A'di dokki tapa jin ta'da manhil iman miiya tu'c gi gu'b ma malik ka nyaŋ'ko'd mo bwaya tu'c piti mo, dhali a'di ki kara kubbaya e me'd ma Pera/on dok/e mo be. 22 Hili a'di ki shir tapa jin ta'da manhil iman 'cok maa i mis mo, isi me'd gwo jin torkin ma Yusuup uni mo. 23 Hili tapa jin ta'da manhil 'kwani ma tu'c gi gu'b gi tapa diki misha Yusuup mo, hili a'di thiski a'di 'kupi e mo be.

Takwiin 41

Aris Jan ma Pera/on mo

1 'Ko'di yila su/ mo tani Pera/on taki'd gi jan mo. Dhali hili mo mo ma, a'di doshki'd iyan yi'deŋ kumma/ Niil mo. 2 Hili mo mo ma, bip kun 'koni pesu/ pikin ka pije/ mo 'peni yi'deŋ kumma/ Niil mo, kun yesa yes mo dhali kun 'thika 'thik mo, dhali uni shwakina Lupe/ mo. 3 Hili mo mo ma, bipa tiya 'koni pesu/ kun pikin ka pije/ mo 'ko'di uni mo 'peni yi'deŋ kumma/ Niil mo, kun 'batala 'batal mo dhalikun kora kor mo. Uni doshkin mo nyakki bipa tiya mo e yana gap yi'deŋ kumma/ Niil mo. 4 Dhali uni gwansan mo kun 'batala is ki 'batal mo dhali kun kora kor mo tani 'kaki bip kun yesa buŋgwar is ki yes mo dhali bip kun 'thika 'thik mo. Dhala Pera/on merki e mo be. 5 Yan'ko'd a'di 'ce'dkina e mo dhali shu'bki jan jin 'kon ma po/ isu/ mo. Dhali hili mo mo ma, 'kupanpos 'koni pesu/ mo kun pikin 'pena wushan 'de/ mo, kun dwama dwam dhali kun 'bora 'bor mo. 6 Dhali hili mo mo ma, 'kupan tom pesu/ gwansan mo, kun kora kor mo dhali kun 'ce'dkunu mo ki 'tham gi mom'pesho'k mo tani, 'kakini 'ko'di uni mo be. 7 Dhali pos kun tawasha tawash mo tani loski pos kun dwam ma wusha e ki dwam mo dhali kun bocora e ki bocor mo. Hila Pera/on merki e mo, dhali, hili mo mo ma, a'di miikina jan mo be. 8 Dhali ki mon'thamo/ mo tani shi/in piti to'ckunu 'kus mo. A'di hashki gwo mo dhali yuka ris ŋari/ mo dhali 'kwani yukga/ gi pa Masir mo. Pera/on ki torki uni gwo gom jan piti mo, hili jaŋ kamu/ yisa di'da jin midi mish tor 'pemen jan goma Pera/on mo.

9 Dhali tapa jin karu mmo hil iman miiya tu'c gi gu'b ma malik oki'da Pera/on gwo mo ki, "Aha/ kakin ma ris miinthus pem kun miikika e mo shwane/ mo. 10 Pera/on miiki iman miiya tu'c piti ka nyor mo, dhali karaa/ e monyji mo e gu'b gi wathi/ jin ca'd ki iman jiya ji mo, a'di jin ta tapa gi iman 'cok maa mo dhali aha/ mo be. 11 Aman shu'bkina jan mo ka cima 'de/ mon'thiny mo, a'di dhali aha/ mo. Aman ka 'dete/ 'dete/ takina ki jan mo kun torkunu ki she/ ki she/ mo. 12 Dhuru'c wathi/ 'peni 'kwani Ibran diki'd nyakki am imun mo, a'di jin ta'da man miiya tu'c gi wathi/ jin ca'd ki iman jiya ji mo. Aman torkina a'di jan bam mo dhali a'di ki torki aman 'pemen jan bam mo. A'di torki aman jan bam ka 'dete/ 'dete/ mo isi me'd jan piti mo be.

13 Dhali me'd jin ṯorkina a'di aman jan bam mo tani, wakan a'di miiki'd mo. Ṗera/on doḳki aha/ mo bwaya ṯu'c pem mo, hili jan 'de/ a'di ki shiri mis mo."

14 Yan'ko'da Ṗera/on hashki gwo mo dhali yuḳa Yusuuṗ mo. Hili uni ki jahanne/ ki ḳal a'di ka pije/ mo 'peni gu'b jin ta'da 'tum ka 'tum mo. A'di 'thiki a'di amur 'kuṗ mo, dhali aḳ burrinyem piti e mo, dhali susu a'di eya Ṗera/on mo be. 15 Ṗera/on ki owa Yusuuṗ gwo mo ki, "Aha/ takina gi jan mo, hili wathiŋ kamu/ yisa di'da jin mishi 'pemen piti ṯor mo. Hili aha/ ciḳkina gwo gom /e mo, ki /e ciḳki gwo gom jan mo tani /e mishi uni ṯor mo." 16 Yusuuṗ ki thoka Ṗera/on gwo mo, mmo o gwo mo ki, "A'di yisa e aha/ mo yisa. Arumgimis midi thoḳa Ṗera/on gwo mo ki mii ma 'the mo." 17 Ṗera/on ki owa Yusuuṗ gwo mo ki, "E jan pem mo tani, hili mo mo ma, aha/ doshkina e yan yi'deŋ ḳumma/ Niil mo be. 18 Hili mo mo ma, biṗ kun 'koni pesu/ mo tani pikin ka pije/ 'peni ḳumma/ yi'de/ Niil mo, kun 'thiḳa 'thiḳ mo dhali kun yesa yes mo, dhali uni shwakin ibwaman ma luṗe/ mo be. 19 Hili mo mo ma, biṗa tiya kun 'koni pesu/ pikini 'ko'di uni mo, kun 'ka'da is ki 'ka'd mo dhali kun 'baṯala is ki 'baṯal mo, dhali kun kora kor mo. Aha/ dina ki mish janṯal 'deŋ kamu/ jin wakan mo e pam Masir mo me'd uni gwansan mo kun 'baṯala 'baṯal mo. 20 Dhali kuŋ korga/ dhali biṗ kun 'baṯala is ki 'baṯal mo tani uni 'kaki kun ṯwa/a/ kun 'koni pesu/ mo be. 21 Hili ki uni 'kaki uni 'baar mo tani, a'di 'konu ki mish mo ki uni 'kaki uni mo, haali/ uni naskina/ 'baṯala buŋgwar ki 'baṯal mo me'd jin ṯwa/am buni mo. Yan'ko'd aha/ ki mer e mo be. 22 Aha/ si'da/ mishkina e jan pem mo, dhali, hili mo mo ma, awusham pos kun 'koni pesu/ mo uni kun cakin mo e cwalmana 'de/ mo, kun dwama dwam mo dhali kun 'bora 'bor mo be. 23 Hili mo mo ma, awusham posa tiya kun 'koni pesu/ mo tani ḳuthkin mo, dhali uni kun kora kor mo, dhali kun 'ce'dkunu sho'k mo ki 'tham gi mom'pesho'k mo, kun waskin i'ko'di uni mo be. 24 Dhali pos kun kora kor loskina wusham posa dwamga/ kun 'koni pesu/ mo. Aha/ ṯorkina ris jan gwansan ka ris ŋari/ mo, hili jaŋ kamu/ yisa di'da jin mishki a'di ṯor gom aha/ mo."

25 Yusuuṗ ki owa Ṗera/on gwo mo ki, "Jan pini a'di ṯal 'de/ mo. Gom to kun mur ma Arumgimis imii mo, a'di oki'da Ṗera/on gwo mo ki, 26 biṗa 'borga/ gwansan kun 'koni pesu/ mo tani uni ta yila pesu/ kun 'bora 'bor mo, dhala wusham posa 'borga/ kun 'koni pesu/ mo tani uni

ta yila 'borga/ kun mini 'ko pesu/ mo. Dhali jana su/ gwansan nyakkin mo be. 27 Dhali bipa korga/ kun 'koni pesu/ dhali kun 'batala 'batal mo tani pu'dkina po/ uni mo kun ta yila pesu/ mo, dhali bipa pesu/ si'da/ kun kora kor mo tani uni 'ce'dkunu sho'k mo ki 'tham gi mom'pesho'k mo kun mini ta yila pesu/ kun mina te/ i'kosha 'kosh mo be. 28 To a'dan be jin torkika goma Pera/on mo. Jin mur ma Arumgimis imii mii mo jin torkina a'di aPera/on mo be. 29 Hili mo mo ma, yil mini 'ko pesu/ jin mina tonte/ dho'th kagahara mo e bampa/ Masiri 'baar mo be. 30 Te/ midi pu'da po/ uni gom yili pesu/ mo, dhala ris to kun ishkin kagahara mo tani minu this 'kupi e mo e bampa/ Masiri 'baar mo, dhali adhan te/ midi 'ce'd bampa/ Masir sho'k i'baar mo be. 31 Dhala ris to kun tanu kagahara mo tani minu 'koki ka e mo e bampa/ mo gom dhan te/ mo jin midi batha bath mo, dhali midi 'batha 'ba'th kagahara mo be. 32 Dhali jan ma Pera/on jin rashki e mo tani haali/ to ta jin thosonkin ma Arumgimis is mo, dhali Arumgimis midi mii a'di ki jahanne/ mo be. 33 Shwane/ dhalka Pera/on midi kwany wathi/ jin midi ku'th is ki cese/ cese/ mo dhali wathi/ jin yuka yuk mo, dhali kar a'di ki ca apo/ pa Masir mo. 34 Dhalka Pera/on kwany 'kwani mo mmohil apo/ bampa/ mo, dhali dhalki uni kalana 'banu'd tonte/ gi pa Masir ka mudhe'd mudhe'd mo e yil jin ishkina tonte/ ka enthus mo. 35 Dhalki uni tuluna ris tonte/ gi yila 'borga/ gwansan is mo kun iiyin mo dhali dhuyi pos mo e bwaŋ'kwarany gi mom'bi'th ma Pera/on mo, gom tonte/ jin minu mii miiya tuca po/ eya ris 'peŋkuman bampa/ mo. Uni mini mii dhu uni mo be. 36 Dhali tonte/ minu mii ci mo gom bampa/ mo gom yila pesu/ jin mura te/ mii 'kosh mo e bampa/ Masir mo. Ki mii yan mo tani bampa/ minu mii 'koki 'ce'd sho'k mo ki dhan te/ mo."

Mom'bi'th ma Yusuup Cukunu mis mo

37 Gwo yansan a'di 'bora 'bor e jis e ma Pera/on mo dhali e jis e gi iman miiya tu'c piti i'baar mo be. 38 Pera/on ki owa ris iman miiya tu'c piti gwo mo ki, "A/ ana mina gam wathi/ jin wakansan mo, jin taki'd gi Shi/in ma Arumgimis mo?" 39 Wakana Pera/on ki owa Yusuup gwo mo ki, "Me'd jin torkin ma Arumgimis eya ris to gwansan mo tani, wathiŋ kamu/ yisa di'da jin midi kuth is ki cese/ cese/ dhali yuka yuk me'd /e mowa. 40 /E mini ta tapa apo/ gu'b pem mo, dhali isi ki gwom pini mo tani aris 'kwanim pemi 'baar mo mina gwom pini ji mo. Hili

jasa k̲ursem pem a'di imidi caaca mmobol /e e mo be." 41 Pera/on ki owa Yusuup gwo mo ki, "Hili mo mo ma, aha/ karkina /e ki ca apo/ bampa/ Masiri 'baar mo." 42 P̲era/on ki buk̲ to me'd piti mo 'peni me'd piti mo dhali hi'thka Yusuup̲ mo e me'd piti mo. A'di ki hi'thki a'di is ki burrinyen tura 'borga/ mo, dhali c̲iki a'diya jindhir jin ta 'dolkona gana/ mo mmo hithi 'ba/ piti mo be. 43 A'di ki kar a'di mmo mera arabiyam piti jin dira shuma rum jin 'kon ma p̲o/ isu/ mo. Dhali 'kwani cuukin ibwambori a'di mo ki, "Luŋa luŋ ki jiŋ 'kup̲a'dup̲un ibwambori a'di mo ma." Haala P̲era/on karki a'di ap̲o/ bampa/ Masiri 'baar mo be. 44 P̲era/on ki owa Yusuup̲ gwo mo ki, "Aha/ tana P̲era/on mo, dhali aha/ 'peni /e mo, wathiŋ kamu/ yisa midi 'de'k me'd piti imis mo walla sho'k piti eya 'cesh gi pa Masiri 'baar mo yisa." 45 P̲era/on ki yuk̲a Yusuup̲ gway mo ka Sap̲ana'th -P̲aniya mo. A'di ki c̲iki a'diya Asena'th mo, jin ta 'bwa/ ma P̲ut̲hip̲ar mo jin ta'da gasiis ma Un mo, mmo ta ash mo. Wakana Yusuup̲ yaki'd e bampa/ Masiri 'baar mo be.

46 Yusuup̲ a'di taki'd ki yili iss 'de/ 'ce'dka 'kume'd mo me'd jin doshkina a'di ibwambor ma P̲era/on mo, jin ta'da malik̲ gi pa Masir mo. Dhala Yusuup̲ yaki'd ka pije/ 'peni bwambora P̲era/on mo, dhali yaki'd e bampa/ Masiri 'baar mo be. 47 E yila pesu/ kun ishkina to ka enthus mo tani a'cesh dho'thki to ki nyanye/ mo be. 48 A'di tulki ton̲te/ isi 'baar mo ki yila pesu/ mo yan eya 'cesh gi pa Masir mo dhali dhu ton̲te/ eya ris 'peŋkuman bampa/ mo. A'di dhuki uni e 'peŋkuman bampa/ ka 'de̲te/'de̲te/ mo 'pena ris bunto kun 'kamki uni is mo. 49 Dhala Yusuup̲ dhuki pos ki nyanye/ mo mmo wa e ka si'b gi k̲umma/ yi'de/ mo, wakan a'di molki a'di deŋ e mo, haali/ uni pena p̲o/ mondeŋ e mo be.

50 Yusuup̲ taki'd gi iya/ isu/ mo n̲twa/a/ ki yil jin p̲u'dkina dhan t̲e/ mo, jin dho'thkina a'di ka Asena'th jin ta 'bwa/ ma P̲ut̲hip̲ar jin ta'da gasiis ma Un mo be. 51 Yusuup̲ ki yuk̲ ya/ jin ta'da bwanyara gway ka Manassa mo, haali/ a'di oki gwo mo ki, "Arumgimis karki aha/ mmo this mon̲to'c bwa 'kup̲i e mo dhali kuŋ gu'b ma babam pem i'baar mo." 52 A'di ki yuk̲ jin 'kon ma p̲o/ isu/ gway mo ka Ep̲rahiim mo, haali/ a'di oki gwo mo ki, "Arumgimis karki aha/ mo mmo k̲al mamana dho'th mo e bampa/ jin wo'ckina is aha/ she/ mo."

53 Yila pesu/ jin ishkina to ka enthus mo e pa Masir mo tani 'baarki'd mo. 54 Dhali yila pesu/ jin 'koshkina dhan te/ mo tani telki 'pen mo, me'd gwo jin okina ma Yusuup mo, Dhali adhan te/ di'd e bampa/ Masiri 'baar mo, hili e bampa/ Masir 'baar mo tani tonte/ diki'd mo be. 55 Hili ki bampa/ Masiri 'baar mo 'koshkina te/ mo tani, 'kwani cukin kagahara mo mmo yuka Pera/on mo gom tonte/ mo. Pera/on ki owa ris 'kwani Masir mo ki, "Iiku/ bwaya Yusuup mo dhali miiyi me'd jin ona a'di mo."

56 Hili adhan te/ diki'd e jis e gi pa Masiri 'baar mo. Yusuup ki ka'da ris gu'b kun dhunu to 'baar mo dhali yol tonte/ i'kwani Masir mo. Adhan te/ shilki 'kwani is mo e bampa/ Masir 'baar mo be. 57 Aris 'kwaniny'ceshi 'baar mo iiyin bway pa Masir mo mmo yol pos 'pena Yusuup mo, haali/ te/ a'di shilki 'kwani is mo e mo 'baar mo be.

Takwiin 42

Ikam ma Yusuup uni Iikin bway Pa Masir mo

1 Shwane/ Yakuu'b cikki gwo ki pos ishki'd mo e pa Masir mo. A'di ki o iya/ gwo mo ki, "Atinta 'kona um mmo hil ka rem'kup kan mo?" 2 A'di ki o gwo mo ki, "Hili mo mo ma, aha/ cikkina gwo mo ki pos ishki'd mo e pa Masir mo. Iiku/ ka luŋgu'b mo dhali yoli pos 'peni mun mo wakan ki ana mina 'koki e mo dhali 'koki wu mo be." 3 Wakan ikam ma Yusuup kun 'koni 'kume'd iikin ka luŋgu'b mo mmo yoli pos 'peni pa Masir mo be. 4 Hila Yakuu'b diki hasha Benyjamin mo, jin ta'da kam ma Yusuup mo, inyakki ikam piti mo, haali/ a'di oki gwo mo ki, "Aha/ ko/kina is mo ki tonthusa kamu/ midi diki yayu/ apo/ a'di mo." 5 Dhali iya/ ma Israyiil pu'dkin mmo yol i bwamani uni gwansan kun iiyin mo, haali/ te/ diki'd e bampa/ gi paŋ Kanaan mo be.

6 Shwane/ Yusuup a'di taki'da mudhir mo apo/ pa 'baar mo. A'di iyolki to gom 'kwani 'baar mo e bampa/ mo. Ikam ma Yusuup pu'dkin mo dhali goŋ is ka 'cesh ki jis em buni ibwambori a'di mo be. 7 Yusuup mishki ikam piti mo dhali nyithki uni mo, hili a'di ba'kki is piti 'peni uni mo dhali wal 'twa/ i uni mo ki jiny'cwar mo. A'di ki o uni gwo mo ki, "Um iiyin 'peni mana mo?" Uni ki o gwo mo ki, " 'Peni paŋ Kanaan mo mmo yol tonte/ mo be." 8 Yusuup nyithki ikam piti mo, hili uni 'koki nyith a'di mo be. 9 Yan'ko'da Yusuup kakina gwonyjan piti e mo

jin shu'bkina a'di gom uni mo, dhali a'di ki o uni gwo mo ki, "Um ta 'kwani kun parkina mee mo! Um iiyin mmo para 'ban e jin 'ka'da is ki 'ka'd mo be." 10 Uni oki a'di gwo mo ki, "Yisa, tapam bam mo. Iman miiya tu'c pini iiyin mmo yol tonte/ mo be. 11 Amani 'baar mo tana iya/ gi wathin 'de/ mo. Aman tana 'kwaniŋ kar/e mo. Iman miiya tu'c pini gwansan 'koki ta 'kwani kun parkina mee mo."

12 A'di ki o uni gwo mo ki, "Yisa, um iiyin mmopar moŋ'ka'da bampa/ yan is ki 'ka'd e mo." 13 Uni ki o gwo mo ki, "Aman tana iman miiya tu'c pini mo kun ta ikam kun 'koni 'kume'd mo, iya/ gi wathin 'de/ mo e paŋ Kanaan mo. Hili mo mo ma, ari wathiŋ gwa'dga/ a'di diyi'di pa mo inyakka babam bam mo, dhali akam bama kamu/ yisa di'd ki eya." 14 Yusuup ki o uni gwo mo ki, "Me'd gwo jin okika um mo, ki um ta 'kwani kun parana mee mo ba/. 15 Ki mii yansan mo tani um minu pal mo. Ki mondiki e ma Pera/on mo, um mini 'ko imahan mo, ntagi um mini susa ara kam buma gwa'dga/ imahan mo. 16 Hashi jan 'de/ 'peni bwamani um mo dhali dhalki a'di ya'di susa kam bum mo ma. Um mini 'ko e monyji mo mo, ka ris gwom bum minu par e mo, wakki/ ta gwoŋ gana/ di'd e um mo. Walla wakki, ta mondiki/e ma Pera/on mo, ka jiŋ gana/ um ta 'kwani kun parkina mee mo." 17 A'di ki dhu uni i'baar mo e monyji momo goma cimi kwara mo be.

18 Yusuup ki o uni gwo 'ko'da cimi kwara mo ki, "Miiyi mii yan mo 'kona um ki e mo, haali/ aha/ ko/kina Arumgimis mo be. 19 Wakki/ um ta 'kwaniŋ kar/e mo tani, dhalka kam buma kamu/ di'di monyji mondek is mo, hili um ki ii mo, mmo kal pos mo gom te/ mo bway gu'b bum mo. 20 Susa ara kam bum jin gwa'da'd bway aha/ mo wakan ka ris gwom bum mina umi o imontal 'de/ mo dhali ki um mini 'koki wu mo." Wakan uni miikin wakan mo be. 21 Uni ki o gwo ka rem'kup mo ki, "Ka jiŋ gana/ ana 'kona mii i'ba/ mo goma kam bana mo me'd jin mishkina ana mii ma kashira/ ma cis piti mo me'd jin dotkina a'di ana mo dhali ana 'kona ki dhu 'ce mo. Wakan mii ma cis bitki'da po/ ana mo be." 22 Dhala Ra/u/biin thokki uni gwo mo ki, "Dika ki torki um gwo mo ki, ' Dhalku/ miinthus ki mii apo/ ari dhuru'c wathi/ mo,' hili um 'koki cik gwo mo? Shwane/, hili mo mo ma, abas piti dotkunu 'peni ana mo." 23 Uni 'koki mish gwo 'ban ka Yusuup mishki gwom buni mo, haala manluk gwo di'di bwamani uni mo be. 24 A'di tu'kki'd 'peni uni mo dhali ko mo. A'di ki doku/ bway uni ka nyaŋ'ko'd mo

dhali ṯora ṯor nyaḵki uni mo. A'di ki butha Shim/uun mo 'peni bwamani uni mo dhali a'di ki deḵ a'di mo ibwambori jis em buni mo be.

Ikam Doḵkin bway Paŋ Ḵanaan mo

25 Yan'ko'da Yusuuṗ ki ḵan iman miiya ṯu'c piti gwo mo mmo 'tu'da walgwaṗim buni ki pos mo, dhali dhuka guurush ka nyaŋ'ko'd e bwaman ma walgwaṗim buni ka 'deṯe 'deṯe/ mo, dhali a'di ki c̱iki uni adu'd mii gom mo iim buni mo. Wakan a'di miikunu gom uni mo be. 26 Dhali ikam su'kki thuluny buni posa ṗo/ mo dhali ii mo be. 27 Dhali ki janṯal 'de/ 'peni uni ḵa'dki'da walgwaṗim piti 'twa/ mo mmo 'taki c̱i thuluny piti to mmo shwa mo tani, a'di mishki'da guurush piti mo. Dhali hili mo mo ma, a'di diki'd eya walgwaṗim piti jin ḵa'dki 'twa/ mo be. 28 A'di ki o ikam piti gwo mo ki, "Aguurush pem karkunu aha/ ka nyaŋ'ko'd mo." Ṗari a'di e mo ma, a'di di'di bwaman ma walgwaṗim pem mo." Adum buni biṯkin ka luŋgu'b mo dhali uni ṯu'kkin ka rem'kuṗ mo mmo dee ki bir bir mo, mmo/o gwo mo ki, "Atinta 'dan miikin ma Arumgimis gom ana mo?"

29 Uni iikin bwaya Yaḵuub, jin ta'da babam buni mo e paŋ Ḵanaan mo dhali ṯorki a'di to kun miikin mo gom uni mo. Uni ki o gwo mo ki, 30 "Wathi/ jin ta taṗa aṗo/ bampa/ yan mo, ṯorki'da ṯorki aman ki jiny'cwar mo dhali ṯoshki aman parkina mee aṗo/ bampa/ mo. 31 Aman okina a'di gwo mo ki, ' Aman tana 'kwaniŋ ḵar/e mo. Aman yisa tana 'kwani kun parana mee mo yisa. 32 Aman tana ikam kun 'koni 'kume'd 'ce'dka su/ mo, iya/ ma babam bam mo, Jan'deŋ kamu/ yisa di'd ki eya, dhali ari jiŋ gwa'da'd a'di diyi'di pa nyaḵka babam bam mo e paŋ Ḵanaan mo be.' 33 Wathi/ jin ta taṗa gom bampa/ yan mo, oki am gwo mo ki, ' Gom kan mo tani aha/ mina mish ki um ta 'kwaniŋ ḵar/e mo. Dhalka kam buma kamu/ mo nyaḵki/ aha/ mo, ḵali pos mo gom kuŋ gu'b bum mo gom ṯe/ mo, dhali iiyi mo. 34 Susa ara kam bum jin gwa'da'd i aha/ mo. Yan'ko'd aha/ ki mish ki um ki um 'koki ta 'kwani kun parkina mee mo, hili ki um ta 'kwaniŋ ḵar/e mo. Yan'ko'd aha/ ki 'cuḵki uma kam bum mo, dhali ki um mini yol mo e bampa/ yan mo be.'"

35 Me'd jin wolkina uni awalgwaṗim buni to 'peni bwaman mo tani, hili mo mo ma, arisa walgwaṗim buni 'kokina 'dolkon kush inycine/

mo. Dhali ki uni dhala babam buni parkina walgwapim buni e mo kun takin gi 'dolkon kush inycine/ mo tani, uni ko/ki is mo be. 36 Dhala Yakuub jin ta'da babam buni oki uni gwo mo ki, "Um bu'thki uci 'peni aha/ mo. Yusuup dok/e yisa di'd ki e mo yisa, Shim/uun a'di yaki'd mo, dhali um si'da/ mini kala Benyjamin mo. Aris to gwansan miikina uma po/ aha/ mo." 37 Ra/u/biin oki'da babam piti gwo mo ki, "Um 'koshki iya/m pema su/ gwansan jwa mo wakki/ aha/ mina diki susa Benyjamin ka nyaŋ'ko'd bway /e mo. Kari a'di e me'd pem mo ma, dhali aha/ mina susi a'di ka nyaŋ'ko'd mo bway /e mo." 38 Yakuu'b oki gwo mo ki, "Ya/m pem midi mol ya ka luŋgu'b mo nyakki um mo. Haala kam piti a'di wuki'd mo dhali a'di 'de/ idiki'd mo. Wakki/ to shi/i'da kamu/ midi pu'da po/ a'di e bway tur jin iikina um mo tani, yan'ko'd um mini raka murkush pem gom bwanditi'd mo bwaya Hawiya mo."

Takwiin 43

Ikam ma Yusuup Dokkin nyakka Benyjamin mo

1 Adhan te/ shilki 'kwani is she/ kagahara e bampa/ mo. 2 Dhali ki uni shwaki pos jin kalkina uni 'peni pa Masir mo tani, ababam buni oki uni gwo mo ki, "Iiku/ dok/e mo, mmo yoli tonte/ gom ana mo." 3 Yahuu'da ki torki a'di gwo mo ki, "Wathi/ rumki aman ki gwo mo ki, ' Um mini 'koki mish jis em pem mo isi ciki/ akam bum midi yayu/ nyakki um mo.' 4 Wakki/ /e mini hasha kam bam nyakki am mo tani, aman mina ii ka luŋgu'b mo dhali yoli /e tonte/ mo be. 5 Hili wakki/ /e mini diki hash a'di mo tani, aman mina 'koki ii ka luŋgu'b mo. Haali/ wathi/ oki aman gwo mo ki, ' Um mini 'koki par jis em pem e mo isi ciki akam bum midi nyak yayu/ ki um mo.'" 6 Israyiil ki o gwo mo ki, "Atinta miikina um aha/ wakan ki shi/ kan mo mmotorki wathi/ gwo mo ki um tanga kam buma kamu/ mo?" 7 Uni ki o gwo mo ki, "Wathi/ dotki aman gwo ka tete/ mo dhali gom kuŋ gu'b bam mo. A'di oki gwo mo ki, ' A/ ababam bum di'd ki e naskina/ mowa? Um tanga kam buma kamuwa?' Aman ki thokki a'di gwo mo isi gwo gom gwondot gwansan mo. Aman 'kona ki misha tinta okina a'di mo ki, ' Susa kam bum ka luŋgu'b mo?'" 8 Yahuu'da ki owa Israyiil jin ta'da babam piti gwo mo ki, "Hashi ari dhuru'c washan nyakki aha/ mo ma. Aman mina cu mo

dhali ii mo ki aman mina 'ko mo dhali 'koki wu mo, aman dhali /e mo, dhali uc̱im bana si'da/ mo be. 9 Aha/ mina tagi gwo jin onu is mo gom a'di mo. /E mini bu'th mom pem jin karu is ki ca mo. Wak̲ki/ aha/ dina ki susi a'di ka nyaŋ'ko'd bway /e mo dhali hash a'di ibwambori /e mo, yan'ko'd dhalki aha/ k̲ala mo jin dilu gwo i'ba/ ki sule/ sule/ mo. 10 Haali/ wak̲ki/ aman mina 'taki 'koki ta di̱te/ mo tani, ka jiŋ gana/ aman mina p̱u'du/ ka nyaŋ'ko'd me'di su/ mo."

11 Ababam buni ka Israyiil oki uni gwo mo ki, "Wak̲ki/ a'di wakan mo tani, shwane/ miiyi a'di yan mo. K̲ali maman cwam'borga/ mo 'peni bampa/ mo e bwaŋk̲ucaŋ mo. K̲ali a'di ka luŋgu'b mo mmo ta to jin c̱inu ki me'd mo gom wathi/, ari cwa ma balsam mo dhala dham mo, dhali cwaŋk̲uyga/ mo, dhala murr mo, dhali ari cwany jandi/ mo dhali maman cwa jin wana e ki shu'be/ mo be. 12 K̲ali aguurush ka 'bukum 'ban mo e me'd bum mo. Aguurush kun dok̲kunu um ka nyaŋ'ko'd mo eya ris 'twaman ma walgwap̱im bum mo, dhali k̲ali a'di dok̲/e ime'd mo. Wariba/ a'di ta mo jin thamu mii mo. 13 Susa kam bum si'da/ ilu/ mo. Cuyi mis mo dhali iku/ dok̲/e mo bway wathi/ mo. 14 Dhalka Arumgimis jin ek̲a ek̲ c̱iki uma 'the mo ibwambori wathi/ mo, wakan ki a'di midi 'cuk̲ki uma kam buma kamu/ mo dhala Benyjamin mo. Wak̲ki/ aha/ minu bu'th uc̱im pem mo tani, aha/ dara gi uc̱i mo."

15 Dhali wathi/ k̲alki to yan jin c̱inu ki me'd mo, dhali e me'd buni mo tani uni k̲alkina guurush ka 'bukum 'ban mo, nyak̲ka Benyjamin mo. Uni cuki mis mo dhali ii ka luŋgu'b bway pa Masir mo dhali doshi bwambora Yusuup̱ mo be.

16 Ka Yusuup̱ p̱arki'da Benyjamin e mo nyak̲ki uni mo tani, a'di ki owa man dhu to gi gu'b piti gwo mo ki, "Susi 'kwani bway gu'b mo ma, 'ci̱thi to/e mo dhali thosoni to mo, gom 'kwani ki 'ka nyak̲ki aha/ montee mo." 17 Dhala mandhu to miiki'd me'd jin k̲ankin ma Yusuup̱ a'di gwo mo. A'di ki susi 'kwani bway gu'b ma Yusuup̱ mo be. 18 Dhali 'kwani k̲o/ki is mo haali/ uni suskunu bway gu'b ma Yusuup mo. Uni ki o gwo mo ki, "Haali/ goma guurush jin dok̲kunu e bwam ma walgwap̱im bana mo ka cim jin ṯwa/a/ jin k̲alina ana mo tani a'di i okina a'di̱ gwo ap̱o/ ana mo. A'di wari midi bu'th ana mo dhali k̲al ana mmo dhu me'd 'kwaniny c̱iŋkina/ mo, dhali k̲ala ris thuluny bana mo." 19 Uni iikin bway gu'b ma manhil to ma Yusuup̱ mo, dhali uni ki o

a'di gwo mo e 'twaŋkal gu'b mo, 20 mmo o gwo mo ki, "Tapam bama, aman pu'dkina ka cim jin ntwa/a/ ka luŋgu'b mmo yol tonte/ mo. 21 Dhali ki aman pu'dkina mo e mo jin ishu mo tani aman ka'dkina walgwapim bam 'twa/ mo, dhali hili mo mo ma, aguurush 'kokin e 'twaŋkal ma walgwapim bam mo, aguuursh bam uni dit tombar to ki dit mo. Aman dokkina uni ka nyaŋ'ko'd mo e me'd bam mo be. 22 Aguurusha tiya si'da/ 'doyina aman ime'd mo mmo yol tonte/ mo. Aman 'kona ki mish wathi/ jin dhuki amana guurush ibwam ma walgwapim bam mo." 23 Imanhil to oki gwo mo ki, "Dhalki moŋku'th is di'd nyakki um mo, dhalku/ is ki ko/ mo. Arumgimis bum dhali Arumgimis gi ibabam bum a'di idhuki uma guurush mo e 'twaman ma walgwapim bum mo. Aha/ bu'thkina guurush bum mo." Yan'ko'd imanhil to susuna Shim/uun ka pije/ nyakki uni mo be. 24 Dhala manhil to suski 'kwani bway gu'b ma Yusuup mo. A'di ki ciki uni yi'de/ mmopi mo, dhali uni ki lam sho'k buni mo. A'di ki ciki thuluny buni yi'de/ si'da/ mmopi mo be. 25 Uni thoson ki to kun cinu ki me'd gom mom pu'd ma Yusuup i pa ki montee mo, haali/ uni cikki gwo ki uni mini shwa to imun mo be.

26 Ka Yusuup pu'dki'di pa mo tani, uni kali a'di to jin cinu ki me'd mo jin di'di me'di uni mo bway bwaŋgu'b mo, dhali 'tu'k ki jiŋ 'kupa'dupun ibwambori a'di mo be. 27 A'di dotki gwo mo gom moŋ 'kom buni mo dhali o gwo mo ki, "A/ babam bum jin ta'da dhan ka dhan mo jin oki um gwo mo tani, 'bora 'bor mo? A/ a'di di'd mo di ki e mowa?" 28 Uni ki o gwo mo ki, "Aman miiya tu'c pini jin ta'da babam bam 'bora 'bor mo. A'di naskina/ di'd ki e mo." Dhali uni luŋkin ki jiŋ 'kupa'dupun mo dhali ci a'di montak mo be. 29 Ki a'di 'de'kki e ki mis mo tani a'di parki'da Benyjamin e mo jin ta'da kam piti mo, dhali jin ta ya/ gi kum mo, dhali a'di ki o gwo mo ki, "A/ ya/ina gwa'dga/ yin torkina /e aha/ gwo a'dahana?" Yan'ko'd a'di ki o gwo mo ki, "Dhalka 'the ma Arumgimis di'd nyakki /e mo, ya/m pem mo." 30 Yan'ko'd aYusuup ki pu'd ka pije/ ki jahanne/ mo 'peni bwaŋgu'b mo, haali/ a'di gorkin ma dum piti mo goma kam piti mo. A'di ŋapki mo mo mmo ko inycine/ mo. A'di ki ya bway bwaŋgu'b piti mo dhali ko imun mo be. 31 Dhali yan'ko'd a'di ki lam em piti mo dhali ya ka pije/ mo. A'di bu'thki'da du mo, mmo o gwo mo ki, "Thosoni tonte/ mo." 32 Dhali iman miiya tu'c miiki'da Yusuup to mo ki is buni mo dhali ikam cem buni mo. Yan'ko'd

aris 'kwani Masir nyaḵki a'di mo ċem buni mo, haali/ 'kwani Masir mini 'koki shwa to nyaḵki 'kwani Ibran mo, haali/ a'di ta mii nyo/ga/ gom 'kwani Masir mo be. 33 Ikam piti 'kokini bwambori a'di mo, abwanyara/ nṯwa/a/ mo me'd jin dhodhu a'di nṯwa/a/ mo, dhali ara gwa'dga/ ki monycam piti mo. Dhali 'kwani merkin kagahara mo be. 34 Yusuup hashki'da risa 'bani'd to gom uni mo 'peni tonṯe/ jin di'da bori a'di mo. Hila 'bani'd to ma Benyjamin mo tani ċikunu me'di mudhe'd mo ki nyanye/ 'peni jigi ikam piti mo. Uni piki tompi 'ba/ ḵany mo dhali 'kuny bwa nyaḵki a'di mo be.

Ṯakwiin 44

Aḵubbaya ma Yusuup mo

1 Yusuup ki ḵan imanhil gu'b piti gwo mo, mmo o gwo mo ki, " 'Tu'dki 'kwaniya walgwapim buni mo ki tonṯe/, ki nyanye/ mo me'd jin mina uni ḵal a'di mo, dhali dhuki 'kwani aguurush ka 'deṯe/ 'deṯe/ e 'twaman ma walgwapim buni mo. 2 Kari aḵubbaya pem jin ta'da ḵubbayan 'dolkon kush mo, e 'twaŋkala walgwapi gi ari dhuru'c wathi/ mo, dhala guurush si'da/ e bwamani pos piti mo." Amanhila ṯu'c miiki'd isi me'd jin ḵankin ma Yusuup uni gwo mo.

3 Ki mo ḵalki kush mon'thamo/ mo tani 'kwani uni dhukunu 'pen mo, nyaḵki thuluny buni mo be. 4 Ki uni iikin ka pije/ 'peni bampa/ mo tani, ki uni 'koki si'd mo 'peni pa mo tani, Yusuup ki owa manhil tom piti gwo mo ki, "Cuyi mis mo ma, dhali uri 'kwani gwansan isho'k mo, dhali ki /e mini gam uni mo tani, oyi uni gwo mo ki, ' Atinta ṯu/kina um tom'borga/ ki to shigga/ mo? 5 Diki ta ḵubbaya jin pina tapam pem to mo, dhali aḵubbaya jin karkina a'di mo mmo nyiṯh to mowa? Um miiki tonthus mo.'"

6 Dhali amanhil to piki uni e ki mii mo dhali o gwo gwansan gom uni mo be. 7 Uni ki o a'di gwo mo ki, "Atinta okina tapam bam gwo gi wakan mo? Dhalki gwo si'da si'd 'peni aman kun tana iman miiya ṯu'c pini mo kun mina uni 'taki mii to gi wakan mo. 8 Hili mo mo ma, aguurush kun gamkina aman 'peni 'twaman ma walgwapim bam mo tani uni ḵalkina aman ka nyaŋ'ko'd mo bway paŋ Ḵanaan mo. Aman mina ḵwal 'dolkon kush walla 'dolkona gana/ kata mo 'peni gu'b gi tapam bam mo? 9 Waḵki/ to minu gam 'pena man miiya ṯuca kamu/

'de/ mo tani, dhalki a'di wu'd mo, dhali aman si'da/ mina ta c̲iŋkina/ gi tap̲am bam mo." 10 Dhala manhila t̲u'c oki gwo mo ki, "Shwane/ dhalki a'di si'da/ minu mo isi me'da ris gwom pini mo. A'di yin jin minu gama k̲ubbayam pem nycine/ mo tani midi ta c̲iŋkinam pem mo, dhali uma tiya mini ta uni kun dargi mii 'ba/ mo." 11 Dhali yan'ko'd aris 'kwani thulkina walgwap̲im buni ka 'cesh ki jahanne/ mo, dhali 'kwani ka 'det̲e/ 'det̲e/ k̲a'dkina walgwap̲im buni 'twa/ mo. 12 Dhala manhil to ŋap̲ki to mo. A'di ki t̲el 'pen 'p̲eni a'di jin ca'd mo dhali wu 'kup̲i a'di jin gwa'da'd mo, dhali ak̲ubbaya gamkunu e 'twamana walgwap̲i ma Benyjamin mo be. 13 Yan'ko'd uni ki dhera ris burrinyem buni bwa mo. Uni ka 'det̲e/ 'det̲e/ ki su'k thuluny buni to ap̲o/ mo dhali dok̲ bway 'peŋkuman bampa/ mo be.

14 Yahuu'da dhali ikam p̲u'dkin mo e gu'b ma Yusuup̲ mo. Dhali a'di diki'd imun naskina/ mo, dhali uni luŋkin ibwambori a'di mo be. 15 Yusuup̲ ki o uni gwo mo ki, "Atinta miikina um wakansan mo? 'Kona um k̲i misha ki wathi/ gi waki aha/ miiki'da ris to kun nyit̲huwa nyit̲h mowa?" 16 Yahuu'da ki o gwo mo ki, "Atinta imina amani o mo gom tap̲am bam mo? Aman mina owa tinta mo? Walla aman mina dhu is bam ki k̲wany k̲wany kata mo? Arumgimis a'di gamki mii kun thama iman miiya t̲u'c pini mo. Hili mo mo ma, um taki c̲iŋkina/ gi tap̲am pem mo, um dhali a'di imont̲al 'de/ si'da/ mo dhali a'di jin gamkunuwa k̲ubbaya ime'd mo." 17 Yusuup̲ ki o gwo mo ki, "Mii yan dhalki si'da si'd 'peni aha/ mo wakan ki aha/ mina 'taki mii wakan mo. Hili wathi/ jin gamkunuwa k̲ubbaya e me'd piti mo tani, wathi/ yan midi ta c̲iŋkinam pem mo, hili me'd uma tiya mo tani, iku/ ki moŋk̲u'th is mo bwaya babam bum mo."

Yahuu'da a'di Ta'da Man o Gwo mo Goma Benyjamin mo

18 Yan'ko'da Yahuu'da yaki'di 'dish a'di is mo dhali o gwo mo ki, "Tap̲am pem mo, bala dhalka manmiiya t̲u'c pini o gwo mo e bwany'ce gi tap̲am pem mo, dhali dhalka nyor pini ki pur ki o'd ap̲o/ aman kun tana iman miiya t̲u'c pini mo, haali/ /e wana e ka P̲era/on mo be. 19 Tap̲am pem dot̲ki iman miiya t̲u'c piti gwo mo, mmo oki, ' A/ um tanga babam bum mo walla a kam buma?' 20 Aman okina gwo e tap̲am bam mo ki, ' Aman tana ga baba mo, jin ta'da dhan mo, dhala baba gi uc̲i kun gwa'dan ki yil mo, dhali ara kam bam jin gwa'da gwa'd mo.

Hila kam a'di wuki'd mo, dhali a'di 'de/ idhalkunu mo e kum mo, dhali ababam piti enki a'di mo be.' 21 Yan'ko'd /e ki o iman miiya ṯu'c pini gwo mo ki, ' Susi a'di ka luŋgu'b i /e mo ki aha/ mina p̱ar a'di e mo.' 22 'Ko'di mii yan mo tani, aman okina tap̱am bam gwo mo ki, ' Ari washan midi diki dhal com 'pen mo. Hili waḵki/ a'di midi dhal com 'pen mo tani ababam piti midi wu mo be.' 23 Yan'ko'd /e ki o iman miiya ṯu'c pini gwo mo ki, ' Isi ciki/ waḵka ara kam bum jin gwa'da'd midi diki yayu/ ka luŋgu'b nyaḵki um mo tani, um mini 'koki mish jis em pem doḵ/e mo be.'

24 Yan'ko'd ki aman iikina bwaya man miiya ṯu'c pini jin ta'da babam bam mo tani, aman ki ṯorki a'di aris gwo gi tap̱am bam mo be. 25 Ababam bam oki gwo mo ki, ' Iiku/ doḵ/e mo, dh̄ali yoli ari tonṯe/ mo.' 26 Dhali aman okina a'di gwo mo ki, ' Aman mina 'koki ii ka luŋgu'b mo. Waḵki/ ara kam bam jin gwa'da'd midi di inyaḵki di ki aman mo tani, yan'ko'd aman mina ii ka luŋgu'b mo, haali/ aman mina mol jis e gi wathi/ p̱ar e mo isi ciki/ akam bam jin gwa'da'd midi di inyaḵki am mo be.' 27 Dhala man miiya ṯu'c pini jin ta'da babam pem oki aman gwo mo ki, ' Um mishkin ka 'bom pem dho'thki aha/ iya/ isu/ mo be. 28 Jaŋ kamu/ 'peni uni yaki'd mo 'peni aha/ mo dhali aha/ ki o gwo mo ki, "Ka jiŋ gana/ a'di dherkina toŋgwap̱i bwa ka 'ci'cimi'th mo", dhali aha/ dina ki mish a'di 'pena cim yan ki sule/ sule/ mo. 29 Shwane/ waḵki/ um si'da/ mini sus janṯal 'de/ 'peni aha/ mo, dhali tonthus ki biṯa p̱o/ a'di mo tani, um mini raḵa murkush pem yan isi bwandiṯi'd mo mmo ya mo bwaya Hawiya mo.'

30 Wakan shwane/ mo, waḵki/ aha/ mina yaku/ bwaya man miiya ṯu'c pini jin ta'da babam pem mo, dhali ari dhuru'c wathi/ ki diki yayu/ nyaḵki am mo tani, me'dyin ki mondiki/em piti deḵkunu mo nyaḵki ari dhuru'c wathi/ mo tani, 31 a'di midi p̱u'du/ wakan mo, waḵki/ a'di diki mish ari dhuru'c wathi/ nyaḵki am mo, a'di midi wu mo. Iman miiya ṯu'c pini mini raḵa murkush ma man miiya ṯu'c pini jin ta'da babam bam ya'd ki bwandiṯi'd bwaya Hawiya mo. 32 Haala man miiya ṯu'c pini a'di warki'd ka man mish mo mo ki isi mish gana/ mo gom ari dhuru'c wathi/ mo goma babam pem mo dhali o gwo mo ki, ' Waḵki/ aha/ dina ki sus a'di e /e mo tani, yan'ko'd aha/ mina ḵal mo jin thamu mii mo goma babam pem mo goma sule/ sule/ mo be.' 33 Wakan shwane/, dhalka man miiya ṯu'c pini di'd e embul gi ari washan mo

me'd c̲iŋkina/ mo gom tap̲am pem mo, dhali dhalki ari washan ya'd mo nyak̲ki ikam mo. 34 Haali/ aha/ mina yaku/ kata mo bwaya babam pem mo wak̲ki/ ari dhuru'c wathi/ diki di nyak̲ki/ aha/ mo? Aha/ k̲o/ka is mo mmop̲ar tonthus e mo jin midi yayu/ apowa babam pem mo."

T̲akwiin 45

Yusuup T̲orki Ikam piti gwo mo

1 Hila Yusuup̲ mol is piti non mo ibwambora ris iman miiya t̲u'c mo kun nyak̲ki dosh ki a'di mo. A'di oki gwo ki dhan 'kus jin caaca mo ki, "Dhalka ris 'kwani 'baar mo iikin mo ka pije/ 'peni aha/ mo." Wakana man miiya t̲uca kamu/ diki dosh nyak̲ki a'di mo me'd jin t̲orkina a'di is piti eya tente/ e ikam piti mo be. 2 A'di gwoki'd kagahara mo, dhali 'kwani Masir ki cik̲ kom piti mo, dhali kuŋ gu'b ma P̲era/on ki cik̲ a'di mo. 3 Yusuup̲ ki o ikam gwo mo ki, "Aha/ tana Yusuup̲ mo. A/ babam bana di'd ki e mo?" Ikam piti 'koki thok̲ a'di gwo mo, haali/ uni deekin mo ibuŋ'kusi a'di mo be.

4 Yan'ko'da Yusuup̲ oki ikam piti gwo mo ki, "Shori aha/ is ki 'dishe/ mo bala," Uni shorki a'di is mo. A'di ki o gwo mo ki, "Aha/ tana Yusuup̲ jin ta'da kam bum mo, a'di jin yolkina um mo e pa Masir mo be. 5 Dhali dhalku ki 'thot̲h mo walla ka nyor mo e bwamani um mo ki um yolki aha/ imahan mo, haali/ Arumgimis hashki aha/ nt̲wa/a/ ki um mo mmo dhu um ki e mo be. 6 Haali/ ki yila su/ gwansan mo tani t̲e/ diki'd e bampa/ mo, dhali yila mudhe'd naskina/ diyi'd mo jin minu 'koki k̲or mo walla 'cit̲h to mo. 7 Arumgimis hashki aha/ nt̲wa/a/ ki um mo mmo non um 'twa/ mo me'd uni kun boc̲kin mo e mony'cesh mo, dhali mmo dhu um ki e mo ka dhan mii jin ceshuwa cesh ka p̲o/ mo 'peni mo jin thiskunu e mo be. 8 Wakan shwane/ um yisa i hashk̲i aha/ imahan mo hili Arumgimis mo, dhali a'di karki aha/ ka baba ma P̲era/on mo, dhali ki tap̲a goma ris gu'b piti 'baar mo, dhali tap̲a mmo ji bampa/ Masir i'baar mo be. 9 Thosoni is ki jahanne/ mo dhali iku/ ka gagamis mo eya babam pem mo dhali o a'di gwo mo ki, ' Ya/m pini ka Yusuup̲ oki gwo yansan mo ki, "Arumgimis karki aha/ ki tapaŋ 'kwani Masir i'baar mo. Yayu/ ka luŋgu'b bway aha/ mo, dhalka d̲i t̲e/ ki miiyu mo. 10 /E mini c̲a'b mo e bampa/ gi pany Jasan mo, dhali /e mini 'dishaa is mo, /e dhali uc̲im pini mo dhali uc̲i gi uc̲im pini mo,

dhala risa ma'diny ka'bal pini mo, dhala risa ŋul'kup bip pini mo, dhala ris tom pini kun tana /e i'baar mo be. 11 Aha/ mina dhip /e ki to imun mo, haali/ yil boconi mudhe'd naskina/ mo jin mura te/ 'kosha 'kosh mo, wakan ki /e mini diki pu'd e mii ma ha'th'ko'd mo, /e, dhali kuŋ gu'b pini mo, dhala ris tom pini kun tana /e i'baar mo.'" 12 Hili mo mo ma, em pini midi mish mo mo, dhali e ma kam pem ka Benyjamin mo, ki a'di ta 'twam pem jin walki 'twa/ nyakki /e mo. 13 Um mini torka babam pem gwo mo goma ris tontak pem mo e pa Masir mo dhala ris to 'baar mo kun parkina um e mo. Um mini ii ise/ mo dhali susa babam pem ka luŋgu'b imahan mo." 14 Dhali a'di kotki'da kam piti ka Benyjamin me'di 'ba/ mo, dhali ko mo, dhala Benyjamin si'da/ gwoki'd e 'ba/ piti mo be. 15 Dhali a'di piki ikam piti 'twa/ i'baar mo dhali ko gom uni mo. Yan'ko'd mo tani akam piti torki'da tor ki uni mo be.

16 Dhala ris gwo gom to torkunu mo e gu'b ma Pera/on mo: "Hila kam piti ka Yusuup pu'dki'd mo." A'di 'borki'da Pera/on bwa mo dhali iman miiya tu'c piti kagahara mo be. 17 Pera/on ki owa Yusuup gwo mo ki, "Oyi ikam pini gwo mo ki, ' Miiyi mii yansan mo ma, Suki to eya po/ to/e mo dhali iiyi bway paŋ Kanaan mo. 18 Susa babam bum mo dhala ris kuŋ gu'b bum mo dhali iiyu/ i aha/ mo. Aha/ mina ciki uma 'cesha 'borga/ gi 'kwani Masir mo, dhali um mini shwa to mo 'pena 'cesh jin ca'b ki thos thos mo be.' 19 Shwane/ /e mini kan uni gwo mo ki, ' Miiyi mii yansan mo ma, kala risa arabiya kun dira shumarum gi pa Masir mo gom ucim bum mo dhali gom up bum mo. Susa babam bum mo dhali iiyu/ mo. 20 Dhali dhalki gwoŋ kamu/ ki kulumi bwa mo gom tom bum kun tana um mo, haala 'cesha 'borga/ gi 'kwani Masir mo tani a'di ta jim bum mo.'"

21 Dhali iya/ gi 'kwani Israyiil miikin wakan mo. Yusuup ciki uni arisa arabiya kun dira shumarum mo, isi me'd gwoŋkan ma Pera/on mo, dhali ci uni gwo mo gom mo iim buni mo be. 22 Gom uni 'baar mo tani a'di ki ciki uni ka 'dete/ 'dete/ burrinye/ mmo ak e mo, hili goma Benyjamin mo tani a'di ki ci a'di akuluny 'dolkon kushi isi mudhe'd mo dhali burrinye/ mmo ak e i mudhe'd mo be. 23 Hili goma babam piti mo tani a'di ki hashki to gwansan mo: Thuluny i'kume'd mo kun su'kkunu to apo/ mo nyakki tom'borga/ gi pa Masir mo, dhali kuman thuluny i'kume'd mo kun su'kkunu posa po/ mo, dhali maaŋkuthu'd mo, dhala ris ton tiya mo goma babam piti mo e mo iim buni mo be.

24 Wakan a'di hashki ikam piti ka pije/ mo dhali uni iikin mo. A'di ki o uni gwo mo ki, "Hili ki 'bore/ ki um mini 'koki i wala ilu/ mo e mo iim bum mo."

25 Dhali uni iikin ka pije/ 'peni bampa/ Masir mo dhali pu'd mo e paŋ Kanaan mo, mmo pu'd mo eya Yakuu'b mo jin ta'da babam buni mo be. 26 Uni torki a'di gwo mo mmo o gwo mo ki, "Yusuup a'di di'd ki e naskina/ mo, dhali a'di jiki'da ji apo/ pa Masiri 'baar mo," adum piti a'di 'thikina buye/ mo, haali/ a'di diki gam gwom buni is mo jin torkina uni a'di mo be. 27 Uni torki a'di aris gwo ma Yusuup i'baar mo kun okina a'di uni mo. Ka Yakuu'b parki'da risa arabiya kun dira shumarum e mo kun hashkin ma Yusuup mmo kal a'di mo, shi/in ma babam buni ka Yakuu'b a'di warkunu is mo be. 28 Israyiil ki o gwo mo ki, "A'di 'kosh jwa mo. Yusuup jin ta ya/m pem a'di diki'd ki e naskina/ mo. Aha/ mina ya mo dhali par a'di e mo ntwa/a/ ki aha/ dina ki wu mo be."

Takwiin 46

Mo Ya ma Yakuu'b bway pa Masir mo

1 Wakana Israyiil bu'th ki mo yam piti mo nyakka ris tom piti kun tana a'di mo mmo ya bway pam Birsaaba mo. Dhali e mun mo tani a'di ki ci to mmo miiya basa 'cesh mo goma Arumgimis ma babam piti ka Is/hak mo be. 2 Arumgimis torki'da tor ka Israyiil mon'thiny ki jan mo, mmo o gwo mo ki, "Yakuu'b, Yakuu'b." A'di ki o gwo mo ki, "Aha/ dina imahan mo." 3 A'di oki gwo mo ki, "Aha/ tana Arumgimis mo, jin ta'da Arumgimis ma babam pini mo. Dhalku/ is ki ko/ mo mmoya ka luŋgu'b mo bway pa Masir mo, haali/ Aha/ mina kar /e mmota dhan kala caaga/ mo be. 4 Aha/ mina ya ka luŋgu'b nyakki /e mo e pa Masir mo, dhali Aha/ mina doku /e ka nyaŋ'ko'd dok/e mo dhala Yusuup midi mu'th em pini mo ki me'd pitiŋ gana/ mo."

5 Dhala Yakuu'b cuki mis mo 'peni pam Birsaaba mo. Dhali iya/ ma Israyiil kalkina Yakuu'b mo jin ta'da babam buni mo, dhali jin ta'da baba gi uci mo, dhala ris up buni mo, eya arabiya jin dira shumarum mo jin haskin ma Pera/on mmo kali a'di mo be. 6 Uni si'da/ urki to em buni mo dhala ris tom buni kun tana uni mo kun gamkina uni adu is mo e paŋ Kanaan mo. Uni pu'dkin mo e pa Masir mo, Yakuu'b dhala

ris emen piti nyaḵki a'di mo be. 7 A'di susi i ya/m piti dhali iya/ gi i ya/m piti nyaḵki a'di mo bway pa Masir mo, i'bwa/m piti dhali iya/ gi i'bwa/m piti mo, dhala ris emen piti 'baar mo be.

8 Uni gwansan ita gway gi iya/ ma Israyiil mo uni kun p̱u'dkin e pa Masir mo: Yaḵuu'b dhala ris emen piti mo, dhala Ra/u/b̄iin jin ta'da bwanyaram piti mo, 9 iya/ ma Ra/u/biin, annihe/ mo, Hanuuḵ mo, dhala P̱allu mo, dhala Ḵarmi mo, 10 dhali iya/ ma Shim/uun annihe/ mo, Yamu/iil mo, dhala Yamin mo, dhala Ohaad mo, dhala Yaḵin mo, dhala Sohar mo, dhala Shawuul mo jin ta ya/ ma 'bom gi 'kwaniŋ Ḵanaan mo, 11 dhali iya/ ma Lawi annihe/ mo, Jarshuun mo, dhala Kohaat̲h mo, dhala Marari mo be. 12 Dhali iya/ ma Yahuu'da annihe/ mo, Ir mo, Onaan mo, dhala Shila mo, dhala P̱aris mo, dhala Saara mo (hila Ir dhala Onaan uni wukin mo e paŋ Ḵanaan mo). Dhali iya/ ma P̱aris annihe/ mo, Hashruun mo dhala Hamul mo. 13 Dhali iya/ ma Isaakar annihe/ mo, Tula mo, dhala P̱u/a mo, dhala Yashuu'b dhala Shimruun mo. 14 Dhali iya/ ma Sabuulun annihe/ mo, Saraad mo, dhala Elon mo, dhala Ya/liil mo. 15 Uni gwansan ita iya/ ma Le/ha mo kun dho'thkina a'di ka Yaḵuu'b mo e pam P̱addan Aram mo, nyaḵki 'bwa/m piti ka Dina mo. Iya/m piti dhali i'bwa/m piti mo tani deŋkunu e ka iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd i'ce'dka kwara mo be.

16 Dhali iya/ ma Jaad annihe/ mo, Sip̄i/yun mo, dhala Hajji mo, dhala Shuuni mo, dhala Esbuun mo, dhala Iri mo, dhal Aruudi mo, dhala Arili mo. 17 Dhali iya/ ma Ashir uni annihe/ mo, Imna mo, dhala Ishp̱a mo, dhala Ishp̱i mo, dhala Bariya mo, dhala Saara jin ta 'bwa/ buni mo. Dhali iya/ ma Bariya uni annihe/ mo Haabar mo dhala Malḵi/iil mo. 18 Uni gwansan ita iya/ ma Silp̱a mo, kun c̱ikin ma Labaana Le/ha mo jin ta 'bwa/m piti mo. Iya/ gwansan dho'thkin ma yim ka Yaḵuu'b mo, uni 'koni pe'de/ i'baar mo be.

19 Dhali iya/ gi asha Yaḵuu'b ka Rahiil uni annihe/ mo, Yusuup̄ dhala Benyjamin mo. 20 E pa Masir mo tani Manassa dhala Ep̱rahiim uni dho'thkunu mo ka Yusuup̄ mo ka Asina'th mo jin ta 'bwa/ ma P̱uthip̱ar mo jin ta'da gasiis gi pa On mo be. 21 Dhali iya/ ma Benyjamin uni annihe/ mo, Billa mo, dhala Bikaar mo, dhala Ashbaal mo, dhala Jira mo, dhala Naman mo, dhala Ehi mo, dhala Ruush mo, dhala Mupp̄im

mo, dhala Ard mo. 22 Uni gwansan ita iya ma Rahil mo kun dho'thkina a'di ka Yaḵuu'b mo kun 'koni 'kume'd 'ce'dka doŋon i'baar mo be.

23 Dhali ya/ ma Daan a'di yuḵkunu ka Hushim mo. 24 Dhali iya/ ma Naptali uni annihe/ mo, Ya/hasa/iil mo, dhala Juni mo, dhala Yeser mo, dhala Shillem mo be. 25 Uni gwansan ita iya/ ma Yaḵuu'b kun dho'thkunu a'di ka Bilha mo, a'di jin c̱ikin ma Labaan ki 'bwa/ ka Rahil mo, uni kun 'koni pesu/ mo.

26 Aris uni gwansani 'baar mo iikin mo bway pa Masir mo nyaḵka Yaḵuu'b mo, uni kun ta emen piti kun c̱isa a'di mo, yisa mmo deŋ up̱ gi iya/ ma Yaḵuu'b e mo, kun 'koni iss 'kwanimpa ka kwara ic'e'dka pe'de/ i'baar mo yisa. 27 Nyaḵki i ya/ ma Yusuup̱ kun 'koni su/ mo uni kun dho'thkunu ki a'di e pa Masir mo, uni kun ta 'kwani gi gu'b ma Yaḵuu'b mo kun iikin bway pa Masir mo uni kun 'koni isi kwara i'ce'dka 'kume'd mo be.

28 Yaḵuu'b hashki'da Yahuu'da nṭwa/a/ ki a'di mo bwaya Yusuup̱ mo mmotor ki a'di bway tur nṭwa/a/ bway pany Jessan mo, dhali uni p̱u'dkin mo e bampa/ gi pany Jessan mo be. 29 Yan'ko'da Yusuup̱ thosonki'da arabiyam piti is mo jin dira shumarum mo dhali ya gagamis mo mmo gama Israyiil 'kup̱ mo jin ta'da babam piti mo e pany Jessan mo. A'di mishki a'di mo, dhali koṭ a'di me'di 'ba/ mo, dhali ko e 'ba/ piti ki rash rash mo be. 30 Israyiil ki owa Yusuup gwo mo ki, "Shwane/ dhalki aha/ wuna mo, haali/ aha/ p̱ara jis em pini e mo, ki aha/ dina ki e naskina/ mo." 31 Yusuup̱ oki ikam piti gwo mo, dhala ris kuŋ gu'b gi com mo ki, "Aha/ mina ya mo dhali ṭora P̱era/on gwo mo, mmo o gwo mo ki, ' Ikam pem, dhali kuŋ gu'b ma babam pem, uni kun 'kokin e bampa/ gi paŋ K̲anaan mo, p̱u'dkini aha/ mo be. 32 Dhali 'kwani uni ta imahil k̲a'bal mo, haali/ uni ta imanhila ris to e mo. Uni uruna risa ŋul'kup̱ k̲a'bal buni mo, dhala ŋul'kup̱ bip̱ buni mo, dhala ris to 'baar mo kun tana uni mo.' 33 A'di midi ta embul jin min ma P̱era/on i yuḵ um mo dhali doṭ mo ki, ' Aṭu'c bum ta'da tinta mo?' 34 ki um mini o gwo mo ki, ' Iman miiya ṭu'c pini uni ta imanhil to e mo 'peni dhuru'c bam kun tana aman mo ntaga shwanesan mo, aman, dhali ibabam bam mo.' Miiki mii yan wakan mo ki /e mini di eya 'cesh

gi pany Jessan mo, haali/ imanhil ḵa'bal i'baar mo tani uni ta thus ki thus gom 'kwani Masir mo be,"

Ṯakwiin 47

1 Dhala Yusuuṗ yaki'd bway gu'b mo dhali ṯora Ṗera/on gwo mo ki, "Ibabam pem dhali ikam pem, arisa ŋul'kuṗ ḵa'bal buni, arisa ŋul'kuṗ biṗ buni, dhala ris tom buni 'baar mo kun tana uni, uni ṗu'dkin mo 'peni paŋ Ḵanaan mo. Hili ma, uni 'kokin mo eya 'cesh gi pany Jessan mo be." 2 A'di suski ikam piti imudhe'd mo dhali ṯorki uni ka Ṗera/on i e mo. 3 Ṗera/on ki o ikam piti gwo mo ki, "Aṯu'c bum ta'da tinta mo?" Uni ki owa Ṗera/on gwo mo ki, "Iman miiya ṯu'c pini uni ta imanhil ḵa'bal mo, me'da babam bam mo." 4 Dhali uni ki owa Ṗera/on gwo mo ki, "Aman ṗu'dkina mo mmo 'ko 'ko ma c̣a/ mo eya 'cesh yan mo. Haala shondhi/i'd goma ŋul'kuṗ ḵa'bal gi iman miiya ṯu'c pinin tiya yisa 'koni muna, haali/ ṯe/ 'batha 'ba'th mo e paŋ Ḵanaan mo. Wakan shwane/, Bala dhalki iman miiya ṯu'c pini 'kon e pany Jessan imahan mo." 5 Dhala Ṗera/on ki wal 'twa/ a Yusuuṗ mo, mmo o gwo mo ki, "Ibabam pini dhali ikam pini uni iiyin gom /e mo. 6 Dhali bampa/ gi pa Masir a'di di'di bwambori /e mo. Thuma babam pini dhali ikam pini e bampa/ 'borga/ mo, jin ta'da 'cesh gi pany Jessan mo. Waḵki/ /e mishi wathi/ jin 'bora she/ 'peni bwamani uni mo tani, dhuyi uni mmota imanhil to/em pem mo."

7 Dhala Yusuuṗ ki susa Yaḵuu'b jin ta'da babam piti bway gu'b mo dhali ṯorki a'di ka Ṗera/on mo. Yaḵuu'b ki 'bora Ṗera/on mii mo be. 8 Ṗera/on ki owa Yaḵuu'b gwo mo ki, "Atee gi yil gi mondiki em pini 'kon ekata mo?" 9 Yaḵuu'b ki owa Ṗera/on gwo mo ki, "Atee gi yila c̣a/ pem mo tani uni 'koni iss 'kwanimpa pe'de/ i'ce'dka 'kume'd aṗo/ mo. Dhala tee gi yil gi mondiki em pem mo tani uni 'koni daḵa/ mo dhali kun ṗu'da tonthus apo/ aha/ mo. Uni yisa 'kon ki rash rash mo me'da risa tee gi ibabam pem kun iina uni iinyc̣a/ mo." 10 Dhala Yaḵuu'b 'borki'da Ṗera/on mii mo dhali ya ka pije/ 'peni buŋ'kus ma Ṗera/on mo be. 11 Dhala Yusuuṗ thumki'da babam piti dhali ikam piti mo. A'di c̣iki uni embul mo eya 'cesh gi 'kwani Masir mo, a'cesh jin 'bora 'bor mo, jin ta'da 'cesh gi 'kwani Ramsis mo, me'd gwo jin ḵankin ma Ṗera/on mo be. 12 Dhala Yusuuṗ c̣iki tonṯe/ goma babam piti mo,

dhali ikam piti mo, dhali kuŋ gu'b ma babam piti i'baar mo, isi me'd mondeŋ em buni kun 'koni daka/ mo be.

Yusuup a'di Diki'd mo e Dhan mo jin 'Kosha te/ mo

13 Shwane/ tonte/ piyi'd mo e bampa/ 'baar mo, hili te/ 'batha 'ba'th mo. Dhali bampa/ Masir dhali paŋ Kanaan uni shi/ ki is mo isi gom gwon te/ mo be. 14 Hila Yusuup tulki'da guurush isi 'baar mo jin di'd e pa Masir mo dhali e paŋ Kanaan mo, gom pos jin yolkina 'kwani mo. Dhala Yusuup kalki'da guurush bway gu'b ma Pera/on mo be. 15 Hili ka guurush i'baar mo jin di'd e pa Masir mo dhali paŋ Kanaan 'baarki'd mo tani, aris 'kwani Masir 'baar mo iiyina Yusuup mo mmo o gwo mo ki, "Ciyi aman tonte/ mo ma! Atinta mina amani wu ibwambori /e kan mo mmo 'baar ma guurush aman mo?" 16 Yusuup oki gwo mo ki, "Wakka guurush bum 'baarki'd mo tani, 'doyi to/em bum mo dhali aha/ ki ciki um tonte/ ki mo ak e mo gom to/em bum mo." 17 Wakan uni kali to em buni bwaya Yusuup mo. A Yusuup ki ciki uni tonte/ ki mo wan e mo gom shuma rum buni mo, goma ma'diny ka'bal mo, dhali goma ŋul'kup bip mo, dhali goma ris thuluny buni mo. A'di thipki uni ki maaŋkuthu'd mo ki mo wan e mo goma ris to em buni 'baar mo ki yil caan mo be.

18 Dhali ki yil caan 'baarki'd mo tani, uni pu'dkini a'di mo ki yil jin 'ko'd mo dhali o a'di gwo mo ki, "Aman mina 'koki ba'k gwo 'peni tapam pem mo goma guurush bam kun 'baarkin mo, dhala risa ŋul'kup gi to e uni ta ku ki tapam pem mo. Toŋ kamu/ yisa di'da jin dhalkunu e jis e gi tapam pem mo, hili jasi buŋgwar is bam mo dhala 'cesh mo be. 19 Atinta imina amani wu mo ibwambori jis em pini mo, aman dhali mony'cesh bam mo? Yoli aman mo dhali mony'cesh bam mo mmo wan tonte/ gom am mo, dhali am mo dhali mony'cesh bam mini ta iman miiya tu'c ma Pera/on mo. Ciyi aman emen to mo ki am mina 'ko mo dhali 'koki wu mo, dhali ka 'cesh midi diki ta bwam ma'du/ mo."

20 Wakana Yusuup yolki bampa/ Masir 'baar mo goma Pera/on mo. Haali/ 'kwani Masir yolki buntom buni mo, haali/ te/ a'di 'batha 'ba'th mo. Ki mii yan mo tani, a'cesh taki jima Pera/on mo be. 21 Hili me'd 'kwani mo tani, a'di dhuki uni ki ciŋkina/ mo 'peni shemen gi gwayu/ gi pa Masir mo bwaya 'bana kamu/ mo be. 22 Jasa 'cesh gi igasiis mo

a'di di'd ma Yusuup ki yol mo, haali/ igasiis uni ciki to kun cinu ki me'd mo. Uni shwaki to 'peni to kun cinu ki me'd mo jin cikin ma Pera/on uni mo. Wakan uni 'koki yola 'cesh buni mo be.

23 Yan'ko'da Yusuup ki o 'kwani gwo mo ki, "Hili mo mo ma, aha/ yolkina um mo dhala 'cesh bum mo shwane/ goma Pera/on mo. Shwane/ emen to annihe/ gom um mo, dhali um mini si uni eya 'cesh mo. 24 Ki embul jin 'cithu to mo tani, um mini ci ara 'de/ 'peni uni kun 'koni mudhe'd goma Pera/on mo dhala doŋon midi ta jim bum mo, hili emen to 'peni bunto/ mo dhali gom tonte/ gom kuŋ gu'b bum mo dhali gom ucim bum mo." 25 Uni oki gwo mo ki, "/E wothki mondiki em bam mo. Dhalki aman gama mii ma 'the mo e jis em pini mo. Aman mina ta iman miika Pera/on to mo." 26 Wakana Yusuup karki a'di mmo ta gwoŋkan jin bahu mo isi gom gwo gi pa Masir mo ntaga cim yan mo, ka 'de/ 'pena mudhe'd ta jima Pera/on mo. Hili jasa 'cesh gi igasiis mo tani a'di diki ta jima Pera/on mo be.

Yakuu'b Oki gwo is goma Yusuup mo

27 Wakana Israyiil ca'bki'd mo e pa Masir mo, eya 'cesh gi pany Jessan mo. 'Kwanim piti gamki miiya du is imun mo. Uni dho'thki maman mo dhali mara mar is ki nyanye/ mo be. 28 Dhala Yakuu'b ca'bki'd e bampa/ Masir mo ki yili 'kume'd 'ce'dka pesu/ apo/ mo, wakan yil gi mondiki/e ma Yakuu'b ta'da iss 'kwanimpa ipesu/ i'ce'dka pesu/ apo/ mo be. 29 Ka tente/ 'dishi'd jin mur ma Israyiil i wu mo tani, a'di ki yuk ya/m piti ka Yusuup mo dhali o a'di gwo mo ki, Wakki/ aha/ shwane/ mina gam mii ma 'the 'peni jis em pini mo tani kari me'd pini awum pem mo, dhali tori aha/ gwoŋ gana/ mo dhali tayi wathiŋ gana/ gom aha/ mo. Hili dhalku/ ki kan aha/ mo e pa Masir mo. 30 Ki aha/ isha 'ko'da 'cesh mo nyakka babam pem mo tani, /e mini kali aha/ ka pije/ 'peni pa Masir mo dhali kani aha/ mo e mo jin kanu ibabam pem mo." A Yusuup ki o gwo mo ki, "Aha/ mina mii a'di me'd gwo jin okina /e mo." 31 Israyiil oki gwo mo ki, Thuli /e gwo me'da po/ gom aha/ mo," dhali Yusuup a'di thulki gwo me'd po/ gom a'di mo. Dhala Israyiil a'di ca'bki'd ka goŋgo'd apowa cim piti mo be.

Takwiin 48

Yakuu'b 'Borki Iya/ ma Yusuup mii mo

1 'Ko'da ris to gwansan mo tani, jan 'de/ oki'da Yusuup gwo mo ki, "Hili mo mo ma, ababam pini 'ba'thki'd mo." Wakan a'di suski a'di iya/m piti kun 'koni su/ mo, kun ta ii Manassa mo dhala Eprahiim mo be. 2 Ka Yakuu'b torkunu gwo mo ki, "Hili mo mo ma, ya/m pini ka Yusuup a'di pu'dki'di /e mo mmopar /e e mo." Wakana Israyiil tirishki is piti mo dhali cu mis mo 'pena cim piti mo. 3 Dhala Yakuu'b ki owa Yusuup gwo mo ki, "Arumgimis jin eka ek a'di piki aha/ i is mo e pa Luus mo e bampaŋ Kanaan mo. A'di ki 'bor aha/ mii mo, 4 dhali o aha/ gwo mo ki, ' Hili mo mo ma, Aha/ mina kar /e mmo dho'th maman kagahara mo, dhali mar /e is mo. Aha/ mina kar /e mmo ta dhana ŋul'kup 'kwani gi kal gi mony'cesh mo. Aha/ mina ci emen pini a'cesh yansan mo jin cinu goma sule/ sule/ mo be.' 5 Hili shwane/ i ya/m pini su/ gwansan mo, kun dho'thkunu /e mo e bampa/ Masir mo ntwa/a/ ki aha/ dina ki pu'd e pa Masir mo tani, uni ta kum pem mo. Eprahiim dhala Manassa mo uni mini ta kum pem mo, me'da Ra/u/biin uni ka Shim/uun mo tani ta kum pem mo be. 6 Dhali uni kun minu cis ki /e i'ko'di uni kun dho'thkunu mo tani uni imini ta kum pini mo, uni minu dhu gway buni 'ko'di gway gi ikam buni mo e tom buni kun tana uni mo be. 7 Hili gom aha/ mo, me'd jin pu'dkika 'peni pam Paddan mo tani, a Rahil ki bwanditi'd pem mo tani wuki'd mo e paŋ Kanaan mo e bway tur mo, e mo jin si'da si'd naskina/ bway pa Eprata mo. Aha/ kankina yim mo e bway tur gi pa Ephrata mo" (jin ta, pam Beethlaham mo).

8 Ka Israyiil parki iya/ ma Yusuup e kun 'koni su/ mo tani, a'di ki o gwo mo ki, "Ija nittaan mo?" 9 Yusuup ki o com gwo mo ki, "Uni ta iya/m pem mo, kun cikin ma Arumgimis aha/ mo imahan mo." Israyiil ki o gwo mo ki, "Susi uni i aha/ mo ma, ki aha/ mina 'bor uni mii mo." 10 Shwane/ e ma Israyiil a'di dhuruma dhurum mo goma dhan piti mo, wakan a'di molkina a'di mo par e ki 'bore/ mo. Wakana Yusuup suski uni mmo 'dish a'di is mo, dhali a'di ki pi uni 'twa/ mo dhali dhu uni mmo ta isa kony mo be. 11 Israyiil ki owa Yusuup gwo mo ki, "Aha/ dina ki tosh mmopar jis em pini e dok/e mo, hili Arumgimis dhalki aha/ bway mo mmopar ucim pini e mo." 12 Dhala Yusuup suski uni

ka pije/ mo 'peni bwambori 'kupa'dupun ma Israyiil mo, dhali yan'ko'd a'di ki luŋ jis em piti ka 'cesh mo. 13 Yusuup ki bu'th uni su/ mo, Eprahiim ki me'da bim poros piti 'kupka Israyiil mo dhala Manassa 'kupki me'da binycam ma Israyiil mo, dhali sus uni ki 'dishe/ bway a'di mo be. 14 Dhala Israyiil he'thki me'da bim poros piti mo dhali 'thi a'di e 'kup ma Eprahiim mo jin gwa'da'd mo, dhali me'da cam piti apo/ 'kup ma Manassa mo. A'di karki me'd piti ka 'cithan dhul bwaya Manassa jin ta'da bwanyara/ mo be. 15 Israyiil ki 'bora Yusuup mii mo, mmo o gwo mo ki,

> "Arumgimis jin ta a'di jin iikina ibabam pem ka Ibrahiim mo dhala Is/hak mo,
> dhala Arumgimis jin hilki aha/ ntaga/ shwanesan mo,
> 16 dhala man'doyi gwo jin wothki aha/ mo 'peni tonthus mo,
> dhalki a'di 'borki uci gwansan mii mo.
> Dhali dhalki gway pem di'd e uni mo, dhali gway ma babam pem ka Ibrahiim dhala Is/ha'k mo;
> dhali dhalki uni can ki dhan mo jin maruwa mar is mo apo/ mony'cesh mo."

17 Ka Yusuup parki com e mmo he'th me'da bim poros piti i'kupa Eprahiim mo tani, a'di shi/ki a'di bwa mo. A'di ki ku me'da biporos ki com mo mmo shor a'di mo 'peni 'kup ma Eprahiim mo mmo kar a'di i'kup ma Manassa mo be. 18 Yusuup ki o com gwo mo ki, "Yisa wakana, babam pem mo, haali/ a'di yansan ita'da bwanyara/ mo. Kari me'da biporos pini i'kup piti mo." 19 Hila babam piti ushki'd mo dhali o gwo mo ki, "Aha/ misha mo mo, ya/m pem mo, aha/ misha mo, a'di si'da/ midi war ki 'kwani mo, dhali a'di si'da/ midi caaca mo. Naskina/ mo tani a kama gwa'dga/ midi caaca 'peni a'di mo, dhali emen piti midi war ka dhana buhany kal gi 'kwaniny'cesh ka ris mo." 20 Wakana Israyiil 'borki uni mii ka cim caan mo mmo/owa ris gwo mo ki,

> "Dhali 'kwani ma Israyiil mini bah gwo gi mom'bor mii mo ki gway pini mo, mmo/o gwo mo ki,
> ' Dhalka Arumgimis kar /e me'da Eprahiim mo dhali me'da Manassa mo.'"

21 Dhala Israyiil ki owa Yusuup gwo mo ki, "Hili mo mo ma, aha/ murkina wu mo, hili Arumgimis midi nyak di ki /e mo, dhali a'di midi

susi /e ka nyaŋ'ko'd mo bwaya 'cesh gi ibabam pini mo. 22 Me'd jin can ki ikan mo tani, aha/ c̲ikina /e wosha turga/ mo a'di jin bu'thkika 'peni 'kwani Amuur mo ki gandala turgam pem mo dhali ka bwam pem mo be."

T̲akwiin 49

Aris Gwo ma Yak̲uu'b kuŋ 'Ko'd kun okina a'di gom Iya/m Piti mo

1 Dhala Yak̲uu'b yuk̲ki iya/m piti mo, dhali o gwo mo ki: "Tuli is imont̲al 'de/ mo, ki aha/ mina t̲orki um to jin midi p̲u'da p̲o/ um yilaŋ kamu/ mo.

2 Tuli is mo dhali cik̲i gwo mo, um iya/m pem mo.
Cik̲i gwo ma Israyiil mo, jin ta'da babam bum mo.
3 Ra/u/biin /e a'di itana bwanyaram pem mo,
'peni moma dem dem pem mo, dhali 'peni mont̲el 'pen ki mom'bi'th pem mo,
e mondosh pem eya lit̲gany mo dhali mondosh pem e mom'bi'th mo.
4 /E jin diki ji is pini mo me'd yi'de/ jin guski'd mo,
/e mini diki tagi mo jin di isi mis mo,
haali/ /e yakin mo bwaya ci gi cim mo.
Dhali nyo/ a'di mo, dhali /e ki ya ki mis mo bwaya ci ma nyaŋa'b pem mo.
5 Shim/uun dhala Lawi uni ta ikam mo.
To gi mo/as mo tani uni ita gandala turgam buni mo.
6 Ayy k̲ashiram pem, diki ya 'kup̲ki montul is buni mo,
Ayy k̲ashiram pem, diki gam me'd 'kup̲ki montul is buni mo,
haala dum pem taki'd gi montak̲ ki nyanye/ gom to c̲aan mo.
Haali/ eya nyor buni mo tani uni 'koshki 'kwani mo.
Haali/ gom bwaŋ'kunyu'd mo ki uni 'cit̲hkina morbip̲a duk̲u'b gi 'kup̲a 'dup̲un buni mo.
7 Dhal̲ki monyjee midi di mo,
haali/ a'di c̲ithira c̲ithir mo-dhala nyor buni mo,
haali/ a'di 'batha 'ba'th mo.

Aha/ mina k̲wa/ uni bwa mo ibwamana Yakuu'b mo
dhali c̲eker uni bwa mo ibwamana Israyiil mo be.
8 Yahuu'da, jin ta'da kam pini mini maŋ /e mo.
Me'd pini midi di ap̲o/ 'ba/ gi uni kun ta 'kup̲ ki /e mo.
Iya/ ma babam pini mini goŋ is ka 'cesh ibwambori /e mo.
9 Yahuu'da a'di ta ari dhuruca dhop̲ mo.
A'di jin ta ya/m pem mo.
'Peni mo jin dherkina um to bwa ki mo mii mii mo.
A'di dhulki'd ka luŋgu'b mo,
a'di wup̲ki'da 'cesh mo me'da rasana dhop̲ mo,
dhali me'd kumana dhop̲ mo.
Aja a'di ro'dki mii mo dhali mer a'di e mo?
10 Cwa ma malik̲ midi diki p̲i mo 'pena Yahuu'da ki sule/ mo,
walla cwa gi iman jiya ji mo 'peni bwam sho'k piti mo,
ntagi mo wu p̲u'dki'd mo.
Aris kal gi 'kwaniny'cesh mini ha gwom piti e mo be.
11 A'di dek̲ki ari thuluny dhuru'c piti ki cwalmana mura'th mo,
dhali ari dhuru'c thuluny piti mo mmo kwany cwalmana mura'th mo tani,
a'di wuski burrinyen tur piti ki yimana mura'th jin k̲a/u ki ŋah ŋah mo
dhali burrinyem p̲om piti ka basa mura'th mo.
12 Em pitii midi c̲a'bki dhir dhir me'd yimana mura'th jin k̲a/u ki ŋah ŋah mo
dhali she/ piti midi tagi kush me'da ko mo be.
13 Sabuluun a'di midi c̲a'b e yana gap̲ ma al mo.
A'di midi ta mo jin min ma risa k̲ur yi'de/ i'ko nycine/ mo,
dhali gwayim piti midi ya ntagi pa Siduun mo.
14 Yassakar a'di midi 'bitha 'bi'th me'd thuluny mo,
mmo ish 'ko'da 'cesh mo ibwamana ma'diny k̲a'bal mo.
15 A'di p̲arki mom'borga/ jin sikunu is e mo dhala 'cesh jin 'bora 'bor mo.
A'di midi goŋ 'kup̲a bim piti ka 'cesh mo gom tondit̲i'd mo
dhali war ka man miiya t̲u'c goma t̲u'c jin miikunu ki mom'bi'th mo be.

16 Dan midi dwall 'kwanim piti gwo mo
me'd a'din 'de/ 'pena wak̲ ma Israyiil mo be.
17 Dan midi wa e ki tasha jin ishki'd e shemen bway tur mo,
a'di jin ta tasha jin ta'dga/ ti'd nycine/ mo
a'di jin woc̲ki shumarum at̲iŋkila/ mo,
wakan ka man mer a'di ap̲o/ mo tani midi bit̲ ki tar mo be.
18 Aha/ c̲orkina gom mowot̲h pini mo, ayy Tap̲a.
19 Jaad jin ta'da mandil to---midi 'kosh a'di mo,
hili a'di midi 'kosh uni mo eya t̲iŋkila/ mo be.
20 Tont̲e/ jin min ma Ashir ishwa mo tani uni mini ta yin ka yin mo,
dhali a'di midi dho'th toŋ'kunyga/ ma malik̲ mo.
21 Naptali a'di imina e waka yuul jin dhalkunu me'd ki 'kus mo,
a'di midi tagi ushana 'borga/ mo.
22 Yusuup̲ a'di imidi ta abinycwa jin dhodhi maman mo,
abinycwa jin dhodhi maman monycoc̲o/ mo,
a'di jin parkin ma birman ap̲owa goŋ mo.
23 'Kwani kun mishkina bwa shin kun c̲ithira c̲ithir mo tani mini 'kosh a'di mo,
dhali shin a'di mo dhali 'cwar a'di mo.
24 Hili abwam piti midi t̲el sho'k mo,
dhali me'd piti midi mish to shin mo
haali/ gom me'd gi a'din 'de/ jin ek̲a ek̲ ma Yak̲uu'b mo,
haali/ gi gway ma manhil k̲a'bal mo,
jin ta wosh ma Israyiil mo.
25 Dhala Arumgimis ma babam pini midi wot̲h /e mo
dhali Arumgimis jin ek̲a ek̲ midi 'bor /e mii mo
ki mom'bor mii jin di isi mis mo,
dhali mom'bor mii kun 'kon e moŋ'kulga/ mo kun 'kon e bwaŋ'kwarany gi mony'cesh mo,
dhala ris mom'bor mii 'pena bor kun c̲ina ko mmop̲i mo dhala ris bwa ma dho'th mo.
26 Dhali mom'bor mii ma babam pini mo uni icaaca mmo bol mom'bor mii ma ris wosha dhamo/ e mo
walla aris tom'borga/ ma ris wosh kun tana dhamo/ mo.
Dhalki uni 'kon mo e 'kup̲a Yusuup̲ mo,

ntagi toŋ'kup ma malik gi ikam piti mo.
27 Benyjamin a'di ta'da wu jin bithili to ki she/ mo.
Ki mon'thamo/ mo tani a'di midi shwa 'kwani ki 'ci'da/ mo,
dhali ki mom'pimpili/ mo tani a'di midi kwa/ to bwa mo kun
dilina a'di 'kwani mo."

28 Uni gwansan i tana wak ma Israyiil kun 'koni 'kume'd i'ce'dka su/ mo. Gwo yansan okin ma babam buni gom uni mo ki a'di 'borki uni mii mo. Uni ka 'dete/ 'dete/ 'borkina a'di mii mo ki mom'bor mii kun ha me'd mo be.

Mo Wu ma Yakuu'b mo dhali mo jin Kanu a'di mo

29 Yan'ko'd a'di ki he'th uni sho'k mo dhali o uni gwo mo ki, "Aha/ mura ya bway 'kwanim pem mo. Kani aha/ mo inyakki idhan babam pem mo e jurum wosh jin di'd e mombunto ma Epruun gi pa Hiththa mo, 30 e jurum wosh jin di'd e mombunto ma Makpela mo, jin 'dishki pa Mamra is mo e bampaŋ Kanaan mo, a'di jin ta mombunto ma Ibrahiim jin yolkina a'di mo mmo ta mo jin kanuwa kan mo 'peni 'kwani Epruun gi pa Hiththa mo be. 31 Dhali e mun mo tani uni ki kana Ibrahiim nycine/ mo dhala Saray jin ta ash mo, dhali e mun mo tani uni si'da/ kankina Is/hak mo dhala Ripga/ mo jin ta ash mo, dhali e mun mo tani aha/ kankina Le/ha mo. 32 Mombunto dhali jurumwosh a'di yolkunu mo 'peni 'kwani Hiththa mo." 33 Ka Yakuu'b 'baarki'da ris gwo gwansan mo kun ye'thkina a'di iya/m piti sho'k mo tani, a'di dirki sho'k piti bwaya ci mo, dhali ci shi/in piti jiŋ 'ko'd mo, dhali yaki'd bway 'kwanim piti mo be.

Takwiin 50

1 Dhala Yusuup a'di diki'd e mo ma cis kagahara mo wakan a'di bitkina a'di apo/ jis e gi com mo, dhali a'di ki ko apo/ a'di mo, dhali a'di ki pi a'di 'twa/ mo be. 2 Yusuup ki kan iman miiya tu'c piti gwo mo uni ka ris kun tana hakiim mmo lol com bwa mo. Wakan ihakiim lolkina Israyiil bwa mo. 3 Uni kalkina cimi iss su/ mo, jin lolkina uni a'di bwa mo. Dhali 'kwani Masir gwokin gom a'di mo goma cim iss 'kwanimpa ikwara i'ce'dka 'kume'd mo be. 4 Ka cim jin gwokunu 'baarki'd mo tani, Yusuup torki'da tor ki kuŋ gu'b ma Pera/on mo, mmo o gwo mo ki,

"Wakki/ aha/ mina gam mii ma 'the e jis em pini shwane/ mo tani, bala oya Pera/on gwo mo, mmo o ki, 5 ' Ababam pem karki aha/ mmo thul gwo me'da po/ mo, mmo o gwo mo ki, "Hili mo mo ma, aha/ mura wu mo. Kani aha/ e jis jwam pem mo jin cwany kika gom is pem mo e paŋ Kanaan mo. E mun mo tani um mini kan aha/ mo." Shwane/ dhalki aha/ yana mo dhali kana babam pem mo, dhali yan'ko'd aha/ ki doku mo."' 6 Dhala Pera/on thokki gwo mo ki, "Yaku mo dhali kana babam pini mo, me'd jin karkina a'di /e mmo thul gwo me'da po/ mo." 7 Wakana Yusuup yaki'd ka gagamis mo mmo kana babam piti mo. Aris iman miiya tu'c ma Pera/on mo iikin mo nyakki a'di mo, dhala ris gwanyjaka/ gi gu'b piti mo, dhala ris tapa gi pa Masir 'baar mo, 8 dhali nyakka ris kuŋ gu'b ma Yusuup mo dhali ikam piti mo, dhali kuŋ gu'b gi com mo. Hili ucim buni, dhala risa ŋul'kup ka'bal buni, dhala ŋul'kup bip buni mo tani uni dhalkunu e pany Jessan mo be. 9 Arisa arabiya kun dira shumarum dhali imanmer uni apo/ si'da/ mo iikin nyakki a'di mo. A'di ta dhana non sheŋ 'kwani caaca kagahara mo. 10 Ki uni pu'dkin mo e ja'dam pos gi pa Atha'd jin diki'd e bwampo/ yi'deŋ kumma/ Uurdun mo tani, uni gwokin kagahar mo dhali ki bwanditi'd kagahara mo. Imun mo tani a Yusuup karki'da cimi pesu/ mo mmo ko gom com mo be. 11 Dhali ki 'kwani kun 'kon e bampa/ yan mo, kun ta 'kwaniŋ Kanaan mo, parki dhan ko e jin gwokunu e ja'dam pos gi pa Atha'd mo tani, uni oki gwo mo ki, "Yansan ta dhan mii jin jwakatki'da du mo gom 'kwanimpa Masir mo." Gom kan a'di yukkunu mo yansan gway mo ka Abel Misraam mo, a'di jin diki'd 'kupki yi'deŋ kumma/ Uurdun mo be. 12 Wakan ya/m piti miiki'd mo isi me'd jin torkina a'di uni gwo mo. 13 Iya/m piti kalki a'di mo bwaya 'cesh gi paŋ Kanaan mo dhali kan a'di mo e jurum wosh e bwam bunto ma Makpila mo, jin 'dish pa Mamara is mo. A'di jin ta jis wosh jin yolkin ma Ibrahiim gom mo jin minu kana kan nycine/ mo. A'di yolki a'di 'peni 'kwani Ipruun jin ta wathi/ Hiththa mo. 14 'Ko'di a'di kanki'da babam piti mo tani, a'di ki dok bway pa Masir mo, a'di nyakki ikam piti mo, dhala ris uni kun suski a'di mo mmo kana babam piti mo be.

A yusuup 'Thupki Ikam piti adu mo

15 Ki ikam ma Yusuup parki mo e mo ka babam buni wuki'd mo tani, uni ki o gwo mo ki, "AYusuup midi rasha nyor e jin miikina a'di apo/

ana mo mmo ŋapi rak ana to imbway goma ris to kun miikina ana a'di mo 'taa?" 16 Wakan uni hashkina Yusuup gwo mo, mmo o gwo mo ki, "Ababam pini ciki gwo ntwa/a/ mo ki a'di diki wu mo, mmo o gwo mo ki, 17 ' Torka Yusuup gwo yansan mo ki, "Bala gwami gwondhaŋ gi ikam pini mo dhali miinthus buni mo wakki/ uni miiki tonthus gom /e mo.'" Bala shwane/ gwami iman miiya tu'c ma Arumgimis mo kun ta kuma babam pini mo." 18 Ikam piti si'da/ iikin mo dhali luŋ jis em buni a'cesh mo ibwambori a'di mo. Uni ki o gwo mo ki, "Hili mo mo ma, aman tana imanmiiya tu'c pini mo." 19 Hili Yusuup thokki uni gwo mo ki, "Dhalku is ki ko/ mo ma. Dika ki di e mo ma Arumgimis mo 'taa? 20 Haali/ me'd um mo tani, um ŋapkani 'taki mii to shigga/ apo/ aha/ mo, hili Arumgimis miiki'd ki 'bore/ mo, mmo kar mondiki em pem mo ki 'kwani ka ris mini 'koki e mo, me'd jin mishkina um shwane/ mo. 21 Wakan shwane/ dhalku is ki ko/ mo. Aha/ mina dhip um mo dhali ushi ucim bum mo." A'di kanki uni gwo kansan mo dhali o gwo ki ji malas goma dum buni mo be.

Mo wu ma Yusuup mo

22 Wakana Yusuup ca'bki'd mo e pa Masir mo, nyakki 'kwani gi gu'b gi com mo. A'di ca'bki'd ki e mo ki yil iss 'kwanimpa imudhe'd i'ce'dka 'kume'd apo/ mo be. 23 Yusuup parki ushi uci ma Eprahiim e mo kun tana nyakkum yila po/ kwara mo. A'di si'da/ parki ushi uci ma Makkir jin ta ya/ ma Manassa e mo, uni kun ishkin e 'kupa'dupun ma Yusuup mo. 24 Yusuup ki o ikam gwo mo ki, "Aha/ 'dishkina 'twa/ mo mmo muri wu mo, hili Arumgimis ka jiŋ gana/ midi yayu/ i um mo dhali susi um ka pije/ mo 'peni bampa/ yan mo bwaya 'cesh jin thulkina a'di gwo me'da po/ mo mmo cika Ibrahiim mo, dhala Is/hak mo, dhala Yakuu'b mo." 25 Yan'ko'da Yusuup karki mo jin thulu gwo me'da po/ mo gom iya/ ma Israyiil mo. A'di ki o gwo mo ki, "Arumgimis ka jiŋ gana/ midi yayu/ i um mo. Ki embul caan jin mina umi kala simam pem 'peni mahan mo." 26 Wakana Yusuup a'di wuki'd mo, mmo 'kokina yil a'di ka iss 'kwanimpa imudhe'd mo i'ce'dka 'kume'd mo. Dhali uni ki lol a'di mo dhali a'di 'thikunu mo eya kur jin 'thikunu 'kwaniny jwa gi pa Masir mo be.

AWARKA/ GI GWOŋ<u>K</u>AN

MO IIKA PIJE/

Mo Iika Pije/ 1

'Kwani ma Israyiil Siri'ckunu ki Sho'k mo

1 Gway gi iya/ ma Israyiil anihe/ mo kun iiyin bway pa Masir nyaḵka Yakuub mo, wathin 'de/ ki kuŋ gu'b piti mo be. 2 A Ra/ubiin, dhala Shim/uun, dhala Lawi, dhala Yahuuda/, 3 dhala Yassaakar mo, dhala Sabuluun mo, dhala Benyamiin mo, 4 dhala Daan, dhala Naptaali mo, dhala Jaad mo, dhala Ashiir mo be. 5 'Kwani 'baar mo kun ta emen ma Yakuub mo tani uni 'ko iss 'kwanimpa ikwara i'ce'dka 'kume'd ki mondeŋ e mo. Haala Yuusuṗ a'di diki'd nṯwa/a/ imun e Pa Masir mo be. 6 Yan'ko'da Yuusuṗ, dhali ikam piti i'baar mo, dhala risa nyaḵumyil kun 'kokin mo tani uni wukin i'baar mo. 7 Hili 'kwani ma Israyiil uni dho'thki maman ki nyanye/ mo, uni markunu is ka ris mondeŋ e mo, uni eḵkin mo, dhali 'kokin ki deem deem kagahara/ mo; dhali uni 'tu'dkina 'cesh mo be.

8 I'dishesan mo tani amaliḵ this cuki mis e pa Masir mo, a'din 'de/ jin diki mish gwo 'ban goma Yuusuṗ mo. 9 A'di oki 'kwanim piti gwo mo ki, "Hili mo mo ma, 'kwani ma Israyiil uni tana ris ka ris mo dhali 'bitha'bi'th mmobol ana e mo be. 10 Iiyu/ mo, dhalki ana kuluma apo/ uni ki moyuḵ mo, isi kani uni mini 'koki ta ris ka ris mo, dhali waḵki/ mo/as cu'd mo tani, uni mini gam me'd nyaḵka ris 'kwaniŋ 'kuṗ bana mo, mmo/as apo/ ana mo, dhali ii mo 'peni bampa/ mo." 11 Wakan uni dhukina ris imanhila ṯu'c apo/ uni mo mmoyaṗ uni ka ṯu'c kun diṯadiṯ mo. 'Kwani ma Israyiil nyaŋkina aris 'peŋkuman pa kun dhunu to goma Ṗera/on mo: pam Piṯuum dhali pa Ramasiis mo be. 12 Hili me'd jin miikina 'kwani Masir uni ki shi/ ki nyanye/ mo tani, 'kwani Israyiil uni markunu is ki nyanye/ mo dhali peper ki mo ka bor mo. Wakan 'kwani Masir ṯelki mii 'pen mmoḵo/ 'kwani ma Israyiil mo be. 13 'Kwani Masir miiki 'kwani ma Israyiil ka pure/ ki 'bi'th mmomiiya ṯu'c mo. 14 Uni miiki moŋ'koki/em buni mmoḵa/a ḵa/ ka ṯu'c kun 'bitha 'bi'th ka dena ma siṗṯi mo dhala je jin uḵu/ mo, dhali ka risa ṯu'c i'baar mo kun 'kona e ki she/ ki she/ eya ris bunto mo. Arisa ṯu'c kun ŋapkunu uni mmomii mo tani ta jasa ṯuca 'bi'thga/ mo be. 15 Yanko'da maliḵ gi Pa Masir walki 'twa/ e uṗ 'kwani Ibraniyiin kun ta imandho'th tiya mo tani; gway gi jan 'de/ ka Shiṗira mo, dhali jaŋkamu/ ka Ṗuwah mo. 16 A'di oki gwo mo ki, "Ki um mini woṯh uṗ Ibranayiin aṗowa ci

gi dhodhu uc̱i mo tani, p̱ari uni e ki uni dho'th uc̱i mo. Wak̲ki/ a'di ta'da 'ciŋgwat̲h mo tani, yan'k̄o'd um mini mii 'kosh a'di jwa mo; hili wak̲ki/ a'di ta'da 'bomi mo tani, wakan dhalka yim di'd ki e mo." 17 Hili imandho'th up k̲o/kina Arumgimis mo dhali ’koki mii me'd jin k̲ankin ma malik̲ gi P̄a Masir uni gwo mo; isi ciki/, uni dhalki uc̱iŋgwat̲h mmo'ko ki e mo be. 18 Amalik̲ gi Pa Masir tulki imandho'th up̄ is mo dhali o uni gwo mo ki, "Atinta miikina um kansan mo, dhal̄i dhal uc̱iŋgwat̲h ki e mo? " 19 Imandho'th up̄ thok̲kina P̄era/on gwo mo ki, "Up̄ Ibraniyiin uni 'koki wa ki up̄ Masir mo. Uni 'bi'tha 'bi'th mo dhali uni la dho’th mo nt̲wa/a/ ka mandho'th up̄ diki p̄u'd e uni mo be." 20 Arumgimis ceshki imandho'th up̄ gwansan mo. 'Kwani markunu is ka ris mo dhali 'kokin ki deem deem mo. 21 Haali/ imandho'th up k̲o/kina Arumgimis mo tani, a'di c̱iki uni aris kuŋ gu'b mo be. 22 P̄era/on k̲anki'da ris 'kwanim piti 'baar gwo mo ki, "Um mini mii t̲a'k aris uc̱iŋgwat̲h kun dho'thkunu mo e yi'de/ mo, hili aris uc̱i up̄ mina um idhalku/ ki e mo be."

Mo Iika Pije/ 2

Mondho'th ma Musa mo

1 I'dishesan wathi/ 'pena wak̲ ma Lawi mashki'da 'bom Lawi mo. 2 A'bom a'di bwaki'd mo dhali dho'thki ya/ mo. Ka yim p̄arki mo e ki a'di ta'da 'ciŋgwat̲h jin 'bora 'bor mo tani, ayim bagki a'di goma ppe 'kup̄i kwara mo be. 3 Hili ka yim diki mish a'di bag ki rash rash mo tani, ayim k̲alki'da gup̄ba/ ma 'ci'd mo dhali gwaja a'di ka 'diŋkila mo dhali kar a'di mo. Yan'k̄o'da yim 'thiki'da 'ci e a'di mo dhali karki a'di e bwaman ma 'ci'd e shemen ma gap̄ gi k̲umma/ yi'de/ mo. 4 'Bwah piti doshki'd 'pen tur mo mmop̄ar mo e kata a'di midi mii e a'di mo. 5 'Bwa/ ma P̄era/on yayi'd ka l̄uŋgu'b mmoup̄ yi'de/ e k̲umma/ yi'de/ mo ki iman nyak̲ ii ki a'di iikin e yana gap̄ mo. Ayim mishki'da gup̄ba/ e bwaman ma 'ci'd mo dhali a'di hashki'da manyak̲ ya ki a'di mmo'cwami a'di mo be. 6 Ka yim k̲a'dki a'di 'kup̄ mo tani, ayim p̄arki'da 'ci e mo. Hili mo ma, a'ci a'di gwoki'd mo. Ayim hilki a'di ki e gi mo/en mo dhali o gwo mo ki, "A'di Yansan ka jiŋ gana/ ita jan 'de/ 'peni uc̱i gi 'Kwani Ibranayiin mo be." 7 Yan'k̄o'd 'bwa/ ma 'ci oki 'bwa/a P̄ira/on gwo mo ki, "Aha/ mina diki ya mo dhali ŋap̄a 'bom

Ibranayiin mo mmothipa 'ci gom /e mo?" 8 'Bwa/ ma P̱ira/on oki a'di gwo mo ki, "Yaku/ mo ma." Wakan dhuru'c nyara/ yaki'd mo dhali yuk̲i kum ma 'ci mo be. 9 'Bwa/ ma P̱ira/on oki kum ma 'ci gwo mo ki, "k̲ali a'ci yan mo dhali thipi a'di gom aha/ mo, dhali aha/ mina c̲i /e aris to mo." Wakana 'bom k̲alki'da 'ci mo dhali thipki a'di mo be. 10 Ka 'ci caki'd mo tani, ayim guyi a'di e 'bwa/ ma P̱ira/on mo, dhali a'ci warki'd ki ya/m piti mo. Ayim yuk̲ki a'di gway ka Musa[a] mo dhali o gwo mo ki: "Haali/ aha/ 'cwamkina a'di 'peni yi'de/ mo be".

Amusa Guski pa Midyaan mo

11 Ka Musa caki'd mo tani, a'di yaki'd ka pije/ e 'kwanim piti mo dhali p̱arki'da risa t̲uca dit̲gam buni e mo. A'di mishki wathi/ Masir dorki wathi/ Ibranayiin mo, jan 'de/ 'peni 'kwanim pitiŋ gana/ mo be.12 A'di 'karki mo ki e mo ka 'bana su/ mo, dhali ki a'di mishki mo mo ki wathiŋ kamu/ diki di imun mo tani, a'di 'koshki wathi/ Masir jwa mo dhali bag buŋgwar is piti e bwam ma si'b mo be. 13 A'di yaki'd ka pije/ ka cim jiŋ 'ko'd mo, dhali, hili mo mo ma, 'kwani Ibranayiina sun tiya askin mo. A'di oki jan 'de/ gwo jin dina mii i'ba/ mo ki, "Atinta dorkina /eya gar pini mo?" 14 Hili wathi/ oki gwo mo ki, "Ka ja karki /e ka manshu bway mo dhali dwall aman gwo mo? A /e kulum ki gwo ibwa mo mmo'kosh aha/ jwa mo me'd jin 'koshkina /e wathim Pa Masir jwa mo 'taa?" Yan'ko'd aMusa taki'd gi moŋk̲o/ is mo dhali o gwo mo ki, "To jin miikika/ a'di mishkina 'kwanin tiya ka jiŋ gana/ mo be." 15 I'dishesan ka P̱era/on ciki gwo gom gwo yansan mo tani, a'di palki mii mo mmo'kosha Musa jwa mo. Hila Musa guski'd mo'pena P̱ira/on mo dhali c̲a'b eya 'cesh gi pa Midyaan mo. Imat̲aan mo tani a'di c̲a'bki'da 'cesh e shemen jis yi'de/ mo be. 16 I'dishesan agasiis gi Pa Midyaan ta'd gi i'bwa/ ipesu/ mo. Uni p̱u'dkin mo, mmomush yi'de/ mo, dhali 'tu'dkina risa k̲ur ki yi'de/ goma ma'diny k̲a'bal ma babam buni mo. 17 Imanhil k̲a'bal p̱u'dkin mo dhali palki mii mo mmo ur uni ka pije/ mo, hila Musa yaki'd mo dhali wot̲h uni mo. Yan'ko'd a'di wolki'da ma'diny k̲a'bal buni yi'de/ mo. 18 Ka ris nyara/ iikin eya babam buni ka Rau/iil mo tani, a'di oki gwo mo ki, "Gomatinta iiyina um bway pa wakan ki jahane/ mo?" 19 Uni oki gwo mo ki, "Wathim pa Masir a'di iwot̲hki aman mo 'peni imanhil k̲a'bal mo. A'di si'da/

[a]2:10 Gway yan wana e ki gwo jin onu ki 'cwam ki 'twaŋ 'kwani Ibranayiin mo.

mushki aman yi'de/ mo dhali wolka ma'diny ka'bal mo be. 20 A'di oki i'bwa/um piti gwo mo ki, "Wakan a'di mane? Atinta i dhalina um wathi/ mo? Yuki a'di mo ma ki a'di midi shwa to nyakki ana mo." 21 Musa gamki gwo me'd mmoca'bi nyakki wathi/ mo, a'di si'da/ ciki a'di 'bwa/um piti ka Sapuura mmomash mo be. 22 Ayim dho'thki ya/ mo, dhala Musa yukki a'di gway piti ka Jershuum[b] mo; a'di oki gwo mo ki, "Aha/ dikina e pampaŋ kamu/ mo." 23 I'ko'di embul ki tur tur mo tani, amalik gi Pa Masir wuki'd mo. 'Kwani ma Israyiil ohonkin mo gom mii ma tu'c ciŋkina/ mo. Uni gwokin mo gom mowoth mo, dhali moŋkom buni yaki'd bwaya Arumgimis mo haali/ gom miiny ciŋkinam buni mo. 24 Ka Arumgimis cikki mo/ohon buni mo tani, Arumgimis kakina gwoŋ gam me'd piti e nyakka Ibrahiim mo,dhali nyakka Is/hak mo, dhali nyakka Yakuub mo be. 25 Arumgimis mishki 'kwani ma Israyiil mo, dhali a'di mishki gwo 'ban gom moŋ'kom buni mo be.

Mo Iika Pije/ 3

Musa diki'd e bwasho jin shwana o'd mo

1 I'dishesan Musa naskina/ diki'd mmohila ma'diny ka'bal ma Rau/iil jin ta'da mar piti, jin ta'da gasiis gi Pa Midyaan mo. Musa shuki'da ma'diny ka'bal bway e mombwaasho jin si'da/ si'd mo dhali pu'dki'd mo e Horii'b mo, jin ta 'kuwosh ma Arumgimis mo. 2 E mataan mo tani aman'doyu/ gwo gi Tapa piki a'di i is ka le'dan o'd e ari bwany cwa mo. Dhala Musa hilki mo mo, dhali hili mo mo ma, bwany cwa shwakina o'd mo, hili bwany cwa dina o'd ki kup mo be. 3 Musa oki gwo mo ki, "Aha/ mina tu'k 'ban mo dhali par miimer yansan e mo, gomatinta dina bwanycwa ki kup mo." 4 Ki Tapa parki mo e ki a'di tu'kki'd mo mmohil mo mo tani, Arumgimis yuki a'di 'peni bwaman cwa mo dhali o gwo mo ki, "Musa, Musa." Musa oki gwo mo ki, "Aha/ dina imahan mo be." 5 Arumgimis oki gwo mo ki, "Dhalku/ ki shor mmo'dish mo yan is mo! 'Cuka ppam pini 'peni sho'k pini mo ma, haali/ mo yan jin doshkina /e i cine/ mo tani a'di ta'da 'cesh jin karkunu ki she/ gom Aha/ mo." 6 A'di marki gwo is mo ki, "Aha/ tana

[b]2:22 Gway yan wana e ki gwo jin onu ki: wathi/ 'peni bampaŋ kamu/ mo ki 'twaŋ 'kwani Ibranayiin mo.

Arumgimis ma babam pini, jin ta'da Arumgimis ma Ibrahiim, dhala Arumgimis ma Is/haḵ, dhali Arumgimis ma Yakuub mo." Yan'ko'da Musa kumki jis/em piti mo, haali/ a'di ḵo/ki is mmohila Arumgimis mo be.

7 Taṗa oki gwo mo ki: "Aha/ ka jiŋgana/ mishkina isa nyor gi 'kwanim pem mo uni kun 'kokin e Pam Masir mo. Aha/ ciḵkina kom buni mo gom iman jiya ṯu'c buni gi pa Masir mo, haali/ Aha/ mishkina gwo 'ban gom isa nyor buni mo be. 8 Aha/ thulkina ka 'cesh mmodhu uni ki 'kus 'peni mom'bi'th gi 'Kwani Masir mo dhali ḵali uni 'pena 'cesh c̣aan e mom'boro'd mo, a'di ta'da 'cesh jin caaca mo, bwaya 'cesh jin ishkin ma ko dhala yina dham mo; bway monycaaga/ gi 'kwaniŋ K̲anaan mo, dhali 'kwani Hiṯḫtha mo, dhali 'kwani Amuur mo, dhali 'kwani P̲aaris mo, dhali 'kwani Hiiba mo, dhali 'kwani Yaabus mo be. 9 I'dishesan ko gi 'kwani ma Israyiil a'di p̲u'dki'd e Aha/ mo. Ki nyanye/ mo tani, Aha/ mishkina bway jin siri'c̄kina 'kwani Masir uni ap̲o/ ki sho'k mo be. 10 Dhali i'dishesan mo tani, Aha/ mina hash /e bwaya P̲era/on mo wakan ki /e mini susi 'kwanim pem mo, kun ta 'kwani ma Israyiil, ka pije/ 'peni pa Masir mo." 11 Hila Musa oki'da Arumgimis gwo mo ki, "Aha/ tana aja mo, ki aha/ mina ya bwaya P̲era/on mo dhali susi 'kwani ma Israyiil 'peni Pam Masir mo?" 12 Arumgimis thoḵki gwo mo ki, "Aha/ ka jiŋgana/ mina di nyaḵki /e mo. Mii yan midi ta jamas gom /e mo ki Aha/ hashkina /e mo. ki /e mini sus 'kwani ka pije/ 'peni Pa Masir mo tani, um mini luŋ Aha/ e 'kuwosh yan mo."

13 Musa oki'da Arumgimis gwo mo ki, "Ki aha/ mina ya bway 'kwani ma Israyiil mo dhali tor uni gwo mo ki, ' Arumgimis gi ibabam bum a'di hashi aha/ bway um mo,' dhali me'd jin mina uni o aha/ gwo mo ki, ' Gway piti yuḵu/ ka kaja mo?' Aha/ mina o kata gom uni mo?" 14 Arumgimis oki'da Musa gwo mo ki, "AHA/ TANA AHA/ JIN TANA AHA/ mo." Arumgimis oki gwo mo ki, "/E mini mii o 'kwani ma Israyiil gwo mo ki, ' AHA/ jin tana aha/ mo tani ihashkina a'di i um mo.'" 15 Arumgimis si'da/ oki'da Musa gwo mo ki, "/E mini mii o 'kwani ma Israyiil gwo mo ki, ' Taṗa, Arumgimis gi ibabam bum mo, jin ta'da Arumgimis ma Ibrahiim, dhala Arumgimis ma Is/haḵ, dhali Arumgimis ma Yakuub mo tani, hashki aha/ e um mo. Yansan a'di ta gway pem goma sule/ sule/ ya ye 'ba/ mo, dhali yansan Imiga/ kar e 'kuṗ goma risa nyaḵumyil i'baar mo be.'

16 Yaku/ mo dhali tuli aris gwanyjaka/ 'kwani ma Israyiil is imontal 'de/ mo. dhali oyi uni gwo mo ki, ' Tapa, jin ta'da Arumgimis gi ibabam bum, jin ta'da Arumgimis ma Ibrahiim, dhala Arumgimis ma Is/hak, dhali Arumgimis ma Yakuub mo, a'di ipiki Aha/ i is mo dhali oki gwo mo ki, "Aha/ ka jiŋgana/ hilkina um dhali mishkina to jin miikunu um e Pa Masir mo be. 17 Aha/ okina gwo is mo mmosusi um ka pije/ 'peni mowo'c is she/ e Pa Masir mo bwaya 'cesh gi 'kwani Kanaan mo, dhali 'kwani Hiththa mo, dhali 'kwani Amuur mo, dhali 'kwani Paaris mo, dhali 'kwani Hiiba mo, dhali 'kwani Yaabus mo, eya 'cesh jin ishkin ma ko dhala yina dham mo.'" 18 Uni mini cik /e gwo mo. /E dhali aris gwanyjaka/ ma Israyiil mini mii ii eya malik gi Pa Masir mo, dhali /e mini mii tor a'di gwo mo ki, ' Tapa, jin ta'da Arumgimis gi 'kwani ma Ibranayiin mo tani, a'di gamki am 'kup mo. Wakan i'dishesan dhalki ana iina acimi kwara e mombwaasho mo, ki ana mina 'cith to e 'kus mmomiiya bas gom Tapa, Arumgimis bana mo be.' 19 Hili Aha/ misha ka malik gi Pa Masir midi diki dhal um bway mmo/ ii mo hili e bwaŋ'kwarany me'd jin ca'bki dem dem mo. 20 Aha/ mina 'de'k me'd pem mo dhali 'kosh 'kwani Masir ka ris miimer kun miga/ mii e bwamani uni mo. I'ko'd mo tani, a'di midi dhal um bway mo be. 21 Aha/ mina rak 'kwani masir gwansan mmoci uma 'the mo, dhali me'd jin mina /e ya mo tani, um mini 'koki ii me'd 'te/ mo be. 22 Up ka 'dete/ 'dete/ mini dot gwo gom emena guurush kush mo dhali aris janyjal 'dolkon mo dhali burrinye/ 'peni 'Kwani Masir kun 'dish gu'b ma yim buni is mo dhali upa tiya kun 'kon e iman'dish gu'b ma yim buni is mo. Um mini hi'thki uni ki iya/um bum mo dhali i'bwa/um bum mo. Ki bway yan um mini dil to 'peni 'kwani Masir mo be."

Mo Iika Pije/ 4

Aris Jamas Miimer goma Pera/on mo

1 Musa thokki gwo mo ki, "Ba midi wakata wakki/ uni 'koki gam aha/ gwo is mo walla 'koki cik aha/ gwo mo mmo dhal mii e is mo mmo o gwo ciki/ se mo ki, ' Tapa diki pi /e i is mo'?" 2 Tapa oki a'di gwo mo ki, "Atinta idi'di me'd pini mo?" Musa thokki gwo mo ki, "Alukaas mo." 3 Tapa oki gwo mo ki, "Biti a'di a'cesh mo ma." Musa bitki a'di a'cesh mo, dhali a'di warki'd ki tasha/ mo. Musa guski'd 'peni a'di mo. 4 Tapa oki'da Musa gwo mo ki, "Yayi mmota a'di is ki me'd mo dhali

budhi a'di ithin mo. Wakan a'di yaki'd mo dhali bu’thki tasha/ mo. A'di warki'd ka lukaas doḵ/e e me'd piti mo be. 5 Mii yansan miikunu mo wakan ki uni mini gam gwo is ki Tapa, jin ta'da Arumgimis gi idhan babam buni mo, Arumgimis ma Ibrahiim, dhala Arumgimis ma Is/haḵ, dhali Arumgimis ma Yakuub mo, a'di ipiki /e i is mo." 6 Tapa si'da/ oki a'di gwo mo ki, "I'dishesan dwari me'd pini e bwaman burrinyen tur pini mo." Wakana Musa dwarki me'd piti e bwaman burrinyen tur piti mo. Ki a'di buḵki me'd ka pije/ mo tani, hili mo mo ma, me'd piti 'koshkina monthus mo, mmokusha kush mo me’da wasaŋ gana/ mo be. 7 Tapa oki a’di gwo mo ki, "Dwari me'd pini e bwaman burrinyen tur pini dok/e mo." Wakana Musa dwarki me'd piti e bwaman burrinyen tur piti mo, dhali ki a’di buḵki a'di ka pije/ mo tani, a'di dhelelkunu is doḵ/e mo, mmota buŋgwar is pitiŋ gana/ mo. 8 Tapa oki gwo mo ki, "Waḵki/ uni 'koki gam /e gwo is mo tani dhali waḵki/ uni 'koki ci 'ce ki jamas gi mom'bi'th pem jin twa/a/ mo walla gam a'di gwo is mo tani, yan'ko'd uni mini gam gwo is ijamas jin 'kon ma po/ isu/ mo be. 9 Waḵki/ uni 'koki gam gwo is, isi gom jamas gi mom'bi'th pema su/ gwansan mo, walla mmo 'koki ciḵ /e gwo mo tani, yan'ko'd pashi yi'de/ 'peni ḵumma/ yi'de/ mo dhali gaci a'di apowa 'cesh jin ḵuthaḵu'th mo. Yi'de/ jin pashkina /e midi war ka bas eya 'cesh jin ḵuthaḵu'th mo."

10 Yan'ko'da Musa oki gwo e Tapa mo ki, "Tapa, aha/ mola gwo o ka ḵar/e ki sule/ mo, 'peni me'd jin twa/a/ mo walla ’peni embul jin walkina /e 'twa/ eya man mii tom pini mo. Aha/ walkina 'twa/ ka ḵu'th is mo dhala le'd pem cumpula cumpul mo be." 11 Tapa oki gwo e a'di mo ki, "Aja a’di i uḵki 'twa/ gi wathi/ mo? Aja a’di ikarki wathi/ mmo mol 'twa/ wal mo walla mmota 'diye/ mo walla mmomish to par e mo walla mmota aja'da/ mo? A'di diki ta Aha/ mo, jin tana Tapa mo? 12 Wakan i'dishesan yaku/ mo, dhali Aha/ mina di e 'twam pini mo dhali tor /e gwo jin mina /e i o mo be." 13 Hila Musa oki gwo mo ki, "Tapa, bala hashki wathiŋ kamu/ mo ma, wathiŋ kamu/ jin ŋapa /e mmohash mo." 14 Yan'ko'd Tapa diṭkina bwa goma Musa mo. A'di oki gwo mo ki: "Wakata goma Haruun mo, jin ta'da kam pini, jin ta wathi/ Lawi mo? Aha/ misha ki a'di midi mish 'twa/ wal ki 'bore/ mo. Ki nyanye/ mo tani, a'di yayi'd mmogam /e 'kup mo, dhali ki a'di midi mish /e mo tani, a'di mina bwa i'bor 'bor eya dum piti mo be. 15 /E

mini wal 'twa/ e a'di mo dhali dhu aris gwo mmo/ o e 'twam piti mo. Aha/ mina di e 'twam pini mo dhali di e 'twam piti mo, dhali Aha/ mina torki um gwo gom to jin minu mii mo. 16 A'di midi wal 'twa/ e 'kwani gom /e mo. A'di mina e waki /e a'di walki 'twa/ mo, dhali /e mina e waka Arumgimis gom a'di mo be. 17 /E mini kala lukaas yan e me'd pini mo, jin mina /e mii a ris jamas mii mo."

Musa Dokki'd Bway Pa Masir mo

18 Wakana Musa dokki'd ka nyaŋ'ko'd eya mar piti ka Rau/iil mo dhali oki a'di gwo mo ki, "Dhalki aha/ yana mo wakan ki aha/ mina dok ka nyaŋ'ko'd e 'kwanim pem kun 'kokin e Pa Masir mo dhali par e wakki/ uni 'kon naskina/ ki e mo." Rau/iil oki'da Musa gwo mo ki: "Yaku/ ki moŋku'th is mo." 19 Tapa oki'da Musa gwo e pa Midyaan mo ki, "Yaku/ mo, ka nyaŋ'ko'd e Pa Masir mo, haali/ aris 'kwani 'baar mo kun palki mii mmokal mondiki/em pini uni wukin mo be." 20 Musa suski ashim piti dhali iya/m piti mo dhali dhu uni apo/ thuluny mo. A'di dokki'd ka nyaŋ'ko'd eya 'cesh gi Pa Masir mo, dhali a'di kalki'da lukaas ma Arumgimis e me'd piti mo be.

21 Tapa oki'da Musa gwo mo ki: "/E mini dok ka nyaŋ'ko'd e Pa Masir mo tani, mishi mo ki /e mini mii to ibwambor ma Pera/on aris miimer i'baar mo kun cikika /e mom'bi'th mo. Hili Aha/ mina 'bitha dum piti ki 'bi'th mo, dhali a'di midi diki dhal 'kwani bway mmo/ii mo be. 22 /E mini mii owa Pera/on gwo mo ki: ' Yase ita gwo jin ona Tapa ki is piti mo ki: aIsrayiil a'di ta ya/um pem, jin ta'da bwanyaram pem mo, 23 dhali Aha/ okina /e gwo mo ki, "Dhalki ya/um pem ya'd mo, wakan ki a'di midi luŋ Aha/ mo." Hili me'd jin ushkina /e dhal a'di bway mmoya mo tani, Aha/ ka jiŋgana/ mina 'kosh ya/um pini jwa mo, a'di jin ta'da bwanyaram pini mo be.'" 24 I'dishesan, me'd jin ishkina uni e bway mon'thiny mo tani, Tapa gamki'da Musa 'kup mo dhali palki mii mmo'kosh a'di jwa mo. 25 Yan'ko'da Sapuura ki 'de'k wosh jin kaaka dhali 'citha munyjal yis gi ya/um piti mo, dhali bitki a'di e sho'k ma musa mo. Yan'ko'd ayim oki gwo mo ki: "/E ka jiŋ gana/ ta wathi/ nyaŋa'b gom aha/ ka bas mo." 26 Wakan Tapa dhalki a'di a'di 'de/ mo. Ayim oki gwo mo ki, "/E ta wathi/ nyaŋa'b ma bas mo" haali/ gom mo 'citha munyjalyis mo be.

27 Tapa oki'da Haruun gwo mo ki: "Yaku/ e mombwaasho mmogama Musa 'kup mo." Haruun yaki'd mo, mmogam a'di ’kup e 'kuwosh ma Arumgimis mo, dhali piki a'di 'twa/ mo be. 28 Musa torki'da Haruun aris gwo gi Tapa i'baar mo ki a'di hashki a'di mmo o gwo mo dhali goma ris jamas gi mom'bi'th gi Tapa i'baar mo kun kankina a'di gwo a'di ki mii mo be. 29 Yan'ko'da Musa dhala Haruun iikin mo dhali tulki aris gwanyjaka/ 'kwani ma Israyiil is imontal 'de/ i'baar mo. 30 Haruun oki’da ris gwo gi Tapa i'baar mo kun walkunu 'twa/ eya Musa mo. A'di si'da/ torki aris jamas gi mom'bi'th gi Tapa e bwambori jis/e gi 'kwani mo be. 31 'Kwani gamki gwo is mo. Me'd jin cikkina uni gwo ki Tapa hilki 'kwani ma Israyiil mo dhali a'di mishki mo isa nyor buni jin wo'cki uni is she/ mo, yan'ko'd uni 'tukkina 'cesh mo mmoluŋ a'di mo be.

Mo Iika Pije/ 5

Moŋgam 'kup jin twa/a/ nyakka Pera/on mo

1 I'ko'da ris to gwansan miikin mo tani, Musa dhala Haruun iikin bwaya Pera/on mo dhali o gwo mo ki, "Yase/ ita gwo jin okina Tapa, Arumgimis ma Israyiil mo ki: ' Dhalki 'kwanim pem iin mo, wakan ki uni mini mii moshwan to gom aha/ e mombwaasho mo.'" 2 Pera/on oki gwo mo ki: "Aja ita Tapa mo? Gomatinta miga/ cik gwom piti mo dhali dhala Israyiil bway mmoya mo? Aha/ dina ki mish Tapa mo; ki sule/, aha/ mina diki dhala Israyiil bway mmoya mo." 3 Uni oki gwo mo ki: "Arumgimis gi 'kwani Ibranayiin a'di gamki aman 'kup mo. Dhalki aman iina ii ma cimi kwara e mombwaasho mo dhali miiya bas gomTapa jin ta'da Arumgimis bam mo wakan ki a'di midi diki 'kosh aman ki 'batha shigga/ mo walla ki gandala turga/ mo." 4 Hila malik gi Pa Masir oki uni gwo mo ki: "Musa dhala Haruun, gomatinta kalkina um 'kwani 'pena tu'c buni mo? Doki ka nyaŋ'ko'd eya risa tu'c bum mo ma." 5 Pera/on si'da/ oki gwo mo ki: " 'I'dishesan 'Kwani tana ris eya 'cesh bam mo, dhali um rakki 'kwani mmodosha tu'c buni mo be." 6 Ka cima ’de/ jan mo tani, Pera/on ciki gwoŋkan e iman ji 'kwani ma tu'c mo dhali imanhil apowa tu'c mo. A'di oki gwo mo ki: 7 "Me'd jin ntwa/a/ mo tani, um mini mii 'koki ci 'kwani kun'tush mmo'thoka jeŋgu'b mo. Dhalki uni iin mo dhali tul kun'tush is gom is buni mo.

8 Isi ciki/, um naskina/ mini mii ŋapa risa jeŋgu'b 'peni uni kun nyaka mondeŋ e me'd jin ukina uni a'di itwa/a/ mo. Dhalku/ ki bu'th ku gun 'koni daka/ mo, haali/ uni tana piny is mo. Gom kan a'di yukkina uni ayuk mo dhali o gwo mo ki: ' Dhali am bway mmo/ ii mo dhali miiya bas goma Arumgimis bam mo.' 9 Mari atuca ditga/ is gom 'kwaniŋ gwath mo wakan ki uni mini dhu 'kup e a'di mo dhali 'koki dhu 'ce eya ris gwo ma mak mo.'"

10 Wakan imanji mo gi 'kwani ma tu'c mo dhali imanhila tu'c iikin ka pije/ mo dhali tor 'kwani gwo mo. Uni oki gwo mo ki: "Yase/ ita gwo jin okin ma Pera/on mo ki: ' Aha/ mina diki ci um kun'tusha kamu/ dok/e mo be. 11 Um ki is bum mini mii ii mo dhali kali kun'tush e mo yin jin mina umi gam a'di mo, Hili atuca ditgam bum minu 'koki pash is mo.'" 12 Wakan 'kwani cekerki bwa eya 'cesh gi Pa Masir i'baar mo mmotula wusha is me'd kun'tush mo be. 13 Iman ji 'kwani ma tu'c 'kokin mmobujur uni mo dhali o gwo mo ki: " 'Baari atu'c bum mo, isi me'd jin cikunu um kun'tush mo." 14 Iman ji 'kwani ma tu'c ma Pira/on dorki imanhila tu'c mo, uni kun ta 'kwani ma Israyiil, gwansan kun dhukina uni ki ca e bwamani iman miiya tu'c mo. Imanji 'kwani ma tu'c 'kokin mmodot uni gwo mo ki: "Atinta 'kona um ki uka risa jeŋgu'b kun ŋapu um ki uki 'baar mo, me'd jiga tili/ dhali shwane/ mo, me'd mii jin miikina um itwa/a/ mo?"

15 Wakan imanhil mo mo, uni kun ta 'kwani ma Israyiil mo tani, iiyin bwaya Pera/on mo dhali ko 'twa/ e a'di mo. Uni oki gwo mo ki: "Atinta tu/ulkina /e iman mii to ki bway yan mo? 16 Kun'tusha kamu/ yisa di'da jin cikunu mo e iman mii tom pini dok/e mo, Hili uni naskina/ 'kon mmokan aman gwo mo ki: ' Uka 'thu'b mo!' Aman, kun tana iman mii tom pini mo, si'da/ dorkunu mo, hili a'di ta miin thuthu gi 'kwanim piniŋ gana/ mo." 17 Hila Pira/on oki gwo mo ki: "Um tana piny is mo! Um o gwo mo ki: ' Dhali am bway mmo/ ii mmomiiya bas gom Tapa mo.' 18 Wakan i'dishesan doki ka nyaŋ'ko'd bwaya tu'c mo. kun'tush minu 'koki ciki um dok/e mo, hili um mini uka jeŋgu'b naskina/ ki nyanye/ mmo nyak ki jin twa/a/ mo." 19 Imanhil mo mo, kun ta 'kwani ma Israyiil mo tani, mishki mo ki uni 'kokin e monto'c bwa mo ki uni torkunu gwo mo ki: "Um mini mii 'koki pash mondeŋ e ma 'thu'b is jin uku ka yempa/ mo." 20 Uni gamki me'd uni ka Musa dhala Haruun

mo, uni kun doshkina pije/ e gu'b ma malik mo, me'd jin iikina uni ’pena Pera/on mo.

21 Uni okina Musa dhala Haruun gwo mo ki, "Dhalki Tapa hili’d e /e mo dhali dor /e mo, haali/ /e rakki am mmo usha gwo ha e e jis/e ma Pera/on mo dhali iman mii tom piti mo. /E dhuki gandala turga/ e me’d buni mmo'kosh am jwa mo be."

Mony'cuk jin 'cukkunuwa Israyiil ki 'Boreŋ gana/ mo

22 Musa dokki'd ka nyaŋ'ko'd e Tapa mo dhali o gwo mo ki: "Tapa, atinta miikina /e monto'c bwa gom 'kwani gwansan mo? Gomatinta hashkina /e aha/ ntwa/a/ mo? 23 Isa yempa/ aha/ yayina bwaya Pera/on mmowal 'twa/ e a'di ki gway pini mo tani, a'di miiki monto'c bwa gom 'kwani gwansan mo, dhali /e yisa dhu 'kwanim pini ki 'kus yisa."

Mo Iika Pije/ 6

1 Dhali yan'ko'd Tapa oki'da Musa gwo mo ki: "I'dishesan /e mini mish to jin miga/ mii eya Pera/on mo. /E mini mish to yan mo, haali/ a'di midi dhal uni bway mmo/ ii mo gom mom'bi'th gi me'd pem mo. Haali/ mom'bi'th gi me'd pem mo tani, a'di midi ur uni ka pije/ 'peni bampam piti mo be."

2 Arumgimis walki 'twa/ aMusa mo dhali oki a'di gwo mo ki, "Aha/ tana Tapa mo. 3 Aha/ pikina Ibrahiim i is, dhala Is/hak mo, dhala Yakuub Aha/ jin tana Arumgimis jin ca'bki dem dem mo; hili ki gway pem sho'k, jin ta Tapa mo tani, uni 'koki mish Aha/ mo be. 4 Aha/ si'da/ telkina gwom pem jin gamga/ me'd inyakki uni mo, mmociki uni a'cesh gi Paŋ Kanaan mo, a'cesh jin 'kokina uni ki 'ko yilkina/ mo. 5 Ki nyanye/ mo tani, Aha/ cikkina mo ohon gi 'kwani ma Israyiil mo kun miikina 'Kwani Masir uni ki ciŋkina/ mo, dhali Aha/ kakina gwom pem jin gamga/ me'd e mo. 6 Wakan, oyi 'kwani ma Israyiil gwo mo ki: ' Aha/ tana Tapa mo. Aha/ mina sus um ka pije/ mo 'peni bwaŋ'kwarany ma risa tu'ca 'bi'thga/ gi 'kwani Masir mo, dhali Aha/ mina dhu um ki 'kus 'peni mom'bi'th buni mo. Aha/ mina 'cuk um ki mmotor mom'bi'th pem mo, dhali ka ris mii ma dem dem gi gwon dwall mo be. 7 Aha/ mina bu'th um ki is pem me'd 'kwanim pem mo,

dhali Aha/ mina ta Arumgimis bum mo. Um mini mish mo ki Aha/ tana Tapa Arumgimis bum mo, jin suski um ka pije/ 'peni bwaŋ'kwarany ma risa tu'ca 'bi'thga/ gi 'Kwani Masir mo. 8 Aha/ mina susi um eya 'cesh jin okika/ gwo is mmoçika Ibrahiim, dhala Is/hak, dhala Yakuub mo. Aha/ mina çi a'di e um me'd to jin bu'ththu mo. Aha/ tana Tapa mo be.'" 9 Ka Musa torki gwo yan e 'kwani ma Israyiil mo tani, uni 'koki cik a'di gwo mo haali uni dita bwa mo gom miiny çiŋkinam buni jin shi/a shi/ mo be.

10 Yan'ko'd Tapa oki'da Musa gwo mo, mmo/ o gwo mo ki: 11 "Yaku/ mmotora Pera/on gwo mo, jin ta'da malik gi Pa Masir mo, mmodhal 'kwani ma Israyiil bway mmo/ii mo 'pena 'cesh piti mo." 12 Musa oki Tapa gwo mo ki: "Wakki/ 'kwani ma Israyiil 'koki cik aha/ gwo mo tani, atinta imin ma Pera/on icik aha/ gwo mo, me'd jin dika ki mish 'twa/ wal ki 'bore/ mo?" 13 Tapa walki 'twa/ eya Musa dhali eya Haruun mo. A'di çiki uni gwoŋkan gom 'kwani ma Israyiil mo dhali goma Pera/on, jin ta'da malik gi Pa Masir mo, mmosus 'kwani ma Israyiil ka pije/ 'pena 'cesh gi pa Masir mo be.

Kuŋ Gu'b ma Musa dhala Haruun mo

14 Uni gwansan uni tana 'kaŋ'kup gom kuŋ gu'b gi ibabam buni mo: Iiya/ ma Ra/ubiin, jin ta'da bwanyara/ ma Israyiil, uni ta ii Hanuuk, dhala Pallu, dhala Hasruun, dhala Karmi mo. Uni gwansan itana wak gi idhan baba ma Ra/ubiin mo.

15 Iiya/ ma Shim/uun uni ta ii Yamu/iil, dhala Yamiin, dhala Ohaad, dhala Yakiin, dhala Sohar, dhala Shawul---jin ta ya/ ma 'bom Kanaan mo. Uni gwansan itana wak gi idhan baba ma Shim/uun mo be.

16 Gway gwansan ita gway gi iya/ ma Lawi kun dhukunu mo, isi ka risa nyakumyil buni mo. Uni ta i Jershuun, dhala Kohaath, dhala Maraari mo. Lawi diki'd ki e ntagi a'di taki'd ki yili iss 'kwanimpa imudhe'd i'ce'dka 'kume'd i'ce'dka pesu/ mo be. 17 Iya/ ma Jershuun uni ta i Libni dhala Shimayi, isi ka risa wak buni mo be. 18 Iya/ ma Kohaath uni ta ii Amraam, dhala Ishaar, dhala Hibruun, dhala Usi/iil mo. Kohaath a'di diki'd ki e ntagi yili iss 'kwanimpa ipe 'de/ i'ce'dka 'kume'd i'ce'dka kwara mo. 19 Dhali Iya/ ma Maraari uni ta i Mahli

dhala Mushi mo. Uni gwansan tana risa wak̲ gi 'kwani Lawi mo, imont̲al 'de/ nyak̲ki emen buni mo be.

20 Amraam mashki'da Jak̲ibe'th, jin ta 'bwah ma babam piti mo. Ayim dho'thki a'di aHaruun mo dhala Musa mo. Dhala Amraam diki'd ki e yili iss 'kwanimpa pe 'de/ i'ce'dka 'kume'd i'ce'dka pesu/ mo dhali yan'ko'd a'di wuki'd mo be. 21 Iya/ ma Ishaar uni ta i k̲uurah, dhala Nepeek̲ dhala Sik̲iri mo. 22 Iya/ ma Usi/iil uni ta i Misha/iil, dhala Elsap̲aan, dhala Sit̲hiri mo.

23 Haruun mashki'da Elishiba, jin ta 'bwa/ ma Aminadaa'b, jin ta 'bwah ma Nahshuun mo. Ayim dho'thki a'di aNadaa'b dhala Abiihu, dhala Eli/asar dhala Ith̲amaar mo be. 24 Iya/ ma k̲uurah uni ta ii Assiir, dhala Elk̲anah, dhala Abi/asaap̲ mo. Uni gwansan itana wak̲ gi idhan baba gi 'kwani k̲uurah mo. 25 Ēli/assar, jin ta ya/ ma Haruun, mashki jan 'de/ 'peni i'bwa/ ma Put̲i/iil mo. Ayim dho'thki a'di a P̲inihas mo. Uni gwansan itana 'kaŋ'kup̲ kuŋ gu'b e bwamani 'kwani Lawi mo, isi ka risa wak̲ buni mo be.

26 'Kwani su/ gwansan uni ta ii Haruun dhala Musa kun okina Tap̲a gwo mo ki, "Sus 'kwani ma Israyiil ka pije/ 'pena 'cesh gi pa Masir mo, kun cilkin ma wak̲ buni mo." 27 Haruun dhala Musa walki 'twa/ eya P̲era/on mo, jin ta'da malik̲ gi Pa Masir mo, mmodhal uni bway mmosus 'kwani ma Israyiil ka pije/ 'peni pa Masir mo. jasi 'kwani en'de/ kun ta ii Musa uni ka Haruun mo be.

Haruun a'di ta wathi/ jin Walki 'twa/ goma Musa mo

28 Me'd jin walkina Tap̲a 'twa/ aMusa eya 'cesh gi pa Masir mo tani,
29 A'di oki a'di gwo mo ki, "Aha/ tana Tap̲a mo. Oyi aP̲era/on gwo mo, jin ta'da malik̲ gi pa Masir mo ki, aris to 'baar mo miga/ t̲or /e mo."
30 Hila Musa oki Tap̲a gwo mo ki: "Aha/ dina ki mish 'twa/ wal ki 'bore/ mo, wakan atinta imin ma P̲era/on icik̲ 'peni aha/ mo?"

Mo Iika Pije/ 7

1 Tap̲a oki'da Musa gwo mo ki, "Hili mo mo ma, Aha/ miikina /e mmo wa k̲a rum eya Pera/on mo. Haruun jin ta'da kam pini midi ta man o gwom pini mo. 2 /E mini owa ris to 'baar mo kun k̲ankika/ /e mmo/ o

mo. Haruun jin ta'da kam pini midi wal 'twa/ eya P̲era/on mo wakan ki a'di midi dhal ’kwani ma Israyiil bway mmo/ii mo 'pena 'cesh piti mo. 3 Hili Aha/ mina 'bitha Pera/on adum piti is mo, dhali Aha/ mina t̲or aris jamas gi mom'bi'th pem mo, dhali aris miimer, eya 'cesh Masir mo be. 4 Hila P̲era/on midi diki ci̲k̲ /e gwo mo, wakan Aha/ mina kar me'd pem ap̲o/ Pa Masir mo dhali susi aris kum pem ka pije/ mo, kun ta 'kwanim p̲em mo, kun ta 'kwani ma Israyiil mo, 'pena 'cesh gi pa Masir mo ki dhan miinycaaga/ gi gwondwall mo. 5 'Kwani Masir mini mish mo mo ki Aha/ tana Tap̲a mo me'd jin miga/ he'th me'd pem ap̲o/ pa Masir mo dhali susi 'kwani ma Israyiil ka pije/ mo 'peni bwamani uni mo be." 6 Musa dhala Haruun miikin wakan mo; uni miikin isi me'd jin k̲ankina Tap̲a uni gwo mo be. 7 Musa 'kokina yili iss 'kwanimpa idoŋon mo, dhala Haruun 'kokina yili iss 'kwanimpa idoŋon i'ce'dka kwara ap̲o/ mo me'd jin walkina uni 'twa/ eya P̲era/on mo.

Miimer ma Haruun ka lukaas mo

8 Tap̲a oki'da Musa gwo dhala Haruun mo ki: 9 "Wak̲ka P̲era/on midi o um gwo mo ki: ' Miiyi miimer mo tani,' yan'ko'd /e mini owa Haruun gwo mo ki, ' 'De'kka lukaas pini dhali bit̲i a'di a'cesh e bwambor ma P̲ira/on mo, wakan ki a'di midi war ki tasha/ mo.'" 10 Wakana Musa dhala Haruun uni iikina P̲era/on mo dhali miiki a'di me'd jin k̲ankina Tap̲a uni gwo mo. Haruun bit̲ki'da lukaas piti a'cesh ibwambor ma P̲era/on mo dhali aris imanmiiya t̲u'c piti mo dhali a'di warki'd ki tasha/ mo be. 11 Yan'ko'da P̲era/on si'da/ yuk̲ki 'kwani Masir piti kun yuk̲ayuk̲ mo dhali aris ŋari/ mo. Uni miiki to jin nyak̲a'd ki mo mii mii ŋarim buni mo. 12 'Kwani 'det̲e/ 'det̲e/ bit̲kina lukaas buni mo, dhala lukaas warkin ki tasha/ mo. Hila lukaas ma Haruun loski tasham buni mo be. 13 P̲era/on 'bi'thkin ma du ki 'bi'th mo, dhali a'di diki ci̲k̲ gwo mo, isi me'd jin t̲orkina Tap̲a gwo is mo be.

Kuŋ gu'b ma Musa dhala Haruun mo

14 Tap̲a oki'da Musa gwo mo ki: "Adu ma P̲era/on a'di 'bi'thki'd ki 'bi'th p̲mo, dhali a'di ushki'd mmodhal 'kwani bway mmo/ ii mo be. 15 Yaku/ bwaya P̲era/on mon'thamo/ mo me'd jin yana a'di ka pije/ bway Yi'de/ mo. Doshi e yana gap̲ yi'de/ mmogam a'di 'kup̲ mo, dhali

k̲ala lukaas jin di'd e me'd pini jin warki'd ki tasha/ mo. 16 Oyi a'di gwo mo ki, ' Tap̲a, Arumgimis gi 'kwani Ibranayiin, a'di hashi aha/ i /e mmo/o gwo mo ki, " Dhalki 'kwanim pem iin mo, wakan ki uni mini luŋ Aha/ mo e mombwaasho mo. Ntaga 'dishesan /e diki cik̲ gwo mo be." 17 Tap̲a oki gwo yan mo ki: "Bway yan mo tani /e mini mish gwo 'ban ki Aha/ tana Tap̲a mo. Aha/ mura dor yi'de/ gi k̲umma/ Niil ka lukaas jin diki'd e me'd pem mo, dhali yi'de/ midi war ka bas mo. 18 Wa'c kun 'kokin e k̲umma/ yi'de/ mini wu mo, dhali k̲umma/ yi'de/ min ma shim ibulabul mo. 'Kwani Masir mini 'koki p̲i yi'de/ 'peni k̲umma/ yi'de/ mo."'" 19 Yan'ko'd Tap̲a oki'da Musa gwo mo ki, "Owa Haruun gwo mo ki, ' K̲ala lukaas pini mo dhali yethi me'd pini ap̲o/ yi'de/ gi Pa Masir mo, e k̲umma/ yi'dem buni mo, aris yi'de/ kun sok̲in mo, dhala risa al yi'de/ mo, dhala kanycal buni i'baar mo, wakan ki yi'dem buni mini war ka bas mo. Miiyi mii yan wakan ka bas midi di ki tur eya 'cesh gi pa Masir i'baar mo, si'da/ eya ris toŋ'kul bwa kun ta cwa mo dhali a/ur wosh mo be.'"

20 Musa dhala Haruun miikin me'd jin k̲ankina Tap̲a gwo mo. Haruun 'de'kki'da lukaas mo dhali dorki yi'de/ e k̲umma/ Yi'de/mo, e jis/e ma P̲era/on mo dhali imanmii tom piti mo. Yi'de/ 'baar mo e k̲umma/ yi'de/ warkin ka bas mo be. 21 Wa'c kun 'kokin e yi'de/ wukin mo, dhali k̲umma/ yi'de/ t̲elkin ma shim 'pen mmobula bul mo. Dhali 'Kwani Masir mini 'koki p̲i yi'de/ 'peni k̲umma/ yi'de/ mo, dhala bas diki'd e mo 'baar mo eya 'cesh gi pa Masir mo. 22 Hili aris ŋari/ gi Pa Masir miiki to jin nyak̲a'd ki mo mii mii ŋarim buni mo. Wakana du ma P̲era/on 'bi'thki'd ki 'bi'th mo, dhali a'di ushki'd mmocik̲ gwo ma Musa dhala Haruun mo, isi me'd jin okina Tap̲a gwo ki midi mii mo be. 23 Yan'ko'da P̲era/on t̲u'kki'd mo dhali yak̲i'd e gu'b piti mo. A'di si'da/ diki kar 'ce ki gwo yan mo. 24 'Kwani Masir i'baar c̲wanyki jis mmo'kam k̲umma/ yi'de/ is gom yi'de/ mmop̲i mo, hili uni 'koki p̲i yi'de/ 'peni k̲umma/ yi'de/ ki is piti mo be. 25 'Ko'da cimi pesu/ kun pekin mo tani Tap̲a 'koshki k̲umma/ yi'de/mo.

Mo Iika Pije/ 8

'Batha shigga/ jin 'kon ma po/ isu/ ta'da: Buhanya 'Dwa/ mo

1 Yan'ko'd Tapa oki'da Musa gwo mo ki, "Yaku/ eya Pera/on mo dhali tori a'di gwo mo ki, ' Tapa oki gwo yan mo ki: "Dhalki 'kwanim pem iin mo wakan ki uni mini luŋ Aha/ mo. 2 Wakki/ /e ushun mmodhal uni bway mmo/ii mo tani, Aha/ mina wo'c bampam pini is she/ i'baar mo ka buhanya 'dwa/ mo be. 3 Kumma/ Yi'de/ minu 'tu'd ka risa 'dwa/ mo. Uni mini iiyu/ mo dhali ii bway bwaman gu'b pini mo, dhali bwaman gu'b ma cim pini mo, dhali eya cim pini mo. Uni mini ii eya ris bwaman gu'b gi iman mii tom pini mo. Uni mini ii e 'kwanim pini mo, dhali e bwaman ma risa purun pini mo, dhali e bwaman ma ris ku'ba/ ma gana'th pini mo. 4 Dhali arisa 'dwa/ mini 'kosh /e, 'kwanim pini mo, dhali imanmiiya tu'c pini i'baar mo be."'" 5 Tapa walki 'twa/ aMusa mmo/o gwo mo ki, "Owa Haruun gwo mo ki: ' Hethi me'd pini mo dhala lukaas pini apo/ yi'de/ mo, aris yi'de/ kun son mo, dhali aris usha al yi'de/ mo, dhali kali arisa 'dwa/ eya 'cesh gi pa Masir mo."' 6 Haruun he'thki me'd piti apowa ris yi'de/ gi pa Masir mo, dhali arisa 'dwa/ iikin ka pije/ mo dhali kumkina 'cesh gi pa Masir mo be. 7 Hili aris ŋari/ miiki miin 'de/ ki mii ŋarim buni mo; uni kalina risa 'dwa/ eya 'cesh gi pa Masir mo.

8 Yan'ko'da Pera/on yukki'da yuk goma Musa dhala Haruun dhali o gwo mo ki, " 'Thoyi Tapa mmokala risa 'dwa/ ka pije/ 'peni aha/ mo dhali 'kwanim pem mo. Yan'ko'd aha/ mina dhal 'kwani bway mmo/ ii mo, ki uni mini miiya bas gom a'di mo be." 9 Dhala Musa oki'da Pera/on gwo mo ki: "Kari is pini ki gwa'd e aha/ mo. Ka kasja imiga/ 'tho gom /e mo, dhali iman mii tom pini mo, dhali 'kwanim pini mo, wakan ka risa 'dwa/ minu kal 'peni /e mo dhali kuŋ gu'b pini mo dhali 'ko jasi e kumma/ Yi'de/ mo?" 10 Dhala Pira/on oki gwo mo ki, "Ka'thamo/ mo." Musa oki gwo mo ki, "Dhalki a'di mii'd me'd jin ona /e mo, wakan ki /e mini mish mo mo ki jan 'deŋ kamu/ piyi'd jin wa e ki Tapa mo, jin ta'da Arumgimis bam mo. 11 Dhali arisa 'dwa/ mini ii 'peni /e mo, dhali 'peni aris kuŋ gu'b pini, dhali 'peni aris iman mii tom pini, dhali 'kwanim pini mo. Uni mini 'ko jasi e kumma/ Yi'de/ mo be." 12 Musa dhala Haruun iikin ka pije/ 'pena Pera/on mo. Yan'ko'da Musa gwoki 'twa/ e Tapa mo isi gom gwoma risa 'dwa/ kun kalina a'di apowa

P̱era/on mo. 13 Tap̱a miiki'd isi me'd jin doṯkin ma Musa a'di gwo mo ki: Dhala risa 'dwa/ wukin eya ris gu'b mo, dhali eya ris mo kun dwallu gwo mo, dhali eya ris mondhe'd mo. 14 Dhali 'kwani tulki uni is imonṯal 'de/ mmosu'k ka maḵamp̱o/ mo, dhali bampa/ bulabul mo be. 15 Hili ka P̱era/on mishki'd ki mowoṯẖ diki'd imun mo tani, a'di 'bi'thki'da dum piti mo dhali diki ciḵ gwo ma Musa dhala Haruun mo, isi me'd jin okina Tap̱a a'di gwo ki midi mii mo be.

'Ba'th jin wo'cki is she/ jin 'kon ma p̱o/ ikwara: Ka risa Shokom mo

16 Tap̱a oki'da Musa gwo mo ki, "Ṯora Haruun gwo mo ki: ' Deki alukaas pini mo dhali dori bu'da 'cesh mo, ki a'di midi war ka shokom ki tur eya 'cesh gi pa Masir i'baar mo.'" 17 Uni miikin wakan mo. Me'd jin he'thkin ma Haruun me'd piti dhala lukaas piti mo dhali dor bu'd eya 'cesh mo tani, arisa shokom p̱u'dkin e 'kwani mo dhali aris to/e mo. Dhali bu'd warki'd ka shokom k̄i tur eya 'cesh gi pa Masir i'baar mo be. 18 Aris ŋari/ palki mii ŋarim buni mmo be'da risa shokom mo tani, hili uni mol a'di mii mo. Wakan arisa shokom uni 'kokin e 'kwani dhali aris to/e mo be. 19 Yan'ko'd aris ŋari/ okina P̱era/on gwo mo ki, "Yansan a'di ta me'd ma Arumgimis mo." Hili adu ma P̱ira/on 'bithki'd ki 'bi'th mo, wakan a'di ushki'd mmociḵ uni gwo mo. A'di miiki'd isi me'd jin okina Tap̱a gwo ka P̱era/on midi mii to mo.

Ba'th jin Wo'cki 'Kwani Is She/ jin 'kon ma po/ idoŋgon: Ka Ḵanthi/ mo

20 Tap̱a oki'da Musa gwo mo ki: "Cuyi mis ki jahanne/ mon'thamo/ mo dhali doshi e bwambor ma P̱era/on mo me'd jin pikina a'di bway ḵumma/ yi'de/ mo. Oyi a'di gwo mo ki, ' Tap̱a oki gwo yan mo ki: "Dhalki 'kwanim pem bway mmo ii mo wakan ki uni mini luŋ Aha/ mo be. 21 Hili waḵki/ /e diki dhal 'kwanim pem bway mmo ii mo tani, Aha/ mina hashka dhana buhanya ḵanthi/ ap̱o/ /e mo, dhali i imanmii tom pini, dhali 'kwanim pini, dhali eya ris kuŋ gu'b pini mo. Dhali aris gu'b gi 'kwani Masir minu 'tu'd mo ka dhana buhanya ḵanthi/ mo, dhali si'da/ a'cesh jin doshkina uni ap̱o/ minu 'tu'd mo ka risa ḵanthi/ mo. 22 Hili ka tee c̱aan mo tani Aha/ mina ḵwa/a 'cesh gi pany Jaasaan bwa mo, a'cesh yin jin 'kokina 'kwanim pem icine/ mo, wakan ka

buhanya k̲anthin 'deŋ kamu/ midi diki di imun mo. Yan midi mii mo wakan ki /e mini mish gwo 'ban ki Aha/ tana Tap̲a jin di'd e embwaman ma 'cesh yan mo. 23 Aha/ mina kar moŋk̲wa/a k̲wa/ bwa e bwamani 'kwanim pem dhali 'kwanim pini mo. Jamas gi mom'bi'th pem yan midi bu'th embul ka 'thamo/ mo be."'" 24 Tap̲a miiki'd wakan mo, dhali adhana buhanya k̲anthi/ p̲u'dki'd e bwamani gu'b ma P̲era/on mo dhali e bwamani gu'b ma ris imanmii tom piti mo. Ki tur eya 'cesh gi pa Masir ka kuluny mo, bampa/ 'ce'dkunu sho'k mo haali/ goma buhanya k̲anthi/ mo be.

25 P̲era/on yuk̲ki'da yuk̲ goma Musa dhali goma Haruun mo dhali o gwo mo ki: "Iiku/ mo ma, mmomiiya bas goma Arumgimis bum eya 'cesh banaŋ gana/ mo." 26 Musa oki gwo mo ki, "A'di diki ta k̲ar/e gom am mmomii to wakan mo, haali/ momiiya bas jin miikina am e Tap̲a Arumgimis bam a'di ta toŋkamu/ jin nyo/a nyo/ e 'kwani Masir mo. Wak̲ki/ aman miina bas jin wak̲kina 'kwani masir ibwambori jis /em buni mo tani, uni mini 'koki 'kosh aman ki wosh mowa? 27 Yisa, a'di ta mo jin k̲ala'da cimi kwara e mombwaasho mo/ii jin mina amani mii to mo, mmomiiya bas gom Tap̲a Arumgimis bam mo, me'd gwo jin k̲ankina a'di aman mo be." 28 P̲era/on oki gwo mo ki: "Aha/ mina dhal um bway mmo/ii mo dhali miiya bas gom Tap̲a Arumgimis bum e mombwaasho mo. Hili um mini mii 'koki ii ki si'd si'd mo. 'Thoyi gom aha/ mo." 29 Musa oki gwo mo ki, "Ki jahanne/ me'd jin miga/ ya ka pije/ 'peni um mo tani, aha/ mina 'tho gom Tap̲a ka buhanya k̲anthi/ midi dhal /e 'pen mo, P̲era/on, dhali imanmii tom pini mo dhali 'kwanim pini ka'thamo/ mo. Hili /e mini mii diki heka he'k e dok̲/e mmodiki dhal 'kwani bway mmo/ii mmo miiya bas gom Tap̲a mo be." 30 Musa yaki'd ka pije/ 'pena P̲era/on mo dhali 'thoki Tap̲a mo be. 31 Tap̲a miiki'd me'd jin dot̲kin ma Musa gwo mo; dhali a'di k̲alki'da buhanya k̲anthi/ 'pena P̲era/on mo, dhali imanmii tom piti mo, dhali 'kwanim piti mo. Jan 'deŋ kamu/ yisa boc̲o'da. 32 Hila P̲era/on 'bi'thkin ma dum piti ki 'bi'th ki embul yan si'da/ mo, dhali a'di diki dhal 'kwani bway mmo/ii mo be.

Mo Iika Pije/ 9

'Ba'th jin 'kon ma p̱o/ imudhe'd jinWo'cki 'Kwani Is She/: Ta 'ba'th to/e mo

1 Yan'ko'd Tap̱a oki'da Musa gwo mo ki, "Yaku/ eya P̱era/on mo dhali ṯori a'di gwo mo ki, ' Tap̱a, jin ta'da Arumgimis gi 'kwani Ibranayiin mo, oki gwo yan mo ki: "Ḏhalki 'kwanim pem bway mmo/ii mo wakan ki uni mini luŋ Aha/ mo." 2 Hili waḵki/ /e ushun mmodhal uni bway mmo/ii mo, dhali waḵki/ /e naskina/ din mmo non uni ki bway mo tani, 3 yan'ko'd me'd gi Tap̱a midi ḵali 'ba'th jin shi/ashi/ e to/em bum mo ---aris shumarum, dhali aris thuluny, dhali aris kalman, dhala ma'diny bip̱, dhala ma'diny ḵa'bal mo be. 4 Hili Tap̱a midi dhu to/e ma Israyiil ki she/ 'peni to/e gi Masir mo, Wakan ki to/e kun ta ku gi 'kwani ma Israyiil mini 'koki wu mo be. 5 Tap̱a a'di karki embul ka ḵar/e mo; a'di oki gwo mo ki, "A'di ta'da 'thamo/ jin miga/ mii to yan eya 'cesh yan mo be."" 6 Tap̱a miiki to yan ka cim jin 'ko'd mo: Dhali ama'diny to/e e pa Masir wukin mo, Hili jan 'de/ 'peni to/e gi 'kwani ma Israyiil diki wu mo, yisa to/en 'deŋkamu/ mo. 7 P̱era/on p̱arki gwo e mo, dhali, hili mo mo ma, jan 'deŋ kamu/ yisa di'da 'peni to/e gi 'kwani ma Israyiil jin wuki'd mo. Hili adum piti 'bi'thki'd ki 'bi'th mo, wakan a'di diki dhal 'kwani bway mmo/ii mo be.

'Ba'th jin wo'cki 'kwani is she/ jin 'kon ma p̱o/ ipe'de/ ka: Ris monṯo'd is mo

8 Yan'ko'd Tap̱a oki gwo eya Musa dhala Haruun mo ki: "Muthi 'piny i'tu'd me'd mo 'peni mo ma gwaṯa jin 'thanu o'd mo. Musa /E, mini mii yeḵ 'piny isi bwamani mis mo ka P̱era/on a'di hilki mo mo. 9 Uni mini warki bu'da 'cesha 'borga/ eya 'cesh gi pa Masir i'baar mo. Uni mini ḵali mondhedhe'd mo dhali aris jama/ mmopeper bwa e 'kwani dhali aris to/e ki tur eya 'cesh gi pa Masir i'baar mo be." 10 Wakan Musa dhala Haruun mu'thki 'piny 'pena gwaṯa/ jin 'thanu o'd mo dhali dosh e bwambor ma P̱era/on mo. Yan'ko'da Musa yeḵki 'piny isi mis mo. 'Piny ḵali aris mondhedhe'd dhali aris 'ba'th jama/ kun peperkin e 'kwani mo dhali aris to/e mo. 11 Ŋari/ 'koki roc̱a Musa mo haali/ goma ris mondhedhe'd mo, haali/ aris mondhedhe'd uni 'kokin ap̱o/ uni mo dhali ap̱o/ 'kwani Masira tiya ka ris mo be. 12 Tap̱a 'bi'thki'da P̱era/on

adu is mo, wakana P̱era/on diki ciḵ gwo ma Musa dhala Haruun mo. Yansan miiki'd jasi isi me'd jin okina Tap̱a gwo eya Musa ka P̱era/on midi mii to mo.

'Ba'th jin Wo'cki 'Kwani Is She/ jin 'kon ma po/ ipesu/ ka: Wasa/ mo

13 Yan'ko'd Tap̱a oki'da Musa gwo mo ki, "Cuyi mis mon'thamo/ ki jahanne/ mo, doshi e bwambor ma P̱era/on mo, dhali oyi a'di gwo mo ki, ' Tap̱a, jin ta'da Arumgimis gi 'kwani Ibranayiin, oki gwo yan mo ki: "Dhalki 'kwanim pem bway mmo/ii mo wakan ki uni mini luŋ Aha/ mo. 14 Haali/ ki embul yan mo tani Aha/ mina hash 'ba'th pem kun wo'cki 'kwani is she/ ap̱o/ /e ki is pini mo, dhali ap̱owa ris imanmii tom pini dhali 'kwanim p̱ini mo. Aha/ mina mii to yan̄ wakan ki /e mini mish mo mo ki jan 'de/ p̱iyi'd jin wana e ki Aha/ e mony'ceshi 'baar mo. 15 I'dishesan Aha/ mina 'taki 'de'k me'd pem dhali 'kosh /e mo dhali 'kwanim pini ki 'ba'th jin wo'cki is she/ mo, dhali um minu 'ce'd sho'k 'peni mony'cesh mo be. 16 Hili gom 'pemen yansan mo tani Aha/ dhalkina /e mo mmodiki/e mo: Isi ciki/ mmo ṯorki /e mom'bi'th pem mo, wakan ki gway pem minu bah ki tur e mony'ceshi 'baar mo be. 17 /E naskina/ dikin mo mmokar is pini ki ca ap̱o/ 'kwanim pem mo hili diki dhal uni bway mmo/ii mo. 18 Ciḵi gwo mo ma! ka'thamo/ ki embul yansan mo tani Aha/ mina rasa kulunya wasam 'bithga/ ka p̱unthar mo, jin dinu ki mish wakan nṯwa/a/ e Pa Masir 'peni me'd jin ḵa'bkunu a'di ntaga/ 'dishesan mo be. 19 Dhali wakan shwane/, hashi 'kwaniŋ gwaṯh mo dhali tuli to/em bum is mo dhali to 'baar kun tana um e bwam mondhe'd bway mom'borga/ mo. 'Kwani 'baar dhali to/e kun 'kon e mondhe'd mo dhali kun 'konu ki 'doyu/ pa mo tani---akulunya wasa/ mini rasu ka 'cesh ap̱o/ uni mo, dhali uni mini wu mo be."'" 20 Yan'ko'd uni gwansan kun̄ ta iman mii to ma P̱era/on kun ḵo/ki gwo gi Tap̱a sokin ki yap̱ yap̱ mmosusi c̱iŋkinam buni dhali to/e e bwamana ris gu'b mo. 21 Hili uni gwansan kun 'koki ḵal gwo gi Tap̱a ki 'bi'th 'bi'th mo tani dhalki c̱iŋkinam buni mo dhali to/e e bwam mondhe'd mo.

22 Dhali yan'ko'd Tap̱a oki'da Musa gwo mo ki, "Yethi me'd pini 'kup̱ ki mis mo wakan ka kulunya wasa/ mini ras e bampa/ Masir i'baar mo, ap̱o/ 'kwani mo dhali aris to/e, dhali to gi mondhe'd ka 'deṯe/ 'deṯe/ kun

sinu eya 'cesh gi pa Masir mo." 23 Musa 'de'kki'da lukaas piti 'kupka balany gi momis mo, dhali Tapa hashki mondor ma sho'k mo, dhala akulunya wasa/ mo, dhala wara sho'k ka 'cesh mo. A'di si'da/ he'thki'da kulunya wasa/ apowa 'cesh gi pa Masir mo. 24 Wakana kulunya wasa/ raski'd mo dhala wara sho'k jin 'koshki e ka kulunya wasa/ mo, jin shi/a shi/ kagahara/ mo, ji gi wakansan 'kokunu ki mish e bampa/ Masir i'baar mo 'peni me'd jin takina a'di kal gi mony'cesh mo. 25 Ki tur e pa Masir i'baar mo tani, akulunya wasa/ dorki to 'baar mo e bwam mondhe'd mo, 'kwani dhali to/e ilu/ mo. A'di dorki to kun sinu e bwam mondhe'd i'baar mo dhali 'ce'dki cwa i'baar mo be. 26 Jasi eya 'cesh gi Pany Jaasaan, e mo yin jin 'kokina 'kwani ma Israyiil icine/ mo tani, akulunya wasa/ diki di imun mo.

27 Yan'ko'da Pera/on hashki 'kwani mmo yuka Musa dhala Haruun mo. A'di oki uni gwo mo ki, "Aha/ miikina miinthus ki embul yan mo. Tapa a'di ta'da kar/e mo, hili aha/ dhali 'kwanim pem mo tani am miikina tonthus mo be. 28 'Thoyi e Tapa mo ma, gom mom'bi'th gi kon dor ma sho'k jin su'kki'd ki dwa'd dwa'd mo dhala kulunya wasa/ uni caaca kagahara/ mo. Aha/ mina dhal um bway mmo/ii mo, dhali um mini 'koki 'ko dok/e imahan mo." 29 Musa oki a'di gwo mo ki, "Ki jahanne/ me'd jin miga/ dhal 'peŋkuman pa 'pen mo tani, aha/ mina peper me'd pem e Tapa mo. Kon dor ma sho'k midi dosh mo, dhala kulunya wasa/ mini 'koki 'ko dok/e imun mo. Ki bway yan um mini mish gwo 'ban ki mony'cesh ta ji gi Tapa mo be. 30 Hili me'd /e dhali iman mii tom pini mo tani, aha/ misha ki um naskina/ 'koki tak Tapa Arumgimis ka jiŋ gana/ mo." 31 I'dishesan mon'twak ma thus dhali pos bunyan uni i'ce'dkunu sho'k mo, gom pos bunyan iski'd e 'cemen mo, dhali mon'twak ma thus diki'd e pimpal piti mo be. 32 Hili agame/ dhali cwalman uni 'konu ki 'ce'd sho'k mo haali/ uni ta to kun sinu i'ko'd mo be. 33 Ka Musa yaki'd mo 'pena Pera/on mo dhali 'peŋkuman pa mo tani, a'di he'th ki me'd piti 'kup ki Tapa mo tani; kon dor ma sho'k dhala kulunya wasa/ doshki'd mo, dhala sho'k diki he'th dok/e a'cesh mo. 34 Ka Pera/on mishki'd ka sho'k, dhala kulunya wasa/, dhali mondor ma sho'k doshki'd mo tani, a'di miiki miinthus dok/e mo dhali 'bi'thki'da dum piti ki 'bi'th mo, nyakki/ iman mii tom piti imontal 'de/ mo be. 35 Adu ma Pera/on 'bi'thki'd ki 'bi'th mo, dhali a'di

diki dhal 'kwani ma Israyiil bway mmo/ii mo, isi me'd jin walkina Tapa 'twa/ ki me'd ma Musa mo be.

Mo Iika Pije/ 10

'Ba'th jin Wo'cki 'Kwani Is She/ jin 'kon ma po/ ipeŋkwara ka: Kuyu/ mo

1 Tapa oki'da Musa gwo mo ki, "Yaku/ aPera/on mo, haali/ Aha/ i'bi'thkina dum piti is mo dhala du gi iman mii tom piti mo. Aha/ miikina to yan mmotor aris jamas gi mom'bi'th pem gwansan e bwamani uni mo. 2 Aha/ si'da/ miikina to yan wakan ki um mini tor ucim bum gwo mo dhali uci gi iya/m bum aris to kun miikika/ mo, bway jin miikika/ Pa Masir ki shi/ shi/ mo, dhali bway jin cikika/ aris jamas gi mom'bi'th pem kun 'kona e ki she/ ki she/ e bwamani uni mo. Ki bway yan um mini mish gwo 'ban ki Aha/ tana Tapa mo be."

3 Wakana Musa dhala Haruun iikin bwaya Pera/on mo dhali oki a'di gwo mo ki, "Tapa, jin ta 'da Arumgimis gi 'kwani Ibranayiin mo tani, oki gwo yan mo ki: ' Me'di ekata imina /e i ush gwo ha e mmokar is pini ki gwa'd e bwambori Aha/ mo? Dhalki 'kwanim pem bway mmo/ii mo wakan ki uni mini luŋ Aha/ mo. 4 Haali/ wakki/ /e diki dhal 'kwanim pem bway mmo/ii mo tani, ciki gwo mo ki, ka'thamo/ Aha/ mina hasha waambuhanya kuyu/ e bwamani bampam pini mo. 5 Uni mini kum apo/ bwam/e gi mony'cesh mo wakan ki jan tal 'deŋ kamu/ midi diki misha 'cesh mo. Uni mini shwa to kun bockin gun yekin 'pena kulunya wasa/ mo. Uni si'da/ mini shwa aris cwa kun cakin gom /e e bwam mondhe'd mo be. 6 Uni mini 'tu'da ris gu'b pini mo, dhali gu'b gi uni gwansan kun tana ris iman mii tom pini mo, dhali gu'b ma ris 'kwani Masir mo---to gi wakan dina ibabam pini walla adhan babam pini ki mish mo ki sule/ mo, jigi wakan dinu ki mish ki suny suny 'peni embul kun 'kokina uni e mony'cesh mo ntaga/ shwanesan mo.'" Yan'ko'da Musa tu'kki'd mo dhali yaki'd ka pije/ 'pena Pera/on mo.

7 Iman mii to ma Pera/on oki a'di gwo mo ki, "Ntaga kasjana imina wathi/ ita gumme/ gom ana kan mo? Dhalki 'kwani ma Israyiil bway mmo/ii wakan ki uni mini luŋ Tapa Arumgimis buni mo. /E naskina/ diki nyith ki Pa Masir a'di ’ce’dkunu sho'k mowa?" 8 Musa dhala

Haruun uni susunu dok̲/e bwaya P̲era/on mo, a'di jin oki uni gwo mo ki, "Iiku/ mo mmoluŋ Tap̲a Arumgimis bum mo. Hili 'kwani mini ii kata mo?" 9 Musa oki a ’di gwo mo ki, "Aman mina ii nyak̲ki dhuru’c bam mo dhali nyak̲ki 'kwani bam kun tana dhan mo, dhali nyak̲ki iya/um bam mo dhali i'bwa/m bam mo, Aman mina ii nyak̲ka ma'diny k̲a'bal bam mo, dhala ma'diny bip̲ bam mo, haali/ aman mina mii bu'th moshwan to gom Tap̲a mo be." 10 P̲era/on oki uni gwo mo ki, "Dhalki Tap̲a ka jiŋgana/ di'd inyak̲ki um mo, wak̲ki/ aha/ dhala um bway mmo/ii mo dhali ushi uc̲iŋ gwa'dga/ mmo/ ii mo. Hili mo mo ma, /e tan gi tonthusa tiya e 'kup̲ mo. 11 Yisa! Iiyi jasi c̲eŋ gwat̲h̲ mo, dhali luŋ Tap̲a mo, Haali/ to 'dan jin ŋapkina /e mo." Yan'ko'd Musa dhala Haruun̲ uni urkunu ka pije/ 'peni buŋ'kus ma P̲ira/on mo be. 12 Dhali Tap̲a oki'da Musa gwo mo ki, "Hethi me'd pini ap̲o/ a'cesh gi pa Masir mo goma buhanya kuyu/ mo, ki uni mini 'kosh bampa/ Masir mo dhali shwa aris to kun sinu e a'di mo, aris to 'baar mo kun boc̲kin mo 'pena kulunya wasa/ mo be." 13 Musa he'thki'da lukaas piti ap̲o/ bampa/ Masir mo, dhali Tap̲a hashi 'tham gi mom'pesho'k ap̲o/ bampa/ i'baar mo ki montee dhali ki mon'thiny mo. Ki mo ta mon'thamo/ mo tani, 'tham gi mom'pesho'k k̲ali'da buhanya kuyu/ mo. 14 Dhali awaambuhanya kuyu/ t̲h̲a'thkin eya 'cesh gi pa Masir i'baar mo dhali 'tu'da risa 'ban piti mo. Awaabuhanya kuyu/ gi wakan diki di nt̲wa/a/ eya 'cesh yan mo, dhali toŋkamu/ jin wakan midi diki yayu/ i'ko'di a'di mo be. 15 Uni kumki bwam e gi mony'cesh ka kuluny mo wakan a'di dhuruma dhurum mo. Uni shwakina ris to kun sinu e mony'cesh mo dhali aris maman cwa kun bo'ckin ma kuluny ma wasa/ mo. Ki tur eya 'cesh gi Pa Masir i'baar mo, ton dhii/i'd jin di'dki e p̲iyi'd jin boc̲ki'd mo, walla cwaŋ kamu/ mo walla to jin sinu e bwam mondhe'd mo. 16 Yan'ko'da P̲era/on yuk̲ki'da Musa ki jahanne/ dhala Haruun mo dhali o gwo mo ki, "Aha/ miikina miinthus ap̲o/ Tap̲a Arumgimis bum mo dhali ap̲o/ um mo be. 17 Dhali i'dishesan mo tani, gwami miinthus pem ki embul yan mo, dhali 'thoyi Tap̲a Arumgimis bum mo ki a'di midi k̲al mowu yan ka pije/ 'peni aha/ mo." 18 Wakana Musa yaki'd ka pije/ 'pena P̲era/on mo dhali ’thoki Tap̲a mo be 19 Tap̲a k̲ali 'tham ma bora luŋgu'b jin 'bitha'bi'th mo jin 'de'k̲ki'da waambuhanya kuyu/ mo dhali beel uni mo e K̲umma/ yi'de/ ma 'ci'd mo; akuyuŋ kamu/ 'de/ diki

boc̲ e pa Masir i'baar mo. 20 Hili Tap̲a 'bi'thki'da P̲era/on adum piti is mo, dhala P̲era/on diki dhal 'kwani ma Israyiil bway mmo/ii mo be.

'Ba'th jin Wo'cki 'Kwani Is She/ jin 'kon ma p̲o/ ipendoŋgon ki: Mondhurumi'd mo

21 Yan'ko'd Tap̲a oki'da Musa gwo mo ki, "Hethi me'd pini 'kup̲ka balany gi momis mo, wakan ki dhan mondhurumi'd midi kum ap̲o/ Pa Masir mo, mondhurumi'd jin 'cet̲ha'da 'tum mo." 22 Musa he'thki me'd piti 'kup̲ka balany gi momis mo, dhali imun dhan mondhurumi'da 'tum diki'd e bampa/ Masir goma cimi kwara mo be. 23 Jan 'deŋkamu/ midi diki mish jan 'deŋkamu/ mo; jan t̲al 'deŋkamu/ midi diki ya mo 'peni gu'b piti goma cimi kwara mo. Wakan, 'kwani ma Israyiil i'baar takin gi moŋkush e mo jin 'kokina uni mo be. 24 P̲era/on yuk̲ki'da Musa dhali o gwo mo ki, "Yaku/ mmoluŋ Tap̲a mo. Dhali ushi uc̲iŋ---dhala ma'diny bip̲ mini mii boc̲ku i'ko'd mo." 25 Hila Musa oki gwo mo ki, "Dhali aman bway mmomiiya bas mo dhali to kun c̲inu ki me'd mmo'thaki o'd mo wakan ki aman mina c̲i uni e Tap̲a Arumgimis bam mo be. 26 Ama'diny bip̲ bam si'da/ mini mii ii nyak̲ki aman mo; dhali to/e uni minu 'koki dhalku/ i'ko'd mo, haali/ aman mina mii bu'th uni mmoluŋ Tap̲a Arumgimis bam mo. haali/ aman 'kona ki mish to mii ki aman mina mii luŋ Tap̲a ntagi aman mina p̲u'd imat̲aan mo be." 27 Hili Tap̲a 'bi'thki'da P̲era/on adu is mo, dhali a'di diki dhal uni bway mmo/ii mo. 28 Pera/on oki'da Musa gwo mo ki, "Yaku/ mo 'peni aha/ mo! Miiyi ki 'bore/ gom ton 'de/ mo, ki /e mini diki mish aha/ dok̲/e mo, haali/ ka cim jin mina /e imish jis/em pem mo tani, /e mini wu mo be." 29 Musa oki gwo mo ki "/E ki is pini walki 'twa/ mo. Aha/ mina diki mish jis/em pini dok/e mo be."

Mo Iika Pije/ 11

Mowu ma Bwanyara/ T̲orkunu mo

1 Yan'k'od Tap̲a oki'da Musa gwo mo ki, " 'Batha 'de/ jin wo'cki is she/ di'd naskina/ imun ki nyanye/ a'di jin miga/ k̲alu p̲owa P̲era/on dhali pa Masir mo. I'ko'd mo tani, a'di midi dhal um bway mmo/ii mo 'peni mahan mo. Me'd jin mina a'di idhal um bway mmo/ii jin 'ko'd mo tani, a'di midi ur um ka pije/ ka kuluny mo. 2 T̲ori 'kwaniŋ gwat̲h gwo i'baar mo dhalki up̲ dot̲ gwo 'peni a'di mo walla man'dish a'di gu'b is mo

goma ris to 'peni gurany kush mo dhali aris to 'peni 'dolkon gana/ mo be." 3 I'dishesan Tapa miiki 'kwani Masir mmo'bor 'kwani Israyiil bwa kagahara/ mo. Ki nyanye/ mo tani, aMusa a'di karkunu ki dhan gumpa/ wathi/ e jis/e gi imanmii to ma Pera/on mo dhali e 'kwani gi pa Masir mo.

4 Musa oki gwo mo ki,"Tapa oki gwo yan mo ki: ' Ki mombwam/e mo tani Aha/ mina yaku/ eya 'cesh gi pa Masir i'baar mo. 5 aBwanyara/ e bampa/ Masir i'baar mo tani mini wu mo, 'pena bwanyara/ ma Pera/on mo, jin ca'bki'd apowa kursem piti mo, ntaga bwanyara/ gi ciŋkina/ nyara/ a'di jin diki'd mmoyora yo me'd jin yorkunu a'di mo, dhali itaga bwanyara/ gi to/e i'baar mo be. 6 Yan'ko'd adhan ko jin gwokunu imun eya 'cesh gi pa Masir i'baar mo tani, Mii gi wakan a'di diki mii ki sule/ mo walla midi diki di dok/e ki sule/ mo. 7 Hili a'ka si'da/ midi diki buk apo/ 'kwani ma Israyiila tiya mo, walla apo/ wathiŋ kamu/ mo walla to/e mo. Ki bway yan um mini mish gwo 'ban ki Aha/ karkina mo jin kwa/uwa kwa/ bwa e embwamani 'kwani Masir dhali 'kwani ma Israyiil mo be.' 8 Aris iman mii tom pini gwansani 'baar mo, ayy Pera/on, mini iiyu/ e aha/ mo dhali luŋ gom aha/ mo. Uni mini o gwo mo ki, ' Yaku/ mo, /e, dhali 'kwani kun bathki /e nsho'k i'baar mo!' I'ko'd aha/ mina ya ka pije/ mo." Wakan a'di yaki'd ka pije/ 'pena Pera/on ka nyor jin caaca ki nyanye/ mo.

9 Tapa oki'da Musa gwo mo ki, "APera/on midi diki cik /e gwo mo. Yansan miikunu mo wakan ki Aha/ mina mii aris to ki nyanye/ kun meru mo e bampa/ gi pa Masir mo be." 10 Musa dhala Haruun miiki aris to kun meru i'baar mo e bwambor ma Pira/on mo. Hili Tapa 'bi'thki'da Pera/on adum piti is mo, dhala Pera/on diki dhal 'kwani ma Israyiil bway mmo/ii ka pije/ 'peni bampam piti mo be.

Mo Iika Pije/ 12

Mompe'kupanyolos Thosonkunu is mo

1 Tapa oki'da Musa dhala Haruun gwo eya 'cesh gi pa Masir mo. A'di oki gwo mo ki, 2 "Gom um, ka ppe yan midi ta montel 'pen ma risa ppe mo, jin ta'da ppe jin twa/a/ gi yil gom um mo be. 3 Tora ŋul 'kup 'kwani ma Israyiil gwo mo ki, ka cima 'kume'd ka ppe yan mo tani uni

ka 'deṯe/ 'deṯe/ mini mii bu'th ushi ḵa'bal mo walla gaŋgalis Mi gom is buni mo, dhali kuŋ gu'b ka 'deṯe/ 'deṯe/ mini mii to yan mo, ushi ḵa'bal gom kuŋ gu'b ka 'deṯe/ 'deṯe/ mo. 4 Waḵki/ 'kwani kun 'kon e gu'ba 'de/ 'koni daha/ gom ari ḵa'bal mo tani, wathi/ dhali aman 'dish 'twaŋkal gu'b piti is uni mini ḵal ari ḵa'bal walla shum gi ari Mi c̱aan jin midi 'kosh jwa gom mondeŋ e gi 'kwani mo. A'di jin midi 'kosh jwa gom 'kwani 'baar ka 'deṯe/ 'deṯe/ mmo'ka mo, wakan ki uni mini mii ḵal shum jin 'kosh jwa mmoc̱i uni i'baar mo be. 5 Ari ḵa'bal bum walla ari Mi uni mini mii dargi thalkin mo, rasan jin tagi yili 'de/ mo. Um mini bu'th jan 'de/ 'peni ḵa'bal mo walla aris Mi mo. 6 Um mini mii kar a'di ki 'bore/ mo ntaga cimi 'kume'd i'ce'd ka doŋon ka ppe c̱aan mo. Yan'ko'd aŋul 'kup̱ 'kwani ma Israyiil ka kuluny mini mii 'kosh aris to/e gwansan jwa mom'penḵaskum mo be. 7 Um mini mii 'thup̱a bas mo dhali 'kosh a'di e cwa gi 'twaŋkal gu'b ka 'ban su/ mo dhali icwa gi buŋ'kup̱ ma campur ma ris gu'b e mo jin mina um i'ka shum mo. 8 Um mini mii 'thos shum ki o'd ki mon'thiny c̱aan mo, 'Kayi a'di nyaḵki maaŋḵuthu'd jin miikunu ka darga cumaṯ mo, imonṯal 'de/ nyaḵki to kun ḵa/aḵa/ mo. 9 Dhalku/ shum ki 'ka ki 'de/ mo walla dhalku/ a'di ki shun ki yi'de/ mo, Hili 'thosi a'di ki o'd mo ki 'kup̱ ilu/ mo, dhali 'bashoki lu/ mo dhali eya ris mo gi bwam is i'baar mo be. 10 Um mini mii dhalku/ ki dhal shuma kamu/ jin boc̱ki'd ntagi mon'thamo/ mo. Um mini mii c̱i'th to yin jin boc̱ki'd ki o'd ki mon'thamo/ mo. 11 A'di ta bwaya 'dishga/ jin mina um imii 'ka a'di mo: ki wac̱kan bum deḵkunu mo, dhali ap̱p̱am bum e sho'k bum mo, dhalai alukaas e me'd bum mo. Um mini mii 'ka a'di ki yap̱ yap̱ mo. A'di ta Mompe'kup̱anyolos gi Tap̱a mo be. 12 Tap̱a oki gwo c̄ikise/ mo ki: Aha/ mina ya k̄i tur eya 'cesh gi pa Masir k̄i mon'thiny c̱aan mo dhali 'kosha risa bwanyara/ 'peni wathimpa dhali to/e eya 'cesh gi pa Masir mo. Aha/ mina mii mii gi doru gwon dwall 'twa/ a'cesh apowa risa rum p̄inycon gi pa Masir mo. Aha/ tana Tap̱a mo be. 13 Abas a'di imidi ta j̄amas e gu'b bum gom moyam pem e um mo. Ki Aha/ mina misha bas mo tani, Aha/ mina pe um 'kup̱anyolos mo me'd jin miga/ 'kosha 'cesh gi pa Masir mo. Dhali 'batha shigga/ yan midi diki yayu/ ap̄o/ um mo dhali 'ce'd um sho'k mo. 14 Acim yan midi ta cim jin mina um̄i ka e mo, jin mina umi mii hil ki 'bore/ me'd moshwanto gi Tap̱a

mo; goma risa nyaḵumyil bum mo---jin ta gwoŋḵan jin mina umi mii kar me'd moshwan to goma sule/ mo be.

15 Um mini shwa maaŋḵuthu'd jin miinu ka darga cumaṯ goma cimi pesu/ mo. Ka cim jin ṯwa/a/ mo tani um mini ḵala cumaṯ ka pije/ 'pena aris gu'b bum mo. A'di yin jin shwaki maaŋḵuthu'd jin miinu ka cumaṯ 'pena cim jin ṯwa/a/ ntaga cima pesu/ mo tani, wathi/ c̱aan minu mii 'ciṯh ka pije/ 'pena Israyiil mo. 16 Ka cim jin ṯwa/a/ mo tani adhan montul is ma tul 'kuṗ jin karu ki she/ gom Aha/ midi di mo, dhali ka cimi pesu/ mo tani montul isa kamu/ midi di jin wakansan mo. Aṯu'c piyi'd jin minu mii ka cim gwansan mo, hili jasi mmo'coḵ toṇṯe/ goma ris 'kwani 'baar ka 'deṯe/ 'deṯe/ ki shwa mo. C̱aan midi mii ta jasa ṯu'c jin mina umi mii mii mo be. 17 Um mini mii hil Moshwanto gi Maaŋḵuthu'd yan ki 'bore/ jin minu ka darga cumaṯ mo haali/ a'di ta'da cim yan jin suskika 'kwanim pini ka pije/ 'pena 'cesh gi pa Masir mo. Wakan um mini mii hila cim yan ki 'bore/ eya risa nyaḵumyil gi 'kwanim bum mo me'd gwoŋḵan jin di'd goma sule/ mo be. 18 Um mini mii shwa maaŋḵuthu'd jin minu ka darga cumaṯ 'pena tente/ mom'penḵaskum ma cimi 'kume'd i'ce'dka doŋgon ka ppe jin ṯwa/a/ gi yil mo ntagi mom'penḵaskum ma cimi iss 'de/ i'ce'dka 'de/ ma ppe mo. 19 Ki embul ma risa cima pesu/ gwansan mo tani, acumaṯ minu mii 'koki gam eya ris gu'b bum mo. A'di yin jin shwaki maaŋḵuthu'd jin miikunu ka cumaṯ mo tani minu mii 'ciṯh ka pije/ mo 'pena ŋul'kuṗ 'kwani ma Israyiil mo, waḵki/ a'di ta wathi/ gi bampaŋ kamu/ mo walla wathi/ gi dhothu eya 'cesh bum mo be. 20 Um mini mii 'koki shwa toŋkamu/ jin miikunu ka cumaṯ mo. E mo 'baar kun 'kona um mo tani, um mini mii shwa maaŋḵuthu'd jin miikunu ka darga cumaṯ mo."

21 Yan'ko'da Musa yuḵki'da ris gwanyjaḵa/ 'kwani ma Israyiil mo dhali o uni gwo mo ki, "Iiku/ mo ma dhali kwanyi gwaṯhiŋ ḵa'bal mo walla ushi ushan kun mini hame'd mo mmothiṗ kuŋ gu'b bum mo dhali 'ciṯh ari ḵa'bal gi Mompe'kuṗanyolos mo. 22 Dhali ḵali deḵken cwa ma 'tasha jal biṗ mo dhali 'thuṗi a'di eya bas c̱aan jin midi di e bwaman ma sahan mo 'koshi abas jin d̄i'd eya sahan e buŋ'kuṗ ma campur mo dhali 'twaŋkala 'bana su/ gi cwa mo. jan ṯal 'de/ ṗiyi'd 'peni um jin midi ya ka pije/ 'peni 'twaŋkal gu'b piti mo ntagi mon'thamo/ mo be. 23 Haali/ Taṗa a'di imidi ya ki tur mmo'kosh 'kwanim Pa Masir mo. Me'd jin ṗarḵina a'di abas e e buŋ'kuṗ ma campur mo dhali 'twaŋkala

'ban cwan su/ mo tani, a'di midi ya ki tur 'peni 'twaŋkal gu'b bum mo dhali mmodiki dhal aman'ce'da'ce'd sho'k bway mmoyayu/ eya ris gu'b bum mmo'kosh um mo. 24 Um mini mii hil mii yan ki 'bore/ mo. Yansan midi ta gwoŋ̱kan gom um isa yempa/ mo dhali aris emen bum mo. 25 Me'd jin mina umi ci̱c̱ eya 'cesh c̱aan jin mina Ta̱pa c̱i um mo tani, isi me'd jin okina a'di gwo is mmomii mo tani, um mini mii hil mo luŋ gi mii yan ki 'bore/mo be. 26 Me'd jin mina uc̱im bum idot um gwo mo ki, ' 'Pemen mii gi mo luŋ yan ta'da ta mo?' 27 yan'ko'd um mini mii o gwo mo ki, ' A'di ta mo miiya bas gi Ta̱pa gi mompe'-kupanyolos mo, haali/ Ta̱pa peki aris gu'b gi 'kwani ma Israyiil 'ku̱p e Pa Masir mo me'd jin 'koshkina a'di 'kwani Masir mo. A'di dhuki kuŋ gu'b bana ki 'kus mo.'" Yan'ko'd ’kwani 'tu̱kkina 'cesh mo dhali luŋki Ta̱pa mo. 28 'Kwani ma Israyiil iikin mo dhali miikin ka k̲ar/e me'd gwo̱ jin k̲ankina Ta̱pa aMusa dhala Haruun mo.

'Ba'th jin Wo'cki 'kwani is she/ jin 'kon ma po/ i'kume'd ta: Mowu ma Bwanyara/ mo

29 Mii yan a'di miiki'd ki mombwam/e c̱aan jin 'koshkina Ta̱pa abwanyara/ eya 'cesh gi pa Masir i'baar mo, 'pena bwanyara/ ma P̱era/on mo, a'di jin c̱a'bki’da k̲ursem piti mo, bwaya bwanyara/ gi wathi/ jin diki'd e monyji gi jisa 'kulga/ mo dhali abwanyara/ gi to/e i'baar mo be. 30 P̱era/on cuki mis ki mon'thiny mo---a'di, dhali imanmii tom piti i'baar mo, dhali aris 'kwani Masir i'baar mo. Adhan ko gwokunu kagahara/ e pa Masir mo, haali/ gu'ba kamu/ boc̱o'd yisa jin dina wathin t̲al 'deŋkamu/ ki wu mo. 31 P̱era/on yu̱k̲ki'da Musa dhala Haruun ki mon'thiny mo dhali o gwo mo ki, "Cuyi mis mo, dhali iiyi ka pije/ 'peni bwaman 'kwanim pem mo, um dhali 'kwani ma Israyiil mo. Iiku/ mo, mmoluŋ Ta̱pa mo, me'd jin okina um gwo ki um ŋa̱pkin mmo mii to mo be. 32 Ūra ma'diny k̲a'bal bum mo dhala ma'diny bi̱p̱ bum mo, me'd gwo jin okina um mo, dhali iiyi mo, dhali 'bori aha/ mii si'da/ mo." 33 'Kwanim Masir uni di'bkina di'b is kagahara/ mmohash uni ka pije/ 'peni bampa/ mo, haali/ uni oki gwo mo ki, "Aman mina wu i'baar mo."

Mo iika pije/
34 Wakan 'kwani k̲alkina gana'th buni ki dargi 'kosh e ka cumat̲a kamu/ icine/ mo. Aris k̲u'bam buni kun 'thok̲u to icine/ mo tani uni dek̲kunu is ki burrinyem buni mo dhali e 'kup̲a bim buni mo be. 35 I'dishesan 'kwani ma Israyiil miikin me'd jin t̲orkin ma Musa uni gwo mo. Uni dot̲ki 'kwani Masir gwo goma ris to 'peni gurany kush mo, dhali aris to 'peni 'dolkon gana/ mo, dhali burrinye/ mo. 36 Tap̲a miiki 'kwani Masir mmo/ o bwa ki nyanye/ mmo'bor 'kwani ma Israyiil bwa i is mo. Wakan 'kwani Masir c̲iki uni to guun kun dot̲kina uni mo. Ki bway yan mo tani, 'kwani ma Israyiil dilki 'kwani Masir to mo be.

37 'Kwani ma Israyiil iiyin 'peni Pa Ramsiis mo bway Pa Su'kkot̲h mo. Uni 'kona mondeŋ e gi 'kwaniŋ gwat̲hi aliip̲ iss 'kwanimpa iss 'de/ i'cedka 'kume'd[a] mo kun iikin ki sho'k mo, mmo mar is ki ku gun gwa'da gwa'd mo. 38 Aris 'kwani kun 'koshki e nyak̲ki uni iikin si'da/ mo, imont̲al 'de/ nyak̲ka ma'diny k̲a'bal mo dhala ma'diny bip̲ mo, ki mondeŋ e gi to/e jin caaca mo be. 39 Uni ba'dki maaŋk̲uthu'd k̲a darga cumat̲ ka gana'th jin k̲alina uni 'peni Pa Masir mo. A'di miinu ka darga cumat̲ mo haali/ uni urkunu ka pije/ 'peni Pa Masir mo dhali mini 'koki miiya dit̲e/ mmothoson tont̲e/ mo.

40 'Kwani ma Israyiil 'kon e Pa Masir gom yili iss 'kwanimpa iss 'de/ i'ce'dka 'de/ i'ce'di 'kume'd apo/mo be. 41 Ki yila iss 'kwanimpa iss 'de/ i'ce'dka iss 'de/ i'ce'di 'kume'd̲ karki 'kup̲ mo, ka cima 'de/ c̲aan mo tani, arisa nonshe/ma thuruk̲ kun ta ku gi Tap̲a i'baar mo iikin ka pije/ 'pena 'cesh gi Pa Masir mo. 42 Yan ta mon'thiny jin 'konu ki e mo, gom Tap̲a ki sus uni ka pije/ 'pena 'cesh gi pa Masir mo. Yansan ta mon'thiny gi Tap̲a jin minu hil ki 'bore/ e 'kwani ma Israyiil i'baar mo eya risa nyak̲umyil gi 'kwanim buni mo be.

Aris gwoŋk̲an Gi Mompe'kup̲anyolos mo
43 Tap̲a oki'da Musa dhala Haruun gwo mo ki, "Gwoŋk̲ana 'dihe/ gom Mompe'kup̲anyolos mo: Wathi/ gi paŋ kamu/ midi diki nyak̲ a'di shwa mo. 44 Wariba, c̲iŋkinaŋ 'kwani ma Israyiil tiya ka 'det̲e/ 'det̲e/ mo tani,

[a]12:37 "Suthumiiya aliip̲"

yolkunu mo ka guurush mo, mini mii shwa a'di i'ko'd ki /e 'ciṯh a'di amunyjal yis mo be. 45 'Kwani gi bampan tiya mo walla 'kwani kun dhukunu ki iman mii to mini mii 'koki shwa tonṯeŋ kamu/ mo. 46 Tonṯe/ minu mii shwa e gu'ba 'de/ mo. Um mini mii 'koki ḵal 'peni shuma kamu/ ka pije/ 'peni gu'b mo, dhali um mini mii 'koki 'ce'da simaŋ kamu/ bwa 'peni a'di mo be. 47 Atul'kuṗ 'kwani ma Israyiil i'baar mo mini mii hil moshwanto ki 'bore/ mo. 48 Waḵki/ wathi/ gi bampaŋ kamu/ di'd nyaḵki um mo dhali ŋaṗa'd mmohil Mompe'kuṗanyolos gi Taṗa ki 'bore/ mo tani, 'kwaniŋ gwaṯh piti i'baar mo minu mii 'ciṯha munyjal yis mo. Yan'ko'd a'di midi yayu/ mo dhali hil a'di ki 'bore/ mo. A'di mina e waki wathi/ jin dho'thkunu e bampa/ mo. Wakan, wathi/ jin dinu ki 'ciṯha munyjal yis midi mii diki shwa 'peni tonṯeŋ kamu/ mo. 49 Gwoŋḵan yan jin nyaḵa'd minu mii e wathi/ jin dho'thkunu e bampa/ mo dhali e wathi/ gi bampaŋ kamu/ jin di'd e bwamani um mo be."

50 Wakan 'kwani ma Israyiil i'baar mo miikin ka ḵar/e me'd gwo jin ḵankina Taṗa aMusa dhala Haruun mo. 51 Mii yansan miikunu mo ka cima 'de/ jaṉ jin suskina Taṗa 'kwani ma Israyiil ka pije/ 'pena 'cesh gi pa Masir mo ka risa nonshe/ ma thuruḵ buni mo be.

Mo Iika Pije/ 13

Bwanyara/ C̣ikunu mo

1 Yan'ko'd Taṗa walki 'twa/ aMusa mo, mmo/ o gwo mo ki, 2 "Dhuyi abwanyaraŋ gwaṯh i'baar mo ki she/ gom Aha/ mo, jin ṯwa/a/ jin piyi'd 'peni bwa ma dho'th ka 'deṯe/ 'deṯe/ e bwaman 'kwani ma Israyiil mo, waḵki/ ta wathim pa walla to/e mo. A'di ta jim pem mo."

Moshwanto gi Maaŋḵuthu'd jin miikunu ka darga/ cumaṯ mo

3 Musa oki 'kwani gwo mo ki, "Kayi acim yan e mo, acim jin iiyina um ka pije 'peni pa Masir mo, 'peni miiny c̣iŋkina/ mo, haali/ ki me'd gi Taṗa jin 'bitha'bi'th mo tani a'di suski um ka pije/ 'peni mo yan mo. Maaŋḵuthu'd jin miikunu ka cumaṯ minu 'koki shwa mo. 4 Um iikin ka pije/ 'peni pa Masir ka cim yan mo, ka ppe ma Abiib[c] mo. 5 Ki Taṗa

[c] 13:4 Abiib ta'da ppe gi 'dish ma sho'k mmohe'th mo

isusi um eya 'cesh gi 'kwaniŋ K̲anaan mo, dhali e 'kwani Hit̲h̲tha mo, dhali 'kwani Amuur mo, dhali 'kwani Hiba mo, dhali 'kwani Yaabus mo, a'cesh jin okina a'di idhan babam bum gwo is mmoc̲iki um mo, a'cesh jin ishkin ma ko dhali mamana dham mo---yan'ko'd um mini mii hil mii gi moluŋ yan ki 'bore/ ka ppe yan mo. 6 Goma cimi pesu/ mo tani um mini mii shwa maaŋk̲uthu'd jin miinu ka darga cumat̲ mo; ka cimi pesu/ mo tani moshwan to midi ta montak̲ Tap̲a mo be. 7 Maaŋk̲uthu'd jin miinu ka darga cumat̲ mo tani minu mii shwa mmo 'baara risa cima pesu/ mo; Maaŋk̲uthu'd jin miinu ka cumat̲ minu diki mish e bwamani um mo. Acumat̲ minu 'koki mish inyak̲ki um e bwamani bwaŋgwayum buma kamu/ mo. 8 Ka cim c̲aan mo tani um mini t̲or uc̲im bum gwo mo ki, ' Mii Yansan miikunu mo haali/ miin to jin miikina Tap̲a gom aha/ mo ki aha/ piyina um ka pije/ 'peni pa Masir mo.' 9 Yansan midi ta moŋka e gom um e me'd bum mo, dhali moŋka e e buyem bum mo. Yansan a'di ta gwoŋk̲an gi Tap̲a wakan ki a'di midi mii di e 'twam bum mo, Haali/ ki me'da 'bi'thga/ gi Tap̲a mo tani isuskina a'di um ka pije/ 'peni Pa Masir mo be. 10 Gom gwo gi wakansan mo tani um mini mii kar gwoŋk̲an yan ka tentem piti jin karkunu a'di 'ko'di yil mo.

Gwoŋk̲an ma Bwanyara/ mo

11 Ki Tap̲a susi um eya 'cesh gi 'kwaniŋ K̲anaan mo, me'd jin okina a'di gwo is̲ e um mo dhali e idhan babam bum mmomii to mo, dhali ki a'di midi c̲i um a'cesh mo tani, 12 um mini mii dhu ushan to ki she/ gom Tap̲a 'pena ris bwama dho'th mo. Ka risa bwanyara/ gi ushan to/ em bum i'baar mo kun tana rasan mo, mini ta ku gi Tap̲a mo be. 13 Arisa bwanyara/ gi thuluny mina umi mii wan'ba/ ki ari k̲a'bal mo. wak̲ki/ um 'koki yol a'di ka nyaŋ'ko'd mo tani, yan'ko'd um mini mii 'ce'd a'di 'ba/ mo. Hili arisa bwanyara/ gi iya/um bum mo tani mina umi mii wan 'ba/ mo. 14 Ki ya/m pini midi dot̲ /e gwo i'ko'd mo ki, ' 'Pemen gwo yan ta'da ta mo?' yan'ko'd /E mini t̲or a'di. gwo mo ki, ' A'di ta me'd gi Tap̲a jin 'bitha'bi'th jin suski am ka pije/ 'peni Pa Masir mo, 'peni miiny c̲iŋkina/ mo be. 15 Ka P̲era/on 'bi'thkin ma du ki 'bi'th mmoush aman dhal bway mmo/ii mo tani, Tap̲a 'koshki'da bwanyara/ jwa i'baar mo e pa Masir mo, 'pena bwanyara/ wathimpa mo dhali 'pena bwanyara/ gi to/e mo. Gomkan a'di imiikika/ bas e Tap̲a 'peni

bwa ma dho'th ma rasan to kun dhodhu itwa/a/ mo, Hili aris iya/um pem kun tana bwanyara/ mo tani wankika/ 'ba/ mo be.' 16 Yan midi ta moŋka e e me'd pini mo, dhali moŋka e e buyem pini mo, haali/ a'di ta mom'bi'th gi me'd gi Tapa jin suski am ka pije/ 'peni Pa Masir mo."

Bway gi Mombwasho mo

17 Ka Pera/on dhalki 'kwani bway mmo/ii mo tani, Arumgimis diki sus uni ki bway ma 'cesh gi 'kwanim Palasthiin mo, bahili ka 'cesh yan 'disha 'dish kan mo. Haali/ Arumgiimis o gwo mo ki, "Wariba/ 'kwani mini ak 'kup buni e mo ki uni mish mo/as ki e mo dhali yan'ko'd uni mini dok ka nyaŋ'ko'd bway Pa Masir mo." 18 Wakan Arumgimis shuki 'kwani bway ka kukul is ki tur e mombwaasho bway kumma/ Yi'de/ ma 'Ci'd mo. 'Kwani ma Israyiil pikin ka pije/ 'pena 'cesh gi pa Masir mmokal to mo/as gom mo/asa caaga/ mo be. 19 Musa kalki'da risa sima/ ma Yuusup inyakki a'di mo, haala Yuusup teki gwo gom iya/ ma Israyiil dhali o gwo is mo ki, "Arumgimis ka jiŋgana/ midi 'cuk um mo, dhali um mini mii kala simam pem inyakki um mo." 20 'Kwani ma Israyiil iikin mo 'peni Pa Su'kkoth mo dhali bu'thki moŋ'ko me'd e Pa Ithaam e shemen mombwaasho mo be. 21 Tapa yaki'd ibwambori uni ki montee ka raka kak mmoshu uni bway mo. Ki mon'thiny a'di yaki'd ka kak gi o'd mmociki uni moŋkush mo. Ki bway yan uni mini mish ii ki montee dhali ki mon'thiny mo. 22 Tapa diki kala raka kak 'peni bwambori 'kwani ki embul montee mo walla kak o'd ki embul mon'thiny mo be.

Mo Iika Pije/ 14

Mony'cith kumma/ Yi'dem 'Per mo

1 Yan'ko'd Tapa walki 'twa/ aMusa mo, mmo/o gwo mo ki, 2 "Oyi 'kwani ma Israyiil gwo mo ki uni mini tu'k mo dhali 'ko e bwambor gi pa Pi Hahiroth mo, e embwaman gi pa Miijdol dhali kumma/ yi'de/ mo, e bwambori pa Baal Sepun mo. Um mini 'ko e yan kumma/ yi'de/ ka boloc ki pa Pi Hahiroth mo. 3 Pera/on midi o gwo gom 'kwani ma Israyiil mo ki, ' Uni iiki ii jin 'koshkina 'kup uni is e mombwasho mo. Hili mombwasho mu'thki uni ibwaman mo.' 4 Aha/ mina 'bitha Pera/on adu is mo, dhali a'di midi ur uni nsho'k mo. Aha/ mina gam montak goma Pira/on mo dhali athuruk piti i'baar mo. 'Kwani Masir

mini mish mo mo ki Aha/ tana Tapa mo." Wakan 'kwani ma Israyiil 'kokin me'd jin ye'thkunu uni sho'k ki gwo mo be. 5 Ka malik gi Pa Masir torkunu gwo ki 'kwani ma Israyiil sokin mo tani, aPera/on akki 'kup e mo dhali imanmii tom piti tu'kkin mo apo/ 'kwani mo. Uni oki gwo mo ki, "Ata miikina ana mo? Ana 'cu'kkina Israyiil mo 'peni mo mii aman to mo." 6 Yan'ko'da Pera/on thosonki'da arabiyam piti is kun dira shumarum mo dhali sussa thuruk piti inyakki a'di mo be. 7 A'di kalki'da risa arabiya kun dira shumarum i iss 'kwanimpa iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd kun kwanykunu mo dhali aris arabiyyan tiya kun dira shumarum gi pa Masir mo, inyakki 'kwaninycan apo/ uni 'baar mo. 8 Tapa 'bi'thki'da du ma Pera/on is mo, jin ta'da malik gi pa Masir mo, dhala malik urki 'kwani ma Israyiil isho'k mo. I'dishesan 'kwani ma Israyiil iikin ka pije/ ki mompi mii e mo. 9 Hili 'kwani Masir urki uni isho'k mo, imontal 'de/ inyakka ris shumarum piti i'baar mo dhali arisa arabiya kun dira shumarum mo, dhali 'kwanim piti kun merki shumarum apo/ mo, dhali athuruk piti mo. Uni gamki 'kwani ma Israyiil 'kokin e yan kumma/ yi'de/ e 'ko'dgwari pa Pi Hahiruth mo, e bwambori pam Baal Sepun mo be.

10 Ka Pera/on 'dishki mo is mo tani, 'kwani ma Israyiil 'de'kki e ki mis mo dhali uni merkin mo. Dhali 'kwani Masir uni iikin i'ko'di uni mo, Dhali uni ko/ki is kagahara/ mo. 'Kwani ma Israyiil gwoki 'twa/ e Tapa mo. 11 Uni okina Musa gwo mo ki, "Agom jis jwa kun piyin mo e Pa Masir mo, i suskina /e aman ka pije/ mmowu mo e mombwaasho kana? Atinta miikina /e aman kan mo, mmo 'doyi aman ka pije/ 'peni Pa Masir mo? 12 Diki ta to yan jin torkina aman /e e Pa Masir mo? Aman okina /e gwo mo ki, ' Dhalki am am 'cena/ mo, wakan aman mina miiya tu'c gom 'kwani Masir mo.' A'di midi 'taki ha me'd ki isi haŋ gana/ gom am mo mmomiiya tu'c gom uni 'peni mowu e mombwaasho mo be." 13 Musa oki 'kwani gwo mo ki, "Dhalku/ is ki ko/ mo. Doshi naskina/ mo dhali par mowoth gi Tapa e jin mina a'di ci gom um shwane/ mo. Hili/ um mini 'koki par 'kwani Masir e dok/e kun parkina um e shwane/ mo. 14 Tapa midi as gom um mo, dhali um 'te/ mini dosh naskina/ mo be."15 Dhali Tapa oki'da Musa gwo mo ki, "Gomatinta, Musa, dina /e mmo rash Aha/ yuk kan mo? Tori 'kwani ma Israyiil gwo mmo/ii bway twa/a/ mo. 16 'Deka lukaas pini ki mis mo, yethi me'd pini apo/ kumma/ yi'de/ mo dhali kwa/i a'di bwa i su/

mo, wakan ki 'kwani ma Israyiil mini ii ki tur e k̲umma/ yi'de/ apowa 'cesh jin k̲utha k̲u'th mo. 17 Mishi gwo 'ban ki 'bore/ ki Aha/ mina 'bitha du gi 'kwani Masir is mo wakan uni mini ii i'ko'di uni mo. Aha/ mina gam montak̲ goma Pera/on mo dhala thuruk̲ piti i'baar mo, arisa arabiyyam piti kun dira shumarum mo, dhali 'kwanim piti kun merki shumaruma apo/ mo. 18 Yan'ko'd 'kwani Masir mini mish mo mo ki Aha/ tana Tapa mo me'd jin gamkika/ montak̲ goma P̲era/on mo, dhali arisa arabiyyam piti kun dira shumarum mo, dhali 'kwani piti kun merki shumarum apo/ mo be."

19 Aman'doyu/ gwo ma Arumgimis, jin yaki'd e bwambori moŋ'ko ma Israyiil mo tani, joc̲ki'd mo dhali yaki'd i'ko'di uni mo. Arak̲a kak̲ joc̲ki'd 'peni bwambori uni mo dhali yaki'd mmodosh i'ko'di uni mo. 20 Arak̲ yayi'd e embwaman moŋ'ko gi pa Masir mo dhali moŋ'ko ma Israyiil mo. A'di ta'da rak̲ jin mondhuruma dhurum e 'kwani Masir mo, hili a'di c̲iki moŋkush mon'thiny gom 'kwani ma Israyiil mo, wakan ka 'bana 'de/ midi diki yayu/ mmo'disha kamu/ is ki mon'thiny i'baar mo.

21 Musa ye'thki me'd piti apo/ k̲umma/ yi'de/ mo. Tapa dok̲ki k̲umma/ yi'de/ ka nyaŋ'ko'd ki 'tham gi mom'pesho'k jin 'bitha 'bi'th ki mon'thiny i'baar mo dhali miiki k̲umma/ yi'de/ mmota a'cesh jin k̲uthak̲u'th mo. Ki bway yan yi'de/ uni k̲wa/kunu bwa mo be. 22 'Kwani ma Israyiil iikin e bwaman k̲umma/ yi'de/ apowa 'cesh jin k̲utha k̲u'th mo. Yi'de/ uk̲kina gaŋgara/ gom uni ki me'da bimporos buni mo dhali ka binycam buni mo be. 23 'Kwani Masir urki uni nsho'k mo. Uni iikin i'ko'di uni e embwaman gi k̲umma/ yi'de/ mo---aris shumarum ma P̲ira/on i'baar mo, dhali arisa arabiyya kun dira shumarum mo, dhali 'kwani kun merki shumarum apo/ mo. 24 Hili ki mo k̲ali 'kush mon'thamo/ mo tani, Tapa hilki mo ka luŋgu'b apowa athuruk̲ gi 'kwani Masir 'pena kak̲ o'd dhala rak̲ mo. A'di dhuki 'kwani Masir e moŋ'kosh 'kup is mo be. 25 Aris shoka arabiyyam buni kun dira shumarum dit̲kin ki dit̲ mo, dhali 'kwani kun merki shumarum apo/ borki to ki mii jin 'bitha 'bi'th mo. Wakan 'kwani Masir oki gwo mo ki, "Dhalki ana sona 'peni 'kwani ma Israyil mo, haali/ Tapa a'di i aski'd gom uni apo/ ana mo be."

26 Tapa oki'da Musa gwo mo ki, "Hethi me'd pini apo/ kumma/ yi'de/ mo wakan ki yi'de/ midi doku/ ka nyaŋ'ko'd eya po/ 'kwani Masir, dhali arisa arabiyyam buni kun dira shumarum mo, dhali 'kwanim buni kun merki shumarum apo/ mo." 27 Wakana Musa he'thki me'd piti apo/ kumma/ yi'de/ mo, dhali a'di dokki'd ka nyaŋ'ko'd e bway piti jin guskina a'di me'd jin 'kashkina e mo. 'Kwani Masir sokin e bwaman kumma/ yi'de/ mo, dhali Tapa ta'kki 'kwani Masir e bwaman piti mo be. 28 Yi'de/ yayi'd ka nyaŋ'ko'd mo dhali kumki'da risa arabiyya ma Pera/on kun dira shumarum mo, dhali 'kwani kun merki shumarum apo/ mo, dhala thuruk piti ka kuluny kun bathkina risa arabiyya kun dira shumarum nsho'k e bwaman kumma/ yi'de/ mo. Jan tal 'de/ piyi'd jin diki'd ki e mo. 29 Wakan, 'kwani ma Israyiil iikin apowa 'cesh jin kuthaku'th e bwaman kumma/ yi'de/ mo. Yi'de/ a'di taki'da gaŋgara/ gom uni ki me'da bimporos buni mo dhali ka binycam buni mo be. 30 Wakan Tapa wothki'da Israyiil ka cim caan 'peni me'd gi 'kwani Masir mo, dhala Israyiil mishki mowu gi 'kwani Masir e yana gap gi kumma/ yi'de/ mo. 31 Ka Israyiil mishki dhan mom'bi'th jin miikina Tapa apo/ 'kwani Masir mo tani, 'kwani ko/ki Tapa mo, dhali uni gamki gwo is e Tapa mo dhala man mii tom piti ka Musa mo be.

Mo Iika Pije/ 15

Gway ma Musa mo

1 Yan'ko'da Musa dhali 'kwani ma Israyiil yukki gway yan e Tapa mo. Uni yukki gway mo ki,

> "Aha/ mina yuk gway e Tapa mo, haali/ a'di piki mii e ki monycaŋ gana/ mo;
> shumarum dhali aman mer uni loskunu mo e bwaman kumma/ yi'de/ mo.
> 2 Tapa a'di ita mom'bi'th pem dhali gway pem mo,
> dhali a'di warki'd ka manwoth pem mo.
> Yase/ a'di ta'da Arumgimis pem mo, dhali aha/ mina maŋ a'di mo,
> Arumgimis gi ibabam pem mo, dhali aha/ mina kar a'di ki jin eka/ ek mo.
> 3 Tapa a'di ita'da man assa as mo;

Tapa a'di ita gway piti mo.
4 Dhali A'di ta'kki'da risa arabiyya ma Pira/on kun dira shumarum mo dhali athuruk e bwaman kumma/ yi'de/ mo.
'Kwaninycan ma thuruk kun kwanykin ma Pira/on uni 'koshkunu jwa e kumma/ Yi'de/ ma 'Ci'd mo be.
5 Aris moŋ'kulga/ kumki uni mo;
uni iikin ka 'cesh eya ris moŋ'kulga/ me'd wosh mo.
6 Tapa me'da bimporos pini, a'di ta monyca e mom'bi'th mo;
Me'da bimporos pini, a'di 'ce'dki 'kwaniŋ 'kup sho'k mo.
7 E dhan mom'bi'th ma dem dem mo tani /e piki uni gwansan e ki mii kun cuki mis apo/ /e mo.
/E hashkina nyor pini ka pije/ mo; a'di shwaki uni me'da wusha/ mo.
8 Ki moshi/ir gi shush pini mo tani aris yi'de/ tulkunu is mo;
aris yi'de/ kun sokin doshkin ka jisho'k ka makampo/ mo;
yi'deŋ 'kulga/ warkin ki mom'bithga/ eya du gi kumma/ yi'de/ mo.
9 Wathi/ jin ta 'kup oki gwo mo ki, ' Aha/ mina ura ur isho'k mo, aha/ mina butha bu'th mo, aha/ mina nyak tondil kwa/ bwa mo;
bwam pem minu kapki uni mo;
aha/ mina buk gandala turgam pem mo; me'd pem midi 'ce'd uni sho'k mo be.'
10 Hili /e 'the'kki 'tham pini mo, dhali kumma/ yi'de/ kumki uni 'twa/ a'cesh mo;
Uni iikin ka 'cesh me'd toŋkthu'd e yi'de/ kun 'bitha 'bi'th mo.
11Aja a'di wana e ki /e mo, Tapa, e bwaman ma risa rum mo?
Aja a'di wana e ki /e mo, jin cayaa/ e ki ca e moŋkoguŋ gana/ mo,
jin cinu monyca ka ris mo maŋ, mmomii aris miimer mo?
12 /E he'thki me'da bimporos pini mo,
dhali a'cesh loski uni mo be.
13 E gwoŋ gam me'd pini gi miiŋ gana/ mo tani /e shuki 'kwani bway kun wothkina /e mo.
Ki mom'bi'th pini mo tani /e shuki uni bway e moŋkogu yin jin dikina /e mo.

14 'Kwani mini cik gwo mo, dhali uni mini dee ki bir bir mo;
moŋko/ is midi bu'th aris 'kwani gun 'kon e pam Palasthiya[d] mo be.
15 Yan'ko'd aris tapa gi Pa Aduum mini ko/ is mo;
arisa askar gi pa Mowaa'b mina isi dee mo;
Aris 'kwani kun 'kon e paŋ Kanaan mina buye/ 'thi mo.
16 Moŋko/ is dhali mondee midi bita po/ uni mo.
Gom mom'bi'th gi 'ba/ me'd pini mo tani, uni mina e wa ki wosh jin di'd ki shwam mo
ntagi 'kwanim pini iikini pe mo, Tapa---
ntagi 'kwani kun wothkina /e iikini pe mo be.
17 /E mini susi uni mo dhali dhu uni e 'kuwosha turga/ mmo bu'th nyunykinam pini,
jin ta mo mo, Tapa, mo jin ukkina /e mmodi icine/ mo,
jin ta moŋkogu mo tani, Tapam bam mo, a'di jin nyaŋkina /e ka me'd pini mo.
18 Tapa midi jiya ji goma sule/ dhali ki sule/ mo be."

19 Haali/ aris shumarum ma Pera/on iikin mo inyakka risa arabiyyam piti kun dira shumarum mo dhali 'kwani kun merki shumarum apo/ e bwaman kumma/ yi'de/ mo. Tapa dokki yi'de/ ka nyaŋ'ko'd 'peni kumma/ yi'de/ apo/ uni mo. Hili 'kwani ma Israyiil uni iikin apo/a 'cesh jin kuthaku'th e bwaman kumma/ yi'de/ mo be.

Gway ma Miriyam mo

20 Miriyam jin ta'da amanci gwon dhamo/ jin ta'da yim, jin ta 'bwah ma Haruun mo tani, 'de'kki'da jalluga/ mo, dhali up i'baar mo iikin ka pije/ ka risa jalluga/ ilu/ mo, mmosa inyakka yim mo be.
21 Dhala Miriyam yukki uni mo ki,

"Yuki gway e Tapa mo, haali/ a'di piki mii e ki monycaŋ gana/ mo.
Shumarum dhala aman mer a'di loskunu mo e bwaman kumma/ yi'de/ mo be."

[d]15:14 Palasthiya ta gway gi dhan monycaga/ eya 'cesh gi paŋ Kanaan mo.

Yi'deŋ ka/ga/ miikunu mmota dhelel mo
22 Yan'ko'da Musa suski 'kwani ma Israyiil bway twa/a/ 'peni kumma/ Yi'de/ ma 'Ci'd mo. Uni iikin ka pije/ e mombwaasho gi pa Shur mo. Uni iikina cimi kwara e mombwaasho mo dhali 'koki gam yi'de/ mo be. 23 Yan'ko'd uni pu'dkin mo e Murrah mo, hili uni 'koki pi yi'de/ imun mo haali/ yi'de/ ka/aka/ mo. Wakan uni yukki mo caan ka Murrah mo. 24 Wakan 'kwani miikina gumgum apowa Musa mo dhali o gwo mo ki, "Ata mina aman ipi mo?"

25 Dhala Musa gwoki 'twa/ e Tapa mo, dhali Tapa torki a'di cwa mo. Dhala Musa birki cwa e yi'de/ mo, dhali yi'de/ warki'd ki dhel dhel mmopi mo. E mun mo tani Tapa ciki uni gwoŋkana kar/e mo, dhali e mun mo tani a'di palki uni mo. 26 A'di oki gwo mo ki, "Wakki/ um mini ha gwo gi Tapa Arumgimis bum e mo, dhali mii miiŋ kar/e e jis em piti mo, dhali wakki/ um ci 'ce ka ris gwoŋkan piti mo dhali ha aris gwoŋkan piti e i'baar mo tani---Aha/ mina diki dhu aris 'batha tiya apo/ um kun dhukika/ apo/ 'kwani Masir mo, haali/ Aha/ tana Tapa jin wacki um mo." 27 Yan'ko'd 'kwani pu'dkin mo e Pa Iliim mo, e mo yin jin 'kokina yi'de/ gun du'dun i 'kume'd i'ce'dka su/ mo dhali cwa ma jethkum 'koni iss 'kwanimpa ikwara i'ce'dka 'kume'd mo. Uni 'kokin imun mmo'dish yi'de/ is mo be.

Mo Iika Pije/ 16

Maaŋkuthu'd 'peni Momis mo
1 'Kwani iikin mo 'peni Pa Iliim mo, dhali aŋul'kup 'kwani ma Israyiili 'baar mo pu'dkin mo e mombwaasho gi pa Siin mo, a'di jin diki'd e embwaman gi Pa Iliim dhali 'kuwosh Sinaa/ mo, ka cima karpa'c ka ppe jin 'kona 'kupi/ su/ i'ko'di mo iim buni 'pena 'cesh gi pa Masir mo. 2 Aŋul'kup 'kwani ma Israyiil ka kuluny miikina gumgum apowa Musa dhala Haruun e mombwaasho mo. 3 'Kwani ma Israyiil oki uni gwo mo ki, "Wakki/ aman mina 'taki wu mo e me'd gi Tapa eya 'cesh gi pa Masir mo tani aman 'kona mmo'disha risa nos gi shum is mo dhali shwa maaŋkuthu'd ikap mo. Haali/ um muruni sus aman ka pije/ e mombwaasho yan mo mmo'kosha tul'kup 'kwanim bam jwa ka kuluny ki te/ mo."

4 Yan'ko'd Tapa oki'da Musa gwo mo ki, "Aha/ mina he'thki maaŋkuthu'd ka 'cesh me'da sho'k 'peni momis gom um mo. 'Kwani mini ii ka pije/ dhali tul usha 'ban to ma cim is mo ka cimi 'baar mo wakan ki Aha/ mina pal uni mmopar e wakki/ uni mini 'koki ii e gwoŋkan pem mo. 5 A'di midi mii ka cim pe'de/ mo, ki uni mini tul to is me'di su/ me'd to jin tulkina uni is isa yempa/ itwa/a/ mo, dhali uni mini 'cok to kun kalina uni mo be."

6 Yan'ko'da Musa dhala Haruun oki 'kwani ma Israyiili 'baar gwo mo ki, "Ki mom'pimpili/ mo tani um mini mish gwo 'ban ki a'di ta Tapa jin suski um ka pije/ 'pena 'cesh gi Pa Masir mo. 7 Ki mon'thamo/ mo tani um mini par monyca gi Tapa e mo, haali/ a'di cikki'da gumgum bum apo/ a'di mo. Aman tana ija gom um mo mmomina uma gumgum apo/ am mo?" 8 Musa si'da/ oki gwo mo ki, "Um mini mish to yan ki Tapa ciki um shum ki mom'pimpili/ mo dhali maaŋkuthu'd ki mon'thamo/ mmokap mo---haali/ a'di cikki'da gumgum caan jin walkina um 'twa/ apo/ a'di mo. Haruun dhali Aha/ aman tana ija mo? Mii ma gumgum bum uni 'koki 'ko apo/ am mo; uni 'kokin apo/ Tapa mo be." 9 Musa oki'da Haruun gwo mo ki, "Oyi aŋul'kup 'kwani ma Israyiili 'baar gwo mo ki, ' Shori is ibwambori Tapa mo, haali/ a'di cikki'da gumgum bum mo.'" 10 Mii yan pu'dki'd mo, me'd jin walkin ma Haruun 'twa/ eya ŋul'kup 'kwani ma Israyiil ka kuluny mo, ki uni hilki mo 'kupki mombwaasho mo, dhali, hili mo mo ma, monyca gi Tapa piki'd eya rak mo be. 11 Yan'ko'd Tapa walki 'twa/ aMusa mo, mmo/ o gwo mo ki, 12 "Aha/ cikkina risa gumgum gi 'kwani ma Israyiil mo. Wali 'twa/ e uni mo dhali oyi gwo mo ki, ' Ki mom'pimpili/ mo tani um mini 'ka shum mo, dhali ki mon'thamo/ mo tani um minu kap mo ki maaŋkuthu'd mo. Dhali um mini mish mo mo ki Aha/ tana Tapa Arumgimis bum mo be.'"

13 Ki mo ta mom'pimpili/ mo tani kuskun tha'thkin ka ris mo dhali kumki moŋ'ko mo. Ki mon'thamo/ ki jape/ ishki'd ka kukul is mmo'kam moŋ'ko is mo. 14 Ki jape/ ku'thki'd mo tani, imun apo/ a'cesh gi mombwaasho uni taki bunya kun 'tiya 'ti/ me'da wasa/ apowa 'cesh mo be. 15 Ki 'kwani ma Israyiil parki a'di e mo tani, uni oki gwo ka rem 'kup mo ki, "A'di ta'da ta mo?" Uni 'koki mish gwo 'ban ki a'di ta'da ta mo. Musa oki uni gwo mo ki, "A'di ta maaŋkuthu'd jin cikina Tapa um mmoshwa mo. 16 Yase/ a'di ta gwoŋkan jin cikina Tapa mo

ki: ' Um mini mii tul to is mo, um ka 'deṯe/ 'deṯe/ mo, ki sheŋ'kuṗ jin ŋaṗa um mmoshwa mo, jin ta mombar ma balapiṗ gom wathin 'de/ ki mondeŋ gi 'kwanim bum mo. Mii a'dihe/ jin mina um itul uni is mo: tuli to is jin 'kosh jwa mmoshwa gom 'kwani 'baar mo kun 'kokin e gu'b burrinyem bum mo.'" 17 'Kwani ma Israyiil miikin wakan mo. Kun tiya tulki to is ki nyanye/ mo, dhali kun tiya tulki is ki gwa'd gwa'd mo. 18 Ki uni barki a'di ka balapiṗ mo tani, uni gwansan kun tulki to is ki nyanye/ mo tani 'koki tagi to kun urki 'kuṗ mo, dhali uni gwansan kun tulki to is ki gwa'd gwa'd mo tani 'koki har toŋkamu/ mo. 'Kwani ka 'deṯe/ 'deṯe/ tulki to is kun 'kosh jwa mo kun mini kap uniya du mo be. 19 Yan'ko'da Musa oki uni gwo mo ki, "Jan 'de/ piyi'd jin midi mii dhal jaŋkamu/ 'peni a'di itagi mon'thamo/ mo." 20 Wakan, uni 'koki ciḵa Musa gwo mo. Kun tiya 'peni uni boc̱ki kun tiya 'peni 'di itagi mon'thamo/ mo, dhali uni shwakin ma yish mo dhali bulkin ki bul mo. Yan'ko'da Musa miiki'da nyor inyaḵki uni mo be. 21 Uni tulki uni is mon'thamo/ 'ko'di mon'thamo/ mo. 'Kwani ka 'deṯe/ 'deṯe/ tulki to is jin 'kosh jwa mo mmoshwa goma cim c̱aan mo. Ka tente/ 'ba'thki'd ki 'ba'th mo tani, a'di ṯo'dki'd mo. 22 Mii yan miiki'd ka cimi pe'de/ jin tulkina uni maaŋḵuthu'd is me'di su/ ki nyanye/ mo, abalapiṗi su/ gom wathin 'de/ mo. Aris imanshu bway ma ŋul'kuṗ 'kwani ī'baar mo iiyin mo dhali ṯorka Musa gwo yan mo. 23 A'di oki uni gwo mo ki, "Yansan a'di ita gwo jin okina Taṗa mo ki: ' Ka 'thamo/ a'di ta'da cim gi mo si/is mo, jin ta'da cima pesu/ jin ḵogu mmotaḵ Taṗa mo. Ba'di to jin ŋaṗa um mmoba'd mo, dhali shuni to jin ŋaṗa um mmoshun mo. Aris to 'baar kun urki 'kuṗ mo tani, dhuyi uni ki she/ gom is bum ntaga 'thamo/ mo.'" 24 Wakan uni dhuki uni ki she/ ntagi mon'thamo/ mo, me'd gwo jin ye'thkin ma Musa sho'k mo. Uni 'koki bula bul mo, walla ayisha kamu/ diki shwa a'di imun mo. 25 Musa oki gwo mo ki, "Shwayi maa c̱aan shwane/ mo, haali/ shwane/ a'di ta'da cim jin karkunu mo me'da cima pesu/ mmotaḵ Taṗa mo. Shwane/ um mini 'koki gam uni e bwam mondhe'd mo. 26 Um mini tul uni is ki embul ma cim pe'de/ mo, hili acim ma pesu/ mo tani a'di ta'da cim mo si/is mo. Ka cima pesu/ mo tani amanna midi diki di mo be." 27 Mii yansan miiki'd ka cim jin 'kon ma po/ ipesu/ ki 'kwanin tiya pikin ka pije/ mmotula manna is mo, hiī uni 'koki gam toŋkamu/ mo. 28 Yan'ko'd Taṗa oki'da Musa gwo mo ki, "Me'di ekata mina umi ush

gwo ha e mmo 'koki dhu aris gwoŋkan pem mo dhali aris gwoŋkan pem kun cinu mo? 29 Mishi mo mo ki, Tapa ciki um acim ma Pesu/ mo. Wakan ka acim ma pe'de/ mo tani a'di ciki um maaŋkuthu'd goma cimi su/ mo. Um ka 'dete/ 'dete/ mini mii 'ko e mombuma gana/ mo; jan 'de/ piyi'd jin midi mii ya ka pije/ 'peni mom piti ka cima pesu/ mo." 30 Wakan 'kwani si/ki is ka cima pesu/ mo be.

31 'Kwani ma Israyiil yukki maa caan gway ka "manna[d] mo." A'di ta gi kush me'd emen to jin miinuwa 'tash mo, dhali mo nyok piti waka bisgawi'cja po'dga/ jin ukkunu ka yina dham mo. 32 Musa oki gwo mo ki, "Yansan a'di ta gwo jin kankina Tapa mo ki: ' Dhalka balapip ma manna karu ki rash rash goma risa nyakumyil gi 'kwanim bum mo wakan ki emen bum mini mish maaŋkuthu'd ki e jin thipkika/ um e mombwaasho mo, i'ko'di Aha/ suskina um ka pije/ 'pena 'cesh gi pa Masir mo be.'" 33 Musa oki'da Haruun gwo mo ki, "Kala nos mo dhali kari abalapip ma manna e bwamani a'di mo. Kari a'di e bwambori Tapa mmokar a'di goma risa nyakumyil gi 'kwani mo." 34 Me'd gwo jin kankina Tapa aMusa mo tani, aHaruun karki a'di e 'ko'dgwar ma ris gwoŋkan jin gamu me'd eya sanduuk mo. 35 'Kwani ma Israyiil shwakina manna gom yili iss su/ mo ntagi uni iiyin eya 'cesh jin 'kokina 'kwani mo. Uni shwaki a'di ntagi uni pu'dkin eya ris bwaŋguyu/ ma 'cesh gi paŋ Kanaan mo. 36 I'dishesan abalapip a'di ibaru to i'kume'd mo be.

Mo Iika Pije/ 17

Yi'de/ 'Peni Wosh mo

1 Aŋul'kup 'kwani ma Israyiil ka kuluny iikin 'peni mombwaasho gi Siin mo, mmobath aris gwo gi Tapa kun yethu sho'k mo. Uni 'kokin e Pa Repidiim mo, hili yi'de/ piyi'd gom 'kwani mmopi mo. 2 Wakan 'kwani dilkina Musa gwo i is gom moŋ'kom buni mo dhali o gwo mo ki, "Ci aman yi'de/ mmopi mo." Musa oki gwo mo ki, "Gomatinta walkina um nyakki aha/ mo? Gomatinta ipalkina um Tapa mo?" 3 'Kwani bu'thkina yi'de/ kagahara mo, dhali uni miikina gumgum apowa Musa mo. Uni oki gwo mo ki, "Gomatinta isusina /e am ka pije/

[d]16:31 Mana: 'pemen piti ki atinta a'dan?

'peni Pa Masir mo? Mmo'kosh am jwa mo dhali uc̱im bam dhali to/em bam ki yi'dem bu'th mo?" 4 Wakana Musa gwoki 'twa/ e Tap̱a mo ki, "Ata imiga/ mii nyakki 'kwani gwansan mo? Uni 'dishkina 'twa/ mmo'kosh aha/ ki wosh mo be." 5 Tapa oki'da Musa gwo mo ki, "Yayi nṯwa/a/ 'peni 'kwani mo, dhali Susi 'kwaniŋ gwanyjaḵa/ ma Israyiila tiya mo. Kali alukaas inyaḵki /e jin dorkina /e yi'de/ mo, dhali yayi mo. 6 Aha/ mina dosh abori /e imun eya p̱o/ wosh e Horiib mo, dhali /e mini dor wosh mo. Yi'de/ midi gusu ka pije/ 'peni a'di gom 'kwani mmop̱i mo." Yan'ko'da Musa miiki'd wakan e jis/e gi 'kwaniŋ gwanyjaḵa/ ma Israyiil mo be. 7 A'di yuḵki mo c̱aan gway ka Massa[e] mo dhala Meribah mo haali/ 'kwani ma Israyiil uni walkin mo dhali uni palki Tap̱a mo mmo/o gwo mo ki, "A/Tap̱a di'di bwamani ana walla p̱iyi'd mo?"

'Kwani ma Amaliiḵ P̱ikunu e ki mii mo

8 Dhali athuruḵ gi 'kwani Amaliiḵ p̱u'dkin mo dhali 'kosh 'kwani ma Israyiil e Pa Rep̱idiim mo. 9 Wakana Musa oki'da Jeshuwa gwo mo ki, "Kwanyi 'kwaniŋ gwaṯha tiya mo dhali iiyi ka pije/ mo. Mmo/as 'kwani Amaliiḵ mo. Ka'thamo/ aha/ mina dosh i'kup̱an wosh ki cwa ma Arumgimis e me'd pem mo be." 10 Wakana Jeshuwa aski 'kwani Amaliiḵ mo me'd jin ye'thkin ma Musa gwo sho'k mo, aMusa, dhala Haruun, dhala Huur iikin ka gagamis i'kup̱an wosh mo. 11 Me'd jin 'de'kkin ma Musa me'di mis mo tani, Israyiil p̱iki mii e mo; ki a'di thulki me'd piti ka 'cesh mo tani, 'kwani Amaliiḵ p̱iki mii e mo be. 12 Ka Musa wukina me'd e mo tani, Haruun dhala Huur 'de'kki wosh mo dhali kar a'di e bwambori a'di gom a'di mmoc̱a'ba p̱o/ mo. Ka tente/ 'de/ mo tani, Haruun dhala Huur 'de'kki me'd piti isi mis mo, wathin 'de/ ka 'ban pitiŋ kamu/ mo, dhali wathiŋ kamu/ ka 'bana kamu/ mo. Wakan me'd ma Musa 'bi'thkina is mo ntagi mo jin yakin ma tente/ jis mo be. 13 Wakana Jeshuwa dorki 'kwani Amaliiḵ 'twa/a 'cesh mo ki gandala turga/ mo. 14 Tap̱a oki'da Musa gwo mo ki, " 'Kwari gwo yansan e bwaman ma warka/ mo dhali deŋi a'di e aJeshuwa ki ciḵ mo, haali/ Aha/ mina 'ce'd moŋka gwo e gi 'Kwani Amaliiḵ sho'k ka kuluny 'peni bwaŋ'kwarany momis mo." 15 Yan'ko'da Musa nyaŋki'da gwaṯa/ mo dhali yuḵki a'di mo ki "Tap̱a a'di ita'da berḵam pem mo."

---

[e] 17:7 Massa: 'pemen piti ta mompal **f** 17:7 Meriba: 'pemen piti ta mo ma gumgum

16 A'di oki gwo mo ki, "Haali/ me'd 'de'kkunu isi mis eya k̲urse/ gi Tapa mo ---ki Tapa midi mii mo/as inyak̲ki 'kwani Amaliik̲ mo 'pena nyak̲umyil bwaya nyak̲umyil mo be."

Mo Iika Pije/ 18

Rau/iil buṯki'da Musa mo

1 Rau/iil, jin ta'da gasiis gi Pam Midyaan, jin ta'da mar ma Musa mo tani, cik̲ki gwo goma ris to 'baar mo kun miikin ma Arumgimis goma Musa mo dhali goma Israyiil jin ta 'kwanim piti mo. A'di cik̲ki gwo ki Tapa suski 'Kwani ma Israyiil ka pije/ 'peni pa Masir mo. 2 Rau/iil, jin ta'da mar ma Musa mo tani, suski'da Sippurah, jin ta asha Musa mo, i'ko'di a'di hashki'da yim pa mo, 3 dhali iya/ ma yim isu/ mo; gway gi ya/a 'de/ yuk̲ku ka Jershuum[g] mo, haali/ aMusa a'di oki gwo mo ki, "Aha/ takina wathi/ gi bampaŋ kamu/ eya 'cesh gi paŋ kamu/ mo." 4 Gway gi jaŋ kamu/ ka Ili/isermo, haala Musa oki gwo mo ki, "Arumgimis ma dhan babam pem wo̲th̲ki aha/ mo. A'di 'cuk̲ki aha/ 'peni gandala turga/ ma P̲era/on mo be." 5 Rau/iil, jin ta'da mar ma Musa mo tani, yayi'd inyak̲ki iya/ ma Musa mo dhali ashim piti bwaya Musa e mombwaasho e mo yin jin dikina a'di e 'kuwosha turga/ ma Arumgimis mo. 6 A'di oki'da Musa gwo mo ki, "Aha/, jin tana mar pini ka Rau/iil mo tani, aha/ yayina bway /e inyak̲ki ashim pini mo dhali iya/ ma yim isu/ mo be." 7 Musa yaki'd ka pije/ mmogama mar piti 'kup mo, dhali 'tuk̲ki'da 'cesh mo, dhali piki a'di 'twa/ mo. Uni do̲tki gwo gom moŋ'ko ka rem'kup mo dhali yan'ko'd uni ci'cki bwaŋ gu'b burrinye/ mo. 8 Musa t̲orki'da mar piti aris to 'baar mo kun miikina Tapa eya P̲era/on mo dhali 'kwani Masir gom gway ma Israyiil mo, goma ris mii kun 'bitha 'bi'th kun pu'dkini uni e bway tur mo, dhali Tapa 'cuk̲ki uni mo. 9 Rau/iil 'kunykina bwa apo/ aris tom 'borga/ kun miikina Tapa goma Israyiil mo, e mii jin 'cukunu uni 'peni me'd gi 'kwanim Pa Masir mo be. 10 Rau/ill oki gwo mo ki, "Dhalki Tapa maŋu mo, haali/ a'di 'cuk̲ki um 'peni me'd gi 'kwani Masir mo dhali

[g] **18:3** Jershuum: Gway yan wana e ki gwo jin onu ki: wathi/ 'peni bampaŋ kamu/ mo ki 'twaŋ 'kwani Ibraniyiin mo. **h 18:4** Iliyaasar: Gway yan wana e ki gwo jin onu ki: Arumgimis wo̲th̲ki aha/ mo.

'peni me'd ma P̲era/on mo, dhali bor 'kwani 'peni me'd gi 'kwani Masir mo. 11 I'dishesan aha/ misha ki Tap̲a a'di caaca mmobola risa rum e mo, haali/ me'd jin miikna 'kwani Masir 'kwani ma Israyiil ki shi/ shi/ mo tani, Arumgimis 'cuk̲ki 'kwanim piti mo be." 12 Rau/iil, jin ta'da mar ma Musa, k̲ali to jin c̲inu mmo'tha ki o'd mo dhali mmomiiya bas goma Arumgimis mo. Haruun dhali aris gwanyjak̲aŋ 'kwani ma Israyiil i'baar mo iiyin mmoshwa tont̲e/ e bwambor ma Arumgimis nyak̲ka mar ma Musa mo.

13 Ka cim jin 'ko'd mo tani Musa c̲a'bki'da 'cesh mmodwall 'kwani gwo mo. 'Kwani doshkin mmo'kam a'di is ki dek̲ 'peni mon'thamo/ ntagi mom'pimpili/ mo be. 14 Ka mar ma Musa mishki'da ris to 'baar mo kun miikina a'di gom 'kwani mo tani, a'di oki gwo mo ki: "Ata 'dan jin miikina /e nyak̲ki 'kwani mo? Gomatinta a'di c̲a'bkina /e e 'de/ mo dhali 'kwani 'baar doshkin gom /e 'peni mon'thamo/ ntagi mom'pimpili/ mo?" 15 Musa oki'da mar piti gwo mo ki, " 'Kwani iiyini aha/ mmodot̲ gwo gom bway ma Arumgimis mo be. 16 Ki uni su'kkin ki gwo mo tani, uni iiyin bway aha/ mo. Aha/ k̲wa/kina gwo bwa e bwamani 'kwani su/ mo. Dhali aha/ t̲orkina uni gwoŋk̲an ma Arumgimis kun 'kwarkunu mo dhali gwoŋk̲an piti kun c̲inu mo be." 17 Amar ma Musa oki a'di gwo mo ki: "To jin miikina /e diki 'bor kagahara/ mo. 18 /E mina is pini ka jiŋgana/ iwu e kagahara/ mo, /e dhali 'kwani kun 'kokin inyak̲ki /e mo. To yan dit̲a dit̲ kagahara/ gom /e mo. /E mini diki mish mii mmomii a'di ki is pini mo. 19 Cik̲i gwom pem mo. Aha/ mina 'bi'th /e is ki gwo mo, dhali Arumgimis midi di inyak̲ki /e mo, haali/ /e bu'thki embul gi 'kwani mmt̲or is pini eya Arumgimis mo, dhali /e ki k̲ali aris tom buni e a'di mo be. 20 /E mini mii t̲or uni aris gwoŋk̲an piti kun 'kwarkunu mo dhali aris gwoŋk̲an mo. /E mini mii t̲or uni bway mmo/ ii mo dhala t̲u'c mmomii mo be. 21 Ki nyanye/ mo tani, /e mini mii kwany 'kwani kun ha me'd 'peni 'kwani 'baar mo, 'kwani kun ta'kkina Arumgimis mo, 'kwani kun tana k̲ar/e kun shi/ki jasi to shigga/ i e kun gamu mo. /E mini mii dhu uni ap̲o/ 'kwani mo, mmota imanshu bway ap̲o/a ris 'kwani aliip̲ mo, dhali ap̲o/a ris 'kwani ma iss 'kwanimpa imudhe'd mo, dhali ap̲o/a ris 'kwani ma iss 'kwanimpa isu/ i'ce'dka 'kume'd mo, dhali ku gi̲ 'koni 'kume'd mo. 22 Uni mini dwall 'kwani gwo e mii kun 'ka'da 'ka'd mo, hili aris mii kun 'bitha 'bi'th mo tani mina uni ik̲alu bway /e mo. Hili me'da ris

mii kun gwa'da gwa'd mo tani, uni mini dwall uni gwansan gwo ki is buni mo. Ki bway caan mo tani a'di mina mii 'ka'da 'ka'd gom /e mo, dhali uni mini kal tonditin inyakki /e mo be. 23 Wakki/ /e mini mii mii yan mo, dhali wakka Arumgimis kan /e gwo mmomii to wakan mo tani, yan'ko'd /e mini mish mii mmo'dim 'kup mo, dhali 'kwani ka kuluny mini mish mii mmo/ ii bway pa ki moŋku'th is mo." 24 Wakana Musa cikki'da ris gwo ma mar piti mo dhali miiki to ’baar kun okina a’di mo be. 25 AMusa kwanyki ’kwani kun ha me'd 'pena Israyiil i'baar mo dhali dhu uni ki 'kupan apo/ ’kwani mo, mmota imanshu bway apo/ aris 'kwani aliip mo, dhali apo/ aris 'kwani ma iss 'kwanimpa imudhe'd mo, dhali apo/ aris 'kwani ma iss 'kwanimpa isu/ i 'ce'dka 'kume'd mo, dhali apo/ aris 'kwaniŋ 'kume'd mo. 26 Uni dwalki 'kwani gwo goma ris moŋ'ko ka kar/e mo. Aris mii kun 'bitha'bi'th kalina uni bwaya Musa mo, hili uni ki is buni dwalki gwo eya ris mii kun gwa'da gwa'd i'baar mo. 27 Yan'ko'da Musa dhalki'da mar piti bway mmoya mo, dhala Rau/iil yaki’d ka nyaŋ'ko'd eya 'cesh pitiŋ gana/ mo be.

Mo Iika Pije/ 19

Israyiil e 'Kuwosh Sinaa/ mo

1 Ka ppe 'kupi kwara i'ko'di 'kwani ma Israyiil iikin ka pije/ 'pena 'cesh gi pa Masir mo, ka cima 'de/ mo tani, uni pu'dkin e mombwaasho ma Sinaa/ mo. 2 I'ko'di uni dhalki Repidim mo dhali pu'd mo e mombwaasho ma Sinaa/ mo tani, uni 'kokin e mombwaasho e bwambor wosha turga/ mo be. 3 Musa yaki'd ntaga/ Arumgimis mo. Tapa yukki a'di 'peni wosha turga/ mo dhali o gwo mo ki, "/E mini mii tor kuŋ gu'b ma Yakuub gwo mo, kun ta 'kwani ma Israyiil mo ki: 4 Um mishki to jin miikika/ e 'kwani Masir mo, kal jin kalika um ka bi ma wulu/ mo dhali 'doyi um ki is pem mo. 5 Dhali i'dishesan, wakki/ /e mini ha gwo e ki haŋ gana/ mmocik gwom pem mo dhali kar gwom pem jin gamu me'd mo tani, yan'ko'd /e mini ta wathim pem jin karu ki she/ 'peni bwamani 'kwani 'baar mo, haali/ mony'ceshi 'baar mo ta jim pem mo be. 6 /E mini ta dhan 'peŋkuman bampa/ gom igasiis mo dhali kal jin kogu gom Aha/ mo. Aris gwo gwansan mina /e mii wal 'twa/ e 'kwani ma Israyiil mo."

7 Wakana Musa yayi'd mo dhali yuk̲ki aris gwanyjak̲aŋ 'kwani mo. A'di dhuki aris gwo gwansan i'baar mo e bwambori uni kun k̲ankina Tap̲a a'di mo be. 8 'Kwani 'baar thok̲ki gwo imont̲al 'de/ mo dhali oki gwo mo ki: "Aman mina mii to 'baar mo kun okina Tap̲a mo." Yan'ko'da Musa yayi'd mmot̲or aris gwo gi 'kwani e Tap̲a mo. 9 Tap̲a oki'da Musa gwo mo ki, "Aha/ mina yaku/ i /e ka rak̲a dhiny e mo wakan ki 'kwani mini cik̲ gwo me'd jin miga/ wal 'twa/ nyak̲ki /e mo dhali si'da/ mini gam /e gwo is ki sule/mo." Yan'ko'da Musa t̲orki'da ris gwo gi 'kwani e Tap̲a mo be. 10 Tap̲a oki'da Musa gwo mo ki, "Yaku/ e 'kwani mo. Shwane/ dhali ka'thamo/ /e mini mii dhu uni ki she/ gom Aha/ mo, dhali dhuyi uni mmowus burrinyen tur buni mo. 11 Thosoni is goma cim jin 'kon ma p̲o/ ikwara mo, haali/ ka cim jin 'kon ma p̲o/ ikwara mo tani Tap̲a midi thulu ka 'cesh mo e 'Kuwosh Sinaa/ mo. 12 /E mini mii dhu aris bwaŋgwayu/ ka kukul is i'baar mo e 'kuwosh gom 'kwani mo. Oyi uni gwo mo ki: ' Hili ki 'bore/ ki um 'koki ii e 'kuwosh mo walla ta bwaŋgwayum piti is ki me'd mo. A'di yin jin midi ta wosh is ki me'd mo tani ka jiŋgana/ minu 'kosh jwa mo be.' 13 Me'd gi jan 'deŋ kamu/ midi diki ta a'di is ki me'd mo. Ki jahanne/, a'di minu mii 'kosh ki wosh ka jiŋ gana/ mo walla minu shin mo. Wak̲ki/ ta to/e walla wathi/ mo tani a'di midi diki di ki e mo. Ka poome/ midi ko ki nyanye/ mo tani, uni mini iiyu/ e 'kuwosha turga/ mo." 14 Wakana Musa yaki'd ka 'cesh 'peni 'kuwosha turga/ e 'kwani mo. A'di dhuki 'kwani ki she/ gom Tap̲a mo dhali uni wuski burrinyen turgam buni mo be. 15 A'di oki 'kwani gwo mo ki: "Thosoni is ka cim jin 'kon ma p̲o/ ikwara mo; dhalku/ ki ii mmo'dish up̲ bum is mo."

16 Ka cim jin 'kon ma p̲o/ ikwara mo, ki mo ta mon'thamo/ mo tani, imun kon dor ma sho'k mo dhala wara sho'k jin dwa'dki mo mo dhala rak̲ jin dhinya e ki dhiny e 'kuwosha turga/ mo, dhali ko gi ce ma rasan k̲a'bal jin gwoki'd kagahara/ mo. 'Kwani 'baar mo kun 'kokin e moŋ'ko dekin mo. 17 Musa suski 'kwani ka pije/ 'peni moŋ'ko mmo gama Arumgimis 'kup̲ mo, dhali uni doshkin e 'pen wosha turga/ mo. 18 'Kuwosh Sinaa/ ka kuluny tik̲kin ma ku'd e mo haali/ Tap̲a hashki o'd ap̲o/ a'di mo dhala ku'd mo. Aku'd cuki mis me'da ku'd gi mo jin 'thanu̲ o'd ki wur wur mo, dhali wosha turga/[i] ka kuluny mo tani

[i]19:18 Awarkaŋ 'kuca tiya o gwo mo ki: 'kwani dekin ki bir bir mo

yi̲kinki is kagahara/ mo. 19 Ki ce cakina ko ki ca mo dhali ki nyanye/ mo tani, Musa walki 'twa/ mo, dhali Arumgimis tho̲kki a'di 'twa/ mo. 20 Dhali Tapa thulki'd ka 'cesh e 'kuwosh Sinaa/ mo, eya liman 'kuwosha turga/ mo, dhali a'di yu̲kki'da Musa eya liman mo. Wakana Musa seki'd mo be.

21 Tapa oki'da Musa gwo mo ki: "Thulku/ ka 'cesh mo dhali rumi 'kwani ki gwo mo; isi ciki/ ki uni mini peper ka pije/ mmohil Tapa mo, dhali uni ka ris minu 'ce'd sho'k mo. 22 Dhalki igasiis si'da/ kun iiyin mmo'dish Aha/ is dhu is buni ki she/ mo---mmothoson is buni gom mompu'd pem mo---wakan ki Aha/ mina diki ceker uni bwa mo be. Awarkaŋ 'kuca tiya o gwo mo ki: 'Kwani dekin ki bir bir mo." 23 Musa oki Tapa gwo mo ki, "Kwani mini 'koki iiyu/ bway 'Kuwosh Sinaa/ mo, haali/ /e kanki am gwo mo ki, ' Kari bwaŋgwayu/ mmo'kam 'kuwosha turga/ is mo dhali kari a'di ki she/ gom Tapa mo.'" 24 Tapa oki a'di gwo mo ki: "Yaku/ ka 'cesh mo dhali susa Haruun nya̲kki /e bway Aha/ mo, hili dhalku/ ki dhal igasiis bway dhali 'kwani mmo'ci̲th ki tur mmo/ iiyu/ bway Tapa mo, haali/ Aha/ mina 'ce'd uni sho'k mo." 25 Wakana Musa yaki'd ka 'cesh bway 'kwani mo dhali walki 'twa/ e uni mo be.

Mo Iika Pije/ 20

Gwoŋ̲kan kun 'Koni 'Kume'd mo

1 Arumgimis oki aris gwo gwansan i'baar mo ki:

> 2 "Aha/ tana Tapa Arumgimis pini mo, jin suski /e ka pije/ 'peni 'cesh gi Pa Masir mo, 'peni miiny ciŋkina/ mo.
>
> 3 /E mini mii diki taga risa ruma tiya e bwambori Aha/ mo.
>
> 4 /E mini mii diki u̲k jamas to gom is pini mmo̲kwa/ bwa mo walla mmowa e ki toŋ kamu/ jin diki'd isi momis mo, walla jin diki'd e bwaŋ'kwarany mony'cesh mo, walla jin diki'd e bwaŋ'kwarany yi'de/ mo. 5 /E mini mii dhalku/ ki luŋ uni mo walla mii uni to mo, haali/ Aha/, tana Tapa Arumgimis pini mo, Aha/ mina diki dhal /e bway mmo luŋa ruma tiya mo. Aha/ dorkina mii kun ta thus gi idhan baba kun ushki gwom pem mo dhali Aha/ dora aris emen buni ka lonthoth mo, bwaya

nyaḵumyil jin 'kon ma p̱o/ ikwara dhala doŋgon gi uni gwansan kun shi/ki Aha/ i e mo be. 6 Hili Aha/ ṯorkina mo/en jin ṯelkunu sho'k eya aliip̱ gi uni gwansan kun /enki Aha/ mo dhali kun dhukina ris gwoŋḵan pem mo.

7 /E mini mii diki yer gway gi Tap̱a Arumgimis pini ka wuny'cis mo, haali/ Aha/ mina diki bu'th to shigga/ 'peni jan 'de/ yin jin yerki gway pem ka wuny'cis mo be.

8 Kayi acima pesu/ e mo, mmokar a’di ki she/ gom Aha/ mo. 9 /E mini mii miiya ṯu'c pini i'baar mo goma cimi pe’de/ mo. 10 Hili acim jin 'kon ma p̱o/ ipesu/ a'di ta'da cima pesu/ gom Tap̱a Arumgimis pini mo. Ap̱o/ a'di mo tani /e mini mii diki miiya ṯu'ca kamu/ mo, /e, walla ya/um pini mo, walla'bwa/um pini mo, walla aman mii tom pini jin ta'da gwaṯh mo, walla aman mii tom pini jin ta'da 'bomi mo, walla to/em pini mo, walla wathi/ gi bampaŋ kamu/ a'di jin diki'd e 'twaŋkala goŋ pini mo be. 11 Haali/ ka cimi pe'de/ mo tani Tap̱a uḵki momis mo dhali mony'cesh mo, dhali ḵumma/ yi'de/ mo, dhali to 'baar mo kun 'kokin e a'di mo, dhali a'di si/ki is ka cim ma pesu/ mo. Wakan Tap̱a 'borki'da cima pesu/ mii mo dhali karki a'di ki she/ mo.

12 Taḵi cim dhali kwan mo ma, wakan ki /e mini di ki e ki embul jin tura tur eya 'cesh c̱aan jin mina Tap̱a Arumimis ic̱iki /e mo.

13 /E mini mii dhalku/ wathiŋ kamu/ ki 'kosh mo.

14 /E mini mii dhalku/ c̱al ki mii mii mo.

15 /E mini mii dhalku/ to ki mii ḵwal 'peni wathiŋ kamu/ mo.

16 /E mini mii dhalku/ ki ṯor gwo ka ṯor ap̱owa man 'dish gu'b pini is mo.

17 /E mini mii dhalku/ bwa ki mii 'thoṯh gom gu'b gi wathiŋ kamu/ mo; /E mini mii dhalku/ ki 'thoṯh bwa goma 'bom ma man'dish gu'b pini is mo, walla aman mii tom piti jin ta'da gwath mo, walla aman mii tom piti jin ta'da 'bomi mo, walla

amorbip̲ piti mo, walla thuluny piti mo, walla toŋkamu/ jin taki ji ma man'dish gu'b pini is mo be.

'Kwani k̲o/ki is gom buŋ'kus ma Arumgimis mo

18 'Kwani 'baar mo cik̲ki kon dor ma sho'k mo dhali mishkina wara sho'k mo, dhali cik̲ki ko gi ce ma rasan k̲a'bal mo, dhali mishki wosha turga/ yaki'da ku'd mo. Ki 'kwani mishki a'di mo tani, uni dekin mo dhali den ki bir bir mo dhali doshkin isa dhana mo be. 19 Uni okina Musa gwo mo ki, "Wali 'twa/ e am mo, dhali aman mina cik̲ gwo mo; hili dhalka Arumgimis ki dhal bway mmowal 'twa/ e am mo, isi ciki/ gom aman mina wu mo." 20 Musa oki 'kwani gwo mo ki, "Dhalku/ is ki k̲o/ mo ma, haali/ Arumgimis p̲u'dki'd mmopal um mo wakan ki montak̲ 'peni a'di midi di e um mo, dhali wakan ki um mini 'koki mii miinthus mo be." 21 Wakan 'kwani doshkin isa dhana mo, dhala Musa 'dishki dhan mondhurumi'da 'tum is e mo yin jin dikin ma Arumgimis mo.

Gwoŋk̲an ma Gwat̲a/ mo

22 Tap̲a oki'da Musa gwo mo ki, "Yansan a'di ita gwo jin mina /e mii t̲or 'kwani ma Israyiil mo ki: ' Um mishkin ki is bum ki Aha/ t̲orkina t̲or nyak̲ki um 'peni momis mo. 23 Um mini 'koki uk̲a ruma tiya gom is bum e 'ko'dgwari Aha/ mo, arisa rum 'peni 'dolkon kush mo walla arisa rum 'peni 'dolkon gana/ mo. 24 Um mini mii uk̲a gwat̲a/ ma 'cesh gom Aha/ mo, dhali um mini mii miiya bas ap̲o/ a'di ki tom bum kun c̲ina um ki me'd mmo'tha ki o'd mo, to kun miinu imont̲al'de/ mo, k̲a'bal bum mo, dhala ma'diny bip̲ bum mo. E mo 'baar mo jin miga/ kar gway pem ki minu tak̲ mo, Aha/ mina yayu/ e um dhali 'bor um mii mo be. 25 Wak̲ki/ um mini uk̲ ki Aha/ agwat̲a/ 'peni wosh mo tani, um mini mii 'koki nyaŋ a'di 'peni wosh jin pat̲h̲u mo, haali/ wak̲ki/ um mini pat̲h̲ a'di ki 'doro/ mo tani, um mini nyo/ a'di mo. 26 Um mini mii 'koki seya bor ki mis eya gwat̲am pem ka ris ŋat̲gin mo, wakan ki buŋgwar is bum mini 'koki 'ko eya tente/ mo be.'"

Mo Iika Pije/ 21

Gwoŋkan gom aris iman miiya tu'c mo.
1 Shwane/ yansan ta gwoŋkan kun mina /e dhu ibwambori uni mo.

2 Wakki/ /e yol ciŋkina/ Ibranayiin mo tani, a'di midi miiya tu'c gom yili pe'de/ mo, dhali e yila pesu/ mo tani a'di midi ya ki dar gi to jin cinu mo. 3 Wakki/ a'di yayi'd ki is piti mo tani, a'di midi ya ki 'kus ki is piti mo; wakki/ a'di masha'd mo tani, yan'ko'd ashim piti midi ya ki 'kus nyakki a'di mo. 4 Wakki/ tapam piti ciki a'di a'bom mo dhali ayim ki dho'thki a'di iya/ mo walla i'bwa/ mo tani, a'bom dhali ucim piti midi ta ku gi tapam piti mo, dhali a'di midi mii ya ki 'kus ki is piti mo. 5 Hili wakki/ ciŋkina/ o gwo ka ris eya tente/ ki: "Aha/ ena tapam pem mo, a'bom pem, dhali ucim pem mo, aha/ mina diki ya ka pije/ ki bwam pem mo," 6 yan'ko'd tapam piti midi susi a'di bwaya mandwall gwo mo. Tapa/ midi susi a'di bway 'twaŋkal walla mmo/ 'dish 'twaŋkal is mo, dhali tapam piti midi tup 'cem piti ka musmar ibwambori gwon dwall mo. Dhali yan'ko'd ciŋkina/ midi miiki a'di atu'c gom ki sule/ mo be.

7 Wakki/ wathi/ yol 'bwa/m piti me'da 'bom ciŋkina/ mo tani ayim midi mii diki ya ki 'kus mo me'd jin mina ciŋkinaŋ 'kwaniŋ gwath mo be. 8 Wakki/ a'di midi diki 'bor tapam piti bwa mo, aja kwany ki a'di gom is piti mo, dhali wakan a'di dhalki a'di amure/ 'pen mo. A'di diki ta ga kar/e mmo yol a'di e 'kwanin tiya mo be. wakan a'di diki ta miiŋ kar/e mo, me'd jin miikina a'di mmo he'k a'di e mo be.

9 Wakki/ tapa ma yim kwanya'da yim mmota 'bom gom ya/m piti mo tani, a'di midi miiya yim ki 'bore/ si'da/ mo me'd jin miikina a'di 'bwa/m piti mo. 10 Wakki/ a'di masha'da 'boma kamu/ gom is piti mo tani, a'di midi diki ciya yim tonte/ ki gwa'd mo, walla burrinye/ mo, walla miiŋkar/e ma ayim gi mii mash mo. 11 Hili wakki/ a'di diki thoson toŋ kwara gwansan goma yim mo tani, yan'ko'd a'di midi ya ki dar gi ciya guruusha kamu/ mo.

Gwoŋkan gom mo jin bujuruwa bujur mo.
12 A'di jin dorki wathi/ ntagi a'di ki wu mo tani, wathi/ jan ka jiŋ gana/ minu mii 'kosh jwa mo be. 13 Wakki/ wathi/ diki ish ki jim bag mmo

cor gom a'di mo tani, hili Arumgimis dhalki a'di bway mmo mii mo be, yan 'ko'd aha/ mina kwany ki /e mo jin mina /e gus mo be. 14 Wakki/ wathi/ mii'da man'dish gu'b piti is ki shi/ mo dhali 'kosh a'di jwa mo gom 'pemen mo, dhali yan'ko'd a'di midi kal a'di mo, hili wakki/ a'di di'd eya gwatta ma Arumgimis mo tani, wakan a'di midi wu mo be.

15 Hili a'diyin jin midi dor com mo walla kum mo tani a'di ka jiŋ gana/ minu kar mmowu mo be.

16 A'di yin jin kwalki wathi/ mo walla amankwala kwal yol a'di mo, walla wakki/ wathi/ caan gamu e me'd piti mo tani---amankwal wathi/ caan minu kar mmowu mo be.

17 A'di yin jin midi jee com mo walla kum mo tani a'di ka jin gana/ minu kar mmowu mo.

18 Wakki/ 'kwaniŋ gwath asan dhali jan 'de/ ki 'kosha kamu/ ki wosh mo walla ki me'd 'kuc piti mo, dhali wathi/ caan diki wu mo, hili a'di ishki'd mo eya cim piti mo; 19 dhali wakki/ a'di 'bora is dok/e mo dhali mish ya ma ka lugas ki is piti mo, wathi/ jin dor a'di midi ci to goma tentem piti jin thisa a'di e mo; a'di si'da/ midi mish ki a'di waça'd mo ki 'bore/ mo. Hili wathi/ caan a'di diki tham mii mmo/ 'kosha 'kosh mo.

20 Wakki/ wathi/ dor ciŋkina/ wathiŋ gwath mo walla a'bom jin ta ciŋkinam piti ka lugas mo, dhali wakka man mii to wu'd mo gom 'pemen gi mondor mo tani, yan'ko'd wathi/ caan ha me'd ka jiŋ gana/ ki minu ciya jisa/ mo be. 21 Isi kan, wakka man mii to di'd ki e goma cimi 'de/ mo walla cimi su/ mo tani mo rica kamu/ yisa di'da, gom a'di mina isi 'kosh ka nyor mo goma man mii to jin this ki e mo.

22 Wakki/ 'kwaniŋ gwath asan imontal 'de/ dhali dora 'bom jin bwa'd mo wakan a'ci ki wu mo e bwa mo, hili moŋ kamu/ yisa ta jama/ eya yim mo, yan'ko'd wathi/ jin tham mii ka jiŋ gana/ minu mii ki mom'bi'th mmoci to ki 'bore/ mo me'd gwo jin ŋapa wathiŋ gwath ma 'bom 'peni a'di mo, dhali a'di midi mii ci to me'd gwo jin tora iman dwall gwo ka kar/e mo. 23 Hili wakki/ jama/ shi/a shi/ ka gahara mo tani, yan'ko'd /e mini ci mondiki/e gom mondiki/e mo. 24 Dhali e gom e mo, she/ gom she/ mo, me'd gom me'd mo, sho'k gom sho'k mo. 25 Çi'th gom ci'th mo, jama/ gom jama/ mo, walla ure/ goma ure/ mo.

26 Wakki/ wathi/ dor ciŋkina/ wathiŋ gwath i e mo walla e ma 'bom jin ta ciŋkinam piti mo dhali 'ce'd a'di sho'k mo tani, yan'ko'd a'di midi mii dhal ciŋkina/ bway mo mmo/ ya ki 'kus ki tom piti jin thimkunu mo gom em piti mo. 27 Wakki/ a'di 'ce'd she/ gi ciŋkina/ wathiŋ gwath piti mo tani walla 'bom ciŋkina/ mo, a'di midi dhal ciŋkina/ bway mo mmo/ ya ki 'kus me'd to jin cikunu mmothim gom she/ mo.

Gwoŋkan mmo non to/e 'kup mo

28 Wakka rasan bip su'k wathi/ walla a'bom mmo/ wu mo tani, ka jiŋ gana/ arasan bip minu 'kosh ki wosh mo, dhali shum piti minu 'koki 'ka mo; hili wathi/ jin cil ma rasan bip mina mii di i'ba/ gom mii shi/gam piti mo. 29 Hili wakki/ rasan bip ta gi mii jin suka'di asu'k itwa/a/ mo tani, dhali wathi/ jin cil ma rasan bip rumkunu ki gwo mo hili a'di diki kar a'di e kal mo, dhali arasan bip a'di 'koshki wathi/ mo walla a'bom mo tani, arasan bip caan minu 'kosh ki wosh mo, dhali wathi/ jin cila bip si'da/ minu mii 'kosh jwa mo be. 30 Wakki/she/ yol jin ŋapu gom mondiki/em piti mo, a'di midi mii ci to gom mo wan 'ba/ gi mondiki/em piti mo e to yin jin ŋapu a'di mmo ci mo. 31 Wakki/ arasan bip su'k ki ya/ gi wathi/ mo walla 'bwa/ mo, wathi/ jin cila bip midi mii gwoŋkan yan jin ŋapu a'di mmo/ mii mo. 32 Wakki/ arasan bip su'k ciŋkina/ wathiŋ gwath mo walla a'bom ciŋkina/ mo tani, wathi/ jin cila bip midi mii ci 'dolkon kush ki to jin baru to i iss 'de/ i'ce'd ka 'kume'd mo, dhala rasan bip minu mii 'kosh ki wosh mo.

33 Wakki/ wathi/ ka'd jis 'twa/ mo, walla wakki/ wathi/ cwany jis mo dhali diki tik a'di 'kup mo tani, dhali arasan bip walla thuluny ki bit ijis mo tani, 34 wathi/ jin cila jis midi mii ci to jin this ki e mo. A'di midi mii ciya guruush gom to/e gi wathi/ jin wuki'd mo, dhali to/e jin wuki'd mo midi ta jim piti mo.

35 Wakki/ arasan bip gi wathin 'deŋ kamu/ 'kosha'da rasan bip gi wathiŋ kamu/ mo wakan a'di ki wu mo tani, yan'ko'd uni mini mii yola rasan bip jin di'd ki e mo dhali kwa/ sheŋ'kup piti bwa mo, dhali uni si'da/ mini mii kwa/a rasan bip jin wuki'd bwa mo. 36 Hili wakki/ arasan bip caan mishu gwo 'ban ki ta'd gi mii jin su'ki'da asu'k ka cim jin twa/a/ mo tani, dhali com piti diki kar a'di i kal mo, a'di ka jiŋ gana/ midi mii ci bip ki bip mo, dhali to/e jin wuki'd mo midi ta jim piti mo be.

Mo Iika Pije/ 22

Mmohil to i e mo

1 Wakki/ wathi/ kwala'da morbip mo walla ka'bal mo dhali 'kosh a'di jwa mo walla yol a'di mo tani, yan'ko'd a'di midi mii ciya mor bipi mudhe'd goma morbipa 'de/ mo, dhali ka'bal i doŋgon gom ka'bala 'de/ mo. 2 Wakki/ wathin 'di/ a'di gamu ki 'ce'd gu'b mo, dhali wakki/ a'di doru wakan a'di ki wu mo tani, e embul caan mo tani abas gi mii shigga/ midi diki di apo/ wathin 'deŋ kamu/ mo hili minu kar apo/ a'di mo. 3 Hili wakka tente/ sulki'd mo ntwa/a/ ki a'di 'ce'd gu'b mo, abas gi mii shiga/ midi di apo/ wathi/ jin 'kosh ki a'di jwa mo. Wathin 'di/ midi doki to ka nyaŋ'ko'd mo. Wakki/ a'di diki ta gi toŋ kamu/ mo tani, yan'ko'd a'di midi mii yol a'di gom is piti mo be. 4 Wakki/ to/e jin kwalu a'di gamu ki di'd ki e mo e mom piti mo tani, wakki/ a'di ta'da Morbip mo, dhali Thuluny, walla Ka'bal mo tani, a'di midi mii ci a'di ka makampo/ mo.

5 Wakki/ wathi/ ci to/em piti asho mmo shwa e bwam bunto walla ibwamana mura'th mo dhali dhal to/em piti ki 'kus mo, dhali shwa sho e bwam bunto gi wathiŋ kamu/ mo tani, a'di minu mii dok ka nyan'ko'd 'peni bwam buntom 'borgam piti mo dhali 'peni bwamana mura'tha 'borgam piti mo.

6 Wakki/ o'd shwa'd dhali peper bwa e bam ma 'de/ mo tani wakan a'di bu'thki emen pos mo, walla pos kun doshon ki mis mo, walla bwam bunto a'di shwakina o'd ka kuluny mo, wathin 'de/ yin jin ci'thki o'd mo tani, a'di ka jiŋ gana/ minu mii dok ki to i'ba/ mo.

7 Wakki/ wathi/ ci'da guruush mo walla tom piti kun tana a'di mo goma man 'dish gu'b piti is mo ki a'di midi di ki 'bore/ mo, dhali wakki/ a'di kwal to mo 'peni gu'b gi wathi/ mo tani, wakki/ wathin 'di/ gamu mo, wathin 'di/ caan midi mii ci to ka makampo/ mo be. 8 Hili wakki/ wathin 'di/ dinu ki gam mo tani, yan'ko'd aman cila gu'b midi mii yayu/ ibwambori iman dwall gwo mo mmo/ par e wakki/ a'di kar me'd piti apo/ to ma man 'dish gu'b piti is mo. 9 Goma aris mii shiga/ mo, wakki/ a'di ta'da Morbip mo, dhali Thuluny mo, dhali Ka'bal mo, dhali Burrinye/ mo, walla ton tiya kun this ki e mo apo/ to jin ona a'din 'de/ ki: "Yan ta jim pem mo," gwo jin onu 'pena 'ban 'kwani su/ mo tani

mini mii iiyu/ ibwambori iman dwall gwo mo. Wathi/ jin gama iman dwall gwo ki mii mii shigga/ mo tani midi mii ci to ka makampo/ goma man 'dish gu'b piti is mo be.

10 Wakki/ wathi/ ci thuluny ka man 'dish gu'b piti is mo, dhala Morbip, dhali Ka'bal mo, walla aris to/e kun dhunu mo, dhali wakki/ a'di wu'd mo, walla doru is ki to mo walla a'di buthu ki wathiŋ kamu/ diki mish a'di mo tani, 11 Dhali gwo jin onu is gom Tapa minu mii ci gom uni su/ mo, ba hili wakki/ wathin 'deŋ kamu/ diki kar me'd piti apo/ to ma man 'dish gu'b piti is mo. Wathi/ jin cila to midi mii bu'th gwo yan mo, dhali kun tiya mini 'koki doku/ ka nyaŋ'ko'd mo. 12 Hili wakki/ a'di kwalu 'peni a'di mo tani, dhali kun tiya minu dokku ka nyaŋ'ko'd mo bway wathi/ jin cila to mo. 13 Wakki/ to/e 'cithu bwa ki gwa'd gwa'd mo tani, dhalki wathiŋ kamu/ kali to e ki a'di minu mish eya tente/ mo. A'di midi diki ci to gom to jin 'cithkunu bwa mo.

14 Wakki/ wathiŋ kamu/ kali to e 'pena man 'dish gu'b piti is mo dhali to/e a'di ta'd gi jama/ mo walla a'di ki wu mo ki com piti diki di mo, dhali wathiŋ kamu/ ka jin gana/ minu mii doku/ to i'ba/ ka nyaŋ'ko'd mo. 15 Hili wakki/ com piti di'd nyakki a'di mo tani, wathiŋ kamu/ midi diki ci to mo; wakki/ to e kalu mmo/ miiya tu'c mo tani, a'di minu mii ciya guruush goma tu'c piti mo be.

Gwoŋkan gi mii shigga/ mo dhali mii gi buŋgwar is mo

16 Wakki/ wathi/ bu'th nyara/ jin diki mash naskina/ mo, dhali wakki/ a'di ishi'd nyakka yim mo tani, a'di ka jiŋ gana/ midi mii bu'tha yim ki ashim piti mo mmo ci to gom mii mash yan mo be. 17 Wakki/ co yim diki ha gwo e mmociya yim ki a'di mo tani, a'di midi mii ciya guurush ka para po/ gom mii mash ma ris nyara/ mo.

18 /E mini mii diki dhala 'bom jin ta ŋarri/ bway mo mmodi mo.

19 A'di yin jin midi ish i nyakki to/e mo tani a'di ka jiŋ gana/ minu 'kosh jwa mo be.

20 A'di yin jin midi 'cith to/e 'kus mmomiiya bas goma ruma tiya mo tani a'di minu 'ce'd sho'k mo hili jasi gom Tapa mo be.

21 /E mini diki mii tonthus apo/ wathi/ gi bampaŋ kamu/ mo walla mmodiki mii a'di ki shi/ mo, haali/ um 'kokin eya 'cesh gi pa Masir mo.

22 /E mini mii diki miiya 'boma kamu/ jin darga kath ki shi/ mo walla a'ci jin dar gi com mo. 23 Wakki/ /e mini ci uni isa nyor i'baar mo tani, dhali wakki/ uni mini yuk Aha/ mo tani, Aha/ ka jiŋ gana/ mina cik kom buni mo. 24 Anyor pem midi 'batha 'ba'th mo, dhali Aha/ mina 'kosh um ki gandala turga/ mo; dhali up bum mini 'ko ki laca/ mo, dhali ucim bum mini 'ko ki dar gi icom mo.

25 Wakki/ /e cina guruush e bwaman 'kwanim pem kun 'kokin e um kun tana ha'th 'ko'd mo tani, /e mini mii diki ta aman ciya guruush gom a'di mo walla mmo ciki a'di ki nyanye/ mo. 26 Wakki/ /e kal Burrinye/ ma man 'dish gu'b pini is ki gwo jin ona /e is mo tani, /e mini mii dokki a'di ka nyaŋ'ko'd bway a'di mo ka tente/ diki yul mo, 27 gom caan a'di ta jin tal 'de/ jin tika a'di is mo; a'di ita Burrinye/ gom is piti mo. Dhali to gi wakata imina a'di i shi is mo? Me'd jin yuka a'di Aha/ mo tani, Aha/ mina cik a'di 'twa/ mo, haali/ Aha/ tana 'the ka 'the mo.

28 /E mini mii diki yuk Aha/ jin tana Tapa Arumgimis ki gwaya kamu/ mmo/ ci Aha/ mon 'the is mo. walla mmodiki jee imanjiya ji gi 'kwanim pini mo.

29 /E mini diki dok to kun cina /e ka nyaŋ'ko'd mo 'peni tom pini kun tula /e is mo walla 'pena sum pini jin dhimu mo. /E mini mii ci Aha/ abwanyara/ gi iya/m pini mo. 30 /E si'da/ mini mii mii to jin nyaka'd wakan goma risa rasan Bip pini mo dhali Ka'bal pini mo. Haali/ goma cimi pesu/ mo tani uni mini mii 'ko nyakki ikum mo, hili apowa cim peŋkwara mo tani /e mini mii ciyi uni gom Aha/ mo.

31 Um mini mii ta 'kwani kun dhunu ki she/ ki dhelel dhelel gom Aha/ mo. Wakan ki um mini 'koki 'ka shuma tiya kun dherkin ma ris to/e bwa mo e bwam bunto mo. Wakan um mini ta'k ki uni ka risa 'ka mo.

Mo Iika Pije/ 23

Gwo gi mii ma isiŋ gana/ gom 'kwani 'baar mo.

1 /E mini mii diki o gwo ka tor apo/ wathin 'deŋ kamu/ mo. Dhalku/ ki nyak to mii ki wathin thus mmota man bu'th gwo shigga/ mo. 2 /E mini mii diki batha wambuhany 'kwani mmomii tonthus mo, dhali /e mini mii diki kali gwo jin onu ka tor ki embul ma wambuhany 'kwani mmo/ak gwo e mo mmodhu gwoŋ kar/e ka he'k e mo. 3 /E mini

mii diki tor mii ma gwar'de/ gom wathi/ jin hatha 'ko'd mo e bwambori mondwall gwom piti mo.

4 Wakki/ /e gamana rasan bip gi wathiŋ 'kup pini mo walla thuluny jin ya'di this e mo tani, /e mini uri a'di ka nyaŋ'ko'd bway a'di mo. 5 Wakki/ /e mish thuluny gi wathin 'deŋ kamu/ jin shi/ ki /e i e mo ki a'di bitki'da 'cesh ki to jin kala a'di apo/ mo tani, /e mini mii diki dhal wathi/ caan mo. /E ka jiŋ gana/ mini woth a'di nyakki thuluny piti mo.

6 Dhalku/ gwoŋ kar/e ki ca'c 'ko'di is e mondwall gwo gi wathi/ ha'th'ko'd pini mo e mondwall gwom piti mo. 7 Dhalku/ ki gam gwon tiya me'd ka tor kun aku/ mo, dhali dhulku/ ki 'kosh wathi/ jin dargi mii i'ba/ jwa mo walla wathiŋ kar/e mo, haali/ Aha/ mina diki 'ce'd wathin thus sho'k mo. 8 Dhalku/ ki kal to kun cinu mmowana wan is mo, haali/ to kun cinu mmowana wan is mo tani a'di mu'thki 'kwani gwansan e mo kun mishki mo mo, dhali mmo/ak gwo gi 'kwanim 'borga/ e mo. 9 /E mini mii dhalku/ ki siri'c wathi/ gi bampaŋ kamu/ ki sho'k mo, me'd jin misha /e mondiki/e gi wathi/ gi bampaŋ kamu/ mo, haali/ um 'kokin eya 'cesh gi pa Masir mo.

Gwoŋkan ma cima Pesu/ mo

10 Haali/ gom yili pe'de/ mo tani um mini si emen to apowa 'cesh bum mo dhali mmotul mamman to kun dho'th thon is mo. 11 Hili e yila pesu/ mo tani um mini si a'di is mo dhali mmokora 'cesh mo, wakan ki 'kwani kun ha'tha'ko'd e bwaman um mini shwaa to mo. Dhali to kun dhala uni mo tani, mina to/em bwaasho i shwaa mo. /E mini mii wakan si'da/ ki cwa ma mura'th pini mo dhali e bwam mondhe'd gi cwa ma setuun si'da/ mo be. 12 ka cima 'pe'de/ mo tani /e mini miiya tu'c pini mo, hili ka cim ma pesu/ mo tani /e mini si/is mo. Miiyi yan wakan mo ka rasan bip pini dhali thuluny mini ta gi mo si/is mo, dhali wakan ki ya/ ma 'bom gi ciŋkinam pini dhali ki wathi/ gi bampaŋ kamu/ midi si/is mo dhali gam mom'bi'th dok/e mo be. 13 Hili ki 'bore/ goma ris to kun oki ka /e mo. Dhalku/ ki yer gway ma ruma tiya mo, walla ki gway buni minu 'koki cik 'peni 'twam bum mo.

Tonte/ ma Yuk kun yuku gom Mompe'kupanyolos kun 'koni kwara ki yil mo

14 Um mini ii mmomii monshwaan to gi mompe'kupanyolos gom Aha/ mo me'di kwara 'ko'di yil mo. 15 Um mini hil ki 'bore/ gom mii gi mon shwaan to gi mompe'kupanyolos mo jin minu maaŋku'thu'd ka darga/ cumat mo. Me'd jin kankika um mo tani, um mini shwaa maaŋku'thu'd jin minu ka darga/ cumat goma cimi pesu/ mo. Ki embul caan mo tani, um mini tor is bum ibwambori Aha/ ka ppe ma Abii'b mo, a'di jin karkunu gom 'pemen yan mo. A'di ta'da ppe yan jin iiyina um ka pije/ 'peni pa Masir mo. Hili um mini 'koki tor is bum ibwambori Aha/ me'd 'te/ mo. 16 Um mini mii moshwaan to gi mompe'kupanyolos gi 'cithu to mo, kun ta maman ton twa/a/ ma tu'c gi me'd pini mo me'd jin sikina /e akapany to e bwaambunto mo. Um si'da/ mini mii hil ki 'bore/ gom monshwaan to gi mompe'kupanyolos gi tulu is ki yil jin kar 'kup mo, me'd jin tula um to kun dho'th thon is 'peni buntom bum mo. 17 Aris 'kwanim pini 'baar mo kun tana gwath mini mii tor is buni ibwambori Tapa Arumgimis me'di kwara 'ko'di yil mo.

18 Um mini mii dhalku/ ki ci to kun 'cithu 'kus mmomiiya bas gom Aha/ mo nyakki maaŋku'thu'd jin ta'dga/ cumati e mo. Dhali kwalany kun 'cithu to/e 'kus mmomiiya bas e moshwaan to gi mompe'-kupanyolos pem mo tani midi diki di ki mon'thinyi 'baar mo ntagi mon'thamo/ mo. 19 Um mini mii kali maman ton twa/a/ kun kwanya um 'peni mondhe'd bum bway gu'b pem mo, e gu'b gi Tapa Arumgimis pini mo. Um mini mii dhalku/ ki shun miyaŋ gwa'dga/ ka ko gi kum mo.

Aman'doyu gwo ma Arumgimis thosonki bway mo

20 Aha/ mina hash aman'doyu/ gwo ntwa/a/ ki /e mo mmoji /e e bway mo, dhali mmosusi /e bway mo jin thoson kika is mo. 21 Kari 'ce ki 'bore/ gom a'di mo dhali hayi a'di gwo e mo. Dhalku/ a'di ki ku'cur mo, haali/ a'di midi diki dhal mii shiggam pini 'pen dok/e mo. Gway pem a'di di'da po/ a'di mo. 22 Wakki/ /e ka jiŋ gana/ cik 'kus piti mo dhali mii aris to kun tor ka /e mo tani, yan'ko'd Aha/ mina ta 'kup ka ris 'kwaniŋ 'kup pini mo dhali ta man ush gwo e goma ris iman ush gwom pini e mo. 23 Aman'doyu gwom pem mini ii i twa/a/ ki um mo dhali

susi um bway 'kwani gi pa Amuur mo, dhali 'kwani gi pa Hiṯhtha mo, dhali 'kwani gi pam Paaritha mo, dhali 'kwani gi paŋ Kannan mo, dhali 'kwani gi pa Hiiba mo, dhali 'kwani gi pany Yaabus mo. Aha/ mina 'ce'd uni sho'k mo be. 24 Um mini 'koki luŋ ki jiŋ 'kupa 'dupuna 'cesh goma rum buni mo, dhali luŋ uni mo, walla mmomii me'd jin mina uni mo, hili /e mini 'ce'd uni bwa ka 'cesh ka kuluny mo, dhali /e mini 'ce'd aris wosh buni ka 'ci'cimi'th mo. 25 /E mini luŋ Tapa Arumgimis pini mo, dhali a'di midi 'bor maaŋku'thu'd pini mii mo dhali yi'de/ mo. Aha/ mina kal aris 'ba'th mo 'peni bwamani um mo be. 26 Ayima 'deŋ kamu/ midi diki ta burum mo walla mina isi ya ka 'cesh eya 'cesh pini mo; Aha/ mina ciki /e mondiki/em pini ki tur tur mo.

27 Aha/ mina hashi 'kwanim pem ibwambori /e mo, dhali duŋkur aris 'kwani 'kup is mo kun iiyina um mo, dhali Aha/ mina dhal 'kwaniŋ 'kup pini bway mo mmotuka pom buni 'kup ki /e mo be. 28 Dhali Aha/ mina hashki aris to/e i bwambori /e mo, jin midi ur 'kwani gi pa Hiiba ka pije/ mo, dhali 'kwani gi paŋ Kannan mo, dhali 'kwani gi pa Hiṯhtha mo 'peni bwambori /e mo. 29 Aha/ mina diki ur uni ka pije/ 'peni bwambori /e ki yil 'de/ mo, itaga 'cesh midi di bwa 'te/ mo dhali aris to/em bwaasho minu mar is kagahara gom /e mo. 30 Aha/ mina ur uni ka pije/ 'peni bwambori /e ka ku'th is ku'th is mo, ntagi /e mini tagi mo mar is mo, dhali /e mini butha 'cesh mo. 31 Dhali Aha/ mina thoson bwaŋgwayum pini 'peni Kumma/ yi'dem 'Per bway kumma/ yi'de/ mo, dhali pam Pilistin mo, dhali 'peni mombwaasho bway Kumma/ yi'de/ Elpuraat mo. Haali/ Aha/ mina ci aris to gi bampa e me'd pini mo, dhali /e mini ur uni ka pije/ 'peni bwambori /e mo. 32 /E mini diki ta gi moŋgam gwo me'd nyakki uni mo, walla nyakka rum buni mo. 33 Uni mini 'koki 'ko e bampam pini mo, ki uni mini 'taki rak /e mmomii miinthus apo/ Aha/ mo. Haali/ wakki/ /e mini mii arum buni atu'c mo, a'di ka jiŋ gana/ midi ta agume/ gom /e mo be.'"

Mo Iika Pije/ 24

Gwoŋkan jin gamu me'd 'dapkunu 'twa/ mo

1 Shwane/ a'di oki'da Musa gwo mo ki: "Yayu/ bway Tapa mo, /e dhala Haruun mo, dhala Naadap mo, dhala Abiihu mo, dhali jwahaŋ 'kwani ma Israyiil kun 'koni iss 'kwanimpa ikwara i'ce'd ka 'kume'd mo, dhali

mmoluŋ a'di 'pena dhana mo. 2 Dhala Musa a'di 'de/ midi yayu/ mmo'dish Tapa is mo, hili uni mini 'koki iiyu/ mmo'dish mo is mo; walla 'kwani mini 'koki iiyu/ nyakki a'di mo." 3 Wakana Musa yaki'd mo dhali torki 'kwani 'baar aris gwo gi Tapa mo dhali aris gwondwalli 'baar mo. Dhali 'kwani 'baar mo thokki gwo ki 'kusa 'de/ mo dhali o gwo mo ki: "Aris gwo 'baar mo kun okina Tapa mo tani mina ana i mii mo." 4 Dhala Musa 'kwarki aris gwo gi Tapa i'baar mo. Dhali a'di cu ki mis ki jahanne/ mon'thamo/ mo, dhali kabki'da gwata/ e yan wosh mo, dhali nyaŋa tiŋkiliŋ she/ i'kume'd i'ce'dka su/ mo me'da wak ma Israyiil kun 'koni 'kume'd i'ce'dka su/ mo. 5 Yan'ko'd a'di hashki dhuru'c gwath gi uci ma Israyiil mo, kun ciki to kun cinu mmo'tha ki o'd mo dhali to kun 'cithu 'kus mmomiiya bas gom moŋku'th is mmociya rasan bip ki me'd gom Tapa mo. 6 Dhala Musa kalki ari sheŋ 'kupa bas mo dhali kar a'di e toŋ kul bwa mo, dhali ari sheŋ 'kupa basa kamu/ a'di ki kukus a'di apowa gwata/ mo. 7 Yan'ko'd a'di kalki'da warka/ gi gwoŋkan jin gamu me'd mo dhali deŋ a'di e, 'kwani ki cik mo be. Dhali uni o ki gwo mo ki: "Aris gwo 'baar mo kun okina Tapa mo tani mina ana i mii mo, dhali minu ha e mo." 8 Dhala Musa kalki'da bas mo, dhali kukus a'di apo/ 'kwani mo, dhali o gwo mo ki: "Yansan a'di ta'da bas gi gwoŋkan jin gamu me'd mo jin miikina Tapa nyakki um mo me'da ris gwo gwansan mo be."

Apo/ wosh nyakka Arumgimis mo

9 Yan'ko'd aMusa seki'd bway mis mo, dhala Haruun si'da/ mo, dhala Naadap mo, dhala Abiihu mo, dhali 'kwaniŋ jwaha/ ma Israyiil kun 'koni iss 'kwanimpa i kwara i'ce'dka 'kume'd mo, 10 dhali uni mishkina Arumgimis ma Israyiil mo. dhali 'kokin e bwaŋ'kwarany sho'k piti mo me'da tu'c jin tiku to kup ki wosh dhel mo, dhali a'di wakina e ki isi momis jin cabki'd ki dhelel dhelel mo. 11 Arumgimis diki kar me'd piti apo/ i imanshu bway gi 'kwani ma Israyiil mo, uni mishkina Arumgimis mo, dhali uni shwa ki to mo dhali piki to mo be.

12 Yan'ko'd Tapa oki'da Musa gwo mo ki: "Yayu/ 'kupki Aha/ apo/ mis wosh mo dhali diyi imun mo; dhali Aha/ mina ciki /e kuluny wosha ba'dga/ mo, dhali gwoŋkan mo dhali aris gwoŋkan pem kun 'kwarkika mo, ki /e mini tor uni gwo mo." 13 Wakan aMusa cuki mis nyakka Jeshuwa jin ta'da manwoth piti mo, dhala Musa yaki'd bway

mis wosh ma Arumgimis mo. 14 Dhali a'di oki 'kwani jwaha/ gwo mo ki: "Cori gom am imahan mo ntagi am mina doku/ ka nyaŋ'ko'd e um mo. Ka jiŋ gana/ mo tani, aHaruun dhala Huur uni 'kon nyakki um mo. Wakki/ wathiŋ kamu/ ta gi mii jin 'bi'tha 'bi'th mo tani, dhalki a'di ya'di uni mo ma." 15 Wakan aMusa yaki'd bway mis wosh mo, dhali arak tik ki a'di e mo be. 16 Monyca gi Tapa diki'd apo/ 'kuwosh Sinaa/ mo, dhali arak tik ki a'di e goma cimi pe'de/ mo. Dhali apowa cima pesu/ mo tani a'di yukki'da Musa ka pije/ 'peni bwaman ma rak mo be. 17 Mo hil gi monyca gi Tapa a'di wana e ki o'd jin shwa'd apo/ liman gi wosh mo e jis/e gi uci ma Israyiil mo. 18 AMusa cicki'd eya rak mo dhali yaki'd bway 'kuwosh mo. A'di diki'da po/ 'kuwosh ka cimi iss su/ montee mo dhali ka cim iss su/ mony'thiny mo be.

Mo Iika Pije/ 25

To kun cinu ki me'd gom gu'b burrinye/ jin dhelela dhelel mo

1 Dhali Tapa walki 'twa/ aMusa mo ki: 2 "Oyi 'kwani ma Israyiil mmokal to kun cinu ki me'd gom Aha/ 'peni aris 'kwani ka 'dete/ 'dete/ mo kun kana bwam buni ka du kun on ki bwaŋ gana/ mo. /E mini mii bu'th to gwansan kun cinu ki me'd mo gom Aha/ mo be. 3 To anihe/ kun cinu ki me'd kun mina /e mii bu'th 'peni uni mo kun ta 'dolkon gana/ mo, dhali 'dolkon kush mo, dhali gurany mo; 4 ajaloŋ mo, dhali jin ta'da buhe/ mo, dhali jamas 'per mo, dhali burrinye/ kun na'bula na'bul mo dhala mur mi mo; 5 Yit kabal jin 'koshu ki yiman tom 'per mo dhali burrinye/ jaro/ ma yi'c mo; dhali cwa ma banyayis mo; 6 ayin goma lamba/ gi gu'b gi mondhelela dhelel mo; dhali aris cwa goma yin jin wolu i'kup mo dhala 'bi'cajwahar mo; 7 wosha wasin dhelan 'thi/ mo dhali wosh yinthon tiya kun minu dhu mo gom burrinye/ jin cesh monyo'd mo dhala racpa/ mo be. 8 Dhalki uni nyaŋ gu'b gi mondhelela dhelel gom Aha/ mo wakan ki Aha/ mina di ibwaman uni mo. 9 /E mini mii nyaŋ a'di ka kar/e me'd jin miga tor ki /e eya ris gwoŋ kulum gom gu'b gi mondhelela dhelel mo dhali goma ris to ma tu'c piti i'baar mo.

10 Uni mini uka sanduuk gi gwoŋkan 'peni cwa ma banyayis mo. Montur piti midi mii 'ko isu/ dhali ari sheŋ gula mo; dhali mombem piti midi di 'de/ dhali ari sheŋ gula mo; dhali montur bway mis midi di

gula 'de/ dhali ari sheŋ 'kup mo. 11 Um mini tik a'di e i bwaman mo dhali apije/ ki 'dolkon gana/ mo, dhali /e mini uk bwaŋgwanyu/ apo/ a'di ki 'dolkon ka kukul is e 'kup piti mo. 12 /E mini mii dhu janycal 'dolkoni doŋgon gom a'di mo dhali dhu uni e shoka doŋgon ma sanduuk mo nyakki/ janycala su/ mo eya 'bana 'dem piti mo, dhali janycala su/ ka 'bana kamu/ mo be. 13 /E mini mii paa/ cwa ma banyayis mo dhali gwa'c uni e ki 'dolkon mo. 14 /E mini mii dhu cwa e janycal moŋ'kodgwar ma sanduuk mo, wakan mmokala sanduuk mo be. 15 Cwa gwansan mini mii 'ko e monyjanycal ma sanduuk mo; uni minu mii 'koki kal mo 'peni a'di mo be. 16 /E mini mii dhu gwoŋkan gwansan kun gamu me'd eya sanduuk mo kun miga/ ciki /e mo. 17 /E mini mii uk 'kupan to gi moŋgwam 'peni 'dolkon gana/ mo.

Montur piti midi mii 'ko su/ dhali ari sheŋ 'kup gula mo, dhali mombem piti midi mii ta gula mo dhali ari sheŋ 'kup mo be. 18 /E mini mii uka karubiim kun ta Iman'doyu gwo isu/ kun toru ki 'dolkon goma 'bana su/ gi 'kupan to gi moŋgwam mo be. 19 Uka karubiim jin ta'da man'doyu gwo 'de/ gom bum'pen 'kupan to gi moŋgwam mo dhala karubiima kamu/ gom bum'pena kamu/ mo. Uni minu mii uk mmowa ki ton 'de/ nyakki 'kupan to gi moŋgwam mo be. 20 Akarubiim kun ta Iman'doyu gwo mini pepera bim buni 'kup ki mis mo dhali kum 'kupan to gi moŋgwam ka lam buni mo. Akarubiim kun ta iman'doyu gwo mini mii gam jis/em buni 'kup mo dhali hil mo 'kup ki embwaman gi 'kupan to gi moŋgwam mo be. 21 /E mini mii kar 'kupan to gi moŋgwam eya powa sanduuk mo, dhali /e mini mii dhu gwoŋkan kun gamu me'd kun ciki ka um eya sanduuk mo be. 22 A'di di'd eya Sanduuk ki Aha/ mina gam /e 'kup mo. Aha/ mina wal 'twa/ nyakki/ /e mo 'peni mompem jin di'd isi mis ki 'kupan to gi moŋgwam mo. A'di midi di 'peni ikarubiim kun ta Iman'doyu gwo kun 'kon apowa sanduuk gi gwoŋ gam me'd kun cinu mo kun miga/ tor ki /e goma ris gwoŋkani 'baar mo kun miga/ ciki /e gom 'kwani Israyiil mo be.

Atharabeesa

23 /E mini uka tharabeesa 'peni cwa ma banyayis mo. Mon tur piti midi ta gula isu/ mo; dhali buŋ'kup piti midi ta gula i'de/ mo, dhali mon tur piti bway mis midi ta gula dhali ari sheŋ 'kup mo. 24 /E mini

tik a'di e ki 'dolkon gana/ mo dhali kar bwaŋkwayu/ ki 'dolkon ka kukul is aliman mo. 25 /E mini mii uk moŋ'kawur jamas gom a'di me'd mombee gi me'da 'de/ mo, nyakki moŋ'kawur bwaŋkwayu/ gi 'dolkon gom jamas mo be. 26 /E mini uk gurany idoŋgon gom a'di mo ki 'dolkon dhali 'dapi aris gurany eya rukuna doŋgon mo, /e mo jin 'kona sho'k ka doŋgon mo. 27 Janycal minu mii 'dap e jamas mmo ci embul gom cwa mo, wakan mmokala tharabeesa mo. 28 /E mini uk aris cwa 'peni cwa ma banyayis dhali kum uni 'kup ki 'dolkon wakan ka tharabeesa minu kal nyakki uni mo. 29 /E mini mii uka risa sahan dhali arisa miis mo dhali aris to wol to mo dhali aris toŋ'kul bwa mo kun dhunu mmowol tom pi kun cinu ki me'd mo. /E mini mii uk uni 'peni 'dolkon gana/ mo be. 30 /E ka cimi 'baar mo mini mii dhu maaŋkuthu'd kun kogu atharabeesa ibwambori Aha/ mo be.

Tirkina/ ma lamba/

31 /E mini uk tirkina/ ma lamba/ 'peni 'dolkon gana/ jin dorkunu mo. Tirkina/ ma lamba/ a'di minu uk nyakki moŋka'b piti mo dhali sho'k piti mo. Dhala risa kubbayam piti mo, aris moŋka'b gi 'cemen piti mo, dhali aris jandim piti 'baar mo tani minu uk i'de/ ki gwa'd gwa'd nyakki a'di mo. 32 Abim pe'de/ mini mii pele'th ka pije/ 'pena ris 'ko'dgwar piti mo, abi ikwara mini mii pele'th 'peni 'ko'dgwara 'de/ mo, dhali abi ikwara gi tirkina/ ma lamba/ mini mii pele'th 'pena 'bana kamu/ mo be. 33 Abiny cwa jin twa/a/ midi taga kubbaya ikwara mo jin ukkunu mmo wa e ki ushi cwa kun 'twak jandi mo, nyakki 'cemen jin ka'ba'd mo dhali jandi mo, dhala kubbaya ikwara kun ukkunu mmowa e ki ushi cwa kun 'twak ki jandi mo eya biny cwaŋ kamu/ mo, nyakki 'cemen jin ka'ba'd mo dhali jandi mo. A'di midi nyak goma risa biny cwam pe'de/ kun paran ka pije/ 'peni tirkina/ ma lamba/ mo. 34 E tirkina/ ma lamba/ ki is piti mo tani, to jin di'd e bwaman ki tur mo, akubbaya mini mii 'ko idoŋgon mo kun uku mmowa e ki cwa jin wana maman ki shu'be mo, nyakki moŋka'b 'cemen mo dhali aris jandi mo be. 35 A'di midi mii tagi moŋka'b 'cemen e 'kwaranya biny cwa su/ jin twa/a/ mo jin uku imontal 'de/ nyakki a'di mo, dhali moŋka'b 'cemen e 'kwaranya biny cwa su/ jin 'ko'd mo a'di si'da/ jin uku imontal 'de/ nyakki a'di mo. Ki bwaya 'de/ mo a'di midi mii tagi moŋka'b 'cemen e 'kwaranya biny cwa su/ jin 'kon ma po/ ikwara ma risa biny cwa mo,

jin uku imontal 'de/ nyakki a'di mo. A'di midi mii nyak goma risa biny cwam pe'de/ kun paran ka pije/ 'peni tirkina ma lamba/ mo be. 36 Aris moŋka'b 'cemen dhali arisa birmani 'baar mo mini mii tal 'de/ nyakki a'di mo, jin 'de/ jin toru ka tu'c gi 'dolkon gana/ mo. 37 /E mini mii uk tirkina/ ma lamba/ dhali alamba/ piti kun 'koni pesu/ mo, dhali mmoshira lambam piti gom uni mmoci moŋkush 'peni a'di mo. 38 Aris toŋ 'kamu'th to dhali asiniyam buni minu mii uk mo 'peni 'dolkon gana/ mo. 39 Kuluny 'dolkon gana/ mmo/uk cwa ma lamba/ mo dhali aris monyjarom buni mo. 40 Hili ki 'bore/ mmo/uk uni ŋ'ko'da kamu/ jin torkunu /e e 'kuwosh mo.

Mo Iika Pije/ 26

Gu'b burrinye/ gi luŋu mo

1 /E mini mii uk gu'b gi luŋu ki burrinye/ kun shiru ka yololo i'kume'd jin ukunu 'peni burrinyem 'borga/ kun turatur mo dhali jamasa jaloŋ mo, dhali jamasa buhe/ mo, dhali athus 'per mo ki jamas ma man'doyu gwo mo. Yansan midi ta atu'c gi wathi/ jin mishi to paa/ kagahara mo. 2 Montur gi burrinye/ jin shiru ka yololon 'de/ mo midi ta gula iss 'de/ i'ce'd ka peŋkwara mo, dhali mombee midi tagi gula idoŋgon mo. Aris burrinye/ kun shiru ka yololo mini mii nyak mo be. 3 Burrinye/ mudhe'd kun shiru ka yololo mini mii gam me'd imontal 'de/ mo, dhali burrinye/ mudhe'da tiya kun shiru ka yololo/ mini mii gam me'd imontal 'de/ si'da/ mo. 4 /E mini mii uk mo hom ki jamasa jaloŋ e shemen burrinye/ jin shiru ka yololo e mon 'de/ mo. Ki bway jin nyakka'd mo tani, /e mini mii a'di ki tur e shemen gi buŋ'kup burrinye/ jin shiru ka yololo jin 'kon ma po/ isu/ mo. 5 /E mini mii uk mo hom iss 'kwanimpa isu/ i'ce'dka 'kume'd e burrinyen twa/a/ jin shiru ka yololo mo, dhali /e mini mii uk mo hom iss 'kwanimpa isu/ i'ce'dka 'kume'd e moŋkar'kup burrinye/ jin shiru ka yololo/ jin 'kon ma po/ isu/ mo. Miiyi wakan ki aris mo hom mini 'ko ka gar'kus 'peni tiya mo. 6 /E mini mii uk ushi toŋkol'kus 'dolkoni iss 'kwanimpa isu/ i'ce'dka 'kume'd mo dhali gami burrinye/ kun shiru ka yololo me'd mo nyakki uni mo wakan ki gu'b gi mondhelela dhelel midi gam me'd mo.

7 /E mini mii uk aris burrinye/ kun shiru ka yololo 'pena mur mi apo/ gu'b burrinye/ gi mondheleladhelel mo. /E mini mii uk burrinye/ kun

shiru ka yololo/ i'kume'd i'ce'dka 'de/ mo. 8 Montur gi burrinye/ jin shiru ka yololo/ ka 'dete/ 'dete/ mini mii tagi gula issi 'de/ i'ce'dka 'kume'd mo, dhali mombee gi burrinye/ jin shiru ka yololo/ ka 'dete/ 'dete/ mini mii tagi gula idoŋgon mo. Burrinye/ kun shiru ka yololo/ ka 'dete/ 'dete/ kun 'koni 'kume'd i'ce'dka 'de/ mo tani midi nyak imon'de/ mo. 9 /E mini mii gam burrinye/ mudhe'd me'd kun shiru ka yololo itiya mo dhali burrinyem pe'den tiya kun shiru ka yololo/ e tiya ka 'dete/ 'dete/ mo. /E mini mii kar burrinye/ jin shiru ka yololo ipe'de/ ka makampo/ e bwambori gu'b burrinye/ mo. 10 /E mini mii uk aris mo hom iss 'kwanimpa isu/ i'ce'dka 'kume'd e shemen moŋkar 'kup gi burrinye/ jin shiru ka yololo jin dhunu ntwa/a/ mo, dhali aris mo hom iss 'kwanimpa isu/ i'ce'dka 'kume'd e shemen moŋkar'kup burrinye/ gi shiru ka yololo jin gam me'd ki ji gi 'kon ma po/ isu/ mo be. 11 /E mini mii uk toŋkol'kus gurany iss 'kwanimpa isu/ i'ce'd ka 'kume'd mo dhali dhuyi uni eya ris mo hom mo.Yan'ko'd /e mini gam gu'b burrinye/ me'd wakan ki midi tal 'de/ mo. 12 Ari burrinye/ jin shiru ka yololo dhalkunu mo, a'di ta'da 'ban burrinye/ jin shiru ka yololo/ jin bocki'd 'peni gu'b burrinye/ mo tani, minu mii shir e bwampo/ gu'b burrinye/ gi mondhelela dhelel mo. 13 Burrinye/ jin shiru ka yololo midi mii ta gula i'de/ bwaya 'bana 'de/ mo, dhali gula gi burrinye/ jin shiru ka yololo/ i 'de/ apowa 'bana kamu/ mo, ki a'di jin dhalkunu apo/ i montur gi gu'b burrinye/ kun shiru ka yololo/ minu mii shir apowa 'bana kamu/ gi gu'b gi mondheleladhelel apowa 'bana 'de/ dhali apowa 'bana kamu/ mmokum a'di 'kup mo. 14 /E mini mii uk gu'b gi mondhelela dhelel mmotik a'di 'kup ka ris yit ka'bal kun kucurkunu mmota gi 'per mo, dhala yi'ca 'borgaŋ kamu/ minu kumku/ apo/ i a'di dok/e mo.

15 /E mini mii uk aris jamasa belele/ 'peni cwa ma banyayis gom gu'b gi mondhelela dhelel mo. 16 Montur gi jamasa belele/ ka 'dete/ 'dete/ midi mii ta gula i'kume'd mo, dhali mombeem piti midi tal gula i'de/ dhali ari sheŋ'kup mo. 17 Cwa kun tupu mini mii 'ko isu/ e jamasa belele/ mo mmogam jamasa belelen tiya me'd mo. /E mini uk aris jamasa belele/ e gu'b gi mondhelela dhelel ki bway yan mo. 18 Ki /e ukki jamasa belele/ gom gu'b gi mondhelela dhelel mo tani, /e mini mii uk jamasa belele/ i iss 'de/ goma 'bana bimporos mo. 19 /E mini mii uk moŋka'b 'dolkon kush i iss 'kwanimpa isu/ mo mmodwar e bwaŋ'kwarany jamasa belele/ kun 'koni iss 'de/ mo. Moŋka'b mini mii

'ko isu/ e bwaŋ'kwarany jamasa belele/ jin t̲wa/a/ mmota mowot̲h̲ gi mondosh piti isu/ mo, dhali moŋk̲a'b isu/ si'da/ mo e bwaŋ'kwarany gi jamasa belelen tiya gom mondosh gi mowot̲h̲ buni isu/ mo. 20 Gom gu'b gi mondhelela dhelel jin 'kon ma p̲o/ isu/ mo, ap̲o/wa 'bana cam mo tani, /e mini mii uk̲ jamasa belele/ i iss 'de/ mo 21 dhali moŋk̲a'b 'dolkon kush buni i iss 'kwanimpa isu/ mo. Moŋk̲a'b mini mii 'ko isu/ mo e bwaŋ'kwarany jamasa belele/ jin t̲wa/a/ mo, dhali moŋk̲a'b isu/ e bwaŋ'kwarany jamasa belele/ jin 'ko'd mo, dhali wakan si'da/ mo. 22 Goma 'ban bwamp̲o/ gu'b gi mondhelela dhelel mo ka 'bana bora luŋgu'b mo, /e mini mii uk̲ jamasa belele/ ipe'de/ mo. 23 /E mini mii uk̲ jamasa belele/ isu/ gom bwamp̲o/ shem'pena bin doŋgon gi gu'b mondhelela dhelel mo. 24 Aris jamasa belele/ gwansan minu mii k̲wa/ bwa e bum'pen mo, hili gamki me'd e 'kup̲an guranya 'de/ mo. A'di midi mii di ki bway yan gom shem'pena bin doŋgon gi bwamp̲o/ isu/ mo. 25 Aris jamasa belele/ mini mii 'ko ipeŋkwara mo, imont̲al 'de/ nyak̲ki moŋk̲a'b ki 'dolkon kush buni mo. I'baar mo tani, aris moŋk̲a'b mini mii 'ko i'kume'd i'ce'dka pe'de/ mo, moŋk̲a'b isu/ e bwaŋ'kwarany jamasa belele/ jin t̲wa/a/ mo, dhali moŋk̲a'b isu/ e bwaŋ'kwarany jamasa belele/ jin 'ko'd mo, dhali wakan si'da/ mo be.

26 /E mini mii uk̲ aris jaha/ ma banyayis mo, imudhe'd goma ris jamasa belele/ 'pena 'bana 'de/ gi gu'b gi mondhelela dhelel mo, 27 Jaha/ imudhe'd goma ris jamasa belele/ 'pena 'bana kamu/ gi gu'b gi mondhelela dhelel mo, dhala ris jaha/ imudhe'd goma ris jamasa belele/ mo goma 'ban bwamp̲o/ gi gu'b gi mondhelela dhelel goma bora luŋgu'b mo. 28 Jaha/ e bwamana ris jamasa belele/ mo, jin di'd isi ari mis mo, midi mii gam 'kup̲ 'peni mo jin kar 'kup̲ bway mo jin kar 'kup̲ mo. 29 /E mini mii tik̲ aris jamasa belele/ ki 'dolkon mo. /E mini mii uk̲ aris gurany buni 'peni 'dolkon mo, gom uni mmomii to me'da ris to kun bu'th to mo goma ris jaha/ mo, dhali /e mini mii tik̲ aris jaha/ e ki 'dolkon mo. 30 /E mini mii nyaŋ gu'b gi mondhelela dhelel mo mmobat̲h̲ gwo kun kulumkina /e uni kun t̲orkunu ap̲o/ wosh mo.

31 /E mini mii uk̲ burrinye/ jin shiru ka yololo 'peni jamasa jaloŋ mo, dhali jamasa buhe/ mo, dhali a thus 'per mo, dhali 'peni burrinye/ jin nabula nabul mo, ki jamas ma man'doyu gwo mo, at̲u'c gi mishu mii ka t̲u'c gi wathi/ mo. 32 /E mini mii shir a'di ap̲o/ sho'k ka doŋgon gi

cwa ma banyayis jin tikkunu e ki 'dolkon mo. Sho'k gwansan mini mii ta toŋkol'kus 'peni 'dolkon kun dhukunu apowa ris moŋka'ba doŋgon ki 'dolkon kush mo. 33 /E mini mii shir burrinye/ jin shiru ka yololo/ e 'kwarany ma ris mo hom mo, dhali /e mini mii kala sanduuk gi gwoŋkan kun gamu me'd bway bwaman mo. Burrinye/ jin shiru ka yololo midi kwa/ moŋkogu bwa mo 'peni mo jin kogu kagahara mo. 34 /E mini mii kar moŋkum 'kupan apowa sanduuk gi gwoŋkan kun gamu me'd mo, jin diki'd e moŋkogu kagahara mo be. 35 /E mini mii kara tharabeesa a'bana pije/ gi burrinye/ jin shiru ka yololo mo. /E mini mii kar mo gi tirkina/ ma lamba/ ka gar'kus ka tharabeesa apowa 'bana bimporos gi gu'b gi mondhelela dhelel mo. Atharabeesa midi mii di apo/a 'bana binycam mo.

36 /E mini mii uk burrinye/ jin tik mo e gom 'twaŋkal gu'b burrinye/ mo. /E mini mii uk a'di 'peni jamasa jaloŋ mo, dhali 'peni jamasa buhe/ mo, dhali 'peni to jin ta gi 'per mo dhali burrinye/ tur jin ta'da makampo/ mo, dhali atu'c ma mansho to mo. 37 Gom burrinye/ jin tik mo e mo tani /e mini mii uk aris sho'k imudhe'd 'pena banyayis mo dhali tik uni e ki 'dolkon mo. Aris toŋkol'kus buni mini mii 'ko 'peni 'dolkon mo, dhali /e mini mii dhu aris moŋka'b gurany imudhe'd gom uni mo.

Mo Iika Pije/ 27

Agwata/ jin cinu to mmo'thaki o'd mo

1 /E mini uka gwata/ 'peni cwa ma Banyayis mo, mmo ta gula imudhe'd ki tur tur mo dhali gula imudhe'd ki bee bee mo. Agwata/ midi tagi shem 'pena bi mo dhali gula ikwara bway mis mo. 2 /E mini bere'th shem 'pena bin doŋgon piti mo mmowa e ki ce ma rasan Bip mo. Ce minu uk i'de/ ki gwa'd gwa'd nyakka gwata/ mo, dhali /e mini kum uni 'kup ki gurany 'per mo. 3 /E mini uk to ma tu'c goma gwata/ mo kun tana: Nos gom 'piny mo, dhala matina je mo, dhali aris toŋ'kul bwa mo, dhala risa Miis shum mo, dhali to jin ci o'd mmo/ shwa mo. /E mini uk ushi to ma tu'c gi me'd gwansan ki gurany 'per mo. 4 /E mini uk to jin midi bu'th o'd goma gwata/ mo, dhali 'peni gurany mo. Uki gurany 'per gom to jin bu'th o'd ka 'dete/ 'dete/ 'peni shem 'pena bin doŋgon mo. 5 /E mini kar to jin bu'th o'd 'peni bwaŋ'kwarany to

jin ceshe'da gwaṯa/ mo, 'peni 'bame'da 'cesh bway bum'pen mo. 6 /E mini dhu aris cwa goma gwaṯa/ mo, dhali 'peni aris cwa ma Banyayis mo, dhali /e mini kum uni 'kuṗ ki gurany 'per mo. 7 Dhali cwa minu dhu eya ris gurany mo, dhali aris cwa minu dhu aṗowa 'ban su/ ma gwaṯa/ mo, mmokal a'di mo. 8 /E mini mii kar mo shu'd ma gwaṯa/ mo, nyakki cwa mo. /E mini uk a'di ki bway jin ṯorkunu a'di /e e mis wosh mo be.

Balany gi gu'b gi Mondhelela dhelel mo

9 /E mini uka goŋ gom gu'b burrinye/ gi mondhelela dhelel mo. Ushi to kun mini bu'th to aṗo/a 'bana bim poros ma goŋ mo, Ushi to kun mini bu'th to 'peni moṉtura su/ mo a'borga/ mini ta gula ki tur tur iss 'kwanimpa imudhe'd mo goma 'bana 'de/ mo. 10 Ushi to kun mini bu'th to mo tani mon'daṗ mini ta iss 'de/ mo, ki moŋka'b gi gurany 'peri iss 'de/ mo. Imun mo ṯani aris toŋkol 'kus mini gam me'd eya ris mon'daṗ mo, me'd gurany kush kun 'tiya 'ti/ ki 'bor 'bor mo. 11 Ki bway yan mo ki tur eya 'bana binycam mo tani, Ushi to kun bu'th to mini ta gula iss 'kwanimpa imudhe'd ki tur tur nyakki mon'dapi iss 'de/ mo, dhali moŋka'b gi gurany 'peri iss 'de/ mo, dhali toŋkol ṯkus kun gamki me'd ka ris mon'daṗ mo, dhali aris gurany kush kun 'tiya 'ti/ mo. 12 Ki tur eya goŋ aṗo/ a'bana bora luŋgu'b mo tani burrinye/ kun shiru ka yololo/ mini ta gula issu/ i'ce'dka 'kume'd ki tur tur mo. Dhali mon'daṗ mini 'ko i'kume'd dhali moŋka'b i'kume'd mo. 13 Dhali agoŋ si'da/ midi ta gula issu/ i'ce'd ka 'kume'd ki tur tur aṗowa 'ban gi mom'pesho'k mo. 14 Ushi to kun bu'th to goma 'bana 'de/ gi 'twaŋkal midi ta gula i'kume'd i'ce'dka mudhe'd ki tur tur mo. Uni mini tagi mon'daṗ ikwara mo nyakki moŋka'b ikwara mo. 15 Dhala 'bana tiya si'da/ mini tagi to kun bu'th to midi ta gula i'kume'd i'ce'dka mudhe'd ki tur tur mo.Uni mini tagi mon'daṗ ikwara mo nyakki moŋka'b ikwara mo. 16 'Twaŋkala goŋ midi tagi burrinye/ jin shiru mmotik mo e mo jin midi ta gula iss 'de/ ki tur tur mo. dhali burrinye/ jin shiru ka yololo minu uk 'peni jamasa daka mo, dhali jamasa buhe/ mo, dhali 'peni to ma thus 'per mo, dhali montur gi burrinye/ sum 'borga/ mo, dhala ṯu'c ma manṗa/ cwa mo. A'di midi tagi mon'dapi doŋgon nyakki moŋka'b idongon mo. 17 Arisa goŋi 'baar mo kun 'daṗu mini tagi gurany kush kun 'tiya 'ti/ mo, dhali toŋkol 'kus 'peni gurany kush mo, dhali moŋka'b

gi gurany 'per mo. 18 Montur ma goŋ midi ta gula iss 'kwanimpa imudhe'd mo, dhali mom buŋ'kup̲ midi ta iss 'kwanimpa su/ i'ce'dka 'kume'd mo, dhali montur bway mis midi ta gula imudhe'd jin uk̲u 'peni tom 'borga/ kun bu'th to i'baar mo, dhali moŋk̲a'b gi gurany 'per mo. 19 Aris to ma t̲u'c gwansani 'baar mo minu miiya t̲u'c e gu'b burrinye/ gi modhelela dhelel mo, dhali aris cwa 'baar kun dwaru e gu'b burrinye/ mo gom gu'b burrinye/ gi mondhelela dhelel mo dhali agoŋ minu uk̲ 'peni gurany 'per mo.

Moŋkar gi T̲irkina/ ma Lamba/ mo

20 /E mini k̲an 'kwani ma Israyiil gwo mo ki k̲ala yin cwa ma setuun mo, dhali 'peni jim 'borgaŋ gana/ mo dhali jin nyu/kunu mo, goma lamba/ mo wakan ki uni mini shwa ki sule/ mo. 21 /E gu'b burrinye/ gi montul is mo tani, burrinye/ jin shiru ka yololo apije/ jin diki'd e bwambor gi gu'b burrinye/ gi mondhelela dhelel mo jin taki'd ga sanduk̲ gi gwoŋk̲an gun gamu me'd mo, Haruun dhali iya/m piti mini dhuwa lamba/ ki shwa e bwambori Tap̲a mo, 'peni mom'pimpili/ bway mon'thamo/ mo. Yansan midi ta gwoŋk̲an jin ŋap̲ga/ ki minu mii eya risa nyak̲um yil gi 'kwani ma Israyiil mo goma sule/ sule/ mo be.

Mo Iika Pije/ 28

Aris burrinye/ gom Igasiis mo

1 Yuk̲a Haruun jin ta'da kam pini mo dhali iya/m piti kun ta i Naadap mo, dhala Abiihu mo, dhala Iliyaasar mo, dhala It̲hamar mo--- 'peni bwaman 'kwani ma Israyiil mo wakan ki uni mini miiya tu'c gom Aha/ me'd Igasiis mo. 2 Um mini uk̲ aris burrinye/ goma Haruun mo, jin ta'da kam pini mo, kun dhukunu ki she/ gom Aha/ mo. Burrinye/ gwansan mini 'ko gom monyca dhali monyjarom piti mo. 3 Um mini wall 'twa/ goma ris 'kwani 'baar mo kun tan ma du pa mo, uni kun 'tu'dkika ki shi/in gi moyuk̲ mo, wakan ki uni mini uk̲ ka Haruun burrinye/ jin minu mish a'di mmomiiki Aha/ at̲u'c me'da Gasiis pem mo. 4 Aris burrinye/ kun mina uni uk̲ mo, dhali arac̲pa/ mo, dhala jole/ mo, dhali burrinyen turga/ mo, dhali burrinye/ ma thus mo, dhali burrinyenŋ 'kup̲ mo, dhali burrinyempa'd mo. Uni mini uk̲ burrinye/ gwansan kun dhunu ki she/ gom Aha/ mo. Uni mini 'ko goma kam pini

ka Haruun mo dhali iya/m piti mo wakan ki uni mini miiya tu'c gom Aha/ me'd Igasiis mo be**.**

Burrinyen tur mo

5 Dhali iman/uk to mini mii burrinye/ jin nabula nabul jin ta 'dolkon mo, dhali jamasa daka mo, dhali jamasa buhe/ mo dhali athus 'per mo. 6 Uni mini uka jole/ 'peni 'dolkon mo, dhali jamasa daka mo, dhali jamasa buhe/ dhali athus 'per mo, dhali montura su/ ki 'bore/ mo. A'di midi ta tu'c ma manmish to uk mo. 7 A'di midi tagi ushi toŋ'kupa bi isu/ kun gamki me'd bway shem'penabin su/ piti mo. 8 Athusa 'borgam piti jin deku/ ipa'd mo tani midi wa ki burrinyen tur mo; a'di minu gam me'd imontal 'de/ nyakki burrinyen tur mo, jin ukunu isu/ ki tur tur ki 'bore/ mo ki 'dolkon mo, dhali jamasa daka mo, dhali jamasa buhe/ mo, dhali athus 'per mo. 9 Um mini kal wosh jamas ma 'pinyamat isu/ mo dhali mmo'kwar uni apo/ gway gi iya/ ma Israyiil mo. 10 Gway buni mini 'ko ipe'de/ apo/ wosha 'de/ mo, dhali gwaya pe'de/ mini 'ko apo/ wosha kamu/ mo, e mondho'th gi iya/ ka lonthoth mo. 11 Nyakka tu'c ma man'kwar to e wosh mo, me'd to jin 'kwaru apo/ mmo'dap mo, /e mini 'kwar wosh isu/ nyakki gway gi iya/ ma Israyiil mo. /E mini su'k aris wosh e mo jin 'kona 'dolkon mo. 12 E mini dhu woshi su/ apo/ 'kupa bi gi ushi burrinyen tur mo, mmota aris wosh mo mmoka Tapa gi iya/ ma Israyiil e mo. Haruun midi kal gway buni ibwambori Tapa apo/ 'kupa bi su/ piti mo mmoka a'di e mo be. 13 /E mini dhu 'dolkon gana/ mo 14 dhala jindhira su/ kun cikunu jamas 'peni 'dolkon gana/ mo me'da risa thus mo, dhali /e mini gama jindhir me'd ki mom buni mo be.

Aracpa/

15 Um mini uka racpa/ mo gom gwo jin minu o mo, ka tu'c jin mishu ki 'bore/ ka manmiiya tu'c mo, jin ukunu me'da jole/ mo. Uki a'di 'peni 'dolkon mo, dhali 'peni jamasa daka mo, dhali jamasa buhe/ mo dhala thus 'per mo dhali 'peni montura 'borga/ mo. 16 A'di midi ta shem'pena bi idongon mo. /E mini mii 'kuca racpa/ ka makampo/ mo. A'di midi ta montur gi me'd gi wathi/ i 'de/ mo dhali montur gi me'd gi wathi/ i'de/ ki bee bee mo. 17 Um mini dhu wosha 'borga/ ka belele/ she/ idongon mo. moŋkar ma belele/ jin twa/a/ midi ta jamas wosh 'per mo

dhali jin ta wosh 'thi/ mo, dhali a'di jin ta wosh dhel jin mina is ki dhii/e dhii/e mo, dhali wosh dhel jin ta jamas 'per mo dhali wosh jin ta'da yinbip mo. 18 Dhali she/ jin 'kon ma po/ isu/ midi ta wosh dhel jin ta'da go'd go'd mo, dhali wosh dhel jin ta 'pinyamat mo, dhali jin ta wosh kush mo. 19 Dhali jin 'kona she/ ikwara mo tani ta wosh dhel jin tana isa mandupany mo, dhali wosh jin tana jamas 'per mo, dhali wosh jin ta jamasa duk is mo. 20 Dhali jin 'kona she/ idongon mo tani ta wosh dhel jin mina is ki go'de/ go'de/ mo, dhali wosh jin ta 'thi/ mo, dhali wosh jin ta 'per mo. Uni minu su'k e mo jin dhunu 'dolkon mo. 21 Aris wosh minu thoson ki 'bore/ ki gway gi iya/ ma Israyiil mo. Uni minu dhu mmowa e ki to jin 'kwaru mmo'dapa po/ gurany mo, gway ka 'dete/ 'dete/ mini 'ko goma wak kun 'koni 'kume'd i'ce'dka su/ mo. 22 Um mini uka racpa/ 'pena jindhir mmowa e ka risa thus mo, dhali atu'c jin cikunu jamas 'peni 'dolkon gana/ mo. 23 Um mini uk gurany isu/ 'peni 'dolkon goma racpa/ mo dhali uni minu gam me'd e mon su/ kun kar 'kup 'pena racpa/ mo. 24 Um mini gama jindhir 'dolkona su/ me'd mo bway shem'penabin su/ ma racpa/ mo. 25 Um mini gama jindhira sun tiya me'd kun cikunu jamas mmodhu 'kup mo bway mon su/ kun 'kon mo.Yan'ko'd um mini gam ushi moŋgwa'dga/ gi 'kupa bi me'd gi burrinyen tur gwansan e bwambori a'di mo. 26 Um mini mii uk gurany isu/ 'peni 'dolkon mo, dhali um mini dhu uni apo/ shem'penabi sun tiya ma racpa/ mo, apo/ shemen jin twa/a/ bway bwaman bwaŋgwayu/ gi burrinyen tur mo. 27 Um mini mii uk gurany 'dolkon isu/ ki nyanye/ mo, dhali um mini mii gam uni me'd bway bum'pen gi 'kupa bi mo a'di minu dek eya thus mo 'peni bwambor gi burrinyen tur jin cesh monyo'd mo, mo mu'th gi moŋgam me'd piti apowa thusa 'borgam pa'd gi burrinyen tur mo. 28 Uni mini deka racpa/ ki gurany piti bway gurany gi burrinyen tur nyakka thus jamasa daka mo, wakan ki a'di minu gam me'd isa po/ thus pa'd gi burrinyen tur mo. Yansan wakan ki toŋkamu/ midi di ki tur tur ka bath'pen ka thus caan midi kara racpa/ 'peni moŋkwa/ bwa 'peni burrinyen tur jin cesh mo nyo'd mo. 29 Ka Haruun ya'd e moŋkogu mo tani, a'di midi kal gway gi iya/ ma Israyiil apowa dum piti eya ra'cpa/ gom gwo jin minu o gom mondwall gwo mo, me'd moŋka e ki sule/ e bwambori

Tapa mo. 30 /E a'di imini kara Orim[j] dhala Thamiim eya racpa/ gom gwo mmomii mo, wakan ki uni mini 'ko eya du ma Haruun mo me'd jin mina a'di ya e bwambori Tapa mo. Wakan ka Haruun isayempa/ midi kal aris 'pemen gwo kun minu wall gom 'kwani ma Israyiil eya dum piti ibwambori Tapa mo.

Aris burrinye/ ma Gasiisa tiya mo

31 Um mini uk burrinyen tur ma jole/ ki jamas ma thusa daka ka kuluny mo. 32 A'di midi mii tagi moshu'd gom 'kup e embwaman mo. Moshu'd midi taga/ thusi shemen ka kukul is wakan ki a'di midi diki dher mo. Yansan midi ta tu'c ma mansho to mo. 33 E bum'pen gi shemen mo tani, /e mini uka thus 'peni cwa jin wana emen ka jwapa ki jamasa daka mo, dhali jamasa buhe/ mo, dhala thus 'per ka kukul isi 'baar mo. Arisa til til 'dolkon mini 'ko e bwamani uni ka kukul isi 'baar mo. 34 Atil til 'dolkon midi di mo dhali cwa jin wana emen ka jwapa ukkunu 'peni 'dolkon mo, dhali atil til 'dolkon mo dhali cwa jin wana emen ka jwapa ma til til 'dolkon mo, dhali cwa jin wana emen ka jwapa mo, dhali wakan mo, e shemen gi burrinyen tur ka kuluny mo. 35 Me'd jin mina a'di miiya tu'c mo tani burrinyen tur midi di apowa Haruun mo, wakan ki ko ma til til minu cik mo me'd jin mina a'di ya e moŋkogu ibwambori Tapa mo dhali me'd jin pina a'di mo. Yansan wakan ki a'di midi diki wu mo be.

36 /E mini uk toŋku'thu'd 'peni 'dolkon gana/ mo dhali ciya waro/ apo/ a'di mo, me'd to jin 'dapu mmociya waro/ apo/ mo, "e Moŋkogu/ gi Tapa mo."

Mondhelela dhelel gom Tapa

37 /E mini gama sahan yan me'd ka thusa daka e bwambor gi bur rinyeŋ 'kup mo. 38 A'di midi di e buye/ ma Haruun mo; a'di midi ka aris miinthus e isa yempa/ jin midi gam me'd ki to kun cinu gom moŋkogu mo ki 'kwani ma Israyiil minu dhu ki she/ gom Tapa mo. Burrinyeŋ 'kup midi di e buyem piti isa yempa/ mo wakan ki Tapa midi bu'th aris tom buni kun cinu ki me'd mo be. 39 /E mini uk

[j]28:30 "Orim dhala Thumiim uni ta ushi wosh dhel kun dhunu abor mmokwany bway ma nye/ wala yisa mo"

burrinyen tura 'borga/ mo, dhali /e mini uk 'burrinyeŋ 'kupa 'borga/ mo. dhali /e si'da/ mini uk 'burrinyem pa'd mo, dhali atu'c ma mansho to mo.

40 Gom iya/ ma Haruun mo tani um mini uk aris ushi burrinyen turga/ mo, dhali aris burrinyem pa'd mo, dhali aris burrinyeŋ 'kup gom monycam buni dhali monyjaro/ mo. 41 Um mini hi'tha Haruun jin ta'da kam bum ki burrinye/ mo, dhali iya/m piti nyakki a'di mo. Um mini wol uni ayini 'kup mo, dhali uk uni mo, dhali ciki uni ki Tapa mo, wakan ki uni mini mii Aha/ atu'c me'd igasiis mo. 42 Gom /e mini ukki uni burrinyem bwamana turga/ mmotik buŋgwar is buni e mo, jin midi tik uni e 'peni pa'd bwaya 'dupun mo. 43 Haruun dhali iya/m piti mini hi'th burrinye/ gwansan mo ki uni mini cic e gu'b burrinye/ gi montul is mo walla ki uni 'dish mo ma gwata/ is mmomiiya tu'c e moŋkogu mo. Uni mini mii wakansan mo ki uni mini 'koki mii miinthus mo walla isi ciki/ ki uni mini wu mo. Yansan ta gwoŋkan jin midi di ki sule/ goma Haruun dhali aris emen piti i'ko'di a'di mo be.

Mo Iika Pije/ 29

Monyci is gi Igasiis

1 Shwane/ yansan a'di ta mii jin mina um imii mmodhu uni ki she/ gom Aha/ mo wakan ki uni mini miiki Aha/ atu'c me'd igasiis mo. Kali ari dhuru'c bipi 'de/ 'pena ma'diny mo dhali arasan ka'bal isu/ kun dargi thalkin mo, 2 Maŋkuthu'd jin minu ka darga cumat mo, dhali ushi maŋkuthu'd kun minu ka darga cumat jin 'koshkunu e ka yin mo. Kala biskawiit apo'd 'ban kun minu ka darga cumat mo jin 'koshkunu e ka yin mo. Uki arisa biskawiit ka dipanya gamem 'borga/ mo. 3 Um mini mii dhu uni eya gupban 'de/ mo, dhali 'doyi uni bwaya gupba mo dhali ciyi uni nyakka rasan bip mo dhala rasiŋ ka'bali su/ mo. 4 Um mini mii tora Haruun uni ki iya/m piti e 'twaŋkal gi gu'b burrinye/ gi montul is mo. Um mini lama Haruun is dhali iya/m piti ki yi'de/ mo. 5 Um mini kal burrinye/ dhali hithka Haruun nyakki/ burinyen dhiny e ma po/ mo, ashi/ burrinye/ jin cesh monyo'd mo, dhali burrinye/ jin cesh monyo'd mo dhala racpa mo tani, deki burrinyen shom 'borga/ ma thus empa'd gi burrinye/ jin cesh monyo'd ka kul is e a'di mo. 6 Um mini mii dek burrinyen 'kup apo/ 'kup piti mo, dhali kari toŋ'kup jin kogu

apo/ burrinyeŋ 'kup mo. 7 Yan'ko'd kala yin jin 'koshu i'kup mo dhali gac a'di apo/ 'kup piti mo, dhali ki bway yan mo tani uki a'di mo. 8 Um mini mii 'doyi iya/m piti mo dhali hi'th uni is ki burrinye/ kun lapalapa mo. 9 Um mini mii hi'thka Haruun burrinye/ dhali iya/m piti ka ris burrinyem pa'd mo dhali dhuyi aris burrinyeŋ 'kup apo/ uni mo. Atu'c gi mo mii mii ma gasiis midi ta jim buni ki gwoŋkan jin di'd ki sule/ mo. Ki bway yan um mini ciya Haruun dhali iya/um piti gom uni mmomii Aha/ atu'c mo.

10 Um mini mii 'doya rasan bip i'baar mo e bwambori gu'b burrinye/ gi montul is mo, dhala Haruun dhali iya/m piti mini dhu me'd buni apo/ 'kup piti mo. 11 Um mini mii 'kosha rasan bip ibwambori Tapa mo e 'twaŋkal gu'b burrinye/ gi montul is mo. 12 Um mini mii pash ara bas 'pena rasan bip mo dhali the a'di apowa/ ris ce ma gwata/ ka liman me'd bum mo, dhali um mini gaca basa tiya e moŋka'b ma gwata/ mo. 13 Um mini kal kwalany i'baar kun tik mo e e bwaman mo, dhali kali mo jin tiki'da du e si'da/ mo dhali emena su/ nyakki kwalany jin di'da po/ uni mo; 'tha uni ki o'd i'baar mo apowa gwata/ mo. 14 Bahili isi ciki/ gom shuman ma rasan bip nyakka yi'c mo dhala gatiny mo tani, um mini 'tha uni ki o'd apije/ gi moŋ gu'ba'ku mo. A'di midi ta to jin cinu ki me'd gom miinthus mo be.

15 Um si'da/ mini kala rasan ka'bal i'de/ mo, dhala Haruun dhali iya/m piti mini dhu me'd buni apo/ 'kup piti mo. 16 Um mini 'kosha rasan ka'bal mo, dhali kala bas piti mo dhali kukus a'di apo/ 'ban ma gwata/ i'baar mo. 17 Um mini mii 'citha rasan Ka'bal bwa ka 'ci'cimi'th mo dhali lami mombwaman piti mo dhali 'basho'k mo dhali um mini mii dhu aris mombwaman, imontal'de/ nyakki ushi mo ma 'ci'cimith mo dhali 'kup piti mo apowa gwata/ mo be. 18 Yan'ko'd 'thayi arasan ka'bal ki o'd ka kuluny mo. A'di midi ta to jin cinu ki me'd mmo'thaki o'd gom Tapa mo, me'd to jin ciyi mo ki ci mo, ki to jin cinu ki me'd mmo'thaki o'd gom Tapa mo. 19 Yan'ko'd um mini kala rasan ka'bala kamu/ mo, dhala Haruun dhali iya/m piti mini dhu me'd buni apo/ 'kup piti mo. 20 Yan'ko'd um mini 'kosha rasan ka'bal mo dhali kal 'pena ara bas piti mo. the a'di eya liman 'ce ma bimporos ma Haruun mo, dhali aliman 'ce ma bimporos gi iya/m piti mo, dhali e kuman me'da bimporos buni mo, dhali e dhan kuman shoka caaga/ gi shoka bimporos buni mo. Yan'ko'd um mini kukusa bas apowa gwata/ ka

'bani 'baar mo be. 21 Um mini mii kal ara bas jin di'da powa gwata/ mo dhali 'pena ara yin jin 'koshu i'kup mo, dhali kukus ka Haruun i'baar mo dhali aris burrinyem piti mo dhali dok/e e iYa/m piti mo dhali iburrinyem buni mo. Haruun wakan minu kar ki she/ gom Aha/ mo, isi ciki me'da ris burrinyem piti mo, iya/m piti dhali aris burrinye/ gi iya/m piti mo nyakki a'di mo. 22 Um mini mii kal kwalany ma rasan ka'bal mo, dhali thin jin ta kwalany mo, dhali kwalany kun tik mo e e bwaman mo, dhali jin tiki'da du e mo, dhali emena su/ mo dhali kwalany jin di'da po/ uni mo, dhali a'dupuna bimporos ma rasan ka'bal yan gom monyci is gi igasiis gom Aha/ mo. 23 Kali kuluny manjkuthu'd i'de/ mo, dhali ari manjkuthu'd i'de/ jin 'koshkunu e ka yin mo, dhala biskawiit apo'dga/ i'de/ 'pena gupba/ gi manjkuthu'd jin minu ka darga cumat mo jin di'd ibwambori Tapa mo. 24 Um mini dhu to gwansan e me'd ma Haruun mo dhali e me'd gi iya/m piti mo dhali wupun uni ibwambori Aha/ mo gom to jin cinu mmowupun ibwambori Tapa mo. 25 Yan'ko'd um mini kal maa 'peni me'd buni mo dhali 'tha a'di ki o'd apowa gwata/ mo nyakki to jin cinu mmo'thaki o'd mo. A'di midi kala shim jin ciyi mo ki ci gom Aha/ mo; a'di midi ta to jin cinu ki me'd mmo'thaki o'd gom Aha/ mo.

26 Um mini mii kala bor ma rasan ka'bal ma Haruun mmoci mo dhali wupun a'di gom to jin cinu mmowupun ibwambori Tapa mo, dhali a'di midi ta to nyak bum mo. 27 Um mini mii kara bor gi to jin cinu ki me'd mmowupun ki she/ gom Aha/ mo jin wupunkunu mo dhala 'dupun jin minu ci gom igasiis mo---dhali abora su/ kun wupunkunu mo dhali a'dupun jin cikunu goma Haruun dhali iya/m piti mo---'pena rasan ka'bal gi kwanyu mo. 28 Yan midi ta mii jin minu mii kan mmo nyak goma Haruun dhali iya/m piti mo. A'di midi ta to jin minu ci 'peni 'kwani ma Israyiil mmoci gom Tapa 'peni aris tom buni kun cinu gom monjku'th is mo. 29 Aris burrinyen tur gi monjkogu ma Haruun uni si'da/ minu dhu ki she/ goma ris emen piti i'ko'di a'di mo. Uni mini ta uni kun kwanykunu e uni mo dhali ukkunu gom Aha/ e uni mo. 30 Agasiis jin piki mii e 'peni bwaman gi iya/m piti mo, kun iyin e gu'b burrinye/ gi montul is mmomiiya tu'c gom Aha/ e monjkogu mo tani, a'di midi hi'th burrinye/ gwansan goma cimi pesu/ mo. 31 Um mini kala rasan ka'bal gi cinu mo dhali shun shum piti e monjkogu mo. 32 AHaruun dhali iya/m piti mini 'ka shum ma rasan ka'bal mo dhali

maaŋku'thu'd jin di'd eya gupba/ mo e 'twaŋkal gi gu'b burrinye/ gi montul is mo. 33 Uni mini 'ka shum dhali maaŋku'thu'd kun cikunu mo gom moŋgwam buni mo dhali mmo/uk uni ki uni minu dhu ki she/ gom Aha/ mo. Wathin 'deŋ kamu/ midi diki shwa maa mo; uni mini kar a'di me'd moŋkogu mo. 34 Wakki/ shuma kamu/ jin cinu ki me'd gom mo/uk mo, walla 'peni maaŋkuthu'da kamu/ mo, dhali kun boçon ntagi mon'thamoŋ kamu/ mo tani, dhali yan'ko'd um mini 'tha a'di ki o'd mo. A'di minu 'koki shwaa mo haali/ a'di karkunu ki she/ gom Aha/ mo be.

35 Ki bway yan mo tani, ki um mini bath gwo 'baar mo kun kankika um mmomii mo, um mini miiya Haruun ki 'bore/ dhali iya/m piti mo. Goma cimi pesu/ mo tani um mini nyoŋ uni mo be. 36 'Ko'da cimi 'baar mo um mini ciya rasan bip me'd to jin cinu ki me'd gom moŋgwam gi miinthus mo. Um mini kara gwata/ ki dhelel ki moŋgwam a'di mo, dhali um mini uk a'di ki a'di minu kar ki she/ gom Aha/ mo. 37 Goma cimi 'pesu/ mo tani um mini kar moŋgwam goma gwata/ mo dhali kar a'di ki she/ gom Tapa mo. Yan 'ko'd agwata/ minu kar ki she/ gana/ gom Aha/ mo ki a'di yin jin midi ta gwata/ is ki me'd mo tani minu kar ki she/ gom Tapa mo be. To kun cinu ki me'd isa yempa/ mo.

38 Um isa yempa/ mini ci ka'bal isu/ eya gwata/ ka cimi 'baar mo kun 'kona yil 'dete/ 'dete/ mo. 39Ari ka'bal 'de/ minu ci ki mon'thamo/ mo, dhali ari ka'bala kamu/ mina umi ci ka tente/ 'disha 'twa/ mmoyul mo. 40 Ki ari ka'bal jin twa/a/ mmoci to gi mombar i'kume'd goma dipanya 'borga/ jin 'koshkunu e mo nyakka 'ban to jin baruwa yin jin 'kon ma po/ idoŋgon mo 'pena yin cwa ma setuun jin nyu/kunu mo, dhali 'pena 'ban gi to jin baru isu/ mo jin 'kon ma po/ idoŋgon mo me'd to jin cinu ki me'd mmopi mo. 41 Um mini ci ari ka'bal jin 'kon ma po/ isu/ ka tente/ yulki'd mo. Um mini ci pos jin cinu ki me'd mo me'd ji gi mon'thamo/ mo, dhali tom pi jin nyakka'd jin cinu ki me'd mo. Gwansan mini kala shim jin ciyi mo ki ci gom Aha/ mo; a'di midi ta to jin cinu ki me'd mmo'thaki o'd gom Aha/ mo. 42 Gwansan mini ta to kun cinu ki me'd mmo/ 'thaki o'd isayempa/ eya risa nyakum yil bum mo, e 'twaŋkal gu'b burrinye/ gi montul is ibwambori Tapa mo, e mo jin miga/ gam'kup ki /e mmowall 'twa/ gom /e imun mo. 43 Ki Aha/ mina gam 'kup nyakki 'kwani ma Israyiil e mo caan mo; dhali

gu'b burrinye/ minu kar ki she/ gom Aha/ gi monycam pem mo. 44 Aha/ mina kar gu'b burrinye/ gi montul is ki she/ mo dhala gwaṯa/ gom uni gwansan kun ta kum pem mo. Aha/ si'da/ mina kara Haruun ki she/ dhali iya/m piti mmomii Aha/ aṯu'c me'd igasiis mo be. 45 Aha/ mina di e bwaman 'kwani ma Israyiil mo dhali ta Arumgimis buni mo. 46 Uni mini mish ki Aha/ tana Tapa mo, dhali Arumgimis buni mo, jin susu uni ka pije/ 'peni bampa gi pa Masir mo wakan ki Aha/ mina di e bwamani uni mo. Aha/ tana Tapa mo.

Mo Iika Pije/ 30

Agwaṯa/ jin duḳuwa 'bicajwahar mo

1 Um mini uḳ mo ma gwaṯa/ me'd mo jin duḳuwa 'bicajwahar mo. Um mini uḳ a'di 'peni cwa ma banyayis mo. 2 Montur piti midi ta gula i'de/ mo, dhali buŋ'kup piti gula i'de/ mo. A'di mina shem 'penabi 'ko idoŋgon mo, dhali montur piti bway mis midi 'ko gula isu/ mo. Cem piti minu uḳ 'de/ ki gwa'd gwa'd nyaḳki a'di mo. 3 Um mini tiḳa 'bicajwahar ma gwaṯa/ e nyaḳki 'dolkon gana/---aliman piti mo, dhali 'ko'dgwar piti mo, dhali aris cem piti mo. Um mini ċi bwaŋgwayu/ ki 'dolkon ka kukul is gom a'di mo. 4 Um mini uḳ gurany 'dolkon isu/ mmodeḳ uni mo e bwaŋ'kwarany gi bwaŋgwayum buni apowa 'bana su/ kun 'kon ka gar'kus mo. Aris gurany minu dhu mmobu'th aris cwa mmoḳala gwaṯa/ mo. 5 Um mini uḳ aris cwa 'peni cwa ma banyayis mo, dhali um mini tiḳ uni ki 'dolkon mo. 6 Um mini kara 'bicajwahar agwaṯa/ iṯwa/a/ ki burrinyen tur jin shiru ka yololo ki a'di di'd eya sanduuk gi gwoŋḳan jin gamu/ me'd mo. A'di midi di ibwambor gi 'kupan gi moŋgwam jin di'd apowa sanduḳ gi gwoŋḳan jin gamu/ me'd mo, e mo jin miga/ gam 'kup ki um mo be. 7 Haruun midi duḳa 'bicajwahar jin ḳuyi mo ki ḳuy isa yempa/ mon'thamo/ mo. A'di midi duḳ a'di me'd jin hila a'di ushi ḳa'bal mo, 8 dhala Haruun ḳanyki'da risa lamba/ doḳ/e e mom'pimpili/ mo wakan ka 'bicajwahar mini shwa apo/ a'di isa yempa/ e bwambori Tapa mo, eya risa nyaḳum yil bum mo. 9 Bahili um mini 'koki ċiya 'bica jwahara tiya apowa 'bica jwahar ma gwaṯa/ mo, walla mmodiki 'tha toŋ kamu/ jin ċinu ki me'd mo walla pos jin ċinu ki me'd mo. Um mini 'koki gaċ tom piŋ kamu/ jin ċinu ki me'd apo/ a'di mo. 10 Haruun midi kar moŋgwam apowa ris cem piti me'd 'de/ ki yil mo. Nyaḳka bas jin ċinu ki me'd gom miinthus mo a'di

midi kar moŋgwam gom a'di me'd 'de/ ki yil mo eya risa nyakum yil pini mo. A'di ka jiŋ gana/ karu ki she/ gom Tapa mo be."

Aguurush gi moŋgwam mo

11 Yan'ko'd Tapa walki 'twa/ goma Musa mo, dhali o gwo mo ki:
12 "Wakki/ /e mini deŋ 'kwani ma Israyiil e mo tani, yan'ko'd 'kwani ka 'dete/ 'dete/ mini ciya guurush gom moŋ'koki/em buni gom Tapa mo. Um mini mii to yan i'ko'di um deŋki uni e mo, wakan ki 'batha shigga/ midi diki di e bwamani uni mo me'd jin deŋa um uni e mo.
13 Aris 'kwani ka 'dete/ 'dete/ kun deŋkunu e e mondeŋ e mo tani uni mini ci to jin baru 'dolkon kush ka ba'de mo, isi me'd mondit gi to jin baru to gom gu'b burrinye/ gi mondhelela dhelel mo (a guurusha 'de/ ta'dgi ushi emena guurushi iss 'de/ mo). Nasa guurush midi mii ta jigi cinu ki me'd gom Tapa mo.
14 'Kwani ka 'dete/ 'dete/ kun deŋkunu e mo, 'peni yila iss 'de/ bway mis mo tani, mini ci to yan jin cinu ki me'd gom Aha/ mo.
15 Ki 'kwani ci to yan jin cinu ki me'd gom Aha/ mo mmokar moŋgwam gom moŋ'koki/em buni mo tani, wathi/ jin ta pa ki pa midi mii diki ci to ki nyanye/ 'peni to jin ta'da ba'de/ mo, dhali jin ha'tha 'ko'd midi diki ci to ki gwa'd gwa'd mo.
16 Um mini butha guurush gi moŋgwam yan 'peni 'kwani ma Israyiil dhali um mini kar a'di ki she/ goma tu'c gi gu'b burrinye/ gi montul is mo. A'di midi ta moŋka e gom 'kwani ma Israyiil e bwambori Aha/ mo, mmokar moŋgwam gom moŋ'koki/em bum mo be."

Toŋ'kul bwa gi gurany 'per mo.

17 Yan'ko'd Tapa walki 'twa/ goma Musa mo, dhali o gwo mo ki:
18 "/E si'da/ mini uk toŋ'kul bwanycaaga/ 'peni gurany 'per mo nyakki gurany 'per jin midi dosh mo, toŋ'kul bwa mmowus to mo. /E mini kar a'di e embwaman gi gu'b burrinye/ gi montul is mo dhala gwata/ mo, dhali /e mini kar yi'de/ e a'di mo.
19 Haruun dhali iya/m piti mini lam me'd buni mo dhali sho'k buni ki yi'de/ e a'di mo.
20 Wakki/ uni iin bway gu'b burrinye/ gi montul is mo walla wakki/ uni iin mmo'dish mo ma gwata/ is mo mmomiiki Aha/ atu'c ki to jin cinu mmo'tha ki o'd mo tani, uni mini lam a'di ki yi'de/ wakan ki uni mini 'koki wu mo.
21 Uni mini lam me'd buni mo dhali sho'k mo wakan ki uni mini 'koki

wu mo. Yansan midi ta gwoŋkan jin midi di ki sule/ goma Haruun mo dhali aris emen piti eya risa nyakum yil gi 'kwanim buni mo be."

Ayin gi mo uk jin kogu mo

22 Yan'ko'd Tapa walki 'twa/ goma Musa mo, dhali o gwo mo ki: 23 "Kali cwam 'borgaŋ kuyga/ gwansan mo. dhala 'bic cwa ma murr i iss 'kwanimpa i iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd mo jin thosonkunu is ki to jin baru to mo, dhali akur cwa jin wana e ka kwattan jin kuyi mo ki kuy ki iss 'kwanim pa i iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd ki to jin baru to mo, dhala 'benta ma puny ma sukkar jin kuyi mo ki kuy i iss 'kwanim pa i iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd ki to jin baru to mo, 24 dhali yiman cwa jin yuku gway ka saliika ki iss 'kwanim pa i iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd mo ki to jin baru to mo, jin barkunu ki mondit gi to jin baru to gom gu'b gi mondhelela dhelel mo, dhali ari to jin baru ayin cwa ma setuun i'de/ mo. 25 /E mini uka yin gi moŋkogu nyakki to gwansan kun 'koshu e mo, ka tu'c ma man uk toŋ kuyga/ mo. A'di midi ta ayin gi mo uk jin kogu mo, jin minu miiya tu'c dok/e gom Aha/ mo. 26 Um mini uk gu'b burrinye/ gi montul is ka yin yan mo, ki 'bore/ me'da sanduk gi gwoŋkan jin gamu me'd mo, 27 Atharabeesa dhali aris to ma tu'c piti mo,dhali tirkina/ ma lamba/ mo dhali aris tom piti mo, dhala 'bica jwahar ma gwata/ mo, 28 dhali agwata/ gom to kun cinu ki me'd mmo 'thaki o'd mo nyakki tom piti i'baar mo, dhali toŋ 'kul bwa nyakki mondosh piti mo. 29 Um mini dhu uni ki she/ gom Aha/ mo wakan ki uni mini ta kuŋ kogu gom Aha/ mo. Toŋ kamu/ jin midi ta uni is ki me'd mo tani mini ta kuŋ kogu si'da/ mo. 30 Um mini uka Haruun dhali iya/m piti mo dhali ci uni mo wakan ki uni mini mii Aha/ atu'c me'd igasiis mo. 31 Um mini o 'kwani ma Israyiil gwo mo ki: Yan midi ta ayin gi mo uk jin karu ki she/ gom Tapa mo eya risa nyakum yil gi 'kwanim bum mo. 32 A'di minu 'koki 'kosh e bungwar is gi 'kwani mo, walla um mini 'koki uka yina kamu/ me'd a'di mo mmonyak imon 'de/ mo, haali/ a'di karu ki she/ gom Tapa mo. Um mini mii a'di isi ki bway yan mo. 33 A'di yin jin midi uk toŋ kuyga/ me'd a'di mo walla a'di yin jin midi kar a'di apo/ wathiŋ kamu/ mo tani wathi/ caan minu kwa/ bwa mo 'peni 'kwanim piti mo be.

A'bicajwahar mo

34 Tapa oki'da Musa gwo mo ki: "Kali yimana 'bi'c cwa jin wana e ka murr mo, dhala gwapin to jin yuku ka onika mo, dhali a'bi'c cwa jin yuku ka galbanum kun kuy ma shim ki kuy mo imontal 'de/ nyakka 'bica jwahara dhelelga/ mo, ka 'dete/ 'dete/ ki mo nyak buni mo. 35 Uki a'di ki jamas gi cwa jin 'koshu e mo, jin 'koshkunu e ka man/uk to mo, dhali jin 'koshkunu e nyakka 'doŋkoro/ mo, dhali jin dhelela dhelel jin karkunu ki she/ mo. 36 /E mini yor a'di ka dipany mo. Kari a'di ki she/ e bwambor ma sanduuk gi gwoŋkan kun gamu me'd mo, a'di jin di'd e gu'b burrinye/ gi montul is mo, e mo jin miga/ gam 'kup nyakki um mo. Um mini kar a'di me'd mo jin kogu kagahara gom Aha/ mo. 37 Haali/ me'd cwa yan jin 'koshu e mo ki um mini uk a'di mo tani, um mini 'koki uk jaŋ kamu/ ki jamasa 'de/ gom is bum mo. A'di midi ta jiŋ kogu gom um mo be. 38 A'di yin jin midi uk toŋ kamu/ mmowa ki a'di mo mmomii a'di me'd toŋ kuyga/ mo tani minu kwa/ bwa mo 'peni 'kwanim piti mo be."

Mo Iika Pije/ 31

Iman mish gu'b gi mondhelela dhelel nyaŋ mo

1 Yan'ko'd Tapa walki 'twa/ aMusa mo mmo/o gwo mo ki: 2 "Hili mo mo ma, Aha/ yukkunu ki gway ma Bessalel jin ta ya/ ma Urri mo 'peni ya/ ma Huur mo, 'pena wak ma Yahuuda/ mo. 3 Aha/ 'tu'dkinaa Bessalel ki Shi/in pem mo, mmociki a'di moyuk mo, dhali mish gwo 'ban mo, dhali monyith mo, gom imanpaa/ to kun 'kona e ki she/ ki she/ i'baar mo, 4 mmo/uk to mmoci jamas ki 'bore/ mo dhali mmomiiya tu'c e 'dolkon mo, dhali 'dolkon kush mo, dhali 'dolkon 'per mo; 5 dhali si'da/ mmo'cith mo dhali mmodhu aris wosh mo dhali mmokosh cwa is mo---mmomii aris to 'baar mo kun 'kona e ki she/ ki she/ gi imanpaa/ to mo. 6 E mo mar to is gom a'di mo tani, Aha/ kwanykina Oholiyaab jin ta ya/ ma Ahisamaak mo, 'pena wak ma Daan mo. Aha/ karkina mo mish gwo 'ban eya risa du gi uni 'baar mo kun yuka yuk mo wakan ki uni mini uk gwo 'baar mo kun kankika um mo. Yan jin di'di bwaman mo tani 7 ta gu'b burrinye/ gi montul is mo, dhali asanduuk gi gwoŋkan jin gamu me'd mo, dhali 'kupan to gi moŋgwam apowa sanduuk mo, dhali cwan dher gi gu'b burrinye/ i'baar mo--- 8 atharabeesa dhali aris to ma tu'c piti mo, dhali tirkina/ ma

lamba/ 'borga/ mo nyakka aris to ma tu'c piti mo, dhala 'bica jwahar ma gwata/ mo, 9 agwata/ mmo'tha to kun cinu ki me'd nyakka aris to ma tu'c piti mo, dhali toŋ'kul bwany caaga/ nyakki moŋka'b piti mo. 10 Yan si'da/ midi ta burrinyen turga/ ma thusa 'borga/ ibwaman mo---aris burrinyen tur kun kogu goma Haruun jin ta'da gasiis mo dhali 'peni iya/m piti gwattan mo, ki uni mini miiya tu'c gom Aha/ dok/e mo wakan mmomiiya tu'c me'd igasiis mo. 11 Yan si'da/ midi ta ayin gi mo/uk mo dhali a'bica jwahar jin 'kuny ma shim ki 'kuny gom moŋkogu mo. Imanpaa/ cwa gwansan mini uk aris to gwansan isi me'd kun kankika um mo be.

Gwoŋkan ma cima pesu/ mo

12 Yan'ko'd Tapa oki'da Musa gwo mo dhali o ki: 13 "Tori 'kwani ma Israyiil gwo mo ki: 'Um ka jiŋ gana/ mini kara cima Pesu/ gi Tapa mo, haali/ yansan midi ta jamas e bwamani a'di mo dhali um eya risa nyakum yil 'kwanim bum mo wakan ki um mini mish ki a'di ta Tapa mo, jin dhuki um ki she/ gom is piti mo be. 14 Wakan um mini kara cima Pesu/ mo, gom um a'di imini mii a'di ki 'bore/ me'd moŋkogu mo, mmomiiya tu'c gom a'di dok/e mo. Wathin 'de/ yin jin midi nyo/ a'di mo tani a'di ka jin gana/ minu kar mmowu mo be. A'di yin jin midi miiya risa tu'c ka cima Pesu/ mo tani, wathi/ caan ka jiŋ gana/ minu kwa/ bwa mo 'peni 'kwanim piti mo. 15 Atu'c minu mii goma cimi pe'de/ mo, hili acima pesu/ a'di midi ta acima pesu/ gi mo si/ is ka kuluny mo, dhali tayi kuŋ kogu ibwambori Tapa mo. A'di yin jin midi miiya tu'ca kamu/ ka cima Pesu/ mo tani a'di ka jin gana/ minu kar mmowu mo be. 16 Wakan 'kwani ma Israyiil mini kara cima Pesu/ ki she/ mo. Uni mini hil a'di ki 'bore/ eya risa nyakum yil gi 'kwanim buni me'd gwoŋkan jin gamu me'd gom ki sule/ mo. 17 Acima Pesu/ isa yempa/ midi ta jamas e bwaman Tapa mo dhali 'kwani ma Israyiil mo, haali/ eya risa cim ma pe'de/ mo tani Tapa ukki momis dhali mony'cesh mo, dhali ka cim ma pesu/ mo tani a'di si ki is mo dhali shi/irki'd mo."

18 Me'd jin 'baarkin ma Arumgimis 'twa/ wall nyakka Musa mo eya po/ wosh sinaa/ mo tani, a'di ciki a'di gwoŋkan jin gamu gwo me'd ka 'bukum'ban isu/ mo, jin ukkunu 'peni wosh mo, dhali kun 'kwarkunu ki me'd pitiŋ gana/ mo be.

Mo Iika Pije/ 32

Ari bip jin uku 'peni 'dolkon mo

1 Ki 'kwani mishkin ka Musa tayi'da dite/ mmothulu/ ka 'cesh 'peni mis wosh mo tani, uni tulki is mmo'kama Haruun is mo dhali oki a'di gwo mo ki: "Yayu/ mo ma, mmo/ukki aman tompinycon jin midi ya ibwambori aman mo. Haali/ me'da Musa yan, jin ta wathi/ jin susi am ka pije/ 'peni pa Masir mo tani, aman 'kona ki mish to jin miiki'd gom a'di mo." 2 Wakana Haruun oki uni gwo mo ki: " 'Cuki aris gurany 'dolkon kun 'kokin eya ris 'ce gi up bum mo, dhali ku gi 'ce gi iya/m bum mo dhali i'bwah/um bum mo, dhali 'doyi uni bway aha/ mo." 3 Dhali 'kwani 'baar mo tani bukki aris gurany 'dolkon kun 'kokin e 'cem buni mo dhali kali uni bwaya Haruun mo. 4 A'di bu'thki 'dolkon 'peni me'd buni mo dhali uk a'di ki 'bor 'bor ki to jin uku to mo, dhali a'di ukki a'di ki ari jamas toŋku'thu'd mmowa e ki ari bip mo. Yan'ko'd uni oki gwo mo ki: " 'Kwani ma Israyiil arum bum a'dansan mo, jin susi um ka pije/ 'peni bampa/ gi pa Masir mo be." 5 Ka Haruun mishki to yan mo tani, a'di ukki'da gwata/ e ari bwambori bip mo dhali oki gwo eya tente/ mo tani, a'di oki gwo mo ki: "Ka 'thamo/ mo tani midi ta monshwaan to gi mompe'kupanyolos e monyca gi Tapa mo be." 6 'Kwani cuki mis ki jahanne/ ka cim jin twa/a/ mo dhali ciki to kun cinu ki me'd mmo'thaki o'd mo dhali kalki to kun cinu ki me'd imontal 'de/ mo. Yan'ko'd uni 'kokina 'cesh mmoshwaa to mo dhali mmopi to mo, dhali yan'ko'd uni cuki mis mmolo'b mo be.

7 Yan'ko'd Tapa walki 'twa/ a Musa mo ki: "Yaku/ ki jahanne/ mo, gom 'kwanim pini mo, kun susina /e ka pije/ 'peni bampa gi pa Masir mo, kun shi/ki is buni mo. 8 Uni dhalki bway 'pen ki jahanne/ jin kankika uni gwo mo. Uni ukki ari bip ki jamas gi toŋku'thu'd mo, dhali luŋki a'di mo dhali 'cithki to 'kus gom a'di mo. Uni oki gwo mo ki: ' Kwani ma Israyiila, arum bum a'dansan mo, jin suski um ka pije/ 'peni bampa/ gi pa Masir mo.'" 9 Yan'ko'd Tapa oki'da Musa gwo mo ki: "Aha/ mishkina 'kwani gwahan mo. Hili mo mo ma, uni ta 'kwani kun 'bitha 'kup ki 'bi'th mo. 10 Hili shwane/ dhalku/ ki pal mii mmodosh Aha/ mo. Anyor pem midi pur ki 'ba'th 'ba'th apo/ uni mo, wakan Aha/ mina 'ce'd uni sho'k mo. Yan'ko'd Aha/ mina uk kal jin caaca 'peni /e mo." 11 Hili aMusa palki mii mmo'thup gwo she/ gi Tapa Arumgimis piti

mo. A'di oki gwo ki: "Tapa, gomatinta shwan ma nyor pini ki 'ba'th 'ba'th apo/ 'kwanim pini mo, kun susina /e ka pije/ mo 'peni bampa/ gi pa Masir mo ki dhan mom'bi'th mo dhali ki me'd jin 'bitha 'bi'th mo? 12 Gomatinta mina 'kwanim pa Masir i o gwo ki: ' A'di suski uni ka pije/ ki jamas gi tonthus mo, mmo'kosh uni eya ris 'kuwosh mo dhali 'ce'd uni sho'k mo 'peni jis/e gi mony'cesh mo?' Tuki mo 'pena nyor pini jin 'batha 'ba'th mo dhali doshi ajisa/ yan 'pena po/ 'kwanim pini mo. 13 Yuki ayuk mmoka Ibrahiim gwo e mo dhala Is/ha'k mo dhala Israyiil mo, dhali aris imanmiiya tu'c pini kun okina /e gwo is ki is pini mo dhali o uni gwo mo ki: ' Aha/ mina uk aris emen pini me'd ka ris me'da risa cul e momis mo, dhali Aha/ mina ci aris emen pini a'cesh yani 'baar mo gi okika gwo mo. Uni mini bu'th a'di goma sule/ mo.'" 14 Yan'ko'd Tapa doshki'd 'pena jisa/ mo ki a'di oki gwo mo ki a'di midi ci mo isa nyor apo/ 'kwanim piti mo.

15 Yan'ko'd aMusa tuki'd ka kul is mo dhali thuli'd ka 'cesh 'peni wosh mo, dhali kali gwoŋkan gi gwo jin gamu me'd ki wosha ba'd'ban isu/ e me'd piti mo. Wosha ba'd'ban gwansan kun 'kwarkunu gwo apo/ a'bana sum buni mo, apo/i bwambora su/ dhali 'ko'd mo. 16 Aris wosha ba'd'ban uni tana tu'c ma Arumgimis mo, dhali toŋ'kwar a'di ta toŋ'kwar ma Arumgimis gana/ mo, dhali 'kwarki gwo apo/ wosha ba'd'bana su/ mo. 17 Me'd jin cikkin ma Jeshuwa cuwa gi 'kwani mo me'd jin cukina uni mo, dhali a'di oki'da Musa gwo mo ki: "Cuwa gi mo/as diki'd eya ŋul'kup gi moŋ'ko mo." 18 Hila Musa oki gwo mo ki:

> "A'di diki ta 'kus gi cunu gom mompi mii e mo,
> dhali a'di diki ta 'kus gi gwonu gi mompinu mii e mo,
> hili aha/ cika 'kus gway gi yuku mo."

19 Ka Musa 'dishki moŋ'ko jin 'konu is mo tani, a'di mishki ari bip mo dhali 'kwani san mo. A'di miiki'da nyor kagahara mo. A'di bitki wosha ba'd'ban 'peni me'd piti mo dhali 'ce'dki uni bwa e 'pee wosh mo. 20 A'di kalki ari bip jin ukkina 'kwani mo, dhali 'thaki a'di ki o'd mo, dhali yor a'di ka dipany mo, dhali gac a'di e yi'de/ mo. Yan'ko'd a'di kanki 'kwani ma Israyiil gwo ki piyi a'di mo.

21 Yan'ko'd aMusa oki'da Haruun gwo mo ki: " 'Kwani gwahan miina ta gom /e mo, jin kalina /e miinthusa caaga/ gi wakan apo/ uni mo?"

22 Haruun oki gwo mo ki: "Tapam pem dhalka nyor pini jin 'batha 'ba'th ki dhal bway mo. /E mishi ¯'kwani gwansan mo, me'd jin miikina uni mii shigga/ mo. 23 Uni oki aha/ gwo mo ki: ' Ukki aman arum jin midi ya ibwambori aman mo. Haali/ me'da Musa yan jin ta wathi/ jin suski aman ka pije/ 'peni bampa/ gi pa Masir mo tani, aman 'kona ki mish to jin miiki'd gom a'di mo.' 24 Wakan aha/ okina uni gwo mo ki: ' A'di yin jin ta'd gi 'dolkona kamu/ mo tani dhalki a'di 'cuk a'di mo.' Uni ciki aha/ 'dolkon mo dhali aha/ takkina uni e bwam o'd mo, dhali ari bip yan piyi'd ka pije/ mo."

25 Musa mishki'd ki 'kwani son bway bwaasho mo (haala Haruun dhalki uni mmodiki tagi monyji mo, dhali mmorak 'kwaniŋ'kup buni mmomii uni ka mak mo). 26 Yan'ko'da Musa doshki'd e 'twaŋkal gi moŋ'ko mo, dhali o gwo mo ki: "A'di yin jin di'd apo/ 'ban gi Tapa mo tani, yayu/ bway aha/ mo." Kwani Lawi i'baar mo tani tulki is mmo'kam a'di is mo. 27 A'di oki uni gwo mo ki: "Tapa, Arumgimis gi 'kwani ma Israyiil oki gwo yan mo ki: ' Dhalki 'kwani ka 'dete/ 'dete/ shir gandala turgam buni i'ko'dgwar buni mo dhali iiku/ ka nyaŋ'ko'd mo dhali itwa/a/ 'peni 'twaŋkal bway 'twaŋkal e moŋ'ko gi 'konu ka tul 'kup mo, dhali 'kosh ikam buni mo, dhali imugum buni mo, dhali aman'dish gu'b buni is mo.'" 28 'Kwani Lawi miikin isi me'd gwo jin okin ma Musa mo. Ka tee caan mo tani 'kwani 'kona aliipi kwara kun wukin mo be. 29 Musa oki 'kwani Lawi gwo mo ki: "Um dhukunu mmomiiya tu'c gi Tapa shwane/ mo, haali/ um ka 'dete/ 'dete/ miiki to apo/ ya/m buni mo dhali ikam buni mo, wakan Tapa midi ci um mom'bor mii shwane/ mo."

30 Ka cima kamu/ mo tani Musa oki 'kwani gwo mo ki: "Um miiki miinthusa caaga/ mo. Shwane/ aha/ mina ya ka gagamis bway Tapa mo. Wari ba/ aha/ mina kar moŋgwam gom miinthus bum mo." 31 Musa doki'd ka nyaŋ'ko'd bway Tapa mo dhali o gwo mo ki: "Aha/ dita bwa mo! 'Kwani gwansan miiki miinthusa caaga/ mo dhali ukki tompinycon 'peni 'dolkon gom is buni mo. 32 Hili shwane/ mo tani, gwami miinthus buni bala mo; hili wakki/ /e diki mii kan mo tani, buki aha/ ka pije/ mo 'pena warka/ caan jin 'kwarkina /e mo." 33 Tapa oki'da Musa gwo mo ki: "A'di yin jin miiki miinthus apo/ Aha/ mo tani, Aha/ mina buk wathi/ caan ka pije/ 'pena warkam pem mo be. 34 Wakan shwane/ yaku/ mo, dhali shuyi 'kwani bway mo e mo jin oki ka /e mo.

Hili mo mo ma, aman'doyu gwom pem midi ya ibwambori /e mo. Hili ka cim caan jin miga yaku/ i par uni e mo tani Aha/ mina ci uni ajisa/ mo, dhali Aha/ mina ci uni ajisa/ gom miinthus buni mo." 35 Dhali Tapa haski 'batha shigga/ apo/ 'kwani mo haali uni ukki ari bip mo, jan 'de/ caan mo jin ukkin ma Haruun mo.

Mo Iika Pije/ 33

Gwoŋkan mmo dhal wosh Sinaa/ mo

1 Dhali yan'ko'd Tapa walki 'twa/ a Musa mo ki: "Yayi 'peni mahan mo, /e dhali 'kwani kun susina /e ka pije/ 'peni bampa gi pa Masir mo. Yayi bwaya 'cesh jin o ki ka gwo is goma Ibrahiim mo, dhali goma Is/ha'k mo, dhali goma Yakuub mo, jin o ki ka gwo mo ki: ' Aha/ mina ciki a'di goma ris emen pini mo.' 2 Aha/ mina hasha man'doyu gwo ibwambori /e mo, dhali Aha/ mina ur 'kwani gi paŋ Kanaan ka pije/ mo, dhali 'kwani gi pa Amuur mo, dhali 'kwani gi pa Hiiththa mo, dhali 'kwani gi pa Persi mo, dhali 'kwani gi pa Hiiba mo, dhali 'kwani gi pa Yaabus mo. 3 Yaku/ bwaya 'cesh caan mo, jin ishkin ma ko mo dhali maamana dham mo, hili Aha/ mina diki ya ka gagamis nyakki /e mo, haali/ um ta 'kwani kun 'bitha 'kup ki 'bi'th mo. Aha/ mina 'ce'd um sho'k e bway mo." 4 Ki 'kwani cikki gwo shigga/ gwansan mo tani, uni gwokin mo, dhali wathin 'de/ diki hi'th guranya kamu/ i'ba/ mo. 5 Tapa oki'da Musa gwo mo ki: "Oyi 'kwani ma Israyiil gwo mo ki: ' Um ta 'kwani kun 'bitha 'kup mo. Wakki/ Aha/ yana e bwaman um si'da/ gom ari embula 'de/ mo tani, Aha/ mina 'ce'd um sho'k mo. Wakan shwane/ mo tani, buki gurany 'bam bum mo wakan ki Aha/ mina mish to jin miga/ mii nyakki um mo.'" 6 Wakan 'kwani ma Israyiil 'koki hi'th guranyi 'ba/ mo 'peni Wosh Horrib bway twa/a/ mo.

Tapa gamki 'kup nyakka Musa mo

7 Musa kalki gu'b burrinye/ mo dhali telki a'di apije/ gi moŋ'ko mo, mmo si'd ari gwa'de/ 'peni moŋ'ko mo. A'di yukki a'di ki gu'b burrinye/ gi montul is mo. 'Kwani ka 'dete/ 'dete/ kun dotki Tapa gom toŋkamu/ jin midi ya ka pije/ gom gu'b burrinye/ gi montul is mo, apije/ ki moŋ'ko mo. 8 Me'd jin miin ma Musa iya ka pije/ bway gu'b burrinye/ mo tani, 'kwani 'baar mo mini doshki mis eya ris 'twaŋkal gu'b

burrinyem buni mo dhali hila Musa itagi a'di yaki'd bway bwaman mo. 9 Me'd ka ris jin cickin ma Musa gu'b burrinye/ mo tani, araka kak midi yayu/ is ka 'cesh mo dhali dosh e 'twaŋkal gu'b burrinye/ mo, dhali Tapa midi wal 'twa/ nyakka Musa mo. 10 Me'd jin mishkina 'kwani 'baar ka raka kak dosho'd e 'twaŋkal gu'b burrinye/ mo tani, uni mini cu mis mo dhali luŋ mo, 'kwani ka 'dete/ 'dete/ e 'twaŋkal gi gu'b burrinyem buniŋ gana/ mo. 11 Tapa midi wall 'twa/ goma Musa ki jis/e ki jis/e mo, me'd jin walla wathi/ 'twa/ goma mugum piti mo. Yan'ko'd aMusa midi dok ka nyaŋ'ko'd bway moŋ'ko mo, amanmiiya tu'c piti jin ta'da Jeshuwa jin ta ya/ ma Nuun mo, jin ta dhuru'c wathi/ mo, midi di e gu'b burrinye/ mo.

Gwo ma Arumgimis gi onu is eya tente/ mo

12 Musa oki Tapa gwo mo ki: "Hili mo mo ma, /e oki aha/ gwo mo ki: ' Susi 'kwani gwan e mo iim buni mo', hili /e diki dhal aha/ mmomish gwo 'ban ki iija mina /e hash nyakki aha/ mo. /E oki gwo mo ki: ' Aha/ misha /e ki gway mo, dhali /e si'da/ gamkina 'the e jis/em pem mo.' 13 Shwane/ wakki/ aha/ gamkina 'the e jis/em pini mo tani, tori aha/ bway pini mo wakan ki aha/ mina mish /e mo dhali ki aha/ mina gama 'the e jis/em pini ki sule/ mo. Kayi gwo e ki kal yan ta 'kwanim pini mo." 14 Tapa thokki gwo mo ki: "Aha/ ki is pem gana/ mina ya nyakki um mo, dhali Aha/ mina ci um mo si/is mo." 15 Musa oki a'di gwo mo ki: "Wakki/ /e ki is pini diki ya nyakki am mo tani, dhalku/ ki sus am ki mis 'peni mahan mo. 16 Haali/ ki bwaya tiya mo tani, a'di minu mish 'ban kata ki aha/ gamkina 'the e jis/em pini mo, aha/ dhali 'kwanim pini mo? Mina /e diki di jasi 'de/ mo wakki/ /e yan nyakki am mo ki aha/ dhali 'kwanim pini mini 'ko ki she/ 'peni 'kwanin tiya 'baar mo kun 'kokin apo/ bwam/e gi mony'cesh mo?"

17 Tapa oki'da Musa gwo ki: "Aha/ si'da/ mina mii to yan mo jin dotkina /e mo, haali/ /e gamkina 'the e jis/em pem mo, dhali Aha/ misha /e ki gway mo." 18 Musa oki gwo mo ki: "Toraa/ monycam pini bala/." 19 Tapa oki gwo mo ki: "Aha/ mina dhal miim 'borgam pem mmoya ibwambori /e mo, dhali Aha/ mina tor gway pem jin ta Tapa ibwambori /e mo. Aha/ mina mii mii ma 'the gom ku gun miga/ mii mii ma 'the mo, dhali Aha/ mina tor mo mii mii apo/ ku gun miga/ tor mo mii mii mo be." 20 Hili Tapa oki gwo mo ki: "/E mini diki mish

jis/em pem mo, haali/ jan 'deŋkamu/ midi diki mish Aha/ mo dhali diki e mo." 21 Tapa oki gwo mo ki: "Hili mo mo ma, mo di'd imahan e Aha/ mo; /e mini dosh apo/ wosh yan mo. 22 Ki monycam pem ya'd itwa/a/ mo, Aha/ mina kar /e e moŋ'kulga/ gi wosh mo dhali kum /e 'kup ki me'd pem mo ntagi Aha/ yakina ki yampe mo. 23 Yan'ko'd Aha/ mina 'dek me'd mo, dhali /e mini misha pom pem mo, hili bwam /em pem minu 'koki mish mo be."

Mo Iika Pije/ 34

Musa ukki wosha ba'd 'ban this mo

1 Tapa oki'da Musa gwo mo ki: " 'Cithi wosha ba'd 'ban isu/ mmowaki wosha ba'd 'ban kun twa/a/ mo. Aha/ mina 'kwar gwo apo/ wosha ba'd 'ban gwansan mo kun 'kona po/ wosha ba'd 'ban kun twa/a/ mo, wosha ba'd 'ban kun 'ce'dkina /e bwa mo. 2 Thosoni is ki mon'thamo/ mo dhali yayu/ bway 'kuwosh Sinaa/ mo, dhali tori is pini imun gom Aha/ apo/ 'kuwosh Sinaa/ mo. 3 Jan 'deŋkamu/ midi diki yayu/ 'kupki mis nyakki /e mo. Dhalku/ ki dhal jan 'deŋkamu/ bway ki minu mish e moŋkamu/ apo/ wosh mo. Ma'diny ka'bal mini 'koki 'ko mo walla aris to/e kun mini 'taki shwaa sho e bwambor gi wosh mo." 4 Wakana Musa 'cithki wosha ba'd 'ban isu/ mmowa e ki kun twa/a/ mo, dhali a'di cuki mis ki jahanne/ e mon'thamo/ mo dhali seki'd bway 'kuwosh Sinaa/ mo, me'd jin torkina Tapa a'di gwo mo. Musa kalki wosha ba'd 'ban e me'd piti mo. 5 Tapa thuli'd ka 'cesh eya rak mo dhali doshki'd nyakka Musa imun mo, dhali a'di yerki gway gi Tapa mo." 6 Tapa yaki'd ki yampe ibwambori a'di mo dhali gwo jin bahkunu mo ki: "Tapa, Tapa, /e jin mii mii mo dhali Arumgimis jin ta'da 'the ka 'the mo, dhali mmomaŋgala nyor she/ mo, dhali e mo/en jin telu sho'k jin ishki'd ka enthus mo dhali mii ma isiŋ gana/ mo, 7 mmokar mo/en jin telu sho'k goma aliip 'kwani ka ris mo, dhali gwami aris miinthus mo, dhali aris gwondhaŋ mo, dhali aris mii shigga/ mo. Hili a'di midi diki dhal tonthus bway mmo diki ciya jisa/ mo. A'di midi ci mondor gom miinthus gi icom apo/ ucim buni mo dhali apo/ uci gi ucim buni mo, ntaga nyakum yil jin 'kon ma po/ i kwara dhali ntaga doŋgon mo." 8 Musa 'tukki'd ki jahanne/ a'cesh mo dhali luŋki'd mo. 9 Yan'ko'd a'di oki gwo mo ki: "Shwane/ wakki/ aha/ gamkina 'the e jis/em pini mo tani, ayy Tapam pem mo, yayi ibwamani am bala, haali/ 'kwani gwan

'bi'thkina 'kup ki 'bi'th mo. Gwami tonthus bam mo dhali miinthus bam mo, dhali bu'thi am me'd kum pini mo."

Gwoŋkan jin gamu/ me'd thosonkunu dok/e mo

10 Tapa oki gwo mo ki: "Hili mo mo ma, Aha/ ŋapa mmo/uk gwoŋkan jin gamu/ gwo me'd mo. E bwambori 'kwanim pini i'baar mo tani, Aha/ mina mii aris mii mer me'd kun dika ki mii e mony'ceshi 'baar mo walla e kala kamu/ mo. Aris 'kwani 'baar mo e bwamani /e mini mish dhan miinycaagam pem mo, haali/ a'di midi ta to jin kogu jin miga/ mii nyakki /e mo. 11 Hayi gwo e jin kankika /e shwane/ mo. Aha/ mura ur 'kwani gi pa Amuur ka pije/ ibwambori /e mo, dhali 'kwani gi paŋ Kanaan mo, dhali 'kwani gi pa Hiththa mo, dhali 'kwani gi pa Persi mo, dhali 'kwani gi pa Hiiba mo, dhali 'kwani gi pa Yaabus mo. 12 Hili ki 'bore/ mmodiki gam gwo me'd nyakki 'kwani gi bampa/ e mo jin yana /e mo, walla uni mini ta agume/ ibwamani /e mo. 13 Ki jahanne/ /e mini 'ce'da gwatam buni bwa mo, 'ce'di ushi sho'k ka gwata/ wosh buni bwa mo, dhali jepi aris cwa ma Ashiiram buni ka 'cesh mo. 14 Haali/ /e mini diki luŋa ruma kamu/ mo, haali/ Tapa, gway piti ka ta'cum bwa mo, Arumgimis jin ta'da ta'cum bwa apo/ tonthus mo. 15 Wakan hili ki 'bore/ mmodiki gam gwo me'd nyakki 'kwani gi bampa/ mo, haali/ uni ciki is ki miinycal goma risa rum buni mo, dhali uni 'cithki to 'kus goma risa rum buni mo. Yan'ko'd jan 'de/ 'peni uni mini yuk um mo dhali um mini shwaa ushi ton tiya 'peni tom piti jin 'cithu 'kus mo, 16 dhali yan'ko'd um si'da/ mini susu i'bwa/m pitin tiya gom iya/m bum mo, dhali i'bwa/m piti mini ci is ki miinycal goma risa rum buni mo, dhali uni mini ci is gi iya/m bum ki miinycal goma risa rum buni mo. 17 Dhalku/ ki ci is bum ka risa rum gi toŋku'thu'd kun to'dkin mo. 18 Um mini kar monshwaan to gi mompe'kupanyolos gi maaŋku'thu'd jin minu ka darga cumat mo. Me'd jin kankika um mo tani, um mini shwaa maaŋku'thu'd jin minu ka darga cumat goma cimi pesu/ mo ka tenteŋ kar/e ka ppe ma Abiib mo, haali/ a'di taki'da ppe ma Abiib[c] jin iiyina um ka pije/ 'peni bampa/ Masir mo. 19 Aris bwa ma dho'th gi twa/a/ a'di ta jim pem mo, arisa bwanyaraŋ gwath gi to/em bum si'da/ mo, wakki/ 'peni to/e walla ma'diny ka'bal mo. 20 /E mini wana bwanyara/ gi thuluny 'ba/ ki ari

[c]34:19 "Abiib ta'da ppe jin 'dish ma sho'k mmohe'th mo."

ka'bal mo, hili wakki/ /e diki yol a'di ka nyaŋ'ko'd mo tani, yan'ko'd /e mini 'ce'd 'bam piti mo. /E mini wana bwanyara/ gi iya/m pini 'ba/ i'baar mo. Jan 'deŋ kamu/ midi diki piyu/ ibwambori Aha/ me'd 'te/ mo.

21 Um mini miiya tu'c goma cimi pe'de/ mo, hili apowa cima pesu/ mo tani um mini si/is mo. E embul jin koru si'da/ mo dhali embul jin 'cithu to mo, dhali um mini si/is mo. 22 Um mini hil ki 'bore/ ki monshwaan to gi mompe'kupanyolos ma risa cim gway mo ka ris emen ma game/ kun twa/a/ kun tulkunu is mo, dhali um mini hil ki 'bore/ ki monshwaan to gi mompe'kupanyolos gi montul 'kup e yil jin kar 'kup mo. 23 Me'di kwara ki yil mo tani aris 'kwanim pini mini mii tor isa tente/ ibwambori Tapa Arumgimis mo, jin ta'da Arumgimis ma Israyiil mo. 24 Haali/ Aha/ mina ur aris kal ka pije/ ibwambori /e mo dhali mmobeeya ris bwaŋgwayum pini mo. Jan 'deŋ kamu/ mina bwa diki o ka 'cesh pini mo me'd jim buni mo me'd jin mina /e ya mmopi ibwambori Tapa Arumgimis pini me'di kwara ki yil mo.

25 Um mini 'koki ci mo miiya bas gi to kun 'cithu 'kus nyakka cumata kamu/ mo, walla shuma kamu/ 'peni to gi 'cithu 'kus e monshwaanto gi mompe'kupanyolos mo tani minu 'koki dhal ntagi mon'thamo/ mo. 26 Um mini kali maman tom 'borga/ kun twa/a/ 'pena 'cesh bum mo bway gu'b pem mo. Um mini 'koki shun ari dhuru'c mi ka ko gi kum mo." 27 Tapa oki'da Musa gwo mo ki: " 'Kwari gwo gwansan mo, gom isi me'd gwo gwansan kun gamkika me'd ki /e mo dhali nyakki 'kwani ma Israyiil mo." 28 Musa diki'di mun nyakki Tapa goma cimi iss su/ montee mo dhali mon'thiny mo; a'di diki shwaa maaŋ kamu/ mo walla pi yi'deŋ kamu/ mo. A'di 'kwarki gwo gi gamu me'd apo/ wosha ba'd 'ban mo, Gwoŋkan kun 'koni 'Kume'd mo.

Bwam/e ma Musa 'twakki mo mo

29 Me'd jin thulin ma Musa ka 'cesh 'peni mis Wosh Sinaa/ ki wosha ba'd 'ban isu/ gi gwoŋkan kun gamu me'd mo e me'd piti mo tani, a'di diki mish ka yi'c gi bwam/em piti 'twakki mo mo me'd jin wala a'di 'twa/ nyakka Arumgimis mo. 30 Ka Haruun dhali 'kwani ma Israyiil mishkina Musa mo tani, ayi'c gi bwam/em piti 'twakki mo mo, dhali uni koki is mmo/iiyu/ mmo'dish a'di is mo. 31 Hili Musa yukki uni mo, dhala Haruun dhali imanshu bway gi 'kwani i'baar mo tani iiyin bway a'di mo. Yan'ko'd Musa wallki 'twa/ nyakki uni mo be. 32 I'ko'di

mii yan mo tani, 'kwani ma Israyiil i'baar mo tani iiyin bwaya Musa mo, dhali a'di torki uni gwoŋkani 'baar mo kun cikina Tapa a'di apo/ Wosh Sinaa/ mo. 33 Me'd jin 'baarkin ma Musa 'twa/ wall nyakki uni mo tani, a'di tikki bwam/em piti ki burrinye/ mo. 34 Isa yempa/ me'd jin yakin ma Musa ibwambori Tapa mo mmowall 'twa/ nyakki a'di mo tani,a'di midi 'cuk burrinye/ mo, ntagi a'di midi piyu ka pije/ mo. Me'd jin yayina a'di ka pije/ mo tani, a'di midi tor 'kwani ma Israyiil gwo mo kun kankunu a'di mmo/o mo. 35 Ki 'kwani ma Israyiil mishkin ki bwam/e ma Musa 'twakki mo mo tani, a'di midi tik bwam/em piti ki burrinye/ dok/e mo ntagi a'di dokki'd ka nyaŋ'ko'd mmowall 'twa/ nyakki Tapa mo be.

Mo Iika Pije/ 35

Aris gwoŋkan ma cima Pesu/ mo

1 Musa tulki 'kwani isi 'baar mo 'peni 'kwani ma Israyiil mo dhali oki uni gwo mo ki: "To anansan kun kankina Tapa um gwo mmomii mo. 2 Ka cimi pe'de/ mo tani atu'c minu kar 'kup mo, hili gom um mo tani, acima pesu/ midi ta cim jin minu ko/ mo, acima pesu/ ta mo si/is ka kuluny mo, ta moŋko/ gom Tapa mo. A'di yin jin midi miiya tu'c apowa cim caan mo tani minu 'kosh jwa mo. 3 Um mini 'koki 'tha ari o'da kamu/ ka cima pesu/ mo."

To kun cinu ki me'd e Gu'b gi mondhelela dhelel mo

4 Musa walki 'twa/ goma tul'kup 'kwani ma Israyiil i'baar mo, mmo/o gwo mo ki: "To yansan a'di kankina Tapa gwo mo. 5 Kali to jin cinu ki me'd gom Tapa mo, 'peni umi 'baar mo kun gwon ma du mo. 'Doyi to jin cinu ki me'd gom Tapa mo---me'd 'dolkon gana/ mo, 'dolkon kush mo, 'dolkon per mo, 6 jamasa daka/ mo, jamasa buhe/ mo, dhala thus 'per mo dhali jin nabula nabul mo; arisa mur mi mo; 7 aris yit mi kun kucurkunu mmota 'per mo dhali ayi'cja 'borga/ kun bagu mo; dhali cwa ma banyayis mo; 8 ayin gom gu'b gi mondhelela dhelel ma risa lamba/ mo, aris cwaŋkuyga/ goma yin gi mo uk mo dhali a'bicajwahar mo, 9 aris jamas wosh ma 'pinyamat mo dhali aris wosh kun 'bora 'bor mo mmodhu gom burrinye/ jarontur mo dhala ra'cpa/ mo be.

Aris to gi gu'b gi mondhelela dhelel mo

10 'Kwani 'baar mo kun tagi 'kup ibwamani um mini iiyu/ mo dhali uk to 'baar mo kun kankina Tapa gwo mo--- 11 gu'b gi mondhelela dhelel nyakki gu'b burrinyem piti mo, moŋkum piti mo, aris mondek piti mo, aris dhaŋka'b mo, arisa ka'dum mo, aris mon'dap mo, dhali aris moŋka'b mo; 12 asanduuk gi gwoŋkan si'da/ nyakka ris cwam piti mo, 'kupan gi moŋgwam mo, dhali burrinyen tur mmocesh a'di mo. 13 Uni kalina tharabeesa nyakka ris cwam piti mo, aris to ma tu'c piti i'baar mo, dhali maaŋkuthu'd jin minu ci mo; 14 tirkina/ ma lamba/ gom moŋkush mo, nyakki ushi to ma tu'c piti mo, arisa lambam piti mo, dhali ayin goma risa lamba/ mo; 15 cwaŋkuyga/ ma gwata/ nyakka ris cwam piti mo, ayin gi mo uk dhala 'bicajwahar mo; burrinyentur gom mmotik 'twaŋkal gi gu'b gi mondhelela dhelel mo; 16 agwata/ gom mmo'tha to kun cinu ki me'd mo nyakki dhaŋka'b gurany 'per piti mo dhali aris cwam piti mo dhali aris to ma tu'c mo; dhali toŋ'kul bwanycaaga/ nyakki moŋka'b piti mo. 17 Uni kali to kun shiru gom 'banyjala/ mo nyakka ris mon'dap piti mo dhali aris moŋka'b mo, dhali burrinyentur gom 'twaŋkal 'banyjala/ mo; 18 dhali aris sho'k gi gu'b burrinye/ gom gu'b gi mondhelela dhelel mo dhali 'banyjala/ mo, imontal 'de/ nyakka shim buni mo. 19 Uni kali aris burrinyen thusa 'borga/ gom mmomiiya tu'c e moŋkogu mo, aris burrinye/ gi kogu goma Haruun jin ta'da gasiis mo dhali iya/m piti mo, gom uni mmomiiya tu'c me'd igasiis mo."

To kun cinu gom gu'b gi mondhelela dhelel mo

20 Yan'ko'd aŋul'kup gi 'kwani ma Israyiil ka kuluny iikin mo dhali iikin mo 'peni bwambor ma Musa mo. 21 'Kwani ka 'dete/ 'dete/ 'deki a'di adu isi mis mo dhali ku gun tagi shi/in piti kun ona bwa iiyin mo dhali kalki to mmoci gom Tapa mo gom monyaŋ gi gu'b gi modhelela dhelel mo, gom to ma tu'c i'baar mo e a'di mo, dhali aris burrinye/ gi kogu mo. 22 Uni iiyin mo, 'kwaniŋ gwath dhali up mo, kun taga du mmomii to i'baar mo. Uni kali to kun hi'thu mo, aris gurany'ce mo, aris gurany mo, dhali to kun cinu jaro/ mo, 'peni gurany 'dolkoni 'baar mo kun 'kona e ki she/ ki she/ mo. Uni 'baar mo ci to kun cinu ki me'd 'peni 'dolkon me'd to jin cinu ki me'd mmowupun gom Tapa mo. 23 'Kwani ka 'dete/ 'dete/ kun tan gi jamasa daka, jamasa buhe/, walla athus 'per, jin nabula nabul mo, amur mi, aris yit ka'bal kun kucuru

mmota 'per mo, walla arisa yi'ca 'borga/ mo tani kali uni mo. 24 'Kwani ka 'dete/ 'dete/ mini uk 'peni 'dolkon kush jin cinu ki me'd mo walla jin tagi 'per mo tani kali a'di mo me'd to jin cinu ki me'd gom Tapa mo, dhali 'kwani ka 'dete/ 'dete/ kun tagi cwa ma banyayis gom mmomiiya tu'ca tiya mo tani, kali a'di mo. 25 A'bom jin mishi to mo tani, surki'da thus ki me'd piti mo dhali 'doyi'd 'peni to jin surkin ma yim mo jin ta jamasa daka, jamasa buhe/ mo, walla thus 'per mo, walla jin nabula nabul mo. 26 Upi 'baar mo kun 'dekki uni adu isi mis mo dhali mishkunu ki surkina mur mi mo. 27 Imanshu bway kalki aris wosh jamas ma 'pinyamat mo dhali dhuyi tonyjaron tiya e burrinyentur jin ta jaro/ mo dhali ara'cpa mo; 28 uni kalki cwa kun 'kuny ma shim ki 'kuny mo dhala yin goma risa lamba/ mo, goma yin gi mo uk mo, dhali goma 'bicajwahar mo. 29 'Kwani Israyiil kalki to jin cinu ki me'd ki bwan'ka'dga/ gom Tapa mo; wathi/ ka 'dete/ 'dete/ dhali a'bom jin taga du jin kali aris to 'baar mo goma tu'c jin kankina Tapa gwo eya Musa ki minu mii mo be.

Arumgimis yukki iman uk to mo

30 Musa oki 'kwani ma Israyiil gwo mo ki: "Hili mo mo ma, Tapa yuki'da Bessalel ki gway piti mo ti, jin ta ya/ ma Urri jin ta ya/ ma Huur mo, 'pena wak ma Yahuuda/ mo. 31 A'di tuki'da Besalel ki Shi/in piti mo, mmoci a'di moyuk mo, mmomish gwo 'ban mo, dhali monyith mo, goma ris to kun 'kona e ki she/ ki she/ gi uka iman/uk to mo, 32 mmo/uk to ka ris jamas mo dhali mmomiiya tu'c e 'dolkon mo, 'dolkon kush mo, dhali jim 'per mo; 33 mmo'cith si'da/ mo dhali dhu aris wosh mo dhali mmokosh cwa is mo---mmo/uk jamas gi 'kona e ki she/ ki she/ mo dhali iman/uk to mo. 34 A'di kar a'di eya dum piti mmotor mo, dhali a'di uni su/ ka Oholiyaab gi ta ya/ ma Ahisamaak mo, 'pena wak ma Daan mo. 35 A'di 'tu'dki uni ki moyuk mo mmomiiya risa tu'c i'baar mo kun 'kona e ki she/ ki she/ mo, mmomiiya tu'c me'd iman/uk to mo, me'd iman'cith to mo, me'd imanci to waro/ ki jamasa daka mo, jamasa buhe/ mo, dhala thus 'per mo dhali jin nabula nabul mo, dhali me'd imanshowa thus mo. Uni ta 'kwani gun uk to eya risa tu'c i'baar mo, dhali uni ta iman uk to ka ris jamas mo.

Mo Iika Pije/ 36

1 Wakan aBesalel dhala Oholiyaab dhali uni ka 'dete/ 'dete/ kun takin gi moyuk mo gom uni kun cikina Tapa moyuk mo dhali mom'bi'th mmo/ misha risa tu'ca tiya mii e monyaŋ gi moŋkogu/ mo mmo/ miiya tu'c mo isi me'd to 'baar mo kun kankina Tapa gwo mo."

'Kwani ci to ki nyanye/ 'peni to kun 'kosh jwa mo

2 Musa yukki'da Besalel mo, Oholiyaab mo, dhali uni ka 'dete/ 'dete/ kun tagi moyuk e 'kup kun cikina Tapa moyuk mo, dhali adu kun 'de'kki uni e bwaman mmo/iiyu/ mo dhali miiya tu'c mo. 3 Uni bu'thki to kun cinu ki me'd i'baar mo'pena Musa mo kun kalina 'kwani ma Israyiil gom monyaŋ gi moŋkogu mo. 'Kwani 'kon naskina/ mmokali to kun cinu ki me'd ki bwaŋ'ka'dga/ mo isa yempa/ mon'thamo/ goma Musa mo. 4 Wakan 'kwani 'baar mo kun yuka yuk miikina tu'c apo/ moŋkogu mo 'pena tu'c kun miikina uni mo be. 5 'Kwani kun uk to torkina Musa gwo mo ki: " 'Kwani kali to ki nyanye/ kun 'kosh jwa mo gom mmomiiya tu'c jin kankina Tapa ana gwo mmomii mo be." 6 Wakana Musa ye'thki gwo sho'k ki jan 'de/ e moŋ'ko midi diki kali to kun cinu ki me'd ki nyanye/ gom monyaŋ gi moŋkogu mo. Yan'ko'd 'kwani gwansan doshkin 'peni mo kali to kun cinu ki me'd mo. 7 Uni takin ga ris to ki nyanye/ kun kosh jwa mo goma tu'c i'baar mo.

Monyaŋ gu'b gi mondhelela dhelel mo

8 Wakan imanpaa/ to i'baar mo kun 'kokin e bwaman uni mo tani nyaŋki gu'b gi mondhelela dhelel ki burrinye/ kun shiru ka yololo i'kume'd kun ukkunu 'peni burrinye/ jin nabula nabul mo dhali jamasa jaloŋ mo, dhali jamasa buhe/ mo, dhala thus 'per mo ka ris jamas ma karabiim mo. Yansan ta'da tu'c ma Besalel mo, dhali wathi/ jin mishki to paa/ mo. 9 Montur gi burrinye/ jin shiru ka yololo ka 'dete/ 'dete/ midi ta gula i iss'de/ i'ce'dka peŋkwara mo, mombee midi ta gula idoŋgon mo. Aris burrinye/ kun shiru ka yololo i'baar mo mini nyak imon'de/ mo. 10 Besalel gamki burrinye/ kun shiru ka yololo imudhe'd me'd imontal 'de/ mo, dhali burrinye/ mudhe'da tiya kun shiru ka yololo gamkina a'di me'd si'da/ imontal 'de/ mo. 11 A'di ukki aris mo hom 'peni jamasa jaloŋ e shemen gi moŋkar 'kup gi burrinye/ jin shiru ka yololo imontal 'de/ mo, dhali a'di miiki'd kan e shemen gi moŋkar

'kup gi burrinye/ jin shiru ka yololo jin 'kon ma po/ isu/ mo. 12 A'di ukki aris mo hom i iss su/ i'ce'dka 'kume'd apo/ jin shiru ka yololo jin twa/a/ mo dhali aris mo hom i iss su/ i'ce'dka 'kume'd apo/ shemen gi moŋkar 'kup gi burrinye/ jin shiru ka yololo jin 'kon ma po/ isu/ mo. Wakan aris mo hom mini 'ko ka gar'kus imontal 'de/ mo. 13 A'di ukki aris montup 'dolkon i iss su/ i'ce'dka 'kume'd mo dhali gamki aris burrinye/ kun shiru ka yololo me'd imontal 'de/ nyakki uni mo wakan ki gu'b gi mondhelela dhelel midi tagi moŋgam me'd mo be.

14 Besalel ukki aris burrinye/ kun shiru ka yololo 'pena mur mi mo gom gu'b burrinye/ apo/ gu'b gi mondhelela dhelel mo; a'di ukki aris burrinye/ gwansan kun shiru ka yololo i'kume'd i'ce'dka 'de/ mo. 15 Montur gi burrinye/ jin shiru ka yololo ka 'dete/ 'dete/ midi ta gula iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd mo, dhali mombee gi burrinye/ jin shiru ka yololo ka 'dete/ 'dete/ midi ta gula idoŋgon mo. 'Peni burrinye/ kun shiru ka yololo ka 'dete/ 'dete/ i'kume'd i'ce'dka 'de/ mo tani mini nyak imontal 'de/ mo. 16 A'di gamki burrinye/ kun shiru ka yololo imudhe'd me'd imontal 'de/ mo dhali burrinyem pe'den tiya kun shiru ka yololo imontal 'de/ mo be. 17 A'di ukki aris mo hom i iss su/ i'ce'dka 'kume'd mo apo/ shemen gi moŋkar 'kup gi burrinye/ jin shiru ka yololo 'peni jin twa/a/ mo, dhali aris mo hom i iss su/ i'ce'dka 'kume'd imontal 'de/ e shemen gi moŋkar 'kup gi burrinye/ jin shiru ka yololo mo jin gamki me'd apo/ jin 'koni su/ mo. 18 Besalel ukki aris montup gurany i iss su/ i'ce'dka 'kume'd mo mmogam gu'b burrinye/ me'd imontal 'de/ mo wakan ki uni mini deki mon'de/ mo. 19 A'di ukki gu'b gi mondhelela dhelel mo mmotik a'di e ka risa yi'c ka'bal kun kucurkunu mo mmotagi 'per mo, moŋkuma kamu/ 'pena yica 'borga/ mmokar apo/ caan mo.

20 Besalel ukki aris mo re'd ka 'cithandhul apije/ 'peni cwa ma bwanyayis gom gu'b gi mondhelela dhelel mo. 21 Montur gi mo re'd ka 'dete/ 'dete/ mini ta gula i'kume'd mo, dhali mombee gi mo re'd ka 'dete/ 'dete/ midi di i'de/ mo dhali aris gula she/ ki kut mo. 22 Mo re'd ka 'dete/ 'dete/ midi ta gi sho'k cwa isu/ mmogam aris mo re'd me'd imontal 'de/ mo. A'di miiki mii yan goma ris mo re'di 'baar mo gom gu'b gi mondhelela dhelel mo be. 23 A'di ukki aris mo re'd gom gu'b gi mondhelela dhelel ki bway yan mo ki: aris mo re'di iss 'de/ goma 'bana bimporos mo. 24 Besalel ukki aris moŋka'b 'dolkon i iss 'kwanimpa isu/ mo mmoya eya ris 'kwarany mo re'd i iss 'de/ mo. Imun

mo tani moŋka'b 'koni su/ e bwaŋ'kwarany gi mo re'da 'de/ mo mmogam aris mo re'd me'd imontal 'de/ mo, dhali moŋka'b isu/ si'da/ e bwaŋ'kwarany ma ris mo re'da tiya ka 'dete/ 'dete/ mmogam aris mo re'd me'd imontal 'de/ mo. 25 Goma 'ban gi gu'b gi mondhelela dhelel jin 'kon ma po/ isu/ mo, apowa 'bana binycam mo tani, a'di ukki aris mo re'd i iss 'de/ mo 26 dhali moŋka'b gi 'dolkon buni i iss su/ mo. Imun mo tani moŋka'b 'koni su/ e 'kwarany mo re'd jin twa/a/ mo, moŋka'b isu/ e 'kwarany mo re'd jin 'ko'd mo, dhali wakan mo be.

27 Ibwampo/ gu'b gi mondhelela dhelel apowa boraluŋgu'b mo tani, Besalel ukki aris mo re'd ipe'de/ mo. 28 A'di ukki aris mo re'd isu/ i bwampo/ shem'pena bin doŋgon gi gu'b gi mondhelela dhelel mo. 29 Aris mo re'd gwansan uni kwa/u bwa e bum'pen mo, hili uni gamki me'd e 'kupani janyjala 'de/ mo. A'di ukki uni isu/ ki bway yan mo gom shem'pena bi isu/ mo. 30 Imun mo tani aris mo re'd 'koni peŋkwara mo, imontal 'de/ nyakka ris moŋka'b 'dolkon buni mo. Imun mo tani aris moŋka'b 'koni 'kume'd i'ce'dka pe'de/ e mo 'baar mo, moŋka'b isu/ e bwaŋ'kwarany mo re'd jin twa/a/ mo, moŋka'b isu/ e bwaŋ'kwarany mo re'd jin 'ko'd mo, dhali wakan si'da/ mo be.

31 Besalel ukki arisa ka'dum 'peni cwa ma bwanyayis mo, imudhe'd goma ris mo re'd goma 'bana 'de/ gi gu'b gi mondhelela dhelel mo, 32 aka'dum imudhe'd goma ris mo re'd goma 'bana kamu/ gi gu'b gi mondhelela dhelel mo, dhali aka'dum imudhe'd goma ris mo re'd goma 'ban bwampo/ gu'b gi mondhelela dhelel bwaya bora luŋgu'b mo. 33 A'di ukki'da ka'dum e bwaman ma ris mo re'd mo, jin ya'd ari isi mis mo, mmogam me'd 'peni moŋkar 'kup bway moŋkar 'kup mo. 34 A'di tikki aris mo re'd e ki 'dolkon mo. A'di ukki aris janyjal buni 'peni 'dolkon mo, gom uni mmomii to me'd to kun bu'th to goma risa ka'dum mo, dhali a'di tikki'da ris jaha/ e ki 'dolkon mo be.

35 Besalel ukki burrinye/ jin shiru ka yololo 'peni jamasa jaloŋ mo, jamasa buhe/ mo, dhala thus 'per mo, dhali 'peni jin nabula nabul mo, ka ris jamas ma carabiim mo, jin ta'da tu'c gi wathi/ jin mishi to mii mo. 36 A'di ukki sho'k idoŋgon gom burrinye/ jin shiru ka yololo 'peni cwa ma bwanyayis mo, dhali a'di tikki uni e ki 'dolkon mo.A'di si'da/ ukki aris toŋ kol'kus 'dolkon goma ris sho'k mo, dhali a'di dekki uni gom moŋka'b 'dolkon idoŋgon mo. 37 A'di ukki burrinye/ jin tikku mo

e gom 'twaŋkal gu'b burrinye/ mo.A'di ukkunu 'peni jamasa jaloŋ mo, jamasa buhe/ mo, dhala thus 'per jin nabula nabul mo, jin ta'da tu'c ma man uk to mo. 38 A'di si'da/ ukki mo shir gi sho'k imudhe'd ka ris toŋ kol'kus mo. Adi tikki aris 'kupan buni e mo dhala ris jaham buni ki 'dolkon mo. Moŋka'b buni kun 'koni mudhe'd mo tani ukkunu 'peni gurany mo be.

Mo Iika Pije/ 37

Sanduuk gi gwo jin onu is mo

1 Besalel ukki'da sanduuk 'peni cwa ma bwanyayis mo. Montur gi gulam piti isu/ midi ta ŋatgin i iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd i'ce'dka pe'de/ mo dhali ŋatgin gi gula ki kut mo, mombeem gi gulam piti i'de/ ta ŋatgin i'kume'd i'ce'dka peŋkwara mo dhali ŋatgina kutga/ mo, dhali montur gi gulam piti bway mis i'de/ midi ta ŋatgin i'kume'd i'ce'dka peŋkwara mo dhali ŋatgina kutga/ mo. 2 A'di kumki a'di e bwaman mo dhali apije/ ki 'dolkon gana/ mo dhali kar a'di bwaŋkwayu/ ki 'dolkon ka kukul is goma liman piti mo. 3 A'di dekki gurany idongon 'peni 'dolkon gom sho'kka dongon piti mo, nyakki guranya su/ apo/ 'bana 'de/ 'peni a'di mo, dhali guranya su/ apo/ 'bana kamu/ mo. 4 A'di ukki'da arisa kar'kus 'peni cwa ma bwanyayis mo dhali tiki uni e ki 'dolkon mo. 5 A'di karki'da risa kar'kus eya ris gurany apo/ 'bana sanduuk mo, ka sanduuk minu kal mo. 6 A'di ukki toŋ'kupan gi kumuwa sanduuk 'kup ki 'dolkon gana/ mo. Montur gi gulam piti isu/ midi ta natgin i iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd i'ce'dka pe'de/ mo dhali ŋatgin gi gula ki kut mo, dhali mombeem piti i'de/ mo dhali ŋatgin gi gula ki kut mo. 7 Besalel ukki'da carabiim isu/ 'peni 'dolkon jin dorkunu gom mon su/ kun dhu 'kup 'peni toŋ'kupan gi kumuwa sanduuk 'kup mo. 8 Aman'doyu/ gwo midi di i'de/ imoŋkar 'kupa 'de/ gom toŋ'kupan gi kumuwa sanduuk 'kup mo, dhala ma'doyu gwoŋ kamu/ midi di gom moŋkar 'kupa kamu/ mo. Me'd jin ukkunu uni ka 'ci'cimi'th mo nyakki toŋ'kupan gi kumuwa sanduuk 'kup mo. 9 Acarabiim peperkina bim buni isi mis mo dhali toŋ'kupan gi kumuwa sanduuk 'kup ka la nyakki uni mo. Acarabiim gamki jis/e 'kup imontal 'de/ mo dhali hilki mo bway twa/a/ agalany toŋ'kupan gi kumuwa sanduuk 'kup mo.

Tharabeesa gom maaŋku'thu'd mo

10 Besalel ukki'da tharabeesa 'peni cwa ma bwanyayis mo. Montur gi gulam piti isu/ midi ta ŋatgin I iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd i'ce'dka pe'de/ mo, mombee gi gulam piti i'de/ ta ŋatgin i'kume'd i'ce'dka peŋkwara mo, dhali montur piti bway mis i'de/ mo dhali ŋatgin gi gula ki kut mo. 11 A'di tikki a'di e ki 'dolkon gana/ mo dhali kar bwaŋkwayu/ ki 'dolkon gana/ ka kukul is aliman mo. 12 A'di ukki dhaŋka'b ka kukul is gom a'di me'd mombar gi me'da 'de/ ki bee bee mo, nyakki bwaŋkwayu/ ka kukul is ki 'dolkon gom dhaŋka'b mo. 13 A'di ukki gurany 'dolkon idoŋgon gom a'di mo dhali gamki aris gurany me'd gom shem'pena bi idoŋgon mo, e mo jin 'kokina shoka doŋgon mo. 14 Aris gurany uni gamkunu me'd e dhaŋka'b mo mmoci embul goma risa kar'kus mo, ka tharabeesa minu kal mo be. 15 A'di ukki'da risa kar'kus 'peni cwa ma bwanyayis mo dhali tiki uni 'kup ki 'dolkon mo, ka tharabessa minu kal mo. 16 A'di ukki aris to kun mini 'ko apowa tharabeesa mo---aris to kun dhunu to icine/ mo, arisa misa 'kul bwa mo, aris toŋ'kul bwa mo, aris toŋ 'kul bwa kun gacu to kun cinu ki me'd mo. A'di ukki uni 'peni 'dolkon gana/ mo be.

Tirkina/ ma Lamba/ gi 'Dolkon mo

17 A'di ukki tirkina/ ma lamba/ 'peni 'dolkon gana/ jin dorkunu mo. A'di ukki tirkina/ ma lamba/ nyakki moŋka'b piti mo dhala bi mo. Arisa kubbaayam piti mo, aris moŋka'b gi 'cemen piti mo, dhali aris jandim piti mo tani uni ukkunu i'baar mo ka 'dete/ 'dete/ ka 'ci'cimi'th nyakki a'di mo. 18 Abim pe'dem piti peperki'd ka pije/ 'pena risa 'ban piti mo---biŋkwara peperki'd 'pena 'bana 'de/ mo, dhali abiŋkwara 'peni tirkina/ ma lamba/ peperki'd 'pena 'bana kamu/ mo. 19 Abinycwa jin twa/a/ taga kubbaaya ikwara mo kun ukkunu me'd cwa jin wana e ki maman shu'be/ mo jin cabki'd ki tup tup mo, nyakki moŋka'b gi 'cemen mo dhali jandi mo, dhala kubbaaya ikwara kun ukkunu me'd jandiny cwa jin wana e ki maman shu'be jin ca'bki tup tup mo eya biŋkamu/ mo, nyakki moŋka'b gi 'cemen mo dhali jandi mo. A'di midi nyak goma binycwa ipe'de/ i'baar mo kun peperkin ka pije/ 'peni tirkina/ ma lamba/ mo. 20 Apo/ tirkina/ ma lamba/ ki is piti mo, abi jin di'da galany e mun mo tani akubbaaya 'koni doŋgon kun ukkunu me'd cwa jin wana maman ki shu'be jin 'twakki mo mo, nyakki moŋka'b gi

'cemen buni mo dhali aris jandi mo. 21 Moŋka'b gi 'cemen a'di diki'd e bwaŋ'kwarany ma binycwan twa/a/ ka 'dete/ 'dete/ mo---me'd jin ukkunu a'di i'de/ ka 'ci'cimi'th nyakki a'di mo, dhali moŋka'b gi 'cemen e bwaŋ'kwarany ma binycwa ka 'dete/ 'dete/ mo---me'd jin ukkunu a'di i'de/ ka 'ci'cimi'th si'da/ nyakki a'di mo. Ki bway jin nyaka'd mo tani moŋka'b gi 'cemen a'di diki'd e bwaŋ'kwarany ma binycwa ka 'dete/ 'dete/ mo, me'd jin ukkunu a'di i'de/ ka 'ci'cimi'th nyakki a'di mo. A'di nyaka'd ka binycwam pe'de/ i'baar mo kun peperkin ka pije/ 'peni tirkina/ ma lamba/ mo. 22 Aris moŋka'b gi 'cemen buni dhali arisa binycwa i'baar mo tani ka 'ci'cimi'th i'de/ nyakki a'di mo, jin dorkunu i'de/ ka 'ci'cimi'th ka tu'c gi 'dolkon gana/ mo. 23 Besalel ukki tirkina/ ma lamba/ mo dhala lambam piti ipesu/ mo, aris toŋ'kamu'th tom piti mo dhali arisa siniyam buni 'peni 'dolkon gana/ mo. 24 A'di ukki tirkina/ ma lamba/ mo dhali aris monycesh piti mo nyakki tombar to jin baru mondit gi 'dolkon gana/ i'de/ mo be.

Gwata/ gi dukuwa 'bi'ca jwahar mo

25 Besalel ukki'da gwata/ gi dukuwa 'bi'ca jwahar mo. A'di ukki a'di ki cwa ma bwanyayis mo. Montur gi gulam piti i'de/ ta ŋatgin i'kume'd i'ce'dka peŋkwara mo, dhali mombeem piti gula i'de/ midi ta ŋatgin i iss 'de/ i'ce'dka peŋkwara mo. A'di gamki me'd mmonyak mombar mo, dhali montur gi gulam piti isu/ bway mis midi ta ŋatgin i iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd i'ce'dka pe'de/ mo. Me'da ris cem buni uni ukkunu i'de/ ka 'ci'cimi'th mo nyakki a'di mo. 26 A'di tikki'da gwata/ e jin dukuwa 'bi'ca jwahar ki 'dolkon gana/ mo---aliman piti mo, aris 'ko'dgwar piti mo, dhali aris cem piti mo. A'di si'da/ ukki bwaŋgwayu/ ki 'dolkon gom a'di ka kukul is mo. 27 A'di ukki aris gurany 'dolkon mmogam me'd gom a'di e bwaŋgwayum piti apo/ 'bana sum piti kun 'kon ka gar'kus mo. Aris gurany uni tana ris to gun bu'thki to goma ris cwa mo mmokala gwata/ mo. 28 A'di ukki'da aris cwa 'peni cwa ma bwanyayis mo, dhali a'di tikki uni e ki 'dolkon mo. 29 A'di ukki'da yin jin wolu i'kup jin kogu mo dhali a'bi'ca jwahara gana/ mo, jin ta'da tu'c ma man uk toŋ kuyga/ mo be.

Mo Iika Pije/ 38

Gwaṯa/ jin c̠inu to ki me'd mmo'thaki o'd mo

1 Besalel uk̠ki'da gwaṯa/ gom to kun c̠inu ki me'd mmo'tha ki o'd ki cwa ma bwanyayis mo. A'di ta'd gi montur gi gulam piti imudhe'd mo dhali mombee gi gula/[a] imudhe'd mo---mmonyak̠ shem'penabi ki 'dok̠o/ 'dok̠o/ mo---dhali gula/ bway mis ikwara mo be. 2 A'di uk̠ki moŋganan gi shem'penabin doŋgon 'kup̠ mmowa e ki ce ma morbip̠ mo. Aris ce uni uk̠kunu ki ton 'de/ mmonyak̠ ka gwaṯa/ mo, dhali a'di ki koṯh a'di is ki gurany mo. 3 A'di ukki'da ris to ma ṯu'c goma gwata/ mo---anos gom 'piny mo, tompash to mo, toŋ'kul bwa mo, amis shum mo, dhali to wup̠un o'd mo. A'di uk̠ki'da ris to ma ṯu'c gwansan i'baar mo ki gurany mo. 4 A'di ukki to jin kar o'd goma gwata/ mo, dhali moŋgame'd gi gurany minu kar e bwambori mo sheshel shemen ki kuṯ 'twa/ ka 'cesh bway bum'pen mo 5 A'di dek̠ki janyjal idoŋgon gom shem'penabin doŋgon gi to jin kar o'd gurany mmowa e ka risa k̠ar'kus kun bu'thki to mo. 6 Besalel ukki'da risa k̠ar'kus ki cwa ma bwanyayis mo dhali koṯhki uni is ki gurany mo be. 7 A'di dwarki cwan turga/ e embul janyjal gi 'ko'dgwar ma gwaṯa/ mo mmok̠al a'di mo. A'di uk̠ki mombwaman ma gwaṯa/ ki re re mo, ka ris cwam ba'd 'ban mo.

Toŋ'kul bwanycaaga/ gi gurany mo

8 Besalel uk̠ki toŋ'kul bwany caaga/ 'peni gurany mo nyak̠ki mondosh gurany mo. A'di uk̠ki toŋ'kul bwa 'pena hiljaro/ jin ta ji gi up̠ gun miina ṯu'c e 'twaŋkal gu'b burrinye/ gi montul is mo.

Moŋ'ko e gu'b gi Mondhelela dhelel mo

9 A'di si'da/ ukki 'banyjala/ mo. Aris mo ma yololo ka 'bana bimporos gi 'banyjala/ mo tani uni ta burrinye/ kun nabula nabul mo dhali gula/ gi montur ta iss 'kwanimpa imudhe'd mo be. 10 Mo shira yololo tanga/ tiŋkiliŋi iss 'de/ mmonyak̠ki moŋka'b gi guranyi iss 'de/ mo. Aris toŋ kol 'kus dek̠kunu eya risa tiŋkiliŋ me'd dolkon kusha tur is mo be. 11 Dok/e, eya 'bana binycam mo tani, mo shir ka yololo ta'dgi gula/ gi montur iss 'kwanimpa/ i mudhe'di nyak̠ka risa tiŋkiliŋ i iss 'de/ mo,

[aa]38:1 Gula ta mom bar 'pena kwanthal bwaya liman me'd gi embwaman ta ŋatgini 'de/

moŋk̲a'b gi gurany i iss 'de/ mo, aris toŋkol 'kus dek̲kunu eya risa tiŋkiliŋ mo, dhali aris 'dolkon kusha tur is mo be. 12 Aris moshir ma 'bana bora luŋgu'b tan gi gula/ gi monturi iss su/ i'ce'dka 'kume'd mo, nyak̲ki arisa tiŋkiliŋ i'kume'd mo dhali moŋk̲a'b sho'k mo. Aris toŋkol 'kus dhali aris cwan tur is uni ta 'dolkon kush mo be. 13 Dhali 'banyjalam piti si'da/ ta'd gi gula/ gi monturi iss su/ i'ce'dka 'kume'd eya 'ban gi mom'pesho'k mo. 14 Dhali aris mo shir ma yololo/ goma 'bana 'de/ gi 'twaŋkal mo tani ta'd gi montur gi gula/ i k̲arpa'c mo. Uni 'kon ma tiŋkiliŋ ikwara nyakki moŋka'b sho'k ikwara mo be. 15 Ka 'bana kamu/ gi 'twaŋkal gi 'banyjala/ mo uni si'da/ 'kona montur gi gula/ ma ris mo shir ka yololo i k̲arpa'c mo nyak̲ka tiŋkiliŋ ikwara dhali moŋk̲a'b sho'k ikwara mo be. 16 Aris to kun shiru mmo'kawur 'banyjala/ is uni uk̲kunu ki burrinye/ kun na'bula na'bul mo be. 17 Dhali moŋka'b ma tiŋkiliŋ uni uk̲kunu 'peni gurany mo. Aris toŋkol 'kus dhali cwan tur is goma tiŋkiliŋ uni uk̲kunu 'peni 'dolkon kush mo dhali montik̲ buŋ'kup̲ e goma tiŋkiliŋ uni uk̲kunu si'da/ 'peni 'dolkon kush mo. Arisa tiŋkiliŋ gi 'banyjala/ i'baar mo takin gi mondek̲ is gi 'dolkon kush apo/ uni mo be. 18 Burrinye/ jin tik mo e e 'twaŋkal gi 'banyjala/ ta'd gi gula/ gi montur i iss 'de/ mo. A'di uk̲kunu 'peni jamasa daka/ mo, jamasa buhe/ mo, dhali jim 'per mo, dhali jim 'borga/ surkunu ki jaro/ jaro/ mo dhali gula gi montur i iss 'de/ mo. A'di ta'd gi gula/ gi montur i iss 'de/ mo dhali gula/ bway mis imudhe'd mo, mmowa e ka ris burrinye/ kun shiru ka yololo e 'banyjala/ mo. 19 Arisa tiŋkiliŋ bunin doŋgon mo dhali aris moŋk̲a'b sho'k uni ta gur any mo, dhali toŋkol 'kus ita 'dolkon kush mo. Montik̲ e gom 'kupan buni mo dhali aris cwantura ba'd is ukkunu ki 'dolkon kush mo be. 20 Aris ushi cwaŋ ka she/ gom gu'b gi moŋk̲ogu mo dhali 'banyjala/ uk̲kunu ki gurany mo be.

Aris to gi Gu'b gi moŋk̲ogu mo

21 To gwansan i ta gway gi to gi gu'b gi moŋk̲ogu mo, gu'b gi moŋk̲ogu gi gwoŋkan kun gamu/ me'd mo, isi me'd gwo ma Musa kun yethuwa ye'th sho'k mo kun kalkunu mo. A'di ta'da t̲u'c gi 'kwani Lawi mo e bwaŋ'kwarany bway ma Ithamaar jin ta ya/ ma Haruun jin ta'da gasiis mo. 22 Besalel ya/ ma Urri jin ta ya/ ma Huur mo 'pena wak̲ ma Yahuuda/ mo tani uk̲ki to 'baar kun kankina Tap̲a Musa gwo mo

be. 23 Ka Oholiyyab jin ta ya/ ma Ahisamaaḵ 'pena waḵ ma Daan mo tani, miiki'da ṯu'c inyaḵka Besalel me'da man kosh to mo, mmo/ wa e ki wathi/ jin mishi'da ṯu'c mii ki 'bore/ mo, dhali me'd wathi/ jin c̱i to/ awaro/ ki jamasa daka/ mo, dhali ki jamasa buhe/ mo, dhali amur ḵa'bal 'per mo, dhali ki burrinye/ na'bulga/ mo be.

24 Aris 'dolkon kun miinuwa ṯu'c gom mii ma ṯu'c mo, eya risa ṯu'c kun buthuni monṯal 'de/ nyaḵki mondhelela dhelel mo tani, 'dolkon 'peni to kun c̱inu ki me'd ka kuluny, ta'da kuluny 'dolkon iss 'kwanimpa/ iss 'de/ i'ce'dka pendoŋgon mo dhali aguurush ta iss 'kwanimpa/ iss 'de/ i'ce'dka iss 'kwanimpa/ imudhe'd i'ce'dka iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd a̱po/ mo, ki mombar jin baru ka ḵar/e ka guurush gi moŋḵogu mo be. 25 Mombar gi mondiṯ ma kuluny 'dolkon kush kun c̱ikin ma non she/ 'kwani ta'da iss 'kwanimpa/ imudhe'd mo dhali aguurush ta'da aliip̱i 'de/ ice'dka iss 'kwanimpa/ iss 'de/ i'ce'd ka 'kume'd i'ce'dka issi peŋkwara i'ce'dka ḵarpa'c a̱po/ mo, isi ka guurush gi moŋḵogu mo, 26 walla a maluwa 'de/ gom wathi/ mo, jin ta nasa guurush mo, jin barkunu ki mombara guurush gi moŋkogu mo, Sheŋ'ku̱p̱ yansan gama'd isi me'd 'kwani ka 'deṯe/ 'deṯe/ kun deŋkunu e e mondeŋ e kun 'kona yili iss 'de/ mo dhali kun can ki yil mo, ki mondeŋ e jin ta'da aliip̱i iss 'kwanimpa/ i iss 'de/ i'ce'dka issi 'kume'd, i'ce'dka kwara mo i'ce'dka iss 'kwanimpa/ iss 'de/ i'ce'dka issi pesu/ i'ce'dka 'kume'd[b] mo be. 27 Akuluny 'dolkon kush i iss 'kwanimpa/ mudhe'd iṯa'kkunu mo goma ris moŋḵa'b gi moŋḵogu mo dhali aris moŋḵa'b sho'k gi burrinye/ kun tiḵ mo e mo---aris moŋḵa'b sho'k 'koni iss 'kwanimpa/ i mudhe'd mo, akuluny 'de/ gom moŋḵa'b sho'kka 'de/ mo be. 28 'Pena guurush 'dolkon kush jin uri 'ku̱p̱ ta'da aliip̱ 'de/ ice'dka iss 'kwanimpa/ iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd i'ce'dka iss 'kwanimpa/ i peŋkwara/ i'ce'dka ḵarpa'c a̱po/ mo, Beselel uḵki'da ris toŋkol 'kus goma arisa tiŋkiliŋ mo, mmotiḵa arisa tiŋkiliŋ 'ku̱p̱an e mo, dhali uḵ modeḵ is gom uni mo be. 29 Gurany 'peni to jin c̱inu ki me'd mmotul is imon'de/ ta'dgi mondiṯ ma kulunyi issi kwara i'ce'dka 'kume'd mo dhali aguurush ta'da aliip̱i su/ i'ce'dka iss 'kwanimpa/ i issi 'de/ mo be. 30 Ki to yan mo tani a'di uḵki'da ris moŋḵa'b sho'k gom 'twaŋkal gu'b burrinye/ gi montul is mo, gwaṯaŋ gurany mo, gurany to jin kar/ o'd

[b]38:26 "Suthumiiya talatha alip̱ wa ḵumsumiiya ḵamsiin"

piti mo, aris to gun miinuwa tu'c goma gwata/ mo, 31 Aris moŋka'b sho'k gom 'banyjala/ mo, dhali aris moŋka'b sho'k gom 'twaŋkal 'banyjala/ mo, dhali aris ushi cwaŋ ka she/ gom gu'b burrinye/ mo, dhali gom gu'b gi kogu mo, dhali ushi cwaŋ ka she/ gi gu'b burrinye/ gom 'banyjala/ mo.

Mo Iika Pije/ 39

Aris Burrinye/ goma Gasiis mo

1 Uni ukki aris burrinyen tur ka thusa 'borga/ 'peni jamasa daka/ mo, jamasa buhe/ mo, dhala mur ka'bal 'per mo, goma tu'c e moŋkogu mo. Uni ukki aris burrinyen tur ma Haruun gom moŋkogu mo, me'd jin kankina Tapa Musa gwo mo.

Burrinyen tur mo

2 Besalel ukki burrinyen tur jin karu ki she/ 'peni 'dolkon mo, 'peni jamasa daka/ mo, jamasa buhe/ mo, dhala mur ka'bal 'per mo, dhali 'peni jin surki'd jin na'bula na'bul mo. 3 Uni 'cithki montur gi 'dolkon kun dorkunu ki 'ti/ 'ti/ ka pije/ mo wakan ki uni mini uka risa sili'c 'peni 'dolkon kun tura tur mo, mmomii uni atu'c ki jamasa daka/ mo, jamasa buhe/ mo, dhala mur ka'bal 'per mo, dhali ki na'bul na'bul mo, jin ta'da tu'c ma man mish to mii mo. 4 Uni ukki ushi moŋ'kupa bi gom burrinyen tur jin karu ki she/ mo, dhali gamki shem'pena bin sum piti 'kupki mis mo. 5 Dhala thusa 'borga/ empa'd piti waki burrinyen tur jin karu ki she/ mo; a'di ukkunu i'de/ ki usha 'ci'cimi'th inyakki burrinyen tur jin karu ki she/ mo, ukkunu 'peni mo jin surkunu ki na'bula na'bul jin ta 'dolkon mo, jamasa daka/ mo, jamasa buhe/ mo, dhali jamas 'per mo, isi me'd jin kankina Tapa Musa gwo mo be.

6 Uni ukki aris jamas wosh 'thi/ mo, aris wosh gwansan mu'thkunu 'twa/ ki 'dolkon mo, wakan ka ris moŋ'kwar gi mon'dap gway gi iya/ ma Israyiil gwansan mo tani, gwaya 'de/ apo/ wosh ka 'dete/ 'dete/ mo. 7 Besalel dhuki uni ka 'ci'cimi'th i'kupa bi gi burrinyen tur jin karu ki she/ mo mmota wosh kun minu ka e gom iya/ ma Israyiil mo, me'd jin kankina Tapa Musa gwo mo be.

aRac̲pa/
8 A'di uk̲ki'da ra'cpa/ mo, jin ta'da t̲u'c ma man mish to mii mo, jin uk̲kunu me'd burrinyen tur jin karu ki she/ mo. A'di uk̲ki a'di 'peni 'dolkon mo, 'peni jamasa daka/ mo, jamasa buhe/ mo, dhala mur k̲a'bal 'per mo, dhali 'peni jin na'bula na'bul mo. 9 A'di ta shem'pena bi idoŋgon mo. Uni 'tamkina ra'cpa/ is ka 'buk̲um'ban mo. Mo si'd gi montur i'de/ mo dhali mo si'd gi mombee i'de/ mo. 10 Uni dhuki wosha 'borga/ ka bat̲h̲ 'pen idoŋgon e a'di mo. Jin twa/a/ ka bat̲h̲ 'pen ta wosh dhel 'per mo, wosh dhel jin mina is ki dhii/e dhii/e mo, dhali wosh dhela duk̲ is 'per mo. 11 Jin 'kon ma p̲o/ isu/ ka bat̲h̲ 'pen ta wosha wasan dhela jin ta jin dhii/i'd mo, ta wosh dhel jin ta jamasa 'pinyamat̲h̲ mo, wosh dhel jin at̲h̲a jamas she/ is mo. 12 Jin 'kon ma p̲o/ ikwara ta wosh dhel jin ta jamasa mandup̲any mo, wosh dhel jin ta jamas e ki she/ ki she/ mo, dhali wosh dhel jin ta jamasa buhe/ mo. 13 Jin 'kon ma p̲o/ idoŋgon ta wosh dhel jin mina is ki go'de/ go'de/ mo, jin ta wosh dhel jin ta 'thi/ mo, dhali wosh dhel jin ta'da wasin dhela/ mo. Aris wosh kun dek̲kunu ki mombu'th gi 'dolkon mo. 14 Dhali e mun mo tani wosh 'koni 'kume'd ice'dka su/ mo, jan 'de/ gom gway gi iya/ ma Israyiil ka 'det̲e/ 'det̲e/ mo, jin 'kwarkunu mmowa e ki gurany jin hi'thkunu ki gway ma wak̲ kun 'koni 'kume'd ice'dka su/ ka 'det̲e/ 'det̲e/ mo. 15 Ap̲owa rac̲pa/ mo tani uni uk̲kina risa jindhir mmowa e ka risa shinthus mo 'pena t̲u'c ma jindhir kun t̲o'dkunu ki 'dolkon gana/ mo be. 16 Uni dhuki 'dolkon she/ isu/ mo dhali gurany 'dolkon isu/ mo, dhali uni gamki guranya su/ me'd bway shem'pena bin su/ ma ra'cpa/ mo. 17 Dhali uni dhukina jindhir kun t̲o'dkunu isu/ 'peni 'dolkon e guranya su/ kun 'kon e shem'pena bi ma ra'cpa/ mo. 18 Uni dek̲ki mondhu 'kupa sun tiya 'pena jindhir kun t̲o'dkunu e mondhu 'kup̲a su/ mo. Uni gamki ushi to gi 'kup̲a bi me'd mo 'peni burrinyen tur eya bor piti mo be. 19 Uni uk̲ki gurany 'peni 'dolkon isu/ mo dhali dhu uni ap̲o/ shem'pena bin tiya isu/ 'pena ra'cpa/ mo, dhali ap̲o/ shemen jin 'ko'd bway bwaman gi bwaŋgwayu/ gi burrinyen tur mo. 20 Dhali uni uk̲ki gurany 'dolkon isu/ ki nyanye/ mo dhali gam uni me'd mo bway bum'pen gi ushi to gi 'kup̲a bi su/ mo 'peni bwambor gi burrinyen tur mo, mmo'dish moŋgam'kup̲ piti is ap̲o/ burrinyen thus empa'da 'borga/ gi burrinyen tur mo. 21 Uni dek̲kina ra'cpa/ ki gurany piti goma ris gurany gi burrinyen tur mo nyak̲ki jamasa thusa daka/

mo, wakan ki a'di minu gam me'd mo apo/ burrinyen tura thusa 'borga/ gi empa'd mo. Wakan yansan miikunu mo ka ra'cpa/ midi diki di ki dargi mondek 'peni burrinyen tur mo. Yansan miikunu mo isi me'd jin kankina Tapa Musa gwo mo be.

Burrinyen tiya goma Gasiis mo

22 Besalel ukki burrinyen tur ma pije/ jin ya'da po/ burrinyen tur ki jamas ma daka/ jin shokunu ka kuluny mo, jin ta'da tu'c ma mansho to mo be. 23 Burrinyen tur ma pije/ taki'd gi mo shu'd gom 'kup e bwaman mo. Mo shu'd taki'd ga thus e shemen ka kukul is apo/ mo wakan ki a'di midi diki dher mo. 24 E shemen bum'pen ma shi/ mo tani, uni ukki maman cwa jin wana emen ka jwapa/ mmota jamasa daka/, jamasa buhe/ mo, dhali athus 'per jin shonu mo dhali 'peni jin na'bula na'bul mo be. 25 Uni ukkina risa til til 'peni 'dolkon gana/ mo, dhali uni ki dhuwa risa til til e embwaman gi cwa jin wana emen ka jwapa/ mmo'kawur shemeni 'baar ma liman gi bum'pen ma shi/ i 'baar mo, e embwaman ma ris cwa kun wana emen ka jwapa/ mo--- 26 atil til dhali cwa kun wana emen ka jwapa/ mo, atil til dhali cwa jin wana emen ka jwapa/ e 'twaman ma shi/ mo---goma Haruun mmomiiya tu'ci is mo. Yansan ita gwo jin kankina Tapa Musa mo be.

27 Uni ukki aris burrinyen tur kun na'bula na'bul goma Haruun dhali gom iya/m piti mo be. 28 Uni ukki burrinye/ jin 'tamu 'kup jin na'bula na'bul mo, burrinyeŋ 'kup jin cinuwa waro/ 'peni burrinye/ na'bulga/ mo, burrinyem po'd/em bwaman 'peni to na'bulga/ mo, 29 dhali burrinyen tur empa'd jin deku 'peni jin nabula nabul mo dhali 'peni jamasa daka/, jamasa buhe/, dhali burrinyem 'pera 'bukum 'ban mo, ta'da tu'c ma manci to jaro/ mo. Yansan ita gwo jin kankina Tapa Musa mo be.

30 Uni ukki tomba'd 'ban gi toŋkup 'dolkon gana/ jin kogu mo; uni 'kwarki to e a'di mo, mmowa e ki moŋ'kwar gi mon'thup me'd mo, "Mmodhelela dhelel e Tapa mo." 31 Uni dekkina shi/a daka/ e burrinye/ jin 'tamu 'kup i'kupan gi burrinye/ jin 'tamu 'kup mo. Yansan miikunu isi me'd jin kankina Tapa Musa gwo mo be.

Atu'c jin 'baarkunu mo

32 Wakan eya tu'c gi gu'b gi moŋkogu mo tani, gu'b burrinye/ gi montul is thimkunu mo. 'Kwani ma Israyiil miiki to 'baar mo. Uni bathkina ris gwo kun yethuwa ye'th sho'k kun cikina Tapa eya Musa mo be. 33 Uni kali gu'b gi moŋkogu bwaya Musa mo---dhali gu'b burrinye/ mo dhali aris to ma tu'c piti mo, aris mondek piti, arisa ka'dum, aris jaha/, arisa tiŋkiliŋ, dhali aris moŋka'b mo; 34 Moŋkum ma risa yi'c ka'bal gwa'ckunu e ki tom 'per mo, moŋkum ma yi'cja 'borga/, dhali burrinye/ jin shiru ka yololo mmotik mo e mo 35 Sanduuk ma ris gwo kun gamu me'd mo, nyakka ris cwan 'tiga/ kun dwaru imoshu'd mo dhali 'kupan to gi mo wan 'ba/ mo be. 36 Uni kalina tharabessa nyakka ris to me'd ma tu'c piti mo, dhali maaŋkuthu'd kun kogu mo; 37 Tirkina ma lamba/ 'peni 'dolkon gana/ mo dhali arisa lamba/ kun 'kon ka belele ka 'bana bimporosa 'de/ mo, nyakka ris mom bu'th piti mo dhala yin goma risa lamba/ mo; 38 Agwatan 'dolkon mo, ayin jin 'koshu mo dhali cwa kun kuyi mo mo; burrinye/ jin shiru ka yololo gom mmotik 'twaŋkal gu'b gi moŋkogu e mo; 39 Agwataŋ gurany mo nyakki mo sheshel gurany piti mo dhali aris cwan 'tigam piti mo dhali aris to me'd ma tu'c mo dhali toŋ'kul bwanycaaga/ nyakki moŋka'b piti mo be. 40 Uni kalkina ris mo shir ka yololo gom 'banyjala/ nyakka risa tiŋkiliŋ piti mo dhali aris moŋka'b mo, dhali burrinye/ jin shiru ka yololo gom 'twaŋkal gi 'banyjala/ mo; aris mondek ma shim piti mo dhali ushi cwa kun dek gu'b burrinye/ mo; dhali aris to goma tu'c gi gu'b gi moŋkogu mo, jin ta gu'b burrinye/ gi montul is mo. 41 Uni kalkina aris burrinyen thusa 'borga/ mo mmo miiya tu'c e moŋkogu mo, aris burrinye/ kun kogu goma Haruun jin ta'da gasiis mo dhali iya/m piti mo, gom uni mmomiiya tu'c me'd igasiis mo be. 42 Ki bway yan ki 'kwani ma Israyiil miikina tu'c i'baar mo me'd jin kankina Tapa aMusa gwo mo. 43 AMusa hilki'da tu'c i'baar mo ki 'bore/ mo dhali hili mo mo ma, uni miiki a'di mo. Me'd jin kankina Tapa gwo mo, e bway caan mo tani uni miiki a'di mo. Yan'ko'da Musa 'borki uni mii mo be.

Mo Iika Pije/ 40

Gu'b gi moŋk̲ogu dhali monthoson mo

1 Dhali yan'ko'd Tap̲a oki'da Musa gwo mo dhali o gwo mo ki: 2 "Ka cim jin t̲wa/a/ ma ppe jin t̲wa/a/ gi yil this mo tani /e mini nyaŋ gu'b gi moŋk̲ogu mo, jin ta gu'b burrinye/ gi montul is mo. 3 /E mini mii kara sanduuk̲ gi gwoŋk̲an kun gamu me'd e a'di mo, dhali /e mini mii tik̲a sanduuk̲ e ki burrinye/ jin shiru ka yololo mo. 4 /E mini mii k̲ala t̲harabeesa bwaman mo dhali dhuyi aris to kun 'kona p̲o/ a'di ki 'bore/ mo. Yan'ko'd /e mini mii k̲ali t̲irkina/ ma lamba/ bwaman mo dhali thumi arisa lamba/ ka jisho'k mo. 5 /E mini mii kara gwat̲a/ 'dolkona 'bi'ca jwahar e bwambora sanduuk̲ gi gwoŋk̲an kun gamu me'd mo, dhali /e mini mii kar burrinyen tur mmotik̲ 'twaŋkal gu'b gi moŋk̲ogu e mo. 6 /E mini kara gwat̲a/ gom to kun c̲inu ki me'd mmo'thaki o'd e bwambori 'twaŋkal gi gu'b gi moŋk̲ogu mo, jin ta gu'b burrinye/ gi montul is mo. 7 /E mini mii kar toŋ'kul bwanycaaga/ e embwaman gi gu'b burrinye/ gi montul is mo dhala gwat̲a/ mo dhali /e mini mii kar yi'de/ e bwaman piti mo. 8 /E mini mii nyaŋ 'banyjala/ ka kukul isi a'di mo, dhali /e mini shir burrinye/ ka yololo isi mis e 'twaŋkal 'banyjala/ mo. 9 /E mini mii k̲ala yin jin wollu i 'kup̲ dhali wol e gu'b gi moŋk̲ogu mo dhali aris to kun 'kon e bwamani a'di mo. /E mini mii kar a'di ki she/ mo dhali aris tom bwaŋ gu'b piti 'baar mo gom Aha/ mo; yan'ko'd a'di midi ta jiŋ k̲ogu mo be. 10 /E mini mii 'kosha gwat̲a/ is ka yin goma ris to kun c̲inu ki me'd mmo'tha ki o'd mo dhali to ma t̲u'c piti i'baar mo. /E mini kara gwat̲a/ ki she/ gom Aha/ mo dhali a'di minu kar ki moŋk̲ogu kagahara gom Aha/ mo. 11 /E mini mii 'kosh toŋ'kul bwaŋ gurany ka yin mo dhali moŋk̲a'b sho'k piti mo dhali kar a'di ki she/ gom Aha/ mo be. 12 /E mini susa Haruun mo dhali iya/um piti mo bway 'twaŋkal gi gu'b burrinye/ gi montul is mo dhali um mini lamki uni is ki yi'de/ mo. 13 /E mini hi'tha Haruun is ka ris burrinyen tur kun dhunu ki she/ gom Aha/ mo, wol a'di yini 'kup̲ mo dhali kari a'di ki she/ mo wakan ki a'di midi miiya tu'c me'da gasiis pem mo. 14 /E mini 'doyu/ i ya/m piti mo dhali hi'th uni is ki burrinyen tur ibwaman mo. 15 /E mini mii wol uniya yini 'kup̲ me'd jin wolkina /e ababam buniya yini 'kup̲ mo wakan ki uni mini mii Aha/ at̲u'c me'd igasiis mo. Mmowola yini 'kup̲i uni midi mii uni mmomii mii ma gasiis ki sule/ sule/ ebwaman ma nyakum yil gi 'kwani gi 'kwanim

buni mo be." 16 Yan a'di ta mii jin miikin ma Musa mo; a'di bat̲hki gwo 'baar mo kun k̲ankina Tap̲a a'di mo. A'di miiki'da ris to gwansani 'baar mo be.

17 Wakan gu'b gi moŋk̲ogu thumkunu ki mis ka cim jin t̲wa/a/ ma ppe jin t̲wa/a/ e yil jin 'kon ma p̲o/ isu/ mo. 18 Musa thumki gu'b gi moŋk̲ogu ki mis mo, a'di thumki'da ris moŋk̲a'b sho'k ki mis e mom piti mo, a'di ki dhu aris dhaŋk̲a'b piti mo, mmo'dap̲ isa p̲a'dko'd piti mo, dhali thum arisa tiŋkiliŋ mo dhali aris to kun t̲ori jamas mii mo be. 19 A'di bele'thki moŋkum ap̲o/ gu'b gi moŋk̲ogu mo dhali kar gu'b burrinye/ ap̲o/ a'di mo, me'd jin k̲ankina Tap̲a a'di gwo mo be. 20 A'di k̲alki gwoŋk̲an kun gamu gwo me'd mo dhal̲i dhu uni eya sanduuk̲ mo. A'di si'da/ dhuki cwantur is eya sanduuk̲ mo dhali kar 'kup̲an to gi mo mii mii i a'di mo. 21 A'di guyi'da sanduuk̲ bway gu'b gi moŋk̲ogu mo. A'di karki burrinyen turga/ gom burinye/ jin shiru ka yololo mmocesha sanduuk̲ gi gwoŋk̲an kun gamu me'd mo, me'd jin k̲ankina Tap̲a a'di gwo mo be. 22 A'di karki'da t̲harabessa e gu'b burrinye/ gi montul is mo, ka 'bana binycam gi gu'b gi moŋk̲ogu mo, ka pije/ 'peni burrinyen tur mo. 23 A'di karki maaŋk̲u'thu'd ka lonthot̲h a t̲harabeesa e bwambori Tap̲a mo, me'd gwo jin k̲ankina Tap̲a a'di mo be. 24 A'di karki t̲irkina/ ma lamba/ e gu'b burrinye/ gi montul is mo, ka 'cit̲handhul 'pena t̲harabeesa mo, ka 'bana bimporos gi gu'b gi moŋk̲ogu mo. 25 A'di kanyki'da risa lamba/ ibwambori Tap̲a mo, me'd jin k̲ankina Tap̲a a'di gwo mo be. 26 A'di karki'da gwat̲an 'dolkon jin duk̲uwa 'bicajwahar e gu'b burrinye/ gi montul is a bori burrinyen tur mo. 27 A'di duk̲ki'da 'bica jwahar e a'di mo, isi me'd jin k̲ankina Tap̲a a'di mo be. 28 A'di shirki burrinye/ mmotik̲ 'twaŋkal gu'b gi moŋk̲ogu e mo. 29 A'di karki'da gwat̲a/ gom to jin c̲inu ki me'd mo mmo'tha ki o'd e 'twaŋkal gu'b gi moŋk̲ogu mo, jin ta gu'b burrinye/ gi montul is mo. A'di c̲iki to jin c̲inu ki me'd mmo'thaki o'd ap̲o/ a'di mo dhali pos jin c̲inu ki me'd mo, me'd jin k̲ankina Tap̲a a'di gwo mo be. 30 A'di karki dhan toŋ'kul bwa e embwaman gu'b burrinye/ gi montul is mo dhala gwata/ mo, dhali a'di ki wol yi'de/ e bwaman piti mmolam to mo. 31 Musa dhala Haruun dhali iya/m piti mo tani lamki me'd buni mo dhali sho'k buni mo 'peni dhan toŋ'kul bwa mo. 32 Me'd jin mina uni 'taki ii bway gu'b burrinye/ gi montul is mo dhali me'd jin mina uni 'taki ii mmop̲u'd agwat̲a/ mo. Uni laamki is buni mo, me'd jin k̲ankina

Tapa aMusa mo be. 33 Musa thumki 'banyjala/ ka kukul is e gu'b gi moŋkogu mo dhali agwata/ mo. A'di karki burrinye/ e 'twaŋkal gi 'banyjala/ mo. Ki bway yan mo tani aMusa 'barki'da tu'c mo be.

Arak dhali Monyca/ mo

34 Yan'ko'd arak tikki gu'b burrinye/ gi montul is e mo, dhali monyca gi Tapa 'tu'dki gu'b gi moŋkogu mo be. 35 Musa diki mish ci'c bway gu'b burrinye/ gi montul is mo haali/ arak diki'da po/ a'di mo, dhali haali/ monyca gi Tapa 'tu'dki gu'b gi moŋkogu mo. 36 Ki me'd jin kalkunu arak mo 'pena po/ gu'b gi moŋkogu mo tani, 'kwani ma Israyiil mini bu'th mo iim buni ka pije/ mo be. 37 Hili wakki/ diki cu mis 'peni gu'b gi moŋkogu mo tani, yan'ko'd 'kwani mini 'taki 'koki ii mo. uni mini 'taki 'ko ntaga cim jin cukina a'di mis mo be. 38 Gom arak gi Tapa diki'da po/ gu'b gi moŋkogu ki montee mo, dhali o'd piti diki'da po/ a'di ki mon'thiny mo, eya tente/ gi mohil gi 'kwani ma Israyiil i'baar mo e mo iim buni mo be.

AWARKA/ GI GWOŋ<u>K</u>AN

LAWI

Lawi 1

To jin cinu ki me'd mmo'tha ki o'd mo

1 Tapa yukki'da Musa mo dhali walki 'twa/ e a'di 'peni gu'b burrinye/ gi montul is mo, mmo/o gwo mo ki: 2 "Wali 'twa/ e 'kwani ma Israyiil mo dhali tori uni gwo mo ki: ' Wakki/ wathiŋ kamu/ 'peni bwamani um kali to jin cinu ki me'd gom Tapa mo tani, kali tom bum kun cinu ki me'd kun ta to/e mo, wakki/ 'pena ma'diny bip mo walla 'pena ma'diny ka'bal mo.

3 Wakki/ tom piti jin cinu ki me'd mmo'tha ki o'd 'pena ma'diny bip mo tani, a'di midi mii ci arasan bip jin dargi thalkin mo. A'di midi ci a'di mo e 'twaŋkal gu'b burrinye/ gi montul is mo, wakan ki a'di minu bu'th mo e bwambori Tapa mo be. 4 A'di midi kar me'd piti apo/ 'kup gi to jin cinu ki me'd mo mmo'tha ki o'd mo dhali yan'ko'd a'di minu bu'th mo apo/ miim piti mo mmokar mo wan 'ba/ gom is piti mo. 5 Yan'ko'd a'di midi 'kosha rasan bip ibwambori Tapa mo. Dhali iya/ ma Haruun kun ta igasiis mo tani, mini dhuwa bas mo dhali kukus a'di apowa gwata/ caan jin di'd e 'twaŋkal gi gu'b burrinye/ gi montul is mo be. 6 Yan'ko'd a'di midi mii pwa/ yi'c 'peni to/e mo dhali 'cith a'di ki ushi gwa'd gwa'd mo. 7 Yan'ko'd 'peni iya/ ma Haruun kun ta igasiis mo tani mini thoson o'd apowa gwata/ mo dhali mmothoson cwa apo/ o'd mo. 8 Yan'ko'd iya/ ma Haruun kun ta igasiis mo tani, uni mini dhu ushi mo ki gwa'd gwa'd mo, nyakki 'kup dhali kwalany mo, apo/ cwa jin diki'da po/ o'd caan jin di'da powa gwata/ mo be. 9 Hili arisa 'ban bwaman piti mo dhali aris 'basho'k piti mina a'di ilam ki yi'de/ mo. Yan'ko'd agasiis midi ci'th to 'baar mo apowa gwata/ mo me'd to jin cinu ki me'd mmo'tha ki o'd mo. A'di midi ta shim jin ciyi mo ki ci gom Aha/ mo; a'di midi ta to jin cinu ki me'd mo jin 'thakunu ki o'd gom Aha/ mo.

10 Wakki/ tom piti jin cinu ki me'd mo gom to jin cinu mmo'tha ki o'd 'pena ma'diny ka'bal mo tani, walla 'peni ka'bala 'de/ mo walla min 'de/ mo tani, a'di midi ciya rasan mi jin dargi thalkin mo be. 11 A'di midi 'kosh a'di apo/ 'bana binycam ma gwata/ ibwambori Tapa mo. Iya/ ma Haruun kun ta igasiis mo tani, mini kukusa bas piti apo/ 'ban ma

gwaṯa/ i'baar mo. 12 A'di midi 'ciṯh a'di bwa ki ushi gwa'd gwa'd mo nyaḵki 'kuṗ piti mo dhali ḵwalany piti mo, dhala gasiis midi dhu ushi moŋgwa'dga/ aṗo/ cwa jin di'da ṗo/ o'd c̱aan aṗowa gwaṯa/ mo, 13 hili arisa 'ban gi bwaman mo dhali aris 'basho'k mina a'di ilam ki yi'de/ mo. Yan'ko'd agasiis midi c̱i ka kuluny mo, dhali c̱i'th a'di aṗowa gwaṯa/ mo. A'di ta to jin c̱inu ki me'd mmo'tha ki o'd mo, dhali a'di midi ta shim jin c̱iyi mo ki c̱i gom Taṗa mo; a'di midi ta to jin c̱inu ki me'd jin 'thakunu ki o'd gom Taṗa mo be.

14 Waḵki/ tom piti jin c̱inu ki me'd gom Taṗa a'di ta to jin c̱inu ki me'd mmo'tha ki o'd 'pena ris 'dii mo tani, yan'ko'd a'di midi 'doyi tom piti me'd to jin c̱inu ki me'd mo waḵki/ ta gurko/ walla bimbira hamam mo. 15 Dhala gasiis midi ḵali a'di bwaya gwaṯa/ mo, dhali wa'b 'kuṗ piti mo, dhali 'tha a'di aṗowa gwaṯa/ mo. Yan'ko'd abas piti midi mii ṗo aṗo/ 'ban ma gwaṯa/ mo. 16 A'di midi mii buḵ bulus piti mo inyaḵka ris mom piti 'baar mo, dhali ṯa'k uni e shemena gwaṯa/ ka 'ban mom'pesho'k mo, e mom 'piny mo. 17 A'di midi dher a'di bwa ka risa bim piti mo, dhali hili a'di midi diki ḵwa/ a'di bwa ka 'ban su/ mo. Yan'ko'd agasiis midi c̱i'th a'di aṗowa gwaṯa/, aṗo/ cwa c̱aan jin di'da ṗo/ o'd mo. A'di midi ta to jin c̱inu ki me'd mmo'tha ki o'd mo, dhali midi ta ashim jin c̱iyi mo ki c̱i gom Taṗa mo; a'di midi ta to jin c̱inu ki me'd mo jin 'thakunu ki o'd gom Taṗa mo be.

Lawi 2

Emen to jin C̱inu ki me'd mo

1 Waḵki/ wathin 'deŋ kamu/ c̱i emen pos ki me'd gom Taṗa mo tani, tonyc̱im piti midi ta diṗanya 'borga/ mo, dhali a'di midi wolla yin aṗo/ a'di mo dhali gac̱a 'bicajwahar aṗo/ a'di mo. 2 A'di midi ḵal to jin c̱inu gom iya/ ma Haruun kun tana gasiis mo, dhali imun mo tani agasiis midi pasha diṗanya 'borga/ mmo'tu'd me'd mo nyaḵka yin mo dhali a'bicajwahar aṗo/ a'di mo. Yan'ko'd agasiis midi c̱i'th to aṗowa gwaṯa/ mo me'd to jin c̱inu mmobu'th embul to jin c̱inu ki me'd mo. A'di midi ta to jin c̱iyi mo ki c̱i gom Taṗa mo; a'di midi ta to jin c̱inu jin 'thakunu ki o'd gom Aha/ mo be. 3 To yin jin boc̱o'd 'peni pos jin c̱inu mo tani midi ta jima Haruun mo dhali iya/um piti mo. A'di dhelela dhelel

kagahara/ gom Tapa mo 'peni aris to kun cinu ki me'd gom Tapa kun miikunu ki o'd mo be.

4 Me'd jin cina /e pos jin cinu ki darga cumat mo jin ba'dkunu e to mu'th'kup mo tani, a'di midi mii ta maaŋkuthu'da 'ka'dga/ 'pena dipanya 'borga/ jin 'koshu e ka yin mo, walla maaŋkuthu'da ku'thga/ jin darga cumat mo, a'di jin woluwa yin mo be. 5 Wakki/ pos jin cina /e ki me'd a'di ba'du ki toŋku'thu'da tar bwa mo tani, a'di midi mii ta adipanya 'borga/ jin darga cumat mo a'di jin 'koshkunu e ka yin mo be. 6 /E mini kwa/ a'di bwa ka 'ci'cimith mo dhali wolla yin apo/ a'di mo. Yansan a'di ta emen pos jin cinu ki me'd mo be. 7 Wakki/ pos pini a'di ba'dkunu eya gayy mo tani, a'di minu uk 'pena dipanya 'borga/ dhala yin mo. 8 /E mini kali pos jin cinu ki me'd mo 'peni to gwansan kun miikunu gom Tapa mo, dhali a'di minu ci ka gasiis mo, a'di midi kali a'di bwaya gwata/ mo be. 9 Yan'ko'da gasiis midi pash pos ari 'cenne/ 'pena kamu/ jin cinu mo mmobu'th embul to jin cinu ki me'd mo, dhali a'di midi ci'th a'di apowa gwata/ mo. A'di midi ta to jin cinu ki me'd mmo'tha ki o'd mo, dhali a'di midi ciya shima kuyga/ gom Tapa mo. 10 'Peni emen pos a'di jin cinu ki me'd jin dhalkunu mo tani mini ta kuma Haruun mo dhali iya/um piti mo. A'di ta a'di jin kogu/ gom Tapa 'peni to kun cinu ki me'd mmo'tha ki o'd gom Tapa mo.

11 /E mini diki ci emen pos caan jin cinu ki me'd gom Tapa mo ki a'di minu mii ka cumat mo, haali/ /e mini diki ci'th toŋ kamu/ jin seki'd mo, walla mamana dhama kamu/ mo, me'd to jin cinu ki me'd mmo'tha ki o'd gom Tapa mo be. 12 /E mini ci uni gom Tapa mo me'd to jin cinu ki me'd 'pena ris maman ton twa/a/ mo, hili uni mini 'koki ta to kun ciyi mo ki ci apowa gwata/ mo. 13 /E mini mii 'kosh pos pini jin cina /e ka 'dete/ 'dete/ e ka 'doŋkoro mo. ki suny suny /e mini mii diki dhala 'doŋkoro/ gi gwoŋkan ma Arumgimis pini jin gamu me'd mmopu/ mo 'peni pos pini jin cina /e mo. nyakka aris tonycim pini mo tani /e mini mii ciya 'doŋkoro/ mo be.

14 Wakki/ /e ci emen pos jin cinu ki me'd 'peni maman ton twa/a/ gom Tapa mo tani, ciyi emen pos this caan a'di jin turkunu ki o'd mo dhali yan'ko'd yori a'di ki tonte/ mo. 15 Dhali /e mini gaca yin dhala 'bicajwahar apo/ a'di mo. Yansan a'di ta emen pos jin cinu ki me'd mo.

16 Yan'ko'd agasiis midi ci'tha 'ban pos jin yorkunu mo dhala yin mo dhala 'bicajwahar mo me'd to jin cinu jin bu'th embul to jin cinu ki me'd mo. Yansan a'di ta to jin cinu mmomii ki o'd gom Tapa mo be.

Lawi 3

To jin Cinu ki me'd gom Moŋku'th is mo

1 Wakki/ wathin 'deŋ kamu/ ci to jin cinu mmomiiya bas jin cinu mo gom moŋku'th is mo jin ta to/e 'pena ma'diny mo, wakki/ ta'da rasan ka'bal mo wala kuman ka'bal mo tani a'di midi ci to/e jin darki thalkin ibwambori Tapa mo be. 2 A'di midi kar me'd piti i'kupi tonycim piti mo dhali 'kosh a'di jwa mo e shan'tamoŋ gu'b burrinye/ gi montul is mo. Yan'ko'd iya/ ma Haruun kun tana gasiis mini kukusa bas piti apowa risa 'ban ma gwata/ mo be. 3 Wathi/ midi ci to gom mii ma bas jin cinu mo gom moŋku'th is jin gamu me'd ki o'd gom Tapa mo. Dhali kwalany kun tik mo e mo walla a'di jin gamki me'd eya ris bwaman mo. 4 Dhali emena su/ mo dhali kwalany kun 'kon apo/ uni e 'penthi'th mo, dhali 'ko'dgwar ma du mo, nyakka ris emen mo tani; a'di midi buk uni 'baar mo be. 5 Iya/ ma Haruun mini ci'th uni apowa gwata/ nyakki/ to jin cinu ki me'd mmoci'th mo, a'di jin di'da po/ cwa caan jin ta o'd mo. Yansan midi ta shim jin ciyi mo ki ci gom Tapa mo; a'di midi ta to jin cinu ki me'd gom a'di ki o'd mo be.

6 Wakki/ to jin mina wathi/ abas gom moŋku'th is gom Tapa 'pena ma'diny mo; rasan ka'bal mo walla kuman ka'bal mo tani a'di midi ci to jin dargi thalkin mo. 7 Wakki/ a'di ci ka'bal gom mo miiya bas piti mo tani, hili a'di midi ci a'di ibwambori Tapa mo be. 8 A'di midi kar me'd piti i 'kupi to jin muru 'cith 'kus mo dhali 'kosh a'di e shan'tamo/ gu'b burrinye/ gi montul is mo be. Yan'ko'd iya/ ma Haruun mini kukusa bas piti apowa risa 'ban ma gwata/ mo. 9 Wathi/ midi ci to kun cinu ki me'd kun 'cithu 'kus gom moŋku'th is isi me'd to kun cinu mmomii ki o'd gom Tapa mo. Kwalany dhali mom'pen thin kwalany ka kuluny 'peni gwocor jin 'dishi'da sima/ ma po/ is i 'cithu mo, dhali moŋkwalany kun tikina ris mombwaman e mo dhali aris kwalany kun 'dishina ris mombwaman is mo be. 10 Dhali emena su/ dhali kwalany kun tik uni e mo, kun 'kon e 'penthi'th mo dhali a'ban ma du mo

inyakki/ emen mo mina a'di buki 'baar mo be. 11 Dhali yan'ko'd agasiis midi ci'th uni 'baar mo apowa gwata/ me'd maa jin cinu ki me'd mmo'tha ki o'd gom Tapa mo be.

12 Wakki/ to jin cina wathi/ ki me'd ta Mi mo tani, wakan a'di midi ci a'di ibwambori Tapa mo. 13 A'di midi kar me'd piti apo/ 'kupi Mi mo dhali 'kosh a'di ibwambori gu'b burrinye/ gi montul is mo. Yan'ko'd iya/ ma Haruun mini kukusa bas piti apowa risa 'ban ma gwata/ mo be. 14 Dhali wathi/ midi ci tom piti mmomiiya bas jin 'thakunu ki o'd gom Tapa mo. A'di midi buk kwalany kun tik mo eya risa 'ban bwaman mo, dhali kwalanyi 'baar mo kun 'dishina risa 'ban bwaman is mo. 15 A'di si'da/ midi buk emena su/ mo dhali kwalany kun 'koni nyakki/ uni mo, kun 'kon e 'penthi'th mo, dhali 'ko'dgwar ma du nyakka/ ris emen mo. 16 Agasiis midi cith uni 'baar mo eya gwata/ caan me'd maa jin cinu ki me'd mmo'tha ki o'd mo, mmociya shim jin ciyi mo ki ci mo. Aris kwalany ta ku gi Tapa mo. 17 A'di midi ta gwoŋkan jin di'd goma sule/ eya risa nyakum yil gi 'kwanim pini mo e mo 'baar mo jin mina /e inyaŋ gu'b pini mo, ki /e mini diki shwaa kwalany mo walla bas mo be.'"

Lawi 4

To jin cinu ki me'd gom miinthus mo

1 Tapa walki 'twa/ aMusa mo, mmo o gwo mo ki: 2 "Tori 'kwani ma Israyiil gwo mo ki: ' Wakki/ jan deŋ kamu/ mii miinthus ki a'di diki ŋap mmomii miinthus mo, dhali mii aris ton tiya kun dina gwoŋkan gi Tapa ki dhal bway mmomii mo, dhali wakki/ a'di mii toŋ kamu/ jin nonu a'di mo tani, to gwansan minu dhalku/ ki mii mo. 3 Wakka gasiis jin ukkunu mo a'di miiki'da ris miinthus mo wakan mmokali tonthus apo/ 'kwani mo tani, wakan dhalki a'di ci to gom miinthus piti jin miikina a'di mo ki dhuruca rasan bip jin dargi thalkin gom Tapa mo mmoci to jin cinu gom miinthus mo. 4 A'di midi kala rasan bip bway 'twaŋkal gu'b burrinye/ gi montul is mo ibwambori Tapa mo, mmokar me'd piti i'kupi a'di mo, dhali 'kosha rasan bip ibwambori Tapa mo. 5 Dhali agasiis jin ukkunu midi kal usha basa tiya 'pena rasan bip dhali kal a'di bway gu'b burrinye/ gi montul is mo be. 6 Dhali agasiis midi

'thup me'd piti e bwam ma bas mo dhali kukus a'di me'di pesu/ ibwambori Tapa mo, e bwambori burrinyen tur jin tik moŋkogu/ kagahara/ e mo. 7 Yan'ko'd agasiis midi the usha basa tiya eya ris ce ma gwata/ ma 'bicajwahar ibwambori Tapa mo, a'di jin di'd e gu'b burrinye/ gi montul is mo, dhali a'di midi gaça basa tiya i'baar mo 'pena rasan bip e moŋka'b ma gwata/ gom to kun çinu mmoçi'th mo, a'di jin di'd e 'twaŋkal gu'b burrinye/ gi montul is mo. 8 A'di midi 'cith kwalany i'baar mo ka pije/ 'pena rasan bip jin çinu ki me'd gom miinthus mo; kwalany kun tik mo e eya risa 'ban gi mom bwaman mo, kwalanyi 'baar mo kun gamki me'd eya risa 'ban bwaman mo, 9 dhali emena su/ mo dhali kwalany jin di'da po/ uni mo, jin 'dish 'penthi'th is mo, dhali 'ko'dgwar ma du mo, nyakka ris emen mo tani; a'di midi 'cith uni 'baar mo be. 10 A'di midi 'cith a'di mo, isi me'd jin 'citha a'di uni ka pije/ 'pena rasan bip gi çinu mmo miiya bas gom to kun çinu ki me'd gom moŋku'th is mo. Yan'ko'd agasiis midi çitha 'ban gwansan apowa gwata/ gom to kun çinu ki me'd mmo'tha ki o'd mo. 11 Dhali ayi'c ma rasan bip mo dhali shuma kamu/ jin boço'd mo, nyakki 'kup piti dhali nyakki sho'k piti mo dhali arisa 'ban gi bwaman piti mo dhala gatiny piti mo, 12 dhala 'ban ma rasan bipi 'baar kun 'kokin mo tani; a'di midi kala 'ban gwansani 'baar mo ka pije/ 'peni moŋ'ko mo bway mo çaan kun dhi'thkina uni gom Aha/ mo, e mo jin gaça uni 'piny ka pije/ mo; uni mini çi'tha 'ban gwansan eya po/ cwa mo. Uni mini çitha 'ban gwansan e mo jin gaça uni 'piny ka pije/ mo be.

13 Wakki/ atul'kup gi 'kwani ma Israyiil ka kuluny miikina ris miinthus ki dargi mii kun ŋapa uni mmo'koki mii miinthus mo tani, dhali atul'kup 'kwani 'konu ki tor gwo ki uni miiki miinthus mo dhali miiki ton tiya ka ris kun kankina Tapa gwo ki minu 'koki mii mo, dhali wakki/ uni miiki tonthus mo tani, 14 yan'ko'd, ki miinthus jin miikina uni mishkunu mo tani, atul'kup mini çi dhuru'c ma rasan bip 'pena ma'diny jin çinu ki me'd gom miinthus mo dhali kali a'di e bwambor gu'b burrinye/ gi montul is mo. 15 Dhali gwanyjaka/ ma tul'kup mini dhu me'd buni apo/ 'kup ma rasan bip ibwambori Tapa mo, dhala rasan bip minu 'kosh ibwambori Tapa mo be. 16 Dhali agasiis jin ukkunu midi kal usha basa tiya 'pena rasan bip gom gu'b burrinye/ gi montul is mo, 17 dhala gasiis midi 'thup me'd piti eya bas mo dhali kukus a'di

me'di pesu/ ibwambori Tapa mo, ibwambori burrinyen tur jin tik mo e mo. 18 A'di midi the 'pena usha basa tiya apowa ris ce ma gwata/ kun 'kon e bwambori Tapa mo, a'di jin di'd e gu'b burrinye/ gi montul is mo, dhali a'di midi gaca basi 'baar mo e moŋka'b ma gwata/ gom to kun cinu ki me'd mmo'tha ki o'd mo, a'di jin di'd e 'twaŋkal gu'b burrinye/ gi montul is mo be. 19 A'di midi 'cith kwalany i'baar mo 'peni a'di dhali ci'th a'di apowa gwata/ mo. 20 A'di ta to jin miina a'di mii nyakka rasan bip mo. Isi me'd jin miikina a'di nyakka rasan bip gom to jin cinu gom miinthus mo, wakan a'di si'da/ midi mii nyakka rasan bip yan mo, dhali agasiis midi kar moŋgwam gom 'kwani mo, dhali uni minu gwam mo be. 21 A'di midi kala rasan bip 'peni moŋ'ko ka pije/ mo dhali ci'th a'di me'd jin 'thakina a'di arasan bip jin twa/a/ mo. Yansan a'di ta to jin cinu gom miinthus goma tul'kup mo.

22 Ka manjiya ji miiki miinthus ki dargi moŋkulum mmomii miinthus, mmomii ton 'deŋ kamu/ 'pena ris to 'baar mo ki Tapa Arumgimis piti kanki gwo mmodiki mii a'di mo, dhali a'di miiki tonthus mo tani, 23 yan'ko'd miinthus piti jin miikina a'di mo a'di mishkunu e a'di mo, a'di midi kali mi gom mo miiya bas piti mo, jin ta'da rasan jin dargi thalkin mo. 24 A'di midi kar me'd piti i 'kupi mi mo dhali 'kosh a'di e mo jin 'kosha uni to jin cinu ki me'd mmo'tha ki o'd e bwambori Tapa mo. Yansan a'di ta to jin cinu gom miinthus mo be. 25 Dhala gasiis midi kala bas gom to jin cinu gom miinthus ki me'd piti mo dhali the a'di apowa ris ce ma gwata/ gom to kun cinu ki me'd mmo'tha ki o'd mo, dhali a'di midi gaca bas e moŋka'b ma gwata/ gom to jin cinu mmo'tha ki o'd mo. 26 A'di midi ci'th kwalany i'baar mo apowa gwata/ mo, isi me'd kwalany gom mo miiya bas gom to kun cinu gom moŋku'th is mo. Dhala gasiis midi kar moŋgwam goma manjiya ji isi gom miinthus piti mo, dhala manjiya ji minu gwam mo be.

27 Wakki/ jan 'deŋ kamu/ 'peni bwaman 'kwani miiki'da ris miinthus ki dargi moŋkulum mmomii miinthus mo, mmomii ton 'deŋ kamu/ 'pena ris to kun kankina Tapa a'di gwo mmodiki mii mo, dhali ki a'di nyithki tonthus piti mo tani, 28 yan'ko'd miinthus piti jin miikina a'di mo tani mishkunu e a'di mo, isi ciki a'di midi kali mi gom mo miiya bas piti mo, jin ta kuman jin dargi thalkin mo, gom miinthus caan jin

miikina a'di mo be. 29 A'di midi kar me'd piti i'kupi to jin cinu gom miinthus mo dhali 'kosh to jin cinu gom miinthus e mo jin cinu to ki me'd mmo'tha ki o'd mo. 30 Dhali agasiis midi kal 'pena usha basa tiya ki me'd piti mo dhali the a'di apo/ aris ce ma gwata/ gom to kun cinu ki me'd mmo'tha ki o'd mo. A'di midi gac 'pena bas jin boco'd i'baar mo e monkaˈb ma gwata/ mo. 31 A'di midi 'cith kwalany i'baar mo, isi me'd jin 'cithu kwalany ka pije/ 'peni mo miiya bas gi to kun cinu ki me'd gom monku'th is mo. Dhala gasiis midi ci'th a'di apowa gwata/ mmota shim jin ciyi mo ki ci gom Tapa mo. Dhala gasiis midi kar monggwam gom wathi/ mo, dhali a'di minu gwam mo be.

32 Wakki/ wathi/ kali ka'bal ime'd mmomiiya bas gom to jin cinu gom miinthus mo tani, a'di midi kali kuman to jin dargi thalkin mo. 33 A'di midi kar me'd piti i'kupi to jin cinu gom miinthus mo dhali 'kosh a'di gom to jin cinu gom miinthus mo e mo jin 'koshkina uni to jin cinu ki me'd mmo'tha ki o'd mo. 34 Dhala gasiis midi kal usha basa tiya 'peni to jin cinu gom miinthus mo ki me'd piti mo dhali the a'di apo/ aris ce ma gwata/ gom to kun cinu ki me'd mmo'tha ki o'd mo, dhali a'di midi gaca bas i'baar mo e monkaˈb ma gwata/ mo. 35 A'di midi 'cith kwalany i'baar mo, isi me'd kwalany ka'bal jin 'cithu mmomiiya bas gi to kun cinu ki me'd gom monku'th is mo, dhala gasiis midi ci'th a'di apo/ aliman ma gwata/ gi to kun cinu ki me'd kun 'thakunu ki o'd gom Tapa mo. Dhala gasiis midi kar monggwam gom a'di gom miinthus jin miikina a'di mo, dhali wathi/ minu gwam mo be.

Lawi 5

To jin cinu gom miinthus mo

1 Dhali wathi/ jin ta'da man/o gwo mo walla hilki to mo walla mishki 'pemena tiya mo; wakki/ a'di cikki'da ris gwo gi monyjee mo, hili imii miinthus ki mo jin dinu ki 'cunycur mo tani, a'di midi di e mii shigga/ gi miinthus piti mo be. 2 Walla wakki/ wathiŋ kamu/ ta toŋ kamu/ is ki me'd jin kar ma Arumgimis ki she/ mmota to jin ga/u mo, wakki/ a'di ta to/em bwasho jin ga/u wu'd mo walla toŋkamu/ jin wu'd jin ga/u 'peni to jin thipu mo walla kun ga/u kun uku kun parana 'cesh mo, isi ciki/ wakki/ a'di diki mish to jin mina a'di mo tani, a'di nyo/ki is piti

mo dhali miiki miinthus mo be. 3 Walla wakki/ a'di ta to nyogga/ gi wathiŋ kamu/ is ki me'd mo, dhali wakki/ a'di ta to nyoggaŋ gana/ mo, dhali wakki/ a'di diki mish a'di 'ban gom a'di mo tani, yan'ko'd a'di midi ta miinthus mo ki a'di da/ar ki gwo gom a'di mo. 4 Walla wakki/ jan 'deŋ kamu/ o gwo ka tor ki 'twam piti mmo mii tonthus mo, walla mmomii tom 'boro'd mo tani, wakki/ a'di ta wathi/ jin o gwo ka tor ki gwo jin onu is mo, isi kan wakki/ a'di diki mish a'di 'ban mo, dhali ki a'di da/arki gwo gom a'di mo tani, yan'ko'd a'di midi ta miinthus mo, eya ris to gwansan mo be. 5 Wakki/ wathin 'deŋ kamu/ miiki miinthus e to gwansan mo tani, a'di midi pi gwo gom miinthus gunn kun miikina a'di mo. 6 Yan'ko'd a'di midi kali to jin cinu ki me'd gom miinthus piti gom Tapa mo gom miinthus gwan kun miikina a'di mo tani, a'di midi kali kuman to/e 'pena ma'diny mo, wakki/ ta ka'bal walla mi mo, gom to jin cinu ki me'd gom miinthus mo, dhala gasiis midi kar moŋgwam gom a'di isi gom miinthus piti mo.

7 Wakki/ a'di diki tagi to mmoyol ka'bal mo tani, yan'ko'd a'di midi 'doyu gurko/ isu/ mo walla bimbir ma hamam isu/ mo me'd to kun cinu mo gom mii shi/ga/ gi miinthus piti e Tapa mo, jan 'de/gom to jin cinu gom miinthus mo dhali kun tiya gom to kun cinu mmo'tha ki o'd mo be. 8 A'di midi kali uni bwaya gasiis mo, jin midi ci jan 'de/ gom to jin cinu gom miinthus ntwa/a/ mo; a'di midi minyjir 'bam piti mo hili a'di midi diki kal a'di i'baar mo 'peni is mo. 9 Yan'ko'd a'di midi kukus usha bas gom to jin cinu ki me'd gom miinthus apowa 'ban ma gwata/ mo, dhali a'di midi ku'th 'pena bas kun bockin e moŋka'b ma gwata/ mo. Yansan ta to jin cinu ki me'd gom miinthus mo.10 Dhali a'di midi ci 'dii jin 'kon ma po/ isu/ me'd to jin cinu ki me'd mmo'tha ki o'd mo, me'd jin torkunu eya ris gwo gwansan kun yethuwa ye'th sho'k mo, dhala gasiis midi kar moŋgwam gom a'di gom miinthus kun miikina a'di mo, dhali wathi/ minu gwam mo be.

11 Hili wakki/ a'di diki tagi to mmo yol gurko/ isu/ mo walla bimbir ma hamam isu/ mo tani, yan'ko'd a'di midi mii pasha 'kume'd 'pena maluwa ma dipanya 'borga/ me'd tom piti jin cinu mmomiiya bas gom miinthus mo be. A'di midi mii diki wolla yin mo walla cwaŋ kuyu'da/ kamu/ i a'di mo, haali/ a'di ta to jin cinu gom miinthus mo be. 12 A'di midi kali a'di bwaya gasiis mo, dhala gasiis midi kal 'peni a'di i'tu'd

me'd mo me'd to jin cinu ki me'd mmo tor eya tente/ mo dhali yan'ko'd a'di midi ci'th a'di apowa gwata/ mo, apo/ liman to kun cinu ki me'd kun 'thakunu ki o'd gom Tapa mo. Yansan a'di ta to jin cinu ki me'd gom miinthus mo. 13 Dhala gasiis midi kar moŋgwam gom miinthusa tiya kun miikina wathi/ mo, dhali wathi/ caan minu gwam mo. Dhali 'peni to kun cinu ki me'd kun bocon mo tani mini ta kuma gasiis mo, me'd emen pos jin cinu ki me'd mo be.'"

To kun cinu ki me'd gom Miiŋ gana/ mo

14 Yan'ko'd Tapa walki 'twa/ a Musa mo, mmo o gwo mo ki: 15 "Wakki/ jan 'deŋ kamu/ miiki'da ris miinthus mo dhali mmodiki mii miiŋ gana/ eya ris to gun ta ku gi Tapa mo tani, hili a'di miiki a'di ka enthus mo tani, yan'ko'd a'di midi kali to gom miinthus piti gom Tapa mo. To yan jin cinu midi ta rasan ka'bal jin dargi thalkin 'pena ma'diny mo; mombar pitiŋ gana/ midi nyakki tombar to jin ta gurany kush mo; gom tombar toŋ gana/ mo, me'd to jin cinu ki me'd gom miinthus mo. 16 A'di midi kap Tapa adu gom mii jin thamkina a'di mii e moŋgam gwo me'd nyakki a'di jin kogu/ mo, dhali a'di midi mar a'di is i'de/ 'pena 'bana mudhe'd gom a'di mo dhali ci a'di goma gasiis mo. Yan'ko'd agasiis midi kar moŋgwam gom a'di nyakka rasan ka'bal gom to jin cinu ki me'd gom miinthus mo, dhali wathi/ caan minu gwam mo be.

17 Wakki/ jan deŋ kamu/ miiki'da ris miinthus mo dhali mii toŋ kamu/ jin kankina Tapa gwo ki minu 'koki mii mo tani, isi kan wakki/ a'di diki mish a'di 'ban mo tani, a'di naskina/ miiki miinthus mo dhali midi kal miinthus pitiŋ gana/ mo. 18 Dhali a'di midi kala rasan ka'bal jin dargi thalkin 'pena ma'diny mo, mmota jiŋ kar/eŋ gana/ mo, me'd to gi miinthus jin cinu ki me'd goma gasiis mo. Yan'ko'd agasiis midi kar moŋgwam gom a'di isi gom miinthus jin miikina a'di mo, gom a'di diki mish a'di 'ban mo, dhali a'di minu gwam mo be. 19 A'di ta to gi miinthus jin cinu mo, dhali a'di ka jiŋ gana/ miiki miinthus ibwambori Tapa mo."

Lawi 6

1 Dhali Tapa walki 'twa/ aMusa mo, mmo/o gwo ki: 2 "Wakki/ jan deŋ kamu/ miiki miinthus mo dhali mmodiki mii miiŋ gana/ apo/ Tapa mmohe'kka manyak ca'b piti e mmobu'th toŋ kamu/ e moŋgam gwo is mo, walla mmodhalku/ miim piti ki hil mo, walla gom toŋ kamu/ jin kwalkunu mo, walla wakki/ a'di siri'cki'da mannyak ca'b piti ki sho'k mo tani, 3 walla wakki/ a'di gamki toŋ kamu/ jin thiski'da mannyak ca'b piti e mo dhali o gwo ka tor ka ris gom a'di mo, walla wakki/ a'di o gwo ka tor mo, e miin tiya me'd gwansan kun miikina 'kwani miinthus mo, 4 dhali wakki/ a'di miiki miinthus mo dhali gamkunu ki miiki miinthus mo tani, a'di midi dok ki to ka nyaŋ'ko'd mo kun dilkina a'di mo walla siri'c mo walla kun gamki gwo is gom a'di mo, walla caan jin thiski e mo hili a'di gamki a'di mo. 5 E mo mar is mo, e gwo jin okina a'di ka tor mo tani, a'di midi dok ki a'di ka nyaŋ'ko'd mo dhali a'di midi mar is i'de/ 'pena mudhe'd gi toŋ gana/ gom a'di mo dhali ci a'di gom com piti apowa cim jin gamkunu a'di ki miiki miinthus mo. 6 Yan'ko'd a'di midi kali to jin cinu gom miinthus piti gom Tapa mo, arasan ka'bal jin dinu ki lol mo jin dargi thalkin 'pena ma'diny caan gana/ jin ta toŋ kar/eŋ gana/ mo, me'd to jin cinu gom miinthus goma gasiis mo be. 7 Dhala gasiis midi kar moŋgwam gom a'di ibwambori Tapa mo, dhali a'di gwamkunu isi gom to gun miina a'di miinthus mo."

Gwoŋkan gi to jin cinu mmo'tha ki o'd mo

8 Yan'ko'd Tapa walki 'twa/ aMusa mo, mmo/o gwo mo ki: 9 "Kana Haruun gwo mo dhali iya/um piti mo, mmo/ o ki: 'Yansan ta gwoŋkan gi to jin cinu mmo 'tha ki o'd mo ki: To jin cinu mmo'tha ki o'd midi di apowa gwata/ i'baar mon'thiny mo ntagi mon'thamo/ mo, dhali o'd ma gwata/ minu kar ki shwa mo be. 10 Dhala gasiis midi hi'th aris burrinyen nabulgam piti mo, dhali a'di si'da/ midi hi'th aris burrinyem bwamana nabulgam piti mo. A'di midi mu'th 'piny kun dhalkunu i'ko'di o'd jin shwaki to jin cinu mmo'tha ki o'd apowa gwata/ mo, dhali a'di midi dhu 'piny e 'ko'dgwar ma gwata/ mo. 11 A'di midi buk aris burrinyem piti mo dhali hi'th burrinyen tiya mmokal 'piny ka pije/ bway mondhelelga/ 'peni moŋ'ko ma tul 'kup caan mo.12 Dhali o'd apowa gwata/ minu kar ki shwa mo. A'di midi diki bili'th ka pije/ mo,

dhali a gasiis midi 'tha cwa apo/ a'di mo isa yempa/ mon'thamo/ mo. A'di midi thoson to jin cinu mmo'tha ki o'd mo me'd to jin ŋapu apo/ a'di mo, dhali a'di midi 'tha kwalany gi to kun cinu gom moŋku'th is mo. 13 O'd minu kar ki shwa mo apowa gwata/ ki sule/ mo. A'di midi diki bili'th ka pije/ mo.

Gwoŋkan gi emen to jin cinu mo

14 Yansan ta gwoŋkan gom emen to jin cinu ki me'd mo. Dhali iya/ ma Haruun mini ci a'di ibwambori Tapa mo e bwambora gwata/ mo. 15 Dhala gasiis midi kala dipanya borga/ i'tu'd me'd mo 'peni emen to jin cinu ki me'd mo dhala yin mo dhala 'bi'c cwa kun 'kon apo/ emen to jin cinu ki me'd mo, dhali a'di midi 'tha a'di apowa gwata/ mo mmokala shim jin kuyi mo ki kuy mo me'd to jin cinu ki me'd mmotor eya tente/ mo. 16 aHaruun dhali iya/m piti mini shwa 'peni to gun cinu kun bockin mo. A'di minu shwa ka darga cumat mo e moŋkogu mo. Uni mini shwa a'di e 'banyjala/ gi gu'b burrinye/ gi montul is mo. 17 A'di minu diki ba'd mmo'kosh e nyakka cumat mo. Aha/ cikina a'di me'da 'ban buni 'peni tom pem kun cikunu mmo'tha ki o'd mo. A'di ta moŋkoguŋ gana/ mo, me'd to jin cinu gom miinthus mo dhali to jin cinu gom tonthus mo. 18 Dhali aris 'kwaniŋ gwath e bwaman emen ma Haruun mo tani mini shwa 'peni a'di mo, me'd gwoŋkan jin midi di ki sule/ eya risa nyakum yil bum mo, kun kalkunu 'peni to kun 'thakunu ki o'd gom Tapa mo. A'diyin jin midi ta uni is ki me'd mo tani mini ta kun kogu mo."

19 Wakan Tapa walki 'twa/ aMusa dok/e mo mmo/o gwo mo ki: 20 "Yan ta to jin cin ma Haruun mo dhali iya/um piti mo, kun minu ci gom Tapa mo apowa cim mo me'd jin dhukunu iya/ ka 'dete/'dete/ mo ki: 'pena ba'de/ ma dipanya 'borga/ i'kume'd mo me'd emen to jin cinu isa yempa/ mo, i'de/ 'pena 'kume'd ki mon'thamo/ mo dhali i'de/ 'pena 'kume'd ki mom'pimpili/ mo. 21 Dhali a'di ba'dkunu ka yin e tontar bwa jin ba'du to mo. Ki /e 'kosh ki to e mo tani, /e mini kali a'di bway bwaman mo. E ushi to kun ba'dkunu mo tani /e mini ci emen to jin cinu ki me'd mmokala shim jin kuyi mo ki kuy gom Tapa mo be. 22 Dhala gasiis jin ukkunu 'peni bwamani iya/um piti midi ci a'di mo. Me'd gwo jin kankunu goma sule/ mo, ki a'di minu 'thaki o'd i'baar mo,

gom Tapa mo. 23 Aris emen to kun cinu ki me'd goma gasiis minu 'tha ki o'd i'baar mo, dhali uni minu ‘koki shwa mo be."

Gwoŋkan gi to jin cinu gom miinthus mo

24 Tapa walki 'twa/ aMusa dok/e mo, mmo/o gwo mo ki: 25 "Wali 'twa/ aHaruun mo dhali iya/um piti mo, mmo/o gwo mo ki: ' Yan ita gwoŋkan gi to kun cinu gom miinthus mo: Ki to kun cinu gom miinthus minu 'kosh mo e mo jin 'thakunu to ki o'd jin 'koshkunu e bwambori Tapa mo. A'di ta moŋkoguŋ gana/ mo. 26 Dhala gasiis jin ci a'di gom miinthus midi 'ka a'di mo. A'di minu 'ka e moŋkogu mo e 'banyjala/ gi gu'b burrinye/ gi montul is mo. 27 Jaŋ kamu/ jin midi ta shum piti is ki me'd mo tani midi ta a'di jin kogu mo, dhali wakka bas kukuskunu mo apo/ burrinyeŋ kamu/ mo tani, /e mini wus a'di e moŋkogu mo, dhala 'ban caan jin kukuskunu apo/ a'di mo. 28 Bahili anos jin shunkunu a'di mo tani minu 'ce'd bwa mo. Wakki/ a'di shunkunu eya Nos gurany mo tani, a'di minu lam mo dhali lam a'di ki dhelel dhelel ki yi'de/ mo. 29 Dhali wathiŋ gwatha kamu/ e bwaman gi igasiis jin midi 'ka shuma tiya 'peni a'di mo haali/ a'di ta jiŋ kogu mo. 30 Hili toŋ kamu/ jin cinu gom miinthus kun kalkunuwa bas e gu'b burrinye/ gi montul is mmokar moŋgwam e moŋkogu mo tani minu 'koki 'ka mo. A'di minu 'tha ki o'd mo be.

Lawi 7

To jin cinu ki dargi Gwoŋkan mo

1 Yansan ta gwoŋkan gom to jin cinu mmomii tonthus mo. A'di ta isi jiŋ kogu mo. 2 Uni mini 'kosh to jin cinu mmomii tonthus e mo jin 'koshu to mo, dhali uni mini kukusa bas piti apo/ 'ko'dgwar ma gwata/ i'baar mo. 3 Kwalanyi 'baar mo kun 'kokin e a'di minu ci mo: dhali kwalany thin mo, dhali kwalany caan jin di'da powa ris bwan to mo, 4 dhali emena su/ mo dhali kwalany apo/ uni mo, kun 'kokin mmo'dish 'penthi'th is mo, dhali to jin tikki'da du e mo, nyakka ris emen; i'baar mo minu buk mo. 5 Dhala gasiis midi 'tha 'ban gwansan apowa gwata/ me'd to jin cinu mmo'tha ki o'd gom Tapa mo. Yansan ta to jin cinu mmomii tonthus mo. 6 Aris 'kwaniŋ gwath e bwaman igasiis mini 'ka 'pena 'ban to yan jin cinu mo. Um mini mii 'ka to jin cinu e moŋkogu

mo haali/ a'di ta moŋkogu mo be. 7 Dhali to jin cinu gom miinthus mo tani wana e ki tonthus jin cinu mo. Dhali gwoŋkan jin nyaka'd minu mii e kun su/ gom uni mo. Uni ta kuma gasiis jin kar moŋgwam nyakki uni mo. 8 Dhala gasiis jin ci to gi wathin 'deŋ kamu/ mmo'tha ki o'd midi taga/ yi'c gi to/e gom is piti mo jin cinu gom mo miiya bas mo. 9 Aris emen to kun cinu mo kun ba'dkunu e tontar bwa mo, dhali to 'baar mo kun cinu mo kun 'cokkunu e tontar bwa jin cesu to mo walla e tontar bwa jin ba'du to mo tani midi ta jima gasiis jin ci a'di mo. 10 Aris emen to kun cinu mo, wakki/ kutha ku'th mo walla 'koshkunu e ka yin mo tani, mini ta ku gi emen ma Haruun i'baar mo ka para po/ mo be.

Gwoŋkan gi to kun cinu gom moŋku'th is mo

11 Yansan ta gwoŋkan gi mo miiya bas gi to kun cinu gom moŋku'th is mo jin mina 'kwani ci gom Tapa mo. 12 Wakki/ wathiŋ kamu/ midi ci 'twa/ maŋ mo tani, yan'ko'd a'di midi mii ci to jin cinu ki me'd jin ta maaŋku'thu'd jin minu ka darga cumat mo, jin 'koshu e ka yin mo, maaŋku'thu'd jin cinu minu ka darga cumat mo, hili pa'th a'di ka yin mo, dhali 'peni maaŋku'thu'd jin ukkunu ka dipanya 'borga/ kun 'koshkunu e nyak ka yin mo.13 Dhali si'da/ gom maŋkthu'd jin cinu gom 'twa/ maŋ mo, a'di minu ci nyakki mo miiya bas gi tom piti jin cinu gom moŋku'th is 'peni maaŋku'thu'd jin 'koshu e jin ukkunu ka cumat mo. 14 A'di midi ci jan 'de/ 'peni to kun 'kona e ki she/ ki she/ 'peni to gwansan kun cinu mmomiiya bas me'd to gun tulu is kun cikunu gom Tapa mo. Uni mini ta ku gi igasiis kun kukuskina bas gi to kun cinu gom moŋku'th is apowa gwata/ mo.

15 Dhali wathi/ midi ci to gi moŋku'th is gom 'pemen gi to jin cinu gom mo maŋ mo tani midi 'ka shum ka cim 'de/ 'peni tonycim piti apowa cim gi mo miiya bas mo. A'di midi diki dhal 'peni a'diŋ kamu/ ntagi mon'thamoŋ kamu/ mo. 16 Hili wakki/ mo miiya bas gi tonycim piti a'di ta 'pemen gom gwo jin onu is mo, walla gom 'pemen gi to jin cinu ki bwaŋ gana/ mo tani, shum minu 'ka apowa cim caan jin cina a'di tom piti mmomiiya bas mo, hili gunn kun mini boc 'peni a'di mo tani minu 'ka apowa cim jin batha'd i'ko'd mo be. 17 Isi kan mo tani, shum gun kun bocon 'peni mo miiya bas mo apowa cim jin yaya'd

i'ko'da 'thamo/ mo tani a'di minu mii cithki o'd mo. 18 Wakki/ shuma kamu/ shunu 'peni to jin cinu gom moŋku'th is mmomiiya bas 'peni jan 'de/ a'di 'kakunu apowa cim kwara mo tani, a'di minu diki bu'th mo, walla a'di midi diki ta ga mure/ gom jan 'de/ jin ciki a'di mo. A'di midi ta to shi/gaŋ gana/ mo, dhali wathi/ jin midi 'ka a'di mo tani midi kal tonthus gom is piti mo.

19 Shumi 'baar mo kun gam me'd ki to nyo/gan tiya mo tani minu 'koki 'ka mo. Uni minu 'tha ki o'd mo. haali/ me'd gom shumi 'baar mo tani, a'din 'de/ yin jin dheleli'd midi 'ka a'di mo be. 20 Isi kani wathi/ jin diki dhelel jin 'ka shumi 'baar mo 'peni to jin cinu mmomiiya bas gom moŋku'th is jin ta ji gi Tapa mo tani, wathi/ caan minu 'cith mo ka pije/ 'peni 'kwanim piti mo. 21 Wakki/ wathiŋ kamu/ ta to nyo/gaŋ kamu/ is ki me'd mo, walla wathi/ jin diki dhelel mo walla gom to/e jin diki dhelel mo walla ton tiya kun 'koki dhelel mo, dhali to jin shi/a shi/ mo dhali yan'ko'd wakki/ a'di 'ka shuma tiya 'peni to jin cinu mmomiiya bas gom moŋku'th is mo jin ta ji gi Tapa mo, wathi/ caan minu 'cith mo ka pije/ 'peni 'kwanim piti mo be.'"

Kwalany dhala bas minu 'koki shwa mo

22 Yan'ko'd Tapa walki 'twa/ aMusa mo, mmo/o gwo mo ki: 23 "Wali 'twa/ e 'kwani ma Israyiil mo dhali oyi uni gwo mo ki: ' Um mini 'koki 'ka kwalany 'pena ma'diny bip mo, walla ma'diny ka'bal mo, walla ma'diny mi mo. 24 Dhali kwalany 'peni to/e jin wuki'd mo ki dargi mo miiya bas mo, walla kwalany 'peni to/e jin dherkin ma ris to/em bwaasho bwa mo tani, minu mii goma tuca tiya mo, hili um ka jiŋ gana/ mini 'koki 'ka a'di mo be. 25 A'di yin jin midi 'ka kwalany 'peni to/e jin cina 'kwani ki me'd mmomiiya bas ki o'd gom Tapa mo tani, wathi/ yin minu 'cith mo ka pije/ 'peni 'kwanim piti mo be. 26 Um mini 'koki shwa bas wakan e gu'b bum ka 'dete/ 'dete/ mo, wakki/ a'di ta to 'peni 'dii mo walla to/e mo. 27 Wathi/ yin jin shwa'da basa tiya mo tani, A'di minu mii 'cith mo ka pije/ 'peni 'kwanim piti mo.'"

A'ban gi to ma Haruun dhali iya/um piti mo

28 Wakan Tapa walki 'twa/ aMusa mo dhali o gwo mo ki: 29 "Wali 'twa/ e 'kwani ma Israyiil dhali oyi gwo mo ki: ' A'di jin ci to

mmomiiya bas gom to jin cinu gom moŋku'th is gom Tapa mo tani midi kali to 'pena 'ban gi mo miiya bas piti gom Tapa mo. 30 Dhali to jin cinu ki me'd gom Tapa minu 'tha ki o'd mo, me'd pitiŋ gana/ midi kali a'di mo. A'di midi kali kwalany nyakka bor mo, wakan ka bor minu wupun mo me'd to jin cinu ki me'd mmowupun ibwambori Tapa mo be. 31 Dhala gasiis midi 'tha kwalany apowa gwata/ mo, hili abor midi ta jima Haruun mo dhali aris emen piti mo be. 32 Um mini ciya 'dupuna bim poros goma gasiis mo me'd to jin tulu is 'peni mo miiya bas gom tom bum kun cinu gom moŋku'th is mo. 33 A gasiis, jan 'de/ 'peni aris emen ma Haruun mo, jin ci'da bas gom to kun cinu gom moŋku'th is mo dhali kwalany mo tani, a'di midi taga 'dupuna bim poros mo me'd tom piti jin nyaku/ ci mo. 34 Haali/ Aha/ kalkina 'peni 'kwani ma Israyiil mo, 'pena bor jin cinu ki me'd mmowupun mo, dhala 'dupun jin tulu is 'peni mo miiya bas gi tom buni kun cinu gom moŋku'th is mo, dhali uni cikunu goma Haruun jin ta'da gasiis mo dhali iya/um piti mo me'd tom buni kun nyaku/ isa yempa/ ki sule/ mo be.

35 Yansan ta a'di jin karkunu ki she/ goma Haruun dhali aris emen piti 'peni to kun cinu ki me'd mmo'tha ki o'd gom Tapa mo, apowa cim jin torkin ma Musa uni mmomii Tapa to eya tu'c ma gasiis mo. 36 Yansan a'di ta mo jin nyaku/ to jin kankina Tapa gwo mo mmociki uni 'peni 'kwani ma Israyiil mo, apowa cim caan jin ukkunu igasiis mo. A'di isa yempa/ midi ta to jin minu nyak eya risa nyakum yil i'baar mo be.

37 Yansan a'di ta gwoŋkan gi to jin cinu mmo'tha ki o'd mo dhali 'peni emen to jin cinu mo dhali 'peni to jin cinu gom miinthus mo dhali 'peni to jin cinu jin karu ki she/ mo dhali 'peni to kun cinu mmomiiya bas gom moŋku'th is mo, 38 ka ris gwoŋkan kun cikina Tapa goma Musa e mis wosh Sinaa/ mo ka cim jin kankina a'di 'kwani ma Israyiil gwo mmoci mo miiya bas buni gom Tapa e mombwaasho e 'kuwosh Sinaa/ mo.'"

Lawi 8

Haruun dhali iya/um piti dhelelkunu mo

1 Yan'ko'd Tapa walki 'twa/ aMusa mo, mmo/o ki: 2 "Susa Haruun dhali iya/um piti nyakki a'di mo, aris burrinyen tur dhala yin gi mo uk mo, dhala rasan bip jin cinu gom miinthus mo, dhala rasan ka'bal isu/ mo, dhala gupba/ gi maaŋkuthu'd jin minu ka darga cumat gi mompe'kupanyolos mo. 3 Tuli atul'kup 'kwani is i'baar mo e 'twaŋkal gu'b burrinye/ gi montul is mo." 4 Wakan aMusa miiki'd me'd gwo jin kankina Tapa a'di mo, dhali atul'kup 'kwani iiyin imontal 'de/ e 'twaŋkal gu'b burrinye/ gi montul is mo. 5 Wakana Musa oki gwo goma tul'kup 'kwani mo ki: "Yansan a'di ta gwo jin kankina Tapa ki a'di minu mii mo be."

6 AMusa suski'da Haruun dhali iya/um piti mo dhali lamki uni is ki yi'de/ mo. 7 A'di hi'thki burrinyempo/ apowa Haruun mo dhali dekki burrinyen tur mmo'kam empa'd piti mo, mmohi'thki a'di ki burrinyen turga/ mo dhali hi'th burrinyeŋ kutga/ apo/ a'di mo, dhali yan'ko'd a'di dekki'da jole/ mmo'kam a'di 'ba/ mo nyakki burrinyen thus empa'da nabulga/ mo dhali 'tamki a'di ka makampo/ gom a'di mo. 8 A'di hi'thki'da ra'cpa/ apo/ a'di mo, dhali eya ra'cpa/ mo tani a'di hi'thki to gi monyjee dhali mom'bor mii mo. 9 A'di 'tamki burrinyeŋ 'kup apo/ 'kup piti mo, dhali apo/ burrinyeŋ 'kup mo dhali eya bor mo tani, a'di hi'thki toŋku'thu'd 'dolkon mo, dhali toŋ'kup jin kogu mo, me'd gwo jin kankina Tapa aMusa mo be.

10 AMusa kalki'da yin gi mo uk mo, dhali ukki gu'b gi mondhelela dhelel mo dhali to 'baar mo e a'di mo dhali dhuyi uni ki she/ gom Tapa mo. 11 A'di kukuski'da yin apowa gwata/ me'di pesu/ mo, dhali ukki'da gwata/ mo dhali aris to ma tu'c piti i'baar mo, dhali toŋ'kul bwa gi wusu to mo dhali moŋka'b piti mo, mmodhu uni ki she/ gom Tapa mo be. 12 A'di gacki'da yin gi mo uka tiya apo/ 'kup ma Haruun mo dhali ukki a'di mmokar a'di ki she/ mo. 13 AMusa suski iya/ ma Haruun mo dhali hi'thki uni ka aris burrinyem po/ mo. A'di dekki aris burrinyem pa'd mmo'kam empa'd buni mo dhali 'tamki burrinye/ nabulga/ mmo'kam 'kup buni mo, me'd jin kankina Tapa a'di gwo mo be.

14 Musa kalki'da arasan bip gom to jin cinu gom miinthus mo, dhala Haruun dhali iya/um piti dhuki me'd buni apo/ 'kup ma rasan bip jin kalina uni gom to jin cinu gom miinthus mo. 15 Musa 'koshki a'di mo, dhali a'di kalki'da bas mo dhali the a'di apowa ris ce ma gwata/ ki me'd pitin 'de/ mo, dhali lamki'da gwata/ mo, dhali gacki'da bas ka pije/ e moŋka'b ma gwata/ mo, dhali kar a'di ki she/ goma Arumgimis mo isi kan mmokar moŋgwam gom a'di mo be. 16 A'di kalki kwalany i'baar mo kun 'kokin apowa risa 'ban bwaman mo, dhali jin tikki'da du e mo, dhali emena su/ mo dhali kwalany buni mo, dhala Musa ci'thki a'di i'baar mo apowa gwata/ mo. 17 Hili aMusa 'thaki'da rasan bip ki o'd mo, ayi'c piti mo, dhali shum piti mo, dhala gatiny piti apije/ 'peni moŋ'ko mo, me'd gwo jin kankina Tapa a'di mo be.

18 aMusa ciki'da rasan ka'bal gom to jin cinu mmo'thaki o'd mo, dhala Haruun dhali iya/um piti dhuki me'd buni apo/ 'kup ma rasan ka'bal mo. 19 A'di 'koshki a'di mo dhali kukuski'da bas piti apo/ shemen ma gwata/ i'baar mo. 20 A'di 'cithki'da rasan ka'bal ki ushi gwa'd gwa'd mo dhali 'thaki 'kup ki o'd mo dhali ushi moŋgwa'dga/ mo dhali kwalany mo. 21 A'di lamki'da ris mom bwaman mo dhali aris sho'k ki yi'de/ mo, dhali a'di 'thaki'da rasan ka'bal ki o'd ka kuluny apowa gwata/ mo. A'di ta to jin cinu mmo'thaki o'd mo dhali kalki'da shim jin ciyi mo ki ci mo, jin ta to jin cinu mmo'thaki o'd gom Tapa mo me'd gwo jin kankina Tapa mo be.

22 Yan'ko'd aMusa ciki'da rasan ka'bala kamu/ mo, dhala rasan ka'bal jin karu ki she/ mo, dhala Haruun dhali iya/um piti dhuki me'd buni i'kup ma rasan ka'bal mo. 23 aHaruun 'koshki a'di mo, dhala Musa kalki'da bas pitin tiya mo dhali the a'di eya liman 'ce ma bimporos ma Haruun mo, dhali e kuman me'da bimporos piti mo, dhali e kuman shoka bimporosa caagam piti mo. 24 A'di suski iya/ ma Haruun mo dhali a'di ki the usha bas eya liman 'ce ma bimporos buni mo, dhali e kuman me'da bimporos buni mo, dhali e kuman shoka bimporosa caagam buni mo. Yan'ko'd aMusa kukuski'da bas piti e shemen ma gwata/ i'baar mo. 25 A'di kalki kwalany mo, dhali kwalany thin mo, dhali kwalanyi 'baar mo kun 'kokin eya ris mombwaman mo, dhali mo jin tikki'da du e mo, dhali emena su/ mo dhali kwalany buni mo, dhala 'dupuna bimporos mo. 26 Dhali 'pena gupba/ gi maaŋku'thu'd jin minu

ka darga cumat mo jin diki'd e bwambori Tapa mo, a'di kalki'da kulunya 'de/ jin darga cumat mo, dhala kulunya 'de/ gi maaŋku'thu'd jin taki'da yin mo, dhali maaŋku'thu'da po'dga/ i'de/ mo, dhali dhu uni apo/ kwalany mo dhali apowa 'dupuna bimporos mo be. 27 Dhali a'di dhuki uni i'baar mo e me'd ma Haruun mo dhali e me'd gi iya/um piti mo dhali wupunki uni e bwambori Tapa me'd to jin cinu mmowupun mo. 28 Dhali yan'ko'd aMusa kalki uni mo 'peni me'd buni mo dhali 'tha uni apowa gwata/ gom to jin cinu mmo'thaki o'd mo. Uni ta to kun cinu kun 'kon ki she/ mo dhali kalkina shim kun ciyi mo ki ci mo. Uni gwansan ta to gunn kun cinu mmo'tha ki o'd gom Tapa mo be. 29 AMusa kalki'da bor mo dhali wupunki a'di me'd to jin cinu mmowupun gom Tapa mo. A'di ta to ma Musa 'pena rasan ka'bal gom mo uk gi igasiis mo, me'd gwo jin kankina Tapa a'di mo.

30 AMusa kalki usha yin gi mo uk dhala bas jin diki'd apowa gwata/ mo; a'di kukuski uni apowa Haruun mo, dhali apo/ burrinyem piti mo, apo/ iya/um piti mo, dhali apo/ burrinye/ gi iya/um piti nyakki a'di mo. Ki bway yan a'di karki'da Haruun ki she/ mo dhali burrinyem piti mo, dhali iya/um piti mo dhali aris burrinyem buni gom Tapa mo.

31 Wakan aMusa oki'da Haruun gwo mo dhali iya/um piti mo ki: "Shuni shum e 'twaŋkal gu'b burrinye/ gi montul is mo, dhali 'kayi a'di imun mo dhali maaŋku'thu'd jin di'd e bwam ma gupba/ jin di'd ki she/ mo, me'd jin kankika/ gwo mo mmo/o ki: ' Haruun dhali iya/um piti mini 'ka a'di mo be.' 32 'Peni shum gunn kun bocon mo dhali maaŋku'thu'd mina /e i'thaki o'd mo. 33 /E mini diki pi ka pije/ 'peni 'twaŋkal gi gu'b burrinye/ gi montul is goma cimi pesu/ mo, ntaga risa cim gi mo uk pini midi kar 'kup mo. Haali/ Tapa midi kar /e ki she/ goma cimi pesu/ mo be. 34 Me'd jin miikunu ka cim yan mo, jin kankina Tapa gwo ki minu mii mmokar moŋgwam gom /e mo. 35 /E mini di montee dhali mon'thiny goma cimi pesu/ mo e 'twaŋkal gu'b burrinye/ gi montul is mo, dhali kar gwoŋkan gi Tapa mo, wakan ki /e mini diki wu mo, haali/ yansan a'di ta gwo jin kankika/ mo be." 36 Wakan aHaruun dhali iya/um piti miiki aris to 'baar mo kun kankina Tapa uni gwo eya Musa mo be.

Lawi 9

Monṯel 'pen ma ṯu'c gi mii ma Gasiis mo

1 Ka cimi peŋkwara mo tani aMusa yukki'da Haruun mo dhali iya/um piti mo dhali gwanyjaka/ gi 'kwani ma Israyiil mo. 2 A'di oki'da Haruun gwo mo ki: "Kali ari biṗ 'pena ma'diny gom to jin cinu gom miinthus mo, dhala rasan ka'bal jin dargi thalkin gom to jin cinu mmo'thaki o'd mo, dhali ci uni ibwambori Taṗa mo. 3 /E mini wal 'twa/ gom uci ma Israyiil mo dhali oyi gwo mo ki: ' Kala rasan mi gom to jin cinu gom miinthus mo dhali ari biṗ mo dhali ari ka'bal mo, kun su/ kun nyaka yil mo dhali jin dargi thalkin mo, gom to jin cinu mmo'thaki o'd mo; 4 kala rasan biṗ si'da/ mo dhala rasan ka'bal gom to kun cinu gom moŋku'th is mmomiiya bas ibwambori Taṗa mo, dhali emen pos jin cinu jin 'koshkunu e ka yin mo, haali/ shwane/ Taṗa midi pi /e i is mo.'"

5 Wakan uni kalki to 'baar kun kankin ma Musa gwo mo gom gu'b burrinye/ gi montul is mo, dhali atul'kuṗ gi 'kwani ma Israyiil i'baar mo shorki is mo dhali doshkin ibwambori Taṗa mo be. 6 Yan'ko'd aMusa oki gwo mo ki: "Yansan a'di ta gwo jin kankina Taṗa /e mmomii mo, wakan ki a'di midi pi /e i is ki monycam piti mo." 7 AMusa oki'da Haruun gwo mo ki: "Yayu/ mmo'disha gwaṯa/ is mo dhali ciyi to jin cinu gom miinthus pini mo dhali to jin cinu mmo'thaki o'd mo, dhali kar moŋgwam gom is pini mo dhali gom 'kwani mo, dhali ciyi to mmomiiya bas gom 'kwani mmodhu moŋgwam gom uni mo, me'd gwo jin kankina Taṗa mo be."

8 Wakan aHaruun yaki'd mmo'disha gwaṯa/ is mo dhali 'koshki ari biṗ gom to jin cinu gom miinthus mo, jin ta to gom is piti mo. 9 Dhali iya/ ma Haruun cikina bas gom a'di mo, dhali a'di 'thuṗki me'da 'dem piti e a'di mo dhali the a'di aṗo/ ris ce ma gwaṯa/ mo; yan'ko'd a'di gacki'da bas ka pije/ e moŋka'b ma gwaṯa/ mo. 10 Isi kan a'di 'thaki kwalany ki o'd mo, aris emen mo, dhali mo gi tiki'da du e mo aṗowa gwaṯa/ mo me'd to jin cinu gom miinthus mo, me'd gwo jin kankina Taṗa aMusa mo be. 11 Dhali shum dhala yi'c 'thakina a'di ki o'd apije/ 'peni moŋ'ko mo.

12 Haruun 'koshki to jin cinu mmo'thaki o'd mo, dhali iya/um piti ciki a'di abas mo, jin kukuskina a'di apo/ 'ko'dgwar ma gwata/ i'baar mo. 13 Dhali yan'ko'd uni ciki a'di to jin cinu mmo'thaki o'd mo, ki ushi gwa'd gwa'd mo, mmontal 'de/ nyakki 'kup mo, dhali a'di 'thaki uni apowa gwata/ mo be. 14 A'di lamki'da ris mom bwaman mo dhali aris sho'k mo dhali 'thaki uni ki o'd apowa gwata/ mo.

15 AHaruun ciki mi mmomiiya bas gom 'kwani mo, yan'ko'd kali a'di ime'd mmomiiya bas gom miinthus buni mo dhali 'koshi a'di mo; a'di miiki a'di abas gom miinthus mo, me'd jin miikina a'di ki mi jin twa/a/ mo. 16 A'di ciki to jin cinu mmo'thaki o'd mo dhali ciki a'di me'd gwo jin kankina Tapa mo be. 17 A'di ciki emen pos jin cinu mo; a'di 'tu'dki me'd piti ki a'di mo dhali 'thaki a'di apowa gwata/ mo, imontal 'de/ nyakki to gi mon'thamo/ jin cinu mmo'thaki o'd mo.

18 A'di si'da/ 'koshki'da morbip mo dhala rasan ka'bal mo, mmomiiya bas gom to jin cinu gom moŋku'th is mo, kun ta to gom 'kwani mo. Dhali iya/ ma Haruun ciki a'di abas mo, jin kukuskina a'di apo/ 'ko'dgwar ma gwata/ i'baar mo be. 19 Isi kan uni 'cithki kwalany ka pije/ 'pena risa rasan bip mo dhala rasan ka'bal mo, dhali kwalany thin mo, dhali kwalany kun tik mo e eya ris mom bwaman mo, dhali aris emen mo, dhali jin tiki'da du e mo. 20 Uni kalkina ris mo kun 'cithkunu ka pije/ mo dhali dhu uni gwansan apowa risa bor mo, dhali yan'ko'd aHaruun 'thaki kwalany ki o'd apowa gwata/ mo. 21 Dhala Haruun wupunki'da risa bor mo dhala 'dupuna bimporos me'd to jin cinu mmo wupun ibwambori Tapa mo, me'd gwo jin kankin ma Musa mo be.

22 Dhali yan'ko'd aHaruun 'de'kki me'd piti ki mis 'kupki 'kwani mo dhali 'borki uni mii mo; yan'ko'd a'di thulu'd ka 'cesh 'peni mo ci to jin cinu gom miinthus mo, dhali to jin cinu mmo'thaki o'd mo dhali to jin cinu gom moŋku'th is mo. 23 AMusa dhala Haruun iikin e gu'b burrinye/ gi montul is mo, yan'ko'd uni piyin ka pije/ dok/e mo dhali 'borki 'kwani mii mo, dhali monyca gi Tapa piki'd gom 'kwani 'baar mo be. 24 Dhali o'd pu'dki'd ka pije/ 'peni Tapa mo dhali shwaki to jin cinu mmo'thaki o'd mo dhali kwalany apowa gwata/ mo. Ki 'kwani 'baar mo mishki to yan mo tani, uni cukin mo dhali ta'kki jis/em buni a'cesh mo be.

Lawi 10

Mowu ma Naadap dhala Abiihu mo

1 Naadap dhala Abiihu kun ta iya/ ma Haruun mo tani, kalki ton duk tom buni ka 'dete/ 'dete/ mo, uni gacki o'd e a'di mo, dhali yan'ko'd a'bicajwahar mo. Yan'ko'd uni ciki o'd jin diki hame'd ibwambori Tapa mo, jin dina a'di ki kan uni gwo mmoci mo. 2 Wakan o'd pu'dki'd ka pije/ 'peni bwambori Tapa mo dhali 'ce'dki uni sho'k mo, dhali uni wukin ibwambori Tapa mo. 3 Dhali yan'ko'd aMusa oki'da Haruun gwo mo ki: "Yansan ta gwo jin okina Tapa mo me'd jin okina a'di gwo mo ki: ' Aha/ mina tor moŋ kogum pem ki uni gwansan kun Iiyin mmo'dish aha/ is mo. Aha/ minu ci monyca ibwambora ris 'kwani mo be.'"

4 Dhala Musa yukki'da Misha/iil mo dhala Elasaapan mo, dhali iya/ ma Ussa/iil jin ta'da shwakam ma Haruun mo, dhali o uni gwo mo ki: " Iiyu/ imahan mo dhali kali ikam bum ka pije/ 'peni gu'ba'ku/ mo 'peni bwambori gu'b gi mondhelela dhelel mo." 5 Wakan uni iiyin mmo'dish mo is mo dhali kalki uni mo, dhali naskina/ hithi aris burrinyem po/ ma gasiis buni mo, apije/ 'peni gu'ba'ku/ mo, me'd gwo jin ye'thkin ma Musa sho'k mo be. 6 Yan'ko'd aMusa oki'da Haruun gwo mo dhala Li/aasar mo dhala Ithamaar mo, dhali iya/um piti mo ki: "Dhalku/ ki dhala mur 'kup bum apo/ 'kup bum mmoshir ka yololo/ mo, dhali dhalku/ ki dher burrinyem bum bwa mo, wakan ki um mini 'koki wu mo, dhali wakan ki Tapa midi diki miiya nyor nyakka tul'kup 'kwani i'baar mo. Hili dhali 'kwanim bum bway mo, dhali kuŋ gu'b ma Israyiil ka kuluny mo, dhali mmoko gom gwataan kun shwakin ma le'dan o'd gi Tapa mo. 7 Um mini 'koki ii ka pije/ 'peni 'twaŋkal gi gu'b burrinye/ gi montul is mo, haali/ um mini wu mo, haala yin gi mo uk gi Tapa a'di di'da po/ um mo." Wakan uni miikin isi me'd gwo ma Musa kun yetha a'di uni sho'k mo.

Gwoŋkan jin thosonkunu gom igasiis mo

8 Tapa walki 'twa/ aHaruun mo mmo/o gwo mo ki: 9 "Dhalku/ ki piya su mo walla tompim 'bi'thga/ mo, /e walla ucim pini kun 'kokin nyakki /e mo, me'd jin mina /e ya e gu'b burrinye/ gi montul is mo tani, wakan

/e mini diki wu mo. Yan midi ta gwoŋkan jin midi di ki sule/ eya risa nyakum yil bum mo, 10 mmokwa/ mii bwa ibwamani moŋkogu mo dhali jin dinu ki ko/ mo, dhali ibwaman iji gi diki dhelel mo dhali jin dhelela dhelel mo tani, 11 wakan ki /e mini tor 'kwani ma Israyiil gwo goma ris gwoŋkan i'baar mo kun kankina Tapa gwo eya Musa mo."

12 Dhala Musa walki 'twa/ goma Haruun mo dhala Li/aasar mo dhala Ithamaar mo, dhali iya/um piti kun bocon mo ki: "Kali emen pos kun cinu kun bocon 'peni to kun cinu gom Tapa kun 'thakunu ki o'd mo, dhali shwayi a'di jin darga/ cumat e 'ko'dgwar ma gwata/ mo, haali/ a'di ta a'di jin kogu mo be. 13 Um mini shwa a'di e moŋkogu mo, haali/ a'di ta to nyak bum mo dhali to nyak gi iya/um pini kun cinu gom Tapa mo kun 'thakunu ki o'd mo, haali/ yansan a'di ta gwo jin kankika/ mmotor um mo. 14 Haali/ me'da bor gi to jin cinu mmowupun mo dhala 'dupun gi tulu is mo tani, um mini 'ka uni e mo jin dhelela dhelel mo, /e dhali iya/um pini mo dhali i'bwa/um pini inyakki /e mo, haali/ uni cikunu me'd usha 'ban tom pini kun cikunu mo dhali usha 'ban to gi iya/um pini kun cikunu ka pije/ goma ris mo miiya bas gi to kun cinu kun nyaku mii mo gom 'kwani ma Israyiil mo be. 15 Haali/ me'da 'dupun gi tulu is mo dhala bor gi to jin cinu mmowupun mo, uni mini kali uni nyakki to kun cinu gom kwalany jin 'thakunu ki o'd me'd to jin cinu mmowupun ibwambori Tapa mo. Uni mini ta kum pini dhali iya/um pini nyakki /e mo me'd to jin nyaku/ goma sule/ mo, me'd gwo jin kankina Tapa mo."

16 Dhali yan'ko'd aMusa dotki gwo gom Mi jin cinu gom miinthus mo, dhali gamkunu ki a'di 'thakunu ki o'd mo. Wakan a'di mii'da nyor nyakka Li/aasar mo dhala Ithamaar mo, dhali iya/ ma Haruun kun bocon mo tani; a'di oki gwo mo ki: 17 "Goma tinta 'kona um ki shwa to jin cinu gom miinthus e gu'b gi mondhelela dhelel mo, ki a'di ta to jin kogu mo, dhali ki Tapa ciki a'di gom um mmokal tonthus 'pena tul'kup 'kwani ka pije/ mo, mmokar moŋgwam gom uni ibwambori a'di mo? 18 Hili mo mo ma, abas piti 'konu ki kalku/ e bwaman gu'b gi mondheleladhelel mo, wakan ki /e mini shwa a'di ka jiŋ gana/ e gu'b gi mondhelela dhelel mo, me'd jin kankika/ gwo mo." 19 Yan'ko'd aHaruun thokki'da Musa gwo mo ki: "Hili ma, shwane/ uni ciki to gom miinthus buni mo dhali to jin cinu mmo'tha ki o'd ibwambori Tapa mo,

dhali to yan a'di miikunu gom aha/ shwane/ mo. Wakki/ aha/ shwakina to jin cinu gom miinthus shwane/ mo tani, a/a'di midi 'bora 'bor e jis/e gi Tapa mo?" 20 Ka Musa cikki gwo caan mo tani, a'di kapkunuwa du mo be.

Lawi 11

Tonte/ kun dhalu bway mmoshwa mo dhali kun nonkunu 'twa/ mo

1 Tapa walki 'twa/ aMusa mo dhala Haruun mo, mmo/o gwo mo ki:
2 "Wali 'twa/ e 'kwani ma Israyiil mo, mmo/o gwo mo ki: ' To gwansan kun 'kon ki e mo kun mina umi 'ka e bwaman ma ris to/e i'baar mo kun 'kokin apo/ mony'cesh mo. 3 Um mini 'ka to/en tiya kun kwa/a sho'k bwa mo dhali kun 'ka to mmorash e si'da/ mo. 4 Isi kan, dhali to/en tiya si'da/ 'ka to mmorash e mo walla kun kwa/a sho'k bwa mo, dhali um mini 'koki 'ka uni mo, aris to/e me'd kalman mo, haali/ a'di 'ka to mmorash e mo hili dina sho'k ki kwa/ bwa mo. Wakan kalman a'di diki dhelel gom um mo. 5 Dhala mojurkum si'da/ mo, haali/ a'di 'ka to mmorash e mo hili dina sho'k ki kwa/ bwa mo, a'di si'da/ diki dhelel gom um mo. 6 Dhala wariny mo, haali/ a'di 'ka to mmorash e mo, hili diki ta gi sho'k jin kwa/ bwa mo, a'di diki dhelel gom um mo be. 7 Dhali kuthar mo, a'di ta gi sho'k jin kwa/ bwa mo, dhali diki 'ka to mmorash e mo, a'di diki dhelel gom um mo. 8 Um mini 'koki 'ka shum bunin tiya mo, walla mmota is buni kun wukin is ki me'd mo. Uni 'koki dhelel gom um mo.

9 Dhali aris to/e e yi'de/ kun mina umi 'ka uni 'baar gwansan kun ta gi thin mo dhali kun ta ga kwaranya/ mo, wakki/ e dhan kumma/ yi'de/ mo walla e yi'de/ kun son mo be. 10 Hili aris to/e 'baar mo kun parana 'cesh mo kun dargi thin mo dhali kun darga kwaranya/ e dhan kumma/ yi'de/ mo walla yi'de/ kun son mo, ntagi to 'baar mo kun iin e yi'de/ mo dhali aris to/e 'baar mo kun parana 'cesh e bwamani yi'de/ mo tani, um mini wak uni mo. 11 Haali/ uni kun minu wak mo tani, um mini 'koki 'ka shum buni mo; dhali buŋgwar is buni kun wukin mo tani minu wak si'da/ mo be. 12 'Peni to gunn kun 'kokin e yi'de/ mo dhali

kun 'koki ta gi thin mo dhali kun tana kwaranya/ wakkunu gom um mo.

13 Aris 'dii gwansan mina um iwak mo, dhali mina um i'koki 'ka mo haali/ uni wakkunu mo: hili awulu/ mo, dhali koro/ mo, dhali koro/ jin tagi 'thi/ mo, 14 dhala nonshen 'diiŋ gwapi/ mo, 'pena lisa tiya kun 'kona e ki she/ ki she/ mo, 15 dhala waraŋgwak kun 'kona e ki she/ ki she/ mo,16 dhala wal mo dhali ara kunnuŋ gwa'dga/ mo, dhali 'diiŋ kumma/ yi'de/ mo, dhala lis 'per kun 'kona e ki she/ ki she/ mo. 17 Um si'da/ mini wak ara kunnuŋ gwa'dga/ mo dhala kunnuny caaga/ mo, dhali nyaraŋ gwaybip mo, 18 dhala kunnuŋ kush mo dhala kunnu/ ma kur mo, dhala gawul mo, 19 dhali gwampi/ mo, dhala lo'k kun 'kona e ki she/ ki she/ mo, dhala warge/ mo, dhala jalma'da/ si'da/ mo be.

20 Dhala ris janum i'baar mo kun taga bi mo kun iin ki shoka doŋgon mo tani uni wakkunu gom um mo. 21 Naskina/ um mini 'ka januma tiya kun pen mo kun iin ki shoka doŋgon si'da/ mo wakki/ uni tagi sho'k kun gamki me'd mo gom mmope apowa 'cesh mo. 22 Um si'da/ mini 'ka si'da/ 'pena buhanya kuyyun tiya kun 'kona e ki she/ ki she/ mo, dhala dhagalase'd mo, dhali dhire/ mo, walla akuuyu/ mo. 23 Hili aris janum i'baar mo kun pen mo kun ta gi sho'k idoŋgon mo tani minu wak ki um mo.

To/e kun 'koki dhelel mo

24 Um mini 'koki dhelel dhelel ntagi mom'pimpili/ mo ki to/e gwansan mo wakki/ um ta buŋgwar is gi jan 'de/ jin wuki'd 'peni uni is ki me'd mo. 25 A'diyin jin midi 'de'k jan 'de/ ki me'd 'peni buŋgwar is buni kun wukin mo tani midi wus burrinyem piti mo dhali di ki nyo/ ntagi mom'pimpili/ mo be. 26 To/e 'baar mo kun kwa/a sho'k bwa kun 'koki kwa/ bwa ka kuluny mo walla jin diki 'ka to mmorash e mo a'di diki dhelel gom um mo. Uni i'baar mo ka 'dete/ 'dete/ kun ta to is ki me'd mo tani mini 'koki dhelel mo be. 27 To yin jin ya'd ka gwapim piti e bwamana ris to/e kun iin ki shoka doŋgon mo tani, uni 'koki dhelel gom um mo. Me'd a'diyin jin ta buŋgwar is gi to/e is ki me'd jin wuki'd mo tani midi diki dhelel ntagi mom'pimpili/ mo. 28 Dhali me'd a'diyin jin 'de'kki buŋgwar is gi to/e jin wuki'd mo tani midi wus burrinyem piti mo dhali midi diki dhelel ntagi mom'pimpili/ mo.

To/e gwansan mini 'koki dhelel gom um mo.

29 'Pena ris to/e kun paran apowa 'cesh mo, to/e gwansan uni mini 'koki dhelel gom um mo jin ta'da, Ku'th mo, dhala 'Thik mo, dhala Wutuleny caaga/ kun 'kona e ki she/ ki she/ mo, 30 dhala Sukule/ mo, dhala Ye'd mo, dhala Wutule/ mo, dhali Kopos mo, dhala Koŋkuthu/ mo. 31 'Pena ris to/e kun parana 'cesh mo, to/e gwansan uni mini 'koki dhelel gom um mo. A'diyin jin midi ta uni is ki me'd mo me'd jin wukina uni mo tani mini 'koki dhelel ntagi mom'pimpili/ mo be. 32 Wakki/ jaŋ kamu/ 'peni uni wuki'd mo dhali bit apo/ toŋkamu/ mo tani, to caan midi diki dhelel mo, wakki/ a'di ukkunu 'peni cwa mo, dhali burrinye/ mo, dhali yit mo, walla burrinye/ ma shawal mo. Wakki/ a'di wakata mo dhali wakki/ a'di miikunu gom toŋkamu/ mo tani, a'di minu kar e bwam yi'de/ mo; a'di midi diki dhelel ntagi mom'pimpili/ mo. Yan'ko'd a'di midi dhelel mo. 33 Haali/ Dhuri 'baar mo e bwaman mo kun bitkina apo/ to/eŋ kamu/ jin diki dhelel mo tani, dhali to gunn kun 'kon e bwaman dhur mini ta ku nyogga/ mo, dhali um mini 'ce'd dhur caan bwa mo. 34 Dhali tonteŋ kamu/ jin shwakunu mo hili tagi yi'de/ apo/ a'di mo me'd to 'peni dhur jin diki dhelel mo. Gom yiman ton tiya kun pinu mo 'peni dhur jin diki dhelel mo be. 35 Dhali ton tiya 'peni jan 'de/ caan gi buŋgwar is gi to/em buni kun wukin mo kun bitkin apo/ uni mo tani taki ku nyogga/ mo; wakki/ a'di ta to jin ba'du to mo walla ari to jin 'coku/ to mo, a'di minu 'ce'd bwa ki ushi gwa'd gwa'd mo. Uni 'koki dhelel mo dhali uni mini 'koki dhelel gom um mo. 36 Dhali yi'de/ jin du'du'd 'pena 'cesh mo walla jis yi'de/ jin cwanyu/ gom yi'de/ kun tulu is mini 'ko ki dhelel mo; hili jan 'de/ jin taki buŋgwar is gi to/em buni ki me'd jin wuki'd mo tani a'di diki dhelel mo. 37 Wakki/ 'pena 'ban buŋgwar is gi to/em buni kun wukin bitkin apowa ris emen ton tiya kun sinu mo tani, emen to gwansan mini 'koki dhelel naskina/ mo. 38 Hili wakki/ yi'de/ gacu apowa ris emen to mo, dhali wakki/ 'pena 'ban buŋgwar is gi to/em bunin tiya kun wukin bitkina po/ uni mo tani, wakan uni mini 'koki dhelel gom um mo.

39 Wakki/ to/eŋ kamu/ jin 'kana um wu'd mo tani, yan'ko'd a'di jin ta bungwar is gi to/e ki me'd jin wuki'd mo tani midi diki dhelel ntagi mom'pimpili/ mo. 40 A'di yin jin 'ka buŋgwar is gi to/eŋ kamu/ jin

wuki'd mo tani midi mii wus burrinyem piti mo dhali midi diki dhelel ntagi mom'pimpli/ mo. Jan 'deŋkamu/ jin 'de'kki toŋkamu/ jin wuki'd mo tani a'di midi mii wus burrinyem piti mo dhali midi diki dhelel ntagi mom'pimpili/ mo.

41 To/e i'baar mo kun paran apowa 'cesh mo tani uni wakkunu mo; uni minu 'koki 'ka mo be. 42 'Peni to yin jin para'da bor piti a'cesh mo, dhali a'diyin jin ya'd ki shoka doŋgon i'baar mo, walla a'di yin jin ta gi sho'k ka ris mo, to/e 'baar mo kun paran apowa 'cesh mo, uni gwansan mina um i'koki 'ka mo, gom uni wakkunu mo. 43 Dhali um mini 'koki dhu is bum ki um minu wak ki to/en tiya kun paran mo; um mini 'koki nyo/ is bum ki uni mo dhali um minu 'koki nyo/ ki uni mo be. 44 Haali/ Aha/ tana Tapa Arumgimis bum mo. Um mini dhu is bum ki uni kun kogu mo, wakan tayi ku gun kogu mo, haali/ Aha/ tana a'di jin kogu mo. Um mini 'koki nyo/ is bum ki to/en tiya kun 'kona e ki she/ ki she/ mo kun iin apowa 'cesh mo. 45 Haali/ Aha/ tana Tapa, jin suski um ka pije/ 'pena 'cesh gi pa Masir mo, mmota Arumgimis bum mo. Dhali wakan um mini ta kuŋ kogu mo, haali/ Aha/ tana a'di jin kogu mo be.

46 Gwoŋkan yansan ta isi gwo goma ris to/e mo, dhali 'dii mo, dhali to/e 'baar mo kun iin e yi'de/ mo, dhali 'peni to/e 'baar mo kun parana powa 'cesh mo, 47 Haali/ mo jin kwa/kunu to bwa karkunu ibwaman to nyogga/ mo dhali ton dhelelga/ mo dhali ibwamana ris to/e kun 'kon ki e mo kun minu 'ka mo dhali to/e kun 'kon ki e kun minu 'koki 'ka mo be.'"

Lawi 12

Mii jin miinu i'ko'di mondho'th ma 'ci mo

1 Tapa oki'da Musa gwo mo ki: 2 "Wali 'twa/ e 'kwani ma Israyiil mo, dhali oyi uni gwo mo ki: ' Wakka 'bom bwa'd mo dhali dho'thki'da 'ciŋ gwath mo, yan'ko'd ayim midi diki dhelel goma cimi pesu/ mo, isi me'd jin din ma yim ki dargi dhelel mo ka risa cim gom a'di ka ppe mmodi ki nyo/ mo. 3 Ka cim peŋkwara mo tani buŋgwar is ma ara ŋaŋ gwath jin ta'da munyjal yis minu 'cith mo be. 4 Dhali yan'ko'd mondhelel gi kum 'pena bas piti jin midi gus ki sule/ goma cimi iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd i'ce'dka kwara mo. Ayim midi diki ta toŋ koguŋ

kamu/ is ki me'd mo walla mmoyayu/ e gu'b gi mondhelela dhelel ntaga risa cim gi mondhelel piti 'baarki'd mo. 5 Hili wakka yim dhotho'da 'cim 'bomi mo tani, yan'ko'd ayim midi di ki nyo/ goma cim gwayi su/ mo, me'd jin din ma yim ki nyo/ ki embul piti mo. Yan'ko'd goma cimi issi kwara i'ce'dka pe'de/ mo tani ayim minu dhelel mo 'pena bas piti jin gusu'd mo be.

6 Ŋ'ko'da risa cim gi mondhelel piti 'baarki'd mo, gom ya/ mo walla gom 'bwa/ mo tani, ayim midi kali ari ka'bal jin ta gi yili 'de/ mo me'd to jin cinu mmo'tha ki o'd mo, dhali bimbir gurko/ mo walla hamam mo me'd to kun cinu gom miinthus mo, gom 'twaŋkal gu'b burrinye/ gi montul is mo, goma gasiis mo. 7 Yan'ko'd a'di midi ci a'di ibwambori Tapa mo dhali kar moŋgwam gom a'di mo, dhala yim minu dhelel mo 'pena bas piti jin gusu'd mo. Gwoŋkan yansan isi goma 'bom wakki/ a'di dhotho'da 'ciŋ gwath mo walla a'cim 'bomi mo be. 8 Wakka yim diki 'dish ari ka'bal is mo tani, yan'ko'd ayim midi kala hamam isu/ mo walla bimbir gurko/ mo, jan 'de/ me'd to jin cinu mmo'tha ki o'd mo dhali jaŋ kamu/ me'd to jin cinu gom miinthus mo, dhala gasiis midi kar moŋgwam gom a'di mo; yan'ko'd ayim minu dhelel mo be.'"

Lawi 13

Gwoŋkan isi gom 'ba'th gi monthus mo

1 Tapa walki 'twa/ aMusa dhala Haruun mo, mmo/o gwo mo ki: 2 "Wakki/ wathiŋ kamu/ ta'd gi mondhedhe'd e is piti mo, walla mo jin mombolo'd mo walla monthalkin kun dheli mo mo, dhali a'di 'twakki jama/ mo dhali ta'd gi monthusi is mo tani, wakan a'di minu mii susu mo eya Haruun jin ta'da gasiis jin ca'd mo, walla bway ya/m pitiŋ kamu/ jin ta'da gasiis mo be. 3 Yan'ko'd agasiis midi 'cunycur 'ba'th jin di'da yi'c is piti mo. Wakka mur e mo jin dikina 'ba'th a'di akki e mmota gi kush mo, dhali wakki/ 'ba'th tor jamas mmo'kul e ki 'kul mmodiki di e mis eya yi'c is mo tani, isi ciki/ a'di ta monthus mo. I'ko'd ka gasiis 'cunycur a'di mo tani, a'di midi mii o a'di ki nyo/a nyo/ mo be. 4 Wakki/ mondhel thalkin eya yi'c is piti a'di ta gi kush mo, dhali dina e ki 'kula 'kul mmobola yi'c is e mo, dhali wakka mur e jin dikina 'ba'th a'di diki ak e mmota gi kush mo tani, yan'ko'd agasiis midi kar jan 'de/ ki she/

nyakki 'ba'th goma cimi pesu/ mo. 5 Ka cima pesu/ mo tani, agasiis midi 'cunycur a'di mmopar e wakki/ e gwoŋ kulum piti ki 'ba'th diki shi/a shi/ mo, dhali wakki/ a'di diki lala'th eya yi'c is mo. Wakki/ diki mii kan mo tani, yan'ko'd agasiis midi kar a'di ki she/ goma cimi pesu/ ki nyanye/ mo be. 6 Dhala gasiis midi 'cunycur a'di dok/e mo ka cim pesu/ mmopar e mo wakki/ 'ba'th a'di 'boro'd mo dhali diki lala'th bway twa/a/ eya yi'c is mo. Wakki/ a'di diki wakan mo tani, yan'ko'd agasiis midi tor gwo ki a'di dhelela dhelel mo. A'di ta is jin pi'd ka pije/ mo. A'di midi wus aris burrinyem piti mo, dhali yan'ko'd a'di midi dhelela dhelel mo. 7 Hili wakki/ is pi'd ka pije/ ki nyanye/ eya yi'c is mo i'ko'di a'di torki is piti eya gasiis gom mondhelel piti mo tani, yan'ko'd a'di midi tor is piti eya gasiis dok/e mo be. 8 Dhala gasiis midi 'cunycur a'di mmopar e mo wakki/ is jin pi'd ka pije/ lala'tha'd ki nyanye/ mo eya yi'c is mo. Wakki/ a'di lalatha'd mo tani, agasiis midi tor gwo eya tente/ ki a'di diki dhelel mo. Haali/ a'di ta 'ba'th monthus mo be.

9 Wakki/ 'ba'th monthus di'd e wathin 'deŋ kamu/ mo tani, yan'ko'd a'di minu susku/ eya gasiis mo. 10 Dhala gasiis midi 'cunycur a'di mmopar e mo wakki/ mondhe'th di'd mmota gi kush eya yi'c is mo, wakka mur ak e mmota gi kush mo tani, walla wakki/ di'd e shuman is jin di'd 'te/ ki 'de/ e mo jin dhethe'd mo. 11 Wakki/ a'di di'd 'te/ tani, yan'ko'd a'di ta 'ba'th monthus mo, dhala gasiis midi mii tor gwo ki a'di nyo/a nyo/ mo. A'di midi diki kar a'di ki she/ mo, haali/ a'di ki is piti ta'd gi mo nyo/o'd mo be.

12 Dhali wakki/ 'ba'th monthus peperki'd ka pije/ ki nyanye/ eya yi'c is mo dhali kuma yi'c is gi wathi/ i'baar mo ki 'ba'th 'peni 'kup piti bway sho'k piti mo, isi me'd jin pina a'di eya gasiis mo tani, 13 yan'ko'd agasiis midi 'cunycur a'di mmopar e mo wakki/ 'ba'th monthus kumki buŋgwar is piti i'baar mo. Wakki/ a'di di'd tani, yan'ko'd agasiis midi torki wathi/ gwo jin ta'd gi 'ba'th me'd jin dhelelkina a'di mo. wakki/ a'di akki e mmota gi kush i'baar mo tani yan'ko'd a'di dhelele'd mo be. 14 Hili wakki/ shuman is jin di'd ki 'de/ piki'd apo/ a'di mo tani, a'di midi diki dhelel mo. 15 Dhala gasiis midi hil shuman is jin di'd ki 'de/ mo dhali mmotor gwo ki a'di diki dhelel mo haali/ shuman is jin di'd ki 'de/ a'di diki dhelel mo. A'di ta 'ba'th monthus mo be. 16 Hili wakki/ shuman is jin di'd ki 'de/ ak e mmota

gi kush dok/e mo tani, yan'ko'd wathi/ midi ya bwaya gasiis mo be. 17 Dhala gasiis midi 'cunycur a'di mmopar e mo wakki/ shuman is ak e mmota gi kush mo. Wakki/ a'di ta'd mo tani yan'ko'd agasiis midi tor gwo ki wathi/ yan minu lam mo be.

18 Wakki/ wathi/ bura is apowa yi'c is mo dhali a'di 'borki'd mo tani, 19 dhali e mo gi buru'd mo tani mondhe'th jin ta gi kush diki'd mo walla monthalkin dhel mo, mmo'kosh e ki 'pere/ kushe/ mo tani, yan'ko'd a'di minu torku ka gasiis mo be. 20 Dhala gasiis midi 'cunycur a'di mmopar e mo wakki/ 'kula e ki 'kul mo, dhali wakka mur ak jamas e mmota gi kush mo. Wakki/ wakan mo tani, yan'ko'd agasiis midi tor gwo ki a'di diki dhelel mo. A'di ta monthus mo, wakki/ a'di marki is e mo jin burki'd mo. 21 Hili wakka gasiis 'cunycur a'di mo dhali par a'di e mo ka mur kush diki di e a'di mo, dhali ki a'di diki di eya yi'c is mo tani, hili a'di piki'd mo tani, yan'ko'd agasiis midi mii kar a'di ki she/ goma cimi pesu/ mo be. 22 Wakki/ a'di lalatha'd ki nyanye/ eya yi'c is mo tani, yan'ko'd agasiis midi tor gwo ki a'di diki dhelel mo. A'di ta 'ba'th jin bu'thki'd mo. 23 Hili wakki/ mondhel thalkin di'd e mom piti mo dhali diki lala'th mo tani, yan'ko'd a'di ta'da du'd jin buru'd mo, dhala gasiis midi tor gwo ki a'di dhelele'd mo.

24 Wakka yi'c is a'di buru'd mo dhali shuman is jin di'd ki 'de/ gi mo jin buru'd mmo'kosh e ki 'pere/ ki jiŋ kush mo walla ta thalkin kush mo tani, 25 dhali yan'ko'd agasiis midi 'cunycur a'di mmopar e mo wakka mur e monthalkin caan a'di akki e mmota gi kush mo, dhali wakki/ a'di tor jamas ki 'kule/ 'penka yi'c is mo. Wakki/ a'di di'd mo tani, yan'ko'd a'di ta 'ba'th monthus mo. A'di 'twakki she/ e mo jin buru'd mo, dhala gasiis midi tor gwo ki a'di diki dhelel mo. A'di ta 'ba'th monthus mo be. 26 Hili wakka gasiis 'cunycur a'di mo dhali gam ka mur kush piyi'd e thalkin mo, dhali a'di diki di eya yi'c is jin 'borki'd mo tani, yan'ko'd agasiis midi kar a'di ki she/ goma cimi pesu/ mo. 27 Yan'ko'd agasiis midi 'cunycur a'di apowa cim ma pesu/ mo. Wakki/ a'di lala'tha'd ki nyanye/ eya yi'c is mo tani, yan'ko'd agasiis midi tor gwo ki a'di diki dhelel mo. A'di ta 'ba'th monthus mo. 28 Wakki/ thalkin di'd e mom piti mo dhali diki lala'th eya yi'c is mo hili a'di 'borki'd mo tani, yan'ko'd a'di dhethe'd 'peni mo jin buru'd mo, dhala

gasiis midi ṯor gwo ki a'di dhelele'd mo, haali/ a'di diki ta toŋkamu/ ki nyanye/ 'penka du'd gi mo jin buru'd mo.

29 Wakki/ wathiŋ gwath walla a'bom a'di butha 'ba'th i'kup mo walla akapash mo, 30 yan'ko'd agasiis midi 'cunycur wathi/ gom 'ba'th jin buthu'd mmopar e mo wakki/ a'di pi'd ki nyanye/ 'penka yi'c is mo, dhali wakki/ ta'da yin bip mo tani, amura 'tiga/ midi di e a'di mo. Wakki/ a'di di'd tani, yan'ko'd agasiis midi ṯor gwo ki a'di diki dhelel mo. A'di ta moŋkas is mo, dhali 'ba'th monthus di'di 'kup mo walla akapash mo. 31 Wakka gasiis 'cunycur 'ba'th jin kas is mo dhali mish ki a'di diki di eya yi'c is mo, dhali wakka mur 'thi diki di e a'di mo tani, yan'ko'd agasiis midi kar wathi/ ki she/ ki 'ba'th jin kas is goma cimi pesu/ mo be. 32 Ka cima pesu/ mo tani agasiis midi 'cunycur 'ba'th mmopar e mo wakki/ a'di lalatha'd mo. Wakka mur diki ta yin bip mo, dhali 'ba'th pi'd jasi eya yi'c is ki nyanye/ mo tani, 33 yan'ko'd a'di minu 'thi mo, hili mo jin dina 'ba'th minu diki 'cith mo, dhala gasiis midi kar wathi/ ki she/ jin ta gi 'batha kas is goma cimi pesu/ ki nyanye/ mo. 34 Ka cima pesu/ mo tani agasiis midi 'cunycur 'ba'th mmopar e mo wakki/ a'di dosho'd mo eya yi'c is jin lalatha'd mo. Wakki/ a'di diki pi ki nyanye/ 'penka yi'c is mo, yan'ko'd agasiis midi ṯor gwo ki a'di dhelele'd mo. Dhali wathi/ midi wus aris burrinyem piti mo, dhali yan'ko'd a'di midi dhelel mo be. 35 Hili wakki/ 'batha kas is a'di lalatha'd ki nyanye/ eya yi'c is mo i'ko'd ka gasiis oki a'di gwo ki a'di midi dhelel mo tani, 36 yan'ko'd agasiis midi 'cunycur a'di dok/e mo. Wakki/ 'ba'th di'd mmolala'th eya yi'c is mo tani, agasiis midi diki ŋap goma mur jin ta'da yin bip mo. Dhali wathi/ a'di diki dhelel mo. 37 Hili wakki/ e mo hil jin hil ma gasiis 'batha kas is a'di doshki'd mmodiki lala'th mo dhala mur 'thi/ a'di 'kaki'd e mom piti mo tani, yan'ko'd 'ba'th a'di wackunu mo. A'di dhelele'd mo, dhala gasiis midi ṯor gwo ki a'di dhelele'd mo be.

38 Wakki/ wathi/ walla a'bom ta'd gi thalkin kush apowa yi'c is mo tani, 39 yan'ko'd agasiis midi 'cunycur wathi/ mmopar e wakki/ aris thalkin 'koki ta gi kush ki 'bore/ mo, a'di jin ta jasi is jin pi'd jin 'twakki'd ka pije/ eya yi'c is mo. A'di dhelele'd mo. 40 Wakka mur 'kup gi wathiŋ gwath a'di raski'd 'peni 'kup piti mo tani, a'di ta'da sul'kup mo, hili a'di dhelele'd mo be. 41 Wakka mur piti a'di raski'd mo 'peni

buyem piti mo, dhali wakki/ buyem piti dheya dhe mo tani, a'di dhelele'd mo. 42 Hili wakki/ a'di di'd mmota jamam 'per kush i'kup piti jin sulki'd mo walla buye/ mo tani, a'di ta 'ba'th monthus jin 'twakki'd ka pije/ mo. 43 Yan'ko'd agsiis midi 'cunycur a'di mmopar e mo wakki/ mondhe'th gi mom'ba'th diki'd e monsul'kup piti mo walla buye/ a'di 'koshi e ki jim 'per ki jiŋ kush mo, me'd 'ba'th monthus jin piki'd eya yi'c is mo be. 44 Wakki/ a'di di'd tani, yan'ko'd a'di ta gi 'ba'th monthus mo dhali a'di diki dhelel mo. Dhala gasiis ka jiŋ gana/ midi tor gwo ki a'di diki dhelel mo haali/ gom 'ba'th piti di'd e 'kup piti mo. 45 Dhali wathi/ jin taki'd gi 'ba'th monthus midi hi'th burrinye/ kun dherkin mo, dhala mur 'kup piti midi ta puyy puyy mo, dhali a'di midi kum jis/em piti bway shush piti mo dhali yuka yuk mo ki: ' Aha/ dina ki dhelel mo, aha/ dina ki dhelel mo.' 46 Ka risa cimi 'baar mo kun bu'thkina 'ba'th a'di mo tani a'di midi diki dhelel mo. Haali/ a'di diki dhelel mo ki 'ba'th caan jin lalatha'd mo tani, a'di midi di a'di 'de/ mo. A'di midi di ka pije/ 'peni moŋ'ko mo be.

Gwoŋkan gom burrinye/ gi monthus mo

47 Burrinye/ jin nyo/kina 'ba'th monthus mo, wakki/ a'di ta'da thus mo walla burrinye/ nabulga/ mo tani, 48 walla ton tiya kun shokunu ka thus mo walla shokunu 'pena thus mo walla jin nabulga/ mo, walla yi'c mo walla ton tiya kun ukkunu ka yi'c mo tani, 49 wakki/ moŋgo'do'd di'd mo walla mom'per jin nyo/anyo/ e burrinye/ mo, dhala yi'c mo, dhala thus mo walla to jin shokunu mo, walla ton tiya kun ukkunu 'pena yi'c mo tani, yan'ko'd a'di ta 'ba'th monthus jin lalatha'd mo tani; a'di minu torka gasiis mo. 50 Dhala gasiis midi 'cunycur aris to gom 'ba'th monthus mo; a'di midi dhu ton tiya ki she/ kun tan gi 'ba'th monthus goma cimi pesu/ mo be. 51 A'di midi 'cunycur 'ba'th monthus dok/e mo apowa cima pesu/ mo. Wakki/ a'di lalatha'd e burrinye/ mo walla ton tiya kun shokunu ka thus mo walla shokunu 'pena thus mo walla to kun nabula nabul mo, walla ayi'c mo walla ton tiya eya yi'c jin miikunu to mo tani, yan'ko'd a'di ta 'ba'th monthus jin shi/a shi/ mo, dhali aris to kun 'koki dhelel mo. 52 A'di midi ci'th burrinye/ mo, walla ton tiya kun shokunu ka thus mo walla jin shokunu 'pena thus mo walla to kun na'bula na'bul mo, walla ayi'c mo walla ton tiya kun ukkunu ka yi'c mo, dhali e ton tiya kun gamkunu 'ba'th monthus mo

tani, haali/ a'di midi kali 'ba'th mo. Dhali aris to minu 'tha ki o'd ka kuluny mo be.

53 Wakka gasiis 'cunycur aris to mo dhali mish ki 'ba'th monthus diki lala'th e burrinye/ mo walla to kun shokunu ka thus mo, walla jin shokunu 'pena thus mo walla jin na'bulga/ mo, walla ayi'c kun 'bora 'bor mo tani, 54 yan'ko'd a'di midi kan uni gwo mmowus aris to e mo jin gamkunu 'ba'th monthus mo, dhali a'di midi kar a'di ki she/ goma cimi pesu/ ki nyanye/ mo be. 55 Dhali yan'ko'd agasiis midi 'cunycur aris to i'ko'da ris to e mo jin lamkunu 'ba'th monthus mo. Wakki/ 'ba'th monthus a'di diki ak jamas piti mo, isi kan ki a'di diki lala'th mo tani, a'di diki dhelel mo. /E mini ci'th aris to mo, toŋ kamu/ yisa di'da e mo jin thalkina 'ba'th monthus a'di mo. 56 Wakka gasiis 'cunycur aris to mo tani, dhali wakki/ 'ba'th monthus 'borki'd mo i'ko'di a'di lamkunu mo yan'ko'd a'di midi dhera 'ban jin nyo/ki'd ka pije/ 'peni burrinye/ mo walla 'pena yi'c mo, walla 'pena thus jin shokunu mo walla to kun shokunu mo be. 57 Wakki/ 'ba'th monthus naskina/ pi'd e burrinye/ mo tani, walla burrinyen thus jin shokunu mo walla to kun shokunu mo, walla e ton tiya kun ukkunu 'pena yi'c mo, a'di lala'tha'd mo. /E mini ci'th aris ton tiya kun tan gi 'ba'th monthus mo. 58 Dhali burrinye/ mo walla ton tiya kun shokunu ka thus mo walla shokunu 'pena thus mo walla to kun nabula nabul mo, walla ayi'c mo walla ton tiya kun ukkunu ka yi'c mo, wakki/ /e lamana ris to mo dhali 'ba'th monthus a'di piki'd mo tani, yan'ko'd aris to minu lam me'di su/ mo, dhali a'di midi dhelel mo be.

59 Yansan a'di ta gwoŋkan gom 'ba'th monthus e burrinye/ ma thus jin shonu mo walla jin na'bula na'bul mo walla toŋ kamu/ jin shokunu mo walla jin shokunu 'pena thus mo walla to jin nabula nabul mo, walla ayi'c mo walla toŋ kamu/ jin ukkunu ka yi'c mo, wakan ki /e mini tor a'di eya tente/ ki dhelela dhelel mo walla diki dhelel mo be."

Lawi 14

Gwoŋkan gom 'Kwani kun waçkunu 'peni 'ba'th monthus mo

1 Tapa walki 'twa/ aMusa mo, mmo/o gwo mo ki: 2 "Yansan midi ta gwoŋkan gom wathi/ jin 'kosha monthus ka cim gi mondhelele'd piti

mo. A'di minu susku bwaya gasiis mo. 3 Dhala gasiis midi ya ka pije/ 'peni moŋ'ko mmo'cunycur wathi/ jin 'kosha monthus mmopar e mo wakki/ 'ba'th monthus a'di wackunu mo be. 4 Yan'ko'd agasiis midi kan gwo ki jan 'de/ caan jin minu dhelel mo tani midi kali to kun 'kon ki e isu/ mo, 'dii kun dheleladhelel mo, dhali cwa ma 'kwattan mo, dhala thus 'pera 'borga/ mo, dhali cwa ma 'tasha jal bip mo. 5 Dhala gasiis midi kan a'di gwo mmo'kosh jan 'de/ jwa 'peni 'dii apo/ yi'den dhelelga/ mo a'di jin di'd e dhur ma je mo be. 6 Dhali yan'ko'd agasiis midi kal 'dii jin di'd ki e mo dhali cwa ma 'kwattan mo, dhala thus 'pera 'borga/ mo dhali cwa ma 'tasha jal bip mo, dhali a'di midi 'thup aris to gwansan i'baar mo, dhali nyakki 'dii jin di'd ki e mo, dhali eya bas gi 'dii caan jin 'koshkunu jwa apo/ yi'den dhelelga/ mo. 7 Yan'ko'd agasiis midi kukus yi'de/ yan me'di pesu/ apo/ wathi/ jin minu wac mo 'peni 'ba'th monthus mo, dhali yan'ko'd agasiis midi tor gwo ki a'di dhelele'd mo. Yan'ko'd agasiis midi 'cuk 'dii jin di'd ki e e mo kun 'ko bwa 'te/ mo. 8 Dhali wathi/ yin jin minu mii dhelel mo tani midi wus aris burrinyem piti mo, dhali 'thiya mur 'kup piti i'baar mo, dhali up is piti ki yi'de/ mo, dhali yan'ko'd a'di midi dhelel mo. Ŋ'ko'd mo tani a'di midi mii yayu/ e moŋ'ko mo, hili a'di midi di apije/ gi gu'b burrinyem piti goma cimi pesu/ mo be. 9 Ka cimi pesu/ mo tani a'di midi 'thiya mur piti i'baar mo ka pije/ 'peni 'kup piti mo, dhali a'di si'da/ midi 'thiya hallam piti ka pije/ mo dhala mur e mo. A'di midi 'thiya mur piti 'baar mo ka pije/ dhali a'di midi wus aris burrinyem piti mo dhali up is piti ki yi'de/ mo; yan'ko'd a'di midi dhelel mo be.

10 Ka cimi pekwara mo tani a'di midi mii kal usha rasan ka'bal isu/ kun dargi thalkin mo, dhali ari kuman ka'bal i'de/ jin cana yil mo jin dargi thalkin mo, dhali iss 'de/ i'ce'd ka 'kume'd 'pena thunyjur jin baruwa dipanya 'borga/ jin 'koshkunu e ka yin mo me'd emen to jin cinu mo, dhali ayin abalapip i'de/ mo. 11 Dhala gasiis jin dhelelki a'di midi dosh wathi/ jin minu mii dhelel mo, imontal 'de/ nyakki to gwansan mo, ibwambori Tapa e 'twaŋkal gu'b burrinye/ gi montul is mo be. 12 Dhala gasiis midi kal ari ka'bala rasan i'de/ mo dhali ci a'di me'd to jin cinu gom tonthus mo, imontal 'de/ nyakka lithir ma yin mo; a'di midi wupun uni gom to jin cinu mmowupun ibwambori Tapa mo. 13 A'di midi 'kosh ara rasan ka'bal e mo yin jin 'kosha uni to kun cinu

gom miinthus mo dhali to kun cinu mmo'tha ki o'd mo, e gi gu'b gi mondhelela dhelel mo, gom to jin cinu gom miinthus mo tani ta kuma gasiis mo, me'd jin minu a'di e to jin cinu gom tonthus mo, haali/ a'di ta moŋkogu mo be. 14 Dhala gasiis midi kal usha basa tiya 'peni to jin cinu gom tonthus mo dhali kar a'di apowa liman 'cema bim poros gi wathi/ jin minu mii dhelel mo, apo/ kuman me'da bim poros piti mo, dhali apo/ kuman sho'ka caaga/ ma bim poros piti mo. 15 Yan'ko'd agasiis midi kala yin 'pena balapip mo dhali gac a'di e bwaman me'da binycam pitiŋ gana/ mo, 16 dhali 'thupa liman ma gwapi/ ma bim poros piti eya yin mo a'di jin di'd e me'da binycam piti mo, dhali kukus 'pena usha yina tiya ka liman ma gwapim piti mo me'di pesu/ e bwambori Tapa mo be. 17 Dhala gasiis midi boca yin e me'd piti mo dhali the a'di apowa liman 'cema bim poros gi wathi/ jin minu mii dhelel mo, e kuman me'da bim poros piti mo, dhali e kuman sho'ka caaga/ ma bim poros piti mo. A'di midi kara yin yan apo/ 'kupan ma bas 'peni to jin cinu gom tonthus mo.18 Me'da yin jin boco'd e me'd ma gasiis mo tani, a'di midi 'kosh a'di apo/ 'kup gi wathi/ jin minu mii dhelel mo, dhala gasiis midi kar moŋgwam gom a'di ibwambori Tapa mo be. 19 Yan'ko'd agasiis midi ci to jin cinu gom miinthus mo dhali kar moŋgwam gom wathi/ jin minu mii dhelel mo gom mo nyo/o'd piti mo, dhali ŋ'ko'd mo tani a'di midi 'kosh to jin cinu mmo'tha ki o'd mo. 20 Yan'ko'd agasiis midi ci to jin cinu mmo'tha ki o'd mo dhali emen to jin cinu apowa gwata/ mo. Dhala gasiis midi kar moŋgwam gom wathi/ mo, dhali yan'ko'd a'di midi dhelel mo be.

21 Wakan, wakki/ wathi/ ta'da ha'th'ko'd mo dhali midi mii diki yol to mo mmomiiya bas gwansan mo tani, yan'ko'd a'di midi kal ari ka'bala rasan i'de/ mo me'd to jin cinu jin wupunkunu gom tonthus mo, mmokar moŋgwam gom is piti mo, dhali 'kupan 'pena thunyjur jin baruwa dipanya 'borga/ mo jin 'koshkunu e ka yin mo, me'd emen to jin cinu mo, dhali ayin ma balapip mo tani, 22 imontal 'de/ mo tani a'di midi ta ahamam isu/ mo walla bimbir gurko/ isu/ mo, isi me'd jin mina a'di igam a'di mo; 'diin 'de/ midi ta to jin cinu gom miinthus mo dhali ton tiya kun cinu mmo'tha ki o'd mo. 23 Apowa cima peŋkwara mo tani wathi/ midi 'doyi tom piti kun dhelelin bwaya gasiis mo, e 'twaŋkal gu'b burrinye/ gi montul is mo, ibwambori Tapa mo be.

24 Dhala gasiis midi kal ari ka'bal gom to jin cinu mo, dhali a'di midi kal a'di nyakka yina balapip gi cwa ma setuun mo, dhali a'di midi wupun uni mo me'd to jin cinu mmowupun ibwambori Tapa mo. 25 Dhala gasiis midi 'kosh ari ka'bal gom to jin cinu gom tonthus mo, dhali a'di midi kal usha basa tiya 'peni to jin cinu gom tonthus mo dhali the a'di apo/ liman 'cem bim poros gi jan 'de/ yin jin minu mii dhelel mo, dhali apo/ kuman me'da bim poros piti mo, dhali apo/ kumanshoka caaga/ ma bim poros piti mo be. 26 Yan'ko'd agasiis midi gac usha yin e bwam me'da binycam pitiŋ gana/ mo, 27 dhali a'di midi kukus usha yin ka ara liman me'da bim poros piti mo a'di jin di'd e me'da binycam piti me'di pesu/ e bwambori Tapa mo. 28 Dhali yan'ko'd agasiis midi gac usha yin kun 'kon e me'd piti apo/ liman 'cem bim poros gi jan 'de/ yin jin minu mii dhelel mo, dhali apo/ kuman me'da bim poros piti mo, dhali apo/ kumanshoka caaga/ ma bim poros piti mo, e mon 'de/ yin jin thena a'di abas 'peni to jin cinu gom tonthus mo. 29 A'di midi gac 'pena yina tiya kun 'kokin e me'd piti mo e 'kup gi jan 'de/ yin jin minu mii dhelel mo, mmokar moŋgwam gom a'di ibwambori Tapa mo be. 30 A'di midi mii ci 'pena hamam i'de/ mo walla aris bimbir gurko/ mo, isi me'd to jin mina wathi/ igam mo, 31 me'd ton 'de/ jin cinu gom miinthus mo dhali me'd ton tiya kun cinu mmo'tha ki o'd mo, mmontal 'de/ nyakki emen to jin cinu mo. Yan'ko'd agasiis midi kar moŋgwam gom jan 'de/ yin jin minu mii dhelel mo e bwambori Tapa mo be. 32 Yansan a'di ta gwoŋkan gom wathi/ yin jin ta'd gi 'ba'th monthus mo, jin midi diki mish to yol jin cinu mo mmodhelel is piti mo be."

Gwoŋkan goma ris gu'b kun ta gi 'ba'th monthus mo

33 Tapa walki 'twa/ aMusa mo dhala Haruun mo, mmo/o gwo mo ki: 34 " Me'd jin mina umi ii eya 'cesh gi paŋ Kanaan jin cikika/ gom um mo mmobu'th mo, dhali wakki/ Aha/ kara 'ba'th monthus caan mmolala'th e gu'b mo eya 'cesh gi mombu'th bum mo tani, 35 yan'ko'd a'di jin cila gu'b midi yayu/ mo dhali tora gasiis gwo mo. A'di midi o gwo mo ki: ' Aha/ wana e ki toŋ kamu/ jin wana e ki 'ba'th monthus e gu'b pem mo be.' 36 Yan'ko'd agasiis midi kan uni gwo mo ki dhalki gu'b di bwaa 'te/ mo itwa/a/ ki a'di cic bway bwaman mmopar e mo mmomish miim 'ba'th gi monthus mo, wakan ki toŋ kamu/ e gu'b midi

diki dhelel mo. I'ko'd mo tani, agasiis midi ya bway bwaman gu'b mmopar e mo. 37 A'di midi 'cunycur 'ba'th monthus mmopar e mo wakki/ a'di di'd e bwaman ma gaŋgaraŋ gu'b mo, dhali mmopar e mo wakki/ a'di pi'd ki go'd go'd mo walla ki 'per 'per mmodi apowa gaŋgara/ mo. 38 Wakki/ gu'b ta'd gi 'ba'th monthus mo tani, yan'ko'd agasiis midi ya ka pije/ 'peni gu'b mo dhali mu'th 'twaŋkal gu'b goma cimi pesu/ mo be. 39 Yan'ko'd agasiis midi doku/ dok/e apowa cimi pesu/ mo dhali 'cunycur a'di mmopar e mo wakki/ 'ba'th monthus a'di lalatha'd eya gaŋgaraŋ gu'b mo. 40 Wakki/ a'di di'd mo tani, yan'ko'd agasiis midi kan gwo mo ki dhalki uni kal wosh ka pije/ e mo jin gamkunu 'ba'th monthus mo dhali ta'k uni e mo nyogga/ ka pije/ 'peni 'peŋkuman bampa/ mo. 41 A'di midi ŋapa gaŋgara/ gi bwaman gu'b i'baar mo ki minu kosh is mo, dhali uni mini kal to kun dhalkunu mo ki a'di koshkunu 'baar mo ka pije/ 'peni 'peŋkuman bampa/ mo dhali ta'k a'di e mo nyogga/ mo be. 42 Uni mini kal wosha tiya mo dhali dhu uni e mo ma ris wosh kun bukkunu mo, dhali uni mini miiya jen this mmorus gu'b mo.

43 Wakki/ 'ba'th monthus yaya'd dok/e mo dhali 'twakki'd e bwaman gu'b mo e mo jin kalkunu wosh ka pije/ mo dhala gaŋgara/ a'di koshkunu is mo dhali yan'ko'd ruskunu dok/e mo tani, 44 yan'ko'd agasiis midi yayu/ e bwaman mo dhali 'cunycur gu'b mmopar e mo wakki/ 'ba'th monthus a'di peperki'd e bwaman gu'b mo. Wakki/ a'di di'd tani, yan'ko'd a'di ta 'ba'th monthus jin shi/a shi/ mo, dhali gu'b a'di nyo/a nyo/ mo be. 45 Dhali gu'b minu dher bwa ka 'cesh mo. Dhala ris wosh mo, dhali cwan dher 'ban mo, dhali mo rusi 'baar mo e bwaman gu'b minu kal ka pije/ 'peni 'peŋkuman bampa/ bway mo jin nyo/a nyo/ mo. 46 Ki mo mar is mo tani, a'di yin jin ya'd bway bwaman gu'b ki embul jin mu'thkunu a'di mo tani midi di ki nyo/ ntagi mom'pimpili/ mo be. 47 Jan 'de/ yin jin ish 'ko'da 'cesh e bwaman gu'b mo midi wus burrinyem piti mo, dhali jan 'de/ yin jin shwaki to e bwaman gu'b mo tani midi wus burrinyem piti mo.

48 Wakka gasiis cici'd bway gu'b mmo'cunycur a'di mo mmopar e wakki/ 'ba'th monthus a'di lala'tha'd e bwaman gu'b mo i'ko'di gu'b ruskunu mo tani, yan'ko'd, wakki/ 'ba'th monthus a'di piyi'd mo tani, a'di midi tor gwo eya tente/ mo ki gu'b dhelele'd mo be. 49 Yan'ko'd

agasiis midi mii kal 'dii isu/ mmo dhelel gu'b mo, dhali cwa ma 'kwattan mo, dhala thus 'per mo, dhali cwa jin wana e ka 'tasha jal bip mo. 50 A'di midi 'kosh 'pena ris 'dii i'de/ e yi'den dhelelga/ e dhur ma je mo. 51 A'di midi kal cwa ma 'kwattan mo, dhali cwa jin wana e ka 'tasha jal bip mo, dhala thus 'per mo, dhali 'dii jin di'd ki e mo, dhali 'thup uni eya bas gi 'dii jin 'koshkunu mo, dhali e yi'den dhelelga/ mo, dhali kukus igu'b me'di pesu/ mo be. 52 A'di midi dhelel gu'b ka bas gi 'dii mo dhali nyakki yi'den dhelelga/ mo, dhali nyakki 'dii jin di'd ki e mo, dhali cwa ma 'kwattan mo, dhali cwa jin wana e ka 'tashajal bip mo, dhala thus 'per mo. 53 Hili a'di midi dhal 'dii jin di'd ki e mmope ka pije/ 'peni 'peŋkuman bampa/ e mo kun 'ko bwa 'te/ mo. Ki bway yan mo tani a'di midi kar moŋgwam gom gu'b mo, dhali a'di midi dhelel mo be.

54 Yansan a'di ta gwoŋkan gom 'ba'th monthus kun 'kona e ki she/ ki she/ i'baar mo dhali kun kali a'di mo, dhali gom is kasa'd mo tani, 55 dhali gom 'ba'th monthus e burrinye/ mo dhali e bwaman gu'b mo, 56 dhali gom mo jin dhe'the'd mo, dhali gom is jin pi'd mo, dhali gom mondhel thalkin mo tani, 57 mmonyith ki miin tiya gwansan kun nyo/a nyo/ mo walla me'd jin dhelela a'di mo. Yansan a'di ta gwoŋkan gom 'ba'th monthus mo be."

Lawi 15

Gwoŋkan gom buŋgwar is kun ta gi jama/ mo

1 Tapa walki 'twa/ aMusa mo dhala Haruun mo, mmo/o gwo mo ki: 2 "Wali 'twa/ ki gway gi 'kwani ma Israyiil mo, dhali oyi gwo gom uni mo ki: ' Wakki/ wathiŋ kamu/ a'di yakin ma 'bi/ ka pije/ 'peni is piti mo tani, a'di midi nyo/anyo/ mo. 3 Mo ma nyor piti yan a'di 'koshki'd isi goma 'bi/ mo. Wakki/ buŋgwar is piti a'di gusu'da 'bi/ mo walla a'di doshki'd mo tani, a'di nyo/anyo/ mo. 4 Arisa ci kun isha a'di apo/ mo tani midi nyo/anyo/ mo, dhala ris to kun ca'ba a'di 'pen mo tani, mini nyo/anyo/ mo be. 5 A'diyin jin midi ta cim piti is ki me'd mo tani midi wus aris burrinyem piti mo dhali up is piti ki yi'de/ mo, dhali di ki nyo/ ntagi mom'pimpili/ mo. 6 Aris 'kwani ka 'dete/ 'dete/ kun 'kokin apo/ ton tiya mo kun ca'bkina wathi/ apo/ jin yakin ma 'bi/ jin gusu'd mo

tani, wathi/ caan midi mii wus aris burrinyem piti mo dhali up is piti ki yi'de/ mo, dhali a'di midi di ki nyo/ ntagi mom'pimpili/ mo be. 7 'Kwani 'baar mo ka 'dete/ 'dete/ kun mini ta buŋgwar is gi jan 'de/ jin 'koshkin ma 'bi/ jin gusu'd mo tani midi mii wus aris burrinyem piti mo dhali up yi'de/ mo, dhali midi di ki nyo/ ntagi mom'pimpili/ mo. 8 Dhali wakki/ me'd wathi/ jin gus ma 'bi/ 'thak manya apo/ wathin 'deŋ kamu/ jin dhelele'd mo tani, yan'ko'd wathi/ caan midi wus aris burrinyem piti mo, dhali up yi'de/ mo, dhali a'di midi di ki nyo/ ntagi mom'pimpili/ mo be. 9 Dhali tonyca'b 'pena kamu/ jin dina a'di apo/ jin ta'd gi mo jin yu'd mo tani midi nyo/anyo/ mo. 10 Wakan a'diyin jin midi ta toŋ kamu/ is ki me'd mo jin di'd e me'd gi wathi/ caan mo tani midi nyo/anyo/ ntagi mom'pimpili/ mo, dhali a'din 'deŋ kamu/ jin midi kal to gwansan mo tani midi wus aris burrinyem piti mo dhali up is piti ki yi'de/ mo; dhali a'di midi di ki nyo/ ntagi mom'pimpili/ mo be. 11 A'diyin jin taki wathi/ is ki me'd jin taki'd gi jama/ mo, dhali di ki dargi lam me'd piti ki yi'de/ mo tani, midi mii wus aris burrinyem piti mo dhali midi up yi'de/ mo, dhali a'di midi di ki nyo/ kan ntagi mom'pimpili/ mo. 12 Dhali dhura jen tiya kun tana jan 'de/ is ki me'd jin gus ma 'bi/ mo tani minu 'ce'd bwa mo, dhali toŋ 'kul bwanycwa ka 'dete/ 'dete/ mo tani minu lam ki yi'de/ mo be.

13 Ki a'di jin yun ma 'bi/ a'di dhelelkunu 'peni mo yum piti mo tani, dhali a'di midi deŋ is piti e goma cimi pesu/ mo gom mondhelel piti mo; yan'ko'd a'di midi wus aris burrinyem piti mo dhali up buŋgwar is piti ki yi'de/ jin gusu'd mo. Dhali a'di midi dhelel mo. 14 Ka cimi pekwara mo tani a'di midi kala hamam isu/ mo walla bimbir gurko/ isu/ mo, dhali ya e bwambori Tapa e 'twaŋkal gu'b burrinye/ gi montul is mo; dhali imun mo tani a'di midi ci 'dii isu/ goma gasiis mo be. 15 Dhala gasiis midi ci uni mo, jan 'de/ me'd to jin cinu gom miinthus mo dhali jaŋ kamu/ me'd to jin cinu mmo'tha ki o'd mo, dhala gasiis midi kar moŋgwam gom a'di ibwambori Tapa gom mo yuma 'bim piti mo.

16 Wakki/ wathiŋ kamu/ wolki'da 'co/ mo tani, yan'ko'd a'di midi mii up buŋgwar is piti ka kuluny ki yi'de/ mo; a'di midi di ki nyo/ ntagi mom'pimpili/ mo. 17 Dhali burrinye/ ka 'dete/ 'dete/ mo walla ayi'c jin din ma 'co/ apo/ mo tani minu lam ki yi'de/ mo; a'di midi di ki nyo/

ntagi mom'pimpili/ mo be. 18 Wakki/ wathi/ ishi'di nyakka 'bom mo dhali wola 'co/ mo tani, uni su/ mini mii up is ki yi'de/ mo dhali 'ko ki nyo/ ntagi mom'pimpili/ mo.

19 Wakka 'bom gus ma bas mo tani, mo nyo/ ma yim midi di kan goma cimi pesu/ mo, dhali a'diyin jin midi ta yim is ki me'd mo tani midi di ki nyo/ ntagi mom'pimpili/ mo be. 20 Dhali aris to kun isha a'di apo/ ki embul jin hi'th ma yima bas mo tani midi nyo/a nyo/ mo; dhali aris to kun ca'ba a'di apo/ si'da/ midi nyo/a nyo/ mo. 21 A'diyin jin midi ta ci ma yim is ki me'd mo tani midi wus aris burrinyem piti mo dhali up is piti ki yi'de/ mo; dhali wathi/ caan midi di kan ki nyo/ ntagi mom'pimpili/ mo be. 22 A'diyin jin taki ton tiya is ki me'd mo kun ca'b ma yim apo/ mo tani midi mii wus aris burrinyem piti mo dhali up yi'de/ mo; dhali wathi/ caan midi di naskina/ ki nyo/ ntagi mom'pimpili/ mo. 23 Me'd jin miin ma yim i di apowa ci mo walla apo/ ton tiya mo kun ca'b ma yim apo/ mo, wakki/ a'di ta a'di is ki me'd mo tani, dhali wathi/ caan midi mii di ki nyo/ ntagi mom'pimpili/ mo be. 24 Wakki/ wathiŋ kamu/ ishi'd nyakka yim mo, dhali wakki/ mo nyo/o'd ma yim jin gusu'd tana a'di is ki me'd mo tani, a'di midi di ki nyo/ goma cimi pesu/ mo. Dhali arisa ci kun isha a'di apo/ mini 'ko ki nyo/ mo.

25 Dhali wakka 'bom gus ma bas goma cim ka ris mo jin dina a'di ki mii ka tente/ gi mo nyo/ ma yim mo, walla wakki/ a'di gusu'd mmopeya tente/ gi mo nyo/ ma yim apo/ mo tani dhali ki embul ma cimi 'baar mo 'peni mo gus gi mo nyo/ ma yim mo tani me'd jin mina a'di i di mo wakki/ a'di diki'd eya risa cim gi mo nyo/o'd piti mo. A'di nyo/a nyo/ mo be. 26 Dhala ci ka 'dete/ 'dete/ kun ish ma yim apo/ ki embuli 'baar mo jin gus ma bas a'di mo tani midi di goma yim mo isi me'da ci jin isha a'di ki embul jin dina a'di ki dhelel mo, dhala ris to kun ca'b ma yim apo/ mo tani mini nyo/a nyo/ mo, isi me'd mo nyo/ jin nyo/a a'di mo be. 27 A'diyin jin ta ton tiya is ki me'd mo 'peni to gwansan mo tani midi nyo/a nyo/ mo; dhali a'di midi mii wus aris burrinyem piti mo dhali up yi'de/mo, dhali a'di midi di si'da/ ki nyo/ ntagi mom'pimpili/ mo.

28 Hili wakki/ a'di dhelelki'd mo 'pena bas piti jin gusu'd mo tani, yan'ko'd a'di midi deŋ is piti e goma cimi pesu/ mo, dhali ŋ'ko'd mo tani a'di midi dhelel mo be. 29 Dhali apowa cim pekwara mo tani ayim midi kala hamam isu/ gom is piti mo walla bimbir gurko/ isu/ mo, dhali 'doyi uni bwaya gasiis mo e 'twaŋkal gu'b burrinye/ gi montul is mo. 30 Dhala gasiis midi ci 'dii i'de/ mo me'd to jin cinu gom miinthus mo dhali jaŋ kamu/ me'd to jin cinu mmo'tha ki o'd mo, dhali a'di midi kar moŋgwam goma yim e bwambori Tapa goma bas ma yim jin gusu'd mo be.

31 Yansan ta mii jin mina um imii mmokwa/ uci ma Israyiil bwa mo 'peni mo nyo/o'd buni mo, wakan ki uni mini non wu ki bway jin miiki'd gom mo nyo/ buni mo, mmonyo/ gu'b gi mondheleladhelel pem mo, e mo jin dika e bwamani uni mo. 32 Yansan a'di ta gwoŋkan gom a'din 'de/ yin jin ta gi moyu jin gusu'd mo, gom wathiŋ kamu/ jin yan ma 'co/ ka pije/ 'peni a'di mo dhali mmonyo/ a'di mo, 33 dhali goma 'boma kamu/ jin ta gi embul gi mo miiya bas mo tani, gom a'din 'deŋ kamu/ jin ta gi moyu jin gusu'd mo, wakki/ ta wathiŋ gwath mo walla a'bom mo, dhali gom wathin 'de/ yin jin ishi'd nyakka 'bom jin nyo/a nyo/ mo be.'"

Lawi 16

Acim gi moŋgwam mo

1 Dhali Tapa walki 'twa/ aMusa mo ki yan midi di i'ko'di mowu gi iya/ ma Haruuna su/ mo, me'd jin iikina uni mmo'dish Tapa is mo dhali yan'ko'd uni wukin mo be. 2 Dhali Tapa oki'da Musa gwo mo ki: "Wali 'twa/ akam pini ka Haruun mo dhali tori a'di gwo mo ki a'di midi diki yayu/ ka tenten tiya isi e moŋkogu mo e bwaman burrinye/ jin tik mo e mo, dhali ibwambori 'kupan gi moŋgwam jin di'da powa sanduuk mo. Wakki/ a'di mii'd mo tani, a'di midi wu mo, haali/ Aha/ mina pi e bwaman ma rak apo/ 'kupan gi moŋgwam mo be. 3 Wakan mii yansan a'di ta mii jin miin ma Haruun iyayu/ e moŋkogu mo. A'di midi cic ki ari dhuru'c bipa rasan mo me'd to jin cinu gom miinthus mo, dhali ara rasan mi mo me'd to jin cinu mmo'tha ki o'd mo. 4 A'di midi hi'th burrinye/ nabulga/ ma po/ jin kogu mo, dhali a'di midi hi'th burrinyem

bwamana nabulga/ apo/ is piti mo, dhali a'di midi hi'th burrinyem pa'da nabulga/ mo dhali burrinyeŋ 'kupa nabulga/ mo. Uni gwansan ta burrinye/ kun kogu mo. A'di midi up buŋgwar is piti ki yi'de/ mo dhali yan'ko'd ihi'th burrinye/ gwansan e is piti mo be. 5 A'di midi kal 'pena tul'kup gi 'kwani ma Israyiil arasan mi isu/ mo me'd to kun cinu gom miinthus mo dhali ara rasan ka'bal i'de/ mo me'd to jin cinu mmo'tha ki o'd mo.

6 Dhali yan'ko'd aHaruun midi ciya rasan bip mo mmota to jin cinu gom miinthus mo, jin midi di gom is piti mo, mmokar moŋgwam gom is piti mo dhali gom kuŋ gu'b piti mo be. 7 Yan'ko'd a'di midi kal mi isu/ mo dhali dhu uni ibwambori Tapa mo e 'twaŋkal gu'b burrinye/ gi montul is mo. 8 Yan'ko'd aHaruun midi ta'k to gom mi isu/ mo, mmota'k jan 'de/ gom Tapa mo, dhali ton ta'kka kamu/ gom mi jin guski'd iye mo. 9 Yan'ko'd aHaruun midi ci mi apo/ to jin ta'kgu jin diki mii gom Tapa mo, dhali ci mi caan me'd to jin cinu gom miinthus mo. 10 Dhali hili apo/ Mi jin ta'kgu to diki mii mo gom Mi jin thiski e mo tani minu kalku/ ki e ibwambori Tapa mo, dhali mmokar moŋgwam ki mo jin hashu a'di ka pije/ mo, me'd Mi jin thiski e mo e mombwaasho mo be.

11 Yan'ko'd aHaruun midi ciya rasan bip gom to jin cinu gom miinthus mo, jin midi di gom is piti mo. A'di midi kar moŋgwam gom is piti mo dhali gom kuŋ gu'b piti mo, wakan a'di midi 'kosha rasan bip mo me'd to jin cinu gom miinthus gom is piti mo be. 12 AHaruun midi kal toŋ'kul bwa mmo'tu'da/ kapany o'd mo 'pena gwata/ i'baar mo e bwambori Tapa mo, ki me'd piti jin 'tu'du'd ka 'bi'c cwam 'borga/ jin 'kuny ma shim ki 'kuny mo, dhali 'doyi aris to gwansan e bwaman burrinye/ jin tiku/ mo e mo be. 13 Dhali imun mo tani a'di midi gaca 'bi'cja jwahar i o'd mo e bwambori Tapa mo, wakan ka rak caan 'pena 'bi'cja jwahar jin tik moŋgwam gi 'kupan e a sanduuk gi gwo kun gamu me'd mo. Mii yansan mina a'di imii mo, wakan ki a'di midi diki wu mo be. 14 Yan'ko'd a'di midi kal usha basa tiya 'pena rasan bip mo dhali kukus a'di ki ari me'd piti apo/ bwambor gi 'kupan gi moŋgwam mo. A'di midi kukus usha basa tiya ki ari me'd piti me'di pesu/ mo ibwambori 'kupan gi mo jin gwamuwa gwam mo.

15 Dhali yan'ko'd a'di midi 'kosha rasan mi gom to jin cinu gom miinthus mo jin midi di gom 'kwani mo, dhali kala bas piti e bwamani burrinye/ jin tiku/ mo e mo, imun mo tani a'di midi mii to ka bas mo me'd jin miikina a'di ka bas ma rasan bip mo ki: A'di midi kukus a'di apo/ 'kupan gi moŋgwam mo dhali yan'ko'd ibwambori 'kupan gi moŋgwam mo be. 16 A'di midi kar moŋgwam gom moŋkogu mo haali/ goma ris mii nyogga/ gi 'kwani ma Israyiil mo, dhali haali/ gom mo ush gwo ha em buni mo dhali miinthus buni 'baar mo. A'di si'da/ midi mii mii yan gom gu'b burrinye/ gi montul is mo, e mo jin dina Tapa e bwamani uni mo, e bwambor ma ris mii gi mo nyo/ buni mo. 17 Dhali jan 'de/ piyi'd jin midi di e gu'b burrinye/ gi montul is mo me'd jin cic ma Haruun e a'di mmokar moŋgwam e moŋkogu mo, dhali ntagi a'di midi piyu/ ka pije/ mo dhali ki a'di 'barki moŋkar moŋgwam gom is piti mo dhali gom kuŋ gu'b piti mo, dhali goma tul'kup 'kwani ma Israyiil i'baar mo be. 18 A'di midi ya ka pije/ bway mo ma gwata/ jin di'd e bwambori Tapa mo, dhali kar mo jin gwamuwa gwam gom a'di mo, dhali a'di midi kal 'pena usha bas ma rasan bip mo dhali 'pena usha bas mi mo, dhali the a'di apowa ris ce ma gwata/ ka kukul is i'baar mo. 19 Dhali a'di midi kukus 'pena usha bas apo/ a'di mo ki ari me'd piti me'di pesu/ mo, mmodhelel a'di mo dhali kar a'di ki she/ gom Tapa mo, ki 'kwani ma Israyiil mini 'ko ka pije/ 'pena ris mii nyogga/ mo be.

20 Me'd jin 'baarkina a'di mmotu'k mo gom moŋkogu mo tani, dhali gom gu'b burrinye/ gi montul is mo, dhala gwata/ mo, dhali a'di midi ci mi jin di'd ki e mo. 21 Dhala Haruun midi kar me'da sum piti i'kupi mi jin di'd ki e mo dhali pi gwo apo/ a'di gom tonthus i'baar mo kun miikina 'kwani ma Israyiil mo, dhali mo ush gwo ha em buni 'baar mo, dhali aris miinthus buni i'baar mo. Yan'ko'd a'di midi kar miinthusa shi/ga/ apo/ 'kup gi mi mo, dhali hash mi ka pije/ e mo hil jin mina wathi/ i hil a'di mo a'di jin thoson is mmoshu mi bway e mombwaasho mo be. 22 Dhali mi midi kal tonthus gi 'kwani 'baar mo bway mo jin di'd a'di 'de/ mo. Dhali e mun e mombwaasho mo tani, wathi/ midi dhal mi mmoya ki 'kus mo.

23 Yan'ko'd aHaruun midi dok ka nyaŋ'ko'd e gu'b burrinye/ gi montul is mo, dhali buk burrinye/ nabulga/ kun hi'thkina a'di i is mo ntwa/a/ ki diki ya e moŋkogu mo, dhali a'di midi dhal burrinye/ gwansan imun

mo be. 24 A'di midi up buŋgwar is piti ki yi'de/ e moŋkogu mo, dhali hi'th aris burrinyeŋ ganam piti mo; yan'ko'd a'di midi ya ka pije/ mo dhali ci tom piti jin cinu mmo'tha ki o'd mo dhali to jin cinu mmo'tha ki o'd gom 'kwani mo, dhali e mii yan mmokar moŋgwam gom is piti mo dhali gom 'kwani mo. 25 A'di midi ci'th kwalany gom to jin cinu gom miinthus apowa gwata/ mo. 26 Dhali wathi/ jin dhal mi bway jin thiski e mmoya ki 'kus mo tani midi wus aris burrinyem piti mo dhali up buŋgwar is piti ki yi'de/ mo; ŋ'ko'd mo tani, a'di midi doku/ ka nyaŋ'ko'd e moŋ'ko mo be. 27 Dhala rasan bip gom to jin cinu gom miinthus mo dhali mi gom to jin cinu gom miinthus mo, dhala bas kun kalkunu bway bwaman mo mmokar moŋgwam e moŋkogu mo, dhali a'di minu kalku/ ka pije/ 'peni moŋ'ko mo. Dhali imun mo tani uni mini 'tha yi'c buni ki o'd mo, dhali shuman is mo, dhali bush mo be. 28 Dhali wathi/ jin 'thaki to gwansan mo tani midi wus aris burrinyem piti mo dhali up is piti ki yi'de/ mo, ŋ'ko'd mo tani a'di midi dok ka nyaŋ'ko'd e moŋ'ko mo.

29 A'di isa yempa/ midi ta gwoŋkan gom um ka ppe pesu/ mo ka cimi 'kume'd ma ppe mo tani um mini dhu is bum ki gwa'd mo dhali 'koki miiya tuca kamu/ mo, wakki/ ta wathi/ jin dhodhu mo walla wathi/ gi bampaŋ kamu/ jin di'd e bwamani um mo be. 30 Haali/ ka cim yan mo tani mo jin gwamuwa gwam minu mii gom um mo, mmodhelel um 'peni aris miinthus bumi 'baar mo, wakan um minu dhelel mo e bwambori Tapa mo. 31 A'di ta'da cim ma pesu/ jin karu ki she/ gom um mmosi/is mo, dhali um mini dhu is bum ki gwa'd mo dhali 'koki miiya tuca kamu/ mo. Yan isa yempa/ midi ta gwoŋkan jin midi di e bwamani um mo be. 32 Dhala gasiis jin ca'd mo tani, a'din 'de/ jin minu uk mo dhali jin ukkunu mmota gasiis jin ca'd e mo ma babam piti mo tani, midi kar mo jin gwamuwa gwam yan mo dhali hi'th aris burrinye/ nabulga/ mo, kun tana aris burrinye/ kun kogu mo. 33 A'di midi kar moŋgwam gom moŋkogu mo; dhali a'di midi kar mo jin moŋgwam gom gu'b burrinye/ gi montul is mo dhali goma gwata/ mo, dhali a'di midi kar mo jin gwamuwa gwam gom igasiis mo dhali goma tul'kup 'kwani i'baar mo be. 34 Yan isa yempa/ midi ta gwoŋkan gom um mo, mmokar mo jin gwamuwa gwam gom uci ma Israyiil mo, haali/ goma ris miinthus buni i'baar mo, kun miikina uni me'di 'de/ ki

yili 'baar mo." Yansan miikunu mo isi me'd gwo jin kankina Tapa aMusa mo be.

Lawi 17

Abas gi dheleladhelel mo

1 Dhali Tapa walki 'twa/ aMusa mo, mmo/o gwo mo ki: 2 "Wali 'twa/ aHaruun mo dhali iya/um piti mo, dhali e uci ma Israyiil i'baar mo. Tori uni gwo jin kankina Tapa mo ki: 3 ' Dhali wakki/ wathiŋ kamu/ 'peni 'kwani ma Israyiil jin 'kosho'da morbip mo, dhali ari ka'bal mo, walla mi e moŋ'ko mo, walla jin 'kosh a'di apije/ 'peni moŋ'ko mo, ki a'di minu miiya bas mo, 4 wakki/ a'di diki kali a'di gom 'twaŋkal gu'b burrinye/ gi montul is mo mmoci a'di me'd mo miiya bas gom Tapa ibwambor gu'b gi mondheleladhelel piti mo tani, wathi/ caan a'di miiki tonthus goma bas jin miikunu mo. A'di miiki'da bas ki is piti mo, dhali wathi/ caan minu 'cith mo ka pije/ 'peni bwamani 'kwanim piti mo be. 5 Dhali 'pemen gi gwoŋkan yan mo tani wakan ki uci ma Israyiil mini kali tom buni mmomiiya bas gom Tapa e 'twaŋkal gu'b burrinye/ gi montul is mo, dhali goma gasiis mo, mmomiiya bas me'd to kun nyaku mii mo mmoci gom Tapa mo, 'peni mo jin minu 'taki ci to mmomiiya bas e mo jin di bwa 'te/ mo. 6 Dhala gasiis midi kukusa bas apowa gwata/ gi Tapa mo e 'twaŋkal gu'b burrinye/ gi montul is mo; a'di midi 'tha kwalany gom a'di mo mmokala shim jin ciyi mo ki ci gom Tapa mo be. 7 Dhali 'kwani mini 'koki ci tom buni mmomiiya bas dok/e gom mi ma ris tompinycon mo, haali/ uni miiki mii me'd up cal mo. Yansan midi ta gwoŋkan jin midi di ki sule/ gom uni mo eya risa nyakum yil gi 'kwanim buni mo.' 8 Um mini o uni gwo mo ki: ' Wakki/ wathiŋ kamu/ 'peni 'kwani ma Israyiil mo, walla wathi/ gi bampaŋ kamu/ jin di'd e bwamani uni mo, jin ci to jin cinu mmo'tha ki o'd mo walla mmomiiya bas mo, 9 dhali diki kali a'di gom 'twaŋkal gi gu'b burrinye/ gi montul is mo ki a'di minu miiya bas gom Tapa mo, dhali ki wathi/ caan minu ur mo ka pije/ 'peni 'kwanim piti mo be.

10 Wakki/ wathiŋ kamu/ 'peni gu'b ma Israyiil mo, walla wathiŋ kamu/ jin di'd e bwamani uni mo jin shwa'da basa kamu/ mo tani, Aha/ mina kar em pem apo/ wathi/ caan jin shwa'da bas mo dhali Aha/ mina 'cith

a'di ka pije/ mo 'peni 'kwanim piti mo. 11 Haali/ mondiki/e gi to/e a'di di'd eya bas piti mo. Aha/ cikina bas piti gom um mmokar moŋgwam apowa gwata/ gom mondiki/em bum mo, haali/ a'di ta'da bas jin kar moŋgwam mo, goma bas caan jin miikunu gom mondiki/e mo be. 12 Dhali wakan Aha/ okina gwo gom uci ma Israyiil mo ki jan 'de/ ibwamani um midi diki shwaa bas mo, wakan si'da/ wathi/ gi bampaŋ kamu/ jin di'di bwamani um midi diki shwaa bas mo be. 13 Dhali jan 'deŋ kamu/ 'peni uci ma Israyiil mo, walla 'kwani gi bampaŋ kamu/ kun 'kon e bwamani uni mo, dhali kun paran mo dhali 'kosh to/e mo walla 'dii yin jin minu 'ka mo, dhali wathi/ yin midi gaca bas piti ka pije/ mo dhali tik a'di e ka 'cesh mo. 14 Haali/ moŋ'koki/e gi to kun uku ka 'dete/ 'dete/ mo tani uni tana bas buni mo. Gom kan a'di okika/ 'kwani ma Israyiil gwo mo ki: "Um mini 'koki shwaa bas 'peni ton tiya kun parana 'cesh mo, haali/ 'peni mondiki/e gi to kun 'kokin kun parana 'cesh ka 'dete/'dete/ a'di ta'da bas buni mo be. A'diyin jin shwaa a'di mo tani minu 'cith ka pije/ mo be."

15 Dhali 'kwani ka 'dete/ 'dete/ kun 'ka to/e gunn kun wukin mo walla kun dherkin ma ris to/em bwaasho bwa mo, wakki/ a'di ta wathi/ jin dhothu mo walla wathi/ gi bampaŋ kamu/ jin di'd e bwamani um mo, dhalki a'di wus aris burrinyem piti mo dhali up yi'de/ mo, dhali a'di midi di ki nyo/ ntagi mom'pimpili/ mo. Yan'ko'd a'di midi dheleladhelel mo be. 16 Hili wakki/ a'di diki wus aris burrinye/ mo walla up buŋgwar is piti ki yi'de/ mo tani, yan'ko'd a'di midi kal tonthus piti m'ba/ mo be."'

Lawi 18

Mii jin gamu is me'd ki dargi gwoŋkan mo

1 Dhali Tapa walki 'twa/ aMusa mo, mmo/o gwo mo ki: 2 "Wali 'twa/ e 'kwani ma Israyiil mo dhali oyi uni gwo mo ki: ' Aha/ tana Tapa Arumgimis bum mo be. 3 Um mini 'koki mii aris to kun miikina 'kwani e pa Masir mo, e mo jin 'kokina um itwa/a/ mo. Um mini 'koki mii aris to kun miikina 'kwani e paŋ Kanaan mo, eya 'cesh jin suskika/ um mo. Dhalku/ ki bath aris miim buni mo. 4 Aris gwoŋkan pem imina um imii mo, dhali um mini dhu aris gwoŋkan pem mo, wakan ki um

mini ii e uni mo, haali/ Aha/ tana Tapa Arumgimis bum mo be. 5 Dhali wakan um mini dhu aris gwom pem kun onu is mo dhali aris gwoŋkan pem mo. Wakki/ wathi/ ha gwo e mo tani, a'di midi di ki/e mo haali/ gom uni mo be. Haali/ Aha/ tana Tapa mo be.

6 Dhalku/ ki 'dish 'kwanim pinin tiya is mmobuk to 'peni is mo, haali/ Aha/ tana Tapa mo. 7 Dhalku/ ki kara babam pini is 'te/ mo, mmobuk to 'peni isi kwan mo; ayim ta kwan mo, /e mini diki kara yim is 'te/ mo be. 8 Dhalku/ ki buk aris up gi cim to 'peni is mo; haali/ ababam pini a'di midi buk to 'peni is buni mo be. 9 Dhalku/ ki buk to 'peni is gi 'bwah pini mo, wakka yim ta 'bwa/ gi cim mo walla 'bwa/ gi kwan mo, walla wakka yim dho'thkunu e gu'b pini mo walla ki si'd si'd 'peni /e mo. 10 Dhalku/ ki buk to 'peni 'bwa/ gi ya/um pini mo walla 'bwa/ gi 'bwa/um pini mo, haali/ moŋ'ko is 'tem buni ta is piniŋ gana/ mo be. 11 Dhalku/ ki buk to 'peni is gi 'bwa/ gi asha babam pini mo, jin susunu e kuŋ gu'b gi cim mo, ayim ta 'bwah piniŋ gana/ mo be. 12 Dhalku/ ki buk to 'peni is gi 'bwah ma babam pini mo; ayim ta wathi/ gi cim mo be. 13 Dhalku/ ki buk to 'peni is gi 'bwah gi kwan mo, ayim ta wathi/ gi kwan mo. 14 Dhalku/ ki buk to 'peni is ma kam ma babam pini mo, /e mini mii diki 'dish ashim piti is mo; haala ayim ta ariŋ kwan pini mo be. 15 Dhalku/ ki buk to 'peni is ma mar pinim 'bomi mo; haala yim ta ash gi ya/m pini mo; /e mini mii diki mish a'di ki a'di di is 'te/ mo. 16 Dhalku/ ki buk to 'peni is gi asha kam pini mo; ki is ma yim ta jima kam pini kan mo. 17 Dhalku/ ki buka 'bom to 'peni is mo walla 'bwa/um piti mo; dhali /e mini mii diki mash 'bwa/ gi ya/um piti mo walla 'bwa/ gi 'bwa/um piti mo mmokar a'di is 'te/ mo; uni ta 'kwani ma bas pini mo; mii yansan ta thus ki thus mo be. 18 /E mini mii diki mash 'bwah gi ashim pini mo, mmowa e ka 'bom jin 'kon ma po/ isu/ mo walla mmomisha yim is 'te/ mo, ki ashim pini jin twa/a/ di'd ki e naskina/ kan mo.

19 Dhalku/ ki 'disha 'bom is mmomish is ma yim ki embul jin dina a'di is 'te/ mo mmothoson mo nyo/o'd is piti mo. 20 Dhalku/ ki gam is me'd ka 'bom ma man'dish gu'b pini is mo, dhali nyo/ is pini ka yim ki mii yan mo. 21 Um mini mii 'koki ci ucim bum mmodhu uni e mo o'd mo, wakan ki um mini mii uni abas goma Moleek mo, haali/ um mini mii 'koki shi/ gway ma Arumgimis mo. Aha/ tana Tapa mo. 22 Dhalku/ ki

ishi nyakki 'kwaniŋ gwatha tiya me'da 'bom mo; mii yansan ta miiny'cokga/ mo be. 23 Dhalku/ ki gam is me'd nyakki to/eŋ kamu/ mo dhali nyo/ is pini ki a'di mo. Walla a'boma kamu/ si'da/ midi mii diki ci is piti gom to/e mmogam is me'd nyakki a'di mo; haali/ mii yansan ta mon duŋgur mii is mo.

24 Dhalku/ is pini ki nyo/ mo ki bway gwansan mo, haali/ ki bway gwansan mo tani, aris kal gi 'kwaniny'cesh uni nyo/kunu mo, aris kal gi 'kwaniny'cesh kun miga/ ur ka pije/ 'peni bwambori um mo be. 25 A'cesh a'di nyo/kunu mo, wakan Aha/ cikina miinthus piti ajisa/ mo, dhala 'cesh ya/ki'da ris 'kwanim piti ka pije/ mo. 26 Dhali wakan mo tani, um mini mii dhu aris gwoŋkan pem mo dhali aris gwo kun onu is mo, dhali um mini mii 'koki mii ton tiya mo 'pena ris to nyogga/ gwansan mo, isi kan wakki/ a'di ta wathi/ gi pa Israyiil jin dhothu mo walla wathi/ gi bampaŋ kamu/ jin di'd e bwamani um mo. 27 Haali/ aris to nyogga/ gwansan mo tani uni ta 'kwani kun 'kokin eya 'cesh itwa/a/ ki um mo, dhali shwane/ a'cesh a'di nyo/ki'd mo be. 28 Dhali hili ki 'bore/ mo wakan ka 'cesh midi diki ya/ um ka pije/ si'da/ mo i'ko'di um nyo/ki a'di mo, me'd jin ya/kina a'di 'kwani ka pije/ kun 'kokin itwa/a/ ki um mo be. 29 Dhali a'diyin jin mii ton tiya mo 'pena aris to nyogga/ gwansan mo, dhali wathi/ jin mii'da aris to gwansan mo tani minu 'cith mo ka pije/ 'peni bwamani 'kwanim piti mo be. 30 Dhali wakan um mini dhu gwoŋkan pem mo mmo'koki mii aris mii nyogga/ gwansan mo uni kun miikunu imahan ntwa/a/ ki um mo, wakan ki um mini 'koki nyo/ is bum ki uni mo. Aha/ tana Tapa Arumgimis bum mo be.'"

Lawi 19

'Pemen dhali aris mii gi gwoŋkan mo

1 Tapa walki 'twa/ aMusa mo, mmo/o gwo mo ki: 2 "Wali 'twa/ eya tul'kup uci ma Israyiil mo dhali oyi uni gwo mo ki: ' Um mini mii ta kuŋ kogu mo, haali/ Aha/ tana Tapa Arumgimis bum mo, Aha/ tana a'di jin kogu mo be.

3 Aris 'kwani ka 'dete/ 'dete/ mini ci montak gom ikum mo dhali icom mo, dhali um mini mii kara cim ma pesum pem mo. Aha/ tana Tapa Arumgimis bum mo.

4 Dhalku/ ki tu'k mo, mmoluŋa ris tompinycon kun 'koki ta kuŋ gana/ mo, walla mmo'koki uk aris tompinycon kun to'don gom is bum mo. Aha/ tana Tapa Arumgimis bum mo.

5 Me'd to jin cina um mmomiiya bas gi to kun nyaku/ ci gom Tapa mo, um mini mii ci a'di mo ki um minu bu'th mo be. 6 A'di minu mii 'ka mo ka cima 'de/ jin cina um a'di mo, walla ka cim jiŋ 'ko'd mo. Wakki/ toŋ kamu/ midi boc ntaga cimi kwara mo tani, a'di minu mii 'tha ki o'd mo be. 7 Wakki/ a'di 'kanu i'baar mo ka cima kwara mo tani, a'di ta to jin nyo/a nyo/ mo; a'di minu mii diki bu'th mo, 8 Aris 'kwani 'baar mo ka 'dete/ 'dete/ kun 'kaki a'di mo tani, uni mini mii kal tonthus gom is buniŋ gana/ mo haali/ uni nyo/ki a'di jin kogu mo e jis/e gi Tapa mo, dhali wathi/ caan minu mii 'cith mo ka pije/ 'peni 'kwanim piti mo be.

9 Ki um 'cithki bwam mondhe'd jin iski'd mo tani, um mini mii dhalku/ ki 'cith to kun isin ka kuluny 'pena ris shem'pena bin doŋgon gi bwam buntom bum mo, walla um mini 'koki 'cith tom bum kun bocon mmotul is i'baar mo be. 10 Um mini mii 'koki tula mura'th isi 'baar mo 'peni bwaman monsinum bum mo, walla mmotul arisa mura'th is kun bitkina 'cesh e bwam monsinum bum mo. Um mini mii dhalki uni mo gom uni kun hatha'ko'd mo dhali gom wathi/ gi bampaŋ kamu/ mo. Aha/ tana Tapa Arumgimis bum mo be.

11 Dhalku/ to ki kwal mo. Dhali dhalku/ ki ta tor mo. Walla dhalku/ ki he'ka he'k e ka rem'kup mo. 12 Dhalku/ gwo ki thul me'da po/ ka tor ki gway pem mo dhali shi/ gway ma Arumgimis bum mo. Aha/ tana Tapa mo.

13 Dhalku/ ki yapa man'dish gu'b pini is ki sho'k mo walla mmodil a'di to mo. Aguurush gi ciŋkina/ jin karu mmomiiya tu'c midi mii diki di inyakki /e ki mon'thinyi 'baar mo ntagi mon'thamo/ mo be. 14 Dhalku/ ki jee wathin 'diye/ mo walla mmokar to jin golo'da gol eya bori wathiny ja'da/ mo, hili koki Arumgimis bum mo. Aha/ tana Tapa mo.

15 Dhalku/ ki rak gwo jin dwallu mmota tor mo. Um mini mii dhalku/ ki mii 'kwani ka ha'th'ko'd ki shi/ mo walla mii uni kun can ki 'bore/ mo. Isi ciki/ dwalli iman'dish gu'b pini is gwo ka para po/ mo. 16 Dhalku/ ki ya ka kul is mmothutha thu'th 'pen ibwamani 'kwanim pini mo, hili simmi mii e mmowoth mondik/e ma man'dish gu'b pini is mo. Haali/ Aha/ tana Tapa mo be.

17 Dhalku/ ki shi/a kam pini i e eya dum pini mo. /E mini kucura man'dish gu'b pini is ki bwaya kar/e mo, dhali dhalku/ ki kali miinthus gom is pini mo dhali gom a'di mo. 18 Dhalku/ to ki raki bway mo walla mmokal bwandiṭi'da kamu/ apo/ 'kwanim pinin tiya mo, bahili 'te/ i ena amannyak ca'b pini me'd is piniŋ gana/ mo. Haali/ Aha/ tana Tapa mo.

19 Um mini mii dhu aris gwoŋkan pem mo be. Dhalku/ ki pal mii mmodhu aris to/em pini mmodho'th inyakki to/en tiya kun 'kona e ki she/ mo. Dhalku/ ki 'kosh emen to su/ e kun 'kona e ki she/ ki she/ mo ki /e siki to e bwam mondhe'd pini mo. Dhalku/ ki hi'th burrinye/ jin ukkunu 'peni to kun 'koshkunu e ki she/ ki she/ imonṭal 'de/ mo. 20 A'diyin jin ishki'di nyakki nyarany ciŋkina/ jin onu gwo is goma kath mo tani, hili ki a'di dinu ki wan 'ba/ mo walla ciki embul mmodi ki 'kus mo tani, a'di minu ciya jisa/ mo. Uni minu mii dhalku/ ki 'kosh jwa mo haala yim diki di ki 'kus mo be. 21 Wathi/ midi mii kali tonthus piti gom Tapa mo bway 'twaŋkal gu'b burrinye/ gi montul is mo, dhala rasan mi me'd to jin cinu gom tonthus mo. 22 Dhali yan'ko'd agasiis midi kar moŋgwam gom a'di nyakka rasan mi jin cinu ibwambori Tapa mo, gom miinthus jin miikina a'di mo. Dhali yan'ko'd miinthus jin miikina a'di minu gwam mo be.

23 Ki um mini iiyu/ eya 'cesh mo dhali si aris cwa i'baar mo kun 'kona e ki she/ ki she/ gom tonṭe/ mo tani, yan'ko'd um mini mii hil maman kun dhodha uni me'd to jin nonu 'twa/ mmoshwaa mo be. Maman to minu mii non um mo gom yili kwara mo. A'di minu mii 'koki shwa mo be. 24 Hili 'ko'di yil jin 'kon ma po/ idoŋgon mo tani maman to i'baar mo mini dhelela dhelel mo, mmota to kun 'cithu 'kus mmomaŋ Tapa mo. 25 Dhali 'ko'di yil jin 'kon ma po/ imudhe'd mo tani um mini

shwa maman to mo, um corkin mo wakan ka ris cwa mini dho'th maman ki nyanye/ mo be. Aha/ tana Tapa Arumgimis bum mo be.

26 Dhalku/ ki 'ka shuma kamu/ jin ta'd ga/ basi e mo. Dhalku/ ki ta amanmii mii ma ruma 'cesh mo walla mmomii mii ŋari/ mo. 27 Um mini dhalku/ ki 'thiya mur ka kul is gi shem 'pena bin doŋgon e 'ban gi 'kup bum mo walla mmo'thiya mura kapash bum ki kaaka mo. 28 Dhalku/ is pini ki 'cith gom jwa mo walla ci aris jamas ibuŋgwar is pini mo. Aha/ tana Tapa mo be. 29 Dhalku/ 'bwah/m pini ki 'the is mmokar a'di ka manmii miinycal mo, walla ki kal gi 'kwaniny'cesh mini bit mo gom miinycal mo dhali mony'cesh midi 'tu'd mo ki mii gun ta thus ki thus mo.
30 Um mini mii kara cima pesum pem ki jiŋ kogu mo dhali ci montak gom mondhelel gi gu'b gi mondheleladhelel pem mo. Aha/ tana Tapa mo.

31 Dhalku/ ki tu'k mmota ŋari/ mo walla amanmii aris shi/in thus mo. Dhali dhalku/ ki ŋap uni apije/ mo, walla uni mini 'koki nyo/ um mo. Aha/ tana Tapa Arumgimis bum mo.

32 Um mini cu mis ibwambori wathi/ jin ta'd ga mur kush i'kup mo dhali ci montak gom wathi/ jin ca'd ki yil mo. Um mini mii ko/ Arumgimis bum mo. Aha/ tana Tapa mo be.

33 Wakki/ wathi/ gi bampaŋ kamu/ di'di bwamani um eya 'cesh bum mo tani, um mini mii dhalku/ ki mii a'di to shi/gaŋ kamu/ mo. 34 Wathi/ gi bampaŋ kamu/ jin di'd inyakki um midi mii wa um e ki wathi/ Israyiil jin dhothu e Israyiil jin di'd e bwamani um mo, dhali um mini mii en a'di isi me'd is bum mo, haali/ um si'da/ 'kon me'd 'kwani gi bampaŋ kamu/ e pa Masir mo. Aha/ tana Tapa Arumgimis bum mo be.

35 Dhalku/ mii ki mii ka gwar 'de/ mmobar montur mo, dhali mondit mo, walla sheŋ'kup to mo. 36 Um mini mii miiya tu'c ki to kun baru toŋ kar/e mo, dhali mondit ka kar/e mo, dhali abalapipa kar/e mo, dhali sheŋ'kup yimana kar/e mo. Aha/ tana Tapa Arumgimis bum mo, jin suski um ka pije/ 'pena 'cesh gi pa Masir mo be.

37 Dhali um mini mii ha aris gwom pem e 'baar mo kun kanka um mo dhali aris gwoŋkan pem i'baar mo, dhali miiyi uni mo. Aha/ tana Tapa mo.'"

Lawi 20

Arisa jisa/ kun cinu gom gwoŋkan jin 'ce'du/ mo

1 Tapa walki 'twa/ aMusa mo, mmo/o gwo mo ki: 2 'Oyi gwo e 'kwani ma Israyiil mo ki: ' Wathiŋ kamu/ jin di'd e bwamani 'kwani ma Israyiil mo, walla wathi/ gi bampaŋ kamu/ jin di'd e 'kwani ma Israyiil mo jin ci'da 'cim pitiŋ kamu/ goma Moleek mo tani, ka jiŋ gana/ minu mii 'kosh jwa mo. Dhali 'kwani ma 'cesh jan mini mii 'kosh a'di ki wosh mo be. 3 Aha/ si'da/ mina kar em pem apo/ wathi/ caan mo dhali 'cith a'di ka pije/ 'peni bwamani 'kwanim piti mo haali/ a'di ciki'da 'cim piti goma Moleek mo, wakan mmonyo/ moŋkogum pem mo dhali mmoshi/ gway pem jin kogu mo be. 4 Dhali wakki/ 'kwani gi bampa/ mu'th /em buni gom wathi/ caan mo me'd jin cina a'di 'peni ucim pitin tiya goma Moleek mo, wakki/ uni 'koki 'kosh a'di jwa mo tani, 5 Yan'ko'd Aha/ ki is pem mina ko'c em pem apo/ wathi/ caan mo dhali 'kwani ma bas piti mo, dhali Aha/ mina buk a'di ka pije/ mo dhali 'kwanin tiya ka 'dete/ 'dete/ imiikina ris mii mmowa e ka manmii miinycal mo me'd jin miikina a'di mmomii me'da manmii miinycal inyakka Moleek mo.

6 Wathi/ jin tu'kki'd bwaya ris mii ma ruma 'cesh mo dhala ris shi/in thus mo wakan me'd imanmii miinycal ki is buni nyakki uni mo tani, Aha/ mina kar em pem apo/ wathi/ caan mo; Aha/ mina buk a'di ka pije/ mo 'peni bwamani 'kwanim piti mo be. 7 Dhali wakan dhagami is bum mo dhali tayi kuŋ kogu mo, haali/ Aha/ tana Tapa Arumgimis bum mo.

8 Um mini mii dhu aris gwoŋkan pem mo dhali kal uni ka pije/ mo. Aha/ tana Tapa jin dhuki um ki she/ mmowa e ki kuŋ kogu mo be. 9 Aris 'kwani ka 'dete/ 'dete/ kun jeeki ibabam buni mo walla ikum mo tani, ka jiŋ gana/ iminu mii 'kosh jwa mo. Mmojeekina a'di com mo walla kum mo tani, wakan abas piti di'da po/ a'di mo be. 10 Wathi/ jin miiki miinycal nyakka 'bom gi wathiŋ kamu/ mo tani, a'di ta a'di yin

jin miiki miinycal inyakka 'bom ma man'dish gu'b piti is mo, wathiŋ gwath cal yan dhala 'bom cal mo uni ka jiŋ gana/ minu mii 'kosh jwa mo be. 11 Wakki/ wathi/ ishi'd nyakka 'bom gi com mo tani, a'di karki com mmodi is 'te/ mo. Ya/ dhala 'bom gi com tani, uni su/ ka jiŋ gana/ minu mii 'kosh jwa mo. Abas buni mini 'ko apo/ uni mo be. 12 Wakki/ wathi/ ishi'd inyakki ash gi ya/um piti mo tani, uni su/ ka jiŋ gana/ minu mii 'kosh jwa mo. Uni miiki tonthus mo. Abas buni mini 'ko apo/ uni mo. 13 Wakki/ wathiŋ gwath ishi'd nyakki wathiŋ gwatha kamu/ mo, me'da 'bom mo tani, uni su/ miiki to jin nyo/a nyo/ mo. Uni ka jiŋ gana/ minu mii 'kosh jwa mo. Abas buni mini 'ko apo/ uni mo be. 14 Wakki/ wathiŋ gwath masha'da 'bom dhali mash ko yim si'da/ mo tani, yansan a'di ta tonthus mo. Uni minu 'tha ki o'd mo, a'di dhala 'bom uni su/ mo, wakan ki tonthusa kamu/ midi diki di e bwamani um mo be. 15 Wakki/ wathi/ ishi'd nyakki to/e mo tani, a'di ka jiŋ gana/ minu mii 'kosh jwa mo, dhali um mini mii 'kosh to/e jwa mo. 16 Wakka 'bom 'dish is ki to/eŋ kamu/ mo dhali ish nyakki a'di mo tani, um mini 'kosha 'bom mo dhali to/e mo. Uni ka jiŋ gana/ ha me'd mmo'kosh jwa mo. Abas buni midi di apo/ uni mo. 17 Wakki/ wathi/ bu'th 'bwah piti mo, dhali 'bwah gi com mo walla 'bwah gi kum mo, dhali a'di mishki is ma yim mo, dhali a'di si'da/ mishki is piti mo tani, a'di ta mon'the is mo. Uni minu mii 'cith mo ka pije/ e jis/e gi 'kwanim buni mo. A'di kar ki 'bwah piti mmodi is 'te/ mo dhali a'di midi kal mii shi/gam piti mo. 18 Wakki/ wathi/ ishi'di nyakka 'bom ki embul jin hi'th ma yima bas mo dhali 'cuka yim to 'peni is mo tani, a'di mishki mo jin guskin ma bas mo, dhala bas piti guski'd ki nyanye/ mo. Wathi/ dhala 'bom uni minu mii ur mo ka pije/ 'peni bwamani 'kwanim buni mo be. 19 /E mini mii diki mish is gi ariŋkwan mmodi is 'te/ mo, walla 'bwah gi cim mo, haali/ /e mini kali mon'the is e wathim pini jin 'dish /e is mo. /E mini mii kal mii shi/gam pini mo. 20 Wakki/ wathi/ ishi'di nyakki so'b tani, a'di mishki'da iyam piti is 'te/ mo. Uni mini bu'th mo mii mii gom miinthus buni mo, dhali uni mini wu mo ki dargi uci mo be. 21 Wakki/ wathi/ masha'da 'bom ma kam mo tani, a'di kali mii nyogga/ mo. A'di karki'da kam piti mmodi is 'te/ mo; uni mini 'koki ta gi uci mo.

22 Um isi ciki/ mini mii dhu aris gwoŋkan pemi 'baar mo dhali aris gwom pem kun onu is i'baar mo; um mini mii ha uni e mo wakan ka 'cesh caan jin suskika/ um mmo'ko mo tani midi diki ya/ um ka pije/ mo be. 23 Um mini mii 'koki ii eya ris gwoŋkan gi kal gi 'kwaniny'cesh mo kun miga/ ur ka pije/ ntwa/a/ ki um mo, haali/ uni miiki to gwansani 'baar mo, dhali Aha/ wakkina uni mo be. 24 Aha/ ona um gwo mo ki: "Um mini butha 'cesh buni mo; Aha/ mina ci um a'di mmo'ko mo, a'cesh jin ish ma ko dhali mamana dham mo. Aha/ tana Tapa Arumgimis bum mo, jin dhuki um ki she/ 'pena ris 'kwanin tiya mo be. 25 Dhali wakan um mini mish kwa/ to bwa ibwamana ris to/e kun dhelelin mo dhali kun 'koki dhelel mo, dhali e bwamana ris 'dii kun 'koki dhelel mo dhali kun dhelelin mo. Um mini 'koki dhu is bum mmonyo/a nyo/ ka ris to/e kun 'koki dhelel mo walla 'dii mo walla nyakki ton tiya kun paran eya 'cesh mo, kun dhukika ki she/ mo me'd to kun 'koki dhelel 'peni um mo. 26 Um mini ta kuŋ kogu mo, haali/ Aha/ jin tana Tapa mo tani, aha/ tana a'di jin kogu mo, dhali aha/ dhukina um ki she/ 'pena ris 'kwanin tiya mo, haali/ um ta kum pem mo be.

27 Wathi/ walla a'bom jin ta'da manmii mii ma ruma 'cesh mo walla jin ta gi shi/in thus mo tani ka jiŋ gana/ ha me'd ki a'di minu 'kosh jwa mo. Dhali 'kwani mini 'kosh uni ki wosh mo. Abas buni mini 'ko apo/ uni mo.'"

Lawi 21

Aris gwoŋkan gom iGasiis mo

1 Tapa oki'da Musa gwo mo ki: "Wali 'twa/ e igasiis mo, dhali e iya/ ma Haruun mo, dhali oyi uni gwo mo ki: ' Jan 'de/ e bwamani um midi diki nyo/ is piti mo gom uni kun wukin e bwamani 'kwanim piti mo, 2 hili jasi gom 'kwanim piti kun 'dish a'di is mo, kum dhali com mo, dhali ya/ dhali 'bwah mo, dhala kam piti mo, 3 walla 'bwah piti jin ta nyaraŋ gana/ jin dosho'da po/ a'di mo, haali/ a'di diki tagi wathiŋ gwath mo, gom wari imina a'di nyo/ is piti mo be. 4 Hili a'di midi mii diki dhal is piti bway mmonyo/ gom 'kwanim pitin tiya mo dhali wakan a'di nyo/ki is piti mo.

5 Igasiis mini mii 'koki 'thiya mur 'kup buni mo walla mmo'thiya mura hallam buni ka pije/ 'peni shem'pena bin doŋgon mo, walla mmo'cith buŋgwar is buni ki to mo. 6 Uni mini mii ta kun dhelela dhelel goma Arumgimis buni mo dhali 'koki 'the gway ma Arumgimis buni is mo, haali/ igasiis ci tonte/ kun cinu gom Tapa mo, dhali maaŋku'thu'd goma Arumgimis buni mo. Dhali wakan igasiis mini ta kuŋ kogu mo be. 7 Uni mini mii 'koki masha 'bom jin mii miinycal mo dhali jin nyo/a nyo/ mo, dhali uni mini 'koki masha 'bom jin dhalkin ma kathim piti mo, gom a'di ta jiŋ kogu goma Arumgimis piti mo be. 8 Um mini kar a'di ki she/ mo, haali/ a'di ta jan 'de/ jin ci maaŋku'thu'd goma Arumgimis bum mo. A'di midi ta jiŋ kogu gom um mo, haali/ Aha/ tana Tapa jin karki um mmota kuŋ kogu mo, haali/ Aha/ tana a'di jin kogu mo be. 9 'Peni 'bwa/ ma gasiisa kamu/ jin nyo/ki is piti mmota manmii miinycal mo tani a'di karki mon'the is gom com mo. A'di minu mii ci'th ki o'd mo.

10 Jan 'de/ jin ta'da gasiisa caaga/ e bwaman ikam mo tani, apo/ a'di jin wolkunuwa yini 'kup mo, dhali a'di jin karkunu ki she/ mmohi'th aris burrinye/ kun 'kon ki she/ goma gasiisa caaga/ mo, a'di midi diki kara mur 'kup piti mmopusula pusul mo walla mmodher aris burrinyem piti bwa mo. 11 A'di midi diki ya e mo yin jin dikina buŋgwar is jin wuki'd mo dhali nyo/ is piti mo, walla goma babam piti mo walla kum mo. 12 Gasiis jin ca'd midi mii diki dhal mondhelel gi gu'b gi mondheleladhelel mo walla mmoshi/ mondhelele'd ma Arumgimis piti mo, haali/ a'di karkunu ki she/ me'da gasiis jin ca'd mo ka yin gi mo uk 'pena Arumgimis piti mo. Aha/ tana Tapa mo be. 13 Gasiis jin ca'd midi mash nyaraŋ gana/ me'da 'bom piti mo. 14 A'di midi mii diki masha 'bom jin wun ma kath mo, dhala 'bom jin dhalkunu mo, walla a'bom jin mii miinycal mo. A'di midi diki mash 'peni jamas gi up gwansan mo. A'di midi mash jasi nyaraŋ gana/ 'peni 'kwanim pitiŋ gana/ mo, 15 wakan ki a'di midi diki nyo/ ucim piti e bwamani 'kwanim piti mo, haali/ Aha/ tana Tapa mo, jin karki a'di mmota jiŋ kogu mo.'"

16 Tapa walki 'twa/ aMusa mo, mmo/o gwo mo ki: 17 "Wali 'twa/ aHaruun mo dhali tor a'di gwo mo ki: ' A'diyin 'pena ris emen pini eya risa nyakum yil buni kun nyo/ki buŋgwar is mo tani, a'di midi diki

'dish mo is mmoci tonte/ goma Arumgimis piti mo. 18 Wathiŋ kamu/ jin ta gi thalkini buŋgwar is mo tani midi diki 'dish Tapa is mo, isi me'd wathiny ja'da/ mo walla wathi/ ŋwol mo, walla jan 'de/ jin dinu ki mish jamas 'ban mo walla dudupa is ki dudup mo, 19 Dhali wathi/ jin takina me'd ŋwol mo walla sho'k mo, 20 Wathi/ jin 'kan ma 'kathilam po/ mo walla 'tiya 'ti/ kagahara/ mo walla kuta kut mo, walla wathi/ jin tana em piti jama/ mo, walla ki 'bath mo, mo jin sulu'd mo, walla arisa 'tu'd mo, walla alu'd kun 'kan kun nyu/kunu mo. 21 Wathi/ piyi'd e bwamani emen ma Haruun jin ta'da gasiis jin ta'd gi thalkini buŋgwari is midi yayu/ mmo'dish mo is mmo mii to kun cinu kun 'thakunu ki o'd gom Tapa mo. Wathi/ gi wakansan ta gi buŋgwara shigga/ mo; a'di midi mii diki yayu/ mmo'dish mo is mmoci maaŋku'thu'd ma Arumgimis piti mo. 22 A'di midi shwa tonte/ ma Arumgimis piti mo, wakki/ ta kun tiya kun kogu kagahara/ mo walla 'peni kun tiya gun kogu mo be. 23 Wariba/, a'di midi mii diki cic bwaman burrinye/ jin shiru ka yololo/ mo walla mmoyayu/ i'disha gwata/ is mo, haali/ a'di tana buŋgwar is thalkin mo, wakan ki a'di midi diki nyo/ moŋkogum pem mo, haali/ Aha/ tana Tapa mo, jin dhuki uni mmota kuŋ kogu mo.'" 24 Wakan aMusa walki gwo gwansan eya Haruun mo, dhali gom iya/um piti mo, dhali gom 'kwani ma Israyiil i'baar mo be.

Lawi 22

1 Tapa walki 'twa/ a Musa mo, mmo/o gwo mo ki: 2 "Wali 'twa/ inyakka Haruun mo dhali iya/um piti mo, tori uni gwo mmo'ko ka pije/ 'pena ris to kun kogu gi 'kwani ma Israyiil mo, jin karkina uni ki she/ gom Aha/ mo. Uni mini 'koki wak gway gi moŋkogum pem mo. Aha/ tana Tapa mo. 3 Oyi gwo gom uni mo ki: ' Wakki/ 'pena ris emen buma tiya eya risa nyakum yil bum mo kun 'dishina ris toŋ kogu is mo kun dhukina 'kwani ma Israyiil ki she/ gom Tapa mo, ki a'di nyo/a nyo/ naskina/ mo tani, wathi/ caan minu 'cith mo ka pije/ 'peni bwambori Aha/ mo. Aha/ tana Tapa mo. 4 Jaŋ kamu/ piyi'd 'pena ris emen ma Haruun mo kun ta gi 'ba'th monthus mo walla a'di jin 'kosha jama/ jin yu'd 'peni buŋgwar is piti mo tani midi shwa 'peni mo miiya basa tiya kun miikunu gom Tapa mo ntagi a'di dhelele'd mo. A'diyin jin midi ta

to nyogga/ is ki me'd mo e mo gam is me'd nyakki to jin wuki'd mo, walla ki mo gam me'd nyakki wathi/ jin gac ma 'co/ mo, 5 walla a'diyin jin ta to/eŋ kamu/ is ki me'd jin para'd mmonyo/ a'di is mo, walla wathiŋ kamu/ jin nyo/ki is piti mo,walla jamas mo nyo/o'd mina e wakata mo tani, 6 yan'ko'd agasiis jin ta toŋ kamu/ is ki me'd jin nyo/o'd midi di ki nyo/ ntagi mom'pimpili/ mo. A'di midi mii diki shwa ris ton tiya kun kogu mo, isi ciki/ a'di midi up buŋgwar is piti ki yi'de/ mo be. 7 Ka tente/ yulu'd mo tani, yan'ko'd a'di minu dhelel mo. I'ko'da tente/ yulki'd mo tani a'di midi shwa 'pena ris toŋ kogu mo, haali/ uni ta tontem piti mo. 8 A'di midi mii diki 'ka toŋ kamu/ jin gamkunu jin wuki'd mo walla jin 'koshkin ma ris to/em bwasho/ mo, ki a'di midi 'taki nyo/ is piti mo. Aha/ tana Tapa mo be. 9 Igasiis mini mii batha ris gwo kun yethuwa ye'th sho'k pem mo, walla uni mini tham mii mmomii miinthus mo dhali uni mini wu mo mmowak Aha/ mo. Aha/ tana Tapa jin dhuki uni ki kuŋ kogu mo.

10 Jan 'de/ piyi'd jin midi di apije/ 'peni kuŋ gu'b ma gasiis mo, dhali aris yilkina/ ma gasiis si'da/ mo walla aris ciŋkinam piti kun miikina tu'c mo tani, mini 'koki shwa toŋ kamu/ jin kogu mo. 11 Hili wakka gasiis yol ciŋkinaŋ kamu/ ka guurush pitiŋ gana/ mo tani, ciŋkina/ caan midi shwa 'peni aris to kun dhukunu ki she/ gom Tapa mo. Dhali 'kwani gi kuŋ gu'b ma gasiis mo dhali aris ciŋkina/ kun dhothu e gu'b piti mo tani, uni si'da/ mini shwa to nyakki a'di 'pena ris to gwansan mo be. 12 Wakki/ 'bwa/ ma gasiis masha'd ki wathin 'deŋ kamu/ jin diki ta gasiis mo tani, a'di midi diki shwa toŋ kamu/ 'peni to kun cinu mmotul is gom moŋkogu mo. 13 Hili wakki/ 'bwa/ ma gasiis wun ma kath mo, walla dhalkunu mo, dhali wakka yim darga/ 'ci mo, dhali wakki/ a'di doko'd ka nyaŋ'ko'd mmodi e gu'b ma babam piti mo me'd jin din ma yim ki dhuru'c mo tani, a'di midi shwa 'peni tonte/ ma babam piti mo. Hili jan 'de/ piyi'd jin diki di e kuŋ gu'b ma gasiis mo tani midi diki shwa tonte/ ma gasiis mo be.

14 Wakki/ wathi/ shwa tonte/ jin kogu ki dargi mo mish a'di 'ban mo tani, yan'ko'd a'di midi ci a'di ka nyaŋ'ko'd goma gasiis mo; a'di midi mii mara 'de/ is 'pena mudhe'd mo dhali ci a'di ka nyaŋ'ko'd goma gasiis mo be. 15 Dhali 'kwani ma Israyiil mini mii 'koki shi/ aris toŋ kogu kun 'de'kkina uni isi mis mo dhali ciki Tapa mo, 16 dhali rak is

buni mmokal miinthus kun mini 'taki mii uni mmomii tonthus mo mmoshwa tonte/ jin kogu mo, gom Aha/ jin tana Tapa imiikina uni mmota kuŋ kogu mo be.'"

Mo miiya bas kun 'konu ki bu'th mo

17 Tapa walki 'twa/ aMusa mo, mmo/o gwo mo ki: 18 "Wali 'twa/ inyakka Haruun mo dhali iya/um piti mo, dhali gom 'kwani ma Israyiil i'baar mo. Oyi gwo gom uni mo ki: ' Wathiŋ kamu/ 'peni kuŋ gu'b ma Israyiil mo, walla wathi/ gi bampaŋ kamu/ jin di'd e pa Israyiil mo, me'd jin cina uni to mmomiiya bas mo, wakki/ a'di miinu mmothim gwo jin onu is mo, walla wakki/ a'di ta to jin cinu ki bwaŋ gana/ mo, walla uni ci to jin cinu mmo'tha ki o'd gom Tapa mo, 19 wakki/ a'di minu bu'th mo tani, uni mini mii ciya arasan to/e jin dargi thalkin mo 'pena ma'diny bip mo, dhala ma'diny ka'bal mo, walla ama'diny mi mo. 20 Hili um mini mii 'koki ci to jin ta'd gi thalkin mo. Aha/ mina diki bu'th a'di apo/ gway bum mo be. 21 A'diyin jin ciki to kun nyaku/ ci mmomiiya bas mo 'pena ma'diny mo walla ma'diny gom Tapa mmo'baar gwo jin onu is mo, walla me'd to jin cinu ki bwaŋ gana/ mo, a'di midi mii ta jin bu'thkunu mo, jin dargi thalkin mo. dhali mo nyoggaŋ kamu/ midi diki di e to/e mo. 22 Um mini mii 'koki ci to/e kun tana ja'da/ mo, dhali jin ta ŋwol mo, walla jin ta gi jama/ i is mo, walla kun du'dupa is ki dudup mo walla kun ta jama/ ki jama/ mo walla 'tu'd mo. Um mini 'koki ci to gwansan gom Tapa mo mmomiiya bas ki o'd apowa gwata/ mo. 23 Um mini ci to me'd to jin cinu ki bwaŋ gana/ jin ta'da morbip mo walla ari ka'bala shi/ga/ caan mo walla jin gwa'da gwa'd mo, hili to kun wakan minu 'koki bu'th mo gom gwo jin onu is mo be. 24 Dhalku/ ki ci to/eŋ kamu/ gom Tapa jin 'koshkunu ka ulmany mo, dhali jin 'ce'dkunu mo, dhali jin dheru bwa mo, walla kun 'cithu emena lu'd mo. Dhalku/ ki mii mii yan eya 'cesh bum mo. 25 Um mini mii 'koki ci maaŋku'thu'd ma Arumgimis bum mo 'peni me'd gi wathi/ gi bampaŋ kamu/ mo. To/e gwansan shi/kin mo dhali ta gi mo nyo/o'd e uni mo, uni minu 'koki bu'th mo gom um mo be.'"

26 Tapa walki 'twa/ aMusa mo dhali oki gwo mo ki: 27 "Ki ari bip walla ka'bal walla mi jin dhodhu mo, a'di midi di acimi pesu/ nyakki kuman piti mo. Yan'ko'd 'pena cimi pekwara mo tani, a'di minu bu'th

mo me'd to jin cinu mmomiiya bas jin 'thakunu ki o'd gom Tapa mo. 28 Dhalku/ bip ki 'kosh mo walla ka'bala 'bomi imontal 'de/ nyakki ari dhuru'c piti mo, uni su/ ka cima 'de/ mo. 29 Me'd jin mina umi miiya bas mmoci 'twa/ maŋ gom Tapa mo tani, um mini mii a'di abas ki bway jin minu mish bu'th mo. 30 A'di minu mii shwa mo ka cima 'de/ caan jin miikunu a'di abas mo. Um mini mii 'koki dhal jaŋ kamu/ 'peni a'di ntagi mon'thamoŋ kamu/ mo. Aha/ tana Tapa mo be.

31 Wakan um mini dhu aris gwoŋkan pem mo dhali mmomii uni mo. Aha/ tana Tapa mo. 32 Um mini 'koki wak gway gi moŋkogum pem mo. Aha/ minu mii tor eya tente/ me'd a'di jin kogu ki 'kwani ma Israyiil mo. Aha/ tana Tapa jin dhuna um mmota kuŋ kogu mo, 33 A'di jin suski um ka pije/ 'pena 'cesh gi pa Masir mmota Arumgimis bum mo. Aha/ tana Tapa mo be."

Lawi 23

Moshwan to gi mompe'kupanyolos gi Tapa mo

1 Tapa walki 'twa/ aMusa mo ki: 2 "Wali 'twa/ e 'kwani ma Israyiil mo, dhali oyi uni gwo mo ki: ' Moshwan to gi mompe'kupanyolos gwansan dhukunu gom Tapa mo, kun mina umi bah gwo me'da ris moŋkogu ma tul'kup mo; uni ta moshwan to gi mompe'kupanyolos pem isa yempa/ mo be.

Acim ma pesu/ mo

3 Um mini miiya tu'c goma cimi pe'de/ mo, hili acim ma pesu/ a'di ta'da cima pesu/ ka kuluny gom mo si/is mo, jin ta moŋkogu ma tul'kup mo. Atu'c piyi'd jin mina umi mii mo haali/ a'di ta'da cima pesu/ gom Tapa e mo 'baar mo kun 'kokina um mo be.

Mompe'kupanyolos dhali maaŋkuthu'd jin minu ki darga/ cumat mo

4 Moshwan to gi mompe'kupanyolos gwansan dhukunu gom Tapa mo, dhali aris moŋkogu ma tul'kup kun mina umi tor eya tente/ e embul buni kun dhukunu mo. 5 Ka ppe jin twa/a/ mo tani, ka cimi 'kume'd i'ce'dka doŋgon eya ppeŋ kush mo tani, a'di ta mompe'kupanyolos gi Tapa mo be. 6 Dhali ka cimi 'kume'd i'ce'dka muthe'd 'pena ppen 'de/

jin ta moshwan to gi mompe'kupanyolos gi maaŋku'thu'd jin minu ki darga/ cumat gom Tapa mo. Haali/ ka cim ma pesu/ mo tani um mini shwa maaŋku'thu'd jin minu ki darga/ cumat mo. 7 Dhali acim jin twa/a/ imina umi mii kar ki she/ mmotul is imontal 'de/ mo; um mini 'koki miiya tu'c buma tiya isa yempa/ mo. 8 Um mini ci tonte/ jin cinu gom Tapa goma cimi pesu/ mo. Dhali acim ma pesu/ a'di karu ki she/ mmotul'kup gom Tapa mo, dhali eya cim caan mo tani um mini mii 'koki miiya tuca tiya isa yempa/ mo.'"

Moshwan to gi maman to kun twa/a/ mo

9 Tapa walki 'twa/ aMusa mo, mmo/o gwo mo ki: 10 "Wali 'twa/ e 'kwani ma Israyiil mo dhali oyi gwo gom uni mo ki: ' Me'd jin iiyina um eya 'cesh jin murga/ ciki um mo, dhali me'd jin 'citha um tom piti kun isin mo tani, yan'ko'd um mini kali maman to jin twa/a/ 'peni dekken pos goma gasiis mo be. 11 A'di midi 'de'k dekken pos ibwambori Tapa mo dhali a'di gom a'di mo, haali/ a'di minu mish bu'th apo/ gway bum mo. A'di ta'da cim gi 'ko'd ka cima pesu/ caan ka gasiis midi 'de'k a'di mo dhali ci a'di gom Aha/ mo. 12 Ka cim ki um 'de'kki dekken pos mo dhali ci a'di gom Aha/ mo tani, um mini mii ci arasan ka'bal jin tagi yili 'de/ mo dhali jin dargi thalkin mo me'd to jin cinu mmo'tha ki o'd gom Tapa mo be. 13 Dhali emen pos jin cinu midi ta to jin baru to isu/ 'pena 'kume'd mo 'pena dipanya 'borga/ jin 'koshkunu e nyakka yin mo, dhali to jin cinu jin 'thakunu ki o'd gom Tapa mo, mmota shim jin ciyi mo ki ci mo, dhali tom pi jin cinu 'pena su nyakki a'di mo, dhali 'pena ba'de/ tom bar to idoŋgon mo. 14 Um mini mii 'koki 'ka maaŋku'thu'da kamu/ mo, walla jin 'thoskunu mo, walla emen posa nyole/ mo, ntaga cima 'de/ mo tani um mini kalki to yan jin cinu goma Arumgimis bum mo. Yansan midi ta gwoŋkan jin midi di ki sule/ eya risa nyakum yil gi 'kwanim bum mo, e mo 'baar mo kun 'kona um mo be.

Moshwan to ma risa cim ma pesu/ mo

15 Montel 'pen 'pena cim mo i'ko'da cima pesu/ mo, jin ta'da cim jin mina um ikali dekken 'peni pos me'd to jin cinu mmowupun mo, dhali mmodeŋa cim gwaya pesu/ e ka kuluny mo. 16 Um mini mii deŋa cimi iss su/ i'ce'dka 'kume'd e mo, jin midi ta cim i'ko'da cima pesu/ ma cim

gway mo. Yan'ko'd um mini ci to jin cinu 'peni pos this gom Tapa mo be. 17 Um mini mii kali to 'peni gu'b bum maaŋku'thu'd isu/ ka pije/ mo kun ukkunu 'peni tom bar to isu/ 'pena 'kume'd mo. Uni minu mii uk 'pena dipanya 'borga/ mo dhali jin ba'dkunu ki darga/ cumat mo; uni mini ta to kun cinu mmowupun 'pena ris maman to kun twa/a/ gom Tapa mo. 18 Um mini mii ci maaŋku'thu'd inyakki ushi ka'bal ipesu/ kun ta gi yili 'de/ mo dhali kun dargi thalkin mo, dhali ari dhuruca rasan bip i'de/ 'pena ma'diny mo, dhala rasan ka'bal isu/ mo. Uni mini ta to kun cinu mmo'tha ki o'd gom Tapa mo, dhali nyakki pos buni jin cinu mo dhali tom pim buni kun cinu mo, dhali to jin cinu jin 'thakunu ki o'd mo mmota shim jin ciyi mo ki ci gom Tapa mo be. 19 Um mini ciya rasan mi i'de/ ki to jin cinu gom miinthus mo, dhali usha rasan ka'bal isu/ kun ta gi yili 'de/ mo gom mo miiya bas mo, me'd to kun nyaku ci mo. 20 Dhala gasiis midi wupun uni imontal 'de/ nyakki maaŋku'thu'd 'pena ris maman to kun twa/a/ mo e bwambori Tapa mo, dhali ci uni gom a'di mo me'd to jin cinu nyakki ushi ka'bala su/ mo. Uni mini ta toŋ kogu kun cinu gom Tapa mo goma gasiis mo. 21 Um mini bah gwo apowa cima 'de/ caan mo. Dhali montul 'kup gi kogu midi di imun mo, dhali um mini 'koki miiya tuca kamu/ mo. Yansan midi ta gwoŋkan jin midi di ki sule/ eya risa nyakum yil gi 'kwanim bum mo e mo 'baar mo kun 'kokina um mo be.

22 Me'd jin mina umi 'cith to jin isi'd 'peni bwam mondhe'd bum mo tani, um mini 'koki 'cith to ka kuluny 'peni shem'pena bin doŋgon gi buntom bum mo, dhali um mini 'koki tul aris to is kun bocon 'peni mondhe'd bum mo. Um mini dhal uni mo gom wathi/ ha'th'ko'd mo dhali gom wathi/ gi bampaŋ kamu/ mo. Aha/ tana Tapa Arumgimis bum mo be.'"

Moshwan to goma poome/ kun pinu mo

23 Tapa walki 'twa/ aMusa mo, mmo/o gwo mo ki: 24 "Wali 'twa/ i'kwani ma Israyiil mo dhali oyi gwo mo ki: ' Ka ppe pesu/ mo, jin ta'da cim jin twa/a/ mo 'pena ppe caan mo tani midi ta mo si/isa gana/ gom um mo, dhali mmoka mii e ka risa poome/ kun pinu mo, dhali montul 'kup gi kogu mo. 25 Um mini mii 'koki miiya tuca kamu/ mo, dhali um mini ci mo miiya bas jin 'thakunu ki o'd gom Tapa mo be.'"

Acim gi moŋgwam mo

26 Dhali yan'ko'd Tapa walki 'twa/ aMusa mo, mmo/ o gwo mo ki: 27 "I'dishesan ka cimi 'kume'd 'pena ppe pesu/ yan a'di ta'da cim mmomii ci to gi miinthus mo. A'di ta moŋkogu ma tul'kup mo, dhali um mini dhu is bum ki gwa'd mo dhali ci to jin cinu mmo'tha ki o'd gom Tapa mo. 28 Um mini mii 'koki miiya tuca kamu/ ka cim caan mo haali/ a'di ta'da cim mmomii ci to gi miinthus mo, mmomii ci to gi miinthus gom is bum mo ibwambori Tapa Arumgimis bum mo be. 29 A'diyin jin diki kar is piti ki gwa'd ka cim caan mo tani minu 'cith mo ka pije/ 'peni 'kwanim piti mo. 30 A'diyin jin midi miiya tuca kamu/ apowa cim caan mo tani, Aha/ jin tana Tapa mina 'ce'd a'di sho'k mo 'peni bwamani 'kwanim piti mo be. 31 Um mini mii 'koki miiya tuca tiya kun 'kona e ki she/ ki she/ ka cim caan mo. Yansan midi ta gwoŋkan jin midi di ki sule/ eya risa nyakum yil gi 'kwanim bum mo e mo 'baar mo kun mina umi 'ko mo. 32 Acim yan midi mii ta acim ma pesu/ gi mo si/is ka kuluny mo, dhali um mini mii dhu is bum ki gwa'd ka cim pendoŋgon ma ppe e mom'pimpili/ mo. 'Peni mom'pimpili/ bway mom'pimpili/ jin mina umi hil goma cim ma pesum bum mo be."

Moshwan to gom gu'b gi mondheleladhelel mo

33 Tapa walki 'twa/ aMusa mo, mmo/o gwo mo ki: 34 "Wali 'twa/ e 'kwani ma Israyiil mo, dhali oyi gwo mo ki: ' Ka cim 'kume'd i'ce'dka muthe'd ma cima pesu/ ma ppe midi ta Moshwan to gi mompe'kupanyolos goma risa balany gom Tapa mo. A'di midi di goma cimi pesu/ mo be. 35 Ka cim jin twa/a/ mo tani montul 'kup jin kogu midi di imun mo. Um mini 'koki miiya tuca kamu/ jin di'd ki she/ mo. 36 Goma cimi pesu/ mo tani um mini mii ci mo miiya bas jin 'thakunu ki o'd gom Tapa mo. Dhali ka cim pekwara mo tani montul 'kup jin kogu midi mii di imun mo, dhali um mini mii kar mo miiya bas jin ci'thkunu ki o'd gom Tapa mo. Yansan a'di ta montul 'kup ka kuluny mo, dhali um mini mii 'koki miiya tuca tiya kun 'kona e ki she/ ki she/ mo. 37 Aris moshwan to gi mompe'kupanyolos gwansan dhukunu gom Tapa mo, kun mina umi bah gwo mo me'da ris montul 'kup gi kogu mo mmoci to mmomiiya bas gom Tapa mo, jin ta to jin cinu mmo'tha ki o'd mo dhali pos jin cinu mo, dhali mo miiya bas mo dhali

to kun cinu mmopi mo, jan 'de/ ka cim piti mo be. 38 Moshwan to gwansan minu mar is goma cim ma pesu/ gom Tapa mo dhali tom bum kun cinu ki me'd mo, dhali gwom bum kun onu isi 'baar mo, dhali tom bum kun cinu ki bwaŋ gana/ i'baar mo kun mina umi ci gom Tapa mo.

39 Isi gom Moshwan to gi mompe'kupanyolos ma risa balany mo, ka cim 'kume'd i'ce'dka muthe'd 'pena ppe pesu/ mo, me'd jin tulkina um aris maman to is 'peni mondhe'd mo, um mini mii kar moshwan to gi mompe'kupanyolos yan gom Tapa mo goma cimi pesu/ mo. Dhali acim jin twa/a/ midi ta mo si/is ka kuluny mo, dhala cim pekwara si'da/ midi ta mo si/is ka kuluny mo be. 40 Dhali ka cim jin twa/a/ mo tani um mini mii kali maman tom 'borgaŋ gana/ 'pena ris cwa mo, dhali arisa binycwa 'peni cwany jethkum mo, dhali 'cemen ma risa binycwa 'peni cwa kun dwama e ki dwam mo, dhala risa lusgany 'pena ris wor kun son mo, dhali um mina bwa 'kuny mo ibwambori Tapa Arumgimis bum goma cimi pesu/ mo be. 41 Goma cimi pesu/ ki yil ka 'dete/ 'dete/ mo tani, um mini mii moshwan to gi mompe'kupanyolos yan gom Tapa mo. Yansan midi ta gwoŋkan jin midi di ki sule/ eya risa nyakum yil bum e mo 'baar mo kun 'kona um mo. Um mini mii moshwan to gi mompe'kupanyolos yan eya cim pesu/ ka ppe mo. 42 Um mini mii 'ko eya usha risa balany goma cimi pesu/ mo. Umi 'baar mo kun dhodhu e pa Israyiil mo tani mini mii 'ko e usha risa balany goma cimi pesu/ mo, 43 wakan ki emen bum mo dhala nyakum yil i'ko'da nyakum yil mo tani, mini mish gwo 'ban ki Aha/ kwanykina 'kwani ma Israyiil mmo'ko eya risa balany kun wakansan mo me'd jin suskika/ uni ka pije/ 'pena 'cesh gi pa Masir mo. Aha/ tana Tapa Arumgimis bum mo be.'"

44 Ki bway yan mo tani, aMusa torki 'kwani ma Israyiil gwo gom moshwan to jin karkunu gom Tapa mo.

Lawi 24

Mondhu arisa lamba/ gi gu'b gi mondheleladhelel mo

1 Tapa walki 'twa/ aMusa mo, mmo/o gwo mo ki: 2 "Kani 'kwani ma Israyiil gwo mo mmokali uma yina dhelelga/ jin umkunu 'pena ris cwa ma Setuun mo mmomiiya tu'c eya lamba/ mo, ki moŋkush midi di ki

shwa kan ki dargi mondosh mo. 3 A'bana pije/ gi burrinye/ jin tiku mo e e bwambora Sanduuk gi gwoŋkan e gu'b burrinye/ gi montul is mo, Haruun midi mii ya ka yempa/ mo, 'peni mom'pimpili/ bway mon'thamo/ mo, mmokara lamba/ ki shwa ibwambori Tapa mo. Yansan midi ta gwoŋkan jin midi di ki sule/ eya risa nyakum yil gi 'kwanim bum mo. 4 Dhali agasiis jin ca'd midi dhu arisa lamba/ ki shwa isa yempa/ ibwambori Tapa mo, dhali arisa lamba/ apo/ tirkina/ ma lamba/ 'peni 'dolkon gana/ mo be.

Maaŋku'thu'd gi gu'b gi mondhelela dhelel mo

5 Um mini mii kala dipanya 'borga/ mo dhali ba'd ushi maaŋku'thu'd i'kume'd i'ced ka su/ ki a'di mo. dhali e maaŋku'thu'd ka 'dete/ 'dete/ mini ta tom bar to isu/ 'pena 'kume'd mo. 6 Yan'ko'd um mini mii dhu uni she/ isu/ ka lonthoth mo, dhali she/ ipe'de/ ka lonthoth mo, apowa tharabeesa gi 'dolkon gana/ e bwambori Tapa mo be. 7 Um mini mii gaca 'bi'ca jwahara gana/ eya nonshe/ gi ushi maaŋku'thu'd ka 'dete/ 'dete/ ka lonthoth mo me'd to jin cinu mmotor eya tente/ mo. Dhala 'bi'ca jwahar yan midi ta to jin cinu mo jin 'thakunu ki o'd gom Tapa mo. 8 Dhali ka cim ma pesu/ i'baar mo tani agasiis jin ca'd midi kar maaŋku'thu'd apije/ isa yempa/ e bwambori Tapa mo apo/ gway gi 'kwani ma Israyiil mo, me'da sanduuk gi gwoŋkan jin gamu gwo me'd jin midi di goma sule/ mo. 9 To yan jin cinu midi di goma Haruun dhali iya/um piti mo, dhali uni mini shwa a'di e moŋkogu caan mo, haali/ a'di ta ara 'ban to 'peni to kun cinu gom Tapa mo kun 'thakunu ki o'd mo be."

Ajisa/ jin cinu gom tonthus kun miinu mo

10 Shwane/ miiki'd 'peni ya/ ma 'bom ma Israyiil caan mo, jin tana com wathi/ Masir mo, jin yaki'd ka pije/ e bwaman 'kwani ma Israyiil mo. Dhali ya/ ma 'bom ma Israyiil yan aski'd apo/ wathi/ ma Israyiil e moŋ'ko mo. 11 Dhali ya/ ma 'bom ma Israyiil walki gwo sor ki gway gi Tapa mo dhali jeeki'da Arumgimis mo, wakan 'kwani suski a'di bwaya Musa mo. Dhala ta'dam piti yukkunu gway ka Shelomiith mo, jin ta 'bwah ma Dibiri mo, 'pena wak ma Daan mo. 12 Uni bu'thki a'di mmokar e moŋ'kosh is ka nyor mo ntagi Tapa ki is piti midi tor bwam piti eya tente/ gom uni mo.

13 Yan'ko'd Tapa walki 'twa/ inyakka Musa mo, mmo/o gwo mo ki:
14 "Kali wathi/ jin jeeki'da Arumgimis ka pije/ 'peni moŋ'ko mo. Uni
'baar mo kun cik a'di mini dhu me'd buni apo/ 'kup piti mo, dhali atul
'kup 'kwani i'baar mo tani mini 'kosh a'di ki wosh mo be. 15 Um mini
tor gwo eya tente/ gom 'kwani ma Israyiil mo dhali oyi gwo mo ki:
' A'diyin jin jee'da Arumgimis piti mo tani midi kal miinthus pitiŋ
gana/ mo. 16 A'di jin midi wall gwo sor gom gway gi Tapa mo tani
minu 'kosh jwa mo ka jiŋ gana/ mo. Dhali atul 'kup 'kwani i'baar mo
mini 'kosh a'di ki wosh ka jiŋ gana/ mo, isi kan wakki/ a'di ta wathi/
gi bampaŋ kamu/ mo walla wathi/ jin dhodhu e pa Israyiil mo. Wakki/
jan 'deŋ kamu/ wal gwo sor gom gway gi Tapa mo tani, a'di minu 'kosh
jwa mo be.

17 Wakki/ jan 'deŋ kamu/ dor wathimpa /en'thiŋ kamu/ ikal ka 'cesh
mo tani, a'di ka jiŋ gana/ minu 'kosh jwa mo. 18 Wakki/ jan 'deŋ kamu/
dor to/e gi wathiŋ kamu/ ikal ka 'cesh mo tani, a'di midi mii ci a'di ka
nyaŋ'ko'd mo, mondiki/e gom mondiki/e mo. 19 Wakki/ jan 'deŋ
kamu/ 'kosho'da man'dish gu'b piti is ka bas mo tani, a'di minu mii
gom a'di mo me'd jin miikina a'di goma man'dish gu'b piti is mo.
20 Mony'ce'd gom mony'ce'd mo, dhali e gom e mo, dhali she/ gom
she/ mo. Me'd jin 'koshkina a'di wathi/ ka bas mo tani, wakan a'di si'da/
minu mii gom a'di mo be. 21 Jan 'deŋ kamu/ jin 'kosh to/e mo tani midi
ci a'di ka nyaŋ'ko'd mo, dhali jan 'deŋ kamu/ jin 'kosh wathi/ mo tani
minu 'kosh jwa mo. 22 Um mini ta gi gwoŋkan jin nyaka'd gom uni
su/ mo gom wathi/ gi bampaŋ kamu/ mo dhali wathi/ jin dhodhu e pa
Israyiil mo, haali/ Aha/ tana Tapa Arumgimis bum mo be.'"

23 Wakan aMusa walki 'twa/ e 'kwani ma Israyiil mo, dhali 'kwani
suski wathi/ ka pije/ 'peni moŋ'ko mo, jan 'de/ jin jeeki Tapa mo. Uni
'koshki a'di ki wosh mo. Dhali 'kwani ma Israyiil miiki gwoŋkan gi
Tapa 'pena Musa mo.

Lawi 25

Acim gi mo si/is 'peni yil jin 'kon ma po/ ipesu/ mo

1 Tapa walki 'twa/ aMusa mo e 'Kuwosh Sinaa/ mo, mmo/o gwo mo
ki: 2 "Wali 'twa/ e 'kwani ma Israyiil mo dhali oyi uni gwo mo ki:

' Me'd jin mura umi iiyu/ eya 'cesh jin murga/ c̲iki um mo tani, yan'ko'd a'cesh minu mii kar goma cim gi mo si/is gi Tap̲a mo. 3 Um mini si to e buntom bum gom yili pe'de/ mo, dhali ki yila pe'de/ mo tani um mini mii 'ci̲th̲ monsinu ma mura'th bum mo dhali tul kun dhodhon is mo be. 4 Hili e yila pesu/ mo tani, a'cesh midi ta gi mo si/is ka kuluny mo dhali minu hil ki 'bore/ mo, dhala cim gi mo si/is gi Tap̲a mo. Um mini mii 'koki si to e bwam buntom bum mo walla mmo'ci̲th̲ bwam monsinu ma mura'th bum mo. 5 Um mini mii 'koki thoson mony'ci̲th̲ to is 'pena mura'th kun gun cakin e cwalman mo, dhali um mini 'koki thoson mony'ci̲th̲ to is 'pena risa mura'th kun can ap̲o/ ris cwalman bum kun 'konu ki 'ci̲th̲ mo. Yansan midi ta yil gi mo si/is ka kuluny goma 'cesh mo be. 6 Dhali midi ta ton̲t̲e/ gom um mo. Um dhali uc̲im bum kun tana gwa̲th̲ eya 'cesh yun jin dinu ki miiya t̲u'c cakina to ka tee gi yil gi mo si/is mo tani, dhali c̲iŋkina/ kun ta up̲ mo, dhali aris c̲iŋkinam bum kun miikina t̲u'c mo dhali 'kwani gi bampan tiya kun 'kokin nyak̲ki um mini tul ton̲t̲e/ is mo, 7 dhali to/em bum mo dhali aris to/em bwaasho si'da/ mini shwa to gunn kun dho'thkin ma 'cesh mo.

Yil gi mo si/is ka kuluny mo

8 Um mini mii deŋa cim gi mo si/is e 'pena ris yil mo, jin ta embul ma cim gi mo si/is gom yila pesu/ mo, wakan ka cim gi mo si/is mini 'ko ipesu/ aris yil mo, jin ta mondeŋ gi yili iss su/ i'ce'dka pe'doŋgon mo be. 9 Yan'ko'd um mini mii p̲i ce ma rasan k̲a'bal ki 'kusa caaga/ mo e mo 'baar mo ka cimi 'kume'd goma ppe jin 'kon ma p̲o/ ipesu/ mo. Dhali ka cim jin karu ki she/ mo tani um mini p̲i ce ma rasan k̲a'bal eya 'cesh bum i'baar mo. 10 Um mini mii kar yil jin 'kon ma p̲o/ issi su/ i'ce'dka 'kume'd ki she/ mo gom Tap̲a mo dhali bah gwo gom 'kwani eya 'cesh goma ris tom buni i'baar mo kun 'kokin mo. A'di midi ta embul gi mo si/is ka kuluny gom um mo, e to kun tanu mo dhali aris c̲iŋkina/ mini mii dok̲ ka nyaŋ'ko'd bway 'kwani ma bas buniŋ gana/ mo be. 11 Dhali yil jin 'kon ma p̲o/ issi su/ i'ce'dka 'kume'd mo tani midi ta embul gi moŋ kanuwa cim e ki bwam 'boro'd ka kuluny gom um mo. Um mini mii 'koki si to mo walla mmothoson mii gi mony'ci̲th̲ to is mo. Shwayi to yin jin ca'd ki is piti mo, dhali tula mura'th is kun can apo/ ris cwalman kun 'konu ki 'ci̲th̲ mo. 12 Haali/

a'di ta embul gi moŋ kanuwa cim gi bwam 'boro'd e ka kuluny mo, jin midi ta moŋk̲ogu gom um mo. Um mini mii shwa to jin ca'd jin dho'tho'd ki is piti apije/ 'pena ris bunto mo be.

13 Um mini mii dok̲ki 'kwani ka 'det̲e/ 'det̲e/ tom buniŋ gana/ e embul yil gi moŋ kanuwa cim e ki bwam 'boro'd yan ka kuluny mo. 14 Wak̲ki/ um yolkina 'cesh ma man'dish gu'b bum is mo walla mmoyola 'cesha kamu/ 'pena man'dish gu'b bum is mo tani, um mini mii 'koki k̲wal to mo walla mii to shi/ga/ ka rem'kup mo. 15 Wak̲ki/ um yolona 'cesh 'pena man'dish gu'b bum is mo tani, hili ki 'bore/ goma ris yil mo dhali to kun sinu kun tulkunu is mo ntagi embul gi moŋ kanuwa cim e ki bwam 'boro'd jiŋ 'ko'd ka kuluny mo. Aman'dish gu'b bum is jin yolki'da 'cesh midi hilki 'bore/ si'da/ mo be. 16 'Peni yil kun tana ris mo ntagi embul gi mo ka kuluny midi mar mom'bor ma 'cesha 'borga/ is mo, dhali 'peni yil kun 'koni dak̲a/ ntagi embul gi moŋ kanuwa cim e ki bwam 'boro'd ka kuluny midi diki mar mom 'borga/ is mo, haali/ 'pena ris mo kun 'cit̲hu to a'cesh mo midi dho'th gom com mo jin ta this mo a'di waki yil kun 'kon ka ris mo ibwambori embul gi moŋ kanuwa cim e ki bwam 'boro'd jiŋ 'ko'd ka kuluny mo. 17 Um mini mii 'koki k̲wal to mo walla mmomii to shigga/ ka rem'kup̲ mo; 'peni mo jin mina umi mii tak̲a Arumgimis bum mo, haali/ Aha/ tana Tap̲a Arumgimis bum mo be.

Mmoc̲i to gom yil jin 'kon ma p̲o/ ipesu/ mo

18 Dhali wakan um mini ha gwom pem e kun onu is mo, dhali dhu aris gwoŋk̲an pem mo, dhali k̲ali uni ka pije/ mo. Yan'ko'd um mini 'ko eya 'cesh ki 'bore/ mo. 19 Dhala 'cesh midi dho'th tom piti mo, dhali um mini shwa tom bum ikap mo dhali 'ko imun ki 'bore/ mo be. 20 Um mini o gwo mo ki: "Aman mina shwa to ki embul yil jin 'kon ma p̲o/ ipesu/ mo? Hili mo mo ma, aman 'kona ki si to mo walla mmotul maman tom bam is mo." 21 Aha/ mina k̲an mom'bor miim pem mmoyayu/ ap̲o/ um e yil jin 'kon ma p̲o/ ipe'de/ mo, dhali a'di midi dho'th to jin minu 'cit̲h jin 'kosh jwa mo gom yili kwara mo be. 22 Um mini si to e yil jin 'kon ma p̲o/ ipekwara mo dhali mmoshwa to ki sule/ 'peni yil kun t̲wa/a/ kun dho'thkina to mo dhali tont̲e/ kun dhukunu mo. Ntagi mony'cit̲h to gi yil jin 'kon ma p̲o/ ipedoŋgon jin

midi yayu/ mo, um mini mish to shwa kun c̲ikunu mo kun dhukunu e yil kun t̲wa/a/ mo.

Mowan'ba/ 'peni to kun tanu mo

23 Dhala 'cesh minu 'koki yol mo 'peni com piti mo goma sule/ mo, haala 'cesh a'di ta jim pem mo. Umi 'baar mo ta 'kwani gi bampan tiya mo dhali wakan mmota iman ii ki mis a'cesh pem mo be. 24 Um mini hil mowan'ba/ gi ta'da k̲ar/e goma 'ceshi 'baar mo kun ŋap̲a um mo; um mini dhala 'cesh bway ki minu yol ka nyaŋ'ko'd ki kuŋ gu'b mo 'peni uni kun yolkina um a'di mo.

25 Wak̲ki/ wathi/ ma Israyiil bum ta'da ha'th'ko'd mo dhali gom 'pemen c̲aan mo tani yolki'd 'peni ushi tom pitin tiya mo, yan'ko'd 'kwani kun tana bas piti mini mii iiyu/ mo dhali a'di minu wan'ba/ ki to jin yolkin ma kam piti mo be. 26 Wak̲ki/ wathi/ diki ta gi 'kwani kun mini wan tom piti 'ba/ mo tani, hili wak̲ki/ a'di ta'd gi to ki nyanye/ mo dhali ta gi mom'bi'th mmowan a'di 'ba/ mo tani, 27 yan'ko'd a'di midi deŋ aris yil e mo 'peni embul jin yolkunuwa 'cesh mo dhali c̲i to ka nyaŋ'ko'd jin boc̲o'd gom wathi/ jin yolkina a'di mo mo. Yan'ko'd a'di midi dok̲ ka nyaŋ'ko'd gom tom pitiŋ gana/ mo. 28 Hili wak̲ki/ a'di diki mish mii mmok̲ala 'cesh ka nyaŋ'ko'd gom is piti mo tani, yan'ko'd a'cesh jin yolkina a'di midi di ki com pitiŋ gana/ gom jan 'de/ jin yolki a'di mo ntagi yil gi embul gi moŋkanuwa cim e ki bwam 'boro'd ka kuluny mo. Dhali e embul gi moŋ kanuwa cim e ki bwam 'boro'd ka kuluny mo tani, a'cesh minu dok̲ku/ ka nyaŋ'ko'd mo gom wathi/ jin yolki a'di mo, dhali com mo ka k̲ar/e midi dok̲ tom piti ka nyaŋ'ko'd mo be. 29 Wak̲ki/ wathi/ yol gu'b e 'peŋkuman bampa/ jin ta'd ga goŋ mo tani, yan'ko'd a'di midi yol a'di ka nyaŋ'ko'd e yil ka kuluny mo i'ko'di a'di yolkunu mo. Ki a'di ta gi yil mmomish to mii wakan mo tani a'di midi ta gi mowan'ba/ jin ta'da k̲ar/e mo. 30 Wak̲ki/ gu'b dinu ki wan'ba/ e yil jin 'baarki'd mo tani, yan'ko'd gu'b jin di'd e 'peŋkuman bampa/ jin taki'd ga/ goŋ mo tani midi ta to jin midi di ki sule/ goma manyol a'di mo eya risa nyak̲um yil 'kwanim piti mo. A'di minu 'koki dok̲u/ ka nyaŋ'ko'd e embul yil gi moŋkanuwa cim e ki bwam 'boro'd ka kuluny mo. 31 Hili aris gu'b 'peni ushi bampa/ kun 'koki ta ga goŋ mmo'kam uni is mo tani minu mish 'ban me'd bunto gi mondhe'd mo. Uni minu

wan'ba/ mo, dhali uni minu doḵku/ ka nyaŋ'ko'd e embul yil gi embul gi moŋkanuwa cim e ki bwam 'boro'd ka kuluny mo be. 32 Haali/ me'da ris 'peŋkuman bampa/ gi 'kwani Lawi mo tani, aris gu'b kun ta ku gi 'kwani Lawi mo eya ris 'peŋkuman bampa/ kun takina uni mo tani minu wan'ba/ ka tenteŋ kamu/ mo. 33 Waḵki/ jan 'de/ 'peni 'kwani Lawi diki wan gu'b 'ba/ jin yolkina a'di mo tani, yan'ko'd gu'b jin yolkunu e 'peŋkuman bampa/ mo e mo jin karkunu a'di minu doḵku/ ka nyaŋ'ko'd mo e yil gi moŋkanuwa cim e ki bwam 'boro'd ka kuluny mo, goma ris gu'b 'pena ris 'peŋkuman bampa/ gi 'kwani Lawi uni ta tom buni mo e bwaman 'kwani ma Israyiil mo be. 34 Hili mombwasho kun 'kon ka kukul is eya aris 'peŋkuman bampam buni mo tani minu 'koki yol mo haali/ uni ta to kun mini 'ko ki sule/ gom 'kwani Lawi mo.

Mmoc̲i to gom wathi/ ha'th'ko'd mo

35 Waḵki/ wathi/ ma Israyiil bum ta'da ha'th'ko'd mo, wakan a'di diki gam toŋ kamu/ gom is piti mo tani, yan'ko'd um mini wot̲h̲ a'di mo me'd jin wot̲h̲a um wathi/ gi bampaŋ kamu/ mo walla wathi/ jin ya'd ki mis mo wakan ki a'di midi di e bwamani um mo be. 36 Dhalku/ ki ḵala guurush a'di jin 'ce'de'da p̲o/ jin karkunu mmoḵal mo walla aguurush jin c̲inu mmoshi/ is mo, hili mmotaḵa Arumgimis bum mo wakan ka kam bum midi di nyaḵki um mo. 37 Um mini mii 'koki c̲i a'di aguurush jin c̲inu mmodoḵ ka nyaŋ'ko'd mo dhali mmoc̲i a'di aguurush jin 'ce'de'da p̲o/ jin karkunu mmoḵal mo, walla mmodiki yol tont̲em bum gom a'di mmota to jin minu gama guurush mo. 38 Aha/ tana Tap̲a Arumgimis bum mo, jin suski um ka pije/ 'pena 'cesh gi pa Masir mo, ki Aha/ mina c̲i um a'cesh gi paŋ K̲anaan mo, dhali ki Aha/ mina ta Arumgimis bum mo be.

Gwoŋkan gom miinyciŋkina/ mo

39 Waḵki/ wathi/ ma Israyiil bum ta'da ha'th'ko'd mo dhali yol is piti gom um mo tani, um mini mii 'koki kar a'di mmomiiya t̲u'c me'd c̲iŋkina/ mo. 40 Miiyi a'di ki 'bore/ mo me'd wathi/ c̲iŋkina/ jin miiki'da t̲u'c mo. A'di mina e mii wa ki wathi/ jin ya'd ki mis mo. A'di midi miiya t̲u'c nyaḵki um ntagi embul gi moŋkanuwa cim e ki bwam 'boro'd ka kuluny mo be. 41 Yan'ko'd a'di midi ya 'peni um mo, a'di dhali uc̲im piti nyaḵki a'di mo, dhali a'di midi doḵ ka nyaŋ'ko'd bway

'kwani ma bas pitiŋ gana/ mo dhali mo gi ibabam piti mo. 42 Haali/ uni ta imanmiiya tu'c pem kun suskika/ ka pije/ 'pena 'cesh gi pa Masir mo. Uni minu 'koki yol me'da ris ciŋkina/ mo. 43 Um mini mii 'koki ji apo/ uni ki bwaya shigga/ mo, hili um mini mii taka Arumgimis bum mo be. 44 Haali/ me'd wathiŋ gwath bum mo dhali ciŋkina/ kun ta up mo, kun mina um ibu'th mo 'pena ris kal gi mony'cesh kun 'kon ki jiŋ 'kam um mo, um mini yolu aris ciŋkina/ 'peni uni mo. 45 Um si'da/ mini yolu aris ciŋkina/ 'peni 'kwani gi bampan tiya mo kun 'kokin e bwamani um mo dhali 'pena ris 'kwani ma bas buni kun 'kon nyakki um mo, kun dho'thkunu eya 'cesh bum mo, dhali uni mini ta tom bum mo be. 46 Um mini ci aris ciŋkina/ kun wakan mo me'd to gom ucim bum mo i'ko'di um mo, mmobu'th me'd to mo, dhali dhu uni ka ris ciŋkina/ gom mondiki/e mo, hili um mini mii 'koki jiya ji apo/ ikam bum mo e bwamani 'kwani ma Israyiil ki bwaya shigga/ mo.

47 Wakki/ wathi/ gi bampaŋ kamu/ walla wathin 'deŋ kamu/ jin di'di nyakki um ki embul jin kuta kut mo tani ta pa ki pa mo, dhali wakki/ jan 'de/ 'peni wathi/ ma Israyiil bum ta'da ha'th'ko'd mo dhali yol is piti e wathi/ gi bampaŋ kamu/ mo, walla mmota wathi/ 'peni 'kwani ma bas gi bampaŋ kamu/ mo tani, 48 i'ko'di wathi/ ma Israyiil bum yolkunu mo tani, a'di minu yolu ka nyaŋ'ko'd mo. Jan 'deŋ kamu/ e kuŋ gu'b piti midi wan a'di 'ba/ mo be. 49 A'di midi ta shwakam gi wathi/ mo, walla ashwakam gi ya/um piti mo, jin midi wan a'di 'ba/ mo, walla jan 'deŋ kamu/ jin di'd e 'kwani ma bas piti mo. Walla wakki/ a'di ta pa ki pa mo tani, a'di midi wan is piti mo. 50 A'di midi mii wal 'twa/ nyakki wathi/ jin yoli a'di mo; uni mini deŋ aris yil e 'peni yil jin yolkina a'di is piti jin yolu a'di mo ntagi embul gi yil gi moŋkanuwa cim e ki bwam 'boro'd ka kuluny mo. Dhali sheŋ'kup gi mowan 'bam piti minu mish 'ban mmokar nyakki sheŋ'kup jin cikunu gom ciŋkina/ jin miiki'da tu'c mo, haali/ gom yil kun 'kon ka ris a'di imina a'di imiiya tu'c ki sule/ gom jan 'de/ yin jin yoli a'di mo be. 51 Wakki/ yil naskina/ tana ris mo ntagi embul gi yil gi moŋkanuwa cim e ki bwam 'boro'd ka kuluny mo tani, a'di midi ci a'di ka nyaŋ'ko'd me'd sheŋ'kup ma guurush gom mowan'bam piti mo kun ta usha 'ban to gom yil gwansan kun deŋu e mo. 52 Wakki/ yil 'koki ta ris mo gom embul gi yil gi moŋkanuwa cim e ki bwam 'boro'd mo tani, yan'ko'd a'di midi wal

'twa/ nyaḵki wathi/ jin yol a'di mo mmoṯora ris yil kun dhalkunu mo nṯwa/a/ ki yil gi embul gi moŋkanuwa cim e ki bwam 'boro'd mo, dhali a'di midi c̱i to gom mowan'bam piti mo mmodhu eya ris yil kun deŋu e mo be. 53 A'di midi di gom wathi/ gi yol a'di mo me'd wathi/ jin karkunu mmomiiya ṯu'c mmomar yil is mo. Dhali amanyol a'di midi diki ji apo/ a'di ki bwaya shigga/ mo. 54 Waḵki/ a'di 'konu ki wan 'ba/ ki mii gwansan mo tani, yan'ko'd a'di midi mii miiya ṯu'c ntagi embul gi yil gi moŋkanuwa cim e ki bwam 'boro'd ka kuluny mo, a'di dhali uc̱im piti nyaḵki a'di mo be. 55 Gom Aha/ mo tani 'kwani ma Israyiil uni ta imanmiiya ṯu'c mo. Uni ta imanmiiya ṯu'c pem kun suskika/ ka pije/ 'pena 'cesh gi pa Masir mo. Aha/ tana Taṗa Arumgimis bum mo be.'"

Lawi 26

To jin c̱inu gom mo ha gwo e mo

1 "Um mini mii 'koki uḵ tomṗinycona kamu/ mo, dhali um mini mii 'koki 'de'k jamas toŋ kol shen to jin 'koshu to mo walla wosha tiŋkiliŋ jin kogu mo, dhali um mini mii 'koki kar wosha kolgaŋ kamu/ jin 'koshu to mo mmota jamas to eya 'cesh bum mo jin mina umi luŋ mo, haali/ Aha/ tana Taṗa Arumgimis bum mo. 2 Um mini mii dhuwa risa cim gi mo si/is pem mo dhali taḵ moŋḵogum pem mo. Aha/ tana Taṗa mo.

3 Waḵki/ um iin eya ris gwoŋḵan pem mo dhali dhu aris gwom pem kun ḵankika/ um mo dhali ha uni e mo tani, 4 yan'ko'd Aha/ mina c̱i um asho'k e embul pitiŋ gana/ mo; dhala 'cesh midi dho'th tom piti mo, dhala ris cwa 'peni bwambunto mini dho'th maman buni mo be. 5 Mo wan tom bum mini 'ko ki sule/ e embul gi tulu amura'th is mo, dhali amura'th jin tulu is midi di ki sule/ ntagi embul jin sinu to mo. Um mini shwa maaŋḵu'thu'd bum ikaṗ mo dhali 'ko ki 'bore/ e mo jin uḵa um pam bum eya 'cesh mo. 6 Aha/ mina c̱i moŋḵu'th is eya 'cesh mo; ki um mini ish 'ko'da 'cesh ki dargi toŋ kamu/ jin mina um iḵo/ is mo. Aha/ mina ḵal aris to/e kun shi/a shi/ ka pije/ mo 'pena 'cesh mo, dhali gandala turga/ midi diki yayu/ eya 'cesh bum mo be. 7 Um mini ur aris 'kwaniŋ 'kuṗ bum mo, dhali uni mini biṯ ibwambori um ki gandala

turga/ mo be. 8 'Peni uma muthe'd mo tani mini ur 'kwani iss 'kwanimpa/ imuthe'd ka pije/ mo, dhali 'peni um kun 'koni iss 'kwanimpa/ imuthe'd mo tani mini ur 'kwani aliipi 'kume'd mo; dhali aris 'kwaniŋ 'kup bum mini bit ibwambori um ki gandala turga/ mo be. 9 Aha/ mina hil um ka 'the mo dhali mii um mmodho'th maman ki nyanye/ mo dhali mar um is mo; Aha/ mina tel moŋgam gwo me'd pem nyakki um mo. 10 Um mini shwa tonte/ kun dhukunu ki embula turga/ mo. Dhali um mini kali tonte/ ka pije/ kun dhukunu mo haali/ um mini ŋap bwaman gu'b gom ton this kun tulkunu is mo be. 11 Aha/ mina kar gu'b gi mondheleladhelel pem e bwamani um mo, dhali Aha/ mina diki wak um mo. 12 Aha/ mina ya e bwamani um mo dhali ta Arumgimis bum mo, dhali um mini ta 'kwanim pem mo be. 13 Aha/ tana Tapa Arumgimis bum mo, jin suski um ka pije/ 'pena 'cesh gi pa Masir mo, wakan ki um mini 'koki ta ciŋkinam buni mo. Aha/ 'ce'dkina arisa jindhir gi dhaŋka'b 'bam buni mo dhali ki um mini ii ki mis ka jisho'k mo.

14 Hili wakki/ um mini 'koki cik Aha/ gwo mo, dhali mini 'koki ha aris gwom pem gwansan e i'baar mo tani, 15 dhali wakki/ um ush gwom pem kun onu is e mo dhali wak aris gwoŋkan pem mo, wakan ki um mini 'koki ha aris gwoŋkan pem e mo, hili i'ce'd gwoŋgam me'd pem mo tani, 16 wakki/ um mii aris to gwansan mo tani, yan'ko'd Aha/ mina mii to yan gom um mo. Aha/ mina ci mo isa nyora shigga/ jin kogu apo/ um mo, aris 'ba'th mo dhali isa 'ba'thga/ jin midi 'ce'd /e sho'k mo dhali jin midi kal mondiki/em bum ka pije/ mo. Um mini si emen tom bum ki pe'th mo, haali/ aris 'kwaniŋ 'kup bum mini shwa tom bum kun dhodhon mo be. 17 Aha/ mina ush jis/em pem kar e um mo, dhali um minu 'kam ki mom'bi'th ma ris 'kwaniŋ 'kup bum mo. 'Kwani kun shi/i um i e mini jiya ji apo/ um mo, dhali um mini so mo, isi kan ki jan 'deŋ kamu/ diki ur um mo. 18 I'ko'di to yan i'baar mo tani wakki/ um 'koki cik Aha/ gwo mo tani, yan'ko'd Aha/ mina ci uma jisa/ me'di pesu/ mo ki shi/ shi/ gom miinthus bum mo. 19 Aha/ mina 'ce'd mondhu is gi cam bum e mom'bi'th bum mo. Aha/ mina uka balany gi momis apo/ um me'd toŋku'thu'd mo dhala 'cesh bum me'd gurany mo. 20 Mom'bi'th bum minu mii ki pe'th mo, haala 'cesh bum midi diki

dho'th tom piti jin minu tul is mo, dhali aris cwa eya 'cesh bum mini 'koki dho'th maman buni mo be.

21 Wakki/ um iin mmo/ush Aha/ e mo dhali 'koki cik gwom pem mo tani, Aha/ mina kali mondor apo/ um ki nyanye/ me'di pesu/ mo, e mombar gi miinthus bum mo. 22 Aha/ mina hash aris to/em bwasho apo/ um mo, kun mini bu'th um 'peni ucim bum mo, mmo'ce'd to/em bum sho'k mo, dhali wakan uni mini rak um mmo'koki ta ris ka ris mo bway tur bum mini 'ko bwa 'te/ mo.

23 Wakki/ um ush aris to gwansan dak mo tani um naskina/ 'koki bu'th miim pem jin thosonkika/ mo dhali um 'kon mmo/ ii ki sule/ e mo ush Aha/ gwo e mo tani, 24 yan'ko'd Aha/ si'da/ mina ush um gwo e mo, dhali Aha/ ki is pem mina ci uma jisa/ me'di pesu/ mo haali/ gom miinthus bum mo be. 25 Aha/ mina kali gandala turga/ apo/ um mo jin midi ri'ca ri'c mo, mmo'ce'd gwo jin gamu me'd mo. Um minu tul is e montal 'de/ mo e bwamana ris 'peŋkuman bampam bum mo, dhali Aha/ mina hash 'ba'th jin wo'c is she/ e bwamani um imun mo, dhali yan'ko'd um minu ci mo e me'd gi 'kup bum mo. 26 Me'd jin 'cithka tontem bum 'pen 'peni mo jin dhukunu tonte/ mo tani, up mini 'ko i'kume'd kun mini ba'd maaŋku'thu'd bum e tom ba'd ton 'de/ mo, dhali uni mini pwak maaŋku'thu'd bum bwa ki mondit mo. Um mini shwa to mo hili um mini 'koki kap mo be.

27 Wakki/ um 'koki cik Aha/ gwo mo mmo/ush to gwansan mii mo, hili ii ki sule/ e mo ush Aha/ gwo e mo tani, 28 yan'ko'd Aha/ mina ya e mo ush um gwo e ka nyor mo, dhali Aha/ mina ci uma jisa/ wakan me'di pesu/ ki nyanye/ ki caaca gom miinthus bum mo be. 29 Um mini 'ka shuman is gi iya/m bum mo; dhali um mini 'ka shuman is gi i'bwa/um bum mo. 30 Aha/ mina 'ce'd aris moŋka'damgam bum sho'k mo, dhali mmo'citha risa gwata/ ma mur bum ka 'cesh mo, dhali ta'k aris buŋgwar is bum kun wun apowa ris buŋgwar is gi tompinycon bum kun wukin mo, dhali Aha/ ki is pem mina shi/ um i e mo be. 31 Aha/ mina dok aris 'peŋkuman bampam bum e mony'ce'd sho'k mo dhali 'ce'd aris moŋkogum bum sho'k mo. Aha/ mina bwa diki 'bor ki tom bum kun cinu kun 'kuny ma shim ki 'kuny mo. 32 Aha/ mina dhidha 'cesh sho'k ka kuluny mo. Aris 'kwaniŋ 'kup bum kun 'kokin e

mun mo tani mina isi dee ki bir bir e mony'ce'd sho'k ka kuluny mo. 33 Aha/ mina ce̲ker um bwa e bwamana ris kal gi mony'cesh mo, dhali Aha/ mina bu̲k gandala turgam pem ka pije/ mo dhali ba̲th um mo. Dhali a'cesh bum minu 'ce'd sho'k ka kuluny mo, dhali aris 'peŋkuman bampam bum minu 'ce'd sho'k mo be.

34 Dhali yan'ko'd a'cesh mina bwa 'kuny goma risa cim gi mo si/is piti mo me'd jin dina a'di bwa 'te/ embul ki tur tur mo dhali um 'kokin eya 'cesh gi 'kwaniŋ 'ku̲p bum mo. Ki embul ca̲an mo tani a'cesh midi di ki monsi/is mo dhali 'kuny bwa goma risa cim gi mo si/is piti mo. 35 Me'd jin isha a'di bwa 'te/ mo tani, a'di ta gi mo si/is mo, jin midi ta mo si/is jin dina a'di ki gam nya̲kka risa cima pesum bum mo, me'd jin 'kokina um e a'di mo.

36 Me'd uni gwansan 'peni um kun dhalkunu eya 'cesh gi 'kwaniŋ 'ku̲p bum mo tani, Aha/ mina hash moŋko/ is eya dum bum mo wakan si'da/ isi kan wa̲kki/ 'cemen to mina isi ko e 'tham jin posho'd mo tani um mina isi mer mo, dhali um mini so mo me'd jin sokina um 'peni gandala turga/ mo. Um mini bi̲ta 'cesh mo, isi kan ki jan 'deŋ kamu/ diki ur um isho'k mo be. 37 Um mini bi̲t ka 'de̲te/ 'de̲te/ apo/ kun tiya mo me'd jin sokina um 'peni gandala turga/ mo, isi kan ki jan 'de/ piyi'd jin urki um mo. Um mini 'koki ta gi mom'bi'tha kamu/ jin midi dosh ibwambora ris 'kwaniŋ 'ku̲p bum mo. 38 Um minu 'ce'd sho'k mo e bwaman ma ris kal gi 'kwaniny'cesh mo, dhala 'cesh gi 'kwaniŋ 'ku̲p bum ki is piti midi shwa um mo. 39 Dhali uni kun dhalkunu e bwamani um mini this mom'bi'th gi buŋgwar is e mo e bway gi tonthus buni mo, imun eya 'cesh gi 'kwaniŋ 'ku̲p bum mo, haali/ gom tonthus gi ibabam buni mo tani uni mini this mom'bi'th gi buŋgwar is e si'da/ mo be.

40 Wa̲kki/ uni naskina/ piki gwo gom tonthus buni mo dhali tonthus gi ibabam buni mo, dhali mmodara uni ki moŋgam gwo is mo tani uni miiki mii mmo/ush Aha/ gwo e mo, dhali si'da/ e mo iim buni mmo/ush Aha/ gwo e mo tani, 41 A'di ra̲kki Aha/ mmo̲tu'k mmo/ush uni gwo e mo dhali Aha/ suskina uni eya 'cesh gi 'kwaniŋ 'ku̲p buni mo, wa̲kka dum buni kun 'konu ki 'ci̲th mmo'koki dhu is ki gwa'd mo tani, dhali wa̲kki/ uni bu'thkina jisa/ gom miinthus buni mo tani, 42 yan'ko'd Aha/ mina ka gwom pem e jin gamga/ me'd nya̲kka

Yakuub mo, dhali gwoŋgam me'd pem nyaḵka Is/haḵ mo, dhali gwoŋgam me'd pem nyaḵka Ibrahiim mo; Aha/ si'da/ mina ka 'cesh e mo be. 43 Dhala 'cesh minu dhalku/ ki uni mo, wakan ki a'di mina bwa 'kuny ka risa cim gi mo si/is piti ki a'di ishki'd mmodi bwa 'te/ ki dargi uni mo. Uni minu c̱iya jisa/ gom tonthus buni mo haali/ uni ki is buni ushki gwom pem kun onu is mo dhali waḵ aris gwoŋḵan pem mo. 44 Naskina/ gwo yan ushkunu e i'baar mo, me'd jin 'kokina uni eya 'cesh gi 'kwaniŋ 'kuṗ buni mo tani, Aha/ mina diki ush uni mo, walla Aha/ mina diki waḵ uni mo dhali me'd jin 'ce'dkunu uni sho'k ka kuluny mo dhali mmomii gwoŋgam me'd pem nyaḵki uni mo, haali/ Aha/ tana Taṗa Arumgimis buni mo be. 45 Hili gom monṯu'k buni mo tani Aha/ mina ka gwoŋgam me'd gi idhan babam buni e mo, kun suskika/ ka pije/ 'pena 'cesh gi pa Masir mo e jis/e ma ris kal gi 'kwaniny'cesh mo, wakan ki Aha/ mina ta Arumgimis buni mo. Aha/ tana Taṗa mo.'"

46 Uni ta gwoŋḵan gwansan mo, dhali gwo kun onu is mo, dhali aris gwoŋḵan kun miikina Taṗa e bwaman is piti mo dhali gom 'kwani ma Israyiil e 'Kuwosh Sinaa/ ka Musa mo be.

Lawi 27

Mowan 'kwani 'ba/ dhali to kun c̱inu ka Arumgimis mo

1 Taṗa walki 'twa/ aMusa mo dhali o gwo mo ki: 2 "Wali 'twa/ e 'kwani ma Israyiil mo dhali oyi uni gwo mo ki: ' Waḵki/ jan ṯal 'deŋkamu/ mii mo jin gamu gwo me'd ki she/ gana/ gom Taṗa mo, miiyi aris mii kun baruwa bar cikise/ mo. 3 Dhali sheŋ'kuṗ tom bum gana/ gom wathiŋ gwaṯh mo 'pena iss 'de/ bway yili issi kwara mo tani midi ta guurush gi 'dolkon kush iss su/ i'ce'dka 'kume'd mo, i'ko'da guurush gi moŋḵogu mo. 4 Goma 'bom mo tani sheŋ'kuṗ bar tom bum gana/ midi ta yil jin nyaḵa'd mo dhali midi ta guurush i iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd mo be. 5 'Peni yila muthe'd bway yili iss 'de/ gom sheŋ'kuṗ tom bar toŋ gana/ gom wathiŋ gwaṯh midi ta tom bar to i iss 'de/ mo, dhali goma 'bom mo tani midi ta guurush i'kume'd mo. 6 Dhali 'pena ppen 'de/ bway yili mudhe'd mo tani midi ta sheŋ'kuṗ tom bar toŋ ganam bum gom wathiŋ gwaṯh midi mii ta aguurush gi 'dolkon kush imudhe'd mo, dhali goma 'bom midi mii ta guurush gi 'dolkon kush ikwara mo

be. 7 'Peni yil iss 'kwanimpa ikwara dhali bway mis gom wathiŋ gwaṯ mo tani sheŋ'kuṗ bar tom bum midi mii ta guurushi 'kume'd i'ce'dka mudhe'd mo, dhali goma 'bom mo tani aguurushi 'kume'd mo be. 8 Hili waḵki/ wathi/ o gwo is mo dhali dargi to idiki c̱i isi to jin karu mo tani, yan'ko'd wathi/ minu c̱iku/ ka gasiis mo, dhala gasiis midi bar wathi/ c̱aan ki sheŋ'kup gi jan 'de/ jin ona a'di gwo is ki mina a'di mish c̱i mo be.

9 Waḵki/ ta to/e i okina a'di gwo is ki 'kwani ki c̱i mo me'd to jin c̱inu ki me'd gom Taṗa mo tani, a'ban gi to/en tiya kun c̱inu ki Taṗa mo warkin ki jiŋ ḵogu mo be. 10 Wathi/ midi diki wan to e mo walla mmowan jim 'borga/ e ka shigga/ mo walla jin shigga/ gom jan'dem 'borga/ mo. Waḵki/ a'di wan to/en 'de/ e gom jaŋ kamu/ mo tani, uni su/ dhali mo wan to e midi ta kuŋ kogu mo. 11 Waḵki/ a'di wakan ki to/e nyogga/ jin onu gwo is ki mina 'kwani 'koki c̱i me'd to jin c̱inu gom Taṗa mo tani, yan 'ko'd wathi/ midi ḵali to/e bwaya gasiis mo be. 12 Gasiis midi kar a'di ki she/ yol jin yolu to/e asuug mo. Ji gi 'boro'd goma gasiis eya ris miim piti aṗo/ to/e mo, jin midi ta she/ yol piti mo be. 13 Waḵki/ com to ona bwa ̄ki wan a'di 'ba/ mo, yan'ko'd she/ yol tom piti imudhe'd a'di minu marku/ is e sheŋ'kuṗ mowan 'bam piti mo be.

14 Waḵki/ wathi/ kar gu'b piti ki she/ mmowa e ki to jin c̱inu ki me'd jin ḵogu gom Taṗa mo tani, yan'ko'd agasiis midi kar she/ yol piti me'd jin 'bora a'di ki 'bor walla shi/a shi/ mo. Isi me'd yin jin p̄arkin ma gasiis a'di e mo tani, a'di midi di mo be. 15 Hili waḵki/ com to jin kar gu'b piti ki she/ ona bwa mmowan 'adi 'ba/ mo tani, a'di midi mii marki sheŋ'kuṗ yol piti imudhe'd is bway sheŋ 'kuṗ yol jin wanuwa wan'ba/ mo dhali a'di midi ta jim piti mo be.

16 Waḵki/ wathi/ kara'da 'bana kamu/ ki she/ bway Taṗa mo tani, a'ban bunto gi tom piti mo, yan'ko'd she/ yol gom a'di midi ṅyaḵ ka ris emen to kun ŋaṗu mmosi mo, athunycur pos bunycan minu kar she/ yol ka guurush gurany kush iss 'kwanimpa su/ i'ce'dka 'kume'd mo be. 17 Hili waḵki/ a'di kara'da 'ban gi buntom piti ki embul yil jin kanu mii gi bwam'boro'd e mo, sheŋ'kuṗ yol piti midi dosh mo be. 18 Hili waḵki/ a'di kara'da 'ban gi buntom piti ki she/ i'ko'di yil jin kanu mii e ki

bwam'boro'd mo tani, yan'ko'd agasiis midi deŋ she/ yol gi bunto e ki mondeŋ gi yil c̱aan jin diki'd ntagi embul gi yil gi mo jin kanu mii e ki bwam'boro'd jin ta jiŋ 'ko'd mo, dhali sheŋ 'kup yol piti minu mii pash is mo be. 19 Wak̲ki/ wathi/ jin karki bunto ki she/ ona bwa mmowan a'di 'ba/ mo tani, yan'ko'd a'di midi mar sheŋ'kup yol piti is imudhe'd mo, dhali a'di midi ta jim piti mo be. 20 Wak̲ki/ a'di diki wan bunto 'ba/ mo, walla wak̲ki/ a'di yolki bunto ki wathiŋ kamu/ mo tani, a'di minu 'koki wan 'ba/ dok̲/e mo be. 21 Mmodhal mii e is mo ki, bunto ki a'di dhalkunu me'd mo ki yil jin kanu mii e ki bwam'boro'd mo tani, midi mii ta tontak̲ jin k̲ogu bway Tap̲a mo, me'd bunto c̱aan jin c̱ikunu ka kuluny gom Tap̲a mo. A'di midi ta jima gasiis mo be. 22 Wak̲ki/ wathi/ karki bunto c̱aan ki she/ jin yolkina a'di mo, hili bunto c̱aan diki ta 'ban ma 'cesh gi kuŋ gu'b piti mo tani, 23 Yan'ko'd agasiis midi p̱ar sheŋ'kup̲ 'bor piti e bway yil gi kanu mii e ki bwam'boro'd mo, dhali wathi/ midi mii c̱i she/ yol piti ka tee c̱aan me'd tontak̲ jin k̲ogu bway Tap̲a mo be. 24 Dhali e embul yil gi kanu mii e ki bwam'boro'd mo tani, bunto minu dok̲ ki wathi/ mo 'peni uni kun yolki a'di mo, dhali gom jan 'de/ yin jin ta gi to mo tani a'di midi taga 'cesh mo. 25 Sheŋ 'kup̲ gi 'bora'bor i'baar mo minu mii dhu mo ki mombar ma guurush jin k̲ogu mo, emena guurush i iss 'de/ midi mii ta guurusha 'de/ mo.

26 Jan 'de/ piyi'd jin midi kara bwanyara/ ki she/ e bwamana ris to/e mo, haala bwanyara/ a'di ita ji gi Tap̲a mo; wak̲ki/ ta'da morbip̲ mo walla k̲a'bal mo tani, a'di ta ji gi Tap̲a mo be. 27 Wak̲ki/ a'di ta to/e jin nyo/a nyo/ mo tani, yan'ko'd a'di jin cila to midi yol a'di ka nyaŋ'ko'd isi ki sheŋ'kup̲ 'bor piti mo, dhali amudhe'd minu mii marku/ is e sheŋ'kup̲ yol c̱aan mo. Wak̲ki/ to/e 'konu ki wan'ba/ mo tani, yan'ko'd a'di minu yol mo ki she/ yol jin karu mo be.

28 Hili to p̱iyi'd jin mina wathi/ ic̱i is gom Tap̲a mo, 'peni to 'baar mo kun tana a'di mo, wak̲ki/ ta wathi/ mo walla to/e mo, walla a'cesh gi kuŋ gu'b piti mo tani, minu yol mo walla minu wan 'ba/ mo. Aris to kun c̱ikunu uni ta kuŋ k̲oguŋ gana/ gom Tap̲a mo be. 29 To jin wanuwa wan'ba/ midi p̱i gom wathi/ jin c̱iki is gom mony'ce'd sho'k mo. Wathi/ c̱aan minu 'kosh jwa mo. 30 Toŋ'kup̲an 'pena 'ceshi 'baar mo, wak̲ki/ ta pos kun cakin apowa 'cesh mo walla maman to 'pena ris cwa mo, uni ta ku gi Tap̲a mo. Uni ta kuŋ k̲ogu gom Tap̲a mo. 31 Wak̲ki/ wathi/

wanu 'ba/ ki 'kupan tom pitiŋ kamu/ mo tani, a'di midi mar sheŋ'kup yol piti is imudhe'd mo. 32 Isi me'd 'kupan to ka 'dete/ 'dete/ ma ma'diny to/e walla aŋul'kup to/e mo tani, ji gi ya'd ki yam pe ibwambori cwaŋ kol'kus mo tani, jan 'de/ 'pena 'kume'd minu mii kar ki Tapa ki she/ mo be. 33 Dhali amanhil ka'bal midi diki ŋap gom jim 'boro'd mo walla ris to/e kun shi/a shi/ mo, dhali a'di midi diki wan a'di e i'de/ gom jaŋ kamu/ mo. Wakki/ a'di ak a'di e i'baar mo tani, yan'ko'd uni su/ mo dhali gom a'di jin akkunu e mo midi ta jiŋ kogu mo. A'di minu diki wan'ba/ mo.'"

34 Aris gwoŋkan gwansan kun cikina Tapa e 'Kuwosh Sinaa/ ka Musa gom 'kwani ma Israyiil mo be.

AWARKA/ GI GWOŊ<u>K</u>AN

MONDEŊ E

Mondeŋ E 1

Mondeŋ e jin ṯwa/a/ gi 'kwani ma Israyiil mo

1 Tapa walki 'twa/ inyakka Musa mo e gu'b burrinye/ gi montul is e mombwaasho gi 'Kuwosh Sinaa/ mo. Yan miiki'd ka cim jin ṯwa/a/ ka ppe jin 'kon ma po/ isu/ ki embul yil jin 'kon ma po/ isu/ mo i'ko'di 'kwani ma Israyiil kun iiyin ka pije/ 'pena 'cesh gi pa Masir mo. Jin okina Tapa gwo mo ki: 2 "Mmomii mondeŋ e ma tul'kup ka kuluny gi 'kwaniŋ gwaṯh ma Israyiil mo ka wak buni mo, ki kuŋ gu'b gi idhan babam buni mo. Deŋi uni e ki gway mo. Deŋi aris gwaṯh e i'baar ċem buni mo, 3 Jin ta gi yili iss 'de/ mo walla jin cana yil mo. Deŋi uni 'baar e mo kun mini as me'd i askar gom 'kwani ma Israyiil mo. /E dhala Haruun mini 'kwar mondeŋ gi 'kwaniŋ gwaṯh e eya risa nonshe/ ma askar buni mo be. 4 'Kwani 'pena wak ka 'deṯe/ 'deṯe/ mo, kun ta 'kupan ma wak mo tani, mini miiya ṯu'c nyakki um mo me'da shu/um bway goma wak piti mo. 'Kwani gun tana shu/um bway ka 'deṯe/ 'deṯe/ mini shu 'kwaniŋ gwaṯh bway kun mini as gom kuŋ gu'b gi ibabam buni mo.

5 Gway gi imanshu bway kun mini mii as nyakki um anansan mo. 'Pena wak ma Ra/ubiin mo, Elissur jin ta ya/ ma Shaduur mo; 6 dhali 'pena wak ma Simaan mo, Shilumi/iil jin ta ya/ ma Surishadayi mo; 7 dhali 'pena wak ma Yahuuda/ mo, Nahshuun jin ta ya/ ma Aminidaab mo; 8 dhali 'pena wak ma Yassakar mo, Naṯhana/iil jin ta ya ma Suur mo; 9 dhali 'pena wak ma Sabuluun mo, Eliyaab jin ta ya/ ma Heluun mo; 10 dhali 'pena wak ma Ephraiim jin ta ya/ ma Yusuup mo, Elishaama jin ta ya/ ma Amihuu'd mo; 'pena wak ma Manassa mo, Gamala/iil jin ta ya/ ma Pedasuur mo; 11 dhali 'pena wak ma Benyjamiin mo, Abiidan jin ta ya/ ma Gidiyuuni mo; 12 dhali 'pena wak ma Daan mo, Ahisser jin ta ya/ ma Amishaadayi mo; 13 dhali 'pena wak ma Ashiir mo, Pagi/iil jin ta ya/ ma Okaraan mo; 14 dhali 'pena wak ma Jaa'd mo, Eliyassap jin ta ya/ ma Duwe/iil mo; 15 dhali 'pena wak ma Napthali mo, Ahiira jin ta ya/ ma Enaan mo."

16 'Kwaniŋ gwaṯh anasan kun kwanykunu 'peni 'kwani mo. Uni shuki arisa wak gi idhan babam buni bway mo. Uni tana shu/um bway eya risa wak ma Israyiil mo be. 17 Musa dhala Haruun kalki 'kwaniŋ

gwath gwansan mo, uni kun 'kwarkunu gway mo, 18 dhali uni tulki 'kwani is ka kuluny imontal 'de/ mo apo/ cim jin twa/a/ ma ppe jin 'kon ma po/ isu/ mo. Dhali 'kwaniŋ gwath kun ta gi yili iss 'de/ mo dhali kun cana yil kun 'kwarkunu gway gi idhan babam buni mo, dhali ka risa wak buni mo, dhali kuŋ gu'b gi idhan babam buni mo. Uni deŋkunu e ki gwath ceŋ gwath mo. 19 Yan'ko'd aMusa 'kwarki mondeŋ gi 'kwaniŋ gwath buni e mo e mombwasho ma Sinaa/ mo, me'd jin kankina Tapa a'di gwo mmomii mo. 20 'Peni emen ma Ra/ubiin jin ta'da bwanyara/ gi 'kwani ma Israyiil mo, dhali 'pena ris uni kun 'kwarkunu gway mo, ka risa wak buni mo, dhali ki kuŋ gu'b gi idhan babam buni mo, dhali gway 'kwaniŋ gwathi 'baar mo kun ta gi yili iss 'de/ mo walla kun cana yil mo, kun mini ii bway mo/as mo, uni kun deŋkunu e ki gwath ceŋ gwath mo be. 21 Uni deŋki 'kwaniŋ gwath e 'pena wak ma Ra/ubiin kun 'kona aliip iss 'kwanimpa isu/ i'ce'dka pe'de/ i'ce'dka iss 'kwanimpa iss 'de/ i'ce'dka issi mudhe'd[a] mo.

22 Dhali 'peni emen ma Simaan mo, dhali 'peni uni kun 'kwarkunu gway mo, ka wak buni mo, dhali ki kuŋ gu'b gi idhan babam buni mo, dhali gway gi 'kwaniŋ gwath kun tulkunu isi 'baar mo kun ta gi yili iss 'de/ mo walla kun cana yil mo, kun mini mish ii bway mo/as mo, uni kun deŋkunu e ki gwath ceŋ gwath mo. 23 Uni deŋki 'kwaniŋ gwath e 'pena wak ma Simaan mo kun 'kona aliip iss 'kwanimpa isu/ i'ce'dka 'kume'd i'ce'dka pedoŋgon i'ce'dki iss 'kwanimpa karpa'c[b] mo be.

24 Dhali 'peni emen ma Jaa'd mo, 'peni kun 'kwarkunu mo, ka wak buni mo, dhali ki kuŋ gu'b gi idhan babam buni mo, dhali gway gi 'kwaniŋ gwathi 'baar mo kun ta gi yili iss 'de/ mo walla kun cana yil mo, kun mini mish ii bway mo/as mo tani, uni kun deŋkunu e mo. 25 Uni deŋki 'kwaniŋ gwath e 'pena wak ma Jaa'd mo kun 'kona alip issi su/ i'ce'dka mudhe'd i'ce'dka is 'kwanimpa iss 'de/ i'ce'di 'kume'd i'ce'dka issi su/ i'ce'd ka 'kume'd[c] mo be.

26 Dhali 'peni emen ma Yahuuda/ mo, 'peni uni kun 'kwarkunu gway mo, ka wak buni mo, dhali ki kuŋ gu'b gi idhan babam buni mo, dhali

[aaa] 1:21 “Sitta arba/iin alif wa kumsumiyya”
[bbb] 1:23 “Thissa kamsiin alif wa thultumiyya”
[ccc] 1:25 “Kamsa arba/iin alif wa suttumiyya kamsiin”

gway gi 'kwaniŋ gwaṯhi 'baar mo kun ta gi yili iss 'de/ mo walla kun cana yil mo kun mini mish ii bway mo/as mo, uni kun deŋkunu e mo. 27 Uni deŋki 'kwaniŋ gwaṯh e 'pena waḵ ma Yahuuda/ mo kun 'kona aliiṗ iss 'kwanimpa kwara i'ce'dka kume'd i'ce'dka doŋgon i'ce'dka issi kwara/[d] mo be.

28 Dhali 'peni emen ma Yassakar mo, 'peni uni kun 'kwarkunu gway mo, ka waḵ buni mo, dhali ki kuŋ gu'b gi idhan babam buni mo, dhali gway gi 'kwaniŋ gwaṯhi 'baar mo kun ta gi yili iss 'de/ mo walla kun cana yil mo, kun mini mish ii bway mo/as mo, uni kun deŋkunu e mo. 29 Uni deŋki 'kwaniŋ gwaṯh e 'pena waḵ ma Yassakar mo kun 'kona aliiṗ iss su/ i'ce'dka 'kume'd i'ce'dka doŋgon i'ce'dka iss 'kwanimpa iss 'de/[e] mo be.

30 Dhali 'peni emen ma Sabuluun mo, 'peni uni kun 'kwarkunu gway mo, ka waḵ buni mo, dhali ki kuŋ gu'b gi idhan babam buni mo, dhali gway gi 'kwaniŋ gwaṯhi 'baar mo kun ta gi yili iss 'de/ mo walla kun cana yil mo, kun mini mish ii bway mo/as mo, uni kun deŋkunu e mo. 31 Uni deŋki 'kwaniŋ gwaṯh e mo 'pena waḵ ma Sabuluun mo kun 'kona aliiṗi ssi su/ i'ce'dka 'kume'd ic'e'dka pesu/ i'ce'dka iss 'kwanimpa ka iss 'de/[f] mo be.

32 Dhali 'peni emen ma Eṗaryiim jin ta ya/ ma Yusuuṗ mo, 'peni uni kun 'kwarkunu gway mo, ka waḵ buni mo, dhali ki kuŋ gu'b gi idhan babam buni mo, dhali gway gi 'kwaniŋ gwaṯhi 'baar mo kun ta gi yili iss 'de/ mo walla kun cana yil mo, kun mini mish ii bway mo/as mo, uni kun deŋkunu e mo. 33 Uni deŋki 'kwaniŋ gwaṯh e 'pena waḵ ma Eṗaryiim mo kun 'kona aliiṗ iss su/ i'ce'dka iss 'kwanimpa ka iss 'de/ i'ce'dka issi mudhe'd[g] mo.

34 Dhali 'peni emen ma Manassa jin ta ya/ ma Yusuuṗ mo, 'peni uni kun 'kwarkunu gway mo, ka waḵ buni mo, dhali ki kuŋ gu'b gi idhan babam buni mo, dhali gway gi 'kwaniŋ gwaṯhi 'baar mo kun ta gi yili iss 'de/ mo walla kun cana yil mo, kun mini mish ii bway mo/as mo,

[ddd]1:27 “Arbasaba/iin alif wa suttumiyya”
[eee]1:29 “Arba kamsiin alif wa urfumiyya”
[fff]1:31 “Sabakamsiin alif wa urfumiyya”
[ggg]1:33 “Arba/iin alif wa kumsumiyya”

uni kun deŋkunu e mo be. 35 Uni deŋki 'kwaniŋ gwath e 'pena wak ma Manassa mo kun 'kona aliip iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd i'ce'di su/ i'ce'd ka issi 'kume'd[hhh] mo.

36 Dhali 'peni emen ma Benyjamiin mo, 'peni uni kun 'kwarkunu gway mo, ka wak buni mo, dhali ki kuŋ gu'b gi idhan babam buni mo, dhali gway gi 'kwaniŋ gwathi 'baar mo kun ta gi yili iss 'de/ mo walla kun cana yil mo, kun mini mish ii bway mo/as mo, uni kun deŋkunu e mo be. 37 Uni deŋki 'kwaniŋ gwath e 'pena wak ma Benyjamiin mo kun 'kona aliip iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd i'ce'dka mudhe'd, i'ce'dka iss 'kwanimpa iss 'de/[iii] mo.

38 Dhali 'peni emen ma Daan mo, 'peni uni kun 'kwarkunu gway mo, ka wak buni mo, dhali ki kuŋ gu'b gi idhan babam buni mo, dhali gway gi 'kwaniŋ gwathi 'baar mo kun ta gi yili iss 'de/ mo walla kun cana yil mo, kun mini mish ii bway mo/as mo, uni kun deŋkunu e mo. 39 Uni deŋkunu e 'pena wak ma Daan kun 'kona aliipi iss 'kwanimpa kwara i'ce'dka su/, i'ce'dka iss 'kwanimpa ikwara i'ce'dka 'kume'd[jjj] mo be.

40 Dhali 'peni emen ma Ashiir mo, 'peni uni kun 'kwarkunu gway mo, ka wak buni mo, dhali ki kuŋ gu'b gi idhan babam buni mo, dhali gway gi 'kwaniŋ gwathi 'baar mo kun ta gi yili iss 'de/ mo walla kun cana yil mo, kun mini mish ii bway mo/as mo, uni kun deŋkunu e mo. 41 Uni deŋki 'kwaniŋ gwath e 'pena wak ma Ashiir mo kun 'kona aliip issi su/ i'ce'dka 'de/ i'ce'dka iss 'kwanimpa iss 'de/ i'ce'dka issi mudhe'd [kkk] mo be.

42 Dhali 'peni emen ma Napthali mo, dhali 'pena wak kun 'kwarkunu gway mo, ka wak buni mo, dhali ki kuŋ gu'b gi idhan babam buni mo, dhali gway gi 'kwaniŋ gwathi 'baar mo kun ta gi yili iss 'de/ mo walla kun cana yil mo, kun mini mish ii bway mo/as mo, uni kun deŋkunu e

[hhh]1:35 “Ithneen talatiin alif wa miyyatheen”
[iii]1:37 “Kamsa talattiin alif wa urfumiyya”
[jjj]1:39 “Ithneen sithiin alif wa sufumiyya”
[kkk]1:41 “Wahet arba/iin alif wa Kumsumiyya”

mo. 43 Uni deŋkunu e 'pena wak ma Napthali mo kun 'kona aliip iss su/ i'ce'dka 'kume'd i'ce'dka kwara, i'ce'dka iss 'kwanimpa iss 'de/[l] mo.

44 AMusa dhala Haruun deŋki 'kwaniŋ gwath gwansan e i'baar mo, imontal 'de/ nyakki 'kwaniŋ gwath kun 'koni 'kume'd i'ce'dka su/ kun ta imanshu 'kwani ma Israyiil bway mo, ka 'dete/ 'dete/ 'peni kuŋ gu'b gi idhan babam piti mo be. 45 Wakan 'kwaniŋ gwath ma Israyiil i'baar mo kun ta gi yili iss 'de/ mo dhali kun cana yil mo, uni 'baar mo kun mini as e mo/as mo tani, uni deŋkunu e ka 'dete/ 'dete/ 'peni kuŋ gu'b gi idhan babam buni mo. 46 Uni deŋki 'kwaniŋ gwath e kun 'kona aliip iss 'kwanimpa iss 'de/ i'ce'dka issi 'kume'd i'ce'dka kwara, i'ce'dka iss 'kwanimpa iss 'de/ i'ce'dka pesu/ i'ce'dka 'kume'd[m] mo.

47 Hili 'kwani Lawi uni 'konu ki deŋ e mo isi goma wak gi idhan babam buni mo 48 haali/ Tapa oki gwo goma Musa mo ki: 49 "/E mini diki deŋa wak ma Lawi e mo walla mmodhu uni e mondeŋ gi 'kwani ma Israyiil ka kuluny mo. 50 Walla mmokwany 'kwani Lawi mmohil gom gu'b gi mondhelela dhelel gi gamu gwo me'd kun onu is mo, dhali mmohil aris to 'baar mo e gu'b gi mondheleladhelel mo dhali goma ris to 'baar mo e a'di mo. Dhali 'kwani Lawi mini kal gu'b gi mondheleladhelel mo, dhali uni mini kal aris to gi gu'b gi mondheleladhelel mo. Uni mini hil ki 'bore/ gom gu'b gi mondhelela dhelel mo dhali uk moŋ'kom buni mmo'kam a'di is mo be. 51 Wakki/ gu'b gi mondheleladhelel minu kal bway moŋkamu/ mo tani, 'kwani Lawi mini mii kal a'di ka 'cesh mo. Dhali wakki/ gu'b gi mondheleladhelel minu thum mo tani, 'kwani Lawi mini mii nyaŋ a'di mo. Dhali wakki/ wathiŋ kamu/ jin diki ta wathi/ Lawi ya ya'd mmo'dish gu'b gi mondheleladhelel is mo tani minu mii 'kosh jwa mo be. 52 Dhali wakki/ 'kwani ma Israyiil thumki gu'b burrinyem buni mo tani, 'kwaniŋ gwath i'baar mini mii mii wakan mo mmo'disha berga/ is kun ta kuma nonshe/ ma jesh piti mo. 53 Dhali gom kan mo tani 'kwani Lawi mini thum gu'b burrinyem buni mo mmo'kam gu'b gi mondheleladhelel gi gwo kun gamu me'd kun onu is mo wakan ka nyor pem midi diki yayu/ apo/ 'kwani ma Israyiil mo. Dhali 'kwani

[lll]1:43 “Talatta kamsiin alif wa urfumiyya”
[mmm]1:46 “Suttumiyya talatta alif wa kumsumiyya kamsiin”

Lawi mini mii arisa tu'c gi gu'b gi mondheleladhelel gi gwo kun gamu me'd mo kun onu is mo be." 54 Dhali 'kwani ma Israyiil i'baar mo miiki aris to gwansan mo. Uni miikina ris to 'baar mo kun kankina Tapa aMusa mo be.

Mondeŋ E 2

Arisa wak dhali Imanshu 'kwani ma Thuruk bway mo

1Tapa walki 'twa/ inyakka Musa dhala Haruun dok/e mo. A'di oki gwo mo ki: 2 " 'Kwani ma Israyiil ka 'dete/ 'dete/ mini mii 'ko e moŋ'ko ki jiŋ'kam e mom buni mo, nyakka arisa berga/ ma ris gu'b gi idhan babam buni mo. Uni mini 'ko mmo'kam gu'b burrinye/ gi montul is eya 'bani risa 'baar mo. 3 Dhali uni kun mini 'ko e mom'pesho'k gi gu'b burrinye/ gi montul is mo, e mo jin shwakin ma tente/ mo tani, uni ta moŋ'ko ma Yahuuda/ ka risa nonshe/ ma jesh buni mo, dhali uni 'kokin e bwaŋ'kwaranyi mombuni mo. Nahshuun jin ta ya/ ma Aminadaab a'di ta'da shu/um bway gi 'kwani Yahuuda/ mo be. 4 Dhali mondeŋ e gi buŋgwar is gi 'kwani ma thuruk Yahuuda mo tani 'kona aliipi issi kwara 'ce'dka 'kume'd i'ce'dka doŋgon i'ce'dka iss 'kwanimpa iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd[a] mo. 5 Dhala wak ma Yassakar mini mii 'ko mmo'disha Yahuuda/ is mo. Dhala Nathaniyal jin ta ya/ ma Suwar midi mii shuwa thuruk ma Yassakar bway mo be. 6 Dhali mondeŋ e gi buŋgwar gi 'kwani ma thuruk ma Yassakar mo tani 'kona alip issi su/ i'ce'dka 'kume'd i'ce'di doŋgon i'ce'd iss 'kwanimpa iss 'de/[b] mo. 7 Dhala wak ma Sabuluun mini mii 'ko mmo 'disha Yassakar is mo. Dhala Eliyaab jin ta ya/ ma Heluun midi mii shuwa jesh ma Sabuluun bway mo be. 8 Dhali mondeŋ e gi buŋgwar is gi 'kwani ma thuruk ma Sabuluun mo tani 'kona aliip issi su/ i'ce'dka 'kume'd i'cedka pesu/ i'ce'dka iss 'kwanimpa/ iss 'de/[c] mo. 9 Dhali mondeŋ e gi moŋ'ko ma Yahuuda/ i'baar mo tani 'kona aliip iss 'kwanimpa/ pedoŋgon i'ce'dka pe'de/ i'ce'dka iss 'kwanimpa/ iss'de/ mo. Uni mini ii ka pije/ ntwa/a/ mo be.

[aaa]2:4 “Arba saba/iin alif wa suthumiyya”
[bbb]2:6 “Arba kamsiin alif wa urfumiyya”
[ccc]2:8 “Saba kamsiin alif wa urfumiyya”

10 Dhali apowa 'bana bim poros mo tani midi ta moŋ'ko ma Ra/ubiin e bwaŋ'kwarany mom buni mo. Dhali amanshu bway gi moŋ'ko ma Ra/ubiin ta'da Ilisuur jin ta ya/ ma Shaduur mo. 11 Dhali mondeŋ e gi buŋgwar gi 'kwani ma thuruk ma Ra/ubiin mo tani 'kona aliip iss 'kwanimpa/ i su/ I'cedka pe'de/ I'ce'dka iss 'kwanimpa/ iss 'de/ 'ce'dka issi mudhe'd[d] mo be. 12 Moŋ'ko ma Simaan a'di di'd mmo 'disha Ra/ubiin is mo. Dhali amanshuwa wak ma Simaan bway ta'da Shelumu/iil jin ta ya/ ma Surishaadaya mo. 13 Dhali mondeŋ e gi buŋgwar gi 'kwani ma jesh ma Simaan mo tani 'kona aliip iss 'kwanimpa su/ i'ce'dka 'kume'd I'ce'di pedoŋgon i'ce'd ka iss 'kwanimpa karpa'c[e] mo be. 14 Dhala wak ma Jaa'd a'di midi di mmo'dish mo is mo. Dhali amanshu bway gi 'kwani ma Jaa'd a'di ta'da Ilisaap jin ta ya/ ma Duwa/iil mo. 15 Dhali mondeŋ e gi buŋgwar gi 'kwani ma jesh ma Jaa'd mo tani 'kona aliip issi su/ 'ce'dka mudhe'd i'ce'dka issi kwara i'ce'dka issi su/ i'ce'dka 'kume'd[f] mo be. 16 Dhali mondeŋ e gi buŋgwar gi 'kwani ma jesh i'baar mo kun kwanykunu gom moŋ'ko ma Ra/ubiin mo, isi ki moŋkwa/ bwam buni mo, kun 'kona aliip iss 'kwanimpa pesu 'ce'dka 'kume'd i'ce'dka i 'de/, i'ce'dka iss 'kwaimpa ka iss 'de/ 'ce'dka su/ 'ce'dka 'kume'd[g] mo. Uni mini ii ka pije/ ŋ'ko'd mo. 17 Dhali ŋ'ko'd mo tani, gu'b burrinye/ gi montul is midi ya ka pije/ 'peni moŋ'ko mo nyakki 'kwani Lawi mo e bwaman gom moŋ'ko i'baar mo. Uni mini ii ka pije/ 'peni moŋ'ko mo e mon'de/ ka lonthoth mo me'd jin iiyina uni bway moŋ'ko mo. 'Kwaniŋ gwath ka 'dete/ 'dete/ mini ‘ko e mom buni mo, ka bergam buni mo be.

18 Dhali apowa 'bana bora luŋgu'b mo tani midi ta aris moŋkwa/ bwa gi moŋ'ko ma Eparayiim mo e bwaŋ'kwarany mom buni mo. Dhali amanshu bway gi 'kwani ma Eparayiim mo ta'da Ilishaama jin ta ya/ ma Amihuu'd mo. 19 Dhali mondeŋ e gi buŋgwar gi 'kwani ma jesh ma Eparayiim mo tani 'kona Aliip issi su/, i'ce'dka iss 'kwanimpa ka iss 'de/ i'ce'd ka issi mudhe'd[h] mo be. 20 Dhali i'ko'di uni mo tani ta'da

---

[ddd]2:11 “Sitta arba/iin alif wa kumsumiyya”
[eee]2:13 “Thissa kamsiin alif wa tulttumiyya”
[fff]2:15 “Kamsa arba/iin alif wa suttumiyya kamsiin”
[ggg]2:16 “Miyya wahet kamsiin alif wa urfumiyya kamsiin”
[hhh]2:19 “Arba/iin alif wa kumsumiyya”

wak ma Manassa mo. Dhala manshu bway ma Manassa ta'da Gamala/iil jin ta ya/ ma Pedasuur mo. 21 Dhali mondeŋ e gi buŋgwar gi 'kwani ma jesh ma Manassa mo tani 'kona aliip issi 'de/ i'ce'dka 'kume'd ice'dka su/, i'ce'cka issi 'kume'd[i] mo be. 22 Dhali ŋ'ko'd mo tani midi ta wak ma Benyjamiin mo. Dhala manshu bway ma Benyjamiin ta'da Abidaan jin ta ya/ ma Gidiyuuni mo. 23 Dhali mondeŋ e gi buŋgwar gi 'kwani ma jesh ma Benyjamiin mo tani 'kona aliip iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd i'ce'di mudhe'd, i'ce'dka iss 'kwanimpa ka iss 'de/[j] mo be. 24 Dhali e moŋ'ko ma Eparayiim kun deŋkunu e i'baar mo tani 'kona aliip issi mudhe'd i'ce'dka pekwara, i'ce'dka issi mudhe'd[k] mo. Uni mini ii ka pije/ ka po/ jin 'koni 'kwara mo.

25 Dhali apowa 'bana cam mo tani midi ta aris moŋkwa/ bwa gi moŋ'ko ma Daan mo. Dhala manshu bway gi 'kwani ma Daan mo tani ta'da Ahisser jin ta ya/ ma Amishaadayi mo be. 26 Dhali mondeŋ gi buŋgwar gi 'kwani ma jesh ma Daan mo tani 'kona aliip issi kwara 'ce'dka su/, i'ce'dka iss 'kwanimpa kwara i'ce'dka 'kume'd[l] mo. 27 Dhali 'kwani ma wak ma Ashiir mini tagi mon'ko mmo'disha Daan is mo. Dhali amanshu bway ma Ashiir ta'da Pagi/iil jin ta ya/ ma Okaran mo. 28 Dhali mondeŋ e gi buŋgwar gi 'kwani ma thuruk ma Ashiir mo tani 'kona aliip issi su/ i'ce'd 'de/, i'ce'dka iss 'kwanimpa iss 'de/ 'ce'dka mudhe'd[m] mo be. 29 Dhala wak ma Napthali midi di mmo'dish mo is mo. Dhali amanshu bway ma Napthali ta'da Ahiira jin ta ya/ ma Enaan mo. 30 Dhali mondeŋ e gi buŋgwar gi 'kwani ma thuruk ma Napthali mo tani 'kona Aliipi issi su/ i 'ce'dka 'kume'di 'ce'dka kwara, i'ce'd ka iss 'kwanimpa iss 'de/[n] mo. 31 Mondeŋ e gi 'kwani gwansan i'baar mo kun 'kokin nyakka Daan mo tani ta'da aliip iss 'kwanimpa ipesu/ i'ce'dka 'kume'd 'ce'dka pesu/, i'ce'dka issi 'kwara mo. Uni mini ii ka pije/ 'peni moŋ'ko ŋ'ko'd mo, e bwaŋ'kwarany ma bergam buni mo."

[iii]2:21 “Ithneen talatiin alif wa miyyatheen”
[jjj]2:23 “Kamsa talatiin alif wa urfumiyya”
[kkk]2:24 “Miyya tamaniya alif wa miyya”
[lll]2:26 “Ithneen sittiin alif wa sufumiyya”
[mmm]2:28 “Wahet arba/iin alif wa kumsumiyya”
[nnn]2:30 “Talatta kamsiin alif wa urfumiyya”

32 Dhali gwansan ita emen ma Israyiil mo, kun deŋkunu e ki kuŋ gu'b gi idhan babam buni mo. dhali uni kun deŋkunu e e moŋ'kom buni i'baar mo, ka ris moŋkwa/ bwam buni mo, kun tana aliip issi kwara 'ce'dka kwara, i'ce'dka iss 'kwanimpa iss 'de/ i'ce'dka pesu/ i'ce'dka 'kume'd[o] mo be. 33 Hili a'di diki deŋ 'kwani Lawi e mo imontal 'de/ nyakki 'kwani ma Israyiil mo, me'd gwo jin kankina Tapa aMusa mo. 34 Dhali 'kwani ma Israyiil miiki to 'baar mo kun kankina Tapa aMusa gwo mo. Uni 'kokin ka risa bergam buni mo. Uni iikin ka pije/ 'peni moŋ'ko ka risa wak buni mo, isi ki kuŋ gu'b gi i dhan babam buni mo be.

Mondeŋ E 3

Iya/ ma Haruun mo

1 Shwane/ yansan a'di ta miindhamo/ ma ris emen ma Haruun mo dhala Musa me'd gwo jin walkina Tapa nyakka Musa apo/ 'Kuwosh Sinaa/ mo. 2 Dhali gway gi iya/ ma Haruun aniihe/ mo jin ta'da bwanyara/ yuku gway ka Nadaap mo, dhala Abiihu mo, dhala Li/asaar mo, dhala Ithammar mo. 3 Gwansan ita gway gi iya/ ma Haruun mo, dhali igasiis kun wolkunuwa yini 'kup mo dhali kun ukkunu mmo miiya tu'c me'd igasiis mo be. 4 Hili aNadaap dhala Abiihu bitki jwa mo ibwambori Tapa mo me'd jin cikina uni a'di o'd jin minu diki mish bu'th mo e mombwasho ma Sinaa/ mo. Nadaap dhala Abiihu 'koki tagi uci mo, wakan jasa Li/asaar dhala Ithammar miikina tu'c me'd igasiis nyakka Haruun jin ta'da babam buni mo.

'Kwani Lawi miina tu'c e gu'b gi Mondheleladhelel mo

5 Tapa walki 'twa/ nyakka Musa mo. A'di oki gwo mo ki: 6 "Susa wak ma Lawi mo dhali ci uni ka Haruun jin ta'da gasiis gom uni mo mmowoth a'di mo. 7 Uni mini miiya risa tu'c ki gway ma Haruun mo dhala tul'kup 'kwani ka kuluny e bwambor gi gu'b burrinye/ gi montul is mo. Uni mini miiya tu'c e gu'b gi mondheleladhelel mo be. 8 Uni mini hil ki 'bore/ gom to 'baar mo e gu'b burrinye/ gi montul is mo, dhali uni mini wotha risa wak ma Israyiil mmo miiya tu'c gi gu'b gi

[ooo]2:32 “Suttumiyya talatta alif wa kumsumiyya kamsiin”

mondhelela dhelel mo be. 9 Um mini mii ci 'kwani Lawi ka Haruun mo dhali iya/um piti mo. Uni cikunu ka kuluny mmowoth a'di mmomiiya tu'c gom 'kwani Israyiil mo be. 10 /E mini kwanya Haruun dhali iya/um piti me'd igasiis mo, hili wakki/ wathi/ gi bampaŋ kamu/ yaya'd mmo'dish mo is mo tani a'di minu 'kosh jwa mo." 11 Tapa walki 'twa/ nyakka Musa mo. A'di oki gwo mo ki: 12 "Pari e mo ma, Aha/ kalkina 'kwani Lawi mo 'peni bwamani 'kwani ma Israyiil mo. Aha/ miikina mii yan mo isi mmokal 'pena bwanyara/ ka 'dete/ 'dete/ mo, kun ka'da bwa ma dho'th mo, 'peni bwamani 'kwani ma Israyiil mo. Dhali 'kwani Lawi ta kum pem mo, 13 Haala bwanyara/ i'baar mo tani ta kum pem mo. Apowa cim caan jin dorkika/ bwanyara/ i'baar mo eya 'cesh gi pa Masir mo tani, Aha/ dhukina bwanyara/ i'baar mo e pa Israyiil gom is pem mo, 'peni 'kwani su/ dhali aris to/e mo. Uni ta kum pem mo. Aha/ tana Tapa mo be."

Mo ma deŋ e gi 'kwani Lawi kankunu gwo mo

14 Tapa walki 'twa/ nyakka Musa e mombwasho ma Sinaa/ mo. A'di oki gwo mo ki: 15 "Deŋi emen gi kuŋ gu'b ma Lawi e ka 'dete/ 'dete/ mo, eya risa wak buni mo. Deŋi gwath e ka 'dete/ 'dete/ kun 'kon ma ppe 'dete/ mo dhali kun tana dhan mo." 16 Musa deŋki uni e mo, mmobath gwo gi Tapa mo, isi me'd gwo jin kankunu a'di mmomii mo be. 17 Dhali gway gi iya/ ma Lawi aniihe/ mo ta'da Jershuun mo, dhala Kohath mo, dhala Merari mo. 18 Dhali gway gwansan ta iya/ ma Jershuun mo, ka risa wak buni mo. Jin ta'da Libnii dhala Shimayi mo. 19 Dhali iya/ ma Kohath mo, ka risa wak buni mo. Jin ta'da Amraam mo, dhala Ishaar mo, dhala Hebruun mo, dhala Ussi/iil mo. 20 Dhali iya/ ma Merari mo, ka risa wak buni mo. Jin ta'da Maahli mo dhala Mushi mo. Uni gwansan tana wak gi 'kwani Lawi mo, kun dhukunu ka wak ka wak mo be. 21 Dhali arisa wak gi 'kwani Libnii mo dhali 'kwani Shimayi kun iiyin 'pena Jershuun mo. Uni gwansan itana wak gi 'kwani Jershuun mo. 22 Gwathi 'baar mo 'pena ppe dhali kun tana dhan i deŋkunu e mo, ka kuluny 'kona aliipi pesu/ i'ce'dka is 'kwanim pa iss 'de/ i'ce'dka mudhe'd mo be. 23 Dhali risa wak gi 'kwani Jershuun mini 'ko eya 'bana bora luŋgu'b gi gu'b gi mondheleladhelel mo. 24 Iliyasaap jin ta ya/ ma Layiil midi shu arisa wak gi emen gi 'kwani Jershuun bway mo. 25 Dhali kuŋ gu'b ma Jershuun mini hil

gu'b burrinye/ gi montul is mo ntagi gu'b gi mondhelela dhelel mo. Uni mini hil ki 'bore/ gom gu'b burrinye/ mo, dhali moŋkum piti mo, dhali burrinye/ jin minu mmotik mo e me'd 'twaŋkal gi gu'b burrinye/ gi montul is mo. 26 Uni mini hil ki 'bore/ goma ris mo shir ma goŋ mo, dhali burrinye/ jin tik 'twaŋkala goŋ e mo dhala goŋ caan jin 'kam moŋkogu is mo dhala gwata/ mo. Uni mini hil ki 'bore/ goma risa shi/ gi gu'b burrinye/ gi montul is mo dhali gom to 'baar mo e a'di mo be.

27 Arisa wak gwansan iiyin 'pena Kohath mo. Jin ta'da wak 'peni 'kwani Amraam mo, dhali 'pena wak gi 'kwani Ishaar mo, dhali 'pena wak gi 'kwani Hebruun mo, dhali 'pena wak gi 'kwani Ussa/iil mo. Arisa wak gwansan ta ku gi 'kwani Kohath mo. 28 Gwath ka aliipi peŋkwara i'ce'd ka iss 'kwanimpa/ iss 'de/ i'ce'dka iss 'kwanimpa/ ka 'kume'd[a] i deŋkunu e kun 'kon ma ppe 'dete/ dhali kun tana dhan i mini miiya tu'c gi moŋkogu mo be. 29 Dhala risa wak ma Kohath mini 'ko ka 'bana bimporos gi gu'b gi mondheleladhelel mo. 30 Dhala Ilisaapan jin ta ya/ ma Ussa/iil midi shu aris kuŋ gu'b ma dhan baba gi 'kwani Kohath bway mo be. 31 Uni mini hil ki 'bore/ goma sanduuk mo, dhala tharabeesa/ mo, dhali tirkina/ ma lamba/ mo, dhala gwata/ mo, dhali aris to kun kogu kun miikunuwa tu'c e mom buni mo, dhali burrinye/ jin tik mo e mo, dhala tuci 'baar mo i'ko'dgwari a'di mo. 32 Dhala Li/asaar jin ta ya/ ma Haruun jin ta'da gasiis midi shu 'kwaniŋ gwath bway kun shu 'kwani Lawi bway mo. A'di midi hil ki 'bore/ apo/ 'kwaniŋ gwath kun miikina risa tu'c gom moŋkogu mo be.

33 Awaka su/ mini iiyu/ 'pena Merari mo. Awak gi 'kwani Maahli mo dhala wak gi 'kwani Mushi mo. Arisa wak gwansan iiyin 'pena Merari mo. 34 Gwath ka aliipi pe'de/ i'ce'dka iss 'kwanimpa/ ka 'kume'd[b] ideŋkunu e mo kun 'kon ma ppe 'dete/ dhali kun tana dhan mo be. 35 Dhala Suri/iil jin ta ya/ ma Abihayil midi shu kuŋ gu'b ma dhan baba ma Merari bway mo. Uni mini 'ko a'bana cam gi gu'b gi mondheleladhelel mo be. 36 Dhali emen ma Merari mini hil ki 'bore/ gom dhaŋka'b gi gu'b gi mondheleladhelel mo, dhali arisa ka'dum mo, dhali aris sho'k mo, dhali aris moŋka'b mo, dhali tom 'bi'thga/ i'baar

[aaa]3:28 “Tamiyya alif wa suttumiyya”
[bbb]2:34 “ Itta alif wa miyya theen”

mo, dhali to 'baar mo imontal 'de/ kun gamki me'd ki uni mo 37 dhali arisa tiŋkiliŋ mo dhali aris sho'k ma goŋ kun 'kamki gu'b gi mondheleladhelel is mo, nyakka ris mo shu'd buni mo, dhali aris mondek mo, dhala risa shi/ mo be.

38 Musa dhala Haruun dhali iya/um piti mini 'ko a 'ban gi mom'pesho'k yin gi gu'b gi mondhelela dhelel mo, e bwambor gi gu'b burrinye/ gi montul is mo, 'kupki mo jin piyin ma tente/ mo. Haali/ uni mini misha risa tu'c mii gom moŋkogu mo dhali arisa tu'c gi 'kwani ma Israyiil mo. Dhali wathi/ gi bampaŋ kamu/ jin 'dishki moŋkogu is mo tani minu 'kosh jwa mo. 39 Musa dhala Haruun deŋki 'kwaniŋ gwath e i'baar mo eya wak ma Lawi mo kun taga ppe 'de/ mo dhali kun tana dhan mo, isi me'd gwo jin kankina Tapa mo. Uni deŋki 'kwaniŋ gwath e ka aliipi iss 'de/ mo be.

'Kwani Lawi Çiki is Isi goma Bwanyara/ mo

40 Tapa oki'da musa ki: deŋi arisa bwanyaraŋ gwath gi 'kwani ma Israyiil e kun 'kon ma ppe 'dete/ mo dhali kun tana dhan mo. pe'di aris gway buni mo. 41 Um mini kali 'kwani Lawi gom aha/ mo, Aha/ tana Tapa mo, isi goma bwanyara/ gi 'kwani ma Israyiil i'baar mo, dhali gom to/e gi 'kwani Lawi isi goma bwanyara/ gi to/e ma ris emen ma Israyiil mo be. 42 Musa deŋki'da bwanyara/ gi 'kwani ma Israyiil e i'baar mo me'd gwo jin kankina Tapa a'di mmomii mo. 43 A'di deŋki'da risa bwanyaraŋ gwath e ki gway mo, 'peni kun 'kon ma ppe 'dete/ mo dhali kun tana dhan mo. a'di deŋki 'kwaniŋ gwath e i aliipi iss 'de/ i'ce'dka su/ i'ce'dka iss 'kwanimpa/ i 'kume'd i'ce'dka issi kwara/ i'ce'dka 'kume'd i'ce'dka kwara/[c] mo be.

44 Dok/e, Tapa walki 'twa/ nyakka Musa mo. A'di oki gwo mo ki: 45 "Kali 'kwani Lawi 'peni bwamana bwanyara/ gi 'kwani ma Israyiil i'baar mo, dhali kali to/e gi 'kwani Lawi 'peni to/e gi 'kwani mo. 'Kwani Lawi ta kum pem mo, Aha/ tana Tapa mo. 46 Haali/ gom mo wan 'ba/ gi iya/ ma Israyiil kun tana bwanyara/ kun 'kona iss 'kwanimpa 'kume'd i'ce'dka kwara i'ce'dka 'kume'd i'ce'dka kwara[d] mo

[ccc]3:43 “Itheen ishiriin alif wa miyya theen talatta wa saba/iin”
[ddd]3:46 “Miyya theen talatta wa saba/iin”

tani cakina mondeŋ e gi 'kwani Lawi mo 47 gom um mini tul tom bar to is imudhe'd 'peni uni ka 'deṯe/ 'deṯe/ mo. Um mini mii to gi moŋkogu me'd tom bar tom bum mo. Dhali tom bar to jin nyaka'd ka ara ba'de tom bar to i iss 'de/ mo be. 48 Um mini ci mowan 'ba/ ka guurush kun cikina um goma Haruun mo dhali iya/um piti mo be." 49 Wakan aMusa tulki'da guurush gi mowan'ba/ 'peni uni gun kun cakina mondeŋ e 'peni 'kwani Lawi gwansan kun wankunu 'ba/ mo. 50 Musa tulki'da guurush is 'pena bwanyara/ gi 'kwani ma Israyiil mo. A'di tulki aris tom bar to is jin ta'da aliip 'de/ i'ce'dka is 'kwanimpa/ i 'kume'd i'ce'dka peŋkwara i'ce'dka mudhe'd[e] mo, jin barkunu ki tom bar to gi moŋkogu mo be. 51 Musa ciki'da guurush gi mowan 'ba/ goma Haruun dhali iya/um piti mo. Musa miiki to 'baar mo kun ṯorkina Taṗa a'di gwo mmomii mo, me'd gwo jin kankina Taṗa a'di mo be.

Mondeŋ E 4

Arisa ṯu'c gi iya/ ma Kohaṯh mo

1 Taṗa walki 'twa/ nyaḳka Musa mo dhali nyaḳka Haruun mo. A'di oki gwo mo ki: 2 "Miiyi mondeŋ e gi emen 'kwaniŋ gwaṯh ma Kohaṯh 'peni bwamani 'kwani Lawi mo, ka waḳ buni mo dhali aris kuŋ gu'b gi idhan baba mo. 3 Deŋi 'kwaniŋ gwaṯh e i'baar mo kun tagi yili iss 'de/ bway yila iss su/ i'ce'dka 'kume'd mo. 'Kwaniŋ gwaṯh gwansan mini iiyu/ mmogam me'd e mo gi uḳu to mo mmomiiya ṯu'c e gu'b burrinye/ gi montul is mo.

4 Aris emen ma Kohaṯh mini hil ki 'bore/ gom to kun ḳogu kagahara/ kun dhukunu ki she/ gom aha/ e gu'b burrinye/ gi montul is mo be. 5 Ki/ moŋ'ko thosonu is mmo shor bway ṯwa/a/ mo tani, aHaruun dhali iya/um piti mini ii bway bwaman gu'b burrinye/ mo, mmo/ ḳal burrinye/ ka 'cesh jin tiḳ mo e mo kun ḳwa/ moŋḳogu bwa kagahara/ 'peni moŋḳogu mo dhali kuma Sanduuḳ 'kuṗ gi gwo kun onu is nyaḳki a'di mo. 6 Uni mini kuma Sanduuḳ 'kuṗ ka ara yica 'borga/ mo. Uni mini bele'th burrinye/ caan a'di jin ta jamasa daḳaŋ gana/ aṗo/ a'di mo. Uni mini tuṗ aris cwa mmoḳal a'di mo be. 7 Uni mini ṗa'd burrinye/ jaloŋ aṗowa Ṯharabeesa gi maŋḳuthu'd jin di'da bor mo. Aṗo/ a'di mo

[eee]3:50 “Alif thumu miyya wa kamsa sittiin”

tani uni mini dhu aris toŋ'kul bwa kun lamu to mo, dhali arisa mis mo, dhali aris toŋ'kul bwa mo, dhali aris dhur gom tompi jin cinu mo. Maaŋku'thu'd mini 'ko a tharabeesa isa yempa/ ki sule/ mo. 8 Uni mini bele'th burrinyem 'per apo/ uni mo dhali kuma yi'ca 'de/ 'pena yica 'borga/ mo. Uni mini tup aris cwa mmokal a'di mo be. 9 Uni mini kal burrinye/ jamasa daka mo dhali kum tirkina/ ma lamba/ 'kup mo, imontal 'de/ nyakka risa lambam buni mo, arisa masha/ mo, arisa siniya mo, dhali aris dhur ma yini 'baar mo goma risa lamba/ mo. 10 Uni mini kar tirkina/ ma lamba/ mo dhali aris to ma tu'c piti i'baar mo mmokum 'kup e bwaman ma yi'ca 'borga/ mo, dhali uni mini kar a'di apo/ dhaŋka'b jin kalu mo be. 11 Uni mini bele'th burrinye/ gi jamasa daka apowa gwata/ 'dolkon mo. Uni mini kum a'di 'kup ka yica 'borga/ jin kumu to 'kup mo, dhali yan'ko'd mmotup aris cwa e kun kalu to mo. 12 Uni mini kal to ma tu'c i'baar mo gom mo mii to mo, ki to kun mina uni imiiya tu'c e gu'b gi mondheleladhelel mo, dhali 'tam a'di is ki burrinye/ jamasa daka mo. uni mini kum a'di ka ris yit 'pena yica 'borga/ mo dhali dhu to ma tu'c apowa dhaŋka'b jin kalu mo. 13 Uni mini dhi'th 'piny kwalany ka pije/ 'pena gwata/ mo dhali bele'th burrinye/ jamasa buhe/ apowa gwata/ mo. 14 Uni mini kar dhaŋka'b jin kalu to ma tu'c i 'baar mo kun mina uni atu'c eya tu'c ma gwata/ mo. To gwansan uni ta to kun wupunu o'd mo, arisa misa karshe/ mo, arisa misa je mo, aris toŋ'kul bwa mo, dhali to ma tuca tiya i'baar mo goma gwata/ mo. Uni mini kuma gwata/ 'kup ka yi'c yita 'borga/ mo dhali yan'ko'd tupi aris cwa e kun kalu to mo. 15 Ka Haruun dhali iya/um piti tikki moŋkogu e ka kuluny mo dhali to ma tu'c piti i'baar mo, dhali me'd jin shorkunu moŋ'ko is bway twa/a/ mo tani, yan'ko'd aris emen ma Kohath mini iiyu/ mmokal moŋkogu mo. Wakki/ uni ta aris toŋkogu is ki me'd kun pinu mo tani, uni mini wu mo. Yansan ta'da tu'c gi emen ma Kohath mo, mmokal aris to ma tu'c e gu'b burrinye/ gi montul is mo be. 16 Li/asaar jin ta ya/ ma Haruun jin ta'da gasiis mmohila apowa yin ki 'bore/ gom moŋkush mo, dhala 'bi'cajwahar jin 'kuny ma shim ki 'kuny mo, dhali emen pos jin cinu isa yempa/ mo, dhala yin gi mo uk mo. A'di hili'd ki 'bore/ apo/ gu'b gi mondheleladhelel ka kuluny mo dhali to kun 'kokin i'baar mo e a'di mo, mo jin kogu mo dhali aris to ma tu'c piti mo."

17 Tapa walki 'twa/ nyakka Musa mo dhali nyakka Haruun mo. A'di oki gwo mo ki: 18 "Dhalku/ ki dhala aris wak 'kwani gi Kohath mmo 'cith ka pije/ mo 'peni bwamani 'kwani Lawi mo. 19 Wakan miiyi yan gom uni mo ki uni mini 'koki e mo dhali mmo'koki wu mo, me'd jin mina uni i'dish aris toŋkogu is kagahara/ mo. AHaruun dhali iya/um piti mini ii bway bwaman mo, dhali mmo/ ci wathiŋ gwath ka 'dete/ 'dete/ atu'c piti mo dhali monyjim piti mo be. 20 Hili 'kwani Kohath mini 'koki ii bway bwaman mmohil mo mo e moŋkogu mo, dhali si'da/ gom ari mo mo, haali/ uni mini wu mo."

Arisa tu'c gi iya/ ma Jershuun mo

21 Tapa walki 'twa/ dok/e goma Musa mo. A'di oki gwo mo ki: 22 "Miiyi mondeŋ e gom emen ma Jershuun si'da/ mo, ki kuŋ gu'b gi idhan babam buni mo dhali ka wak buni mo. 23 Deŋi gwansan e kun ta gi yili iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd bway yila iss su/ i'ce'dka 'kume'd mo. Deŋi uni e i'baar mo kun mini gam me'd e mo jin uku to mo mmomiiya tu'c e gu'b burrinye/ gi montul is mo. 24 Yansan a'di ta'da tu'c ma risa wak gi 'kwani Jershuun mo, me'd jin miikina uni atu'c mo dhali to jin kala uni mo be. 25 Uni mini kal aris burrinye/ gi gu'b gi mondheleladhelel kun tik mo e mo, dhali gu'b burrinye/ gi montul is mo, dhali montik piti mo, dhali tika yita 'borga/ yit caan apo/ a'di mo, dhali burrinye/ kun tik mo e gom 'twaŋkal gi gu'b burrinye/ gi montul is mo. 26 Uni mini kal burrinye/ kun tik mo e 'peni 'banyjala mo, dhali burrinye/ jin tik 'twaŋkal ma goŋ gi 'banyjala e mo, a'di jin di'd mmo'dish gu'b gi mondheleladhelel is mo dhali mmo'dish mo ma gwata/ is mo, dhali ashi/ buni mo dhali to ma tu'c i'baar mo gun pinu goma tu'c buni mo. Ki mii gunn kun minu mii to gwansan mo tani, uni mini mii a'di mo be. 27 AHaruun dhali iya/um piti mini tora tu'c i'baar mo gom emen ma Jershuun mo, e to 'baar mo kun kala uni mo, dhali eya tu'c buni i'baar mo. Um mini dhu uni gom monyjim buni i'baar mo. 28 Yansan a'di ta'da tu'c ma risa wak gi emen ma Jershuun mo gom gu'b burrinye/ gi montul is mo. Ithamaar jin ta ya/ ma Haruun jin ta'da gasiis midi shu uni bway eya tu'c buni mo be.

Arisa ṯu'c gi iya/ ma Merari mo
29 Um mini deŋ emen ma Merari e ka risa waḵ buni mo, dhali dhu uni ka lonthoth ki kuŋ gu'b gi idhan babam buni mo, 30 'peni yila iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd mo dhali kun cana yil bway mis ki iss su/ i'ce'dka 'kume'd mo. Deŋi 'kwani e ka 'deṯe/ 'deṯe/ kun mini ii mmogam me'd ki mo jin uḵu to mo dhali mmomiiya ṯu'c e gu'b burrinye/ gi montul is mo be. 31 Yansan a'di ta monyjim buni mo dhali mii ma ṯu'c buni eya ṯuci 'baar mo gom gu'b burrinye/ gi montul is mo. Uni mini hil ki 'bore/ gom dhaŋḵa'b gi gu'b gi mondheleladhelel mo, dhali aris jaham piti mo, dhali arisa tiŋkiliŋ mo, dhali aris moshu'd mo, 32 imonṯal 'de/ nyaḵka risa tiŋkiliŋ gi mo jin 'kamkunu gu'b gi mondheleladhelel is ka goŋ mo, aris moshu'd buni mo, aris sho'k mo, dhali arisa shi/ buni mo, nyaḵki tom buni kun 'bitha 'bi'th i'baar mo. Dhuyi gway ma ris to kun mina uni ḵal mo. 33 Yansan a'di ta'da ṯu'c ma ris emen ma waḵ ma Merari mo, a'di jin miina uni mii gom gu'b burrinye/ gi montul is mo, e bwaŋ'kwarany ma manṯor bway ka Ithamaar jin ta ya/ ma Haruun jin ta'da gasiis mo."

Mondeŋ e gi 'kwani Lawi mo
34 Musa dhala Haruun dhali imanshu 'kwani bway gi 'kwani kun deŋkunu aris emen gi 'kwani Kohath e ka risa waḵ gi kuŋ gu'b gi idhan babam buni mo be. 35 Uni deŋki uni e 'peni yila iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd mo dhali kun cana yil bway mis mo 'kupki yila iss su/ i'ce'dka 'kume'd mo. Uni deŋki 'kwani e ka 'deṯe/ 'deṯe/ e mo kun mini gam me'd e mo jin uḵu to mo mmomiiya ṯu'c e gu'b burrinye/ gi montul is mo. 36 Uni deŋki 'kwaniŋ gwath e ka risa waḵ buni kun 'kona aliip su/ i'ce'dka iss 'kwanimpa iss 'de/ i'ce'dka ḵarpa'c i'ce'dka issi su/ i'ce'dka 'kume'd[a] mo be. 37 Yansan taki mondhu ma risa waḵ gi 'kwani Ḵohath mo kun miikina ṯu'c e gu'b burrinye/ gi montul is mo. Musa dhala Haruun deŋki uni e mo isi me'd gwo jin ḵankina Taṗa jin cikunu eya Musa mo.

38 Aris emen ma Jershuun uni deŋkunu e eya risa waḵ buni mo, ka ris kuŋ gu'b gi idhan babam buni mo, 39 'peni yila iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd

[aaa]4:36 “Itheen alif sufumiyya kamsiin”

bway yila iss su/ i'ce'dka 'kume'd mo, dhali 'kwani ka 'dete/ 'dete/ kun mini gam me'd e mo jin uku to mo mmomiiya tu'c e gu'b burrinye/ gi montul is mo be. 40 'Kwaniŋ gwath i'baar mo, kun deŋkunu e ka risa wak buni mo dhali ka ris kuŋ gu'b gi idhan babam buni mo, kun deŋkunu e ka aliipi su/ i'ce'dka iss 'kwanimpa iss 'de/ i'ce'dka iss 'de/ 'ce'dka 'kume'd[b] mo. 41 Musa dhala Haruun deŋki'da risa wak gi emen ma Jershuun e mo kun mini miiya tu'c e gu'b burrinye/ gi montul is mo. E mo mii to yan mo tani, uni haki gwo gi Tapa e mo jin kankina a'di uni mmomii eya Musa mo be.

42 Aris emen ma Merari uni deŋkunu e eya risa wak buni ka ris kuŋ gu'b gi idhan babam buni mo, 43 'peni yila iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd mo bway yila iss su/ i'ce'd ka 'kume'd mo, dhali 'kwani ka 'dete/ 'dete/ kun gamki me'd e mo jin uku to mo mmomiiya tu'c e gu'b burrinye/ gi montul is mo be. 44 'Kwaniŋ gwath i'baar mo kun deŋkunu e ka risa wak buni dhali aris kuŋ gu'b gi idhan babam buni mo, kun deŋkunu e ka aliipi kwara i'ce'dka iss 'kwanimpa i'kume'd[c] mo. 45 Yan ta mondhu ma risa wak gi emen ma Merari mo, kun deŋkunu e ka Musa dhala Haruun isi ki gwo jin kankina Tapa jin yaki'd ki me'd ma Musa mo be.

46 Wakana Musa, dhala Haruun mo, dhali itapa gi 'kwani ma Israyiil deŋki 'kwani Lawi e i'baar mo ka risa wak buni mo eya ris kuŋ gu'b gi idhan babam buni mo 47 'peni yila iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd bway yila iss su/ i'ce'dka 'kume'd mo. Uni deŋki 'kwani e ka 'dete/ 'dete/ e mo uni kun mini miiya tu'c e gu'b gi mondheleladhelel mo, dhali kun mini kal to mo dhali gom mmohil aris to ma tu'c ki 'bore/ e gu'b burrinye/ gi montul is mo be. 48 Uni deŋki 'kwaniŋ gwath e kun 'kona aliip ipekwara i'ce'dka iss 'kwanimpa iss 'de/ i'ce'dka pedoŋgon[d] mo. 49 Ē gwo jin kana Tapa mo tani, aMusa deŋki gwath e ka 'dete/ 'dete/ mo, mmodi dhali deŋ uni e ka 'dete/ 'dete/ ki jamas ma tu'c jin kwanykunu a'di mmomii mo. A'di deŋki gwath e ka 'dete/ 'dete/ ka tu'c jin jina a'di ki she/ ki she/ jin kalkunu mo. E mo mii yan mo tani, uni haki gwo e jin kankina Tapa uni mmomii mo eya Musa mo be.

[bbb]4:40 “Itheen alif wa suttumiyya talatiin”
[ccc]4:44 “talata alif wa miyya theen”
[ddd]4:48 “Tamaniyya alif wa kumsumiyya tamaniin”

Mondeŋ E 5

Mii gi 'kwani kun nyo/a nyo/ dhukunu ki she/ mo
1 Tapa walki 'twa/ aMusa mo. A'di oki gwo mo ki: 2 "Kani 'kwani ma Israyiil gwo mo mmohash 'kwani ka 'dete/ 'dete/ kun 'kosha monthus ka pije/ 'peni moŋ'ko mo, dhali 'kwani ka 'dete/ 'dete/ kun tan gi jama/ kun yun mo, dhali a'diyin jin nyo/a nyo/ mo mmota buŋgwar is jin wuki'd is ki me'd mo. 3 Wakki/ ta'da gwath walla a'bomi mo tani, /e mini hash uni ka pije/ 'peni moŋ'ko mo ki: Uni mini 'koki nyo/ moŋ'ko mo, haali/ Aha/ dikina e a'di mo be." 4 'Kwani ma Israyiil miikin wakan mo. Uni hashki uni ka pije/ 'peni moŋ'ko mo, me'd gwo jin kankina Tapa aMusa mo.

'Kwani ma Israyiil haki gwon Tapa e mo
5 Dok/e Tapa walki 'twa/ a Musa mo. A'di oki gwo mo ki: 6 "Walli 'twa/ gom 'kwani ma Israyiil mo. Wakki/ wathiŋ gwath walla a'bom miiki miinthusa kamu/ mo me'd mii jin miina 'kwani ka 'dete/ 'dete/ ka rem'kup mo, dhali a'di diki mii miiŋ gana/ gom aha/ mo tani, wathi/ caan a'di miiki tonthus mo be. 7 Yan'ko'd a'di midi pi gwo gom miinthus jin miikina a'di mo. A'di midi ci sheŋ'kup gom tonthus piti ka kuluny ka nyaŋ'ko'd mo dhali mar sheŋ'kup to is i 'de/ 'pena mudhe'd ki nyanye/ mo. A'di midi ci to yan gom jan 'de/ jin miiki mii shigga/ mo. 8 Hili wakki/ wathi/ jin miiki to shi/ga/ diki ta gi 'kwanim piti mo mmobu'th to jin cikunu mo tani, a'di midi ci sheŋ'kup to gom tonthus piti gom Aha/ mo eya gasiis mo, imontal 'de/ nyakka rasan ka'bal mmowan 'ba/ gom is piti mo. Mmopi gwo gom miinthus mo dhali mmoci to ka nyaŋ'ko'd mo 9 Aris to 'baar mo kun tulu is mo, 'pena ris to 'baar mo kun dhuna 'kwani ma Israyiil ki she/ mo, kun kalina uni goma gasiis mo tani, midi ta kum piti mo be. 10 Aris to kun cinu 'peni wathi/ ka 'dete/ 'dete/ midi ta jima gasiis mo; wakki/ jan 'deŋkamu/ ci toŋkamu/ goma gasiis mo tani, a'di midi ta jim piti mo."

Mompal gom up kun mashu kun daran ki moŋgam gwo is mo
11 Dok/e mo tani, Tapa walki 'twa/ aMusa mo. A'di oki gwo mo ki: 12 "Wali 'twa/ gom 'kwani ma Israyiil mo. Oyi uni gwo mo ki: ' Wakka 'bom gi wathi/ caan tu'kki'd mo dhali a'di diki mii miiŋ gana/ goma

kathim piti mo. 13 Wakki/ wathi/ ishi'd nyakka yim mo dhali a'di bagkunu 'peni jis/e ma kathim piti mo, dhali a'di diki dhelel gom mo nyo/ piti mo wakan ayim nyo/ki is piti mo, dhali wathi/ jin mish mo piyi'd apo/ a'di mo, me'd yin dinu ki butha yim e miim piti mo tani, 14 wakan, shi/in gi shi/u bwa midi di naskina/ mmotora kath gwo ka 'bom piti a'di nyo/ki'd mo. Isi kan mo tani, shi/in gi shi/u bwa midi yayu/ apo/ wathiŋ gwath mmo/o gwo ka tor mo ka 'bom piti diki nyo/ mo. 15 E mii gwansan mo tani, wathiŋ gwath midi susa 'bom piti bwaya gasiis mo. Akath midi kali to jin ŋapkunu mmoci ki gway ma yim mo, jin ta ara ba'de/ tom bar to mo jin baruwa dipany pos bunyan ka 'kume'd mo. A'di midi diki wolla yina kamu/ apo/ a'di mo dhali mmodiki 'kosh a'di e ka 'bi'cajwahar apo/ a'di mo, haali/ a'di ta pos jin cinu ki mo shi/ bwa mo, dhali pos jin cinu gom moŋka e mo, me'd to jin minu ka e gom tonthus mo.

16 Agasiis midi susi a'di mmo'dish mo is mo dhali kar a'di ibwambori Tapa mo. 17 Agasiis midi kal dhur yi'de/ jin kogu mo dhali kal bu'd 'pena 'cesh gi gu'b gi mondheleladhelel mo. A'di midi gac bu'd e bwaman yi'de/ mo be. 18 Agasiis midi kara 'bom ibwambori Tapa mo dhali a'di midi pe'da mur 'kup ma 'bom mo. A'di midi woll pos jin cinu e me'd ma yim gom moŋka e mo, a'di jin ta pos jin cinu gom mo shi/ bwa mo. Agasiis midi kar me'd piti e yi'de/ jin ka/aka/ mo ki a'di midi kali monyjee mo. 19 Agasiis midi kara 'bom e bwaŋ'kwarany gwo jin onu is mo dhali owa yim gwo mo ki: ' Wakki/ wathiŋ gwatha kamu/ diki ish nyakki /e mo, dhali wakki/ /e diki per mo dhali mii to kun nyo/a nyo/ mo tani, yan'ko'd /e mini di ki 'kus 'peni yi'de/ yan jin ka/aka/ mo jin midi kali monyjee mo. 20 Hili wakki/ /e perkin mo tani, wakan /e din e bwaŋ'kwarany gi mom'bi'th ma kathim pini mo dhali /e nyo/ki is pini mo, dhali 'kwaniŋ gwatha tiya gamki is me'd nyakki /e mo tani, 21 yan'ko'd, (agasiis midi kana 'bom mmothul gwo jin onu is me'da po/ jin midi kali monyjee apowa yim mo, dhali yan'ko'd a'di midi wall 'twa/ goma 'bom ki sule/ mo) ' Tapa midi kar /e e bwaman monyjee caan jin minu tor gom 'kwanim pini mmowakansan mo. Mii yan midi mii mo wakki/ Tapa midi raka 'dupun pini mmonyo/a nyo/ mo dhali 'penthith pini mmodhe'th mo. 22 Yi'de/ yan jin kali monyjee midi ya bway bush pini mo dhali rak

'penthi̲th pini mmodhe'th mo dhala 'du̲pun pini mini nyo/ anyo/ mo.' A'bom a'di tho̲k gwo mo ki: ' Amin. Amin.'

23 Agasiis midi 'kwar gwo gi monyjee gwansan a̲powa yi'c jin 'ku̲cu is mo, dhali yan'ko'd a'di midi lam gwo gi monyjee kun 'kwarkunu mo e bwaman yi'de/ jin ka/a̲ka/ mo be. 24 Agasiis midi kana 'bom mmo̲pi yi'de/ jin ka/ a̲ka/ mo jin kali monyjee mo. Yi'de/ jin kali monyjee midi ci̲c eya yim mo dhali ka/ a̲ka/ mo. 25 Agasiis midi kal pos gi mo shi/ bwa ka pije/ 'peni me'd ma 'bom mo. A'di midi 'de'k pos jin ci̲nu imis e bwambori Ta̲pa mo dhali kal a'di bwaya gwa̲ta/ mo. 26 Agasiis midi kal pos jin ci̲nu mmo'tu'd me'd mo me'd to jin ci̲nu mmo̲tor eya tente/ mo, dhali 'tha a'di a̲powa gwa̲ta/ mo. Yan'ko'd a'di midi ci̲ya 'bom yi'de/ jin ka/a̲ka/ mmo̲pi mo. 27 Me'd jin ci̲kna a'di ayim yi'de/ mmo̲pi mo, wa̲kki/ a'di nyo/ki'd mo haali/ miiki miinthus a̲powa kathim piti mo, yan'ko'd yi'de/ ca̲an jin kali monyjee midi ya eya yim mo dhali ka/a̲ka/ mo. 'penthi̲th ma yim midi dhe'th mo dhala 'du̲pun ma yim midi nyo/anyo/ mo. A'bom a'di jeekunu mo e bwaman 'kwanim piti mo be. 28 Hili wa̲kka 'bom diki nyo/ mo dhali wa̲kki/ a'di dhelele'd mo tani, yan'ko'd a'di midi di ki 'kus mo. A'di midi mish bwaa u̲ci mo.

29 Yansan a'di ta gwoŋ̲kan gi mo shi/ bwa mo. A'di ta gwoŋ̲kan goma 'bom jin ya'di per mo 'pena kathim piti mo dhali a'di nyo/ki is mo. 30 A'di ta gwoŋ̲kan gom wathiŋ gwa̲th jin ta'd gi shi/in gi mo shi/ bwa mo me'd jin shi/a bwa a'di goma 'bom piti mo. A'di midi susa 'bom e bwambori Ta̲pa mo, dhala gasiis midi mii to 'baar mo goma yim mo ki gwoŋ̲kan gi mo shi/ bwa yan jin to̲ru mo. 31 Wathiŋ gwa̲th midi di ki 'kus 'peni tonthus mmo̲kala 'bom piti bwaya gasiis mo. A'bom midi bu'th tonthusa tiya mo jin takina a'di mo be."

Mondeŋ E 6

Gwoŋ̲kan gom 'kwani Naasira mo

1 Ta̲pa walki 'twa/ aMusa mo. A'di oki gwo mo ki: 2 "Wali 'twa/ e 'kwani ma Israyiil mo. Oyi uni gwo mo ki: ' Wa̲kki/ wathiŋ gwa̲th walla a'bom jin ci̲ki is piti gom Ta̲pa ki gwo jin gamu me'd jin di'd ki she/ gom 'kwani Naasira mo tani, 3 A'di midi dosh mo 'peni mo p̲iya su mo dhali tom p̲im 'bi'thga/ mo. A'di midi diki p̲i yimana mura'th jin

ka/aka/ jin ukkunu 'pena su mo walla 'peni tom pi 'bi'thga/ mo. A'di midi diki pi yimana muratha kamu/ mo walla mmoshwa mura'th kun ta this mo walla mamana muratha ku'thga/ mo. 4 Eya risa cimi 'baar mo gi mondhelel piti mo tani, a'di midi shwa 'peni mamana mura'th caan jin ukkunu mo, ntagi to 'baar mo 'pena ris emen to bwaya yica po/ mo. 5 E embul gi gwoŋ gam me'd piti 'baar mo gom mondhelel mo, anyera/ kamu/ minu 'koki kari 'kup piti mo ntaga risa cim gi mondhelel piti gom Tapa mo tani uni 'tu'dkunu mo. A'di minu kar ki she/ gom Tapa mo. A'di midi dhala mur mmoca ki tur tur e 'kup piti mo be. 6 E embuli 'baar mo jin karkina a'di is piti ki she/ gom Tapa mo tani, a'di midi diki yayu/ mmo'dish buŋgwar is jin wuki'd is mo. 7 A'di midi di ki nyo/ is piti si'da/ goma babam piti mo, dhali kum mo, dhala kam mo, walla 'bwaham mo, wakki/ uni wukin mo. Haali/ a'di yansan dhelelkunu goma Arumgimis mo, me'd 'kwani ka 'dete/ 'dete/ mini misha mura turgam piti mo. 8 E embul gi mondhelel piti i'baar mo tani a'di ta jiŋ kogu mo, mmomiiya tu'c dok/e gom Tapa mo be.

9 Wakki/ wathin 'deŋ kamu/ wuki'd ki jahanne/ e 'ko'dgwari a'di mo dhali nyo/ki 'kupa dhelelgam piti mo tani, yan'ko'd a'di midi 'citha mur 'kup piti mo apowa cim gi mondhelel piti mo, ka cimi pesu/ mo tani a'di midi 'cith a'di mo. 10 Ka cimi pekwara mo tani a'di midi kala hamam isu/ mo walla bimbir gurko/ isu/ goma gasiis mo e 'twaŋkal gu'b burrinye/ gi montul is mo. 11 Agasiis midi ci 'dii i'de/ mo me'd to jin cinu gom miinthus mo dhali kun tiya me'd to jin minu ci mmo'tha ki o'd mo. Yansan minu tu'k gom a'di mo haali/ a'di miiki miinthus ki a'di 'dishki buŋgwar is jin wuki'd mo. A'di midi dhelel 'kup piti dok/e ka cim caan mo be. 12 A'di midi kar is piti ki she/ gom Tapa mo goma risa cim gi mondhelel piti mo. A'di midi kala ara rasan ka'bal jin tagi yili 'de/ mo me'd to jin cinu gom tonthus mo. Arisa cim gi twa/a/ kun nyo/kina a'di is piti mo tani minu 'koki deŋ e mo, haali/ mondhelel piti a'di nyo/kunu mo.

13 Yansan a'di ta gwoŋkan gom wathi/ Naasira mo haali/ me'd embul gi mondhelel piti a'di 'baarki'd mo. A'di minu susu bway 'twaŋkal gu'b burrinye/ gi montul is mo be. 14 A'di midi ci tonycim piti gom Tapa mo. A'di midi ci to me'd ari ka'bala rasan jin ta gi yili 'de/ jin cinu mmo'tha ki o'd mo dhali jin dargi thalkin mo. A'di midi kali ari ka'bala

'bomi me'd to jin cinu gom miinthus jin ta gi yili 'de/ mo dhali jin dargi thalkin mo. A'di midi kala rasan me'd to jin nyaku ci jin dargi thalkin mo. 15 A'di si'da/ midi kala gupba/ gi maaŋku'thu'd jin miikunu ka darga cumat mo, 'peni usha kulunya dipanya 'borga/ kun 'koshkunu e ka yin mo, dhali ushi maaŋku'thu'da po'dga/ kun miinu ka darga/ cumat jin 'koshkunu e ka yin mo, imontal 'de/ nyakki emen tom buni kun cinu mo dhali aris tom pi kun cinu mo be. 16 Agasiis midi ci uni e bwambori Tapa mo. A'di midi ci to jin cinu gom miinthus piti mo dhali to jin cinu mmo'tha ki o'd mo. 17 Nyakka gupba/ gi maaŋku'thu'd jin miikunu ka darga cumat mo, A'di midi mii ciya rasan ka'bal me'd to jin 'cithu 'kus mmomiiya bas mo, dhali to jin nyaku ci gom Tapa mo. Agasiis si'da/ midi mii ci emen to jin cinu mo dhali tom pi jin cinu mo.18 Wathi/ Naasira midi 'citha mur 'kupa dhelelgam piti mo e 'twaŋkal gi gu'b burrinye/ gi montul is mo. A'di midi 'thiya mur 'peni 'kup piti mo dhali kar a'di e o'd caan e bwaŋ'kwarany gi mo miiya bas gi to kun nyaku ci mo. 19 Agasiis midi kali jema bi ma rasan ka'bal jin shunkunu mo, dhala kuluny gi maaŋku'thu'd i'de/ jin minu ka darga/ cumat 'pena gupba/ ka pije/ mo, dhali maaŋku'tha'da po'dga/ i'de/ jin minu ka darga/ cumat mo. A'di midi dhu uni e bwam me'd gi wathi/ Naasira mo i'ko'di a'di 'cithki'da mura dhelelgam piti mo be. 20 Agasiis midi wupun uni me'd to jin cinu ibwambori Tapa mo, a'ban to jin kogu goma gasiis mo, imontal 'de/ nyakka bor jin wupunkunu mo dhala 'dupun jin cikunu goma gasiis mo. I'ko'd mo tani, wathi/ Naasira midi piya su mo.

21 Yansan a'di ta gwoŋkan gom wathi/ Naasira jin gamki gwo me'd gom tonycim piti gom Tapa mo gom mondhelel piti mo. E to gunn kun mina a'di ci mo tani, a'di midi di ka mure/ i'ba/ gi gwo jin gamu me'd mo jin kalkina a'di mo, mmokar gwo jin okunu is jin torkunnu ki gwoŋkan gi mondhelel piti mo be."'

Mom'bor mii gi Igasiis mo

22 Dok/e Tapa walki 'twa/ aMusa mo. A'di o gwo mo ki: 23 "Wali 'twa/ goma Haruun dhali gom iya/um piti mo. Oyi gwo mo ki: ' Um 'borki 'kwani ma Israyiil mii mo e bway yansan mo. Um mini mii o uni gwo mo ki:

24 "Dhalki Tapa 'borki um mii mo dhali dhu um mo.

25 Dhalki jis/e gi Tapa shwa'd apo/ um mo dhali ta 'the ka 'the gom um mo.

26 Dhalki Tapa hili'da po/ um ka 'the mo dhali ci um moŋku'th is mo.'"

27 A'di midi mii e bway yan mo ki uni mini ci gway pem gom 'kwani ma Israyiil mo. Yan 'ko'd Aha/ mina 'bor uni mii mo be."

Mondeŋ E 7

To kun cinu gom Gu'b gi mondheleladhelel mo

1 Ka cim caan jin 'baarkin ma Musa gu'b burrinye/ gi montul is jin kogu mo tani, a'di wolki a'di ayini 'kupan mo dhali kar a'di ki she/ gom Tapa mo, imontal 'de/ nyakka ris to ma tu'c piti i'baar mo. A'di miiki to jin nyaka'd kan goma gwata/ mo dhali aris to ma tu'c piti i'baar mo. A'di wolki uni ayini 'kup mo dhali dhu uni ki she/ gom Tapa mo be. 2 Apowa cim caan mo tani, imanshu bway gi 'kwani ma Israyiil mo, aris 'kupan gi kuŋ gu'b gi idhan babam buni mo, ciki to mmomiiya bas mo. 'Kwaniŋ gwath gwansan uni shuki arisa wak bway mo. Uni mishkunu ki mondeŋ e gi 'kwaniŋ gwath e mondeŋ mo be. 3 Uni kalki aris tonycim buni e bwambori Tapa mo. Uni kalkina risa arabiyya kun kumkunu 'kup ipe'de/ mo dhala morbip i'kume'd i'ce'dka su/ mo. Uni kalkina arabiyya i'de/ gom imanshu bwaya su/ ka 'dete/ 'dete/ mo, dhali wathiŋ 'kupan ka 'dete/ 'dete/ kalki'da morbip i'de/ mo. Uni ciki aris to gwansan e bwambor gi gu'b gi montul is jin kogu mo. 4 Yan'ko'd Tapa walki 'twa/ aMusa mo. A'di oki'd ki: 5 "Budhi to kun cinu 'peni uni mo dhali miiyi to kun cinu goma tu'c e gu'b burrinye/ gi montul is mo. Ciyi to kun cinu gom 'kwani Lawi mo, gom 'kwani ka 'dete/ 'dete/ me'da tu'c piti jin ŋap uni mo be." 6 Musa kalki'da risa arabiyya mo dhala morbip mo, dhali a'di ciki uni gom 'kwani Lawi mo. 7 A'di ciki'da arabiyya isu/ mo dhala morbip idoŋgon gom emen ma Jershuun mo, haali/ gom to kun ŋapkunu goma tu'c buni mo be. 8 A'di ciki'da arabiyya idoŋgon mo dhala morbip ipekwara gom emen ma Merari mo, e mo hil ma Ithamaar ki 'bore/ jin ta ya/ ma Haruun jin ta'da gasiis mo. A'di miiki to yan gom to jin ŋapkunu goma tu'c buni

mo. 9 Hili a'di diki ci toŋ kamu/ 'pena ris to gwansan gom emen ma Kohath mo, haali/ midi ta atu'c buni jin nyaka'd goma ris to kun ta ku gi Tapa mo kun mina uni ikal apowa ris 'kupa bim buniŋ gana/ mo be.

10 Imanshu bway ciki tom 'boron buni goma gwata/ jin cinu mo apowa cim caan jin gackin ma Musa ayina gwata/ mo. Imanshu bway ciki mo miiya bas buni e bwambor ma gwata/ mo. 11 Tapa oki'da Musa gwo mo ki: "Imanshu bway ka 'dete/ 'dete/ mini mii ci to ka cim pitiŋ gana/ mo gom mo miiya bas jin cinu goma gwata/ mo be."

12 Ka cim jin twa/a/ mo tani, aNahshuun jin ta ya/ ma Amminadaab mo, 'pena wak ma Yahuuda/ mo, jin cikunu gom mo miiya bas piti mo. 13 Mo miiya bas piti ta gi tontar bwa i'de/ jin ta gurany kush ki to kun baru to i iss 'kwanimpa ipe'de/ i'ce'dka 'kume'd[a] mo dhali toŋ'kul bwa jin ta gurany kush i'de/ mo ki mombar gi tom bar to i issi kwara i'ce'dka 'kume'd[b] mo, ki tom bar to gi moŋkogu jin ta'da kar/e mo. To su/ gwansan uni 'tu'dkunu ka dipanya 'borga/ jin 'koshkunu e ka yin mo gom emen to jin cinu mo be. 14 A'di ciki toŋ'kul bwan 'dolkon i'de/ jin barkunu ki tom bar to i'kume'd mo dhali jin 'tu'dkunu ka 'bi'cajwahar mo. 15 A'di ciki to jin cinu mmo'tha ki o'd me'd ari dhuruca rasan bip i'de/ mo, dhali arasan ka'bal i'de/ mo, dhali ari ka'bala rasan jin ta gi yili 'de/ mo. 16 A'di ciki'da rasan mi i'de/ mo me'd to jin cinu gom miinthus mo be. 17 A'di ciki'da morbip isu/ mo, dhala rasan ka'bal imudhe'd mo, dhala rasan mi imudhe'd mo, dhali usha rasan ka'bal imudhe'd uni kun cana yil mo, mmomiiya bas gom to jin nyaku ci mo. Yansan a'di ta mo miiya bas ma Nahshuun jin ta ya/ ma Amminadaab mo.

18 Ka cim jin 'kon ma po/ isu/ mo tani, Nathaniyal jin ta ya/ ma Suwar mo, jin ta'da manshu bway ma Yassakar mo tani, ciki to mo mmomiiya bas piti mo. 19 A'di ciki mo miiya bas piti me'd tontar bwa i'de/ jin ta kush ki to kun baru to i iss 'kwanimpa ipe'de/ i'ce'dka 'kume'd mo dhali toŋ'kul bwa jin ta kush i'de/ mo ki mombar gi tom bar to i issi kwara i'ce'dka 'kume'd mo, ki tom bar to gi moŋkogu jin ta'da kar/e mo. Ton su/ gwansan uni 'tu'dkunu ka dipanya 'borga/ jin 'koshkunu e ka yin

[aa]7:13, “Miiya talathiin”
[bb]7:13, Saba/iin”

mo gom emen to jin cinu mo. 20 A'di si'da/ ciki toŋ'kul bwan 'dolkon i'de/ mo ki tom bar to kun baru to i'kume'd mo, jin 'tu'dkunu ka 'bi'cajwahar mo. 21 A'di ciki to jin cinu mmo'tha ki o'd me'd ari dhuruca rasan bip i'de/ mo, dhali arasan ka'bal i'de/ mo, dhali ari ka'bala rasan jin ta gi yili 'de/ mo. 22 A'di ciki'da rasan mi i'de/ mo me'd to jin cinu gom miinthus mo be. 23 A'di ciki'da morbip isu/ mo, dhala rasan ka'bal imudhe'd mo, dhala rasan mi imudhe'd mo, dhali usha rasan ka'bal imudhe'd mo uni kun cana yil mo, mmomiiya bas gom to kun nyaku ci mo. Yansan ta mo miiya bas ma Nathaniyal jin ta ya/ ma Suwar mo.

24 Ka cim kwara mo tani, Iliyaab jin ta ya/ ma Heluun mo, jin ta'da manshu bway gi emen ma Sabuluun mo, ciki to mo mmomiiya bas piti mo be. 25 Mo miiya bas piti ta tontar bwaŋ kush ki tom bar to kun baru to i iss 'kwanimpa ipe'de/ i'ce'dka 'kume'd mo, dhali toŋ'kul bwaŋ kush i'de/ ki tom bar to kun baru to i issi kwara i'ce'dka 'kume'd mo ki tom bar to gi moŋkogu jin ta'da kar/e mo. Ton su/ gwansan uni kun 'tu'dkunu ka dipanya 'borga/ jin 'koshkunu e ka yin mo gom emen to jin cinu mo. 26 A'di si'da/ ciki toŋ'kul bwan 'dolkon i'de/ ki tom bar to i'kume'd mo, jin 'tu'dkunu ka 'bi'cajwahar mo. 27 A'di ciki'da rasan bip i'de/ me'd to jin cinu mmo'tha ki o'd mo, dhali arasan ka'bal i'de/ mo, dhali ari ka'bala rasan jin ta gi yili 'de/ mo be. 28 A'di ciki'da rasan mi i'de/ mo me'd to jin cinu gom miinthus mo. 29 A'di ciki'da morbip isu/ mo, dhala rasan ka'bal imudhe'd mo, dhala rasan mi imudhe'd mo, dhali usha rasan ka'bal imudhe'd mo uni kun cana yil mo, mmomiiya bas gom to kun nyaku ci mo. Yansan ta mo miiya bas ma Iliyaab jin ta ya/ ma Heluun mo.

30 Ka cimi doŋgon mo tani, Ilisur jin ta ya/ ma Sheduur mo, jin ta'da manshu bway gi emen ma Ra/uubin mo, jin ciki mo miiya bas piti mo. 31 Mo miiya bas piti ta tontar bwaŋ kush i'de/ ki tom bar to kun baru to ki iss 'kwanimpa ipe'de/ i'ce'dka 'kume'd mo dhali toŋ'kul bwaŋ kush i'de/ mo ki tom bar to kun baru to i issi kwara i'ce'dka 'kume'd mo, ki tom bar to gi moŋkogu jin ta'da kar/e mo. To su/ gwansan uni 'tu'dkunu ka dipanya 'borga/ jin 'koshkunu e ka yin mo gom emen to jin cinu mo be. 32 A'di si'da/ ciki toŋ'kul bwan 'dolkon i'de/ ki tom bar to i'kume'd mo, jin 'tu'dkunu ka 'bi'cajwahar mo. 33 A'di ciki'da rasan bip i'de/

me'd to jin cinu mmo'tha ki o'd mo, dhali arasan ka'bal i'de/ mo, dhali ari ka'bala rasan jin ta gi yili 'de/ mo. 34 A'di ciki'da rasan mi i'de/ mo me'd to jin cinu gom miinthus mo. 35 A'di ciki'da morbip isu/ mo, dhala rasan ka'bal imudhe'd mo, dhala rasan mi imudhe'd mo, dhali usha rasan ka'bal imudhe'd mo uni kun cana yil mo, mmomiiya bas gom to kun nyaku ci mo. Yansan ta mo miiya bas ma Ilisur jin ta ya/ ma Sheduur mo be.

36 Ka cimi mudhe'd mo tani, aShelumu/iil jin ta ya/ ma Surishaadaya mo, jin ta'da manshu bway gi emen ma Simaan mo, jin ciki mo miiya bas piti mo. 37 Mo miiya bas piti jin ta tontar bwaŋ kush i'de/ ki tom bar to kun baru to i iss 'kwanimpa ipe'de/ i'ce'dka 'kume'd mo dhali toŋ'kul bwaŋ kush i'de/ mo ki tombar to kun baru to i issi kwara i'ce'dka 'kume'd mo, ki tom bar to gi moŋkogu jin ta'da kar/e mo. To su/ gwansan uni 'tu'dkunu ka dipanya 'borga/ jin 'koshkunu e ka yin mo gom emen to jin cinu mo be. 38 A'di si'da/ ciki toŋ'kul bwan 'dolkon i'de/ ki tom bar to i'kume'd mo, jin 'tu'dkunu ka 'bi'cajwahar mo. 39 A'di ciki'da rasan bip i'de/ me'd to jin cinu mmo'tha ki o'd mo, dhala rasan ka'bal i'de/ mo, dhali ari ka'bal jin ta gi yili 'de/ mo be. 40 A'di ciki'da rasan mi i'de/ mo me'd to jin cinu gom miinthus mo. 41 A'di ciki'da morbip isu/ mo, dhala rasan ka'bal imudhe'd mo, dhala rasan mi imudhe'd mo, dhali ushi ka'bala rasan imudhe'd mo uni kun cana yil mo, mmomiiya bas gom to jin nyaku ci mo. Yansan ta mo miiya bas ma Shelumu/iil jin ta ya/ ma Surishaadaya mo.

42 Ka cimi pe'de/ mo tani, Iliyasaap jin ta ya/ ma Duwil mo, jin ta'da manshu bway gi emen ma Jaad mo, jin ciki'da bas piti mo. 43 Mo miiya bas piti jin ta tontar bwaŋ kush i'de/ ki tom bar to kun baru to i iss 'kwanimpa ipe'de/ i'ce'dka 'kume'd mo dhali toŋ'kul bwaŋ kush i'de/ ki tom bar to i issi kwara i'ce'dka 'kume'd mo, ki tom bar to gi moŋkogu jin ta'da kar/e mo. To su/ gwansan uni kun 'tu'dkunu ka dipanya 'borga/ jin 'koshkunu e ka yin mo gom emen to jin cinu mo be. 44 A'di si'da/ ciki toŋ'kul bwan 'dolkon i'de/ ki tombar to i'kume'd mo, jin 'tu'dkunu ka 'bi'cajwahar mo. 45 A'di ciki'da rasan bip dhuru'c i'de/ mo me'd to jin cinu mmo'tha ki o'd mo, dhali arasan ka'bal i'de/ mo, dhali ara rasan ka'bal jin ta gi yili 'de/ mo be. 46 A'di ciki'da rasan mi i'de/ me'd to jin cinu gom miinthus mo. 47 A'di ciki'da morbip isu/

mo, dhala rasan ka'bal imudhe'd mo, dhala rasan mi imudhe'd mo, dhali usha rasan ka'bal imudhe'd mo uni kun cana yil mo, me'd mo miiya bas gom to jin nyaku ci mo. Yansan ta mo miiya bas ma Iliyasaap jin ta ya/ ma Duwil mo.

48 Apowa cim pesu/ mo tani, Ilishamma jin ta ya/ ma Amihuud mo, jin ta'da manshu bway gi emen ma Eparayiim mo, jin ciki mo miiya bas piti mo. 49 Mo miiya bas piti jin ta tontar bwaŋ kush i'de/ ki tom bar to i iss 'kwanimpa ipe'de/ i'ce'dka 'kume'd mo dhali toŋ'kul bwaŋ kush i'de/ ki tom bar to i issi kwara i'ce'dka 'kume'd mo, dhali toŋ'kul bwaŋ kush i'de/ ki tom bar to i issi kwara i'ce'dka 'kume'd mo, ki tom bar to gi moŋkogu jin ta'da kar/e mo. To su/ gwansan uni 'tu'dkunu ka dipanya 'borga/ jin 'koshkunu e ka yin mo gom emen to jin cinu mo be. 50 A'di si'da/ ciki toŋ'kul bwan 'dolkon i'de/ mo ki tom bar to i'kume'd mo, jin 'tu'dkunu ka 'bi'cajwahar mo. 51 A'di ciki dhuruca rasan bip i'de/ me'd to jin cinu mmo'tha ki o'd mo dhala rasan ka'bal i'de/ mo dhali ara rasan ka'bal jin ta gi yili 'de/ mo. 52 A'di ciki'da rasan mi i'de/ me'd to jin cinu gom miinthus mo. 53 A'di ciki'da morbip isu/ mo, dhala rasan ka'bal imudhe'd mo, dhala rasan mi imudhe'd mo, dhali ushi ka'bala rasan imudhe'd mo uni kun cana yil mo, mmomiiya bas gom to jin nyaku ci mo. Yansan ta mo miiya bas ma Ilishamma jin ta ya/ma Amihuud mo.

54 Ka cim pekwara mo tani, aGamala/iil jin ta ya/ ma pedasuur mo, jin ta'da manshu bway gi emen ma Manassa mo, jin ciki mo miiya bas piti mo. 55 Mo miiya bas piti jin ta tontar bwaŋ kush i'de/ ki tom bar to i iss 'kwanimpa ipe'de/ i'ce'dka 'kume'd mo dhali toŋ'kul bwaŋ kush i'de/ ki tom bar to i issi kwara i'ce'dka 'kume'd mo, ki tom bar to gi moŋkogu jin ta'da kar/e mo. To su/ gwansan uni 'tu'dkunu ka dipanya 'borga/ jin 'koshkunu e ka yin mo gom emen to jin cinu mo be. 56 A'di si'da/ ciki toŋ'kul bwan 'dolkon i'de/ mo ki tom bar to i'kume'd mo, jin 'tu'dkunu ka 'bi'cajwahar mo. 57 A'di ciki'da rasan bip dhuru'c i'de/ mo me'd to jin cinu mmo'tha ki o'd mo, dhali arasan ka'bal i'de/ mo, dhali ara rasan ka'bal jin ta gi yili 'de/ mo. 58 A'di ciki'da rasan mi i'de/ mo me'd to jin cinu gom miinthus mo. 59 A'di ciki'da morbip isu/ mo, dhali arasan ka'bal imudhe'd mo, dhala rasan mi imudhe'd mo, dhali usha rasan ka'bal imudhe'd mo uni kun cana yil mo, mmomiiya bas

gom to jin nyaku ci mo. Yansan ta mo miiya bas ma Gamala/iil jin ta ya/ ma Pedasuur mo be.

60 Ka cim pedoŋgon mo tani, Abidaan jin ta ya/ ma Gidiyoni mo, jin ta'da manshu bway gi emen ma Benyjamiin mo, jin ciki mo miiya bas piti mo. 61 Mo miiya bas piti jin ta tontar bwaŋ kush i'de/ ki tom bar to i iss 'kwanimpa ipe'de/ i'ce'dka 'kume'd mo dhali toŋ'kul bwaŋ kush i'de/ gi tom bar to i issi kwara i'ce'dka 'kume'd mo, ki tom bar to gi moŋkogu jin ta'da kar/e mo. To su/ gwansan uni 'tu'dkunu ka dipanya 'borga/ jin 'koshkunu e ka yin mo gom emen to jin cinu mo be. 62 A'di si'da/ ciki toŋ'kul bwan 'dolkon i'de/ ki tom bar to i'kume'd mo, jin 'tu'dkunu ka 'bi'cajwahar mo. 63 A'di ciki'da rasan bip dhuru'c i'de/ mo me'd to jin cinu mmo'tha ki o'd mo, dhala rasan ka'bal i'de/ mo, dhali ara rasan ka'bal jin ta gi yili 'de/ mo be. 64 A'di ciki'da rasan mi i'de/ mo me'd to jin cinu gom miinthus mo. 65 A'di ciki'da morbip isu/ mo, dhala rasan ka'bal imudhe'd mo, dhala rasan mi imudhe'd mo, dhali ushi ka'bala rasan imudhe'd mo uni kun cana yil mo, mmomiiya bas gom to jin nyaku ci mo. Yansan ta mo miiya bas ma Abidaan jin ta ya/ ma Gidiyoni mo be.

66 Ka cimi 'kume'd mo tani, Ahisser jin ta ya/ ma Ammishaadaya mo, jin ta'da manshu bway gi emen ma Daan mo, jin ciki mo miiya bas piti mo. 67 Mo miiya bas piti jin ta tontar bwaŋ kush i'de/ ki tom bar to i iss 'kwanimpa ipe'de/ i'ce'dka 'kume'd mo dhali toŋ'kul bwaŋ kush i'de/ gi tom bar to i issi kwara i'ce'dka 'kume'd mo, ki tom bar to gi moŋkogu jin ta'da kar/e mo. To su/ gwansan uni 'tu'dkunu ka dipanya 'borga/ jin 'koshkunu e ka yin mo gom emen to jin cinu mo be. 68 A'di si'da/ ciki toŋ'kul bwan 'dolkon i'de/ ki tom bar to i'kume'd mo, jin 'tu'dkunu ka 'bi'cajwahar mo. 69 A'di ciki'da rasan bip dhuru'c i'de/ mo me'd to jin cinu mmo'tha ki o'd mo, dhala rasan ka'bal i'de/ mo, dhali ara rasan ka'bal jin ta gi yili 'de/ mo be. 70 A'di ciki'da rasan mi i'de/ me'd to jin cinu gom miinthus mo. 71 A'di ciki'da morbip isu/ mo, dhala rasan ka'bal imudhe'd mo, dhala rasan mi imudhe'd mo, dhali usha rasan ka'bal imudhe'd mo uni kun cana yil mo, mmomiiya bas gom to jin nyaku ci mo. Yansan ta mo miiya bas ma Ahisser jin ta ya/ ma Ammishaadaya mo.

72 Ka cim 'kume'd i'ce'dka 'de/ mo tani, aPagi/iil jin ta ya/ ma Okaraan mo, jin ta'da manshu bway gom emen ma Ashiir mo, jin ciki mo miiya bas piti mo. 73 Mo miiya bas piti jin ta tontar bwaŋ kush ki tom bar to i iss 'kwanimpa ipe'de/ i'ce'dka 'kume'd mo dhali toŋ'kul bwa jin ta tom bar toŋ kush i issi kwara i'ce'dka 'kume'd mo, ki tom bar to gi moŋkogu jin ta'da kar/e mo. Ton su/ gwansan uni kun 'tu'dkunu dipanya 'borga/ jin 'koshkunu e ka yin mo gom emen to jin cinu mo be. 74 A'di si'da/ ciki toŋ'kul bwa 'dolkon i'de/ jin ta tom bar to i'kume'd mo, jin 'tu'dkunu ka 'bi'cajwahar mo. 75 A'di ciki'da rasan bip dhuru'c i'de/ mo me'd to jin cinu mmo'tha ki o'd mo, dhala rasan ka'bal i'de/ mo, dhali ari ka'bala rasan i'de/ jin ta gi yili 'de/ mo. 76 A'di ciki'da rasan mi i'de/ mo me'd to jin cinu gom miinthus mo be. 77 A'di ciki'da morbip isu/ mo, dhala rasan ka'bal imudhe'd mo, dhala rasan mi imudhe'd mo, dhali ushi ka'bala rasan imudhe'd uni kun cana yil mo, mmomiiya bas gom to jin nyaku ci mo. Yansan ta mo miiya bas ma Pagi/iil jin ta ya/ ma Okaraan mo.

78 Eya cimi 'kume'd i'ce'dka su/ mo tani, Ahira jin ta ya/ ma Enaan mo, jin ta'da manshu bway gom emen ma Napthali mo, jin ciki mo miiya bas piti mo be. 79 Mo miiya bas piti jin ta tontar bwaŋ kush i'de/ ki tom bar to i iss 'kwanimpa ipe'de/ i'ce'dka 'kume'd mo dhali toŋ'kul bwaŋ kush i'de/ ki tom bar to i issi kwara i'ce'dka 'kume'd mo, ki tom bar to gi moŋkogu jin ta'da kar/e mo. To su/ gwansan uni 'tu'dkunu ka dipanya 'borga/ jin 'koshkunu e ka yin mo gom emen to jin cinu mo. 80 A'di si'da/ ciki toŋ'kul bwan 'dolkon i'de/ ki tom bar to i'kume'd mo, jin 'tu'dkunu ka 'bi'cajwahar mo. 81 A'di ciki'da rasan bip dhuru'c i'de/ mo me'd to jin cinu mmo'tha ki o'd mo, dhala rasan ka'bal i'de/ mo, dhala rasan ka'bal jin ta gi yili 'de/ mo be. 82 A'di ciki'da rasan mi i'de/ mo me'd to jin cinu gom miinthus mo. 83 A'di ciki'da morbip isu/ mo, dhala rasan ka'bal imudhe'd mo, dhala rasan mi imudhe'd mo, dhali usha rasan ka'bal imudhe'd mo uni kun cana yil mo, mmomiiya bas gom to jin nyaku ci mo. Yansan ta mo miiya bas ma Ahira jin ta ya/ ma Enaan mo be.

84 Yansan ta to jin cinu goma gwata/ ka cim yin jin ukkunu a'di mo, itapa gi 'kwani ma Israyiil dhuki tontar bwaŋ kush ki she/ kun 'koni 'kume'd i'ce'dka su/ mo, dhali toŋ'kul bwaŋ kush i'kume'd i'ce'dka su/

mo, dhali toŋ'kul bwa kun ta 'dolkon i'kume'd i'ce'dka su/ mo. 85 Tontar bwaŋ kush ka 'deṯe/ 'deṯe/ kun ta tom bar to i iss 'kwanimpa ipe'de/ i'ce'dka 'kume'd mo dhali toŋ'kul bwa ka 'deṯe/ 'deṯe/ kun barkunu ki tom bar to i issi kwara i'ce'dka 'kume'd mo. Toŋ'kul bwaŋ kush i'baar mo barkunu ki tom bar to ka aliip̲i su/ i'ce'dka iss 'kwanimpa i iss 'de/ [a] mo, ki tom bar to gi moŋk̲ogu jin ta'da k̲ar/e mo be. 86 Toŋ'kul bwa kun ta 'dolkon ka 'deṯe/ 'deṯe/ kun 'koni 'kume'd i'ce'dka su/ mo tani, 'tu'dkunu mo ka 'bi'cajwahar mo, barkunu ki tom bar to i'kume'd mo ki tom bar to gi moŋk̲ogu jin ta'da k̲ar/e mo. Aris toŋ'kul bwan 'dolkon i'baar mo barkunu ki tom bar to i iss 'kwanimpa imudhe'd i'ce'dka iss 'de/ mo. 87 Uni dhuki aris to/e ki she/ i'baar mo gom to kun c̲inu mmo'tha ki o'd mo, dhala rasan bip̲ i'kume'd i'ce'dka su/ mo, dhala rasan k̲a'bal i'kume'd i'ce'dka su/ mo, dhali ushi k̲a'bal i'kume'd i'ce'dka su/ kun cana yil mo. Uni c̲iki emen tom buni mo. Uni c̲ikina rasan mi i'kume'd i'ce'dka su/ mo me'd to kun c̲inu gom miinthus mo be. 88 'Pena ma'diny bip̲ buni i'baar mo tani, uni c̲ikina rasan bip̲ i iss 'de/ i'ce'dka doŋgon mo, dhala rasan k̲a'bal i issi kwara mo, dhala rasan mi i issi kwara mo, dhali usha rasan k̲a'bal i issi kwara kun cana yil mo, me'd mo miiya bas gom to jin nyak̲u c̲i mo. Yansan ta monyc̲i ma gwaṯa/ i'ko'di a'di uk̲kunu mo.

89 Me'd jin yakin ma Musa mo e gu'b burrinye/ gi montul is mo mmowal 'twa/ nyak̲ki Tap̲a mo tani, a'di cik̲ki 'kus jin walki 'twa/ i a'di mo. Tap̲a walki 'twa/ i a'di mo 'peni bamp̲o/ 'kup̲an gi moŋgwam ap̲owa sanduuk̲ gi gwoŋk̲an gi gwo kun onu is mo, 'peni embwaman ma c̲erubiim isu/ mo. A'di walki 'twa/ i a'di mo be.

Mondeŋ E 8

Mmothosona Lamba/ is iPesu/ mo

1 Tap̲a walki 'twa/ aMusa mo. A'di o'd ki: 2 "Wali 'twa/ eya Haruun mo. Oyi a'di mo ki: ' Arisa lambam pesu/ mini c̲i moŋkush e bwambori ṯirkina/ ma lamba/ me'd jin mina /e c̲i'th uni mo.'" 3 Haruun miiki to yan mo. A'di k̲anyki'da risa lamba/ e ṯirkina/ ma lamba/ mmoc̲i

[aa]7:85 “Ithneen alip Orbumiiya”

moŋkush e bwambor piti mo, me'd gwo jin kankina Tapa aMusa mo be. 4 Tirkina/ ma lamba/ ukkunu cikise/ mo dhali Tapa torki'da Musa a'ban gom a'di mo. A'di minu 'taki tel ki 'dolkon 'peni moŋka'b piti bway 'kupan piti mo, nyakka risa kubbaaya kun telkunu mo mmowa e ka ris jandi kun 'twakkin mo be.

Mondhelele'd dhali mo jin cinu 'kwani Lawi mo

5 Dok/e, Tapa walki 'twa/ aMusa mo. A'di /o gwo mo ki: 6 "Kali 'kwani Lawi 'peni bwamani 'kwani ma Israyiil mo dhali dheleli uni mo. 7 Miiyi to yan e uni mo mmodhelel uni mo. Kukusi yi'de/ gi mowan 'ba/ apo/ uni mo. Miiyi uni mmo'thiya mur is buni ka kuluny mo, wusi aris burrinyem buni mo, dhali dheleli is buni mo. 8 Yan'ko'd dhalki uni kal ari dhuru'c bip mo dhali emen tom piti jin cinu 'pena dipanya 'borga/ jin 'thokkunu e ka yin mo. Dhalki uni kal ari dhuru'c bipa kamu/ mo me'd to jin cinu gom miinthus mo. 9 Um mini 'doyi 'kwani Lawi e bwambor gi gu'b burrinye/ gi montul is mo dhali tuli atul'kup 'kwani ma Israyiil is ka kuluny mo. 10 Hili me'd jin mina umi 'doyi 'kwani Lawi ibwambori Tapa mo tani, 'kwani ma Israyiil mini mii dhu me'd buni apo/ 'kwani Lawi mo be. 11 Haruun midi mii ci 'kwani Lawi e bwambori Tapa mo, me'd to jin cinu mmowupun 'peni 'kwani ma Israyiil mo wakan ki uni mini miiya tu'c gi Tapa mo. 12 'Kwani Lawi mini mii dhu me'd buni i'kup ma risa rasan bip mo. Dhali um mini mii ciya rasan bip i'de/ gom to jin cinu gom miinthus mo dhala rasan bipa kamu/ gom to jin cinu mmo'tha ki o'd gom aha/ mo, gom montu'k gi 'kwani Lawi mo be. 13 Dhuyi 'kwani Lawi e bwambora Haruun mo dhali e bwambori iya/um piti mo, dhali 'de'kki uni isi mis me'd to jin cinu mmowupun gom aha/ mo. 14 Ki bway yan mo tani um mini kwa/ 'kwani Lawi bwa 'peni bwamani 'kwani ma Israyiil mo. 'Kwani Lawi mini mii ta kum pem mo be.15 I'ko'd mo tani, 'kwani Lawi mini mii ii bway bwaman mmomiiya tu'c e gu'b burrinye/ gi montul is mo. Um mini dhelel uni mo. Um mini mii ci uni me'd to kun cinu mmowupun mo. 16 Miiyi to yan mo, haali/ uni ta kum pem ka kuluny 'peni 'kwani ma Israyiil mo. Uni mini kal mo ma bwanyara/ ka 'dete/ 'dete/ mo, isi gom bwa ma dho'th jin twa/a/ mo, 'pena ris emen ma Israyiil i'baar mo. Aha/ kalkina 'kwani Lawi gom is pem mo be. 17 Arisa bwanyara/ i'baar mo 'peni bwamani 'kwani ma Israyiil mo tani uni ta kum pem

mo, 'peni 'kwani su/ mo walla to/e mo. 'Pena cim caan jin kalkika/ mondiki/e 'pena bwanyara/ i'baar mo eya 'cesh gi pa Masir mo. Aha/ dhukina uni ki she/ gom is pem mo be. 18 Aha/ kalkina 'kwani Lawi 'peni bwamani 'kwani ma Israyiil mo 'pena bwanyara/ i'baar mo be. 19 Aha/ cikina 'kwani Lawi me'd to kun cinu ki me'd goma Haruun mo dhali iya/um piti mo. Aha/ kalkina uni 'peni bwamani 'kwani ma Israyiil mo mmomiiya tu'c gi 'kwani ma Israyiil e gu'b burrinye/ gi montul is mo. Aha/ cikina uni mmotu'k mo gom 'kwani ma Israyiil mo wakan ki 'ba'th jin midi wo'c 'kwani is she/ midi diki di mo me'd jin mina uni iiyu/ mmo'dish moŋkogu is mo."

20 Musa, dhala Haruun, dhala tul'kup 'kwani ma Israyiil ka kuluny mo miiki to yan nyakki 'kwani Lawi mo. Uni miiki aris to 'baar mo kun kankina Tapa Musa gwo mo isi gom 'kwani Lawi mo. 'Kwani ma Israyiil miiki to yan nyakki uni mo be. 21 'Kwani Lawi dhelelki is buni mo dhali wuski burrinyem buni mo, dhala Haruun ciki uni me'd to kun cinu mmowupun gom Tapa mo dhali a'di miiki mowan 'ba/ gom uni mmodhelel uni mo be. 22 I'ko'd mo tani, 'kwani Lawi iikin bway bwaman mo mmomiiya tu'c buni e gu'b burrinye/ gi montul is mo ibwambora Haruun dhali ibwambori iya/ ma Haruun mo. Yansan miiki'd me'd gwo jin kankina Tapa aMusa mo gom 'kwani Lawi mo. Uni miiki aris to 'baar gom 'kwani Lawi ki bway yan mo.

23 Tapa walki 'twa/ dok/e, aMusa mo. A'di o'd ki: 24 "Aris to gwansan gom 'kwani Lawi mo kun 'kona yili iss 'de/ i'ce'dka mudhe'd mo dhali ki nyanye/ mo. Uni mini mii gam me'd e mo jin uku to mmomiiya tu'c e gu'b burrinye/ gi montul is mo. 25 Uni mini mii dosh mo mmomii to ki bway yan mo e yil kun 'koni iss su/ i'ce'dka 'kume'd mo. E yil gi wakansan mo tani uni mini mii 'koki mii toŋ kamu/ dok/e mo be. 26 Uni mini woth ikam buni mo kun mii to ki sule/ e gu'b burrinye/ gi montul is mo, mmomiiya tu'c buni mo, hili uni mini mii 'koki mii to ki nyanye/ mo. Mii a 'dihe/ jin mina umi mii ko'c e nyakki 'kwani Lawi mo eya ris mohil mombuni i'baar mo be."

Mondeŋ E 9

Mompe'kupanyolos jin 'kon ma po/ isu/ mo

1 Tapa walki 'twa/ aMusa mo e mombwasho e wosh Sinaa/ mo, ka ppe jin twa/a/ ki yil jin 'kon ma po/ isu/ mo i'ko'di uni iiyin ka pije/ 'pena 'cesh gi pa Masir mo. A'di oki gwo mo ki: 2 "Dhalki 'kwani ma Israyiil kar embul gi moshwan to gi mompe'kupanyolos e embul gi yil piti ka kar/e mo. 3 Ka cimi 'kume'd i'ce'dka doŋgon ka ppe yan mo, ki mom'pimpili/ mo tani, /e mini mii kar embul gi moshwan to gi mompe'kupanyolos e embul gi yil piti ka kar/e mo. /E mini mii kar a'di mo, mmobatha ris gwoŋkan mo, dhali ha aris gwo e mo uni kun wakina e ki a'di mo be." 4 Wakana Musa torki 'kwani ma Israyiil gwo mo ki uni mini kar moshwan to gi mompe'kupanyolos mo. 5 Wakan uni karki moshwan to gi mompe'kupanyolos eya ppe jin twa/a/ mo, ka cimi 'kume'd i'ce'dka doŋgon ka ppe mo, ki mom'pimpili/, e mombwasho e wosh Sinaa/ mo. 'Kwani ma Israyiil haki aris gwo e mo kun kankina Tapa Musa mmomii mo be.

6 'Kwanin tiya uni 'kokin mo kun nyo/kin mo ki buŋgwar is gi wathi/ jin wuki'd mo. Uni mini 'koki kar moshwan to gi mompe'kupanyolos apowa cim caan mo. Uni iikin ibwambora Musa mo dhala Haruun mo ka cima 'de/ caan mo. 7 'Kwani gwasan okina Musa mo ki: "Aman nyo/kina mo haali/ gom buŋgwar is gi wathi/ jin wuki'd mo. Gomatinta dosha um am mo 'peni to jin cinu mmomiiya bas gom Tapa ka tenteŋ kar/e ki yil mo e bwamani 'kwani ma Israyiil mo?" 8 AMusa oki uni mo ki: "Ḉori gom aha/ mo mmocik gwo jin mina Tapa iye'th sho'k apo/ um mo."

9 Tapa walki 'twa/ aMusa mo. A'di o'd ki: 10 "Walli 'twa/ gom 'kwani ma Israyiil mo. Oyi gwo mo ki: ' Wakki/ jaŋ kamu/ 'peni um mo walla emen bum uni kun nyo/kin mo haali/ gom buŋgwar is jin wuki'd mo, walla uni iikin ki tur tur mo tani, a'di midi kar moshwan to gi mompe'kupanyolos naskina/ gom Tapa mo be.' 11 Ka ppe jin 'kon ma po/ isu/ mo ka cim 'kume'd i'ce'dka doŋgon mo ki mom'pimpili/ mo, uni mini shwa tonte/ gi mompe'kupanyolos mo. Uni mini mii shwa tonte/ gi mompe'kupanyolos gi ari ka'bal mo nyakki maaŋku'thu'd jin miikunu ka darga/ cumat mo dhali nyakka guremu/ jin ka/aka/ mo.

12 Uni mini mii 'koki dhal toŋkamu/ gom a'di mo ntagi mon'thamo/ mo, walla mmo'ce'da simam pitin tiya mo. Uni mini mii batha ris gwoŋkan gom moshwan to gi mompe'kupanyolos mo be. 13 Hili wathiŋ kamu/ jin dhelele'd mo dhali diki ya ki mis mo tani, hili diki mii mmokar monshwan to gi mompe'kupanyolos mo tani, wathi/ yun minu mii 'ceth mo ka pije/ 'peni 'kwanim piti mo haali/ a'di diki kali to jin cinu ki Tapa mo jin ŋapu e embul gi yil ka kar/e mo. A'di midi mii kal miinthus piti mo. 14 Wakki/ wathi/ gi bampaŋ kamu/ di'd e bwamani um mo dhali kar moshwan to gi mompe'kupanyolos gom Tapa mo tani, a'di midi mii kar a'di isi me'd gwoŋkan gi mompe'kupanyolos mo dhali isi me'd gwoŋkan piti mo. Um mini mii ta gi gwoŋkana 'de/ gom wathi/ jin ya'd ki mis mo dhali gom jan 'de/ yin jin dho'thkunu eya 'cesh bum mo."

Arak dhali O'd mo

15 Ka cim gi gu'b gi mondheleladhelel caan jin nyaŋkunu mo, arak tikki gu'b gi mondheleladhelel e mo, gu'b burrinye/ gi gwo kun gamu me'd mo. Ki mom'pimpili/ mo tani arak diki'da po/ gu'b gi mondheleladhelel mo. A'di piki'd me'd o'd ntagi mon'thamo/ mo be. 16 A'di miiki'd ki sule/ e embul caan mo. Arak tikki gu'b gi mondheleladhelel e mo dhali piki'd me'd o'd ki mon'thiny mo. 17 Wakan ka rak 'de'kkunu bway mis mo 'pena po/ gu'b burrinye/ mo tani,'kwani ma Israyiil mini bu'th mo iim buni ka pije/ mo. /E mo yin jin doshkin ma rak mo tani,'kwani mini ta gi moŋ'ko mo. 18 Ki gwoŋkan gi Tapa mo tani, 'kwani ma Israyiil mini ii mo, dhali ki gwoŋkan piti mo tani, uni mini 'ko mo. Ka rak doshki'd apo/ gu'b gi mondheleladhelel mo tani, uni mini 'ko e moŋ'kom buni mo be. 19 Ka rak diki'd apo/ gu'b gi mondheleladhelel goma cim ka ris mo, yan'ko'd 'kwani ma Israyiil mini ha aris gwo ye'th sho'k gi Tapa e mo dhali mini 'koki ii mo. 20 Ka cima tiya arak diki'da cimi daka/ apo/ gu'b gi mondheleladhelel mo. Ki mii caan mo tani, uni mini ha gwoŋkan gi Tapa e mo, uni mini mii moŋ'ko mo dhali yan'ko'd i ii mo e gwoŋkan piti dok/e mo. 21 Ka cima tiya arak diki'd e moŋ'ko mo 'peni mom'pimpili/ ntagi mon'thamo/ mo. Me'd jin cukin ma rak ki mon'thamo/ mo tani, uni iikin mo. Wakki/ a'di diki'd ki sule/ gom montee mo dhali gom mon'thiny mo, jasi me'd jin cukin ma rak mo

tani uni mini ii mo. 22 Wakka rak diki'd apo/ gu'b gi mondhelela dhelel goma cimi su/ mo, dhali ka ppe mo, walla ki yil mo, haali/ me'd jin dikina a'di ki rash rash imun mo tani, 'kwani ma Israyiil mini 'ko e mom buni mo dhali mini 'koki ii mo. Hili me'd jin cukin ma rak mis mo tani, uni mini bu'th mo iim buni ka pije/ mo be. 23 Uni mini 'ko ki gwoŋkan gi Tapa mo, dhali uni mini ii ki gwoŋkan piti mo. Uni haki gwoŋkan gi Tapa e mo jin cikinu eya Musa mo.

Mondeŋ E 10

Apoome/ gi 'Dolkon kush Isu/ mo

1 Tapa walki 'twa/ aMusa mo. A'di o'd ki: 2 "Uki apoome/ gurany kush isu/ mo. Tori gurany kush mmo/uk uni mo. /E mini mii piya risa poome/ mmoyuka tul'kup 'kwani imontal 'de/ mo dhali oyi 'kwani mmojoc moŋ'kom buni mo. 3 Igasiis mini mii piya risa poome/ mmoyuka tul'kup 'kwani i'baar mo imontal 'de/ ibwambori /e e 'twaŋkal gu'b burrinye/ gi montul is mo. 4 Wakki/ igasiis pina poome/ jasi 'de/ mo tani, yan'ko'd aris imanshu bway, dhali 'kupan ma risa wak ma Israyiil mo tani, mini tul is gom /e mo be. 5 Wakki/ /e mini pi to ki 'kusa caaga/ mo tani, arisa wak kun 'kokin ka 'ban gi mom'pesho'k mo mini mii tel mo iim buni 'pen mo. 6 Wakki/ /e mini pi to ki 'kusa caaga/ jin 'kon ma po/ isu/ mo tani, arisa wak kun 'kokin eya 'bana bimporos mini mii tel mo iim buni 'pen mo. Uni mini mii pi jamas to ki 'kusa caaga/ gom mo iim buni mo. 7 Me'd jin tulkin ma tul'kup 'kwani is imontal 'de/ mo tani, arisa poome/ pikunu mo, hili ki 'kusa caaga/ yisa. 8 Iya/ ma Haruun mo, dhali igasiis mo tani, mini mii piya risa poome/ mo. Yan isa yempa/ midi ta gwoŋkan gom /e eya risa nyakum yil gi 'kwanim pini mo be. 9 Wakki/ /e ya bway mo/as eya 'cesh pini apo/ wathi/ yin jin siri'cki /e apo/ ki sho'k mo tani, yan'ko'd /e mini mii tor ki 'kus ma risa poome/ mo. Aha/ tana Tapa Arumgimis bum mo, midi yuk um mmoka gwo e mo dhali woth um 'pena ris 'kwaniŋ 'kup bum mo. 10 Dok/e, ka ris mombut mo tani, aris moshwan tom bum ka yempa/ dhali ki montel 'pen ma risa ppe mo tani, um mini mii piya risa poome/ goma ris tom bum kun cinu ki me'd kun 'thanu ki o'd mo dhali goma ris to kun 'cithu 'kus gom to kun cinu ki me'd gom mo jin

nyaku 'ko mo. Gwansan minu mii mmowa e ki moŋka em bum bway aha/ mo, Arumgimis bum. Dhali Aha/ tana Tapa Arumgimis bum mo."

Mo ii 'peni 'Kuwosh Sinaa/ mo

11 Ki yil kun 'koni su/ mo, ka ppe kun 'koni su/ mo, ka cim iss 'de/ ma ppe mo tani, arak cuki'd 'peni gu'b gi mondheleladhelel ma ris gwo kun gamu me'd mo. 12 Yan'ko'd 'kwani ma Israyiil iikin e mo iim buni 'peni mombwasho gi wosh Sinaa/ mo. Arak doshki'd e mombwasho gi pam Paraan mo be. 13 Uni bu'thki mo iim buni jin twa/a/ mo, mmobath gwoŋkan gi Tapa jin cikunu eya Musa mo.

14 Moŋ'ko e bwaŋ'kwarany ma berga/ ma ris emen ma Yahuuda/ kun iikin ka pije/ ntwa/a/ mo, mmojoca risa jesh buni ka 'dete/ 'dete/ mo. Nahshuun jin ta ya/ ma Aminadaab shuki'da jesh ma Yahuuda/ bway mo. 15 Nathaniyal jin ta ya/ ma Suwar shuki'da jesh gi emen ma wak ma Yassakar bway mo. 16 Iliyaab jin ta ya/ ma Heluun shuki'da jesh gi emen ma wak ma Sabuluun bway mo. 17 Emen ma Jershuun dhali kuma Merari mo, kun hilki gu'b gi mondheleladhelel mo tani, 'koshki gu'b gi mondheleladhelel ka 'cesh mo dhali yan'ko'd uni iikin ka pije/ e mo iim buni mo be.

18 Ŋ'ko'd mo tani, arisa jesh e bwaŋ'kwarany ma berga/ gi moŋ'ko ma Ra/uubin iikin ka pije/ e mo iim buni mo. Ilisuur jin ta ya/ ma Sheduur shuki'da jesh ma Ra/uubin bway mo. 19 Shelumu/iil jin ta ya/ ma Surishaadaya shuki'da jesh ma wak gi emen ma Simaan bway mo. 20 Iliyasaap jin ta ya/ ma Duwil shuki'da jesh ma wak gi emen ma Jaad bway mo. 21 'Kwani Kohath iikin ka pije/ mo. Uni kalki to ma tu'c gi moŋkogu mo. Kun tiya mini nyaŋ gu'b gi mondhelela dhelel ntwa/a/ ki 'kwani Kohath pu'dkin e moŋ'ko jin 'ko'd mo be.

22 Arisa jesh e bwaŋ'kwarany ma berga/ gi emen ma Eparayiim iikin ka pije/ ŋ'ko'd mo. Ilishama jin ta ya/ ma Amihuud shuki'da jesh ma Eparayiim bway mo. 23 Gamala/iil jin ta ya/ ma Pedassur shuki'da jesh ma wak gi emen ma Manassa bway mo. 24 Abidaan jin ta ya/ ma Gidiyuuni shuki'da jesh ma wak gi emen ma Benyjamin bway mo.

25 Arisa jesh kun 'kokin e bwaŋ'kwarany ma berga/ gi emen ma Daan mo tani iikin ka pije/ i'ko'd mo. Ahisser jin ta ya/ ma Amishaadaya

shuki'da jesh ma Daan bway mo. 26 Pagi/iil jin ta ya/ ma Okaraan shuki'da jesh ma wak gi emen ma Ashiir bway mo. 27 Ahira jin ta ya/ ma Enaan shuki'da jesh ma wak gi emen ma Napthali bway mo. 28 Yansan ta bway goma risa jesh gi 'kwani ma Israyiil kun iikin ka pije/ e mo iim buni mo.

29 Musa walki 'twa/ aHobaab jin ta ya/ ma Ru/iil jin ta wathi/ Midiyaan mo. Ru/iil jin ta'da baba ma 'bom ma Musa mo. AMusa walki 'twa/ aHobaab dhali o ki: "Aman iikina bway mo caan jin torkina Tapa mo. Tapa o'd ki: ' Aha/ mina ci a'di gom um mo.' Iiyu/ nyakki am mo dhali aman mina mii um ki 'bore/ mo. Tapa oki gwo is mmomii ki 'bore/ goma Israyiil mo be." 30 Hili aHobaab o'da Musa ki: "Aha/ mina diki ya nyakki um mo. Aha/ mina ya bwaya 'cesh pem gana/ mo dhali 'kwanim pem gana/ mo." 31 Yan'ko'd aMusa thokki a'di gwo ki: "Dhalku/ ki dhal am bala/. /E mish moŋ'ko e mombwasho mo. /E mini mii hil mo gom am mo. 32 Wakki/ /e yan nyakki am mo tani, aman mina mii gom /e tom 'boro'da 'de/ caan jin mina Tapa am mo be."

33 Uni iikin 'peni wosha caaga/ gi Tapa goma cimi kwara mo. Asanduuk gi gwoŋ gam me'd gom Tapa yaki'd ibwamabori uni goma cimi kwara mo mmogam mo gom uni mmosi/is mo. 34 Arak gi Tapa diki'da po/ uni e montee mo me'd jin iikina uni mo. 35 Me'd yin jin yakin ma sanduuk ka pije/ mo tani, aMusa midi o ki:

"Cuyi mis mo, Ayy Tapa.
Cekeri aris 'kwaniŋ 'kup pini bwa mo.
Miiyi gwansan kun shi/ki /e i e mmo/so 'peni /e mo."

36 Me'd yin jin doshkin ma sanduuk mo tani, aMusa midi o ki:

"Dokku/ ka nyaŋ'ko'd mo, Ayy Tapa,
goma risa aliip ma Israyiil i'kume'd ka ris mo be."

Mondeŋ E 11

'Kwani miikina gum gum mo

1 Shwane/ 'kwani miikina gum gum apowa ris monto'c bwam buni mo jin cikina Tapa mo. Tapa cikki gwoŋ 'kwani mo dhali miiki'da nyor mo. O'd 'peni Tapa shwaki'd e bwamani uni mo dhali shwaki'da 'ban

gi moŋ'kon tiya apowa ris shemen piti mo. 2 Yan'ko'd 'kwani yukkina Musa mo, wakan aMusa 'thoki Tapa mo, dhali o'd doshki'd mo. 3 Mo caan yukkunu gway ka Thabera mo, haali/ o'd gi Tapa shwaki'd e bwamani uni mo be.

4 'Kwani gun 'kosh mii isa tiya telki mii 'pen mmo'ko nyakka ris emen ma Israyiil mo. Uni ŋapki maa jin 'bora 'bor mmoshwa mo. Yan'ko'd 'kwani ma Israyiil telki mii 'pen mmoko mo dhali on ki: "Aja midi ci ana shum mmo'ka mo? 5 Aman kana wa'c[a*] e jin 'kakina am ki me'd e pa Masir mo, aris maman to kun wana e ka ŋaŋe/ mo dhala bithi'k mo dhali maman to jin wana e ka basal mo, dhala basal mo, dhala basalathum mo. 6 Shwane/ moshwan tom bam piki'd mo, haali/ aman misha amanna yan i'baar mo be." 7 Amanna iwakina e ki emen to jin minuwa 'tash mo. A'di waki yiman cwam 'bololga/ mo be. 8 'Kwani iikin ka kukul is dhali tulki a'di is mo. Uni yorki a'di ka yontoŋkuthu'd[b*] mo, dhali paath a'di ka ris toŋ'kul bwa mo, dhali shunki a'di ka risa nos mo, dhali ukki a'di ka ris maaŋku'thu'd mo. Mo nyok a'di waki toŋ'kunyga/ jin ba'dkunu ka yin cwa ma setuun mo. 9 Ki jape/ raski'd apo/ moŋ'ko ki mon'thiny mo tani, amanna si'da/ raskin mo.

10 Musa cikki koŋ 'kwani eya ris 'kwanim buni mo, dhali 'kwani ka 'dete/ 'dete/ 'kokin mo e 'twaŋkal gu'b burrinyem piti mo. Tapa miiki'da nyor kagahara/ mo, dhali e jis/e ma Musa mo tani agum gum buni shi/ashi/ mo be. 11 AMusa oki Tapa ki: "Atinta miikina /e ciŋkinam pini ki shi/ shi/ kan mo? Gomatinta dina /e ki 'bor aha/ bwa kan mo? /E karki aha/ mmokal tondiți'd gi 'kwani gwansan i'baar mo. 12 A/ aha/ ibwamani 'kwani gwansan i'baar mo? A/ aha/ dho'thkina uni mo wakan ki um mini o aha/ ki: ' Kali uni eya bor pini ki 'dish 'dish mo me'da baba jin kala'da 'ci mo?' A/miga/ kal uni bwaya 'cesh caan jin okina /e gwo is gom idhan babam buni mmoci uni mowa? 13 'Peni mana miga/ gam shum mmoci gom 'kwani gwansan i'baar mo? Uni gwon e bwambori aha/ mo dhali uni on ki: ' Ciyi am shum mmo'ka mo ma.' 14 Aha/ mina diki kal 'kwani gwansan i'baar mo aha/ 'de/ mo. Uni

[a*a*a*]11:5 "Bithik"
[b*b*b*]11:8 "Thahuna"

cana mii ki ca kagahara/ gom aha/ mo. 15 Me'd yin jin mina um aha/ ki shi/ ki bway yan mo tani, 'koshi aha/ shwane/ mo, wakki/ aha/ gama 'the e jis/em bum mo, dhalku/ ki dhal aha/ mmomish mo isa nyor pem mo ma."

Aris 'kwaniŋ Gwanyjaka/ kun 'koni issi kwara i'ce'dka 'kume'd mo

16 Tapa oki'da Musa ki: "Susi Aha/ aris 'kwaniŋ gwanyjaka/ ma Israyiil kun 'koni issi kwara i'ce'dka 'kume'd[a] mo. Mishi ki 'bore/ ki uni tana ris gwanyjaka/ mo dhali aris 'kwaninycan gi 'kwani mo. Susi uni bway gu'b burrinye/ gi montul is mo mmodosh imataan nyakki /e mo. 17 Aha/ mina thulu ka 'cesh mo dhali wal 'twa/ nyakki /e imataan mo. Aha/ mina kal Shi/ina tiya kun 'kona po/ /e mo dhali kar a'di apo/ uni mo. Uni mini kal tondiți'd gi 'kwani nyakki /e mo. /E mini diki kal a'di /e 'de/ mo. 18 Oyi 'kwani ki: ' Dheleli is bum mo, goma 'thamo/ um mini 'ka shum ka jiŋ gana/ mo, haali/ um gwokin mo dhali Tapa cikki'd mo. Um on ki: "Aja midi ci ana shum mmo'ka mo? 'Bora a'di ki 'bor gom ana e pa Masir mo." Wakan Tapa midi ci um shum mo, dhali um mini 'ka a'di mo. 19 Um mini 'koki 'ka shum gom jasa cimi 'de/ mo, dhala cimi su/ mo, dhala cimi mudhe'd mo dhala cimi 'kume'd mo, walla cimi iss 'de/ mo, 20 hili um mini 'ka shum goma ppe ka kuluny mo ntagi a'di midi pi ka pije/ 'peni shush bum mo. A'di mina umi ush mo haali/ um ushki Tapa mo, jin di'd e bwamani um mo. Um gwokin ibwamabori a'di mo. Um on ki: "Gomatinta/ dhalkina ana pa Masir mo?""" 21 Yan'ko'd aMusa o'd ki: " 'Kwaniŋ gwath kun iin ki sho'k nyakki aha/ 'kona aliipi iss 'kwanimpa iss 'de/ 'ce'dka 'kume'd[b] mo, dhali /e on ki: ' Aha/ mina ci uni shum mmo'ka goma ppe ka kuluny mo.' 22 Aman mina 'kosha risa ma'diny ka'bal mo dhali arisa ma'diny bip mmokap uni mo? A/ mina aman ibu'th wa'c i'baar mo e kumma/ yi'de/ mmokap uni mowa?" 23 Tapa oki'da Musa ki: "A/ me'd pem kuta kuta? Shwane/ /e mini mish wakan mo walla gwom pem a'di diki ta kar/e mo."

[aaa] 11:16 “Saba/iin”

[bbb] 11:21 “Suttumiyya alif”

24 AMusa yaki'd ka pije/ mo dhali torki 'kwani aris gwo gi Tapa mo. A'di tulki aris gwanyjaka/ 'kwani is i issi kwara i'ce'dka 'kume'd[a] mo dhali ciki uni embul mmo'kam gu'b burrinye/ is mo be. 25 Tapa thulki'd ka 'cesh ka rak mo dhali walki 'twa/ a Musa mo. Tapa kalki Shi/ina tiya kun 'kokin apowa Musa mo dhali dhu uni apowa ris gwanyjaka/ kun 'koni issi kwara i'ce'dka 'kume'd[a] mo. Me'd jin 'kokina shi/in apo/ uni mo tani, uni torki gwo kun onu is mo, hili jasi apo/ mii jin miinu mo dhali yisa mmomii a'di dok/e mo.

26 'Kwaniŋ gwatha su/ 'kokin e moŋ'ko mo, jin yukkunu gway ka Eldaad mo dhala Medaad mo. Shi/in si'da/ diki'da po/ uni mo. Gway buni uni 'kwarkunu apowa warka/ mo, hili uni 'koki ii ka pije/ gom gu'b burrinye/ mo. Isi kan, uni torki gwo kun onu is e moŋ'ko mo. 27 Wathin dhuru'c e moŋ'ko guski'd mo dhali torki'da Musa gwo mo ki: "Eldaad dhala Medaad uni tor gwo kun onu is e moŋ'ko mo be." 28 Jeshuwa jin ta ya/ ma Nuun mo, jin ta'da man wotha Musa mo, dhali jan 'de/ 'peni 'kwaniŋ gwath piti jin kwanykunu mo, oki'da Musa ki: "Tapam pem jin ta'da Musa mo, doshi uni mo." 29 Musa oki a'di ki: "A/ /e shi/a bwa gom gway pem mo? Aha/ ŋapa ki 'kwani gi Tapa i'baar mo uni mini ta imanci gwo ma Arumgimis mo dhali ki a'di midi ci Shi/in piti apo/ uni 'baar mo be!" 30 Yan'ko'd aMusa dhala ris gwanyjaka/ ma Israyiil iikin ka nyaŋ'ko'd bway moŋ'ko mo.

31 Yan'ko'd 'tham yayi'd 'peni Tapa mo dhali kalki kuskun mo 'peni kumma/ yi'de/ mo. Uni bitkin mmo/ 'dish moŋ'ko is mo, wana e ka cim gi mo Ii ka 'bana 'de/ mo dhali acim ta mo Ii ka 'bana kamu/ mo be. Ḵuskun 'kamki moŋ'ko is mmowa e ki gula isu/ 'pena 'cesh mo. 32 'Kwani uni mala mii mmotul kuskun is ka cim caan i'baar mo, dhali ki mon'thinyi 'baar mo, dhali ka cim jin 'ko'd i'baar mo. jan 'de/ diki tul Ḵuskun is mmo ath anuraŋ Ḵuskuni 'kume'd mo. Uni nyak Ḵuskun ka kuluny ki tur e moŋ'ko mo be. 33 Ki shum diki'd naskina/ e 'twam buni mo, ki uni 'kokin mmo'ka a'di mo tani, anyor gi Tapa shwaki'd e uni mo. A'di 'koshki 'kwani ki dhan 'ba'th jin shi/ashi/ kagahara/ mo. 34 Mo caan yukunu gway ka Ḵiboroth Hathapaah mo, haali/ imun uni

[aaa]11:24 “Saba/iin”
[aaa]11:25 “Saba/iin”

kanki 'kwani kun 'koshkina kwa/ah mmo'ka shum mo. 35 'Peni Kiboroth Hathapaah mo tani, 'kwani iikin bway pa Haseroth mo, e mo jin 'kokina uni mo be.

Mondeŋ E 12

Gwo gi okin ma Haruun dhala Miriyam mo

1 Yan'ko'd Miriyam dhala Haruun walki 'twa/ apowa Musa mo haali/ goma 'bom gi paŋ Kush mo jin mashkina a'di mo. 2 Uni on ki: "A/ Tapa walki 'twa/ jasi eya Musa mo? A/a'di si'da/ diki wal 'twa/ nyakki am mo?" Shwane/ Tapa cikki gwo jin ona uni mo. 3 Shwane/ wathi/ jin ta'da Musa karki is ki gwa'd kagahara/ mo, mmo kar is ki gwa'd 'peni jan 'de/ yin apo/ mony'cesh mo. 4 Ki jahanne/ Tapa walki 'twa/ aMusa mo, dhala Haruun dhala Miriyam mo ki: "Iiyu/ ka pije/ uma kwara mo, bway gu'b burrinye/ gi montul is mo." Wakan uniŋ kwara iikin ka pije/ mo. 5 Yan'ko'd Tapa thulki'd ka 'cesh ka raka kak mo. A'di doshki'd e 'twaŋkal gu'b burrinye/ mo dhali yukki'da Haruun dhala Miriyam mo. Uni su/ iikin bway twa/a/ mo be. 6 Tapa o'd ki:

"Shwane/ ciki aris gwom pem mo ma.
Me'd jin dikin ma manci gwo ma Arumgimis
pem nyakki um mo tani,
Aha/ mina tor is pem eya tente/ gom a'di eya ris
tonyjan mo dhali wal 'twa/ e a'di ka ris jan mo.
7 Ciŋkinam pem ka Musa a'di diki wakan mo.
A'di ta a'diŋ gana/ e gu'b pem i'baar mo be.
8 Aha/ wala 'twa/ aMusa ka kar/e mo,
ka ris tonyjan yisa wala ka ris gwom 'bi'thga/ mo.
A'di mish jamas pem mo.
Wakan goma tinta/ 'kona um ki ko/ is mo mmowal 'twa/ apo/ ciŋkinam pem mo, ka Musa mo?"

9 Anyor gi Tapa shwaki'd apo/ uni mo, dhali yan'ko'd a'di dhalki uni mo be. 10 Arak cuki'd 'pena po/ gu'b burrinye/ mo, dhali ki jahanne/ aMiriyam 'koshkina monthus mo, a'di taki kush me'da wasa/ mo. Me'd jin tu'kkin ma Haruun 'kupka Miriyam mo tani, a'di mishki'd ki a'di taki'd gi 'ba'th monthus mo. 11 AHaruun oki'da Musa ki: "Ayy, tapam

pem mo, bala dhalku/ ki kar miinthus yan apo/ am mo. Aman walkina 'twam pus mo, dhali aman miikina miinthus mo.12 Bala dhalku/ ki dhala yim mmowa e ka ara ŋa/ this jin wuki'd jin dhodhu mo gi shuman is jin atha'd pu/ki'd mo me'd jin piyina a'di 'peni bush ma ta'dam piti mo." 13 Wakan aMusa yukki Tapa mo. A'di o'd ki: "Arumgimis bala waca yim mo."

14 Tapa oki'da Musa gwo mo ki: "Wakka baba ma yim 'thakki manya/ e jis/e ma yim mo tani, a'di mina isi 'the mo goma cimi pesu/ mo. Uri ayim ka pije/ 'peni moŋ'ko goma cimi pesu/ mo. Ɗ'ko'd susa yim ka nyaŋ'ko'd dok/e mo." 15 Wakan aMiriyam urkunu ka pije/ 'peni moŋ'ko goma cimi pesu/ mo. 'Kwani 'koki ii mo ntagi a'di dokki'd ka nyaŋ'ko'd bway moŋ'ko mo. 16 Ŋ'ko'd mo tani, 'kwani iikin 'peni pa Haseroth mo dhali 'kokin e mombwasho gi pam Paraan mo be.

Mondeŋ E 13

Iman'kar mo hashkunu e paŋ Kanaan mo

1Yan'ko'd Tapa walki 'twa/ aMusa mo. A'di o'd ki: 2 "Hashi 'kwanin tiya mmo'cunycura 'cesh gi paŋ Kanaan mo, jin cikika/ gom 'kwani ma Israyiil mo. Hashi wathi/ 'de/ 'pena wak ki she/ ki she/ 'peni idhan babam buni mo. Wathiŋ gwath ka 'dete/ 'dete/ midi mii ta shu/um bway e bwamani uni mo." 3 Musa hashki uni 'peni mombwasho gi pam Paraan mo, wakan ki uni mini ha gwoŋkan gi Tapa e mo. Uni 'baar mo ta imanshu bway e bwaman 'kwani ma Israyiil mo be. 4 Gway buni anahan mo: 'pena wak ma Ra/uubin mo, dhala Shamuwa jin ta ya/ ma Sakuur mo; 5 'pena wak ma Simaan mo, dhala Shaapat jin ta ya/ ma Hori mo; 6 'pena wak ma Yahuuda/ mo, dhala Kelab jin ta ya/ ma Jepuuni mo; 7 'pena wak ma Yassakar mo, dhala Igal jin ta ya/ ma Yusuup mo; 8 'pena wak ma Eparayiim mo, dhala Hoshiya jin ta ya/ ma Nuun mo; 9 'pena wak ma Benyjamin mo, dhala Palthi/ jin ta ya/ ma Rapu mo; 10 'pena wak ma Sabuluun mo, dhala Gadi/iil jin ta ya/ ma Sodi mo; 11 'pena wak ma Yusuup mo (jin onu ki: 'pena wak ma Manassa mo), dhala Gadi jin ta ya/ ma Susi mo; 12 'pena wak ma Daan mo, dhala Ammi/iil jin ta ya/ ma Gemali mo; 13 'pena wak ma Ashiir mo, dhala Sethuur jin ta ya/ ma Maykol mo; 14 'pena wak ma Napthali

mo, dhala Naahbi jin ta ya/ ma Bopsi mo. 15 'pena wak ma Jaad mo, dhala Gewil jin ta ya/ ma Makgi mo. 16 Gwansan ta gway gi 'kwaniŋ gwath anahan mo kun hashkin ma Musa mmo'cunycura 'cesh mo. Musa yukki'da Hoshiya jin ta ya/ ma Nuun mo ki gway ma Jeshuwa mo be.

17 Musa hashki uni mmo'cunycura 'cesh gi paŋ Kanaan mo. A'di oki uni ki: "Iiku/ mo 'pena 'bana bim poros mo dhali iiyi e bampaŋ gagamis mo. 18 'Cunycuri a'cesh mmomish ki a'di wakata mo. Pari 'kwani e kun 'kokin imun mo, wakki/ uni 'bitha 'bi'th mo walla 'ka'da 'ka'd mo, dhali wakki/ uni 'koni daka/ walla tana ris mo. 19 Pari a'cesh e ki a'di wakata mo dhali uni 'koni mana mo. A'di 'bora 'bora walla shi/a shi/ mo? Aris 'peŋkuman bampa/ wakata imun mo? A/ uni wakina e ka ris moŋ'ko mo, walla a/ uni taki aris 'peŋkuman bampa/ kun 'kamkunu is ka goŋ isi mis mo? 20 Pari a'cesh e ki a'di wakata mo, wakki/ a'di 'boro'd gom mmosi aris to mo walla yisa, dhali wakki/ aris cwa uni 'kokin imun mo walla yisa. 'Bithi ki 'bi'th mo dhali kala usha 'cesh kun dho'th to ka nyaŋ'ko'd mo." Shwane/ ta'da tente/ gom embul jin ishkin ma arisa mura'th mo be.

21 Wakan 'kwaniŋ gwath iikin ka gagamis mo dhali 'cunycurkina 'cesh 'peni mombwasho gi pa Siin bway pa Rehob mo, mmo'dish pa Lebo Hamath is mo. 22 Uni iikin ka gagamis 'pena 'bana bim poros mo dhali pu'dkin e pa Heboroth mo. Ahiman mo, dhala Sheshayi mo, dhala Thalmayi mo, dhali aris emen ma Anaak mo, uni 'kokin imun mo. Shwane/ pa Heboroth nyaŋkunu yili pesu/ mo ntwa/a/ ka Suwan e pa Masir mo. 23 Ki uni gamki momba'da'd gi pa Ishkol mo tani, uni 'cithkina biny cwa nyakka ris mondek ma mura'th mo. Uni kalki a'di apowa lukaas e embwaman ma nonshe/ sum buni mo. Uni si'da/ kalkina risa Pomigarnet[ab] mo dhala pu/ mo be. 24 Mo caan yukkunu gway ki momba'da'd gi pa Ishkol mo, haali/ gom mondek ma mura'th kun 'cithkina 'kwani ma Israyiil ka 'cesh imun mo. 25 I'ko'da cimi iss su/ mo tani, uni dokkin ka nyaŋ'ko'd 'peni mo 'cunycura 'cesh mo.

[ababab] 13:23 “Pomigarnet”: cwa jin wana emen ka jwapa/

26 Uni dokkin ka nyaŋ'ko'd bwaya Musa mo, dhala Haruun mo, dhali atul'kup gi 'kwani ma Israyiil i'baar mo e mombwasho gi pam Paraan mo, dhali e paŋ Kadish mo. Uni kali gwo ka nyaŋ'ko'd gom uni mo dhali goma tul'kup 'kwani i'baar mo, dhali torki uni to kun dhothon 'pena 'cesh mo. 27 Uni torkina Musa gwo mo ki: "Aman pu'dkina eya 'cesh jin hashkina /e am mo. A'di ka jiŋ gana/ ishkin ma ko dhali mamana dham mo. Ton tiya kun dhothon aniihe/ 'peni a'di mo. 28 Wakan, 'kwani kun ukki aris gu'b buni mo imun uni 'bitha 'bith mo. Aris 'peŋkuman bampa uni 'kamkunu is ka goŋ isi mis mo dhali caaca ka kagahara/ mo. Aman si'da/ mishkina aris emen ma Anaak imun mo be. 29 'Kwani Amalik 'kokin eya 'bana bim poros mo. 'Kwani Hiitha mo, dhali kwani Yabus mo, dhali 'kwani Amuur mo takin ga ris gu'b buni e bampaŋ 'kuwosh mo. 'Kwaniŋ Kanaan 'kokin e yan kumma/ yi'de/ mo dhali ki tur e yi'de/ Uurdun jin guski'd mo."

30 Yan'ko'd aKelab doshki 'kwani 'twa/ wall kun 'kokin e bwambora Musa mo dhali o'd ki: "Dhalki ana iina ka gagamis mo dhali butha 'cesh mo, haali/ aman ka jiŋ gana/ mina bu'th a'di mo be." 31 Hili 'kwaniŋ gwatha tiya kun iikin nyakki a'di on ki: "Aman mina 'koki mish 'kwani 'kosh mo haali/ uni 'bitha 'bi'th 'penki aman mo." 32 Wakan uni peperki gwo jin 'theki 'kwani ma Israyiil is mo goma 'cesh caan jin 'cunycurkina uni mo. Uni on ki: "A'cesh caan jin parkina aman e mo tani ta'da 'cesh jin shwaki aris tom piti mo. Aris 'kwani kun mishkina aman imun mo tani uni ta 'kwani kun tura tur kagahara/ mo. 33 Imun mo tani aman mishkina 'kwani Napiliyim mo, kun ta emen ma Anaak mo, 'kwani kun iiyin 'peni 'kwani kun caaca kagahara/ mo. E mo hil mombam gana/ mo tani aman wakina e ka kuyu/ ki mompar nyakki uni mo, dhali yansan a'di ta mo hil bam e jis/em buni si'da/ mo be."

Mondeŋ E 14

'Kwani ma Israyiil ushkin mmociç paŋ Kanaan mo

1 Ki mon'thiny caan mo tani atul'kup 'kwani i'baar mo gwokin ka kagahara/ mo. 2 'Kwani ma Israyiili 'baar mo wakkina Musa dhala Haruun mo. Atul'kup 'kwani ka kuluny oki uni gwo mo ki: "Aman

ŋapa ki am mina wu mo eya 'cesh gi pa Masir mo, walla e mombwasho yan mo! 3 Gomatinta susina Tapa ana eya 'cesh yan mmowu ki gandala turga/ mo? I/ashim bam dhali ushi ucim bam mini gam moŋ'kosh is ka nyor mo. A'di midi 'taki 'bor gom ana mmodok ka nyaŋ'ko'd bway pa Masir mo?" 4 Uni oki gwo ka rem'kup mo ki: "Dhalki ana kwanya manshu bwaya kamu/ mo, dhali dhalki ana doka ka nyaŋ'ko'd bway pa Masir mo." 5 Yan'ko'd aMusa dhala Haruun ta'kki jis/e ka 'cesh ibwambori montul'kup gi 'kwani ma Israyiil i'baar mo.

6 Jeshuwa jin ta ya/ ma Nuun mo dhala Kelab jin ta ya/ ma Jepuuni mo, 'peni unin tiya gwansan kun hashkunu mmo'cunycura 'cesh mo tani, dherki burrinyem buni bwa mo. 7 Uni walki 'twa/ eya tul'kup 'kwani ma Israyiil i'baar mo. Uni on ki: "A'cesh caan jin iikina aman e cinne/ mo dhala 'cesh jin 'cunycurkunu a'di 'bora 'bor ka kagahara/ mo be. 8 Wakki/ Tapa a'di 'kunykina bwa ki ana mo tani, yan'ko'd a'di midi kal ana eya 'cesh yan mo dhali ci a'di gom ana mo. A'cesh jin ishkin ma ko dhali mamana dham mo. 9 Hili dhalku/ ki ta 'kup ki Tapa mo, dhali dhalki 'kwani ki ko/ e mony'cesh mo, haali/ uni ta maaŋku'thu'd gom ana mo. Monycesh buni minu kal mo 'peni uni mo, haali/ Tapa a'di di'd nyakki ana mo. Dhalku/ ki ko/ uni mo." 10 Yan'ko'd atul'kup 'kwani i'baar mo oki gwo mmo'kosh uni mo ki wosh mo. Hili monyca gi Tapa piki'd e gu'b burrinye/ gi montul is gom 'kwani ma Israyiil i'baar mo be.

AMusa walki'da 'thupun 'twa/ gom 'Kwani mo

11 Tapa oki'da Musa gwo mo ki: "Me'di ekata imina 'kwani gwansani 'te aha/ bwa mo? me'di ekata imina uni 'koki gam aha/ gwo is mo, i'teya aris jamas gi mom'bi'th pem i'baar bwa mo kun miikika/ e bwamani uni mo? 12 Aha/ mina 'kosh uni ki 'ba'tha shigga/ mo, mmo/ush uni ki 'tash mo, dhali war 'pena wak bum gana/ mmota dhan kal jin midi caaca mo dhali 'bitha 'bi'th mmobol uni e mo be."

13 AMusa oki Tapa ki: "Wakki/ /e mii to yan mo tani, yan'ko'd 'kwani Masir mini cik gwo yan mo, haali/ /e 'cukki 'kwani gwasan 'peni uni ki mom'bi'th pini mo. 14 Uni mini tor a'di e 'kwani kun cil ma 'cesh yan mo. Uni cikki gwo ki /e ta Tapa mo, /e dini nyakki/ 'kwani

gwansan mo, haali/ /e mishkunu ki jis/e ki jis/e mo. Arak pini dosho'd apo/ 'kwanim bam mo. /E yani bwambori uni ka raka kak ki montee dhali ka raka kak gi o'd ki mon'thiny mo be. 15 Shwane/ wakki/ /e mini 'kosh 'kwani gwansan me'd wathiŋ gwatha 'de/ mo tani, yan'ko'd aris kal gi 'kwaniny'cesh kun cikki gwo yan jin kalu gom /e mini o ki: 16 ' Hili Tapa midi diki kal 'kwani gwansan eya 'cesh caan jin okina a'di gwo is mmoci uni mo, a'di 'koshki uni e mombwasho mo.' 17 Shwane/, aha/ dotkina /e mo, dhalki mom'bi'th gi Tapam pem eka/ek mo. Haali/ /e on ki: 18 ' Tapa a'di mii'd ka ku'th is eya nyor mo dhali dosh e mo/en piti jin telu sho'k mo. A'di gwamki tonthus mo dhali gwon dhaŋ mo. A'di midi mish miinthus dhi'th mo me'd jin mina a'di ikala jisa/ goma ris miinthus gi idhan baba apo/ emen buni mo, goma po/ kwara dhali anyakum yil jin 'kon ma po/ idoŋgon mo be.' 19 Kari 'ce mo ma, aha/ walkina 'thupun 'twa/ nyakki /e mo, itonthus gi 'kwani gwansan haali/ adhan gwoŋgam me'd pini ma isiŋ gana/ mo, isi me'd jin gwamkina /e 'kwani gwansan isa yempa/ mo 'peni embul jin 'kokina uni e pa Masir ntaga shwanesan mo."

20 Tapa o'd ki: "Aha/ karkina 'ce ki uni mmodhu nyakki/ gwondot pini mo, 21 hili ka jiŋ gana/ mo, me'd jin dika mo, dhali me'd mony'ceshi 'baar mo minu 'tu'd ki monycam pem mo, 22 'kwani gwansan i'baar mo kun mishki monycam pem mo dhali aris jamas gi mom'bi'th kun miikika/ e pa Masir mo dhali e mombwasho mo tani, uni naskina/ palki Aha/ me'di 'kume'd mo dhali 'koki cik 'kus pem mo be. 23 Wakan Aha/ ona ki uni ka jiŋ gana/ mini 'koki misha 'cesh gom gwo jin okika/ is gom idhan babam buni mo. Jan 'de/ piyi'd 'peni uni kun wakki Aha/ mini par a'di e mo, 24 Isi ciki/ gom ciŋkinam pem ka Kelab mo, haali/ a'di ta'd gi shi/in jin di'd ki she/ mo dhali batha dum pem ka kuluny mo. Aha/ mina susi a'di eya 'cesh jin yakina a'di 'peni cinne/ mo, dhali emen piti mini bu'th 'peni a'di mo be. 25 (Shwane/ 'kwani Amaliik dhali 'kwaniŋ Kanaan kun 'kokin e momba'da'd mo.) Ka 'thamo/ tu'kki mo dhali yayi e mombwasho ki bway gi Kumma/ yi'de/ ma lupe/ mo."

Mowu gom Imanmii to shigga/ mo

26 Tapa walki 'twa/ aMusa mo dhala Haruun mo. A'di o'd ki: 27 "Ntagi mana imiga/ di mmobutha du imii gi 'kwanin thus gwansan kun walki

gwo sor apo/ aha/ mo? Aha/ cikkina gum gum gi 'kwani ma Israyiil apo/ aha/ mo be. 28 Oyi uni ki: ' Me'd jin dika mo tani, yansan a'di ta gwo jin tora Tapa eya tente/ mo, me'd jin walkina um gwo jin cikka mo tani, Aha/ mina mii to yan gom um mo. 29 Aris buŋgwar is bum kun wukin mini ta'k e mombwasho yan mo, umi 'baar mo kun miikina gum gum apo/ Aha/ mo, um gun kun deŋkunu e e mondeŋ e mo, mondeŋ e gi 'kwani ka kuluny 'peni yila iss 'de/ dhali bway mis mo. 30 Um ka jiŋ gana/ mini 'koki ii eya 'cesh caan jin okika/ gwo is mmo/uk pam bum mo, hili aKelab jin ta ya/ ma Jepuuni mo dhala Jeshuwa jin ta ya/ ma Nuun mo be. 31 Hili gom ushi kun 'detem bum kun ona um ki mini 'ko e moŋ'kosh is ka nyor mo tani, Aha/ mina kal uni eya 'cesh mo. Uni mini misha 'cesh caan jin ushkina um mo! 32 Me'd um mo tani, aris buŋgwar is bum kun wukin mini ta'k e mombwasho yan mo. 33 Ucim bum mini ta imanhil ka'bal e mombwasho gom yili iss su/ mo. Uni mini mii kala jisa/ gom mii shi/gam bum mo ntagi moŋkar 'kup ma ris buŋgwar is bum kun wukin e mombwasho mo. 34 Isi gom mondeŋ ma risa cim ki embul jin 'cunycurkina uma 'cesh mo, goma cimi iss su/ mo tani, um mini kala jisa/ gom miithus bum gom yili iss su/ mo, yili 'de/ goma cimi 'baar mo, dhali um mini mish mo ush pem mo. 35 Aha/ jin tana Tapa mo, walkina 'twa/ mo. Aha/ ka jiŋ gana/ mina mii to yan gom 'kwanin thus gwansan i'baar mo kun tulki is imontal 'de/ apo/ Aha/ mo. Uni minu 'cith ka pije/ ka kuluny e mombwasho yan mo, dhali imahan uni mini wu mo be.'"

36 Wakan 'kwaniŋ gwath ma Musa kun hashkunu mmopara 'cesh e mo, kun dokkin ka nyaŋ'ko'd mo dhali gamki atul'kup 'kwani ka kuluny kun mina gum gum apowa Musa mo mmopeper gwo shigga/ jin kalu apowa 'cesh mo, 37 'kwaniŋ gwath gwansan kun kalki gwo shigga/ ka pije/ apowa 'cesh mo uni dorkunu ka 'cesh mo, dhali uni wukin ki 'batha shigga/ ibwambori Tapa mo. 38 'Peni 'kwaniŋ gwath gwansan kun iikin mmopara 'cesh e mo, jasa Jeshuwa jin ta ya/ ma Nuun mo dhala Kelab jin ta ya/ ma Jepuuni jin bocki'd ki e mo be.

Monyciç jin palu ki dargi 'pemen mo
39 Ka Musa kalki gwo gwansan gom 'kwani ma Israyiil i'baar mo tani, uni gwokin ka kagahara/ mo. 40 Uni cuki mis ki jahanne/ mon'thamo/ ka 'tum mo dhali ii ka gagamis mo dhali o gwo mo ki: "Hili mo mo ma, aman 'kona imahan mo, dhali aman mina ii bway mo çaan jin okina Tapa gwo is mo, haali/ aman miikina miinthus mo." 41 Hili aMusa o'd ki: gomatinta shwane/ 'ce'dkina um gwoŋkan gi Tapa mo? Um mini 'koki gam miiya du is mo. 42 Dhalku/ ki ii mo, haali/ Tapa a'di diki di nyakki um mmo/non um 'peni mo jin pikina ris 'kwaniŋ 'kup bum um e mo. 43 'Kwani Amalik mo dhali 'kwaniŋ Ḳanaan 'kokini mun mo, dhali um mini wu ki gandala turga/ mo haali/ um tu'kkin ka nyaŋ'ko'd 'peni mo bath Tapa mo. Wakan a'di midi diki di nyakki um mo be." 44 Hili uni iikin ki bwam buni 'kup ki mis bwaya gagamis gi 'peŋkuman bampa/ mo; wakan si'da/ aMusa walla aSanduuk gi gwo jin gamu me'd gi Tapa dhalki mo jin 'konu mo. 45 Yan'ko'd 'kwani Malaḳay thulkin ka 'cesh, dhali si'da/ 'kwaniŋ Ḳanaan kun 'kokin eya ris 'kuwosh gwattaan mo. Uni 'koshki 'kwani ma Israyiil mo dhali ur uni bway pa Hormaah mo be.

Mondeŋ E 15

Aris Gwoŋkan gom Pos dhali Tompi kun Çinu mo
1 Yan'ko'd Tapa walki 'twa/ aMusa mo, a'di o'd ki: 2 "Wali 'twa/ e 'kwani ma Israyiil mo dhali oyi uni gwo mo ki: ' Me'd jin mina umi ii eya 'cesh jin mina umi 'ko mo tani, Aha/ mina çiki um a'di mo, 3 um mini thoson to jin çinu ki o'd gom Tapa mo, wakki/ to jin çinu mmo'tha ki o'd mo walla mmomiiya bas mo mmo/ 'baar gwo jin gamu me'd mo walla to jin çinu ki bwaŋ gana/ mo, walla to jin çinu eya ris moshwan tom bum mo, mmokala shim jin çiyi mo ki çi gom Tapa mo 'pena ma'diny bip mo walla ma'diny ka'bal mo. 4 Um mini mii çi to gom Tapa jin çinu mmo'tha ki o'd mo me'd emen to jin çinu i'kume'd 'pena ba'de/ ma dipanya borga/ jin 'koshkunu e ka ara ba'de/ gi tom bar to ma yin i'de/ 'pena doŋgon mo. 5 Um si'da/ mini mii çi to jin çinu mmo'tha ki o'd mo, walla gom mo miiya basa thunyjur i'de/ 'pena doŋgon ma su gom tompi jin çinu gom ushi ka'bal ka 'dete/ 'dete/ mo be. 6 Wakki/ um çina rasan ka'bal mo tani, um mini mii thoson me'd

emen to jin cinuwa 'bani su/ eya 'kume'd goma ba'de/ gi tom bar to ma dipanya 'borga/ jin 'koshkunu e ki ari tom bara yin jin 'kon ma po/ ikwara mo. 7 Gom tompi jin cinu mo tani, um mini mii ci ari tom bar to ma su jin 'kon ma po/ ikwara mo. A'di midi kala shim jin 'kunya 'kuny gom Tapa mo be. 8 Me'd jin mina um ithosona rasan bip me'd to jin cinu mmo'tha ki o'd mo walla me'd mo miiya bas mmo/ 'baar to jin cinu ki moŋku'th is mo, walla me'd to jin nyaku ci gom Tapa mo, 9 yan'ko'd um mini mii ci to nyakka rasan bip mo emen to jin cinu ikwara 'pena 'kume'd ka nus tom bar to ma dipanya 'borga/ jin 'koshkunu e ka ara ba'de/ gi tom bar to ma yin mo. 10 Um mini mii ci to me'd tompi jin cinu goma nus tom bar to ma su mo yansan ta tonte/ jin cinu mo, me'd to jin cinu jin 'thakunu ki o'd mo, mmociya shima 'kunyga/ gom Tapa mo. 11 A'di minu mii mii mo ki bway jin wacikise/ goma morbipa 'de/ mo, dhali gom aran ka'bala 'de/ mo dhali goma rasan ka'bala 'de/ mo walla gom dhuru'c mi i'de/ mo, 12 Mo miiya bas i'baar mo kun thosonkina um is mo dhali to jin cinu minu mii mii mo me'd jin torkunu imahan mo. 13 Aris uni kun dho'thkunu e mo yan mini mii mii aris to gwansan ki bway yan mo, me'd jan 'de/ yin jin midi kali to jin cinu jin 'thakunu ki o'd mo, mmokala shim jin ciyi mo ki ci jin midi 'bor Tapa bwa mo be. 14 Wakki/ wathi/ jin ya'd ki mis di'd nyakki um mo, walla a'di yin jin midi di ibwamani um eya risa nyakum yil gi 'kwanim bum mo, a'di midi mii ci to jin 'thakunu ki o'd mo, mmokala shima 'kunyga/ gom Tapa mo. A'di midi mii mii mii me'd jin mina um mo. 15 Gwoŋkana 'de/ midi mii di imun goma tul'kup 'kwani mo dhali gom wathi/ gi bampaŋ kamu/ jin di'd nyakki um mo, gwoŋkan jin midi di ki sule/ eya risa nyakum yil gi 'kwanim bum mo. Me'd jin 'kona um mo, wakan si'da/ wathi/ jin ya'd ki mis jin di'd nyakki um midi mii mii mo. A'di midi mii mii me'd jin mina um ibwamabori Tapa mo be. 16 Gwoŋkana 'de/ dhali gwo jin gamu me'd minu mii mii gom um mo dhali gom wathi/ gi bampaŋ kamu/ jin di'd nyakki um mo.'"

17 Tapa walki 'twa/ aMusa mo. A'di o'd ki: 18 "Wali 'twa/ gom 'kwani ma Israyiil mo dhali oyi uni ki: ' Um mini iiyu/ eya 'cesh yin jin miga/ kal um mo, 19 Me'd jin mina umi shwa tonte/ jin dho'thki'd eya 'cesh mo tani, um mini mii to jin tulkunu is gom Tapa mo. 20 'Pena gana'th

bum jin twa/a/ mo tani um mini mii ci akuluny maaŋku'thu'd jin tulkunu is mo, to jin tulkunu is 'peni ja'da/ jin toru to mo. Um mini mii tul a'di is ki bway yan mo. 21 Um mini mii ci aha/ to jin tulkunu is eya nyakum yil gi 'kwanim bum mo 'pena gana'th bum jin twa/a/ mo be.

Aris gwoŋkan gom miinthus jin dinu ki mii ka mak mo

22 Wakki/ um mini mii miinthus ka cima tiya mo ki dargi mo mii ka mak wakan mo, me'd jin mina umi 'koki ha aris gwoŋkan gwansan e kun walkika/ 'twa/ aMusa mo, 23 aris to kun kankika/ um eya Musa mo 'pena cim caan jin telkika/ 'pen mmoci um aris gwoŋkan mo dhali gom twa/a/ eya risa nyakum yil gi 'kwanim bum mo be. 24 E miinthus jin dinu ki mii ka mak mo ki dargi mo nyith ma tul'kup 'kwani mo, yan'ko'd atul'kup 'kwani i'baar mini mii ci arasan bip dhuru'c i'de/ mo me'd to jin cinu mmo'tha ki o'd mo mmokala shima 'kunyga/ gom Tapa mo. Imontal 'de/ nyakki emen to yan jin minu mii ci mo dhali tompi jin cinu mo, me'd gwo jin kankunu ki gwo jin onu is mo, dhala rasan mi i'de/ me'd to jin cinu gom miinthus mo. 25 Agasiis midi mii kar moŋgwam goma tul'kup 'kwani ma Israyiil i'baar mo. Uni minu gwam mo haali/ gom miinthus jin miikunu ka enthus mo. Uni kalki mo miiya bas buni mo, dhali to jin cinu jin 'thakunu ki o'd gom aha/ mo. Uni kalki to jin cinu gom miinthus buni ibwambori aha/ gom miim buni kun miikunu ka enthus mo. 26 Yan'ko'd atul'kup 'kwani ma Israyiil i'baar mo minu gwam mo, dhali 'kwani gi bampan tiya si'da/ kun 'kokin nyakki uni mo, haali/ 'kwani 'baar mo miiki miinthus kun 'konu ki mii ka mak mo.

27 Wakki/ wathi/ miiki miinthus jin dinu ki mii ka mak mo tani, yan'ko'd a'di midi mii ci kuman mi jin cana yil mo me'd to jin cinu gom miinthus mo. 28 Agasiis midi mii kar moŋgwam ibwambori Tapa gom wathi/ yin jin yaki'di per mo dhali miiki aris miinthus kun 'konu ki mii ka mak mo. Wathi/ caan minu gwam mo me'd jin karkunu moŋgwam mo be. 29 Um mini mii ta gi gwoŋkana 'de/ gom jan 'de/ yin jin miiki toŋkamu/ jin dinu ki mii ka mak mo, dhali gwoŋkana 'de/ gom jan 'de/ yin jin dho'thkunu e bwaman 'kwani ma Israyiil mo dhali gom 'kwani gi bampan tiya kun 'kokin e bwamani uni mo.

Gwoŋkan Gom Miinthus jin minu ki Nyanye/ mo
30 Hili wathi/ jin miiki toŋkamu/ ki me'da turga/ mo tani, wakki/ ta a'di jin dho'thkunu e mo yan mo walla wathi/ gi bampaŋ kamu/ mo, dhali jin sorki Aha/ mo. Wathi/ caan minu mii 'cith mo ka pije/ 'peni bwamani 'kwanim piti mo. 31 Haali/ a'di wakki gwom pem mo dhali 'ce'dki gwoŋkan pem mo tani, wathi/ caan minu mii 'cith mo ka pije/ ka kuluny mo. Tonthus piti midi di apo/ a'di mo be.'"

Jisa/ jin cinu gom mmo'Ce'da cima Pesu/ mo
32 Ki 'kwani ma Israyiil 'kokin e mombwasho mo tani, uni gamki wathiŋ gwath tulki cwa is ka cima Pesu/ mo. 33 Uni kun gamki a'di suski a'di bwaya Musa mo, dhala Haruun mo, dhali atul'kup 'kwani i'baar mo. 34 Uni karki a'di ki 'bore/ mo haali/ a'di dinu ki tor eya tente/ kata iminu mii ki a'di mo. 35 Yan'ko'd Tapa oki'da Musa ki: "Wathi/ ka jiŋ gana/ minu mii 'kosh jwa mo. Atul'kup 'kwani i'baar mo mini mii 'kosh a'di ki wosh apije/ 'peni moŋ'ko mo." 36 Wakan atul'kup 'kwani i'baar mo suski a'di ka pije/ 'peni moŋ'ko mo dhali 'koshki a'di jwa ki wosh mo me'd gwo jin kankina Tapa aMusa mo be.

Arisa yupen to apowa ris Burrinye/ mo
37 Dok/e Tapa walki 'twa/ aMusa mo A'di o'd ki: 38 "Wali 'twa/ e emen ma Israyiil mo dhali kani uni gwo mmo/uka yupen to gom is buni mmoshir 'pena ris shemen gi burrinyem buni mo, mmoshir uni 'peni shemen ka 'dete/ 'dete/ ka thus jamasa daka/ mo. Uni mini mii mii to yan eya risa nyakum yil gi 'kwanim buni mo. 39 A'di midi ta yupe/ jin di'd ki she/ jin mina umi ka e mo, me'd jin mina umi hil a'di mo, goma ris gwoŋkan pemi 'baar mo, mmokal uni ka pije/ mo wakan ki um mini 'koki batha dum bum gana/ mo dhali em bum gana/ mo dhali mii is bum ki miinycal gom uni mo. 40 Miiyi to yan wakan mo ki um mini yuka yuk mo dhali ha aris gwoŋkan pem e i'baar mo, dhali wakan ki um mini ta kuŋ kogu mo, dhali kun dhukunu ki she/ gom Aha/ mo, jin tana Arumgimis bum mo be. 41 Aha/ tana Tapa Arumgimis bum mo, jin suski um ka pije/ 'pena 'cesh gi pa Masir mo, mmota Arumgimis bum mo. Aha/ tana Tapa Arumgimis bum mo."

Mo/ush gwo e apowa Musa dhala Haruun mo

1 I'dishesan aKorah jin ta ya/ ma Is/har dhali ya/ ma Kohath dhali ya/ ma Lawi mo tani, imontal 'de/ nyakka Dhathan mo dhala Abiram jin ta iya/ ma Iliyaab mo, dhala Uun jin ta ya/ ma Peleth mo, dhali emen ma Ra/uubin mo, tulki 'kwaniŋ gwatha tiya is mo. 2 Uni cuki mis apowa Musa mo, imontal 'de/ nyakki 'kwaniŋ gwatha tiya 'peni 'kwani ma Israyiil mo, dhali imanshu bway ma tul'kup 'kwani 'kokini iss 'kwanimpa 'kume'd i'ce'dki iss su/ i'ce'dka 'kume'd mo kun ta 'kwaniŋ gwath gi cinu montak eya tul'kup 'kwani mo. 3 Uni tulki is buni imontal 'de/ mmo/usha Musa gwo e mo dhala Haruun mo. Uni oki uni ki: "Um iini si'da si'd mo ka kagahara/ mo! Atul'kup 'kwani i'baar mo dhukunu ki she/ mo, 'peni aris uni ka 'dete/ 'dete/ mo, dhali Tapa diki'di bwamani uni mo. Gomatinta dhuna um is bum ki ca apo/ tul'kup 'kwanin tiya gi Tapa mo?"

4 Me'd jin cikkin ma Musa gwo caan mo tani, a'di bitki jis/e ka luŋgu'b mo. 5 A'di walki 'twa/ aKorah mo dhali imanyak 'kom piti i'baar mo ki: "Ki mon'thamo/ mo tani Tapa midi mish ki ija ta kum piti mo dhali aja karkunu ki she/ gom a'di mo. A'di midi susi wathi/ yin mmo'dish a'di is mo. Jan 'de/ jin kwanya a'di mo a'di minu susu mmo'dish a'di is mo. 6 Miiyi to yan mo ma, Korah dhala nonshem bum i'baar mo. Kali aris to kun duku/ to mo 7 ka 'thamo/ mo dhali kari o'd shwa'd mo dhala 'bicajwahar e uni ibwambori Tapa mo. Jan 'de/ jin kwanykina Tapa mo tani, wathi/ caan minu kar ki she/ gom Tapa mo. Um iini si'da si'd ka kagahara/ mo, um kun ta emen ma Lawi mo." 8 Dok/e, aMusa oki'da Korah ki: "Shwane/ ciki gwo mo, um kun ta emen ma Lawi mo. 9 A'di ta ari toŋgwa'dga/ gom um mo ka Arumgimis ma Israyiil kwa/ki um bwa 'pena tul'kup 'kwani ma Israyiil mo, mmo/susi um mmo'dish a'di is mo, mmomiiya tu'c e gu'b gi mondheleladhelel gi Tapa mo, dhali mmodosh ibwambora tul'kup 'kwani mmomiiya tu'c gom uni mo? 10 A'di suski um mmo'dish mo is mo, dhali 'kwani ma bas bum i'baar mo, dhali emen ma Lawi mo, nyakki um mo, naskina/ um ŋapki mo mii ma gasiis si'da/ mo! 11 Wakan um dhala nonshem bum i'baar mo

tulki is imont̲al 'de/ ap̲o/ Tap̲a mo. Aja ita'da Haruun jin miikina uma gum gum ap̲o/ a'di mo?"

12 Yan'ko'd aMusa yuk̲ki'da Dhathan dhala Abiram mo, dhali iya/ ma Iliyaab mo, hili uni on ki: "Aman mina 'koki iiku/ mo. 13 A/ a'di ta ari toŋgwa'dga/ ki um suski am ka pije/ 'pena 'cesh jin ishkin ma ko dhali mamana dham mo, mmo'kosh am jwa e mombwasho mo? Shwane/ /e ŋap̲an mmokar is pini mmoji ap̲o/ aman mo! 14 Ka mar is mo tani, /e diki sus am eya 'cesh jin ishkin ma ko dhali mamana dham mo, walla c̲iki am aris mondhe'd mo dhali bwanycwa ma mura'th mo me'd tom bam mo. Shwane/ /e ŋap̲an mmodhu am ka ja'da/ ka ris gwo kun onu is kun 'ko bwa 'te/ mo? Am mina 'koki iiyu/ i /e mo."

15 AMusa miiki'da nyor ka kagahara/ mo dhali oki Tap̲a ki: "Dhalku/ ki tak̲ tonyc̲im buni mo. Aha/ dina ki k̲al thulunya 'de/ 'peni uni mo, dhali aha/ dina ki shi/ 'peni unin tiya is mo." 16 Yan'ko'd aMusa oki'da Korah ki: "Ka 'thamo/ mo tani /e dhali iman nyak̲ 'kom pini i'baar mo mini mii ii ibwambori Tap̲a mo, /e dhali uni mo, dhala Haruun mo be. 17 Um ka 'det̲e/ 'det̲e/ mini mii k̲al tonduk̲ tom buni mo dhali gac̲a 'bicajwahar e uni mo. Yan'ko'd 'kwani ka 'det̲e/ 'det̲e/ mini mii k̲ali tonduk̲ tom buni ibwambori Tap̲a mo, dhali tonduk̲ to issi 'kume'd i'ce'dki iss su/ i'ce'dka 'kume'd mo. /E dhala Haruun si'da/ mini mii 'doyu/ tonduk̲ tom bum ka 'det̲e/ 'det̲e/ mo." 18 Wakan 'kwani ka 'det̲e/ 'det̲e/ k̲alki tonduk̲ tom buni mo, dhuyi o'd shwa'd e uni mo, dhali dhuyi a'bicajwahar e uni mo, dhali doshi e 'twaŋkal gu'b burrinye/ gi montul is mo nyak̲ka Musa dhala Haruun mo. 19 Korah tulki atul'kup̲ 'kwani is ap̲owa Musa dhala Haruun mo e 'twaŋkal gu'b burrinye/ gi montul is mo, dhali monyca gi Tap̲a piki'd goma tul'kup̲ 'kwani i'baar mo be.

20 Yan'ko'd Tap̲a walki 'twa/ aMusa mo dhala Haruun mo ki: 21 "K̲wa/i is bum bwa 'peni bwamana tul'kup̲ 'kwani gwan mo uni kun miga/ i'ce'd sho'k ki jahanne/ mo." 22 AMusa dhala Haruun t̲a'kki jis/e ka luŋgu'b mo dhali on ki: "Ayy Arumgimis mo, Arumgimis jin ta gi shi/in gom 'kwani 'baar mo, wak̲ki/ wathin 'de/ miiki miinthus mo tani, um mini mii mii anyor nyak̲ka tul'kup̲ 'kwani i'baar mo?" 23 Tap̲a thok̲ki'da Musa gwo mo. A'di o'd ki: 24 "Wali 'twa/ atul'kup̲ 'kwani mo.

Oyi ki: ' Iiyi mo 'pena ris gu'b burrinye/ ma Korah mo, dhala Dhathan mo dhala Abiram mo.'" 25 Yan'ko'd aMusa cuki mis mo dhali yaki'd aDhathan mo dhala Abiram mo; aris kwanyjaka/ ma Israyiil bathki a'di mo. 26 A'di walki 'twa/ atul'kup 'kwani mo dhali o'd ki: "I'dishesan dhali aris gu'b burrinye/ gi 'kwaniŋ gwath thus gwansan 'pen mo dhali dhalku/ ki ta tom buniŋ kamu/ is ki me'd mo, haali/ um minu 'ce'd sho'k ki miinthus buni i'baar mo be." 27 Wakan atul'kup 'kwani eya ris gu'b burrinye/ ma Korah mo, dhala Dhathan mo, dhala Abiram dhalki uni mo. Dhathan dhala Abiram iikin ka pije/ mo dhali doshkin e 'twaŋkal ma ris gu'b burrinyem buni mo, nyakki up buni mo, dhali iya/ mo, dhali ushi uciŋ gwa'dgam buni mo. 28 Yan'ko'd aMusa o'd ki: "Ki bway yan um mini mish ki Tapa hashki aha/ mmomii arisa tu'c gwansan i'baar mo, haali/ aha/ dina ki mii uni ki bwam pem gana/ mo. 29 Wakki/ 'kwaniŋ gwath gwansan wukin ki jwa jin wunu mo isi me'd jin mina a'di kan mo tani, yan'ko'd Tapa diki hash aha/ mo. 30 Hili wakki/ Tapa uk toŋkamu/ jin ta this mo, dhala 'cesh ka'dki 'twam piti mo dhali loski uni mo, dhali nyakka ris to kun tana uni mo, dhali uni iikin ka 'cesh ki e e mo shu'd gi jis jin dargi 'pemen mo tani, yan'ko'd um mini mii mish gwo 'ban ki 'kwaniŋ gwath gwansan wakki Tapa mo."

31 Ki jahanne/ me'd jin 'baarkin ma Musa 'twa/ wal goma ris gwo gwansan i'baar mo tani, a'cesh ka'dki 'twa/ e 'kwarany sho'k gi 'kwaniŋ gwath gwansan mo. 32 A'cesh ka'dki 'twam piti mo dhali loski uni mo, dhali aris kuŋ gu'b buni mo, dhali 'kwani 'baar mo kun ta kuma Korah mo, dhala ris tom buni i'baar mo. 33 Wakan uni dhali to 'baar mo kun takina uni mo iikin ka 'cesh ki e e mo shu'd gi jis jin dargi 'pemen mo. A'cesh mu'thki 'twa/ apo/ uni mo, dhali uni 'ce'dkunu sho'k 'peni bwamana tul'kup 'kwani mo. 34 'Kwani ma Israyiil i'baar mo kun 'kamki uni is sokin 'peni kom buni mo. Uni kumki ko mo ki: "A'cesh midi los ana si'da/ mo!" 35 Yan'ko'd o'd 'twakki mo mo 'peni Tapa mo dhali shwaki 'kwaniŋ gwath kun 'koni issi 'kume'd i'ce'dki iss su/ i'ce'dka 'kume'd mo kun cikina 'bicajwahar mo be.

36 Dokk/e Tapa walki 'twa/ aMusa mo dhali o'd ki: 37 "Wali 'twa/ aLi/aasar jin ta ya/ ma Haruun jin ta'da gasiis mo dhali dhalki a'di kala'da ris tonduk to ka pije/ 'pena le'dan o'd mo, haali/ aris tonduk

kun dhukunu ki she/ gom aha/ mo. Yan'ko'd dhalki a'di c̲ekera'da 'cila'th jin shwa'd bwa 'pentur mo.

38 K̲ali aris toŋ'kul bwa gi uni gwansan kun thiski moŋ'koki/em buni e mo haali/ gom miinthus buni mo. Dhalki uni uk̲u ka sahan kun dorkunu mo mmokum ap̲owa gwat̲a/ mo. 'Kwaniŋ gwat̲h gwansan c̲iki uni ibwambori aha/ mo, wakan uni dhukunu ki she/ gom aha/ mo. uni mini ta jamas gom buŋ'kus pem e 'kwani ma Israyiil mo." 39 Ili/aasar jin ta'da gasiis k̲alki aris tonduk̲ toŋ gurany kun miikina 'kwaniŋ gwat̲h kun shwakina o'd mo, dhali uni kun dorkunu e mmokuma gwat̲a/ mo, 40 Mmota moŋka e gom 'kwani ma Israyiil mo, wakan ki wathi/ gi bampaŋ kamu/ jin diki ta bas ma Haruun midi diki yayu/ mmoduk̲a 'bicajwahar ibwambori Tap̲a mo, wakan uni mini 'koki wa e ka Korah mo dhala nonshem piti mo, isi me'd gwo jin k̲ankina Tap̲a eya Musa mo be.

Agum gum gi 'Kwani mo

41 Hili ki mon'thamo/ jin 'ko'd mo tani atul'kup̲ 'kwani ma Israyiil i'baar mo miikina gum gum ap̲owa Musa mo dhala Haruun mo. Uni on ki: "Um 'koshki 'kwani gi Tap̲a jwa mo." 42 Yan'ko'd a'di miiki'd mo, me'd jin tulkin ma tul'kup̲ 'kwani is ap̲owa Musa dhala Haruun mo, ki uni hilki mo 'kup̲ki gu'b burrinye/ gi montul is mo dhali hili mo mo ma, arak̲ kumki a'di mo. Dhali monyca gi Tap̲a piki'd mo, 43 AMusa dhala Haruun iiyin bway bwambor gu'b burrinye/ gi montul is mo be. 44 Yan'ko'd Tap̲a walki 'twa/ aMusa mo. A'di o'd ki: 45 "Yayi mo 'peni bwambora tul'kup̲ 'kwani gwan mo wakan ki Aha/ mina 'ce'd uni sho'k ki jahanne/ mo." Yan'ko'd aMusa dhala Haruun t̲a'kki jis/em buni ka luŋgu'b mo.

46 AMusa oki'da Haruun gwo mo ki: "K̲ali tonduk̲ to mo, kari o'd shwa'd i a'di ka pije/ 'pena gwat̲a/ mo, gac̲a 'bicajwahar e a'di mo, dhali k̲ali a'di ki jahanne/ bwaya tul'kup̲ 'kwani mo, dhali mii mo wan 'ba/ gom uni mo, haali/ anyor p̲u'dki'd 'peni Tap̲a mo. 'Batha shigga/ jin wo'cki is she/ a'di t̲elki 'pen mo be." 47 Wakan aHaruun miiki'd me'd jin t̲orkin ma Musa gwo ka ji sho'k mo. A'di guski'd e bwaman ma tul'kup̲ 'kwani mo. 'Batha shigga/ jin wo'cki is she/ t̲elki mii 'pen mmopeper e bwamani 'kwani mo, wakan a'di gac̲ki'da 'bicajwahar mo

dhali miiki mowan 'ba/ gom 'kwani mo. 48 Haruun doshki'd e embwamani mo wu mo dhali jin di'd ki e mo; ki bway yan mo tani 'batha shigga/ jin wo'cki is she/ doshki'd mo. 49 Uni gwansan kun wukin ki 'batha shigga/ jin wo'cki is she/ mo tani, 'kona aliipi 'kume'd i'ce'dka doŋgon i'ce'dki iss 'kwanimpa iss 'de/ 'cedka karpa'c[a] ki mondeŋ e mo, 50 Haruun dokki'd ka nyaŋ'ko'd bwaya Musa mo e 'twaŋkal gu'b burrinye/ gi montul is mo, dhali 'batha shigga/ jin wo'cki is she/ karki 'kup mo be.

Mondeŋ E 17

Mo mar is ma Lukaas ma Haruun mo

1 Tapa walki 'twa/ aMusa mo. A'di o'd ki: 2 "Wali 'twa/ i'kwani ma Israyiil mo dhali kali arisa lukaas 'peni uni mo, ka 'dete/ 'dete/ 'pena wak gi idhan baba mo, dhala lukaas i'kume'd i'ce'dka su/ mo. 'Kwari gway gi 'kwani ka 'dete/ 'dete/ apowa lukaas buni mo. 3 /E mini mii 'kwar gway ma Haruun apowa lukaas ma Lawi mo. Alukaas midi mii di i'de/ goma manshu bway ka 'dete/ 'dete/ mo 'pena wak gi idhan babam piti mo. 4 /E mini mii dhuwa risa lukaas e gu'b burrinye/ gi montul is mo e bambora sanduuk gi gwo kun gamu me'd mo, e mo jin gam ga/ 'kup ki /e mo. 5 A'di midi mii ka lukaas e gi wathi/ jin kwanyka/ mmomar is mo. Aha/ mina kal mo ma gum gum 'peni 'kwani ma Israyiil mmodosh mo, uni kun walki gwo apo/ /e mo be."

6 Wakan aMusa walki 'twa/ e 'kwani ma Israyiil mo. Aris imanshu bway ma wak i'baar mo ciki a'di arisa lukaas mo, alukaasa 'de/ 'pena manshu bway ka 'dete/ 'dete/ mo, kwanykunu 'pena risa wak gi idhan baba ka 'dete/ 'dete/ mo, alukaas i'kume'd i'ce'dka su/ i'baar mo. Alukaas ma Haruun di'di bwamani uni mo. 7 Yan'ko'd aMusa ciki'da risa lukaas ibwambori Tapa e gu'b burrinye/ ma sanduuk gi gwo kun gamu me'd mo.

8 Ka cim jin 'ko'd mo tani aMusa yaki'd e gu'b burrinye/ ma sanduuk gi gwo kun gamu me'd mo dhali hili mo mo ma, alukaas ma Haruun goma wak ma Lawi markunu is mo. A'di caki'd ki mo mar is mo dhali

[aaa] 16:49 “Arbatashar alif wa sufumiyya”

'twaḵki aris jandi mo dhali maman cwa jin isi'd jin wana e ki shube/ mo! 9 AMusa ḵalki'da risa lukaas ka pije/ 'peni bwamabori Tapa gom 'kwani ma Israyiil i'baar mo, dhali 'kwani ka 'deṯe/ 'deṯe/ ḵalkina lukaas buni mo.

10 Tapa oki'da Musa gwo mo ki: "Kara lukaas ma Haruun e bambor ma sanduuḵ gi gwo kun gamu me'd mo. Kari a'di me'd jamas gi tonthus apo/ 'kwani kun miiki mii shigga/ mo wakan ki /e mini kar mo ma gum gum 'kup mo apo/ Aha/ mo, walla uni mini wu mo." 11 AMusa miiki'd isi me'd jin ḵankina Tapa a'di gwo mo be.

12 'Kwani ma Israyiil walki 'twa/ aMusa mo dhali on ki: "Aman mina wu imahan mo. Amani 'baar mo minu 'ce'd sho'k mo! 13 'Kwani ka 'deṯe/ 'deṯe/ kun mini cu mis mo, mmo'dish gu'b gi mondheleladhelel is mo tani, mini wu mo. A/ amani 'baar mo minu mii 'ce'd sho'k mo?"

Mondeŋ E 18

Arisa ṯu'c gi Igasiis dhali 'kwani Lawi mo

1 Tapa oki'da Haruun gwo mo ki: "/E dhali iya/um pini mo, dhali 'kwani ma bas gi idhan babam pini mina mii 'ko i'ba/ goma ris miinthus kun miikunu apo/ moŋḵogu mo. Hili jasi /e dhali iya/um pini nyaḵki /e mina mii 'ko i'ba/ goma ris miinthus kun miikina 'kwani e mo mii ma gasiis mo. 2 Haali/ me'd imannyaḵa ṯu'c bum mii 'pena waḵ ma Lawi mo, dhali awaḵ gi idhan babam pini mo, /e mini mii susi uni nyaḵki /e mo wakan ki uni mini gam me'd ki /e mo dhali woṯh /e mo dhali iya/um pini mmomiiya ṯu'c e bambor gu'b burrinye/ ma sanduuḵ gi gwo kun gamu me'd mo. 3 Uni mini mii miiya risa ṯu'c bum mo dhali arisa ṯu'c gi gu'b burrinye/ ka kuluny mo. Wakan, uni mini mii 'koki iiyu/ mmo'dish toŋ kamu/ is mo e moŋḵogu mo walla mmogam me'd ka gwaṯa/ mo, haali/ uni dhali um si'da/ mini wu mo be. 4 Uni mini mii gam me'd ki um mo dhali mmomiiya risa ṯu'c kun gamkunu me'd ki gu'b burrinye/ gi montul is mo, goma ṯu'c i'baar mo kun gamkunu me'd e gu'b burrinye/ mo. Wathin 'deŋ kamu/ midi mii diki yayu/ mmo'dish um is mo. 5 Um mini mii miiya risa ṯu'c gom moŋḵogu mo dhali goma gwaṯa/ mo wakan ka nyor pem midi diki yayu/ apo/ 'kwani ma Israyiil doḵ/e mo. 6 Hili mo mo ma, Aha/ ki is

pem kwanykina iman nyaka tu'c mii ki 'kwani Lawi 'peni bwaman emen ma Israyiil mo. Uni cinu ki me'd gom um mo, dhali cikunu ki aha/ mmomiiya tu'c jin gamkunu me'd e gu'b burrinye/ gi montul is mo be. 7 Hili jasi /e dhali iya/um pini mini mii mii ma gasiis gom to 'baar mo kun gamki me'd ka gwata/ mo dhali to 'baar mo e bwaman burrinye/ jin shiru ka yololo mo. Um ki is bum mini mii 'baara ris mii gwansan mo. Aha/ cikina um mii ma gasiis me'd to jin cinu mo. Wathin 'deŋ kamu/ jin midi yayu/ mmo'dish mo is mo tani minu mii 'kosh jwa mo."

To kun cinu mmowoth Igasiis mo

8 Yan'ko'd Tapa oki'da Haruun mo ki: "Hili mo mo ma, Aha/ cikina /e atu'c mmobu'th to kun tulu is kun markunu is gom aha/ mo, dhali aris to kun cinu kun kogu i'baar mo kun cikina 'kwani ma Israyiil gom Aha/ mo. Aha/ cikina to gwansan kun cinu gom um mo me'da 'ban to jin dhelelki'd mo dhali gom iya/um pini me'da 'ban tom pini jin karkunu goma tente/ i'baar mo. 9 Yansan midi ta jim pini mo 'pena ris toŋ kogu kagahara/ kun dhukunu ki she/ 'peni o'd mo. Dhali 'pena ris tom buni kun cinu mo, aris pos kun cinu mo, dhali aris to kun cinu gom miinthus mo, dhali to kun cinu gom tonthus mo, uni dhukunu ki she/ gom /e mo dhali gom iya/um pini mo. 10 Aris to gwansan kun cinu uni ta kuŋ kogu mo; aris 'kwaniŋ gwath mini mii shwa a'di mo, haali/ uni ta kuŋ kogu gom um mo be. 11 To gwansan ta to kun tulu is kun mini ta kum pini mo, kun dhukunu ka pije/ ki she/ goma ris tom buni kun cinu ki me'di 'baar mo 'peni to kun cinu mmowupun 'kwani ma Israyiil is mo. Aha/ cikina uni gom /e mo, dhali iya/um pini mo, dhali i'bwa/um pini mo, me'da 'ban tom bum goma sule/ mo. Aris 'kwani ka 'dete/ 'dete/ kun miiki miin dhelelga/ e kuŋ gu'b pini mini shwa aris to gwansan kun cinu mo. 12 'Pena yina 'borga/ i'baar mo, dhali 'pena sun this i'baar mo dhali pos mo, dhali aris maman ton twa/a/ kun cina 'kwani gom aha/ mo, aris to gwansani 'baar mo cikika/ ki um mo be. 13 Maman ton twa/a/ jin dho'tho'd jin isi'd mo 'peni mondhe'd buni i'baar mo, kun 'doyina uni gom aha/ mo tani, mini ta kum bum mo. Dhali 'Kwani ka 'dete/ 'dete/ kun dhelelin e kuŋ gu'b pini mini shwa aris to gwansan mo. 14 Aris to kun cikunu e 'kwani ma Israyiil mo tani mini ta kum bum mo. 15 Aris mii gi bwa ma dho'th kun twa/a/ mo, abwanyara/

i'baar mo kun c̲ina 'kwani gom Tap̲a mo, 'peni 'kwani su/ mo dhali to/e mo tani, mini ta kum bum mo. Isi kan, 'kwani mini mii wana bwanyara/ gi ya/ 'ba/ ka 'det̲e/ 'det̲e/ mo, dhali uni mini mii wana bwanyara/ rasan 'peni aris to/e kun 'koki dhelel mo. 16 Dhali uni gwansan kun wankunu 'ba/ mo tani minu mii wan 'ba/ i'ko'da ppe 'de/ mo. Yan'ko'd 'kwani mini wan uni 'ba/ gom sheŋ'kup̲ tom bar toŋ kush imudhe'd mo, ki mombara k̲ar/e gi tom bar to gi moŋk̲ogu mo, jin nyak̲a'd ki ari tom bar to i iss 'de/ mo. 17 Hili abwanyara/ 'peni bip̲ mo, walla abwanyara/ 'peni k̲a'bal mo, walla abwanyara/ 'peni mi mo, um mini mii 'koki wan aris to/e gwansan 'ba/ mo; uni dhukunu ki she/ gom aha/ mo. Um mini k̲ukusa bas buni ap̲owa gwat̲a/ mo dhali mmo'tha k̲walany buni me'd to jin c̲inu mmo'tha ki o'd mo, mmoc̲iya shim jin 'kunya 'kuny gom Tap̲a mo be. 18 Shum buni mini ta kum bum mo. Me'da bor mo dhala 'd̲up̲una bim poros kun 'de'kkunu me'd to jin c̲inu mo, shum buni mini ta k̲um bum mo. 19 Aris to kun tulu is kun k̲ogu i'baar mo kun c̲ina 'kwani ma Israyiil gom Tap̲a mo, Aha/ c̲inkina uni ki um mo, dhali gom iya/um bum mo dhali gom i'bwa/um bum nyak̲ki um mo, me'd to jin nyak̲u/ ki sule/ mo. A'di ta gwoŋ gam me'd ma 'doŋkoro/ goma sule/ mo, gwo jin gamu me'd jin dek̲u/ goma sule/ mo, e bwambori Tap̲a gom uma su/ mo dhali emen bum nyak̲ki um mo be." 20 Tap̲a oki'da Haruun mo ki: "Um mini 'koki ta gi to eya 'cesh gi 'kwani mo, walla um mini 'koki nyak̲ ton tiya 'peni bwamani 'kwani mo. Aha/ tana mannyak̲ tom bum mo dhali mmota gi to e bwaman 'kwani ma Israyiil mo.

'Kup̲an to mmowot̲h̲ 'kwani Lawi mo

21 Gom emen ma Lawi mo tani, hili mo mo ma, Aha/ c̲ikina aris 'kup̲an to i'baar mo e 'kwani ma Israyiil mo me'd tom buni mmodok̲ ka nyaŋ'ko'd goma t̲u'c kun k̲alina uni mmomiiya t̲u'c e gu'b burrinye/ gi montul is mo be. 22 'Pena shwane/ 'kwani ma Israyiil mini mii 'koki iiyu/ mmo'dish gu'b burrinye/ gi montul is is mo, haali/ uni mina miinthus yani cil mo dhali wu mo be. 23 'Kwani Lawi mini mii miiya t̲u'c jin gamkunu gwo me'd gom gu'b burrinye/ gi montul is mo. Uni mina mii 'ko i'ba/ gom tonthusa tiya isi gom uni mo. Yansan midi ta gwoŋk̲an jin midi di ki sule/ eya risa nyak̲um yil 'kwanim bum mo. E bwaman 'kwani ma Israyiil mo tani uni mini mii 'koki ta gi to mo be.

24 Haali/ 'kupan to gi 'kwani ma Israyiil mo, kun cina uni me'd to kun tulu is gom Tapa mo, uni ta to gwansan kun cikika/ gom 'kwani Lawi mo me'd tom buni mo. Gom kan i/oka uni ki: 'Uni mini mii 'koki ta gi to e bwaman 'kwani ma Israyiil mo.'"

'Kupan to gom 'kwani Lawi mo

25 Tapa walki 'twa/ aMusa mo dhali o'd ki: 26 "/E mini mii wal 'twa/ gom 'kwani Lawi mo dhali oyi uni ki: ' Wakki/ um bu'th to 'peni 'kwani ma Israyiil i'de/ 'pena 'kume'd kun cikika/ ki um mo 'peni uni gom tom bum mo tani, um mini ci to jin tulu is 'peni a'di gom Tapa mo, i'kume'd 'peni 'kupan to mo. 27 Ton tul is bum minu mii mish ki e mo wakki/ a'di ta'da 'kume'd 'peni emen to 'peni ja'da/ jin toru to mo walla 'pena su jin miinu dhim mo. 28 Wakan um si'da/ mini mii tul to is gom Tapa 'pena ris 'kupan to i'baar mo kun bu'tha um 'peni 'kwani ma Israyiil mo. 'Peni uni mo tani um mini mii ci to jin tulu is goma Haruun jin ta'da gasiis mo. 29 'Peni to 'baar mo kun cinu ki me'd kun butha um mo tani, um mini mii tul to is i'baar mo gom Tapa mo. Um mini mii mii to yan mo 'peni to 'baar mo kun 'boron mo dhali aris to gi moŋkogu kun cikunu um mo be.' 30 Wakan /e mini mii o uni ki: 'Me'd jin mina um ici tom 'boron gom a'di mo tani, yan'ko'd a'di midi mii ta mure/ gom 'kwani Lawi mo me'd to jin kalu 'peni ja'da/ jin toru to mo dhali mondhim ma su mo. 31 Um mini shwa 'peni tom buma tiya kun cinu ki me'd e mon tiya mo, /e dhali aris kuŋ gu'b pini mo, haali/ a'di ta tonycim bum mmodok ka nyaŋ'ko'd goma tu'c bum e gu'b burrinye/ gi montul is mo. 32 Um mini 'koki kal miinthusa kamu/ ki moshwan to mo dhali mmopi to mo, wakki/ um ciki to gom Tapa 'peni tom 'borga/ kun bu'thkina um mo. Hili um mini mii 'koki nyo/ toŋ kogu kun cina 'kwani ma Israyiil mo, haali/ um mini wu mo.'"

Mondeŋ E 19

Aris gwoŋkan gi Mondhelel mo

1 Tapa walki 'twa/ aMusa mo dhala Haruun mo. A'di o'd ki: 2 "Yansan ta gwoŋkan jin uku mo, gwoŋkan gi Tapa jin kankunu um mo ki: Oyi 'kwani ma Israyiil gwo mo ki uni mini mii kali to gom um mo jin ta ari dhuru'c bip 'per jin dargi mondu'dup is mo walla thalkin

mo, dhali jin diki k̲al dhaŋk̲a'b ton di̲t̲i'd mo. 3 C̲iki ari dhuru'c bi̲p̲ goma Ili/aasar jin ta'da gasiis mo. A'di midi mii k̲ali a'di ka pije/ 'peni moŋ'ko mo, dhali wathin 'deŋ kamu/ midi 'kosh a'di e bwambori a'di mo. 4 Ili/aasar jin ta'da gasiis midi mii k̲ala bas pitin tiya ka liman me'd piti mo dhali k̲ukus a'di me'di pesu/ 'kup̲ki bwambor gi gu'b burrinye/ gi montul is mo. 5 Ari dhuru'c bi̲p̲ minu mii 'tha ki o'd e jis/em piti mo, ayi'c piti mo, dhali shuman is piti mo, dhali abas piti nyak̲ka gat̲iny piti mo, minu mii 'thaki o'd mo be. 6 Agasiis midi mii k̲al cwa ma bwanyayis mo, dhali cwa ma 'tasha jalbi̲p̲ mo, dhala thus 'per mo, dhali t̲a'k uni i'baar mo nyak̲ki ari dhuru'c bi̲p̲ jin 'thanu ki o'd mo. 7 Yan'ko'd a'di midi mii wus aris burrinyem piti mo dhali up̲ yi'de/mo. Yan'ko'd a'di midi yayu/ bway moŋ'ko mo, e mo jin mina a'di di ki nyo/ ntagi mom'pimpili/ mo. 8 Jan 'de/ yin jin 'thaki ari dhuru'c bi̲p̲ ki o'd midi mii wus aris burrinyem piti ki yi'de/ mo dhali up̲ yi'de/ mo. A'di midi di ki nyo/ ntagi mom'pimpili/ mo be. 9 Wathi/ jin dhelele'd midi mii tul 'piny gi ari dhuru'c bi̲p̲ is mo dhali dhu uni apije/ 'peni moŋ'ko e mondhelelga/ mo. 'Piny gwansan minu mii dhu goma tul'kup̲ 'kwani ma Israyiil mo. Uni mini 'kosh 'piny e ki yi'de/ gom mondhelel 'peni miinthus mo, me'd jin 'kokina 'piny 'peni to jin c̲inu gom miinthus mo. 10 Jan 'de/ jin tulki 'piny gi ari bi̲p̲ dhuru'c is mo tani midi mii wus aris burrinyem piti mo. A'di midi di ki nyo/ ntagi mom'pimpili/ mo. Yansan midi ta gwoŋk̲an jin midi di ki sule/ gom 'kwani ma Israyiil mo dhali 'kwani gi bampan tiya kun 'kon nyak̲ki uni mo.

11 A'diyin jin midi ta buŋgwar is gi wathiŋ kamu/ jin wuki'd is ki me'd mo tani midi di ki nyo/ goma cimi pesu/ mo. 12 Me'd wathi/ jin wakansan mo tani midi mii dhelel is piti ka cimi kwara mo dhali ka cima pesu/ mo. Yan'ko'd a'di midi dhelel mo. Hili wak̲ki/ a'di diki dhelel is piti ka cimi kwara mo tani, yan'ko'd a'di midi diki dhelel ka cima pesu/ mo be. 13 A'diyin jin ta buŋgwar is gi wathi/ jin wuki'd is ki me'd mo tani, buŋgwar gi wathi/ jin wuki'd mo, dhali diki lam is piti mo tani, wathi/ yan nyo/ki gu'b gi mondheleladhelel gi Tap̲a mo. Wathi/ c̲aan minu mii 'cit̲h̲ mo ka pije/ 'peni 'kwani ma Israyiil mo haali/ yi'de/ jin diki dhelel dinu ki k̲ukus ap̲o/ a'di mo. A'di midi di ki nyo/ mo; dhali mo nyo/ piti midi di ap̲o/ a'di mo.

14 Yansan ta gwoŋk̲an gom jan 'deŋ kamu/ jin midi wu e gu'b burrinye/ mo. Aris 'kwani ka 'de̲te/ 'de̲te/ kun iin e gu'b burrinye/ mo dhali 'kwani ka 'de̲te/ 'de̲te/ kun thoson is e gu'b burrinye/ mini 'ko ki nyo/ goma cimi pesu/ mo be. 15 Aris toŋ'kul bwa kun 'kon ki k̲any ki dargi kum 'kup̲ mo tani mini nyo/a nyo/ mo. 16 Ki bway yan mo tani, jan 'de/ yin jin di'da pije/ 'peni gu'b burrinye/ mo jin ta wathin 'deŋ kamu/ is ki me'd mo jin 'koshkunu ki gandala turga/ mo, dhali buŋgwar isa tiya kun wukin mo, dhali asima/ gi wathimpa /en'thi mo, walla jis jwa mo tani, wathi/ c̲aan midi di ki nyo/ goma cimi pesu/ mo. 17 Miiyi to yan gom wathi/ jin nyo/a nyo/ mo. K̲ali 'pinya kamu/ 'peni to jin c̲inu mmo'tha ki o'd gom miinthus mo dhali 'kosh uni e e dhur ki yi'den dhelelga/ mo. 18 Yan'ko'd wathin 'deŋ kamu/ jin dhelele'd midi mii k̲al cwa ma 'tasha jalbip̲ mo, dhali 'thup̲ a'di e yi'de/ mo, dhali k̲ukus a'di ap̲o/ gu'b burrinye/ mo, dhali ap̲owa ris toŋ'kul bwa i'baar mo e bwaman gu'b burrinye/ mo, dhali ap̲o/ 'kwani kun 'kokin imun mo, dhali ap̲o/ jan 'deŋ kamu/ jin taki'da sima/ is ki me'd mo, dhali jan 'de/ jin 'koshkunu mo, dhali jan 'de/ jin wuki'd mo, walla jis jwa mo. 19 Ka cimi kwara mo dhali ka cima pesu/ mo tani, wathi/ jin dheleli'd midi mii k̲ukus yi'de/ ap̲o/ wathi/ jin diki dhelel mo. Ka cima pesu/ mo tani wathi/ jin diki dhelel midi mii dhelel is piti mo. A'di midi mii wus aris burrinyem piti mo dhali up̲ yi'de/ mo. Ki mom'pimpili/ mo tani a'di midi dhelel mo be.

20 Hili jan 'deŋ kamu/ jin di'd ki nyo/ mo, jin ushu'd mmodhelel is piti mo tani, wathi/ yin minu 'cit̲h mo 'pena tul'kup̲ 'kwani mo, haali/ a'di nyo/ki moŋk̲ogu gi Tap̲a mo. Haali/ yi'de/ jin diki dhelel 'konu ki k̲ukus ap̲o/ a'di mo; a'di di'd ki nyo/ mo. 21 Yansan midi ta gwoŋk̲an jin midi ya e isi embul gwansan mo. Gom jan 'de/ jin k̲ukus yi'de/ nyogga/ midi mii wus aris burrinyem piti mo. Gom jan 'de/ jin ta yi'de/ nyogga/ is ki me'd midi di ki nyo/ ntagi mom'pimpili/ mo. 22 To gunn kun takina wathi/ jin nyo/o'd is ki me'd mo tani mini nyo/a nyo/ mo. Dhali wathi/ jin ta uni is ki me'd mo tani midi nyo/a nyo/ ntagi mom'pimpili/ mo be."

Mondeŋ E 20

Mii jin tham ma Musa e paŋ Kadish mo

1 Wakana tul'kup 'kwani ma Israyiil ka kuluny mo tani, iikin e mombwasho eya Siin ka ppe jin twa/a/ mo; uni 'kokin e paŋ Kadish mo. Meriyam wuki'd e mun mo dhali kankunu mo. 2 Yi'de/ piyi'd imun goma tul'kup 'kwani mo, wakan uni tulki is imontal 'de/ apowa Musa dhala Haruun mo be. 3 'Kwani miikina gum gum apowa Musa mo. Uni on ki: "A'di midi 'taki 'bor wakki/ aman wuna mo me'd jin wukina 'kwani ma Israyiil kun tana mugum bam e bambor gi Tapa mo! 4 Gomata kalkina uma tul'kup 'kwani gi Tapa mo e mombwasho mo mmowu imahan mo, aman dhali to/em bam mo? 5 Gomatinta susa /e aman ka pije/ 'peni pa Masir mo mmosusi am bway mo shigga/ yan mo? Mo piyi'd gom mmo/si emen to mo, aris cwampu/ mo, dhali aris cwa ma mura'th mo walla aris cwa ma pomigarnet* mo, dhali yi'de/ piyi'd jin pinu mo." 6 Wakana Musa dhala Haruun iikin 'peni bwambor montul is mo. Uni iikin e 'twaŋkal gi gu'b burrinye/ gi montul is mo dhali ta'kki jis /e ka luŋgu'b mo. Imun mo tani monyca gi Tapa 'twakki mo mo mmopi uni is mo be.

7 Tapa walki 'twa/ aMusa dhali o ki: 8 "Kali alukaas mo dhali tuli atul'kup 'kwani is mo, /e dhala kam pini ka Haruun mo. Wali 'twa/ iwosh ibwambori jis/em buni mo, dhali kani a'di gwo mmo/gusi yi'de/ mo. /E mini mii yi'de/ gom uni 'peni wosh caan mo, dhali e mini mii ci a'di ka tul'kup 'kwani mo dhali aris to/em buni ki pi mo." 9 Musa kalki'da lukaas 'peni bwambori Tapa mo, me'd gwo jin kankina Tapa a'di mmomii mo be. 10 Yan'ko'd aMusa dhala Haruun tulkina tul'kup 'kwani is imontal 'de/ e bwambori wosh mo. AMusa oki uni ki: "Ciki gwo shwane/ mo, um kun ta imanmii mii shigga/ mo. A/ mina aman mii kali yi'de/ ka pije/ 'peni wosh yan gom um mo?" 11 Yan'ko'd aMusa 'de'kki me'd piti mo dhali dor wosh ka lukaas piti me'di su/ mo, dhali yi'de/ yaki'd ka pije/ ki nyanye/ mo. Atul'kup 'kwani piki a'di mo, dhali aris to/em buni pikin mo.

*20:5 “Maman cwa jin wana emen ka jwapa/”

12 Yan'ko'd Tapa oki'da Musa gwo dhala Haruun mo ki: "Haali/ um 'koki gam gwom pem is mo walla mmotak aha/ me'd jin kogu e jis/e gi 'kwani ma Israyiil mo, um mini 'koki kali mo ma tul'kup yan eya 'cesh jin cikika/ ki uni mo." 13 Mo yan yukkunu gway ki yi'de/ ma Meriba mo haali/ 'kwani ma Israyiil miikina gumgum nyakki Tapa imun mo, dhali a'di torki is piti gom uni me'd jin kogu mo.

Malik ushki'd mmoya bway pa Aduum mo

14 AMusa hashki imanhash gwo 'peni paŋ Kadish mo goma malik gi pa Aduum mo: Akam pini ka Israyiil oki gwo yan mo ki: "Um mishki miim 'bi'thga/ i'baar mo kun gamki ana mo. 15 Um mishin ki idhan babam bam iikin ka 'cesh bway pa Masir mo dhali 'kokin e pa masir ki embul ki turtur mo. 'Kwanimpa Masir miiki ana ki shi/shi/ mo dhali idhan babam bam si'da/ mo be. 16 Me'd jin yukkina aman Tapa mo tani, a'di cikki 'kus bam mo dhali hashki aman aman'doyu gwo mo dhali suski am ka pije/ 'peni pa Masir mo. Hili mo ma, aman 'kokina e paŋ Kadish mo, 'peŋkuman bampa/ jin di'da po/ bwaŋgwayu/ ma 'cesh bum mo. 17 Aha/ dotkina /e mmodhal am bway mmo/ii eya 'cesh bum mo. Aman mina 'koki ii e mondhe'd mo walla e bwanycwa ma mura'th mo, walla aman mina 'koki pi yi'de/ eya ris jis yi'dem bum mo. Aman mina ii e bway ma malik jin ka'dama ka'dam mo. Aman mina 'koki tu'k bwaya 'ban me'da bim poros mo walla bwaya 'bana biny cam mo ntagi aman mina pe bwaŋgwanyum bum mo be." 18 Hili amalik gi pa Aduum thokki a'di gwo mo ki: "Um mini 'koki ii e mahan mo. Wakki/ um mini mii kan mo tani, aha/ mina yayu/ ki gandala turga/ mmo'kosh um mo." 19 Yan'ko'd 'kwani ma Israyiil oki a'di gwo mo ki: "Aman mina ii e bway jin ka'dama ka'dam mo. Wakki/ aman walla to/em bam pi yi'dem bum mo tani, am mina ci to gom a'di mo. Hili dhali am bway mmo/ii ki sho'k mo, ki dargi mo mii toŋ kamu/ mo." 20 Hili amalik gi pa Aduum thokki gwo mo ki: "Um mini 'koki ii mo." Wakan amalik gi pa Aduum yaki'd apowa Israyiil ki me'da 'bi'thga/ nyakka risa jesh mo. 21Amalik gi pa Aduum ushki'd mmodhala Israyiil bway mmo'cith ka 'cithan dhul apo/ bwaŋgwayum buni mo. Haali/ gom mii yan mo tani, Israyiil tu'kki'd ka nyaŋ'ko'd 'peni bway ma 'cesh gi pa Aduum mo be.

Mowu ma Haruun mo
22 Wakan 'kwani iiyin 'peni paŋ Kadish mo. 'Kwami ma Israyiil mo, atul'kup 'kwani ka kuluny mo, iikin e 'kuwosh Hur mo. 23 Tapa walki 'twa/ aMusa mo dhala Haruun e 'Kuwosh Hur mo, apo/ bwaŋgwayu/ gi pa Aduum mo. A'di o'd ki: 24 "Haruun midi mii tul 'kwanim piti is mo, haali/ a'di midi diki cica 'cesh caan jin cikika/ gom 'kwani ma Israyiil mo. Haali/ um su/ miiki mii shigga/ apo/ gwom pem e yi'de/ ma Meribah mo. 25 Susa Haruun dhala Ili/aasar jin ta iya/um piti mo, dhali susi uni bway 'kuwosh Hur mo. 26 Kali aris burrinye/ ma gasiis ma Haruun 'peni a'di mo dhali hi'th uni apowa Ili/aasar jin ta ya/um piti mo. Haruun midi mii wu mo dhali 'kwanim piti tulki is imun mo be." 27 Musa miiki'd me'd gwo jin kankina Tapa mo. Uni iikin bway 'kuwosh Hur e jis/e ma tul'kup 'kwani i'baar mo. 28 Musa kalki aris burrinye/ ma gasiis ma Haruun 'peni a'di mo dhali hi'th uni apowa Ili/aasar jin ta ya/um piti mo. aHaruun wuki'd imun apo/ liman gi 'kuwosha caaga/ mo. Yan'ko'da Musa dhala Ili/aasar thulkin ka 'cesh mo. 29 Ki 'kwani ma tul'kup i'baar mo mishkin ka Haruun wuki'd mo tani, gu'b ma Israyiil ka kuluny gwokin goma Haruun ka cimi iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd mo be.

Mondeŋ E 21

'Kwaniŋ Kanaan pikunu e e pa Hurmah mo
1 Ka malik gi paŋ Kanaan gi pa Araa'd mo, kun 'kokin e Nigeb mo tani, cikki gwo ka Israyiil yaki'd ki bway tur gi pa Athariim mo, a'di aski'd apowa Israyiil mo dhali kalki unin tiya mmodhu e mo jin jinuwa ji mo. 2 Israyiil gamki gwo me'd ki Tapa mo dhali o'd ki: "Wakki/ /e mini ci am mom pi mii e apo/ 'kwani gwansan mo tani, yan'ko'd aman mina 'ce'd aris 'peŋkuman bampam buni sho'k ka kuluny mo." 3 Tapa cikki 'kus ma Israyiil mo dhali a'di ciki uni mompi mii e apo/ 'kwaniŋ Kanaan mo. Uni 'ce'dki uni sho'k ka kuluny mo dhali aris 'peŋkuman bampam buni mo. Mo caan yukkunu gway ka Hurmah mo be.

Gurany Tasha/ mo
4 Uni iikin 'peni Wosh Hur ki bway gi Kumma/ yi'de/ ma Lupe/ mmo/ii ka kukul is eya 'cesh gi pa Aduum mo.'Kwani shi/kina bwa

kagahara/ e bway mo. 5 'Kwani walki 'twa/ apowa Arumgimis mo dhala Musa mo ki: "Gomatinta suskina /e am ka pije/ 'peni pa Masir mmowu mo e mombwasho mo? Maaŋku'thu'd piyi'd mo dhali yi'de/ piyi'd mo, dhali am shi/a bwa gom maa piyin mo." 6 Yan'ko'd Tapa hashki aris tasha/ kun shi/ ma ti'd ki shi/ e bwaman 'kwani mo. Aris tasha/ wo'cki 'kwani mo; 'kwani ma Israyiil ka ris wukin mo be.

7 'Kwani iiyin bwaya Musa mo dhali on ki: "Aman miikina miinthus mo haali/ aman walkina 'twa/ apo/ Tapa dhali /e mo. 'Thoyi Tapa gom a'di mmokal aris tasha/ ka pije/ 'peni am mo." Wakan aMusa 'thoki'd gom 'kwani mo. 8 Tapa oki'da Musa gwo mo ki: "Uki tasha/ mo dhali 'tam a'di e cwa mo. A'di midi mii wakan ki 'kwani ka 'dete/ 'dete/ kun wo'ckunu mini 'koki e mo, waki/ a'di hil a'di mo be." 9 Wakana Musa ukki tashaŋ gurany mo dhali 'tamki a'di e cwa mo. Waki/ tasha/ wo'c wathiŋ kamu/ mo tani, waki/ a'di hilki tashaŋ gurany mo tani, a'di midi di ki e mo.

'Peni Wosh Hur bway pa Mowaab mo

10 Yan'ko'd 'kwani ma Israyiil iikin mo dhali 'kokin e pa Oboth mo. 11 Uni iikin 'peni pa Oboth mo dhali 'kokin e pa Aiy Abarim mo e mombwasho jin di'd 'kupki mom'pesho'k gi pa Mowaab mo. 12 'Peni mun mo tani uni iikin mo dhali 'kokin e momba'da'd gi pa Sere'd mo. 13 'Peni mun mo tani uni iikin mo dhali 'kokin eya 'bana kamu/ gi yi'de/ gi pa Arnon jin gusu'd mo, jin di'd e mombwasho jin marki is 'peni bwaŋgwayu/ gi 'kwani Amuur mo. Yi'de/ gi pa Arnon jin gusu'd karki bwaŋgwayu/ 'peni pa Mowaab mo, ibwamani pa Mowaab dhali 'kwani Amuur mo be. 14 A'di ta gwo jin onu eya yi'c jin 'kucu is goma ris mo/as gi Tapa mo,

> "... Sahab e pa Supaah mo,
> dhali eya ris momba'da'd gi pa Arnon mo,
> 15 aris momba'da'd kun thulun ka 'cesh jin ya'd 'kupki bampa/
> gi pa Aar mo dhali 'kokin ki tur e bwaŋgwayu/ gi pa Mowaab mo."

16 'Peni mun mo tani uni iikin bway pam Beer mo, e jis yi'de/ jin okina Tapa aMusa gwo mo ki: "Tuli 'kwani is imontal 'de/ gom aha/ mmociki uni yi'de/ mo." 17 Yan'ko'd Israyiil yukki gway yan mo ki:

'Jis yi'de/ cuyi mis mo!
Yukki gway gom a'di mo,
18 gom jis yi'de/ caan jin cwanykina imanshu bway bam mo,
jis yi'de/ jin cwanykin ma ris 'kwani kun jina ji gom 'kwani mo,
nyakki wathi/ jin cila mom'bi'th mo dhali aris 'kwani ma tu'c buni mo."

Dhali 'peni mombwasho mo tani, uni iikin ntagi pa Mattanah mo. 19 'Peni Mattanah mo tani uni iikin bway pa Nahala/iil mo, dhali 'peni Nahala/iil bway pa Bamoth mo, 20 dhali 'peni Bamoth mo bway embul wosh ma 'cesh gi pa Mowaab mo. A'di ta mo jin mishu aliman Wosh gi pa Pisgah ki si'd si'd e mombwasho mo.

Amalik Sihuun pikunu e mo

21 Yan'ko'd Israyiil hashki imankal gwo bwaya Malik Sihuun mo mmo/o 'kwani Amuur mo ki: 22 "Dhalki ana iina ibwaman ma 'cesh pini ki tur mo. Aman mina 'koki tu'k e mondhe'da kamu/ mo walla bwam mo/sinu ma mura'th mo. Aman mina 'koki pi yi'de/ 'pena ris jis yi'dem bum mo. Aman mina ii ki bway ma malik jin ka'dama ka'dam mo ntagi aman mina 'cith bwaŋgwayum bum mo." 23 Hili aMalik Sihuun diki dhala Israyiil bway mmoya e bwaŋgwayum piti mo. Hili aSihuun tulki 'kwani ma meem piti is i'baar mo imontal 'de/ mo dhali iikin ka pije/ e mombwasho apowa Israyiil mo. A'di pu'dki'd e pan Jahas mo, e mo jin askina a'di apowa Israyiil mo. 24 Israyiil 'koshki 'kwani ma mee ma Sihuun ki shemen gandala turga/ mo dhali kalkina 'cesh buni 'peni Arnon bway yi'de/ Jabuuk jin gusu'd mo, ki si'd si'd me'da 'cesh gi 'kwani Amuun mo. Shwane/ bwaŋgwayu/ gi 'kwani Amuun nyaŋkunu isi mis mo. 25 Israyiil kalki aris 'peŋkuman bampa/ gi 'kwani Amuur i'baar mo dhali 'kokin e uni 'baar mo, ntagi pa Heshbon dhali aris ushi bampam piti 'baar mo be. 26 AHeshbon ta 'peŋkuman bampa/ ma Sihuun jin ta'da malik gi 'kwani Amuur mo, jin aski'd apowa malik gi pa Mowaab jin twa/a/ mo. ASihuun kalki'da 'cesh piti i'baar mo 'peni bwaŋgwayum piti bway yi'de/ arnon jin

gusu'd mo. 27 Gom kan a'di walkina gwansan 'twa/ kun oki gwo ki moyuk̲ mo ki: "Iiyu/ bway pa Heshbon mo. Dhalki 'peŋkuman bampa/ ma Sihuun minu nyaŋ dok̲/e mo dhali thumki a'di dok̲/e mo. 28 O'd 'twak̲ki mo 'peni pa Heshbon mo, ale'dan o'd 'peni 'peŋkuman bampa/ ma Sihuun c̲aan 'ce'dki pa Aar gi pa Mowaab sho'k mo, dhali aris 'kwani kun cila mo kun k̲a'dama k̲a'dam gi pa Arnon mo. 29 Wayyi e um gi pa Mowaab mo! Um minu 'ce'd sho'k mo,'kwani gi pa C̲emosh mo. A'di k̲anki iya/um piti mmo/so mo dhali i'bwah/um piti mmota 'kwani kun 'kona sijin mo 'pena malik̲ Sihuun gi 'kwani Amuur mo. 30 Hili aman bu'thkina Sihuun mo. Dhala Heshbon a'di 'ce'dkunu sho'k i'baar mo ntagi bway gi pa Dibon mo. Aman p̲ikina uni e i'baar mo ntagi bway gi pa Nop̲aah mo, jin p̲u'dki'd e pa M̄edeba mo."

31 Wakana Israyiil t̲elki mii 'pen mmodi eya 'cesh gi 'kwani Amuur mo. 32 Yan'ko'd aMusa hashki 'kwaniŋ gwat̲h mmo/ii p̄ara Jasser e mo. Uni k̲alki aris ushi bampam piti mo dhali urki 'kwani Amuur ka pije/ kun 'kokin imun mo.

Malik̲ Ok̲ P̲ikunu e mo

33 Yan'ko'd uni dok̲kin ka nyaŋ'ko'd mo dhali iikin 'kup̄ki bway gi pam Bashan mo. Ok̲ jin ta'da malik̲ gi pam Bashan yaki'd k̄a pije/ ap̄o/ uni mo, a'di dhali 'kwani ma meem piti i'baar mo, mmo/as uni e pa Ediri mo. 34 Yan'ko'd Tap̄a oki'da Musa mo ki: "Dhalku/ ki k̲o/ a'di mo, haali/ Aha/ c̲ikina /e̅ momp̄i mii e ap̄o/ a'di mo, 'kwani ma meem piti i'baar mo, dhala 'cesh piti mo. Miiyi a'di me'd jin miikina /e goma malik̲ Sihuun gi 'kwani Amuur mo, kun 'kokin e pa Heshbon mo." 35 Wakan uni 'koshki a'di mo, dhali aris iya/um piti mo, dhali 'kwani ma meem piti i'baar mo, ntagi 'kwanim piti 'konu ki dhal ki e mo. Yan'ko'd uni k̲alkina 'cesh piti mo be.

Mondeŋ E 22

Balak̲ Hashu goma Balaam mo

1 'Kwani ma Israyiil iikin ntagi uni 'kokin e mo ma k̲wany k̲wany gi pa Mowaab mmo'dish pa Ariiha is mo, ap̄o/ 'bana kamu/ gi Yi'de/ Urduun jin gusu'd 'peni 'peŋkuman bampa/ mo.

2 Balak jin ta ya/ ma Sipuur mishki to 'baar mo kun miikin ma Israyiil gom 'kwani Amuur mo. 3 Mowaab ko/ki is kagahara/ gom 'kwani mo haali/ uni takina ris mo, dhala Mowaab taki'd gi moŋko/ is gom 'kwani ma Israyiil mo. 4 Malik gi pa Mowaab oki aris gwanyjaka/ gi pa Midiyan gwo mo ki: "ATul'kup 'kwani gwan mini shwa to 'baar mo kun 'kokin mmo'kam ana is mo me'da morbip jin shwa'da sho e bwam mondhe'd mo." Shwane/ aBalak jin ta ya/ ma Sipuur jin taki'da malik gi pa Mowaab ki embul caan mo be. 5 A'di hashki imanhash gwo bwaya Balaam jin ta ya/ ma Bewor mo, eya Pethor jin di'd e yan Yi'de/ Elpuraat jin gusu'd mo, eya 'cesh gi kal piti dhali 'kwanim piti mo. A'di yukki a'di mo dhali o ki: "Hili mo mo ma, kal yaya'd imahan 'peni pa Masir mo. Uni kumki bwam/e gi mony'cesh mo dhali uni shwane/ 'disha 'dish ki aha/ mo. 6 Bala yayu/ shwane/ mo dhali jeeyi kal yan gom aha/ mo, haali/ uni 'bi'tha 'bi'th kagahara/ gom aha/ mo. Wariba/ yan'ko'd aha/ mina mish mii mmo'kosh uni mo dhali ur uni ka pije/ 'pena 'cesh mo. Aha/ misha ki gwansan kun 'bora /e mii mo minu 'bor mii mo, dhali gwansan kun jeena /e minu jee mo be."

7 Wakan aris gwanyjaka/ gi pa Mowaab dhala ris gwanyjaka/ gi pa Midiyan iikin mo, mmokala guurush mmoci gom gwo jin toru is mo. Uni iiyin bwaya Balaam mo dhali wal 'twa/ e a'di ka ris gwo ma Balak mo. 8 Balaam oki uni ki: "Koyi imahan mon'thiny mo. Aha/ mina kali um gwo jin ona Tapa aha/ mo." Wakan imanshu bway gi pa Mowaab 'kokin nyakka Balaam ki mon'thiny caan mo. 9 Arumgimis yaki'd aBalaam dhali o'd ki: " 'Kwaniŋ gwath gwansan ta ija kun iiyin i /e mo?" 10 Balaam thokki'da Arumgimis gwo mo ki: "ABalak jin ta ya/ ma Sipuur mo, amalik Mowaab mo, hashki uni i aha/ mo. A'di o'd ki: 11 ' Hili mo mo ma, 'kwani kun iiyin 'peni pa Masir kumki bwam/e ma 'cesh pem mo. Shwane/ yayu/ dhali jee uni gom aha/ mo. Wariba/ aha/ mina mish mii mmo/as uni mo dhali ur uni ka pije/ mo.'" 12 Arumgimis thokki'da Balaam gwo mo ki: "/E mini mii diki ya nyakki 'kwaniŋ gwath gwansan mo. /E mini mii diki jee 'kwani ma Israyiil mo haali/ uni 'borkunu mii mo be." 13 Balaam cuki mis ki mon'thamo/ mo dhali o imanshu bway ma Balak gwo mo ki: "Iiku/ ka nyaŋ'ko'd eya 'cesh bum mo haali/ Tapa ushu'd mmodhal aha/ bway mmoya nyakki um mo." 14 Wakan imanshu bway gi pa Mowaab iikin

mo dhali doḵkin ka nyan'ko'd eya Balaḵ mo. Uni on ka: "Balaam ushki'd mmoya nyaḵki am mo."

15 Balaḵ hashki imanshu bway ki nyanye/ doḵ/e mo kun taḵkunu ki nyanye/ 'pena nonshe/ jin ṯwa/a/ mo. 16 Uni iikin eya Balaam mo dhali o a'di ki: "Balaḵ jin ta ya/ ma Sipuur oki gwo yan mo ki: ' Bala dhalku/ ki dhal toŋ kamu/ bway mmodosh um 'peni mo iiyu/ bway aha/ mo, 17 haali/ aha/ mina c̱i um to ki caaca ki 'bore/ mo dhali c̱i um dhan monyca mo, dhali aha/ mina mii to gunn kun ṯora um aha/ mmomii mo. Wakan bala iiyu/ mo dhali jeyi 'kwani gwansan gom aha/ mo.'" 18 Balaam thoḵki gwo mo dhali oki'da ris imanmiiya ṯu'c ma Balaḵ gwo mo ki: "Isi kan waḵka Balaḵ midi c̱i aha/ gu'b ma maliḵ piti jin 'tu'da gurany kush mo dhali 'dolkon mo tani, aha/ mina diki pe gwo gi Tapa 'kup mo, Arumgimis pem mo, dhali mii ki gwa'd gwa'd mo walla ki nyanye/ 'peni ji gi ṯora a'di aha/ mo be. 19 Yan'ko'd shwane/ mo tani, bala c̱ori imahan ki mon'thiny gara/ mo, wakan ki aha/ mina mish toŋ kamu/ ki nyanye/ jin ona Tapa gom aha/ mo." 20 Arumgimis pu'dki'da Balaam ki mon'thiny mo dhali o a'di ki: "Ki 'kwani gwansan iiyin mmoyuḵ /e mo tani, cuyi mis mo dhali yayi nyaḵki uni mo. Hili miiyi jasi to jin miiga/ ṯor /e mmomii mo." 21 Balaam cuki mis mon'thamo/ mo, dhali deḵki'da kakash apo/ thuluny piti mo, dhali iikin mo nyaḵki imanshu bway gi pa Mowaab mo.

Balaam, Dhali Thuluny, dhala Man'doyu gwo mo

22 Hili mmoyakina a'di mo tani, anyor ma Arumgimis shwaki'd me'd o'd mo. Aman'doyu gwo gi Tapa thosonki is piti e bway tur mo me'da jesha 'deŋ kamu/ jin c̱oro'd mmo'kosha Balaam mo, jin merki thuluny piti apo/ mo. Imanmiiya ṯu'c ma Balaam isu/ si'da/ 'kokin nyaḵki a'di mo. 23 Hili Thuluny mishki'da man'doyu gwo gi Tapa doshki'd e bway tur ki gandala turgam piti jin ka'd ka 'ban su/ e me'd piti mo. Dhali Thuluny ṯu'kki'd 'peni bway mo dhali yaki'd e bwasho mo. Balaam dorki thuluny mo mmodoḵ a'di ka nyaŋ'ko'd bway bway tur mo. 24 Yan'ko'd aman'doyu gwo gi Tapa doshki'd eya 'ban bway tur jin nyu'tha nyu'th mo e embwaman gi ushi cwa ma muratha tiya mo, inyaḵka goŋ ka 'bana bim poros piti mo dhali 'bana goŋa kamu/ ka biny cam piti mo. 25 Thuluny mishki'da man'doyu gwo gi Tapa doḵ/e

mo. A'di yaki'di yana gaŋgara/ mo dhali burush sho'k ma Balaam 'ko'di to mo. Balaam dorki a'di doḵ/e mo. 26 Aman'doyu gwo gi Tapa yaki'di si'da si'd mo dhali doshki'd e moŋkamu/ jin nyu'tha nyu'th mo e mo jin pina bway mmoṯu'k ka nyaŋ'ko'd mo walla bwaya 'bana kamu/ mo. 27 Thuluny mishki'da man'doyu gwo gi Tapa mo, dhali a'di ishki'd a'cesh ka Balaam apo/ mo. Anyor ma Balaam shwaki'd me'd o'd mo, dhali a'di dorki thuluny ka lukaas piti mo. 28 Yan'ko'd Tapa ḵa'dki thuluny 'twa/ mo wakan a'di walki 'twa/ mo. A'di oki'da Balaam ki: "Ata imiikika/ gom /e mo jin shi/ki /e i e mo dorkina /e aha/ me'di kwara kansan mo?" 29 Balaam thoḵki thuluny gwo mo ki: "Haali/ /e miiki miim pus gom aha/ mo. Aha/ ŋapa ki gandala turga/ midi 'taki di ime'd pem mo. Waḵki/ midi 'taki di mo tani, i'dishesan aha/ mina 'taki 'kosh /e jwa mo." 30 Thuluny oki'da Balaam gwo mo ki: "A/ aha/ dina ki ta thuluny pini jin merkina /e apo/ ki embul gi mondiki/em pini 'baar mo ntaga cim yan mo? A/ aha/ tana gi mii kun wakansan gom /e iṯwa/a/ mo?" Balaam o'd ki: "Yisa."

31 Yan'ko'd Tapa ḵa'dki'da Balaam e mo, dhali mishki'da man'doyu gwo gi Tapa doshki'd e bway tur ki gandala turgam piti jin ka'd ka 'ban su/ e me'd piti mo. Balaam luŋki'd ka 'cesh mo dhali biṯki bwam/e a'cesh mo be. 32 Aman'doyu gwo gi Tapa o a'di ki: "Gomatinta dorkina /e thuluny pini kansan me'di kwara mo? Hili mo mo ma, Aha/ yayina me'da jesha 'deŋ kamu/ mmoc̣or /e mo haali/ aris miim pini ibwambori aha/ ta thus ki thus mo. 33 Thuluny mishki aha/ mo dhali perki bway 'peni aha/ me'di kwara mo. Waḵki/ a'di diki per bway 'peni aha/ mo tani, Aha/ ka jiŋ gana/ mina 'kosh /e mo dhali dhal a'di ki e mo be." 34 Balaam oki'da man'doyu gwo gi Tapa gwo mo ki: "Aha/ miikina miinthus mo. Aha/ dina ki mish mo ki /e doshkin apo/ aha/ e bway tur mo. Wakan shwane/, waḵki/ a'di shi/ki /e bwa mo tani, aha/ mina doḵ ka nyaŋ'ko'd mo." 35 Hili aman'doyu gwo gi Tapa oki'da Balaam ki: "Yayi mo nyaḵki 'kwaniŋ gwaṯh mo. Hili /e mini mii wal jasa ris gwo kun miga/ ṯorki /e mo." Wakan aBalaam yaki'd nyaḵki imanshu bway ma Balaḵ mo be.

36 Ka Balaḵ ciḵki gwo ka Balaam yayi'd mo tani, a'di yaki'd ka pije/ mmogam a'di 'kup e 'peŋkuman bampa/ e pa Mowaab e Arnon mo, jin di'd e bwaŋgwanyu/ mo. 37 Balaḵ oki'da Balaam gwo mo ki: "Dika ki

hash 'kwaniŋ gwaṯh bway /e mmoyuḳ /e mo? Gomatinta dina /e ki yayu/ bway aha/ mo? A/ aha/ mina mol /e taḳ mo?" 38 Yan'ko'd aBalaam thoḳki'da Balaḳ gwo mo ki: "Hili mo mo ma, Aha/ yayina i /e mo. Aha/ shwane/ dina ki ta gi 'bi'tha kamu/ mmo/o toŋ kamu/ mo? Aha/ mina o jasa ris gwo kun dhun ma Arumgimis e 'twam pem mo be." 39 Balaam yaki'd nyaḳka Balaḳ mo, dhali uni p̄u'dkin e pa Kiriyaṯh Husoṯh mo. 40 Yan'ko'd aBalaḳ 'ciṯhki'da morbip̄ 'kus mmomiiya bas mo dhali ḳa'bal mo dhali c̄iki shuma tiya ka Balaam mo dhali imanshu bway kun 'kokin nyaḳki a'di mo be.

Gwon T̄wa/a/ jin On ma Balaam Is mo

41 Ki mon'thamo/ mo tani, Balaḳ suski'da Balaam 'kup̄ki mis bway moŋḳa'damga/ ma Baal mo. 'Peni mun mo tani aBalaam midi mish jasi a'ban gi 'kwani ma Israyiil e moŋ'kom buni mo.

Mondeŋ E 23

1 Balaam oki'da Balaḳ ki: "Nyaŋi agwaṯa/ ipesu/ imahan gom aha/ mo dhali thosona rasan bip̄a pesu/ is mo dhala rasan ḳa'bal ipesu/ mo." 2 Wakan aBalaḳ miiki'd me'd jin doṯkin ma Balaam mo. Yan'ko'd Balaḳ dhala Balaam c̄ikina rasan bip̄ mo dhali arasan ḳa'bal ap̄owa gwaṯa/ ka 'deṯe/ 'deṯe/ mo. 3 Yan'ko'd aBalaam oki'da Balaḳ ki: "D̄oshi e tom pini jin c̄inu mmo'tha ki o'd mo dhali aha/ mina ya mo. Wariba/ Tap̄a midi yayu/ mmogam aha/ 'kup̄ mo. E to yin jin mina a'di iṯor aha/ mo tani aha/ mina ṯor a'di ki /e mo." Wakan a'di yaki'd ka pije/ eya liman 'kuwosha caaga/ jin darga ris cwa mo. 4 Yan'ko'd Arumgimis gamki 'kup̄ ka Balaam mo, dhala Balaam oki a'di ki: "Aha/ nyaŋkina gwaṯa/ ipesu/ mo, dhali aha/ c̄ikina rasan bip̄ mo dhala rasan ḳa'bal ap̄o/ jan 'de/ ka 'deṯe/ 'deṯe/ mo." 5 Tap̄a karki gwo e 'twa/ ma Balaam mo dhali o'd ki: "Doḳku/ ka nyaŋ'ko'd b̄waya Balaḳ mo dhali wali 'twa/ e a'di mo." 6 Wakan aBalaam doḳki'd ka nyaŋ'ko'd bwaya Balaḳ mo, jin doshki'd ka 'ban gi tom piti jin c̄inu mmo 'tha ki o'd mo, dhali imanshu bway ma Mowaab i'baar mo tani 'kokin nyaḳki a'di mo be. 7 Yan'ko'd aBalaam ṯelki mii 'pen mmowal 'twa/ ki gwo gi moyuḳ piti mo dhali o'd ki:

"Balak̲ suski aha/ 'peni pa Araam mo, amalik̲ Mowaab 'pena ris wosha caaga/ gi mom'pesho'k mo.
' Iiyu/ mo, mmojeya Yakuub gom aha/ mo,' a'di o'd ki:
' Iiyu/ mo, mmowak̲a Israyiil mo.'
8 Kata imiga/ jee gwansan kun din ma Arumgimis ki jee mo?
Kata imiga/ wak̲ gwansan kun dina Tap̲a ki wak̲ mo?
9 Haali/ 'pena liman ma ris ushi wosh mo tani aha/ misha a'di mo;
'pena ris 'kuwosh mo tani aha/ hila mo e a'di mo.
Hili mo mo ma, imun 'kwani 'kokin uni 'cena mo dhali dhalku/ ki hil is bum jasi isi me'd wathi/ jin cila bampa/ mo.
10 Aja midi mish deŋ bu'd ma Yakuub e mo walla mmodeŋ e wakan jasi 'de/ 'pena doŋgon ma Israyiil mo?
Dhalki aha/ wuna ki wu gi wathiŋ k̲ar/e mo,
dhali dhalki mondiki/em pem kar'kup̲ me'd jim piti mo!"

11 Balak̲ oki'da Balaam ki: "Ata miikina /e gom aha/ mo? Aha/ suskina /e mmojee aris 'kwaniŋ 'kup̲ pem mo, ba hili mo mo ma, /e 'borki uni mii mo be." 12 Balaam thok̲ki gwo mo dhali o ki: "A/miga/ diki mii ki 'bore/ mmo/o jasi gwo jin karkina Tap̲a e 'twam pem mo?"

Gwo jin 'kon ma p̲o/ isu/ jin on ma Balaam Is mo

13 Wakan aBalak̲ ok̄i a'di ki: "Bala yayu/ nyak̲ki aha/ bway moŋkamu/ e mo jin mina /e mish uni mo. /E mini mish jasi uni kun 'disha 'dish mo, uni i'baar mo yisa. Imun mo tani /e mini jee uni gom aha/ mo."
14 Wakan a'di k̲alki'da Balaam e bwam mondhe'd ma Sop̲iim, e liman wosha caaga/ gi pa p̲isgah mo, dhali nyaŋa gwat̲a/ ipesu/ ki nyanye/ mo. A'di c̲iki'da rasan bip̲ mo dhala rasan k̲a'bal ap̲owa gwat̲a/ ka 'det̲e/ 'det̲e/ mo. 15 Yan'ko'd Balaam oki'da Balak̲ ki: "D̄oshi imahan ki tom pini jin c̲inu mmo'tha ki o'd mo, ki Aha/ gamkina 'kup̲ nyak̲ki Tap̲a imun mo be." 16 Wakan Tap̲a gamki'da Balaam 'kup̲ mo dhali kar gwo e 'twam piti mo. A'di o'd k̄i: "Dok̲ku/ ka nyaŋ'ko'd̄ bwaya Balak̲ mo dhali c̲iki a'di gwom pem mo." 17 Balaam dok̲ki'd ka nyaŋ'ko'd bway a'di mo, dhali hili mo mo ma, a'di doshki'd ki tom piti jin c̲inu mmo'tha ki o'd mo, dhali iman shu bway ma Mowaab 'kokin nyak̲ki a'di mo.

Yan'ko'd Balaḵ oki a'di ki: "Ata i/okina Tapa mo?" 18 Balaam ṯelki gwom piti 'pen jin onu is mo. A'di oki gwo ki:

"Cuyi mis mo, Balaḵ, dhali ciḵi gwo mo.
Ciḵi aha/ gwo mo, /e jin ta ya/ ma Sipuur mo.
19 Arumgimis diki ta wathi/ mo, ki a'di midi he'ka he'k e mo,
walla wathimpa /en'thi/ mo, jin midi aḵ 'kup piti e mo.
A'di diki o ton tiya is ki dargi mo mii a'di mo?
A'di oki a'di ki midi mii toŋ kamu/ ki dargi mo ḵal a'di ka pije/ mo?
20 Hili mo mo ma, aha/ ḵankunu gwo mo mmo'bora 'bor mii mo;
Arumgimis c̣iki mom'bor mii mo, dhali aha/ mina diki aḵ a'di e mo.
21 A'di diki hil apo/ mii shigga/ eya Yakuub mo,
dhali a'di diki miṣh monṯo'c bwa eya Israyiil mo.
Tapa Arumgimis buni jin di'd nyaḵki uni mo,
dhali monycu ma maliḵ diki'd e bwamani uni mo.
22 Arumgimis suski uni ka pije/ 'peni pa Masir mo;
ki mom'bi'th me'da maḵ bwasho c̣aan mo.
23 Wathi/ ŋari piyi'd jin midi miiya risa ṯu'c apowa Yakuub mo,
dhali monṯor aris moŋ'kosh is ma Israyiil ka nyor piyi'd mo be.
I'dishesan a'di minu mii o apowa Yakuub mo dhala Israyiil mo,
' Hili mo mo ma, ata imiikin ma Arumgimis mo!'
24 Hili mo mo ma, 'kwani cuki mis me'd kumana dhop mo,
me'd rasana dhop jin pi'd ka pije/ mo dhali 'kosha 'kosh mo.
A'di diki ish a'cesh ntagi a'di 'kaki tom piti jin 'koshkina a'di mo dhali piya bas 'peni to jin 'koshkina a'di mo be. "

25 Yan'ko'd aBalaḵ oki'da Balaam gwo mo ki: "Dhalki uni ki jee mo walla mmo'bor uni mii i'baar mo." 26 Hili aBalaam thoḵki gwo mo dhali oki'da Balaḵ gwo mo ki: "Aha/ dina ki ṯor /e gwo ki aha/ mina mii o gwo 'baar mo kun ṯorkina Tapa aha/ mmo/o mo?"

Gwo jin on ma Balaam is jin 'kon ma po/ ikwara mo

27 Wakan aBalaḵ thoḵki'da Balaam gwo mo ki: "Yayu/ i'dishesan mo, aha/ mina ḵal /e bway moŋkamu/ mo. Wariba/ a'di midi 'bora

Arumgimis bwa gom /e mmojee uni imun gom aha/ mo." 28 Wakan aBalak̲ k̲alki'da Balaam bwaya liman gi Wosha caaga/ gi pa P̲ewor mo, jin hilkunu 'kup̲ka 'cesh e mombwasho mo. 29 Balaam oki'da Balak̲ gwo mo ki: "Nyaŋi agwat̲a/ ipesu/ gom aha/ imahan mo dhali thosoni arasan bip̲a pesu/ is mo dhala rasan k̲a'bal ipesu/ mo." 30 Wakan aBalak̲ miiki'd me'd jin okin ma Balaam mo; a'di c̲iki'da rasan bip̲ mo dhala rasan k̲a'bal ap̲owa gwat̲a/ ka 'det̲e/ 'det̲e/ mo be.

Mondeŋ E 24

1 Ka Balaam mishki'd ki a'di 'borki Tap̲a bwa mo mmo'bor 'kwani ma Israyiil mii mo tani, a'di diki ya mo, me'd jin miikina a'di ka tenten tiya mo, mmok̲an imanmii mii ŋari/ mo. A'di dhalki mii e i is mo, a'di ki hil mo mo 'kup̲ki mombwasho mo be. 2 Balaam 'de'kki /em piti ki mis mo dhali mish̲ki mo ka Israyiil 'kokin mo, ka 'det̲e/ 'det̲e/ eya wak̲ buniŋ gana/ mo, dhali Shi/in ma Arumgimis thulki'da ap̲o/ a'di mo. 3 A'di bu'thki gwo yan jin onu is mo dhali o'd ki:

> "Yansan ta gwo jin c̲in ma Balaam mo jin ta ya/ ma Basuur mo,
> gwo gi c̲ina wathi/ jin k̲a'dkina e ki 'bore/ mo,
> 4 gwo gi c̲ina jan 'de/ jin cik̲ki'da ris gwo ma Arumgimis mo,
> jin mishki tonyjan 'peni mo ma dem dem mo, dhali a'di jin luŋki'd ka 'cesh ki /em piti k̲a'da'd mo.
> 5 Aris gu'b burrinyem bum wana 'bor kata mo, ayy Yakuub, e mo jin dina /e mo, ayy Israyiil!
> 6 Me'da ris momba'da'd kun peperkin ka pije/ mo,
> me'da ris monsinu e shemen yi'de/ jin gusu'd mo,
> me'd cwa jin wana e ka kom jin sina Tap̲a mo,
> me'da ris cwa ma bwanyayis e shemen yi'de/ mo
> 7 Yi'de/ midi gus 'pena ris 'kwam buni mo,
> dhali emen buni mini ta gi yi'de/ ki nyanye/ mo.
> Amalik̲ buni midi caaca kagahara/ 'pena Agaa'k mo,
> dhali 'peŋkuman bampam buni minu tak̲ mo.
> 8 Arumgimis midi sus a'di ka pije/ 'peni pa Masir mo.
> A'di midi ta gi mom'bi'th me'da mor to/em bwasho mo.

A'di midi 'ce'd aris kal gi mony'cesh sho'k kun askin apo/ a'di mo.
A'di midi 'ce'da risa simam buni ka 'ci'cimith mo.
A'di midi shin uni ka risa thopam piti mo.
9 A'di parki'da 'cesh me'da rasana dhop mo,
dhali me'd kumana dhop mo.
Kun 'kon mmoto'c a'di 'kus mo?
Dhalki 'kwani ka 'dete/ 'dete/ kun 'borki a'di mii 'boru mii mo;
dhali dhalki 'kwani ka 'dete/ 'dete/ kun jeeki a'di jeenu mo."

10 Anyor ma Balak shwaki'd ki o'd apowa Balaam mo dhali a'di dorki me'd piti imontal 'de/ ka nyor mo. Balak oki'da Balaam gwo ki: "Aha/ yukkina /e mmojee aris 'kwaniŋ 'kup pem mo, ba hili mo mo ma, /e 'borki uni mii me'di kwara mo. 11 Wakan gusi pa i'dishesan mo. Aha/ ona ki aha/ mina ciki /e tontak ki nyanye/ mo, hili Tapa nonki /e 'kup mo 'peni mo gam tontaka kamu/ mo." 12 Yan'ko'd aBalaam thokki'da Balak gwo mo ki: "Aha/ okina imankal gwo kun hashkina /e bway aha/ mo, 13 isi kan wakka Balak ciki aha/ gu'b ma malik piti jin 'tu'da gurany kush mo dhali 'dolkon gana/ mo tani, aha/ mina diki ya itwa/a/ ki gwo gi Tapa mo dhali mii to shiggaŋ kamu/ mo walla tom 'borga/ mo, walla toŋ kamu/ mo jin ŋapga/ mmomii mo. Aha/ mina o jasi gwo jin tora Tapa aha/ mmo/o mo.' Dika ki o gwo yan gom uni mo? 14 Wakan shwane/, hili mo mo ma, aha/ mina dok ka nyaŋ'ko'd bway 'kwanim pem mo. Hili itwa/a/ dhalki aha/ 'bitha /e is ki gwo gom to yan jin mina 'kwani imii gom 'kwanim pini eya risa cim kun iiyina bor mo."

Gwo jin on ma Balaam Is jin 'kon ma po/ idoŋgon mo

15 Balaam telki gwom piti 'pen jin okina a'di mo. A'di ki o gwo mo ki:

16 "Yansan a'di ta gwoŋkan jin cinu gom jan 'deŋ kamu/ jin cikki aris gwo 'pena Arumgimis mo,
a'di jin ta gi monyith 'peni mo jin ka'dama ka'dam mo,
a'di jin mishki'da ris tonyjan 'peni mo ma dem dem mo,
a'di jin luŋki'd ka 'cesh ki em piti ka'da'd mo.
17 Aha/ misha a'di mo, hili a'di diki di imahan shwane/ mo.
Aha/ hilkina a'di mo, hili a'di diki 'disha 'dish mo.

Acul midi pi ka pije/ 'pena Yakuub mo,
dhala lukaas midi cu ka pije/ 'pena Israyiil mo.
A'di midi 'ce'd imanshu bway gi pa Mowaab sho'k mo
dhali 'ce'd emen ma Seth sho'k i'baar mo.
18 Yan'ko'd pa Aduum midi ta mo ma Israyiil mo,
dhala Seyir midi ta mom buni si'da/ mo,
dhali aris 'kwaniŋ 'kup ma Israyiil mo,
kun min ma Israyiil ibu'th ki mom'bi'th mo.
19 'Pena Yakuub mo tani amalik midi piyu/ mo a'di jin midi ta gi mom'bi'th mmojiya ji mo,
dhali a'di midi 'ce'd aris 'kwani kun bockin sho'k 'peni 'peŋkuman bampam buni mo."
20 Yan'ko'da Balaam hilki'da Amaliik mo dhali tel gwom piti 'pen jin okina a'di mo. A'di ki o gwo mo ki:
"Amaliik ita jan 'de/ jin caaca 'pena ris kal gi 'kwaniny'cesh mo,
hili moŋkar 'kup piti midi ta mony'ce'du sho'k ki sule/ mo."
21 Yan'ko'd aBalaam hilki mo 'kupki 'kwani Giin mo dhali tel gwom piti 'pen jin okina a'di mo. A'di ki o gwo mo ki:
"Mo jin dina /e a'di 'bitha 'bi'th mo, dhali gu'b pini eya risa jurum wosh mo.
22 Isi kan um 'kwani Giin miinu 'ce'd sho'k ki o'd mo ki 'kwanim pa Ashshur sus um mombu'th is mo. "
23 Yan'ko'd aBalaam ki tel gwom piti 'pen jin ona a'di is jin ta jiŋ 'ko'd mo. A'di ki o gwo mo ki:
"Wayyi! Aja a'di midi diki e mo ka Arumgimis mii to yansan mo?
24 Arisa kur yi'de/ mini iiyu/ 'peni yana gap gi pa Kuprus mo;
uni mini 'kosh pa Ashshur mo dhali mini bu'th pa Aabir mo,
hili uni gara/, mini wu 'kup e mony'ce'd sho'k mo be."

25 Yan'ko'd aBalaam cuki mis mo dhali yaki'd mo. A'di dokki'd ka nyaŋ'ko'd bway pam piti mo, dhala Balak si'da/ yaki'd ka pije/ mo.

Mondeŋ E 25

Israyiil c̲iki is ki Miinyc̲al e pa Mowaab mo

1 Israyiil c̲a'bki'd e pa Shitt̲im mo, dhali 'kwaniŋ gwat̲h t̲elki mii 'pen mmomii is buni ki miinyc̲al nyak̲ki up̲ gi pa Mowaab mo, 2 haali/ 'kwani Mowaab yuk̲ki 'kwani gom mo miiya bas ma rum buni mo. Wakan 'kwani shwaki to mo dhali luŋkina risa rum gi 'kwani Mowaab mo. 3 'Yan'ko'd wathiŋ gwat̲h gi pa Israyiil gamki me'd e mmoluŋa Baal gi pam P̲aguur mo, dhala nyor gi Tap̲a shwaki'd ki o'd ap̲owa Israyiil mo. 4 Tap̲a oki'da Musa ki: " 'Koshi imanshu bway gi 'kwani i'baar mo dhali shiri uni imis ibwambori aha/ mo mmot̲or uni eya tente/ e montee mo, Wakan ka nyor pem jin 'batha'ba'th midi t̲u'k mo 'pena Israyiil mo." 5 Wakan aMusa oki imandwall gwo ma Israyiil ki: "Um ka 'det̲e/ 'det̲e/ mini mii 'kosh 'kwanim buni mo kun gamki me'd mmoluŋa Baal gi pa P̲aguur mo."

6 Yan'ko'd jan 'de/ 'peni 'kwaniŋ gwat̲h gi iya/ ma Israyiil kun iiyin mo dhali suski aris kuŋ gu'b piti mo jin ta'da 'bom Midyaan e bwaman mo. Yansan miiki'd e jis/e ma Musa mo dhali atul'kup̲ 'kwani ma Israyiil i'baar mo, ki uni 'kokin mmo'ko e 'twaŋkal gu'b burrinye/ gi montul is mo. 7 Ka P̲inihas jin ta ya/ ma Ili/aasar mo jin ta ya/ ma Haruun jin ta'da gasiis mo, mishki mo mo dhali cuki mis 'peni bwamana tul'kup̲ 'kwani mo dhali k̲alki'da mee e me'd piti mo. 8 A'di bat̲hki wathiŋ gwat̲h ma Israyiil e gu'b burrinye/ mo dhali yipki'da mee e buŋgwar is buni uni su/ mo, wathiŋ gwat̲h ma Israyiil dhala 'bom uni su/ mo. Wakan 'batha shigga/ c̲aan jin hashkin ma Arumgimis ap̲o/ 'kwani ma Israyiil doshki'd mo be. 9 'Kwani gwansan kun wukin ki 'batha shigga/ 'kona aliip̲i[a] iss 'de/ i'ce'dka doŋgon kun deŋkunu e mo.

10 Tap̲a walki 'twa/ aMusa mo dhali o'd ki: 11 "P̲inihas jin ta ya/ ma Ili/aasar ya/ ma Haruun jin ta'da gasiis mo, a'di t̲u'kki'da nyor pem mo 'peni 'kwani ma Israyiil mo haali/ a'di ta gi bwaŋ'ka'dga/ nyak̲ki bwam pem gana/ e bwamani uni mo. Wakan Aha/ dina ki 'ce'd 'kwani ma Israyiil sho'k e mo shi/ bwam pem mo. 12 Wakan oyi gwo mo, ' Tap̲a oki gwo mo ki: "Hili mo mo ma, Aha/ c̲ikina P̲inihas gwoŋgam me'd

[aaa]25:9 “Arba wa ishiriin alif”

gi moŋk̲u'th is pem mo be. 13 Gom a'di mo dhali emen piti i'ko'di a'di mo tani, a'di midi ta gwo gi gamu me'd ki sule/ e mo mii mii ma gasiis mo haali/ a'di ta'd gi bwaŋ gana/ gom aha/ mo, Arumgimis piti mo. A'di t̲u'kki'd gom 'kwani ma Israyiil mo.""

14 I'dishesan gway gi wathi/ ma Israyiil jin 'koshkunu nyak̲ka 'bom Midyaan mo jin ta'da Simiri ya/ ma Salu mo, amanshu bway gi kuŋ gu'b gi idhan baba mo e bwaman 'kwani Simaan mo. 15 Gway ma 'bom Midyaan jin 'koshkunu ta'da K̲osbi jin ta 'bwa/ ma Suur mo, jin ta 'kup̲an ma wak̲ mo dhali jin ta'da dhan baba gi gu'b e pa Midyaan mo.

16 Wakan Tap̲a walki 'twa/ aMusa mo dhali o'd ki: 17 "Miiyi 'kwani Midyaan me'd̲a ris 'kwaniŋ 'kup̲ mo dhali 'kosh uni mo, 18 haali/ uni miiki um me'da ris 'kwaniŋ 'kup̲ ka he'k /em buniŋ gana/ mo. Uni suski um e tonthus gi pam P̲aguur mo dhali ki mii gi 'bwa/m buni ka K̲osbi mo, jin ta 'bwah ma manshu bway gi pa Midyaan mo, jin 'koshkunu ka cim gi 'batha shigga/ ki mii gi pam P̲aguur mo."

Mondeŋ E 26

Mondeŋ e ma Israyiil jin 'kon ma p̲o/ isu/ mo

1 A'di yaki'd i'ko'd ki 'batha shigga/ jin walkina Tap̲a 'twa/ aMusa mo dhali Ili/aasar jin ta ya/ ma Haruun jin ta'da gasiis mo. A'di o'd ki: 2 "Deŋi atul'kup̲ 'kwani ma Israyiil e i'baar mo, 'peni yila iss 'de/ bway mis mo, ki kuŋ gu'b gi idhan babam buni mo, i'baar mo kun mini mish ii bway mo/as goma Israyiil mo." 3 Wakan aMusa dhala Ili/aasar jin ta'da gasiis walki 'twa/ e uni e mo jin c̲a'bki k̲wany k̲wany gi pa Mowaab mo e yi'de/ Uurdun e pa Ariiha mo dhali o ki: 4 "Deŋi 'kwani e mo, 'peni yila iss 'de/ dhali bway mis mo, me'd gwo jin k̲ankina Tap̲a aMusa mo dhali 'kwani ma Israyiil mo, kun iiyin ka pije/ 'pena 'ces̲h gi pa Masir mo."

5 Ra/uubin ta'da bwanyara/ ma Israyiil mo. 'Peni ya/um piti ka Hanuuk̲ mo tani a'di yayin ma wak̲ gi 'kwani Hanuuk̲ mo. 'Pena P̲aalu/ mo tani a'di yayin ma wak̲ gi 'kwani P̲aalu/ mo. 6 'Pena Hesoron mo tani a'di yayin ma wak̲ gi 'kwani Hesoron mo. 'Pena Karmi mo tani a'di yayin ma wak̲ gi 'kwani Karmi mo. 7 Uni gwansan itana risa wak̲ ma

Ra/uubin mo, 'kwaniŋ gwaṯh kun deŋkunu e ka aliipi issi su/ i'ce'dka kwara i'ce'dki iss 'kwanimpa iss 'de/ 'cedka 'kume'd i'cedi pe'de/ i'ce'dka 'kume'da po/[a] mo. 8 Iliyaab taki ya/ ma Paalu/ mo. 9 Iiya/ ma Iliyaab ta ii Nemu/iil mo, Dathan, dhala Abiram mo. Uni gwansan nyaḵan ka Dathan dhala Abiram kun 'kokin e mo uḵ to ma Ḵorah mo me'd jin miikina uni to shigga/ apowa Musa dhala Haruun mo dhali miiki to shigga/ apo/ Tapa mo.10 A'cesh ḵa'dki 'twam piti mo dhali loski uni imonṯal 'de/ nyaḵka Ḵorah mo ki iman uḵ tom piti i'baar mo wukin mo. Ka tente/ caan mo tani, o'd shwaki 'kwaniŋ gwaṯh i issi 'kume'd i'ce'dki iss su/ i'ce'dka 'kume'd mo, kun ta jamas gi rumuwa rum mo. 11 Hili alonthoṯh ma Ḵorah 'koki wu mo.

12 Uni gwansan ita emen ma risa waḵ ma Simaan mo: Eya Nemu/iil, jin ta'da waḵ gi 'kwani Nemu/iil mo, Eya Jamiin, jin ta'da waḵ gi 'kwani Jamiin mo, Eya Jaḵin, jin ta'da waḵ gi 'kwani Jaḵin mo, 13 Eya Serah, jin ta'da waḵ gi 'kwani Serah mo, Eya Shawuul, jin ta'da waḵ gi 'kwani Shawuul mo.

14 Uni gwansan ita emen ma risa waḵ ma Simaan mo, 'kwaniŋ gwaṯh kun deŋkunu e ka aliipi iss 'de/ i'ce'dka su/ i'ce'dki iss 'kwanimpa 'kume'd[a] mo.

15 Uni gwansan ita emen ma risa waḵ ma Jaa'd mo: Eya Sepuun, jin ta'da waḵ gi 'kwani Sepuun mo, Eya Haggi, jin ta'da waḵ gi 'kwani Haggi mo, Eya Shuni, jin ta'da waḵ gi 'kwani Shuni mo, 16 Eya Osni, jin ta'da waḵ gi 'kwani Osni mo, Eya Eri, jin ta'da waḵ gi 'kwani Eri mo, 17 Eya Aro'd, jin ta'da waḵ gi 'kwani Aro'd mo, Eya Areli, jin ta'da waḵ gi 'kwani Areli mo. 18 Uni gwansan ita emen ma risa waḵ ma Jaa'd mo, kun ta 'kwaniŋ gwaṯh kun deŋkunu e 'kona aliipi issi su/ i'ce'dka iss 'kwanimpa iss 'de/ i'ce'dka mudhe'd[b] mo.

19 Iiya/ ma Yahuuda/ ta ii Eir dhala Onaan mo, hili 'kwaniŋ gwaṯh gwansan wukin eya 'cesh gi paŋ Ḵanaan mo. 20 Uni gwansan ita emen ma risa waḵ ma Yahuudan tiya mo: Eya Shelaah mo, jin ta'da waḵ gi

---

[aaa]26:7 “Thalatha arba/iin alif wa sufumiya thalathiin”
[aaa]26:14 “Ithneen ishriin alif wa mitheen”
[bbb]26:18 “ arba/iin alif wa kumsumiyya”

'kwani Shelaah mo, Eya P̲aris mo, jin ta'da wak̲ gi 'kwani P̲aris mo, dhali eya Seraah mo, jin ta'da wak̲ gi 'kwani Seraah mo. 21 Uni gwansan ita emen ma P̲aris mo: Eya Hesoron, jin ta'da wak̲ gi 'kwani Hesoron mo, Eya Hamuul, jin ta'da wak̲ gi 'kwani Hamuul mo. 22 Uni gwansan itana risa wak̲ gi emen ma Yahuuda/ mo, kun ta 'kwaniŋ gwat̲h kun deŋkunu e 'kona aliip̲i iss 'kwanimpa issi kwara 'ce'da 'kume'd i'ce'dka pe'de/ i'ce'd iss 'kwanimpa iss 'de/ 'ce'dka mudhe'd[c] mo.

23 Uni gwansan itana risa wak̲ gi emen ma Yassakar mo: Eya Tola, jin ta'da wak̲ gi 'kwani Tola mo, Eya P̲uwah, jin ta'da wak̲ gi 'kwani P̲uwah mo, 24 Eya Jashuub mo, jin ta'da wak̲ gi 'kwani Jashuub mo, eya Shimrun, jin ta'da wak̲ gi 'kwani Shimrun mo be. 25 Uni gwansan itana risa wak̲ ma Yassakar mo, 'kwaniŋ gwat̲h kun deŋkunu e 'kona aliip̲i issi kwara i'ce'dka doŋgon i'ce'd iss 'kwanimpa k̲arpa'c[d] mo.

26 Uni gwansan itana risa wak̲ gi emen ma Sabuluun mo: Eya Sere'd, jin ta'da wak̲ gi 'kwani Sere'd mo, eya Eluun, jin ta'da wak̲ gi 'kwani Eluun mo, eya Jahleel mo, jin ta'da wak̲ gi 'kwani Jahleel mo. 27 Uni gwansan itana risa wak̲ gi 'kwani Sabuluun mo, kun ta 'kwani gwat̲h kun deŋkunu e 'kona aliip̲ issi kwara 'ce'dka iss 'kwanimpa iss 'de/ i'ce'dka mudhe'd[e] mo.

28 Arisa wak̲ gi emen ma Yusuup̲ mo uni ta ii Manassa mo dhala Eparayiim mo. 29 Uni gwansan ita emen ma Manassa mo: eya Makir, jin ta'da wak̲ gi 'kwani Makir mo (Makir ta'da baba ma Gille'd mo), eya Gille'd, jin ta'da wak̲ gi 'kwani Gille'd mo. 30 Uni gwansan ita emen ma Gille'd mo: Eya Lesser, jin ta'da wak̲ gi 'kwani Lesser mo, eya Helle k̲, jin ta'da wak̲ gi 'kwani Helle k̲ mo, 31 eya Asirel, jin ta'da wak̲ gi 'kwani Asirel mo, eya Shakiim, jin ta'da wak̲ gi 'kwani Shakiim mo, 32 eya Shemida, jin ta'da wak̲ gi 'kwani Shemida mo, eya Hep̲p̲er, jin ta'da wak̲ gi 'kwani Hep̲p̲er mo. 33 Selop̲ihad jin ta ya/ ma Hep̲p̲er diki ta gi iya/ mo, hili jasi i'bwa/ mo. Gway gi i'bwa/m piti ta ii Mahlah mo, dhala Noah mo, dhala Hoglah mo, dhala Milk̲ah mo, dhala Tirsah

---

[ccc]26:22 “Sitta saba/iin alif wa kumsumiyya”
[ddd]26:25 “arba sittiin alif wa thulthu miyya”
[eee]26:27 “Sittiin alif wa kumsumiyya”

mo. 34 Uni gwansan itana risa wak̲ ma Manassa mo, 'kwaniŋ gwat̲h kun deŋkunu e 'kona aliip̲i issi su/ i'ce'dka 'kume'd i'ce'di su/ i'ce'dka issi kwara 'ce'dka 'kume'd̄[f] mo.

35 Uni gwansan itana risa wak̲ gi emen ma Ep̲arayiim mo: Eya Shuthelah mo, jin ta'da wak̲ gi 'kwani Shuthelah mo, eya Bek̲er mo, jin ta'da wak̲ gi 'kwani Bek̲er mo, eya Tahan mo, jin ta'da wak̲ gi 'kwani Tahan mo. 36 Emen ma Shuthelah ta ii, Eraan mo, jin ta'da wak̲ gi 'kwani Eraan mo. 37 Uni gwansan itana risa wak̲ gi emen ma Ep̲arayiim mo, 'kwaniŋ gwat̲h kun deŋkunu e 'kona aliip̲i iss 'de/ 'ce'dka 'kume'd i'ce'dka su/ i'ce'd iss 'kwanimpa issi 'de/ i'ce'dka mudhe'd[g] mo. Uni gwansan ita emen ma Yusuup̲ mo, kun deŋkunu e ka 'det̲e/ 'det̲e/ eya risa wak̲ buni mo be.

38 Uni gwansan itana risa wak̲ gi emen ma Benyjamiin mo: Eya Bela, jin ta'da wak̲ gi 'kwani Bela mo, eya Ashbel, jin ta'da wak̲ gi 'kwani Ashbel mo, eya Ahiraam, jin ta'da wak̲ gi 'kwani Ahiraam mo, 39 eya Shep̲up̲aam, jin ta'da wak̲ gi 'kwani Shep̲up̲aam mo, eya Hup̲aam, jin ta'da wak̲ gi 'kwani Hup̲aam mo. 40 Emen ma Bela ta ii Arad mo dhala Namaan mo. 'Pena Arad mo tani iyayin ma wak̲ gi 'kwani Arad mo, dhali 'pena Namaan mo tani iyayin ma wak̲ gi 'kwani Namaan mo. 41 Uni gwansan itana risa wak̲ gi emen ma Benyjamiin mo. Uniŋ gwat̲h kun deŋkunu e 'kona aliip̲i issi su/ i'ce'dka mudhe'd i'ce'd iss 'kwanimpa 'kwara [h] mo be.

42 Arisa wak̲ gi emen ma Daan ta ii Shuham mo, kun tana risa wak̲ gi 'kwani Shuham mo. Uni gwansan uni tana risa wak̲ gi emen ma Daan mo. 43 Arisa wak̲ gi 'kwani Shuham i'baar mo tani ta 'kwaniŋ gwat̲h kun deŋkunu e 'kona aliip̲ issi kwara i'ce'dka doŋgon i'ce'dka iss 'kwanimpa iss 'de/[i] mo.

44 Uni gwansan itana risa wak̲ gi emen ma Ashiir mo: Eya Imnah, jin ta'da wak̲ gi 'kwani Imnah mo, eya Ishbi, jin ta'da wak̲ gi 'kwani Ishbi mo, eya Beriyya mo, jin ta'da wak̲ gi 'kwani Beriyya mo. 45 Uni

[fff]26:34 “Ithneen kamsiin alif wa sufumiyya”
[ggg]26:37 “Ithneen thalathiin alif wa kumsumiyya”
[hhh]26:41 “Kamsa arba/iin alif wa suthumiyya”
[iii]26:43 “Arba stti/iin alif wa urfumiyya”

gwansan ita emen ma Beriyya mo: Eya Hepper, jin ta'da wak gi 'kwani Hepper mo, eya Malki/iil, jin ta'da wak gi 'kwani Malki/iil mo. 46 Gway gi 'bwa/ ma Ashiir ta'da Serah mo. 47 Uni gwansan uni tana risa wak gi emen ma Ashiir mo, kun ta 'kwaniŋ gwath kun deŋkunu e 'kona aliipi iss su/ 'ce'dka 'kume'd i'ce'dka kwara i'ce'dka iss 'kwanimpa iss 'de/[j] mo.

48 Uni gwansan itana risa wak gi emen ma Naptaali mo: Eya Jahseel, jin ta'da wak gi 'kwani Jahseel mo, eya Guni, jin ta'da wak gi 'kwani Guni mo, 49 Eya Jeser, jin ta'da wak gi 'kwani Jeser mo, eya Shillem, jin ta'da wak gi 'kwani Shillem mo. 50 Uni gwansan uni itana risa wak gi emen ma Naptaali mo, 'kwaniŋ gwath kun deŋkunu e 'kona aliipi issi su/ 'ce'dka mudhe'd i'ce'da iss 'kwanipa iss 'de/[k] mo.

51 Yansan ta mondeŋ e gi 'kwaniŋ gwath ma Israyiil ka kuluny mo kun 'kona aliip iss 'kwanimpa iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd i'ce'd 'de/ i'ce'd ka iss 'kwanimpa iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd i'ce'dka pe'de/ i'ce'dka 'kume'd [l] mo be.

52 Tapa walki 'twa/ aMusa mo dhali o ki: 53 "A'cesh minu mii kwa/ bwa e bwamani 'kwaniŋ gwath gwansan mo me'd mal mo isi me'd mondeŋ e gi gway buni mo. 54 Goma wak kun caaca mo tani um mini mii ci mal ki nyanye/ mo, dhali gom usha waka gwa'dga/ mo tani um mini mii ci mal ki gwa'd gwa'd mo. Gom kuŋ gu'b i'baar mo tani um mini mii ci mal isi me'd mondeŋ e gi 'kwaniŋ gwath kun deŋkunu e mo. 55 Wakan, a'cesh minu mii kwa/ bwa ki dargi moŋkar 'kup mo. Uni mini mii bu'th mal ma 'cesh isi me'd gway ma risa wak gi idhan babam buni mo be. 56 Mal buni minu mii kwa/ bwa e bwaman monycaaga/ mo dhali arisa waka gwa'dga/ mo, mmopwak ki uni bwa ki dargi moŋkar 'kup mo."

57 Uni gwansan itana risa wak ma Lawi mo, kun deŋkunu e ka wak ka wak mo: Eya Jershuun, jin ta'da wak gi 'kwani Jershuun mo, eya Kohath, jin ta'da wak gi 'kwani Kohath mo, eya Merari, jin ta'da wak

---

[jjj]26:47 “thalata kamsi/iin alif wa urfumiyya”
[kkk]26:50 “Kamsa arba/iin alif wa urfumiyya”
[lll]26:52 “Sithumiyya wahet alif wa sufumiyya thalathiin”

gi 'kwani Merari mo. 58 Uni gwansan itana risa wak ma Lawi mo: Awak gi 'kwani Libni mo, awak gi 'kwani Heboroni mo, awak gi 'kwani Mahli mo, awak gi 'kwani Mushi mo, dhala wak gi 'kwani Koraahi mo. 59 Gway gi asha Amraam yukkunu ka Jocibe'd mo, jin ta emen ma Lawi mo, jin dho'thkunu ki 'kwani Lawi e pa Masir mo. A'di dho'thki ucim buni ka Amraam mo, uni kun ta ii Haruun, Musa, dhala Mariyam jin ta 'bwah buni mo. 60 Ka Haruun uni dho'thki ii Nadaab dhala Abihu mo, Ili/aasar mo dhala Ithamar mo. 61 Nadaab dhala Abihu wukin mo me'd jin cikina uni to ibwambori Tapa jin dina o'd ki bu'th mo. 62 Aris gwath kun deŋkunu e bwamani uni mo tani 'kona aliipi iss 'de/ i'ce'dka kwara mo, aris gwathi 'baar mo 'pena ppe 'de/ dhali bway mis mo. Hili uni 'konu ki deŋ e e bwamani emen ma Israyiil mo haali/ mal piyi'd jin cikunu uni e bwaman 'kwani ma Israyiil mo.

63 Uni gwansan ita ku gun deŋkunu e ka Musa mo dhala Ili/aasar jin ta'da gasiis mo. Uni deŋki 'kwani ma Israyiil e eya ris moŋkwany kwany gi pa Mowaab mo e yi'de/ Urduun e pa Ariiha mo. 64 Hili e bwamani uni gwansan mo tani wathiŋ gwath piyi'd mo kun deŋkunu e ka Musa mo dhala Haruun jin ta'da gasiis mo me'd jin deŋkunu emen ma Israyiil e e mombwasho gi pa Sinaa/ mo. 65 Haali/ Tapa oki gwo mo ki 'kwani gwansan i'baar mo tani mini wu ka jiŋ gana/ e mombwasho mo. E mun mo tani wathiŋ gwath piyi'd jin dhalkunu e bwamani uni mo, jasa Kelab jin ta ya/ ma Jepunni mo dhala Jeshuwa jin ta ya/ ma Nuun mo be.

Mondeŋ E 27

Aris Gwoŋkan gom Mal mo

1 Yan'ko'da Musa yaki'd e i'bwa/ ma Sepehad jin ta ya/ ma Hepper jin ta ya/ ma Gille'd jin ta ya/ ma Makir mo jin ta ya/ ma Manassa mo, 'pena risa wak ma Manassa jin ta ya/ ma Yusuup mo. Uni gwansan ita gway gi i'bwah/um piti mo: Mahlah, Noah, Hoglah, Milkah mo, dhala Tirsah mo. 2 Uni doshkin ibwambora Musa mo, Ili/aasar jin ta'da gasiis mo, aris imanshu bway mo, dhali e bwambora tul'kup 'kwani i'baar mo e 'twaŋkal gu'b burrinye/ gi montul is mo. Uni on ki:

3 "Ababam bam wuki'd e mombwasho mo. A'di diki di e bwamana nonshe/ kun tulki is imonṯal 'de/ mmo/ush gwo gi Taṗa e mo, eya nonshe/ ma K̲orah mo. A'di wuki'd gom miinthus pitiŋ gana/ mo, dhali a'di diki ta gi Iya/ mo. 4 Gomatinta Iminu k̲al gway ma babam bam ka pije/ 'peni bwamana wak̲ gi 'kwanim piti mo haali/ a'di diki ta gi ya/ mo? C̲iki am mo e bwaman 'kwani ma babam bam mo.' 5 Wakana Musa k̲ali miim buni ibwambori Taṗa mo.

6 Taṗa walki 'twa/ aMusa mo dhali o ki: 7 "I'bwa/ ma Selopeha'd walki 'twa/ ka k̲ar/e mo. Um mini mii c̲iki uni mo ka jiŋ gana/ me'd mal e bwaman 'kwani ma babam buni mo, dhali um mini mii mish ki 'bore/ ki mal ma babam buni minu c̲I e uni mo be. 8 Um mini mii wal 'twa/ e 'kwani ma Israyiil mo dhali oyi gwo ki: 'Wak̲ki/ wathi/ wu'd mo dhali diki ta gi ya/ mo tani, yan'ko'd um mini mii c̲I mal piti e 'bwa/um piti mo. 9 Wak̲ki/ a'di diki ta gi 'bwa/ mo tani, yan'ko'd um mini mii c̲I mal piti e ikam piti mo. 10 Wak̲ki/ a'di diki ta gi ikam mo tani, yan'ko'd um mini mii c̲I mal piti e ikam ma babam piti mo. 11 Wak̲ka babam piti diki ta gi ikam mo tani, yan'ko'd um mini mii c̲I mal piti e wathim piti jin 'dish a'di is eya wak̲ piti mo, dhali a'di midi mii k̲al a'di gom is pitiŋ gana/ mo. Yansan midi ta gwoŋk̲an jin ṯelkunu sho'k ki gwo jin onu gom 'kwani ma Israyiil mo, me'd gwo jin k̲ankina Taṗa aha/ mo be. "

Jeshuwa jin ta'da Manshu bway jiŋ 'ko'd goma Israyiil mo

12 Taṗa oki'da Musa ki: "Yaku/ e 'kuwosha caaga/ yan gi pa Abarim mo dh̄ali p̄ara 'cesh c̲aan e jin C̲ikika/ ki 'kwani ma Israyiil mo. 13 I'ko'di /e p̄arki a'di e mo tani, /e gara/, mini mii tul 'kwanim pini is mo, me'da Haruun jin ta'da kam pini mo. 14 Mii yansan midi mii mo haali/ uma su/ miiki mii shigga/ aṗo/ gwoŋk̲an pem mo e mombwasho gi Siin mo e mo/as ma waambuhany 'kwani mo. Imun mo, me'd jin guskina yi'de/ 'peni wosh mo, eya nyor pini mo tani /e bi ṯkin mmodiki tak̲ aha/ mo me'd jiŋ k̲ogu e bwambori jis/e ma tul'kuṗ 'kwani ka kuluny mo. " Yi'de/ gwansan itana ris yi'de/ gi pa Meribah e Kadish e mombwasho gi Siin mo.

15 Yan'ko'da Musa walki 'twa/ iTaṗa mo dhali o'd ki: 16 "Dhalki /e, jin ta Taṗa, Arumgimis gi shi/in gi 'kwanimpa en'thi/ i'baar mo, jin

kwanyki wathi/ apowa tul'kup 'kwani mo, 17 wathi/ jin midi ya ka pije/ mo dhali yayu/ e bwambori uni mo dhali shu uni bway ka pije/ mo dhali susi uni bway bwaman mo, wakan ka tul'kup 'kwanim pini mina e 'koki wa ki ka'bal kun darga/ manhil uni mo."

18 Tapa oki'da Musa gwo mo ki: "Susa Jeshuwa jin ta ya/ ma Nuun mo, a'di jin dikina shi/in pem icine/ mo, dhali kar me'd pini i'kupi a'di mo. 19 Kari a'di e bwambora Ili/aasar jin ta'da gasiis mo dhali e bwambora tul'kup 'kwani i'baar mo, dhali kani a'di gwo ibwambori jis/em buni mmoshu uni bway mo. 20 /E mini mii ci mom'bi'th pinin kamu/ e a'di mo, wakan ka tul'kup 'kwani ma Israyiil i'baar mo mini ha a'di gwo e mo. 21 A'di midi ya ibwambora Ili/aasar jin ta'da gasiis mmonjap bwam pem gom a'di mo ki gwo kun kwanykunu kun hithu eya bor mo. A'di midi di e gwonkan piti ki 'kwani mini ii ka pije/ mo dhali iiyu/ bwaman mo, uni su/ dhali 'kwani ma Israyiil i'baar mo nyakki uni mo, dhala tul'kup 'kwani ka kuluny mo." 22 Wakana Musa miiki'd me'd jin kankina Tapa a'di gwo mo. A'di suski'da Jeshuwa dhali karki a'di e bwambora Ili/aasar jin ta'da gasiis mo dhala tul'kup 'kwani i'baar mo be. 23 Musa karki me'd piti i'kupi a'di mo dhali kanki a'di gwo mmoshuwa shum bway mo, me'd jin kankina Tapa a'di gwo mmomii mo be.

Mondeŋ E 28

To kun cinu Isa yempa/ mo

1 Tapa walki 'twa/ aMusa mo dhali o'd ki: 2 "Kani 'kwani ma Israyiil gwo mo dhali oyi uni gwo mo ki: ' Um mini mii ci to mmomiiya bas gom aha/ mo ka tente/ gi kwanykunu mo, dhali maa gi tom pem kun cinu ki me'd mmo'tha ki o'd mmociya shim jin 'kunya 'kuny gom aha/ mo be.' 3 /E si'da/ mini mii o uni ki: ' Yansan ta to jin cinu jin 'thakunu ki o'd mo jin mina /e mii ci gom Tapa mo, ushi ka'bala rasan kun cana yil mo kun dargi thalkin mo, isu/ ka cim ka 'dete/ 'dete/ mo, me'd to jin cinu mmo'thaki o'd isa yempa/ mo. 4 Ari ka'bala 'de/ mina /e mii ci ki mon'thamo/ mo, dhali ka'bala kamu/ mina /e mii ci ki mom'pimpili/ mo be. 5 /E mini mii ci to i'kume'd 'peni tom bar ma dipanya 'borga/ mo me'd emen to jin cinu mo, jin 'koshkunu e ki tom bar to i'de/ 'pena

doŋgon gi ari tom bar to ma yin jin umkunu mo. 6 Yansan ta to jin c̲inu mmo'thaki o'd isa yempa/ mo jin k̲ankunu gwo e 'kuwosha caaga/ gi Sinaa/ mo mmoc̲iya shim jin 'kunya 'kuny mo, jin ta to jin c̲inu jin 'thakunu ki 'od gom Tap̲a mo be. 7 Tomp̲i jin c̲inu nyak̲ki a'di midi mii di i'de/ 'pena doŋgon gi ari tom bar to mo i'de/ 'peni ushi k̲a'bal mo. /E mini mii gac̲ a'di ka pije/ e moŋk̲ogu gi tomp̲i jin c̲inu jin p̲inu jin 'bitha 'bi'th gom Tap̲a mo. 8 K̲a'bala kamu/ mina /e mii c̲i ki mom'pimpili/ imont̲al 'de/ nyak̲ki emen toŋ kamu/ jin c̲inu mo me'd jin 'de/ jin c̲ikunu ki mon'thamo/ mo. /E si'da/ mini mii c̲i tomp̲iŋ kamu/ jin c̲inu nyak̲ki a'di mo, to jin c̲inu jin 'thakunu ki o'd mo, mmoc̲iya shim jin 'kunya 'kuny gom Tap̲a mo be.

To kun c̲inu ka cima Pesu/ mo

9 Ka cima pesu/ mo tani /e mini mii c̲iya rasan k̲a'bal isu/ mo, ka 'det̲e/ 'det̲e/ kun cana yil kun dargi thalkin mo, dhali isu/ 'pena 'kume'd gi tom bar to ma dip̲anya 'borga/ mo me'd emen to jin c̲inu mo, jin 'koshkunu e ka yin mo, dhali tomp̲i jin c̲inu nyak̲ki a'di mo. 10 Yansan midi ta to jin c̲inu mmo'thaki o'd goma cima Pesu/ i'baar mo, ki mo mar is gom to jin c̲inu mmo'tha ki o'd isa yempa/ mo dhali tomp̲i jin c̲inu nyak̲ki a'di mo be.

To kun c̲inu 'ko'da Ppe mo

11 Ki mont̲el 'pen ma ppe ka yempa/ mo tani, /e mini mii c̲i to jin c̲inu mmo'tha ki o'd gom Tap̲a mo. /E mini mii c̲i ushi dhuruca rasan bip̲ isu/ mo, dhala rasan k̲a'bal i'de/ mo, dhali ushi k̲a'bala rasan ipesu/ kun cana yil mo kun dargi thalkin mo. 12 /E si'da/ mini mii c̲i to 'pena 'kume'd ikwara 'peni tom bar to ma dip̲anya 'borga/ mo me'd emen to jin c̲inu mo jin 'koshkunu e ka yin mo goma rasan bip̲ ka 'det̲e/ 'det̲e/ mo, dhali isu/ 'pena 'kume'd ma dip̲anya 'borga/ gi emen to jin 'koshkunu e ka yin goma rasan k̲a'bal i'de/ mo. 13 /E si'da/ mini mii c̲i to i'kume'd gi tom bar to ma dip̲anya 'borga/ jin 'koshkunu e ka yin mo me'd emen to jin c̲inu gom k̲a'bal ka 'det̲e/ 'det̲e/ mo. Yansan midi ta to jin c̲inu mmo'tha ki o'd mo, mmoc̲iya shim jin 'kunya 'kuny mo, to jin c̲inu jin 'thakunu ki o'd gom Tap̲a mo be. 14 Tomp̲i gi 'kwani midi mii ta shigga/ ma thunyjur i'de/ 'pena su goma rasan bip̲ mo, ikwara 'pena shigga/ ma thunyjur goma rasan k̲a'bal mo, dhali i'de/ 'pena

doŋgon ma shigga/ ma thunyjur gom ari ka'bal mo. Yansan midi ta to jin cinu mmo'thaki o'd goma ppe i'baar mo eya risa ppe ki yil mo. 15 Mi rasan i'de/ mo me'd to jin cinu gom miinthus gom Tapa mo tani minu mii ci mo. Yansan midi ta mo mar is gom to jin cinu mmo'tha ki o'd isa yempa/ mo dhali tompi jin cinu nyakki a'di mo.

To kun cinu gom Mompe'kupanyolos mo

16 Ki embul ma ppe jin twa/a/ mo, ka cim 'kume'd i'ce'dka doŋgon ka ppe mo tani, jin pu'dkina Mompe'kupanyolos gi Tapa mo. 17 Ka cimi 'kume'd i'ce'dka mudhe'd ma ppe yan mo tani monshwan to minu mii mo. Goma cimi pesu/ mo tani, maaŋku'thu'd jin minu ka darga/ cumat minu mii shwa mo be. 18 Ka cim jin twa/a/ mo tani, imun midi mii ta montul is gi moŋkogu mmotak Tapa mo. /E mini mii diki miiya tu'c isa yempa/ ka cim caan mo. 19 Wakan, /e mini mii miiya bas jin 'thakunu ki o'd mo, jin ta to jin cinu mmo'tha ki o'd gom Tapa mo. /E mini mii ci dhuru'c ma rasan bip isu/ mo, dhali ka'bala rasan i'de/ mo, dhali ka'bala rasan kun cana yil ipesu/ mo, kun dargi thalkin mo. 20 Imontal 'de/ nyakka rasan bip mo, /e mini mii ci emen to jin cinu 'pena 'kume'd ikwara gi tom bar to ma dipanya 'borga/ jin 'koshkunu e ka yin mo, dhali imontal 'de/ nyakka rasan ka'bal mo, isu/ 'pena 'kume'd mo. 21 Nyakki ka'bala pesu/ ka 'dete/ 'dete/ mo tani, /e mini mii ci i'kume'd 'peni tom bar to ma dipanya 'borga/ jin 'koshkunu e ka yin mo, 22 dhali arasan mi i'de/ mo me'd to jin cinu gom miinthus mo mmokar moŋgwam gom is piniŋ gana/ mo. 23 /E mini mii ci to gwansan ka mar is gom to kun cinu mmo'tha ki o'd isa yempa/ jin ŋapkunu ka 'dete/ 'dete/ mon'thamo/ mo. 24 Me'd gwo jin torkunu imahan mo tani, /e mini mii miiya bas gwansan isa yempa/ mo, goma cimi pesu/ gi mompe'kupanyolos mo, jin ta maa gi cinu jin 'thakunu ki o'd mo, mmota shim jin ciya ci gom Tapa mo. A'di minu mii ci ka mar is gom to jin cinu mmo'tha ki o'd isa yempa/ mo dhali tompi jin cinu nyakki a'di mo be. 25 Ka cim pesu/ mo tani /e mini mii ta gi montul is gi kogu mmotak Tapa mo, dhali /e mini mii diki miiya tu'c isa yempa/ ka cim caan mo.

To kun c̲ikunu e moshwan to ki embul ma cima Pesu/ mo
26 Ka cim ma ris maman ton t̲wa/a/ si'da/ mo tani, me'd jin mina /e c̲i emen ton this jin c̲inu gom Tap̲a mo ka risa cim Gway gi embul gi moshwantom pini mo tani, /e mini mii ta gi montul is gi moŋk̲ogu mmotak̲ Tap̲a mo, dhali /e mini mii diki miiya t̲u'c isa yempa/ ka cim pesu/ mo. 27 /E mini mii c̲i to jin c̲inu mmo'tha ki o'd mmoc̲iya shim jin c̲iyi mo ki c̲i gom Tap̲a mo. Dhali /E mini mii c̲i dhuru'c ma rasan bip̲ isu/ mo, rasan k̲a'bal i'de/ mo, dhali arasan k̲a'bal ipesu/ kun cana yil̲ mo. 28 C̲iyi emen to jin c̲inu si'da/ inyak̲ka dip̲anya 'borga/ jin 'koshkunu e ka yin mo, dhali 'pena 'kume'd ikwara gi tom bar to ma dip̲anya 'borga/ jin 'koshkunu e ka yin mo goma rasan bip̲ ka 'det̲e/ 'det̲e/ mo dhali isu/ 'pena 'kume'd gom k̲a'bala 'de/ mo. 29 C̲iyi to i'kume'd 'peni tom bar to ma dip̲anya 'borga/ jin 'koshkunu e ka yin mo gom k̲a'bala pesu/ ka 'det̲e/ 'det̲e/ mo, 30 dhali arasan mi i'de/ mo mmokar moŋgwam gom is piniŋ gana/ mo. 31 Me'd jin mina /e ic̲i to/e gwansan kun dargi thalkin mo, imont̲al 'de/ nyak̲ki tomp̲im buni kun c̲inu mo, yan midi mii ta mo mar is gom to jin c̲inu mmo'tha ki o'd isa yempa/ mo dhali emen to jin c̲inu nyak̲ki a'di mo be.

Mondeŋ E 29

To kun c̲inu e Monshwan to ma risa Poome/ mo
1 Ka ppe ipesu/, ka cim jin t̲wa/a/ ma ppe mo tani, um mini mii ta gi montul is gi moŋk̲ogu mmotak̲ Tap̲a mo. Um mini mii 'koki miiya t̲u'c isa yempa/ ka cim c̲aan mo. A'di midi ta cim jin mina umi p̲iya risa poome/ mo. 2 Um mini mii c̲i to jin c̲inu mmo'tha ki o'd mo mmoc̲iya shim jin 'kunya 'kuny gom Tap̲a mo. Um mini mii c̲iya rasan dhuru'c bip̲ i'de/ mo, rasan k̲a'bal i'de/ mo, dhali ushi k̲a'bala rasan ipesu/ kun cana yil mo, ka 'det̲e/ 'det̲e/ kun dargi thalkin mo. 3 Um mini mii c̲i to nyak̲ki emen tonyc̲im bum mo, adip̲anya 'borga/ jin 'koshkunu e ka yin mo, 'pena 'kume'd ikwara gi tom bar to goma rasan bip̲ mo, isu/ 'pena 'kume'd goma rasan k̲a'bal mo, 4 dhali i'de/ 'pena 'kume'd gom ushi k̲a'bal ka 'det̲e/ 'det̲e/ 'peni ushi k̲a'bala pesu/ mo be. 5 /E mini mii c̲iya rasan mi i'de/ mo me'd to jin c̲inu mmokar moŋgwam gom is piniŋ gana/ mo. 6 Miiyi to gwansan kun c̲inu ka ppe pesu/ mo ki mo mar is gom to 'baar mo 'peni to kun c̲ina um mo jin minu mii ka ppe jin t̲wa/a/

ka 'deṯe/ 'deṯe/ mo: to jin karu ki she/ jin c̱inu mmo'tha ki o'd mo dhali emen to jin c̱inu nyak̲ki a'di mo. To gwansan minu mii mar is gom to jin c̱inu mmo'tha ki o'd isa yempa/ mo, emen to jin c̱inu mo, dhali tompi kun c̱inu mo. Me'd jin mina /e mii to gwansan kun c̱inu mo tani, um mini ha gwo e jin okunu is mmoc̱iya shim jin 'kunya 'kuny mo, jin ta to jin c̱inu jin 'thakunu ki o'd gom Tapa mo be.

To kun c̱inu goma cim gi Moŋgwam mo

7 Ka cimi 'kume'd ma ppe pesu/ mo tani um mini mii ta gi montul is gi moŋk̲ogu mo mmotak̲ Tapa mo. Um mini mii dhu is bum gana/ ki gwa'd mo dhali 'koki miiya ṯu'c mo. 8 Um mini mii c̱i to kun c̱inu mmo'tha ki o'd mo mmoc̱iya shim jin 'kunya 'kuny gom Tapa mo. Um mini mii c̱i arasan dhuru'c bip i'de/ mo, arasan k̲a'bal i'de/ mo, dhali ushi k̲a'bala rasan ipesu/ kun cana yil mo. Uni ka 'deṯe/ 'deṯe/ mini mii dargi thalkin mo be. 9 Um mini mii c̱i uni nyak̲ki emen to mo, adipanya 'borga/ jin 'koshkunu e ka yin mo, ikwara 'pena 'kume'd gi tom bar to goma rasan bip mo, isu/ 'pena 'kume'd goma rasan k̲a'bal i'de/ mo, 10 dhali i'kume'd 'peni tom bar to gom ushi k̲a'bal ipesu/ ka 'deṯe/ 'deṯe/ mo. 11 Um mini mii c̱iya rasan mi i'de/ mo me'd to jin c̱inu gom miinthus mo. Yan midi ta mo mar is gom to jin c̱inu gom miinthus gi moŋgwam mo, jin ta to jin c̱inu mmo'tha ki o'd isa yempa/ mo, emen to jin c̱inu mo, dhali tompim buni kun c̱inu mo.

To kun c̱inu e Moshwan to gi Gu'b gi mondhelela dhelel mo

12 Ka cimi 'kume'd i'ce'dka mudhe'd ka ppe pesu/ mo tani um mini mii ta gi montul is gi moŋk̲ogu mmotak̲ Tapa mo. Um mini mii 'koki miiya ṯu'c ka cim c̱aan mo, dhali um mini mii mii moshwan to gom a'di ka cimi pesu/ mo. 13 Um mini mii c̱i to kun c̱inu mmo'tha ki o'd mo, mmomiiya bas kun 'thakunu ki o'd mo mmoc̱iya shim jin 'kunya 'kuny gom Tapa mo. Um mini mii c̱iya rasan dhuru'c bip i'kume'd i'ce'dka kwara mo, dhali arasan k̲a'bal isu/ mo, dhali rasan k̲a'bal i'kume'd i'ce'dka doŋgon kun cana yil mo. Uni ka 'deṯe/ 'deṯe/ mini mii dargi thalkin mo be. 14 Um mini mii c̱i uni nyak̲ki emen to jin c̱inu mo, adipanya 'borga/ jin 'koshkunu e ka yin mo, ikwara 'pena 'kume'd gi tom bar to goma rasan bip i'baar mo 'pena rasan bipa 'kume'd i'ce'dka kwara mo, isu/ 'pena 'kume'd goma rasan k̲a'bal ka 'deṯe/ 'deṯe/

dhali 'pena rasan k̲a'bala su/ mo. 15 Dhali tom bar to i'kume'd gom ushi k̲a'bal i'kume'd i'ce'dka doŋgon ka 'de̲te̲/ 'de̲te̲/ mo. 16 Um mini mii c̲iya rasan mi i'de/ mo me'd to jin c̲inu gom miinthus mo ki mo mar is gom to jin c̲inu mmo'tha ki o'd isa yempa/ mo, emen tom piti jin c̲inu mo, dhali tomp̲i jin c̲inu nyak̲ki a'di mo.

17 Ka cim su/ gi montul is mo tani, um mini mii c̲iya rasan dhuru'c bip̲ i'kume'd i'ce'dka su/ mo, rasan k̲a'bal isu/ mo, dhala rasan k̲a'bal i'kume'd i'ce'dka doŋgon kun cana yil mo, uni ka 'de̲te̲/ 'de̲te̲/ kun dargi thalkin mo. 18 Um mini mii mii uni nyak̲ki emen to jin c̲inu mo dhali tomp̲i kun c̲inu goma risa rasan bip̲ mo, dhali goma risa rasan k̲a'bal mo, dhali gom usha rasan k̲a'bal mo, mmomii ki nyanye/ me'd to kun c̲inu mo me'd gwo kun k̲ankunu mo be. 19 Um mini mii c̲iya rasan mi i'de/ mo me'd to jin c̲inu gom miinthus mo ki mo mar is gom to jin c̲inu mmo'tha ki o'd isa yempa/ mo, emen to jin c̲inu mo, dhali tomp̲im buni kun c̲inu mo.

20 Ka cimi kwara gi montul is mo tani, um mini mii c̲iya rasan bip̲ i'kume'd i'ce'dka 'de/ mo, dhali arasan k̲a'bal isu/ mo, dhali k̲a'bala rasan i'kume'd i'ce'dka doŋgon kun cana yil mo, ka 'de̲te̲/ 'de̲te̲/ kun dargi thalkin mo. 21 Um mini mii mii uni nyak̲ki emen to jin c̲inu dhali tomp̲i jin c̲inu mo goma risa rasan bip̲ mo, dhali goma risa rasan k̲a'bal mo, dhali gom usha rasan k̲a'bal mo, mmomii ki nyanye/ me'd to kun c̲inu me'd gwo jin k̲ankunu mo. 22 Um mini mii c̲iya rasan mi i'de/ mo me'd to jin c̲inu gom miinthus mo ki mo mar is gi to jin c̲inu mmo'tha ki o'd isa yempa/ mo, emen to jin c̲inu mo, dhali tomp̲im buni kun c̲inu mo.

23 Ka cim doŋgon gi montul is mo tani, um mini mii c̲iya rasan bip̲ i 'kume'd mo, dhali arasan k̲a'bal isu/ mo, dhali ushi k̲a'bala rasan i'kume'd i'ce'dka doŋgon kun cana yil mo, ka 'de̲te̲/ 'de̲te̲/ kun dargi thalkin mo. 24 Um mini mii mii uni nyak̲ki emen to jin c̲inu mo dhali tomp̲i kun c̲inu goma risa rasan bip̲ mo, dhali goma risa rasan k̲a'bal mo, dhali gom ushi k̲a'bal mo, mmomii ki nyanye/ me'd to kun c̲inu mo me'd gwo kun k̲ankunu mo be. 25 Um mini mii c̲iya rasan mi i'de/ mo me'd to jin c̲inu gom miinthus mo ki mo mar is isa yempa/ ki to

jin c̲inu mmo'tha ki o'd mo, emen to jin c̲inu mo, dhali tom p̲im buni kun c̲inu mo.

26 Ka cimi mudhe'd gi montul is mo tani, um mini mii c̲iya rasan bip̲i pe'doŋgon mo, dhali arasan k̲a'bal isu/ mo, dhali k̲a'bala rasan i'kume'd i'ce'dka doŋgon kun cana yil mo, ka 'de̲te/ 'de̲te/ kun dargi thalkin mo. 27 Um mini mii mii uni nyak̲ki emen to mo dhali tom p̲i kun c̲inu goma risa rasan bip̲ mo, dhali goma risa rasan k̲a'bal mo, dhali gom ushi k̲a'bal mo, mmomii ki nyanye/ me'd to kun c̲inu mo me'd gwo kun k̲ankunu mo. 28 Um mini mii c̲iya rasan mi i'de/ mo me'd to jin c̲inu gom miinthus mo ki mo mar is isa yempa/ ki to jin c̲inu mmo'tha ki o'd mo, emen to jin c̲inu mo, dhali tom p̲im buni kun c̲inu mo be.

29 Ka cimi pe'de/ gi montul is mo tani, um mini mii c̲iya risa rasan bip̲i pekwara mo, dhali arasan k̲a'bal isu/ mo, dhali arasan k̲a'bal i'kume'd i'ce'dka doŋgon kun cana yil mo, ka 'de̲te/ 'de̲te/ kun dargi thalkin mo. 30 Um mini mii mii uni nyak̲ki emen to mo dhali tom p̲i kun c̲inu mo goma risa rasan bip̲ mo, dhali goma risa rasan k̲a'bal mo, dhali gom ushi k̲a'bal mo, mmomii ki nyanye/ me'd to kun c̲inu mo me'd gwo kun k̲ankunu mo. 31 /E mini mii c̲i arasan mi i'de/ mo me'd to jin c̲inu gom miinthus mo ki mo mar is isa yempa/ ki to jin c̲inu mmo'tha ki o'd mo, emen to jin c̲inu mo, dhali tom p̲im buni kun c̲inu mo.

32 Ka cimi pesu/ gi montul is mo tani, um mini mii c̲iya risa rasan bip̲i pesu/ mo, dhali arasan k̲a'bal isu/ mo, dhali usha rasan k̲a'bal i'kume'd i'ce'dka doŋgon kun cana yil mo, ka 'de̲te/ 'de̲te/ kun dargi thalkin mo be. 33 Um mini mii mii uni nyak̲ki emen to jin c̲inu mo dhali tom p̲i kun c̲inu goma risa rasan bip̲ mo, dhali goma risa rasan k̲a'bal mo, dhali gom ushi k̲a'bal mo, mmomii ki nyanye/ me'd to kun c̲inu mo me'd gwo kun k̲ankunu mo be. 34 /E mini mii c̲iya rasan mi i'de/ mo me'd to jin c̲inu gom miinthus mo ki mo mar is isa yempa/ ki to jin c̲inu mmo'tha ki o'd mo, emen to jin c̲inu mo, dhali tom p̲im buni kun c̲inu mo.

35 Ka cimi pekwara mo tani um mini mii ta gi mo ma yuk̲ gi mo ma tul'kup̲a kamu/ mo. Dhali um mini mii 'koki miiya t̲u'c isa yempa/ ka cim c̲aan mo. 36 Um mini mii mii to jin c̲inu mmo'tha ki o'd mo, to jin

cinu jin 'thakunu ki o'd mmociya shim jin 'kunya 'kuny gom Tapa mo. Um mini mii ciya rasan bip i'de/ mo, dhali arasan ka'bal i'de/ mo, dhali ka'bala rasan ipesu/ kun cana yil mo, ka 'dete/ 'dete/ kun dargi thalkin mo. 37 Um mini mii ci emen tom buni kun cinu mo dhali tom pim buni kun cinu goma rasan bip mo, dhali goma rasan ka'bal mo, dhali gom ushi ka'bal mo, mmoci to ki nyanye/ me'd to kun cinu me'd gwo kun kankunu mo. 38 Um mini mii ciya rasan mi i'de/ mo me'd to jin cinu gom miinthus mo ki mo mar is isa yempa/ ki to kun cinu mmo'tha ki o'd mo, emen to kun cinu mo, dhali tom pim buni kun cinu mo.

39 To gwansan imina umi mii ci gom Tapa mo ki embul gi moshwan tom bum kun dhukunu mo. To gwansan mini mii ta mo mar is goma ris gwoŋ gam me'd bum mo dhali to kun cinu ki bwaŋ gana/ mo. Um mini mii ci to gwansan me'd tom bum kun cinu mmo'tha ki o'd mo, emen to kun cinu mo, tom pi kun cinu mo, dhali to kun nyaku/ ci mo.'" 40 Wakan aMusa torki 'kwani ma Israyiil to 'baar mo kun kankina Tapa a'di gwo mmo/o mo be.

Mondeŋ E 30

Gwoŋkan gom Gwo kun gamu me'd mo

1 Musa walki 'twa/ e imanshu bway ma risa wak gi 'kwani ma Israyiil mo. A'di o gwo mo ki: "Gwo yansan a'di ta gwo jin kankina Tapa mo. 2 Me'd jin mina wathi/ igam gwo me'd gom Tapa mo, walla mmothul gwo me'da po/ kun onu is mmodek is piti mo ki gwo jin onu is jin deku mo, a'di midi mii diki 'ce'd gwom piti mo. A'di midi mii dhu gwom piti jin onu is mmomii to 'baar mo kun piyin ka pije/ 'peni 'twam piti mo.

3 Ka 'bom jin ta dhuru'c di'd e gu'b ma babam piti mo mmomii gwoŋ gam me'd gom Tapa mo dhali dek is piti ki gwo jin onu is mo, ki gu'b ma babam piti ilu/ mo, 4 wakka babam piti cik gwo jin gamu me'd mo dhali gwo jin onu is mo jin dekkin ma yim ki is piti mo, dhali wakki/ a'di diki o toŋ kamu/ mmo/ak a'di e mo tani, yan'ko'd gwoŋ gam me'd piti i'baar mo midi di ki 'bi'th mo, dhali to 'baar mo kun dekkin ma yim ki is piti mini dosh mo be. 5 Hili wakka baba ma yim diki dhala yim bway mo me'd jin cika a'di gwo gom a'di mo tani, gwo jin on ma yim

isa kamu/ walla gwo jin ona a'di is ki oŋ ganaŋ kamu/ midi diki di mo me'd jin nonkin ma yim is piti mo tani; Tapa midi gwam a'di mo haala babam piti nonki a'di 'kup mo.

6 Wakka yim masha wathiŋ gwath mo i'ko'da yim oki gwo is mo walla 'twam piti o gwo is ki ji ram mo jin dekkina a'di is piti mo, 7 dhali akathim piti cik gwo gom a'di mo hili diki o toŋ kamu/ gom a'di mo tani, yan'ko'd aris gwo kun ona a'di is a'di midi dosh e gwom piti mo, dhali aris to kun dek ma yim is piti mina a'di dosh apo/ mo be. 8 Hili wakka kathim piti dosh a'di ka cim jin cika a'di gwo gom a'di mo tani, yan'ko'd a'di 'ce'dki gwo jin okin ma yim is mo, ki gwo gi 'twam piti jin wala a'di ki ji ram mo ki gwo jin dekkin ma yim ki is piti mo, dhali Tapa midi gwam a'di mo.

9 Hili gwoŋ kamu/ jin on ma 'bom is jin wun ma kath mo walla a'bom jin dhal ma kath mo tani midi dosh apo/ a'di mo be.

10 Wakka 'bom o gwo is e gu'b ma kathim piti mo walla dek is piti ki gwo jin onu is mmothul me'da po/ mo tani, 11 dhali akathim piti cik gwom piti mo hili a'di diki o toŋ kamu/ goma yim mo dhali a'di ushki gwom piti e mo tani, yan'ko'd aris gwo kun ona a'di is i'baar mo mini dosh e mombuni mo, dhali to 'baar mo kun dekkin ma yim ki is piti mini dosh ki sule/ mo be. 12 Hili wakka kathim piti 'ce'd uni ka cim jin cikkina a'di gwo gom uni mo tani, yan'ko'd gwo gunn kun piyin ka pije/ 'pena liman 'twam piti mo goma ris gwoŋ gam me'd piti mo walla gwo kun onu is mini mol dosh mo. Haala akathim piti 'ce'dki uni gwo mo, dhali Tapa midi gwama yim mo. 13 Gwo jin onu isa kamu/ mo dhali gwoŋ kamu/ jin deku mmothul me'da po/ mmociya yim isa nyor mo, akathim piti midi mii a'di mmodosh mo walla akathim piti midi 'ce'd gwo mo. 14 Hili wakka kathim piti diki o toŋ kamu/ goma yim mo 'pena cim bwaya cim mo tani, yan'ko'd a'di midi mish gwo jin ona a'di is i'baar mo dhali gwo kun deku/ jin okin ma yim is mo, dhali uni mini dosh gwo mo, haali/ a'di diki o toŋ kamu/ goma yim mo ka cim jin cikkina a'di gwo gom uni mo. 15 Wakka kathim piti 'ce'd gwo jin okina ashim piti is i'ko'di a'di cikki gwo gom uni mo tani, yan'ko'd a'di mina mii di i'ba/ gom tonthus piti mo."

16 Gwo gwansan tana aris gwoŋkan kun kankina Tapa aMusa mmotor mo, aris gwoŋkan gom to jin di'di embwamani wathiŋ gwath dhali ashim piti mo dhali i embwamani com mo dhali 'bwa/um piti me'd jin din ma yim ki dhuru'c mo e kuŋ gu'b ma babam piti mo be.

Mondeŋ E 31

Mo ri'c apo/ 'kwani Midyaan mo

1 Tapa walki 'twa/ aMusa mo dhali o'd ki: 2 "Miiyi mo ri'c apo/ 'kwani Midyaan mo gom to jin miikina uni gom 'kwani ma Israyiil mo. I'ko'di mo mii mii caan mo tani, /e mini wu mo dhali tuli 'kwanim pini is mo." 3 Wakan aMusa walki 'twa/ e 'kwani mo. A'di o'd ki: "Dhuyi 'kwaniŋ gwath pinin tiya kun ta 'kwani ma mee gom mo/as mo wakan ki uni mini ii bway pa Midyaan mo dhali kal mo ri'c gi Tapa apo/ a'di mo. 4 Dhali aWak i'baar mo 'pena Israyiil mini mii hasha risa jesh i aliip bway mo/as mo." 5 Wakan 'peni 'kwaniŋ gwath ma Israyiil kun 'kona aliip ka ris mo tani, aliip i'de/ 'pena wak ka 'dete/ 'dete/ mo kun cikunu 'pena risa wak ma Israyiil mo, 'kwaniŋ gwath kun ta 'kwani ma mee gom mo/as mo 'kona aliip i'kume'd i'ce'dka su/ mo. 6 Yan'koda Musa hashki uni gom dhan mo/as mo, aliip 'pena wak ka 'dete/ 'dete/ mo, imontal 'de/ nyakka Pinihas jin ta ya/ ma Ili/aasar jin ta'da gasiis mo, dhali nyakka ris ton tiya 'peni moŋkogu mo dhali arisa poome/ e mombuni gom mmoko mmotor aris 'kus buni mo. 7 Uni askin e pa Midyaan mo, me'd gwo jin kankina Tapa Musa mo. Uni 'koshki 'kwaniŋ gwath i'baar mo. 8 Uni 'koshkina risa Malik gi bampa/ Midyaan jwa mo inyakki kum bunin tiya mo: Ebi, dhala Rekiim, dhala Suur, dhala Huur, dhala Reba mo, amalika mudhe'd gi bampa/ Midyaan mo. Uni si'da/ 'koshkina Balaam mo jin ta ya/ ma Basuur mo, ki gandala turga/ mo. 9 Ajesh ma Israyiil bu'thki up gi bampa/ Midyaan mmota kun jinu mo, ucim buni mo, dhali ama'diny bip buni i'baar mo, dhali ama'diny ka'bal buni i'baar mo, dhali aris tom 'boron buni i'baar mo. Uni kalki to gwansan me'd to kun dilu/ mo. 10 Uni ci'thki aris 'peŋkuman bampam buni i'baar mo kun 'kokina uni mo dhali aris moŋ'kom buni i'baar mo. 11 Uni kalki to kun dilu/ i'baar mo dhali aris 'kwani gi monyjiya ji mo, 'kwani su/ dhali aris to/e mo be.

Doḵkin ka nyaŋ'ko'd 'peni mo/as mo
12 Uni ḵalki aris 'kwani ma sijin mo, dhali to kun dilu/ mo, dhali ton dil goma Musa mo, kun ḵalu bwaya Ili/aasar jin ta'da gasiis mo, dhali goma tul'kup 'kwani ma Israyiil mo. Uni ḵalki to gwansan bway moŋ'konu eya ris moŋḵwany ḵwany gi pa Mowaab mo, e yan yi'de/ Uurdun jin 'dish pa Ariiha is mo. 13 AMusa, dhala Ili/aasar jin ta'da gasiis mo, dhali imanshuwa tul'kuṗ 'kwani bway i'baar mo iikin mmogam uni 'kup apije/ 'peni moŋ'ko mo. 14 Hili aMusa miiki'da nyor nyaḵka ris 'kwaninycan ma jesh mo, aris 'kwaninycan ma jesh ma risa aliip mo dhali aris imanshuwa jesh bway 'koni issi mudhe'd mo, kun iiyin 'peni mo miiya tu'c e dhan mo/as mo. 15 Musa oki uni ki: "A/ um dhal uṗ ki e i'baar mo? 16 Hili mo mo ma, uṗ gwansan raḵki 'kwani ma Israyiil mo, e mowoṯh gwo is ma Balaam mo, mmodiki mii miiŋ gana/ aṗo/ Taṗa ki mii ma P̱aguur mo, me'd jin peperkina 'ba'tha shigga/ e bwaman ma tul'kuṗ 'kwani gi Taṗa mo. 17 Yan'ko'd i'dishan, 'koshi gwaṯh i'baar mo 'peni bwamani ushi uc̱iŋ gwa'dga/ mo, dhali 'koshi uṗi 'baar mo kun mishki 'kwaniŋ gwaṯh kun ishkin inyaḵki uni mo. 18 Hili dhuyi aris dhuru'c nyara/ ki e i'baar mo gom is bum mo kun 'koki mish 'kwaniŋ gwaṯh kun ishkin inyaḵki uni mo. 19 Umi 'baar mo kun 'koshki wathin 'deŋ kamu/ mo walla jin taki jan 'deŋ kamu/ is ki me'd jin 'koshkunu mo tani midi mii di apije/ 'peni moŋ'ko goma cimi pesu/ mo. Ka cimi kwara mo dhali ka cimi pesu/ mo tani um mini mii dhelel is bum mo dhali kun jinum bum mo. 20 Um mini mii dhelel burrinye/ i'baar mo dhali to 'baar mo kun uḵkunu 'pena yiṯ to/e mo dhali 'pena mur mi mo, dhali to 'baar mo kun uḵkunu 'peni cwa mo."

21 Ili/aasar jin ta'da gasiis oki arisa jesh gwo kun iikin bway mo/as mo ki: "Yansan ta gwoŋḵan jin okunu jin ḵankina Taṗa aMusa mo ki: 22 'Dolkon mo, gurany kush mo, gurany mo, toŋḵu'thu'd mo, thunyjur mo, dhala hathiṯh mo, 23 dhali to 'baar mo kun mishki 'ko i o'd mo, um mini mii dhu uni e o'd mo, dhali uni mini dhelel mo. Yan'ko'd um mini mii dhelel aris to gwansan ki yi'de/ gi lamu to mo. E to gunn kun 'konu ki dhu e o'd mo tani um mini mii lam uni ki yi'de/ c̱aan mo. 24 /E mini mii wus burrinyem pini ka cim ma pesu/ mo, dhali yan'ko'd /e mini dhelel mo. Ŋ'ko'd /e mini yayu/ e moŋ'ko ma Israyiil mo be."

Tondil kun ḵwa/u bwa mo

25 Yan'ko'd Tapa walki 'twa/ aMusa mo dhali o'd ki: 26 "/E dhala Ili/aasar jin ta'da gasiis mo dhali aris 'kupan ma tul'kup 'kwani ma risa wak gi idhan baba i'baar mo uni mini deŋa ris to e 'baar mo kun dilu kun bu'thkunu mo, nyaḵki 'kwaniŋ gwath dhali to/e mo. 27 Dhali Ḵwa/i tondil bwa ka 'ban su/ mo. Ḵwa/ki uni bwa e bwamana risa jesh kun iikin ka pije/ bway dhan mo/as mo dhala tul'kup 'kwanin tiya si'da/ mo. 28 Yan'ko'd tuli athulpa/ is imontal 'de/ jin minu ċiki aha/ 'pena risa jesh kun iikin ka pije/ bway dhan mo/as mo. Athulpa/ yan midi mii di i'de/ ka pije/ 'pena iss 'kwanimpa i iss 'de/ i'ce'dka mudhe'd[a] mo, wakki/ ta 'kwani mo, walla ma'diny bip mo, walla aris thuluny mo, walla ka'bal mo, walla aris mi mo. 29 Ḵali athulpa/ ka para pom buni mo dhali ċi a'di ka Ili/aasar jin ta'da gasiis mo gom to jin tulu is gom Tapa mo. 30 Ḵali si'da/ 'peni 'kwani ma Israyiil ka para po/ mo, um mini mii ḵal i'de/ ka pije/ 'pena iss su/ i'ce'dka 'kume'd i'baar mo 'pena ris 'kwani mo, ama'diny bip mo, aris thuluny mo, dhali ka'bal mo, 'pena ris to/e 'baar mo. Ċiyi to gwansan ki 'kwani Lawi kun miina risa tu'c gom gu'b gi mondheleladhelel pem mo." 31 Wakana Musa dhala Ili/aasar jin ta'da gasiis miikin me'd gwo jin ḵankina Tapa aMusa mo be.

32 Shwane/ to jin dilu kun boċkin 'peni kun dila 'kwaniŋ gwath 'peni mo/as mo tani ḵa'bal kun dilkunu 'kona aliip iss 'kwanimpa iss 'de/ 'ce'd ka 'kume'd i'ce'dka issi kwara 'ce'di mudhe'd[b] mo, 33 ama'diny bip 'kona aliipi issi kwara 'ce'dka 'kume'd i'ce'di su/[c] mo, 34 aris thuluny 'kona aliip issi kwara i'ce'dka 'de/ [d] mo, 35 dhali up 'kona aliipi iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd i'ce'di su/[e] mo kun 'koki mish 'kwaniŋ gwath kun ishkin inyaḵki uni mo. 36 Ka'bal kun ḵwa/kunu bwa dhukunu goma risa jesh deŋkunu e ka aliipi iss 'kwanimpa ḵarpa'c i'ce'dka iss 'de/ 'ce'dka 'kume'd i'cedka pesu/[f] mo, 37 dhala thulpa/ 'peni ḵa'bal

---

[aaa]31:28 “Kumsumiyya”

[bbb]31:32 “Suttumiyya kamsa wa saba/iin alif”

[ccc]31:33 “Itneen wa saba/iin alif”

[ddd]31:34 “Wahet wa sitiin alif”

[eee]31:35 “Ithneen talati/iin alif”

[fff]31:36 “Tultumiyya saba wa talatiin alif”

gom Tapa 'koni iss 'kwanimpa iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd i'ce'd issi kwara 'ce'dka karpa'c[g] mo. 38 Ama'diny bip 'kona aliipi iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd i'ce'dka pe'de/[h] mo, 'pena thulpa/ jin cikunu gom Tapa ta'da issi kwara i'ce'dka 'kume'd i'ce'dka su/ mo. 39 Aris thuluny 'kona aliipi iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd i'ce'd iss 'kwanimpa iss 'de/ 'ce'di mudhe'd[i] mo 'pena thulpa/ jin cikunu gom Tapa ta'da issi kwara i'ce'dka 'de/[i*] mo. 40 Up 'kona aliipi 'kume'd i'ce'dka pe'de/[j] mo, 'pena thulpa/ jin cikunu gom Tapa ta'da iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd i'ce'dka su/[J*] mo. 41 AMusa kalki'da thulpa/ jin tulkunu is mmociki Tapa mo. A'di ciki a'di ka Ili/aasar jin ta'da gasiis mo, me'd gwo jin kankina Tapa aMusa mo be.

42 Haali/ me'da nus to 'peni 'kwani ma Israyiil mo jin kalkin ma Musa 'pena risa jesh kun iikin bway mo/as mo, 43 apara poŋ ka'bal 'pena tul'kup 'kwani 'kona aliipi iss 'kwanimpa karpa'c i'ce'dka iss 'de/ 'ce'dka 'kume'd i'cedka pesu/ i'ce'd ka iss 'kwanimpa iss 'de/ 'ce'di mudhe'd[k] mo, 44 amorbip 'kona aliipi iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd i'cedi pe'de/[l] mo, 45 Aris thuluny 'kona aliipi iss 'de/ 'ce'dka 'kume'd i'cedi 'kume'd i'ce'dka iss 'kwanimpa iss 'de/ 'ce'di mudhe'd[m]mo, 46 dhali up 'kona aliipi 'kume'd i'ce'dka pe'de/ mo. 47 Apara po/ 'peni 'kwani ma Israyiil mo, aMusa kalki'd ka pije/ 'pena iss su/ i'ce'dka 'kume'd[n] i'baar mo, nyakki 'kwani mo dhala ris to/e mo. A'di ciki uni ki 'kwani Lawi mo kun miikina risa tu'c e gu'b gi mondheleladhelel gi Tapa mo, me'd gwo jin kankina Tapa a'di mmomii mo be.

48 Yan'ko'd aris 'kwaninycan ma jesh mo, imanci gwoŋkan apowa risa aliip 'kwani mo dhali imanshuwa jesh bway apo/ issi mudhe'd[o] mo, uni iiyin bwaya Musa mo. 49 Uni okina Musa gwo ki: "Aris imanmii

---

[ggg]31:37 “Sittumiyya kamsa wa sab/iin”
[hhh]31:38 “Sitta wa talatiin alif”
[iii]31:39 “Talatiin alif wa kumsumiyya”
[i*i*i*]31:39 “Wahet wa sittiin”
[jjj]31:40 “Sittasher alif”
[J*J*J*]31:40 “Itneen wa talatiin”
[kkk]31:43 “Tultumiyya saba watalatiin alif wa kumsumiyya”
[lll]31:44 “Sitta wa talatiin alif”
[mmm]31:45 “talatiin alif wa kumsumiyya”
[nnn]31:47 “Kamsiin”
[ooo]31:48 “Miyya”

tom pini deŋkina risa jesh e mo kun 'kon e bwaŋ'kwarany gwoŋk̲an bam mo, dhali wathiŋ gwat̲ha 'de/ p̲iyi'd jin this e mo. 50 Aman k̲alina to kun c̲inu ki me'd gom Tap̲a mo, kun gamkina 'kwaniŋ gwat̲h ka 'det̲e/ 'det̲e/ mo, aris to gi ta 'dolkon mo, gurany kun hi'thu abi mo, p̲a'dal kun hi'thu i'ba/ me'd mo, aris janyjal gurany mo, dhala malla k̲un hi'thu i'ce mo, dhali nera/ kun hi'thu i'ba/ mo, mmomii moŋgwam gom is bam ibwambori Tap̲a mo." 51 AMusa dhala Ili/aasar jin ta'da gasiis bu'thki 'dolkon 'peni uni mo, aris to 'baar mo 'peni iman mish to mii mo. 52 'Dolkon i'baar mo gi tulu is kun c̲ikina uni ki Tap̲a mo, to kun c̲inu ki me'd mo 'peni imanc̲i gwoŋk̲an ma jesh kun 'kona aliip̲ ka ris mo dhali 'peni imanshuwa jesh bway kun 'koni issi mudhe'd mo, jin barkunu ki tom bar to i aliipi 'kume'd i'ce'dka pe'de/ i'ce'd is 'kwanimpa iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd̲ i'ce'di pesu/ i'ce'dka 'kume'd[p] mo. 53 Ajesh ka 'det̲e/ 'det̲e/ k̲alki to kun dilu mo, dhali 'kwani ka 'det̲e/ 'det̲e/ gom is buni mo. 54 AMusa dhala Ili/aasar jin ta'da gasiis k̲alki 'dolkon 'peni imanc̲i gwoŋk̲an ma jesh kun 'kona aliip̲ ka ris mo dhali imanshuwa jesh bway kun 'kona issi mudhe'd[q] mo. Uni k̲alki a'di e gu'b burrinye/ gi montul is mo me'd moŋka e gi 'kwani ma Israyiil gom Tap̲a mo be

Mondeŋ E 32

Awak̲ kun 'kokin e Mom'pesho'k gi pa Uurdun mo

1 Shwane/ emen ma Ra/uubin dhala Jaad takin gi mondeŋ e gi to/e ka ris mo. Ki uni mishkina 'cesh gi pa Jasser mo dhali paŋ Gille'd mo tani, a'cesh 'bora 'bor gom to/e mo. 2 Wakan emen ma Jaad dhala Ra/uubin iiyin mo dhali walki 'twa/ aMusa mo, dhala Ili/aasar jin ta'da gasiis mo, dhali e imanshu bway ma tul'kup̲ 'kwani mo. Uni on ki: 3 "Aris mo anansan kun p̲arkina aman e mo: Jin ta pa Ataroth̲ mo, dhali pa Dibon mo, dhali pa Jasser mo, dhali pa Nimrah mo, dhali pa Heshbon mo, dhali pa Eleleh mo, dhali pa Sebam mo, dhali pa Nebo mo, dhali pa Beyon mo. 4 Pa gwansan tana 'cesh kun 'koshkina Tap̲a ibwambora tul'kup̲ ma Israyiil mo, dhali uni ta mo kun 'bora 'bor gom to/e mo.

[ppp] 31:52 “Sittashar alif wa subumiyya wa kamsiin”
[qqq] 31:54 “Miyya”

Aman, dhali aris imanmiiya ṯu'c pini mo tani, tan gi to/e ka ris mo." 5 Uni on ki: "Waḵki/ aman gamkina 'the e jis/em pini mo tani, dhalka 'cesh yan c̱ikunu ki am mo, dhali aris imanmii tom pini mo, me'd to kun tanu mo. Dhalku/ ki dhal am mmo'ciṯh apo/ ḵumma/ yi'de/ Uurdun mo."

6 AMusa thoḵki emen ma Jaad dhala Ra/uubin gwo mo ki: "A/mina ikam bum i /ii bway mo/as ki um 'kokina 'cesh imahan mo? 7 Gomatinta biṯkunu adu gi 'kwani ma Israyiil ka luŋgu'b mo 'peni mo ii apowa 'cesh jin c̱ikina Tapa uni mo? 8 Ibabam bum miiki to jin nyaḵa'd mo me'd jin hashkika/ uni 'peni pan Kadish Barniya mmo'cunycura 'cesh mo. 9 Uni iikin ntagi momba'da'd gi pa Ishkol mo. Uni mishkina 'cesh mo dhali yan'ko'd biṯkina du gi 'kwani ma Israyiil ka luŋgu'b mo wakan ki uni ushkin mmociç eya 'cesh jin c̱ikina Tapa uni mo. 10 Anyor gi Tapa shwaki'd ki o'd ka cim c̱aan mo. A'di ḵalki gwo jin thulu me'da po/ mo dhali o'd ki: 11 'Ka jiŋ gana/ piyi'd 'peni 'kwaniŋ gwaṯh kun iiyin ka pije/ 'peni pa Masir mo, 'peni yila iss 'de/ dhali bway mis mo, mini misha 'cesh jin okika/ gwo is goma Ibrahiim mo, goma Is/haḵ mo, dhali goma Yakuub mo, haali/ uni ka jiŋ gana/ 'koki baṯh Aha/ mo, jasa 12 Ḵelab jin ta ya/ ma Jepuuni jin ta wathi/ Ḵenissi mo, dhala Jeshuwa jin ta ya/ ma Nuun mo. Jasa Ḵelab dhala Jeshuwa uni baṯhki Aha/ ka jiŋ gana/ mo be.' 13 Wakan anyor gi Tapa shwaki'd ki o'd apowa Israyiil mo. A'di miiki uni mmo/ii ka kul is e mombwasho gom yili iss su/ mo ntaga nyaḵum yil i'baar mo kun miiki tonthus e jis/em piti uni i'ce'dkunu sho'k mo. 14 Hili mo mo ma, um cakin e mo gi ibabam bum mo, me'd 'kwaniŋ gwaṯh kun miiki miinthus ki nyanye/ mo, mmomara nyor gi Tapa is mmoshwa ki o'd goma Israyiil mo. 15 Waḵki/ um ṯu'kkin ka pije/ 'peni mo baṯh a'di mo tani, a'di doḵ/e midi dhala Israyiil 'pen mo e mombwasho mo dhali um mini 'ce'd 'kwani gwansan sho'k i'baar mo."

16 Wakan uni iiyin mmo'disha Musa is mo dhali on ki: "Dhali am bway mmonyaŋa risa goŋ imahan gom to/em bam mo dhali aris 'peŋkuman bampa/ goma ris kuŋ gu'b bam mo. 17 Isi kan, am ki is bam mina thoson is mo dhali ta gi to gi mo/as mmo/ii nyaḵki 'kwani ma mee ma Israyiil mo ntagi am shukina uni bway e mom buni mo. Hili aris kuŋ gu'b bam mini 'ko eya ris 'peŋkuman bampa/ kun

nyaŋkunu ka goŋ isi mis mo haali/ gom 'kwanin tiya kun 'kon naskina/ eya 'cesh yan mo be. 18 Aman mina 'koki doḵ ka nyaŋ'ko'd bwaya ris gu'b bam mo ntagi 'kwani ma Israyiil ka 'deṯe/ 'deṯe/ bu'thki mal buni mo. 19 Aman mina 'koki bu'tha 'cesh nyaḵki uni mo eya 'ban gi pa Uurdun mo, haali/ mal bam 'kon imahan eya 'ban mom'pesho'k gi pa Uurdun mo."

20 Wakan aMusa thoḵki uni gwo ki: "Waḵki/ um miin me'd gwo jin ona um mo, waḵki/ um hi'thki is bum ki to mmo/ii ibwambori Taṗa bway mo/as mo tani, 21 yan'ko'd 'kwaniŋ gwaṯh pini kun ta gi to gi mo/as ka 'deṯe/ 'deṯe/ mini mii 'ciṯh aṗo/ ḵumma/ yi'de/ Urduun mo e bwambori Taṗa mo, ntagi a'di midi ur aris 'kwaniŋ 'kuṗ piti ka pije/ mo 'peni bwambori a'di mo 22 dhala 'cesh bu'thkunu ibwambori a'di mo. Dhali ŋ'ko'd mo tani um mini doḵ ka nyaŋ'ko'd mo. Dhali um mini dargi tonthus nyaḵki Taṗa mo dhali goma Israyiil mo. A'cesh yan midi ta jim bum ibwambori Taṗa mo. 23 Hili waḵki/ um 'koki mii wakan mo tani, hili ma, um miiki miinthus aṗo/ Taṗa mo. Mishi ki 'bore/ ki miinthus bum midi gam um apije/ mo. 24 Nyaŋi aris 'peŋkuman bampa/ goma ris kuŋ gu'b bum mo dhali aris kal gom ḵa'bal bum mo; yan'ko'd miiyi me'd jin okina um mo." 25 Emen ma Jaad dhala Ra/uubin walki 'twa/ aMusa mo dhali on ki: "Aris imanmii tom bum mini mii me'd jin mina um mo, taṗam bam mo, ḵani aris gwo mo. 26 Aris uc̣iŋ gwa'dgam bam mo, dhali aris uṗ bam mo, dhali ama'diny biṗ bam mo, dhali to/em bam i'baar mo mini 'ko imun eya ris 'peŋkuman bampa/ gi pa Gille'd mo. 27 Isi kan, aman kun tana aris imanmii tom pini mo, 'kwaniŋ gwaṯh i'baar mo kun ta gi to gom mo/as mo, mini 'ciṯh ibwambori Taṗa gom dhan mo/as mo, me'd jin ona taṗam bam gwo mo."

28 Wakan aMusa c̣iki aris gwo ye'th sho'k gom uni bwaya Ili/aasar jin ta'da gasiis mo, dhala Jeshuwa jin ta ya/ ma Nuun mo, dhali aris 'kuṗan ma risa waḵ gi idhan baba mo eya risa waḵ gi 'kwani ma Israyiil mo be. 29 Musa oki uni ki: "Waḵki/ emen ma Jaad dhala Ra/uubin 'ciṯh ḵumma/ yi'de/ Uurdun nyaḵki um mo tani, 'kwaniŋ gwaṯh i'baar mo kun ta gi to gom dhan mo/as ibwambori Taṗa mo, dhali waḵka 'cesh buthu ibwambori um mo tani, yan'kod um mini c̣iki uni a'cesh gi pa Gille'd me'd ushi bampa/ mo. 30 Hili waḵki/ uni 'koki 'ciṯh nyaḵki um

kun ta gi to gi mo/as mo tani, yan'ko'd uni mini ŋap aris tom buni e bwamani um eya 'cesh gi paŋ Kanaan mo." 31 Wakan emen ma Jaad dhala Ra/uubin thokki gwo mo dhali on ki: "Me'd jin okina Tapa gom am mo dhali aris imanmii tom pini mo tani, mii yan imina aman imii mo. 32 Aman mina 'cith inyakki 'kwani kun takin gi to gi mo/as mo ibwambori Tapa eya 'cesh gi paŋ Kanaan mo, hili mal bam mini 'ko nyakki am eya 'ban gi kumma/ yi'de/ Urduun yan mo."

33 Wakan emen ma Jaad dhala Ra/uubin mo, dhali si'da/ gom 'kwani ebwaman ma wak ma Manassa jin ta ya/ ma Yusuup mo, jin cikin ma Musa dhan bampa/ gi pa Sihuun mo, amalik gi 'kwani Amuur mo, dhali gi 'kwani Og mo, amalik gi pam Bashan mo. A'di ciki uni a'cesh mo, dhali kwa/ki uni bwa mo eya ris mo gi bampam piti i'baar mo nyakka ris bwaŋkwanyum buni mo, aris mo gi bampa/ kun 'kamki uni mo. 34 Emen ma Jaad nyaŋki pa Dibon dok/e mo, pa Ataroth mo, pa Aroyir mo, 35 pa Atroth Shopaan mo, pa Jasser mo, pa Jogbehah mo, 36 pa Beth Nimrah mo, dhali pa Beth Haran mo me'da ris 'peŋkuman bampa/ kun nyaŋkunu ka goŋ isi mis mo nyakka ris kal gom ka'bal mo. 37 Emen ma Ra/uubin nyaŋki pa Heshbon dok/e mo, pa Eleleh mo, pa Kiriyathayim mo, 38 pa Nebo mo, pam Baal Meyon mo, gway buni akkunu e i'ko'd mo, dhali pa Sibmah mo. Uni ciki gwaya tiya goma ris 'peŋkuman bampa/ kun nyaŋkina uni dok/e mo. 39 Emen ma Makir jin ta ya/ ma Manassa iikin bway pa Gille'd mo dhali kalki a'di 'peni 'kwani Amuur kun 'kokin e a'di mo. 40 Yan'ko'd aMusa ciki pa Gille'd ki 'kwani Makir mo, jin ta emen ma Manassa mo, dhali 'kwanim piti 'kokin imun mo be. 41 Jayir mo, jin ta emen ma Manassa mo, uni iikin mo dhali bu'thki aris ushi bampam piti mo dhali yukki uni ka Habboth Jayir mo. 42 Nobah yaki'd mo dhali bu'thki pa Kenath mo dhali aris ushi pam piti mo, dhali a'di yukki a'di ka Nobah mo, i'ko'di gway pitiŋ gana/ mo be.

Mondeŋ E 33

Mo jin kanu mo ii gi 'kwani ma Israyiil e 'peni pa Masir mo

1 Mii gwansan ta mo ii gi 'kwani ma Israyiil i'ko'd ki uni dhalki pa Masir mo ka risa nonshe/ gi 'kwani ma meem buni mo e bwaŋ'kwarany

gi imanshu bway ka Musa dhala Haruun mo. 2 AMusa 'kwarki aris mo 'peni mo jin dhalkina uni e mo kun iikna uni mo, me'd gwo jin ḵankina Tapa mo. To gwansan ita mo iim buni mo, mmoso'k 'ko'di embul mo. 3 Uni iikin 'peni pa Ramsiis ki embul ma ppe jin ṯwa/a/ mo, mmo/ii ka cim 'kume'd i'ce'd ka mudhe'd ka ppe jin ṯwa/a/ mo. Ki mon'thamo/ 'ko'di moshwan to gi mompe'kupanyolos mo tani, 'kwani ma Israyiil iikin eya tente/ mo, e jis/e gi 'kwani Masir i'baar mo. 4 Yansan miiki'd ki 'kwani Masir uni kankina bwanyaram buni i'baar mo, gwansan kun 'koshkina Tapa e bwamani uni mo, haali/ a'di si'da/ miiki mondwall gwo apowa risa rum buni mo.

5 'Kwani ma Israyiil iikin ka pije/ 'peni pa Ramsiis mo dhali 'kokin e pa Su'kkoṯh mo. 6 Uni iikin ka pije/ 'peni pa Su'kkoṯh mo dhali 'kokin e pa Eṯham mo, e shemen gi mombwasho mo. 7 Uni iikin ka pije/ 'peni Eṯham mo dhali doḵkin ka nyaŋ'ko'd bway pa P̱i Hahiroṯh mo, jin di'd ka boloc̱ ki pa Baal Sepuun mo, e mo jin 'kokina uni ka boloc̱ ki pa Migdol mo. 8 Yan'ko'd uni iikin ka pije/ 'peni pa P̱i Hahiroṯh jin di'd ka boloc̱ mo dhali uni iikin e embwaman gi ḵumma/ yi'de/ e mombwasho mo. E mo iim buni mo tani uni iikina cimi kwara e mombwasho gi pa Eṯham mo dhali 'kokin e pa Marah mo. 9 Uni iikin ka pije/ 'peni pa Marah mo dhali p̱u'dkin e pa Elim mo. E pa Elim jin 'kokina yi'de/ kun du'dun i'kume'd i'ce'dka su/ mo dhali cwa ma jeṯhkum kun 'koni issi kwara i'ce'dka 'kume'd mo. E mo c̱aan jin 'kokina uni mo. 10 Uni iikin ka pije/ 'peni pa Elim mo dhali 'kokin e yan ḵumma/ yi'dem 'per mo. 11 Uni iikin ka pije/ 'peni yan ḵumma/ yi'dem 'per mo dhali 'ko e mombwasho gi Siin mo. 12 Uni iikin ka pije/ 'peni Siin e mombwasho mo dhali 'ko mo e Dop̱ḵah mo. 13 Uni iikin ka pije/ 'peni Dop̱ḵah mo dhali 'kokin e pa Alush mo. 14 Uni iikin ka pije/ 'peni pa Alush mo dhali 'kokin e pa Rep̱idiim mo, e mo jin dinu ki gam yi'de/ gom 'kwani mmop̱i mo. 15 Uni iikin ka pije/ 'peni pa Rep̱idiim mo dhali 'kokin e mombwasho gi Sinaa/ mo. 16 Uni iikin ka pije/ 'peni mombwasho gi Sinaa/ mo dhali 'kokin e Kiboroṯh Hathabah mo. 17 Uni iikin ka pije/ 'peni pa Kiboroṯh Hathabah mo dhali 'kokin e pa Haseroṯh mo. 18 Uni iikin 'peni pa Haseroṯh mo dhali 'kokin e pa Riṯhmaah mo. 19 Uni iikin 'peni pa Riṯhmaah mo dhali 'kokin e pa Rimmon P̱eres mo. 20 Uni iikin ka pije/ 'peni pa Rimmon

P̲eres mo dhali 'kokin e pa Libnah mo. 21 Uni iikin ka pije/ 'peni pa Libnah mo dhali 'kokin e pa Rissah mo. 22 Uni iikin ka pije/ 'peni pa Rissah mo dhali 'kokin e pa K̲ehelathah mo. 23 Uni iikin ka pije/ 'peni pa K̲ehelathah mo dhali 'kokin e 'Kuwosh Sheper mo. 24 Uni iikin ka pije/ 'peni 'Kuwosh Sheper mo dhali 'kokin e pa Haradah mo. 25 Uni iikin ka pije/ 'peni pa Haradah mo dhali 'kokin e pa Mak̲heloth̲ mo. 26 Uni iikin ka pije/ 'peni pa Mak̲heloth̲ mo dhali 'kokin e pa Tahath̲ mo. 27 Uni iikin ka pije/ 'peni pa Tahath̲ mo dhali 'kokin e pa Terah mo. 28 Uni iikin ka pije/ 'peni pa Terah mo dhali 'kokin e pa Mithk̲ah mo. 29 Uni iikin ka pije/ 'peni pa Mithk̲ah mo dhali 'kokin e pa Hashmonah mo. 30 Uni iikin ka pije/ 'peni pa Hashmonah mo dhali 'kokin e pa Moseroth̲ mo. 31 Uni iikin ka pije/ 'peni pa Moseroth̲ mo dhali 'kokin e pa Bene Jaak̲an mo. 32 Uni iikin ka pije/ 'peni pa Bene Jaak̲an mo dhali 'kokin e pa Hor Haggi'dga'd mo. 33 Uni iikin ka pije/ 'peni pa Hor Haggi'dga'd mo dhali 'kokin e pa Joth̲bathah mo. 34 Uni iikin ka pije/ 'peni pa Joth̲bathah mo dhali 'kokin e pa Abronah mo. 35 Uni iikin ka pije/ 'peni pa Abronah mo dhali 'kokin e pa Esiyuun Geber mo. 36 Uni iikin ka pije/ 'peni pa Esiyuun Geber mo dhali 'ko e Siin e mombwasho mo e pa Kadish mo. 37 Uni iikin ka pije/ 'peni paŋ Kadish mo dhali 'kokin e 'Kuwosh Huur mo, e shemena 'cesh Aduum mo.

38 AHaruun jin ta'da gasiis yaki'd bway 'Kuwosh Huur me'd gwoŋk̲an gi Tapa mo dhali wuki'd imun ki yila iss su/ i'ko'di 'kwani ma Israyiil kun iikin ka pije/ 'pena 'cesh gi pa Masir mo, ka ppe mudhe'd mo, ka cim jin t̲wa/a/ ka ppe mo. 39 AHaruun 'kokina yili issi mudhe'd i'ce'dka iss 'de/ i'ce'dka kwara mo me'd jin wukina a'di e 'Kuwosh Huur mo.

40 Dhali wathiŋ K̲anaan, jin ta'da maliik̲ Ara'd mo, jin diki'd eya 'bana bim poros gi mombwasho eya 'cesh gi paŋ K̲anaan mo tani, cik̲ki gwo gom mo ii jin iiyina 'kwani ma Israyiil mo be.

41 Uni iikin ka pije/ 'peni 'Kuwosh Huur mo dhali 'kokin e pa Salmonah mo. 42 Uni iikin ka pije/ 'peni pa Salmonah mo dhali 'kokin e pa P̲unon mo. 43 Uni iikin ka pije/ 'peni pa P̲unon mo dhali 'kokin e pa Oboth̲ mo. 44 Uni iikin ka pije/ 'peni pa Oboth̲ mo dhali 'kokin e

pa Ayyi Abarim mo, e bwaŋgwayu/ gi pa Mowaab mo. 45 Uni iikin ka pije/ 'peni pa Ayyi Abarim mo dhali 'kokin e pan Dibon Jaad mo. 46 Uni iikin ka pije/ 'peni pan Dibon Jaad mo dhali 'kokin e pa Almon Dibalathayim mo. 47 Uni iikin ka pije/ 'peni Almon Dibalathayim mo dhali 'kokin eya ris 'kuwosha caaga/ gi pa Abarim mo, jin di'd ka boloc ki pa Nebo mo. 48 Uni iikin ka pije/ 'pena ris 'kuwosh Abarim mo dhali 'ko mo e moŋkwany kwany gi pa Mowaab mo e yan yi'de/ kumma/ Uurdun e pa Ariiha mo. 49 Uni 'kokin e yan yi'de/ kumma/ Uurdun mo, 'peni pam Beth Jeshimoth bway pa Abel Shittim eya ris moŋkwany kwany gi pa Mowaab mo. Gwo kun ye'thuwa ye'th sho'k gom Mombu'th gi paŋ Kanaan mo.

50 Dhali Tapa walki 'twa/ inyakka Musa e moŋkwany kwany gi pa Mowaab mo e yan yi'deŋ kumma/ Uurdun e pa Ariiha mo dhali o'd ki: 51 "Wali 'twa/ e 'kwani ma Israyiil mo dhali oyi uni ki: 'Me'd jin mina umi 'cith yi'deŋ kumma/ Uurdun mo eya 'cesh gi paŋ Kanaan mo tani, 52 yan'ko'd um mini mii ur 'kwani kun cil ma 'cesh ka pije/ i'baar 'peni bwambori um mo. Um mini mii 'ce'd aris tom buni sho'k i'baar mo ka 'ci'cimith mo. Um mini mii 'ce'd aris tom buni sho'k i'baar mo kun uku ki jamas gi toŋkuthu'd mo dhali 'ce'd aris mom buni kun ka'dama ka'dam sho'k i'baar mo. 53 Um mini mii butha 'cesh mo dhali 'ko e a'di mo, haali/ aha/ cikina um a'cesh mmobu'th mo. 54 Um mini mii butha 'cesh ki nyanye/ mo, isi ka wak ka 'dete/ 'dete/ mo. Dhali goma arisa wak kun caaca mo tani um mini mii ciya 'cesh jin minu nyak ki caaca mo, dhali gom usha waka gwa'dga/ mo tani um mini mii ciya 'cesh jin minu nyak ki gwa'd gwa'd mo. E mo gunn kun bit ma wak icine/ ka 'dete/ 'dete/ mo tani, a'cesh caan midi ta jim piti mo. Um mini bu'tha 'cesh isi me'da risa wak gi idhan babam bum mo be. 55 Hili wakki/ um 'koki ur 'kwani kun cil ma 'cesh ka pije/ 'peni bwambori um mo tani, yan'ko'd 'kwani kun dhala um bway mmo'ko mo tani mina e waka ris to e jis/em bum mo dhala risa 'de/ e 'ko'dgwar bum mo. Uni mini mii kar moŋ'koki/em bum ki shi/ ashi/ eya 'cesh jin 'kokina um mo. 56 Yan'ko'd a'di midi mii mii to jin miga/ i'dishesan mmokulum mmomii to gwansan gom 'kwani mo, Aha/ mina mii to si'da/ gom um mo."

Mondeŋ E 34

Mo gi dhukunu Aris bwaŋgwayu/ gi paŋ K̲anaan mo

1 Tap̲a walki 'twa/ aMusa mo dhali o'd ki: 2 "K̲ani 'kwani ma Israyiil gwo mo dhali oyi uni ki: ' Me'd jin mina um icic̲ a'cesh gi paŋ K̲anaan mo tani, a'cesh c̲aan midi ta jim bum mo, a'cesh gi paŋ K̲anaan mo dhali aris bwaŋgwayum piti mo, 3 bwaŋgwayu/ ma 'bana bim poros bum midi mar is 'peni mombwasho ma Siin ntagi bwaŋgwayu/ gi pa Aduum mo. Moŋkar'kup̲ gi bwaŋgwayu/ ka 'bana bim poros gi mom'pesho'k midi di ka lonthot̲h c̲aan jin kar'kup̲ mo e K̲umma/ yi'den 'Doŋkoro/ gi 'bana bim poros jin kar'kup̲ mo. 4 Bwaŋgwayum bum midi t̲u'k ka 'bana bim poros 'peni 'kuwosh gi mombwasho ma Ak̲arabiim mo dhali ya ki tur e mombwasho ma Siin mo. 'Peni mun mo tani, a'di midi ya ka 'bana bim poros gi paŋ Kadish Barniya mo dhali ya ki sule/ bway pa Hasar Addar mo dhali ki si'd si'd bway pa Asmun mo. 5 'Peni mun mo tani, bwaŋgwayu/ midi t̲u'k 'peni pa Asmun 'kup̲ki yi'dem Buruk̲ gi bampa/ Masir mo dhali bat̲h a'di bway k̲umma/ yi'de/ mo.

6 Bwaŋgwayu/ ma 'bana boraluŋgu'b midi di mo gi bwaŋgwayu/ gi dhan K̲umma/ yi'de/ mo. Yansan midi ta bwaŋgwayum bum ka bora luŋgu'b mo be.

7 Bwaŋgwayu/ ma 'bana binycam bum midi mar is ki tur ka lonthot̲h c̲aan jin mina um imii c̲i jamas 'peni Dhan K̲umma/ yi'de/ bway 'kuwosh Huur mo, 8 yan'ko'd 'peni 'kuwosh Huur bway pa Lebo Hamat̲h mo, yan'ko'd bway pa Sedad mo. 9 Yan'ko'd bwaŋgwayu/ midi ya ki sule/ bway pa Sip̲oron mo dhali kar'kup̲ e pa Hasar Enaan mo. Yan midi ta bwaŋgwayu/ ma 'bana binycam bum mo.

10 Yan'ko'd um mini mii c̲i jamas gi bwaŋgwayu/gi mom'pesho'k bum mo 'pena 'bana bim poros gi pa Hasar Enaan bway Shep̲am mo. 11 Yan'ko'd bwaŋgwayu/ gi mom'pesho'k midi ya ka 'cesh 'peni pa Shep̲am bway pa Rip̲lah mo, ka 'ban mom'pesho'k gi pa Ayyin mo. Bwaŋgwayu/ midi ya ki sule/ ki tur eya 'ban gi mom'pesho'k gi K̲umma/ yi'de/ K̲inneret̲h mo. 12 Yan'ko'd bwaŋgwayu/ midi ya ki sule/ ka 'bana bimporos ki tur ki K̲umma/ yi'de/ Uurdun mo e K̲umma/

yi'den 'Doŋkoro/ mo dhali ya ki sule/ ka 'cesh bway mom'pesho'k gi bwaŋgwayu/ gi Ḵumma/ yi'den 'Doŋkoro/ mo. Yan midi ta a'cesh bum mo, mmobaṯh aris bwaŋgwayum piti i'baar mo ka kukul is mo.'"

13 Yan'ko'da Musa ḵanki 'kwani ma Israyiil gwo mo dhali o'd ki: "Yansan ta'da 'cesh ċaan jin mina umi bu'th ki mo jin biṯu me'd to jin buthu mo, jin ḵankina Taṗa gwo mmoċi goma risa waḵ kun 'koni pedoŋgon mo dhali goma ¯bani'd ma waḵ mo. 14 Awaḵ gi emen ma Ra/uubin mo, mmobaṯh mii gi to ma waḵ gi idhan babam buni mo, dhala waḵ gi emen ma Jaa'd mo, mmobaṯh mii gi to ma waḵ gi idhan babam buni mo, dhala 'ban ma waḵ ma Manassa bu'thkina 'cesh buni i'baar mo. 15 Awaḵa su/ dhala 'ban ma waḵ bu'thki mom buni mo e bwamṗo/ Uurdun e pa Ariiha 'kuṗki mom'pesho'k mo, dhali 'kuṗki mo jin sul ma tente/ mo be."

Imanshu bway Kwanykunu mmoḴwa/a 'Cesh bwa mo

16 Taṗa walki 'twa/ aMusa mo dhali o'd ki: 17 "Uni gwansan tana ris gway gi 'kwaniŋ gwaṯh kun mini ḵwa/a 'cesh bwa gom mombu'th bum mo: Ili/aasar jin ta'da gasiis mo dhala Jeshuwa jin ta ya/ ma Nuun mo. 18 Um mini mii kwanya manshu bway i'de/ 'pena waḵ i'baar mo mmoḵwa/a 'cesh bwa mo me'd mombu'th buni mo. 19 Uni gwansan ita gway gi 'kwaniŋ gwaṯh mo: 'Pena waḵ ma Yahuuda/, Ḵelab jin ta ya/ ma Jeṗunni mo. 20 'Pena waḵ gi emen ma Simaan mo, Shemu/iil jin ta ya/ ma Ammihu'd mo. 21 'Pena waḵ ma Benyjamin mo, Elidad jin ta ya/ ma Ḵislon mo. 22 'Pena waḵ gi emen ma Daan jin ta'da manshu bway mo, Buḵḵi jin ta ya/ ma Jogli mo. 23 'Peni emen ma Yusuuṗ mo, 'pena waḵ gi emen ma Manassa jin ta'da manshu bway mo, Hanni/iil jin ta ya/ ma Eṗo'd mo. 24 'Pena waḵ gi emen ma Eṗarayiim jin ta'da manshu bway mo, Ḵemu/iil jin ta ya/ ma Shiṗthan mo. 25 'Pena waḵ gi emen ma Sabuluun jin ta'da manshu bway mo, Elisaṗan jin ta ya/ ma Ṗarnaḵ mo. 26 'Pena waḵ gi emen ma Yassakar jin ta'da manshu bway mo, Ṗalti/iil jin ta ya/ ma Assan mo. 27 'Pena waḵ gi emen ma Ashiir jin ta'da manshu bway mo, Ahihu'd jin ta ya/ ma Shelomi mo. 28 'Pena waḵ gi emen ma Naṗthali jin ta'da manshu bway mo, Ṗedahel jin ta ya/ ma Ammihu'd mo." 29 Taṗa ḵanki 'kwaniŋ gwaṯh gwansan gwo mmoḵwa/a 'cesh gi paŋ Ḵanaan bwa mo dhali

mmoc̲i a'di ka risa wak̲ ma Israyiil ka 'de̲te/ 'de̲te/ mo me'd tom bu'th buni mo be.

Mondeŋ E 35

Aris 'peŋkuman bampa/ gom 'kwani Lawi mo

1 Tap̲a walki 'twa/ aMusa e moŋk̲wany k̲wany gi pa Mowaab mo e yan Ūurdun e pa Ariiha mo dhali mmo/o ki: 2 "K̲ani 'kwani ma Israyiil gwo mmoc̲i ushi mombuni kun butha uni kun ta kum buniŋ gana/ ki 'kwani Lawi mo. Uni mini mii c̲iki uni aris 'peŋkuman bampa/ mmo'ko nycinne/ mo dhali a'cesh jin ta'dga sho e 'ko'dgwari 'peŋkuman bampa/ gwat̲aan mo be. 3 'Kwani Lawi mini taga ris 'peŋkuman bampa/ mmo'ko nycine/ mo. Mo jin ishkin ma sho mini 'ko goma ma'diny bip̲ buni mo, dhali ama'diny k̲a'bal buni mo, dhali aris to/em bunin tiya i'baar mo. 4 Aris mo kun ish ma sho ka kukul is eya ris 'peŋkuman bampa/ kun mina umi c̲i gom 'kwani Lawi mo tani midi mii mar is 'peni 'peŋkuman bampa/ jin nyaŋu ka risa goŋ goma ris gula ka aliip̲ i'de/ e mo 'baar mo. 5 Um mini mii bar gula ka aliip̲ isu/ mo 'pena 'bana pije/ gi 'peŋkuman bampa/ mo eya 'ban gi mom'pesho'k mo, dhali gula aliip̲ isu/ bwaya 'bana bim poros mo, gula aliip̲ isu/ bwaya 'bana boraluŋgu'b mo, dhali gula aliip̲ isu/ bwaya 'bana binycam mo. Gwansan mini ta mo kun ish ma sho goma ris 'peŋkuman bampam buni mo. Aris 'peŋkuman bampa/ mini 'ko e bwaman mo be. 6 'Peŋkuman bampa/ ipe'de/ kun mina umi c̲i gom 'kwani Lawi mmomii to me'da ris 'peŋkuman bampa/ gi huru jwa nycinne/ mo. Um mini mii c̲i mo gwansan me'da ris mo gom wathi/ jin 'koshki wathin 'deŋkamu/ mmogusu mo. Dhali c̲iyi 'peŋkuman bampan tiya i iss su/ i'ce'dka su/ mo. 7 Aris 'peŋkuman bampa/ kun mina umi c̲i gom 'kwani Lawi mo tani mini 'ko issi su/ i'ce'dka pekwara ka kuluny mo. Um mini mii c̲i uni aris mo kun ish ma sho ki uni mo. 8 Haali/ me'da ris 'peŋkuman bampa/ kun mina umi c̲i 'peni mombu'th gi uc̲i ma Israyiil mo, 'pena risa wak̲ ka ris mo tani uni mini k̲al ka ris mo, dhali 'pena risa wak̲ kun 'koni dak̲a/ mo tani uni mini k̲ali dak̲a/ mo. Dhali awak̲i 'baar mo isi gom tom buni mo tani mini c̲i 'pena ris 'peŋkuman bampam buni gom 'kwani Lawi mo be."

Aris 'peŋkuman bampa/ kun Huru jwa nycinne/ mo

9 Yan'ko'd Tapa walki 'twa/ aMusa mo dhali o'd ki: 10 "Wali 'twa/ gom 'kwani ma Israyiil mo dhali oyi uni ki: ' Me'd jin mina umi 'cith kumma/ yi'de/ Uurdun mo bwaya 'cesh gi paŋ Kanaan mo tani, 11 yan'ko'd um mini mii kwany aris 'peŋkuman bampa/ mmomiiya tu'c me'da ris 'peŋkuman bampa/ kun huru jwa nycinne/ gom um mo, gom wathi/ jin 'koshki jan 'deŋkamu/ jwa ka enthus mmogusi hur nycinne/ mo. 12 'Peŋkuman bampa/ gwansan mini mii ta mo hur jwam bum 'pena man ri'ca ri'c mo, wakan ka man'kosha 'kosh midi diki wu mo ki dargi mondwall gwo jin twa/a/ ibwambora tul'kup 'kwani mo. 13 Um mini mii kwany 'peŋkuman bampa/ ipe'de/ me'd 'peŋkuman bampa/ kun huru jwa nycinne/ mo. 14 Um mini mii ci 'peŋkuman bampa/ ikwara ibwampo/ kumma/ yi'de/ Uurdun mo dhali ikwara eya 'cesh gi paŋ Kanaan mo. Uni mini ta 'peŋkuman bampa/ kun huru jwa nycinne/ mo be. 15 Gom 'kwani ma Israyiil mo, dhali gom wathi/ gi bampaŋ kamu/ mo, dhali gom wathi/ jin ya'd ki mis mo tani, 'peŋkuman bampam pe'de/ gwansan minu dhu mo me'd mo kun huru jwa nycinne/ mo gom wathin 'deŋkamu/ jin 'kosh ki'da kamu/ ka enthus mmogusi cinne/ mo.

16 Hili wakki/ wathi/ jin dilu gwo i is idori wathi/ ki toŋkuthu'd mo, dhali wakki/ wathi/ jin dora a'di ki to wu'd mo tani, yan'ko'd wathi/ jin dilu gwo i is ka jiŋ gana/ ta'da man'kosha mee mo. A'di ka jiŋ gana/ minu mii 'kosh jwa mo. 17 Wakki/ wathi/ jin dilu gwo i is ikwan wathi/ ki wosh jin di'di me'd piti mo jin midi 'taki 'kosh wathi/ jin kwana a'di ki to jwa mo, dhali wakki/ wathi/ jin kwana to wu'd mo tani, yan'ko'd wathi/ yan jin dilu gwo i is ka jiŋ gana/ ta'da man'kosha mee mo. A'di ka jiŋ gana/ minu mii 'kosh jwa mo be. 18 Wakki/ wathi/ jin dilu gwo i is idorki wathi/ ki cwa gi mo/as jin midi 'taki 'kosh wathi/ jin dora a'di ki to jwa mo, dhali wakki/ wathi/ jin dora a'di ki to wu'd mo tani, yan'ko'd wathi/ jin dilu gwo i is ka jiŋ gana/ ta'da man'kosha mee mo. A'di ka jiŋ gana/ minu mii 'kosh jwa mo be. 19 Aman ri'c 'kup midi mii kara man'kosha mee mmowu mo. Me'd jin mina a'di igam a'di 'kup mo tani, aman ri'c 'kup midi mii kar a'di mmowu mo be. 20 Wakki/ a'di su'k jaŋkamu/ ki to mmoshi/ a'di i e mo 'te walla bir toŋkamu/ i a'di mo, ki a'di ishki'd ki jim bag mmocor a'di mo tani, wakan wathi/

jin 'kosha a'di wuki'd mo, 21 walla wak̲ki/ a'di su'k a'di mmobit̲a 'cesh mmoshi/ a'di i e ki me'd piti mo tani, wakan wathi/ jin 'kosha a'di wuki'd mo tani, yan'ko'd wathi/ jin yeru is ki gway ki su'k wathi/ mo tani ka jiŋ gana/ minu mii 'kosh jwa mo. A'di ta'da man'kosha mee mo. Aman ri'c 'kup̲ midi mii 'kosha man'kosha mee jwa mo me'd jin mina a'di igam a'di 'kup̲ mo be.

22 Hili wak̲ki/ wathi/ jin dilu gwo i is dosh wathi/ jin kwana to ka enthus ki dargi gwo jin kuluma a'di mbwa mmoshi/a shi/ i e mo walla mmobir toŋkamu/ jin dosh wathi/ ki dargi mombag wathi/ mo 23 walla wak̲ki/ a'di bir wosh jin midi 'taki dosh wathi/ ki dargi mo mish wathi/ mo tani, wakan wathi/ jin yeru is ki gway diki ta 'kup̲ ki wathi/ mo; a'di diki pal mii mmoc̲i wathi/ isa nyor mo. Bahili mii a'dihe/ jin minu mii mo wak̲ki/ wathi/ jin kwana to wu'd mo be. 24 Ki mii yan mo tani, atul'kup̲ 'kwani mini mii gwoŋk̲an jin dwallu gwo i embwamani wathi/ jin yeru is ki gway mo dhali aman ri'ca ri'c 'kup̲ mo. 25 Atul'kup̲ 'kwani mini mii 'cuk̲a man'kosha 'kosh 'peni mom'bi'th ma aman ri'c 'kup̲ mo. Atul'kup̲ 'kwani mini mii dok̲ki wathi/ jin yeru is ki gway ka nyaŋ'ko'd bway 'peŋkuman bampa/ gi huru jwa nycine/ mo e mo jin guskina a'di nt̲wa/a/ mo. A'di midi mii di imun ntagi mowu ma gasiis jin ca'd it̲wa/a/ mo, jin kwanykunu ka yin gi moŋk̲ogu mo. 26 Hili wak̲ka man'kosha 'kosh ka cima kamu/ ya'd mmope bwaŋgwayu/ gi 'peŋkuman bampa/ jin huru jwa nycine/ e mo jin guskina a'di mo tani, 27 dhali wak̲ka man ri'c 'kup̲ gamki a'di apije/ gi bwaŋgwayu/ gi 'peŋkuman bampam piti gi huru jwa mo, dhali wak̲ki/ a'di 'koshki'da man'kosha 'kosh mo tani, aman ri'c 'kup̲ diki mii tonthus mmo'kosh a'di mo. 28 Haali/ wathi/ jin ak̲u gwo i is midi di e 'peŋkuman bampa/ gi huru jwa mo ntagi mowu ma gasiis jin ca'd mo. I'ko'di mowu ma gasiis jin ca'd mo tani, aman'kosha 'kosh midi dok̲ ka nyaŋ'ko'd bwaya 'cesh jin takina a'di gi tom pitiŋ gana/ mo be.

29 Aris gwoŋk̲an gwansan mini mii ta aris gwoŋk̲an gom um eya risa nyak̲um yil gi 'kwanim bum i'baar mo e mo 'baar mo kun 'kona um mo be. 30 A'diyin jin midi 'kosh wathiŋ kamu/ mo tani, aman'kosha mee minu mii 'kosh mo, me'd jin t̲orkunu aris gwo ki imanmish mo mo. Hili gwo ma manmish moŋkamu/ a'di 'de/ midi diki rak̲ wathi/ mmowu mo. 31 Um si'da/ mini mii 'koki bu'th to jin c̲inu mmowan 'ba/ gom

mondiki/e ma man'kosha mee jin miiki tonthus mmota man'kosha mee mo. A'di ka jiŋgana/ minu mii 'kosh jwa mo. 32 Um mini mii 'koki bu'th to jin c̲inu mmowan 'ba/ gom jan 'de/ jin guski'd e 'peŋkuman bampa/ gi huru jwa mo. Ki bway yan um mini mii 'koki dhal a'di bway mmota gi tom pitiŋ gana/ mo ntaga gasiis jin ca'd wu'dki'd mo. 33 Dhalku/ ki nyo/a 'cesh ki bway yan mo e mo jin 'kokina um mo, haala bas 'pena man'kosha mee nyo/ki'da 'cesh mo. Moŋgwam p̲iyi'd jin minu mii goma 'cesh mo me'd jin miikunuwa bas ap̲o/ a'di mo tani, hili jasi ka bas gi jan 'de/ jin miiki a'di mo be. 34 Wakan um mini mii 'koki nyo/a 'cesh e mo jin 'kona um mo haali/ Aha/ dina e a'di mo. Aha/, jin tana Tap̲a mo tani, dina e bwaman 'kwani ma Israyiil mo be.'"

Mondeŋ E 36

Mii mash ma risa Bwanyaram 'Bomi mo

1Yan'ko'd imanshu bway ma ris kuŋ gu'b gi idhan baba 'pena wak̲ ma Gille'd jin ta ya/ ma Makir mo (jin taki ya/ ma Manassa mo), kun iiyin 'pena risa wak̲ gi emen ma Yusuup̲ mo, iiyin mo dhali walki 'twa/ ibwambora Musa mo dhali ibwambori imanshu bway uni kun ta 'kup̲an 'pena ris kuŋ gu'b gi idhan baba gi 'kwani ma Israyiil mo. 2 Uni on ki: "Tap̲a k̲anki um gwo mo, jin ta tap̲am bana mo, mmoc̲iya 'cesh ka p̲ara p̲o/ gom 'kwani ma Israyiil mo. Um k̲ankunu gwo ki Tap̲a mmoc̲i mombu'th ma Selop̲eha'd jin ta'da kam bana gom i'bwa/um p̲iti mo. 3 Hili wak̲ki/ i'bwa/um piti mashan e 'kwaniŋ gwat̲h̲ ma wak̲a kamu/ 'peni 'kwani ma Israyiil mo tani, yan'ko'd a'ban ma 'cesh minu k̲al mo 'pena 'ban gi idhan babam bam mo. A'di minu mar is mo a'ban ma risa wak̲ kun gamkina uni me'd nycine/ mo. Ki mii yan mo tani, a'di minu k̲al mo 'peni to jin nyak̲u jin karkunu gom nyunykinam bam mo be. 4 Ki mii c̲aan mo, me'd jin p̲u'dkina yil gi kanuwa cim e ki bwam 'boro'd gom 'kwani ma Israyiil mo tani, yan'ko'd tom buni minu gam me'd goma wak̲ c̲aan jin gamkina uni me'd mo. Ki bway yan mo tani, tom buni minu k̲al ka pije/ 'pena wak̲ gi idhan babam bam mo be."

5 Wakan amusa c̲iki gwoŋk̲an gom 'kwani ma Israyiil mo, e gwo gi Tap̲a mo. A'di o'd ki: "Gwo kun ona emen ma wak̲ ma Yusuup̲ ta'da

k̲ar/e mo. 6 Yansan ta gwo jin k̲ankina Tap̲a gom i'bwa/ ma Selop̲eha'd mo. A'di o gwo ki: ' Dhalki uni mashan e gunn kun kuluma uni ki 'bora 'bor mo, hili uni mini mii mash eya wak̲ ma wak̲ ma babam buni mo.' 7 Mombu'th p̲iyi'd gom 'kwani ma Israyiil mmomii ak̲/e 'pena wak̲a 'de/ bwaya wak̲a kamu/ mo. 'kwani ka 'det̲e/ 'det̲e/ 'peni 'kwani ma Israyiil mini mii mii ki sule/ ki moŋ'ko ma wak̲ gi idhan babam buni mo be. 8 Up̲ i'baar mo 'peni 'kwani ma Israyiil kun ta gi moŋ'ko eya wak̲ buni mo tani mini mii mash 'pena risa wak̲ kun tana wak̲ ma babam buni mo. Wakan ki 'kwani 'baar mo 'peni 'kwani ma Israyiil mini bu'th nyunykina/ 'peni idhan babam buniŋ gana/ mo be. 9 Mo nyak̲ p̲iyi'd jin midi ak̲ me'd e mo 'pena wak̲a 'de/ goma kamuŋ kamu/ mo. 'K̄wani 'baar mo ka 'det̲e/ 'det̲e/ 'pena risa wak̲ gi 'kwani ma Israyiil mini mii dhu nyunykinam buniŋ gana/ mo."

10 Wakan i'bwa/ ma Selop̲eha'd miikin me'd gwo jin k̲ankina Tap̲a aMusa mo. 11 AMahlah mo dhala Tirsah mo dhala Hoglah mo dhala Milk̲ah mo dhala Nowah mo dhali kun ta i'bwa/ ma Selop̲ehad mo tani, mashkin e emen ma Manassa mo be. 12 Uni mashkin eya risa wak̲ gi emen ma Manassa jin ta ya/ ma Yusuup̲ mo. Ki bway yan mo tani, nyunykinam buni 'kokin eya wak̲ jin taki'da wak̲ gi idhan babam buni mo.

13 Gwo gwansan itana ris gwoŋk̲an mo dhali gwo kun gamu me'd ki Tap̲a jin c̲ikunu ka Musa gom 'kwani ma Israyiil e moŋk̲wanya k̲wany gi p̄a Mowaab e yan k̲umma/ yi'de/ Uurdun e pa Ariiha mo.

AWARKA/ GI GWOŋ<u>K</u>AN

GWOŋ<u>K</u>AN JIN RASHU E

Gwoŋk̲an Jin Rashu E 1

Gwoŋk̲an jin t̲wa/a/ mmo Ciç̲ paŋ K̲anaan mo

1 Yase/ ita gwo jin on ma Musa e 'kwani ma Israyiil i'baar mo e bwamp̲o/ K̲umma/ yi'de/ Uurdun mo e mombwasho mo, e moŋk̲wany k̲wany gi embul mo shu'd gi k̲umma/ yi'de/ Uurdun eya Suup mo, e embwaman pam P̲aran mo, dhali Top̲el mo, dhali Laban mo, dhala Haseroth̲, dhala Dhisahab mo be. 2 A'di ta'da cimi 'kume'd i'ce'dka 'de/ mmo/ Ii 'peni Hurrib ki bway gi 'kuwosh Si/iir bway Kadish Barniya mo. 3 To yan a'di miiki'd ki yila iss su/ mo, ka ppe jin 'kona 'kup̲i 'kume'd i'ce'dka 'de/ mo, ka cim jin t̲wa/a ma ppe mo, jin walkin ma Musa 'twa/ e 'kwani ma Israyiil mo, mmo/ t̲or ki uni aris to kun k̲ana Tap̲a a'di gom uni mo be. 4 Yansan miikunu i'ko'di Tap̲a 'koshki'da Sihon jin ta'da Malik̲ gi 'kwani Amuur mo, jin diki'd e pa Heshbon mo, dhala Og jin ta'da maliik̲ gi pam Bashan mo, jin diki'd e pa Ashtharoth eya Ideray mo. 5 E bwamp̲o/ K̲umma/ yi'de/ Uurdun mo, eya uk̲a 'cesh gi pa Mowaab mo, aMusa t̲elki mii 'pen mmo/ t̲ora ris gwo kun yedhuwa ye'th sho'k mo, mmo/ oki: 6 "Tap̲a jin ta'da Arumgimis bana walki 'twa/ i ana e Hurrib mo mmo/ o gwo mo ki: ' Um kap̲ 'ko mo ki tur tur ki nyanye/ e monycaaga/ ma gagamis mo be. 7 T̲uki mo dhali buthi mo yam pini mo, dhali yayi mo e bampaŋ gagamis gi 'kwani Amuur mo dhali eya ris mo 'baar mo kun 'dish mo isi mat̲t̲an e moŋk̲wany k̲wany e embul mo shu'd ma gagamis gi k̲umma/ yi'de/ Uurdun mo, e bampaŋ gagamis mo eya 'cesh kun 'kon ka luŋgu'b eya 'bana bimporos mo dhali e shemen ma gap̲ ma al k̲umma/ yi'de/ mo---eya 'cesh gi paŋ K̲anaan mo dhali e pa Lubnan ntagi adhan k̲umma/ yi'deny caaga/ eya Eyuparat̲h̲ mo be. 8 P̲ari e mo, Aha/ karkina 'cesh ibwambori um mo; cici a'di mo dhali 'tu'di a'cesh ç̲aan jin okina Tap̲a gwo is gom ibabam bum mo---goma Ibrahim mo dhala Is/hak mo, dhala Yakuub mo, mmo/ ç̲iki uni mo dhali emen buni ŋ'ko'di uni mo be.'

Imanshu bway ma Wak̲ kun Kwanykunu mo

9 Aha/ walkina 'twa/ i um ka cimyun mo, mmo/ oki: ' Aha/ dina ki k̲al um ki is pem aha/ 'de/ mo. 10 Tap̲a jin ta'da Arumgimis bum a'di marki um is mo, dhali hili mo mo ma, um shwane/ wan ma ris ka cul kun 'kon e momis mo be. 11 Dhalki Tap̲a jin ta'da Arumgimis gi ibabam

bum uk̲ um me'di Aliip ki nyanye/ me'd um mo ma, me'd jin okina a'di gwo is gom um mo! 12 Bahili ata miga/ k̲al tondit̲i'd bum ki is pem aha/ 'de/ mo, dhali tom bum jin askina um mo? 13 K̲ali 'kwani yuk̲ga/ mo, 'kwani kun mishi gwo mo, dhali 'kwanim 'borga/ kun k̲ogu 'pena wak̲ ka 'det̲e/ 'det̲e/ mo dhali aha/ mina uk̲ uni mmo/ ta 'kupan apo/ um mo be.' 14 Um thok̲ki aha/ gwo mo dhali oki: ' To jin t̲orkina /e aman a'di 'bora 'bor gom aman ki mii mo be.' 15 Wakan be aha/ 'dokina 'kupan 'pena risa wak̲ bum mo, 'kwani kun yuk̲ka yuk̲ dhali 'kwanim 'borga/ kun k̲ogu mo, dhali uk̲ uni mmo/ ta 'kupan apo/ um mo, dhali 'kwani kun ta tapa gi 'kwani ma mee ka issi mudhe'd mo, dhali 'kwani kun ta tapa gi 'kwani ma mee ka iss su/ i'ce'dka 'kume'd mo, dhali 'kwani kun ta tapa gi 'kwani ma mee ka 'kume'd mo, dhali 'kwani kun can mo, ka wak̲ ka wak̲ mo be. 16 Aha/ k̲ana imandwall gwom bum gwo ka cim yun mo, mmo/ oki: ' Mo gi sugu ki gwo di'd ibwamani ikam bum mo, dhali dwalli gwo ka k̲ar/e ibwamani 'kwani mo dhali ikam bum mo, dhali e 'kwani kun 'kon ka pije/ kun 'koni nyak̲ki/ um mo. 17 /E mini diki t̲or mii ma gwar'de/ e uni kun sugkin ki gwo mo; /E mini cik̲ gwoŋ gwa'dga/ mo dhali gwony caaga/ si'da/ mo. /E mini diki k̲o/ is gom jis e gi wathi/ mo, haali/ mondwall gwo ta jima Arumgimis mo be. Mo sug ki gwo jin 'bitha 'bi'th gom /e mo, mina /e k̲alu bway aha/ mo, dhali aha/ mina cik̲ a'di mo.' 18 Aha/ k̲ana /e gwo ka cim yun goma ris to 'baar kun mina /e mii mo be.

Mo ush ma Israyiil mmo Cica 'Cesh mo

19 Aman iikina ka pije/ 'peni Hurrib mo dhali aman iikina eya ris dhan monycaaga/ i'baar mo dhali e mombwasho kun shi/a shi/ kun mishkina um mo, e bway bam 'kupki bampaŋ gagamis gi 'kwani Amuur mo, me'd jin k̲ankina Tapa Arumgimis bana ana mo; dhali aman iiyina bway Kadish Barniya mo be. 20 Aha/ ona um gwo mo ki: ' Um pu'dkin mo e bampaŋ gagamis gi 'kwani Amuur mo jin cikina Tapa Arumgimis bana ana mo be. 21 Hili mo mo ma, Tapa Arumgimis bum karki'da 'cesh ibwambori um mo; Iiyi 'kupki a'di mo, 'tu'di a'di mo, me'd jin okina Tapa Arumgimis gi ibabam bum um mo; jin walki 'twa/ e um mo, dhalku/ is ki k̲o/ mo, walla mmo/ bit̲ bwa ka luŋgu'b mo.' 22 Um ka 'det̲e/ 'det̲e/ iiyini aha/ mo dhali o gwo mo ki: "Dhalki ana hasha gwath̲ nt̲wa/a ki ana mo, wakan ki uni mini ŋapa 'cesh gom ana mo, dhali k̲ali ana gwo gom bway gi mina ana 'kosha 'kosh mo, dhali goma

ris 'peŋkuman bampa/ kun mina ana ci'c mo." 23 Gwonyc̱im pini 'borki aha/ bwa ki 'bor mo; aha/ k̲alkina 'kwaniŋ gwat̲hi 'kume'd i'ce'dka su/ 'peni /e mo, wathi/ i 'de/ 'pena wak̲ ka 'det̲e/ 'det̲e/ mo. 24 Uni t̲u'kkin mo dhali iikin mo 'kupki bampaŋ gagamis mo, mmo/ ci'c e embul mo shu'd ma Ishk̲ol mo, dh̄ali p̲arki a'di e mo be. 25 Uni k̲alki ushi maman to ma 'cesh e me'd buni mo dhali k̲alu bway aman mo be. Uni dok̲/e k̲ali aman gwo dhali oki: ' A'di ta'da 'cesh jin 'bora 'bor jin c̱ikina Tap̲a Arumgimis bana ana mo be.'

26 Naskina/ um ushkina 'kosh 'kosh mo, bahili ita 'kup̲ ki gwoŋk̲an gi Tap̲a Arumgimis bum mo. 27 Um walkin ki mo/ohon e gu'b burrinyem bum mo dhali oki: ' A'di be haali/ Tap̲a 'teki ana bwa mo ki a'di 'doyi ana ka pije/ 'pena 'cesh Masir mo mmo/ c̱iki ana e me'd gi 'kwani Amuur mmo/ 'ce'd ana sho'k mo be. 28 Ana mina ii kata mo shwane/? Ikam bana rakina dum bana mmo k̲o/is mo, mmo oki:" 'Kwani gwat̲tan uni caaca mo dhali tura tur mmo/ bol ana e mo; Bampam buni caaca mo dhali uni 'deku isi mis bway momis mo; ki nyanye/ mo tani, aman mishkina iya/ ma Anak̲im imun mo be.' 29 Yan'ko'd aha/ okina /e gwo mo ki: ' Dhalku/ is ki k̲o/ kagahara/ mo ma, walla dhalku/ ki k̲o/ uni mo. 30 Tap̲a Arumgimis bana, a'di jin yaki'd nt̲wa/a ki um mo, a'di midi asa as gom um mo, me'd to 'baar mo kun miikina a'di gom um e Masir e bwambori jis/em bum mo, 31 Dhali dok̲/e e mombwasho mo, e mo yin jin mishkina um mii gi Tap̲a Arumgimis bum mmo 'doyu/ um mo, me'd wathi/ jin k̲alki'da 'cim p̲iti mo, e mo kun iikina um ntagi um p̲u'dkin mo e mo yansan mo be.' 32 Dhali naskina/ eya ris mii gwansan mo tani um 'koki gam Tap̲a Arumgimis bum gwo is mo, 33 A'di jin yaki'd eya bori um e bway mmo/ ŋap̲ mo mo gom um mmo 'ko mo, ki o'd mon'thiny mo dhali ka rak̲ montee mo be.

Ajisa/ goma Israyiil mmo Ush gwo e mo

34 Tap̲a cik̲ki cuuwa gi gwom bum mo dhali dit̲a bwa mo; a'di ki o gwo is dhali oki: 35 ' Ka jiŋ gana/ t̲al'de/ p̲iyi'd 'peni kwani ma nyak̲umyil gwansan kun ta thus ki thus mini 'koki para 'cesha 'borga/ e jin oka gwo is mmo/ c̱iki idhan babam bum kun t̲wa/a/ mo, 36 Isi ciki a Kelab jin ta ya/ ma Jepunneh mo. A'di midi p̲ar a'di e mo dhali Aha/ imina c̱iki a'di mo dhali aris uc̱im piti a'cesh jin̄ karkina a'di sho'k inycine/ mo, haali/ uni ka kuluny ba'thki Tap̲a mo be.' 37 Dok̲/e Tap̲a

miiki'da nyor inyakki/ aha/ mo gom um mo, mmo oki: ' Um si'da/ mini 'koki ii imattan mo; 38 Jeshuwa jin ta Ya/ ma Nuun mo, a'di doshki'di bwambori um mo, a'di imidi ya imattan mo; 'bithi a'di is mo, haali/ a'di midi sus 'kwani ma Israyiil mmo/ bu'th mo mo be. 39 Ka mar is mo tani, ucin gwa'dgam bum, kun ona um ki minu 'taki wuny is mo tani, uni shwane/ 'koki tagi mo nyith gom miim 'borga/ mo walla mii shigga/ mo----uni mini ii imattan mo. Aha/ mina ciki uni a'cesh mo, dhali uni mini bu'th a'di mo. 40 Hili isi gom um mo tani, tuki mo dhali buthi mo iim bum e mombwa asho e bway tur 'kupki kumma/ yi'de/ jin 'kan ma bebeŋaa inycine/ mo.'

41 Yan'ko'd um mini thok aha/ gwo mo dhali o aha/ ki: ' Aman miikina miinthus apo/ Tapa mo; aman mina ii imun dhali as mo, dhali aman mina batha ris gwo kun kankina Tapa aman mmo/ mii mo be.' Aris 'kwani ka 'dete/ 'dete/ e bwamani um cilkina meem buni gom mo/as mo, dhali um thoson ki is mmo/ as e bampa/ jin di'd e 'kuwosh mo be. 42 Tapa oki aha/mo ki: ' Oyi uni ki: "Dhalku/ ki pu'da pu'di is mo ma dhali dhalku/ ki as mo, gom Aha/ yisa mina di nyakki/ um yisa, dhali um minu pi e ki 'kwaniŋ 'kup bum mo be.'" 43 Aha/ walla 'twa/ i um cikise/ mo, hili um 'koki cik gwo mo. Um ta 'kup ki gwoŋkan gi Tapa mo; um dhuki is ki caa mo dhali pu'd bampa/ gi moŋ'kuwoshi is mo be. 44 Hili 'kwani Amuur mo, kun 'kon e bampa/ gi moŋ'kuwosh mo tani, cuki mis apo/ um mo dhali ur um me'da dham mo, dhali 'cimi'thki um bwa e pa Si/iir mo, ntagi Hurmaah mo be. 45 Um dokkin mo dhali ko e bwambori Tapa mo; hili Tapa diki cik um 'kus mo, walla diki kar 'ce gom um mo be. 46 Wakan 'koyi um mo e Kadish ka cim ka ris mo, me'da risa cim kun 'kokina um imattan mo.

Gwoŋkan Jin Rashu E 2

Aris Yil gi Mombwasho mo

1 Yan'ko'd aman tu'kkina mo dhali bu'th mo iim bam 'kupki mombwasho ki bway jin ya'd 'kupki kumma/ yi'de/ jin 'kan ma bebeŋaa inycine/ mo, aman iikina ka kukul is e 'kuwosh Seyiir goma cim ka ris mo be. 2 Dhali Tapa walki 'twa/ i aha/ mo, mmo oki: '/E yan mo ka kukul is iwosh ki tur ki nyanye/ mo ba; tuki mo ka 'bana binycam mo. 3 Um iikin ka kukul is e wosha caaga/ yan mmo 'baar ki

'bore/ mo; mmo t̲u'k ka cam mo. 4 K̲ani 'kwani gwo mo, mmo/ oki: "Um mini ci̲c̲ mo e bwaŋgwayu/ gi ikam bum mo, e emen ma Issu, dhali kun 'kokin mo e pa Si/iir mo; uni mini k̲o/ um mo. Gom kan mo tani hili ki 'bore/ mo. 5 Dhalku/ ki as uni mo, gom Aha/ mina diki c̲i uma 'cesh bunin tiya mo, yisa/, haali/ diki 'kosh jwa gom bwam sho'k mmo dhu ap̲o/ a'cesh mo; haali/ Aha/ c̲ikina pa Si/iir goma Issu me'd mompiti mo̲ be. 6 Um mini yol maa 'peni uni ka guurush mo, wakan ki um mini shwa mo; dhali um si'da/ mini yol yi'de/ 'peni uni ka guurush mo, wakan ki um mini p̲i mo be. 7 Haali/ Tap̲a jin ta'da Arumgimis bum 'borki um mii e̲y̲a risa t̲u'c gi me'd bum mo; a'di mishki mo iim bum e dhan mombwasho mo. Haali/ ki embul yila iss su/ gwansan mo tani Tap̲a jin ta'da Arumgimis bum di'di nyak̲ki um mo, dhali um 'koki har toŋkamu/ mo be.'"

8 Wakan aman pekina ikam bam mo, kun ta emen ma Issu kun 'kokin e pa Si/iir mo, ki si'd si'd 'peni bway tur Araba mo, 'peni pa Elat̲h mo dhali 'peni pa Eshiyun Geber mo. Yan'ko'd aman t̲u'kkina mo dhali ii ki bway tur gi mombwasho gi pa Mowaa'b mo be. 9 Tap̲a oki aha/ gwo mo ki: ' Dhalku/ ki t̲o'c pa Mowaa'b 'kus mo dhali dhalku/ ki as nyak̲ki/ uni mo. Gom Aha/ yisa mina c̲i uma 'cesh buni gom um mmota jim bum mowa, haali/ Aha/ c̲ikina Aar ki emen ma Lut̲h mo gom mom buni mo be.' 10 ('Kwani Emit̲h 'kokin imun nt̲wa/a mo, me'd 'kwani kun takin gi mom'bi'th mo, dhali tana ris mo dhali tura tur me'da Anak̲iim mo; 11 Uni gwansan si'da/ deŋkunu e mmo/ ta 'kwani Rep̲ayiim mo, mmo/ wa e ki 'kwanim pa Anak̲iim mo; hili 'kwanim pa Mu/abit̲h yuk̲ki uni ki 'kwani Emit̲h mo be. 12 'Kwani Hurra si'da/ 'kokini pa Si/iir nt̲wa/a mo, hili emen ma Issu iiyini 'ko'di uni mo be. Uni 'ce'dki uni sho'k nt̲wa/a/ mo dhali 'ko e mom buni mo, me'd jin miina 'kwani Israyiil eya 'cesh buni jin c̲ikina Tap̲a uni mo.) 13 '" Shwane/ cuyi mis mo dhali iiyi mmo 'cit̲h 'kus wor yi'de/ buruk̲ Sarat̲h jin guski'd mo.' Dhali wakan aman 'cit̲hkina 'kus wor yi'de/ 'kus wor Sarat̲h jin guski'd mo be. 14 Shwane/ arisa cim 'peni me'd jin iiyina aman 'peni pa Kadish Bariya mo ntagi aman 'cit̲hkina Wor gi pa Sarat̲h mo tani, ta yil iss 'kwanimpa i su/ i'ce'dka 'kume'd i'ce'dka pekwara mo. Ki embul yin ka arisa nyak̲umyil kun ta 'kwaniŋ gwat̲h kun gama gam gom mo/as uni iikin mo 'peni 'kwani mo, me'd jin thulkina Tap̲a gwo me'da p̲o/ gom um mo be. 15 Ka mar is mo tani,

me'd gi Tapa diki'da powa nyakumyil mmo/ 'ce'd uni sho'k 'peni 'kwanintiya mo ntagi uni iin mo be.

16 Wakan a'di miikunu mo, ka aris 'kwaniŋ gwath kun gama gam gom mo/as wukin mo dhali pi mo 'peni bwamani 'kwani mo be. 17 Ki Tapa walki 'twa/ i aha/ mo mmo/ oki: 18 ' /E shwane/ mini ya ki tur e pa Aar mo, dhali e shemen pa Mowaa'b mo. 19 Ki /e 'dish mo/is e gwar ki 'kwani Amuun mo tani, dhalku/ ki to'c uni 'kus mo walla mmo/ as uni mo; haali/ Aha/ yisa mina ci um a'cesha kamu/ gi pa Amuun me'd isi mo mo; haali/ Aha/ cikina a'di ki emen ma Luth me'd isi mo mo be.'" 20 (Caan si'da/ deŋkunu e mo ka 'cesh gi pa Repayiim mo. 'kwanim pa Repayiim 'kon imattan ntwa/a mo---hili 'kwani Amuun yuk uni ki Samsumim mo---21 adhan 'kwani caaca mo dhali tana ris mo dhali tura tur me'd 'kwani Anakiim mo be. Hili Tapa 'ce'dki uni sho'k ntwa/a ki 'kwani Amuun mo, dhali uni gamki mii a'du is gom uni mo dhali 'kokin e mom buni mo be. 22 Tapa yan si'da/ miiki'd gom 'kwani ma Issu mo kun 'kon e pa Si/iir mo, ki a'di 'ce'dki 'kwanim pa Hurith sho'k 'peni twa/a/ mo dhali emen ma Issu gamki mii adu is mo dhali mmo/ 'ko e mom buni ntaga 'dishesan mo be. 23 Me'd 'kwanim pa Abbith kun 'kon e ushi pa ki si'd si'd me'd paŋ Gasa mo dhali 'kwanim pa Kapthorim mo, kun iiyin 'peni pa Kapthor mo, 'ce'dki uni sho'k mo dhali 'kokin e mom buni mo.)

24 Shwane/ cuyi mis mo, budhi mo yam pini mo, dhali 'cithi embul mo shu'd wosh ma Arnuun mo; hili mo mo ma, Aha/ cina /e pa Sehuun gi 'kwanim pa Amuur ime'd pini mo, maliik Heshbon mo dhali a'cesh piti mo, teli mii 'pen mmo bu'th a'di ka bor mo, dhali asi mo inyakki a'di mo. 25 Shwane/ Aha/ mina tel mii 'pen mmo/ kar moŋko/ is dhali adhan moŋko/ is apo/ 'kwani kun 'kon e 'kwarany momis ka kuluny mo; uni mini cik gwo gom /e mo dhali mini dee ki bir bir mo dhali 'ko ki 'kur mo gom /e mo.'

Amaliik Sihon Pikunu e mo

26 Aha/ hashkina risa gumbway 'peni mombwasho gi pa Kedemoth bwaya Sihun mo, jin ta'da malik gi pa Heshbon mo nyakka ris gwo gi moŋku'th is mo mmo/ oki: 27 ' Dhalki aha/ yana ki yampe 'peni a 'cesh pini mo; aha/ mina ya ki bwaya jisho'k mo; Aha/ mina diki tu'k ka bimporos mo walla ka cam mo be. 28 /E mini yol aha/ maa ka guurush

mo, wakan ki aha/ mina shwa mo; dhali c̲iyi aha/ yi'de/ ka guurush mo, wakan ki aha/ mina p̲i mo ma; dhalki aha/ pena ki tur mo; 29 Me'd emen ma Issu kun 'kon e pa Si/iir mo, dhali me'd 'kwani Mowaa'b kun 'kon e pa Aar mo, uni miikin ki 'bore/ gom aha/ mo; ntagi aha/ yakina ki tur e yi'de/ Uurdun jin guski'd eya 'cesh jin c̲ikina Tap̲a Arumgimis bana ana mo.' 30 Hila Sehuun jin ta'da maliik̲ Heshbon mo, midi 'taki diki dhal ana bway mmo/ ii ki bway piti mo; haali/ Tap̲a Arumgimis bum 'bi'thki 'kup̲ piti mo dhali miiki'da dum piti mmo 'bitha 'bi'th mo ki a'di midi p̲i a'di e ki mii ki mo ma dem dem piti mo, jin takina a'di mmo/ mii shwane/ mo be. 31 Tap̲a oki aha/ ki: ' Hili mo mo ma, Aha/ t̲elkina mii 'pen mmo/ 'cuk̲a Sehuun mo dhali a'cesh piti ibwambori um mo; t̲eli mii 'pen mmo/ bu'th a'di mo, ntagi um mini k̲ala 'cesh piti mo be.' 32 Yan'ko'da Sehuun yayi'd ap̲o/ ana mo, a'di dhali 'kwanim piti mo, mmo as e pa Jaahas mo be. 33 Tap̲a Arumgimis bana c̲iki ana a'di mo, dhali ana p̲ikina a'di e ki mii mo dhali iya/um piti mo dhali aris 'kwanim piti mo be. 34 Ana k̲alkina aris 'peŋkumman bampa/ ka cim c̲aan mo dhali 'ce'd aris 'peŋkumman bampa/ sho'k ka kuluny ka 'det̲e/ 'det̲eŋ gana/ mo---'kwaniŋ gwat̲h dhali up̲ dhali uni kun gwa'dkin mo; aman 'kona ki dhal jaŋkamu/ ki e mo be. 35 Jasi to/e kun thip̲u ikalkina aman me'd to kun dilu gom is bam mo, imon'de/ nyak̲ki/ to kun shi/kunu is mo dhala ris 'peŋkumman bampa/ kun bu'thkina aman mo be. 36 'Peni pa Aroyiir mo, jin di'd e 'twaman embul mo shu'd wosh ma Arnuun mo dhali 'peni 'peŋkumman bampa/ c̲aan jin di'd e embul mo shu'd wosh mo, eya ris bway tur gi pa Gile'd mo tani, 'peŋkumman bampaŋ kamu/ yisa di'd jin caaca gom ana mowa. Tap̲a Arumgimis bana c̲i uni ime'd bana mo be. 37 A'di ta jasi a'cesh gom emen ma Amuun jin 'kona um ki ii mo, ki 'bore/ me'da 'bani 'baar gi 'kus wor yi'de/ Jabbok̲ jin guski'd mo, dhali aris 'peŋkumman bampa/ kun 'kon e mis wosh mo---a'diyin jin nonkina Tap̲a Arumgimis bana ana mmo/ ii mo be.

Gwoŋk̲an Jin Rashu E 3

Amaliik̲ Og P̲ikunu e mo

1 Yan'ko'd aman dok̲kina mo dhali am iikina 'kup̲ki Bashan mo. Og, jin ta'da malik̲ gi pam Bashan yayi'd mo, dhali 'koshki ana mo, a'di dhali 'kwanim piti i'baar mo, mmo/as e 'peŋkuman bampa/ gi pa Ediri

mo. 2 Tapa oki aha/ gwo mo ki: ' Dhalku/ ki ko/ a'di mo; haali/ Aha/ cikina /e mompi mii e apo/ a'di mo dhali dhu 'kwanim piti i'baar mo dhala 'cesh piti e bwaŋ'kwarany monyjim pini mo. /E mini mii mii gom a'di me'd jin miikina /e goma Sihon mo, dhali amalik gi 'kwani Amuur mo, jin diki'd e pa Heshbon mo.' 3 Wakan Tapa Arumgimis bam si'da/ ciki ana mompi mii e apowa Og jin ta'da malik gi bampam gi pam Bashan mo, dhali 'kwanim piti i'baar mo 'kokin e bwaŋ'kwarany gi monyjim bam mo. Aman 'koshkina uni 'baar mo ntagi jan 'de/ diki boc ki e gom a'di mo. 4 Aman kalkina aris 'peŋkuman bampam piti i'baar mo ki embul caan mo. Uni kalki aris 'peŋkuman bampa/ ma Og i iss 'kwanimpa kwara e mony caaga/ ka kuluny mo--- 'peni mony caaga/ ma Argob i'baar mo, dhan 'peŋkuman bampa/ ma Og e bampam Bashan mo. 5 Pa gwansan uni tana aris 'peŋkuman bampa/ i'baar mo kun nyaŋkunu ki 'bi'th 'bi'th ka risa goŋ isi mis mo, aris 'twaŋkala goŋ mo, dhali aris jaha/ mo; mii gwan miikin e shemena ris pa kun darga goŋ ka ris mo. 6 Aman 'ce'dkina uni sho'k ka kuluny mo, me'd jin miikina aman goma Sihon jin ta'da maliik gi pa Heshbon mo, a'di 'ce'dki 'peŋkuman bampa/ sho'k i'baar mo ka kuluny mo---'kwaniŋ gwath mo dhali up mo dhali ushi uciŋ gwa'dga/ mo be. 7 Hili to/e i'baar mo dhali aris 'peŋkuman bampa/ kun dilu to mo kun kalkina aman me'd tondil gom is bam mo. 8 E embul caan mo tani uni kalkina 'cesh 'peni me'd ma maliika su/ gi 'kwani Amuur mo, kun 'kokin e bwampo/ pa Uurdun mo, 'peni embul mo shu'd yi'de/ Arnon bway 'Kuwosh Hermon mo. 9 ('Kuwosh Hermon a'di yukkunu ka Siriyun ki 'kwani Sidoniyan mo, dhali 'kwani Amuur yukki a'di ka Senir mo) 10 Aris 'peŋkuman bampa/ i'baar mo e mo gwansan i'baar mo (e moŋkwany kwany i'baar mo, dhali bampaŋ Gille'd i'baar mo, dhali e bampam Bashan i'baar mo--- mmogam bway tur i'baar mo eya ris 'peŋkuman bampa/ Salekah mo dhali 'peŋkuman bampa/ Ediri mo--- aris dhan 'peŋkuman bampa/ ma Og e bampam Bashan mo be. 11 (Goma nonsheŋ 'kwani Repayiim kun bockin mo tani. Jasa malik Og gi bampam Bashan ibocki'd mo. Hili mo mo ma! A'di ta'da 'ci ma Og jin ta toŋkuthu'd mo be. A'di diki di e 'peŋkuman bampa/ Rabbah mo, e mo jin 'kokina emen ma Ammun mo? A'di taki'd gi gula ipendoŋgon mo dhali gula idoŋgon ki bee bee mo, ki bway jin barkina 'kwani to mo.)

Mom'pesho'k gi K̲umma/ Yi'de/ Uurdun K̲wa/kunu bwa mo

12 A'cesh yan jin k̲alkina aman ki embul c̲aan mo---'peni pa Aroyer mo, jin diki'd e embul mo shu'd Yi'de/ Arnon mo, dhala 'bana uk̲a 'cesh gi monycaaga/ gi bampaŋ Gille'd mo, dhali aris 'peŋkuman bampam piti uni c̲ikunu ki 'kwani Ra/uubin mo dhali ki 'kwaniny Jaad mo. 13 'Peni bampaŋ Gille'da tiya mo dhali bampam Bashan i'baar mo, adhan 'peŋkuman bampa/ ma Og mo, kun C̲ikika/ 'ban goma wak̲ ma Manassa mo. Dhali (monycaaga/ gi Argob i'baar mo e bampam Bashan mo jin yuk̲kunu ka 'cesh gi 'kwani Repayiim mo be. 14 Jayir, jin ta emen ma Manassa mo, k̲alki monycaaga/ Argob i'baar mo bway bwaŋgwayu/ gi 'kwani Geshuur mo dhali 'kwani Maak̲athi mo. A'di yuk̲ki a'di ki monycaaga/ mo, ki mom bampam Bashan ka kuluny si'da/ mo, ki gway pitiŋ gana/ mo, ka Habboth̲ Jayir mo, ka cim yan mo.) 15 Aha/ c̲ikina monycaagaŋ Gille'd goma Mak̲ir mo. 16 Dhali gom 'kwani Ra/uubin mo dhali gom 'kwaniny Jaad mo aha/ c̲ikina bwaŋgwayu/ 'peni bampaŋ Gille'd bway embul mo shu'd gi yi'de/ Arnon jin guski'd mo---e embwaman gi embul mo shu'd gi mom bwaŋgwayu/ mo---dhali gom Yi'de/ Jabbok̲ jin guski'd mo, jin ta bwaŋgwayu/ ki emen ma Ammun mo. 17 'Dhali 'peni bwaŋgwayum pitiŋ kamu/ si'da/ ta'da 'cesh jin p̲ara'da p̲o/ gi embul mo shu'd gi K̲umma/ Yi'de/ Uurdun mo, 'peni pa K̲innereth̲ bway k̲umma/ yi'de/ gi pa Arabah mo (a'di jin ta, K̲umma/ yi'den 'Doŋkoro/ mo) bway mo kun thulun ka luŋgu'b gi 'Kuwosh P̲isgah 'kup̲ki mom'pesho'k mo be.

18 Aha/ k̲ankina um gwo ki embul c̲aan mo, mmo o ki: ' Tap̲a Arumgimis bum c̲iki um a'cesh yan mmo bu'th a'di mo; um, 'kwaniŋ gwath̲ gi mo/as i'baar mo, mini ii ap̲o/ 'kwani ma mee e bwambori ikam bum mo, dhali 'kwani ma Israyiil mo. 19 Hili aris up̲ bum mo, dhali uc̲iŋ gwa'dgam bum mo, dhali to/em bum mo (aha/ misha ki um tan gi to/e ki nyanye/ mo), mini 'ko eya ris 'peŋkuman bampam bum mo kun C̲ikika/ ki um mo, 20 ntagi Tap̲a c̲iki mo si/is gom ikam bum mo, me'd jin miikina a'di e um mo, ntagi uni si'da/ bu'thkina 'cesh ki Tap̲a Arumgimis bum a'di c̲iki uni mo e bwamp̲o/ Uurdun mo; yan'ko'd um mini dok̲ ka nyaŋ'ko'd mo, 'kwaniŋ gwath̲ i'baar mo 'peni um mo, gom tom bum gana/ kun C̲ikika/ ki um mo be.' 21 Aha/ k̲ankina Jeshuwa gwo ki embul c̲aan mo, mmo /o ki: ' /Em pini mishki to 'baar mo kun miikina Tap̲a Arumgimis pini goma maliik̲a su/

gwansan mo; Tapa midi mii miin 'de/ goma ris 'peŋkuman bampa/ kun mina /e iya icine/ mo. 22 /E mini diki ko/ uni mo, haali/ Tapa Arumgimis pini a'di ta a'din 'de/ jin midi as gom /e mo be.'

Musa dinu ki dhal bway mmo ciça 'cesh mo

23 Aha/ yipkina 'kup 'kupki Tapa ki nyanye/ ki embul çaan mo, mmo /o gwo ki: 24 ' Ayy Tapa Tapa, /e telki mii 'pen mmotora miiya tu'c pini dhan miinycaagam pini mo dhali me'da 'bi'thgam pini mo; haala rum thus a'di di'di mun e momis mo walla e mony'cesh jin midi miiya tu'c jin nyaka'd me'd jin miikina /e mo, dhali mii kun 'bitha 'bi'th kun nyakan mo? 25 Dhalki aha/ yana imun mo, aha/ 'thona /e mo, dhali misha a'cesha 'borga/ çaan jin di'd e bwampo/ bampa/ Uurdun mo, jin ta'da uka 'cesha 'borga/ gi bampa/ mo, dhali si'da/ bampa/ Lubnan mo.' 26 Hili Tapa miiki'da nyor gom aha/ mo haali/ gom /e mo tani; a'di diki cik gwom pem mo. Tapa oki aha/ gwo ki: ' Dhalki yan 'kosh jwa mo gom /e mo dhali dhalku/ ki wall 'twa/ ki nyanye/ gom Aha/ apo/ mii yan mo: 27 yaku/ 'kupki mis eya liman wosh gi pa Pisgah mo dhali 'deki /em pini 'kupki mis 'kupka boraluŋgu'b mo, dhali 'kupka binycam mo, dhali 'kupka bimporos mo, dhali 'kupki mom'pesho'k mo; hili mo ki /em pini mo, haali/ /e mini diki ya e yi'de/ Uurdun jin guski'd mo. 28 Isi kani, ye'thi aJeshuwa sho'k mo dhali 'bi'thi a'di adu is mo dhali 'bi'thi a'di is mo, haali/ a'di midi ya ibwambori 'kwani gwansan mo, dhali a'di midi rak uni mmo bu'tha 'cesh jin mina /e ipar e mo be.' 29 Wakan aman 'kokina e momba'da'd ka gar'kus ki pa Beth Pewor mo be.

Gwoŋkan Jin Rashu E 4

Musa Kanki gwo jin Hanu e mo

1 Shwanesan, Israyiil ciki aris gwoŋkan mo dhali gwo kun gamu me'd kun murga/ itorki um mo, miiyi uni wakan ki um mini 'ko ki e mo dhali ii bwaman mo dhali bu'tha 'cesh gi Tapa çaan mo, jin ta'da Arumgimis gi ibabam bum mo, a'di jin çiki um mo mo. 2 Um ŋ'ko'di embul mini 'koki mar aris gwo is kun kankika/ um mo, walla um mini 'koki pash uni is mo, wakan ki uni mini dhu aris gwoŋkan gi Tapa Arumgimis bum mo kun murga/ ikan um mo. 3 /Em bum mishki to jin miikina Tapa mo goma Baal Paguur mo gom 'kwaniŋ gwath i'baar mo

kun bat̲h̲kina Baal gi pam P̲aguur mo, Tap̲a Arumgimis bum 'ce'dki uni sho'k 'peni bwamani um mo be. 4 Hili̲ um kun 'dap̲ki is ki Tap̲a Arumgimis bum 'kokin ki e shwane/ mo, umi 'baar mo ka 'det̲e/ 'det̲e/ mo. 5 Hili ma, aha/ t̲orkina um aris gwoŋk̲an mo dhali gwo kun gamu me'd mo, me'd Tap̲a Arumgimis pem jin k̲anki aha/ gwo mo, wakan ki um mini mii to e bwaman ma 'cesh jin mura umi ii mmo bu'th a'di mo. 6 Wakan dhuyi uni mo dhali mii uni mo; haali/ yansan a'di ta moyuk̲ bum mo dhali mo mish gwom bum 'ban e jis/e ma ris 'kwani mo kun mini cik̲ gwo ap̲owa ris gwoŋk̲an gwansan i'baar mo dhali o gwo mo ki: ' Ka jiŋgana/ adhan kal yan a'di yuk̲a yuk̲ mo dhali mish gwoŋ 'kwani 'ban mo.' 7 Gomata mina dhan kala kamu/ idi imun a'di jin ta'dga/ rum mo wakan mmo'dish uni is mo, me'd Tap̲a Arumgimis bam me'd jin mina aman iyuk̲a yuk̲ ap̲o/ a'di mo? 8 Adhan kal jana imun a'di jin ta'dga/ ris gwoŋk̲an mo dhali gwo kun gamu me'd wakan ka k̲ar/e mo me'd gwoŋk̲an gwansan i'baar mo kun dhuka ibwambori um shwane/ mo?

9 Cik̲i gwo mo dhali hili is bum ki 'bore/ mo, wakan ki um mini 'koki this aris to e mo kun mishkina /em bum mo, wakan ki uni mini 'koki dhala dum bum bway goma ris to 'baar gi moŋ'koki/em bum mo. Miiyi uni ki mina uc̲im bum imish mo dhali uc̲i gi uc̲im bum mo be. 10 Ka cim jin doshkina um ibwambori Tap̲a Arumgimis bum e pa Horeb mo, me'd jin okina Tap̲a aha/ gwo mo ki: ' Tuli 'kwani is gom Aha/ mo, dhali Aha/ mina mii uni mmo cik̲ aris gwom pem mo, ki uni mini mish Aha/ k̲o/ mo ka cimi 'baar mo kun 'kokina uni ap̲o/ mony'cesh mo, dhali ki uni mini tor uc̲im buni gwo mo.' 11 /E yayin mmo'dish mo is mo dhali dosh e 'pe sho'k gi wosh mo. Dhali wosh 'thakunu ki o'd 'peni momis mo, ki dhan mondhurumi'd mo, ka rak̲ mo, dhali ki dhan mondhurumi'd jin 'cet̲h̲ki'da 'tum mo. 12 Tap̲a walki 'twa/ i /e 'peni bwaman o'd mo; /e cik̲ki 'kus piti mo, hili /e diki mish jamasa kamu/ mo; /e cik̲ jasi 'kus mo. 13 A'di t̲orki gwom piti ki um mo jin gamu/ me'd jin k̲ankina a'di um mmo mii mo, gwoŋk̲an kun 'koni 'kume'd mo. A'di 'kwarki uni ap̲o/ wosha ba'd 'bana su/ mo. 14 Tap̲a k̲anki aha/ ki embul c̲aan mmo t̲orki um aris gwoŋk̲an kun bahkunu mo, dhali aris gwoŋk̲an mo, wakan ki um mini mii uni eya 'cesh jin 'cit̲h̲kina um ap̲o/ mmo bu'th 'peni a'di mo.

Hili ki 'bore/ gom moluŋ gi Tompinycon mo

15 Gom um 'koki mish jamas gi toŋkamu/ jin uku ka cim caan jin walkina Tapa 'twa/ e um e pa Horeb 'peni bwaman ma le'dan o'd mo, wakan hili is bum ki 'bore/ mo--- 16 ki um mini 'koki shi/ is bum mmo mii jamas gi to jin ukkunu e jamas gi toŋkamu/ mo, mmo wa e ki wathiŋ gwath mo walla a'bom mo, 17 mmo wa e ki to/eŋ kamu/ apo/ mony'cesh mo, walla mmo wa e ki 'diiŋ kamu/ jin taki'd ka bi mo jin pe'd e momis mo, 18 mmo wa e ki toŋkamu/ jin para'd apowa 'cesh mo, walla mmo wa e ki wa'ca kamu/ jin diki'd e yi'de/ e bwaŋ'kwarany mony'cesh mo. 19 Um mini 'koki 'de'k /em bum 'kupki momis mo dhali mmo hila tente/ mo, dhala appe, walla arisa cul mo---abalany gi momis i'baar mo---uni mini 'koki dir um ka pije/ mmo luŋ uni mo dhali en uni mo---aris to gwansan ta to kun cikina Tapa Arumgimis bum mmo nyak gom 'kwani 'baar mo e bwaŋ'kwarany gi momisi 'baar mo be. 20 Hili Tapa kalki um mo dhali suski um ka pije/ 'peni toŋkuthu'd jin 'ba'tha 'ba'th mo, dhali 'peni pa Masir mo, mmo ta 'kwani kun ta kum pitiŋ gana/ mo, me'd um gara/ shwane/ mo be. 21 Tapa miiki'da nyor gom aha/ mo dhali gom um mo; a'di oki gwo is ki aha/ mina diki 'cith yi'deŋ kumma/ Uurdun mo, dhali aha/ mina diki ya eya 'cesha 'borga/ jin cikina Tapa Arumgimis bum gom um mo me'd to gi ibaba mo. 22 Walla, aha/ mina mii wu mo eya 'cesh yan mo; aha/ mina mii diki 'cith yi'deŋ kumma/ Uurdun mo. Hili um mini ii i a'di mo dhali bu'tha 'cesha 'borga/ caan mo be. 23 Ciki gwo ki is bum mo ma, wakan ki um mini 'koki this gwo gi gamu me'd inyakki Tapa Arumgimis bum e mo, jin miikina a'di nyakki um mo, dhali uk to gom is bum to jin ukkunu ki jamas gi toŋkamu/ jin dina Tapa Arumgimis bum ki dhal bway gom um mmo uk mo. 24 Haali/ Tapa Arumgimis bum a'di ta o'd jin shwa'd mo, Arumgimis jin shi/a bwa gom tonthus mo.

25 Ki um dho'thki uci mo dhali uci gi ucim bum mo, dhali me'd jin mina um i'ko eya 'cesh gom embul ki tur tur mo, dhali wakki/ um shi/ki is bum mo dhali uk jamas gi toŋkamu/ mo, dhali mii tonthus e jis/e gi Tapa Arumgimis bum mo, mmo rukuny a'di ka nyor mo--- 26 Aha/ yuka momis dhali mony'cesh mmo mish mo mo apo/ um shwane/ mo ki um minu 'ce'd sho'k ki jahanne/ 'pena 'cesh jin 'citha um yi'deŋ kumma/ Uurdun mmo bu'th mo; um mini 'koki 'ko ki rash rash e a'di mo, hili um minu 'ce'd sho'k ka kuluny mo be. 27 Tapa midi ceker um

bwa e bwamana ris 'kwani mo, dhali um minu dhalku/ idaha/ e mondeŋ e e bwamana ris kal gi mony'cesh mo, e mo jin mina Tapa ishu um bway mo. 28 Imun mo tani um mini miiya ruma tiya to mo, dhala tu'c gi me'd gi 'kwani mo, mmoluŋ cwa dhali wosh mo, kun 'koki mish mo, walla mmo cik gwo mo, walla mmo shwa to mo, walla mmo 'koki jika shim mo. 29 Hili e mun mo tani um mini ŋap Tapa Arumgimis bum mo, dhali um mini gam a'di mo, me'd jin mina umi ŋap a'di i'ko'd ka dum bumi 'baar mo dhali ka kashiram bum i'baar mo be. 30 Me'd jin 'kona um eya wukura/ mo, dhali me'd to gwansan i'baar mo kun mini iiyu/ apo/ um mo tani, e 'ko'da cim gwansan um mini dok ka nyaŋ'ko'd bway Tapa Arumgimis bum mo dhali cik 'kus piti mo. 31 Haali/ Tapa Arumgimis bum a'di ta'da Arumgimis jin mii mii mo; a'di midi diki bit um me'd mo walla 'ce'd um sho'k mo, walla diki this gwo gi gamu me'd gi ibabam bum e mo jin okina a'di gwo is gom uni mo.

32 Shwane/ doti goma risa cim kun pekin mo, kun 'kokin ntwa/a/ ka tentem bum mo, ka cim jin ukkin ma Arumgimis wathi/ apo/ mony'cesh mo, dhali dot 'peni moŋkar 'kupa 'de/ gi momis bwaya kamu/ mo, walla toŋkamu/ caaca wakan me'd yan mo, walla toŋkamu/ jin wakina e ki a'di cikkunu me'd yin mo? 33 A/'kwani me'd yin cikki 'kus ma Arumgimis jin walki'd ka pije/ 'peni bwaman o'd mo, me'd jin cikkina um mo, dhali 'ko mo? 34 Walla Arumgimis me'd yin palki mii mmo ya mo dhali kal kal gi mony'cesha kamu/ gom is piti 'peni bwamani kala kamu/ mo, ka ris mompal mo, dhali ka ris jamas mo, dhali ka ris mii mer mo, dhali ki mo/as mo, dhali ki me'd jin ca'bki dem dem mo, dhali ka bi jin bele'thki'd ka pije/ mo, dhali ka ris moŋko/ is mo, dhali me'da ris to 'baar mo kun miikina Tapa Arumgimis bum gom um e pa Masir e bwambori jis/em bum mo? 35 Gom um mo tani to gwansan torkunu mo, wakan ki um mini mish mo mo ki Tapa Arumgimis mo, dhali imun mo tani jan 'deŋkamu/ piyi'd i'ko'dgwari a'di mo be. 36 'Peni momis mo tani um cik 'kus piti mo, wakan ki a'di midi ye'th um sho'k ki gwo mo; e mony'cesh mo tani um parki dhan o'd piti e mo; um cikkina ris gwom piti 'peni bwaman gi o'd mo. 37 Haali/ a'di enki ibabam bum mo tani, a'di kwanyki emen bum i'ko'di uni mo, dhali sus um ka pije/ 'peni pa Masir e bwambor piti mo, ki dhan mom'bi'th piti mo; 38 Mmo ur dhan kal kun caaca dhali kun

'bi'tha 'bi'th 'penki um ka pije/ 'peni bwambori um mo, mmo susi um bway bwaman mo, mmo c̱iki um a'cesh buni me'd nyunykina mo, ka shwanesan mo be. 39 Wakan mishi mo shwane/ mo, dhali dhuyi uni eya dum bum mo, ki Tap̱a a'di ta'da Arumgimis ap̱o/ momis mo dhali ap̱o/ bwaŋ'kwarany mony'cesh mo; imun mo tani j̱an 'deŋkamu/ p̱iyi'd mo be. 40 Um mini dhu aris gwonyc̱im piti kun bahkunu mo dhaḻi aris gwoŋḵan kun ḵankika/ um shwane/ mo, ki a'di midi ya ki 'bore/ nyaḵki um mo dhali nyaḵki uc̱im bum i'ko'di um mo, dhali ki um mini 'kowa risa cim ki tur tur eya 'cesh jin c̱ikina Tap̱a Arumgimis bum um goma sule/ mo be."

Aris 'peŋkuman bampa/ kun huru jwa inycine/ ka 'ban gi Mom'pesho'k gi ḵumma/ yi'de/ Uurdun mo

41 Yan'ko'd aMusa kwanyki'da ris 'peŋkuman bampa/ eya 'ban gi mom'pesho'k gi ḵumma/ yi'de/ Uurdun mo, 42 wakan ki jan 'deŋkamu/ midi gus e jan 'de/ 'peni uni mo waḵki/ a'di 'kosh wathiŋ kamu/ ka enthus mo, ki dargi mo jin dina a'di ki ta 'kup̱ piti nṯwa/a/ mo. Mmo gus e jan 'de/ 'pena ris 'peŋkuman bampa/ gwansan mo, a'di midi di ki e mo be. 43 Uni ta pam: Beser e mombwasho mo, bampa/ gi moŋḵwany ḵwany mo, gom 'kwani ma Ra/uubin mo; Ramoṯh e pa Gille'd mo, gom 'kwani ma Jaad mo; dhala Golan e pam Bashan mo, gom 'kwani ma Manassa mo.

Mmoṯor Gwoŋḵan ma Arumgimis mo

44 Gwoŋḵana 'dihe jin karkin ma Musa e bwambori 'kwani ma Israyiil mo; 45 gwansan ita gwo kun onu mmo gam me'd mo, aris gwoŋḵan mo, dhali aris gwoŋḵan kun walkina a'di 'twa/ e 'kwani ma Israyiil mo me'd jin iiyina uni ka pije/ 'peni pa Masir mo, 46 Ki uni 'kokin e mom'pesho'k gi ḵumma/ yi'de/ Uurdun mo, e embul wosh jin di'd 'twa/ ka bolo c̱ ki pam Beṯh P̱aguur mo, eya 'cesh gi pa Sihon mo tani, amaliḵ gi 'kwani Amuur mo, jin diki'd e pa Heshbon mo, i p̱ikin ma Musa e dhali 'kwani ma Israyiil mo me'd jin iiyina uni ka pije/ 'peni pa Masir mo be. 47 Uni ḵalkina 'cesh piti me'd to jin buthu mo, dhala 'cesh ma Og jin ta'da maliḵ gi pam Bashan mo---gwansan, ita imaliḵa su/ gi 'kwani Amuur mo, kun 'kokin e bwamp̱o/ ḵumma/ yi'de/ Uurdun 'kup̱ki mom'pesho'k mo be. 48 Bwaŋgwayu/ yan ya'dki'd 'peni pa Aroyir mo, e shemen gi embul wosh gi pa Arnon mo, bway 'Kuwosh

Siyon mo (walla 'Kuwosh Hermon mo), 49 dhali gam aris moŋkwany kwany me'd ki embul gi Kumma/ yi'de/ Uurdun mo, 'kupki mom'pesho'k ibwampo/ kumma/ yi'de/ Uurdun mo, bway Kumma/ yi'de/ gi pa Arabah mo, bway mo kun thulun ka luŋgu'b gi 'Kuwosh Pisgah mo be.

Gwoŋkan Jin Rashu E 5

Gwoŋkana 'Kume'd kun 'Cunycurkunu mo

1 Musa yukki 'kwani ma Israyiil i'baar mo dhali oki uni gwo mo ki: "Ciki gwo mo ma, Israyiil, goma ris gwoŋkan mo dhali aris gwo kun gamu me'd kun miga/ o e bwany'cem bum shwane/ mo, ki um mini mish uni mo dhali dhu uni mo. 2 Tapa Arumgimis bana jin gamki gwo me'd ki ana e Horeb mo. 3 Tapa diki mii gwo jin gamu me'd yan nyakki idhan babam bana mo, hili nyakki ana mo, ana 'baar mo kun 'kona ki e shwane/ imahan mo. 4 Tapa walki 'twa/ ka karambuye/ apo/ wosh 'peni bwaman o'd mo 5 (Aha/ doshkina e embwaman gi Tapa mo dhali um ki embul caan mo, mmo torki um gwom piti eya tente/ mo; haali/ um ko/ki is mo gom o'd mo, dhali um 'koki ii 'kupki mis wosh mo). Tapa o'd ki:

6 ' Aha/ tana Tapa Arumgimis bum mo, jin suski um ka pije/ 'pena 'cesh gi pa Masir mo, 'peni miinycinkina/ mo.

7 Um mini 'koki taga ruma tiya ntwa/a/ ki Aha/ mo.

8 Um mini 'koki uk jamas toŋkamu/ jin uku gom is bum mo walla mmo wa e ki jamas gi toŋkamu/ jin di'd e bwampo/ momis mo, walla jin di'd e bwaŋ'kwarany mony'cesh mo, walla a'di jin di'd e bwamani yi'de/ mo. 9 Um mini 'koki luŋ 'kup ka 'cesh gom uni mo walla mmo miiya tu'c gom uni mo, haali/ Aha/, jin tana Tapa Arumgimis bum mo tani, Aha/ tana Arumgimis jin koco'da ko'c e i is mo. Aha/ cina jisa/ gom moŋ'ka'd is gi idhan baba mo mmo kala jisa/ apo/ uci mo, goma po/ ikwara dhala po/ doŋgon ma nyakumyil gwansan kun shi/ki Aha/ i e mo, 10 dhali tor mo/en jin telu sho'k goma risa aliip mo, gom uni gwansan kun en Aha/ mo dhali dhu aris gwoŋkan pem mo be.

11 Um mini 'koki k̲al gway gi Tap̲a Arumgimis bum ki p̲e'th mo, haali/ Tap̲a midi diki bu'th a'di jin miiki tonthus jin k̲alki gway piti ki p̲e'th mo.

12 Hila cima Pesu/ mmo kar a'di ki jin k̲ogu mo, me'd Tap̲a Arumgimis bum jin k̲anki um gwo mo. 13 Haala cima pe'de/ um mini miiya t̲u'c mo dhali miiya t̲u'c bumi 'baar mo; 14 hila cima pesu/ a'di ta'da cima Pesu/ gom Tap̲a Arumgimis bum mo. Ap̲o/ acim yan um mini 'koki miiya t̲u'ca kamu/ mo haali/ diki ta um mo, walla iya/um bum mo, walla i'bwa/um bum mo, walla wathiŋ gwat̲h̲ jin 'ta'da man mii tom bum mo, walla 'bom jin ta'da man mii tom bum mo, walla morbip̲ bum mo, walla thuluny bum mo, walla ris to/em buma tiya mo, walla wathi/ gi bampaŋ kamu/ a'di jin diki'd eya ris 'twaŋkala goŋ bum mo. Wakan yansan ki c̲iŋkinaŋ gwat̲h̲ bum dhali c̲iŋkina/ up̲ bum mini si/is ki 'bore/ me'd um mo be. 15 Um mini o gwo e 'kup̲ mo ki um taki c̲iŋkina/ eya 'cesh gi pa Masir mo, dhali Tap̲a Arumgimis bum suski um ka pije/ 'peni mun ki me'da dem dem mo dhali ka bi jin bele'thki'd mo. Wakan Tap̲a Arumgimis bum k̲anki um gwo mmo kara cima Pesu/ ki she/ mo.

16 Tak̲i ibabam bum dhali ikwan mo, me'd jin k̲ankina Tap̲a Arumgimis bum um gwo mmo mii mo, ki um mini 'ko ki embul ki tur tur eya 'cesh c̲aan jin c̲ikina Tap̲a Arumgimis bum um mo, dhali wakan ki a'di midi ya ki 'bore/ nyak̲ki um mo be.

17 /E mini dhalku/ ki 'kosha mee mo.

18 /E mini dhalku/ ki mii miinyc̲al mo.

19 /E mini dhalku/ to ki k̲wal mo.

20 /E mini dhalku/ ki ak̲ gwon thus ap̲o/ man'dish gu'b pini is mo.

21 /E mini dhalku/ ki 'thot̲h̲ bwa goma 'bom ma man'dish gu'b pini is mo, /e mini dhalku/ ki 'thot̲h̲ bwa gom gu'b ma man'dish gu'b pini is mo, walla mondhe'd piti mo, walla c̲iŋkinaŋ gwat̲h̲ piti mo, walla c̲iŋkina/ up̲ piti mo, walla amorbip̲ piti mo, walla thuluny piti mo, walla ton tiya kun ta ku ma man'dish gu'b pini is mo.'

22 Aris gwo gi Tap̲a gwansan walkunu ki 'kusa caaga/ goma tul'kup̲ 'kwani i'baar mo ap̲o/ wosh apije/ 'peni bwaman o'd mo, 'pena rak̲ mo, dhali ki dhan mondhurumi'd jin 'cit̲h̲ki'da 'tum mo; a'di diki mar gwon

tiya is ki nyanye/ mo. A'di 'kwarki uni apo/ wosha ba'd 'bana su/ mo dhali ciki uni ki aha/ mo be.

'Kwani ko/ki is ibwambora Arumgimis mo

23 A'di pu'dki'd mo, me'd jin cikkina um 'kus 'peni bwaman mondhurumi'd mo, ki wosha caaga/ shwaki'd ki o'd mo, ki um pu'dkin mmo 'dish aha/ is mo tani---aris 'kwaniŋ gwanyjakam bum i'baar mo dhala ris imanshu bway ma wak bum mo. 24 Um oki gwo mo ki: ' Hili mo mo ma, Tapa Arumgimis bana a'di torki ana monycam piti mo dhali dhan miiny caagam piti mo, dhali aman cikina 'kus piti 'peni bwaman o'd mo; aman mishkina shwane/ ka Arumgimis walki 'twa/ nyakki 'kwani mo, uni mini 'ko ki e mo be. 25 Hili gomatinta imina aman iwu mo? Haali/ dhan o'd yan midi shwa ana mo; wakki/ aman cika 'kus gi Tapa Arumgimis bana ki nyanye/ mo tani, aman mina wu mo. 26 Haali/ aja idi'di 'ko'dgwari ana imun mo e bwamana ris shuman is i'baar mo kun cikki 'kus ma Arumgimis jin di'd ki e mo mmo wall 'twa/ 'peni bwaman o'd mo dhali diki'd ki e mo, me'd jin miikina aman mo? 27 Haali/ me'd um mo tani, um mini ii mo dhali cik to 'baar mo kun okina Tapa Arumgimis bana mo; rashki am to e 'baar mo kun okina Tapa Arumgimis bana gom um mo; aman mina cik a'di mo dhali ha a'di e mo be.'

28 Tapa cikki aris gwom bum mo me'd jin walkina um 'twa/ gom aha/ mo. A'di oki aha/ ki: ' Aha/ cikkina aris gwo gi 'kwani gwansan mo, kata i okina uni gom /e mo. Gwo jin okina uni 'bora 'bor mo. 29 Ayy, adu gi wakansan 'kon e uni mo, ki uni mini tak Aha/ mo dhali isayempa/ idhu aris gwoŋkan pem i'baar mo, ki gwom pem midi ya ki 'bore/ nyakki uni mo dhali nyakki ucim buni ki sule/ mo! 30 Yayi mmo o uni gwo ki: "Dokku/ ka nyaŋ'ko'd eya ris gu'b burrinyem bum mo." 31 Hili me'd /e mo tani, doshi i Aha/ imahan mo, dhali Aha/ mina torki /e aris gwoŋkani 'baar mo, aris gwoŋkan pem mo, dhali aris gwo kun gamu me'd kun mina /e itor uni mo, wakan ki uni mini dhu uni eya 'cesh caan jin Murga/ ci uni mmo bu'th mo be.' 32 Um mini dhu uni, wakan, ki gwo kun kankina Tapa Arumgimis bum um mo; um mini 'koki tu'k ka 'ban gi me'da bimporos mo walla ka 'bana binycam mo. 33 Um mini ii eya ris bwayi 'baar mo kun kankina Tapa Arumgimis bum um gwo mo, wakan ki um mini 'ko mo, dhali wakan ki gwom

pem midi ya ki 'bore/ nyaḵki um mo, dhali ki um min ma risa cim bum itura tur eya 'cesh c̱aan jin mina umi bu'th mo be.

Gwoŋḵan Jin Rashu E Mo 6

Adhan gwoŋḵana caaga/

1 Gwansan shwane/ itana ris gwoŋḵan mo, dhali gwoŋḵan kun c̱inu ki 'twa/ mo dhali gwoŋḵan kun ḵankina Tap̱a Arumgimis bum aha/ gwo mmot̲or ki um mo, wakan ki um mini dhu uni eya 'cesh jin iina umi ii icine/ e ḵumma/ yi'de/ Uurdun mmo/ ta jim bum mo; 2 Wakan ki um mini taḵ Tap̱a Arumgimis bum mo, wakan isi ciki/ ki um mini dhu aris gwoŋḵan gi ̄'twam piti mo dhali aris gwoŋḵan kun ḵankika/ um mo--- um dhali iya/m bum dhali iya/ gi iya/m bum mo, ka risa tee gi moŋ'koki/em bum mo, wakan ka risa cim bum minu mii mar is mo be. 3 Wakan ciḵi uni gwo mo ma, Ayy Israyiil, dhali dhu uni mo, wakan ki gwom pem midi ya ki 'bore/ nyaḵki um mo, wakan ki um minu mar is ki nyanye/ mo, eya 'cesh jin 'tu'du ka ko dhala dham mo, me'd jin ona Tap̱a Arumgimis gi ibabam bum mo, oki gwo is ki um mini 'taki 'ko mo ̄be.

4 Ciḵi ma, ayy Israyiil, Tap̱a Arumgimis bana, Tap̱a a'di t̲al'de/ mo be. 5 /E mini en Tap̱a Arumgimis pini ka dum pini ̄'baar mo dhali ka Ḵashiram pini 'baar mo dhali ki mom'bi'th pini 'baar mo be.

6 Aris gwo kun ḵankika/ /e shwane/ mini 'ko eya dum pini mo; 7 dhali /e mini c̱i is pini mmo t̲or uni ki uc̱im pini mo; /e mini wal uni 'twa/ ki /e c̱a'bkin e gu'b pini mo dhali ki /e yan e bway tur mo, dhali ki /e ish 'ko'da 'cesh mo dhali ki /e cu mis mo be. /E mini de'k uni me'd jamas e 'bame'd pini mo, dhali uni mini mii me'd tonyjaro/ e /em pini mo. 9 /E mini 'kwar uni e shan'tamo/ gu'b pini mo dhali eya ris 'twaŋkala goŋ mo.

Mo jin hilu ki 'bore/ gom iman ush gwo ha e mo.

10 Ki Tap̱a Arumgimis bum 'doyu/ um eya 'cesh jin ona a'di gwo is gom ibabam bum mo, dhali goma Ibrahim mo dhali goma Is/hak mo dhali goma Yakuub mo, ki a'di midi c̱iki uma 'cesh mo, nyaḵki bampa/ jin caaca dhali 'bora 'bor jin 'kona um ki nyaŋ mo be. 11 Dhali aris gu'b kun 'tu'du mo ka ris tom 'borga/ kun 'kona e ki she/ ki she/ kun

'kona um ki thoson mo, dhali jis yi'de/ jin 'kona um ki c̲wany mo, dhali bwam mondhe'd ma mura'th dhali cwa ma Se̲tuun kun 'kona um ki si mo, um mini shwa uni mo dhali kap̲ mo be. 12 Yan 'ko'd hili ki 'bore/ wakan ki um mini 'koki this Tapa 'ku̲pi e mo, a'di jin 'doyi um ka pije/ 'pena 'cesh gi pa Masir mo dhali 'peni mii jin miinu um ki c̲iŋkina/ mo be. 13 Um mini tak̲ Tap̲a Arumgimis bum mo; a'di imina umi luŋ mo dhali um mini o gwo is ki gway piti mo be. 14 Um mini 'koki ii eya ruma kamu/ mo, walla arisa rum gi 'kwani kun 'kon mmo/ 'kam um is mo--- 15 Haali/ Tap̲a Arumgimis bum jin di'd e bwaman um mo tani ta'da Arumgimis jin di̲ta bwa mo---wak̲ki/ um mii to shi'kga mo ba/, anyor gi Tap̲a Arumgimis bum midi cel ki o'd ap̲o/ um mo dhali a'di midi 'ce'd um sho'k 'peni bwam e gi mony'cesh mo be.

16 Um mini 'koki nyo/ Tap̲a Arumgimis bum mo me'd jin nyo/kina um a'di e 'kuwosh massah mo. 17 Um mini dhu aris gwoŋk̲an gi Tap̲a Arumgimis bum ki dhuŋ gana/ mo, aris gwoŋk̲an pitiŋ gana/ mo, dhali aris gwoŋk̲an piti kun ona a'di mo, jin k̲ankina a'di um gwo mo be. 18 Um mini mii to kun tana k̲ar/e mo dhali miim 'borga/ ibwambori Tap̲a mo, ki a'di midi 'taki ya ki 'bore nyak̲ki/ um mo, dhali ki um mini 'taki ii mo dhali k̲ala 'cesha 'borga/ jin ona Tap̲a gwo is gom ibabam bum mo, 19 mmo ur aris 'kwaniŋ'kup̲ bum 'peni bwambori um mo, me'd jin ona Tap̲a mo be.

20 Ki iya/m bum mini do̲t um ka tee gi 'ko'd mo, mmo/ oki: ' Ata a'di ita gwoŋk̲an jin gamu me'd mo, dhali gwoŋk̲an jin onu mo, dhali gwoŋk̲ana tiya kun k̲ana Tap̲a um mo?' 21 Yan'ko'd um mini o iya/m bum ki: ' Ana tana c̲iŋkina/ ma p̲era/on i pa Masir mo; Tap̲a 'doyi ana ka pije/ 'peni pa Masir ki me'd jin 'bitha 'bi'th mo, 22 dhali a'di dhuki'da ris jamas mii mo dhali miimer mo, dhali dhan mii dhali isa nyora shi/ga/ mo, ap̲o/ pa Masir mo dhali ap̲owa p̲era/on, dhali aris gu'b piti mo, ibwambori jis /em bana mo; 23 dhali a'di 'doyi ana ka pije/ 'peni mat̲tan mo, wakan ki a'di midi 'taki 'doyi ana imahan mo, mmo/ c̲iki ana 'cesh jin ona a'di gwo is gom ibabam bana mo be. 24 Tap̲a k̲anki ana gwo mo isa yempa/ mo mmo dhu aris gwoŋk̲an gwansan mo, mmo/ k̲o/ Tap̲a Arumgimis bana mo gom miim 'borgam bana mo, wakan ki a'di midi 'taki dhu ana ki e mo, me'd jin 'kona ana shwane/ mo be. 25 Wak̲ki/ ana dhuna aris gwoŋk̲an gwansan ibwambori Tap̲a

Arumgimis bana mo, me'd jin k̲ankina a'di ana gwo mo tani, a'di midi ta mii ma kar/em bana mo be.'

Gwoŋk̲an Jin Rashu E Mo 7

'Kwani kun Kwanykunu mo

1 Ka tente/ jin mina Tap̲a Arumgimis bum isusi um eya 'cesh c̲aan jin mina um i ii mmo bu'th̲ mo, a'di midi ura ris kal gi 'kwaniny 'cesh ka pije/ e bwambori um mo e 'kwani Hit̲h̲tha mo, dhali 'kwani Girgash mo, dhali 'kwani Amuur mo, dhali 'kwaniŋ K̲anaan mo, dhali 'kwani P̲aris mo, dhali 'kwani Hiiba mo, dhali 'kwani Yabus mo---aris kal gi 'kwaniny'cesh ipesu/ kun caaca mo dhali kun 'bitha 'bi'th 'peni um mo. 2 A'di ta Tap̲a Arumgimis bum jin c̲iki uni ki um mo me'd jin p̲ikina um uni e mo̲, dhali yan'ko'd um mini mii 'ce'd uni sho'k ka kuluny mo. Um mini 'koki tagi gwo jin gamu me'd nyak̲ki uni mo, dhali mmo 'koki t̲or mo mii mii gom uni mo. 3 Walla um mini 'koki thoson mii masha tiya nyak̲ki uni mo. Um mini 'koki c̲i i'bwa/um bum gom iya/um buni mo, dhali um mini 'koki k̲al i'bwa/um buni gom iya/um bum mo. 4 Haali/ uni mini t̲u'k iya/um bum 'peni mo bat̲h̲ aha/ mo, wakan ki uni mini luŋa ruma tiya mo. Goma nyor gi Tap̲a midi shwa ap̲o/ um mo, dhali a'di midi 'ce'd um sho'k ki jahanne/ mo be. 5 Yansan a'di i mina umi mii nyak̲ki uni mo: Um mini 'ce'da gwat̲am buni bwa ka 'cesh mo, mmo 'ce'd aris sho'k buni kun uk̲u 'peni wosh bwa ka 'ci'cimi'th mo, mmo 'cit̲h̲ aris cwa ma Asheram buni ka 'cesh mo, dhali mmo k̲ala aris tomp̲inycon buni ka pije/ mmo'tha ki 'od mo.

6 Haali/ um ta kal jin karkunu ki she/ gomTap̲a Arumgimis bum mo. A'di kwanyki um mmo ta 'kwani gom a'di mmo/ 'taki bu'th to mo, ki nyanye/ 'peni 'kwanin tiya i'baar mo kun 'kokin ap̲o/ bwam/e gi mony'cesh mo. 7 Tap̲a diki kar mo/en piti ap̲o/ um mo̲ walla mmo kwany um mo haali/ um̲ tana ris ki nyanye/ 'peni 'kwanin tiya mo---haali/ um 'kokini dahaŋ gana/ 'peni 'kwani 'baar mo--- 8 hili haali/ a'di enki um mo, dhali a'di okina bwa mmokar monthul gwo me'da p̲o/ jin okina a'di gwo is mo gom ibabam bum mo. Gomkansan mo tani̲ Tap̲a suski um ka pije/ ki me'd jin c̲a'bki dem dem mo dhali wanki um 'ba/ 'peni miinyc̲iŋkina/ mo, 'peni me'd ma p̲ira/on mo, jin ta'da maliik̲ gi pa Masir mo. 9 Wakan mishi gwo gi Tap̲a Arumgimis bum mo---a'di

ta'da Arumgimis mo, Arumgimisa gana/ mo, jin dhuki gwo kun gamu me'd mo dhali mii ma isiŋgana/ goma risa aliip ma nyakumyil mo nyakki uni gwansan kun enki a'di mo dhali dhu aris gwoŋkan piti mo, 10 hili raki uni gwansan to ibway mo kun shi/ki a'di i e mo e jis/em buni mo, mmo 'ce'd uni sho'k mo; a'di midi diki thona thon me'di 'ko'd e a'diyin jin shi/ki a'di i e mo; a'di midi rak a'di to ibway e jis/em piti mo.

11 Wakan um mini dhu aris gwoŋkan mo, aris gwoŋkan kun 'kwarkunu mo, dhali gwo kun gamu me'd kun kankika/ um shwane/ mo, wakan ki um mini mii uni mo be.

Mom'bor mii gom gwo jin Hanu e mo

12 Wakki/ um cik aris gwo gwansan kun gamu me'd mo, dhali dhu mo dhali mii uni mo tani, mii yan a'di midi rak Tapa Arumgimis bum mmo dhu gwo kun gamu me'd nyakki um mo dhali mii ma isiŋgana/ jin okina a'di gwo is gom ibabam bum mo. 13 A'di midi en um mo, mmo 'bor um mii mo, dhali mar um is mo. dhali a'di midi 'bor maman gi bwam bum mii mo, dhali maman 'pena 'cesh bum mo dhali emen tom bum mo, dhali asun this bum mo, dhala yin bum mo dhali ama'diny gi ushi ushan bip bum mo dhali ama'diny dhuru'c ka'bal bum mo eya 'cesh jin okina a'di gwo is gom ibabam bum mmo ci um mo be. 14 Um minu 'bor mii ki nyanye/ 'peni 'kwanin tiya i'baar mo; wathi/ diki'd imun jin ta mantil mo walla a'boma burum e bwamani um mo walla e bwamani to/em bum mo. 15 Tapa midi kal 'ba'th ka pije/ 'peni umi 'baar mo; 'ba'th shigga/ gi pa Masir jin mishkina um midi diki di mo jin mina a'di ikar apo/ um mo, hili a'di midi dhu uni apo/ gwansani 'baar mo kun shi/ki um i e mo be. 16 Um mini 'ce'd 'kwani sho'k i'baar mo gunn kun mina Tapa Arumgimis bum ici um mo, dhali /em bum mini 'koki dhal uni mo. Um mini 'koki luŋa risa rum buni mo, haali/ caan midi ta gume/ gom um mo.

17 Wakki/ um o gwo eya dum bum mo ki: 'Aris kal gwansan uni tana ris ki nyanye/ 'peni aha/ mo; aha/ mina mish uni ur kata mo?'--- 18 dhalku/ ki ko/ uni mo; um mini o gwo e 'kup mo ki Tapa Arumgimis bum miiki'd goma Pera/on mo dhali gom pa Masir i'baar mo; 19 aris isa nyora caaga/ kun mishkina /em bum mo, aris jamas mii mo, dhali aris mii mer mo, dhali me'da dem dem mo, dhala bi jin bele'thkina

Tapa Arumgimis bum jin suski um ka pije/ mo. Haali/ Tapa Arumgimis bum midi mii miin 'de/ yin gom 'kwani 'baar mo kun ko/kina um mo be. 20 Ki nyanye/ mo tani, Tapa Arumgimis bum midi hash to jin tagi thulany e bwamani uni mo, ntagi gwattan kun dhalkunu mo dhali kun bagki is buni 'peni mo jin mina umi 'ce'd uni sho'k 'peni bwambori um mo. 21 Um mini 'koki ko/ uni mo, haali/ Tapa Arumgimis bum a'di di'd e bwamani um mo, jin caaca dhali Arumgimis jin kogu mo. 22 Tapa Arumgimis bum midi ur aris kal gwansan ka pije/ e bwambori um ka sereç sereç mo. Um mini 'koki pi uni e i'baar mo ka me'da 'de/ mo, walla aris to/em bwasho mini ta ris kagahara/ e 'ko'dgwari um mo. 23 Hili Tapa Arumgimis bum midi çi um mompi mii e apo/ uni mo me'd jin mina um igam uni 'kup e dhan mo/as mo; a'di midi 'kosh uni 'kup is kagahara/ ntagi uni minu 'ce'd sho'k mo be. 24 A'di midi dhu arisa maliik buni e bwaŋ'kwarany gi mom'bi'th bum mo, dhali um mini 'ce'd gway buni sho'k mo 'peni bwaŋ'kwarany gi momis mo. Jan 'de/ piyi'd jin midi dosh ibwambori um mo, ntagi um mini 'ce'd uni sho'k mo. 25 /E mini 'tha aris to kun ukkunu ki jamas ma risa rum buni ki o'd mo dhali dhalku/ ki o bwa mmo kal guruny kush mo walla 'dolkon kun tikki uni e mo dhali kal a'di gom is pini mo, haali/ wakki/ /e mii a'di mo tani, /e minu bu'th ka gume/ ki a'di mo---haali/ a'di ta mii shigga/ gom Tapa Arumgimis bum mo. 26 /E mini diki kali mii shi/gaŋ kamu/ e gu'b pini mo dhali mmo tel mii 'pen mmo luŋ a'di mo. /E ka jiŋ gana/ minu wak mo dhali wak a'di mo, haali/ a'di karkunu ki she/ gom mony'ce'd sho'k mo be.

Gwoŋkan Jin Rashu E Mo 8

Kayi Tapa Arumgimis bum e mo

1 Um mini mii dhu aris gwoŋkan gwansan i'baar mo kun çikika/ um shwane/ mo, wakan ki um mini 'ko mo dhali mar is mo, dhali ii bwaman mo dhali bu'tha 'cesh jin okina Tapa gwo is gom ibabam bum mo. 2 Um mini o gwo e 'kup mo eya ris bway i'baar mo jin shukina Tapa Arumgimis bum um bway mo gom yili iss su/ gwansan e mombwasho mo, ki a'di midi dhu um ki gwa'd mo, ki a'di midi par um e mmo mish 'ban kata idi'd eya dum bum mo, wakki/ um mini dhu aris gwoŋkan piti mo walla yisa. 3 A'di dhuki um ki gwa'd mo, dhali 'koshki um ki te/ mo, dhali thipki um ka Manna mo, jin 'kona um ki

mish ki e mo dhali jin 'kona ibabam bum ki mish ki e mo. A'di miiki'd ki um mini mish 'ban ki a'di diki ta maaŋku'thu'd a'di 'de/ jin 'kona 'kwani ki e mo; aris gwo 'baar mo kun pikin ka pije/ 'peni 'twa/ gi Tapa mo kun 'kokina 'kwani ki e mo be. 4 Burrinyem bum 'koki dher bwa mo dhali bit ka 'cesh 'peni um mo, dhali sho'k bum 'koki dhe'th ki embul gi yila iss su/ gwansan mo. 5 Um mini kulum eya dum bum mo, me'd wathi/ jin to'kki ya/um piti mo, wakan Tapa Arumgimis bum to'kki um mo. 6 Um mini dhu aris gwoŋkan gi Tapa Arumgimis bum mo, wakan ki um mini ii eya ris bway piti mo dhali tak a'di mo be. 7 Haali/ Tapa Arumgimis bum a'di suski um eya 'cesha 'borga/ mo, dhali a'cesh gi tagi ris yi'de/ kun son mo, kun kasha e ki kash mo dhali kun du'dun mo, kun son ka pije/ eya ris momba'da'd mo dhali e bwamana risa uka 'cesh mo; 8 a'cesh ma game/ mo, dhali pos bunyan mo, dhali aris cwa ma mura'th mo, dhali aris cwam pu/ mo, dhala risa pomagarnet[a] mo; dhali a'cesh ma ris cwa ma setuun mo dhali mamana dham mo. 9 A'di ta'da 'cesh jin mina um i'koki shwa maaŋku'thu'd e ushi toŋgwa'dga/ mo dhali ki um mini 'koki har toŋkamu/ mo; a'cesh jin tagi ris wosh kun ukkunu toŋkuthu'd mo, dhali 'pena risa uka 'cesh kun mina um icwany gurany jamas 'per ka pije/ mo. 10 Um mini shwa to mo dhali kap mo, dhali um mini 'bor Tapa Arumgimis bum bwa i is mo goma 'cesha 'borga/ jin cikina a'di um mo be.

11 Hili ki 'bore/ ki um mini 'koki this Tapa Arumgimis bum e mo, mmo dhu aris gwoŋkan piti mo dhali aris gwoŋkan piti gamu me'd mo dhali aris gwoŋkan kun 'kwaru mo kun kankika/ um shwane/ mo. 12 Isi ciki/, me'd jin mina umi shwa to dhali kap mo, dhali me'd jin mina um inyaŋ aris gu'ba 'borga/ mo dhali 'ko uni i bwaman mo. 13 Hili ki 'bore/ ka risa ma'diny bip bum dhali arisa ma'diny ka'bal marki is mo dhali me'd gurany kush bum mo dhali 'dolkon markunu is mo, dhali to 'baar kun tana um markunu is mo tani, 14 yan'ko'd adum bum minu 'de'k imis mo dhali um mini this Tapa Arumgimis bum e mo, jin suski um ka pije/ 'pena 'cesh gi pa Masir mo, 'peni miinycinkina/ mo. 15 Dhaliku/ ki this a'di e jin shuki um bway e miinycaaga/ mo dhali yikin mombwasho is mo, ka ris tasham piti kun wo'ckina wo'c mo dhali arisa 'dak mo dhali a'cesh jin ku'thki goŋkoro/ e mo jin dargi

[aa]8:8 “Jwa jin wana emen ka jwapa/

yi'de/ i mun mo, jin c̲iyi um yi'de/ ka pije/ 'peni wosh jin bili̲t̲ ki o'd mo. 16 A'di thip̲ki um e mombwasho ka manna mo jin 'kona idhan babam bum ki mish 'ban mo, wakan ki a'di midi dhu um ki gwa'd mo dhali p̲ar um e mo, mmo mii um ki 'bor 'bor e mondhu 'kup̲ mo, 17 hili um mini o gwo eya dum bum mo ki: 'Mom'bi'th Pem mo dhali mom'bi'th gi me'd pem ik̲ali nyunykina yansan mo be.' 18 Hili um mini o gwo e is bum ki Tap̲a Arumgimis bum mo, haali/ a'di c̲iki um mom'bi'th mmo gam nyunykina/ mo, ki a'di midi thum gwom piti jin gamu me'd mo jin okina a'di gwo is gom idhan babam bum mo, me'd a'di jin di'd shwane/ mo. 19 A'di midi mii kan mo, wak̲ki/ um mini this Tap̲a Arumgimis bum e mo dhali ii eya ruma tiya mo, mmoluŋ uni mo, dhali k̲o/ uni mo, aha/ ona gwo is ap̲o/ um shwane/ ki um ka jiŋgana/ mini 'ce'd sho'k mo. 20 Me'da ris kal gi 'kwaniny 'cesh kun miikina Tap̲a mmo 'ce'd sho'k ibwambori um mo, wakan um mini 'ce'd sho'k mo, haali/ um 'koki cik̲ 'twa/ gi Tap̲a Arumgimis bum mo be.

Gwoŋk̲an Jin Rashu E Mo 9

Aris Mii shi/ga/ ma Israyiil 'Cunycurkunu mo

1 Cik̲i gwo mo ma, ayy Israyiil; um muruni 'cit̲h̲ ap̲o/ k̲umma/ yi'de/ Uurdun shwane/ mo, mmo ii bwaman mmo bu'th aris kal kun caaca mo dhali kun 'bitha 'bi'th 'peni /e mo, dhali aris 'peŋkuman bampa/ kun caaca mo dhali kun nyaŋkunu isi mis bway momis mo, 2 'kwani kun caaca mo dhali tura tur mo, iya/ ma Anak̲im mo, kun misha um mo, dhali kun cik̲a um gwo kun okina 'kwani mo ki: ' Aja midi dosh ibwambori iya/ ma Anak̲ mo?' 3 Mishi shwane/ ki Tap̲a Arumgimis bum a'di jin ya'd e bwambori um me'd o'd jin shwa'd mo; a'di midi 'ce'd uni sho'k mo, dhali a'di midi bu'th uni ibwambori um mo; wakan ki um mini ur uni ka pije/ mo dhali mii uni mmo 'ce'd uni sho'k ki jahanne/ mo, me'd jin okina Tap̲a gwo gom um mo be. 4 Dhalku/ ki o gwo e dum bum mo, i'ko'di Tap̲a Arumgimis bum jin urki uni ka pije/ 'peni bwamori um mo ki: ' A'di wakan haali/ gom mii ma k̲ar/em pem mo jin k̲alina Tap̲a aha/ mmobu'tha 'cesh yansan mo,' haali/ a'di wakan gom tonthus gi k̲al gwansan mo kun urkina Tap̲a uni ka pije/ 'peni bwambori um mo. 5 Haali/ a'di diki ta mo mii ma k̲ar/em bum mo walla adum bum kun tana k̲ar/e mo jin mina umi ii bwaman mmo bu'tha 'cesh buni mo, hili haali/ a'di ta tonthus gi kal gwansan kun ur

ma Arumgimis bum uni ka pije/ 'peni bwambori um mo, dhali wakan ki a'di midi mii gwo ka k̲ar/e jin okina a'di gwo is gom idhan babam bum mo, goma Ibrahiim mo, dhali a Is/hak̲ mo, dhala Yakuub mo be. 6 mishi wakan, ki Tap̲a Arumgimis bum diki c̲i um a'cesh 'borga/ yan mmo bu'th mo haali/ gom mii ma k̲ar/em bum mo, haali/ um ta 'kwani kun 'bitha 'kup ki 'bi'th mo.

7 Kayi gwo e mo dhali dhalku/ ki this gwo e ki um k̲ucurki Tap̲a Arumgimis bum ka nyor e mombwasho mo; 'pena tee c̲aan jin dhalkina um a'cesh gi pa Masir 'pen mo ntagi um p̲u'dkin e mo yan mo, um miiki mii shi/ga/ ap̲o/ Tap̲a mo be. 8 Si'da/ e 'kuwosh Horeb mo um k̲ucurki Tap̲a ka nyor mo, dhali Tap̲a miiki'da nyor jin 'kosh jwa mo nyak̲ki um mmo 'ce'd um sho'k mo. 9 Me'd jin yaka/ bway mis wosha caaga/ mmo bu'thi aris wosha ba'd 'ban mo, aris wosha ba'd 'ban gi gwo kun gamu me'd jin miikina Tap̲a nyak̲ki um mo, aha/ dikina ap̲o/ wosha caaga/ goma cimi iss su/ montee mo dhali mon'thiny cimi iss su/ mo; aha/ dina ki shwa maaŋk̲u'thu'd mo walla mmo diki p̲i yi'de/ mo be. 10 Tap̲a c̲iki aha/ wosha ba'd 'bana su/ kun 'kwarkina a'di gwo ka me'd piti mo; ap̲o/ uni mo tani to 'baar mo 'kwarkunu isi me'da ris gwo 'baar mo kun t̲orkina Tap̲a gom um ap̲o/ wosha caaga/ apije/ 'peni bwaman o'd ka cim gi montul'kup̲ gi 'kwani mo. 11 A'di miiki'd ka cimi iss su/ montee gwansan kun dhu 'kup̲ mo dhali mon'thinya iss su/ jin c̲ikina Tap̲a aha/ wosha ba'd 'bana su/ mo, aris wosha ba'd 'ban gi gwo kun gamu me'd mo. 12 Tap̲a oki aha/ gwo ki: ' Cuyi mis mo ma, dhali yayi ka 'cesh ki jahanne/ 'peni mahan mo, gom 'kwanim pini mo, kun suskina /e ka pije/ 'peni pa Masir mo, uni shi/ki is buni mo. Uni t̲u'kkin ki jahanne/ ka pije/ 'peni bway jin k̲ankika/ uni gwo mo. Uni uk̲ki jamas gi to gom is buni mo be.'

13 Ki nyanye/ mo tani, Tap̲a walki 'twa/ gom aha/ mo dhali oki gwo ki: ' Aha/ mishkina 'kwani gwansan mo; uni ta 'kwani kun 'bitha 'kup̲ ki 'b'th mo. 14 Dhalki Aha/ 'de/ mo, wakan ki Aha/ mina 'ce'd uni sho'k mo dhali 'kosh gway buni ka pije/ 'peni bwaŋ'kwarany momis mo, dhali Aha/ mina war /e ki kal jin 'bi'tha 'bi'th mo dhali jin caaca 'peni uni mo.' 15 Wakan Aha/ t̲u'kkina ka kul is mo dhali thulu ka 'cesh 'peni 'kuwosh mo, dhali wosh shwakina o'd mo. Wosha ba'd 'bana su/ gi gwo jin gamu me'd 'kokin e me'd pem mo. 16 Aha/ hilkina mo mo, dhali hili mo mo ma, um miiki miinthus ap̲o/ Tap̲a Arumgimis bum mo. Um

uk̲ki ari bip̲ gom is bum mo. Um t̲u'kkin ki jahanne/ 'peni bway jin k̲ankina Tap̲a um gwo mo be. 17 Aha/ k̲alkina wosha ba'd 'bana su/ mo dhali bir̲ uni ka 'cesh 'peni me'd pem mo. Aha/ 'ce'dkina uni bwa ibwambori jis/em bum mo. 18 Dok̲/e aha/ bit̲kina jis/e ka luŋgu'b ibwambori Tap̲a goma cimi iss su/ montee mo dhali cimi iss su/ mon'thiny mo; aha/ dina ki shwa maaŋk̲u'thu'd mo walla mmo p̲i yi'de/ mo, haali/ gom miinthus bum i'baar mo kun miikina um mo, mmo mii tonthus e jis/e gi Tap̲a mo, wakan mmo k̲ucur a'di ka nyor mo. 19 Haali/ aha/ k̲o/ kina is goma nyor gi Tap̲a mo dhali mo shi/ bwam piti jin 'batha 'ba'th jin miikina a'di a nyor jin 'kosh jwa mo ap̲o/ um mo mmo 'ce'd um sho'k mo. Hili Tap̲a cik̲ki aha/ gwo ki embul̲ c̲aan si'da/ mo be. 20 Tap̲a miiki'da nyor k̲a kagahara/ nyak̲ka Haruun mo wakan mmo'ce'd a'di sho'k mo; aha/ 'thokina goma Haruun si'da/ ki embula 'de/ mo. 21 Aha/ k̲alkina miinthus bum mo, ari bip̲ c̲aan jin uk̲kina um mo, dhali 'thayi a'di mo, 'koshi a'di mo, dhali 'ce'di a'di bwa mo dhali yori a'di ki 'ti 'ti ka kagahara/ mo, ntagi a'di midi wa ki bu'd mo. Aha/ yek̲kina bu'd piti e wor c̲aan jin thuli'd ka 'cesh 'peni 'kuwosh mo.

22 Eya Taberah mo, e Massah mo, dhali e K̲iboroth̲ Hat̲tabah mo, um k̲ucurki Tap̲a ka nyor mo. 23 Me'd jin hashkina Tap̲a um 'peni Kadish Barniya mo dhali o ki: 'Iiku/ 'kupki mis mo dhali butha 'cesh c̲aan jin c̲ikika/ um mo,' yan'ko'd um miiki mii shigga/ ap̲o/ gwoŋk̲an gi Tap̲a Arumgimis bum mo, dhali um 'koki gam gwo is mo walla mmo 'koki cik̲ 'kus piti mo. 24 Um miiki mii shi/ga/ ap̲o/ Tap̲a 'pena cim c̲aan jin mishkika/ um mo.

25 Wakan aha/ bit̲kina jis/e ka luŋgu'b ibwambori Tap̲a ka cimi iss su/ montee mo dhali ka cimi iss su/ mon'thiny mo, haali/ a'di oki gwo ki a'di midi 'ce'd um sho'k mo. 26 Aha/ 'thokina gom Tap̲a mo dhali o ki: ' Ayy Tap̲a, Tap̲a, dhalku/ ki 'ce'd 'kwanim pini sho'k mo walla c̲iŋkinam pini kun wankina /e 'ba/ ki dhan miinycaagam pini mo, jin suskina /e uni ka pije/ 'peni pa Masir ki me'da dem dem mo. 27 Oyi gwo e 'kup̲ bum goma ris imanmii to kun ta i Ibrahiim, dhala Is/hak̲, dhala Yakuub mo; dhalku/ ki hil mo e 'kwani gwansan kun 'bitha 'kup̲ ki 'bi'th mo, walla e tonthus buni mo walla miinthus buni mo, 28 Wakan a'cesh c̲aan 'peni mo yin jin suskina /e am midi o ki: "Haali/ Tap̲a diki 'doyi uni eya 'cesh c̲aan jin okina uni gwo is mo, dhali haali/

a'di shi/ki uni i e mo, a'di suski uni ka pije/ mmo 'kosh uni e mombwasho mo." 29 Naskina/ uni ta 'kwanim pini mo dhali tom pini mo, kun suskina /e ka pije/ ki 'bame'd pini jin he'thkina e mo dhali ki mom'bi'th pini jin toru mo be.'

Gwoŋkan Jin Rashu E Mo 10

'Kon Wosha ba'd 'bana su/ kun ma po/ isu/ mo

1 Ki embul caan Tapa oki aha/ gwo mo ki: ' 'Cithi wosha ba'd 'ban jin 'kon po/ isu/ me'd kun twa/a/ mo, dhali yayu/ 'kupki Aha/ apo/ wosh mo, dhali uki asanduuk 'peni cwa mo. 2 Aha/ mina 'kwar aris gwo apo/ wosha ba'd 'bana su/ mo kun 'kokin apo/ wosha ba'd 'ban kun twa/a/ kun 'ce'dkina /e bwa mo, dhali /e mini dhu uni eya Sanduuk mo be.' 3 Haali wakan aha/ ukkina sanduuk 'peni cwa ma bwanyayis mo, dhali aha/ 'cithkina wosha ba'd 'bani su/ me'd kun twa/a/ mo, dhali aha/ yakina 'kupki 'kuwosh mo, mmo ta gi wosha ba'd 'bana su/ e me'd pem mo. 4 A'di 'kwarki gwo apo/ wosha ba'd 'bana su/ mo, mmo wa e ki moŋ'kwar gi twa/a/ mo, dhali gwoŋkana 'kume'd kun walkina Tapa 'twa/ gom um apo/ wosh 'peni bwaman o'd ka cim gi montul'kup gi 'kwani mo; yan'ko'd Tapa ciki uni ki aha/ mo be. 5 Aha/ tu'kkina mo dhali thulu ka 'cesh 'peni 'kuwosh mo, dhali dhu wosha ba'd 'bana su/ eya Sanduuk jin ukkika/ mo; uni 'kokin e mun mo, me'd jin kankina Tapa aha/ gwo mo."

6 ('Kwani ma Israyiil iikin 'peni Beeroth Beni Jaakan mo bway Moserah mo. Imun aHaruun wuki'd mo, dhali emun a'di kankunu mo; Eli/assar, jin ta ya/um piti mo, a'di miiki'da tu'c e gu'ba tu'c ma gasiis e mom piti mo be. 7 'Peni mun uni iikin bway Gu'dgodah mo, dhali 'peni Gu'dgodah bway Jotbathah mo, a'cesh gi tagi ris wor gi sona yi'de/ mo. 8 Ki embul caan mo tani Tapa kwanyki'da wak ma Lawi mo mmo kala sanduuk gi gwoŋkan gi Tapa jin gamu me'd mo, mmo dosh ibwambori Tapa mmo mii a'di atu'c mo, dhali mmo 'bor 'kwani mii ki gway piti mo, me'da shwanesan mo. 9 Wakan aLawi diki taga ara 'bana kamu/ mo walla nyunykina ma 'cesh nyakki ikam piti mo; Tapa a'di ita tom piti mo, me'd jin walkina Tapa Arumgimis bum 'twa/ e a'di mo.) 10 "Aha/ dikina apo/ wosh me'd embul jin twa/a/ mo, ka cimi iss su/ montee mo, dhali ka cimi iss su/ mon'thiny mo. Tapa cikki aha/

gwo ki embul c̲aan si'da/ mo; Tap̲a diki ŋap̲ mmo 'ce'd um sho'k mo be. 11 Tap̲a oki aha/ gwo mo k̲i: ' Cuyi̲ mis mo ma, dhali yayi ibwambori̲ 'kwani mmo shu uni bway e mo iim buni mo; uni mini ii bwaman mo dhali bu'tha 'cesh c̲aan jin okika/ gwo is gom idhan babam buni mmo c̲iki uni mo.'

Gwoŋk̲an jin K̲ogu mo

12 Shwane/, ayy Israyiil, ata iŋap̲a Tap̲a Arumgimis bum 'peni um mo, hili mmo k̲o/ Tap̲a Arumgimis bum mo, dhali mmo ii eya ris bway piti mo, dhali mmo /en a'di mo, dhali mmo luŋ Tap̲a Arumgimis bum ka dum bumi 'baar mo dhali ka k̲ashiram bumi 'baar mo, 13 mmo dhu aris gwoŋk̲an gi Tap̲a mo, dhali aris gwoŋk̲an piti kun 'kwarkunu mo, kun k̲ankika/ um shwane/ gom miim 'borgam bum mo? 14 Hili mo mo ma, gom Tap̲a Arumgimis bum cila momis mo dhali jin di'da p̲o/ aris momis mo, dhali mony'cesh mo, nyak̲ki to 'baar mo kun 'kon e uni mo be. 15 Hili Tap̲a k̲alki bwaŋ'kunyu'd e ibabam bum mo wakan mmo /en uni mo, dhali a'di kwanyki um mo, dhali aris emen buni mo, i'ko'di uni mo, ki nyanye/ 'pena ris 'kwanin tiya mo, me'd jin miikina a'di shwane/ mo. 16 Wakan mmo'cit̲h̲a munyjalyis ma dum bum mo, dhali mmo 'bi'th 'kup̲ bum dok̲/e mo. 17 Haali/ Tap̲a Arumgimis bum mo, A'di ta'da Arumgimis ma risa arum mo dhali Tap̲a gi itap̲a mo, dhali Arumgimis jin Caaca mo, a'din 'de/ jin c̲a'bki dem dem mo dhali jin k̲ogu mo, jin diki mii mii ma 'gwar'de/ mo dhali jin diki k̲al aris to kun c̲inu mmowana wan is mo. 18 A'di miiki mii ma k̲ar/e mo gom a'di jin dargi com mo dhala 'bom jin wun ma kat̲h̲ mo, dhali a'di t̲orki mo/en gom wathi/ gi bampaŋ kamu/ mo mmo c̲iki a'di tont̲e/ mo dhali burrinye/ mo be. 19 Wakan eni wathi/ gi bampaŋ kamu/ mo; haali/ um ta 'kwani gi bampaŋ kamu/ mo eya 'cesh gi pa Masir mo. 20 Um mini k̲o/ Tap̲a Arumgimis bum mo; A'di jin mina um iluŋ mo. Um mini mii 'dap̲ e a'di mo, dhali gway piti mina umi hit̲h̲i is mo. 21 A'di ta mo maŋ bum mo, dhali a'di ta'da Arumgimis bum mo, jin miiki um dhan mii gwansan mo dhali aris ton tiya kun k̲ogu mo, kun mishkina /em bum mo be. 22 Ibabam bum iikin eya 'cesh gi pa Masir mo me'd 'kwani kun 'koni issi kwara i'ce'dka 'kume'd mo; shwane/ Tap̲a Arumgimis bum miiki um mmota ris mo me'da risa cul gi momis mo be.

Gwoŋk̲an Jin Rashu E Mo 11

Mo/en dhali Mo ha gwo e Tak̲kunu mo

1 Wakan um mini en Tap̲a Arumgimis bum mo dhali dhu aris gwom piti kun ye'thuwa ye'th s̲ho'k isayempa/ mo, aris gwoŋk̲an piti kun 'kwarkunu mo, aris gwom piti kun gamu me'd mo, dhali aris gwoŋk̲an piti mo. 2 Mishi gwo 'ban ki aha/ dina ki wal 'twa/ e uc̲im bum mo, kun 'koki mish mo mo walla uni 'koki misha jisa/ gi Tap̲a Arumgimis bum mo, walla adhan miinycaagam piti mo, walla me'da dem dem piti mo, walla abim piti jin bele'thki'd mo, 3 Dhali aris jamas mii mo dhali miiŋgana/ kun miikina a'di e bwaman gi pa Masir goma p̲era/on mo, jin ta'da maliik̲ gi pa Masir mo, dhali goma 'cesh piti i'baar mo be. 4 walla uni 'koki misha ta imiikina a'di goma thuruk̲ gi pa Masir mo, goma ris shuma rum buni mo, walla risa arabiyyam buni kun dira shuma rum mo, kata imiikina a'di K̲umma/ yi'de/ ma Bebeŋaa mmo tik̲ uni e mo me'd jin urkina uni um isho'k mo, dhali kata i'ce'dkina Tap̲a uni sho'k ntaga shwanesan mo, 5 walla a'di miiki'da ta gom um e mombwasho mo ntagi um iiyin bway mo yansan mo. 6 Uni 'koki misha ta imiikina Tap̲a goma Dathan mo dhala Abiram mo, kun ta iya/ ma Eliyab ya/ ma Ra/uubin mo, a'cesh k̲a'dki 'twam piti mo dhali los uni mo, dhali aris kuŋ gu'b buni mo, aris gu'b burrinyem buni mo, dhali to 'baar mo kun 'kon ki e bat̲hki uni mo, e bwaman ma Israyiil i'baar mo be. 7 Hili em bum mishkina t̲u'c gi Tap̲a i'baar mo kun caaca kun miikina a'di mo.

8 Wakan dhuyi aris gwoŋk̲ani 'baar mo kun k̲ankika/ um shwane/ mo, ki um mini 'bitha 'bi'th mo, dhali ii bwaman mo dhali taga 'cesh e mo yin jin iina um mmo bu'th a'di gom is bum mo, 9 dhali ki um mini 'kowa ris cim bum ki tur tur eya 'cesh c̲aan jin okina Tap̲a gwo is gom ibabam bum mmoc̲i uni mo dhali gom emen buni mo, a'cesh jin ishkin ma ko icine/ dhali mamana dham mo be. 10 Hili goma 'cesh mo, e mo yin jin iina umi bwaman mmo bu'th a'di mo tani, a'di diki wa e ka 'cesh gi pa Masir mo, 'peni mo yin jin iiyina um mo, e mo jin sikina um emen tom bum mo dhali c̲i yi'de/ ki me'd bum mo, me'da ris cwa e monsinu mo; 11 hili a'cesh mo, e mo yin jin iina um ap̲o/ mmo bu'th a'di is mo tani, a'di ta'da 'cesh ma risa uk̲ mo dhali ari̲s momba'da'd mo, dhali yi'dem p̲i 'pena sho'k 'peni momis mo, 12 a'cesh c̲aan jin

thosonkina Tapa Arumgimis bum is mo; dhali e gi Tapa Arumgimis bum isa yempa/ diki'da po/ a'di mo, 'peni montel 'pen gi yil ntagi yil jin kar 'kup mo be.

13 A'di midi mii mii mo, wakki/ um mini cik aris gwoŋkan pem ki bwaŋ gana/ kun kankika/ um shwane/ mo, mmo /en Tapa Arumgimis bum mo dhali mmo mii a'di atu'c ka dum bumi 'baar mo dhali ka kashiram bumi 'baar mo, 14 ki Aha/ mina ci uma sho'k eya 'cesh bum ki embul piti mo, asho'k jin twa/a/ mo dhala sho'k jin 'ko'd mo, ki um mini tul emen tom bum is bway bwaman gu'b mo, asun this bum mo, dhala yin bum mo be. 15 Aha/ mina ciya sho e mondhe'd bum goma ma'diny bip bum mo, dhali um mini shwa to mo dhali kap mo. 16 Ciki gwo gom is bum mo wakan ka dum bum minu 'koki he'k e mo, dhali tu'k um bwaya 'bana kamu/ mo dhali luŋa risa ruma tiya mo dhali 'tu'k 'kupa 'dupuna 'cesh gom uni mo; 17 wakan ka nyor gi Tapa midi diki shwaki o'd apo/ um mo, dhali ki a'di midi diki mu'th momis mo ka sho'k midi diki di mo, dhala 'cesh midi diki dho'th maman tom piti mo, dhali um mini wu ki jahanne/ 'pena 'cesha 'borga/ caan jin cikina Tapa um mo.

18 Wakan dhuyi aris gwom pem gwansan eya dum bum mo dhala kashiram bum mo, dekki uni me'd jamas e 'ba me'd bum mo, dhali dhalki uni 'kon me'd to kun hi'thu ibuye/ e jis/em bum mo. 19 Um mini tor uni ki ucim bum mo dhali tora tor apo/ uni me'd jin 'kona um e bwaman gu'b bum mo, me'd jin mina umi ii e bway tur mo, me'd jin mina umi ish 'ko'da 'cesh mo, dhali me'd jin mina umi cu mis mo be. 20 Um mini 'kwar uni apo/ ris 'twaŋkal gi gu'b bum mo dhali apo/ ris 'twaŋkala goŋ gi 'peŋkuman bampam bum mo, 21 ka risa cim bum mo dhali ka risa cim gi ucim bum minu mar is eya 'cesh caan jin okina Tapa gwo is gom idhan babam bum mmo ci uni ki tur tur me'd momis apo/ mony'cesh mo.

22 Haali/ wakki/ um dhuna aris gwoŋkan gwansan i'baar mo ki bwaŋ gana/ kun kankika/ um mo, wakan mmo mii uni mo tani, mmo en Tapa Arumgimis bum mo, mmo ii eya ris bway piti i'baar mo, dhali mmo 'dap e a'di mo tani, 23 yan'ko'd Tapa midi ur aris kal gwansani 'baar mo ka pije/ 'peni bwambori um mo, dhali um mini bu'th aris kal kun caaca mo dhali kun 'bitha 'bi'th 'peni um mo be. 24 E mo 'baar mo kun

mina bwamsho'k bum i'ko icine/ mo tani mini ta kum bum mo; 'peni mombwasho bway pa Lebanon mo, 'peni yi'de/ jin guski'd mo, jin ta Yi'de/ Elpuraat jin guski'd mo, gom kumma/ yi'de/ ma bora luŋgu'b midi ta bwaŋgwayum bum mo. 25 Wathi/ piyi'd jin midi dosh ibwambori um mo. Tapa Arumgimis bum midi kar moŋko/ is apo/ aris 'kwaniŋ 'kup bum mo dhali dhan moŋko/ is gom um eya 'ceshi 'baar mo kun iikina um sho'k apo/ mo, me'd gwo jin okina a'di um mo be.

26 Hili mo mo ma, Aha/ karkina mom'bor mii ibwambori um shwane/ mo dhali monyjee mo: 27 mom'bor mii, wakki/ um ha aris gwoŋkan gi Tapa Arumgimis bum e mo jin kankika/ um shwanesan mo, 28 dhali monyjee mo, wakki/ um 'koki ha aris gwoŋkan gi Tapa Arumgimis bum e mo tani, hili itu'k ka 'bana kamu/ mo 'peni bway jin kankika/ um shwane/ mo, mmo ii eya ruma tiya kun 'kona um ki mish mo be. 29 A'di midi mii mii mo, me'd jin mina Tapa Arumgimis bum isusi um eya 'cesh jin iina um mmo bu'th ki is bum mo, ki um mini kar mom'bor mii apo/ Wosh Gerisiim mo, dhali monyjee apo/ Wosh Ebal mo. 30 A uni 'koki 'ko ka 'ban kumma/ yi'de/ Uurdun mo, abora luŋgu'b ma 'ban bway tur ma bora luŋgu'b mo, eya 'cesh gi 'kwaniŋ Kanaan kun 'kokin eya 'cesh Arabah mo, ibwampo/ i pa Gilgal mo, e 'ko'dgwar ma ris cwa ma caww gi wosh Moserah mo? 31 Haali/ um muruni 'cith kumma/ yi'de/ Uurdun mmo ci'c mo mmo bu'tha 'cesh caan jin cikina Tapa Arumgimis bum um mo, dhali um mini bu'th a'di mo dhali 'ko e a'di mo. 32 Um mini dhu aris gwoŋkan kun 'kwarkunu i'baar mo dhali aris gwo kun gamu me'd kun dhukika/ ibwambori um shwanesan mo be.

Gwoŋkan Jin Rashu E Mo 12

Mo gi luŋu Karkunu mo

1 Gwoŋkan gwansan ta gwoŋkan kun 'kwarkunu mo dhali aris gwo kun gamu me'd kun mina umi dhu eya 'cesh gi Tapa Arumgimis gi ibabam bum mo, jin cikunu um mmo hilki 'bore/ mo, ka risa cimi 'baar mo kun 'kona um ki e apo/ mony'cesh mo. 2 Ka jiŋgana/ um mini 'ce'd aris mo sho'k i'baar mo eya ris kal kun mina umi kal aris mo luŋ ma rum buni ka pije/ mo, eya ris wosh kun tura tur mo, dhali eya risa uka 'cesh mo, dhali e bwaŋ'kwarany cwaŋ go'dga/ i'baar mo be. 3 Um mini

mii 'ce'da risa gwaṯam buni ka 'cesh mo, dhali mmo 'ce'da tiŋkiliŋ wosh buni bwa ka 'ci'cimi'th mo, dhali c̠i'th aris cwa ma Asherahram buni mo. Dhali Um mini mii 'ciṯha ris jamas ma risa rum buni ka 'cesh kun uk̠kunu mo dhali 'ce'd gway buni sho'k 'peni mo c̠aan mo. 4 Um mini 'koki luŋ Tap̠a Arumigmis bum mmo wa e ki c̠aan mo. 5 Hili e mo yin jin kwanykina Tap̠a Arumgimis bum um 'pena risa wak̠ bumi 'baar mo mmo ṯel gway p̄iti sho'k mo, jin midi di e mo jin dina a'di mo, dhali a'di jin mina umi ii mo. 6 A'di jin mina umi k̠ali tom bum kun c̠inu ki me'd mmo 'tha ki o'd mo, aris mo mii ma bas bum mo, dhali aris 'kup̠an tom bum mo, dhali to kun c̠ikunu ki me'd bum mo, dhali to kun c̠inu gom gwo kun gamu me'd mo, dhali tom bum kun c̠inu ki bwaŋ gana/ mo, dhali abwanyara/ 'pena risa ma'diny to/em bum mo dhala ma'diny to/e mo be. 7 A'di jin mina umi shwa to e bwambori Tap̠a Arumgimis bum mo dhali 'kuny bwa gom to 'baar mo kun dhukina um me'd bum ap̠o/ mo, um dhali aris kuŋ gu'b bum mo, e mo jin 'borkina Tap̠a Arumgimis bum um mii mo. 8 Um mini 'koki mii aris to 'baar mo kun mina aman imahan shwane/ mo; shwane/ 'kwani 'baar mo ka 'deṯe/ 'deṯe/ miiki to gunn kun tana k̠ar/e e jis/em pitiŋ gana/ mo; 9 haali/ um 'koki iiyu/ naskina/ e mo si/is mo, gom nyunykina jin c̠ikina Tap̠a Arumgimis bum um mo be. 10 Hili me'd jin mina umi ii ap̠o/ k̠umma/ yi'de/ Uurdun mo dhali 'ko eya 'cesh c̠aan jin mina Tap̠a Arumgimis bum imii c̠i um to mo, a'di midi c̠i um mo si/is 'pena ris 'kwaniŋ 'kup̠ bum i'baar mo kun 'kamki um is mo wakan ki um mini 'ko ki 'bore/ mo. 11 Yan'ko'd e mo yin jin mina Tap̠a Arumgimis bum ikwany mmo kar gway piti mmo di imun mo---tani um mini 'doyi to kun k̠ankika/ um mo: tom bum kun c̠inu mmo 'tha ki o'd mo, aris mo mii ma bas bum mo, dhali aris 'kup̠an tom bum mo, dhali aris to kun c̠ikunu ki me'd mo, dhali aris tonyc̠im bum kun kwanyu/ i'baar mo goma ris gwo kun gamu me'd kun mina um igam me'd e Tap̠a mo be. 12 Um mina bwa 'kuny ibwambori Tap̠a Arumgimis bum mo---dhali iya/um bum mo, i'bwa/um bum mo, dhali wathiŋ gwaṯh ma man mii tom bum mo, dhala 'bom jin ta'da manmii um to mo, dhali 'kwani Lawi kun 'kokin e 'twaŋkala goŋ bum mo, haali/ a'di diki taga ara 'bana kamu/ mo walla nyunykina e bwamani um mo. 13 Hili ki 'bore/ gom is pini mo ki /e mini diki c̠i tom pini kun c̠inu mmo 'tha ki o'd e mo 'baar mo kun misha /e mo; 14 hili a'di di'd e mo c̠aan jin mina Tap̠a ikwany e bwaman ma risa wak̠ bum i'de/ mo

ki /e mini c̲i tom pini kun c̲inu mmo 'tha ki o'd mo, dhali imun mo tani /e mini mii to 'baar mo kun k̲ankika/ /e mo be.

15 Isi kani, /e mini 'kosh to/e jwa mo dhali 'ka aris to/e eya ris 'twaŋkala goŋ pini i'baar mo, me'd jin o /e bwa mo, mmo bu'th mom'bor mii gi Tap̲a Arumgimis pini mo gom to 'baar mo kun c̲ikina a'di /e mo; dhali anonshe/ su/ gi 'kwani kun 'koki dhelel mo dhali kun dhelelin mini 'ka 'peni uni mo, aris to/e me'da cish mo dhali bot̲hoŋ mo. 16 Dhali /e mini diki shwa bas mo; /e mini gac̲ a'di ka pije/ ap̲owa 'cesh me'd yi'de/ mo be. 17 /E mini mii diki 'ka a'di eya ris 'twaŋkala goŋ pini mo 'peni 'kup̲an gi emen tom pini mo, walla asun this pini mo, walla ayin pini mo, walla abwanyara/ 'pena ma'diny to/em pini mo walla ma'diny to/e mo; dhali /e mini mii diki 'ka 'peni shuma tiya kun miikina /e abas imont̲al 'de/ nyak̲ka ris gwom pinin tiya kun gamu me'd mo kun miikina /e mo, walla tonyc̲im pini ki bwaŋ gana/ mo, walla tonyc̲im pini jin c̲ina /e ki me'd pini mo. 18 Wakan mo tani, /e mini 'ka uni e bwambori Tap̲a Arumgimis pini mo e mo jin mina Tap̲a Arumgimis pini ikwany---/e mo, dhali ya/um pini mo, dhali 'bwa/um pini mo, dhali wathiŋ gwat̲h jin ta'da man mii tom pini mo, dhala 'bom jin ta'da manmii tom pini mo, dhali wathi/ Lawi jin diki'd eya ris 'twaŋkala goŋ pini mo; /e mina bwa 'kuny mo ibwambori Tap̲a Arumgimis pini gom to 'baar mo jin karkina /e me'd pini mo. 19 Hili ki 'bore/ gom is pini mo wakan ki /e mini diki dhal wathi/ Lawi mo me'd jin mina /e di ki tur tur ap̲owa 'cesh pini mo be.

20 Me'd jin mina Tap̲a Arumgimis pini mmo bee aris bwaŋgwayum pini mo, me'd jin okina a'di gwo is gom /e mo, dhali /e oki gwo ki: ' Aha/ mina 'ka shum mo,' haali/ gom bwam pini jin o'd mmo 'ka shum mo tani, /e mini 'ka shum mo, me'd jin ŋap̲ ma k̲ashiram pini mo. 21 Wak̲ki/ mo yin jin kwanya Tap̲a Arumgimis pini mmo t̲el gway piti sho'k a'di si'da si'd 'peni /e mo tani, yan'ko'd /e mini 'kosh 'pena ma'diny to/em pinin tiya jwa mo dhali ama'diny to/e kun c̲ikina Tap̲a /e mo, me'd jin k̲ankika/ /e mo; /e mini shwa to eya ris 'twaŋkala goŋ pini mo, me'd jin ŋap̲ ma k̲ashiram pini mo be. 22 Me'da cish dhali bot̲hoŋ uni 'kakunu mo, wakan /e mini 'ka 'peni uni mo; dhali anonshe/ su/ gi 'kwani kun 'koki dhelel mo dhali kun dhelelin mini 'ka 'peni uni si'da/ mo. 23 Hili ki 'boreŋ gana/ ki /e mini diki shwa jasa bas mo, haala bas a'di ta mondiki/e mo; /e mini diki 'ka mondiki/ e nyak̲ki

shum mo. 24 /E mini diki 'ka a'di mo; /e mini gaç a'di ka pije/ apowa 'cesh me'd yi'de/ mo be. 25 /E mini diki 'ka a'di mo, wakan ki a'di midi ya ki 'bore/ nyakki /e mo, dhali nyakki uçim pini i'ko'di /e mo, me'd jin mina /e mii ka kar/e e jis/e gi Tapa mo. 26 Hili aris to kun ta ku gi Tapa kun tana /e mo dhali tonyçim pini gom gwom pini kun gamu me'd mo--- /e mini kal gwo gwansan mo dhali ya e mo jin kwanykina Tapa mo be. 27 Imun mo tani /e mini çi tom pini kun çinu mmo 'tha ki o'd mo, shum dhala bas mo, apowa gwata/ gi Tapa Arumgimis pini mo; abas minu gaç ka pije/ apowa gwata/ gi Tapa Arumgimis pini mo, dhali /e mini 'ka shuman mo. 28 Hili ki 'bore/ mo dhali ciki aris gwo gwansani 'baar mo kun kankika/ /e mo, ki uni mini 'bora 'bor gom /e mo dhali nyakki uçim pini i'ko'di /e goma sule/ mo, me'd jin mina /e mii miim 'boron mo dhali ta kar/e e jis/e gi Tapa Arumgimis pini mo be.

Hili ki 'bore/ goma risa Rum Thus mo

29 Me'd jin mina Tapa Arumgimis pini i ur aris kal ka pije/ 'peni bwambori /e mo, me'd jin mina /e ya e bwaman mmo ur uni mo, dhalki uni dargi mo mo, dhali /e ki di eya 'cesh buni mo tani, 30 Hili ki 'bore/ gom is pini mo ki /e min ma gume/ diki bu'th mmo bath uni mo, i'ko'di uni 'ce'dkunu sho'k 'peni bwambor pini mo---ka gume/ jin bu'thki'da bu'th e mo mish gwo ma risa rum buni 'ban mo, ki gwo jin dotu mo ki: ' Aris kal gwansan luŋkina risa rum buni kata mo? Aha/ mina mii wakan mo.' 31 /E mini mii diki luŋ Tapa Arumgimis pini ki bway çaan mo, haali/ to 'baar mo uni ta to kun wakkina Tapa mo, aris to kun shi/kina a'di i e mo---uni miiki to gwansan nyakka risa rum buni mo; uni si'da/ 'tha ki iya/um buni ki o'd mo dhali i'bwa/um buni ki o'd goma risa rum buni mo. 32 E to yin jin miga/ kan /e mo tani, hili a'di ki 'bore/ mo. Dhalku/ ki mar a'di is mo walla kal ka pije/ 'peni a'di mo.

Gwoŋkan Jin Rashu E Mo 13

Ajisa/ gom Iman'cith 'kwani is ki gwo mo

1 Wakka manci gwo ma Arumgimis ka dhamo/ cuki mis e bwamani um imun mo, walla amanshu'ba ris jan mo, dhali waki/ a'di çiki um jamas mo walla momer mo tani, 2 dhali waki/ jamas walla momer jin yayi'd gom, a'di jin walki 'twa/ e um mo dhali o gwo ki: ' Dhalki

ana iina ibaṯha risa ruma tiya mo, kun 'kona um ki mish mo, dhali dhalki ana luŋa uni mo,' 3 dhalku/ ki ciḵ aris gwo ma manc̱i gwon dhamo/ mo, walla goma manshu'ba ris jan mo; haali/ Tap̱a Arumgimis bum a'di p̱arki um e mmo/ mish mo waḵki/ um enki Tap̱a Arumgimis bum ka dum bumi 'baar mo dhali ka ḵashiram bumi 'baar mo. 4 Um mini ii e Tap̱a Arumgimis bum mo, taki a'di mo, dhuyi aris gwoŋḵan piti mo, dhal̄i hayi gwom piti e mo, dhali um mini luŋ a'di mo dhali 'ko e a'di mo be. 5 Amanc̱i gwo ma Arumgimis ka dhamo/ c̱aan mo walla aman shu'ba ris jan c̱aan minu 'kosh jwa mo, haali/ a'di walki 'twa/a shi'kga/ ap̱o/ Tap̱a Arumgimis bum mo, jin suski um ka pije/ 'pena 'cesh gi pa Masir mo, dhali jin wanki um 'ba/ 'peni miinyc̱iŋkina/ mo. Amanc̱i gwo ma Arumgimis ka dhamo/ c̱aan ŋap̱a'd mmodir um ka pije/ 'peni bway gi Tap̱a Arumgimis bum mo jin ḵanki um mmo ii mo. Wakan ḵali tonthus ka pije/ ka kuluny 'peni bwamani um mo.

6 Waḵka/ ka kam pini, jin ta ya/ ma ta'dam pini mo, walla ya/um pini mo, walla 'bwa/um pini mo, walla a'bom ma bor pini mo, walla amugum pini e jis em pini me'da ḵashiram piniŋ gana/ mo, ḵucurki /e ki gwonthus ka ḵwal is mo dhali o gwo ki: 'Dhalki ana iina mo dhali luŋa risa ruma tiya kun dina /e ki mish mo, walla /e mo walla idhan babam pini mo--- 7 Eya ruma tiya ma ris 'kwanin tiya kun 'kokin ki jiŋ 'kam gom /e mo, kun 'disha 'dish ki /e mo walla si'da si'd 'peni /e mo, 'peni moŋkar 'kup̱ gi mony'cesha 'de/ bway mony'cesha kamu/ jin kar 'kup̱ mo be.' 8 /E mini mii dhalku/ ki c̱i is ki a'di mo walla ciḵ gwom piti mo, dhali /e mini mii dhalku/ ki dhal /em pini bway mmo o bwa ki a'di mo, dhali /e mini mii diki woṯh a'di mo walla mmo non a'di 'kup̱ mo. 9 Ki jahanne/ mo tani, /e mini 'kosh a'di jwa ka jiŋgana/ mo; me'd pini midi ta jin ṯwa/a/ ap̱o/ a'di mmo 'kosh a'di jwa mo, dhali i'ko'd mo tani me'd gi 'kwani i'baar mo. 10 /E mini 'kosh a'di jwa ka ris wosh mo, haali/ a'di palki mii mmo dir /e ka pije/ 'peni Tap̱a Arumgimis pini mo, jin suski /e ka pije/ 'pena 'cesh gi pa Masir mo, 'peni miinyc̱iŋkina/ mo be. 11 'Kwani ma Israyiil i'baar mo mini ciḵ gwo mo dhali ḵo/ is mo, dhali mini 'koki mii tonthus yan ki sule/ e bwamani um mo.

12 Waḵki/ /e ciḵ gwo ki jan ṯal 'deŋkamu/ oki gwo gom 'peŋkuman bampan 'de/ 'pena ris 'peŋkuman bampam pini mo, jin c̱ikina Tap̱a Arumgimis pini /e mmo di icine/ mo ki: 13 Kun baṯhki tonthusa tiya

iikin ka pije/ 'peni bwamani um mo dhali suski aris 'kwami gi 'peŋkuman bampam buni iper mo dhali on ki: ' Dhalki ana iina mo dhali luŋa risa ruma tiya kun 'kona um ki mish mo.' 14 Yan'ko'd um mini 'cunycur gwo jin ṯoru mo, mmo p̱ar a'di e mo, dhali doṯ a'di ki 'bore/ mo. Ki um mishki gwo 'ban ki a'd̄i ta'da k̲ar/e mo dhali mish ka jin gana/ me'd to jin wak̲kunu miikunu e bwamani um mo tani, yan'ko'd um mini mii mii mo be. 15 Um ka jiŋ gana/ mini 'kosh aris to gi 'peŋkuman bampa/ ki shemen gandala turga/ mo, mmo 'ce'd uni sho'k ka kuluny mo dhali 'kwani 'baar mo kun 'kokin e a'di mo, imonṯal 'de/ nyak̲ki to/em piti mo, ki shemen gandala turga/ mo be. 16 Um mini tul to 'baar is mo kun 'boron 'peni a'di e bwaman gi bway tur piti mo dhali midi c̲i'th 'peŋkuman bampa/ mo, ki 'bore/ me'd tom piti jin dilu i'baar mo, me'd to jin c̲inu mmo 'tha ki o'd gom Tap̱a Arumgimis bum mo. 'Peŋkuman bampa/ midi ta mo su'k ma ris to kun 'ce'du sho'k ki sule/ mo; dhali a'di minu mii diki nyaŋ dok̲/e ki sule/ mo. 17 P̱iyi'd 'pena ris to gwansan kun dhunu ki she/ gom mony'ce'd sho'k mo tani uni mini mii 'koki 'ko e me'd bum mo. Yansan midi mii ta mii jin minu mii mo, wakan ki Tap̱a midi ṯu'k 'pena nyor piti jin shwa'd ki o'd mo, mmo ṯorki um mo mii mii mo, mmo tagi bwaŋkush ap̱o/ um mo, dhali mmo mar um is ka ris mo, me'd jin okina a'di gwo is gom ibabam bum mo be. 18 A'di midi mii mii yan mo haali/ um cik̲ki gwo gi Tap̱a Arumgimis bum mo, mmo dhu aris gwoŋk̲an piti i'baar mo kun k̲ankika/ um shwane/ mo, mmo mii mii jin ta'da k̲ar/e e jis/e gi Tap̱a Arumgimis bum mo be.

Gwoŋk̲an Jin Rashu E Mo 14

Moŋko jin diki ta k̲ar/e mo

1 Um ta 'kwani gi Tap̱a Arumgimis bum mo. Dhalku/ ki 'ci_th is bum mo, walla mmo 'thiya 'ban ma mur gi buyem buma tiya gom wathi/ jin wuki'd mo. 2 Haali/ um ta kal jin karkina Tap̱a Arumgimis bum ki she/ mo, dhali Tap̱a kwanyki um mmo ta 'kwani gom tom pitiŋ gana/ mo, ki nyanye/ 'peni 'kwani i'baar mo kun 'kon ap̱o/ bwam/e gi mony'cesh mo.

Shum jin dhelela dhelel dhali jin diki dhelel mo

3 Um mini mii 'koki 'ka toŋkamu/ jin waḵu/ mo. 4 To/e gwansan imina umi 'ka mo, biṗ dhali ḵa'bal mo, dhali Mi mo, 5 bothoŋ dhali acish mo, dhali rasan bothoŋ mo, dhali Mim bwasho mo, dhali kuman mim bwasho mo, dhali ashwa'ti'de/ mo, dhali ḵa'bal wosh mo be. 6 Um mini 'ka to/en tiya kun ḵwa/a sho'k bwa mo, uni gunn kun ḵwa/kina sho'k bwa isu/ mo, dhali kun rashki to e mo. 7 Isikan mo tani, um mini mii 'koki 'ka to/en tiya kun rashki to e mo walla kun ḵwa/kina sho'k bwa isu/ mo: kalman mo, awariny mo, dhala mojurgum mo; haali/ uni rashki to e mo hili 'kona sho'k ki ḵwa/ bwa mo tani, uni 'koki dhelel gom um mo be. 8 Ḵuthar a'di diki dhelel gom um mo haali/ a'di ḵwa/a sho'k bwa mo hili diki rash to e mo; a'di diki dhelel gom um mo. Dhalku/ ki 'ka shum ḵuthar mo, dhali dhalku/ ki ta aris buŋgwar is buni kun wukin is ki me'd mo.

9 'Pena aris to gwansan kun 'kon e yi'de/ mo tani mina umi 'ka mo: to gunn kun takin ga ras mo dhala risa ḵwaranya/ mo tani; 10 hili to gunn kun 'koki taga ras mo dhali arisa ḵwaranya/ mo tani mina umi mii 'koki 'ka mo; uni 'koki dhelel gom um mo be.

11 Aris 'dii 'baar mo kun dhelela dhelel mina umi 'ka mo. 12 Hili aris 'dii gwansan mina umi mii 'koki 'ka mo: awulu/ mo, dhali koro/ mo, dhala gawul mo, 13 aḵashiŋguram 'per mo, dhala ḵashiŋguran 'thi/ mo, dhali 'pena Lisa tiya kun 'kona e ki she/ ki she/ mo. 14 Um mini mii 'koki 'ka 'peni jamas ma waraŋgwaḵa tiya kun 'kona e ki she/ ki she/ mo, 15 dhala uṯ mo, dhala guḵgame'd mo, 'diiŋ ḵumma/ yi'de/ mo,'peni jamas ma guḵgame'd kun 'kona e ki she/ ki she/ mo, 16 Awal mo, dhala akununy caaga/ mo, dhala 'kurul mo, 17 dhali ayiliŋ mo, dhali agawul mo, dhali nyaraŋ gwaybiṗ mo. 18 Um mini mii 'koki 'ka gwampi/ mo, alo'k kun 'kona e ki she/ ki she/ mo, awarge/ mo, dhala jalma'da/ mo. 19 To 'baar mo kun taga bi mo, aris to kun iin imonṯal 'de/ 'koki dhelel gom um mo; uni minu mii 'koki 'ka mo be. 20 Um mini 'ka aris 'dii 'baar mo kun pen kun dhelela dhelel mo.

21 Um mini mii 'koki 'ka toŋkamu/ jin wu'd ki is piti mo; um mini c̱i a'di ki wathi/ gi bampaŋ kamu/ jin diki'd eya ris 'twaŋkala goŋ bum mo, ki a'di midi 'ka a'di mo; walla um mini yol a'di ki wathi/ gi bampaŋ

kamu/ mo. Haali/ um ta kal jin karkunu ki she/ gom Tapa Arumgimis bum mo. Um mini mii 'koki shun dhuru'c mi ka ko gi kum mo.

Aris gwoŋkan gom 'Kupan to mo

22 /E ka jiŋ gana/ mini mii kali 'kupan emen tom pini kun dho'thkin i'baar mo, kun piyin ka pije/ 'peni mondhe'd ki yil 'ko'di yil mo be. 23 Um mini mii shwa to ibwambori Tapa Arumgimis bum mo, e mo yin jin mina a'di ikwany moŋ'ko gom gway piti mo, kupan gi emen tom bum mo, 'pena sun this bum mo, dhali 'pena yin bum mo, dhali abwanyara/ 'pena ma'diny bip bum mo dhala ma'diny ka'bal bum mo; ki um mini mish tak Tapa Arumgimis bum isayempa/ mo be. 24 Wakki/ mo ii tura tur ka kagahara/ gom um mo wakan ki um mini 'koki mish to kal mo tani, haali/ mo yin jin mina Tapa Arumgimis bum ikwany mo mmo tel gway piti sho'k a'di si'da si'd ka kagahara/ 'peni um mo, yan'ko'd, me'd jin 'bora Tapa Arumgimis um mii mo tani, 25 um mini wan to e jin cinu ki me'd ka guurush mo, mmo deka guurush bum is mo, dhali ii e mo jin mina Tapa Arumgimis bum ikwany mo be. 26 Imun um mini ciya guurush gom to gunn kun o um bwa mo: ama'diny bip mo, ka'bal mo, asu mo walla tompim 'bi'thga/ mo, walla gom to gunn kun o um bwa mo. Yan'ko'd um mini shwa to imun e bwambori Tapa Arumgimis bum mo dhali 'kuny bwa mo, um dhali kuŋ gu'b bum mo. 27 Dhali wathi/ Lawi jin diki'd eya ris 'twaŋkala goŋ bum mo tani---dhalku/ ki dhal a'di mo, gom a'di diki taga ara 'bana kamu/ mo walla mmo bu'th nyunykina/ nyakki um mo.

28 E mondhu 'kup gi yila kwara i'baar mo tani um mini ci 'kupan to i'baar mo 'peni tom bum kun dho'thon ki yila 'de/ mo, dhali um mini dhu uni eya ris 'twaŋkala goŋ bum mo; 29 dhali wathi/ Lawi mo, haali/ a'di diki taga 'bana kamu/ mo walla nunykina/ nyakki um mo, dhali wathi/ gi bampaŋ kamu/ mo, dhali jin dargi com mo, dhala 'bom jin wun ma kath jin diki'd eya ris 'twaŋkala goŋ bum mo tani, midi yayu/ mo dhali shwa to mo dhali kap mo. Miiyi wakan mo ki Tapa Arumgimis bum midi 'bor um mii mo eya tu'c gi me'd bumi 'baar mo kun mina um mo be.

Gwoŋk̲an Jin Rashu E Mo 15

Amure/ kun 'konu ki c̲i iyila Pesu/ i 'baar mo

1 E moŋkar 'kup̲ gi yila pesu/ i'baar mo tani, um mini mii 'koki c̲iya mure/ mo. 2 Yansan a'di ta mii gi mony'cu'k mo ki: 'Kwani ka 'det̲e/ 'det̲e/ kun taga mure/ mini dhal amure/ 'pen kun c̲ina uni ki iman'dish gu'b buni is mo; uni mini 'koki dot̲ a'di 'peni iman'dish gu'b buni is mo walla akam buni mo haali/ mo jin dhala Tap̲a amure/ 'pen a'di t̲orkunu mo be. 3 E wathi/ gi bampaŋ kamu/ mo tani um mini dot̲ a'di mo; hili e to gunn kun ta kum bum kun 'kon inyak̲ka kam bum mo tani me'd bum mini mii 'cuk̲ a'di mo be. 4 Isi kan, mo tani wathi/ ha'th'ko'd midi diki di e bwamani um mo (haali/ Tap̲a ka jiŋgana/ midi 'bor um mii eya 'cesh c̲aan jin c̲ikina a'di um mo me'd nyunykina mmo bu'th mo), 5 wak̲ki/ um ka jiŋgana/ cik̲i 'kus gi Tap̲a Arumgimis bum mo, mmo dhu aris gwoŋk̲an gwansani 'baar mo k̲un k̲ankika/ um shwane/ mo be. 6 Haali/ Tap̲a Arumgimis bum midi 'bor um mii mo, me'd jin okina a'di um gwo is mo; um mini c̲i to goma ris kal ka ris mo, hili um mini 'koki k̲al to jin k̲alu mmo dok̲ mo; um mini jiya ji ap̲o/ ris kal ka ris mo, hili uni mini 'koki jiya ji ap̲o/ um mo.

Mmo mii ki 'bore/ gom Wathi/ ha'th'ko'd mo

7 Wak̲ki/ wathi/ ha'th'ko'd diki'd e bwamani um mo tani, jan 'de/ 'peni ikam bum mo, eya ris 'twaŋkala goŋ buma tiya mo eya 'cesh bum c̲aan jin c̲ikina Tap̲a Arumgimis bum um mo, um mini mii 'koki 'bitha dum bum ki 'bi'th̲ mo walla mmo mu'th me'd bum 'pena kam bum jin ha'tha'ko'd mo; 8 hili um mini mii k̲a'd me'd bum ka jiŋ gana/ gom a'di mo dhali ka jiŋgana/ mmoc̲i a'di to jin 'kosh jwa jin ŋap̲ ma dum piti mo. 9 Hili ki 'bore/ ki um mini 'koki tagi gwoŋ kulum thus eya dum bum mo, mmo /o gwo mo ki: ' Yila pesu/ ita yil gi mony'cuk̲ mo, a'di 'dishi'd mo,' wakan ki um mina bwa 'koki o mmo c̲i to mo isi goma kam bum jin ha'tha'ko'd mo dhali mmo 'koki c̲i a'di toŋkamu/ mo; a'di midi ko 'twa/ e Tap̲a gom um mo, dhali a'di midi ta miinthus gom um mo be. 10 Um mini mii c̲i to gom a'di ka jiŋgana/ mo, dhali adum mini mii 'koki o ki shini p̲arka e bala/ me'd jin mina umi c̲i to gom a'di mo, haali/ gom to yan mo tani Tap̲a Arumgimis bum midi 'bor um mii mo eya t̲u'c bum i'baar mo dhali e to 'baar mo kun dhuna um me'd bum icine/ mo. 11 Haali/ wathi/ ha'th'ko'd midi diki dosh mmo di eya 'cesh

mo; wakan Aha/ ḵana um gwo mo dhali o ki: ' Um mini mii ḵa'd me'd bum ka jiŋgana/ goma kam bum mo, dhali gom mo ŋaṗ tom bum mo, dhali gom wathi/ ha'th'ko'd eya 'cesh bum mo.'

Gwoŋḵan gom imanmiiya ṯu'c kun 'konki 'kus mo

12 Waḵka kam bum jin ta wathi/ Ibraniyiin mo, walla a'bom Ibraniiyin mo, a'di yolkunu e um mo dhali miiki um aṯu'c gom yili pe'de/ mo tani, yan'ko'd ki yila pesu/ mo tani um mini mii dhal a'di bway mmo ya 'ba/ ḵany 'peni um mo be. 13 Me'd jin mina umi dhal a'di mmo ya ki 'kus 'peni um mo tani, um mini mii 'koki dhal a'di mmo ya me'd 'te/ mo. 14 Um mini mii 'koki 'kus mmoc̣i ama'diny ḵa'bal bum gom a'di mo, 'peni ja'dam bum jin toru to mo, dhali ka pije/ 'pena sum bum jin dhimu mo. Me'd jin 'borkina Taṗa Arumgimis bum um mii mo, um mini mii c̣i to gom a'di mo be. 15 Um mini mii ka gwo e ki um ta c̣iŋkina/ eya 'cesh gi pa Masir mo, dhali Taṗa Arumgimis bum a'di wanki um 'ba/ mo; wakan Aha/ ḵankina um gwo shwane/ mmo mii to yan mo. 16 A'di midi mii c̣aan waḵki/ a'di o gwo gom um mo ki: ' Aha/ mina diki ya ka pije/ 'peni um mo,' haali/ a'di enki um mo dhali gu'b bum mo, haali/ a'di 'thissa/ 'bora 'bor gom um mo, 17 yan'ko'd um mini mii ḵal to jin tuṗu to mo dhali leḵ a'di e 'cem piti ki 'twaŋkal mo, dhali a'di midi ta c̣iŋkinam bum gom mondiki/e mo. Um mini, mii mii miin 'de/ nyaḵki c̣iŋkinam uṗ bum mo be. 18 A'di midi mii diki wa e ki a'di 'bitha 'bi'th gom um mo mmo dhal a'di bway mmo ya ki 'kus 'peni um mo, haali/ a'di miiki um aṯu'c gom yili pe'de/ mo dhali c̣iyi sheŋ'kuṗ tom 'borga/ me'di su/ gom wathi/ jin karkunu aṯu'c mo. Taṗa Arumgimis bum midi 'bor um mii mo e to 'baar mo kun mina um mo be.

Gwoŋḵan goma risa bwanyara/ gi To/e mo

19 Abwanyara/ ma rasan gi to/e i'baar mo eya ma'diny biṗ bum mo dhali ama'diny ḵa'bal bum mina umi mii dhu uni ki she/ gom Taṗa Arumgimis bum mo. Um mini 'koki miiya ṯu'c ka bwanyara/ ma ma'diny biṗ bum mo, walla mmo 'cit̲h̲a bwanyara/ 'pena ma'diny ḵa'bal bum mo. 20 Um mini mii 'ka bwanyara/ to/e ibwambori Taṗa Arumgimis bum ki yil 'ko'di yil mo e mo jin mina Taṗa ikwany mo, um dhali kuŋ gu'b bum mo be. 21 Waḵki/ a'di ta'dgi thalkina kamu/ mo tani--- dhali waḵki/ a'di wa cikise/ mmo ta ŋwol mo, walla ta ja'da/

mo, walla ta'dgi thalkina tiya kun wakansan mo tani---um mini mii 'koki mii a'di abas gom Tapa Arumgimis bum mo. 22 Um mini 'ka a'di eya ris 'twaŋkala goŋ bum mo; kun 'koki dhelel mo dhali 'kwani kun dhelelin imonṯal 'de/ mo tani mini mii 'ka a'di mo, me'd jin 'kakina um acish mo walla bothoŋ mo. 23 Hili abas piti imina umi mii 'koki shwa mo; um mini mii gaca bas piti ka pije/ apowa 'cesh me'd yi'de/ mo be.

Gwoŋkan Jin Rashu E Mo 16

Mompe'kupanyolos mo

1 Hili ki 'bore/ goma ppe ma Abiib mo, dhali dhuyi mompe'kupanyolos gom Tapa Arumgimis bum mo, haali/ ka ppe ma Abiib mo tani Tapa Arumgimis bum suski um ka pije/ 'peni pa Masir ki mon'thiny mo. 2 Um mini miiya bas gom mompe'kupanyolos gom Tapa Arumgimis bum mo ka ma'diny ka'bala tiya mo dhali ama'diny bip e mo yin jin mina Tapa ikwany mo mmo kar gway piti icine/ mo. 3 Um mini 'koki shwa maaŋku'thu'd jin miikunu ka cumaṯ nyakki a'di mo; ka cima pesu/ mo tani um mini shwa maaŋku'thu'd jin minu ki darga/ cumaṯ nyakki a'di mo, jin ta maaŋku'thu'd gi dhan moŋ'kosh is ka nyor mo; haali/ um iiyin 'pena 'cesh gi pa Masir ki mondee mo. Miiyi to yan ka risa cimi 'baar gi moŋ'koki/em bum mo wakan ki um mini ka gwo e i'kup goma cim jin iiyina um ka pije/ 'pena 'cesh gi pa Masir mo be. 4 Acumaṯa kamu/ minu mii 'koki mish e bwamani um mo e bwaŋgwayum bum i'baar mo ka ris embul ma cima pesu/ mo; walla shuma kamu/ jin mina umi mii miiya bas ki mom'pimpili/ ka cim jin ṯwa/a/ midi diki di ntagi mon'thamo/ mo. 5 Um mini mii 'koki miiya bas gom mompe'kupanyolos eya ris 'twaŋkala goŋ gi 'peŋkuman bampaŋ kamu/ jin cikina Tapa Arumgimis bum um mo be. 6 Wakan, miiyi abas e mo yin jin mina Tapa Arumgimis bum ikwany mmo kar gway piti icine/ mo. Imun um mini mii miiya bas gi mompe'kupanyolos ki mom'pimpili/ jin yakin ma tente/ mmo yul mo, ki embul gi yil yin jin iiyina um ka pije/ 'peni pa Masir mo. 7 Um mini mii ces shum mo dhali 'ka a'di e mo caan jin mina Tapa Arumgimis bum ikwany mo; ki mon'thamo/ um mini ṯu'k mo dhali ii eya ris gu'b burrinyem bum mo. 8 Haali/ ka cimi pe'de/ mo tani um mini shwa maaŋku'thu'd jin minu ki darga/ cumaṯ mo; dhali ka cima pesu/ imun

mo tani midi ta montul'kup jin karu ki she/ gom Tapa Arumgimis bum mo; ka cim caan mo tani um mini mii 'koki miiya tu'c mo be.

Mompe'kupanyolos ma risa cim Gway kun Hilkunu mo

9 Um mini denja risa cim gwaya pesu/ e gom is bum mo; 'peni embul jin mina umi tel 'pen mmo kara nyeratha/ e emen to kun iskin mo dhali um mini mii denja risa cim gwaya pesu/ e mo be. 10 Um mini mii dhu moshwan to ma risa cim gway mo gom Tapa Arumgimis bum mo ki to kun tulu is mmo ci ki bwanjgana/ mo 'peni me'd bum kun mina umi ci to mo, isi me'd jin 'borkina Tapa Arumgimis bum um mii mo. 11 Um mina bwa 'kuny mo e bwambori Tapa Arumgimis bum mo---um, dhali iya/um bum mo, i'bwa/um bum mo, dhali wathinj gwath jin ta'da man mii tom bum mo, dhali a'bom jin ta'da man mii tom bum mo, dhali wathi/ Lawi jin diki'd eya ris 'twanjkala gonj gi 'penjkuman bampam bum mo, dhali wathi/ gi bampanj kamu/ mo, jin dargi com mo, dhala 'bom jin wun ma kath jin diki'd e bwamani um mo, e mo yin jin kwanya Tapa Arumgimis bum mmo kar gway piti icine/ mo be. 12 Um mini ka gwo e e 'kup bum ki um ta cinjkina/ e pa Masir mo; um mini mii hil ki 'bore/ mo dhali mii aris gwonjkan gwansan kun 'kwarkunu mo.

Mompe'kupanyolos ma risa Balany Hilkunu mo

13 Um mini mii nyanja risa balany goma cimi pesu/ mo i'ko'di um 'cithki to mmo tul is mo 'peni ja'dam bum jin toru to mo dhali 'pena sum bum jin dhimu mo. 14 Um mina bwa 'kuny ki embul gi mompe'kupanyolos bum mo---um, dhali iya/um bum mo, dhali i'bwa/um bum mo, dhali wathinj gwath ma manmiiya tu'c bum mo, dhali a'bom ma manmiiya tu'c bum mo, wathi/ Lawi mo, dhali wathi/ gi bampanj kamu/ mo, dhali jin dargi com mo dhala 'bom jin wun ma kath jin diki'd eya ris 'twanjkala gonj bum mo be. 15 Goma cimi pesu/ mo tani um mini mii hilki 'bore/ gom moshwanto gi mompe'kupanyolos gi Tapa Arumgimis bum mo e mo jin mina Tapa ikwany mo, haali/ Tapa Arumgimis bum midi 'bor um mii mo e tom bumi 'baar kun 'citha um mo dhala tu'c gi me'd bumi 'baar mo, dhali um mina bwa mii 'kuny kagahara/ mo be. 16 Me'di kwara ki yil mo tani aris 'kwaninj gwath bum i'baar mo mini mii pi i bwambori Tapa Arumgimis bum mo e mo jin mina a'di ikwany mo: ki moshwan to gi

maaŋku'thu'd jin miikunu ki darga/ cumat mo, ka risa cim gway gi mompe'kupanyolos mo, dhali eya risa balany gi mompe'kupanyolos mo. Jan 'de/ piyi'd jin midi pi ibwambori Tapa me'd 'te/ mo be. 17 Wakan mo tani, 'kwani ka 'dete/ 'dete/ mini kali to kun cinu ki me'd mo me'd kun mina umi ci mo, ki um mini mish mom'bor mii jin cikina Tapa Arumgimis bum um mo.

Miiŋkar/e minu mii ji ki 'bore/ mo

18 Um mini mii ta imandwall gwo mo dhali ris 'kwaninycan ma tu'c eya ris 'twaŋkala goŋ gi 'peŋkuman bampam bum i'baar mo jin cikina Tapa Arumgimis bum um mo; uni minu kalu 'pena risa wak bum ka 'dete/ 'dete/ mo, dhali uni mini mii dwall 'kwani gwo ki mon dwall gwo jin ta'da kar/e mo be. 19 Um mini mii 'koki bu'k miiŋ kar/e ka pije/ ki mom'bi'th mo; walla um mini mii 'koki tor mii ma gwar 'de/ mo, walla mmokal to kun cinu mmo wana wan is mo, haali/ to jin cinu mmo wana wan is mo tani ta wathi/ jin yuka yuk e aja'da/ mo dhali ak aris gwo gi wathi/ jin ta'da kar/e e mmota tor mo. 20 Um mini mii bath miiŋkar/e isho'k mo, mmo mii miiŋkar/e a'di 'de/ mo, wakan ki um mini 'koki e mo dhali bu'tha 'cesh caan jin cikina Tapa Arumgimis bum um mo be.

21 Um mini mii 'koki dhu is bum goma Asherah mo, 'peni cwaŋkamu/ jin diki'd ki she/ mo, e 'ko'dgwar ma gwata/ gi Tapa Arumgimis bum kun mina umi uk gom is bum mo. 22 Walla um mini mii 'koki dhu sho'k bum e wosha kamu/ jin cikunu mo, jin shi/kina Tapa Arumgimis bum i e mo be.

Gwoŋkan Jin Rashu E Mo 17

1 Um mini mii 'koki miiya bas gomTapa Arumgimis bum ka mor bip mo walla ka'bal jin tagi thalkina kamu/ mo walla to shi/gaŋ kamu/ mo, haali/ midi ta mii wak gom Tapa Arumgimis bum mo.

2 Wakki/ a'di gamkunu e bwamani um mo, eya ris 'twaŋkala goŋ gi 'peŋkuman bampa/ kun cikina Tapa Arumgimis bum um mo, wakki/ wathiŋ kamu/ mo walla 'bom jin miiki tonthus e jis/e gi Tapa Arumgimis bum mo dhali mmo 'ce'd gwom piti jin gamu me'd mo tani, 3 A'di yin jin yaki'd mo dhali luŋ arisa ruma tiya mo dhali luŋki'd ka

'cesh gom uni mo, wa̲ki/ ta'da tente/ mo, walla appe mo,walla ton tiya kun 'kokin e momis mo---to p̲iyi'd jin k̲ankika/gwo mo--- 4 dhali wa̲ki/ um t̲orkunu gwo yan mo, walla wa̲ki/ um ci̲ki a'di mo tani, yan'ko'd um mini mii hilki 'bore/ gom gwondo̲t mo.Wa̲ki/ a'di ta'da k̲ar/e mo dhali mish ka k̲ar/e ki mo mii wa̲k a'di miikunu e pa Israyiil mo tani , to yansan a'di mina umi mii mo be. 5 Um mini mii susi wathi/ c̲aan mo walla 'bom mo, jin mii tonthus yan mo, goma ris 'twaŋkala goŋ gi 'peŋkuman bampam bum mo, ki wathi/ c̲aan mo walla a'bom mo, dhali um mini mii 'kosh wathi/ c̲aan jwa ki wosh mo. 6 Ki 'twa/ gi iman o gwo isu/ mo, walla iman o gwo ikwara mo tani, a'di minu mii 'kosh mo; hili ki 'twa/ ma man o gwo i'de/ mo tani a'di minu mii diki 'kosh jwa mo be. 7 Me'd gi iman mish mo mo mini mii 'kosh a'di n̲twa/a/ mo, dhali ŋ'ko'd mo tani me'd gi 'kwani i'baar mo; dhali um mini k̲al tonthus ka pije/ 'peni bwamani um mo.

8 Wa̲ki/ mii cu'd jin 'bitha 'bi'th kagahara/ gom um mmo dwall gwo mo tani--- wariba/ gwon do̲ta kamu/ midi di mo goma bas jin wolo'd mo walla to̲ŋ kamu/ mo, walla gom gwo̲ŋk̲ana 'de̲ŋ kamu/ mo walla mii̲ŋ kamu/ mo, walla gom jama̲ŋ kamu mo walla to̲ŋ kamu/ mo---walla aris mii kun waluwa le'd ki t̲as t̲as e 'twaŋkala goŋ gi 'peŋkuman bampam bum mo tani---yan'ko'd um mini mii ii ntagi mo jin kwanykina Tap̲a Arumgimis bum um mo be. 9 Um mini mii ii bway igasiis mo, kun ta emen ma Lawi mo, dhali goma mandwall gwo jin midi miiya t̲u'c ki embul c̲aan mo; um mini ha gwo wo̲th is buni e mo, dhali uni mini c̲i um gwon dwall mo. 10 Yan'ko'd um mini mii mii isi me'd gwo jin k̲ankina uni um mmo mii mo, e mo jin mina Tap̲a ikwany mo. Hili ki 'bore/ mmo mii to 'baar mo kun t̲orkina uni̲ um mo. 11 Ba̲t̲hi gwo̲ŋk̲an jin t̲orkina uni um mo, dhali miiyi isi me'da ris gwo kun c̲ikina uni um mo. Dhalku/ ki t̲u'k ka 'bana kamu/ 'peni gwo jin t̲ora uni um mo, ki me'da bimporos mo walla ka binycam mo. 12 Jan 'de̲ŋkamu/ jin miiki mii mmo 'the̲k 'ba/ imis mo tani, walla diki ci̲k gwo ma gasiis jin dosho'd mmo miiya t̲u'c e bwambori Tap̲a Arumgimis bum mo walla goma mandwall gwo mo tani---wathi/ c̲aan midi wu mo; dhali um mini k̲al tonthus ka pije/ 'peni pa Israyiil ka kuluny mo be. 13 'Kwani 'baar mini mii ci̲k gwo mo dhali k̲o/ is mo, dhali mmo 'koki mii mii mmo 'the̲k 'ba/ imis ki sule/ mo.

Aris gwoŋk̲an mmo Ji imalik̲ mo

14 Me'd jin mina umi iiyu/ eya 'cesh jin c̲ikina Tap̲a Arumgimis bum um mo, dhali me'd jin mina umi bu'th to 'peni a'di mo dhali t̲el mii 'pen mmo 'ko e a'di mo, dhali yan'ko'd um mini o gwo ki: 'Aha/ mina kara maliik̲ ki is pem mo, me'da ris kali 'baar mo kun 'kokin mmo 'kam aha/ is mo tani,' 15 yan'ko'd /e mini mii kara maliik̲ me'd is pini mo jan 'deŋkamu/ jin mina Tap̲a Arumgimis pini ikwany mo. /E mini mii kara maliik̲ me'd is pini mo jan 'deŋkamu/ 'peni bwamani ikam pini mo. /E mini mii diki kar wathi/ gi bampaŋ kamu/ mo, walla jin diki ta kam pini mo, gom is pini mo be. 16 Hili a'di midi mii diki mar aris shumarum is gom is piti mo, walla mmo mii 'kwani mmo dok̲ ka nyaŋ'ko'd bway pa Masir mo wakan ki a'di midi mar aris shumarum is mo, haali/ Tap̲a oki um gwo mo ki: 'Um mini 'koki dok̲ ka nyaŋ'ko'd ki bway yan d̄ok/e mo be. 17 A'di midi mii diki tagi up̲ ka ris gom is piti mo wakan ka dum piti midi diki t̲u'k mo. A'di mid̄i mii diki su'k gurany ki nyanye/ mo dhali 'dolkon mo.

18 Me'd jin c̲a'ba a'di ap̲owa k̲urse/ gi 'peŋkuman bampam piti mo tani, a'di midi mii 'kwar gwo gom is piti eya yi'c jin 'kuc̲u is mmo k̲al 'peni gwoŋk̲an yan mo,'peni gwoŋk̲an c̲aan jin di'd e bwambori igasiis mo, kun ta 'kwani Lawi mo be. 19 Ayi'c jin 'kuc̲u is midi mii di nyak̲ki a'di mo, dhali midi mii deŋ gwo e e a'di ka risa cim gi mondiki/em piti i'baar mo, wakan ki a'di midi mish tak̲ Tap̲a Arumgimis piti mo, wakan mmo dhu aris gwo gi gwoŋk̲an gwan i'baar mo dhali gwoŋk̲an gwansan kun 'kwarkunu mo, mmo hil uni ki 'bore/ mo. 20 A'di midi mii mii yan wakan mo ka dum piti midi diki 'de'k is imis ap̲o/ ikam piti mo, dhali wakan ki a'di midi diki pi ka pije/ 'pena ris gwoŋk̲an mo, ka 'bana bimporos mo walla ka binycam mo, wakan ki a'di midi di arisa cim piti ki tur tur e 'peŋkuman bampam piti mo, a'di dhali emen piti e bwaman gi pa Israyiil mo be.

Gwoŋk̲an Jin Rashu E Mo 18

A'ban to gi Igasiis dhali 'kwani Lawi mo

1 Igasiis, kun ta 'kwani Lawi mo, dhala wak̲ ma Lawi i'baar mo, mini 'koki taga 'ban toŋkamu/ mo walla nyunykina nyak̲ka Israyiil mo; uni mini mii shwa to kun c̲inu ki me'd gom Tap̲a jin 'thakunu ki o'd me'd

nyunykinam buni mo. 2 Uni mini mii 'koki tagi nyunykina e bwamani ikam buni mo; Tapa a'di ta nyunykinam buni mo, me'd jin okina a'di uni mo be.

3 Yansan ta to nyak jin cikunu gom igasiis mo, kun cikunu gom uni 'peni 'kwani kun ci to mmo miiya bas mo, wakki/ a'di ta'da morbip mo walla ka'bal mo: walla abi mo, cal 'peshen su/ mo, dhali bush mo. 4 Aris maman ton twa/am bum mo, 'pena sun this bum mo, dhali 'pena yin bum mo, dhali 'pena mur gi twa/a/ gi ka'bal bum mo, um mini mii ciki a'di mo. 5 Haali/ Tapa Arumgimis bum kwanyki a'di ka pije/ 'pena risa wak bumi 'baar mo mmo dosh mmo miiya tu'c ki gway gi Tapa mo, a'di dhali iya/um piti ki sule/ mo.

6 Wakki/ wathi/ Lawi yaya'd 'peni aris ushi bampam bunin tiya mo ka pije/ 'pena Israyiil i'baar mo e mo jin 'kokina uni icine/ mo dhali ka ris mii ka kashiram piti i'baar mo mmo yayu/ e mo jin mina Tapa ikwany mo, 7 yan'ko'd a'di midi mii miiya tu'c ki gway gi Tapa Arumgimis piti mo me'd ikam piti i'baar mo kun ta 'kwani Lawi kun miiki to mo, aja doshki'd imun e bwambori Tapa. 8 Uni mini mii taga ris sheŋ'kup to kun nyakan mmo shwa mo, imontal 'de/ 'peni to kun iiyin 'peni nyunykina gi kuŋ gu'b piti kun yolkunu mo be.

Thethi/ mo 'peni aris mii gi tonthus mo

9 Me'd jin mina umi iiyu/ eya 'cesh caan jin cikina Tapa Arumgimis bum um mo tani, um mini mii 'koki mish mmo hil aris mii wak gi kal gwansan mo. 10 Wathiŋ kamu/ minu mii 'koki gam ebwamani um mo jin mii ya/um piti abas mo walla 'bwa/um piti ibwaman o'd mo, walla wathiŋ kamu/ jin mii mii ma ruma'cesh mo walla mmotor gwo kun darki 'pemen mo walla mmotor 'pemen gi jamas kun mini mii mo, walla mii mii ŋari/ mo 11 walla jan 'de/ jin ukki aris mii mo walla mmo mii mii ŋari/ mo walla shi/in thus mo walla jan 'de/ jin ŋapki a'di jin wuki'd mo be. 12 Haali/ a'di yin jin midi mii aris to gwansan mo tani a'di wakkina Tapa mo; haali/ aris mii wak gwansan a'di urkina Tapa Arumgimis bum uni ka pije/ 'peni bwambori um mo. 13 Um mini mii dargi mii i'ba/ e bwambori Tapa Arumgimis bum mo be.14 Haali/ aris kal gwansan kun mina umi bu'th mo tani cikki uni gwansan gwo kun miiki mii ŋari/ mo dhali gwo jin torkunu is mo; hili gom um mo tani, Tapa Arumgimis bum diki dhal um bway mo mmo mii wakan mo.

Amanc̲i gwo ma Arumgimis me'da Musa mo
15 Tapa Arumgimis bum midi cu amanc̲i gwo ma Arumgimis gom um 'peni b̲wamani um mo, jan 'de/ 'peni ikam bum mo, me'd aha/ mo. Um mini mii cik̲ a'di gwo mo be. 16 Yansan a'di imina umi dot̲ Tapa Arumgimis bum e wosh Horeb ka cim gi montul 'kup̲ mo, mmo /o gwo mo ki: ' Ana mina 'koki cik̲ 'kus gi Tapa Arumgimis bana dok̲/e mo, walla mmo 'koki mish dhan o'd yan dok̲/e mo, walla aman mina wu mo.' 17 Tapa oki aha/ gwo mo ki: 'Gwo jin okina uni mo tani 'bora 'bor mo be. 18 Aha/ mina cu amanc̲i gwo ma Arumgimis gom uni 'peni bwamani ikam buni mo, jasi isi me'd /e mo. Aha/ mina dhu aris gwom pem e 'twam piti mo, dhali a'di midi wall 'twa/ gom uni 'baar mo kun k̲ankika/ a'di mo. 19 A'di midi mii wak̲ki/ jan 'deŋkamu/ jin diki cik̲ aris gwom pem kun walkina a'di 'twa/ ki gway pem mo tani, Aha/ mina kar a'di mii i'ba/ mo. 20 Hili amanc̲i gwon dhamo/ jin walki 'twa/ ki jin 'thek̲ 'ba/ imis ki gway pem mo, jin diki ta gwo jin dika ki k̲an a'di mmo wal 'twa/ mo, walla jin walki 'twa/ ki gway ma risa ruma tiya mo tani, amanc̲i gwon dhamo/ c̲aan ka jiŋgana/ midi mii wu mo be.' 21 Yansan ita gwo jin mina umi mii o eya dum bum mo ki: ' Aman mina nyit̲h gwo jin dina Tapa ki wall 'twa/ kata mo?' 22 Um mini nyit̲h gwo gi walkina Tapa 'twa/ me'd jin walkin ma manc̲i gwon dhamo/ 'twa/ ki gway gi Tapa mo. Wak̲ki/ to c̲aan diki mii mo walla miiki'd mo tani, yan'ko'd a'di ta to c̲aan jin dina Tapa ki wal 'twa/ mo dhali amanc̲i gwon dhamo/ walki 'twa/ ki mon'thek̲ 'ba/ imis mo, dhali um mini mii 'koki k̲o/ a'di mo be.

Gwoŋk̲an Jin Rashu E Mo 19

'Peŋkuman bampaŋ kwara kun Huru jwa inycine/ mo
1 Me'd jin 'cit̲h̲kina Tapa Arumgimis pini aris kal gi 'kwaniny'cesh ka pije/ mo, gwansan kun c̲ikina Tapa Arumgimis pini /e a'cesh mo, dhali me'd jin bat̲h̲kina /e uni ŋ'ko'd mo dhali c̲a'b eya ris 'peŋkuman bampam buni mo dhala ris gu'b mo tani, 2 /e mini mii kwany 'peŋkuman bampa/ ikwara gom is pini mo e bwaman ma 'cesh pini c̲aan jin c̲ikina Tapa Arumgimis pini /e mmo bu'th mo be. 3 Um mini mii 'cem bway tur mo dhali k̲wa/ bwaŋguyu/ ma 'cesh bum bwa ka 'bani kwara mo, a'cesh jin c̲ikina Tapa Arumgimis bum mmo/ ta

nyunykinam bum mo, wakan ki 'kwani ka 'dete/ 'dete/ kun 'kosh wathiŋ kamu/ jwa mo tani mini so imattan mo be.

4 Yansan ta gwo jin ye'thuwa ye'th sho'k gom a'din 'de/ jin 'koshki'da kamu/ jwa mo dhali gus 'peni mun ki a'di midi woth mondiki/em pitiŋ gana/ mo---jan 'de/ jin 'koshki'da man'dish gu'b piti is jwa ka enthus mo ki dargi mo shi/ a'di i e ki embul jin wunya mii is mo. 5 Wariba/, wakki/ wathi/ ya'd bway bwasho nyakka man'dish gu'b piti is mmo jep cwa mo, dhali a'di 'cimi'thki cwa ka thurmany mo, dhala thurmany sulki'd ki eŋ'kup 'peni cwa mo dhali kwana man'dish gu'b piti is mo dhali 'kosh a'di jwa mo tani---yan'ko'd wathi/ caan midi mii gus e 'peŋkuman bampan 'de/ gwansan mo dhali woth mondiki/em piti mo be. 6 Isi ciki/ aman ri/ 'kup midi ur jan 'de/ isho'k mo jin borki mondiki/e mo, dhali eya nyor piti jin 'batha 'ba'th mo, wakki/ mo si'da si'd kagahara/ mo tani, dori a'di mo ma dhali 'kosh a'di jwa mo, wakan ki wathi/ caan diki wu naskina/ mo, ki a'di diki shi/a man'dish gu'b piti i e ntwa/a/ mo tani. 7 Wakan aha/ kankina /e mmo kwany 'peŋkuman bampa/ ikwara gom is pini mo be. 8 Wakki/ Tapa Arumgimis pini marki e aris bwaŋgwayum pini is ki bee bee mo, me'd jin okina a'di gwo is gom idhan babam pini mmo mii mo, dhali ciki /e a'ceshi 'baar mo jin okina a'di gwo is mmo ci gom idhan babam pini mo; 9 wakki/ /e dhuna ris gwoŋkan gwansan mmo mii uni mo, kun kankika/ /e shwane/ mo---aris gwoŋkan mmo en Tapa Arumgimis pini mo dhali ya isayempa/ e bway piti mo, yan'ko'd /e mini mii mar 'peŋkuman bampa/ is ikwara ki nyanye/ gom is pini mo, nyakka kwara gwansan mo be. 10 Miiyi yan wakan mo ka bas jin miikunu mii ka enthus diki gac e bwaman ma 'cesh caan jin cikina Tapa Arumgimis pini /e mo me'd nyunykina mo, wakan ka bas gi miinthus midi diki di apo/ /e mo.

11 Hili wakki/ jan 'deŋkamu/ shi/ki'da man'dish gu'b piti is i e mo, mmo bag a'di e bway mo, dhali 'kosh a'di mo, dhali a'di taki'd gi jama/ shi'kga/ wakan a'di wukina a'di mo, dhali yan'ko'd wakki/ a'di gusu'd 'peni 'peŋkuman bampa/ gwansan mo tani--- 12 yan'ko'd aris gwanyjaka/ gi 'peŋkuman bampam piti minu mii hash mo dhali susi a'di ka nyaŋ'ko'd 'peni mun mo, dhali dok ki a'di ka nyaŋ'ko'd e me'd ma man ri/ 'kup mo, wakan ki a'di midi wu mo. 13 Em pini midi mii diki tagi mo mii mii gom a'di mo; isi kani, /e mini mii kala bas gi

miinthus ka kuluny 'pena Israyiil mo wakan ki a'di midi ya ki 'bore/ nyaḵki /e mo be.

To ma ris Bwaŋgwayu/ mo
14 /E mini mii diki 'ceṯha 'cesh ma man'dish gu'b pini is mo jin karkina uni e mo c̱aan ki embula turga/ mo, e nyunykinam pini c̱aan jin mina /e ita mo, eya 'cesh c̱aan jin c̱ikina Tap̱a Arumgimis pini /e mmo bu'th mo.

Gwoŋḵan gom Iman mish mo mo
15 Wathin 'de/ jin mishi mo mo midi mii diki cu mis ap̱o/ wathi/ gom tonthusa kamu/ mo, walla gom miinthusa kamu/ mo, e miin tiya kun miikina a'di aris miinthus mo; hili ki 'twa/ gi imanmish mo isu/ mo, walla ki 'twa/ gi imanmish mo ikwara mo, miin tiya minu mii mish ki 'bore/ mo be. 16 Mishi ka man mish mo jin diki ta ḵar/e oki gwo ap̱o/ wathiŋ kamu/ mmo o gwo is ap̱o/ a'di ki mii shi/ga/ mo. 17 Yan'ko'd 'kwani su/ mo, e bwamani jan 'de/ jin walki gwo ki tas tas jin diki'd mo tani, midi mii dosh ibwambori Tap̱a mo, dhali e bwambori igasiis mo dhali imandwall gwo kun mina ṯu'c ka risa cim gwansan mo. 18 Imandwall gwo mini mii ŋap̱ mmo mishki 'bore/ mo; mmo p̱ar e waḵka man mish mo a'di oki gwo ka ṯor mo dhali oki gwo ka ṯor ka jiŋgana/ ap̱owa kam piti mo tani, 19 yan'ko'd /e mini mii mii to gom a'di mo, me'd jin okina a'di bwa mmo mii to goma kam piti mo; dhali /e mini ḵal tonthus ka pije/ 'peni bwamani um mo be. 20 Yan'ko'd uni gwansan kun boc̱kin mini ciḵ gwo mo dhali ḵo/ is mo, dhali yan'ko'd ap̱o/ mii jin miikunu 'peni tonthusa tiya e bwamani um minu 'koki mii doḵ/e mo. 21 Em pini midi mii diki tagi mo mii mii mo; mondiki/e minu c̱i gom mondiki/e mo, e gom e mo, she/ gom she/ mo, me'd gom me'd mo, sho'k gom sho'k mo be.

Gwoŋḵan Jin Rashu E Mo 20

Gwoŋḵan gi ji'da ji gom mo/as mo
1 Me'd jin iikina um ka pije/ gom dhan mo/as ap̱owa ris 'kwaniŋ'kup̱ bum mo, dhali mish aris shuma rum mo, dhali arisa arabiyya kun dira shuma rum mo, dhali mondeŋ e gi 'kwani caaca 'peni um mo, um mini mii 'koki ḵo/ uni mo; haali/ Tap̱a Arumgimis bum a'di di'd nyaḵki um

mo, a'di jin suski um ka pije/ 'pena 'cesh gi bampa/ Masir mo. 2 Ki um muruni ciç e dhan mo/as mo tani, agasiis midi mii dish mo is mo dhali wall 'twa/ gom 'kwani mo be. 3 A'di midi mii o uni gwo mo ki: ' Ciḵi gwo mo ma, Ayy Israyiil, um muruni ii bway dhan mo/as apowa ris 'kwaniŋ 'kup bum mo. Dhalku/ ki 'ka'da dum bum ki 'ka'd mo. Dhalku/ is ki ḵo/ mo walla mmo dee mo. Dhalku/ ki ḵo/ uni mo. 4 Haali/ Tapa Arumgimis bum a'di 'de/ jin midi ya nyaḵki um mmo as gom um apowa ris 'kwaniŋ 'kup bum mo dhali mmo woth um mo be.' 5 Aris 'kwaninycan ma thuruḵ mini mii wall 'twa/ gom 'kwani mo dhali o gwo mo ki: ' Wathi/ jana inyaŋki gu'b this imun mo dhali diki çiki a'di ka Arumgimis mo? dhalki a'di ya'd mo dhali doḵ ka nyaŋ'ko'd bway gu'b piti mo, wakan ki a'di midi diki wu e dhan mo/as mo dhali wathiŋ kamu/ çiki a'di mo. 6 A/ wathin 'denkamu/ diki'd jin siki cwa ma mura'th modhali diki shwa maman piti mo? dhalki a'di ya pa mo, wakan ki a'di midi diki wu e dhan mo/as mo dhali wathiŋ kamu/ ki shwa maman cwam piti mo. 7 Wathi/ jana idiki'd imun jin ta washan gana/ jin doshki nyara/ mo hili diki masha yim naskina/ mo? Dhalki a'di ya pa mo wakan ki a'di midi diki wu e dhan mo/as mo dhali wathiŋ kamu/ ki mii masha yim mo.' 8 Aris 'kwaninycan ma thuruḵ mini mii wall 'twa/ 'pen tur gom 'kwani mo dhali o gwo mo ki: ' Wathi/ jana idiki'd imun jin ḵo/ki is kagahara/ mo walla 'ka'dkin ma du ki 'ka'd mo? Dhalki a'di ya'd mo dhali doḵ ka nyaŋ'ko'd bway gu'b piti mo, wakan ka du gi ikam piti mini 'koki 'ka'da 'ka'd mmo wa e ka dum pitiŋ gana/ mo.' 9 Ka ris 'kwaninycan ma thuruḵ 'baarki 'twa/ wal gom 'kwani mo tani, uni mini mii ikwanya ris 'kwaninycan ma Thuruḵ kun mini shu uni bway mo.

10 Me'd jin mina umi ii mmo 'kosh 'peŋkuman bampa mo tani, miiyi 'kwani gwansan mmo çi moŋḵu'th is mo. 11 Waḵki/ uni thoḵki gwo ki moŋḵu'th is gana/ mo dhali ḵa'd aris 'twaŋkala goŋ buni gom um mo tani, 'kwani 'baar mo kun gamkunu e a'di mo tani mini mii miiya ṯu'c ki mom'bi'th gom um mo dhali mini mii miiya ṯu'c gom um mo be. 12 Hili waḵki/ a'di diki çi moŋḵu'th is gom um mo, dhali wakan imii mo/as apo/ um mo tani, yan'ko'd um mini mii 'kam a'di mo, 13 dhali me'd jin mina Tapa Arumgimis bum içiki um mompi mii e mo dhali dhu uni e bwaŋ'kwarany gi mom'bi'th bum mo tani, um mini mii su'k 'kwaniŋ gwaṯh ka 'deṯe/ 'deṯe/ e bampa/ ki shemen gandala turga/ mo

be. 14 Hili up, gunn kun gwa'da gwa'd mo, dhali to/e mo, dhali to 'baar mo kun 'kokin e 'peŋkuman bampa/ mo, dhali tom piti 'baar kun shi/kunu is mo tani, /e mini kal me'd to jin dilu gom is pini mo. /E mini mii tondil ma ris 'kwaniŋ 'kup pini mo, kun cikina Tapa Arumgimis pini gom /e mo. 15 /E mini mii mii ki bway yan eya ris 'peŋkuman bampa/ i'baar mo kun si'da si'd kagahara/ 'peni /e mo, aris 'peŋkuman bampa/ kun 'koki 'dish aris kal gwansan is mo. 16 Eya ris 'peŋkuman bampa gi 'kwani gwansan kun cikina Tapa Arumgimis pini /e mo me'd nyunykina mo tani, /e mini mii diki dhal toŋkamu/ ki e kun shi/inkin mo be. 17 /E mini mii 'ce'd uni sho'k ka kuluny mo: Wathi/ Hiththa, dhali wathi/ Amuur, wathiŋ Kanaan, wathi/ Paris, wathi/ Hiiba, dhali wathi/ Yabus mo, me'd jin kankina Tapa Arumgimis pini /e gwo mo. 18 Miiyi yan wakan mo ki uni 'koki tor /e mii eya ris bway gi mii wak bunin tiya mo, me'd jin miikina uni goma risa rum buni mo. Wakki/ /e miin mo tani, /e mini mii miinthus apo/ Tapa Arumgimis pini mo.

19 Me'd jin mina /e i'kam 'peŋkuman bampa/ gom embul ki tur tur mo, me'd jin mina /e mii mo as apo/ a'di mmo bu'th a'di mo tani, /e mini mii diki 'ce'd aris cwam piti sho'k mo ki mon'thiya thurmany a'cesh apo/ uni mo. Haali/ /e mini shwa 'peni uni mo, wakan /e mini mii diki jep uni ka 'cesh mo. Haali/ a'di ta cwa gi mondhe'd gi wathi/ jin mina /e i'kam mo? 2 Jasi aris cwa kun misha /e ki 'koki ta aris cwa gom tonte/ mo, mina /e i'ce'd sho'k mo dhali jep ka 'cesh mo; /e mini nyaŋ moŋ'kam ma risa tu'c apo/ 'peŋkuman bampa/ kun miiki mo as nyakki /e mo, ntagi a'di midi bit mo be.

Gwoŋkan Jin Rashu E Mo 21

Gwoŋkan jin dinu ki thoson goma man'kosha mee mo

1 Wakki/ wathiŋ 'deŋkamu/ gamkunu ki a'di 'koshkunu jwa eya 'cesh caan jin cikina Tapa Arumgimis bum um mmo bu'th mo tani, a'di ishki'd e bwam mondhe'd mo, dhali a'di dinu ki mish ka ja i'koshki a'di mo tani; 2 yan'ko'd aris gwanyjakam bum dhali imandwall gwom bum mini mii ii ka pije/ mo, dhali uni mini mii bar mo si'd ma ris 'peŋkuman bampa/ kun 'kokin ka kukul is e mo jin 'koshkunu wathi/ jwa mo be. 3 Yan'ko'd aris gwanyjaka/ gi ari bampa jin 'dishki buŋgwar is gi wathi/ jin wuki'd mo tani mini mii kal ari dhuru'c bip 'pena ma'diny

bip mo, jan 'de/ jin dinu ki miiya tu'c naskina/ mo, dhali jin dinu ki shi'd ki dhaŋkab 'ba/ mo. 4 Yan'ko'd uni mini mii shu ari dhuru'c bip bway ka luŋgu'b bway m omba'da'd jin 'dish yi'de/ jin guski'd is mo, e momba'da'd caan jin dinu ki bura 'cesh mo walla jin dinu ki si to mo, dhali imun e momba'da'd mo tani uni mini mii 'ce'd ari dhuru'c bip 'ba/ mo be. 5 Igasiis kun, ta emen ma Lawi mo tani, mini mii iiyu/ bway twa/a/ mo, haali/ Tapa Arumgimis bum kwanyki uni mmo mii a'di atu'c mo dhali ci mom'bor mii ki gway gi Tapa mo dhali mish mii i'baar mo gi ushu gwo e mo dhali su'kkin ki gwom buni mo. 6 Aris gwanyjaka/ i'baar mo gi 'peŋkuman bampa jin 'dishki mo is gom wathi/ jin 'koshkunu jwa mo tani mini mii lam me'd buni apo/ ari dhuru'c bip jin 'ce'dkunu 'ba/ e momba'da'd mo; 7 dhali uni mini mii thok gwo ki mii mo dhali o gwo mo ki: 'Me'd bam 'koki gaca bas yan mo, walla em bam diki mish a'di mo be. 8 Gwami agwam mo, ayy Tapa, gi 'kwani ma Israyiil pini mo, kun wankina /e 'ba/ mo, dhali diki kar tonthus goma bas jin dinu ki mii mo e bwaman 'kwani ma Israyiil pini mo.'Yan'ko'd abas jin miikunu minu gwam uni mo. 9 Ki bway yan mo tani um mini kal mo ma bas jin dinu ki mii ka kuluny mo 'peni bwaman is bum mo, me'd jin mina umi mii ka kar/e e jis/e gi Tapa mo be.

Up kun ta kun Jinu mo

10 Me'd jin mina umi ii ka pije/ mmo mii dhan mo as apowa ris 'kwaniŋ 'kup bum mo dhali Tapa Arumgimis bum ciki um mompi mii e mo dhali dhu uni e bwaŋ'kwarany gi mom'bi'th bum mo, dhali um mini kal uni ka pije/ mmo ta 'kwani kun jinu mo, 11wakki/ /e mishkina 'bom jin ta jaro/ ki jaro/ e bwaman 'kwani kun jinu mo, dhali /e ona bwa ka yim mo dhali ŋap mmo kala yim gom is pini me'da 'bom mo tani, 12 yan'ko'd /e mini susa yim bway gu'b pini mo; a'di midi 'citha mur 'kup piti mo dhali 'citha gwapim piti mo be. 13 Yan'ko'd a'di midi buk burrinye/ jin hi'thkina a'di mo me'd jin kalkunu a'di mmo ta habuus mo dhali a'di midi di e gu'b pini mo dhali ko goma babam piti mo dhala ta'dam piti ka ppe mo. Ɗ'ko'd mo tani /e mini ya bwaya yim mo dhali ta akath ma yim mo, dhali a'di midi ta a'bom pini mo. 14 Hili wakki/ /e dina bwa ki o mmo kala yim mo tani, yan'ko'd /e mini dhala yim bway mmo ya e mo jin o a'di bwa mo. Hili /e mini mii diki yola

yim i'baar mo guurush mo, dhali /e mini mii diki miiya yim mmo wa e ki c̲iŋkina/ mo, haali/ /e karkina yim ki mon'the is mo.

Abwanyara/ mmota nyunykinaŋ K̲ar/e mo

15 Wak̲ki/ wathi/ ta'd gi up̲ isu/ mo dhali jan 'de/ a'di enkunu mo dhali jaŋkamu/ a'di shi/kunu i e mo, dhali uni su/ dho'thki a'di uc̲i mo---'peni kun su/ mo tani a'boma 'deŋkamu/ enkunu mo dhala 'bom jin shi/kunu i e mo--- wak̲ki/ ya/ ma bwanyara/ a'di 'pena yim c̲aan jin shi/kunu i e mo tani, 16 yan'ko'd ka cim jin c̲ikina wathi/ iya/um piti tom piti kun tana a'di mo tani, a'di midi diki kar ya/ ma 'bom jin ena a'di mmo ta bwanyara/ e bwambori ya/ ma 'bom jin shi/a a'di i e mo, walla ya/ jin ta'da bwanyaraŋ gana/ mo be. 17 A'di midi mii dhal mii e i is mmot̲ora bwanyara/, jin ya/ ma 'bom jin shi/a a'di i e mo, mmo c̲i a'di to ka 'buk̲um'ban 'peni to 'baar mo kun takina a'di mo, haali/ ya/m piti c̲aan a'di ta mont̲el 'pen gi mom'bi'th piti mo. Toŋkar/e ma bwanyara ta jim piti mo be.

Ya/ jin ta'da Man ush gwo ha e mo

18 Wak̲ki/ wathi/ ta'dgi ya/ jin 'bi'th ma du ki 'bi'th mo dhali jin ushki gwo e i diki ha gwo e mmocik̲ 'kus ma babam piti mo walla 'kus ma ta'dam piti mo, dhali aja mina a'di cik̲ gwo mo, ba wak̲ki/ uni t̲ok̲ki a'di mo tani, a'di midi diki cik̲ uni gwo mo; 19 yan'ko'd ababam piti dhala ta'dam piti mini mii bu'th a'di mo dhali susi a'di ka pije/ eya ris gwanyjak̲a/ gi 'peŋkuman bampam piti mo dhali e 'twaŋkala goŋ gi 'peŋkuman bampam piti mo be. 20 Uni mini mii o gwo goma ris gwanyjak̲a/ gi 'peŋkuman bampam piti mo ki: ' Ya/um bana yan a'di 'bi'th ma du ki 'bi'th mo dhali ush gwo e mo; a'di midi diki ha gwom bana e mo; a'di ta'da ham'kus mo dhali ta dhora su mo.' 21 Yan'ko'd 'kwani gi 'peŋkuman bampam piti i'baar mo mini mii 'kosh a'di jwa ki wosh mo; dhali um mini k̲al tonthus ka pije/ 'peni bwamani um mo. Ki 'kwani ma Israyiil i'baar mo mini cik̲ gwo gom a'di dhali k̲o/ is mo.

Aris gwoŋk̲an kun 'Koshkunu e mo

22 Wak̲ki/ wathi/ miiki miinthus gi wunu gana/ mo dhali a'di 'koshkunu jwa mo, dhali um shirki a'di ap̲o/ cwa mo tani, 23 yan'ko'd buŋgwar is piti midi mii diki di mmo 'baar mon'thiny ap̲o/ cwa mo. Um ka jiŋgana/ mini mii kan a'di ka cima 'de/ mo; haali/ a'di yin jin

shirkunu mo tani a'di jekunu ka Arumgimis mo. Um mini mii 'koki nyo/a 'cesh caan jin cikina Tapa Arumgimis bum um mo me'd nyunykina mo be.

Gwoŋkan Jin Rashu E Mo 22

1 /E mini mii diki hila morbip gi wathi/ Israyiil ki e jin ta'da mugum pini mo walla ka'bal piti jin ya'di per mo dhali this e 'peni tiya mo; /e ka jiŋ gana/ mini mii uri uni ka nyaŋ'ko'd e com piti mo. 2 Wakki/ wathi/ Israyiil jin ta'da mugum pini a'di diki 'dish is ki /e mo, walla wakki/ /e diki mish a'di mo tani, yan'ko'd /e mini mii uri to/e bway gu'b pini mo, dhali a'di midi mii di nyakki /e ntagi wathi/ ŋapki mo gom a'di mo, dhali yan'ko'd /e mini mii dokki a'di ka nyaŋ'ko'd e a'di mo. 3 /E mini mii mii miin 'de/ gom thuluny piti mo; dhali /e mini mii mii miin 'de/ gom burrinyem piti mo; /e mini mii mii miin 'de/ gom to 'baar mo kun thiski wathi/ ma Israyiil e jin ta'da mugum pini mo, ton tiya kun thiski a'di e mo dhali kun gamkina /e mo tani; /e mini mii diki bag uni mo be.

4 /E mini mii diki mish thuluny gi wathi/ Israyiil jin ta'da mugum pini mo walla amorbip piti jin bitki'da 'cesh e bway tur mo dhali bag is pini 'peni uni mo; /e ka jiŋ gana/ mini mii woth a'di mmo 'de'k a'di ki mis dok/e mo.

5 A'bom midi mii diki hi'th to jin nyaka'd ki wathiŋ gwath mo, dhali wathiŋ gwath midi mii diki hi'th burrinye/ gi up mo; haali/ a'di yin jin midi mii to gwansan mo tani a'di wakkunu ki Tapa Arumgimis pini mo be.

6 Wakki/ gu'b 'dii 'kon e shemen e bway tur mo, e cwan tiya mo walla apowa 'cesh mo, nyakka ris bimbir mo walla arisa /om e a'di mo, dhali kuman wupki'd apo/ bimbir mo walla apowa risa /om mo tani, /e mini mii diki kal kuman imontal 'de/ nyakki bimbir mo. 7 /E ka jiŋ gana/ mini mii dhalki kuman mmo ye mo, hili bimbir mina /e kal gom is pini mo. Hayi gwoŋkan yan e mo wakan ki a'di midi ya ki 'bore/ nyakki /e mo, dhali ki /e mini di arisa cim pini ki tur tur mo be.

8 Ki /e nyaŋki gu'b this mo tani, yan'ko'd /e mini mii dhuwa k̲a'dum gom 'kup̲an gu'b pini mo wakan ki /e mini diki k̲ala bas ap̲o/ gu'b pini mo wak̲ki/ jan 'deŋkamu/ bit̲ki'd 'peni mis mo.

9 /E mini mii diki si emena mura'tha su/ kun 'kona e ki she/ ki she/ mo, wakan ki to tulu is ka kuluny a'di minu 'koki bu'th ki moŋk̲ogu mo, emen to jin sikina /e mo dhali mondho'th gi bwam monsinu ma mura'th minu 'koki nyu/ mo.

10 /E mini mii diki k̲or ka morbip̲ mo dhali thuluny imont̲al 'de/ mo.

11 /E mini mii diki hi'th burrinye/ jin uk̲kunu 'pena mur k̲a'bal mo dhali kun nabula nabul imont̲al 'de/ mo be.

12 /E mini mii mii jamas ap̲o/ shem'pena bin doŋgon gi burrinye/ ma p̲om pini mo jin nyak̲kina /e hi'th ki burrinyem pini mo.

Aris gwoŋk̲an gi minu Miinyc̲al mo

13 Wak̲ki/ wathi/ bu'thki'da yim mo, dhali a'di ya'd eya yim mo, dhali yan'ko'd i shi/a yim i e mo tani, 14 dhali a'di ki ak̲a yim gwo i is gom mon'the is gana/ mo dhali mii mii shi/ga/ apowa yim mo, dhali o gwo mo ki: 'Aha/ bu'thkina 'bom yan mo, hili k̄i aha/ yayina mmo 'disha yim is mo tani, aha/ dina ki gam ka k̲ar /e mii nyaraŋgana/ 'pena yim mo.' 15 Yan'ko'd com dhali kum nyara/ mini mii mish ka k̲ar/e 'pena yim mo mii nyaraŋgana/ goma ris 'kwaniŋ gwanyjak̲a/ e 'twaŋkala goŋ gi 'peŋkuman bampa/ mo. 16 Com nyara/ midi mii o gwo goma ris gwanyjak̲aŋ 'kwani mo ki: ' Aha/ c̲ikina 'bwa/um pem ki wathi/ yan mo me'da 'bom mo, dhali a'di shi/ki'da yimi e mo be. 17 Hili mo mo ma, a'di ak̲ki'da yim gwo i is goma ris to gi mon'the is mo dhali o gwo mo ki: "Aha/ dina ki gam e 'bwa/um bum mmo mish mo mii nyaraŋ gana/mo.'Hili imahan mo ta minu mish gwo 'ban 'peni 'bwa/um pem jin ta nyaraŋ gana/ mo.' Yan'ko'd uni mini p̲a'd burrinye/ e bwambor ma ris gwanyjak̲aŋ 'kwani gi 'peŋkuman bampa/ mo. 18 Aris 'kwani gwanyjak̲a/ gi'peŋkuman bampa/ c̲aan mini mii bu'th wathi/ yan mo dhali c̲i a'di ajisa/ mo; 19 dhali uni mini mii a'di ki mom'bi'th mmoc̲i adip̲anya 'borga/ gi tom bar to gi gurany kush i iss 'kwanimpa imudhe'd mo, dhali c̲iki uni ki com nyara/ mo, haali/ wathi/ miiki mii shi/ga/ gom nyaraŋgana/ 'peni pa Israyiil mo. A'di midi mii ta ashim piti mo; dhali a'di midi diki ura yim ka pije/ mo ka risa cim gi embul

piti i'baar mo be. 20 Hili waḵki/ to yan ta'da ḵar/e mo tani, ki mo mish gi nyaraŋgana/ c̱aan dinu ki gam ki ta nyara/ mo tani, 21 yan'ko'd uni mini mii susi nyara/ ka pije/ e 'twaŋkal gi gu'b gi com mo, dhali 'kwaniŋ gwaṯh gi 'peŋkuman bampam piti mini mii 'kosha yim jwa ki wosh mo, haali/ a'di miiki mii gi mon'the is e pa Israyiil mo, mmo mii miinyc̱al e gu'b gi com mo; dhali um mini ḵal tonthus ka pije/ 'peni bwamani um mo be.

22 Waḵki/ wathi/ a'di gamkunu ki ishki'd nyaḵka 'bom jin mashkina wathiŋ kamu/ mo tani, yan'ko'd uni su/ mini mii wu mo, wathiŋ gwaṯh mo dhala 'bom ki is piti mo; dhali um mini ḵal tonthus ka pije/ 'peni pa Israyiil mo.

23 Waḵki/ nyara/ diki'd jin ta nyaraŋ gana/ mo, jin karkunu mo gom wathiŋ gwaṯh mo, dhali wathiŋ kamu/ ki gama yim e 'peŋkuman bampa/ mo dhali ish inyaḵka yim mo tani, 24 susi uni su/ bway 'twaŋkala goŋ gi 'peŋkuman bampa/ mo, dhali 'koshi uni jwa ki wosh mo. Um si'da/ mini mii 'kosh nyara/ ki wosh mo, haali/ a'di diki ko mo, isi kan ki a'di diki'd e 'peŋkuman bampa mo. Um mini mii 'kosh wathiŋ gwaṯh ki wosh mo, haali/ a'di miiki mii shi/ga/ goma ma man'dish gu'b piti is mo; dhali um mini ḵal tonthus ka pije/ 'peni bwamani um mo.

25 Hili waḵki/ wathiŋ gwaṯh gamki nyara/ jin karkunu e bwam mondhe'd mo, dhali waḵki/ a'di bu'thki'da yim mo dhali ishki'd nyaḵka yim mo tani, yan'ko'd jasi wathiŋ gwaṯh jin ishki'd nyaḵki a'di midi mii wu mo be. 26 Hili gom nyara/ mo tani um mini mii 'koki mii toŋkamu/ mo; miinthus gi wunu p̱iyi'd e nyara/ mo. Haali/ mii yan a'di wana e ki wathi/ jin 'koshki'da man'dish gu'b piti is mo dhali 'kosh a'di jwa mo. 27 Haali/ a'di gamki'da yim e bwam mondhe'd mo; nyara/ jin okunu gwo is gom mii mash gwoki'd kagahara/ mo, hili jan 'de/ p̱iyi'd jin midi woṯha yim mo.

28 Waḵki/ wathiŋ gwaṯh gamki nyara/ jin ta nyaraŋ gana/ mo hili jin dinu ki kar mo, dhali waḵki/ a'di bu'thki'da yim mo dhali ishki'd nyaḵka yim mo, dhali waḵki/ uni mishkunu mo tani, 29 yan'ko'd wathi/ jin ishki'd nyaḵka yim midi mii c̱i tom bar to gi gurany kush i iss su/ i'ce'dka 'kume'd gom com nyara/ mo, dhali a'di midi mii ta 'bom

piti mo, haali/ a'di miiki mii shi/ga/ goma yim mo. A'di midi diki ura yim ka pije/ ka risa cim gi embul piti i'baar mo be.

30 Wathi/ midi mii diki k̲ala 'bom ma babam piti ki is pitiŋ gana/ mo; a'di midi mii diki k̲al mo mii mash ma babam piti jin ta'da k̲ar/e ka pije/ mo be.

Gwoŋk̲an Jin Rashu E Mo 23

Gwansan dhukunu ka p̲o/ 'pena wambuhany mo

1 Wathi/ yin jin minyjirkin ma munyjalyis mo walla 'cit̲h ka pije/ mo tani midi diki cic̲ bway montul 'kup̲ gi Tap̲a mo.

2 A'ci jin dhothu ki dargi gwoŋk̲an mina mo ma tul'kup̲ gi Tap̲a idiki cil mo; ntagi emen ma nyak̲umyil piti jin 'kon ma p̲o/ i'kume'd mo, jan 'de/ p̲iyi'd 'peni uni jin mina mo ma tul'kup̲ gi Tap̲a icil mo.

3 Wathi/ Amuur mo walla wathi/ muwab mina mo ma tul'kup̲ gi Tap̲a idiki cil mo; ntagi emen ma nyak̲umyil piti jin 'kon ma p̲o/ i'kume'd mo, jan 'de/ p̲iyi'd 'peni uni jin mina mo ma tul'kup̲ gi Tap̲a icil mo be. 4 Haali/ uni 'koki c̲iki um maaŋk̲u'thu'd mo dhal̲i yi'de/ e bway mo me'd jin iiyina um ka pije/ 'peni pa Masir mo, haali/ uni dhuki um mmo miiya t̲u'c ap̲owa Balaam jin ta ya/ ma Bewor 'peni pa P̲ethor e Aram Naharayim mo, mmo jee um mo be. 5 Hili Tap̲a Arumgimis bum midi diki cik̲ gwo ma Balaam mo; isi kan mo tan̲i, Tap̲a Arumgimis bum midi t̲u'k monyjee ki mom'bor mii gom um mo, haal̲i/ Tap̲a Arumgimis bum enki um mo be. 6 Um mini mii 'koki ŋap̲ moŋk̲u'th is buni mo walla mii jin gamuwa du is mo, ka risa cim gi embul bumi 'baar mo.

7 Um mini mii 'koki shi/ wathi/ Aduum i e mo, haali/ a'di ta'da kam bum mo; dhali um mini mii 'koki wak̲ wathi/ gi pa Masir mo, haali/ um ta 'kwani gi bampaŋ kamu/ kun 'kon eya 'cesh piti mo. 8 Emen ma nyak̲umyil jin 'kon ma p̲o/ ikwara kun dho'thkunu gom uni mo tani mina mo ma tul'kup̲ gi Tap̲a icil mo be.

Mondhelel ma 'ban gi moŋ'ko mo

9 Me'd jin mina umi ii ka pije/ me'da Thuruk̲ eya ris 'kwaniŋ 'kup̲ bum mo tani, yan'ko'd um mini mii dhu is bum ki she/ 'peni tonthusi 'baar mo. 10 Wak̲ki/ e bwamani um imun wathiŋ kamu/ jin diki dhelel mo

ki embul gi mon'thiny jin wuny is mo tani, yan'ko'd a'di midi mii ya ka pije/ 'peni moŋ'ko ma jesh mo; a'di midi mii diki doḵu/ ka nyaŋ'ko'd bway moŋ'ko mo. 11 Ki mom'pimpili/ p̱u'du'd mo tani, a'di midi mii up̱ yi'de/ mo; me'd jin yakin ma tente/ j̱is mo tani, a'di midi doḵu/ ka nyaŋ'ko'd bway bwaman gi moŋ'ko mo. 12 /E si'da/ mini mii tagi mo apije/ gi moŋ'ko mo jin mina /e i ya mo; 13 dhali /e mini tagi toŋkamu/ e bwamana ris to ma ṯu'c pini mmo c̱wany to mo; me'd jin c̱a'bkina /e a'cesh mmo kar is piti ki 'bore/ mo tani, /e mini mii c̱wany to ki a'di mo dhali yan'ko'd idoḵka 'cesh ka nyaŋ'ko'd mo dhali tiḵ to e jin yaya'd ka pije/ 'peni /e mo be. 14 Haali/ Tap̱a Arumgimis bum yaki'd e bwaman gi moŋ'kom bum mo mmo c̱iḵi um momp̱i mii e mo dhali mmo c̱i aris 'kwaniŋ 'kup̱ bum e me'd bum mo. Wakan moŋ'kom bum midi mii ta mo jin dhelel̄a dhelel mo, wakan ki a'di midi diki mish to nyo/gaŋ kamu/ e bwamani um mo dhali ṯu'k mo 'peni um mo.

Aris gwoŋḵan kun 'koshu e mo

15 /E mini mii diki c̱i c̱iŋkina/ ka nyaŋ'ko'd bway tap̱am piti mo a'di jin guski'd i ye mo 'peni tap̱am piti mo. 16 Dhalki a'di di'd nyaḵki /e mo, e ari bampa/ yin jin kwanya a'di mo tani. Dhalku/ ki siri'c a'di ap̱o/ ki sho'k mo.

17 Imun mo tani mo mii miinyc̱al midi mii diki di e bwaman i'bwa/ ma Israyiila kamu/ mo, isi kan si'da/ mo mii miinyc̱al midi diki di e bwamani iya/ ma Israyiil mo. 18 Um mini mii 'koki ḵal aris mii gi miinyc̱al mo walla mmo ḵal aris mii ma 'ka e bwaman gu'b gi Tap̱a Arumgimis bum mo gom gwoŋ kamu/ jin onu is mo; gom to su/ gwansan uni ta mo waḵ gom Tap̱a Arumgimis bum mo be.

19 Um mini mii 'koki c̱i to gom wathi/ ma Israyiil jin ta'da mugum bum mo me'd bwa jin o a'di mo--- mmo /o bwa goma guurush mo, walla mmo /o bwa gom tonte/ mo, walla mmo /o bwa gom toŋkamu/ jin c̱inu ki mo /o bwa mo. 20 Gom wathi/ gi bampaŋ kamu/ mo tani um mini c̱i to jin midi o a'di bwa mo; hili gom wathi/ Israyiil jin ta'da mugum bum mo tani um mini mii 'koki c̱i to jin midi o a'di bwa mo, wakan ki Tap̱a Arumgimis bum midi 'bor um mii e to 'baar mo kun dhuna um me'd bum ap̱o/ mo, eya 'cesh jin mura umi ii icine/ mmo bu'th mo be.

21 Me'd jin mina um gwo jin onu is gom Tapa Arumgimis bum mo, um mini mii 'koki mii ka ku'th is mmo mii a'di mo, haali/ Tapa Arumgimis ka jiŋ gana/ midi mii a'di gom um mo; a'di midi ta miinthus gom um mmo 'koki 'baar a'di mo. 22 Hili wakki/ um mini mii rash gwo e jin onu is mo tani, a'di midi ta miinthus gom um yisa. 23 Gwo kun mini pi ka pije/ 'peni 'twam bum mo tani um mini mii hil ki 'bore/ mo dhali mii a'di mo; isi me'd gwo jin okina um is gom Tapa Arumgimis bum mo, ton tiya kun okina um gwo is eya tente/ ki 'twam bum mo be.

24 Me'd jin mina /e ya e bwamana mura'th ma man'dish gu'b pini is mo tani, /e mini shwa mamana mura'th ki nyanye/ me'd jin o /e bwa mo, hili dhalku/ ki kar jaŋ kamu/ eya gupba/ mo. 25 Me'd jin mina /e ya e bwaman mondhe'd ma man'dish gu'b pini is jin iskina to mo tani, /e mini 'ce'd 'kupan emen to ki me'd pini mo, hili dhalku/ ki 'cith emen to ma man'dish gu'b pini is jin iski'd mo.

Gwoŋkan Jin Rashu E Mo 24

Gwoŋkan gom Moŋkwa/ bwa mo

1 Ki wathi/ bu'thki'da 'bom mo dhali masha yim mo, wakki/ a'di diki gam mii ma 'the e jis/em piti mo haali/ a'di gamki toŋkamu/ jin 'the is ki 'the apowa yim mo tani, yan'ko'd a'di midi mii 'kwara warka/ mmo kwa/a yim bwa mo, mmo ci a'di e me'd ma yim mo, dhali ura yim ka pije/ 'peni gu'b piti mo. 2 Ki a'di ya'd ka pije/ 'peni gu'b piti mo tani, a'di midi ya mo dhali midi ta a'bom gi wathiŋ kamu/ mo. 3 Wakki/ wathiŋ gwath jin 'kon ma po/ isu/ shi/ki'da yimi e mo dhali 'kwarka yim awarka/ jin kwa/u bwa mo, dok/e mmo ci a'di e me'd ma yim mo, dhali ura yim ka pije/ 'peni gu'b piti mo; walla wakka kathim piti jin 'kon ma po/ isu/ wuki'd mo tani, ta wathi/ jin bu'thki'da yim mmo ta ashim piti mo--- 4 yan'ko'd akathim piti jin twa/a/ mo, jin ta jan 'de/ urki'da yim ka pije/ mo tani, midi diki butha yim dok/e mmo ta ashim piti mo, i'ko'di a'di nyo/ki'd mo; haali/ caan midi ta mo wak gom Tapa mo. Um mini mii 'koki miiya 'cesh mmo tagi tonthus mo, a'cesh caan jin cikina Tapa Arumgimis bum um me'd nyunykina mo be.

Gwoŋk̲an kun 'koshu e mo

5 Me'd jin mashkina wathi/ a'bom this mo tani, a'di midi diki ya bway mo/as nyak̲ka thuruk̲ mo, walla a'di minu diki k̲an mmo ya miiya t̲u'ca kamu/ ki mom'bi'th mo; a'di midi di ki 'kus mmo di e pa gom yili 'de/ mo dhali midi k̲ali moŋ'kuny bwa goma 'bom piti jin karkina a'di mo.

6 Wathi/ p̲iyi'd jin k̲ala'da yo 'pena 'cesh mo walla arana yo jin di'd isi mis me'd g̲wo jin onu is mo, haali/ c̲aan midi k̲al mondiki/e gi wathi/ mo me'd gwo jin onu is mo be.

7 Wak̲ki/ wathi/ a'di gamkunu ki bu'thki ikam pitin tiya 'peni bwamani 'kwani ma Israyiil ki mom'bi'th mo, dhali mii uni me'd c̲iŋkina/ mo dhali yolki uni mo, wathin thus c̲aan midi mii wu mo; dhali um mini k̲al tonthus ka pije/ 'peni bwamani um mo.

8 Hili ki 'bore/ gom 'ba'th monthusa tiya mo, wakan ki um mini hil mo ki 'bore/ mo dhali mmo bat̲h̲ gwo jin ye'thuwa ye'th sho'k i'baar mo kun c̲ikina igasiis um mo, kun ta 'kwani Lawi mo, mmo t̲or um gwo mo; me'd gwo jin k̲ankika/ uni mo tani, wakan um mini mii mii mo be. 9 Mmo ka gwo e i 'kup̲ ki Tap̲a Arumgimis bum miiki to goma Miriyam me'd jin iiyina um ka pije/ 'peni pa Masir mo.

10 Me'd mii jin mina um goma man'dish gu'b bum is mmo wan ton tiya e kun 'kona e ki she/ ki she/ mo tani, um mini mii 'koki ii bway gu'b piti mmo k̲al gwom piti jin onu is mo. 11 Um mini dosh apije/ mo, dhali wathi/ jin wana um to e midi k̲ali to jin onu gwo is ka pije/ gom um mo. 12 Wak̲ki/ a'di ta wathi/ ha'th'ko'd mo tani, um mini 'koki ish gwo 'ko'da 'cesh nyak̲ki gwom piti jin onu is e tom bu'th bum mo. 13 Um ka jiŋ gana/ mini mii c̲i to ka nyaŋ'ko'd e a'di ki embul jin yakin ma tente/ jis mo, wakan ki a'di midi ish 'ko'da 'cesh e burrinyem p̲om piti mo dhali 'bor um mii mo; a'di midi ta miiŋk̲ar/e gom um e bwambori Tap̲a Arumgimis bum mo be.

14 Um mini mii 'koki siri'c aman miiya t̲u'c jin ha'tha'ko'd ap̲o/ ki sho'k mo jin karkunu mmo miiya t̲u'c mo dhali jin ŋap̲i to mo, wak̲ki/ 'peni 'kwani ma Israyiil kun tana mugum bum mo walla 'peni 'kwani gi bampaŋ kamu/ kun 'kokin eya 'cesh bum eya ris 'twaŋkala goŋ gi 'peŋkumana bampam bum mo. 15 Ka cim ka 'det̲e/ 'det̲e/ mo tani um mini mii c̲i a'di aguurush piti mo; atente/ midi mii diki ya jis ap̲o/ mii

yan jin dinu ki thoson mo, haali/ a'di ha'tha'ko'd mo dhali a'di miiki a'di ki sule/ mo. Miiyi yan wakan mo ki a'di midi diki ḵal a'di ka pije/ apo/ um gom Tapa mo, dhali wakan ki a'di midi diki ta miinthus kun miikina um mo be. 16 Icom dhali ikum minu mii 'koki dhu mmo wu mo gom uçim buni mo, walla uçi minu mii 'koki dhu mmo wu mo gom icom dhali ikum mo. 'Kwani 'baar mo ka 'deṯe/ 'deṯe/ mini mii wu mo gom miinthus buniŋ gana/ mo.

17 Um mini mii 'koki ṯu'k mo 'peni miiŋḵar/e çaan isi gom wathi/ gi bampaŋ kamu/ mo walla wathi/ jin dargi com mo, walla mmo ḵal burrinyem po/ ma 'bom jin wun ma kaṯh mo me'd gwo jin onu is mo. 18 Kayi gwo e mo kun 'kokina um ki 'konyçiŋkina/ e pa Masir mo, dhali Tapa jin ta'da Arumgimis bum 'cuḵki um ka pije/ 'peni mun mo. Wakan aha/ ye'thkina um sho'k mo mmo ha gwoŋḵan yan e mo be.

19 Me'd jin mina /e i'ciṯh tom pini jin isi'd e bwam mondhe'd pini mo, dhali waḵki/ /e mini ŋa ari deḵken to e mondhe'd mo tani, /e mini mii diki doḵ ka nyaŋ'ko'd mmo ḵali a'di mo; a'di midi mii di gom wathi/ gi bampaŋ kamu/ mo, walla gom wathi/ jin dargi com mo, walla goma 'bom jin wun ma kaṯh mo, wakan ki Tapa Arumgimis pini midi 'bor /e mii mo eya ṯu'c gi me'd pini i'baar mo be. 20 Me'd jin mina /e dor deḵken maman cwa ma seṯuun ka 'cesh 'peni cwa ma seṯuun pini mo tani, /e mini mii diki ya apowa risa binycwa doḵ/e mo; a'di midi di gom wathi/ gi bampaŋ kamu/ mo, dhali gom wathi/ jin dargi com mo walla goma 'bom jin wun ma kaṯh mo. 21 Me'd jin mina /e itula mura'th is 'peni mo sinu ma mura'th pini mo, /e mini mii diki tul a'di is doḵ/e mo. Kun boçkin mini 'ko gom wathi/ gi bampaŋ kamu/ mo, gom wathi/ jin dargi com mo, dhali goma 'bom jin wun ma kaṯh mo. 22 Um mini mii ka gwo e 'kup ki um ki um 'thissa/ ta çiŋkina/ eya 'cesh gi pa Masir mo; wakan aha/ ye'thkina um sho'k ki gwo mo mmo ha gwoŋḵan yan e mo be.

Gwoŋḵan Jin Rashu E Mo 25

1 Waḵki/ mo ush gwo e a'di diki'd e bwamani 'kwaniŋ gwaṯh mo dhali uni iikin bway mondwall gwo mo, dhali imandwall gwo dwalki uni gwo mo tani, yan'ko'd uni minu ṯor eya tente/ ki miiŋḵar/e mo dhali mii waḵ jin ta thus ki thus mo. 2 Waḵki/ wathi/ jin mii tonthus ha me'd

ki minu dor mo tani, yan'ko'd amandwall gwo midi k̲an a'di mmo isha 'cesh mo dhali a'di minu dor ibwambor 'kwani ki gwo jin k̲ankunu gom mondeŋ gi mondor ka ris mo, isi gom tonthus piti mo. 3 Amandwall gwo midi c̲i a'di mondor ka iss su/ mo, hili a'di midi diki pe mondeŋ e c̲aan ap̲o/ mo; haali/ wak̲ki/ a'di midi pe mondeŋ e c̲aan ap̲o/ mo dhali dor a'di ka ris mondor ki nyanye/ mo tani, yan'ko'd wathi/ ma Israyiil jin ta'da mugum pini mina isi 'theya 'the ibwambori jis/em pini mo be. 4 /E mini mii diki 'kamu'tha morbip̲ 'twa/ mo ki a'di di'd mmotor emen to ki sho'k mo.

At̲u'c gi mo mii mii mash ma Kam jin di'd ki e mo

5 Wak̲ki /'kwani kun ta ikam nyak̲ 'ko mont̲al 'de/ mo dhali jan 'de/ ki wu mo, ki darga 'ciŋ kamu/ mo tani, yan'ko'd a'bom gi wathi/ jin wuki'd midi mii diki mash e jan 'deŋkamu/ ka pije/ 'peni kuŋ gu'b mo. Isi kan mo tani, akam ma kat̲h̲im piti midi mii ya e a'di mo dhali guwa yim ki is piti me'd ash mo, dhali miiya t̲u'c ma kam gom a'di mo. 6 Wakan ka bwanyara/ yansan jin dho'th ma yim midi di ki gway ma kam gi wathi/ jin wuki'd mo, wakan ki gway piti midi diki p̲i 'pena Israyiil mo. 7 Hili wak̲ki/ wathi/ diki ŋap̲ mmo k̲ala 'bom ma kam piti ki is piti mo tani, yan'ko'd a'bom ma kam piti midi mii ya bway 'twaŋkala goŋ ma ris gwanyjak̲a/ mo dhali o gwo ki: ' Akam ma kat̲h̲im pem ushki'd mmo 'de'k gway ma kam piti isi mis eya Israyiil mo; a'di midi diki miiya t̲u'c ma kam jin ta'da kat̲h̲im pem mo.' 8 Yan'ko'd aris gwanyjak̲a/ gi 'peŋkuman bampam piti mini mii yuk̲ a'di mo dhali wal 'twa/ e a'di mo. Hili wariba/ a'di midi t̲el gwo sho'ka 'cesh mo dhali o gwo mo ki: ' Aha/ dina bwa ki o mmo k̲ala yim mo.' 9 Yan'ko'd a'bom ma kam piti midi mii yayu/ 'kup̲ki a'di e bwambor ma ris gwanyjak̲a/ mo, mmo buk̲a p̲p̲am piti 'peni sho'k piti mo, dhali 'thak̲ a'di manya i bwam/em piti mo. Ayim midi mii thok̲ a'di gwo mo dhali o gwo mo ki: ' Yansan miikunu gom wathi/ yin jin diki nyaŋ gu'b ma kam piti mo.' 10 Gway piti minu yuk̲ e Israyiil mo, 'Gu'b gi a'di jin buk̲kunuwa p̲p̲a/ 'peni sho'k mo.'

11 Wak̲ki/ 'kwaniŋ gwat̲h̲ asan ka rem'kup̲ mo, dhali a'bom gi jan 'de/ p̲u'dki'd mmo dira kat̲h̲im piti 'peni me'd gi a'di jin dorki a'di mo, dhali wak̲ki/ ayim ki bu'th me'd piti mo dhali gu a'di ka 'ban ki is piti mo

tani, 12 yan'ko'd /e mini mii 'cit̲h me'd piti mo; dhali /e mini mii diki hil a'di ki e gi mo/en mo.

13 /E mini mii diki tagi mombar to ki she/ ki she/ e k̲ucaŋ pini mo, mmo caaca mo walla mmo gwa'da gwa'd mo. 14 /E mini mii diki tagi mombar to ki she/ ki she/ e gu'b pini mo, mmo caaca mo dhali mmo gwa'da gwa'd mo.

15 Miiyi miiŋ gana/ mo dhali mombar to mina /e mii ta mo; jin ta jiŋ gana/ mo dhali mombar to jin mina /e mii ta mo, wakan ka risa cim pini mini tura tur eya 'cesh c̲aan jin c̲ikina Tap̲a Arumgimis pini /e mo be. 16 Haali/ uni 'baar mo kun miina aris to k̲un wakansan mo, dhali aris uni 'baar mo kun 'koki mii miiŋk̲ar/e mo tani, uni wak̲kina Tap̲a Arumgimis bum mo.

17 Kayi gwo e gom to jin miikin ma Amalik̲ um e bway tur mo me'd jin iiyina um ka pije/ 'peni pa Masir mo, 18 a'di gamki uni 'kup̲ e bway tur mo dhali 'kosh uni gwansan kun iiyin i'ko'd mo, dhali uni gwansan kun 'ka'da is ki 'ka'd e 'kodi um mo, ki um 'ka'dkina is ki 'ka'd mo dhali wukina is e mo; a'di diki tak̲a Arumgimis mo. 19 Dhali wakan, ki Tap̲a Arumgimis bum c̲iki um mo si/is 'peni aris 'kwaniŋ 'kup bum e 'ko'dgwari um mo, eya 'cesh c̲aan jin c̲ikina Tap̲a Arumgimis bum um mmo bu'th me'd jim bum mo tani, um mini mii 'ko ki this gwo e mo ki um mini mii dhal miinthus ma Amalik̲ 'pen mo 'peni 'kwarany momis mo.

Gwoŋk̲an Jin Rashu E Mo 26

Maman ton t̲wa/a/ kun c̲inu mo dhali 'Kup̲an to mo

1 Me'd jin iiyina um eya 'cesh c̲aan jin c̲ikina Tap̲a Arumgimis bum um mo me'd nyunykina mo, dhali me'd jin bu'tha um a'di mo dhali 'ko e a'di mo tani, 2 yan'ko'd um mini mii k̲al 'peni maman ton t̲wa/a/ kun dho'thon i'baar mo 'pena 'cesh c̲aan jin susunu um bway bwaman mo 'pena 'cesh c̲aan jin c̲ikina Tap̲a Arumgimis bum um mo. Um mini mii dhu uni eya Nura mo dhali ii e mo yin jin mina Tap̲a Arumgimis bum ikwany gom moŋ'ko gom gway piti mo. 3 Um mini mii ii eya gasiis jin midi miiya t̲u'c ka cim gwansan mo dhali oyi a'di gwo mo ki: ' Aha/ nyit̲ha shwane/ gom Tap̲a Arumgimis bum jin yayika/ eya 'cesh c̲aan

jin okina Tapa gwo is gom idhan babam bam mo mmo ciki am mo be.' 4 Agasiis midi mii kala Nura 'peni me'd bum mo dhali dhu uni a'cesh e bwambora gwata/ gi Tapa Arumgimis bum mo. 5 /E mini mii o gwo e bwambori Tapa Arumgimis pini mo ki: ' Adhana babam pem jin ta wathi/ Aramiin yaki'd ki mis e bampa/ Aramiin mo. A'di yaki'd ka luŋgu'b e pa Masir mo dhali ca'bki'd imun mo, dhali 'kwanim piti 'kokina mondeŋ e idaha/ mo. Imun a'di caki'd ki ca mo, mmo ca'bki dem dem mo, dhali kal jin caaca mo be. 6 'Kwani Masir miiki am ki shi/ shi/ mo dhali 'koshki am is ka nyor mo. Uni dhukina tu'c kun 'bitha 'bi'th apo/ am mo. 7 Aman gwokina 'twa/ e Tapa mo, Arumgimis gi ibabam bam mo, dhali a'di cikki 'kus bam mo dhali mishki mo isa nyor bam mo, dhali atu'c bam mo, dhali mo siri'c jin siri'ckunu am apo/ ki sho'k mo. 8 Tapa suski am ka pije/ 'peni pa Masir ki me'd jin ca'bki dem dem mo, ka bi jin bele'thki'd mo, ki dhan moŋko/ka caaga/ mo, ka ris jamas mo, dhali ka ris miimer mo; 9 dhali a'di suski am e mo yan mo dhali ciki am a'cesh yan mo, a'cesh jin ishkin ma ko icine/ dhali mamana dham mo be. 10 Shwane/ hili mo mo ma, aha/ kalina ton twa/a/ kun dho'thon 'pena 'cesh caan gom um mo, jin cikina Tapa aha/ mo.' Um mini mii dhu uni a'cesh e bwambori Tapa Arumgimis bum mo dhali luŋ ibwambori a'di mo; 11 dhali um mina bwa mii 'kuny e tom 'boron i'baar mo kun miikina Tapa Arumgimis gom um mo, gom gu'b bum mo---um, dhali wathi/ Lawi mo, dhali wathi/ gi bampaŋ kamu/ mo a'di jin di'd e bwamani um mo be.

12 Me'd jin cikina um 'kupan to i'baar mo 'peni mony'cith tom bum ki yila kwara mo, a'di jin ta yil gi 'kupan to mo tani, yan'ko'd um mini mii ci a'di gom wathi/ Lawi mo, dhali gom wathi/ gi bampaŋ kamu/ mo, dhali gom wathi/ jin dargi com mo, dhali goma 'bom jin wun ma kath mo, wakan ki uni mini shwa to eya ris 'twaŋkala goŋ gi 'peŋkuman bampam bum mo dhali kap mo be. 13 Um mini mii o gwo e bwambori Tapa Arumgimis bum mo ki: ' Aha/ kalkina to ka kuluny 'pena ris to gi gu'b pem kun ta ku gi Tapa mo, dhali ciki uni gom wathi/ Lawi mo, gom wathi/ gi bampaŋ kamu/ mo, dhali gom wathi/ jin dargi com mo, dhali goma 'bom jin wun ma kath mo, isi goma ris gwoŋkan pini i'baar mo kun cikina /e aha/ mo. Aha/ dina ki dhaŋ gwoŋ kamu/ 'peni aris gwoŋkan pini mo, walla aha/ dina ki this uni e mo be.14 Aha/ dina ki shwa toŋkamu/ 'peni a'di e mondim pem mo, walla aha/ dina

ki kar a'di e moŋkamu/ mo me'd jin nyo/kika/ mo, walla aha/ dina ki c̲i jaŋkamu/ 'peni a'di e montak̲ gom jwa mo. Aha/ cik̲kina 'kus gi Tap̲a Arumgimis pem mo; aha/ hakina gwo e e to 'baar mo kun k̲ankina /e aha/ mmo mii mo.15 Hili mo ka luŋgu'b 'peni mo jin dikina /e mo, 'peni momis mo, dhali 'bor 'kwani ma Israyiil pini mii mo, dhala 'cesh c̲aan jin c̲ikina /e am mo, me'd jin okina /e gwo is gom ibabam bam mo, a'cesh jin ishkin ma ko icine/ dhali mamana dham mo be.'

'Kwani kun dhukunu ki she/ goma Arumgimis mo

16 Shwane/ Tap̲a Arumgimis bum a'di k̲anki um gwo mmo ha aris gwoŋk̲an gwansan e kun 'kwarkunu mo dhali aris gwo kun gamu me'd mo; wakan ki um mini dhu uni mo dhali mii uni ka dum bumi 'baar mo dhali ka k̲ashiram bumi 'baar mo be.17 Um mishkin shwane/ ki 'bore/ ki Tap̲a a'di ta'da Arumgimis bum mo, dhali ki um mini ii eya ris bway pit̲i mo dhali dhu aris gwoŋk̲an piti kun 'kwarkunu mo, aris gwoŋk̲an piti mo, dhali aris gwom piti kun gamu me'd mo, dhali ki um mini cik̲ 'kus piti mo. 18 Shwane/ Tap̲a mishki'd ki 'bore/ ki um ta 'kwani gi tom bu'th pitiŋ gana/ mo, me'd jin okina a'di um gwo is mo, dhali ki um mini dhu aris gwoŋk̲an piti i'baar mo, 19 dhali a'di midi dhu um isi mis ap̲owa ris kala tiya i'baar mo kun uk̲kina a'di mo, dhali um mini bu'th mo maŋ mo, gway jin minu mish /e mo 'baar mo, dhali montak̲ mo. Um mini ta 'kwani kun dhunu ki she/ gom Tap̲a Arumgimis bum mo, isi me'd gwo jin okina a'di mo be."

Gwoŋk̲an Jin Rashu E Mo 27

Gwoŋk̲an jin 'kwarkunu apowa ris wosh mo

1 Musa dhala ris 'kwaniŋ gwanyjak̲a/ ma Israyiil k̲anki 'kwani gwo mo dhali o gwo mo ki: "Dhuyi aris gwoŋk̲ani 'baar mo kun k̲ankika/ um shwane/ mo. 2 Ka cim jin mina umi ii ap̲o/ K̲umma/ yi'de/ Uurdun eya 'cesh c̲aan jin c̲ikina Tap̲a Arumgimis bum um mo, um mini mii dhu aris wosha caaga/ mo dhali rus uni ki to jin 'koshu e ka 'cesh kush mo. 3 Um mini mii 'kwar aris gwo 'baar mo ap̲o/ uni 'peni gwoŋk̲an gwansan mo me'd jin mina umi 'cit̲h mo, wakan ki um mini ii eya 'cesh c̲aan jin mina Tap̲a Arumgimis bum ic̲iki um mo, a'cesh jin ishkin ma ko icine/ mo dhali mamana dham mo, isi me'd Tap̲a mo, jin ta'da Arumgimis gi idhan babam bum mo tani, oki gwo is gom um mo be.

4 Me'd jin mina umi ii apo/ Kumma/ yi'de/ Uurdun mo tani, thumi aris wosh gwansan mo kun kankika/ um gwo apo/ shwane/ mo, apo/ 'Kuwosh Ibal mo, dhali rus uni ki to jin 'koshu e mo. 5 Imun mo tani um mini mii nyaŋa gwata/ gom Tapa Arumgimis bum mo, agwata/ 'pena ris wosh mo; hili um mini mii 'koki thum toŋkuthu'da kamu/ mmo miiya tu'c ka ris wosh mo. 6 Um mini mii nyaŋa gwata/ gi Tapa Arumgimis bum 'pena ris wosh kun 'konu ki miiya tu'c mo; um mini mii ci to kun cinu mmo 'tha ki o'd apo/ a'di gom Tapa Arumgimis bum mo, 7 dhali um mini miiya bas ki to kun nyakku/ ci mo dhali minu shwa imun mo; um mina bwa 'kuny mo e bwambori Tapa Arumgimis bum mo be. 8 Um mini 'kwar aris gwo 'baar mo apowa ris wosh 'peni gwoŋkan gwansan mo. 'Kwari uni eya tente/ ki 'bore/ mo."

9 Musa dhali igasiis mo, dhali 'kwani Lawi mo tani, walki 'twa/ e 'kwani ma Israyiil i'baar mo dhali oki gwo mo ki: "Koyi ki shwam mo dhali ciki gwo ma Israyiil mo ki: Ka cim ga shwane/ um taki 'kwani gi Tapa Arumgimis bum mo be. 10 Wakan um mini mii ha gwo gi 'twa/ gi Tapa Arumgimis bum e mo dhali ha aris gwoŋkan piti e mo dhali aris gwoŋkan kun 'kwaru kun kankika/ um ka cim ga shwane/ mo."

Aris monyjee Torkunu eya tente/ 'peni 'Kuwosh Ibal mo

11 Musa kanki 'kwani gwo ka cima 'de/ mo dhali o gwo mo ki: 12 "Arisa wak gwansan mini mii dosh apo/ 'Kuwosh Gerisim mmo 'bor 'kwani mii mo i'ko'di um iikin apo/ Kumma/ yi'de/ Uurdun mo: Simaan, Lawi, Yahuuda, Yassakar, Yuusup, dhala Benyjamin mo be. 13 Arisa wak gwansan mini mii dosh apo/ 'Kuwosh Ibal mo mmo tor monyjee eya tente/ mo ki: Ra/uubin, Jaad, Ashiir, Sabuluun, Daan, dhala Napthali mo.

14 'Kwani Lawi mini thok gwo mo dhali o 'kwaniŋ gwath ma Israyiil gwo i'baar mo ki 'kus kun caaca mo ki: 15 ' Dhalki wathiŋ gwath yin jeenu mo jin ukki jamas to mo walla uk jamas to 'peni toŋkuthu'd mo, a'di ta mii wak gom Tapa mo, jin ta'da tu'c gi me'd ma man mish to uk mo, dhali jin nyaŋki a'di isi mis ki jim bag mo.' Yan'ko'd 'kwani 'baar mini mii thok gwo mo dhali o gwo mo ki: 'Nye'

16 ' Dhalki wathiŋ gwaṯh yin jeenu mo jin diki taḳa babam piti mo walla ta'dam piti mo.' Yan'ko'd 'kwani 'baar mo mini mii o gwo mo ki: 'Nye'.

17 ' Dhalki wathiŋ gwaṯh yin jeenu mo jin ḳalki'da 'cesh ma man 'dish gu'b piti is mo.' Yan'ko'd 'kwani 'baar mo mini mii o gwo mo ki: 'Nye.'

18 ' Dhalki wathiŋ gwaṯh yin jeenu mo jin molki wathinyja'da/ sus apo/ bway tur mo.' Yan'ko'd 'kwani 'baar mo mini mii o gwo mo ki: 'Nye.'

19 ' Dhalki wathiŋ gwaṯh yin jeenu mo jin miiki mii ki mom'bi'th mmo ḳal mo mii miiŋḳar/e ka pije/ nyaḳki wathi/ gi bampaŋ kamu/ mo, walla wathi/ jin dargi com mo, walla 'bom jin wun ma kaṯh mo.' Yan'ko'd 'kwani 'baar mo mini mii o gwo mo ki: 'Amen.'

20 ' Dhalki wathiŋ gwaṯh yin jeenu mo jin ishki'd nyaḳki asha babam piti mo, haali/ a'di ḳalki mo mii miiŋḳar/e ma babam piti ka pije/ mo.' Yan'ko'd 'kwani 'baar mini mii o gwo mo ki: 'Nye.'

21 ' Dhalki wathiŋ gwaṯh yin jeenu mo jin ishki'd nyaḳki to/eŋ kamu/ mo.' Yan'ko'd 'kwani 'baar mini mii o gwo mo ki: 'Nye.'

22 ' Dhalki wathiŋ gwaṯh yin jeenu mo jin ishki'd nyaḳki 'bwah piti mo, jin ta 'bwa/ ma babam piti mo, walla nyaḳki 'bwa/ ma ta'dam piti mo.' Yan'ko'd 'kwani 'baar mini mii o gwo mo ki: 'Nye.'

23 ' Dhalki wathiŋ gwaṯh yin jeenu mo jin ishki'd nyaḳki kum jin mash ma babam piti mo.' Yan'ko'd 'kwani 'baar mo mini mii o gwo mo ki: 'Nye.'

24 ' Dhalki wathiŋ gwaṯh yin jeenu mo jin 'koshki'da man'dish gu'b piti is jwa ka ḳwal is mo.' Yan'ko'd 'kwani 'baar mo mini mii o gwo mo ki: 'Nye.'

25 ' Dhalki wathiŋ gwaṯh yin jeenu mo jin ḳalki to ki jim bag mmo 'kosh wathi/ jin dargi mii i'ba/ jwa mo.' Yan'ko'd 'kwani 'baar mo mini mii o gwo mo ki: 'Nye.'

26 ' Dhalki wathiŋ gwaṯh yin jeenu mo jin diki mish aris gwo 'ban ki 'bore/ 'peni gwoŋḳan gwansan mo, ki a'di midi ha uni e mo.' Yan'ko'd 'kwani 'baar mo mini mii o gwo mo ki: 'Nye.'

Gwoŋk̲an Jin Rashu E Mo 28

Mom'bor mii ap̲o/ mo jin hanu gwo e mo

1 Wak̲ki/ um min̲i cik̲ 'kus gi Tap̲a Arumgimis bum ki 'bore/ mo wakan mmo dhu aris gwoŋk̲an piti kun k̲ankika/ um ka cim ga shwane/, ki Tap̲a Arumgimis bum midi dhu um ap̲owa ris kala tiya 'peni mon̲y'ceshi 'baar mo. 2 Mom'bor mii gwansani 'baar mo mini iiyu/ apo/ um mo dhali midi 'kam um is mo, wak̲ki/ um cik̲ 'kus gi Tap̲a Arumgimis bum mo be. 3 Mom'bor mii midi di gom um e 'peŋkuman bampa mo dhali mom'bor mii midi di gom um e bwam mondhe'd mo. 4 Mom'bor mii midi di gom maman gi bwam bum mo, maman to 'pena 'cesh bum mo, dhali maman 'peni to/em bum mo, dhali mo mar is ma ma'diny bip̲ bum mo dhali ushi k̲a'bal 'pena ma'diny k̲a'bal bum mo. 5 Mom'bor mii midi di goma Nuram bum mo dhala gana'th bum kun 'thok̲u/ mo. 6 Mom'bor mii midi di gom um mo me'd jin mina umi iiyu/ bway bwaman mo, dhali mom'bor mii midi di gom um mo me'd jin mina umi ii ka pije/ mo be.

7 Tap̲a midi mii aris 'kwaniŋ 'kup̲ bum kun mini cu mis ap̲o/ um mmo dor k̲a 'cesh ibwambori um mo; uni mini iiyu/ ka pije/ ap̲o/ um ki bwaya 'de/ mo hili mini so 'peni bwambori um ki bway k̲a ris mo. 8 Tap̲a midi k̲an gwo gom mom'bor mii mmo iiyu/ ap̲o/ um eya ris themes bum mo dhali eya ris to 'baar mo kun dhuna um me'd bum ap̲o/ mo; a'di midi 'bor um mii eya 'cesh c̲aan jin c̲ikina a'di um mo b̲e. 9 Tap̲a midi thum um me'd 'kwani kun dhunu ki she/ gom is piti mo, me'd̲ jin okina a'di gwo is gom um mo, wak̲ki/ um mini dhu aris gwoŋk̲an gi Tap̲a Arumgimis bum mo, dhali ii eya ris bway piti mo. 10 Aris 'kwani gi mon̲y'ceshi 'baar mo mini mish ki um yuk̲kunu ki gway gi Tap̲a mo, dhali uni mini k̲o/ um mo be. 11 Tap̲a midi mii um mmo gam mii adu is kagahara/ e maman gi bwam bum mo, e maman gi to/em bum mo, dhali e maman to ma 'cesh bum eya 'cesh c̲aan jin okina a'di gwo is gom ibabam bum mmoc̲i um mo. 12 Tap̲a midi k̲a'd gu'b gi dhunu tom piti gom um 'peni momis mmoc̲iya sho'k̲ goma 'cesh bum ka tenteŋ k̲ar/e mo, dhali mmo 'bora t̲u'c gi me'd bum mii i'baar mo; um mini c̲i to eya ris kal gi mon̲y'cesh ka ris mo, hili um mini 'koki k̲al to mmo dok̲ku/ ka nyaŋ'ko'd mo. 13 Tap̲a midi dhu um ki 'kup̲an mo, dhali mmo ta thin yisa; um mini 'ko jasi isi mis mo, dhali

um mini 'koki 'ko e bwaŋ'kwarany mo, waḵki/ um ciḵ gwo goma ris gwoŋḵan gi Taṗa Arumgimis bum mo kun ḵankika/ um ka cim ga shwane/ mo, wakan mmo hil ki 'bore/ mo dhali mmo mii uni mo, 14 dhali waḵki/ um 'koki ṯu'k mo 'peni aris gwon tiya kun ḵankika/ um ka cim ga shwane/ mo, ki me'da bimporos mo walla ka cam mo, wakan mmo ii I eya risa ruma tiya mo mmo mii uni aṯu'c mo.

Monyjee aṗo/ mo Ush gwo ha e mo

15 Hili waḵki/ um 'koki ciḵ 'kus gi Taṗa Arumgimis bum mo, wakan mmo dhu aris gwoŋḵan piti i'baar mo dhali aris gwoŋḵan piti kun ḵankika/ um ka cim ga shwane/ mo, yan'ko'd monyjee gwansan i'baar mo mini iiyu/ aṗo/ um mo dhali bu'th um mo be. 16 Monyjee midi di gom um e 'peŋḵuman bampa/ mo, dhali monyjee midi di gom um e bwaman mondhe'd mo. 17 Monyjee midi di goma Nurram bum mo dhali goma gana'd bum kun 'thoḵkunu mo. 18 Monyjee midi di gom maman gi bwam bum mo, maman to ma 'cesh bum mo, ushi dhuru'c biṗ 'pena ma'diny biṗ bum mo, dhali ushi ḵa'bal 'pena ma'diny ḵa'bal bum mo be. 19 Monyjee midi di gom um mo me'd jin mina umi iiyu/ bway bwaman mo, dhali monyjee midi di gom um mo me'd jin mina umi ii ka pije/ mo.

20 Taṗa midi hasha ris monyjee aṗo/ um mo, mmo 'kosh um 'kuṗ is mo, dhali ḵucur um e to 'baar mo kun dhuna um me'd bum aṗo/ mo, ntagi um minu 'ce'd sho'k mo, dhali ntagi um minu 'ce'd sho'k ki jahanne/ gom tonthus bum jin miikina um mmo dhal aha/ 'pen mo. 21 Taṗa midi dhal dhan 'ba'tha shi'kga/ bway mmo bu'th um ntagi a'di midi 'ce'd um sho'k mo 'pena 'cesh c̣aan jin mura umi ii bway bwaman mmo bu'th mo be. 22 Taṗa midi 'kosh um ka ris 'ba'th kun mini wo'c um is she/ mo, ki isa 'ba'thga/ mo, ki 'ba'th jin midi bur um is ki waṗ waṗ mo, ki moŋḵu'thu'd mo, dhali ki gandala turga/ mo, dhali ki 'tham kun mini ḵu'th um is goŋkoro/ mo, dhali thalkin jin 'ka'd mo. To gwansan mini baṯh um isho'k mo ntagi um minu 'ce'd sho'k mo be. 23 Arisa balany gi momis bum kun 'koni 'kuṗi um mo tani mini war ki gurany mo, dhali mony'cesh jin di'd e bwaŋ'kwaranyi um midi war ki toŋḵthu'd mo be. 24 Taṗa midi miiya sho'k 'pena 'cesh bum mmo war ki diṗany mo dhali buṯd mo; 'peni momis a'di jin midi thulu aṗo/ um mo, ntagi um minu 'ce'd sho'k mo. 25 Taṗa midi mii um mmo d̄or

'ko'da 'cesh e bwambora ris 'kwaniŋ 'kup bum mo; um mini ii ki bwaya 'de/gom uni mo hili um mini so ibwambori uni ki bway ipesu/ mo. Um minu ur mo dhali 'peni 'ko'd bway twa/a/ mo e bwamana ris 'peŋkuman bampa/ gi mony'ceshi 'baar mo be. 26 Buŋgwar is bum kun wukin mini ta tonte/ goma ris 'dii gi momis i'baar mo dhali goma ris to/em bwasho gi mony'cesh mo; imun jan 'de/ piyi'd jin midi mii uni mmo ko/ is mo. 27 Tapa midi 'kosh um ka ris mom'ba'tha'd ma wulpe/ gi pa Masir mo dhali ka ris 'ba'th kun dher is she/ mo, 'batha du mo, dhali 'ba'th is kasa'd mo, dhali kun mina um i'koki wac mo. 28 Tapa midi 'kosh um ki 'ba'th jin sonuwa du mo, ki 'batha jin tanuwa ja'da/ mo, dhali ki 'ba'th jin 'kosh 'kup is mo be. 29 Um mini 'ta'b mo ki me'd montee mo me'd wathiny ja'da/ jin 'ta'bki mo ki me'd e mondhurumi'd mo, dhali um mini 'koki gam mii adu is eya ris bway bum mo; um isayempa/ minu sirica po/ ki sho'k mo dhali dil to mo, dhali imun mo tani jan 'de/ piyi'd jin midi woth um mo. 30 Um mini o gwo is goma 'bom mo tani, hili wathiŋ gwatha kamu/ midi ŋapa yim mo dhali butha yim ki mom'bi'th mo. um mini nyaŋ gu'b mo hili um mini 'koki 'ko e a'di mo; um mini si cwa ma mura'th mo hili um mini 'koki shwa maman piti mo. 31 Morbip bum minu 'kosh jwa mo e bwambori jis/em bum mo, hili um mini 'koki 'ka shum piti mo; thuluny bum minu kal ki mom'bi'th mo 'peni bwambori um mo dhali minu 'koki doku/ ka nyaŋ'ko'd bway um mo. Ka'bal bum minu ciku/ ka ris 'kwaniŋ 'kup bum mo, dhali um mini 'koki tagi jan 'de/ mmo woth um mo. 32 Iiya/um bum dhali i'bwa/um bum minu ciku/ ki 'kwanin tiya mo; um mini ŋap uni ka cimi 'baar mo, hili um mina isi wu e mmo ŋap uni mo. Imun mo tani me'd bum mini 'koki tagi mom'bi'th mo. 33 To kun dhothon 'pena 'cesh bum mo dhali 'pena risa tu'c bumi 'baar mo---dhali kal jin 'kona um ki mish mo tani midi shwa uni mo; um isa yempa/ minu sirica po/ ki sho'k mo dhali yapki sho'k mo, 34 wakan ki um mini ta pus mo ki mii jin misha um to kun miiki'd mo. 35 Tapa midi ci um isa nyor e 'kupa 'dupun mo dhali 'basho'k ki mom'batha'da shi'kga/ mo jin mina um 'koki wac mo, 'peni bwaman sho'k bum mo bway 'kup bum mo. 36 Tapa midi kal um mo dhali amalik bum mo bway kal jin dina um ki mish mo, wakki/ um walla idhan babam bum mo; imun mo tani um mini luŋa risa ruma tiya 'peni cwa mo dhali wosh mo. 37 /Um mini war ki uni kun pedhu mo, dhali wal gwo ka 'bi'th e apo/ mo, dhali mii mii ma mak mo, e bwaman 'kwani 'baar mo kun mina Tapa i ur

umi cinne/ mo. 38 Um mini k̲al emen to ka pije/ ki nyanye/ bway bwaman mondhe'd mo tani, hili /e mini tul emen to is idaha/ mo, haala meeŋkuyu/ mini shwa a'di mo be. 39 Um mini si amura'th mo dhali k̲or uni mo, hili um mini 'koki p̲i 'peni yimana suŋ kamu/ mo, walla si'da/ mmo tul mamana mura'th is mo, haala risa yish mini shwa uni mo. 40 Um mini taga ris cwa ma se̲tuun e bwaŋgwayum bumi 'baar mo, hili um mini 'koki wola yin ki is bum mo, haali/ aris cwa ma se̲tuun bum minu t̲a'k maman buni ka 'cesh mo. 41 Um mini tagi iya/in mo dhali i'bwa/um mo, hili uni mini 'koki ta kum bum mo, haali/ uni mini ii mmo ta kun jinu mo. 42 Aris cwam bumi 'baar mo dhali to kun dhothon eya 'cesh bum mo---ameeŋkuyu/ mini k̲al uni ka 'cesh mo be. 43 Wathi/ gi bampaŋ kamu/ jin di'd e bwaman um midi cu i'kup̲i um isi mis mo dhali isi mis mo tani; um ki is bum mini thulu 'twa/ ka 'cesh mo dhali 'ko eya 'cesh mo. 44 A'di midi c̲i to gom um mo, hili um mini 'koki c̲i to gom a'di mo; a'di midi ta 'kup̲an mo, dhali um mini ta thin mo. 45 Aris monyjee gwansani 'baar mo mini iiyu/ ap̲o/ um mo dhali mini ba̲t̲h um mo dhali bu'th um ntagi um minu 'ce'd sho'k mo. Yansan minu mii mo haali/ um 'koki ci̲k̲ 'kus gi Tap̲a Arumgimis bum mo, mmo dhu aris gwoŋk̲an piti mo dhali aris gwoŋk̲an piti kun k̲ankina a'di um mo be. 46 Aris monyjee gwansan mini 'ko ap̲o/ um mo me'da ris jamas mo dhali aris momer mo, dhali ap̲o/ emen b̲um ki sule/ mo.

47 Haali/ um 'koki luŋ Tap̲a Arumgimis bum ki bwaŋ gana mo dhali ka duŋ gana mo me'd jin mina um igam mii adu is mo, 48 wakan um mini mii aris 'kwaniŋ 'kup̲ a̲tu'c mo kun mina Tap̲a i hashu gom um mo; um mini mii ii a̲tu'c e uni ki t̲e/ mo, mmo 'ko ki k̲u'th mo, dhali 'ko is 'te/ mo, dhali 'ko ki dargi to mo. A'di midi kar dhaŋk̲a'b toŋk̲uthu'd e 'bam bum mo ntagi a'di midi 'ce'd um sho'k mo be. 49 Tap̲a midi 'doyi kal gi 'kwaniny'cesh ap̲o/ um mo 'peni mo kun si'da si'd mo, 'pena ris moŋkar'kup̲ gi mony'cesh mo, me'da wulu/ jin p̲eki'd isi momis mmo 'kosh tom piti mo, kal gi 'kwaniny'cesh kun 'kona um ki mish 'twam buni mo; 50 Kal gi 'kwaniny'cesh kun tagi jassi mii shi/ga/ mo kun 'koki mish wathi/ jin cana yil mo dhali kun 'koki t̲or mii ma 'the gom dhuru'c mo. 51 Uni mini 'ka dhuru'c to/em bum mo dhali to kun dho'th ma 'cesh bum mo ntagi um minu 'ce'd sho'k mo. Uni mini 'koki dhal emen to gom um mo, asun this mo, walla ayin mo, dhali ushi dhuru'c bip̲ mini pi mo 'pena ma'diny bip̲ bum mo walla

ushi k̲a'bal 'pena ma'diny k̲a'bal bum mo, ntagi uni mini mii um mmo 'ce'd sho'k mo be. 52 Uni mini 'kam um is mo eya ris 'twaŋkala goŋ gi 'peŋkuman bampam bum i'baar mo, ntagi montur bum isi mis mo dhali arisa gaŋgara/ kun nyaŋu isi mis mini t̲a'k ka 'cesh e mo 'baar mo eya 'cesh bum mo, eya risa gaŋgara/ kun gamkina um gwo is mo. Uni mini 'kam um is eya ris 'twaŋkala goŋ gi 'peŋkuman bampam pini i'baar mo e mo 'baar mo kun c̲ikina Tap̲a Arumgimis bum um mo. 53 Um mini shwa maman to 'peni buŋgwar is bum gana/ mo, 'dhali peni shuman is gi iya/um bum mo dhali 'peni i'bwa/um bum mo, kun c̲ikina Tap̲a Arumgimis bum um mo, e mo kun 'kamu um mo dhali eya wukura/ eya ris 'kwaniŋ 'kup̲ bum kun mini siri'c um ap̲o/ ki sho'k mo. 54 Dhali wathi/ jin tagi moŋk̲o/ is mo dhali jin mish to mii kagahara/ e bwamani um mo tani---a'di midi ta dhap̲an goma kam piti mo dhali gom ashim pitiŋ gana/ mo, dhali 'peni uc̲i gunn kun dhalkina a'di mo be. 55 Wakan a'di midi diki c̲i jaŋkamu/ 'peni uni mo 'peni shuman is gi uc̲im pitiŋ gana/ kun mura a'di iya mmo 'ka mo, haali/ a'di midi diki gam toŋkamu/ jin boc̲ki'd gom is piti e moŋ'kam mo dhali eya wukura/ mo ki wathiŋ 'kup̲ pini jin midi siri'c /e ap̲o/ ki sho'k eya ris 'twaŋkala goŋ gi 'peŋkuman bampam pini i'baar mo. 56 Amanc̲i to dhala 'bom jin mishi to mii e bwamani um mo, jin midi diki miiya t̲u'c mmo kar bwam sho'k piti apowa 'cesh mo mmo misha a'di to mii ki 'bore/ mo dhali mmoc̲i to ki 'bore/ mo---ayim midi ta dhap̲an goma kat̲him pitiŋ gana/ mo, gom ya/um piti mo, dhali gom 'bwa/um piti mo, 57 dhali goma ŋa/ this pitiŋ gana/ jin piyi'd ka pije/ 'peni embwaman 'basho'kka sum piti mo, dhali 'peni uc̲i kun min ma yim idho'th mo. Ayim midi 'ka uni ki jim bag gom mmo p̲ina to shwa mo, ki embul gi moŋ'kam mo dhali eya wukura/ jin mina wathiŋ 'kup̲ pini isiri'c /e ap̲o/ ki sho'k eya ris 'twaŋkala goŋ gi 'peŋkuman bampam pini mo be.

58 Wak̲ki/ um 'koki dhu aris gwo 'baar mo 'peni gwoŋk̲an gwansan kun 'kwarkunu eya warka/ yan mo, wakan mmoc̲i montak̲ gom dhan monyca yan mo dhali gway jin k̲ogu mo, jin ta Tap̲a Arumgimis bum mo tani, 59 yan'ko'd Tap̲a midi c̲i um aris 'batha shigga/ mo, dhali gom emen bum gwansan mo; uni mini taga ris 'batha shigga/ mo, gom embul ki tur tur mo, dhali aris 'ba'th kun caaca kagahara/ mo, gom embul ki tur tur mo. 60 A'di midi k̲ali aris 'ba'th i'baar mo ap̲o/ um dok̲/e mo me'd pa Masir c̲aan jin k̲o/kina um is mo; uni mini bu'th um

mo. 61 'Bathi 'baar mo dhali 'batha shigga/ kun 'konu ki 'kwar eya warka/ gi gwoŋk̲an yan mo, gwansan si'da/ kun mina Tap̲a ik̲alu ap̲o/ um mo ntagi um minu 'ce'd sho'k mo be. 62 Um minu dhalku/ idaha/ mo, isi kan wak̲ki/ um mina mondeŋ e iwa ka risa cul gi momis mo, haali/ um 'koki cik̲ 'kus gi Tap̲a Arumgimis bum mo. 63 Me'd jin 'kunykina Tap̲a bwa ap̲o/ um mmo mii um ki 'bore/ mo, dhali mmo mar um is mo tani, wakan a'di mina bwa 'kuny ap̲o/ um mmo 'ce'd um sho'k mo dhali 'kosh um i'baar mo. Um minu yu'd ka pije/ 'pena 'cesh c̲aan jin mina umi ii bway bwaman mmo bu'th mo be.

64 Tap̲a midi c̲eker um bwa e bwamana ris 'kwani 'baar mo 'peni moŋkar 'kup̲ gi mony'cesh mo bway moŋkar 'kup̲ gi mony'cesha kamu/ mo; imun mo tani um mini luŋa risa ruma tiya kun 'kona um ki mish mo, wak̲ki/ um walla idhan babam bum mo, arisa rum cwa dhali wosh mo. 65 E bwamana ris kal gi 'kwaniny'cesh gwansan mo tani um mini 'koki gam mo iim 'borga/ mo, dhali imun mo si/is gom bwam sho'k bum midi diki di mo; Tap̲a midi c̲iki um adu jin midi dee ki bir bir imun mo, dhali e kun mini 'koki mish mo mo, dhala kashira/ kun gwokin mo. 66 Moŋ'koki /em bum mini shir e mo jin dinu ki mish gwo 'ban e bwambori um mo; mon'thiny dhali montee mo tani um mini 'ko ki moŋk̲o/ is mo dhali um mini 'koki mish moŋ'koki /em bum 'ban ki 'bore/ mo be. 67 Ki mon'thamo/ /e mini o gwo mo ki: ' Aha/ ŋap̲a ki a'di midi 'taki ta mom'pimpili/ mo!' dhali e mom'pimpili/ /e mini o gwo mo ki: 'Aha/ ŋap̲a ki a'di midi 'taki ta mon'thamo/ mo!' haali/ gom moŋk̲o/ is eya dum bum mo dhali aris to kun mina /em bum iŋap̲ mmo mish mo. 68 Tap̲a midi k̲ali um e pa Masir dok̲/e ka risa k̲ur yi'de/ mo, ki bway jin okika/ gwo ap̲o/ gom um mo ki: ' Um mini 'koki mish pa Masir dok̲/e mo.' Imun um mini c̲i is bum mmo yol eya ris 'kwaniŋ 'kup̲ bum mo me'da ris c̲iŋkina/ 'kwaniŋ gwat̲h̲ mo dhali aris c̲iŋkina/ up̲ mo, hili jan 'de/ p̲iyi'd jin midi yol um ka pije/ mo be."

Gwoŋk̲an Jin Rashu E Mo 29

Gwoŋ gam me'd jin Rashkunu e eya 'cesh gi pa Mowaab mo

1 Aris gwo gwansan uni kun k̲ankina Tap̲a aMusa mo mmo t̲orki 'kwani ma Israyiil eya 'cesh gi bampa/ Mowaab mo, aris gwo kun

markunu is e gwoŋ gam me'd caan jin miikina a'di nyakki uni e wosh Horeb mo.

2 Musa yukki 'kwani ma Israyiil i'baar mo dhali o uni gwo mo ki: "Um mishki to 'baar mo kun miikina Tapa e bwambori jis/em bum mo eya 'cesh gi pa Masir goma pera/on mo, dhali goma ris imanmiiya tu'c piti i'baar mo, dhali goma 'cesh piti i'baar mo--- 3 aris moŋ'kosh is ka nyora caaga/ kun mishkina /em bum mo, dhali aris jamas mii mo, dhali aris dhan momer mo. 4 Hili ntaga cim ga shwane/ mo tani Tapa diki ciki um adu mmo mish mo mo, dhali e mmo mish mo mo, walla 'ce mmo cik gwo mo. 5 Aha/ suskina um gom yili iss 'de/ e mombwasho mo; burrinyem bum 'koki shi/is apo/ um mo, dhali appam bum 'koki shi/is e sho'k bum mo be. 6 Um 'koki shwa maaŋku'thu'da kamu/ mo, dhali um 'koki piya suŋ kamu/ mo walla tom piŋ kamu/ jin 'bitha 'bi'th mo, wakan ki um mini mish gwo 'ban ki Aha/ tana Tapa Arumgimis bum mo. 7 Me'd jin iiyina um e mo yan mo tani, Sihon jin ta'da malik gi pa Heshbon mo, dhala Og mo, jin ta'da malik eya 'cesh Bashan mo, kun iiyin ka pije/ mmo as apo/ am mo, dhali aman dorkina uni ka 'cesh mo be. 8 Aman kalkina 'cesh buni mo dhali ciki a'di me'd nyunykina gom 'kwani ma Ra/uubin mo, dhali gom 'kwani ma Jaad mo, dhali goma 'banu'd ma wak ma Manassa mo. 9 Wakan dhuyi aris gwoŋ gam me'd gwansan mo dhali miiyi uni mo; wakan ki um mini gam mii adu is e to 'baar mo kun miikina um mo be.

10 Um mini dosh ka shwane/ mo, umi 'baar mo, dhali e bwambori Tapa Arumgimis bum mo; dhali itapam bum mo, arisa wak bum mo, aris 'kwani gwanyjakam bum mo, dhali aris 'kwaninycan gi gu'ba tu'c bum mo---'peni 'kwaniŋ gwath ma Israyiil i'baar mo, 11 'peni uciŋ gwa'dgam bum mo, dhali i ashim bum mo, dhali wathi/ gi bampaŋ kamu/ jin di'd e bwamani um e moŋ'kom bum mo, 'peni a'di yin jin jep cwam bum gom a'di mo jin midi ku'th yi'dem bum mo. 12 Um 'kon imahan isi mmo cic e gwoŋ gam me'd gi Tapa Arumgimis bum mo dhali e gwo jin onu is gi Tapa Arumgimis bum mo a'di jin miiki'd nyakki um ka cim ga shwane/ mo, 13 wakan ki a'di midi dhu um ka cim ga shwane/ mmo ta 'kwani gom is piti mo, dhali ki a'di midi ta Arumgimis gom um mo, me'd jin walkina a'di 'twa/ e um mo, dhali me'd jin okina a'di gwo is e idhan babam bum mo, goma Ibrahiim mo, dhali goma Is/hak mo, dhali goma Yakuub mo be.

14 Haali/ a'di diki di nyaḵki jasi /e mo jin miikika/ gwoŋ gam me'd yansan mo dhali yansan jin okunu is mo--- 15 nyaḵki 'kwani 'baar mo ka 'deṯe/ 'deṯe/ kun doshkin imahan nyaḵki ana ka cim ga shwane/ mo ibwambori Taṗa Arumgimis bana mo---hili si'da/ nyaḵki gwansan kun 'koki 'ko imahan nyaḵki ana ka cim ga shwane/ mo. 16 Um mishkin ki am 'kokina kata eya 'cesh gi pa Masir mo, dhali am iiyina kata e bwamana ris kal gi mony'cesh mo e mo jin iikina um mo be. 17 Um mishki mo waḵ ma ris tomṗinycon buni mo kun uḵkunu 'peni cwa mo dhali wosh mo, dhali gurany kush dhali 'dolkon mo, kun 'kokin e bwamani uni mo. 18 Hili ki 'bore/ ki wathiŋ gwaṯha kamu/ midi diki di e bwamani um imun mo, walla a'bom mo, walla 'kwani ma bas mo, walla awaḵ jin ṯu'kkin ma du mo ka cim ga shwane/ 'peni Taṗa Arumgimis bam mo, wakan mmo luŋa risa rum gi kal gi 'kwaininy'cesh gwansan mo. Hili ki 'bore/ ka birmana kamu/ midi diki di e bwamani um jin midi dho'th mamana shi/ga/ mo dhala yish cwa mo. 19 Me'd jin ciḵkina wathi/ aris gwo 'peni monyjee yan mo tani, a'di midi 'bor is piti mii eya dum piti mo dhali o gwo mo ki: 'Aha/ mina tagi moŋḵu'th is mo, wakan ki aha/ mina ya eya dum pem jin 'bitha 'bi'th mo.'Yansan midi 'ce'd mo ya'thga/ sho'k imonṯal 'de/ nyaḵki moŋḵu'thu'd mo be. 20 Taṗa midi diki gwam a'di mo. Wakan, anyor gi Taṗa dhala dun dhaṗan piṯi midi shwa aṗo/ wathi/ c̱aan mo, dhali aris monyjee i'baar mo kun 'kwarkunu eya warka/ yan mo tani mini iiyu/ aṗo/ a'di mo, dhali Taṗa midi 'kosh gway piti ka pije/ mo 'peni bwaŋ'kwarany gi momis mo. 21 Taṗa midi kar a'di ki she/ gom mii shi/ga/ jin pi'd ka pije/ 'pena risa waḵ ma Israyiil i'baar mo, e mondhu aris monyjee i'baar mo 'peni gwoŋ gam me'd jin 'kwarkunu eya warka/ gi gwoŋḵan yan mo. 22 Anyaḵumyil kun mini iiyu/ mo, 'peni uc̱im bum kun mini cu mis i'ko'di um mo, dhali wathi/ gi bampaŋ kamu/ jin midi yayu/ 'pena 'cesha si'dga/ mo, midi wall 'twa/ mo me'd jin misha uni aris 'batha shi'kga/ aṗowa 'cesh yan mo dhali aris 'ba'th kun c̱ikina Taṗa a'di mo--- 23 dhaṗi me'd jin misha uni a'cesh c̱aan ka kuluny taḵi'd gi wosha wur wur mo dhala 'doŋkoro/ jin shwaki'd mo, e mo jin dinu ki si toŋkamu/ mo walla mmo dho'th maman to mo, e mo jin dina to kun go'don ki ca mo, me'd pa Saduum jin biṯki'd mo dhali paŋ Gamuura/ mo, Admah dhala Seboyim mo, kun 'ce'dkina Taṗa sho'k ka nyor piti mo dhali ka nyor jin 'batha 'ba'th mo--- 24 uni mini o gwo imonṯal 'de/ nyaḵka ris kal gi mony'cesha tiya i'baar mo ki: ' Gomatinta

miikina Tapa to yan eya 'cesh yan mo? Adhan 'pemen ma nyora caaga/ yan jin 'batha 'ba'th ta'da ta mo?' 25 Yan'ko'd 'kwani mini o gwo mo ki: ' A'di wakan haali/ uni dhalki gwoŋ gam me'd gi Tapa 'pen mo, Arumgimis gi idhan babam buni mo, jin mii ki mii inyakki uni mo me'd jin suskina a'di uni ka pije/ 'pena 'cesh gi pa Masir mo, 26 dhali haali/ uni iikin mo dhali miiya risa ruma tiya atu'c mo dhali luŋ uni mo, arisa rum kun 'kona uni ki mish mo dhali kun dina a'di ki ciki uni mo be. 27 Wakan anyor gi Tapa shwaki'd ki 'ba'th 'ba'th apowa 'cesh yan mo, wakan mmo kali aris monyjee i'baar mo apo/ a'di mo kun 'kwarkunu eya warka/ yansan mo. 28 Tapa yu'dki uni 'pena 'cesh buni ka nyor mo, ka nyor jin 'batha 'ba'th mo, dhali ka dhana nyor jin ca'b ki wur wur mo, dhali uni ta'kkunu mo eya 'cesha kamu/ mo, me'da cim ga shwane/ mo.' 29 Aris to kun bagu ta ku gi Tapa Arumgimis bana a'di 'de/ mo; hili aris to kun mishkunu eya tente/ ta kum bam goma sule/ mo dhali gom emen bam mo, wakan ki am mina mii aris gwo gi gwoŋkan yan i'baar mo be.

Gwoŋkan Jin Rashu E Mo 30

Mom'bor mii gom mondok ka nyaŋ'ko'd eya Arumgimis mo

1 Me'd jin min ma aris to gwansani 'baar mo mmo iiyu/ apo um mo, mom'bor mii dhali monyjee kun dhukika/ e bwambori um mo, dhali me'd jin ona um gwo e 'kupi uni mo e bwamana ris kal gi mony'cesha tiya i'baar mo e mo jin urkina Tapa Arumgimis bum um ka pije/ mo, 2 dhali wakki/ um mini dok ka nyaŋ'ko'd bway Tapa Arumgimis bum mo dhali cik 'kus piti mo mmo bath gwo 'baar mo kun kankika/ um ka cim ga shwane/ mo tani---um dhali ucim bum mo---ka dum bumi 'baar mo dhali ka kashiram bum i'baar mo tani, 3 yan'ko'd Tapa Arumgimis bum midi tu'k mony jim bum mo dhali tagi bwaŋkush apo/ um mo; a'di midi dok ka nyaŋ'ko'd mo dhali tul um is 'pena ris 'kwani 'baar mo e mo kun cekerkina A'di um bwa mo be. 4 Wakki/ 'kwanim buma tiya 'kokin eya ris mo kun si'da si'd mo e bwaŋ'kwarany gi momis mo, 'peni mun mo tani Tapa Arumgimis bum midi tul um is mo, dhali 'peni mun mo tani a'di midi susi um mo. 5 Dhali Tapa Arumgimis bum midi susi um eya 'cesh caan jin takina ibabam bum ntwa/a/ mo, dhali um mini tagi a'di dok/e mo; a'di midi mii um ki 'bore/ mo dhali a'di midi mar um is ki nyanye/ 'peni idhan babam bum kun twa/a/ mo be. 6 Dhali

Tapa Arumgimis bum midi 'citha dum bum mo dhala du gi emen bum mo, wakan ki um mini en Tapa Arumgimis bum ka dum bum i'baar mo dhali ka kashiram bumi 'baar mo, wakan ki um mini 'ko ki e mo. 7 Dhali Tapa Arumgimis bum midi kar aris monyjee gwansani 'baar mo apowa ris 'kwaniŋ 'kup bum mo dhali apo/ uni gwansan kun shi/ki um i e mo, dhali uni gwansan kun to'cki um bwa mo be. 8 Um mini dok ka nyaŋ'ko'd mo dhali ha gwo gi Tapa e mo, dhali um mini mii aris gwoŋkan piti i'baar mo kun kankika/ um ka cim ga shwane/ mo. 9 Tapa Arumgimis bum midi ci um mo jin gamu mii adu is ka enthus eya tu'c gi me'd bumi 'baar mo, ki maman gi bwam bum mo, dhali ki maman 'peni to/em bum mo, dhali ki maman to 'pena 'cesh bum mo, gom mii jin gamuwa du is mo. Haali/ Tapa mina bwa 'kuny mo dok/e mmo ci um mo jin gamu mii adu is mo, me'd jin 'kunykina a'di bwa apo/ ibabam bum mo be. 10 A'di midi mii to yan mo wakki/ um mini ha gwo gi Tapa Arumgimis bum e mo, wakan mmo dhu aris gwoŋkan piti mo dhali aris gwoŋkan kun 'kwarkunu eya warka/ gi gwoŋkan yan mo, wakki/ um tu'kkun ka nyaŋ'ko'd e Tapa Arumgimis bum ka dum bum i'baar mo dhali ka kashiram bumi 'baar mo be.

Moŋkwany gom Mondiki/e walla Mo wu mo

11 Haali/ gwoŋkan yansan jin kankika/ um ka cim ga shwane/ a'di diki 'bitha 'bi'th kagahara/ gom um mo, walla a'di diki si'da si'd kagahara/ gom um mmo gam a'di mo be. 12 A'di diki di e momis mo, wakan ki um mini o gwo mo ki: ' Aja midi se mis dhali kali a'di ka 'cesh gom am mo dhali ki am mina mish cik a'di gwo mo, wakan ki aman mina mii a'di mo?' 13 Walla a'di diki di e bwampo/ kumma/ yi'de/ mo, wakan ki um mini o gwo mo ki: ' Aja midi ya apo/ kumma/ yi'de/ gom am mo dhali kali a'di gom am mo dhali ki am mina cik a'di mo, wakan ki aman mina mii a'di mo?' 14 Hili gwo 'disha 'dish kagahara/ gom um mo, e 'twam bum mo dhala dum bum mo, wakan ki um mini mii a'di mo be.

15 Hili mo mo ma, 'pena cim ga shwane/ mo tani aha/ karkina mondiki/e ibwambori um mo dhali miim 'borga/ mo, dhali mowu mo dhali tonthus mo. 16 Wakki/ um hana ris gwo gi Tapa Arumgimis bum e kun gamu me'd mo, jin kankika/ um gwo eya cim ga shwane/ mo mmo en Tapa Arumgimis bum mo, dhali mmo ii e bway piti mo, dhali

mmo dhu aris gwoŋk̲an piti mo, aris gwoŋk̲an piti kun 'kwarkunu mo tani, um mini 'ko ki e mo dhali mar is mo, dhali Tap̲a Arumgimis bum midi 'bor um mii eya 'cesh c̲aan jin mina umi ciç̲ mo mmo bu'th mo be. 17 Hili wak̲ka dum bum tu'kku'd ka nyaŋ'ko'd mo, dhali um 'koki cik̲ gwo mo dhali um k̲alkunu ka pije/ mo dhali 'tuk̲a 'cesh eya risa ruma tiya mo dhali luŋ uni mo tani, 18 yan'ko'd aha/ okina gwo eya tente/ gom um ka cim ga shwane/ mo ki um ka jiŋ gana/ minu 'ce'd sho'k mo; um mini 'koki 'ko ki tur tur eya 'cesh c̲aan jin 'ci'thkina um yi'deŋ k̲umma/ Uurdun mmo ii mo dhali bu'th mo. 19 Aha/ yuk̲kina momis dhali mony'cesh mo mmo mish mo ap̲o/ um shwane/ ki aha/ karkina mondiki/e ibwambori um mo dhali mo wu mo, mom'bor mii mo dhali monyjee mo; wakan kwanyi mondiki/e mo wakan ki um mini 'ko ki e mo, um dhali emen bum mo be. 20 Miiyi to yan wakan mo mmo en Tap̲a Arumgimis bum mo, mmo cik̲ 'kus piti mo, dhali mmo 'dap̲ e a'di mo. Haali/ a'di ta mondiki/em bum mo dhali montur ma risa cim̲ bum mo; miiyi to yan mo wakan ki um mini 'ko ki e eya 'cesh c̲aan jin okina Tap̲a gwo is gom idhan babam bum mo, goma Ibrahiim mo, dhali goma Is̲/hak̲ mo, dhali goma Yakuub mo, mmo c̲iki uni mo."

Gwoŋk̲an Jin Rashu E Mo 31

Jeshuwa ta'da manshu bway this gi 'kwani ma Israyiil mo

1 Yan'ko'd aMusa yaki'd mo dhali walki aris gwo gwansan gom 'kwani ma Israyiil i'baar mo. 2 A'di oki uni gwo mo ki: "Aha/ i'dishesan tana gi yil mo i issi mudhe'd i'ce'dka iss 'de/ mo; aha/ mina diki ya ka pije/ ki nyanye/ mo dhali yayu/ bway bwaman mo; Tap̲a si'da/ oki aha/ gwo mo ki: ' /E mini diki ya mmo'cit̲h ap̲o/ k̲umma/ yi'de/ yan mo.' 3 Tap̲a Arumgimis pini, a'di midi ya mmo'cit̲h ibwambori /e mo; a'di midi 'ce'd aris kal gwansan sho'k 'peni bwambori /e mo, dhali /e mini bu'th uni mo. Jeshuwa, a'di midi ya nt̲wa/a/ ki /e mo, me'd gwo jin okina Tap̲a mo be. 4 Tap̲a midi mii to gom uni mo me'd jin miikina a'di goma Sihon mo dhali goma Og mo, jin ta'da malik̲ gi 'kwani Amuur mo, dhali goma 'cesh buni mo, jin 'ce'dkina a'di sho'k mo. 5 Tap̲a midi c̲iyi uni gom /e mo, dhali /e mini mii to gom uni i'baar mo kun k̲ankika/ /e mo be. 6 'Bithi ki 'bi'th mo dhali gom mom'bi'th isa 'borga/ mo, dhalku/ is ki k̲o/ mo, dhali dhalku/ ki k̲o/ uni mo; haali/ Tap̲a Arumgimis pini,

a'di midi ya inyaḵki /e mo; a'di midi diki biṯ /e me'd mo walla mmo dhal /e 'pen mo."

7 Yan'ko'd aMusa yuḵki'da Jeshuwa mo dhali o a'di gwo ibwambori'kwani ma Israyiil i'baar mo ki: " 'Bithi ki 'bi'th mo dhali mmoc̱i gwom 'bi'th isa 'borga/ mo, haali/ /e mini ya nyaḵki 'kwani gwansan eya 'cesh c̱aan jin okina Tap̱a gwo is gom idhan babam bum mmo c̱i uni mo; /e mini bu'th uni mo be. 8 Tap̱a, a'di ta a'di jin ya'd ibwambori /e mo; a'di midi di nyaḵki /e mo; a'di midi diki biṯ /e me'd mo walla dhal /e 'pen mo; dhalku/ is ki ḵo/ mo, dhalku/ ki biṯ bwa ka luŋgu'b mo."

Gwoŋḵan jin minu deŋ e mo 'ko'di yila Pesu/ i'baar mo

9 AMusa 'kwarki gwoŋḵan yan mo dhali c̱iki a'di ka pije/ gom igasiis mo, iiya/ ma Lawi mo, kun ḵalkina sanduuḵ gi gwo jin gamu me'd gi Tap̱a mo; a'di si'da/ c̱iki'da ris gwo kun 'kwarkunu 'peni a'di goma ris gwanyjaḵa/ 'kwani ma Israyiil i'baar mo be. 10 Dhala Musa ḵanki uni gwo mo dhali oki: "Ki moŋkar 'kup̱ gi yila pesu/ i'baar mo, ki embul jin karkunu ki she/ goma risa mure/ kun 'konu ki c̱i mo, ki embul gi Moshwan to goma risa Balany mo, 11 Me'd 'kwani ma Israyiil i'baar mo kun iiyin mmo pi e bwambori Tap̱a Arumgimis pini e mo c̱aan jin mina a'di ikwany gom moŋḵogum piti mo, /e mini deŋ gwoŋḵan yan e e bwambori 'kwani ma Israyiil i'baar mo e bwany'cem buni mo. 12 Mmo tul 'kwani is mo, 'kwaniŋ gwaṯh, dhali up̱ mo, dhali ushi uciŋ gwa'dga/ mo, dhali wathim pini gi bampaŋ kamu/ jin diki'd eya ris 'twaŋkala goŋ gi 'peŋkuman bampam pini mo, wakan ki uni mini ciḵ gwo mo dhali ŋap̱ mmo mish to mo, dhali wakan ki uni mini c̱i montaḵ gom Tap̱a Arumgimis pini mo dhali dhu aris gwo 'baar mo 'peni gwoŋḵan gwansan mo be. 13 Miiyi to yan mo wakan ki uc̱im bum, kun 'koki mish gwo 'ban mo tani, mini ciḵ gwo mo dhali ŋap̱ mmoc̱i montaḵ gom Tap̱a Arumgimis pini mo, me'd jin mina /e di ki̱ e ki tur tur eya 'cesh c̱aan jin mura /e ya mmo'ciṯh ap̱o/ ḵumma/ yi'de/ Uurdun mmo bu'th mo."

14 Dhali Tap̱a oki'da Musa gwo mo ki: "Hili mo mo ma, acim yaya'd jin mina /e mii wu mo; yuḵa Jeshuwa mo dhali ṯori is bum e gu'b burrinye/ gi montul is mo, wakan ki Aha/ mina c̱iki a'di gwo mo." Musa dhala Jeshuwa iikin mo dhali ṯorki is buni e gu'b burrinye/ gi

montul is mo be. 15 Tapa piki'd e gu'b burrinye/ ka raka kak mo; araka kak doshki'd apo/ 'twaŋkal gi gu'b burrinye/ mo.

16 Dhali Tapa oki'da Musa gwo mo ki: "Hili mo mo ma, /e mini ish 'ko'da 'cesh nyakki ibabam pini mo; 'kwani gwansan mini cu mis mo dhali uni mii me'da 'bom cal jin yaki'd i'ko'da risa rum kun 'kon ki she/ mo kun 'kokin e bwamani uni mo eya 'cesh jin iikina uni mo. Uni mini dhal Aha/ 'pen mo dhali 'ce'd gwoŋ gam me'd pem jin miikika/ nyakki uni mo be. 17 Yan'ko'd, ka cim caan mo tani, anyor pem midi 'batha 'ba'th apo/ uni mo dhali Aha/ mina dhal uni 'pen mo. Aha/ mina bag jis/em pem 'peni uni mo dhali uni minu 'ce'd sho'k ka kuluny mo. Aris mii kun 'bitha 'bi'th ka ris mo dhali aris monto'c bwa mini gam uni mo wakan ki uni mini o gwo ka cim caan mo ki: ' Aris mii kun 'bitha 'bi'th gwansan 'koki iiyu/ apo/ am mo haali/ Arumgimis bam a'di piyi'd e bwamani aman mo?' 18 Aha/ ka jiŋ gana/ mina bag jis/em pem 'peni uni mo ka cim caan mo haali/ gom tonthusi 'baar mo kun miikina uni mo, haali/ uni mini tu'k mo ka nyaŋ'ko'd bwaya risa ruma tiya mo. 19 I'dishesan wakan 'kwari gway yan gom is bum mo dhali tori a'di ki 'kwani ma Israyiil mo. Kari a'di 'twam buni mo, wakan ki gway yan midi ta man o gwo gom Aha/ apo/ 'kwani ma Israyiil mo be. 20 Haali/ me'd jin miga/susi uni eya 'cesh caan jin okika gwo is mmo ci i dhan babam buni mo, a'cesh jin ishkin ma ko icine/ dhali mamana dham mo, dhali me'd jin shwakina uni to mo dhali kapkin mo dhali gamki mii adu is ki nyanye/ mo tani, yan'ko'd uni mini dok ka nyaŋ'ko'd bwaya risa ruma tiya mo dhali uni mini mii uni atu'c mo dhali uni mini wak Aha/ mo dhali uni mini 'ce'd gwoŋ gam me'd pem mo. 21 Ka ris tonthus ka ris mo dhali aris monto'c bwa kun iiyin apo/ 'kwani gwan mo, gway yan midi pi gwo ibwambori uni me'da man o gwo mo (haali/ a'di minu diki this e 'peni 'twa/ gi emen buni mo). Haali/ Aha/ misha aris gwoŋ kulum kun ukkina uni ka cim ga shwane/ mo, wakan ntwa/a/ Aha/ suskina uni eya 'cesh caan jin okika/ gwo is gom uni mo be."

22 Wakan Musa 'kwarki gway yan ka cima 'de/ mo dhali torki a'di ki 'kwani ma Israyiil mo, 23 Tapa ciki'da Jeshuwa ya/ ma Nuun gwo mo dhali o ki: ' Bithi ki 'bi'th mo dhali gwo gi mom 'bi'th isa 'borga/ mo; haali/ /e mini susi 'kwani ma Israyiil eya 'cesh caan jin okika uni gwo is mo, dhali midi di nyakki /e mo."

24 A'di miiki'd me'd jin 'baarkin ma Musa aris gwoŋ 'kwar gi gwoŋk̲an gwan eya warka/ mo, 25 jin k̲ankina a'di 'kwani Lawi gwo mo kun k̲alkina sanduuk̲ gi gwoŋ gam me'd gi Tap̲a mo, dhali a'di o'd ki: 26 "K̲ala warka/ gi gwoŋk̲an yan mo dhal̄i kar a'di e 'ko'dgwara sanduuk̲ gi gwoŋ gam me'd gi Tap̲a Arumgimis bum mo, wakan ki a'di midi di imun me'da man o gwo ap̲o/ um mo be. 27 Haali/ aha/ mish mii shi/gam bum mo dhali 'kup̲ bum̲ kun 'bitha 'bi'th mo; hili mo mo ma, ki aha/ dikina ki e naskina/ nyak̲ki um wakan ka cim ka shwane/ mo, um miiki mii shi/ga/ ap̲o/ Tap̲a mo; midi wakata ki nyanye/ i'ko'di mo wum pem mo? 28 Tulki aha/ aris gwanjak̲a/ is i'baar mo'pena risa wak̲ bum mo, dhali aris 'kwaniny can gi gu'b ma t̲u'c bum mo, wakan ki aha/ mina o aris gwo gwansan e 'cem buni mo dhali yuk̲ momis dhali mony'cesh mmo ta manmish mo ap̲o/ uni mo be. 29 Haali/ aha/ misha i'ko'di wum pem mo tani um mini t̲or mii nyo/ga/ eya tente/ gom is bum dhali t̲u'k mo 'peni bway jin k̲ankika/ um gwo mo; mii shigga/ mini iiyu/ ap̲o/ um ka cim gwansan mo. Yan midi mii mo haali/ um miiki to kun ta thus e jis/e gi Tap̲a mo, wakan me'd k̲ucur a'di ka nyor eya t̲u'c gi me'd bum mo."

Gway ma Musa mo

30 Musa rashki aris gwo e e bwany'ce gi montul is gi 'kwani ma Israyiil i'baar mo 'peni gway yan mo ntagi uni 'baarkin mo be.

Gwoŋk̲an Jin Rashu E Mo 32

1 "C̲iyi 'ce mo, ayy um kun 'kon e momis mo, dhali dhalki aha/ walla 'twa/ mo.
Dhalki mony'cesh cik̲ aris gwo gi 'twam pem mo.
2 Dhalki gwont̲or pem bit̲i'd ka 'cesh me'da sho'k jin yethe'd mo,
dhalki mo wall 'twam pem p̲o'd me'd jap̲e/ mo,
me'da sho'k jin t̲wa/a/ jin yet̲h̲ki'd ap̲owa sho ki 'thup̲ 'thup̲ mo
dhali me'da sho'k kun wolki yi'de/ ap̲o/ to kun sikunu mo.
3 Haali/ aha/ mina bah gwo ki gway gi Tap̲a mo,
dhali ki dhan miimera caaga/ goma Arumgimis bam mo.
4 Wosha t̲u'c piti 'bora 'bor kagahara/ mo,
haali/ bway piti uni tana k̲ar/e i'baar mo.

A'di ta'da Arumgimis gana/ mo, ki dargi tonthus mo.
A'di ta jasa k̲ar/e dhali ta k̲ar/eŋ gana/ mo be.
5 Uni miiki mii ki shi/ shi/ kagahara/ ap̲o/ a'di mo.
Uni 'koki ta uc̲im piti mo.
A'di ta mon'the is buni mo.
Uni he'kina he'k e dhali uni tana nyak̲umyil kun 'koki ta k̲ar/e mo.
6 A/um c̲i montak̲ ki Tap̲a ki bway yan mo,
ayy um 'kwani kun ta p̲us mo dhali 'kwani kun 'koki yuk̲a yuk̲ mo?
A / a'di diki ta babam bum mo, jan 'de/ yin jin uk̲ki um mo?
A'di uk̲ki um mo dhali t̲elki um sho'k mo.
7 Kayi gwo e i'kup̲ ka risa cim gi embula dhamo/ mo,
kulumi gwo goma ris yil ma nyak̲umyil kun pekin mo.
Dot̲a babam pini mo dhali a'di midi t̲orki /e mo,
dhali aris 'kwaniŋ gwanyjak̲am pini mo dhali uni mini t̲orki /e gwo mo.
8 Me'd a'di jin caya e ki ca c̲iki aris kal gi 'kwaniny 'cesh nyunykinam buni mo---
me'd jin k̲wa/kina a'di 'kwani en'thi/ bwa mo,
a'di dhuki aris bwaŋgwayu/ ma ris 'kwani mo
isi ki mondeŋ e gi uc̲i ma Israyiil mo be.
9 Haali/ a'ban to gi Tap̲a mo tani a'di ta 'kwanim piti mo;
Yakuub a'di karkunu ki sh̲e/ gom nyunykinam piti mo.
10 A'di gamki a'di eya 'cesh gi mombwasho mo,
dhali e mo jin di bwa 'te/ mo dhali e mombwasho mo tani;
a'di ceshki a'di ka p̲o/ mo dhali hilki'd ki 'bore/ gom a'di mo,
a'di jiki a'di mo me'da pinya /em piti mo.
11 Me'da wullu/ c̲aan jin jiki gu'b piti mo
dhali wup̲ ap̲o/ ushi ushan piti mo, bele'thki'da bim piti ka pije/ mo
dhali bu'thki uni mo,
dhali k̲alki uni ap̲owa risa binyjeshem piti mo.
12 Tap̲a a'di 'de/ sh̲uki a'di bway mo;
arum gi bampaŋ kamu/ diki di nyak̲ki a'di mo.
13 A'di karki a'di mmo se ap̲owa ris mo ma 'cesh kun k̲a'dama k̲a'dam mo,

dhali a'di thipki a'di ka ris maman to gi bwam bunto mo;
a'di thipki a'di ki mamana dham 'peni wosh mo,
dhala yin 'peni wosh jin 'bitha 'bi'th 'twakki'd mo.
14 A'di shwaki'da yina ko 'pena ma'diny bip mo dhali piki'da ko 'pena ma'diny ka'bal mo,
nyakki kwalany ma ris ushi ka'bal mo, arisa rasan ka'bal gi pam Bashan mo dhali arisa rasan mi mo,
nyakka gamem 'borga/ mo---
dhali /e pikina su jin seki'd mo jin ukkunu 'pena bas ma ris mamana mura'th mo.
15 Hila Jeshurun caki'd ki mon'thik mo dhali piki to mo---
/e cakin ki mon'thik mo tani,
/e 'thikkin kagahara/ mo, dhali /e shwaki tom pini ikap mo tani
---a'di dhalki'da Arumgimis jin ukki a'di 'pen mo,
dhali a'di wakki Wosh gi mowoth piti mo be.
16 Uni miiki Tapa mmo dit bwa ka risa rum buni kun 'kona e ki she/ ki she/ mo;
ka ris miim buni kun nyo/a nyo/ mo tani uni miiki a'di ka nyor mo.
17 Uni miikina bas goma risa rumthus mo, kun 'koki ta Arumgimis mo---
arisa rum kun 'kona uni ki mish mo, arisa rum kun pikin i'dishesan mo,
arisa rum kun 'kona ibabam bum ki ko/ mo be.
18 Um miiki Wosh gi mombwasho mo, mmo ta babam bum mo,
dhali um thiskina Arumgimis e mo jin ciki um bwa ma dho'th mo.
19 Tapa mishki mii yan mo dhali a'di wakki uni mo,
haali/ iya/um piti dhali i'bwa/um piti kucurki a'di wakan ka nyor mo.
20 A'di o'd ki: "Aha/ mina bag jis/em pem 'peni uni mo,"
"dhali Aha/ mina mish moŋkar 'kup buni midi ta ata mo;
haali/ uni tana nyakumyil kun burusha ii ki burush mo,
e uci kun 'koki tagi miin gana/ mo.

21 Uni rakki Aha/ mmo dit bwa ka rum jin diki ta rum mo dhali miiki Aha/ ka nyor ka ris tom buni kun 'koki ta kuŋ gana/ mo.
Aha/ mina mii uni mmo ta ham'kus, uni gwansan kun 'koki ta 'kwani mo;
ki kal jin ta pus mo tani Aha/ mina mii uni mmo shi/ bwa mo.
22 Haali/ anyor pem a'di shwaki'd ki o'd mo
dhali a'di shwaki'd e 'bame'da 'cesh gi Jis ma Al gi mo wu mo;
a'di shwaki mony'cesh mo dhali mondho'th piti mo;
a'di karki o'd apowa ris moŋkap ma ris wosh mo.
23 Aha/ mina tul aris mii shi/ga/ is apo/ uni mo;
Aha/ mina shina risa thopam pemi 'baar mo e uni mo;
24 Uni minu shi/ is ki te/ mo dhali 'kosh ki mom'batha'd mo dhali ki mony'ce'd sho'k jin shi/a shi/ mo;
Aha/ mina hash she/ ma ris to/embwasho apo/ uni mo,
ka ti'd ma ris to kun parana bora 'cesh e bu'd mo be.
25 Apije/ mo tani gandalla turga/ midi kali mowu mo,
dhali eya ris bwaman gu'b ma ci mo tani mii shi/ga/ mini mii wakan mo.
A'di midi 'ce'd dhuru'c 'kwani su/ sho'k mo dhali nyaraŋ gana/ mo, dhali ara 'ci jin pi'da ko mo,
dhali wathi/ jin taki'd ga mur kush mo.
26 Aha/ okina gwo ki Aha/ mina ceker uni bwa ki si'd si'd ka pije/ mo,
ki Aha/ mina mii ka gwo gi uni e mmo dosh 'peni bwaman gi 'kwani en'thi/ mo be.
27 Dina a'di ki ta Aha/ mmo ko/ anyor jin rukunykina 'kwaniŋ gun ta 'kup mo,
dhali ka ris 'kwani 'kup buni mini 'taki 'ko ki dwall gwo ki 'bore/ mo,
dhali ki uni mini 'taki 'ko ki o gwo mo ki: 'Me'd bam a'di piki mii e mo,'
Aha/ mina 'taki mii aris to gwansan mo be.
28 Haali/ kal ma Israyiil a'di ta'da mandwall gwo jin di bwa 'te/ mo,
dhali imun mo tani mo jin mishu gwo 'ban piyi'd e uni mo.

29 Ayy, ki uni yuk̲a yuk̲ kan mo, dhali ki uni mishki gwo yan 'ban mo,
ki uni mini mishki 'bore/ gom mo iim buni kun iikina uni mo!
30 Ki jan 'de/ midi ura alip̲ kata mo,
dhali kun su/ ki dhu alip̲i 'kume'd mmo so mo,
isi ciki/ Wosh buni yolki uni mo,
dhali Tap̲a c̲iki uni moroc̲ mo?
31 Haali/ wosh ma ris 'kwaniŋ 'kup̲ bam a'di diki waki Wosh bam mo,
wakan jasi isi me'd aris 'kwaniŋ 'kup̲ bam dhuki 'kup̲ mo be.
32 Haali/ cwalman buni yaya'd 'p̲eni cwalman gi pa Saduum mo,
dhali 'peni aris bwam mondhe'd gi paŋ Gamuurah mo;
aris mamana mura'th buni uni 'peni mamana muratha shi'kga/ mo;
aris moŋ gam me'd buni uni k̲a/a k̲a/ mo.
33 Asum buni a'di ta'da t̲i'd 'peni aris tasha/ mo
dhala t̲i'd jin midi wo'c is she/ 'pena bat̲o/ mo be.
34 A/ gwoŋ kulum yan dika ki k̲ar ki jim bag e Aha/ mo,
jin 'dap̲kunu 'twa/ ka 'diŋkila/ e bwamana ris mondhu tom pem mo?
35 Mo ri/ a'di ta jim pem mmoc̲i mo, dhali mmoc̲i to dok̲/e ka nyaŋ'ko'd mo,
ki embul jin yereskina sho'k buni mo;
haala/ cim gi mii shi/ga/ 'disha 'dish gom uni mo,
dhali aris to kun iiyin ap̲o/ uni mini mii ki jahanne/ mo.
36 Haali/ Tap̲a midi c̲i miiŋk̲ar/e gom 'kwanim piti mo,
dhali a'di midi c̲iya dumpa eya ris c̲iŋkinam piti mo.
Dhali a'di midi mish ki mom'bi'th buni a'di yaki'd mo,
dhali jan 'de/ diki di mo, wak̲ki/ ta aris c̲iŋkina/ mo walla 'kwani kun 'kon ki 'kus mo be.
37 Yan'ko'd a'di midi o gwo mo ki: ' Arisa rum buni mane,
kun ta wosh kun hurkina uni jwa icine/ mo,
38 arisa rum kun 'kaki k̲walany gi mo miiya bas buni mo
dhali p̲ikina su 'peni tom p̲im buni kun c̲inu mo?
Dhalki uni cu mis mo dhali wot̲h um mo;
dhalki uni ta monycesh bum mo.

39 Shwane/ mishi mo mo ma, ki Aha/, ki is pem Aha/, tana Arumgimis mo,
dhali aruma kamu/ piyi'd e 'ko'dgwari aha/ mo;
Aha/ 'koshkina 'kosh mo, dhali Aha/ wackina wac mo;
Aha/ cikina jama/ mo, dhali Aha/ wackina a'di mo,
dhali jan 'de/ piyi'd jin midi woth um 'peni mom'bi'th pem mo.
40 Haali/ Aha/ 'dekkina me'd pem 'kupki momis mo dhali oki: 'Me'd jin dika ki e goma sule/ mo tani, Aha/ mina mii mii mo be.
41 Me'd jin cilkika/ gandalla turgam pem mo jin shwa'd ki o'd mo,
dhali ki me'd pem telki mii 'pen mmoci mo miinkar/e mo, Aha/ mina ci mo jin ri/uwa ri/ apowa ris 'kwaniŋ 'kup pem mo, dhali Aha/ mina ci to ka nyaŋ'ko'd e gwansan kun shi/ki Aha/ i e mo be.
42 Aha/ mina shina risa thopam pem mmo piya bas mo,
dhali gandalla turgam pem midi 'ce'd shuman is sho'k mo nyakka bas gi a'di jin 'koshkunu jwa mo dhali aris ku kun dhukunu ki monyji mo,
dhali 'peni imanshu bway gi 'kupan gi 'kwaniŋ 'kup mo.'"
43 'Kunyi bwa mo ma, ayy um kun tana aris kal gi 'kwaniny'cesh mo,
nyakki 'kwani ma Arumgimis mo, haali/ a'di midi ri/ 'kup ma ris iman miiya tu'c piti mo;
a'di midi ci mo jin ri/uwa ri/ apowa ris 'kwaniŋ 'kup piti mo,
dhali a'di midi ci moŋgwama gwam goma 'cesh piti mo,
dhali gom 'kwanim piti mo be."

44 Musa yayi'd mo dhali rashki aris gwo e 'baar mo 'peni gway yan e bwany'ce gi 'kwani mo, a'di mo, dhala Jeshuwa jin ta ya/ ma Nuun mo. 45 Yan'ko'da Musa rashki'da ris gwo gwansan e i'baar mo e 'kwani ma Israyiil i'baar mo. 46 A'di oki uni gwo mo ki: "Dhuyi 'kup bum apowa ris gwo 'baar mo kun okika/ e um shwane/ mo, wakan ki um mini kan ucim bum gwo mmo dhu uni mo, aris gwo 'baar mo 'peni gwonkan yan mo. 47 Haali/ a'di yan diki ta toŋ gwa'dga/ gom um mo, haali/ a'di ta mondiki/em bum mo, dhali e mii yan mo tani um min ma risa cim

itura tur eya 'cesh c̲aan jin iina um e k̲umma/ yi'de/ Uurdun mmobu'th mo be."

Musa wuki'd ap̲o/ 'Kuwosh Nebo mo

48 Tap̲a walki 'twa/ aMusa ka cima 'de/ c̲aan mo dhali o gwo mo ki:
49 "Y̲ayi ki mis eya liman ma ris wosh bampanycaaga/ ma Abarim mo, isi mis 'Kuwosh Nebo mo, a'di jin di'd eya 'cesh Mowaab mo, jin di'd ka gar'kus ki pa Ariiha mo. /E mini hil mo eya 'cesh gi paŋ K̲anaan mo, jin c̲ikika/ ki 'kwani ma Israyiil mo me'd tom bu'th buni mo be.
50 /E mini wu ap̲o/ wosh c̲aan jin yana /e bway mis mo, dhali /e mini tul 'kwanim pini is mo, me'da Haruun jin ta'da mugu ma Israyiil pini wuki'd ap̲o/ 'Kuwosh Hur mo dhali tulki 'kwanim piti is mo.
51 Yansan midi mii mo haali/ um 'koki ta kuŋ gana/ gom Aha/ mo e bwaman 'kwani ma Israyiil mo e yi'de/ gi pa Meribah e paŋ Kadish mo, e mombwasho ma Siin mo; haali/ um 'koki mii Aha/ ki 'bore/ ki montak̲ mo dhali mondhu is ki gwa'd e bwaman 'kwani ma Israyiil mo.
52 Haali/ um mini misha 'cesh ibwambori um mo tani, bahili um mini 'koki ii imun mo, eya 'cesh c̲aan jin c̲ikika/ gom 'kwani ma Israyiil mo be."

Gwoŋk̲an Jin Rashu E Mo 33

Mom'bor mii ma Musa jiŋ 'ko'd ap̲owa Israyiil mo

1 Yansan ta mom'bor mii ka Musa jin ta wathi/ ma Arumgimis mo tani 'borki 'kwani ma Israyiil mii nt̲wa/a/ ki mo wum piti mo. 2 A'di o gwo mo ki:

"Tap̲a yayi'd 'peni Sinaa/ mo
dhal̲i cu mo 'peni Seyir ap̲o/ uni mo.
A'di 'twak̲ki mo 'peni 'Kuwosh P̲aran mo,
dhali a'di yayi'd ka alip̲i 'kume'd 'peni kun 'det̲e/ kun k̲ogu mo.
Ki me'da bimporos pit̲i jin k̲anykina moŋkush mo be.
3 Ka jiŋ gana/ mo tani, a'di enki aris 'kwani mo;
kwanim piti kun k̲ogu i'baar mo tani uni 'kon e me'd pini mo,
dhali uni luŋkin ka 'cesh e sho'k pini mo,
uni bu'thki aris gwom pini mo.

4 Musa c̲iki am gwoŋk̲an mo,
jin ta nyunykina gom montul'kup̲ ma Yakuub mo.
5 Yan'ko'd amalik̲ diki'd e Jeshurun imun mo,
me'da ris 'kup̲an gi 'kwani kun tulkunu is mo,
arisa wak̲ ma Israyiil i'baar mo imont̲al 'de/ mo be.
6 Dhalka Ra/uubin di'd ki e mo dhali diki wu mo,
dhali dhalki 'kwaniŋ gwat̲h̲ piti 'koni daha/ mo. "
7 Yansan a'di ta mom'bor mii goma Yahuuda mo.
Musa oki gwo mo ki: "Cik̲i gwo mo ma, Tap̲a, gom 'kus ma Yahuuda mo,
dhali susi a'di e 'kwanim piti dok̲/e.
Mmo/ as gom a'di mo;
mmota mowot̲h̲ ap̲o/ ris 'kwaniŋ 'kup̲ piti mo.
8 Goma Lawi mo tani, Musa oki gwo mo ki:
' Wosh pini kun 'koni 'kume'd i'ce'dka su/ mo dhali wosh pini kun 'koni 'kume'd i'ce'dka su/ kun ta ku gi jan 'dem piniŋ gana/ mo,
jin ta jan 'de/ jin palkina /e eya Massah mo,
nyak̲ki gunn kun 'koshkina /e is ka nyor e yi'de/ Meribah mo,
9 Aja i oki gwo goma babam piti mo dhali kum mo ki:
' Aha/ dikina ki mish uni mo.'
walla a'di diki nyit̲h̲ ikam piti mo, walla a'di diki deŋ uc̲im pitiŋ gana/ e mo.
Haali/ a'di jiki gwom pini mo dhali dhuki gwoŋ gam me'd pini mo.
10 A'di t̲orki'da Yakuub aris gwom pini kun onu is mo
dhala Israyiil ki gwoŋk̲an pini mo.
A'di midi duk̲a/ 'bicajwahar e bwambori /e mo dhali to kun c̲inu ki me'd mmo 'tha ki o'd ka kuluny ap̲owa gwat̲am pini mo be.
11 Mom'bor mii, ki Tap̲a, eya ris mom piti mo,
dhali butha t̲u'c gi me'd piti mo.
Dori aris empa'd gi uni gwansan kun cuki mis ap̲o/ a'di mo,
dhali 'kwani gwansan kun shi/ki a'di i e mo, wak̲an ki uni mini 'koki cu mis dok̲/e mo be."

12 Goma Benyjamin mo tani, aMusa oki gwo mo ki:
"Jan 'de/ jin enkunu ki Tapa di'd e mondi ki 'bore/ e 'ko'dgwari a'di mo;
Tapa ceshki a'di ka po/ ka cimi 'baar mo ki tur tur mo,
dhali a'di diki'd e embwaman gi 'kupa bi gi Tapa mo "
13 Goma Yusuup mo tani, aMusa oki gwo mo ki:
Dhalka 'cesh piti 'borkina Tapa mii mo
ka ris tonyjaro/ gi momis mo, ki jape/ mo,
dhali ki moŋ'kulga/ kun jin ishkin e bwaŋ'kwarany mo.
14 Dhalka 'cesh piti 'borkunu mii ka ris tonyjaro/ kun tulkunu is 'pena tente/ mo,
ka ris tonyjaro/ kun dhothon 'pena risa ppe mo,
15 ka ris tom 'borga/ 'pena ris 'kuwosha dhamo/ mo,
dhali ka ris tonyjaro/ ma risa gagamis kun 'kokin ki sule/ mo.
16 Dhalka 'cesh piti 'borkunu mii ka ris tonyjaro/ gi
mony'cesh mo dhali tom piti kun ishkin ka enthus mo,
dhali ki bwam 'borga/ 'peni a'di jin diki'd e mombwasho mo.
Dhalki mom'bor mii yaya'd apo/ 'kupan ma Yusuup mo,
dhali toŋ'kup i'kupi a'di jin ta ya/ ma malik apo/ ikam piti mo be.
17 Dhali abwanyara/ ma rasan bip mo tani, ta a'di jin ji'da ji ki mom'bi'th mo,
dhali aris cem piti uni 'peni aris ce ma rasan to/em bwasho mo.
Ki uni mo tani a'di midi ci aris 'kwani ajisa/ mo, 'peni uni 'baar mo,
e mony'cesh jin muri'di kar 'kup mo.
Uni gwansan tana alipi 'kume'd 'pena Eprayiim mo;
uni gwansan tana alip 'pena Manassa mo.
18 Goma Sabuluun mo tani, aMusa oki gwo mo ki:
" 'Kunyi bwa mo ma, Sabuluun, e mo yam pini ka pije/ mo,
dhali /e mo tani, Yassakar, eya ris gu'b burrinyem pini mo.
19 Uni mini yuk 'kwani eya ris 'kuwosha caaga/ mo.
Imun mo tani uni mini ci to kun minu miiya bas gom mii ma kar/e mo.
Haali/ uni mini ku'th aris kumma/ yi'de/ kun ishkin ka enthus mo,
dhali 'pena si'b apowa gap gi kumma/ yi'de/ mo be."

20 Goma Jaad mo tani, aMusa oki gwo mo ki:
"Mom'bor mii midi di e a'di jin marki'da Jaad is ki nyanye/ mo.
A'di midi di imun me'd kumana dhop mo,
dhali a'di midi buka bi mo walla 'kup mo.
21 A'di ciki'da 'bana 'borgaŋ gana/ gom is piti mo,
haali/ usha 'ban gi imanshu bway 'kokin imun mo 'pena 'cesh jin karkunu ki she/ mo.
A'di yayi'd nyakka ris 'kupan gi 'kwani mo.
A'di kalki miiŋkar/e gi Tapa ka pije/ mo dhali aris gwom piti kun onu is ka Israyiil mo be."
22 Goma Daan mo tani, aMusa oki gwo mo ki:
Daan a'di ta ari dhuru'ca dhop caan jin pe'd ka pije/ 'pena 'cesh Bashan mo."
23 Goma Napthali/ mo tani, aMusa oki gwo mo ki:
"Napthali/, a'di kapkunu ka 'the mo,
dhali ki mon'tu'd gi mom'bor mii gi Tapa mo,
mmobutha 'cesh 'pena bora luŋgu'b mo dhala bimporos mo."
24 Goma Ashiir mo tani, aMusa oki gwo mo ki:
"Mom'bor mii midi di ki nyanye/ goma Ashiir 'peni iya/a tiya mo;
dhalki a'di hana ikam piti e mo,
dhali dhalki a'di kar sho'k piti eya yin cwa ma setuun mo.
25 Dhalka risa ka'dum gi 'peŋkuman bampam pini ta toŋkuthu'd mo dhali gurany mo;
me'da risa cim pini kun mini tura tur mo, wakan ki mondim pini ki 'bore/ midi tura tur mo be.
26 Jan 'de/ imun jin midi wa e ka Arumgimis ma Jeshurun mo,
jin se'd e momis gom mowoth pini mo,
dhali e monyjim'bi'thgam piti apowa rak mo.
27 Arumgimis jin tagi mondiki/e ki sule/ a'di huru jwa mo,
dhali e bwaŋ'kwarany mo tani uni tana bi kun 'kon ki sule/ sule/mo.
A'di urki wathiŋ 'kup ka pije/ 'peni bwambori /e mo,
dhali a'di oki gwo mo ki: 'Mony'ce'd sho'k mo!'
28 Israyiil diki'd ki 'bore/ mo.
Yi'de/ ma Yakuub jin du'du'd diki'd ki 'bore/ mo
eya 'cesh gi emen to dhala sun this mo;

ka jiŋ gana/ mo tani, dhalki momis piti yu jape/ apo/ a'di mo.
29 Mom'bor miim pini wa'da risa, ayy Israyiil!
Ka ja i wana e ki /e mo, kun ta 'kwani kun wothkunu ki Tapa,
jin ta'da goŋgoro/ gi mowoth pini mo,
dhali gandala turga/ gi mo ek pini mo?
Aris 'kwaniŋ 'kup pini mini iiyu/ ki mondee gom /e mo;
dhali /e mini yap aris mom buni kun ka'dama ka'dam ka 'cesh mo be."

Gwoŋkan Jin Rashu E Mo 34

Musa wuki'd e 'Kuwosh Nebo mo

1Musa yaki'd ka gagamis 'peni momba'da'd gi bampa/ Muwaab mo bway 'Kuwosh Nebo mo, eya liman gi 'Kuwosh Pisgah mo, a'di jin di'd ka gar'kus ki pa Ariiha mo. Imun mo tani Tapa torki a'di a'cesh Gille'd i'baar mo ki si'd si'd me'da 'cesh ma Daan mo, 2 dhali a'cesh ma Napthali/ i'baar mo, dhala 'cesh ma Eprayiim mo dhala 'cesh ma Manassa mo, dhala 'cesh gi bampa/ Yahuuda i'baar mo, bwaya bora luŋgu'b bway kumma/ yi'de/ mo, 3 dhala Negeb mo, dhali momba'da'd gi pa Ariiha mo, 'Peŋkuman bampa/ jin taki'd ga ris cwa ma thambur mo, jin di'd ki si'd si'd me'd pa Sowar mo. 4 Tapa oki a'di gwo mo ki: "Yansan a'di ta'da 'cesh caan jin okika/ gwo is goma Ibrahiim mo, dhali goma Is/hak mo, dhali goma Yakuub mo, mmo o gwo mo ki: ' Aha/ mina ci a'di gom emen pini mo.' Aha/ dhalkina /e bway mmo hil a'di ki /em pini mo, hili /e mini diki ya apo/ imun mo."

5 Wakan aMusa jin ta'da aman miiya tu'c gi Tapa mo tani, wuki'd imun eya 'cesh gi bampa/ Mowaab mo, me'd gwo gi Tapa jin okunu is mo be. 6 Tapa kanki a'di e moŋ'kulga/ eya 'cesh gi pa Mowaab jin di'd ka gar'kus ki pa Beth Pewor mo, hili jan 'de/ piyi'd jin mishki jis jwam piti taga cim yan mo. 7 Musa taki'd gi yil iss 'kwanimpa imudhe'd i'ce'dka iss 'de/ mo me'd jin wukina a'di mo; /em piti diki dhurum mo mo, walla mom'bith gi buŋgwar is piti diki wuwa mashira/ mo. 8 'Kwani ma Israyiil gwokin goma Musa e momba'da'd gi pa Mowaab goma cimi iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd mo, dhali yan'ko'd risa cim gi moŋko goma Musa 'baarki'd mo be.

9 Jeshuwa jin ta ya/ ma Nuun 'tu'dkunu ki shi/in gi moyuk̲ mo, haala Musa karki me'd piti ap̲o/ a'di mo. 'Kwani ma Israyiil cik̲ki a'di gwo mo dhali miikin me'd g̲wo jin k̲ankina Tap̲a aMusa mo be. 10 Imun mo tani amanc̲i gwon dhamo/ dinu ki gam̲ e bampa/ Israyiil me'da Musa mo, jin misha Tap̲a ki jis/e mo. 11 Imun mo tani amanc̲i gwoŋkamu/ ka dhamo/ p̲iyi'd ki sule/ jin wana e ki a'di mo eya ris jamas mii i'baar mo dhali aris miimer kun hashkina Tap̲a a'di mmo mii eya 'cesh gi bampa/ Masir mo, goma p̲era/on mo, dhali goma ris iman miiya t̲u'c piti i'baar mo, dhali goma 'cesh piti i'baar mo be. 12 Imun mo tani amanc̲i gwoŋkamu/ p̲iyi'd ki sule/ jin wana e ki a'di jin miiki to ki mom'bi'th i'baar mo, aris miin tiya kun k̲ogu jin miikin ma Musa e jis/e gi 'kwani ma Israyiil i'baar mo.

AWARKA/ GI GWOLOLOP

JESHUWA

Jeshuwa 1

Gwoŋkan jin Cikin ma Arumgimis goma Jeshuwa mo

1 I'ko'di mowu ma Musa jin ta'da manmiiya tu'c gi Tapa mo tani, Tapa walki 'twa/ aJeshuwa jin ta ya/ ma Nuun mo, jin ta'da manwotha Musa atu'c mo, oki gwo mo ki: 2 "AMusa, jin ta'da manmiiya tu'c pem mo tani, a'di wuki'd mo. Wakan cuyi mis mo, i'dishesan mo, 'cithi kumma/ yi'de/ Uurdun yan mo ma, /e dhali 'kwani gwan i'baar mo, eya 'cesh caan jin cikika/ ki uni mo---e 'kwani ma Israyiil mo. 3 Aha/ cikina /e mo 'baar mo e mo yin gi mina sho'k pini iya mo. Aha/ cikina a'di ki /e mo, isi me'd jin okika/ gwo is goma Musa mo be. 4 'Peni mombwasho mo dhali bampa/ Lebanon mo, jin si'da si'd me'd dhan wora caaga/ mo, jin ta'da Elpuraat mo, a'cesh gi 'kwani gi pa Hitha i'baar mo, dhali bway dhan Kumma/ yi'deny caaga/ mo, e mo yin jin yan ma tente/ jis mo tani, midi ta a'cesh pini mo. 5 Jan 'de/ piyi'd jin midi mish dosh ibwambori /e ka risa cim gi mondiki/em pini i'baar mo. Aha/ mina di nyakki /e mo me'd jin dikika/ nyakka Musa mo. Aha/ mina diki dhal /e 'pen mo walla mmodhal /e mo. 6 'Bithi ki 'bi'th mo dhali 'bithi adu is mo. Haali/ /E mini sus 'kwani gwan mmo'ko a'cesh caan jin okika/ gwo is gom idhan babam buni mo ki Aha/ mina ciki uni mo. 7 'Bithi ki 'bi'th mo dhali tayi gi mo jin 'bithuwa du is kagahara/ mo. Hili ki 'bore/ mmoha gwoŋkan e i'baar mo jin kankin ma manmiiya tu'c pem ka Musa /e mo. Dhalku/ ki tu'k 'peni a'di ka 'bana bim poros mo walla ka 'bana cam mo, wakan ki /e mini gam mii adu is e mo yin jin mina /e ya mo. 8 Awarka/ gi gwoŋkan yan midi mii diki pi 'peni 'twam pini mo. /E mini mii kulum a'di ibwa montee dhali mon'thiny mo, wakan ki /e mini hil ki 'bore/ mmomii to 'baar mo kun 'kwarkika/ e a'di mo. Yan'ko'd /e mini gam mii adu is mo dhali pi mii e mo be. 9 A/ Aha/ dina ki kan /e gwo mo? Ki 'bithi ki 'bi'th mo dhali tayi gi mo jin 'bithuwa du is mo! Dhalku/ is ki ko/ mo. Dhalku/ ki dargi mo jin 'bithuwa du is mo. Tapa Arumgimis pini a'di di'd nyakki /e e mo yin jin mina /e iya mo."

10 Yan'ko'd aJeshuwa kanki imanshu 'kwani bway gwo mo ki: 11 "Iiyi e bwaman moŋ'ko mo dhali kani 'kwani gwo mo ki: ' Thosoni aris tonte/ is gom is bum mo. Ka cimi kwara mo tani um mini 'cith

ḵumma/ yi'de/ Uurdun yan mo dhali ii mo dhali ḵala 'cesh c̱aan jin c̱ina Tap̱a Arumgimis bum um mmobu'th mo be.'"

12 Goma waḵ ma Ra/uubin mo, dhala waḵ ma Jaad mo dhali uni kun ḵwa/u 'pena waḵ ma Manassa mo tani, Jeshuwa oki gwo mo ki: 13 "Kayi gwo ma Musa yin e mo jin ta'da manmiiya ṯu'c gi Tap̱a mo, me'd gwo jin ḵankina a'di um mo ki: ' Tap̱a Arumgimis bum a'di c̱iki um mo si/is mo, dhali a'di c̱iki um a'cesh yan mo.' 14 I/ashim bum mo, dhali ushi uc̱iŋ gwa'dgam bum ka 'deṯe/ 'deṯe/ mo, dhali to/em bum mini 'ko eya 'cesh c̱aan jin c̱ikin ma Musa um e 'ko'dgwar ḵumma/ yi'de/ Uurdun mo. Hili aris 'kwani ma meem bum kun 'bitha 'bi'th mo tani mini ii nyaḵki ikam bum mo dhali wotẖ uni mo 15 ntagi Tap̱a midi c̱iki ikam bum mo si/is mo isi me'd jin c̱ikina a'di gom /e mo. Yan'ko'd uni si'da/ mini ḵala 'cesh jin c̱ikina Tap̱a Arumgimis pini uni mo. Yan'ko'd /e mini doḵ ka nyaŋ'ko'd bwaya 'cesh piniŋ gana/ mo dhali bu'th a'di mo, jin ta'da 'cesh c̱aan jin c̱ikin ma Musa jin ta'da manmiiya ṯu'c gi Tap̱a /e mo e bwamp̱o/ ḵumma/ yi'de/ Uurdun mo, eya 'ban jin pikin ma tente/ mo be."

16 Yan'ko'd uni thoḵkina Jeshuwa gwo mo, mmo/o ki: "E to 'baar mo jin ḵankina /e am mo tani mina aman imii mo, dhali e mo yin jin mina /e ihash am mo tani aman mina ii mo. 17 Aman mina ha /e gwo e mo isi me'd jin hakina aman aMusa gwo e mo. Dhalki Tap̱a Arumgimis pini di'd nyaḵki /e mo, me'd jin dikina a'di nyaḵka Musa mo be. 18 A'diyin jin midi mii aris mii shigga/ ap̱o/ gwoŋḵan pini mo dhali ush aris gwo ha e kun ḵankina /e uni gwo mo tani minu kar mmowu mo. 'Bithi ki 'bi'th mo dhali 'bithi adu is mo ma."

Jeshuwa 2

Rehab bagki iman'kar mo mo

1 Yan'ko'd aJeshuwa jin ta ya/ ma Nuun hashki 'kwaniŋ gwatẖ isu/ ka pije/ ka ḵwal is 'peni pa Shiṯtim me'd iman'kar mo mo. A'di oki gwo mo ki: "Iiku/ mo, mmohil ap̱owa 'cesh mo, isi gom pa Ariiha/ mo." Uni iikin ka pije/ mo dhali iiyin e gu'b ma 'bom c̱al jin yuḵkunu gway ka Rehab mo, dhali uni 'kokin imun mo be. 2 Amaliḵ gi pa Ariiha/ a'di ṯorkunu gwo mo ki: "Hili mo mo ma, 'kwaniŋ gwatẖ ma Israyiil iiyin imahan mmo'kar mo ap̱owa 'cesh mo." 3 Amaliḵ gi pa Ariiha/ hashki

gwo goma Rehab mo dhali oki gwo mo ki: "Susi 'kwaniŋ gwaṯ gwansan ka pije/ kun iiyin i /e mmociç gu'b pini mo, haali/ uni iiyin mmopara mee aṗowa 'cesh ka kuluny mo." 4 Hili a'bom bu'thki 'kwaniŋ gwaṯ isu/ mo dhali bagki uni mo. Ayim thoḳki gwo mo ki: "Nye/, 'kwaniŋ gwaṯ iiyin i aha/ mo, hili aha/ dina ki mish ki uni iiyin 'peni mana mo. 5 Uni iikin me'd jin takina mom'penḳaskum mo, me'd jin ṗu'dkina embul gom 'twaŋkala goŋ gi 'peŋkuman bampa/ muru mu'th mo. Aha/ dina ki mish mo jin iikina uni mo. Um ka jiŋ gana/ mini bu'th uni mo waḳki/ um ur uni isho'k ki yaṗ yaṗ mo be." 6 Hili ayim ḳalki uni bway mis gu'b mo dhali bagki uni ka wusha kun tiḳkin ma yim apije/ e 'kuŋ gu'b mo. 7 Wakan 'kwaniŋ gwaṯ urki uni isho'k e bway tur kun iikin e ushi yi'den te'dga/ gi ḳumma/ yi'de/ Uurdun mo. 'Twaŋkala goŋ mu'thkunu ki jahanne/ mo ki iman/ur uni isho'k iikin ka pije/ mo be.

8 Ki 'kwaniŋ gwaṯ 'koki ish 'ko'da 'cesh naskina/ ki mon'thiny mo, me'd jin sekin ma yim bway uni aṗo/ 'kuŋ gu'b mo. 9 Ayim oki gwo mo ki: "Aha/ misha ki Taṗa çiki um a'cesh mo dhali moŋḳo/ is gom um ṗu'dki'd aṗo/ am. Gwansan i'baar mo kun 'kon eya 'cesh mo tani mini dee ibwambori um mo be. 10 Aman ciḳkina gwo ki Taṗa ḳu'thki Ḳumma/ yi'de/ gi taki'd ga/ Bebeŋa/ gom um mo me'd jin iiyina um ka pije/ 'peni pa Masir mo. Aman si'da/ ciḳkina gwo ki um miiki to goma maliḳa su/ gi 'kwani Amuur mo eya 'bana kamu/ gi ḳumma/ yi'de/ Uurdun mo kun ta ii Sihon mo dhala Og---jin 'ce'dkina um sho'k ka kuluny mo. 11 Ki jahanne/ me'd jin ciḳkina aman a'di mo tani, adum bam dekin mo dhali mo jin 'bithuwa du is ṗiyi'd i am mo jin diki di e jan 'deŋkamu/ imun mo---haali/ Taṗa Arumgimis bum mo, a'di ta'da Arumgimis jin di'da ṗo/ momis mo dhali bwaŋ'kwarany gi mony'cesh mo be. 12 Wakan i'dishesan, ṭori aha/ gwo is mmothul gwo me'da ṗo/ ki gway gi Taṗa çaan bala/ mo, isi me'd jin miikika/ ki 'bore/ gom um mo, um si'da/ mini mii ki 'boreŋ gana/ gom kuŋ gu'b ma babam pem mo. Çiyi aha/ jamas miiŋ gana/ mo 13 ki um mini woṯh mondiki/e ma babam pem mo, dhala ta'da mo, dhali ikam mo, dhali i'bwaham mo dhali kuŋ gu'b buni i'baar mo, dhali um mini woṯha ḳashiram bam 'peni mowu mo." 14 Hili 'kwaniŋ gwaṯ oki a'di gwo mo ki: "Moŋ'koki/em bam gom um mo, ntagi mowu si'da/ mo! Waḳki/ /e diki wal 'twa/ aṗowa ṭu'c bam mo, yan'ko'd me'd jin çina Taṗa am a'cesh yan mo tani

aman mina mii mii ma 'the mo dhali mii miiŋ gana/ gom /e mo be." 15 Wakan ayim dhalki uni bway mmothul ka 'cesh ka pije/ ka shi/ i e ki e ma shubaḵ mo. 'peni gu'b jin dikin ma yim jin nyaŋkunu e bwam ma dhana goŋ gi 'peŋkuman bampa/ mo. 16 Ayim oki uni gwo mo ki: "Iiyi eya risa gagamis mo dhali bagi mo gom iman/ur um isho'k mini gam um mo. Bagi imun goma cimi kwara mo ntagi iman/ur um isho'k mini doḵu/ ka nyaŋ'ko'd mo. Yan'ko'd iiyi e bway bum mo." 17 'Kwaniŋ gwaṯh okina yim gwo mo ki: "Aman mina 'ko ki 'kus mo 'peni gwo jin okin ma yim gwo is mmojee am mo waḵka yim diki mii mii yan mo be. 18 Me'd jin mina aman iiyu/ eya 'cesh mo tani, /e mini mii deḵ burrinye/ ma thus 'per mo eya shubaḵ mo e mo jin dhalkina /e am bway mmothul ka 'cesh mo, dhali um mini tul is e gu'b ma babam pini mo dhala ta'dam pini mo, dhaki ikam pini mo dhali kuŋ gu'b ma babam pini i'baar mo. 19 A'diyin jin midi ya ka pije/ 'pena ris 'twaŋkal gi gu'b pini mo e bway tur mo tani, abas buni mini 'ko aṗo/ 'kuṗ buniŋ gana/ mo dhali aman mina dargi mii 'ba/ mo. Hili waḵki/ wathiŋ kamu/ kar me'd aṗo/ jaŋ kamu/ jin di'd nyaḵki /e e gu'b mo tani, abas piti midi di aṗo/ 'kuṗ bam mo be. 20 Hili waḵki/ /e wal 'twa/ goma ṯu'c bam mo tani, aman mina 'ko ki 'kus 'peni gwo jin okina /e is gom am mo." 21 Rehab thoḵki gwo mo ki: "Dhalki gwo jin ona um miinu mo." Ayim hashki uni ka pije/ mo dhali uni iikin mo. Yan'ko'd ayim deḵki burrinye/ ma thus 'per eya shubaḵ mo.

22 Uni iikin mo dhali iikin ka gagamis mo dhali uni 'kokin imun goma cimi kwara mo ntagi iman/ur uni isho'k doḵkin ka nyaŋ'ko'd mo. Iman/ur uni isho'k ŋaṗki mo e bway i'baar mo dhali 'koki gam uni mo be. 23 'Kwaniŋ gwaṯ̲ha su/ doḵkin ka nyaŋ'ko'd mo dhali 'ciṯ̲hkin i 'ko'dgwar pa mo dhali iiyin ka nyaŋ'k'od bwaya Jeshuwa jin ta ya/ ma Nuun mo, dhali uni ṯorki a'di aris to 'baar mo kun miikin e uni mo be. 24 Uni okina Jeshuwa mo ki: "Ka jiŋ gana/ Taṗa c̲iki'da 'cesh yan gom am mo. Dhali 'kwani i'baar mo kun 'kokin eya 'cesh mo tani uni deekin gom am mo."

Jeshuwa 3

Israyiil 'Citḫki ḵumma/ yi'de/ Uurdun mo

1 Jeshuwa cuki mis ki jahanne/ mon'thamo/ mo, dhali uni iikin ka pije/ 'peni pa Shittim mo. Uni iikin e Uurdun mo, a'di dhali 'kwani ma Israyiil i'baar mo, dhali uni 'kokin imun mo nṯwa/a/ ki uni 'koki 'citḫ yi'de/ mo be. 2 Ŋ'ko'da cimi kwara mo tani, 'kwaniŋ 'kupan gi gu'ba ṯu'c iikin e bwaman gi moŋ'ko mo; 3 Dhali uni ḵanki 'kwani gwo mo ki: "Me'd jin mina umi misha sanduuḵ gi gwo jin gamu me'd inyaḵki Tapa Arumgimis bum mo, dhali igasiis 'peni 'kwani Lawi ḵalki a'di mo tani, um mini mii dhal mo yan mo dhali baṯh a'di mo be. 4 Embul midi mii si'da si'd e embwamani um imun mo dhali gom a'di mo tani gula/ mini 'kowa aliipi su/ apo/ mo. Dhalku/ ki iiyu/ mmo'dish a'di is mo, wakan ki um mini mish ki bway jana iminu ii mo, me'd jin 'kona um ki ii ibway yan nṯwa/a/ mo." 5 Jeshuwa oki 'kwani gwo mo ki: "Ciyi is bum goma 'thamo/ mo, Tapa midi mii aris miimer e bwamani um mo." 6 Yan'ko'd aJeshuwa oki igasiis gwo mo ki: " 'Deki asanduuḵ gi gwoŋḵan jin gamu me'd isi mis mo, dhali ḵal e bwambori 'kwani mo." Wakan uni 'de'kkina sanduuḵ gi gwoŋḵan jin gamu me'd isi mis mo dhali iikin e bwambori 'kwani mo be.

7 Tapa oki'da Jeshuwa gwo mo ki: "Ka cim yan mo tani Aha/ mina kar /e ki wathiny caaga/ e bwambori 'kwani ma Israyiil i'baar mo. Ki uni mini mish gwo 'ban me'd jin dikika/ nyaḵka Musa mo, Aha/ mina di nyaḵki /e mo. 8 /E mini ḵan igasiis gwo mo kun ḵalana sanduuḵ gi gwoŋḵan jin gamu me'd isi mis mo ki: ' Me'd jin mina umi iiyu/ e shemen ma ris yi'de/ gi ḵumma/ yi'de/ Uurdun mo tani, um mini mii dosh naskina/ e Yi'de/ ḵumma/ Uurdun mo.'"

9 Yan'ko'd aJeshuwa oki 'kwani ma Israyiil gwo mo ki: "Iiyu/ imahan mo, dhali dhuyi 'ce goma ris gwo gi Tapa Arumgimis bum mo ma." 10 Dhala Jeshuwa oki gwo mo ki: "Ki um mini mish gwo yan 'ban ka Arumgimis diki'd e bwamani um mo dhali midi ur 'kwaniŋ Ḵanaan ka pije/ 'peni bwambori um mo, 'kwani Hiṯhtha mo, dhali 'kwani Hiba/ mo, dhali 'kwani Paris mo, 'kwaniŋ Girgash mo, dhali 'kwani Amuur mo, dhali 'kwani Yabus mo be. 11 Hili mo mo ma! Asanduuḵ gi gwoŋḵan gi gamu me'd gi Tapa gom mony'ceshi 'baar mo kun 'citḫkini nṯwa/a/ ki um e ḵumma/ yi'de/ Uurdun mo. 12 Shwane/ kwanyi

'kwaniŋ gwaṯh i'kume'd i'ce'dka su/ 'pena risa waḵ ma Israyiil mo, 'peni wathiŋ gwaṯh i'de/ ka 'deṯe/ 'deṯe/ 'pena risa waḵ mo. 13 Dhali ki embul sho'k gi igasiis kun ḵalkina sanduuḵ gi Taṗa mo tani, Taṗa gi mony'ceshi 'baar mo, taki aris yi'de/ gi ḵumma/ Uurdun is ki me'd mo, aris yi'de/ gi ḵumma/ Uurdun minu 'ciṯh mo, dhali si'da/ aris yi'de/ kun son ka 'cesh 'peni ushi wor kun son 'peni mis mo tani mini dosh so mo dhali uni mini dosh imonṯal 'de/ mo be."

14 Wakan ki 'kwani iikin ka pije/ mo 'peni aris gu'b burrinyem buni mo mmo'ciṯh aṗo/ ḵumma/ yi'de/ Uurdun mo tani, igasiis kun ḵalkina sanduuḵ gi gwoŋḵan jin gamu me'd iikin nṯwa/a/ ki 'kwani mo be. 15 Dhali ki jahanne/ me'd igasiis gwansan kun ḵalkina sanduuḵ gi gwoŋḵan jin gamu me'd mo tani uni iikin bway ḵumma/ yi'de/ Uurdun mo, dhali sho'k gi igasiis kun ḵalkina ṗor mo tani uni dwarkunu e shemen gi yi'de/ mo--- 'dishesan ḵumma/ yi'de/ Uurdun guski'd i'tu'd aris shemena gaṗ piti i'baar mo ntagi embul gi 'ciṯhu to mo--- 16 aris yi'de/ kun sokin ka 'cesh 'peni ushi wor kun son 'peni mis mo tani doshkin imonṯal 'de/ mo. Yi'de/ doshki so mo 'peni dhan mo kun si'da si'd mo. Aris yi'de/ doshki so mo 'pena Adam mo, 'peŋkuman bampa/ ç̣aan a'di jin di'd e 'ko'dgwari pa Sareṯhan mo, e bwayi 'baar mo ka 'cesh bway ḵumma/ yi'de/ gi pa Arabah mo, jin ta Ḵumma/ yi'den 'doŋkoro/ mo. 'Kwani 'ciṯhkin mmo'dish pa Ariiha/ is mo be. 17 Igasiis kun ḵalkina sanduuḵ gi gwoŋḵan gi Taṗa jin gamu me'd mo tani doshkin aṗowa 'cesha ḵu'thga/ e bwaman ḵumma/ yi'de/ Uurdun mo ntagi 'kwani ma Israyiil i'baar mo 'ciṯhkin aṗowa 'cesha ḵu'thga/ mo.

Jeshuwa 4

Aris Wosh kun kanu mii e mo

1 Ki embul jin 'ciṯhkina 'kwani 'baar aṗo/ ḵumma/ yi'de/ Uurdun mo tani, Taṗa oki'da Jeshuwa gwo mo ki: 2 "Kwanyi 'kwaniŋ gwaṯhi 'kume'd i'ce'dka su/ gom is bum 'peni bwamani 'kwani mo, wathiŋ gwaṯh i'de/ 'pena waḵ ka 'deṯe/ 'deṯe/ mo. 3 Ç̣iki uni gwoŋḵan yan mo ki: ' Ḵali woshi 'kume'd i'ce'dka su/ 'peni bwaman ḵumma/ yi'de/ Uurdun mo e mo jin 'kokina igasiis mmodosh aṗowa 'cesha ḵu'thga/ mo, dhali ḵali uni nyaḵki um mo dhali dhuyi uni 'ko'da 'cesh e mo yin jin mina umi 'ko ki mon'thiny yan mo.'" 4 Yan'ko'd aJeshuwa yuḵki

'kwaniŋ gwaṯh i'kume'd i'ce'dka su/ mo kun kwanykina a'di 'pena risa waḵ ma Israyiil mo, jan 'de/ 'pena waḵ ka 'deṯe/ 'deṯe/ mo be. 5 Jeshuwa oki uni gwo mo ki: "Iiyi ntwa/a/ ka sanduuḵ gi Taṗa Arumgimis bum mo e bwaman ḵumma/ yi'de/ Uurdun mo. 'Peni um ka 'deṯe/ 'deṯe/ mini ḵal wosh e 'kuṗa bim bum mo, isi ki mondeŋ e ma risa waḵ gi 'kwani ma Israyiil mo. 6 Yan midi ta jamas mii e bwaman is bum gom um mo me'd jin mina uc̣im bum idoṯ gwo eya risa cim kun mini iiyu/ mo ki: ' 'Pemen gi wosh gwansan tana ta gom um mo?' 7 Yan'ko'd um mini o uni gwo mo ki: ' Aris yi'de/ gi ḵumma/ yi'de/ Uurdun uni 'ciṯhkunu bwa nṯwa/a/ ka sanduuḵ gi gwoŋḵan gi Taṗa jin gamu me'd mo. Me'd jin yakina a'di aṗo/ ḵumma/ yi'de/ Uurdun mo tani, aris yi'de/ gi ḵumma/ yi'de/ ḵumma/ Uurdun 'ciṯhkunu bwa mo. Wakan aris wosh gwansan minu mii ka e gom 'kwani ma Israyiil goma sule/ mmo /o mo be.'"

8 'Kwani ma Israyiil miikin isi me'd gwo jin ḵankin ma Jeshuwa gwo mo, dhali uni ḵalki woshi 'kume'd i'ce'dka su/ 'peni bwaman gi ḵumma/ yi'de/ Uurdun mo,'me'd gwo jin okina Taṗa aJeshuwa mo. Uni thumki aris wosh isi ki mondeŋ e ma arisa waḵ gi 'kwani ma Israyiil mo. Uni ḵalki aris wosh nyaḵki uni mo, e mo yin jin 'kokina uni mo dhali uni thumki uni a'cesh imun mo be. 9 Yan'ko'd Jeshuwa thumki aris wosh ikume'd i'ce'dka su/ e bwaman gi Ḵumma/ yi'de/ Uurdun mo, e mo jin iikina sho'k gi igasiis kun ḵalkina sanduuḵ gi gwoŋḵan jin gamu me'd jin doshki'd mo. Dhali moŋka mii e a'di diki'd imun mo ntaga/ cim yan mo.

10 Igasiis kun ḵalkina sanduuḵ doshkin e bwaman gi ḵumma/ yi'de/ Uurdun mo ntagi to 'baar mo kun ḵankina Taṗa aJeshuwa mmoṯorki 'kwani gwo mo tani a'di 'baarkunu mo, isi me'd to 'baar mo kun ḵankin ma Musa aJeshuwa gwo mo.'Kwani iikin ki yaṗ yaṗ mo dhali uni 'ciṯhkin mo be. 11 Ki 'kwani 'baar mo 'baakin mmo'ciṯh mo tani, asanduuḵ gi Taṗa dhali igasiis 'ciṯhkin nṯwa/a/ ki 'kwani mo. 12 Dhali awaḵ ma Ra/uubin mo, dhali awaḵ ma Jaad mo, dhali uni kun ḵwa/u 'pena waḵ ma Manassa iikin nṯwa/a/ ki 'kwani ma Israyiil mo tani uḵkin me'da hakuma mo, isi me'd jin okin ma Musa uni gwo mo. 13 'Kwaniŋ gwaṯh 'kona aliiṗi iss su/ kun iikin ki jahanne/ gom mo/as ibwambori Taṗa mo, gom dhan mo/asa caaga/ eya ris momba'da'd gi pa Ariiha/ mo. 14 Ka cim c̣aan mo tani Taṗa karki'da Jeshuwa ki dhan

ca e bwambori 'kwani ma Israyiil i'baar mo. Uni takki a'di mo---isi me'd jin takkina uni aMusa mo---ka risa cim piti i'baar mo be. 15 Yan'ko'd Tapa walki 'twa/ aJeshuwa mo ki: 16 "Kani igasiis gwo mo kun kalkina sanduuk gi gwo jin onu is mo mmopiyu/ ka pije/ 'peni kumma/ yi'de/ Uurdun mo."

17 Wakan, aJeshuwa kanki igasiis gwo mo ki: "Piyu/ ka pije/ 'peni Uurdun mo." 18 Me'd jin kalkina igasiis asanduuk gi gwoŋkan jin gamu me'd gi Tapa mmopiyu/ ka pije/ 'peni bwaman ma Uurdun mo, dhali aris bwam sho'k buni uni dhalkunu apije/ apowa 'cesha ku'thga/ mo, yan'ko'd aris yi'de/ gi kumma/ yi'de/ Uurdun dokkin ka nyaŋ'ko'd e mom buni mo dhali palkin e yana gap buni mo, isi me'd jin 'kokina uni acimi doŋgon ntwa/a/ mo be.

19 'Kwani pikin ka pije/ 'peni Uurdun mo ka cimi 'kume'd ka ppe jin twa/a/ mo. Uni 'kokin e pa Gilgal mo, e mom'pesho'k gi pa Ariiha/ mo. 20 Wosh kun 'koni 'kume'd i'ce'dka su/ kun kalkina uni ka pije/ 'peni kumma/ yi'de/ Uurdun mo, Jeshuwa dhumki gu'b e paŋ Gilgal mo be. 21 A'di oki 'kwani ma Israyiil gwo mo ki: "Me'da ris emen bum mini dot ibabam buni gwo ki embul kun mini iiyu/ mo ki: ' Wosh gwansan uni tana ta mo?' 22 tori ucim bum gwo mo ki: ' Yansan a'di ta mo jin 'cithkina 'kwani ma Israyiil apo/ yi'de/ Uurdun eya 'cesha ku'thga/ mo be.' 23 Tapa Arumgimis bum ku'thki aris yi'de/ gi kumma/ yi'de/ Uurdun gom um mo, ntagi um 'cithkin mo, isi me'd jin miikina Tapa Arumgimis bum e kumma/ yi'de/ ma 'ci'd mo, jin ku'thkina a'di gom am ntagi aman iikina apowa 'cesha ku'thga/ mo, 24 wakan ki 'kwani 'baar mo e mony'cesh mini mish gwo 'ban ki me'd gi Tapa a'di 'bitha 'bi'th mo, dhali ki um mini ko/ Tapa Arumgimis bum goma sule/ mo be."

Jeshuwa 5

Nyakum yil kuŋ 'ko'd 'cithkunuwa Munyjalyis mo

1 Dhali ki jahanne/ me'da risa malik gi 'kwani Amuur i'baar mo kun 'kokin eya 'bana bora luŋgu'b gi Uurdun mo, dhali arisa malik gi 'kwaniŋ Kanaan i'baar mo, kun 'kokin e shemena gap gi Dhan Kumma/ yi'de/ mo, uni cikki gwo ki Tapa ku'thki aris yi'de/ gi kumma/ yi'de/ Uurdun mo ntagi 'kwani ma Israyiil 'cithkin mo, arisa dum buni deekin

mo, dhali uni 'koki ta gi shi/ina kamu/ mo gom 'kwani ma Israyiil mo. 2 Ka tente/ c̲aan mo tani Tap̲a oki'da Jeshuwa gwo mo ki: "Path̲i gwas 'peni wosh mo dhali dok̲/e 'cith̲i iya/ ma Israyiil amunyjalyis i'baar mo." 3 Yan'ko'd aJeshuwa path̲ki gwas ki is piti 'peni wosh mo dhali a'di 'cith̲ki iya/ ma Israyiil amunyjalyis i'baar mo e paŋ Gibeth̲ Haaraloth̲ mo be. 4 'Pemen a'dihe/ jin 'cith̲kin ma Jeshuwa uni amunyjalyis mo: Aris 'kwaniŋ gwath̲ i'baar mo kun iiyin ka pije/ 'peni pa Masir mo, ntagi 'kwaniŋ gwath̲ i'baar mo 'peni mo/as mo tani, wukin e mombwasho ki tur e bway tur mo, i'ko'di uni iiyin ka pije/ 'peni pa Masir mo. 5 Hili aris 'kwaniŋ gwath̲ i'baar mo kun iiyin ka pije/ 'peni pa Masir mo tani uni 'cith̲kunuwa munyjalyis mo, dhali Uc̲iŋ gwath̲ naskina/ p̲iyin kun dhodhu e bway tur e mombwasho jin piyunu ka pije/ 'peni p̲a Masir kun 'cith̲kunwa munyjalyis mo be. 6 Gom 'kwani ma Israyiil iikin e mombwasho yili iss su/ mo ntagi 'kwani 'baar mo, kun ta 'kwaniŋ gwath̲ i'baar mo 'peni mo/as kun iiyin ka pije/ 'peni pa Masir mo tani, wukin mo, haali/ uni 'koki ha gwo gi Tap̲a e mo. Tap̲a oki gwo is e uni ki a'di midi diki dhal uni bway mmomisha 'cesh c̲aan jin okina a'di gwo is gom idhan babam buni mo ki a'di midi c̲i ana, a'cesh jin ishkin ma ko dhali mamana dham mo. 7 Uni ta uc̲im buni kun cukina Tap̲a mis e mom buni c̲aan jin 'cith̲kin ma Jeshuwa uni amunyjalyis mo, haali/ uni 'kokunu ki 'cith̲a munyjalyis e bway tur mo be. 8 Me'd jin 'cith̲kunu uni amunyjalyis i'baar mo tani, uni 'kokin e mo jin 'kokina uni e moŋ'ko mo ntagi uni iskina mony'cith̲ mo be. 9 Yan'ko'd Tap̲a oki'da Jeshuwa gwo mo ki: "Ka cim yansan Aha/ k̲alkina mon'the is gi pa Masir ka pije/ 'peni um mo." Wakan gway gi mo c̲aan yuk̲kunu ka Gilgal mo ntaga cim ga shwane/ yansan mo be.

10 'Kwani ma Israyiil 'kokin e paŋ Gilgal mo. Uni karki Mompe'kup̲anyolos ka cim 'kume'd i'ce'dka doŋgon ka ppe mo, ki mom'pimpili/ mo, eya ris momba'da'd gi pa Ariiha/ mo. 11 Ka cim i'ko'di mompe'kup̲anyolos mo, issi ka cim jin nyak̲a'd mo tani, uni shwaki ton tiya kun dhothon 'pena 'cesh mo, maaŋk̲uthu'd jin miinu ka darga/ cumat̲ mo dhali emen to jin 'thoskunu mo. 12 Amanna doshki'd ka cim mo i'ko'di uni shwaki to kun dhothon 'pena 'cesh mo. Imun mo tani amanna p̲iyi'd gom 'kwani ma Israyiil mo, hili uni shwaki to kun dhothon 'pena 'cesh gi paŋ K̲anaan ki yil c̲aan mo be.

Amanshu bway ma Jesh gi Tapa mo
13 Ki embul jin 'dishkin ma Jeshuwa pa Ariiha/ is mo tani, a'di 'de'kki em piti ki mis mo dhali hilki mo mo, dhali hili mo mo ma, wathi/ doshki'd e bwambori a'di mo; a'di bukki gandalla turgam piti mo dhali a'di diki'd e me'd piti mo. Jeshuwa yaki'd e a'di mo dhali oki gwo mo ki: "A /e gom amana walla goma ris 'kwaniŋ 'kup bam mo?" 14 A'di o'd ki: "Yisa. Haali/ aha/ tana wathinyca'd ma jesh gi Tapa mo. I'dishesan aha/ yayina mo." Yan'ko'd aJeshuwa luŋki jis/em piti ka luŋgu'b ka 'cesh mo mmoluŋ mo dhali o a'di ki: "Tapam pem oki gwo kata goma manmiiya tu'c piti mo?" 15 Amanshu bway ma jesh gi Tapa oki'da Jeshuwa gwo mo ki: "Buka ppam pini 'peni sho'k pini mo, haali/ mo jin doshkina /e sho'k icine/ a'di ta moŋkogu mo." Caan a'di ta mii jin miikin ma Jeshuwa mo be.

Jeshuwa 6

Mony'ce'd sho'k gi pa Ariiha/ mo
1 I'dishesan aris 'twaŋkal i'baar mo e pa Ariiha/ uni mu'thkunu mo haali/ goma jesh ma Israyiil mo. Jan 'de/ piyi'd jin yaki'd ka pije/ mo dhali jan 'de/ piyi'd jin yayi'd bway bwaman mo. 2 Tapa oki'da Jeshuwa ki: "Hili ma, Aha/ cikina pa Ariiha e me'd pini mo, amalik piti mo, dhali aris 'kwani ma meem piti kun 'bitha 'bi'th mo. 3 Um mini mii ii mmokukul 'peŋkuman bampa/ is mo, 'kwaniŋ gwath gi mo/as i'baar mo iikin ka kukul is e 'peŋkuman bampa/ me'di 'de/ mo. Um mini mii mii mii yan goma cimi pe'de/ mo be. 4 Igasiisa pesu/ mini mii kala poome/ ipesu/ 'peni ce ma rasan ka'bal ntwa/a/ ka sanduuk mo. Ka cima pesu/ mo tani, um mini mii ii ka kukul is e 'peŋkuman bampa/ me'di pesu/ mo, dhali igasiis mini mii piya risa poome/ mo. 5 Yan'ko'd uni mini pi ce ma rasan ka'bal ki nyanye/ mo, dhali ki embul jin cika um 'kus ma poome/ mo tani 'kwani 'baar mo mini mii cuu ki nyanye/ mo, dhali adhana goŋ gi 'peŋkuman bampa/ midi bit 'ko'da 'cesh mo. I/askar mini mii asa as mo, ka 'dete/ 'dete/ kun iin ka kar/e bway buŋ'kup mo be."

6 Yan'ko'd aJeshuwa jin ta ya/ ma Nuun yukki igasiis mo dhali oki uni gwo mo ki: " 'De'kki asanduuk gi gwoŋkan jin gamu me'd mo, dhali dhalki igasiisa pesu/ kalana poome/ gi ce ma rasan mim pesu/ mo e

bwambor ma sanduuk̲ gi Tap̲a mo." 7 Dhali a'di oki 'kwani gwo mo ki: "Iiyi ap̲owa goŋ ka lot̲ham̲ 'pen mo dhali kukuli 'peŋkuman bampa/ is mo, dhali 'kwani ma mee mini ii nt̲wa/a/ ka sanduuk̲ gi Tap̲a mo."

8 Isi me'd jin okin ma Jeshuwa 'kwani gwo mo tani, igasiisa pesu/ k̲alkina poomem pesu/ 'pena ris ce ma rasan mi ibwambori Tap̲a mo. Me'd jin iikina uni bway t̲wa/a/ mo tani, uni p̲ikina risa poome/ mo. Dhali aSanduuk̲ gi gwoŋk̲an gi Tap̲a jin gam̲u gwo me'd bat̲hki uni isho'k mo. 9 Dhali 'kwani ma mee iikin ibwambori igasiis mo, dhali uni p̲ikina risa poomem buni mo, hili yan'ko'd ajesh kun ji mo iikin ki mis ŋ'ko'da sanduuk̲ mo, dhali igasiis p̲ikina risa poomem buni ki sule/ mo be. 10 Hili aJeshuwa k̲anki 'kwani gwo mo, mmo/o ki: "Dhalku/ ki cuu mo. Cuuwa/ p̲iyi'd jin midi mii pi 'peni 'twam bum mo ntaga cim jin miga/ t̲orki um̲ mmocuu mo. Hili yan'ko'd um̲ mini mii cuu mo." 11 Wakan a'di k̲anki uni ki 'de'kka sanduuk̲ gi Tap̲a mmoya ka kukul is e 'peŋkuman bampa/ me'd 'de/ ka cim c̲aan mo. Yan'ko'd uni cic̲kin e moŋ'kom buni mo, dhali uni 'kokin ki mon'thiny e moŋ'kom buni mo.

12 Yan'ko'd aJeshuwa cuki mis ki jahanne/ mon'thamo/ mo, dhali igasiis 'de'kkina sanduuk̲ gi Tap̲a mo be. 13 Igasiisa pesu/ mo, uni kun k̲alkina poomem pesu/ 'pena ris ce ma rasan mi mo e bwambor ma sanduuk̲ gi Tap̲a mo tani, uni iikin ki mom'bi'th is mo dhali p̲ikina risa poome/ mo. Dhali 'kwani ma mee uni iikin e bwambori uni mo. Hili me'd kun iikin ma jesh kun ji mo mo i'ko'da sanduuk̲ gi Tap̲a mo tani, yan'ko'd arisa poome/ p̲ikunu ki sule/ mo. 14 Uni iikin ka kukul is e 'peŋkuman bampa/ me'd 'de/ ka cim jin 'kon ma p̲o/ isu/ mo dhali dok̲kin ka nyaŋ'ko'd bway moŋ'ko mo. Uni miiki mii yan goma cimi pe'de/ mo.

15 A'di taki'da cim jin 'kon ma p̲o/ ipesu/ jin cukina uni mis ki jahanne/ mo, mon'thamo/ jin p̲u'dki'd mo, dhali uni iikin ka kukul is e 'peŋkuman bampa/ ki bwaya 'de/ c̲aan ki jamas buni mo, ka tente/ yan me'di pesu/ mo. A'di taki'da cim yan jin iikina uni ka kukul is e 'peŋkuman bampa/ me'di pesu/ mo be. 16 A'di taki'da cim jin 'kon ma p̲o/ ipesu/ mo, me'd jin p̲ikina igasiis arisa poome/ mo tani, jin k̲ankin ma Jeshuwa 'kwani gwo mo ki: "Cuuyi mo! Haali/ Tap̲a c̲iki um 'peŋkuman bampa/ mo. 17 'Peŋkuman bampa/ dhali 'kwani 'baar mo

dhali to kun 'kon e a'di mo minu dhu ki she/ e Tapa gom mony'ce'd sho'k mo. Jasa Rehab jin ta'da 'bom çal midi di ki e mo---ayim dhali kuŋ gu'b piti i'baar mo ka 'deţe/ 'deţe/ nyaķki a'di e gu'b piti mo---haali/ ayim bagki 'kwani kun hashkina aman mo be. 18 Hili/ me'd gom /e mo tani, hili ki 'bore/ goma ris to kun ķalu mmodhu ki she/ gom mony'ce'd sho'k mo, wakan i'ko'd ki /e mini çi uni jamas gom mony'ce'd sho'k mo, yan'ko'd /e mini diki ķal toŋ kamu/ 'peni uni mo. Waķki/ /e mii to yan mo tani, /e mini shi/ moŋ'ko ma Israyiil ki toŋ kamu/ jin minu mii 'ce'd sho'k mo dhali /e mini ķali monţo'c 'kus e a'di mo. 19 Gurany kush i'baar mo, dhali 'dolkon mo, dhali aris to kun uķkunu 'peni gurany mo dhali toŋķuthu'd kun dhukunu ki she/ gom Tapa mo. Uni mini mii ii e mo jin dhunu nyunykina/ gi Tapa mo." 20 Wakan 'kwani cuukin ki nyanye/ mo, dhali uni pikina risa poome/ mo. I'dishesan ki embul jin ciķkina 'kwani ko ma poome/ mo tani, uni cuukin ki nyanye/ mo, adhana goŋ biţki 'ko'da 'cesh mo, dhali 'kwaniŋ gwaţh i'baar mo ciçkin ka ķar/e e bwaman mo dhali bu'thki 'peŋkuman bampa/ mo be. 21 Uni 'ce'dki to 'baar sho'k ka kuluny mo kun 'kokin e 'peŋkuman bampa/ ki shemen gandalla turga/ mo---wathiŋ gwaţh dhala 'bom mo, dhali dhuru'c mo dhali kun cana yil mo, dhali ama'diny bip mo, dhali ama'diny ķa'bal mo dhali ama'diny thuluny mo.

22 Yan'ko'd aJeshuwa oki 'kwaniŋ gwaţha su/ gwo mo kun parkina mee ka pije/ apowa 'cesh mo ki: "Iiku/ e gu'b ma 'bom çal mo. Dhali susa 'bom ka pije/ mo dhali uni 'baar mo kun 'kokin nyaķki a'di mo, me'd jin okina um gwo is e a'di mo." 23 Wakan dhuru'c 'kwaniŋ gwaţh kun ta imanpara mee iikin e bwaman mo dhali suskina Rehab ka pije/ mo. Uni suskina babam piti ka pije/ mo, dhai kum mo, dhali ikam mo, dhali 'kwani 'baar mo kun 'kokin nyaķki a'di mo. Uni suski uni ka pije/ ka 'ban gi moŋ'ko ma Israyiil mo be. 24 Uni çi'thki 'peŋkuman bampa/ ki o'd mo dhali to 'baar mo e a'di mo. Jasi gurany kush mo, dhali 'dolkon mo, dhali aris toŋ'kul bwa 'peni gurany mo dhali toŋķuthu'd uni kun dhukunu e mondhu mal e gu'b gi Tapa mo. 25 Hili aJeshuwa dhalki'da Rehab jin ta'da 'bom çal bway mo, dhali kuŋ gu'b ma babam piti mo, dhali uni 'baar mo kun 'kokin nyaķki a'di mo. Ayim diki'd e pa Israyiil ntaga cim yansan mo haali/ ayim bagki 'kwani kun haskin ma Jeshuwa mmo'kar mo apo/ pa Ariiha mo.

26 Yan'ko'd aJeshuwa k̲anki uni gwo ki embul c̲aan ki gwo jin onu is mo, dhali a'di o'd ki: "Wathi/ a'di jeekunu mo e jis/e gi Tap̲a mo jin midi nyaŋ 'peŋkuman bampa/ yan dok̲/e mo, jin ta pa Ariiha/ mo. Ki sheŋ'kup̲ gi ya/ ma bwanyara/ piti mo, a'di midi kar monyaŋ gi moŋk̲a'b̲ mo, dhali jin ta ari ya/um piti gwa'dgaŋ gana/ mo tani, a'di midi thoson aris 'twaŋkala goŋ piti is mo be." 27 Wakan Tap̲a diki'd nyak̲ka Jeshuwa mo, dhali gway piti peperki'd e mony'ceshi 'b̲aar mo.

Jeshuwa 7

Mo jin P̲ikunu uni e e pa Aiy mo

1 Hili/ 'kwani ma Israyiil 'koki mii miiŋ k̲ar/e isi goma ris to kun dhukunu ki she/ gom mony'ce'd sho'k mo. Ak̲aan jin ta ya/ ma Karmi mo jin ta ya/ ma Sabadi mo jin ta ya/ ma Serah mo tani, 'pena wak̲ ma Yahuuda/ mo, k̲alki aris ton tiya kun dhukunu ki she/ gom mony'ce'd sho'k mo, dhala nyor gi Tap̲a shwaki'd ki o'd e 'kwani ma Israyiil mo. 2 Jeshuwa hashki 'kwaniŋ gwat̲h̲ 'peni pa Ariiha e pa Aiy mo, jin 'dish pa Bet̲h̲ Aben is mo, e mom'pesho'k gi pa Bet̲h̲/iil mo. A'di oki uni gwo mo ki: "Iiyi mo dhali p̲ara 'cesh e mo." Wakan 'kwaniŋ gwat̲h̲ iikin mo dhali p̲arki pa Aiy e mo be. 3 Me'd jin dok̲kina uni ka nyaŋ'ko'd eya Jeshuwa mo tani, uni oki a'di gwo mo ki: "Dhalku/ ki hash 'kwani 'baar mo e pa Aiy mo. Hashi jasi su/ walla aliip̲ 'kwaniŋ gwat̲h̲ ikwara mmo/ii mo dhali 'kosh pa Aiy mo. Dhalku/ ki dhal 'kwani 'baar bway mmomiiya t̲u'c e dhan mo/as mo, haali/ uni 'kona mondeŋ e idak̲a/ mo." 4 Wakan 'kwaniŋ gwat̲h̲ wana e ki 'kona aliip̲i jasi kwara kun iikin 'peni mo ma jesh mmo/ii as mo, hili uni gwansan soki 'kwaniŋ gwat̲h̲ gi pa Aiy mo. 5 Dhali 'kwaniŋ gwat̲h̲ gi pa Aiy 'koshki 'kwaniŋ gwat̲h̲ ma Israyiil jwa i iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd i'ce'dka pe'de/ mo me'd jin urkina uni uni isho'k mo 'peni 'twaŋk̲ala goŋ gi 'peŋkuman bampa/ ki si'd si'd e mo kun 'kolkunu aris wosh mo, dhali uni 'koshki uni jwa mo me'd jin thulkina uni ka 'cesh 'pena gagamis mo. Arisa du gi 'kwani deekin mo dhali wakina e ki yi'de/ mo.

6 Yan'ko'd aJeshuwa dherki burrinyem piti bwa mo. A'di dhali aris gwanyjak̲a/ ma Israyiil gac̲ki bu'd e 'kup̲ buni mo dhali luŋ jis/e ka luŋgu'b̲ eya 'cesh mo e bwambor ma sanduuk̲ gi Tap̲a mo, uni 'kokin imun ntagi mom'pimpili/ mo be. 7 Yan'ko'd aJeshuwa o'd ki: "Ah, Tap̲a

Tapa, gomatinta susina /e 'kwani gwan ka 'cithan dhul e pa Uurdun i'baar mo? Mmoci am e me'd gi 'kwani Amuur mmo'ce'd am sho'k mo? Wakki/ jasi aman miikina gwo jin di'd ki she/ mo dhali aman 'kokina eya 'bana kamu/ gi pa Uurdun mo! 8 Tapa, aha/ mina okata mo, ŋ'ko'da Israyiil tu'kkina dampom buni e bwambora ris 'kwaniŋ 'kup buni mo? 9 Gom 'kwaniŋ Kanaan mo dhali 'kwanin tiya 'baar mo mini cik a'di mo. Uni mini 'kam aman mo dhali mmodhal 'kwani gi mony'cesh mmothis gway bam e mo. /E mini miiya ta gom dhan gwaya caagam pini mo?"

Miinthus ma Akaan mo

10 Tapa oki'da Jeshuwa mo ki: "Cuyi mis mo! Gomatinta kumkina /e bwam/em pini a 'cesh imun mo? 11 Israyiil miiki miinthus mo. Uni 'ce'dki gwoŋkan pem jin gamu me'd mo jin kankika/ uni gwo mo. Uni kwalki ton tiya kun dhukunu ki she/ mo. Uni kwalki to mo dhali yan'ko'd uni si'da/ bagki miinthus buni mmodhu to kun kalkina uni e bwaman tom buniŋ gana/ mo be. 12 Me'd 'pemen yan mo tani, 'kwani ma Israyiil 'koki dosh ibwambori 'kwaniŋ 'kup buni mo. Uni tu'kkina pom buni bway 'kwaniŋ 'kup buni mo haali/ uni ki is buni dhukunu ki she/ mo gom mony'ce'd sho'k mo. Aha/ mina diki di nyakki um dok/e mo isi ciki/ um mini 'ce'd aris to sho'k kun minu 'ce'd sho'k mo, hili uni naskina/ 'kon e bwamani um mo. 13 Cuyi mis mo! susi 'kwani bway Aha/ mo dhali oyi uni gwo mo ki: ' Thosoni is bum goma 'thamo/ mo. Gom Tapa mo, Arumgimis ma Israyiil oki gwo mo ki: "To 'kon imun kun dhunu ki she/ kun minu 'ce'd sho'k mo kun 'kokin naskina/ e bwamani um mo, Israyiil. Um mini 'koki dosh abori 'kwaniŋ 'kup bum mo ntagi um mini kal aris to 'baar mo 'peni bwamani um mo kun dhukunu ki she/ mmo'ce'd sho'k mo be." 14 Ki mon'thamo/ mo tani, um mini mii ci is bum ka risa wak bum mo. Awak jin kwanykina Tapa mini iiyu/ mmo'dish mo is ka arisa wak buni mo. Awak kun kwanykina Tapa mo mini mii iiyu/ mmo'dish mo is ki kuŋ gu'b buni ka 'dete/ 'dete/ mo. Kuŋ gu'b kun kwanykina Tapa mo mini mii iiyu/ mmo'dish mo is ka 'dete/ 'dete/ mo. 15 A'di minu mii e jan 'de/ caan jin gamkunu mo dhali jin ta gi to gwansan mo kun dhukunu ki she/ gom mony'ce'd sho'k mo, a'di minu ci'th mo, a'di dhali to 'baar kun tana a'di mo, haali/ a'di 'ce'dki gwoŋkan gi Tapa jin gamu me'd mo haali/ a'di miiki to gi mon'the is eya Israyiil mo be.'"

16 Wakan, aJeshuwa cuki mis ki jahanne/ mon'thamo/ mo dhali suski'da Israyiil mmo'dish mo is mo, ka wak ka wak mo, dhala awak maYahuuda/ a'di kwanykunu mo. 17 AJeshuwa suski'da risa wak ma Yahuuda/ mmo'dish mo is mo, dhala wak 'peni 'kwani Serah a'di kwanykunu mo. A'di suski'da wak gi 'kwani Serah mmo'dish mo is mo ki wathi/ ki wathi/ mo, dhala Sabadi a'di kwanykunu mo be.18 A'di suski kuŋ gu'b ma Sabadi mmo 'dish mo is mo, ki wathi/ ki wathi/ mo, dhala Akaan jin ta ya/ ma Karmi mo, jin ta ya/ ma Sabadi mo, jin ta ya/ ma Serah mo, 'pena wak ma Yahuuda/ mo, a'di kwanykunu mo. 19 Yan'ko'd aJeshuwa oki'da Akaan gwo mo ki: "Ya/um pema, ciyi monyca gom Tapa mo, Arumgimis ma Israyiil mo, dhali ciyi 'twa/ maŋ gom a'di mo. Bala tori aha/ ata imiikina um mo. Dhalku/ ki bag a'di 'peni aha/ mo." 20 Akaan thokki'da Jeshuwa gwo mo ki: "Ka jiŋ gana/, aha/ miikina miinthus apo/ Tapa Arumgimis ma Israyiil mo. Yansan a'di ta to jin miikika/ mo: 21 Me'd jin mishkika/ burrinye/ ma po/ jin 'bora 'bor jin dilu 'peni pam Baabil mo, jin ta'da guurush gurany 'kush i iss 'kwanimpa i'kume'd mo, dhali mombar gi 'dolkon jin ta'da guurush i iss su/ i'ce'dka 'kume'd mo, Jin okina bwa aha/ mo dhali kal uni mo. Uni bagkika/ eya 'cesh e bwaman gu'b burrinyem pem mo, dhali gurany kush e bwamani a'di mo."

22 AJeshuwa haski 'kwani kun hashu mo, dhali uni sokin e gu'b burrinye/ mo dhali aris to 'kokin imun mo. Ki uni hilki mo mo tani, uni gamkin ki to bagkunu e gu'b burrinyem pitiŋ gana/ mo, dhali gurany e bwamani uni mo be. 23 Uni kalki aris to 'peni bwaman gu'b burrinye/ mo dhali kali uni eya Jeshuwa mo dhali e 'kwani ma Israyiil i'baar mo. Uni gacki uni ka pije/ e bwambori Tapa mo. 24 Yan'ko'd aJeshuwa, dhali 'kwani ma Israyiil i'baar mo nyakki a'di mo tani, bu'thkina Akaan jin ta ya/ ma Serah mo, dhali gurany kush mo, dhali burrinyempo/ mo, dhala kuluny 'dolkon mo, dhali iya/um piti mo dhali i'bwa/um mo, dhala ma'diny bip piti mo, dhala ma'diny thuluny mo, dhala ma'diny ka'bal mo, dhali gu'b burrinyem piti mo dhali to 'baar mo kun takina a'di mo, dhali uni suski uni e embul mo momba'da'd ma Akor mo. 25 Yan'ko'd aJeshuwa oki gwo mo ki: "Atinta/ to'ckina /e am 'kus mo? Tapa midi to'c um 'kus shwanesan mo." Dhali 'kwani ma Israyiil i'baar mo 'koshki a'di ki wosh mo. Yan'ko'd uni 'koshki kun tiya ki wosh mo dhali ci'thki uni ki o'd mo be. 26 Uni su'kki to apo/

a'di mo ki dhan wosh gi tulu is imahan mo ntaga cim yansan mo. Tapa tu'kki monyci'th ma nyor piti mo. Wakan ki gway gi embul momba'da'd yukkunu ka Akor[a] mo ntaga cim ga shwane/ yansan mo.

Jeshuwa 8

Mombit gi pa Aiy mo

1 Tapa oki'da Jeshuwa gwo mo ki: "Dhalku/ is ki ko/ mo; dhalku/ ki darga dum 'bithga/ mo. Susi 'kwani gi mo/as i'baar mo nyakki /e mo. Yayi ntagi pa Aiy mo. Mishi, ki Aha/ cikina amalik gi pa Aiy e me'd pini mo, dhali 'kwanim piti mo, dhali 'peŋkuman bampam piti mo, dhala 'cesh piti mo. 2 Dhali /E mini mii to e pa Aiy mo dhala malik piti mo me'd jin miikina /e e pa Ariiha/ mo dhala malik piti mo, ki /e mini kal jasi to kun dilu mo dhali to/e gom is bum mo. Mmo'ko ki jim bag e bwampo/ 'peŋkuman bampa/ mo."

3 Wakan aJeshuwa cuki mis mo dhali suski 'kwaniŋ gwath gi mo/as i'baar mo ntagi pa Aiy mo. Yan'ko'd aJeshuwa kwanyki 'kwaniŋ gwathi aliipi iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd mo--- 'kwani ma mee kun 'bitha 'bi'th mo---dhali a'di hashki uni ka pije/ ki mon'thiny mo be. 4 A'di kanki uni gwo mo ki: "Hili mo mo ma, um miniish ki jim bag apo/ 'peŋkuman bampa/ mo, ibwampo/ a'di mo. Dhalku/ ki ii ki si'd si'd kagahara/ 'peni 'peŋkuman bampa/ mo, hili umi 'baar mo mini 'ko ki montim mo mo. 5 Aha/ dhali 'kwaniŋ gwath i'baar mo nyakki aha/ mini 'dish 'peŋkuman bampa/ is mo, dhali me'd jin mina uni iiyu/ ka pije/ mmo'kosh ana mo tani, ana mina so mo 'peni uni me'd jin twa/a/ mo be. 6 Uni mini piyu/ ka pije/ i'ko'di ana mo ntagi ana mina sus uni ka pije/ 'peni 'peŋkuman bampa/ mo. Uni mini o ki: ' Uni sokin 'peni ana mo me'd jin miikina uni ki embul jin twa/a/ mo.' Wakan ana mina so mo 'peni uni mo. 7 Yan'ko'd um mini piyu/ ka pije/ 'peni mombag bum mo, dhali um mini bu'th 'peŋkuman bampa/ mo. Tapa Arumgimis bum midi ci a'di e me'd bum mo be. 8 Ki um mini bu'th 'peŋkuman bampa/ mo tani, um mini ci'th a'di ki o'd mo. Um mini mii mii yan mo wakki/ um ha gwo jin kanu e mo jin cikina Tapa mo. Hili ma, Aha/ kankina um mo."

[aa]7:26 “Akor ta 'pemen jin onu ki mo yan ta embul wosh jin toca mii 'kus mo”

9 AJeshuwa hashki uni ka pije/ mo, dhali uni iikin e mo jin bagu mo, dhali uni ishkin ki jim bag e embwaman gi pam Beth/iil dhali pa Aiy eya bora luŋgu'b gi pa Aiy mo. Hili aJeshuwa ishki'd ki mon'thiny caan e bwamani 'kwani mo be. 10 AJeshuwa cuki mis ki jahanne/ mon'thamo/ mo dhali dhuki i/askar piti ki montim mo mo, aJeshuwa dhali 'kwaniŋ gwanyjaka/ ma Israyiil mo, dhali uni 'koshki 'kwani gi pa Aiy mo. 11 'Kwaniŋ gwath i'baar mo uni kun askin kun 'kokin nyakki a'di iikin mo dhali 'dishki 'peŋkuman bampa/ is mo. Uni iiyin mmo'dish 'peŋkuman bampa/ is mo dhali uni 'kokin eya 'bana cam gi pa Aiy mo. I'dishesan imun mo tani embul wosh diki'd e embwamani uni mo dhali pa Aiy mo be. 12 A'di suski 'kwaniŋ gwath kun 'kona aliipi mudhe'd mo dhali dhuki uni mmo/ish ki jim bag eya 'bana bora luŋgu'b gi 'peŋkuman bampa/ e embwaman gi pam Beth/iil mo dhali pa Aiy mo. 13 Uni dhuki i/askar e mo baar mo, ajesha gana/ mini 'ko eya 'bana cam gi 'peŋkuman bampa/ mo, dhala man ji mo jin 'ko'd eya 'bana bora luŋgu'b gi 'peŋkuman bampa/ mo. AJeshuwa diki'd ki mon'thiny caan e embul momba'da'd wosh mo.

14 A'di pu'dki'd mo me'd jin mishkin ma malik gi pa Aiy a'di mo tani, amalik gi pa Aiy dhala jesh piti cuki mis ki jahanne/ mo dhali sokin ki jahanne/ ka pije/ mmo'kosha Israyiil e moŋkar/e caan jin hilkunu apo/ embul wosh gi Kumma/ yi'de/ Uurdun mo. A'di diki mish mo caan jin ishkunu ki jim bag mmocor mo mmo'kosha 'kosh 'peni bwampo/ gi 'peŋkuman bampa/ mo. 15 AJeshuwa dhali 'kwani ma Israyiil i'baar mo uni sokin ka mak ibwambori uni mo, dhali uni sokin 'kupki mombwasho mo. 16 'Kwani gi pa Aiy i'baar mo kun 'kokin e 'peŋkuman bampa/ uni yukkunu imontal 'de/ mmo/ur uni isho'k mo, dhali uni urkina Jeshuwa isho'k mo dhali uni urkunu ka pije/ 'peni 'peŋkuman bampa/ mo. 17 Imun mo tani wathiŋ gwath piyi'd jin dhalkunu e pa Aiy mo dhali e pam Beth/iil mo kun 'koki ii ka pije/ mmo/ura Israyiil isho'k mo. Uni dhalki 'peŋkuman bampa/ bwa 'te/ mo me'd jin urkina uni aIsrayiil isho'k mo be.

18 Tapa oki'da Jeshuwa gwo mo ki: "Turi amee gi me'd pini 'kupki pa Aiy mo, haali/ Aha/ mina ci pa Aiy e me'd pini mo." AJeshuwa bu'thki'da mee e me'd piti 'kupki 'peŋkuman bampa/ mo. 19 I/askar kun ishkin ki jim bag mo tani ki jahanne/ sokin ka pije/ 'peni mom buni mo me'd jin he'thkina a'di me'd piti mo tani. Uni sokin mo dhali

ciḉkin e 'peŋkuman bampa/ mo dhali bu'thki a'di mo. Dhali uni ḉi'thki 'peŋkuman bampa/ ki o'd ki jahanne/ mo be. 20 'Kwaniŋ gwaṯḫ gi pa Aiy ṯu'kkin mo dhali p̱arki mo e ŋ'ko'd mo tani. Uni mishkina ku'd cuki bway mis 'peni 'p̱eŋkuman bampa/ mo, dhali uni dargi bway mmoso iye ki bway yan mo. Haali/ i/askar ma Israyiil kun sokin e mombwasho mo tani doḵkin ka nyaŋ'ko'd mmogam 'kup̱ ki uni gwansan kun urki uni nsho'k mo. 21 Ka Jeshuwa dhali 'kwani ma Israyiil i'baar mo mishkin ki ku gun bakin bu'thki 'peŋkuman bampa/ ka ku'd jin cu'd mo tani, uni ṯu'kkin ka kul is mo dhali 'koshki 'kwaniŋ gwaṯḫ gi pa Aiy jwa mo be. 22 Kun tiya iiyin ka pije/ 'peni 'peŋkuman bampa/ gom uni mo, wakan ki uni 'kokin e bwaman ma Israyiil mo, kun tiya eya 'ban yan mo dhali kun tiya eya 'ban ḉaan mo. Israyiil 'koshki 'kwaniŋ gwaṯḫ gi pa Aiy mo; p̱iyi'd jin boḉki'd ki e 'peni uni gwansan mo walla jin yeki'd mo. 23 Ūni karkina maliḵ gi pa Aiy, jin bu'thkkina uni ki e mo, dhali uni suski a'di bwaya Jeshuwa mo be.

24 Dhali a'di p̱u'dki'd mo me'd jin 'barkin ma Israyiil 'kwani gi pa Aiy 'kosh jwa i'baar mo e mondhe'd jin 'dish mombwasho is e mo jin urkina uni uni nsho'k mo, dhali 'peni uni 'baar mo, ntagi jan 'deŋ gana/ jin 'ko'd mo, kun biṯkin 'ko'da 'cesh ki shemen gandalla turga/ mo, 'kwani ma Israyiil doḵkin ka nyaŋ'ko'd bway pa Aiy mo. Dhali uni 'koshki a'di ki shemen gandalla turga/ mo. 25 Gwansan i'baar mo kun biṯkin 'ko'da 'cesh ka cim ḉaan mo, 'kwaniŋ gwaṯḫ dhali up̱ mo, dhali uni 'kona aliip̱i iss 'kwanimpa i'kume'd i'ce'dka su/ mo, 'k̄wani gi pa Aiy i'baar mo be. 26 AJeshuwa diki doḵ me'd piti ka nyaŋ'ko'd jin he'thkina a'di mmobutha meem piti mo, ntagi a'di 'ce'dki 'kwani gi pa Aiy sho'k ka kuluny i'baar mo. 27 AIsrayiil ḵalki jasi to/e mo dhali to kun dilu 'peni 'peŋkuman bampa/ gom is buni mo, isi me'd jin ḵankina Tap̱a aJeshuwa gwo mo be. 28 AJeshuwa ḉi'thki pa Aiy o'd mo dhali dhālki a'di ki mony'ce'd sho'k goma sule/ mo. A'di ta mo jin 'ce'dkunu sho'k ki sule/ mo ntaga cim yan mo. 29 A'di shirki'da maliḵ gi pa Aiy e mis cwa ntagi mom'pimpili/ mo. Me'd jin yakin ma tente/ jis mo tani, aJeshuwa ḵanki gwo mo dhali uni ḵalki buŋgwar is ma maliḵ ka 'cesh 'peni cwa mo dhali biṯki a'di e bwambor gi 'twaŋkala goŋ gi 'peŋkuman bampa/ mo. Imun mo tani uni su'kki dhan wosh ap̱o/i a'di mo. Mo su'k ḉaan diki'd ntaga cim yan mo.

Jeshuwa Rashki Gwoŋgam me'd e mmota this mo
30 Yan'ko'd aJeshuwa nyaŋki'da gwaṯa/ gom Taṗa, Arumgimis ma Israyiil mo, e 'Kuwosh Ebal mo, 31 Isi me'da Musa jin ta'da manmiiya ṯu'c gi Taṗa ḵanki 'kwani ma Israyiil gwo mo, me'd jin 'kwarkunu a'di eya warka/ gi gwoŋḵan ma Musa mo ki: "Agwaṯa/ 'peni wosh kun 'konu ki paṯh mo, e mo jin dina wathin 'de/ ki ṯo'kki toŋḵuthu'd mo." A'di c̱iki to eya gwaṯa/ to kun c̱inu mmo'tha ki o'd gom Taṗa mo, dhali uni c̱iki to kun miikunuwa bas gom moŋḵu'th is mo be. 32 Imun mo tani, e bwambor gi 'kwani ma Israyiil mo tani, a'di 'kwarki'd e wosh kun ḵalkunu 'peni gwoŋḵan ma Musa mo. 33 'Kwani ma Israyiil i'baar mo, dhali aris gwanyjaḵam buni mo, dhali aris 'kwaniŋ 'kuṗan gi gu'b ma ṯu'c mo, dhali imandwall gwom buni doshkin eya 'baṉa su/ ma sanduuḵ e bwambori igasiis mo dhali 'kwani Lawi kun ḵalkina sanduuḵ "gwoŋ gam me'd gi Taṗa mo, me'd wathi/ gi bampaŋ kamu/ si'da/ mo me'd wathi/ jin dhothu mo, awoho 'peni uni...mo." Doshkin e bwambor gi 'Kuwosh Gerisim mo dhala awohoŋ kamu/ doshki'd e bwambor gi 'Kuwosh Ebal mo. Uni 'borki 'kwani ma Israyiil mii mo, isi me'da Musa jin ta'da manmiiya ṯu'c gi Taṗa ḵanki uni gwo nṯwa/a/ mo be. 34 ŊKo'd mo tani, aJeshuwa deŋki aris gwoŋḵan e i'baar mo, aris mom'bor mii mo dhala ris monyjee mo, isi me'd jin 'kwarkunu eya warka/ gi gwoŋḵan mo. 35 Imun diki ta gwon 'de/ c̱aan 'pena Musa i'baar mo kun ḵankunuwa Jeshuwa mmodiki deŋ e e bwambori montul is gi 'kwani ma Israyiil mo, nyaḵki uṗ mo, dhali uc̱iŋ gwa'dga/ mo, dhali 'kwani gi bampan tiya kun 'kokin e bwamani uni mo be.

Jeshuwa 9

Gwoŋgam me'd jin 'kwarkunu nyaḵki 'kwani Gibon mo
1 Yan'ko'd imaliḵ i'baar mo kun 'kokini bwampo/ ḵumma/ yi'de/ Uurdun eya gagamis gi bampa/ mo, dhali eya ris momba'da'd ma 'cesh e yana gaṗ gi Dhan Ḵumma/ yi'dem beega/ 'kupki pa Lebanon mo--- 'kwani Hiṯhtha mo, dhali 'kwani Amuur mo, dhaḷi 'kwaniŋ Ḵanaan mo, dhali 'kwanim Ṗarsi mo, dhali 'kwani Hiba mo, dhali 'kwani Yabus mo--- 2 Uni gwansan tulki is imonṯal 'de/ e bwaŋ'kwarany gwoŋḵana 'de/ mo, mmomii mo/as aṗowa Jeshuwa dhala Israyiil mo.

3 Ki 'kwani gi pa Gibon cik̲ki gwo jin miikin ma Jeshuwa mo e pa Ariiha/ dhali e pa Aiy mo tani, 4 uni miikin ki gwoŋ kulum jin misha uni kulum ki gwo jin mishu mii mo. Uni iikin me'd 'kwani kun hashu mo. Uni k̲alkina risa shawal kun dherki bwa mo dhali p̲a'd uni ap̲o/ thuluny buni mo. Uni si'da/ k̲alkina ris k̲ucaŋa dhamo/ ma su k̲un shi/ki is mo, mmodher bwa mo, dhali kun thosonkunu mo be. 5 Uni p̲a'dki ton dhamo/ mo dhali 'dap̲kina p̲p̲a/ gi sho'k buni mo, dhali hi'thki ton dhamo/ i is mo, mmohi'th burrinye/ kun shi/ki is mo. Maaŋk̲u'thu'd i'baar mo dhali tont̲em buni kun c̲inu up̲kin mo dhali k̲u'thkin mo. 6 Yan'ko'd uni iikin bwaya Jeshuwa e moŋ'ko e paŋ Gilgal mo dhali o a'di gwo mo dhali gom 'kwaniŋ gwat̲h ma Israyiil mo ki: "Aman iiyina 'peni bampa/ jin si'da si'd kagahara/ mo, wakan shwane/ gami gwo me'd inyak̲ki am mo." 7 'Kwaniŋ gwat̲h ma Israyiil oki 'kwani Hiba gwo mo ki: "Wariba/ um 'kokin mmo'dish am is mo. Aman mina mii gwoŋ gam me'd nyak̲ki um kata mo?" 8 Uni okina Jeshuwa gwo mo ki: "Aman tana imanmiiya t̲u'c pini mo." AJeshuwa oki uni ki: "Um ta ija mo? Um iiyin 'peni mana mo?" 9 Uni oki a'di gwo mo ki: "Imanmiiya t̲u'c pini iiyin imahan 'pena 'cesh jin si'da si'd kagahara/ mo, haali/ gom gway gi Tap̲a Arumgimis pini mo. Aman cik̲kina gwo jin k̲alu gom a'di mo dhali gom to 'baar mo kun miikina a'di e pa Masir mo--- 10 dhali to 'baar mo kun miikina a'di eya malik̲a su/ gi 'kwani Amuur mo eya 'bana kamu/ gi k̲umma/ yi'de/ Uurdun mo---eya malik̲ Sihon gi pa Heshbon mo, dhali eya malik̲ Og gi pam Bashan kun 'kokin e pa Asht̲arot̲h mo. 11 Aris gwanyjak̲am bam dhali 'kwani gi bampam bam i'baar mo oki am ki: ' K̲ali to kun c̲inu e me'd bum gom mo ii mo. Iiyi mmogam uni 'kup̲ mo dhali oyi uni ki: "Aman tana imanmiiya t̲u'c pini mo. Gami gwo me'd jin 'kwarkunu nyak̲ki am mo." 12 Maaŋk̲uthu'd bam a'dansan mo, a'di naskina/ di'd ki maŋgal mo me'd jin k̲alina aman a'di 'peni gu'b bam ka cim jin iiyina am ka pije/ mmo/iiyu/ bway /e mo. Hili shwane/, mishi, ki a'di up̲ki'd mo dhali k̲u'thki'd mo be. 13 Aris k̲ucaŋa su gwansan uni ta this mo me'd jin 'tu'dkina aman uni mo, dhali hili mo mo ma, shwane/ uni tup̲kin mo. Burrinyem bam dhala p̲p̲am bam uni dherki bwa mo 'peni mo ii jin tura tur kagahara/ mo.'" 14 Wakan 'kwani ma Israyiil k̲alki ton tiya 'peni tonyc̲im buni mo, hili uni 'koki dot̲ gwo nyak̲ki Tap̲a gom mowot̲h gwo is mo. 15 AJeshuwa gamki gwo gi moŋk̲u'th is me'd

nyaḵki uni mo dhali gamki gwo me'd nyaḵki uni, mmodhal uni mmo'koki e mo. Dhali imanshu bway gi 'kwani si'da/ oki gwo jin onu is e uni mo be.

16 Ɒ'ko'da cimi kwara mo tani 'kwani ma Israyiil miiki gwoŋgam me'd yan nyaḵki uni mo, uni mishkin ki uni ta iman'dish gu'b buni is mo dhali ki uni 'kokin ki 'dish 'dish mo. 17 Yan'ko'd 'kwani ma Israyiil iikin ka pije/ mo dhali iiyin bwaya ris 'peŋkuman bampam buni ka cim kwara mo. 'Peŋkuman bampam buni uni ta pa Gibon mo, dhali pa Ḵepirah mo, dhali pa Beroth mo, dhali pa Ḵiriyath Jeriim mo. 18 'Kwani ma Israyiil 'koki 'kosh uni mo haali/ imanshu bway buni ḵalki gwo jin onu is gom uni e bwambori Tapa, Arumgimis ma Israyiil mo. Aŋul 'kup 'kwani ka kuluny miikina gumgum apo/ imanshu bway buni mo be. 19 Hili imanshu bway i'baar mo oki 'kwani 'baar gwo mo ki: "Aman ḵalkina gwo jin onu is gom uni ki gway gi Tapa Arumgimis ma Israyiil mo, dhali shwane/ aman mina 'koki shi/ uni is mo. 20 Yan ta mii jin miikina aman e uni mo; Mmo/nona nyora kamu/ ki bway jin midi yayu/ apo/ ana mo haali/ gom gwo jin okina aman is e uni mo, aman mina dhal uni mmo'koki e mo." 21 Imanshu bway oki 'kwanim buni gwo mo ki: "Dhalki uni 'kon ki e mo." Wakan 'kwani Gibon taki iman'cith cwa mo dhali ta iman ha'b yi'de/ gom 'kwani ma Israyiil i'baar mo, isi me'd gwo jin okina imanshu bway gom uni mo be.

22 Jeshuwa yuḵki uni mo dhali o gwo mo ki: "Gomatinta he'kkina um am e mo me'd jin okina um gwo mo ki: ' Aman si'da ki si'd kagahara/ 'peni um mo', ki um 'kokin ki 'dish 'dish imahan e bwamani am mo? 23 Shwane/, haali/ gom mii yan mo tani, um jekunu mo dhali 'peni uma tiya mini ta ciŋkina/ mo, uni gwansan kun jepki cwa mo dhali ha'b yi'de/ gom gu'b ma Arumgimis pem mo be." 24 Uni thoḵkina Jeshuwa gwo mo dhali on ki: "Haali/ a'di torki gwo e imanmiiya tu'c pini gi Tapa Arumgimis pini jin ḵanki'da Musa gwo mo jin ta'da manmiiya tu'c piti mmociki um a'ceshi 'baar mo, dhali mmo'ce'd 'kwani 'baar sho'k mo 'pena 'cesh e bwambori um mo---wakan aman ko/kina is kagahara/ gom moŋ'koki/em bam haali/ gom kan mo tani, a'di imiikina aman to yan mo. 25 Shwane/, hili mo mo ma, um bu'thki am e mom'bi'th bum mo. E to gun kun mini 'bor mo dhali ta ḵar/e gom um mmomii e am mo tani, miiyi a'di mo ma." 26 Wakan aJeshuwa

miiki to yan gom uni mo ki: A'di 'cuk̲ki uni ka pije/ 'peni mony ji gi 'kwani ma Israyiil mo, wakan ki 'kwani ma Israyiil mini 'koki 'kosh uni jwa mo. 27 Ka cim c̲aan mo tani aJeshuwa gamki gwo me'd ki 'kwani Gibon kun ta iman jep̲ cwa mo dhali imanha'b yi'de/ goma tul 'kup̲ 'kwani mo, dhali goma gwat̲a/ gi Tap̲a mo, ntaga cim yan mo, e mo c̲aan jin kwanykina Tap̲a mo be.

Jeshuwa 10

Atente/ Doshki'd Naskina/ mo

1 Shwane/ ka Adoni-Sedik̲ jin ta'da malik̲ gi pa Urushaliim cik̲ki gwo ka Jeshuwa bu'thki pa Aiy mo dhali 'ce'dki a'di sho'k ka kuluny mo (isi me'd jin miikna a'di e pa Ariiha/ mo dhala malik̲ piti mo), a'di cik̲ki gwo ki 'kwani gi pa Gibon miiki moŋk̲u'th is nyak̲ka Israyiil mo dhali uni 'kokin e bwamani uni mo. 2 'Kwani gi pa Urushaliim uni k̲o/ki is kagahara/ mo haali/ pa Gibon ta dhan 'peŋkuman bampa/ jin caaca mo, 'pena aris 'peŋkuman bampa/ me'd jan 'de/ jin taki'd gi mom'bi'th mo. A'di caaca 'peni pa Aiy mo, dhali 'kwaniŋ gwat̲h buni i'baar mo uni ta 'kwani ma mee kun 'bitha 'bi'th mo be. 3 Wakan Adoni-Sedik̲ jin ta'da malik̲ gi pa Urushaliim mo tani hashki gwo eya Hoham jin ta'da malik̲ gi pa Heburun mo, eya P̲iram jin ta'da malik̲ Jarmut̲h mo, eya Jap̲iya jin ta'da malik̲ gi pa Lakish mo, dhali eya Debir jin ta'da malik̲ gi pa Eglun mo ki: 4 "Iiyu/ e aha/ mo dhali wot̲h aha/ mo. Dhalki ana 'kosha pa Gibon mo haali/ uni miiki moŋk̲u'th is nyak̲ka Jeshuwa mo dhali nyak̲ki 'kwani ma Israyiil mo." 5 Imalik̲a mudhe'd gi 'kwani Amuur mo---dhala malik̲ gi pa Urushaliim mo, dhali amalik̲ gi pa Heburun mo, dhala malik̲ gi pany Jarmut̲h mo, dhali amalik̲ gi pa Lakish mo, dhala malik̲ gi pa Eglun mo---uni iiyin ki mis mo dhali arisa jesh buni i'baar mo. Uni 'kokin mmo'dish pa Gibon is mo, dhali uni 'koshki a'di mo be.

6 'Kwani gi pa Gibon hashki gwo eya Jeshuwa mo dhali bwaya jesh e paŋ Gilgal mo. Uni oki gwo mo ki: "Iiyu/ ki yap̲ yap̲ mo! Dhalku/ ki 'do me'd bum 'peni imanmiiya t̲u'c bum mo. Iiyu/ bway am ki jahanne/ mo dhali wot̲h am mo. Wot̲hi am mo, haali/ imalik̲ gi 'kwani Amuur i'baar mo kun 'kokin e bampa/ ma gagamis mo tani tulki is imont̲al 'de/ mmo'kosh ana mo." 7 AJeshuwa yaki'd 'peni paŋ Gilgal mo, a'di dhali

'kwaniŋ gwaṯh gi mo/as i'baar mo nyaḵki a'di mo, dhali aris 'kwani ma mee i'baar mo kun 'bitha 'bi'th mo. 8 Taṗa oki'da Jeshuwa gwo mo ki: "Dhalku/ ki ḵo/ uni mo. Aha/ c̣ikina uni /e e me'd pini mo. Jan 'de/ ṗiyi'd 'peni uni jin midi mish dosh e mo/as pini mo." 9 AJeshuwa yaki'd aṗo/ uni ki jahanne/ mo, iikin ki mon'thiny i'baar mo 'peni paŋ Gilgal mo. 10 Taṗa 'koshki 'kwaniŋ 'kuṗ 'kuṗ is ibwambora Israyiil mo, dhala Israyiil 'koshki uni jwa ki dhan mony'ciṯh 'kusa caaga/ e pa Gibon mo dhali urki uni isho'k e bway tur jin ya'd 'kuṗki pam Beṯh Horon mo, dhali uni 'koshki uni jwa e bway tur ntagi pa Aseḵah mo dhali pa Maḵkidah mo be. 11 Me'd jin sokina uni ka pije/ 'pena Israyiil mo, ka gagamis ka 'cesh 'peni pam Beṯh Horon mo tani, Taṗa ṯa'kki aris wosha caaga/ ka 'cesh 'peni momis aṗo/ uni i'baar mo e bway gi pa Aseḵah mo, dhali uni wukin mo. Haali/ imun uni gun wukin ki nyanye/ ka risa kuluny ma wasa/ mo 'peni uni gun 'koshkunu jwa ki gandala turga/ mo ki 'kwaniŋ gwaṯh ma Israyiil mo.

12 Yan'ko'd aJeshuwa walki 'twa/ e Taṗa ka cim jin c̣ikina Taṗa 'kwaniŋ gwaṯh ma Israyiil mompi mii e aṗo/ 'kwani Amuur mo. Yansan a'di ta gwo jin okin ma Jeshuwa gom Taṗa e bwambora Israyiil mo ki: "Dhalka tente/, di'd naskina/ e pa Gibon mo, dhala ppe mo, e embul wosh gi pa Ayijalon mo."

13 Atente/ doshki'd naskina/ mo, dhala ppe doshki mo yam piti mo ntagi 'kwaniny ḵalki mo jin ricuwa ri'c aṗowa ris 'kwaniŋ 'kuṗ buni mo. A'di yan dinu ki 'kwar eya Warka/ ma Jashar mo? Atente/ diki'd e bwaŋ 'kuṗ mo; haali/ a'di diki yol goma cima 'de/ yan mo.

14 Imun acima kamu/ ṗiyi'd jin wakina e ki a'di nṯwa/a/ mo walla i'ko'di a'di mo, me'd jin hakina Taṗa gwo gi wathimpa/ en'thi/ e mo. Haali/ Taṗa miiki mo/as ki gway ma Israyiil mo be. 15 AJeshuwa dhali 'kwani ma Israyiil i'baar mo nyaḵki a'di mo tani doḵkin ka nyaŋ'ko'd bway moŋ'ko e paŋ Gilgal mo.

Arisa Maliḵ Amuur 'koshkunu jwa mo

16 Shwane/ imaliḵa mudhe'd yekin mo dhali bagki is buni e jurum wosh e pa Maḵkidah mo. 17 Jeshuwa a'di ṯorkunu gwo mo ki: "Uni gamkunu mo!---imaliḵa mudhe'd bagkin eya jurum wosh e pa Maḵkidah mo!" 18 Jeshuwa oki gwo mo ki: " 'Daŋkali aris wosha

caaga/ imuth 'twaman jurum wosh mo dhali dhuyi i/askar imun mmoji uni mo. 19 Dhalku/ ki 'ko ka wuny'cis mo. Uri 'kwaniŋ 'kup bum nsho'k mo dhali 'koshi uni 'peni bwampo/ mo. Dhalku/ ki dhal uni mmocic eya ris 'peŋkuman bampam buni mo, haali/ Tapa Arumgimis bum a'di ciki uni e me'd bum mo be." 20 Jeshuwa dhali iya/ ma Israyiil 'baarki uni 'cith 'kus ki dhan mony'cith 'kusa caaga/ kagahara/ mo, ntagi uni 'dishkina 'twa/ mmo'ce'd sho'k ka kuluny mo; jasi usha dakа/ uni 'kokin ki e kun yekin mmogam aris 'peŋkuman bampa/ kun nyaŋkunu ka dhana goŋ isi mis mo. 21 Yan'ko'd ajesh ka kuluny dokkin ka nyaŋ'ko'd bwaya Jeshuwa e moŋ'ko e pa Makkidah mo. Jan 'de/ piyi'd jin oki gwon 'de/ apo/ 'kwani ma Israyiila tiya mo.

22 Yan'ko'da Jeshuwa oki gwo mo ki: "Ka'di 'twaman jurum wosh 'twa/ mo dhali 'doyi imalika mudhe'd gwansan ka pije/ 'peni jurum wosh gom aha/ mo." 23 Uni miikin me'd gwo jin okina a'di mo. Uni suski imalika mudhe'd gwansan e a'di 'peni jurum wosh mo---amalik gi pa Urushaliim mo, dhali amalik gi pa Heburun mo, dhali amalik gi pany Jarmuth mo, dhali amalik gi pa Lakish mo, dhala malik gi pa Eglun mo be. 24 Ki uni suski imalik bwaya Jeshuwa mo tani, a'di tulki 'kwaniŋ gwath ma Israyiil is ka 'dete/ 'dete/ mo. A'di oki gwo e imanshu bway ma ris i/askar kun iikin e dhan mo/as nyakki a'di mo ki: "Dhuyi sho'k bum e 'bam buni mo." Wakan uni iikin mo dhali dhu sho'k buni e 'bam buni mo be. 25 Yan'ko'da Jeshuwa oki uni gwo mo ki: "Dhalku/ is ki ko/ mo dhali dhalku/ ki kar moŋko/ is e is bum mo. 'Bithi ki 'bi'th mo dhali ta gi mom'bithuwa du is mo. Yansan a'di ta mii jin mina Tapa imii eya ris 'kwaniŋ 'kup pini i'baar mo kun mura /e i ya mmo/as icine/ mo." 26 Yan'ko'da Jeshuwa 'koshki imalik jwa mo. Dhali a'di shirki cwa kun 'koni mudhe'd mo. uni shirkin e cwa ntagi mom'pimpili/ mo be. 27 Me'd jin yakin ma tente/ jis mo tani, Jeshuwa ciki aris gwoŋkan mo, dhali uni kalki uni ka 'cesh 'peni cwa mo dhali ta'kki uni e jurum wosh e mo jin bagkina uni is buni mo. Uni dhuki aris wosha caaga/ apo 'twaman jurum wosh mo. Aris wosh gwansan 'kokini mun ntaga cim yansan mo.

'Cesh ma 'bana bim poros Bu'thkunu mo

28 Ka cim caan mo tani, Jeshuwa bu'thki pa Makkidah ka cim caan mo dhali 'koshki 'kwani jwa ka 'dete/ 'dete/ imun ki gandala turga/ mo,

ntaga/ malik piti mo. A'di 'ce'dki 'kwani sho'k i'baar mo ka 'dete/ 'dete/ e pa yan mo. A'di diki dhal jan 'de/ ki e e a'di mo. A'di miiki to eya malik gi pa Makkidah mo isi me'd jin miikina a'di goma malik gi pa Ariiha/ mo be.

29 Jeshuwa dhali 'kwani ma Israyiil i'baar mo iikin mo 'peni pa Makkidah ntagi pa Libnah mo. A'di yaki'd mmomii dhan mo/as apo/ pa Libnah mo. 30 Tapa si'da/ ciki pa e me'd ma Israyiil mo---imontal 'de/ nyakka malik buni mo. Jeshuwa 'koshki uni ki shemen gandala turga/ mo dhali 'kwani 'baar mo ka 'dete/ 'dete/ e a'di mo. Jamu piyi'd jin di'd ki e jin dhalkina a'di ki e e pa Libnah mo. A'di miiki to eya malik piti isi me'd jin miikina a'di goma malik gi pa Ariiha/ mo be.

31 Yan'ko'da Jeshuwa dhali 'kwani ma Israyiil i'baar mo iikin mo 'peni pa Libnah mo ntagi pa Lakish mo. A'di diki'd mmo'dish a'di is mo dhali miiki mo/as apo/ pa Lakish mo. 32 Tapa ciki pa Lakish e me'd ma Israyiil mo. Jeshuwa bu'thki a'di ka cim jin 'kon ma po/ isu/ mo dhali 'koshki a'di ki shemen gandala turga/ mo, dhali 'kwani 'baar mo ka 'dete/ 'dete/ e a'di mo, isi me'd jin miikina a'di e pa Libnah mo. 33 Yan'ko'da Horam jin ta'da malik gi pa Geser mo tani, yaki'd mmowoth pa Lakish mo. AJeshuwa 'koshki a'di mo dhali ajesh piti mo ntagi jan 'de/ piyi'd jin dhalkunu ki e imun si'da/ mo be.

34 Yan'ko'da Jeshuwa dhali 'kwani ma Israyiil i'baar mo iikin mo 'peni pa Lakish mo ntagi pa Eglun mo. Uni 'kokin mmo'dish a'di is mo dhali miiki mo/as apo/ a'di mo, 35 dhali bu'thki a'di ka cima 'de/ caan mo. Uni 'koshki a'di ki shemen gandala turga/ mo dhali uni 'ce'dki 'kwani 'baar sho'k ka kuluny ka 'dete/ 'dete/ e pa Eglun mo, me'd jin miikin ma Jeshuwa e pa Lakish mo.

36 Yan'ko'da Jeshuwa dhali 'kwani ma Israyiil i'baar mo iikin mo 'peni pa Eglun ntagi pa Heburun mo. Uni miiki mo/as apo/ a'di mo. 37 Uni bu'thki a'di mo dhali 'koshki a'di ki shemen gandala turga/ mo, imontal 'de/ nyakka malik piti mo dhali ushi bampam piti mo, dhali 'kwani 'baar mo e a'di mo. Uni 'koki dhal kun tiya ki e mo. Isi me'd jin miikina uni e pa Eglun mo, uni 'ce'dki pa sho'k i'baar mo dhali 'kwani kun 'kon e a'di mo be.

38 Yan'ko'da Jeshuwa t̲u'kki'd mo, dhali ajesh ma Israyiil i'baar mo nyak̲ki a'di mo, dhali uni iikin ntagi pa Debir mo dhali miiki mo/as ap̲o/ a'di mo. 39 Uni bu'thki a'di mo, dhali amalik̲ piti mo dhali ushi bampam piti i'baar mo kun 'dish mo is mo. Uni 'koshki uni ki shemen gandala turga/ mo dhali 'ce'dki 'kwani sho'k ka kuluny i'baar mo ka 'det̲e/ 'det̲e/ e a'di mo. Uni 'koki dhal jaŋkamu/ ki e mo. Uni miiki to e pa Debir mo dhali amalik̲ piti mo me'd jin miikina uni e pa Libnah mo dhala malik̲ piti mo dhali gom pa Heburun mo be.

40 Jeshuwa bu'thki'da 'ceshi 'baar mo, dhali bampa/ jin 'di'da gagamis mo, e moŋk̲wany k̲wany mo, eya ris momba'da'd mo, dhali arisa gagamisa 'cesh kun thulun ka 'cesh 'peni wosh mo; dhali 'pena risa malik̲ buni i'baar mo tani a'di diki dhal jan 'deŋ kamu/ ki e mo. A'di 'ce'dki to 'baar sho'k ka kuluny kun shi/irkin mo, isi me'd gwo jin k̲ankina Tap̲a Arumgimis ma Israyiil mo. 41 Jeshuwa 'koshki uni 'peni paŋ Kadish̲ Barniya ntagi paŋ Gasa/ mo, dhali bampa/ gi paŋ Goshen i'baar mo ntagi pa Gibon mo be. 42 Jeshuwa bu'thki'da risa malik̲ gwansan i'baar mo dhali a'cesh buni ka tenten 'de/ mo haali/ Tap̲a, Arumgimis ma Israyiil mo tani, aski'd goma Israyiil mo b̲e. 43 Yan'ko'da Jeshuwa, dhali 'kwani ma Israyiil i'baar mo nyak̲ki a'di mo tani, dok̲kin ka nyaŋ'ko'd bway moŋ'ko e paŋ Gilgal mo.

Jeshuwa 11

A'bana cam jin Bu'thkunu mo

1 Me'da Jabin jin ta'da malik̲ gi pa Hasor mo, cik̲ki gwo yan mo tani, a'di hashki gwo eya Jobaab mo, jin ta'da malik̲ gi pa Madon mo, eya malik̲ gi pa Shimrun mo, dhali eya malik̲ gi pa Ak̲shaap̲ mo. 2 A'di si'da/ hashki gwo eya risa malik̲ kun 'kokin e bampa/ jin d̲i'd eya 'bana cam ma gagamis mo, e embul K̲umma/ yi'de/ Uurdun jin di'd ka 'bana bim poros gi pa K̲innereth̲ mo, eya ris momba'da'd mo, dhali eya Naphoth̲ Dor bwaya bora luŋgu'b mo. 3 A'di si'da/ hashki gwo e 'kwaniŋ K̲anaan kun 'kokin e mom'pesho'k mo dhala bora luŋgu'b mo, 'kwani Amuur mo, dhali 'kwani Hith̲tha mo, dhali 'kwani P̲aris mo, dhali 'kwani Yabus e bampa/ ma gagamisa 'cesh mo, dhali 'kwani Hiba kun 'kokin mmo'dish Wosh Hermun is mo eya 'cesh gi pa Misp̲ah mo. 4 Arisa jesh buni i'baar mo iiyin ka pije/ nyak̲ki uni mo, adhan mondeŋ

e gi i/askar ki nyanye/ mo, e mondeŋ e mo tani wana e ka si'b gi bwam ma gap gi kumma/ yi'de/ mo. Uni takin gi dhan mondeŋ e gi shuma rum ka ris mo dhali arisa arabiyya kun dira shuma rum mo be. 5 Arisa malik gwansan i'baar mo tani gamki 'kup ka tenteŋ kar/e mo, dhali uni 'kokin e yi'de/ gi pa Merom mo mmomii mo/as nyakka Israyiil mo.

6 Tapa oki'da Jeshuwa gwo mo ki: "Dhalku/ ki ko/ is e buŋ'kus buni mo, haali/ ka 'thamo/ ka tente/ yan mo tani Aha/ cikina uni 'baar mo eya Israyiil mo me'd 'kwaniŋ gwath kun wukin mo. /E mini 'cith 'kusan sho'k ma ris shuma rum buni mo, dhali /e mini ci'tha risa arabiyyam buni kun dira shuma rum mo." 7 Jeshuwa dhali 'kwaniŋ gwath gi mo/as i'baar mo iiyin mo. Uni pu'dkin ki jahanne/ e yi'de/ gi pa Merom mo, dhali 'koshki 'kwaniŋ 'kup mo. 8 Tapa ciki 'kwaniŋ 'kup e me'd ma Israyiil mo, dhali uni 'koshki uni mo dhali urki uni nsho'k ntagi pa Sidon mo, dhala Misrepoth Mayim mo, dhali e embul gi pa Mispah bway mom'pesho'k mo. Uni dorki uni mo ntagi jan 'de/ si'da/ 'peni uni dinu ki dhal ki e mo be. 9 Jeshuwa miiki to gom uni isi me'd jin torkina Tapa a'di gwo mo. A'di 'cithki sho'k ma ris shuma rum mo dhali ci'thki aris arabiyya kun dira shuma rum mo.

10 Jeshuwa dokki'd ka nyaŋ'ko'd ki embul caan mo dhali bu'thki pa Hasor mo. A'di 'koshki'da malik piti ki gandala turga/ mo. (aHasor a'di taki 'kupan ma ris dhan 'peŋkuman bampa/ gwansan i'baar mo.) 11 Uni 'koshki to 'baar kun uku mo kun 'kokin ki e imun ki gandala turga/ mo, dhali a'di dhuki uni ki she/ mmomii 'ce'd sho'k mo, wakan ki to/eŋ kamu/ minu 'koki dhal ki e imun mo. Yan'ko'd a'di ci'thki'da Hasor ki o'd mo be. 12 Jeshuwa bu'thki aris 'peŋkuman bampa/ i'baar mo 'peni imalik gwansan mo. A'di si'da/ bu'thki imalik buni i'baar mo dhali 'koshki uni ki shemen gandala turga/ mo. A'di 'ce'dki uni sho'k ka kuluny ki shemen gandala turga/ mo, isi me'd gwo jin kankin ma Musa jin ta'da manmiiya tu'c gi Tapa mo. 13 Israyiil diki ci'th aris 'peŋkuman gi bampan tiya ki o'd mo kun nyaŋkunu ka makampo/ ka ris mo, hili jasa Hasor mo. A'di 'de/ i'thakin ma Jeshuwa ki o'd mo be. 14 Jesh ma Israyiil kalki to kun dilu i'baar mo 'pena ris 'peŋkuman bampa/ gwansan mo imontal 'de/ nyakki to/e gom is buni mo. Uni 'koshki 'kwani en'thi/ jwa i'baar mo ki shemen gandala turga/ ntagi uni 'baar mo wukin mo. Uni 'koki dhal to ki e kun uku kun shi/irkin mo. 15 Isi me'd gwo jin kankina Tapa aMusa jin ta'da manmiiya tu'c piti

mo, ki bway yan mo tani, Musa k̲anki'da Jeshuwa gwo mo, dhali wakana Jeshuwa miiki a'di mo. A'di diki dhal toŋkamu/ mmodiki mii to 'baar mo kun k̲ankina Tap̲a Musa gwo mmomii mo be.

Aris mombu'th ma Jeshuwa kun Rashu e mo

16 Jeshuwa k̲alki'da 'cesh i'baar mo: dhali bampa/ kun 'kona gagamis mo, e moŋk̲wany k̲wany i'baar mo, a'cesh gi pa Goshen i'baar mo, aris mo kun thulun ka 'cesh mo, e embul shu'd gi K̲umma/ yi'de/ Uurdun mo, dhali bampa/ jin di'da gagamis gi pa Israyiil mo dhali aris momba'da'd piti mo. 17 'Peni 'Kuwosh Halak̲ jin 'dish pa Aduum is mo, dhali ya ki si'd si'd ka 'bana cam me'd pa Baal Gad mo e embul gi mo shu'd jin 'dish pa Lebanon is mo jin di'd 'twa/ ka 'cesh ki 'Kuwosh Hermon mo, a'di bu'thki imalik̲ buni i'baar mo dhali 'kosh uni jwa mo be. 18 Jeshuwa miiki mo/as gom embul ki tur tur nyak̲ka ris imalik̲ i'baar mo. 19 'Peŋkuman bampan 'de/ p̲iyi'd jin miiki moŋk̲u'th is nyak̲ka jesh ma Israyiil mo hili jasi 'kwani Hiba kun 'kokin e pa Gibon mo. Israyiil bu'thki aris 'peŋkuman bampan tiya mo ki dhan mo/as mo be. 20 Haali/ Tap̲a a'di i'bithki'da dum buni mo wakan ki uni mini mii mo/as ap̲owa Israyiil mo, Wakan ki uni mini c̲i is mmo'ce'd sho'k mo ki dargi mo mii mii mo, isi me'd jin yet̲hkina a'diya Musa sho'k mo.

21 Yan'ko'da Jeshuwa yayi'd ki embul yin mo dhali a'di 'ce'dki'da Anak̲im sho'k mo. A'di miiki to yan e bampa/ jin di'da gagamis mo, e pa Heburun mo, e pa Debir mo, e pa Anaab mo dhali bampa/ jin di'd eya gagamis gi pa Yahuuda/ i'baar mo, dhali e bampa/ jin di'd eya gagamis gi pa Israyiil 'ibaar mo. Jeshuwa 'ce'dki uni sho'k ka kuluny mo dhali aris 'peŋkuman bampam buni mo be. 22 P̲iyi'd 'peni 'kwani Anak̲im kun dhalkunu eya 'cesh gi pa Israyiil mo hili jasi e paŋ Gasa mo, e paŋ Gat̲h mo, dhali e pa Ashdo'd mo. 23 Wakana Jeshuwa bu'thki'da 'cesh ka kuluny mo, isi me'd jin okina Tap̲a Musa gwo mo. Jeshuwa c̲iki a'di me'd nyunykina/ eya Israyiil mo, jin c̲ikunu goma risa wak ka 'det̲e/ 'det̲e/ mo. Yan'ko'd a'cesh siki is 'pena ris mo/as mo be.

Jeshuwa 12

Imaliḵ kun bu'thin ma Musa mo

1 Gwansan shwane/ ita imalik gi bampa/ mo, kun bu'thkina 'kwani ma Israyiil mo. 'Kwani ma Israyiil bu'thki mo 'pena 'cesh eya 'ban gi mom'pesho'k gi ḵumma/ yi'de/ Uurdun 'peni mo jin sulun ma tente/ mo, 'peni embul wosh gi 'Kus yi'de/ gi pa Arnon bway 'Kuwosh Hermon mo, dhali mom'pesho'k gi moŋḵwany ḵwany ma Arabah i'baar mo. 2 Sihon jin ta'da maliḵ gi 'kwani Amuur mo, diki'd e pa Heshbon mo. A'di jiki'da ji 'peni pa Aroyir mo, a'di jin diki'd e shemen gi pa arnon Gorge mo 'peni bwaman gi embul wosh mo, dhala 'ban gi paŋ Giled jin di'd 'twa/ ka 'cesh mo e 'kus yi'de/ gi pa Jabboḵ e bwaŋgwayu/ gi 'kwani Amuur mo. 3 Sihon si'da/ jiki'da ji apo/ moŋḵwany ḵwany ma Arabah e 'kus yi'de/ Ḵinireṯh mo, bway mom'pesho'k mo, e 'kus yi'de/ gi moŋḵwany ḵwany ma Arabah mo (jin ta Ḵumma/ yi'den 'Doŋkoro/mo) 'kupki mom'pesho'k mo, ntagi bway gi pam Beṯh Jeshimoṯh mo dhali 'kupka 'bana bim poros mo, 'kupki mo kun thulun 'peni 'pesho'k gi 'Kuwosh Pisgah mo. 4 Og, jin ta'da maliḵ gi pam Bashan mo, jan 'de/ gi boḉki'd 'peni pa Repayim mo, jin diki'd e pa Ashtaroṯh mo dhali pa Ederi mo. 5 A'di jiki'da ji apo/ 'Kuwosh Hermon mo, dhala Saleḵah mo, dhali pam Bashan mo, i bwaŋgwayu/ gi 'kwaniŋ Geshur mo dhali 'kwani Maaḵathi/ mo, dhala 'ban gi paŋ Gile'd mo, i bwaŋgwayu/ ma Sihon mo, jin ta'da maliḵ gi pa Heshbon mo be. 6 Musa jin ta'da manmiiya ṯu'c gi Tapa mo, dhali 'kwani ma Israyiil piki uni e ki mii mo, dhala Musa jin ta'da manmiiya ṯu'c gi Tapa mo tani, ḉiki'da 'cesh e me'd gi 'kwani ma Ra/uubin mo, dhali 'kwani ma Jaad mo, dhala 'ban ma waḵ ma Manassa mo.

Imaliḵ kun bu'thkin ma Jeshuwa mo

7 Uni gwansan ta imaliḵ 'pena 'cesh kun bu'thkin ma Jeshuwa mo dhali 'kwani ma Israyiil piki mii e eya 'bana bora luŋgu'b gi pa Uurdun mo,'peni pam Baal Gad e embul wosh jin 'dish pa Lebanon is mo bway 'Kuwosh Halaḵ jin 'dish pa Aduum is mo. Jeshuwa ḉiki'da 'cesh eya risa waḵ ma Israyiil mo gom uni mmobu'th mo be. 8 A'di ḉiki uni bampa/ jin di'd eya gagamis mo, eya ris momba'da'd mo, dhali moŋḵwany ḵwany ma Arabah mo, eya risa 'ban ma ris wosha caaga/

mo, e mombwasho mo, dhali e moŋkwany kwany mo---jin ta'da 'cesh gi 'kwani Hitththa mo, dhali 'kwani Amuur mo, dhali 'kwaniŋ Kanaan mo, dhali 'kwani Paris mo, dhali 'kwani Hiba mo, dhali 'kwani Yabus mo. 9 Arisa malik nyakka malik gi pa Ariiha/ mo, amalik gi pa Aiy a'di jin di'd e 'ko'dgwar gi pam Beth/iil mo tani, 10 jin ta'da malik gi pa Urushaliim mo, dhala malik gi pa Heburun mo, 11 amalik gi pany Jarmuth mo, malik gi pa Lakish mo, 12 amalik gi pa Eglun mo, dhala malik gi pa Geser mo, 13 amalik gi pa Debir mo, dhala malik gi pa Geder mo, 14 amalik gi pa Hormah mo,dhala malik gi pa Ara'd mo, 15 amalik gi pa Libnah mo, dhala malik gi pa Adullam mo, 16 amalik gi pa Makkidah mo, dhala malik gi pam Beth/iil mo, 17 amalik gi pa Tappuwah mo, dhala malik gi pa Heper mo, 18 amalik gi pa Apek mo, dhala malik gi pa Lasharon mo, 19 amalik gi pa Madon mo, dhala malik gi pa Hasor mo, 20 amalik gi pa Shimron Meron mo, dhala malik gi pa Akshap mo, 21 amalik gi pa Tanaac mo, dhala malik gi pa Megi'ddo mo, 22 a malik gi paŋ Kadish mo, dhala malik gi pa Jokneyam e Karmel mo, 23 amalik gi pa Dor e Napoth Dor mo, dhala malik gi pa Goyim e Gilgal mo, 24 dhala malik gi pa Tirsah mo. E mondeŋ gi imalik 'koni iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd i'ce'dka 'de/ apo/ mo be.

Jeshuwa 13

Bampa/ kun bockin kun minu bu'th mo

1 Shwane/ aJeshuwa cana yil mo me'd jin okina Tapa gwo e a'di mo ki: " /E cakina yil mo, hili imun bampa/ tana ris kagahara/ naskina/ kun minu bu'th mo. 2 Yansan a'di ta bampa/ caan naskina/ jin bocki'd mo: dhali aris ushi monycaaga/ i'baar mo gi 'kwanim Palastiin mo, dhali 'kwani Geshur gwansan i'baar mo, 3 'peni pa Shihor mo, jin di'd e mom'pesho'k gi pa Masir mo, dhali 'kupka 'bana cam bway bwaŋgwayu/ gi pa Ekron mo, a'di jin mishkunu ki ta mo gi 'kwaniŋ Kanaan mo; dhali imanjiya ji gi 'kwanim Palastiin kun 'koni mudhe'd mo, gwansan gom paŋ Gasa mo, dhali Ashdo'd mo, dhali Ashkelon mo, dhali Gath mo, dhali pa Ekron mo; jin ta bwaŋgwayu/ gi 'kwani Abbiya'd mo 4 eya 'bana bim poros mo; aris bampa/ gi paŋ Kanaan i'baar mo, 'peni Arah caan jin taki ji gi 'kwani Sidoniyan mo, a'di si'da

si'd me'd pa Ape'k mo a'di jin di'd e bwaŋgwayu/ gi 'kwani Amuur mo; 5 Bampa/ gi pa Babalos mo, gi pa Lebanon i'baar mo 'kupki mom'pesho'k mo, 'peni pam Baal Gad a'di di'd mo 'twa/ ka 'cesh e 'Kuwosh Hermon mo bway mo jin yuku gway ki Lebo Hamath mo. 6 'Kwani gi bampa/ gun 'kona gagamis i'baar mo si'da/, 'peni Lebanon me'd ki si'da si'd me'd pa Misrepoth Mayim mo, nyakki 'kwani gi pa Sidon i'baar mo---Aha/ mina ur uni ka pije/ 'peni bwambora jesh ma Israyiil mo. Hili ki 'bore/ mmoci bampa/ ka Israyiil me'd nyunykina/ mo, me'd jin kankika/ /e gwo mo be. 7 Kwa/i bampa/ yan bwa me'd nyunykina/ eya waka pedoŋgon mo dhali eya 'ban ma wak ma Manassa mo."

Bampa/ jin kwa/kunu bwa e mom'pesho'k gi pa Uurdun mo

8 Nyakka 'ban ma wak ma Manassan tiya mo, 'kwani Ra/uubin dhali 'kwaniny Jaad bu'thki nyunykinam buni 'pena Musa mo, jin ta'da manmiiya tu'c gi Tapa mo, jin cikunu eya 'ban gi mom'pesho'k gi pa Uurdun mo: 9 'Peni pa Aroyer mo, a'di jin di'd e shemen gi ari 'kus yi'de/ Arnon gorge mo (inyakki 'peŋkuman bampa/ caan a'di jin diki'd e bwaman gi pa gorge mo), eya uka 'cesh gi pa Medeba jin para'da po/ i'baar jin si'da si'd me'd pa Dibon mo; 10 Aris 'peŋkuman bampa/ ma Sihon i'baar mo, jin ta'da malik gi 'kwani Amuur mo, jin jiki'da ji e pa Heshbon mo, bway bwaŋgwayu/ gi 'kwani Ammon mo. 11 Dhali Gile'd mo, dhali monycaaga/ gi 'kwani Geshur mo dhali 'kwani Maakathi/ mo, dhali 'Kuwosh Hermon i'baar mo, dhali pam Bashan i'baar mo bway pa Salekah mo; 12 Dhali dhan 'peŋkuman bampa/ ma Og i'baar mo e pam Bashan mo, jin jiki'da ji e pa Ashtaroth mo dhali pa Ederi mo---uni gwansan ita ku gun dhalkunu e pa Repayim mo---aMusa 'koshki uni mo dhali urki uni ka pije/ mo be. 13 Hili 'kwani ma Israyiil 'koki ur 'kwani Geshur ka pije/ mo walla 'kwani Maakathi/ mo, dhali wakan 'kwani Geshur dhali 'kwani Maakah 'kokin e bwaman ma Israyiil mo ntaga cim yan mo. 14 Eya wak ma Lawi a'di 'de/ mo tani Musa diki ci nyunykina/ mo. Dhali to kun cinu ki me'd gom Tapa; Arumgimis ma Israyiil mo, jin 'thakunu ki 'od mo, dhali nyunykinam buni mo, me'd jin okin ma Arumgimisa Musa gwo mo.

Dhan 'peŋkuman bampa/ ma Ra/uubin mo

15 AMusa c̲iki nyunykina/ eya wak̲ ma Ra/uubin mo, ki shan'tamo/ ka 'det̲e/ 'det̲e/ mo. 16 Bwaŋgwayum buni 'peni pa Aroyer mo, e shemen gi 'kus yi'de/ gi pa Arnon gorge mo, dhali 'peŋkuman bampa/ c̲aan a'di jin di'd e bwaman gi embul wosh mo, dhala uk̲a 'cesh gi 'dish pa Medeba is i'baar mo. 17 aRa/uubin si'da/ bu'thki pa Heshbon mo dhali aris 'peŋkuman bampam piti i'baar mo kun 'kokin eya uk̲a 'cesh mo, pa Dibon mo, dhali pa Bamot̲h Baal mo, dhali pam Bet̲h Baal Meyon mo, 18 dhali pa Jahas mo, dhali pa K̲edemot̲h mo, dhali pa Mepaat̲h mo, 19 dhali pa K̲iriyat̲hayim mo, dhali pa Sibmaah mo, dhali pa Seret̲h Shahar mo eya gagamis gi embul momba'da'd wosh mo. 20 Dhala Ra/uubin si'da/ bu'thki pa Bet̲h P̲ewor mo, dhali aris mo kun thul 'twa/ ka 'cesh gi pa P̲isgah mo, dhali pam Bet̲h Jeshimot̲h mo, 21 Aris 'peŋkuman bampa/ ma uk̲a 'cesh i'baar mo,dhali dhan 'peŋkuman bampa/ ma malik̲ Sihon gi 'kwani Amuur mo, jin jiki'da ji e pa Heshbon mo, kun p̲ikin ma Musa e ki mii imont̲al 'de/ nyak̲ki imanshu bway gi pa Midiyaam mo, dhali pa Ebi mo, dhali pa Rek̲em mo, dhali pa Suur mo , dhali pa Huur mo dhali pa Reba mo, dhali iya/ ma malik̲ Sihon mo, kun 'kokin e bampa/ mo. 22 'Kwani ma Israyiil si'da/ 'koshkunu jwa ki gandala turga/ ma Balaam jin ta ya/ ma Basuur mo, jin miiki mii mmot̲or gwo is mo, e bwamani kun tiya gwansan uni 'koshkunu jwa mo be. 23 Bwaŋgwayu/ ma wak̲ ma Ra/uubin a'di di'd e 'kus yi'de/ gi pa Uurdun mo; yansan a'di ta bwaŋgwayum buni mo. Yan ta nyunykina/ ma wak̲ ma Ra/uubin mo, jin c̲ikunu ka wak̲ buni ka 'det̲e/ 'det̲e/ mo, nyak̲ka ris 'peŋkuman bampam buni mo dhali aris ushi bampa/ mo.

Dhan 'peŋkuman bampa/ ma Jaad mo

24 Yansan a'di ta to jin c̲ikin ma Musa ka wak̲ ma Jaad mo, ki shan'tamo/ ka 'det̲e/ 'det̲e/ mo: 25 Bwaŋgwayum buni ta pa Jaser mo, aris 'peŋkuman bampa/ gi paŋ Giled i'baar mo dhala 'ban bampa/ gi 'kwani Ammon mo, bway pa Aroyer mo, a'di jin diki'd e mom'pesho'k gi pa Rabbah mo, 26 'peni pa Heshbon bway pa Ramat̲h Misp̲ah mo dhali pa Bet̲onim mo, 'peni pa Mahanayim mo bway bwaŋgwayu/ gi pa Debir mo be. 27 E embul momba'da'd wosh mo tani, Musa c̲iki uni pam Bet̲h Haram mo, dhali pam Bet̲h Nimrah mo, dhali pa Su'kk̲ot̲h

mo, dhali pa Sapon mo, dhan 'peŋkuman bampan tiya ma Sihon jin ta'da maliḵ gi pa Heshbon mo, dhali nyaḵki pa Uurdun mo me'd bwaŋgwayu/ mo, 'kupki 'twa/ ka 'cesh gi Ḵumma/ yi'de/ Ḵinnereṯh jin kar'kup mo, 'kupki mom'pesho'k e bwampo/ pa Uurdun mo. 28 Yansan a'di ta nyunykina/ ma waḵ ma Jaad mo, ka 'dete/ 'deṯe/ mo, dhali nyaḵka ris 'peŋkuman bampam buni mo dhali aris ushi bampa/ mo be.

A'ban ma waḵ ma Manassa mo (jin di'd e mom'pesho'k mo)
29 Musa c̱iki nyunykina/ eya nusa waḵ ma Manassa mo. A'di karkunu eya 'ban ma waḵ gi emen ma Manassa mo, ka 'deṯe/ 'deṯe/ mo. 30 Bwaŋgwayum buni diki'd 'peni pa Mahanayim mo, dhali pam Bashan i'baar mo, dhali dhan 'peŋkuman bampa/ ma Og i'baar mo jin ta'da maliḵ gi pam Bashan mo, dhali aris ushi bampa/ gi pa Jayir i'baar mo, kun 'kokin e pam Bashan mo, aris 'peŋkuman bampa/ kun 'koni issi kwara mo; 31 A'ban gi paŋ Giled mo, dhali pa Ashtaroṯh mo dhali pa Ederi mo (aris 'peŋkuman bampa/ gi jin ma maliḵ Og aji e pam Bashan mo). Gwansan dhukunu goma ris emen ma Maḵir jin ta ya/ ma Manassa mo---a'ban gi 'kwani ma Maḵir mo, ki shan'tamo/ ka 'deṯe/ 'dete/ mo be. 32 Yansan a'di ta nyunykina/ jin karkin ma Musa gom uni eya ris mo gi pa Muwaab kun p̱arana p̱o/ mo, e bwamp̱o/ pa Uurdun mo e mom'pesho'k gi pa Ariiha/ mo. 33 Musa diki c̱i nyunykina/ ka waḵ ma Lawi mo. Hili Tap̱a, Arumgimis ma Israyiil mo tani, a'di ta nyunykinam buni mo, isi me'd jin okina a'di uni gwo mo be.

Jeshuwa 14

Bampa/ Ḵwa/ki bwa ka Bora luŋ gu'b gi pa Uurdun mo
1 Aris mo gwansan kun bu'thkina 'kwani ma Israyiil me'd nyunykinam buni e bampa/ gi paŋ Ḵanaan mo, ka gasiis jin ta'da Ili/aasar mo, dhala Jeshuwa jin ta ya/ ma Nuun mo, dhali imanshu bway ma risa waḵ ma Israyiil jin c̱ikunu ki uni mo. 2 Nyunykinam buni kwanykunu ki usha 'cesh kun 'ciṯhkunu bwa i pedoŋgon mo dhali a'ban ma waḵ i'de/ mo, isi me'd gwo jin ḵankina Tap̱a ki me'd ma Musa mo. 3 Haala Musa c̱iki nyunykina/ 'pena su/ mo dhala risa 'ban ma waḵ i'de/ kun 'kokin e bwamp̱o/ Yi'de/ Uurdun mo, hili gom 'kwani Lawi mo tani a'di diki c̱i

nyunykinaŋ kamu/ mo. 4 Awaḵ ma Yusuuṗ ka jiŋ gana/ 'kokina waḵ isu/ mo, Manassa dhala Eṗarayiim mo. 'Ḵwani Lawi 'konu ki c̱i ara 'ban gi nyunykinaŋ kamu/ eya 'cesh mo, hili jasi eya ris 'peŋkuman bampa/ kun 'kokunu icine/ mo, nyaḵka ris mom buni kun ishkin ma sho gom to/e mo dhali gom to ma ṯu'c buniŋ gana/ kun 'kokin mo be. 5 'Kwani ma Israyiil miikin me'd gwo jin ḵankina Taṗa Musa mo, wakan uni kwanykina 'cesh mo.

Ḵelab bu'thki pa Heburun mo

6 Yan'ko'd awaḵ ma Yahuuda iiyin bwaya Jeshuwa e paŋ Gilgal mo. Ḵelab jin ta ya/ ma Jeṗuuni jin ta wathi/ Ḵenissi mo, oki a'di gwo mo ki: "/E mishki gwo jin̄ okina Taṗa Musa jin ta wathi/ ma Arumgimis mo gom /e mo dhali aha/ e paŋ Ḵadish Barniya mo be. 7 Ki aha/ takina yila iss su/ mo tani aMusa jin ta'da manmiiya ṯu'c gi Taṗa hashki aha/ mo 'peni paŋ Kadish Barniya mo mmoya 'kara 'cesha ṗo/ mo. Aha/ ḵalina a'di gwo doḵ/e mo me'd a'di jin diki'd eya dum ṗem jin miga/ mii mo. 8 Hili ikam pem kun iikin inyaḵki aha/ mo tani raḵkina duŋ 'kwani mmota gi moŋḵo/ is mo. Hili aha/ ka jiŋ gana/ baṯ̲hkina Taṗa Arumgimis pem mo be. 9 Musa oki gwo is ka cim yin mo, mmo/o ki: ' Ka jiŋ gana/ a'cesh jin yakina sho'k pini aṗo/ midi ta nyunykina/ gom /e mo dhali gom uc̱im pini goma sule/ mo, haali/ /e ka jiŋ gana/ baṯ̲hki Taṗa Arumgimis pem mo.' 10 Shwane/, hili mo mo ma! Taṗa karki ahā/ ki e ki yili iss su/ i'ce'dka mudhe'd mo, isi me'd jin okina a'di gwo mo--- 'peni embul yin 'thissa jin walkina Taṗa gwo yin eya Musa mo, ka Israyiil yaki'd e mombwasho mo. Shwane/, hili mo mo ma! Aha/ ka cim yan 'kokina yili issi doŋgon i'ce'dka mudhe'd mo be. 11 Aha/ 'thissa 'bitha ki 'bi'th naskina/ ka cim yin mo me'd jin dikika/ ka cim yun jin hashkin ma Musa aha/ ka pije/ mo. Yan'ko'd mom'bi'th gi is pem shwane/ a'di diki'd me'd mom'bi'th gi is pem mo, gom mo/as mo dhali gom mo ya mo dhali mmoyayu/ mo. 12 Shwane/ wakan c̱iki aha/ bampa/ ma gagamis yan mo, jin okina Taṗa gwo is gom aha/ ka cim yin mo. Haali/ /e ciḵki gwo ka cim yun ki 'kwani Anaḵim 'kokin imun ka ris 'peŋkuman bampa/ kun nyaŋkunu ka dhana goŋ isi mis mo. Hili Taṗa midi di nyaḵki aha/ mo dhali ki aha/ mina ur uni ka pije/ mo, isi me'd̄ gwo jin okina Taṗa mo be."

13 Yan'ko'da Jeshuwa 'borki a'di mii mo dhali c̲iki pa Heburun me'd nyunykina/ goma K̲elab jin ta ya/ ma Je̲puuni mo. 14 Wakan pa Heburun taki nyunykina/ goma K̲elab jin ta ya/ ma Je̲puuni mo jin ta wathi/ K̲enissi ntaga cim yan mo, haali/ a'di ka jiŋ gana/ ba̲th̲ki Ta̲pa Arumgimis ma Israyiil nsho'k mo. 15 Shwane/ gway gi pa Heburun n̲twa/a/ taki pa K̲iriya̲th̲ Arba mo. (Arba ta gway wathi/ jin caaca e bwaman 'kwani Anak̲im mo.) Yan'ko'd a'cesh siki/is 'peni mo/as mo be.

Jeshuwa 15

A'cesh gi pa Yahuuda/ mo

1 A'cesh jin c̲ikunu goma wak̲ gi 'kwani Yahuuda/ mo, ki shan'tamo/ ka 'de̲te/ 'de̲te/ mo, jin peki'd ka bim poros ntagi bwaŋgwayu/ gi pa Aduum mo, nyak̲ki mombwasho gi pa Siin jin si'da si'd kagahara/ 'ku̲pka 'bana bimporos mo. 2 Bwaŋgwayum buni yaki'd ka bim poros 'peni moŋkar 'ku̲p gi K̲umma/ yi'den 'Doŋkoro/ mo, 'peni bwaman yi'dem bway c̲aan jin diki'd 'ku̲pka 'bana bimporos mo. 3 Bwaŋgwayum buni jin 'ko'd yaki'd ka pije/ 'ku̲pka 'bana bim poros ma gagamis gi pa Ak̲arabbim mo dhali yaki'd ki tur ntagi pa Siin mo, dhali yaki'd isi mis 'ku̲pka 'bana bim poros gi pan Kadish Barniya mo, ki tur bway pa Hesron mo, dhali isi mis ntagi pa Addar mo, e mo yin jin dok̲kina a'di ka nyaŋ'ko'd gom paŋ K̲arka mo. 4 A'di yaki'd ki tur ntagi pa Asmon mo, jin yaki'd mmo'dish 'kus yi'de/ gi pa Masir is mo, dhali yayi'd bway moŋkar 'ku̲p piti e k̲umma/ yi'de/ mo. Yansan ta bwaŋgwayu/ ma 'bana bim poros buni mo be. 5 Bwaŋgwayu/ gi mom'pesho'k ta K̲umma/ yi'den 'Doŋkoro/ mo, e 'twaman gi yi'de/ Uurdun mo. Bwaŋgwayu/ jin di'd ka 'bana binycam yaki'd 'peni bwaman gi k̲umma/ yi'dem bway mo e 'twaman gi pa Uurdun mo. 6 A'di yaki'd isi mis 'ku̲pki pam Be̲th̲ Hoglah mo dhali yaki'd ki tur ka 'bana binycam gi pam Be̲th̲ Arabah mo. Yan'ko'd a'di yaki'd isi mis 'ku̲pki Wosh ma Bohan jin ta ya/ ma Ra/uubin mo be. 7 Yan'ko'd bwaŋgwayu/ yaki'd isi mis 'ku̲pki pa Debir mo e Ak̲or 'peni Embul wosh mo, dhali wakan yaki'd 'ku̲pka binycam bway t̲wa/a/ mo, mmodok̲ ka nyaŋ'ko'd 'ku̲pki paŋ Gi̲lgal mo, a'di jin diki'd ka gar'kus ka gagamis gi pa Adummi̲m mo, a'di jin diki'd ka 'bana bim poros gi

embul momba'da'd wosh mo. Yan'ko'd bwaŋgwayu/ yaki'd ki tur bway yi'de/ kun du'dun gi pa En Shemish mo dhali yaki'd 'kupki pa En Rogel mo. 8 Yan'ko'd bwaŋgwayu/ yaki'd isi mis ki embul momba'da'd gi ya/ ma Ben Hinnom bwaya 'bana bim poros gi 'peŋkuman bampa/ gi 'kwani Yabus mo (a'di çaan, jin ta pa Urushaliim mo). Yan'ko'd a'di yaki'd isi mis 'kupka liman ma gagamis çaan jin diki'da e Embul wosh Hinnom mo, ka bora luŋgu'b mo, a'di jin di'd ka binycam jin kar'kup gi Embul wosh gi pa Repayiim mo be. 9 Yan'ko'd bwaŋgwayu/ beki'd 'pena liman ma risa gagamis bway yi'de/ jin du'du'd gi pa Neptowah mo, dhali yaki'd ka pije/ 'peni mun bwaya ris 'peŋkuman bampa/ gi 'Kuwosh Epuron mo. Yan'ko'd bwaŋgwayu/ yaki'd ka kukul is bway pam Baalah mo (jin nyaki'd ki pa Kiriyath Jerarim mo). 10 Yan'ko'd bwaŋgwayu/ dherkunu ka kukul is ka bora luŋgu'b gi pam Baalah bway 'Kuwosh Seyir mo, dhali yaki'd ki tur eya 'ban gi 'Kuwosh Jerarim ka binycam mo (jin nyaka'd ki pa Kesalon mo), yaki'd 'twa/ ka 'cesh bway pam Beth Shemish mo, dhali 'cithki'd bway pa Timnah mo. 11 Bwaŋgwayu/ yaki'd ka pije/ e 'ko'dgwara binycam ma gagamis gi pa Ekoron mo, dhali yan'ko'd a'di yaki'd ka kukul is bway pa Shikkeron mo dhali yaki'd ki tur bway 'Kuwosh Baalah mo, dhali 'peni mun mo tani a'di yaki'd 'kupki pa Jabneel mo. Bwaŋgwayu/ karki 'kup e kumma/ yi'de/ mo be. 12 Bwaŋgwayu/ jin diki'd ka bora luŋgu'b ki Dhan Kumma/ yi'deŋ kusha beega mo dhali ki tur e yana gap piti mo. Yansan a'di ta bwaŋgwayu/ jin di'd ka kukul is ka wak ma Yahuuda/ mo, ki shan'tamo/ ka 'dete/ 'dete/ mo.

Kelab Cilkina pa Hebron mo dhali pa Debir mo

13 Jeshuwa dhu gwoŋkan gi Tapa mo, a'di çiki'da Kelab jin ta ya/ ma Jepuuni a'cesh e bwaman ma wak ma Yahuuda/ mo, e pa Kiriyath Arba mo, a'di caan jin ta pa Heburun mo (Arba taki'da baba ma Anaak mo). 14 Kelab urki iya/ ma Anaak ikwara ka pije/ 'peni mun mo: aSheshayi mo, dhali Ahiman mo dhala Talmayi mo, kun ta emen ma Anaak mo be. 15 A'di yaki'd isi mis 'peni mun apo/ 'kwani gi pa Debir mo (gway gi pa Debir taki pa Kiriyath Seper ntwa/a/ mo). 16 Kelab oki gwo mo ki: "Wathi/ jin midi 'kosh pa Kiriyath Seper mo dhali bu'th a'di mo tani, e a'di mo tani aha/ mina çiya Aksah jin ta 'bwa/um pem mmota ash mo." 17 Me'da Othni/iil jin ta ya/ ma Kenas mo, jin ta'da kam ma

Kelab mo, bu'thki a'di mo tani, Kelab ciki a'diya Aksah jin ta 'bwa/um piti mmota ash mo be. 18 Ki jahanne/ ŋ'ko'd mo tani, Aksah yayi'd bwaya Othni/iil mo dhali di'bki a'di is mmodota babam piti gom mondhe'd mo. Me'd jin thulkin ma yim 'peni thuluny piti mo tani, Kelab oki a'di gwo mo ki: "Ata ŋapa /e mo?" 19 Aksah thokki gwo mo ki: "Miiyi mii ma 'the jin di'd ki she/ e aha/ mo, me'd jin cikina /e aha/ a'cesh ka 'ban moŋkwany kwany gi mombwasho mo tani, ciyi aha/ yi'den tiya gi du'dun si'da/ mo." Yan'ko'da Kelab ciki a'di yi'de/ kun du'dun 'kupki mis mo dhali yi'de/ kun du'dun 'twa/ ka 'cesh mo.

Aris 'Peŋkuman bampa/ gi pa Yahuuda/ mo

20 Yansan ta nyunykina/ ma wak ma Yahuuda/ mo, ki shan'tamo/ ka 'dete/ 'dete/ mo. 21 Aris 'peŋkuman bampa/ ta kuma wak ma Yahuuda/ ki mombee ka bim poros ki caaca mo, 'kupki bwaŋgwayu/ gi pa Aduum mo, jin 'kokina ii Kabseel mo, dhala Ederi mo, dhala Jagur mo, 22 dhala Kinah mo, dhala Dimonah mo, dhala Adadah mo, dhala 23 Kedesh mo, dhala Hasor mo, dhala Ithnan mo, 24 Siip mo, dhala Telem mo, dhala Beloth mo, 25 Hasor Hadattah mo, dhala Keriyoth Hesron mo (yansan si'da/ mishkunu me'da Hasor mo), 26 Amam mo, dhala Shema mo, dhala Moladah mo, 27 Hasar Gaddah mo, dhala Heshmon mo, dhala Beth Pelet mo, 28 Hasar Shuwal mo, dhala Beersheba mo, dhala Bisiyothiyah mo be. 29 Baalah mo, dhala Iyim mo, dhala Esem mo, 30 Eltola'd mo, dhala Kesil mo, dhala Hormah mo, 31 Siklag mo, dhala Madmannah mo, dhala Sansannah mo, 32 Lebayoth mo, dhala Shilhim mo, dhala Ayiin mo, dhala Rimmon mo. Gwansan tana ris 'peŋkuman bampa/ i iss 'de/ i'ce'dka pedoŋgon i'baar mo, inyakki ushi bampam buni mo be.

33 Eya ris momba'da'd ma 'cesh imun mo tani ta pa Eshtawol mo, dhali pa Sorah mo, dhali pa Ashnah mo, 34 pa Sanowah mo, dhali pa En Gannim mo, dhali pa Tappuwah mo, dhali pa Enam mo, 35 pa Jarmuth mo, dhali pa Adullam mo, dhali pa Sokoh mo, dhali pa Asekah mo, 36 pa Sharayiim mo, dhali pa Adithayiim mo, dhali pa Gederah mo (caan a'di ta pa, Gederothayiim mo). Gwansan ta mondeŋ gi 'peŋkuman bampa/ i iss 'de/ i'ce'dka doŋgon mo, nyakki ushi bampam buni mo be. 37 Pa Senan mo, dhali pa Hadashah mo, dhali pa Migdal Gad mo, 38 pa Dilen mo, dhali pa Mispah mo, pa Jokthel mo, 39 pa

Lakish mo, dhali pa Boskath mo, dhali pa Eglon mo, 40 pa Ḵabbon mo, dhali pa Lahmas mo, dhali pa Kitlish mo, 41 pa Gederoth mo, dhali pam Beth Dagon mo, dhali pa Naamah mo, dhali pa Maḵḵedah mo. Gwansan ta aris mondeŋ e gi 'peŋkuman bampa/ i'kume'd i'ce'dka pe'de/ mo, nyaḵki ushi bampam buni mo be. 42 Pa Libnah mo, dhali pa Ether mo, dhali pa Ashan mo, 43 pa Iptah mo, dhali pa Ashnah mo, dhali pa Nesib mo, 44 pa Ḵeyilah mo, dhali pa Aḵsib mo, dhali pa Mareshah mo. 'Peŋkuman bampa/ gwansan 'koni pendoŋgon mo, nyaḵki ushi bampam buni mo. 45 pa Ekron mo, nyaḵka ris bampam piti kun 'kon ki kuŋ'kam is mo dhali aris ushi bampa/ mo; 46 'peni pa Ekron bway Dhan Ḵumma/ yi'denycaaga/ mo, aris 'kwani 'baar mo kun 'kokin mmo'dish pa Ashdo'd is mo, nyaḵki ushi bampam buni mo be. 47 Pa Ashdo'd mo, aris bampam piti kun 'kon ki kuŋ'kam is mo, nyaḵki ushi bampam buni mo; paŋ Gasa mo, dhali aris bampam piti kun 'kon ki kuŋ'kam is mo nyaḵki ushi bampam buni mo; bway 'kus yi'de/ gi pa Masir mo, dhali bway Dhan Ḵumma/ yi'de/ nyaḵki yana gaṗ piti ki tur mo.

48 E bampa/ ma gagamis mo, kun ta pa Shamir mo, dhali pa Jattir mo, dhali pa Sokoth mo, 49 pa Dannah mo, dhali pa Ḵiriyath Sannah mo (a'di c̣aan ta pa, Debir mo), 50 pa Anab mo, dhali pa Eshtemoh mo, dhali pa Aniim mo, 51 pa Goshen mo, dhali pa Holon mo, dhali pa Giloh mo. Gwansan ta 'peŋkuman bampa/ i'kume'd i'ce'dka 'de/ mo, nyaḵki ushi bampam buni mo be. 52 Dhali Pa Arab mo, pa Dumah mo, pa Eshan mo, 53 pa Janim mo, dhali pam Beth Taṗṗuwah mo, dhali pa Aṗheḵah mo, dhali 54 pa Humtah mo, dhali pa Ḵiriyath Arba mo (c̣aan a'di ta pa, Hebron mo), dhali pa Siwor mo. Gwansan ta 'peŋkuman bampa/ ipedoŋgon mo, nyaḵki ushi bampam buni mo. 55 Dhali Pa Ma/on mo, dhali pa Ḵarmel mo, dhali pa Siiṗ mo, dhali pa Juttah mo, 56 pa Jesrel mo, dhali pa Joḵde/am mo, dhali pa Sanoyah mo, 57 pa Ḵa/iin mo, dhali pa Gibe/ah mo, dhali pa Ṯimnah mo. Gwansan ta 'peŋkuman bampa/ i'kume'd mo, nyaḵki ushi bampam buni mo be. 58 Pa Halhul mo, dhali pam Beth Sur mo, dhali pa Gedor mo, 59 pa Maarath mo, dhali pam Beth Anoth mo, dhali pa Eltekon mo. Gwansan ta 'peŋkuman bampa/ ipe'de/ mo, nyaḵki ushi bampam buni mo. 60 Pa Ḵiriyath Baal mo (c̣aan a'di ta pa, Ḵiriyath Jerarim

mo), dhali pa Rabbah mo. Gwansan ta 'peŋkuman bampa/ isu/ mo, nyakki ushi bampam buni mo be.

61 E mombwasho mo tani, pam Beth Arabah mo, dhali pa Middin mo, dhali pa Sekakah uni 'kokin imun mo, 62 pa Nibshan mo, pa gi 'Peŋkuman bampa/ ma 'Doŋkoro/ mo, dhali pa En Gedi mo. Gwansan ta 'peŋkuman bampa/ ipe'de/ mo, nyakki ushi bampam buni mo. 63 Hili me'd gom 'kwani Yabus mo, 'kwani gi pa Urushaliim mo, awak ma Yahuuda/ midi diki ur uni ka pije/ mo, wakan 'kwani Yabus 'kokin imun mo nyakka wak ma Yahuuda/ ntaga cim yan mo be.

Jeshuwa 16

Eparayiim dhala Bora luŋgu'b ma Manassa mo

1 A'cesh gi cikunu goma wak ma Yusuup yaki'd 'peni yi'de/ Uurdun e Ariiha/ mo, e mom'pesho'k gi yi'de/ kun du'dun e Ariiha/ mo, e mombwasho mo, yaki'd isi mis 'peni Ariiha/ mo eya gagamis bampa/ gi pam Beth/iil mo. 2 Yan'ko'd a'di yaki'd 'peni pam Beth/iil bway pa Lus mo dhali yaki'd ki tur bway pa Ataroth mo, e bwaŋgwayu/ gi 'kwani Arkit mo. 3 Yan'ko'd a'di yaki 'twa/ ka 'cesh 'kupka bora luŋgu'b bway bwaŋgwayu/ gi 'kwani Japletti/ mo, me'd ki si'd si'd me'd bwaŋgwayu/ jin yaki'd 'twa/ ka 'cesh gi pam Beth Horon mo, dhali yan'ko'd e bway gi pa Geser mo; a'di karki 'kup e kumma/ yi'de/ mo be. 4 Bway piti wa cikise/ mo ka risa wak ma Yusuup, dhala wak ma Manassa dhala wak ma Eparayiim mo tani uni bu'thki nyunykinam buni mo.

A'cesh ma Eparayiim mo

5 Bwaŋgwayu/ ma wak ma Eparayiim mo, ki shan'tamo/ ka 'dete/ 'dete/ mo ki: Bwaŋgwayu/ gi nyunykinam buni yaki'd 'peni pa Ataroth Addar mo ki si'd si'd me'd pam Beth Horon jin di'd isi mis mo, 6 dhali 'peni imun mo tani a'di yaki'd ki sule/ ntagi kumma/ yi'de/ mo. 'Peni pa Mikmethath ka binycam mo tani a'di tu'kki'd 'kupki mom'pesho'k mo 'kupki pa Taanath Shiloh mo dhali yaki'di bwampo/ a'di e mom'pesho'k e pa Janowah mo be. 7 Yan'ko'd a'di yaki'd 'twa/ ka 'cesh 'peni pa Janowah bway pa Ataroth mo dhali bway pa Naarah mo, dhali yan'ko'd gamki pa Ariiha/ mo, karki 'kup e yi'de/ Uurdun mo. 8 'Peni

pa Tappuwah mo tani bwaŋgwayu/ yaki'd 'kupka bora luŋgu'b bway 'kus yi'de/ gi paŋ Kanah mo dhali karki 'kup e kumma/ yi'de/ mo. Yansan ta nyunykina/ ma wak ma Eparayiim mo, ki shan'tamo/ ka 'dete/ 'dete/ mo, 9 imontal 'de/ nyakka ris 'peŋkuman bampa/ gwataan kun kwanykunu goma wak ma Eparayiim nyakki nyunykina/ ma wak ma Manassa mo---'peŋkuman bampa/ i'baar mo, nyakki ushi bampam buni mo. 10 Uni 'koki ur 'kwaniŋ Kanaan ka pije/ kun 'kokin e paŋ Geser mo, wakan 'kwaniŋ Kanaan 'kokin nyakka Eparayiim ntaga cim yan mo, hili 'kwani gwansan dhukunu mmomiiya tu'c kun miikunu ki mom'bi'th mo be.

Jeshuwa 17

A'ban ma wak ma Manassaŋ Kamu/ mo (abora luŋgu'b mo)
1 Yansan ta'da 'cesh gi cikunu goma wak ma Manassa mo (jin ta'da bwanyara/ ma Yusuup mo) --- a'di caan mo tani, goma Makir mo, jin taki'da bwanyara/ ma Manassa mo dhali a'di ki is piti ta'da baba ma Gile'd mo. Emen ma Makir cikunuwa 'cesh gi paŋ Gile'd dhali pam Bashan mo, haala Makir ta wathi/ gi mo/as mo. 2 A'cesh cikunu ka wak ma Manassan tiya mo, jin cikunu ka risa wak buni mo---kun ta ii Abiser mo, Helek mo, Asri/iil mo, Shekim mo, Hepper mo, dhala Shemida mo. Gwansan ta emen kun tana gwath ma Manassa jin ta ya/ ma Yusuup mo, jin torkunu ka risa wak buni mo.

3 Shwane/ Selopeha'd jin ta ya/ ma Hepper ya/ ma Gile'd ya/ ma Makir ya/ ma Manassa diki ta gi iya/ mo, hili jasi i'bwa/ mo. Gway gi i'bwa/um piti ta ii Mahlah mo, Nowah mo, Hoglah mo, Milkah mo, dhala Tirsah mo be. 4 Uni 'dishkina Ili/aasar jin ta'da gasiis is mo, Jeshuwa jin ta ya/ ma Nuun mo, dhali imanshu bway mo, dhali uni oki gwo mo ki: "Tapa kanki'da Musa gwo mo mmociki ana nyunykina/ imontal 'de/ nyakki ikam bana mo." Wakan, bathi gwoŋkan gi Tapa mo, a'di ciki up gwansan nyunykina/ e bwaman ikam ma babam buni mo. 5 Usha 'cesh kun 'cithkunu bwa i'kume'd cikunu ka Manassa e paŋ Gile'd mo dhali pam Bashan mo, a'di jin diki'd a'bana kamu/ gi yi'de/ Uurdun mo, 6 haali/ i'bwa/ ma Manassa bu'thki nyunykina/ imontal 'de/ nyakki iya/um piti mo. A'cesh gi paŋ Gile'd cikunu ki emen ma Manassan tiya mo be.

7 Bwaŋgwayu/ ma Manassa gamki me'd 'pena Ashiir bway pa Mik̲methath̲ mo, a'di jin diki'd e mom'pesho'k gi pa Shek̲im mo. Yan'ko'd bwaŋgwayu/ yaki'd 'kup̲ka bim poros e mo gwansan kun 'kokin mmo'dish yi'de/ jin du'du'd is gi pa Tap̲p̲uwah mo. 8 (A'cesh gi pa Tap̲p̲uwah ta jima Manassa mo, hili ari bampa/ gi pa Tap̲p̲uwah diki'd ap̲o/ bwaŋgwayu/ ma Manassa jin ta ji gi 'kwani ma Ep̲arayiim mo.) 9 B̲waŋgwayu/ yaki'd 'twa/ ka 'cesh e 'kus yi'de/ gi pa K̲anah mo. Aris 'peŋkuman bampa/ gwansan ka bim poros gi 'kus yi'de/ e bwamana ris ushi bampa/ ma Manassa jin taki ji ma Ep̲arayiim mo. Bwaŋgwayu/ ma Manassa diki'd ka 'bana binycam gi 'kus yi'de/ mo, dhali a'di karki 'kup̲ e k̲umma/ yi'de/ mo be. 10 A'cesh ma bim poros ta ji ma Ep̲arayiim mo, dhala 'cesh ma binycam taki ji ma Manassa mo; k̲umma/ yi'de/ ta bwaŋgwayu/ mo. Ashiir gamki me'd ka 'bana binycam mo, dhali e mom'pesho'k mo tani, ta'da Yassakar mo.

11 Dhali eya Yassakar mo dhali eya Ashiir mo tani, Manassa bu'thki pam Beth̲ Shan mo dhali aris ushi bampam piti mo, pa Ible/am mo dhali aris ushi bampam piti mo, 'kwani gi pan Dor mo dhali usha ris bampam piti mo, 'kwani gi pa Endor mo dhali aris ushi bampam piti mo, 'kwani gi pa Taanac̲ mo dhali aris ushi bampam piti mo, dhali 'kwani gi pa Megiddo mo dhali aris ushi bampam piti mo (dhali 'peŋkuman bampa/ jin 'kon ma p̲o/ ikwara a'di ta pa Nap̲eth̲ mo). 12 Naskina/ awak̲ ma Manassa midi diki bu'th aris 'peŋkuman bampa/ gwansan mo, haali/ 'kwaniŋ K̲anaan 'kokin ki sule/ eya 'cesh yan mo be. 13 Ki 'kwani ma Israyiil cakina mom'bi'th is mo tani, uni c̲iki 'kwaniŋ K̲anaan at̲u'c jin miikunu ki mom'bi'th mo, hili dhalku/ ki ur uni ka pije/ ka kuluny mo.

Ep̲arayiim dhala Manassa uni ŋap̲ana 'cesh ki nyanye/ mo

14 Yan'ko'd emen ma Yusuup̲ walki 'twa/ aJeshuwa mo, mmo/o ki: "Gomatinta c̲ikina /e aman jasa 'cesha de/ mmok̲wa/ bwa mo dhali ara 'bana 'de/ gom nyunykina/ mo, ki aman tana 'kwani kun cakina mondeŋ e ki ca mo, dhali ki embuli 'baar mo Tap̲a 'borki am mii mo?" 15 Jeshuwa oki uni gwo mo ki: "Wak̲ki/ um taki 'kwani gun cakina mondeŋ e ki ca mo tani, iiku/ ki is bum bway bwanycwa mo dhali thosona 'cesh gom is bum e bampa/ gi 'kwani P̲aris mo dhali pa Rep̲ayiim mo. Miiyi to yan mo, gom bampa/ ma gagamis ma

Eparayiim a'di gwa'da gwa'd kagahara/ gom um mo." 16 Emen ma Yusuup oki gwo mo ki: "Bampa/ ma gagamis a'di diki 'kosh jwa gom am mo. Hili 'kwaniŋ Kanaan i'baar mo kun 'kokin e embul wosh takin ga risa arabiyya kun dira shuma rum gi toŋku'thu'd mo, kun su/ gwansan kun 'kokin e pam Beth Shan mo dhali aris ushi bampam piti mo, dhali gwansan kun 'kokin e embul wosh gi pa Jesrel mo." 17 Yan'ko'da Jeshuwa oki gwo e gu'b ma Yusuup mo---goma Eparayiim dhala Manassa mo ki: "Um ta 'kwani gun cakina mondeŋ e ki ca mo, dhali um takin gi mom'bi'th ki nyanye/ mo. Um mini mii 'koki taga jasa 'cesh i'de/ ka 'ci'cimi'th jin cikunu gom um mo. 18 Bampa/ ma gagamis midi ta jim bum si'da/ mo. Isi kan ki a'di ta bwanycwa mo tani, um mini thoson a'di mo dhali bu'th 'peni a'di bwaya ris bwaŋgwayum piti kun si'da si'd kagahara/ mo. Um mini ur 'kwaniŋ Kanaan ka pije/ mo, kan ki uni takin ga risa arabiyya kun dira shuma rum gi toŋku'thu'd kan mo, dhali ki uni 'bitha 'bi'th mo be."

Jeshuwa 18

A'cesh gi Bocki'd Kwa/kunu bwa mo

1 Yan'ko'd atul'kup 'kwani ma Israyiil ka kuluny gamki 'kup imontal 'de/ e Shiloh mo. Uni nyaŋki gu'b burrinye/ gi montul is imun mo dhali uni bu'thkina 'cesh e bwambori uni mo. 2 Arisa wak 'kokini pesu/ naskina/ e bwamani 'kwani ma Israyiil kun 'koki ta gi nyunykina/ kun cikunu mo. 3 Jeshuwa oki 'kwani ma Israyiil gwo mo ki: "Me'di ekata imina um 'cith mmo/ii eya 'cesh gi Tapa caan mo, Arumgimis gi idhan babam bum mo, a'di ciki a'di ki um mowa? 4 Kwanyi gom is bum 'kwaniŋ gwath ikwara 'pena wak ka 'dete/ 'dete/ mo, dhali aha/ mina hash uni ka pije/ mo. Uni mini ii ka pije/ mo dhali para 'cesh e eya gagamis mo dhali 'twa/ ka 'cesh mo. Uni mini 'kwar to apije/ mmotor a'di ki mo hil mo eya ris nyunykinam buni mo, dhali yan'ko'd uni mini iiyu/ bway aha/ ka nyaŋ'ko'd mo be. 5 Uni mini kwa/ a'di bwa ki she/ ipesu/ mo. Yahuuda/ midi di e bwaŋgwayu/ ma bim poros buni mo, dhali kuŋ gu'b ma Yuusup mini 'ko ki sule/ e bwaŋgwayu/ ma binycam buni mo. 6 Um mini tora 'cesh gi moŋkwa/ bwa she/ ipesu/ mo dhali kali toŋ 'kwar i aha/ imahan mo. Aha/ mina bit to i usha 'cesh kun kwa/u bwa gom um imahan ibwambori Tapa Arumgimis bana mo.

7 'Kwani Lawi 'koki taga ara 'bana kamu/ e bwamani um mo, haali/ mo mii mii ma gasiis gi Tapa a'di ta nyunykinam buni mo. Ajaad, dhala Ra/uubin, dhala 'ban ma wak ma Manassa bu'thki nyunykinam buni mo, ibwampo/ yi'de/ Uurdun mo. Yansan a'di ta nyunykina/ jin cikin ma Musa jin ta'da manmiiya tu'c gi Tapa uni mo be."

8 Wakan 'kwaniŋ gwath cuki mis mo dhali ii mo. AJeshuwa kanki uni gwansan kun iikin gwo mo ki 'kwari 'pemen gwo jin tori jamas ma 'cesh mo, mmo/o ki: "Iiku/ 'kupki mis mo dhali 'twa/ ka 'cesh ki tur mo dhali 'kwari 'pemen gwo jin tori jamas gom a'di mo dhali doku/ i aha/ mo. Aha/ mina bit to gom um imahan ibwambori Tapa e pa Shiloh mo." 9 Yan'ko'd 'kwaniŋ gwath iikin mo dhali iikin ka gagamis mo dhali 'twa/ ka 'cesh eya 'cesh mo dhali 'kwarki montor gi mo/uk gom a'di eya yi'c jin 'kucu is ka ris bampam piti ki she/ ipesu/ mo, mmodhu aris 'peŋkuman ka lonthoth ki she/ ka 'dete/ 'dete/ mo. Yan'ko'd uni dokkin ka nyaŋ'ko'd bwaya Jeshuwa e moŋ'ko e Shiloh mo be. 10 Yan'ko'da Jeshuwa bitki to i usha 'cesh kun kwa/u bwa gom uni e Shiloh ibwambori Tapa mo. A'di diki'di mun ka Jeshuwa kwanyki'da 'cesh caan e 'kwani ma Israyiil mo, dhali uni ka 'dete/ 'dete/ cikunu usha 'ban ma 'cesh buni mo.

A'cesh ma Benyjamin mo

11 A'cesh jin kwanykunu goma wak ma Benyjamin yayi'd ki shan'tamo/ ki shan'tamo/ mo. Bwaŋgwayu/ ma 'cesh buni jin cikunu diki'd e embwaman gi emen ma Yahuuda/ mo dhali emen ma Yusuup mo be. 12 Ka 'bana binycam mo tani, bwaŋgwayum buni telki 'pen e yi'de/ Uurdun mo. Bwaŋgwayu/ yaki'd isi mis mmotan ka nyaŋ'ko'd ka binycam e Ariiha/ mo, dhali yan'ko'd isi mis e bampa/ ma gagamis 'kupka bora luŋgu'b mo. Imun mo tani a'di gamki mombwasho e Beth Aben mo. 13 'Peni mun mo tani bwaŋgwayu/ yaki'd ki tur ka bim poros ka kar/e e bway Lus mo (mo jin nyaka'd ka Beth/iil mo). Yan'ko'd bwaŋgwayu/ yaki'd 'twa/ ka 'cesh bway Ataroth Addar mo, ki wosha caaga/ caan jin diki'd ka bim poros e Beth Horon mo be. 14 Yan'ko'd bwaŋgwayu/ yaki'd i'taki ya ka 'bana bora luŋgu'b mo tani, a'di tanki'd 'kupka bim poros mo, mmoya ka kar/e 'kupki wosha caaga/ ka 'cithan dhul 'peni Beth Horon mo. Bwaŋgwayu/ yan karki 'kup e Kiriyath Baal mo (a'di caan jin ta'da, Kiriyath Jerarim mo), a'di ta 'peŋkuman

bampa/ jin ta jima wak ma Yahuuda/ mo. Yansan ukki bwaŋgwayu/ ka 'bana bora luŋgu'b mo. 15 A'bana bim poros telki 'pen 'penka 'ban ma Kiriyath Jerarim mo. Bwaŋgwayu/ yaki'd 'peni mun bway Epron mo, bwaya ris yi'de/ gi du'dun e Neptowah mo. 16 Yan'ko'd bwaŋgwayu/ yaki'd 'twa/ ka 'cesh e bwaŋgwayu/ gi wosha caaga/ jin diki'd ka gar'kus ki embul wosh ma Ben Hinnom mo, a'di karki 'kup eya binycam gi embul wosh ma Repayiim mo. Yan'ko'd a'di yaki'd 'twa/ ka 'cesh bway embul wosh gi pa Hinnom mo, ka bim poros gi mo jin thulu'd 'twa/ ka 'cesh gi 'kwani Yabus mo, dhali yaki'd ki sule/ bame'da 'cesh bwaya En Rogel mo be. 17 A'di tanki'd 'kupka binycam mo, mmoya e bway tur e En Shemesh mo, dhali 'peni mun mo tani a'di yaki'd ka pije/ bway Geliloth mo, jin diki'd ka gar'kus jin ya'd isi mis e Adummim mo. Yan'ko'd a'di yaki'd 'twa/ ka 'cesh bway Wosh ma Bohan jin ta ya/ ma Ra/uubin mo. 18 A'di yaki'd ka binycam 'kupa ka Beth Arabah mo dhali 'twa/ ka 'cesh bway Arabah mo be. 19 Bwaŋgwayu/ yaki'd ka binycam 'kupa bi ki pam Beth Hoglah mo. Dhali bwaŋgwayu/ karki 'kup eya binycam ma baay gi Kumma/ yi'den 'Doŋkoro/ mo, eya bim poros jin kar'kup e yi'de/ Uurdun mo. Yansan ta bwaŋgwayu/ ka 'bana bim poros mo. 20 Yi'de/ Uurdun ukki bwaŋgwayum piti ka 'ban gi mom'pesho'k mo. Yansan taki nyunykina/ ma wak ma Benyjamin mo, dhali a'di cikunu ki shan'tamo/ ki shan'tamo/ mo, e bwaŋgwayu/ mo, ka kukul is i'baar mo.

21 Shwane/ aris 'peŋkuman bampa/ ma wak ma Benyjamin mo, ki shan'tamo/ ki shan'tamo/ mo, kun 'kokin e Ariiha/ mo, dhali e Beth Hoglah mo, dhali e Emek Kesis mo, 22 E Beth Arabah mo, dhali e Semarayiim mo, dhali e Beth/ iil mo, 23 E Abiim mo, dhali e Parah mo, dhali e Oparah mo, 24 E Kepar Ammoni mo, dhali e Opnii mo dhali e Geba mo. Uni ta 'peŋkuman bampa/ kun 'koni 'kume'd i'ce'dka su/ mo inyakki ushi bampam buni mo be. 25 Uni si'da/ ta 'peŋkuman bampa/ e Gebeyun mo, dhali e Ramah mo, dhali e Beroth mo, 26 E Mispah mo, dhali e Kepirah mo, dhali e Mosah mo, 27 E Rekem Irpeel mo, dhali e Taralah mo, 28 E Selah mo, dhali e Haelep e Yabus (nyaka'd me'd Urushaliim mo), dhali e Gebeyah mo, dhali e Kiriyath mo. Imun 'peŋkuman bampa/ 'kokin i'kume'd i'cedka doŋgon mo, nyakki ushi bampam buni mo, Yansan a'di taki nyunykina/ ma Benymiin mo goma wak buni mo be.

Jeshuwa 19

A'cesh ma Simaan nyaḵka Yahuuda/ mo

1 Mombit ma risa 'cesh kun 'kon ma p̄o/ isu/ biṯkin eya Simaan mo, ki shan'tamo/ ki shan'tamo/ mo. Nyunyk̄inam buni a'di diki'd e bwaman gi nyunykina/ kun ta ku ma waḵ ma Yahuuda/ mo. 2 Haali/ uni ta nyunykinam buni mo pa Barshiba mo, dhali pa Sheba mo, dhali pa Moladah mo, 3 Pa Hasar Shawul mo, dhali pa Balah mo, dhali pa Esem mo, 4 Pa Elṯola'd mo, dhali pa Beṯhul mo, dhali pa Hormah mo. 5 Simaan si'da/ taki'd gi pa Siḵlag mom pa Beṯh Markaboṯh mo, pa Hasar Susah mo, 6 Pa Beṯh Leba/oṯh mo, dhali pa Sharuhen mo. Gwansan ta aris 'peŋkuman bampa/ kun 'koni 'kume'd i'ce'dka kwara mo, nyaḵki aris ushi bampam buni mo be. 7 Simaan si'da/ taki'd gi pa Ayiin mo, pa Rimmon mo, pa Eṯher mo, dhali pa Ashan mo. Gwansan ta 'peŋkuman bampa/ kun 'koni doŋgon mo, nyaḵka usha ris bampam buni mo. 8 Uni gwansan 'kokin imonṯal 'de/ mo, nyaḵki ushi bampam buni mo ka kukul is me'd 'peŋkuman bampa/ gwansan uni si'da si'd mo me'da Baalaṯh Beer mo (jin nyaḵa'd ki pa Ramah jin di'd eya 'bana bim poros mo). Yanasan taki mal ma waḵ ma Simaan mo, ki shan'tamo/ ka 'deṯe/ 'deṯe/ mo. 9 A'cesh ma waḵ ma Simaan diki'd ka 'ban gi bwaŋgwayu/ ma waḵ ma Yahuuda/ mo. Haali/ ara 'ban ma 'cesh jin c̄ikunu ka waḵ ma Yahuuda/ caki'd ki ca kagahara/ gom uni mo, awaḵ ma Simaan bu'thki nyunykinam buni 'peni bwaman gi ara 'ban buni mo be.

A'cesh ma Sabuluun mo

10 Mombiṯ ma risa 'cesh kun 'kon ma p̄o/ ikwara biṯki'd eya waḵ ma Sabuluun mo, ki shan'tamo/ ka 'deṯe/ 'deṯe/ mo. Bwaŋgwayu/ ma 'cesh buni ṯelki 'pen e pa Sari'd mo. 11 Bwaŋgwayum buni yaki'd isi mis ka 'bana bora luŋgu'b 'kup̄ki pa Maralah mo dhali taki pa Dabbesheṯh is ki me'd mo; yan'ko'd a'di marki is bway 'kus yi'de/ jin 'kon ka gar'kus gi pa Joḵneem mo. 12 'Peni pa Sari'd mo tani bwaŋgwayu/ ṯu'kki'd ka 'ban gi mom'pesho'k 'kup̄ki mo jin sul ma tente/ mo dhali yaki'd e bwaŋgwayu/ gi pa Kisloṯh Tabor mo. 'Peni mun mo tani a'di yaki'd e pa Daberaṯh mo dhali yan'ko'd yaki'd isi mis bway pa Jap̄iya mo be. 13 'Peni mun mo tani a'di yaki'd 'kup̄ka 'ban gi mom'pesho'k bway paŋ

Gath Heper mo, dhali yan'ko'd bway pa Eth Kasin mo; ŋ'ko'd a'di yaki'd e pa Rimmon mo dhali tu'kki'd 'kupki pa Neha mo. 14 Bwaŋgwayu/ yaki'd ka binycam bway pa Hannathon mo dhali karki 'kup e embul wosh gi pa Ipthah/iil mo. 15 Bampanycaaga/ yan nyakka ris 'peŋkuman bampa/ gi pa Kattath mo, pa Nahalal mo, pa Shimron mo, pa Idalah mo, dhali pa Beethlaham mo. Gwansan ta 'peŋkuman bampa/ kun 'koni 'kume'd i'ce'dka su/ mo, nyakka usha ris bampam buni mo be. 16 Yansan ta'da 'cesh ma wak ma Sabuluun mo, ki shan'tamo/ ka 'dete/ 'dete/ mo, nyakka ris 'peŋkuman bampa/ gwansan mo, dhali nyakki ushi bampam buni mo.

A'cesh ma Yassakar mo

17 Mombit ma risa 'cesh kun 'kon ma po/ idoŋgon bitki'd eya Yassakar mo, ki shan'tamo/ ka 'dete/ 'dete/ mo. 18 Inyakki bwaŋgwayum buni e pa Jesreel mo, dhali pa Kesulloth mo, dhali pa Shunem mo, 19 pa Haparayiim mo, dhali pa Shiyon mo, dhali pa Anaharath mo be. 20 A'di si'da/ inyakki pa Rabbith mo, dhali pa Kishiyon mo, dhali pa Ebes mo, 21 pa Remeth mo, dhali pa En Gannim mo, dhali pa En Haddah mo, dhali pa Beth Passis mo be. 22 Bwaŋgwayum buni si'da/ taki pa Tabor is ki me'd mo, pa Shahasumah mo, dhali pa Beth Shemesh mo, dhali karki 'kup e pa Uurdun mo. Imun aris 'peŋkuman bampa/ 'kokini 'kume'd i'ce'dka pe'de/ mo, nyakka ris ushi bampam buni mo. 23 Yansan ta'da 'cesh ma wak ma Yassakar mo, isi ka risa wak buni mo---aris 'peŋkuman bampa/ mo, nyakka ris ushi bampam buni mo be.

A'cesh ma Ashiir mo

24 Mombit ma risa 'cesh jin 'kon ma po/ imudhe'd bitki'd eya wak ma Ashiir mo, ki shan'tamo/ ki shan'tamo/ mo. 25 Inyakki bwaŋgwayum buni e pa Helkath mo, dhali pa Hali mo, dhali pa Beten mo, dhali pa Akshap mo, 26 pa Allammelek mo, dhali pa Ama'd mo, dhali pa Mishaal mo. Ka bora luŋgu'b mo tani bwaŋgwayu/ marki is ntagi pa Karmel mo dhali pa Shihor Libnath mo. 27 Yan'ko'd a'di tu'kki'd 'kupki mom'pesho'k e pa Beth Dagon mo dhali yaki'd mmo'dish pa Sabuluun is mo, dhali yan'ko'd e embul wosh gi pa Ipthah/iil mo, 'kupka binycam e pa Beth Emek mo dhali pa Ne/iil mo. Yan'ko'd a'di yaki'd ki sule/ e paŋ Kabul 'kupka binycam mo be. 28 Yan'ko'd a'di yaki'd e

pa Abdon mo, dhali pa Rehob mo, dhali pa Hammon mo, dhali paŋ Ḵanah mo, a'di si'da si'd me'd pa Sidon jin caaca kagahara/ mo. 29 Bwaŋgwayu/ ṯu'kki'd ka nyaŋ'ko'd bway pa Ramah mo, dhali yaki'd bway 'peŋkuman bampa/ jin nyaŋkunu ka dhana goŋ isi mis e pa Ṯayir mo. Yan'ko'd bwaŋgwayu/ ṯu'kki'd bway pa Hosah mo dhali karki 'kuṗ e ḵumma/ yi'de/ mo, dhali e bampany caaga/ gi pa Aḵsib mo, 30 pa Ummah mo, dhali pa Aṗe'k mo, dhali pa Rehob mo. Imun aris 'peŋkuman bampa/ 'koni iss 'de/ i'ce'dka su/ mo, nyaḵka ris ushi bampam buni mo be. 31 Yansan ta'da 'cesh ma waḵ ma Ashiir mo, ki shan'tamo/ ki shan'tamo/ mo---aris 'peŋkuman bampa/ mo, inyaḵki aris ushi bampam buni mo.

A'cesh ma Naṗthali mo

32 Mombiṯ ma risa 'cesh jin 'kon ma ṗo/ ipe'de/ biṯki'd eya waḵ ma Naṗthali mo, ki shan'tamo/ ka 'deṯe/ 'deṯe/ mo. 33 Bwaŋgwayum buni yaki'd 'peni pa Heleṗ mo, 'pena owaḵ e pa Sanaanim mo, ntagi pa Adami Neḵeb mo dhali pa Jabniil mo, ki si'd piti me'd pa Laḵḵum mo; a'di karki 'kuṗ e pa Uurdun mo be. 34 Bwaŋgwayu/ ṯu'kki'd ka bora luŋgu'b bway pa Asnoṯh Tabor mo dhali yaki'd ntagi pa Huḵkoḵ mo; a'di gamki me'd inyaḵka Sabuluun ka 'bana bim poros mo, dhali gamki'da Ashiir ka 'bana bora luŋgu'b mo dhala Yahuuda/ ka 'ban gi mom'pesho'k e 'Kus yi'de/ Uurdun mo. 35 Aris 'peŋkuman bampa/ kun nyaŋkunu ka dhana goŋ isi mis uni ta pa Si'ddim mo, dhali pa Ser mo, dhali pa Hammaṯh mo, dhali pa Raḵḵaṯh mo, dhali pa Ḵinnereṯh mo, 36 pa Adamah mo, dhali pa Ramah mo, dhali pa Hasor mo, 37 paŋ Ḵedesh mo, dhali pa Ederi mo, dhali pa En Hasor mo. 38 Imun pa Iiron mo, dhali pa Migdal/iil mo, dhali pa Horem mo, dhali pa Beṯh Anaṯh mo, dhali pa Beṯh Shemesh mo. Imun uni ta aris 'peŋkuman bampa/ kun 'koni 'kume'd i'ce'dka pedoŋgon mo, nyaḵka ris ushi bampam buni mo be. 39 Yansan ta'da 'cesh ma waḵ ma Naṗthali mo, ki shan'tamo/ ka 'deṯe/ 'deṯe/ mo---aris 'peŋkuman bampa/ mo, inyaḵka ris ushi bampam buni mo.

A'cesh ma Daan mo

40 Mombiṯ ma risa 'cesh kun 'kon ma ṗo/ ipesu/ biṯkin eya waḵ ma Daan mo, ki shan'tamo/ ki shan'tamo/ mo. 41 Inyaḵki bwaŋgwayum

piti gi pa Sorah mo, dhali pa Eshtawol mo, dhali pa Iir Shemesh mo, 42 pa Shalabbin mo, dhali pa Ayijalon mo, dhali pa Ithlah mo.

43 A'di si'da/ inyakki pa Elon mo, dhali pa Timnah mo, dhali pa Ekron mo, 44 pa Eltekeh mo, dhali pa Gibbethon mo, dhali pam Baalath mo, 45 pany Jehu'd mo, dhali pam Bene Berak mo, dhali paŋ Gath Rimmon mo, 46 pam Me Jarkon mo, dhali pa Rakkon ki tur nyakki bwaŋgwayu/ jin 'cithi'd ka 'cithan dhul 'peni pany Joppa mo. 47 Ki bwaŋgwayu/ ma wak ma Daan thiski uni e mo tani, Daan 'koshki pa Leshem mo dhali kalki a'di mo. Uni 'koshki a'di ki gandala turga/ mo, dhali bu'thki to 'peni a'di mo, dhali uni 'kokin e a'di mo. Uni yukki a'di ka Leshem Daan mo, i'ko'di gway ma dhan babam buni ka Daan mo be. 48 Yansan ta'da 'cesh ma wak ma Daan mo, ki shan'tamo/ ki shan'tamo/ mo---aris 'peŋkuman bampa/ mo, inyakka ris ushi bampam buni mo.

A'cesh ma Jeshuwa mo

49 Ki uni pwakina 'cesh bwa me'd nyunykina/ mo tani, 'kwani ma Israyiil ciki nyunykina/ e bwamani is buni ka Jeshuwa jin ta ya/ ma Nuun mo be. 50 Ki gwo gi kana Tapa mo tani uni ciki a'di 'peŋkuman bampa/ jin dotkina a'di mo, jin ta pan Timnath Serah mo e bampa/ ma gagamis gi pa Eparayiim mo. A'di nyaŋki 'peŋkuman bampa/ dok/e mo dhali ca'bki'd imun mo be. 51 Aris nyunykina/ gwansan ta kuma Ili/aasar jin ta'da gasiis mo, Jeshuwa jin ta ya/ ma Nuun mo, dhali imanshu bway ma risa wak ma Israyiil bitkina ara 'cesh jin cikunu e pa Shiloh mo, e bwambori Tapa mo, e 'twaŋkal gi gu'b burrinye/ gi montul is mo. Wakan uni 'baarkina 'cesh ci mo be.

Jeshuwa 20

Aris 'Peŋkuman bampa/ kun Huru jwa mo

1 Yan'ko'd Tapa oki gwo eya Jeshuwa mo ki: 2 "Wali 'twa/ e 'kwani ma Israyiil mo, oyi gwo mo ki: ' Kwanyi aris 'peŋkuman bampa/ kun huru jwa nycinne/ mo kun walkika/ 'twa/ e um eya Musa mo. 3 Miiyi mii yan wakan ki jan 'de/ jin 'koshki wathi/ ka enthus walla ki dargi mish mo mo tani midi ya imun mo. Aris 'peŋkuman bampa/ gwansan mini ta mo gi huru jwa mo 'pena man rija mee mo. 4 A'di midi gus mo

e jan 'de/ 'pena ris 'peŋkuman bampa/ gwattan mo dhali midi dosh e 'twaŋkala goŋ gi 'peŋkuman bampa/ mo, dhali tor 'pemen gi miim piti eya ris gwanyjaka/ gi 'peŋkuman bampa/ caan mo. Yan'ko'd uni mini sus a'di e bwaman 'peŋkuman bampa/ mo dhali ci a'di mo mmodi e bwamani uni mo. 5 Wakki/ amanrija mee urki a'di isho'k imun mo tani, yan'ko'd 'kwani gi 'peŋkuman bampa/ mini mii 'koki ci a'di ki a'di minu 'koki 'kosh jwa e bwambori 'kwani kun takin gi mom'bi'th mo. Uni mini mii 'koki mii to yan mo haali/ a'di 'koshki'da man'dish gu'b piti is jwa ka enthus mo, haali/ a'di diki ta gi mo shi/a shi/ i e ntwa/a/ ki embul jin peki'd mo. 6 A'di midi mii di e 'peŋkuman bampa/ caan mo ntagi a'di midi di e bwambora tul'kup 'kwani gom gwondwall mo, ntagi jan 'de/ jin wuki'd jin miiki'da tuc me'da gasiis jin ca'd mo eya risa cim gwansan mo. Yan'ko'd wathi/ jin 'koshki wathi/ jwa ka enthus mo tani midi dok ka nyaŋ'ko'd e ari bampam pitiŋ gana/ mo dhali gu'b pitiŋ gana/ mo, dhali e bampa/ 'peni mo jin guskina a'di mo.'"

7 Wakan 'kwani ma Israyiil kwanyki pa Kedesh e pany Jaliil eya gagamis gi pa Napthali/ mo, dhali pa Shekem eya gagamis gi pa Eparayiim mo, dhali paŋ Kiriyath Arba mo (jin nyaka'd ki pa Hebron) mo e bampa/ gagamis gi pa Yahuuda/ mo. 8 E bwampo/ Uurdun e mom'pesho'k gi pa Ariiha/ mo, uni kwanyki Beser e mombwasho apowa uka 'cesh 'pena wak ma Ra/uubin mo; e pa Ramoth Gile'd mo, 'pena wak ma Jaad mo; dhali paŋ Golan e pam Bashan mo, 'pena wak ma Manassa mo. 9 Aris 'peŋkuman bampa/ gwansan uni kwanykunu gom 'kwani ma Israyiil i'baar mo dhali gom 'kwani gi bampan tiya kun iikin ki mis e bwamani uni mo, wakan ki jan 'deŋkamu/ jin 'koshki wathi/ jwa ka enthus mo tani midi gus e uni gom mmodi ki 'bore/ mo. Wathi/ yan midi diki wu ki me'd ma manrija mee mo, ntagi wathi/ jin akkunu gwo i is midi dosh ntwa/a/ e bwambori montul 'kup 'kwani mo be.

Jeshuwa 21

Aris 'peŋkuman bampa/ gi 'kwani Lawi mo

1 Yan'ko'd imanshu bway ma wak gi 'kwani Lawi iiyin eya Ili/aasar jin ta'da gasiis mo, bwaya Jeshuwa jin ta ya/ ma Nuun mo, dhali imanshu bway ma ris kuŋ gu'b gi idhan babam buni mo e bwaman

'kwani ma Israyiil mo. 2 Uni oki gwo gom uni e pa Shiloh eya 'cesh gi paŋ Ḵanaan mo ki: "Tapa ḵanki um gwo mo eya Musa mmoc̱i am aris 'peŋkuman bampa/ mmo'ko icine/ mo, nyaḵka ris mo kun ishkin ma sho gom to/em bam mo." 3 Wakan ki gwo gi ḵana Tapa mo tani, 'kwani ma Israyiil c̱iki mombu'th ma ris 'peŋkuman bampam buni ka lonthoth mo, nyaḵki mom buni kun ishkin ma sho mo, gom 'kwani Lawi mo. 4 Shwane/ a'di ta mii jin c̱ikunu usha 'cesh gom 'kwani ma bas ma Ḵohath kun c̱iki gwo yan jin onu mo ki: Igasiis mo---dhali emen ma Haruun kun iiyin 'peni 'kwani Lawi mo---bu'thki 'peŋkuman bampa/ i'kume'd i'ce'dka kwara kun c̱ikunu 'pena waḵ ma Yahuuda/, dhali 'pena waḵ ma Simaan, dhali 'pena waḵ ma Benyjamiin mo. 5 Emen ma Ḵohathana tiya bu'thkina 'cesh gi 'peŋkuman bampa/ i'kume'd 'pena waḵ ma Eparayiim mo, dhala Daan, dhali 'pena 'bana waḵ ma Manassa mo. 6 Yan'ko'd 'kwani iiyin 'pena Jershun uni c̱ikunu, ki mombit ma risa 'cesh mo, 'peŋkuman bampa/ i'kume'd i'ce'dka kwara 'pena waḵ ma Yassakar mo, dhala Ashiir mo, dhala Napthali mo, dhali a'bana waḵ ma Manassa e pam Bashan mo be. 7 'Kwani kun ta emen ma Merari mo, ki shan'tamo/ mo tani, bu'thki 'peŋkuman bampa/ i'kume'd i'ce'dka su/ 'pena risa waḵ ma Ra/uubin, Jaad, dhala Sabuluun mo. 8 Wakan 'kwani ma Israyiil c̱ikunu, mombit ma risa 'cesh mo, aris 'peŋkuman bampa/ gwansan mo (nyaḵki mom buni kun ishkin ma sho mo) ki 'kwani Lawi mo, isi me'd jin ḵankina Tapa gwo eya Musa mo.

9 'Pena risa waḵ ma Yahuuda/ dhala Simaan mo tani, c̱ikunuwa 'cesh ka ris 'peŋkuman bampa/ ka lonthoth mo, imahan uni dhukunu ki gway mo. 10 Aris 'peŋkuman bampa/ gwansan uni c̱ikunu ki emen ma Haruun mo, uni kun 'kokin e bwamana risa waḵ gi 'kwani Kohath mo, e mo kun tu'kkina uni mo 'pena waḵ ma Lawi mo. Haali/ mombit ma risa 'cesh jin twa/a/ bitkunu e uni mo be. 11 'Kwani Israyiil c̱iki uni pa Ḵiriyath Arba mo (Arba taki'da baba ma Anaaḵ mo), a'di jin nyaḵa'd ki pa Hebron mo, e bampaŋ gagamis gi pa Yahuuda/ mo, nyaḵki mo kun ishkin ma sho mmo'kam a'di is mo. 12 Hili aris mondhe'd gi 'peŋkuman bampa/ mo, inyaḵka ris ushi bampam buni mo tani, uni c̱ikunu ka Ḵelab jin ta ya/ ma Jepuuni mo, me'd mom piti mo.

13 Ki emen ma Haruun mo tani gasiis c̱iki uni pa Hebron inyaḵka ris mom piti kun ishkin ma sho mo---kun ta 'peŋkuman bampa/ gi huru

jwa gom wathin 'de/ yin jin 'koshki'da kamu/ jwa ka enthus mo---dhali pa Libnah nyaḵka ris mom piti kun ishkin ma sho mo, 14 Pany Jaṯṯiri inyaḵka ris mom piti kun ishkin ma sho mo, dhali pa Eshṯemowa nyaḵka ris mom piti kun ishkin ma sho mo be. 15 Uni si'da/ c̱iki pa Holon inyaḵka ris mom piti kun ishkin ma sho mo, dhali pan Debir inyaḵka ris mom piti kun ishkin ma sho mo, 16 Pa Ayiin inyaḵka ris mom piti kun ishkin ma sho mo, dhali pany Juṯṯah nyaḵka ris mom piti kun ishkin ma sho mo, dhali pam Beṯh Shemesh inyaḵka ris mom piti kun ishkin ma sho mo. 'Peŋkuman bampa/ kun 'koni pedoŋgon uni kun c̱ikunu 'pena waḵa su/ gwansan mo. 17 'Pena waḵ ma Benyjamiin mo tani c̱ikunu pa Gibeyon inyaḵka ris mom piti kun ishkin ma sho mo, paŋ Geba nyaḵka ris mom piti kun ishkin ma sho mo, 18 Pa Anathoṯh nyaḵka ris mom piti kun ishkin ma sho mo, dhali pa Almon inyaḵka ris mom piti kun ishkin ma sho mo---'peŋkuman bampan doŋgon mo. 19 Aris 'peŋkuman bampa/ kun c̱ikunu ki igasiis mo, emen ma Haruun mo, uni takin gi 'peŋkuman bampa/ imonṯal 'de/ i'kume'd i'ce'dka kwara mo, nyaḵka ris mom buni kun ishkin ma sho mo be.

20 Me'd 'kwani K̲ohaṯha tiya kun taki kuma waḵ ma K̲ohaṯh gi 'kwani Lawi mo---uni takin ga ris 'peŋkuman bampa/ kun c̱ikunu ki uni 'pena waḵ ma E̲parayiim ki mombiṯ ma risa 'cesh mo. 21 Ki uni c̱ikunu pa Sheḵiim inyaḵka ris mom piti kun ishkin ma sho e bampaŋ gagamis gi pa E̲parayiim mo---'peŋkuman bampa/ gi huru jwa gom a'din 'deŋ kamu/ jin 'koshki wathi/ jwa ka enthus mo--- pa Geser nyaḵka ris mom piti kun ishkin ma sho mo, 22 paŋ K̲ibsayiim nyaḵka ris mom piti kun ishkin ma sho mo, dhali pam Beṯh Horon nyaḵka ris mom piti kun ishkin ma sho mo---'peŋkuman bampa/ idoŋgon imonṯal 'de/ mo be. 23 'Pena waḵ ma Daan mo, eya risa waḵ ma K̲ohaṯh c̱ikunu pa Elṯeḵeh nyaḵka ris mom piti kun ishkin ma sho mo, dhali paŋ Gibbeṯhon nyaḵka ris mom piti kun ishkin ma sho mo, 24 pa Ayijalon nyaḵka ris mom piti kun ishkin ma sho mo, dhali pan Gaṯh Rimmon nyaḵka ris mom piti kun ishkin ma sho mo---'peŋkuman bampa/ idoŋgon imonṯal 'de/ mo. 25 'Pena 'bana waḵ ma Manassa mo, dhala waḵ ma K̲ohaṯh c̱ikunu pan Taanac̱ mo inyaḵka ris mom piti kun ishkin ma sho mo dhali paŋ Gaṯh Rimmon inyaḵka ris mom piti kun ishkin ma sho mo ---'peŋkuman bampa/ isu/ mo. 26 Aris 'peŋkuman bampa/ 'kokini

'kume'd imont̲al 'de/ goma risa wak̲ gi 'kwani K̲oha t̲h̲a tiya mo, inyak̲ka ris mom buni kun ishkin ma sho mo be.

27 'Pena 'bana wak̲ ma Manassa mo, goma risa wak̲ ma Jershun mo, gwansan tana risa wak̲ ma Lawin tiya mo, dhali uni c̲iki paŋ Golan e pam Bashan nyak̲ka ris mom piti kun ishkin ma sho mo---'peŋkuman bampa/ gi huru jwa gom jan 'deŋ kamu/ jin 'koshki'da kamu/ jwa ka enthus mo, ki tur inyak̲ki pam Be Esht̲erah mo nyak̲ka ris mom piti kun ishkin ma sho mo---'peŋkuman bampa/ isu/ mo. 28 "Goma risa wak̲ ma Jershun, uni si'da/ c̲ikunu paŋ Kishiyon---" 'pena wak̲ ma Yassakar mo, ki tur nyak̲ka ris mom piti kun ishkin ma sho mo, pan Daberat̲h inyak̲ka ris mom piti kun ishkin ma sho mo, 29 pany Jarmut̲h inyak̲ka ris mom piti kun ishkin ma sho mo, dhali pa En Gannim inyak̲ka ris mom piti kun ishkin ma sho mo---'peŋkuman bampan doŋgon mo. 30 'Pena wak̲ ma Ashiir mo, uni c̲iki pam Mishaal inyak̲ka ris mom piti kun ishkin ma sho mo, dhali pa Abdon mo inyak̲ka ris mom piti kun ishkin ma sho mo, 31 pa Helkat̲h nyak̲ka ris mom piti kun ishkin ma sho mo, dhali pa Rehob nyak̲ka ris mom piti kun ishkin ma sho mo---'peŋkuman bampan doŋgon imont̲al 'de/ mo be. 32 'Pena wak̲ ma Napthali/ mo, uni c̲ikina risa wak̲ ma Jershun Kedesh e pany Jaliil nyak̲ka ris mom piti kun ishkin ma sho mo---'peŋkuman bampa/ gi huru jwa gom wathin 'deŋ kamu/ jin 'koshki'da kamu/ jwa ka enthus mo; jin ta pa Hammot̲h Dor inyak̲ka ris mom piti kun ishkin ma sho mo, dhali paŋ Kart̲aan inyak̲ka ris mom piti kun ishkin ma sho mo---'peŋkuman bampaŋ kwara gwansan imont̲al 'de/ mo. 33 'Peŋkuman bampa/ 'koni 'kume'd i'ce'dka kwara imont̲al 'de/ mo, 'pena risa wak̲ ma Jershun mo, nyak̲ka ris mom buni kun ishkin ma sho mo.

34 Gom 'kwani Lawin tiya mo---arisa wak̲ ma Merari mo---uni c̲ikunu ka pije/ 'pena wak̲ ma Sabuluun mo: Pany Jok̲ne/am nyak̲ka ris mom piti kun ishkin ma sho mo, paŋ Kart̲ah nyak̲ka ris mom piti kun ishkin ma sho mo, 35 Pan Dimnah inyak̲ka ris mom piti kun ishkin ma sho mo, dhali pa Nahalal inyak̲ka ris mom piti kun ishkin ma sho mo---'peŋkuman bampa/ idoŋgon imont̲al 'de/ mo be. 36 Goma risa wak̲ ma Merari uni c̲ikunu 'pena wak̲ ma Ra/uubin mo: Pam Beser nyak̲ka ris mom piti kun ishkin ma sho mo, dhali pa Jahas inyak̲ka ris mom piti kun ishkin ma sho mo, 37 Paŋ Kedemot̲h nyak̲ka ris mom piti kun ishkin ma sho mo, dhali pa Mepaat̲h inyak̲ka ris mom piti kun ishkin

ma sho mo---'peŋkuman bampan doŋgon mo. 38 'Pena waḵ ma Jaad mo tani uni c̱ikunu pa Ramoṯh e paŋ Gile'd nyaḵka ris mom piti kun ishkin ma sho mo---'peŋkuman bampa/ gi huru jwa gom jan 'de/ yin jin 'koshki'da kamu/ jwa ka enthus mo---dhali pa Mahanayiim nyaḵka ris mom piti kun ishkin ma sho mo be. 39 Arisa waḵ ma Merari si'da/ c̱ikunu pa Heshbon nyaḵka ris mom piti kun ishkin ma sho mo, dhali pany Jaser nyaḵka ris mom piti kun ishkin ma sho mo. Uni gwansan ta 'peŋkuman bampa/ idoŋgon imonṯal 'de/ mo. 40 Uni gwansan ta aris 'peŋkuman bampa/ goma risa waḵ ma Merari ki she/ ki she/ mo, uni 'pena waḵ ma Lawi mo---'peŋkuman bampa/ kun 'koni 'kume'd i'ce'dka su/ c̱ikunu ki uni imonṯal 'de/ ki mombiṯ ma risa 'cesh mo. 41 Aris 'peŋkuman bampa/ gi 'kwani Lawi ḵalkunu 'peni bwaman ma 'cesh jin bu'thkina 'kwani ma Israyiil ta 'peŋkuman bampa/ kun 'koni iss su/ i'ce'dka peŋkwara mo, nyaḵka ris mom buni kun ishkin ma sho mo. 42 Aris 'peŋkuman bwampa/ gwansan ka 'deṯe/ 'deṯe/ takin ga ris mom buni kun ishkin ma sho ki kuŋ'kam mo. A'di miikunu ki bway yan nyaḵka ris 'peŋkuman bampa/ gwansani 'baar mo.

Gwo jin onu is miiki'd mo

43 Wakan Tapa c̱iki'da Israyiila 'ceshi 'baar mo kun okina a'di gwo is mmoc̱i gom i͞dhan babam buni mo. 'Kwani ma Israyiil bu'thki a'di mo dhali 'kokin imun mo be. 44 Yan'ko'd Tap̱a c̱iki uni mo si/is ka 'bani 'baar mo, isi me'd jin okina a'di gwo is e i͞dhan babam buni mo. 'Peni aris kwaniŋ 'kup̱ buni mo dhali jan 'de/ p̱iyi'd jin midi p̱i uni e mo. Haali/Tap̱a c̱iki 'da aris 'kwaniŋ 'kup̱ buni i'baar mo e me'd buni mo. 45 Haali/ gwom 'borga/ i'baar mo kun ona Tapa is e gu'b ma Israyiil miikin mo be.

Jeshuwa 22

Arisa waḵ gi Mom'pesho'k Doḵ̱kin ka nyaŋ'ko'd eya 'Cesh Buni mo

1 Ki embul c̱aan mo tani aJeshuwa yuḵki 'kwani ma Ra/uubin mo, dhali 'Kwani ma Jaad mo, dhala 'bana waḵ ma Manassa mo. 2 Dhali a'di oki uni gwo mo ki: "Um miiki to 'baar mo kun ḵankin ma Musa jin ta'da manmiiya ṯu'c gi Tap̱a um gwo mo. Dhali um haki gwo gi

'twam pem e i'baar mo kun k̲ankika/ um mo. 3 Um 'koki dhal ikam bum ka risa cim ka ris gwansan mo, ntaga cim ga shwanesan mo, dhali um 'baarkina risa t̲u'c kun ŋapkunu ki miinu mii ka ris gwoŋk̲an gi Tap̲a Arumgimis bum mo be. 4 Dhali shwane/ Tap̲a Arumgimis bum c̲ik̲i mo si/is gom ikam bum mo, isi me'd jin okina a'di uni gwo is mo. Wakan t̲u'kki mo dhali iiyi eya ris gu'b burrinyem bum eya 'cesh jin butha um mo, jin c̲ikin ma Musa jin ta'da manmiiya t̲u'c gi Tap̲a um ka 'bana kamu/ gi yi'de/ Uurdun mo. 5 Hili miiyi ki 'boreŋ gana/ mmodhu aris gwo kun k̲anu mo dhali gwoŋk̲an c̲aan jin k̲ankin ma Musa jin ta'da manmiiya t̲u'c gi Tap̲a um mo, mmo/en Tap̲a Arumgimis bum mo, dhali mmo/ii e bway piti 'baar mo, dhali mmodhu aris gwom piti kun k̲ankunu mo, dhali mmo'ko e a'di mo dhali luŋ a'di ka dum bumi 'baar mo dhali ka k̲ashiram bumi 'baar mo." 6 Wakana Jeshuwa 'borki uni mii mo dhali hashki uni ka pije/ mo, dhali uni dok̲kin ka nyaŋ'ko'd eya ris gu'b burrinyem buni mo be.

7 Shwane/ eya 'bana wak̲a 'de/ ma Manassa mo tani Musa c̲ik̲i'da 'cesh e pam Bashan mo, hili eya 'bana kamu/ mo tani Jeshuwa c̲ik̲i'da 'cesh e 'ko'dgwari ikam buni eya bora luŋgu'b gi yi'de/ Uurdun mo. Jeshuwa hashki uni ka pije/ eya ris gu'b burrinyem buni mo; a'di 'borki uni mii mo 8 dhali oki uni gwo mo ki: "Dok̲ku/ ka nyaŋ'ko'd eya ris gu'b burrinyem bum ka guurushi me'd ki nyanye/ mo, dhali ki to/e ka ris mo, dhali ki gurany kush dhali 'dolkon mo, dhali ki gurany dhali toŋk̲uthu'd mo, dhali ka ris burrinyen tur ka ris mo. K̲wa/i to bwa jin dilu 'peni 'kwaniŋ 'kup̲ bum nyak̲ki ikam bum mo." 9 Wakan emen ma Ra/uubin, dhali emen ma Jaad, dhali a'bana wak̲ ma Manassa dok̲ki pa ka nyaŋ'ko'd mo, mmodhal 'kwani ma Israyiil e pa Shiloh mo, a'di jin di'd eya 'cesh gi paŋ K̲anaan mo. Uni dhalki mo mmo/ii e monycaaga/ gi paŋ Gile'd mo, eya 'cesh buniŋ gana/ mo, jin bu'thkina uni ki is buni mo, ki mo ha gwo e e gwoŋk̲an gi Tap̲a mo, ka Musa mo.

Gwat̲a/ jin 'dish pa Uurdun is mo

10 Ki uni iiyin bway pa Uurdun c̲aan a'di jin di'd eya 'cesh gi paŋ K̲anaan mo, 'kwani Ra/uubin dhali 'kwani ma Jaad mo dhali a'bana wak̲ ma Manassa inyaŋkina gwat̲a/ e 'ko'dgwari pa Uurdun mo, jin caaca kagahara/ mo dhala gwat̲a/ jin 'bitha 'bi'th mo. 11 Dhali 'kwani

ma Israyiil cikki gwo yan mo dhali on ki: "Hili mo mo ma! 'Kwani ma Ra/uubin, dhala Jaad, dhala 'bana wak ma Manassa mo tani ukkina gwata/ e bwambora 'cesh gi paŋ Kanaan mo, e pa Gelilo̲th mo, e monycaaga/ jin 'dish pa Uurdun is mo, ka 'ban caan jin ta ji gi 'kwani ma Israyiil mo." 12 Ki 'kwani ma Israyiil cikki gwo gom a'di mo tani, atul 'kup 'kwani ma Israyiil tulki is imonta̲l 'de/ e pa Shiloh mmo/ii mmomii mo/as apo/ uni mo be.

13 Yan'ko'd 'kwani ma Israyiil hashki imankal gwo e 'kwani ma Ra/uubin mo, dhali 'kwani ma Jaad mo, dhala 'bana wak ma Manassa mo, eya 'cesh gi paŋ Gile'd mo. Uni si'da/ hashkina Pinihas jin ta ya/ ma Ili/aasar mo, jin ta'da gasiis mo, 14 dhali imanshu bway i'kume'd nyakki a'di mo, jan 'de/ 'pena ris kuŋ gu'b ma wak ma Israyiil ka 'dete/ 'dete/ mo, dhali uni 'baar mo ka 'dete/ 'dete/ taki 'kupan gi kuŋ gu'b e bwamana wak ma Israyiil mo. 15 Uni iiyin e 'kwani ma Ra/uubin mo, dhala Jaad, dhala 'bana wak ma Manassa mo, eya 'cesh gi paŋ Gile'd mo, dhali uni walki 'twa/ e uni mo: 16 "Atul'kup 'kwani gi Tapa ka kuluny oki gwo yan mo ki: ' Mii yan a'di ta'da ta mmodiki gam gwo is mo ki mii jin miikina um apowa Arumgimis ma Israyiil mo, mmotu'kka cim yan mo 'peni mo bath Tapa nsho'k mo ki monyaŋa gwata/ ka cim yan ki is pini mo ki mmomii mii shi/ga/ apo/ Tapa mo? 17 Tonthus ma Paguur diki 'kosh jwa mo gom ana mo? Naskina/ aman 'kona ki dhelel is bam shwane/ 'peni a'di mo. 'Ba'th jin wo'cki'da tul'kup 'kwani gi Tapa is she/ diki'd gom miinthus caan mo. 18 A/um si'da/ mini mii tu'k mo 'peni mo bath Tapa nsho'k ka cim ga shwane/ yansan mo? Wakki/ um si'da/ mini mii mii shi/ga/ apo/ Tapa ka cim ga shwane/ mo tani, ka 'thamo/ a'di midi miiya nyor inyakka tul'kup 'kwani ma Israyiil ka kuluny mo be. 19 Wakka 'cesh caan jin bu'thkina um nyo/ki'd mo tani, yan'ko'd um mini ii eya 'cesh jin doshkina gu'b gi monkogu gi Tapa mo dhali kali to gom is bum mmobu'th e bwamani am mo. Dhalku/ ki mii to shiggaŋ kamu/ apo/ Tapa mo, walla mmomii to shigga/ apo/ am mo mmonyaŋa gwataŋ kamu/ gom is bum mo 'pena gwata/ gi Tapa Arumgimis bana mo. 20 Diki ta Akaan jin ta ya/ ma Serah mo, a'di miiki mii ki dargi moŋgam gwo is mmomii gi to gwansan kun dhukunu goma Arumgimis mo? Din ma nyor ki bit eya tul 'kup 'kwani ma Israyiil i'baar mo? Wathi/ caan dinu ki 'ce'd sho'k a'di 'de/ gom tonthus piti mo.'"

21 Yan'ko'd arisa wak ma Ra/ uubin, dhala Jaad, dhali a'bana wak ma Manassa thokki gwo eya ris 'kupan ma risa wak ma Isryiil mo: 22 "A'di jin ca'bki dem dem mo, Arumgimis mo, Tapan 'de/ jin ca'bki dem dem mo!---dhali Tapa Arumgimis mo!---A'di mishi mo mo, dhali dhalka Israyiil ki is piti i mishi mo mo! Wakki/ a'di ta mo ush gwo e mo walla mmodiki gam gwo is apo/ Tapa mo, dhalku/ ki 'cuk am ka cim yan mo 23 goma gwata/ jin nyaŋkunu mo mmotu'k is bam mo 'peni mo bath Tapa nsho'k mo. Wakki/ aman nyaŋkina gwata/ caan mmoci to apo/ a'di to kun cinu mmo'tha ki o'd mo, emen to kun cinu mo, walla to kun cinu mmomiiya bas gom moŋku'th is mo, yan'ko'd dhalki Tapa dhal ana bway mmoci to gom a'di mo. 24 Yisa! Hili aman miikina a'di gom moŋko/ is ki embul caan jin mina ucim bumi iiyu/ mmo/o ucim bam gwo mo ki: 'Ata miikina um ki Tapa mo, Arumgimis ma Israyiil mo? 25 Haali/ Tapa ukki pa Uurdun ki bwaŋgwayu/ e embwamani am mo dhali um mo. Um 'kwani ma Ra/uubin mo dhali 'kwani ma Jaad mo, um 'koki ta gi toŋkamu/ mmomii nyakki Tapa mo.' Wakan ucim bum mini rak ucim bam mmothis mo luŋ Tapa e mo. 26 Wakan aman okina gwo mo ki: ' Dhalki ana nyaŋa gwata/ shwane/ mo, yisa gom mmo'tha to kun cinu ki me'd mo walla gom mo miiya basa tiya mo, 27 hili mmota man o gwo e embwamani am dhali um mo, dhali e embwaman ma arisa nyakum yil bam i'ko'di am mo, ki aman mina mii mii ma tu'c gi Tapa e bwambori a'di mo, nyakki tom bam kun cinu mmo'tha ki o'd mo dhali mii mii ma bas bam mo dhali tom bam kun cinu ki moŋku'th is mo,wakan ki uci mini 'koki o ucim bam gwo ki embul jin yaya'd mo ki: "Um 'koki ta gi mo nyak to mii ki Tapa mo.'" 28 Wakan aman okina gwo mo ki: 'Wakki/ gwo yan minu 'taki o e am mo walla e emen bam ki embul jin yaya'd mo, aman mina o gwo mo ki: "Hili mo mo ma! Yansan a'di ta jamas ma gwata/ jin kalu gi Tapa mo, jin ukkina idhan babam bam mo, yisa gom to kun cinu mmo'tha ki o'd mo, walla gom mo miiya bas mo, hili me'da man o gwo e embwamani am dhali um mo." 29 Dhalki mii a'di si'da si'd 'peni aman mo ki aman mina 'koki ta 'kup ki Tapa mo, dhali tu'k mo shwane/ 'peni mombath a'di nsho'k ki mo nyaŋ ma gwata/ gom to jin cinu mmo'tha ki o'd mo, gom emen to jin cinu mo, walla gom mo jin miinuwa bas mo, ki she/ 'pena gwata/gi Tapa Arumgimis bana jin ca'bki'd e bwambori gu'b gi moŋkogum piti mo be.'"

30 Me'da P̲inihas jin ta'da gasiis mo dhali imanshu bway gi 'kwani mo, a'di c̲aan, jin ta 'kup̲an ma risa wak̲ ma Israyiil kun 'kokin nyak̲ki a'di mo, cik̲ki gwo gi 'kwani ma Ra/uubin, dhala Jaad, dhala Manassa oki gwo mo, ki a'di 'bora 'bor e jis/em buni mo. 31 P̲inihas jin ta ya/ ma Ili/aasar jin ta'da gasiis oki gwo e 'kwani ma Ra/uubin, dhala Jaad, dhala Manassa mo ki: "Ka cim ga shwane/ aman misha mo ki Tap̲a a'di di'd e bwamani am mo, haali/ um 'koki mii mii yan gi daru g̲i moŋgam gwo is ap̲o/ a'di mo. Shwane/ um 'cuk̲ki 'kwani ma Israyiil ka pije/ 'peni me'd g̲i Tap̲a mo be."

32 Yan'ko'da P̲inihas jin ta ya/ ma Ili/aasar jin ta'da gasiis mo, dhali imanshu bway dok̲kin ka nyaŋ'ko'd 'peni 'kwani ma Ra/uubin dhali 'kwani ma Jaad mo, 'pena 'cesh gi paŋ Gile'd mo, ka nyaŋ'ko'd eya 'cesh gi paŋ K̲anaan mo, e 'kwani ma Israyiil mo, dhali k̲ali gwo ka nyaŋ'ko'd bway uni mo. 33 Gwom buni kun k̲alunu 'bora 'bor e jis/e gi 'kwani ma Israyiil mo. 'Kwani ma Israyiil 'borkina Arumgimis mii mo dhali 'koki wall gwo ki nyanye/ gom mo mii mo/as ap̲o/ 'kwani Ra/uubin dhali 'kwani ma Jaad mo, ki mo 'ce'da 'cesh sho'k̄ jin 'kokina uni icine/ mo. 34 'Kwani Ra/uubin dhali 'kwani ma Jaad yuk̲kina gwat̲a/ ka: "Manmish mo mo," haali/ uni o gwo mo ki: "A'di ta'da manmish mo e bwamani am ki Tap̲a a'di ta'da Arumgimis mo be."

Jeshuwa 23

Mo nyit̲h̲ ma Jeshuwa T̲orkunu mo

1 I'ko'da risa cim ka ris mo, me'd jin c̲ikina Tap̲a mosi/is eya Israyiil mo 'pena ris 'kwaniŋ 'kup̲ buni 'baar mo kun k̄amki uni mo, dhala Jeshuwa taki'da dhan mo dhali caki'd ki yil ki 'boreŋ gana/ mo, 2 Jeshuwa yuk̲ki'da yuk̲ gom 'kwani ma Israyiil i'baar mo---goma ris 'kwaniŋ gwanyjak̲am buni mo, gom imanshu bway buni mo, gom imandwall gwom buni mo, dhali goma ris 'kwani gi gu'b ma t̲u'c buni mo---dhali a'di oki uni gwo mo ki: "Aha/ takina dhan mo dhali caki'd ki yil ki 'boreŋ gana/ mo be. 3 Um mishki to 'baar mo kun miikina Tap̲a Arumgimis bum eya ris kal gi 'kwaniny'cesh gwansani 'baar mo gom̄ gway bum mo, haali/ a'di ta Tap̲a Arumgimis bum jin aski'd gom um mo. 4 Hili mo mo ma! Aha/ c̲ikina um aris kal gi 'kwaniny'cesh kun boc̲kin kun minu bu'th mo me'd nyunykina/ goma risa wak̲ bum

mo, imont̲al 'de/ nyak̲ka ris kal gi 'kwaniny'ceshi 'baar mo kun 'ce'dkika/ sho'k mo, 'peni yi'de/ Uurdun bway Dhan K̲umma/ yi'deny caaga/ eya bora luŋ gu'b mo. 5 Dhali Tap̲a Arumgimis bum midi ur uni ka pije/ mo. A'di midi bel uni ka pije/ 'p̲eni um mo. Dhali a'di midi butha 'cesh buni mo, dhali um mini k̲al mo ma 'cesh buni mo, isi me'd jin okina Tap̲a Arumgimis bum gwo is e um mo be. 6 Wakan 'bithi ki 'bi'th mo, wakan ki um mini dhu gwo mo dhali mii to 'baar mo kun 'kwarkunu eya warka/ gi gwoŋk̲an ma Musa mo, walla mmot̲u'kka 'ban 'peni a'di mo ki me'da bim poros mo walla ka binycam mo, 7 Wakan ki um mini 'koki ce e nyak̲ka ris kal gi 'kwaniny'cesh gwansan kun boc̲kin e bwamani um mo walla mmot̲or gway ma risa rum buni mo, walla mmo/o bwa ki uni mo, mmoluŋa rum buni mo, walla mmo'tuk̲ ki jiŋ 'kup̲a 'dup̲una 'cesh inyak̲ki uni mo. 8 Ki mii yan mo tani, um mini mii 'dap̲ 'twa/ e Tap̲a Arumgimis bum mo isi me'd jin miikina um ka cim yansan mo. 9 H̲aali/ Tap̲a urki uni ka pije/ 'peni bwambori um mo, aris kal gi 'kwaniny'cesh k̲un 'bitha 'bi'th mo. Hili/ gom um mo tani, jan 'de/ p̲iyi'd jin midi dosh e bwambori um ntaga cim ga shwane/ yansan mo. 10 Wathin 'deŋ ganam bum midi ura aliip̲ 'kwani mo, haali/ Tap̲a Arumgimis bum mo tani, a'di ta jan 'de/ jin aski'd gom um mo, isi me'd jin okina a'di um gwo is mo be.

11 Hili ki 'bore/ mo, wakan ki um mini en Tap̲a Arumgimis bum mo. 12 Hili wak̲ki/ um t̲u'kkun ka nyaŋ'ko'd mo dhali 'ko mo eya ris kal gi 'kwaniny'cesh gwansan kun boc̲kin ki e e bwamani um mo, walla wak̲ki/ um mashan nyak̲ki uni mo, walla wak̲ki/ um iin imont̲al 'de/ nyak̲ki uni mo dhali uni nyak̲ki um mo tani, 13 yan'ko'd mishi ki 'bore/ gom Tap̲a Arumgimis bum midi diki ur aris kal gi 'kwaniny'cesh gwansan ka pije/ 'peni bwamani um dok̲/e mo. Ki mii yan mo tani, uni mini ta agume/ gom um mo, mmodor e pa'd bum mo dhali a'de/ e em bum mo, ntagi um minu dhi'th sho'k mo 'pena 'cesha 'borga/ yan jin c̲ikina Tap̲a Arumgimis bum um mo be.

14 Shwane/ aha/ yana e bway gi mony'ceshi 'baar mo, dhali um mishki mo ka dum bumi 'baar mo dhali arisa k̲ashira/ jin dina gwon 'de/ ki ye is mmoya ka k̲ar/e 'peni aris tom 'boroni 'baar mo jin okina Tap̲a Arumgimis bum gwo is gom um mo. Aris to gwansani 'baar mo iiyin ap̲o/ um mo. Jan 'de/ p̲iyi'd 'peni uni jin yeki is mo. 15 Hili isi me'd gwo gi Tap̲a Arumgimis bum i'baar jin okunu um is a'di 'baarki'd mo,

wakan Tapa midi kali aris tonthusi 'baar apo/ um mo ntagi a'di 'ce'dki um sho'k mo 'pena 'cesha 'borga/ yan jin cikina Tapa Arumgimis bum um mo. 16 A'di midi mii mii yan wakki/ um 'ce'd gwoŋ gam me'd gi Tapa Arumgimis bum mo, jin kankina a'di um gwo mmodhu mo. Wakki/ um iin mo dhali luŋa risa ruma tiya mo dhali 'tukki jiŋ 'kupa 'dupuna 'cesh e uni mo tani, yan'ko'd anyor gi Tapa midi shwa ki o'd apo/ um mo, dhali um minu dhi'th sho'k ki jahanne/ 'pena 'cesha 'borga/ caan jin cikina a'di um mo be."

Jeshuwa 24

Gwoŋgam me'd e pa Shakiim mo

1 Yan'ko'da Jeshuwa tulki'da risa wak ma Israyiil e pa Shakiim mo dhali yukki'da yuk goma ris gwanyjaka/ ma Israyiil mo, dhali gom imanshu bway buni mo, dhali gom imandwall gwom buni mo, dhali gom imanmiiya tu'c gi gu'b ma tu'c buni mo, dhali uni torki is buni e bwambora Arumgimis mo. 2 Jeshuwa oki 'kwani 'baar gwo mo ki,"Yansan a'di ta Tapa, Arumgimis ma Israyiil mo, oki gwo mo ki, ' Idhan babam bum 'kokin ka dhamo/ e bwampo/ 'Kus yi'de/ Elpuraat ---Terah mo, jin ta'da baba ma Ibrahiim mo dhali jin ta'da baba ma Nahor mo---dhali uni luŋkina risa ruma tiya mo. 3 Hili Aha/ suskina babam bum ka Ibrahiim 'peni bwampo/ Elpuraat mo dhali shu a'di bway eya 'cesh gi paŋ Kanaan mo dhali ciki a'di emen ka ris e ya/um piti ka Is/hak mo be. 4 I'ko'da Is/hak mo tani Aha/ cikina Yakuub dhala Issu mo. Aha/ cikina Issu bampa/ ma gagamis gi pa Seyir mmobu'th mo, hila Yakuub dhali ucim piti iikin ka luŋgu'b bway pa Masir mo. 5 Aha/ hashkina Musa dhala Haruun mo, dhali Aha/ wo'ckina 'kwani Masir is she/ ka ris ba'th mo. Ŋ'ko'd mo tani, Aha/ suskina um ka pije/ mo be. 6 Aha/ suskina idhan babam bum ka pije/ 'peni pa Masir mo, dhali um iikin e kumma/ yi'de/ mo. Dhali 'Kwanim pa Masir urki uni nsho'k ka risa arabiyya kun dira shuma rum mo dhali 'kwani kun meren apo/ shuma rum mo tani cickin e kumma/ yi'de/ ma 'ci'd mo. 7 Ki embul jin yukkina idhan babam buma yuk e Tapa mo, A'di karki mondhurumi'd e embwamani um dhali 'kwani Masir mo. A'di kalki kumma/ yi'de/ mmoyayu/ apo/ uni mo dhali kum uni mo. Um mishki to jin miikika/ e pa Masir mo. Yan'ko'd um 'kokin e mombwasho gom

embul ki tur tur mo. 8 Aha/ 'doyina um eya 'cesh gi 'kwani Amuur mo, kun 'kokin eya 'bana kamu/ gi yi'de/ Uurdun mo. Dhali uni askin nyakki um mo, hili Aha/ cikina uni e me'd bum mo wakan. Um kalkina 'cesh buni mo, dhali Aha/ 'ce'dkina uni sho'k e bwambori um mo be. 9 Yan'ko'da Balak jin ta ya/ ma Sipuur mo, amalik gi pa Muwaab mo tani, cuki mis mo dhali 'koshki'da Israyiil mo. A'di hashki gwo mo dhali yukki'da yuk goma Balaam jin ta ya/ ma Basuur mo, mmojee um mo. 10 Hili Aha/ dina ki cik gwo ma Balaam mo. Ka jiŋ gana/, adi 'borki um mii mo. Wakan Aha/ 'cukkina um ka pije/ 'peni me'd piti mo. 11 Um iikin e yi'de/ Uurdun mo dhali ii e pa Ariiha/ mo. Imanshu bway gi pa Ariiha/ askin apo/ um mo, imontal 'de/ nyakki 'kwani Amuur mo, dhali 'kwani Paris mo, dhali 'kwaniŋ Kanaan mo, dhali 'kwani Hiththa mo, dhali 'kwaniŋ Girgash mo, dhali 'kwani Hiba mo, dhali 'kwani Yabus mo. Aha/ cikina um mompi mii e apo/ uni mo dhali dhu uni e bwaŋ'kwarany gi mony jim bum mo. 12 Aha/ haskina kuny ntwa/a/ ki um mo, kun urki uni mo dhali imalika su/ gi 'kwani Amuur ka pije/ e bwambori um mo. A'di diki ta gandala turgam bum mo walla ka bwam bum mo. 13 Aha/ cikina uma 'cesh mo jin 'kona um ki miiya tu'c apo/ mo dhali aris 'peŋkuman bampa/ kun 'kona um ki nyaŋ mo, dhali shwane/ um 'kokin e uni mo. Um shwaki maman cwa ma risa mura'th mo dhali ushi monsinu cwa ma setuun mo kun 'kona um ki si mo be.'

14 Shwane/ ko/ki Tapa mo dhali luŋi a'di ki moŋgam gwo me'd i'baar mo dhali ki miiŋ gana/ mo; uri arisa rum kun luŋkina idhan babam bum ka pije/ 'peni yi'de/ Elpuraat mo dhali e pa Masir mo, dhali luŋi Tapa mo. 15 Wakki/ a'di shi/a shi/e jis/em bum gom um mmoluŋ Tapa mo tani, kwanyi acim yan gom is bum jin mina umi miiya tu'c mo, walla risa rum kun luŋkina idhan babam bum e yi'de/ Elpuraat mo, walla risa rum gi 'kwani Amuur mo, e 'cesh jin 'kokina um mo. Hili gom aha/ dhali gu'b pem mo tani, aman mina luŋ Tapa mo be." 16 'Kwani thokki gwo mo dhali o gwo mo ki: "Aman mina 'koki dhal Tapa mmomiiya risa ruma tiya atu'c mo, 17 haali/ A'di ta Tapa Arumgimis bam jin 'doyi am mo dhali idhan babam bam 'pena 'cesh gi pa Masir mo, ka pije/ 'peni gu'b gi miiny ciŋkina/ mo, dhali jin miiki aris dhan miiny caaga/ e jis/em bam mo, dhali jin ceshki am ka po/ e bway 'baar mo kun iikina aman mo, dhali e bwamana ris kal gi

'kwaniny 'ceshi 'baar mo e mo kun iikina aman mo. 18 Yan'ko'd Tapa urki 'kwani 'baar ka pije/ 'peni bwambori am mo, nyakki 'kwani Amuur kun 'kokin eya 'cesh mo. Wakan aman gara/ mina luŋ Tapa mo, haali/ a'di ta'da Arumgimis bam mo be." 19 Hila Jeshuwa oki 'kwani gwo mo ki: "Um mini 'koki mii Tapa atu'c mo, haali/ a'di ta'da Arumgimis jin kogu mo; a'di ta'da Arumgimis jin ta'cja bwa mo; a'di midi diki gwam tonthus bum dhala ris miinthus mo. 20 Wakki/ um dhal Tapa dhali luŋ arisa rum gi bampan tiya mo tani, yan'ko'd a'di midi tu'k mo dhali shi/ um is mo. A'di midi 'ce'd um sho'k mo, i'kodi a'di miiki miim 'borga/ e um mo be." 21 Hili 'kwani okina Jeshuwa gwo mo ki: "Yisa, aman mina luŋ Tapa mo." 22 Yan'ko'da Jeshuwa oki 'kwani gwo mo ki: "Um ta iman o gwo apo/ is bum kun kwanykina um Tapa gom is bum mo, mmoluŋ a'di mo." Uni oki gwo mo ki: "Aman tana iman o gwo mo be." 23 "Shwane/ dhuyi arisa rum gi bampan tiya 'pen ka pije/ kun 'kokin e um mo, dhali tu'kki adum bum e Tapa, Arumgimis ma Israyiil mo." 24 'Kwani okina Jeshuwa gwo mo ki: "Aman mina luŋ Tapa Arumgimis bam mo. Aman mina cik gwom piti mo be." 25 Jeshuwa gamki gwo me'd inyakki 'kwani ka cim caan mo. A'di dhuki aris gwo kun onu is mo dhali aris gwoŋkan e pa Shakiim mo.

26 Jeshuwa 'kwarki aris gwo gwansan eya Warka/ gi gwoŋkan ma Arumgimis mo. A'di kalki dhan wosha caaga/ mo dhali ka'b a'di imun e 'pen cwa ma caww caan jin diki'di 'ko'dgwar moŋkogu gi Tapa mo. 27 Jeshuwa oki 'kwani 'baar gwo mo ki: "Hili mo mo ma, wosh yan midi ta gwo jin onu is apo/ am mo. A'di cikki aris gwo gi Tapa i'baar kun okunu e am mo. Wakan a'di midi ta man o gwo apo/ um mo, um mini wat gway ma Arumgimis bum mo." 28 Wakana Jeshuwa hashki 'kwani ka pije/ mo, ka 'dete/ 'dete/ eya 'cesh buniŋ gana/ mo be.

Mo wu ma Jeshuwa dhala Ili/aasar mo

29 Ɗ'ko'da ris to gwansan mo tani Jeshuwa jin ta ya/ ma Nuun mo, jin ta'da manmiiya tu'c gi Tapa mo tani, a'di wuki'd mo, ki ta'd gi yili iss 'kwanimpa imudhe'd i'ce'dka 'kume'd mo. 30 Uni kanki a'di e bwaŋgwayu/ a'cesh pitiŋ gana/ mo, e pan Timnath Serah mo, a'di jin diki'd e paŋ gagamis gi pa Eparayiim mo, ka binycam gi 'Kuwosh Gaash mo. 31 Israyiil luŋki Tapa ka risa cim ma Jeshuwa i'baar mo,

dhali ka risa cimi 'baar mo gi 'kwaniŋ gwanyjaḵa/ kun 'kokin ki tur tur 'pena Jeshuwa mo, gwansan kun mishki aris mii kun miikina Taṗa goma Israyiil mo be.

32 Arisa sima/ ma Yusuuṗ mo, kun ḵalina 'kwani ma Israyiil ka pije/ 'peni pa Masir mo---uni ḵanki uni e pa Shakiim mo, e ara 'cesh c̣aan jin yolkin ma Yakuub 'peni iya/ ma Hamur mo, jin ta'da baba ma Shakiim mo. Haali/ a'di yolki a'di ki ushi emena guurush kush ki iss 'kwanimpa imudhe'd mo, dhali a'di taki'da gom emen ma Yusuuṗ mo.
33 Ili/aasar jin ta ya/ ma Haruun wuki'd si'da/ mo. Uni kanki a'di e paŋ Gibeyah mo, jin ta 'peŋkuman bampa/ ma Ṗinihas jin ta ya/um piti mo, jin c̣ikunu ki a'di mo. A'di jin diki'd e pa/ ma gagamis gi pa Eṗarayiim mo be.

AWARKA/ GI GWOLOLOP

GWONDWALL

Gwondwall 1

Paŋ Ḵanaan bu'thkunu mo ki sule/ mo

1 Ŋ'ko'di mowu ma Jeshuwa mo tani, 'kwani ma Israyiil do̱tki Tapa̱ mo, mmo/o gwo mo ki: "Aja a'di midi di n̲twa/a/ mmo'koshki am 'kwaniŋ Ḵanaan gom am mo, mmo/as uni icine/ mo?" 2 Tapa̱ oki gwo mo ki: "Yahuuda/ midi 'kosh mo mo. Hili mo mo ma, Aha/ c̱ikina uni mom'bi'th goma 'cesh yan mo." 3 'Kwaniŋ gwa̱th̲ ma Yahuuda/ oki 'kwaniŋ gwa̱th̲ ma Shim/uun, kun ta ikam buni gwo mo ki: "Iiyu/ inya̱kki am e bwaŋgwayum bam jin c̱ikunu am mo ki aman imon̲tal 'de/ mina as apo̱/ 'kwaniŋ Ḵanaan mo. Aman mina t̲u'k mmo/ii nya̱kki um mo e bwaŋgwayu/ c̱aan jin c̱ikunu um mo." Wakan awa̱k̲ ma Simaan iikin inya̱kki uni mo be. 4 'Kwaniŋ gwa̱th̲ ma Yahuuda/ askin mo, dhali Tapa̱ c̱iki uni mompi mii e apo̱/ 'kwaniŋ Ḵanaan mo dhali 'kwani P̱aris mo. Uni 'koshki uni jwa ka aliipi 'kume'd e pam Bese̱k̲ mo. 5 Uni gamkina Adoni-Bese̱k̲ e pam Bese̱k̲ mo, dhali uni askin apo̱/ a'di mo dhali piki 'kwaniŋ Ḵanaan e ki mii mo dhali 'kwani P̱aris mo. 6 Hili Adoni-Bese̱k̲ guski'd mo, dhali uni urki a'di nsho'k mo dhali bu'thki a'di mo, dhali uni 'cit̲hki kuman me'd piti isu/ mo dhali kuman sho'k piti isu/ mo. 7 Adoni-Bese̱k̲ oki gwo mo ki: "Imali̱k̲ kun 'koni iss 'kwanimpa kwara i'ce'dka 'kume'd mo, kun 'cit̲hkunu kuman me'd buni mo dhali kuman sho'k buni mo tani, 'de'kki maa 'peni 'kwarany ma Tharabeesam pem mo. Me'd jin miikika/ mo tani, wakan si'da/ Arumgimis miiki to e aha/ mo." Uni susi a'di bway pa Urushaliim mo, dhali a'di wuki'd imun mo be.

8 'Kwaniŋ gwa̱th̲ ma Yahuuda/ askin apo̱/ 'peŋkuman bampa/ gi pa Urushaliim mo dhali bu'thki a'di mo. Uni 'koshki a'di ki shemen gandala turga/ mo dhali uni c̱i'thki 'peŋkuman bampa/ ki o'd mo. 9 Ð'ko'd mo tani, 'kwaniŋ gwa̱th̲ ma Yahuuda/ iikin ka luŋgu'b mmo/as 'kwaniŋ Ḵanaan kun 'kokin e bampa/ jin ta'da gagamis mo, e moŋ̱kwany k̲wany mo, dhali aris momba'da'd ma 'cesh mo. 10 Yahuuda/ yaki'd n̲twa/a/ apo̱/ 'kwaniŋ Ḵanaan kun 'kokin e pa Hebron mo (gway gi pa Hebron yu̱kkunu n̲twa/a/ ka K̲iriya̱th̲ Arba), dhali uni piki pa Sheshayi e mo, pa Ahiman, dhali pa Talmayi mo. 11 'Peni mun mo tani 'kwaniŋ gwa̱th̲ ma Yahuuda/ iikin n̲twa/a/ apo̱/ 'kwani gi pa Debir mo (gway gi pa Debir yu̱kkunu n̲twa/a/ ka K̲iriya̱th̲

Seper mo). 12 Kelab oki gwo mo ki: "A'di yin jin midi 'kosh pa Kiriyath Seper dhali bu'th a'di mo tani, aha/ mina ciki a'diya Aksah mo, jin ta 'bwa/um pem mo, mmota ashim piti mo be." 13 Othni/iil, jin ta ya/ ma Kenas (jin ta'da kam ma Kelab jin ta dhuru'c mo) bu'thki pa Debir mo tani, wakana Kelab ciki a'diya Aksah mo, jin ta 'bwa/um piti mo, mmota ashim piti mo. 14 Ki jahanne/ mo tani Aksah yayi'd eya Othni/iil mo, dhali ayim di'bki a'di is mmodota babam piti mmociki a'di bwam mondhe'd mo. Me'd jin thulkin ma yim ka 'cesh 'peni thuluny piti mo tani, Kelab dotki'da yim gwo mo ki: "Ata imiga/ mii gom /e mo?" 15 Ayim thokki a'di gwo mo ki: "Ciyi aha/ mom'bor mii mo. Me'd jin cikina /e aha/ a'cesh gi monkwany kwany mo, si'da/ ciki aha/ yi'de/ kun du'dun mo." Wakana Kelab ciki a'di yi'de/ kun du'dun isi mis mo dhali yi'de/ kun du'dun 'twa/ ka 'cesh mo.

16 Emen ma mar ma Musa ka Keniyet iikin 'peni 'peŋkuman bampa/ jin taki'd ga ris cwa ma jethkum mo nyakki 'kwani gi pa Yahuuda/ mo, e mombwasho gi pa Yahuuda/ mo, a'di jin diki'd e monkwany kwany mo, mmo'ko nyakki 'kwani gi pa Yahuuda/ mo mmo'dish pa Ara'd is mo be. 17 'Kwaniŋ gwath ma Yahuuda/ iikin inyakki 'kwaniŋ gwath ma Shim/uun nyakki ikam buni mo dhali uni askin ki 'kwaniŋ Kanaan kun 'kokin e Sephath mo dhali uni 'ce'dki a'di sho'k ka kuluny mo. Gway gi 'peŋkuman bampa/ yukkunu ka Hormah mo. 18 'Kwani gi pa Yahuuda/ si'da/ bu'thki paŋ Gasa mo dhala 'cesh jin 'kam a'di mo, dhali pa Ashkelon dhala 'cesh jin 'kam a'di mo, dhali pa Ekoron mo dhala 'cesh jin 'kam a'di mo. 19 Tapa diki'd nyakki 'kwani gi pa Yahuuda/ mo dhali uni bu'thki bampaŋ gagamis mo, hili uni 'koki ur 'kwani ka pije/ uni kun 'kokin e monkwany kwany mo haali/ uni takin ga risa arabiyya gi tonkuthu'd mo. 20 Pa Hebron cikunu ka Kelab mo (me'd jin okin ma Musa gwo mo), dhali a'di urki iya/ ma Anaak ikwara ka pije/ 'peni mun mo be. 21 Hili 'kwani ma Benyjamin 'koki ur 'kwani Yabus ka pije/ kun cilkina pa Urushaliim mo. Wakan 'kwani Yabus 'kokin inyakki 'kwani ma Benyjamin e pa Urushaliim ntaga cim yansan mo.

22 Gu'b ma Yusuup thosonkunu is mmo'kosh pam Beth/iil mo, dhali Tapa diki'd inyakki uni mo be. 23 Uni hashki 'kwaniŋ gwath ka pije/ mmopar mo e apo/ pam Beth/iil mo ('peŋkuman bampa/ caan jin yukkunu gway ntwa/a/ ka Luus mo). 24 Imanpara mee mishki wathi/

jin yaya'd ka pije/ 'peni 'peŋkuman bampa/ mo, dhali uni oki a'di gwo mo ki: "Ṯori am, bala/, mmociç e 'peŋkuman bampa/ mo, dhali aman mina mii ki 'bore/ gom /e mo." 25 A'di ṯorki uni bway e 'peŋkuman bampa/ mo, dhali wakan uni 'koshki 'peŋkuman bampa/ ki shemen gi gandala turga/ mo, hili uni dhalki wathi/ mo dhali kuŋ gu'b piti 'baar mo iikin ka pije/ mo. 26 Yan'ko'd wathi/ yaki'd eya 'cesh gi 'kwani Hiṯhtha mo dhali nyaŋki 'peŋkuman bampa/ mo dhali yuḵki a'di ka Luus mo, a'di jin ta gway piti ntaga cim yansan mo be.

A'cesh gi dinu ki bu'th mo

27 'Kwani ma Manassa 'koki ur 'kwani ka pije/ kun 'kokin eya ris 'peŋkuman bampa/ gi pam Beṯh Shan mo dhali aris ushi bampam piti mo, walla pa Tanaaç dhali aris ushi bampam piti mo, walla gwansan kun 'kokin e pan Dor mo dhali aris ushi bampam piti mo, walla gwansan kun 'kokin e pa Ibelaam mo dhali aris ushi bampam piti mo, walla gwansan kun 'kokin e pa Megiddo mo dhali aris ushi bampam piti mo, haali/ 'kwaniŋ Ḵanaan ŋapan mmo'ko eya 'cesh caan mo. 28 Ka Israyiil 'bi'thki'd ki 'bi'th mo tani, uni miiki 'kwaniŋ Ḵanaan ki mom'bi'th mmomii aṯu'c gom uni ka ṯu'c kun 'bitha 'bi'th mo, hili uni 'koki ur uni ka pije/ ka kuluny mo.

29 Eparayiim diki ur 'kwaniŋ Ḵanaan ka pije/ kun 'kokin e pa Geser mo, wakan 'kwaniŋ Ḵanaan 'kokin ki sule/ e pa Geser e bwamani uni mo be.

30 Sabuluun diki ur 'kwani ka pije/ kun 'kokin e pa Ḵitoron mo, walla 'kwani kun 'kokin e pa Nahalol mo, dhali wakan 'kwaniŋ Ḵanaan 'kokin ki sule/ e bwamani uni mo, hila Sabuluun miiki 'kwaniŋ Ḵanaan ki mom'bi'th mmomiiya ṯu'c gom uni ka ṯu'c kun 'bitha 'bi'th mo.

31 Ashiir diki ur 'kwani ka pije/ kun 'kokin e pa Aḵko mo, walla 'kwani kun 'kokin e pa Sidon mo, walla uni gwansan kun 'kokin e pa Ahlab mo, dhali pa Aḵsi'b mo, dhali pa Helbah mo, dhali pa Apek mo, walla pa Reho'b mo. 32 Wakan awaḵ ma Ashiir diki'd e bwaman 'kwaniŋ Ḵanaan mo, haali/ uni 'koki ur uni ka pije/ mo be.

33 Awaḵ ma Naptaali diki ur uni gwansan ka pije/ kun 'kokin e pam Beṯh Shemesh mo, walla uni gwansan kun 'kokin e pam Beṯh Anaṯh mo. Wakan awaḵ ma Naptaali 'kokin e bwaman 'kwaniŋ Ḵanaan mo

('kwani kun 'kokin eya 'cesh caan mo). Dhali wakan aris 'kwani gi pam Beth Shemesh mo dhali pam Beth Anath uni miikunu ki mom'bi'th mmo miiya tu'c kun 'bitha 'bi'th goma Naptaali mo.

34 'Kwani Amuur miikina wak ma Daan ki mom'bi'th mmopi ka pije/ e paŋ gagamis mo, mmo'koki dhal uni bway mmothulu ka luŋgu'b e moŋkwany kwany mo. 35 Wakan 'kwani Amuur 'kokin e 'Kuwosh Heres mo, e pa Ayijalon mo, dhali e pa Shaalbim mo, hili mom'bi'th gi 'kwani ma jesh gi kuŋ gu'b ma Yusuup piki uni e mo, dhali uni miikunu ki mom'bi'th mmomiiki uni atu'c kun 'bitha 'bi'th mo.

36 Bwaŋgwayu/ gi 'kwani Amuur yaki'd 'pena gagamis gi pa Akarabbim e pa Sela ntagi bampa/ jin di'da gagamis mo be.

Gwondwall 2

Israyiil Ushki gwo ha e mo

1 Aman'doyu gwo gi Tapa yaki'd 'peni paŋ Gilgal bway pam Bokim mo, dhali oki, "Aha/ 'doyina um 'peni pa Masir mo, dhali 'doyi um eya 'cesh jin okika/ gwo is mmoci gom ibabam bum mo. Aha/ ona gwo ki: ' Aha/ mina diki 'ce'd gwoŋ gam me'd pem inyakki um mo be. 2 Um mini mii 'koki gam gwo me'd inyakki uni gwansan kun 'kokin eya 'cesh yan mo. Um mini mii 'ce'da gwatam buni ka 'cesh mo.' Hili um 'koki cik 'kus pem mo. Yansan ta'da ta jin miikina um mo? 3 Wakan i'dishesan Aha/ okina gwo mo ki, 'Aha/ mina diki ur 'kwaniŋ Kanaan ka pije/ 'peni bwambori um mo, hili uni mini tal 'de/ e 'ko'dgwar bum mo, dhali arisa rum buni mini ta gume/ gom um mo.'" 4 Ka man'doyu gwo gi Tapa walki gwo gwansan e 'kwani ma Israyiili 'baar mo tani, 'kwani cukin mo dhali gwokin mo be. 5 Uni yukki mo caan gway ka Bokim mo. Imun mo tani uni ciki to mmomiiya bas gom Tapa mo. 6 I'dishesan ka Jeshuwa hashki 'kwani e bway buni mo tani, 'kwani ma Israyiil iikin mo, ka 'dete/ 'dete/ gom tom pitiŋ gana/ mo, mmokala 'cesh ki is buniŋ gana/ mo be.

Mowu ma Jeshuwa mo

7 'Kwani miiki Tapa atu'c ki embul jin dikin ma Jeshuwa ntwa/a/ mo dhali goma ris gwanyjaka/ kun 'kokin ntwa/a/ ki a'di mo, uni gwansan kun mishki dhan miinycaaga/ gi Tapa kun miikina a'di goma Israyiil

mo. 8 Jeshuwa jin ta ya/ ma Nuun jin ta'da manmiiya tu'c gi Tapa mo tani, wuki'd ki 'kona yili iss 'kwanimpa imudhe'd i'ce'dka 'kume'd mo be. 9 Uni kanki a'di e bwaŋgwayu/ inyakki tom piti e pa Timnath Heres mo, e bampaŋ gagamis gi pa Eparayiim mo, ka binycam gi 'Kuwosh Gaash mo. 10 Nyakum yili 'baar mo si'da/ tulki is inyakki ibabam buni mo. Anyakum yila kamu/ caka'd ŋ'ko'di uni mo kun 'koki mish Tapa mo walla aris mii kun miikina a'di goma Israyiil mo.

Israyiil Dargi miiŋ gana/ mo

11 'Kwani ma Israyiil miiki tonthus e jis/e gi Tapa mo dhali uni miikina Baal atu'c mo. 12 Uni wanykin mo 'peni Tapa Arumgimis gi ibabam buni mo, jin 'doyi uni ka pije/ 'pena 'cesh gi pa Masir mo. Uni iikin eya risa ruma tiya mo, kun tana risa rum gi 'kwani kun 'kamki uni is mo, dhali uni luŋkin e uni mo. Uni kucurkina Tapa ka nyor mo 13 uni wanykin mo 'peni Tapa mo dhali luŋkina Baal mo dhala Ashtoreth mo be. 14 Anyor gi Tapa shwaki'd ki o'd apowa Israyiil mo, dhali a'di ciki uni e imandil to kun kwalki aris tom buni kun takina uni mo. A'di yolki uni me'da ris ciŋkina/ kun dhukunu ki mom'bi'th ma ris 'kwaniŋ 'kup buni kun 'kamki uni mo, wakan ki uni mini 'koki dhu is buni dok/e apowa ris 'kwaniŋ 'kup buni mo. 15 E mo yin jin iikina 'kwani ma Israyiil ka pije/ mmo/as mo tani, me'd gi Tapa a'di diki'da po/ uni ki uni minu pi e mo, isi me'd jin okina a'di gwo is e uni mo dhali uni 'kokin e monto'c bwa gi isa nyora shigga/ jin wo'cki is she/ mo.

16 Yan'ko'd Tapa cuki imandwall gwo mis mo, kun wothki uni 'peni me'd gi uni gwansan kun kwalki aris tom buni mo. 17 Uni naskina/ 'koki cik gwo gi imandwall gwom buni mo. Uni 'koki ta gi miiŋ gana/ e Tapa mo dhali ciki is buni mmowa e ki miinyçal eya risa ruma tiya mo dhali luŋki uni mo. Ki jahanne/ uni tu'kkin mo 'peni bway jin 'kokina ibabam buni mo---uni gwansan kun haki aris gwoŋkan gi Tapa e mo---hili uni ki is buni 'koki mii wakan mo. 18 Me'd jin cukina Tapa imandwall gwo mis gom uni mo tani, Tapa wothki imandwall gwo mo dhali 'cukki uni 'peni me'd ma ris 'kwaniŋ 'kup buni ka risa cimi 'baar mo jin dikin ma mandwall gwo mo. Tapa thonki uni me'di 'ko'd mo me'd jin ohkonkina uni mo haali/ gom uni gwansan kun siri'cki uni ki sho'k mo dhali ki mo isa nyor jin wo'cki uni is she/ mo be. 19 Hili me'd

jin wukin ma mandwall gwo mo tani, uni tu'kkin mo dhali mii aris to kun ta thus ki thus ki nyanye/ wakan mo 'peni mii gun miikina ibabam buni mo. Uni mini ii batha risa ruma tiya mmomiiya tu'c gom uni mo dhali luŋ uni mo. Uni ushkin mmoci aris tonthus buni mo walla risa dum buni kun 'bitha 'bi'th mo.

20 Anyor gi Tapa shwaki'd ki o'd apowa Israyiil mo; a'di oki gwo mo ki: "Haali/ kal gi 'kwaniny'cesh gwan 'ce'dki gwoŋkan gi gwoŋ gam me'd pem mo jin karkika/ mo gom ibabam buni mo---haali/ uni 'koki cik 'kus pem mo--- 21 Aha/ mina diki mii kan mo, 'pena shwane/ mo, mmo/ur uni ka pije/ 'peni bwambori uni 'pena ris kala tiya gi 'kwaniny'cesh kun dhalkin ma Jeshuwa me'd jin wukina a'di mo. 22 Aha/ mina mii mii yan mo wakan ki Aha/ mina pala Israyiil mo, walla wakki/ uni mini 'koki dhu bway gi Tapa mo dhali ii e a'di mo, me'd jin dhukina ibabam buni a'di mo be." 23 Gom kan a'di dhalkina Tapa kal gi 'kwaniny'cesh gwansan mo dhali diki ur uni ka pije/ ki jahanne/ mo dhali ci uni e me'd ma Jeshuwa mo.

Gwondwall 3

Kal gi 'kwaniny'cesh kun Bockin eya 'Cesh mo

1 Shwane/ Tapa dhalki kal gi 'kwaniny'cesh gwansan mmopala Israyiil mo, a'di caan midi mii e 'kwani ma Israyiil ka 'dete/ 'dete/ kun 'koki mish gwo ma ris mo/asa tiya kun askunu e paŋ Kanaan mo. 2 (A'di miiki mii yan mmoye'th 'kwani sho'k mmomish mii gi mo/as eya nyakum yil this gi 'kwani ma Israyiil kun 'koki mish a'di ntwa/a/ mo.)

3 Uni gwansan tana ris kal gi 'kwaniny'cesh mo: imanjiya ji gi 'kwanim Palastiin imudhe'd mo, dhali 'kwaniŋ Kanaan i'baar mo, dhali 'kwani Sidon mo, dhali 'kwani Hiba kun 'kokin eya ris wosha caaga/ e Lebanon mo, dhali 'peni 'Kuwosh Baal Hermon bway pa Lebo Hamath mo. 4 Dhali kal gi 'kwaniny'cesh gwansan dhalkunu me'da ris mii gi 'pemen ki Tapa jin midi pala Israyiil mo, mmomish 'ban wakki/ uni mini ha gwo e kun kankunu uni mo kun cikina a'di idhan babam buni eya Musa mo be.

5 Wakan 'kwani ma Israyiil 'kokin e bwamani 'kwaniŋ Kanaan mo, dhali 'kwani Hiththa mo, dhali 'kwani Amuur mo, dhali 'kwanim Paris

mo, dhali 'kwani Hiba mo, dhali 'kwani Yabus mo. 6 I'bwa/um buni bu'thkina uni mmota i/ashim buni mo, dhali ibwa/um buniŋ gana/ c̱ikina uni ki iya/um buni mo, dhali uni miikina rum buni at̲u'c mo.

Ot̲h̲ni/iil mo

7 'Kwani ma Israyiil miiki tonthus e jis/e gi Tap̱a mo dhali thiski Tap̱a Arumgimis buni e mo. Uni luŋkina rum ma B̄aal mo dhala Ashirah mo. 8 Wakan, anyor gi Tap̱a shwaki'd ki o'd ap̱owa Israyiil mo, dhali a'di yolki uni e me'd ma K̲ushan-Rishat̲h̲ayiim amalik̲ gi pa Aram Naharayiim mo. 'Kwani ma Israyiil miikina K̲ushan-Rishat̲h̲ayiim at̲u'c gom yili peŋkwara mo. 9 Me'd jin yuk̲kina 'kwani ma Israyiil Tap̱a mo tani, Tap̱a cuki jan 'deŋ kamu/ mis jin midi yayu/ mmowot̲h 'kwani ma Israyiil mo, dhali jin midi 'cuk̲ uni mo: Ot̲h̲ni/iil jin ta ya/ ma K̲enas mo (kam ma K̲elab jin ta dhuru'c mo). 10 Shi/in gi Tap̱a 'bi'thki a'di is mo, dhali a'di dwalki'da Israyiil gwo mo dhali a'di yaki'd ka pije/ bway mo/as mo. Tap̱a c̱iki a'di mompi mii e ap̱owa K̲ushan - Rishat̲h̲ayiim jin ta'da malik̲ gi pa Aram mo. M̄e'd ma Ot̲h̲ni/iil p̱iki'da K̲ushan_Rishat̲h̲ayiim e mo. 11 A'cesh taki'd gi moŋk̲u'th is yili iss su/ mo. Yan'ko'da Ot̲h̲ni/iil jin ta ya/ ma K̲enas wuki'd mo.

Ehu'd mo

12 Ɔ'ko'd mo tani, 'kwani ma Israyiil miiki tonthus dok̲/e e jis/e gi Tap̱a mo, dhali Tap̱a c̱iki mom'bi'th ka malik̲ Eglon gi pa Mowaab mmo'ce'd mom'bi't̄h ma Israyiil ap̱o/ mo be. 13 Eglon gamki me'd ki 'kwani Amuur mo dhali 'kwani Amalek̲ dhali uni iikin mo dhali p̱ikina Israyiil e ki mii mo, dhali uni k̲alki 'peŋkuman bampa/ ma ris cwany jet̲h̲kum mo. 14 'Kwani ma Israyiil miikina Eglon jin ta'da malik̲ gi pa Mowaab at̲u'c gom yili 'kume'd i'ce'dka peŋkwara mo.

15 Me'd jin yuk̲kina 'kwani ma Israyiil Tap̱a mo tani Tap̱a cuki'da man'cuk̲a 'cuk̲ mis gom uni mo, Ehu'd jin ta ya/ ma Gera mo, jin ta wathi/ Benyjamiin mo, jin ta wathiny cam mo. 'Kwani ma Israyiil hashki a'di mo, nyak̲ki tonyc̱im buni mo, goma Eglon jin ta'da malik̲ gi pa Muwaab mo. 16 Ehu'd ki is piti taki'd gi gandala turga/ jin ka'd ka 'ban su/ mo, ki gula gi montur i'de/ mo; a'di dek̲ki a'di eya 'dup̱una bim poros piti e bwam burrinyem piti mo be. 17 A'di c̱iki to jin c̱inu ka malik̲ Eglon gi pa Mowaab mo. (Shwane/ Eglon ta wathi/ jin 'thik̲a

'thiḵ kagahara/ mo.) 18 Ɒ'ko'da Ehu'd c̱iki to jin c̱inu mo tani, a'di yaki'd inyaḵki uni gwansan kun suski a'di bwaman mo. 19 Haali/ me'da Ehu'd ki is piti mo tani, wakan, me'd jin gamkina a'di mo yin jin koshkunu jamas to kun uḵkunu mmo'dish paŋ Gilgal is mo tani, a'di ṯu'kki'd ka nyaŋ'ko'd dhali yaki'd ka nyaŋ'ko'd mo, dhali a'di oki gwo mo ki: "Aha/ tana gi gwom bag gom /e mo, maliḵ pem." Eglon oki gwo mo ki: "Diyi ki shwam mo!" Wakan gwansani 'baar mo kun miiki a'di aṯu'c dhalki bwaŋ gu'b mo be. 20 Ehu'd yayi'd e a'di mo. Maliḵ diki'd ki is piti mo, a'di 'deŋ gana/ e bwaŋ gu'b jin di'd 'twa/ mis jin 'thup̱a 'thup̱ mo. Ehu'd oki gwo mo ki: "Aha/ tana gi gwo 'pena Arumgimis gom /e mo." Maliḵ cuki mis 'peni monyc̱a'b piti mo. 21 Ehu'd guki me'da cam piti dhali buḵ gandala turga/ 'pena 'dup̱una bim poros piti mo, dhali a'di su'kki a'di e bush ma maliḵ mo. 22 C̄waŋ gandala turga/ dwarki'd inyaḵki shemen gandal mo. Liman gi gandala turga/ torḵarash ka pije/ mo dhali ḵwalany tiḵki a'di shemen mo, haala Ehu'd diki buḵ gandala turga/ ka pije/ 'peni bush piti mo be. 23 Yan'ko'da Ehu'd yaki'd ka pije/ eya lambalany mo dhali mu'thki 'twaŋkal gu'b kun 'kona 'twa/ imis e bwamp̱o/ a'di mo dhali mu'thki uni mo.

24 Ɲ'ko'd ka Ehu'd yaki'd mo tani, aris imanmiiya ṯu'c ma maliḵ iiyin mo; uni p̱arkina ris 'twaŋkal gu'b kun 'kona 'twa/ ki mis mu'thkunu mo, wakan uni kulumkin mo ki: "Ka jiŋ gana/ a'di wot̲hki is piti e mo jin 'thup̱a 'thup̱ e gu'b jin di'd 'twa/ ki mis mo be." 25 Uni c̱orkin ki nyanye/ mo ntagi uni kulumkin ki uni minu oki uni ushkina ṯu'c buni mo me'd jin dikin ma maliḵ ki ḵa'd 'twaŋkal gu'b jin di'd 'twa/ ki mis mo. Wakan uni ḵalkina rasana mup̱tha/ mo dhali ḵa'd gu'b mo, dhali tap̱am buni ishki'd imun mo, mmoḇit̲ 'ko'da 'cesh ibwaman gu'b mo, a'd̄i wuki'd mo be.

26 Ki imanmiiya ṯu'c 'kokin mmoc̱or mo mo tani, merkin i o ki uni mini miiya ta mo, Ehu'd guski'di ye mo dhali yaki'd e bwamp̱o/ mo yin kun 'koshkunu aris jamas gi tomp̱inycon mo, dhali wakan a'di guski'di ye mo e pa Seyira/ mo. 27 Ki a'di p̱u'dki'd mo tani, a'di p̱iki ce ma rasan ḵa'bal e bampaŋ gagamis ma Ep̱arayiim mo. Yan'ko'd 'kwani ma Israyiil thulkin ka 'cesh nyaḵki a'di 'pena risa gagamis mo, dhali a'di shuki uni bway mo be. 28 A'di oki uni gwo mo ki: "Bat̲hi aha/ nsho'k mo, haali/ Tap̱a muru'di c̱iki 'kwaniŋ 'kup̱ e me'd bum mo,

dhali 'kwani Mowaab mo." Uni bathki a'di nsho'k mo dhali uni bu'thki aris 'kus yi'de/ Uurdun ka 'cithan dhul 'peni 'kwani Mowaab mo, dhali uni 'koki dhal jan 'deŋ kamu/ bway mmo'cith ka 'cithan dhul e 'kus yi'deny caaga/ mo. 29 Ki embul caan mo tani 'kwaniŋ gwath gi pa Mowaab kun 'koshkina uni jwa 'kona aliipi 'kume'd mo, dhali uni 'baar mo 'bi'thkin ki 'bi'th mo dhali 'kwaniŋ gwath kun mishki to mii mo. Jan 'de/ piyi'd jin guski'di ye mo be. 30 Wakan ka cim gi pa Mowaab caan bu'thkunu ki mom'bi'th ma Israyiil mo, dhali a'cesh siki is gom yili issi doŋgon mo.

Shamgar mo

31 Ɗ'ko'da Ehu'd mo tani mandwall gwo jin 'ko'd taki'da Shamgar jin ta ya/ ma Anath jin 'koshki 'kwaniŋ gwath Palasthiin jwa i iss 'kwanimpa ipe'de/ ka lukaasa kol'kus jin miikunu mmowotha morbip 'ba/ mo. A'di si'da/ 'cukki'da Israyiil 'peni mii shigga/ mo.

Gwondwall 4

Deborah

1 Ŋ'ko'da Ehu'd wuki'd mo tani, 'kwani ma Israyiil dok/e miiki to kun ta thus ki thus e jis/e gi Tapa mo. 2 Tapa yolki uni e me'd ma malik Jabiin gi paŋ Kanaan jin jiki'da ji e pa Hasor mo. Amanshu bway ma jesh piti yukkunu gway ka Sisera mo, dhali a'di diki'd e pa Harosheth Haggoyiim mo. 3 'Kwani ma Israyiil yukki Tapa gom mo woth mo, haala Sisera taki'd gi toŋkuthu'd ma risa arabiyya kun dira shuma rum iss 'kwanimpa issi su/ i'ce'dka issi mudhe'd mo dhali a'di siri'cki 'kwani ma Israyiil apo/ ki sho'k ki mom'bi'th gom yili iss 'de/ mo.

4 Shwane/ aDeborah, jin ta'da mancˌi gwo ka dhamo/ mo (jin ta asha Lappidoth mo), jin ta'da mandwall gwo jin ha me'd e Israyiil ki embul caan mo be. 5 Ayim ca'bki'd e 'pena jethkum ma Deborah e embwaman gi pa Ramah dhali pam Beth/iil e bampaŋ gagamis gi pa Eparayiim mo, dhali 'kwani ma Israyiil iiyin a'di mmothoson mii ma nyor buni mo. 6 Ayim hashki gwo goma Barak jin ta ya/ ma Abinowam 'peni paŋ Kadish eya Naptaali mo. Ayim oki a'di gwo mo ki: "Tapa, Arumgimis ma Israyiil, kanki /e gwo mo ki: ' Yaku/ e 'Kuwosh Tabor mo, dhali 'doyi 'kwaniŋ gwatha aliipi 'kume'd nyakki /e 'pena Naptaali dhala

Sabuluun mo. 7 Aha/ mina ura Sisera ka pije/ mo, jin ta'da shu/um bway ma jesh ma Jabiin mo, mmogam /e e 'kus Yi'de/ Kishun mo, nyakka risa arabiyyam piti kun dira shuma rum mo dhala jesh piti mo, dhali Aha/ mina ciki /e mompi mii e apo/ a'di mo be." 8 Barak oki'da yim gwo mo ki: "Wakki/ /e yan nyakki aha/ mo tani, aha/ mina ya mo, hili wakki/ /e diki ya nyakki aha/ mo tani, aha/ mina diki ya mo." 9 Ayim oki gwo mo ki: "Aha/ mina ya ka jiŋ gana/ nyakki /e mo. Wakan, e bway tur jin yakina /e mo tani midi diki ta montak pini mo, haali/ Tapa midi yola Sisera e me'd ma 'bom mo." Yan'ko'da Deborah cuki mis mo dhali yaki'd nyakka Barak bway paŋ Kadish mo be. 10 Barak yukki 'kwaniŋ gwath ma Sabuluun dhala Naptaali mmo/iiyu/ imontal 'de/ e paŋ Kadish mo. A/ aliip 'kwaniŋ gwathi 'kume'd bathki a'di mo, dhala Deborah iikin imontal 'de/ nyakki uni mo.

11 Shwane/ a Heber (jin ta wathi/ Kenni mo) kwa/ki is piti 'peni 'kwani Kenni mo---uni kun ta emen ma Hobab mo (jin ta'da mar ma Musaŋ gwath mo)---dhali a'di thumki gu'b burrinyem piti e yana caww e pa Sanananiim jin 'dish paŋ Kadish is mo be. 12 Ki uni torkina Sisera gwo ka Barak jin ta ya/ ma Abinowam yaki'd 'kupki mis e 'Kuwosh Tabor mo tani, 13 A Sisera yukki'da risa arabiyyam piti kun dira shuma rum mo, risa arabiyya gi toŋkuthu'd kun dira shuma rumi iss 'kwanimpa/ issi su/ i'ce'dka issi mudhe'd mo, dhala risa askar i'baar mo kun 'kokin nyakki a'di mo, 'peni pa Harosheth Haggoyim bway 'kus Yi'de/ Kishon mo be. 14 Dhala Deborah oki'da Barak gwo mo ki: "Yaku/ mo! Haali/ yansan a'di ta'da cim jin cikina Tapa /e mompi mii e apowa Sisera mo. A'di diki ta Tapa ishuki /e bway mo?" Wakana Barak yaki'd ka 'cesh 'peni 'Kuwosh Tabor nyakki 'kwaniŋ gwatha aliipi 'kume'd kun bathki a'di mo. 15 Tapa 'koshki'da Sisera 'kup is mo dhali arisa arabiyyam piti 'baar mo kun dira shuma rum mo dhala jesh piti i'baar mo 'koshkunu ki shemen gandala turga/ mo. Dhala Sisera thulki'd ka 'cesh 'pena arabiyyam piti jin dira shuma rum mo dhali guski sho'k 'te/ mo. 16 Hila Barak urki arisa arabiyya kun dira shuma rum nsho'k mo dhala jesh bway pa Harosheth Haggoyim mo, dhala jesh ma Sisera ka kuluny 'koshkunu jwa ki shemen gandala turga/ mo, dhali wathiŋ kamu/ dinu ki dhal ki e mo be.

17 Hila Sisera guski sho'k 'te/ bway gu'b burrinye/ ma Jayiil mo, asha Heber jin ta wathi/ Ḵenni mo, haali/ imun moŋḵu'th is diki'd e embwamana maliḵ Jabiin gi pa Hasor dhala waḵ ma Heber jin ta wathi/ Ḵenni mo. 18 Jayiil yaki'd ka pije/ mmogama Sisera 'kup mo dhali o a'di gwo mo ki: "Ṯu'kki i 'ko'dgwar pem mo, tapam pem, ṯu'kki e 'ko'dgwari aha/ mo dhali dhalku/ is ki ḵo/ mo." Wakan a'di ṯu'kki'd e 'ko'dgwar piti mo dhali yaki'd bway gu'b burrinyem piti mo, dhala yim kumki a'di is ka bathaniya mo be. 19 A'di oki'da yim gwo mo ki: "Bala c̣iyi aha/ ari yi'de/ mmopi mo, haali/ Aha/ bu'thkina yi'de/ mo." Ayim ḵa'dki ḵucaŋa yi'c ma ko 'twa/ mo dhali c̣iki a'di ipi mo, dhali yan'ko'd ayim kumki a'di is doḵ/e mo. 20 A'di thoḵki'da yim gwo mo ki: "Doshi e gu'b burrinye/ gi di'd ki ḵany mo. Waḵki/ jan 'de/ yaya'd mo dhali doṯ /e gwo mo ki: ' Jin 'deŋ kamu/ di'di mahan mo?', oyi gwo mo ki: 'Yisa'." 21 Yan'ko'da Jayiil (jin ta asha Heber mo) ḵalki cwa jin ṯelu gu'b burrinyeŋ kuṯga/ mo dhali 'doro/ e me'd piti mo dhali yaki'd ka ḵwal is e a'di mo, haali/ a'di ishki dhan enycaaga/ mo, dhala yim ṯelki wathi/ 'kup piti ki cwaŋ kuṯga/ gi gu'b burrinye/ e 'ban piti mo ntagi a'di tor ḵarash a'cesh mo, dhali a'di wuki'd mo be. 22 Me'd jin urkin ma Baraḵa Sisera nsho'k mo, Jayiil yaki'd ka pije/ mmogam a'di 'kup mo dhali oki a'di gwo mo ki: "Yayu/ mo, aha/ mina ṯorki /e wathi/ jin ŋapkina /e mo." Wakan a'di yaki'd e bwaman nyaḵki a'di mo, dhali imun Sisera ishki mony jwa i is mo, nyaḵki cwaŋ kuṯga/ gi gu'b burrinye/ e 'ban piti mo.

23 Wakan ka cim c̣aan mo tani Arumgimis yapki'da Jabiin ki sho'k mo, maliḵ gi paŋ Ḵanaan mo, e bwambor gi 'kwani ma Israyiil mo. 24 Mom 'bi'th gi 'kwani ma Israyiil caaca mo dhali 'bitha 'bi'th apowa Jabiin jin ta'da maliḵ gi paŋ Ḵanaan mo, ntagi uni 'ce'dki a'di sho'k mo be.

Gwondwall 5

Gway ma Deborah mo

1 Ka cim c̣aan mo tani Deborah dhala Baraḵ jin ta ya/ ma Abino/aam yuḵki gway yansan mo:

2 "Me'd imanshu 'kwani ma Israyiil bway mo,
dhali me'd 'kwani kun miiki to ki bwa kun o uni mo tani-
maŋi Tapa mo!
3 Ciki gwo mo, um imaliki! Ciyi 'ce ki gwo mo, um kun ta iman jiya ji mo!
Aha/ mina yuk gway mo, aha/ mina yuk gway gi Tapa mo;
aha/ mina yuk gway mmomaŋa maŋ e Tapa, Arumgimis ma Israyiil mo.
4 Tapa, me'd jin yakina /e ka pije/ 'peni pa Si/iir mo,
me'd jin yakina /e 'peni pa Aduum mo tani,
mony'cesh yikin ki is mo, dhali arisa balany gi momis si'da/ pirki is mo;
dhali arisa rak si'da/ wolki yi'de/ ka 'cesh mo be.
5 Aris wosha caaga/ yikin ki is ibwambori jis/e gi Tapa mo;
'Kuwosh Sinaa/ si'da/ yikin ki is ibwambori jis/e gi Tapa, Arumgimis ma Israyiil mo.
6 Ka risa cima Shamgar mo (ya/ ma Anath mo),
eya risa cima Jayiil mo tani,
aris bway tura gana/ uni dhalkunu 'pen mo,
dhali uni gwansan kun iikin mo bathki jasi aris bway 'tham mo.
7 'kwani kun 'kokini ushi bampa/ 'koni daka/ e pa Israyiil mo,
ntagi aha/, Deborah mo tani, yayina---
ki mom'bi'th me'da ta'da e pa Israyiil mo!
8 Me'd jin kwanya uni arisa rum this mo,
tani mo/as diki'd eya ris 'twaŋkala goŋ gi 'peŋkuman bampa/ mo
dhali arisa goŋgoro/ piyin nakina/ imun mo walla arisa mee kun 'konu ki mish ki e
e bwamana aliipi iss 'kwanimpa i iss su/ e pa Israyiil mo be.
9 Adum pem pi'd ka pije/ gom imanshuwa jesh ma Israyiil bway mo,
imontal 'de/ nyakki 'kwani kun miikina tu'c ki me'd ki bwam 'boro'd mo---
aman 'bora Tapa mii gom uni mo!
10 Kulumi gwo yan mo---um kun meren eya po/ aris thuluny kush mo

mmo'ko apowa ris tom pa'd ma risa kakash mo,
dhali um kun iikin ki tur e bway tur mo be.
11 Ciki aris 'kus gi uni gwansan kun yukki gway eya ris mo kun sona yi'de/ mo.
Uni torki gwo dok/e gom dhan miiŋkar/e gi Tapa mo,
dhali aris miiŋkar/e gi 'kwani ma meem piti e pa Israyiil mo.
Yan'ko'd 'kwani gi Tapa iikin ka 'cesh eya ris 'twaŋkal gi 'peŋkuman bampa/ mo be.
12 Cuyi mis, cuyi mis, Deborah!
Cuyi mis, cuyi mis, mmoyuk gway mo!
Cuyi mis, Barak, dhali buthi 'kwani mmojiya jim pini mo, /e jin ta ya/ ma Abinowam mo.
13 Yan'ko'd 'kwani kun 'kokin ki e iiyin ka 'cesh eya ris 'kwaninycan 'kupan mo;
'kwani gi Tapa iiyin ka 'cesh e aha/ nyakka ris 'kwani ma mee mo.
14 Uni iiyin 'pena Eparayiim mo, jin ta'da birman eya Amalek mo;
'kwani ma Benyjamin bathki /e mo.
'Pena Makir imanshuwa jesh bway iiyin ka 'cesh mo,
dhali 'pena Sabuluun mo tani ta uni gwansan kun kalana lukaas gi 'kwaninycan gi gu'b ma tu'c jin 'kwaru to mo be.
15 Iya/ ma malik pem eya Yassakar 'kokin nyakka Deborah mo;
dhala Yassakar diki'd nyakka Barak mo
mmoya ki jahanne/ ŋ'ko'di a'di e bwaŋ'kwarany gwoŋkan piti mo.
E bwamana risa wak ma Ra/uubin mo
ki mo ŋap gi gwoŋkulum ma dum buni 'kokin imun mo be.
16 Gomatinta ca'bkina /e e embwamana ris mo kun 'kona o'd,
mmocika risa puluŋ gi imanhil ka'bal kun pikina uni goma ma'diny ka'bal buni mo?
Haali/ me'da risa wak ma Ra/uubin uni kwa/ki bwa mo ki uni 'koki kuluma dum buni mo.
17 Gile'd diki'd eya 'bana kamu/ gi kumma/ yi'de/ Uurdun mo;
dhala Daan, gomatinta yakina a'di eya powa risa kur yi'de/ mo?

Dhala Ashiir si'da/ diki'd e yana gap mo
dhali diki'd mmo'disha risa balany piti is mo be.
18 'kwani ma Sabuluun dhuki moŋ'kom buni e 'twaman gi mowu mo,
dhala Naptaali, si'da/ e mondhe'd gi dhan mo/as mo.
19 Imalik iiyin mo, uni askin mo;
imalik gi paŋ Kanaan askin e pa Taanac
e yan yi'de/ gi pa Megiddo mo.
Hili uni 'koki kal emena guurusha kamu/ me'd ton dil mo.
20 Arisa cul askin 'peni momis mo,
'pena ris bway buni ka 'cithan dhul gi momis mo tani uni askina powa Sisera mo be.
21 'Kus Yi'de/ Kishun dhi'thki uni sho'k mo,
ari 'kus yi'den dhamo/ caan, jin ta 'Kus Yi'de/ Kishun mo.
Ayy akashiram pem mo, 'bithi ki 'bi'th mo!
22 Yan'ko'd shuma rum gwoyina sho'k mo---
mmogus ki mis ki sho'k piti mo, jin ca'b ki dem dem mo.
23 'Monyjee gom 'kwani Merus mo!' A'di ta gwo jin on ma man'doyu gwo gi Tapa mo.
' Ka jiŋ gana/ jeeyi aris 'kwanim piti mo!---
haali/ uni 'koki iiyu/ mmowoth Tapa mo-
mmowoth Tapa e dhan mo/asa caaga/ apo/ iman'kosha mee kun 'bitha 'bi'th mo.'
24 Jayiil 'borkunu mii ki nyanye/ 'peni upa tiya i'baar mo,
Jayiil (jin ta asha Heber jin ta wathi/ Kenni mo),
ayim 'borkunu mii ki nyanye/ 'peni upi 'baar mo kun 'kokin eya ris gu'b burrinye/ mo.
25 Wathi/ dotki gwo gom yi'de/ mo, dhala yim ciki a'di ako mo;
ayim kali a'di ayina ko eya siniya jin karu gom iya/ ma malik mo.
26 Ayim karki me'd piti e cwan 'tigaŋ kutga/ gi gu'b burrinye/ mo,
dhali me'da bim poros piti e 'doro/ gi imanmiiya tu'c mo;
nyakki 'doro/ jin dorkin ma yima Sisera mo, ayim wa'bki a'di 'kup piti mo.

ayim pwa̲th̲ki'da simaŋ 'ku̲p̲ piti ka 'ci'cimi'th mo me'd jin su'kkin ma yim a'di e bwaman 'ku̲p̲ piti mo.
27 A'di bi̲t̲ki'd e embwaman sho'k piti mo, a'di bi̲t̲ki'd mo dhali a'di ishki'd imun mo be.
E embwaman sho'k piti mo tani a'di bi̲t̲ki'd ki moŋgoŋ is mo.
A'di bi̲t̲ki'da 'cesh e mo yin jin 'koshkunu a'di jwa ki mom bujur mo.
28 Ayim hilki mo ka pije/ 'penki moshu'd gu'b mo
ko Sisera hilki mo e ushi mo shu'd gu'b mo dhala yim yu̲k̲ki'da yu̲k̲ ki bwa shigga/ mo,
' Gomatinta k̲alkina /e arabiyya gi shuma rum piti ki embul ki tur tur wakan mmo̲p̲u'du/ mo?
Aris sho'k gi shuma rum kun gwoyina sho'k kun dirkina risa arabiyyam piti tayina di̲t̲e/ gomatinta mo?'
29 I'bwa/ ma mali̲k̲ piti kun yu̲k̲a yu̲k̲ tho̲k̲ki gwo mo ki, nye dhala yim c̲iki is piti ki gwon tho̲k̲ jin nya̲k̲a'd mo.
30 'Uni 'koki gam to mo dhali k̲wa/ki to bwa jin dilu mo?
a'bom mo, u̲p̲a su/ gom 'kwaniŋ gwa̲t̲h̲ ka 'de̲t̲e/ 'de̲t̲e/ mo;
tondil jin shokunu jamas e ki she/ ki she/ goma Sisera mo,
tondil jin shokunu jamas e ki she/ ki she/ mmo̲c̲iya waro/ mo,
ka 'ci'cimi'th isu/ jin shokunu jamas e ki she/ ki she/ mmo̲c̲iya waro/ gom 'ba/ gi uni gwansan kun ta imandil to mo-'
31 Wakan dhalka ris 'kwaniŋ 'ku̲p̲ pini 'ce'du/ sho'k mo, ayy Ta̲p̲a!
Hil̲i imugum pini dhalki wana e ka tente/ me'd jin pikina a'di e mom'bi'th piti mo."

Yan'ko'd a'cesh taki'd gi moŋk̲u'th is gom yili iss su/ mo be.

Gwondwall 6

Solomaan nyaŋki gu'b gi Mondhelela dhelel mo

1 'Kwani ma Israyiil miiki tonthus e jis/e gi Ta̲p̲a mo, dhali a'di c̲iki uni e me'd gi pa Midyaan gom yili pesu/ mo. 2 Mom'bi'th gi 'kwani Midyaan ya̲p̲ki'da Israyiil ki sho'k mo. Haali/ gom 'kwani Midyaan mo tani, 'kwani ma Israyiil miikina risa balany gom is buni e jis eya risa gagamis, e ris jurum wosh mo, dhala ris mo kun 'bitha 'bi'th mo.

3 A'di miiki'd ka tente/ caan jin sikina 'kwani ma Israyiil emen tom buni mo, 'kwani Midyaan dhali 'kwani Amalek dhali 'kwani 'peni mom'pesho'k mini mii 'kosh 'kwani ma Israyiil mo. 4 Uni mini 'ko eya 'cesh dhali 'ce'd to sho'k kun sinu mo, ntagi bway gi paŋ Gasa mo. Uni mini 'koki dhal tonteŋ kamu/ e pa Israyiil mo, wakki/ ta'da ma'diny ka'bal walla ma'diny bip walla ma'diny thuluny mo be. 5 Me'dyin uni dhali to/em buni dhali aris gu'b burrinye/ kun kalina uni mo tani, uni mini iiyu/ me'da buhany ma meeŋ kuyu/ mo, dhali a'di midi diki deŋ 'kwani e si'da/ mo walla kalman buni mo. Uni cickin ka 'cesh mmo'ce'd pa sho'k mo. 6 'Kwani Midyaan 'ka'dki 'kwani ma Israyiil is ki nyanye/ mo wakan 'kwani ma Israyiil yukki Tapa mo be.

7 Me'd jin yukkina 'kwani ma Israyiil Tapa mo gom 'kwani Midyaan mo tani, 8 Tapa hashki'da manci gwondhamo/ e 'kwani ma Israyiil mo. Amanci gwondhamo/ oki uni gwo mo ki, "Yansan a'di ta Tapa, Arumgimis ma Israyiil, oki gwo mo ki, 'Aha/ 'doyina um 'peni pa Masir mo; Aha/ susina um ka pije/ 'peni miiny ciŋkina/ mo. 9 Aha/ 'cukkina um 'peni me'd gi 'kwani Masir mo, dhali 'peni me'd gi uni i'baar kun yapki um mo. Aha/ urkina uni ka pije/ e bwambori um mo, dhali Aha/ cikina uma 'cesh buni mo be. 10 Aha/ okina um gwo mo ki, "Aha/ tana Tapa Arumgimis bum mo; Aha/ kankina um gwo mmo'koki luŋa risa rum gi 'kwani Amuur mo, eya 'cesh jin 'kokina um mo." Hili um 'koki ha gwo gi 'kus pem e mo.'"

Gidiyan

11 Shwane/ aman'doyu gwo gi Tapa yayi'd mo dhali ca'bki'd e 'peny cwa ma caww eya Oporah mo, jin taki ji ma Juwash (jin ta wathi/ Abisereth mo), ki embul ma Gidiyan, jin ta ya/ ma Juwash mo, torki'da game/ i mii ka su jin nyu/u mo-mmobag a'di 'peni 'kwani Midyaan mo be. 12 Aman'doyu gwo gi Tapa piki a'di i is mo dhali oki a'di gwo mo ki, "Tapa a'di diki'd nyakki /e mo, /e jin ta wathi/ ma mee jin 'bitha 'bi'th mo!" 13 Gidiyan oki a'di gwo mo ki, "Ayy, tapam pem, wakki/ Tapa di'd nyakki ana mo tani, yan'ko'd gomatinta miikina to gwansani 'baar mo e ana mo? Mane aris dhan mii mera caaga/ kun torkina ibabam bana ana mo, me'd jin okina uni ki, ' Diki ta Tapa isusi ana ka pije/ 'peni pa Masir mo?' Hili shwane/ Tapa dhalki ana 'pen mo dhali ciki ana e me'd gi 'kwanim pa Midyaan mo." 14 Tapa hilki a'di mo

dhali oki, "Yayi ki mom'bi'th jin takina /e mo. 'Cuḵa Israyiil 'peni me'd gi wathi/ Midyaan mo. Aha/ dina ki hash /e mo?" 15 Gidiyan oki a'di gwo mo ki, "Ayy Tap̱a, aha/ mina 'cuḵa Israyiil kata bala? Hili mo mo ma, shan'tamom pem a'di 'ka'da 'ka'd eya Manassa mo, dhali aha/ tana ari ji gi hame'd e gu'b ma babam pem mo yisa." 16 Tap̱a oki a'di gwo mo ki, "Aha/ mina di nyaḵki /e mo, dhali /e mini p̱iya jesh gi wathi/ Midyaan e ka kuluny ki wathiŋ gwat̲ha 'de/ mo." 17 Gidiyan oki a'di gwo mo ki, "Waḵki/ /e 'borkina bwa ki aha/ mo tani, yan'ko'd c̱iyi aha/ jamas ki a'di ta /e jin walki 'twa/ e aha/ mo ma. 18 Bala, dhalku/ ki ya 'peni mahan mo, ntagi aha/ mina yayu/ i /e mo dhali ḵali tonyc̱im pem ka pije/ mo dhali kar a'di e bwambori /e mo." Tap̱a o'd ki, "Aha/ mina c̱or ntagi /e mini doḵu/ ka nyaŋ'ko'd mo."

19 Gidiyan yaki'd mo dhali thosonki ari dhuru'c mi mo dhali 'pena dip̱any ma thunyjur jin uḵkina a'di maaŋḵuthu'd jin miikunu ka darga cumat̲ mo. A'di karki shum eya gup̱ba/ mo, dhali a'di karki'da wuyy eya nos mo dhali ḵali uni e a'di e 'p̱eny cwa ma c̱aww mo, dhali c̱iki uni mo. 20 Aman'doyu gwo ma Arumgimis oki a'di gwo mo ki, "Ḵali shum dhali maaŋḵuthu'd jin miikunu ka darga/ cumat̲ mo dhali dhuyi uni e wosh yan mo, dhali gac̱a wuyy ap̱o/ uni mo." A'di ta mii jin miikin ma Gidiyan mo be.

21 Yan'ko'd aman'doyu gwo gi Tap̱a taki shum is ka lukaas jin di'd e me'd piti mo. dhali maaŋḵuthu'd jin miikunu ka darga/ cumat̲ mo; o'd yaki'd ka pije/ 'peni wosh mo dhali shwaki shum mo dhali maaŋḵuthu'd jin miikunu ka darga/ cumat̲ mo. Yan'ko'da man'doyu gwo gi Tap̱a yaki'd mo dhala Gidiyan diki mish a'di doḵ/e mo. 22 Gidiyan mishki gwo 'ban ki yan taki'da man'doyu gwo gi Tap̱a mo. Gidiyan o'd ki, "Ayy, Tap̱a! Haali/ aha/ mishkina man'doyu gwo gi Tap̱a ki jis/e ki jis/e mo!" 23 Tap̱a oki a'di gwo mo ki, "Moŋḵu'th is e /e mo! Dhalku/ is ki ḵo/ mo ma, /e mini diki wu mo." 24 Wakana Gidiyan nyaŋki'da gwat̲a/ imun gom Tap̱a mo. A'di yuḵki a'di ki, "Tap̱a ta moŋḵu'th is mo." Ntaga cim yan a'di doshki'd naskina/ eya Op̱orah ki embul gi 'kwani ma bas ma Abisser mo be.

25 Ki mon'thiny Tap̱a oki a'di gwo mo ki, "Ḵala rasan bip̱ ma babam pini mo, dhala rasan bip̱ jin 'kon ma p̱o/ isu/ c̱aan jin ta gi yili pesu/ mo, dhali 'ce'da gwat̲a/ ma Baal ka 'ces̱h jin taki ji ma babam pini mo,

dhali 'ciṯha Asherah ċaan ka 'cesh jin diki'd e 'ko'dgwari a'di mo. 26 Nyaŋa gwaṯa/ gom Taṗa Arumgimis pini eya liman gi mo yan gi huru jwa icine/ mo, dhali ṅyaŋi a'di ki bwaya 'borga/ mo. Ċiyi arasan biṗ jin 'kon ma ṗo/ isu/ me'd to jin ċinu mmo'tha ki o'd mo, ki cwaŋ ḳuthu'd ċaan 'pena Asherah jin 'ciṯhkina /e ka 'cesh mo be." 27 Wakana Gidiyan ḳalki imanmiiya ṯu'c piti i'kume'd mo dhali miiki'd me'd gwo jin ṯorkina Taṗa a'di mo. Hili haali/ a'di ḳo/ki is kagahara/ gom kuŋ gu'b ma babam piti mo dhali 'kwaniŋ gwaṯh gi bampa/ mo a'di ḳoki embul gi montee mo, dhali a'di miiki a'di ki mon'thiny mo.

Gidiyan 'Ce'dki'da Gwaṯa/ ma Baal mo

28 Ki mon'thamo/ me'd jin cukina 'kwaniŋ gwaṯh gi pa yan mis mo tani, agwaṯa/ ma Baal 'ce'dkunu ka 'cesh mo, dhala Asherah ċaan jin diki'd e 'ko'dgwari a'di 'ciṯhkunu ka 'cesh mo, dhala rasan biṗ jin 'kon ma ṗo/ isu/ ċikunu eya gwaṯa/ ċaan jin nyaŋkunu mo be. 29 'Kwaniŋ gwaṯh gi 'peŋkuman bampa/ oki gwo ka rem'kuṗ mo ki, "Aja miiki to yan mo?" Ki uni walki 'twa/ ka rem'kuṗ mo dhali ŋaṗki gwo gom gwon thoḳ mo tani, uni oki gwo mo ki, "Gidiyan jin ta ya/ ma Juwash miiki to yan mo." 30 Yan'ko'd 'kwaniŋ gwaṯh gi bampa/ okina Juwash gwo mo ki, "Susi ya/um pini ka pije/ wakan ki a'di minu 'kosh jwa mo, haali/ a'di 'ce'dki'da gwaṯa/ ma Baal ka 'cesh mo, haali/ a'di 'ciṯhki'da Asherah ka 'cesh e 'ko'dgwari a'di mo." 31 Juwash oki gwo e uni kun ushki a'di gwo e i'baar mo ki, "Mina umi ṯor mii goma Baal mo? Mina umi woṯh a'di mo? Aja doshki'd ka 'ban piti gom a'di mmomii a'di mo, dhalki a'di 'koshu jwa mo ki mo di'd ki mon'thamo/ naskina/ mo. Waḳka Baal ta'da rum mo tani, dhalki a'di roċo'd ki is piti me'd jin 'ce'dkina jan 'deŋ kamu/ agwaṯam piti ka 'cesh mo." 32 Wakan ka cim ċaan uni yuḳkina Gidiyan ka "Jeruub-Baal," haali/ a'di oki gwo mo ki, "Dhalka Baal roċ is piti aṗo/ a'di mo," haala Gidiyan 'ce'dki'da gwaṯa/ ma Baal ka 'cesh mo be.

33 Shwane/ 'kwani Midyaani 'baar mo, dhali 'kwani Amaliḳ, dhali 'kwani gi mom'pesho'k tulki is imonṯal 'de/ mo. Uni 'ciṯhki yi'de/ Uurdun mo dhali 'kokin e momba'da'd gi pa Jesri/iil mo. 34 Hili Shi/in gi Taṗa kumki'da Gidiyan is me'd burrinye/ mo. Dhala Gidiyan ṗiki'da poome/ mo, mmoyuḳ 'kwani ma bas ma Abisser ka pije/ mo, wakan ki uni mini baṯh a'di nsho'k mo. 35 A'di hashki imanhash gwo i'baar mo

eya Manassa mo, dhali uni gara/, yukkunu ka pije/ mmobath a'di nsho'k mo. A'di si'da/ hashki imanhash gwo eya Ashiir, dhala Sabuluun, dhala Naptaali, dhali uni iikin mmogam a'di 'kup mo.

Jamas ma mur Ka'bal mo

36 Gidiyan oki'da Arumgimis gwo mo ki, "Wakki/ /e kulumkin ki aha/ mina wotha Israyiil mo, me'd jin okina /e gwo is mo tani--- 37 Hili mo mo ma, aha/ karkina mur ka'bal e ja'da/ jin toru to mo. Imun wakki/ jape/ di'd jasi eya mur ka'bal mo, dhali a'cesh a'di midi kutha ku'th mo, yan'ko'd aha/ mina mish ki /e ŋap aha/ mmowotha Israyiil mo, me'd jin okina /e gwo mo be." 38 Yansan a'di ta to jin miiki'd mo---dhala Gidiyan cuki mis ki jahanne/ ki mon'thamo/ jiŋ 'ko'd mo, a'di yapki'da mur ka'bal is ki me'd imontal 'de/ mo, dhali nyu/ki jape/ 'pena mur ka'bal mo, jin 'tu'dki toŋ'kul bwa ki yi'de/ mo. 39 Wakana Gidiyan oki'da Arumgimis gwo mo ki, "Dhalki aha/ ki mii ka nyor mo, aha/ mina wal 'twa/ me'd 'de/ ki embul ki nyanye/ mo. Bala dhal aha/ bway me'd 'de/ ki tur tur mmopal mii mmo'citha mur ka'bal is mo. Ki embul yan mmomiiya mur ka'bal mmokutha ku'th mo, dhali dhalki jape/ yatha'da 'cesh i'baar mo mmo'kam a'di is mo." 40 Arumgimis miiki'd gom a'di jin dotki to ki mon'thiny caan mo. Amur ka'bal ki di ki ku'th mo, dhali jape/ diki'd eya 'ceshi 'baar mo mmo'kam a'di is mo be.

Gwondwall 7

Gidiyan 'Bi'thki'da du gi iss 'kwanimpa ikarpa'c mo

1 Yan'ko'da Jeruub-Baal (jin ta'da Gidiyan) cuki mis ki jahanne/ mo, dhali 'kwani 'baar mo kun 'kokin nyakki a'di mo, dhali uni 'kokin e 'ko'dgwar yi'de/ gi du'du'd gi pa Haro'd mo. 'Kwani gi pa Midyaan 'kokin eya binycam buni e embul mo momba'da'd gi 'dishi'da gagamis gi pa Moreh is mo.

2 Tapa oki'da Gidiyan gwo mo ki, "Ajesh tana ris kagahara/ gom Aha/ mmociki /e mompi mii e apo/ 'kwani Midyaan mo, wakan ka Israyiil midi diki kar 'ba/ ki ca apo/ Aha/ mo, mmo/o gwo mo ki, ' Mom'bi'th bam gana/ iwothki am mo be.' 3 Wakan shwane/, baki gwo eya ris 'ce gi 'kwani mo dhali oyi gwo mo ki, ' A'di yin jin ko/ki is mo, dhali a'di yin jin deeki'd mo tani, dhalki a'di dokki'd ka nyaŋ'ko'd mo dhali ya

mo 'peni 'Kuwosh Gile'd mo.'" Wakana aliip 'kwani iss 'de/ i'ce'dka su/ iikin mo, dhala aliip 'kume'd bockin mo.

4 Tapa oki'da Gidiyan gwo mo ki, " 'Kwani naskina/ tana ris kagahara/ mo. Susi uni ka 'cesh bway yi'de/ mo, dhali Aha/ mina kar modeŋ em buni mmo'ko jasi daka gom /e imun mo. Wakki/ Aha/ okina /e gwo mo ki, ' Jan 'de/ yan midi ya nyakki /e mo,' a'di midi ya nyakki /e mo; hili wakki/ Aha/ ona gwo mo ki, ' Jan 'de/ yan midi diki ya nyakki /e mo tani,' a'di midi diki ya mo be." 5 Wakana Gidiyan susi 'kwani ka 'cesh bway yi'de/ mo, dhali Tapa oki a'di gwo mo ki, "Kwa/i 'kwani ka 'dete/ 'dete/ kun piki yi'de/ ki mis mo, me'da 'ka jin piki yi'de/ mo, 'peni uni gwansan kun 'tukkin ki jiŋ 'kupa 'dupuna 'cesh mmopi yi'de/ mo."

6 'Kwaniŋ gwath 'koni karpa'c kun piki yi'de/ ki mis mo. 'Kwaniŋ gwatha tiya 'tukkin ki kuŋ 'kupa 'dupun mmopi yi'de/ mo. 7 "Tapa oki'da Gidiyan gwo mo ki, "Ki 'kwaniŋ gwatha" issi karpa'c kun piki yi'de/ ki mis mo tani, Aha/ mina 'cuk /e mo dhali ciki /e mompi mii e apo/ 'kwani Midyaan mo. Dhalki 'kwani ka 'dete/ 'dete/ ii bway mom buniŋ gana/ ka nyaŋ'ko'd mo." 8 Wakan gwansan kun kwanykunu kalki aris tonycim buni mo dhali arisa poomem buni mo. Gidiyan hashki 'kwaniŋ gwath ma Israyiili 'baar mo, uni ka 'dete/ 'dete/ e gu'b burrinyem buni mo, hili a'di dhuki 'kwaniŋ gwathi issi karpa'c mo. Shwane/ 'kwani gi pa Midyaan 'kokin 'twa/ ka 'cesh ki a'di e embul ki momba'da'd mo be.

9 Ki mon'thinya 'de/ caan Tapa oki a'di gwo mo ki, "Cuyi mis mo! 'Koshi mo jin 'konu mo, haali/ Aha/ mura ciki /e mompi mii e apo/ a'di mo. 10 Hili wakki/ /e ko/ki is mmothul ka 'cesh mo tani, yaku/ ka 'cesh e moŋ'ko nyakka Purah jin ta'da manmiiya tu'c pini mo, 11 dhali cikki gwo jin okina uni mo, dhali mom'bitha dum pini minu 'bi'th is mmo'kosh mo jin 'konu mo." Wakana Gidiyan yaki'd nyakka Purah jin ta'da manmiiya tu'c piti mo, 'twa/ a'cesh eya ris mo gi jinu moŋ'ko mo. 12 'Kwani Midyaan, dhali 'kwani Amalik, dhali 'kwani 'baar gi 'kokin e mom'pesho'k ki tur e embul mo momba'da'd mo, me'd dhana meeŋkuyu/ mmodit e ki dit me'da rak mo. Kalman buni takina ris ki nyanye/ 'peni ku gun deŋkunu e mo; uni wana e ka si'b gi bwam ma gap gi kumma/ yi'de/ mo. 13 Me'd jin pu'dkin ma Gidiyan imun mo tani, wathi/ torki jan ka mugum piti mo. Wathi/ oki gwo mo ki, "Hili

mo mo ma! Aha/ takina gi jan mo, dhali aha/ mishkina kuluny maaŋkuthu'd 'peni pos bunyan jin bitki'd e 'kwani gi pa Midyaan mo. A'di 'daŋkalki'd e gu'b burrinye/ mo, dhali dor a'di ki mom'bi'th wakan ki a'di bitki'da 'cesh mo dhali tu'k a'di ka 'cesh mo, wakan a'di ishki'd eya tente/ ki kwany kwany mo." 14 Wathiŋ kamu/ oki gwo mo ki, "Yansan a'di diki ta toŋ kamu/ 'peni gandala turga/ ma Gidiyan jin ta ya/ ma Juwash mo, wathi/ ma Israyiil mo. Arumgimis ciki a'di mompi mii e apo/ pa Midyaan dhala jesh buni 'baar mo be."

15 Me'd jin cikkin ma Gidiyan jan gi toru dok/e mo dhali mmontor 'pemen piti mo tani, a'di bitki'da 'cesh mmoluŋ mo. A'di dokki'd ka nyaŋ'ko'd e moŋ'ko gi pa Israyiil dhali oki gwo mo ki, "Cuyi mis mo! Tapa ciki /e mompi mii e apowa jesh gi pa Midyaan mo." 16 A'di kwa/ki 'kwaniŋ gwath bwa iss 'kwanimpa/ ka karpa'c ka nonshe/ ikwara mo, dhali a'di ciki uni aris 'ceŋ ka'bali 'baar mo dhali aris dhur kun 'ko bwa 'te/ mo, nyakka risa bathariya e bwamani dhur ka 'dete/ 'dete/ mo. 17 A'di oki uni gwo mo ki, "Hili mo e aha/ mo dhali miiyi me'd mii jin miiga/ mo. Hili mo mo! Ki Aha/ mina yayu/ e shemen gi moŋ'ko mo tani, /e mini mii mii to me'd jin miiga/ mo be. 18 Me'd jin piga/ apoome/ mo tani, Aha/ dhali umi 'baar mo kun 'kokin nyakki aha/ mo tani, yan'ko'd piyi arisa poomem bum si'da/ mo e 'ko'dgwar gi moŋ'ko ka kulunyi 'baar mo dhali cuyi mo ki: 'Maŋi Tapa dhali goma Gidiyan mo!"

19 Wakana Gidiyan dhali 'kwaniŋ gwath issi mudhe'd kun 'kokin nyakki a'di iiyin e shemen gi moŋ'ko mo, ka kar/e e montel 'pen gi embwaman gi mo hil mo mo. Isi me'd jin akkina 'kwani Midyaan iman ji mo e mo tani, uni pikina poome/ mo dhali waki aris dhur kun 'kokin e me'd buni mo be. 20 Anoshe/ gi i/askar iss 'kwanimpa karpa'c pikina risa poome/ mo dhali waki aris dhur mo. Uni bu'thkina risa bathdhariya ki me'da cam buni mo dhali arisa poome/ ki me'da bim poros buni mmopi uni mo. Uni cukin mo ki, "Gandala turga/ gi Tapa dhali jima Gidiyan mo." 21 Dhali 'kwani ka 'dete/ 'dete/ doshkin e mom piti mmo'kam moŋ'ko is mo dhali ajesh gi 'kwani Midyaan i'baar mo sokin mo. Uni cukin dhali so mo be. 22 Ki uni pikina arisa poome/ iss 'kwanimpa/ ikarpa'c mo tani, Tapa karki gandala turga/ e 'kwaniŋ gwath Midyaan apo/ imugum piti mo dhali apowa jesh buni 'baar mo. Ajesh sokin ki si'd si'd me'd pam Beth Shittah 'kupki pa Sererah mo,

ki si'd si'd me'd bwaŋgwayu/ gi pa Abel Meholah mo, mmo'dish pa Tabbath is mo. 23 'Kwaniŋ gwath ma Israyiil 'pena Naptaali, dhala Ashiir, dhali uni 'baar mo 'pena Manassa uni yukkunu ka pije/ mo, dhali uni iikin ibath 'kwanim pa Midyaan isho'k mo be.

24 Gidiyan hashki imanhash gwo e bampaŋ gagamis gi pa Eparayiim i'baar mo, mmo/o gwo mo ki, "Iiku/ mmo'kosh 'kwani Midyaan mo dhali jiyi 'kus Yi'de/ Uurdun mo, ki si'd si'd me'd pam Beth Barah mo, mmodosh uni mo." Wakan 'kwaniŋ gwath ma Eparayiim uni tulkunu is imontal 'de/ mo dhali jiki aris yi'de/ mo, ki si'd si'd me'd pam Beth Barah mo dhali 'kus Yi'de/ Uurdun mo. 25 Uni bu'thki iya/ ma malik isu/ gi pa Midyaan mo, Orep dhala Seep mo. Uni 'koshkina Orep jwa e ari wosh ma Orep mo, dhali uni 'koshkina Seep jwa eya su nyu/ ma Seep mo. Uni iikini 'ko'di 'kwani Midyaan mo, dhali uni kali 'kup ma Orep dhala Seep eya Gidiyan mo, kun 'kokin eya 'bana kamu/ gi pa Uurdun mo be.

Gwondwall 8

Gidiyan yapki 'kwani Midyaan ki sho'k mo

1 'Kwaniŋ gwath gi pa Eparayiim okina Gidiyan gwo mo ki, "Ata a'di miikina /e gom am mo? /E diki yuk am mo me'd jin yakina /e mmo/as apo/ pa Midyaan mo." Yan'ko'd uni walki gwo gi garu 'kus i'twa/ ki 'bi'th nyakki a'di mo. 2 A'di oki uni gwo mo ki, "Ata miikika/ shwane/ mmoparki um mo? A/ arisa mura'th ma Eparayiim kun bockin 'bora 'bor 'pena mura'th ma Abisser jin tulkunu isi 'tu'd mo? 3 Arumgimis ciki um mompi mii e apo/ iya/ ma malik gi pa Midyaan mo-Orep dhala Seep mo! Ata a'di jin miikika/ mmoparki um mo?" Anyor buni thulkin ka 'cesh mo me'd jin okina a'di gwo yan mo be.

4 Dhala Gidiyan pu'dki'd e yi'de/ Uurdun mo dhali 'cithki'da po/ yi'de/ mo, a'di dhali 'kwaniŋ gwathi issi karpa'c kun iikin nyakki a'di mo. Uni wukina is e mo, wakan uni naskina/ 'kokin mmo/ura ur nsho'k mo. 5 A'di oki 'kwaniŋ gwath gi pa Su'kkoth gwo mo ki, "Bala ciyi aris maaŋkuthu'd ki 'kwani kun bath aha/ mo, haali/ uni wukina is e mo, dhali aha/ urkina Sebah dhala Salmuuna nsho'k shwane/ mo, imalik gi pa Midyaan mo." 6 Yan'ko'd aris 'kwaninycan gi gu'b jin 'kwaru to gi pa Su'kkoth oki gwo mo ki, "Me'da Sebah dhala Salmuuna shwane/

'kon e me'd pini mo? Gomatinta mina aman içi maaŋkuthu'd ka jesh pini mo?" 7 Gidiyan oki gwo mo ki, "Me'd jin çikina Tapa am mompi mii e apowa Sebah dhala Salmuuna mo tani, aha/ mina dora yi'c is bum ka risa 'de/ gi mombwasho mo dhala ris cwa kun tana 'de/ mo." 8 A'di yaki'd 'peni mun bway pa Peni/iil mo dhali walki 'twa/ e 'kwani imun ki bway jin nyaka'd mo, hili 'kwaniŋ gwath gi pa Peni/iil thokki a'di gwo isi me'd gwon thok gi 'kwaniŋ gwath gi pa Su'kkoth mo. 9 A'di si'da/ walki 'twa/ e 'kwaniŋ gwath gi pa Peni/iil mo dhali oki gwo mo ki, "Me'd jin miiga/ dok/e yayu/ ki moŋku'th is mo tani, aha/ mina 'ce'd gu'ba turga/ yan ka 'cesh mo."

10 I'dishesan Sebah dhala Salmuuna uni 'kokin e pa Karkor inyakka risa jesh buni mo, uni wana e ki 'kwaniŋ gwath 'kona aliipi karpa'c mo, uni ka kuluny kun boçkin 'pena jesh gi 'kwani gi mom'pesho'k mo, haali/ 'kwaniŋ gwath kun wukin imun mo tani 'kona aliipi iss 'kwanimpa pe'de/ mo. 11 Gidiyan yaki'd ntagi bway jin kalkunu 'kwani kun 'kokin e gu'b burrinye/ mo, Nobah dhala Jogbehah kun ta kun twa/a/ mo. A'di piki'da jesh 'kwaniŋ 'kup e mo, haali/ uni 'koki tosh ki moŋ 'kosha 'kosh midi 'taki di ki di mo. 12 Sebah dhala Salmuuna sokin mo, dhali me'd jin urkin ma Gidiyan uni ŋsho'k mo, a'di bu'thki'da malika su/ gi pa Midyaan mo-Sebah dhala Salmuuna mo-dhali dhukina jesh buni ka kuluny ki dhan moŋko/ isa caaga/ mo.

13 Gidiyan, jin ta ya/ ma Yuwash mo, dokkin ka nyaŋ'ko'd 'peni dhan mo/asa caaga/ mmoya ki tur ki yampe e mo shu'd wosh Heres mo. 14 A'di bu'thki dhuru'c wathi/ 'peni pa Su'kkoth dhali dotki a'di gwo mo. Dhuru'c wathi/ 'kwarki gway gi 'kwaninycan gi gu'b ma tu'c i iss 'kwanimpa kwara i'ce'dka 'kume'd i'ce'dka pesu/ mo dhali aris gwanyjaka/gi pa Su'kkoth mo. 15 Gidiyan yayi'd e 'kwaniŋ gwath gi pa Su'kkoth mo dhali oki gwo mo ki, "Hili mo eya Sebah dhala Salmuuna mo, kun miikina um aha/ ka mak mo dhali o gwo mo ki: ' A/ /e bu'thkina Sebah dhala Salmuuna mo? Aman 'kona ki mish ki aman mina çi maaŋkuthu'd ka jesh pini mo.'" 16 Gidiyan bu'thki aris gwanyjaka/ gi 'peŋkuman pa mo, dhali a'di çiki 'kwaniŋ gwath gi pa Su'kkoth ajisa/ ka risa 'de/ gi mombwasho mo dhali ka ris cwa kun tana 'de/ mo be. 17 Yan'ko'd a'di 'ce'dki gu'ba turga/ gi pa Peni/iil ka 'cesh mo dhali 'koshki 'kwaniŋ gwath gi 'peŋkuman bampa/ çaan jwa mo.

18 Yan'ko'da Gidiyan oki'da Sebah dhala Salmuuna gwo mo ki, "Kwaniŋ gwaṯh kun wakata i'koshkina um jwa e pa Tabor mo?" Uni thoḵki gwo mo ki: "Me'd isi /e mo tani, wakan uni si'da/ wakan mo. Aris uni ka 'deṯe/ 'deṯe/ wakina e ki ya/ ma maliḵ mo." 19 Gidiyan oki gwo mo ki, "Uni ta ikam pem mo, iya/ ma ta'dam pem mo. Me'd jin dikina Tapa mo, waḵki/ /e woṯhki uni mondiki/ e mo tani, aha/ mina diki 'kosh /e jwa mo." 20 A'di oki'da Jeṯher gwo (jin ta'da bwanyaram piti) mo ki, "Cuyi mis mo dhali 'koshi uni jwa mo!" Hili dhuru'c wathi/ diki buḵ gandala turgam piti haali/ a'di ḵo/ki is mo, haali/ a'di naskina/ ta ari dhuru'c washan mo be. 21 Yan'ko'da Sebah dhala Salmuuna oki gwo mo ki, "Cuyi mis ki is pini dhali 'kosh am jwa mo! Haali/ me'd wathi/ a'dan mo, wakan a'di ta mom'bi'th piti mo." Gidiyan cuki mis dhali 'koshki'da Sebah dhala Salmuuna jwa mo. A'di si'da/ ḵalki to kun c̱inu jamasa warom 'borga/ mmowa e ka ppen this kun 'kokin eya ris 'ba/ gi kalman buni mo.

Burrinyen tur ma Gidiyan mo

22 Yan'ko'd 'kwaniŋ gwaṯh ma Israyiil okina Gidiyan gwo mo ki, "Jiyi aji apo/ am mo---/e, dhali iya/um pini mo, dhala 'ci gi ya/um pini mo ---haali/ /e woṯhki am 'peni me'd gi 'kwanim pa Midyaan mo." 23 Gidiyan oki uni gwo mo ki, "Aha/ mina diki jiya ji apo/ um mo, walla ya/um pem midi diki jiya ji apo/ um mo. Tapa midi jiya ji apo/ um mo be." 24 Gidiyan oki uni gwo mo ki, "Dhalki aha/ ŋapa to 'peni um mo, ki um ka 'deṯe/ 'deṯe/ mini c̱iyi aha/ aris janyjal 'ce 'peni ton dil piti mo." ('Kwani Midyaan mo haali janyjal 'cen 'dolkon ta mii gi 'kwani Isma/iil mo.) 25 Uni thoḵki a'di gwo mo ki, "Aman 'bora bwa ki 'bor mmoc̱iki uni ki /e mo." Uni bele'thki burrinyem pon turgam buni mo dhali 'kwani ka 'deṯe/ 'deṯe/ ṯa'kki aris janyjal apo/ a'di 'peni ton dil buni mo. 26 Mondiṯ ma ris janyjal 'dolkon kun ŋapkina a'di taki'da aliip 'de/ i'ce'd iss 'kwanimpa i iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd i'ce'dka mudhe'd ka guurush 'dolkon mo. Ton dil yan a'di markunu is e to kun c̱inu jamasa warom 'borga/ mmowa e ka ppen this mo, ka ris janyjal mo, burrinye/ ma buhe/ kun hi'thkunu ki imaliḵ gi pa Midyaan mo, dhali ki mo mar is ka risa jindhir kun 'tamkunu e 'ba/ gi kalman buni mo. 27 Gidiyan uḵki burrinyen tur ka ris janyjal 'ce mo dhali kar a'di e 'peŋkuman bampa/ mo, eya Oporah mo, dhali 'kwani ma Israyiil i'baar mo luŋkina risa ruma tiya ki is buni imun mo. A'di taki'da gume/

goma Gidiyan mo dhali gom gwansan e gu'b piti mo. 28 Wakan 'kwani Midyaan pikunu e ki mii e bwambori 'kwani ma Israyiil mo dhali uni 'koki 'de'k 'kup buni imis dok/e mo. Wakan bampa/ taki'd gi moŋku'th is gom yili iss su/ eya ris embul ma Gidiyan mo.

Mowu ma Gidiyan mo

29 Jeruub-Baal, jin ta ya/ ma Yuwash mo, yaki'd dhali diki'd e gu'b pitiŋ gana/ mo be. 30 Gidiyan taki'd gi iya/ i iss 'kwanimpa kwara i'ce'dka 'kume'd kun ta emen piti mo, haali/ a'di taki'd gi up ka ris mo. 31 Aman nyak ish piti, jin diki'd e pa Shakiim mo, si'da/ dho'thki a'di ya/ mo, dhala Gidiyan ciki a'di gway ka Abimalik mo. 32 Gidiyan, jin ta ya/ ma Yuwash mo tani, wuki'd ki yila 'borgany caaga/ mo dhali kankunu e mo ma Yu/aash jin ta'da babam piti mo, eya Oporah 'pena wak ma Abisser mo be.

33 A'di miiki'd mo, me'd jin wukin ma Gidiyan ki jahanne/ mo tani, 'kwani ma Israyiil ki jahanne/ tu'kkin ka nyaŋ'ko'd dok/e mo dhali luŋkina risa rum ma Baal ki is buni mo. Uni ukkina Baal-Berith ka rum buni mo. 34 'Kwani ma Israyiil 'koki ka gwo e mmotak Tapa mo, jin ta'da Arumgimis buni mo, jin 'cukki uni 'pena ris me'd gi 'kwaniŋ 'kup buni ka 'bani 'baar mo. 35 Uni 'koki dhu gwom buni kun onu is e gu'b ma Jeruub-Baal mo (a'di jin ta'da Gidiyan mo), mmodok gom tom 'boron i'baar kun miikina a'di e pa Israyiil mo be.

Gwondwall 9

Abimalik Gamki gwo me'd ki jim bag mo

1 Abimalik jin ta ya/ ma Jeruub-Baal yaki'd e 'kwani ma ta'dam piti e pa Shakiim dhali a'di oki uni gwo mo dhali bway kuŋ gu'b ma bas ma ta'dam piti ka kuluny mo ki, 2 "Bala oyi gwo yan mo, wakan ki imanshu bway i'baar mo e pa Shakiim mini cik gwo mo, ' A'di jin 'boro'd gom um mo, ki iya/ ma Jeruub-Baal i'baar mo kun 'kona iss 'kwanimpa kwara i'ce'dka 'kume'd mini jiya ji apo/ um mo, walla ki jasi jan 'de/ midi jiya ji apo/ um mo?' Kayi gwo e ki aha/ tana sima/ ma pom bum dhali shuman is bum mo." 3 'Kwani ma ta'dam piti walki 'twa/ gom a'di e imanshu bway gi pa Shakiim mo, dhali uni gamki gwo me'd mmobatha Abimalik nsho'k mo, haali/ uni oki gwo mo ki, "A'di

ta'da kam bam mo." 4 Uni ciki a'di usha guurush kush i iss 'kwanimpa kwara i'ce'dka 'kume'd ka pije/ 'peni gu'b ma Baal-Berith mo, dhala Abimalik miiki emena guurush kush mmomiiya tu'c jin diki ta jiŋ gana/ mo dhali 'kwaniŋ gwath kun 'koki mii miiŋ gana/ mo, kun iikin nyakki a'di mo. 5 Abimalik yaki'd e gu'b ma babam piti eya Oporah mo, dhali apo/ wosha 'de/ mo tani a'di 'cithki ikam piti 'kus kun 'kona iss 'kwanimpa kwara i'ce'dka 'kume'd mo, iya/ ma Jeruub-Baal mo. Jasa Yuthham a'di dhalkunu mo, jin ta ari dhuru'c ya/ ma Jeruub-Baal mo, haali/ a'di bagki is piti mo be. 6 Imanshu bway gi pa Shakiim i'baar mo dhali pam Beth Millo iiyin imontal 'de/ mo dhali uni iikin mo dhali karkina Abimalik ka malik mo, e 'ko'dgwara caww a'di jin 'dishki'da tiŋkiliŋ is e pa Shakiim mo.

Gwom 'bi'th/e goma ris cwa mo

7 Ka Yuthham torkunu gwo yan mo tani, a'di yaki'd mo dhali doshki'd eya liman gi 'Kuwosh Gerisiim mo. A'di cuki'd mo dhali oki uni gwo mo ki,

> "Ciki aha/ gwo mo, um imanshu bway gi pa Shakiim mo, wakan ka Arumgimis midi cik um gwo mo.
> 8 Aris cwa iikin ka pije/ me'di 'de/ mmo'kosha yini 'kupa malik apo/ uni mo.
> Haali/ uni oki cwa ma setuun gwo mo ki, ' Jiyi aji apo/ am mo.'
> 9 Hili cwa ma setuun oki uni gwo mo ki,
> ' A/ aha/ mina dhal miim pem 'pen mo,
> ka risa rum dhali 'kwaniŋ gwath takkunu mo,
> mmojiya ji apo/ cwan tiya mo?'
> 10 Aris cwa oki cwam pu/ gwo mo ki,
> ' Yayu/ dhali jiya ji apo/ am mo.'
> 11 Hili/ cwam pu/ oki uni gwo mo ki,
> ' A/ aha/ mina dak mamana dhel dhel pem dho'th mo dhali mamana 'borgam pem mo,
> wakan ki aha/ mina ci maman pem apo/ cwan tiya mo?'
> 12 Aris cwa oki cwalman gwo mo ki,
> ' Yayu/ mo dhali jiyi aji apo/ am mo.'
> 13 Cwalman oki uni gwo mo ki,
> ' A/ aha mina dosha sun this pem mo,

jin miiki'da risa rum dhali wathimpa /en'thi/ 'borkina bwa mo, dhali jiya ji apo/ cwan tiya mo?'
14 Dhali yan'ko'd a'di oki aris cwa 'baar gwo eya 'de/ gi mombwasho mo ki,
' Yayu/ mo dhali jiya ji apo/ am mo.'
15 A'de/ gi mombwasho oki aris cwa gwo mo ki,
' Wakki/ /e ka jiŋ gana/ ŋapan mmo'kosh aha/ 'kup ka yin me'da malik apo/ um mo tani,
yayu/ mo dhali gam mo jin huru jwa e 'kwarany ma lam pem mo.
Wakki/ diki wakan mo tani, dhalki o'd shwa'd yayi'd ka pije/ 'pena 'de/ gi mombwasho mo
dhali dhalki a'di shwa'da ris cwa ma bwanyis gi pa Libnaan mo.'

16 Wakan shwane/, wakki/ /e miiki miiŋ gana/ mo dhali ta gi miim 'borga/ mo, me'd jin karkina /eya Abimalik ka malik mo, dhali wakki/ /e miikin ki 'bore/ goma Jeruub-baal mo dhali gu'b piti mo tani, dhali wakki/ /e ciki a'di ajisa/ me'd jin o a'di bwa mo--- 17 dhali mmokulum gwo ibwa ka babam pem aski'd gom um mo, a'di ciki mondiki/em piti mo,dhali 'cukki um ka pije/ 'peni me'd gi 'kwani Midyaan mo--- 18 hili shwane/ um cuki mis apo/ gu'b ma babam pem mo dhali 'koshki iya/um piti mo, ka iss 'kwanimpa kwara i'ce'dka 'kume'd mo, apo/ wosha 'de/ mo. Yan'ko'd um karkina Abimalik mo, jin ta ya/ ma 'bom jin ta'da manmiiya tu'c piti mo, mmota malik apo/ imanshu bway gi pa Shakiim mo, haali/ ta wathim pini mo. 19 Wakki/ /e miiki miiŋ gana/ mo dhali ta gi bwaŋ gam me'd nyakka Jeruub-Baal mo dhali gu'b piti mo tani, yan'ko'd /e mina bwa 'kuny eya Abimalik mo, dhali dhalki a'di si'da/ 'kunya bwa e /e mo. 20 Hili wakki/ diki wakan mo tani, dhalki o'd shwa'd yaya'd ka pije/ 'pena Abimalik mo dhali shwa 'kwaniŋ gwath gi pa Shakiim mo dhali pam Beth Millo mo. Dhalki o'd shwa'd yaya'd ka pije/ 'peni 'kwaniŋ gwath gi pa Shakiim mo dhali pam Beth Millo mo, mmoshwa Abimalik mo." 21 Dhala Yutham guski'd ka waca/ ka pije/ mo, dhali a'di yaki'd e pam Beer mo. A'di diki'di mun mo haali a'di si'da si'd 'pena Abimalik mo, jin ta'da kam piti mo.

Mo jin biṯ ma Abimaliḵ ka 'cesh mo
22 Abimaliḵ jiki'da ji aṗo/ pa Israyiil gom yili kwara mo.
23 Arumgimis hashki shi/in thus e embwaman ma Abimaliḵ mo dhali imanshu bway gi pa Shakiim mo. Imanshu bway gi pa Shakiim uni 'ce'dki gwoŋ gam me'd jin okunu nyaḵka Abimaliḵ mo.
24 Arumgimis miiki mii yan mo wakan ki mii shigga/ jin miikunu e iya/ ma Jeruub-Baal kun 'kona iss 'kwanimpa kwara i'ce'dka 'kume'd mo midi ta mo jin ri'ckunu mo dhala bas buni mini 'ko aṗowa Abimaliḵ jin ta'da kam buni mo, dhali 'kwaniŋ gwaṯh gi pa Shakiim mina mii 'ko i'ba/ mo haali/ uni woṯhki a'di mmo'kosh ikam piti jwa mo.
25 Dhali wakan imanshu bway gi pa Shakiim dhuki 'kwaniŋ gwaṯh mmo/ish ki monyc̱or eya liman wosh ki uni mini 'ko ki jim bag a'di mo, dhali uni ḵalki to ki mom'bi'th 'peni 'kwani i'baar mo kun iikin mmo'dish uni is ki tur e bway tur c̱aan mo. Yansan a'di ṯorkunu ka Abimaliḵ mo.

26 Gaal jin ta ya/ ma Ibeṯh yayi'd inyaḵki kam piti mo dhali uni iikin aṗo/ pa Shakiim mo. Dhali imanshu bway gi pa Shakiim dhuki is buni e a'di mo be.
27 Uni iikin ka pije/ e bwam mondhe'd mo dhali tulkina mura'th is 'peni aris cwa ma mura'th mo, dhali uni yaṗki uni aṗo/ ki sho'k mo. Uni miiki moshwan to e gu'b ma rum buni mo, e mo jin shwakina uni to mo dhali piki to mo, dhali uni jeekina Abimaliḵ mo.
28 Gaal jin ta ya/ ma Ibeṯh, oki gwo mo ki, "Abimaliḵ ta'da ja mo, dhala Shakiim ta'da ja mo, jin mina aman imii a'di aṯu'c mo? A/ a'di diki ta ya/ ma Jeruub-Baal mo? Sebuul a'di diki hil aṗo/ is piti mo? Miiyi aṯu'c e 'kwaniŋ gwaṯh ma Hamur mo, jin ta'da baba ma Shakiim mo! Gomata mina aman imiiya Abimaliḵ aṯu'c mo?
29 Aha/ mina 'kwani gwan mmo'ko e 'kwarany gwoŋḵan pem mo! Yan'ko'd aha/ mina ḵala Abimaliḵ ka pije/ mo. Aha/ mina owa Abimaliḵ gwo mo ki, ' Yuḵa jesh pini ka pije/ i'baar mo.'"

30 Me'da Sebuul, jin ta wathinyca'd jin jiki gu'b gi 'peŋkuman bampa/ mo tani, ciḵki aris gwo 'pena Gaal jin ta ya/ ma Ibeṯh mo tani anyor piti shwaki'd ki o'd ki bar bar mo be.
31 A'di hashki imanḵal gwo eya Abimaliḵ mo ki mo heka he'k e mo, mmo/o ki, "Hili ma, Gaal jin ta ya/ ma Ibeṯh mo dhali ikam piti uni iiyin e pa Shakiim mo, dhali uni 'koshki 'peŋkuman bampa/ is aṗo/ /e mo.
32 Shwane/, cuyi mis ki embul gi mon'thiny mo, /e dhala risa askar nyaḵki /e mo, dhali thoson

is ki jim bag mmowuny mo/as is eya ris bwam mondhe'd mo. 33 Yan'ko'd ki mon'thamo/ mo, ki jahanne/ me'd jin yakin ma tente/ mis mo tani, uni cuki'd ki jahanne/ mo dhali 'kosha 'kosh e 'peŋkuman bampa/ mo. Me'd a'di dhali 'kwani kun iiyin ka pije/ nyaḵki a'di aṗo/ /e mo tani, miiyi to yin jin mina /e mii e uni mo."

34 Wakan Abimaliḵ cuki mis ki embul gi mon'thiny mo, a'di dhali 'kwaniŋ gwaṯhi 'baar mo kun 'kokin nyaḵki a'di mo, dhali uni thosonki is ki jim bag mmowuny mo/as is aṗo/ pa Shakiim mo-mmoḵwa/ bwa she/ idoŋgon mo. 35 Ka Gaal jin ta ya/ ma Ibeṯh yaki'd ka pije/ mo dhali doshki'd e 'twaŋkala goŋ gi 'peŋkuman bampa/ mo. Abimaliḵ dhali 'kwaniŋ gwaṯh kun iiyin ka pije/ nyaḵki a'di 'peni mombag buni mo. 36 Dhali me'd jin mishkin ma Gaal 'kwaniŋ gwaṯh mo tani, a'di oki'da Sebuul gwo mo ki, "Hili mo mo ma, 'kwaniŋ gwaṯh thulun ka 'cesh 'pena liman wosh mo!" Sebuul oki a'di gwo mo ki, "/E mishkina risa la wosh mmowa e ki uni kun ta 'kwaniŋ gwaṯh mo be." 37 Gaal walki 'twa/ doḵ/e dhali oki gwo mo ki, "Hili mo mo ma, 'kwaniŋ gwaṯh thulun ka 'cesh e embwaman ma 'cesh mo, dhala nonshen 'de/ a'di yaya'd ki bway ma c̱aww gi 'kwani kun oki gwo ki mishki to kun mini mii mo." 38 Yan'ko'da Sebuul oki a'di gwo mo ki, "Mane aris gwom pini kun dhunu 'ba/ ki ca shwane/ mo, /e jin oki gwo mo ki: ' Aja a'di ita'da Abimaliḵ jin mina aman imii a'di aṯu'c mo?' Uni gwansan 'koki ta 'kwaniŋ gwaṯh kun waḵkina /e mo? Yayi ka pije/ shwane/ mo dhali as aṗo/ uni mo." 39 Gaal yaki'd ka pije/ mo dhali a'di shuki 'kwaniŋ gwaṯh gi pa Shakiim bway mo, dhali a'di aski'da Abimaliḵ mo be. 40 Abimalik urki a'di isho'k mo, dhala Gaal guski'di bwambori a'di mo a'di 'koshki a'di ki jama mo. Dhali ka ris biṯkin mo dhali wukin e bwambori 'twankala goŋ gi 'peŋkuman bampa/ mo. 41 Abimalik diki'd e pa Arumah mo. Sebuul miiki'da Gaal ki mom'bi'th mo dhali ur aris 'kwanim piti ka pije/ 'peni pa Shakiim mo.

42 Ka cim jin 'ko'd mo tani 'kwani gi pa Shakiim iikin ka pije/ e bwam mondhe'd mo dhali gwo yan ṯorkunu ka Abimalik mo. 43 A'di suski 'kwanim piti mo, dhali ḵwa/ki uni bwa anonshe/ ikwara mo, dhali uni thosonki is ki jim bag mmowuny mo/as is eya ris mondhe'd mo. A'di hilki mo mo dhali mishki 'kwani iiyin ka pije/ 'peni 'peŋkuman bampa/ mo dhali a'di 'koshki uni jwa mo be. 44 Abimaliḵ dhala risa nonshe/ kun 'kokin nyaḵki a'di 'koshkina 'kosh mo dhali tiḵki 'twaŋkala goŋ gi

'peŋkuman bampa/ e mo. Anonshen sun tiya 'koshki uni i'baar mo kun 'kokin e bwam mondhe'd mo dhali 'koshki uni jwa mo. 45 Abimaliḳ aski'da as apo/ 'peŋkuman bampa/ ka cim c̱aani 'baar mo. A'di bu'thki 'peŋkuman bampa/ mo, dhali 'koshki 'kwani jwa kun 'kokin e a'di mo. A'di 'ce'dki'da risa gaŋgara/ gi 'peŋkuman bampa/ ka 'cesh mo dhali tiḳki a'di e ka 'doŋkoro/ mo.

46 Ki imanshu bway i'baar gi gu'ba turga/ gi pa Shakiim ciḳki gwo gom a'di mo tani, uni ciċkin e gu'ba 'bi'thga/ ma El-Beriṯh mo. 47 Abimaliḳ ṯorkunu gwo ki imanshu bway tulki is imonṯal 'de/ e gu'ba turga/ gi pa Shakiim mo be. 48 Abimaliḳ yaki'd kupki bway 'kuwosh gi pa Salmuun mo, a'di dhali 'kwaniŋ gwaṯhi 'baar mo, kun 'kokin nyaḳki a'di mo. Abimaliḳ ḳalki'da thurmany dhali 'ciṯha risa biny cwa ka pije/ mo. A'di ki dhu a'di e 'bam piti mo dhali mii isi me'd "gwaṯh nyaḳki 'kwani mo, "me'd yin jin mishkina" /e to mii me'd aha/ mo, yayu/ ki yap yap mo dhali miiyi me'd jin miikika/ mo ma." 49 Wakan 'kwani ka 'deṯe/ 'deṯe/ 'ciṯhkina arisa biny cwa ka pije/ mo dhali baṯhkina Abimaliḳ nsho'k mo. Uni su'kki uni apowa gaŋgara/ gi monturga/ mo, dhali uni c̱i'thki gu'ba 'bi'thga/ ki o'd mo, Wakan ki 'kwani 'baar gi gu'ba turga/ gi pa Shakiim si'da/ wuki'd mo, dhali 'kwaniŋ gwaṯh wana e ki tana aliip dhali up mo be.

50 Yan'ko'd Abimaliḳ yaki'd bway pa Thebes mo, dhali a'di diki'd e pa Thebes mo dhali bu'thki a'di mo. 51 Hili imun gu'ba turga/ 'bitha 'bi'th e 'peŋkuman bampa/ mo, dhali 'kwaniŋ gwaṯhi 'baar mo dhali up mo dhali imanshu bway i'baar gi 'peŋkuman bampa/ sokin e a'di mo dhali mu'thki is buni e bwaman mo. Yan'ko'd uni iikin 'kupki 'kupan gi gu'ba turga/ mo be. 52 Abimaliḳ yayi'd e monturga/ mo dhali aski'd apo/ a'di mo, dhali a'di yayi'd 'kupki 'twaŋkal gi 'dish gu'ba turga/ is mo mmoc̱i'th a'di mo. 53 Hili a'bom dhalki wosha yo me'd 'pena liman gu'b e 'kup ma Abimaliḳ mo dhali a'di wabki'da simaŋ 'kup piti mo. 54 Yan'ko'd a'di yuḳki dhuru'c wathi/ ki jahanne/ jin ta'da manḳala goŋgorom piti mo, dhali oki a'di gwo mo ki, "Buḳki gandala turgam pini mo dhali 'koshi aha/ jwa mo, wakan ki jan 'deŋ kamu/ midi diki o gwo gom aha/ mo ki, ' A'bom 'koshki a'di jwa mo.'" Wakan wathin dhuru'c piti su'kki a'di ka ḳar/e mo, dhali a'di wuki'd mo be. 55 Ki 'kwaniŋ gwaṯh gi pa Israyiil mishki mo ka Abimaliḳ wuki'd mo tani, uni iiki pa mo.

56 Wakan Arumgimis ri'cki tonthus ma Abimalik jin miikina a'di eya babam piti mmo'kosh ikam piti jwa kun 'koni iss 'kwanimpa ikwara i'ce'dka 'kume'd mo. 57 Arumgimis ciki tonthus gom 'kwaniŋ gwath gi pa Shakiim mmodokku/ ka nyaŋ'ko'd e 'kup buniŋ gana/ mo dhali monyjee ma Yutham jin ta ya/ ma Jeruub-Baal yaki'da po/ uni mo be.

Gwondwall 10

Tola

1 Ɗ'ko'da Abimalik mo tani, Tola jin ta ya/ ma puwah ya/ ma Dodo mo, jin ta wathi/ 'pena wak ma Yassakar jin diki'd e pa Shamir mo, eya gagamis gi pa Eparayiim mo, jin taki'd gi mom'bi'th mmo'cuka Israyiil mo. 2 A'di dwalki'da Israyiil gwo yili iss 'de/ i'ce'dka kwara mo. A'di wuki'd mo dhali kankunu e pa Shamir mo.

Jayir

3 Tola a'di bathkunu nsho'k ka Jayir jin ta wathi/ Gile'd mo. A'di dwalki'da Israyiil gwo yili iss 'de/ i'ce'dka su/ mo. 4 A'di taki'd gi iya/ i iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd kun merki thuluny kun 'koni iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd mo, dhali uni takin gi ushi bampa/ i iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd mo, jin yukkunu gway ka Habboth Jayir ntaga cim yan mo, jin diki'd eya 'cesh gi paŋ Gile'd mo be. 5 Jayir wuki'd mo dhali kankunu e paŋ Kamun mo.

Israyiil Yapkunu ki sho'k Dok/e mo

6 'Kwani ma Israyiil marki tonthus is jin miikina uni e jis/e gi Tapa mo dhali luŋkina Baal, Ashtoreth, dhali arisa rum gi pa Araam, dhali arisa rum gi pa Siduun, dhali risa rum gi pa Mowaab, dhali arisa rum gi 'kwani gi pa Ammun, dhali arisa rum gi pam Pilistiin mo. Uni dhalki Tapa 'pen mo dhali 'koki luŋ a'di dok/e mo. 7 Tapa shi/kina bwa goma Israyiil mo, dhali a'di yolki uni e me'd gi 'kwanim Pilistiin mo dhali e me'd gi 'kwani Ammun mo. 8 Dhali Uni yapki 'kwani ma Israyiil ki sho'k ki yil caan mo, gom yili 'kume'd mo i'ce'dka peŋkwara mo jin yapkina uni 'kwani ma Israyiil ki sho'k i'baar mo kun 'kokin e bwampo/ kumma/ yi'de/ Uurdun eya 'cesh gi 'kwani Amuur mo, a'di jin di'd e paŋ Gile'd mo be. 9 Yan'ko'd 'kwani Ammun 'cithki kumma/

yi'de/ Uurdun mmo/as apowa Yahuuda/ mo, dhali apowa Benyjamiin mo, dhali apo/ gu'b ma Eparayiim mo, wakana Israyiil 'koshkina is ka nyor ki nyanye/ mo.

10 Yan'ko'd 'kwani ma Israyiil yukki Tapa mo, mmo/o ki, "Aman miikina miinthus apo/ /e mo, haali/ am dhalkina Arumgimis bam 'pen mo dhali luŋa Baal mo." 11 Tapa oki 'kwani ma Israyiil gwo mo ki: "Aha/ dina ki 'cuk um 'peni me'd gi 'kwani Masir mo, dhali 'kwani Amuur, dhali 'kwani Ammun, dhali 'kwanim Pilistiin, 12 dhali si'da/ 'peni 'kwani Siduun mo? 'Kwani Amalik mo 'kwani Ma/unni yapki um ki sho'k mo; um yukki aha/ mo, dhali aha/ 'cukkina um 'peni mom'bi'th buni mo be. 13 Naskina/ um dhalki aha/ 'pen dok/e mo dhali luŋa risa ruma tiya mo. Wakan mo tani, aha/ mina diki taga tente/ kun miga/ 'cuk um mo. 14 Iiyi mo dhali yuka risa rum kun luŋkina um mo. Dhalki uni 'cuk um 'peni mo jin mina um ita gi monto'c bwa mo."

15 'Kwani ma Israyiil oki Tapa gwo mo ki: "Aman miikina miinthus mo. Miiyi to gom am kun 'boron gom /e mo. Bala 'cuki am jasi me'd 'de/, ka cim yan mo." 16 Uni ta'kkina risa rum gi 'kwanin tiya ka pije/ 'peni bwamani uni mo dhali uni luŋki Tapa mo. Yan'ko'd ki Tapa midi diki kali bwan diti'd goma Israyiil ki tur tur dok/e mo.

17 Yan'ko'd 'kwani Ammun uni yukkunu mo dhali 'kokin e paŋ Gile'd mo. 'Kwani ma Israyiil iiyin imontal 'de/ mo dhali 'kokin e pa Mispah mo. 18 Imanshu bway gi 'kwani gi paŋ Gile'd oki gwon 'de/ ka rem 'kup mo ki: "Wathi/ jana a'di jin midi tel mii 'pen mmo/as 'kwani Ammun mo? A'di midi ta manshu bway apo/ gwansani 'baar mo kun 'kokin e paŋ Gile'd mo be."

Gwondwall 11

Jepthah

1 Shwane/ Jepthah jin ta wathi/ Gile'd ta'da man'kosha mee jin 'bitha 'bi'th mo, hili a'di ta ya/ ma 'bom çal mo. Gile'd ta'da babam piti mo. 2 Asha Gile'd si'da/ dho'thki iya/um pitin tiya mo. Ki iya/ gi ashim piti cakin mo tani, uni urkina Jepthah ki mom'bi'th mmodhal gu'b 'pen mo dhali oki a'di gwo mo ki, "/E mini diki ta gi ari nyunykinaŋ kamu/ 'peni toŋ gu'b ma babam bam mo. /E ta ya/ ma 'boma kamu/ mo."

3 Wakana Jepthah guski'd 'peni ikam piti mo dhali diki'd eya 'cesh gi pan Tob mo, dhali 'kwaniŋ gwath kun 'koki ta kuŋ gana/ tulki is mmo'kama Jepthah is mo dhali uni iikin nyakki a'di mo be.

4 'Ko'da cima tiya mo tani, 'kwani gi pa Ammun miiki mo/as apowa Israyiil mo. 5 Ki 'kwani gi pa Ammun miiki mo/as apowa Israyiil mo tani, imanshu bway gi paŋ Gile'd iikin mmosusa Jepthah ka nyaŋ'ko'd 'pena 'cesh gi pan Tob mo. 6 Uni okina Jepthah gwo mo ki, "Yayu/ mo dhali ta shu/um bway bam ki aman mina as nyakki 'kwani gi pa Ammun mo." 7 Jepthah oki imanshu bway gi paŋ Gile'd gwo mo ki, "Um shi/ki aha/ i e mo dhali mii aha/ ki mom'bi'th mmodhal gu'b ma babam pem 'pen mo. Gomatinta iiyina um i aha/ shwane/ mo me'd jin 'kokina um e monto'c bwa mo?" 8 Imanshu bway gi paŋ Gile'd okina Jepthah gwo mo ki, "Gom kan a'di itu'kkina aman ka nyaŋ'ko'd e /e shwane/ mo; yayu/ nyakki am mo dhali asi nyakki 'kwani gi pa Ammun mo, dhali /e mini ta manshu bway apo/ 'kwani gun 'kokin e paŋ Gile'd i'baar mo be." 9 Jepthah oki imanshu bway gi paŋ Gile'd gwo mo ki, "Wakki/ um mini susi aha/ pa dok/e mmo/as apo/ 'kwani gi pa Ammun mo, dhali wakki/ Tapa ciki ana mompi mii e apo/ uni mo tani, aha/ mina ta shu/um bway bum mo." 10 Imanshu bway gi paŋ Gile'd okina Jepthah gwo mo ki, "Dhalki Tapa ta'da man o gwo e embwamani ana mo wakki/ aman 'kona ki mii me'd gwo jin okina aman mo!" 11Wakana Jepthah yaki'd nyakki imanshu bway gi paŋ Gile'd mo, dhali 'kwani karki a'di ka manshu bway mo dhali wathinyca'd ma jesh apo/ uni mo. Me'd jin dikina a'di e bwambori Tapa e pa Mispah mo tani, Jepthah rashki aris gwo e kun okina a'di is i'baar mo.

12 Yan'ko'da Jepthah hashki imankal gwo eya malik gi 'kwani gi pa Ammun mo, mmo/o ki, " Ata shi/i'd e embwamani ana mo? atinta/ a'di yayina /e ki mom'bi'th mmokala 'cesh bam mo?" 13 Malik gi 'kwani Ammun thokki imankal gwo ma Jepthah gwo mo ki, "Haali/ me'd jin yayin ma Israyiil ka pije/ 'peni pa Masir mo tani, uni bu'thkina 'cesh pem mo 'peni yi'de/ Arnon bway Jabbok mo, dhali Uurdun mo. Shwane/ ciyi a'cesh gwansan ka nyaŋ'ko'd ki monku'th is mo." 14 Dok/e Jepthah hashki imankal gwo eya malik gi 'kwani gi pa Ammun mo, 15 dhali a'di oki gwo mo ki, "Yansan a'di ta gwo jin okin ma Jepthah mo ki, Israyiil diki kala 'cesh gi pa Mowaab mo dhala 'cesh

gi 'kwani gi pa Ammun mo, 16 hili uni iiyin 'peni pa Masir mo, dhala Israyiil yaki'd e mombwasho bway K̲umma/ yi'dem 'per mo dhali bway paŋ Kadish mo be. 17 Ka Israyiil hashki imank̲al gwo eya malik̲ gi pa Aduum mo, mmo/o gwo mo ki, ' Bala dhalki am iina eya 'cesh pini mo,' malik̲ gi pa Aduum diki cik̲ gwo mo. Uni si'da/ hashki imank̲al gwo eya malik̲ gi pa Mowaab mo, hili a'di ushki gwo e mo. Wakana Israyiil diki'd e paŋ Kadish mo. 18 Yan'ko'd uni iikin e mombwasho mo dhali t̲u'kkin ka pije/ 'pena 'cesh gi pa Aduum mo dhala 'cesh gi pa Mowaab mo, dhali uni iikin ki tur eya 'ban mom'pesho'k ma 'cesh gi pa Mowaab mo dhali uni 'kokin eya 'bana kamu/ gi yi'de/ Arnon mo. Hili uni 'koki ii e bwaŋgwayu/ gi pa Mowaab mo, haali/ yi'de/ Arnon ta bwaŋgwayu/ gi pa Mowaab mo be. 19 Israyiil hashki imank̲al gwo eya Sihun, malik̲ gi 'kwani Amuur mo, jin jiki'da ji e pa Heshbon mo; Israyiil oki a'di gwo mo ki, ' Bala, dhalki am iina eya 'cesh pini e mo c̲aan jin ta jim bam mo.' 20 Hila Sihun diki gam gwo ma Israyiil is mmo/ii ki tur e bwaŋgwayum piti mo. Wakan Sihun tulki'da jesh piti isi 'baar mo imont̲al 'de/ mo dhali 'kokin e pany Jahas mo, dhali imun mo tani a'di aski'd ap̲owa Israyiil mo be. 21 Yan'ko'd Tap̲a, Arumgimis ma Israyiil, c̲iki'da Sihun dhali 'kwanim piti 'baar mo e bwam me'd ma Israyiil mo dhali uni p̲iki uni e ki mii mo. Wakana Israyiil k̲alki'da 'cesh gi ushi bampa/ c̲aan i'baar mo jin 'kokina 'kwani Amuur mo be. 22 Uni k̲alki to 'baar mo e bwaŋgwayu/ gi 'kwani Amuur mo, 'peni yi'de/ Arnun bway Jabbok̲ mo, dhali 'peni mombwasho bway Uurdun mo. 23 Yan'ko'd Tap̲a, Arumgimis ma Israyiil, a'di urki 'kwani Amuur ka pije/ 'peni bwambori 'kwani ma Israyiil piti mo, dhali um shwane/ mini k̲ala 'cesh buni mowa? 24 "Amina um i'koki k̲ala 'cesh ma K̲emos c̲aan mo?" jin ta'da arum bum mo, jin c̲iki um a'di mo. Wakan eya 'cesh yin jin c̲ikina Tap̲a Arumgimis bam am mo tani, aman mina k̲al a'di mo be. 25 Shwane/ /e ka jiŋ gana/ 'bora 'bor 'pena Balak̲ jin ta ya/ ma Sip̲p̲ur, jin ta'da malik̲ gi pa Mowaab mo? A/ a'di ta'd gi gwoŋ gar 'kus i'twa/ nyak̲ka Israyiil mo? A/ a'di midi mii mo/as ap̲o/ uni ki sule/ mo? 26 Ki embul jin 'kokina 'kwani ma Israyiil gom yili iss 'kwanimpa ik̲arpa'c e pa Heshbon mo dhali aris ushi bampam piti mo, dhali e pa Aroyer dhali aris ushi bampam piti mo, dhali eya ris 'peŋkuman bampa/ i'baar mo kun 'kokin ki tur e yana gap̲ gi yi'de/ Arnon mo-yan'ko'd gomatinta

dina /e ki k̲ali uni ka nyaŋ'ko'd ki embul c̲aan mo? 27 Aha/ dina ki mii /e ki to shigga/ mo, hili /e miiki aha/ ki to shigga/ mmo'kosh aha/ mo. Tap̲a, jin dwalli gwo mo, midi o bwa shwane/ e embwaman 'kwani ma Isrāyiil dhali 'kwani "gi pa Ammun mo." 28 Hila malik̲ gi 'kwani gi pa Ammun ushki gwo rum ma Jep̲thah e jin hashkunu a'di mo be.

Gwoŋ gam me'd ma Jep̲thah dhali Momp̲i mii e mo

29 Yan'ko'd Shi/in gi Tap̲a yayi'd ap̲owa Jep̲thah mo, dhali a'di yaki'd ki tur e paŋ Gile'd dhala Manassa, dhali a'di yaki'd ki tur e pa Misp̲ah gi paŋ Gile'd mo, dhali 'peni pa Misp̲ah gi paŋ Gile'd mo a'di yaki'd ki tur e 'kwani gi pa Ammun mo. 30 Jep̲thah miiki gwoŋ gam me'd e Tap̲a mo dhali oki gwo mo ki, "Wak̲ki/ /e c̲i aha/ momp̲i mii e ap̲o/ 'kwani gi pa Ammun mo tani, 31 yan'ko'd e to gunn kun̲ mini iiyu/ ka pije/ 'pena ris 'twaŋkal gi gu'b pem mmogam aha/ 'kup̲ mo me'd jin dok̲ka ka nyaŋ'ko'd ki moŋk̲u'th is 'peni 'kwani gi pa Ammun mini ta ku gi Tap̲a mo, dhali aha/ mina c̲i a'di me'd to jin c̲inu mmo'tha ki o'd mo be."

32 Wakana Jep̲thah yaki'd ki tur e 'kwani gi pa Ammun mmo/as ap̲o/ uni mo, dhali Tap̲a c̲iki a'di momp̲i mii e mo. 33 Dhali a'di 'koshki uni mo dhali dhan mony'cit̲h 'kus caaca 'peni pa Aroyer itagi pa Minnit̲h 'peŋkuman bampa/ i iss 'de/-dhali e pa Abel K̲eramim mo. Wakan 'kwani gi pa Ammun uni yap̲kunu ki sho'k e bwambori 'kwani ma Isrāyiil mo.

'Bwa/ ma Jep̲thah mo

34 Jep̲thah yayi'd e gu'b piti e pa Misp̲ah mo, dhali imun 'bwa/um piti yayi'd ka pije/ mmogam a'di 'kup̲ mo ka jaluga/ dhali ki mo sa mo. Ayim taki'd ga jasa 'cim piti i'de/ mo, dhali e 'ko'dgwar piti mo tani a'di diki ta gi ya/ mo walla 'bwa/ mo. 35 Ki jahanne/ me'd jin mishkina a'diya yim mo tani, a'di dherki burrinyem piti bwa mo dhali oki gwo mo ki, "Ayy! 'bwa/um pem mo! /E yap̲ki aha/ ki bwan dit̲i'd mo, dhali /e taki jan 'de/ jin t̲o'cki aha/ bwa mo! Haali/ aha/ k̲a'dkina 'twam pem e Tap̲a mo, dhali aha/ mina diki dok̲ gwom pem jin okika/ is ka nyaŋ'kod mo." 36 Ayim oki a'di gwo mo ki, "Ababam pem, /e miiki gwoŋ gam me'd e Tap̲a mo, miiyi to 'baar mo e aha/ kun okina /e gwo is mo, haali/ Tap̲a ri'cki /e aris 'kwaniŋ 'kup̲ pini mo, e 'kwani Ammun

mo." 37 Ayim oki'da babam piti gwo mo ki, "Dhalki gwo jin onu is yan karu gom aha/ mo. Dhalki aha/ 'de/ goma ppe isu/ mo, ki aha/ mina ya mo dhali thul ka 'cesh 'pena ris wosh mo dhali mmoko apo/ mii nyaram pem gana/ mo, aha/ dhali iyim pem mo be." 38 A'di oki gwo mo ki, "Yaku/ mo." A'di hashki'da yim goma ppe isu/ mo. Ayim dhalki a'di mo, ayim dhali iyim piti mo, dhali uni ditkina bwa gom mo mii nyaram pitiŋ gana/ e wosh mo. 39 'ko'da ppe su/ jin kar 'kup mo tani ayim dokki'd ka nyaŋ'ko'd eya babam piti mo, jin miiki'd nyakka yim isi me'd gwoŋ gam me'd jin okina a'di is mo. Shwane/ ayim diki mish wathiŋ gwath ki e ki sule/ mo, dhali a'di ta mii jin miinu e pa Israyiil mo 40 ka aris i'bwa/ ma Israyiil ki yili 'baar mo, mina bwa dit goma cimi doŋgon mo, kun mini tor gwo lolop gi 'bwa/ ma Jepthah dok/e jin ta wathiŋ Gile'd mo be.

Gwondwall 12

Mo/as ma Jepthah dhala Eparayiim mo

1 Ayuk yaki'd ka pije/ e 'kwaniŋ gwath ma Eparayiim mo; uni iikin ki tur e pa Sapun mo dhali okina Jepthah gwo mo ki, "Gomatinta iina um ki tur mmo/as apo/ 'kwani gi pa Ammun mo dhali diki yuk am mmo/ii nyakki um mo? Aman mina ci'th gu'b bum eya tente/ mo." 2 Jepthah oki uni gwo mo ki, "Aha/ dhali 'kwanim pem aman 'kokina e dhan mo/asa caaga/ nyakki 'kwani Ammun mo. Me'd jin yukkika/ /e mo tani, /e diki wan aha/ 'ba/ mo 'peni uni mo. 3 Me'd jin mishkika/ ki /e diki wan aha/ 'ba/ mo tani, aha/ karkina mondiki/e e me'd pem gana/ mo dhali ya ki tur apo/ 'kwani gi pa Ammun mo, dhali Tapa ciki aha/ mompi mii e mo. Gomatinta yayina /e mmo/as apo/ aha/ shwane/ mo?" 4 Jepthah thulki 'kwaniŋ gwath gi paŋ Gile'd is i montal 'de/ i'baar mo dhali a'di aski'd apo/ Eparayiim mo. 'kwaniŋ gwath gi paŋ Gile'd 'koshki 'kwaniŋ gwath gi pa Eparayiim mo haali/ uni o ki gwo mo ki, "/E jin ta wathiŋ Gile'd jin guski'd e pa Eparayiim mo---e bwamana Eparayiim dhala Manassa mo." 5 'Kwaniŋ Gile'd bu'thki 'kus wor gi yi'de/ Uurdun mo jin yaki'd bway Eparayiim mo. Ki jahanne/ jiŋ kamu/ 'peni uni kun bockin e 'kwani gi pa Eparayiim oki gwo mo ki: "Dhalki aha/ 'citha kumma/ yi'de/ mo," wathi/ gi paŋ Gile'd midi 'taki o a'di gwo mo ki, "A/ /e ta wathi/ Eparayiim mo?" Wakki/ a'di o gwo mo ki, " Yisa," 6 yan'ko'd uni mini 'taki o a'di gwo mo ki: "Oyi gwo

ka, Shibboleth mo," dhali wakki/ a'di o gwo mo ki, "Sibboleth" (haali/ a'di diki mish gwo o ki 'bore/ mo tani), 'Kwaniŋ Gile'd mini 'taki bu'th a'di mo dhali 'kosh a'di jwa mo e 'kus wor gi yi'de/ Uurdun mo. 'Kwani Eparayiim 'kona aliipi doŋgon i'ce'dka su/ kun 'koshkunu jwa ki embul caan mo be. 7 Jepthah miiki'da tu'c me'da mandwall gwo apo/ 'kwani ma Israyiil goma yili pe'de/ mo. Yan'ko'd Jepthah jin ta wathi/ gi paŋ Gile'd wuki'd dhali kankunu eya 'peŋkuman bampan 'de/ gi paŋ Gile'd mo.

Ibsaan, Eluun, dhali Abdaan mo

8 Ɗ'Ko'di a'di mo tani, Ibsaan gi pa Beetlaham miiki'da tu'c me'da mandwall gwo apo/ 'kwani ma Israyiil mo be. 9 A'di ta'd gi iya/ i iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd mo. A'di ciki i'bwa/ i iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd mmomash mo dhali a'di ki 'doyi i'bwa/ gi 'kwanin tiya i iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd 'pena pije/ gom iya/um piti mo, a'di jiki 'kwani ma Israyiil gom yili pesu/ mo. 10 Ibsaan wuki'd mo dhali kankunu e pam Beetlaham.

11 I'ko'di a'di mo tani Eluun jin ta wathi/ Sabuluun miiki'da tu'c me'da mandwall gwo apo/ 'kwani ma Israyiil mo. A'di jiki 'kwani ma Israyiil gom yili 'kume'd mo. 12 Eluun jin ta wathi/ Sabuluun wuki'd mo dhali kankunu mo e pa ayjaluun e 'cesh gi 'kwani Sabuluun mo.

13 'Ko'di a'di mo tani, Abdaan jin ta ya/ ma Hillel jin ta wathi/ gi pa Pirathon mo jin miiki'da tu'c me'da mandwall gwo apo/ 'kwani ma Israyiil mo. 14 A'di ta'dgi iya/i issi su/ mo dhali iya/ gi ucim piti i iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd mo. Uni merki thuluny iss 'kwanimpa/ kwara i'ce'dka 'kume'd apo/ mo, dhali a'di jiki 'kwani ma Israyiil goma yili peŋkwara mo. 15 Abdaan jin ta ya/ ma Hillel jin ta wathi/ gi pa Pirathon wuki'd mo dhali kankunu mo e pa Pirathon eya 'cesh ma Eparayiim e bampaŋ gagamis gi 'kwani Amaliik mo.

Gwondwall 13

Mondho'th ma Shamshun

1 'Kwani ma Israyiil dok/e miiki tonthus e jis/e gi Tapa mo, dhali a'di ciki uni e me'd gi 'kwanim Pilistiin mo gom yili issi su/ mo.

2 Wathi/ diki'd imun 'peni pa Sorah mo,'pena wak̲ gi 'kwani ma Daan mo, jin yuk̲u/ gway ka Manuwa mo. Ashim piti taki'da burum mo dhali wakan ayim diki dho'th mo. 3 Aman'doyu gwo gi Tap̲a piki'd eya 'bom mo dhali oki'da yim gwo mo ki, "Mishi mo shwane/ mo, ki /e takina burum mo, dhali /e diki dho'th mo, hili /e mini bwaa mo dhali /e mini dho'th ya/in mo be. 4 Shwane/ hili ki 'bore/ mmodiki p̲iya su mo walla tomp̲i jin 'bitha 'bi'th mo, dhali dhalku/ ki 'ka toŋkamu/ jin nyo/a nyo/ mo. 5 Hili mo mo ma, /e mini bwaa mo dhali dho'th ya/in mo. Anyera kamu/ minu 'koki kar i'kup̲ piti mo, a'ciŋ gwat̲h̲ midi mii c̲i is ka Arumgimis me'd 'kwani Naasira mo, dhali a'di midi t̲el mii 'pen mmo'cuk̲ 'kwani ma Israyiil 'peni me'd gi 'kwanim P̲ilist̲iin mo."

6 Yan'ko'd a'bom yayi'd mo dhali t̲orki'da kat̲h̲im piti gwo mo ki, "Wathi/ ma Arumgimis yayi'd e aha/ mo, dhali mompim piti wakina e ka man'doyu gwo ma Arumgimis mo, jin merkunu kagahara/ mo. Aha/ dina ki dot̲ a'di ki a'di yayi'd 'peni mana mo, dhali a'di diki t̲or aha/ gway piti mo. 7 A'di oki aha/ gwo mo ki, ' Hili mo mo ma! /E mini bwaa mo, dhali /e mini dho'th ya/in mo. Yan'ko'd wakan dhalka su ki p̲i mo walla tomp̲i jin 'bitha 'bi'th mo, dhali dhalku/ ki shwa maan tiya k̲un okina gwoŋk̲an gwo ki nyo/anyo/ mo, haala 'ciŋ gwat̲h̲ midi ta wathi/ Naasira goma Arumgimis 'peni embul jin dikina a'di e bwam pini mo ntaga cim gi mony jwam piti mo be.'"

8 Yan'ko'da Manuwa 'thoki'd e Tap̲a mo dhali oki gwo mo ki, "Ayy, Tap̲a, dhalki wathi/ ma Arumgimis jin hashkina /e dok̲/e yaya'd bala e am̲ mo wakan ki a'di midi t̲or am gwo kata mina aman imii goma 'ci jin minu dho'th ki jahanne/ mo." 9 Arumgimis cik̲ki 'kus ma Manuwa mo, dhala man'doyu gwo gi Tap̲a yayi'd eya 'bom dok̲/e mo ka yim c̲a'bki'd e bwam mondhe'd mo. Hila Manuwa jin taki'da kat̲h̲im piti diki di nyak̲ki a'di mo. 10 Wakan ayim guski'd ki jahanne/ mo dhali t̲orki'da kat̲h̲im piti gwo mo ki: "Hili mo mo ma! Wathi/ piki'd e aha/ mo-jan 'de/ jin yayi'd e aha/ ka cim yin mo!" 11 Manuwa cuki mis mo dhali bat̲h̲ki ashim piti nsho'k mo. Ki a'di yayi'd e wathi/ mo tani, a'di oki gwo mo ki, "A/ /e ta wathi/ jin walki 'twa/ nyak̲ka 'bom pem mo?" Wathi/ oki gwo mo ki: "Aha/ a'dan be." 12 Wakana Manuwa oki gwo mo ki, "I'dishesan dhalka ris gwom pini tana k̲ar/e mo. Gwoŋk̲an kuna minu dhu goma 'ci mo, at̲u'c piti midi ta ata mo?" 13 Aman'doyu gwo gi Tap̲a oki'da Manuwa gwo mo ki, "Ayim midi mii mii to 'baar mo ki

'bore/ kun okika/ gom a'di mo. 14 Ayim midi diki shwa ton tiya kun iiyin 'pena ris cwalman kun 'ta'dama 'ta'dam mo, dhali dhalku/ ki dhal a'di bway mmopiya su mo walla tompi jin 'bitha 'bi'th mo walla mmoshwa ton tiya kun nyo/a nyo/ mo. Ayim midi mii ha gwo e e to 'baar mo kun kankika/ a'di mmomii mo be."

15 Manuwa oki'da man'doyu gwo gi Tapa gwo mo ki, "Bala diyi gom ari mo mo, mmoci am embul mmothoson ari dhuru'c mi gom /e mo." 16 Aman'doyu gwo gi Tapa oki'da Manuwa gwo mo ki, "Isi kan wakki/ aha/ dina mo tani, aha/ mina diki shwa tontem pini mo. Hili wakki/ /e thoson to jin cinu mmo'tha ki o'd mo tani, ciyi a'di ki Tapa mo." (Manuwa diki mish gwo 'ban ki a'di taki'da man'doyu gwo gi Tapa mo.) 17 Manuwa oki'da man'doyu gwo gi Tapa gwo mo ki, "Gway pini yuku ka ja mo, wakan ki aman mina mii tak /e mo ka ris gwo iiyin ka kar/e mo?" 18 Aman'doyu gwo gi Tapa oki a'di gwo mo ki, "Gomatinta dota /e gway pem mo? A'di 'bora 'bor kagahara/ mo!"

19 Wakana Manuwa kalki ari dhuru'c mi nyakki emen to jin cinu mo dhali ciki uni eya po/ wosh gom Tapa mo. A'di miiki dhan mii mera caaganŋ kamu/ ka Manuwa dhali ashim piti uni 'kokin mmohili mo mo be. 20 Ka le'dan o'd bilitki'd ka pije/ 'pena gwata/ 'kupka balany gi momis mo tani, aman'doyu gwo gi Tapa yaki'd isi mis eya le'dan o'd ma gwata/ mo. Manuwa dhali ashim piti mishki to yan mo dhali luŋki bwam/e ka 'cesh mo. 21 Aman'doyu gi Tapa diki piya Manuwa i is dok/e mo walla a'bom piti mo. Yan'ko'd Manuwa mishki gwo 'ban ki a'di taki'da man'doyu gwo gi Tapa mo. 22 Manuwa oki ashim piti gwo mo ki, "Ana ka jiŋ gana/ mina 'taki wu mo be, haali/ ana mishkina Arumgimis mo!" 23 Hili ashim piti oki a'di gwo mo ki, "Wakki/ Tapa ŋapki'd mmo'kosh ana mo tani, a'di midi diki bu'th to jin cinu mmo'tha ki o'd mo dhali emen to jin cikina ana a'di mo. A'di midi 'taki diki tor ana aris to gwansani 'baar mo, walla ka cim yan a'di midi 'taki diki dhal ana bway mmocik aris to gwansan mo."

24 Ɗ'ko'd mo tani a'bom dho'thki ya/ mo, dhali yukkunu gway piti ka Shamshun mo. A'ci caki'd mo dhali Tapa 'borki a'di mii mo be. 25 Shi/in gi Tapa telki mii 'pen mmo'bi'th a'di is e pa Mahani Daan mo, e embwaman pa Sorah dhali pa Eshtawol mo.

Gwondwall 14

A'bom gi pam Pilistiin jin mash ma Shamshun mo

1 Shamshun yaki'd ka luŋgu'b bway pa Timnah mo, dhali imun mo tani a'di mishki'da 'bom mo, jin ta jan 'de/ 'peni i'bwa/ gi 'kwanim Pilistiin mo. 2 Me'd jin dokkina a'di ka nyaŋ'ko'd mo tani, a'di torki'da babam piti gwo mo dhali kum mo ki, "Aha/ mishkina 'bom e pan Timnah mo, jin ta jan 'de/ 'peni i'bwa/ gi 'kwanim Pilistiin mo. Shwane/ ŋapi a'di gom aha/ mmota 'bom pem mo." 3 Ababam piti dhali kum oki a'di gwo mo ki, "A /e mini diki gama 'bom e bwamani i'bwa/ gi 'kwanim pini mo, walla e bwamana ris 'kwanim bana mo? A/ /e muruni ya mmomasha 'bom 'peni 'kwanim Pilistiin kun 'konu ki 'citha munyjal yis mo?" Shamshun oki com gwo mo ki, "Susa yim e aha/ mo, haali/ ki aha/ hilkina a'di mo tani, ayim 'bora bwa ki 'bor mo be." 4 Hila babam piti dhala ta'dam piti 'koki mish gwo 'ban ki mii yan yayi'd 'peni Tapa mo, haali/ a'di ŋapki'd mmo/uk mo/as nyakki 'kwanim Pilistiin mo (haali/ ki embul caan mo tani 'kwanim Pilistiin uni jikina Israyiil mo). 5 Yan'ko'da Shamshun yaki'd ka 'cesh e pa Timnah nyakka babam piti mo dhala ta'dam piti mo, dhali uni pu'dkin e bwanycwa ma mura'th gi pa Timnah mo.

Dhali, hili mo mo ma, 'pena ris dhuru'c ma dhop kun 'kokin imun mo tani jan 'de/ cuki mis mo dhali aŋkir ki ko gom a'di mo. 6 Shi/in gi Tapa pu'dki'da po/ a'di ki jahanne/ mo, dhali a'di dherki'da dhop bwa ki mom'bi'th me'd jin dherkina a'di ari miŋ gwa'dga/ bwa mo, dhali a'di diki ta gi toŋkamu/ e me'd piti mo. Hili a'di diki tora babam piti gwo mo walla ta'dam piti to jin miikina a'di mo. 7 A'di yaki'd mo dhali walki 'twa/ nyakka 'bom mo, dhali ki a'di hilki mo e a'di mo tani, ayim borki'da Shamshum bwa mo. 8 Ɗ'ko'da cimi daka/ mo me'd jin dokkina a'di ka nyaŋ'ko'd mmomasha yim mo tani, a'di tu'kki 'ban mo mmohil buŋgwar is ma dhop gi wuki'd mo. Dhali hili mo mo ma, dhana waambuhanya dham 'kokin mo dhali mamana dham e buŋgwar is ma dhop jin dhalkunu mo be. 9 A'di lolki mamana dham ki me'd piti mo dhali shwa mo me'd jin yakina a'di mo. Dhali me'd jin pu'dkina a'di eya babam piti dhala ta'dam piti mo tani, a'di ciki ushi kun tiya ki uni mo, dhali uni shwakin mo. Hili a'di diki tor uni gwo ki a'di kal mamana dham ka pije/ 'peni buŋgwar is ma dhop mo.

10 Ka Baba ma Shamshun yaki'd ka luŋgu'b e mo jin dikin ma 'bom icine/ mo, dhala Shamshun miiki moshwan to imun mo, haali/ yan ta mii kun miikina 'kwanin dhuru'c isa yempa/ mo. 11 Ki jahanne/ me'd jin mishkina 'kwanim piti a'di mo tani, uni 'doyi a'di imugum piti i iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd mo mmo'ko nyaḵki a'di mo. 12 Shamshun oki gwo e uni mo ki, "Dhalki aha/ shwane/ ṯorkina um gwom 'bi'thga/ mmoḵwa/ bwa mo. Waḵki/ jan ṯal 'de/ 'peni um midi gam a'di mo dhali ṯor aha/ gwon thoḵ mo ka cim ma pesu/ gi moshwan to mo tani, aha/ mina c̠i burrinyen tur jin nabula nabul i iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd mo dhali burrinye/ kun dhukunu i iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd mo. 13 Hili waḵki/ um 'koki ṯor aha/ gwon thoḵ mo tani, yan'ko'd um mini c̠i aha/ burrinyen tur jin nabula nabul i iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd mo dhali aris burrinye/ kun dhukunu i iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd mo." Uni oki gwo e a'di mo ki, "Ṯori am gwon doṯa 'bi'thgam pini mo, wakan ki aman mina ciḵ a'di mo." 14 A'di oki uni gwo mo ki:

> "Peni a'di jin shwaki to mo tani to jin shwanu diki'd mo;
> 'peni a'di jin 'bi'tha 'bi'th mo tani toŋkamu/ di'd jin ta'da dhelel mo."

Hili aris yilkinam piti 'koki gam gwon thoḵ ka cima kwara mo.

15 Ka cimi doŋgon mo tani uni oki asha Shamshun gwo mo ki, "Isha kaṯhim pini agany wakan ki a'di midi ṯorki ana gwon thoḵa 'bi'thga/ mo, walla aman mina c̠i'th um ki o'd mo dhali gu'b ma babam pini mo. A/e yuḵi am imahan mmomii am ka ha'th'ko'd mo?" 16 Asha Shamshun ṯelki mii 'pen mmoko e bwambori a'di mo; ayim oki gwo mo ki, "Aris to 'baar kun miikina /e shi/ki aha/ mo! /E diki en aha/ mo. /E doṯki gwon doṯa 'bi'thgan tiya gom 'kwanim pem mo, hili /e diki ṯor aha/ gwon thoḵ mo." Shamshun oki a'di gwo mo ki, "Hili mo imahan mo, waḵki/ aha/ dina ki ṯora babam pem gwo mo walla ta'dam pem mo tani, Amiga/ ṯor /e gwo mo?" 17 Ayim gwoki'd ki embul ma cim ma pesu/ gi monshwan tom buni jiŋ 'ko'd mo. Ka cim ma pesu/ mo tani a'di ṯorki'da yim gwon thoḵ mo haali/ ayim miiki a'di ki mon'bi'th ki nyanye/ mo. Ayim ṯorki gwon thoḵ e 'kwani gi 'kwanim piti mo be.

18 Nṯwa/a/ ka tente/ yaki jis ka cim ma pesu/ mo tani 'kwaniŋ gwaṯh gi 'peŋkuman bampa/ oki gwo e a'di mo ki,

"Ata taki'da dhel dhel 'peni mamana dham mo?
Ata 'bitha 'bi'th 'pena dhop mo?"

Shamshun oki gwo e uni mo ki,

"Wakki/ um 'koki bura 'cesh nyakki nas bip pem mo tani,
um mini 'koki gam gwon thok e gwon dota 'bi'thgam pem mo."

19 Yan'ko'd ki jahanne/ shi/in gi Tapa yayi'd apowa Shamshun ki mom'bi'th mo. Shamshun yaki'd ka luŋgu'b e pa Ashkelon mo dhali 'koshki 'kwaniŋ gwath buni jwa i iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd mo. A'di kalki ton dil buni mo, dhali a'di ciki aris burrinye/ e uni gwansan kun torki 'pemen gi gwon dota 'bi'thga/ mo. A'di shwaki'da nyor kagahara/ mo, a'di yaki'd e gu'b ma babam piti mo. 20 Asha Shamshun a'di cikunu ka mugum pitim 'borga/ mo be.

Gwondwall 15

Shamshun Piki 'kwanim Pilistiin e ki mii mo

1 Ɔ'ko'da cima kamu/ mo, ki embul jin 'cithkunuwa game mo tani, Shamshun kalki dhuru'c mi mo dhali yaki'd mmobuti ashim piti mo. A'di oki gwo e is piti mo ki, "Aha/ mina ya bway gu'b ma 'bom pem mmo/ish nyakki a'di mo." Hili ababam piti diki dhal a'di bway mmoya bway gu'b mo. 2 Ababam piti oki gwo mo ki, "Aha/ ka jiŋ gana/ tosha ki /e shi/ki a'di i e mo, wakan aha/ cikina yim ka mugum pini mo. Ari 'bwah pitiŋ gwa'dga/ 'bora 'bor kagahara/ 'pena yim mo, dina a'di ki wakana? Kali ayim mo." 3 Shamshun oki uni gwo mo ki, "Ka tente/ yan aha/ mina di ki 'kus 'peni tonthus isi gom 'kwanim Pilistiin mo me'd jin 'koshkika/ uni is ka nyor mo be." 4 Shamshun yaki'd mo dhali budha mak i iss 'kwanimpa ikarpa'c mo dhali a'di dekki uni ka susu susu e thin mo. Yan'ko'd a'di kalki'da ris dhantho/ mo dhali dekki uni e embwaman gi thina su/ mo. 5 Ki a'di ci'thki'da ris dhantho/ ki o'd mo tani, a'di dhalki'da risa mak bway mmoso mo e bwamani pos gi 'kwani Pilistiin mo, dhali uni ci'thki o'd eya wusha gi emen to mo dhali pos kun doshkin e bwam mondhe'd mo, inyakka ris bwam mo sinu ma mura'th mo dhali aris mo sinu gi cwa ma setuun mo be. 6 'Kwani Pilistiin dotki gwo mo ki, "Aja mii to yan mo?" Uni torkunu gwo mo ki, "aShamshun mo, jin ta'da mar gi 'kwani Timnah mo, a'di miiki mii

yan mo haali/ 'kwani Timnah kalki asha Shamshun mo dhali ciki a'di ka mugum piti mo." Yan'ko'd 'kwanim Pilistiin iikin mo dhali ci'tha 'bom ki o'd mo dhala babam piti mo. 7 Dhala Shamshun oki uni gwo mo ki, "Wakki/ ta mii a'dan jin miikina um mo tani, aha/ mina ri'c um mo, dhali yan'ko'd mo tani, aha/ mina dosh mo be." 8 Yan'ko'd a'di 'cithki uni bwa mo ka 'ci'cimith mo, e gocor wum mo dhala 'dupun mo, ki dhan mony'citha caaga/ mo. Yan'ko'd a'di yaki'd ka luŋgu'b mo dhali diki'd e jurum wosh e 'kuwosh Etham mo.

9 Yan'ko'd 'kwanim Pilistiin seki mis wosh mo dhali 'kokin e pa Yahuuda/ mo dhali peperkin e pa Lehi mo. 10 'Kwaniŋ gwath gi pa Yahuuda/ oki gwo mo ki, "Gomatinta iiyina um i am mo?" Uni oki gwo mo ki: "Aman iiyina wakan ki aman mina butha Shamshun mo, dhali mii a'di me'd jin miikina a'di am mo be." 11 Yan'ko'd 'kwaniŋ gwath gi pa Yahuuda/ kun 'kona aliipi kwara thulkin ka luŋgu'b e jurum wosh gi pa Etham mo, dhali uni okina Shamshun gwo mo ki, "/E diki mish ki 'kwanim Pilistiin uni jikina ji apo/ am mo? Yan ta'da ta jin miikna /e gom am mo?" Shamshun oki uni gwo mo ki, "Uni miiki to e aha/ mo, dhali wakan aha/ miikina to e uni mo." 12 Uni okina Shamshun gwo mo ki, "Aman iiyina ka 'cesh mmodek /e mo dhali ci /e e me'd gi 'kwanim Pilistiin mo." Shamshun oki uni gwo mo ki, " 'Boro'd, hili aha/ ona gwo is ki um mini 'koki 'kosh aha/ jwa ki is bum mo." 13 Uni oki a'di gwo mo ki, "Yisa, aman mina dek /e ka jasa shi/ mo dhali ciki /e mo e me'di uni mo. Aman ona gwo is ki aman mina 'koki 'kosh /e jwa mo." Yan'ko'd uni dekki a'di ka shin this isu/ mo dhali susi a'di 'peni wosh mo.

14 Ki a'di pu'dki'd mo e pa Lehi mo tani, 'kwanim Pilistiin iiyin ki cuwa/ ilu/ me'd jin gamkina uni a'di 'kup mo. Yan'ko'd Shi/in gi Tapa yayi'd apo/ a'di ki mom'bi'th mo. Arisa shi/ eya bim piti wakina e ki jin shwakina o'd mo, dhali uni raskin 'peni 'bame'd piti mo be. 15 Shamshun gamki'da sima/ ma cal'peshen thuluny this mo, dhali a'di 'de'kki a'di imis mo dhali 'koshki 'kwaniŋ gwath jwa ka aliip mo.

16 Shamshun oki gwo mo ki,

"Ka sima/ ma cal'peshen thuluny mo tani,
uni su'kkin ka makampo/ ki su'k su'k mo,

ka sima/ ma cal'peshen thuluny mo tani
aha/ 'koshkina 'kwani jwa ka aliip mo be."

17 Me'd jin 'baarkin ma Shamshun 'twa/ wal mo tani, a'di birki'da sima/ ma cal'peshe/ me'd mo, dhali a'di yukki mo gway ka Ramath Lehi mo.

18 Shamshun bu'thkina yi'de/ kagahara/ mo dhali yukki Tapa mo dhali oki gwo mo ki, "/E ciki mompi mii enycaaga/ eya manmiiya tu'c pini mo. Hili i'dishesan aha/ mina wu ki dargi yi'de/ mo dhali bit e me'd gi uni gwansan kun 'kokunu ki 'citha munyjalyis mo?"19 Arumgimis dherki mo jin di'd e pa Lehi bwa mo dhali yi'de/ guski'd ka pije/ mo. Me'd jin pikina a'di mo tani, mom'bi'th piti dokki'd ka nyaŋ'ko'd mo dhali a'di diki'd ki e dok/e mo. Wakan a'di yukki mo caan gway ka En Ha'kkore/ mo, dhali a'di di'd e Lehi ntaga cim yan mo be. 20 Shamshun dwalki'da Israyiil gwo eya risa cim gi 'kwanim Pilistiin gom yili iss 'de/ mo.

Gwondwall 16

Shamshun dhala Dilila mo

1 Shamshun yaki'd bway paŋ Gasa mo dhali mishki'da 'bom cal imun mo, dhali a'di yaki'd eya yim mo. 2 'Kwaniŋ Gasa uni torkunu gwo mo ki, "Shamshun yaya'd imahan mo." 'Kwaniŋ Gasa 'kamki mo mo dhali ki jim bag mo, uni corki a'di ki mon'thinyi 'baar mo e 'twaŋkala goŋ gi 'peŋkuman bampa/ mo. Uni 'kokin ki shwam ki mon'thinyi 'baar mo. Uni oki gwo mo ki, "Dhalki ana cora ntagi montee mo, dhali yan'ko'd dhalki ana 'kosha a'di jwa mo." 3 Shamshun ishi'd eya ci ntagi mombwam/e mo. Dhali ki mombwam/e mo tani a'di cuki mis mo dhali a'di bu'thki 'twaŋkala goŋ gi 'peŋkuman bampa/ mo dhala campura sum piti mo. A'di bukki uni 'pena 'cesh mo, dhali jaha/ i'baar mo, mmodhu uni e 'kupa bim piti mo, dhali kalki uni eya liman ma gagamis mo, e bwambor gi 'peŋkuman bampa/ Hebruun mo.

4 Ŋ'ko'di mii yan mo tani, Shamshun yayi'd mmo/ena 'bom jin diki'd e embul momba'da'd gi wosh Sorek mo. Gway ma yim yukkunu ka Dilila mo be. 5 Iman jiya ji gi 'kwani Pilistiin iiyin eya yim mo, dhali o gwo eya yim mo ki, "Isha Shamshun agany mmopar e ki dhan

mom'bitha caagam piti di'di mana mo, dhali ki 'pemen gi wakata mina aman ipi a'di e ki mii mo, ki aman mina dek a'di mmokar a'di ki mon'the is mo. Miiyi mii yan mo, dhali 'peni am ka 'dete/ 'dete/ mina ci /e usha guurush kush ka aliipi 'de/ i'ce'dka iss 'kwanimpa mudhe'd mo."

6 Yan'ko'da Dilila oki'da Shamshun gwo mo ki, "Bala/, tori aha/ gwo mo ki /e 'bitha 'bi'th kata mo, dhali /e minu dek kata mo, wakan ki /e minu non'kup mo?" 7 Shamshun oki'da yim gwo mo ki, "wakki/ uni dek aha/ ka shu/ ma bwanthis ipesu/ kun 'koki ku'th mo tani, yan'ko'd aha/ mina 'ka'da 'ka'd mo dhali wa e ki 'kwanin tiya mo." 8 Yan'ko'd imanjiya ji gi 'kwanim Pilistiin 'doyina shum bwan this kun 'koki ku'th ipesu/ eya Dilila mo, dhali ayim dekki'da Shamshun ka shu/ mo. 9 I'dishesan ayim taki'd gi 'kwaniŋ gwath kun 'kokin ki jim bag mo, mmo'ko e bwaman gu'b piti mo. Ayim oki a'di gwo mo ki, " 'Kwanim Pilistiin uni 'kokin apo/ /e mo, Shamshun!" Hili a'di 'cithki'da risa shu/ ma bwa me'da thus gi to'du/ ki o'd mo. Wakan mombag gi mom'bi'th piti 'konu ki mish 'ban naskina/ mo be.

10 Yan'ko'da Dilila oki'da Shamshun gwo mo ki, "Yansan a'di ta mii jin he'kkina /e aha/ e kan mo dhali tor aha/ aris gwo ka tor mo. Bala/, tori aha/ gwo ki /e minu pi e ki mii gi wakata mo." 11 A'di oki'da yim gwo mo ki, "Wakki/ uni dek aha/ ka risa shin this kun 'konu ki miiya tu'c naskina/ mo tani, aha/ mina 'ka'da 'ka'd mo dhali wa e ki 'kwanin tiya mo." 12 Wakana Dilila kalki'da shin this mo dhali dekki a'di ki uni mo, dhali o a'di gwo mo ki, " 'Kwanim Pilistiin uni 'kokina po/ /e mo, Shamshun!" 'Kwaniŋ gwath kun ishkin ki kuny cor mo e bwaman gu'b mo. Hila Shamshun 'cithki'da risa shi/ bwa 'pena bim piti me'd uni takina thus mo.

13 Dilila oki'da Shamshun gwo mo ki, "Ntaga/ 'dishesan /e he'kki aha/ e mo dhali /e torki aha/ gwo ka tor mo. Tori aha/ gwo ki /e minu pi e ki mii gi wakata mo." Shamshun oki'da yim gwo mo ki, "Wakki/ /e to'dona mur 'kup pem ki mondek ipesu/ mmo'kosh e ma thus ki to jin shonu to mo, dhali yan'ko'd ibu'th a'di ki to jin shonu to mo tani, Aha/ mina e wa ki 'kwanin tiya mo." 14 Ki a'di ishki e mo tani, Dilila to'dki'da mur ki mondek ipesu/ e 'kup piti ki moŋ'kosh e ma thus ki to jin shunu to mo dhali telki a'di e to jin shunu to mo, dhali ayim oki a'di

gwo mo ki, " 'Kwanim P̲ilis̲t̲iin 'kokin ap̲o/ /e mo, Shamshun!" A'di cuki'd 'peni mo ish piti mo dhali a'di bu̲k̲ki'da thus jin 'koshu e mo dhali ara ip̲ira/ jin buthu to 'peni to jin shunu to mo.

15 Ayim oki a'di gwo mo ki, "Kata mina /e o gwo mo ki, ' Aha/ ena /e mo,' me'd jin dina /e ki t̲ora dum pini ki aha/ mo? Me'di kwara gwansan /e miiki aha/ ka ma̲k̲ mo dhali diki t̲or aha/ ki /e takin gi dhan mom'bitha caaga/ mo." 16 Dhali ka cimi 'baar mo tani ayim yap̲ki a'di ka ris gwom 'bi'thgam piti mo, dhala yim yap̲ki a'di ki mom'bi'th wakan ki nyanye/ ki a'di okina bwa ki a'di midi wu mo be. 17 Wakana Shamshun t̲orki a'di aris to 'baar mo dhali oki'da yim gwo mo ki, "Aha/ dinu ki 'ci̲t̲ha mur 'kup̲ pem ka nyer ki sule/ mo, haali/ aha/ tana wathi/ bampaŋ kamu/ e bwaŋ'kwarany gi gwoŋ gam me'd ma Arumgimis 'peni bwa ma ta'dam pem mo. Wa̲k̲ka mur 'kup̲ pem 'ci̲t̲hu mo tani, yan'ko'd mom'bi'th pem midi dhal aha/ mo, dhali aha/ mina isi 'ka'da 'ka'd mo dhali wa e ki isi 'kwani mo."

18 Ka Dilila mishki mo ki a'di t̲orki gwoŋ̲k̲ar/e ap̲o/ to 'baar mo tani, ayim hashki gwo mo dhali yu̲k̲ki'da yu̲k̲ gom imanjiya ji gi 'kwanim P̲ilis̲t̲iin mo, mmo/o ki, "Iiyu/ do̲k̲/e mo, haali/ a'di t̲orki aha/ to 'baar mo." Yan'ko'd imanjiya ji gi 'kwanim P̲ilis̲t̲iin iikin eya yim mo, mmo̲k̲ala guurush kush e me'd buni mo. 19 Ayim ŋap̲ki a'di ki ish e eya 'dup̲un piti mo. Ayim yu̲k̲ki wathiŋ gwa̲t̲h mmo'ci̲t̲ha mur 'kup̲ pesum piti mo, dhali ayim t̲elki mii 'pen mmoyap̲ a'di ki mom'bi'th mo, haali/ mom'bi'th piti dhalki a'di mo be. 20 Ayim oki gwo mo ki, " 'Kwani P̲ilis̲t̲iin 'kokin ap̲o/ /e mo, Shamshun!" A'di cuki mis 'peni mo ish/em piti mo dhali oki gwo mo ki, "Aha/ mina ya ka pije/ me'd jin yaka isa yempa/ mo dhali yi̲k̲in is pem 'ba/ k̲any mo." Hili a'di diki mish ki Tap̲a dhalki a'di 'pen mo.

21 'Kwanim P̲ilis̲t̲iin bu'thki a'di mo dhali wa /em piti mo. Uni susi a'di ka luŋgu'b e paŋ Gasa mo dhali de̲k̲ki a'di ka jindhir 'per mo. A'di 'daŋkalki wosha yo/ e gu'b jin jinuwa ji mo. 22 Hila mur 'kup̲ piti t̲elki mii 'pen mmoca do̲k̲/e ŋ'ko'di a'di 'ci̲t̲hkunu mo be.

Shamshun wuki'd nya̲k̲ki 'kwanim P̲ilis̲t̲iin mo

23 Imanjiya ji gi 'kwanim P̲ilis̲t̲iin tulki is imon̲t̲al 'de/ mmoc̲i mo mii dhana basa caaga/ eya Dagon jin ta'da rum buni mo, dhali mmo'kuny

bwa mo. Uni oki gwo mo ki,

"Arum bam bu'thki'da Shamshun mo,
jin ta 'kup bam mo, dhali kar a'di e me'd bam mo."

24 Ki 'kwani mishki a'di mo tani, uni maŋkina rum buni mo, Dhali/ uni oki gwo mo ki,

"Arum bam bu'thki wathiŋ 'kup bam mo
dhali ciki a'di e am mo-aman'ce'd bampam bana sho'k mo,
jin 'koshki 'kwani jwa 'peni ana ka ris mo."

25 Ki uni miiki monshwan to mo tani, uni oki gwo mo ki, "Yuka Shamshun mo, ki a'di midi rak ana mmope'th mo." Uni yukkina Shamshun ka pije/ 'pen monyji mo dhali a'di rakki uni pe'thkin mo. Uni miiki a'di mmodosh e embwaman ma risa kak mo. 26 Shamshun oki ara 'ciŋ gwath gwo jin bu'thki me'd piti mo ki, "Dhali aha/ bway mmota risa kak is ki me'd mo, wakan ki aha/ mina bel uni mo." 27 I'dishesan gu'b 'tu'dkina 'kwaniŋ gwath dhali up mo. Dhali imanjiya ji gi 'kwanim Pilistiin i'baar mo uni 'kokin imun mo. Dhali 'kwaniŋ gwath 'kona aliipi kwara kun 'kokin e 'kuŋ gu'b mo dhali up mo, uni kun hilkina Shamshun 'borkina bwa mo.

28 Shamshun yukki Tapa mo dhali oki gwo mo ki, "Ayy Arumgimis, kayi aha/ gwo e mo! Bala/ ciyi aha/ mom'bi'th yan jasi me'di 'de/ mo, ayy Arumgimis, wakan ki aha/ mina rica ri'c me'd 'de/ ki mondor e 'kwanim Pilistiin mo haali/ uni kalki e sum pem mo." 29 Shamshun bu'thki'da kaka su/ i embwaman jin bu'thki gu'b me'd mo, dhali a'di tanki uni mo, kaka 'de/ ki me'da bim poros piti mo, dhali jaŋ kamu/ ki me'da cam piti mo. 30 Shamshun oki gwo mo ki, "Dhalki aha/ wuna nyakki 'kwanim Pilistiin mo!" A'di belki gu'b ki mom'bi'th piti mo dhali gu'b bitki'd apo/ imanjiya ji mo dhali apo/ 'kwani 'baar mo kun 'kokin e a'di mo. Wakan uni kun wun mo kun 'koshkina a'di jwa mo me'd jin wukina a'di mo tani uni tana ris ki nyanye/ 'peni uni kun 'koshkina a'di jwa ki embul gi mondiki/em piti mo be. 31 Yan'ko'd ikam piti dhali kuŋ gu'b ma babam piti i'baar mo tani iiyin ka luŋgu'b mo. Uni kalki a'di mo, mmokali a'di ka nyaŋ'ko'd mo dhali kanki a'di e embwamana Sorah dhala Eshtawol e moŋkanuwa Manowah mo, jin ta'da babam piti mo. Shamshun dwalki'da Israyiil gwo gom yili iss 'de/ mo.

Gwondwall 17

Tompinycon ma Mika mo

1 Wathi/ diki'd imun e bampaŋ gagamis gi pa Eparayiim mo, dhali gway piti ka Mika mo. 2 A'di oki'da ta'dam piti gwo mo ki, "Usha guurush kush aliipi 'de/ i'cedka iss 'kwanimpa imudhe'd kun kalkunu 'peni /e mo, gom monyjee jin walkina /e 'twa/ mo, dhali jin cikika/mo-hili imahan mo! Aha/ takina ga guurush kush mo. Aha/ kalkina a'di mo." Ta'dam piti oki gwo mo ki, "Dhalki Tapa 'bor /e mii mo, ya/um pem mo!" 3 A'di dokki'da usha guurush kush aliipi 'de/ i'cedka iss 'kwanimpa imudhe'd ka nyaŋ'ko'd eya ta'dam piti dhala ta'dam piti oki gwo mo ki, "Aha/ karkina guurush kush yan ki she/ gom Tapa mo, dhali gom ya/um pem mmo'kosh jamas to mo dhali uk ki jamas gi toŋkuthu'd mo. Wakan i'dishesan mo tani, aha/ dokkina a'di ka nyaŋ'ko'd e /e mo." 4 Ki a'di dokki'da guurush ka nyaŋ'ko'd eya ta'dam piti mo tani, ta'dam piti kalki usha guurush kush i iss 'kwanimpa i'kume'd mo dhali ciki uni ka mantor toŋkuthu'd mo jin ukki uni mmota jamas gi tompinycon mo dhali uk ki jamas toŋkuthu'd mo, dhali uni dhukunu e gu'b ma Mika mo. 5 Mika ta wathi/ jin taki'd gi gu'b gi tompinycon mo dhali a'di uki burrinyen turga/ mo dhali gu'b kun takin ga risa rum mo, dhali a'di karki jan 'de/ 'peni iya/um piti mmota gasiis piti mo be. 6 Ka cim gwansasn mo tani amalik piyi'd eya Israyiil imun mo, dhali 'kwani ka 'dete/ 'dete/ miiki to kun takina kar/e e jis/em pitiŋ gana/ mo.

7 I'dishesan ari dhuru'c wathi/ gi pam Beetlaham diki'd imun e pa Yahuuda/ mo,'pena wak ma Yahuuda/ mo, jin ta wathi/ Lawi mo. A'di diki'd imun mmo'baara risa tu'c piti mo be. 8 Wathi/ dhalki pam Beetlaham gi pa Yahuuda/ 'pen mo mmoya mo dhali gam mo mmodi mo. Me'd jin yakina a'di mo tani, a'di yayi'd e gu'b ma Mika e paŋ gagamis gi pa Eparayiim mo. 9 Mika oki a'di gwo mo ki, "/E yayin 'peni mana mo?" Wathi/ oki a'di gwo mo ki, "Aha/ tana wathi/ Lawi gi pam Beetlaham gi pa Yahuuda/ mo, dhali aha/ yayina mmogam mo jin miga/ di icine/ mo." 10 Mika oki a'di gwo mo ki, "Ca'bi nyakki aha/ mo, dhali tayi ababa gom aha/ mo dhala gasiis mo. Aha/ mina ci /e usha guurush kush i'kume'd ki yil mo, aris burrinyen turga/ ki jamasa 'de/ mo, dhali tontem pini mo." Wakan wathi/ Lawi yaki'd e gu'b piti

mo. 11 Wathi/ Lawi okina bwa mmodi nyakki wathi/ mo, dhali ari dhuru'c wakina e ki jan 'de/ 'peni iya/ ma Mika mo be. 12 Mika karki wathi/ Lawi ki she/ goma risa tu'c kun kogu mo, dhali dhuru'c wathi/ taki'da gasiis piti mo, dhali diki'd e gu'b ma Mika mo. 13 Yan'ko'd Mika oki gwo mo ki, "I'dishesan aha/ misha ki Tapa midi mii ki 'bore/ gom aha/ mo, haali/ wathi/ Lawi yan taki'da gasiis pem mo be."

Gwondwall 18

'Kwanin Daan bu'thki tompinycon ma Mika mo

1 Dhali ka cim gwansan mo tani amalik piyi'd e 'kwani ma Israyiil mo. Awak gi emen ma Daan ŋapki mo gom bwaŋgwayu/ mmo'ko icine/ mo, haali/ ntaga/ cim caan mo tani uni 'koki bu'th ara 'ban to 'peni bwamana risa wak ma Israyiil mo. 2 'Kwani ma Daan hashki 'kwaniŋ gwath imudhe'd 'peni shan'tamo/ dhali ka kuluny 'pena wak buni mo, 'kwaniŋ gwath kun ta iman/asa mee 'pena Sorah mo dhali 'pena Eshtawol mo, mmo/ii para 'cesh e ki sho'k mo, dhali mmohil apo/ a'di mo. Uni oki uni gwo mo ki, "Iiyi mo dhali hili apowa 'cesh mo." Uni iiyin e bampaŋ gagamis gi pa Eparayiim mo, e gu'b ma Mika mo, dhali uni 'kokin ki mon'thiny imun mo be. 3 Ki uni 'dishki gu'b ma Mika is mo tani, uni nyithki mo wal 'twa/ gi dhuru'c wathi/ Lawi mo. Wakan uni tu'kkina bor mo dhali dotki a'di gwo mo ki, "Aja susi /e imahan mo? Ata miikina /e e mo yan mo? Gomatinta dina /e imahan mo?" 4 A'di oki uni gwo mo ki, "Yansan a'di ta mii jin miikin ma Mika gom aha/ mo: A'di karki aha/ mmomii to ka guurush dhali mmota gasiis piti mo." 5 Uni oki a'di gwo mo ki, "Bala 'thoyi mowoth ma Arumgimis mo, wakan ki aman mina mish mo ii jin iina aman midi ya ki 'bore/ mo." 6 Gasiis oki uni gwo mo ki, "Iiku/ ki moŋku'th is mo. Tapa midi shu um bway e bway jin mina umi ii mo be."

7 Yan'ko'd 'kwaniŋ gwath imudhe'd iikin mo dhali iiyin e pa Layish mo, dhali uni mishkin ki 'kwani 'kokin ki 'bore/ mo, me'd jin 'kokina 'kwani Sadukiyiin mo, ki dargi mii jin to'ckunu uni 'kus mo dhali 'ko ki 'bore/ mo. Jan 'de/ piyi'd imun jin bu'thki uni mo walla jin yapki uni ki sho'k ki miin tiya eya 'cesh mo. Uni 'kokin ki si'd si'd ka pije/ 'peni 'kwani Sadukiyiin mo dhali 'koki taga ris mii nyakki jan 'deŋ kamu/ mo. 8 Uni tu'kkin eya wak buni pa Sorah mo dhali pa Eshtawol mo.

'Kwanim buni dotki uni gwo mo ki, "Gwom bum jin kalina um ta'da ta mo?" 9 Uni oki gwo mo ki, "Iiyu/ mo! Dhalki ana 'kosha uni mo! Aman mishkina 'cesh mo dhali a'di 'bora 'bor kagahara/ mo. Um corkina ta mo? Dhalku/ ki mii ka ku'th is mmo'kosha 'kosh mo dhali butha 'cesh mo. 10 Ki um mini ii mo tani, um mini iiyu/ e 'kwani kun 'kon ka 'teŋkape/ mo, dhala 'cesh a'di beeya bee mo! Arumgimis ciki a'di e um mo-mo jin dina toŋkamu/ ki ath eya 'cesh mo."

11 'Kwaniŋ gwath i iss 'kwanimpa i iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd 'pena wak ma Daan mo, takin gi to gi mo/as mo, uni iikin ka pije/ 'pena Sorah dhala Eshtawol mo. 12 Uni iikin mo dhali 'kokin e paŋ Kiriyath Jeriim mo, e pa Yahuuda/ mo. A'di yukkina 'kwani mo yansan gway ka Mahaneh Daan ntaga cim yan mo; a'di diki'd eya bora luŋgu'b gi paŋ Kiriyath Jeriim mo be. 13 Uni iikin ka pije/ 'peni mun e paŋ gagamis gi pa Eparayiim mo dhali mmopu'd e gu'b ma Mika mo.

14 Yan'ko'd 'kwaniŋ gwath imudhe'd kun iikin mmopar pa Layish e oki 'kwanim buni gwo mo ki, "Um mishkin ki gu'b gwansan 'kokina burrinyen turga/ mo, gu'b jin taki'd ga risa rum mo, jamas to jin koshkunu mo, dhali ukkunu ki jamas toŋkuthu'd mo? Kulumi i'dishesan kata imina umi mii mo." 15 Wakan uni tu'kkin e mun mo dhali iikin e gu'b gi wathin dhuru'c mo, jin ta wathi/ Lawi mo, bway gu'b ma Mika mo, dhali uni theki a'di me'd mo be. 16 I'dishesan 'kwanin ma Daan 'koni iss 'kwanimpa i iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd mo, kun takin ga ris to gi mo/as mo, doshkin e 'twaŋkala goŋ mo. 17 'Kwaniŋ gwath imudhe'd kun iikin ka pije/ mmopara 'cesh e mo tani iikin imun mo dhali uni kalki jamas tompinycon jin ukkunu mo, dhali burrinyen turga/ mo, dhali gu'b jin taki'd ga risa rum mo, dhali jin ukkunu ki jamas toŋkuthu'd mo, ka gasiis doshki'd ki 'twaŋkala goŋ jin ka'da'd nyakki 'kwaniŋ gwath i iss 'kwanimpa i iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd kun takin ga ris to gi mo/as mo. 18 Me'd jin iikina uni gwansan e gu'b ma Mika mo dhali kalki jamas to jin koshkunu mo, dhali burrinyen turga/ mo, dhali 'peni gu'b jin taki'd ga risa rum mo, dhali ukkunu ki jamas gi toŋkuthu'd mo, dhala gasiis oki uni gwo mo ki, "Um mina ta mo?" 19 Uni oki a'di gwo mo ki, "Ca'bi ki shwam mo! Kari me'd pini e 'twam pini mo dhali yayu/ nyakki am mo, dhali tayi ababa gom am mo dhala gasiis mo. A/ a'di 'boro'd gom /e mmota gasiis gom gu'b gi wathin 'de/ mo, walla mmota gasiis goma wak mo dhala

wak eya Israyiil mo?" 20 Dhala gasiis 'borkina bwa ki 'bor mo. A'di kalki burrinyen turga/ mo, 'peni gu'b jin taki'd ga risa rum mo, dhali jamas to jin 'koshkunu mo, dhali yaki'd ki tur nyakki 'kwani mo be. 21 Wakan uni tu'kkin mo dhali iikin mo, dhali dhuki ushi ucin gwa'dga/ mo, dhali to/em buni mo dhali aris tombu'th buni kun 'bora 'bor e bwambori uni mo.

22 Ki uni si'dkin 'peni gu'b ma Mika mo tani, 'kwaniŋ gwath kun 'dishki gu'b ma Mika is uni yukkunu imontal 'de/ mo, dhali uni bu'thkunu nyakki 'kwanin ma Daan mo. 23 Dhali uni cukin goma risa wak ma Daan mo, dhali uni tu'kkin mo dhali okina Mika gwo mo ki, "Gomatinta yukkunu um imontal 'de/ mo?" 24 Mika oki gwo mo ki, "Um kwalkina risa rum kun ukkika/ mo, um kalkina gasiis pem mo, dhali um iikin mo. To gi wakata idhalkina/ um aha/ mo? Kata mina um idot aha/ mo ki, ' Ata a'di ito'cki /e bwa mo?'" 25 'Kwani ma wak ma Daan oki a'di gwo mo ki, "/E minu 'koki dhal bway mmocik toŋkamu/ jin ona /e mo, walla 'kwaniŋ gwatha tiya kun shi/a bwa kagahara/ mini 'kosh um mo, dhali um dhali kuŋ gu'b bum minu 'kosh jwa mo be." 26 Yan'ko'd 'kwani ma Daan iikin ki bway buni mo. Ka Mika mishki'd ki uni 'bitha 'bi'th kagahara/ gom a'di mo tani, a'di tu'kki'd mo dhali yaki'd ka nyaŋ'ko'd e gu'b piti mo.

'Kwanin ma Daan 'kokin e pa Layish mo

27 'Kwani ma Daan kalki to jin miikin ma Mika mo, dhala gasiis piti mo, dhali uni iiyin bway pa Layish mo, e 'kwani kun 'kokunu ki to'c bwa mo dhali 'kon ki 'bore/ mo dhali uni dorki uni ki shemen gandalla turga/ mo dhali ci'thki 'peŋkuman bampa/ ki o'd mo. 28 Imun mo tani jan 'de/ piyi'd mmowoth uni mo haali/ a'di si'da si'd 'peni pa Saduun mo, dhali uni 'koki taga ris mii nyakki jan 'deŋ kamu/ mo. A'di diki'd e momba'da'd jin 'dish pam Beth Rehob is mo. 'Kwanin ma Daan nyaŋki 'peŋkuman bampa/ dok/e mo dhali 'kokin imun mo be. 29 Uni yukki 'peŋkuman bampa/ gway ka Daan mo, jin ta gway ma Daan jin ta'da dhan babam buni mo, jin ta jan 'de/ 'peni iya/ ma Israyiil mo. Hili gway gi 'peŋkuman bampa/ miikunu mmota pa Layish mo.

30 'Kwani ma Daan dhuki jamas to kun ukkunu gom is buni mo. Jenathan jin ta ya/ ma Jershom mo, ya/ ma Musa mo, a'di dhali iya/um piti uni ta igasiis goma wak gi 'kwanin ma Daan ntaga cim gi takina

bampa/ gi jinu mo. 31 Wakan uni luŋki jamas to ma Mik̲a jin uk̲kina a'di ki tur tur me'd gu'b ma Arumgimis jin diki'd e pa Shiloh mo be.

Gwondwall 19

Up̲ Lawi kun 'kon ki laç̲a/ mo

1 K̲a cim gwansan mo, ki embul jin p̲ikin ma malik̲ eya Israyiil imun mo tani, wathi/ diki'di mun mo, jin t̲a wathi/ Lawi mo, diki'd gom ari mo mo e mo jin pi 'ba/ ka pije/ ki si'd si'd 'pena gagamis gi pa Eparayiim mo. A'di k̲alki'da 'bom gom is piti mo, a'bom jin di'd ki laç̲a/ 'peni pam Beet̲laham e pa Yahuuda/ mo. 2 Hili a'bom laç̲am piti miiki'd me'da 'bom ç̲al ap̲o/ a'di mo; ayim dhalki a'di mo dhali yaki'd ka nyaŋ'ko'd e gu'b ma b̲abam piti e pam Beet̲laham gi pa Yahuuda/ mo. Ayim diki'd imun goma ppe idoŋgon mo. 3 Yan'ko'd akat̲h̲im piti cuki mis mo dhali yaki'd ibat̲h̲a yim mo mmok̲ana yim gwo ki mom'bi'th mmodok̲ ka nyaŋ'ko'd mo. Amanmiiya t̲u'c piti diki'd nyak̲ki a'di mo, dhali dhaŋk̲a'b 'ba/ ma ris thuluny mo. Ayim susi a'di e gu'b ma babam piti mo. Ki com nyara/ mishki a'di mo tani, a'di 'borkina bwa mo dhali bu'th a'di ibway mo be. 4 A mar pitiŋ gwat̲h̲ mo, dhali com nyara/ mo, k̲anki a'di gwo ki mom'bi'th mmodi goma cimi kwara mo. Uni shwaki to mo dhali p̲iki to mo, dhali uni 'kokin ki mon'thiny imun mo.

5 Ap̲owa cimi doŋgon mo tani uni cuki mis ki jahanne/ mo dhali a'di thosonki is mmoya mo, hili com nyara/ oki ya/ jin ta'da mar piti gwo mo ki, " 'Bithi is pini ki ari maaŋk̲u'thu'd mo, yan'ko'd /e mini ya mo be." 6 Wakan unin su/ 'kokina 'cesh mmoshwa to mo dhali p̲i to imont̲al 'de/ mo. Yan'ko'd co nyara/ oki gwo mo ki, "Bala/ diyi mmo'baar mon'thiny yan mo dhali tayi ga/ tentem 'borga/ mo." 7 Ki wathi/ Lawi cuki mis mmoya mo tani, ababa ma 'bom dhuru'c 'bi'thki a'di is ki gwo mmodi mo, wakan a'di ak̲ki gwoŋ kulum piti e mo dhali diki'd ki mon'thiny imun dok̲/e mo be. 8 Ka cimi mudhe'd mo tani a'di cuki mis ki jahanne/ mmoya mo, hili com nyara/ oki gwo mo ki, " 'Bithi is pini mo, dhali ç̲ori ntagi montee mo." Wakan uni su/ shwaki to mo. 9 Ki wathi/ Lawi dhala 'bom laç̲am piti mo dhali aman miiya t̲u'c piti cuki mis mmoya mo, amar piti, oki a'di gwo mo ki, "Mishi mo i'dishesan mo, acim shorki is bway t̲wa/a/ mmota mom'pimpili/ mo.

Bala/ c̱a'bi ntagi mon'thinya kamu/ mo, dhali tayi ga tentem 'borga/ mo. Um mini cu mis ki jahanne/ ka'thamo/ mo dhali ii pa ka nyaŋ'ko'd mo."

10 Hili wathi/ Lawi diki o bwa mmodi ki mon'thiny mo. A'di cuki mis mo dhali yaki'd mo. A'di yaki'd 'kupki pa Yabus mo (jin ta pa Urushaliim). A'di taki'd ga kagash thuluny isu/ mo-dhala 'bom piti jin ta lac̱a/ nyak̲ki a'di mo. 11 Me'd jin 'dishkina uni pa Yabus is mo tani, acim 'dishki'd mmo'baar mo, dhali amanmiiya t̲u'c oki tapam piti gwo mo ki, "Yayu/ mo, dhalki ana t̲u'kga/ eya 'ban 'peŋkuman bampa/ gi 'kwani Yabus mo dhali 'ko mon'thiny e a'di mo." 12 Tapam piti oki a'di gwo mo ki, "Aman mina 'koki t̲u'k eya 'ban 'peŋkuman bampa/ gi 'kwanin tiya mo kun 'koki ta 'kwani ma Israyiil mo. Aman mina ii e pa Gibeyah mo." 13 Wathi/ Lawi oki dhuru'c wathim piti gwo mo ki, "Yayu/ mo, dhalki ana iina e jan 'de/ 'peni mo gwansan mo, dhali 'ko mon'thiny e pa Gibeyah mo walla pa Ramah mo be." 14 Wakan uni iikin mo, dhala tente/ yulki'd mo me'd jin 'dishkina uni pa Gibeyah is mo, e bwaŋgwayu/ ma Benyjamiin mo. 15 Uni t̲u'kkin imun mo mmo'ko mon'thiny e pa Gibeyah mo. Uni iikin mo dhali 'kokina 'cesh e 'peŋkuman bampa/ kun 'kona shem'pena bi doŋgon mo, hili jan 'de/ diki susi uni e gu'b piti gom mon'thiny mo.

16 Hili yan'ko'd wathin dhan yayi'd 'peni mo ma t̲u'c piti e mondhe'd ki mom'pimpili/ c̱aan mo. A'di 'peni bampaŋ gagamis gi pa Eparayiim mo, dhali a'di diki'd gom ari mo mo e pa Gibeyah mo. Hili 'kwaniŋ gwat̲h kun 'kon e mo c̱aan uni ta 'kwani Benyjamiin mo. 17 Ki a'di 'de'kki /em piti ki mis mo dhali mishki wathi/ jin ya'd e shem'pena bin doŋgon gi 'peŋkuman bampa/ mo. Wathin dhan oki gwo mo ki, "/E yani ya mana mo? /E yayin 'peni mana mo?" 18 Wathi/ Lawi oki a'di gwo mo ki, "Aman iina e bway bam 'peni pam Beet̲laham e pa Yahuuda/ mo e mo jin di'd ka pije/ ki si'd si'd 'peni paŋ gagamis gi pa Eparayiim mo, jin yayika/ 'peni cine/ mo. Aha/ yana bway pam beet̲laham ki pa Yahuuda/ mo, dhali aha/ yana ya e gu'b gi Tapa mo, hili imun jan 'de/ piyi'd jin midi sus aha/ e gu'b piti mo. 19 Aman tana ga wusha mmoc̱i goma ris thuluny bam mo, dhali maaŋk̲uthu'd mo dhala su gom aha/ mo dhali amanmiiya t̲u'c pini jin ta'da 'bomi imahan mo, dhali gom dhuru'c wathi/ yan nyak̲ki imanmiiya t̲u'c pini mo. Aman 'kona ki har toŋkamu/ mo?" 20 Wathin dhan theki uni me'd mo

ki, "Moŋku'th is midi di e um mo! Aha/ mina hil ki 'bore/ goma ris to kun ŋapkina um mo. Dhalku/ ki 'ko kan mon'thiny jasi 'te/ e shem'pena bin doŋgon gi bampa/ mo." 21 Wakan wathi/ susi wathi/ Lawi e gu'b piti mo dhali cika ris thuluny to mo. Uni lamki sho'k buni mo dhali shwaki to mo dhali piki to mo be.

Miin tonthus ma Gibeyah mo

22 Ki uni 'borkina bwa ki 'bor mo tani, 'kwaniŋ gwatha tiya 'peni 'peŋkuman bampa/ mo, 'kwaniŋ gwath kun 'koki mii miiŋ gana/ mo, 'kamki gu'b mo, dhali dorkina campur mo. Uni walki 'twa/ e wathin dhan mo, tapa gi gu'b oki gwo mo ki: "Susi wathi/ ka pije/ jin yayi'd e gu'b pini mo, wakan ki aman mina gam is me'd nyakki uni mo." 23 Wathi/, jin ta tapa gi gu'b mo tani, yaki'd ka pije/ e uni mo dhali oki uni gwo mo ki, "Yisa, ikam pem, bala/ dhalku/ tonthus yan ki mii mo! Ki wathi/ yan a'di ta yilkina/ e gu'b pem mo, dhalku/ ki mii mon'the isa shigga/ yan mo! 24 Hili mo mo ma, 'bwa/um pem jin ta nyaraŋ gana/ mo dhala 'bom piti jin ta laca/ di'di mahan mo. Dhalki aha/ susina uni ka pije/ i'dishesan mo. Miiyi uni mmogam is me'd nyakki uni mo dhali miiyi nyakki uni to yin jin o um bwa mo. Hili dhalku/ ki mii mii gi mon'the isa shigga/ e wathi/ yan mo!" 25 Hili 'kwaniŋ gwath 'koki cik a'di gwo mo, wakan wathi/ bu'thki'da 'bom lacam piti mo dhali susa yim ka pije/ e uni mo. Uni bu'thkina yim ki mom'bi'th mo dhali miikina yim ki shi/ shi/ ki mon'thinyi 'baar mo, dhali ki mo kal kush mo tani uni dhalkina yim mmoya mo be. 26 Ki mo kal kush mo tani a'bom yayi'd mo dhali ayim bitki'da 'cesh e 'twaŋkal gu'b gi wathi/ yin jin taki tapam piti mo, dhali ayim ishki'd imun ntagi mo kushki'd mo.

27 Tapam piti cuki mis ki mon'thamo/ mo dhali ka'dki 'twaŋkal gu'b mo dhali yaki'd ka pije/ mmoya ki bway piti mo. A'di mishki'da 'bom lacam piti ishki'd imun e 'twaŋkal mo, karki me'd piti e mo shu'd gi 'twaŋkal mo. 28 Wathi/ Lawi oki'da yim gwo mo ki, "Cuyi mis mo. Dhalki ana iina mo." Hili gwon thok piyi'd mo. A'di karki'da yim apo/ thuluny mo, dhali wathi/ yaki'd ka pije/ bway pa mo.

29 Ki wathi/ Lawi pu'di'd e gu'b piti mo tani, a'di kalki gandal mo, dhali a'di bu'thki'da 'bom lacam piti mo, dhali 'citha yim 'kus mo, dhali 'cith a'di bwa mo, ka 'ci'cimith i'kume'd i'ce'dka su/ mo, dhali hash ka

'ci'cimith e mo 'baar mo eya Israyiil mo be. 30 Uni 'baar kun mishki mii yan oki gwo mo ki, "To gi wakan 'konu ki mii ki sule/ mo walla 'konu mish 'pena cim gi 'kwani ma Israyiil kun iiyin ka pije/ 'pena 'cesh gi pa Masir ntaga cim ga shwane/ yansan mo. Kulumi gom a'di mo! Ciyi am gwo jin wothu is mo! Tori am to jin minu mii mo!"

Gwondwall 20

Mo/as ma Israyiil nyakki 'kwani ma Benyjamiin mo

1Yan'ko'd 'kwani ma Israyiil i'baar mo-'peni pa Daan bway pa Bershiba/ mo, ntaga 'cesh gi paŋ Gile'd si'da/ mo-iiyin ka pije/ mo, dhali dhana tul'kup 'kwani tulki is imontal 'de/ mo me'd wathin 'de/ ibwambori Tapa e pa Mispah mo. 2 Imanshu bway gi 'kwani 'baar mo, 'pena risa wak ma Israyiil i'baar mo, bu'thki mom buni e montul is gi 'kwani ma Arumgimis mo-'kwaniŋ gwath kun iikin ki sho'k thosonki is mmo/as ki gandala turga/ ta'da aliip iss 'kwanimpa iss 'de/ mo. 3 I'dishesan 'kwani ma Benyjamiin cikki gwo ki 'kwani ma Israyiil iikin ntagi pa Mispah mo. 'Kwani ma Israyiil oki gwo mo ki, "Tori am ki to shigga/ yan miiki'd kata mo." 4 Wathi/ Lawi, jin ta'da kath ma 'bom jin 'koshkunu jwa mo tani, thokki gwo mo ki, "Aha/ yayina e pa Gibeyah e bwaŋgwayu/ jin ta jima Benyjamiin mo, aha/ dhala 'bom laçam pem mo, mmo'ko mon'thiny mo be. 5 Ki embul gi mon'thiny mo tani, imanshu 'kwani bway gi pa Gibeyah 'koshki aha/ mo, mmo'kam gu'b mo, dhali kulum mmo'kosh aha/ jwa mo. Uni bu'thkina 'bom laçam pem ki mom'bi'th mo, dhala yim wuki'd mo. 6 Aha/ kalkina 'bom laçam pem mo dhali 'cith buŋgwar is piti ka 'ci'cimith mo, dhali hash uni e monycaaga/ gi nyunykina/ ma Israyiil ka 'dete/ 'dete/ mo, haali/ uni miiki tonthus mo dhali mii gi mon'the is gi tonthus eya Israyiil mo. 7 I'dishesan mo tani, um 'kwani ma Israyiil i'baar mo, çiyi gwo mowoth is bum mo dhali to'kki ato'k imahan mo."

8 'Kwani 'baar mo cuki mis imontal 'de/ me'd wathin 'de/ mo, dhali uni oki gwo mo ki, "Piyi'd 'peni ana jin midi ya bway gu'b burrinyem piti mo, dhali piyi'd 'peni ana jin midi dok ka nyaŋ'ko'd bway gu'b piti mo! 9 Hili/ i'dishesan a'di ta mii jin mina aman imii mii e pa Gibeyah mo ki, Aman mina 'kosh a'di me'd mii jin ramu mmogam embul mmotor gom ana mo. 10 Aman mina kal 'kwaniŋ gwath i'kume'd 'pena iss

'kwanimpa imudhe'd eya risa wak ma Israyiil i'baar mo, dhali iss 'kwanimpa mudhe'd 'pena aliip mo, dhala aliip i'de/ 'pena aliipi iss 'kwanimpa 'kume'd mo, mmogam aris gwoŋ kulum gom 'kwani gwansan mo, wakan ki uni mini iiyu/ e pa Gibeyah eya Benyjamiin mo tani, uni mini ci uni ajisa/ gom mii gi mon'the is gi tonthus jin miikina uni eya Israyiil mo be." 11 Wakan 'kwaniŋ gwath ma Israyiil i'baar mo tulki is apo/ 'peŋkuman bampa/ mo, dhali gamki me'd mmowa e ki wathin 'de/ mo.

12 Arisa wak ma Israyiil hashki 'kwaniŋ gwath eya wak ma Benyjamiin i'baar mo, mmo/o gwo mo ki: "Tonthus yan a'di wakata jin miikunu e bwamani um mo? 13 Dhali wakan, ciyi am 'kwaniŋ gwath thus gi pa Gibeyah gwansan mo, wakan ki aman mina 'kosh uni jwa mo, wakan ki aman mina ur tonthus yan ka pije/ ka kuluny 'peni 'kwani ma Israyiil mo." Hili 'kwani ma Benyjamiin 'koki cik gwo gi ikam buni mo, 'peni 'kwani ma Israyiil mo be. 14 Yan'ko'd iya/ ma Benyjamiin iiyin imontal 'de/ ka pije/ 'pena ris 'peŋkuman bampa/ e pa Gibeyah mmothoson is gom mo/as apo/ iya/ ma Israyiil mo. 15 'Kwani ma Benyjamiin kalunu imontal 'de/ 'pena ris 'peŋkuman bampam buni mmo/as ka cim caan mo nyakki i/askar kun 'kona aliipi iss 'kwanimpa iss 'de/ i'ce'dka pe'de/ kun thosonkunu is gom mo/as ki gandala turga/ mo. Ki mo mar is mo tani, 'kwaniŋ gwath buni kun kwanykunu 'kokini iss 'kwanimpa iss 'de/ i'ce'dka karpa'c 'peni 'kwani gi pa Gibeyah mo be. 16 E bwamani i/askar gwansan i'baar mo 'kwaniŋ gwath kun kwanykunu 'kokini iss 'kwanimpa iss 'de/ i'ce'dka karpa'c kun takina cam mo. Uni ka 'dete/ 'dete/ birki wosh ka luye/ eya mur mo dhali 'koki ŋa mmodosha dosh mo. 17 'Kwani ma Israyiil, Yisa deŋ 'kwani e 'pena wak ma Benyjamiin yisa, 'kwaniŋ gwath kun deŋkunu e tana aliip iss 'kwanimpa i iss 'de/ mo, kun thosonkunu is mmo/as ki gandala turga/ mo.'Kwaniŋ gwath gwansan i'baar mo taki 'kwani ma mee mo.

18 'Kwani ma Israyiil cuki mis mo, uni iikin ntagi pam Beth/iil mo, dhali dotki gwo gom mo woth gwo is 'pena Arumgimis mo. Uni dotki gwo mo ki, "Aja ntwa/a/ midi 'kosh 'kwani ma Benyjamiin gom ana mo?" Tapa oki gwo mo ki: "AYahuuda/ midi 'kosha 'kosh ntwa/a/ mo." 19 Iya/ ma Israyiil cuki mis ki mon'thamo/ mo dhali uni jocki moŋ'kom buni mmo'dish pa Gibeyah is mo. 20 'Kwaniŋ gwath ma Israyiil iikin ka pije/ mmo/as apowa Benyjamiin mo. Uni miiki dhan

mo/asa caaga/ apo/ uni e pa Gibeyah mo. 21 'Kwani ma Benyjamiin iiyin ka pije/ 'peni pa Gibeyah mo, dhali uni 'koshki 'kwaniŋ gwaṯ jwa ka aliipi iss 'kwanimpa iss 'de/ i'ce'dka su/ 'peni 'kwani Israyiil ka cim caan mo. 22 Hili 'kwaniŋ gwaṯ ma Israyiil 'bi'thki is buni mo dhali uni uḳki dhan mo/asa caaga/ ki tur e mon'de/ eya ris mo gunn kun ḳalkina uni ka cim jin ṯwa/a/ mo be. 23 Yan'ko'd 'kwani ma Israyiil iikin mo dhali uni gwokin ibwambori Tapa ntagi mom'pimpili/ mo, dhali uni ŋapki bway 'peni Tapa mo. Uni oki gwo mo ki, "A/ aman mina ii doḳ/e mmo/as apo/ ikam bam kun ta 'kwani ma Benyjamiin mo?" Tapa oki gwo mo ki, " 'Koshi uni mo!"

24 Wakan 'kwani ma Israyiil iikini 'dish i/askar ma Benyjamiin is ka cim jin 'kon ma po/ isu/ mo. 25 Ka cim jin 'kon ma po/ isu/ mo tani, Benyjamiin yaki'd ka pije/ apo/ uni 'peni pa Gibeyah mo dhali uni 'koshki 'kwaniŋ gwaṯ jwa 'peni 'kwani ma Israyiil ka aliipi 'kume'd i'ce'dka peŋkwara mo. Uni 'baar mo kun ta 'kwaniŋ gwaṯ kun thosonkunu is mmo/as ki gandala turga/ mo.

26 Yan'ko'd 'kwani ma Israyiil i'baar mo tani, iikin ntagi pam Beṯh/iil mo dhali gwokin mo, dhali imun uni 'kokin e bwambori Tapa mo dhali uni ga/ki to ka cim caan ntagi mom'pimpili/ mo dhali ciki to kun cinu mmo'thaki o'd mo dhali to kun cinu gom moŋḳu'th is e bwambori Tapa mo. 27 'Kwani ma Israyiil doṯki Tapa mo-haala sanduuḳ gi gwoŋ gam me'd ma Arumgimis diki'd imun ka cim gwansan mo, 28 dhala Pinihas, jin ta ya/ ma Ili/aasar ya/ ma Haruun mo tani, miiki'da ṯu'c e bwambor ma sanduuḳ ka risa cim gwansan mo- "A/ aman mina ii ka pije/ e dhan mo/asa caaga/ me'd 'de/ doḳ/e apo/ 'kwani ma Benyjamiin mo, kun ta ikam bam mo, walla aman mina dosh?" Tapa oki gwo mo ki, " 'Koshi a'kosh mo, haali/ ka 'thamo/ Aha/ mina woṯh um mmopi uni e ki mii mo be."

29 Wakana Israyiil dhuki 'kwaniŋ gwaṯh eya ris mo ki jim bag mmo'kam pa Gibeyah is mo. 30 'Kwani ma Israyiil aski 'kwani ma Benyjamiin ka cim jin 'kon ma po/ ikwara mo, dhali uni uḳki dhan mo/as buni ki tur apo/ pa Gibeyah me'd jin miikina uni nṯwa/a/ mo. 31 'Kwani ma Benyjamiin iikin mo dhali askin nyaḳki 'kwani mo, dhali 'kwaniŋ gwaṯh gi paŋ Gibeyah dhalki 'peŋkuman bampa/ ka wuny is mo. Uni ṯelki mii 'pen mmo'kosh 'kwanin tiya jwa mo.

'Kwaniŋ gwaṯh ma Israyiil kun wukin eya ris mondhe'd 'koni iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd mo dhali eya ris bway tur mo. 'Peni bwaya 'de/ jin yaki'd ntagi pam Beṯh/iil mo, dhali kun tiya iikin e pa Gibeyah mo be. 32 Yan'ko'd 'kwani ma Benyjamiin oki gwo mo ki, "Uni p̱ikunu e mo dhali uni sokin 'peni ana mo, isi me'd jin ṯwa/a/ mo." Hili 'kwani Israyiil oki gwo mo ki, "Dhalki ana sona ka nyaŋ'ko'd mo dhali 'kwaniŋ gwaṯh gi pa Gibeyah sokin ka wuny is 'peni 'peŋkuman bampa/ eya ris bway tur mo." 33 'Kwaniŋ gwaṯh ma Israyiil i'baar mo cuki mis 'pena ris mom buni mo dhali bu'thki embul buni ki tur gom dhan mo/asa caaga/ e Baal T̲hamar mo. Yan'ko'd 'kwani ma Israyiil kun bagkin eya ris mombag buni sokin ka pije/ 'pena ris mom buni 'peni pa Maareh Gibeyah mo. 34 'Kwaniŋ gwaṯh kun kwanykunu 'pena Israyiil i'baar mo 'kona aliip̱ i'kume'd mo kun iiyin ka pije/ mmo/as pa Gibeyah mo, dhali mo/as 'batha 'ba'th mo, hili 'kwani Benyjamiin 'koki mish mo ki mii shigga/ 'disha 'dish e uni mo. 35 Tap̱a p̱iki'da Benyjamiin e ki mii e bwambora Israyiil mo. Ka cim c̱aan mo tani, 'kwani ma Israyiil 'ce'dki 'kwaniŋ gwaṯh ma Benyjamiin sho'k i aliip̱i iss 'kwanimpa iss 'de/ i'ce'dka mudhe'd, i'ce'dka iss 'kwanimpa mudhe'd[f] mo. Uni gwansani 'baar mo kun wukin uni ta 'kwani gwansan kun ṯorkunu gwo mmo/as ki gandala turga/ mo.

36 Wakan 'kwani ma Benyjamiin mishki mo ki uni p̱ikunu e mo. 'Kwaniŋ gwaṯh ma Israyiil c̱ikina 'cesh ka Benyjamiin mo, haali/ uni gamki gwo is ki 'kwaniŋ gwaṯh 'kokin ki jim bag e yan paŋ Gibeyah mo. 37 Yan'ko'd 'kwaniŋ gwaṯh kun bagkin cuki mis mo dhali iikin ki yap̱ yap̱ mo, dhali uni sokin e paŋ Gibeyah mo, dhali uni 'koshki 'peŋkuman bampa/ i'baar mo ki shemen gandala turga/ mo. 38 Ki uni thosonki jamas e embwaman 'kwaniŋ gwaṯh ma Israyiil mo dhali 'kwaniŋ gwaṯh kun bagkin ki jim bag mini ta adhana raḵ ma ku'd jin midi cu mis 'peni 'peŋkuman bampa/ mo. 39 Ki jamas hashkunu 'kwaniŋ gwaṯh ma Israyiil mo midi ṯu'k 'peni dhan mo/asa caaga/ mo. I'dishesan Benyjamiin ṯelki mii 'pen mmo'kosha 'kosh mo dhali uni 'koshki 'kwaniŋ gwaṯh ma Israyiil jwa i iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd mo, dhali uni oki gwo mo ki, "Ka jiŋ gana/ uni p̱ikunu e ki mii e bwambori ana mo, me'd dhan mo/asa caaga/ jin ṯwa/a/ mo be." 40 Hili ka raḵa

[ff]20.35 “Kamsa wa ishriin alif wa miyya”

kaḵ ma ku'd ṯelki 'pen mmocu mis 'peni 'peŋkuman bampa/ mo tani, 'kwani ma Benyjamiin ṯu'kkin mo dhali mishkina ku'd cuki mis bwaya balany gi momis 'peni 'peŋkuman bampa/ ka kuluny mo. 41 Yan'ko'd 'kwaniŋ gwaṯḥ ma Israyiil ṯu'kkin apo/ uni mo. Dhali 'Kwaniŋ gwaṯḥ ma Benyjamiin uni ḵo/ki is kagahara/ mo, haali/ uni mishkin ki mii shigga/ pu'dki'da po/ uni mo be. 42 Wakan uni sokin mo 'peni 'kwaniŋ gwaṯḥ ma Israyiil mo, uni ḵwalki is bway mombwasho mo. Hili mo/as ḵalki uni mo. 'Kwaniŋ gwaṯḥ ma Israyiil iiyin ka pije/ 'pena ris 'peŋkuman bampa/ mo dhali 'ce'dki uni sho'k mo e mo jin doshkina uni mo be. 43 Uni 'kamki 'kwani ma Benyjamiin is mo, dhali urki uni mo dhali dorki uni mo dhali uni ṯa'kkina 'cesh e pa Nohah mo, e bwayi 'baar mo eya 'ban mom'pesho'k gi pa Gibeyah mo. 44 'Pena waḵ ma Benyjamiin mo, 'kwani kun wukin 'kona aliipi 'kume'd i'ce'dka peŋkwara mo, uni 'baar mo kun ta 'kwaniŋ gwaṯḥ gwansan kun gamki mii adu is e dhan mo/asa caaga/ mo. 45 Uni ṯu'kkin mo dhali sokin 'kupki mombwasho e wosh ma Rimmon mo. 'Kwani ma Israyiil 'koshki uni jwa ka aliipi mudhe'd ki nyanye/ eya ris bway tur ki tur mo. Uni 'kokin mmo/ii ŋ'ko'di uni mo, mmobaṯḥ uni ki 'dish 'dish e bway i'baar mo e pa Gidom mo, dhali imun mo tani uni 'koshkina aliip isu/ jwa ki nyanye/ mo. 46 I/askar ma Benyjamiin i'baar mo kun biṯkin ka cim c̱aan mo tani uni 'kona aliipi iss 'de/ i'ce'dka mudhe'd mo-kun ta 'kwaniŋ gwaṯḥ kun thosonkunu is mmo/as ki gandala turga/ mo; 'peni uni 'baar mo kun gamki mii adu is e dhan mo/asa caaga/ mo. 47 Hili/ 'kwaniŋ gwaṯḥ kun boc̱kin ta'da iss 'kwanimpa iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd mo dhali uni kun sokin e mombwaaho mo, 'kupki wosh ma Rimmon mo. Uni 'kokina ppe 'kupi doŋgon e wosh ma Rimmon mo. 48 Dhali 'kwani ma Israyiil doḵkin ka nyaŋ'ko'd apo/ emen ma Benyjamiin mo dhali 'kosh 'peŋkuman bampa/ ka kuluny ka 'cesh ki shemen gandala turga/ mo, to/e dhali ris to 'baar kun gamkina uni mo. Uni si'da/ c̱'thiki bampa/ ka 'deṯe/ 'deṯe/ e bway buni mo.

Gwondwall 21

Up kun c̱ikunu gom 'kwani ma Benyjamiin mo

1 I'dishesan 'kwani ma Israyiil oki gwo is e pa Mispah mo ki: "Jan 'de/ piyi'd 'peni ana jin midi c̱i 'bwa/um piti mmomash e 'kwani ma

Benyjamiin mo." 2 Yan'ko'd 'kwani iikin e pam Beth/iil mo dhali 'kokin imun e bwambora Arumgimis ntagi mom'pimpili/ mo, dhali gwokin ki 'kusa caaga/ ki shi/shi/ mo. 3 Uni yukkina yuk mo ki, "Atinta, Tapa, Arumgimis ma Israyiil mo, to yansan miiki'd eya Israyiil mo, ki jan 'de/ 'pena risa wak bam mo minu this e shwane/ mo?" 4 Ka cim jin 'ko'd mo tani 'kwani cuki mis ki jahanne/ mo dhali nyaŋa gwata/ imun mo dhali ciki aris to kun cinu mmo'tha ki o'd mo dhali aris to kun cinu ki moŋku'th is mo. 5 'Kwani ma Israyiil oki gwo mo ki, " 'Peni arisa wak ma Israyiil i'baar mo kun 'koki iiyu/ eya tul'kup 'kwani gi Tapa mo?" Haali/ uni miiki gwoŋ gam me'd jin ha me'd e jan 'deŋ kamu/ jin diki yayu/ e Tapa e pa Mispah mo. Uni oki gwo mo ki, "A'di ka jiŋ gana/ minu 'kosh jwa mo be." 6 'Kwani ma Israyiil takin gi bwa goma kam buni ka Benyjamiin mo. Uni oki gwo mo ki, "Shwane/ awaka 'de/ 'cithkunu ka pije/ 'pena Israyiil mo. 7 Aja midi ci up gwansan gwo kun dhalkunu mo, ki aman gamkina gwo me'd e Tapa ki aman mina 'koki dhal jaŋ kamu/ bway 'peni uni mmomash i'bwa/um bam mo?"

8 Uni oki gwo mo ki, " 'Peni arisa wak ma Israyiil kun 'koki iiyu/ e Tapa e pa Mispah mo?" A'di gamkunu ki jan 'de/ piyi'd jin yayi'd eya tul'kup 'kwani 'peni pa Jabesh Gile'd mo. 9 Uni thosonkunu is wakan ki uni minu deŋ e mo, hili mo mo ma, 'kwani gi pany Jabesh Gile'd uni piyin imun mo. 10 Dhala tul'kup 'kwani hashki 'kwaniŋ gwath buni kun 'bi'th ma du ki 'bi'th ka aliipi 'kume'd i'ce'dka su/ mo ka aris gwo kun yethuwa ye'th sho'k mmo/ii mo dhali 'kosh 'kwani gi pa Jabesh Gile'd ki shemen gandala turga/ mo, nyakki up dhali uci mo. 11 "Miiyi mii yan mo, 'kwaniŋ gwath ka 'dete/ 'dete/ dhali up ka 'dete/ 'dete/ kun mishki 'kwani kun ishkini nyakki uni mo tani uni minu ci mmo'ce'd sho'k mo be." 12 'Kwaniŋ gwath gamki aris nyaraŋ gana/ kun 'koni iss 'kwanimpa iss 'de/ gwansan kun 'kokin e pany Jabesh Gile'd mo kun 'koki mish 'kwani kun ishkin nyakki uni mo, dhali uni kalki uni e moŋ'ko gi pa Shiloh e paŋ Kanaan mo.

13 Dhana tul 'kup 'kwani haski gwo mo dhali torki 'kwani ma Benyjamiin gwo mo kun 'kokin e wosh ma Rimmon ki uni ciki uni to gi moŋku'th is mo. 14 'Kwani ma Benyjamiin dokkin ka tente/ caan mo dhali uni cikunu up gi pany Jabesh Gile'd mo kun dhalkunu ki e mo, hili imun up 'koki 'kosh jwa gom uni i'baar mo be. 15 'Kwani takin

gi moŋgwam goma Benyjamiin mo, haali/ Tapa karki moŋkwa/ bwa e bwamana risa wak ma Israyiil mo.

16 Yan'ko'd aris gwanyjaka/ ma tul'kup 'kwani oki gwo mo ki, "Kata mina amani thoson aris up gom 'kwani ma Benyjamiin kun dhalkunu mo, ki up ma Benyjamiin 'koshkunu jwa mo?" 17 Uni oki gwo mo ki, "Nyunykina/ midi mii di imun gom kum ma Benyjamiin kun bockin kun kwalki is mo, wakan ka wak minu diki 'ce'd sho'k mo 'pena Israyiil mo be. 18 Aman mina 'koki ci uni aris up 'peni i'bwa/um bam mo, haali/ 'kwani ma Israyiil oki gwo is mo, mmo/o gwo mo ki, ' Monyjee midi di e jan 'deŋ kamu/ jin ci ash goma Benyjamiin mo. '" 19 Wakan uni oki gwo mo ki, "Um mishki mo ki moshwan to gom Tapa diki'd imun ki yili 'baar mo e pa Shiloh mo (a'di diki'd ka 'bana cam gi pam Beth/iil mo, e bway tur gi mom'pesho'k jin ya'd 'kupki mis 'peni pam Beth/iil e pa Shakiim mo, dhali ka bim poros gi pa Lebonah mo)." 20 Uni ye'thki 'kwaniŋ gwath ma Benyjamiin sho'k ki gwo mo, mmo/o ki, "Iiyi mo dhali bagi ki jim bag mo dhali cori eya ris monsinu ma mura'th mo. 21 Mmohil mo goma tente/ jin iiyin ma ris nyara/ ka pije/ 'peni pa Shiloh mmosa mo, yan'ko'd soyi ka pije/ ki jahanne/ e ris monsinu ma mura'th mo dhali 'peni um ka 'dete/ 'dete/ mini bu'th up 'pena ris nyara/ gi pa Shiloh mo, yan'ko'd iiyi ka nyaŋ'ko'd eya 'cesh ma Benyjamiin mo. 22 Ki ibabam buni walla ikam buni mo iiyin mmoush ana gwo e mo tani, aman mina o uni gwo mo ki, ' Tori am mii ma 'the mo! Dhalki uni 'kon mo haali/ aman 'kona ki gam aris up gom wathiŋ gwath ka 'dete/ 'dete/ ki embul gi mo/as mo. Um 'koki mii tonthus mo, mmo'koki ci i'bwa/um bum ki uni mo be."

23 'Kwani ma Benyjamiin miikin wakan mo. Uni kalki aris up ki mondeŋ e jin ŋapkina uni 'pena ris nyara/ kun sakin mo dhali uni kalki uni mmota up buni mo. Uni iikin mo dhali dokkin e mo gi nyunykinam buni mo. Uni nyaŋki aris ushi bampa/ dok/e mo dhali 'kokin e uni mo. 24 Yan'ko'd 'kwani ma Israyiil dhalki mo caan mo dhali iiki pa mo, ka 'dete/ 'dete/ eya wak buniŋ gana/ mo dhali e shan'tamom buni mo, dhali ka 'dete/ 'dete/ tan gi nyunykinam buniŋ gana/ mo be.

25 Ka risa cim gwansan mo tani amalik piyi'd imun eya Israyiil mo. 'Kwani 'baar ka 'dete/ 'dete/ miiki to kun tana kar/e e jis/em pitiŋ gana/ mo.

AWARKA/ GI GWOLOLOP

RA/UTH

Ra/uth 1

Kuŋ gu'b ma Elimalik iikin bway pa Mowaab mo

1 Ka tee jin jikina imandwall gwo aji mo tani adhan te/ diki'd eya 'cesh caan mo, dhali wathi/ gi pam Beethlaham gi pa Yahuudiya/ yaki'd mmo di me'd wathi/ gi bampaŋ kamu/ mo e pa gi pa Mowaab mo nyakki ashim piti mo dhali iya/um piti isu/ mo. 2 Gway gi wathi/ yan yuku/ ka Elimalik mo, dhali gway gi ashim piti yuku/ ka Nomi mo. Dhali gway gi ya/um pitin su/ ka Mahlon dhala Kiliyuun mo, kun ta 'kwani Epurat gi pam Beethlaham gi pa Yahuudiya mo. Uni pu'dkin e pa Mowaab mo dhali 'ko imun mo be. 3 Yan'ko'd Elimalik, jin ta'da katha Nomi, a'di wuki'd mo, dhali ayim dhalkunu a'di 'de/ nyakki ucinŋ gwatha sum piti mo. 4 Iya/ gwansan mashki up 'peni up gi pa Mowaab mo; gway gi jan 'de/ ka Orpah mo, dhali gway gi janŋkamu/ ka Ra/uth mo. Uni 'kokin imun gom yili 'kume'd mo. 5 Yan'ko'd iMahlon uni ka Kiliyuun wukin mo, dhala Nomi a'di diki'd ki dargi iya/um piti isu/ mo dhali ki darga/ kathim piti mo be.

6 Yan'ko'd ayim cuki mis nyakki i'bwa/ kun ta imar piti mo dhali dokkin 'peni pa Mowab mo haali ayim ci'kki gwo ki e pa Mowaab mo tani Tapa cikki to gi ŋapa 'kwanim piti mo mmo ciki uni tonte/ mo. 7 Wakan ayim dhalki mo yin jin ca'bkina a'di inyakki i'bwa/ kun ta imar piti isu/ mo, dhali uni iikin mmodok eya 'cesh gi pa Yahuudiya mo. 8 Nomi oki i'bwa/ kunta imar pitin su/ gwo mo ki: "Iiku/ mo, doki mo, um ka 'dete/ 'dete/ mo, e gu'b ma ta'dam bum mo. Dhalki Tapa tor mo mii ma isiŋ gana/ 'kupki um mo, me'd jin torkina um mo mii ma isiŋ gana/ 'kupki ku gun wukin mo dhali 'kupki aha/ mo. 9 Dhalki Tapa bu'th um ki um mini gam mo si/is mo, 'peni um ka 'dete/ 'dete/ e gu'b gi ikathina tiya mo." Yan'ko'd ayim piki uni 'twa/ mo, dhali uni 'de'kki 'kus buni mo dhali gwokin mo.10 Uni okina yim gwo mo ki, "Yisa! Aman mina dok ka nyaŋ'ko'd nyakki /e e 'kwanim pini mo be."

11 Hila Nomi oki gwo mo ki, "Dokku/ ka nyaŋ'ko'd mo, i'bwa/um pem mo! Gomatinta/ mina umi ii nyakki aha/ mo? A/ aha/ tana gi iya/ e bwam pem gom um mo, wakan ki uni mini ta ikathim bum mo? 12 Dokku/ ka nyaŋ'ko'd mo, i'bwa/um pem mo, iiyi ki bway bum gana/ mo, haali/ aha/ cana mo ki yil kagahara/ mo ki dargi wathiŋ gwath mo. Wakki/ aha/ ona gwo mo ki: ' Aha/ mina gam wathiŋ gwath ki

mon'thiny yan mo,' dhali yan'ko'd idho'th iya/m mo tani, 13 wakan a/ um mini c̲or ntagi uni mini ca mo? Mina umi 'ko ki dargi 'kwaniŋ gwat̲h̲a tiya mo? Yisa, i'bwa/um pem! A'di ka jiŋgana/ shi/a shi/ e aha/ gom gway bum mo ki me'd gi Tap̲a yaki'd ap̲o/ aha/ mo." 14 Yan'ko'd i'bwa/ kun ta imarem piti gwokin isi mis mo̲ dhali ko ki nyanye/ mo. Orp̲ah p̲iki'da mar piti 'twa/ ki bwaya 'borga/ mo, hila Ra/ut̲h̲ bu'thki'da yim mo̲ mmo diki dhal a'di me'd mo.

15 Nomi oki gwo mo ki, "Hili mo mo ma, a'bom ma kam ma kat̲h̲im pini yaki'd ka nyaŋ'ko'd e 'kwanim piti mo dhali eya risa rum piti mo. Dok̲i ka nyaŋ'ko'd mo inyak̲ki asha kam ma kat̲h̲im pini mo." 16 Hila Ra/ut̲h̲ oki gwo mo ki, "Dhalku/ ki mii aha/ ki mom'bi'th mmo dhal /e 'pen mo, mmodok̲ ka nyaŋ'ko'd 'peni mo bat̲h̲ /e mo, haali/ e mo yin jin mina /e ya mo tani, aha/ mina ya mo; e mo yin jin mina /e di mo tani, aha/ mina di mo; 'kwanim pini mini ta 'kwanim pem mo, dhala Arumgimis pini midi ta Arumgimis pem mo be. 17 E mo yin jin mina /e wu mo tani, aha/ mina wu mo, dhali aha/ minu kan imun mo. Dhalki Tap̲a c̲i aha/ ajisa/ mo, dhali si'da/ ki nyanye/ mo, wak̲ki/ ta miiŋkamu/ mo̲ tani hili mowu a'di midi k̲wa/ ana bwa mo be."

18 Ka Nomi mishki'd ka Ra/ut̲h̲ okina bwa mmo ya nyak̲ki a'di mo tani, ayim dak̲ki a'di gwo gar 'kus i'twa/ mo.

19 Wakan uni su/ iikin mo ntagi uni p̲u'dkin mo e pam Beet̲h̲laham mo. Ki uni p̲u'dkin mo e pam Beet̲h̲laham mo tani, bampa/ ka kuluny 'borkina bwa̲ kagahara/ gom uni mo. Up̲ oki gwo mo̲ ki, a/ a'di ta'da Nomi mo?" 20 Hili ayim oki uni gwo mo̲ ki, "Dhalku/ ki yuk̲ aha/ ka Nomi mo. Yuk̲i aha/ gway ka k̲a/ga/ mo, haali/ a'di jin c̲a'bki dem dem miiki miiŋ k̲a/ga/ kagahara/ nyak̲ki aha/ mo be. 21 Aha/ yakina ka pije/ ki mon'tu'd is mo, hili Tap̲a kuli aha/ ka nyaŋko'd dok̲/e bwa 'te/ mo. Wakan atinta yuk̲a um aha̲/ ka Nomi mo, mmo misha um mo ki Tap̲a dorki aha/ mo dhali a'di jin c̲a'b ki dem dem i'koshki aha/ is ka nyo̲r mo 'ta?" 22 Wakana Nomi dhala Ra/ut̲h̲ jin ta'da 'bom gi pa Mowaab, jin ta'da mar piti mo tani, dok̲kin 'peni pa Mowaab mo. Uni iiyin e pam Beet̲h̲laham ki mont̲el 'pen jin tulu pos bunyan is mo.

Ra/uṯ 2

Ra/uṯ gamka'da Buwas 'kup mo

1 Dhali aNomi ta'd gi wathi/ 'pena bas ma kaṯhim piti mo, wathi/ jin taki'd gi nyunykina/ ki nyanye/ 'pena waḳ ma Elimaliḳ mo, dhali gway piti yuḳu ka Buwas mo. 2 Ra/uṯh, jin ta'da 'bom 'peni pa Mowaab mo tani, oki'da Nomi gwo mo ki: "Shwane/ dhalki aha/ yana mo dhali 'ciṯh aris to kun boc̱kin e cwalman gi emen to e bwam mondhe'd mo. Aha/ mina gu jan 'deŋkamu/ ki e jin miga/ gama 'the mo." Wakan aNomi oki a'di gwo mo ki, "Yayi mo, 'bwa/um pem mo." 3 Ka Ra/uṯh yaki'd mo dhali 'ciṯhki to kun boc̱kin e bwam mondhe'd mo i'ko'di uni tulki a'di is mo. Ayim miiki'd mmo gam usha 'ban to 'peni bwam mondhe'd kun taki kuma Buwas mo, jin taki'da waḳ ma Elimaliḳ mo be.

4 Hili mo mo ma, Buwas yayi'd 'peni pam Beeṯhlaham mo dhali oki iman'ciṯh to gwo mo ki: "Dhalki Tapa di'd nyaḳki um mo." Uni thoḳki a'di gwo mo ki, "Dhalki Tapa 'bor /e mii si'da/ mo." 5 Yan'ko'da Buwas oki'da man miiya ṯu'c piti gwo mo jin yaki'd mmo ji iman 'ciṯh to mo ki, "Wathi/ jana a'di icilkin ma 'bom dhuru'c c̱aan mo?" 6 Aman miiya ṯu'c jin jiki iman'ciṯh to thoḳki gwo mo dhali o gwo mo ki, "A'di ta'da 'bom dhuru'c gi pa Mowaab jin yayi'd ka nyaŋ'ko'd inyaḳka Nomi 'pena 'cesh gi pa Mowaab mo. 7 Ayim oki aha/ gwo mo ki, ' Bala/ dhalki aha/ 'ciṯha to mo dhali tul to is e bwamana ris deḳken to kun dhala iman'ciṯh to ŋ'ko'd mo.' Wakan ayim yayi'd imahan mo dhali yaki'd ki sule/ 'peni mon'thamo/ ntaga 'dishesan mo, ayim bu'thki mo si/is ki gwa'd gwa'd e gu'b mo."

8 Yan'ko'da Buwas oki'da Ra/uṯh gwo mo ki, "Mina /e diki ciḳ gwom pem mo, ayy 'bwa/m pem? Dhalku/ ki ya mo dhali tul to is e mondhe'da kamu/ mo; dhalku/ ki dhal mondhe'd pem mo; dhali ya moŋkamu/ mo, diyi imahan mo dhali miiyi aṯu'c nyaḳki up dhuru'c pem kun ta iman miiya ṯu'c mo. 9 Kari /em pini jasi e mondhe'd yin jin 'ciṯha 'kwaniŋ gwaṯh to mo dhali baṯhi upa tiya ŋ'ko'd mo. Dika ki ye'th 'kwaniŋ gwaṯh sho'k ki gwo mmo 'koki ta /e is ki me'd mo? Ki /e butha yi'de/ mo tani, /e mini ya eya ris dhur yi'de/ mo dhali pi yi'de/ c̱aan jin ha'bkina dhuru'c 'kwaniŋ gwaṯh mo be." 10 Yan'ko'd ayim biṯki jis/em piti ka luŋgu'b e bwambora Buwas mo dhali luŋki'd ka 'cesh mo. Ayim oki a'di gwo mo ki, "Gomatinta/ gamkika/ a'the gi

wakan e jis/em pini ki /e 'thoṯhkin gom aha/ mo, jin tana wathi/ gi bampaŋ kamu/ mo?" 11 Buwas thoḵki gwo mo dhali owa yim gwo mo ki: "A'di ṯorkunu aha/ mo ki, aris to 'baar mo kun miikina /e 'peni me'd jin wukin ma kaṯhim pini mo. /E dhalkana babam pini 'pen mo, dhali kwan mo, dhala 'cesh pini jin dhothu /e mo mmo baṯha mar pinim 'bomi mo dhali yayu/ e 'kwani kun dina /e ki mish mo. 12 Dhalki Tapa c̱i /e montaḵ gom miiŋganam pini mo. /E mini bu'th to jin c̱inu jin 'tu'du'd mo 'peni Tapa mo, Arumgimis ma Israyiil mo, e bwaŋ'kwarany ma bim piti jin gamkina /e mmohur jwa icine/ mo be." 13 Yan'ko'd ayim oki gwo mo ki, "Dhalki aha/ gama 'the e jis/em pini mo, tapam pem mo, haali/ /e malaski aha/ mo, dhali /e walki 'twa/ ka dum 'borga/ e aha/ mo, isi kan ki aha/ dina ki ta jan 'de/ 'peni up̱ kun ta iman miiya ṯu'c pini mo."

14 Ka tente/ gi shwanu to mo tani Buwas oki'da Ra/uṯh gwo mo ki, "Yayu/ imahan mo, dhali shwa maaŋḵuthu'da tiya mo, dhali 'thup̱i tom pini ari gwa'de/ ka sum 'pac̱ga/ mo." Ayim c̱a'bki'd e 'ko'dgwari iman'ciṯh to mo, dhali a'di c̱iki a'di emen to jin 'thoskunu mo. Ayim 'kaki a'di ntaga yim kap̱ki'd mo dhali dhal kun tiya mo. 15 Me'd jin cukin ma yim mis mmotul to is mo tani, Buwas ḵanki 'kwanin dhuru'c piti gwo mo, mmo /o gwo mo ki, "Dhalki a'di si'da/ tul to is e bwamana ris deḵken 'peni emen to jin 'ciṯhu mo, dhali dhalka yim ki c̱i mon'the is mo. 16 Si'da/ buḵka yim emen ton tiya ka pije/ 'pena ris deḵken mo, dhali dhal uni goma yim mmotul to is mo, dhali dhalka yim ki ḵucur ki gwo mo."

17 Wakan ayim tulki to is e bwam mondhe'd ntagi mom'pimpili/ mo. Yan'ko'd ayim dorki emen to 'pena je'desh ka pije/ kun tulkin ma yim is mo, dhali emen to ta'da thunyjur pos bunyan mo be. 18 Ayim 'de'kki a'di mo dhali yaki'd e 'peŋkuman pa/ mo. Yan'ko'da mar ma piti mishki to jin tulkin ma yim is mo. Ra/uṯh si'da/ ḵali emen to ka pije/ kun uri 'kup̱ 'peni tonṯe/ jin dhalkina a'di mo dhali c̱iki a'di ka yim mo, 19 A mar pitim 'bomi oki a'di gwo mo ki, "/E tuli to is imana shwane/ mo? /E yani miiya ṯu'c imana mo? Dhalki wathi/ jin 'thoṯhkina bwa gom /e 'borkunu mii mo." Yan'ko'd aRa/uṯh ṯorki'da marem 'bomim piti gwo gom wathi/ jin cilkina mondhe'd mo e mo yin jin miikin ma yima ṯu'c mo. Ayim oki gwo mo ki, "Gway gi wathi/ jin cila mondhe'd e mo yin jin miikika/ aṯu'c shwane/ mo tani ta'da Buwas mo be." 20 Nomi oki

'bwa/ gwo jin ta'da mar piti mo ki, "Dhalki a'di 'bora Tapa mii mo, a'di jin miiki miiŋ gana/ e ji gi diki e mo dhali e ji gi wuki'd mo." Nomi oki a'di gwo mo ki, "Wathi/ caan 'dish am is mo, jin ta wathin 'de/ bam jin wanki'da wan 'ba/ mo." 21 Ra/uth jin ta'da 'bom Mowaab oki gwo mo ki, "Ka jiŋ gana/, a'di oki aha/ gwo mo ki, ' /E mini di mmo 'dish dhuru'c 'kwaniŋ gwath pem is mo ntagi uni mini 'baar tony'cith pem i'baar mo be. '" 22 Nomi oki'da Ra/uth jin ta 'bwa/ jin ta'da mar piti gwo mo ki, "A'di 'boro'd mo, 'bwa/um pem, ki /e yan ka pije/ nyakki up dhuru'c kun ta iman miiya tu'c piti mo, wakan ki uni mini 'koki shi/ /e is e bwam mondhe'da kamu/ mo." 23 Wakan ayim 'dishki up kun ta iman miiya tu'c ma Buwas is mmo tul to is ntagi moŋkar 'kup gi 'cithu pos bunyan mo dhala game/ jin 'cithkunu mo. Ayim diki'd nyakka marem 'bomim piti mo be.

Ra/uth 3

Mowan 'ba/ ma Ra/uth Mishkunu 'ban ki 'bore/ mo

1 Nomi, jin ta'da mar piti, oki'da yim gwo mo ki, " 'Bwa/um pem mo ma, a/ dika ki ŋap mo gom /e mmo si/is mowa, wakan ki to 'baar mo mini ii ki 'bore/ gom /e mo? 2 Dhala Buwas, jin ta wathi/ jin taki'd gi dhuru'c up kun ta iman miiya tu'c kun 'kokin nyakki /e mo tani, a/ a'di diki ta bas bam mo? Hili mo mo ma, a'di midi 'dash emen to ki mon'thiny yan e ja'da/ jin toru to mo. 3 Wakan, lami is pini mo, dhali 'koshi ayin mo, dhali hithi burrinyem 'borgaŋ ganam pini mo, dhali thuli ka 'cesh e ja'da/ jin toru to mo. Hili dhalku/ ki dhal is pini ki mina wathi/ imish mo ntagi a'di 'baarki to shwa mo dhali pi to mo. 4 Hili ki a'di ishki 'ko'da 'cesh mo tani, hili mo jin isha a'di 'ko'da 'cesh ki 'bore/ mo wakan ŋ'ko'd /e mini ya e a'di mo, dhalku/ ki kum sho'k piti mo, dhali ishi 'ko'da 'cesh imattaan mo. Yan'ko'd a'di midi torki /e kata minu mii mo." 5 Ra/uth oki'da Nomi gwo mo ki, "Aha/ mina mii to 'baar mo kun ona /e mo be."

6 Wakan ayim yaki'd ka 'cesh e ja'da/ jin toru to mo, dhala yim bathki aris gwo ye'th sho'k ma marem 'bomi piti jin cikunuwa yim mo. 7 Ka Buwas shwaki to mo dhali piki to mo dhala dum piti 'kunyki'd mo, a'di yaki'd mmo ish 'ko'da 'cesh e moŋkar 'kup gi emen to gi su'kgu mo.

Yan'ko'd ayim yaki'd ka k̲u'th is mo, mmo diki kum sho'k piti mo, dhali ishki 'ko'da 'cesh mo.

8 A'di yaki'd ki mombwam e jin dekina wathi/ 'tham mo. A'di t̲u'kki'd mo, dhali ka k̲ar/e mo tani a'bom ishki'd e sho'k piti mo! 9 A'di oki gwo mo ki, "/E tana ja mo?" Ayim thok̲ki gwo mo ki, "Aha/ tana Ra/ut̲h mo, a'bom jin ta'da man miiya t̲u'c pini mo. Belethi burrinyem p̲om pini ap̲o/ 'bom ma man miiya t̲u'c pini mo, haali/ /e ta wathim p̲em mo." 10 Buwas oki gwo mo ki, " 'Bwa/um pem mo, dhalki Tap̲a 'bor/ e mii mo. /E miiki bwam 'borgam pini ki 'bore/ 'penki jin t̲wa/a/ mo, haali/ /e diki ya inyak̲ki dhuru'c wathiŋ gwat̲h̲a kamu/ mo, walla hatha'ko'd mo walla ta pa ki pa mo. 11 I'dishesan, 'bwa/um pem, dhalku/ is ki k̲o/ mo! Aha/ mina mii to 'baar mo kun ona /e mo, haali/ 'kwani gi 'peŋkuman pam pem mishki mo ki /e tana 'bom gana/ mo be. 12 A'di ta'da k̲ar/e ki aha/ tana wathim pini mo, hili imun wathi/ yan a'di 'dish is ki aha/ mo. 13 Diyi imahan ki mon'thiny yan mo, dhali ki mon'thamo/ mo, wak̲ki/ a'di midi miiya t̲u'c gom wathim pem mo tani, 'boro'd mo, dhalki a'di mii'da t̲u'c gi wathim pem mo. Hili wak̲ki/ a'di diki miiya t̲u'c gi wathim pem gom /e mo tani, yan'ko'd aha/ mina mii a'di mo, ki mondiki/e gi Tap̲a mo. Ishi 'ko'da 'cesh ntagi mon'thamo/ mo."

14 Wakan ayim ishki'd e sho'k piti ntagi mon'thamo/ mo. Hili ayim cuki mis nt̲wa/a/ ki wathin 'deŋkamu/ midi ndiki mish a'di mo. Haala Buwas oki gwo mo ki, " Ki a'di minu 'koki mish 'ban ka 'bom yayi'd e ja'da/ jin toru to mo be." 15 Yan'ko'da Buwas oki gwo mo ki, "K̲ala wolgwap̲im pini mo dhali buthi a'di mo." Ka yim miiki'd wakan mo tani, a'di barki'd ki mombar gi emen to ipe'de/ ki caaca e a'di mo dhali c̲ika yim emen to ki nyanye/ mo. Yan'ko'd a'di yaki'd e 'peŋkuman pa/ mo. 16 Ka Ra/ut̲h yayi'd eya marem 'bomim piti mo tani, ayim oki gwo mo ki, " 'Bwa/um pem, ata miiki'd mo?" Yan'ko'da Ra/ut̲h t̲orki'da yim to 'baar mo kun miikina wathi/ gom a'di mo be. 17 Ayim oki gwo mo ki, "Mombar gi emen tom pe'de/ gwansan uni c̲ikina a'di aha/ mo, haali/ a'di oki gwo mo ki, ' Dhalku/ ki ya bwa 'te/ eya marem 'bomim pini mo.'" 18 Yan'ko'da Nomi oki gwo mo ki, "Diyi imahan mo, 'bwa/um pem mo, ntagi /e mini mish ki mii midi t̲u'k 'ban kata mo, haali/ wathi/ midi diki si/is ntagi a'di 'baarki to yan shwane/ mo."

Ra/uṯḥ 4

Buwas wanki'da Ra/uṯḥ 'ba/ mo

1 Dhala Buwas yaki'd e 'twaŋkala goŋ mo dhali c̱a'bki'da 'cesh imun mo. Ki jahanne/, wathi/ jin okin ma Buwas gwo yayi'd mo. Buwas oki a'di gwo mo ki, "Mugum pem, yayu/ mo dhali c̱a'bi a'cesh imahan mo." Wathi/ yayi'd mo dhali c̱a'bki'da 'cesh mo. 2 Yan'ko'd aBuwas suski 'kwaniŋ gwaṯḥ kun ta kwanyjaḳa/ i'kume'd 'peni 'peŋkuman pa/ mo dhali oki gwo mo ki, " 'Koyi a'cesh imahan mo." Wakan uni 'kokina 'cesh mo be, 3 Buwas jin ta wathim pem oki gwo mo ki, "Nomi, jin doḳki'd 'peni pa Mowaab mo tani, yolki ara 'cesh jin taki jima kam bam ka Elimaliḳ mo. 4 Aha/ kuluma mmoṯor ki /e gwo mo dhali o /e gwo mo ki, ' Yoli a'di e bwambor gi uni gwansan kun 'kokin imahan mo, dhali e bwambori kwanyjaḳa/ gi 'kwanim pem mo.' Waḳki/ /e ŋap̱an mmo wan a'di 'ba/ mo tani, wani a'di 'ba/ mo. Hili waḳki/ /e diki ŋap̱ mmo wan a'di 'ba/ mo tani, yan'ko'd ṯori aha/ gwo mo, wakan ki aha/ mina mish gwo 'ban mo, haali/ imun jan 'de/ p̱iyi'd mmo wan a'di 'ba/ e 'ko'dgwari /e mo, dhali aha/ i'ko'di /e mo." Yan'ko'd wathiŋ kamu/ oki gwo mo ki, "Aha/ mina wan a'di 'ba/ mo be." 5 Yan'ko'd aBuwas oki gwo mo ki, "Ka cim c̱aan jin yolkina /e bwam mondhe'd 'peni me'd ma Nomi mo tani, /e si'da/ mini mii ḳala Ra/uṯḥ jin ta'da 'bom Mowaab mo, a'bom gi wuna wathiŋ gwaṯḥ mo, isi mmo 'de'k gway gi wuki'd eya ris tom piti mo." 6 Yan'ko'd wathim pem oki gwo mo ki, "Aha/ mina diki wan a'di 'ba/ gom is pem mo mmo diki 'ce'd tom pem gana/ sho'k mo. /E ḳalki mo wan 'bam pema ḳar/e gom is pini mo, haali/aha/ mina diki wan a'di 'ba/ mo be."

7 I'dishesan yan kar mii ma Israyiil jin ṯwa/a eya tente/ mo isi gom mowan 'ba/ mo dhali aris to kun 'bora 'bor mo. Mmo mish to 'ban i'baar mo, wathi/ buḳki'da p̱p̱am piti mo dhali c̱iki a'di ka man'dish gu'b piti is mo; yan taki mii gi miikunu gwoŋ gam me'd ki gwoŋḳan eya Israyiil mo. 8 Wakan wathi/ jin 'dish a'di is oki'da Buwas gwo mo ki, "Yoli a'di gom is pini mo," dhali a'di buḳki'da p̱p̱am piti mo be. 9 Yan'ko'd Buwas oki 'kwaniŋ gwanyjaḳa/ gwo mo dhali gom 'kwani i'baar mo ki, "Um ta iman o gwo shwane/ ki aha/ yolkina to ma Elimaliḳ i'baar mo dhali to ma K̲iliyuun i'baar mo dhali jima Mahlon 'peni me'd ma Nomi mo. 10 Ra/uṯḥ si'da/ jin ta'da 'bom Mowaab mo, jin ta asha

Mahlon mo, aha/ bu'thkina a'di mmo ta ashim pem mo, isi kan ki aha/ mina 'de'k gway gi wathi/ jin wuk'd isi mis eya ris tom piti mo, wakan ki gway piti midi diki 'cith ka pije/ 'peni bwamani ikam piti mo dhali 'peni 'twaŋkala goŋ gi mom piti mo. Shwane/ um ta iman o gwo mo!" 11 'Kwani 'baar mo e 'twaŋkala goŋ mo dhala ris 'kwaniŋ gwanyjaka/ oki gwo mo ki: "Aman tana iman o gwo mo. Dhalki Tapa mii'da 'bom jin yayi'd e gu'b pini mmo wa e ka Rejel dhala Leyah mo, kun su/ gun nyaŋki gu'b ma Israyiil mo; dhali dhalki /e nyaŋ to ki nyanye/ e pa Epraththah dhali minu mishu e pam Beeththlaham mo. 12 Dhalki gu'b pini wana e ki gu'b ma Paaris mo, jin dho'thkin ma Thamar ka Yahuuda mo, e emen jin mina Tapa ciki /e ka 'bom dhuru'c yan mo."

Emen ma Buwas dhala Ra/uth mo

13 Wakan aBuwas kalki'da Ra/uth mo, dhala yim ta ashim piti mo. A'di yaki'd eya yim mo, dhali Tapa 'borki'da yim mii mo dhala yim bwaaki'd mo, dhala yim dho'thki ya/ mo be. 14 Up okina Nomi gwo mo ki, "Dhalki mom'bor mii gi Tapa di'd mo, jin diki dhal /e 'pen shwane/ mo ki dargi wathim pini mo, a'ci yan. Dhalki gway piti mishu eya Israyiil mo. 15 Dhalki wathi/ di'd gom /e mmota man wan mondiki/e 'ba/ mo dhali ta manthip /e ki yil gi monycam pini mo, gom 'bwa/in jin ta'da mar pini mo, jin enki /e mo, a'di jin 'bora 'bor gom /e 'peni iya/ ipesu/ mo, kun dho'thkina a'di mo." 16 Nomi kalki'da 'ci mo, dhali 'thi a'di eya bor piti mo, dhali hilki a'di ki 'bore/ mo. 17 Up kun 'dishki gu'b is ciki a'di gway mo, mmo o ki, "Ya/ dho'thkunu ka Nomi mo." Uni yukki a'di gway ka Obii'd mo. A'di ta'da baba ma Yassa mo, jin taki'da baba ma Dawuu'd mo be.

18 I'dishesan uni gwansan taki aris emen ma Paaris mo: Paaris ta'da baba ma Hasruun mo, dhala 19 Hasruun ta'da baba ma Raam mo, dhala Raam ta'da baba ma Amminadaab mo, dhala 20 Amminadaab ta'da baba ma Nahshuun mo, dhala Nahshuun ta'da baba ma Salmuun mo, dhala 21 Salmuun ta'da baba ma Buwas mo, dhala Buwas ta'da baba ma Obii'd mo, dhala 22 Obii'd ta'da baba ma Yassa mo, dhala Yassa ta'da baba ma Dawuu'd mo be.

AWARKA/ GI GWOLOLOP

SAMU/IIL 'DE/

Kuŋ gu'b ma Elḵanah mo

1 Wathiŋ kamu/ diki'd imun 'peni pa Ramaṯhayiim 'peni Supim mo, 'pena uḵa 'cesh gi pa Eprayiim mo; gway piti ka Elḵanah ya/ ma Jeroham ya/ ma Elihu ya/ ma Tohu ya/ ma Sup, jin ta wathi/ Eprayiim mo. 2 A'di taki'd gi upi su/ mo; jin ṯwa/a/ yuḵkunu gway ka Hanna mo, jin 'kon ma po/ isu/ yuḵkunu ka Peninnah mo. Peninnah taki'd gi uci mo, hila Hanna diki tagi jaŋkamu/ mo. 3 Wathiŋ gwaṯh yan yayi'd 'peni 'peŋkuman pam piti ki yil 'ko'di yil mmo luŋ mo mmo 'ciṯh to 'kus mmo miiya bas gom Tapa mo e Shiloh mo. Iiya/ ma Eli su/ mo, Hopni dhala Pinihas mo, igasiis gom Tapa, uni 'kokin imun mo be. 4 Me'd jin pu'dkin ma cim goma Elḵanah mmo 'ciṯh to 'kus mmo miiya bas 'ko'di yil mo tani, a'di isa yempa/ ciki usha 'ban 'peni shum eya Penanniyah jin ta ashim piti mo, dhali e iya/ ma yim i'baar mo dhali i'bwa/ ma yim mo. 5 Hili goma Hanna mo tani a'di isa yempa/ ciki usha 'ban to ka maḵampo/ mo, haali/ a'di enki'da Hanna mo, wakan Tapa mu'thki bwan dho'th piti mo be. 6 Mompal piti bucurki a'di ki shi/ shi/ mmo 'kosh is piti ka nyor mo, haali/ Tapa mu'thki bwan dho'th piti mo. 7 Wakan ki yil 'ko'di yil mo, me'd jin yakin ma yim e gu'b gi Tapa nyaḵki kuŋ gu'b piti mo tani, mompal piti isa yempa/ bucurki a'di mo. Wakan ayim gwoki'd mo dhali diki shwa toŋ kamu/ mo.

Gwo jin okin ma Hanna is mo

8 Elḵanah jin ta'da kaṯhim piti isa yempa/ oki a'di gwo mo ki, "Hanna, goma tinta/ gwokina /e mo? Goma tinta/ dina /e ki shwa to mo? Goma tinta/ shi/kin ma dum pini mo? A/aha/ hana me'd gom /e 'peni iya/ina 'kume'd mo?" 9 'Pena ris mo mii mii gwansan i'de/ mo tani, Hanna cuki mis ŋ'ko'di uni 'barki to shwa mo dhali piki to eya Shiloh mo. I'dishesan Eli jin taki'da gasiis ca'bki'da po/ tonyca'b piti e yan 'twaŋkal e gu'b gi moŋḵogu gi Tapa mo be. 10 Ayim 'koshkina is ka nyor ki nyanye/ mo; ayim 'thoki Tapa mo dhali gwoki'd ki 'bi'th mo. 11 Ayim oki gwo is mo dhali oki gwo mo ki, "Tapa jin ca'bki dem dem mo, waḵki/ /e mini hil mo e moŋ'kosh is ka nyor ma man mii tom pini mo dhali kayi aha/ gwo 'kupi e mo, dhali dhalku/ ki dhala man mii tom pini mo, hili ciyi aman mii tom pini a'ciŋ gwaṯh mo, dhali yan'ko'd

aha/ mina c̲i a'di e Tap̲a ka cimi 'baar gi mondiki/em piti mo, dhala nyera kamu/ midi diki t̲a 'kup̲ piti is ki me'd mo."

12 Me'd jin 'thokin ma yim ki sule/ e bwambori Tap̲a mo tani, Eli hilki a'di e 'twam piti mo. 13 Hanna walki 'twa/ eya dum piti mo. Aliman 'twam piti 'de'kki'd mo, hili 'kus piti 'konu ki cik̲ mo. Wakana Eli kulumki'd ka yim 'koshkin ma su mo. 14 Eli oki a'di gwo mo ki: "Me'di ekata min ma su i'kosh /e mo? Dhalka sum pini 'pen mo." 15 Hanna thok̲ki gwo mo ki: "Yisa, tap̲am pem, aha/ tana 'bom gi dit̲a bwa kagahara/ e shi/in mo. Aha/ din ma su ki 'kosh mo walla tomp̲im 'bi'thga/ mo, hili aha/ c̲ikina k̲ashiram pem e bwambori Tap̲a mo. 16 Dhalku/ ki kara man miiya t̲u'c pini mmo diki ta 'bom gana/ mo; aha/ walkina 'twa/ gom miim pem jin ishki'd ka enthus ki nyanye/ mo dhali mii mii jin daru ka mugu/ mo." 17 Yan'ko'da Eli thok̲ki gwo mo ki; "Yaku/ ki moŋk̲u'th is mo; dhalka Arumgimis ma Israyiil bu'th to c̲aan jin dot̲kina /e a'di mo." 18 Ayim oki gwo mo ki; "Dhalka man miiya t̲u'c pini gama'da 'the e jis/em pini mo." Yan'ko'd ayim bu'thki mo yam piti mo dhali shwaki to mo; jis/em piti diki shi/a shi/ dok̲/e mo be.

Samu/iil dho'thkunu mo dhali C̲ikunu mo

19 Uni cuki mis ki jahanne/ ki mon'thamo/ mo dhali luŋkin e bwambori Tap̲a mo, dhali yan'ko'd uni dok̲kin dok̲/e e gu'b buni e pa Rama mo. Elk̲anah mishki'da Hanna jin ta ashim piti mo, dhali Tap̲a kaki a'di e mo. 20 Me'd jin p̲u'dkina embul mo tani, Hanna bwaaki'd mo dhali dho'thki a/ mo. Ayim yuk̲ki gway piti ka Samu/iil mo, mmo o gwo mo ki: "Haali/ aha/ dot̲kina a'di 'peni Tap̲a mo be."

21 Dok̲/e, Elk̲anah dhali kuŋ gu'b piti i'baar mo iikin mmoc̲i to mmo'cit̲h 'kus mmo miiya bas gom Tap̲a mo dhali c̲i to gom gwom piti jin onu is mo. 22 Hila Hanna diki ya mo; ayim oki'da kat̲him piti gwo mo ki, "Aha/ mina diki ya mo ntaga 'ci midi dhala ko 'pen mo; yan'ko'd aha/ mina susi a'di mo, wakan ki a'di midi p̲i ibwambori Tap̲a mo dhali di imun goma sule/ mo be." 23 Elk̲anah jin ta'da kat̲him p̲iti oki a'di gwo mo ki, "Miiyi a'di yin jin 'boro'd gom /e mo. Mmoc̲or ntagi a'di midi dhala ko 'pen mo; dhalki jasi Tap̲a imish gwom piti 'ban mo." Wakana 'bom diki'd mo dhali c̲iki ya/um piti ako mo ntaga 'ci dhalki a'di ako 'pen mo. 24 Me'd jin dhalkin ma yim a'di ako 'pen mo tani,

ayim k̲alki'da 'ci nyak̲ki a'di mo, nyak̲ka rasan bip̲ jin tagi yili kwara mo, ka thunyjur gi tonte/ i'de/ mo, dhala su ma gassas mo, dhali k̲ali a'di e gu'b gi Tap̲a eya Shiloh mo. I'dishesan a'ci naskina/ di'd ki ari dhuru'c mo. 25 Ūni 'koshkina rasan bip̲ jwa mo, dhali uni susina 'ci eya Eli mo. 26 Ayim oki gwo mo ki: "Ayy, tap̲am pem! Me'd jin dina /e ki e mo tani, tap̲am pem, aha/ tana 'bom jin doshki'd imahan mmo 'dish is ki /e mmo'tho gom Tap̲a mo be. 27 Haali/ aha/ 'thokina goma 'ci yan mo dhali Tap̲a c̲iki aha/ ton dot̲ pem jin dot̲kika/ 'peni a'di mo. 28 Aha/ c̲ikina a'di ki Tap̲a mo, me'd jin dina a'di ki e mo tani a'di c̲ikunu e Tap̲a mo." Yan'ko'd a'di luŋki Tap̲a imun mo be.

Samu/iil 'De/ 2

Mon'tho ma Hanna mo

1 Hanna 'thoki'd mo dhali oki gwo mo ki:

"Adum pem 'kunykina bwa e Tap̲a mo.
Cem pem karkunu ki ca e Tap̲a mo.
Aha/ karkina 'twam pem ki ca ap̲owa ris 'kwaniŋ 'kup̲ pem mo,
haali/ aha/ 'kunykina bwa e mowot̲h pini mo
2 Jan 'de/ p̲iyi'd imun jin k̲ogu jin waki Tap̲a mo,
haali/ imun p̲iyi'd jin midi di i'ko'dgwari /e mo;
imun wosh p̲iyi'd jin waka Arumgimis bana mo.
3 Dhalku/ 'ba/ ki kar ki ca kagahara mo;
Dhalku/ gwo shigga/ ki dhal bway mmo pi 'peni 'twam pini mo;
Haali/ Tap̲a a'di ta'da Arumgimis gi mo nyit̲h to mo;
ki a'di mo tani aris mii uni barkunu mo be.
4 Arisa bwa gi 'kwani kun 'bitha 'bi'th uni 'ce'dkunu bwa mo,
hili uni gwansan kun gwolkina to mo tani shumkunu is ki mom'bi'th mo.
5 Uni gwansan kun 'tu'dkunu mo tani yolki is buni apije/ mmo miiya t̲u'c ki is buni gom maaŋk̲uthu'd mo;
uni gwansan kun 'koshkina t̲e/ mo tani 'kona t̲e/ ki 'kosh mo.
Si'da/ jan 'de/ jin taki'da burum dho'thki'di pesu/ mo,
hili a'bom jin taki'd gi uc̲i ka ris mo tani 'ka'dkina is mo be.

6 Tapa 'koshki'da 'kosh jwa mo dhali ciyi mondiki/e mo.
A'di ciyi'd ka 'cesh e Jis shu'd jin dargi 'pemen mo dhali 'de'k isi mis mo.
7 Tapa miiki 'kwanin tiya mmo ta ha'th'ko'd mo dhali kun tiya mmo ta pa ki pa mo.
A'di karki is ki gwa'd mo, hili a'di si'da/ 'de'kki'd isi mis mo.
8 A'di 'de'kki wathi/ jin ha'th'ko'd 'peni bu'da 'cesh mo.
A'di 'de'kki ku gun ŋapki to 'peni 'piny mo
ki uni mini 'ko nyakki iya/ ma malik mo
dhali gamki moŋ'ko gi montak mo.
Haala risa kak gi mony'cesh uni ta ku gi Tapa mo
dhali a'di karki mony'cesh apo/ uni mo be.
9 A'di midi ji sho'k gi 'kwaniŋ kar/em piti mo,
hili kun ta thus ki thus minu dhu ki shwam e mondhurumi'd mo,
haali/ jan 'de/ piyi'd jin midi jiya ji ki mom'bi'th mo.
10 Uni gwansan kun ushki Tapa mo tani minu 'ce'd bwa ka 'ci'cimi'th mo;
a'di midi dora wara sho'k apo/ uni 'peni momis mo.
Mony'cesh jin di 'kup mina Tapa idwall gwo mo;
a'di midi ci mom'bi'th eya malik piti mo
dhali karki ce gi a'dim piti ki ca jin wolkunuwa yini 'kup mo."

11 Yan'ko'da Elikanah yaki'd e pa Rama mo, e gu'b piti mo. A'ci miiki Tapa atu'c e buŋ'kus ma Eli jin ta'da gasiis mo be. 12 I'dishesan iya/ ma Eli uni 'koki ta 'kwaniŋ gwath gana/ mo. Uni 'koki mish Tapa mo. 13 Mii gi igasiis nyakki 'kwani mo tani wana e ki 'kwani ka 'dete/ 'dete/ kun ciki to mmo miiya bas mo, aman miiya tu'c ma gasiis midi yayu/ ki toŋkarsheŋ kwara e me'd piti mo, ki shum naskina/ di'd mmo 'kup mo. 14 A'di midi kar cwa e tontar bwa mo, walla bara'th mo, walla korola/ mo, walla nos mo. Toŋ karshe/ i'baar mo kun kalunu min ma gasiis i'de'k isi mis gom is piti mo. Uni miiki to yan e Shiloh nyakki 'kwani ma Israyiil i'baar mo kun iiyin imattaan mo be.15 Mii shi/a shi/ kagahara/ mo, ntwa/a/ uni 'thaki kwalany ki o'd mo, aman miiya tu'c ma gasiis yayi'd mo, dhali oki wathi/ jin 'cithki to 'kus gwo mo ki, "Ciyi shum mmo 'thos goma gasiis mo; haali/ a'di midi diki bu'th shum jin shunkunu 'peni /e mo, hili jasi jin 'de'kga/ mo." 16 Wakki/ wathi/ o

a'di gwo mo ki: "Uni mini mii 'tha k̲walany ki o'd nt̲wa/a/ mo, dhali wakan k̲ali a'di ki nyanye/ me'd jin ŋap̲a /e mo." Yan'ko'd a'di midi 'taki o gwo mo ki: "Yisa, /e mini c̲i a'di aha/ i'dishesan mo; wak̲ki/ diki wakan mo tani, aha/ mina k̲al a'di ki mom'bi'th mo be." 17 Miinthus gi 'kwanin dhuru'c gwansan caaca kagahara/ ibwambori Tap̲a mo, haali/ uni wak̲ ushi to jin c̲ina Tap̲a mo.

Samu/iil miiki'da t̲u'c ki embul jin takina a'di a'ci mo

18 Hila Samu/iil miiki Tap̲a to mo me'd ara 'ci jin hi'thkinu is ki burinyen na'bulga/ jin cesh mo nyo/o'd mo. 19 a Ta'dam piti midi 'taki uk̲ki a'di ari burrinyen tur mo dhali k̲ali a'di ki yil 'ko'di yil mo, me'd jin yayin ma yim nyak̲ka kat̲him piti mmoc̲i to mmo miiya bas 'ko'di yil mo be. 20 Eli midi 'bora Elik̲anah mii dhali ashim piti mo dhali o gwo mo ki, "Dhalki Tap̲a c̲i /e uc̲i ki nyanye/ ka 'bom yan mo haali/ gom tondot̲ jin dot̲kin ma yim Tap̲a mo." Yan'ko'd uni mini dok̲ e pam buniŋ gana/ mo. 21 Tap̲a dok̲/e wot̲hki'da Hanna mo, dhali dok̲/e ayim bwaki'd mo. Ayim dho'thki iya/ ikwara mo dhali i'bwa/ isu/ mo. Ka tenten 'de/ mo tani, a'ci jin ta'da Samu/iil caki'd ibwambori Tap̲a mo be.

Gwo jin onu is ap̲o/ kuŋ gu'b ma Eli mo

22 Shwane/ a Eli caki'd ki yil mo; a'di cik̲ki to 'baar mo kun miikina iya/ e 'kwani ma Israyiil i'baar mo, dhali uni ishkin nyak̲ki up̲ kun miikina t̲u'c e 'twaŋkal gu'b burrinye/ gi montul is mo. 23 A'di ok̲i uni gwo mo ki: "Gomatinta/ miikina um to gi wakansan mo? Haali/ aha/ cik̲a aris gwo gi tonthus bum 'peni 'kwani gwansan mo." 24 Yisa, iya/um pem; haali/ a'di diki ta gwom 'borga/ jin c̲ikika/ mo. Um rak̲ki 'kwani gi Tap̲a mini ush gwo e mo. 25 "Wak̲ki/ wathin 'deŋ kamu miiki miinthus ap̲o/ jaŋkamu/ mo tani, Arumgimis midi dwall a'di gwo mo; hili wak̲ki/ wathin kamu miiki miinthus ap̲o/ Tap̲a mo tani, aja midi wal 'twa/ gom a'di mo?" Hili uni 'koki cik̲ gwo ma babam buni mo, haali/ Tap̲a kulumki'd mmo 'kosh uni jwa mo be. 26 A'ci jin ta'da Samu/iil caki'd mo, dhali markunu is ka 'the gi Tap̲a mo dhali nyak̲ki 'kwani/ si'da/ mo.

27 I'dishesan wathi/ ma Arumgimis yayi'd eya Eli mo dhali oki a'di gwo mo ki: "Tap̲a oki gwo mo ki, ' Dika ki t̲or is pem eya tente/ e kuŋ

gu'b ma babam pini mo ki embul jin 'kokina uni e Masir e gu'b ma Ṗira/on ki miinyc̱iŋkina/ mo? 28 Aha/ kwanya a'di 'pena risa waḵ ma Israyiil i'baar mo mmo ta gasiis pem mo, mmo ya eya gwat̲am pem mo, dhali duḵa 'bicajwahar mo, mmo hi'th burrinyen tur ibwambori aha/ mo. Aha/ c̱ikina to kun c̱inu i'baar mo e gu'b ma babam pini kun 'thakina 'kwani ma Israyiil ki o'd mo. 29 Yan'ko'd, gomatinta/, waḵkina um mo miiya bas pem mo dhali to kun c̱inu ki me'd mo, kun ḵankika/ gwo e mo jin dikika/ mo? Gomatinta/ taḵkina /e iya/um pini apo/ aha/ ki mo mii is bum ki ḵwalany ki 'bor 'bor 'peni to 'baar kun c̱inu 'peni 'kwanim pem ma Israyiil mo?' 30 Wakan, Tapa, Arumgimis ma Israyiil, oki gwo eya tente/ mo ki, ' Aha/ okina gwo is e gu'b pini mo dhali kuŋ gu'b ma babam pini mo ki uni mini ii e bwambori aha/ goma sule/ mo.' Hili shwane/ Tapa t̲orki gwo eya tente/ mo ki: ' Miiyi to yan ki si'd si'd 'peni aha/ mo, haali/ aha/ mina taḵ uni gwansan kun taḵki aha/ mo, hili uni gwansan kun waḵki aha/ mo tani minu taḵ ki gwa'd gwa'd mo. 31 Mishi mo mo, arisa cim pu'dkin mo ki embul jin Miga/ 'cit̲h mom'bi'th pini mo dhali mom'bi'th gi kuŋ gu'b ma babam pini mo, wakan ki wathiŋ gwat̲h jin caki'd ki yil midi diki di e gu'b pini mo be. 32 /E mini mish mo isa nyor e mo jin dikika/ mo. Isi kan miim 'boro'd minu c̱i eya Israyiil mo, wathiŋ gwat̲ha kamu/ jin caki'd ki yil midi diki di e gu'b pini imun mo. 33 Jan 'deŋ kamu/ 'peni /e jin dika ki 'cit̲h ka pije/ 'pena gwat̲am pem mo tani, aha/ mina mii /em pini mmowu is e ki moŋko mo, dhali aha/ mina mii mondit̲ bwa eya dum pini mo, yan'ko'd mo mar is 'peni kuŋ gu'b pini i'baar mo mini wu mo ki uni 'kokin ki dhuru'c 'kwaniŋ gwat̲h mo be. 34 Yansan midi ta jamas jin midi yayu/ gom /e apo/ iya/um pini su/ mo, apowa Hopini dhala Ṗinihas mo: Unin su/ mini wu ka cima 'de/ mo. 35 Aha/ mina cuwa gasiisa gana/ gom is pem mo jin midi mii to jin di'd eya dum pem mo dhali eya ḵashiram pem mo. Aha/ mina nyaŋki a'di gu'b ki 'bore/ mo; dhali a'di midi ya e bwambora maliḵ pem jin wolkunuwa yini 'kup goma sule/ mo. 36 'Kwani 'baar mo ka 'det̲e/ 'det̲e/ kun dhalkunu e gu'b pini mini iiyu/ mo dhali luŋ ka 'cesh e a'di mo, mmodot̲ gwo gom ari emena guurush kush mo dhala kuluny maaŋḵuthu'd mo, dhali midi o gwo mo ki, "Bala kwanyi aha/ e mo ma gasiisa 'de/ mo wakan ki aha/ mina shwa ari maaŋḵuthu'd mo be.""

Samu/iil 'De/ 3

Gwon ṯwa/a/ jin okin ma Samu/iil is mo

1 A'ci jin ta'da Samu/iil miiki'da ṯu'c gi Taṗa e bwaŋ 'kwarany ma Eli mo. Gwon Taṗa wana is kan mo eya risa cim gwansan mo; dhali imun gwo jin ṯoru is gom mii kun mini mii 'koki 'ko abor mo. 2 Ka tee c̣aan mo tani, Eli ṯelkina e mii 'pen mmodhurum mo mo wakan a'di diki mish mo ki 'bore/ mo, a'di ishki 'ko'da 'cesh eya cim pitiŋ gana/ mo. 3 Dhali Ṯirkina ma lamba/ ma Arumgimis naskina/ diki us mo, dhala Samu/iil ishki 'ko'da 'cesh e gu'b gi Taṗa gi moŋkogu mo, e mo jin dikin ma sanduuḳ ma Arumgimis mo be. 4 Taṗa yuḳki'da Samu/iil mo, a'di thoḳki a'di gwo mo ki: "Aha/ a'dan be." 5 Samu/iil guski'd eya Eli mo dhali oki gwo mo ki, "Aha/ a'dan be, haali/ /e yuḳki aha/ mo. "Eli oki gwo mo ki, "Aha/ dina ki yuḳ /e mo; ishi 'ko'da 'cesh doḳ/e mo." Wakana Samu/iil yaki'd mo dhali ish 'ko'da 'cesh mo. 6 Taṗa yuḳki'da yuḳ doḳ/e mo ki, "Samu/iil." Samu/iil doḳ/e cuki mis mo dhali yaki'd eya Eli mo dhali o a'di gwo mo ki, "Aha/ a'dan be, haali/ /e yuḳki aha/ mo." Eli thoḳki gwo ki: "Aha/ dina ki yuḳ /e mo, ya/um pem, ishi 'ko'da 'cesh doḳ/e mo." 7 I'dishesan Samu/iil naskina/ diki mish gwoŋ kamu/ 'ban gom Taṗa mo, walla gwoŋ kamu/ 'peni Taṗa dinu ki ṯor eya tente/ e a'di mo. 8 Ṯaṗa yuḳki'da Samu/iil doḳ/e me'd jin 'kon ma p̣o/ ikwara mo. Doḳ/e Samu/iil cuki mis mo dhali yaki'd eya Eli mo dhali oki gwo mo ki: "Aha/ a'dan be, haali/ /e yuḳki aha/ mo." Yan'ko'da Eli mishki'd ki Taṗa yuḳki ari washan mo. 9 Yan'ko'da Eli oki'da Samu/iil gwo mo ki: "Yaku/ mo dhali ishi 'ko'da 'cesh doḳ/e mo; waḳki/ a'di yuḳ /e doḳ/e mo tani, /e mini mii o gwo mo ki, ' Taṗa, wali 'twa/ mo, haali/ aman miiya ṯu'c pini ciḳki gwo mo.'" Wakana Samu/iil yaki'd mo dhali ish'ko'da 'cesh e mom pitiŋ gana/ doḳ/e mo be.

10 Taṗa p̣u'dki'd mo dhali doshki'd mo; a'di yuḳki'da yuḳ me'da tente/ kun ṯwa/a/ mo ki: "Samu/iil, Samu/iil." Yan'ko'da Samu-ill oki gwo mo ki, "Wali 'twa/ mo, haali/ aman miiya ṯu'c pini ciḳki gwo mo." 11 Taṗa oki'da Samu/iil gwo mo ki: "Mishi mo mo, ki Aha/ mina mii toŋkamu/ eya Israyiil mo ki aris 'ce gi 'kwani 'baar ka 'deṯe/ 'deṯe/ kun ciḳki a'di mini ḳasa ḳas mo. 12 Ka cim c̣aan mo tani Aha/ mina ḳal a'di aṗowa Eli aris to 'baar mo kun okika/ gom gu'b piti mo, 'peni monṯel 'pen bway mo jin di 'kuṗ mo. 13 Aha/ ṯorkina a'di gwo ki Aha/

mina dwall gu'b piti gwo me'd 'de/ gom tonthus kun mishkina a'di mo, haali/ iya/um piti ḵali monyjee ap̱o/ is buni mo dhali a'di diki dosh uni mo. 14 Haali/ gom mii yan mo tani Aha/ rumkina kuŋ gu'b ma Eli ki gwo mo ki miinthus gi kuŋ gu'b piti minu 'koki c̱i sheŋ'kup̱ gi moŋgwama gwam ki sule/ gom mo miiya bas mo walla to jin c̱inu mo."

15 Samu/iil ishki 'ko'da 'cesh ntagi mon'thamo/ mo, yan'ko'd a'di ḵa'dki'da campur gi gu'b gi Tap̱a mo. Hila Samu/iil ḵoki is mmo t̲ora Eli gwo mo gom tonyjan jin misha a'di ki midi mii mii mo. 16 Yan'ko'd Eli yuḵki'da Samu/iil dhali o gwo mo ki, "Samu/iil ya/um pem mo." Samu/iil oki gwo mo ki, "Aha/ a'dan be." 17 A'di oki gwo mo ki: "Gwo gi wakata jin okina a'di e /e mo? Bala/ dhalku/ ki ba'k a'di 'peni aha/ mo. Dhalka Arumgimis mii to wakan e /e mo, dhali si'da/ ki nyanye/ mo, waḵki/ /e ba'k toŋkamu/ 'peni aha/ mo 'pena ris gwo 'baar mo kun walkina a'di /e 'twa/ mo." 18 Samu/iil t̲orki a'di to 'baar mo; a'di diki ba'k toŋkamu/ 'peni a'di mo. Eli oki gwo mo ki, "A'di ta Tap̱a mo. Dhalki a'di mii to yin jin 'boro'd e a'di mo."

19 Samu/iil caki'd mo, dhali Tap̱a diki'd nyaḵki a'di mo, dhali a'di diki dhal jan 'de/ bway 'peni aris gwom piti kun t̲oru is mmo iiyu/ ka ḵar/e mo. 20 'Kwani ma Israyiili 'baar mo 'pena Daan bwaya Barshiba mishki mo ka Samu/iil kwanykunu mmo ta amanc̱i gwo ma Arumgimis ka dhamo/ gi Tap̱a mo be. 21 Tap̱a piki'd doḵ/e eya Shiloh mo, haali/ a'di t̲orki is piti eya tente/ ka Samu-iil eya Shiloh ki gwom piti mo.

Samu/iil 'De/ 4

Asanduuḵ ma Arumgimis bu'thkunu mo

1 Gwo ma Samu/iil yayi'd e 'kwani ma Israyiil i'baar mo. Shwane/ 'kwani ma Israyiil iikin ka pije/ mmo as 'kwanim P̱alasthiin mo. Uni karki moŋ'ko e Ebenesar mo, dhali 'kwanim P̱alasthiin karki moŋ'ko e Ap̱e'k mo. 2 'Kwanim P̱alasthiin 'kokin ka belele/ gom dhan mo/as ap̱o/ 'kwani ma Israyiil mo. Ki dhan mo/as peperki'd mo tani, 'kwani ma Israyiil p̱ikina 'kwanim P̱alasthiin e ki mii mo, uni 'koshki 'kwaniŋ gwat̲h jwa ḵa alip̱i doŋgon e dhan mondhe'd gi mo/as mo be. 3 Me'd jin p̱u'dkina 'kwani e moŋ'ko mo tani, aris gwanyjaḵa/ gi 'kwani ma

Israyiil oki gwo mo ki, "Gomatinta/ pikina Tapa am e shwane/ e bwambori 'kwanim Palasthiin mo? Dhalki ana kalina sanduuk gi gwoŋ gam me'd gi Tapa imahan 'peni Shiloh mo, ki a'di midi di imahan nyakki ana mo, ki a'di midi dhu ana ki 'bore/ 'pena ris me'd gi 'kwaniŋ 'kup bana mo." 4 Wakan 'kwani hashki 'kwaniŋ gwath e Shiloh mo; 'peni mun mo tani uni kalkina sanduuk gi gwoŋ gam me'd ma risa thuruk ma Arumgimis gi momis mo, jin diki'da po/ jamas ma man'doyu gwo mo. Iya/ ma Eli 'koni su/ mo, Hopini dhala Pinihas mo, uni 'kokin imun nyakka sanduuk gi gwoŋ gam me'd ma Arumgimis mo be.

5 Ka Sanduuk gi gwoŋ gam me'd gi Tapa pu'dki'd e moŋ'ko gi 'kwani ma Israyiil mo tani, 'kwani ma Israyiil i'baar cukin ki nyanye/ ki bwaŋ'kunyga/ mo, dhali mony'cesh palki 'twa/ mo. 6 Ki 'kwanim Palasthiin cikki 'kus gi moŋ'kuny bwa jin cukunu mo tani, uni oki gwo mo ki: " 'Pemen gi moŋ'kuny bwa jin cukunu ki caaca e moŋ'ko gi 'kwani Ibraniyiin yan ta'da ta mo?" Yan'ko'd uni nyithkin ka sanduuk gi Tapa pu'dkunu e moŋ'ko mo be. 7 'Kwanim Palasthiin uni ko/ki is mo; uni oki gwo mo ki: "Arum a'di yayi'd e moŋ'kom bana mo." Uni oki gwo mo ki: "Wayyi e ana mo! Piyi'd jin waki yan jin miiki'd ntwa/a/ mo! 8 Wayyi e ana mo! Aja midi cesh ana 'peni mom'bi'th ma risa rum gwansan kun 'bitha 'bi'th mo? Arisa rum gwansan kun 'koshki 'kwani Masir ka ris mo isa nyor kun 'kona e ki she/ ki she/ e mombwasho mo. 9 'Bithi ki 'bi'th mo, dhali tayi 'kwaniŋ gwath mo, um 'kwanim Palasthiin mo, haali/ um mini ta ciŋkina/ e 'kwani Ibraniyiin mo, me'd jin takina uni aris ciŋkina/ e um mo. Tayi 'kwaniŋ gwath mo, dhali asi mo." 10 'Kwanim Palasthiin askin mo, dhali 'kwani ma Israyiil pikunu e mo. 'Kwaniŋ gwath ka 'dete/ 'dete/ sokin e gu'b burrinyem buni mo, dhali mony'cith 'kus caaga/ kagahara/ mo; haali/ 'kwaniŋ gwath kun sokin ki sho'k mo, dhali kun wukin 'peni 'kwani ma Israyiil 'kona aliip i iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd mo be. 11 Asanduuk ma Arumgimisbu'thkunu mo dhali kalkunu mo, dhali iya/ ma Eli isu/ mo, Hopini dhala Pinihas mo tani, wukin mo.

Mowu ma Eli mo

12 Wathiŋ gwath 'pena Benyjamiin guski'd 'peni buŋ'kus gi dhan mo/asa caaga/ mo dhali pu'dki'd e Shiloh ka cima 'de/ mo, mmo pu'du/

ki burrinyem piti i is jin dherki bwa mo dhala 'cesh e 'kup piti mo be. 13 Ki a'di pu'dki'd mo tani, Eli ca'bki'd e mom piti e yan bway tur mmo hil mo mo haala dum piti deeki'd isi goma sanduuk ma Arumgimis mo. Me'd jin cickina wathiŋ gwath e 'peŋkuman pa/ mo dhali torki aris gwon this mo tani, 'peŋkuman pa/ ka kuluny gwokin mo. 14 Me'd jin cikkin ma Eli cuwa jin gwoki'd apije/ mo tani, a'di oki gwo mo ki: "Pemen gi cuwa yan ta'da ta mo?" Wathiŋ gwath pu'dki'd ki jahanne/ mo dhali torki'da Eli gwo mo be. 15 I'dishesan Eli taki'd gi yili iss 'kwanimpa doŋgon i'ce'dka 'kume'd i'ce'dka peŋkwara mo; em piti diki mish mo hil ki 'bore/ mo, dhali a'di diki mish mo mo. 16 Wathiŋ gwath oki'da Eli gwo mo ki: "Aha/ tana jan 'de/ jin yayi'd 'peni buŋ'kus gi dhan mo/asa caaga/ mo. Aha/ gusina 'peni dhan mo/asa caaga/ shwane/ mo." Eli oki gwo mo ki: "A'di yaki'd kata/ mo, ya/um pem?" 17 Wathiŋ gwath jin kali aris gwon this thokki gwo mo dhali oki gwo mo ki: " 'Kwani ma "Israyiil sokin 'peni 'kwanim Palasthiin mo. Si'da/, imun mony'cith 'kus caaca kagahara/ e bwamani 'kwani mo. Si'da/ iya/um pini su/, Hopini dhala Pinihas mo tani, uni wukin mo, dhala sanduuk ma Arumgimis kalkunu mo." 18 Ki a'di torki gwo goma sanduuk ma Arumgimis mo tani, Eli bitki'd ki tar 'peni monyca'b piti e 'ko'dgwari 'twaŋkala goŋ mo. Dhali 'ce'dki 'bam piti a'cesh mo, dhali a'di wuki'd mo, haali/ a'di caki'd ki yil mo dhali ki nyanye/ mo. A'di jiki'da Israyiil gom yili iss 'kwanimpa su/ mo.

Icabbo'd

19 I'dishesan amar piti, jin ta asha Pinihas mo tani, bwaaki'd mo dhali muru'di la dho'th mo. Me'd jin cikkin ma yim aris gwon this ka sanduuk ma Arumgimis bu'thkunu mo dhali ka mar pitiŋ gwath dhali ka kathim piti uni wukin mo tani, ayim 'tukki'd ki jin 'kupa 'dupun a'cesh mo dhali dho'thki'd mo, hili mo isa nyor gi bwa ma dho'th piti 'koshki a'di ki mom'bi'th mo. 20 Ki embul gi mur ma yim iwu mo tani up 'kokin mmo o a'di gwo mo ki, "Dhalku/ is ki ko/ mo ma, haali/ /e dho'thki ari ya/in mo." Hili ayim diki thok gwo mo walla mmo kal gwo kun okina uni eya du mo. 21 Ayim yukki'da 'ci ka Ica'bbo'd mo, jin o'd ki, "Monyca yaki'd mo 'pena Israyiil mo!" haala sanduuk ma Arumgimis bu'thkunu mo, dhali mar pitiŋ gwath mo dhala kathim piti

mo. 22 Ayim oki gwo mo ki: "Monyca yaki'd mo 'pena Israyiil mo, haala sanduuk ma Arumgimis a'di bu'thkunu mo be."

Samu/iil 'De/ 5

'Kwanim Palasthiin dhala Sanduuk mo

1 Shwane 'kwanim Palasthiin bu'thkina sanduuk ma Arumgimis mo, dhali uni kali a'di 'pena Ebeneser bwaya Ashdo'd mo. 2 'Kwanim Pilistiin kalkina sanduuk ma Arumgimis mo, mmo kali a'di e bwaman gu'b ma Dagon mo, dhali kar a'di isi mis e 'ko'dgwar ma Dagon mo. 3 Ki 'kwani Ashdo'd cuki mis ki jahanne/ ka cim jin 'ko'd mo tani, hili mo mo ma, Dagon bitki jis/em piti ka 'cesh e bwambora sanduuk gi Tapa mo. Wakan uni 'de'kkina Dagon mo dhali kar a'di isi mis e mom piti dok/e mo. 4 Hili me'd jin cukina uni mis ki jahanne/ ki mon'thamo/ jiŋ 'ko'd mo tani, hili mo mo ma, Dagon bitki jis/em piti ka 'cesh e bwambora sanduuk gi Tapa mo. 'Kup ma Dagon dhali me'da sum piti uni ishkin ki mony'cith bwa e embul moshu'd gi 'twaŋkal mo. Jasi is ma Dagon iboçki'd mo. 5 Yansan a'di wakan shwane/ mo, igasiis ma Dagon mo dhali jan 'deŋkamu/ yin jin yaya'd e bwaman gu'b ma Dagon midi diki dosh e embul moshu'd 'twaŋkal ma Dagon e Ashdo'd mo. 6 Me'd gi Tapa dita dit apo/ 'kwani ma Ashdo'd mo. A'di 'ce'dki uni sho'k mo dhali wo'cki uni is she/ ki monto'd is mo, kun su/ ma Ashdo'd dhala ris usji pam piti mo be. 7 Ki 'kwaniŋ gwath ma Ashdo'd nyithki mii jin miiki'd mo tani, uni oki gwo mo ki, "Asanduuk ma Arumgimis ma Israyiil midi mii diki di nyakki ana mo, haali/ me'd piti 'bi'thki'd ki 'bi'th apo/ ana mo dhali apowa Dagon jin ta'da rum bana mo." 8 Dhali wakan uni hashki gwo gom iman jiya ji gi 'kwanim Palasthiin i'baar mo mmotul is imontal 'de/ mo; uni oki uni gwo mo ki: "Aman mina miiya ta goma sanduuk ma Arumgimis gi 'kwani ma Israyiil mo?" Uni thokki gwo mo ki, "Dhalka sanduuk ma Arumgimis ma Israyiil kalunu ka kukul is e Gath mo." Wakan uni kalkina sanduuk ma Arumgimis ma Israyiil imun mo be. 9 Hili ŋ'ko'di uni kali a'di ka kukul is mo tani, me'd gi Tapa diki'da po/ 'peŋkuman pa mo, mmo kali dhan moŋ'kosh 'kup is kagahara/ mo. A'di çiki 'kwaniŋ gwath gi 'peŋkuman pa isa nyor mo, kuŋ gwa'dga/ dhali kun caaca mo; dhali monto'd is peperki'd e uni mo. 10 Wakan uni haskina sanduuk ma

Arumgimis e Ekiron mo. Hili ki jahanne/ me'd jin pu'dkin ma sanduuk ma Arumgimis e Ekiron mo tani, 'kwani Ekiron gwokin mo, mmo o gwo mo ki, "Uni kalina sanduuk ma Arumgimis gi 'kwani ma Israyiil e ana mmo 'kosh ana jwa mo dhali 'kwanim bana mo be." 11 Dhali wakan uni hashki gwo gom iman jiya ji gi 'kwanim Palasthiin i'baar mo mmotul uni is imontal 'de/ mo; uni oki uni gwo mo ki: "Hashka sanduuk ma Arumgimis ma Israyiil ka pije/ mo, dhali dhalki a'di doku/ e mom pitiŋ gana/ mo, wakan ki a'di midi diki 'kosh am jwa mo dhali 'kwanim bana mo." Haali/ imun dhan mowu jin 'koshki 'kup is diki'd e 'peŋkuman pa mo; me'd ma Arumgimis dita dit kagahara/ imun mo. 12 'Kwaniŋ gwath kun 'koki wu mo tani uni wo'ckunu is she/ ki 'ba'th jin to'd is mo, dhali moŋ ko gi 'peŋkuman pa yaki'd ntagi momis mo be.

Samu/iil 'De/ 6

Sanduuk dokkunu eya Israyiil mo

1 I'dishesan asanduuk gi Tapa diki'd e bampa/ gi 'kwanim Palasthiin goma ppe 'kupi pesu/ mo. 2 Yan'ko'd 'kwanim Palasthiin yukki igasiis mo dhali imanmish mo mo; uni oki gwo e uni mo ki, "Aman mina miiya ta goma sanduuk gi Tapa mo? Tori am gwo mo ki aman mina hash a'di ka nyaŋ'ko'd kata e bampam pitiŋ gana/ mo." 3 Igasiis dhali imanmish mo oki gwo mo ki: "Wakki/ um hashana sanduuk ma Arumgimis ma Israyiil ka nyaŋ'ko'd mo tani, dhalku/ ki hash a'di ki dargi to jin cinu mo; ki bwayi 'baar mo hash a'di ki to jin cinu gom miinthus mo. Yan'ko'd um minu wac mo, dhali um mini mish gwo 'ban ki gomatinta/ dina me'd piti ki 'de'k mo 'peni um ntaga 'dishesan mo." 4 Dhali uni oki gwo mo ki: "Kata mina to jin cinu gom miinthus idi mo ki aman dokkina bway a'di mo?" Uni thokki gwo mo ki: " 'Dolkon kun to'du/ imudhe'd mo dhali 'dolkona mudhe'd kun uku/ me'da 'thik mo, ku mudhe'd mina mondeŋ inyakki mondeŋ e gi iman jiya ji gi 'kwanim Palasthiin mo. Haali/ dhan 'batha/ shi/ga/ jin wo'c ki um is she/ nyakka'd mo dhali iman jiya jim bum mo. 5 Wakan um mini mii uka ris jamas tom bum mmo wa e ki 'ba'th thalkin mo, dhali jamas tom bum mmo wa e ka risa 'thik kun shi/kina 'cesh mo, dhali ci monyca goma Arumgimis gi 'kwani ma Israyiil mo. Wariba/ a'di midi 'de'k

me'd piti 'peni um mo, dhali 'pena risa rum bum mo, dhali 'pena 'cesh bum mo. 6 Goma tinta/ mina umi 'bitha dum bum ki 'bi'th mo, me'd 'kwani Masir mo dhali me'da P̲era/on uni 'bi'thkina dum buni mo? Ki embul c̲aan ka Arumgimis ma Israyiil miiki mii ki shi/ ga/ nyak̲ki uni mo; 'kona 'kwani Masir ki ur 'kwani ka pije/ mo, dhali uni iikin mo? 7 Dhali wakan shwanesan mo tani, thosoni sho'k ma arabiyan this is jin dira shuma rum mo nyak̲ki kuman bip̲ kun c̲i ushan ako isu/ kun 'konu ki dek̲ 'ba/ ki dhaŋk̲a'b ki sule/ mo. Dek̲i kuman bip̲ eya arabiya jin dira shuma rum mo, hili k̲ali ushi ushan buni pa mo, mmo si'da si'd 'peni uni mo. 8 K̲ala sanduuk̲ gi Tap̲a mo dhali kar a'di e sho'k ma arabiya kun dira shuma rum mo, dhali dhu aris jamas gi 'dolkon mo, kun dok̲kina um e a'di me'd to jin c̲inu gom miinthus mo, eya sanduuk̲ e 'ko'dgwari a'di mo. Hashi a'di mo dhali dhalki a'di ya'd ki bway piti mo, 9 hili p̲ari mo e mo. Wak̲ki/ a'di yaki'di bway tur eya 'cesh pitiŋ gana/ 'kup̲ki pam Beth̲ Shemesh mo, yan'ko'd a'di ta Tap̲a jin k̲ali mo wo'c is sh̲eny caaga/ yan e am mo. Hili wak̲ki/ diki wakan mo tani, yan'ko'd aman mina mish gwo 'ban ki diki ta me'd piti jin 'koshki am is ka nyor mo; a'di miiki'd e am ka enthus mo."

10 'Kwaniŋ gwath̲ miikin me'd jin t̲orkunu uni gwo mo; uni k̲alki kuman bip̲ isu/ kun c̲i ushan ako mmop̲i mo, dek̲i uni e sho'k ma arabiyan su/ kun dira shuma rum mo, dhali ushi ushan bip̲ uni dhukunu e gu'b buni mo. 11 Uni karkina sanduuk̲ gi Tap̲a e sho'k ma arabiya kun dira shuma rum mo, imont̲al 'de/ nyak̲ka sanduuk̲ jin taki'd gi 'dolkon jin uk̲u/ me'da 'thik̲ mo dhali mo uk̲ ma ris mont̲o'd buni mo be. 12 Kuman bip̲ iikin ka k̲ar/e e bway tur gi pam Beth̲ Shemesh mo. Uni iikin ki tur e bwaya caagan 'de/ mo, me'd jin iikina uni 'twa/ ka 'cesh mo, dhali uni 'koki t̲u'k ka 'bana kamu/ ka bimporos mo walla ka binycam mo. Imanjiya ji gi 'kwanim P̲alasthiin bath̲ki uni isho'k ntagi bwaŋgwayu/ gi pam Beth̲ Shemesh mo.13 I'dishesan 'kwani gi pam Beth̲ Shemesh uni tulkina gamem buni is e embul moshu'd mo. Ki uni 'de'kki /em buni ki mis mo dhali mishkina sanduuk̲ mo tani, uni 'kunykina bwa mo be. 14 Sho'k ma arabiya jin dira shuma rum yayi'd e mondhe'd ma Jeshuwa 'peni ari bampa/ gi pam Beth̲ Shemesh mo dhali doshki'd imun mo. Adhan wosha caaga/ diki'd imun mo, dhali uni paath̲ki cwa bwa 'peni sho'k ma arabiya jin dira shuma rum mo, dhali c̲iki kuman bip̲ me'd to jin c̲inu mmo 'tha ki o'd gom Tap̲a mo.

15 'Kwani Lawi k̲alkina sanduuk̲ gi Tap̲a ka 'cesh mo dhala sanduuk̲ jin diki'd nyak̲ki a'di mo, e mo jin 'kokin̲a jamas gi 'dolkon mo, dhali dhu uni e dhan wosha caaga/ mo. 'Kwaniŋ gwat̲h gi pam Bet̲h Shemesh c̲iki to kun c̲inu mmo 'tha ki o'd mo dhali miiki mo miiya bas ka cima 'de/ gom Tap̲a mo be. 16 Ki iman jiya ji imudhe'd gi 'kwanim P̲alasthiin mishki mii̲ yan mo tani, uni dok̲kin ka cim c̲aan e pa Ek̲iron mo.

17 To gwansan ta 'dolkon kun t̲o'du/ kun dok̲kina 'kwanim P̲alasthiin gom to kun c̲inu gom tonthus e Tap̲a mo-jan 'de/ gom pa Ashdo'd, jan 'de/ gom paŋ Gasa, jan 'de/ gom pa Ashk̲elon, jan 'de/ gom paŋ Gat̲h, dhali jan 'de/ gom pa Ek̲iron mo be. 18 'Dolkon kun uk̲u/ ki jamas ma 'thik̲ uni nyak̲a mondeŋ e gi mondeŋ e ma ris 'peŋkuman bampa/ gi 'kwanim P̲alasthiin i'baar mo kun ta ku gi imanjiya ji imudhe'd, ma ris 'peŋkuman bampa/ kun nyaŋkunu isi mis mo dhali aris ushi bampa/ mo. Dhali dhan wosha caaga/, e 'ko'dgwara sanduuk̲ gi Tap̲a jin karkina uni 'twa/ ka 'cesh mo, mmodi ka man o gwo ka cim yan e mondhe'd ma Jeshuwa jin ta wathi/ Bet̲hshem mo.

19 Tap̲a miiki mii jin shi/a shi/ kagahara/ ap̲o/ 'kwaniŋ gwat̲h gi pam Bet̲h Shemesha tiya mo haali/ uni hilki mo eya sanduuk̲ gi Tap̲a mo. A'di 'koshki 'kwaniŋ gwat̲h jwa kun 'kona aliip̲i iss 'kwanimpa su/ i'ce'dka 'kume'd i'ce'dka issi kwara ap̲o/[a] mo. 'Kwani gwokin mo, haali/ Tap̲a c̲iki 'kwani mondor ki nyanye/ mo be.

Sanduuk̲ eya K̲iriyat̲h Jeriim mo

20 'Kwaniŋ gwat̲h gi pam Bet̲h Shemesh oki gwo mo ki: "Aja a'di midi mish dosh ibwambori Tap̲a, Arumgimis yan jin k̲ogu mo? Asanduuk̲ midi ya gom ija 'peni am mo?" 21 Uni hashki imank̲al gwo e 'kwani gi pa K̲iriyat̲h Jeriim mo, mmo/ oki, " 'Kwanim P̲alasthiin k̲alina sanduuk̲ gi Tap̲a ka nyaŋ'ko'd mo; thulu ka 'cesh mo dhali k̲ali a'di ka nyaŋ'ko'd nyak̲ki um mo."

[aa]6:19 Hamsiin alip̲ wa saba/iin

Samu/iil 'De/ 7

1 'Kwaniŋ gwa̲t̲h̲ gi pa K̲iriya̲t̲h̲ Jeriim iiyin mo, uni k̲alkina Sanduuk̲ gi Tapa mo, dhali k̲ali a'di e bwaman gu'b ma Abinadab eya gagamis mo. Ūni karki ya/um piti ka Eli/assar ki she/ mmo kara sanduuk̲ gi Tapa mo.

Samu/iil Dwalki'da Israyiil gwo mo

2 'Pena cim jin dikin ma sanduuk̲ e pa K̲iriya̲t̲h̲ Jeriim mo, ki embula turga/ jin peki'd mo, jin ta yili iss 'de/ mo. Gu'b ma Israyiil i'baar mo gwokin ka pure/ mo dhali okina bwa mmo t̲u'k e Tapa mo be. 3 Samu/iil oki gu'b ma Israyiil gwo ka kuluny mo ki: "Wak̲ki/ um dok̲on e Tapa ka dum bumi 'baar mo tani, k̲ala risa rum gi bampan tiya ka pije/ mo dhala Ashtore̲t̲h̲ 'peni bwamani um mo, rici adum bum is e Tapa mo, dhali luŋi jasi a'di mo, yan'ko'd a'di midi 'cuk̲ um 'peni me'd gi 'kwanim P̲alasthiin mo." 4 Yan'ko'd 'kwani ma Israyiil k̲alkina risa rum ma Baal ka pije/ mo dhala Ashtore̲t̲h̲ mo, dhali luŋki jasi Tapa mo be. 5 Yan'ko'da Samu/iil oki gwo mo ki, "Susi 'kwani ma Israyiil i'baar o e pa Mispah mo, dhali aha/ mina 'tho Tapa gom um mo." 6 Uni tulki is e pa Mispah mo, uni ha'bki yi'de/ mo dhali wolki a'di ka pije/ e bwambori Tapa mo. Uni ga/ki to ka cim c̲aan mo dhali oki gwo mo ki: "Aman miikina miinthus apo/ Tapa mo." e mun mo tani Samu/iil a'di ona bwa ka ris mo/as gom 'kwani ma Israyiil mo dhali shuki 'kwani bway mo. 7 I'dishesan me'd jin cik̲kina 'kwanim P̲alasthiin gwo ki 'kwani ma Israyiil tulki is e pa Mispah mo tani, athuruk̲ gi 'kwanim P̲alasthiin 'kamki 'kwani Israyiili is mo. Ki 'kwani ma Israyiil ciki gwo gom mo tani, uni k̲o/ki 'kwanim P̲alasthiin mo be. 8 Yan'ko'd 'kwani ma Israyiil okina Samu/iil gwo mo ki: "Dhalku/ ki dosh mmo yuk̲ Tapa Arumgimis bana gom am mo, wakan ki a'di midi wot̲h̲ am 'peni me'd gi 'kwanim P̲alasthiin mo be." 9 Samu/iil k̲alki ari k̲a'bal jin p̲i'da ko mo dhali c̲i a'di me'd to jin c̲inu ka kuluny mmo 'tha ki o'd gom Tapa mo. Yan'ko'da Samu/iil gwoki 'twa/ e Tapa goma Israyiil mo, dhali Tapa thok̲ki a'di 'twa/ mo. 10 Me'd jin c̲ik̲in ma Samu/iil to jin c̲inu mmo 'tha ki o'd mo tani, 'kwanim P̲ilist̲iin shorki mo is mmo 'kosh 'kwani Israyiil mo. Hili Tapa dorki 'kwanim P̲alasthiin ki dhan ko ma wara sho'k ka cim c̲aan mo. dhali 'kosh uni 'kup̲ is mo, dhali uni urkina

'kwani ma Israyiil mo be. 11 'Kwaniŋ gwaṯh gi pa Israyiil iikin mo 'peni pa Miṗah mo, dhali uni urki 'kwanim Ṗalasthiin nsho'k mo dhali 'koshki uni ki si'd si'd eya bora luŋgu'b gi pam Beṯh Kar mo.

12 Yan'ko'da Samu/iil ḵalki wosh mo dhali thum a'di e embwaman gi pa Miṗah dhali pa Shen mo. A'di yuḵki a'di gway ka Ebeneser mo, mmo o gwo mo ki: "Taṗa woṯhki am mo be." 13 Wakan 'kwanim Ṗalasthiin uni yaṗkunu ki sho'k mo dhali uni 'koki ciç bwaŋgwayu/ ma Israyiil mo. Me'd gi Taṗa diki'da ṗo/ 'kwanim Ṗalasthiin ka risa cim ma Samu/iil i'baar mo.14 Aris ushi bampa/ kun ḵalkina 'kwanim Ṗilisṯiin 'pena Israyiil uni doḵkunu ka Israyiil mo, 'peni pa Eḵiron bway paŋ Gaṯh mo; Israyiil doḵki bwaŋgwayum buni ka nyaŋ'ko'd mo 'peni 'kwanim Ṗalasthiin mo. Yan'ko'd imun moŋḵu'th is diki'd e embwamana Israyiil dhali 'kwani Amuur mo be.

15 Samu/iil jiki 'kwani ma Israyiil ka ris yil gi mondiki/em piti i'baar mo. 16 'Ko'di yil a'di yaki'd bway pam Beṯh/iil ki mis mo, dhali bway paŋ Gilgal mo, dhali bway pa Miṗah mo. A'di ushki gwo e ebwamani 'kwani ma Israyiil eya ris mo gwansan mo. 17 Yan'ko'd a'di midi doḵ ka nyaŋ'ko'd e pa Ramah mo, haali/ gu'b piti diki'di mun mo; dhali imun si'da/ ushki gwo e ebwamani 'kwani ma Israyiil mo. A'di si'da/ nyaŋki'da gwaṯa/ imun gom Taṗa mo be.

Samu/iil 'De/ 8

'Kwani ma Israyiil Ŋaṗkina Maliḵ mo

1 Ka Samu/iil cakina yil mo tani, a'di dhuki iya/um piti mmodwall gwo aṗowa Israyiil mo. 2 Abwanyaram piti yuḵkunu gway ka Yu/iil mo, dhali ya/um piti jin 'kon ma ṗo/ isu/ yuḵkunu gway ka Abijah mo. Uni taki iman dwall gwo eya Barshiba/ mo. 3 Iya/um piti 'koki ii e bway piti mo, hili uni urki mo jin kun 'konu ki dhu is ki gwa'd ŋ'ko'd doḵ/e mo. Uni ḵalki to kun çinu ki kum ba'k mo dhali 'koki mii miiŋḵar/e mo be.

4 Yan'ko'd aris gwanyjaḵa/ ma Israyiil i'baar mo tulki is imonṯal 'de/ mo dhali iiyin eya Samu/iil e pa Ramah mo. 5 Uni oki a'di gwo mo ki: "Hili mo mo ma, /e cakina yil mo, dhali iya/um pini 'koki ii e bway pini mo. Kwanyi amaliḵ gom am mmo dwall am gwo mo me'da ris

kal gi 'kwaniny'ceshi 'baar mo." 6 Hili a'di diki 'bora Samu/iil bwa mo me'd jin okina uni gwo mo ki: "C̱iyi am amali̱k mmo dwall am gwo mo." Wakana Samu/iil 'thoki Tapa mo. 7 Tapa oki'da Samu/iil gwo mo ki: "Hayi gwo gi 'kwani e mo e to 'baar mo kun okina uni /e mo; haali/ uni 'koki ush /e mo, hili uni ushki Aha/ gwo e mo 'peni mo ta amali̱k apo/ uni mo be. 8 Uni miikina ris mii kun nyaka̱n kun miikina uni ka cim c̱aan jin 'doyika uni ka pije/ 'peni pa Masir mo mmo dhal Aha/ 'pen mo dhali miiya risa ruma tiya atu'c mo-i'dishesan uni miiki to e /e si'da/ mo. 9 I'dishesan ciki uni gwo mo; hili rumi uni ki gwo ki 'bi'th 'bi'th mo dhali dhalki uni mish mo mo ka ris gwo kun onu is goma mali̱k mini jiya ji apo/ uni mo be."

10 Wakana Samu/iil torki aris gwo gi Tapa i'baar mo e 'kwani mo uni kun dotki gwo goma mali̱k mo. 11 A'di oki gwo mo ki: "Uni gwansan mini ta ku gun u̱k ma mali̱k mmo jiya ji apo/ um mo. A'di midi k̲al iya/um bum mo dhali kwany uni goma risa arabiyyam piti kun dira shuma rum mo dhali mmo ta 'kwaniŋ gwath gun mini mer shuma rum piti apo/ mo, dhali mmo so ntwa/a/ ka risa arabiyyam piti kun dira shuma rum mo be. 12 A'di midi kwany gom is piti 'kwaniycan ma mee 'pena aliip mo dhali aris 'kwaninycan ma mee 'peni iss 'kwanimpa/ iss su/ i'ce'dka 'kume'd mo. A'di midi k̲an kun tiya mmo k̲ora/ 'cesh piti mo, kun tiya mmo tul tom piti is kun iskin mo, dhali kun tiya mmo mii aris to gi mo/as piti mo dhali to ma tu'c goma risa arabiyyam piti kun dira shuma rum mo. 13 A'di si'da/ midi k̲al i'bwa/um bum mmo ta iman mii to kun k̲uyi mo ki k̲uy mo, dhali aris iman'cok̲ to mo, dhali aris imanba'd to mo. 14 A'di midi k̲al 'pena ris mondhe'd bum kun 'bora 'bor kagahara/ mo, dhali aris monsinu ma mura'th bum mo, dhali aris ushi mo gi sinu cwa ma setuun bum mo, dhali c̱i uni e iman miiya tu'c piti mo be. 15 A'di midi k̲al i'kume'd 'peni emen tom bum mo dhali 'pena ris monsinu ma mura'th bum mo dhali c̱i eya ris 'kwaninycan gi gu'b ma tu'c piti mo dhali iman miiya tu'c piti mo. 16 A'di midi k̲al iman miiya tu'c bum kun tana gwath mo dhali iman miiya tu'c bum kun ta up mo dhali 'pena ma'diny bip bum kun 'bora 'bor mo dhali aris thuluny bum mo; a'di midi dhu uni 'baar mo mmo miiya tu'c gom a'di mo be. 17 A'di midi k̲al i'kume'd 'pena ma'diny k̲a'bal bum mo, dhali um mini ta aris c̱iŋkinam piti mo. 18 Yan'ko'd ka cim c̱aan mo tani um

mini ko mo haali/ goma malik̲ bum jin kwanykina um gom is bum mo; hili Tap̲a midi diki thok̲ um gwo ka cim c̲aan mo."

19 Hili 'kwani ushkin mmocik̲ gwo ma Samu/iil mo; uni oki gwo mo ki: "Yisa! amalik̲ midi mii di ap̲o/ am mo 20 wakan ki aman mina e waka ris kal gi 'kwaniny'cesha tiya 'baar mo, dhali wakan ka malik̲ bam midi dwall am gwo mo dhali ya ka pije/ ibwambori am mo dhali asa ris dhan mo/as bam mo." 21 Ka Samu/iil cik̲ki aris gwo gi 'kwani i'baar mo tani a'di rashki uni e e 'ce gi Tap̲a mo. 22 Tap̲a oki'da Samu/iil gwo mo ki: "Hayi gwo gi 'twam buni e mo dhali uk̲ki uni amalik̲ mmojiya ji ap̲o/ uni mo." Wakana Samu/iil oki 'kwaniŋ gwat̲h ma Israyiil gwo mo ki, "Kwaniŋ gwat̲h ka 'det̲e/ 'det̲e/ mini mii ii bway 'peŋkuman pam buniŋ gana/ mo."

Samu/iil 'De/ 9

Shawuul kwanykunu mmo ta malik̲ mo

1 Wathiŋ kamu/ diki'd imun 'pena wak̲ ma Benyjamiin mo, a'di jin taki'd gi to ki nyanye/ mo. Gway piti yuk̲u ka Kish mo a'di jin ta ya/ ma Abi/iil jin ta ya/ ma Seror mo jin ta ya/ ma Bek̲orat̲h jin ya/ ma Ap̲iyaah, jin ta ya/ gi wathi/ jin yuk̲u Benyjamiin mo. 2 A'di taki 'd gi ya/ jin yuk̲kunu gway ka Shawuul mo, jin ta ari wathin dhuru'c jin t̲eru mo. Imun wathi/ p̲iyi'd e bwamani 'kwani ma Israyiil mo jin ta wathi/ jin t̲erkunu ki nyanye/ 'peni a'di mo. 'Peni 'kup̲a bim piti bway mis a'di tura tur 'peni 'kwanin tiya mo be. 3 Shwane/ aris thuluny ma Kish mo, jin ta'da baba ma Shawuul mo, uni thiski e mo. Wakana Kish oki gwo eya shawuul jin ta ya/um piti mo ki, "Kuli wathin 'de/ 'peni iman mii to nyak̲ki /e mo ma; cuyi mis mo dhali yayi mmo ŋap̲a ris thuluny mo." 4 Wakana Shawuul yaki'd ki tur e bampaŋ gagamis gi pa Ep̲rayiim mo dhali yaki'd ki tur eya 'cesh gi pa Shalisha mo, hili uni 'koki gam uni mo. Yan'ko'd uni iikin ki tur eya 'cesh gi pa Shaalim mo, hili uni 'koki 'ko imun mo. Yan'ko'd a'di yaki'd ki tur e bampa/ gi 'kwani Benyjamiin mo, hili uni 'koki gam uni mo be.

5 Me'd jin iiyina uni eya 'cesh gi pa Suup̲ mo tani, Shawuul oki'da man mii tom piti gwo mo jin nyak̲ki di ki a'di mo ki, "Yayu/ mo, dhalki ana iina ka nyaŋ'ko'd mo, walla ababam pem midi dosh mo mmohil goma ris thuluny mo dhali mmota gi mo anan is gom ana mo." 6 Hili aman

mii to oki a'di gwo mo ki: "Mishi mo i'dishesan mo, wathi/ ma Arumgimis diki'd e 'peŋkuman bampa/ yan imun mo. A'di ta wathi/ jin bu'thkunu ki montaḵ mo, aris to 'baar mo kun okina a'di gwo iiyin ka ḵar/e mo. Dhalki ana iina imun mo; wari ba/ a'di midi ṯorki am bway jin mina aman i ii aṗo/ mo iim bana mo." 7 Yan'ko'd Shawuul oki gwo eya man mii tom piti mo ki: "Hili waḵki/ ana iina mo, ata mina ana iḵalki wathi/ mo? Haali/ maaŋḵuthu'd eya shawal bana 'baarki'd mo, dhali toŋkamu/ ṗiyi'd jin di'd i'dishesan mmo ḵalki wathi/ ma Arumgimis mo. Ana tana ga ta mo?" 8 Aman mii to thoḵki'da Shawuul gwo dhali oki, "Imahan mo tani, aha/ tana ga guurush kush i'de/ 'pena doŋgon nyaḵki aha/ jin miga/ gom wathi/ ma Arumgimis mo, mmoṯor ana gwo ki bway jana mina ana ii mo." 9 (Nṯwa/a/ eya Israyiil mo, me'd jin yakina wathi/ mmo ŋaṗ monyiṯh gi bwa ma Arumgimis mo tani, a'di oki gwo mo ki: "Yayu/ mo, dhalki ana iina eya man mish mo mo." Haali/ ka cim ga shwane/ amanc̣i gwo ma Arumgimis ka dhamo/ yuḵkunu nṯwa/a/ ka man mish mo mo.) 10 Yan'ko'da shawuul oki'da man miiya ṯu'c piti gwo mo ki: "Oyi gwo ki 'bore/ mo. Yayu/ mo, dhalki ana iina mo." Wakan uni iikin e 'peŋkuman pa yin jin dikina wathi/ ma Arumgimis mo be.

11 Me'd jin iikina uni ka gagamis isi mis e 'peŋkuman pa mo tani, uni gamkina 'bom dhuru'c jin yaya'd ka pije/ mmo ha'b yi'de/ mo; Shawuul dhala man miiya ṯu'c piti oki uni gwo mo ki, " A/aman mish mo di'di mahan mo?" 12 Uni thoḵki gwo mo, dhali oki, nye "A'di di'd mo; mishi mo mo, a'di iyaki'd nṯwa/a/ ki um mo. Iiyi ka yaṗ yaṗ mo, haali/ a'di yaya'd e 'peŋkuman bampa/ shwane/ mo, haali/ 'kwani miiki mo miiya bas shwane/ e mo jin ḵa'dama ḵa'dam mo. 13 Ki jahanne/ me'd jin mina um iciç 'peŋkuman pa mo tani um mini gam a'di mo, nṯwa/a/ a'di yaki'd isi mis e mo jin ḵa'dama ḵa'dam mmo shwa to mo. 'Kwani mini 'koki shwa to mo ntagi a'di midi yayu/ mo, haali/ a'di midi 'bor mo miiya bas mii mo; ŋ'ko'd uni gwansan kun yuḵkunu mini shwa to mo. I'dishesan iiyi 'kuṗki mis mo, haali/ um mini gam a'di ki jahanne/ mo." 14 Wakan uni iikin 'kuṗki mis e 'peŋkuman pa mo. Me'd jin ciç̣kina uni e 'peŋkuman bampa/ mo tani, uni mishkina Samu/iil mmo yayu/ ka pije/ 'kuṗki uni mo, mmo ya isi mis e mo jin ḵa'dama ḵa'dam mo be.

15 I'dishesan ka cim jin ṯwa/a/ jin p̱u'dkin ma Shawuul mo tani, Tap̱a ṯorki is eya tente/ eya Samu/iil mo: 16 "Ka 'thamo/ ki embul yan mo tani aha/ mina hashki /e wathi/ 'pena 'cesh ma Benyjamiin mo, dhali /e mini wol a'di ayini 'kup̱ mmo ta ya/ ma malik̲ ap̱o/ 'kwanim pem ma Israyiil mo. A'di midi woṯh̲ 'kwanim pem 'peni me'd gi 'kwanim P̱alasthiin mo. Haali/ aha/ hilkina mo mmo k̲o'c e e 'kwanim pem mo haali/ moŋkom buni gom mowoṯh̲ p̱u'dki'd e aha/ mo." 17 Me'd jin mishkin ma Samu/iil aShawuul mo tani, Tap̱a ṯorki a'di gwo mo ki: "Wathi/ a'dan jin ṯorkika/ /e gwo mo! A'di ta jan 'de/ jin midi jiya ji ap̱o/ 'kwanim pem mo be." 18 Yan'ko'da Shawuul yayi'd mmo 'disha Samu/iil is e 'twaŋkala goŋ mo dhali o gwo mo ki: "T̲ori aha/ gu'b ma man mish mo di'di mana mo?" 19 Samu/iil thok̲ki'da Shawuul gwo mo dhali oki gwo mo ki: "Aha/ tana man mish mo mo. Yayi 'kup̱ki mis e bwambori aha/ e mo jin k̲a'dama k̲a'dam mo, haali/ shwane/ /e mini shwa to nyak̲ki aha/ mo. Ki mon'thamo/ aha/ mina dhal /e bway mmo ya mo, dhali aha/ mina ṯorki /e to 'baar mo kun 'kon e 'kup̱ pini mo be.

20 Me'da ris thuluny pini kun thiski e ka cimi kwara jin yaki'd mo tani, dhalku/ ki anan is gom uni mo, haali/ uni gamkunu mo. Yan'ko'd ija i okina bwa gom to 'baar mo kun dhukin ma Israyiil mo? A/ a'di diki di e /e mo dhali e kuŋ gu'b ma babam pini i'baar mo?" 21 Shawuul thok̲ki gwo mo dhali oki gwo mo ki, "A/ aha/ dina ki ta wathi/ Benyjamiin mo, 'peni goma risa wak̲ ma Israyiil mo? A/'kwani ma bas pem 'koki 'ko dak̲k̲a 'peni aris 'kwani ma bas ma wak̲ ma Benyjamiin i'baar mo? Yan'ko'd gomatinta/ walkina /e 'twa/ e aha/ ki bway yan mo?"

22 Wakana Samu/iil suski'da Shawuul mo dhali aman mii tom piti mo, a'di 'doyi uni e bwaman gu'ba/ caaga/ mo, dhali dhuki uni e moŋ'ko gi yilkina/ kun tak̲u/ 'peni gwansan kun yuk̲kunu mo, uni kun ta 'kwani kun 'koni iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd mo be. 23 Samu/iil oki'da man'cok̲ to gwo mo ki, "K̲ala ara 'ban to jin c̲ikika/ /e mo, 'peni jin okika/ /e mo ki: ' Kari a'di ki she/ mo.'" 24 Wakan aman'cok̲ to k̲alki'da 'dup̱un to mo dhali to jin diki'da p̱o/ a'di mo dhali kar a'di e bwambora Shawuul mo. Yan'ko'd Samu/iil oki gwo mo ki, "Mishi to jin karkunu e bwambori /e mo. 'Kayi a'di mo, haali/ a'di karkunu gom /e ntagi embul jin kwanykunu /e mo, 'peni embul jin okika/ gwo mo ki, ' Aha/ yuk̲kina 'kwani mo.'" Wakana Shawuul shwaki to nyak̲ka Samu/iil ka cim c̲aan mo.

25 Me'd jin thulina uni ka 'cesh 'peni mo jin k̲a'dama k̲a'dam e 'peŋkuman pa mo tani, Samu/iil walki 'twa/ nyak̲ka Shawuul eya liman 'kuŋ gu'b mo. 26 Yan'ko'd e mo jin 'disha e mmo 'kash mo tani, Samu/iil yuk̲ki'da Shawuul eya liman 'kuŋ gu'b mo dhali oki gwo mo ki: "Cuyi mis mo, wakan aha/ mina hash /e e bway pini mo." Wakana Shawuul cuki mis mo, a'di dhala Samu/iil uni iikin ka pije/ e bway tur mo be.

Shawuul wolkunuwa yini 'kup̲ mmota Malik̲ mo

27 Me'd jin iikina uni e 'peŋkuman pa jin di 'twa/ ka pije/ mo tani, Samu/iil oki'da Shawuul gwo mo ki, "T̲ora man mii to gwo mmoya nt̲wa/a/ ki ana mo"---dhali a'di yaki'd nt̲wa/a/ mo---"hili /e mini mii di imahan ki ari mo mo, ki aha/ mina bah gwo ma Arumgimis e um mo be."

Samu/iil 'De/ 10

1 Dhali yan'ko'da Samu/iil k̲alki'da gassas ma yin mo, mmo wol a'di e 'kup̲ ma Shawuul mo, dhali p̲i a'di 'twa/ mo. A'di oki gwo mo ki: "Diki ta T̲apa iwolki /e ayini 'kup̲ mo mmota man jiya ji ap̲o/ aris tom piti mo? 2 Me'd jin mina /e dhal aha 'pen shwane/ mo tani, /e mini gam 'kwaniŋ gwat̲hi su/ mmo 'dish 'kup̲a je ma Rahiil is mo, e bwaŋgwayu/ ma Benyjamiin e Selsah mo. Uni mini o /e gwo mo ki: ' Aris Thuluny kun ŋap̲kina /e uni gamkunu mo. I'dishesan ababam pini a'di doshki'd mo 'peni bwan'thot̲h mmohil mo goma aris thuluny mo dhali a'di 'thot̲hki'd mo, mmo/ o gwo mo ki: "Ata imiga/ mii gom ya/um pem mo?"' 3 Yan'ko'd /e mini ya ki si'd si'd 'peni mahan mo, dhali /e mini yaku/ ntaga/ c̲aww ma Tabor mo. 'Kwaniŋ gwat̲ha kwara iikin bwaya Arumgimis e pam Bet̲h/iil uni mini gam /e 'kup̲ imun mo, jan 'de/ k̲alki ushi dhuru'c mi ikwara mo, jaŋkamu/ k̲alki'da kuluny maaŋk̲uthu'di kwara mo, dhali jaŋkamu/ k̲alki k̲ucaŋ ma su mo be. 4 Uni mini the /e me'd mo dhali c̲iki /e akuluny maaŋk̲uthu'd isu/ mo, kun mina /e k̲al 'peni me'd buni mo. 5 Ŋ'ko'd mo tani, /e mini yayu/ eya gagamis ma Arumgimis mo, e dhan monycaaga/ ma Thuruk̲ gi 'kwanim P̲alasthiin jin nyaŋkunu isi mis mo. Me'd jin mina /e p̲u'd e 'peŋkuman pa/ mo tani, /e mini gam anonshe/ gi imanc̲i gwo ma Arumgimis ka dhamo/

'kup mmo thulu ka 'cesh 'peni mo jin ka'dama ka'dam ka dhenydhenye/ mo, dhala jaluga/, dhala thathar, dhala dhenydhenye/ jin 'kon ma shu/ ipesu/ e bwambori uni mo; uni mini ta imanci gwo is mo. 6 Shi/in gi Tapa midi yayu/ ki jahanne/ apo/ /e mo, dhali /e mini o gwo is nyakki uni mo, dhali /e minu ak e ki wathiŋ gwath jin di'd ki she/ mo. 7 I'dishesan, me'd kun min ma ris jamas gwansan iiyu/ e /e mo tani, miiyi to yin jin gamkina me'd pini mmo mii mo, haala Arumgimis a'di di'd nyakki /e mo be. 8 Yayi ka 'cesh ibwambori aha/ e paŋ Gilgal mo. Yan'ko'd aha/ mina yayu/ ka 'cesh e /e mmoci to kun cinu mmo 'tha ki o'd mo dhali ci to kun cinu mmo miiya bas gom moŋku'th is mo. Cori goma cimi pesu/ mo ntagi aha/ mina yayu/ e /e mo dhali torki /e kata imina /e mii mii mo."

9 Ka Shawuul dokki'd ka nyaŋ'ko'd mmo dhala Samu/iil 'pen mo tani, Arumgimis ciki a'di aduŋ kamu/ mo.Yan'ko'd aris jamas gwansani 'baar mo iiyin mmo pe ka cim caan mo. 10 Me'd jin iiyina uni eya gagamis mo tani, anonshe/ gi imanci gwo ma Arumgimis gamki a'di 'kup mo, dhali Shi/in ma Arumgimis pu'dki'd ki jahanne/ apo/ a'di mo wakan a'di oki gwo is nyakki uni mo. 11 Ki 'kwani 'baar mo ka 'dete/ 'dete/ kun mishki a'di ntwa/a/ ki a'di mishki gwo jin onu is nyakki imanci gwo ma Arumgimis ka dhamo/ mo, 'kwani ka 'dete/ 'dete/ oki gwo ka rem'kup mo ki, "Ata miiki'd e ya/ ma Kish mo? A/Shawuul ta jan 'de/ 'peni imanci gwo ma Arumgimis ka dhamo/ i'dishesan mo?" 12 Wathiŋ gwath jin diki'd 'peni mon'de/ caan jin nyakka'd thokki gwo mo ki: " aja a'di ta'da babam buni mo?" Haali/ gom mii yan mo tani, a'di ta gwo jin onu mo ki: "A/Shawuul si'da/ ta jan 'de/ 'peni imanci gwo ma Arumgimis ka dhamo/ mo?" 13 Ki a'di 'baarki gwo jin onu is mo tani, a'di yayi'd e mo jin ka'dama ka'dam mo.

14 Yan'ko'da iya ma Shawuul oki a'di gwo mo dhali aman mii tom piti mo ki: "Um iini ii mana?" A'di thokki gwo mo ki: "Am iina mmo ŋapa ris thuluny mo. Me'd jin mishkina aman mo ki aman mina 'koki gam uni mo tani, aman iikina eya Samu/iil mo." 15 Iya/ ma Shawuul oki gwo mo ki, "Bala/ tori aman gwo mo jin okin ma Samu/iil /e mo." 16 Shawuul thokki iya/m piti gwo mo ki: "A'di torki am gwo eya tente/ ka ris thuluny gamkunu mo." Hili a'di diki tor a'di gwo gom dhan to gi 'peŋkuman bampa/ mo, gi walkin ma Samu/iil 'twa/ mo be.

Shawuul ṯorkunu gwo eya tente/ mmo ta maliḵ mo

17 I'dishesan Samu/iil yuḵki 'kwani imonṯal 'de/ e bwambori Taṗa e pa Misṗah mo. 18 A'di oki gwo e 'kwani ma Israyiil mo ki: "Yansan ta gwo jin ona Taṗa, Arumgimis ma Israyiil mo ki, ' Aha/ guyina Israyiil ka pije/ 'peni Masir mo, dhali Aha/ 'cuḵkina /e 'peni me'd gi 'kwani Masir mo, dhali 'peni me'd ma dhan 'peŋkuman bampa/ i'baar mo kun yaṗki /e ki sho'k mo be.' 19 Hili shwane/ um ushkina Arumgimis bum mo, jin woṯhki um 'pena ris dhan mii shi/gam bum i'baar mo dhali 'peni monṯo'c bwam bum mo; dhali um oki a'di gwo mo ki: ' Kari amaliḵ aṗo/ am mo.' I'dishesan ṯori is bum e bwambori Taṗa ka risa waḵ bum mo dhali ki shwan'tamum mo. " 20 Wakana Samu/iil 'doyi'da risa waḵ ma Israyiil i'baar mo mmo 'dish is mo, dhala waḵ ma Benyjamiin a'di kwanykunu mo be. 21 Yan'ko'd a'di ḵali'da waḵ ma Benyjamiin mmo 'dish is ka risa waḵ buni mo; dhali ki shan'tamu gi 'kwani Maṯhiri a'di kwanykunu mo; dhala Shawuul jin ta ya/ ma Kish a'di kwanykunu mo. Hili me'd jin iikina uni mmo ŋaṗ mo gom a'di mo tani, a'di dinu ki gam mo. 22 Yan'ko'd 'kwani ŋaṗkin mmo doṯa Arumgimis aris gwo ki nyanye/ mo ki, "Awathiŋ gwaṯha kamu/ diyi'd naskina/ mmo yayu/ mo?" Taṗa thoḵki gwo mo ki, "A'di ba'kki is piti e bwamana ris to mo." 23 Yan'ko'd uni sokin mo dhali bu'thkina Shawuul 'peni mun mo. Ki a'di doshki'd e bwamani 'kwani mo tani, a'di tura tur 'peni 'kwani mo 'kuṗa bim piti 'de'kke'd isi mis mo. 24 Yan'ko'da Samu/iil oki 'kwani gwo mo ki, "A/ um mishi wathiŋ gwaṯh jin kwanykina Taṗa mo? Jan 'de/ ṗiyi'd jin waki a'di e bwamani 'kwani 'baar mo!" 'Kwani 'baar cukin mo ki, "Maliḵ diyi ki e ki sule/ mo!"

25 Yan'ko'da Samu/iil ṯorki 'kwani aris mii mo dhali aris gwoŋḵan gi mii ma maliḵ mo, mmo 'kwar uni eya warka/ mo, dhali kar a'di e bwambori Taṗa mo. Yan'ko'da Samu/iil hashki 'kwani 'baar mo ka pije/ mo, 'kwani ka 'deṯe/ 'deṯe/ bway gu'b buniŋ gana/ mo. 26 Shawuul si'da/ yaki'd bway gu'b piti e pa Gibeyah mo, dhali 'kwaniŋ gwaṯha tiya kun 'bitha 'bi'th nyaḵki a'di mo, uni gwansan kun takin ma Arumgimis arisa du is ki me'd mo be. 27 Hili 'kwaniŋ gwaṯha tiya kun 'koki ta kuŋ gana/ oki gwo mo ki, "Wathi/ yan midi woṯh ana kata mo?" 'Kwani gwansan waḵkina Shawuul mo dhali 'koki 'doyi a'di ton tiya kun c̱inu ki me'd mo. Hila Shawuul c̱a'bki'd ki shwam mo.

Shawuul wo̲t̲h̲ki Jabesh Gile'd mo

1 Yan'ko'd Nahash jin ta wathi/ Amuun yaki'd mo dhali 'kamki pany Jabesh Gile'd is mo. 'Kwaniŋ gwa̲t̲h̲ gi pany Jabesh i'baar mo okina Nahash gwo mo ki: "Miiyi gwoŋ gam me'd nya̲k̲ki am mo, dhali aman mina miiki /e a̲t̲u'c mo." 2 Nahash jin ta wathi/ Amuun tho̲k̲ki gwo mo ki: "Ki mii yan mo tani aha/ mina mii gwoŋ gam me'd nya̲k̲ki um mo, ki aha/ mina bu̲k̲ e ma bim poros bum i'baar ka pije/ mo, dhali ki bway yan midi k̲ali mon'the is a̲powa Israyiil i'baar mo be." 3 Wakan aris gwanyja̲k̲a/ gi pany Jabesh tho̲k̲ki a'di gwo mo ki: "Dhalki am 'cena goma cimi pesu/ mo, wakan ki aman mina hash iman̲k̲al gwo e bwaŋgwayu/ ma Israyiil i'baar mo. Yan'ko'd, wa̲k̲ki/ jan 'de/ pi̲yi'd mmowo̲t̲h̲ am mo tani, aman mina c̲i is ki um mo."

4 Iman̲k̲al gwo iiyin e paŋ Gibeyah mo, e mo jin dikin ma Shawuul mo, dhali t̲orki 'kwani gwo gom to jin miiki'd mo. 'Kwani 'baar gwokin kagahara/ mo. 5 I'dishesan Shawuul ba̲t̲h̲ki'da morbi̲p̲ nsho'k 'peni bwam mondhe'd mo. Shawuul do̲t̲ki gwo mo ki: "Ata shi/i'd nya̲k̲ki 'kwani jin gwokina uni mo?" Uni t̲orkina Shawuul gwo gi okina 'kwaniŋ gwa̲t̲h̲ gi pany Jabesh mo.

6 Ka Shawuul ci̲k̲ki gwo jin okina uni mo tani, Shi/in ma Arumgimis p̲u'dki'd a̲po/ a'di ki jahanne/ mo, dhali a'di miiki'da nyor kagahara/ mo be. 7 A̲'di k̲alki dhaŋ̲k̲a'b 'ba/ ma morbi̲p̲i su/ mo, mmo'ci̲t̲h̲ uni ka 'ci'cimi'th mo, dhali hashki uni e bwaŋgwayu/ ma Israyiil i'baar mo inya̲k̲ki iman̲k̲al gwo mo. A'di oki gwo mo ki: "A'di yin jin diki yayu/ ka pije/ ŋ'ko'da Shawuul mo dhali ŋ'ko'da Samu/iil mo tani, yansan a'di ta mii jin minu mii eya morbi̲p̲ piti mo." Wakan ki moŋ̲k̲o/isa caaga/ gi Ta̲p̲a bi̲t̲ki'd a̲p̲o/ 'kwani mo̲, dhali uni iiyin ka pije/ imon̲t̲al 'de/ me'd wa̲t̲hin 'de/ mo̲. 8 Ki a'di tulki uni is imon̲t̲al 'de/ e Bese̲k̲ mo tani, 'kwani ma Israyiil 'kona aliip̲i iss 'kwanimpa i'kume'd i'ce'dka mudhe'd mo, dhali 'kwaniŋ gwa̲t̲h̲ ma Yahuuda 'kona aliipi iss 'kwanimpa iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd mo. 9 Uni oki gwo e iman̲k̲a̲l gwo kun iiyin mo ki: "Um mini t̲or 'kwaniŋ gwa̲t̲h̲ gi bampa/ Jabesh Gile'd gwo mo ki: ' Ka 'thamo/, ka tente/ 'batha'd mo tani, mony'cu̲k̲ midi ta jim bum mo.'" Wakan iman̲k̲al gwo iikin mo dhali t̲orki 'kwaniŋ gwa̲t̲h̲ gi pany Jabesh gwo mo, dhali uni 'borkina bwa mo be. 10 Yan'ko'd

'kwaniŋ gwaṯh gi pany Jabesh okina Nahash gwo mo ki: "Ka 'thamo/ aman mina c̱i is ki /e mo, dhali /e mini mii to yin jin midi 'bor gom /e e am mo." 11 Ka cim jin 'ko'd mo tani Shawuul dhuki 'kwani ka nonshe/ ikwara mo. Uni iiyin e embwaman gi moŋ'ko ki embul gi mon'thamo/ gi mishu mo mo, dhali uni 'koshkina 'kosh mo dhali p̱iki 'kwani Amuun e ki mii ntagi mom'batha'd gi montee mo. Uni gwansan kun 'kokin ki e c̱ekerki bwa mo, wakan kun su/ 'peni uni 'konu ki dhalki e imonṯal 'de/ mo be.

12 Yan'ko'd 'kwani okina Samu/iil gwo mo ki: "Ija oki gwo mo ki: ' A/ miin ma Shawuul ijiya ji aṗo/ ana mo?' 'Doyi 'kwaniŋ gwaṯh mo, wakan ki aman mina 'kosh uṉi jwa mo." 13 Hila Shawuul oki gwo mo ki: "Jan 'de/ p̱iyi'd jin minu mii 'kosh jwa ka cim yan mo, haala cim ga/ shwane/ T̄aṗa k̲ali mony'cuk̲a 'cuk̲ eya Israyiil mo be."

14 Wakana Samu/iil oki 'kwani gwo mo ki: "Iiyu/ mo, dhalki ana iina e paŋ Gilgal mo dhali mii mii ma malik̲ mmo ta this dok̲/e imun mo." 15 Wakan 'kwani 'baar mo iikin e paŋ Gilgal mo dhali karkina Shawuul ka malik̲ ibwambori Taṗa e paŋ Gilgal mo. Imun uni miikina bas ki to kun c̱inu ki moŋk̲u'th is e bwambori Taṗa mo, dhala Shawuul dhali 'kwaniŋ gwaṯh ma Israyiil i'baar 'kunykina bwa kagahara/ mo be.

Samu/iil 'De/ 12

Samu/iil T̄orki gwo e mo mii mii ma Shawuul mo

1 Samu/iil oki gwo e 'kwani ma Israyiil i'baar mo ki: "Aha/ karkina 'ce e to 'baar mo kun okina um e aha/ mo, dhali aha/ karkina malik̲ mmojiya ji aṗo/ um mo. 2 I'dishesan, amalik̲ a'di yaki'd ibwambori um imahan mo; dhali aha/ cakina mo dhali aha/ 'kakin ma mur kush mo; dhali iya/um pem uni 'kokin nyak̲ki um mo. Aha/ yakina ibwambori um 'peni dhuru'c pem ntaga shwanesan mo be. 3 Aha/ dina imahan mo; ṯori gwo aṗo/ aha/ ibwambori Taṗa mo dhali ibwambori jan 'dem piti jin 'koshkunu yini 'kuṗ mo. Amorbip ma ja k̲alkika/ mo? Thuluny ma ja k̲alkika/ mo? Aja ik̲walkika/ to mo? Aja iyaṗkika/ ki sho'k mo? 'Peni me'd ma ja jin k̲alkika/ to ki jim bag mmo ta /em pema ja'da/ mo? T̄ori gwo aṗo/ aha/ mo, dhali aha/ mina dok̲i a'di ka nyaŋ'ko'd e /e mo." 4 Uni ok̄i gwo mo ki: "/E diki k̲wal am toŋkamu/ mo, walla yaṗ am ki sho'k mo, walla k̲wal toŋkamu/ 'peni me'd gi wathin

'deŋkamu/ mo." 5 A'di oki uni gwo mo ki: "Tapa a'di mishki mo apo/ um mo, dhali jan 'dem piti jin 'koshkunu 'kup ka yin mishki mo i'dishesan mo, ki um 'koki gam toŋkamu/ e me'd pem mo." Uni thokki gwo mo ki: "Tapa a'di mishki mo mo."

6 Samu/iil oki 'kwani gwo mo ki: "A'di ta Tapa ikwanyki'da Musa mo dhala Haruun mo, dhali jin 'doyi ibabam bum ka pije/ 'pena 'cesh gi pa Masir mo. 7 Dhali i'dishesan, tori is pini mo, wakan ki aha/ mina mii monthe me'd inyakki /e ki jim bujur e bwambori Tapa gom 'kwani ma tuca kar/eŋ gana/ gi Tapa i'baar mo, jin miikina a'di gom um dhali ibabam bum mo be. 8 Me'd jin yayin ma Yakuub e bampa/ Masir mo, dhali idhan babam bum gwoki 'twa/ e Tapa mo, wakan Tapa hashki'da Musa dhala Haruun mo, uni kun shuki idhan babam bum bway ka pije/ 'peni pa Masir mo dhali uni 'kokin e mo yan mo. 9 Hili uni thiski Tapa Arumgimis buni e mo; a'di yolki uni e bwam me'd ma Sisera mo, jin ta wathinyca'd ma tul'kup ma Thurukˍ ma Hasor mo, e bwam me'd gi 'kwanim Palasthiin mo, dhali e bwam me'd ma malik Mowaab mo; uni gwansani 'baar mo askin apo/ idhan babam bum mo. 10 Uni gwoki 'twa/ e Tapa mo dhali oki gwo mo ki: ' Aman miikina miinthus mo, haali/ aman dhalkina Tapa 'pen mo dhali miika Baal atu'c mo dhala Ashtoreth mo. Hili i'dishesan 'cuki am 'peni me'd ma ris 'kwaniŋ 'kup bam mo, dhali aman mina miiki /e atu'c mo be.' 11 Wakan Tapa hashki'da Jerub-Baal, dhala Be'ddan, dhala Jepthah, dhala Samu/iil mo, dhali ciki um mom pi mii e apowa ris 'kwaniŋ 'kup bum i'baar mo kun 'kamki um mo, wakan ki um mini 'ko ki 'bore/ mo. 12 Me'd jin mishkina um ka Nahash jin ta'da malik gi 'kwani Amuun yayi'd apo/ um mo, um oki aha/ gwo mo ki: ' Yisa, amalik midi mii jiya ji apo/ am mo'--- isi kan ki Tapa Arumgimis pini taki'da malik pini mo. 13 I'dishesan a'di ta'da malik jin kwanykina um imahan mo, gom a'di jin dotkina um mo dhali jin kwanykina Tapa i'dishesan me'da malik apo/ um mo be. 14 Wakki/ um ko/ki Tapa mo tani, miiyi a'di to mo, mmoha gwom piti e mo, dhali mmo 'koki mii mii shigga/ apo/ gwoŋkan gi Tapa mo, wakan ki um su/ dhala malik jin jiki'da ji apo/ um mini ta imancik gwo gi Tapa Arumgimis bum mo. 15 Wakki/ um 'koki ha gwo gi Tapa e mo, ihili mii mii shigga/ apo/ gwoŋkan gi Tapa mo tani, wakan me'd gi Tapa midi di apo/ um mo, me'd jin dikina a'di apo/ idhan babam bum mo be. 16 Wakan i'dishesan tori is pini mo

dhali mish dhan tonycaaga/ yan jin mina Tapa ibwambori /em buni mo. 17 I'dishesan a'di diki ta mony'cith ma game/ mo? Aha/ mina yuka yuk apo/ Tapa mo, ki a'di midi hash mondor ma sho'k dhala sho'k mo. Wakan ki um mini mish mo mo dhali mish ki tonthus bum a'di caaca mo, jin miikina um e e gi Tapa mo, mmo dot gwo ki is bum goma malik mo." 18 Wakana Samu/iil yukki Tapa mo; dhali ka cima 'de/ caan Tapa hashki mondor ma sho'k dhala sho'k mo. Yan'ko'd 'kwani 'baar ko/ki Tapa kagahara/ dhala Samu/iil mo be.

19 Dhali 'kwani 'baar okina Samu/iil gwo mo ki: " 'Thoyi gom iman mii tom pini e Tapa Arumgimis pini mo, wakan ki aman mina 'koki wu mo. Haali/ aman markina miinthus bam is ki tonthus yan mmodota malik gwo gom is bam mo." 20 Samu/iil thokki gwo mo ki: "Dhalku/ is ki ko/ mo. Umi 'baar mo miiki tonthus yan mo, hili dhalku/ ki tu'k 'peni Tapa mo, hili miiyi Tapa to ka dum bumi 'baar mo. 21 Dhalku/ ki tu'k mmo batha ris to kun 'ko bwa 'te/ kun 'konu ki gam toŋkamu/ mo walla mmo 'cuk um mo, haali/ uni ta mii ga wuny'cis mo. 22 Haali/ mmo ŋap gway gi miinycaagam piti mo tani, Tapa midi diki ush 'kwanim piti mo, haali/ a'di 'borki Tapa bwa mo mmo dhu um mmo ta 'kwani gom is piti mo be. 23 Haali/ me'd aha/ mo tani, si'da si'd 'peni aha/ mo ki aha/ mina miinthus apo/ Tapa mmo dosh mon'tho gom um mo. Aha/ mina torki um bway caan jin 'boro'd dhali jin ta'da kar/e mo. 24 Ko/ki jasi Tapa mo dhali miiyi a'di to e gwoŋ gana/ ka dum bumi 'baar mo. Kulumi aris dhan tonycaaga/ kun miikina a'di gom um mo. 25 Hili wakki/ um mii tonthus ki sule/ mo tani, um dhala malik bum minu 'ce'd sho'k mo be."

Samu/iil 'De/ 13

Mii ma bas jin miikin ma Shawuul ki dargi gwoŋkan mo

1 Shawuul taki'd gi yili iss'de/ i'ce'dka 'kume'd ki embul jin telkina a'di mii 'pen mmo jiya ji mo; ki a'di jiki'da ji apowa Israyiil gom yili iss kwanimpa issu/ mo tani, 2 a'di kwanyki 'kwaniŋ gwath ma Israyiil ka aliipi kwara mo. Dhali aliipi su/ kun 'kokin nyakki a'di e Mikmash mo dhali e bampaŋ gagamis gi pam Beth/iil mo, ka aliip kun 'kokin nyakka Jonathan e Gibeyah ma Benyjamiin mo. I thuruka tiya hashkina a'di bway pa mo, 'kwani ka 'dete/ 'dete/ e gu'b burrinyem buni

mo. 3 Jonathan piki dhana nonshe/ ma thuruk gi 'kwanim Palasthiin e ki mii mo jin diki'd e Geba mo dhali palasthiin cikki gwo mo. Yan'ko'da Shawuul piki 'ce ma rasan ka'bal e bampa/ 'baar mo, mmo oki: "dhalki 'kwani Ibranayiin cik gwo mo." 4 'Kwani ma Israyiil i'baar mo cikki gwo ka Shawuul piki dhana nonshe/ ma thuruk gi 'kwanim Palasthiin e ki mii mo, dhali si'da/ ka Israyiil taki'da shim to jin pukin e 'kwani ma Israyiil mo. Yan'ko'd athuruk uni tulkunu is imontal 'de/ mmo gam me'd ka Shawuul e Gilgal mo.

5 'Kwanim Palasthiin tulki is imontal 'de/ mmo/as apowa Israyiil mo, ka risa arabiyya kun 'kona aliipi kwara mo, 'kwaniŋ gwath aliipi pe'de/ kun borona risa arabiyya mo, dhali montul 'kup ma thuruk waki mondeŋ ma si'b gi bwam ma gap gi kumma/ yi'de/ mo. Uni iiyin mo dhali 'kokin e Mikmash mo, e mom'pesho'k gi pam Beth Aben mo. 6 Ki 'kwaniŋ gwath ma Israyiil mishkin ki uni 'kokin e monto'c bwa mo-haali/ 'kwani uni 'koshkunu is ka nyor mo tani, 'kwani bagkin eya risa Jurum wosh mo, e bwanycwa mo, dhali e ushi wosh mo, dhali eya ris jis yi'de/ mo, dhali eya ris jis ga/ mo. 7 'Kwani Ibraniyiina tiya iikin mmo 'cith apo/ kumma/ yi'de/ Uurdun bwaya 'cesh gi paŋ Ga'd mo dhali paŋ Gile'd mo. Haali/ aShawuul diki'd naskina/ e Gilgal mo, dhali 'kwani 'baar bathki a'di ki mondee is mo.

8 A'di corki'da cimi pesu/ mo, ka tente/ jin karkin ma Samu/iil mo. Hila Samu/iil diki yayu/ e Gilgal mo, dhali 'kwani cekerki bwa 'pena Shawuul mo. 9 Shawuul oki gwo mo ki: "Kali aha/ to jin cinu mmo 'tha ki o'd mo dhali to kun cinu gom moŋku'th is mo." Yan'ko'd a'di ciki to jin cinu mmo 'tha ki o'd mo be. 10 Ki jahanne/ me'd jin 'barkina a'di tonyci jin cinu mmo 'tha ki o'd mo tani Samu/iil pu'dki'd mo. Shawuul yaki'd ka pije/ mmo gam a'di 'kup mo dhali mmo the a'di me'd mo. 11 Yan'ko'da Samu/iil oki gwo mo ki: "Ata miikina /e mo?" Shawuul thokki gwo mo ki: "Me'd jin mishkika/ mo ki 'kwani dhalki aha/ mo, dhali /e diki yayu/ ka tente/ jin karkunu mo, dhali ki 'kwanim Palasthiin tulki 'kup imontal 'de/ e Mikmash mo tani, 12 aha/ okina gwo mo ki: ' I'dishesan 'kwanim Palasthiin mini thulu ka 'cesh apo/ aha/ e Gilgal mo, dhali aha/ dina ki ŋap mo mii ma 'theŋ gana/ 'peni Tapa mo.' Wakan aha/ miikina mii ki mom'bi'th ki is pem mmo ci to jin cinu mmo 'tha ki o'd mo." 13 Yan'ko'da Samu/iil oki'da Shawuul gwo mo ki: "/E miiki miim pus mo. /E diki dhu gwoŋkan gi Tapa

Arumgimis pini jin k̲ankina a'di /e gwo mo. Gom kan Tap̲a midi t̲el gwoŋk̲an pini sho'k ap̲owa Israyiil gom ki sule/ mo b̲e. 14 Hili i'dishesan gwoŋk̲an pini midi diki mii ki sule/ mo. Tap̲a a'di ŋapki wathi/ eya dum pitiŋ gana/ mo, dhali Tap̲a kwanyki a'di mmo ta ya/ ma malik̲ ap̲o/ 'kwanim piti mo, haali/ /e diki ha gwo e jin k̲ankina a'di /e mo." 15 Yan'ko'da Samu/iil cuki mis mo dhali yaki'd 'peni Gilgal e Gibeyah ma Benyjamiin mo. Yan'ko'da Shawuul deŋki 'kwani e kun 'kokin nyak̲ki a'di mo, kun 'kona iss 'kwanimpa iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd mo.

Aris to gi mo/as p̲iyin goma Thuruk̲ mo

16 Shawuul, ya/m̲ piti ka Jonathan mo, dhali 'kwani kun 'kokin nyak̲ki uni mo tani, 'kokin e Geba ma Benyjamiin mo. Hili 'kwanim P̲alasthiin 'kokin e Mik̲mash mo. 17 Aris 'kwaniŋ 'kup̲ iiyin 'peni moŋ'ko gi 'kwanim P̲alasthiin ka nonshe/ ikwara mo. Anonshen 'de/ t̲u'kki'd 'kup̲ka Oprah mo, eya 'cesh ma Shuwal mo. 18 Anonsheŋ kamu/ iikkin 'kup̲ki B̲et̲h Horon mo, dhala nonsheŋ kamu/ perki'd 'kup̲ki bwaŋgwayu/ c̲aan jin diki'd 'kup̲ki embul mo shu'd ma Seboyim 'kup̲ki mombwasho mo be.

19 Amandor to minu diki gam eya Israyiil i'baar mo, haali/ 'kwanim P̲alasthiin oki gwo mo ki: "Isi ciki/ 'kwani Ibranayiin mini uk̲ aris gandala turga/ mo walla arisa mee gom is buni mo." 20 Hili 'kwaniŋ gwat̲h ma Israyiil i'baar mo iikin mmo thul ka 'cesh e 'kwanim P̲alasthiin mo, ka 'det̲e/ 'det̲e/ mmo cil shemen tonyc̲wany tom buni mo, asimam buni mo, dhala thurmany buni mo, dhala manyjal buni mo. 21 Mondeŋ e ma guurush 'koni su/ 'pena kwara gom mombur ma 'cesh kun dhu 'kup̲ mo, dhala risa asima/ mo, dhala guurush i'de/ 'pena kwara goma risa thurmany kun kaka/ mo dhali gom mmodhu aris bway tur ka jisho'k mo. 22 Wakan ka cim gi mo/as mo tani, aris gandala turga/ uni p̲iyin imun mo walla mmo diki gama risa mee e me'd ma risa thuruk̲a tiya kun 'kokin nyak̲ka Shawuul dhala Jonathan mo; Jasa Shawuul dhali ya/um piti ka Jonathan itakin gi uni mo be. 23 Anonshe/ ma Thuruk̲ gi 'kwanim P̲alasthiin iikin ka pije/ 'peni Mik̲mash mo.

Samu/iil 'De/ 14

Jenaṯhan p̱iki 'kwanim P̱alasthiin e ki mii mo

1 Ka cima 'de/ mo tani, Jenaṯhan ya/ ma Shawuul oki dhuru'c wathim piti gwo jin k̲alki'da goŋgoro/ mo ki: "Yayu/ mo, dhalki ana iina e mo gi 'kon ma Thuruk̲ gi 'kwanim P̱alasthiin ka 'bana kamu/ mo." Hili a'di diki ṯora babam piti gwo mo. 2 Shawuul diyi'd e paŋ Gibeyah jin did ki si'd si'd 'pena galany e 'penycwa jin wana emen ka jwap̱a/ mo a'di c̱aan jin diki'd e Mak̲iron mo. 'Kwaniŋ gwaṯh 'koni iss 'kwanimpa iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd kun 'kokin nyak̲ki a'di mo, 3 Dhala Ahijah si'da/ jin ta ya/ ma Ahitup̱ (akam ma Ic̣a'bbo'd) jin ta ya/ ma P̱inihas ya/ ma Eli mo, jin ta'da gasiis gi Tap̱a e Shiloh mo, jin hi'thki burrinye/ jin cesh monyo o'd mo. 'Kwani 'koki mish mo ka Jenaṯhan yaki'd mo. 4 Jenaṯhan yaki'd ka 'bana kamu/ ki tur jin ŋap̱kina a'di mmo ya gam mo ma thuruk̲ gi 'kwanim P̱alasthiin mo tani, ka 'ban wosha 'de/ jin thulki 'twa/ ka 'cesh imun mo dhali wosha kamu/ thulki 'twa/ ka 'cesh ka 'bana kamu/ mo. Wosha 'de/ jin thulki 'twa/ ka 'cesh yuk̲kunu ka Boses mo dhali wosha kamu/ jin thulki 'twa/ ka 'cesh yuk̲kunu ka Seneh mo. 5 Wosha 'de/ jin thulki 'twa/ ka 'cesh doshki'd ka 'bana cam e bwambor ma Mik̲mash mo, dhali jaŋkamu/ ka 'bana bim poros e bwambor ma Geba mo.

6 Jenaṯhan oki dhuru'c piti gwo jin k̲alki'da goŋgoro/ mo ki: "Yayu/ mo, dhalki ana 'ciṯha ap̱o/ mo ma thuruuk̲ gi 'kwani gwansan kun 'konu ki 'ciṯha munyjalyis mo. Ki gway bana mo, haali/ to p̱iyi'd jin midi dosh Tap̱a 'peni mowoṯh 'kwani ris mo walla 'kwani idaha/ mo." 7 Aman k̲ala goŋgorom piti thok̲ki gwo mo ki, "Miiyi to 'baar mo a'di jin di'd eya dum pini mo. Miiyi to mo, mishi ki aha/ dina inyak̲ki /e mo, mmo ha aris gwom pini e i'baar mo be." 8 Yan'ko'da Jenaṯhan oki gwo mo ki: "Ana mina 'ciṯh e 'kwaniŋ gwaṯh mo, dhali ana mina ṯor is bana e uni mo. 9 Wak̲ki/ uni o ana gwo mo ki: ' C̣ori imaṯṯan ntagi aman mina iiyu/ e um mo'---yan'ko'd ana mina 'ko e mom bana mo dhali mmo 'koki 'ciṯh e uni mo. 10 Hili wak̲ki/ uni thok̲ gwo mo ki: ' Iiyu/ e am mo', wakan ana mina ii mo; haali/ Tap̱a c̣iki uni e me'd bana mo. Yan midi ta jamas gom ana mo be." 11 Wak̲an unin su/ ṯorki is buni eya tente/ e mo ma thuruk̲ 'kwanim P̱alasthiin mo. 'Kwanim P̱alasthiin oki gwo mo ki: "Hili mo mo ma, 'kwani Ibranayiin uni iiyin

ka pije/ 'peni jis kun bagkina uni is buni mo." 12 Wakan 'kwaniŋ gwaṯh gi mo ma thuruḳ yuḳkina Jenaṯhan mo dhali amanḳala goŋgorom piti mo, dhali oki gwo mo ki, "Iiyu/ bway am mo, dhali aman mina ṯorki um toŋkamu/ mo." Jenaṯhan oki'da amanḳala goŋgorom piti gwo mo ki: "Baṯhi aha/ isho'k mo, haali/ Tapa a'di c̣iki uni e bwam me'd ma Israyiil mo be." 13 Jenaṯhan seki mis ki me'd piti dhali sho'k mo, dhali amanḳala gŋgorom piti baṯhki a'di isho'k mo. 'Kwanim P̣ilisṯiin uni 'koshkunu jwa ibwambora Jenaṯhan mo, dhala manḳala goŋgorom piti 'koshki kun tiya jwa ŋ'ko'di a'di mo. 14 Ki moŋ'kosha 'kosh jin ṯwa/a/ jin miikin ma Jenaṯhan dhali amanḳala goŋgorom piti mo tani, 'koshki 'kwaniŋ gwaṯh jwa i iss 'de/ e ari embwaman ma 'cesh mo. 15 Moŋḳo/ is caaca kagahara/ diki'd e moŋ'ko mo, e bwam mondhe'd mo, dhali e bwamani 'kwani mo. Ntagi mo ma thuruḳ mo dhali imandil to ḳo/ki is kagahara/ mo. Dhali a'cesh yiḳinki is mo, dhali moŋḳo/ is caki'd ki ca imun mo be.

16 Yan'ko'd 'kwanin gwaṯh ma Shawuul kun hilki mo e Gibeyah ma Benyjamiin hilki mo mo; wabuhany ma thuruḳ P̣alasthiin c̣ekerkunu bwa mo, dhali uni iikin imahan dhali imun mo. 17 Yan'ko'da Shawuul oki 'kwani gwo kun 'kokin nyaḳki a'di mo ki: "Deŋi adeŋ e mo dhali mish ka ja a'di p̣iyi'd 'peni ana mo." Ki uni deŋkina deŋ e mo tani, Jenaṯhan dhali amanḳala goŋgorom piti uni piyin mo. 18 Shawuul oki'da Ahijah gwo mo ki, "K̲ala sanduuḳ ma Arumgimis imahan mo," haali/ ka tente/ c̣aan a'di diki'd nyaḳki 'kwani ma Israyiil mo be. 19 Ka Shawuul walki 'twa/ eya gasiis mo tani, moŋ'kosh 'kup̣ is diki'd e moŋ'ko gi 'kwanim P̣alasthiin kan mo dhali marki is mo. Dhala Shawuul oki'da gasiis gwo mo ki, "Guyi me'd pini mo." 20 Shawuul dhali 'kwani 'baar mo kun 'kokin nyaḳki a'di tulki is imonṯal 'de/ mo dhali iikin e bwaman mo/asa caaga/ mo. Gandala turga/ gi 'kwanim P̣ilisṯiin i'baar mo diki'da p̣o/ kun tiya 'peni kala 'de/ mo, dhali moŋ'kosh 'kup̣ is caki'd ki ca kagahara/ imun mo be. 21 I'dishesan 'kwani Ibranayiin gwansan kun 'kokin nṯwa/a/ inyaḳki 'kwanim P̣alasthiin mo, dhali kun iikin inyakki uni e bwamani moŋ'ko mo tani, wakan uni gamki me'd inyaḳki 'kwani ma Israyiil kun 'kokin inyaḳka Shawuul dhala Jenaṯhan mo. 22 Ki 'kwaniŋ gwaṯh ma Israyiil i'baar mo kun bagki is buni eya gagamis jin 'dish Ep̣rayiim is ciḳki gwo ki 'kwanim P̣alasthiin uni sokin mo tani, wakan uni urki uni isho'k e dhan

mo/asa caaga/ mo be. 23 Wakan Tapa wothki'da Israyiil ka cim caan mo, dhali adhan mo/asa caaga/ yaki'd e bwampo/ Beth Aben mo.

Gwo jin okin ma Shawuul is ki ji ram mo

24 Ka cim caan mo tani 'kwaniŋ gwath ma Israyiil uni 'koshkina is ka nyor kagahara/ mo haala Shawuul karki gwoŋ gam me'd jin onu is mo dhali oki, "Monyjee midi di e wathi/ caan jin shwaki tonteŋ kamu/ ntagi mom'pimpili/ mo dhali aha/ ri'ckunu ka ris 'kwaniŋ 'kup pem mo." Wakan piyi'd 'pena risa tul'kup ma thuruk jin nyokki tonte/ mo. 25 Yan'ko'd 'kwani 'baar cickin e bwanycwa mo dhali mamana dham gamkunu a 'cesh e mo 'baar mo be. 26 Me'd jin cickina 'kwani e bwaman bwanycwa mo tani, ayina dham guski'd mo, hili jan 'de/ piyi'd jin kar ki me'd piti e 'twam piti mo haali/ 'kwani ko/ki is gom monyjee mo. 27 Hila Jenathan diki cik gwo jin dekkin ma babam piti 'kwani ki gwo jin onu is mo. A'di 'deki'da liman ma lukaas jin diki'd e me'd piti mo dhali dwar a'di e mamana dham mo. A'di 'de'kki me'd piti e 'twam piti mo, dhali em piti 'twakki mo mo. 28 Yan'ko'd jan 'de/ 'peni 'kwani thokki gwo mo ki: "Ababam pini dorki 'kwani ka kar/e ki gwo jin dhalu me'd apo/ mo, mmo/ o gwo mo ki: ' Monyjee midi di gom wathi/ yin jin shwaki tonte/ ka cim yan mo,' wakan ki 'kwani uni 'ka'dkina is ki 'ka'd 'peni te/ mo be." 29 Wakana Jenathan oki gwo mo ki: "Ababam pem miiki monto'c bwa goma 'cesh mo. Mishi mo ki em pem 'twakki mo mo haali/ aha/ nyokkina ara yina dhama gwa'dga/ yan mo. 30 Mom'bor piti wakata wakki/ 'kwani shwa to 'ba/ kany shwane/ 'peni to gi dilu 'pena ris 'kwaniŋ 'kup buni kun gamkina uni mo? Haali/ i'dishesan mony'cith 'kus diki caaca e bwaman 'kwanim Palasthiin mo."

31 Uni 'koshki 'kwanim Palasthiin ka cim caan 'peni Mikmash bway Ayijalon mo. 'Kwani uni wukina is e kagahara/ mo be. 32 'Kwani takina ham 'kus apo/ tondil mmo bu'th ka'bal mo, dhala ma'diny bip, dhali aris ushan to/e mo, dhali na'th uni jwa a'cesh mo. 'Kwani 'kaki uni ka basi e mo. 33 Yan'ko'd uni torkina Shawuul gwo mo ki, "Hili mo mo ma, 'kwani miiki miinthus apo/ Tapa mmo 'ka to ka basi e mo." Shawuul oki gwo mo ki: "Um 'koki mii miiŋ gana/ mo. I'dishesan, 'daŋkali wosha caaga/ imahan e aha/ mo." 34 Shawuul oki gwo mo ki: "Iiyi ka pije/ e bwaman 'kwani mo, dhali tori uni gwo mo ki, ' Dhalki

'kwani ka 'deṯe/ 'deṯe/ uruna ma'diny biṗ buni mo dhali aris ḳa'bal buni mo, dhali 'ciṯh uni 'kus imahan mo dhali 'kayi uni mo. Dhalku/ miinthus ki mii apo/ Taṗa mmo 'ka shum ka basi e mo.'" Wakan 'kwani ka 'deṯe/ 'deṯe/ 'doyina morbiṗ buniŋ gana/ nyaḳki uni ki mon'thiny ċaan mo dhali 'kosh uni jwa imun mo. 35 Shawuul nyaŋki'da gwaṯa/ gom Taṗa mo, jin taki'da gwaṯa/ jin ṯwa/a/ ċaan jin nyaŋkina a'di gom Taṗa mo be.

36 Yan'ko'd Shawuul oki gwo mo ki, "Dhalki ana ura 'kwanim Ṗalasthiin nsho'k ki mon'thiny mo dhali dili uni to ntagi moŋkushu'd gi mon'thamo/ mo; ana mina 'koki dhal jan 'de/ 'peni uni ki e mo." Uni thoḳki gwo mo ki, "Miiyi to yin jin midi 'bor gom /e mo." Hila gasiis oki gwo mo ki: "Dhalki ana 'disha Arumgimis is imahan mo." 37 Shawuul doṯki 'da Arumgimis mo ki: "Aha/ mina ur 'kwanim Ṗalasthiin isho'k mowa? mina /e diki ċi uni e bwam me'd gi 'kwani ma Israyiil mo?" Hili Arumgimis diki thoḳ a'di gwo mo ka cim ċaan mo. 38 Yan'ko'd Shawuul oki gwo mo ki: "Iiyu/ imahan mo, um kun ta imanshu bway gi 'kwani mo; mmoṯor to dhali mish miinthus yan miiki'd shwane/ mo. 39 Haali/ me'd jin dina Taṗa ki e mo tani, aja woṯhki'da Israyiil mo, isi kan waḳki/ a'di si'da/ diki'd e ya/um pem ka Jenaṯhan mo, a'di ka jiŋ gana/ midi wu mo." Hili jamu/ ṗiyi'd jin thoḳki a'di gwo mo 'peni bwamana ris 'kwaniŋ gwaṯh mo be. 40 Yan'ko'd a'di oki 'kwani ma Israyiili 'baar mo gwo mo ki: "Um mini mii dosh ka 'bana 'de/ mo, dhali aha/ dhali ya/um pem ka Jenaṯhan midi ċa'b ka 'bana kamu/ mo." 'Kwani okina Shawuul gwo mo ki: Miiyi toyin jin midi 'bor gom /e mo. 41 Shawuul oki gwo mo ki, "Taṗa, Arumgimis ma Israyiil! Waḳki/ miinthus yan miiki ka mo walla ya/um pem ka Jenaṯhan mo tani, wakan, Taṗa, Arumgimis ma Israyiil, ċiya Urim[a] mo. Hili waḳki/ miinthus yan miikina 'kwanim pini ma Israyiil mo tani, ċiya Ṯhummim[b] mo." Yan'ko'da Jenaṯhan dhala Shawuul uni ḳalkunu ki moŋkwany mo, hili athuruḳ 'kokin ki 'kus mo.

42 Yan'ko'da Shawuul oki gwo mo ki, "Ṯaki to e embwaman bam aman ki ya/um pem ka Jenaṯhan mo." Wakana Jenaṯhan a'di ḳalkunu ki monṯa'k to mo be.

[aa]14:41 “Orim ta wosh dhel jin karu mmoṯor miinthus gi wathi/ mo”

[bb]“Thumiim ta wosh dhel jin karu mmoṯor miinthus gi 'kwani Israyiil mo”

43 Yan'ko'da Shawuul oki'da Jenathan gwo mo ki: "Tori aha/ to jin miikina /e mo." Jenathan torki a'di gwo mo ki, "Aha/ nyokkina ara yina dham gi 'kupan ma lukaas jin di'd e me'd pem mo. Aha/ dina imahan mo; aha/ mina wu mo." 44 Shawuul oki gwo mo ki: "Wakan Arumgimis miiki to mo dhali ki nyanye/ si'da/ gom aha/ mo, wakki/ /e diki wu mo tani, Jenathan." 45 Dhali 'kwani okina Shawuul gwo mo ki, "Amiin ma Jenathan iwu mo, aja miiki dhan mowotha caaga/ yan goma Israyiil mo? Si'di ki si'd 'peni a'di mo! Me'd jin dina Tapa ki e mo tani, amur 'kupa 'de/ 'peni 'kup piti midi diki bita 'cesh mo, haali/ a'di miiki'da Arumgimisa tu'c shwane/ mo." Wakan 'kwani wankina Jenathan 'ba/ mo ki a'di midi diki wu wakan mo be. 46 Yan'ko'da Shawuul doshki'd mmo ur 'kwanim Palasthiin nsho'k mo, dhali 'kwanim Palasthiin iikin e moŋ'kom buniŋ gana/ mo.

Shawuul miiki aris mo/as ki sule/ mo

47 Ka Shawuul kal ki mii ma malik apowa Israyiil mo tani, a'di aski'd ka 'bani 'baar mo apowa ris 'kwaniŋ 'kup piti i'baar mo. A'di aski'd apowa Mowaa'b, dhali 'kwani Amuun, dhali Aduum, dhali arisa malik gi pa Sobah mo, dhali 'kwanim Palasthiin mo. E mo yin jin tu'kkina a'di mo tani, a'di wo'cki uni is she/ ka jisa/ mo be. 48 A Shwawul a'di ta'd gi dhan mom'bitha du isa caaga/ mo dhali piki 'kwani Amalik e ki mii mo. A'di 'cukki'da Israyiil ka pije/ 'peni me'd gi gwansan kun dilki uni to mo.

49 Iiya/ ma Shawuul uni ta ii Jenathan, dhala Ishbi, dhala Malki-Shuwa mo. Gway gi i'bwa/a sum piti uni ta iMerab mo, jin ta'da bwanyara/ mo, dhala Maykal, jin ta dhuru'c mo. 50 Dhali gway gi asha Shawuul yukkunu ka Ahino/am mo; ayim a'di ta 'bwa/ ma Ahimaas mo. dhali gway gi wathiny ca'd ma thuruk piti yukkunu ka Abner jin ta ya/ ma Ner mo, jin ta'da iya ma Shawuul mo. 51 aKish ta'da baba ma Shawuul mo; dhala Ner, ta'da baba ma Abner mo, jin ta ya/ ma Abi/iil mo be.

52 Ka risa cim ma Shawuuli 'baar mo tani mo/as 'bi'thki'd ki 'bi'th apo/ 'kwanim Palasthiin mo. Me'd jin mishkin ma Shawuul wathiŋ kamu/ jin 'bitha 'bi'th mo, walla wathiŋ kamu/ jin 'bi'th ma du ki 'bi'th mo tani, a'di 'koshki a'di ki is piti mo.

Shawuul wotḫki'da Maliḳ Agaḳ mo

1 Samu/iil oki'da Shawuul gwo mo ki: "Tapa hashki aha/ mmo wol /e ayini 'kup mmota maliḳ apo/ 'kwanim ma Israyiil mo. I'dishesan ciḳi gwo gi Tapa mo. 2 Yansan a'di ta gwo jin okina Tapa ma ris iman'doyu gwo gi momis mo ki: ' Aha/ mishkina to jin miikin ma Amaliḳ gom ‘kwani ma Israyiil mo mmo ush uni gwo e e bway mo, me'd jin iiyina uni 'peni pa Masir mo. 3 I'dishesan iiyi mo dhali 'kosha Amaliḳ jwa mo dhali 'ce'di to 'baar sho'k ka kuluny kun takina uni mo. Dhalki uni ki wotḫ mo, hili 'koshi 'kwani jwa i'baar mo dhali up i'baar mo, a'ci dhali usha 'pereny, dhala ma'diny bip, dhali ḳa'bal, dhali kalman dhali thuluny mo.'"

4 Shawuul tulki 'kwani is mo dhali deŋki uni e e 'peŋkuman pa ma Telayiim---'kwaniŋ gwatḫ kun iikin ki sho'k 'kona aliipi iss 'kwanimpa iss 'de/ mo, dhali 'kwaniŋ gwatḫ ma Yahuuda/ kun 'kona aliip i'kume'd mo be. 5 Wakana Shawuul yayi'd e 'peŋkuman pa ma Amaliḳ mo dhali çorki'd e embul mombada'd mo. 6 Dhala Shawuul oki 'kwaniŋ Ḳiin gwo mo ki: "Iiku/ mo, iiyi mo, piyu/ ka pije/ 'peni bwamani 'kwani Amaleḳ mo, wakan ki aha/ mina diki 'ce'd um sho'k imontal 'de/ nyaḳki uni mo. Haali/ um torki miiŋ gana/ e 'kwani ma Israyiil i'baar mo, me'd jin iiyina uni 'peni Masir mo." Wakan 'kwani Ḳiin iikin ka pije/ 'peni 'kwani Amaliḳ mo be. 7 Wakana Shawuul 'koshki 'kwani Amaliḳ mo, 'peni Habilah ki si'd si'd me'd Shuur mo, a'di jin diki'd e mom'pesho'k gi pa Masir mo. 8 Yan'ko'd a'di ḳalki'da maliḳ Agaḳ gi 'kwani Amaliḳ ki e mo; a'di 'ce'dki 'kwani 'baar sho'k ka kuluny ki shemen gandala turga/ mo. 9 Hila Shawuul dhali 'kwani uni dhalkina Agaḳ mo, si'da/ inyaḳki ḳa'bal kun 'bora 'bor mo dhala ma'diny bip mo, dhali dhuru'c bip kun 'thiḳa 'thiḳ mo dhali aris ushi ḳa'bal mo. To 'baar mo kun 'bora 'bor mo, uni 'koki 'ce'd to sho'k mo. Hili uni 'ce'dki ton tiya sho'k ka kuluny kun waḳkunu mo dhali kun 'koki ta kuŋ gana/ mo be.

Shawuul ushkunu mmota maliḳ mo

10 Yan'ko'd gwo gi Tapa yayi'd eya Samu/iil mo, mmo o gwo mo ki: 11 "Aha/ shi/kina bwa mo ki aha/ karkina Shawuul mmo jiya ji me'da

malik mo, haali/ a'di tu'kki'd ka nyaŋ'ko'd 'peni mo bath aha/ nsho'k mo dhali diki mii aris gwoŋkan pem mo." Samu/iil miiki'da nyor mo; a'di gwoki 'twa/ e Tapa ki mon'thiny i'baar mo. 12 Samu/iil cuki mis ki jahanne/ mmo gama Shawuul 'kup ki mon'thamo/ mo. Samu/iil torkunu gwo mo ki, "Shawuul yayi'd e paŋ Karmel mo dhali a'di kaki miim piti e mo, yan'ko'd a'di tu'kki'd mo dhali yaki'd ka 'cesh e Gilgal mo." 13 Wakana Samu/iil yayi'd eya Shawuul mo, dhala Shawuul oki a'di gwo mo ki: "Um 'borkunu mii ki Tapa mo! Aha/ miikina gwoŋkan gi Tapa mo be." 14 Samu/iil oki gwo mo ki: "Yan'ko'd moŋko gi ka'bal yan a'di ta'da ta e 'cem pem mo, dhali ko ma ma'diny bip kun cikkika/ mo?"15 Shawuul thokki gwo mo ki, "Uni 'doyi uni 'peni 'kwani Amalik mo. Haali/ 'kwani wothkunu ki 'bore/ gi ka'bal dhala ma'diny bip mo, mmo miiya bas gom Tapa Arumgimis bum mo. Kun tiya ka kuluny 'ce'dkina aman sho'k mo." 16 Wakana Samu/iil oki'da Shawuul gwo mo ki, "Cori mo, dhali aha/ mina torki /e gwo jin okina Tapa aha/ ki mon'thiny mo." Shawuul oki a'di gwo mo ki: "Wali 'twa/ mo!"

17 Samu/iil oki gwo mo ki: "Wakan /e gwa'da gwa'd e mo mish mom piniŋ gana/ mo, dinu ki kar /e ki 'kupan ma risa wak ma Israyiil mo? Yan'ko'd Tapa wolki /e ayini 'kup mmota malik apo/ ‘kwani ma Israyiil mo, 18 dhali hashki /e e bway pini mo dhali oki gwo mo ki: ' Yayi mo dhali 'ce'di ris iman mii miinthus sho'k ka kuluny mo, 'kwani Amalik mo, dhali asi apo/ uni ntagi uni minu 'ce'd sho'k mo be.' 19 Gwomatinta dina /e ki cik gwo gi Tapa mo? Atinta mina /e ki ji ram mmodil to mo dhali mii tonthus e jis/e gi Tapa mo?" 20 Yan'ko'da Shawuul oki'da Samu/iil gwo mo ki: "Aha/ ka jiŋgana/ hakina gwo gi Tapa e mo, dhali aha/ yakina e bway jin hashkina Tapa aha/ mo. Aha/ bu'thkina Agak mo, jin ta'da malik gi 'kwani Amalik mo, dhali 'ce'd 'kwani Amalik sho'k ka kuluny mo be. 21 Hili 'kwani kalki tondila tiya mo kun ta ka'bal dhala ma'diny bip mo, 'pena ris tom borgaŋ gana/ kun cikunu mmo 'ce'd sho'k mo, mmo miiya bas gomTapa Arumgimis bum e Gilgal mo." 22 Samu/iil thokki gwo mo ki: "Mmo tagi moŋ'kuny bwa gi Tapa ki nyanye/ e to kun cinu mmo 'tha ki o'd mo dhali mo miiya bas mo, mmo ha gwo gi Tapa e mo? Mo ha gwo e a'di 'bora 'bor 'peni mo miiya bas mo, dhali mmo cik gwo a'di 'bora 'bor 'peni kwalany ma rasan ka'bal mo be. 23 Haali/ mo ush gwo e a'di waki miinthus gi onu gwo is mo, dhali mo 'bitha du ki 'bi'th a'di waki tonthus

mo dhali tompinycon mo. Haali/ /e ushki gwo gi Tapa e mo, a'di si'da/ ushki /e mmota amalik mo."

24 Yan'ko'da Shawuul oki'da Samu/iil gwo mo ki: "Aha/ miikina miinthus mo; haali/ aha/ 'ce'dkina gwoŋkan gi Tapa mo dhali gwom pini mo, haali/ aha/ ko/kina 'kwani mo dhali ha gwom buni e mo. 25 I'dishesan mo tani, bala/ gwami miinthus pem mo, dhali doki nyakki aha/ wakan ki aha/ mina luŋ Tapa mo be." 26 Samu/iil oki'da Shawuul gwo mo ki: "Aha/ mina diki ya ka nyaŋ'ko'd nyakki /e mo; haali/ /e ushki gwo gi Tapa e mo, dhali Tapa ushki /e mo mmota malik apo/ ‘kwani ma Israyiil mo." 27 Me'd jin dokkin ma Samu/iil ka nyaŋ'ko'd mmo ya mo tani, Shawuul bu'thki shemen burrinyen tur piti mo, dhali dherki a'di bwa mo. 28 Samu/iil oki a'di gwo mo ki: "Tapa a'di dherki dhan 'peŋkuman pa ma Israyiil bwa 'peni /e shwane/ mo dhali a'di ciki a'di eya man'dish gu'b pini is mo, jan 'de/ jin 'bora 'bor 'peni /e mo. 29 Mom'Bi'th ma Israyiil si'da/ midi diki ish 'ko'da 'cesh mo walla mmo diki ak 'kup piti e mo; haali/ a'di diki ta wathi/ mo, ki a'di midi ak 'kup piti e mo be." 30 Wakana Shawuul oki gwo mo ki: "Aha/ miikina miinthus mo. Hili bala/ ciyi montak ki aha/ i'dishesan e bwambori gwanyjaka/ gi 'kwanim pem mo dhali e bwambora Israyiil mo. Tu'kki dok/e nyakki aha/ mo, ki aha/ mina luŋ Tapa Arumgimis pini mo." 31 Wakana Samu/iil tu'kki'd dok/e i'ko'da Shawuul mo, dhala Shawuul luŋki Tapa mo be.

32 Dhala Samu/iil oki gwo mo ki, "Susa malik Agak gi 'kwani Amalik imahan e aha/ mo." Agak yayi'd e a'di ki mondek ma risa jindhir mo dhali oki gwo mo ki: "Ka jiŋgana/ mo wu a'di shi/a shi/ mo." 33 Samu/iil thokki gwo mo ki: "Me'd gandala turgam pini a'di miiki up mmo dargi uci mo, Wakan ata'dam pini midi mii di ka darga/ 'ci e bwamani up mo." Yan'ko'd Samu/iil 'cithki'da Agak ka 'ci'cimi'th e bwambori Tapa e Gilgal mo.

34 Samu/iil yaki'd e bampa/ Ramah mo, dhala Shawuul yaki'd e gu'b piti e Gibeyah mo. 35 Samu/iil diki misha Shawuul ntagi cim gi mo wum piti mo, haali/ a'digwoki'd goma Shawuul mo. Tapa shi/kina bwa ki a'di karki'da Shawuul mmota malik apo/ ‘kwani ma Israyiil mo be.

Dawuu'd wolkunuwa yini 'kup mmota Malik mo

1 Tapa oki'da Samu/iil gwo mo ki, "Me'di ekata mina /e iko goma Shawuul mo, me'd jin ushkika/ a'di 'peni mo ta malik apo/ ‘kwani ma Israyiil mo? 'Tu'di cem pini ka yin mo dhali yayi mo. Aha/ mina hash /e eya Jessi gi bampa/ Beethlaham mo, haali/ aha/ kwanykina gom is pem amalik e bwamani iya/um piti mo." 2 Samu/iil oki gwo mo ki: "Aha/ mina ya kata mo? Wakka Shawuul midi cik gwo mo tani, a'di midi 'kosh aha/ jwa mo." Tapa oki gwo mo ki, "Kali kuman bip dhuru'c nyakki /e mo dhali oyi gwo mo ki, ' Aha/ yayina mmo miiya bas gom Tapa mo.' 3 Yuka Jessi mmo miiya bas mo, dhali aha/ mina torki /e to jin mina /e imii mo. /E mini woll jan 'de/ ayini 'kup gom aha/ jin miga/ torki /e mo." 4 Samu/iil miiki'd me'd jin okina Tapa gwo mo dhali yaki'd e pam Bethlaham mo. Dhali aris gwanyjakaŋ 'kwani gi 'peŋkuman pa uni dekin mo me'd jin iiyina uni mmo gam a'di 'kup mo dhali oki gwo mo ki, "A/ /e yayin ki moŋku'th is mo?" 5 A'di oki gwo mo ki, "Nye aha yayina ki moŋku'th is mo; aha/ yayina mmo miiya bas gom Tapa mo. Thosoni is mmo dhu is bum ki she/ mo dhali iiyu/ nyakki aha/ e mo miiya bas mo." Yan'ko'd a'di karki'da Jessi ki she/ mo dhali iya/um piti mo dhali yukki uni e mo miiya bas mo.

6 Me'd jin iiyina uni mo tani, a'di hilki mo eya Eliyab mo dhali oki gwo ki is piti ki mo wolla yini 'kup gi Tapa ka jiŋgana/ doshki'd ibwambori a'di mo be. 7 Hili Tapa oki'da Samu/iil gwo mo ki, "Dhalku/ ki hil mo eya pora pijem piti mo, walla ki montur gi monycam piti mo; haali/ aha/ ushkina a'di mo. Haali/ Tapa diki mish mo me'd jin misha wathi/ mo mo; wathi/ hilki mo e buŋgwar mo, hili Tapa hilki mo eya du mo." 8 Wakana Jessi yukki'da Abinadaa'b mo dhali kar a'di mmo ya e bwambora Samu/iil mo. Yan'ko'd Samu/iil oki gwo mo ki: "Tapa diki kwany a'di mo." 9 Yan'ko'da Jessi karki'da Shammah mmo ya ki yam pe mo, hila Samu/iil oki gwo mo ki: "Tapa a'di diki kwanya Shamma/ mo." 10 Jessi dhuki iya/um piti ipesu/ mmo ii ibwambora Samu/iil mo. Ya'ko'd Samu/iil oki'da Jessi gwo mo ki, "Tapa diki kwany 'peni uni gwansan mo." 11 Yan'ko'd Samu/iil oki'da Jessi gwo mo ki: "A/ ucim gwatha nansani 'baar mo?" A'di thokki gwo mo ki: "E mun mo tani dhuru'c jin ca'd diyi'd naskina/ mo, hili a'di

hilki k̲a'bal mo." Samu/iil oki'da Jessi gwo mo ki: "Hashi gwo mo dhali yuk̲i a'di mo; gom aman mina 'koki 'ko a'cesh ntagi a'di midi yayu/ imahan mo." 12 Jessi hashki gwo mo mmo gami a'di mo. I'dishesan ya/ yan tagi 'per mo dhali ta gi e jin 'bora 'bor mo dhali jamas jin t̲eru mo. Tap̲a oki gwo mo ki, "Cuyi mis mo, dhali woli a'di ayini 'kup̲ mo; haali/ a'd̲i ta jan 'de/ mo be." 13 Yan'ko'da Samu/iil k̲alki ce ma yi̲n mo dhali wolki a'di ayini 'kup̲ e bwaman gi ikam piti mo. Shi/in gi Tap̲a p̲u'dki'da Dawuu'd ka cim c̲aan bway t̲wa/a/ mo. Wakana Samu/iil cuki mis mo dhali yaki'd e pa Rama mo.

Shi/in gi isa nyora shigga/ t̲o'cki'da Shawuul bwa mo

14 Shwane/ Shi/in gi Tap̲a yaki'd mo 'pena Shawuul mo, dhali shi/in shigga/ 'curki mii 'pen 'p̲eni Tap̲a mmo 'kosh a'di is ka nyor mo be. 15 Iman mii to ma Shawuul oki a'di gwo mo ki: "Mishi i'dishesan mo, ki shi/ina shigga/ 'pena Arumgimis a'di wo'cki /e is she/ mo. 16 Dhalki tap̲am bam i'dishesan k̲an iman mii tom pini uni kun 'koni bwambori /e mmo/ ŋap̲ gom wathi/ jin mishki'da dheŋdheŋe/ p̲i mo. Yan'ko'd ki embul gi shi/ina shi/ga/ 'pena Arumgimis a'di diki'd̲ e /e mo tani, a'di midi p̲iya dheŋdheŋe/ mo dhali /e mini 'bora 'bor mo be." 17 Shawuul oki iman mii tom piti gwo mo ki, "Gama wathi/ jin midi mish to p̲i ki 'bore/ mo dhali susi a'di e aha/ mo." 18 Yan'ko'd jan 'de/ 'peni dhuru'c 'kwani thok̲ki gwo mo, dhali o gwo mo ki, "Aha/ mishkina ya/ ma Jessi jin ta wathi/ gi pam Beet̲hlaham mo, a'di jin mishi to p̲i mo, dhali jin 'bitha 'bi'th mo, dhali ta wathi/ jin 'bi'th ma du ki 'bi'th mo, jin ta wathi/ gi mo/as mo, jan'de/ jin oki gwo ki 'bore/ mo, dhali ta wathi/ jin 'bora 'bor mo; dhali Tap̲a a'di diki'd nyak̲ki a'di mo." 19 Wakana Shawuul hashki imank̲al gwo eya Jessi mo, dhali o gwo mo ki: "Hashi aha/ ya/um pini ka Dawuu'd mo, a'di jin diki'd nyak̲ki k̲a'bal mo." 20 Jessi suski thuluny jin su'k̲kunu maaŋk̲uthu'd ap̲o/ mo, toŋ'kul bwa ma su mo, dhali ari dhuru'c mi mo, dhali hashki uni ki ya/um piti ka Dawuu'd eya Shawuul mo be. 21 Yan'ko'da Dawuu'd yayi'd eya Shawuul mo dhali cic̲ki'd eya t̲u'c piti mo. Shawuul enki a'di ki nyanye/ mo, dhali a'di taki'da mankala goŋgorom piti mo. 22 Shawuul hashki gwo eya Jessi mo, mmo oki, "Dhalka Dawuu'd dosho'd e bwambori aha/ mo, haali/ a'di gamki'da 'the e jis/em pem mo be." 23 Me'd yin jin dikina shi/ina shigga/ 'pena Arumgimis ap̲owa Shawuul mo tani, Dawuu'd

k̲alki'da dheŋdheŋe/ mo dhali p̲iki a'di mo. Wakan ka Shawuul midi ak̲ mii e dok̲/e mo dhali di ki 'b̲ore/ mo, dhali shi/ina shigga/ midi ya mo 'peni a'di mo.

Samu/iil 'De/ 17

Dawuu'd dhala Galaya mo

1 Shwane/ 'kwanim P̲alasthiin tulkina risa thuruk̲ buni is gom dhan mo/asa caaga/ mo. Uni tulkunu is e Sok̲oh mo, jin taki jima Yahuuda mo. Uni 'kamki mo is e embwaman ma Sok̲oh dhala Asek̲ah mo, e Ep̲es Dammim mo. 2 Shawuul dhali 'kwaniŋ gwat̲h̲ ma Israyiil tulki is mo dhali 'kamki mo e embul momba'da'd ma Elah mo, dhali uk dhan mo/as buni ki tur mmo gam 'kup̲ ki 'kwanim P̲alasthiin mo. 3 'Kwanim P̲alasthiin doshkin ap̲o/ wosha caaga/ ka 'bana 'de/ mo, dhala Israyiil doshki'd ap̲o/ wosha caaga/ ka 'bana kamu/ ki momba'da'd jin di'd e embwamani uni mo be. 4 Wathi/ jin 'bitha 'bi'th yayi'd ka pije/ 'peni 'kwanim P̲alasthiin mo, wathi/ jin yuk̲kunu gway ka Galaya gi paŋ Gat̲h̲ mo, jin 'kokina gula ipe'de/ mo dhali mombee gi bwam me'd mo. 5 A'di taki'd gi toŋk̲uthu'd 'per e 'kup̲ piti mo, dhali a'di hi'thkunu is ka goŋgoro/ gi tagi 'per mo jin barkunu ka guurush aliip̲ imudhe'd mo be. 6 A'di taki'd ga goŋgorom 'per e 'basho'k piti mo dhala mee gi tagi 'per e embwaman gi 'kup̲a bim piti mo. 7 Cwa ma meem piti caki'd ki ca mo, ka thus ma shi/ gom mmo bir a'i me'da thus jin surkunu ap̲o/ cwa mo. Jin barkunu ki 'kup̲an ma meem piti taki'da guurush i iss 'kwanimpa/ i iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd 'pena toŋk̲uthu'd mo. Amank̲ala goŋgorom piti yaki'di bwambori a'di mo. 8 A'di doshki'd mo dhali cuki'd eya risa lonthot̲h̲ ma Israyiil mo ki, "Gomatinta iiyina um ka pije/ mmo 'koka belele gom dhan mo/asa caaga/ mo? Aha/ dina ki ta wathim P̲alasthiin mo, dhali um 'koki ta iman miiya t̲u'c ma Shawuul mo? Kwanyi wathi/ gom is bum mo dhali dhalki a'di thulu'd ka 'cesh e aha/ mo. 9 Wak̲ki/ a'di midi mish as nyak̲ki aha/ mo dhali 'kosh aha/ jwa mo tani, yan'ko'd aman mina ta iman miiya t̲u'c bum mo. Hili wak̲ki/ aha/ p̲ina a'di e ki mii mo dhali 'kosh a'di jwa mo tani, yan'ko'd um mini ta iman miiya t̲u'c bam mo dhali miiki am to mo." 10 Dok̲/e wathim P̲alasthiin oki gwo mo ki, "Aha/ jemkina risa lonthot̲h̲ ma Israyiil 'kup shwane/ mo. C̲iyi aha/ wathi/ mo wakan ki aman mina as

am su/ mo." 11 Ka Shawuul dhali 'kwani ma Israyiil i'baar mo cikki gwo gi okina wathim Palasthiin mo tani, uni 'koki 'bitha du is mo dhali ko/ki is kagahara/ mo be.

12 I'dishesan aDawuu'd ta ya/ gi wathi/ Epratha/ gi bampam Beethlaham e Yahuuda mo, jin yukkunu gway ka Jessi mo. A'di taki'd gi iya/ ipeŋkwara mo. Jessi ta wathi/ jin taki'da dhan ki embul ma Shawuul mo, jin taki'da dhan kagahara/ e bwaman 'kwaniŋ gwath mo. 13 Iya/ ma Jessi ikwara kun cakin ki yil bathkina Shawuul bway dhan mo/asa caaga/ mo. Gway gi iya/um pitiŋ kwara kun iikin e dhan mo/asa caaga/ jamu/ ta'da Eliyab jin ta'da bwanyara/ mo, dhali jin 'kon ma po/ isu/ a'di taki'da Abinadaa'b mo, dhali jin 'kon ma po/ ikwara taki'da Shammah mo be. 14 Dawuu'd ta ari dhuru'c gana/ mo. Kuŋ kwara kun cakin ki yil bathkina Shawuul mo. 15 I'dishesan aDawuu'd yaki'd ka nyaŋ'ko'd mo dhali bway twa/a/ e embwaman ma thuruk ma Shawuul mo dhali ka'bal ma babam piti e pam Beethlaham mo, mmoci uni tonte/ mo. 16 Haali/ ka cimi iss su/ mo tani wathi/ Palasthiin jin 'bitha 'bi'th yayi'd mon'thamo/ dhali mom'pimpili/ mmotor is piti gom dhan mo/ asa caaga/ mo.

17 Yan'ko'da Jessi oki ya/um piti ka Dawuu'd gwo mo ki, "Kali emen to yan jin 'thoskunu gom ikam pini athunyjuri i iss 'de/ i'ce'dka karpa'c mo dhala kuluny maaŋkuthu'd gwansan i'kume'd mo, dhali kali uni ki jahanne/ e moŋ'ko gom ikam pini mo. 18 Kali tangaŋ ko i'kume'd si'da/ e wathinyca'd ma thuruk 'pena aliip buni mo. Mmo/ hil mo ki 'bore/ gom ikam pini mo, dhali kali gwon tiya ka nyaŋ'ko'd kun mishu 'ban ki uni miiki to ki 'bore/ mo be. 19 Ikam pini uni 'kokin nyakka Shawuul mo dhali 'kwaniŋ gwath ma Israyiil i'baar mo e embul momba'da'd ma Elah mo, mmo/ as 'kwanim Palasthiin mo." 20 Dawuu'd cuki mis ki jahanne/ mon'thamo/ mo dhali dhalki'da ma'diny ka'bal eya manhil ka'bal ki 'bore/ mo. A'di kalki aris to kun cinu mo dhali yaki'd mo, me'd jin kankin ma Jessi a'di gwo mo. A'di pu'dki'd e moŋ'ko me'd jin iikin ma thuruk ka pije/ e mondhe'd gi dhan mo/as ki cuwa/ gi mo/as jin gwo'd mo. 21 Yan'ko'da Israyiil dhali 'kwanim Palasthiin thosonki is ka nonshe/ gom dhan mo/asa caaga/ mo, ajesh apowa thuruk mo. 22 Dawuu'd dhalki to kun ta kum piti nyakka mandhu aris to kun ishin mo, a'di guski'd bwaya thuruk mo, dhali theki ikam piti me'd mo be. 23 Me'd jin walkina a'di 'twa/ nyakki

uni mo tani, wathi/ jin 'bitha 'bi'th jin ta wathim P̲alasthiin gi paŋ Gat̲h mo tani, ki gway ma Galaya mo, yayi'd ka pije/ 'pena risa lonthot̲h gi 'kwaninycan P̲alasthiin mo, dhali oki gwo jin nyak̲ka'd me'd jin t̲wa/a/ mo dhala Dawuu'd cik̲ki gwo mo. 24 Ki 'kwniŋ gwat̲h ma Israyiil i'baar mo mishki wathi/ mo tani, uni sokin 'peni a'di mo dhali uni k̲o/ki is kagahara/ mo be. 25 'Kwaniŋ gwat̲h ma Israyiil oki gwo mo ki: "A/ /e mishki wathi/ yan jin yaya'd mo? A'di yaya'd mmojema Israyiil 'kup̲ mo. Dhali amalik̲ midi c̲i to kun tanu pa ki pa ki nyanye/ e wathi/ jin 'koshki a'di jwa mo, dhali a'di midi c̲i 'bwa/um piti ki a'di mmo mash mo, dhali midi kar gu'b ma babam piti ki 'kus 'pena thulp̲a/ jin c̲inu eya Israyiil mo." 26 Dawuu'd oki 'kwaniŋ gwat̲h gwo k̲un doshkin mmo 'dish a'di is mo ki, "Ata minu mii gom wathi/ jin 'koshki P̲alasthiin yan jwa mo dhali k̲al mon 'the is ka pije/ 'pena Israyiil mo? Wathim P̲alasthiin jana yan jin dinu ki 'cit̲ha munyjalyis mo jin mina a'di ijema risa thurik̲ ma Arumgimis 'kup̲ kun 'kon ki e mo?" 27 Yan'ko'd 'kwani rashki gwo e jin okina uni mo dhali t̲orki a'di gwo mo ki: "Wakan a'di minu mii gom wathi/ jin 'koshki a'di jwa mo be."

28 Akam piti jin ca'd ka Eliyab cik̲ki gwo jin walkina a'di 'twa/ e 'kwaniŋ gwat̲h mo tani, a Eliyab shwaki'da nyor ap̲owa Dawuu'd mo. Dhali a'di oki gwo mo ki: "Goma tinta yayina /e ka 'cesh imahan mo? /E dhali k̲a'bal gwansan kun 'koni daha/ ka ja e mombwasho mo? Aha/ misha moŋkar 'bam pini ki ca mo, dhali mii jin shi/a shi/ eya dum pini mo; haali/ /e yayin ka 'cesh imahan wakan ki /e mini mish dhan mo/asa caaga/ mo." 29 Dawuu'd oki gwo mo ki, "Aha/ miikina ta i'dishesan mo? A/ a'di diki ta jasi gwon dot̲ mo?" 30 A'di t̲u'kki'd 'peni a'di 'kup̲ka 'bana kamu/ mo, dhali a'di walki 'twa/ ki bway jin nyak̲a'd mo. 'Kwani thok̲ki to jin nyak̲a'd me'd jin t̲wa/a/ mo be.

31 Ka ris gwo kun okin ma Dawuu'd uni cik̲kunu mo tani, arisa thurik̲ rashki gwo e eya Shawuul mo, dhali a'di hashki gwo goma Dawuu'd mo. 32 Yan'ko'da Dawuu'd oki'da Shawuul gwo mo ki: "Wathiŋ gwat̲ha kamu/ min ma du diki bit̲ ka luŋgu'b mo gom wathim P̲alasthiin c̲aan mo; aman miiya t̲u'c pini midi ya mo dhali as nyak̲ki wathim P̲ilist̲iin yan mo." 33 Shawuul oki'da Dawuu'd gwo mo ki, "/E mini diki mish ya mmo/as nyak̲ki wathim P̲alasthiin yan mo; haali/ /e ta ari dhuru'c mo, dhali a'di ta wathi/ gi mo/as 'peni dhuru'c piti mo." 34 Hila Dawuu'd oki'da Shawuul gwo mo ki, "Aman miiya t̲u'c pini

miiki'd mmo/ hil ḵa'bal ma babam piti mo. Ka dhop̱ walla dha'b jin yayi'd mo dhali bor ḵa'bal ka pije/ 'pena ma'diny ḵa'bal mo tani, 35 Aha/ urkina a'di ŋko'd mo dhali 'koshki a'di mo, dhali wo<u>th</u>ki a'di ka pije/ 'peni 'twam piti mo. Me'd jin cukina a'di mis ap̱o/ aha/ mo tani, aha/ bu'thkina a'di eya kabash piti mo, mmo/ dor a'di mo, dhali a'di wuki'd mo be. 36 Aman miiya ṯu'c pini 'koshki'da dhop̱ dhala dha'b imonṯal 'de/ mo. Wathim P̱alasthiin yan jin dinu ki 'ciṯẖa munyjalyis mina e wa ki jan 'de/ 'peni uni mo, me'd jin jemkina a'di arisa thuruḵ ma Arumgimis 'kup̱ kun 'kon ki e mo." 37 Dawuu'd oki gwo ki, "Tap̱a 'cuḵki aha/ mo 'pena gwap̱i/ ma dhop̱ mo dhali 'pena gwap̱i/ ma dhab mo. A'di midi 'cuḵ aha/ 'peni me'd gi wathim P̱alasthiin yan mo." Yan'ko'da Shawuul oki'da Dawuu'd gwo mo ki: "Yaku/ mo, dhali dhalki Tap̱a di'd nyaḵki /e mo." 38 Shawuul hi'thki'da Dawuu'd is ka goŋgorom piti mo. A'di karki gurany toŋḵuthu'd 'per e 'kup̱ piti mo, dhali a'di hi'thki a'di ki burrinyem p̱o/ ma jindhir jin ṯo'du/ mo. 39 Dawuu'd shirki gandala turgam eya goŋgoro/ piti mo. Hili a'di diki mish ya mo, haali/ a'di dinu ki ṯorki a'di mo. Yan'ko'da Dawuu'd oki'da Shawuul gwo mo ki, "Aha/ mina diki ya ka pije/ mmo/ as ki uni gwansan mo, haali/ aha/ dina ki mish a'di mii mo." Wakana Dawuu'd buḵki uni ka pije/ mo be. 40 A'di ḵalki'da lukaas piti e me'd piti mo dhali kwany wosh kun yesa yes imudhe'd 'peni 'kus yi'de/ jin gusu'd mo; a'di dhuki uni eya jisilan ma manhil ḵa'bal piti mo. Aluyam piti diki'd e me'd piti mo me'd jin 'dishkina a'di wathim P̱alasthiin is mo.

41 Wathim P̱alasthiin yayi'd mo dhali 'dishki'da Dawuu'd is mo, ka goŋgoro/ jin hi'thkina a'di eya bor piti mo. 42 Me'd jin hilkina wathim P̱alasthiin mo ka kukul is mo dhali mishki'da Dawuu'd mo tani, a'di waḵki a'di mo, haali/ a'di ta washan mo, dhali tagi 'per mo, ki jamas gi enu mo be. 43 Yan'ko'd wathim P̱alasthiin oki'da Dawuu'd gwo mo ki, "A/ aha/ tana 'ka mo, jin yayin /e i aha/ ka lukaas mo?" dhali wathim P̱alasthiin jeeki'da Dawuu'd ka risa rum piti mo. 44 Wathim P̱alasthiin oki'da Dawuu'd gwo mo ki, "Yayu/ i aha/ mo, dhali aha/ mina c̱i shuman is pini ka ris 'dii gi momis mo dhali ka ris to/em bwasho gi bwam mondhe'd mo be." 45 Dawuu'd thoḵki wathim P̱alasthiin gwo mo ki, "/E yayani aha/ ki gandala turga/ mo, dhali ka mee mo, dhali ka mee jin biru mo. Hili/ aha/ yayina i /e ki gway gi Tap̱a gi momis mo, jin ta'da Arumgimis ma risa thuruḵ ma Israyiil mo, ḵun jemkina

/e 'kup mo. 46 Shwane/ Tapa midi ci aha/ mompi mii e apo/ /e mo, dhali aha/ mina 'kosh /e jwa mo dhali 'cith /e 'kup pini ka 'cesh 'peni buŋgwar is pini mo. Shwane/ aha/ mina ci aris buŋgwar is ma thuruk gi 'kwanim Palasthiin kun wukin ka ris 'dii gi momis mo dhali aris to/em bwasho gi mony'cesh mo, wakan ki mony'ceshi 'baar mo mini mish mo ka Arumgimis diki'd eya Israyiil imun mo, 47 dhali 'kwani gwahan i'baar mo mini mish ki Tapa midi diki wotha woth ki gandala turga/ walla ka mee mo. Haali/ dhan mo/asa caaga/ a'di ta ji gi Tapa mo, dhali a'di midi ci /e e me'd bam mo be." 48 Ki wathim Palasthiin cuki mis mo dhali 'dishki'da Dawuu'd is mo tani, yan'ko'da Dawuu'd guski'd ki jahanne/ 'kupki 'kwaniŋ 'kup ma thuruk mmo/ gam a'di 'kup mo. 49 Dawuu'd dwarki me'd piti e kucaŋ piti mo, dhali kal wosh 'peni a'di mo, dhali yikin a'di is mo, dhali 'kosh wathim Palasthiin e buye/ mo. Wosh cicki'd e buye/ gi wathim Palasthiin mo, dhali a'di bitki bwam /em piti a'cesh mo.

50 Dawuu'd piki 'kwanim Palasthiin e ki mii mo ka luye/ mo dhali ki wosh mo. A'di 'koshki wathim Palasthiin jwa mo. Gandala turga/ piyi'd e me'd ma Dawuu'd mo. 51 Yan'ko'd Dawuu'd guski'd mo dhali doshki'd apo/ wathim Palasthiin mo dhali 'deki gandal piti mo, dhali bukki a'di 'peni 'kumpu mo, dhali 'koshki a'di jwa mo, dhali 'cith 'kup piti ki gandala turga/ mo. Me'd jin mishkina 'kwanim Palasthiin mo ki wathim 'bi'thgam buni a'di wuki'd mo tani, uni sokin mo be. 52 Yan'ko'd 'kwaniŋ gwath ma Israyiil dhali 'kwani Yahuuda/ cuki mis ki cuwa/ mo, dhali urki 'kwanim Palasthiin Isho'k mo ki si'd si'd ntagi embul gi momba'da'd mo dhali eya ris 'twaŋkala goŋ gi bampa/ Ekron mo. Dhali aris 'kwanim Palasthiin kun wukin ishkin ki tur e bway ntagi pa Sharayiim mo, ntagi bway gi paŋ Gath i'baar mo dhali bampa/ Ekron mo. 53 'Kwani ma Israyiil dokkin ka nyaŋ'ko'd 'peni mo ur 'kwanim Palasthiin nsho'k ki 'ba'th 'ba'th mo, dhali uni dilki moŋ'kom buni mo. 54 Dawuu'd kalki 'kup gi wathim Palasthiin mo dhali kali a'di bway pa Urushaliim mo, hili a'di karki'da goŋgorom piti e gu'b burrinyem piti mo be.

55 Ka Shawuul mishki'd ka Dawuu'd yaki'd ka pije/ apo/ wathim Palasthiin mo, a'di oki'da Abner gwo mo, jin ta wathinyca'd ma thuruk mo ki: "Abner, ya/ gi wathi/ jana a'dan a'di ta dhuru'c mo?" Abner oki gwo mo ki: "Me'd jin dina /e ki e mo tani, malik, aha/ dina ki mish mo

mo." 56 Amalik oki gwo mo ki: "Doti uni gwansan kun mini mish wathi/, jin tana ya/ ari washan mo." 57 Ka Dawuu'd dokki'd ka nyaŋ'ko'd 'peni mo 'kosh wathim Palasthiin jwa mo tani, Abner kalki a'di mo, dhali susi a'di e bwambor ma Shawuul ki 'kup gi wathim Palasthiin e me'd piti mo be. 58 Shawuul oki a'di gwo mo ki, "Ari dhuru'c wathi/ ta ya/ ma ja mo?" Dawuu'd thokki gwo mo ki: "Aha/ tana ya/ ma man miiya tu'c pini ka Jessi jin ta wathi/ Beethlaham mo."

Samu/iil 'De/ 18

Shawuul shi/ki'da Dawuu'd i e mo

1 Ki a'di 'baaki 'twa/ wal uni ka Shawuul mo tani, akashira/ ma Jenathan gamki me'd ka kashira/ ma Dawuu'd mo, dhala Jenathan enki a'di me'da kashiram pitiŋ gana/ mo be. 2 Shawuul suski'da Dawuu'd eya tu'c piti ka cim caan mo; a'di diki dhal a'di bway mmodok e gu'b ma babam piti mo. 3 Wakana Jenathan dhala Dawuu'd gamki gwo me'd mmota mugu/ mo haala Jenathan enki a'di me'da kashiram pitiŋ gana/ mo be. 4 Jenathan bukki burrinyen tur jin hi'thkina a'di mo dhali ciki a'di ka Dawuu'd inyakka goŋgorom piti mo, dhali gandala turgam piti mo, dhala bwa mo, dhali wackan mo. 5 Dawuu'd yaki'd e mo yin jin hashkin ma Shawuul a'di mo, dhali a'di gamki mii adu is mo. Shawuul karki a'di apo/ 'kwaniŋ gwath gi mo/as mo. Mii yansan a'di 'bora 'bor e jis/e gi 'kwani 'baar mo dhali si'da/ e jis/e gi iman miiya tu'c ma Shawuul mo be.

6 Me'd jin iiyina uni pa 'peni mo pi 'kwanim Palasthiin e ki mii mo tani, up iiyin 'pena ris 'peŋkuman bampa/ ma Israyiil i'baar mo, uni yukki gway mo dhali sakin mo, mmo gama Malik Shawuul 'kup mo, ka risa jaluga/ mo, ki bwaŋ'kunyga/ mo, dhali ka ris to kun pinu mo. 7 Up yukki gwaya 'deŋkamu/ me'd jin lo'bkina uni mo. Uni yukki gway mo ki,

> "Shawuul 'koshki'da risa aliip piti jwa mo,
> dhala Dawuu'd 'koshki'da risa aliipi 'kume'd mo,"

8 Shawuul miiki'da nyor kagahara/ mo, dhali gway yan diki 'bor a'di bwa mo. A'di oki gwo mo ki, "Uni 'kwarki gwo mo mmo/ o ka Dawuu'd taki'd ga/ risa aliipi 'kume'd mo, hili uni 'kwarki gwo mo ki aha/ takina ga/ jasa aliip mo. Ata a'di ca'd jin mina a'di ta mo hili mmo

ta malik̲ mowa?" 9 Shawuul hilki'da Dawuu'd ki dargi gwoŋ gam me'd 'pena cim c̲aan mo.

10 Ka cim jin 'ko'd mo tani shi/ina shigga/ 'pena Arumgimis yayi'd ki jahanne/ apowa Shawuul mo dhali a'di c̲iki gwo is e bwaman gu'b mo. Wakana Dawuu'd lo'bki tom pim piti mo, me'd jin miikina a'di ka cimi 'baar mo. Shawuul taki'd ga/ mee e me'd piti mo be. 11 Shawuul birki'da mee mo, haali/ a'di kulumki'd mo ki, "Aha/ mina su'kka Dawuu'd eya gaŋgara/ mo." Hila Dawuu'd guski'd mmo ye 'peni buŋ'kus ma Shawuul me'di su/ ki bway yan mo. 12 Shawuul k̲o/ki'da Dawuu'd mo, haali/ Tap̲a diki'd nyak̲ki a'di mo, hili a'di diki di nyak̲ka Shawuul dok̲/e mo. 13 Wakana Shawuul k̲alki a'di ka pije/ 'peni buŋ'kus piti mo dhali kwanyki a'di mmota wathinyca'd ma thuruk̲ goma aliip̲ mo. Ki mii yan aDawuu'd yaki'd ka pije/ mo dhali yayi'd e bwambori 'kwani mo be. 14 Dawuu'd gamki mii adu eya ris miim piti i'baar mo, haali/ Tap̲a a'di diki'd nyak̲ki a'di mo. 15 Ka Shawuul mishki mo ki a'di gamki mii adu is mo tani, a'di doshki'd ki ji mer gom a'di mo. 16 Hili 'kwani ma Israyiil i'baar mo dhali 'kwani Yahuuda enkina Dawuu'd mo, haali/ a'di yaki'd ka pije/ mo dhali yayi'd e bwambori uni mo be.

Dawuu'd mashki'da Mayk̲al mo

17 Yan'ko'da Shawuul oki'da Dawuu'd gwo mo ki, " 'Bwa/um pem ka Merab jin ca'd ki yil a'dan mo. Aha/ mina c̲iya yim ki /e me'd ashin mo. Tonycaaga/ jin dot̲ga/ gom /e mmo'bitha du is ki 'bi'th mo dhali as dhan mo/asa caaga/ gi Tap̲a mo." Haala Shawuul kulumki'd mo ki, "Me'd pem midi diki di ap̲o/ a'di mo, hili dhalki me'd gi 'kwanim P̲alasthiin di'da p̲o/ a'di mo." 18 Dawuu'd oki'da Shawuul gwo mo ki: "Aha/ tana ja mo, dhali ija ita 'kwanim pem mo, walla ija tana wak̲ ma babam pem eya Israyiil mo, ki aha/ mina ta mar ma malik̲ mo?" 19 Hili ki embul ma Mera'b, jin ta 'bwa/ ma Shawuul mo tani, ki muru 'taki c̲iku/ ka Dawuu'd mo tani, ayim a'di c̲ikunu ka Adiri/iil jin ta wathi/ Meholat̲hi/ me'd ash mo be. 20 Hila Mayk̲al, jin ta 'bwa/ ma Shawuul mo tani, enki'da Dawuu'd mo. Dhali uni t̲orkina Shawuul gwo mo, dhali gwo yan 'borki a'di bwa mo. 21 Yan'ko'da Shawuul kulumki'd mo ki, "Aha/ mina c̲iya yim ki a'di mo, wakan ka yim midi ta gume/ gom a'di mo, dhalki me'd gi 'kwanim P̲alasthiin midi di ap̲o/

a'di mo." Wakana Shawuul oki'da Dawuu'd gwo me'di su/ mo ki, "/E mini ta mar pem mo."

22 Shawuul k̲anki iman miiya t̲u'c piti gwo mo ki, "Wali 'twa/ inyak̲ka Dawuu'd ka k̲wal is mo, dhali oyi gwo mo ki, ' Hili ma, amalik̲ 'bora bwa gom /e mo, dhali iman mii tom piti i'baar mo enki /e mo. I'dishesan, tayi amar ma malik̲ mo.'" 23 Wakan iman mii to ma Shawuul walki aris gwo gwansan eya Dawuu'd mo. Dhali yan'ko'da Dawuu'd oki gwo mo ki, "A/ a'di ta ari miiŋ gwa'dga/ gom um mmo ta mar ma malik̲ mo, ki aha/ tana wathi/ ha'th'ko'd gana/ mo, dhali ki dargi miim 'borgaŋ gana/ gi montak̲ mo?"

24 Iman miiya t̲u'c ma Shawuul k̲alki aris gwo e a'di kun okin ma Dawuu'd mo be. 25 Yan'ko'da Shawuul oki gwo mo ki: "Oyi gwo yan eya Dawuu'd mo ki, ' Amalik̲ diki o bwa ki sheŋ'kup̲ toŋkamu/ goma nyaŋa'b mo hili jasa munyjalyis gi 'kwanim P̲alasthiin i iss 'kwanimpa/ imudhe'd mo, mmok̲al mo ri'c eya ris 'kwaniŋ 'kup̲ ma malik̲ mo.'" I'dishesan Shawuul kulumki'd mmo kara Dawuu'd mmo bit̲ e me'd gi 'kwanim P̲alasthiin mo. 26 Ki iman mii to t̲orkina Dawuu'd aris gwo gwansan mo tani, a'di 'borki'da Dawuu'd bwa mmota amar ma malik̲ mo be. 27 Nt̲wa/a/ ka risa cim gwansan kun 'baarkin mo tani, Dawuu'd yaki'd inyak̲ki 'kwaniŋ gwat̲h piti mo dhali a'di 'koshki 'kwanim P̲alasthiin jwa i iss 'kwanimpa i'kume'd mo. Dawuu'd k̲alki'da munyjalyis buni mo, dhali uni c̲iki uni ki mondeŋ e ka kuluny ka malik̲ mo, wakan ki a'di midi ta mar ma malik̲ mo. Wakana Shawuul c̲iki a'di 'bwa/um piti ka May k̲al mmota ashim piti mo be. 28 Ka Shawuul mishki mo mo, ki Tap̲a diki'd nyak̲ka Dawuu'd mo, dhala May k̲al, jin ta 'bwa/ ma Shawuul̲ mo tani, enki a'di mo, 29 Wakana Shawuul markunu is ki moŋk̲o/ is goma Dawuu'd mo. Shawuul taki 'kup̲ ka Dawuu'd ki sule/ mo.

30 Yan'ko'd aris iya/ ma malik̲ gi 'kwanim P̲alasthiin iiyin ka pije/ gom dhan mo/asa caaga/ mo, dhali me'd jin iiyina uni ka pije/ isa yempa/ mo tani, Dawuu'd taki'd gi momp̲i mii e ki nyanye/ 'peni iman mii to ma Shawuul i'baar mo, wakan gway piti karkunu ki ca isi mis mo be.

Samu/iil 'De/ 19

Shawuul T̲o'cki'da Dawuu'd bwa mo

1 Shawuul oki'da Jenathan jin ta ya/um piti gwo mo dhali gom iman mii tom piti i'baar mo ki uni mini 'kosha Dawuu'd jwa mo. Hila Jenathan jin ta ya/ ma Shawuul mo tani, 'bor bwa kagahara/ goma Dawuu'd mo. 2 Wakana Jenathan t̲orki'da Dawuu'd gwo mo ki: "A/Shawuul jin ta'da babam pem ŋap̲ki mo mmo 'kosh /e jwa mo. Wakan diyi ki montim mo mo ki mon'thamo/ mo dhali bagi is pini e mo jin minu mol e mo. 3 Aha/ mina ya ka pije/ mo dhali dosh e 'kodgwar ma babam pem e mondhe'd yin jin dina /e mo, dhali aha/ mina wall 'twa/ nyak̲ka babam pem gom /e mo. Wak̲ki/ aha/ misha toŋkamu/ mo tani, aha/ mina t̲orki /e gwo mo be." 4 Jenathan walki 'twa/ ki 'bore/ goma Dawuu'd eya babam piti ka Shawuul mo dhali oki a'di gwo mo ki: "Dhalku/ ki dhala malik̲ bway mmo/ mii miinthus ap̲owa man mii tom pini ka Dawuu'd mo. Haali/ a'di diki mii miinthus ap̲o/ /e mo, dhali aris miim 'borgam piti k̲ali /e miim 'boro'd mo. 5 Haali/ a'di k̲alki mondiki/em piti e me'd piti mo dhali 'koshki wathim P̲alasthiin jwa mo. Tap̲a k̲ali dhan mowot̲h gom 'kwani ma Israyiil i'baar mo. /E mishki a'di mo dhali 'kuny bwa mo. Gomatinta mina /e mii miinthus ap̲owa bas mmo 'kosha Dawuu'd jwa ki dargi mii 'ba/ mo dhali ki dargi 'pemen mo?" 6 Shawuul cik̲ki gwo ma Jenathan mo. Shawuul rumkunu ki gwo mo ki, "Me'd jin dina Tap̲a ki e mo tani, a'di minu diki 'kosh jwa mo be." 7 Yan'koda Jenathan yuk̲ki'da Dawuu'd mo, dhala Jenathan t̲orki a'di aris to gwansani 'baar mo. Jenathan suski'da Dawuu'd eya Shawuul mo, dhali a'di diki'd e buŋ'kus piti me'd jin t̲wa/a/ mo.

8 Mo/as diki'd dok̲/e imun mo, dhala Dawuu'd yaki'd ka pije/ mo dhali aski'd nyak̲ki 'kwanim P̲alasthiin mo dhali p̲iki uni e ki mii mo dhali 'cit̲h̲ki uni 'kus ka ris mo. Uni sokin 'peni bwambori a'di mo. 9 Shi/ina shi/ga/ 'peni Tap̲a yayi'd ap̲owa Shawuul mo me'd jin dikina a'di e gu'b piti ka meem p̲iti mo e me'd mo, dhali me'd jin lo'bkin ma Dawuu'd tom pim piti mo tani. 10 Shawuul palki mii mo mmo yip̲a Dawuu'd ka mee eya gaŋgara/ mo, hili a'di k̲walki is ka pije/ 'pen̲i buŋ'kus ma Shawuul mo, wakana Shawuul birki'da mee eya gaŋgara/ mo. Dhala Dawuu'd gaski'd mo dhali guski'd mo ki mon'thiny c̲aan mo.

11 Shawuul hashki imanḵal gwo bway gu'b ma Dawuu'd mo mmo p̄ar a'di e ki a'di midi 'kosh a'di jwa ki mon'thamo/ mo. Mayḵal, jin ta asha Dawuu'd mo tani, ṯorki a'di gwo mo ki, "Waḵki/ /e diki woṯh mondiki/em pini mon'thiny mo tani, ka 'thamo/ /e minu 'kosh jwa mo." 12 Wakana Mayḵal dhalki'da Dawuu'd bway mmothul ka 'cesh ki embul moshu'd mo. A'di yaki'd mo dhali gus mo mmo ye mo be. 13 Mayḵal ḵalki tomp̄inycon jin di'd e gu'b mo dhali 'thi a'di eya ci mo. Yan'ko'd ayim karki to jin ishu 'ba/ 'pena mur mi e 'kup̄ piti mo, dhali kumki a'di 'kup̄ ki burrinye/ mo. 14 Ka Shawuul hashki imanḵal gwo mmo/ butha D̄awuu'd mo tani, ayim oki gwo mo ki, "A'di 'ba'thki'd mo." 15 Yan'ko'da Shawuul hashki imanḵal gwo mmop̄ara Dawuu'd e mo; a'di oki gwo mo ki, "Susi a'di bway aha/ eya ci m̄o, wakan ki aha/ mina 'kosh a'di jwa mo." 16 Ki imanḵal gwo iiyin bway bwaman mo tani, hili mo mo ma, tomp̄inycon jin di'd e gu'b mo a'di diki'd eya ci ki tur mo nyaḵki to jin ishu 'ba/ 'pena mur mi e 'kup̄ piti mo. 17 Shawuul oki'da Mayḵal gwo mo ki: "Gomatinta he'kkina /e aha/ e mo dhali dhal wathiŋ 'kup̄ pem mmo ya mo, wakan ki a'di ḵwalki is mo?" Mayḵal thoḵki'da Shawuul gwo mo ki: "A'di oki aha/gwo mo ki: ' Dhalki aha/ yana mo. Gomata miga/ 'kosh /e jwa mo?'"

18 I'dishesan Dawuu'd ḵwal is mo dhali gus mo, dhali yaki'd bwaya Samu/iil e pa Rama mo dhali ṯorki a'di gwo i'baar mo kun miikin ma Shawuul to gom a'di mo. Wakan a'di dhala Samu/iil iikin mo dhali 'kokin e Nayoṯh mo. 19 A'di ṯorkunuwa Shawuul mo, mmo o ki, "Hili mo mo ma, Dawuu'd a'di diki'di Nayoṯh e pa Rama mo." 20 Wakana Shawuul hashki imanḵal gwo mmobutha Dawuu'd mo. Me'd jin mishkina uni monycaaga/ gi imanc̄i gwo ma Arumgimis ka dhamo/ jin onu is mo, dhala Samu/iil doshki'd me'd 'kup̄an ap̄o/ uni mo, Shi/in ma Arumgimis yayi'd e imanḵal gwo ma Shawuul m̄o, dhali uni si'da/ oki gwo is mo. 21 Ka Shawuul ṯorkunu gwo yan mo tani, a'di hashki imanḵal gwon tiya mo, dhali uni si'da/ oki gwo is mo. Wakana Shawuul hashki imanḵal gwo doḵ/e me'di kwara mo, dhali uni si'da/ oki gwo is mo be. 22 Yan'ko'd a'di si'da/ yaki'd e pa Rama mo dhali yayi'd e jis yi'deŋ 'kulga/ c̄aan e Seku mo. A'di doṯki gwo mo ki, "Samu/iil dhala Dawuu'd uni 'koni mana mo?" Wathin 'deŋkamu/ oki gwo mo ki: "Hili ma, uni 'kokin e Nayoṯh e pa Rama mo." 23 Shawuul

yaki'd e Nayoth e pa Rama mo. Yan'ko'd Shi/in ma Arumgimis yayi'd apo/ a'di mo, dhali me'd jin yakina a'di mo tani a'di oki gwo is ntagi a'di yayi'd e Nayoth e pa Rama mo be. 24 A'di bukki burrinyem piti mo dhali oki gwo is si'da/ e bwambora Samu/iil mo. A'di ishki is 'te/ ki montee i'baar mo dhali ki mon'thiny i'baar mo. Yansan a'di ta gwo jin dotkina uni mo ki: "A/Shawuul si'da/ diki'd e bwamani imanci gwo ma Arumgimis ka dhamo/ mo?"

Samu/iil 'De/ 20

Jenathan taki'da Mugu ma Dawuu'd mo

1 Wakana Dawuu'd guski'd 'peni Nayoth e pa Rama mo dhali yayi'd mo dhali oki'da Jenathan gwo mo ki: "Ata miikika/ mo? Miinthus pem wakata mo? Miinthus pem wakata e bwambora babam pini mo, jin ŋapa a'di mmokal mondiki/em pem mo?" 2 Jenathan oki'da Dawuu'd gwo mo ki: "Yisa, a'di diki wakan mo; /e mini diki wu mo. Ababam pem diki mii toŋkamu/ jin caaca mo walla ki gwa'd gwa'd ki dargi tor a'di ki aha/ mo. Gomatinta miin ma babam pem iba'k to yan 'peni aha/ mo? A'di diki wakan mo." 3 Naskina/ Dawuu'd thulki gwo jin gamu me'da po/ dok/e mo dhali o gwo mo ki: "Ababam pini mishki'd ki 'bore/ ki aha/ gamkina 'the e /em pini mo. A'di oki gwo mo ki, ' Dhalku/ ki dhala Jenathan bway mmo mish to yan mo, gom a'di mina bwa dita dit mo.' Hili ka jiŋgana/ me'd jin dina Tapa ki e mo, dhali me'd jin dina /e ki e mo tani, hili imun a'di ta montan sho'k e embwamani aha/ dhali mowu mo be." 4 Yan'ko'da Jenathan oki'da Dawuu'd gwo mo ki: "E gwo gunn kun ona /e mo tani, aha/ mina mii to gom /e mo." 5 Dawuu'd oki'da Jenathan gwo mo ki: "Ka 'thamo/ a'di ta'da ppen this mo, dhali aha/ okina bwa mmoca'ba 'cesh mmo shwa to nyakka malik mo. Hili dhalki aha/ yana mo, wakan ki aha/ mina bak is pem e mondhe'd ntaga cimi kwara ki mom'pimpili/ mo. 6 Wakka babam pini diki gam aha/ mo tani, wakan oyi gwo mo ki, ' Dawuu'd dotki gwo ka daran du mmo dhal aha/ 'pen mo ki a'di midi gus bway 'peŋkuman pam Beethlaham piti mo; haali/ a'di ta mo miiya bas 'ko'di yil goma waki 'baar mo e mun mo be.' 7 Wakki/ a'di o gwo mo ki: ' A'di 'boro'd mo tani,' aman mii tom pini midi tagi moŋku'th is mo. Hili wakki/ a'di mii'da nyor kagahara/ mo tani, yan'ko'd a'di okina bwa mmo mii tonthus mo.

8 Wakan tayi gi bwaŋkush nyaḵka man mii tom pini mo. Haali/ /e susina man mii tom pini e gwoŋ gam me'd gi Taṗa nyaḵki /e mo. Hili waḵki/ miinthus a'di di'd e aha/ mo tani, 'koshi aha/ jwa ki is pini mo; dhali gomatinta mina /e isus aha/ eya babam pini mo?" 9 Jenathan oki gwo mo ki: "Dhalki a'di si'da si'd 'peni /e mo! Waḵki/ aha/ mina mish ka babam pem ona bwa mmo yayu/ mmo mii to shi/i'd aṗo/ /e mo tani, Amiga/ diki ṯor /e gwo mo?" 10 Yan'ko'da Dawuu'd oki'da Jenathan gwo mo ki: "Aja midi ṯor aha/ gwo mo waḵka babam pini midi diki gam embul mmo thoḵ /e gwo ki 'bore/ mo?" 11 Jenathan oki'da Dawuu'd gwo mo ki: "Yayu/ mo, dhalki ana iina ka pije/ e bwam mondhe'd mo." Wakan uni su/ iikin ka pije/ e bwam mondhe'd mo.

12 Jenathan oki'da Dawuu'd gwo mo ki: "Dhalki Taṗa, Arumgimis ma Israyiil ta'da manmish mo mo. Ki aha/ mina doṯa ababam pem gwo yan ka 'thamo/ ka tente/ yan mo, walla ka cimi kwara mo tani, mmo mish, waḵki/ miim 'boro'd di'd 'kuṗka Dawuu'd imun mo, a miga/ diki hashki /e gwo mo dhali /e ki mish mo? 13 Waḵki/ a'di 'boro'da babam pem bwa mmo mii /e ki shi/ mo tani, dhalki Taṗa mii to eya Jenathan mo dhali ki nyanye/ si'da/ waḵki/ aha/ dina ki mii a'di /e ki mish mo dhali hash /e mo, wakan ki /e mini ya ki moŋḵu'th is mo. Dhalki Taṗa di'd nyaḵki /e mo, me'd jin dikina a'di nyaḵka babam pem mo be. 14 Waḵki/ aha/ dina ki e naskina/ mo tani, mina /e diki ṯor aha/ gwoŋ gam me'd gi miiŋ gana/ gi Taṗa mo, ki aha/ mina diki wu mo? 15 Dhalku/ ki 'ciṯh gwoŋ gam me'd pini gi miiŋ gana/ 'peni gu'b pem goma sule/ mo wakan me'd jin 'ciṯhkina Taṗa aris 'kwaniŋ 'kuṗ ma Dawuu'd ka 'deṯe/ 'deṯe/ mo 'peni bwam e gi mony'cesh mo." 16 Wakana Jenathan gam ki gwo me'd nyaḵki gu'b ma Dawuu'd mo dhali oki gwo mo ki: "Dhalki Taṗa ŋaṗ mondeŋ e 'peni me'd ma ris 'kwaniŋ 'kuṗ ma Dawuu'd mo."

17 Jenathan gamki gwo me'd ka Dawuu'd doḵ/e mo haali/ gom mo/en c̱aan jin takina a'di gom a'di mo, haali/ a'di enki a'di me'd jin enkina a'di aḵashiram piti mo be. 18 Yan'ko'da Jenathan oki a'di gwo mo ki, "Ka 'thamo/ a'di ta'da ppen this mo. /E minu this e mo haali/ monyc̱a'b pini midi di bwa 'te/ mo. 19 Me'd jin dikina /e acimi kwara mo tani, yayi ka 'cesh ki jahanne/ mo dhali yayu/ e mo jin ba'kkina /e is pini mo me'd jin ṯelkina mii yan 'pen mo, dhali diyi mmo 'dish ari wosh Esel is mo. 20 Aha/ mina shina thoṗa/ ikwara e 'ko'dgwari a'di mo,

wakan me'd jin shinkika/ uni ka k̲ar/e mo. 21 Yan'ko'd aha/ mina hash dhuru'c wathim pem mo dhali o a'di gwo mo ki, ' Yaku/ mmogama risa thop̲a/ mo.' Wak̲ki/ aha/ mina o ari dhuru'c washan gwo mo ki: ' Hili ma, arisa thop̲a/ uni 'kokin eya 'ban yan 'peni /e mo; k̲ali uni mo,' wakan yayu/ mo; haali/ mo c̲aan midi 'bor 'bor gom /e mo dhali mmo diki shi/ gom /e mo, me'd jin dikina Tap̲a ki e mo be. 22 Hili wak̲ki/ aha/ ona dhuru'c wathi/ gwo mo ki, ' Hili ma, arisa thop̲a/ uni 'kokini bwamp̲o/ /e mo tani', yan'ko'd yayi e bway pini mo, haali/ Tap̲a a'di hashki /e mo be. 23 Haali/ me'd gwo jin gamu me'd gom /e mo dhali aha/ walkina 'twa/ mo tani, mishi mo ki Tap̲a a'di di'di embwamani /e mo dhali aha/ goma sule/ mo."

24 Wakana Dawwu'd baki is piti mo e bwam mondhe'd mo. Ka ppen this p̲u'dki'd mo tani, amalik̲ c̲a'bki'da 'cesh mmo/ shwa tonṯe/ mo be. 25 A Malik̲ c̲a'bki'da p̲o/ tonyc̲a'b piti mo, me'd jin mina a'di mo, ap̲o/ tonyc̲a'b jin 'dishi'da gaŋgara/ is mo. Jenathan doshki'd ki mis mo, dhala Abner c̲a'bki'd mmo 'dish 'ko'dgwar ma Shawuul is mo. Hili mo ma Dawuu'd a'di diki bwa 'te/ mo. 26 Shawuul naskina/ diki o toŋkamu/ ka cim c̲aan mo, haali/ a'di kulumki'd mo ki: "Toŋkamu/ miiki'd e a'di mo. A'di diki dhelel mo; a'di ka jiŋgana/ diki dhelel mo be." 27 Hili ap̲owa cim jin 'kon ma p̲o/ isu/ mo, jin ta'da cim jin 'ko'd ka ppen this mo tani, mo ma Dawuu'd a'di diki bwa 'te/ mo. Shawuul oki'da Jenathan gwo jin ta ya/um piti mo ki, "Gomatinta dina ya/ ma Jessi ki yayu/ mmo shwa tonṯe/ katili/ walla shwane/ mo?" 28 Jenathan thok̲ki'da Shawuul gwo mo ki, "Dawuu'd dot̲ki gwo ka daran du mmo dhal a'di bway mmo ya bway pam Beeṯhlaham mo. 29 A'di oki gwo mo ki: ' Bala dhali aha/ bway mmo ya mo. Haali/ kuŋ gu'b bana miikina bas e 'peŋkuman pa mo, dhala kam pem k̲anki aha/ gwo mmo di imun mo. I'dishesan mo tani, wak̲ki/ aha/ gamkina 'the e jis/em pini mo tani, bala dhali aha/ bway mmo ya mo dhali mish ikam pem mo.' Gom 'pemen yan mo tani a'di diki yayu/ eya tharabeesa ma malik̲ mo."

30 Wakana nyor ma Shawuul shwaki'd ki o'd ap̲owa Jenathan mo, dhali a'di oki a'di gwo mo ki, "/E ta ya/m pem jin ushki gwo e mo, jin ta'da 'bom jin ushki gwo e mo! Dika ki mish mo ki /e kwanyki ya/ ma Jessi ki mon'the is piniŋ gana/ mo, dhali ki mon'the is ma ta'dam pini mmo di is 'te/ mo? 31 Haali/ me'd jin dina ya/ ma Jessi ki e ki tur tur e mony'cesh mo, wakan /e walla dhan 'peŋkuman pam pini minu diki

nyaŋ mo. Yan'ko'd i'dishesan mo tani, hashi gwo mo dhali susi a'di e aha/ mo, haali/ a'di ka jiŋgana/ midi mii wu mo be." 32 Jenathan thoḵki'da babam piti gwo ka Shawuul mo ki: "Gom 'pemen gi wakata iminu 'kosh a'di jwa mo? Ata miikina a'di mo?" 33 Yan'ko'da Shawuul birki'da meem piti bway Jenathan mmo 'taki 'kosh a'di jwa mo. Wakana Jenathan mishki'd ka babam piti kulumki'd mmo 'kosha Dawuu'd jwa mo. 34 Jenathan cuki mis 'pena tharabeesa ka nyor jin 'batha 'ba'th mo dhali diki shwa tonṯe/ ka cim gi 'kon ma p̱o/ isu/ ka ppe mo, haali/ a'di diṯkina bwa ap̱owa Dawuu'd mo, haala b̄abam piti diki c̱i a'di montaḵ mo.

35 Ki mon'thamo/ mo tani, Jenathan yaki'd ka pije/ e bwam mondhe'd mmo/ gam 'kup̱ inyaḵka Dawuu'd mo, dhali wathin dhuru'c a'di diki'd nyaḵki a'di mo b̄e. 36 A'di oki gwo e wathin dhuru'c piti mo ki, "Gusi mo dhali ŋap̱a risa thop̱a/ kun shinkika/ mo." Me'd jin guskina dhuru'c wathi/ mo tan̄i, a'di shin̄ki'da thop̱a/ e bwamp̱o/ a'di mo. 37 Ki dhuru'c wathi/ yaki'd e mo yin jin shinkin̄ ma Jenathan athop̱a/ mmo dosha 'cesh mo tani, Jenathan yuḵki dhuru'c wathi/ ka nyaŋ'ko'd mo, dhali o'd ki, "Athop̱a/ diki di ibwamp̱o/ /e mo?" 38 Wakana Jenathan yuḵki dhuru'c wathi/ ka nyaŋ'ko'd mo ki, "Yayu/ ki yap̱ yap̱ ise/ mo, dhalku/ ki diyu/ mo!" Wakan wathin dhuru'c ma Jenathan tulki'da risa thop̱a/ is mo dhali yayi'd e tap̱am piti mo be. 39 Hili wathin dhuru'c diki mish toŋkamu/ mo. Jasa J̄enathan dhala Dawuu'd mishki mii mo. 40 Jenathan c̱iki aris to gi mo/as piti ki wathin dhuru'c piti mo dhali oki a'di gwo mo ki: "Yayi mo, dhali ḵalki uni e 'peŋkuman pa mo." 41 Ki jahanne/ me'd jin yakina dhuru'c wathi/ mo tani, Dawuu'd doshki'd ki mis e bwamp̱o/ 'kup̱a je mo, mmobiṯ bwam/e ka 'cesh mo, dhali luŋki'd me'di kwara ki is piti mo. Uni p̱iki 'twa/ ka rem'kup̱ mo dhali gwokin imonṯal 'de/ mo, nyaḵka Dawuu'd ki moŋko jin caaca mo. 42 Jenathan oki'da Dawuu'd gwo mo ki, "Yaku/ ki moŋḵu'th is mo, haali/ ana su/ okina gwo is ki gway gi Tap̱a mo dhali o ki, ' Dhalki Tap̱a di'di embwamani /e mo dhali aha/ mo, d̄hali e embwamani emen pem dhali emen pini mo, goma sule/ mo.'" Wakana Dawuu'd doshki'd ki mis mo dhali yaki'd mo, dhala Jenathan doḵki'd e 'peŋkuman pam piti mo be.

Dawuu'd dhali maaŋkuthu'd gi Moŋkogu mo

1 Wakana Dawuu'd yayi'd eya No'b mmo para Ahimalik e jin ta'da gasiis mo. Ahimalik deeki'd ki bir bir gom moŋko/ is mmo gama Dawuu'd 'kup mo dhali oki a'di gwo mo ki, "Goma tinta dikina /e /e 'de/ mo dhali diki tagi jan 'deŋkamu/ nyakki /e mo?" 2 Dawuu'd oki'da Ahimalik gwo jin ta'da gasiis mo ki, "Amalik hashki aha/ ka tu'c mo dhali oki aha/ gwo mo ki, ' Dhalku/ ki dhal jan 'deŋkamu/ bway mmo mish toŋkamu/ jin hashkika/ /e mmo mii mo, dhali to jin kankika/ /e mo.' Aha/ torkina dhuru'c 'kwani mo ka kar/e mo. 3 Wakan i'dishesan ata itakina /e ime'd mo? Ciyi aha/ akuluny maaŋkuthu'd imudhe'd mo, walla to yin jin di'di mahan mo." 4 Gasiis thokki'da Dawuu'd gwo mo dhali oki gwo mo ki, "Maaŋkuthu'd jin shwanu isa yempa/ piyi'd i'dishesan imahan mo, hili imun a'di ta maaŋkuthu'd gi kogu mo-wakki/ 'kwanin dhuruca gwath dhuki is buni ki she/ 'peni up mo be." 5 Dawuu'd thokki'da gasiis gwo mo ki: "Ka jiŋgana/ up dhukunu ki she/ 'peni am goma cimi kwara kun pekin mo, isa yempa/ me'd jin yakika/ ka pije/ mo. Aris buŋgwar is gi dhuru'c 'kwaniŋ gwath kun 'kokin ki she/ isi ka risa tu'c kun minu isa yempa/ mo. Me'd ekata shwane/ minu dhu uni ki she/ mo!" 6 Wakan a gasiis ciki a'di maaŋkuthu'd jin karu ki she/ mo. Haali/ maaŋkuthu'd piyi'd imun mo jasi maaŋkuthu'd jin cikunu ka Arumgimis goma ris mii gi luŋuwa luŋ mo, jin kalkunu mo 'peni bwambori Tapa mo, isi mmo kar maaŋkuthu'd jin 'batha 'ba'th e mom piti ka cim jin kalkunu a'di ka pije/ mo.

7 I'dishesan jan 'de/ 'peni iman mii to ma Shawuul a'di diki'di mun ka cim caan mo, dekkunu e bwambori Tapa mo. Gway piti yukkunu ka Do'dek jin ta wathi/ Aduum mo, jin ta tapa gi imanhil ka'bal ma Shawuul mo. 8 Dawuu'd oki'da Ahimalik gwo mo ki: "I'dishesan mo tani ameeŋ kamu/ di'd e me'd pem mo walla gandala turga/ mowa? Haali/ aha/ dina ki kali gandala turgam pem mo walla aris to gi mo/as pem nyakki aha/ mo, haala tu'c ma malik miikunu ki yap yap mo." 9 Agasiis oki gwo mo ki: "Gandala turga/ ma Galaya jin ta wathim Palasthiin mo, jin 'koshkina /e jwa e embul momba'da'd ma Elah mo, imahan a'di 'tamkunu is ki burrinye/ e bwampo/ burrinyen turga/ mo.

Wakki/ /e ŋapan mmo kal caan mo tani, kali a'di mo, haali/ to gi mo/asa kamu/ imun piyi'd imahan mo." Dawuu'd oki gwo mo ki, "Gandala turgaŋ kamu/ piyi'd imun jin wana e ki jan 'de/ caan mo; ciyi a'di aha/ mo."

Dawuu'd guski'd e paŋ Gath mo

10 Dawuu'd cuki mis mo dhali guski'd ka cim caan 'pena Shawuul mo dhali yaki'd eya Akhish mo, jin ta'da malik gi paŋ Gath mo be. 11 Iman mii to ma Akhish oki a'di gwo mo ki: "A'di yan diki ta Dawuu'd mo, jin ta'da malik gi bampa/ mo? A/ uni 'koki yuk gway imontal 'de/ mmo sa mo, dhali oka:

> 'Shawuul 'koshki kum piti jwa ka risa aliip mo,
> dhala Dawuu'd taki'd ga aliip i'kume'd mo?'"

12 Dawuu'd kalki aris gwo gwansan eya du mo dhali ko/ki is kagahara/ goma Akhish mo, jin ta'da malik gi paŋ Gath mo. 13 A'di akki miim piti e ibwambori uni mo dhali miiki mii mmota pus e me'd buni mo; a'di miiki aris jamas eya ris 'twaŋkal gi 'twaŋkala goŋ mo dhali dhalki manyam piti mmo gus ka 'cesh eya mura ka'bash piti mo. 14 Yan'ko'd Akhish oki iman miiya tu'c piti gwo mo ki: "Hili ma, um mishki mo ki wathi/ a'di ta pus mo. Gomatinta susina um a'di e aha/ mo? 15 A/ aha/ dara gi 'kwaniŋ gwath pus mo, a'di susina um amugu yan mmo mii me'd jan 'de/ e bwambor pem mo? A/ mina wathi/ yan ka jiŋ gana/ iyayu/ e gu'b pem mo?"

Samu/iil 'De/ 22

'Kwaniŋ gwath ma Dawuu'd kun 'koni iss 'kwanimpa iss 'de/ mo

1 Wakana Dawuu'd yaki'd imun mo dhali kwalki is eya jurum wosh ma Aduulam mo. Ki ikam piti dhali kuŋ gu'b ma babam piti i'baar mo cikki a'di mo tani, uni iikin ka 'cesh imun e a'di mo. 2 'Kwani 'baar mo ka 'dete/ 'dete/ kun 'koshkina is ka nyor mo, 'kwani 'baar mo ka 'dete/ 'dete/ kun takin ga mure/ i'ba/ mo, dhali 'kwani 'baar mo ka 'dete/ 'dete/ kun 'konu ki kapa du mo tani-uni 'baar mo tulki is e a'di mo. Dawuu'd taki wathinyca'd apo/ uni mo. Imun 'kwaniŋ gwath 'kona aliipi iss 'kwanimpa iss 'de/ kun 'kokin nyakki a'di mo be. 3 Wakana Dawuu'd yaki'd 'peni mun e Mispah e bampa/ Mowaab mo. A'di oki'da malik gi

bampa/ Mowaab gwo mo ki, "Bala dhalka babam pem dhala ta'dam pem iin ka pije/ nyakki /e mo ntagi aha/ mina mish ka Arumgimis midi miiya ta gom aha/ mo." 4 A'di dhalki uni nyakka malik gi bampa/ Mowaab mo. Ababam piti dhala ta'dam 'kokin nyakki a'di ka tente/ 'baar mo jin dikin ma Dawuu'd e dhan mom piti jin 'bitha 'bi'th mo be. 5 Yan'ko'd amanci gwo ma Arumgimis ka dhamo/ jin ta'da Jaa'd oki'da Dawuu'd gwo mo ki, "Dhalku/ ki di e mom pini jin 'bitha 'bi'th mo. Yayi mo dhali yayi e bampa/ ma Yahuuda mo." Wakana Dawuu'd yaki'd imun mo dhali yaki'd e bwaman bwanycwa ma Hereth mo.

Shawuul 'koshki igasiis mo

6 Shawuul cikki gwo ka Dawuu'd a'di mishkunu mo, imontal 'de/ nyakki 'kwaniŋ gwath kun 'kokin nyakki a'di mo. I'dishesan Shawuul diki'd e Gibeyah e 'penycwa ma math eya gagamis mo, ka meem piti e me'd piti mo, dhali iman mii tom piti i'baar mo uni doshkin mmo/ 'kam a'di is mo be. 7 Shawuul oki iman mii tom piti gwo kun doshkin mmo 'kam a'di is mo ki, "Ciki gwo i'dishesan mo, 'kwani ma Benyjamiin! A/ mina ya/ ma Jessi iciki umi 'baar ka 'dete/ 'dete/ aris mondhe'd mo dhali aris monsinu ma mura'th mo? Mina a'di idhu um ki 'kwaninycan ma risa aliipi 'baar mo dhali ka ris 'kwaninycan ma ris iss 'kwanimpa imudhe'd mo, 8 ki mo ak e gom umi 'baar mo kun miiki to ki jim ba'k apo/ aha/ mo? Jan 'de/ piyi'd 'peni um jin tori aha/ gwo mo me'd jin miikina ya/um pem gwoŋ gam me'd nyakki ya/ ma Jessi mo. Jan 'de/ piyi'd 'peni um jin ananki is gom aha/ mo. Jan 'de/ piyi'd 'peni um jin tori aha/ gwo ki ya/um pem miiki mii eya man mii tom pem ka Dawuu'd apo/ aha/ mo. Shwane/ a'di ba'kki'd mo dhali cor gom aha/ wakan ki a'di midi 'kosh aha/ mo be." 9 Yan'ko'da Dodek jin ta wathi/ Aduum mo, jin doshki'd mmo/ 'dish iman mii to ma Shawuul is mo tani, thokki gwo mo ki, "Aha/ mishkina ya/ ma Jessi yaya'd eya Nob mo, bwaya Ahimalik jin ta ya/ ma Ahitub mo. 10 A'di 'thoki'd e Tapa ki a'di midi woth a'di mo, dhali a'di ciki a'di aris mo mii mii mo dhali gandala turga/ ma Galaya gi wathim Palasthiin mo."

11 Wakana malik hashki wathiŋ kamu/ i'de/ mmo yuka gasiis Ahimalik jin ta ya/ ma Ahitub mo dhali kuŋ gu'b ma babam piti i'baar mo, aris igasiis kun 'kon e Nob mo. Uni 'baar mo iiyin eya malik mo be. 12 Shawuul oki gwo mo ki, "Ciki gwo i'dishesan mo, ya/ ma

Ahitub mo." A'di thoḵki gwo mo ki, "Aha/ dina imahan mo, tapam pem mo." 13 Shawuul oki a'di gwo mo ki, "Gomatinta miikina /e to apo/ aha/ ki jim ba'k mo, /e dhali ya/ ma Jessi mo, ki /e ċiki a'di maaŋḵuthu'd mo, dhali gandala turga/ mo, dhali 'thoki'd goma Arumgimis ki a'di midi woṯh a'di mo, wakan ki a'di midi cu mis apo/ aha/ mo, mmo/ ba'k e mo jin molu mo, me'd jin miikina a'di shwane/ mo?" 14 Wakana Ahimaliḵ thoḵki'da maliḵ gwo mo dhali o'd ki, "Aja e bwamani iman mii tom pini i'baar mo jin mii miiŋ gana/ wakan me'da Dawuu'd mo, aja a'di ta'da mar ma maliḵ mo dhali a'di di'da po/ washan pini jin ji mo mo, dhali a'di taḵkunu e gu'b pini mo? 15 A/ a'di shwane/ ta me'di 'de/ jin 'thokika/ Arumgimis mmowoṯh a'di mo? Si'di ki si'd 'peni aha/ mo! Dhalku/ ki dhala maliḵ bway mmo/ kar toŋkamu/ e 'ba/ ma man mii tom piti mo walla e kuŋ gu'b ma babam pemi 'baar mo. Haala man mii tom pini diki mish toŋkamu/ 'peni mii yan ka kuluny mo." 16 Maliḵ thoḵki gwo mo ki, "/E ka jiŋ gana/ mini wu mo, Ahimaliḵ, /e dhali kuŋ gu'b ma babam pini i'baar mo be." 17 Maliḵ oki'da man ji mo gwo jin doshki'd mmo/ kukul a'di is mo ki, "Ṯu'kki mo dhali 'koshi igasiis gi Tapa jwa mo. Haali/ me'd buni si'da/ a'di diki'd nyaḵka Dawuu'd mo, dhali haali/ uni mishki mo ki a'di guski'd mo, hili diki ṯor a'di i e eya tente/ mo." Hili iman mii to ma maliḵ mini 'koki dhu me'd buni mmo/ 'kosh igasiis gi Tapa jwa mo. 18 Yan'ko'da maliḵ oki'da Dodeḵ gwo mo ki, "Ṯu'kki mo dhali 'koshi igasiis jwa mo." Wakana Dodeḵ jin ta wathi/ Aduum ṯu'kki'd mo dhali 'koshki igasiis mo; a'di 'koshki 'kwani jwa kun 'koni iss 'kwanimpa idoŋgon-i'ce'dka mudhe'd mo kun hi'thki burrinyen tur ka cim ċaan mo. 19 A'di si'da/ karki gandala turga/ ma Nob mo, 'peŋkuman bampa/ gi igasiis mo, imonṯal 'de/ 'kwaniŋ gwaṯh dhali up mo, uċi dhali usha 'pereny mo, dhali ama'diny bip piti mo, aris thuluny dhali ḵa'bal mo, a'di 'koshkina a'di ki gandala turga/ mo be.

20 Hili jan 'de/ 'peni iya/ ma Ahimaliḵ jin ta ya/ ma Ahitub mo, yuḵkunu gway ka Biyathar mo, ḵwalki is dhali guski'd mo ŋ'ko'da Dawuu'd mo. 21 Abiyathar ṯorki'da Dawuu'd gwo mo ka Shawuul 'koshki igasiis gi Tapa jwa mo. 22 Dawuu'd oki'da Biyathar gwo mo ki, "Aha/ misha ka cim ċaan mo, ka Dodeḵ jin ta wathi/ Aduum diki'd imun mo, ki a'di ka jiŋgana/ midi ṯora Shawuul gwo mo. Aha/ cila mom'bi'th gom jwa i'baar mo e kuŋ gu'b ma babam pini mo! 23 Ca'bi

nyaḵki aha/ mo dhali dhalki is ki ḵo/ mo. Haali/ jan 'de/ jin ŋapki mondiki/em pini mo tani ŋapki jim pem si'da/ mo. /E mini di ki 'bore/ nyaḵki aha/ mo be."

Samu/iil 'De/ 23

Dawuu'd woṯhki 'peŋkuman bampa/ ma Ḵe/ilah mo

1 Uni ṯorkina Dawuu'd gwo mo ki: "Hili mo mo ma, 'kwanim Ṗalasthiin uni askina as apo/ pa Ḵe/ilah mo dhali uni dilki ja'da jin toru pos mo." 2 Wakana Dawuu'd 'thoki Tapa gom mowoṯh mo dhali doṯki a'di gwo mo ki: "A/ aha/ mina ya mo dhali 'kosh 'kwanim Ṗalasthiin gwansan mo?" Tapa oki'da Dawuu'd gwo mo ki, "Yayi mo dhali 'koshi 'kwanim Ṗalasthiin mo dhali woṯhi 'kwani gi paŋ Ḵe/ilah mo." 3 'Kwaniŋ gwaṯh ma Dawuu'd oki a'di gwo mo ki: "Hili mo mo ma, aman ḵo/kina is imahan eya Yahuuda/ mo. Midi wakatasa waḵki/ ana iina paŋ Ḵe/ilah mmo/asa risa thuruḵ gi 'kwanim Ṗalasthiin mo?" 4 Wakana Dawuu'd 'thoki Tapa gom mowoṯh naskina/ doḵ/e mo. Tapa thoḵki a'di gwo mo ki: "Cuyi mis mo, yayi ka 'cesh eya Ḵe/ilah mo. Haali/ Aha/ mina ċi /e mompi mii e apo/ 'kwanim Ṗalasthiin mo be." 5 Dawuu'd dhali 'kwaniŋ gwaṯh piti iikin bway paŋ Ḵe/ilah mo dhali askin inyaḵki 'kwanim Ṗalasthiin mo. A'di urki'da ma'diny bip buni mo dhali 'dar uni 'ko'da 'cesh mmo 'ciṯh 'kus ki rap rap mo. Wakana Dawuu'd woṯhki 'kwani gi paŋ Ḵe/ilah mo. 6 Ka Abiyathar jin ta ya/ ma Ahimaliḵ guski'd bwaya Dawuu'd e paŋ Ḵe/ilah mo tani, a'di ṗu'dki'd ki burrinye/ jin cesh monyo/o'd e me'd piti mo be.

7 Shawuul ṯorkunu gwo mo ka Dawuu'd ya'd mo bway paŋ Ḵe/ilah mo. Shawuul oki gwo mo ki: "Arumgimis ċiki a'di e me'd pem mo. Gom a'di mu'thkunu e bwaman mo haali/ a'di ciċki 'peŋkuman pa ċaan jin ta'dga/ ris 'twaŋkala goŋ mo dhali jin taki'dga/ ris toŋḵuthu'd kun tura tur mo." 8 Shawuul tulki'da risa thuruḵ piti isi 'baar mo gom dhan mo/asa caaga/ mo, mmo/ ya ka luŋgu'b bway paŋ Ḵe/ilah mo, mmo/ 'kama Dawuu'd dhali 'kwaniŋ gwaṯh piti mo be. 9 Dawuu'd mishki'd ka Shawuul oki gwo shigga/ ki jim ba'k apo/ a'di mo. A'di oki'da Abiyathar jin ta'da gasiis gwo mo ki: "Guyi burrinye/ jin cesh monyo/o'd imahan mo." 10 Dhali aDawuu'd oki gwo mo ki: "Tapa, Arumgimis ma Israyiil mo, aman mii tom pini ciḵki gwo ka jiŋ gana/

ka Shawuul ŋapa'd mmo/ yayu/ e paŋ Ke/ilah mo, mmo/ 'ce'd 'peŋkuman pa sho'k gom gway pem mo. 11 A/ mina 'kwaniŋ gwath gi paŋ Ke/ilah ici aha/ e me'd piti mo? A/min ma Shawuul iyayu/ ka mo, me'd jin cik ma manmii tom pini gwo mo 'taa? Tapa, Arumgimis ma Israyiil mo, aha/ dota /e mo, bala tori aman mii tom pini gwo mo." Tapa oki gwo mo ki: "A'di midi yayu/ mo." 12 Wakana Dawuu'd oki gwo mo ki: "A/ mina 'kwaniŋ gwath gi paŋ Ke/ilah ici aha/ mo dhali 'kwaniŋ gwath pem e me'd ma Shawuul mo?" Tapa oki gwo mo ki: "Uni mini ci /e mo." 13 Yan'ko'da Dawuu'd dhali 'kwaniŋ gwath piti mo, kun 'koni iss kwanimpa ikwara mo tani, cuki mis mo dhali iikin mo 'peni paŋ Ke/ilah mo, dhali uni iikin mo 'peni mo bway moŋkamu/ mo. Dhala Shawuul a'di torkunu gwo ka Dawuu'd kwalki is 'peni paŋ Ke/ilah mo, dhali a'di doshki'd mmo/ diki ura ur nsho'k mo be.

Dawuu'd diki'd e mombwasho eya ris mo kun 'bitha 'bi'th mo

14 Dawuu'd diki'd e mo jin 'bitha 'bi'th e mombwasho mo, e bampaŋ gagamis e mombwasho ma Sip mo. Shawuul hilki mo gom a'di ka cimi 'baar mo, hili Arumgimis diki ci a'di e me'd piti mo. 15 Dawuu'd mishki mo ka Shawuul yayi'd ka pije/ mmo/ ŋap mondiki/em piti mo; i'dishesan Dawuu'd diki'd e mombwasho ma Sip e Horesh mo. 16 Wakana Jenathan, jin ta ya/ ma Shawuul mo tani, cuki mis mo dhali yaki'd bwaya Dawuu'd e Horesh mo, dhali 'bi'thki a'di adu iski gwo ma Arumgimis mo be. 17 A'di oki a'di gwo mo ki: "Dhalku/ is ki ko/ mo. Haali/ me'd ma babam pem ka Shawuul midi diki gam /e mo. /E mini ta malik apowa Israyiil mo, dhali aha/ mina di i'ko'di /e mo. Ababam pem ka Shawuul si'da/ mishki gwo yan mo." 18 Uni gamki gwo me'd e bwambori Tapa mo. Dawuu'd diki'd e Horesh mo, dhala Jenathan yaki bway pa mo.

19 Yan'ko'd 'kwani Sip iiyin bwaya Shawuul e Gibeyah mo dhali oki gwo mo ki: "A/ Dawuu'd diki ba'k e bwamani ana eya ris mom'bi'thga/ e Horesh mo, dhali eya gagamis ma Hakilah mo, a'di jin diki'd 'kupka bimporos ma Jeshimun mo? 20 I'dishesan yayu/ ka 'cesh mo, malik! Isi me'd mii gi bwam pini mo, yayu/ ka 'cesh mo! A'ban bam midi ci a'di e me'd ma malik mo."

21 Shawuul oki gwo mo ki, "Dhalki /e 'borkina Tapa mii mo. Haali/ /e hilki mo ka 'thime/ e aha/ mo. 22 Yayi mo, mmo/ mii wakan ki nyanye/

ka k̲ar/e mo. Mishi mo mo dhali gam mom ba'k piti yin mo dhali aja imishki a'di imun mo. A'di t̲orkunu aha/ ki a'di he'kki'da he'k e kagahara/ mo be. 23 Wakan hili mo mo, dhali mishi 'pena ris mo 'baar mo kun ba'kkina a'di is piti mo. Dhali Yayu/ bway aha/ ka nyaŋ'ko'd ki gwoŋ k̲ar/e mo, dhali yan'ko'd aha/ mina dok̲ inyak̲ki /e mo. Wak̲ki/ a'di di'd e bampa/ mo tani, aha/ mina ŋap̲ a'di e bwamana risa aliip̲ ma Yahuuda/ i'baar mo."

24 Wakan uni cuki mis mo dhali iikin e Sip̲ nt̲wa/a/ ka Shawuul mo. I'dishesan Dawuu'd dhali 'kwaniŋ gwat̲h̲ piti uni 'kokin e mombwasho ma Mayon mo, eya Arabah ka bimporos ma Jeshimun mo be. 25 Shawuul dhali 'kwaniŋ gwat̲h̲ piti iikin mmo/ ŋap̲ a'di mo. Hila Dawuu'd t̲orkunu gwo goma Shawuul mo, wakan a'di yaki'd ka 'cesh eya gagamis wosh mo dhali diki'd e mombwasho ma Mayon mo. Ka Shawuul cik̲ki gwo mo tani, a'di urki'da Dawuu'd nsho'k e mombwasho ma Mayon mo. 26 Shawuul yaki'd ka 'ban gi wosha caaga/ mo, dhala Dawuu'd dhali 'kwaniŋ gwat̲h̲ piti uni iikin ka 'bana kamu/ gi wosha caaga/ mo. Hila Dawuu'd gam bway mmo/ ya ki jahanne/ 'pena Shawuul mo. Ka Shawuul dhali 'kwani ma meem piti uni 'kamkina Dawuu'd mo dhali 'kwaniŋ gwat̲h̲ piti mmo/ 'taki bu'th uni mo tani, 27 amank̲al gwo yayi'd eya Shawuul mo dhali oki gwo mo ki, "Ise/ mo dhali yayu/ mo, haali/ 'kwanim P̲alasthiin miiki mo/as ki jahanne/ ap̲o/ bampa/ mo." 28 Wakana Shawuul dok̲ki'd 'peni mo ura Dawuu'd nsho'k mo dhali yaki'd ap̲o/ 'kwanim P̲alasthiin mo. Wakan mo c̲aan yuk̲kunu ka Sela Hammahlekot̲h̲ mo be. 29 Dawuu'd yaki'd 'peni mun mo dhali diki'd eya ris mom'bi'thga/ ma En Gedi mo.

Samu/iil 'De/ 24

Dawuu'd dhalki'da Shawuul mo

1 Ka Shawuul dok̲ki'd 'peni mo ur 'kwanim P̲alasthiin nsho'k mo tani, a'di t̲orkunu gwo mo ki, "ADawuu'd a'di diki'd e mombwasho ma En Gedi mo." 2 Wakana Shawuul k̲alki 'kwaniŋ gwat̲h̲ kun kwanykunu a/ aliip̲i kwara mo 'pena Israyiil i'baar mo dhali uni iikin mmo ŋap̲a Dawuu'd mo dhali 'kwaniŋ gwat̲h̲ piti eya ris Wosh gi 'kona Mim̲ Bwasho mo. 3 A'di yayi'd bway kal k̲a'bal mo, e mo jin dikina jurum wosh imun mo. Shawuul yaki'd bway gu'b gi up̲u yi'de/ mo. I'dishesan

aDawuu'd dhali 'kwaniŋ gwaṯh piti uni 'kokin i'ko'd ki si'd si'd e jurum mo. 4 'Kwaniŋ gwaṯh ma Dawuu'd oki a'di gwo mo ki: "Yansan ta'da cim jin walkina Tapa 'twa/ mo me'd jin okina a'di /e gwo mo ki: ' Aha/ mina ci wathiŋ 'kup pini e me'd pini mo, gom /e ki mii to nyakki a'di me'd bwa jin o /e mo.'" Yan'ko'da Dawuu'd cuki mis mo dhali parki'd ka ku'th is bway twa/a/ mo dhali 'ciṯh shemen burrinyen tur ma Shawuul mo be. 5 Ŋ'ko'd mo tani adu ma Dawuu'd wo'cki a'di she/ mo haali/ a'di 'ciṯhki shemen burrinyen tur ma Shawuul mo. 6 A'di oki 'kwaniŋ gwaṯh piti gwo mo ki: "Mina Tapa inon aha/ 'kup mo ki aha/ mina diki mii to yan gom Tapam pem mo, jin kwanykina Tapa mmo wola yini 'kup mo, mmo kar me'd pem apo/ a'di mo, jin kwanykina Tapa mmo wola yini 'kup mo." 7 Wakana Dawuu'd kucurki 'kwaniŋ gwaṯh piti ka ris gwo gwansan mo, dhali diki dhal uni bway mmo/ 'kosha Shawuul mo. Shawuul cuki mis mo, dhali dhalki jurum wosh mo, dhali yaki'd e bway piti mo be.

8 Ŋ'ko'd mo tani, Dawuu'd si'da/ cuki mis mo, dhali dhalki jurum wosh mo, dhali yukki'da yuk i'ko'da Shawuul mo ki: "AMalik tapam pem mo." Ka Shawuul hilki mo i'ko'd mo, aDawuu'd luŋki jis/em piti ka 'cesh mo dhali torki a'di montak mo. 9 Dawuu'd oki'da Shawuul gwo mo ki: "Gomatinta cikkina /e gwo jin okina 'kwani gwaṯh mo ki: ' Mishi mo mo, aDawuu'd ŋapki'd mmo 'kosh e mo?' 10 Shwane/ /e mishki Tapa kar ki /e e me'd pem mo me'd jin 'kokina aman e wosh jurum mo. Kun tiya torki aha/ gwo mmo'kosh /e jwa mo tani, hili aha/ dhalkina /e mo. Aha/ okina gwo mo ki: ' Aha/ mina diki kar me'd pem apo/ tapam pem mo; haali/ a'di kwanykina Tapa mmo wolaa/ yini 'kup mo.' 11 Mishi mo mo, babam pem, pari shemen burrinyen tur pini e e me'd pem mo. Haali/ ka jiŋ gana/ aha/ 'ciṯhkina shemen burrinyen tur pini mo dhali diki 'kosh /e jwa mo, ki /e mini mish mo mo dhali par e ki tonthus piyi'd mo walla mii shigga/ piyi'd e me'd pem mo, dhali aha/ dina ki mii miinthus apo/ /e mo, wakan ki /e parkin apo/ mondiki/em pem mmo/ kal mondiki/em pem mo. 12 Dhalki Tapa dwall gwo e embwamani /e dhali aha/ mo, dhali dhalki Tapa ri'c /e gom aha/ mo, hili me'd pem midi mii diki di apo/ /e mo be. 13 Me'd gwom 'bi'th e ma ris 'kwanin dhamo/ jin o'd ki,' 'Peni tonthus a'di piyina tonthus ka pije/ mo.' Hili me'd pem midi diki di apo/ /e mo. 14 Ŋ'ko'd mo tani aja ipiyin ma malik ma Israyiil ka pije/ mo? Ŋ'ko'd mo tani aja i urkina /e

nsho'k mo? I'ko'da 'ka jin wuki'd mo! I'ko'da 'thikam mo! 15 Dhalki Tapa dwall gwo mo dhali ci gwondwall e embwamani /e dhali aha/ mo, dhali par a'di e mo, dhali tor miim pem mo dhali dhal aha/ bway mmo ye mo 'peni me'd pini mo be."

16 Ka Dawuu'd 'baarki'da aris gwo gwansan o eya Shawuul mo tani, Shawuul oki gwo mo ki, "A/ yan ta 'kus pini mo, ya/um pem ka Dawuu'd mo?" Shawuul 'de'kki 'kus piti mo dhali gwoki'd mo. 17 A'di oki'da Dawuu'd gwo mo ki: "/E mii miiŋkar/e ki nyanye/ 'peni aha/ mo. Haali/ /e ciki aha/ miim 'boro'd dok/e mo, e mo yin jin miikika/ /e tonthus dok/e mo. 18 /E torki gwo eya tente/ shwane/ ki /e miiki miim 'boro'd e aha/ mo, haali/ /e diki 'kosh aha/ jwa mo me'd jin karkina Tapa aha/ e bwam me'd pini mo be. 19 Haali/ wakki/ wathi/ gam wathiŋ 'kup piti mo tani, a/mina a'di dhal a'di mmo/ ya ki 'bore/ mo? Dhalki Tapa ciki /e miim 'boro'd mo gom to jin miikina /e e aha/ shwane/ mo. 20 I'dishesan, aha/ misha ki /e ka jiŋgana/ mini ta malik mo dhali dhan 'peŋkuman bampa/ ma Israyiil minu nyaŋ ki me'd pini mo be. 21 Oyi gwo is e aha/ ki me'd gi Tapa ki /e mini diki 'cith aris emen pem ka pije/ i'ko'di aha/ mo, dhali ki /e mini diki 'ce'd gway pem sho'k ka pije/ 'peni kuŋ gu'b ma babam pem mo." 22 Wakana Dawuu'd oki gwo is eya Shawuul mo. Yan'ko'da Shawuul yaki pa mo, hila Dawuu'd dhali 'kwaniŋ gwath piti iikin e mo jin 'bitha mii ki 'bi'th mo be.

Samu/iil 'De/ 25

Mowu ma Samu/iil mo

1 I'dishesan Samu/iil wuki'd mo. 'Kwani ma Israyiil i'baar mo tulki is imontal 'de/ mo dhali gwokin gom a'di mo, dhali uni kanki a'di e gu'b piti e pa Rama mo. Yan'ko'da Dawuu'd cuki mis mo dhali yaki'd ka 'cesh e mombwasho gi pam Paran mo.

Dawuu'd dhali asha Nabal mo

2 Wathi/ diki'd imun e pa Mayon mo, jin taki'd ga ris to e paŋ Karmel mo. Jin ta wathi/ jin ta pa ki pa kagahara/ mo. A'di taki'd gi ka'bal aliipi kwara mo dhali mi aliipi 'de/ mo. A'di 'cithki ka'bal piti amur e Karmel mo. 3 Wathi/ yukkunu gway ka Nabal mo, dhali gway gi ashim piti ka

Abijel mo. A'bom yuk̲a yuk̲ mo dhali jamas gi mo hil 'bora 'bor mo. Hili wathiŋ gwat̲h̲ dina bwa ki 'bor mo dhali ta thus eya ris miim piti mo. A'di ta emen 'peni kuŋ gu'b ma K̲ela'b mo. 4 Dawuu'd cik̲ki gwo e mombwasho ka Nabal a'di 'cit̲h̲ki k̲a'bal piti amur is mo. 5 Wakana Dawuu'd hashki dhuru'c 'kwaniŋ gwat̲h̲ i'kume'd mo. Dawuu'd oki dhuru'c 'kwaniŋ gwat̲h̲ gwo mo ki, "Iiyi ntagi pa K̲armel mo, iiyi eya Nabal mo, dhali theyi a'di me'd ki gway pem mo. 6 Um mini o a'di gwo mo ki, ' /E mini diki e ki sule/ mo. Dhali moŋk̲u'th is e /e mo dhali moŋk̲u'th is e gu'b pini mo, dhali dhalki moŋk̲u'th is di'd e to 'baar mo kun tana /e mo. 7 Aha/ cik̲a gwo ki /e 'cit̲h̲ki k̲a'bala mur is mo. Imanhil k̲a'bal pini 'kokin nyak̲ki am mo, dhali aman 'kona ki mii uni to shi/i'da kamu/ mo, dhali uni 'koki ŋa ki toŋkamu/ ki embuli 'baar mo kun 'kokina uni e K̲armel mo be. 8 Dot̲i dhuru'c 'kwaniŋ gwat̲h̲ pini mo, dhali uni mini t̲or /e gwo mo. I'dishesan dhalki dhuru'c 'kwaniŋ gwat̲h̲ pem gamana 'the e jis/em pini mo, haali/ aman iiyina ka cim gi bwam 'boro'd mo. Bala c̲iyi to gunn kun tana /e i'dishesan gom iman miiya t̲u'c pini mo dhali e ya/um pini ka Dawuu'd mo.'"

9 Ki dhuru'c 'kwaniŋ gwat̲h̲ ma Dawuu'd p̲u'dkin mo tani, uni oki to yan i'baar mo ka Nabal ki gway ma Dawuu'd mo dhali wakan uni c̲orki mo mo. 10 Nabal thok̲ki iman miiya t̲u'c ma Dawuu'd gwo mo ki, "Aja a'di ta'da Dawuu'd mo, dhali aja a'di ita ya/ ma Jessi mo? Imun iman miiya t̲u'c tana ris ka ris ka cim gwansan mo uni kun k̲wa/ki bwa mo 'pena ris itap̲am buni mo be. 11 A/ miga/ ik̲al maaŋk̲uthu'd pem mo dhali yi'dem p̲em mo dhali shum pem kun 'cit̲h̲kika mo gom iman nyak̲ k̲a'bala mur 'cit̲h̲ mo, dhali c̲i a'di ki 'kwaniŋ gwat̲h̲ kun iiyin 'peni mo jin dika ki mish mo?" 12 Wakan dhuru'c 'kwaniŋ gwat̲h̲ ma Dawuu'd t̲u'kkin mo dhali iikin ka nyaŋ'ko'd mo, dhali t̲orki a'di to 'baar mo kun okunu mo be. 13 Dawuu'd oki 'kwaniŋ gwat̲h̲ piti gwo mo ki: " 'Kwaniŋ gwat̲h̲ ka 'det̲e/ 'det̲eya dek̲i gandala turgam bum e empa'd mo." Wakan 'kwaniŋ gwat̲h̲ ka 'det̲e/ 'det̲e/ dek̲ki gandala turgam buni e empa'd mo. Dawuu'd si'da/ dek̲ki gandala turgam piti e empa'd mo. 'Kwaniŋ gwat̲h̲ wana e ka iss 'kwanimpa iss 'de/ kun bat̲h̲kina Dawuu'd isho'k mo, dhali iss 'kwanimpa 'kume'd kun 'kokin mmo/ 'dish mo jin su'kkunu to is mo.

14 Hili jan 'de/ 'peni dhuru'c 'kwaniŋ gwat̲h̲ t̲orki'da Abigel gwo mo, jin ta asha Nabal mo; a'di oki gwo mo ki: "Dawuu'd hashki imank̲al

gwo ka pije/ 'peni mombwasho mmo the tapam bam me'd mo, dhali a'di cuki uni mo be. 15 Naskina/ 'kwaniŋ gwaṯh uni 'bora 'bor kagahara/ gom am mo. Aman 'konu ki mii ki shi/ mo dhali 'koki ŋa ki toŋkamu/ mo me'd jin iikina aman ki tur tur nyaḵki uni mo me'd jin 'kokina aman eya ris mombwasho mo. 16 Uni takina gaŋgara/ gom am ki montee dhali mon'thiny mo, i'baar mo ki aman 'kokina nyaḵki uni mmohil ḵa'bal mo. 17 Wakan mishi to yan 'ban mo dhali kulum to jin mina /e mii mo, haali/ tonthus a'di kulumkunu apo/ tapam bana mo, dhali apo/ kuŋ gu'b piti ka kuluny mo. A'di diki ta wathi/ jin mina jan 'de/ diki mish 'twa/ wall nyaḵki a'di mo be."

18 Wakana Abijel yaki'd ki jahanne/ mo dhali ḵalki maaŋḵuthu'di iss 'kwanimpa i'kume'd mo, dhala gassas ma su isu/ mo, dhali ḵa'bal imudhe'd kun thonsonkunu is mo, dhali emen to kun ceskunu imudhe'd mo, dhali mondeḵ ma ris deḵken ma mura'th ḵuthu'd i iss 'kwanimpa imudhe'd mo, dhali maaŋḵuthu'd 'pena pu/ i iss 'kwanimpa i'kume'd mo, dhali dhu uni apowa ris thuluny mo. 19 Ayim oki dhuru'c 'kwaniŋ gwaṯh piti gwo mo ki: "Iiku/ nṯwa/a/ ki aha/ mo, dhali aha/ mina yaku/ i'ko'di um mo." Hili ayim diki ṯora kaṯhim piti ka Nabal gwo mo. 20 Ayim merki thuluny piti apo/ mo dhali yayi'd e embwaman embul mo shu'da 'kulga/ gi wosha caaga/ mo tani, Dawuu'd dhali 'kwaniŋ gwaṯh piti iiyin ka 'cesh 'kupki a'di mo, dhala yim gamki uni 'kup mo be. 21 I'dishesan Dawuu'd oki gwo mo ki, "Ka jiŋgana/ aha/ ceshkina wathiŋ gwaṯh yan 'peni to 'baar mo e mombwasho ka wuny'cis mo, wakan toŋkamu/ minu 'koki this e 'peni to 'baar mo kun takina a'di mo, dhali a'di doḵki aha/ tonthus gom miim 'boro'd mo. 22 Dhalka Arumgimis mii aris to wakan e 'kwaniŋ 'kup ma Dawuu'd mo, dhali ki nyanye/ si'da/ mo, waḵki/ ki mon'thamo/ aha/ dhalkunu ki e mo me'd wathiŋ gwaṯh 'peni kuŋ gu'b ma Nabal mo."

23 Ka Abijel mishki'da Dawuu'd mo tani, ayim yaki'd ki jahanne/ mo dhali thulki'd ka 'cesh 'peni thuluny piti mo dhali goŋki is ka 'cesh ibwambora Dawuu'd mo dhali luŋki is piti ka 'cesh mo. 24 Ayim ishki'd mmo'dish sho'k piti is mo dhali oki gwo mo ki: "Dhalki mii shi/ga/ di'da po/ aha/ mo, tapam pem mo. Bala dhala man miiya ṯu'c pini bway mmowal 'twa/ inyaḵki /e mo, dhali ciḵi aris gwo ma man miiya ṯu'c pini mo. 25 Tapam pem dhalku/ ki kar 'ce gom mii ma Nabal yan jin diki ta jiŋ gana/ mo, haali/ gway piti waki a'di mo, wakan a'di

ta a'di mo. Nabal a'di ta gway piti mo, dhali miim pus a'di di'd nyakki a'di mo. Hili aha/ jin tana man miiya tu'c pini diki mish dhuru'c 'kwaniŋ gwath gi tapam pem mo, kun hashkina /e mo be. 26 Wakan i'dishesan, tapam pem, me'd jin dina Tapa ki e mo, dhali me'd jin dina /e ki e mo, haali/ Tapa nonki /e 'kup mo 'peni mo jin wolkunuwa basa 'cesh mo, dhali 'peni mo rica ri'c ki is pini ki me'd piniŋ gana/ mo, i'dishesan dhalka ris 'kwaniŋ 'kup gwansan mo, dhali uni gun ŋapan mmo/ mii tonthus e tapam pem mo tani, mina e waka Nabal mo. 27 I'dishesan dhalki tontak yan jin kalin ma man miiya tu'c pini gom tapam pem mo tani minu ci gom dhuru'c 'kwaniŋ gwath kun bathki tapam pem mo be. 28 Bala gwami miinthus ma man miiya tu'c pini mo, haali/ Tapa ka jiŋgana/ midi mii gu'b gom tapam pem ki sule/ mo, haali/ tapam pem a'di aski aris mo/asa caaga/ gi Tapa mo; dhali tonthus minu 'koki gam e /e mo wakan me'd jin dina /e ki e mo. 29 Wakan 'kwaniŋ gwath cuki mis mmo/ ur /e nsho'k mmo/ kal mondiki/em pini mo, naskina/ ki mondiki/e gi tapam pem minu dek ki mondek gi mondiki/e gi Tapa Arumgimis pini mo; dhali a'di midi 'kosh mondiki/e ma ris 'kwaniŋ 'kup pini ka luye/ mo, 'peni bwaman ma ma luye/ mo. 30 Tapa midi mii to 'baar mo gom tapam pem kun okina a'di /e gwo is mo, dhali kwanyki /e mmo/ ta manshu bway apowa Israyiil mo be. 31 Yansan midi diki kali mondit bwa mo walla adu jin murki'd gom tapam pem mo-ki /e wolkina bas gi a'di jin dargi mii 'ba/ mo, haali/ tapam pem palki mii mmo/ 'cuk is piti mo. Me'd jin mina Tapa miim 'boro'd gom tapam pem mo tani, kayi aman miiya tu'c pini e mo."

32 Dawuu'd oki'da Abijel gwo mo ki: "Dhalki Tapa, jin ta'da Arumgimis ma Israyiil, 'boru mii mo, a'di jin hashki /e mmo/ gam aha/ 'kup shwane/ mo. 33 Moyuk pini a'di 'borkunu mii mo dhali /e 'borkunu mii mo, haali/ /e wothki aha/ shwane/ 'pena mo wol wathi/ abas mo dhali 'peni mo ri'c is pem ka me'd pem gana/ mo! 34 Haali/ e gwoŋ gana/ mo, me'd Tapa, Arumgimis ma Israyiil mo, jin diki'd ki e mo tani, a'di jin wothki aha/ 'peni mon dor /e is ki to mo, isi ciki/ /e yakin ki jahanne/ mmo gam aha/ 'kup mo, imun ka jiŋ gana/ to piyi'd jin minu dhal goma Nabal mo wakan ki nyanye/ me'd ara 'ciŋ gwath i'de/ ki mon'thamo/ gi moŋkushu'd mo." 35 Wakana Dawuu'd bu'thki to 'peni me'd piti kun kalin ma yim a'di mo; a'di oki'da yim gwo mo

ki, "Yaku/ ki moŋk̲u'th is bway gu'b pini mo; mishi mo mo, ki aha/ cik̲kina gwom pini mo dhali bu'th /e mo be."

36 Abijel yaki'd ka nyaŋ'ko'd bwaya Nabal mo; hili mo mo ma, a'di miiki moshwan to e gu'b piti mo, me'd mo shwan to ma malik̲ mo; dhala Nabal 'bora bwa kagahara/ nyak̲ki a'di mo, haali/ a'di 'koshkin ma su kagahara/ mo. Wakana yim diki t̲or a'di toŋkamu/ ntagi moŋkushu'd gi mon'thamo/ mo. 37 Ki mon'thamo/ p̲u'dki'd mo, me'd jin k̲wa/kin ma su 'peni a'di mo, dhali ki ashim piti t̲orki a'di aris to gwansan mo tani; adum piti wuki'd nyak̲ki a'di mo, dhali a'di wakina e ki wosh mo be. 38 I'ko'da cimi 'kume'd p̲u'dki'd jin 'koshkina Tap̲a Nabal mo tani wakan a'di wuki'd mo.

39 Ka Dawuu'd cik̲ki gwo ka Nabal a'di wuki'd mo tani, a'di oki gwo mo ki, "Dhalki Tap̲a 'boru mii mo, a'di jin ri'cki mii wak̲ jin bu'thkika/ 'peni me'd ma Nabal mo dhali a'di karki'da man miiya t̲u'c piti ka nyaŋ'ko'd 'peni miinto shigga/ mo. A'di dok̲ki tonthus ma Nabal ka nyaŋ'ko'd e 'kup̲ pitiŋ gana/ mo." Yan'ko'd Dawuu'd hashki gwo mo dhali walki 'twa/ eya Abijel mo, mmok̲ala yim ki is piti mmo ta ashim piti mo be. 40 Ki iman miiya t̲u'c ma Dawuu'd iikin bwaya Abijel e paŋ K̲armel mo tani, uni walki 'twa/ eya yim mo dhali oki gwo mo ki: "Dawuu'd a'di hashki am bway /e mmo/ k̲al /e bway a'di mmo ta ashim piti mo." 41 Ayim cuki mis mo, mmoluŋ jis/em piti ka 'cesh mo, dhali o gwo mo ki, "Hili mo mo ma, aman miiya t̲u'c pini jin ta'da 'bomi a'di ta'da man miiya t̲u'c mmolam sho'k gi iman miiya t̲u'c gi tap̲am pem mo." 42 Abijel cuki mis mo, dhali yaki'd ki jahane/ mo, dhali merki thuluny ap̲o/ inyak̲ki nyara/ gi miina t̲u'c imudhe'd kun bat̲h̲ki a'di mo; dhala yim bat̲h̲ki imank̲al gwo ma Dawuu'd mo dhali a'di taki ashim piti mo be.

43 I'dishesan aDawuu'd si'da/ k̲alki'da Ahino/am gi pa Jesreel mmo ta ash mo; uni su/ taki up̲ piti mo be. 44 Shawuul si'da/ c̲iki 'bwa/um piti ka Mayk̲al mo, jin ta asha Dawuu'd mo, ka Palt̲i/iil jin ta ya/ ma Layish mo, jin taki ji gi pa Gallim mo.

Dawuu'd wo̲t̲h̲ki'da Shawuul ki embul jin 'kon ma p̲o/ isu/ mo
1 'Kwani Sip̲iin iiyin bwaya Shawuul e Gibeyah mo dhali oki gwo mo ki: "ADawuu'd diki ba'k eya gagamis ma Hakilah mo, a'di jin di'di t̲wa/a/ ka Jeshimun mowa?" 2 Yan'ko'da Shawuul cuki mis mo dhali yaki'd e mombwasho ma Sip̲ mo, mmo taga aliip̲i kwara 'peni 'kwaniŋ gwa̲t̲h̲ ma Israyiil kun kwanykunu nya̲k̲ki a'di mo, mmo/ ŋap̲a Dawuu'd e mombwasho ma Sip̲ mo. 3 Shawuul c̲a'bki'd eya gagamis ma Hakilah mo, a'di jin di'di twa/a/ ka Jeshimun mo, e yan bway tur mo. Hila Dawuu'd diyi'd e mombwasho mo, dhali a'di mishki'd ka Shawuul yaya'd i'ko'di a'di e bwaman mombwasho mo be. 4 Wakana Dawuu'd hashki iman'kar mo ka pije/ mo dhali mishki'd ka jiŋgana/ ka Shawuul yaya'd mo. 5 Dawuu'd cuki mis mo dhali yaki'd e mo jin c̲a'bkin ma Shawuul mo; a'di mishki mo jin ishkin ma Shawuul mo, dhala A'bner jin ta ya/ ma Ner mo, jin ta wathinyca'd ma thuru̲k̲ piti ka kuluny mo; Shawuul diki'd e mo jin 'konu mo, dhali 'kwani 'kokin mmo'kam a'di is mo, uni 'baar mo ishki e mo be.

6 Wakana Dawuu'd oki'da Ahimali̲k̲ gwo jin ta wathi/ Hi̲t̲h̲tha mo, dhala Abishayi jin ta ya/ ma Seru/iyah mo, jin ta'da kam ma Ayub a'di oki, "Aja midi ya ka 'cesh nya̲k̲ki aha/ bwaya Shawuul e mo jin 'konu mo?" Abishayi oki gwo mo ki, "Aha/ mo! Aha/ mina ya ka 'cesh nya̲k̲ki /e mo." 7 Wakana Dawuu'd dhala Abishayi iikin e mo ma thuru̲k̲ ki mon'thiny mo. Shawuul ishki e e bwaman moŋ'ko ka meem piti jin thumkunu eya 'cesh e 'ko'dgwar 'kup̲ piti mo. Abner dhala risa thuru̲k̲ piti ishin mmo'kam a'di is mo. 8 Wakana Abishayi oki'da Dawuu'd gwo mo ki: "Shwane/ Arumgimis c̲iki wathiŋ 'kup̲ pini e me'd pini mo. I'dishesan bala dhal aha/ bway mmo t̲el a'di eya 'cesh ka mee mo ki jasi mombir me'di 'de/ mo. Aha/ mina diki dor a'di ki embul jin 'kon ma p̲o/ isu/ mo." 9 Dawuu'd oki'da Abishayi gwo mo ki: "Dhalku/ ki 'ce'd a'di sho'k mo; haala ja midi mar me'd piti is ap̲o/ jan 'de/ jin wolkina Tap̲a ayini 'kup̲ mo dhali dargi miinthus mo?" 10 Dawuu'd oki gwo mo ki: "Me'd jin dina Tap̲a ki e mo tani, Tap̲a midi 'kosh a'di jwa mo, ka cim piti a'di midi wu mo, walla a'di midi ya e dhan bwaman mo/asa caaga/ mo dhali 'ce'd sho'k mo be. 11 Dhalki Tap̲a non mo 'kup̲ ki aha/ mina mar me'd pem is ap̲o/ jan 'dem piti jin

wolkunuwa yini 'kup mo; hili i'dishesan mo tani, aha/ dota /e mo, mmokala mee caan jin di'd mmo'dish 'kup piti is mo dhali dhur yi'de/ mo, dhali dhalki ana iina mo." 12 Wakana Dawuu'd kalki'da mee mo dhali thur yi'de/ 'peni 'kup ma Shawuul mo, dhali uni iikin mo. Jan 'de/ piyi'd jin mishki uni mo walla mmo mish a'di mo, walla jan 'deŋkamu/ diki cu mis mo, haali/ uni 'baar ishki e mo, haali/ mo ish e mo jin caaca 'pena Arumgimis bitki'da po/ uni mo be.

13 Yan'ko'da Dawuu'd yaki'd ka 'bana kamu/ mo dhali doshki'd eya liman gi wosha caaga/ 'pen tur mo; ki mo si'd si'd e embwamani uni mo. 14 ADawuu'd cuki 'kwani mo dhali goma A'bner jin ta ya/ ma Ner mo; a'di o'd ki, "/E diki thok gwo mo, Abner?" Wakana A'bner thokki gwo mo dhali o'd ki, "/E jana icukina malik mo?" 15 Dawuu'd oki'da A'bner gwo mo ki: "/E diki ta wathi/ jin 'bi'th ma du ki 'bi'th mo? Aja waki /e eya Israyiil mo? Yan'ko'd gomatinta hilkina /e mo e tapam pini ka malik mo? Haali/ jan 'deŋkamu/ yayi'd e bwaman mmo'ce'da malik pini sho'k mo. 16 To yan jin miikina /e a'di diki 'bor mo. Me'd jin dina Tapa ki e mo tani, /e ha me'd mmo wu mo haali/ /e diki hil mo apo/ tapam pini mo, jin ta jan 'de/ jin wolkina Tapa ayini 'kup mo. I'dishesan mishi mo ka mee ma malik a'di di'di mana mo dhali dhur yi'de/ caan jin 'dishki 'kup piti is mo!"

17 Shawuul nyithki 'kus ma Dawuu'd mo dhali o gwo mo ki: "A/ a'di ta 'kus pini mo, ya/um pem ka Dawuu'd mo?" Dawuu'd oki gwo mo ki, "A'di ta 'kus pem mo, tapam pem, jin ta'da malik mo." 18 A'di oki gwo mo ki: "Gomatinta ura tapam pem aman miiya tu'c piti nsho'k mo? Aha/ miikina ta mo? Tonthus gi wakata a'di di'd e me'd pem mo? 19 Wakan i'dishesan, aha/ dota /e mo, dhalki tapam pem ka malik cik aris gwo ma man miiya tu'c piti mo. Wakki/ a'di ta Tapa jin miiki to apo/ aha/ mo tani, dhalki a'di 'bora bwa ki to jin cinu mo; hili wakki/ a'di ta 'kwani en'thi/ mo tani, dhalki uni jenu mo e jis/e gi Tapa mo, haali/ uni shwane/ urki aha/ ka pije/ mo, ki aha/ mina diki bu'th nyunycina/ gi Tapa mo; uni oki aha/ gwo mo ki: ' Yaku/ mmoluŋa risa ruma tiya mo.' 20 Wakan i'dishesan mo tani, dhalku/ ki dhala bas pem bway mmo wola 'cesh ka pije/ 'peni buŋ'kus gi Tapa mo; haala malik ma Israyiil a'di yaya'd ka pije/ mmo ŋap mo goma 'thikama 'de/ mo me'd jan 'de/ jin 'koshki'da ŋwa wosh eya ris wosha caaga/ mo."

21 Yan'ko'da Shawuul oki gwo mo ki, "Aha/ miikina miinthus mo. Doku/ mo, ya/um pem ka Dawuu'd mo; haali/ aha/ mina diki mii /e ki shi/ dok/e mo, haali/ mondiki/em pem 'bi'thkina she/ ki 'bi'th e jis/em pini shwane/ mo. Mishi mo mo, ki aha/ miikina miim pus mo dhali tham to shigga/ mii kagahara/ mo." 22 Dawuu'd thokki gwo mo dhali o'd ki: "Mishi mo, ka meem pini a'di di'di mahan mo, malik! Dhalki jan 'de/ 'peni dhuru'c wathiŋ gwath yaya'd mo dhali kal a'di mo dhali guyi a'di e /e mo. 23 Dhalki Tapa ci to ki 'kwani ka 'dete/ 'dete/ gom miiŋkar/em buni mo dhali miiŋ ganam buni mo; haali/ Tapa karki /e e me'd pem shwane/ mo, hili aha/ mina diki dor jim piti jin wolkunuwa yini 'kup mo. 24 Mishi mo mo, me'd jin 'bi'thkina mondiki/em pini she/ ki 'bi'th e jis/em pem mo tani, wakan dhalki mondiki/em pem 'bitha she/ ki 'bi'th kagahara/ e jis/e gi Tapa mo, dhali dhalki a'di 'cuk aha/ ka pije/ 'peni monto'c bwa 'baar mo." 25 Wakana Shawuul oki'da Dawuu'd gwo mo ki, "Dhalki /e 'borkunu mii mo, ya/um pem ka Dawuu'd! /E ka jiŋgana/ mini mii aris to kun caaca mo dhali /e mini gam mii adu is e uni mo." Wakana Dawuu'd yaki'd ki bway piti mo, dhala Shawuul dokki'd e mom piti mo be.

Samu/iil 'De/ 27

Dawuu'd taki'da Mugu nyakki 'kwanim Palasthiin mo

1 Dawuu'd oki gwo eya dum piti mo ki: "Aha/ mina 'ce'd sho'k mo i'dishesan ka cimi 'de/ e me'd ma Shawuul mo; toŋkamu/ piyi'd jin 'boro'd gom aha/ imun mmo ye eya 'cesh gi 'kwanim Palasthiin mo; ka Shawuul midi dosh mo ŋap gom aha/ eya ris bwaŋgwayu/ ma Israyiil i'baar mo; ki bway yan mo tani aha/ mina ye mo 'peni me'd piti mo." 2 Dawuu'd cuki mis mo dhali yaki'd mo, a'di dhali 'kwaniŋ gwath kun 'koni iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd mo kun 'kokin nyakki a'di mo, eya Akish jin ta ya/ ma Ma/ok mo, jin ta'da malik gi paŋ Gath mo. 3 Dawuu'd diki'd nyakka Akish e paŋ Gath mo, a'di dhali 'kwaniŋ gwath piti mo, uniŋ gwath ka 'dete/ 'dete/ inyakki kuŋ gu'b buniŋ gana/ mo, dhala Dawuu'd nyakki upa sum piti mo, Ahino/am jin ta'da 'bom Jesreel mo, dhala Abigel jin ta'da 'bom Karmel mo, jin ta asha Nabal mo be. 4 Shawuul torkunu gwo ka Dawuu'd guski'd e paŋ Gath mo, wakan a'di diki ŋap mo gom a'di dok/e mo.

5 Dawuu'd oki'da Akish gwo mo ki: "Wak̲ki/ aha/ gamkina 'the e jis/em pini mo tani, dhalki uni c̲i aha/ jan 'de/ 'pena ris 'peŋkuman bampa/ e bampa/ mo, ki aha/ mina di imun mo. Gomatinta min ma man miiya t̲u'c pini idi e 'peŋkuman bampa/ ma malik̲ nyak̲ki /e mo?" 6 Wakan ka cim c̲aan mo tani Akish c̲iki a'di pa Si'klak̲ mo; gom kan a'di takina pa Si'klak̲ jima risa malik̲ gi pa Yahuuda ntaga cim yansan mo. 7 Mondeŋ e ma risa cim kun dikin ma Dawuu'd eya 'cesh gi 'kwanim P̲alasthiin ta yil 'de/ mo dhala ppe 'kup̲i doŋgon mo.

8 Dawuu'd dhali 'kwaniŋ gwat̲h piti 'koshki mo ka ris mo, mmo/ 'kosha 'kosh e 'kwani Geshur mo, dhali 'kwaniŋ Girsi, dhali 'kwani Amalek̲ mo; haali/ aris kal gwansan uni ta 'kwani gi bampa/ mo, me'd jin yana /e bway pa Shur mo, me'd jin si'da a'di ki si'd me'd pa Masir mo. Uni 'kokin imun e bampa/ 'pena ris embula dhamo/ mo. 9 Dawuu'd 'koshki bampa/ mo dhali diki dhal wathiŋ gwat̲h mo walla a'bom mmo 'koki e mo. A'di k̲alki k̲a'bal mo dhala ma'diny bip̲ mo, dhala ma'diny thuluny mo, dhala ma'diny kalman mo, dhali b̲urrinye/ mo. Yan'ko'd a'di dok̲ki'd mo dhali yaki'd ka nyaŋ'ko'd eya Akish mo. 10 Akish ki o gwo mo ki: "/E miiki mii ap̲o/ ija mmo 'kosha 'kosh gi meru shwane/ mo?" Dawuu'd thok̲ki gwo mo ki: "Ap̲owa 'bana bimporos gi pa Yahuuda mo," walla "Ap̲owa 'bana bimporos gi 'kwani Jerahmeel mo," walla "Ap̲owa 'bana b̲imporos gi 'kwani K̲eni mo." 11 Dawuu'd diki kar wathiŋ kamu/ mo walla a'bom mmo/ di ki e mo mmo/ susi uni e paŋ Gat̲h mo, mmo o gwo mo ki: "Wakan ki uni mini 'koki o gwo ap̲o/ am mo ki: ' Dawuu'd miiki mii mo wakansan mii mo.'" Yan ta m̲ii jin miikina a'di i'baar mo ki a'di diki'd e bampa/ gi 'kwanim P̲alasthiin mo. 12 Akish gamki'da Dawuu'd gwo is mo, mmo/ o gwo mo ki: "A'di shi/ki 'kwanim piti ma Israyiil i e mo ka jiŋ gana/ mmo/ shi/ a'di i e mo; wakan a'di midi ta man miiya t̲u'c pem goma sule/ mo be."

Samu/iil 'De/ 28

1 To yan a'di miiki'd ka risa cim gwansan kun tulkina 'kwanim P̲alasthiin arisa thurak̲ buni is imont̲al 'de/ gom dhan mo/asa caaga/ mmo/ as nyak̲ka Israyiil mo. Akish oki'da Dawuu'd gwo mo ki, "Mishi mo ki 'bore/ ki /e mini ya ka pije/ nyak̲ki aha/ eya thurak̲ mo, /e dhali 'kwaniŋ gwat̲h pini mo." 2 Dawuu'd oki'da Akish gwo mo ki: "Wak̲ki/

to c̲aan miiki'd mo, ki /e mini mish mii jin miin ma man miiya t̲u'c pini imii mo." Akish oki'da Dawuu'd gwo mo ki: " 'Boro'd be aha/ mina kar /e mmota mancesh aha/ ka risa cim pini i'baar mo be."

Shawuul dot̲ki gwo gom mo gi walu 'twa/ mo

3 I'dishesan aSamu/iil wuki'd mo, dhali 'kwani ma Israyiil i'baar mo gwokin gom a'di mo dhali kanki a'di e Rama mo, e 'peŋkuman pam pitiŋ gana/ mo. Shawuul si'da/, diki dhal iman mii mii ŋari/ bway mo dhali iman gam aris shi/in gwo is 'pena 'cesh mo. 4 Wakan 'kwanim P̲alasthiin tulki is imont̲al 'de/ mo dhali iiyin mo dhali 'kokin e Shunem mo; dhala Shawuul tulki 'kwani ma Israyiil is i'baar mo imont̲al 'de/ mo, dhali uni 'kokin e Gilbowa mo. 5 Ka Shawuul mishki'da thuruk̲ gi 'kwanim P̲alasthiin mo tani, a'di k̲o/ki is mo, dhala dum piti deeki'd kagahara/ mo. 6 Shawuul 'thoki Tap̲a gom mowot̲h mo, hili Tap̲a midi diki thok̲ a'di gwo mo-walla ki jan mo, walla ki wosha *Orim*[a] jin miikina igasiis mmo/ o gwo kun ha me'd ka Arumgimis mo, walla ki imanc̲i gwo ma Arumgimis ka dhamo/ mo. 7 Wakana Shawuul oki iman miiya t̲u'c piti gwo mo ki: "Gami aha/ a'bom jin mii mii ŋari/ mo, wakan ki aha/ mina ya bwaya yim mo dhali ŋap̲ gwo wot̲h piti mo." Iman miiya t̲u'c piti oki a'di gwo mo ki: "Hili ma, a'bom a'di diki'd e Endor imun mo a'di miiki mii ŋari/ mo be."

8 Wakana Shawuul hi'thki ton tiya kun 'konki she/ e is piti mo, dhali yaki'd mo, a'di dhali 'kwaniŋ gwat̲h isu/ nyak̲ki a'di mo. Uni iikin eya 'bom ki mon'thiny mo. A'di oki gwo mo ki: "Oyi gwo gom aha/ ki gway ma Arumgimis ki shi/in mo dhali guyu aha/ jan 'de/ jin yer ga/ gway mo." 9 A'bom oki a'di gwo mo ki: "Hili ma, /e mishki mo ka Shawuul miiki'da ta mo, a'di miiki uni mmodhal iman mii mii ŋari/ 'pen kata mo dhali iman gama ris shi/in gwo is 'pena 'cesh mo. Wakan gomatinta ceshkina /e agume/ gom mondiki/em pem mo, mmo kar aha/ iwu mo?" 10 Shawuul oki'da yim gwo is ki gway gi Tap̲a mo dhali oki, "Me'd jin dina Tap̲a ki e mo tani, ajisa/ p̲iyi'd jin midi mii /e gom to yan mo." 11 Yan'ko'da 'bom oki gwo mo k̲i, "Aja imiga/ k̲alu bway /e mo?" Shawuul oki gwo mo ki, "K̲ala Samu/iil gom aha/ mo."

[aa]28:6 “Orim” Ta wosh dhel jin karu mmot̲or miinthus gi 'kwani eya tente/ mo

12 Ka 'bom mishki'da Samu/iil mo tani, ayim gwoki'd ki 'kus jin caaca mo dhali walki 'twa/ eya Shawuul mo, mmo o gwo mo ki: "Gomatinta he'kkina /e aha/ e mo, Shawuul?" 13 Malik oki'da yim gwo mo ki, "Dhalku/ is ki ko/ mo. /E mishina ta mo?" A'bom oki'da Shawuul gwo mo ki: "Aha/ misha rum piyi'd ka pije/ 'pena 'cesh mo be." 14 A'di oki'da yim gwo mo ki: "A'di wana e wakata mo?" Ayim oki gwo mo ki: "Wathin dhan a'di piyi'd mo; a'di hi'thki burrinyen tur i is mo." Yan'ko'da Shawuul mishki'd ki a'di ta'da Samu/iil mo, dhali a'di luŋki jis/em piti ka 'cesh mo dhali ciki a'di montak mo.

15 Samu/iil oki'da Shawuul gwo mo ki, "Gomatinta to'ckina /e aha/ 'kus mo dhali susi aha/ ki mis mo?" Shawuul thokki gwo mo ki: "Aha/ to'ckunu bwa kagahara/ mo, haali/ 'kwanim Palasthiin miiki mo/as apo/ aha/ mo, dhali Arumgimis dhalki aha/ 'pen mo dhali diki thok aha/ 'twaŋkamu/ dok/e mo, walla ki imanci gwo ma Arumgimis ka dhamo/ mo, walla ki jan mo. Wakan aha/ yukkina /e mo, ki /e mini mii to jin miga/ mish ki aha/ mina mii to mo." 16 Samu/iil oki gwo mo ki, "Yan'ko'd ata dotkina /e aha/ mo, ki Tapa dhalki /e 'pen mo, dhali a'di taki wathiŋ 'kup pini mo? 17 Tapa miiki to e /e jin okina a'di jin mina a'di imii mo. Tapa dherki dhan 'peŋkuman pa bwa 'peni me'd pini mo dhali a'di ciki a'di e jan 'deŋ kamu/ dok/e ka Dawuu'd mo. 18 Haali/ /e diki ha gwo gi Tapa e mo dhali diki kala nyor piti ka pije/ jin 'batha 'ba'th apowa Amalik mo, wakan a'di miikunu to yan shwane e /e mo be. 19 Tapa midi ciya Israyiil nyakki /e e me'd gi 'kwanim Palasthiin mo, dhali ka 'thamo/ /e dhali iya/um pini mini 'ko nyakki aha/ mo. Tapa si'da/ midi ciya thuruk ma Israyiil e me'd gi 'kwanim Palasthiin mo."

20 Yan'ko'da Shawuul bitki'd ki jahanne/ ki tur gi mon'tu'd piti apowa 'cesh mo dhali ko/ki is kagahara/ haali/ goma ris gwo ma Samu/iil mo. Imun mom'bi'th piyi'd e a'di mo, haali/ a'di diki shwa tonteŋ kamu/ ka cim caan i'baar mo, walla ki mon'thiny caan i'baar mo be. 21 A'bom yayi'd eya Shawuul mo dhali mishki mo ki a'di to'ckunu bwa kagahara/ mo, ayim oki a'di gwo mo ki, "Hili ma, a'bom jin ta'da man miiya tu'c pini cikki gwom pini mo; aha/ karkina mondiki/em pem e me'd pem mo dhali cikkina aris gwo kun okina /e aha/ mo. 22 Wakan

i'dishesan mo tani, aha/ yuk̲a /e mo, cik̲i gwo ma 'bom jin ta'da man miiya t̲u'c pini si'da/ mo, dhali dhalki aha/ thosona ari tont̲eŋ gwa'dga/ is e bwambori /e mo. Shwayi wakan mo ki /e mina mom'bi'th is idok̲u/ dok̲/e mo haali/ me'd jin mina /e ya e bway pini mo be." 23 Hila Shawuul ushki'd mo dhali oki gwo mo ki: "Aha/ mina diki shwa to mo." Hili iman miiya t̲u'c piti mo, imont̲al 'de/ nyak̲ka 'bom mo tani, miiki a'di ki mom'bi'th mo, dhali a'di cik̲ki gwom buni mo. Wakan a'di cuki mis 'pena 'cesh mo dhali c̲a'bki'da p̲owa ci mo. 24 A'bom taki'd gi ari bip̲ jin 'thik̲a 'thik̲ e gu'b mo; ayim yaki'd ki jahanne/ mo dhali 'koshki a'di jwa mo; ayim k̲alki'da dip̲any mo, dhali 'thok̲ a'di mo, dhali ba'dki maaŋk̲uthu'd jin miikunu ka d̲arga cumat̲ mo. 25 Ayim k̲ali a'di e bwambora Shawuul mo dhali iman miiya t̲u'c piti mo, dhali uni shwaki to mo. Yan'ko'd uni cuki mis mo dhali iikin ki mon'thiny c̲aan mo be.

Samu/iil 'De/ 29

'Kwanim P̲alasthiin Wak̲kina Dawuu'd mo

1 I'dishesan 'kwanim P̲alasthiin tulkina thuruk̲ buni is i'baar mo imont̲al 'de/ e Apek̲ mo, dhala Israyiil 'kokin mmo/ 'dish yi'de/ c̲aan is jin du'du'd 'pena 'cesh e Jesreel mo. 2 Aris imanshu bway gi 'kwanim P̲alasthiin iikin ka ris iss 'kwanimpa imudhe'd mo dhali ka risa aliip̲ mo; Dawuu'd dhali 'kwaniŋ gwat̲h̲ piti iikin ka c̲iŋ'ko'd e monyji mo ma thuruk̲ mmo suska Akish 'pen mo. 3 Yan'ko'd 'kwanim P̲alasthiin kun can oki gwo mo ki: " 'Kwani Ibranayiin gwansan mina ta imahan mo?" Akish oki 'kwaniny can gi P̲alasthiina tiya mo ki: "A'di diki ta Dawuu'd yan mo, jin ta'da man miiya t̲u'c ma Shawuul mo, jin ta'da malik̲ ma Israyiil mo, jin diki'd nyak̲ki aha/ ka risa cim gwansan mo, walla eya ris yil gwansan mo, dhali aha/ dina ki gam mii shi/i'da kamu/ nyak̲ki a'di mo me'd jin yayina a'di ka pije/ e aha/ ka cim yan mo?" 4 Hili 'kwaniny can gi 'kwanim P̲alasthiin uni mina nyor nyak̲ki a'di mo dhali oki gwo mo ki, "Hashi wathi/ ka nyaŋ'ko'd mo, ki a'di midi dok̲ e mo jin c̲ikina /e a'di mo. A'di midi diki ya ka 'cesh nyak̲ki ana e bwamani dhan mo/asa caaga/ mo, haali/ a'di midi ta man wot̲h̲ bana e embul gi mo/as mo. Haali/ mii gi wakata mina a'di c̲i is piti gom tap̲am piti mo 'penki mo sus aris 'kwaniŋ gwat̲h̲ 'kup̲an banaŋ gana/ mo? 5 A'di diki ta Dawuu'd yan gi yuk̲kina uni gwaya kamu/ i'de/ ki mo sa

mo, mmo/ o gwo mo ki, ' Shawuul 'koshki'da risa aliip̲ piti jwa mo, dhala Dawuu'd ka risa aliip̲ piti i'kume'd mo?'"

6 Yan'ko'da Akish yuk̲ki'da Dawuu'd mo dhali oki a'di gwo mo ki: "Me'd jin dina Tap̲a ki e mo tani, /e dikin ki 'bore/ mo, dhali mo yam pini ka pije/ mo dh̲ali mo yam pini e bwaman nyak̲ki aha/ eya thuruk̲ a'di 'bora 'bor e mo hil pem mo; haali/ aha/ dina ki gam toŋkamu/ jin shi/i'd nyak̲ki /e 'pena cim pini jin yayina e aha/ ntaga cim yansan mo. Isi ciki/, /e diki gama 'the e iya/ ma malik̲ mo.7 Wakan i'dishesan dok̲i mo dhali yayi ki moŋk̲u'th is mo, wakan ki /e mini diki shi/ bwa gom 'kwaniny can gi 'kwanim P̲alasthiin mo be." 8 Dawuu'd oki'da Akish gwo mo ki: "Hili aha/ miikina ta goma ta miiga/ mo? Ata igamkina /e eya man miiya t̲u'c pini mo me'd jin dikika/ ki tur tur nt̲wa/a/ inyak̲ki ki /e mo tani, miga diki ya mo dhali as ap̲owa ris 'kwaniŋ 'kup̲ gi tap̲am pem ka malik̲ mo?" 9 Akish thok̲ki gwo mo dhali oki'da Dawuu'd gwo mo ki: "Aha/ misha mo ki /e dargi mii 'ba/ e jis/em pem me'da man'doyu ma Arumgimis mo; isi ciki/, ki imanshu bway gi 'kwanim P̲alasthiin oki gwo mo ki, ' A'di midi mii diki ya inyak̲ki am e dhan mo/asa caaga/ mo.' 10 Wakan shwane/ cuyi mis ki jahanne/ ki mon'thamo/ mo nyak̲ki iman miiya t̲u'c gi tap̲am pini mo kun iiyin nyak̲ki /e mo; yayi ki jahanne/ me'd jin cukina /e mis mon'thamo/ ki jahanne/ mo ki mo diki moŋkush mo tani, yayi ka pije/ mo." 11 Wakana Dawuu'd cuki mis ki jahanne/ mo, a'di dhali 'kwaniŋ gwat̲h̲ piti mo, mmo/ ii mon'thamo/ mo, mmo/ dok̲ eya 'cesh gi 'kwanim P̲alasthiin mo. Hili 'kwanim P̲alasthiin iikin ki mis ntagi Jesreel mo be.

Samu/iil 'De/ 30

Mo/as ma Dawuu'd nyak̲ki 'kwani Malik̲ mo

1 A'di miikunu mo, ka Dawuu'd dhali 'kwaniŋ gwat̲h̲ piti p̲u'dkin e pa Siklak̲ ka cim jin 'kon ma p̲o/ ikwara mo, ki 'kwani Malik̲ miiki mo/as ka kup̲ a bora 'bana bimporos e moŋk̲wany k̲wany mo dhali e pa Siklak̲ mo. Uni 'koshki pa Siklak̲ mo, dhali c̲i'th a'di ki o'd mo, 2 dhali bu'thki up̲ mo dhali 'kwani 'baar mo ka 'det̲e/ 'det̲e/ kun 'kokin e a'di mo, kuŋ gwa'dga/ dhali kun caaca mo. Uni 'koki 'kosh jan 'deŋkamu/ jwa mo, hili k̲alki uni ka pije/ mo me'd jin iikina uni e bway

buni mo be. 3 Ka Dawuu'd dhali 'kwaniŋ gwaṯh piti iiyin e 'peŋkuman pa mo, ki a'di shwakina o'd mo, dhali uṗ buni, dhali iya/um buni, dhali i'bwa/um buni uni ḳalkunu mo ki monyji mo. 4 Wakana Dawuu'd dhali 'kwani kun iikin nyaḳki a'di uni gwokin mo dhali gwokin kagahara mo ntagi uni 'koki tagi mom'bi'th ki nyanye/ mmo/ ko mo be. 5 Upa su/ ma Dawuu'd uni ḳalkunu ki monyji mo, Ahino/am jin ta'da ¯'bom Jesreel mo, dhala Abijel jin ta asha Nabal jin ta wathi/ Ḳarmel mo. 6 Dawuu'd 'thoṯhkina bwa kagahara/ mo, haali/ 'kwani walki 'twa/ mmo/ 'kosh a'di ki wosh mo, haali/ 'kwani 'baar mo shi/kina bwa ki shi/ e shi/in mo, 'kwaniŋ gwaṯh ka 'deṯe/ 'deṯe/ gom iya/um buni mo dhali i'bwa/ mo; hila Dawuu'd 'bi'thki is piti e Tapa mo, jin ta'da Arumgimis piti mo be.

7 Dawuu'd oki'da Abiyathar gwo jin ta ya/ ma Ahimaliḳ mo, jin ta'da gasiis mo ki: "Aha/ ḳana /e mo, mmo/ ḳali burrinyen turga/ imahan gom aha/ mo." Abiyathar ḳalki burrinyen turga/ bwaya Dawuu'd mo. 8 Dawuu'd 'thoki Tapa gom bway tur mo, mmo/ o gwo mo ki, "Waḳki/ aha/ ura nonshe/ ma thuruḳ yan nsho'k mo tani, a/aha/ mina ṗi uni e mo?" Tapa thoḳki a'di gwo mo ki, "Uri a/ur nsho'k mo, haali/ /e ka jiŋ gana/ mini ṗi uni e mo, dhali /e ka jiŋ gana/ mini doḳi to 'baar mo ka nyaŋ'ko'd mo be." 9 Wakana Dawuu'd yaki'd mo, a'di dhali 'kwaniŋ gwaṯh i iss 'kwanimpa iss 'de/ 'ce'dka 'kume'd mo kun 'kokin nyaḳki a'di mo; uni iiyin e 'kus yi'de/ brooḳ Besor jin gusu'd mo, uni gwansan kun dhalkunu i'ko'd 'kokin mo. 10 Hila Dawuu'd urki'da ur nsho'k mo, a'di dhali 'kwaniŋ gwaṯh i iss 'kwanimpa iss 'de/ mo; haala iss 'kume'd uni kun 'kokin ŋ'ko'd mo, uni kun 'ka'da 'ka'd mo uni mini 'koki ii e 'kus yi'de/ brooḳ Besor jin gusu'd mo.

11 Uni gamki wathi/ Masir e mondhe'd mo dhali susi a'di eya Dawuu'd mo; uni ċiki a'di maaŋḳuthu'd mo, dhali a'di shwaki a'di mo; uni ċiki a'di yi'de/ mmo/ ṗi mo; 12 dhali uni ċiki a'di ari maaŋḳuthu'd 'pena ṗu/ mo dhali deḳkena mura'th ḳuthu'd isu/ mo. Ki a'di shwaki to mo tani, a'di gamki mom'bi'th doḳ/e mo, haali/ a'di diki shwa maaŋḳuthu'da kamu/ mo walla diki ṗi yi'deŋ kamu/ goma cimi kwara montee mo dhali ki mon'thinya kwara mo be. 13 Dawuu'd oki a'di gwo mo ki, "/E ta jima ja mo? /E yayin 'peni mana mo?" A'di o'd ki, "Aha/ tana dhuru'c wathi/ 'peni Masir mo, mmo/ ta man miiya ṯu'c gom wathi/ Amaleḳ mo; tapam pem dhalki aha/ mo haali acimi kwara jin peki'd

mo tani aha/ 'ba'thkina mo. 14 Aman miikina mo/as jin ulu is eya 'bana bora bimporos gi Moŋkwanya kwany gi 'kwaniŋ Kereth mo, dhali to gunn kun taki kuma Yahuuda/ mo, dhali Moŋkwanya kwany ma Kelab mo, dhali aman ci'thkina Siklak ki o'd mo." 15 Dawuu'd oki a'di gwo mo ki, "/E mini diki sus aha/ ka 'cesh e montul 'kup as yan gi meru mo?" Wathi/ Masir oki gwo mo ki, "Oyi gwo is e aha/ ki gway ma Arumgimis ki /e mini diki 'kosh aha/ jwa mo walla mmoci aha/ e me'd gi tapam pem mo, dhali aha/ mina susi /e ka 'cesh e montul 'kup mo/as yan jin ulu is mo be."

16 Ki wathi/ Masir suski'da Dawuu'd ka 'cesh mo tani, iman asa as gi ulu is uni peperkin ka pije/ apowa 'ceshi 'baar mo, mmoshwa to mo, dhali mmopi to mo dhali mii to mo haali/ to 'baar mo kun dilkina uni mmokal ka pije/ 'peni bampa/ gi 'kwanim Palasthiin mo dhali 'peni bampa/ Yahuuda/ mo. 17 Dawuu'd 'koshki uni 'peni mo jin yan ma tente/ jis bway mom'pimpili/ ma cim jin 'ko'd mo. Wathiŋ gwath piyi'd jin kwalki is mo hili jasi gom dhuru'c 'kwaniŋ gwath i iss 'kwanimpa iss 'de/ mo, kun merkin apowa ris kalman dhali so mo be. 18 Dawuu'd dokki to 'baar ka nyaŋ'ko'd kun kalkina 'kwani Amalek mo; dhala Dawuu'd 'cukki upa sum piti mo. 19 To piyi'd jin thiski e mo, 'peni jin gwa'da gwa'd mo walla jin caaca mo, walla iya/ mo walla i'bwa/ mo, walla to kun dilu/ mo, walla ton tiya kun kalkina iman asa as gi ulu is gom is buni mo. Dawuu'd kalki to 'baar ka nyaŋ'ko'd mo be. 20 Dawuu'd kalki'da ma'diny ka'bal i'baar mo dhala ma'diny bip mo, kun urkina 'kwaniŋ gwath ntwa/a/ 'peni to/en tiya mo. Uni o gwo mo ki, "Yansan a'di ta tondil ma Dawuu'd mo."

21 Dawuu'd dokki'd e 'kwaniŋ gwath kun 'kona iss 'kwanimpa i'kume'd kun 'ka'da 'ka'd kagahara/ mmo/ bath a'di mo, uni gun miikina tiya mmo 'ko e 'kus yi'dem brook Besor jin guski'd wakan mo. 'Kwaniŋ gwath gwansan iikin ntwa/a/ mmo/ gama Dawuu'd 'kup mo dhali 'kwani kun 'kokin nyakki a'di mo. Me'd jin yayin ma Dawuu'd e 'kwani gwansan mo tani, a'di theki uni me'd mo be. 22 Yan'ko'd 'kwaniŋ gwathi 'baar mo kun ta thus ki thus mo dhali 'kwani kun 'koki ta kuŋ gana/ e bwamani uni gwansan kun iikin inyakka Dawuu'd oki gwo mo ki: "Hili 'kwaniŋ gwath gwansan 'koki ii nyakki am mo, aman mina 'koki ci uni tondila tiya kun dokkina aman ka nyaŋ'ko'd mo. Wakan, ki 'kwaniŋ gwath ka 'dete/ 'dete/ mini shu ishim buni bway mo dhali

uc̲i mo dhali ii mo." 23 Wakana Dawuu'd oki gwo mo ki: "Um mini mii 'koki mii mii yan mo, ikam pem, ki to gi wakata c̲ikina Tap̲a gom ana mo. A'di dhuki ana mo dhali to jin c̲ikunu ana e bwam me'd bana ki mo/as jin 'kamkunu ana ki jahanne/ jin yayi'd ap̲o/ ana mo be. 24 Aja midi cik̲ um gwo gom mii yan mo? Haali/ me'd to kun nyak̲u gom 'kwani 'baar mo kun iikin e bwamani dhan mo/asa caaga/ mo, wakan si'da/ mina to nyak̲ 'ko gom 'kwani 'baar mo kun c̲orki to mo; uni mini nyak̲ to mo dhali to kun nyak̲u imont̲al 'de/ mo." 25 A'di wakan mo 'pena cim c̲aan ntaga cim yan mo, haala Dawuu'd miiki a'di ki gwoŋk̲an mo dhali gwoŋk̲an jin c̲inu goma Israyiil mo.

26 Ka Dawuu'd yayi'd e Si'klak̲ mo tani, a'di hashki tondila tiya eya ris gwanyjak̲a/ ma Yahuuda mo, dhali gom imugum piti mo, mmo/ o gwo mo ki, "Hili ma, tontak̲ a'dahan gom um 'peni tondil mo 'pena ris 'kwaniŋ 'kup̲ gi Tap̲a mo be." 27 A'di si'da/ hashki kun tiya eya ris gwanyjak̲a/ kun 'kokin e Bet̲h/iil mo, dhali gom uni gwansan kun 'kokin e Ramot̲h ka 'bana bimporos mo, dhali gom uni gwansan kun 'kokin e Jathir mo, 28 dhali gom uni gwansan kun 'kokin e Aroyer mo, dhali gom uni gwansan kun 'kokin e Sip̲mot̲h mo, dhali gom uni gwansan kun 'kokin e Esht̲emowa mo be. 29 A'di si'da/ hashki kun tiya goma ris gwanyjak̲a/ kun 'kokin e Rakal mo, dhali gom uni gwansan kun 'kokin eya ris 'peŋkuman bampa/ gi 'kwani Jerahmeel mo, dhali gom uni gwansan kun 'kokin eya ris 'peŋkuman bampa/ gi 'kwani K̲eni mo, 30 dhali gom uni gwansan kun 'kokin e Hormah mo, dhali gom uni gwansan kun 'kokin e Bor Ashan mo, dhali gom uni gwansan kun 'kokin e Athak̲ mo, 31 dhali e uni gwansan kun 'kokin e Hebron mo, dhali eya ris mo ma Dawuu'd ki is piti i'baar mo dhali 'kwaniŋ gwat̲h piti iikin ki iim buni mo be.

Samu/iil 'De/ 31

Moŋkar 'kup̲ gi mondit̲ bwa ma Shawuul dhali iya/um piti mo
1 I'dishesan 'k̲wanim P̲alasthiin askini 'kwani ma Israyiil mo. 'Kwaniŋ gwat̲h ma Israyiil sokin 'peni bwambori 'kwanim P̲alasthiin mo dhali bit̲kina 'cesh mmowu mo e 'Kuwosh Gilbowa mo. 2 'Kwanim palasthiin urkina Shawuul dhali iya/um piti nsho'k ki 'dish 'dish mo. 'K̲wanim P̲alasthiin 'koshkina Jonathan jwa mo, dhala Abinadaab mo,

dhala Malki-Shuwa mo, iya/um piti mo. 3 Adhan mo/as yaki'd ki dit dit apowa Shawuul mo, dhali iman kala bwaa bu'thki a'di mo. A'di diki'd e isa nyora caaga/ mo e me'di uni mo be. 4 Wakana Shawuul oki'da mankala goŋgorom piti gwo mo ki: "Buki gandala turgam pini mo dhali su'kki aha/ ka kar/e ki gandal mo. Isi ciki/, uni gwansan kun 'konu ki 'citha munyjalyis mini 'koki iiyu/ mo dhali mii aha/ ki shi/ shi/ mo." Hili aman kala goŋgorom piti a'di diki mii kan mo, haali/ a'di ko/ki is kagahara/ mo. Wakana Shawuul kalki gandala turgam pitiŋ gana/ mo dhali su'kki is piti mo. 5 Ka man kala goŋgorom piti mishki'd ka Shawuul wuki'd mo tani, a'di si'da/ su'kki is piti ki gandala turgam piti ki bway jin nyaka'd mo dhali wuki'd nyakki a'di mo. 6 Wakana Shawuul wuki'd mo, dhali iya/um pitiŋ kwara mo, dhala man kala goŋgorom piti mo--'kwaniŋ gwath gwansani 'baar mo wukin imontal 'de/ ka cima 'de/ caan mo be.

7 Me'd jin 'kokina 'kwaniŋ gwath ma Israyiil eya 'bana kamu/ gi embul momba'da'd mo, dhali uni gwansan kun 'kokin e bwampo/ kumma/ yi'de/ Uurdun mo, mishki mo ki 'kwaniŋ gwath ma Israyiil sokin mo, dhala Shawuul dhali iya/um piti uni wukin mo tani, uni dhalki aris 'peŋkuman bampam buni 'pen mo dhali sokin mo, dhali 'kwanim Palasthiin iiyin mo dhali 'kokin e uni mo. 8 A'di pu'dki'd ka cim jin 'ko'd mo, me'd jin iiyina 'kwanim Palasthiin mmo/ kal to gi 'kwani kun wukin mo, ki uni gamkina Shawuul dhali iya/um pitiŋ kwara wukin e 'Kuwosh Gilbowa mo. 9 Uni 'cithki 'kup piti mo dhali bukkina goŋgorom piti mo, dhali hash iman kal gwo eya 'cesh gi 'kwanim Palasthiin ki tur mmokal gwon this eya ris tompinycon gi gu'b gi moŋkogum buni mo dhali gom 'kwani mo be. 10 Uni hi'thkina goŋgorom piti e gu'b gi moŋkogu ma Ashtoreth mo, dhali uni shirki buŋgwar is piti e 'peŋkuman pa eya gaŋgara/ gi pam Beth Shan mo. 11 Ki 'kwani gi pany Jabesh Gile'd cikki gwo ki 'kwanim Palasthiin miiki to gi shi/a shi/ goma Shawuul mo tani, 12 'kwaniŋ gwathi 'baar mo kun askin cuki mis mo dhali iikini 'baar mo ki mon'thiny yan mo dhali kalki buŋgwar is ma Shawuul mo dhali buŋgwar is gi iya/um piti mo 'pena gaŋgara/ gi Beth Shan mo. Uni iikin e Jabesh mo dhali ci'thki buŋgwar ki o'd imun mo be. 13 Wakan uni kalkina risa simam buni mo dhali kanki uni e 'penycwa ma math e Jabesh mo, dhali ga/ki to goma cimi pesu/ mo.

AWARKA/ GI GWOLOLOP

SAMU/IIL SU/

Samu/iil Su/ 1

Gwo gi k̲alu gom Jwa ma Shawuul mo

1 I'ko'di mowu ma Shawuul mo tani, Dawuu'd dok̲ki'd 'peni mo 'kosh 'kwani Amalik̲ mo dhali diki'd e Si'klak̲ goma cimi su/ mo. 2 Ka cim jin 'kon ma p̲o/ ikwara mo tani, wathi/ yayi'd 'peni moŋ'ko gi iShawuul ki burrinyem p̲orkin i iss mo dhali ki mo nyo/ga/ e 'kup̲ a'di mo. Ki a'di yayi'd bwaya Dawuu'd mo tani a'di bit̲ki'da 'cesh mo dhali luŋ a'di mo. 3 Dawuu'd oki a'di gwo mo ki: "/E yayin 'peni mana mo?" A'di thok̲ki gwo mo ki, "Aha/ k̲walkina is 'peni mo jin 'kokina 'kwani ma Israyiil mo be." 4 Dawuu'd oki a'di gwo mo ki: "Bala t̲ori aha/ gwo ka ris mii iin kata mo." A'di thok̲ki gwo mo ki, " 'Kwani sokin 'peni dhan mo/asa caaga/ mo. Dhali uni ka ris bit̲kina 'cesh mo dhali wukin ka ris mo. Shawuul dhali ya/um piti ka Jenathan uni wukin si'da/ mo be." 5 Dawuu'd oki dhuru'c wathiŋ gwat̲h gwo mo ki, "/E mishin kata ka Shawuul dhali ya/um piti ka Jonathan uni wukin mo?" 6 Dhuru'c wathiŋ gwat̲h thok̲ki gwo mo ki, "Ki embula kamu/ aha/ miikina mmodi e 'Kuwosh Gilbowa mo, dhali imun aShawuul murki'di 'kosh is ka meem piti mo, dhali arisa arabiyya kun dira shuma rum dhali iman mer uni ap̲o/ muru bu'th nyak̲ki a'di mo. 7 Shawuul t̲u'kki'd ka kul is mo dhali mishki aha/ mo dhali yuk̲ki aha/ mo. Aha/ thok̲kina gwo mo ki, ' Aha/ dina imahan mo.' 8 A'di oki aha/ gwo mo ki: ' /E tana ja mo?' Aha/ thok̲kina a'di gwo mo ki, ' Aha/ tana wathi/ Amalik̲ mo be.' 9 A'di oki aha/ gwo mo ki, ' Bala doshi ap̲o/ aha/ mo dhali 'kosh aha/ jwa mo, haali/ mo isa nyora caaga/ a'di bu'thki aha/ mo, hili mondiki/e a'di di'd naskina/ e aha/ mo.' 10 Wakan aha/ doshkina ap̲o/ a'di mo dhali 'koshki a'di jwa mo, haali/ aha/ mishkina ki a'di midi diki di ki e i'ko'di a'di bit̲ki'd ka 'cesh mo. Yan'ko'd aha/ k̲alkina toŋ'kup̲ c̲aan jin diki'd e 'kup̲ piti mo dhali tom'ba/ me'd piti c̲aan mo, dhali k̲ali uni imahan gom /e mo, tap̲am pem mo."

11 Wakana Dawuu'd dherki burrinyem piti bwa mo, dhali 'kwaniŋ gwat̲h i'baar mo kun 'kokin nyak̲ki a'di miiki miin 'de/ mo. 12 Uni gwokin mo, ki kony jabu'th mo, dhali ga/ki to ntagi mom'pimpili/ goma Shawuul mo, gom ya/um piti ka Jenathan mo, gom 'kwani gi Tap̲a mo, dhali gom kuŋ gu'b ma Israyiil mo haali/ uni p̲ikunu e ki mii ki gandala turga/ mo be. 13 Dawuu'd oki dhuru'c wathi/ gwo mo ki,

"/E 'peni mana mo?" A'di thok̲ki gwo mo ki, "Aha/ tana ya/ gi wathiŋ kamu/ eya 'cesh mo, jin ta wathi/ Amalik̲ mo." 14 Dawuu'd oki a'di gwo mo ki, "Gomatinta dina /e ki k̲o/ is mo mmo'ce'da malik̲ gi Tap̲a sho'k jin wolkunuwa yini 'kup̲ ki me'd piniŋ gana/ mo?" 15 Dawuu'd yuk̲ki jan 'de/ 'peni dhuru'c 'kwaniŋ gwat̲h mo dhali o a'di gwo mo ki: "Yayi dhali 'koshi a'di jwa mo." Wakan wathiŋ gwat̲h yaki'd mo dhali dor a'di mo, dhali wathi/ Amalik̲ wuki'd mo be. 16 Wakana Dawuu'd oki wathi/ Amalik̲ gwo jin wuki'd mo ki: "Abas pini a'di midi di e 'kup̲ pini mo haali/ 'twam piniŋ gana/ a'di oki gwo ap̲o/ /e mo dhali o gwo mo ki, ' Aha/ 'koshkina amalik̲ jwa jin wolkina T̲ap̲a ayini 'kup̲ mo.'"

Gway gi gwo jin gamu gwo me'd mo

17 Yan'koda Dawuu'd yuk̲ki gway ko yan goma Shawuul dhali ya/um piti ka Jenathan mo. 18 A'di k̲anki 'kwani gwo yan mmot̲or Gway gi gwo jin gamu gwo me'd gi iya/ ma Yahuuda/ mo, jin 'kwarkunu eya Warka/ ma Jashar mo.

19 "Israyiil, monycam bum, a'di wuki'd mo,
dhali 'koshkunu jwa mo eya ris mom bum kun k̲a'dama k̲a'dam mo!
P̲ari dhan mombit̲ gi a'di jin 'bitha 'bi'th e mo!
T̲20 Dhalku/ t̲or a'di ka Gat̲h mo,
dhalku/ ki bah a'di mo eya ris bway tur gi bampa/ Ashkelon mo,
wakan ki i'bwa/ gi 'kwanim P̲alast̲iin mini 'koki 'kuny bwa mo,
wakan ki i'bwa/ gi 'kwani kun 'konu ki 'cit̲ha munyjalyis mini 'koki mii monshwan to mo.
21 Aris Wosha caaga/ ma Gilbowa mo tani,
dhalki jap̲e/ p̲iyi'd imun mo walla sho'k ap̲o/ /e mo,
walla aris bwam mondhe'd mmoc̲i emen to gom to kun c̲inu mo, haala goŋgoro/ gi a'di jin c̲a'bki dem dem nyo/kunu mo.
Agoŋgoro/ ma Shawuul a'di dinu ki wolla yini e dok̲/e mo.
22 'Pena bas gi uni gwansan kun 'koshkunu jwa mo,
'pena ris buŋgwar is gi 'bitha 'bi'th mo,
abwaa ma Jenathan diki dok̲ ka nyaŋ'ko'd mo,
dhali gandala turga/ ma Shawuul diki dok̲ bwa 'te/ mo be.

23 Shawuul dhala Jenathan uni enkin mo dhali ta 'the ka 'the e mondiki/e mo,
dhali e mo wum buni mo tani uni 'koki k̲wa/ bwa mo.
Uni iin ki yap̲ yap̲ 'pena risa gawul mo,
uni 'bitha 'bi'th 'pena risa dhop̲ mo be.
24 Um i'bwa/ ma Israyiil, koyi ap̲owa Shawuul mo,
jin hi'thki um ki burrinye/ jamas 'per ki 'bore/ me'da ris janyjal mo,
dhali jin dhuki aris jaro/ gi 'dolkon e burrinyem bum mo.
25 A'di jin c̲a'bki dem dem bit̲ki'd kata e bwaman gi dhan mo/asa caaga/ mo!
Jenathan a'di 'koshkunu jwa ap̲owa ris mom pini kun k̲a'dama k̲a'dam mo.
26 Aha/ 'koshkina is ka nyor gom /e mo, kam pem ka Jenathan mo.
/E 'bora 'bor kagahara/ gom aha/ mo.
Mo/en pini gom aha/ 'borki'd ki 'bor mo,
dhali caaca kagahara/ mmobol mo/en gi up̲ e mo be.
27 A'di jin c̲a'bki dem dem bit̲ki'd a'cesh kata mo,
dhali aris to gi mo/as 'ce'dkunu sho'k mo!"

Samu/iil Su/ 2

Dawuu'd wolkunuwa yini 'kup̲ mmota malik̲ gi bampa/ Yahuuda/ mo

1 Ŋ'ko'di mii yan mo tani aDawuu'd dot̲ki Tap̲a gwo mo dhali o ki: "A/ miga/ ya e jan 'de/ 'pena ris 'peŋkuman bampa/ ma Yahuuda/ mo?" Tap̲a thok̲ki a'di gwo mo ki: "Yaku/ mo." Dawuu'd oki gwo mo ki, " 'Peŋkuman bampa/ jana imiga/ ya mo?" Tap̲a thok̲ki gwo mo ki: "Eya 'cesh Hebrun mo." 2 Wakana Dawuu'd yaki'd nyak̲ki up̲a sum piti mo, Ahino/am 'peni Jesreel mo, dhala Abigel 'peni K̲armel̲ mo, jin ta'da 'bom gi wun ma kat̲h̲ ka Nabal mo. 3 Dawuu'd 'doyi 'kwaniŋ gwat̲h̲ kun 'kokin nyak̲ki a'di mo, kun 'doyi kuŋ gu'b buni ka 'det̲e/ 'det̲e/ mo, eya ris 'peŋkuman bampa/ gi pa Hebrun mo, e mo jin t̲elkina uni 'pen mmo'ko mo.

4 Wakan 'kwaniŋ gwaṯh 'peni bampa/ Yahuuda/ iiyin mo dhali wolkina Dawuu'd ayini 'kuṗ mmota maliḵ aṗo/ kuŋ gu'b ma Yahuuda/ mo. Uni ṯorkina Dawuu'd gwo mo ki: " 'Kwaniŋ gwaṯh gi pa Jabesh Gile'd ḵankina Shawuul mo be." 5 Wakana Dawuu'd hashki iman ḵal gwo e 'kwaniŋ gwaṯh gi pa Jabesh Gile'd mo dhali oki uni gwo mo ki: "Um 'borkina Taṗa mii mo, me'd jin ṯorkina um mii ma mugu/ yan e taṗam bum ka Shawuul mo dhali kanki a'di mo. 6 I'dishesan dhalki Taṗa ṯor mo/en jin ṯelkunu sho'k e um mo dhali mii ma isiŋ gana/ mo. Aha/ si'da/ mina torki um miim 'borgaŋ gana/ yan mo haali/ um miiki to yan mo be. 7 Wakan i'dishesan, dhalki me'd bum 'bitha 'bi'th mo; dhali 'bithi adu ki 'bi'th mo gom taṗam bum ka Shawuul a'di wuki'd mo, dhali kuŋ gu'b ma Yahuuda/ wolki aha/ ayini 'kuṗ mmota maliḵ aṗo/ uni mo."

Ish-boshetḥ karkunu ka maliḵ ma Israyiil mo

8 Hila Abner jin ta ya/ ma Ner, jin ta wathinyca'd ma thuruḵ ma Shawuul mo tani, ḵalki'da Ish-Boshetḥ jin ta ya/ ma Shawuul mo dhali susi a'di e Mahanayim mo. 9 A'di karki'da Ish-Boshetḥ mmota maliḵ aṗowa Gile'd, dhali Ashiir, dhala Jesreel, dhala Eṗrayiim, Benyjamiin, dhali aṗowa Israyiil i'baar mo be. 10 Ish-Boshetḥ jin ta ya/ ma Shawuul mo tani, taki'd gi yili iss su/ me'd jin ṯelkina a'di mii 'pen mmojiya ji aṗowa Israyiil mo, dhali a'di jiki'da ji yili su/ mo. Hili kuŋ gu'b ma Yahuuda/ baṯhkina Dawuu'd nsho'k mo. 11 Ki embul ċaan jin takin ma Dawuu'd amaliḵ e Hebrun aṗo/ kuŋ gu'b ma Yahuuda/ mo tani taki yili pesu/ dhala ppe pe'de/ mo.

Israyiil dhala Yahuuda/ 'kokin e mo/as mo

12 Abner jin ta ya/ ma Ner mo, dhali iman miiya ṯu'c ma Ish-Boshetḥ jin ta ya/ ma Shawuul mo tani, iikin ka pije/ 'peni Mahanayim bway Gibeyon mo. 13 Juwaa'b jin ta ya/ ma Seruyah mo dhali iman miiya ṯu'c ma Dawuu'd iikin ka pije/ mo dhali gamki uni 'kuṗ e ara al yi'de/ Gibeyon mo. Uni 'kokina 'cesh imun mo, anon shen 'de/ aṗowa 'bana 'de/ gi ara al yi'de/ mo dhali kun tiya eya 'bana kamu/ mo be. 14 Abner oki'da Juwaab gwo mo ki: "Dhalki dhuru'c 'kwaniŋ gwaṯh cu mis mo dhali 'baar to ibwambori am mo." Wakana Juwaa'b oki gwo mo ki: "Dhalki uni cu mis mo." 15 Yan'ko'd dhuru'c 'kwaniŋ gwaṯh cuki mis

mo dhali tulki is imonṯal 'de/ mo, i'kume'd i'ce'dka su/ goma Benyjamiin mo dhala Ish-Bosheṯh jin ta ya/ ma Shawuul mo, dhali i'kume'd i'ce'dka su/ 'peni imanmiiya ṯu'c ma Dawuu'd mo be. 16 'Kwaniŋ gwaṯh ka 'deṯe/ 'deṯe/ bu'thki mo ush gwo gi 'kwaniŋ 'kuṗan buni e mo dhali su'k gandala turgam buni e 'ko'dgwar gi iman ush gwom piti e mo, dhali uni biṯkina 'cesh imonṯal 'de/ mo. Wakan mo c̱aan yukkunu ka "Helkath Hassurim mo", walla "Mondhe'd ma ris Gandala turga/ mo," a'di jin di'd e Gibeyon mo. 17 Dhan mo/as shi/a shi/ kagahara/ ka cim c̱aan mo dhala Abner dhali 'kwaniŋ gwaṯh ma Israyiil uni pikunu e ki mii e bwambori imanmiiya ṯu'c ma Dawuu'd mo.

18 Iya/ ma Seruyaaŋ kwara uni 'ko kini mun mo: Juwaa'b, dhala Abishayi, dhala Asahel mo. Asahel yaki'd ki yaṗ yaṗ ki sho'k piti me'da cish gi mombwasho mo. 19 Asahel urki'da Abner nsho'k ki 'dish 'dish mo dhali baṯhki a'di nsho'k ki dargi mo per ka pije/ e bwaya kamu/ mo be. 20 Abner hilki mo ŋ'ko'di a'di mo dhali o gwo mo ki: "A/ /e tana Asahel mo?" A'di thoḵki gwo mo ki, "Aha/ tana a'di mo." 21 Abner oki a'di gwo mo ki, "Peri ka 'bana bimporos pini mo walla ka 'bana binycam pini mo, dhali bu'th jan 'de/ 'peni dhuru'c 'kwaniŋ gwaṯh mo dhali ḵali agoŋgorom piti mo." Hila Asahel diki per ka 'bana kamu/ mo. 22 Wakana Abner o ki gwo doḵ/e mo eya Asahel mo ki: "Doshi mo ur aha/ isho'k mo. Gomatinta miga/ i'kosh um mo? Wakan aha/ mina 'de'k bwam/em pem ki mis bwaya Juwaab kata mo, jin ta'da kam pini mo?" 23 Hila Asahel ushki'd mmoper ka 'bana kamu/ mo, dhali wakana Abner su'kki a'di e buŋgwar is ka liman ma meem piti jin ŋula ŋul mo, wakana mee piki'd ka pije/ ka 'bana kamu/ mo. Asahel biṯki'da 'cesh mo dhali wuki'd imun mo. wakan 'kwani kun pu'dkin e mo jin biṯkin ma Asahel a'cesh mo dhali wuki'd mo tani, uni doshkin mo dhali doshkin ki mis naskina/ mo.

24 Hila Juwaab dhala Abishayi urki'da Abner nsho'k mo. Me'd jin yakin ma tente/ jis mo tani, uni iiyin eya gagamis ma Ammah mo, a'di jin 'dish Giyah is e yan bway tur e mombwasho ma Gibeyon mo. 25 'Kwaniŋ gwaṯh ma Benyjamiin tulki is buni i monṯal 'de/ i'ko'da Abner mo dhali doshkin eya liman ma gagamis mo. 26 Yan'ko'da Abner yuḵki'da Juwaa'b mo dhali o'd ki, "A/gandala turga/ midi mii 'ce'd sho'k goma sule/ mo? A/ /e diki mish mo ki a'di midi shi/ ashi/ e

embul jin midi kar 'kup mo? Me'di e kata mina a'di di ibwambori /e mmotor 'kwaniŋ gwath pini gwo mmodak mo ur ikam buni nsho'k mo?" 27 Juwaab thokki gwo mo ki, "Isi me'd jin din ma Arumgimis ki e mo, wakki/ /e mini diki o gwo caan mo tani, dhalka risa thuruk pem mini ur ikam buni nsho'k ntagi mon'thamo/ mo!" 28 Wakana Juwaa'b piki ce ma rasan ka'bal mo, dhali 'kwaniŋ gwath piti i'baar mo doshkin mo dhali 'koki ura Israyiil nsho'k dok/e mo, walla uni 'koki as dok/e mo be. 29 Abner dhali 'kwaniŋ gwath piti iikin mon'thiny caan i'baar mo ka kar/e bwaya Arabah mo. Uni 'ci'thki kuma/ yi'de/ Uurdun mo, uni iikin ki mon'thamo/ caan ki sule/ mo, dhali yan'ko'd uni gamki pa Mahanayim mo.

30 Juwaa'b dokki'd ka nyaŋ'ko'd 'peni mo ura Abner nsho'k mo. A'di tulki 'kwani piti isi 'baar mo 'peni uni kun thiskina Asahel e mo dhali i 'kume'd i'ce'dka ppen doŋgon'peni imanmiiya tu'c ma Dawuu'd mo be. 31 Hili iman miiya tu'c ma Dawuu'd 'ci'thki 'kwani ma Benyjmiin 'kus mo dhali 'peni 'kwaniŋ gwath ma Abner i iss 'kwanimpa/ i'kume'd i'ce'dka pekwara kun tana gwath kun wukin mo. 32 Yan'ko'd uni kalkina Asahel mo dhali kanki a'di e jis jwa ma babam piti mo, jin diki'd e pam Beethlaham mo. Juwaab dhali 'kwaniŋ gwath piti iikin e mon'thiny i'baar mo, dhali ki montee mo mon'thamo/ ka dhas apo/ uni eya Hebruun mo be.

Samu/iil Su/ 3

1 I'disheasan mo/as caaca kagahara/ e bwamani kuŋ gu'b ma Shawuul mo dhali gu'b ma Dawuu'd mo. Dawuu'd caki'd ki 'bi'th 'bi'th mo dhali ki 'bi'th 'bi'th mo, hili kuŋ gu'b ma Shawuul cakin ki 'ka'd 'ka'd dhali 'ka'da 'ka'd mo be.

Iiya/ ma Dawuu'd mo

2 Iya/ uni dho'thkunu goma Dawuu'd e Hebruun mo. A bwanyaram piti ka Amnun mo, ka Ahino/am 'peni Jesreel mo. 3 Ya/um piti jin 'kon ma po/ isu/, ka Kiliyab mo, a'di dho'thkunu ka Abijel mo, jin ta'da 'bom jin wun ma kath ka Nabal 'peni Karmel mo. Jin 'kon ma po/ ikwara mo tani, ta'da Absolum, jin ta ya/ ma Maakah mo, jin ta 'bwa/ ma Thalmayi mo, jin ta'da malik gi pa Geshur mo. 4 Ya/ ma Dawuu'd

jin 'kon ma po/ idoŋgon mo tani, ta'da Adonijah, jin taki ya/ ma Haggith mo. Ya/um piti jin 'kon ma po/ imudhe'd taki'da Shepatiyah jin ta ya/ ma Abital mo, 5 dhali jin 'kon ma po/ ipe'de/ mo tani, ta'da Itheram, jin ta ya/ ma Dawuu'd 'peni ash ka Eglah mo. Iya/ gwansan uni dho'thkunu goma Dawuu'd e Hebruun mo be.

Abner gamki aris mom'bi'th me'd nyakka Dawuu'd mo

6 A'di yayi'd ki embul gi mo/as e bwamani kuŋ gu'b ma Shawuul mo dhali kuŋ gu'b ma Dawuu'd mo ka Abner 'bitha 'bi'th e kuŋ gu'b ma Shawuul mo tani 7 A Shawuul taki'd ga 'bom laca/ jin yukkunu gway ka Rispah mo, jin ta 'bwa/ ma Ayiyah mo. Ish-Bosheth oki'da Abner gwo mo ki: "Gomatinta yakina /e eya 'bom laca/ ma babam pem mo?" 8 Wakana Abner miiki'da nyor kagahara/ eya ris gwo ma Ish-Bosheth mo dhali o'd ki, "A/ aha/ tana 'kupan ma 'ka jin taki jima Yahuuda/ mo? Shawne/ aha/ torkina miiŋ gana/ e kuŋ gu'b ma Shawuul mo, jin ta'da babam pini mo, gom ikam piti mo, dhali gom imugum piti mo, mmodiki ci /e e me'd ma Dawuu'd mo. Hili i'dishesan /e akki aha/ gwo i is gom miinthus ma 'bom yan mo? 9 Dhalka Arumgimis mii to wakan e aha/ mo, Abner, dhali ki nyanye/ si'da/ mo, wakki/ aha/ dina ki mii to goma Dawuu'd mo me'd jin rumkina Tapa a'di ki gwo mo, 10 dhali mmojoc dhan 'peŋkuman bwampa/ 'peni kuŋ gu'b ma Shawuul mo dhali kara kurse/ ma Dawuu'd apowa Israyiil mo dhali apowa Yahuuda/ mo, 'pena Daan bwaya Barshiba mo." 11 Ish-Bosheth diki thoka Abner gwoŋ kamu/ mo, haali/ a'di ko/ki a'di mo be.

12 Wakana Abner hashki imankal gwo eya Dawuu'd mmowal 'twa/ gom a'di mmo/ o gwo mo ki, "A'cesh yan ta jima ja mo? Gami gwo me'd nyakki aha/ mo, dhali /e mini mishki me'd pem a'di di'd nyakki /e mo, mmo'doyi 'kwani ma Israyiil i'baar mo e /e mo." 13 Dawuu'd thokki gwo mo ki, " 'Boro'd be, aha/ mina gam gwo me'd inyakki /e mo. Hili ton 'de/ jin ŋapga/ 'peni /e mo ki /e mini diki mish jis/em pem mo isi ciki/ ntwa/a/ /e mini susa Maykal mo, jin ta 'bwa/ ma Shawuul mo, me'd jin mina /e iyayu/ mmopar aha/ e mo be." 14 Yan'ko'da Dawuu'd hashki imankal gwo bwaya Ish-Bosheth mo, jin ta ya/ ma Shawuul mo, mmo/ o gwo mo ki: "Ciyi aha/ ashim pem ka Maykal mo, jin okika/ gwo gom is pem ki sheŋ 'kup ma munyjalyis gi 'kwanim Palasthiin kun 'cithu/ i iss 'kwanimpa imudhe'd mo." 15 Wakana Ish-

Bosheth hashki'da Maykal mo dhali suski a'di 'pena kathim piti mo, jin ta'da Palti/iil jin ta ya/ ma Layish mo. 16 Dhala kathim piti yaki'd nyakki a'di mo, dhali gwoki'd mo me'd jin yakina a'di mo, dhali bathki a'di nsho'k ntagi pa Bahurim mo. Wakana Abner oki a'di gwo mo ki, "Doki pa i'dishesan mo." Wakan a'di dokki'd mo be.

17 Abner walki 'twa/ nyakka ris gwanyjaka/ ma Israyiil mmo/ o gwo mo ki, "Ntwa/a/ um palki mii mmokara Dawuu'd ka malik apo/ um mo. 18 I'dishesan miiyi a'di mo. Haali/ Tapa walki 'twa/ goma Dawuu'd mmo/ o gwo mo ki: ' Ki me'd ma manmiiya tu'c pem ka Dawuu'd mo tani aha/ mina woth 'kwanim pem ma Israyiil 'peni me'd gi 'kwanim Palastiin mo dhali 'peni me'd ma ris 'kwaniŋ 'kup buni i'baar mo be.'" 19 Abner si'da/ walki 'twa/ ki is piti e 'kwani ma Benyjamiin mo. Yan'ko'da Abner yaki'd si'da/ mmowal 'twa/ nyakka Dawuu'd e Hebruun mo mmotor to 'baar ka Israyiil mo dhali kuŋ gu'b ma Benyjamiin ka kuluny okina bwa mmo'baar to mo. 20 Ka Abner dhali 'kwaniŋ gwath piti kun 'koni iss 'de/ pu'dkin e Hebruun mmopara Dawuu'd e mo tani, aDawuu'd thosonki tonte/ gom uni mo. 21 Abner oki'da Dawuu'd gwo mo ki: "Aha/ mina cu mis mo dhali tul 'kwani ma Israyiil is i'baar mo e /e mo, tapam pem jin ta'da malik mo, wakan ki uni mini mii gam gwo me'd inyakki /e mo, wakan ki /e mini jiya ji apo/ to 'baar mo kun ona bwa /e mo." Wakana Dawuu'd hashki'da Abner ka pije/ mo, dhala Abner yaki'd ki moŋku'th is mo be.

Juwaa'b 'koshki'da Abner mo

22 Wakan imanmiiya tu'c ma Dawuu'd dhala Juwaa'b iiyin 'peni mo/as jin asu ki jahanne/ mo dhali kali tondil ki nyanye/ nyakki uni mo. Hila Abner diki di nyakka Dawuu'd e Hebruun mo. Dawuu'd hashki a'di ka pije/ mo, dhala Abner yaki'd ki moŋku'th is mo. 23 Ka Juwaa'b dhala thuruk i'baar mo pu'dkin nyakki a'di mo tani, uni torkina Juwaa'b gwo mo ki: "Abner jin ta ya/ ma Ner yayi'd bwaya malik mo, dhala malik hashki a'di ka pije/ mo, dhala Abner yaki'd ki moŋku'th is mo be." 24 Wakana Juwaa'b yayi'd eya malik mo dhali oki gwo mo ki: "/E miikina ta mo? Hili ma, Abner yayi'd e /e mo! Gwomtinta hashkina /e a'di ka pije/ mo, dhali a'di yaki'd mo? 25 Dina /e ki mish ka Abner jin ta ya/ ma Ner yayi'd mmohe'k /e e mo dhali mmomish aris woŋ kulum pini mo dhali tor aris to 'baar mo kun miikina /e mo?" 26 Wakana Juwaa'b pu'dki'da Dawuu'd mo, a'di hashki'da mankal gwo i'ko'da

Abner mo, dhali uni suski a'di ka nyaŋ'ko'd 'peni jis yi'de/ ma Sirah mo, hila Dawuu'd diki mish to yan mo be. 27 Ka Abner yaki'd bway Hebruun mo tani, Juwaa'b suski a'di ka 'bana kamu/ e bwamani 'twaŋkala goŋ mmowal 'twa/ nyaḵki a'di ka ḵu'th is mo. Imun mo tani Juwaa'b su'kki a'di e bush mo dhali wakana Abner wuki'd mo. Ki bway yan mo tani, Juwaa'b ri'cki'da bas ma kam piti ka Asahel mo.

28 Ka Dawuu'd ciḵki gwo yan mo tani a'di o ki gwo mo ki: "Aha/ dhali 'peŋkuman bampam pem uni 'koki tagi miinthus e bwambori Tapa goma sule/ isi goma bas ma Abner jin ta ya/ ma Ner mo. 29 Min ma bas piti ibiṯ apo/ 'kup ma Juwaa'b mo dhali apo/ kuŋ gu'b ma babam piti i'baar mo! Kuŋ gu'b ma Juwaa'b mini 'koki 'ko ki dargi jan 'deŋkamu/ jin yakina jama/ abas mo walla 'ba'th monthus mo walla a'di jin ta ŋwol mo dhali midi mii ya ka lukaas mo walla a'di jin 'koshkunu jwa ki gandala turga/ mo walla mmodiki ta gi tonṯe/ jin 'kosh jwa mo be" 30 Wakana Juwaab dhala Abishayi jin ta'da kam piti 'koshkina Abner jwa mo, haali/ a'di 'koshki'da kam buni jwa ka Asahel e Gibeyon e dhan mo/asa caaga/ mo.

Dawuu'd gwoki'd goma Abner mo

31 Dawuu'd oki'da Juwaa'b gwo mo dhali e 'kwani 'baar mo kun 'kokin nyaḵki a'di mo, "Dheri burrinyem bum bwa mo, hithi burrinye/ ma shawal e is bum mo, dhali koyi buŋgwar is ma Abner mo." I'dishesan amaliḵ Dawuu'd yaki'd i'ko'di buŋgwar is e moŋ'kupa je bway ṯwa/a/ mo. 32 Uni kankina Abner e Hebruun mo. Maliḵ gwoki'd ki jabu'th mo dhali ki nyanye/ mo e jis jwa ma Abner mo, dhali 'kwani 'baar mo si'da/ gwokin ki jabu'th mo be. 33 Amaliḵ gwoki'd goma Abner mo dhali yuḵki gway mo,

> 34 "Me'd pini uni 'konu ki deḵ mo.
> Sho'k pini uni 'konu ki deḵ ka jindhir mo.
> Me'd wathiŋ gwaṯh jin biṯki'd e bwambori iya/ gun 'koki mii miiŋḵar/e mo, wakan /e biṯkin mo be."

35 'Kwani 'baar iiyin mo miiya Dawuu'd mo shwanto mo ki a'di di'd ki montee naskina/ mo, hila Dawuu'd oki gwo is mo ki, "Dhalka Arumgimis mii to wakan e aha/ mo, dhali ki nyanye/ si'da/ mo, waḵki/ aha/ nyoḵa maaŋḵuthu'd mo walla ton tiya nṯwa/a/ ka tente/ diki ya jis

mo." 36 'Kwani 'baar mo mishki bwan diṯi'd ma Dawuu'd mo, dhali a'di 'borki uni bwa mo, me'd yin jin 'borkin ma maliḳ uni bwa mo. 37 Wakan 'kwani 'baar mo dhali 'kwani ma Israyiil i'baar mo mishki gwo 'ban ka cim c̣aan mo ki a'di diki ta bwa ma malik mmo'kosha Abner jwa jin ta ya/ ma Ner mo be. 38 Maliḳ oki imanmiiya ṯu'c piti gwo mo ki: "A/ um 'koki mish ya/ ma maliḳ c̣aan mo dhali wathiŋ gwaṯh jin caaca jin biṯki'da 'cesh ka cim yan eya Israyiil mo? 39 I'dishesan aha/ 'ka'da is ki 'ka'd shwane/ mo, isi ciki/ aha/ wolkunuwa yini 'kuṗ mmota maliḳ mo. 'Kwaniŋ gwaṯh gwansan mo tani, ta iya/ ma Seruyah mo, uni 'kona bwa ki 'bor kagahara/ gom aha/ mo. Dhalki Taṗa c̣i to doḳ/e ka man mii tonthus mo mmoc̣i a'di ajisa/ gom to shi/gam̄ pitiŋ gana/ mo, me'd mii kun miikina a'di mo"

Samu/iil Su/ 4

Ish-bosheṯh a'di 'Koshkunu mo

1 Ka Ish-Bosheṯh, jin ta ya/ ma Shawuul, ciḳki gwo ka Abner wuki'd e Hebruun mo tani, me'd piti 'ka'dki'd ki 'ka'd mo, dhali 'kwani ma Israyiil i'baar mo ṯo'ckunu bwa mo. 2 I'dishesan ya/ ma Shawuul ta gi 'kwaniŋ gwaṯh isu/ kun ta 'kwaninycan ma risa nonshe/ ma thuruḳ mo. Gway gi jan 'de/ ka Baanah mo dhali jaŋkamu/ ka Reḳa'b mo, kun ta iya/ ma Rimmun jin ta wathi/ Beeroṯh mo, jin ta wathi/ 'peni 'kwani ma Benyjamiin mo (haala Beeroṯh a'di si'da/ karkunu ka 'ban ma Benyjamiin mo, 3 dhali 'kwani Beeroṯh sokin e Gittayim mo dhali 'kokin imun ntagi embul yan kagahara/ mo). 4 I'dishesan Jenathan, jin ta ya/ ma Shawuul mo tani, taki'd gi ya/ jin ta ŋwol e sho'k piti mo. A'di ta gi yili mudhe'd me'd jin iiyina aris gwon this goma Shawuul dhala Jenathan yayi'd 'peni pany Jesreel mo. Aman hil a'di 'de'kki a'di mmogus mo, hili e ya ma yaṗ yaṗ ma yim mo tani, ya/ ma Jenathan biṯki'da 'cesh mo dhali taki ŋwol mo. Gway piti ka Meṗibosheṯh mo be. 5 Wakan iya/ ma Rimmun jin ta wathi/ Beeroṯh mo tani, ta i Reḳa'b dhala Baanah mo, uni iikin ki embul ma cim jin 'batha 'ba'th e kuŋ gu'b ma Ish-Bosheṯh mo, me'd jin sikina a'di is e montee mo. 6 A'bom jin c̣orki 'twaŋkal ṯo'dkina e is mo mmo'dashkina a'di agame/ mo, dhala Reḳa'b dhala Baanah uni iikin ki shwam shwam mo dhali pekina yim mo. 7 Wakan i'ko'd ki uni ciḳi gu'b mo tani, uni dorki a'di mo dhali

'koshki a'di jwa mo me'd jin ishkina a'di eya cim piti e bwaman gu'b piti mo. Yan'ko'd uni 'ciṯhki 'kuṗ piti mo dhali ḵalki a'di mo, mmo/ii e bway tur ki mon'thiny i'baar eya Arabah mo be. 8 Uni ḵali 'kuṗ ma Ish-Bosheṯh goma Dawuu'd e Hebruun mo, dhali uni okina maliḵ gwo mo ki, "Hili ma, yansan a'di ta 'kuṗ ma Ish-Bosheṯh jin ta ya/ ma Shawuul mo, jin ta 'kuṗ pini mo, jin ŋaṗki mondiki/em pini mo. Shwane/ Taṗa miiki mori'c aṗo/ taṗam bam jin ta'da maliḵ aṗowa Shawuul mo dhali aris emen piti mo."

9 Dawuu'd thoḵki'da Reḵa'b dhala Baanah jin ta'da kam piti gwo mo ku iya/ ma Rimmun jin ta wathi/ Beeroṯh mo tani; a'di oki uni gwo mo ki: "Me'd jin dina Taṗa ki e mo, jin 'cuḵki mondiki/em pem 'ba/ 'peni monṯo'c bwa i'baar mo, 10 ki wathin 'deŋkamu/ ṯorki aha/ gwo mo ki: ' Hili ma, Shawuul a'di wuki'd mo tani,' a'di kulumki'd ki a'di ḵali aris gwon this mo, aha/ bu'thkina a'di mo dhali 'koshki a'di jwa e Si'klaḵ mo. Ċaan a'di ta tontaḵ jin ċikika/ a'di goma ris gwon thisa 'borgam pitin this mo be. 11 Me'di ekata mo, jin 'koshkina 'kwaniŋ gwaṯh kun ta thus wathi/ jin dargi mii 'ba/ e gu'b pitiŋ gana/ eya cim piti mo, i'dishesan miga/ didi ŋaṗa bas piti 'peni me'd bum mo dhali 'ce'd um sho'k ka kuluny 'pena 'cesh mo?" 12 Wakana Dawuu'd ċiki aris gwoŋḵan e dhuru'c 'kwaniŋ gwaṯh mo, dhali uni 'koshki uni jwa mo dhali 'ciṯh me'd buni mo dhali sho'k mo dhali shir uni e mis e 'ko'dgwara al yi'de/ e Hebruun mo. Hili uni ḵalki 'kuṗ ma Ish-Bosheṯh mo dhali kanki a'di e jis jwa ma Abner e Hebruun mo be.

Samu/iil Su/ 5

Dawuu'd jiki'da ji aṗowa Israyiil i'baar mo

1 Wakana risa waḵ ma Israyiil i'baar mo iiyin bwaya Dawuu'd mo e pa Hebruun mo dhali oki gwo mo ki: "Hili ma, aman tana buŋgwar is pini dhala simam pini mo. 2 E embul jin peki'd mo, me'd jin takin ma Shawuul amaliḵ aṗo/ am mo tani, /e a'di itakina manshuwa thuruḵ ma Israyiil bway mo. Taṗa oki /e gwo mo ki, ' /E mini ta manhil 'kwanim pem ma Israyiil mo, dhali /e mini ta manjiya ji aṗowa Israyiil mo be.'" 3 Wakan 'kwaniŋ gwanyjaḵa/ ma Israyiil i'baar mo tani iiyin bwaya maliḵ e Hebruun mo, dhala Maliḵ Dawuu'd gamki gwo me'd nyaḵki uni e bwambori Taṗa mo. Uni wolkina Dawuu'd ayini 'kuṗ mmota

malik̲ apowa Israyiil mo. 4 Dawuu'd taki'd gi yili iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd me'd jin t̲elkina a'di mii 'pen mmo/ jiya ji mo, dhali a'di jiki'da ji ki yili iss su/ mo. 5 E pa Hebruun mo tani a'di jiki'da ji apowa Yahuuda/ yili pesu/ mo dhala ppe pe'de/ mo, dhali e Urushaliim mo tani a'di jiki'da ji yili iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd i'ce'dka kwara apowa Israyiil i'baar mo dhali Yahuuda/ mo be.

Mombu'th gi bampa/ Urushaliim mo

6 Malik̲ dhali 'kwaniŋ gwat̲h piti iikin bway pa Urushaliim apo/ 'kwani Yabus mo, 'kwani gi bampa/ i'baar mo. Uni okina Dawuu'd gwo mo ki, "/E mini diki yayu/ imahan mo hili ka ja'da/ mo dhali ki ŋwol mo. Dawuu'd midi diki yayu/ imahan mo." 7 Isi ciki/, aDawuu'd bu'thki Set̲uun jin 'bitha 'bi'th mo, i'dishesan a'di jin ta 'peŋkuman pa ma Dawuu'd mo. 8 Ki embul c̲aan Dawuu'd oki gwo mo ki: "Uni gwansan kun 'koshki 'kwani Yabus mo tani mini ii e 'kus yi'de/ mmogam wathi/ ŋwol dhali wathiny ja'da/ mo' kun ta 'kwaniŋ 'kup ma Dawuu'd mo." Gom kan a'di ona 'kwani gwo mo ki: "Wathiny ja'da/ dhali wathi/ ŋwol midi mii diki cic̲ e gu'b ma malik̲ mo be." 9 Wakana Dawuu'd diki'd e mo jin 'bitha 'bi'th mo dhali yuk̲ki a'di ki 'peŋkuman bampa/ ma Dawuu'd mo. A'di nyaŋki a'di isi mis mmo'kam a'di is mo, 'peni mo jin p̲ara'da p̲o/ 'kup̲ka 'ban bwaman mo. 10 ADawuu'd gamki mom'bi'th kagahara/ haali/ Tap̲a, Arumgimis diki'd nyak̲ki a'di mo. 11 Wakana malik̲ Hiram gi p̲a Tayira/ hashki iman k̲al gwo eya Dawuu'd mo, dhala ris cwa ma banyayis mo, dhali iman p̲aa/ to mo, dhali iman uk̲ to mo. Uni nyaŋki gu'b goma Dawuu'd mo be. 12 Dawuu'd mishki'd ki Tap̲a thumki a'di ka malik̲ ap̲owa Israyiil mo, dhali ki a'di karki dhan 'peŋkuman bampam piti ki ca gom mii gi gamu adu is ki 'kwani ma Israyiil piti mo. 13 I'ko'd ka Dawuu'd dhalki pa Hebruun 'pen mo dhali ya pa Urshaliim mo tani, a'di suski aris up̲ laca/ ka ris mo dhali i/ ash e pa Urushaliim mo, dhali iya/ ka ris mo dhali i'bwa/ uni kun dho'thkina a'di mo be. 14 Uni gwansan ta gway gi uc̲i kun dho'thkunu gom a'di e pa Urushaliim mo: a Shammuwa, dhala Shobab, Nethen, dhala Soliman, 15 A Ibhar, dhala Elishuwa, dhala Nepek̲, dhala Japiya, 16 A Elishama, dhala Eliyada, dhala Elipelet̲ mo. 17 I'dishesan ki 'kwanim P̲alast̲iin cik̲ki gwo ka Dawuu'd wolkunu yini 'kup̲ mmo ta malik̲ ap̲o/ Israryiil mo tani, uni iikin ka pije/ i'baar mo

mmo/ hil mo gom a'di mo. Hila Dawuu'd cikki gwo mo dhali yaki'd ka 'cesh e mo jin 'bitha 'bi'th mo. 18 I'dishesan 'kwanim Palastiin iiyin mo dhali peperkin ka pije/ e embul momba'da'd ma Repayim mo. 19 Wakana Dawuu'd dotki gwo gom mowoth 'peni Tapa mo. A'di oki gwo mo ki, "A/ aha/ mina 'kosh 'kwanim Palastiin mo? A/ /e mini ci mompi mii e apo/ uni mo?" Tapa oki'da Dawuu'd gwo mo ki, " 'Kosha 'kosh mo, haali/ aha/ ka jiŋ gana/ mina ci mompi mii e apo/ 'kwanim Palastiin mo be." 20 Wakana Dawuu'd 'koshki'da 'kosh e Baal Perasim mo, dhali imun mo tani a'di piki uni e ki mii mo. A'di oki gwo mo ki: "Tapa kwa/ki aris 'kwaniŋ 'kup pem bwa e bwambori aha/ mo me'd moŋkwa/ bwa ma gannu/ yi'de/ mo." Wakan a'di yukki mo caan gway ka Baal Perasim mo. 21 'Kwanim Palastiin dhalki aris tompinycon buni imun mo, dhala Dawuu'd dhali 'kwaniŋ gwath piti kalki uni mo be. 22 Yan'ko'd 'kwanim Palastiin iiyin dok/e mo dhali peperkin ka pije/ dok/e e embul momba'da'd ma Repayim mo. 23 Wakana Dawuu'd ŋapki mowoth 'peni Tapa dok/e mo, dhali Tapa oki a'di gwo mo ki, "/E mini mii diki 'kosh uni ka karambor mo, hili /e mini ham uni 'penki 'ko'd mo dhali pari uni ki e ma ris cwaŋkuthu'd kun wana e ki cwa ma Gasinthiŋkil mo. 24 Ki /e mini cik cuuwa/ jin cuuyunu e bwaman 'tham jin posho'd eya liman cwa jin wana e ki cwa ma Gasinthiŋkil mo tani, yan'ko'd 'koshi a'kosh ki mom'bi'th mo. Miiyi mii yan haali/ Tapa midi ya ka pije/ ibwambori /e mmo'kosha thuruk gi 'kwanim Palastiin mo be." 25 Wakana Dawuu'd miiki'd me'd jin kankina Tapa a'di gwo mo. A'di 'koshki 'kwanim Palastiin jwa 'peni Geba e bwayi 'baar mo bwaya Geser mo.

Samu/iil Su/ 6

Mo jin kalunuwa Sanduuk bway pa Urushaliim mo

1 I'dishesan Dawuu'd dok/e tulki 'kwaniŋ gwath ma Israyiil is imontal 'de/ i'baar mo kun kwanykunu mo, kun 'kona aliip iss 'kwanimpa iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd mo. 2 Dawuu'd cuki mis mo dhali yaki'd inyakki 'kwaniŋ gwath piti i'baar mo kun 'kokin inyakki a'di 'peni Baalah e Yahuuda/ mmo kala sanduuk ma Arumgimis 'peni mun mo, a'di jin yukkunu ki gway gi Tapa ma thuruk gi momis mo, jin diki'da kurse/ apowa carabiim mo. 3 Uni karkina sanduuk ma Arumgimis apo/ sho'k toŋkany 'kup this kun dira shuma rum mo. Uni kalki a'di ka pije/ 'peni

gu'b ma Abinadaa'b mo, jin diki'd eya gagamis mo. Ussah dhala Ahiyo, kun ta iya/um piti mo tani, uni kun jiki sho'k toŋkany 'kup this kun dira shuma rum mo. 4 Uni kalki sho'k toŋkany 'kup ka pije/ kun dira shuma rum 'peni gu'b ma Abinadaab mo eya gagamis nyakka sanduuk ma Arumgimis apo/ a'di mo. Ahiyo yaki'd e bwambor ma sanduuk mo. 5 Yan'ko'da Dawuu'd dhali kuŋ gu'b ma Israyiil i'baar mo telki mii 'pen mmolo'b e bwambori Tapa mo, mmomii mii ka ris tompi kun uku 'peni cwa jin wana e ka tu'b mo, arisa dhendheŋe/ caaga/ mo, dhali arisa dhendheŋeŋ gwa'dga/ mo, dhali arisa jalugaŋ gwa'dga/ mo, dhali arisa sahana tar bwa mo, dhala risa jaluga/ toŋ'kul bwa mo. 6 Me'd jin iiyina uni e ja'da/ ma Nakon jin toru to mo tani, amor bip jin torki to ki sho'k gola to mo, dhala Ussa kalki me'd piti mmobutha sanduuk ma Arumgimis mo, dhali a'di kalki a'di mo. 7 Yan'ko'd anyor gi Tapa shwaki'd ki o'd apowa Ussa mo. Arumgimis 'koshki a'di imun gom miinthus piti mo. Ussa wuki'd imun eyana sanduuk ma Arumgimis mo. 8 A Dawuu'd miiki'da nyor haali/ Tapa dorki'da Ussa mo, dhali a'di yukki gway gi mo caan ka Peres Ussa mo. Mo caan a'di yukkunu ka Peres Ussa ntaga cim yan mo be. 9 Dawuu'd ko/ki Tapa ka cim caan mo. A'di oki gwo mo ki, "Asanduuk gi Tapa midi yayu/ kata gom aha/ mo?" 10 Wakana Dawuu'd diki o bwa mmokala sanduuk gi Tapa nyakki a'di e 'peŋkuman bampa/ ma Dawuu'd mo. Wakan, a'di karki a'di ki she/ e gu'b ma Obe'd-Eduum jin ta wathi/ Gitt mo. 11 Asanduuk gi Tapa diki'd e gu'b ma Obe'd-Eduum jin ta wathi/ Gitt goma ppe kwara mo. Wakan Tapa 'borki a'di mii mo dhali kuŋ gu'b piti i'baar mo be.

12 I'dishesan aMalik Dawuu'd torkunu gwo mo ki: "Tapa 'borki kuŋ gu'b ma Obe'd-Eduum mii mo dhali to 'baar mo kun tana a'di mo haali/ goma sanduuk ma Arumgimis mo." Wakana Dawuu'd yaki'd mo dhali kala sanduuk ma Arumgimis 'peni gu'b ma Obe'd-Eduum mo bway 'peŋkuman bampa/ ma Dawuu'd ki bwaŋ'kunyga/ mo. 13 Me'd uni gwansan kun kalkina sanduuk gi Tapa mo tani iiki ŋatgin ipe'de/ mo, a'di miiki'da morbip abas mo dhali ari bipa 'thikga/ mo be. 14 A Dawuu'd saki'd e bwambori Tapa ki mom'bi'th piti i'baar mo; a'di hi'thki jasi burrinyen tur mo. 15 Wakana Dawuu'd dhali kuŋ gu'b ma Israyiil i'baar mo kalina sanduuk gi Tapa ki cuwa/ mo dhali ki ko ma ris ce ma rasan ka'bal kun pinu mo.

16 I'dishesan ka sanduuk gi Tapa pu'dki'd e bwaman 'peŋkuman bampa/ ma Dawuu'd mo tani, aMaykal, jin ta 'bwa/ ma Shawuul, hilki mo ka pije/ ka shubak mo. Ayim mishki'da Malik Dawuu'd peki'd isi mis mo dhali saki'd e bwambori Tapa mo. Wakan ayim wakki a'di eya dum piti mo be. 17 Uni kalkina sanduuk gi Tapa bwaman mo dhali kar a'di e mom piti mo, e bwaman gu'b burrinye/ ma Dawuu'd caan jin karkunu gom a'di mo. Wakana Dawuu'd ciki to kun cinu mmo'tha ki o'd mo dhali to kun nyaku ci e bwambori Tapa mo. 18 Ka Dawuu'd 'barki mo miiya bas ki to kun cinu mmo'tha ki o'd mo dhali to kun nyaku ci mo tani, a'di 'borki 'kwani mii ki gway gi Tapa ma thuruk gi momis mo. 19 Wakan a'di pwakki to bwa e bwamani 'kwani 'baar mo, eya tul'kup 'kwani ma Israyiil ka kuluny mo, nyakki 'kwaniŋ gwath dhali up mo tani, akuluny maaŋkuthu'd mo, dhali ara 'ban 'peni shum mo, dhali maam po'd e ma mura'th kuthu'd mo. Yan'ko'd 'kwani 'baar iikin mo; ka 'dete/ 'dete/ dokkin bway gu'b buniŋ gana/ mo be.

20 Wakana Dawuu'd dokki'd mmo'bor kuŋ gu'b piti mii mo. Dhali aMaykal, jin ta 'bwa/ ma Shawuul mo tani, yayi'd ka pije/ mmogama Dawuu'd 'kup mo dhali oki gwo mo ki: "Montak gi takuwa malik ma Israyiil wakata shwane/ mo, aja bukki burrinye/ is piti shwane/ e bwambori jis/e ma ris nyara/ ciŋkina/ e bwamani iman miiya tu'c piti mo, me'd wathin 'de/ jin ta pus mo jin 'thena is ki 'the mmodiki hi'th burrinye/ is piti mo!" 21 Dawuu'd thokki gwo ma Maykal mo ki: "Aha/ miikina mii caan e bwambori Tapa mo, jin kwanyki aha/ apowa babam pini mo dhali apo/ kuŋ gu'b piti i'baar mo, jin karki aha/ mmota manshu bway apo/ 'kwani gi Tapa mo, apowa Israyiil mo. E bwambori Tapa mo tani aha/ mina bwa 'kuny kagahara/ mo! 22 Aha/ mina mii jin diki ta jiŋ gana/ ki nyanye/ 'peni yan mo, dhali aha/ mina is i'theya 'the e jis/em pem gana/ mo. Hili ka ris nyara/ ciŋkina/ gwansan kun walkina /e 'twa/ apo/ mo tani, aha/ minu tak mo be." 23 Wakana Maykal, jin ta 'bwa/ ma Shawuul mo tani, diki ta gi uci ntaga cim gi mo wum piti mo.

Arumgimis gamki gwo me'd inyaḵka Dawuu'd mo

1 A'di miikunu mo ka maliḵ c̲a'bki'd e gu'b piti mo, dhali i'ko'd ki Tap̲a c̲iki a'di mosi/is 'peni moŋ'kam gi 'kwaniŋ 'kup̲ piti i'baar mo tani, 2 amaliḵ oki'da Nethen jin ta'da manc̲i gwo ma Arumgimis ka dhamo/ mo ki: "Hili ma, aha/ dikina e gu'b ma banyayis mo, hili asanduuḵ ma Arumgimis a'di diki'd e bwaman gi gu'b burrinye/ mo be." 3 Wakana Nethen oki'da maliḵ gwo mo ki, "Yaku/ mo, mmomii to jin di'd eya dum pini mo, haali/ Tap̲a a'di di'd nyaḵki /e mo."

4 Hili ki mon'thinya 'de/ yan mo tani gwo gi Tap̲a p̲u'dki'd eya Nethen mo, mmo/ o gwo mo ki: 5 "Yaku/ mo dhali t̲ora manmiiya t̲u'c pem ka Dawuu'd gwo mo ki: ' Yanasan A'di ta gwo jin ona Tap̲a mo ki: /E mini nyaŋki aha/ gu'b jana mmodi mo? 6 Haali/ Aha/ dina ki di e gu'b 'pena cim c̲aan jin suskika/ 'kwani ma Israyiil ka pije/ 'peni Masir mo ntaga cim ga/ shwane/ yan mo. Wakan, Aha/ yakina e gu'b burrinye/ mo, dhali gu'b gi ḵogu mo. 7 E mo 'baar mo kun yakika/ e bwaman 'kwani ma Israyiil i'baar mo tani, Aha/ dina ki o gwoŋ kamu/ ki sule/ e jan 'deŋkamu/ 'pena risa waḵ ma Israyiil kun kwanykika/ mmota imanhil 'kwanim pem ma Israyiil mo, mmo/o gwo mo ki, "Gomatinta dina /e ki nyaŋki Aha/ gu'b ma banyayis mo?"'

8 Wakan i'dishesan mo tani, t̲ora manmiiya t̲u'c pem ka Dawuu'd gwo mo ki: ' Yansan a'di ta gwo jin ona Tap̲a ma thuruḵ gi momis mo ki: Aha/ suskina /e 'peni mo ma shon dhi̲i/i'd mo, 'peni mo baṯ̲ ḵa'bal nsho'k mo, wakan ki /e mini ta manjiya ji ap̲o/ 'kwanim pem ma Israyiil mo be. 9 Aha/ dikina nyaḵki /e e mo gunn kun yakina /e mo. Aha/ 'ciṯ̲kina aris 'kwaniŋ 'kup̲ pini i'baar mo ka pije/ 'peni bwambori /e mo. I'dishesan Aha/ mina kar gway pini mmocaaca mo, me'd gway gi jan 'de/ jin caaca gom mony'cesh mo. 10 Aha/ mina kwany mo gom 'kwanim pem ma Israyiil mo dhali Aha/ mina si uni imun mo, wakan ki uni mini 'ko e mom buniŋ gana/ mo dhali minu 'koki t̲o'c bwa doḵ/e mo. 'Kwanin thus kun yap̲ki uni ki sho'k mini 'koki 'ko doḵ/e mo, me'd jin miikina uni nt̲wa/a/ mo, 11 me'd jin miikina uni 'pena risa cim kun ḵankika/ imandwall gwo mmo'ko ap̲o/ 'kwanim pem ma Israyiil mo. I'dishesan Aha/ mina c̲i um mo si/is 'pena ris 'kwaniŋ 'kup̲ bum i'baar mo.

Ki nyanye/ mo tani, Tapa torki gwo eya tente/ e um ki a'di midi nyaŋki um gu'b mo be. 12 Ka risa cim bum 'baarkin mo dhali um ishki 'ko'da 'cesh nyakki ibabam bum mo tani, Aha/ mina cu wathi/ mis i'ko'di um mo, jan 'de/ jin midi piyu/ ka pije/ 'peni bwaŋgwar is bum mo, dhali Aha/ mina tel aris mo sho'k kun jina a'di aji mo. 13 A'di midi nyaŋ gu'b gom gway pem mo, dhali Aha/ mina tela kurse/ sho'k ka ris mo kun jina a'di aji goma sule/ mo be. 14 Aha/ mina ta ababa gom a'di mo, dhali a'di midi ta ya/um pem mo. Me'd jin mina a'di imii miinthus mo tani, Aha/ mina ye'th a'di sho'k ka lukaas gi 'kwaniŋ gwath mo dhali ki mondor gi iya/ gi 'kwaniŋ gwath mo. 15 Hili gwoŋ gam me'd pema gana/ midi diki dhal a'di 'pen mo, me'd jin kalkika/ a'di 'pena Shawuul mo, jin bukkika/ 'peni bwambori um mo. 16 Gu'b pini dhali aris mo kun minu thum goma sule/ e bwambori /e mo. Akursem pini minu tel sho'k goma sule/ mo be.'"

17 Nethen walki 'twa/ eya Dawuu'd mo dhali torki a'di aris gwo gwansan i'baar mo, dhali a'di torki a'di gwo gom gwonyjan ka kuluny mo.

To jin cin ma Dawuu'd ki me'd goma Arumgimis mo

18 Wakana malik Dawuu'd yaki bwaman mo dhali ca'bki'd e bwambori Tapa mo dhali oki gwo mo ki, "Aha/ tana ja mo, Tapa Arumgimis, dhali kuŋ gu'b pem mini wakata mo jin susina /e aha/ e mo yan mo? 19 I'dishesan yan a'di taki ari toŋ gwa'dga/ e jis/em pini mo, Tapa Tapa. /E si'da/ walki 'twa/ gom kuŋ gu'b ma manmiiya tu'c pini mo gom embula caaga/ jin midi yayu/ mo, dhali /e torki aha/ arisa nyakumyil kun twa/a/ mo, Tapa Arumgimis! 20 Aha/ mina ta dok/e mo, Dawuu'd, oki /e gwo mo? /E mishkina manmiiya tu'c pini mo, Tapa Tapa. 21 Haali/ gom gway gi gwom pini mo, dhali mmo'baar 'pemen ma tu'c piniŋ gana/ mo tani, /e miiki to yan jin caaca mo dhali tor a'di eya tente/ ka manmiiya tu'c pini mo be. 22 Wakan /e caaca mo, Tapa Tapa mo, haali/ jan 'de/ piyi'd jin waki /e mo, dhali imun Aruma kamu/ piyi'd i'ko'dgwari /e mo, me'd jin cikkina aman gwo ki 'cem bam gana/ mo. 23 Kal gi 'kwaniny'cesh jana a'di wana e ki 'kwanim pini ma Israyiil mo, akala 'de/ e mony'cesh jin ta /e, Arumgimis mo, /E a'di yakin mo dhali 'cukki is pini mo? /E miiki to yan mo wakan ki uni mini ta 'kwani gom is pini mo, mmokar gway gom is pini mo, dhali

mmomii tonycaaga/ mo dhali mii aris mii kun kogu goma 'cesh pini mo. /E urki aris kal ka pije/ mo dhali arisa rum buni 'peni bwambori 'kwanim pini mo, kun 'cukkina /e 'peni Masir mo be. 24 /E thumkina Israyiil me'd 'kwanim piniŋ gana/ goma sule/ mo, dhali /e, jin ta Tapa, takina Arumgimis buni mo. 25 Wakan i'dishesan mo tani, Tapa Arumgimis, dhalki gwo jin okina /e is goma manmiiya tu'c pini mo dhali kuŋ gu'b piti minu thum goma sule/ mo. Miiyi me'd jin okina /e gwo mo. 26 Dhalki gway pini a'di caaca goma sule/ mo, wakan ki 'kwani mini o gwo mo ki: ' Tapa ma thuruk gi momis a'di ta'da Arumgimis ma Israyiil mo,' ki aha/ tana gi gu'b mo tani, aDawuu'd, jin ta'da manmiiya tu'c pini a'di thumkunu e bwambori /e mo be. 27 Haali/ /e, ta Tapa ma thuruk gi momis mo, jin ta'da Arumgimis ma Israyiil mo tani, /E torki is pini eya tente/ eya manmiiya tu'c pini ki /e mini nyaŋki a'di gu'b mo. Gom kan aha/, jin tana manmiiya tu'c pini mo tani, gamkina mo jin 'bithuwa du is mmo'tho gom /e mo. 28 I'dishesan mo tani, Tapa Tapa, /e tana Arumgimis mo, dhali aris gwom pini uni ta kuŋ gana/ mo, dhali /e miiki gwom 'borga/ yan jin onu is goma manmiiya tu'c pini mo be. 29 Wakan i'dishesan mo tani, dhalki a'di 'bor /e bwa mo mmo'bor gu'b gi imanmiiya tu'c pini mii mo, wakan ki a'di midi di goma sule/ e bwambori /e mo. Haali/ /e mo tani, Tapa Tapa, /E oki aris to gwansan mo, dhali mom'bor miim pini midi 'bor gu'b ma manmiiya tu'c pini mii mo ki mom'bor mii goma sule/ mo."

Samu/iil Su/ 8

Dawuu'd bu'thki mo ka ris mo

1 I'ko'di mii yansan mo tani aDawuu'd piki 'kwanim Palastiin e ki mii mo dhali yapki uni ki sho'k mo. Wakana Dawuu'd bu'thki Methek Ammah 'peni monyji gi 'kwanim Palastiin mo. 2 Dhali a'di piki Mowaa'b e ki mii mo dhali dhuki 'kwaniŋ gwath buni ka lonthoth mmodhu uni mmo ish 'ko'da 'cesh apowa 'cesh mo. A'di dhuki'da lonthoth isu/ mmo'kosh jwa mo, dhala lonthoth i'de/ ka kuluny mmo dhu ki e mo. Wakan 'kwani Mowaab taki imanmiiya tu'c goma Dawuu'd mo dhali telki mii 'pen mmoci a'di to jin wanuwa wan 'ba/ mo.

3 Yan'ko'da Dawuu'd piki'da Hadadeser e ki mii jin ta ya/ ma Rehob mo, jin ta'da malik gi bampa/ Sobah mo, me'da Hadadeser yaki'd ki mis mmogam gwoŋkan piti dok/e e Yi'de/ Elpuraat mo. 4 Dawuu'd bu'thki'da risa arabiyya[a] kun dira shuma rum peni a'di ka aliipi 'de/ i'ce'dka iss 'kwanimpa iss 'de/ i'ce'dka karpa'c mo dhala aliipi iss 'de/ 'kwaniŋ gwath kun iikin ki sho'k mo. Dawuu'd 'cithki'da risa arabiyya kun dira shuma ruma dhem i'baar mo, hili a'di ki bo'c kun tiya goma risa arabiyya kun dira shuma rum i iss 'kwanimpa imudhe'd mo be. 5 Ki 'kwani Aramiin gi bampa/ Dimashga/ iiyin mmowotha malik Hadadeser gi bampa/ Sobah mo tani, Dawuu'd 'koshki 'kwani Aramiin jwa ka aliipi iss 'de/ i'ce'dka su/ mo. 6 Yan'ko'da Dawuu'd karki montul 'kup ma thuruk jin nyaŋu isi mis e Araam gi bampa/ Dimashga/ mo, dhali 'kwani Aramiin taki imanmiiya tu'c gom a'di mo dhali kali a'di to kun wanuwa wan 'ba/ mo. Tapa ciki'da Dawuu'd mompi mii e e mo yin jin yakina a'di mo be. 7 Dawuu'd kalki'da risa goŋgoron 'dolkon kun 'kokin e imanmiiya tu'c ma Hadadeser mo dhali kali uni bway Urushaliim mo. 8 'Peni Tebah mo dhali Berothayi mo, dhali 'pena ris 'peŋkuman bampa/ ma Hadadeser mo tani, Malik Dawuu'd kalki gurany ki nyanye/ mo.

9 Ka Tuwa, jin ta'da malik gi pa Hamath mo, cikki gwo ka Dawuu'd piki'da risa thuruk ma Hadadeser e ki mii i'baar mo tani, 10 Tuwa hashki'da Hadoram jin ta ya/um piti bwaya Malik Dawuu'd mmothe a'di me'd mo dhali mmo'bor a'di mii mo, haala Dawuu'd aski'da powa Hadadeser mo dhali piki a'di e ki mii mo, dhala Hadadeser miiki mo/as apowa Tuwa mo. Hadoram kali ris to ki is piti 'pena guurush kush mo, 'dolkon mo, dhali gurany mo. 11 A malik Dawuu'd ciki aris to gwansan gom Tapa mo, imontal 'de/ nyakka guurush kush mo dhali 'dolkon jin cikina a'di mo, kun iiyin 'peni kal gi 'kwaniny'cesh i'baar mo kun pikina a'di e ki mii mo--- 12 'peni Araam, dhali Mowaab, dhali 'peni 'kwani Ammun, dhali 'kwanim Palastiin, dhali Amalik, imontal 'de/ nyakka ris tom 'boron kun dilu 'pena Hadadeser jin ta ya/ ma Reho'b mo, jin ta'da malik gi pa Sobah mo. 13 Gway ma Dawuu'd a'di mishu ki 'bore/ ki embul jin dokkina a'di 'peni mompi 'kwani Aramiin e ki

[aa]8:4 “aliip wa subumiiya”, ashiriin aliip

mii e embul momba'da'd ma 'doŋkoro/ mo, nyakki 'kwaniŋ gwath buni kun 'kona aliipi 'kume'd i'ce'dka peŋkwara mo be. 14 A'di karki mo ma thuruk jin nyaŋu isi mis ki tur e Aduum i'baar mo, dhali 'kwani Aduum i'baar mo taki imanmiiya tu'c gom a'di mo. Tapa ciki mompi mii e goma Dawuu'd e mo yin jin yakina a'di mo.

15 Dawuu'd jiki'da ji apowa Israyiil i'baar mo, dhali a'di jiki'da tu'c ki miiŋ kar/e mo dhali mmomii miiŋ kar/eŋ gana/ gom 'kwanim piti i'baar mo. 16 Juwaa'b jin ta ya/ ma Seruyah taki wathinyca'd ma thuruk mo, dhala Jehoshapat jin ta ya/ ma Ahilu'd taki'da mandhu to kun 'kwarkunu mo. 17 Saduuk jin ta ya/ ma Ahitub dhala Ahimaliik jin ta ya/ ma Abiyathar uni taki igasiis mo, dhala Serayah taki'da man 'kwar to mo. 18 Benayah jin ta ya/ ma Jehoyada a'di taki 'kupan gi 'kwani Kereth mo dhali 'kwani Peleth mo, dhali iya/ ma Dawuu'd uni ta igasiis mo be.

Samu/iil Su/ 9

Dawuu'd miiki miim 'boro'd goma Mepibosheth mo

1 Dawuu'd oki gwo mo ki, "Ajan 'deŋkamu/ di'd jin dhalunu e kuŋ gu'b ma Shawuul mo a'di jin miga/ tor miim 'boro'd gom gway ma Jenathan mo?" 2 Aman mii to diki'd imun e kuŋ gu'b ma Shawuul jin yukkunu gway ka Siba mo, dhali uni yukki a'di goma Dawuu'd mo. Amalik oki a'di gwo mo ki: "A/ /e tana Siba mo?" A'di thokki gwo mo ki, "Nye. Aha/ tana manmii tom pini mo be." 3 Wakana malik oki gwo mo ki: "Ajan 'deŋkamu/ dhalunu imun mo 'peni kuŋ gu'b ma Shawuul mo jin miga/ tor miim 'boro'd ma Arumgimis mo?" Siba thokki'da malik gwo mo ki, "Jenathan naskina/ ta'd gi ya/ mo, a'di jin taki ŋwol e sho'k piti mo." 4 Amalik oki a'di gwo mo ki: "A'di mane?" Siba thokki'da malik gwo mo ki, "Hili ma, a'di diki'd e gu'b ma Maker jin ta ya/ ma Ammi/iil e Lo Dibar mo."

5 Wakana Malik Dawuu'd hashki a'di mo dhali a'di suskunu ka pije/ 'peni gu'b ma Maker jin ta ya/ ma Ammi/iil 'peni Lo Dibar mo. 6 Wakana Mepibosheth ya/ ma Jenathan jin ta ya/ ma Shawuul mo tani, yayi'd eya Dawuu'd mo dhali luŋki jis/em piti ka 'cesh eya 'cesh mmotaka Dawuu'd mo. ADawuu'd oki gwo mo ki: "Mepibosheth." A'di thokki gwo mo ki: "Mishi, ki aha/ tana manmiiya tu'c pini mo!"

7 Dawuu'd oki a'di gwo mo ki, "Dhalku/ is ki ko/ mo, haali/ aha/ ka jiŋ gana/ mina tor /e miim 'boro'd goma Jenathan ki gway ma babam pini mo, dhali aha/ mina dokki /e a'cesh ma Shawuul i'baar mo jin ta'da dhan babam pini mo, dhali /e mini shwa to isa yempa/ eya tharabeesam pem mo be." 8 Mepibosheth luŋki'd mo dhali oki gwo mo ki, "Aja a'di ta'da manmiiya tu'c pini mo, jin mina /e hil mo ka 'the apo/ mo a/ aha/ jin wana e ka 'ka jin wuki'd mo?"

9 Yan'ko'da maliki yukki'da Siba mo, jin ta'da manmiiya tu'c ma Shawuul mo, dhali oki a'di gwo mo ki, "To 'baar mo kun taki ku ma Shawuul mo dhali kuŋ gu'b piti mo tani aha/ cikina uni ki ari ya/ ma dhan baba gi tapam pini mo. 10 /E, dhali iya/um pini mo, dhali iman mii tom pini mini mii miiya 'cesha tu'c gom a'di mo dhali /e mini mii tul aris to is mo wakan ki ari ya/ ma dhan baba gi tapam pini midi tagi tonte/ mmoshwa mo. Haala Mepibosheth, jin ta ari ya/ ma dhan baba gi tapam pini mo tani, midi mii shwa to isa yempa/ eya tharabeesam pem mo." I'dishesan Siba taki'd gi iya/ i'kume'd i'ce'dka mudhe'd mo dhali iman mii to i iss 'de/ mo be. 11 Wakana Siba oki'da maliki gwo mo ki: Amanmiiya tu'c pini midi mii to 'baar mo ki tapam pem jin ta'da maliki kanki'da manmiiya tu'c pini gwo mo." Amaliki marki gwo is mo ki: "Haali/ me'da Mepibosheth a'di midi Shwa to eya tharabeesam pem mo, me'd ya/ ma maliki mo." 12 Mepibosheth ta'd gi ya/ jin ta dhuru'c mo jin yukunu gway ka Mika mo. Uni 'baar mo kun 'kokin e gu'b ma Siba mo tani uni ta imanmiiya tu'c ma Mepibosheth mo. 13 Wakana Mepibossheth diki' d e bampa/ Urshaliim mo, dhali a'di isa yempa/ midi shwa to eya tharabeesa ma maliki mo,wakan ki a'di taki ŋwol e sho'kka sum piti mo be.

Samu/iil Su/ 10

'Kwani Ammun dhali 'kwani Aramiin Pikunu e ki mii mo

1 Mii yan yayi'd i'ko'd ka maliki gi 'kwani Ammun wuki'd mo, dhali ka Hanun jin ta ya/um piti ta'da mailki e mom piti mo. 2 Dhali aDawuu'd oki gwo mo ki: "Aha/ mina tor miim 'borga/ goma Hanun jin ta ya/ ma Nahash mo, me'da babam piti jin torki miim 'borga/ gom aha/ mo." Wakana Dawuu'd haski iman miiya tu'c piti mmomalasa Hanun goma babam piti mo. Iman miiya tu'c piti cickin eya 'cesh gi 'kwani Ammun

mo. 3 Hili iman shu bway gi 'kwani Ammun okina Hanun gwo jin ta tapam buni mo ki, "A/ /e ka jiŋ gana/ kulumkin ka Dawuu'd a'di takki'da babam pini mo haali/ a'di hashki 'kwaniŋ gwath mmo malas /e mo? Din ma Dawuu'd ki hash imanmiiya tu'c piti mmoŋap /e e 'peŋkuman bampa/ mo, mmokal a'di ka pije/ ki jim bag mo, mmobu'th a'di mo?" 4 Wakana Hanun bu'thki imanmiiya tu'c ma Dawuu'd mo, mmo'thiya 'bana mura ka'bash buni mo, dhali mmo'cith burrinyem buni isi mis bway mam'pen buni mo, dhali haski uni ka pije/ mo. 5 Ki uni torki gwo yan ka Dawuu'd mo tani, a'di hashki gwo mmo gam 'kup nyakki uni mo, haali/ 'kwaniŋ gwath uni 'thekina is ki 'the kagahara/ mo. Amalik oki gwo mo ki, " 'Koyi e Ariiha/ ntaga mura ka'bash bum mini ca dok/e mo, dhali yan'ko'd um ki dokku/ mo."

6 Ki 'kwani Ammun mishkin ki uni ushki gwo ma Dawuu'd e mo tani, 'kwani Ammun haski imankal gwo mo dhali dhuki 'kwani Araam gi pam Beth Reho'b mo dhala sobah mo, dhali aliip ma thuruk i iss 'de/ kun iikin ki sho'k mo, dhala malik Maakah nyakka aliip 'kwaiŋ gwath mo, dhala aliip 'kwaniŋ gwath gi pan Top i 'kume'd i'ce'dka su/ mo. 7 Ka Dawuu'd cikki gwo mo tani, a'di haski'da Juwaa'b dhala thuruk ma risa askar i'baar mo. 8 'Kwani Ammun iiyin ka pije/ mo dhali mmo'ko ka lonthoth gom dhan mo/asa caaga/ e 'twaŋkala goŋ gi 'peŋkuman bampam buni mo, ki Aramiin gi pa Sobah mo dhali pa Reho'b mo, dhali 'kwani gi pan Top mo dhali pa Maakah mo tani, doshkin ki is buni e mo kun 'ko bwa te/ mo.

9 Ka Juwaa'b mishki'd ki dhan mo/asa caaga/ ka lonthoth jemki a'di 'kup ka 'bana su/ e bwambor dhali i'ko'd mo tani, a'di kwanyki kun tiya kun askina as ki 'bore/ 'pena Israyiil mo dhali thosonki uni apo/ 'kwani Araam mo be. 10 Dhali 'kwanim pitin tiya dhukina a'di e me'd ma Abishayi jin ta'da kam piti mo, dhali a'di dhuki uni ka pije/ e mo/as apowa thuruk ma Ammun mo. 11 Juwaa'b o gwo mo ki, "Wakki/ 'kwani Araam 'bitha 'bi'th kagahara/ gom aha/ mo tani, wakan /e jin tana Abishayi mo, mini mii woth aha/ mo. Hili wakka thuruk ma Ammun 'bitha 'bi'th kagahara/ gom /e mo tani, wakan aha/ mina yaku/ mo dhali woth /e mo be. 12 'Bithi ki 'bi'th mo, dhali dhalki ana tora is bana mmo'bitha 'bi'th gom 'kwanim bana mo dhali goma ris 'peŋkuman bampa/ ma Arumgimis bana mo, haali/ Tapa midi mii tom 'boro'd gom mii ma tu'c piti mo." 13 Wakana Juwaa'b dhala risa askar

ma thuruk piti iikin ntwa/a/ e dhan mo/asa caaga/ apo/ 'kwani Araam mo, uni kun miikunu ki mom'bi'th mmoso e bwambora thuruk ma Israyiil mo. 14 Ka thuruk ma Ammun mishki mo ki 'kwani Araam sokin mo tani, uni si'da/ sokin 'pena Abishayi mo dhali iikin ka nyaŋ'ko'd e 'peŋkuman bampa/ mo. Yan'ko'da Juwaa'b dokki'd 'peni 'kwani Ammun mo dhali yaki'd ka nyaŋ'ko'd e Urushaliim mo be.

15 Ki 'kwani Araam mishki mo ki uni pikin ma Israyiil e ki mii mo tani, uni tulki is buni imontal 'de/ dok/e mo. 16 Wakan haala Hadareser hashki'da tul'kup ma thuruk 'kwani Araam mo 'peni bwampo/ kumma/ Yi'de/ Elpuraat mo. Uni iiyin bwaya Helam, dhala Shobak mo, jin ta wathinyca'd ma thuruk ma Hadareser mo, uni iikini bwambori uni mo. 17 Ka Dawuu'd torkunu gwo yan mo tani, a'di tulki'da Israyiil is i'baar mo imontal 'de/ mo, mmo'cith kumma/ yi'de/ Uurdun mo, dhali pu'dkin eya Helam mo. 'Kwani Araam thosonki is buni gom dhan mo/asa caaga/ ka lonthoth apowa Dawuu'd mo dhali aski a'di mo be. 18 'Kwani Araam sokin 'pena Israyiil mo, dhala Dawuu'd 'koshki 'kwaniŋ gwath jwa i iss 'kwanimpa iss 'de/ i'ce'dka karpa'c inyaka risa arabiyyam buni kun dira shuma rum mo dhali 'kwaniŋ gwath kun merki shuma rum apo/ 'kona aliipi iss 'kwanimpa isu/ mo. Shobak jin taki wathinyca'd ma thuruk buni taki'd gi jama/ mo si'da/ dhali wuki'd imun mo. 19 Ka risa malik i'baar mo kun ta imanmiiya tu'c ma Hadareser mishki mo ki uni pikin ma Israyiil e ki mii mo tani, uni miiki moŋku'th is nyakka Israyiil mo dhali taki tom buni mo. Wakan 'kwani Araam uni ko/ki is mmo'koki woth 'kwani gi pa Ammun dok/e mo be.

Samu/iil Su/ 11

Dawuu'd, dhala Barshiba, dhala Yuraya mo

1 Mii yan a'di yayi'd ki embul jin cakina to ki yil mo, ki embul jin iikina imalik bway mo/as me'd ka ris mo, jin hashkin ma Dawuu'd aJuwaa'b ka pije/ mo, imanmiiya tu'c piti mo, dhali athuruk ma Israyiil i'baar mo. Uni 'ce'dkina thuruk gi pa Ammun sho'k mo dhali 'kamki pa Rabbah is mo. Hila Dawuu'd diki'd eya Israyiil mo.

2 Wakan mii yan miiki'd me'di 'de/ ki mom'pimpili/ ka Dawuu'd cuki mis 'pena cim piti mo dhali yaki'd e 'kuŋ gu'b piti ma Malik mo. 'Peni

mat̲aan mo tani a'di mishki'da 'bom jin upki yi'de/ mo, dhala 'bom a'di 'bora 'bor kagahara/ mmohil mo be. 3 Wakana Dawuu'd hashki gwo mo dhali a'di dot̲ki 'kwani gwo ka ja mishi'da 'bom c̲aan mo. Wathin 'deŋkamu/ oki gwo mo ki: "A'di diki ta Barshiba mo, jin ta 'bwa/ ma Eliyam, dhali ayim a'di diki ta asha Yuraya jin ta wathi/ Hit̲h̲tha mo?" 4 Dawuu'd hashki iman k̲al gwo mo dhali susi a'di mo; ayim yayi'd e a'di mo, dhali a'di ki ish nyakka yim mo (haala yim dhelelki is piti 'peni mo nyo/ piti mo). Wakana yim dok̲ki'd e gu'b piti mo. 5 A'bom bwaaki'd mo, dhala yim hashki gwo mo dhali t̲orka Dawuu'd gwo mo; dhala yim oki gwo mo ki, "Aha/ bwaakina mo."

6 Wakana Dawuu'd hashki gwo eya Juwaa'b mo mmo/ o gwo mo ki: "Hashi aha/ Yuraya jin ta wathi/ Hit̲h̲tha mo." Wakana Juwaa'b hashki'da Yuraya eya Dawuu'd mo be. 7 Ka Yuraya p̲u'dki'd mo tani, Dawuu'd dot̲ki a'di monyc̲a'b ma Juwaa'b mo, dhali mii ma thuruk̲ mo, dhali mii jin yakina mo/as mo. 8 A Dawuu'd oki'da Yuraya gwo mo ki: "Yaku/ ka 'cesh e gu'b pini mo dhali lami sho'k pini mo." Wakana Yuraya yaki'd 'peni gu'b ma malik̲ mo, dhala malik̲ hashki to jin c̲inu ki me'd goma Yuraya i'ko'di a'di yaki'd mo. 9 Hila Yuraya ishki'd e 'twaŋkal gu'b ma malik̲ mo nyak̲ki imanmiiya t̲u'c gi tap̲am piti i'baar mo, dhali a'di diki thul ka 'cesh bway gu'b piti mo.

10 Ki uni t̲orkina Dawuu'd gwo mo ki: "Yuraya diki thul ka 'cesh bway gu'b piti mo," Dawuu'd oki'da Yuraya gwo mo ki: "/E diki yayu/ 'peni mo si'dga/ mo? Gomatinta dina /e ki thul ka 'cesh bway gu'b pini mo?" 11 Yuraya thok̲ki'da Dawuu'd gwo mo ki, "Asanduuk̲, dhala Israyiil dhala Yahuuda/ uni 'koyin eya ris gu'b burrinye/ mo, dhali tap̲am pem ka Juwaab dhali imanmiiya t̲u'c gi tap̲am pem 'kokin e moŋkwany kwany mo. Wakan aha/ mina ya e gu'b pem mmoshwa to kata mo dhali mmop̲i to dhali mmo/ish nyak̲ki ashim pem mo? Ka jiŋ gana/ me'd jin dina /e ki e mo tani, aha/ mina diki mii to yan mo be." 12 Wakana Dawuu'd oki'da Yuraya gwo mo ki: "Diyi imahan shwane/ si'da/ mo, dhali ka 'thamo/ aha/ mina dhal /e bway mmoya mo." Wakana Yuraya diki'd e Urushaliim ka cim c̲aan mo dhali ka cim jin 'ko'd mo.

13 Me'd jin yuk̲kin ma Dawuu'd a'di mo tani, a'di shwaki to mo dhali p̲iki to ibwambori a'di mo, dhala Dawuu'd 'koshki a'di ki tomp̲i mo. Ki mom'pimpili/ Yuraya yaki'd ka pije/ mmo/ish eya cim piti nyak̲ki

imanmiiya tu'c gi tapam piti mo; a'di diki thul ka 'cesh bway gu'b piti mo.

14 Wakan ki mon'thamo/ mo tani Dawuu'd 'kwarki'da warka/ bwaya Juwaa'b mo, dhali hashki a'di eya Yuraya mo. 15 Dawuu'd 'kwarki gwo eya warka/ mmo/ o ki: "Kar ka Yuraya e bwambori dhan mo/asa caaga/ jin shi/a shi/ kagahara/ mo, dhali wakan soyi 'peni a'di mo, ki a'di minu 'kosh mo dhali wu mo." 16 Wakan me'da Juwaa'b hilki'd apo/ moŋ'kam 'peŋkuman bampa/ mo tani, a'di kwanyki'da Yuraya e mo yin jin mishkina a'di ka risa askar 'kwaniŋ 'kup 'bi'thkin ki 'bi'th kun minu as mo. 17 Me'd jin iikina 'kwaniŋ gwath gi bampa/ ka pije/ mo dhali askin apowa thuruk ma Juwaa'b mo tani, imanmiiya tu'c ma Dawuu'd atiya wukin mo, dhala Yuraya jin ta wathi/ Hiththa si'da/ 'koshkunu jwa imun mo be.

18 Ka Juwaa'b hashki gwo bwaya Dawuu'd gom to 'baar mo e mo/as mo tani, 19 a'di kanki'da mankal gwo mo, mmo/o ki: "I'ko'di /e 'baarki gwontor gom to 'baar mo e mo/as goma malik mo tani, 20 a'di midi mii raka malik midi miiya nyor mo, dhali a'di midi o /e gwo mo ki: ' Gomatinta iina um wakan mmo'dish 'peŋkuman bampa/ is mmo/as mo? 'Kona um ki mish mo ki uni mini shin to 'pena dhana gaŋgara/ ma goŋ mo? 21 Aja 'koshki'da Abimaliik jwa jin ta ya/ ma Jerub-Besheth mo? A/diki ta 'bom ibirki arana yo isi mis apo/ a'di 'pena gaŋgara/ ma goŋ mo, wakan a'di wuki'd e Thebes mo? Gomatinta iina um wakan mmo'disha gaŋgara/ ma goŋ is mo?' Yan'ko'd /e mini mii thok gwo mo ki: ' Amanmiiya tu'c pini ka Yuraya jin ta wathi/ Hiththa a'di wuki'd si'da/ mo be.'"

22 Wakan amankal gwo cuki'd mo dhali yaki'd bwaya Dawuu'd mo dhali torki a'di aris to 'baar mo kun hashkin ma Juwaa'b a'di gwo mmo/o mo. 23 Yan'ko'd amankal gwo oki'da Dawuu'd gwo mo ki: " 'Kwaniŋ 'kup uni 'bitha 'bi'th 'peni aman ntwa/a/ mo; uni iiyin ka pije/ bway moŋkwany kwany mo, hili aman urkina uni ka nyaŋ'ko'd bway 'twaŋkala goŋ mo. 24 Yan'ko'd imanshin tom buni shinki i/askar pini 'pena pije/ ma gaŋgara/ ma goŋ mo, dhali imanmiiya tu'c pinin tiya uni 'koshkunu jwa mo, dhala manmiiya tu'c pini ka Yuraya jin ta wathi/ Hiththa 'koshkunu jwa si'da/ mo be." 25 Wakana Dawuu'd oki'da mankal gwo gwo mo ki: "Oyi gwo yan goma Juwaa'b mo ki: ' Dhalku/

ki dhal to yan bway mmo/shi/ /e bwa mo, haali/ gandala turga/ 'ce'dki jan 'de/ sho'k ki 'bore/ me'da kamu/ mo. Miiyi dhan mo/asa caagam bum wakan ki 'bi'th 'bi'th apo/ 'peŋkuman bampa/ mo, dhali ur a'di mo,' dhali 'bithi a'di adu is mo.'"

26 Wakan me'd jin cikkina asha Yuraya gwo ka Yuraya jin ta'da kathim piti wuki'd mo tani, ayim gwoki'd kagahara/ goma kathim piti mo. 27 Ki bwan diti'd piti peki'd mo tani, Dawuu'd hashki gwo mo dhali kala yim bway gu'b ma malik piti mo, dhala yim taki ashim piti mo dhali dho'thki a'di ya/ mo. Hili to jin miikin ma Dawuu'd mo tani shi/ki Tapa bwa mo be.

Samu/iil Su/ 12

Nethen torki gwo ki gwom 'bi'th/e mo dhali mo jin pikin ma Dawuu'd gwo gi miinthus piti mo

1 Dhali Tapa haski'da Nethen eya Dawuu'd mo. A'di pu'dki'di a'di mo dhali o gwo mo ki, " 'Kwani 'koni su/ e 'peŋkuman bampa/ mo. Wathin 'de/ ta pa ki pa mo dhali jaŋ kamu/ hatha 'ko'd ki ha'th mo. 2 Wathi/ jin ta pa ki pa ta'd gi ka'bal ka ris mo dhala ma'diny bip mo, 3 hili wathi/ jin hatha 'ko'd ki ha'th diki ta gi toŋ kamu/ mo hili jasi ari nas ka'bala gwa'dga/ i'de/ mo, jin yolkina a'di mo dhali thip mo mmokari ca mo. A'di caki'd mo inyakki a'di mo dhali inyakki ucim piti mo. Ari ka'bal si'da/ shwaki to nyakki a'di mo dhali piki to 'pena kubbaayam pitiŋ gana/ mo, dhali a'di ishki'd eya bor piti mo dhali wakina e ki 'bwa/ gom a'di mo. 4 Ka cima kamu/ yilkina/ yayi'd e wathi/ jin ta pa ki pa mo, hili wathi/ jin ta pa ki pa diki o bwa mmokal jan 'de/ 'peni ka'bal pitiŋ gana/ mo walla ma'diny bip mmo'taki thoson tonte/ gom a'di mo. A'di dhalki mii e is mo, mmobu'th ari nas ka'bal gi wathi/ jin hatha 'ko'd ki ha'th mo dhali shun a'di mo gom yilkinam piti mo be." 5 Dawuu'd shwaki'da nyor ki 'bi'th apo/ wathi/ jin ta pa ki pa mo, dhali a'di miiki'da Nethen ka nyor mo, "Me'd jin dikina Tapa mo tani, wathi/ jin miiki to yan a'di ha me'd ki minu 'kosh jwa mo. 6 A'di midi mii ci ka'bal idoŋgon apo/ mo haali/ a'di miiki to gi wakan mo, dhali haali/ a'di diki ta gi mo/en apo/ wathi/ jin ha'tha 'ko'd mo."

7 Yan'ko'da Nethen oki'da Dawuu'd gwo mo ki: "/E a'di ta wathi/ caan mo! Tapa, Arumgimis ma Israyiil, oki gwo mo ki: ' Aha/ wolkina /eya yini 'kup mmota malik gi 'kwani Israyiil mo, dhali aha/ wothkina /e 'peni me'd ma Shawuul mo be. 8 Aha/ cikina /e gu'b gi tapam pini mo, dhali up gi tapam pini e 'bame'd pini mo. Aha/ si'da/ cikina /e gu'b ma Israyiil mo dhali gu'b ma Yahuuda/ mo. Bahili wakki/ a'di gwa'da gwa'd kagahara/ mo tani, aha/ mina 'taki ciki /e aris ton tiya ki nyanye/ mmomar is mo. 9 Wakan atinta wakkina /e aris gwoŋkan gi Tapa mo, wakan mmomii tonthus e jis /em piti mo? /E 'koshkina Yuraya jin ta wathi/ Hiththa ki gandala turga/ mo dhali kal ashim piti mmota ashim piniŋ gana/ mo. /E 'koshki a'di jwa ki gandala turga/ ma thuruuk ma Ammun mo. 10 Wakan shwane/ gandala turga/ midi diki dhal gu'b pini mo, haali/ /e wakki aha/ mo dhali kal asha Yuraya jin ta wathi/ Hiththa ki ashim pini mo.' 11 Tapa oki gwo mo ki: ' Hili mo mo ma, aha/ mina cu mii shiga/ mis apo/ /e 'peni kuŋ gu'b piniŋ gana/ mo. E bwambori jis/em piniŋ gana/ mo tani, aha/ mina 'do i/ashim pini mo dhali ci uni ka man'dish gu'b pini is mo, dhali a'di midi ish inyakki i/ashim pini ki montee ki kwany kwany mo. 12 Haali/ /e miiki miinthus pini ki jim ba'k mo, hili aha/ mina mii to yan e bwambora ris 'kwani ma Israyiil mo, ki embul jin shwakin ma tente/ mo.'" 13 Dhala Dawuu'd oki'da Nethen gwo mo ki, "Aha/ miikina miinthus apo/ Tapa mo". Nethen thokki'da Dawuu'd gwo mo ki: "Tapa si'da/ parki miinthus pini e mo. /E miinu diki 'kosh jwa mo be. 14 Bahili, gom mii yan jin miikina /e mmowak gwo gi Tapa mo tani, a'ci jin dhodhu gom /e ka jiŋ gana/ a'di midi wu mo be." 15 Wakana Nethen yaki'd mo dhali yaki bway pa mo.

Mowu gi ya/ ma Dawuu'd mo

Tapa 'dorki'da 'ci jin dho'thkin ma 'bom ma Yuraya goma Dawuu'd mo, dhali a'di 'ba'thki'd kagahara/ mo be. 16 Yan'ko'da Dawuu'd 'thoki'da Arumgimis gom ara 'ciŋ gwath mo. Dawuu'd ga/ki to mo dhali yaki bwaman gu'b mo dhali ish ki mon'thinyi 'baar mo 'ko'da 'cesh mo. 17 Dhali gwanyjaka/ gi kuŋ gu'b piti cuki mis mo dhali doshkini 'ko'dgwari a'di mo, mmo'de'k a'di ki mis 'peni 'ko'da 'cesh mo, hili a'di ushki'd mmocu mis mo, dhali a'di diki shwa to nyakki uni mo be. 18 Dhali ka cim 'koni pesu/ mo tani a'ci wuki'd mo. Dhali imanmiiya tu'c ma Dawuu'd uni ko/ki is mmotor a'di gwo ka 'ci wuki'd mo, haali/

uni oki gwo mo ki, "Hili mo mo ma, ka 'ci diki'd ki e naskina/ mo tani, aman walkina 'twa/ e a'di mo, dhali a'di diki ciḵ gwom bam mo. Ata mina a'di imii gom is piti mo waḵki/ ana ṯorkina a'di gwo ka ara 'ciŋ gwaṯh a'di wu'd mo?!" 19 Hili ka Dawuu'd mishki mo ki imanmiiya ṯu'c piti uni walki 'twa/ ka ḵako/ imonṯal 'de/ mo tani, Dawuu'd mishki gwo 'ban ka ḵar/e ka 'ci wuki'd mo. A'di doṯki imanmiiya ṯu'c piti gwo mo ki, "A/'ci wu'd mo?" Uni thoḵki gwo mo ki, "A'ci wu'd mo." 20 Yan'ko'da Dawuu'd cuki mis 'pena 'cesh mo dhali lam is piti mo, dhali 'kosha yin mo, dhali aḵki burrinyem piti e mo. A'di yaki'd bway gu'b gi moŋḵogu gi Taṗa mo dhali luŋ imun mo, dhali yan'ko'd a'di yaki'd ka nyaŋ'ko'd bway gu'b ma maliḵ pitiŋ gana/ mo. Ki a'di doṯki gwo gom a'di mo tani, uni thosonki tonṯe/ ibwambori a'di mo, dhali a'di shwaki to mo. 21 Wakan imanmiiya ṯu'c piti oki a'di gwo mo ki, "Gomatinta miikina /e to yan mo? /E ga/ki to mo dhali ko goma 'ci ki a'di diki'd ki e mo, hili me'd jin wukin ma 'ci mo tani, /e cuki mis mo dhali shwa to mo." 22 Dawuu'd thoḵki gwo mo ki: "Ka 'ci diki'd ki /e naskina/ mo tani aha/ ga/kina to mo dhali ko mo. Aha/ okina gwo mo ki: ' Is ba/ 'aja mishki'd mo walla ki Taṗa midi mii mii ma 'the gom aha/ mo, ka 'ci midi di ki /e mo?' 23 Hili shwane/ a'di wuki'd mo, wakan ata a'di imiga/ ga/ to mo? A/ aha/ mina guyi a'di ka nyaŋ'ko'd doḵ/e mo? Aha/ mina ya bway a'di mo, hili a'di midi diki doḵ bway aha/ mo be."

Soliman a'di dho'thkunu mo

24 Dawuu'd malaski ashim piti ka Barshiba mo, dhali yaki'd eya yim mo dhali ishki'd nyaḵka yim mo. Yan'ko'd ayim dho'thki a'di ya/ mo, dhala 'ci yuḵkunu gway ka Soliman mo. Taṗa enki a'di mo 25 dhali a'di hashki gwo bwaya Nethen jin ta'da manc̣i gwon dhamo/ mo mmoyuḵ a'di ka Jedidiyah mo, haali/ Taṗa enki a'di mo be.

Rabbah a'di bu'thkunu mo

26 Shwane/ a Juwaa'b aski'da ṗo/ pa Rabbah gi 'kwani Ammun mo, dhali a'di bu'thki 'peŋkuman bampa/ ma maliḵ mo. 27 Wakana Juwaa'b hashki imanḵal gwo bwaya Dawuu'd mo dhali o gwo mo ki, "Aha/ askina e pa Rabbah mo, dhali aha/ bu'thkina 'kus yi'de/ jin ḵali yi'de/ bway 'peŋkuman bampa/ mo. 28 Shwane/ gom gwo gi wakan mo tani tuli arisa thuruuḵa tiya is imonṯal 'de/ mo dhali 'kami 'peŋkuman

bampa/ mo dhali buthi a'di mo, hili/ wak̲ki/ aha/ butha 'peŋkuman bampa/ mo tani, a'di minu yuk̲ki gway pem mo." 29 Wakana Dawuu'd tulki'da risa thuruuk̲ is imont̲al 'de/ mo dhali yaki'd bway pa Rabbah mo; a'di aski 'peŋkuman bampa/ mo dhali bu'th a'di mo be. 30 Wakana Dawuu'd k̲alki toŋ'kup̲ 'peni 'kup̲ ma malik̲ buni mo dhali mondit̲ piti waka dhana kuluny 'd̲olkon i'de/ mo, dhali ta'd gi wosh yintho/ mo. Dhali toŋ'kup̲ karkunu issi 'kup̲ ma Dawuu'd gana/ mo. Yan'ko'd a'di k̲ali to ka pije/ kun dilkina uni 'peni 'peŋkuman bampa/ ki sheŋ'kup̲ ki nyanye/ mo. 31 A'di 'doyi 'kwani ka pije/ kun 'kokin e 'peŋkuman bampa/ mo dhali miiki uni ki mom'bi'th mmomiiya t̲u'c ki to kun dheru to mo, to kun k̲ara she/ mo, dhala risa thurmany mo; a'di si'da/ dhuki uni mmomiiya t̲u'c e to jin 'batha 'ba'th jin 'thosuwa je mo. Dhala Dawuu'd ŋapk̲i aris 'peŋkuman bampa/ gi 'kwani Ammun i'baar mo mmomiiya t̲u'c yan mo. Yan'ko'da Dawuu'd dhali arisa thuruuk̲ mo tani dok̲kin bway pa Urushaliim mo be.

Samu/iil Su/ 13

Amnon dhala T̲h̲amar mo

1 Mii yan miiki'd ki ya/ ma Dawuu'd ka Absalum taki'd gi 'bwaham jin ta jaro/ ki jaro/ jin yuk̲kunu gway ka T̲h̲amar mo, dhala Amnon jin ta ya/ ma Dawuu'd mo tani enki'da yim mo. 2 Amnon shi/kina bwa wakan mo ki a'di 'ba'thki'd ka mak̲ gom 'bwah piti ka T̲h̲amar mo. Ayim ta nyaraŋ gana/ mo, dhali a'di diki ha me'd goma Amnon mmomii toŋ kamu/ goma yim mo. 3 Hila Amnon taki'd ga mugu jin yuk̲kunu gway ka Jonadaa'b jin ta ya/ ma Shimiyah mo, jin ta'da kam ma Dawuu'd mo. Jonadaab ta wathi/ jin yuk̲a yuk̲ kagahara/ mo be. 4 Jonadaa'b oki'da Amnon gwo mo ki, "Gomatinta, ya/ ma malik̲, shi/kina /e bwa mon'thamo/ isa yempa/ mo? /E mini diki t̲or aha/ gwo mo?" Wakana Amnon thok̲ki a'di gwo mo ki, "Aha/ ena T̲h̲amar mo, jin ta 'bwah ma kam pem ka Absalum mo." 5 Yan'ko'd Jonadaa'b oki a'di gwo mo ki, "Ishi 'ko'da 'cesh eya cim pini mo dhali miiyi is ki jim 'ba'th mo. Me'd jin min ma babam pini yayu/ mmop̲ar /e e mo tani, oyi a'di gwo mo ki, Bala hashi 'bwah pem ka T̲h̲amar mmoc̲i aha/ toŋ kamu/ mmoshwa mo dhali 'cok̲ to ibwambori aha/ mo, wakan ki aha/ mina mish a'di mo dhali shwa a'di 'peni me'd piti mo?" 6 Wakana

Amnon ishki 'ko'da 'cesh mo dhali miiki is mmowa e ki a'di 'ba'thki'd mo. Ka malik pu'ki'd mmopar a'di e mo tani, Amnon oki'da malik gwo mo ki, "Bala hashi 'bwah pem ka Thamar mmomiiki aha/ tonten tiya gom 'ba'th pem mo e bwambori aha/ mo wakan ki aha/ mina shwa 'peni me'd piti mo."

7 Yan'ko'da Dawuu'd hashki gwo bwaya Thamar e gu'b ma malik piti mo, mmo/o gwo mo ki: "Yayi i'dishesan e gu'b ma kam pini ka Amnon mo dhali thosoni tonte/ gom a'di mo." 8 Wakana Thamar yaki'd bway gu'b ma kam piti ka Amnon e mo jin ishkina a'di 'ko'da 'cesh mo. Ayim kalki'da gana'th mo dhali 'thokki a'di mo dhali ukki maaŋkuthu'd e jis/em piti mo, dhali yan'ko'd ayim ba'dki a'di mo. 9 Ayim kalki tom ba'd to mo dhali ciki a'di maaŋkuthu'd mo, hili a'di ushki to shwa mo. Yan'ko'da Amnon oki 'kwanin tiya gwo kun 'kokin inyakki a'di mo ki: "Uri 'kwani ka 'dete/ 'dete/ ka pije/ mo, iiyi 'peni aha/ mo." Wakan 'kwani ka 'dete/ 'dete/ iikin ka pije/ 'peni a'di mo be. 10 Wakan Amnon oki'da Thamar gwo mo ki, "Kali maa e bwaman gu'b pem mo ki aha/ mina shwa to 'peni me'd pini mo." Wakana Thamar kalki maaŋkuthu'd jin miikina a'di mo, dhali kali a'di e bwaman gu'b ma kam piti ka Amnon mo. 11 Ka yim kalki tonte/ gom a'di mo tani, a'di bu'thki'da yim mo dhali oki a'di gwo mo ki: "Yayu/, /e ki ishi nyakki aha/ mo, 'bwah pem mo." 12 Ayim thokki a'di gwo mo ki: "Yisa, kam pem, dhalku/ ki mii aha/ ki mom'bi'th mo, haali/ to yan minu diki mii wakan e Israyiil mo. Dhalku/ ki mii to yan jin 'the is ki 'the mo! 13 Aha/ mina kal mon'the is pem ka pije/ kata mo? Dhali /E mini wakata mo? /E mina e waki jan 'de/ gi ta pus eya Israyiil mo! I'dishesan, bala/ wali 'twa/ eya malik mo, haali/ a'di midi diki dhal aha/ bway mmomash i /e mo." 14 Wakana Amnon diki cik gwom piti mo, dhali a'di 'bitha 'bi'th 'penka yim mo, dhali a'di dirki'da yim ki mom'bi'th mo, dhali a'di ishki'd nyakka yim mo.

15 Yan'ko'da Amnon shi/ki'da Thamar i e kagahara/ ki nyanye/ mo. Ki mo shi/ jin shi/kina a'di ayimi e wakan ki nyanye/ 'penki mo/en jin enkina a'di ayim mo. Amnon oki'da yim gwo mo ki, "Cuyi mis mo dhali yayi mo." 16 Hili ayim thokki a'di gwo mo ki, "Yisa! Haali/ tonthusa caaga/ yan gi miikina /e aha/ mo dhali kar aha/ 'pen ka pije/ wakan mo tani shi/a shi/ 'penki to jin miikina /e e aha/ mo!" Hila Amnon diki cik gwom piti mo. 17 Wakan, a'di yukki wathi/ jin ta'da

manmiiya ṯu'c piti mo dhali o'd ki, "K̲ali a'bom yan mo ka pije/ 'peni aha/ mo, dhali muthi/ 'twaŋkal gu'b i'ko'di a'di mo." 18 Yan'ko'd amanmiiya ṯu'c piti k̲alki'da yim ka pije/ mo dhali mu'thki 'twaŋkal gu'b i'ko'di a'di mo. T̲h̲amar hi'thki burrinye/ jin c̲inu jamas jaro/ ki 'bor 'bor mo haali/ i'bwa/ ma maliḵ uni kun ta nyaraŋ gana/ hi'thki aris burrinyen tur kun wakan mo be.

19 T̲h̲amar 'koshki 'piny e 'kup̲ piti mo dhali dherki burrinyem piti bwa jin c̲inu jamas jaro/ ki 'bor 'bor mo. Ayim karki me'd piti e 'kup̲ piti mo dhali yaki'd mo, mmoko ki 'kus jin caaca me'd jin yakin ma yim mo. 20 Absalum jin ta'da kam piti oki a'di gwo mo ki: "A/akam pini ka Amnon di'd inyak̲ki /e mo? Hili i'dishesan diyi ki shwam mo, 'bwah pem. A'di ta'da kam pini mo. Dhalku/ ki k̲al to yan eya du mo." Wakana T̲h̲amar diki'd a'di 'de/ e gu'b ma kam piti ka Absalum mo.

21 Hili me'd jin cik̲kin ma maliḵ Dawuu'd gwo gwansan i'baar mo tani, a'di miiki'da nyor kagahara/ mo. 22 Absalum diki o gwoŋ kamu/ goma Amnon mo, goma Absalum shi/ki a'di i e mo gom to jin miikina a'di eya yim mo dhali mmokar mon'the is gom 'bwah piti ka T̲h̲amar mo.

Absalum 'koshki'da Amnon mo

23 Mii yan yayi'd i'ko'di yila su/ jin thimki'd mo ka Absalum ta gi iman'cit̲h k̲a'bala mur mmomiiya ṯu'c e Baal Hasor mo, a'di jin'dishki Ep̲rayiim is mo, dhala Absalum dot̲ki iya/ ma maliḵ i'baar mo mmo/ ii mombut̲ imun mo be. 24 Absalum yaki'd bwaya maliḵ mo dhali o gwo mo ki, "Mishi mo i'dishesan mo, amanmiiya ṯu'c pini taki'd gi iman'cit̲h k̲a'bala mur mo. Bala, dhalka maliḵ dhali imanmiiya ṯu'c pini iin inyak̲ki aha/ mo, kun tana manmiiya ṯu'c pini mo." 25 Maliḵ thok̲ki'da Absalum gwo mo ki, "Yisa, ya/um pem mo, aman i'baar mo mina 'koki ii mo haali/ aman mina ta ton dit̲i'd gom /e mo." Absalum dot̲ki'da maliḵ mo, hili a'di diki ya mo, hili a'di c̲iki a'di mom'bor miim piti mo. 26 Wakana Absalum oki gwo mo ki, "Wak̲ki/ diki wakan mo tani, bala dhala kam pem ka Amnon bway mmo/ ya nyak̲ki am mo." Wakana maliḵ oki a'di gwo mo ki, "Gomatinta min ma Amnon iya nyak̲ki um mo?" 27 Absalum miiki'da Dawuu'd ka mak̲ ki sule/ mo, dhali wakan a'di dhalki'da Amnon bway mo dhali iya/ ma maliḵ i'baar mo mmo/ ii nyak̲ki a'di mo be.

28 Absalum k̲anki iman miiya t̲u'c piti gwo mo ki: "Ci k̲i gwo ki 'dish 'dish mo. Ka Amnon t̲elkin ma su 'kosh 'pen mo, dhali me'd jin okika/ um gwo mo ki, ' 'Kosha Amnon mo tani', wakan 'koshi a'di jwa mo. Dhalku/ is ki k̲o/ mo. Aha/ i dina ki k̲an um gwo mo? Tayi ki mom'bitha du is mo dhali dari gi moŋk̲o/ is mo." 29 Wakan imanmiiya t̲u'c ma Absalum miiki to eya Amnon mo me'd gwo jin k̲ankina a'di uni mo. Yan'ko'd iya/ ma malik̲ i'baar mo cuki mis mo, dhali 'kwaniŋ gwat̲h ka 'det̲e/ 'det̲e/ merki thuluny buni ap̲o/ mo dhali sokin mo be.

30 Wakan gwo p̲u'dki'd mo, ki uni 'kokin ibway mo tani, gwon this p̲u'dki'da Dawuu'd mo mmo/o gwo mo ki, "Absalum 'koshki iya/ ma malik̲ jwa i'baar mo, dhali imun jan 'de/ 'peni uni 'konu ki dhal ki e mo." 31 Yan'ko'd amalik̲ cuki mis mo dhali dherki burrinyem piti bwa mo, dhali ishki 'ko'da 'cesh mo; dhali imanmiiya t̲u'c piti i'baar mo doshkin mmodher burrinyem buni bwa mo. 32 Jonadaa'b jin ta ya/ ma Shimeyah mo, jin ta'da kam ma Dawuu'd mo tani, thok̲ki gwo mo dhali o'd ki, "Dhalku/ ki gam tap̲am pem gwo is ki uni 'koshki dhuru'c 'kwaniŋ gwat̲h jwa i'baar mo k̲un ta iya/ ma malik̲ mo, haala jasa Amnon a'di wuki'd mo. Absalum kulumki to yan mo 'pena cim c̲aan jin gamkin ma Amnon is me'd ki 'bwah piti ka T̲h̲amar mo. 33 Wakan gom kan tap̲am pem jin ta'da malik̲ k̲alki gwo yan eya du mo, dhalku/ ki gam gwo is ki iya/ ma malik̲ i'baar mo uni wukin mo, haali/ jasa Amnon a'di iwuki'd mo be."

Absalum guski'd e Geshur mo

34 Absalum guski'd ka pije/ mo. Amanmiiya t̲u'c diki'd mmohil mo mmo'de'k jis/em piti ki mis mo dhali mishki 'kwani ka ris iiyin e bway tur ka 'bana gagamis ka bora luŋgu'b mo. 35 Wakana Jonadaab oki'da malik̲ gwo mo ki: "Hili mo mo ma, iya/ ma malik̲ uni iiyin mo. A'di miiki'd isi me'd jin okin ma manmiiya t̲u'c pini gwo mo be." 36 Wakan a'di p̲u'dki'd me'd jin 'barkina a'di 'twa/ wal mo tani, iya/ ma malik̲ p̲u'dkin mo dhali 'de'kki 'kus buni isi mis mo dhali gwokin mo. Amalik̲ dhali imanmiiya t̲u'c piti i'baar mo gwokin si'da/ kagahara/ mo. 37 Hila Absalum guski'd mo dhali yaki'd bwaya Talmayi jin ta ya/ ma Ammihu'd mo, jin ta'da malik̲ gi paŋ Geshur mo. Dawuu'd gwoki'd gom ya/um piti ka cimi 'baar mo be.

38 Wakana Absalum guski'd mo dhali yaki'd bway Geshur mo, e mo jin dikina a'di gom yili kwara mo. 39 AMaliḵ Dawuu'd ŋapḵi'd mmoya ka pije/ mmopara Absalum e mo, haali/ a'di malaskunu mo goma Amnon mo dhali wum piti mo.

Samu/iil Su/ 14

Absalum doḵki'd bway pa Urushaliim mo

1 I'dishesan Juwaa'b jin ta ya/ ma Seruyah mishki'da maliḵ çi'da du bwaya Absalum mo. 2 Wakana Juwaa'b hashki gwo bwaya Ţekuwa mo dhali taki'd ga 'bom jin yuḵa yuḵ jin ḵalunu bway a'di mo. A'di oki'da yim gwo mo ki: "Bala pali mii ki /e ta wathi/ jin gwoki'd mo dhali hithi burrinye/ jin gwonu i is mo. Bala dhalku/ ki 'kosh is pini ka yin mo, hili wayi e ka 'bom jin gwoki'd ki embul ki tur tur gom wathi/ gi wuki'd mo. 3 Yan'ko'd yaku/ eya maliḵ mo dhali wali 'twa/ e a'di gom to jin Miga/ ţor jamas mo." Wakana Juwaa'b ţorki a'di aris gwo kun min ma yim i o goma maliḵ mo.

4 Ka 'bom 'peni Ţekuwa walki 'twa/ eya maliḵ mo tani, ayim luŋki jis/e ka 'cesh mo dhali o gwo mo ki: "Maliḵ woţḫi aha/ mo ma." 5 Maliḵ oki a'di gwo mo ki, "Ata a'di shi/i'd mo?" Ayim thoḵki gwo mo ki, "Gwoŋ ḵar/e ki aha/ tana 'boma dalla mo, haala kaţḫim pem a'di wuki'd mo be. 6 Aha/, tana man mii tom pini mo,jin tagi iya/ su/ mo, dhali uni askin ka rem 'kup e bwam mondhe'd mo, dhali imun wathin 'de/ p̱iyi'd mmo ḵwa/ uni bwa mo. Jan 'de/ dorki'da kamu/ mo dhali 'kosh a'di jwa mo. 7 I'dishesan awaḵ ka kuluny cuki mis apowa manmii tom pini mo, dhali uni oki gwo mo ki: ' Çiyi wathiŋ gwaţḫ jin 'koshki'da kam piti e me'd bam mo, wakan ki aman mina 'kosh a'di jwa mo, mmori/ mondiki/e ma kam piti jin 'koshkina a'di jwa mo.' Wakan uni si'da/ mini bu'th mony'ce'd sho'k mo. Wakan uni mini kara 'cila'th çaan jin shwa'd jin dhalkika/ apije/ mo, dhali uni mini dhala kaţḫim pem darki gway gi uçim pem mo walla emen e jis/e gi mony'cesh mo."

8 Wakana maliḵ oki'da 'bom gwo mo ki: "Yaku/ bway gu'b pini mo, dhali aha/ mina ḵan gwo ki toŋkamu/ minu mii gom /e mo." 9 A'bom gi pa Ţekuwa thoḵki'da maliḵ gwo mo ki, "Taṗam pem, ka maliḵ, dhalki tonthus di'd aṗo/ aha/ mo dhali aṗo/ kuŋ gu'b ma babam pem mo. Maliḵ dhala ḵursem piti uni dargi tonthus i'ba/ mo." 10 A malik

thok̲ki gwo mo ki: "Wakan a'diyin jin midi mii toŋkamu/ gom /e mo tani, susi a'di e aha/ mo, dhali a'di midi diki ta /e is ki me'd dok̲/e mo be." 11 Yan'ko'da yim oki gwo mo ki: "Malik̲ kayi gwo gi Tap̲a Arumgimis pini e mo, wakan ka bas gi a'di jin rici'da ri'c midi dīki 'ce'd jan 'deŋ kamu/ sho'k ki sule/ mo, wakan ki uni mini 'koki 'ce'd ya/um pem sho'k mo." Malik̲ oki gwo mo ki, "Me'd jin dina Tap̲a ki e mo tani, amur 'de/ gi ya/um pini mini 'koki bit̲a 'cesh mo."

12 Wakana 'bom oki gwo mo ki, "Bala dhalka manmii tom pini bway mmowal 'twa/ ki nyanye/ e tap̲am pem ka malik̲ mo." A'di o'd ki, "Wali 'twa/ mo." 13 Wakana 'bom oki gwo mo ki, "Dhali gomatinta kulumkina /e to gi wakan ap̲o/ 'kwani ma Arumgimis mo? Haali/ e gwo yan mo tani, malik̲ a'di wana e ki jan 'deŋ kamu/ jin miiki tonthus mo, haala malik̲ diki k̲ali ya/um piti jin urkunu ka nyaŋ'ko'd bway pa dok̲/e mo. 14 Haali/ aman i'baar mo mina mii wu mo, dhali aman wakina e ki yi'de/ jin wolki'da p̲owa 'cesh mo, jin minu diki tul is ka nyaŋ'ko'd dok̲/e mo. Hili Arumgimis midi diki k̲al mondiki/e ka pije/ mo. Isi ciki/, a'di midi kulum gom uni gwansan kun urkunu ka pije/ mo mmo'koki 'ko e mo jin urkunuwa ur ka pije/ mo. 15 Wakan i'dishesan, mishi mo ki aha/ yayina mmowal 'twa/ e to yan e tap̲am pem ka malik̲ mo, haali/ 'kwani miiki aha/ mmok̲o/ is mo. Wakan amanmii tom pini oki gwo e is piti mo ki, ' I'dishesan aha/ mina wal 'twa/ eya malik̲ mo. Wariba/ amalik̲ midi mii to jin dot̲kin ma manmii tom piti 'peni a'di mo. 16 Wariba/ amalik̲ midi cik̲ aha/ gwo mo dhali 'cuk̲a manmii tom piti 'peni me'd gi wathi/ yin jin midi 'ce'd aha/ sho'k mo dhali ya/um pem imont̲al 'de/ mo, dhali k̲al nyunykina/ jin c̲ikin ma Arumgimis am mo be.' 17 Wakan amanmii tom pini 'thoki'd mo ki, ' Tap̲a, bala dhalki gwo gi tap̲am pem jin ta'da malik̲ c̲i aha/ mo malas mo, haali/ me'da man'doyu gwo ma Arumgimis mo tani, wakan a'di ta tap̲am pem ka malik̲ ki t̲or miim 'boron 'peni tonthus mo.' Dhalki Tap̲a Arumgimis pini di'd inyak̲ki /e mo."

18 Wakana malik̲ thok̲ki gwo mo dhali oki'da 'bom gwo mo ki: "Bala dhalku/ ki ba'k toŋ kamu/ 'peni aha/ jin Miga/ dot̲ /e mo." A'bom thok̲ki gwo mo ki: "Dhalki tap̲am pem ka malik̲ wal 'twa/ i'dishesan mo." 19 A malik̲ oki gwo mo ki: "A'di diki ta me'd ma Juwaa'b nyak̲ki /e e to yan i'baar mo?" A'bom thok̲ki gwo mo dhali o'd ki, "Me'd jin dina /e ki e mo tani, tap̲am pem ka malik̲, jan 'de/ p̲iyi'd jin midi ye ki me'da

bimporos mo walla ka binycam 'peni toŋ kamu/ jin walkina tapam pem ka maliḵ 'twa/ mo. A'di ta'da manmiiya ṯu'c pini ka Juwaa'b jin ḵanki aha/ gwo mo dhali ṯorki aha/ gwo mmo/o aris to gwansan kun walkina a'di jin ta'da manmii tom pini 'twa/ mo be. 20 Amanmii tom pini ka Juwaa'b a'di miiki to yan mmo/aḵ mii e jin mii'd mo. Tapam pem a'di yuḵa yuḵ mo, mmowa e ki mo yuḵ ma man'doyu gwo ma Arumgimis mo, dhali a'di mish to 'baar mo kun miin e mony'cesh mo." 21 Wakana maliḵ oki'da Juwaa'b gwo mo ki, "Mishi i'dishesan mo, aha/ mina mii to yan mo. Yaku/ wakan mo, dhali susi dhuru'c wathi/ ka Absalum ka nyaŋ'ko'd mo." 22 Wakana Juwaa'b luŋki jis/e ka 'cesh ki montaḵ mo dhali mo ç̱i 'twa/ maŋ ka maliḵ mo. Juwaa'b oki gwo mo ki, "Shwane/ amanmiiya ṯu'c pini mishki mo ki aha/ gamkina 'the e jis/em pini mo, tapam pem, ka maliḵ oki gwo gom to jin miikunu goma manmii tom piti mo." 23 Wakana Juwaa'b cuki mis mo, dhali yaki'd bway Geshur mo, dhali susi'da Absalum ka nyaŋ'ko'd bway pa Urushaliim mo. 24 A maliḵ oki gwo mo ki, "A'di midi doḵ e gu'b pitiŋ gana/ mo, hili a'di midi diki mish jis/em pem mo." Wakana Absalum doḵki'd e gu'b pitiŋ gana/ mo, hili diki mish jis/e ma maliḵ mo.

Dawuu'd gwamki'da Absalum mo

25 I'dishesan e Israyiil i'baar mo imun wathin 'de/ p̱iyi'd jin maŋkunu gom jarom piti mmobola Absalum e mo. 'Peni bwam sho'k piti bwaya liman 'kup̱ piti mo tani thalkina kamu/ diki di e a'di mo. 26 Me'd jin 'cit̲ha a'di amur 'kup̱ piti ki yili 'baar mo, haali/ a'di dit̲a dit̲ apo/ a'di mo, a'di barki'da mur piti mo; a'di midi ta mombar ma guurush i iss 'kwanimpa 'kume'd mo, a'di jin barkunu ki tom bar ma maliḵ jin ta'da ḵar/e mo. 27 Iya/a kwara uni dho'thkunu ka Absalum mo dhali 'bwa/ i'de/ mo, jin yuḵkunu gway ka T̲hamar mo. Ayim taki'da 'bom jin ta jaro/ ki jaro/ mo be.

28 Absalum diki'd mmo'baar yil isu/ e Urushaliim mo, ki dargi mo mish jis/e ma maliḵ mo. 29 Wakana Absalum hashki gwo goma Juwaa'b mo mmohash a'di bwaya maliḵ mo, hila Juwaa'b diki yayu/ bway a'di mo. Wakana Absalum hashki gwo me'di su/ mo, hila Juwaa'b naskina/ diki yayu/ mo. 30 Wakana Absalum oki imanmii tom piti gwo mo ki, "Hili mo mo ma, bwam mondhe'd ma Juwaa'b a'di 'dish is ki jim pem mo, dhali a'di taki'd gi pos bunyan imun mo. Iiku/

mo dhali c̲i'th a'di ki o'd mo." Wakan imanmii to ma Absalum c̲i'thki bwam mondhe'd ki o'd mo be. 31 Yan'ko'da Juwaa'b cuki mis mo dhali yayi'd bwaya Absalum e gu'b piti mo, dhali oki a'di gwo mo ki, "Gomatinta c̲itha imanmii tom pini bwam mondhe'd pem jin taga/ ki o'd mo?" 32 Absalum thok̲ki'da Juwaa'b gwo mo ki, "Hili ma, aha/ hashkina gwo e /e mmo/o ki, ' Yayu/ imahan mo wakan ki aha/ mina hash /e bwaya malik̲ mo mmo/o gwo mo ki, "Gomatinta yayiga/ 'peni Geshur mo? A'di midi 'bora 'bor gom aha/ mmodi naskina/ imun mo. I'dishesan wakan dhalki aha/ misha jis/e ma malik̲ mo, dhali wak̲ki/ aha/ miikina tonthus mo tani, dhalki a'di 'kosh aha/ jwa mo."'" 33 Wakana Juwaa'b yaki'd bwaya malik̲ mo dhali t̲orki a'di gwo mo. Ka malik̲ yuk̲ki'da Absalum mo tani, a'di yayi'd bwaya malik̲ mo dhali luŋki'd ki jiŋ goŋ is ka 'cesh ibwambora malik̲ mo, dhala malik̲ p̲iki'da Absalum 'twa/ mo be.

Samu/iil Su/ 15

Mii shigga/ ma Absalum mo

1 Mii yan yayi'd ka Absalum thosonki'da arabiyya is jin dira shuma rum mo dhali aris shuma rum gom is piti mo, inyak̲ki 'kwaniŋ gwat̲h i iss su/ i'ce'dka 'kume'd mmoso ibwambori a'di mo. 2 Absalum cuki mis mon'thamo/ ki jahanne/ mo dhali dosh e shemen bway tur jin ya'd bway 'twaŋkala goŋ gi 'peŋkuman bampa/ mo. Ki wathiŋ kamu/ ushki gwo e mmoyayu/ bwaya malik̲ gom gwondwall gwo mo tani, Absalum midi yuk̲i a'di mo dhali o gwo mo ki: "/E yayan 'peni 'peŋkuman bampa/ jana mo?" Yan'ko'd wathi/ thok̲ki gwo mo ki: "Amanmii tom pini a'di 'peni jan 'de/ ma risa wak̲ ma Israyiil mo be." 3 Wakana Absalum oki a'di gwo mo ki: "Hili ma, miim pini a'di 'bora 'bor mo dhali ta'da k̲ar/e mo, hili imun jan 'de/ p̲iyi'd jin c̲ikunu mom'bi'th ma malik̲ mmocik̲ gwo gom miim pini mo." 4 Absalum marki gwo is mo ki: "Aha/ ŋap̲a ki aha/ mina dwall gwo eya 'cesh mo, wakan ki 'kwaniŋ gwat̲h ka 'det̲e/ 'det̲e/ kun ushki gwo e mo walla mii yan mini iiyu/ e aha/ mo, dhali aha/ mina c̲i a'di gwoŋk̲ar/e mo!" 5 Wakan a'di miiki'd ki embul c̲aan me'd jin yayina wathiŋ kamu/ bwaya Absalum mmotak̲ a'di mo tani, Absalum 'de'kki me'd piti imis mo dhali bu'th a'di mo dhali p̲i a'di 'twa/ mo. 6 Absalum miiki mii yan eya Israyiil i'baar mo

kun iiyin bwaya maliḵ gom gwondwall mo. Wakana Absalum ḵwalki'da risa du gi 'kwaniŋ gwaṯh ma Israyiil mo.

7 Mii yayi'd ki moŋkar 'kuṗ gi yila doŋgon jin okin ma Absalum a maliḵ gwo mo ki: "Bala dhalki aha/ bway mmoya mo dhali c̣i gwoŋ gam me'd c̣aan jin miikika/ gom Taṗa e Hebruun mo. 8 Haala manmii tom pini gam gwo me'd ki aha/ dikina e Geshur e Araam mo, mmo/ o gwo mo ki, ' Waḵki/ Taṗa ka jiŋ gana/ midi susi aha/ doḵ/e bway Urushaliim mo tani, yan'ko'd aha/ mina luŋ Taṗa mo be.'" 9 Wakana maliḵ oki a'di gwo mo ki, "Yaku/ ki moŋḵu'th is mo." Wakana Absalum cuki mis mo dhali yaki'd bway Hebruun mo.

10 Hili wakan Absalum hashki iman'kar mo ki tur eya risa waḵ ma Israyiil i'baar mo, mmo/o gwo mo, "Ki jahanne/ me'd jin mina umi ciḵ kony ce ma rasan ḵa'bal mo tani, yan'ko'd um mini mii o gwo mo ki: ' Absalum a'di taki'da maliḵ e Hebruun mo.'" 11 'Kwaniŋ gwaṯh kun iikin nyaḵka Absalum 'peni Urushaliim 'koni iss 'kwanimpa 'kume'd mo, uni kun yuḵkunu mo. Uni iikin ki dargi mo mish mo mo, mmo'koki mish toŋ kamu/ jin kulumkin ma Absalum ibwa mo. 12 Ka Absalum c̣iki to mmomiiya bas mo tani, a'di hashki gwo goma Ahiṯhoṗel 'peni ari pam piti e Giloh mo. A'di taki'da manwoṯha Dawuu'd mo. Gwo jin gamkin ma Absalum me'd ki jim ba'k a'di 'bitha 'bi'th mo, haali/ 'kwani kun baṯhkina Absalum isho'k uni marki is ki sule/ mo be.

Dawuu'd yeki'd 'peni Urushaliim mo

13 Amanḵal gwo yayi'd bwaya Dawuu'd mo mmo/o gwo mo ki, "Arisa du gi 'kwaniŋ gwaṯh ma Israyiil uni baṯhkina Absalum mo." 14 Wakana Dawuu'd oki imanmii tom piti gwo i'baar mo uni kun 'kokin nyaḵki a'di e Urushaliim mo ki: "Cuyi mis mo dhali dhalki ana sona mo, haali/ p̣iyi'd 'peni ana kun mini ye 'pena Absalum mo. Thosoni is mmo/ii ki jahanne/ mo, gom a'di midi bu'th ana ki jahanne/ mo, dhali a'di midi ḵali to shi/ga/ ka 'cesh aṗo/ ana mo dhali 'kosh 'peŋkuman bampa/ ki shemen gandala turga/ jin ka'd ka 'ban su/ mo." 15 Imanmii to ma maliḵ okina maliḵ gwo mo ki, "Hili ma, imanmii tom pini uni thosonki is mmomii to yin jin o taṗam bam ka maliḵ bwa mo." 16 Amaliḵ yaki'd mo dhali kuŋ gu'b piti i'baar mo i'ko'di a'di mo, hili amaliḵ dhalki uṗ i'kume'd mo, uni kun ta lac̣a/ mo, mmokar gu'b

ma malik ki 'bore/ mo. 17 I'ko'd ka malik yaki'd ka pije/ mo dhali 'kwani 'baar mo i'ko'di a'di mo tani, uni doshkin e gu'b jin 'ko'd mo. 18 Imanmiiya tu'c piti 'baar mo iikin nyakki a'di mo, dhali 'kwaniŋ Kereth i'baar mo iikin ibwambori a'di mo, dhali 'kwani Peleth i'baar mo, dhali 'kwaniŋ Gitti/ i'baar mo dhali 'kwaniŋ gwath kun 'koni iss 'kwanimpa iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd mo kun bathki a'di nsho'k 'peni Gath mo tani iikin nyakka malik mo be.

19 Wakana malik oki'da Ithayi jin ta wathi/ Gitti/ mo ki: "Gomatinta mina /e yayu/ nyakki am mo? Doki mo dhali ca'bi nyakka malik mo, haali/ /e ta wathi/ gi bampaŋ kamu/ mo dhali /e ta wathi/ jin urunu ka pije/ mo. Doki bway mom piniŋ gana/ mo. 20 Me'd jin yakina /e katili/ mo, gomatinta miga/ kar /e mmoya ka kul is e mo 'baar mo nyakki am mo? Aha/ si'da/ dina ki mish mo yin jin yakika/ iya mo. Wakan doki mo dhali susi imuguŋ 'kwaniŋ gwath gi bampam pini nyakki /e mo, dhali dhalki mo/en jin telu sho'k mo dhali mii ma isiŋ gana/ mmoya nyakki /e mo." 21 Hila Ithayi thokki'da malik gwo mo dhali o'd ki: "Me'd jin dina Tapa ki e mo, dhali me'd jin dina tapam pem ka malik ki e mo tani, ka jiŋ gana/ e mo yin jin mina tapam pem ka malik iya mo tani, amanmiiya tu'c pini midi ya imun si'da/ mo, wakan wakki/ ta 'pemen gi moŋ'koki/e mo walla mowu mo." 22 Wakana Dawuu'd oki'da Ithayi gwo mo ki, "Yayi mo dhali diyi nyakki am ki sule/ mo." Wakana Ithayi jin ta wathi/ Gitti/ yaki'd nyakka malik mo, imontal 'de/ nyakki 'kwaniŋ gwath piti i'baar mo dhali kuŋ gu'b i'baar mo kun 'kokin nyakki a'di mo be. 23 Kali 'baar mo gwokin ki 'kus kun caaca mo me'd jin iikina 'kwani 'baar mo e embul momba'da'd Kidrun mo, dhala malik ki is piti si'da/ 'cithki'd mo. 'Kwani 'baar iikin ki sule/ e bway tur 'kupki mombwasho mo be.

24 Dhala Saduuk si'da/ nyakki 'kwani Lawi i'baar mo tani, kalkina sanduuk gi gwoŋ gam me'd ma Arumgimis mo, uni kun 'kokin mo. Uni karkina sanduuk ma Arumgimis a'cesh mo, dhali yan'ko'd Abiyathar gamki me'd ki uni mo. Uni corkin ntagi 'kwani 'baar iikin ka pije/ 'peni 'peŋkuman bampa/ mo. 25 Amalik oki'da Saduuk gwo mo ki: "Kala sanduuk ma Arumgimis ka nyaŋ'ko'd e 'peŋkuman bampa/ mo. Wakki/ aha/ gama 'the e jis/e gi Tapa mo tani, a'di midi susi aha/ ka nyaŋ'ko'd imahan mo dhali torki aha/ asanduuk dok/e mo dhali mo yin jin dikina a'di mo be. 26 Hili wakki/ a'di o'd ki:

' Aha/ dina bwa ki 'bor nyakki /e mo,' hili ma, aha/ dina imahan mo, dhalki a'di mii to yin e aha/ jin midi 'bor gom a'di mo." 27 Amalik si'da/ oki'da Saduuk gwo jin ta'da gasiis mo ki: "/E diki ta wathi/ yukga/ mo? Doki e 'peŋkuman bampa/ ki moŋku'th is mo, dhali iya/um pini su/ nyakki /e mo, Ahimaas jin ta ya/um pini mo, dhala Jenathan jin ta ya/ ma Abiyathar mo. 28 Mishi mo, ki aha/ mina cor eya risa al gi mombwasho mo ntagi gwo midi yayu/ 'peni /e mmotor aha/ gwo mo be." 29 Wakana Saduuk dhala Abiyathar kalkina sanduuk ma Arumgimis ka nyaŋ'ko'd e Urushaliim mo, dhali uni 'kokin imun mo.

30 Hila Dawuu'd seki sho'k 'te/ mo dhali ko e 'Kuwosh ma Setuun mo, dhali a'di tikki 'kup piti mo. 'kwaniŋ gwath ka 'dete/ 'dete/ 'peni 'kwani kun 'kokin nyakki a'di tikki 'kup buni mo, dhali uni iiki ko ilu/ mo me'd jin iikina uni mo. 31 Wathin 'deŋ kamu/ torki'da Dawuu'd gwo mmo/o ki: "Ahithopel a'di di'd e bwaman imangam gwo me'd ki jim ba'k nyakka Absalum mo." Wakana Dawuu'd 'thoki'd mo ki, "Ayy Tapa, bala tu'kki gwo woth is ma Ahithopel mmota pus gana/ mo."

32 Mii yan yayi'd me'd jin pu'dkin ma Dawuu'd eya liman gi bway tur mo, e mo yin jin karkina 'kwani mmoluŋa Arumgimis mo, dhala Hushayi jin ta wathi/ Arkit yayi'd mmogam a'di 'kup ki burrinyem pom piti jin dherki bwa mo dhala 'cesh e 'kup piti mo. 33 Dawuu'd oki a'di gwo mo ki, "Wakki/ /e mini ya nyakki aha/ mo tani, yan'ko'd /e mini ta ton diti'd gom aha/ mo. 34 Hili wakki/ /e dokon e 'peŋkuman bampa/ mo dhali owa Absalum gwo mo ki: ' Aha/ mina ta manmii tom pini mo, malik, me'd jin taka amanmii to ma babam pini ki embul jin peki'd mo tani, wakan i'dishesan aha/ mina ta manmii tom pini mo,' yan'ko'd /e mini mii ci gwom 'bi'th is ma Ahithopel mmota gwo jin dotkunu gom aha/ mo be. 35 Mina /e diki taga/ gasiis Saduuk dhala Abiyathari nyakki /e mo? Wakan e to yin jin mina /e cik e gu'b ma malik mo tani, /e mini mii tor a'di ka Saduuk mo dhala Abiyathar jin ta'da gasiis mo. 36 Mishi ki uni takin gi iya/um buni isu/ imun nyakki uni mo, Ahimaas, jin ta ya/ ma Saduuk, dhala Jenathan, jin ta ya/ ma Abiyathar mo. /E mini mii hash gwo e aha/ e me'd buni mo ki to 'baar mo kun cika /e mo." 37 Wakana Hushayi, jin ta'da mugu/ ma Dawuu'd mo tani, yayi'd e 'peŋkuman bampa/ me'd jin pu'dkin ma Absalum mo dhali cicki'd e Urushaliim mo be.

Samu/iil Su/ 16

Amanmiiya tu'c ma Mepibosheth mo

1 Ka Dawuu'd yaki'd ki embul jin kuta kut apo/ moŋ gagamis mo tani, Siba jin ta'da amanmiiya tu'c ma Mepibosheth gamki a'di 'kup ki thulunya su/ kun de'kkunuwa kakasha po/ mo; dhali apo/ uni mo tani uni tan ga/ kuluny maaŋkuthu'd i iss 'kwanimpa 'kume'd mo, dekken gi mamana muratha ku'thga/ i iss 'kwanimpa mudhe'd mo, dhali mo hom ma pu/ iss 'kwanimpa mudhe'd mo, dhali kucaŋ ma su mo. 2 Amalik oki'da Siba gwo mo ki: "Gomatinta kalina /e to gwansan mo?" Siba thokki gwo mo ki, "Aris thuluny gom kuŋ gu'b ma malik mmomera po/ mo, dhali maaŋkuthu'd mo dhali maaŋkuthu'da po'd e ma pu/ gom dhuru'c 'kwaniŋ gwath pini mmoshwa mo, dhala su gom jan 'deŋ kamu/ jin 'ka'dkina is ki 'ka'd e mombwasho mmopi a'di mo." 3 Amalik oki gwo mo ki, "Yan'ko'd mane Tapa ma babam pini mane mo?" Siba thokki'da malik gwo mo ki, "Hili ma, a'di diki'd i'ko'd e Urushaliim mo, haali/ a'di oki gwo mo ki, ' Shwane/ kuŋ gu'b ma Israyiil mini doki dhan 'peŋkuman bampa/ ma babam pem e aha/ mo.'" 4 Wakana malik oki'da Siba gwo mo ki, "Hili ma, uni 'baar mo kun taki kuma Mepibosheth i'dishesan tana aris to gom /e mo." Siba thokki gwo mo ki, "Āha/ luŋkina ki moŋkar is ki gwa'd gom /e mo, tapam pem, ka malik mo. Dhalki aha/ gama 'the e jis/em pini mo."

Shimayi jeeki'da Dawuu'd mo

5 Ka Malik Dawuu'd 'dishki Bahurim is mo tani, wathi/ 'peni kuŋ gu'b ma wak ma Shawuul yayi'd ka pije/ 'peni mun mo. Gway piti ka Shimayi jin ta ya/ ma Gera mo, dhali a'di jeeki'da jee mo me'd jin yakina a'di ka pije/ mo. 6 A'di 'koshki aris wosh eya Dawuu'd mo dhali e imanmiiya tu'c ma malik i'baar mo, gom kan 'kwani dhali 'kwaniŋ gwath kun 'bitha 'bi'th kun 'kokin ka bimporos ma malik dhali ka binycam mo. 7 Shimayi yukki'da yuk ki monyjeeya jee mo ki: "Iiyi mo, cuyi mis 'peni mahan mo, /e jin ta wathiŋ gwath ma bas mo, /e jin ta wathiŋ gwath jin di'd ka wuny'cis mo! 8 Tapa midi ciki /e to 'baar mo ka nyaŋ'ko'd goma bas jin miikina /e e kuŋ gu'b ma Shawuul mo, e mo jin jikina /e aji mo. Tapa a'di ciki dhan 'peŋkuman bampa/ e me'd ma Absalum jin ta ya/um pini mo. /E yayin mmo'ce'da 'ce'd sho'k mo

haali/ /e ta wathiŋ gwaṯh ma bas mo." 9 Wakana Abishayi jin ta ya/ ma Seruyah, oki'da maliḵ gwo mo ki, "Gomatinta min ma 'ka yan jin wuki'd mo mmojee tapam pem ka maliḵ mo? Bala dhalki aha/ bway mmoya mo dhali ḵal 'ḵup piti ka pije/ mo." 10 Hila maliḵ oki gwo mo ki, "Ata miga/ mii nyaḵkī /e mo, iya/ ma Seruyah mo? Wariba/ a'di jee aha/ haali/ Tapa oki a'di gwo mo ki, ' Jeeya Dawuu'd mo.' Yan'ko'd aja midi o a'di gwo mo ki, 'Gomatinta jeekina /e amaliḵ mo?'" 11 Wakana Dawuu'd oki'da Abishayi gwo mo dhali gom imanmiiya ṯu' piti i'baar mo ki, "Hili ma, ya/um pem, jin dho'thkunu 'peni buŋgwar is pem mo, ŋapa'd mmoḵal mondiki/em pem mo. Me'di e kata mina wathi/ ma Benyjamiin yan i'dishesan i o ana bwa ki nyanye/ mmo'ce'd aha/ sho'k mo? Dhalki a'di 'de/ mo dhali dhalki a'di je'da je mo, haali/ Tapa ḵanki a'di gwo mmomii a'di mo. 12 Wariba/ Tapa midi hil mo e mondiṯ bwa gi isa nyor jin yayi'd e aha/ mo, dhali c̱iki aha/ doḵ/e ki tom 'boro'd gom monyjeem piti ki aha/ shwane/ mo." 13 Wakana Dawuu'd dhali 'kwaniŋ gwaṯh piti iikin e bway tur mo, ka Shimayi yaki'd e 'ko'dgwari a'di isi mis ka 'bana gagamis mo, mmojeeya jee mo dhali bir bu'd mo dhala ris wosh e a'di mo me'd jin yakina a'di mo be. 14 Yan'ko'da maliḵ dhali 'kwani 'baar mo kun 'kokin nyaḵki a'di wukina is e mo, dhali a'di siki is mo me'd jin doshkina uni mon'thiny mo.

Gwonyc̱i gi gwom'bi'th is ma Ahiṯhopel mo

15 Isi me'da Absalum dhali 'kwaniŋ gwaṯh ma Israyiil i'baar mo kun 'kokin nyaḵki a'di mo tani, uni iiyin bway pa Urushaliim mo, dhala Ahiṯhopel diki'd nyaḵki a'di mo. 16 Mii yan mii'd ki embul ma Hushayi jin ta wathi/ Arkiṯ mo, jin ta'da mugu/ ma Dawuu'd mo tani, yayi'd bwaya Absalum mo, ka Hushayi oki'da Absalum gwo mo ki, "Maliḵ diyi ki e ki sule/ mo! maliḵ diyi ki e ki sule/ mo!" 17 Absalum oki'da Hushayi gwo mo ki, "A/ yan ta miim piniŋ gana/ goma mugum pini mo? Gomatinta dina /e ki ya nyaḵki a'di mo?" 18 Hushayi oki'da Absalum gwo mo ki: "Yisa! Jan 'de/ gi Tapa mo dhali 'kwani gwansan mo dhali 'kwaniŋ gwaṯh ma Israyiil i'baar mo kun kwanykunu mo, c̱aan a'di ta wathiŋ gwaṯh jin midi ta jim pem mo, dhali aha/ mina di nyaḵki a'di mo be. 19 Wathi/ gi wakata iMiga/ miiki to si'da/ mo? A/ aha/ mina mii to e buŋ'kus gi ya/um piti mo? Me'd jin Miga/ to e buŋ'kus ma babam pini mo, aha/ mina mii to e buŋ'kus pini mo."

20 Wakana Absalum oki'da Ahithopel gwo mo ki, "Ciyi am gwo woth is pini gom to jin mina aman imii mo." 21 Ahithopel thokki'da Absalum gwo mo ki, "Yayi eya ris up laca/ ma babam pini mo, kun dhalkina a'di mmokar gu'b ma malik ki 'bore/ mo, dhali ka Israyiil i'baar mo mini cik gwo ki /e takin gi mo usha babam pini gwo e mo. Yan'ko'd me'd gi 'kwani 'baar mo kun 'kon inyakki /e mini 'bitha 'bi'th mo be." 22 Wakan uni bele'thki gu'b burrinye/ goma Absalum eya liman gi gu'b ma malik mo, dhala Absalum yaki'd eya ris up laca/ ma babam piti e jis/e ma Israyiil i'baar mo. 23 I'dishesan gwo woth is ma Ahithopel caan jin cikina a'di ka cim gwansan mo a'di waki wathiŋ gwath jin cikki gwo 'peni 'twa/ ma Arumgimis ki is piti mo. Gom kan a'di 'cunycurkina Dawuu'd gwo woth is ma Ahithopel i'baar mo dhala Absalum mo be.

Samu/iil Su/ 17

1 Wakana Ahithopel oki'da Absalum gwo mo ki: "I'dishesan dhalki aha/ kwanya 'kwaniŋ gwathi aliipi 'kume'd i'ce'dka su/ mo, dhali aha/ mina cu mis mo dhali ura Dawuu'd nsho'k mon'thiny mo. 2 Dhali aha/ mina yayu/ e a'di ki a'di wuna is e mo dhali ki a'di naskin dena is mo dhali ci a'di moŋko/ is mo. Dhali 'kwani kun 'koni nyakki a'di mini so mo dhali aha/ mina 'kosh jasa malik mo. 3 Aha/ mina kali 'kwani 'baar gom /e ka nyaŋ'ko'd mo, me'da nyaŋa'b jin yaya'd bwaya kathim piti mo, dhali 'kwani 'baar mo mini 'ko ki moŋku'th is e bwaŋ'kwaranyi /e mo." 4 Gwo jin okin ma Ahithopel 'borki'da Absalum bwa mo dhali 'kwaniŋ gwanyjaka/ ma Israyiil i'baar mo be.

Gwonyci ma Hushayi mo

5 Wakana Absalum oki gwo mo ki, "I'dishesan yuka Hushayi jin ta wathi/ Arkit gara/ mo, dhali dhalki ana cika gwo jin ona a'di mo." 6 Me'd jin yakin ma Hushayi bwaya Absalum mo tani, Absalum torki 'pemen gwo jin okin ma Ahithopel a'di mo dhali yan'ko'd a'di dotki'da Hushayi mo ki: "A/ aman mina mii to jin okin ma Ahithopel mo? Wakki/ diki wakan mo tani, tori am gwo jin wothkina /e is mo." 7 Wakana Hushayi oki'da Absalum gwo mo ki: "Gwo woth is jin cikin ma Ahithopel ki embul yan a'di diki 'bor mo be." 8 Hushayi marki gwo

is mo ki, "/E mishkina babam pini mo dhali 'kwaniŋ gwaṯh piti kun ta iman asa mee 'bitha 'bi'th mo, dhali uni shi/a mii ki shi/ mo, dhali uni wakina e ka dhab jin borki ushi ushan piti ki mom'bi'th e bwam mondhe'd mo. Ababam pini a'di ta wathi/ gi mo/as mo; a'di midi diki ish nyaḵka thuruḵ piti mon'thiny mo. 9 Hili ma, ka ḵar/e i'dishesan a'di ka jiŋ gana/ ba'kki'd e jisa tiya mo walla e mon tiya mo. A'di midi raḵ ki 'kwaniŋ gwaṯh pinin tiya minu 'kosh jwa mo e monṯel 'pen gi 'koshuwa 'kosh mo, ki a'di yin jin midi ciḵ gwo midi o gwo mo ki: ' Mony'ciṯh 'kus a'di bu'thki mo e bwamana risa askar kun baṯhana Absalum nsho'k mo.' 10 Wakan i/askar kun 'bi'th ma du ki 'bi'th si'da/ mo, kun wan ma du e ka du ma dhoṗ mo, mini ḵo/ is mo haala Israyiil i'baar mishki mo ka babam pini a'di ta wathiŋ gwaṯh jin c̣a'bki dem dem mo, dhali 'kwaniŋ gwaṯh kun 'kokin nyaḵki a'di uni 'bitha 'bi'th kagahara/ mo be. 11 Wakan aha/ woṯha /e gwo is ka Israyiil i'baar mo minu tul is imonṯal 'de/ gom /e mo, 'pena Daan bwaya Bershiba mo, ki mondeŋ e ki nyanye/ mo me'da si'b gi ḵumma/ yi'de/ mo, dhali ki /e mini ya bway dhan mo/asa caaga/ me'd wathi/ mo. 12 Yan'ko'd aman mina iiyu/ aṗo/ a'di yin jin mina a'di gam mo, dhali aman mina tiḵ a'di e mo me'd jaṗe/ kun raskin aṗowa 'cesh mo. Aman mina 'koki dhal jan 'de/ si'da/ 'peni 'kwaniŋ gwaṯh piti mo, walla a'di ki is piti, mmodi ki e mo. 13 Waḵki/ a'di gusu'd ka nyaŋ'ko'd e 'peŋkuman bampa/ mo tani, wakana Israyiil i'baar mo mini ḵala risa shi/ e 'peŋkuman bampa/ mo dhali aman mina dir 'peŋkuman bampa/ e bwaman yi'de/ mo, ntagi ushi wosha gwa'dga/ si'da/ minu 'koki gam doḵ/e imun mo be." 14 Wakana Absalum dhali 'kwani ma Israyiil oki gwo mo ki, "Gwo woṯh is ma Hushayi jin ta wathi/ Arkiṯ a'di 'bora 'bor 'pena Ahiṯhoṗel mo." Taṗa a'di kwanyki'd mmo/ush gwonyc̣i ma Ahiṯhoṗel jin 'boṗra 'bor mo mmoḵali mony'ce'd sho'k aṗowa Absalum mo.

Hushayi Rumki'da Dawuu'd ki gwo mmoye mo

15 Yan'ko'da Hushayi oki'da Saduuḵ gwo mo dhala Abiyathar uni kun ta igasiis mo ki: "Ahiṯhoṗel woṯhki'da Absalum gwo is mo dhali 'kwani gwanyjaḵa/ ma Israyiil ki mii gi wakan mo dhali hili aha/ okina gwoŋ kamu/ mo. 16 Yan'ko'd i'dishesan, yayi ki jahanne/ mo dhali ḵali gwo bwaya Dawuu'd mo; oyi a'di gwo mo ki, ' Dhalku/ ki 'ko mon'thiny eya ris yi'de/ gi te'den gi mombwasho mo, hili ki to 'baar

mo tani 'cit̲hi mo, goma malik̲ minu los imont̲al 'de/ nyak̲ki 'kwani 'baar mo kun 'kokin nyak̲ki a'di mo.'" 17 I'dishesan Jonathan dhala Ahimaas uni 'kokin e yi'de/ gi du'du'd ma Rogel mo. Ayima 'bomi jin ta'da manmiiya t̲u'c yaki'd mo dhali t̲orki uni gwo kata ŋapkina uni mmomish mo, haali/ uni mini 'koki mii mii shi/ga/ jin mishkunu mmoyayu/ e 'peŋkuman bampa/ mo. Ki gwo yayi'd mo tani, yan'ko'd uni iikin mo dhali t̲ora Malik̲ Dawuu'd gwo mo. 18 Hili dhuru'c wathiŋ gwat̲h mishki uni ki embul yan mo dhali t̲orkina Absalum gwo mo. Wakana Jonathan dhala Ahimaas iikin ka pije/ ki jahanne/ mo dhali iiyin e gu'b gi wathiŋ gwat̲h e Bahurim mo, jin taki'd gi jis yi'de/ e 'banyjalam piti mo, e mo jin 'kona uni ki thul ka 'cesh mo. 19 A'bom gi wathi/ k̲alki toŋkum gom jis yi'de/ mo dhali bele'th a'di apo/ 'twaŋkal jis yi'de/ mo, dhali t̲a'kki emen to apo/ a'di mo, wakan ki jan 'de/ piyi'd jin midi misha Jenathan dhala Ahimaas ki uni 'kokin e jis yi'de/ mo be. 20 Imanmiiya t̲u'c ma Absalum iiyin eya 'bom gi ta gi gu'b mo dhali oki gwo mo ki, "Ahimaas dhala Jonathan uni mane/?" A'bom t̲orki uni gwo mo ki, "Uni 'cit̲hki yi'de/ mo." Wakana i'ko'd uni ŋapki mo ka kukul is mo dhali 'koki gam uni mo tani, uni dok̲kin bway pa Urushaliim mo. 21 A'di yayi'd i'ko'd ka Jenathan dhala Ahimaas pikin ka pije/ 'peni jis yi'de/ mo. Uni iikin mmok̲al gwo bwaya Malik̲ Dawuu'd mo; uni oki a'di gwo mo ki, "Cuyi mis mo dhali 'cit̲hi yi'de/ ki jahanne/ mo haala Ahit̲hopel c̲iki gwo gi wakan mo dhali gwo gi wot̲hu is gom /e mo be." 22 Wakana Dawuu'd cuki mis mo dhali 'kwani 'baar mo si'da/ kun 'kokin inyak̲ki a'di mo, dhali uni 'cit̲hki yi'de/ Uurdun mo. Mon'thamo/ ki mo kushu'd mo tani jan 'de/ piyi'd 'peni uni jin diki 'cit̲h yi'de/ Uurdun mo.

23 Ka Ahit̲hopel mishki'd ki gwo wot̲h is piti 'konu ki mii mo tani, a'di merki thuluny piti apo/ mo dhali yaki'd bway gu'b piti e 'peŋkuman pam pitiŋ gana/ mo. A'di t̲orki kuŋ gu'b piti gwo gom to mmohil ki 'bore/ i'ko'di a'di mo dhali shirki is piti imis mo. Wakan a'di wuki'd mo dhali kankunu e moŋ'kupa je ma babam piti mo.

24 Yan'ko'da Dawuu'd yayi'd eya Mahanayim mo. Me'da Absalum, a'di 'cit̲hki yi'de/ Uurdun mo, a'di dhali 'kwaniŋ gwat̲h ma Israyiil i'baar mo nyak̲ki a'di mo be. 25 Absalum karki'da Amasa apowa thuruk̲ i embul ma Juwaa'b mo. Amasa jin ta ya/ gi wathi/ jin yuk̲kunu ka Jether jin ta wathi/ Ishma/iil, jin yaki'd bwaya Abijel mo, jin ta

'bwa/ ma Nahash mo dhali jin ta 'bwah ma Seruyah mo, jin ta ko Juwaa'b mo. 26 Yan'ko'da Israyiil dhala Absalum 'kokina 'cesh e paŋ Gile'd mo.

27 A'di yayi'd ka Dawuu'd yayi'd si'da/ eya Mahanayim mo, dhala Shobi jin ta ya/ ma Nahash 'peni Rabbah gi 'kwani Amuun mo, dhala Maḵer jin ta ya/ ma Ammi/iil 'peni pa Lo Dibar mo, dhala Barsillayi jin ta wathi/ Gile'd 'peni Rogelim mo tani, 28 uni ḵalki to kun ishu mo dhala risa bathaniya mo, dhala ris toŋ'kul bwa dhala risa nos mo, dhala game/ mo, dhala dip̱any pos bunyan, emen to kun 'thoskunu mo, dhala 'dahe/, dhala athas mo, 29 dhala yina dham mo, dhala yina ko, dhali ḵa'bal, dhali taŋgaŋ ko 'pena ma'diny to/e mo, wakan ka Dawuu'd dhali 'kwani kun 'kokin nyaḵki a'di mini shwa to mo. Hili 'kwaniŋ gwaṯh gwansan oki gwo mo ki, " 'Kwani 'kosha te/ mo, dhali wukina is e mo, dhali bu'thkina yi'de/ e mombwasho mo be."

Samu/iil Su/ 18

Absalum P̱ikunu e ki mii mo dhali Wuki'd mo

1 Dawuu'd deŋki'da risa askar e kun 'kokin nyaḵki a'di mo dhali dhuki aris 'kwaninycan 'pena risa aliip̱ mo dhala ris 'kwaninycan 'peni iss 'kwanimpa mudhe'd ap̱o/ uni mo. 2 Yan'ko'da Dawuu'd hashki'da thuruḵ ka pije/ mo, jan 'de/ 'pena kwara e bwaŋ'kwarany gwoŋḵan ma Juwaa'b mo, akwaraŋ kamu/ e bwaŋ'kwarany gwoŋḵan ma Abishayi jin ta ya/ ma Seruyah mo, jin ta'da kam ma Juwaa'b mo, dhali naskina/ akwaraŋ kamu/ e bwaŋ'kwarany gwoŋḵan ma Ithayi jin ta wathi/ Gitti/ mo. Malik oki'da thuruḵ gwo mo ki, "Aha/ ka jiŋ gana/ mina ya ka pije/ nyaḵki um ki is pem, gara/ mo." 3 Hili 'kwaniŋ gwaṯh oki gwo mo ki, "/E mini mii diki ya bway mo/as mo, haali/ waḵki/ aman sona mo tani uni mini 'koki hil ki 'bore/ gom am mo, walla waḵka 'ban 'peni am wun mo tani uni mini 'koki hil ki 'bore/ mo. Hili /e ta jiŋ gana/ 'peni am kun 'kona aliip̱ i'kume'd mo! Wakan a'di 'bora 'bor ki /e mini thoson is mmowoṯh am 'peni 'peŋkuman bampa/ mo be." 4 Wakana maliḵ thoḵki uni gwo mo ki, "Aha/ mina mii to yin jin midi 'bora 'bor gom um mo." Maliḵ doshki'd ki 'twaŋḵala goŋ gi 'peŋkuman bampa/ ka thuruḵ i'baar mo iikin ka pije/ ki iss 'kwanimpa mudhe'd mo dhali ka aliip̱ ka ris mo. 5 Amaliḵ ḵanki'da Juwaa'b gwo mo, dhala Abishayi,

dhala Ithayi mmo/o gwo mo ki, "Miiyi ki 'bore/ gom gway pem nyaḵki dhuru'c wathi/, ka Absalum mo." 'Kwani 'baar ciḵki gwo jin c̱ikin ma maliḵ ka ris 'kwaninycan mo ki gwoŋḵan yan goma Absalum mo.

6 Wakana thuruḵ iikin ka pije/ e 'ko'dgwari bampa/ apowa Israyiil mo; dhali dhan mo/as peperki'd e bwanycwa ma E̱parayiim mo. 7 Athuruḵ ma Israyiil p̱ikunu e ki mii imun e bwambori imanmii to ma Dawuu'd mo; imun adhan mony'ci̱th 'kus caaca ka cim c̱aan mo 'peni 'kwaniŋ gwa̱th kun 'kona aliip̱i iss 'de/ mo be. 8 Dhan mo/as peperki'd ki tur e 'ko'dgwari bampa/ ka kuluny mo, dhali 'kwaniŋ gwa̱th ki nyanye/ uni 'ce'dkunu sho'k e bwanycwa ki gandala turga/ mo.

9 Absalum yaki'd mmogam 'kup̱ ki imanmii to ma Dawuu'd atiya mo. Absalum merki bakal piti ap̱o/ mo, dhali bakal yaki'd e bwaŋ'kwarany ma risa binycwa ma c̱aww kun rusa rus mo, dhali 'kup̱ piti bu'thkin ma binycwa mo. A'di dhalkunu ki shirki'd ka 'canyjala/ e embwamana 'cesh dhala balany gi momis mo ki bakal jin merkina a'di apo/ yaki'd mo. 10 Jan 'deŋ kamu/ mishki mii yan mo dhali ṯorki'da Juwaa'b gwo mo ki, "Hili ma, aha/ mishkina Absalum shirki'd e mis cwa ma c̱aww mo!" 11 Juwaa'b oki wathi/ jin ṯorki a'di gwo goma Absalum mo ki, "Hili ma! /E mishki a'di mo! Gomatinta dina /e ki dor a'di mmoḵal ka 'cesh mo? Aha/ mina 'taki c̱iki /e emena guurush kush i'kume'd mo dhali waḉkan mo." 12 Wathi/ thoḵki'da Juwaa'b gwo mo ki, "Wakan waḵki/ aha/ bu'thkina emena guurush kush ka aliip̱ mo tani, naskina/ aha/ mina diki kar me'd pem ap̱o/ ya/ ma maliḵ mo, haali/ aman i'baar ciḵkina gwo ka maliḵ ḵanki /e mo, Abishayi, dhala Itẖayi mo, mmo/ o ki, ' Jan 'de/ p̱iyi'd jin midi mii ta dhuru'c wathi/ ka Absalum is ki me'd mo be.' 13 Waḵki/ aha/ shi/kina mondiki/em pem ki mii gi gwo ma ṯor mo (dhali imun toŋ kamu/ p̱iyi'd jin ba'kkunu 'pena maliḵ mo), /e mini 'taki dhal aha/ 'pen mo." 14 Wakana Juwaa'b oki gwo mo ki, "Aha/ mina diki c̱or gom /e mo." Wakana Juwaa'b ḵalki'da mee ikwara e me'd piti mo dhali yip̱ uni ka ḵar/e eya du ma Absalum mo, ki a'di di'd ki e naskina/ mo dhali shirki'd imis e cwa ma c̱aww mo. 15 Yan'ko'd dhuru'c 'kwaniŋ gwa̱th i'kume'd kun ḵalkina goŋgoro/ ma Juwaa'b dhali 'kamkina Absalum is mo, dhali 'koshki a'di jwa mo.

16 Wakana Juwaa'b piki ce ma rasan k̲a'bal mo, dhala thuruk̲ dok̲kin 'peni mo ura Israyiil̲ nsho'k mo, haala Juwaa'b dok̲ki'da thuruk̲ ka nyaŋ'ko'd mo. 17 Uni k̲alkina Absalum mo dhali birki a'di e jisa beega/ e bwanycwa mo; uni kanki bungwar is piti e bwaŋ'kwarany wosha caaga/ kun tulkunu is ki caaca mo, ki 'kwani ma Israyiil i'baar sokin mo tani, 'kwaniŋ gwat̲h ka 'det̲e/ 'det̲e/ sokin bway gu'b burrinyem buniŋ gana/ mo. 18 I'dishesan ka Absalum diki'd ki e naskina/ mo tani, a'di nyaŋki wosh ki caaca ka tiŋkiliŋ gom is piti e embul momba'da'd ma malik̲ mo, haali/ a'di oki gwo mo ki, "Aha/ dina ki ta gi ya/m pem mmok̲al e 'kup̲ gom gway pem mo." A'di yuk̲ki'da tiŋkiliŋ gway i'ko'di gway pitiŋ gana/ mo, wakan a'di yuk̲kunu mmoka cim ma Absalum yan e kagahara/ mo.

Dawuu'd Cik̲ki gwo gom Mowu ma Absalum mo

19 Yan'ko'd Ahimaas jin ta ya/ ma Saduuk̲ oki gwo mo ki: "I'dishesan dhalki aha/ gusa bwaya malik̲ ki gwon thisa 'borga/ mo, ki Tap̲a 'cuk̲ki a'di 'pena ris me'd gi 'kwaniŋ 'kup̲ piti mo." 20 Juwaa'b thok̲ki a'di gwo mo ki, "/E mini diki ta mank̲al gwon this shwane/ mo; /e mini mii k̲al a'di ka cima kamu/ mo. Shwane/ /e mini diki k̲al gwon this mo haali/ ya/ ma malik̲ a'di wuki'd mo." 21 Yan'ko'da Juwaa'b oki wathi/ kush gwo mo ki: "Yayi mo, mmot̲ora malik̲ gwo ki to jin mishkina /e mo." Wathiŋ kush luŋki'd ka 'cesh eya bora Juwaa'b mo, dhali guski'd mo be. 22 Wakana Ahimaas jin ta ya/ ma Saduuk̲ oki'da Juwaa'b gwo dok̲/e mo ki, "Ki dargi to jin miiki'd mo tani, bala dhalki aha/ si'da/ gusa mo dhali bat̲h wathiŋ k̲ush nsho'k mo." Juwaa'b thok̲ki gwo mo ki: "Gomatinta ŋap̲a /e mmogus mo, ya/um pem, mishi mo ki /e mini diki gam tontak̲ gom gwon this mo?" 23 "E to gunn kun miikin mo tani," okin ma Ahimaas mo ki, "Aha/ mina gus mo." Wakana Juwaa'b thok̲ki a'di gwo mo ki: "Gusi mo." Yan'ko'd Ahimaas guski'd ki bway gi moŋk̲wany k̲wany mo, dhali wathi/ k̲ush guski'd ka pije/ mo.

24 I'dishesan aDawuu'd diki'd e embwaman mo dhali eya ris 'twaŋkala goŋ ma pije/ mo. Dhali wathi/ jin hil mo yaki'd isi mis e 'kuŋgu'b gi 'twaŋkala goŋ eya gaŋgara/ mo dhali 'de'kki /em piti ki mis mo. Me'd jin hilkina a'di mo mo tani, a'di mishki wathi/ 'dishki mo is mo, mmous a'di 'de/ mo be. 25 Wathi/ jin hilki mo cuki'd mo dhali t̲orki'da malik̲ gwo mo. Yan'ko'da malik̲ oki gwo mo ki: "Wak̲ki/ a'di di 'de/ mo tani,

gwon this 'kokin e 'twam piti mo." Aman gusa waca/ 'dishki mo is mo dhali a'di 'dishki 'peŋkuman bampa/ is mo. 26 Yan'ko'd amanhil mo mishki'd ki wathiŋ kamu/ gusiyi'd mo, dhala manhil mo yukki'da manhil 'twaŋkala goŋ mo; a'di oki gwo mo ki, "Hili ma, wathiŋ kamu/ gusiyi'd a'di 'de/ imattaan mo." Dhala Malik oki gwo mo ki: "A'di si'da/ kali gwon this mo." 27 Wakan wathi/ jin hilki mo oki gwo mo ki, "Aha/ kuluma ki moŋgus gi wathi/ e bwambor a'di wana e ki gus ma Ahimaas jin ta ya/ ma Saduuk mo." Malik oki gwo mo ki, "A'di ta wathim 'borga/ mo dhali a'di yayi'd ki gwon thisa 'borga/ mo be."

28 Yan'ko'da Ahimaas yukki'da yuk mo dhali oki'da malik gwo mo ki, "A'di 'bora 'bor i'baar mo." A'di luŋki'd e bwambora malik mmoluŋ jis/em piti ka 'cesh mo dhali o ki, "Mom'bor mii midi di e Tapa Arumgimis pini mo! A'di piki 'kwaniŋ gwath kun 'de'kki me'd buni imis apo/ tapam pem ka malik mo." 29 Wakana malik thokki gwo mo ki, "A/ a'di 'bora 'bor ki dhuru'c wathi/ ka Absalum mo?" Ahimaas thokki gwo mo ki, "Ka Juwaa'b hashki aha/ mo, jin tana manmii to ma malik mo, e /e mo tani, malik, aha/ mishkina miiny caaga/ jin to'cki bwa mo, hili aha/ dina ki mish ki a'di wakata mo." 30 Yan'ko'da malik oki gwo mo ki, "Tu'kki 'ban mo dhali doshi imahan mo." Wakana Ahimaas tu'kki 'ban mo, dhali doshki'd naskina/ mo.

31 Ki jahanne/ wathiŋ Kush pu'dki'd mo dhali oki gwo mo ki, "Gwom 'borga/ a'di di'd gom tapam pem ka malik mo, haali/ Tapa a'di ri'cki /e shwane/ 'peni uni 'baar mo kun cuki mis apo/ /e mo be." 32 Yan'ko'da malik oki wathiŋ Kush gwo mo ki, "A/ a'di 'bora 'bor ki wathi/ dhuru'c ka Absalum mo?" Wathiŋ kush thokki gwo mo ki, "Aris 'kwaniŋ 'kup gi tapam pem ka malik mo, dhali uni 'baar mo kun cu mis apo/ /e mmomii to shi/ga/ gom /e mo tani, uni mini waki wathin dhuru'c mo.

Moŋko ma Dawuu'd goma Absalum mo

33 Yan'ko'da malik diki ko/ is ki nyanye/ mo, dhali a'di yaki'd isi mis e bwaman gu'b mmope 'twaŋkala goŋ 'kup mo dhali gwoki'd mo. Me'd jin yakina a'di mo tani a'di ditkina bwa mo dhali gwoki'd mo ki: "Ya/um pem ka Absalum, ya/um pem, ya/um pem ka Absalum! Aha/ ŋapa ki aha/ mina 'taki wu ntwa/a/ ki /e mo, Absalum, ya/um pem, ya/um pem!"

Samu/iil Su/ 19

1 Juwaa'b ṯorki gwo mo ki, "Hili ma, amaliḵ a'di gwoki'd mo dhali gwoki'd goma Absalum mo." 2 Wakan mompi mii e ka cim c̣aan a'di ṯu'kki'd ki moŋko goma jesh i'baar mo, haala j̄esh ciḵki gwo jin okunu ka cim c̣aan mo ki, "Maliḵ a'di gwoki'd gom ya/um piti mo." 3 Arisa askar ḵwalki is ka ḵu'th is e 'peŋkuman bampa/ ka cim c̣aan mo, me'd 'kwani kun 'thekina is ki 'the mmoḵwal is ka pije/ me'd jin sokina uni 'peni dhan mo/as mo. 4 Maliḵ kumki jis /em piti mo dhali gwoki'd ki 'kus jin caaca mo ki, "Ya/um pem ka Absalum, Absalum, ya/um pem, ya/um pem!" 5 Wakana Juwaa'b ciḵki'd e bwaman gu'b ma maliḵ mo dhali oki a'di gwo mo ki, "/E 'theki jis/e ma ris imanmiiya ṯu'c pini is i'baar shwane/ mo, kun woṯhki mondiki/em pini shwane/ mo, dhali mondiki/e gi iya/um pini mo dhali i'bwa/um pini mo, dhali mondiki/e gi i/ashim pini mo, dhali mondiki/e gi upa laç̣am pini mo, 6 haali/ /e enki gwansan kun shi/ki /e i e mo, dhali /e shi/ki gwansan i e kun enki /e mo. Haali/ shwane/ /e ṯorki imanshu bway ma jesh gwo mo dhali imanmiiya ṯu'c uni 'koki ta toŋ kamu/ gom /e mo. Shwane/ aha/ gama gwo is ki waḵka Absalum diki'd ki e mo, dhali aman 'baar mo wukina mo tani, wakan c̣aan midi 'bor /e bwa mo be. 7 Wakan i'dishesan cuyi mis mo dhali yayi ka pije/ mo dhali wali 'twa/ ki 'bore/ e iman iiya ṯu'c pini mo, haali/ aha/ okina gwo is ki Tapa mo, waḵki/ /e diki ya mo tani, wathin 'de/ p̄iyi'd jin midi di nyaḵ̄ki /e ki mon'thiny mo. C̣aan midi ta to shi/ga/ gom /e 'penka ris mii shi/ga/ i'baar mo kun miikin ki embula kamu/ e /e 'peni dhuru'c pini ntaga 'dishesan mo." 8 Wakana maliḵ cuki mis mo dhali diki'd e 'twaŋḵala goŋ 'peŋkuman bampa/ mo, dhali 'kwani 'baar mo ṯorkunu gwo mo ki, "Hili ma, amaliḵ a'di diki'd e 'twaŋḵala goŋ mo," dhali 'kwani 'baar mo iiyin e bwambora maliḵ mo. Wakana Israyiil guski'd mo, 'kwaniŋ gwaṯh ka 'deṯe/ 'deṯe/ e gu'b burrinyem piti mo be.

Dawuu'd doḵ̄ki'd e Urushaliim mo

9 'Kwani 'baar uni garki gwo 'kus i'twa/ ka rem'kup̄ e mo 'baar mo eya risa waḵ ma Israyiil i'baar mo mmo/o gwo mo ki, "Maliḵ 'cuḵ̄ki ana ka pije/ 'peni me'd ma ris 'kwaniŋ 'kup̄ bana mo, dhali a'di woṯhki ana 'peni me'd gi 'kwanim P̄alasṯiin mo, hili i'dishesan a'di guski'd ka pije/

mo 'peni bampa/ goma Absalum mo. 10 Absalum, jin wolkina aman ayini 'kup mmo ji am mo, a'di wuki'd e dhan mo/as mo. Wakan gomatinta dina um ki o gwoŋ kamu/ mmosusa malik ka nyan'ko'd mo?"

11 Malik Dawuu'd hashki gwo eya Saduuk dhali eya Abiyathar jin ta'da gasiis mmo/ o gwo mo ki, "Wali 'twa/ eya ris gwanyjaka/ ma Yahuuda/ mmo/o gwo mo ki: ' Gomatinta 'koyina um i'ko'd mmomiiya dite/ mmosusa malik ka nyaŋ'ko'd e gu'b piti mo, ki mo wal 'twa/ ma Israyiil i'baar mo taki'da 'the goma malik mo, mmosusi a'di ka nyaŋ'ko'd e gu'b piti mo? 12 Um ta ikam pem mo, dhali buŋgwar is pem dhala sima/ mo. Yan'ko'd gomatinta 'kokina um i'ko'd mmosusa malik ka nyaŋ'ko'd mo?' 13 Wakan oyi Amasa gwo mo ki: ' Dina /e ki ta buŋgwar is pem dhala simam pem mowa? Arumgimis miiki'd wakan e aha/ mo, dhali ki nyanye/ si'da/ mo, wakki/ /e diki ta wathinyca'd ma thuruk pem 'pena 'dishesan mo mmodi e embul ma Juwaa'b mo.'" 14 Wakan wathiŋ gwatha 'de/ a'di piki'da ris 'kwaniŋ gwath ma Yahuuda/ e ka du i'baar mo. Uni hashki gwo bwaya malik mo mmo/o gwo mo ki: "Dokku/ mo, /e dhali imanmiiya tu'c pini i'baar mo." 15 Wakana malik dokki'd mo dhali yayi'd e yi'de/ Uurdun mo. I'dishesan 'kwaniŋ gwath ma Yahuuda/ iiyin e Gilgal mmo/ii gama malik 'kup mo dhali mmosusa malik mmo'cith yi'de/ Uurdun mo.

16 Shimayi jin ta ya/ ma Gera, jin ta wathi/ Benyjamiin mo, a'di 'peni Bahurim mo, a'di yaki'd ka 'cesh ki jahanne/ inyakki 'kwaniŋ gwath ma Yahuuda/ mmogama Malik Dawuu'd 'kup mo be. 17 Imun 'kwaniŋ gwath 'kokina aliip i'de/ 'pena Benyjamiin nyakki a'di mo, dhala Siba jin ta'da manmiiya tu'c ma Shawuul mo, dhali iya/um piti ikarpa'c mo dhali imanmiiya tu'c i iss 'de/ nyakki a'di mo. Uni 'cithkin e yi'de/ Uurdun e buŋ'kus ma malik mo. 18 Uni 'cithkin mmosusi kuŋ gu'b ma malik mo dhali mmomii to yin jin kulumkina a'di jin 'boro'd mo.

Mo mii mii ma Dawuu'd goma Shimayi mo

Shimayi jin ta ya/ ma Gera luŋki'd ka 'cesh e bwambora malik isi me'd jin twa/a/ jin telkina a'di mii 'pen mmo'cith yi'de/ Uurdun mo be. 19 Shimayi oki'da malik gwo mo ki: "Dhalku/, ki kar aha/ me'da manmii miinthus mo, tapam pem, walla mmoka to shigga/ e jin miikina manmii tom pini ka cim gi dhalkina tapam pem jin ta'da malik

gi pa Urushaliim mo. Ba dhalka amaliḵ midi diki ḵal a'di eya du mo. 20 Haala manmii tom pini mishki'd ki aha/ miikina miinthus mo. Mishi mo, ki gom kan a'di yayika/ shwane/ me'd jin ṯwa/a/ 'peni kuŋ gu'b ma Yusuuṗ mmoyayu/ ka 'cesh mmogam taṗam pem ka maliḵ 'kuṗ mo."

21 Hila Abishayi jin ta ya/ ma Seruyah thoḵki gwo mo dhali o'd ki, "A/ minu 'koki 'kosha Shimayi jwa gom mii yan mo, haali/ a'di jeeki ji gi wolkina Taṗa ayini 'kuṗ mo?" 22 Wakana Dawuu'd oki gwo mo ki: "Ata Imiga/ mii nyaḵki um mo, um kun ta iya/ ma Seruyah mo, ki um shwane/ mini ta iman/ush aha/ gwo e mo? A/ minu 'kosh wathiŋ gwaṯha kamu/ jwa shwane/ e Israyiil mo? Haali/ aha/ dina ki mish shwane/ ki aha/ tana maliḵ apowa Israyiil mo?" 23 Wakana maliḵ oki'da Shimayi gwo mo ki, "/Ē mini diki wu mo." Wakana maliḵ oki gwo is e a'di mmothul gwo me'da ṗo/ mo.

Dawuu'd dhala Meṗibosheṯh gamki 'kuṗ mo

24 Yan'ko'da Meṗibosheṯh jin ta ya/ ma Shawuul thulki'd ka 'cesh mmogama maliḵ 'kuṗ mo. A'di diki 'tam sho'k piti ki burrinye/ mo, walla 'ciṯha mura halam piti mo, walla mmowus burrinyem piti 'pena cim jin yakin ma maliḵ mo ntaga cim gi yayina a'di pa ki moŋḵu'th is mo be. 25 Wakan me'd jin yayina a'di 'peni pa Urushaliim mmogama maliḵ 'kuṗ mo tani, amaliḵ oki a'di gwo mo ki, "Meṗibosheṯh gomatinta dina /e ki ya nyaḵki aha/ mo?" 26 A'di thoḵki gwo mo ki, "Taṗam pem ka maliḵ, amanmiiya ṯu'c pem he'kki aha/ e mo, haali/ aha/ okina gwo mo ki: ' Aha/ mina su'k thuluny to aṗo/ mo wakan ki aha/ mina mer a'di mo dhali ya nyaḵka maliḵ mo, haala manmiiya ṯu'c pini a'di ta ŋwol mo.' 27 Amanmiiya ṯu'c pem ka Siba oki aha/ gwo ka ṯor mo, aha/ jin tana manmiiya ṯu'c pini, gom taṗam pem ka maliḵ mo. Hili taṗam pem ka maliḵ a'di wana e ka man'doyu gwo ma Arumgimis mo. Wakan miiyi to jin midi 'bor e jis/em pini mo. 28 Haali/ kuŋ gu'b ma babam pem i'baar mo uni ta 'kwaniŋ gwaṯh kun wukin e bwambori taṗam pem ka maliḵ mo, hili /e karkina manmii tom pini e bwamani uni gwansan kun shwaki to eya ṯharabeesam piniŋ gana/ mo. Wakan ata ta'da ḵar/e jin taka/ mo ki aha/ mina ko naskina/ ki nyanye/ goma maliḵ mo?" 29 Yan'ko'da maliḵ oki a'di gwo mo ki: "Gomatinta ṯoru 'pemen ton tiya ki nyanye/ mo? Aha/ okina bwa ki /e dhala Siba mini

k̲wa/ mondhe'd bwa mo." 30 Wakana Mep̲iboshet̲h̲ thok̲ki'da malik̲ gwo mo ki, "Nye/, dhalki a'di k̲al a'di 'baar mo, me'd jin yayina tap̲am pem ka malik̲ ki 'bore/ bway gu'b pitiŋ gana/ mo."

31 Yan'ko'da Barsillayi jin ta wathi/ Gile'd thuli'd ka 'cesh 'peni Rogelim mmo'cit̲h̲ yi'de/ Uurdun nyak̲ka malik̲ mo, dhali a'di yaki'd nyak̲ka malik̲ mmo'cit̲h̲ yi'de/ Uurdun mo. 32 I'dishesan Barsillayi ta wathi/ jin taki'da dhan kagahara/ mo tani, taki'd gi yili iss 'kwanimpa doŋgon mo. A'di c̲iki'da malik̲ aris gwo nyak̲ki mii kun mini mii abor mo ki a'di diki'd e Mahanayim mo, haali/ a'di ta wathi/ jin ta pa ki pa kagahara/ mo be. 33 Malik̲ oki'da Barsillayi gwo mo ki, "Yayu/ nyak̲ki aha/ mo, dhali aha/ mina c̲i to gom /e mmodi nyak̲ki aha/ e Urushaliim mo." 34 Barsillayi thok̲ki'da malik̲ gwo mo ki, "Arisa cim 'kokini ekata e yil gi mondiki/em pem mo, ki aha/ mina ya nyak̲ka malik̲ bway pa Urushaliim mo? 35 Aha/ 'kona yili iss 'kwanimpa doŋgon mo. A/ aha/ mina k̲wa/ to bwa e embwamani tom 'boro'd dhala shi/ga/ mo? A/ manmii tom pini midi nyok̲ to jin shwaka mo walla to jin p̲ikika/ mo? A/ aha/ mina cik̲ 'kusa kamu/ dok̲/e ki nyanye/ 'peni gway jin yuk̲kina 'kwaniŋ gwat̲h̲ mo dhali jin yuk̲kina up̲ mo? Wakan gomatinta min ma manmii tom pini itagi tondit̲i'd e tap̲am pem ka malik̲ mo? 36 Amanmii tom pini mina bwa o jasi mmoya 'cit̲h̲ yi'de/ Uurdun nyak̲ka malik̲ mo. Gomatinta min ma malik̲ ic̲i aha/ tontak̲ ka nyaŋ'ko'd gi wakan mo? 37 Bala dhalka manmii tom pini dok̲ bway pa ka nyaŋ'ko'd mo, wakan ki aha/ mina wu e 'peŋkuman bampam pem gana/ mo e yan jis jwa ma babam pem mo dhala ta'dam pem mo. Hili mishi, imahan ki a'di ta'da manmii tom pini ka K̲imham mo. Dhalki a'di 'cit̲h̲i'd nyak̲ki tap̲am pem ka malik̲ mo, dhali mii to yin gom a'di jin midi 'bor gom /e mo be." 38 Amalik̲ thok̲ki gwo mo ki, "K̲imham midi ya nt̲wa/a/ nyak̲ki aha/ mo, dhali aha/ mina mii to yin gom a'di jin midi 'bor gom /e mo, dhali to yin jin ŋap̲a /e 'peni aha/ mo tani, aha/ mina mii to c̲aan gom /e mo be." 39 Wakan 'kwani 'baar 'cit̲h̲ki yi'de/ Uurdun mo, dhala malik̲ 'cit̲h̲ki'd nt̲wa/a/ mo, dhala malik̲ p̲iki'da Barsillayi 'twa/ mo dhali 'borki a'di mii mo. Yan'ko'da Barsillayi dok̲ki'd e pam pitiŋ gana/ mo.

Mmowal goma Malik mo
40 Wakana malik 'cithki'd bway pa Gilgal mo, dhala Kimham 'cithki'd inyakki a'di mo. Dhala thuruk 'kwani Yahuuda/ 'baar mo suskina malik mo, dhala thuruk 'kwani ma Israyiil ka woho si'da/ mo. 41 Ki jahanne/ 'kwaniŋ gwath ma Israyiil i'baar mo telki mii 'pen mmo/iiyu/ bwaya malik mo dhali okina malik gwo mo ki: "Gomatinta kulumkina ikam bam, kun 'kwaniŋ gwath ma Yahuuda/, mmokwala malik mo dhali susi a'di mo dhali kuŋ gu'b piti apo/ yi'de/ Uurdun mo, dhali 'kwaniŋ gwath ma Dawuu'd i'baar mo nyakki a'di mo?" 42 Wakan 'kwaniŋ gwath ma Yahuuda/ thokki 'kwaniŋ gwath ma Israyiil gwo mo ki, "Haala malik uni 'peni 'kwani ma bas bam mo. Wakan gomatinta shi/kina um bwa gom mii yan mo? A/ aman shwakina toŋ kamu/ jin cikin ma malik am mo? A/ a'di ciki am ton tiya kun cinu ki me'd mo?"

43 'Kwaniŋ gwath ma Israyiil thokki 'kwaniŋ gwath ma Yahuuda/ gwo mo ki: "Aman takina ga/ wak i'kume'd kun gamki me'd ka malik mo, wakan aman si'da/ tana ga/ kar/e ki nyanye/ goma Dawuu'd 'peni um mo. Wakan gomatinta wakkina um am mo? A'di diki ta gwoŋ kulum bam mmosusa malik bam ka nyaŋ'ko'd ki gwo jin cikkunu ntwa/a/ mo?" Hili aris gwo gi 'kwaniŋ gwath ma Yahuuda/ uni shi/a shi/ kagahara/ ki nyanye/ 'pena ris gwo gi 'kwaniŋ gwath ma Israyiil mo be.

Samu/iil Su/ 20

Mo ush gwo e ma Shiba mo
1 Imun si'da/ mii miiki'd e mon'de/ ki wathi/ jin diki ta jiŋ gana/ jin yukkunu gway ka Shiba jin ta ya/ ma Bikiri, jin ta wathi/ Benyjamiin mo. A'di piki ce ma rasan ka'bal mo dhali o'd ki,

> "Aman 'kona ki ta ga/ 'bana kamu/ eya Dawuu'd mo,
> walla aman 'kona ki ta gi nyunykinaŋ kamu/ e ya/ ma Jessi mo.
> Dhalki gwath ka 'dete/ 'dete/ iin ka nyaŋ'ko'd bway gu'b burrinyem buni mo, Israyiil!"

2 Wakan 'kwaniŋ gwath ma Israyiil i'baar mo dhalkina Dawuu'd 'pen mo dhali bathkina Shiba nsho'k jin ta ya/ ma Bikiri mo. Hili 'kwaniŋ

gwaṯh ma Yahuuda/ baṯhkina maliḵ buni nsho'k ki 'dish 'dish mo, 'peni yi'de/ Uurdun bway Urushaliim i'baar mo.

3 Ka Dawuu'd yaki'd e gu'b ma maliḵ piti e Urushaliim mo tani, a'di ḵalki upa laça/ i'kume'd kun dhalkina a'di mmohil gu'b ma maliḵ ki 'bore/ mo, dhali a'di dhuki uni e gu'b e me'd ma mançor mo mo. A'di çiki to kun ŋapa uni mo, hili a'di diki ya e uni doḵ/e mo. Wakan uni dhukunu ki monyji e gu'b buni ntaga cim gi mo wum buni mo, wakan uni 'kokin me'd uni kun wuna ikaṯh mo.

4 Yan'ko'da maliḵ oki'da Amasa gwo mo ki: "Yuḵi 'kwaniŋ gwaṯh ma Yahuuda/ imonṯal 'de/ ka cimi kwara mo; um mini mii 'ko imahan gara/ mo." 5 Wakana Amasa yaki'd mmoyuḵa Yahuuda/ mo, hili a'di tayi'da diṯe/ mmopeya tente/ apo/ jin karkin ma maliḵ gom a'di mo be. 6 Wakana Dawuu'd oki'da Abishayi gwo mo ki, "I'dishesan Shiba jin ta ya/ ma Biḵiri midi mii am to shi/ga/ ki nyanye/ 'peni to jin miikin ma Absalum mo. Susi imanmiiya ṯu'c gi taṗam pini mo dhali uri a'di nsho'k i'ko'd mo, walla a'di midi gam aris 'peŋkuman bampa/ kun nyaŋkunu isi mis mo dhali gusi ye mo 'peni ana mo." 7 Yan'ko'd 'kwaniŋ gwaṯh ma Juwaa'b iikin ka pije/ i'ko'di a'di mo, imonṯal 'de/ nyaḵki 'kwaniŋ Ḵereṯh mo dhali 'kwani Ṗeleṯh mo dhali iman asa mee kun 'bitha 'bi'th i'baar mo. Uni dhalki pa Urushaliim mmo/ura Shiba jin ta ya/ ma Biḵiri nsho'k mo be. 8 Ki uni 'kokin e dhan wosha caaga/ jin di'd e Gibeyon mo tani, Amasa yayi'd mmogam uni 'kuṗ mo. Juwaa'b hi'thki'da goŋgoro/ gi dhan mo/asa caaga/ çaan jin hi'thkina a'di to mo, jin taki'd gi waçkan mmo'kam empa'd piti ki 'kumbu gandala turga/ jin deḵkunu e a'di mo. Me'd jin yakina a'di bway ṯwa/a/ mo tani, gandala turga/ piki'd ka pije/ mo. 9 Wakana Juwaa'b oki'da Amasa gwo mo ki: "A/ a'di 'bora 'bor nyaḵki /e mo, 'kwaskim pem mo?" Juwaa'b bu'thki'da Amasa eya hala/ ki me'da bimporos piti mmoṗi a'di 'twa/ mo be. 10 Amasa diki mish gandala kuṯga/ çaan jin di'd e me'da cam ma Juwaa'b mo. Juwaa'b su'kki'da Amasa e bush mo dhala 'colem piti yaki'd ka pije/ dhali ṯha'thki'd ka 'cesh mo. A Juwaa'b diki dor a'di doḵ/e mo, dhala Amasa wuki'd mo. Wakana Juwaa'b dhala Abishayi jin ta'da kam piti urki'da Shiba jin ta ya/ ma Biḵiri nsho'k mo. 11 Yan'ko'd jan 'de/ 'peni 'kwanin dhuru'c gwaṯh ma Juwaa'b doshki'd mmo'disha Amasa is mo, dhali wathi/ oki gwo mo ki: "A'di jin miiki mii ma 'the ka Juwaa'b mo, dhali a'di jin di'd goma Dawuu'd

mo tani, dhalki a'di batha'da Juwaa'b nsho'k mo." 12 Amasa ishki'd ka bas piti jin gaçki'd eya bwaman bway tur mo. Ki wathi/ mishki mo ki 'kwani 'baar doshkin naskina/ mo tani, a'di kalki'da Amasa ka pije/ 'peni bway tur mo dhali kar a'di e mondhe'd mo. A'di kumki burrinye/ apo/ a'di mo haali/ a'di mishki'd ki 'kwani ka 'dete/ 'dete/ kun iiyin mmo'dish a'di is doshkin naskina/ mo. 13 I'ko'd ka Amasa a'di kalkunu 'peni bway tur mo tani, 'kwaniŋ gwath i'baar bathkina Juwaa'b isho'k mmo ura Shiba jin ta ya/ ma Bikiri nsho'k mo be.

14 Shiba yaki'd ki tur eya risa wak ma Israyiil i'baar mo e Abel Beth Maakah mo, dhali ki tur e bampa/ gi 'kwani Bikiri i'baar mo, kun tulki is imontal 'de/ mo dhali urkina Shiba nsho'k si'da/ mo. 15 Uni gamki a'di mo dhali 'kamki a'di e Abel Beth Maakah mo. Uni 'kamkina 'kam mmomii apo/ 'peŋkuman bampa/ apowa gaŋgara/ mo. Dhali a thuruk i'baar mo uni kun 'kokin inyakka Juwaa'b 'ce'dki 'peŋkuman bampa/ sho'k mo be.

16 Yan'ko'd a'bom jin yuka yuk gwoki'd 'peni 'peŋkuman bampa/ mo ki: "Ciki gwo mo, bala/ ciki gwo mo, Juwaa'b! Yayu/ mmo'dish aha/ is mo wakan ki aha/ mina wal 'twa/ nyakki /e mo." 17 Wakana Juwaa'b yayi'd mmo'disha yim is mo, dhala 'bom oki gwo mo ki: "A/ /e tana Juwaa'b mo?" A'di thokki gwo mo ki, "Aha/ a'dan mo." Yan'ko'd ayim oki a'di gwo mo ki: "Ciki aris gwo ma manmiiya tu'c pini mo." A'di thokki gwo mo ki: "Aha/ cika gwo mo." 18 Yan'ko'da yim walki 'twa/ mo ki: "Uni miikin mmo/o gwo ki embula dhamo/ mo ki: ' Ka jiŋ gana/ ŋapi gwo woth is eya Habil mo,' dhali gwo woth is çaan midi kar mii 'kup mo. 19 Aman tana 'peŋkuman bampa/ jin ta'dgi moŋku'th is kagahara/ mo dhali ku ma isiŋgana/ ma Israyiil mo. Um palki mii mmo'ce'd 'peŋkuman bampa/ çaan sho'k jin taki'da ta'da e Israyiil mo. Gomatinta ŋapa um mmolos nyunykina/ gi Tapa mo?" 20 Wakana Juwaa'b thokki gwo mo dhali o'd ki, "Dhalki a'di si'da si'd mo, dhalki a'di si'da si'd 'peni aha/ mo, ki aha/ mina losa los mo walla 'ce'da 'ce'd sho'k mo. 21 Çaan a'di diki ta kar/e mo. Hili wathi/ 'peni bampaŋ gagamis ma Eparayiim mo tani, yukkunu gway ka Shiba jin ta ya/ ma Bikiri mo, a'di 'de'kki me'd piti isi mis apowa malik mo; apowa Dawuu'd mo. Dhalki a'di a'di 'de/ mo, dhali aha/ mina joç is mo 'peni 'peŋkuman bampa/ mo." A'bom oki'da Juwaa'b gwo mo ki, " 'Kup piti minu birku/ e /e mmopeya gaŋgara/ apo/ mo." 22 Yan'ko'da 'bom

yaki'd e 'kwani 'baar mo ki moyuk piti mo. Uni 'cithki 'kup ma Shiba jin ta ya/ ma Bikiri mo, dhali birki a'di ka pije/ eya Juwaa'b mo. Wakan a'di piki ce ma rasan ka'bal mo dhali 'kwaniŋ gwath ma Juwaa'b dhalki 'peŋkuman bampa/ mo, 'kwaniŋ gwath ka 'dete/ 'dete/ bway gu'b burrinyem buni mo. Yan'ko'da Juwaa'b dokki'd e Urushaliim bwaya malik mo be.

'Kupan 'kwaninycan gi gu'b 'kwar to ma Hakumma/ ma Dawuu'd mo

23 I'dishesan Juwaa'b caki'da powa thuruk ma Israyiil i'baar mo, dhala Beniyah jin ta ya/ ma Jehoyada caki'd apo/ 'kwani Kereth mo dhali apo/ 'kwani Peleth mo. 24 Adoniram diki'da po/ 'kwaniŋ gwath kun miikina tu'c gi minu ki mom'bi'th mo, dhala Jehoshapat jin ta ya/ ma Ahilu'd jin taki'da mandhu to kun 'kwarkunu mo. 25 Sheba taki'da man'kwar to mo dhala Saduuk dhala Abiyathar uni ta igasiis mo be. 26 Iira jin ta wathi/ Yarit mo tani taki'da gasiis ma Dawuu'd mo.

Samu/iil Su/ 21

Dawuu'd Ri'cki 'kwani Gibeyon mo

1 Imun adhan te/ 'koshki'd ki embul ma Dawuu'd gom yili kwara ka lonthoth mo, dhala Dawuu'd ŋapki Tapa mo. Wakan Tapa oki gwo mo ki: "Adhan te/ yan a'di di'da po/ /e goma Shawuul mo dhali gom kuŋ gu'b piti kun taki iman'kosha mee mo, haali/ a'di 'koshki 'kwani Gibeyon jwa mo." 2 Wakana malik yukki 'kwani Gibeyon imontal 'de/ mo dhali walki 'twa/ e uni mo. I'dishesan 'kwani Gibeyon uni 'koki ta 'kwani ma Israyiil mo; uni 'peni 'kwani Amuur kun bockin mo. 'Kwani ma Israyiil rumkunu ki gwo mmo'koki 'kosh uni jwa mo, hila Shawuul palki mii mmo'kosh uni jwa 'baar mo ki bwaya kamu/ ki bwam piti gom 'kwani ma Israyiil dhala Yahuuda/ mo be. 3 Dawuu'd oki uni gwo mo ki, "Ata miga/ mii gom um mo? Aha/ mina wan um 'ba/ kata mo, wakan ki um mini 'bor 'kwani gi Tapa mii mo, kun bu'thki nyunykina/ gi miim 'borgam piti dhali gwo kun onu is mo?" 4 'Kwani Gibeyon thokki a'di gwo mo ki, "A'di diki ta mii gom emena guurush kush mo walla 'dolkon jin di'd e embwamani am mo dhala Shawuul mo walla kuŋ gu'b piti mo. Ki bway jin nyakka'd a'di diki ta am gom mmo'kosh

wathiŋ kamu/ jwa e Israyiil mo." Dawuu'd thoḵki gwo mo ki: "Um oki gwo kata ki aha/ mina miiya ta gom um mo?" 5 Uni thoḵkina maliḵ gwo mo ki: "Wathi/ yin jin palki mii mmo'kosh am jwa 'baar mo, a'diyin jin kulumki'd mmomii to apo/ am mo, wakan ki aman i'dishesan 'ce'dkunu sho'k mo dhali 'koki ta gi mo eya ris bwaŋgwayu/ ma Israyiil mo tani--- 6 dhalki 'kwaniŋ gwaṯha pesu/ 'peni emen piti minu ċiku/ ki am mo, dhali aman mina shir uni e bwambori Tapa e Gibeyah ma Shawuul mo, jan 'de/ jin kwanykunu ki Tapa mo." Wakana maliḵ oki gwo mo ki: "Aha/ mina ċiki uni ki um mo."

7 Hila maliḵ karki'da Mepibosheṯh jin ta ya/ ma Jenathan jin ta ya/ ma Shawuul mo, haali/ gom gwoŋ gam me'd gi Tapa e embwamani uni mo, e embwaman ma Dawuu'd dhala Jenathan jin ta ya/ ma Shawuul mo be. 8 Hila maliḵ ḵalki iya/ 'pena Rispah jin ta 'bwa/ ma Ayiyah mo, iya/ kun dho'thkin ma yim ka Shawuul mo dhali Iiya/a su/ uni yuḵkunu gway ka Armuni dhala Mepibosheṯh mo; dhala Dawuu'd si'da/ ḵalki iya/a mudhe'd 'pena Mera'b jin ta 'bwa/ ma Shawuul mo, kun dho'thkin ma yim ka Adri/iil jin ta ya/ ma Barsillayi jin ta wathi/ Meholaṯh mo. 9 A'di ċiki uni e bwam me'd gi 'kwani Gibeyon mo. Uni shirki uni e 'kuwosh e bwambori Tapa mo, dhali uni pesu/ wukin i'baar imonṯal 'de/ mo. Uni 'koshkunu jwa ki embul jin tulkunu to is mo, ki embul jin ṯwa/a/ ki monṯel 'pen gi tulkunu pos bunyan is mo be.

10 Yan'ko'da Rispah, jin ta 'bwa/ ma Ayiyah mo tani, ḵalki burrinye/ ma shawal mo dhali pa'd a'di gom is piti e 'kuwosh e 'ko'dgwara ris buŋgwar is kun wukin mo, 'peni monṯel 'pen gi tulkunu to is mo ntaga sho'k he'thki'd apo/ uni 'pena balany gi momis mo. Ayim diki dhala ris 'dii bway 'pena balany gi momis mmoṯo'c aris buŋgwar is bwa ki montee mo walla aris to/em bwasho ki mon'thiny mo. 11 Dawuu'd ṯorkunu gwo goma Rispah mo, jin ta 'bwa/ ma Ayiyah, jin ta'da 'bom laċa/ ma Shawuul mo tani, miiki'd kan mo. 12 Wakana Dawuu'd yaki'd mo dhali ḵalki'da risa sima/ ma Shawuul dhala risa sima/ ma Jenathan jin ta ya/um piti 'peni 'kwaniŋ gwaṯh ma Jabesh Gile'd mo, kun ḵwalki uni mo 'pena tul'kup 'kwani kun 'kona shem'pena bi idoŋgon 'pena Beṯh Shan mo, e mo jin shirkina 'kwanim Palasṯiin uni mo, i'ko'di 'kwanim Palasṯiin 'koshkina Shawuul jwa e Gilbowa mo. 13 Dawuu'd ḵalki'da risa sima/ ma Shawuul 'peni mun mo dhala risa sima/ ma Jenathan jin ta ya/um piti mo, dhali uni tulkina arisa sima/ gi 'kwaniŋ

gwa̲t̲ha pesu/ is ki 'bore/ kun shirkunu mo. 14 Uni kankina risa Sima/ ma Shawuul dhala Jenathan jin ta ya/um piti e bampa/ ma Benyjamiin e Sela mo, e jis jwa ma Kish jin ta'da babam piti mo. Uni miiki to 'baar mo kun k̲ankin ma malik̲ gwo mo. I'ko'd Arumgimis thok̲ki mon'thom buni gom bampa/ mo be.

Wathim P̲alast̲iin k̲ambar 'ce'dkunu sho'k mo

15 Yan'ko'd 'kwanim P̲alast̲iin iikin bway mo/as dok̲/e nyak̲ka Israyiil mo. Wakana Dawuu'd yayi'd ka 'cesh nyak̲ki imanmiiya t̲u'c piti mo dhali askin ap̲o/ 'kwanim P̲alast̲iin mo. A Dawuu'd p̲ikunu e ki mii ki dhan mo/as jin wuki is e mo. 16 Ishbi-Benop̲, jin ta emen ma Rap̲ah, ameeŋ gurany ma ja ta gi mombar jin nyak̲a'd ka guurush i iss 'kwanimpa k̲arp̲a'c mo, dhali a'di k̲alki gandala turga/ jin ta this mo, jin kulumkina a'di mmo'kosha Dawuu'd jwa mo. 17 Hila Abishayi jin ta ya/ ma Seruyah yeki'da Dawuu'd mo, dhali 'koshki wathim P̲alast̲iin mo, dhali 'kosh a'di jwa mo. Yan'ko'd 'kwaniŋ gwa̲t̲h ma Dawuu'd rumki a'di ki gwo mo, mmo/o gwo mo ki, "/E mini mii diki ya bway dhan mo/asa caaga/ dok̲/e nyak̲ki am mo, wakan ki /e mini diki us moŋkush ma Israyiil mo be."

18 A'di yayi'd i'ko'di mii gi dhan mo/asa caaga/ c̲aan yan jin diki'd dok̲/e imun nyak̲ki 'kwanim P̲alast̲iin e Go'b mo, ka Sibbek̲ayi jin ta wathi/ Hushat̲h 'koshki 'da Saap̲ jwa mo, jin ta jan 'de/ 'peni emen ma Rap̲ah mo. 19 A'di yayi'd dok̲/e e dhan mo/asa caaga/ nyak̲ki 'kwanim P̲alast̲iin e Gob mo, ka Elhanan jin ta ya/ ma Jayir jin ta wathi/ Beet̲hlaham 'koshki'da Galaya jwa jin ta wathi/ Git̲t̲i/ mo, jin tagi cwa ma mee jin wana e ki dhan cwan dit̲ga/ mo. 20 A'di yayi'd e dhan mo/asa caagaŋ kamu/ e Gat̲h mo ki wathi/ diki'd imun jin taki'd gi montur gi ushan me'd ipe'de/ e me'd ka 'det̲e/ 'det̲e/ mo dhali ushan sho'k ipe'de/ e sho'k ka 'det̲e/ 'det̲e/ mo, kun 'koni iss 'de/ i'ce'dka doŋgon e mondeŋ e mo. A'di si'da/ yayi'd 'pena Rap̲ah mo. 21 Me'd jin miikina a'di aIsrayiil ki shi/ mo, Jenathan jin ta ya/ ma Shimeyah, jin ta'da kam ma Dawuu'd mo tani, 'koshki a'di jwa mo. 22 Uni gwansan uni ta emen ma Rap̲ah e Gat̲h mo, dhali uni 'koshkin ma Dawuu'd jwa ki me'd pitiŋ gana/ mo dhali ki me'd gi imanmiiya t̲u'c piti mo be.

Samu/iil Su/ 22

Maŋi amaŋ gom Mony'cuk̲ ma Arumgimis mo

1 Dawuu'd yuk̲ki gway e Tap̲a ka ris gwo gi gway yan ka cim jin 'cuk̲kina Tap̲a a'di ka pije/ 'peni me'd ma ris 'kwaniŋ 'kup̲ piti i'baar mo, dhali 'p̲eni me'd ma Shawuul mo. 2 A'di 'thoki'd mo ki:

"Tap̲a a'di ta wosh pem mo, e moŋk̲a'damgam pem mo, a'din 'de/ jin 'cuk̲ki aha/ mo.
3 Arumgimis a'di ta wosh pem mo. Aha/ butha mo jin huru jwa e a'di mo.
A'di ta'da goŋgorom pem mo, ce gi mowot̲h̲ pem mo, jin ta mom'bi'th ma dem dem pem mo,
dhali mo hur jwam pem mo tani,
a'di ta jan 'de/ jin wot̲h̲ki aha/ 'peni mombujura shi/ga/ mo.
4 Aha/ mina yuk̲a yuk̲ e Tap̲a mo, a'di jin ha me'd ki minu maŋ mo,
dhali aha/ minu wot̲h̲ mo 'pena aris 'kwaniŋ 'kup̲ pem mo be.
5 Haali/ mo wup̲un gi mowu 'kamki aha/ is mo,
aris yi'de/ kun sokin mmo'ce'da 'ce'd sho'k jin dirki aha/ e bwaŋ'kwarany mo.
6 Arisa thus gi mo shu'd ma al gi mowu 'kamki aha/ is mo;
arisa gume/ gi mowu bu'thki aha/ mo be.
7 E mo isa nyor pem mo tani aha/ yuk̲kina Tap̲a mo;
aha/ yuk̲kina Arumgimis pem mo;
a'di cik̲ki 'kus pem 'peni gu'b gi moŋk̲ogum piti mo,
dhali moŋko gom mowot̲h̲ pem yaki'd e 'cem piti mo.
8 Yan'ko'd a'cesh yik̲inki is mo dhali deeki'd mo.
E moŋk̲a'b gi momis deekin mo
dhali uni yik̲inki is mo, haala Arumgimis miiki'da nyor mo.
9 Aku'd yaki'd 'peni shush piti mo,
dhala le'dan o'd yaki'd 'peni 'twam piti mo.
Acila'th uni shwakin ki o'd ki a'di mo.
10 A'di k̲a'dki momis mo dhali thulki'd ka 'cesh mo,
dhali adhan mo jin 'cet̲h̲ki 'thintha/ a'di diki'd e 'kwarany sho'k piti mo.

11 A'di merki'd ki jamas ma man'doyu gwo mo dhali p̲eki'd mo.
A'di mishkunu ka risa bi gi 'tham mo be.
12 A'di uk̲ki dhan mondhurumi'd e gu'b burrinye/ mmo'kam a'di is mo,
mmotul mondit̲ ma rak̲a sho'k is eya balany gi momis mo.
13 'Pena wara sho'k jin dwa'dki mo ki dwa'd dwa'd e bwambori a'di mo tani
arisa 'cila'th o'd bit̲kin mo.
14 Tap̲a dorki moŋko ma sho'k 'peni momis mo.
Ki cuwa/ isi Mis ki nyanye/ mo be.
15 A'di shinki'da risa thop̲a/ mo dhali c̲ekerki aris 'kwaniŋ 'kup̲ piti bwa mo---
ki dhan mondor ma wara sho'k mo tani a'di dhuki uni e moŋ'kosh 'kup̲ is mo.
16 Yan'ko'd aris 'kus gi k̲umma/ yi'de/ uni mishkunu mo;
aris moŋk̲a'b gi mony'cesh uni dhukunu eya tente/ mo
ki moŋk̲ucur gi Tap̲a mo,
ki 'tham jin 'bitha 'bi'th jin shi/irki'd 'peni shush piti mo.
17 A'di marki mo is 'peni bwamp̲o/ mo; a'di bu'thki aha/ mo!
A'di dirki aha/ ka pije/ 'peni yi'd̲e/ jin wuluski'd mo.
18 A'di 'cuk̲ki aha/ 'peni wathiŋ 'kup̲ pem jin 'bitha 'bi'th mo,
'peni uni gwansan kun shi/ki aha/ i e mo, haali/ uni 'bitha 'bi'th kagahara/ gom aha/ mo be.
19 Uni iiyin ap̲o/ aha/ ka cim gi mon'thot̲h bwam pem mo tani,
hili Tap̲a a'di taki'da manwot̲h pem mo be.
20 A'di si'da/ suski aha/ ka pije/ e moŋk̲wany k̲wany jin beeya bee mo.
A'di wot̲hki aha/ mo haali/ a'di 'borkina bwa ki aha/ mo be.
21 Tap̲a c̲iki aha/ tontak̲ ki mombar gi mii ma k̲ar/em pem mo;
a'di suski aha/ ka nyaŋ'ko'd ki mombar 'peni mondhelele'd gi me'd pem mo.
22 Haali/ aha/ karkina bway gi Tap̲a mo
dhali diki mii tonthus mmot̲u'k 'pen̲a Arumgimis pem mo be.
23 Haali/ aris gwoŋ gam me'd gi mii ma k̲ar/em piti i'baar mo tani 'kokini bwambori aha/ mo;

haali/ me'da ris gwoŋkan piti mo, aha/ dina ki tu'k mo 'peni uni mo be.
24 Aha/ si'da/ dina ki ta gi mii i'ba/ e bwambori a'di mo,
dhali aha/ nonkina is pem 'peni miinthus pem mo.
25 Wakan Tapa a'di suski aha/ ka nyaŋ'ko'd dok/e ki mombar gi mo mii ma kar/em pem gana/ mo,
ki gwoŋ gam me'd gi mondhelele'd pem gana/ e jis/em piti mo be.
26 Ki jan 'de/ jin ta jiŋ gana/ mo tani, /e torki is pini mmota jiŋ gana/ mo;
ki wathi/ yin a'di jin dargi mii i'ba/ mo tani, /e torki is pini mmodargi mii i'ba/ mo.
27 Nyakki mondhelele'd mo tani /e torki is pini mmodhelela dhelel mo,
hili /e dinu ki bu'th e 'kwani kun 'koki gam gwo is mo.
28 /E wothki 'kwani kun wo'ckina is she/ mo,
hili /em pini diki'da po/ ku gun dhuki 'ba/ ki ca mo, dhali /e dhuki uni ki mon'the is mo.
29 Haali/ /e ta moŋkush pem mo, Tapa.
Tapa marki moŋkush is e mondhurumi'd pem mo.
30 Haali/ ki /e mo tani aha/ mina gus apowa dhana tul'kup ma thuruk mo;
ka Arumgimis pem mo tani aha/ mina peya gaŋgara/ 'kup mo.
31 Haali/ me'da Arumgimis mo tani, bway piti a'di 'bora 'bor kagahara/ mo.
Gwo gi Tapa a'di dheleladhelel mo be.
A'di ta'da goŋgoro/ gom 'kwani ka 'dete/ 'dete/ mo kun bu'thki mo jin huru jwa e a'di mo.
32 Haali/ aja a'di ta'da Arumgimis mo hili jasi Tapa mo,
dhali aja a'di ta wosh mo hili jasi Arumgimis bana mo?
33 Arumgimis a'di ta mo hur jwam pem mo,
dhali a'di shuki wathi/ bway jin dargi mii 'ba/ e bway piti mo.
34 A'di ukki sho'k pem mmoya ki yap yap me'da shet mo
dhali karki aha/ eya gagamis kun ka'dama ka'dam mo.
35 A'di thosonki me'd pem gom mo/as mo,
dhala bim pem mmobene'da bwaŋ gurany mo.

36 /E c̲iki aha/ agoŋgoro/ mmo'cuk̲ aha/ 'peni 'kwaniŋ 'kup̲ pem mo,
dhali mii ma 'them pini a'di karki aha/ ki ca mo be.
37 /E uk̲ki mombee gom sho'k pem e bwaŋ'kwaranyi aha/ mo, wakan ki sho'k pem midi diki yeres mo.
38 Aha/ urkina 'kwaniŋ 'kup̲ pem nsho'k mo dhali 'ce'd uni sho'k mo.
Aha/ dina ki kul ka nyaŋ'ko'd mo ntagi uni 'ce'dkunu sho'k mo.
39 Aha/ shwakina uni mo dhali kup̲ uni ki 'ci'da mo; ki uni mini 'koki cu mis mo.
Uni t̲akin e bwaŋ'kwarany sho'k pem mo.
40 /E dek̲ki aha/ ki mom'bi'th gom dhan mo/asa caaga/ mo;
/e dhuki uni gwansan e bwaŋ'kwaranyi aha/ kun cuki mis ap̲o/ aha/ mo.
41 /E c̲iki aha/ dampo/ ma ris 'kwaniŋ 'kup̲ pem mo;
aha/ dhi'thkina uni gwansan sho'k ka kuluny kun shi/ki aha/ i e mo be.
42 Uni gwokin gom mowot̲h̲ mo tani, hili jan 'de/ p̲iyi'd jin wot̲h̲ki uni mo;
uni gwoki 'twa/ e Tap̲a mo tani, hili a'di diki thok̲ uni 'twa mo.
43 Aha/ dorkina uni ki t̲i'k t̲i'k kagahara/ mmowa e ki bu'da 'cesh mo,
aha/ yap̲kina uni ki sho'k mmowa e ki boro'th eya ris bway tur mo.
44 /E si'da/ 'cuk̲ki aha/ 'peni aris gwo kun 'kona 'kwanim pem ki gam me'd mo.
/E karki aha/ me'd 'kup̲an ma ris kal gi mony'cesh mo.
'Kwani kun 'koka ki gam 'kup̲ mmomiiki aha/ t̲u'c mo.
45 Aris 'kwani gi bampan tiya uni miikunu ki mom'bi'th mmoluŋ aha/ mo.
Ki jahanne/ me'd jin cik̲kina uni gwo gom aha/ mo tani, uni haki aha/ gwo e mo be.
46 Aris 'kwani gi bampan tiya iikin ka pije/ ki mondee is 'pena ris mom'bi'thgam buni mo.

47 Tapa diki'd ki e mo! Dhalki wosh pem a'di maŋu mo.
Dhalka Arumgimis a'di cinu monyca mo, jin ta wosh gi mowoth pem mo.
48 Yansan a'di ta'da Arumgimis jin ri'cki'da ri/ gom aha/ mo,
a'din 'de/ jin 'doyi aris 'kwani ka 'cesh e bwaŋ'kwaranyi aha/ mo.
49 A'di karki aha/ ki 'kus 'pena ris 'kwaniŋ 'kup pem mo.
Ka jiŋ gana/, /e 'de'kki aha/ isi mis apo/ uni gwansan kun cuki mis apo/ aha/ mo.
/E 'cukki aha/ 'peni 'kwaniŋ gwath kun bujuruna bujur mo.
50 Wakan aha/ mina ci 'twa/ maŋ ki /e mo, Tapa, e bwamana ris kal gi 'kwaniny'cesh mo;
aha/ mina yuk gway mmomaŋ gway pini mo.
51 Arumgimis ciki mompi mii eny caaga/ goma malik piti mo,
dhali a'di torki gwoŋ gam me'd piti ki miiŋ gana/ e jan 'dem piti jin wolkunuwa yini 'kup mo,
eya Dawuu'd dhali emen piti goma sule/ mo be."

Samu/iil Su/ 23

Aris gwoŋ 'ko'd ma Dawuu'd mo

1 I'dishesan uni gwansan tana ris gwoŋ 'ko'd ma Dawuu'd mo, jin ta gwoŋkan ma Dawuu'd jin ta ya/ ma Jessi mo, gwoŋkan gi wathi/ jin takkunu kagahara/ mo, jan 'de/ jin wolkin ma Arumgimis ma Yakuub ayini 'kup mo, jin ta'da man'kwar aris gwaya 'kunyga/ ma Israyiil gi maŋuwa maŋ mo:

2 "Shi/in gi Tapa walki 'twa/ e aha/ mo,
dhali gwom piti diki'd eya le'd pem mo be.
3 Arumgimis ma Israyiil walki 'twa/ mo,
Wosh ma Israyiil oki aha/ gwo mo ki:
' Jan 'de/ jin jiki'da ji ka kar/eŋ gana/ apo/ 'kwaniŋ gwath mo,
kun jikina ji e moŋko/ ma Arumgimis mo.
4 A'di mina e waki moŋkush gi mon'thamo/ me'd jin sulkin ma tente/ mo,
e mon'thamo/ jin darga/ rak mo,
me'da sho kun 'ka'da 'ka'd cuki mis 'pena 'cesh mo

ka tente/ jin shwa'd jin 'twaḵki mo i'ko'da sho'k mo.
5 Ka jiŋ gana/, akuŋ gu'b pem 'kona e ki wa ki mii yan e bwambor ma Arumgimis mo?
A/ a'di diki kar gwoŋ gam me'd goma sule/ nyaḵki aha/ mo, dhali ḵanki gwo mo dhali ka ḵar/e e bwayi 'baar mo?
Dina a'di ki mar mowoth pem is mo dhali kap̱ mii gi bwam pem i'baar mo?
6 Hili ji gi diki ta jiŋ gana/ i'baar mo mina e waka 'de/ kun birkunu mo,
haali/ uni minu 'koki tul is ki me'da 'de/ mo.
7 Wathi/ jin taki uni is ki me'd mo tani
midi mii to gi minuwa makuwa/ mo walla 'the mee mo.
Uni minu mii 'thaki o'd e mo jin ishkina uni mo. ""

'Kwaniŋ gwath ma Dawuu'd kun 'bitha 'bi'th mo

8 Uni gwansan ta gway gi 'kwaniŋ gwath ma Dawuu'd kun 'bitha 'bi'th mo: Joshep̱-Basshebeth jin ta wathi/ Ṯahkemun mo, a'di taki'da manshu bway ma ris 'kwaninycan gi gu'b gi moŋ'kwar to mo. A'di 'koshki 'kwaniŋ gwath jwa i iss 'kwanimpa peŋkwara e mon'de/ jin minu to mo. 9 I'ko'di a'di mo tani ta'da Ili/assar jin ta ya/ ma Dodayi jin ta wathi/ Ahohit mo, jan 'de/ 'peni 'kwaniŋ gwatha kwara kun 'bitha 'bi'th mo. A'di diki'd nyaḵka Dawuu'd mo me'd jin miikina uni 'kwanim P̱alastiin ka maḵ mo kun tulkunu is imontal 'de/ mmomii dhan mo/asa caaga/ mo, dhali me'd jin urkunu 'kwaniŋ gwath ma Israyiil mo. 10 Ili/assar doshki'd mo dhali aski 'kwanim P̱ilistiin ntagi me'd piti wuki e mo dhali a'di 'bitha mii ki 'bi'th mmodhal mo ya 'peni gandala turga/ mo haali/ a'di bu'thki a'di ki rash rash wakan mo. Tap̱a ḵali momp̱i mii e ki nyanye/ ka cim c̱aan mo. Athuruḵ doḵkin i'ko'da Ili/assar mo, jasi mmoḵal burrinyem buni, agoŋgoro/, dhali aris to gi mo/as mo. 11 I'ko'd a'di ta'da Shammah jin ta ya/ ma Aagi mo, jin ta wathi/ Hararit mo. 'Kwanim P̱ilistiin tulki is imontal 'de/ imun e bwam mondhe'd ma Athas mo, dhala thuruḵ sokin 'peni uni mo be. 12 Hila Shammah doshki'd e embwaman gi bwam mondhe'd mo dhali roc̱ki a'di mo. A'di 'koshki 'kwanim P̱ilistiin jwa mo, dhali Tap̱a ḵali adhan momp̱i mii e mo.

13 Dhali i/askara kwara 'pena iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd iikin ka 'cesh bwaya Dawuu'd ki embul jin tulu to is mo, e jurum wosh ma Adullam mo. Athuruk gi 'kwanim Pilistiin 'kokin e embul momba'da'd ma Repayiim mo. 14 Ki embul caan mo tani Dawuu'd diki'd e mom piti jin 'bitha 'bi'th mo, eya jurum wosh mo, ki 'kwanim Pilistiin 'kokin e Beethlaham mo be. 15 aDawuu'd ŋapki yi'de/ mo dhali oki gwo mo ki: "Wakki/ jasi wathin 'deŋ kamu/ midi ci aha/ yi'de/ mmopi 'peni jis yi'de/ e Beethlaham mo tani, jis yi'de/ caan jin 'dishki 'twaŋkala goŋ is mo!" 16 Wakan 'kwaniŋ gwatha kwara gwansan kun 'bitha 'bi'th askin e bway buni mmope imancor mo mo dhali dirki yi'de/ ka pije/ 'peni jis yi'de/ gi pam Beethlaham mo, jin ta jis yi'de/ e bwaman 'twaŋkala goŋ mo. Uni ha'bki yi'de/ mo dhali ha'bki a'di bwaya Dawuu'd mo, hili a'di ushki'd mmopi a'di mo. Isi ciki/, a'di gacki a'di gom Tapa mo be. 17 Yan'ko'd a'di oki gwo mo ki: "Tapa, si'di a'di ki si'd 'peni aha/ mo, ki aha/ mina mii to yan mo. A/ aha/ mina piya bas gi 'kwaniŋ gwath kun shi/ki mondiki/em buni mo?" Wakan a'di ushki'd mmopi a'di mo.

18 Abishayi, jin ta'da kam ma Juwaa'b mo dhali jin ta ya/ ma Seruyah mo tani, taki wathinyca'd ma thuruk apowa kwara mo. A'di aski'd me'd 'de/ ka meem piti apo/ 'kwaniŋ gwatha iss 'kwanimpa ka karpa'c mo dhali 'koshki uni jwa mo. A'di mishkunu ki 'bore/ kagahara/ imontal 'de/ nyakka askar ikwara mo. 19 A/ a'di si'da/ 'konu ki mish ki nyanye/ 'pena kwara mo? A'di karkunu ki wathinyca'd ma thuruk buni mo. Naskina/, gway piti 'konu ki mish ka ris mo me'd gway gi i/askara kwara kun mishkunu kagahara/ mo be.

20 Benayiyah 'peni Kabseel a'di taki ya/ ma Jehoyada mo; a'di taki wathim 'bi'thga/ jin miiki mii kun 'bitha 'bi'th mo. Dhali a'di 'koshki iya/ ma Ari/iil su/ jwa mo 'peni Mowaa'b mo. A'di si'da/ yaki'd ka 'cesh e bwaman jis mo dhali 'kosha dhop jwa mo ki a'di yapkin ma wasa/ mo. 21 Yan'ko'd a'di 'koshki adhan wathi/ Masir jwa jin caaca kagahara/ mo. Wathi/ Masir taki'd ga/ mee e me'd piti mo, hila Benayiyah aski a'di ka lukaas mo. A'di bu'thki'da mee 'peni me'd gi wathi/ Masir mo dhali 'koshki a'di jwa wakan ka meem pitiŋ gana/ mo be. 22 Benayiyah jin ta ya/ ma Jehoyada miiki mii gwansan mo, dhali a'di yukkunu gway imontal 'de/ nyakki 'kwaniŋ gwath ikwara kun 'bitha 'bi'th mo. 23 A'di takkunu ki nyanye/ 'pena askara iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd ki 'kwani i'baar mo, hili a'di dinu ki tak ki caaca ki 'bore/ me'd

'kwaniŋ gwaṯha kwara kun 'bitha 'bi'th mo. Dhali aDawuu'd karki a'di ki ca goma man ji mom piti mo.

24 'Kwaniŋ gwaṯh anansan kun 'koni monṯal 'de/ iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd mo: Asahel jin ta'da kam ma Juwaa'b, dhala Elhanan jin ta ya/ ma Dodo 'peni Beeṯhlaham mo, dhala 25 Shammah jin ta wathi/ Harodiṯ mo, dhala Eliḳa jin ta wathi/ Harodiṯ, dhala 26 Heles jin ta wathi/ P̱altiṯ, dhala Iira/ jin ta ya/ ma Iḳḳesh jin ta wathi/ Ṯekuyaṯ mo, dhala 27 Abiyiser jin ta wathi/ Anathoṯh, dhala Sibbeḳayi jin ta wathi/ Hushaṯh mo, dhala 28 Salmun jin ta wathi/ Ahohiṯ, dhala Maharayi jin ta wathi/ Neṯopaṯh, dhala 29 Hele'd jin ta ya/ ma Banaah jin ta wathi/ Neṯopaṯh, dhala Iṯhayi jin ta ya/ ma Ribayi 'peni Gibeyah gi 'kwani Benyjamiin mo, dhala 30 Benayiyah jin ta wathi/ P̱irathon, dhala Hi'ddayi 'peni embul mo shu'd ma Gaash mo. 31 Abi-Albon jin ta wathi/ Arbaṯh, dhala Asmabeṯh jin ta wathi/ Barhum mo, dhala 32 Eliyaba jin ta wathi/ Shaalbon, jin ta iiya/ ma Jashen, dhala Jenathan jin ta ya/ ma Shammah jin ta wathi/ Harar mo, dhala 33 Ahiyam jin ta ya/ ma Sharar jin ta wathi/ Harar mo, dhala 34 Elip̱eleṯ jin ta ya/ ma Ahasbayi jin ta wathi/ Maakaṯh, dhala Eliyam jin ta ya/ ma Ahiṯhop̱el jin ta wathi/ Gilon mo, dhala 35 Hesro jin ta wathi/ K̲armel, P̱aarayi jin ta wathi/ Aarbi mo, dhala 36 Igal jin ta ya/ ma Nethen 'peni Sobah, dhala Bani 'pena waḳ ma Jaad mo, dhala 37 Seleḳ jin ta wathi/ Amuun, dhala Naharayi jin ta wathi/ Beeroṯh, jin ta'da manḳala goŋgoro/ ma Juwaa'b jin ta ya/ ma Seruyah mo, dhala 38 Iira jin ta wathi/ Iṯhiriṯ, dhala Gareb jin ta wathi/ Iṯhiriṯ mo, dhala 39 Yurayya jin ta wathi/ Hiṯhtha---i iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd i'ce'dka pesu/ i'baar mo be.

Samu/iil Su/ 24

Mondeŋ e ma Dawuu'd goma Israyiil dhala Yahuuda/ mo

1 Doḳ/e anyor gi Ṯap̱a shwaki'd ki o'd ap̱owa Israyiil mo, dhali a'di ḳanki'da Dawuu'd ap̱o/ uni mo mmo/o gwo mo ki: "Yaku/ mo, mmodeŋa Israyiil e dhala Yahuuda/ mo." 2 Amaliḳ oki'da Juwaa'b gwo jin ta'da manshu bway ma thuruḳ mo, jin diki'd nyaḳki a'di mo ki, "Yayi eya risa waḳ ma Israyiil i'baar mo, 'pena Daan bway Beershiba mo, dhali deŋi 'kwani e i'baar mo, wakan ki aha/ mina mish mondeŋ e

gi 'kwaniŋ gwaṯh ka kuluny kun mini 'kosh jwa gom dhan mo/asa caaga/ mo." 3 Juwaa'b oki'da maliḵ gwo mo ki: "Dhalki Tapa Arumgimis pini mar mondeŋ gi 'kwani is ki iss 'kwanimpa imudhe'd me'd ka ris mo, dhali dhalki e gi tapam pem mish mo ki a'di bu'thki embul mo mo. Hili gomatinta ŋapa tapam pem ka maliḵ mii yan mo?" 4 Wakan, gwo ma maliḵ diki'd apowa Juwaa'b mo dhali apo/ imanshu bway ma thuruḵ mo. Wakana Juwaa'b dhali imanshu bway ma thuruḵ iikin 'peni buŋ'kus ma maliḵ mo mmodeŋ 'kwani ma Israyiil e mo be.

5 Uni 'ciṯhki yi'de/ Uurdun mo dhali 'kokin mmo'dish Aroyer is mo, ka 'bana bimporos gi 'peŋkuman bampa/ e embul momba'da'd mo. Yan'ko'd uni iikin ki tur e Gad bway Jaser mo. 6 Uni iiyin e Gile'd mo dhali bwaya 'cesh ma Taḥtim Ho'dshi mo, yan'ko'd uni iikin bway Daan Jaan mo dhali uni iikin e bway jin ḵokora ḵokor mmo'koki ii eya al yi'de/ mo. 7 Uni gamki mo jin 'bitha 'bi'th gi pan Sur mo dhala ris 'peŋkuman bampa/ gi 'kwani Hiba i'baar mo dhali 'kwaniŋ K̲anaan mo. Yan'ko'd uni iikin bway mombwasho e Yahuuda/ e Beershiba mo. 8 Me'd jin iikina uni e bampa/ 'baar mo tani, uni doḵkin ka nyaŋ'ko'd bway pa Urushaliim ka ppe 'kupi pendoŋgon mo dhala cimi iss 'de/ mo be. 9 Yan'ko'da Juwaa'b ḵalki gwo gi mondeŋa deŋ e ka kuluny gi 'kwaniŋ gwaṯh bwaya maliḵ kun mini asa as mo. Imun 'kwaniŋ gwaṯh ma Israyiil kun 'bi'th ma du ki 'bi'th kun buḵki gandala turga/ 'kona aliipi iss 'kwanimpa issi su/ mo, dhali 'kwaniŋ gwaṯh ma Yahuuda/ 'kona aliipi iss 'kwanimpa iss 'de/ i'ce'dka mudhe'd mo.

Mondwall gwo apo/ miinthus ma Dawuu'd mo

10 Yan'ko'd adu ma Dawuu'd 'koshki a'di ka nyor mo i'ko'd ki a'di deŋki 'kwaniŋ gwaṯh e mo. Wakan a'di oki Tapa gwo mo ki: "Aha/ miikina miinthus ki nyanye/ mmomii miinthus yan mo. I'dishesan, Tapa, ḵali tonthus ma manmiiya ṯu'c pini ka pije/ mo, haali/ aha/ miikina miim pus kagaharaŋ gana/ mo." 11 Ka Dawuu'd cuki mis mon'thamo/ mo tani, gwo gi Tapa yayi'd eya manci gwo ma Arumgimis ka dhamo/ ka Jaad mo, aman mish mo ma Dawuu'd, oyi gwo mo ki: 12 "Yayi owa Dawuu'd gwo mo ki, ' Yansan a'di ta gwo jin ona Tapa mo ki, "Aha/ cikina /e toŋ kwara mo. Kwanyi jan 'de/ 'peni uni mo."'" 13 Wakana Jaad yaki'd bwaya Dawuu'd mo dhali oki a'di gwo mo ki: "Mina ṯe/ iyayu/ yili kwara gom /e eya 'cesh pini mo? walla

mina /e igusa ppe kwara 'pena ris 'kwaniŋ 'kup pini ki uni urki /e nsho'k mo? walla 'batha shi/ga/ jin wo'cki is she/ midi diya cimi kwara e bampam pini imun mo? I'dishesan kulumi ki gwo miga/ dok bway a'di jin hashki aha/ mo." 14 Yan'ko'da Dawuu'd oki'da Jaad gwo mo ki, "Aha/ dina e monto'c bwa jin caaca mo. Dhalki ana bita e me'd gi Tapa mo 'peni me'd gi wathi/ mo, haali/ aris mo mii miim piti uni caaca kagahara/ mo be."

15 Wakan Tapa hashki 'batha shi/ga/ jin wo'c is she/ eya Israyiil 'peni mon'thamo/ ka tenteŋ kar/e mo, dhali 'kwani kun wukin 'kona aliipi iss 'kwanimpa kwara i'ce'dka 'kume'd 'pena Daan bwaya Beershiba mo. 16 Ka man'doyu gwo karki me'd piti 'kupki Urushaliim mmo'ce'd a'di sho'k mo tani, Tapa akki 'kup piti e mo gom mii jin midi shi/ a'di is mo, dhali a'di oki'da man'doyu gwo gwo jin 'ce'dki 'kwani sho'k mo ki: " 'Kosh jwa mo! I'dishesan doki me'd pini ka nyaŋ'ko'd mo." Ka tente/ caan aman'doyu gwo gi Tapa doshki'd e ja'da/ ma Aranuwah gi toru to mo jin ta ji gi wathi/ Yabus mo. 17 Wakana Dawuu'd walki 'twa/ e Tapa mo me'd jin mishkina a'di aman'doyu gwo jin 'koshki 'kwani mo, dhali o'dki, "Aha/ miikina miinthus mo, dhali Aha/ miikina mmo/ush gwo e mo. Hili ka'bal gwansan, uni miikina ta mo? Bala dhalki me'd pini ci aha/ ajisa/ mo dhali kuŋ gu'b ma babam pem mo!"

Agwata/ e ja'da/ jin toru to mo

18 Yan'ko'da Jaad yayi'd ka ka cim caan bwaya Dawuu'd mo dhali oki a'di gwo mo ki, "Yaku/ isi mis mo dhali nyaŋa gwata/ gom Tapa e ja'da/ gi toru to ma Aranuwah jin ta wathi/ Yabus mo." 19 Wakana Dawuu'd yaki'd mo me'd jin torkin ma Jaad a'di gwo mmomii mo, me'd jin kankina Tapa gwo mo be. 20 Aranuwah hilki mo ka pije/ mo dhali mishki'da malik mo dhali imanmiiya tu'c piti 'dishki mo is mo. Wakana Aranuwah yaki'd ka pije/ mo dhali luŋki'da malik mmoluŋ jis/em piti ka 'cesh mo. 21 Yan'ko'da Aranuwah oki gwo mo ki, "Gomatinta yayina tapam pem ka malik bway aha/ mo, jin tana manmiiya tu'c piti mo?" Dawuu'd thokki gwo mo ki, "Mmoyol ja'dam pini jin toru to mo, wakan ki aha/ mina nyaŋa gwata/ gom Tapa mo, wakan ki 'batha shi/ga/ gi wo'c is she/ minu kal mo 'peni bwamani 'kwani mo be." 22 Aranuwah oki'da Dawuu'd gwo mo ki, "Kali a'di me'd is piniŋ gna/ mo, tapam pem ka malik mo. Miiyi a'di jin midi 'bor

e jis/em pini mo. Hili ma, amorbip uni anahan gom to jin cinu mmo'tha ki o'd mo dhali arisa pampe/ gi ja'da/ jin toru to mo dhala ris cwan dhaŋka'b 'ba/ ma morbip mo. 23 To yan i'baar mo tani, malik pem, aha/, jin tana Aranuwah, mina ci to gom /e mo." Yan'ko'd a'di oki'da malik gwo mo ki, "Dhalki Tapa Arumgimis pini bu'th /e mo." 24 Malik oki'da Aranuwah gwo mo ki, "Yisa, aha/ 'thona mmoyol a'di ki sheŋ'kup to mo. Aha/ mina diki ci me'd to jin cinu mmo'tha ki o'd mo ton tiya kun 'koki kal aha/ toŋ kamu/ mo." Wakana Dawuu'd yolki ja'da/ jin toru to mo dhala morbip ka guurush kush i iss 'kwanimpa iss su/ i'ce'dka 'kume'd mo be. 25 Dawuu'd nyaŋki'da gwata/ gom Tapa imun mo dhali ciki to e a'di to kun cinu mmo'tha ki o'd mo dhali to kun nyaku/ ci mo. Wakana Dawuu'd thokki mon'tho ki gway gi bampa/ mo, dhali 'batha shi/ga/ jin wo'cki is she/ eya Israyiil a'di nonkunu 'kup mo.

AWARKA/ GI GWOLOLOP

IMALIK 'DE/

Imaliḵ 'De/ 1

Adonijah miiki mii mmota Maliḵ mo

1 Me'd jin takin ma Maliḵ Dawuu'd adhan mo dhali caki'd ki yil mo tani, uni kumki a'di is ka baṯhdhaniya mo, hili a'di diki gam ari mom'batha'd e is piti mo. 2 Wakan iman miiya ṯu'c piti oki a'di gwo mo ki, "Dhalki ana ŋapa nyaran dhuruca gana/ gom tapam bana ka maliḵ mo. Dhalka yim miiki'da maliḵ to mo dhali hil a'di ki 'bore/ mo. Dhalka yim ishi'd eya bim piti mo wakan ki tapam bana ka maliḵ midi gam mom'ba'th is mo." 3 Wakan uni ŋapki nyara/ jin ta jaro/ ki jaro/ eya ris bwaŋgwayu/ ma Israyiil i'baar mo. Uni gamkina Abishaḵ 'peni pa Shunem mo dhali susa yim bwaya maliḵ mo. 4 Nyara/ ta jaro/ ki jaro/ kagahara/ mo. Ayim miiki'da maliḵ to mo dhali hilki a'di ki 'bore/ mo, hila maliḵ diki misha yim mo be.

5 Ki embul caan mo tani, Adonijah jin ta ya/ ma Haggiṯh karki is piti ki ca mo, mmo/ o gwo mo ki: "Aha/ mina ta maliḵ mo." Wakan a'di thosonki'da risa arabiyya kun dira shumarum is gom is piti mo dhali 'kwaniŋ gwaṯh kun merki shumarum apo/ nyaḵki 'kwaniŋ gwaṯh kun 'koni iss su/ i'ce'dka 'kume'd mmoso nṯwa/a/ ki a'di mo. 6 Ababam piti diki dor a'di ki sule/ mo, mmo/o gwo mo ki, "Gomatinta miikina /e to yan mo walla to caan mo?" Adonijah a'di si'da/ 'bora 'bor kagahara/ mo, a'di dho'thkunu i'ko'da Absalom mo. 7 A'di walki 'twa/ ka rem'kup uni ka Juwaa'b jin ta ya/ ma Seruyah mo dhali nyaḵka Abiyathar jin ta'da gasiis mo. Uni baṯhkina Adonijah nsho'k mo dhali woṯhki a'di mo be. 8 Hila Sadoḵ jin ta'da gasiis, dhala Benayiyah jin ta ya/ ma Jehoyada mo, dhala Nethen jin ta'da manci gwo ma Arumgimis ka dhamo/ mo, dhala Shimayi mo, dhala Reyi mo, dhali 'kwaniŋ gwaṯh kun 'bitha 'bi'th kun taki kuma Dawuu'd mo tani 'koki baṯha Adonijah nsho'k mo be. 9 Adonijah miiki'da bas ki ḵa'bal mo, dhali ama'diny bip mo, dhali ushi dhuru'c bip kun 'thiḵa 'thiḵ mo e wosh ma Soheleṯh mo, a'di jin di'd e 'ko'dgwara Ēn Rogel mo. A'di yuḵki ikam piti i'baar mo, dhali iya/ ma maliḵ mo, dhali 'kwaniŋ gwaṯh ma Yahuuda/ i'baar mo, dhali imanmiiya ṯu'c ma maliḵ mo. 10 Hili a'di diki yuḵa Nethen jin ta'da manci gwo ma Arumgimis ka dhamo/ mo, dhala Benayiyah mo, dhali 'kwaniŋ gwaṯh kun 'bitha 'bi'th mo, walla kam piti ka Soliman mo.

11 Yan'ko'da Nethen walki 'twa/ eya Barshiba jin ta ko Soliman mo, mmo/o gwo mo ki: "/E diki cik gwo ka Adonijah jin ta ya/ ma Haggith a'di taki'da malik mo, dhala Dawuu'd jin ta tapam bam diki mish mo mo? 12 Wakan i'dishesan aha/ cina /e gwo mo, wakan ki /e mini woth mondiki/em piniŋ gana/ mo dhali mondiki/e gi ya/um pini ka Soliman mo. 13 Yayi bwaya Malik Dawuu'd mo ma; dhali oyi a'di gwo mo ki: ' Tapam pem ka malik, /e diki o gwo is eya man miiya tu'c pini mo, mmo/ o gwo mo ki: "Ka jiŋ gana/ ya/m pini ka Soliman midi jiya ji i'ko'di aha/ mo, dhali a'di midi ca'b apowa kursem pem mo?" Yan'ko'd gomatinta jikin ma Adonijah aji mo?' 14 Ki /e walki 'twa/ nyakka malik imun mo tani, aha/ mina yaku/ i'ko'di /e mo dhali mish aris gwom pini 'ban mo."

15 Wakana Barshiba yaki'd e bwaman gu'b ma malik mo. A Malik ta'da dhan kagahara/ mo, dhala Abishak jin ta wathi/ Shunem mo tani miiki to goma malik mo. 16 Barshiba luŋki'd mo dhali torki montak e bwambor ma malik mo. Yan'ko'da malik oki gwo mo ki, "Mii gi wakata kuluma /e ibwa mo?" 17 Ayim oki gwo mo ki: "Tapam pem, /e thulki gwo me'da po/ eya manmiiya tu'c pini ki gway gi Tapa Arumgimis pini mo, mmo/ o gwo mo ki: ' Ka jiŋ gana/ ya/m pini ka Soliman midi jiya ji i'ko'di aha/ mo, dhali a'di midi ca'b apowa kursem pem mo be.' 18 I'dishesan mo tani, mishi mo, ka Adonijah a'di ta'da malik mo, dhali /e, jin ta tapam pem ka malik mo tani, diki mish a'di mo. 19 A'di miiki'da bas ka ma'diny bip mo, dhali ushi dhuru'c bip kun 'thika 'thik mo, dhali ka'bal mo, dhali yuki iya/ ma malik i'baar mo, dhali Abiyathar jin ta'da gasiis mo, dhala Juwaa'b jin ta wathinyca'd ma thuruk mo, hili a'di diki yuka Soliman jin ta'da manmiiya tu'c pini mo. 20 Haali/ me'd /e mo tani, tapam pem ka malik, aris e gi 'kwani ma Israyiili 'baar mo uni 'kokina po/ /e mo, dhali corki /e mmo torki uni gwo kaja midi ca'b apowa kurse/ i'ko'di /e mo, tapam pem mo. 21 Hili a'di midi mii mo, ki tapam pem jin ta'da malik ishki 'ko'da 'cesh nyakka babam piti mo, ki aha/ dhali ya/m pem ka Soliman minu kar ka manmii aris mii shigga/ mo."

22 Ka yim naskina/ diki'd mmowal 'twa/ nyakka malik mo tani, Nethen jin ta'da manci gwo ma Arumgimis ka dhamo/ yaki'd bway bwaman gu'b mo. 23 Imanmiiya tu'c torkina malik gwo mo ki: "Nethen jin ta'da manci gwo ma Arumgimis ka dhamo/ a'di di'di

mahan mo." Ki a'di yaki'd e bwambora malik mo tani, a'di bitki jis/em piti ka luŋgu'b ibwambora malik mo. 24 Nethen oki gwo mo ki, "Tapam pem ka malik, /e oki gwo mo ki: ' Adonijah midi jiya ji i'ko'di aha/ mo, dhali a'di midi ca'b apowa kursem pem mo?' 25 Haali/ a'di thulki'd ka 'cesh shwane/ mo dhali 'citha ma'diny to/e 'kus ki nyanye/ mo, ushi dhuru'c bip kun 'thika 'thik mo, dhali ka'bal mo. A'di ki yuk iya/ ma malik i'baar mo, dhali 'kwaninycan ma thuruk mo, dhala Abiyathar jin ta'da gasiis mo. Uni shwaki to mo dhali piki to ibwambori a'di mo, dhali uni oki gwo mo ki: ' Malik Adonijah diyi ki e ki sule/ mo!' 26 Hili gom aha/, jin tana manmiiya tu'c pini mo, dhala Sadok jin ta'da gasiis mo, dhala Benayiyah jin ta ya/ ma Jehoyiyada mo, dhala manmiiya tu'c pini ka Soliman mo tani, a'di diki hash aman mo be. 27 A/ tapam pem ka malik miiki to yan ki dargi tor am gwo mo, kun ta imanmiiya tu'c pini mo, kun mini 'ko apowa kurse/ i'ko'di a'di mo?"

Dawuu'd bakki gwo ka Soliman midi ta Malik mo

28 Yan'ko'da Dawuu'd thokki gwo mo dhali oki gwo mo ki: "Yuka Barshiba ka nyaŋ'ko'd e aha/ mo." Ayim yaki'd e buŋ'kus ma malik mo dhali doshki'di bwambora malik mo be. 29 Amalik gamki gwo me'd mo dhali o'd ki, "Me'd jin dina Tapa ki e mo, a'di jin wanki'da kashiram pem 'ba/ 'peni monto'c bwa 'baar mo tani, 30 me'd jin Gamkika/ gwo me'd e /e ki gway gi Tapa mo tani, Arumgimis ma Israyiil, oki gwo mo ki, ' Soliman jin ta ya/um pini midi jiya ji i'ko'di aha/ mo, dhali a'di midi ca'ba powa kursem pem e mom pem mo,' aha/ mina mii to yan shwane/ mo." 31 Wakana Barshiba luŋki'd ka 'cesh mo dhali bitki jis/em piti ka 'cesh mo dhala yim torki montak ka malik mo dhali oki gwo mo ki, "Dhalki tapam pem ka Malik Dawuu'd di'd ki e goma sule/ mo!"

32 Malik Dawuu'd oki gwo mo ki, "Yuki aha/ aSadok jin ta'da gasiis mo, dhala Nethen jin ta'da manci gwo ma Arumgimis ka dhamo/ mo, dhala Benayiyah jin ta ya/ ma Jehoyiyada mo." Wakan uni iiyin e bwambora malik mo. 33 Amalik oki uni gwo mo ki: "Susi imanmiiya tu'c gi tapam pini nyakki /e mo, dhali kara Soliman jin ta ya/um pem mmomer apo/ shumarum pem gana/ mo dhali susi a'di ka 'cesh e Gihon mo. 34 Dhalka Sadok jin ta'da gasiis dhala Nethen jin ta'da

manc̲i gwo ma Arumgimis ka dhamo/ mo wolki a'di ayini 'kup̲ mmota malik̲ apowa Israyiil mo dhali p̲i ce ma rasan k̲a'bal mo dhali o gwo mo ki: ' Malik̲ Soliman diyi ki e ki sule/ mo!' 35 Yan'ko'd um mini iiyu/ ka nyaŋ'ko'd i'ko'di a'di mo, dhali a'di midi yayu/ mo dhali c̲a'ba p̲owa k̲ursem pem mo; haali/ a'di midi ta malik̲ e mom pem mo. Aha/ k̲wanykina a'di mmota manjiya ji ap̲owa Israyiil dhala Yahuuda/ mo be." 36 Benayiyah jin ta ya/ ma Jehoyiyada thok̲ki'da malik̲ gwo mo, dhali o'd ki, "Dhalki a'di wakan mo! Dhalki Tap̲a, Arumgimis gi tap̲am pem ka malik̲, mish a'di 'ban ki 'bore/ mo. 37 Me'd jin dikina Tap̲a nyak̲ki tap̲am pem ka malik̲ mo tani, wakan dhalki a'di di'd nyak̲ka Soliman mo, dhali kara k̲ursem piti ki caaca 'pena k̲urse/ gi tap̲am pem ka Malik̲ Dawuu'd mo."

38 Wakana Saduk̲ jin ta'da gasiis, dhala Nethen jin ta'da manc̲i gwo ma Arumgimis kadhamo/ mo, Benayiyah jin ta ya/ ma Jehoyiyada, dhali 'kwani Kereth̲ mo dhali 'kwani Peleth̲ iikin ka 'cesh mo dhali takin ga/ Soliman mmomer ap̲o/ shumarum ma Malik̲ Dawuu'd mo; uni suski a'di e Gihon mo. 39 Saduk̲ jin ta'da gasiis k̲alki ce ma yin ka pije/ 'peni gu'b burrinye/ mo dhali wolki'da Soliman ayini 'kup̲ mo. Yan'ko'd uni p̲iki ce ma rasan k̲a'bal mo, dhali 'kwani 'baar mo oki gwo mo ki, "Malik̲ Soliman diyi ki e ki sule/ mo!" 40 Wakan 'kwani 'baar iikin i'ko'di a'di mo, dhali 'kwani p̲ikina risa thathar mo dhali 'kunykina bwa ki nyanye/ mo, wakan mony'cesh c̲aan yikin ki is ki 'kus buni mo.

41 Adonijah dhali aris yilkina/ 'baar mo kun 'kokin nyak̲ki a'di cik̲ki a'di mo me'd jin 'barkina uni to shwa mo. Ka Juwaa'b cik̲ki 'kus gi ce ma rasan k̲a'bal mo tani, a'di oki gwo mo ki, "Ata gwoki'd imun e 'peŋkuman bampa/ mo?" 42 Ki a'di di'd naskina/ mmowal 'twa/ mo tani, Jenathan jin ta ya/ ma Abiyathar jin ta'da gasiis yaki'd mo. Adonijah oki gwo mo ki: "Yayu/ bwaman mo, haali/ /e ta wathiŋ gana/ mo dhali k̲ala aris gwon thisa 'borga/ mo." 43 Jenathan thok̲ki gwo mo dhali oki'da Adonijah gwo mo ki: "Tap̲am bana ka Malik̲ Dawuu'd karki'da Solmaan ka malik̲ mo, 44 dhala malik̲ haski'da Saduk̲ jin ta'da gasiis nyak̲ki a'di mo, dhala Nethen jin ta'da manc̲i gwo ma Arumgimis kadhamo/ mo, dhala Benayiyah jin ta ya/ ma Jehoyiyada mo, dhali 'kwani Kereth̲ mo dhali 'kwani Peleth̲ mo. Uni karkina Soliman mmomer ap̲o/ shumarum ma malik̲ mo be. 45 Saduk̲ jin ta'da

gasiis dhala Nethen jin ta'da manc̲i gwo ma Arumgimis kadhamo/ mo tani wolki a'di ayini 'kup̲ mmota malik̲ e Gihon mo, dhali yaya'd 'peni mun ki bwaŋ 'kunyga/ mo, wakan 'peŋkuman pa c̲aan a'di gwokina is mo. Yansan a'di ta cuwa/ jin cik̲kina /e mo. 46 Soliman si'da/ a'di c̲a'bki'da p̲owa k̲urse/ gi dhan 'peŋkuman bampa/ mo. 47 Ki mo mar is ki nyanye/ mo tani, iman miiya t̲u'c ma malik̲ iiyin mmo/ 'bor tap̲am bana ka Malik̲ Dawuu'd mii mo, mmo/ o ki, ' Dhalka Arumgimis p̄ini kar gway ma Soliman mmo/ 'bora 'bor 'peni gway pini mo, dhali kara k̲ursem piti ki caaca mmobola k̲ursem pini e mo.' Yan'ko'da malik̲ luŋki'd ka 'cesh eya ci mo. 48 Amalik̲ si'da/ oki gwo mo ki, ' Mom'bor mii midi di gom Tap̲a mo, dhala Arumgimis ma Israyiil mo, jin c̲iki wathi/ mmoc̲a'b ap̲owa k̲ursem pem ka cim yan mo, dhali ki /em pem gana/ midi mish a'di mo.'" 49 Wakan aris yilkina/ ma Adonijah 'baar mo uni k̲o/ki is kagahara/ mo. Uni doshkin mo dhali 'kwani ka 'dẹ̲te/ 'dẹ̲te/ yaki'd ki bway piti mo be.

50 Adonijah k̲o/ki'da Soliman mo dhali cuki mis mo, mmoya mo, dhali bu'thki aris ce ma gwat̲a/ mo. 51 Yan'ko'da Soliman t̲orkunu gwo mo ki: "Hili mo mo ma, Adonijah a'di k̲o/ki'da Malik̲ Solimaan mo, haali/ a'di bu'thki aris ce ma gwat̲a/ mo, mmo/ o gwo mo ki: ' Dhalka Malik̲ Soliman o gwo is e aha/ nt̲wa/a/ ki a'di midi diki 'kosha manmiiya t̲u'c piti jwa ki gandala turga/ mo.'" 52 Soliman oki gwo mo ki, "Wak̲ki/ a'di midi t̲or is piti ki wathiŋ gana/ mo tani, amur 'kup̲ piti midi diki bit̲a 'cesh mo, hili wak̲ki/ mii shi/gaŋ gana/ a'di gamkunu e a'di mo tani, a'di midi wu mo be." 53 Wakana Malik̲ Soliman hashki 'kwaniŋ gwat̲h mo, kun suskina Adonijah ka 'cesh 'pena gwat̲a/ mo. A'di p̲u'dki'd mo dhali luŋki'd ka 'cesh eya Malik̲ Soliman mo, dhala Soliman oki a'di gwo mo ki, "Yaku/ bway gu'b pini mo."

Imalik̲ 'De/ 2

Dawuu'd ye'thki'da Soliman sho'k ki gwo mo

1 Me'd jin 'dishkin ma cim gi mowu ma Dawuu'd is mo tani, a'di k̲anki'da Soliman jin ta ya/m piti mo mmo/ o ki, 2 "Aha/ yana ya e bway gi mony'ceshi 'baar mo. 'Bithi ki 'bi'th mo, wakan dhali t̲ori is pini me'd wathiŋ gwat̲h mo. 3 Dhuyi aris gwoŋk̲an gi Tap̲a Arumgimis pini mmobat̲h bway piti mo, mmoha gwoŋk̲an piti e kun 'kwaru mo,

dhali aris gwoŋk̲an piti mo, dhali gwom piti kun onu mo, dhali gwoŋ gam me'd piti mo, mmomii gwoŋk̲an ma Musa jin 'kwarkunu mo ki 'bore/ mo, wakan ki /e mini gam mii adu is mo e to 'baar mo kun mina /e mo, e mo yin jin yana /e mo, 4 wakan ki Tap̲a midi 'baar gwom piti jin okina a'di gom aha/ mo, mmo/ o ki, ' Wak̲̄ki/ emen pini hilin ki 'boreŋ gana/ e miim buni mo tani, mmo/ii e bwambori aha/ ki miiŋ gana/ ka dum buni i'baar mo dhali ka k̲ashiram buni i'baar mo, um mini 'koki ŋap̲ wathiŋ gwat̲h̲ mmodi ap̲owa k̲urse/ ma Israyiil mo be.' 5 /E mishki mo si'da/ ka Juwaa'b jin ta ya/ ma Seruyiyah miiki to gom aha/ mo, dhali a'di miiki to gom 'kwaninycana su/ ma risa thuruk̲ ma Israyiil mo, goma Abner jin ta ya/ ma Ner mo, dhali goma Amasa jin ta ya/ ma Jether mo, kun 'koshkina a'di jwa mo. Ka tee gi moŋk̲u'th is mo dhali gac̲a bas gi mo/as e wac̲kan mmo'kam emba'd piti is mo dhali ap̲owa p̲p̲aŋ k̲any'kup̲ sho'k piti mo. 6 Mmomii to nyak̲ka Juwaa'b ki moyuk̲ jin t̲orkunu /e mo, hili dhalku/ ki dhala mur 'kup̲ 'kush piti mmoya ka 'cesh e jis shu'd gi mowu ki moŋk̲u'th is mo. 7 Wakan, t̲ori mii gi bwaŋ gana/ gom iya/ ma Barsillayi jin ta wathi/ Gile'd mo, dhali dhalki uni 'kon e bwaman uni gwansan kun shwaki to eya tharabeesam pini mo, haali/ uni iiyin e aha/ mo ki embul jin guskika/ 'pena kam pini ka Absalom mo. 8 Hili ma, Shimayi jin ta ya/ ma Gera/ diki'd nyak̲ki /e imun mo, jin ta wathi/ Benyjamiin ma Bahurim mo, jin jeeki aha/ ki je jin shi/a shi/ ka cim jin Yakika/ bway Mahanayiim mo. Shimayi thulki'd ka 'cesh mmogam aha/ 'kup̲ e Uurdun mo, dhali aha/ rumkina/ a'di ki gwo gi Tap̲a mo, mmo/o k̄i: ' Aha/ mina diki 'kosh /e jwa ki gandala turga/ mo be.' 9 I'dishesan wakan dhalku/ ki dhal a'di bway mmoya ki 'kus 'pena jisa/ mo. /E ta wathi/ yuk̲ga/ mo, dhali /e mini mish kata mina /e mii gom a'di mo. /E mini k̲ala mur 'kup̲ kush piti ka 'cesh e mo shu'd gi mowu ka bas mo."

Mowu ma Dawuu'd mo

10 Wakana Dawuu'd ishki 'ko'da 'cesh nyak̲ki idhan babam piti mo dhali kankunu e 'peŋkuman pa ma Dawuu'd mo. 11 Arisa cim kun jikin ma Dawuu'd aji ap̲owa Israyiil a'di 'kona yili iss su/ mo. A'di jiki'da ji yili pesu/ e Hebrun̄ mo dhali gom yili iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd i'ce'dka kwara e pa Urushaliim mo be. 12 Yan'ko'da Soliman c̲a'bki'da p̲owa

kurse/ ma babam piti ka Dawuu'd mo, dhali monyjim piti telki sho'k ki 'bi'th 'bi'th mo.

Soliman 'koshki'da Adonijah jwa mo

13 Wakana Adonijah jin ta ya/ ma Haggith pu'dki'd eya Bathshiba jin ta ko Soliman mo. Ayim oki gwo mo ki, "A/ /e yayin ki moŋku'th isa gana/ mo?" A'di thokki gwo mo ki, "Aha/ yayina ki moŋku'th isa gana/ be." 14 Yan'ko'd a'di oki gwo mo ki, "Aha/ tana gi gwoŋ kamu/ mmo/o gom /e mo." Wakana yim thokki gwo mo ki: "Wali 'twa/ mo." 15 Adonijah oki gwo mo ki, "/E mishki mo ki 'peŋkuman bampa/ a'di ta jim pem mo, dhali ka Israyiil i'baar mo okina bwa ki aha/ mmota malik mo. Hili aris to akki e mo, dhali 'peŋkuman bampa/ a'di cikunu ka kam pem mo, haali/ a'di taki jim piti 'peni Tapa mo be. 16 I'dishesan aha/ tana gi gwon 'deŋkamu/ mmodot /e mo, dhali dhalku/ ki tu'k mo 'peni jis/em pem mo." Bathshiba oki a'di gwo mo ki: "Wali 'twa/ mo." 17 A'di oki gwo mo ki: "Bala wali 'twa/ goma Soliman jin ta'da malik mo, haali/ a'di midi diki tu'k 'peni jis/em pini mo, wakan ki a'di midi ciki aha/ Abishak jin ta'da 'bom Shunem me'd ashim pem mo." 18 Bathshiba oki gwo mo ki, "Bora 'bor kagahara/, aha/ mina wall 'twa/ eya malik mo."

19 Wakana Bathshiba yaki'd bwaya malik Soliman mmowal 'twa/ e a'di goma Adonijah mo. Amalik cuki mis mmo gama yim 'kup mo dhali luŋki'd ka 'cesh e a'di mo. Yan'ko'd a'di ca'bki'da 'cesh apowa kursem piti mo dhali ta'dga/ kurse/ jin kalunu gom ko malik mo. Ayim ca'bki'd ki me'da bimporos piti mo. 20 Yan'ko'da yim oki gwo mo ki, "Aha/ ŋapa mmodot ari gwoŋ gwa'dgaŋ kamu/ i'de/ 'peni /e mo, haali/ /e mini diki tu'k mo 'peni jis/em pem mo." Malik thokki a'di gwo mo ki: "Doti ma, ta'dam pem, haali/ aha/ mina diki tu'k 'peni jis/em pini mo be." 21 Ayim oki gwo mo ki: "Dhalka Abishak jin ta'da 'bom Shunem minu ci goma Adonijah jin ta'da kam pini mmota ashim piti mo." 22 Amalik Soliman thokki gwo mo dhali oki'da ta'dam piti gwo mo ki, "Gomatinta dotkina /e Abishak jin ta'da 'bom Shunem goma Adonijah mo? Gomatinta dina /e ki dot dhan 'peŋkuman bampa/ gwo gom a'di si'da/ mo, haali/ a'di ta'da kam pem jin ca'd mo, dhala Abiyathar jin ta'da gasiis mo, dhali goma Juwaa'b jin ta ya/ ma Seruyiyah mo?" 23 Wakana Malik Soliman okunu gwo is ki Tapa mo,

mmo/ o ki, "Dhalka Arumgimis mii to wakan gom aha/ mo, dhali ki nyanye/ si'da/ mo, wakka Adonijah a'di diki wal 'twa/ ki gwo yan apo/ mondiki/em pitiŋ gana/ mo. 24 I'dishesan wakan me'd jin dina Tapa ki e mo, a'di jin telki aha/ sho'k mo dhali karki aha/ apowa kurse/ ma babam pem ka Dawuu'd mo, dhali a'di miiki aha/ gu'b me'd gwo jin okina a'di is mo tani, ka jiŋ gana/ Adonijah minu 'kosh jwa shwane/ mo." 25 Wakana Malik Soliman hashki'da Benayiyah jin ta ya/ ma Jehoyiyada mo, dhala Benayiyah gamki'da Adonijah mo dhali 'koshki a'di jwa mo be.

26 Yan'ko'da Abiyathar jin ta'da gasiis oki'da malik gwo mo ki, "Yaku/ bwaya Anathoth mo, e bwam mondhe'd piniŋ gana/ mo. /E ka jiŋ gana/ ha me'd mmowu mo, hili aha/ ka tente/ yan mina diki 'kosh /e jwa mo, haali/ /e kalkina sanduuk gi Tapa Arumgimis e bwambora babam pem ka Dawuu'd mo dhali 'kosh is ka nyor e bwayi 'baar mo me'd jin 'koshkin ma babam pem is ka nyor mo be." 27 Wakana Soliman urki'da Abiyathar 'pena gasiis gom Tapa mo, ki a'di midi 'baar gwo gi Tapa mo, jin walkina a'di 'twa/ mmo'thoth bwa gom gu'b ma Eli e Shiloh mo.

28 Aris gwon this pu'dkin eya Juwaa'b mo, haala Juwaa'b a'di wothki'da Adonijah mo, hili a'di diki wotha Absalom mo. Wakana Juwaa'b guski'd e gu'b burrinye/ gi Tapa mo dhali bu'thki aris ce ma gwata/ mo. 29 Amalik Soliman torkunu gwo ka Juwaa'b guski'd e gu'b burrinye/ gi Tapa mo dhali diki'd i'dishesan e 'ko'dgwar ma gwata/ mo. Yan'ko'da Solimaan haski'da Benayiyah jin ta ya/ ma Jehoyiyada mo, mmo/o gwo mo ki, "Yaku/ mo, mmo'kosh a'di jwa mo." 30 Wakana Benayiyah pu'dki'd e gu'b burrinye/ gi Tapa mo dhali o a'di gwo mo ki, "Malik oki gwo mo ki, ' Piyu/ ka pije/ mo.'" Juwaa'b thokki gwo mo ki, "Yisa, aha/ mina wu imahan mo." Wakana Benayiyah dokki'd bwaya malik mo, mmo/ o gwo mo ki, "Juwaa'b oki gwo mo ki a'di ŋapa'd mmowu eya gwata/ mo." 31 Malik oki a'di gwo mo ki, "Miiyi me'd jin okina a'di gwo mo. 'Koshi a'di jwa mo dhali kani a'di wakan ki /e minu kal ka pije/ 'peni aha/ mo dhali 'peni kuŋ gu'b ma babam pem kun miikin ma Juwaa'b abas ki dargi mii mo. 32 Dhalki Tapa dokki'da bas piti e 'bam pitiŋ gana/ mo, haali/ ki dargi mo nyith 'pena babam pem ka Dawuu'd mo tani a'di 'koshki 'kwaniŋ gwatha su/ kun tana kar/eŋ gana/ mo dhali kun 'bora 'bor 'peni is piti mo dhali 'koshki

uni jwa ki gandala turga/ mo, Abner jin ta ya/ ma Ner mo tani, ta wathinyca'd ma thuruk ma Israyiil mo, dhala Amasa jin ta ya/ ma Jether mo tani, taki wathinyca'd ma thuruk ma Yahuuda/ mo. 33 Wakan dhalka bas buni dokki'd e 'kup ma Juwaa'b mo dhali e 'kup gi emen piti goma sule/ mo. Hili eya Dawuu'd dhali emen piti mo, dhali e kuŋ gu'b piti mo, dhali goma kursem piti mo tani, dhalki moŋku'th is di'd imun goma sule/ 'peni Tapa mo." 34 Yan'ko'da Benayiyah jin ta ya/ ma Jehoyiyada cuki mis mo dhali 'koshki'da Juwaa'b mo dhali 'kosh a'di jwa mo. Dhali a'di kankunu e gu'b pitiŋ gana/ e mombwasho mo. 35 Maliik karki'da Benayiyah jin ta ya/ ma Jehoyiyada apowa thuruk e mom piti mo, dhali a'di karki'da Saduk jin ta'da gasiis e mo ma Abiyathar mo.

Shimayi 'Koshkunu mo

36 Wakana maliik hashki gwo mo dhali yuki'da yuk goma Shimayi mo, dhali oki a'di gwo mo ki: "Nyaŋi gu'b gom is pini e pa Urushaliim mo dhali diyi imun mo, dhali dhalku/ ki pi ka pije/ 'peni mun bway moŋkamu/ mo. 37 Haali/ ka cim jin pina /e ka pije/ mo, dhali 'cith e embul momba'da'd ma Kidrun mo tani, mishi ki /e ka kar/e mini wu ka jiŋ gana/ mo. Abas pini midi di e 'bam piniŋ gana/ mo." 38 Wakana Shimayi oki'da maliik gwo mo ki, "Gwo jin ona /e a'di 'bora 'bor mo. Me'd jin okina tapam pem ka maliik gwo mo, wakana man miiya tu'c pini midi mii to mo." Wakana Shimayi diki'd e pa Urushaliim goma cim ka ris mo.

39 Hili ki yili kwara 'baarki'd mo tani, imanmiiya tu'c ma Shimayi isu/ sokin ka pije/ eya Akish jin ta ya/ ma Maakah mo, jin ta'da maliik gi paŋ Gath mo. Wakan uni torkina Shimayi gwo mo, mmo/ o ki, "Hili ma, imanmiiya tu'c pini uni 'kon e Gath mo be." 40 Yan'ko'da Shimayi cuki mis mo, dhali karki'da kakash apo/ thuluny piti mo dhali yaki'd bwaya Akish e Gath mmoŋap imanmiiya tu'c piti mo. A'di yaki'd mo dhali suski imanmiiya tu'c piti ka nyaŋ'ko'd 'peni Gath mo. 41 Ki embul jin torkunuwa Soliman gwo ka Shimayi yaki'd 'peni pa Urushaliim bway Gath mo dhali a'di dokki'd mo, 42 amaliik hashki gwo mo dhali yuka yuk goma Shimayi mo dhali oki a'di gwo mo ki, "Dika/ ki thul gwo me'da po/ ki gway gi Tapa mo? dhali o gwo is e /e mo, mmo/ o ki, ' Mishi ka jiŋ gana/ ka cim caan jin yana /e ka pije/ mo

dhali ya e moŋkamu/ mo tani, /e ka jiŋ gana/ mini wu mo'? Wakan /e oki aha/ gwo mo ki: ' Gwo jin Cik̲ika/ a'di 'bora 'bor mo.' 43 Yan'ko'd gomatinta dina /e ki kar gwoŋ gam me'd e Tap̲a mo dhali gwoŋk̲an jin C̲ikika/ /e mo?" 44 Amalik̲ si'da/ oki'da Shimayi gwo mo ki, "/E mishki tonthus eya dum pini i'baar mo kun miikina /e goma babam pem ka Dawuu'd mo. Wakan Tap̲a midi dok̲ki /e tonthus pini e 'bam piniŋ gana/ mo. 45 Hila Malik̲ Soliman minu 'bor mii mo dhala k̲urse/ ma Dawuu'd minu t̲el sho'k e bwambori Tap̲a goma sule/ mo be." 46 Wakana malik̲ c̲iki gwoŋk̲an eya Benayiyah jin ta ya/ ma Jehoyiyada mo. A'di yaki'd ka pije/ mo dhali 'koshki'da Shimayi jwa mo. Wakan 'peŋkuman bampa/ a'di t̲elkunu sho'k ki 'bore/ ki me'd ma Soliman mo.

Imalik̲ 'De/ 3

Soliman Dot̲ki gwo gom moyuk̲ mo

1 Soliman gamki gwo me'd nyak̲ka malik̲ gi pa Masir mmo mash 'bwa/ ma P̲ira/on mo. A'di k̲alki 'bwa/ ma P̲era/on mo dhali susi a'di e bwaman 'peŋkuman pa ma Dawuu'd ntagi a'di 'baarki monyaŋ gi gu'b pitiŋ gana/ mo, jin ta gu'b gi Tap̲a mo, dhali agaŋgara/ jin 'kamki Urushaliim is mo. 2 'Kwani miikina bas eya ris mo kun k̲a'dama k̲a'dam mo, haali/ gu'b naskina/ p̲iyi'd jin nyaŋkunu gom gway gi Tap̲a mo. 3 Soliman t̲orki mo/en piti gom Tap̲a ki mmoha aris gwoŋk̲an ma babam piti ka Dawuu'd e kun 'kwarkunu mo, hili ki a'di miiki'da bas mo dhali duk̲ki'da 'bicajwahar e mo kun k̲a'dama k̲a'dam mo. 4 Amalik̲ yaki'd e paŋ Gibeyon mmomiiya bas imun mo, haali/ dhan mo jin k̲a'dama k̲a'dam diki'd imun mo. Soliman c̲iki to ka aliip̲ kun c̲inu mmo'tha ki o'd ap̲owa gwat̲a/ mo. 5 Tap̲a piki'da Soliman i is e paŋ Gibeyon ki jan mon'thiny mo; a'di oki gwo mo ki, "Dot̲i ma! Ata Miga/ c̲iki /e mo?" 6 Wakana Soliman oki gwo mo ki, "/E t̲orki dhan moŋ gam gwo me'da gana/ eya manmiiya t̲u'c pini mo, jin ta'da babam pem ka Dawuu'd mo, haali/ a'di diki'd ki e e bwambor pini ki moŋgam gwo is gana/ mo, ki miiŋ k̲ar/eŋ gana/ mo, dhali isi ka duŋ gana/ mo. /E karki adhan gwoŋ gam me'd gana/ yan mo dhali c̲iki a'di ya/m piti mmoc̲a'b ap̲owa k̲ursem piti shwane/ mo. 7 I'dishesan Tap̲a Arumgimis pem mo, /e karkina manmiiya t̲u'c pini mmota malik̲ e mo

ma babam pem ka Dawuu'd mo, hili aha/ tana jasi ara 'ciŋ gwa'dga/ mo. Aha/ dina ki mish mo mmoya ka pije/ mo walla mmoyayu/ bwaman mo. 8 Amanmiiya ṯu'c pini a'di di'd e bwaman 'kwani kun kwanykina /e mo, uni kun tana ris ki nyanye/mo tani, mondeŋ e caaca kagahara/ mmodeŋkunu uni e mo ki mondeŋ e kun deŋkunu mo. 9 Wakan c̠iya manmiiya ṯu'c pini moyuk̲ ki 'bore/ mmodwall 'kwanim pini gwo mo, wakan ki Aha/ mina nyiṯh e embwamani miim 'borga/ dhali mii shigga/ mo. Haali/ aja a'di midi mish mii mmodwall dhan 'kwaninycagam pini gwo mo?"

10 Ton doṯ ma Soliman yan 'borki Tap̄a bwa mo. 11 Wakana Arumgimis oki a'di gwo mo ki, "Haali/ /e d̄oṯki to yan mo dhali diki doṯ gwo gom is pini gom mondiki/e jin tura tur mo walla mmota pa ki pa mo walla moŋ'koki/e ma ris 'kwaniŋ 'kup̄ pini mo, hili mmodoṯ to gom is pini mmomish mo nyiṯh miiŋk̲ar/e mo, 12 hili ma, i'dishesan Aha/ mina mii to 'baar mo kun doṯkina /e Aha/ mo ki embul jin c̠iyina /e Aha/ ton doṯ pini mo. Aha/ c̠ikina /e moyuk̲ mo dhali mmo misha du mo, wakan ki jan 'de/ p̄iyi'd imun jin wana e ki /e e bwambori /e mo, dhali jan 'de/ p̄iyi'd jin̄ wana e ki /e jin midi cu mis i'ko'di /e mo. 13 Aha/ si'da/ c̠ikina /e to jin dina /e ki doṯ mo, kun ta mo jin tanu pa ki pa mo dhali montak̲ mo, wakan ki jaŋ kamu/ midi diki di e imalik̲ jin mina e wa ki /e ka risa cim pini i'baar mo be. 14 Wak̲ki/ /e mini ya eya ris bway pem mo mmo dhu aris gwoŋk̲an pem kun 'kwarkunu mo dhali aris gwoŋk̲an pem mo, me'd jin yakin ma babam pini ka Dawuu'd mo, yan'ko'd Aha/ mina tur arisa cim pini mo." 15 Wakana Soliman cuki mis mo, dhali hili mo mo ma, a'di shu'bki jan mo. A'di yayi'd bway pa Urushaliim mo dhali doshki'd e bwambora sanduuk̲ gi gwo jin gamu me'd gi Tap̄a mo. A'di c̠iki to kun c̠inu mmo'tha ki o'd mo dhali to kun c̠inu ki moŋk̲u'th is mo, dhali miiki monshwan to gom imanmiiya ṯu'c piti i'baar mo be.

Mondwall gwo gi moyuk̲ ma Soliman mo

16 Yan'ko'd upa su/ kun ta c̠al iiyin bwaya malik̲ mo dhali doshkin e bwambori a'di mo. 17 A'boma 'de/ oki gwo mo ki, "Ayy, tap̄am pem, a'bom yan dhali aha/ am 'kona e gu'ba 'de/ mo, dhali aha/ d̄ho'thkina 'ci nyak̲ki a'di e bwaman gu'b mo. 18 Ka cimi kwara i'ko'di aha/ dho'thkina mo ka 'bom yan si'da/ dho'thki'd mo. Aman 'kokina e gu'ba

'de/ mo. Imun jan 'deŋkamu/ p̲iyi'd nyak̲ki am e bwaman gu'b mo, hili jasi am su/ i 'kona e bwaman gu'b mo. 19 Wakan ya/ ma 'bom yan wuki'd ki mon'thiny mo, haala yim ŋap̲ a'di mo. 20 Wakana yim cuki mis mombwam/e mon'thiny mo dhali k̲alki ya/m pem 'pena bori aha/ mo, ka manmiiya t̲u'c pini ishki e mo, dhali 'thi a'di eya bor piti mo, dhali a'di ki k̲ali ya/m piti jin wuki'd mo dhali 'thi a'di eya bor pem mo. 21 Ki aha/ cukina mis mon'thamo/ mmoc̲iya 'cim pema ko mo tani, a'di wuki'd mo. Hili ki aha/ 'cunycurkina a'di ki 'bore/ mon'thamo/ mo tani, a'di diki ta ya/m pem mo, jin dho'thkika/ mo." 22 Yan'ko'da 'boma kamu/ oki gwo mo ki, "Yisa, jan 'de/ jin di'd ki e a'di ta ya/m pem mo, dhali jan 'de/ jin wuki'd mo a'di ta ya/m pini mo." A'bom jin t̲wa/a/ oki gwo mo ki, "Yisa, jan 'de/ jin wuki'd mo a'di ta ya/m pini mo, dhali jan 'de/ jin di'd ki e a'di ta ya/m pem mo." Yansan ta gwo jin walkina uni 'twa/ e bwambora malik̲ mo be.

23 Wakana malik̲ oki gwo mo ki, "Jan 'de/ 'peni um oki gwo mo ki, ' Yansan a'di ta ya/m pem a'di jin di'd ki e mo, dhali ya/m pini a'di wuki'd mo,' dhali jaŋkamu/ o'd ki, ' Yisa, ya/m pini a'di ta jan 'de/ jin wuki'd mo, dhali ya/m pem a'di ta jan 'de/ jin diki'd ki e mo.'" 24 Amalik̲ oki gwo mo ki, "K̲ali aha/ gandala turga/ mo." Wakan uni k̲ali gandala turga/ e bwambora malik̲ mo. 25 Yan'ko'da malik̲ oki gwo mo ki, "K̲wa/i a'ci bwa isu/ jin di'd ki e mo, dhali c̲ika 'bana ka 'bom yan mo dhala 'bani'da kamu/ gom jaŋkamu/ mo." 26 Wakana 'bom jin taki'd gi ya/ jin diki'd ki e walki 'twa/ eya malik̲ mo, haala dum piti 'tu'dki'd ki mo mii miiŋ gana/ gom ya/m piti mo, dhala yim oki gwo mo ki, "Ayy, tap̲am pem, c̲ika yim a'ci jin diki'd ki e mo, dhali yisa 'pemen mmo'kosh a'di jwa mowa." Hila 'boma kamu/ oki gwo mo ki, "A'di midi diki ta jim pem mo walla jim pini mo. K̲wa/i a'di bwa mo." 27 Yan'ko'da malik̲ thok̲ki gwo mo dhali o'd ki, "C̲ika 'ci jin di'd ki e ka 'bom jin t̲wa/a/ mo, dhali yisa 'pemen mmo'kosh a'di jwa mowa. Ayim a'di taki'da ta'dam piti mo." 28 Ki 'kwani ma Israyiil i'baar mo cik̲ki gwo gi gwondwall jin miikin ma malik̲ mo tani, uni k̲o/kina malik̲ mo, haali/ uni mishkin ki moyuk̲ ma Arumgimis diki'd e a'di mo goma ris gwondwall mo.

Monyji ma ṯu'c ma Soliman mo

1 Amaliḵ Soliman taki'da maliḵ apowa Israyiil i'baar mo. 2 Uni gwansan itana ris 'kwaninycan piti mo: Asariyah jin ta ya/ ma Saduḵ jin taki'da gasiis mo. 3 Elihorep mo dhala Ahijah ita iya/ ma Shisha mo, uni taki iman'kwar to mo. Jehoshapaṯ jin ta ya/ ma Ahilu'd taki'da mandhu to kun 'kwarkunu mo. 4 Benayiyah jin ta ya/ ma Jehoyiyada caki'da powa thuruḵ mo. Saduḵ dhala Abiyathar uni takina gasiis mo. 5 Asariyah jin ta ya/ ma Nethen diki'da powa ris 'kwaninycan gi gu'b ma ṯu'c mo. Sabu'd jin ta ya/ ma Nethen taki'da gasiis mo dhala mugu/ ma maliḵ mo. 6 Ahishar caki'da po/ kuŋ gu'b mo. Adoniram jin ta ya/ ma Abda caki'da po/ 'kwaniŋ gwaṯh uni kun takin ga/ ṯu'c jin miikunu ki mom'bi'th mo.

7 Soliman taki'd gi 'kwaninycan gi gu'ba ṯu'c i'kume'd i'ce'dka su/ apowa Israyiil i'baar mo, kun ciki tonṯe/ goma maliḵ mo dhali kuŋ gu'b piti mo. 'Kwani 'baar mo mini mii ci to goma ppen 'de/ ki yil mo. 8 Uni gwansan ta gway buni mo: Ben-Hur, e bampaŋ gagamis ma Eprayiim mo; 9 A Ben-Deker e Makas, dhala Shaalbim, dhala Beṯh Shemesh, dhala Elon Beṯhhanan; 10 Ben-Hese'd, e Arubboṯh mo (Soḵoh a'di diki'd e bwaŋ'kwarany gwoŋḵan gi a'di mo dhali eya 'cesh ma Heper i'baar mo); 11 Ben-Abinadaab, e Napoṯh Dor i'baar mo (a'di mashki'da Taphaṯh jin ta 'bwa/ ma Soliman ki ashim piti mo); 12 Baana jin ta ya/ ma Ahilu'd, e Taanaç dhala Megiddo, dhali Beṯh Shan i'baar mo a'di çaan jin diki'd e 'ko'dgwar Sareṯhan 'twa/ ka 'cesh e Jesreel mo, 'peni Beṯh Shan bway Habil Meholah mo ki si'd si'd me'da 'bana kamu/ gi Joḵmem mo; 13 Ben-Geber, a'di diki'd e Ramoṯh Gile'd mo (jin ta ushi bampa/ kun cil ma Jayir jin ta ya/ ma Manassa mo, uni kun 'kokin e paŋ Gile'd mo, dhali bampanycaaga/ ma Argob taki jim piti mo, a'di jin diki'd e Bashan, kun ta aris dhan 'peŋkuman bampa/ i iss 'kwanimpa kwara nyaḵka risa gaŋgara/ mo dhali 'twaŋkala goŋ gurany toŋḵthu'd tur mo); 14 Ahinadaab jin ta ya/ ma Iddo, eya Mahanayim mo; 15 Ahimaas, eya Naptaali/ (a'di si'da/ mashki'da Basemaṯh jin ta 'bwa/ ma Soliman ki ashim piti mo); 16 Baana jin ta ya/ ma Hushayi, eya Ashiir dhala Beloṯh mo; 17 Jehoshapaṯ jin ta ya/ ma Paruwah, eya Yassakar mo; 18 Shimayi jin

ta ya/ ma Ela, eya Benyjamiin mo; 19 dhala Geber jin ta ya/ ma Uri/, e paŋ Gile'd mo, jin ta pa ma Sihon jin ta'da maliḵ gi 'kwani Amuur mo dhala maliḵ 'peni Og gi pam Bashan mo, dhali a'di taki jasa manwoṯh jin diki'd e mo c̱aan mo.

Mo mar is ki nyanye/ dhali moyuḵ ma Soliman jin jiki'da ji mo

20 A Yahuuda/ dhala Israyiil uni takin gi mondeŋ e ki nyanye/ me'da si'b gi bwam ma gaṗ gi ḵumma/ yi'de/ mo. Uni shwaki to mo dhali piki to mo dhali uni 'borkina bwa kagahara/ mo be. 21 Soliman jiki'da ji apo/ ris dhan 'peŋkuman bampa/ i'baar mo 'peni Yi'de/ Elṗuraaṯ bway mo gi 'kwanim P̱alasṯiin mo dhali bway bwaŋgwayu/ gi pa M̄asir mo. Uni ḵali to jin c̱inu mmowana wan 'ba/ mo dhali miikina Solimaan to ka risa cim gi mondiki/em piti i'baar mo.

22 Tonyc̱i ma Soliman goma cimi 'de/ ta tombar to i iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd 'pena dipanya 'borga/ mo dhali tombar to i iss 'kwanimpa kwara 'peni tonṯe/ mo, 23 dhala ma'diny 'kuṗ biṗ i'kume'd kun 'thiḵa 'thiḵ e bwam themes mo, dhala ma'diny 'kuṗ biṗ i iss 'de/ kun ḵalkunu 'peni mo kun ishkin ma sho mo, dhali ḵa'baḻ i iss 'kwanimpa mudhe'd mo, kun 'bora 'bore/ me'da sheṯ, dhali bothoŋ, dhali rasana sheṯ, dhali tonyjeshe/ kun 'thiḵa 'thiḵ mo. 24 Haali/ a'di taki'd gi mom'bi'th apo/ monycaaga/ i'baar mo eya 'ban gi Yi'de/ Elṗuraaṯ yan mo, 'peni Tipsah ki si'd si'd bway paŋ Gasa, apo/ imaliḵ i'baar mo eya 'ban Yi'de/ yan mo, dhali a'di ta'd gi moŋḵu'th is ka 'bani 'baar mo mmo'kam a'di is mo be. 25 Yahuuda/ dhala Israyiil 'kokin ki 'boreŋ gana/ mo, dhali 'kwani 'baar e bwaŋ'kwarany ma bim piti mo dhali e bwaŋ'kwarany cwam ṗu/ piti mo, 'pena Daan bwaya Barshiba, ka risa cim ma Soliman i'baar mo.

26 ASoliman taga/ ris gu'b ma arabiyya kun dira shuma rum piti ka aliiṗi iss 'kwanimpa su/ mo, dhali 'kwaniŋ gwaṯh kun merki shuma rum apo/ 'kona aliiṗi 'kume'd i'ce'dka su/ mo. 27 Aris 'kwaninycan gi gu'ba ṯu'c gwansan c̱iki tonṯe/ goma Maliḵ Soliman mo dhali gom uni 'baar mo kun iiyin eya tharabeesa ma Maliḵ Soliman mo, 'kwani ka 'deṯe/ 'deṯe/ ka ppem buni mo. Uni 'koki ŋa toŋkamu/ mo. 28 Uni si'da/ ḵali mom'borga/ bway pos bunyan mo dhala wusha goma arabiyya jin dir ma ris shuma rum mo dhali aris shuma rum kun meru apo/ mo, uni ka 'deṯe/ 'deṯe/ ḵali to jin mishkina uni mii mo be.

29 Arumgimis ċiki'da Soliman dhan moyuḳ ki nyanye/ mo dhali mo mish gwo 'ban mo, dhali 'kupa begaŋ gana/ gi mo mish gwo 'ban mmowa e ka si'b gi yana gap gi ḳumma/ yi'de/ mo. 30 Moyuḳ ma Solimaan marki is ki nyanye/ mmobol moyuḳ gi 'kwani gi mom'pesho'k e i'baar mo dhali moyuḳ gi 'kwani Masir i'baar mo. 31 A'di yuḳa yuḳ mmobol 'kwaniŋ gwaṯh e i'baar mo-dhali mmobola Eṯhan jin ta wathi/ Esera e mo, dhala Heman mo, dhala Ḳalḳol mo, dhala Darda mo, uni kun ta iya/ ma Mahol mo dhali gway piti pu'dki'd eya aris kal gi mony'cesh kun 'kokin ki jiŋ 'kam i'baar mo. 32 A'di walki gwom 'bi'th e kun 'kona aliipi kwara mo dhali aris gway piti uni 'kona aliipi 'de/ i'ce'dka mudhe'd ki mondeŋ e mo be. 33 A'di ṯorki'da ris jamas to kun sinu mo, 'peni cwa ma banyayis ċaan jin di'd e Lebanon bway cwa jin wana e ki cwa ma 'tasha jal bip ċaan jin caki'd 'pena gaŋgara/ mo. A'di si'da/ ṯorki 'pemen goma ris to/e mo, aris 'dii, dhali aris to kun parana 'cesh mo, dhali wa'c mo be. 34 'Kwani iiyin 'pena ris kal gi mony'ceshi 'baar mo mmociḳ gwo gi moyuḳ ma Soliman mo. Uni iiyin 'pena risa maliḳ gi mony'ceshi 'baar mo kun ciḳki gwo gom moyuḳ piti mo.

Imaliḳ 'De/ 5

Soliman thosonki is mmonyaŋ gu'b gi Moŋḳogu mo

1 Amaliḳ Hiraam gi pa Sur hashki imanmiiya ṯu'c piti bwaya Soliman haali/ a'di ciḳki gwo ki uni wolki a'di ayini 'kup ka maliḳ e mo ma babam piti mo; haala Hiraam isa yempa/ enki'da Dawuu'd mo.

2 Soliman hashki gwo bwaya Hiraam mo, mmo/ o ki, 3 "/E mishki mo ka babam pem ka Dawuu'd diki nyaŋ gu'b gom gway gi Tapa Arumgimis piti mo haali/ goma ris mo/as kun 'kamki a'di is mo, haali/ ki embul gi mondiki/em piti mo tani Tapa dhuki aris 'kwaniŋ 'kup piti e bwaŋ'kwarany bwamsho'k piti mo be. 4 Hili i'dishesan mo tani, Tapa Arumgimis pem a'di ċiki aha/ mo si/is ka 'bani 'baar mo. Imun wathiŋ kamu/ jin ushki gwo e piyi'd mo walla aman 'ce'da 'ce'd sho'k mo. 5 Wakan aha/ kulumkina mmonyaŋ gu'b gi moŋḳogu gom gway gi Tapa Arumgimis pem mo, me'd jin walkina Tapa 'twa/ eya babam pem ka Dawuu'd mo, mmo/ o ki: ' Ya/m pini, jin Miga/ kar apowa ḳursem pini e mom pini mo tani, midi nyaŋ gu'b gi moŋḳogu gom gway pem

mo.' 6 Wakan i'dishesan k̲ani uni gwo mmojep̲ aris cwa ma banyayis 'peni Lebanon gom aha/ mo. Imanmiiya t̲u'c pem mini gam me'd ki imanmiiya t̲u'c pini mo, dhali aha/ mina c̲i /e to gom imanmiiya t̲u'c pini mo wakan isi me'd jin c̲ina /e to ka p̲ara p̲o/ gom to 'baar mo kun gamkina /e gwo me'd mmomii mo. Haali/ /e mishki mo imun ki jan 'de/ p̲iyi'd e bwamani am jin mishki cwa dher me'd 'kwani gi pa Sayidaa/ mo."

7 Ka Hiraam cik̲ki aris gwo ma Soliman mo tani, a'di 'kunykina bwa ki nyanye/ mo dhali o ki: "Dhalki Tap̲a 'boru mii shwane/ mo, A'di jin c̲iki'da Dawuu'd ya/ jin yuk̲a yuk̲ ap̲o/ dhan 'kwaninycaaga/ gwansan mo."

8 Hiraam hashki gwo bwaya Soliman mo, mmo/ o ki, "Aha/ cik̲kina gwo jin hashkina /e aha/ mo. Aha/ mina c̲i cwa ma banyayis i'baar mo dhali cwa jin wana e ka t̲up̲ jin ona bwa /e mo. 9 Imanmiiya t̲u'c pem mini k̲ali aris cwa ka 'cesh̲ 'peni Lebanon bway k̲umma/ yi'de/ mo, dhali aha/ mina mii dek̲a ris cwam ba'd 'ban mmo/ ii e k̲umma/ yi'de/ e mo c̲aan jin t̲orkina /e aha/ mo. Dhali aha/ mina tagi cwa kun 'ce'dki bwa imun mo, dhali /e mini k̲al uni ka pije/ mo. /E mini mii ki bwa jin oyaa/ mmoc̲i tont̲e/ gom kuŋ gu'b pem mo be."

10 Wakana Hiraam c̲iki'da Soliman cwan dher ma banyayis i'baar mo dhali cwa jin wana e ka sesep̲an c̲aan jin okina bwa a'di mo. 11 Soliman c̲iki'da Hiraam agame/ gi tombar to ka aliip̲i iss 'de/gom tont̲e/ gi kuŋ gu'b piti mo dhala yina dhelelga/ gi barkunu ki tombar to ka aliip̲i iss 'de/ mo. Soliman c̲iki to yan goma Hiraam ki yil 'ko'di yil mo. 12 Tap̲a c̲iki'da Soliman moyuk̲ mo, me'd jin okina a'di a'di gwo is mo. Imun moŋk̲u'th is diki'd e embwamana Hiraam dhala Soliman mo, dhali uni su/ gamki gwo me'd mo be.

13 Amalik̲ Soliman karki'da manmiiya t̲u'c jin 'bitha 'bi'th 'penka pije/ 'pena Israyiil i'baar mo. Imanmiiya t̲u'c kun miikunu ki mom'bi'th ta 'kwaniŋ gwat̲h kun 'kokina mondeŋ e ka aliip̲i iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd mo. 14 A'di hashki uni e Lebanon mo, ka aliip̲i 'kume'd ka ppe eya ris mo ak̲ e mo. Dhali ka ppe 'de/ uni 'kokin e Lebanon mo dhala ppe 'kup̲i su/ e pa mo. Adoniram caki'da p̲o/ 'kwaniŋ gwat̲h kun gamkunu me'd mmomiiya t̲u'c kun miikunu ki mom'bi'th mo. 15 Soliman taki'd ga aliip̲i iss 'kwanimpa kwara i'ce'dka 'kume'd kun k̲alki aris ton dit̲in mo

dhala aliipi iss 'kwanimpa doŋgon uni kun tagi iman patha ris wosha caaga/ mo, 16 ki mo mar is gi tapa gi 'kwaninycan gi gu'b ma tu'c ma Soliman uni kun 'kokin apowa tu'c mo tani 'kona aliip ikwara i'ce'dki iss 'kwanimpa karpa'c mo dhali kun jiki imanmiiya tu'c mo be. 17 Ki gwoŋkan ma malik mo tani uni pathki aris wosha caaga/ kun ta jaro/ ki jaro/ nyakki ku gun dhukunu a'cesh e moŋka'b gi gu'b gi moŋkogu mo. 18 Wakan imannyaŋ gu'b ma Soliman dhali imannyaŋ gu'b ma Hiraam dhali 'kwaniŋ gwath 'peni Bayabolos jep to mo dhali thosonki cwa jin dher bwa mo dhala ris wosh mmonyaŋ gu'b gi moŋkogu mo be.

Imalik 'De/ 6

Soliman Nyaŋki gu'b gi Moŋkogu mo

1 Wakana Soliman telki mii 'pen mmonyaŋ gu'b gi mondhelela dhelel gi Tapa mo. Yansan miiki'd ki yil iss 'kwanimpa iss 'de/ i'ce'dka doŋgon i'ko'di 'kwani ma Israyiil pikin ka pije/ 'pena 'cesh gi pa Masir mo, ki yili doŋgon gi jin ma Soliman aji apo/ 'kwani ma Israyiil mo, ka ppe ma Sii'b, jin ta'da ppe jin 'kon ma po/ isu/ mo. 2 Gu'b gi mondhelela dhelel caan jin nyaŋkin ma Malik Solimaan gom Tapa ta gula gi montur i iss 'kwanimpa kwara mo, dhali gula gi mombee i iss 'de/ mo, dhali gula gi montur bway mis i iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd mo. 3 Dhali aBalany jin di'd e bwambori gu'b gi mondhelela dhelel e bwaman gi monycaaga/ ta'd gi gula i iss 'de/ ki montur mo, dhali nyaka'd ki mombee gi gu'b gi mondhelela dhelel mo, dhali gula i'kume'd e bwambor gu'b gi mondhelela dhelel mo be. 4 E gu'b mo tani a'di dhuki'da ris moshu'd nyakka ris jaha/ kun mini mii uni mmo'thila 'thil ki nyanye/ eya 'ban ma pije/ 'pena 'ban bwaman mo.

5 Apowa risa gaŋgara/ gi monycaaga/ jin nyaŋkina a'di aris bwaman gu'b mmo'kam a'di is mo, mmo'kam kun su/ is apije/ gi bwaman gu'b mo dhali e bwaman gu'b mo. A'di nyaŋki aris bwaman gu'b i'baar mo mmo'kam aris 'ko'dgwar is mo. 6 Gwo lolopa gwa'dga/ tagi gula gi mombee imudhe'd mo, dhali embwaman taki gula gi mombee ipe'de/ mo, dhali jin 'kon ma po/ ikwara mo tagi gula gi mombee ipesu/ mo. Haali/ a'bana pije/ a'di uki moŋkwa/ bwa eya gaŋgara/ gi gu'b mmo'kam a'di is i'baar mo wakan ka ris gorosh minu 'koki dwar eya

risa gaŋgara/ gi gu'b mo be. 7 Gu'b nyaŋkunu ka ris wosh kun thosonkunu is eya man paṯh wosh mo. 'Doro/ piyi'd, dhala thurmany, walla to jin ta toŋ ḳuthu'da kamu/ dinu ki ciḳ is ko mo ki gu'b 'konu mmonyaŋ mo. 8 Ka 'bana bimporos gi gu'b gi moŋḳogu mo tani 'twaŋkal diki'd imun mmopara po/ ka 'cesh mo, yan'ko'd jan 'de/ yaki bway mis ka ris moŋḳa'b e bwaman ka para po/ mo, dhali 'peni bwaman bwaya para po/ jin 'kon ma po/ ikwara mo. 9 Wakana Soliman nyaŋki gu'b gi mondhelela dhelel mo dhali 'baarki a'di mo; a'di tiḳki gu'b ka ris gorosh mo dhali aris cwam ba'd 'ban 'pena banyayis mo. 10 A'di nyaŋki'da risa 'ban gi bwaman gu'b apo/ bwamana ris mo gi gu'b gi mondhelela dhelel mo, a'ban ka 'deṯe/ 'deṯe/ gula imudhe'd bway mis mo; uni gamkunu me'd e gu'b nyaḳka ris cwan dher 'pena banyayis mo.

11 Gwo gi Tapa pu'dki'd eya Soliman mo, mmo/ o ki, 12 "Apo/ gu'b gi mondhelela dhelel yan jin nyaŋkina /e mo, waḳki/ /e ha aris gwoŋḳan pem e kun 'kwarkunu mo dhali mii miiŋḳar/e mo, mmodhu aris gwoŋḳan pem i'baar mo dhali ha uni e mo tani, yan'ko'd Aha/ mina mish gwom pem 'ban jin oka is nyaḳki /e jin miikika/ eya babam pini ka Dawuu'd mo be. 13 Aha/ mina di e bwaman 'kwani ma Israyiil mo dhali diki dhal uni 'pen mo."

14 Wakana Soliman nyaŋki gu'b mo dhali 'baarki a'di mo. 15 Yan'ko'd a'di nyaŋka'da risa gaŋgara/ e bwaman gi gu'b mo ka ris cwam ba'd is 'pena banyayis mo. 'Pena 'cesh bway bambor gu'b mo, a'di tiḳki uni e eya 'ban bwaman ki cwa mo, dhali a'di tiḳki'da 'cesh gi bwaŋ gu'b e ka ris cwam ba'd 'ban ma sesepan mo. 16 A'di nyaŋki gula i/iss 'de/ eya 'ban bampo/ gi gu'b ka ris cwam ba'd 'ban 'pena banyayis mo 'pena 'cesh bway bambor gu'b mo. A'di nyaŋki bwaman gu'b yan mmota bwaman gu'b mo, jin ta moŋḳogu kagahara/ mo. 17 Bwamana caaga/, a'di caan, jin ta moŋḳogu jin di'd e bwam bor gi moŋḳogu kagahara/ mo tani, tagi gula gi montur iss 'kwanimpa su/ mo. 18 Imun cwa ma banyayis diki'd e bwaman gu'b mo, cikunu jamas ka ris jamas tul mo dhali aris jandi/ kun 'twaḳkin mo. Cwa ma banyayis 'kokin i'baar mo e bwaman mo. Atu'c wosh piyi'd jin mishu e bwaman mo. 19 A Soliman thosonki bwaman gu'b e bwaman gu'b mmokara sanduuḳ gi gwoŋ gam me'd gi Tapa imun mo be. 20 Bwaman gu'b taki'd gi gula gi montur i/iss 'de/ mo, dhali mombee gi gula i iss 'de/ mo, dhali gula

gi montur bway mis i iss 'de/ mo. Soliman tiḵki'da risa gaŋgara/ e ki 'dolkona gana/ mo dhali tiḵki'da gwaṯa/ e ki cwa ma banyayis mo. 21 Soliman tiḵki bwaman gu'b gi mondhelela dhelel e ki 'dolkon gana/ mo, dhali a'di dhuki'da risa jindhir 'dolkon ka 'ciṯhan dhul e bambor gi bwaman gu'b mo, dhali tiḵki bambor e ki 'dolkon mo. 22 A'di tiḵki bwaman e ka kuluny ki 'dolkon ntagi gu'b gi mondhelela dhelel i'baar mo. A'di si'da/ ti'kki'da gwaṯa/ e ki 'dolkon ka kuluny jin ta jigi bwaman gu'b mo be.

23 Soliman uḵki jamas ma man'doyu gwo i su/ 'peni cwa ma seṯuun mo, gula ka 'deṯe/ 'deṯe/ bway mis i'kume'd mo, gom bwaman gu'b mo. 24 Abin 'de/ gi jamas ma man'doyu gwo jin ṯwa/a/ ki gula gi montur imudhe'd mo dhala bim pitiŋ kamu/ si'da/ ki gula gi montur imudhe'd mo. Wakan 'pena liman ma bin 'de/ bwaya limana kamu/ imun ki gula gi mo si'd i'kume'd mo be. 25 Jamas ma man'doyu gwoŋ kamu/ si'da/ ta'd gi gula ma bi jin peperki'd i'kume'd mo. Dhali iman'doyu gwo i'baar mo uni nyaḵkina mo uḵ dhali jamas mo. 26 Montur ma man'doyu gwon 'de/ ta gi gula i'kume'd mo dhali montur ma man'doyu gwoŋ kamu/ nyaḵa'd si'da/ mo. 27 Soliman karki jamas ma man'doyu gwo e bwaman gu'b gana/ mo. Dhala risa bi gi jamas ma man'doyu gwo uni bele'thkin ka pije/ mo wakan ka bin 'de/ gamki'da gaŋgaran 'de/ mo dhala bi gi jamas ma man'doyu gwoŋ kamu/ gamki'da gaŋgaraŋ kamu/ mo. Dhala risa bim buni gamki me'd imonṯal 'de/ e bwaman gi moŋḵoguŋ gana/ mo. 28 Soliman tiḵki jamas ma man'doyu gwo e ki 'dolkon gana/ mo.

29 A'di koshki'da gaŋgara/ e i'baar mo 'peni gu'b mmo'kam ka ris jamas ma man'doyu mo, aris cwa ma jeṯhkum mo, dhali aris jandi/ kun 'twaḵkin mo, apije/ dhali eya ris bwaman gu'b mo. 30 Soliman tiḵki'da 'cesh gi gu'b e ki 'dolkon gana/ mo, i 'baar apije/ dhali eya ris bwaman gu'b mo be.

31 Soliman uḵki aris 'twaŋkal ki cwa ma seṯuun mo gom 'twaŋkal bway bwaman gu'b mo. Gorosh jin ya'd isi mis dhali aris sho'k gi 'twaŋkal kun doshon isi mis takin ga risa 'ban kun doshkin imudhe'd mo. 32 Wakan a'di tiḵki 'twaŋkala su/ e ki cwa ma seṯuun mo, dhali a'di tiḵki uni e ka ris moŋkosh ki jamas ma man'doyu gwo mo, ka aris cwa ma jeṯhkum mo, dhali aris jandi/ kun 'twaḵkin mo. A'di tiḵki uni

e ki 'dolkona gana/ mo dhali a'di peperki 'dolkon apo/ jamas ma man'doyu gwo mo dhala ris cwa ma jethkum mo. 33 Ki bway yan mo tani, a Soliman si'da/ ukki 'twaŋkal gu'b gi mondhelela dhelel ka ris sho'k gi 'twaŋkal gi cwa ma setuun mmota ga/ risa 'ban kun doshkin imudhe'd mo 34 dhali 'twaŋkala su/ gi cwa ma sesepan mo. 'Cemena su/ gi 'twaŋkala 'de/ uni tankin mo dhali 'cemena su/ gi 'twaŋkala kamu/ uni tankin mo. 35 A'di 'koshki uni ki jamas ma man'doyu gwo mo, aris cwa ma jethkum mo, dhali aris jandi/ kun 'twakkin mo, dhali a'di si'da/ tikki 'dolkon apowa tu'c jin koshkunu to mo. 36 A'di nyaŋki bwaman 'banyjala ka lonthoth wosh kun 'cithu bwa ikwara mo dhali alonthoth gi gorosh gi cwa ma banyayis mo.

37 Moŋka'b gi gu'b gi Tapa ka'bkunu ki yili doŋgon mo, ka ppe jin 'kon ma po/ isu/ mo. 38 Ki yili 'kume'd i'ce'dka 'de/ mo, ka ppe ma Bul, a'di jin ta'da ppe 'kupi peŋkwara mo, jin 'baarkunu gu'b mo ka risa 'ban piti i'baar mo dhali mmotor aris miim piti i'baar mo ka kar/e mo. Soliman kalki yili pesu/ mmonyaŋ gu'b gi mondhelela dhelel mo be.

Imalik 'De/ 7

Soliman nyaŋki gu'ba kamu/ mo

1 Soliman kalki yili 'kume'd i'ce'dka kwara mmonyaŋ dhan gu'b ma malik pitiŋ gana/ mo.

2 A'di nyaŋki dhan Gu'b ma malik e Bwanycwa ma Lebanon mo. Montur piti ta gula i iss 'kwanimpa mudhe'd mo, mombeem piti ta gula i iss 'kwanimpa su/ i'ce'dka 'kume'd mo, dhali montur gi gulam piti bway mis ta'da iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd mo. Dhan gu'b ma malik a'di nyaŋkunu ka lonthoth apo/ idoŋgon 'pena risa kak nyakka ris gorosh gi cwa ma banyayis apowa risa kak mo. 3 Gu'b nyaŋkunu 'kupan ki cwa ma banyayis jin diki'da powa ris gorosh mo. Aris gorosh gwansan uni ceshkunu ka risa kak mo. Imun aris gorosh uni 'koni iss 'kwanimpa su/ i'ce'dka mudhe'd mo, i'kume'd i'ce'dka mudhe'd ka lonthoth mo be. 4 Imun aris gorosh uni 'kokin ka lonthoth ikwara mo, dhali mo shu'd jin tupu/ ka 'dete/ 'dete/ 'kokin ka gar 'kus ki mo shu'd gi tupuŋ kamu/ ki mondhu ikwara mo. 5 Aris 'twaŋkal i'baar mo dhala risa tiŋkiliŋ uni ukkunu ki shem'pena bin doŋgon nyakka ris gorosh

mo, dhali mo shu'd jin tupu/ 'kokin ka gar 'kus ki mo shu'd gi tupu/ ki mondhu ikwara mo.

6 Imun mo nyaŋ ta gula gi montur i iss su/ i'ce'dka 'kume'd mo dhali gula gi mombee i iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd mo, nyakka balany e bambor mo dhala risa kak dhali 'kupan gu'b mo. 7 Soliman ukki dhana kurse/ e mo yin jin ca'bkina a'di mmodwall gwo mo, a'di ukki a'di bwaman gi mo mii ka kar/e mo. A'di tikkunu e ki cwa ma banyayis 'pena 'cesh bway mon'dap gi bambor gu'b mo. 8 Gu'b ma Soliman e mo jin dikina a'di mo tani, e 'banyjalaŋ kamu/ eya 'cesh gi dhan gu'b ma malik mo, a'di nyaŋkunu ki bway jin nyaka'd mo. A'di si'da/ nyaŋki gu'b gom 'bwa/ ma Pira/on mo, jin kalkina a'di ki ash mo be.

9 Aris monyaŋ gwansan uni cikunu jamas ka ris wosh kun 'bitha she/ ki 'bi'th kun pathkunu mo, ki mombara kar/eŋ gana/ mo dhali 'cithkunu ka mushaar mo dhali yeskunu is ka 'bani 'baar mo. Wosh gwansan uni miikunu to 'peni moŋka'b ntaga ris wosh ga/ liman mo, dhali si'da/ ka 'bana pije/ bway dhan monycaaga/ jin di 'kup kany mo. 10 Moŋka'b a'di nyaŋkunu ki caaca kagahara mo, ki sheŋ'kup woshi peŋkwara dhali gula gi montur i'kume'd mo. 11 Dhali ibwampo/ uni mo tani ta gi aris wosh kun 'bitha she/ ki 'bi'th kun 'cithkunu mmonyak ka kar/eŋ gana/ mo, dhali aris gorosh gi cwa ma banyayis mo. 12 Dhan 'banyjalany caaga/ 'kamki dhan gu'b ma malik is jin taki'da lonthoth ikwara 'peni wosh jin 'cithkunu mo dhala lonthoth ma ris gorosh 'peni cwa ma banyayis mmowa e ki 'banyjalaŋ gu'b gi mondhelela dhelel gi Tapa mo dhala balany gu'b gi mondhelela dhelel mo be.

Huraam ta wathi/ jin mishki to mii mo

13 Malik Soliman hashki gwo goma Huraam mo dhali susi a'di 'peni pa Suur mo. 14 Huraam ta ya/ ma 'bom jin wun ma kath 'pena wak ma Naptaali/ mo; ababam piti taki wathi/ 'peni pa Suur mo, jin ta wathi/ jin mishki gurany mii mo. Huraam a'di 'tu'dkunu ki moyuk mo dhali mish gwo 'ban mo dhali mmomish dhana tuca caaga/ mii nyakka tu'c gurany mo. Adi pu'dki'da Malik Soliman mmomiiya tu'c gurany goma malik mo be.

Aris Gurany ma Kaḵ gom Moŋḵogu mo

15 Huraam uḵki gurany ma kaḵ this i su/ mo, gula gi montur bway mis ka 'deṯe/ 'deṯe/ i'kume'd i'ce'dka peŋkwara mo dhali gula i'kume'd i'ce'dka su/ e mombar gi moŋ kunn is mo. 16 A'di dhuki gurany kun dhel mo isu/ mmodhu eya liman ma risa kaḵ mo. Mondhu isi mis ta gula imudhe'd mo. 17 Cwa kun dhunu ka 'ciṯhan dhul imonṯal 'de/ ki shem'pena bi idoŋgon mo dhali ka jindhir gi toŋ ḵuthu'd kun Ṯo'dkunu mo mmoc̱i jamas aliman ma risa kaḵ mo, ipesu/ goma ris mondhu ka 'deṯe/ 'deṯe/ mo be. 18 Wakana Huraam dhuki cwa ma p̱omagarneṯ[a] isu/ ka lonthoṯh mmo'kama liman ma kaḵ is ka 'deṯe/ 'deṯe/ mmoc̱i jamas ka ris mondhum buni mo. 19 Aris mondhu ap̱owa liman ma balany ma risa kaḵ uni c̱ikunu jamas ka ris jandi/ ma 'ku'd mo, ka ris gula gi montur idoŋgon isi mis mo. 20 Aris mondhu ma kaḵ isu/ gwansan si'da/ gamkunu me'd mo, mmo'disha liman buni is kagahara mo, dhali cwa ma p̱omagarneṯ i iss 'kwanimpa i'kume'd mmo'kam uni is i'baar mo ka lonthoṯh mo. 21 Wathiŋ gwaṯh 'de'kki'da risa kaḵ isi mis eya balany gu'b gi mondhelela dhelel mo. Kaḵ eya 'bana bimporos yuḵkunu gway ka Jakin mo, dhala kaḵ eya 'bana binycam yuḵkunu gway ka Bu/as mo be. 22 Ap̱owa liman ma risa kaḵ mo tani uni c̱ikunu jamas me'da ris jandi/ ma 'ku'd mo. Arisa kaḵ this miikunu ki bway gwan mo.

Ḵumma/ yi'de/ dhali arisa morbip̱ mo

23 Huram uḵki Ḵumma/ yi'de/ ka kun is ki toŋḵuthu'd mo, ki gula i'kume'd 'peni shemen bway shemen mo tani. Taki'd gi gula gi montur piti bway mis imudhe'd mo, dhali Ḵumma/ yi'de/ tagi gula i iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd ki moŋ kunn is piti mo. 24 E bwaŋ'kwarany shemen ma aris ṯul gi Ḵumma/ yi'de/ ka kun is mo, i'kume'd e gula ka 'deṯe/ 'deṯe/ mo, mmouḵ ara gwa'dga/ i'de/ nyaḵki "Ḵumma/ yi'de/ mo," me'd jin uḵkunu toŋ'kul bwa c̱aan mo. 25 "Ḵumma/ yi'de/" doshki'd eya morbip̱a 'kume'd i'ce'dka su/ mo, kuŋ kwara hilki mo 'kup̱ka 'bana binycam mo, dhali kuŋ kwara hilki mo 'kup̱ka 'bana bora luŋ gu'b mo, dhali kuŋ kwara hilki mo 'kup̱ka 'bana bim poros mo, dhali kuŋ kwara hilki mo 'kup̱ka 'ban gi mom'pesho'k mo. "Ḵumma/ yi'de/" a'di

[aa] 7:18 “Pomegranets ta maman cwa jin mura emeni 'taki wa ki emen ma jwap̱a mo.”

karkunu apo/ buŋ'kupi uni mo, dhali arisa 'ban shuman gi bampom buni i'baar mo. 26 Kumma/ yi'de/ dhinya e ki dhiny me'd bwam me'd mo, dhali shemen piti a'di dorkunu mmowa e ki shemen ma ka'b mo, dhali mmowa e ka 'ku'd jin 'twakki jandi/ mo. Kumma/ yi'de/ ta'dga thunyjuri aliipi iss 'de/ mo.

Aris sho'ka arabiyya kun dirkunu ki to/e dhali aris toŋ'kul bwanycaaga/ mo

27 Huraam ukki mondosh gi gurany i'kume'd mo. Mondosh ka 'dete/ 'dete/ tagi gula gi montur idoŋgon mo dhali mombee gi gula idoŋgon mo, dhali montur bway mis tagi gula ikwara mo be. 28 Atu'c ma ris mondosh uni nyakan mo. Uni takin ga ris gurany toŋ kuthu'd kun parkin ma po/ kun doshkin e bwamana ris jaha/ mo, 29 dhali apowa ris gurany gi toŋ kuthu'd kun parkin ma po/ mo dhali apowa ris jaha/ mo tani uni tana dhop, dhala morbip, dhali jamas ma man'doyu gwo mo. E bampo/ mo dhali 'twa/a 'cesh eya dhop mo dhala morbip 'peni aris jandi/ kun thosonkunu is mo, aris 'cemen to walla ris cwalman kun dekkunu e janyjal mo dhali ukkunu 'peni gurany ma toŋ kuthu'd mo. 30 Mondosh i'baar mo takin gi gurany ma ris sho'k ma arabiyya idoŋgon mo dhali ris toŋ kuthu'd tur mo, dhali shem'pena bin doŋgon piti taki'd gi mowoth 'twa/ ka 'cesh ki toŋ'kul bwa mo. Aris monycesh uni ukkunu ki jandi/ gi toŋ kuthu'd kun thosonkunu is mo, aris 'cemen to walla aris cwalman kun dekkunu e janyjal gi jan 'de/ ka 'dete/ 'dete/ mo. 31 Moŋka'd ma kun is a'di wana e ka bumburu/ mo, jin ta gula dhali ara 'ban mombee mo, dhali a'di diki'd e bwaman toŋ'kup caan jin cuki mis e gula mo. Moŋka'd uni takin ga ris moŋkosh mo, dhali aris gurany gi toŋ kuthu'd kun parana po/ ki shem'pena bi idoŋgon mo, yisa ka kun is mowa. 32 Aris sho'k ma arabiyyan doŋgon uni 'kokin e bwaŋ'kwarany gurany gi toŋ kuthu'd kun parana po/ mo, dhali aris toŋ kuthu'd tur ma ris sho'k ma arabiyya mo dhali aris moŋkum buni uni 'kokin ma mondosh mo. Montur gi sho'k ma arabiyya bway mis tagi gula mo dhali ka ara 'ban mo. 33 Aris sho'k ma arabiyya uni dhukunu mmowa e ka ris sho'k ma arabiyya kun dira shuma rum mo. Aris moŋkum buni, aris shemen, aris monycesh mo, dhali aris shoka arabiyya i'baar mo uni ukkunu ki toŋ kuthu'd mo. 34 Dhali mombu'th me'd 'koni doŋgon e shem'pena bin doŋgon gi mondosh ka 'dete/ 'dete/

mo, uni 'dapkunu e mondosh ki is buni mo. 35 Eya liman ma ris mondosh imun mo tani uni 'kokin ka kun is ki waçkan gi gula ma ara 'bana gwa'dga ki nyanye/ mo, dhali aliman gi mombele'th piti a'cesh mo dhali aris gurany gi toŋ kuthu'd kun parana po/ uni gamki me'd mo. 36 Eya powa a'cesha para po/ mo dhali eya ris gurany gi toŋ kuthu'd ma Huraam kun parkin ma po/ koshkunu jamas ma man'doyu gwo mo, dhali arisa dhop, dhali aris cwa ma jethkum kun tikki embul mo e kun 'kokin mo, dhali uni 'kamkunu is ki jandi/ gi toŋ kuthu'd kun thosonkunu is mo, dhali aris 'cemen to walla aris cwalman cwa kun dekkunu mo. 37 A'di ukki sho'k i'kume'd. 'Peni uni 'baar mo uni gaçkunu eya ris toŋ 'kul bwa gi toŋ kuthu'd kun to'don kun nyakan mo, dhali uni nyaka mombee mo, dhali jamas jin nyaka'd mo be.

38 Huraam ukki aris toŋ'kul bwa i'kume'd 'peni gurany mo. Toŋ'kul bwan 'de/ jin midi bu'th aris mombar gi yi'de/ 'kona thunyjuri iss su/ mo. Toŋ'kul bwa ka 'dete/ 'dete/ ta gi gula idoŋgon ka 'cithan dhul mo dhali imun toŋ'kul bwa diki'd i'de/ eya ris mondosha 'kume'd ka 'dete/ 'dete/ mo. 39 A'di ukki sho'k imudhe'd ka 'bana bimporos gi mo hil gi gu'b gi mondhelela dhelel mo dhali imudhe'd ka 'bana cam gi mo hil gi gu'b gi mondhelela dhelel mo. A'di karki Kumma/ yi'de/ gi mom'pesho'k gi shem'pena bin doŋgon mo, ki mo hil 'kupka 'bana bimporos gi gu'b gi moŋkogu mo.

Aris burrinyen tur kun mishu joç gi gu'b gi Mondhelela dhelel mo

40 Huraam ukki'da ris toŋ'kul bwa mo dhala risa kore'c mo dhali aris toŋ'kul bwa kun bu'thki yi'de/ mmokukus mo. Wakan a'di miiki'da tu'c i'baar mo kun miikina a'di goma Malik Soliman e gu'b gi mondhelela dhelel gi Tapa mo: 41 arisa tiŋkiliŋ mo, dhali toŋ'kul bwa uni wana e ka ris to kun dhukunu kun 'kokin isa liman ma tiŋkiliŋa su/ mo, dhali monyçi jamas jaro/ isu/ kun dhukunu mmotik toŋ'kul bwan su/ e kun wana e ka ris mondhu gi uni kun 'kokin eya liman ma risa tiŋkiliŋ mo be. 42 A'di ukki cwa ma pomagarnet i iss 'kwanimpa issi 'de/ mo goma jisarro/ isu/ mo (alonthoth gi cwa ma pomagarnet isu/ gom mondhu ka 'dete/ 'dete/ gom mmoçi jamas jaro/ mmotik toŋ'kul bwa su/ e mmowa e ki mondhu kun 'kokin eya risa tiŋkiliŋ mo); 43 Shoka 'kume'd mo, dhali toŋ'kul bwaŋ 'kume'd eya ris sho'k piti mo. 44 A'di ukki toŋ'kul bwanycaaga/ jin yukkunu ki " Kumma/ yi'de/ mo" nyakka

morbip pitiŋ 'kume'd i'ce'dka su/ e bwaŋ'kwarany piti mo; 45 dhali arisa nos si'da/ mo, dhali arisa ḵore'c, dhali aris toŋ'kul bwa mo, dhali ton tiya i'baar mo kun miikunu mo. Kun uḵkin ma Huram 'peni gurany kun dhelki mo mo, goma Maliḵ Soliman mo, dhali gom gu'b gi moŋḵogu gi Tapa mo. 46 Amaliḵ gaċki uni e moŋḵwany ḵwany gi pa Uurdun mo, eya 'cesh ma jen dena jin uḵu/ aris toŋ'kul bwa mo e embwamana Su'kkoth dhali Sarethan mo. 47 Soliman diki bara ris to ma tu'c i'baar mo haali/ uni tana ris kagahara mmo bar mo, haali/ mombar gi gurany miinu 'koki bar mo be. 48 Soliman uḵki'da ris to 'baar mo uni kun mishu joċ kun 'kokin e gu'b gi mondhelela dhelel gi Tapa 'peni 'dolkon mo: dhala gwatan 'dolkon dhali atharabeesa jin karkunu maaŋḵuthu'd e buŋ'kus mo. 49 dhali aris tirkina/ gi moŋkush mo, imudhe'd ka 'bana bimporos mo dhali imudhe'd ka 'bana binycam mo, e bambor gi bwaman gu'b mo, uni ta 'dolkon gana/ mo, dhala ris jandi/ mo, dhali aris moŋkush mo, dhali aris toŋkol'kusa ḵarshe/ 'peni 'dolkon mo. 50 Soliman si'da/ uḵki'da risa ḵa'b, dhali aris to kun 'kamu'th moŋkush mo, dhali aris toŋ'kul bwa mo, dhali arisa toŋkol'kusa ḵarshe/ mo, dhali aris to kun duḵuwa 'bicajwahar mo, uni 'baar mo uḵkunu 'peni 'dolkon gana/ mo; uni takin ga ris jisan moshu'd 'peni 'dolkon kun uḵkunu goma ris 'twaŋkal gi bwaman gu'b mo (a'di jin ta moŋḵogu kagahara mo), dhali goma ris 'twaŋkal gi dhan mo shu'da caaga/ gi gu'b gi mondhelela dhelel mo be. 51 Ki bway yan mo tani, atu'c i'baar mo kun mishkin ma Maliḵ Soliman mii gom gu'b gi Tapa a'di 'baarkunu mo. Wakana Soliman ḵali aris to kun dhukin ma Dawuu'd ki she/, jin ta'da babam piti mo, dhali gurany kush, dhali 'dolkon mo, dhali aris to kun mishu joċ mo, dhali dhu uni eya ris bwaman gu'b gi dhunu to gi Tapa mo be.

Imaliḵ 'De/ 8

Asanduuḵ a'di Ḵalunu e bwaman gu'b gi Moŋḵogu mo

1 Wakana Soliman tulki aris 'kwani gwanyjaḵa/ ma Israyiil is mo, dhali aris 'kupan ma waḵ i'baar mo, dhali imanshu bway ma ris kuŋ gu'b gi 'kwani ma Israyiil mo, ntwa/a/ ki is piti e pa Urushaliim mo, mmoḵala sanduuḵ gi gwoŋ gam me'd gi Tapa 'peni 'peŋkuman bampa ma Dawuu'd mo, a'di ċaan jin ta'da Sihyuun mo. 2 'Kwaniŋ gwath ma

Israyiil i'baar mo tulki is ntwa/a/ ka Malik Soliman e mombut jin shwanu to mo, ka ppe ma Ethanim, a'di ta'da ppe 'kupi pesu/ mo. 3 Aris 'kwaniŋ gwanyjaka/ ma Israyiil i'baar mo iiyin mo, dhali igasiis 'de'kkina sanduuk imis mo. 4 Igasiis kalkina sanduuk gi Tapa mo, bway gu'b burrinye/ gi montul is mo, dhali aris to kun kogu i'baar mo uni kun mishkunu joc mo e gu'b burrinye/ mo. Igasiis dhali 'kwani Lawi kalkina sanduuk gi Tapa dhali aris to gi moŋkogu i'baar mo 'peni 'peŋkuman bampa/ ma Dawuu'd bway pa Urushaliim mo be. 5 Amalik Soliman dhali atul'kup 'kwani ma Israyiil i'baar mo iiyin imontal 'de/ ntwa/a/ ka sanduuk mo, mmomii ka'bala bas mo dhali ama'diny bip kun 'konu ki deŋ e mo. 6 Igasiis kalkina sanduuk gi gwoŋ gam me'd gi Tapa e mom piti mo, e bwaman gu'b mo, e gu'b gi mondhelela dhelel mo, e bwaŋ'kwarany ma bi gi jamas ma man'doyu gwo mo. 7 Haali/ jamas ma man'doyu gwo peperkina risa bim buni ka pije/ apo/ mo ma sanduuk mo, dhali uni kumkina sanduuk mo dhali aris cwa kun kalkunu a'di mo. 8 Wakan aris cwa uni tura tur uni mishkunu mo 'peni moŋkogu e bwambor gi bwaman gu'b mo, hili uni 'konu ki mish 'pena 'ban ma pije/ mo. Uni 'kokin imun ntaga cim yan mo be. 9 Imun toŋkamu/ piyi'd e bwaman ma sanduuk mo hili jasi wosha ba'd 'ban isu/ kun dhukin ma Musa e Horeb mo, me'd jin gamkina Tapa gwo me'd inyakki 'kwani ma Israyiil mo ki embul jin iiyina uni ka pije/ 'pena 'cesh gi pa Masir mo. 10 A'di mii'd me'd jin iiyina igasiis ka pije/ 'peni moŋkogu mo tani, arak 'tu'dki gu'b gi moŋkogu gi Tapa mo. 11 Igasiis 'koki dosh mmomii to mo goma rak mo, haali/ monyca gi Tapa 'tu'dki gu'b piti mo be. 12 Wakana Soliman o'd ki,

> "Tapa a'di oki gwo mo ki: a'di midi di e dhan mondhurumi'da 'tum mo,
> 13 hili aha/ nyaŋkina /e mondi jin ka'dama ka'dam mo, mo gom /e mmodi icine/ goma sule/ mo."

Mo wal 'twa/ ma Soliman eya tu'c gi 'baarkin mo

14 Yan'ko'da malik tu'kki'd ka kul is mo dhali 'borki'da tul'kup 'kwani ma Israyiil mii i'baar mo, ka tul'kup 'kwani ma Israyiil i'baar mo doshkin mo. 15 A'di o'd ki,

> "Dhalki Tapa, Arumgimis ma Israyiil, maŋu mo, jin walki 'twa/ eya babam pem ka Dawuu'd mo, dhali a'di 'tu'dki a'di ki

me'd pitiŋ gana/ mo, mmo/ o ki, 16 ' Ka cim c̲aan jin suskika/ 'kwanim pem ma Israyiil ka pije/ 'peni pa Masir mo tani, Aha/ dina ki kwany 'peŋkuman bampa/ ka pije/ 'pena risa wak̲ ma Israyiil i'baar mo jin minu nyaŋ gu'b mo, ki gway pem midi di imun mo. Wakan, Aha/ kwanykina Dawuu'd mmojiya ji ap̲o/ 'kwanim pem ma Israyiil mo be.' 17 I'dishesan a'di diki'd eya du ma babam pem ka Dawuu'd mo mmonyaŋ gu'b gom gway gi Tap̲a mo, jin ta'da Arumgimis ma Israyiil mo. 18 Hili Tap̲a oki'da babam pem ka Dawuu'd gwo mo ki: ' A'di diki'd eya dum pini mmonyaŋ gu'b gom gway pem mo, /e miikin ki 'bore/ gom a'di mmodi eya dum pini mo. 19 Wakan /e mini diki nyaŋ gu'b mo; hili, ya/m pini mo, jan 'de/ jin minu bwaa 'peni buŋgwar is pini mo, mini nyaŋ gu'b gom gway pem mo.' 20 Tap̲a a'di k̲alki gwo ka pije/ jin okina a'di mo, haali/ aha/ mina ta amalik̲ e mo ma babam pem ka Dawuu'd mo, dhali aha/ c̲a'ba ap̲owa k̲urse/ ma Israyiil mo, me'd gwo jin okina Tap̲a is mo. Aha/ nyaŋkina gu'b gom gway gi Tap̲a mo, jin ta'da Arumgimis ma Israyiil mo be. 21 Aha/ uk̲kina mo goma sanduuk̲ imun mo, e a'di jin ta gwoŋ gam me'd gi Tap̲a mo, jin gamkina a'di me'd nyak̲ki ibabam bam mo me'd jin suskina a'di uni ka pije/ 'pena 'cesh gi pa Masir mo."

Mon'tho jin c̲ikin ma Dawuu'd mo

22 Soliman doshki'd e bwambor ma gwat̲a/ gi Tap̲a mo, e bwambora tul'kup̲ gi 'kwani ma Israyiil i'baar mo, dhali he'thki me'd piti 'kup̲ki momis mo. 23 A'di oki gwo mo ki:

"Tap̲a, Arumgimis ma Israyiil mo, Arumgimisa kamu/ p̲iyi'd jin waki /e e momis mo walla e mony'cesh mo, jin dhuki aris gwoŋ gam me'd pitiŋ gana/ mo nyak̲ki iman miiya t̲u'c pini kun iin e bwambori /e ka dum buni i'baar mo; 24 Gwoŋ gam me'd karkina /e nyak̲ka man miiya t̲u'c pini ka babam pem ka Dawuu'd mo, jin okina /e a'di gwo is mo. Nye, /e walki 'twa/ ki 'twam pini mo dhali 'baar a'di ka me'd pini mo, me'd jin dina a'di shwane/ mo. 25 Wakan i'dishesan, Tap̲a, Arumgimis ma Israyiil mo tani, miiyi gwo jin okina /e is eya manmiiya t̲u'c pini jin ta'da babam pem ka Dawuu'd mo, me'd jin okina /e

gwo mo ki, ' E mini diki ta gi wathiŋ kamu/ e jis/em pem mmoça'ba powa kurse/ ma Israyiil mo, waḵki/ jasi emen pini uni mini ii ki 'bore/ e bwambori Aha/ mo, me'd jin yakina /e ibwambori Aha/ mo be.' 26 Wakan i'dishesan, Arumgimis ma Israyiil, dhalki gwom pini mishu 'ban mo, jin walkina /e 'twa/ eya manmiiya tu'c pini jin ta'da babam pem ka Dawuu'd mo. 27 Hili Arumgimis ka jiŋ gana/ midi di e mony'cesh mo? Hili ma, aris to 'baar mo ka kuluny dhali momis ki is piti midi diki bu'th /e e gu'b gi moŋḵogu yan jin nyaŋkika/ midi gwa'da gwa'd mo! 28 Bala kulumi mon'tho ma manmiiya tu'c pini yan naskina/ mo dhali mmodoṯ to ki moŋkar is piti ki gwa'd mo, Tapa Arumgimis pem; ciḵi ko mo dhali mon'tho jin 'thokin ma manmiiya tu'c pini e bwambori /e shwane/ mo. 29 Dhalki /em pini ḵa'du mo 'kupki gu'b gi moŋḵogu yan mon'thiny dhali montee mo, e mo jin okina /e gwo mo ki, ' Gway pem dhali mondim pem midi di imun mo' ---mmociḵa aris mon'tho kun miin ma manmiiya tu'c pini i'tho e mo yan mo be. 30 Wakan ciḵi tondoṯ gi moŋkar is ki gwa'd ma manmiiya tu'c pini mo dhali gom 'kwanim pini ma Israyiil mo me'd jin 'thokina aman 'kupki mo yan mo. Nye, ciḵi gwo 'peni mo yin jin dikina /e mo, 'peni momis mo; dhali me'd jin ciḵa /e gwo mo tani, gwami agwam mo.

31 Waḵki/ wathi/ midi mii miinthus apowa man'dish gu'b piti is mo dhali a'di ŋapki'd mmo/o gwo is jin gamu me'd mo, dhali waḵki/ a'di yaya'd mo dhali oki aris gwo kun gamu me'd e bwambora gwaṯam pini e gu'b yan mo tani, 32 ciḵi gwo 'peni momis mo dhali miiyi mii mo. Dhali Dwalli imanmiiya tu'c pini gwo mo, gom tonthus mo dhali ḵali to jin miikina a'di apo/ 'kup pitiŋ gana/ mo. Mmoṯor gwo eya tente/ ki a'di diki mii tonthus mo dhali çiki a'di to isi ki mo mii toŋḵar/em pitiŋ gana/ mo.

33 Ki 'kwanim pini ma Israyiil uni pikunu e ki mii ki 'kwaniŋ 'kup mo haali/ uni miiki miinthus apo/ /e mo, waḵki/ uni doḵon ka nyaŋ'ko'd bway /e mo tani, piyi gway pini mo, dhali 'thoyi mo, dhali ŋapi mii ma 'them pini e moŋḵogu yan mo tani- 34 yan'ko'd bala ciḵi gwo gi momis mo dhali gwami miinthus

gi 'kwanim pini ma Israyiil mo; k̲ali uni ka nyaŋ'ko'd bwaya 'cesh c̲aan jin c̲ikina /e gom idhan babam buni mo.

35 Me'd jin mu'thkunu arisa balany gi momis mo dhala sho'k a'di p̲iyi'd mo haali/ 'kwani miiki miinthus ap̲o/ /e mo-wak̲ki/ uni 't̲hokin e mo yan mo tani, mmopi gway p̲ini mo, dhali t̲u'k mo 'peni miinthus buni mo me'd jin wo'ckina /e uni is she/ mo tani- 36 wakan cik̲i gwo e momis mo dhali gwami miinthus gi imanmiiya t̲u'c pini mo dhali gom 'kwanim pini ma Israyiil mo, me'd jin t̲orkina /e uni bwaya 'borga/ mo e mo jin mina uni ii mo. Hasha sho'k eya 'cesh pini mo, jin c̲ikina /e gom 'kwanim pini mo me'd nyunykina/ mo.

37 Wak̲ki/ t̲e/ a'di di'd e bampa/ mo, walla wak̲ki/ 'ba'th a'di di'd mo, 'ba'th jin 'koshki to mo walla 'ba'th jin p̲u/ki to mo, ameeŋ kuyu/ mo walla arisa jirsaŋ mo; walla wak̲ki/ wathiŋ 'kup̲ 'koshki aris 'twaŋkala goŋ gi 'peŋkuman bampa/ eya 'cesh buni mo, walla 'batha kamu/ jin di'd ki she/ mo walla 'batha gana/ mo- 38 dhali wakan wak̲ki/ aris mon'tho dhali aris tondot̲ gi dhunu is ki gwa'd uni miikina wathi/ mo walla 'kwanim pini ma Israyiil i'baar mo tani uni ka 'det̲e/ 'det̲e/ mishki 'ba'th eya dum buniŋ gana/ mo me'd jin he'thkina uni me'd buni 'kup̲ki gu'b gi moŋk̲ogu yan mo be. 39 Yan'ko'd cik̲i gwo 'peni momis mo, e mo yin jin dina /e mo, gwami agwam dhali miiyi mii mo, dhali c̲iyi tontak̲ e 'kwani ka 'det̲e/ 'det̲e/ gom to 'baar kun miikina uni mo; /e mishkina dum buni mo, haali/ jasi /e 'de/ a'di mishkina risa du gi 'kwanimpa en'thi/ i'baar mo. 40 Miiyi to yan wakan mo ki uni mini k̲o/ /e ka risa cimi 'baar mo jin 'kokina uni eya 'cesh c̲aan jin c̲ikina /e gom idhan babam bam mo.

41 Ki mo mar is mo, gom wathi/ gi bampaŋ kamu/ jin diki ta ji gi 'kwanim pini ma Israyiil mo, Me'd jin yayina a'di 'peni bampa/ jin si'da si'd mo gom gway pini mo--- 42 haali/ uni mini cik̲ dhan gwaya caagam pini mo, dhali me'd pini jin 'bitha 'bi'th mo, dhala bim pini jin 'de'kki'd mo-me'd jin yayina a'di mo dhali 'tho 'kup̲ki gu'b gi moŋk̲ogu yan mo tani, 43 yan'ko'd bala cik̲i gwo 'p̲eni momis mo, e mo jin dikina /e mo, dhali

miiyi to yin jin dotkina wathi/ gi bampaŋ kamu/ 'peni /e mo. Miiyi to yan wakan mo ka ris 'kwani gi mony'cesh mini mish gway pini mo dhali ko/ /e mo, me'd miiŋ 'kwanim piniŋ gana/ ma Israyiil mo. Miiyi to yan wakan mo ki uni mini mish ki gu'b yan nyaŋkika/ a'di yukkunu ki gway pini mo be.

44 Wakki/ 'kwanim pini iin ka pije/ bway dhan mo/asa caaga/ apo/ 'kwaniŋ 'kup mo, ki bway yin jin mina /e hash uni mo, dhali wakki/ uni 'thon gom /e mo, dhali Tapa, 'kupki 'peŋkuman bampa/ caan jin kwanykina /e mo, dhali 'kupki gu'b caan jin nyaŋkika/ gom gway pini mo. 45 Yan'ko'd ciki mon'thom buni 'peni momis mo dhali tondot buni mo, dhali woth miim buni mo.

46 Wakki/ uni miiki miinthus apo/ /e mo, hili jan 'de/ piyi'd jin miiki miinthus a'di diki mii miinthus mo, dhali wakki/ /e miikina nyor gom uni mo dhali ci uni e wathiŋ 'kup mo tani, wakan ki wathiŋ 'kup midi kal uni ka pije/ mmo ji uni eya 'cesh buni mo, wakki/ si'da si'd walla 'disha 'dish mo. 47 Wakan wakki/ uni nyithkin ki uni 'kokin eya 'cesh yin jin 'dokunu uni ka pije/ mo, dhali wakki/ uni ri'ckina du is mo dhali ŋap mii ma 'the 'peni /e mo dhali 'pena 'cesh gi iman bu'th uni mo. Wakki/ uni oki gwo mo ki: ' Aman miikina miin tiya ki nyanye/ mo dhali mii miinthus mo. Aman miikina tonthus ki nyanye/ mo be.' 48 Wakki/ uni dokon bway /e ka dum buni i'baar mo dhali ka kashiram buni 'baar mo eya 'cesh ma ris 'kwaniŋ 'kup buni kun bu'thki uni mo, dhali wakki/ uni 'thon gom e goma 'cesh buni mo, jin cikina /e ki idhan babam buni mo, dhali 'kupki 'peŋkuman pa jin kwanykina /e mo, dhali 'kupki gu'b jin nyaŋkika/ gom gway pini mo. 49 Wakan 'peni momis mo, e mo yin jin dikina /e mo tani, ciki mon'thom buni mo dhali tondot buni gom mowoth mo, dhali /e mini mii aris to ka kar/e gom uni mo. 50 Gwami 'kwanim pini kun miiki miinthus apo/ /e mo, dhali aris miinthus buni i'baar mo kun miikina uni apo/ /e mo, dhali mii uni aris to gi bwaŋ'ka'dga/ e bwambori uni gwansan kun kalki uni monyji mo, dhali miiyi iman bu'th buni mmota gi bwaŋ'ka'dga/ apo/ uni mo. 51 Uni ta 'kwanim pini mo dhali nyunykinam pini mo, kun 'cukkina /e ka pije/ 'peni pa

Masir mo dhali 'peni bwaman gi mom'ba'tha'd e mo jin dorkunu toŋ ḵuthu'd mo. 52 Dhalki /em pini ḵa'du mo e tondoṯ gi moŋkar is ki gwa'd ma man miiya ṯu'c pini mo dhali eya ris 'tho gi 'kwani ma Israyiil pini mo, mmociḵ uni gwo mo gom moŋko kun gwokina uni ka ris gom /e mo. 53 Haali/ /e ḵwa/ki uni 'peni bwaman 'kwani gi mony'ceshi 'baar mo mmota 'kwanim pini mo dhali bu'th gwom pini kun onu is mo, jasi me'd jin ṯorkina /e 'pemen ka man miiya ṯu'c pini ka Musa mo, me'd jin susina /e ibabam bam ka pije/ 'peni pa Masir mo, Tapa Arumgimis."

Soliman 'thoki'd gom mom'Bor mii goma Tul'kup gi montul is mo

54 Wakan a'di miiki'd ka Soliman 'baarki mon'tho yansan i'baar mo dhali doṯ to gom mii ma 'the 'peni Tapa mo tani, a'di cuki'd 'peni bwambora gwaṯa/ gi Tapa mo, 'peni mo 'tuḵki jiŋ 'kupa 'dupun piti ki me'd piti jin pele'thki'd ka pije/ 'kupki momis mo be. 55 A'di doshki'd mo dhali ċi mom'bor mii gom 'kwani ma Israyiil mii ki 'kus jin caaca mo, mmo/ oki, 56 "Dhalki Tapa maŋu mo, a'di jin ċiki mo si/is e 'kwanim piti ma Israyiil mo, mmodhu gwom piti 'baar mo kun onu is mo. Ki gwon 'de/ midi diki biṯ ka pije/ 'peni gwom 'borga/ gi Tapa kun onu is i'baar mo kun miikina a'di nyaḵka Musa jin ta'da man miiya ṯu'c piti mo be. 57 Dhalki Tapa Arumgimis bam di'd nyaḵki am mo, me'd jin dikina a'di nyaḵki idhan babam bam mo. A'di midi diki dhal am mo walla dhal am 'pen mo, 58 ki a'di midi ṯu'kka risa dum bam e a'di mo, mmo'ko e bway piti i'baar mo dhali dhu aris gwoŋḵan piti mo dhali ċi aris gwoŋḵan piti mo dhali aris gwoŋḵan piti kun 'kwarkunu mo, kun ḵankina a'di ibabam bam mo. 59 Dhalki aris gwo gwansan kun walkika/ mo, ki mo jin ŋapkika/ mii ma 'the gi Tapa mo, mmo'dish Tapa Arumgimis bam is montee dhali mon'thiny mo, wakan ki a'di midi woṯh mii ma man miiya ṯu'c piti mo dhali mii gi 'kwanim piti ma Israyiil mo, me'd jin minu ŋap to isa yempa/ mo; 60 ki 'kwani gi mony'cesh i'baar mo mini mish mo ki Tapa, a'di ta'da Arumgimis mo, dhali Arumgimisa kamu/ yisa 'di'da! 61 Wakan dhalka dum bum ta jiŋ gana/ e Tapa Arumgimis bam mo, mmo/ ii e gwoŋḵan piti kun 'kwarkunu 'baar mo dhali dhu aris gwoŋḵan piti mo, ntaga cim yan mo."

Soliman Çiki gu'b gi Moŋkogu mo
62 Wakana malik dhali 'kwani ma Israyiil i'baar mo nyakki a'di çi to kun çinu mmomiiya bas e Tapa mo. 63 Soliman miiki'da bas gi to kun nyaku/ çi e Tapa mo: ma'diny bip ka aliipi iss 'de/ i'ce'dka su/ mo dhali ka'bal aliipi iss 'kwanimpa mudhe'd i'ce'dka iss 'de/ mo. Wakan ka malik dhali 'kwani ma Israyiil i'baar çiki gu'b gi Tapa mo. 64 Ka cim jin nyaka'd amalik karki bwaman gi 'banyjala/ ki she/ e bambor gi moŋkogu gi Tapa mo, haali/ imun a'di çiki to kun çinu mmo'tha ki o'd mo, emen to kun çinu mo, dhali kwalany kun nyaku/ çi mo, haali/ guranya gwata/ çaan jin diki'd e bwambori Tapa a'di gwa'da gwa'd kagahara mmobu'th to jin çinu mmo'tha ki o'd mo, emen to kun çinu mo, dhali kwalany gi to kun nyaku/ çi mo be. 65 Wakana Soliman miiki mombut ka tente/ çaan mo, dhali 'kwani ma Israyiil i'baar mo nyakki a'di mo, adhan montul 'kupa caaga/ mo, 'peni Lebo Hamath bway 'kus yi'de/ burukgi pa Masir mo, e bwambori Tapa Arumgimis bam goma cimi pesu/ mo dhali si'da/ goma cimi pesuŋ kamu/ mo, jin ta'da cimi 'kume'd i'ce'dka doŋgon ka kuluny mo. 66 Ka cimi peŋkwara mo tani a'di hashki 'kwani ka pije/ mo, dhali uni 'borkina malik mii mo dhali iikin eya ris gu'b burrinyem buni ki bwaŋ'kunyga/ mo dhali ka dum 'borga/ gom tom'boron i'baar mo kun torkina Tapa ka Dawuu'd, jin ta'da manmiiya tu'c piti mo, dhali goma Israyiil, jin ta 'kwanim piti mo be.

Imalik 'De/ 9

Arumgimis Piki'da Soliman i is me'd isu/ mo
1 I'ko'da Soliman 'baarki gu'b gi Tapa nyaŋ mo dhali gu'b ma malik mo, dhali i'ko'd ki a'di 'barki aris to 'baar mo kun okina bwa a'di mmomii mo tani, 2 Tapa piki'da Soliman i is me'di su/ mo, me'd jin pikina a'di a'di i is e Gibeyon mo. 3 Yan'ko'd Tapa oki a'di gwo mo ki, "Aha/ cikkina mon'thom pini mo dhali jin dotkina /e to gom mii ma 'the çaan jin miikina /e e bwambori Aha/ mo. Aha/ karkina gu'b yan ki she/ mo, jin nyaŋkina /e mo, gom is pem mo, mmokar gway pem imun goma sule/ mo. /Em pem dhala dum pem midi di imun ka tente/ i'baar mo. 4 Haali/ gom /e mo tani, wakki/ /e yan e bwambori Aha/ me'da babam pini ka Dawuu'd yaki'd ka duŋ gana/ mo dhali ka kar/eŋ gana/

mo, mmoha gwo e i'baar mo kun k̲ankika/ /e mo dhali dhu gwoŋk̲an pem kun 'kwarkunu mo dhali gwom pem kun gamu me'd mo tani, 5 yan'ko'd Aha/ mina thum ak̲urse/ gi dhan 'peŋkuman bampam pini apowa Israyiil goma sule/ mo, me'd jin okika/ gwo is eya babam pini ka Dawuu'd mo, mmo/ oki, ' Peni aris emen pini mini 'koki bit̲ mmo'ko apowa k̲urse/ ma Israyiil mo be.' 6 Hili wak̲ki/ /e t̲u'kkun mo, /e walla uc̲im pini mo, dhali 'koki dhu aris gwoŋk̲an pem mo dhali aris gwoŋk̲an pem kun 'kwarkunu kun dhukika/ e bwambori um mo, dhali wak̲ki/ /e yan mo dhali luŋa risa ruma tiya mo dhali 'tu'k ki jiŋ 'kupa'dupun gom uni mo tani, 7 yan'ko'd Aha/ mina 'cit̲ha Israyiil ka pije/ 'pena 'cesh c̲aan jin c̲ikika/ uni mo; dhali gu'b yan jin karkika/ ki she/ gom gway pem mo, Aha/ mina bit̲ a'di ka pije/ 'peni jis/em pem mo, dhala Israyiil midi ta she/um jin minu mii ka mak̲ mo dhali ta to jin minu pe'th e bwamani 'kwani 'baar mo. 8 Gu'b gi mondhelela dhelel yan midi ta mony'ce'd sho'k mo, dhali 'kwani 'baar mo kun iikin e a'di mini mer mo dhali shil gwalish jin dinu ki ŋap̲ mo. Uni mini dot̲ gwo mo ki, ' Gomatinta miikina Tap̲a to gwan eya 'cesh yan mo dhali e gu'b yan mo?' 9 Kun tiya mini thok̲ gwo mo ki: 'Haali/ uni dhalki Tap̲a 'pen mo, jin ta'da Arumgimis buni mo, jin susi idhan babam buni ka pije/ 'pena 'cesh gi pa Masir mo, dhali uni bu'thkina risa ruma tiya mo dhali goŋ is ka 'cesh e uni mo dhali luŋ uni mo. Gom kan a'di k̲alina Tap̲a to shigga/ gwan i'baar mo ap̲o/ uni mo be."

Soliman dhala Hiraam wanki to e kun c̲inu ki me'd mo

10 Mii yan miiki'd i'kodi yila iss 'de/ ka Soliman 'baarki mo nyaŋ gi gu'ba su/ mo, jin ta gu'b gi mondhelela dhelel gi Tap̲a mo dhali gu'b ma malik̲ mo. 11 I'dishesan Hiraam, jin ta'da malik̲ gi pa Tayira mo, wot̲hki'da Soliman ki cwa ma banyayis mo dhali aris cwa jin wana e ka t̲up̲ mo, dhali nyak̲ki 'dolkon mo-to 'baar mo kun okin ma Soliman bwa mo-wakana Malik̲ Soliman c̲iki'da Hiraam aris 'peŋkuman bampa/ i iss 'de/ eya 'cesh gi pany Jaliil mo. 12 Hiraam yayi'd ka pije/ 'peni T̲ayira mmop̲ar aris 'peŋkuman bampa/ kun c̲ikin ma Soliman a'di e mo, hili uni 'koki 'bor a'di bwa mo be. 13 Wakana Hiraam dot̲ki gwo mo ki, "Aris 'peŋkuman bampa/ gwansan gwana kun c̲ikina /e aha/ mo, kam pem?" Hiraam yuk̲ki uni ka 'cesh ma K̲abul mo, jin

yuk̲kina uni naskina/ ntaga shwanesan mo. 14 Hiraam hashki'da malik̲ arisa kuluny 'dolkon i iss 'kwanimpa mudhe'd i'ce'dka iss 'de/ mo.

Soliman Marki mombu'th to is mo

15 Yansan a'di ta gwo lolop̲ ma manmiiya t̲u'c jin miikin ma Malik̲ Soliman ki mom'bi'th mmonyaŋ gu'b gi mondhelela dhelel gi Tap̲a mo dhali gu'b ma malik̲ pitiŋ gana/ mo, aMillo, dhala gaŋgara/ gi pa Urushaliim mo, dhali Hasor, dhali Megiddo, dhali Geser mo. 16 Malik̲ P̲era/on gi pa Masir yaki'd mo dhali k̲alki Geser mo. A'di c̲i'thki a'di ki o'd mo dhali 'koshki 'kwaniŋ K̲anaan jwa e 'peŋkuman bampa/ mo. Yan'ko'da P̲riwan c̲iki 'peŋkuman bampa/ ki 'bwa/um piti mo, jin ta asha Soliman mo, me'd to gi c̲inu ki me'd gom mii mash mo. 17 Wakana Soliman nyaŋki Geser dok̲/e mo dhali Beth̲ Horon Lowar mo, 18 Baalath̲ dhali T̲amar e mombwasho eya 'cesh gi pa Yahuuda/ mo, 19 dhali aris 'peŋkuman bampa/ kun dhukunu to kun bu'thkina a'di mo, dhali aris 'peŋkuman bampa/ goma risa arabiyyam piti kun dira shuma rum mo dhali aris 'peŋkuman bampa/ gom 'kwaniŋ gwath̲ piti kun merki shuma rum ap̲o/ mo, dhali e to yin jin ona bwa a'di mmonyaŋ gom mom'bor bwam piti e Urushaliim mo, e Lebanon mo, dhali eya risa 'ceshi 'baar mo kun 'kokin e bwaŋ'kwarany gwoŋk̲an piti mo be.

20 Isi gom 'kwani 'baar mo uni kun dhalkunu ki 'kwani Amuur mo, dhali 'kwani Hiththa mo, dhali 'kwanim P̲arsi, dhali 'kwani Hiba/, dhali 'kwani Yabus mo, uni 'koki ta 'kwani ma Israyiil mo, 21 aris emen buni uni kun dhalkunu i'ko'di uni eya 'cesh mo tani, uni kun 'kona 'kwani ma Israyiil ki mish mii mmo'ce'd sho'k ka kuluny mo--- Soliman dhuki uni ki imanmiiya t̲u'c kun miikunu ki mom'bi'th mo, uni kun 'kokin ntaga/ cim yan mo. 22 Wakana, Soliman diki dhu 'kwani ma Israyiil ki imanmiiya t̲u'c kun miikunu ki mom'bi'th mo. Uni tana risa thurук̲ piti mo, dhali iman mii tom piti mo, dhali aris 'kwaninycan ma t̲u'c piti mo, dhali imanjiya t̲u'c piti mo, dhali aris 'kwaninycan ma arabiyyam piti kun takin gi mom'bi'th mo dhali 'kwaniŋ gwath̲ piti kun merki shuma rum ap̲o/ mo. 23 Uni gwansasn si'da/ ta 'kup̲an gi imanjiya t̲u'c mo mmohil imanjiya t̲u'c uni kun 'kokin ap̲owa risa t̲u'c ma Soliman mo, kun 'koni iss 'kwanimpa i iss 'de/ 'ce'dka pesu/ i'ce'dka 'kume'd 'peni uni mo, kun jiki 'kwani kun

miikina ṯu'c mo. 24 'Bwa/ ma P̱ira/on so'kki'd 'peni 'peŋkuman bampa/ ma Dawuu'd bway gu'b c̱aan jin nyaŋkin ma Soliman gom a'di mo. Ɗ'ko'd mo tani, Soliman nyaŋki'da Millo mo. 25 Me'di kwara 'ko'di yil ka 'deṯe/ 'deṯe/ Soliman c̱iki to kun c̱inu mmo'tha ki o'd mo dhali to kun c̱inu ki moŋk̲u'th is ap̱owa gwaṯa/ c̱aan jin nyaŋkina a'di gom Tap̱a mo, mmoduk̲a 'bi'c cwa nyak̲ki uni ap̱owa gwaṯa/ c̱aan jin diki'd e bwambori Tap̱a mo. Wakan a'di 'baarki gu'b gi moŋk̲ogu mo dhali a'di miikunuwa ṯu'c i'dishesan mo be. 26 Amalik̲ Soliman uk̲ki aris dhana k̲ur kun iikin imonṯal 'de/ e Esiyon Geber mo, a'di jin 'dish Elaṯh is mo e yana gap̱ K̲umma/ yi'dem 'Per mo, eya 'cesh gi pa Aduum mo. 27 Hiraam hashki iman mii to bwaya dhana kur ma Soliman kun iikin imonṯal 'de/ mo, imanmisha k̲ur bor uni kun mishu ki 'bore/ e k̲umma/ yi'de/ mo, nyak̲ki iman mii to ma Soliman gana/ mo. 28 Uni iikin bwaya Op̱pir nyak̲ki imanmii to ma Soliman mo. 'Peni mun uni k̲alina risa kuluny 'dolkon i iss 'kwanimpa i iss 'de/ i'ce'dka 'de/ ka nyaŋ'ko'd goma Malik̲ Soliman mo be.

Imalik̲ 'De/ 10

Malik̲a 'bomi gi pa Shiba maŋkin ma Soliman mo

1 Me'd jin cik̲kin ma malik̲a 'bomi gi pa shiba gwo jin k̲alunu goma Soliman isi gom gway gi Tap̱a mo tani, ayim p̱u'dki'd mmopal a'di ka ris gwon doṯa 'bi'thga/ mo. 2 Ayim p̱u'dki'd e pa Urushaliim inyak̲ ka nonsheŋ 'kwani kun mer kalman ka ris mo, dhali nyak̲ki kalman kun 'tu'dkunu ki cwa kun k̲uyi mo ki k̲uy mo, dhali 'dolkon ki nyanye/ mo, dhali aris wosh kun ta jaro/ ki jaro/ mo. Me'd jin p̱u'dkin ma yim mo tani, ayim ṯorki'da Soliman to 'baar kun 'kokin eya dum piti mo. 3 Soliman thok̲ki'da ris gwon doṯ piti i'baar mo. Toŋkamu/ p̱iyi'd imun jin doṯkin ma yim jin din ma malik̲ ki thok̲ mo. 4 Me'd jin mishkin ma malik̲a 'bomi gi pa shiba moyuk̲ ma Solimaan i'baar mo tani, dhali gu'b ma malik̲ jin nyaŋkina a'di mo be, 5 dhali tonṯe/ ap̱owa tharabeesam piti mo, e moŋ'ko gi imanmii tom piti mo, dhali aṯu'c gi imanmii tom piti mo dhali burrinyem buni mo, dhali iman nyu/ yiman tom piti si'da/ mo, dhali ki bway mii jin c̱ikina a'di to kun c̱inu mmo'tha ki o'd e gu'b gi Tap̱a mo, dhali imun mmodiki wuwa shure/ ki nyanye/ e a'di mo. 6 Dhali ayim oki'da malik̲ gwo mo ki, "A'di ta'da

k̲ar/e mo, ki gwo jin k̲alu jin cik̲ kika/ eya 'cesh pem gana/ goma ris gwom pini mo dhali moyuk̲ pini mo be. 7 Aha/ dina ki gam gwo is ntagi aha/ p̲u'dkina imahan mo, dhali i'dishesan /em pem mishki a'di mo. A'ban p̲iyi'd jin t̲orkunu aha/ mo! gom moyuk̲ mo dhali mmota gi nyunykina/ ki nyanye/ ki gwo gi k̲alunu jin cik̲ kika/ mo. 8 Aris up̲ pini uni 'borkunu mii kata mo, dhali iman mii tom pini kun doshkin isa yempa/ ibwambori /e uni 'borkunu mii kata mo, haali/ uni cik̲ gwo gi moyuk̲ pini mo. 9 Dhalki Tap̲a Arumgimis pini a'di maŋu mo, a'di jin c̲iki mom'bor bwa e /e mo, jin karki /e ap̲owa k̲urse/ ma Israyiil mo. Haali/ Tap̲a enki'da Israyiil goma sule/ mo, a'di karki /e ka malik̲ mo, gom /e mmomii miiŋ gana/ dhali miiŋk̲ar/eŋ gana/ mo!" 10 Ayim c̲iki'da malik̲ aris kuluny 'dolkon i iss 'kwanim pa mudhe'd i'ce'dka iss 'de/ mo dhali ki sheŋ'kup̲ gi cwa kun k̲uyi mo ki k̲uy ki caaca mo dhali aris wosh kun ta jaro/ ki jaro/ mo. Dhali sheŋ'kup̲ cwa kun k̲uyi mo ki k̲uy p̲iyi'd ki nyanye/ me'd to gwansasn kun c̲ikin ma malik̲a 'bomi gi pa Shiba goma malik̲ Soliman a'di dinu ki c̲i a'di ki sule/ dok̲/e mo.

11 Ak̲ur ma Hiraam kun iikin imont̲al 'de/ mo, kun k̲ali 'dolkon 'pena Op̲p̲ir mo, ki sheŋ'kup̲ gi cwa jin wana e ka shilgwalish ki caaca mo dhali wosh kun ta jaro/ ki jaro/ mo be. 12 Amalik̲ uk̲ki'da tiŋkiliŋ ki cwa jin wana e ka shilgwalish gom gu'b gi moŋk̲ogu gi Tap̲a mo dhali gom gu'b ma malik̲ mo, dhali arisa dheŋdheŋe/ mo dhali arisa dheŋdheŋe/ gwa'dga/ gom imanyuk̲ gway mo. Sheŋ'kup̲ cwa p̲iyi'd gi wana e ka shilgwalish a'di diki di ki sule/ mo walla mishkunu ki e dok̲/e ntaga cim yan mo. 13 Amalik̲ Soliman c̲iki'da malik̲a 'bomi gi pa Shiba to 'baar mo kun ŋap̲kin ma yim mo, e to yin jin dot̲kin ma yim mo, ki mo mar is ki to jin c̲ikin ma Soliman yim 'peni tontak̲ ma malik̲ piti mo. Wakana yim dok̲ki'd eya 'cesh pitiŋ gana/ nyak̲ki imanmii tom piti mo be.

Soliman taki'd gi nyunykina/ ki nyanye/ mo

14 I'dishesan mombar gi 'dolkon jin yaya'd bwaya Soliman ki yila 'de/ taki aris kuluny 'dolkon i iss 'kwanimpa i iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd i'ce'dka issi kwara i'ce'dka pe'de/ mo, 15 ka mar is 'dolkon c̲aan gi 'kwani kun yoli to mo dhali imanyol to k̲alunu mo. Imalik̲ gi 'kwani Arab i'baar mo dhali 'kup̲an 'kwani kun jina ji e bampa/ k̲alunu 'dolkon si'da/ mo dhali emena guurush kush bwaya Soliman mo.

16 Amaliḵ Soliman uḵki'da risa goŋgoro/ 'peni 'dolkon kun dorkunu mo i iss 'kwanimpa 'kume'd ki caaca mo. Jin ta'da guurush gi 'dolkon i iss 'kwanimpa iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd kun iikin e jan 'de/ ka ' 17 A'di si'da/ uḵki'da risa goŋgoro/ 'peni 'dolkon kun dorkunu i iss 'kwanimpa iḵarpa'c mo. Usha kuluny 'dolkoni kwara pwaḵu bwa mo eya p̲o/ agoŋgoro/ ka 'deṯe/ 'deṯe/ mo; dhala maliḵ dhuki uni e bwaman Gu'b ma maliḵ gi Bwanycwa gi pa Lebanon mo be.

18 Wakana maliḵ uḵki'da dhana ḵurse/ gi shenyje mo dhali tiḵki a'di e ki 'dolkona 'borgaŋ gana/ mo. 19 Imun ŋaṯgin 'kokini pe'de/ bwaya ḵurse/ mo, dhali 'peni 'ko'di a'di taki'd gi moŋ'kam ma liman mo. Imun uni takin gi monycesh ma bi e 'ko'dgwar gi moŋ'ko ka 'deṯe/ 'deṯe/ mo, dhali adhop̲ isu/ doshkini 'ko'dgwar gi monycesh ma bi mo be. 20 Dhop̲ i'kume'd i'ce'dka su/ doshkin e ŋaṯgin mo, ka 'deṯe/ 'deṯe/ e 'ko'dgwar gi ŋaṯgina pe'de/ ka 'deṯe/ 'deṯe/ mo. Imun aḵurseŋ kamu/ p̲iyi'd jin waki a'di e dhan 'peŋkuman bampan tiya mo.

21 Ḵa'b kun p̲ikin ma Maliḵ Soliman to i'baar mo uni ta 'dolkon mo, dhali aḵa'b kun p̲ikunu to i'baar mo e bwaman Gu'b ma maliḵ gi Bwanycwa gi Lebanon uni taki 'dolkon gana/ mo. Uni kun ta gurany kush p̲iyin mo, haali/ gurany kush 'konu ki deŋ e ki tom 'borgaŋ gana/ ki embul ma Soliman mo. 22 Amaliḵ taki'd ga kur kun iikin imonṯal 'de/ e Ṯarshish mo, me'da kur kun iikin imonṯal 'de/ e Hiram mo. Ki yila kwara i'baar mo aḵur kun iikin imonṯal 'de/ ḵali 'dolkon, dhali gurany kush, dhali shenyje, ki 'bore/ me'da risa 'bu'th mo dhala risa dawa/ mo be. 23 Wakana Soliman p̲iki aris imaliḵ gi mony'cesh e ki mii i'baar mo mmota pa ki pa ki nyanye/ mo dhali ki moyuḵ mo be.

24 Mony'cesh i'baar mo ŋap̲ki buŋ'kus ma Soliman mmociḵ gwo gi moyuḵ piti mo, jin karkin ma Arumgimis eya dum piti mo. 25 Uni gwansan kun buṯkin ḵali to kun c̲inu mmowana wan is mo, aris toŋ'kul bwaŋ gurany kush mo dhali 'peni 'dolkon mo, dhali aris burrinye/ mo, dhali agoŋgoro/, dhali cwa kun ḵuyi mo ki ḵuy mo, ki 'bore/ me'da ris shuma rum mo dhali aris thuluny mo, 'ko'di yil ki yil mo be.

26 Soliman tulki aris sho'k ma arabiyya is mo dhali 'kwaniŋ gwaṯh kun merki shuma rum mo. Dhali a'di ta'd ga ris sho'k ma arabiyya i aliip̲i 'de/ i'ce'dka iss 'kwanimpa iss 'de/ mo dhali 'kwaniŋ gwaṯh kun merki shuma rum 'kona aliip̲i 'kume'd i'ce'dka su/ kun dhukina a'di sho'k ma

arabiyya eya ris 'peŋkuman bampa/ mo dhali a'di ki is piti e pa Urushaliim mo. 27 Amaliḵ uḵki emena guurush kush e pa Urushaliim mo, mmo/ish ki nyanye/ me'da ris wosh apowa 'cesh mo. A'di siki cwa ma banyayis dhali cwampu/ jin ishki'd kagahara uni kun 'kokin eya ris momba'da'd mo.

28 Aris shuma rum kun taki kuma Soliman uni ḵalunu 'peni pa Masir mo, dhali bampa/ Ḵuw mo dhali uni yolkina imanyol to ma maliḵ 'peni bampa/ Ḵuw mo. 29 Aris shoka arabiyya uni ḵalunu 'peni pa Masir kun 'ko emena guurush i iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd ka 'deṯe/ 'deṯe/ mo, dhali aris shuma rum ka guurush ki iss 'kwanimpa mudhe'd i'ce'dki iss 'kwanimpa iss su/ i'ce'dka 'kume'd ka 'deṯe/ 'deṯe/ mo. Wakan uni gwansan ka ris uni yolkunu eya risa maliḵ gi 'kwani Hiṯhtha i'baar mo dhali Araam mo be.

Imaliḵ 'De/ 11

Adu ma Soliman Ṯu'kki'd 'peni Taṗa mo

1 I'dishesan Maliḵ Soliman enki uṗ gi bampan tiya inyaḵki 'bwa/ ma Ṗera/on mo dhali uṗ gi 'kwani Mowaa'b, dhali 'kwani Ammun, dhali 'kwani Aduum, dhali 'kwani Sayidaa/, dhali 'kwani Hiṯhtha mo. 2 Uni 'peni aris kal kun okina Taṗa gi 'kwani ma Israyiil gwo mo ki, "Um mini 'koki ii e bwamani uni mmomash mo, walla uni mini 'koki iiyu/ e bwamani um mo, haali/ uni ka jiŋ gana/ mini ṯu'kka dum bum eya risa rum buni mo." Mmo/o bwa ki gwoŋḵan yan mo tani, Soliman gamki is me'd inyaḵ ki uṗ gwansan ki mo/en mo. 3 Soliaan ta'd gi uṗi iss 'kwanimpa 'de/ i'ce'dka ḵarpa'c mo, i'bwa/ ma maliḵ mo, dhali uṗa laça/ i iss 'kwanimpa ka ḵarpa'c mo. Uṗ piti ḵalkina dum piti ka pije/ mo. 4 Haali/ me'd jin cakin ma Soliman mo tani, uṗ piti ṯu'kkina dum piti i'ko'da ruma tiya mo; adum piti diki dosh ka ṯuluny gom Taṗa Arumgimis piti mo, me'da du ma babam piti ka Dawuu'd jin diki'd mo. 5 Haala Soliman baṯhki'da Ashtoreṯh mo, aruma 'bomi gi 'kwani gi pa Sayidaa/ mo, dhali a'di baṯhki'da Moleḵ mo, jin ta tompinycon thus gi 'kwani Ammun mo be. 6 Soliman miiki tonthus e jis/e gi Taṗa mo; a'di diki baṯh Taṗa nsho'k ki 'bore/ me'd jin miikin ma babam piti ka Dawuu'd mo. 7 Wakana Soliman nyaŋki mo jin ḵa'dama ḵa'dam goma Ç̣emosh mo, jin ta tompinycon thus gi pa Muwaa'b mo, e mom'pesho'k

ma gagamis gi pa Urushaliim mo, dhali si'da/ goma Molek mo, jin ta tompinycon thus gi 'kwani Ammun mo. 8 A'di si'da/ nyaŋki aris mo kun ka'dama ka'dam gom up piti gi bampan tiya i'baar mo, kun dukki cwa kun kuyi mo ki kuy mo dhali miikina rum buni abas e uni mo.

9 Tapa a'di shi/kina bwa goma Soliman mo, haali/ adum piti tu'kki'd 'peni a'di mo, jin ta'da Arumgimis ma Israyiil mo, wakan a'di piki a'di i is me'di su/ mo 10 dhali kanki a'di gwo gom to yan kagahara mo, ki a'di midi diki ya i'ko'da risa ruma tiya mo. Hila Soliman diki ha gwo e jin kankina Tapa a'di mo be. 11 Wakan Tapa oki'da Soliman gwo mo ki, "Haali/ /e miiki to yan mo dhali diki kar gwoŋ gam me'd pem mo dhali aris gwoŋkan pem kun 'kwarkunu kun kankika/ /e mo tani, Aha/ ka jiŋ gana/ mina dher dhan 'peŋkuman bampa/ bwa 'peni /e mo dhali ci a'di ka man mii tom pini mo. 12 Wakan, gom gway ma babam pini ka Dawuu'd mo tani, Aha/ mina diki mii a'di ki embul gi mondiki/em pini mo, hili Aha/ mina dher a'di bwa 'peni me'd gi ya/m pini mo be. 13 Naskina/ Aha/ mina diki dher dhan 'peŋkuman bampa/ bwa i'baar mo; Aha/ mina ciya waka 'de/ e ya/m pini gom gway ma man mii tom pem ka Dawuu'd mo, dhali gom gway gi pa Urushaliim mo, jin kwanykika/ mo."

Aris 'kwaniŋ 'kup ma Soliman mo

14 Yan'ko'd Tapa parki wathiŋ 'kup bwaya Soliman mo, aHada'd jin ta wathi/ Aduum mo. A'di taki kuŋ gu'b ma malik 'peni Aduum mo. 15 Haali/ ki embul jin dikin ma Dawuu'd e pa Aduum mo tani, Juwaa'b jin ta wathinyca'd ma thuruk yaki'd mmokan wathi/ jin wuki'd mo, dhali 'koshki 'kwaniŋ gwath jwa i'baar mo e pa Aduum mo. 16 Juwaa'b dhali 'kwani ma Israyiil i'baar mo 'kokina ppe pe'de/ imun ntagi a'di 'koshki 'kwaniŋ gwath jwa 'baar mo e pa Aduum mo. 17 Hila Hada'd guski'd bway pa Masir mo nyakki 'kwani Aduuma tiya mo, kun ta imanmii to ma babam piti mo, ka Hada'd diki'd ka ara 'ciŋ gwa'dga/ naskina/ mo be. 18 Uni dhalki pa Midiyaan mo dhali iiyin bway pam Paran mo, 'peni mo yin jin kalkina uni 'kwaniŋ gwath nyakki uni bway pa Masir mo, eya malik Pera/on gi pa Masir mo, jin ciki a'di gu'b mo dhala 'cesh mo dhali tonte/ mo. 19 Hada'd gamki'da 'the ki nyanye/ e jis/e ma Pera/on mo, wakana Pera/on ciki a'di ash mo, jin ta 'bwaham gi ashim pitiŋ gana/ mo, jin ta 'bwah ma Tapenis jin ta'da malika 'bomi

mo. 20 'Bwah ma Tapenis dho'thki ya/ ma Hada'd mo. Uni yukki a'di ka Genubath mo. Tapenis thipki a'di e gu'b ma malik ma Pera/on mo. Wakana Genubath diki'd e gu'b ma malik ma Pera/on e bwaman gi uci ma Pera/on mo be. 21 Ki a'di diki'd e pa Masir mo tani, Hada'd cikki gwo ka Dawuu'd ishki 'ko'da 'cesh nyakki idhan babam piti mo dhali ka Juwaa'b jin ta wathinyca'd ma thuruk wuki'd mo tani, Hada'd oki'da Pera/on gwo mo ki: "Dhalki aha/ yana mo, wakan ki aha/ mina ya bway bampam pem gana/ mo." 22 Wakana Pera/on oki a'di gwo mo ki, "Hili ata harkina /e 'peni aha/ mo, jin ŋapa /e i'dishesan mmoya bway bampam piniŋ gana/ mo?" Hada'd thokki gwo mo ki, "To piyi'd mo. Bala dhalki aha/ yana mo."

23 Arumgimis si'da/ cuki'da man ush gwoŋkamu/ e eya Soliman mo, aReson jin ta ya/ ma Eliyada mo, jin guski'd 'peni tapam piti ka Hadadeser jin ta'da malik gi pa Sobah mo. 24 A Reson tulki 'kwaniŋ gwath is gom is piti mo dhali taki wathinyca'd apo/ mondil to me'd jin 'koshkin ma Dawuu'd 'kwaniŋ gwath gi pa Sobah jwa mo. 'Kwaniŋ gwath ma Reson iikin bway Dimashk mo dhali 'kokin imun mo, dhala Reson jiki pan Dimashk mo. 25 A'di taki wathiŋ 'kup ma Israyiil ka ris embul ma Soliman i'baar mo, imontal 'de/ nyakki monto'c bwa jin miikin ma Hada'd mo. A Reson shi/ki'da Israyiil i e mo dhali jiki'da ji apo/ pa Aram mo.

Jerobom Ushki gwo e mo

26 Yan'ko'da Jerobom jin ta ya/ ma Nebat, jin ta wathi/ Eprayiim gi pa Seredah mo, jin ta'da man mii to ma Soliman mo, jin yukkunu kum gway ka Seruyah mo, jin ta'da 'bom jin wun ma kath mo tani, 'de'kki me'd piti si'da/ apowa malik mo. 27 A'di 'de'kki me'd piti apowa malik mo haala Soliman nyaŋki mo isi mis mmogama Millo mo dhali thosonki mo shu'd ma gaŋgara/ e 'peŋkuman bampa/ ma babam piti ka Dawuu'd mo be. 28 Jerobom a'di taki wathi/ jin mishki to mii ki nyanye/ mo. Soliman mishki'd ki dhuru'c wathi/ caan mishki'da tu'ca 'bi'thga/ mii mo, wakan a'di kwanyki a'di apowa tu'c gi kuŋ gu'b ma Yusuup i'baar mo. 29 Ki embul caan, me'd jin yakin ma Jerobom ka pije/ 'peni pa Urushaliim mo tani, amanci gwo ma Arumgimis ka dhamo/ ka Ahijah jin ta wathi/ Shilon gamki a'di e bway tur mo. I'dishesan Ahijah hi'thki burrinyen this mo dhali 'kwaniŋ gwath isu/

'kokin uni 'cena e moŋk̲wany k̲wany mo. 30 Yan'ko'da Ahijah bu'thki burrinyen this jin diki'd e a'di mo dhali dherki a'di bwa i'kume'd i'ce'dka su/ ki gwa'd gwa'd mo be. 31 A'di oki'da Jerobom gwo mo ki, "K̲ali ushi kuŋ gwa'dga/ i'kume'd mo, gom Tap̲a mo, jin ta'da Arumgimis ma Israyiil mo, mmo/ oki, 'Hili ma, Aha/ mina dher dhan 'peŋkuman bampa/ bwa 'peni me'd ma Soliman mo dhali Aha/ mina c̲iki /e awak̲ i'kume'd mo 32 (hila Soliman midi taga wak̲ i'de/ mo, gom gway ma manmii to ka Dawuu'd mo dhali gom gway gi pa Urushaliim mo dhali 'peŋkuman bampa/ c̲aan jin kwanykika/ ka pije/ 'pena risa wak̲ ma Israyiil i'baar mo), 33 haali/ uni dhalki aha/ 'pen mo dhali luŋkina Ashtoret̲h jin ta'da ruma 'bomi gi 'kwani Sayidaa/ mo, dhala C̲emosh jin ta'da rum gi pa Mowaa'b mo, dhala Molek̲ jin ta'da rum gi 'kwani Ammun mo. Uni 'koki ii e bway pem mo, mmomii ka k̲ar/e e jis/em pem mo, dhali mmodhu aris gwoŋk̲an pem kun 'kwarkunu mo dhali aris gwom pem kun gamu me'd mo, me'd jin miikin ma babam piti ka Dawuu'd mo be. 34 Aha/ mina diki k̲al dhan 'peŋkuman bampa/ ka pije/ ka kuluny 'peni me'd ma Soliman mo. Aha/ karkina a'di ka man jiya ji ka risa cim gi mondiki/em piti i'baar mo, haala Dawuu'd miiki to jin kwany kika/ mo, jan 'de/ jin dhuki aris gwoŋk̲an pem mo dhali aris gwoŋk̲an pem kun 'kwarkunu mo. 35 Hili Aha/ mina k̲al dhan 'peŋkuman bampa/ ka pije/ 'peni me'd gi ya/m piti mo dhali Aha/ mina c̲i a'di gom /e mo, arisa wak̲a 'kume'd mo. 36 Aha/ mina c̲iya wak̲a 'de/ gom ya/ ma Soliman mo, wakan ka man mii tom pem ka Dawuu'd midi ta lamba/ isa yempa/ e bambori Aha/ e pa Urushaliim mo, e 'peŋkuman bampa/ jin kwanykika/ mmokar gway pem mo be. 37 Aha/ mina k̲al /e mo, dhali /e mini jiya ji mmomii to 'baar mo kun ona bwa /e mo, dhali /e mini ta malik̲ ap̲owa Israyiil mo. 38 Wak̲ki/ /e cik̲ gwo 'baar mo kun k̲ankika/ /e mo, dhali wakk̲i/ /e yan eya ris bway pem mo dhali mii a'di ka k̲ar/e e jis/em pem mo, mmodhu aris gwoŋk̲an pem kun 'kwarkunu mo dhali mii aris gwoŋk̲an pem mo, me'd jin miikin ma manmii tom pem ka Dawuu'd mo tani, yan'ko'd Aha/ mina di nyak̲ki /e mo dhali nyaŋki /e gu'ba k̲ar/e mo, me'd jin nyaŋkika/ goma Dawuu'd mo, dhali Aha/ mina c̲iya Israyiil gom /e mo. 39 Aha/ mina c̲i aris emen ma Dawuu'd ajisa/ mo, hili yisa goma sule/ mowa." 40 Wakana Soliman palki mii mmo'kosha Jerobom jwa mo. Hila Jerobom cuki mis mo dhali guski'd e pa Masir mo, bwaya malik̲

Shishak gi pa Masir mo, dhali a'di diki'd e pa Masir ntagi jwa ma Soliman mo be.

Mowu ma Soliman mo

41 Hili me'd gwon tiya goma Soliman mo tani, aris to 'baar kun miikina a'di mo dhali moyuk piti mo tani, a uni 'konu ki 'kwar eya warka/ kun dhunu aris mii ma Soliman mowa? 42 Soliman jiki'da ji e pa Urushaliim apowa Israyiil i'baar mo gom yili iss su/ mo. 43 A'di ishki 'ko'da 'cesh nyakki idhan babam piti mo dhali a'di kankunu e 'peŋkuman bampa/ ma babam piti ka Dawuu'd mo. Rehobom jin ta ya/m piti taki'da malik e mom piti mo be.

Imalik 'De/ 12

Mmomii mo Ush gwo e Apowa Rehobom mo

1 Rehobom yaki'd bway pa Shakiim mo, haali/ 'kwani ma Israyiil i'baar mo iiyin bway pa Shakiim mmo/uk a'di ka malik mo. 2 Mii yan miiki'd ka Jerobom jin ta ya/ ma Nebath cikki gwo yan mo (haali/ a'di diki'd naskina/ e pa Masir mo, e mo jin guskina a'di 'peni buŋ'kus ma Malik Soliman mo), haala Jerobom ca'bki'da 'cesh e pa Masir mo. 3 Wakan uni hashki gwo mo dhali yuki a'di mo, dhala Jerobom dhali atul 'kup 'kwani ma Israyiil i'baar iiyin mo dhali okina Rehobom gwo mo ki, 4 "Ababam pini karki dhaŋka'b 'bam bam mmodita dit mo. I'dishesan miiyi atu'ca 'bi'thga/ ma babam pini mo dhali miiyi dhaŋka'b 'ba/ jin dita dit ki po'd po'd jin karkina a'di apo/ am mo, dhali aman mina mii arisa tu'c gom /e mo be." 5 Rehobom oki uni gwo mo ki, "Iiku/ ka pije/ goma cimi kwara mo, yan'ko'd iiyu/ ka nyaŋ'ko'd bway aha/ mo." Wakan 'kwani iikin ka pije/ mo.

6 Malik Rehobom walki 'twa/ nyakki 'kwaniŋ gwath kun can mo kun doshkin e bwambor ma babam piti ka Solimaan mo ki a'di diki'd ki e mo, dhali a'di oki gwo mo ki, "/E mini ci aha/ gwo kata mmothok 'kwani gwan gwo mo?" 7 Uni walki 'twa/ e a'di mo dhali oki: "Wakki/ /e mini ta man mii to shwane/ e 'kwani gwansan mo dhali mii uni to mo, dhali thok uni gwo ki mo mmo/ o aris gwom 'boron e uni mo tani, yan'ko'd uni mini ta iman mii tom pini isa yempa/ mo be." 8 Hila Rehobom ushki gwo kun wotha 'kwaniŋ gwath a'di is kun cakin mo

dhali a'di walki 'twa/ nyaḵki 'kwaniŋ gwaṯh dhuru'c kun cakin nyaḵki a'di mo dhali doshkin e bwambori a'di mo. 9 A'di oki uni gwo mo ki, "Gwo woṯh is gi wakata iċina um aha/ ki aman mina thoḵ 'kwani gwo kun walki 'twa/ e aha/ mo dhali oki, ' Kari dhaŋḵa'b 'ba/ ma babam pini ċaan mmoṗo'da ṗo'd e am mo'?"10 Dhuru'c 'kwaniŋ gwaṯh kun cakin nyaḵka Rehobom walki 'twa/ e a'di mo, mmo/ o gwo mo ki, "Wali 'twa/ e 'kwani gwansan kun ṯorki /e gwo ka babam pini ka Soliman miiki dhaŋḵa'b 'bam buni mmodiṯa diṯ mo hili /e mini mii mii a'di ki ṗo'd ṗo'd mo. /E mini o uni gwo mo ki: ' Ari aran me'd pem a'di dhinya e ki dhiny 'peni emba'd ma babam pem mo be. 11 Wakan i'dishesan, isi ciki/ waḵka babam pem yaṗki um ki dhaŋḵa'b 'ba/ ki mondiṯi'd mo tani, aha/ mina mar to is e dhaŋḵa'b 'bam bum mo. Babam pem ċiki um ajisa/ ka ris mondor ka yis biṗ mo, hili aha/ mina ċi um ajisa/ ka risa 'daḵ mo.'"

12 Wakana Jerobom dhali 'kwani 'baar iiyin bwaya Rehobom ka cimi kwara mo, ki embul jin ye'thkin ma maliḵ gwo sho'k me'd jin okina a'di gwo mo ki, "Iiyu/ ka nyaŋ'ko'd bway aha/ ka cimi kwara mo." 13 Maliḵ thoḵki 'kwani gwo ki ji ram mo dhali ushki gwonyċi gi 'kwaniŋ gwaṯh kun can kun ċikina uni a'di mo be. 14 A'di walki 'twa/ e uni mmobaṯh gwonyċi gi 'kwaniŋ gwaṯh dhuru'c mo; a'di o'd ki: "Ababam pem yaṗki um ki dhaŋḵa'b 'ba/ jin diṯa diṯ mo, hili aha/ mina mar a'di is e dhaŋḵa'b 'bam bum mo. Ababam pem ċiki um ajisa/ ka ris mondor ka yis biṗ mo, hili aha/ mina ċi um ajisa/ ka risa 'daḵ mo." 15 Wakana maliḵ diki ciḵ gwo gi 'kwani mo, gom a'di ṯu'kki aris mii kun ḵalunu ki Taṗa mo, mmomii to me'd jin okina a'di gwo ka Ahijah jin ta wathi/ Shilon bwaya Jerobom jin ta ya/ ma Nebaṯh mo.

16 Ki 'kwani ma Israyiil 'baar mishki mo ka maliḵ diki ciḵ uni gwo mo tani, 'kwani thoḵki a'di gwo mo dhali on ki:

> "To gi wakata jin nyaḵa am eya Dawuu'd mo?
> Aman 'kona ki tagi nyunykinaŋ kamu/ e ya/ ma Jessi mo!
>
> Iiku/ eya ris gu'b burrinyem bum mo, ayy Israyiil.
> I'dishesan hili ki 'bore/ gom gu'b bum gana/ mo, ayy Dawuu'd."

Wakan 'kwani ma Israyiil iikin ka nyaŋ'ko'd eya ris gu'b burrinyem buni mo. 17 Hili haali/ me'd 'kwani ma Israyiil kun 'kokin eya ris

'peŋkuman bampa/ gi pa Yahuuda/ mo tani, Rehobom taki'da maliḵ apo/ uni mo be. 18 Wakana Maliḵ Rehobom hashki'da Adoniraam mo, jin diki'da po/ imanmiiya tu'c ki mom'bi'th mo, hili 'kwani ma Israyiil i'baar mo 'koshki a'di jwa ka ris wosh mo. Maliḵ Rehobom guski'd ki jahanne/ eya arabiyyam piti jin dira shuma rum bway pa Urushaliim mmomii mo/as e kuŋ gu'b ma Dawuu'd ntaga cim yan mo. 19 Wakana Israyiil taki'd gi mo ush gwo e apo/ kuŋ gu'b ma Dawuu'd ntaga cim yan mo. 20 Mii yan miiki'd ki embul caan jin ciḵkina 'kwani ma Israyiil gwo 'baar ka Jerobom doḵki'd mo tani, uni hashki gwo mo dhali yuḵki a'di e montul'kup buni mo dhali uḵki a'di ka maliḵ apo/ 'kwani ma Israyiil i'baar mo. Imun jan 'de/ diki di jin bathki kuŋ gu'b ma Dawuu'd mo, hili jasa waḵ ma Yahuuda/ mo.

21 Me'd jin pu'dkin ma Rehobom e pa Urushaliim mo tani, a'di tulki kuŋ gu'b ma Yahuuda/ is i'baar mo dhala waḵ ma Benyjamiin mo; imun 'kwaniŋ gwath kun kwanykunu uni kun tana risa askar 'kona aliipi iss 'kwanimpa mudhe'd i'ce'dka issi kwara i'ce'dka iss 'de/ mo, mmo/ as apo/ kuŋ gu'b ma Israyiil mo, mmodoḵ dhan 'peŋkuman bampa/ bwaya Rehobom jin ta ya/ ma Soliman mo be. 22 Hili gwo ma Arumgimis pu'dki'd eya Shemayiyah mo, jin ta wathi/ ma Arumgimis mo; a'di o'd ki 23 "Wali 'twa/ bwaya Rehobom jin ta ya/ ma Soliman mo, jin ta'da maliḵ gi pa Yahuuda/ mo, bway kuŋ gu'b ma Yahuuda/ i'baar mo dhala Benyjamiin mo, dhali gom 'kwanin tiya mo; mmo/ o gwo mo ki, 24 ' Tapa oki gwo yansan mo ki: Um mini mii 'koki 'kosha 'kosh walla mmo/ as apo/ 'kwani ma Israyiil kun ta ikam bum mo. 'kwani ka 'dete/ 'dete/ mini mii doḵ bway gu'b buni mo, yansan miikika mo.'" Wakan uni ciḵki gwo gi Tapa mo dhali doḵkin mo dhali iikin ki bway buni mo, dhali uni haki gwom piti e mo be.

Ari bip 'Dolkon ma Jerobom mo

25 Wakana Jerobom nyaŋki pa Shakiim e bampaŋ gagamis gi pa Eprayiim mo, dhali diki'd imun mo. A'di yaki'd ka pije/ 'peni mun mo dhali nyaŋki Peni/iil mo. 26 Jerobom kulumki'd eya dum piti mo ki, "I'dishesan adhan 'peŋkuman bampa/ minu doḵ e kuŋ gu'b ma Dawuu'd mo. 27 Waḵki/ 'kwani gwansan iin isi mis mmoci to mmomiiya bas e gu'b gi moŋḵogu gi Tapa e pa Urushaliim mo tani, yan'ko'd adu gi 'kwani gwansan mini doḵ doḵ/e e tapam buni mo, eya

Rehobom jin ta'da maliḵ gi pa Yahuuda/ mo. Uni mini 'kosh aha/ jwa mo dhali doḵ eya Rehobom jin ta'da maliḵ gi pa Yahuuda/ mo be." 28 Wakana Maliḵ Jerobom ŋapki gwonyc̱i mo dhali uḵki ushi biṗ isu/ 'peni 'dolkon mo; a'di oki 'kwani gwo mo ki, "A'di 'bitha mii ki 'bi'th kagahara/ gom um mmo/ ii ntagi pa Urushaliim mo. Hili ma, gwansan uni tana rum bum mo, Israyiil, jin susi um ka pije/ 'pena 'cesh gi pa Masir mo." 29 A'di karki jan 'de/ e Beṯh/iil mo dhali jaŋkamu/ e Daan mo. 30 Wakan mii yan ta miinthus mo. 'Kwani iikin e jan 'de/ mo walla e kun tiya mo, e bwayi 'baar mo bwaya Daan mo. 31 Jerobom uḵki aris gu'b e mo kun ḵa'dama ḵa'dam mo dhali a'di si'da/ uḵki igasiis 'peni bwamani 'kwani i'baar mo, uni kun 'koki ta iya/ ma Lawi mo be. 32 Jerobom karki mombuṯ ka ppe peŋkwara mo, ka cimi ḵarpa'c ma ppe mo, me'd mombuṯ c̱aan a'di jin di'd e Yahuuda/ mo, dhali a'di yaki'd ntaga/ gwaṯa/ mo. A'di miiki'd wakan e Beṯh/iil mo, mmomiiya bas e ushi biṗ kun uḵkina a'di mo, dhali a'di dhuki igasiis eya ris mo kun ḵa'dama ḵa'dam kun uḵkina a'di mo. 33 Jerobom yaki'd 'kuṗki mis bwaya gwaṯa/ jin uḵkina a'di e Beṯh/iil ka cimi ḵarpa'c eya ppe peŋkwara mo, 'ko'da ppe mo tani a'di kulumki'd e 'kuṗ pitiŋ gana/ mo; a'di karki mombuṯ gom 'kwani ma Israyiil mo dhali yaki'd bwaya gwaṯa/ mmo'tha cwa jin ḵuyi mo ki ḵuy mo be.

Imaliḵ 'De/ 13

Gwo gi Wathi/ ma Arumgimis mo

1 Wathi/ ma Arumgimis yayi'd ka pije/ 'peni pa Yahuuda/ ki gwo gi Taṗa bway Beṯh/iil mo. Jerobom doshki'd e 'ko'dgwar ma gwaṯa/ mmoduḵ cwa jin ḵuyi mo ki ḵuy mo. 2 A'di gwoki'd aṗowa gwaṯa/ ki gwo gi Taṗa mo ki: "Gwaṯa/, gwaṯa/! Yansan a'di ta gwo jin okina Taṗa mo ki: ' Mishi mo mo, a'ci jin yuḵkunu gway ka Josaya minu dho'th mo e kuŋ gu'b ma Dawuu'd mo, dhali /e a'di mini miiya bas e mo gi igasiis kun ḵa'dama ḵa'dam mo i'dishesan cwa jin 'thakina /e kun ḵuyi mo ki ḵuy mo. E /e mo tani uni mini 'tha arisa sima/ gi 'kwanimpa /en'thi/ mo.'" 3 Wakan wathi/ ma Arumgimis ṯorki jamas ka cima 'de/ mo, mmo/ o gwo mo ki, "Yansan a'di ta jamas c̱aan jin walkina Taṗa 'twa/ mo ki: ' Hili ma, agwaṯa/ minu 'cimi'th bwa mo, dhali aris 'piny kun 'kon e a'di minu gaç̱ ka pije/ mo be.'" 4 Ka maliḵ ciḵki gwo ki

wathi/ ma Arumgimis oki gwo mo, ki a'di gwoki'd apowa gwata/ e Beth/iil mo, Jerobom karki me'd piti ka pije/ 'pena gwata/ mo, mmo/ o gwo mo ki, "Buthi a'di mo." Yan'ko'd me'd gi a'di jin tor wathi/ e ki me'd ku'thki'd mo, wakan a'di midi diki bor ka nyaŋ'ko'd ki is piti mo. 5 (Agwata/ si'da/ 'cimi'thkunu bwa ka 'ci'cimi'th mo dhali aris 'piny gackunu ka pije/ 'pena gwata/ mo, me'd jin torkunu jamas ki wathi/ ma Arumgimis jin cikunu ki gwo gi Tapa mo.) 6 Malik Jerobom thokki gwo mo dhali oki wathi/ ma Arumgimis gwo mo ki, "Bala ciya 'the gi Tapa Arumgimis pini mo dhali 'thoyi gom aha/ mo, wakan ki me'd pem midi doku/ e aha/ dok/e mo." Wakan wathi/ ma Arumgimis 'thoki Tapa mo, dhali me'd ma malik dokki'd e a'di dok/e mo, dhali a'di yaya'd me'd jin dikina a'di ntwa/a/ mo be. 7 Malik oki wathi/ ma Arumgimis gwo mo ki, "Yayu/ bway pa nyakki aha/ mo dhali miiyi is pini mmota this mo, dhali aha/ mina ci /e tontak mo." 8 Wathi/ ma Arumgimis oki'da malik gwo mo ki, "Wakan wakki/ /e ci aha/ ara 'ban ma ris tom pini mo tani, aha/ mina diki ya nyakki /e mo, walla aha/ mina shwa tonte/ walla pi yi'de/ e mo yan mo, 9 haali/ Tapa kanki aha/ gwo mo ki: ' /E mini diki shwa maaŋkuthu'd mo walla pi yi'de/ mo, walla dok ki bway caan jin yayina /e mo.'" 10 Wakan wathi/ ma Arumgimis dhalki bway yun mo dhali diki dok bway pam piti ki bway caan jin yayina a'di e Beth/iil mo.

Mowu gi Wathi/ ma Arumgimis mo

11 I'dishesan amanci gwon dhamo/ diki'd imun e Beth/iil mo, dhali jan 'de/ 'peni ya/m piti pu'dki'd mo dhali torki a'di aris to 'baar mo kun miikina wathi/ ma Arumgimis ka cim caan e Beth/iil mo. Iya/m piti si'da/ torki a'di aris gwo kun okina wathi/ ma Arumgimis goma malik mo be. 12 Ababam buni oki uni gwo mo ki, "Bway jana yakina a'di mo?" I'dishesan iya/m piti mishki bway jin yakina wathi/ ma Arumgimis 'peni pa Yahuuda/ mo. 13 Wakan a'di oki iya/m piti gwo mo ki "Suki thuluny to apo/ gom aha/ mo." Wakan uni su'kki thuluny to apo/ mo dhali a'di merki'd apo/ thuluny mo be. 14 Amanci gwo ma Arumgimis kadhamo/ yaki'd i'ko'di wathi/ ma Arumgimis mo dhali gamki a'di ca'bki'di 'penycwa ma caww mo; dhali a'di oki a'di gwo mo ki, "A/ /e ta wathi/ ma Arumgimis jin yayi'd 'peni pa Yahuuda/ mo?" A'di thokki gwo mo ki, "Aha/ tana a'di mo." 15 Yan'ko'da manci gwon

dhamo/ ma Arumgimis oki a'di gwo mo ki, "Yayu/ pa nyaḵki aha/ mo dhali shwa tonṯe/ mo." 16 Wathi/ ma Arumgimis thoḵki gwo mo ki, "Aha/ mina diki doḵ nyaḵki /e mo walla ya nyaḵki /e mo, walla aha/ mina diki shwa tonṯe/ mo walla p̱i yi'de/ nyaḵki /e e mo yan mo, 17 haali/ aha/ ḵankina Tap̱a gwo mo ki: ' /E mini diki shwa tonṯe/ mo walla p̱i yi'de/ imun mo, walla mmodoḵ ki bway c̱aan jin yayina /e mo.'" 18 Wakana manc̱i gwon dhamo/ ma Arumgimis oki a'di gwo mo ki, "Aha/ si'da/ tana manc̱i gwo ma Arumgimis me'd /e mo, dhala man'doyu gwo walki 'twa/ e aha/ ki gwo gi Tap̱a mo, mmo/ o ki: Susi a'di ka nyaŋ'ko'd nyaḵki /e e bwaman gu'b pini mo, ki a'di midi shwa tonṯe/ mo dhali p̱i yi'de/ mo." Hili a'di oki gwo ka ṯor e wathi/ ma Arumgimis mo. 19 Wakan wathi/ ma Arumgimis yaki'd ka nyaŋ'ko'd nyaḵka manc̱i gwon dhamo/ mo dhali shwaki tonṯe/ e gu'b piti mo dhali piki yi'de/ mo be.

20 Me'd jin 'kokina uni ap̱owa tharabessa mo tani, gwo gi Tap̱a p̱u'dki'd eya manc̱i gwon dhamo/ jin suski a'di ka nyaŋ'ko'd mo, 21 dhali a'di gwoki 'twa/ e wathi/ ma Arumgimis mo jin yayi'd 'peni pa Yahuuda/ mo, mmo/ o ki: "Tap̱a oki gwo mo ki: ' Haali/ /e diki ha gwo gi Tap̱a e mo dhali diki kar gwoŋḵan gi Tap̱a Arumgimis pini c̱aan jin c̱ikunu /e mo, 22 hili yayi'd ka nyaŋ'ko'd mo dhali shwa tonṯe/ mo dhali p̱i yi'de/ e mo jin ṯorkina Tap̱a /e gwo mmodiki shwa tonṯe/ mo dhali mmodiki p̱i yi'de/ mo tani, buŋgwar is pini minu diki kan e moŋ'kup̱a je gi ibabam pini mo.'"

23 I'ko'di a'di shwaki tonṯe/ mo dhali i'ko'di a'di p̱iki to mo tani, amanc̱i gwon dhamo/ su'kki thuluny gi wathi/ ma Arumgimis to ap̱o/ mo, wathi/ jin yayi'd ka nyaŋ'ko'd nyaḵki a'di mo. 24 Ki wathi/ ma Arumgimis yaki'd mo tani, adhop̱ gamki a'di 'kup̱ e bway tur mo dhali 'koshki a'di jwa mo, dhali buŋgwar is piti dhalkunu e bway tur mo. Wakan thuluny doshki'd mmo'dish a'di is mo, dhala dhop̱ si'da/ doshki'd mmo'dish buŋgwar is is mo. 25 Ki 'kwani iikin ki iim pe mo dhali mishki buŋgwar is jin dhalkunu e bway tur mo, dhala dhop̱ dosho'd mmo'dish buŋgwar is is mo, uni iikin mo dhali ṯorki gwo e 'peŋkuman pa e mo jin dikin ma manc̱i gwon dhamo/ ma Arumgimis mo be. 26 Ka manc̱i gwon dhamo/ jin suski a'di ka nyaŋ'ko'd 'peni bway tur jin cikkunu a'di mo tani, a'di oki gwo mo ki, "A'di ta wathi/ ma Arumgimis jin ushki gwo gi Tap̱a ha e mo. Wakan Tap̱a c̱iki a'di

eya dhop mo, jin dherki a'di bwa ka 'ci'cimi'th mo dhali a'di wuki'd mo, isi me'd gwo gi Tapa jin rumkunu a'di mo." 27 Wakana manci gwon dhamo/ walki 'twa/ e iya/m piti mo, mmo/ o gwo mo ki, "Su'kki thuluny pem to apo/ mo," dhali uni su'kki a'di to apo/ mo be. 28 A'di yaki'd mo dhali gamki buŋgwar is jin dhalkunu e bway tur mo, dhali thuluny mo dhala dhop doshki'd mmo'dish buŋgwar is is mo. Dhali aDhop diki 'ka buŋgwar is mo, walla diki 'kosh thuluny mo. 29 Amanci gwon dhamo/ 'de'kki buŋgwar is gi wathi/ ma Arumgimis mo, mmokar a'di apo/ thuluny mo, dhali kalkina a'di ka nyaŋ'ko'd mo. A'di yayi'd e 'peŋkuman pam pitiŋ gana/ mmoko mo dhali kan a'di mo. 30 A'di 'thiki buŋgwar is e jis jwam pitiŋ gana/ mo, dhali uni gwokin apo/ a'di mo, mmo/ o ki, "Ayyi, kam pem!" 31 Wakan i'ko'di a'di kanki a'di mo tani, amanci gwon dhamo/ walki 'twa/ e iya/m piti mo, mmo/ o gwo mo ki, "Wakki/ aha/ wuna mo tani, kani aha/ e jis jwa e mo jin kankunu wathi/ ma Arumgimis mo. 'Thiyi arisa simam pem e 'ko'dgwara risa simam piti mo. 32 Haali/ ki gwo jin torkina a'di eya tente/ ki gwo gi Tapa mo, apowa gwata/ e Beth/iil mo dhali eya ris gu'b i'baar mo apowa ris mo kun ka'dama ka'dam eya ris 'peŋkuman bampa/ gi pa Samira mo, ka jiŋ gana/ midi mii mo be."

33 I'ko'di mii yan Jerobom diki tu'k 'peni bway thus piti mo, hili ki sule/ mmokwany igasiis kun 'kokin goma ris mo kun ka'dama ka'dam 'peni bwaman 'kwanin tiya 'baar mo a'diyin jin miiki'da tu'c kun 'kona e ki she/ ki she/ mo. Kun tiya kun dhukina a'di mmomii to me'd igasiis mo. 34 Mii yan ta miinthus e kuŋ gu'b ma Jerobom mo dhali mmdhukina a'di kuŋ gu'b piti ki miinu 'ce'd sho'k mo dhali mmo/ dhi'th sho'k ka kuluny 'peni bwam/e gi mony'cesh mo.

Imalik 'De/ 14

Gwondwall apo/ kuŋ gu'b ma Jerobom mo

1 Ki embul caan Abijah jin ta ya/ ma Jerobom 'ba'thki'd kagahara mo. 2 Jerobom oki ashim piti gwo mo ki, "Bala cuyi mis mo dhali bagi is pini mo, wakan ki /e minu diki nyith me'd ashim pem mo, dhali yayi bway Shiloh mo, haala Ahijah jin ta'da manci gwon dhamo/ a'di diki'di mun mo; a'di ta jan 'de/ jin walki 'twa/ gom aha/ mo, mmo/ oki aha/ mina ta malik apo/ 'kwani gwansan mo. 3 Kali kuluny maaŋkuthu'da

dhel dhel i'kume'd inyaḵki /e mo, dhali maaŋḵuthu'da p̲o'd en tiya mo, dhali dhur ma yina dham i'de/ mo, dhali yayi eya Ahijah̲ mo. A'di midi t̲orki /e to jin midi mii goma 'ci mo." 4 Asha Jerobom miiki'd wakansan mo; Ayim yaki'd mo dhali yaki'd bway pa Shiloh mo dhali p̲u'dki'd e gu'b ma Ahijah mo. I'dishesan Ahijah diki mish mo mo; a'd̲i taki'da ja'da/ mo haali/ gom monyca ki yil mo.

5 Tap̲a oki'da Ahijah gwo mo ki, "Hili ma, asha Jerobom a'di yaya'd mmoŋap̲ gwo gi mom'bi'th is 'peni /e gom ya/m piti mo, haali/ a'di 'batha'd mo. Oyi gwo gi wakan goma yim mo, haali/ me'd jin yayin ma yim mo tani, ayim midi mii mii me'd jin mina up̲a tiya mo." 6 Ka Ahijah ciḵki sho'k piti jin gwoki'd mo me'd jin yayin ma yim e 'twaŋkal mo tani, a'di oki gwo mo ki: "Yayu/ bway bwaŋgu'b mo, asha Jerobom mo. Gomatinta miikina /e mmota jan 'deŋkamu/ jin diki waki /e mo? Aha/ hashkunu e /e ka ris gwon thisa shigga/ kagahara mo. 7 Yaku/ mo, mmot̲ora Jerobom gwo gi Tap̲a, Arumgimis ma Israyiil c̲aan, oki gwo mo ki, ' Aha/ cukina /e mis 'peni bwamani 'kwani mmokar /e ki 'kup̲an ap̲o/ 'kwanim pem ma Israyiil mo be. 8 Aha/ dherkina dhan 'peŋkuman bampa/ bwa 'peni kuŋ gu'b ma Dawuu'd mo dhali c̲iki a'di gom /e mo, naskina/ /e diki wa e ka manmii tom pem ka Dawuu'd mo, jin dhu aris gwoŋḵan pem mo dhali bat̲h̲ Aha/ ka dum piti i'baar mo, mmomii jasi miiŋ ḵar/e e jis/em pem mo. 9 Isi kan, /e miiki tonthus mo, ki nyanye/ 'peni uni 'baar mo kun 'kokini bwambori /e mo. /E uḵkina risa ruma tiya mo, dhali /e uḵki aris jamas gi toŋḵuthu'd mmoḵucur Aha/ ka nyor mo, dhali /e belki Aha/ e bwamp̲o/ 'ko'd pini mo. 10 Wakan, hili mo mo ma, Aha/ mina ḵali mii shigga/ ap̲o/ kuŋ gu'b ma Jerobom mo; Aha/ mina 'cit̲h̲ uc̲iŋ gwat̲h̲ 'peni /e i'baar mo dhali 'pena Israyiil mo, waḵki/ uni ta c̲iŋkina/ walla kun 'kon ki 'kus mo, dhali mini ḵal kuŋ gu'b ma Jerobom ka kuluny me'd wathin 'deŋkamu/ jin 'thaki'da gat̲in ntagi a'di yaki'd mo be. 11 Jan 'deŋkamu/ jin taki jima Jerobom mo jin wuki'd e 'peŋkuman pa min ma risa 'ka i'ka mo, dhali jan 'deŋkamu/ jin wuki'd e mombwasho mo tani min ma ris 'dii gi momis i'ka mo, haali/ Aha/, jin tana Tap̲a, okina a'di mo.' 12 Wakan asha Jerobom cuyi mis mo, dhali yayi ka nyaŋ'ko'd bway pam pini mo; waḵki/ sho'k pini ciḏ 'peŋkuman pa mo tani, a'ci jin ta'da Abijah midi wu mo. 13 'Kwani ma Israyiil i'baar mo mini ko gom a'di mo dhali kan a'di mo. A'di ta jasi jan 'de/ 'peni kuŋ gu'b ma Jerobom

mo jin midi ya e jis jwa mo, haali/ uni 'peni kuŋ gu'b ma Jerobom mo, aton tiya kun 'bora 'bor gamkunu e jis/e gi Tapa mo, jin ta'da Arumgimis ma Israyiil mo. 14 Dok/e mo tani, Tapa midi cuwa malik ma Israyiil mis mo jin midi 'cith kuŋ gu'b ma Jerobom ka pije/ ka cim caan mo. Shwane/ a'di ta'da cim caan mo, i'dishesan ka kar/e mo be. 15 Haali/ Tapa midi 'kosha Israyiil mo me'da 'ci'd jin yikin ki is e bwamani yi'de/ mo, dhali a'di midi buka birman ma Israyiil ka pije/ 'pena 'cesha 'borga/ yan mo jin cikina a'di gom idhan babam buni mo. A'di midi ceker uni bwa e bwampo/ Yi'de/ El-puraat mo, haali/ uni ukki aris cwa ma Ashiram buni mo dhali rakki Tapa isa nyor mo. 16 A'di midi dhala Israyiil 'pen mo haali/ goma ris miinthus ma Jerobom mo, aris miinthus kun miikina a'di mo, dhali yaki'd e a'di jin shuki'da Israyiil bway mmomii miinthus mo be."

17 Wakan asha Jerobom cuki mis mo dhali yaki'd mo, dhali pu'dki'd eya Tirsah mo. Me'd jin yayin ma yim bway 'twaŋkal gu'b piti mo tani, a'ci wuki'd mo. 18 'Kwani ma Israyiil i'baar kanki a'di mo dhali gwokin gom a'di mo, isi me'd jin torkunu gom uni ki gwo gi Tapa jin walkina a'di 'twa/ ka man mii tom piti ka Ahijah jin ta'da manci gwon dhamo/ mo.

Mowu ma Jerobom mo

19 Haali/ me'd ton tiya goma Jerobom mo, jin miikina a'di mo/as mo dhali a'di jiki'da ji kata mo, hili ma, uni 'kwarkunu eya warka/ ka ris mii gi imalik ma Israyiil mo. 20 Jerobom jiki'da ji gom yili iss 'de/ i'ce'dka su/ mo dhali yan'ko'd a'di ishki 'ko'da 'cesh inyakki idhan babam buni mo, dhala Nadaa'b jin ta ya/um piti taki'da malik e mom piti mo be.

Jerobom jiki'da ji e pa Yahuuda/ mo

21 I'dishesan Rehobom jin ta ya/ ma Soliman diki'd mmojiya ji e pa Yahuuda/ mo. Rehobom taki'd gi yili iss su/ i'ce'dka 'de/ me'd jin takina a'di amalik mo, dhali a'di jiki'da ji yili 'kume'd i'ce'dka pesu/ e pa Urushaliim mo, e 'peŋkuman paŋ gana/ caan jin kwanykina Tapa 'pena risa wak ma Israyiil i'baar mo e uni gun dhuki gway piti mo. Gway ma ta'dam piti ka Naamah jin ta'da 'bom Ammun mo. 22 Yahuuda/ miiki tonthus e jis/e gi Tapa mo; uni rakki a'di isa nyor ki miin dhapan ma

ris miinthus kun miikina uni mo, ki nyanye/ mmobol to 'baar e kun miikina ibabam buni mo. 23 Haali/ uni si'da/ nyaŋki mo kun k̲a'dama k̲a'dam gom is buni mo, dhali arisa tiŋkiliŋ wosh mo, dhali aris cwa ma Ashirah eya gagamis i'baar mo dhali e 'penycwa kun go'da go'd i'baar mo. 24 Imun si'da/ aris miinycal kun luŋa uni 'kokin eya 'cesh mo. Uni miiki to shigga/ kun nyak̲an me'da ris kal gi mony'cesh kun urkina Tap̲a ka pije/ e bwambori 'kwani ma Israyiil mo be.

25 A'di miiki'd e ki yila mudhe'd ma Malik̲ Rehobom c̲aan ka malik̲ Shishak̲ gi pa Masir cuki'd ap̲o/ pa Urushaliim mo. 26 A'di bu'thki aris to kun 'bora 'bor e gu'b gi Tap̲a mo, dhali aris to kun 'bora 'bor e gu'b ma malik̲ mo. A'di k̲alki to 'baar ka pije/ mo; a'di si'da/ k̲alki'da risa goŋgoro/ gi 'dolkon kun uk̲kin ma Soliman mo. 27 Amalik̲ Rehobom uk̲ki arisa goŋgoro/ gi gurany e mom buni mo dhali dhuki uni e bwam me'd gi imanshu bway ma thuruk̲ ma manc̲or mo mo, jin c̲orki mo eya ris 'twaŋkal bway gu'b ma malik̲ mo. 28 A'di miiki'd me'd yin cic̲kin ma malik̲ gu'b gi Tap̲a mo, dhali imanc̲or mo mini k̲al uni mo; yan'ko'd uni mini susi uni ka nyaŋ'ko'd e bwaman gu'b ma manc̲or mo mo be.

29 Haali/ me'd ton tiya goma Rehobom mo, dhali to 'baar mo kun miikina a'di mo tani, uni 'konu ki 'kwar eya warka/ ma ris mii gi imalik̲ gi pa Yahuuda/ mo? 30 Imun mo/as diki'd kan e embwamana Rehobom dhala Jerobom mo. 31 Wakana Rehobom ishki 'ko'da 'cesh nyak̲ki idhan babam piti mo dhali kankunu nyak̲ki uni e 'peŋkuman bampa/ ma Dawuu'd mo. Gway ma ta'dam piti ka Naamah jin ta'da 'bom Ammun mo. Abijah jin ta ya/m piti taki'da malik̲ e mom piti mo be.

Imalik̲ 'De/ 15

Abijam Jiki'da ji e pa Yahuuda/ mo

1 Ki yil ta'da 'kume'd i'ce'dka peŋkwara ma Malik̲ Jerabom jin ta ya/ ma Nebaat̲ mo tani, Abijah t̲elki mii 'pen mmojiya ji ap̲o/ pa Yahuuda/ mo. 2 A'di jiki'da ji gom yili kwara e pa Urushaliim mo. Gway ma ta'dam piti ka Maak̲ah mo. Ayim ta 'bwa/ ma Abishalom mo be. 3 A'di miiki ris miinthus i'baar mo kun miikin ma babam piti nt̲wa/a/ ki embul piti mo; a'di diki c̲iya dum piti e Tap̲a Arumgimis piti mo me'da

du ma Dawuu'd mo. 4 Wakan, gom gway ma Dawuu'd mo tani, Tapa Arumgimis piti ciki a'di alamba/ e pa Urushaliim mmocu ya/m piti mis i'ko'di a'di mmo'bi'th pa Urushaliim is mo be. 5 Arumgimis miiki to yan mo haala Dawuu'd miiki'd ka kar/e e jis/em piti mo; ka risa cim gi mondiki/em piti i'baar mo tani, a'di ushki'd mmomii to mo 'peni toŋkamu/ jin kankina a'di a'di gwo mo, hili jasi e mii ma Yurayya jin ta wathi/ Hiththa mo. 6 I'dishesan mo/as diki'd imun e embwamana Rehobom dhala Jerobom ka risa cim gi mondiki/e ma Abijah i'baar mo be. 7 Haali/ me'da ris miin tiya ma Abijah mo, kun miikina a'di i'baar mo tani, a/uni 'konu ki 'kwar eya warka/ ma ris mii gi imalik gi pa Yahuuda/ mo? Imun mo/as diki'd e embwamana Abijah dhala Jerobom mo. 8 Abijah ishki 'ko'da 'cesh nyakki idhan babam piti mo, dhali uni kanki a'di e 'peŋkuman bampa/ ma Dawuu'd mo. Assa jin ta ya/um piti taki'da malik e mom piti mo be.

Assa Jiki'da ji e pa Yahuuda/ mo

9 Ki yila iss 'de/ gi takin ma Jerobom amalik ma Israyiil mo tani, Assa telki mii 'pen mmojiya ji apo/ pa Yahuuda/ mo. 10 A'di jiki'da ji yili iss su/ i'ce'dka 'de/ e pa Urushaliim mo. Atiŋkum piti yukkunu gway ka Maakah mo, jin ta 'bwa/ ma Abishalom mo. 11 Assa miiki'd ka kar/e e jis/e gi Tapa mo, me'da Dawuu'd mo, jin ta'da dhan babam piti mo, a'di miiki'd kan mo. 12 A'di 'ce'dki mii gi luŋu miinycal 'pena 'cesh mo dhali urki aris tompinycon i'baar ka pije/ mo kun miikina idhan babam piti mo be. 13 A'di si'da/ kalki gway ma 'boma malik ka pije/ mo, jin ta'da tiŋkum piti mo, mmota malika 'bomi mo, haali/ ayim kwanyki jamas gi mo ush gwo e 'peni cwa ma Ashirah mo. Assa 'cithki jamas gi mo ush gwo e ka 'cesh mo dhali 'thaki a'di e embul momba'da'd wosh Kidron mo. 14 Hili aris mo kun ka'dama ka'dam uni 'konu ki kal ka pije/ mo. Wakan, adu ma Assa cikina a'di ki Tapa ka ris cim piti i'baar mo be. 15 A'di kali aris to e gu'b gi Tapa uni kun dhuki mo ma babam piti ki she/ mo, dhali aris tom pitiŋ gana/ kun dhukunu ki she/ uni kun ukkunu 'peni gurany kush mo dhali 'dolkon, dhali aris toŋ'kul bwa mo.

16 Imun mo/as diki'd e embwamana Assa dhala malik Baasha ma Israyiil mo, ka risa cim buni i'baar mo. 17 Baasha jin ta'da malik ma Israyiil mo tani, a'di mii ki mondor apowa Yahuuda/ mo dhali nyaŋki

Ramah mo, wakan ki a'di midi diki dhal jan 'deŋkamu/ bway mmoya mo walla ciç eya 'cesh ma Assa jin ta'da maliḵ gi pa Yahuuda/ mo. 18 Wakana Assa ḵalki gurany kush i'baar mo dhali 'dolkon jin dhalkunu eya ris bwaman gu'b kun dhukunu to e gu'b gi Tapa mo, dhali aris bwaman gu'b kun dhukunu to gi gu'b ma maliḵ mo. A'di karki a'di e me'd gi 'kwani kun miina ṯu'c piti mo dhali hashki a'di bwaya Ben-Hadad jin ta ya/ ma Tabrimmun jin ta ya/ ma Hesiyuun mo, jin ta'da maliḵ gi pa Araam mo, jin diki'd e pan Dimashga/ mo. A'di o'd ki, 19 "Dhalki gwoŋ gam me'd di'd imun e embwamani aha/ dhali /e mo, me'd jin dikina a'di imun e embwamana babam pem dhala babam pini mo. Hili ma, aha/ hashkina /e to jin çinu ki me'd 'peni gurany kush mo dhali 'dolkon mo. 'Ce'di gwoŋ gam me'd pini nyaḵka Baasha jin ta'da maliḵ ma Israyiil mo, wakan ki a'di midi dhal aha/ 'de/ mo be." 20 Ben-Hadad karki 'ce e gwo ma Maliḵ Assa mo dhali hashki aris 'kwaninycan ma risa thuruḵ piti mo, dhali uni 'koshki aris 'peŋkuman bampa/ ma Israyiil mo. Uni 'koshki Iijon, dhala Daan mo, dhala Habil, dhala Beṯh Maaḵah, dhali Ḵinnereṯh i'baar mo, imonṯal 'de/ nyaḵka 'cesh ma Naptaali/ i'baar mo. 21 A'di mii'd me'd jin ciḵkin ma Baasha gwo yan mo tani, a'di doshki'd mmonyaŋ Ramah mo dhali yaki'd ka nyaŋ'ko'd bway Ṯirsah mo. 22 Wakana Maliḵ Assa baḵki gwo eya tente/ e pa Yahuuda/ i'baar mo. Jan 'de/ piyi'd jin diki di ki 'kus mo. Uni ḵalki aris wosh ka pije/ mo dhali aris cwan dher gi pa Ramah kun nyaŋkin ma Baasha 'peŋkuman pa mo. Wakana Maliḵ Assa miiki to jin nyaŋu to mmonyaŋ Geba ma Benyjamiin mo dhala Mispah mo.

23 Haali/ me'da ris miin tiya ma Assa mo, dhali mom'bi'th piti i'baar mo, dhali to 'baar mo kun miikina a'di mo, dhali aris 'peŋkuman bampa/ nyaŋkina a'di mo, a/uni 'konu ki 'kwar eya warka/ ma ris mii gi imaliḵ gi pa Yahuuda/ mo? Hili ki embul gi yil gi monycam piti mo tani a'di taki'd gi 'ba'th e sho'k piti mo be. 24 Yan'ko'da Assa ishki 'ko'da 'cesh inyaḵki idhan babam piti mo dhali a'di kankunu nyaḵki uni e 'peŋkuman bampa/ ma babam piti ka Dawuu'd mo. Dhala Jehoshapaaṯ jin ta ya/m piti taki'da maliḵ e mom piti mo.

Nadaa'b Jiki'da ji e pa Israyiil mo

25 Nadaa'b jin ta ya/ ma Jerobom ṯelki mii 'pen mmojiya ji apowa Israyiil ki yil gi 'kon ma po/ isu/ ma maliḵ Assa gi pa Yahuuda/ mo;

a'di jiki'da ji apowa Israyiil yili su/ mo be. 26 A'di diki'd mmomii tonthus e jis/e gi Tapa mo dhali yaki'd e bway ma babam piti mo, dhali e miinthus pitiŋ gana/ mo, ki mii jin shukina a'di Israyiil bway mmomii miinthus mo. 27 Baasha jin ta ya/ ma Ahijah mo tani, 'peni kuŋ gu'b ma Yassakar mo, gamki mii me'd apowa Nadaab mo; dhala Baasha 'koshki a'di jwa a'cesh e Gibbethon mo, jin taki ji gi 'kwanim Palastiin mo, haala Nadaab dhali 'kwani ma Israyiil i'baar mo uni ishkin mmo'kam mo is bway Gibbethon mo be. 28 Ki yila kwara ma malik Asa gi pa Yahuuda/ mo tani, a Baasha 'koshki'da Nadaa'b jwa mo dhali taki'da malik e mom piti mo. 29 Ki jahanne/ me'd jin takina a'di amalik mo tani, Baasha 'koshki kuŋ gu'b ma Jerobom jwa i'baar mo. A'di diki dhal jaŋkamu/ ki e 'peni aris emen ma Jerobom mmoshi/in mo; ki bway yan a'di 'ce'dki kuŋ gu'b ma malik sho'k mo, me'd jin walkina Tapa 'twa/ ka man mii tom piti ka Ahijah jin ta wathi/ Shilon mo tani, 30 haala Jerobom a'di miiki aris miinthus mo dhali ki mii jin shukina a'di a Israyiil bway mmomii miinthus mo, hili a'di rakki Tapa, jin ta'da Arumgimis ma Israyiil isa nyor mo be.

31 Haali/ me'da ris miin tiya kun miin ma Nadaab mo, dhali to 'baar mo kun miikina a'di mo tani, a/uni 'konu ki 'kwar eya warka/ gi imalik ma Israyiil mo? 32 Imun mo/as diki'd e embwamana Assa dhala Baasha jin ta'da malik ma Israyiil ka risa cim buni i'baar mo.

Baasha Jiki'da ji eya Israyiil mo

33 Ki yili kwara ma malik Assa gi pa Yahuuda/ mo tani, Baasha jin ta ya/ ma Ahijah telki mii 'pen mmojiya ji apowa Israyiil i'baar mo e Tirsah mo dhali a'di jiki'da ji yili iss 'de/ i'ce'dka doŋgon mo be. 34 A'di miiki tonthus e jis/e gi Tapa mo dhali yaki'd e bway ma Jerobom mo dhali e miinthus piti jin miikina a'di mmoshuwa Israyiil bway mmomii miinthus mo.

Imalik 'De/ 16

1 Gwo gi Tapa yayi'd eya Jehu jin ta ya/ ma Hanani apowa Baasha mo, mmo/ o ki, 2 "Wakan Aha/ karkina /e ki ca 'peni bu'da 'cesh mo dhali kar /e mmota manshu bway apo/ 'kwanim pem ma Israyiil mo, /e yakin e bway ma Jerobom mo dhali mii 'kwanim pem ma Israyiil mmomii

miinthus mo, wakan mmorak̲ Aha/ isa nyor goma ris miinthus buni mo. 3 Hili ma, Aha/ mina 'ce'da Baasha sho'k mo dhali kuŋ gu'b piti mo dhali Aha/ mina mii kuŋ gu'b pini mmowa e ki kuŋ gu'b ma Jerobom jin ta ya/ ma Nebaat̲ mo. 4 Ka risa 'ka mini 'ka 'kwani kun ta kuma Baasha kun wukin e 'peŋkuman bampa/ mo, dhali aris 'dii ma balany gi momis mini 'ka 'kwani kun wukin e bwam mombwasho mo be."

5 Haali/ isi me'd miin tiya ma Baasha mo, jin miikina a'di mo, dhali mom'bi'th piti mo tani, a/uni 'kwarkunu eya warka/ ma ris mii gi imalik̲ ma Israyiil mo? 6 Baasha ishki 'ko'da 'cesh inyak̲ki idhan babam piti mo dhali a'di kankunu e T̲irsah mo, dhala Elah jin ta ya/m piti taki'da malik̲ e mom piti mo. 7 Wakan eya manc̲i gwon dhamo/ jin ta'da Jehu jin ta ya/ ma Hanani mo tani gwo gi Tap̲a yaya'd ap̲owa Baasha dhali kuŋ gu'b piti mo, haali/ gom tonthus i'baar mo kun miikina a'di e jis/e gi Tap̲a mo, wakan mmok̲ucur a'di ka nyor ka t̲u'c gi me'd piti mo, me'd k̲uŋ gu'b ma Jerobom mo, dhali si'da/ a'di 'koshki kuŋ gu'b ma Jerobom jwa i'baar mo.

Elaah jiki'da ji eya Israyiil mo

8 Ki yila iss 'de/ i'ce'dka pe'de/ gi takin ma Assa amalik̲ gi pa Yahuuda/ mo tani, Elaah jin ta ya/ ma Baasha t̲elki mii 'pen mmojiya ji ap̲owa Israyiil e T̲irsah mo; a'di jiki'da ji yili su/ mo be. 9 Aman mii tom̲ piti ka Si/imri mo, jin taki wathinyca'd ma 'ban ma risa arabiyyam piti kun dira shuma rum mo, kulumki'd mmomii mii ap̲o/ a'di mo. I'dishesan Elaah a'di diki'd e T̲irsah mo, mmo'kosh is piti k̲i tomp̲i e gu'b ma Arsa mo, a'di jin diki'da p̲o/ kuŋ gu'b e T̲irsah mo. 10 Si/imri yaki bwaman mo, dhali pam a'di m̲o, dhali 'koshki a'di jwa mo ki yila iss 'de/ i'ce'dka pesu/ ma malik̲ Assa gi pa Yahuuda/ mo dhali taki'da malik̲ e mom piti mo. 11 Ka Si/imri t̲elki mii 'pen mmojiya ji mo dhali a'di c̲a'bki'da p̲owa k̲ursem piti mo tani, a'di 'koshki kuŋ gu'b ma Baasha jwa i'baar m̲o. A'di diki dhal jiŋ gwat̲h̲ t̲al 'deŋ kamu/ ki e mo jin taki 'kwani ma Baasha mo walla imugum piti mo. 12 Wakana Simri 'ce'dki kuŋ gu'b ma Baasha sho'k i'baar mo, me'd isi gwo gi Tap̲a jin walkina a'di 'twa/ ap̲owa Baasha ka Jehu jin ta'da manc̲i gwon dhamo/ mo, 13 haali/ goma ris miinthus ma Baasha i'baar mo dhala Elaah jin ta ya/m piti uni miiki aris miinthus mo, dhali ki mii jin miikina uni mmoshuwa

Israyiil bway mmomii miinthus mo, wakan uni rakki Tapa mo, jin ta'da Arumgimis ma Israyiil mo, mmomiiya nyor goma ris tompinycon buni mo. 14 Haali/ me'da ris miin tiya kun min ma Elaah mo, dhali to 'baar mo kun miikina a'di mo, a/uni 'konu ki 'kwar eya warka/ ma ris mii gi imalik ma Israyiil mo?

Si/imri jiki'da ji eya Israyiil mo

15 Ki yila iss 'de/ i'ce'dka pesu/ ma malik Assa gi pa Yahuuda/ mo tani, Simri jiki'da ji gom jasa cimi pesu/ e Tirsah mo. I'dishesan athuruk bu'thki moŋ'ko mmo'dish Gibbethon is mo, jin taki ji gi 'kwanim Palastiin mo. 16 Athuruk kun bu'thki moŋ'ko imun cikki gwo jin okunu mo ki: "Simri a'di kulumki'd mmomii to mo dhali a'di 'koshki'da malik jwa mo." Wakan ka cim caan e moŋ'ko mo tani, 'kwani ma Israyiil i'baar mo okina Omiri gwo eya tente/ mo, jin ta'da manshu bway ma jesh mo tani, taki'da malik apowa Israyiil mo be. 17 Omiri yaki'd 'peni Gibbethon mo dhali 'kwani ma Israyiil i'baar mo inyakki a'di mo, dhali uni 'kamki Tirsah is mo. 18 Wakan me'd jin mishkin ma Simri mo ki 'peŋkuman pa a'di kalkunu mo tani, a'di yaki'd e mo jin nyaŋu isi mis jin gamki me'd ki gu'b ma malik mo dhali ci'thki monyaŋ ki o'd mo; dhali a'di wuki'd eya le'dan o'd mo. 19 Mii yansan diki'd goma ris miinthus kun miikina a'di mo mmomii tonthus e jis/e gi Tapa mo, mmo ya e bway ma Jerobom mo dhali e miinthus jin miikina a'di mo, wakan mmodhala Israyiil bway mmomii miinthus mo. 20 Haali/ me'd miin tiya kun miin ma Simri mo, dhali mii shigga/ gwan kun miikina a'di mo tani, a/uni 'konu ki 'kwar eya warka/ gi imalik ma Israyiil mo?

Omiri jiki'da ji eya Israyiil mo

21 Yan'ko'd 'kwani ma Israyiil kwa/kunu bwa she/ isu/ mo. Anonshe/ gi 'kwani bathkina Ti'bnii jin ta ya/ ma Ginath mo, mmokar a'di ka malik mo, dhala nonshe/ bathkina Omiri mo. 22 Hili 'kwani kun bathkina Omiri nsho'k uni 'bitha 'bi'th mmobol 'kwani e kun bathkina Tibnii jin ta ya/ ma Ginath nsho'k mo. Wakana Ti'bnii wuki'd mo, dhala Omiri taki'da malik mo be. 23 Omiri telki mii 'pen mmojiya ji apowa Israyiil ki yila iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd i'ce'dka 'de/ ma malik Assa gi pa Yahuuda/ mo, dhali a'di jiki'da ji yili 'kume'd i'ce'dka su/

mo. A'di jiki'da ji 'peni T̲irsah gom yili pe'de/ mo. 24 A'di yolki mo ma gagamis gi pa Samariya 'pena Shimer ka kuluny ma guurush kush isu/ mo. A'di nyaŋki 'peŋkuman bampa/ apowa gagamis mo dhali yuk̲ki 'peŋkuman bampa/ gway ka Samariya mo, i'ko'di gway ma Shimer mo, a'di jin cilkin ma gagamis nt̲wa/a/ mo be. 25 Omiri miiki tonthus e jis/e gi Tap̲a mo dhali miiki mii shigga/ ki nyanye/ mmobol uni e 'baar mo kun 'kokini t̲wa/a/ ki a'di mo. 26 Haali/ a'di yaki'd e bway ma Jerobom i'baar mo jin ta ya/ ma Nebaat̲ mo dhali aris miinthus piti kun shukina a'di 'kwani ma Israyiil bway mmomii miinthus mo, mmorak̲ Tap̲a isa nyor mo, jin ta'da Arumgimis ma Israyiil mo, mmomiiya nyor goma ris tomp̲inycon buni kun 'koki ta kuŋ gana/ mo be.

27 Haali/ me'd miin tiya goma Omiri jin miikina a'di mo, dhali ki mom'bi'th jin t̲orkina a'di mo tani, a/uni 'konu ki 'kwar eya warka/ gi imalik̲ ma Israyiil mo? 28 Wakana Omiri ishki 'ko'da 'cesh nyak̲ki idhan babam piti mo dhali a'di kankunu e Samariya mo dhala Ahaa'b jin ta ya/m piti taki'da malik̲ e mom piti mo be.

Ahaa'b jiki'da ji eya Israyiil mo

29 Ki yila iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd i'ce'dka peŋkwara ma malik̲ Assa gi pa Yahuuda/ mo tani, Ahaa'b jin ta ya/ ma Omiri t̲elki mii 'pen mmojiya ji ap̲owa Israyiil mo. Ahaa'b jin ta ya/ ma Omiri jiki'da ji ap̲owa Israyiil̲ e Samariya ki yili iss 'de/ i'ce'dka su/ mo. 30 Ahaa'b jin ta ya/ ma Omiri miiki tonthus e jis/e gi Tap̲a mo, ki nyanye/ mmobol uni gwansan e i'baar mo kun 'kokini t̲wa/a/ ki a'di mo be. 31 A'di ta miiŋ gwa'dga/ goma Ahaa'b mmoya eya ris miinthus ma Jerobom jin ta ya/ ma Nebaat̲ mo, wakan a'di k̲alki'da Jesibel ki ashim piti jin ta 'bwa/ ma Et̲h̲baal mo, jin ta'da malik̲ gi 'kwani Siduun mo; a'di yaki'd mo dhali luŋki'da Baal mo dhali goŋki is ka 'cesh gom a'di mo. 32 A'di nyaŋki'da gwat̲a/ goma Baal e gu'b ma Baal mo, jin nyaŋkina a'di e Samariya mo. 33 Ahaa'b uk̲ki cwa ma Ashirah mo. Ahaa'b rak̲ki Tap̲a, jin ta'da Arumgimis ma Israyiil mo, mmomiiya nyor mmobola risa malik̲ ma Israyiil e i'baar mo kun 'kokin nt̲wa/a ki a'di mo be. 34 Ki embul gi gwoŋk̲an ma Ahaa'b mo tani, Hi/iil gi pam Bet̲h̲/iil nyaŋki pa Ariiha dok̲/e mo. Hi/iil k̲a'bki moŋk̲a'b gi 'peŋkuman bampa/ ki sheŋ'kup̲ gi mondiki/e ma Abiraam mo, jin ta'da bwanyaram piti mo;

dhala Seguu'b mo, jin ta ya/a gwa'dgam piti mo, jin thiski mondiki/em piti e mo ki embul jin nyaŋkina a'di aris 'twaŋkala goŋ gi 'peŋkuman bampa/ mo, ki mmodhu gwo gi Tapa jin walkina a'di 'twa/ a Jeshuwa jin ta ya/ ma Nuun mo.

Imaliḵ 'De/ 17

Iliyya Baḵki gwo gi Moŋḵuthu'd mo

1 Iliyya jin ta wathi/ Tishbet mo, 'peni Tishbe e Gile'd mo, oki'da Ahaa'b gwo mo ki, "Me'd Tapa, Arumgimis ma Israyiil jin diki'd ki e mo, jin doshka e bwambor mo, imun japе/ midi diki di mo walla sho'k ka ris yil gwansan mo isi ciki/ aha/ ona gwo wakan mo." 2 Gwo gi Tapa yaya'd eya Iliyya mo, mmo/ o gwo mo ki: 3 "Yayi 'peni mahan mo dhali yayi 'kupki mom'pesho'k mo; bagi is pini e 'kus yi'de/ buruuḵ Ḵeriṯh mo, e mom'pesho'k gi yi'de/ Uurdun mo. 4 A'di midi ċiki /e yi'de/ mmopi 'peni 'kus yi'de/ jin guski'd mo, dhali Aha/ ḵankina arisa gwaraŋgwaḵ gwo mmoċi /e to imun mo." 5 Wakana Iliyya yaki'd mo dhali miiki'd me'd gwo gi ḵankina Tapa a'di mo. A'di yaki'd mmoċa'b mmo'dish 'kus yi'deŋ Ḵeriṯh jin guski'd is mo, e mom'pesho'k gi yi'de/ Uurdun mo be. 6 Arisa gwaraŋgwaḵ ḵali a'di maaŋḵuthu'd mo dhali shum ki mon'thamo/ mo dhali maaŋḵuthu'd dhali shum ki mom'pimpili/ mo, dhali a'di piki yi'de/ 'peni 'kus yi'de/ buruuḵ mo. 7 Hili i'ko'di ari mo mo tani 'kus yi'de/ buruuḵ ḵu'thki'd mo haala sho'k piyi'd imun eya 'cesh mo.

Iliyya dhala 'Bom jin wun ma kaṯh mo

8 Gwo gi Tapa yayi'd e a'di mo, mmo/ o gwo mo ki: 9 "Cuyi mis mo, yayi bway Sarepaaṯh mo, jin taki jima Siduun mo, dhali diyi imun mo. Hili ma, Aha/ ḵankina 'bom gwo jin wun ma kaṯh mmoċi to gom /e imun mo." 10 Wakan a'di cuki mis mo dhali yaki'd bway Sarepaaṯh mo, dhali me'd jin yayina a'di bway 'twaŋkala goŋ gi 'peŋkuman bampa/ mo tani a'bom jin wun ma kaṯh diki'd imun mmotul aris ċiŋkira/ is mo. Wakan a'di yuḵki'da yim mo dhali o gwo mo ki: "Bala ḵali aha/ ari yi'de/ e dhur mo wakan ki aha/ mina pi yi'de/ mo." 11 Me'd jin yakin ma yim mmoha'b yi'de/ mo tani a'di yuḵki'da yim mo, dhali o gwo mo ki, "Bala ḵali aha/ ari maaŋḵuthu'd e me'd pini

mo." 12 Ayim thoḵki a'di gwo mo ki, "Me'd jin dikina Taṗa Arumgimis pini ki e mo tani, aha/ dina ki tagi maaŋḵuthu'da kamu/ mo, hili jasi adiṗany jin ṯal bwam me'd i'de/ e dhur mo dhala yin jin gwa'da gwa'd e thura/ mo. Mishi mo mo, aha/ tulkina c̱iŋkira is isu/ mo wakan ki aha/ mina ya bwaman gu'b mo dhali 'coḵ a'di gom aha/ dhali ya/m pem mo, ki aman mina shwa a'di mo, dhali wu mo be." 13 Iliyya oki'da yim gwo mo ki, "Dhalku/ is ki ḵo/ mo. Yaku/ mo dhali mii me'd jin okina /e gwo mo, hili miiyi aha/ ari maaŋḵuthu'd nṯwa/a/ mo dhali ḵali a'di ka pije/ gom aha/ mo. Wakan i'ko'd mo tani miiyi kun tiya gom /e dhali gom ya/m pini mo. 14 Haali/ Taṗa, Arumgimis ma Israyiil, oki gwo mo ki, ' Dhur ma diṗany midi diḵi di bwa 'te/ mo, walla thura/ ma yin midi diki ḵu'th mo, ntaga cim jin mina Taṗa hasha sho'k aṗo/ mony'cesh mo be.'" 15 Wakana yim miiki'd me'd jin ṯorkin ma Iliyya a'di gwo mo. Ayim dhala Iliyya, imonṯal 'de/ nyaḵki kuŋ gu'b piti mo tani, shwaki to goma cim ka ris mo. 16 Dhur ma diṗany midi diki di bwa 'te/ mo, walla thura/ ma yin midi diki ḵu'th mo, isi me'd gwo gi Taṗa jin oki'd mo ki, me'd jin walkina a'di 'twa/ eya Iliyya mo.

Iliyya doḵi ya/ ma 'bom jin wun ma kaṯh mmodi ki e mo

17 I'ko'da ris to gwansan mo tani ya/ ma 'bom, a'bom jin cilkina gu'b mo tani, 'ba'thki'd mo. 'Wakan 'ba'th piti shi/a shi/ kagahara mo ki shi/in diki di doḵ/e imun jin dhalkunu e a'di mo. 18 Wakana ta'dam piti oki'da Iliyya gwo mo ki, "Ata miikina /e aṗo/ aha/ mo, wathi/ ma Arumgimis mo? A/ /e yayin I aha/ imahan mmoka aha/ gwo e gom miinthus pem mo dhali mmo'kosh ya/m pem jwa mo?" 19 Yan'ko'da Iliyya thoḵki'da yim gwo mo ki, "C̱iyi aha/ ya/um pini mo." A'di ḵalki'da 'ciŋ gwaṯh 'peni 'bame'd piti mo dhali ḵalki a'di ntagi bwaman gu'b mo e mo jin dikina a'di mo, dhali a'di 'thiki'da 'ciŋ gwaṯh eya cim pitiŋ gana/ mo be. 20 A'di gwoki 'twa/ e Taṗa mo dhali oki gwo mo ki, "Taṗa Arumgimis pem mo, a /e si'da/ diki ḵali mii shi/ga/ eya 'bom jin wun ma kaṯh jin nyaḵkika/ di mo, mmo'kosh ya/um piti jwa mo?" 21 Yan'ko'da Iliyya he'thki me'd piti aṗowa 'ci me'di kwara mo; a'di gwoki 'twa/ e Taṗa mo dhali oki gwo mo ki, "Taṗa Arumgimis pem, aha/ 'thona /e mo, bala dhalki mondiki/e ma 'ci yan doḵo'd ka nyaŋ'ko'd e a'di mo." 22 Taṗa ciḵki mon'tho ma Iliyya mo; dhali mondiki/e ma 'ci doḵki'd ka nyaŋ'ko'd e a'di mo, dhali a'di diki'd ki e

dok/e mo be. 23 Iliyya kalki'da 'ci mo dhali kali a'di ka pije/ 'peni bwaman gu'b piti ka 'cesh e gu'b mo; a'di ciki'da 'ciŋ gwath ka ta'dam piti mo dhali o gwo mo ki, "Hili ma, ya/m pini a'di diki'd ki e mo." 24 A'bom oki'da Iliyya gwo mo ki, "I'dishesan aha/ misha ki /e ta wathi/ ma Arumgimis mo, dhali ki gwo gi Tapa 'peni 'twam pini a'di ta'da kar /e mo."

Imalik 'De/ 18

Gwo ma Iliyya goma Ahaa'b mo

1 Wakan i'ko'da risa cim mo tani gwo gi Tapa pu'dki'd eya Iliyya mo, ki yila kwara gi moŋkuthuu'd mo, mmo/ o gwo mo ki: "Yaku/ mo, mmotor is pini ka Ahaa'b mo dhali Aha/ mina hasha sho'k apowa 'cesh mo." 2 Iliyya yaki'd mmotor is piti ka Ahaa'b mo; i'dishesan dhan te/ shi/a shi/ e Samariya mo. 3 Ahaa'b yukki'da Obadayya mo, jin taki 'kupan e gu'b ma malik mo. I'dishesan Obadayya takki Tapa kagaharaŋ gana/ mo be, 4 Ki embul jin 'koshkin ma Jesibel imanci gwon dhamo/ gi Tapa jwa mo tani, Obadayya kalki imanci gwon dhamo/ i iss 'kwanimpa mudhe'd mo dhali bag uni i iss 'kwanimpa su/ i'ce'dka 'kume'd e jurum wosh mo dhali ci uni maaŋkuthu'd dhali yi'de/ mo. 5 Ahaa'b oki'da Obadayya gwo mo ki, "Yaku/ eya 'cesh eya ris yi'de/ kun tu'dun i'baar mo dhali aris 'kus yi'de/ buruuk mo. Wariba/ aman mina gama sho mo dhali wotha ris shuma rum mo dhali rasan thuluny kun 'kokin ki e mo, wakan ki aman mina 'koki thisa ris to/e i'baar mo be." 6 Wakan uni kwa/kina 'cesh bwa ibwamani uni mmo/ii ka kar/e e a'di mo dhali ŋap mo gom yi'de/ mo. Ahaa'b yaki'd ki is piti mo dhala Obadayya yaki'd ki bwaya kamu/ mo.

7 Me'd jin dikin ma Obadayya e bway tur mo tani, Iliyya diki tosh ki midi gam a'di 'kup mo. Obadayya nyithki a'di mo dhali bitki bwam/e ka luŋgu'b ka 'cesh mo. A'di oki gwo mo ki, "A /e ta a'di jin ta tapam pem ka Iliyya mo?" 8 Iliyya thokki a'di gwo mo ki: "Aha/ tana a'di mo. Yaku/ mmotor tapam pini gwo mo ki, ' Hili ma, Iliyya a'di di'di mahan mo.'" 9 Obadayya thokki gwo mo ki, "Miinthus gi wakata miikika/ mo, jin mina /e iciya man mii tom pini e me'd ma Ahaa'b mo, mmo'kosh aha/ jwa mo? 10 Me'd jin dikina Tapa Arumgimis pini ki e mo tani, kal gi mony'cesh midi diki di imun mo walla dhan 'peŋkuman

bampa/ e mo yin jin dina tapam pem ki hash 'kwaniŋ gwath mmogam /e 'kup mo. Wakan ki kal gi 'kwaniny'cesh walla dhan 'peŋkuman bampa/ oki gwo mo ki: ' Iliyya a'di diki di imahan mo tani,' Ahaa'b miiki uni mmothul gwo me'da po/ jin onu is ki uni mini 'koki gam /e mo be. 11 Naskina/ i'dishesan /e oki gwo mo ki, ' Yaku/ mo, mmotor tapam pini gwo ka Iliyya a'di di'di mahan mo.' 12 Ki jahanne/ me'd jin yakika/ 'peni /e mo tani, Shi/in gi Tapa midi kal /e bway moŋkamu/ jin dika ki mish mo. Yan'ko'd ki aha/ yana mo dhali tora Ahaa'b gwo mo, dhali wakki/ a'di diki gam /e mo tani, a'di midi 'kosh aha/ jwa mo. Dhali Naskina/ aha/, jin tana manmii tom pini mo tani, luŋkina Tapa 'peni dhuru'c pem mo be. 13 A'di dinu ki torku/ ki /e mo, tapam pem, ki to jin miikika/ me'd jin 'koshkin ma Jesibel imanci gwon dhamo/ gi Tapa jwa mo, aha/ ba'kkina imanci gwon dhamo/ gi Tapa kun 'koni iss 'kwanimpa imudhe'd mmokwa/ bwa ka issi su/ i'ce'dka 'kume'd e jurum wosh mo dhali thip uni ki maaŋkuthu'd dhali yi'de/ kata mo? 14 I'dishesan /e oki aha/ gwo mo ki, ' Yaku/ mo dhali tor tapam pini gwo ka Iliyya a'di di'di mahan mo,' wakan ki a'di midi 'kosh aha/ jwa mo." 15 Wakana Iliyya thokki gwo mo ki, "Me'd jin dina Tapa gi momis ki e mo, jin doshkika/ e bwambori a'di mo, ki aha/ ka jiŋ gana/ mina tor is pem ka Ahaa'b shwane/ mo." 16 Wakana Obadayya yaki'd mmogama Ahaa'b 'kup mo, dhali torki a'di gwo jin okin ma Iliyya mo. Yan'ko'da malik yaki'd mmogama Iliyya 'kup mo be.

17 Ka Ahaa'b mishki'da Iliyya mo tani, a'di oki a'di gwo mo ki, "A/ diki ta /e mo? /E ta a'din 'de/ jin kali monto'c bwa eya Israyiil mo!" 18 Iliyya thokki gwo mo ki, "Aha/ dina ki kali monto'c bwa eya Israyiil mo, hili /e dhali kuŋ gu'b ma babam pini ta uni kun miiki monto'c bwa mmodhala ris gwoŋkan gi Tapa 'pen mo dhali mmobatha ris tompinycon ma Baal nsho'k mo. 19 Wakan i'dishesan mo tani, hashi gwo mo dhali tul 'kwani ma Israyiil is gom aha/ e 'Kuwosh Karmel mo, imontal 'de/ nyakki imanci gwon dhamo/ ma Baal kun 'koni iss 'kwanimpa iss 'de/ i'ce'dka iss su/ i'ce'dka 'kume'd mo dhali imanci gwon dhamo/ ma Ashirah kun 'koni iss 'kwanimpa iss su/ kun 'kokin mmoshwa to eya tharabeesa ma Jesibel mo be."

Mompi mii e ma Iliyya e 'Kuwosh Karmel mo

20 Wakana Ahaa'b hashki gwo e 'kwani ma Israyiil i'baar mo dhali tulki imanci gwon dhamo/ is imontal 'de/ e 'Kuwosh Karmel mo. 21 Iliyya yayi'd mmo'dish 'kwani 'baar is mo dhali oki gwo mo ki: "Me'd ekata mina umi ak 'kup bum e mo? Wakki/ Tapa a'di ta'da Arumgimis mo tani, bathi a'di nsho'k mo. Hili wakka Baal a'di ta'da Arumgimis mo tani, wakan bathi a'di nsho'k mo." Naskina/ 'kwani 'koki thok a'di gwo mo. 22 Yan'ko'da Iliyya oki 'kwani gwo mo ki, "Aha/, dina Aha/ 'de/ mo, aha/ dhalkunu me'da manci gwo ma Arumgimis ka dhamo/ gi Tapa mo, hili imanci gwon dhamo/ ma Baal uni ta 'kwaniŋ gwath kun 'koni iss 'kwanimpa iss 'de/ i'ce'dka iss su/ i'ce'dka 'kume'd mo. 23 Wakan dhalki uni ci am arasan bip isu/ mo. Dhalki uni kwanyana rasan bip i'de/ gom is buni mo dhali 'cith a'di ka 'ci'cimi'th mo, dhali 'thi a'di apo/ ciŋkira/ mo, dhali dhalku/ ki 'tha o'd e 'kwaranyi a'di mo. Yan'ko'd aha/ mina thosona rasan bipa kamu/ mo dhali 'thi a'di apo/ ciŋkira/ mo, dhali dhalku/ ki 'tha o'd e 'kwaranyi a'di mo. 24 Wakan /e mini yuk gway ma rum pini mo, dhali aha/ mina yuk gway gi Tapa mo, dhali Arumgimis jin thokki gwo ki o'd mo, yan'ko'd dhalki "a'di ta'da Arumgimis mo." Wakan 'kwani 'baar thokki gwo mo dhali o gwo mo ki, "Gwo yan a'di 'bora 'bor mo be."

25 Wakana Iliyya oki gwo e imanci gwon dhamo/ ma Baal mo ki, "Kwanyi arasan bipi 'de/ gom is bum mo dhali thoson a'di ntwa/a/ mo, haali/ um ta 'kwani kun tana aris mo. Yan'ko'd yuki gway ma rum bum mo, hili dhalku/ ki 'tha o'd e 'kwarany ma rasan bip mo." 26 Uni kalkina rasan bip jin cikunu uni mo dhali thosonki a'di mo, dhali uni yuki gway ma Baal 'peni mon'thamo/ ntagi montee mo, mmo/ o gwo mo ki, "Baal, ciki aman gwo mo." Hili imun cuwaŋ kamu/ dinu ki cik mo, walla wathin 'deŋkamu/ diki thok gwo mo. Uni sakin ka kul is eya gwata/ jin ukkina uni mo. 27 Ki montee mo tani Iliyya miiki uni ka mak mo dhali o gwo mo ki, "Cuyi ki 'kusa caaga/ mo! A'di ta'da rum thus mo! Wariba/ a'di kulumki'd mo, walla a'di wothki is piti mo, walla a'di yaki'd e mo si'dga/ mo, walla wariba/ a'di ishki e mo dhali minu mii mer e mo." 28 Wakan uni cukin ki 'kusa caaga/ ki nyanye/ mo, dhali uni 'cithki is buni ki gandala turga/ mo, me'd jin miikna uni isa yempa/ mo, dhali ka risa mee mo, ntaga bas buni sokin 'peni is buni mo. 29 Ka tente/ bwaŋ'kup peke'd mo, tani uni naskina/ sakin ntaga

tente/ gi c̲inu to mmomiiya bas mom'pimpili/ mo, hili 'kus dinu ki cik̲ imun mo walla wathin 'deŋkamu/ diki thok̲ gwo mo; wathin 'de/ p̲iyi'd imun jin karki 'ce ka ris gwom buni mo be.

30 Yan'ko'da Iliyya oki 'kwani 'baar gwo mo ki, "Iiyu/ mmo'dish aha/ is mo," dhali 'kwani 'baar iiyin mmo'dish a'di is mo. Wakan a'di thosoki'da gwat̲a/ gi Tap̲a jin 'ce'dkunu sho'k mo. 31 Dhala Iliyya k̲alki wosh i'kume'd i'ce'dka su/ mo, wosh ka 'det̲e/ 'det̲e/ bu'thki embul ma risa wak̲ ka 'det̲e/ 'det̲e/ 'peni iya/ ma Yakuub mo- a'di taki'da Yakuub jin p̲u'dkina gwo gi Tap̲a mo, mmo/o gwo mo ki, “Israyiil midi ta gway pini mo." 32 Ki wosh kun nyaŋkina a'di agwat̲a/ ki gway gi Tap̲a mo dhali a'di 'kaki'da kanyjal mmo'kama gwat̲a/ is ki caaca jin 'kosh jwa mo mmobu'th mombar ma thunyjur i'kume'd i'ce'dka pesu/ gi emen to mo. 33 A'di thoson ki cwa is gom o'd mo, mmo'cit̲ha rasan bip̲ ka 'ci'cimi'th mo, dhali karki mo ma 'ci'cimi'th ma rasan bip̲ e c̲iŋkira/ mo. A'di oki gwo mo ki, " 'Tu'di dhura doŋgon ki yi'de/mo dhali gac̲ a'di ap̲o/ to jin c̲inu mmo'tha ki o'd mo dhali ap̲o/ c̲iŋkira mo." 34 Yan'ko'd a'di oki gwo mo ki: "Wali a'di me'di su/ mo," dhali uni walki a'di me'di su/ mo. Dok̲/e a'di oki uni gwo mo ki: "Wali a'di me'di kwara mo," dhali uni miiki a'di me'di kwara mo be. 35 Yi'de/ guski'di 'kama gwat̲a/ is mo dhali 'tu'dki'da kanyjal mo. 36 Mii yan miiki'd ki embul gi c̲inu to mmomiiya bas gi mom'pimpili/ mo, ka Iliyya jin ta'da manc̲i gwo ma Arumgimis kadhamo/ yayi'd mmo'dish mo is mo dhali oki gwo mo ki, "Tap̲a, jin ta'da Arumgimis ma Ibrahiim mo, dhala Is/hak̲ mo, dhala Israyiil mo tani, dhalki mishu ka cim yan ki /e tana Arumgimis ma Israyiil mo, dhali ki aha/ tana manmii tom pini mo, dhali ki aha/ miikina aris to gwansan i'baar mo e gwom pini mo. 37 Cik̲i aha/ gwo ma, Tap̲a, cik̲ki aha/ gwo ma, ki 'kwani gwansan mini mish ki /e, ta Tap̲a, Arumgimis mo, dhalki ki /e t̲u'kkina dum buni mo ka nyaŋ'ko'd dok̲/e ki is pini mo." 38 Yan'ko'd o'd gi Tap̲a bit̲ki'd mo dhali shwaki to jin c̲inu mmo'tha ki o'd mo, ki 'bore/ mo me'd c̲iŋkira/ mo, dhala ris wosh mo, dhali bu'da 'cesh mo, dhali k̲u'th yi'de/ jin diki'd eya kanyjal mo, 39 Ki 'kwani 'baar mishki to yan mo tani, uni luŋki bwam/e ka 'cesh mo dhali o gwo mo ki, "Tap̲a, a'di ta'da Arumgimis mo! Tap̲a, a'di ta'da Arumgimis mo!" 40 Wakan Iliyya oki uni gwo mo ki, "K̲ali manc̲i gwon dhamo/ ma Baal mo. Dhalku/ ki dhal jan'de/ 'peni uni mmogusi ye mo." Wakan uni k̲alki uni mo, dhala Iliyya k̲alki manc̲i

gwon dhamo/ ma Baal bway Yi'de/ Kishon mo dhali 'koshki uni jwa imun mo be.

Moŋkar 'kup gi Moŋkuthu'd mo

41 Eliyya oki'da Ahaa'b gwo mo ki, "Cuyi mis mo, dhali shwayi to mo dhali piyi to mo, haali/ ko ma sho'k caaca imun mo be." 42 Wakana Ahaa'b yaki'd mmoshwa to mo dhali pi to mo. Yan'ko'da Iliyya yaki'd eya liman gi 'kuwosh Karmel mo, dhali luŋki 'kup piti ka 'cesh mo dhali kar bwam/em piti e embwaman 'kupa 'dupun piti mo. 43 A'di oki'da manmii tom piti gwo mo ki, "Cuyi mis i'dishesan mo, hili mo 'kupki kumma/ yi'de/ mo." Dhali Amanmii tom piti yaki'd mo dhali hilki mo mo dhali a'di oki gwo mo ki, "To piyi'd imun mo." Wakan me'di pesu/ Iliyya oki gwo mo ki, "Yaku/ dok/e mo." 44 Dhali me'di pesu/ amanmii to oki gwo mo ki, "Hili ma, arak a'di cuki mis imun 'peni kumma/ yi'de/ mo, ki gwa'd gwa'd mmowa e ki me'd gi wathi/ mo." Iliyya thokki gwo mo ki, "Yaku/ mo dhali owa Ahaa'b gwo mo ki, ' Thosoni arabiyyam pini is jin dira shuma rum mo dhali thuli ka 'cesh ntwa/a/ ka sho'k midi diki dosh /e mo.'" 45 Mii yan miiki'd ki ari embul mo mo e momis ka rak 'thi/ jin caki'd mo dhali 'tham mo, dhali adhana sho'k caaca imun mo. Ahaa'b merki'd mo dhali yaki'd bway pa Jeserel mo, 46 hili me'd gi Tapa diki'da powa Iliyya mo. A'di dekki burrinyen tur piti mo dhali guski'd ntwa/a/ ka Ahaa'b e 'twaŋkal gi pa Jeserel mo be.

Imalik 'De/ 19

A Iliyya Guski'di ye mo 'pena Jesibel mo

1 Ahaa'b torki'da Jesibel gwo 'baar mo kun miikin ma Iliyya mo dhali kata i'koshkina a'di imanci gwo jwa kadhamo/ i'baar mo ki gandala turga/ mo. 2 Wakana Jesibel hashki'da manhash gwo bwaya Iliyya mo, mmo/ o gwo mo ki, "Wakan dhalka risa rum mii to e aha/ mo, dhali ki nyanye/ si'da/ mo, wakki/ aha/ mina diki mii mondiki/em pini mmowa e ki mondiki/e gi jan 'de/ 'peni imanci gwon dhamo/ gwansan kun wukin me'da tente/ yan ka 'thamo/ mo." 3 Ka Iliyya cikki gwo caan mo tani, a'di cuki mis mo dhali guski'd gom mondiki/em piti mo dhali yayi'd bwaya Barshiba mo, jin ta ji gi pa Yahuuda/ mo, dhali dhalki'da manmii tom piti imun mo.

4 Hili a'di ki is piti yaki mo si'dga/ ka cim ka ris e mombwasho mo, dhali yayi'd mo dhali ca'bki'd e 'penycwa ma beberes mo. A'di dotki gwo gom is piti ki a'di midi wu mo, dhali o gwo mo ki, "A'di 'kosh jwa mo, i'dishesan, Tapa; kali mondiki/em pem mo, haali/ aha/ dina ki 'bora 'bor 'peni idhan babam pem kun wukin mo." 5 Wakan a'di ishki 'ko'da 'cesh mo dhali ishki'd e 'penycwa ma beberes mo. Ki jahanne/ aman'doyu gwo taki a'di is ki me'd mo dhali oki a'di gwo mo ki, "Cuyi mis mo dhali shwayi to mo." 6 Iliyya hilki mo mo, dhali maaŋkuthu'd diki'di buŋkup piti mo jin ba'dkunu ka 'cila'th mo dhala jak yi'de/ mo. Wakan a'di shwaki to mo dhali piki to mo dhali yan'ko'd a'di ishki 'ko'da 'cesh dok/e mo be. 7 Aman'doyu gwo gi Tapa pu'dki'd dok/e me'di su/ mo dhali taki a'di is ki me'd mo dhali o gwo mo ki, "Cuyi mis mo dhali shwayi to mo, haali/ mo yam pini si'da si'd kagahara gom /e mo." 8 Wakan a'di cuki mis mo dhali shwaki to mo dhali piki to mo, dhali a'di yaki'd ki mom'bi'th gi tonte/ caan goma cimi iss su/ montee mo dhala cimi iss su/ mon'thiny e Horeb mo, jin ta wosha caaga/ ma Arumgimis mo. 9 A'di yaki'd e embul jurum wosh imun mo dhali thosonki is mmodi mon'thiny e a'di mo. Yan'ko'd gwo gi Tapa pu'dki'di a'di mo dhali o a'di gwo mo ki, "Ata mina /e imahan mo, Iliyya?" 10 Iliyya thokki a'di gwo mo ki, "Aha/ takina ham'kus kagahara gom Tapa mo, jin ta'da Arumgimis gi momis mo, haali/ 'kwani ma Israyiil dhalki gwoŋ gam me'd pini 'pen mo, dhali 'ce'dki arisa gwatam pini mo, dhali 'koshki imanci gwo ma Arumgimis kadhamo/ jwa mo ki gandala turga/ mo. I'dishesan jasi, aha/ mo, a'di dhalkunu mo dhali uni pal mii mmokal mondiki/em pem mo."

Gwo ma Arumgimis jin 'cekunu goma Iliyya mo

11 Tapa thokki gwo mo ki, "Yayi ka pije/ mo dhali doshi apo/ 'kuwosha caaga/ ibwambori Aha/ mo." Wakan Tapa yaki'd ki tur mo, dhali 'thama 'bi'thga/ dorki'd apo/ 'kuwosh mo dhali 'ce'dki aris wosh bwa mo ka 'ci'cimi'th e bwambori Tapa mo, hili Tapa diki di e bwamana puthar 'tham mo. Wakan i'ko'di 'tham poshki'd mo tani, a'cesh jin yikin ki is pu'dki'd mo, hili Tapa diki di e mo jin yikin ma 'cesh is mo be. 12 Wakan i'ko'da 'cesh yikin ki is mo tani o'd pu'dki'd mo, hili Tapa diki di e bwam o'd mo. Wakan i'ko'di o'd mo tani, naskina/ ari 'kus yayi'd mo. 13 Ka Iliyya cikki 'kus mo tani, a'di kumki jis/em piti ki

burrinyem piti mo, dhali yaki'd ka pije/ mo, dhali doshki'd e twaŋkal jurum wosh mo. Yan'ko'd gwo pu'dki'd gom a'di mo jin o gwo mo ki, "Ata mina /e i mahan mo, Iliyya?" 14 Iliyya thokki gwo mo ki, "Aha/ takina ham'kus kagahara gom Tapa mo, Arumgims gi momis mo, haali/ 'kwani ma Israyiil dhalki gwoŋ gam me'd pini 'pen mo, dhali 'ce'dki aris gwatam pini mo, dhali 'koshki imanci gwon dhamo/ jwa mo ki gandala turga/ mo. I'dishesan aha/, a'di dhalkunu dhali uni pal mii si'da/ mmokal mondiki/em pem mo." 15 Wakan Tapa oki a'di gwo mo ki, "Yaku/ mo, dhali tuki e bway pini bway mombwasho gi pa Dimashga/ mo, dhali ki /e pu'dun mo tani /e mini wolla Hasa/ill ayini 'kup mmota malik apo/ pa Araam mo, 16 dhali /e mini wolla Jehu ayini 'kup jin ta ya/ ma Nimshi mmota malik apowa Israyiil mo, dhali /e mini wolla Ilasha ayini 'kup jin ta ya/ ma Shapaat ma Habil Meholah mmota manci gwo kadhamo/ e mom pini mo be. 17 Mii yan a'di midi mii ka Jehu midi 'kosh a'diyin jwa jin kwalki is mmoye mo 'peni gandala turga/ ma Hasa/ill mo, dhali ka Ilasha midi 'kosh a'diyin jwa jin kwalki is mmoye mo 'peni gandala turga/ ma Jehu mo. 18 Hili gom Aha/ ki is pem mina dhal 'kwani kun 'kona aliipi pesu/ e Israyiil mo, kun 'koki luŋ 'kupa 'dupuna 'cesh goma Baal mo, dhali kun 'koki pi a'di 'twa/ mo."

Ilasha Bathki'da Iliyya nsho'k mo

19 Wakana Iliyya yaki'd 'peni mun mo dhali gamki'da Ilasha jin ta ya/ ma Shapaat mo, kun gorkina 'cesh ka morbip gi dhaŋka'b 'ba/ i'kume'd i'ce'dka su/ e bwambori a'di mo, dhali a'di ki is piti gorki'da 'cesh ka morbip i'kume'd i'ce'dka su/ kun takin gi dhaŋka'b 'ba/ mo. Dhala Iliyya yaki'd bwaya Ilasha mo dhali kumki burrinyem pom piti apo/ a'di mo. 20 Wakana Ilasha dhalki'da morbip mo dhali guski'di 'ko'da Iliyya mo; a'di oki gwo mo ki, "Bala dhalki aha/ pina babam pem 'twa/ mo dhala ta'dam pem mo, dhali yan'ko'd aha/ mina bath /e nsho'k mo." Wakana Iliyya oki a'di gwo mo ki, "Yaku/ ka nyaŋ'ko'd mo, hili kulumi gom to jin miikika/ gom /e mo." 21 Wakana Ilasha dokki'd ka nyaŋ'ko'd 'pena Iliyya mo, dhali kalki dhaŋka'b 'ba/ ma morbip mo, dhali 'koshki aris to/e jwa mo, dhali shun ki shum ki cwa 'peni dhaŋka'b 'ba/ gi bip mo. Yan'ko'd a'di ciki a'di ki 'kwani mo dhali uni

'kaki shum mo. Wakan a'di cuki mis mo, dhali yaki'di 'ko'da Iliyya mo dhali miiki a'di to mo be.

Imaliḵ 'De/ 20

Ahaa'b P̲iki 'kwani Suriyya e ki mii mo

1 A Ben-Hadaad jin ta'da maliḵ gi pa Araam tulki'da thuruḵ piti isi monṯal 'de/ i'baar mo. Dhali imun imaliḵ kun wana she/ is kan 'koni iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd i'ce'dka su/ nyaḵki a'di mo, dhali aris shuma rum mo dhali arisa arabiyya kun dira shuma rum mo. A'di yaki'd mo, dhali 'kamki pa Samariya is mo dhali aski'da p̲o/ a'di mo. 2 A'di hashki imanḵal gwo e 'peŋkuman bampa/ bwaya Ahaa'b jin ta'da maliḵ ma Israyiil mo, dhali oki a'di gwo mo ki, "Ben-Hadaad oki gwo yan mo ki: 3 ' Gurany kush pini dhali 'dolkon pini uni ta kum pem mo. Aris up̲ pini si'da/ mo dhali uc̲i mo, uni gun 'bora 'bor mo, uni i'dishesan ta kum pem mo.'" 4 Maliḵ ma Israyiil thoḵki gwo mo dhali oki gwo mo ki, "A'di miiki'd me'd gwo jin ona /e mo, tap̲am pem, jin ta'da maliḵ mo. Aha/ dhali kum pemi 'baar mo tani uni ta kum pini mo be." 5 Imanhash gwo iiyin doḵ/e mo dhali oki gwo mo ki, "Ben-Haad oki gwo yan mo ki, ' Aha/ hashkina gwo e /e mmo/ oki /e mini mii c̲iyi aha/ gurany kush pini mo, dhali 'dolkon pini mo, dhali aris up̲ pini mo, dhali uc̲im pini mo. 6 Hili aha/ mina hash imanmii tom pem e /e ka 'thamo/ goma tente/ yan mo, dhali uni mini ŋap̲ gu'b pini mo dhali aris gu'b gi imanmiiya ṯu'c pini mo. Uni mini butha bu'th ki me'd buniŋ gana/ mo dhali ḵal to 'baar mo kun ḵo'ckina /e e i is mo.'"

7 Wakana maliḵ ma Israyiil yuḵki gwanyjaḵa/ gi bampa/ i'baar mo imonṯal 'de/ mo dhali oki gwo mo ki, "Bala hili mo ki 'bore/ mo dhali hili mo ki 'bore/ ki wathi/ yan ŋap̲ki monṯo'c bwa mo. A'di hashki gwo bway aha/ mmoḵal up̲ pem mo, dhali uc̲i, dhali gurany kush, dhali 'dolkon mo, dhali aha/ dina ki ush a'di gwo e mo." 8 Aris 'kwaniŋ gwanyjaḵa/ i'baar mo dhali 'kwani 'baar mo okina Ahaa'b gwo mo ki, "Dhalku/ ki ciḵ gwom piti mo walla aris ton doṯ piti mo." 9 Wakana Ahaa'b oki imanhash gwo ma Ben-Hadaad gwo mo ki, "Ṯori tap̲am pem ka maliḵ gwo mo ki, ' Aha/ gamkina gwo me'd e to 'baar mo ḵun hashina /e amanmii tom pini mmomii ka tente/ jin ṯwa/a/ mo, hili aha/ mina diki bu'th ton doṯ jin 'ko'd yan mo.'" Wakan imanhash gwo iikin

mo dhali k̲alki gwon thok̲ yan bwaya Ben-Hadaad mo. 10 Yan'ko'da Ben-Hadaad hashki gwon thok̲ piti bwaya Ahaa'b mo, dhali oki gwo mo ki, "Dhalka arisa rum mii to wakan e aha/ mo dhali ki nyanye/ si'da/ mo, walla wak̲ki/ aris 'piny gi pa Samariya mini 'kosh jwa gom 'kwani 'baar mo kun bat̲hki aha/ nsho'k mmo'tu'd me'd buni ka 'det̲e/ 'det̲e/ mo be." 11 Malik̲ ma Israyiil thok̲ki gwo mo dhali oki gwo mo ki, "T̲orka Ben-Hadaad gwo mo ki, ' Wathin 'de/ p̲iyi'd a'di jin hi'thki'da goŋgorom piti jin midi 'thek̲ 'ba/ imis wak̲ki/ a'di buk̲ki a'di ka 'cesh mo.'" 12 Ben-Hadaad cik̲ki gwo yan mo me'd jin p̲ikina a'di to mo tani, a'di dhali imalik̲ kun 'kokin e bwaŋ'kwarany sho'k piti uni kun 'kokin eya ris gu'b burrinyem buni mo. Ben-Hadaad k̲anki iman mii tom piti gwo mo ki, "Buthi moŋ'ko ki is bum ka lonthot̲h gom dhan mo/asa caaga/ mo." Wakan uni thosonki is buni e mmobu'th moŋ'ko gi dhan mo/asa caaga/ mmo'kosh 'peŋkuman bampa/ mo.

13 Wakan hili mo mo ma, amanc̲i gwon dhamo/ yayi'd bwaya malik̲ Ahaa'b ma Israyiil mo dhali oki gwo mo ki, "Tap̲a oki gwo mo ki, ' A/ /e mishkina dhana thuruk̲ yan mo? Hili ma, Aha/ mina kar a'di e me'd pini shwane/ mo, dhali /e mini mish mo ki Aha/ tana Tap̲a mo.'" 14 Ahaa'b thok̲ki gwo mo ki, "Ka ja?" Tap̲a thok̲ki gwo mo dhali oki gwo mo ki, "Ki dhuru'c gi 'kwaninycan gi gu'ba t̲u'c kun miiki to gom imanjiya ji eya ris bampa/ kun caaca mo." Yan'ko'da Ahaa'b oki gwo mo ki, "Aja midi t̲el dhan mo/asa caaga/ 'pen mo?" Tap̲a thok̲ki gwo mo ki, "/E mo." 15 Wakana Ahaa'b tulki dhuru'c 'kwaninycan ma mak̲tha'b is kun miiki to gom imanjiya ji ma ris bampa/ kun caaca mo. Uni deŋkunu e ki iss 'kwanimpa 'kume'd i'ce'dka iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd i'ce'dka su/ mo. I'ko'di uni mo tani a'di tulki'da askar is i'baar mo, 'pena thuruk̲ ma Israyiil i'baar mo, jin ta mondeŋ e ma aliip̲i pesu/ mo. 16 Uni iikin ka pije/ montee mo. Ben-Hadaad p̲iki to ki is p̲iti mo dhali a'di 'koshkina tomp̲i e gu'b burrinyem piti mo, a'di dhali imalik̲ kun 'koni iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd i'ce'dka su/ uni kun wana she/ is kan mmowot̲h a'di mo be. 17 Dhuru'c 'kwaninycan gi gu'ba t̲u'c kun miiki to gom imanjiya ji eya ris bampa/ kun caaca mo tani iikin nt̲wa/a/ bway t̲wa/a/ mo. Wakana Ben-Hadaad a'di t̲orki imanhil mo gwo kun hashkina a'di ka pije/ mo tani, " 'Kwaniŋ gwat̲h iiyin ka pije/ 'peni pa Samariya mo." 18 Dhala Ben-Hadaad oki gwo mo ki, "Wak̲ki/ uni iiyin ka pije/ gom moŋk̲u'th is mo walla mo/as mo tani, buthi uni ki e mo."

19 Wakan dhuru'c 'kwaninycan ma maḵthab kun miiki to gom imanjiya ji gi bampa/ kun caaca mo tani iikin ka pije/ 'peni 'peŋkuman bampa/ mo dhala jesh baṯhki uni nsho'k mo be. 20 'Kwaniŋ gwaṯh ka 'deṯe/ 'deṯe/ 'koshki 'kwanim buni jwa kun ushki gwo ha e mo. 'Kwani Araam sokin mo dhala Israyiil urki uni nsho'k mo. Ben-Hadaad jin ta'da maliḵ gi pa Araam ḵwalki is mmomer shuma rum aṗo/ imonṯal 'de/ nyaḵki 'kwaniŋ gwaṯha tiya kun merki shuma rum aṗo/ mo. 21 Wakana maliḵ gi pa Israyiil yaki'd ka pije/ mo dhali 'koshki aris shuma rum mo dhala risa arabiyya kun dira shuma rum mo, dhali 'koshki 'kwani Araam jwa ki dhan mony'ciṯh 'kus jin caaca mo. 22 Wakana manc̣i gwo yaki'd bwaya maliḵ gi pa Israyiil mo dhali oki a'di gwo mo ki, "Yaku/ mo, 'bithi is pini ki 'bi'th mo, dhali mishi gwo 'ban mo dhali kulumi ki to jin miikina /e mo, haali/ ki yil gi midi doḵu/ mo tani amaliḵ gi pa Araam midi cu mis aṗo/ /e doḵ/e mo."

'Kwani Suriyya P̱ikunu e ki mii Doḵ/e mo

23 Imanmii to ma maliḵ gi pa Araam oki a'di gwo mo ki, "Arum buni a'di ta'da ruma gagamis mo. Gom kan a'di 'bitha uni ki 'bi'th 'penki aman mo. Hili i'dishesan dhalki ana asa aṗo/ uni e moŋḵwany ḵwany mo, dhali ka jiŋ gana/ aman mina 'bitha 'bi'th 'peni uni mo. 24 Wakan /e mini mii to yan mo: K̲ali imaliḵ i'baar mo ka pije/ 'peni mom'bi'th buni mo dhali aḵi uni e ki imanshu bway ma thuruḵ mo. 25 Cuyi athuruḵ mis mmowa e ka thuruḵ kun thiski e mo-shuma rum gom shuma rum mo dhala arabiyya jin dira shuma rum goma arabiyya jin dira shuma rum mo-wakan aman mina as uni e moŋḵwany ḵwany mo. Yan'ko'd aman ka jiŋ gana/ mina 'bitha 'bi'th 'peni uni mo." Wakana Ben-Hadaad ciḵki gwom buni mo dhali miiki'd me'd gwo kun okina uni mo be. 26 I'ko'di monṯel 'pen gi yil this mo tani, Ben-Hadaad tulki 'kwani Araam is mo dhali yaki'd ntagi Aṗṗe'k mmo/as aṗowa Israyiil mo. 27 'Kwani ma Israyiil uni tulkunu is mo dhali c̣ikunu to gi mo/as mmo/as aṗo/ uni mo. 'Kwani ma Israyiil 'kokini bwambori uni mmo wa e ki ushi ḵa'bala su/ 'peni mi mo, hili 'kwani Araam 'tu'dki 'ko'dgwar gi bampa/ mo.

28 Wakan wathi/ ma Arumgimis yayi'd mmo'dish mo is mo dhali walki 'twa/ eya maliḵ ma Israyiil mo dhali oki gwo mo ki, "Taṗa oki gwo mo ki, ' Haali/ 'kwani Araam oki gwo ki Taṗa a'di ta'da rum ma

gagamis mo, hili a'di diki ta arum ma ris embul mo shu'd mo, Aha/ mina kar adhana thuruk̲ yan e me'd pini mo, dhali /e mini mish mo ki Aha/ tana Tapa mo be.'" 29 Wakana risa thuruk̲ 'kokin ka gar'kus imont̲al 'de/ goma cimi pesu/ mo. Yan'ko'd ka cimi pesu/ mo tani adhan mo/asa caaga/ t̲elki 'pen mo. 'Kwani ma Israyiil 'koshki 'kwaniŋ gwat̲h Araam jwa kun iikin ki sho'k imiiya aliip̲ ka cima 'de/ mo. 30 Kun tiya sokin bway Appe'k mo, e bwaman 'peŋkuman bampa/ mo, dhali agaŋgara/ bit̲ki'da p̲o/ 'kwaniŋ gwat̲h kun 'kona aliipi iss 'de/ i'ce'dka pesu/ uni kun dhalkunu mo. Ben-Hadaad guski'd mo dhali yaki'd e bwaman 'peŋkuman bampa/ mo, e bwaman gu'b mo.

Gwoŋ gam me'd gi 'kwarkin ma Ahaa'b nyak̲ka Ben-Hadaad mo
31 Imanmii to ma Ben-Hadaad oki a'di gwo mo ki, "Mishi mo i'dishesan mo ki, aman cik̲kina gwo ki imalik̲ gi kuŋ gu'b ma Israyiil uni ta imalik̲ gi mii mii mo. Bala dhalki ana dek̲a burrinye/ ma shwal mmo'kam empa'd bana mo dhala shi/ mmo'kam 'kup bana mo, dhali ii ka pije/ bwaya malik̲ ma Israyiil mo. Wariba/ a'di midi wot̲h mondiki/em pini mo." 32 Wakan uni hi'thki burrinye/ ma shwal e empa'd buni mo dhala shi/ mmo'kam 'kup buni mo dhali yan'ko'd uni iikin bwaya malik̲ ma Israyiil mo dhali oki gwo mo ki, "Amanmii tom pini ka Ben-Hadaad oki gwo mo ki, ' Bala dhalki aha/ ki e mo.'" Ahaa'b oki gwo mo ki, "A/ a'di naskina/ di'd ki e mo? A'di ta'da kam pem mo be." 33 I'dishesan 'kwaniŋ gwat̲h uni cik̲ki gwo gom jamasa kamu/ 'pena Ahaa'b mo, wakan uni thok̲ki a'di gwo ki jahanne/ mo ki, "Nye, akam pini ka Ben-Hadaad a'di diki'd ki e mo." Yan'ko'da Ahaa'b oki gwo mo ki, "Yaku/ mo dhali susi a'di mo." Wakana Ben-Hadaad yayi'd bway a'di mo, dhala Ahaa'b ŋapki'd ki a'di midi yayu/ eya arabiyyam piti jin dira shuma rum mo. 34 Ben-Hadaad oki'da Ahaa'b gwo mo ki, "Aha/ mina dok̲i /e aris 'peŋkuman bampa/ kun k̲alkin ma babam pem 'pena babam pini mo, dhali /e mini miiya suu'k gom is pini e Dimashga/ mo, me'd jin miikin ma babam pem e Samariya mo." Ahaa'b thok̲ki gwo mo ki, "Aha/ mina dhal /e bway mmo ya ki gwoŋ gam me'd yan mo." Wakana Ahaa'b gamki gwo me'd nyak̲ki a'di mo dhali yan'ko'd mmodhal a'di bway mmoya mo be.

Ahaa'b Wak̲kunu mo

35 Wathiŋ kamu/, jin ta jan 'de/ 'peni iya/ gi imanc̲i gwon dhamo/ mo tani, oki jan 'de/ gwo 'peni imugum piti ki gwo gi Tap̲a mo ki, "Bala dori aha/ mo." Hili wathi/ ushki'd mmodor a'di mo. 36 Y̲an'ko'd amanc̲i gwon dhamo/ oki'da mugum piti gwo jin ta'da manc̲i gwon dhamo/ mo ki, "Haali/ /e diki ha gwo gi 'kus gi Tap̲a e mo, ki jahanne/ me'd jin dhala /e aha/ 'pen mo tani, adhop̲ midi 'kosh /e jwa mo." Ki jahanne/ me'd jin dhalkina wathi/ a'di mo tani, adhop̲ yayi'd ap̲o/ a'di mo dhali 'koshki a'di jwa mo. 37 Wakana manc̲i gwon dhamo/ gamki wathiŋ kamu/ mo dhali oki gwo mo ki, "Bala dori aha/ mo." Wakan wathi/ dorki a'di mo dhali a'di taki jama/ mo. 38 Yan'ko'da manc̲i gwon dhamo/ yaki'd mo dhali c̲orki mo goma malik̲ e bway tur mo; a'di 'tamki is piti ki burrinye/ e em piti mo. 39 Me'd jin yakin ma malik̲ ki yampe mo tani, amanc̲i gwon dhamo/ gwoki 'twa/ amalik̲ mo dhali oki gwo mo ki, "Aman mii tom pini yaki'd ka pije/ e bwaman mom'ba'tha'd gi dhan mo/asa caaga/ mo, dhala askar doshki'd mo dhali susi wathi/ bway aha/ mo dhali oki gwo mo ki, ' Hili wathi/ yan ki 'bore/ mo. Wak̲ki/ a'di midi ya ki bwaya kamu/ mmothis e mo tani, mondiki/em pini minu c̲i gom mondiki/em piti mo, walla /e mini mii c̲iya guurush kush mo.' 40 Hili haali/ amanmii tom pini mala mii mmo ya imahan mo dhali imun mo tani, wathi/ k̲walki is mo." Wakana malik̲ ma Israyiil oki a'di gwo mo ki, "Yansan midi ta ajisam pini mo-/e ki is pini kulumki a'di mo." 41 Yan'ko'd ki jahanne/ mo tani amanc̲i gwon dhamo/ buk̲ki burrinye/ jin 'tamkunu 'peni em piti mo, dhali amalik̲ ma Israyiil nyit̲hki'd ki a'di ta jan 'de/ 'peni imanc̲i gwon dhamo/ mo be. 42 Amanc̲i gwon dhamo/ oki'da malik̲ gwo mo ki, "Tap̲a oki gwo mo ki, ' Haali/ /e dhalki wathi/ bway mmoya 'peni me'd pini mo jin c̲ikika/ mmo'ce'd sho'k mo tani, mondiki/em pini midi k̲al mo gi mondiki/em piti mo, dhali 'kwanim pini gom 'kwanim piti mo.'" 43 Wakana malik̲ ma Israyiil yaki'd bway gu'b piti ki bwan dit̲i'd dok̲/e mo dhali ka nyor mo, dhali p̲u'dki'd e Samariya mo.

Naboṯḥ a'di 'koshkunu jwa mo gom Bwanycwa ma mura'th piti mo

1 I'dishesan ki embula tiya mo tani, Naboṯḥ jin ta wathi/ Jesri/iil taki'd gi bwanycwa ma mura'th e Jesri/iil mo, mmo'dish gu'b ma maliḵ ma Ahaa'b is mo, jin ta'da maliḵ gi pa Samariya mo. 2 Ahaa'b walki 'twa/ inyaḵka Naboṯḥ mo, mmo/o gwo mo ki, "Ç̱iyi aha/ bwanycwa ma mura'th pini mo, wakan ki aha/ mina ta gi a'di me'd toŋ go'do'd gi bwam monsinu mo, haali/ a'di 'disha 'dish ki gu'b pem mo. Ki mo wan e mo tani, aha/ mina ç̱iki /e bwanycwa ma mura'th jin 'bora 'bor mo, walla, waḵki/ /e ç̱i a'di mo tani, aha/ mina ç̱iki /e sheŋ'kup̱ piti ka guurush mo." 3 Naboṯḥ thoḵki'da Ahaa'b gwo mo ki, "Dhalki T̄apa non mo jin miga/ ç̱iya 'cesh gi idhan babam pem gom /e mo." 4 Wakana Ahaa'b yaki'd e bwaman gu'b ma maliḵ piti ki dargi mo wu is e mo dhali miiya nyor mo haali/ gom gwon thoḵ gi ç̱ikin ma Naboṯḥ jin ta wathi/ Jesri/iil a'di mo me'd jin okina a'di gwo mo ki, "Aha/ mina diki ç̱i /e a'cesh gi idhan babam pem mo." A'di ishki 'ko'da 'cesh eya cim piti mo, dhali ṯu'k jis/em piti ka ç̱iŋ'ko'd mo, dhali ushki'd mmodiki shwa tonṯeŋ kamu/ mo.

5 Jesibel jin ta ashim piti yayi'd bway a'di mo dhali oki a'di gwo mo ki, "Gomatinta shi/ ma dum pini ki shi/ kan mo, dina /e ki shwa tonṯeŋ kamu/ mo?" 6 A'di thoḵki'da yim gwo mo ki, "Aha/ walkina 'twa/ eya Naboṯḥ jin ta wathi/ Jesri/iil mo dhali o a'di gwo mo ki, ' Ç̱iyi aha/ bwanycwa ma mura'th pini ka guurush mo, walla waḵki/ a'di o /e bwa mo tani, aha/ mina ç̱i /e bwanycwa ma mura'tha kamu/ mmota jim pini mo.' Yan'ko'd a'di thoḵki aha/ gwo mo ki, ' Aha/ mina diki ç̱i /e bwanycwa ma mura'th pem mo be.'" 7 Wakana Jesibel jin ta ashim piti thoḵki a'di gwo mo ki, "A/ dina /e ki di naskina/ mmoji dhan 'peŋkuman bampa/ ma Israyiil mo? Cuyi mis mo dhali shwayi to mo; dhalka dum pini 'boro'd mo. Dhali aha/ mina gam ki /e bwanycwa ma mura'th ma Naboṯḥ jin ta wathi/ Jesri/iil mo." 8 Wakana Jesibel 'kwarki'da risa warka/ ki gway ma Ahaa'b mo tani, dhali 'dap̱ uni ki 'dap̱ piti mo, dhali hash uni bwaya ris gwanyjaḵa/ mo dhal̄i bway 'kwani gun tagi nyunykina/ kun 'kokin nyaḵki a'di eya ris montul is

mo, dhali kun 'kokin mmo'disha Naboth is mo. 9 Ayim 'kwarki gwo eya risa warka/ mo, mmo/o gwo mo ki,

> "Bahi gwo gi ga/u to mo dhala kara Naboth mmoca'b apo/ 'kwani mo. 10 Dhuyi 'kwaniŋ gwath isu/ si'da/ kun 'koki ta kuŋ gana/ nyakki a'di mo dhali dhalki uni o gwo apo/ a'di mo, mmo/o gwo mo ki, ' /E jeekina Arumgimis mo dhala malik mo. Yan'ko'd kali a'di ka pije/ mo dhali 'koshi a'di jwa ki wosh mo."

11 Wakan 'kwaniŋ gwath gi 'peŋkuman bampam piti, aris gwanyjaka/ dhali 'kwani kun tagi nyunykina/ kun 'kokin e 'peŋkuman bampa/ ma Naboth mo tani, miikin me'd jin torkin ma Jesibel uni gwo mo, me'd jin 'kwarkunu eya risa warka/ kun hashkin ma yim bway uni mo be. 12 Uni bahki gwo gi ga/u to mo dhali karkina Naboth mmoca apo/ 'kwani mo. 13 'Kwaniŋ gwatha su/ kun 'koki ta kuŋ gana/ iiyin bway bwaman mo dhali 'kokin e bwambor ma Naboth mo tani; uni oki gwo apowa Naboth e buŋ'kus gi 'kwani mo, mmo/o gwo mo ki, "Naboth jeeki'da Arumgimis dhala malik uni su/ mo." Wakan uni kalki a'di ka pije/ 'peni 'peŋkuman bampa/ mo dhali 'koshki a'di jwa ki wosh mo be. 14 Yan'ko'd 'kwaniŋ gwanyjaka/ hashki gwo bwaya Jesibel mo, mmo/o gwo mo ki, "Naboth a'di 'koshkunu ki wosh mo dhali a'di wuki'd mo."

15 Wakan me'd jin cikkin ma Jesibel gwo ka Naboth 'koshkunu ki wosh mo dhali wuki'd mo tani, ayim oki'da Ahaa'b gwo mo ki, "Cuyi mis mo dhali kali bwanycwa ma mura'th jin taki ji ma Naboth jin ta wathi/ Jesri/iil mo, a'di jin ushki'd mmoci /e mo ka guurush mo, haala Naboth a'di diki di ki e mo, hili a'di wuki'd mo." 16 Me'd jin cikkin ma Ahaa'b gwo ka Naboth a'di wuki'd mo tani, a'di cuki mis mo mmoya ka 'cesh bway bwanycwa ma mura'th ma Naboth jin ta wathi/ Jesri/iil mo dhali kal mompiti mo.

Tapa Wakki'da Ahaa'b mo

17 Yan'ko'd gwo gi Tapa yayi'd eya Iliyya jin ta wathi/ Tishbet mo, mmo/o gwo mo ki, 18 "Cuyi mis mo dhali yayi mmogama Ahaa'b 'kup jin ta'da malik ma Israyiil mo, kun 'kokin e Samariya mo. A'di diki'd e bwanycwa ma mura'th ma Naboth mo, e mo jin yakina a'di mmokal 'pena Naboth mo. 19 /E mini mii wall 'twa/ e a'di mo dhali oyi gwo jin

okina Tapa mo ki, ' /E a'di 'koshkina 'kosh jwa mo dhali kal mo si'da/ mo?' Yan'ko'd /e mini tor a'di gwo ki Tapa oki gwo mo ki, ' E mo yin jin 'te'dkin ma risa 'ka abas ma Naboth mo tani, arisa 'ka mini 'te'da bas pini mo, nye, abas pini mo.'" 20 Ahaa'b oki'da Iliyya gwo mo ki, "A/ /e gam aha/ mo, /E jin ta 'kup pem mo?" Iliyya thokki gwo mo ki, "Aha/ gamkina /e mo, haali/ /e yolki is pini mmomii a'di jin ta thus e jis/e gi Tapa mo. 21 Tapa oki gwo yan e /e mo ki: ' Hili mo mo ma, aha/ mina kali mii shigga/ apo/ /e mo dhali midi 'ce'd /e sho'k ka kuluny mo dhali 'cith ucin gwath ma Ahaa'b i'baar mo dhali ciŋkina/ mo dhali wathi/ jin di'd ki 'kus e Israyiil mo be. 22 Aha/ mina mii kuŋ gu'b pini mmowa e ki kuŋ gu'b ma Jerobom jin ta ya/ ma Nebaat mo, dhali me'd kuŋ gu'b ma Basha jin ta ya/ ma Ahijah mo, haali/ /e raki aha/ isa nyor mo dhali /e shuki 'kwani ma Israyiil bway mmomii miinthus mo.' 23 Tapa a'di si'da/ walki 'twa/ goma Jesibel mo, mmo/o gwo mo ki, ' Arisa 'ka mini 'ka aJesibel e 'ko'dgwara gaŋgara/ gi pa Jesri/iil mo.' 24 Jan 'de/ yin jin ta jima Ahaa'b mo dhali wu e 'peŋkuman bampa/ mo tani, min ma ris 'ka i'ka mo; dhali 'dii kun pen eya balany gi momis mini 'ka jan 'de/ yin jin wu'd e bwaman mondhe'd mo."

25 Imun jan 'de/ piyi'd jin wakina e ka Ahaa'b mo, jin yolki is piti mo mmomii tonthus e jis/e gi Tapa mo, jin miikina ashim piti ka Jesibel miinthus mo. 26 Ahaa'b miiki mii shigga/ e mmobath aris tompinycon nsho'k mo, isi me'd jin miikina 'kwani Amuur i'baar mo, uni gwansan kun bukkina Tapa ka pije/ e bwambori 'kwani ma Israyiil mo be.

27 Me'd jin cikkin ma Ahaa'b aris gwo gwansan mo tani, a'di dherki burrinyem piti bwa mo dhali a'di hi'th burrinye/ ma shawal e is piti mo dhali ga/ki to mo, dhali ishki'd ki burrinye/ ma shawal i is mo dhali shi/kina bwa kagahara mo. 28 Yan'ko'd gwo gi Tapa yayi'd eya Iliyya jin ta wathi/ Tishbet mo, mmo/o gwo mo ki, 29 "A/ /e mishin ka Ahaa'b karki is piti ki gwa'd e bwambori Aha/ kata mo? Haali/ a'di karki is piti ki gwa'd e bwambori Aha/ mo tani, Aha/ mina diki kali mii shigga/ eya risa cim piti mo; a'di ka cim gi ya/m piti mo ki Aha/ mina kali mii shigga/ apo/ kuŋ gu'b piti mo be."

Imaliḵ 'De/ 22

Miḵayiyah Rumki'da Ahaa'b ki gwo mo

1 Yil 'koni kwara kun pekin mo ki dargi mo/as e embwamani pa Araam dhala Israyiil mo. 2 Dhali me'd jin 'kona yili kwara mo tani, a Jehoshapaat jin ta'da maliḵ gi pa Yahuuda/ yaki'd ka luŋgu'b eya maliḵ Israyiil mo. 3 I'dishesan amaliḵ ma Israyiil oki gwo e imanmii tom piti mo ki, "A/um mishin ki pa Ramoth Gile'd a'di ta jim bana mo, hili ki aman 'kona ki mii toŋkamu/ mmoḵal a'di 'peni me'd ma maliḵ gi pa Araam mo?" 4 Wakan a'di oki'da Jehoshapaat gwo mo ki, "Mina /e iya bway mo/as nyaḵki aha/ e pa Ramoth Gile'd mo?" Jehoshapaar thoḵki'da maliḵ ma Israyiil gwo mo ki, "Aha/ wana e ki /e mo, 'kwanim pem uni wana e ki 'kwanim pini mo, dhali aris shumarum pem uni wana e ka ris shumarum pini mo be."

5 Jehoshapaat oki'da maliḵ gi Israyiil gwo mo ki, "Bala ŋapi bway 'peni gwo gi Tapa gom to jin mura /e imii ntwa/a/ mo." 6 Yan'ko'da maliḵ gi pa Israyiil tulki imanci gwon dhamo/ is imontal 'de/ mo, 'kwaniŋ gwath kun 'koni iss 'kwanimpa iss 'de/ mo, dhali oki uni gwo mo ki, "A/ aha/ mina ya e pa Ramoth Gile'd bway dhan mo/asa caaga/ mo, walla aha/ mina diki ya mo?" Uni oki gwo mo ki, "Koshi a'kosh mo, haali/ Tapa midi ci a'di e bwam me'd ma maliḵ mo." 7 Hila Jehoshapaat oki gwo mo ki, "A/ amanci gwon dhamoŋ kamu/ gi Tapa a'di diki di imahan naskina/ jin mina aman iŋap gwo jin wothu is mo?" 8 Maliḵ ma Israyiil oki'da Jehoshapaat gwo mo ki, "Wathin 'de/ di'di mun naskina/ e mo jin mina aman iŋap gwo jin wothu is 'peni Tapa mmowotha woth mo, Miḵayiyah jin ta ya/ ma Imlah mo, hili aha/ shi/kina a'di i e mo haali/ a'di diki ci gwoŋ ḵar/e 'pena Arumgimis gom aha/ mo, hili jasi mii kun 'bitha 'bi'th mo. Hila Jehoshapaat oki gwo mo ki, "Min ma maliḵ idiki o gwo caan mo." 9 Wakana maliḵ ma Israyiil yuḵki wathinyca'd gi gu'ba tu'c mo dhali ḵanki gwo mo ki, "Susa Miḵayiyah jin ta ya/ ma Imlah mo, ki jahanne/ mo." 10 I'dishesan Ahaa'b jin ta'da maliḵ ma Israyiil mo dhala Jehoshapaat jin ta'da malik gi pa Yahuuda/ uni 'kokin imontal 'de/ apowa ḵurse/ mo, uni hi'thki burrinyen tur buni mo, e ja'da/ gi toru to e 'twaŋkala goŋ gi pa Samariya mo, dhali imanci gwon dhamo/ i'baar mo uni oki gwo is e bwambori uni mo be. 11 Sedeḵiyah jin ta ya/ ma Ḵenanah karki is

piti ka ris ce gi toŋ ḵuthu'd mo dhali oki gwo mo ki, "Tap̱a oki gwo yan mo ki: ' Ki to gwansan mo tani /e mini bel 'kwani Araam ntagi uni minu 'ce'd sho'k mo.'" 12 Yan'ko'd imanc̱i gwon dhamo/ i'baar mo oki gwo is kun nyaḵan mo, mmo/o gwo mo ki, "Koshi Ramot̲h Gile'd mo dhali p̱iyi mii e mo, haali/ Tap̱a a'di c̱iki a'di e bwam me'd ma maliḵ mo."

13 Amanḵal gwo jin yaka'd mmoyuḵa Miḵayiyah walki 'twa/ e a'di mo, mmo/o gwo mo ki, "Mishi i'dishesan, ka aris gwo gi imanc̱i gwon dhamo/ t̲orki aris tom 'boron eya tente/ eya maliḵ ka ppen 'de/ mo. Bala dhalki gwom pini wana e ki jan 'de/ 'peni uni mo dhali oyi aris tom 'boron mo." 14 Miḵayiyah thoḵki gwo mo ki, "Me'd jin dina Tap̱a ki e mo tani, a'di ta gwo jin ona Tap̱a ki aha/ mina o gwo mo be." 15 Me'd jin yayina a'di bwaya maliḵ mo tani, amaliḵ oki a'di gwo mo ki, "Miḵayiyah, mina aman i/ ii bway Ramot̲h Gile'd gom dhan mo/asa caaga/ mo, walla yisa?" Miḵayiyah thoḵki a'di gwo mo ki, "Koshi a'kosh mo dhali p̱iyi mii e mo. Tap̱a midi c̱i a'di e bwam me'd ma maliḵ mo." 16 Wakana maliḵ oki a'di gwo mo ki, "Me'di ekata imiga/ mii ŋap̱ /e mmo/o gwo is mmodiki t̲or aha/ toŋkamu/ mo hili ki gwoŋ gana/ ki gway gi Tap̱a mo?"

17 Wakana Miḵayiyah oki gwo mo ki, "Aha/ mishkina 'kwani ma Israyiil i'baar c̱ekerki bwa eya ris wosha caaga/ mo, me'd ḵa'bal kun darga/ manhil uni mo, dhali Tap̱a oki gwo mo ki, 'uni gwansan 'koki tagi tap̱a mo. Dhalki 'kwani 'baar doḵon ka nyaŋ'ko'd bway gu'b buni ki moŋḵu'th is mo." 18 Wakana maliḵ ma Israyiil oki'da Jehoshap̱aat̲ gwo mo ki, "Dika ki t̲or /e gwo ki a'di midi diki c̱i gwoŋ ḵar/e 'p̱ena Arumgimis gom aha/ mo, hili jasi mii kun shi/ashi/ mo?" 19 Yan'ko'da Miḵayiyah oki gwo mo ki, "Wakan ciḵi gwo gi Tap̱a mo ki: Aha/ misha Tap̱a c̱a'bki'da p̱owa ḵursem piti mo, dhali ku gun 'kon e momis i'baar mo uni doshkin mmo'dish a'di is ki me'da bimporos piti mo dhali ki me'da cam piti mo be. 20 Tap̱a oki gwo mo ki, ' Aja midi ḵucura Ahaa'b ki gwo mo, wakan ki a'di midi ya ki mis mo dhali bit̲ e Ramot̲h Gile'd mo?' Jan t̲al 'de/ 'peni uni oki gwo yan mo dhali jan 'deŋkamu/ oki gwo c̱aan mo. 21 Yan'ko'd shi/in yaki'd bway t̲wa/a/ mo, dhali doshki'di bwambori Tap̱a mo, dhali oki gwo mo ki, ' Aha/ mina ḵucur a'di ki gwo mo.' Tap̱a oki a'di gwo mo ki, ' Kata mo?' 22 Shi/in thoḵki gwo mo ki, ' Aha/ mina ya ka pije/ mo dhali ta shi/in jin midi o gwo ka he'k

e e 'twa/ gi imanc̲i gwon dhamom piti i'baar mo.' Tap̲a thok̲ki gwo mo ki, ' /E mini k̲ucur a'di ki gwo mo, dhali /e si'da/ mi̲ni gam mii adu is mo. Yaku/ i'dishesan mo dhali mii wakan mo.' 23 I'dishesan mishi mo mo, ki Tap̲a karki shi/in jin oki gwo ka he'k e e 'twa/ gi imanc̲i gwo pini gwansan ka dhamo/ i'baar mo, dhali Tap̲a k̲anki gwo ki mii shigga/ mini mii gom /e mo."

24 Yan'ko'da Sedik̲iyah jin ta ya/ ma K̲enanah mo tani, yaki'd bway t̲wa/a/ mo, a'di dorki'da Mik̲ayaah eya ga'bash mo, dhali oki gwo mo ki, "Bway jana miikina Shi/in gi Tap̲a mmobu'th mo ya 'peni aha/ mmowal 'twa/ e /e mo?" 25 Mik̲ayiyah oki gwo mo ki, "Hili mo mo ma, /e mini mish mo ka cim c̲aan me'd jin mina /e iya mmoba'k e bwaman gu'b mo." 26 Malik̲ ma Israyiil oki'da manmii tom piti gwo mo ki, "Butha Mik̲ayiyah mo dhali k̲ali a'di bwaya Amuun mo, jin ta'da manjiya ji gi 'peŋkuman bampa/ mo, dhali eya Yuwash, jin ta ya/m pem mo. 27 Oyi a'di gwo mo ki, ' Malik̲ oki gwo mo ki, Kari wathi/ yan eya sijin mo, dhali thip̲i a'di ki maaŋk̲uthu'd jin di'd ki e jin 'kosh jwa mo dhali ki yi'de/ jin di'd ki e jin 'kosh jwa mo ntagi aha/ mina dok̲u/ ka nyaŋ'ko'd ki 'bore/ mo.'" 28 Yan'ko'da Mik̲ayiyah oki gwo mo ki, "Wak̲ki/ /e dok̲on ka nyaŋ'ko'd ki 'bore/ mo tani, wakan Tap̲a diki wall 'twa/ e aha/ mo." Yan'ko'd a'di marki gwo is mo ki, "Cik̲i gwo yan mo, um kun ta 'kwani i'baar mo."

Ahaa'b wuki'd e dhan mo/asa caaga/ mo

29 Wakana Ahaa'b, jin ta'da malik̲ ma Israyiil mo, dhala Jehoshap̲aat̲ mo, jin ta'da malik̲ gi pa Yahuuda/ mo tani, yaki'd bway Ramot̲h Gi̲le'd mo be. 30 Malik ma Israyiil oki'da Jehoshap̲aat̲ gwo mo ki, "Aha/ mina ak̲ jamas is pem e mo dhali ya e bwamani dhan mo/asa caaga/ mo, hili hi'thi /e burrinyen tur ma malik̲ pini mo." Wakana malik̲ ma Israyiil ak̲ki jamas is piti e mo dhali yaki'd e bwamani dhan mo/asa caaga/ mo. 31 I'dishesan amalik̲ gi pa Araam k̲anki 'kwaninycan ma thuruk̲ piti gwo kun 'koni iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd i'ce'dka su/ 'peni arisa arabiyyam piti kun dira shumarum mo, mmo/ o gwo mo ki, "Dhalku/ ki 'kosha 'kosh e ku gun 'koki ha me'd mo walla i/askar kun ha me'd mo. 'Koshi jasa malik̲ ma Israyiil mo." 32 Me'd jin mishkina 'kwaninycan ma thuruk̲ ma risa arabiyya kun dira shumarum aJehoshabap̲aat̲ mo tani uni oki gwo mo ki, "Ka jiŋ gana/ a'di c̲aan

ta'da malik ma Israyiil mo." Uni tu'kkin mmo'kosh a'di mo, wakana Jehoshapaat gwoki'd mo be. 33 A'di yayi'd me'd jin mishkina imanshu bway ma thuruk arisa arabiyya kun dira shumarum ki a'di diki ta malik ma Israyiil mo tani, uni dokkin ka nyaŋ'ko'd 'peni mo ur a'di nsho'k mo. 34 Hili wathiŋ gwatha kamu/ bukki'da bwam piti ka enthus mo dhali shinki'da malik ma Israyiil e embwaman gi moŋgam me'd ma goŋgorom piti mo. Yan'ko'da Ahaa'b oki aman bora arabiyyam piti jin dira shumarum gwo mo ki, "Tu'ki ka nyaŋ'ko'd mo dhali kali aha/ ka pije/ 'peni dhan mo/asa caaga/ mo, haali/ aha/ tana gi jama shigga/ kagahara mo." 35 Adhan mo/asa caaga/ cuki mis ki shi/ shi/ ka cim caan mo dhala malik a'di karkunu eya arabiyyam piti jin dirkina shumarum 'kupki 'kwani Araam mo. A'di wuki'd ki mom'pimpili/ mo. Abas guski'd ka pije/ 'peni jamam piti e bway bum'pen ma arabiyya gi dira shuma rum mo. 36 Yan'ko'd ki embul jin yakin ma tente/ us mo tani, ko cuki mis eya thuruk ka kar/e mo, mmo/ o gwo mo ki, " 'Kwani ka 'dete/ 'dete/ mini ii ka nyaŋ'ko'd bway 'peŋkuman bampam piti mo; dhali 'kwani ka 'dete/ 'dete/ mini ii ka nyaŋ'ko'd bway dhan monycaagam piti mo!"

37 Wakana malik Ahaa'b wuki'd mo dhali kalkunu bway Samariya mo, dhali uni kanki a'di e Samariya mo. 38 Uni lamkina arabiyya is jin dira shumarum eya al yi'de/ gi pa Samariya mo, dhali arisa 'ka 'te'dkina bas piti mo (yansan a'di ta mo jin upkina imanmii miinycal yi'de/ mo), isi me'd gwo gi Tapa jin okunu mo. 39 Haali/ me'd miin tiya goma Ahaa'b mo, ka ris to 'baar kun miikina a'di mo, jin ta gu'b shenyje jin nyaŋkina a'di mo, dhali aris 'peŋkman bampa/ i'baar mo kun nyaŋkina a'di mo, a/uni 'kwarkunu eya warka/ ma ris mii gi imalik ma Israyiil mo? 40 Wakan Ahaa'b ishki 'ko'da 'cesh nyakki idhan babam piti mo, dhala Ahasiyya jin ta ya/um piti taki'da malik mo e embul piti mo be.

Jehoshapaat jiki'da ji e pa Yahuuda/ mo

41 Yan'ko'da Jehoshapaat jin ta ya/ ma Assa telki mii 'pen mo mmojiya ji apowaYahuuda/ ki yila doŋgon gi takin ma Ahaa'b malik ma Israyiil mo. 42 Jehoshapaat a'di taki'd gi yili iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd i'ce'dka mudhe'd me'd jin telkina a'di mii 'pen mmojiya ji mo, dhali a'di jiki'da ji e pa Urushaliim yili iss 'de/ i'ce'dka mudhe'd mo. Gway ma ta'dam piti ka Asubah mo, jin ta bwa/ ma Shilhi mo. 43 A'di yaki'd e bway ma

Assa mo, jin ta'da babam ptii mo; a'di diki tu'k mo 'peni uni mo; a'di miiki'd ka kar/e e jis/e gi Tapa mo. Naskina/ aris mo kun ka'dama ka'dam uni 'konu ki kal ka pije/ mo. 'kwani naskina/ miikina bas mo dhali dukki cwa kun kuyi mo ki kuy apowa ris moŋka'damga/ mo. 44 Jehoshapaat miiki moŋku'th is mo nyakka malik ma Israyiil mo.

45 Haali/ me'd miin tiya goma Jehoshapaat mo, dhali ki mom'bi'th jin torkina a'di mo, dhali miiki a'di mo/as kata mo, a/ uni 'kwarkunu eya warka/ ma ris mii gi imalik gi pa Yahuuda/ mo? 46 A'di dhi'thkunu sho'k ka kuluny 'pena 'cesh gi up cala tiya kun luŋkunu kun bockin ka risa cim ma babam piti ka Assa mo. 47 Malik piyi'd imun e pa Aduum mo, hili amanwoth a'di jiki'da ji imun mo be. 48 Jehoshapaat ukki'da aris kur yi'de/ gi pa Tarshish mo; uni muruni ii bway Oppir gom 'dolkon mo, hili uni 'koki ii haali/ arisa kur yi'de/ uni 'ce'dkunu sho'k e Esiyuun Giber mo. 49 Yan'ko'd Ahasiyya jin ta ya/ ma Ahaa'b oki'da Jeshoshapaat gwo mo ki, "Dhalki imanmii tom pem iin inyakki imanmii tom pini eya risa kur yi'de/ kun bela 'tham mo." Hila Jehoshapaat diki dhal a'di bway mo be. 50 Jehoshapaat ishki 'ko'da 'cesh nyakki idhan babam piti mo dhali kankunu nyakki uni e 'peŋkuman bampa/ ma Dawuu'd mo, jin ta'da dhan babam piti mo; Jehoraam jin ta ya/m piti taki'da malik e mom piti mo.

Ahasiyya jiki'da ji e pa Israyiil mo

51 Ahasiyya jin ta ya/ ma Ahaa'b telki mii 'pen mmojiya ji apowa Israyiil e Samariya ki yili 'kume'd i'ce'dka pesu/ mo gi takin ma Jehoshapaat malik gi pa Yahuuda/ mo, dhali a'di jiki'da ji yili su/ apowa Israyiil mo. 52 A'di miiki tonthus e jis/e gi Tapa mo dhali yaki'd e bway ma babam piti mo, dhali e bway ma ta'dam piti mo, dhali e bway ma Jerobom jin ta ya/ ma Nebaat mo, jin shukina a'di a Israyiil bway mmomii miithus mo. 53 A'di miik'da Baal atu'c mo dhali luŋki a'di mo dhali wakan a'di raki Tapa mo, jin ta'da Arumgimis ma Israyiil isa nyor mo, isi me'd jin miikin ma babam piti mo be.

AWARKA/ GI GWOLOLOP

IMALIK SU/

Arumgimis Dwallki'da Ahasiyah gwo mo

1 Mowaa'b ushki gwo e apowa Israyiil mo i'ko'di jwa ma Ahaab mo.
2 Yan'ko'da Ahasiyah bitki'da 'cesh e cwam ba'd 'ban kun dhukunu ka
'cithan dhul mmotiḵ moshu’d gi bwaman gu'b piti eya Saamira mo,
dhali taki jama/ mo. Wakan a'di hashki gwo gom imanḵal gwo mo
dhali oki uni gwo mo ki, "Iiku/ mo, mmodota Baal-Sebu'b mo, jin ta'da
rum ma Ekoron mo, waḵki/ aha/ mina waç mo 'peni jama/ yan mo."
3 Hila man'doyu gwo gi Tapa oki'da Iliyya jin ta wathi/ Ṯishbeṯ gwo
mo ki, "Cuyi mis mo, dhali yaku/ mo mmogam imanḵal gwo ma maliḵ
gi pa Saamira 'kup mo, dhali doṯi uni gwo mo ki, ' A/ dhali haali/
Arumigimis piyi'd e Israyiil mo i yana /e mmodoṯ gwo nyaḵka Baal-
Sebub mo, jin ta'da rum ma Ekoron mo? 4 Wakan Tapa oki gwo mo
ki, "/E mini diki thulu ka 'cesh 'pena ci jin ishkina /e mo; isi ciki/ mo
tani, /e ka jiŋ gana/ mini wu mo."'" Yan'ko'da Iliyya yaki'd mo.

5 Me'd jin doḵkina imanḵal gwo ka nyaŋ'ko'd bwaya Ahasiyah mo
tani, a'di oki uni gwo mo ki, "Gomatinta doḵina um ka nyaŋ'ko'd mo?"
6 Uni oki a'di gwo mo ki, "Wathi/ yayi'd mmogam am 'kup mo jin oki
am gwo mo ki, ' Iiku/ ka nyaŋ'ko'd bwaya maliḵ jin hashki um mo,
dhali oyi a'di gwo mo ki, "Tapa oki gwo yan mo ki, ' A/ haali/ imun
Arumgimis piyi'd e Israyiil mo jin hashina /e 'kwaniŋ gwaṯh mmodoṯ
gwo nyaḵka Baal-Sebu'b mo, jin ta'da rum ma Ekoron mo? Wakan /e
mini diki thulu ka 'cesh 'pena ci jin ishkina /e mo; isi ciki/ mo tani, /e
ka jiŋgana/ mini wu mo be."'" 7 Ahasiyah oki imanḵal gwom piti gwo
mo ki, "Wathi/ a'di wana jamas kata mo, jin yayi'd mmogam um 'kup
mo dhali o gwo gwansan e um mo?" 8 Uni thoḵki a'di gwo mo ki,
"A'di hi'thki burrinye/ jin uḵkunu 'pena mur to/e mo dhali taki'd gi
waçkan jin 'tamkunu e empa'd piti mo." Wakana maliḵ thoḵki uni gwo
mo ki: "A'di ta'da Iliyya jin ta wathi/ Ṯishbeṯ mo."

9 Wakana maliḵ hashki wathinyca'd ma thuruḵ inyaḵka askar kun
'koni iss su/ i'ce'dka 'kume'd bwaya Iliyya mo. Wathinyca'd ma thuruḵ
yaki'd ntaga Iliyya mo e mo jin ça'bkina a'di aliman ma gagamis mo.
Wathinyca'd ma thuruḵ walki 'twa/ e a'di mo ki: "/E, jin ta wathi/ ma
Arumgimis mo tani, amaliḵ oki gwo mo ki, ' Thulu ka 'cesh mo.'"
10 Wakana Iliyya thoḵki gwo mo dhali oki wathinyca'd ma thuruḵ gwo

mo ki: "Waḵki/ aha/ tana wathi/ ma Arumgimis mo tani, dhalki o'd thulu'd ka 'cesh 'peni momis mo dhali 'ce'd /e sho'k mo dhali 'kwaniŋ gwaṯh pini kun 'koni iss su/ i'ce'dka 'kume'd mo." Yan'ko'd o'd thuli'd ka 'cesh 'peni momis mo dhali 'ce'dki a'di sho'k mo dhali 'kwaniŋ gwaṯh piti kun 'koni iss su/ i'ce'dka 'kume'd mo be. 11 Doḵ/e aMaliḵ Ahasiyah hashki gwo bwaya Iliyya ki wathinyca'd ma thuruḵa kamu/ nyaḵka askar kun 'koni iss su/ i'ce'dka 'kume'd mo. Wathinyca'd ma thuruuḵ yan si'da/ oki'da Iliyya gwo mo ki: "/E, jin ta wathi/ ma Arumgimis mo, amaliḵ oki gwo mo ki, ' Thulu ka 'cesh ki jahanne/ mo.'" 12 Wakana Iliyya thoḵki gwo mo dhali oki uni gwo mo ki, "Waḵki/ aha/ tana wathi/ ma Arumgimis mo tani, dhalki o'd shwa'd thulu'd ka 'cesh 'peni momis mo dhali 'ce'd /e sho'k mo dhali 'kwaniŋ gwaṯh pini kun 'koni iss su/ i'ce'dka 'kume'd mo." Dhali o'd 'pena Arumgimis thulu'd ka 'cesh 'peni momis mo dhali 'ce'dki a'di sho'k mo dhali 'kwaniŋ gwaṯh piti kun 'koni iss su/ i'ce'dka 'kume'd mo.

13 Naskina/ doḵ/e mo tani amalik hashki'da nonshe/ jin 'kon ma p̱o/ ikwara 'peni iman asa mee kun 'koni iss su/ i'ce'dka 'kume'd mo. Wathinyca'd ma thuruuḵ yan yaki'd mo, dhali biṯki jiŋ 'kup̱a 'dup̱un piti e bwambora Iliyya mo, dhali ŋap̱ki mo ma 'them piti mo dhali oki a'di gwo mo ki, "/E, jin ta wathi/ ma Arumgimis mo tani, aha/ doṯkina /e mo, dhalki mondiki/em pem mo dhali mondiki/e gi iman mii tom pini gwansan kun 'koni iss su/ i'ce'dka 'kume'd mmo'bora 'bor e jis/em pini mo be. 14 Ka jiŋ gana/ mo tani, o'd thulu'd ka 'cesh 'peni momis mo dhali 'ce'dki 'kwaninycan ma thuruḵa su/ kun ṯwa/a/ sho'k mo nyaḵki 'kwaniŋ gwaṯh buni mo, hili i'dishesan mo tani dhalki mondiki/em pem ta jiŋ gana/ e jis/em pini mo." 15 Dhala man'doyu gwo gi Tap̱a oki'da Iliyya gwo mo ki, "Yaku/ ka 'cesh nyaḵki a'di mo. Dhalku/ is ki ḵo/ gom a'di mo." Wakana Iliyya cuki mis mo dhali yaki'd ka 'cesh nyaḵki a'di bwaya maliḵ mo be. 16 Ki ari embul mo tani Iliyya oki'da Ahasiya gwo mo ki, "Yansan a'di ta gwo jin okina Tap̱a mo ki, ' /E hashki aris imanḵal gwo mmo/ doṯ gwo nyaḵka Baal-sebu'b mo, jin ta'da rum 'peŋkuman pa Eḵoron mo, a/ haali/ mmo p̱in ma Arumgimis e Israryiil mo jin mina /e doṯ gwo mmomish 'ban mo? Wakan i'dishesan mo tani, /e mini diki thul ka 'cesh 'pena ci jin ishkina /e mo; /e ka jiŋ gana/ mini wu mo be.'"

17 Wakana malik Ahasiya wuki'd isi me'd gwo gi Tapa jin walkina a'di a Iliyya 'twa/ mo. dhala Juraam telki mii 'pen mmojiya ji e mom piti mo, ki yil jin 'kon ma po/ su/ 'peni Jehoraam jin ta ya/ ma Jehoshapaat jin taki'da malik gi pa Yahuuda/ mo, haala Ahasiya diki ta gi ya/ mo. 18 Haali/ me'd miin tiya kun miikin ma Ahasiya mo, a/ uni 'konu ki 'kwar eya warka/ gi imalik ma Israyiil mo?

Imalik Su/ 2

Iliyya hashkunu bway momis mo

1 Wakan atente/ pu'dki'd mo, ki Tapa murki'di butha Iliyya bway momis ki 'tham jin 'the'kki'd mo, ka Iliyya yaki'd inyakka Elasha 'peni pa gilgal mo. 2 Yan'ko'd Iliyya oki'da Ilasha gwo mo ki, "Doshi imahan mo, bala, haali/ Tapa hashki aha/ bwaya Beth/iil mo." Ilasha thokki gwo mo ki, "Me'd jin dina Tapa ki e mo, dhali me'd jin dina /e ki e mo tani, aha/ mina diki dhal /e 'pen mo." wakan uni Iikin ka 'cesh bwaya Beth/iil mo. 3 Iya/ gi imanci gwon dhamo/ uni kun 'kokin eya Beth/iil mo mmo/ owa Ilasha gwo mo ki, "/E mishin ki Tapa midi kal tapam pini ka pije/ 'peni /e shwane/ mo?" Ilasha thokki gwo mo ki, "Nye, aha/ misha a'di mo, hili dhalku/ ki wall a'di mo."

4 Iliyya oki a'di gwo mo ki, "Ilasha, bala, cori imahan mo, haali/ Tapa a'di haski aha/ bway pa Ariiha/ mo." Yan'ko'd Ilasha thokki gwo mo ki, "Me'd jin dina Tapa ki e mo, dhali me'd jin dina /e ki e mo tani, aha/ mina diki dhal um mo." Wakan uni iikin bway pa Ariiha/ mo be. 5 Yan'ko'd iya/ gi imanci gwon dhamo/ uni kun 'kokin e pa Ariiha/ iiyin mmo/owa Ilasha gwo mo ki, "/E mishin ki Tapa midi kal tapam pini ka pije/ 'peni /e shwane/ mo?" Ilasha thokki gwo mo ki, "Nye, aha/ misha a'di mo, hili dhalku/ ki wall 'twa/ gom a'di mo." 6 Wakana Iliyya oki a'di gwo mo ki, "Bala, ca'bi imahan mo, haali/ Tapa hashki aha/ e yi'de/ Uurdun mo." Ilasha thokki gwo mo ki, "Me'd jin dina Tapa ki e mo, dhali me'd jin dina /e ki e mo tani, aha/ mina diki dhal /e mo." Wakan uni su/ iikin mo. 7 Ki ari embul mo mo tani, iya/ gi imanci gwon dhamo/ kun 'koni iss su/ i'ce'dka 'kume'd mo tani doshkin mmopar uni e ki si'd si'd mo ki uni su/ doshkin e yan yi'de/ Uurdun mo be. 8 Iliyya kalki burrinye/ pom piti mo, dhali 'kucki a'di is mo, dhali dor yi'de/ ki a'di mo. Dhali yi'de/ jin diki 'twa/ ki mis doshki'd

mo dhali yi'de/ jin diki 'twa/ ka 'cesh guski'd mo wakan ki bwaya ku'thga/ diki'd 'peni yana gap bway yana gap mo.

9 A'di yayi'd mo, i'ko'di uni 'cithkin mo tani, ka Iliyya oki'da Ilasha gwo mo ki, "Doti aha/ ntwa/a/ ki aha/ dinu ki kal 'peni /e mo." Ilasha thokki gwo mo ki, "Bala dhalki ushi shi/in pini kun 'kon ka makampo/ iiyin apo/ aha/ mo." 10 Iliyya thokki gwo mo ki, "/E dotki gwo gom to jin 'bitha mii ki 'bi'th mo. Isi kani, wakki/ /e mish aha/ me'd jin minu kal aha/ 'peni /e mo tani, yan midi mii gom /e mo, hili wakki/ diki mii mo tani, a'di midi diki mii mo be." 11 Me'd jin iikina uni naskina/ mo dhali walki 'twa/ mo tani, hili mo mo ma, sho'kka arabiyya o'd jin dira shumarum mo dhali aris shumarum gi mo/o'd pekin mo dhali kwa/ uni su/ bwa mo, jin kwa/ki 'kwaniŋ gwatha su/ bwa mo 'pena kamu/ mo, dhala Iliyya kalkunu ki 'tham jin 'theke'd bway momis mo.

12 Ilasha mishki a'di mo dhali gwoki'd mo ki, "Ababam pem, ababam pem, arisa arabiyya ma Israyiil kun dira shumarum mo dhali 'kwaniŋ gwath kun merki shumarum buni apo/ mo!" A'di diki misha Iliyya dok/e mo, dhali a'di bu'thki burrinyem pitiŋ gana/ mo dhali dher uni bwa isu/ ka 'ci'cimi'th mo. 13 A'di 'de'kki burrinyem po/ ma Iliyya jin bitki'd 'peni a'di mo, dhali yaki'd ka nyaŋ'ko'd mmodosh e yana gap gi yi'de/ Uurdun mo be. 14 A'di dorki yi'de/ ki burrinyem po/ ma Iliyya jin bitki'd mo dhali oki gwo mo ki, "Tapa a'di di'di mana mo, jin ta'da Arumgimis ma Iliyya mo?" Ki a'di dorki yi'de/ mo tani, yi'de/ jin diki 'twa/ ki mish doshki'd mo dhali yi'de/ jin diki 'twa/ ka 'cesh guski'd mo wakan ki bwaya ku'thga/ diki'd 'peni yana gap bway yana gap dhala Ilasha 'cithki'd mo. 15 Ki iya/ gi imanci gwon dhamo/ kun 'kokin 'peni pa Ariiha/ mishki mo ki a'di 'cithki'd 'peni uni mo tani, uni oki gwo mo ki, "Shi/in ma Iliyya si/ki is apowa Ilasha mo!" Wakan uni iiyin mmogam a'di 'kup mo, dhali luŋki is buni ka 'cesh e bwambori a'di mo. 16 Uni oki a'di gwo mo ki, "Mishi mo i'dishesan mo, e bwaman imanmii tom pini imun mo tani 'kwaniŋ gwath kun 'bitha 'bi'th 'koni iss su/ i'ce'dka 'kume'd mo. Dhalki uni iin mo, haali/ aman dotkina gwo mo, dhali ŋap mo gom tapam pini mo, ki embul gi Shi/in gi Tapa jin kalki a'di mo dhali bor a'di e 'kuwosha caagaŋ tiya mo walla e embul momba'da'd tiya mo." Ilasha thokki gwo mo ki, "Yisa, /E mini diki hash jiŋ kamu/ mo." 17 Hili me'd jin garkina uni a Ilasha gwo i'twa/ mo ntagi a'di 'thekina is ki 'the mo tani, a'di oki gwo mo ki,

"Hashi uni mo." Yan'ko'd uni hashki 'kwaniŋ gwaṯh i iss su/ i'ce'dka 'kume'd mo, dhali uni ŋapki mo mo goma cimi kwara mo, hili uni 'koki gam a'di mo be. 18 Uni iiyin ka nyaŋ'ko'd bwaya Ilasha mo, ki a'di diki'd e pa Ariiha/ mo, dhali a'di oki uni gwo mo ki, "Dika ki o um gwo mo ki, ' Dhalku/ ki ii mo'?"

Ilasha Miiki'da ris Miimer mo

19 'Kwaniŋ gwaṯh gi 'peŋkuman bampa/ okina Ilasha gwo mo ki, "Kana mishi mo mo i'dishesan mo ki, 'peŋkuman pa yan a'di 'bora 'bor mo, me'd jin mina tapam pem imish mo mo, hili yi'de/ a'di shi/a shi/ mo dhali a'cesh diki dho'th maman to mo be." 20 Ilasha thokki gwo mo ki, "Kali aha/ toŋ'kul bwan this mo dhali bita 'doŋkoro/ e monṯel gi yi'de/ mo," Wakan uni kali to gom a'di mo. 21 Ilasha yaki'd ka pije/ e yi'de/ gi du'du'd mo dhali bitki'da 'doŋkoro/ e a'di mo; yan'ko'd a'di oki gwo mo ki, "Tapa oki gwo yan mo ki, ' Aha/ dhelelkina yi'de/ gwansan mo. 'Peni embul yan mo tani, imun mowu midi diki di mo walla 'cesh jin diki dho'th maman mo.'" 22 Wakan yi'de/ uni dhelelkunu ka cim yan mo, ki gwo jin walkin ma Ilasha 'twa/ mo.

23 Yan'ko'da Ilasha yaki'd 'peni mun mo bwaya Beṯh/iil mo. Me'djin yakina a'di e bway tur mo tani, dhuru'c washan yayi'd ka pije/ 'peni 'peŋkuman bampa/ mo dhali miiki a'di ka mak mo; uni oki a'di gwo mo ki, "Yaku/ mo, /e sul'kup yan mo! Yaku/ mo, /e sul'kup yan mo!" 24 Ilasha hilki mo i'ko'di a'di mo dhali mishki uni mo; a'di jeeki uni ki gway gi Tapa mo. Yan'ko'd upa su/ kun dho'thkin mo pikin ka pije/ 'peni aris cwa mo dhali dherki ushi uciŋ gwaṯh bwa kun 'koni iss su/ i'ce'dka su/ mo. 25 Yan'ko'd Ilasha yaki'd 'peni mun bwaya 'kuwosh Karmel mo, dhali 'peni mun mo tani a'di dokki'd bway pa Saamira mo be.

Imalik Su/ 3

Pa Mowaa'b Miiki mo/as Apo/ pa Israyil mo

1 I'dishesan ki yila 'kume'd i'ce'dka peŋkwara jin takin ma Jehoshapaaṯ amalik gi pa Yahuuda/ mo tani,Yuraam jin ta ya/ ma Ahaa'b mo ṯelki mii 'pen mmojiya ji apowa Israyiil e pa Saamira mo; a'di jiki'da ji yili 'kume'd i'ce'dka su/ mo. 2 A'di miiki tonthus e jis/e gi Tapa mo, hili

mmo/ diki wa e ka babam piti mo dhala ta'dam piti mo; haali/ a'di k̲alki'da tiŋkiliŋ wosh ma Baal ka pije/ jin k̲o/kunu mo jin uk̲kin ma babam piti mo. 3 Wakan si'da/ a'di bu'thki aris miinthus ma Jerobom jin ta ya/ ma Nebaat̲ mo, jin rak̲ki'da Israyiil mmomii miinthus mo; a'di diki t̲u'k 'peni uni mo.

4 I'dishesan Mesha jin ta'da malik̲ gi pa Mowaa'b thipki k̲a'bal mo. A'di midi c̲iya malik̲ Israyiil k̲a'bal ka alipi iss 'kwanimpa imudhe'd mo dhali amor ma rasan k̲a'bal ka alipi iss 'kwanimpa mudhe'd mo be. 5 Hili i'ko'da Ahaab wuki'd mo tani, malik̲ gi pa Mowaa'b t̲orki mo roc̲ sho'k piti apo/ mom'bi'th ma malik̲ ma Israyiil mo.

6 Wakana Malik̲ Yuraam dhalki pa Saamira ki embul c̲aan mmo thoson 'kwani ma Israyiil is i'baar mo gom mo/as mo. 7 A'di hashki gwo bwaya Jehoshapaat̲ jin ta'da malik̲ gi pa Yahuuda/ mo, mmo o gwo mo ki, "Amalik̲ gi pa Mowaa'b t̲orki mom'bi'th apo/ aha/ mo. Mina /e iya nyak̲ki aha/ mmomii dhan mo/asa caaga/ apo/ pa Mowaa'b mo?" Jehoshapaat̲ thok̲ki gwo mo ki, "Aha/ mina ya mo. Aha/ wana ki /e mo, 'kwanim pem wana e ki 'kwanim pini mo, aris shumarum pem wana e ka ris shumarum pini mo be." 8 Yan'ko'd a'di oki gwo mo ki, "Ki bway jana mina aman i'kosha 'kosh mo?" Jehoshapaat̲ thok̲ki gwo mo ki, "Ki bway gi mombwasho gi pa Aduum mo." 9 Wakana malik̲ ma Israyiil yaki'd nyak̲ka malik̲ gi pa Yahuuda/ mo dhala malik̲ gi pa Aduum mo. Uni iikin ka kukul is goma cimi pesu/ mo, dhali yan'ko'd yi'de/ diki di imun goma thuruuk̲ mo walla gom to/e kun iikin nyak̲ki uni mo be. 10 Wakana malik̲ ma Israyiil oki gwo mo ki, "Yan ta'da ta mo? A/ Tapa a'di yuk̲ki'da malik̲a kwara mmoc̲i uni e bwam me'd gi pa Mowaa'b mo?" 11 Hila Jehoshapaat̲ oki gwo mo ki, "A/amanc̲i gwon dhamo/ gi Tapa a'di diki di imahan dhali imun mo, jin mina ana dot̲ Tapa ki gway piti mo?" Jan 'de/ 'peni imanmii to ma malik̲ ma Israyiil thok̲ki gwo mo dhali oki gwo mo ki, "Ilasha jin ta ya/ ma Shapaat̲ a'di di'di mahan mo, jin wolki yi'de/ apo/ me'd ma Iliyya mo." 12 Jehoshapaat̲ oki gwo mo ki, "Gwo gi Tapa a'di diki'd nyak̲ki a'di mo," Wakana malik̲ ma Israyiil mo, dhala Jehoshapaat̲, dhala malik̲ gi pa Aduum iiyin ka 'cesh e a'di mo be.

13 Ilasha oki'da malik̲ ma Israyiil gwo mo ki, "Aha/ mina mii ata nyak̲ki /e mo? Yaku/ bway imanc̲i gwon dhamo/ ma babam pini mo

dhali ata'dam pini mo." Wakan amalik ma Israyiil oki a'di gwo mo ki, "Yisa, haali/ Tapa a'di yukki imalika kwara gwansan imontal 'de/ mmoci uni e bwam me'd ma Mowaa'b mo." 14 Ilasha thokki gwo mo ki, "Me'd Tapa gi momis jin diki'd ki e mo, ibwambori uni kun doshkika mo, wakki/ aha/ mina diki tor montak ma Jehoshapaat jin ta'da malik gi pa Yahuuda/ mo tani, aha/ mina diki kar 'ce gi tontiya gom /e mo, walla mmohil /e mo. 15 Hili i'dishesan kali aha/ wathiŋ kamu/ jin ta'da manpi to mo. " Yan'ko'd a'di yayi'd mmoya ki tur me'da manpiya dhen dheŋe/ mo, me'd gi Tapa yayi'd apowa Ilasha mo. 16 A'di oki gwo mo ki, "Tapa oki gwo yan mo ki, ' Miiyi moŋ ku'thga/ gi momba'da'd wor yan mmo 'tu'd ki moŋ'kulga/ mo.' 17 Haali/ Tapa oki gwo yan mo ki, ' /E mini diki mish 'tham mo, walla /e mini misha sho'k mo, hili momba'da'd gi wor yan minu 'tu'd ki yi'de/ mo, dhali mina /e pi mo, /e dhali to/em pini mo dhali aris to/em pini i'baar mo.' 18 Yanasan a'di ta to jin 'ka'da mii ki 'ka'd mo e jis/e gi Tapa mo. A'di si'da/ midi ci /e mompi mii e apo/ 'kwani Mowaa'b mo be. 19 /E mini 'kosh 'peŋkuman pa i'baar mo kun nyaŋkunu isi mis mo dhali 'peŋkuman pam 'borga/ i'baar mo, 'cithi aris cwam 'borga/ 'baar ka 'cesh mo, doshi aris yi'de/ kun du'dun i'baar mo, dhali shi/ usha 'cesha 'borga/ is i'baar mo ka ris wosh mo."

20 Wakan ki mon'thamo/ ki embul gi cinu to mmomiiya bas mo tani, aris yi'de/ soyin ka kar/e 'peni bway gi pa Aduum mo, dhali bampa/ a'di 'tu'dkunu ki yi'de/ mo be. 21 I'dishesan ki 'kwani Mowaa'b i'baar mo cikki gwo ki imalik iiyin mmo/as apo/ uni mo tani, uni tulki 'kwani 'baar is mo kun hame'd ki yil mmohitha goŋgoro/ mo dhali kun cakin ki yil mo, dhali uni doshkin e bwaŋgwayu/ mo. 22 Uni cuki mis ki jahanne/ ki mon'thamo/ mo dhali atente/ torki mon'twak mom piti e yi'de/ mo. Me'd jin mishkina 'kwani Mowaa'b mo ki yi'de/ uni 'kokin ka gar'kus mo tani, a'di takina e gi 'per me'da bas mo. 23 Uni gwokin mo ki, "Yan a'di ta'da bas mo! Imalik ka jiŋ gana/ 'ce'dkunu sho'k mo, dhali uni 'koshkina 'kosh jwa ka rem'kup mo! Wakan i'dishesan, pa Mowaa'b, dhalki ana iina mmodil uni to mo!" 24 Me'd jin iiyina uni e moŋ'ko ma Israyiil mo tani, Israyiil cuki mis mo dhali 'koshki 'kwani Mowaa'b mo, kun sokin ibwambori uni mo. 'Kwani ma Israyiil urki 'kwanim pa Mowaa'b eya 'cesh mo, mmo'kosh uni jwa mo be. 25 Uni 'ce'dki aris 'peŋkuman bampa/ sho'k mo, dhali eya usha 'cesha 'borga/

i'baar mo tani 'kwani 'baar ka 'dete/ 'dete/ birki wosh ntagi a'di tikkunu e mo. Uni doshki yi'de/ kun du'dun i'baar mo dhali jepki aris cwam 'borga/ ka 'cesh i'baar mo. Jasa Kir Hareseth a'di dhalkunu nyakki wosh e mom piti mo. Hili i/askar kun takin ga/ luye/ 'kamki a'di is mo dhali 'koshki a'di mo.

26 Ka Malik Mesha gi pa Mowaa'b mishki'd ki dhan mo/asa caaga/ a'di pikunu uni e mo tani, a'di kalki 'kwaniŋ gwath i iss 'kwanimpa iss su/ i'ce'dka karpa'c kun takin gi gandala turga/ nyakki a'di mo mmo'ce'd ka kar/e bwaya malik gi pa Aduum mo, hili uni pikina mii e mo be. 27 Yan'ko'd a'di kalki ya/um piti jin ca'd mo, jin midi jiya ji i'ko'di a'di mo, dhali ciki a'di me'd to jin cinu mmo'tha ki o'd apowa gaŋgara/ mo. Wakan adhana nyor caaca imun apowa Israyiil mo, dhala thuruuk ma Israyiil dhalki'da Malik Mesha mo dhali dokkin ka nyaŋ'ko'd e bampam buniŋ gana/ mo.

Imalik Su/ 4

Ilasha dhala yin ma 'Bom jin wun ma kath mo

1 Shwane/ a'bom gi jan 'de/ 'peni iya/ gi imanci gwon dhamo/ yayi ko ilu/ bwaya Ilasha mo, mmo/o gwo mo ki, "Aman mii tom pini jin ta'da kathim pem a'di wuki'd mo, dhali /e mishkin ka man mii tom pini ko/ki Tapa mo. Shwane/ wathi/ jin takika/ ga mure/ i'ba/ pu'dki'd mmokal uci sum pem mmota ciŋkinam piti mo." 2 Wakana Ilasha oki'da yim gwo mo ki, "Aha/ mina miiya ta gom /e mo? Tori aha/ to mo, jin tana /e e gu'b mo?" Ayim oki gwo mo ki, "Aman mii tom pini a'di diki ta gi toŋkamu/ e gu'b mo, jasa nos ma yin mo be." 3 Yan'ko'da Ilasha o ki gwo mo ki, "Yaku/ ka pije/ mmo kali dhur ka mure/ 'peni iman'dish gu'b pini is mo, dhur kun 'ko bwa 'te/ mo. kali uni ka ris me'd kun mini ha me'd mo. 4 Yan'ko'd /e mini mii ya bway bwaman gu'b inyakki iya/um pini mo dhali muthi acampur mo, dhali wolla yin eya ris dhur gwansan i'baar mo; dhuyi aris dhur is 'ko'd mo kun 'tu'dkunu mo." 5 Wakana yim dhalki'da Ilasha mo dhali mu'thki'da campur inyakki iya/m piti mo. Uni kali aris dhur bway a'di mo, dhala yim 'tu'dki uni ka yin mo. 6 Me'd jin 'tu'dkunu aris toŋ'kul bwa mo tani, Ayim oki ya/m piti gwo mo ki, "Kali aha/ dhura kamu/ mo." Hili a'di oki'da yim gwo mo ki, "Aris dhur 'koki 'ko imun dok/e mo." Yan'ko'd ayin doshki

gus mo be. 7 Yan'ko'da yim pu'dki'd mo dhali tor wathi/ ma Arumgimis gwo mo. A'di oki gwo mo ki, "Yaku/ mo, dhali yoli ayin mo; mmociya murem pini mo, dhali diyi nyakki iya/m pini e mo si/ is mo."

Ilasha Torki 'kwani gi pa Shunem ya/ mo

8 Ka cima 'de/ a Ilasha yaki'd bway pa Shunem e mo jin dikin ma 'bom jin ha me'd mo; ayim kanki a'di gwo mmoshwa tonte/ nyakki a'di mo. Wakan me'd jin yakin ma Ilasha ki yampe isa yempa/ mo tani, a'di midi dosh imun mmoshwa to mo. 9 A'bom oki'da kathim piti gwo mo ki, "Mishi mo shwane/ mo, aha/ nyitha ki a'di yan ta wathi/ ma Arumgimis jin kogu mo a'di jin ya'd ki yampe isa yempa/ mo. 10 Dhalki ana nyaŋa ari bwaman gu'ba gwa'dga/ mo apowa kamu/ goma Ilasha mo, dhali dhalki ana kara aci e bwamani a'di mo, dhala tharabeesa, toŋ'ko 'pen mo, dhala lamba/ mo.Yan'ko'd ki a'di midi yayu/ e ana mo tani, a'di midi di imun mo be." 11 Wakan me'd jin pu'dkin ma cim dok/e mo tani Ilasha doshki'd imun mo, a'di diki'd e bwaman gu'b mo, dhali siki/ is imun mo. 12 Ilasha oki'da Jehasi jin ta'da man mii tom piti gwo mo ki, "Yuka 'bom gi pa Shunem yan mo." Ki a'di yukki'da yim mo tani, ayim doshki'd e bwambori a'di mo. 13 Ilasha oki a'di gwo mo ki, "Owa yim gwo mo ki: ' /E yakin e monto'c bwa yan i'baar mo mmomii ki 'bore/ gom am mo. Ata minu mii gom /e mo? Mina aman iwall 'twa/ gom /e bwaya malik mo wall gom wathinyca'd ma thuruk mo?'" Ayim thokki gwo mo ki, "Aha/ dikina e bwamani 'kwanim pem gana/ mo be." 14 Wakana Ilasha oki gwo mo ki, "Ata mina aman imii goma yim mo, yan'ko'd?" Jehasi thokki gwo mo ki, "Ka jiŋ gana/, ayim a'di diki ta gi ya/ mo, dhala kathim piti caki'd ki yil mo." 15 Yan'ko'da Elasha thokki gwo mo, "Yuka yim mo." Me'd jin yukkina a'di ayim mo tani, ayim doshki'd e 'twaŋkala campur mo. 16 Ilasha oki gwo mo ki, "Ki embul gi yil yan mo, jin ta yil jin 'ko'd mo tani, /e mini bu'th ya/in mo." Ayim oki gwo mo ki, "Yisa, tapam pem dhali wathi/ ma Arumgimis mo, dhalku/ ki ta tor gom aman mii tom pini mo." 17 Hila 'bom bwaaki'd mo dhali dho'thki ya/ mo ki embula 'de/ ki yil jin batha'di 'ko'd mo, me'd jin okin ma Ilasha gwo gom a'di mo.

18 Me'd jin cakin ma 'ci mo tani, a'di yaki'd ka pije/ me'd 'de/ bwaya babam piti mo, jin diki'd nyaḵki iman tul to is mo. 19 A'di oki'da babam piti gwo mo ki, " 'Kup pem, 'kup pem." Babam piti oki'da aman mii tom piti gwo mo ki, "Ḵali a'di bwaya ta'dam piti mo." 20 Ki a'di ḵalki a'di mo dhali raḵ ki jiŋ 'kupa'dupun mo ntagi moŋkar 'kup mo ntagi montee mo tani dhali yan'ko'd a'di wuki'd mo. 21 Wakana 'bom cuki mis mo dhali 'thiki'da 'ciŋ gwaṯh eya ci gi wathi/ ma Arumgimis mo, dhali mu'thki'da campur mo, dhali ya ka pije/ mo. 22 Ayim yuḵki'da kaṯhim piti mo, dhali o gwo mo ki, "Bala hashi aha/ jan 'de/ 'peni iman mii to mo dhali i'de/ 'peni aris thuluny mo wakan ki aha/ mina ya ki jahanne/ bway wathi/ ma Arumgimis mo dhali yan'ko'd mmo doḵu/ ka nyaŋ'ko'd mo." 23 Kaṯhim piti oki gwo mo ki, "Gomatinta ŋapa /e mmoya e a'di shwane/ mo? A'di diki ta ppen this mo walla cima Pesu/ mo." Ayim thoḵki gwo mo ki, "A'di midi 'bora 'bor i'baar mo." 24 Yan'ko'da yim merki thuluny mo dhali oki'da man mii tom piti gwo mo ki, "Bori thuluny kagahara/ mo; dhalku/ ki bor a'di ka ḵu'th is gom aha/ ntagi aha/ mina o gwo wakan mo." 25 Wakana yim yaki'd mo dhali pu'dki'd e wathi/ ma Arumgimis apo/ 'kuwosh Ḵarmel mo.

Wakan ki wathi/ ma Arumgimis mishki'da yim e mo jin si'da si'd mo tani, a'di oki'da jehasi jin ta'da man mii tom piti gwo mo ki, "Hili mo mo ma, a'bom gi wathi/ Shunem yayi'd imaṯṯaan mo. 26 Bala gusi mmogama yim 'kup mo dhali o a'di gwo mo ki, ' A/aris to 'baar iin ki 'bore/ nyaḵki /e mo dhali nyaḵka kaṯhim pini dhala 'ci mo?'" Ayim thoḵki gwo mo ki, "Uni 'bora 'bor i'baar mo." 27 Me'd jin yayin ma yim e wathi/ ma Arumgimis apo/ 'kuwosha caaga/ mo tani, ayim bu'thki sho'k piti mo. Jehasi yayi'd mmo'dish mo is mmobela yim ka pije/ mo, hili wathi/ ma Arumgimis oki gwo mo ki, "Dhalka yim a'di 'de/ mo, haala yim a'di shi/a bwa kagahara/ mo, dhali Tapa a'di ba'kki monṯo'c bwa 'peni aha/ mo, dhali diki ṯor aha/ toŋkamu/ mo." 28 Yan'ko'da yim oki gwo mo ki, "Dika ki doṯ /e gwo gom ya/ mo, tapam pema? Dika ki o gwo mo ki, ' Dhalku/ ki he'k aha/ e mo'?" 29 Yan'ko'da Ilasha oki'da Jehasi gwo mo ki, "Deḵi burrinyen tur ki waḉkan e empa'd pini mo dhali ḵali alukaas pem e me'd pini mo. Yaku/ bway gu'b piti mo.Waḵki/ /e gam wathiŋ kamu/ 'kup mo tani, dhalku/ ki the a'di me'd mo, dhali waḵki/ wathiŋ kamu/ the /e me'd mo tani,

dhalku/ thok a'di 'twa/ mo. Kari alukaas pem e jis/e gi wathin dhuru'c mo." 30 Hili ata'da gi wathin dhuru'c oki gwo mo ki, "Me'd jin dina Tapa ki e mo, dhali me'd jin dina /e ki e mo tani, aha/ mina diki dhal /e 'pen mo." Wakana Ilasha cuki mis mo dhali bathki'da yim nsho'k mo be. 31 Jehasi yaki'd ki jahanne/ 'peni uni mo dhali karki'da lukaas e jis/e gi wathin dhuru'c mo, hili wathin dhuru'c diki wall 'twa/ mo walla cik gwo mo. Wakan yan'ko'd Jehasi dokki'd ka nyaŋ'ko'd mmo/ gama Ilasha 'kup mo dhali torki a'di gwo mmo/ o ki, "Wathin dhuru'c diki cu mis mo."

32 Me'd jin pu'dkin ma Ilasha e gu'b mo tani, wathin dhuru'c a'di ishki monyjwa i is mo eya cim piti mo be. 33 Wakana Ilasha yaki bway gu'b mo dhali mutha campur uni su/ mo dhali 'thoki Tapa mo. 34 A'di yaki'd mo dhali ishki'd eya 'ci mo; a'di karki 'twam piti mo e 'twa/ ma 'ci mo, dhali kar /em piti e e ma 'ci mo, dhali kar me'd piti e me'd ma 'ci mo. A'di ishki'd e buŋ'kup piti mo, dhali buŋgwar is ma 'ci kali maŋgal mo. 35 Yan'ko'da Ilasha cuki mis mo dhali yaki'd ka kulkul is e bwaŋgu'b mo dhali dok/e yaki'd ki mis mo dhali ishki'd e buŋ'kupa 'ciŋ gwath dok/e mo. A'ci gwoki'da 'cisaŋ me'di pesu/ mo dhali yan'ko'd a'di ka'dki /em piti mo! 36 Wakana Ilasha yukki'da Jehasi mo dhali oki gwo mo ki, "Yuka 'bom gi pa shunem mo!" Wakan a'di yukki'da yim mo, dhali me'd jin yayin ma yim e bwaman gu'b mo tani, Ilasha oki gwo mo ki, "De'kki ya/m pini mo." 37 Yan'ko'da yim ishki'd mmoluŋ bwam/e ka 'cesh mo e sho'k piti mo dhali luŋki'd ka 'cesh mo, dhali yan'ko'd ayim 'de'kki ya/m piti mo dhali yaki'd ka pije/ mo be.

Ilasha Lamki'da nosa 'tash mo

38 Wakana Ilasha yayi'd dok/e e paŋ Gilgal mo. Dhali adhan te/ diki'd imun e mo caan mo, dhali iya/ gi imanci gwon dhamo/ 'kokin e bwambori a'di mo. A'di oki'da man mii tom piti gwo mo ki, "Kara nosa caaga/ e o'd mo dhali miiya 'tash gom iya/ gi imanci gwon dhamo/ mo." 39 Jan 'de/ 'peni uni yaki'd ka pije/ e bwam mondhe'd mmotul to kun go'da go'd is mo. A'di gamki cwa ma mura'th bwasho mo dhali tulki arisa shwa'k bwasho is kun 'kosh jwa mo mmo'tu'd moŋ'kuc gi burrinyen tur piti mo. Uni 'cithki uni mo dhali dhu uni eya 'tash mo, hili diki mish ki uni wakina jamas kata mo. 40 Wakan uni wolkina 'tash gom 'kwaniŋ gwath mmoshwa tonte/ mo. Ki ari embul mo mo, me'd jin 'kokina uni mmoshwa tonte/ mo tani, uni gwokin mo dhali

oki gwo mo ki, "Wathi/ ma Arumgimis mo, toŋkamu/ di'd e bwaman ma nos jin muru'di 'kosh aman jwa mo!" Wakan uni mini 'koki shwa a'di doḵ/e mo be. 41 Hila Elasha oki gwo mo ki, "Ḵala dip̄anya tiya mo." A'di bit̲ki a'di e bwaman ma nos mo dhali o gwo mo k̄i, "Wolli a'di ka pije/ gom 'kwani mo, yan'ko'd ki uni mini shwa to mo." Yan'ko'd ki toŋkamu/ diki shi/a shi/ doḵ/e e bwam ma nos imun mo.

Ilasha C̣iki 'kwaniŋ gwat̲h̲ kun 'koni iss 'kwanimpa mudhe'd tont̲e/ mo

42 Wathiŋ kamu/ yayi'd 'peni Baal Shalishah bway wathi/ ma Arumgimis mo dhali ḵalki aris kuluny maaŋḵuthu'd gi pos bunyan eya shawal piti 'peni aris maman ton t̲wa/a/ mo dhali aris emen ton this mo. A'di oki gwo mo ki, "C̣iyi to yan gom 'kwani mo wakan ki uni mini shwa to mo." 43 Aman mii tom piti oki gwo mo ki, "Ata, miga/ kar to yan e bwambori 'kwaniŋ gwat̲h̲ kun 'koni iss 'kwanimpa mudhe'd mo?" Hila Ilasha oki gwo mo ki, "C̣iyi to yan gom 'kwani mo, wakan ki uni mini shwa to mo, haali/ Tap̄a oki gwo mo ki, ' Uni mini shwa to mo dhali tagi kun tiya kun mini boc̣ mo.'" 44 Wakana man mii tom piti karki a'di e bwambori uni mo; uni shwaki to mo, dhali urki ton tiya 'kup̄ mo, jasi me'd gwo gi Tap̄a gi okunu is mo be.

Imaliḵ Su/ 5

Namaan Wac̣kunu mo 'peni 'Ba'th Monthus mo

1 I'dishesan aNamaan, jin ta wathinyca'd ma thuruḵ ma maliḵ gi pa Araam mo, a'di caaca dhali hila tap̄am piti e jis em piti ki montaḵ mo, haali/ gom a'di mo tani Tap̄a c̣iki momp̄i mii e eya Araam mo. A'di si'da/ ta a'di jin 'bitha 'bi'th e mo/as mo, hili a'di ta gi 'ba'th monthus mo. 2 'Kwani Araam iikin ka ḵwal is mo dhali uni bu'thki ari nyara/ 'pena 'cesh ma Israyiil mo. Ayim jin miiki to gom asha Namaan mo be. 3 Dhali ari nyara/ oki gwo eya 'bom jin ta tap̄am piti mo ki, "Aha/ ŋap̄a ki tap̄am pem midi 'taki di nyaḵka manc̣i gwon dhamo/ jin diki'd e pa Saamira mo! Dhali a'di midi 'taki wac̣ tap̄am pem 'peni 'ba'th monthus piti mo." 4 Wakana Namaan yaki bwaman gu'b mo dhali t̲orki'da maliḵ gwo jin okina ari nyara/ 'pena 'cesh ma Israyiil mo.

5 Wakana maliḵ gi pa Araam oki gwo mo ki, "Yayi i'dishesan mo, dhali aha/ mina hash awarka/ jin 'kwaru bwaya maliḵ ma Israyiil mo." Dhala Namaan yaki'd mo dhali ḵalki'da kuluny 'dolkon kush i'kume'd nyaḵki a'di mo, dhali ushi 'pisira 'dolkon gana/ i aliipi pe'de/ mo, dhali burrinye/ kun dhunu e ki she/ ki she/ i'kume'd mo be. 6 A'di si'da ḵalki'da warka/ jin 'kwaru mo bwaya maliḵ Israyiil jin o gwo mo ki, "I'dishesan ka warka/ yan jin 'kwaru ḵalunu bway /e mo tani, /e mini mish ki aha/ hashkina Namaan jin ta'da man mii tom pem e /e mo, wakan ki /e mini waç a'di 'peni 'ba'th monthus piti mo."

7 Ka maliḵ Israyiil deŋki'da warka/ e jin 'kwaru mo tani, a'di dherki burrinyem piti bwa mo dhali o gwo mo ki, "A/ aha/ tana Arumgimis mo, jin midi 'kosha 'kosh jwa mo dhali mmokar mondiki/e mo, jin mina wathi/ yan iŋap aha/ mmowaç wathi/ 'peni 'ba'th monthus mo? A'di wana e ki a'di ŋapki bway mmo gar gwo 'kus i'twa/ inyaḵki aha/ mo be."

8 Wakan a Ilasha jin ta wathi/ ma Arumgimis ciḵki gwo ka maliḵ Israyiil dherki burrinyem piti bwa mo tani, a'di hashki gwo bwaya maliḵ mmo o gwo mo ki, "Gomatinta dherkina /e burrinyem pini bwa mo? Dhalki a'di yaya'd i'dishesan bway aha/ mo, dhali a'di midi mish mo ka manç̲i gwon dhamo/ a'di diki'd imun eya Israyiil mo." 9 Wakana Namaan p̲u'dki'd inyaḵka ris shuma rum piti mo dhali arisa arabiyyam piti mo dhali doshki'd e 'twaŋkal gu'b ma Ilasha mo be. 10 Ilasha hashki'da manḵal gwo bway a'di mo, mmo/ o gwo mo ki, "Yaku/ mo dhali dwar is pini e bwaman yi'de/ Uurdun me'di pesu/ mo, dhali buŋgwar is pini midi doḵu/ mo; /e mini dhelel mo." 11 Hila Namaan miiki'da nyor mo dhali yaki'd ka pije/ mo dhali oki gwo mo ki, "Hili mo mo ma, aha/ kulumkina ki a'di midi yayu/ ka pije/ ka jiŋ gana/ e aha/ mo dhali dosh mo dhali yuḵa yuḵ ki gway gi Tap̲a Arumgimis piti mo, dhali wup̲un me'd apo/ mom piti mo dhali waç̲ 'ba'th monthus pem mo. 12 A/ Abanah dhala P̲arp̲ar, dhali aris yi'de/ gi pan Dimashga/ mo, a'bora 'bor 'penka ris yi'de/ ma Israyiil i'baar mo? A/ aha/ mina diki up̲ yi'de/ e uni mo dhali dhelel mo?" Wakan a'di t̲u'kki'd mo dhali yaki'd ka nyora shi/ga/ ibwa mo. 13 Yan'ko'd iman mii to ma Namaan iiyin mmo'dish mo is mo dhali walki 'twa/ e a'di mo ki, "Ababam pem, waḵka manç̲i gwon dhamo/ ḵanki /e gwo mmomii ton tiya kun 'bitha 'bi'th mo tani, a/ mina /e diki mii a'di mo? Wakata ki nyanye/ mo,

wakan, me'd jin okina a'di /e gwo mo ki, ' Dwari is pini mo dhali dheleli mo'?" 14 Wakan a'di yaki'd ka 'cesh mo dhali dwarki is piti e yi'de/ Uurdun me'di pesu/ mo, mmoha gwo gi wathi/ ma Arumgimis e kun yethuwa ye'th sho'k mo. Buŋgwar is piti doḵki'd doḵ/e mmowa e ki buŋgwar is ma ara 'ci mo, dhali a'di waḉkunu mo be.

15 Namaan doḵki'd e wathi/ ma Arumgimis mo, a'di dhali kum piti 'baar mo, dhali iiyin mo dhali doshkin e bwambori a'di mo. A'di oki gwo mo ki, "I'dishesan mishi mo mo, ki aha/ misha ka Arumgimis p̱iyi'd e mony'ceshi 'baar mo hili jasi e Israyiil mo. Wakan gom kan m̱o tani, bala ḵali to jin ḉinu ki me'd 'pena man mii tom pini mo." 16 Hila Ilasha thoḵki gwo mo ki, "Me'd jin dikina Tap̱a mo, jin doshka e bwambor mo tani, aha/ mina diki bu'th toŋkamu/ mo." Namaan di'bki'da Ilasha is mmoḵal to jin ḉinu ki me'd mo, hili a'di ushki'd mo. 17 Wakana Namaan oki gwo mo ki, "Waḵki/ diki wakan mo tani, yan'ko'd aha/ doṯkina /e mo ki dhalka man mii tom pini ḉikunu arasan Bakal kun ḵalkina 'cesh mo, haali/ 'pena shwane/ bway ṯwa/a/ mo tani, aman mii tom pini midi diki ḉi to jin ḉinu mmo'tha ki o'd mo walla mmomiiya bas eya ruma kamu/ mo hili jasi e Tap̱a mo be. 18 Ki miin ton 'de/ yan dhalki Tap̱a gwama'da man mii tom pini mo, gom kan, me'd jin yakin ma maḻiḵ pem e bwaman gu'b ma Rimmun mmoluŋ imun mo, dhali a'di ḉiki to e me'd pem mo dhali aha/ luŋkina is pem e gu'b ma Rimmun mo, ki aha/ luŋkina is pem e gu'b ma Rimmun mo tani, dhalki Tap̱a gwama'da man mii tom pini e mii yan mo." 19 Ilasha oki a'di gwo mo ki, "Yaku/ ki moŋḵu'th is mo." Wakana Namaan yaki'd mo be.

Jehasi taki Dhap̱an mo

20 A'di yaki'd jas̱i ari embul ki kuṯ kuṯ mo, ka Jehasi jin ta'da man mii to ma Ilasha jin ta wathi/ ma Arumgimis oki gwo e is piti mo ki, "Hili mo mo ma, tap̱am pem diki bu'th to kun ḉin ma Namaan yan jin ta wathi/ Araam mmoya ki 'bore/ ki dargi mombu'th to kun ḉinu 'peni me'd piti mo kun ḵalina a'di mo. Me'd jin dina Tap̱a mo tani, aha/ mina gus i'ko'di a'di mo dhali bu'th toŋkamu/ 'peni a'di mo." 21 Wakana Jehasi baṯhki'da Namaan isho'k mo. Me'd jin mishkin ma Namaan mo ki jan 'deŋkamu/ guski'd i'ko'di a'di mo tani, a'di poshki'd ka 'cesh 'pena arabiyyam piti mmogam a'di 'kup̱ mo dhali o gwo mo ki, "A/ to

'baar 'bora 'bor mo?" 22 Jehasi oki gwo mo ki, "To 'baar mo 'bora 'bor mo. Hili Tapam Pem hashki aha/ mo, mmo/ o gwo mo ki, ' Hili ma, i'dishesan 'kwaniŋ gwatḥ dhuru'c isu/ 'peni iya/ gi imanci gwon dhamo/ iiyin bway aha/ 'peni bampaŋ gagamis gi pa Eprayiim mo. Bala ciki uni akuluny emena guurush kush mo dhali burrinye/ kun aku e isu/ mo.'" 23 Namaan thokki gwo mo ki, "Aha/ 'bora bwa ki 'bor kagahara/ mmociki /e akulunya guurush isu/ mo." Namaan 'bi'thki'da Jehasi is mo dhali dekki'da kuluny emena guurush kush isu/ e kucaŋa su/ mo, nyakki burrinye/ kun aku e isu/ mo, dhali dhu uni e imanmii tom piti isu/ mo, kun kalki kucaŋ gi emena guurush kush ntwa/a/ ka Jehasi mo be. 24 Me'd jin yayin ma Jehasi bwaya gagamis mo tani, a'di kalki kucaŋ gi emena guurush kush 'peni me'd buni mo dhali ba'k uni e gu'b mo; a'di hashki 'kwaniŋ gwatḥ ka pije/ mo, dhali uni iikin mo. 25 Ka Jehasi yaki bwaman mo dhali doshki'd e bwambori tapam piti mo tani, Ilasha oki a'di gwo mo ki, "/E yayan 'peni mana mo, Jehasi?" A'di thokki gwo mo ki, "Aman mii tom pini diki ya moŋkamu/ mo." 26 Elasha oki'da Jehasi gwo mo ki, "Dina shi/in pem ki di nyakki /e me'd jin dokkina wathi/ arabiyyam piti mmogam /e 'kup mo? Atente/ yan mmobutha guurush dhali burrinye/, aris monsinu gi cwa ma setuun mo dhali aris bwam monsinu ma mura'th mo, ka'bal, dhala morbip mo, dhali iman mii to kun tana gwatḥ mo dhali iman mii to kun ta up mo? 27 Wakan 'ba'th monthus ma Namaan midi di e /e mo dhali aris emen pini goma sule/ mo." Wakana Jehasi yaki'd ka pije/ 'peni bwambor piti mo, wathi/ jin 'kosha 'ba'th monthus kusha kush me'da wasa/ mo be.

Imalik Su/ 6

'Kupa thurmany jin Hasha'd e mis mo

1 Iya/ gi imanci gwon dhamo/ okina Ilasha gwo mo ki: "Mishi mo i'dishesan mo, ki mo yin jin 'kokina aman nyakki /e a'di gwa'da gwa'd gom am i'baar mo. 2 Bala dhalki am iina bway yi'de/ Uurdun mo, dhali dhalki 'kwani 'baar ka 'dete/ 'dete/ jep cwa ka 'cesh imun mo, dhali dhalki ana nyaŋa mo gom ana imun e mo yin jin mina aman i'ko mo." Ilasha thokki gwo mo ki, "Um mini ii ki yap yap mo." 3 Jan 'de/ 'peni uni oki gwo mo ki, "Bala yayi nyakki iman mii tom pini mo." Ilasha

thok̲ki gwo mo ki, "Aha/ mina ya mo." 4 Wakan a'di yaki'd nyak̲ki uni mo, dhali me'd jin iiyina uni e yi'de/ Uurdun mo tani, uni t̲elki mii 'pen mmojep̲ aris cwa ka 'cesh mo. 5 Hili me'd jin dikina jan 'de/ mmo'cimi'th cwa mo tani, 'kup̲an ma thurmany bit̲ki'd e bwaman yi'de/ mo; a'di gwoki'd mo dhali oki gwo mo ki, "Ayy yisa, tap̲am pem, aha/ k̲alina a'di 'peni wathiŋ kamu/ mo!" 6 Wakan wathi/ ma Arumgimis dot̲ki gwo mo ki, "A'di bit̲i'di mana mo?" Wathi/ t̲orki'da Ilasha mo mo. Yan'ko'd a'di 'cit̲h̲ki ari cwa mo, dhali birki a'di e yi'de/ mo, dhali a'dimiiki toŋk̲uthu'd mmohash e mis mo be. 7 Ilasha oki gwo mo ki, " 'Deki a'di mo." Wakan wathi/ hanki to ki me'd piti mo dhali bu'thki a'di mo.

'Kwani Suriyya kun tana ja'da/ 'Bu'thkunu mo

8 I'dishesan amalik̲ gi pa Araam miiki mo/as ap̲owa Israyiil mo. A'di dot̲ki gwo nyak̲ki iman mii tom piti mo, mmo/ o gwo mo ki, "Monyc̲a'b pem midi wakan mo dhali e mo gi wakansan mo." 9 Wakan wathi/ ma Arumgimis hashki gwo bwaya malik̲ ma Israyiil mo, mmo/ o gwo mo ki, "Miiyi ki 'bore/ ki um mini 'koki ii e mo c̲aan mo, haali/ 'kwani Araam iikin ka 'cesh imun mo." 10 Malik̲ ma Israyiil hashki gwo e mo c̲aan jin walkina wathi/ ma Arumgimis 'twa/ mo dhali rumki a'di ki gwo mo. Ka ris me'd 'de/ mo walla me'di su/ mo, me'd jin yakin ma malik̲ imun mo tani, a'di diki'd ki monyc̲or mom piti mo. 11 Malik̲ gi pa Araam shi/kina bwa kagahara/ goma ris gwo gwansan kun rumuwa rum mo, dhali a'di yuk̲ki iman mii tom piti mo dhali oki uni gwo mo ki, "Mina umi diki t̲or aha/ gwo ka ja e bwamani ana a'di jin di'd ka 'ban ma malik̲ ma Israyiil mo?" 12 Wakan jan 'de/ 'peni iman mii tom piti oki gwo mo ki, "Yisa, tap̲am pem, ka malik̲, haala Ilasha jin ta'da manc̲i gwo ma Arumgimis ka dhamo/ e Israyiil t̲orki'da malik̲ ma Israyiil aris gwo kun walkina /e 'twa/ eya ci gi bwaman gu'b piniŋ gana/ mo!"

13 Malik̲ thok̲ki gwo mo ki, "Iiku/ mo dhali mishi mo yin jin dikin ma Elasha mo wakan ki aha/ mina hash 'kwaniŋ gwat̲h̲ mo dhali bu'th a'di mo." A'di t̲orkunu a'di gwo mo ki, "Mishi ma, a'di diki'd e Dothan mo." 14 Wakana malik̲ hashki'da ris shuma rum bway pan Dothan mo, arisa arabiyya kun dira shuma rum mo, dhali adhana ma'dinya thuruk̲ mo. Uni iiyin mon'thiny mo dhali 'kam 'peŋkuman pa mo. 15 Ka man mii

to gi wathi/ ma Arumgimis cuki mis ki jahanne/ mo dhali yaki'd ka pije/ mo tani, hili mo mo ma, adhana ma'dinya thuruuk inyakka ris shuma rum mo dhali arisa arabiyya kun dira shuma rum 'kamki 'peŋkuman pa is mo. Dhali aman mii tom piti oki a'di gwo mo ki, "Ayy, tapam pem! Ata mina aman imii mo?" 16 Ilasha thokki gwo mo ki, "Dhalku/ is ki ko/ mo, haali/ uni gwansan kun 'kokin nyakki ana mo tani uni tana ris ki nyanye/ 'penki uni gwansan kun 'kokin inyakki uni mo be." 17 Ilasha 'thoki'd mo dhali oki gwo mo ki, "Tapa, aha/ dotkina /E ki /E mini ka'd em piti ki a'di midi mish mo mo." Yan'ko'd Tapa ka'dki'da man mii to e mo, dhali a'di mishki mo mo. Hili mo mo ma, 'kuwosha caaga/ a'di 'tu'dkunu ka ris shuma rum mo dhali aris arabiyya kun dira shuma rum ki o'd jin 'kamki'da Ilasha is mo! 18 Me'd jin iiyina 'kwani Araam ka 'cesh bway a'di mo tani, Ilasha 'thoki Tapa mo dhali oki gwo mo ki, "Dori 'kwani gwansan mmota ja'da/ mo, aha/ dota /e mo." Wakan Tapa miiki uni mmota ja'da/ mo, isi me'd jin 'thokin ma Ilasha mo.

19 Yan'ko'da Ilasha torki 'kwani Araam gwo mo ki, "Yansan a'di diki ta bway mo, walla a'di diki ta 'peŋkuman bampa/ yan mo. Bathi aha/ mo, dhali aha/ mina susi um e wathi/ jin ŋapkina um mo." Wakan a'di shuki uni bway e pa Saamira mo be. 20 A'di yayi'd wakan me'd jin iiyina uni e pa Saamira mo tani, Ilasha oki gwo mo ki, "Tapa, ka'di e gi 'kwaniŋ gwath gwansan ki uni mini mish mo mo." Tapa ka'dki em buni mo dhali uni mishki mo mo, dhali hili mo mo ma, uni 'kokin e bwaman gi 'peŋkuman pa gi pa Saamira mo. 21 Malik ma Israyiil oki'da Ilasha gwo mo, me'd jin mishkina a'di uni mo ki, "Ababam pem, a/aha/ mina 'kosh uni jwa mo? A/aha/ mina 'kosh uni jwa mo?" 22 Ilasha thokki gwo mo ki, "/E mini mii diki 'kosh uni jwa mo. /E mini 'kosh gwansan jwa kun bu'thkina /e ki gandala turga/ dhala bwa mo? ciki uni maaŋkuthu'd dhali yi'de/ e bwambori uni mo, ki uni mini shwa to mo dhali pi to mo, dhali ii bway tapam buni mo be." 23 Wakana malik thosonki tonte/ ki nyanye/ gom uni mo, dhali me'd jin shwakina uni to mo dhali piki to mo tani, a'di hashki uni ka pije/ mo, dhali uni dokkin ka nyaŋ'ko'd bway tapam buni mo. Arisa nonshe/ ma askar gwansan gi 'kwani Araam 'koki dok ka nyaŋ'ko'd gom embul ki tur tur eya 'cesh ma Israyiil mo.

Suriyya 'Kamki pa Saamira is ki embul jin 'kosh te/ mo

24 I'ko'di embula kamu/ mo tani Ben-Hadad jin ta'da malik gi pa Araam tulki'da thuruuk piti is i'baar mo dhali 'kamki pa Saamira mo dhali 'koshki a'di mo be. 25 Wakan adhan te/ caaca imun e pa Saamira mo. Hili mo mo ma, uni 'kamki a'di is mo ntagi 'kup thuluny a'di yolkunu ki ushi emena guurush kush i iss 'kwanimpa doŋgon mo, dhali tom bar to gi baru gure/ ma hamam jin yolu i'de/ 'pena doŋgon ki ushi emena guurush kush imudhe'd mo. 26 Me'd jin yakin ma malik ma Israyiil ki yampe eya gaŋgara/ mo tani, a'bom gwoki 'twa/ e a'di mo, mmo/ o gwo mo ki, "Wothi awoth mo, tapam pem, ka malik mo." 27 A'di oki gwo mo ki, "Wakki/ Tapa diki woth /e mo tani, aha/ mina woth /e kata mo? A/ toŋkamu/ yaya'd 'peni ja'da/ jin toru to mo walla yimana su jin dhimu mo?" 28 Malik oki gwo ki sule/ mo ki, "Ata a'di to'cki /e bwa mo?" Ayim thokki gwo mo ki, "A'bom yan oki aha/ gwo mo ki, ' Ciyi ya/um pini mo wakan ki ana mina 'ka a'di shwane/ mo, dhali ana mina 'ka ya/um pem ka 'thamo/ mo.'" 29 Wakan aman shunkina ya/um pem mo dhali 'ka a'di mo, dhali aha/ okina yim gwo ka cim jin 'ko'd mo ki, "Ciyi ya/um pini mo ki aman mina 'ka a'di mo, hili ayim ba'kki ya/um piti mo be." 30 Wakan me'd jin cikkin ma malik aris gwo ma 'bom mo tani, a'di dherki burrinyem piti bwa mo (i'dishesan a'di yaki'd ki yampe eya gaŋgara/ mo), dhali 'kwani hilki mo mo dhali mishki mo ki a'di hi'thki burrinye/ ma shawal e is piti mo. 31 Yan'ko'd a'di oki gwo mo ki, "Dhalka Arumgimis mii'd wakan e aha/ mo, dhali ki nyanye/ si'da/ mo, wakki/ 'kup ma Ilasha jin ta ya/ ma Shapaat diki'd e a'di shwane/ mo." 32 Hila Elasha diki'd e gu'b piti mo, dhali aris gwanyjaka/ uni 'kokin nyakki a'di mo. Malik hashki wathi/ 'peni bwambori a'di mo, hili me'd jin yayina wathi/ jin hashu bwaya Ilasha mo tani, a'di oki aris gwanyjaka/ gwo mo ki, "Mishi mo ki ya/ gi wathi/ jin ta'da man 'kosha mee yan a'di hashkunu mmokal 'kup pem ka pije/ kata mo? Hili mo mo ma, me'd jin yayin ma mankal gwo mo tani, mu'thi acampur mo, dhali bu'thi acampur mmomu'th apo/ a'di mo. A/ a'di diki ta sho'k gi tapam piti jin gwoki'd i'ko'di a'di mo?" 33 Ki a'di di'd naskina/ mmowal 'twa/ nyakki uni mo tani, hili mo mo ma, amankal gwo yayi'd ka 'cesh e a'di mo. Malik oki gwo mo ki, "Hili ma, monto'c bwa yan yaya'd 'peni Tapa mo. Gomatinta/ miga/ cora cor gom Tapa dok/e mo?"

Imaliḵ Su/ 7

1 Ilasha oki gwo mo ki, "Ciḵi gwo gi Taṗa mo. Yansan a'di ta gwo jin onu mo ki: ' Ka 'thamo/ ka tente/ yan m̄o tani mombar ma diṗanya 'borga/ minu yol ka guurush mo, dhali mombar gi pos ka guursuh̄ mo, e 'twaŋkala goŋ gi pa Saamira mo.'" 2 Yan'ko'd wathinyca'd jin cil ma askar jin ba'th̄ki'da maliḵ thoḵki wathi/ ma Arumgimis gwo mo, dhali o gwo mo ki: "Mishi ma, isi ciki/ waḵki/ Taṗa midi uḵ aris moshu'd e momis mo, a mina to yansani mii mo 'taa?" Ilasha thoḵki gwo mo ki, "Hili mo mo ma, /e mini hil mo ki a'di mii'd mo ki em piniŋ gana/ mo, ba/ hili /e mini diki shwa ari tonṯeŋ kamu/ mo."

Aris 'kwani Suriyya sokin mo

3 I'dishesan 'kwanin gwaṯh̄ idoŋgon takin ki 'ba'th monthus imun ka 'bana bimporos gi 'peŋkuman pa gi 'twaŋkala goŋ mo Uni oki gwo e jan ṯal'deŋ kamu/ mo ki, "Gomatinta mina amani 'ko imahan ntagi aman ki wu mo? 4 Waḵki/ aman ona gwo mo ki aman mina ii e 'peŋkuman pa mo tani, yan'ko'd ṯe/ di'd e 'peŋkuman pa mo, dhali aman mina wu imun mo. Hili waḵki/ aman 'kona naskina/ imahan mo tani, aman naskina/ mina wu mo. Yan'ko'd i'dishesan, yayu/ mo, dhalki ana iina bway thuruḵ gi 'kwani Araam mo Waḵki/ uni dhu ana ki e mo tani, ana mina 'koki e mo, dhali waḵki/ uni 'kosh ana mo tani, ana mina wu mo." 5 Wakan uni cuki mis mon'thamo/ ki jahanne/ mmo ii e moŋ'ko gi 'kwani Araam mo; me'd jin ṗu'dkina uni eya 'ban mo ma pijeŋ gana/ gi moŋ'ko mo, jan 'de/ ṗiyi'd imun mo. 6 Haali/ Taṗa uḵi 'kwani Araam ka thuruuḵ mmo ciḵ moŋko is ma arabiyya mo, dhali moŋko is gi shuma rum mo---dhali dhan moŋko isma thuruḵa kamu/ mo, dhali uni oki gwo ka rem'kuṗ mo ki, "Amaliḵ ma Israyiil miiki'da maliḵ gi 'kwani Hiṯhtha ṯu'c m̄o dhali aris 'kwani Masir kun iiyin aṗo/ am mo." 7 Wakana risa thuruuḵ cukin mo dhali sokin moŋ'kushu'd mo; uni dhalki aris gu'b burrinyem buni mo, dhali aris shuma rum buni mo, dhali aris thuluny buni mo, dhali moŋ'ko kun 'kokina uni mo, dhali sokin gom moŋ'koki/em buni mo be. 8 Me'd jin iiyina 'kwani kun takin gi 'ba'th monthus eya 'bana pijeŋ gana/ gi moŋ'ko mo tani, uni iikin e gu'b burrinyen 'de/ mo dhali shwaki to mo, dhali ṗiki to mo, dhali ḵalki emena guurush kush mo dhali 'dolkon mo dhali aris burrinye/ mo,

dhali iikin mo dhali ba'kki uni mo. Uni iiyin ka nyaŋ'ko'd mo dhali sekin e gu'b burrinyen tiya mo dhali k̲alki iman dil to ka pije/ 'peni mun si'da/ mo, dhali iikin mo dhali ba'kki uni mo be.

9 Yan'ko'd uni oki gwo ka rem'kup̲ mo ki, "Aman 'kona ki mii ki 'bore/ mo. Acim yan a'di ta'da cim gi gwon this gi gwom 'borga/ mo hili aman mina 'koki shwam gom a'di mo. Wak̲ki/ aman c̲ora/ ntagi mon'thamo/ ki mo kushu'd mo tani, ajisa/ minu k̲alu ap̲o/ aman mo. yan'ko'd i'dishesan, yayu/ mo, dhalki ana iina mo dhali t̲orki kuŋgu'b ma malik̲ gwo mo." 10 Wakan uni iikin mo dhali yuk̲kina ris imanc̲or 'twaŋkala goŋ gi 'peŋkuman pa mo. Uni t̲orki uni gwo mo, mmo/o gwo mo ki, "Aman iikina bway moŋ'ko ma ris 'kwani Araam mo, hili jan 'de/ p̲iyi'd imun mo, walla cuuwan 'deŋ kamu/ p̲iyi'd mo, hili imun uni dek̲ki aris shuma rum mo, dhali dek̲ki aris thuluny mo, dhali aris gu'b burrinye/ me'd jin 'kokina uni mo be." 11 Wakan imanc̲or 'twaŋkala goŋ cuki gwon this ka pije/ mo, dhali yan'ko'd a'di t̲orkunu e bwaŋgu'b gi kuŋgu'b ma malik̲ mo.

12 Yan'ko'da malik̲ cuki mis mon'thiny mo dhali oki imanmii tom piti gwo mo ki, "Aha/ mina t̲orki um gwo i'dishesan kata miikina 'kwani Araam gom ana mo. Uni mishki mo ki ana 'kosha t̲e/ mo, wakan uni iikin ka pije/ 'peni moŋ'ko mo mmoba'k is buni eya ris bwam mondhe'd mo. Uni oki gwo mo ki, ' Ki uni iiyin ka pije/ 'peni 'peŋkuman pa mo tani, ana mina k̲al uni mmo'koki e mo, dhali cic̲ e 'peŋkuman pa mo.'" 13 Jan 'de/ 'peni imanmii to goma malik̲ thok̲ki gwo mo, dhali oki gwo mo ki, "Aha/ dot̲kina /e mo, dhalki 'kwaniŋ gwat̲ha tiya k̲ali shuma rum imudhe'd 'peni kun 'boc̲on mo, kun dhalkunu e 'peŋkuman pa mo. Uni wana e ki kun tiya peni sheŋ'kup̲ ma Israyiil kun dhalkunu 'baar mo---i'dishsan kun tiya ka ris wukin mo; dhalki ana hasha uni mo dhali mmohil mo mo." 14 Wakan uni k̲alkina arabiyya isu/ inyak̲ka ris shumarum mo, dhala malik̲ hashki uni ŋ'ko'da thuruk̲ ma Araam mo, mmo/ o gwo mo ki, "Yaku/ mo dhali mishi mo mo." 15 Uni iikin i'ko'di uni mo bway yi'de/ Uurdun mo, dhali bway tur i'baar 'tu'dkunu gi burrinye/ mo dhali aris to ma t̲u'c kun t̲a'kkina 'kwani Araam me'd mo e mo iim buni ki yap̲ yap̲ mo. Wakan aman k̲al gwo dok̲ki'd ka nyaŋ'ko'd mo dhali t̲orki'da malik̲ gwo mo. 16 'Kwani iikin ka pije/ dhali dila ris to gi moŋ'ko gi 'kwani Araam mo.Wakana dip̲any kun baru ki 'bore/ yolkinu ki emena

guurush mo, dhali pos bunyan jin baru isu/ ki emena guurush 'de/ mo, isi me'd gwo gi Tapa jin okina a'di mo.

17 Amalik kanki wathinyca'd jin cil ma askar jin nyakki ya ki a'di mmoca apo/ 'twaŋkala goŋ mo, dhali 'kwani yapki a'di a'cesh e 'twaŋkala goŋ ki sho'k mo. A'di wuki'd mo me'd jin okina wathi/ ma Arumgimis gwo mo ki, a'di jin walki 'twa/ ka malik thulki'd ka 'cesh e a'di mo. 18 Wakan a'di miiki'd me'd jin okina wathi/ ma Arumgimis gwo eya malik mo ki, mmo/o gwo mo ki, "Ki embul yan e 'twaŋkala goŋ gi pa Saamira mo tani, pos bunyjan jin baru isu/ mini 'ko gom emena guurush mo, dhali dipanya 'borga/ jin baru gom emena guurush mo be." 19 Wathinyca'd jin cil ma askar thokki wathi/ ma Arumgimis gwo mo, dhali o gwo mo ki, "Mishi ma, isi ciki/ wakki/ Tapa midi uk moshu'd ki momis mo tani, ato yan midi mii mo?" Ilasha o ki gwo mo ki, "Mishi mo mo, /e mini par a'di e ki em piniŋ gana/ ki miiki'd mo, hili /e mini diki shwa toŋkamu/ 'peni a'di mo." 20 A'di ka jiŋ gana/ ata miiki'd mo gom a'di mo, haali/ 'kwani yapki a'di ki sho'k e 'twaŋkala goŋ mo, dhali a'di wuki'd mo be.

Imalik Su/ 8

Amalik Dokki 'Kwani shunnem a'cesh mo

1 I'dishesan Ilasha walki 'twa/ eya 'bom jin dokkina ya/um piti mondiki/e mo. A'di oki'da yim gwo mo ki, "Cuyi mis mo dhali yayi nyakki kuŋgu'b pini mo, dhali diyi e moyin jin mina /e di e bampaŋ kamu/ mo, haali/ Tapa yuki'da yuk gom te/ jin midi yayu/ apo/ bampa/ yan gom yili pesu/ mo." 2 Wakana 'bom cuki mis mo dhali ayim haki gwo gi wathi/ ma Arumgims e mo. Ayim yaki'd nyakki kuŋgu'b piti mo dhali diki'd eya 'cesh gi pam Palasthiin yili pesu/ mo. 3 A'di yayi'd gi yila pesu/ jin karki 'kup mo jin dokkin ma 'bom ka nyaŋ'ko'd 'pena 'cesh gi 'kwanim Palasthiin mo, dhali ayim yaki'd bwaya malik mmoko gom a'di mo haali/ kuŋ gu'b piti mo dhali goma 'cesh piti mo. 4 I'dishesan amalik walki 'twa/ nyakka Jehasi jin ta'da man mii to gom wathi/ ma Arumgimis mo, mmo/o gwo mo ki, "Bala tori aha/ aris dhan tonycaaga/ i'baar kun miikin ma Ilasha mo." 5 Wakan me'd jin torkina a'di malik to mo tani kata dokkin ma Ilasha mondiki/e eya 'ci jin wuki'd mo, a'boma kar/e jin tagi ya/ jin dokkina a'di mondiki/e yayi'd

mmoko goma malik mo gom kuŋ gu'b piti dhali goma 'cesh piti mo. Jehasi oki gwo mo ki, "Tapa pem, ka malik, yansan a'di ta'da 'bom mo, dhali yansan ta ya/um piti mo, jin dokkin ma Ilasha mmodiki /e mo." 6 Ka malik dotki gwon dot e 'bom gom ya/um piti mo tani ayim torki 'pemen piti e a'di mo. Wakana malik jiŋgana/ thosonki 'kwani ma makthab gom a'di mo, mmo/o gwo mo ki, "Çiki to 'baar ka nyaŋ'ko'd bwaya yim mo kun ta kum piti mo dhali to 'baar mo kun tulkunu is 'peni bwam buntom piti mo ka cim jin dhalkin ma yima 'cesh 'pen ntagi 'dishesan mo."

Mowu ma Ben-Hadaad mo

7 Ilasha yaki'd bway pa Dimashga/ e mo jin takin ma Ben-Hadaad amalik gi pa Araam a'di jin 'batha'd mo. Malik torkunu gwo mo ki, "Wathi/ ma Arumgimis yayi'd imahan mo." 8 AMalik oki'da Hasa/iil gwo mo ki, "Kali to jin çinu ki me'd ki me'd pini mo dhali ya gam wathi/ ma Arumgimis 'kup mo, dhali doti gwon dot nyakki Tapa ka kar/e e a'di mo, mmo/ o gwo mo ki, ' A/miga/ di ki e 'peni 'ba'th yan mo?'" 9 Wakana Hasa/iil yaki'd mmogam a'di 'kup mo dhali kalki to kun çinu ki me'd nyakki a'di mo 'peni aris jamas tom 'borga/ gi pa Dimashga/ mo, uni kalkunu ki kalman i iss su/ mo. Wakana Hasa/iil pu'dki'd mo dhali doshki'd e bwambora Ilasha dhali o gwo mo ki, "Ya/um pini ka Ben-Hadaad jin ta'da malik gi pa Araam hashki aha/ bway /e mo, mmo/o gwo mo ki, ' A/ miga/ di ki e 'peni 'ba'th yan mo?'" 10 Elasha oki a'di gwo mo ki, "Yaku/ mo,mmo/owa Ben-Hadaad gwo mo ki, ' /E ka jiŋ gana/ mini diki e mo,' hili Tapa torki aha/ gwo ki a'di midi wu ka jiŋgana/ mo be." 11 Yan'ko'da Ilasha ko'cki'da Hasa/iil e i is mo ntagi a'di 'thekina is ki 'the mo, dhali wathi/ ma Arumgimis gwoki'd ki jabu'th mo. 12 Hasa/iil dotki gwo mo ki, "Gomatinta gwokina /e mo, tapam pem?" A'di thokki gwo mo ki, "Haali/ aha/ misha tonthus çaan jin miikina /e e 'kwani ma Israyiil mo. /E mini çi'th aris mom buni kun 'bitha 'bi'th ki o'd mo, dhali /e mini 'kosh dhuru'c 'kwaniŋ gwath buni jwa ki gandala turga/ mo, mmo'ce'd ushi kun gwa'dgam buni bwa ka 'ci'cimi'th mo, dhali dher up buni kun bwaan bwa mo." 13 Hasa/iil thokki gwo mo ki, "Aja a'di ta'da man mii tom pini mo, jin midi mii dhan tonycaaga/ yan mo? A'di ta'da 'ka mo." Ilasha thokki gwo mo ki, "Tapa torki aha/ gwo ki /e mini ta malik apo/

pa Araam mo." 14 Yan'ko'da Hasa/iil dhalki'da Ilasha mo dhali yaki'd e tapam piti mo, jin oki a'di gwo mo ki, "Gwo gi wakata okin ma Ilasha /e mo?" A'di thokki gwo mo ki, "A'di torki aha/ gwo ki a'di ka jiŋgana/ midi di ki e mo be." 15 Wakan ka cim jin 'ko'd mo tani Hasa/iil kalki'da badhaniya mo dhali cucki a'di e yi'de/ mo, dhali bele'th a'di apo/ jis/e ma Ben-Hadaad mo wakan ki a'di wuki'd mo. Yan'ko'da Hasa/iil taki'da malik e mom piti mo.

Jehoram Jiki'da ji e pa Yahuuda/ mo

16 Ki yila mudhe'd ma Juram jin ta ya/ ma Ahaa'b mo, jin ta'da malik ma Israyiil mo tani, Jehoram telki mii 'pen mmojiya ji mo. A'di taki ya/ ma Jehoshapaat jin ta'da malik gi pa Yahuuda/ mo. A'di telki mii 'pen mmojiya ji mo me'd jin takin ma Jehoshapaat amalik gi pa Yahuuda/ mo be. 17 Jehoram taki'd gi yili iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd i'ce'dka su/ mo me'd jin telkina a'di mii 'pen mmojiya ji mo, dhali a'di jiki'da ji yili peŋkwara e Urushaliim mo. 18 Jehoram yaki'd eya ris bway gi imalik ma Israyiil mo, me'd jin miikina kuŋ gu'b ma Ahaab mo; haali/ a'di karki 'bwa/ ma Ahaab me'd ashim piti mo, dhali a'di miiki tonthus e jis e gi Tapa mo. 19 Wakan, haali/ goma man mii tom piti ka Dawuu'd mo tani, Tapa diki ŋap mmo'ce'd pa Yahuuda/ sho'k mo, me'd yin jin torkina a'diya Dawuu'd gwo ki a'di midi ciki a'di alamba/ isayempa/ goma ris emen piti mo be. 20 Ka risa cim ma Jehoram mo tani, pa Aduum miiki mo ush gwo e apo/ pa Yahuuda/ mo, dhali uni karkina malik ki is buni mo. 21 Yan'ko'da Jehoram 'cithki'd bway pa Sayir nyakka risa arabiyya ku dira shuma rum buni i'baar mo. Me'd jin 'kamkina 'kwani Aduum aJehoram mo tani, 'kwaninycan ma thuruk ma arabiyya kun dira shuma rum buni cuki mis mo dhali 'koshki uni ki embul gi mon'thiny mo; hili athuruk ma Jehoram sokin mo dhali iikin ka nyaŋ'ko'd bwaya ris gu'b burrinyem buni mo be. 22 Wakan pa Aduum a'di ushki gwo e apo/ gwoŋkan gi pa Yahuuda/ ntaga cim ga/ shwane/ yan mo. Libnah si'da/ ushki gwo e ka cima 'de/ mo. 23 Haali/ me'da ris miin tiya goma Jehoram mo, ki to 'baar mo kun miikina a'di mo tani, a/ uni 'konu ki 'kwar eya warka/ ma ris mii gi imalik gi pa Yahuuda/ mo? 24 Jehoram a'di wuki'd inyakki ibabam piti mo dhali kankunu nyakki uni e 'peŋkuman pa ma Dawuu'd mo. Yan'ko'da Ahasiyah jin ta ya/um piti taki'da malik e mom piti mo be.

Ahasiyah jiki'da ji e pa Yahuuda/ mo
25 Ki yila 'kume'd i'ce'dka su/ ma Yuram jin ta ya/ ma Ahaab mo, ta'da malik ma Israyiil mo, Ahasiyah jin ta ya/ ma Jehoram mo, ta'da malik gi pa Yahuuda/ mo tani, a'di telki a'di mii 'pen mmojiya ji mo.
26 Ahasiyah taki'd gi yili iss 'de/ i'ce'dka su/ mo me'd jin telkina a'di mii 'pen mmojiya ji mo tani; a'di jiki'da ji gom yili 'de/ e Urushaliim mo. Gway ma ta'dam piti ka Athaliyah mo; ayim ta 'bwa/ ma Omri mo, jin ta'da malik ma Israyiil mo.
27 Ahasiyah yaki'd eya ris bway gi gu'b ma Ahaab mo; a'di miiki tonthus e jis e gi Tapa mo, me'd jin miikina kuŋ gu'b ma Ahaab mo, haala Ahasiyah taki'da mare/ e kuŋ gu'b ma Ahaab mo.
28 Ahasiyah yaki'd nyakka Juram jin ta ya/ ma Ahaab mo, mmo/ as apowa Hasa/iil mo, jin ta'da malik gi pa Araam mo, e Ramoth Gile'd mo. 'Kwani Araam 'koshkina Juram mmota jama/ mo.
29 AMalik Juram dokki'd ka nyaŋ'ko'd mmodhelel e Jesreel 'pena ris jama/ gi 'kwani Araam kun cikunu a'di e pa Ramath mo, me'd jin askina a'di apowa Hasa/iil jin ta'da malik gi pa Araam. Wakan Ahasiyah jin ya/ ma Jehoram mo, malik gi pa Yahuuda/ mo, yaki'd ka 'cesh bwaya Jesreel mmomisha Juram jin ta ya/ ma Ahaab mo, Haala Juram taki jama/ mo be.

Imalik Su/ 9

Jehu wolkunu ayini 'kup mmota malik ma Israyiil mo
1 Ilasha jin ta'da manci gwo ma Arumgimis ka dhamo/ yukki jan 'de/ 'peni iya/ gi imanci gwo ma Arumgimis ka dhamo/ mo dhali oki a'di gwo mo ki, "Deki empa'd pini ki to mo, yan'ko'd kali turaŋ gasas ma yina gwa'dga/ yan e me'd pini mo dhali ya bway pa Ramoth Gile'd mo.
2 Ki /e pu'dkin mo tani, Hila Jehu jin ta ya/ ma Jehoshapaat ya/ma Nimshi mo, a'di yayi bwaŋ gu'b mo dhali mer a'di e 'peni bwamani imugum piti mo, dhali buti i a'di e gu'b jin di'd e bwamana kamu/ mo.
3 Dhali kali turaŋ gasas ma yin mo dhali woli a'di e 'kup piti mo dhali o gwo mo ki, ' Tapa oki gwo yan mo ki: "Aha/ wolkina /e ayini 'kup mmota malik apowa Israyiil mo."' Wakan ka'di 'twaŋkal mo, dhali gusi ka pije/ mo, dhalku/ ki ta aditе/ mo."

4 Wakan wathin dhuru'c, jin ta'da manci gwo ma Arumgimis ka dhamo/ jin ta dhuru'c mo tani, yaki'd bway pa Ramoth Gile'd mo.
5 Ki

a'di pu'dki'd mo tani, hili mo mo ma, aris 'kwaninycan ma thuruk uni 'kokin mo. Wakan amanci gwo ma Arumgimis ka dhamo/ jin ta dhuru'c oki gwo mo ki, "Aha/ yayina ki ya ma tu'c gom /e mo, jin ta wathinyca'd mo." Jehu thokki gwo mo ki, "Gom ija 'peni aman mo?" Amanci gwo ma Arumgimis ka dhamo/ jin ta dhuru'c thokki gwo mo ki, "Gom /e mo, jin ta wathinyca'd mo." 6 Wakana Jehu cuki mis mo dhali ya bwaŋ gu'b mo, dhali amanci gwo ma Arumgimis ka dhamo/ wolki'da yin e 'kup piti mo dhali oki'da Jehu gwo mo ki, "Tapa, jin ta'da Arumgimis ma Israyiil mo tani, oki gwo yan mo ki: ' Aha/ wolkina /e ayini 'kup mmota malik apo/ 'kwani gi Tapa mo, apowa Israyiil mo be. 7 /E mini mii 'kosh kuŋ gu'b ma Ahaab jwa jin ta tapam pini mo wakan ki aha/ mina rija ri'c 'kup gi imanmii tom pem kun ta imanci gwon dhamo/ mo dhali abas gi iman mii to gi Tapa i'baar mo uni kun 'koshkunu ki me'd ma Jesibel mo. 8 Haali/ kuŋ gu'b ma Ahaab ka kuluny 'ce'dkunu sho'k mo, dhali aha/ mina 'ce'd emen uciŋ gwath ma Ahaab sho'k ka pije/ i'baar mo e Israyiil mo, wakki/ a'di ta ciŋkina/ mo walla wathi/ jin diki 'kus mo. 9 Aha/ mina mii kuŋ gu'b ma Ahaa'b mmowa e ki kuŋ gu'b ma Jerobom jin ta ya/ ma Nebaat mo dhali mmowa e ki kuŋ gu'b ma Basha jin ta ya/ ma Ahijah mo. 10 Arisa 'ka mini 'kaa Jesibel e Jesreel mo, haali/ wathi/ piyi'd jin midi kan a'di mo.'" Yan'ko'da manci gwon dhamo/ ka'dki'da campur mo dhali guski'd ka pije/ mo be.

11 Wakana Jehu yaki'd ka pije/ e iman mii to gi tapam piti mo, dhali jan 'de/ oki a'di gwo mo ki, "A/ to 'baar 'bora 'bor mo? Gomatinta yayin ma mugum pus yan e /e mo?" Jehu thokki uni gwo mo ki, "/E mishki wathi/ mo dhali aris to kun 'kona e ki she/ ki she/ kun okina a'di mo." 12 Uni oki gwo mo ki, "Caan a'di ta'da tor mo. Tori am gwo mo."Jehu thokki gwo mo ki, "A'di oki gwo yan mo dhali caan gom aha/ mo, dhali a'di si'da/ oki gwo mo ki, ' Yansan a'di ta gwo jin okina Tapa mo ki: Aha/ wolkina /e ayini 'kup mmota malik apowa Israyiil mo be.'" 13 Yan'ko'd uni ka 'dete/ 'dete/ bukki burrinyem pom buni ki jahanne/ mo dhali dhu uni e bwaŋ'kwarany sho'k ma Jehu eya liman gi montan sho'k mo. Uni piki ce ma rasan ka'bal mo dhali oki gwo mo ki, "Jehu a'di ta'da malik mo."

Juram 'koshkin ma Israyiil jwa mo

14 Ki bway yan mo tani Jehu jin ta ya/ ma Jehoshapaat mo ya/ ma Nimshi kulumki'd apowa Yuram mo. I'dishesan Juram wothki Ramoth gile'd mo, dhali 'kwani ma Israyiil 'baar mo tani, dhala Hasa/ill jin ta'da malik gi pa Araam mo, 15 hila malik Juram yaki'd ka nyaŋ'ko'd bwaya Jesreel mmodhelel mo 'peni ris jama/ kun 'koshkina 'kwani Araam a'di mo, me'd jin askina a'di apo/ Hasa/iil jin ta'da malik gi pa Araam mo. Jehu oki iman mii to ma Juram gwo mo ki, "Wakki/ a'di ta bwaŋ kulum pini yan mo tani, yan'ko'd dhalki wathin 'de/ piyi'd jin midi gus iye mo dhali ya ka pije/ 'peni 'peŋkuman pa mo, mmoya tor aris gwon this yan eya Jesreel mo." 16 Wakana Jehu merki'd eya arabiyya jin dira shuma rum mmo ya bwaya Jesreel; haala Juram a'di si/ki is imun mo. I'dishesan Ahasiyah jin ta'da malik gi pa Yahuuda/ yayi'd ka 'cesh mmo/ misha Juram mo.

17 Amanhil 'twaŋkal doshki'd apo/ monycaaga/ eya Jesreel mo, dhali a'di mishki'da Jehu me'd jin yayina a'di ki si'd si'd mo; a'di oki gwo mo ki, "Aha/ mishkina nonshe/ 'kwaniŋ gwath kun iiyin mo." Juram oki gwo mo ki, "Kali wathi/ shuma rum mo, dhali hashi a'di ka pije/ mmogam uni 'kup mo; dot a'di gwo mmo/o ki, 'a/ /e yayin ki moŋku'th is mo?" 18 Wakan wathi/ haskunu ki shuma rum ka nyaŋ'ko'd mmogam a'di 'kup mo; a'di oki gwo mo ki, "Amalik oki gwo yan mo ki, 'a/ /e yayin ki moŋku'th is mo?" Wakan Jehu oki gwo mo ki, "Ata mina /e mii gom moŋku'th is mo? Tu'kki mo dhali meri i'ko'di aha/ mo." Yan'ko'd amanhil 'twaŋkal torki'da malik gwo mo ki, "Amanŋkal gwo a'di gamki uni 'kup mo, hili a'di diki doku ka nyaŋ'ko'd mo." 19 Yan'ko'd a'di hashki wathi/ jin 'kon ma po/ isu/ ka pije/ ki shuma rum mo, a'di jin yayi'd gom uni mo dhali o gwo mo ki, "Amalik oki gwo yan mo ki: ' A/ /e yayin ki moŋku'th is mo?'" Jehu thokki gwo mo ki, "Ata mina /e mii gom moŋku'th is mo? Tu'kki mo dhali meri i'ko'di aha/ mo." 20 Dok/e amanhil 'twaŋkal kalki gwo mmotor mo, "A'di gamki uni 'kup mo, hili a'di diki yayu/ ka nyaŋ'ko'd mo. Haali/ ki bway caan mo tani arabiyya jin dira shuma rum a'di borkina ya/ ma Jehu ki bway caan 'peni Nimshi jin boru mo; a'di borki to ki moŋ'kosh 'kup is mo be."

21 Wakana Juram oki gwo mo ki, "Thosoni arabiyyam pem jin dira shuma rum is mo." Uni thosonki arabiyyam piti is mo, dhali Juram jin

ta'da malik ma Israyiil mo dhali Ahasiyah jin ta'da malik gi pa Yahuuda/ borki to ka pije/ mo, ka 'dete/ 'dete/ eya arabiyyam piti mo, mmo gama Jehu 'kup mo. Uni gamki a'di eya 'cesh ma Naboth jin ta wathi/ Jesreel mo. 22 Me'd jin mishkin ma Juram aJehu mo tani, a'di oki gwo mo ki, "A/ /e yayin ki moŋku'th is mo, Jehu?" A'di thokki gwo mo ki, "Moŋku'th is ata sa/ idi'di mun mo, me'd jin miikina imanluŋ tompinycon gi iman mii miinycal mo dhali miiki mii ŋari ma ta'dam pini ka Jesibel uni takina ris wakan mo?" 23 Wakana Juram tu'ki'da arabiyyam piti mo dhali guski'd mo dhali oki'da Ahasiyah gwo mo ki, "Mo he'k e diki'd imun mo, Ahasiyah." 24 Yan'ko'd jehu gwana'dki'da bwam piti ki mom'bi'th piti mo dhali shinki'da Juram e embwamani 'kupa bim piti mo; aththa yaki'd ka kar/e eya dum piti mo, dhali a'di bitki'd ka 'cesh mo eya arabiyyam piti jin dira shuma rum mo. 25 Wakana Jehu oki'da Bitkar jin ta wathinyca'd ma thuruk piti gwo mo ki, " 'Deki a'di i mis mo dhali biri a'di e bwam bunto ma Naboth jin ta wathi/ Jesreel mo. Kulumi ibwa ki /e dhali aha/ merkina inyak ka Ahaa'b jin ta'da babam piti mo, Tapa karki gwon dhamo/ yan jin onu is apo/ a'di mo ki: 26 ' Katili/ Aha/ mishkina bas ma Naboth mo dhala bas gi iya/ um piti mo-yansan a'di torkina Tapa eya tente/ ki kwany kwany mo---dhali Aha/ ka jiŋgana/ mina mii /e mmoci a'di apo/ mondhe'd yan mo---yansan a'di jin torkina Tapa ki kwany kwany mo.' Yan'ko'd i'dishesan mo tani, 'deki a'di imis mo dhali birki a'di e mondhe'd yan mo, isi me'd gwo gi Tapa mo.'"

Ahasiyah 'koshkin ma Yahuuda/ jwa mo

27 Ka Ahasiyah jin ta'da malik gi pa Yahuuda/ mishki to yan mo tani, a'di guski'd e bway tur ntagi pam Beth Haggan mo. Hila jehu bathki a'di nsho'k mo, dhali oki gwo mo ki, " 'Koshi a'di jwa si'da/ eya arabiyya jin dira shuma rum mo," dhali uni shinki a'di e mo jin di'd isi mis gi pa Gur mo, a'di jin di'd mmo'dish Ibeliyam is mo. Ahasiyah guski'd bway Migiddo mo dhali wuki'd imun mo be. 28 Iman mii tom piti kalki buŋgwar is piti eya arabiyya jin dira shuma rum bway pa Urushaliim mo dhali kanki a'di e jis piti nyakki ibabam piti e 'peŋkuman pa ma Dawuu'd mo. 29 I'dishesan a'di taki yili 'kume'd i'ce'dka 'de/ ma Juram jin ta ya/ ma Ahaab caan jin bu'thkin ma Ahasiyah embul mmojiya ji apo/ pa Yahuuda/ ntwa/a/ mo.

Jesibel 'koshkunu Jwa mo

30 Me'd jin yayin ma Jehu bway Jesreel mo tani, Jesibel cikki gwo mo, dhali ayim ciki em piti jamas mo dhali thosonki'da mur piti mo, dhali hilki mo ka pije/ ki embul moshu'd mo. 31 Me'd jin cickin ma Jehu 'twaŋkala goŋ mo tani, ayim oki a'di gwo mo ki, "A/ /e yayin ki moŋku'th is mo, /e jin tana Simri mo, dina tapam pini ki ta man 'kosha mee mo?" 32 Jehu hilki mo isi mis e moshu'd mo dhali oki gwo mo ki, "Aja a'di di'di 'ko'dgwar pem mo? Aja?" 'Kwani isu/ walla kwara kun ta mantil kun hilki mo ka pije/ mo. 33 Wakana Jehu oki gwo mo ki, "Bita yim 'ko'da 'cesh mo." Wakan uni belkina Jesibel ka 'cesh mo, dhala bas piti jwa'c ki'da powa gaŋgara/ mo dhali apo/ aris shuma rum mo, dhala Jehu yapki bwamsho'k piti mo. 34 Me'd jin cickin ma Jehu e gu'b ma malik mo tani, a'di shwaki to mo dhali piki to mo. Yan'ko'd a'di oki gwo mo ki, "Mishi mo i'dishesan eya 'bom yan jin jeekunu mo dhali kani a'di mo, haali/ ayim a'di taki 'bwa/ ma malik mo be." 35 Uni iikin mmokan a'di mo, hili uni 'koki gam toŋ kamu/ mo hili jasa simaŋ 'kup mo, dhali sho'k, dhali bwam me'd piti mo. 36 Wakan uni iiyin ka nyaŋ'ko'd mo dhali torkina Jehu gwo mo. A'di oki gwo mo ki, "Yansan a'di ta gwo gi Tapa jin walkina a'di 'twa/ inyak ka man mii tom piti ka Iliyya jin ta wathi/ Tishbet mo, mmo/ o gwo mo ki, ' Eya 'cesh Jesreel mo tani arisa 'ka mini 'ka shuman is ma Jesibel mo, 37 dhali buŋgwar is ma Jesibel mina e waka gatiny e bwam ma ris mondhe'd eya 'cesh Jesreel mo, wakan ki wathin 'deŋ kamu/ midi diki o gwo mo ki, "Yansan a'di ta'da Jesibel mo."""

Imalik Su/ 10

Iiya/ ma Ahaa'b kun 'koni issi kwara i'ce'dka 'kume'd 'koshkunu jwa mo

1 I'dishesan Ahaab taki'd ki emen i iss 'kwanimpa kwara i'ce'dka 'kume'd e Samariya mo. Jehu 'kwarki'da risa warka/ mo dhali hash uni bway Samariya mo, e imanjiya ji gi pany Jesreel mo, imontal 'de/ nyakka ris gwanyjaka/ mo dhali imancor mo ma ris emen ma Ahaab mo tani, oki gwo mo ki, 2 "Aris emen gi tapam pini kun 'kokin nyakki /e mo, dhali /e si'da/ takin ga risa arabiyya kun dira shuma rum mo dhali aris shuma rum mo dhali 'peŋkuman pa jin nyaŋkunu isi mis mo

dhali agoŋgoro/ mo. Dhali yan'ko'd ki jahanne/ me'da warka/ yan jin yayi'd bway /e mo tani, 3 Kwanyi jim 'borga/ mo dhali ku gi mishki to mii kagahara/ 'peni aris emen ma maliḵ pini mo dhali kar a'di eya ḵurse/ ma babam piti mo, dhali as goma ris emen ma maliḵ pini mo."

4 Hili uni ḵo/ki is kagahara/ mo dhali oki gwo e bwamani is buni mo ki, "Hili mo mo ma, imaliḵa su/ mini 'koki dosh ibwambora Jehu mo. Wakan aman mina dosh kata mo?" 5 Dhali wathi/ jin caki'd e gu'b ma maliḵ mo, dhali wathi/ jin diki'd aṗo/ 'peŋkuman pa mo, dhali aris gwanyjaḵa/ si'da/ mo, dhali uni kun marki uc̱i is mo tani, hashki gwo ka nyaŋ'ko'd bwaya Jehu mo, mmo/o gwo mo ki, "Aman tana iman mii tom pini mo. Aman mina mii to 'baar mo ki mom'bi'th kun c̱ikina /e am mo. Aman mina 'koki kar wathiŋ kamu/ ka maliḵ mo. Miiyi to jin midi 'bor e jis/em pini mo." 6 Wakana Jehu 'kwarki'da warka/ me'di su/ bway uni mo, mmo/o gwo mo ki, "Waḵki/ um 'kon ka 'ban pem mo, dhali waḵki/ um mini ciḵ 'kus pem mo tani, um mini mii ḵala ris 'kuṗ gi 'kwaniŋ gwat̲h̲ ma ris emen gi taṗam pini mo, dhali iiyu/ bway aha/ e Jesreel ka 'thamo/ ka tente/ yan mo." I'dishesan aris emen ma maliḵ mo tani, 'kokina mondeŋ e i issi kwara i'ce'dka 'kume'd mo, uni 'kokin nyaḵki 'kwaniŋ gwat̲h̲ kun hame'd e 'peŋkuman pa mo, kun t̲orki uni bway gi mondiki/e mo be.

7 Wakan me'd jin yayin ma warka/ bway uni mo tani, uni ḵalki iya/ ma maliḵ mo dhali 'koshki uni jwa mo, kun 'koni issi kwara i'ce'dka 'kume'd mo, mmodhu aris 'kuṗ buni e bwam ma risa guṗba/ mo, dhali hash uni bwaya Jehu e Jesreel̄ mo. 8 Amanḵal gwo yayi'd bwaya Jehu mo, mmo/ o gwo mo ki, "Uni ḵali aris 'kuṗ gi iya/ ma maliḵ mo." Wakan a'di oki gwo mo ki, "Dhuyi uni ki mo su'k isu/ e 'twaŋkala goŋ ntagi mon'thamo/ mo."

9 Ki mon'thamo/ mo tani Jehu yaki'd ka pije/ mo dhali doshki'd mo, dhali oki 'kwani 'baar gwo mo ki, "Um 'kokin ki 'kus 'peni tonthus mo. Hili mo mo ma, aha/ kulumkina gwo ki jim bag aṗo/ taṗam pem mo dhali 'kosh a'di jwa mo, hili aja i'koshki uni gwansan i'baar mo? 10 I'dishesan /e ka jiŋgana/ mini nyit̲h̲ ki 'pena 'ban gwo gi Taṗa p̱iyi'd mo, jin ta gwo jin okina a'di isi gom kuŋ gu'b ma Ahaab mo tani, mini t̲aka 'cesh mo, haali/ Taṗa miiki to jin walkina a'di 'twa/ ka ḵar/e eya man mii tom piti ka Iliyya mo be." 11 Wakana Jehu 'koshki uni jwa

i'baar mo kun boc̲kin e kuŋ gu'b ma Ahaab e Jesreel mo, dhali aris 'kwaniŋ gwat̲h̲ piti i'baar mo kun takin gi monycaŋ caaga/ mo, dhali imugum piti kun 'dish is mo, dhali igasiis piti mo, jin diki e p̲iyi'd jin boc̲ki'd e a'di mo.

Ikam ma Ahasiyah 'koshkunu jwa i iss su/ i'ce'dka su/ mo

12 Wakana Jehu cuki mis mo dhali yaki'd mo; a'di yaki bway pa Samariya mo. Me'd jin yakina a'di mmop̲u'd e Bet̲h̲ Ek̲e'd ma manhil k̲a'bal mo tani, 13 a'di gamki ikam ma malik̲ Ahasiyah gi pa Yahuuda/ 'kup̲ mo. Jehu oki uni gwo mo ki, "Um ta ija mo?" Uni thok̲ki gwo mo ki, "Aman tana ikam ma Ahasiyah mo, dhali aman iikina ka 'cesh mmo gam uc̲i ma malik̲ 'kup̲ mo dhali uc̲i ma 'bom jin ta'da malik̲ ka Jesibel mo." 14 Jehu oki gwo e 'kwaniŋ gwat̲h̲ pitiŋ gana/ mo ki, "K̲ali uni ki e mo." Wakan uni k̲alki uni ki e mo dhali 'kosh uni jwa i jis yi'de/ ma Bet̲h̲ Ek̲e'd mo, 'kwaniŋ gwat̲h̲ kun 'koni iss su/ i'ce'dka su/ i'baar mo. A'di diki dhal jaŋkamu/ 'peni uni mmodi ki e mo.

Kuŋ gu'b ma Ahaa'ba tiya 'Koshkunu jwa mo

15 Me'd jin yakin ma Jehu imun mo tani, a'di gamki'da Jehonadaab jin ta ya/ ma Rek̲a'b a'di yayi'd mmogam a'di 'kup̲ mo. Jehu theki a'di me'd mo dhali oki a'di gwo mo ki, "A/ dum pini di'd nyak̲ki aha/ mo, me'da dum pem a'di di'd nyak̲ki jim bum mo?" Jehonadaab thok̲ki gwo mo ki, "A'di di'd mo." Jehu oki gwo mo ki, "Wak̲ki/ a'di di'd mo tani, c̲iyi aha/ me'd pini mo." Wakan a'di c̲iki'da Jehu me'd piti mo, dhala Jehu k̲alki'da Jehonadaab nyak̲ki a'di eya arabiyya jin dira shuma rum mo be. 16 Jehu oki gwo mo ki, "Yayu/ nyak̲ki aha/ mo dhali mishi mo o bwam pem gom Tap̲a mo." Wakan a'di ta'd ga/ Jehonadaa'b jin borki to inyak̲ki a'di eya arabiyyam piti jin dira shuma rum mo. 17 Me'd jin yayina a'di bway Samariya mo tani, Jehu 'koshki emen ma Ahaab jwa i'baar mo kun boc̲kin e Samariya mo, ntagi a'di 'ce'dki kuŋ gu'b ma Ahaa'b sho'k mo, isi me'd jin 'kokunu mmot̲or uni gwo gi Tap̲a nt̲wa/a/ mo, jin walkina a'di 'twa/ eya Iliyya mo.

Iman luŋa Baal 'koshkunu jwa mo

18 Yan'ko'da Jehu tulki 'kwani is i'baar mo imont̲al 'de/ mo dhali oki uni gwo mo ki, "Ahaab miiki'da Baal to ki gwa'd gwa'd mo, hila Jehu

miiki a'di to ki nyanye/ mo be. 19 I'dishesan wakan yuk̲i aha/ imanc̲i gwon dhamo/ ma Baal i'baar mo, dhali iman luŋ a'di i'baar mo, dhali igasiis piti i'baar mo. Dhalku/ ki dhal jan 'de/ mmoya ka pije/ mo, haali/ aha/ tana gi dhan mmomiiya basa caaga/ mmoc̲i goma Baal mo. Wakan ki a'di midiki yayu/ mo tani midi diki di ki e mo." Hila Jehu miiki mii yan ka he'k eŋgana/ mo, ki mmopal mii mmo'kosh iman luŋa Baal jwa mo. 20 Jehu oki gwo mo ki, "Bak̲i gwo eya tente/ ki montul is midi di imun goma Baal mo." Wakan uni bak̲ki a'di mo. 21 Yan'ko'da Jehu hashki gwo eya Israyiil i'baar mo dhali iman luŋa Baal i'baar mo iiyin mo, wakan ki wathiŋ kamu/ dinu ki dhalu imun jin diki yayu/ mo. Uni iiyin e bwaman gu'b gi moŋk̲ogu ma Baal mo, dhali gu'b 'tu'dkunu ip̲el bway jaŋkamu/ mo be.

22 Jehu oki wathi/ jin taki'da man dhu burrinyen tur gi igasiis mo ki, "K̲ali aris burrinyen tur ka pije/ gom iman luŋa Baal i'baar mo." Wakan wathi/ k̲ali aris burrinyen tur ka pije/ gom uni mo. 23 Wakana Jehu yaki'd nyak̲ka Jehonadaab jin ta ya/ ma Rek̲a'b e kuŋ gu'b ma Baal mo, dhali a'di oki iman luŋa Baal gwo mo ki, "Ŋap̲i mo mo dhali miiyi ki 'bore/ ki jan 'de/ a'di diki di imahan nyak̲ki /e mo 'peni iman mii to gi Tap̲a mo, hili iman luŋa Baal uni 'cena mo." 24 Yan'ko'd uni iikin e bwaman mmo miiya bas mo dhali aris to kun c̲inu mmo'tha ki o'd mo. I'dishesan Jehu taki'd gi 'kwaniŋ gwat̲h̲ kun kwanykunu i iss 'kwanimpa doŋgon mo uni kun doshkina 'bana pije/ mo, dhali a'di t̲orki uni gwo mo ki, "Wak̲ki/ 'peni 'kwaniŋ gwat̲h̲a tiya kun 'doyika e me'd pini soni ye mo, a'diyin jin dhalki wathi/ bway mmoye mo tani, mondiki/em piti minu k̲al gom mondiki/e gi jan 'de/ jin guski'di ye mo be."

25 Wakan yan'ko'd ki jahanne/ me'd jin 'baarkin ma Jehu to jin c̲inu mmo'tha ki o'd mo tani, a'di oki gwo e imanji mom piti mo dhali eya ris 'kwaninycan ma thuruk̲ mo ki, "Iiyi bway bwaman mo dhali 'koshi uni jwa mo. Dhalku/ ki dhal jan 'de/ mmopiyu/ ka pije/ mo." Wakan uni 'koshki uni jwa ki shemen gandala turga/ mo, dhali imanji mo mo dhali aris 'kwaninycan ma thuruk̲ birki uni ka pije/ mo dhali iikin e bwaman gu'b gi kuŋ gu'b ma Baal mo. 26 Uni dirkina ris wosha tiŋkiliŋ ka pije/ kun 'kokin e kuŋ gu'b ma Baal mo, dhali uni 'thaki uni ki o'd mo. 27 Yan'ko'd uni 'ce'dkina tiŋkiliŋ ma Baal ka 'cesh mo, dhali 'ce'dki kuŋ gu'b ma Baal sho'k mo dhali uk̲ki a'di ki jis gure/ mo, a'di

jin diki'd ntaga cim yan mo be. 28 Gom kan a'di 'ce'dkin ma Jehu mo luŋ ma Baal sho'k 'pena Israyiil mo.

29 Hila Jehu diki dhal aris miinthus ma Jerobom jin ta ya/ ma Nebaat bway mo, ki bway jin rakkina a'di Israyiil mmomii miinthus mo- a'di çaan mo, jin ta mo luŋ gi ushi bip 'dolkon kun uku/ e Beth/iil mo dhala Daan mo. 30 Wakan Tapa oki'da Jehu gwo mo ki, "Haali/ /e miikin ki 'bore/ mmo mii to ka kar/e e jis/em pem mo, dhali mii to e kuŋ gu'b ma Ahaa'b isi ki to 'baar mo kun 'kokin eya dum pem mo, aris emen pini mini 'ko akurse/ ma Israyiil bwaya nyakumyil jin 'kon ma po/ idoŋgon mo be." 31 Hila Jehu diki pal mii mmobath gwoŋkan gi Tapa mo, jin ta'da Arumgimis ma Israyiil mo, ka dum piti 'baar mo. A'di diki tu'k 'peni aris miinthus ma Jerobom mo, ki mii jin miikina a'diya Israyiil mmomii miinthus mo.

Mo wu ma Jehu mo

32 Ka cim gwansan mo tani Tapa telki mii 'pen mmo'cith aris mo ka pije/ 'pena Israyiil mo, dhala Hasa/iil piki 'kwani ma Israyiil e ki mii eya ris bwaŋgwayu/ ma Israyiil mo, 33 'peni Uurdun ka 'ban gi mom'pesho'k mo, eya 'cesh gi paŋ Gile'd i'baar mo, dhali 'kwani Jaad, dhali 'kwani ma Ra/uubin, dhali 'kwani ma Manassa, 'peni Aroyer mo, a'di jin di'd ki momba'da'd ma Arnon mo, ki tur e Gile'd bway Bashan mo. 34 Haali/ me'd miin tiya gi miin ma Jehu mo, dhali to 'baar mo kun miikina a'di mo, dhali mom'bi'th piti 'baar mo tani, a/ uni 'konu ki 'kwar eya warka/ ma ris mii gi imalik ma Israyiil mo? 35 Jehu ishki 'ko'da 'cesh nyakki idhan babam piti mo, dhali uni kanki a'di e Samariya mo. Yan'ko'da Jehowahas jin ta ya/um piti taki'da malik e mom piti mo be. 36 Ki embul çaan jin jikin ma Jehu aji apowa Israyiil e Samariya mo tani, aJehu taki'd gi yili iss 'de/ i'ce'dka peŋkwara mo.

Imalik Su/ 11

Athaliyah jiki'da ji e pa Yahuuda/ mo

1 I'dishesan me'da Athaliyah, jin taki'da ta'da ma Ahasiyah mo, mishki mo ki ya/um piti wuki'd mo tani, ayim cuki mis mo dhali 'koshki uci gi kuŋ gu'b jwa i'baar mo. 2 Hila Jehoshiba, jin ta 'bwa/ ma Malik Jehoram mo dhali 'bwah ma Ahasiyah mo tani, kalki'da Yuwash jin ta

ya/ ma Ahasiyah mo, dhali bag a'di 'pen tur 'peni bwamani iya/ ma malik kun 'koshkunu jwa, imontal 'de/ nyakka man thip a'di mo; ayim dhuki uni e bwaman gu'b gi dhunua ci mo. Uni bagki a'di 'pena Athaliyah mo wakan ki a'di minu diki 'kosh jwa mo. 3 A'di diki'd nyakka yim yili pe'de/ mo, jin bagkunu e gu'b gi Tapa mo, ki embul jin jikin ma Athaliyah aji apowa 'cesh mo.

Yuwash Hi'thkunu ki toŋ'kup ma Malik gi pa Yahuuda/ mo

4 Ki yili pesu/ mo tani, Jehoyiyada hashki aris gwo mo dhali kali aris 'kwaninycan ma thuruk 'pena ris iss 'kwanimpa mudhe'd goma nonshe/ gi imancor mo mo dhali goma mancor gu'b gi Tapa mo, dhali kalki uni ki is piti mo, e gu'b gi mondhelela dhelel gi Tapa mo. A'di gam gwo me'd nyakki uni mo, dhali uni gam ki gwo me'd jin onu is e gu'b gi Tapa mo. Yan'ko'd a'di ciki uni ya/ ma malik mo be. 5 A'di kanki uni gwo mo, mmo/ o gwo mo ki, "Yansan a'di ta to jin mina umi mii mii mo. 'Peni um kun 'kon ma po/ ikwara kun iiyin ka cima pesu/ mo minu dhu mmohil mo apo/ kuŋ gu'b ma malik mo, 6 dhali jin 'kon ma po/ ikwara mini 'ko e 'twaŋkala goŋ Suur mo, dhali jin 'kon ma po/ ikwara e 'twaŋkala goŋ apo/ monycor gu'b mo. /E mini mii cora amana cor gu'b gi mondhelela dhelel mo. 7 Anosheŋ kamu/ isu/ jin diki mii to ka cim ma pesu/ mo tani, um minu mii dhu mmohil mo apo/ gu'b gi Tapa mo goma malik mo be. 8 Um mini mii 'kama malik is mo,'kwaniŋ gwath ka 'dete/ 'dete/ ka ris to gi mo/as buni mo e me'd buni mo. A'di yin jin cicki'd eya risa lonthoth pini mo tani, dhalki a'di 'koshu jwa mo. /E mini mii di nyakka malik me'd jin mina a'di ya ka pije/ mo, dhali me'd jin mina a'di ya bway bwaman mo."

9 Wakana ris 'kwaninycan ma jesh 'pena iss 'kwanimpa imudhe'd haki aris to 'baar e jin kankin ma Jehoyiyada gwo jin ta'da gasiis mo. Ka 'dete/ 'dete/ kalki 'kwaniŋ gwath piti mo, uni gwansan kun mini iiyu/ mmomii to ka cima pesu/ mo, dhali uni gwansan kun mini dosh to mii ka cima pesu/ caan mo; dhali uni iiyin eya Jehoyiyada jin ta'da gasiis mo be. 10 Yan'ko'da Jehoyiyada jin ta'da gasiis ciki ris 'kwaniycan ma thuruk risa mee 'peni iss 'kwanimpa mudhe'd mo dhali arisa goŋgoro/ kun taki kuma Malik Dawuu'd mo dhali kun 'kokin e gu'b gi Tapa mo. 11 Wakan imancor mo doshkin mo, 'kwani ka 'dete/ 'dete/ ki to mo/as buni e me'd buni mo, 'pena 'bana bimporos gi gu'b gi mondhelela

dhelel bwaya 'bana cam mo, mmo'disha gwaṯa/ is mo dhali gu'b gi mondhelela dhelel, 'kamkina maliḵ is mo be. 12 Yan'ko'da Jehoyiyada ḵali'da Yuwash jin ta ya/ ma maliḵ ka pije/ mo, mmohi'thki a'di toŋ'kuṗ mo, dhali ċiki a'di aris gwo kun gamu me'd mo. Wakan uni karki a'di ka maliḵ mo dhali wolki a'di ayini 'kuṗ mo. Uni dorki me'd buni mo dhali oki gwo mo ki, "Maliḵ diyi ki e ki sule/ mo!"

Mowu ma Athaliyah mo

13 Me'd jin ciḵkin ma Athaliyah cuu ma manċor mo mo dhali 'peni 'kwani mo tani, Ayim yayi'd bway 'kwani mo e gu'b gi Taṗa mo. 14 Ayim hilki mo mo, dhali, hili mo mo ma, maliḵ a'di doshki'd ki mmo'disha tiŋkiliŋ is mo, me'd mii jin miikunu mo, dhali aris 'kwaninycan mo dhali imanṗiya poome/ uni 'dishkina maliḵ is mo. Dhali 'Kwani gi dhan 'peŋkuman bampa/ i'baar mo uni 'kunykina bwa mo dhali ṗikina risa poome/ mo. Dhali yan'ko'd Athaliyah dherki burrinyem ṗiti bwa mo dhali cuki'd mo ki, "Mii shigga/! mii shi/ga/ mo!" 15 Yan'ko'da Jehoyiyada jin ta'da gasiis ḵanki aris 'kwaninycan ma thuruḵ gwo kun 'kona iss 'kwanimpa mudhe'd kun 'kokina ṗowa thuruḵ mo, mmo/ o gwo mo ki, "Ḵala yim ka pije/ e embwaman ma risa lonthoṯh mo. Jan 'deŋkamu/ jin baṯhki'da yim nsho'k mo tani, 'koshki a'di jwa ki gandala turga/ mo." Haala gasiis oki gwo mo ki, "Dhalku/ ki dhala yim bway ki minu 'kosh jwa e gu'b gi Taṗa mo." 16 Wakan uni bu'thki a'di ki mom'bi'th mo me'd jin gamkin ma yim 'twaŋkal ma ris shuma rum e gu'b ma maliḵ mo, dhali imun mo tani ayim 'koshkunu jwa mo be.

17 Yan'ko'da Jehoyiyada gamki gwo me'd e embwamani Taṗa mo dhala maliḵ mo dhali 'kwani mo, ki uni mini ta 'kwani gi Taṗa mo, dhali si'da/ e embwamana maliḵ dhali 'kwani mo. 18 Wakan 'kwani gi dhan 'peŋkuman bampa/ i'baar mo iikin bway gu'b ma Baal mo dhali dherki a'di ka 'cesh mo. Uni 'ce'dkina risa gwaṯa/ ma Baal bwa mo dhali aris jamas gi tomṗinycon piti ka 'ci'cimi'th mo, dhali uni 'koshkina Maṯtan jwa mo, jin ta'da gasiis ma Baal mo, e bwambor ma risa gwaṯa/ gwansan mo. Yan'ko'da Jehoyiyada jin ta'da gasiis kwanyki imanċor mo apo/ gu'b gi mondhelela dhelel gi Taṗa mo. 19 Jehoyiyada ḵalki aris 'kwaninycan ma thuruḵ nyaḵki a'di kun 'kona iss 'kwanimpa mudhe'd mo, kun kwanykunu, mmoċor mo mo, dhali

'kwani gi dhan 'peŋkuman bampa/ i'baar mo, dhali imon̲tal 'de/ uni susina mali̲k ka 'cesh 'peni gu'b gi Tap̲a mo dhali uni iikin e bwaman gu'b ma mali̲k mo, mmoci̲c ki bway gi 'twaŋkala goŋ gi iman̲cor mo mo. Yuwash k̲alki mo ma k̲urse/ gi kuŋ gu'b piti mo be. 20 Wakan 'kwani gi dhan 'peŋkuman bampa/ i'baar mo 'kunykina bwa mo, dhali 'peŋkuman pa doshki'd ki biyuu i'ko'da Athaliyah ki a'di 'koshkunu jwa ki gandala turga/ e gu'b ma mali̲k mo.

21 Yuwash taki'd gi yili pesu/ me'd jin t̲elkina a'di at̲u'c 'pen mmojiya ji mo be.

Imali̲k Su/ 12

Yuwash Thosonki gu'b gi Mondhelela dhelel mo

1 Ki embul yila pesu/ ma Jehu mo tani, monyji ma Yuwash t̲elki 'pen mo; a'di jiki'da ji gom yili iss su/ e Urushaliim mo. Gway ma ta'dam piti ka Sibiyah mo, 'peni Barshiba mo. 2 Yuwash miiki miiŋ k̲ar/e e jis/e gi Tap̲a ki embuli 'baar mo, haala Jehoyiyada jin ta'da gasiis ye'thki a'di sho'k ki gwo mo be. 3 Hili aris mo kun k̲a'dama k̲a'dam 'konu ki k̲al ka pije/ mo. 'Kwani naskina/ 'kokin mmomiiya bas mo dhali duk̲kina 'bicajwahar e mo kun k̲a'dama k̲a'dam mo.

4 Yuwash oki igasiis gwo mo ki, "Aguurushi 'baar mo a'di jin k̲alunu bwaman me'd to kun c̲inu kun k̲ogu mo e bwaman gu'b gi Tapa mo, goma guurush c̲aan a'di jin c̲ina 'kwani ka 'det̲e/ 'det̲e/ mo-wak̲ki/ a'di ta'da guurush jin tulkunu is e mondeŋ e jin deŋu mo, walla aruurush jin bu'thkunu 'pena ris gwoŋ gam me'd gi 'kwani mo, walla guurush jin k̲alunu bwaman ki mii jin miikina 'kwani ki mo 'dish Tap̲a is eya dum buni mmoc̲i to mo- 5 igasiis mini butha guurush 'peni jan 'de/ gi imandhu tom buni mo dhali thoson to yin a'di jin shi/ki is e gu'b gi mondhelela dhelel mo be." 6 Hili ki yila iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd i'ce'dka kwara ma Mali̲k Yuwash mo tani, igasiis 'koki thoson toŋkamu/ e gu'b gi mondhelela dhelel mo be. 7 Yan'ko'da Mali̲k Yuwash yuk̲ki'da yuk̲ goma Jehoyiyada jin ta'da gasiis mo dhali goma gasiisa tiya mo; a'di oki uni gwo mo ki, "Gomatinta 'kona um ki thoson toŋkamu/ e gu'b gi dhelela dhelel mo? I'dishesan dhalku/ ki k̲ala guurush ki nyanye/ 'peni iman̲ciya thulp̲am bum mo, hili k̲ali a'di jin tulkunu is gom mmothoson gu'b gi mondhelela dhelel mo dhali c̲iyi

a'di e uni gwansan kun mini thoson to mo." 8 Wakan igasiis 'konu ki dhal bway mmoḵala guurush ki nyanye/ 'peni 'kwani mo dhali mmo'koki thoson gu'b gi mondhelela dhelel ki is buni mo.

9 Yan'ko'da, Jehoyiyada jin ta'da gasiis ḵalki'da sanduḵ mo, dhali 'cem moshu'd eya liman piti mo, dhali kar a'di e 'ko'dgwar ma gwaṯa/ mo, ka 'bana bimporos me'd jin yayina wathiŋ kamu/ e bwaman gu'b gi Taṗa mo. Igasiis uni kun ċorki 'twaŋkal gu'b gi mondhelela dhelel dhukina guurush i'baar mo e a'di jin ḵalunu bway gu'b gi Taṗa mo be. 10 Me'd yin jin mishkina uni mo ka guurush a'di caaca imun eya sanduḵ mo tani, aman 'kwar to ma maliḵ dhala gasiis jin ca'd midi yayu/ mo dhali dhuwa guurush eya ris ḵucaŋ mo dhali yan'ko'd deŋi a'di e mo, jin ta'da guurush jin gamkunu e gu'b gi mondhelela dhelel gi Taṗa mo. 11 Uni ċikina guurush ċaan jin deŋkunu e e me'd gi 'kwaniŋ gwaṯh kun hilki gu'b gi mondhelela dhelel gi Taṗa ki 'bore/ mo. Uni ċiki a'di ka pije/ e imanṗaa/ cwa mo dhali iman nyaŋ to kun miikina ṯu'c e gu'b gi mondhelela dhelel gi Taṗa mo be, 12 dhali gom 'kwani kun nyaŋ to ki wosh mo dhali 'kwani kun paaṯhki wosh bwa mo, gom cwa jin yolu mo dhali paaṯh wosh bwa mmothoson gu'b gi mondhelela dhelel gi Taṗa mo, dhali gom to 'baar mo kun ŋaṗkunu kun minu ċi mmothoson a'di mo be. 13 Hili aguurush ċaan a'di jin ḵalunu e bwaman gu'b gi Taṗa dinu ki ċi gom mmomiiya ḵubayyan tiya ki gurany kush mo, dhali aris mondhu moŋkush mo, aris toŋ'kul bwa mo, arisa poome/ mo, walla 'dolkona kamu/ mo walla to kun ta gurany kush kun ċinu jamas mo. 14 Uni ċikina guurush yan e uni gwansan kun miikina ṯu'c mmo thosonu gu'b gi Taṗa mo. 15 Ka mar is mo tani, uni 'koki doṯa guurush jin ċikunu mmo thoson to gi minu deŋ e gom 'kwaniŋ gwaṯh kun bu'thki a'di mo dhali ċiki a'di ki 'kwaniŋ gwaṯh kun miikina ṯu'c mo, haali/ 'kwaniŋ gwaṯh gwansan miiki miiŋ gana/ mo be. 16 Hila guurush gi to kun ċinu gom tonthus mo dhala guurush gom to kun ċinu gom miinthus mo tani minu 'koki ḵalu e bwaman gu'b gi mondhelela dhelel gi Taṗa mo, haali/ a'di taki ku gi igasiis mo be.

Hasa/iil miiki mii shi/ga/ e Urushaliim mo

17 Yan'ko'da Hasa/iil jin ta'da maliḵ gi pa Araam 'koshki'da 'kosh mo dhali aski'd aṗo/ paŋ Gaṯh mo, dhali bu'thki a'di mo. Yan'ko'd Hasa/iil

dokki'd mmo'kosh pa Urushaliim mo. 18 Yuwash jin ta'da malik gi pa Yahuuda/ kalki'da ris to 'baar mo ka Jehoshapaat dhala Jehoram dhala Ahasiyah, jin ta'da babam piti mo, kun ta imalik gi pa Yahuuda/ mo, a'di jin karkunu ki she/ mo, dhali to jin karkina a'di ki she/ mo, dhali 'dolkon i'baar mo kun gamkunu eya ris bwaman gu'b ma ris gu'b gi Tapa gi dhunu to mo dhali goma malik mo dhali uni hashki uni bwaya Hasa/iil jin ta'da malik gi pa Araam mo. Wakana Hasa/iil yaki'd ka pije/ 'peni pa Urushaliim mo be.

Mo wu ma Yuwash mo

19 Haali/ me'd ton tiya goma Yuwash mo, kun ta to 'baar mo kun miikina a'di mo tani, a/ uni 'konu ki 'kwar eya warka/ ma ris mii gi imalik gi pa Yahuuda/ mo? 20 Iman mii tom piti cuki mis mo dhali kulumki gwo ki jim bag imontal 'de/ mo; uni 'koshki a'di mo, dhali a'di wuki'd e Beth Millo mo, e bway tur caan jin ya'd ka 'cesh bway Silla mo be. 21 Josaba'd jin ta ya/ ma Shimeyath mo, dhala Jehosaba'd jin ta ya/ ma Shomer mo, dhali iman mii tom piti mo tani, 'koshki a'di mo, dhali a'di wuki'd mo. Uni kankina Yuwash nyakki idhan babam piti e 'peŋkuman bampa/ ma Dawuu'd mo, dhala Amasiyah, jin ta ya/um piti mo tani, taki'da malik e mompiti mo.

Imalik Su/ 13

Jeho/ash Jiki'da ji e Israyiil mo

1 Ki yila iss 'de/ i'ce'dka kwara ma Yuwash jin ta ya/ ma Ahasiyah jin ta'da malik gi pa Yahuuda/ mo, Jeho/ahas jin ta ya/ ma Jehu telki mii 'pen mmojiya ji apowa Israyiil e Saamira mo tani; a'di jiki'da ji yili 'kume'd i'ce'dka pesu/ mo. 2 A'di miiki tonthus e jis/e gi Tapa mo dhali bathki aris miinthus ma Jerobom jin ta ya/ ma Nebaat mo, jin rakki'da Israyiil mmomii miinthus mo; dhala Jeho/ash diki dak miinthus mii mo.

3 Anyor gi Tapa shwaki'd apowa Israyiil mo, dhali a'di ciki uni ki sule/ e me'd ma Hasa/iil jin ta'da malik gi pa Araam mo dhali e me'd ma Ben-Hadad jin ta ya/ ma Hasa/iil mo be. 4 Wakana Jeho/ash 'thoki Tapa ka di'b me'di is mo, dhali Tapa cikki mon'tho mo haali/ a'di mishki'd ka Israyiil a'di yapkunuwa po/ ki sho'k mo, mii jin yapkin ma

malik̲ gi pa Araam uni apo/ ki sho'k mo. 5 Wakan Tapa c̲iki'da Israyiil aman'cuk̲ uni mo, dhali uni yekin mo 'peni me'd gi 'kwani Araam mo, dhali 'kwani ma Israyiil t̲elki mii 'pen mmo'ko eya ris gu'b burrinyem buni mo me'd jin 'kokina uni nt̲wa/a/ mo be. 6 Wakan si'da/, uni 'koki ii 'peni aris miinthus gi kuŋ gu'b ma Jerobom mo, jin rak̲ki'da Israyiil mmomii miinthus mo dhali uni miiki miinthus ki sule/ mo; dhali cwa ma Ashirah diki'd e Saamira mo. 7 'Kwani Araam dhalkina Jeho/ash inyak̲ki iman mer shuma rum apo/ i iss su/ i'ce'dka 'kume'd mo, dhali arisa arabiyya kun dira shuma rum i'kume'd mo, dhala aliip̲ 'kwaniŋ gwat̲h̲ i'kume'd kun iin ki sho'k mo, haala malik̲ gi pa Araam 'ce'dki uni sho'k mo dhali miiki uni mmowa e ka 'pi'b gi ja'da/ jin toru to mo.

8 Haali/ me'da ris miin tiya goma Jeho/ahas mo, dhali to 'baar mo kun miikina a'di mo dhali mom'bi'th piti mo, a/ uni 'konu ki 'kwar eya warka/ ma ris gwo lolop̲ gi imalik̲ ma Israyiil mo? 9Wakana Jeho/ash ishki 'ko'da 'cesh nyak̲ki idhan babam piti mo, dhali uni kanki a'di e Saamira mo. Jeho/ash jin ta ya/um piti taki'da malik̲ e mom piti mo be.

Jeho/ash jiki'da ji e Israyiil mo

10 Ki yila iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd i'ce'dka pesu/ ma Yuwash jin ta'da malik̲ gi pa Yahuuda/ mo tani, monyji ma Jeho/ash jin ta ya/ ma Jeho/ash mo tani t̲elki mii 'pen apowa Israyiil e Saamira mo; a'di jiki'da ji yili 'kume'd i'ce'dka pe'de/ mo. 11 A'di miiki tonthus e jis/e gi Tapa mo. A'di diki dhal miinthusa kamu/ ma Jerobom jin ta ya/ ma Nebaat̲ i'ko'd mo, ki mii jin miikina a'diya Israyiil mmomii miinthus mo, hili a'di yaki'd e miimpiti mo. 12 Me'd miin tiya goma Jeho/ash mo, dhali to 'baar mo kun miikina a'di mo, dhali mom'bi'th piti jin askina a'di apowa Amasiyah jin ta'da malik̲ gi pa Yahuuda/ mo, a/ uni 'konu ki 'kwar eya warka/ ma ris gwo lolop̲ gi imalik̲ ma Israyiil mo? 13 Jeho/ash ishki 'ko'da 'cesh nyak̲ki idhan babam piti mo, dhala Jerobom c̲a'bki'da p̲owa k̲ursem piti mo. Jeho/ash kankunu e Saamira nyak̲ki imalik̲ ma Israyiil mo be.

Mo wu ma Ilasha mo

14 I'dishesan Ilasha 'ba'thki'd ki 'bath gana/ mo jin mura a'di wu mo tani, wakana Jeho/ash jin ta'da malik̲ ma Israyiil yayi'd ka 'cesh bway

a'di mo dhali gwoki'd apo/ a'di mo. A'di oki gwo mo ki, "Ababam pem, ababam pem mo, arisa arabiyya ma Israyiil kun dira shuma rum dhali 'kwaniŋ gwath kun merki shuma rum uni kalki /e mo!" 15 Ilasha oki a'di gwo mo ki, " 'Deki abwa mo dhala thopan tiya mo," wakana Yuwash 'de'kki'da bwa mo dhala thopan tiya mo be. 16 Ilasha oki'da malik ma Israyiil gwo mo ki, "Kari me'd pini eya bwa mo," wakan a'di karki me'd piti e a'di mo. Yan'ko'da Ilasha dhuki me'd piti apo/ me'd ma malik mo. 17 Ilasha oki gwo mo ki, "Ka'di embul mo shu'd gu'b 'kupki mom'pesho'k mo," wakan a'di ka'dki a'di mo. Yan'ko'da Ilasha oki gwo mo ki, "Shini mo!", dhali a'di shinki to mo. Ilasha oki gwo mo ki, "Yansan a'di ta'da thopa/ gi Tapa gi mompi mii e mo, athopa/ gi mompi mii e apo/ pa Araam mo, haali/ /e mini 'kosh 'kwani Araam e Apek mo ntagi /e mini 'ce'd uni sho'k mo be."

18 Yan'ko'da Ilasha oki gwo mo ki, "Kali arisa thopa/ mo," wakana Yuwash kalki uni mo. A'di oki'da malik ma Israyiil gwo mo ki, "Dori a'cesh ka thopa/ mo," dhali a'di dorki'da 'cesh me'di kwara mo, wakan a'di doshki'd mo. 19 Hili wathi/ ma Arumgimis miiki'da nyor nyakki a'di mo dhali oki gwo mo ki, "/E mini dora 'cesh me'di mudhe'd mo walla me'di pe'de/ mo. Wakan /e mini 'koshki pa Araam mo ntagi /e mini 'ce'd a'di sho'k ka kuluny mo, hili i'dishesan /e mini 'kosh pa Araam jasi me'di kwara mo be."

20 Yan'ko'da Ilasha wuki'd mo, dhali uni kanki a'di mo. I'dishesan anonshe/ gi 'kwani 'peni Mowaa'b cicki bampa/ ki yil tel'pen mo. 21 Me'd jin 'kokina uni mmokan wathiŋ kamu/ mo tani, uni mishkina nonshe/ gi 'kwani Mowaa'b mo, wakan uni bitki buŋgwar is e bwaman jis jwa ma Ilasha mo. Ki jahanne/ me'd jin gamkina wathi/ asima/ ma Ilasha ki is mo tani, a'di diki'd ki e dok/e mo dhali doshki'd ki sho'k piti mo.

Israyiil Bu'thki aris 'peŋkuman bampa/ 'peni Araam dok/e mo

22 Hasa/iil jin ta'da malik gi pa Araam yapki'da Israyiil ki sho'k ka risa cimi 'baar ma Jeho/ash mo. 23 Hili Tapa a'di taki'da 'the ka 'the eya Israyiil mo, dhali taki'd gi bwaŋkush e uni mo dhali mmotagi bwan'thoth gom uni mo, haali/ gom gwoŋ gam me'd piti nyakka Ibrahiim, dhala Is/hak, dhala Yakuub mo. Wakan Tapa diki 'ce'd uni sho'k mo, dhali a'di naskina/ diki ur uni ka pije/ 'peni bwambor piti mo

be. 24 Hasa/iil jin ta'da malik̲ gi pa Araam wuki'd mo, dhala Ben-Hada'd jin ta ya/um piti taki'da malik̲ e mom piti mo. 25 Jeho/ash jin ta ya/ ma Jeho/ahas k̲alki aris 'peŋkuman bampa/ ka nyaŋ'ko'd 'pena Ben-Hada'd jin ta ya/ ma Hasa/iil kun bu'thkina a'di 'pena Jeho/ash jin ta'da babam piti ki mo/as mo. Jeho/ash 'koshki a'di me'di kwara mo, dhali a'di bu'thki aris 'peŋkuman bampa/ ma Israyiil gwansan dok̲/e mo be.

Imalik̲ Su/ 14

Amasiyah Jiki'da ji e pa Yahuuda/ mo

1 Ki yila su/ ma Jeho/ash jin ta ya/ ma Jeho/ash, jin ta'da malik̲ Israyiil mo, dhala Amasiyah jin ta ya/ ma Yuwash mo, jin ta'da malik̲ gi pa Yahuuda/ mo tani, t̲elki mii 'pen mmojiya ji mo. 2 A'di taki'd gi yili iss 'de/ i'ce'dka mudhe'd me'd jin t̲elkina a'di mii 'pen mmojiya ji mo; a'di jiki'da ji yili iss 'de/ i'ce'dka pen doŋgon e Urushaliim mo. Gway ma ta'dam piti ka Jehoyaddan mo, 'peni Urushaliim mo. 3 A'di miiki'd ka k̲ar/e e jis/ e gi Tap̲a mo, naskina/ a'di diki wa e ka babam piti ka Dawuu'd mo. A'di miiki to 'baar mo kun miikin ma Yuwash mo, jin ta'da babam piti mo be. 4 Hili mo kun k̲a'dama k̲a'dam 'konu ki k̲al ka pije/ mo. 'Kwani naskina/ miikina bas mo dhali duk̲a 'bicajwahar e mo kun k̲a'dama k̲a'dam mo.

5 A'di p̲u'dki'd ki jahanne/ me'd monyjim piti jin t̲elkunu sho'k ki 'bore/ mo, a'd̲i 'koshki iman mii to jwa kun 'koshkina babam piti mo, jin ta'da malik̲ mo. 6 Naskina/ a'di diki 'kosh iya/ gi iman 'kosha mee jwa mo, isi me'd gwo jin 'kwarkunu eya warka/ gi gwoŋk̲an ma Musa mo, me'd jin kankina Tap̲a gwo mo, mmo/o gwo mo ki, "Ibaba minu mii 'koki 'kosh jwa mo gom uc̲im buni mo, walla uc̲i minu mii 'koki 'kosh jwa mo gom ibabam buni mo. Hili uni ka 'det̲e/ 'det̲e/ mini mii wu gom miinthus buniŋ gana/ mo be." 7 A'di 'koshki i askar jwa ka aliip̲i 'kume'd mo 'peni Aduum e embul momba'da'd ma 'doŋkoro/ mo; a'd̲i si'da/ k̲alki'da Sela e mo/as mo dhali yuk̲ a'di ka Jok̲thel mo, a'di jin yuk̲kunu ntaga cim yan mo.

8 Yan'ko'da Amasiyah hashki imank̲al gwo bwaya Jeho/ash jin ta ya/ ma Jeho/ahas jin ta ya/ ma Jehu jin ta'da malik̲ ma Israyiil mo, mmo/o gwo mo ki, "Iiyu/ mo, dhalki ana gama 'kup̲ ki jis/e ki jis/e e dhan

mo/asa caaga/ mo." 9 Hila Jeho/ash jin ta'da maliḵ ma Israyiil hashki imanḵal gwo ka nyaŋ'ko'd bwaya Amasiyah jin ta'da maliḵ gi pa Yahuuda/ mo, mmo/o gwo mo ki, "Aliṯ jin diki'd e pa Lebanon hashki gwo bwaya banyayis e Lebanon mo, mmo/o gwo mo ki, ' C̱iyi bwa/um pini ki ya/um pem gom mmota ash mo,' hili to/em bwasho e Lebanon yaki'd ki yam pe mo dhali yap̱ki'da liṯ ka 'cesh mo. 10 /E ka jiŋgana/ 'koshki pa Aduum mo, dhala d̄um pini 'de'kki /e imis mo. Ḵali moŋ kar 'ba/ ki ca e momp̱i mii em pini mo, hili diyi e pa mo, gomatinta mina /e mii is pini ki moṉto'c bwa mo dhali biṯ mo, um su/ ka Yahuuda/ nyaḵki /e mo?"

11 Hila Amasiyah diki ciḵ gwo mo. Wakan Jeho/ash jin ta'da maliḵ ma Iarayiil askin mo dhali a'di dhala Amsiyah jin ta'da maliḵ gi pa Yahuuuda/ gamki kwanin tiya 'kup̱ ki jis/e ki jis/e mo e Beṯh shemesh mo jin taki jima Yahuuda/ mo. 12 ĀYahuuda/ p̱ikin ma Israyiil e ki mii mo dhali 'kwaniŋ gwaṯh i'baar sokin bway gu'b burrinyem buni mo. 13 Jeho/ash jin ta'da maliḵ ma Israyiil mo tani, bu'thki'da Amasiyah mo, jin ta'da maliḵ gi pa Yahuuda/ jin ta ya/ ma Jeho/ash jin ta ya/ ma Ahasiyah mo e Beth Shemesh mo. A'di yayi'd e pa Urushaliim mo dhali dherki'da gaŋgara/ gi pa Urushaliim bwa ka 'cesh 'peni 'twaŋkala goŋ ma Ep̱rayiim bway shem'pena bin doŋgon gi 'twaŋkala goŋ mo, a'di taki'd gi gula gi mo si'd i iss 'kwanimpa i iss 'de/ mo. 14 A'di ḵalki 'dolkon i'baar mo dhali emena guurush kush mo, dhali to 'baar mo kun gamkunu e gu'b gi Tap̱a mo, dhali aris to kun 'bora 'bor e gu'b ma maliḵ mo, inyaḵki 'kwani k̄un dhukunu ki monyji si'da/ mo, dhali doḵkunu bway Saamira mo.

15 Haali/ me'd miin tiya goma Jeho/ash mo, dhali to 'baar kun miikina a'di mo, mom'bi'th piti mo, dhali a'di aski'd nyaḵka Amasiyah jin ta'da maliḵ gi pa Yahuuda/ kata mo, a/uni 'konu ki kwar eya warka/ gi gwo lolop̱ ma ris mii gi imaliḵ ma Israyiil mo? 16 Yan'ko'da Jeho/ash ishki 'ko'd̄a 'cesh inyaḵki idhan babam piti mo dhali a'di kankunu e Saamira nyaḵki imaliḵ ma Israyiil mo, dhala Jerobom, jin ta ya/um piti mo tani, taki'da maliḵ e mom piti mo be.

17 Amasiyah jin ta ya/ ma Yuwash mo, jin ta'da maliḵ gi pa Yahuuda/ mo tani, diki yili ḵarpa'c i'ko'di mo wu ma Jeho/ash jin ta ya/ ma Jeho/ahas mo, jin ta'da maliḵ ma Israyiil mo. 18 Haali/ me'd miin tiya

goma Amasiyah mo tani, a/ uni 'konu ki 'kwar eya warka/ gi gwo lolop ma ris mii gi imaliḵ gi pa Yahuuda/ mo? 19 Uni kulum ki gwo ki jim bag apowa Amasiyah e Urushaliim mo, dhali a'di guski'd bway Lakish mo. A'di guski'd bway Lakish mo, hili uni hashki 'kwaniŋ gwaṯh mmo baṯh a'di isho'k bway Lakish mo dhali uni 'koshki a'di jwa imun mo. 20 Uni ḵali a'di ka nyaŋ'ko'd ka ris shuma rum mo, dhali a'di kankunu nyaḵki idhan babam piti e Urushaliim e 'peŋkuman pa ma Dawuu'd mo be.

21 'Kwani gi pa Yahuuda/ i'baar mo karkina Asariyah mo, jin taki'd gi yili 'kume'd i'ce'dka pe'de/ mo, dhali karki a'di ka maliḵ e mo ma babam piti ka Amasiyah mo. 22 A'di taki'da Asariyah jin nyaŋki 'peŋkuman bampa/ Elaṯh doḵ/e mo dhali doḵki a'di bway pa Yahuuda/ mo, i'ko'da Maliḵ Amasiyah ishki 'ko'da 'cesh nyaḵki idhan babam piti mo.

Jerobom jiki'da ji me'di su/ e Israyiil mo

23 Ki yila ḵarpa'c ma Amasiyah jin ta ya/ ma Yuwash jin ta'da maliḵ gi pa Yahuuda/ mo, dhala maliḵ Jerobom jin ta ya/ ma Jeho/ash jin ta'da maliḵ ma Israyiil ṯelki mii 'pen mmojiya ji e Samira mo; a'di jiki'da ji yili iss su/ i'ce'dka 'de/ mo be. 24 A'di miiki tonthus e jis/e gi Tapa mo. A'di diki ya 'peni aris miinthusa tiya ma Jerobom jin ta ya/ ma Nebaaṯ mo, jin raḵki'da Israyiil mmomii miinthus mo. 25 A'di doḵki mo ma Israyiil 'peni Lebo Hamaṯh bway ḵumma/ yi'de/ ma Arabah mo, mmobaṯh aris gwoŋḵan gi gwo gi Tapa mo, jin ta'da Arumgimis ma Israyiil mo, jin walkina a'di 'twa/ eya man mii tom piti ka Yunaan jin ta ya/ ma Amiṯṯayi mo, jin ta'da manc̣i gwo gwo ma Arumgimis ka dhamo/ mo, a'di 'peni Gaṯh Hepe̱r mo be. 26 Haali/ Tapa mishki moŋ'kosh is ka nyor ma Israyiil mo, a'di jin shi/a shi/ kagahara/ gom 'kwani ka 'deṯe/ 'deṯe/ mo, inyaḵki c̣iŋkina/ dhali jin di'd ki 'kus mo, dhali imun aman'cuḵa 'cuḵ piyi'd goma Israyiil mo. 27 Hili Tapa diki o gwo ki a'di midi 'kosh gway ma Israyiil ka pije/ 'peni 'kwarany momis mo, wakan a'di 'cuḵki uni ki me'd ma Jerobom jin ta ya/ ma Jeho/ash mo.

28 Haali/ me'd miin tiya goma Jerobom mo, dhali to 'baar mo kun miikina a'di mo, dhali mom'bi'th piti mo, ki a'di miiki mo/as kata mo dhali doḵki aris 'peŋkuman bampa/ Dimashga/ doḵ/e mo dhali

'peŋkuman bampa/ Hamaṯh mo, kun taki ku gi pa Yahuuda/ mo, goma Israyiil mo, a/ uni 'konu ki 'kwar eya warka/ gi gwo lolop̲ ma ris mii gi imaliḵ ma Israyiil mo? 29 AJerobom ishki 'ko'da 'cesh nyaḵki idhan babam piti mo, dhali inyaḵki imaliḵ ma Israyiil mo, dhala Sakariyya jin ta ya/um piti taki'da maliḵ e mom piti mo be.

Imaliḵ Su/ 15

Asariya Jiki'da ji e Yahuu'da mo1 Ki yila iss 'de/ i'ce'dka pesu/ ma Jerobom jin ta'da maliḵ ma Israyiil mo tani, Asariya jin ta ya/ ma Amassiya jin ta'da maliḵ gi pa Yahuu'da mo tani ṯelki mii 'pen mmojiya ji mo. 2 Asariya taki'd gi yili 'kume'd i'ce'dka pe'de/ mo me'd jin ṯelkina a'di mii 'pen mmojiya ji mo, dhali a'di jiki'da ji gom yili iss su/ i'ce'dka 'kume'd i'ce'dka su/ e pa Urushaliim mo. Gway ma ta'dam piti ka Jeḵoliya mo, dhala yim 'peni pa Urushaliim mo. 3 A'di miiki'd ka ḵar/e e jis/e gi Tap̲a mo, isi me'd jin miikin ma babam piti ka Amassiya mo be. 4 Isi kan, mo kun ḵa'dama ḵa'dam uni 'konu ki ḵal ka pije/ mo. 'Kwani naskina/ miikina bas mo dhali duḵkina 'bicajwahar e mo kun ḵa'dama ḵa'dam mo. 5 Tap̲a wo'cki'da maliḵ is she/ mo wakan ki a'di midi ta wathi/ monthus ntaga cim gi mo wum piti mo dhali diki'd e gu'b jin ḵwa/u bwa mo. Yutham, jin ta ya/ ma maliḵ mo tani, diki'da p̲o/ kuŋ gu'b mo dhali jiki 'kwani gi bampa/ mo be. 6 Haali/ me'd miin tiya goma Asariya mo, dhali to 'baar kun miikina a'di mo tani, a/ uni 'konu ki 'kwar eya warka/ gi gwo lolop̲ ma ris mi gi imaliḵ gi pa Yahuu'd mo? 7 Wakana Asariya ishki 'ko'da 'cesh nyaḵki idhan babam piti mo; uni kanki a'di nyaḵki idhan babam piti e 'peŋkuman pa ma Dawuu'd mo. Yutham, jin ta ya/ mo tani, taki'da maliḵ e mom piti mo.

Sakariyya Jiki'da ji e pa Israyiil mo

8 Ki yila iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd i'ce'dka peŋkwara ma Asariya jin ta'da maliḵ gi pa Yahuu'da mo tani, Sakariyya jin ta ya/ ma Jerobom jiki'da ji ap̲owa Israyiil e pa Saamira goma ppe 'kup̲i pe'de/ mo be. 9 A'di miiki tonthus e jis/e gi Tap̲a mo, me'd jin miikina ibabam piti mo. A'di diki ya mo 'pena ris miinthus ma Jerobom jin ta ya/ ma Nebaaṯ mo, jin raḵki'da Israyiil mmomii miinthus mo. 10 Shaluum jin ta ya/ ma Jabesh kulumki gwo ki jim bag ap̲owa Sakariyya mo, dhali

'koshki a'di e Ibeliyam mo, dhali a'di wuki'd mo. Yan'ko'd a'di taki'da malik e mom piti mo.

11 Haali/ me'da ris miin tiya goma Sakariyya mo tani, uni 'kwarkunu eya warka/ ma ris mii gi imalik ma Israyiil mo. 12 Yansan a'di ta gwo gi Tapa jin walkina a'di 'twa/ eya Jehu mo, mmo/ o gwo mo ki, "Aris emen pini mini 'ko apowa kurse/ ma Israyiil ntaga nyakum yil jin 'kon ma po/ idoŋgon mo." A'di ta mii jin miiki'd mo be.

Shaluum Jiki'da ji e pa Israyiil mo

13 Shaluum jin ta ya/ ma Jabesh telki mii 'pen mmojiya ji ki yil iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd i'ce'dka pendoŋgon ma Ussiya jin ta'da malik gi pa Yahuu'da mo, dhali jiki'da ji jasa ppe i'de/ eya Saamira mo. 14 AMenahim jin ta ya/ma Gadi yaki'd 'peni pa Tirsa bway pa Saamira mo. imun mo tani a'di 'koshki'da Shaluum jin ta ya/ ma Jabesh jwa mo, e Saamira mo. Dhali a'di wuki'd mo dhali taki'da malik e mom piti mo.

15 Haali/ me'd miin tiya goma Shaluum mo dhali gwoŋ kulum jin kana a'di e mo tani, uni i'kwarkunu mo eya warka/ gi gwo lolop ma ris mii gi imalik ma Israyiil mo be. 16 Yan'ko'd Menahim 'koshki pa Tipsah mo dhali 'kwani 'baar mo kun 'kokin imun mo, dhali e mo kun 'kon ka kukul is e pa Tirsah mo, haali/ uni 'koki ka'd 'peŋkuman bampa/ gom a'di mo. Wakan a'di 'koshki a'di mo, dhali a'di bu'thki up kun bwaakin i'baar mo eya tente/ dhali dher uni bwaa ki mom'bi'th e pa caan mo.

Menahim Jiki'da ji e pa Israyiil mo

17 Ki yila iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd i'ce'dka pendoŋgon ma Asariya jin ta'da malik gi pa Yahuu'da mo, Menahim jin ta ya/ ma Gadi telki mii 'pen mmojiya ji apowa Israyiil mo; a'di jiki'da ji ki yili 'kume'd e pa Saamira mo be. 18 A'di miiki tonthus e jis/e gi Tapa mo. Ki yil gi mondiki/em piti i'baar mo tani, a'di dosh mo 'pena ris miinthus ma Jerobom jin ta ya/ ma Nebaat mo, jin rakki'da Israyiil mmomii miinthus mo. 19 Yan'ko'da Puul jin ta'da malik gi pa Ashur pu'dki'd apo/ bampa/ mo, dhala Menahim ciki'da Puul akuluny gi emena guurush kusha alip i'de/ mo, wakan ki mowoth ma Puul midi di nyakki a'di mmo'bi'th dhan 'peŋkuman bampa/ ma Israyiil is e me'd piti mo. 20 Menahim kalki'da guurush yan 'pena Israyiil ki gwondot 'peni

nyunykina/ ka 'deṯe/ 'deṯe/ mo, 'peni 'kwaniŋ gwaṯh kun 'bitha 'bi'th mmoc̱i emena guurush kush i iss su/ i'ce'dka 'kume'd gom a'di mmoc̱i goma maliḵ gi pa Asuriyya mo. Wakana maliḵ gi pa Ashur doḵki'd ka nyaŋ'ko'd mo dhali diki di imun e bampa/ mo.

21 Haali/ me'd miin tiya goma Menahim mo, dhali to 'baar mo kun miikina a'di mo tani, a/ uni 'konu ki 'kwar eya warka/ gi gwo lolop̱ ma ris mii gi imaliḵ ma Israyiil mo? 22 Wakana Menahim ishki 'ko'da 'cesh nyaḵki idhan babam piti mo, dhala P̱eḵahiya jin ta ya/m piti taki'da maliḵ e mom piti mo be.

P̱eḵahiya Jiki'da ji e pa Israyiil mo

23 Ki yila iss su/ i'ce'dka 'kume'd ma Asariya jin ta'da maliḵ gi pa Yahuu'da mo tani, P̱eḵahiya jin ta ya/ ma Menahim ṯelki mii 'pen mmojiya ji apowa Israyiil e Saamira mo; a'di jiki'da ji yili su/ mo. 24 A'di miiki tonthus e jis/e gi Tap̱a mo. A'di diki dhal aris miinthus ma Jerobom jin ta ya/ ma Nebaaṯ mo, ki mii jin raḵkina a'di Israyiil mmomii miinthus mo. 25 P̱eḵahiyah taki'd gi wathinyca'd jin yuḵu ka P̱eḵa jin ta ya/ ma Ramaliya mo, jin kulumki gwo ki jim bag ap̱o/ a'di mo. Dhali nyaḵki 'kwaniŋ gwaṯhgi paŋ Gile'd kun 'koni iss su/ i'ce'dka 'kume'd mo, dhala P̱eḵa 'koshki'da P̱eḵahiya jwa mo me'da Argob mo dhala Ariye e pa Saamira mo, e jis yi'de/ gi gu'b ma maliḵ jin nyaŋkunu isi mis ki to kun 'bitha 'bi'th mo. P̱eḵa 'koshki'da P̱eḵahiya jwa mo dhali taki'da maliḵ e mom piti mo. 26 Haali/ me'd miin tiya goma P̱eḵahiya mo, dhali to 'baar mo kun miikina a'di mo tani, uni 'kwarkunu eya warka/ gi gwo lolop̱ ma ris mii gi imaliḵ ma Israyiil mo be.

P̱eḵa Jiki'da ji e pa Israyiil mo

27 Ki yila iss su/ i'ce'dka 'kume'd i'ce'dka su/ ma Asariya jin ta'da maliḵ gi pa Yahuu'da mo tani, P̱eḵah jin ta ya/ ma Ramaliya ṯelki mii 'pen mmojiya ji ap̱owa Israyiil e pa Saamira mo tani; a'di jiki'da ji yili iss 'de/ mo. 28 A'di miiki tonthus e jis e gi Tap̱a mo. A'di mii ki aris miinthus ma Jerobom jin ta ya/ ma Nebaaṯ mo, jin raḵki'da Israyiil mmomii miinthus mo.

29 Ka cim ma P̱eḵa jin ta'da maliḵ ma Israyiil mo tani, Ṯiglaṯh-P̱ileser jin ta'da maliḵ gi pa Ashur p̱u'dki'd mo dhali ḵalki 'peŋkuman bampa/

Iijon, dhala Abel Beth Maaka, dhala Janowah, dhali Kadish, dhali Hasor, dhali Gile'd, dhali Jaliil, dhali bampa/ ma Napthali/ i'baar mo. A'di kalki 'kwani ka pije/ bway pa Ashur mo be. 30 Wakana Hoshiya jin ta ya/ ma Elah ukki gwoŋ kulum apowa Peka jin ta ya/ ma Ramaliya mo. A'di 'koshki a'di mo dhali a'di wuki'd mo. Yan'ko'd a'di taki'da malik e mom piti mo, ki yila iss 'de/ ma Yutham jin ta ya/ ma Ussiya mo. 31 Haali/ me'd miin tiya goma Peka mo, gom to 'baar mo kun miikina a'di mo tani, uni 'kwarkunu eya warka/ gi gwo lolop ma ris mii gi imalik ma Israyiil mo be.

Yutham Jiki'da ji e pa Yahuu'da mo

32 Ki yil jin 'kon ma po/ isu/ ma Peka jin ta ya/ ma Ramaliya mo, jin ta'da malik ma Israyiil mo, Yutham jin ta ya/ ma Ussiyah mo tani, jin ta'da malik gi pa Yahuu'da telki mii 'pen mmojiya ji mo. 33 A'di taki'd gi yili iss 'de/ i'ce'dka mudhe'd me'd jin telkina a'di mii 'pen mmojiya ji mo tani; a'di jiki'da ji yili 'kume'd i'ce'dka pe'de/ e pa Urushaliim mo. Gway ma ta'dam piti ka Jerushah mo; ayim taki 'bwa/ ma Sadok mo. 34 Yutham miiki'd ka kar/e e jis/e gi Tapa mo, jasi me'd jin miikin ma babam piti ka Ussiyah mo be. 35 Isi kan mo tani, aris mo kun ka'dama ka'dam uni 'konu ki kal ka pije/ mo. 'Kwani naskina/ miikina bas mo dhali dukkina 'bicajwahar e mo kun ka'dama ka'dam mo. Yutham nyaŋki 'twaŋkala goŋ gi gu'b gi Tapa jin di'd isi mis mo. 36 Haali/ me'd miin tiya goma Yutham mo, dhali to 'baar mo kun miikina a'di mo tani, a/ uni 'konu ki 'kwar eya warka/ gi gwo lolop ma ris mii gi imalik gi pa Yahuu'da mo? 37 Ka cim gwansan mo tani Tapa telki mii 'pen mmohash 'kwaniŋ 'kup eya Yahuu'da Aresin jin ta'da malik gi pa Araam mo, dhala Peka jin ta ya/ ma Ramaliya mo be. 38 Yutham ishki 'ko'da 'cesh nyakki idhan babam piti mo dhali kankunu nyakki idhan babam piti e 'peŋkuman pa ma Dawuu'd mo, jin ta'da dhan babam piti mo. Yan'ko'da Ahaas, jin ta ya/um piti mo tani, taki'da malik e mom piti mo be.

Imalik Su/ 16

Ahaas Jiki'da ji e pa Yahuu'da mo

1 Ki yila 'kume'd i'ce'dka pesu/ ma Peka jin ta ya/ ma Ramaliya mo tani, Ahaas jin ta ya/ ma Yutham taki'da malik gi pa Yahuu'da mo, a'di

ṯelki mii 'pen mmojiya ji mo. 2 Ahaas taki'd gi yili iss 'de/ me'd jin ṯelkina a'di mii 'pen mmojiya ji mo, dhali a'di jiki'da ji yili 'kume'd i'ce'dka pe'de/ e pa Urushaliim mo. A'di diki mii ka ḵar/e e jis e gi Taṗa Arumgimis piti mo, me'd jin miikin ma dhan babam piti ka Dawuu'd mo be. 3 Ki, a'di yaki'd e bway gi imaliḵ ma Israyiil mo. A'di si'da/ karki ya/m piti mmoya e mo o'd mo, mmobaṯha ris mii shigga/ kun miikina kal gi 'kwaniny'cesh mo kun urkina Taṗa ka pije/ e bwambori 'kwani ma Israyiil mo. 4 A'di miiki'da bas mo dhali duḵki'da 'bicajwahar e mo kun ḵa'dama ḵa'dam mo, eya liman ma gagamis mo, dhali e bwaŋ 'kwaranyi cwa kun go'da go'd i'baar mo.

5 Yan'ko'da Resin, jin ta'da maliḵ gi pa Araam mo dhala Ṗeḵa jin ta ya/ ma Ramaliya mo, jin ta'da maliḵ ma Israyiil mo tani, iiyin bway pa Urushaliim mo mmo'kosha 'kosh mo. Uni 'kamkina Ahaas mo, hili uni 'koki ṗi a'di e mo be. 6 Ki embul c̣aan mo tani, Aresin jin ta'da maliḵ gi pa Araam ḵalki 'peŋkuman bampa/ Elaṯh mo dhali ur 'kwani Yahuu'da ka pije/ 'peni bampa/ Elaṯh mo. Yan'ko'd 'kwani Araam iiyin bway 'peŋkuman bampa/ Elaṯh mo, e mo yin jin 'kokina uni ntaga cim yan mo.

7 Wakana Ahaas hashki imanḵal gwo bway Ṯiglaṯh-Ṗileser jin ta'da maliḵ gi pa Asuriyya mo, mmo/ o gwo mo ki, "Aha/ tana man mii tom pini mo dhali ya/m pini mo. Yayu/ mo dhali woṯh aha/ mo 'peni me'd ma maliḵ gi pa Araam mo dhali 'peni me'd ma maliḵ ma Israyiil mo, kun 'koshki aha/ mo be." 8 Wakana Ahaas ḵalki emena guurush kush mo dhali 'dolkon jin gamkunu e gu'b gi Taṗa mo dhali e bwamani to gi gu'b ma maliḵ mo dhali a'di hashki a'di me'd to jin c̣inu ki me'd bwaya maliḵ gi pa Asuriyya mo. 9 Yan'ko'da maliḵ gi pa Ashshur karki gwo 'ce mo, dhala maliḵ gi pa Asuriyya yaki'd aṗo/ pa Dimashka mo, bu'thki mo mo dhali ḵalki 'kwanim piti me'd 'kwani kun jinu mo bway 'peŋkuman bampa/ Ḵiir mo. A'di si'da/ 'koshki'da Resin jin ta'da maliḵ gi pa Araam jwa mo be.

10 Amaliḵ Ahaas yaki'd bway pan Dimashga mmo gama Ṯiglaṯh-Ṗileser jin ta'da maliḵ gi pa Ashshur 'kuṗ mo. E pan Dimashka mo tani a'di mishki'da gwaṯa/ mo. Dhali a'di hashki'da gwaṯa/ bwaya Yuraya jin ta'da gasiis 'pena gwaṯa/ ton this mo dhali jamas piti mo dhali aris gwo kun yethuwa ye'th sho'k i'baar mo kun ŋaṗa iman miiya ṯu'c

mmothoson to mmonyaŋ a'di mo. 11 Wakana Yuraya jin ta'da gasiis nyaŋki'da gwaṯa/ isi me'd gwoŋ kulum ma Maliḵ Ahaas jin hashkunu 'peni pan Dimashka mo. A'di 'baarki a'di nṯwa/a/ ka Maliḵ Ahaas diki p̱u'du/ ka nyaŋ'ko'd 'peni pan Dimashka mo be. 12 Ka maliḵ yayi'd 'peni pan Dimashka mo tani a'di mishki'da gwaṯṯa/ mo; amaliḵ 'dishki'da gwaṯṯa/ is mo dhali miiki aris to kun c̱inu ap̱o/ a'di mo. 13 A'di miiki tom piti jin c̱inu mmo'tha ki o'd mo dhali emen tom piti jin c̱inu mo, dhali wolki tom pim piti jin c̱inu mo, dhali ḵuḵuski'da bas gi iman mii tom piti kun c̱inu ap̱owa gwaṯṯa/ mo. 14 Agwaṯṯaŋ gurany c̱aan jin diki'd e bwambori Tap̱a mo-a'di ḵali a'di 'peni bwambori gu'b gi mondhelela dhelel mo, 'peni embwaman ma gwaṯṯam piti mo dhali gu'b gi mondhelela dhelel gi Tap̱a mo dhali kar a'di ka 'bana binycam ma gwaṯam piti mo be. 15 Yan'ko'da Maliḵ Ahaas ḵanki'da Yuraya jin ta'da gasiis gwo mo, mmo/ o gwo mo ki, "Ap̱owa gwaṯṯaŋ caaga/ mo tani 'thayi to jin c̱inu mmo'thaki o'd mon'thamo/ mo dhali emen to jin c̱inu mom'pimpili/ mo, dhali to ma maliḵ jin c̱inu mmo'thaki o'd mo dhali emen tom piti jin c̱inu mo, nyaḵki to jin c̱inu mmo'thaki o'd 'peni 'kwani gi bampa/ i'baar mo, dhali emen tom buni kun c̱inu mo dhali tom p̱im buni kun c̱inu mo. Ḵuḵusi a'di abas ap̱o/ i'baar mo 'peni to kun c̱inu mmo'thaki o'd mo, dhali abas i'baar mo to kun miinu aroroc̱o/ mo. Hili agwaṯṯaŋ gurany midi di gom aha/ mmo/ o gwo gom mo shu bway mo." 16 Yuraya jin ta'da gasiis miiki'd isi me'd jin ḵankin ma Maliḵ Ahaas gwo mo be.

17 Yan'ko'da Maliḵ Ahaas ḵalki aris cwam ba'd 'ban ka pije/ mo dhali aris toŋ'kul bwa 'peni aris mondosh buni mo; a'di si'da/ ḵalki toŋ'kul bwany caaga/ mo 'peni gurany ma morbip̱ kun 'kokin e bwaŋ 'kwaranyi a'di mo dhali kar a'di e wosh jin ḵa'bkunu mo. 18 A'di ḵalki mo jin kumkunu jin yaki'd ka pije/ goma cima pesu/ c̱aan jin nyaŋkina uni e gu'b gi mondheleladhelel mo, inyaḵki monyciç ma maliḵ ka 'bana pije/ gi gu'b gi mondheleladhelel gi Tap̱a mo, goma maliḵ gi pa Asuriyya mo be. 19 Haali/ me'd miin tiya goma Ahaas mo dhali to jin miikina a'di mo tani, a/ uni 'konu ki 'kwar eya warka/ gi gwo lolop̱ ma ris mii gi imaliḵ gi pa Yahuu'da mo? 20 Ahaas ishki 'ko'da 'cesh nyaḵki idhan babam piti mo dhali kankunu nyaḵki idhan babam piti e 'peŋkuman bwampa ma Dawuu'd mo. Hesekiya jin ta ya/m piti taki'da maliḵ e mom piti mo.

Imaliḵ Su/ 17

Hosaya Jiki'da ji e pa Israyiil mo

1 Ki yila 'kume'd i'ce'dka su/ ma Ahaas jin ta'da maliḵ gi pa Yahuu'da mo tani, Hosaya jin ta ya/ ma Elah ṯelki mii 'pen mmojiya ji mo. A'di jiki'da ji e pa Saamira aṗowa Israyiil gom yili pendoŋgon mo. 2 A'di miiki tonthus e jis/e gi Ṯaṗa mo, a'di naskina/ diki waki imaliḵ ma Israyiil kun 'kokin nṯwa/a/ ki a'di mo. 3 Shalmaneser jin ta'da maliḵ gi pa Asuriya aski a'di mo, dhala Hosaya taki'da man mii tom piti mo dhali ḵali a'di to mo. 4 Yan'ko'da maliḵ gi pa Asuriyya nyiṯhki'd ka Hosaya miiki kulum ki gwo ki jim ba'k aṗo/ a'di mo, haala Hosaya hashki imanḵal gwo bwaya maliḵ gi pa Ṃasir wakan mo; a'di si'da/, diki c̱i to bwaya maliḵ gi pa Asuriya mo, me'd jin miikina a'di ki yil ki yil mo. Wakana maliḵ gi pa Asuriya bu'thki a'di mo dhali karki a'di e mo jin jinuwa ji mo be.

Israyiil Ḵalkunu ki mo jin jinuwa ji bway pa Asuriya mo

5 Yan'ko'da maliḵ gi pa Asuriya aski'd mo e bampa/ 'baar mo, dhali 'kosh pa Saamira mo dhali 'kamki a'di is gom yili kwara mo. 6 Ki yila pendoŋgon ma Hosaya mo tani, amaliḵ gi pa Asuriyya ḵalki pa Samira mo dhali ḵalki'da Israyiil ka pije/ bway pa Asuriya mo. A'di dhuki uni e pa Halaa mo, i Yi'de/ Habor ma Gosan mo, dhali eya ris 'peŋkuman bampa/ gi 'kwani Medi mo.

7 Mii monyji yan miiki'd haali/ 'kwani ma Israyiil miiki miinthus apo/ Taṗa Arumgimis buni mo, jin susi uni 'pena 'cesh gi pa Masir mo, 'peni bwaŋ 'kwarany me'd ma Ṗera/on jin ta'da maliḵ gi pa Masir mo. Haali/ 'Kwani 'kokin mmoluŋa ruma tiya mo 8 dhali iikin eya ris mii gi kal gi 'kwaniny'cesh kun urkina Taṗa ka pije/ e bwambori 'kwani ma Israyiil mo, dhali uni iikin eya ris mii gi imaliḵ ma Israyiil kun miikina uni mo be. 9 'Kwani ma Israyiil miiki to ki jim ba'k aṗo/ Taṗa Arumgimis buni mo-aris to kun 'koki ta ḵar/e mo. Uni nyaŋki aris mo kun ḵa'dama ḵa'dam gom is buni eya ris 'peŋkuman bampam buni i'baar mo, 'peni mo jin hilu mo jin di'd isi mis bway mo jin nyaŋu ki 'bi'th 'bi'th mo. 10 Uni si'da/ dhuki aris wosha tiŋkiliŋ mo dhali aris cwa ma Ashira eya gagamis kun ḵa'dama ḵa'dam i'baar mo dhali e 'peny cwa jin go'da go'd i'baar mo. 11 Imun mo tani uni duḵkina

'bicajwahar eya ris mo kun k̲a'dama k̲a'dam i'baar mo, me'd jin mina aris kal gi 'kwaniny'cesh mo, uni gwansan kun k̲alkina Tap̲a ka pije/ e bwambori uni mo. 'Kwani ma Israyiil miiki aris tonthus mmorak̲ Tap̲a isa nyor mo; 12 uni luŋki aris tomp̲inycon mo, mmo 'ce'd gwo j̲in okina Tap̲a uni mo ki, "Um mini 'kok̲i mii to yan mo." 13 Naskina/ Tap̲a oki gwo eya Israyiil mo dhali eya Yahuu'da ki manc̲i gwon dham̲o/ i'baar mo dhali iman mish mo i'baar mo, oki gwo mo ki, "T̲uki mo 'pena ris bway gi tonthus bum mo dhali dhuyi aris gwoŋk̲an pem mo dhali aris gwoŋk̲an pem kun 'kwarkunu mo, dhali hili ki 'bore/ mmodhu gwoŋk̲an i'baar mo jin K̲ankika/ ibabam bum mo, dhali Aha/ haskina gwo e um ki iman mii tom pem kun ta imanc̲i gwon dhamo/ mo be." 14 Hili uni 'koki dhu 'ce mo; uni 'btha 'kup̲ ki 'bi'th mo me'd ibabam buni mo, kun 'koki gam gwo is e Tap̲am Arumgimis buni mo. 15 Uni ushki aris gwoŋk̲an piti e kun 'kwark̲unu mo dhali gwoŋ gam me'd jin gamkina a'di me'd nyak̲ki idhan babam buni mo, dhali gwoŋ gam me'd kun onu is jin c̲ikina a'di uni mo. Uni bat̲hki arisa rum kun 'koki ta kuŋ gana/ nsho'k mo dhali uni ki is buni 'koki ta kuŋ gana/ mo. Uni bat̲hki aris k̲al gi 'kwaniny'cesh kun 'koki tagar rum kun 'kokin mmo'kam uni is mo, uni gwansan kun k̲ankina Tap̲a uni gwo mmo'koki bat̲h miim buni mo. 16 Uni ushki aris gwoŋk̲an gi Tap̲a Arumgimis buni e i'baar mo. Uni uk̲ki ushi bip isu/ ki jamas toŋkuthu'd gi mmoluŋ mo. Uni uk̲ki cwa ma Ashirah mo, dhali uni luŋki to kun 'kon e momis i'baar mo dhala Baal mo be. 17 Uni dhuki iya/m buni dhali i'bwa/m buni mmo/ ii e mo o'd mo, uni miiki mii ŋari/ mo dhali aris gwo gi mom'bi'th gi ŋari/ kun gamu is mo, uni yolki is buni mmomii to kun ta thus ki thus e jis e gi Tap̲a mo, dhali uni rak̲ki a'di isa nyor mo. 18 Wakan Tap̲a miiki'da nyor k̲a kagahara/ goma Israyiil mo dhali k̲alki uni ka pije/ 'peni jis em piti mo. Imun jan 'de/ dinu ki dhal mo hili jasa wak̲ ma Yahuu'da a'di 'de/ mo be.

19 Hili 'kwani Yahuuda/ 'koki ha aris gwoŋk̲an gi Tap̲a Arumgimis buni e mo, dhali uni bat̲hki aris mii nsho'k kun miikin ma Israyiil mo. 20 Wakan Tap̲a ushki aris emen ma Israyiil i'baar mo; a'di wo'cki uni is she/ mo dhali c̲iki uni e me'd gi uni gwansan kun k̲alki to mmoshi/ is mo, ntagi a'di urki uni ka pije/ 'peni jis em piti mo. 21 A'di dherki'da Israyiil bwa 'pena tor ma Dawuu'd mo, dhali uni karkina Jerobom jin ta ya/ ma Nebaat̲ ka malik̲ mo. Jerobom dirki'da Israyiil 'peni mo bat̲h

Tapa nsho'k mo dhali rakki uni mmomii miinthus jin caaca mo. 22 'Kwani ma Israyiil bathki aris miinthus ma Jerobom nsho'k i'baar mo dhali uni 'koki tu'k 'peni uni mo tani, 23 wakan Tapa kalki'da Israyiil 'peni jis em piti mo, me'd jin okina a'di e iman mii tom piti i'baar mo kun ta imanci gwo ma Arumgimis ka dhamo/ jin okina a'di ki midi mii mo.Wakana Israyiil kalkunu ka pije/ 'pena 'cesh buniŋ gana/ bway pa Asuriyya mo, dhali a'di miiki'd ki bway yan ntaga cim yan mo be.

Asuriya Diki'd e pa Saamira doke/e mo

24 Amalik gi pa Asuriya kali 'kwani 'peni pam Baabil mo dhali 'peni Kuthah mo, dhali 'peni Abba mo, dhali 'peni Hamath mo dhali Separabayiim mo, dhali dhuki uni eya ris 'peŋkuman bampa/ gi pa Saamira e mo gi 'kwani ma Israyiil mo. Uni bu'thki pa Saamira i'baar mo dhali 'kokin eya ris 'peŋkuman bampam piti mo. 25 Mii yan a'di miiki'd ki montel 'pen gi moŋ'kom buni imun mo haali/ uni 'koki tak Tapa mo. Wakan Tapa hashki'da risa dhop e bwamani uni mmo 'kosh kun tiya jwa 'peni uni mo. 26 Wakan uni walki 'twa/ eya malik gi pa Asuriya mo, mmo/ o gwo mo ki, "Aris kal gi 'kwaniny'cesh kalkunu mo dhali dhu eya ris 'peŋkuman bampa/ gi pa Samira kun 'koki mish aris mii kun ŋapkunu mmomii ka rum gi bampa/ mo.Wakan a'di hashki'da risa dhop e bwamani uni mo, dhali, mishi mo mo, arisa dhop uni 'koshki 'kwani jwa imun mo haali/ uni 'koki mish aris mii kun ŋapkunu mmomii ka rum gi bampa/ mo."

27 Yan'ko'da malik gi pa Asuriyya kanki gwo mo, mmo/ o gwo mo ki, "Kali gasiis i'de/ 'peni igasiis kun susina /e 'peni mun mo, dhali dhalki a'di ya'd mo dhali di imun mo, dhali dhalki a'di tor uni aris mii kun ŋapkunu mmomii ka rum gi bampa/ mo." 28 Wakan jan 'de/ 'peni igasiis kun kalkina uni ka pije/ 'peni pa Samira yayi'd mo dhali diki'd e pam Beth/iil mo; a'di torki uni to mo jin mina uni tak Tapa mo. 29 Awak ka nonshe/ i'baar mo miiki risa rum buniŋ gana/ mo, dhali dhu uni e mo kun ka'dama ka'dam kun ukkina 'kwani Saamira mo-ka nonshe/ ki mii i'baar mo eya ris 'peŋkuman bampa/ kun 'kokina uni mo be. 30 'Kwani gi pam Baabil ukkina Su'kkoth Benoth mo; dhali 'kwani gi mo ma Kuthah ukkina Nergal mo; dhali 'kwani ma Hamath ukkina Ashima mo; 31 'kwani Abbi ukkina Nibhas mo dhala Tartak

mo. Dhali 'Kwani Sepaar 'thaki uc̱im buni ki o'd goma Adrammalek̲ mo dhala Anammalek̲ mo, kun tana risa rum gi 'kwani Sepaar mo. 32 Uni si'da/ tak̲ki Tap̲a mo, dhali kwanyki is buni igasiis 'peni bwamani is buni 'peni mo kun k̲a'dama k̲a'dam mo, kun miikunuwa bas gom uni eya ris gu'b gi mondhelela dhelel e mo kun k̲a'dama k̲a'dam mo be. 33 Uni tak̲ki Tap̲a mo dhali si'da/ luŋkina risa rum buniŋ gana/ mo, ki bway gi miina kal gi mony'cesh mo 'peni bwamani ku gun k̲alkina uni ka pije/ mo.

34 Ntaga cim yan uni miikin kan eya ris miin dhamom buni mo. Uni 'koki tak̲ Tap̲a mo, walla uni 'koki bat̲h aris gwoŋk̲an kun 'kwarkunu mo, aris mii kun minu, gwoŋk̲an mo, walla aris gwoŋk̲an kun c̱ikina Tap̲a eya ris emen ma Yak̲uub mo, kun yuk̲kina a'di gway ka Israyiil mo be. 35 Ki Tap̲a gamki gwoŋ me'd inyak̲ki uni mo tani, a'di k̲anki uni gwo mo ki, "Um mini 'koki k̲o/ arisa ruma tiya mo, walla mmogoŋ is bum ka 'cesh gom uni mo, walla mmoluŋ uni mo, walla mmomiiya bas gom uni mo. 36 Hili Tap̲a, jin susi um ka pije/ 'pena 'cesh gi pa Masir ki dhan mom'bi'th mo dhali ka bi jin bele'thki'd mo, a'di ta a'di jin mina umi tak̲ mo, a'di ta a'di jin mina umi t̲u'k ka 'cesh mo, dhali a'di ita a'di jin mina umi miiya bas mo. 37 Aris gwoŋk̲an kun 'kwarkunu mo dhali aris gwoŋ gam me'd kun mo, gwoŋk̲an dhali aris gwoŋk̲an kun 'kwarkina a'di gom um mo, um mini dhu uni goma sule/ mo.Wakan um mini mii 'koki k̲o/arisa ruma tiya mo, 38 dhali gwoŋ gam me'd jin miikika/ nyak̲ki um mo, um mini 'koki this a'di e mo, walla um mini 'koki tak̲a risa ruma tiya mo. 39 Hili Tap̲a Arumgimis bum a'di imina umi tak̲ mo. A'di midi 'cuk̲ um 'peni mom'bi'th ma ris 'kwaniŋ 'kup̲ bum mo be." 40 Uni mini 'koki dhu 'ce mo, haali/ uni mii ki to jin miikina uni nt̲wa/a/ mo. 41 Wakana ris kal gi 'kwaniny'cesh gwansan k̲o/ki Tap̲a mo dhali uni si'da/ luŋki aris jamas tom buni kun uk̲kina uni mo, dhali uc̱im buni miiki miin 'de/ mo-me'd jin miikina uc̱i gi uc̱im buni mo. Uni miikito kun miikina idhan babam buni mo, ntaga cim yan mo be.

Imaliḵ Su/ 18

Hesiḵiya Jiki'da ji e Yahuu'da mo

1 Shwane/ ki yil jin 'kon ma p̄o/ kwara ma Hosaya jin ta ya/ ma Ela mo, jin ta'da maliḵ ma Israyiil mo, Hesiḵiyya jin ta ya/ ma Ahaas mo, jin ta'da maliḵ gi pa Yahuu'da mo tani ṯelki mii 'pen mmojiya ji mo. 2 A'di taki'd gi yili iss 'de/ i'ce'dka mudhe'd me'd jin ṯelkina a'di mii 'pen mmojiya ji mo; a'di jiki'da ji yili iss 'de/ i'ce'dka pendoŋgon e pa Urushaliim mo. Gway ma ta'dam piti ka Abija mo; ayim a'di ta 'bwa/ ma Sakariyya mo. 3 A'di miiki'd ka ḵar/e e jis/e gi Tap̄a mo, isi me'd jin miikin ma Dawuu'd mo, jin ta'da dhan babam piti mo be.

4 A'di ḵalki mo kun ḵa'dama ḵa'dam ka pije/ mo, dhali 'ce'dki'da ris wosha tiŋkiliŋ sho'k mo, dhali 'ciṯhki aris cwaŋḵuthu'd ma Ashira ka 'cesh mo. A'di 'ce'dki gurany tasha/ bwa ka 'ci'cimi'th jin uḵkin ma Musa mo, haali/ ka cim gwansan mo tani 'kwani ma Israyiil uni duḵkina 'bicajwahar e a'di mo; a'di yuḵkunu ka "Nehushṯaan mo." 5 Hesiḵiya gamki gwo is e Tap̄a mo, jin ta'da Arumgimis ma Israyiil mo, wakan i'ko'di a'di mo tani jan 'de/ p̄iyi'd jin waki a'di e bwamani imaliḵ gi pa Yahuu'da i'baar mo, walla e bwamani imaliḵ kun 'kokini ṯwa/a/ ki a'di mo. 6 Haali/ a'di bu'thki Tap̄a mo. A'di diki dosh mmobaṯh a'di nsho'k mo hili dhuki aris gwoŋḵan piti mo, kun ḵankina Tap̄a aMusa mo be. 7 Wakan Tap̄a diki'd nyaḵka Hesiḵiya mo, dhali e mo yin jin yakina a'di mo tani a'di gamki mii adu is mo. A'di ushki'da maliḵ gi pa Asuriya mo dhali diki mii a'di to mo. 8 A'di 'koshki 'kwanim P̄alasthiin ntagi paŋ Gasa mo dhali aris mo kun 'kokin ki jiŋ 'kam mo, 'pena liman gi 'kwaniŋ gwaṯh kun hilki mo mo bway 'peŋkuman bampa/ jin nyaŋu isi mis mo.

9 Ki yil jin 'kon ma p̄o/ idoŋgon ma Maliḵ Hesiḵiya mo, jin ta yil jin 'kon ma p̄o/ ipesu/ ma Hosaya jin ta ya/ ma Ela jin ta'da maliḵ ma Israyiil mo tani, Shalmaneser jin ta'da maliḵ gi pa Asuriya cuki mis ap̄o/ pa Saamira mo dhali 'kamki a'di is mo be. 10 Ki yila kwara 'baarki'd mo tani uni bu'thki a'di mo, e yila pe'de/ ma Hesiḵiya mo, jin taki yila pendoŋgon ma Hosaya jin ta'da maliḵ ma Israyiil mo; ki bway yan mo tani pa Saamira a'di bu'thkunu mo. 11 Wakana maliḵ gi pa Asuriya ḵalki'da Israyiil ka pije/ bway Asuriyya mo dhali dhu uni e Hala mo, dhali e Yi'de/ Habor e Gosan mo, dhali eya ris 'peŋkuman

bampa/ gi 'kwani Medi mo. 12 A'di miiki to yan mo haali/ uni 'koki ha gwo gi Tapa Arumgimis buni e mo, hili uni ushki aris gwoŋ gam me'd piti e mo, dhali to 'baar mo kun kankin ma Musa jin ta'da man mii to gi Tapa mo. Uni ushki 'ce dhu gom a'di mo walla mmomii a'di mo be.

13 Yan'ko'd ki yila 'kume'd i'ce'dka doŋgon ma Malik Hesikiya mo tani, aSannakarib jin ta'da malik gi pa Asuriyya aski aris 'peŋkuman bampa/ gi pa Yahuu'da kun nyaŋkunu isi mis i'baar mo dhali bu'thki uni mo. 14 Wakana Hesikiya jin ta'da malik gi pa Yahuu'da hashki gwo bwaya malik gi pa Asuriya mo, jin di'd e Lakish mo, mmo/ o gwo mo ki, "Aha/ ushkina /e gwo e mo. Kali athuruuk pini ka pije/ 'peni mom pem mo. Aha/ mina ci /e to yin jin ŋapa /e 'peni aha/ mo." Malik gi pa Asuriyya ŋapki'da Hesikiya jin ta'da malik gi pa Yahuu'da mmoci akuluny 'dolkon kush i iss 'kwanimpa ikarpa'c mo dhala kuluny 'dolkona gana/ i iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd mo be. 15 Wakana Hesikiya ciki a'di emena guurush kush i'baar mo jin gamkunu e gu'b gi Tapa mo dhali e imandhu to gi gu'b ma malik mo. 16 Yan'ko'da Hesikiya 'cithki 'dolkon 'peni aris 'twaŋkal gi gu'b gi mondheleladhelel gi Tapa mo dhali 'peni arisa tiŋkiliŋ kun dhukina a'di mo tani; a'di ciki 'dolkon bwaya malik gi pa Asuriya mo.

Sannakarib Karki 'ba/ ki ca Apo/ Tapa mo

17 Hila malik gi pa Asuriyya tulki'da thuruka caagam piti is mo, dhali hashki'da Tartaan mo dhala Rabsaris mo dhali wathinyca'd ma thuruuk 'peni Lakish bwaya Malik Hesikiya e Urushaliim mo. Uni iikin eya ris bway tur mo dhali pu'dkin a'bana pije/ gi pa Urushaliim mo. Uni 'dishki 'kusan ma al 'kupan yi'de/ is mo, e bway jin ka'dama ka'dam gi mondhe'd gi iman wus burrinye/ mo, dhali doshkin mmo'dish a'di is mo be. 18 Ki uni yukkina Malik Hesikiya mo tani, Eliyakim jin ta ya/ ma Hilkiya mo, jin diki'da po/ kuŋ gu'b mo, dhala Shibna jin ta'da man'kwar to mo, dhala Juwah jin ta ya/ ma Asaap mo, dhala mandhu to kun 'kwarkunu mo tani, yaki'd ka pije/ mmogam uni 'kup mo. 19 Wakan wathinyca'd ma thuruuk oki uni gwo ki: tora Hesikiya gwo ka malika caaga/ mo, jin ta'da malik gi pa Asuriya mo, oki gwo mo ki: "/E diki gam gwo is ki /e mini pi aha/ e ki mii mo? 20 /E walki jasi aris gwo ka wuny is mo, mmo/o gwo mo ki mom'bi'th is mo dhali mmo'bi'th is ki gwo gom mo/as mo. Ki /e gamki gwo is ka ja mo,

miina /e mii mii shigga/ apo/ aha/ mo? 21 Hili mo mo ma, /e gamki gwo is e pa Masir mo, cwa ma 'ci'd yan jin yaki'd jin yapkunu ki sho'k mo; wakki/ wathi/ wothu ka 'ci'd mo tani, a'di midi koc e me'd piti mo dhali su'k a'di mo, A'di jin miikin ma malik Pera/on gi pa Masir mo e jan 'deŋ kamu/ jin gamki gwo is e a'di mo. 22 Hili wakki/ /e oki aha/ gwo mo ki, ' Aman gamkina gwo is e Tapa Arumgimis bana mo,' a/ a'di diki ta a'di jin ta jan 'de/ jin diki'd e mo kun ka'dama ka'dam mo dhali arisa gwatta/ kun kalkin ma Hesikiya ka pije/ mo, dhali a'di oki gwo e pa Yahuu'da dhali e pa Urushaliim mo ki, ' Um mini mii luŋ e bwambora gwatta/ yan e pa Urushaliim mo'? 23 Wakan, aha/ ŋapa mmokan /e mmoci tom 'borga/ 'peni tapam pem mo jin ta'da malik gi pa Asuriya mo. Aha/ mina ciki /e aris shumarum aliipi su/ mo, wakki/ midi mish mii gom /e mmogam iman mer uni apo/ mo. 24 /E mini roc jan 'de/ jin ca'd mo wakan 'peni jigi gwa'da gwa'd 'peni i/askar ma malik mo? /E karki gwoŋ gam is pini e pa Masir goma risa Arabiyya kun dira shumarum mo dhali 'kwani kun merki shumarum apo/ mo! 25 A/ aha/ yayina imahan ki dargi Tapa mmo/as apo/ mo yan mo dhali 'ce'd a'di sho'k mo? Tapa oki aha/ gwo mo ki, ' 'Koshi bampa/ yan mo dhali 'ce'di a'di sho'k mo.'"

26 Yan'ko'd Eliyakim jin ta ya/ ma Hilkiya mo, dhala Shibna mo, dhala Juwa oki wathinyca'd ma thuruuk gwo mo ki, "Bala wali 'twa/ e iman mii tom pini ki 'twa/ Araamik mo, haali/ aman mishkina a'di 'ban mo. Dhalku/ ki wal 'twa/ nyakki am ki 'twaŋ 'kwani Yahuu'da eya ris bwany'ce gi 'kwani kun 'kokina powa gaŋgara/ mo." 27 Hili wathinyca'd ma thuruuk oki uni gwo mo ki, "A/ tapam pem hashki aha/ bway tapam pini mo dhali e um mmowal 'twa/ ki gwo gwansan mo? A/ a'di diki hash aha/ bway 'kwaniŋ gwath kun 'kokin apowa gaŋgara/ mo, kun mini shwa gurem buniŋ gana/ mo dhali pi dhara'c buniŋ gana/ nyakki um mo?" 28 Yan'ko'd wathinyca'd ma thuruuk doshki'd mo dhali cuki'd ki 'kus jin caaca ki 'twaŋ 'kwani Yahuu'da mo, mmo/ o gwo mo ki, "Ciki gwo ma malika caaga/ mo, jin ta'da malik gi pa Asuriya mo. 29 Amalik oki gwo mo ki, ' Dhalku/ ki dhala Hesikiya bway mmohe'k um e mo, haali/ a'di midi diki mish mii mmo'cuk um 'peni mom'bi'th pem mo be. 30 Dhalku/ ki dhala Hesikiya bway mmorak um mmogam gwo is e Tapa mo, mmo/ o gwo mo ki, "Tapa ka jiŋ gana/ midi 'cuk am mo, dhali 'peŋkuman bampa/

yan minu diki ci e bwam me'd ma malik gi pa Asuriya mo.'" 31 Dhalku/ ki dhu 'ce ki gwo ma Hesikiya mo, haali/ a'di yansan ta gwo jin okin ma malik gi pa Asuriya gwo mo ki: ' Miiyi moŋku'th is nyakki aha/ mo dhali yayu/ ka pije/ e aha/ mo. Yan'ko'd 'kwani 'baar ka 'dete/ 'dete/ 'peni um mini shwa 'peni cwa ma mura'th piti mo dhali 'peni cwa ma pu/ pitiŋ gana/ mo, dhali pi 'peni jis yi'dem pitiŋ gana/ mo. 32 Um mini mii mii yan ntagi aha/ mina yayu/ mo dhali kal um ka pije/ bwaya 'cesh mmowa e ki bampam bum gana/ mo, dhali a'cesh gi emen to mo dhala sun this mo, a'cesh gi maaŋkuthu'd mo dhali aris bwanycwa ma mura'th mo, dhali a'cesh ma ris cwa ma setuun mo dhali ayina dham mo, wakan ki um mini 'ko mo dhali 'koki wu mo.' Dhalku/ ki dhu 'ce ki gwo ma Hesikiya mo me'd jin palkina a'di mii mmodir um ki gwo mo, mmo/ o gwo mo ki, 'Tapa midi 'cuk am mo.' 33 A/ risa rum gi 'kwanin tiya 'cukki uni ka pije/ 'peni me'd ma malik gi pa Asuriya mo? 34 Mane arisa rum ma Hamath dhala Arpaa'd mo? Dhali mane arisa rum gi 'kwani Separayiim, dhala Henna mo, dhala Ibbah mo? A/uni 'cukki pa Saamira ka pije/ 'peni me'd pem mo? 35 E bwamana risa rum gi bampa/ i'baar mo tani, a/ ruma kamu/ di'd imun a'di jin 'cukki bampam piti 'peni mom'bi'th pem mo? Tapa midi woth pa Urushaliim kata 'peni mom'bi'th pem mo?"

36 Hili 'kwani 'kokin ki shwam mo dhali 'koki thok gwo mo, haala malik kanki gwo mo ki, "Dhalku/ ki thok a'di gwo mo." 37 Yan'koda Eliyakim jin ta ya/ ma Hilkiya mo, a'di jin diki'da po/ kuŋ gu'b mo; dhala Shibna jin ta'da man'kwar to mo; dhala Juwa jin ta ya/ ma Asap mo, dhala man dhu to kun 'kwarkunu mo, iiyin bwaya Hesikiya ki burrinyem buni kun dherki bwa mo, dhali torki a'di aris gwo gi wathinyca'd ma thuruuk mo be.

Imalik Su/ 19

Momish gwo ma Ishaya jin ta'da kar/e gi Mony'cuka 'cuk mo

1 A'di pu'dki'd me'd jin cikkin ma Malik Hisakiya gwom buni jin kalunu mo tani, a'di dherki burrinyem piti bwa mo, dhali tikki is piti ki burrinye/ ma shawal mo, dhali yaki'd e bwaman gu'b gi Tapa mo. 2 A'di hashki'da Eliyakiim mo, jin diki'da po/ kuŋ gu'b mo, dhala Shibna jin ta'da man'kwar to mo, dhali aris gwanyjaka/ gi igasiis mo,

uni i'baar tiḵki is ki burrinye/ ma shawal mo, mmo ii eya Ishaya jin ta ya/ ma Amos mo, jin ta'da manc̣i gwo ma Arumgimis ka dhamo/ mo be. 3 Uni oki a'di mo ki, "Hisakiya oki gwo mo ki, ' Yansan a'di ta'da cim gi moŋ'kosh is ka nyor mo, mmoḵucura ḵucur mo, dhali mo jin daru ka 'the mo, haali/ uc̣i iiyin eya tente/ gi mondho'th mo, hili imun mom'bi'th p̣iyi'd gom uni ki uni minu dho'th mo. 4 A'di midi wakan ki Tap̣a Arumgimis bum jin midi ciḵ aris gwo 'baar gi tap̣a jin ta wathinyca'd ma thuruuḵ mo, jin ta'da maliḵ gi pa Asuriya jin ta tap̣am piti mmo/ usha Arumgimis jin di'd ki e mo, dhali jin midi ḵucur aris gwo kun ciḵkina Tap̣a Arumgimis bum mo. Shwane/ 'de'kki mon'thom bum imis gom ku g̣un boc̣kin naskina/ imahan mo.'"

5 Wakan iman mii to ma Maliḵ Hisakiya iiyin bwaya Ishaya mo, 6 dhala Ishaya oki uni mo ki, "Oyi tap̣am bum gwo mo ki: ' Tap̣a oki gwo mo ki, "Dhalku/ is ki ḵo/ goma ris gwo kun ciḵkina um mo, ki gwo kun sorkina imanmii to ma maliḵ gi pa Asuriya Aha/ mo. 7 Hili mo mo ma, Aha/ mina guyi shi/in e a'di mo, dhali a'di midi ciḵ gwont̲ora kamu/ mo dhali ya ka nyaŋ'ko'd bway bampam pitiŋ gana/ mo. Aha/ mina mii a'di mmobit̲ ka 'cesh ki gandala turga/ e bampam pitiŋ gana/ mo be."""

Gwo rum jin rum ma Sannaḵerib dhali mon'tho ma Hesakiya mo

8 Ya'ko'd tap̣a wathinyca'd ma thuruuḵ doḵki'd mo dhali gamki'da maliḵ gi pa Asuriya aski'd ap̣o/ 'peŋkuman bampa/ Libna mo, haali/ a'di ciḵki gwo ka maliḵ yaki'd ka pije/ 'peni 'peŋkuman bampa/ Laḵish mo. 9 Yan'ko'da Sannaḵarib ci'kki gwo ka maliḵ T̲irhaka gi bwampaŋ Ḵush mo dhali bwampa/ Masir thosonki is mmo/ as ap̣o/ a'di mo, wakan a'di hashki imanḵal gwo doḵ/e bwaya Hesakiya ki gwo mo ki: 10 "Oyi amaliḵ Hesakiya gi pa Yahuu'da gwo mo ki, ' Dhalku/ ki dhala Arumgimis bum jin gamkina um gwo is mmo/ he'k um e mo, mmo/ o gwo mo ki, Pa "Urushaliim minu diki c̣i e me'd ma maliḵ gi pa Asuriya mo." 11 Mishi mo, ki um ciḵki gwo ka maliḵ gi pa Asuriya miiki to eya ris bampa/ 'baar mo mmo'ce'd uni sho'k ka kuluny mo. Wakan um minu 'cuk mo? 12 Arisa rum gi kal gi 'kwaniny'cesh 'cuḵ uni ka jiŋ gana/ mo, aris kal gi 'kwaniny'cesh kun 'ce'dkina ibabam pem sho'k mo: Gosan, dhala Haraan, dhala Rasep̣, dhali 'kwani gi bwaa goŋ ma Idin e T̲el Assar mo? 13 Mane amaliḵ gi pa Hamat̲h mo, dhali maliḵ

gi pa Arpa'd mo, dhali amalik ma ris 'peŋkuman bampa/ gi pa Separayiim mo, gi pa Hena mo, dhali pa Ibbah mo?"'

14 Hesakiya bu'thki'da warka/ yan 'peni imankal gwo mo dhali deŋ a'di e mo. Yan'ko'd a'di yaki'd bway gu'b gi Tapa mo dhali peperki'da warka/ e bwambori tapa mo. 15 Yan'ko'd Hesakiya 'thoki'd e bwambori Tapa mo dhali oki gwo mo ki, "Tapa gi momis mo, Arumgimis ma Israyiil mo, /e jin ca'bkini bwampo/ carabiim mo, /e tana Arumgimis /e 'de/ apowa ris dhan 'peŋkuman bampa/ gi mony'cesh mo. /E jin ukki aris momis mo dhali mony'cesh mo be. 16 Ciyi 'cem pini mo, Tapa, dhali ciki gwo mo. Ka'di em pini mo, Tapa, dhali hili mo mo, dhali cikki aris gwo ma Sannakerib mo, kun hashkina a'di mmomiiya Arumgimis jin di'dki e ka mak mo. 17 Ka jiŋ gana/, Tapa, amalik gi pa Asuriya 'ce'dki aris kal gi mony'cesh sho'k mo dhali aris bampam buni mo. 18 Uni dhukina arisa rum buni e bwaman o'd mo, haali/ uni 'koki ta arisa rum mo hili ka tu'c gi me'd gi 'kwani mo, jasi cwa mo dhali wosh uni 'ce'dkina 'kwani gi pa Asuriya sho'k mo be. 19 Yan'ko'd shwane/, Tapa Arumgimis bam, wothi aman mo, aha/ yuka /e mo, 'peni mom'bi'th pini mo, wakan ka ris dhan 'peŋkuman bampa/ gi mony'cesh i'baar mo mini mish gwo 'ban ki /e, ta Tapa, Arumgimis jin tal 'de/ mo."

Gwo gi Tapa goma Sannakerib mo

20 Yan'koda Ishaya jin ta ya/ ma Amos hashki gwo bwaya Hisakiya mo, mmo/ o gwo mo ki, "Tapa, Arumgimis ma Israyiil oki gwo mo ki, ' Haali/ /e 'thoki Aha/ goma malik Sannakerib gi pa Asuriya mo tani, Aha/ cikkina mon'thom pini mo. 21 Yansan a'di ta gwo jin walkina Tapa 'twa/ gom a'di:

> "Jin ta nyaraŋ gana/ gi 'bwa/ ma Sihyuun mo a'di
> wak /e dhali mii /e ka mak mo.
> A'di Jin ta 'bwa/ ma Urushaliim mo
> pirki 'kup piti e /e mo.
> 22 Iija iwakkina /e mo dhali o gwo ka tor mo?
> Iija ikarkina /e 'ba/ pini ki ca apo/ mo
> dhali 'de'k em pini imis ki mo kar 'ba/ ki ca mo?
> Apo/ a'din 'De/ ma Israyiil jin Kogu mo!

23 Ki iman hash gwom pini mo tani /e wak̲ki Tap̲a mo,
dhali o gwo mo ki,
' Ka risa Arabiyyam pem kun dira shuma rum mo.
Aha/ yakina eya ris 'kuwosha turga/ mo,
eya ris mii gun k̲a'dama k̲a'dam gi pa Lebanon mo.
Aha/ mina jep̲ aris cwa ma banyayis kun tura tur ka 'cesh mo
dhali kwanya ris cwa ma sesep̲an imun mo.
Aha/ mina cic̲ eya risa 'ban pit̲i kun si'da si'd kagahara/ mo,
dhali bwanycwam piti ki dho'th maman ki nyanye/ mo.

24 Aha/ c̲wanykina aris jis yi'de/ mo
dhali Aha/ p̲ikina aris yi'de/ gi bampan tiya mo.
Aha/ k̲u'thkina aris 'kus yi'de/ gi pa Masir i'baar mo
ki bam sho'k pem mo.'

25 Dina /e ki cik̲ gwo ki Aha/
kulumkina ki embula turga/ jin yaki'd mo,
dhali mii a'di at̲u'c eya ris embula dhamo/ mo?
Shwane/ Aha/ k̲alina a'di mmo/ ya ki yam pe mo.
I mahan /e pash ki aris 'peŋkuman bampa/ kun 'konu ki p̲i e ki mii mo
eya ris mo su'k gi mony'ce'd sho'k mo.

26 'Kwanim buni mo tani, takin gi mom'bi'th ki gwa'd gwa'd mo,
uni k̲wa/kunu bwa mo dhali 'thekunu is mo.
Uni wakina e ka ris to kun sinu e mondhe'd mo,
me'da asho kun go'da go'd mo,
dhali asho kun 'kon ap̲o/ 'kuŋ gu'b mo walla e mondhe'd mo tani,
c̲i'thkunu nt̲wa/a/ ki a'di diki ca mo be.

27 Hili Aha/ misha monyc̲a'b pini a'cesh mo,
mo yam pini jin yana /e ka pije/ mo, mo yam pini jin yana /e bway bwaman mo,
dhali cuki mo shi/ bwa ap̲o/ Aha/ mo.
28 Haali/ 'peni mo shi/ bwam pini gom Aha/ mo,
haali/ moŋkar 'bam pini ki ca shi/a shi/ kagahara/ p̲u'dki'd e 'cem pem mo,

Aha/ mina kara 'bi'c e shush pini mo,
dhala lijam pem e 'twam pini mo;
Aha/ mina t̲u'k /e ka nyaŋ'ko'd mo e
bway jin yayina /e mo."

29 Yan midi ta jamas gom /e mo:
Ki yil yan /e mini shwa to kun cakin e mombwaasho mo,
dhali ki yil jin 'kon ma p̲o/ isu/ e mini shwa to ki nyanye/ 'peni c̲aan mo.
Hili ki yil jin 'kon ma p̲o/ ikwara mo tani /e mini mii si to mo dhali 'ci t̲h̲ to mo,
mmo/ si aris cwa ma mura'th mo dhali shwa maman buni mo be.

30 Dhali 'peni kuŋ gu'b ma Yahuu'da kun boc̲kin gun 'kokin ki e mo
dok̲/e mini butha birman mo
dhali dho'th maman mo.
31 Gom 'peni paUrushaliim mo tani ku gun boc̲kin mini iiyu/ ka pije/ mo,
'peni 'kuwosh Sihyuun uni gunn kn boc̲kin sokin iye mini iiyu/ mo.
Dhali a'diŋkila/ gi Tap̲a gi momis midi mii to yan mo.

32 Isi kan mo tani Tap̲a oki gwo yan goma malik̲ gi pa Asuriya mo ki:
"A'di midi diki yayu/ e 'peŋkuman bwampa/ yan mo
walla mmo/ shina thop̲a/ imahan mo.
walla a'di midi diki yayu/ ibwambori a'di ka goŋgoro/ mo
walla nyaŋ moŋ'kam isi mis ap̲o/ a'di mo.

33 Ki bway jin yayina a'di mo tani
midi ta bway jin nyak̲a'd jin mina a'di iya mo;
a'di midi diki cic̲ 'peŋkuman bampa/ yan mo-
yansan a'di ta gwo jin t̲ora Tap̲a eya tente/ mo be."

34 Gom Aha/ mina dosh apo/ 'peŋkuman bwampa/ yan mo dhali 'cuk a'di mo,
gom gway pem gana/ mo dhali gom gway ma manmii tom pem ka Dawuu'd mo.'"

Sannakerib Pikunu e ki mii mo dhali Wuki'd mo

35 Miiyan pu'dki'd ki mon'thiny caan ka man'doyu gwo gi Tapa yaki'd ka pije/ mo dhali 'kosh moŋ'ko gi 'kwani Asuriya mo, mmo/ 'kosha risa thuruuk jwa ka alipi iss 'kwanimpa mudhe'd i'ce'dka issi doŋgon i'ce'dka mudhe'd mo. Ki 'kwani cuki mis ki jahanne/ mon'thamo/ mo tani, aris buŋgwar is kun wukin ishkin e mo 'baar mo be. 36 Wakana malik Sannakerib gi pa Asuriya dhalki'da Israyiil mo dhali yaki pa mo dhali diki'd e Nineba mo. 37 Ka cima kamu/ mo, me'd jin luŋkina a'di e gu'b ma Nisrok jin ta'da rum piti mo, Adarammelek dhala Shareser kun ta iya/m piti 'koshki a'di jwa ki gandala turga/ mo. Yan'ko'd uni sokin e bampa/ gi pa Araraat mo. Wakana Esarhaddon jin ta ya/m piti taki'da malik e mom piti mo be.

Imalik Su/ 20

Mondiki e ma Hesakiya Marki is mo

1 Ka cim gwansan Hesakiya 'ba'thki'd mmo'dish 'twa/ mmowu mo. Wakana Ishaya jin ta ya/ ma Amos mo, jin ta'da amanci gwo ma Arumgimis kadhamo/ yayi'd bway a'di mo, dhali o a'di gwo mo ki, "Tapa oki gwo mo ki, ' Thosoni aris to mo; haali/ /e mini wu mo, /e mini diki di ki e mo.'" 2 Yan'ko'da Hesakiya tu'kki jis/em piti bwaya gaŋgara/ mo dhali 'thoki Tapa mo, mmo/o gwo mo ki, 3 "Ayy, Tapa, aha/ yuka /e mo, aha/ kakina gwo e ka jiŋ gana/ a'di iyakika/ ibwambori /e ka dum pemi 'baar mo, dhali a'di imiikika/ miim 'boro'd e jis /em pini mo." Yan'ko'da Hesakiya gwoki'd ki jabu'th ki 'bi'th mo be.

4 Ntwa/a/ ka Ishaya yaki'd ka pije/ mo e embwamani 'banjala mo tani, gwo gi Tapa yayi'di a'di mo mmo/o ki, 5 "Tukki ka nyaŋ'ko'd mo, dhali owa Hesakiya gwo mo ki, amanshu bway gi 'kwanim pem mo, ' Yansan a'di ta Tapa mo, jin ta'da Arumgimis gi idhan babam pini ka Dawuu'd mo; oki gwo mo ki: "Aha/ cikkina mon'thon pini mo, dhali

Aha/ mishkina jabu'th em pini mo Aha/ mina waç /e mo ka cim jin 'kona p̲o/ ikwara mo, dhali /e mini ya bway gu'b gi Tap̲a mo. 6 Aha/ mina mar yil gi mondiki/em pini is i'kume'd i'ce'dka mudhe'd mo, dhali Aha/ mina 'cuk̲ /e mo dhali 'cuk̲ 'peŋkuman bwampa/ yan 'peni me'd ma malik̲ gi pa Asuriya mo, dhali Aha/ mina dosh ap̲o/ 'peŋkuman bampa/ gom gway pem gana/ mo dhali gom gway ma man mii tom pem ka Dawuu'd mo be."'" 7 Wakana Ishaya oki gwo mo ki, "K̲ali mamana p̲u/ kun shunkunu mo." Uni miikin wakan mo dhali kar a'di e moshun p̲iti mo, dhali a'di kumki to 'kup̲ mo.

8 Hesakiya oki'da Ishaya gwo mo ki, "Ata midi ta jamas jin mina Tap̲a iwaç aha/ mo, dhali ki aha/ mina ya bway gu'b gi mondhelela dhel̲el gi Tap̲a ka cimi kwara mo?" 9 Ishaya thok̲ki gwo mo ki, "Yansan midi ta jamas gom /e 'peni Tap̲a mo, ki Tap̲a midi mii to jin walkina a'di 'twa/ mo. Min ma la iya ŋat̲gin bway t̲wa/a/ i'kume'd mo, walla iya ŋat̲gin i'kume'd ka nyaŋ'ko'd mo?"10 Hesakiya thok̲ki gwo mo ki, "A'di ta to jin 'ka'da mii goma la mmoya bway t̲wa/a/ ŋat̲gin i'kume'd mo yisa, dhalka la ya'd ka nayaŋ'ko'd ŋat̲gini 'kume'd mo." 11 Wakana Ishaya jin ta'da manç̲i gwo ma Arumgimis kadhamo/ gwoki 'twa/ iTap̲a mo, dhali a'di k̲ali'da la ŋat̲gini 'kume'd ka nyaŋ'ko'd mo, 'peni mondhu sho'k kun uk̲kunu goma Malik̲ Ahaas mo.

'Kwani Baabil kun ta imank̲al gwo mo

12 Ki embul ç̲aan Marduk̲-Baladan jin ta ya/ ma Baladan jin ta'da malik̲ gi pam Baabil hashki'da risa warka/ mo dhali to jin ç̲inu ki me'd goma Hesakiya mo, haali/ a'di cik̲ki gwo ka Hesakiya 'ba'thki'd mo be. 13 Hesakiya karki 'ce goma risa warka/ gwansan mo, dhali yan'ko'd a'di diki ç̲iki imank̲al gwo gi gu'b ma malik̲ i'baar mo dhali aris to kun ha me'd 'koki 'ko mo, gurany kush mo, dhali 'dolkon mo, dhali aris cwa kun taga shim mo dhala yina 'borgaŋ gana/ mo, dhali gu'b gi dhunu aris to gi mo/as piti mo, dhali to 'baar mo kun gamkunu e gu'b piti kun dhunu to mo. Toŋ kamu/ diki di e gu'b piti mo, walla e dhan 'peŋkuman bampam piti i'baar mo, jin din ma Hesakiya ki ç̲iki uni mo.

14 Yan'ko'da Ishaya jin ta'da manç̲i gwo ma Arumgimis kadhamo/ yayi'd bwaya malik̲ Hesakiya mo dhal dot̲ki a'di gwo mo ki, " 'Kwainŋ gwat̲h gwansan oki /e gwo ka ta mo? Uni iiyin 'peni mana mo?" Hesakiya oki gwo mo ki, "Uni iiyin 'peni bampa/ si'dga/ gi pam Baabil

mo." 15 Ishaya dotki gwo mo ki, "Ata imishkina uni e gu'b pini mo?" Hesakiya thokki gwo mo ki, "Uni mishki to 'baar mo e gu'b pem mo. Toŋ kamu/ yisa di'da e bwamana ris tom pem kun ha me'd kun dika/ ki tor uni mowa."

16 Wakana Ishaya oki'da Hesakiya gwo mo ki, "Ciki gwo gi Tapa mo: 17 ' Hili mo mo ma, arisa cim mini pu'du/ gom to 'baar mo e gu'b ma malik pini mo, aris to kun dhukina idhan babam pini ntaga/ cim ga shwane/ yansan mo tani, minu kal bway pam Baabil mo. Toŋkamu/ piyi'd jin minu dhalku/ mo, a'di ta gwo jin ona Tapa mo be. 18 'Peni emen pinin tiya kun min ma baba ikal ka pije/ 'peni /e mo tani, uni mini ta 'kwani kun minu lola lu'd e gu'b ma malik gi pam Baabil mo.'" 19 Yan'ko'da Hesakiya oki'da Ishaya gwo mo ki, "Gwo gi Tapa jin walkina /e 'twa/ mo, a'di 'bora 'bor mo." Haali/ a'di kulumki'd mo ki, "Amina moŋku'th is diki di imun mo dhali e mondim pem ka risa cimi 'baar mo ki 'bore/ mo?"

Mo wu ma Hesakiya mo

20 Haali/ me'da ris ton tiya goma Hesakiya mo, dhali mom'bi'th piti i'baar mo, dhali ki a'di nyaŋki'da al yi'de/ kata mo dhali mo shu'd jin kali yi'de/ mo, dhali ki a'di kali yi'de/ e 'peŋkuman bampa/ kata mo-a/ uni 'konu ki 'kwar eya warka/ gi gwo lolop ma ris mii gi imalik gi pa Yahuu'da mo? 21 Hesakiya ishki 'ko'da 'cesh nyakki idhan babam piti mo, dhala Manassa jin ta ya/m piti taki'da malik e mom piti mo be.

Imalik Su/ 21

Manassa Jiki'da ji e pa Yahuu'da mo

1 Manassa taki'd gi yili 'kume'd i'ce'dka su/ me'd jin telkina a'di mii 'pen mmojiya ji mo; a'di jiki'da ji yili iss su/ i'ce'dka karpa'c e pa Urushaliim mo. Gway ma ta'dam piti ka Hipsiba mo. 2 A'di miiki tonthus e jis/e gi Tapa mo, me'da ris tonthus ma ris kal gi mony'cesh kun urkina Tapa ka pije/ 'peni bwambori 'kwani ma Israyiil mo. 3 Gom a'di nyaŋki aris mo kun ka'dama ka'dam dok/e kun 'ce'dkin ma babam piti ka Hesakiya sho'k mo, dhali a'di nyaŋki'da risa gwatta/ goma Baal mo, a'di ukki cwa ma Ashira mo, me'd jin miikin ma Ahaab jin ta'da malik ma Israyiil mo, dhali a'di 'tukki'da 'cesh e ris to gi momis i'baar

mo dhali luŋki uni mo be. 4 Dhala Manassa ukki'da risa gwatta/ e gu'b gi Tapa mo, isi kan ki Tapa kanki gwo mo ki, "A'di di'd e pa Urushaliim mo ki gway pem midi di gom ki sule/ mo." 5 A'di nyaŋki'da risa gwatta/ gom iman'doyu gwo gi momis i'baar mo e mo shu'da su/ gi gu'b gi Tapa mo. 6 A'di rakki ya/um piti mmoya i o'd mo, dhali a'di miiki mii ŋari/ mo dhali o gwo eya tente/ ki mii gi shi/in thus mo dhali ŋapki iman mii mii ŋari/ mo dhali miiki mii ma ris shi/in thus mo. A'di miiki tonthus ki nyanye/ e jis/e gi Tapa mo, a'di miiki'da nyor kagahara/ mo. 7 A'di 'koshki jamas ma Ashira jin ukkina a'di mo, a'di karki a'di e gu'b gi Tapa mo. A'di ta gu'b jin walkina Tapa 'twa/ eya Dawuu'd mo dhali ya/m piti ka Soliman mo; a'di ki o gwo mo ki: "A'di di'd e gu'b yan mo dhali e pa Urushaliim mo, jin kwanykika/ 'pena risa wak ma Israyiil i'baar mo, jin miga/ kar gway pem gom ki sule/ mo be. 8 Aha/ mina diki dhal sho'k ma Israyiil mmoya ki mis ka pije/ isa yempa/ 'pena 'cesh caan jin cikika/ e idhan babam buni mo, wakki/ uni mini mii ki 'bore/ mmo ha gwo e 'baar mo kun kankika/ uni mo, dhali mmobath gwoŋkan i'baar mo kun kankin ma man mii tom pem ka Musa uni mo." 9 Hili 'kwani 'koki cik gwo mo, hila Manassa shuki uni bway mmomii tonthus isi kan ki nyanye/ 'pena ris kal gi 'kwaniny'cesh kun 'ce'dkina Tapa sho'k e bwambori 'kwani ma Israyiil mo be.

10 Wakan Tapa walki 'twa/ inyakki iman mii tom piti kun ta imanci gwo ma Arumgimis kadhamo/ mo, mmo/ o gwo mo ki, 11 "Haala Manassa jin ta'da malik gi pa Yahuu'da a'di miiki aris tonthus gwansan mo, dhali a'di miiki tonthus ki nyanye/ 'penki 'kwani Amuur i'baar mo kun miikin ntwa/a/ ki a'di mo, dhali a'di si'da/ rakki'da Yahuu'da mmomii miinthus ka ris tompinycon piti mo, 12 dhali gom kan mo tani, Tapa, Arumgimis ma Israyiil, oki gwo yan mo ki: ' Hili mo mo ma, Aha/ mina kali tonthus jin wakan apo/ pa Urushaliim mo dhala Yahuu'da uni kun mini cik gwo gunn 'peni a'di mo tani, 'cem buni mini wo'c she/ mo. 13 Aha/ mina beletha shi/ jin baru to apo/ pa Urushaliim mo jin barkika/ apo/ pa Saamira mo, dhali mo jin baru wosh ka jisho'k jin miikunu apo/ gu'b ma Ahaab mo; Aha/ mina dhi'th pa Urushaliim sho'k ki dhelel adhelel mo; me'd wathi/ jin dhi'thki 'kwa bwaman mo, mmo dhi'th a'di mo dhali kum a'di ka luŋgu'b mo. 14 Aha/ mina bir 'kwanim pem kun bockin ka pije/ mo dhali ci uni e me'd ma ris 'kwaniŋ 'kup buni mo. Uni minu bu'th mo dhali kwal to 'baar mo kun ha me'd

'pena 'cesh buni mo, 15 haali/ uni miiki tonthus e jis/em pem mo, dhali rakki Aha/ isa nyor kagahara/ mo, 'peni embul jin iiyina idhan babam buni ka pije/ 'peni pa Masir mo, ntaga cim yan mo.'"

16 Ki nyanye/ si'da/ mo tani, Manassa kanki gwo mmo/ 'kosh aris 'kwani jwa kun dargi mii i'ba/ mo, ntagi 'kwaniny jwa 'tu'dki pa Urushaliim 'peni montel 'pen 'bway moŋkar 'kup gi pa mo. Yansan a'di ta mo mar is gom miinthus jin rakkina a'di 'kwani Yahuu'da mmomii miinthus mo, me'd jin miikina uni tonthus e jis e gi Tapa mo be. 17 Haali/ me'd miin tiya goma Manassa mo tani, to 'baar mo kun miikina a'di mo, dhali miinthus jin miikina a'di mo, a/ uni 'konu ki 'kwar eya warka/ gi gwo lolop ma ris mii gi imalik gi pa Yahuu'da mo? 18 Manassa ishki 'ko'da 'cesh nyakki idhan babam piti mo dhali a'di kankunu e mo sinu gi gu'b pitiŋ gana/ mo, e mo sinu ma Ussa mo. Amuun jin ta ya/m piti taki'da malik e mom piti mo.

Amuun Jiki'da ji dhali Wuki'd mo

19 Amuun taki'd gi yili iss 'de/ i'ce'dka su/ mo me'd jin telkina a'di mii 'pen mmojiya ji mo; a'di jiki'da ji yili su/ e pa Urushaliim mo. Gway ma ta'dam piti ka Mishullemeth mo; ayim taki 'bwa/ ma Harus gi 'peŋkuman bwampa/ Jotbaa mo. 20 A'di miiki tonthus e jis e gi Tapa mo, me'd jin miikin ma babam piti ka Manassa mo. 21 Amuun bathki mii i'baar mo kun miikin ma babam piti mo dhali luŋki aris tompinycon kun luŋkin ma babam piti mo, dhali 'tukki'da 'cesh e uni mo be. 22 A'di dhalki Tapa 'pen mo, jin ta'da Arumgimis gi ibabam piti mo, dhali diki ya e bway gi Tapa mo.

23 Iman mii to ma Amuun kulumki aris gwo shigga apo/ a'di mo dhali 'kosha malik jwa e gu'b pitiŋ gana/ mo. 24 Hili 'kwani gi bampa/ 'koshki uni gwansan jwa i'baar mo kun kulumki gwo shigga/ apowa Malik Amuun mo, dhali uni karkina Josaya jin ta ya/m piti ka malik e mom piti mo be. 25 Haali/ me'd miin tiya goma Amuun kun miikina a'di mo tani, a/ uni 'konu ki 'kwar eya warka/ gi gwo lolop ma ris mii gi imalik gi pa Yahuu'da mo? 26 'Kwani kanki a'di e jis jwam piti e mo sinu ma Ussa mo, dhala Josaya jin ta ya/um piti taki'da malik e mom piti mo be.

Imaliḵ Su/ 22

Josaya Jiki'da ji e Yahuu'da mo

1 Josaya taki'd gi yili peŋkwara me'd jin ṯelkina a'di mii 'pen mmojiya ji mo; a'di jiki'da ji yili iss su/ i'ce'dka 'kume'd i'ce'dka 'de/ e pa Urushaliim mo. Gway ma ta'dam piti ka Jedida mo (ayim ta 'bwa/ ma Adayiya gi pa Boskaṯh mo). 2 A'di miiki'd ka ḵar/e e jis e gi Tapa mo. A'di yaki'd e bway ma dhan babam piti ka Dawuu'd i'baar mo, dhali a'di diki ṯu'k ka pije/ mo walla ka bim poros mo walla ka binycam mo.

Hilḵiya gamki'da Warka/ gi Gwoŋḵan mo

3 Mii yan miiki'd ki yila 'kume'd i'ce'dka peŋkwara ma Maliḵ Josaya mo, a'di hashki'da Shapaan jin ta ya/ ma Asaliya jin ta ya/ ma Mishullam mo, jin ta'da man'kwar to mo, e gu'b gi Tapa mo, mmo/o gwo mo ki, 4 "Yaku/ bwaya Hilḵiya jin ta'da gasiis jin ca'd mo dhali ṯori a'di gwo mmodeŋa guurush e jin ḵalunu e gu'b gi Tapa mo, jin tulkina imanc̣or gu'b gi mondheleladhelel is 'peni 'kwani mo. 5 Dhalki a'di c̣inu e me'd gi 'kwani ma ṯu'c kun dhukunu ki ca e gu'b gi Tapa mo, dhali dhalki uni c̣i a'di ki 'kwani ma ṯu'c kun ta 'kupan e gu'b gi Tapa mo, gom uni mmothoson to jin shi/ is e gu'b gi mondheleladhelel mo. 6 Dhalki uni c̣ina guurush gom imanpaa/ to mo, dhali iman nyaŋ to mo, dhali iman nyaŋ gu'b ki wosh mo, dhali si'da/ mmoyol cwa jin dheru bwa mo dhali paaṯh wosh mmothoson gu'b gi mondhelela dhelel mo be." 7 Hili mondeŋ e dinu ki ŋap goma guurush jin c̣ikunu uni mo, haali/ uni c̣iki a'di ki c̣iŋ gana/ mo.

8 Hilḵiya jin ta'da gasiis jin ca'd oki'da Shapaan jin ta'da man 'kwar to gwo mo ki, "Aha/ gamkina warka/ gi gwoŋḵan e gu'b gi Tapa mo." Wakana Hilḵiya c̣iki'da warka/ gom a Shapaan mo, dhali a'di deŋki a'di e mo be. 9 Shapaan yaki'd mo dhali ḵalḵi'da warka/ bwaya maliḵ mo, dhali si'da/ ḵali gwo bway a'di mo, mmo/ o gwo mo ki, "Iman mii tom pini miikina guurush c̣aan jin gamkunu e gu'b gi mondheleladhelel mo dhali uni c̣iki a'di e me'd gi 'kwani kun mina ṯu'c mmohila ṯu'c ki 'bore/ gom Tapa mo." 10 Yan'ko'da Shapaan jin ta'da man'kwar to oki'da maliḵ gwo mo ki, "Hilḵiya jin ta'da gasiis c̣iki aha/ awarka/ mo." Yan'ko'da Shapaan deŋki a'di e goma maliḵ mo be.

11 A'di yayi'd ki embul jin ciḵkin ma maliḵ aris gwo ma warka/gi gwoŋḵan mo, a'di dherki burrinyem piti bwa mo. 12 Amaliḵ ḵanki'da Hilḵiya jin ta'da gasiis gwo mo, dhala Ahiḵam jin ta ya/ ma Shaṉaan, dhala Aḵbor jin ta ya/ ma Miḵayiya, Shaṉaan jin ta'da man 'kwar to mo, dhala Asayiya, jin ta'da man mii tom pitiŋ gana/, oki gwo mo ki, 13 "Iiku/ mo dhali doṯ Taṉa gom aha/ mo, dhali 'kwani mo dhali gom 'kwani Yahuu'da i'baar mo, dhali/ goma ris gwo ma warka/ yan jin gamkunu mo. Gom a'di ta'da nyor gi Taṉa jin caaca mo jin shwaki'd ki o'd aṉo/ am mo haali/ idhan babam bam 'koki dhu 'ce ka ris gwo ma warka/ yan mo wakan mmoha ris gwo e kun 'kwarkunu 'baar gom am mo."

14 Wakana Hilḵiya jin ta'da maliḵ mo, dhala Ahiḵam, dhala Aḵbor, dhala Shaṉaan, dhala Asayiya yaki'd bway Huldaan jin ta'da 'bom jin ta'da manc̄i gwo ma Arumgimis kadhamo/ mo, jin ta ash ma Shallum ya/ ma T̄i'kbaa jin ta ya/ ma Harhaas mo, amandhu burrinyen tur mo (ayim diki'd eya 'ban 'peŋkuman bwampa/ gi pa Urushaliim jin ta jin this mo), dhali uni walki 'twa/ nyaḵki a'di mo be. 15 Ayim oki uni gwo mo ki, "Yansan a'di ta Taṉa, jin ta'da Arumgimis ma Israyiil mo, oki gwo mo ki: ' T̄ori wathi/ gwo jin hashi /e bway Aha/ mo, 16 "Yansan a'di ta gwo jin ona Taṉa mo ki: ' Hili mo mo ma, Aha/ mina ḵali mii shigga/ e moyan mo dh̄ali e 'kwanim piti mo, isi me'd to 'baar mo kun 'kwarkunu eya warka/ c̄aan jin deŋkin ma maliḵ gi pa Yahuu'da e mo. 17 Haali/ uni dhalki Aha/ 'pen mo dhali duḵki cwa kun ḵuyi mo ki ḵuy goma rum thusa tiya mo, wakan ki uni raḵki Aha/ isa nyor ki to 'baar mo kun ŋaṉu mo kun miikina uni mo-wakan anyor pem shwaki'd ki o'd aṉo/ mo yan mo, dhali a'di minu diki us mo.'" 18 Hili goma maliḵ gi pa Yahuu'da mo, jin hashki /e mmodoṯ bwa gi Taṉa mo tani, yansan a'di ta gwo jin mina /e i o a'di mo ki: "Taṉa, jin ta'da Arumgimis ma Israyiil oki gwo yan mo ki: ' Goma ris gwo kun ciḵkina /e mo, 19 haala dum pini 'ka'da 'ka'd mo, haali/ /e karki is pini ki gwa'd e bwambori Taṉa mo, me'd jin ciḵkina /e gwo jin okika/ aṉo/ mo yan mo dhali 'kwanim piti mo, ki uni minu 'ce'd sho'k mo dh̄ali jee mo, haali/ /e dherki burrinyem pini bwa mo dhali ko ibwambori Aha/ mo, Aha/ si'da/ ciḵkina /e gwo mo- yansan a'di ta gwo jin ona Taṉa eya tente/ mo be. 20 Hili mo mo ma, Aha/ mina tul um is e idhan babam bum mo, dhali um mini tul is e jis jwam bum ki moŋḵu'th is mo. Em bum

mini 'koki mish mii shigga/ i'baar mo kun miga/ k̲alu ap̲o/ mo yan mo."""" Wakan 'kwaniŋ gwat̲h k̲alki gwo yan ka nyaŋ'ko'd bwaya malik̲ mo.

Imalik̲ Su/ 23

Josaya Thosonki Mo luŋa gana/ dok̲/e mo

1 Wakana malik̲ haski imanhash gwo kun tulki ris gwanyjak̲a/ gi 'kwani Yahuu'da is gom a'di mo dhali 'peni pa Urushaliim mo. 2 Yan'ko'da malik̲ yaki'd bway gu'b gi Tap̲a mo, dhali 'kwaniŋ gwat̲h gi pa Yahuu'da i'baar mo dhali 'kwani gi p̲a Urushaliim nyak̲ki a'di i'baar mo, dhali igasiis, dhali imanc̲i gwo ma Arumgimis kadhamo/ mo, dhali 'kwani i'baar mo, 'pena gwa'dga/ bwaya caaga/mo. Yan'ko'd a'di deŋki aris gwo e i'baar mo 'pena warka/gi gwoŋgam me'd jin gamkunu me'd e gu'b gi Tap̲a mo. 3 Amalik̲ doshki'd e yana tiŋkiliŋ mo dhali gamki gwo me'd ebwambori Tap̲a mo, mmoya i'ko'di Tap̲a mo dhali dhu aris gwoŋk̲an piti mo, aris gwoŋk̲an piti kun c̲inu mo, dhali ha aris gwoŋk̲an piti e kun 'kwarkunu mo, ka du i'baar mo dhali ka k̲ashiram piti i'baar mo, mmo mish aris gwo 'ban 'peni gwoŋgam me'd yan mo jin 'kwarkunu eya warka/ yansan mo. wakan 'kwani 'baar gamki gwo me'd mmodoshi gwo jin gamu/ me'd mo be.

4 Amalik̲ k̲anki'da Hilk̲iya jin ta'da gasiis jin ca'd gwo mo, dhali igasiis kun 'koni bwaŋ'kwaranyi a'di mo, dhali imanc̲or 'twaŋkala goŋ mmok̲alu ka pije/ 'peni gu'b gi mondheleladhelel gi Tap̲a aris toŋkul bwa i'baar mo kun uk̲kunu goma Baal mo dhala Ashira mo, dhali goma thuruuk̲ gi momis i'baar mo. A'di 'thaki uni ki o'd ka pije/ 'pena ris mondhe'd gi pa Urushaliim e embul K̲idron gi moŋ'kulga/ mo dhali k̲alki aris 'piny buni bway pam Bet̲h/iil mo. 5 A'di urki aris tomp̲inycon gi igasiis ka pije/ mo kun kwanykina imalik̲ gi pa Yahuu'da mmo'tha cwa jin k̲uyi mo ki k̲uy eya ris mo kun k̲a'dama k̲a'dam eya ris 'peŋkuman bampa/ gi pa Yahuu'da mo dhali eya ris mo kun 'kamki pa Urushaliim is mo---uni gwansan kun 'thaki cwa jin k̲uyi mo ki k̲uy goma Baal mo, dhali goma tente/ mo dhala ppe, e dhan to jin wana e ka cul mo, dhali goma thuruuk̲ gi momis i'baar mo. 6 A'di k̲ali cwa ma Ashira ka pije/ 'peni gu'b gi mondheleladhelel gi Tap̲a mo, ka 'bana pije/ gi pa Urushaliim e embul K̲idron gi momba'da'd mo

dhali 'thaki a'di imun mo. A'di shuburki a'di mmota bu'd mo dhali birki bu'd caan apowa ris jis jwa gi 'kwani kun nyaku kan mo be. 7 A'di 'ce'dki aris gu'b ka 'cesh 'peni mo gi luŋu arum gi mina up miinycal e gu'b gi mondheleladhelel gi Tapa mo, e mo jin ukkina up aris burrinye/ goma Ashira mo. 8 AJosaya suski igasiis i'baar mo ka pije/ 'peni aris 'peŋkuman bwampa/ gi pa Yahuu'da mo dhali nyo/ki aris mo kun ka'dama ka'dam e mo jin 'thakina igasiis cwa jin kuyi mo ki kuy mo, 'peni Geba bway pa Barshiba mo. A'di 'ce'dki aris mo kun ka'dama ka'dam sho'k eya ris 'twaŋkala goŋ kun 'kokin e 'twaŋkal bway 'twaŋkala goŋ ma Jeshuwa mo (jin ta 'peŋkuman bwampa/ ma mudhir), eya 'bana cam gi 'twaŋkala goŋ gi 'peŋkuman bwampa/ mo be. 9 Wakan isi ciki/ igasiis gi mo gwansan kun ka'dama ka'dam uni 'konu ki dhal bway mmomii to eya gwatta/ gi Tapa e pa Urushaliim mo, uni shwaki maaŋkuthu'd jin minu ka darga/ cuumat e bwamani ikam buni mo. 10 AJosaya nyo/ki'da Topeth mo, a'di jin di'd e embul momba'da'd ma Ben Hinnom mo, wakan ki jan tal 'deŋkamu/ midi diki kar ya/um piti walla 'bwa/m piti mmo pe o'd 'kup me'd to kun miinuwa bas goma Molek mo. 11 A'di kalki aris shumarum kun cikina imalik gi pa Yahuu'da tente/ mo. Uni 'kokin e 'twaŋkal gu'b gi mondheleladhelel gi Tapa mo, mmo'dish bwaman gu'b ma Nethen-Melik is mo, jin ta'da manhil gu'b ish ma malik mo. dhala Josaya ci'thki'da risa Arabiyya kun dira shumarum ki o'd goma tente/ mo. 12 AJosaya jin ta'da malik 'ce'dki'da risa gwatta/ kun 'kokin eya liman gi gu'b gi gu'b ma Ahaas mo, kun ukkina imalik gi pa Yahuu'da mo, dhali arisa gwatta/ kun ukkin ma Manassa e bwaman gu'b gi mondwall gwo su/ gi gu'b gi mondheleladhelel gi Tapa mo. Josaya 'ce'dki uni bwa ka 'ci'cimi'th mo dhali ta'kki uni e embul Kidron gi momba'da'd mo be. 13 Amalik 'ce'dki aris mom'pesho'k kun ka'dama ka'dam gi pa Urushaliim sho'k mo, 'pena 'bana bim poros wosh mo gom mii nyo/ga/ ma Soliman jin ta'da malik ma Israyiil jin nyaŋki to goma Ashtoreth mo, jin ta mii nyo/ga/ gi tompinycon gi 'kwani Sadukiyiin mo; dhali goma Kemosh mo, jin ta mii nyo/ga/ gi tompinycon gi pa Mowaa'b mo; dhali goma Molek mo, jin ta mii nyo/ga/ gi tompinycon gi 'kwani Ammun mo. 14 A'di 'ce'dki'da ris wosha tiŋkiliŋ ka 'ci'cimi'th mo dhali 'ce'dki ris cwa ma Ashirah ka 'cesh mo dhali a'di 'tu'dki aris mo gwansan ka risa sima/ gi 'kwanimpa en'thi/ mo be.

15 Josaya si'da/ 'ce'dki'da gwatta/ bwa ka kuluny jin diki'd e Beth/iil mo dhali e mo jin ka'dama ka'dam jin ta jima Jerobom jin ta ya/ ma Nebaat (jin ta jan 'de/ jin rakki'da Israyiil mmomii miinthus mo) ki to jin nyaŋkunu mo. A'di si'da/ 'thaki'da gwatta/ caan mo dhali mo jin ka'dama ka'dam mo dhali shuburki a'di mmota bu'd mo. A'di si'da/ 'thaki cwa ma Ashira mo. 16 Me'd jin hilkin ma Josaya mo mo tani, a'di mishki aris jis jwa kun 'kokin eya 'bana gagamis mo. A'di hashki 'kwaniŋ gwath mmokala risa sima/ 'peni aris jis jwa mo; yan'ko'd a'di 'thaki uni apowa gwatta/ mo, kun nyo/ki a'di mo. Yansan a'di ta gwo gi Tapa jin walkina wathi/ ma Arumgimis 'twa/ mo, jin ta wathi/ jin walki 'twa/ goma ris to gwansan ki mini mii mo be. 17 Yan'ko'd a'di oki gwo mo ki, "To gi uku gi wakata imishkika/ mo?" Wathi/ gi 'peŋkuman bampa/ torki a'di gwo mo ki, "A'di jin ta jis jwa gi wathi/ ma Arumgimis jin yayi'd 'peni pa Yahuu'da dhali walki 'twa/ gom to gwansan jin miikina /e jasi apowa gwatta/ ma Beth/iil mo." 18 Wakana Josaya oki gwo mo ki, "Dhalki a'di a'di 'de/ mo. Jan 'de/ piyi'd jin midi buka ris simam piti mo." Wakan uni dhalkina simam piti a'di 'de/ mo imontal 'de/ nyakka sima/ ma mancgi gwo ma Arumgimis ka dhamo/ jin yayi'd 'peni pa Saamira mo be. 19 Yan'ko'da Josaya 'kosh ki gu'b i'baar ka 'cesh dok/e mo e mo kun ka'dama ka'dam mo kun 'kokin e 'peŋkuman bampa/ gi pa Saamira mo, jin ukkina imalik ma Israyiil mo, dhali Tapa miiki'da nyor mo. A'di miiki to gom uni ka kar/e me'd jin miikunu a'di e pam Beth/iil mo. 20 A'di 'cithki igasiis 'kus e mo kun ka'dama ka'dam apowa risa gwatta/ mo dhali a'di 'thaki'da sima/ gi 'kwani en'thi/ apo/ uni mo. Yan'ko'd a'di dokki'd e pa Urushaliim mo.

21 Yan'ko'da malik kanki 'kwani 'baar gwo mo, mmo/o gwo mo ki, "Kari mompe'kupanyolos gom Tapa Arumgimis bum mo, me'd jin 'kwarkunu a'di eya warka/ gi gwoŋgam me'd yan mo." 22 Mompe'kupanyolos gi wakan dinu ki mii ki sule/ 'pena ris embul gi imandwall gwo kun jikina Israyiil mo, walla eya ris embuli 'baar gi imalik ma Israyiil mo walla pa Yahuuda/ mo. 23 Hili ki yila 'kume'd i'ce'dka peŋkwara ma malik Josaya mo tani mompe'kupanyolos gi Tapa yan a'di miikunu e pa Urushaliim mo be.

24 AJosaya si'da/ urki imanmii mii ŋari/ dhali aris shi/in thus mo. A'di si'da/ ḵalki aris to shi/ga/ ka pije/ ka kuluny kun gamkunu gwo is kun tagi mom'bi'th kun 'kon ki she/ mo, aris to empinycon kun uḵu mo, dhali aris to shi/ga/ i'baar mo kun mishkunu eya 'cesh gi pa Yahuu'da mo dhali e pa Urushaliim mo, wakan mmomish aris gwoŋḵan 'ban kun 'kwarkunu eya warka/ jin gamkin ma Hilḵiya jin ta'da gasiis e gu'b gi Tapa mo be. 25 Ntwa/a/ ka Josaya mo tani, amaliḵa kamu/ piyi'd jin waki a'di mo, jin tu'kki'd eTapa ka dum piti i'baar mo, dhali ka ḵashiram piti 'baar mo, dhali ki mom'bi'th piti 'baar mo, jin bathki gwoŋḵan ma Musa 'ibaar mo. Yisa amaliḵa kamu/ jin wana e ka Josaya yisa di'da i'ko'di a'di mo.

Mondwall gwo apo/ pa Yahuu'da 'Dishkina 'twa/ mo

26 Isi ciki/, Tapa diki tu'k mo 'pena nyor piti jin shwaki'd ki o'd mo, jin shwaki'd apowa Yahuu'da mo haali/ gom to 'baar mo kun miikin ma Manassa raḵki a'di miiki'da nyor mo. 27 Wakan Tapa oki gwo mo ki, "Aha/ si'da/ mina ura Yahuu'da ka pije/ 'peni jis/em pem mo, me'd jin urkika/ Israyiil ka pije/ mo, dhali Aha/ mina bit 'peŋkuman bampa/ yan ka pije/ jin kwanykika/ mo, me'd pa Urushaliim mo, dhali gu'b jin okika/ gwo mo ki, ' Gway pem midi di imun mo be.'"

Josaya Wuki'd e Dhan mo/asa caaga/ mo

28 Isi me'd miin tiya goma Josaya mo, dhali to 'baar kun miikina a'di mo tani, a/ uni 'konu ki 'kwar eya warka/ gi gwo lolop ma ris mii gi imaliḵ gi pa Yahuu'da mo? 29 Ka cim piti mo tani, Pera/on Neḵo, jin ta'da maliḵ gi pa Masir mo, yaki'd mmo/as apowa maliḵ gi pa Asuriya e Yi'de/ Elpuraat mo. Amaliḵ Josaya yaki'd mmo/ gama Neḵo 'kup e mo/asa caaga/ mo, dhala Neḵo 'koshki a'di jwa e Megiddo mo. 30 Iman mii to ma Josaya ḵalki a'di monyjwa i is eya Arabiyya jin dira shuma rum 'peni Megiddo mo, mmoḵali a'di bway pa Urushaliim mo, dhali kan a'di e jis jwam pitiŋ gana/ mo. Dhali 'kwani gi bampa/ ḵalkina Jeho/ahaas ya/ ma Josaya mo, mmowol a'di ayini 'kup mo, dhali kar a'di ka maliḵ e mo ma babam piti mo be.

Monyji dhali mo jin dikin ma Jeho/ahaas e monyji mo
31 Jeho/ahaas taki'd gi yili iss 'de/ i'ce'dka kwara mo me'd jin ṯelkina a'di mii 'pen mmojiya ji mo, dhali a'di jiki'da ji appe 'kuṗi kwara e pa Urushaliim mo. Gway ma ta'dam piti ka Hamuṯal mo; ayim taki 'bwa/ ma Jeremaya gi pa Libnah mo. 32 Jeho/ahaas miiki tonthus e jis e gi Taṗa mo, me'd to kun miikina idhan babam piti mo. 33 Ṗera/on Neḵo karḵi a'di eya jindhir e Riblah gi pa Hamaṯh mo, wakan ki a'di midi diki jiya ji e pa Urushaliim mo. Yan'ko'da Neḵo c̱iki 'kwani gi pa Yahuu'da ajisa/ ki uni mini c̱i a'di to ki mom'bi'th mo 'peni emena guurush kush i iss 'kwanimpa mudhe'd mo dhala kuluny 'dolkon i'de/ mo. 34 Ṗera/on Neḵo karki'da Eliyaḵim jin ta ya/ ma Josaya ka maliḵ e mo ma Josaya jin ta'da babam piti mo, dhali aḵki gway piti e ka Jehoyiyaḵim mo. Hili a'di suski'da Jeho/ahaas ka pije/ bway pa Masir mo, dhala Jeho/ahaas wuki'd imun mo be.

Jehoyaḵim Jiki'da ji e pa Yahuu'da mo
35 Jehoyaḵim c̱iki emena guurush kush mo dhali 'dolkon goma Ṗera/on mo. Ki a'di midi mii me'd bwa ma Ṗira/on mo, Jehoyaḵim tulki'da thulṗa/ is 'peni bampa/ mo dhali miiki 'kwani ka 'deṯe/ 'deṯe/ ki mom'bi'th e bwamani 'kwani gi bampa/ mmoc̱i a'di emena guurush kush mo dhali 'dolkon mo isi ki miim buni mo.

36 Jehoyaḵim taki'd gi yili iss 'de/ i'ce'dka mudhe'd mo me'd jin ṯelkina a'di mii 'pen mmojiya ji mo, dhali a'di jiki'da ji yili 'kume'd i'ce'dka 'de/ e pa Urushaliim mo. Gway ma ta'dam piti ka Subida mo; ayim taki 'bwa/ ma Ṗedayiya gi pa Ruma mo. 37 Jehoyaḵim miiki tonthus e jis/e gi Taṗa mo, isi me'd jin miikina idhan babam piti mo be.

Imaliḵ Su/ 24

Pa Yahuu'da jikunu ka ris 'kwaniŋ 'kuṗ mo
1 Ki embul ma Jehoyaḵim mo tani, Nabuḵanasiir jin ta'da maliḵ gi pam Baabil 'koshki pa Yahuu'da mo; Jehoyaḵim taki'da man mii tom piti gom yili kwara mo. Yan'ko'd Jehoyaḵim doḵki'd ka nyaŋ'ko'd mo dhali miiki mii shigga/ aṗowa Nabuḵanasiir mo. 2 Taṗa hashki 'kwani ma mee aṗowa Jehoyaḵin 'pena nonshe/ gi 'kwani Ḵaldiyaan mo, dhali 'kwani Araam, dhali 'kwani Mowaa'b mo, dhali 'kwani Ammun mo;

a'di hashki uni apo/ pa Yahuu'da mmo'ce'd a'di sho'k mo. Yansan a'di ta momish gwo 'ban ki gwo gi Tapa jin walkunu 'twa/ e iman mii tom piti kun ta imanci gwo kadhamo/ mo be. 3 A'di ka jiŋ gana/ miiki'd me'd gwo gi Tapa jin yayi'd e pa Yahuu'da yan mo, mmokal uni ka pije/ 'peni jis/em piti mo, goma ris miinthus ma Manassa mo, kun miikina a'di i'baar mo, 4 dhali si'da/ goma bas jin miikina a'di ki dargi mii i'ba/ mo, haali/ a'di tu'dki pa Urushaliim ka bas ki 'kwani kun dargi mii i'ba/ mo. Dhali Tapa diki gwam mii caan mo.

5 Isi me'd miin tiya goma Jehoyakin mo, dhali to 'baar mo kun miikina a'di mo tani, a/ uni 'konu ki 'kwar eya warka/ gi gwo lolop ma ris mii gi imalik gi pa Yahuu'da mo? 6 Jehoyakim ishki 'ko'da 'cesh nyakki idhan babam piti mo, dhala Jehoyakin jin ta ya/m piti taki'da malik e mom piti mo be. 7 Amalik gi pa Masir diki 'kosha 'kosh ki nyanye/ a pije/ 'peni bampam piti mo, haala malik gi pam Baabil bu'thki aris bampa/ i'baar mo kun jikin ma malik gi pa Masir mo, 'peni 'kus yi'de/ brook gi pa Masir bway 'kus Yi'de/ Elpuraat mo.

Monyjiya ji dhala Jehoyakin jin jinu mo

8 Jehoyakin taki'd gi yili 'kume'd i'ce'dka peŋkwara mo me'd jin telkina a'di mii 'pen mmojiya ji mo; a'di jiki'da ji e pa Urushaliim appe 'kupi kwara mo. Gway ma ta'dam piti ka Nehushata mo; ayim ta 'bwa/ ma Elnathan gi pa Urushaliim mo be. 9 A'di miiki tonthus e jis/e gi Tapa mo; a'di miiki to 'baar kun miikin ma babam piti mo.

10 Ki embul gi iman mii to ma Nabukanasiir jin ta'da malik gi pam Baabil jin 'koshki pa Urushaliim mo dhali 'kamki 'peŋkuman bampa/ is mo. 11 Nabukanasiir jin ta'da malik gi pam Baabil yayi'd bway 'peŋkuman bampa/ ki iman mii tom piti uni 'kamki a'di is mo, 12 dhala Jehoyakin jin ta'da malik gi pa Yahuu'da yaki'd ka pije/ bwaya malik gi pam Baabil mo, a'di, dhala 'ta'dam piti, dhali iman mii tom piti, dhali aris 'kwaninycan piti mo, dhali aris 'kwaninycan ma makthab piti mo. Malik gi pam Baabil bu'thki a'di ki yila peŋkwara gi monyjim pitiŋ gana/ mo be.

Pa Urushaliim diki'd e monyji mo

13 Nabukanasiir kalki aris to kun ha me'd ka pije/ i'baar mo 'peni gu'b gi Tapa imun mo, dhali uni gwansan kun 'kokin e gu'b ma malik mo.

A'di 'cithki aris to kun ta 'dolkon ka 'ci'cimi'th kun ukkin ma malik Soliman gi pa Israyiil e gu'b gi mondheleladhelel gi Tapa mo, me'd gwo jin okina Tapa ki a'di midi mii mo. 14 A'di kalki 'kwani gi pa Urushaliim i'baar mo ka pije/ mo, imanshu bway i'baar mo, dhali 'kwani i'baar mo kun 'bitha 'bi'th e mo/as mo, dhali 'kwani kun dhukunu ki monyji kun 'kona alipi 'kume'd mo, dhali 'kwani 'baar mo kun mish to mii mo dhali imantor toŋkuthu'd mo. Jan 'de/ piyi'd jin dhalkunu mo hili jasi 'kwani kun hatha 'ko'd ki ha'th e bampa/ mo. 15 Nabukanasiir kalki'da Jehoyakin ka pije/ e pam Baabil mo, ki 'bore/ me'da ta'da ma malik mo, aris up mo, 'kwaninycan ma makthab mo, dhali 'kwani gun ta pa ki pa gi bampa/ mo. A'di kalki uni ka pije/ 'peni pa Urushaliim bway pam Baabil mo be. 16 'Kwani i'baar kun askin mo, uni 'kona alipi pesu/ ki mondeŋ e mo, dhali iman mish to mii 'kona alip i'de/ mo dhali imantor toŋkuthu'd mo, 'peni uni 'baar mo kun 'bitha 'bi'th mo dhali kun mini mish mii gom mo/asa as mo---amalik gi pam Baabil susi 'kwani gwansan ka pije/ e pam Baabil mo.

Sedekiya jiki'da ji e pa Yahuu'da mo

17 Amalik gi pam Baabil karki'da Mattaniya mo, jin ta'da kam ma baba ma Jehoyakin mo, taki'da malik e mom piti mo, dhali akki gway piti e ka Sedekiya mo. 18 Sedekiya taki'd gi yili iss 'de/ i'ce'dka 'de/ me'd jin telkina a'di mii 'pen mmojiya ji mo; a'di jiki'da ji yili 'kume'd i'ce'dka 'de/ e pa Urushaliim mo. Gway ma ta'dam piti ka Hamutal mo; ayim ta 'bwa/ ma Irimiya 'peni Libna mo. 19 A'di miiki tonthus e jis/e gi Tapa mo; a'di miiki to 'baar mo kun miikin ma Jehoyakim mo be. 20 Eya nyor gi Tapa mo tani, mii gwansani 'baar mo miikin e pa Urushaliim mo dhali e pa Yahuu'da mo, ntagi a'di urki uni ka pije/ 'peni buŋ'kus piti mo. Yan'ko'da Sedekiya ushki'da malik gi pam Baabil gwo e mo.

Imalik Su/ 25

Mombit dhali pa Yahuu'da jin di'd e monji mo

1 Mii yan miiki'd ki yila pendoŋgon gi jikin ma Malik Sedekiya aji mo, ka ppe 'kupi 'kume'd mo, dhali ka cim 'kume'd ma ppe mo, jin yayin ma malik Nabukanasiir gi pam Baabil nyakka thuruuk piti i'baar

mo apo/ pa Urushaliim mo. A'di diki'd ka gar'kus ki a'di mo, dhali uni nyaŋki moŋ'kam apowa gaŋgara/ ka kukul is mo. 2 Wakan 'peŋkuman bwampa/ 'kamkunu is ntagi yila 'kume'd i'ce'dka 'de/ ma Maliḵ Sedeḵiya gi monyjim piti mo. 3 Ka cimi pendoŋgon ma ppe jin 'kon ma po/ doŋgon gi yil caan mo tani, adhan te/ shi/a shi/ kagahara/ wakan e 'peŋkuman bwampa/ caan mo tani tonte/ piyi'd gom 'kwani gi bampa/ mo be. 4 Yan'ko'd 'peŋkuman bwampa/ a'di 'ce'dkunu sho'k mo, dhali 'kwani kun askin i'baar mo sokin mon'thiny ki bway gi 'twaŋkala goŋ ki moshu'da su/ ma gaŋgara/ mo, ki monsinu ma maliḵ mo, hili 'kwani Ḵaldiyaan i'baar mo uni kukulki 'peŋkuman bwampa/ is mo. Amaliḵ yaki'd e bway tur gi pa Araba mo. 5 Hili athuruuḵ gi 'kwani Ḵaldiyaan urkina Maliḵ Sedeḵiya isho'k mo dhali bu'thki a'di e moŋḵwany ḵwany gi embul momba'da'd gi Yi'de/ Uurdun jin 'dish pa Ariiha/ is mo. Athuruuḵ piti i'baar mo cekerkunu bwa 'peni a'di mo be. 6 Uni bu'thkina maliḵ mo dhali susi a'di bwaya maliḵ gi pam Baabil e pa Ribla mo, e mo jin o uni bwa mmotor mii ma jisa/ eya tente/ mo. 7 Isi me'd iya/ ma Sedeḵiya mo tani, uni 'cithki uni 'kus e bwambori jis em piti mo. Yan'ko'd a'di buḵki em piti ka pije/ mo, dhali deḵ a'di ka jindhir gurany mo, dhali susi a'di bway pam Baabil mo.

8 Shwane/ ka ppe jin 'kon ma po/ imudhe'd mo, ka cim ma pesu/ ma ppe mo, a'di jin ta yili 'kume'd i'ce'dka pendoŋgon gi jin ma maliḵ Nabuḵanasiir aji gi pam Baabil mo tani, Nebusaradaan, jin ta'da man mii to ma maliḵ gi pam Baabil mo dhali jin ta wathinyca'd ma thuruuḵ gi imancor mom piti mo, iiyin bway pa Urushaliim mo be. 9 A'di ci'thki gu'b gi Tapa ki o'd mo, dhali gu'b ma maliḵ mo, dhali aris gu'b gi pa Urushaliim i'baar mo; si'da/ a'di ci'thki monyaŋ i'baar mo kun 'bora 'bor e 'peŋkuman bwampa/ mo. 10 Dhala gaŋgara/ i'baar mo kun 'kamki pa Urushaliim is mo, athuruuḵ gi 'kwani Ḵaldiyaan i'baar mo kun 'kokin e bwaŋ'kwarany gi wathinyca'd ma thuruuḵ ma mancor mo 'ce'dki uni sho'k mo be.

11 Isi me'd 'kwanin tiya uni kun dhalkunu e 'peŋkuman bwampa/ mo, uni gwansan kun dhalkin ma maliḵ gi pam Baabil mo, dhali mondeŋ eny caaga/ jin bocki'd mo---dhala Nebusaradaan, jin ta wathinyca'd ma thuruuḵ ma mancor mo mo tani, ḵalki uni ka pije/ mo.

12 Hili wathinyca'd ma thuruuk ma manc̲or mo dhalki 'kwanin tiya kun hatha 'ko'd ki ha'th e pa Yahuu'da mmomiiya t̲u'c e bwam monsinu ma mura'th mo dhali eya ris mondhe'd mo. 13 Me'd gurany ma risa tiŋkiliŋ kun 'kokin e gu'b gi Tap̲a mo, dhali ku gun doshon kun mishu joc̲ mo dhali gurany kun 'kokin e gu'b gi Tap̲a mo, 'kwani K̲aldiyaan 'ce'dki uni bwa ka 'ci'cimi'th mo dhali k̲alki gurany ka nyaŋ'ko'd bway pam Baabil mo be. 14 Arisa nos, dhali arisa k̲ore'c, dhali iman uk̲a lamba/ mo, dhali arisa mis kun pashu to mo, dhali aris to 'baar mo 'peni gurany kun miikina igasiis at̲u'c e gu'b gi mondheleladhelel mo---dhali 'kwani K̲aldiya k̲alki uni 'baar ka pije/ mo. 15 Aris tontar bwa kun duk̲u to mo dhali toŋ'kul bwa kun uk̲kunu 'peni 'dolkon mo dhali uni gwansan kun uk̲kunu 'peni gurany kush mo ---dhali wathinyca'd 'pena manc̲or mo ma malik̲ k̲alki uni ka pije/ si'da/ mo. 16 Atiŋkiliŋa su/ mo, dhali adhan toŋkar yi'de/ mo, dhali ku gun doshon kun mishu joc̲ kun uk̲kin ma Suliman gom gu'b gi Tap̲a takin gi gurany ki nyanye/ 'penki ku gun minu 'koki bar mo. 17 Montur ma tiŋkiliŋ jin t̲wa/a/ taki gula i'kume'd i'ce'dka peŋkwara mo, dhali gurany gi dwama e ki dwam diki'da liman 'peni a'di mo. Gula gi montur kun dwama dwam ikwara mo, ka t̲u'c gi c̲inu to awaro/ ka 'cit̲han dhul mo dhali aris cwa ma p̲omogarnet̲ 'ibaar mmo'kam mondwamga/ is mo, i'baar mo kun uk̲kunu 'peni gurany mo. Atiŋkiliŋa kamu/ mo dhali at̲u'c piti jin c̲inu awaro/ ka 'cit̲han dhul uni nyak̲an me'd jin t̲wa/a/ mo be.

18 Wathinyca'd ma thuruuk̲ ma manc̲or mo suski'da Surayah jin ta 'da gasiis jin ca'd mo, inyak̲ka Sabanaya mo, jin ta'da gasiis jin 'ko'd mo, dhali imanc̲or 'twaŋkala goŋ ikwara mo. 19 'Peni 'peŋkuman bampa/ mo tani a'di suski wathinyca'd a'di jin ca'd goma thuruuk̲ mo, dhali 'kwaniŋ gwat̲hi mudhe'd 'peni uni gwansan kun wot̲hkina malik̲ is mo, kun 'kon naskina/ e 'peŋkuman bwampa/ mo. A'di si'da/ suski wathinyca'd ma thuruuk̲ ma malik̲ monyji is mo a'di jin ta'da man bu'th gwat̲h mmota thuruuk̲ mo, inyak̲ki 'kwaniŋ gwat̲h kun 'bora 'bor e bampa/ 'peni uni kun 'kokin e 'peŋkuman bwampa/ mo. 20 Yan'ko'da Nebusaradaan, jin taki wathinyca'd ma manc̲or mo mo, k̲alki uni mo dhali susi uni bwaya malik̲ gi pam Baabil e Ribla mo. 21 Amalik̲ gi pam Baabil 'koshki uni jwa e Ribla e bampa/ gi pa Hamat̲h mo. Ki bway yan mo tani, Yahuu'da yaki'd ka pije/ 'peni bampam piti mmoya ka pije/ mo be.

Gedaliyah karkunu ka mudhir gi pa Yahuu'da mo
22 Me'd 'kwani kun boc̠kin e bampa/ gi pa Yahuuda/ mo, uni gwansan kun dhalkin ma malik̲ Nabuk̲anasiir gi pam Baabil mo, a'di karki'da Gedaliyah jin ta ya/ ma Ahik̲am mo, jin ta ya/ ma Shap̲aan mo, ka manshu uni bway mo. 23 Shwane/ me'da ris 'kwaninyc̠an gi i/askar i'baar mo, dhali 'kwanim buni mo, cik̲ki gwo ka malik̲ gi pam Baabil karki'da Gedaliya ka mudhir mo, uni iikin bwaya Gedaliya e pa Misp̲ah mo. 'Kwani gwansan uni ta iya/ ma Isma/iil 'pena Neth̲aniyah, Johanaan jin ta ya/ ma K̲areya, dhala Serayiya jin ta ya/ ma T̲anhumeth̲ jin ta wathi/ Netop̲aat̲ mo, dhala Jasaniya jin ta ya/ ma Maak̲ath̲ mo---dhali 'kwanim buni mo. 24 Gedaliya miiki moŋ gam gwo me'd e uni mo dhali e 'kwanim buni mo, dhali oki uni gwo mo ki, "Dhalku/ is ki k̲o/ goma ris 'kwaninyc̠an ma thuruuk̲ gi paŋ K̲aldiya mo. Kun 'kokin e bampa/ dhali miika malik̲ gi pam Baabil at̲u'c mo, dhali a'di midi ya ki 'bore/ nyak̲ki um mo be." 25 Hili a'di miiki'd ka ppe jin 'kona 'kup̲i pesu/ ma Isma/iil jin ta ya/ ma Neth̲aniyah ya/ ma Ilishama mo, 'p̲eni kuŋ gu'b ma malik̲ mo, iiyin nyak̲ki 'kwaniŋ 'kume'd mo dhali 'koshki'da Gedaliya mo. Gedaliya wuki'd mo, inyak̲ki 'kwani Yahuu'da mo dhali 'kwani K̲aldiya kun 'kokin nyak̲ki a'di e Misp̲a mo. 26 Yan'ko'd 'kwani 'baar mo, 'pena gwa'dga/ bwaya caaga/ mo, dhali aris 'kwaninyc̠an ma thuruuk̲ ma ris i/askar mo, uni cuki mis mo dhali iikin bway pa Masir mo, haali/ uni k̲o/ki 'kwani K̲aldiya mo.

Jehoyak̲in 'cuk̲kunu 'peni monyji mo
27 To yan miiki'd i'ko'di yila iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd i'ce'dka pesu/ 'peni mo ii ka pije/ ma malik̲ Jehoyak̲in gi pa Yahuu'da mo, ka ppe 'kup̲i 'kume'd i'ce'dka su/ mo, ka cimi iss 'de/ i'ce'dka pesu/ ma ppe mo, ka Awel-Marduk̲ jin ta'da malik̲ gi pam Baabil 'cuk̲ki'da malik̲ Jehoyak̲in gi pa Yahuu'da 'pena monyji mo. Yansan miiki'd ki mont̲el'pen gi yil c̠aan jin jikin ma Awel-Marduk̲ aji mo. 28 A'di walki 'twa/ ki bwaŋ gana/ e a'di mo dhali c̠iki a'di monyc̠a'b ki montak̲ ki nyanye/ 'penka risa malik̲a tiya kun 'kokin nyak̲ki a'di e pam Baabil mo be. 29 Awel-Marduk̲ buk̲ki burrinye/ ki monyji ma Jehoyak̲in mo, dhala Jehoyak̲in shwaki to isa yempa/ eya th̲arabeesa ma malik̲ gom mondiki/em piti mo. 30 Isa yempa/ t̲onte/ c̠ikin ma malik̲ a'di ka cimi 'baar mo ki mondiki/em piti mo be.

AWARKA/ GI GWOLOLOP

GWO MA RISA CIM 'DE/

Gwo Ma Risa Cim 'De/ 1

Kuŋ gu'b ma Adam mo-Seth bwaya Ibrahiim mo

1 Adam, dhala Seth, dhala Enosh mo, 2 dhala Kenaan, dhala Mahalalel, dhala Jare'd mo, 3 dhala Enuuk, dhala Mathusulah, dhala Lamek.

4 Iya/ ma Nuwah ta i Saam, dhala Haam, dhala Yapath mo. 5 Iya/ ma Yapath uni ta i Gomer, dhala Magok, dhala Madayi, dhala Jabaan, dhala Tubaal, dhala Meshak, dhala Tiraas mo. 6 Iya/ ma Gomer uni ta i Ashkenas, dhala Ripaath, dhala Togarmaah mo. 7 Iya/ ma Jabaan uni ta i Ilashah, dhala Tarshish, dhali 'kwani Kitti, dhali 'kwani Rodaan mo.

8 Iya/ ma Haam uni ta i Kush, dhala Masir, dhala Puth, dhala Kanaan mo. 9 Iiya/ ma Kush uni ta ii siba, Habilah, Sabta, Ramaah, dhala Sabteka mo. Iya/ ma Ramaah uni ta i shiba dhala Dedaan mo. 10 Kush ta'da babam ma Nimro'd, jin telki mii 'pen mmota wathi/ jin 'bitha 'bi'th e mony'cesh mo be. 11 Masir ta'da dhan baba gi 'kwani Ludi, dhali 'kwani Anami, dhali 'kwani Lehaab, dhali 'kwani Naptuuh, 12 dhali 'Kwani Pathrusi, dhali 'kwani Kasluh ('peni mo jin iiyina 'kwanim Palasthiin mo), dhali 'kwani Kaptori mo. 13 AKanaan ta'da baba ma Siduun mo, jin ta'da bwanyaram piti mo, dhali 'peni 'kwani Hiththa mo. 14 A'di si'da/ taki'da dhan baba gi 'kwani Yaabus, dhali 'kwani Amuur, dhali 'kwani Girgash mo, 15 dhali 'kwani Hiba, dhali 'kwani Arkit, dhali 'kwani Sini mo, 16 dhali 'kwani Arbadi, dhali 'kwani Semari mo, dhali 'kwani Hamath mo be.

17 Iya/ ma Shim uni ta i Elam, dhala Ashur, dhala Arpasa'd, dhala Lu'd, dhala Araam, dhala Us, dhala Hul, dhala Gether, dhala Mishek mo. 18 Arpasa'd ta'da baba ma Shelah, dhala Shelah ta'da baba ma Iber mo. 19 Iber taki'd gi iya/ isu/ mo. Gway gi jan 'de/ ka Pelek, haali/ ka ris embul piti mo tani mony'cesh kwa/kunu bwa mo. Gway ma kam piti ka Joktaan mo. 20 Joktaan ta'da baba ma Almodaad, dhali Shelep, dhala Hasarmabeth, dhala Jerah mo, 21dhala Hadoraam, dhala Usal, dhala Diklah mo, 22 dhala Obal, dhala Abima/iil, dhala Shiba mo, 23 dhala Opir, dhala Habilah, dhala Jobaab; uni gwansani 'baar mo ta emen ma Joktaan mo be. 24 A dhala Saam, dhala Arpasa'd, dhala

Shelah, 25 dhala Iber, dhali Peleg, dhala Re/u, 26 dhala Serug, dhala Nahuur, dhala Terah, 27 dhala Abraam, jin ta'da Ibrahiim mo be.

Kuŋ gu'b ma Ishma/iil mo

28 Iya/ ma Ibrahiim uni ta i Is/hag dhala Ishma/iil mo. 29 Uni gwansan uni ta emen buni mo: A bwanyara/ ma Ishma/iil ka Nebayiyoth, yan'ko'da Kedar, dhala Adbel, dhala Mibsam, 30 dhala Mishma, dhala Dumah, dhala Massa, dhala Hadaad, dhala Tema mo, 31 dhala Jetur, dhala Napish, dhala Kedemah mo. Gwansan uni ta iya/ ma Ishma/iil mo be.

Kuŋ gu'b ma Keturah mo

32 Iya/ ma Keturah, jin ta'da 'bom laça/ ma Ibrahiim mo tani, uni ta Simraan mo, dhala Joktaan, dhala Medaan, dhala Midiyaan, dhala Ishbaag, dhala Shuwa mo. Iya/ ma Joktaan uni ta i Shiba dhala Dedaan mo. 33 Iya/ ma Midiyaan uni ta i Ipaah, Ipiir, Hanuug, Abiida, dhali Ildaah mo. Gwansani 'baar mo uni tana ris emen ma Keturah mo be.

Kuŋ gu'b ma Is/hak mo

34 A Ibrahiim ta'da baba ma Is/hag mo. Dhali iya/ ma Is/hah uni ta i Iisu mo dhala Israyiil mo. 35 Dhali iya/ ma Iisu uni ta i Elipaas, dhala Ru/iil, dhala Je/ush, dhala Jalaam, dhala Kurah mo. 36 Dhali iya/ ma Elipaas uni ta i Teman, dhala Omar, dhala Sepu, dhala Gatam, dhala Kenaas, dhala Timna, dhala Amaalig mo be. 37 Iya/ ma Ru/iil uni ta i Nahath, dhala Serah, dhala Shammah, dhala Missah mo be.

Kuŋ gu'b ma Seyir mo

38 Iya/ ma Seyir uni ta i Lotaan, dhala Shobal, dhala Sibiyon, dhala Anaah, dhala Dishon, dhala Iser, dhala Dishan mo. 39 Dhali iya/ ma Lotaan uni ta i Hori dhala Homam, dhala Timnah taki 'bwah ma Lotaan mo. 40 Dhali iya/ ma shobaal uni ta i Albaan, dhala Manahath, dhala Ebaal, dhala Shepo, dhala Onaam mo. Dhali iya/ ma Sibeyon uni ta i Ayiyah dhala Anaah mo. 41 Dhali ya/ ma Anaah ka Dishon mo. Dhali iya/ ma Dishon uni ta i Hemdaan, dhala Eshbaan, dhala Ithraan, dhala Keraan mo. 42 Dhali iya/ ma Iser uni ta iBilhaan, Sabaan, dhala Akaan mo. Dhali iya/ ma Dishaan, uni ta i Us dhala Araan mo.

Amalik̲ gi pa Aduum mo
43 Uni gwansan i ta imalik̲ kun jikina ji e bampa/ gi pa Aduum nt̲wa/a/ ki imalik̲a tiya mo mmojiya ji ap̲o/ 'kwani ma Israyiil mo: jin ta ya/ma Bela 'pena Bewor, dhali gway gi 'peŋkuman bampam piti ka Dinhabaah mo 44 Ki embul jin wukin ma Bela mo tani, aJobaa'b jin ta ya/ ma Serah 'pena Bosrah jin jiki'da ji e mom piti mo. 45 Ki embul jin wukin ma Jobaa'b mo tani, aHushaam gi bampa/ gi 'kwani T̲emani jiki'da ji e mom piti mo be. 46 Ki embul jin wukin ma Hushaam mo tani, aHadaan jin ta ya/ ma Bedaan mo, jin p̲iki'da Midiyaan e ki mii e bampa/ gi pa Mowaa'b mo, mmo jiya ji e mom piti mo. Gway gi 'peŋkuman bampam piti ka Abiit̲h mo. 47 Ki embul jin wukin ma Ha'daa'd mo tani, aSamlah gi pa Masrek̲ah jiki'da ji e mom piti mo. 48 Ki embul jin wukin ma Samlah mo tani, aShawuul gi pa Rehobot̲h jiki'da ji e mom piti e 'kus yi'de/ mo. 49 Ki embul jin wukin ma Shawuul mo tani, aBaal-Hanaan jin ta ya/ ma Ak̲bor jiki'da ji e mompiti mo. 50 Ki embul jin wukin ma Baal-Hanaan mo tani, aHadaa'd jiki'da ji e mom piti mo, dhali gway gi 'peŋkuman bampam piti ka P̲awu mo. Gway gi ashim piti ka Mehet̲abel jin ta 'bwa/ ma Mat̲re'd 'bwa/ ma Me-Saha'b mo. 51 Ha'daa'd wuki'd mo.

Tap̲a kun 'kon e pa Aduum ta Tap̲a T̲imna, dhali Tap̲a Albah, dhali Tap̲a Jet̲het̲h mo, 52 Tap̲a oholibamah, dhali Tap̲a Elaah, dhali Tap̲a P̲inuun mo, 53 dhali Tap̲a K̲enaas, dhali Tap̲a T̲eman, dhali Tap̲a Mibsar mo, 54 dhali Tap̲a Magdi/iil, dhali Tap̲a Iraam mo. Uni gwansan ta iTap̲a gi pa Aduum mo be.

Gwo Ma Risa Cim 'De/ 2

Kuŋ gu'b ma Israyiil mo
1 Uni gwansan ita iya/ ma Israyiil mo: Ra/uubin, dhala Simaan, dhala Lawi, dhala Yahuuda/, dhala Yassakar, dhala Sabuluun, 2 dhala Daan mo, dhala Yusuup̲, dhala Benyjamiin, dhala Nap̲taali/, dhala Jaad, dhala Ashiir mo be.

'Pena Yahuuda/ bwaya Dawuu'd mo
3 Iiya/ maYahuuda/ uni ta i Iir, dhala Unaan, dhala Shillah, uni kun dho'thkunu a'di ki 'bwa/ ma Shuwa mo, jin ta'da 'bom gi paŋ K̲anaan

mo. A/ Iir a'di jin ta'da bwanyara/ ma Yahuuda/ mo, a'di miiki miinthus e jis/e gi Tapa mo, dhali Tapa 'koshki a'di jwa mo be. 4 Thamar, dhali ash gi ya/um piti mo tani, dho'thki a'diya Paris dhala Serah mo. Yahuuda/ taki'd ki iya/ imudhe'd mo. 5 Dhali iya/ ma Paris uni ta i Hesruun dhala Haamul mo. 6 Dhali iya/ ma Serah uni ta i Simri, dhala Ithaan, dhala Hemaan, dhala Kalkol, dhala Dardaa mo, uni 'baar 'koni mudhe'd mo. 7 Ya/ ma Karmi ta'da Akaar mo, jin kali montoc bwa apowa Israyiil me'd jin miikna a'di mii shi/ga/ ki embul kun cikunu to ka Arumgimis mo. 8 Ya/ ma Ithaan ta'da Asariyya mo. 9 Iiya/ ma Hesruun uni ta i Jerahmi/iil, dhala Raam, dhala Kelaab mo.

10 Raam taki'da baba ma Amminadaa'b, dhala Amminadaa'b taki'da baba ma Nashuun, amanshu bway e bwamani emen ma Yahuuda/ mo be. 11 Dhala Nashuun ta'da baba ma Salmuun, dhala Samuun ta'da baba ma Bu/as mo. 12 ABu/as ta'da baba ma Obiid mo, dhala Obiid ta'da baba ma Jessi mo.

13 Jessi ta'da baba gi bawnyaram piti ka Iliyaa'b, dhala Abinadaan jin 'kon ma po/ isu/, dhala Shimiya jin 'kon ma po/ ikwara mo, 14 dhala Nathana/iil jin 'kon ma po/ idoŋgon mo, dhala Radayi jin 'kon ma po/ imudhe'd mo, 15 dhala Usiim jin 'kon ma po/ ipe'de/ mo, dhala Dawwuu'd jin 'kon ma po/ ipesu/ mo be. 16 I'bwah buni uni ta i Seruyiyah dhala Abijel mo. Dhali iya/ ma Seruyiya uni ta i Abishayi, dhala Juwaa'b, dhala Asaha/iil mo, uni 'koni kwara mo be. 17 Dhala Abigayil dho'thki'da Amaasa mo, ababam piti ka Jether jin ta wathi/ Ishma/iil mo.

Kuŋ gu'b ma Hesruun mo

18 AKelaa'b jin ta ya/ ma Hesruun jin taki'da baba gi uci ma Asubaah mo, jin ta ashim piti mo, dhali ka Jeriyoth mo. Iya/um piti uni ta ii Jeshiir, dhala Shubaa'b, dhala Arduun mo. 19 Asubaah wuki'd mo, dhali yan'ko'da Kelaa'b mashki'da Epraath mo, jin dho'thki a'diya Huur mo be. 20 Huur taki'da baba ma Uri mo, dhala Uri taki'da baba ma Besalel mo.

21 I'ko'da Hesruun (me'd jin takina a'di ki yili iss 'kwanimpa ikwara mo) a'di mashki 'bwa/ ma Makiir, jin taki'da baba ma Gile'd mo. Ayim dho'thki a'diya Seguub mo. 22 Seguub taki'da baba ma Jayir mo, jin

jiki'da ji yili iss 'de/ i'ce'dka kwara e peŋkuman bampa/ gi ushi paŋ Gile'd mo. 23 Geshuur dhala Araam ḵalki Habbaaṯh jayir dhala Ḵenaaṯh mo, imontal 'de/ inyaḵki ushi bampa/ kun 'koni iss 'kwanimpa ikwara kun 'kamkunu is mo. Dhali aris 'kwani gwansani 'baar mo uni ta emen ma Maḵiir mo, jin ta'da baba ma Gile'd mo be. 24 I'ko'di mowu ma Hesruun mo tani, Ḵelaa'b yaki'd eya Epraṯhah jin ta ash ma babam piti ka Hesruun mo. Ayim dho'thki a'diya Āshhuur mo, jin ta'da baba ma Ṯeḵuwa mo.

Kuŋ Gu'b ma Jerahmel mo

25 Iiya/ ma Jerahmel mo, jin ta'da bwanyara/ ma Hesruun mo, aRaam jin ta'da bwanyara/ mo, dhala Bunaah, dhala Orin Osim, dhala Ahijah mo. 26 Jerahmel taki'dga/ 'boma kamu/ mo, jin yuḵunu gway ka Aṯarah mo. Ayim taki ko Onaam mo. 27 Iiya/ ma Raam mo, jin taki'da bwanyara/ ma Jerahmel mo tani, uni ta i Maas, dhala Jamiin, dhala Ḵer mo be. 28 Iiya/ ma Onaam uni ta ii Shammayi dhala Jaada mo. Dhali iya/ ma Shammayi uni ta i Nadaa'b dhala Abishuur mo. 29 Gway gi asha Abishuur ka Abihayil mo, dhali ayim dho'thki a'diya Ahbaan dhala Moli'd mo be. 30 Dhali iya/ ma Nadaa'b uni ta ii Sele'd dhala Appayim mo, hila Sele'd wuki'd ki dargi uc̱i mo. 31 Ya/ ma Appayim ka Ishi/ mo. Dhali ya/ ma Ishi/ka Sheshaan mo. Ya/ ma Sheshaan ka Ahlayi mo. 32 Iiya/ ma Jaada, jin ta'da kam ma Shammayi mo tani, uni ta ii Jeṯher dhala Jenaṯhan mo. Jeṯher wuki'd ki dargi uc̱i mo be. 33 Iiya/ ma Jenaṯhan uni ta ii Ṗeleṯh dhala Sasa mo. Uni gwansan ta emen ma Jerahmel mo.

34 I'dishesan aSheshaan diki tagi iya/ mo, jasi i'bwa/ mo. Sheshaan taki'dga/ man mii to mo, 'peni pa Masir mo, jin yuḵkunu gway ka Jarha/ mo. 35 Sheshaan c̱iki 'bwa/um piti ka Jarha/ jin ta'da man mii tom piti mmo ta ashim piti mo. Ayim dho'thki a'diya Aṯṯayi mo. 36 Aṯṯayi ta'da baba ma Neṯhen mo, dhala Neṯhen ta'da baba ma Sabaad mo be. 37 Sabaad ta'da baba ma Ēplal mo, dhala Ēplal ta'da baba ma Obiid mo. 38 Obiid ta'da baba ma Jehu mo, dhala Jehu ta'da baba ma Asariyah mo. 39 Asariyah ta'da baba ma Heles mo, dhala Heles ta'da baba ma Ele/asah mo be. 40 Ele/asah ta'da baba ma Sismayi mo, dhala Sismayi ta'da baba ma Shallum mo. 41 Shallum

ta'da baba ma Jeḵamiyah mo, dhala Jeḵamiyah ta'da baba ma Elishama mo.

Kuŋ Gu'b ma Ḵelaa'b mo

42 Dhali iya/ ma Ḵelaa'b mo, jin ta'da kam ma Jerahmel mo tani, a Misha a'di ta'da bwanyaram piti mo, jin taki'da baba ma Siip̄ mo. jin ta ya/um piti jin 'kon ma p̄o/ isu/ mo, dhala Mareshah, ta'da baba ma He'bruun mo be. 43 Dhali iya/ ma Hebruun uni ta i Ḵorah, dhala Ṯappuwah, dhala Reḵem, dhala Shema mo. 44 AShema ta'da baba ma Rahaam mo, jin ta'da baba ma Jorḵeyam mo. Dhala Reḵem ta'da baba ma Shammayi mo. 45 Dhali ya/ ma Shammayi ka Ma/uun mo, dhala Ma/uun ta'da baba ma Beṯh Suur mo. 46 Ephah, ta'da 'bom laca/ ma Ḵelaa'b mo, dhali dho'thki'da Haraan, dhala Mosa, dhala Gases mo. Dhala Haraan ta'da baba ma Gases mo be. 47 Iiya/ ma Jahdayi uni ta i Regem, dhala Yuṯham, dhala Geshan, dhala P̄eleṯ, Epaah, dhala Shaap̄ mo. 48 AMaaḵah, jin ta'da 'bom laca/ ma Ḵelaa'b mo, dhala yim dho'thki'da Shiber dhala Ṯirhanaah mo. 49 Ayim si'da/ dho'thki'da Shaap̄ jin ta'da baba ma Ma'dmannah mo, dhala Shiba ta'da baba ma Maḵbenaah dhala baba ma Gibeya mo. Dhali 'bwa/ ma Ḵelaa'b ka Aḵsaah mo. Uni gwansan ita emen ma Ḵelaa'b mo be.

50 Uni gwansan ta emen ma Ḵelaa'b mo. Iiya/ ma Huur jin ta'da bwanyara/ ma Epraṯhah mo: Dhala Shu'bal jin ta'da baba ma Ḵiriyaaṯh Jeyariim mo, 51 Salmaa ta'da baba ma Beeṯhlaham mo, dhala Haarep̄ ta'da baba ma Beṯh Gader mo. 52 Dhala Shu'bal ta'da baba ma Ḵiriyaaṯh Jeyariim jin taki'dga/ aris emen mo: Dhala Haroyeh, jin ta'da woho/ gi 'kwani Manahaaṯh mo be. 53 dhali 'kwani ma bas ma Ḵiriyaaṯh Jeyariim mo: jin ta 'kwani Iiṯhriṯ mo, dhali 'kwanim P̄uuthi mo, dhali 'kwani Shumaaṯh mo, dhali 'kwani Mishrayi mo. Dhali 'Kwani Soraaṯh dhali 'kwani Ishṯawoli kun ta emen 'peni 'kwani gwansan mo be. 54 Airs emen ma Salmaa uni ta i Beeṯhlaham, dhali 'kwani Neṯopaaṯh mo, dhali Aṯroṯh Beṯh Juwaa'b mo, dhala woho/ gi 'kwani Manahaaṯh mo---kun ta 'kwani Sori mo, 55 dhali 'kwani ma bas gi iman'kwar to kun 'kokin eya Jabes mo: Dhali 'kwani Ṯiraaaṯh mo, dhali 'kwani Shimeyaaṯh, dhali 'kwani Suḵaaṯh mo. Uni gwansan uni ta 'kwani Ḵenni kun iiyin 'peni Hammaaṯh mo, jin ta'da baba 'peni kuŋ gu'b ma Reḵaa'b mo be.

Gwo Ma Risa Cim 'De/ 3

Kuŋ gu'b ma Dawuu'd mo

1 I'dishesan uni gwansan uni ta iya/ ma Dawuu'd kun dho'thkina a'di e pa Hebruun mo: Abwanyara/ a'di ta'da Amnon mo, ka Ahino/am 'peni pa Jesreel mo; dhali jin 'kon ma p̲o/ isu/ ka Daniyal mo, dho'th ma Abijel 'peni paŋ K̲armel mo; 2 dhal̲i jin 'kon ma p̲o/ ikwara ta'da Absalum mo, ata'dam piti ka Maak̲ah mo, jin ta 'bwa/ ma T̲almayi jin ta'da malik̲ gi pa Geshuur mo. Dhali Jin 'kon ma p̲o/ idoŋgon ta'da Adonijah ya/ ma Haggit̲h mo; 3 dhali jin 'kon ma p̲o/ imudhe'd ta'da Shepat̲iyah dho'th ma Abit̲aal mo; dhali jin 'kon ma p̲o/ ipe'de/ ta'da It̲h̲re/am dho'th ma Eglaah jin ta ashim piti mo. 4 Unim pe'de/ gwansan dho'thkin ma Dawuu'd e pa Hebruun mo, e mo jin jikina a'di aji yili pesu/ mo dhala ppe 'kup̲i pe'de/ mo. Yan'ko'd a'di jiki'da ji yili iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd i'ce'dka kwara e Urushaliim mo be. 5 Iiya/a doŋgon uni gwansan, dho'th kin ma Bat̲h̲shiba jin ta 'bwa/ ma Ammi/iil mo, uni kun dho'thkina a'di e Urushaliim mo: ta i Shammuwa, dhala Shobaab, dhala Nethen, dhala Soliman mo. 6 Iiya/ ma Dawuuda tiya kun 'koni pendoŋgon uni ta i: Ibhar, dhala Elishuwa, dhala Elip̲elet̲ mo, 7 dhala Nogah, dhala Nep̲ek̲, dhala Jap̲iya mo, 8 dhala Elishama, dhala Eliyada, dhala Elip̲elet̲ mo be. 9 Uni gwansan ta iya/ ma Dawuu'd mo, kun 'konu ki dhu inyak̲ki iya/ ma ris up̲a lac̲am piti mo. T̲h̲amar a'di ta 'bwah buni mo.

Kuŋ gu'b ma Soliman mo

10 Ya/ ma Soliman ka Rehobom mo. Ya/ ma Rehobom ka Abijah mo. Ya/ ma Abijah ka Asa mo. Ya/ ma Asa ka Jehoshap̲aat̲ mo. 11 Ya/ ma Jehoshap̲aat̲ ka Jehoraam mo. Ya/ ma Jehoraam ka Ahasiyah mo. Ya/ ma Ahasiyah ka Yuwash mo be. 12 Ya/ ma Yuwash ka Amasiyah mo. Ya/ ma Amasiyah ka Asariyah mo. Ya/ ma Asariyah ka Yutham mo. 13 Ya/ ma Yutham ka Ahaas mo. Ya/ ma Ahaas ka Hesek̲iyah mo. Ya/ ma Hesek̲iyah ka Manassa mo. 14 Ya/ ma Manassa ka Amuun mo. Ya/ ma Amuun ka Josayah mo. 15 Ya/ ma Josayam bwanyara/ ka Johanaan mo, dhali ya/um piti jin 'kon ma p̲o/ isu/ ka Jehoyiyak̲im mo, dhali ya/um piti jin 'kon ma p̲o/ ikwara k̲a Sedek̲iyah mo, dhali ya/um piti jin 'kon ma p̲o/ idoŋgon ka Shallum mo be. 16 Iiya/ ma Jehoyiyak̲im uni ta i Jehoyiyak̲in dhali Sedek̲iyah mo.

Kuŋ gu'b ma Jeḵoniyya mo
17 Aris emen ma Jehoyiyaḵin kun 'kokin e monyji, ta i Shalṯa/iil,
18 dhala Malḵiram, dhala P̱edayiyah, dhala Shenassar, dhala
Jeḵamiyah, dhala Hoshama, dhala Nedabayah mo. 19 Iya/ ma
P̱edayiyah uni ta ii Sarubbabil dhala Shimeyi mo. Dhali iya/ ma
Sarubbabil uni ta i Meshullam dhala Hananiyah mo; dhala Shelomiṯh
ta 'bwah buni mo be. 20 Iya/um pitin tiya imudhe'd uni ta i Hashubah,
Ohel, dhala Bereḵiyah, dhala Hasadiyah, dhala Jushaab-Hesed mo.
21 Iya/ ma Hananiyah uni ta ii P̱elaṯiyah dhala Jeshayiyah mo. Ya/um
piti ka Repayiyah, dhali aris emen gun markunu uni is ta ii Arnaan,
dhala Obadayya, dhala Sheḵaniyah mo be. 22 Aris emen ma
Sheḵaniyah uni ta ii Shemayiyah dhali iya/um piti mo: AHaṯṯush,
dhala Igaal, dhala Bariyah, dhala Nerayiyah, dhala Shapaaṯ mo.
23 Iya/ ma Nerayiyaŋ kwara uni ta i Eliyonayi, dhala Hisḵiyah, dhala
Asriḵam mo. 24 Iya/ ma Eliyonayim pesu/ uni ta i Hodabayah, dhala
Eliyashib, dhala P̱elayiyah, dhala Aḵkub, dhala Johanaan, dhala
Delayiyah, dhala Anani mo be.

Gwo Ma Risa Cim 'De/ 4

Kuŋ gu'b ma Yahuuda/ mo
1 Aris emen ma Yahuuda/ uni ta iP̱aris, dhala Hesruun, dhala K̲armi,
dhala Huur, dhala Shobal mo. 2 Reyayiyah, jin ta ya/ ma Shobal mo
tani, ta'da baba ma Jahaṯh mo. Dhala Jahaṯh ta'da baba ma Ahumayi
mo dhala Lahaad mo. Uni gwansan tana bas gi 'kwani Soraṯh mo.
3 Uni gwansan ta iya/ ma Eṯam mo: Jesreel, dhala Ishma, dhala Idbash
mo. Gway gi 'bwah buni ka Hasselelp̄oni mo be. 4 P̱enu/iil ta'da baba
ma Gedor mo. Eser ta'da baba ma H̄ushah mo. Uni gwansan ita ris
emen ma Huur mo, jin ta'da bwanyara/ ma Ep̄raṯhah mo, jin ta'da baba
ma Beeṯhlaham mo. 5 Ashhur ta'da baba ma T̄eḵowa jin ta gi up̄i su/
mo, aHelaah dhala Naraah mo. 6 Uni gwansan ta emen ma Naraah mo,
Ahussam, dhala Hep̄er, dhala T̄emeni, dhala Haahashṯari mo be. 7 Iya/
ma Helaah uni ta i S̄ereṯh, dhala Sohar, dhala Eṯhnaan, 8 dhala K̲os,
a'di jin ta'da baba ma Anuub dhala Hassobebah, dhali 'peni 'kwani ma
bas kun iiyin 'pena Aharhel jin ta ya/ ma Harum mo be.

9 AJabes takkunu ki nyanye/ 'peni ikam piti mo. Dhala ta'dam piti yukki a'di gway ka Jabes mo. Ayim oki gwo mo ki, "Haali/ aha/ dho'thkina a'di ki isa nyor mo." 10 AJabes yukki'da Arumgimis ma Israyiil mo dhali oki gwo mo ki, "Wakki/ jasi /e mini 'bor aha/ mii ka jiŋ gana/ mo tani, mari mondiki/em pem is mo, dhali me'd pini midi di nyakki aha/ mo. Me'd jin mina /e imii mii yan mo tani /e mini woth aha/ 'peni mii shigga/ mo, wakan ki aha/ mina di ki 'kus 'peni moŋ'kosh is ka nyor mo!" Wakan Arumgimis gamki gwo gi mon'thom piti me'd mo be.

11 AKelu'b jin ta'da kam ma Shuhah taki'da baba ma Mehir mo, jin ta'da baba ma Eshton mo. 12 Dhala Eshton ta'da baba ma Beth Rapa, dhala Paseyah, dhala Tehinnah, jin ta'da baba ma Iir Nahash mo. Uni gwansan ta 'kwaniŋ gwath kun 'kokin e pa Rekah mo.

13 Iya/ ma Kenas uni ta i Othni/iil dhala Serayiyah mo. Iya/ ma Othni/iil uni ta i Hathath dhala Me/onothayi mo. 14 Me/onothayi ta'da baba ma Opraah mo, dhala Serayiyah ta'da baba ma Juwa'b mo, jin ta'da baba ma Ge Harashim, uni kun ta 'kwani kun mishi to paa/ mo. 15 Iya/ ma Kelaa'b jin ta ya/ ma Jepunni uni ta i Iiru, dhala Elaah dhala Naam mo. Dhali ya/ ma Elaah ka Kenas mo. 16 Iya/ ma Jehallelel uni ta i Sip, dhala Siphaah, dhala Tiriya, dhala Asarel mo be.

17 Iiya/ ma Eserah uni ta i Jether, dhala Merid, dhala Eper, dhala Jalon mo. Dhala Merid taki'dga/ 'bom Masir mo dhala yim bwaaki'd mo dhali dho'thki'da Miriyam, dhala Shammayi, dhala Ishbah mo, jin ta'da baba ma Eshtemowa mo. 18 Uni gwansan ta iya/ ma Bithiyah mo, jin ta 'bwa/ ma Pera/on mo, jin mashkin ma Meri'd mo. A'bom Yahuuda/ ma Meri'd dho'thki'da Jere'd mo, jin ta'da baba ma Gedor mo; dhala Heber, jin ta'da baba ma Soko mo, dhala Jeku'th/iil mo, jin ta'da baba ma Sanowah mo. 19 'Peni iya/a su/ gi asha Hodiyah mo, jin ta 'bwah ma Naham mo, jan 'de/ ta'da baba ma Keyilah jin ta wathi/ Garmi mo. Dhali jaŋkamu/ ta'da Eshtemowa jin ta wathi/ Maakath mo be. 20 Iiya/ ma Shimuun uni ta i Amnon, dhala Rinnah, dhala Ben-Hanaan, dhala Tilon mo. Aris emen ma Ishi uni ta i Soheth dhala Ben-Soheth mo.

21 Aris emen ma Shelaah jin ta ya/ ma Yahuuda/ mo tani, uni ta i Er jin ta'da baba ma Lekah mo, dhala Ladaah jin ta'da baba ma Mareshah mo dhali 'kwani ma bas kun ta iman uk burrinye/ e Beth Ashbeya mo,

22 Jokim, uni ta 'kwaniŋ gwath gi pa Koseba, dhala Yuwash dhala Sarap mo, kun jikina ji e Muwaab dhali pa Jashubi Lehem mo. (Yansan a'di ta gwo 'pena aris ton dhamo/ kun 'kwarkunu mo.) 23 Uni gwansan ta iman uka nos kun 'kokin e Netayim mo dhali Gedarah mo dhali uni miikina malika tu'c mo be.

Kuŋ gu'b ma Simaan mo

24 Emen ma Simaan uni ta i Nemu/iil, dhala Jamin, dhala Jarib, dhala Serah, dhala Sha/uul mo. 25 Shallum ta ya/ ma Sha/uul mo, dhala Mibsam ta ya/ ma Shallum mo, dhala Mishma ta ya/ ma Mi'bsam mo. 26 Aris emen ma Mishma uni ta i Hammu/iil jin ta ya/um piti mo, dhala Sa'kkur jin ta ya/ gi ya/um piti mo, dhala Shimeyi jin ta ya/ gi ya/um pitiny caaga/ mo be. 27 Shimeyi taki'd gi iya/ i'kume'd i'ce'dka pe'de/ mo dhali i'bwa/ ipe'de/ mo. Dhali ikam piti 'koki tagi uci ka ris mo, wakan 'kwani ma bas buni 'koki mar is ki nyanye/ ki mondeŋ e me'd jin miikina 'kwani Yahuuda/ mo. 28 Uni 'kokin i pam Barshiba, dhali pa Moladah, dhali i pa Hasar Shuwal mo. 29 Uni si'da/ 'kokin e pa Bilhah, dhali pa Esem, dhali pa Tolad, 30 dhali pam Bethu/iil, dhali pa Hormah, dhali pa Si'klak mo, 31 dhali pa Beth Markaboth, dhali pa Hasar Susim, dhali pa Beth Biri, dhali pa Sharayim mo. Uni gwansan itana ris 'peŋkuman bampam buni mo ntagi monyji ma Dawuu'd mo be. 32 Ushi bampam buni kun 'koni mudhe'd uni ta pa Etam, dhali pa Ayyin, dhali pa Rimmon, dhali pa Token, dhali pa Ashan, 33 dhali imontal 'de/ nyakki ushi bampa/ kun 'kon ka pije/ ki si'd si'd me'd pa Baalath mo. Mo gwansan ita moŋ'kom buni mo, dhali uni dhukina ris emen buni mo.

34 Imanshu bway gi 'kwani ma bas ta i Meshobaab, dhala Jamlek, dhala Joshah jin ta ya/ ma Amasiyah mo, 35 dhala Yo/iil, dhala Jehu jin ta ya/ ma Joshibayah ya/ ma Serayiyah ya/ ma Asi/iil mo, 36 dhala Eliyonayi, dhala Jakobaah, dhala Jeshohayiyah, dhala Asayiyah, dhala Adi/iil, dhala Jesimi/iil, dhala Benayiyah mo, 37 dhala Sisa jin ta ya/ ma Shipi ya/ ma Allon ya/ ma Jedayiyah ya/ ma Shimri ya/ ma Shemayiyah mo be.

38 Gway gwansan kun torkunu uni ta imanshu bway e 'kwani ma bas buni mo, dhali kuŋ gu'b gi ibabam buni marki is ki nyanye/ mo be. 39 Uni iikin mmo'dish Gedor is mo, e mom'pesho'k ka 'ban gi embul

momba'da'd mo, mmoŋapa shon dhi/i'd goma ma'diny to/em buni mo. 40 Uni gamkin shon dhi/i'da 'borga/ mo. Dhali a'cesh beeya bee, dhali modosh ki biyuu mo, dhali tagi moŋku'th is gana/ mo. 'Kwani Haam 'kokin ntwa/a/ imun mo. 41 Uni gwansan iiyin ki gway kun dhukunu ki embul ma malik Hesekiyah gi pa Yahuuda/ mo, dhali 'koshki aris gu'b burrinye/ gi 'kwani Haam mo dhali 'kwani Me/uuni mo, uni kun 'kokin imun si'da/ mo. Uni 'ce'dki uni sho'k ka kuluny mo dhali 'kokin imun mo haali/ uni gamkina shon dhi/i'd goma ma'diny to/em buni mo be. 42 'Peni uni mo, dhali 'peni iya/ ma Simiyan mo, dhali 'kwaniŋ gwath kun 'koni iss 'kwanimpa iss 'de/ i'ce'dka issi mudhe'd mo kun iikin bway 'Kuwosh Seyir nyakki i Pelatiyah, dhala Neyariyah, dhala Repayiyah, dhala Ussi/iil, dhali iya/ ma Ishi mo, me'da manshu bway buni mo. 43 Uni piki kun tiya e ki mii kun bockin kun sokin 'peni 'kwani Amaalik mo, dhali uni 'kokin imun ntaga cim yan mo be.

Gwo Ma Risa Cim 'De/ 5

Kuŋ gu'b ma Ra/uubin mo

1 Iiya/ ma Ra/uubin jin ta'da bwanyara/ ma Israyiil mo-i'dishesan Ra/uubin taki'da bwanyara/ ma Israyiil mo, hili a'di diki bu'th mo ma bwanyaraŋ gana/ mo hili abwanyara/ a'di cikunu ki iya/ ma Yusuup jin ta ya/ ma Israyiil mo haala Ra/uubin nyo/ki'da ci ma babam piti mo. Wakan a'di dinu ki kar gway eya wak me'd mmodiki bu'th mo ma bwanyaraŋ gana/ mo. 2 Dhala Yahuuda/ a'di 'bitha 'bi'th 'peni ikam piti mo, dhali aman shu bway midi yayu/ 'peni a'di mo. Hili mondho'th jin ta'da kar/e taki jima Yusuup mo--- 3 dhali iya/ ma Ra/uubin, jin ta'da bwanyara/ ma Israyiil uni ta i Hanuk, dhala Pallu, dhala Hesron, dhala dhala Karmi mo. 4 Uni gwansan ta emen ma Yu/iil mo: Ya/ ma Yu/iil ka Shemayiyah mo. Ya/ ma Shimayiyah ka Gog mo. Ya/ ma Gog ka Shimeyi mo be. 5 Ya/ ma Shimeyi ka Meka mo. Ya/ ma Meka ka Reyayiyah mo. Ya/ ma Reyayiyah ka Baal mo. 6 Ya/ ma Baal ka Beraah mo, jin kalkin ma malik Tiglath-Pileser gi pa Ashshuur mmo/ii ka pije/ mo. aBeraah ta'da manshu bway e emen ma Ra/uubin mo.

7 'Kwanim piti dhala bas buni mo tani, 'kwarkunu gway e kuŋ gu'b ka nyakumyil buni mo: Jeyi/iil jin ta'da manshu bway mo, dhala Sakariyya mo, 8 dhala Bela jin ta ya/ ma Asas ya/ ma Shema ya/ ma

Yu/iil mo. Uni 'kokin e Aroyer mo, ki si'd si'd me'd pa Nebo mo dhali Baal Meyon mo, 9 dhali 'kupki mom'pesho'k bway montel 'pen gi mombwasho caan jin marki is ntagi Yi'de/ Elpuraat mo, haali/ mo gi thipu to/em buni marki is eya 'cesh gi paŋ Gile'd mo be. 10 Ki embul ma Shawuul mo tani, awak ma Ra/uubin 'koshki 'kwani Haggar dhali piki uni e ki mii mo. Uni 'kokin e gu'b burrinye/ gi 'kwani Haggar mo eya 'cesh gi mom'pesho'k gi paŋ Gile'd i'baar mo be.

Kuŋ gu'b ma Jaad mo

11 'Kwani ma wak ma Jaad 'kokin mmo'dish uni is mo, eya 'cesh gi pam Bashan ki si'd si'd me'd Salekah mo. 12 Yu/iil taki'da manshu bway buni mo; Shapam taki ji gi 'kon ma po/ isu/ mo; dhala Janayi dhala Shapaat e Bashan mo be. 13 'Kwanim buni, kun ta 'kwani ma bas buni mo, uni ta ii Maykol, dhala Meshullam, dhaa Sheba, dhala Jorayi, dhala Jakan, dhala Siya, dhala Eber- kun ta uni 'baar mo 'koni pesu/ mo. 14 'Kwani gwansan ntwa/a/ uni ta emen ma Abihayil mo, dhala Abihayil 'peni ya/ ma Huri mo. Dhala Huri 'peni ya/ ma Jarowah mo. Dhala Jarowah 'peni ya/ ma Gile'd mo. Dhala Gile'd 'peni ya/ ma Maykol mo. Dhala Maykol 'peni ya/ ma Jeshishayi mo. Dhala Jeshishayi 'peni ya/ ma Jahdo mo. Jahdo 'peni ya/ ma Bus mo. 15 Ahi ta ya/ ma Abdi/iil mo 'peni ya/ ma Guni mo, a'di ta 'kupan ma wak buni mo. 16 Uni 'kokin e Gile'd mo, e Bashan, eya ris ushi bampam piti mo, dhali eya 'cesh kun ishkin ma shondhi/i'd i'baar mo gi pa Sharon ki si'd si'd me'da ris bwaŋgwayum piti mo. 17 Uni gwansan i'baar mo 'kwarkunu gway mmodhu ki kuŋ gu'b buni ka tee ma Yutham jin ta'da malik gi pa Yahuuda/ mo dhala Jerobom jin ta'da malik ma Israyiil mo be.

18 'Kwani 'pena wak ma Ra/uubin, dhali 'kwani 'pena wak ma Jaad, dhali awoho/ 'peni 'kwani ma wak ma Manassa taki'dgi i/askar kun mishki mii e dhan mo/asa caaga/ ka alipi[a] iss 'kwanimpa isu/ i'ce'dka alipi doŋgon i'ce'd iss 'kwanimpa iss 'de/ i'ce'dka kar'ba'c i'ce'dka issi kwara apo/mo, kun kalkina goŋgoro/ dhali gandala turga/ mo dhali kun shinkina bwa mo, kun mini ii ka pije/ bway mo/as mo. 19 Uni 'koshki 'kwani Haggar, dhali 'kwanim pa Jetur, dhali 'kwanim pa

[aa]5.18"Araba wa arba/iin alip wa subumiiya siti/ii"

Napish, dhali 'kwanim pa Nodaa'b mo. 20 Uni bu'thki mom'bi'th gi mowoth apo/ uni mo. Ki bway yan mo tani, 'kwani Haggar dhali 'kwani 'baar mo inyakki uni pikunu e ki mii mo. Yansan haali/ 'kwani ma Israyiil gwoki 'twa/ Arumgimis e dhan mo/asa caaga/ mo, dhali a'di thokki uni 'twa/ mo, haali/ uni dhuki moŋgam gwo is buni e a'di mo be. 21 Uni kalki aris to/em buni mo, 'nyakki kalman kun 'kona alipi iss su/ i'ce'dka alipi iss 'kwanimpa mudhe'd mo, ka'bal kun 'kona alipi iss 'kwanimpa 'kume'd i'ce'dka iss su/ i'ce'dka iss 'kwanimpa imudhe'd mo, thuluny kun 'kona alipi su/ mo, dhali 'kwaniŋ gwath kun 'kona aliipi iss 'kwanimpa mudhe'd mo. 22 Dhali uni ka ris bitkin mo haali/ a'di ta mo/asa caaga/ 'pena Arumgimis mo. Uni 'kokin eya 'cesh buni mo ntagi mo jin jinuwa ji mo be.

Kuŋ gu'b ma Manassa 'peni (Mom'pesho'k)

23 Awoho/ ma wak gi iya/ ma Manassa 'kokin eya 'cesh gi pam Bashan mo ki si'd si'd me'd Baal Hermun mo dhali Senir mo (a'di caan jin ta, Wosh Hermun mo). 24 Uni gwansan uni ta 'kupan 'kwani ma bas buni mo: Eper, dhala Ishi, dhala Eli/iil, dhala Asri/iil, dhala Jeremaya, dhala Hodabayah, dhala Jahdi/iil mo. Uni ta 'kwani gi mo/as kun 'bitha 'bi'th mo, dhali 'kwani kun mishu mo, dhali 'kwani kun ta 'kupan gi kuŋ gu'b ma babam buni mo. 25 Hili uni 'koki ta kuŋ gana/ goma Arumgimis gi idhan babam buni mo. Uni miikin mmowa e ki up cal inyakka risa rum gi 'kwani gi bampa/ mo, kun 'ce'dkin ma Arumgimis sho'k ibwambori uni mo be. 26 Arumgimis ma Israyiil 'koshki'da malik Puul gi pa Ashshuur 'kup is mo (a'di si'da/ yukkunu ka Tiglath-Pileser mo, jin ta'da malik gi pa Ashshuur mo). A'di kalki 'kwani ma Ra/uubin ka pije/ mo, 'kwani Jaad, dhala woho/ ma wak ma Manassa mo. A'di kali uni e ushi pa Halah, dhali pa Habor, dhali pa Hara, dhali e yi'de/ Gosan mo, e mo jin 'kokina uni ntaga cim yan mo be.

Gwo Ma Risa Cim 'De/ 6

Kuŋ gu'b ma Lawi mo

1 Iiya/ ma Lawi uni ta i Gershun, dhali Kohath, dhala Merari mo. 2 Dhali iya/ ma Kohath uni ta i Amraam, dhala Ishar, dhala Hebron, dhala Ussi/iil mo. 3 Dhali uci ma Amraam uni ta i Haruun, dhala Musa,

dhala Miriyam mo. Dhali iya/ ma Haruun uni ta i Nadaab, dhala Abihu, dhala Eli/asar, dhala Ithamar mo be. 4 Dhala Eli/asar ta'da baba ma Pinehas, dhala Pinehas ta'da baba ma Abishuwa mo. 5 Dhala Abishuwa ta'da baba ma Bukki mo, dhala Bukki ta'da baba ma Ussi mo. 6 Dhala Ussi ta'da baba ma Serayiya mo, dhala Serayiya ta'da baba ma Merayiyoth mo. 7 Dhali Merayiyoth ta'da baba ma Amariyah mo, dhala Amariyah ta'da baba ma Ahitub mo. 8 Dhala Ahitub ta'da baba ma Sadok mo, dhala Sadok ta'da baba ma Ahimaas mo. 9 Dhala Ahimaas ta'da baba ma Asariyah mo, dhala Asariyah ta'da baba ma Johanan mo be. 10 Dhala Johanan ta'da baba ma Asariyah mo, jin miiki to me'da gasiis e gu'b gi mondhelela dhelel caan jin nyaŋkin ma Soliman e pa Urushaliim mo. 11 Dhala Asariyah ta'da baba ma Amariyah mo, dhala Amariyah ta'da baba ma Ahitub mo. 12 Dhala Ahitub ta'da baba ma Sadok mo, dhala Sadok ta'da baba ma Shallum mo. 13 Dhala Shallum ta'da baba ma Hilkiyah mo, dhala Hilkiyah ta'da baba ma Asariyah mo. 14 Dhala Asariyah ta'da baba ma Serayiyah mo, dhala Serayiyah ta'da baba ma Josadak mo be. 15 Dhala Josadak yaki'd e monyji mo ki embul jin pikina Tapa aYahuuda/ ka pije/ mo dhali pa Urushaliim ki me'd ma Nabukadnasiir mo.

16 Dhali iya/ ma Lawi uni ta i Gershun, dhala Kohath, dhala Merari mo. 17 Dhali iya/ ma Gershun uni yukkunu gway ki i Libni dhala Shimeyi mo. 18 Dhali iya/ ma Kohath uni ta i Amraam, Ishar, Hebron, dhala Ussi/iil mo. 19 Dhali iya/ ma Merari uni ta i Mahli dhala Mushi mo. Uni gwansan ta 'kwani ma bas gi 'kwani Lawi kun 'kwarkunu gway isi ki kuŋ gu'b gi ibabam buni mo be. 20 Dhali aris emen ma Gershun mo: Libni jin ta ya/m mo, dhala Jahath jin ta ya/um mo, dhala Simmah jin ta ya/ mo, 21 dhala Jowah jin ta ya/m mo, dhala Iddo jin ta ya/m mo, dhala Seraah jin ta ya/m mo, dhala Jeyatherayi jin ta ya/m mo.

22 Aris emen ma Kohath mo: Amminadaa'b jin ta ya/m mo, dhala Korah jin ta ya/ mo, dhala Assir jin ta ya/m mo, 23 dhala Elkanah jin ta ya/um mo, dhala Ebiyasap jin ta ya/m mo, dhala Assir jin ta ya/um mo, dhala Tahath jin ta ya/m mo, 24 Dhala Tahath jin ta ya/m mo, dhala Uri/iil jin ta ya/m mo, Dhala Ussiyah jin ta ya/m mo, dhala Shawuul jin ta ya/m mo be. 25 Dhali aris emen ma Elkanah uni ta i Amasayi, dhala Ahimoth mo, 26 Elkanah jin ta ya/m mo, dhala Sopayi

jin ta ya/m mo, dhala Nahath jin ta ya/u mo, 27 Dhala Eliyab jin ta aya/um mo, dhala Jeroham jin ta ya/um mo, dhala Elkanah jin ta ya/um mo be. 28 Iya/ ma Samu/iila bwanyara/ ka, Yu/iil, dhala Abijah, jin ta ya/um jin dhothu jin 'kon ma po/ isu/ mo. 29 Dhali aris emen ma Merari uni ta i Mahli, dhala Libni jin ta ya/m mo, dhala Shimeya jin ta ya/m mo, dhala Ussah jin ta ya/m mo, 30 dhala Shimeya jin ta ya/m mo, dhala Haggiyah jin ta ya/m mo, dhala Asyiyah jin ta ya/m mo.

Imanyuk gway e Gu'b gi Tapa mo

31 Uni gwansan ta gway gi 'kwaniŋ gwath kun dhukin ma Dawuu'd ki ca gom mo yuk gway e gu'b gi Tapa mo, i'ko'da sanduuk gi gwoŋ gam me'd kalunu mmo/ si/is imattan mo. 32 Uni miina tu'c mmo yuk gway e bwambori gu'b gi mondhelela dhelel mo, dhali gu'b burrinye/ gi montul is mo, ntaga Soliman nyaŋki gu'b gi Tapa e pa Urushaliim mo. Uni 'baarkina arisa tu'c buni mo isi ki gwo kun yethuwa ye'th sho'k kun cikunu uni mo be.

33 Uni gwansan kun miiki to inyakki iya/m buni mo. 'Peni 'kwani ma bas gi 'kwani Kohath mo tani aHeman jin ta'da manyuk gway yayi'd mo. Imahan uni ta idhan babam piti mo, mmoya ka nyaŋ'ko'd ki embul mo: aHeman taki'da baba ma Yu/iil mo. Yo/iil ta ya/ ma Samu/iil mo. 34 Samu/iil ta ya/ ma Elkanah mo. Elkana ta ya/ ma Jeroham mo. Dhala Jeroham ta ya/ ma Eli/iil mo. Dhala Eli/iil ta ya/ ma Towah mo. 35 Towa ta ya/ ma Suup mo. Dhala Suup ta ya/ ma Elkanah mo. Dhala Elkanah ta ya/ ma Mahath mo. Dhala Mahath ta ya/ ma Amasayi mo. Dhala Amasayi ta ya/ ma Elkanah mo. 36 Amasayi ta ya/ ma Elkanah mo. Dhala Elkana ta ya/ ma Yu/iil mo. Dhala Yu/iil ta ya/ ma Asariyah mo. Dhala Asariyya ta ya/ ma Sabanayya mo. 37 Sabanaya ta ya/ ma Tahath mo. Tahath ta ya/ ma Assir mo. Assir ta ya/ ma Ebiyasap mo. Ebiyasap ta ya/ ma Kora mo. 38 Korah ta ya/ ma Ishar mo. Dhala Ishar ta ya/ ma Kohath mo. Dhala Kohath ta ya/ ma Lawi mo. Dhala Lawi ta ya/ ma Israyiil mo be.

39 Aman miiya tu'c ma Heman ka Asaap mo, jin doshki'd eya 'bana bimporos piti mo. Asaap ta ya/ ma Berekiya mo. Dhala Berekiyah ta ya/ ma Shimeya mo. 40 Dhala Shimeya ta ya/ ma Maykol mo. Dhala Maykol ta ya/ ma Baaseyiya mo. dhala Baaseyiya ta ya/ ma Malkijah mo. 41 Malkija ta ya/ ma Ethni mo. Dhala Ethni ta ya/ ma Serah mo.

Dhala Serah ta ya/ ma Adayiyah mo. 42 dhala Adayiyah ta ya/ ma Etham mo. Dhala Etham ta ya/ ma Simma mo. Dhala Simma ta ya/ ma Shimeyi mo be. 43 Shimeyi ta ya/ ma Jahath mo. Dhala Jahath ta ya/ ma Gershun mo. Dhala Gershun ta ya/ ma Lawi mo.

44 Dhali E me'da cam ma Heman mo tani uni ta iman miiya tu'c piti kun ta iya/ ma Merari mo. Uni inyakka Ethan jin ta ya/ ma Kishi mo. Kishi ta ya/ ma A'bdi mo. A'bdi ta ya/ ma Malluk mo. 45 AMalluk ta ya/ ma Hashabayah mo. Dhala Hashabaya ta ya/ ma Amasiyah mo. Dhala Amasiya ta ya/ ma Hilkiya mo. 46 Hilkiya ta ya/ ma Amsi mo. Dhala Amsi ta ya/ ma Bani mo. Dhala Bani ta ya/ ma Shemer mo. 47 Dhala Shemer ta ya/ ma Mahli mo. Dhala Mahli ta ya/ ma Mushi mo. Dhala Mushi ta ya/ ma Merari mo. Dhala Merari ta ya/ ma Lawi mo be.

Kuŋ Gu'b ma Haruun mo

48 Dhali imannyak tom miim buni, ta 'kwani Lawi mo, uni cikunu arisa tu'c i'baar mo mmomii gom gu'b gi mondhelela dhelel mo, jin ta gu'b ma Arumgimis mo. 49 Hila Haruun dhali emen piti miiki to kun cinu eya gwata/ gom to gun cinu mmo'tha ki o'd mo; dhali to jin cinu eya gwata/ ta cwa jin kuyi mo ki kuy goma tu'c i'baar mo e moŋkogu kagahara mo. To gwansan kun cinu mmo wana wan 'ba/ goma Israyiil mo, isi ki to 'baar mo kun kankin ma Musa gwo jin ta'da man mii to goma Arumgimis mo be.

50 Aris emen ma Haruun uni dhunu ka lonthoth mo: Dhali Ya/ ma Haruun ka Eli/asar mo. Dhali Ya/ ma Eli/asar ka Pinehas mo. Dhali Ya/ ma Pinehas ka Abishuwa mo. 51 Dhali Ya/ ma Abishuwa ka Bukki mo. Dhali Ya/ ma Bukki ka Ussi mo. Dhali Ya/ ma Ussi ka Serayiya mo be. 52 Dhali Ya/ ma Serayiya ka Merayiyoth mo. Dhali Ya/ ma Merayiyoth ka Amariya mo. Dhali Ya/ ma Amariyah ka Ahitub mo. 53 Dhali Ya/ ma Ahitub ka Saduuk mo. Dhali Ya/ ma Saduuk ka Ahimaas mo.

Aris mon'ko gi 'kwani Lawi mo

54 Uni gwansan ta mo gunn kun cikunu gom emen ma Haruun mmo/ 'ko mo, mo caan, gom emen ma Haruun kun iiyin 'peni 'kwani ma bas gi 'kwani Kohath mo (monta'k to jin twa/a/ ta jim buni mo). 55 E uni

mo tani uni c̲ikunu Hebron eya 'cesh gi pa Yahuuda/ mo dhali aris mo ma shom piti mo, 56 hili aris bwam mondhe'd gi 'peŋkuman bampa/ mo dhali ushi bampam piti uni c̲iki uni ka K̲elaa'b jin ta ya/ ma Je̲punni mo.

57 E emen ma Haruun mo tani uni c̲iki: uni Hebron mo (jin ta 'peŋkuman bampa/ gi huru jwa mo), dhali Libna nyak̲ka ris mom piti kun ishkin ma sho mo, dhali Jat̲tir, dhali Esht̲emowa inyak̲ka ris mom piti kun ishkin ma sho mo, 58 Dhali Hilen inyak̲ka ris mom piti kun ishkin ma sho mo, dhali Debir inyak̲ka ris mom piti kun ishkin ma sho mo be. 59 Uni si'da/ c̲iki emen ma Haruun pa: Ashaan inyak̲ka ris mom piti kun ishkin ma sho mo, Jut̲ta, dhali Bet̲h Shemesh inyak̲ka ris mom piti kun ishkin ma sho mo; 60 dhali 'pena wak̲ ma Benyjamiin mo, dhali Geba inyak̲ka ris mom piti kun ishkin ma sho mo, dhali Alemet̲h inyak̲ka ris mom piti kun ishkin ma sho mo, dhali Anathot̲h inyak̲ka ris mom piti kun ishkin ma sho mo. Dhali 'Peŋkuman bampam buni i'baar mo e 'kwani ma bas buni mo tani 'peŋkuman bampa/ 'koni 'kume'd i'ce'dka kwara mo be.

61 E emen ma K̲ohatha tiya mo tani uni c̲ikunu mo mmok̲wa/ bwa ki 'peŋkuman bampa/ i'kume'd 'pena woho/ ma wak̲ ma Manassa mo. 62 E emen ma Gershun mo tani uni c̲ikunu aris mo mmok̲wa/ bwa ki shwan'tamom buni ki she/ ki she/ mo tani uni c̲ikunu 'peŋkuman bampa/ i'kume'd i'ce'dka kwara 'pena risa wak̲ ma Yassakar, dhala Ashiir, dhala Nap̲taali/, dhala woho/ ma wak̲ ma Manassa e pam Bashan mo. 63 E emen ma Merari mo tani uni c̲iki mo mmok̲wa/ bwa ki 'peŋkuman bampa/ i'kume'd i'ce'dka su/ mo, ki 'kwani ma bas ka bas mo, 'pena wak̲ ma Ra/uubin, dhala Jaad, dhala Sabuluun mo be. 64 Wakan 'kwani ma Israyiil c̲iki 'peŋkuman bampa/ gwansan inyak̲ka ris mom buni kun ishkin ma sho e 'kwani Lawi mo. 65 Uni c̲ikunu mo mmo kwa/ bwa ki pa gwansan kun t̲orkunu ki gway 'pena wak̲ gi iya/ ma Yahuuda/, dhala Simaan, dhala Benyjamiin mo be.

66 Dhali 'Kwani ma bas gi emen ma K̲ohatha tiya uni c̲ikunu aris 'peŋkuman bampa/ 'pena wak̲ ma Ep̲rayiim mo be. 67 Uni c̲iki uni: Shak̲im (jin ta 'peŋkuman bampa/ gi huru jwa mo) inyak̲ki mom piti kun ishkin ma sho eya gagamis gi bampa/ gi pa Ep̲rayiim mo, dhali Geser inyak̲ka ris mom piti kun ishkin ma sho mo, 68 Dhali Jok̲me/am

nyaḵka ris mom piti kun ishkin ma shon mo, dhali Beṯh Horon inyaḵka ris mom piti kun ishkin ma sho mo, 69 Dhala Ayijalon inyaḵka ris mom piti kun ishkin ma sho mo, dhali Gaṯh Rimmon nyaḵka ris mom piti kun ishkin ma sho mo be. 70 Dhala woho/ ma waḵ ma Manassa c̱iki 'kwani Ḵohaṯh Aner inyaḵka ris mom piti kun ishkin ma sho mo dhali Bile/am inyaḵka ris mom piti kun ishkin ma sho mo. Mo gwansan taki aris mo gi 'kwani ma bas gi 'kwani Ḵohatha tiya mo.

71 E emen ma Gershun 'pena wohoŋ 'kwani ma bas ma Manassa kun 'kon ka pije/ mo tani, uni c̱ikunu Golan e pam Bashan inyaḵka ris mom piti kun ishkin ma sho mo dhali Ashṯaroṯh inyaḵka ris mom piti kun ishkin ma sho mo be. 72 Awaḵ ma Yassakar c̱iki emen ma Gershun paŋ Kadish inyaḵka ris mom piti kun ishkin ma sho mo, dhali Daberaṯh inyaḵka ris mom piti kun ishkin ma sho mo, 73 dhali Ramoṯh inyaḵka ris mom piti kun ishkin ma sho mo, dhali Anem nyaḵka ris mom piti kun ishkin ma sho mo be. 74 Dhala Yassakar bu'thki'd 'pena waḵ ma Ashiir mo: Mashal inyaḵka ris mom piti kun ishkin ma sho mo, Abdon inyaḵka ris mom piti kun ishkin ma sho mo, 75 Hukoḵ inyaḵka ris mom piti kun ishkin ma sho mo, dhali Reho'b inyaḵka ris mom piti kun ishkin ma sho mo. 76 Uni bu'thkin 'pena waḵ ma Naṯtaali/ mo: Kadish e pany Jaliil inyaḵka ris mom piti kun ishkin ma sho mo, Hammun inyaḵka ris mom piti kun ishkin ma sho mo, dhali Ḵiriyaṯhayim inyaḵka ris mom piti kun ishkin ma sho mo be. 77 Emen ma Merarina tiya bu'thki to 'pena waḵ ma Sabuluun mo: Joḵne/am, dhala Karṯa, dhali Rimmono inyaḵka ris mom piti kun ishkin ma sho mo dhali Ṯabor inyaḵka ris mom piti kun ishkin ma sho mo; 78 dhali 'pena waḵ ma Ra/uubin mo, ka 'ciṯhandhul e Yi'de/ Uurdun ka 'ban mom'pesho'k gi pa Ariiha/ mo, uni bu'thki Beser e mo jin c̱abki ḵwany ḵwany mo, dhali Jahsa mo, 79 dhali Kedemoṯh dhali aris mom piti kun ishkin ma sho mo, dhali Mep̱aaṯh mo dhali aris mom piti kun ishkin ma sho mo be.

80 'Kwani Lawi bu'thkin 'pena waḵ ma Jaad mo: Ramoṯh e Gile'd nyaḵka ris mom piti kun ishkin ma sho mo, Mahanayim nyaḵka ris mom piti kun ishkin ma sho mo, 81 Heshbon inyaḵka ris mom piti kun ishkin ma sho mo, dhali Jaser inyaḵka ris mom piti kun ishkin ma sho mo be.

Kuŋ gu'b ma Yassakar mo

1 Iiya/ ma Yassakara doŋgon uni ta i Ṯola, dhala Ṗuwah, dhala Jashub, dhala Shimron mo. 2 Dhali iya/ ma Ṯola uni ta i Ussi, dhala Reṗayiya, dhala Jeri/iil, dhala Jahmayi, dhala Ibsam, dhala Samu/iil mo. Uni ta 'kuṗan ma ris 'kwani ma bas buni mo, 'peni emen ma Ṯola mo dhali uni dhukunu me'd 'kwani kun 'bitha 'bi'th e mo/as e bwamana risa nyaḵumyil buni mo. Uni deŋkunu e ka aliiṗi iss 'kwanimpa i iss 'de/ i'ce'dka su/ i'ce'dka iss 'kwanimpa iss 'de/ i'ce'dka iss 'kwanimpa i'kume'd ka tee ma Dawuu'd mo. 3 Ya/ ma Ussi ka Israhiya mo. Iiya/m piti ta i Mayḵol, dhala Obadayah, dhala Yu/iil, dhala Ishaya mo; 'peni uni mudhe'd i'baar mo uni ta imanshu bway e 'kwani ma bas mo be. 4 Imontal 'de/ nyaḵki uni mo, isi ki kuŋ gu'b kun 'kwarkunu gway 'peni 'kwani ma bas buni mo, uni takin ga dhana risa nonshe/ ma thuruḵ gom mo/asa caaga/ 'kona aliiṗi is 'kwanimpa i iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd i'ce'dka pe'de/ aṗo/ mo, haali/ uni takin gi uṗ ka ris mo dhali iya/ mo be. 5 'Kwanim ṗuni 'peni 'kwani ma bas ma Yassakar i'baar mo kun 'kwarkunu ka aliiṗi iss 'kwanimpa doŋgon i'ce'dka aliiṗi pesu/ kun 'bitha 'bi'th e mo/as i'baar mo, me'd jin dhukunu gway ki kuŋ gu'b buni mo be.

Kuŋ gu'b ma Benyjamiin mo

6 Iiya/ ma Benyjamiin ikwara uni ta i Bela, dhala Beḵer, dhala Jediya/iil mo. 7 Dhali Iya/ ma Bela uni ta i Esbon, Ussi, dhala Ussi/iil, dhala Jerimoṯh, dhala Iri, ta 'kuṗan jin 'kon ma ṗo/ imudhe'd gi 'kwani ma bas mo dhali 'kwani kun 'bitha 'bi'th e mo/as mo. Uni kun 'kwarkunu gway imun e kun gu'b buni 'kona alipi iss 'kwanimpa 'de/ i'ce'dka su/ i'ce'dka iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd i'ce'dka doŋgon mo be. 8 Dhali iya/ ma Beḵer uni ta i Semira, dhala Yuwash, dhala Li/aasar Eliyoyenayi, dhala Omri, dhala Jeremoṯh, dhala Abijah, dhala Anathoṯh, dhala Alemeṯh mo. Uni gwansani 'baar mo uni ta iya/m piti mo. 9 Kun 'kwarkunu gway e kuŋ gu'b buni mo, isi ka nyaḵumyil buni mo tani, 'peni 'kuṗan 'kwani ma bas buni uni 'kona aliiṗi iss 'de/ i'ce'dki iss 'kwanimpa 'kume'd mo, kun 'bitha 'bi'th e mo/as mo. 10 Ya/ ma Jediya/iil ka Bilhan mo. Iiya/ ma Bilhan uni ta i Je/ush, dhala

Benyjamiin, dhala Ehud, dhala Ḵenaanah, dhala Sethan, dhala Ṯarshish, dhala Ahishahar mo be. 11 Uni gwansani 'baar mo ta iya/ ma Jediya/iil mo. Kun 'kwarkunu eya warka/ gi 'kwani ma bas buni mo uni 'kona alipi 'kume'd i'ce'dka pesu/ i'ce'dki iss 'kwanimpa i'kume'd 'peni 'kwani ma bas buni mo, dhali 'peni 'kupan ma ris kuŋ gu'b mo, dhali 'kwani kun 'bitha 'bi'th i mo/as kun mini hame'd mo goma ṯu'c ma thuruḵ mo. 12 'Kwani Shuppi dhali 'kwani Huppi uni ta emen ma Iir mo, dhali 'kwani Hushi uni ta emen ma Aher mo.

Kuŋ gu'b ma Naptaali/ mo

13 Iiya/ ma Naptaali/ uni ta i Jahsi/iil, dhala Guni, dhala Jeser, dhala Shillem-emen ma Bilha mo.

Kuŋ gu'b ma Manassa mo 'pena (Bora luŋgu'b mo)

14 Emen ma Manassa uni ta ii Asri/iil, kun ta emen piti 'pena 'boma laçam piti jin ta Araam mo. (Ayim dho'thki'da Makir, jin ta'da baba ma Gile'd mo be. 15 Yan'ko'da Makir ḵalki ash 'peni 'kwani Huppi mo dhali 'kwani Shuppi mo, dhali gway gi 'bwah piti ka Maaḵga mo.) Gway gi ji gi 'kon ma po/ isu/ ka Selopehad mo, jin taki'd gi jasi i'bwa/ mo. 16 Yan'ko'da Maaḵga, jin ta asha Makir mo tani, dho'thki ya/ mo dhali ayim yuḵki a'di ka Peresh mo, dhali gway ma kam piti ka Sheresh mo, dhali iya/um piti uni ta ii Ulam dhala Raḵem mo. 17 Ya/ ma Ulam ka Bedan mo. Uni gwansan ta emen ma Gile'd mo, jin ta ya/ ma Makir mo, jin ta ya/ ma Manassa mo be. 18 Dhali 'bwah ma Gile'd ka Hammoleḵeṯh dho'thki'da Ishho'd, dhala Abiyeser, dhala Mahlah mo. 19 Dhali iya/ ma Shemida uni ta i Ahiyan, dhala Shaḵim, dhala Liḵhi, dhala Aniyam mo.

Kuŋ gu'b ma Eprayiim mo

20 Emen ma Eprayiim uni ta i Shuṯhela, dhala Bere'd jin ta ya/m piti mo, dhala Tahaṯh jin ta ya/um piti mo, dhala Eliyada jin ta ya/m piti mo, dhala Eliyada jin ta ya/um piti mo, dhala Tahaṯh jin ta ya/m piti mo, 21 Sabad jin ta ya/m piti mo, dhala Shuṯhelah jin ta ya/m piti mo. Dhala Eser dhala Ele'd uni 'koshkina wathi/ gi paŋ Gaṯh jwa mo, kun ta 'kwani gun cila bampa/ mo, ki uni iikin mmoḵwal to/em buni mo. 22 Eprayiim jin ta'da babam buni a'di diṯkina bwa gom uni ka cim ka

ris mo, dhali ikam piti iiyin mmomalas a'di mo be. 23 A'di yaki'd bway ashim piti mo. Ayim bwaaki'd mo dhali dho'thki ya/ mo. Eprayiim yukki a'di gway ka Beriya mo, gom monto'c bwa jin diki'd e kuŋ gu'b piti mo. 24 'Bwa/um piti ka Sheraah mo, jin nyaŋki mo 'twa/ ka 'cesh mo dhali Beth Horon isi mis mo dhali Ussen Sheraa mo. 25 Repah ta ya/m piti mo, dhala Reshep jin ta ya/m piti mo, dhala Telah jin ta ya/m piti mo, dhala Tahan jin ta ya/m piti mo, 26 dhala Ladan ta ya/m piti mo, dhala Ammihu'd jin ta ya/m piti mo, Elishama jin ta ya/m piti mo, 27 dhala Nuun ta ya/m piti mo, dhala Jeshuwa jin taki ya/m piti mo be. 28 Dhali aris tom buni dhali aris moŋ'ko uni ta Beth/iil dhali bampam piti kun 'kon ki kuŋ 'kam mo mo. Uni marki is 'kupki mom'pesho'k bway Naaran dhali 'kupka bora luŋ gu'b bway Geser mo dhali bampam piti mo, dhali bway Shakiim dhali bampam piti mo bway Ayya mo dhali aris bampam piti mo. 29 E bwaŋgwayu/ nyakka Manassa ta pam Beth Shan dhali bampam piti mo, dhali Taanac dhali aris bampam piti mo, dhali Megiddo dhali aris bampam piti mo, dhali Dor dhali bampam piti mo. Dhali E bampa/ gwansan uni 'kona emen ma Yusuup jin ta ya/ ma Israyiil mo be.

Kuŋ gu'b ma Ashiir mo

30 Iya/ ma Ashiir uni ta ii Imnah, dhali Ishba, dhali Ishbi, dhala Beriyah mo. Dhala Serah taki 'bwah buni mo be.31 Iya/ ma Beriyah ta ii Heber dhala Malki/iil mo, jin taki'da baba ma Birsayith mo. 32 Dhali iya/ ma Heber ta i Japlet, Shomer, dhala Hotham mo. Dhala Shuwa taki 'bwah buni mo. 33 Dhali iya/ ma Japlet ta i Pasak, dhala Bimhal, dhala Ashbath mo. Uni gwansan ta uci ma Japlet mo. 34 Shomer, jin ta'da kam ma Japlet mo, a'di taki'd gi iya/ gwansan mo: Rohga/, dhala Hubba, dhala Araam mo be. 35 Akam ma Shemer ka, Helem, a'di taki'd gi iya/ gwansan mo: ASopah, dhala Imna, dhala Shelesh, dhala Amal mo. 36 Dhali iya/ ma Sopah ta i Suwah, dhala Harneper, dhala Shuwal, dhala Beri, dhala Imrah, 37 dhala Beser, dhala Ho'd, dhala Shamma, dhala Shilshah, dhala Ithran, dhala Beera mo be. 38 Iiya/ ma Jether ta i Jepunni, dhala Pispah, dhala Ara mo. 39 Dhali iya/ ma Ullah ta i Arah, dhala Hanni/iil, dhala Risiya mo. 40 Uni gwansani 'baar mo ta emen ma Ashiir mo. Uni ta 'kupan gi 'kwani ma bas buni mo, 'kwani kun ha me'd mo, dhali 'kwani kun 'bitha

'bi'th e mo/as mo, dhali tapa e bwamani imanshu bway mo. 'Kwani kun dhukunu 'kona aliipi iss 'de/ i'ce'dka pe'de/ imun kun 'kwarkunu gway ki uci gi ucim buni mo uni kun hame'd goma tu'c ma thuruk mo be."

Gwo Ma Risa Cim 'De/ 8

Mombele'th gi kuŋ gu'b ma Malik Shawuul jin ta wathi/ ma Benyjamiin mo

1 Iiya/ ma Benyjamiin 'koni mudhe'd mo abwanyaram piti ka Bela mo, dhali kar ka Ashbel mo, dhala Ahara mo, 2 dhala Nohah, dhala Rapa mo. 3 Iiya/ ma Bela uni ta i Addar, dhala Gera, dhala Abihu'd mo, 4 dhala Abishuwa, dhala Namaan, dhala Ahowa mo, 5 dhala Gera, dhala Shepupan, dhala Huram mo.

6 Uni gwansan ta emen ma Ehu'd uni kun ta 'kupangi kuŋ gu'b gi ibaba gom 'kwani gi pa Geba mo, uni kun miikunu ki mom'bi'th mmo/ii bway Manahath mo: 7 ANamaan, dhala Ahija, dhala Gera mo. Jin ta jiŋ 'ko'd mo tani, Gera, shuki uni bway e mo iim buni mo. A'di taki'da baba ma Ussa dhala Ahihu'd mo.

8 Dhala Shaharayim ta'da baba gi uci eya 'cesh gi pa Mowaa'b mo, i'ko'di a'di dhalki up piti 'pen mo aHushim dhala Baara mo be. 9 Ki ashim piti ka Ho'desh mo tani, aShaharayim ta'da baba ma Yubaa'b, dhala Sibiya, dhala Mesha, dhala Malkam mo, 10 dhala Jeyus, dhala Sakiya, dhala Mirmah mo. Uni gwansan ta iya/m piti mo, kun ta 'kupan gi kuŋ gu'b gi ibaba mo. 11 A'di ntwa/a/ ta'da baba ma Abitub mo dhala Elpaal ka Hushim mo. 12 Iya/ ma Elpaal ta i Eber, Misham, dhala Sheme'd mo (kun nyaŋki pa Ono dhali pa Lo'd inyakki ushi bampam piti kun 'kamki mo is mo). 13 Imun si'da/ uni ta i Beriya dhala Shema mo. Uni ta 'kupan gi kuŋ gu'b gi ibaba gwansan kun 'kon e Ayijalon mo, kun urki 'kwani gi paŋ Gath ka pije/ mo. 14 Beriya taki'd gi iya/ gwansan mo: Ahiyo, dhala Shashak, dhala Jeremoth, 15 dhala Sebadiya, dhala Ara'd, dhala Eder, 16 dhala Maykol, dhala Ishpah, dhala Joha uni kun ta iya/ ma Beriyah mo be. 17 Sebadiya, dhala Meshullam, dhala Hiski, dhala Heber. 18 dhala Ismerhiya, dhala Islayiya, dhali iya/ ma Yubaa'b uni ta iya/ ma Elpaal mo. 19 dhala Jakim, dhala Sikri, dhala Sabdi. 20 Dhala Eli/enayi, dhala Sillethayi,

dhala Eli/iil, 21 dhala Adayiya, dhala Berayiya, dhala Shimrath uni ta iya/ ma Shimeyi mo. 22 Dhala Ishpan, dhala Eber, dhala Eli/iil, 23 dhala A'bdon, dhala Sikri, dhala Hanaan, 24 dhala Hananiya, dhala Elam, dhala Anthothijah, 25 dhala Ipdeyiya, dhala Panu/iil ta iya/ ma Shashak mo be. 26 Dhala Shamsherayi, dhala Shehariyah, dhala Athaliyah, 27 dhala Jaareshiya, dhala Eliyya, dhala Sikri ta iya/ ma Jeroham mo. 28 Uni gwansan ta 'kupan gi 'kwani ma bas buni mo---isi ki gway gi kuŋ gu'b kun 'kwarkunu mo uni kun ta 'kupan mo. Uni gwansan ta tapa gi 'kwani kun 'kokin e pa Urushaliim mo.

29 Baba ma Gibeyon, ka Jeyi/iil, jin yukkunu ash gway ka Maaka mo, jin diki'd e Gibeyon mo be. 30 Ya/ jin ta'da bwanyaram piti ka A'bdon, jin bathkin ma Sur, dhala Kish, dhala Baal, dhala Nadaab, 31 dhala Gedor, dhala Ahiyo, dhala Seker mo. 32 Dhali ya/ ma Jeyi/iila kamu/ ta'da Mikloth, jin ta'da baba ma Shimeyah mo. Uni si'da/ 'kokin mmo'dish 'kwanim buni is e pa Urushaliim mo be.

33 Ner ta'da baba ma Kish mo. Kish ta'da baba ma Shawuul mo. Dhala Shawuul ta'da baba ma Jenethan, dhala Malki-Shuwa, dhala Abinadab, dhala Esh-Baal mo. 34 Ya/ ma Jenethan ka Merib-Baal mo. Merib-Baal ta'da baba ma Mika mo. 35 Iya/ ma Mika ta i Pithon, Melek, dhala Tareya, dhala Ahas mo. 36 Ahas ta'da baba ma Jehoyadda mo. Jehoyadda jin taki'da baba ma Alemeth, dhala Asmabeth, dhala Simri mo. Dhala Simri ta'da baba ma Mosa mo be. 37 Mosa ta'da baba ma Bineya mo. Bineya ta'da baba ma Rapa mo. Dhala Rapa ta'da baba ma Ele/asa mo. Dhala Ele/asa ta'da baba ma Asel mo. 38 Dhala Asel taki'd gi iya/ ipe'de/ mo, dhali gway buni anansan mo: Asrikam, dhala Bokeru, dhala Ishma/iil, dhala She/ariya, dhala Obadayya, dhala Hanaan mo. Uni gwansan i'baar mo ta iya/ ma Asel mo be.

39 Dhali iya/ ma Eshek, jin ta'da kam piti mo tani, uni ta ii Ulam jin ta'da bwanyaram piti mo, dhala Je/ush jin ta jin 'kon ma po/ isu/ mo, dhala Elipelet jin 'kon ma po/ ikwara mo. 40 Dhali iya/ ma Ulaam ta 'kwani kun 'bitha 'bi'th e mo/as mo dhali 'kwani kun mishina bwa shin mo. Uni takin gi iya/ ka ris mo dhali iya/ kun ta idhan baba mo, 'peni mondeŋ e ka kuluny ta iss 'kwanimpa mudhe'd i'ce'dki iss su/ i'ce'dka 'kume'd mo. Uni gwansan i'baar mo taki emen ma Benyjamiin mo be.

Gwo Ma Risa Cim 'De/ 9

1 Wakan 'kwani ma Israyiil i'baar mo 'kwarkunu gway eya nyaḵum yil buni mo. Uni 'kwarkunu gway eya warka/ ma ris imaliḵ ma Israyiil mo. Me'da Yahuuda/ mo tani, uni ḵalkunu ka pije/ bway pam Baabil mo gom miim buni kun 'koki ta kuŋ gana/ mo. 2 Kun ṯwa/a/ kun doḵkunu ka nyaŋ'ko'd e mom buni mo, eya ris 'peŋkuman bampam buni mo tani, uni ta 'kwani ma Israyiila tiya mo, igasiis, dhali 'kwani Lawi, dhali imanmii to gi gu'b gi mondhelela dhelel mo be.

'Kwani kun 'kokin e pa Urushaliim mo

3 Emen ma Yahuudan tiya mo, dhala Benyjamiin, dhala Eṗrayiim, dhala Manassa 'kokin e pa Urushaliim mo. 4 'Kwani kun̄ 'kokin inyaḵka Uṯhayi jin ta ya/ ma Ammihu'd jin ta ya/ ma Omri jin ta ya/ ma Imri jin ta ya/ ma Bani mo, jan 'de/ 'peni emen ma P̱aris jin ta ya/ ma Yahuuda/ mo. 5 E bwamani 'kwani Shelan ta i Asayiya jin ta'da bwanyara/ dhali iya/m piti mo be. 6 E bwamani emen ma Serah ta'da Jewu/iil mo. Mondeŋ e gi 'kwanim buni ta iss 'kwanimpa iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd i'ce'dka iss 'kwanimpa doŋgon i'ce'dka 'kume'd mo be. 7 E bwamani emen ma Benyjamiin ta i Sallu jin ta ya/ ma Meshullam ya/ ma Hodabiyah jin ta ya/ ma Hassenuwa mo. 8 Imun si'da/ ta i Ibneyiya jin ta ya/ ma Jeroham mo; Ela jin ta ya/ ma Ussi jin ta ya/ ma Miḵri mo; dhala Meshullam ta i ya/ma sheṗathayi jin ta ya/ ma Re/u/iil ya/ ma Ibnija mo. 9 'Kwanim buni mo, isī ki moŋ'kwar gway ki kuŋ gu'b buni mo tani, 'deŋkunu ki iss 'kwanimpa ka iss isu/ i'ce'dka mudhe'd i'ce'dki iss su/ i'ce'dka 'kume'd i'ce'dka pe'de/ mo. 'Kwani gwansan i'baar mo uni ta 'kuṗan gi kuŋ gu'b gom kuŋ gu'b gi idhan babam buni mo be.

Igasiis e pa Urushaliim mo

10 Igasiis uni ta i Jedayiya, dhala Jehoyiyari'b, dhala Jaḵin mo. 11 Imun si'da/ Asariya jin ta ya/ ma Hilḵiyah ya/ ma Meshullam jin ta ya/ ma Saduuḵ ya/ ma Merayiyoṯh jin ta ya/ ma Ahiṯu'b mo, jin ta jan 'de/ jin ca'd e gu'b ma Arumgimis mo. 12 Imun Adayiya ta ya/ ma Jeroham jin ta ya/ ma P̱ashhur ya/ ma Malḵijah mo. Imun si'da/ Maasayi ta ya/ ma Adi/iil jin ta ya/ ma Jahsera ya/ ma Meshullam jin

ta ya/ ma Meshillemith ya/ ma Immer mo. 13 'Kwanim buni, uni kun ta 'kupan gi 'kwani ma bas buni mo tani, deŋkunu e ka alipi 'de/ i'ce'dka iss 'kwanimpa iss 'de/ i'ce'dka iss 'kwanimpa ikar'ba'c i'ce'dka issi kwara mo. Uni mishi mii kagahara goma tu'c mmo mii to e gu'b ma Arumgimis mo be.

'Kwani Lawi e pa Urushaliim mo

14 E bwamani 'kwani Lawi mo tani, aShemayiya jin ya/ ma Hasshu'b ya/ ma Asrikam jin ta ya/ ma Hashabiya, e bwamani emen ma Merari mo. 15 Dhali si'da/ Bakbakkar, dhala Heresh, dhala Galal, dhala Mattaniya jin ta ya/ ma Mika ya/ ma Si'kri jin ta ya/ ma Asap mo. 16 dhala Obadayya jin ta ya/ ma Shemayiya ya/ ma Galal jin ta ya/ ma Jeduthun mo; dhala Berekiya jin ta ya/ ma Asa ya/ ma Elkanah, dhali jin diki'd e ushi bampa/ gi 'kwani Netopath mo.

'Kwani Lawi kun ta Imançor 'twaŋkal mo

17 Iman hil 'twaŋkal ta i Shallum, dhala Akkub, dhala Talmun, dhala Ahiman, dhali 'kwanim buni mo. AShallum ta'da manshu bway buni mo be. 18 Jin twa/a/ uni doshkin mmoçor 'twaŋkala goŋ ma malik eya 'ban mom'pesho'k gom moŋ'ko gi emen ma Lawi mo. 19 Shallum jin ta ya/ ma Kora ya/ ma Ebiyasap, jin ta ya/ ma Kora, dhali 'kwanim piti 'pena bas piti mo, kun ta 'kwaniŋ Kora mo tani, uni cakin eya tu'c gi monyçor miin to mo. Uni çorki 'twaŋkal gu'b burrinye/ mo, me'd idhan babam buni kun çorki moŋ'ko gi Tapa mo, dhali uni si'da/ çorki 'twaŋkal mo be. 20 Pinehas ya/ ma Eli/asar a'di ta wathinyca'd 'peni uni ntwa/a/ mo, dhali Tapa diki'd inyakki a'di mo. 21 Sakariyya ya/ ma Meshelemiyah a'di ita'da mançor 'twaŋkal gu'b burrinye/ gi montul is mo. 22 Aris uni 'baar mo kun kwanykunu me'd imançor 'twaŋkala goŋ eya ris 'twaŋkal deŋkunu e ki iss 'kwanimpa 'kume'd i'ce'dka 'kume'd i'ce'dka su/ mo. Gway buni uni 'kwarkunu eya nyakum yil e ushi bampam buni mo. ADawuu'd dhala Samu/iil jin ta'da manhil mo kwanyki uni bwaya ris mo ma tu'c buni gi gamu me'd mo. 23 Wakan uni dhali emen buni kwanykunu mmoçora ris 'twaŋkala goŋ gi gu'b gi Tapa mo, a'di jin yukkunu ki gu'b gi mondhelela dhelel mo be. 24 Iman çor 'twaŋkala goŋ uni dhukunu eya 'bana doŋgon i'baar mo, 'kupki mom'pesho'k mo, dhala bora luŋgu'b, dhala 'bana binycam, dhala

'bana bimporos mo. 25 Ikam buni, kun 'kokin eya ris ushi bampam buni mo, kun iiyin mmowoṯha woṯh goma cimi pesu/ mo, ki jiŋ gar mo. 26 Hili imanshu bwaya doŋgon 'peni imanc̲or 'twaŋkala goŋ mo tani, uni kun ta 'kwani Lawi mo, uni gamki gwo is ka ris bwaman gu'b mo dhali inyak̲ka ris bwaŋgu'b kun dhunu to mo e gu'b ma Arumgimis mo. 27 Uni mini 'ko mon'thiny eya ris mom buni i'baar mo mmo'kam gu'b ma Arumgimis is mo haali/ uni mini mish mii mmoc̲or a'di mo. Uni mini k̲a'd a'di isa yempa/ mon'thamo/ mo be.

'Kwani Lawin tiya kun cilkina mom'bi'th mo

28 Kun tiya 'peni uni ta imandhunu mmohil to gi gu'b gi mondhelela dhelel mo; uni deŋki aris to e mo me'd jin k̲alunu uni bway bwaman mo dhali me'd jin k̲alkunu uni ka pije/ mo. 29 Kun tiya si'da/ kwanykunu mmohil to ki 'bore/ goma ris to gi gu'b gi mondhelela dhelel mo, aris to kun nyoŋkunu mo, dhali aris to kun c̲inu mo, inyak̲ka dip̲anya 'borga/ mo, asu, dhala ayin, dhala 'bicajwahar, dhala ris cwa kun k̲uya k̲uy mo. 30 Iya/ gi igasiisa tiya 'koshki cwa e ki to kun k̲uya k̲uy mo. 31 Mattiṯhiya mo, jan 'de/ 'peni 'kwani Lawi mo, jin taki'da bwanyara/ ma Shaluum jin ta 'kwani K̲ora mo, a'di jin karu ki ca mmothoson maaŋk̲uthu'd gom to kun c̲inu mo be. 32 Ikam bunin tiya, ta emen gi 'kwani Kohaṯh mo, uni dhukunu ki imamhil maaŋk̲uthu'd e buŋ'kus mo, mmothoson a'di isa yempa/ ka cima pesu/ mo.

33 Imanyuk̲ gway dhali 'kup̲an gi 'kwani ma bas gi 'kwani Lawi 'kokin eya ris bwaman gu'b e gu'b gi mondhelela dhelel me'd jin 'kokina uni ki 'kus 'pena t̲u'c mo, haali/ uni k̲alkina risa t̲u'c buni ki mii kun kwanykunu uni montee dhali mon'thiny mo. 34 Uni gwansan ta imanshu bway gi 'kwani ma bas gi 'kwani Lawi mo, isi ka nyak̲um yil kun 'kwarkunu mo, dhali 'kwani kun ta tap̲a mo. Uni 'kokin e pa Urushaliim mo be.

Kuŋ gu'b ma malik̲ Shawuul mo

35 ABaba ma Gibeyon, ka Jeyi/iil, gway gi ashim piti ka Maak̲a, a'di diki'd e pa Gibeyon mo. 36 Dhali Ya/m piti jin ta'da bwanyara/ ka A'bdon mo, yan'ko'd iya/m piti ki i Suur, dhala Kish, dhala Baal, dhala Ner, dhala Nadaab, 37 dhala Gedor, dhala Ahiyo, dhala Sakariyya,

dhala Mikloth mo be. 38 Dhala Mikloth ta'da baba ma Shime/am mo. Uni si'da/ 'kokin mmo'dish ikam buni is e pa Urushaliim mo. 39 Ner ta'da baba ma Kish mo. Kish ta'da baba ma Shawuul mo. Shawuul ta'da baba ma Jenathan, dhala Malki-Shuwa, dhala Abinadaab, dhala Esh-Baal mo be.

40 Ya/ ma Jenathan ka Merib-Baal mo. Dhala Merib-Baal ta'da baba ma Mika mo. 41 Iya/ ma Mika ta i Pithon, dhala Melek, dhala Tahreya, dhala Ahaas mo. 42 Ahaas ta'da baba ma Jadaa mo. Dhala Jadaa ta'da baba ma Alemeth, dhala Asmabeth, dhala Simri mo. Dhala Simri taki'da baba ma Mosa mo. 43 Mosa ta'da baba ma Bineya mo; dhala Repayiya ta ya/m piti mo, dhala Eli/asa ta ya/m piti mo, dhala Asel ta ya/m piti mo. 44 Asel ta'd gi iya/ ipe'de/ mo, dhali gway buni ta i Asrikam, dhala Bokeru, dhala Ishma/iil, dhala She/ariya, dhala Obadayya, dhala Hanaan mo. Uni gwansan ta iya/ ma Asel mo be.

Gwo Ma Risa Cim 'De/ 10

Moŋkar 'kup gi mo shi/ bwa ma Shawuul dhali iya/m piti mo

1 I'dishesan 'kwaniŋ gwath Palasthiin askin apowa Israyiil mo. Aris 'kwani ma Israyiil sokin 'peni bwambori 'kwani Palasthiin mo dhali ta'kkina 'cesh mmowu mo e 'kuwosh Gilbowa mo. 2 'Kwanim Palasthiin urkina shawuul isho'k ki 'dish 'dish mo dhali ya/m piti mo. 'Kwanim Palasthiin 'koshkina Jenathan jwa mo, dhala Abinadaa'b mo, dhali Malki-shuwa mo, jin ta iya/um piti mo. 3 Mo/as dita dit apowa shawuul mo, dhali 'kwani kun mishkina bwa shin bu'thki a'di mo, dhali uni 'koshki a'di ki jama/ mo. 4 Yan'ko'da Shawuul oki'da mankala goŋgorom piti gwo mo ki, "Buki gandala turgam pini mo dhali su'kki aha/ mo. Isi ciki/, ki uni gwansan kun 'konu ki 'citha munyjalyis mini iiyu/ mo dhali mii aha/ ki shi/ mo." Hili amankala goŋgorom piti diki mii kan mo, gom a'di ko/ki is kagahara/ mo. Wakana Shawuul bu'thki gandala turgam pitiŋ gana/ mo dhali su'k is piti mo be. 5 Ka mankala goŋgorom piti mishki mo ka Shawuul wuki'd mo tani, a'di su'k is piti ki gandala turgam piti ki bwaya 'de/ mo dhali wuki'd mo. 6 Wakana shawuul wuki'd mo, dhali iya/um pitiŋ kwara mo, wakan kuŋ gu'b piti i'baar mo wukin imontal'de/ mo be.

7 Ki 'kwaniŋ gwaṯh ma Israyiil i'baar mishki mo e embul moshu'd ki uni sokin mo dhali ka Shawuul dhali iya/um piti uni wukin mo tani, uni dhalki aris 'peŋkuman bampam buni 'pen mo dhali sokin mo. Yan'ko'd 'kwanim P̱alasthiin iiyin mo dhali 'kokin e uni mo. 8 Mii yan miiki'd ka cim jin 'ko'd mo, ki 'kwanim P̱alasthiin iiyin mmoḵala aris to 'baar mo kun 'bora 'bor 'peni 'kwani kun wukin mo, ki uni gamkina Shawuul dhali iya/um piti biṯkina 'cesh ap̱o/ 'Kuwosh Gilbowa mo. 9 Uni buḵki a'di burrinye/ mo dhali ḵalki 'kup̱ piti mo dhala goŋgorom piti mo. Uni hashki imanḵal gwo e P̱alasthiin mmoḵal gwom 'borga/ goma ris tomp̱inycon buni mo dhali e 'kwani mo. 10 Uni karkina goŋgorom piti e gu'b gi mondhelela dhelel ma risa rum buni mo, dhali deḵkna simaŋ 'kup̱ piti e gu'b gi mondhelela dhelel ma Dagon mo. 11 Ka Jabesh Gile'd ciḵki gwo gi 'kwanim P̱alasthiin 'ibaar mo gom mii kun miikunu goma Shawuul mo tani, 12 'kwaniŋ gwaṯh i'baar mo askin dhali iikin mo dhali ḵal buŋgwar is ma Shawuul dhali buŋgwar is gi iy/m piti gwansan mo, dhali ḵali uni e Jabesh mo. Uni kankina simam buni e 'pena c̱aww e Jabesh mo dhali ga/ki to ka cimi pesu/ mo.

13 Wakana Shawuul wuki'd gom mii jin diki ta jiŋ gana/ mo ki mii jin miikina a'di jin diki ta jiŋ gana/ ap̱o/ Tap̱a mo. a'di diki ha aris gwo gi Tap̱a e kun yethuwa ye'th sho'k mo, hili doṯ gwo gom mom'bi'th is 'peni jan 'deŋ kamu/ jin walki 'twa/ e 'kwani kun wukin mo be. 14 A'di diki simm mo jin ṯoru bway 'peni Tap̱a e mo, wakan Tap̱a 'koshki a'di jwa mo dhali ṯu'kki dhan 'peŋkuman bampa/ ka nyaŋ'ko'd̄ eya Dawuu'd jin ta ya/ ma Jessi mo.

Gwo Ma Risa Cim 'De/ 11

Dawuu'd karkunu ka Maliḵ ap̱owa Israyiil i'baar mo

1 Dhali 'kwani ma Israyiil i'baar mo tulki is imonṯal 'de/ inyaḵka Dawuu'd e Hebruun mo dhali oki gwo mo ki, "Hili mo mo ma, aman tana shuman is pini dhala sima/ mo. 2 Ki embul jin ṯwa/a/ mo, ka Shawuul taki'da maliḵ ap̱o/ am mo tani, a'di ta /e jin suskina thuruḵ ma Israyiil mo. Tap̱a Arumgimis pini oki /e mo ki, ' /E mini ta manhil 'kwanim pem ma Israyiil mo, dhali /e mini ta manjiya ji ap̱o/ 'kwanim pem ma Israyiil mo be.'" 3 Wakan 'kwaniny gwanyjaḵa/ ma Israyiil i'baar uni iiyin bwaya maliḵ e pa Hebruun mo, dhala Dawuu'd gamki

gwo me'd inyaḵki uni e bwambori Tapa mo. Uni wolkina Dawuu'd ayini 'kup mmota maliḵ apowa Israyiil mo. Ki bway yan mo tani, ki gwo gi Tapa minu tor eya tente/ ki gwo ma Samu/iil yayi'd ka ḵar/e mo.

'Peŋkuman bampa/ ma Dawuu'd mo

4 Dawuu'd dhali 'kwani ma Israyiil i'baar mo iikin bway pa Urushaliim mo (a'di caan jin ta pa Yaabus) mo. I'dishesan 'kwani Jabus mo, dhali 'kwani gi bampa/, uni 'kokin imun mo. 5 'Kwani gi pa Yaabus okina Dawuu'd gwo mo ki, "/E mini diki yayu/ bwaman imahan mo." Hila Dawuu'd ḵalki mom'bi'thga/ gi pa Sihyuun mo, a'di caan, jin ta 'peŋkuman bampa/ ma Dawuu'd mo. 6 Dawuu'd a'di oki gwo mo ki, "A'diyin jin 'koshki 'kwani Yaabus ntwa/a/ midi ta tapa mo dhali ta wathinyca'd mo." Wakana Yuwaa'b jin ta ya/ ma Seruyiya 'koshki'da 'kosh ntwa/a/ mo, wakan a'di karkunu ki tapa mo be. 7 Dhala Dawuu'd telki mii 'pen mmodi e mo jin 'bitha 'bi'th mo. Wakan uni yuḵki a'di ki 'peŋkuman bampa/ ma Dawuu'd mo. 8 A'di nyaŋki 'peŋkuman bampa/ e mo 'baar mo 'peni Millo mo dhali ka nyaŋ'ko'd bway moŋ'kam ma dhana gaŋgara/ mo. Yuwaa'b nyaŋki 'peŋkuman bampan tiya doḵ/e mo be. 9 Dawuu'd taki'd gi mom'bi'th ki nyanye/ mo dhali ki nyanye/ mo haali/ Tapa taki'd ga/ thuruḵ gi momis nyaḵki a'di mo.

'Kwani ma Dawuu'd kun 'Bitha 'bi'th mo

10 Uni gwansan ta imanshu bway kun takin ma Dawuu'd mo, kun torki is buni ki 'bitha 'bi'th nyaḵki a'di e 'peŋkuman bampam piti mo, imontal 'de/ inyaḵki 'kwani ma Israyiil i'baar mo, mmokar a'di ka maliḵ mo, mmoha gwo gi Tapa e goma Israyiil mo be. 11Yansan a'di ta mondhu gway gi 'kwani ma Dawuu'd kun 'bitha 'bi'th mo: Jashobeyam, jin ta ya/ gi wathi/ gi pa Haḵmun mo, jin ta wathinyca'd gi 'kwani gi gu'b ma tu'c mo. A'di 'koshki 'kwaniŋ gwath jwa iss 'kwanimpa ḵarpa'c ka meem piti e mo/asa 'de/ mo. 12 I'kodi a'di mo tani ta'da Eli/asar jin ta ya/ ma Dodo mo, jin ta wathi/ Aho mo, a'di jin ta jan 'de/ 'peni 'kwaniŋ gwatha kwara kun 'bitha 'bi'th mo. 13 A'di diki'd inyaḵka Dawuu'd e Pas Dammim mo, dhali imun mo tani 'kwanim Palasthiin tulki is imontal 'de/ gom dhan mo/asa caaga/ mo, e mo yin jin dikina pos e mondhe'd mo dhali athuruḵ sokin 'peni

'kwanim P̲alasthiin mo be. 14 Uni doshkin e bwamani mondhe'd mo. Uni ceshki a'di ka p̲o/ mo dhali 'koshki 'kwanim P̲alasthiin jwa mo dhali Tap̲a 'cuk̲ki uni ki dhan momp̲i mii e mo be.

15 Yan'ko'd imanshu bway ikwara 'pena iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd iikin ka 'cesh bway wosh eya Dawuu'd mo, e jurum wosh ma Adullam mo. Athuruk̲ gi 'kwanim P̲alasthiin takin gi moŋ'ko e embul momba'da'd ma Rep̲ayiim mo. 16 Ki embul c̲aan aDawuu'd diki'd e jurum wosh piti jin 'bitha 'bi'th mo, ki 'kwanim P̲alasthiin telki moŋ'kom buni e pam Beet̲hlaham mo. 17 Dawuu'd ŋap̲ki yi'de/ mo dhali oki gwo mo ki, "Wak̲ki/ jasi jan 'de/ midi c̲iki aha/ yi'de/ mmop̲i 'peni jis yi'de/ e pam Beethlaham mo tani, jis yi'de/ c̲aan a'di jin 'dishki 'twaŋkala goŋ is mo!" 18 'Kwaniŋ gwat̲ha kwara gwansan kun 'bitha 'bi'th k̲wa/kina thuruk̲ gi 'kwanim P̲alasthiin bwa mo dhali pash yi'de/ 'peni jis yi'de/ gi pam Beet̲hlaham mo, jis yi'de/ jin diki'd e 'twaŋkala goŋ mo. Dhali uni ha'bki yi'de/ mo dhali ha'b a'di bwaya Dawuu'd mo, hili a'di ushki yi'de/ p̲i mo. Wakan, a'di gac̲ki a'di gom Tap̲a mo. 19 Yan'ko'd a'di oki gwo mo ki, "Kari a'di ki si'd si'd haal̲i/ aha/dikina ibwambora Arumgimis mo ki aha/ mina diki mii to yan mo! A/miga/ piya bas gi 'kwaniŋ gwat̲h gwansan kun c̲iki moŋ'koki/em buni mmoha'bki yi'de/ bway aha/ mo?" Haali/ uni dhuki moŋ'koki/em buni e mii shigga/ mo, dhala Dawuu'd ushki yi'de/ p̲i mo. Uni gwansan ta miiŋ gana/ gi 'kwaniŋ gwat̲ha kwara kun 'bitha 'bi'th mo.

20 Abishayi jin ta'da kam ma Yuwaa'b taki wathinyca'd ap̲o/ kuŋ kwara mo. A'di birki'da meem piti me'd 'de/ ap̲o/ iss 'kwanimpa k̲arpa'c mo dhali 'koshki uni jwa mo. A'di taki'd gi gway imont̲al 'de/ inyak̲ki kuŋ kwara mo be. 21 'Peni kuŋ kwara mo tani, a'di cikunu montak̲ ka mak̲amp̲o/ 'peni kun tiya kun tak̲kina uni mo dhali taki wathinyca'd buni mo, wakan ki a'di diki ta jan 'de/ 'peni uni mo.

22 Benayiya jin ta ya/ ma Jehoyiyada ta wathi/ gi mo/as jin 'bi'th ma du ki 'bi'th 'peni K̲absel mo, jin miiki to kun caaca mo. A'di 'koshki iya/ ma Ari/iil kun 'koni su/ jwa 'peni pa Mowaa'b mo. A'di si'da/ yaki'd ka 'cesh e bwaman jis mo dhali 'kosha dhop̲ jwa ka cima 'de/ ka shile/ raskin ap̲owa 'cesh mo be. 23 A'di si'da/ 'koshki wathi/ Masir jwa mo, wathiŋ gwat̲h jin taki'd gi gula/ gi montur imudhe'd mo. Wathi/ Masir taki'dga/ mee jin wana e ki mondwam gi cwa jin shonu

to mo, hili a'di yaki'd ka 'cesh bway a'di ka jasa lukaas mo. A'di bu'thki'da mee 'peni me'd gi wathi/ Masir mo dhali 'koshki a'di jwa ka meem pitiŋ gana/ mo. 24 Benayiya jin ta ya/ ma Jehoyiyada miiki dhan miinycaaga/ gwansan kun gamu/ mii adu is mo, dhali a'di yukkunu gway imontal 'de/ eya 'ban 'kwaniŋ gwatha kwara kun 'bitha 'bi'th mo. 25 'Kwani takki a'di ki nyanye/ 'peni i/askara iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd mo, hili yisa ki nyanye/ me'd 'kwaniŋ gwatha kwara kun 'bitha 'bi'th mo. Naskina/ aDawuu'd karki a'di ki ca 'peni imanc̣or mom piti mo be.

26 'Kwani kun 'bitha 'bi'th e mo/as uni ta ii Asahel jin ta'da kam ma Juwaab, dhala Elhanan jin ta ya/ ma Dodo 'peni pam Beethlaham mo, 27 dhala Shammoth ta wathi/ Haror, dhala Heles jin ta wathi/ Pelon mo, 28 dhala Ira jin ta ya/ ma Ikkesh jin ta wathi/ Teko, dhala Abiser ta wathi/ Anathoth mo, 29 dhala Sibbekayi ta wathi/ Hushath, dhala Ilayi ta wathi/ Aho mo, 30 dhala Maharayi ta wathi/ Netopa'th, dhala Hele'd ta ya/ ma Banaa ta wathi/ Netopa'th mo, 31 dhala Ithayi ta ya/ ma Ribayi 'peni Gibeyah gi emen ma Benyjamiin mo, dhala Benayiya ta wathi/ Pirathon mo, 32 dhala Hurayi 'pena ris embul moshu'd gi paŋ Gaash, dhala Abi/iil ta wathi/ Arbath mo, 33 dhala Asmabeth ta wathi/ Baharum, dhala Eliyabah ta wathi/ ta wathi/ Shaalbon mo, 34 dhali iya/ ma Hashim jin ta wathi/ Gison, dhala Jenathan ta ya/ ma Shaage ta wathi/ Harar mo, 35 dhala Ahiyam ta ya/ ma Sakar ta wathi/ Harar, dhala Elipal ta ya/ ma Uur mo, 36 dhala Heper ta wathi/ Mekerath, dhala Ahijah ta wathi/ Pelon mo, 37 dhala Hesro ta wathi/ Karmel, dhala Naarayi ta ya/ ma Esbayi mo, 38 dhala Yu/iil ta'da kam ma Nethen, dhala Mibhar ta ya/ ma Hagri mo, 39 dhala Selek ta wathi/ Ammun, dhala Naharayi ta wathi/ Beroth (jin ta'da mankala goŋgoro/ ma Juwaa'b ta ya/ ma Seruyiya mo), 40 dhala Ira ta wathi/ Ithri, dhala Gareb ta wathi/ Ithri mo, 41 dhala Uriyah ta wathi/ Hitt, dhala Sabad ta ya/ ma Ahlayi mo, 42 dhala Adina ta ya/ ma Shisa ta wathi/ Ra/uubin (jin ta tapa gi 'kwani Ra/uubin mo) dhali kun 'koni iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd nyakki a'di mo, 43 dhala Hanan ta ya/ ma Maaka, dhala Joshapat ta wathi/ Mith mo, 44 dhala Ussiya ta wathi/ Ashterath, dhala Shama dhala Jeyi/iil iya/ ma Hotham ta wathi/ Aroyer mo, 45 dhala Jediya/iil ta ya/ ma Shimri, dhala Joha (kam piti jin ta wathi/ Tisi mo), 46 dhala Eli/iil ta wathi/ Mahabi dhala Joshabiya iya/ ma

Elnaam, dhala Ithma ta wathi/ Mowaa'b mo, 47 dhala Eli/iil, dhala Obe'd, dhala Jasi/iil ta wathi/ Mesoba mo.

Gwo Ma Risa Cim 'De/ 12

Caa gi cakin ma thuruk ma Dawuu'd mo

1 Uni wansan ta 'kwaniŋ gwath kun iiyin bwaya Dawuu'd bway Si'klak mo, ki a'di urkunu ka pije/ 'peni bwambor ma Shawuul jin ta ya/ ma Kish mo. Uni 'kokin e bwamani i/askar mo, e imanwoth piti e mo/as mo. 2 Uni takin gi to gi mo/as inyakka risa bwa mo dhali uni dhuki me'da bim poros buni eya bwa mo dhali me'da cam buni mo mmo'kosha ris wosh ka luye/ mo dhali mmoshina risa thopa/ 'pena bwa mo. Uni ta 'kwani ma Benyjamiin mo, dhali ta 'kwani ma Shawuul mo. 3 Ahiyeser taki tapa mo, yan'ko'da Yuwash, uni ta iya/ ma Shemaa isu/ jin ta wathi/ Gibeyath mo. Dhali i Jesi/iil dhala Peleṯ, iya/ ma Asmabeth mo. Dhali si'da/ ta i Beraka, dhala Jehu jin ta wathi/ Anathoth mo, 4 Ishmayiya jin ta wathi/ Gibeyon, jin ta'da askar e bwamana iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd mo (dhali e gwoŋkan iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd mo); aJeremaya, dhala Jahasi/iil, dhala Johanaan, dhala Josabad jin ta wathi/ Gederath mo, 5 dhala Elusayi, dhala Jerimoth, dhala Beyaliya, dhala Shemariya, dhala Shepatiya jin ta wathi/ Harup mo, 6 dhali 'kwani Kora uni ta i Elkana, dhala Ishiya, dhala ASareḻ, dhala Joyeser, dhala Jashobeyam, 7 dhala Joyela dhala Sebadiya, kun ta iya/ ma Jeroham 'peni bampa/ Gedor mo.

8 'Kwani Gaadana tiya gamki me'd ka Dawuu'd e mom'bi'thga/ e mombwasho mo. Uni ta 'kwani kun 'bitha 'bi'th e mo/as mo, 'kwaniŋ gwath gi mo/as, thosonki is gom dhan mo/asa caaga/ mo, kun mini butha goŋgoro/ dhala mee mo; kun shwana jis/e ki o'd me'd jis/e ma dhop mo. Uni sokin kagahara/ me'da risa cish eya ris 'kuwosha caaga/ mo be. 9 Dhala Eser jin ta'da manshu bway, dhala Obadayya jin 'kon ma po/ su/, dhala Eliya'b jin 'kon ma po/ ikwara mo, 10 dhala Mishmannah jin 'kon ma po/ idoŋgon mo, dhala Jeremaya jin 'kon ma po/ imudhe'd mo, 11 dhala Attayi jin 'kon ma po/ ipe'de/ mo, dhala Eli/iil jin 'kon ma po/ ipesu/ mo, 12 dhala Johanaan jin 'kon ma po/ ipeŋkwara mo, dhala Elsaba'd jin 'kon ma po/ ipedoŋgon mo, 13 dhala Jeremaya jin 'kon ma po/ i'kume'd mo, dhala Makbannayi jin 'kon ma

po/ i'kume'd i'ce'dka 'de/ mo. 14 Iya/ ma Jaad gwansan ta imanshu bway ma thuruk mo. Agwa'dga/ shuki'da iss 'kwanimpa mudhe'd bway mo, dhala caaga/ kagahara/ shuki'da alip bway mo. 15 Uni 'cithki yi'de/ Uurdun ka ppe jin twa/a/ mo, me'd jin 'tu'dkina a'di yana gap piti mo, dhali urki 'kwani gwansan i'baar mo kun 'kokin eya ris embul momba'da'd mmo/ so mo, 'kupki mom'pesho'k dhali 'kupka bora luŋgu'b mo be.

16 'Peni 'kwaniŋ gwath ma Benyjamiina tiya dhala Yahuuda/ iiyin bway mom'bi'thga/ eya Dawuu'd mo. 17 Dawuu'd yaki'd ka pije/ mmogam uni 'kup mo dhali oki uni gwo mo ki: "Wakki/ um iiyin ki moŋku'th is mmowoth aha/ mo tani, adum pem midi gam me'd inyakki um mo. Hili wakki/ um iiyin mmohe'k aha/ e goma ris 'kwaniŋ 'kup pem mo tani, miin ma Arumgimis gi idhan babam bana imish mo mo dhali mii um ka nyor mo, me'd jin dika/ ki mii to shigga/ mo." 18 Yan'ko'd Shi/in hi'thki'd Amasayi mo, jin ta tapa 'pena iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd mo. Amasayi oki gwo mo ki, "Aman tana kum pini mo, Dawuu'd. Aman 'kona ka 'ban pini mo, ya/ ma Jessi. Mina moŋku'th is idi mo, moŋku'th is gom a'diyin jin wothki /e mo. Dhali Mina moŋku'th is idi gom imanwoth pini mo, haali/ Arumgimis pini a'di wothki /e mo." Yan'ko'da Dawuu'd bu'thki uni mo dhali dhuki uni ki 'kwaninycan apo/ 'kwaniŋ gwath piti mo be.

19 Kun tiya si'da/ 'pena Manassa dhalkina Dawuu'd 'pen mo me'd jin yayina a'di nyakki 'kwanim Palasthiin apowa Shawuul gom mo/asa mo. Naskina/ uni 'koki woth 'kwanim Palasthiin mo, haali/ imanshu bway Palasthiin walki 'twa/ imontal 'de/ mo dhali hashkina Dawuu'd ka pije/ mo. Uni oki gwo mo ki, "A'di midi dhal tapam piti 'pen ka Shawuul e mii shigga/ gi moŋ'koki/em bana mo." 20 Ki a'di yaki'd bway pa Si'klak mo tani, 'kwaniŋ gwath ma Manassa kun gamki me'd ki a'di uni ta ii Adnaa, dhala Josabad, dhala Jediya/iil, dhala Maykol, dhala Josabad, dhala Elihu, dhala Sillethayi, kun ta 'kwaninycan apowa ris aliip ma Manassa mo be. 21 Uni wothkina Dawuu'd mmo/as dhali mmo'daŋkal to mo, haali/ uni ta 'kwani kun 'bitha 'bi'th e mo/as mo. I'ko'd uni taki aris 'kwaninycan eya thuruk mo. 22 Acim 'ko'da cim mo tani, 'kwaniŋ gwath iiyin bwaya Dawuu'd mo mmowoth a'di mo, ntagi mun mo tani a'di taki'd ga/ thurukа caaga/ mo, me'da thuruk ma Arumgimis mo be.

Thuruk ma Dawuu'd e Hebruun mo

23 Yansan a'di ta mondhu ma thuruk gom mo/as mo, kun iiyina Dawuu'd eya Hebruun mo, mmotu'k bampa/ ma Shawuul, jin kalki gwo gi Tapa ka pije/ mo. 24 'Kwani ma Yahuuda/ kalkina racpa/ dhal mee ka aliipi pe'de/ i'ce'ka iss 'kwanimpa iss su/ mo, kun takin gi to gi mo/as mo. 25 'Peni 'kwani ma Simaan uni 'kona alipi pesu/ i'ce'dka iss 'kwanimpa mudhe'd kun ta 'kwani gi mo/as kun 'bitha 'bi'th kun thosonkunu is gom mo/as mo be. 26 'Peni 'kwani Lawi kun askin imun 'kona aliipi doŋgon i'ce'dki iss 'kwanimpa ka iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd mo. 27 Jehoyiyada taki'da manshu bway gi kuŋ gu'b ma Haruun mo, dhali uni kun 'kokin nyakki a'di 'kona alipi kwara i'ce'dki iss 'kwanimpai iss 'de/ i'ce'dka karpa'c mo. 28 Inyakka Saduuk, jin ta dhuru'c wathi/, jin 'bitha 'bi'th e mo/as mo, uni takin gi imanshu bway i iss 'de/ i'ce'dka su/ 'peni 'kwani ma bas piti mo. 29 'Pena Benyjamiin, 'kwani ma Shawuul, uni 'kona aliipi kwara mo. Uni ka ris 'kokin mmohil mo apo/ kun gu'b ma Shawuul ntagi embul yansan mo be. 30 'Peni 'kwani Eprayiim imun 'kona alipi iss 'de/ i'ce'dka iss 'kwanimpa i iss su/ kun ta 'kwani kun 'bitha 'bi'th e mo/as mo, 'kwani kun mishu kagahara/ e 'kwani ma bas buni mo. 31 'Pena woho/ ma wak ma Manassa mo tani 'kwani kun mishu kagahara/ uni 'kona aliipi 'kume'd i'ce'dka peŋkwara kun iiyin mmokara Dawuu'd ka malik mo. 32 'Pena Yassakar mo tani, imanshu bway uni 'ko iss 'kwanimpa 'kume'd kun mishki gwo 'ban goma aris embul mo dhali mishki to jin ŋap ma Israyiil mmomii mo. 'Kwanim buni i'baar mo uni 'kokin e bwaŋ'kwarany gwoŋkan buni mo be. 33 'Pena Sabuluun 'kwaniŋ gwath gi mo/as uni 'kona alipi iss 'kwanimpa iss su/ i'ce'dka 'kume'd mo, kun thosonkunu is gom mo/as mo, inyakka ris to gi mo/as i'baar mo, dhali thosonki is mmoci 'kwani kun 'konu ki kwa/ bwa ki mii jin gamu/ me'd mo. 34 'Pena Naptaali/ mo tani 'kwaninycan gi gu'b ma tu'c uni 'kona alipi 'de/ mo, dhali inyakki 'kwani kun 'kona aliipi iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd i'ce'dka pesu/ inyakka risa racpa/ dhala risa mee mo. 35 'Peni 'kwani ma Daan imun mo tani 'kwani kun thosonkunu is gom mo/as 'kona aliipi iss 'kwanimpa 'de/ i'ce'dka peŋkwara i'ce'dka iss 'kwanimpa iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd mo. 36 'Peni Ashiir imun mo tani 'kwaniŋ gwath kun thosonkunu is gom mo/as uni 'kona aliipi iss 'kwanimpa su/ mo. 37 'Pena 'bana kamu/ gi yi'de/ kumma Uurdun mo,

dhali 'peni 'kwani ma Ra/uubin, dhali 'Kwani ma Jaad, dhala woho/ ma wak ma Manassa mo tani, 'kwani 'kona aliipi iss 'kwanimpa mudhe'd i'ce'dka aliipi iss 'de/ kun takin ga/ ris to gi mo/as mo.

38 I/askar gwansan i'baar mo tani, uni thosonkunu is ki to gi mo/as mo, uni iiyin bway pa Hebruun ka du 'baar mo mmokara Dawuu'd ka malik apowa Israyiil i'baar mo. 'Peni 'kwani ma Israyiila tiya i'baar mo gamki gwo me'd mmokara Dawuu'd ka malik si'da/ mo. 39 Uni 'kokina cimi kwara inyakka Dawuu'dmo, mmoshwa to dhali mmopi to mo, haali/ 'kwanim buni hashki uni nyakka ris tonte/ kun thosonkunu is mo. 40 Ka mar is mo tani, uni gwansan kun 'dishki uni is mo, ki si'd si'd me'da Yassakar mo dhala Sabuluun dhala Naptaali/, uni kali maaŋkuthu'd ka ris thuluny, dhali ka ris kalman, dhala rasan thuluny, dhali arisa morbip, dhali arisa guraasa ma pu/, dhali aris mondek gi mamana mura'th kuthu'd, dhali asu, dhali ayin, dhala ma'diny bip dhala ma'diny ka'bal, haali/ bwaŋ'kunyu'd diki'd eya Israyiil mo be.

Gwo Ma Risa Cim 'De/ 13

Sanduuk kalunu 'peni Kiryath Jariim mo

1 ADawuu'd wothki gwo is inyakki 'kwaninycan ma risa thuruk kun 'kon ma aliipi iss 'kwanimpa imudhe'd mo, inyakki imanshu bway i'baar mo. 2 Dawuu'd oki gwo eya tul'kup 'kwani ma Israyiil i'baar mo ki, "Wakki/ a'di wana e ki a'di 'bora 'bor gom /e mo, dhali wakki/ gwo yan yaya'd 'peni Tapa Arumgimis bana mo tani, dhalki ana hasha imankal gwo e mo 'baar e ikam bana kun bockin eya ris mo ma Israyiil i'baar mo, dhali gom igasiis dhali 'kwani Lawi kun 'kokin eya ris 'peŋkuman bampam buni mo. Dhalki uni toru gwo mmo/ iiyu/ imontal 'de/ inyakki ana mo. 3 Dhalki ana kalina sanduuk ma Arumgimis bana ka nyaŋ'ko'd gom is bana mo, haali/ aman 'kona ki ŋap mii ma Shawuul ka risa cim gi jikina a'di aji mo." 4 Atul'kup 'kwani ka kuluny gamki gwo me'd mmomii aris to gwansan mo, haali/ e jis/e gi 'kwani 'baar mo ki uni wakina e ki uni miiki miiŋkar/e mo. 5 Wakana Dawuu'd tulki 'kwani ma Israyiil is imontal 'de/ i'baar mo, 'peni Yi'de/ Shihor e pa Masir bway Lebo Hamath mo, mmoguya sanduuk ma Arumgimis 'peni Kiriyath Jariim mo be. 6 ADawuu'd dhali 'kwani ma Israyiil i'baar mo iikin bway Baala, a'di caan, jin ta Kiriyath Jariim mo,

jin ta ji gi pa Yahuuda/ mo, mmoḵala Sanduuḵ ma Aumgimis 'peni mun mo, a'di jin yuḵkunu gway gi Tapa mo, Tapa, jin c̣a'bki'd eya ḵurse/ apowa c̣arabiim mo. 7 wakan uni karkina sanduuḵ ma Arumgimis apowa arabiyya this jin dira shuma rum mo. Uni ḵali a'di ka pije/ 'peni kuŋ gu'b ma Abinadaa'b mo. Ussa dhali Ahiyo uni shukina arabiyya jin dira shuma rum bway mo. 8 ADawuu'd dhali 'kwani ma Israyiil i'baar mo uni miiki monshwan to e bwambora Arumgimis ki mom'bi'th buni i'baar mo. Uni pikina arisa dheŋdhenye/ dhali arisa dumbale/, dhali arisa sahana shu e, dhali arisa poome/ mo.

9 Ki uni iiyin e ja'da/ gi toru to ma Kidon mo tani, Ussa piki me'd piti ka pije/ mmobutha sanduuḵ mo, haala morbip golkina to mo be. 10 Yan'ko'd anyor gi Tapa shwaki'd apowa Ussa mo, dhali Tapa 'koshki a'di jwa mo haala Ussa piki me'd piti ka pije/ mmobutha sanduuḵ mo. A'di wuki'd e bwambora Arumgimis mo. 11 Dawuu'd miiki'da nyor haali/ Tapa 'koshki'da Ussa mo. Mo c̣aan a'di yuḵkunu ka P̣aris Ussa ntaga cim yan mo. 12 ADawuu'd ḵo/ki is 'peni Arumgimis ka cim c̣aan mo. A'di oki gwo mo ki, "Aha/ mina guya sanduuḵ ma Arumgimis bway pa e aha/ kata mo?" 13 Wakana Dawuu'd diki joc̣a sanduuḵ bway 'peŋkuman bampa/ ma Dawuu'd mo, hili kar a'di e 'ko'dgwar e gu'b ma Obiid-Aduum jin ta wathi/ Gitt mo. 14 Asanduuḵ ma Arumgimis diki'd e kuŋgu'b ma Obiid-Aduum e gu'b piti goma ppe ikwara mo. Wakan Tapa 'borki gu'b piti mii mo dhali to 'baar mo kun takina a'di mo be.

Gwo Ma Risa Cim 'De/ 14

Dawuu'd T̲elki sho'k e pa Urushaliim mo

1 Yan'ko'da Hiraam jin ta'da maliḵ gi pa Sur hashki imanḵal gwo bwaya Dawuu'd mo, dhali aris cwa ma banyayis, dhali imanpaa/ to mo, dhali imanpaath wosh mo. Uni nyaŋki gu'b gom a'di mo. 2 ADawuu'd mishki'd ki Tapa t̲elki a'di sho'k me'da maliḵ apowa Israyiil mo, dhali dhan bampam piti karkunu ki ca isi mis gom gway gi 'kwani ma Israyiil mo be.

3 E Urushaliim mo tani, aDawuu'd mashki up ka ris mo, dhali a'di taki'd gi iya/ ka ris mo dhali i'bwa/ mo. 4 Uni gwansan ita gway gi uc̣i kun dho'thkin ma Dawuu'd e pa Urushaliim mo: aShammuwa, dhala

Shobaab, dhala Nethen, dhala Soliman, 5 dhala Ibhar, dhala Elishuwa, dhala Elpelet, 6 dhala Nogah, dhala Nepek, dhala Japiya, 7 dhala Elishama, dhala Beeliyada, dhala Elipelet mo.

'Kwanim Palasthiin Pikunu e ki mii mo

8 I'dishesan ki embul jin cikkina 'kwanim Palasthiin gwo ka Dawuu'd kwanykunu mmota malik apowa Israyiil i'baar mo tani, uni 'baar iikin ka pije/ mmoŋap a'di mo. Hila Dawuu'd cikki gwo gom uni mo dhali yaki'd ka pije/ apo/ uni mo be. 9 I'dishesan 'kwanim Palasthiin iiyin mo dhali 'koshkina 'kosh e embul momba'da'd ma Repayiim mo. 10 Yan'ko'da Dawuu'd dotki gwo gom mowoth 'pena Arumgimis mo. A'di oki gwo mo ki, "A/ aha/ mina 'kosh 'kwanim Palasthiin mo? Mina /e ici mompi mii e apo/ uni mo?" Tapa oki a'di gwo mo ki, " 'Koshi a'kosh mo, haali/ Aha/ ka jiŋ gana/ mina ci uni /e me'd pini mo." 11 Wakan uni iiyin bway Baal Perasim mo, dhali e moyin a'di piki uni e ki mii mo. A'di oki gwo mo ki, "Arumgimis dorki aris 'kwaniŋ 'kup pem ki me'd pem mmowa e ki mondor ma gannu/ yi'de/ mo." Wakan gway gi mo caan ta Baal Perasim mo. 12 'Kwanim Palasthiin dhalkina ris rum buni ka waca/ mo, dhala Dawuu'd ciki gwoŋkan ki uni minu 'thaki o'd mo.

13 Yan'ko'd 'kwanim Palasthiin 'koshkina 'kosh naskina/ dok/e e embul momba'da'd mo. 14 Wakana Dawuu'd dotki gwo gom mowoth 'pena Arumgimis dok/e mo. Arumgimis oki a'di gwo mo ki, "/E mini diki 'kosha 'kosh e bwambor buni mo, hili wakan 'kami mo is ka kun is i'ko'di uni mo dhali yayu/ apo/ uni eya ris cwa ma Balsam mo. 15 Ki embul jin mina /e cik 'tham is jin posho'd mmoya eya liman gi cwa ma balsam mo tani, yan'ko'd 'koshi a'kosh ki mom'bi'th mo. Miiyi mii yan haali/ Arumgimis midi ya ka pije/ ibwambori /e mmo'kosha thuruk gi 'kwanim Palasthiin mo be." 16 Wakana Dawuu'd miiki'd me'd jin kankin ma Arumgimis a'di gwo mo. A'di piki'da thuruk gi 'kwanim Palasthiin e ki mii 'peni Gibeyun e bway i'baar mo bway pa Geser mo. 17 Yan'ko'da Dawuu'd mishkunu e mo 'baar mo, dhali Tapa rakki kal gi 'kwaniny'cesh i'baar mo ko/ ki a'di mo be.

Gwo Ma Risa Cim 'De/ 15

ASanduuk̲ K̲alunu bway pa Urushaliim mo

1 Dawuu'd nyaŋki aris gu'b gom is piti e 'peŋkuman bampam piti mo. A'di thosonki mo goma Sanduuk̲ ma Arumgimis mo dhali thum gu'b burrinye/ gom a'di mo. 2 Yan'ko'da Dawuu'd oki gwo mo ki, "Jasi 'kwani Lawi mini k̲ala sanduuk̲ ma Arumgimis mo, haali/ uni kwanykina Tap̲a mmok̲ala Sanduuk̲ gi Tap̲a mo, dhali mmomii a'di to goma sule/ mo be." 3 Yan'ko'da Dawuu'd tulki'da Israyiil is i'baar mo e pa Urushaliim mo, mmok̲ala sanduuk̲ gi Tap̲a bway mo jin thosonkina a'di is gom a'di mo. 4 ADawuu'd tulki emen ma Haruun is imont̲al 'de/ mo dhali 'kwani Lawi mo.

5 'Peni emen ma Kohat̲h mo, ta'da Uri/iil jin ta'da manshu bway mo dhali wathi/ ma bas piti mo tani, 'kwani 'koni iss 'kwanimpa imudhe'd i'ce'dka iss 'de/ mo. 6 Dhali 'Peni emen ma Merari mo tani, aAsayiya ta'da manshu bway mo dhali wathi/ ma bas piti mo tani, 'kwani 'koni iss 'kwanimpa 'kume'd i'ce'dka iss 'de/ mo be. 7 Dhali 'Peni emen ma Gershom mo tani, a Yu/iil ta'da manshu bway mo dhali wathi/ ma bas piti mo tani, 'kwani 'koni iss 'kwanimpa imudhe'd i'ce'dka iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd mo. 8 Dhali 'Pena ris emen ma Elisap̲an mo, a Shemayiya ta'da manshu bway mo dhali wathi/ ma bas piti mo, 'kwani 'koni iss 'kwanimpa i'kume'd mo. 9 Dhali 'Pena ris emen ma Hebruun mo, a Eli/iil taki'da manshu bway mo dhali wathi/ ma bas piti mo,'kwani 'koni iss 'kwanimpa idoŋgon mo be. 10 Dhali 'Pena ris emen ma Ussi/iil mo tani, a Amminadaab taki'da manshu bway mo dhali wathi/ ma bas piti mo tani, 'kwani 'koni iss 'kwanimpa mudhe'd i'ce'dka 'kume'd i'ce'dka su/ mo.

11 ADawuu'd yuk̲ki'da yuk̲ goma Saduuk̲ mo dhala Abiyat̲har uni kun ta igasiis mo, dhali 'kwani Lawi kun ta i Uri/iil, dhala Asayiyah, dhala Yu/iil, dhala Shemayiyah, dhala Eli/iil, dhala Amminadaa'b mo be. 12 A'di oki uni mo ki, "Um ta imanshu bway gi kuŋ gu'b ma Lawi mo. Dhuyi is bum ki she/ mo, um dhali ikam bum mo, wakan ki um mini k̲ala sanduuk̲ gi Tap̲a mo, jin ta'da Arumgimis ma Israyiil mo, bway mo c̲aan jin thosonkika/ is gom a'di mo. 13 Um 'koki k̲al a'di ki embul jin t̲wa/a/ mo. Gom kan a'di i'ce'dkina Tap̲a Arumgimis bana ana sho'k mo, haali/ ana 'kona ki ŋap̲ a'di mo walla ha gwom piti e mo."

14 Wakan igasiis dhali 'kwani Lawi dhuki is buni ki she/ mo wakan ki uni mini ḵala sanduuḵ gi Tapa mo, jin ta'da Arumgimis ma Israyiil mo be. 15 Wakan 'kwani Lawi ḵalkina sanduuḵ ma Arumgimis e 'kupa bim buni ka risa kaḵ mo, me'd jin ḵankin ma Musa gwo mo- mmobaṯh aris gwoŋḵan kun cikunu ki gwo gi Tapa mo.

16 ADawuu'd walki 'twa/ e imanshu bway gi 'kwani Lawi mmoci ikam buni me'd imanyuḵ gway kun mini pi aris to ki 'kus gway kun caaca mo, arisa dumbale/ dhali arisa dheŋdhenyeŋ gwa'dga/ mo dhala risa sahana shu e kun doru mo, mmo'de'k 'kus gi moŋ'kuny bwa isi mis mo. 17 Wakan 'kwani Lawi karkina Hemen jin ta ya/ ma Yu/iil dhali jan 'de/ 'peni ikam piti mo, Asaaph jin ta ya/ ma Beriḵiyah mo. Uni si'da/ dhuki 'kwani 'peni emen ma Merari mo dhala Ethaan jin ta ya/ ma Ḵushayiya mo. 18 'Kwanim buni kun 'kon ka lonthoṯh kun mini woṯh uni mo: Sakariyya, dhala Jaasi/iil, dhala Shemiramoṯh, dhala Jehi/iil, dhala Unni, dhala Iliyaa'b, dhala Beniyiya, dhala Maasiyya, dhala Mattithiya, dhala Elipelehu, dhala Miḵniyya, dhala Obiid-Aduum, dhala Je/iil, uni gwansan ita imancor 'twaŋkala goŋ mo. 19 Dhali imanpi to ta i Hemen mo, dhala Asaaph, dhala Ethaan uni kun dhukunu mmopi to ki caaca mo mmodor gurany kun deḵu imontal 'de/ mo. 20 ASakariyya, dhala Asi/ill, dhala Shemiramoṯh, dhala Jehi/iil Unni, dhala Eliyaab, dhala Maaseyiyah, dhala Benayiyah pikina dheŋdhenyeŋe/ jin 'kon ma shu/i 'kume'd i'ce'dka kwara mo, jin ri'ckunu ki 'kus jin 'tiya 'ti mo be. 21 AMattithiya, Elipelehu, dhala Miḵneyiya, dhala Obiid-Aduum, dhala Jeyi/iil, dhala Asasiya shuki bway ka dheŋdhenyeŋ gwa'dga/ mo mmokar eya Sheminiṯh mo. 22 Ḵenaaniyah, jin ta'da manshu bway gi 'kwani Lawi, jin taki'da mantor gway gi yuḵu mo haali/ a'di taki'da mantor gway mo. 23 Bereḵiya dhala Elḵana uni ta imancor mo goma Sanduuḵ mo be. 24 AShebaniya, dhala Joshapaat, dhala Nethana/iil, dhal Amasayi, dhala Sakariyya, dhala Benayiya, dhala Eli/iser, kun ta igasiis mo tani, uni pikina risa poome/ ebwambora sanduuḵ ma Arumgimis mo. Obiid-Aduum dhala Jehiyah uni ta imancor mo goma sanduuḵ mo.

25 Wakana Dawuuu'd, dhali aris gwanyjaka/ ma Israyiil mo, dhali aris 'kwaninycan apowa aliip iikin mmoḵala sanduuḵ gi gwoŋgam me'd gi Tapa ka pije/ 'peni gu'b ma Obiid-Aduum mo ki bwaŋ'kunyga/ mo be. 26 Ka Arumgimis woṯhki 'kwani Lawi kun ḵalkina sanduuḵ gi

gwoŋgam me'd gi Tapa mo tani, uni miikina bas ka rasan bip ipesu/ mo dhala rasan ka'bal ipesu/ mo. 27 ADawuu'd hi'thkunu is ki burrinyen tura 'borga/ mo, me'd 'kwani Lawi kun kalkina sanduuk mo, dhali imanyuk gway, dhala Kenaaniya, jin ta'da shu/um bway gi gway inyakki imanyuk gway mo. ADawuu'd hi'thki burrinye/ jin cesh mo nyo/o'd mo. 28 Wakan 'kwani ma Israyiil i'baar mo kalina Sanduuk gi gwoŋgam me'd gi Tapa mmo cuu ki bwaŋ'kunyga/ mo, dhali ka ris ko gi ce mo dhali arisa poome/ mo, dhali ka risa sahana shu e mo, dhali ka dumbale/ dhala risa dheŋdhenyeŋ gwa'dga/ mo be.

29 Hili me'da sanduuk gi gwoŋ gam me'd gi Tapa yayi'd e 'peŋkuman bampa/ ma Dawuu'd mo tani, aMikal jin ta 'bwa/ ma Shawuul mo, Hilki mo ka pije/ ka shubak mo. Ayim mishki'da Malik Dawuu'd saki'd mo dhali mii monshwan to mo. Yan'ko'da yim wakki a'di eya dum piti mo be.

Gwo Ma Risa Cim 'De/ 16

Sanduuk karkunu e gu'b gi Mondhelela dhelel mo

1 Uni kalina Sanduuk ma Arumgimis mo dhali kar a'di e bwaman gi gu'b burrinye/ ma Dawuu'd caan jin thumkunu gom a'di mo. Yan'ko'd uni ciki to kun cinu mmo'thaki o'd mo dhali to kun nyakku/ ci ibwambora Arumgimis mo. 2 Ka Dawuu'd 'barki to ci jin cinu mmo'thaki o'd mo dhali to kun nyaku ci mo tani, a'di 'borki 'kwani mii mo ki gway gi Tapa mo be. 3 A'di ciki to e 'kwan ma Israyiil ka 'dete/ 'dete/ mo, e 'kwaniŋ gwath dhali up mo, akuluny maaŋkuthu'd mo, dhali ushi shum mo, dhali maaŋkuthu'd jin ukkunu 'peni mamana muratha ku'thga/ mo be.

4 ADawuu'd kwanyki 'kwani Lawin tiya mmomii to e bwambora sanduuk gi Tapa mo, dhali mmomii monshwan to mo, mmoci 'twa/ maŋ dhali mmo'bor Tapa bwa i is mo, jin ta'da Arumgimis ma Israyiil mo. 5 'Kwani Lawi gwansan uni ta ii Asaap jin ta'da manshu bway, dhali jin 'kon ma po/ isu/ ta'da Sagariyya, dhala Jaasi/iil, dhala Shemiramoth, dhala Jehi/iil, dhala Mattithiyah, dhala Iliyaab, dhala Benayiyah, dhala Obiid-Aduum, dhala Jeyi/iil mo. Uni gwansan uni pikina risa dumbale/ dhali ka risa dheŋdhenye/ mo. Asaap midi tora risa sahana shu e mo, ki 'kus jin midi ko ki nyanye/ mo be. 6 Benayiya

dhala Jahasi/iil kun ta igasiis uni p̲ikina risa poome/ mo, nt̲wa/a/ ka sanduuk̲ gi gwoŋ gam me'd ma Arumgimis mo be.

Gway gi Maŋ ma Dawuu'd amaŋ mo

7 Yan'ko'd ka cim c̲aan mo tani Dawuu'd kwanyki'da Asaap̲ nt̲wa/a/ mo dhali ikam piti mmoyuk̲ gway yan gi c̲inu mo jin 'boruwa 'bor bwa i is gom Tap̲a mo.

8 Mmoc̲i mo jin 'boruwa 'bor bwa i is gom Tap̲a mo, mmoyuk̲a yuk̲ ki gway piti mo;
t̲ori aris miim piti e bwamana ris kal gi mony'cesh mo.
9 Yuk̲i gway e a'di mo, yuk̲i gway mmomaŋ a'di mo;
wali 'twa/ goma ris mii gi mii mer piti i'baar mo.
10 Kari is ki ca e gway piti jin k̲ogu mo;
dhalka du gi uni gwansan kun ŋap̲ki Tap̲a 'kunya bwa mo.
11 Ŋap̲i Tap̲a dhali mom'bi'th piti mo;
ŋap̲i buŋ'kus piti isa yempa/ mo.
12 Kayi aris to gi mo mii miimer e kun miikina a'di mo,
aris miimer piti dhali aris gwoŋk̲an piti 'peni 'twam piti mo,
13 um kun ta emen ma Israyiil jin ta'da man mii tom piti mo,
um kun ta 'kwani ma Yak̲uub mo, kun ta kum piti kun kwanykunu mo be.
14 A'di ta Tap̲a, Arumgimis bana mo.
Dhali aris gwoŋk̲an piti e mony'cesh i'baar mo.
15 Dhuyi gwoŋ gam me'd piti ki moŋka e goma sule/ mo,
jin ta gwo jin k̲ankina a'di goma aliip̲ ma ris nyak̲umyil mo.
16 A'di kaki gwoŋ gam me'd c̲aan e jin miikina a'di nyak̲ka Ibrahiim mo,
dhali gwom piti jin thulu me'da p̲o/ eya Is/hak̲ mo.
17 Yansan a'di ta gwo jin gamkina a'di me'd eya Yak̲uub me'd gwoŋk̲an jin 'kwarkunu mo,
dhali eya Israyiil me'd gwoŋ gam me'd jin midi di ki sule/ mo.
18 A'di oki gwo mo ki, "Aha/ mina c̲i /e a'cesh gi paŋ K̲anaan mo me'd ara 'ban jin kwanykunu nyunykinam pini mo."
19 Ki uni 'kokina jasi mondeŋ e idak̲a/ mo,
wakan idak̲a/ kagahara/ mo, dhali uni ta 'kwani gi bampan tiya eya 'cesh mo,

20 uni takina ç̲a/ ka ç̲a/ 'peni kal gi mony'cesh bway kal gi mony'cesh mo,
'peni dhan 'peŋkuman bwampan 'de/ bway jaŋkamu/ mo be.
21 A'di diki dhal jan 'deŋkamu/ bway mmoyap̲ uni ap̲o/ ki sho'k mo;
a'di ç̲iki imalik̲ ajisa/ gom gway buni mo.
22 a'di oki'd mo ki, "Dhalku/ ki ta 'kwanim pem is ki me'd kun kwanykika/ mo,
dhali dhalku/ ki shi/ imanç̲i gwo ma Arumgimis pem ka dhamo/ is mo."
23 Yuk̲i gway e Tap̲a, um 'kwani i'baar mo;
bak̲i gwo ki a'di wo̲th̲ki ana ka cim 'ko'da cim mo.
24 Ki miim 'borgam piti i'baar mo e bwamana ris kal gi mony'cesh mo,
aris momer pitiŋ gana/ e bwamana ris kal gi 'kwaniny'cesh i'baar mo.
25 Gom Tap̲a a'di ca'd kagahara/ mo dhali a'di iminu ç̲i mo maŋ ki nyanye/ mo,
dhali a'di iminu k̲o/ ap̲owa risa ruma tiya i'baar mo.
26 Goma risa rum gi kal gi 'kwaniny'cesh i'baar mo uni ta tompinycon mo,
hili Arumgimis ita Tap̲a jin uk̲ki momis mo.
27 Monyjaro dhali monyca uni 'kokin e buŋ'kusi a'di mo.
Mom'bi'th dhali moŋ'kuny bwa uni 'kokin e mompiti mo.
28 Ç̲yi Tap̲a mo maŋ mo, um kun tana risa bas gi 'kwani mo,
ç̲iyi Tap̲a monyca dhali mom'bi'th mo!
29 Ç̲iyi Tap̲a monyca isi me'd jin ŋap̲a gway piti mo, k̲ali to jin ç̲inu ki me'd mo dhali iiyu/ ibwambori a'di mo.
Luŋi Tap̲a e monyjarom piti jin k̲ogu mo.
30 Deeyi ibwambori a'di mo, mony'ceshi 'baar mo.
Mony'cesh si'da/ a'di t̲elkunu sho'k mo; a'di minu 'koki yikin is mo be.
31 Dhalka ris momis 'bor bwa mo, dhali dhalki mony'cesh 'kuny bwa mo;
dhalki uni o gwo eya ris kal gi 'kwaniny'cesh mo ki, "Tap̲a a'di jiki'da ji mo."

32 Dhalki kumma/ yi'de/ ko is mo, dhali a'di caan jin 'tu'du icuu'd ki moŋ'kuny bwa mo.
Dhalki mondhe'd 'tu'du ki moŋ'kuny bwa mo, dhali to 'baar mo kun 'kokin e uni mo.
33 Yan'ko'd dhalka ris cwa kun 'kokin e bwanycwa cunki moŋ'kuny bwa e bwambori Tapa mo,
haali/ a'di yaya'd mmodwall mony'cesh gwo mo.
34 Ciyi mo jin 'boruwa 'bor bwa i is e Tapa mo, haali/ a'di 'bora 'bor mo,
haali/ gwoŋkan pitiŋ gana/ 'dimki 'kup goma sule/ mo be.
35 Yan'ko'd oyi gwo ki, "Wothi am mo, Arumgimis jin ta'da manwoth bana mo.
Tuli am is imontal 'de/ mo dhali 'cuki am 'pena ris kala tiya mo, wakan ki aman mina ci mo jin 'boruwa 'bor bwa i is e gway pini jin kogu mo
dhali e mon'twak monyjaro/ e mom pini mo."
36 Dhalki Tapa, jin ta'da Arumgimis ma Israyiil, minu maŋ 'peni mo jin di'd ki sule/ bwaya sule/ mo.

37 Wakana Dawuu'd dhalki'da Asaap mo dhali ikam piti e bwambora sanduuk gi gwoŋ gam me'd gi Tapa mo, mmomii to isa yempa/ e bwambora sanduuk mo, me'da tu'c jin ŋapkunu isayempa/ mo. 38 Obiid-Aduum nyakki 'kwani gwansan kun 'koni iss 'kwanimpa kwara i'ce'dka peŋkwara uni 'kokin imontal 'de/ mo. Obiid-Aduum jin ta ya/ ma Jeduthun, imontal 'de/ nyakka Hosah, uni mini ta imancor 'twaŋkala goŋ mo. 39 Isi ki gwo 'baar mo kun 'kwarkunu goma Saduuk jin ta'da gasiis mo dhali iman miiya tu'c piti uni mini mii to e bwambor gu'b gi mondheleladhelel gi Tapa e moŋka'damga/ e Gibeyon mo. 40 Uni mini ci to kun cinu mmo'thaki o'd gom Tapa eya gwata/ gom to kun cinu mmo'thaki o'd isa yempa/ mon'thamo/ dhali mom'pimpili/ mo, eya ris to 'baar mo kun 'kwarkunu e gwoŋkan gi Tapa mo, jin cikina a'di me'd gwoŋkan eya Israyiil mo. 41 AHemen dhala Jeduthun uni 'kokin nyakki uni mo, imontal 'de/ nyakki kun tiya kun kwanykunu ki gway mo, mmoci mo jin 'boruwa 'bor bwa i is ki Tapa mo, haali/ gwoŋkan pitiŋ gana/ 'dimki 'kup goma sule/ mo be. 42 AHemen dhala Jeduthun uni ta iman jiya ji 'peni uni gwansan kun pikina risa poome/ mo, arisa sahana shu e mo, dhali aris ton tiya kun yuku gway gi

moŋk̲ogu mo. Iiya/ ma Jeduth̲un c̲orki 'twaŋkala goŋ mo. 43 Yan'ko'd 'kwani 'baar mo dok̲kin ka nyaŋ'ko'd bway gu'b buni mo, dhala Dawuu'd dok̲ki'd ka nyaŋ'ko'd mmo'bor kuŋ gu'b pitiŋ gana/ mii mo be.

Gwo Ma Risa Cim 'De/ 17

Gwoŋgam me'd ma Arumgimis nyak̲ka Dawuu'd mo

1 A'di miiki'd kan i'ko'da Dawuu'd diki'd e gu'b piti mo, a'di oki'da Nethen jin ta'da manc̲i gwon dhamo/ mo ki, "Hili mo mo ma, aha/ dikina ki e gu'b gi cwa ma banyayis mo, hili aSanduuk̲ gi gwoŋ gam me'd gi Tap̲a a'di diki'd e bwaŋ'kwarany gu'b burrinye/ mo." 2 Yan'ko'd Nethen ok̲i'da Dawuu'd mo ki, "Yaku/ mo, dhali miiyi to jin di'd eya dum pini mo, haali/ Arumgimis a'di di'd nyak̲ki /e mo." 3 Hili ki mon'thinya 'de/ c̲aan mo tani gwo ma Arumgimis yayi'd eya Nethen, mmo/ o gwo ki, 4 "Yaku/ mo dhali t̲orka aman mii tom pem ka Dawuu'd gwo mo, ' Ki gwo yansan a'di ona Tap̲a mo ki: /E mini diki nyaŋki aha/ gu'b e mo jin miga/ di mo. 5 Gom aha/ dina ki di e gu'b mo 'pena cim c̲aan jin 'doyika/ 'kwani ma Israyiil ntaga/ cim yan shwane/ mo. Isi ciki/, Aha/ dikina e gu'b burrinye/ mo, e gu'b gi mondheheladhelel mo, e mo ki she/ ki she/ mo. 6 E ris mo 'baar kun yakika/ e bwamana Israyiil i'baar mo tani, a/ Aha/ ona toŋkamu/ e imandwall gwo ma Israyiila tiya mo, kun dhukika/ mmota imanhil 'kwanim pem mo, mmo/o gwo mo ki, "Gomatinta dina um ki nyaŋki aha/ gu'b ki cwa ma banyayis mo?"' 7 "Yan'ko'd i'dishesan t̲ora man mii tom pem ka Dawuu'd gwo mo, ' Ki gwo yansan a'di ta jin okina Tap̲a gi momis ma risa thuruk̲ mo ki: Aha/ k̲alkina /e 'peni mo ma shon dhii/i'd mo, 'peni mombat̲h k̲a'bal nsho'k mo, wakan ki /e mini ta amanjiya ji ap̲o/ 'kwanim pem ma Israyiil mo. 8 Aha/ dina nyak̲ki /e e mo yin jin yak̲ina /e mo dhali 'ci't̲h 'kwaniŋ 'kup̲ pini ka pije/ i'baar mo 'peni bwambori /e mo, dhali Aha/ mina kar /e gway mo, mmowa e ki gway gi jan 'de/ jin caya e ki caa mo jin di'd ap̲o/ mony'cesh mo be. 9 Aha/ mina kar mo gom 'kwanim pem ma Israyyil mo dhali thum uni imun mo, wakan ki uni mini 'ko e mom buniŋ gana/ mo dhali mmo'koki ta gi mont̲o'c bwa ki nyanye/ dok̲/e mo. 'Kwani kun ta thus ki thus mini 'koki yap̲ uni ap̲o/ ki sho'k ki sule/ mo, me'd jin miikina

uni n̲twa/a/ mo, 10 me'd jin miikina uni 'pena arisa cim kun k̲ankika/ imandwall gwo mmo'ko a̲po/ 'kwani ma Israyiil pem mo. Yan'ko'd Aha/ mina p̲i aris 'kwaniŋ 'ku̲p̲ pini e ki mii i'baar mo. Ki nyanye/ Aha/ t̲ora /e gwo mo ki Aha/, jin tana Ta̲p̲a, midi nyaŋki /e gu'b mo. 11 A'di midi yayu/ gom embul ka risa cim pini kun tu'dkunu gom /e mmoya bway ibabam pini mo, Aha/ mina cu emen pini mis i'ko'di /e mo, dhali gom jan 'de/ 'peni aris emen piniŋ gana/ mo tani, Aha/ mina t̲el 'peŋkuman bampam piti sho'k mo be. 12 A'di midi nyaŋki Aha/ gu'b mo, dhali Aha/ mina t̲ela k̲ursem piti sho'k goma sule/ mo. 13 Aha/ mina ta ababa gom a'di mo, dhali a'di midi ta ya/um pem mo. Dhali Aha/ mina diki k̲al gwoŋk̲an pem gana/ ka pije/ 'peni a'di mo, me'd jin k̲alkika/ a'di 'pena Shawuul mo, jin jiki'da ji e bwambori /e mo. 14 Aha/ mina kar a'di a̲po/ kuŋ gu'b pem mo dhali e monyjim pem goma sule/ mo, dhala k̲ursem piti minu t̲el sho'k goma sule/ mo be.'"

15 ANethen walki 'twa/ eya Dawuu'd mo dhali t̲orki a'di aris gwo gwansan i'baar mo, dhali a'di t̲orki a'di gwo gom moshu'b jan ka kuluny mo.

16 Yan'ko'd amali̲k̲ Dawuu'd yaki'd bway bwaman mo dhali c̲a'bki'd e bwambori Ta̲p̲a mo; a'di o'd ki, "Aha/ tana ja mo, Ta̲p̲a Arumgimis mo, dhali kuŋ gu'b̲ pem wakata mo, ata i̲k̲alina /e aha/ e mo yan mo? 17 Gomkan a'di yan ta ari toŋ gwa'dga/ e jis /em pini mo, Arumgimis /E oki gwo goma manmii to gi kuŋ gu'b pini mo gom ki nyanye/ mmoyayu/ ka yiha/ mo, dhali t̲orki aha/ anya̲k̲umyil kun mini iiyu/ abor mo, Ta̲p̲a Arumgimis mo. 18 Ata miga/ mii ki nyanye/ mo, Dawuu'd, mmo/o /e mo? /E ta̲k̲kina man mii tom pini mo. /E c̲ikina aman mii tom pini a̲t̲u'c jin di'd ki she/ jin nyi̲t̲huwa nyi̲t̲h mo. 19 Ta̲p̲a, gom miin to ma manmii tom pini mo, dhali mmo'tu'd mii ma t̲u'c piniŋ gana/ mo tani, mmo̲t̲or miinycagam pini i'baar mo kun miikunu mo. 20 Ta̲p̲a, jan 'de/ p̲iyi'd jin waki /e mo, dhali Arumgimis diki di e 'ko'dgwari /e mo, isi̲ me'd jin ci̲k̲kina aman isa yempa/ mo. 21 Gomkan kal jana e mony'cesh a'di wana e ki 'kwanim pini ma Israyiil mo, jin ta'da Arumgimis, jin 'cu̲k̲ki'da 'cu̲k̲ 'peni pa Masir mo me'd 'kwanim pini mo, mmomii gway pini ki miinycaaga/ dhali mii kun meru mo? /E urki aris kal gi 'kwaniny'cesh ka pije/ 'peni bwambori 'kwanim pini mo, kun 'cu̲k̲kina /e 'peni pa Masir mo. 22 /E dhukina Israyiil ki 'kwanim piniŋ gana/ goma sule/ mo, ayy, Ta̲p̲a, e takina Arumgimis

buni mo be. 23 Wakan i'dishesan, Tapa, dhalki gwo jin okina /e is miinu isi goma manmii tom pini mo ki kuŋ gu'b pini minu tel sho'k goma sule/ mo. Miiyi me'd gwo jin walkina /e 'twa/ mo. 24 Dhalki gway pini a'di telu sho'k goma sule/ mo dhali mmo/caaca mo, wakan ki 'kwani mini o ki, ' Tapa ma thuruk gi momis a'di ta'da Arumgimis ma Israyiil mo,' ki kuŋ gu'b pem 'peni aha/ mo tani, aDawuu'd jin ta'da manmii tom pini a'di telkunu sho'k e bwambori /e mo be. 25 Gomkan /e, jin tana Arumgimis pem mo tani, /e torkina manmii tom pini is eya tente/ ki /e mini nyaŋki a'di gu'b mo. Gom kan aha/, jin tana man mii tom pini mo tani, gamkina mo jin daru ki moŋko/ is mmo'tho /e mo. 26 I'dishesan, Tapa, /e tana Arumgimis mo, dhali /e miiki gwom 'borga/ yan eya manmii tom pini mo: 27 I'dishesan a'di 'borki /e bwa mo mmo'bor kuŋ gu'b ma man mii tom pini mii mo, ki a'di midi yaki sule/ e bwambori /e mo. /E, jin ta Tapa mo, /e 'borki a'di mii mo, dhali a'di minu 'bor mii goma sule/ mo be."

Gwo Ma Risa Cim 'De/ 18

Aris mo kun bu'thkin ma Dawuu'd ki Si'd si'd mo

1 Mii yan a'di yayi'd ki embul caan jin askin ma Dawuu'd 'kwanim Palasthiin mo dhali kwa/ uni bwa mo. A'di kalki paŋ Gath dhali aris ushi bampam piti ka pije/ 'peni monyji gi 'kwanim Palasthiin mo. 2 Yan'ko'd a'di piki Mowaa'b e ki mii mo, dhali 'kwani Mowaa'b taki iman mii to goma Dawuu'd mo dhali ciki a'di aguurush mo.

3 Wakana Dawuu'd piki'da Hadadeser e ki mii mo, amalik gi pa Sobah eya Hamath mo, ka Hadadeser a'di yaki'd mo mmotel gwoŋkan piti sho'k e Yi'de/ Elpuraat mo. 4 ADawuu'd bu'thki'da arisa arabiyyam piti kun dira shuma rum 'peni a'di i aliip mo, dhali shuma rum kun mera 'kwani alip ipesu/ apo/mo, dhala alip 'kwani i iss 'de/ kun iikin ki sho'k mo. ADawuu'd 'cithki'da risa shu/ gi shuma rum kun dirina arabiyya i'baar mo, hili a'di dhuki kun tiya ki she/ kun 'bora 'bor 'peni tiya goma risa arabiyya kun dira shuma rum i iss 'kwanimpa mudhe'd mo be.

5 Ki 'kwani Araam gi pan Dimashga/ iiyin mmowotha Hadadeser jin ta'da malik gi pa Sobah mo tani, aDawuu'd 'koshki 'kwaniŋ gwath gi pa Araam jwa kun 'kona aliip i iss 'de/ i'ce'dka su/ mo. 6 Yan'ko'da Dawuu'd dhuki aris mo ma thuruk kun nyaŋu isi mis e Araam gi pan

Dimashk mo, dhali 'kwani Araam taki iman mii to gom a'di mo dhali kali a'di aguurush mo. Tapa ciki mompi mii e eya Dawuu'd e mo yin jin yakina a'di mo be. 7 ADawuu'd kalki'da ris to me'd gi mo/as kun ta 'dolkon kun 'kokin e iman mii to ma Hadadeser mo dhali kali uni bway pa Urushaliim mo. 8 'Peni Tebah dhali Kuun, dhali aris 'peŋkuman bampa/ ma Hadadeser mo tani, aDawuua'd kalki gurany ki nyanye/ mo. Inyakki gurany jin ukkin ma Soliman ki toŋ'kul bwa i'ko'd jin yukkunu ki "Kumma/ Yi'de/ mo," arisa tiŋkiliŋ, dhali to ma tu'c kun ta gurany mo.

9 Ka Towu, jin ta'da malik gi pa Hamath, cikki gwo ka Dawuu'd piki'da thuruk ma malik Hadadeser gi pa Sobah e ki mii i'baar mo tani, 10 ATowu hashki'da Hadoraam jin ta ya/um piti bwaya Malik Dawuu'd mmothe a'di me'd mo dhali mmo'bor a'di mii mo. A'di miiki mii yan mo haala Dawuu'd aski'da powa Hadadeser mo dhali piki a'di e ki mii mo, haala Towu diki'd e mo/as kan nyakka Hadadeser mo. Dhala Towu si'da/ hashki'da Dawuu'd aris to kun 'kona e ki she/ ki she/ kun ukkunu 'peni 'dolkon dhali emena guurush kush dhali gurany mo. 11 AMalik Dawuu'd dhuki to gwansan ki she/ gom Tapa mo, imontal 'de/ nyakki emena guurush kush mo dhali 'dolkon kun kalkina a'di ka pije/ 'peni kal gi 'kwaniny 'cesh 'ibaar mo: Pa Aduum, dhali pa Mowaa'b, uni kun ta 'kwani gi pa Ammuun mo, dhali 'kwanim Palasthiin mo, dhali 'kwani Amalek mo.

12 Abishayi jin ta ya/ ma Serayiya 'koshki 'kwani Aduum jwa ka alipi 'kume'd i'ce'dka alipi peŋkwara mo e embul momba'da'd ma 'doŋkoro/ mo. 13 A'di dhuki mo ma jesh e pa Aduum mo, dhali 'kwani Aduum 'ibaar mo taki iman mii to ma Dawuu'd mo. Tapa ciki mompi mii e eya Dawuu'd e mo yin jin yakina a'di mo be.

Mony jiya tu'c ma Dawuu'd mo

14 ADawuu'd jiki'da ji apowa Israyiil 'ibaar mo, dhali a'di jiki'da tu'c ki jiŋ gana/ mo dhali ki miiŋkar/eŋ gana/ e 'kwanim piti i'baar mo. 15 Yuwaa'b jin ta ya/ ma Seruyiya taki wathinyca'd ma thuruk mo, dhala Jehoshapaat jin ta ya/ ma Ahilu'd ta'da mantor gwo lolop mo. 16 ASaduuk jin ta ya/ ma Ahitub mo dhala Ahimelek jin ta ya/ ma Abiyathar uni kun ta igasiis mo, dhala Shabsha ta'da man'kwar to mo be. 17 Benayiya jin ta ya/ ma Jehoyiyada diki'da po/ 'kwani Kereth mo

dhali 'kwani P̲eleth̲ mo, dhali iya/ ma Dawuu'd uni taki tap̲a gi 'kwaninycan gi gu'ba t̲u'c e me'd ma malik̲ mo be.

Gwo Ma Risa Cim 'De/ 19

'Kwani Ammun dhali 'kwani Suriyya P̲ikunu e ki mii mo

1 Dhali mii yan miiki'd i'ko'd ka Nahash, jin ta'da malik̲ gi 'kwani Ammun, wuki'd mo, dhali ya/m piti taki'da malik̲ e mom piti mo. 2 Dawuu'd o'd ki, "Aha/ mina t̲or bwaŋkush eya Hanun jin ta ya/ ma Nahash mo, haala babam piti t̲orki bwaŋkush e aha/ mo." Wakana Dawuu'd hashki imank̲al gwo mmomalas a'di isi goma babam piti mo. Iman mii to ma Dawuu'd cic̲kin eya 'cesh gi 'kwani Ammun mo dhali iikin bwaya Hanun mo, mmomalas a'di mo. 3 Hili iya/ ma malik̲ gi wathi/ Ammun oki'da Hanun gwo mo ki, "A/ /e kulumun ka Dawuu'd a'di tak̲ki'da babam pini haali/ a'di hashki aris gwat̲h mmomalas /e mo? Dina iman mii tom piti ki iiyu/ mmop̲ar mo e mo dhali mmo'cunycura 'cesh mmo/ur a'di ka pije/ mo?" 4 Wakana Hanun k̲alki imanmii to ma Dawuu'd ki mom'bi'th mo, mmo'cit̲h uni amur mo, dhali mmo'cit̲h burrinyem buni e embwaman e mam'pen buni mo, dhali hash uni ka pije/ mo be. 5 Ki uni t̲orki 'pemen mii yan ka Dawuu'd mo tani, a'di hashki gwo mmogam 'kup̲ ki uni mo, haali/ aris gwat̲h uni 'thekina is ki 'the kagahara/ mo. Malik̲ o'd ki, " 'Koyi e Ariiha/ ntaga/ mura ga'bash bum mini ca ka nyaŋ'ko'd mo, dhali yan'ko'd dok̲u/ mo."

6 Ki 'kwani Ammun mishkin ki uni ta 'kwani shima shigga/ goma Dawuu'd mo tani, Hanun dhali 'kwani Ammun hashkina kuluny gi emena guurush kush ka aliip̲ mmodhu arisa arabiyya gi 'kwani Araam kun dira shuma rum mmomiiya t̲u'c mo dhali 'kwani kun merki shum a rum ap̲o/ 'peni pa Naharayim, dhali pa Maak̲ah, dhali pa Sobah mo. 7 Uni dhukina risa arabiyya kun dira shuma rum ka aliip̲ i iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd i'ce'dka su/ mmomiiya t̲u'c mo dhala malik̲ gi pa Maak̲ah dhala thuruk̲ piti, kun iiyin mo dhali 'ko e bwambori Medeba mo. Yan'ko'd 'kwani Ammun tulki is buni imont̲al 'de/ 'pena ris 'peŋkuman bampam buni mo dhali ii ka pije/ e mo/as mo. 8 Ka Dawuu'd cik̲ki gwo yan mo tani, a'di hashki'da Juwaa'b mo dhali 'kwani kun cila mom'bi'th piti ka kuluny mo. 9 Dhali 'Kwani 'peni pa Ammun iiyin ka pije/ mo dhali 'kokin ka lonthot̲h gom mo/as e

'twaŋkala goŋ gi 'peŋkuman bampa/ mo, dhali imaliḵ uni iiyin ki is buni e mondhe'd mo.

10 Ka Juwaa'b mishki mo ki i/askar kun ta 'kwaniŋ buni'kuṗ 'kokin ka lonthoṯh gom mo/as mmojem 'kuṗ 'penka bor dhali 'ko'd mo, a'di kwanyki iman asa/ asa tiya kun 'bora 'bor 'pena Israyiil mo dhali thoson uni apo/ 'kwani Araam mo. 11 Haali/ 'pena thuruḵ kun siki is mo tani, a'di ċiki uni gwoŋḵan ma Abishayi jin ta'da kam piti mo, dhali a'di dhuki uni e mo/as ka lonthoṯh apowa thuruḵ ma Ammun mo. 12 AYuwaa'b o'd ki, "Waḵki/ 'kwani Araam uni 'bitha 'bi'th kagahara/ gom aha/ mo tani, dhali /e, Abishayi, mini mii 'cuḵ aha/ mo. Hili waḵka thuruḵ ki 'kwani Ammun 'bitha 'bi'th kagahara/ gom /e mo tani, yan'ko'd aha/ mina yayu/ mo dhali 'cuḵ /e mo be. 13 'Bitha du ki 'bi'th mo, dhali dhalki ana ṯora is bana mmotagi mo gi 'bithuwa du is gom 'kwanim bana mo dhali goma ris 'peŋkuman bampa/ ma Arumgimis bana mo, haali/ bwa gi Tapa midi mii to jin 'bora 'bor e jis/em piti mo." 14 Wakana Yuwaa'b dhali i/askar 'pena thuruḵ piti iikin bway ṯwa/a/ e mo/as apo/ 'kwani Araam mo, uni miikunu ki mom'bi'th mmo/ so mo e bwambor ma thuruḵ ma Israyiil mo. 15 Ka thuruḵ ki 'kwani Ammun mishki mo ki 'kwani Araam sokin mo tani, uni si'da/ sokin 'pena Abishayi jin ta'da kam ma Yuwaab mo, dhali iikin ka nyaŋ'ko'd e 'peŋkuman bampa/ mo. Yan'ko'da Yuwaab doḵki'd 'peni 'kwani ma Ammun mo dhali yaki'd ka nyaŋ'ko'd bway pa Urushaliim mo.

16 Ki 'kwani Araam mishki mo ki uni ṗikin ma Israyiil e ki mii mo tani, uni hashki imanḵal gwo mo dhali susi 'kwani Araam ka nyaŋ'ko'd 'peni bwampo/ Yi'de/ Elṗuraaṯ mo, nyaḵka Shophaḵ jin ta wathinyca'd ma thuruḵ ma Hadadeser mo. 17 Ka Dawuu'd ṯorkunu to yan mo tani, a'di tulki 'kwani ma Israyiil is i'baar mo imonṯal 'de/ mo, mmo'ciṯh yi'de/ ḵumma/ Uurdun mo, dhali ii apo/ uni mo. A'di dhuki'da thuruḵ gom mo/as apo/ 'kwani Araam mo, dhali uni aski a'di mo. 18 'Kwani Araam sokin 'pena Israyiil mo, dhala Dawuu'd 'koshki 'kwani Araam jwa kun 'kona aliipi pesu/ mo kun ta iman bora arabiyya kun dira shuma rum mo dhali i/askar kun iin ki sho'k kun 'kona alip i iss 'kwanimpa iss su/ mo. A'di si'da/ 'koshki'da Shophaḵ jwa mo, jin ta wathinyca'd ma thuruḵ mo. 19 Ki imaliḵ i'baar mo uni kun ta iman mii to ma Hadadeser mishki mo ki uni ṗikin ma Israyiil e ki mii mo tani, uni miiki moŋḵu'th is nyaḵka Dawuu'd mo dhali miiki a'di to mo.

Wakan 'kwani gi pa Araam uni 'kona bwa ki o doḵ/e mmo'cuḵ 'kwani Ammun mo be.

Gwo Ma Risa Cim 'De/ 20

Rabbah a'di Bu'thkunu mo

1 Mo/as yan yayi'd ki embul gi 'thupa mo ki 'thup ki yil mo, ki embul jin iina imaliḵ bway mo/as mo, ka Yuwaa'b shuki'da thuruḵ bway e mo/as mo dhali 'ce'dki'da 'cesh gi 'kwani Ammun sho'k mo. A'di yaki'd mo dhali 'kamki pa Rabbah is mo. Dawuu'd diki'd e pa Urushaliim mo. Dhala Yuwaab 'koshki Rabbah mo dhali 'ce'dki a'di sho'k ka kuluny mo. 2 Dawuu'd ḵalki toŋ'kup ma maliḵ buni 'peni 'kup piti mo, dhali a'di gamki'd ki a'di ta mombar ma kuluny emena guruush 'dolkon gana/ mo, dhali a'di ta wosh kun ta yintho/ ki yintho/ mo. Toŋ'kup a'di karkunu e 'kup ma Dawuu'd mo, dhali a'di ḵalki to jin dilu ka pije/ 'peni 'peŋkuman pa mo aris to kun caaca mo. 3 A'di ḵali 'kwani ka pije/ uni kun 'kon e 'peŋkuman bampa/ mo dhali miiki uni ki mom'bi'th mmomiiya tu'c ka risa mushar mo dhali toŋkuthu'd kun budhu to mo dhala risa thurmany mo. Dhala Dawuu'd ŋapki aris 'peŋkuman bampa/ ma ris emen gi pa Ammun mmomiiya tu'c yan mo. Yan'ko'da Dawuu'd dhali 'kwani 'baar doḵkin ka nyaŋ'ko'd bway pa Urushaliim mo be.

Wathim Palasthina Turga/ 'Ce'dkunu sho'k mo

4 Moŋ'kosh jwa yan yayi'd i'ko'di mii yan ki mo/as diki'd e Geser nyaḵki 'kwanim Palasthiin mo. Sibbeḵayi jin ta wathiŋ gwath gi pa Hushath 'koshki'da Sippayi jwa mo, jin ta jan 'de/ 'peni emen ma Repayiim mo, dhali 'kwanim Palasthiin uni yapkunu apo/ ki sho'k mo. 5 Wathi/ yan yayi'd doḵ/e e mo/as nyaḵki 'kwanim Palasthiin e Gob mo, ka Elhanan jin ta ya/ ma Jayir jin ta wathiŋ gwath gi pam Beethlaham 'koshki'da Lahmi jin ta'da kam ma Gallaya jwa jin ta wathi/ Gitt mo, cwa ma meem piti wana e ki cwan dwamga/ jin shonuwa thus mo. 6 A'di yayi'd e mo/asa kamu/ e Gath ki wathiŋ gwath diki'd imun jin caaca ki montur isi mis jin taki'd gi ushan me'd ipe'de/ e me'd ka 'dete/ 'dete/ dhali ushan sho'k ipe'de/ e sho'k ka 'dete/ 'dete/ mo. A'di si'da/ yayi'd 'peni Rapa mo. 7 Ki a'di miiki'da thuruḵ ma Israyiil ka maḵ mo tani, Jenathan jin ta ya/ ma Shimeya, jin ta'da

kam ma Dawuu'd mo tani, 'koshki a'di jwa mo be. 8 Uni gwansan uni ta emen ma Rapa gi paŋ Gath mo, dhali uni 'koshkunu jwa ki gwo ma Dawuu'd mo dhali ki me'd gi iman mii tom piti mo.

Gwo Ma Risa Cim 'De/ 21

Mondeŋ e ma Israyiil dhala Yahuuda mo

1 Wathiŋ 'kup cuki mis apowa Israyiil mo dhali ok'da Dawuu'd gwo ki deŋi 'kwani ma Israyiil e mo. 2 Dawuu'd oki'da Yuwaa'b dhali 'kwaninycan ma thuruk mo ki, "Iiku/ mo, deŋi 'kwani ma Israyiil e 'peni Beersheba bwaya Daan mo dhali doku/ ka nyaŋ'ko'd bway aha/ mo, ki aha/ mina mish mondeŋ em buni mo." 3 Yuwaa'b o'd ki, "Mina Tapa miiya thuruk piti mmota iss 'kwanimpa imudhe'd ka ris ki caaca 'penki a'di mo. Hili tapam pem jin ta'da malik mo tani, a/ uni 'baar mo 'koki mii tapam pem to mo? Gomatinta ŋapa tapam pem mii yan mo? Gomatinta kalunu miinthus apowa Israyiil mo?" 4 Hili gwo ma malik miikunu ki mom'bi'th apowa Yuwaa'b mo. Wakana Yuwaa'b dhalki mo mo dhali yaki'd e Israyiil i'baar mo. Yan'ko'd a'di yayi'd ka nyaŋ'ko'd bway paUrushaliim mo be. 5 Yan'ko'da Juwaab torki mondeŋa deŋ e ka kuluny gi 'kwani kun asan bwaya Dawuu'd mo. Imun e Israyiil 'kwaniŋ gwath kun bukki gandala turga/ 'kona millyon i'de/ 'ce'dka aliip iss 'kwanimpa mudhe'd mo. Yahuuda/ a'di 'de/ taki'd gi i/askar ka aliip i iss 'de/ i'ce'dki iss 'kwanimpa kwara i'ce'dka 'kume'd mo. 6 Hila Lawi dhala Benyjamiin 'konu ki deŋ e e bwamani uni mo, haali/ gwo jin kankin ma malik ushkin ma Yuwaa'b mo. 7 Arumgimis sorkunu ki mii yan mo, wakan a'di 'koshki'da Israyiil mo. 8 Dawuu'd oki'da Arumgimis mo ki, "Aha/ miikina miinthus ki nyanye/ mmomii to yan mo. I'dishesan kali miinthus ma manmii tom pini ka pije/ mo, haali/ aha/ takina gi miim pus kagahara mo be."

9 Tapa oki'da Jaad mo, jin ta'da manci gwo ma Dawuu'd ka dhamo/ mo, 10 "Yayi mmo/ owa Dawuu'd mo ki, ' Yansan a'di ta gwo jin ona Tapa mo ki: Aha/ cikina /e toŋ kwara mmo kwany mo. Kwanyi jan 'de/ 'peni uni mo.'" 11 Wakana Jaad yaki'd bwaya Dawuu'd mo dhali oki a'di mo ki, "Tapa oki gwo yan mo ki, ' Kwanyi i'de/ 'peni gwansan mo: 12 Yila kwara gi 'kosha te/ mo, ka ppe 'kupi kwara kun urkunuwa ur nsho'k ka ris 'kwaniŋ 'kup pini mo dhali bu'thkunu 'kwani ka ris

gandala turgam buni mo, walla ka cima kwaraŋ kamu/ gi gandala turga/ gi Tapa mo, a'di caan mo, jina 'ba'th jin wo'cki is she/ eya 'cesh mo, inyakka man'doyu gi Tapa mmo'ce'da 'ce'd sho'k ki tur eya 'cesh ma Israyiil i'baar mo.' I'dishesan besene/, kulumi ki gwonthok jana imiga/ kal bway jan 'de/ jin hashki aha/ mo." 13 Yan'ko'da Dawuu'd oki'da Jaa'd mo ki, "Aha/ dikina eya wukura/ ki nyanye/ mo! Dhalki aha/ bita e bwam me'd gi Tapa mo mmodiki bit e bwam me'd gi wathi/ mo, haala mo miim pitiŋ gana/ uni caaca kagahara/ mo be." 14 Wakan Tapa hashki 'ba'th jin wo'cki is she/ apowa Israyiil mo, dhali 'kwani kun 'kona aliipi iss 'kwanimpa kwara i'ce'dka 'kume'd wukin mo. 15 Arumgimis hashki'da man'doyu gwo bway pa Urushaliim mmo'ce'd a'di sho'k mo. Me'd jin mura a'di i'ce'd a'di sho'k mo tani, Tapa hilki mo mo dhali akki 'kup piti e mmo/ shi/a shi/ is mo. A'di okina man'doyu gwo jin 'ce'dkina 'ce'd sho'k mo ki, " 'Kosh jwa mo! I'dishesan doki me'd pini ka nyaŋ'ko'd mo." Ki embul caan aman'doyu gwo gi Tapa doshki'd e ja'da/ ma Ornaan gi toru to mo jin ta wathi/ Yaabus mo. 16 Dawuu'd hilki mo 'kupki mis mo dhali mishki'da man'doyu gwo gi Tapa doshki'd e embwaman mony'cesh dhali momis mo, mmobuk gandala turga/ ka pije/ e me'd piti mmo'de'k apo/ pa Urushaliim mo. Yan'ko'da Dawuu'd dhali jwahaŋ 'kwani, hi'thki burrinye/ ma shawal i is mo, dhali dhuki jis/em buni ka luŋgu'b apowa 'cesh mo. 17 Dawuu'd oki'da Arumgimis mo ki, "A'di diki ta aha/ ikankina gwo ka thuruk minu deŋ e mo? Aha/ miikina tonthus yan mo. Hili ka'bal gwansan, uni miikina ta mo? Tapa Arumgimis pem! Dhalki me'd pini dor aha/ mo dhali kuŋ gu'b pem mo, hili dhalku/ ki dhal 'ba'th jin wo'cki is she/ mmodi e 'kwanim pini mo."

18 Wakana man'doyu gwo gi Tapa kanki'da Jaa'd mmo/ o gwo eya Dawuu'd mo, ka Dawuu'd midi ya mo dhali nyaŋa gwata/ gom Tapa e ja'da/ ma Ornaan jin toru to jin ta wathi/ Yaabus mo. 19 Wakana Dawuu'd yaki'd ki mis mo me'd jin ye'thkin ma Jaad a'di sho'k mmomii to ki gway gi Tapa mo be. 20 Ka Ornaan torki'da game/ mo tani, a'di tu'kki'd mo dhali mishki'da man'doyu gwo mo. A'di dhali iya/um piti doŋgon nyakki a'di bagki is buni mo. 21 Ka Dawuu'd yayi'd bwaya Ornaan mo tani, Ornaan hilki mo mo dhali mishki'da Dawuu'd mo. A'di dhalki ja'da/ jin toru to mo dhali luŋki'da Dawuu'd ki jis/em piti ka 'cesh mo. 22 Yan'ko'da Dawuu'd oki'da Ornaan mo ki, "Yolki aha/

ja'da/ yan jin toru to mo, wakan ki aha/ mina nyaŋa gwaṯa/ gom Taṗa mo. Aha/ mina c̱i sheŋ'kuṗ to jin 'tu'da 'tu'd mo, wakan ki 'ba'th c̱aan jin wo'cki 'kwani is she/ minu k̲al ka pije/ 'peni 'kwani mo be." 23 Ornaan oki'da Dawuu'd gwo mo ki, "K̲ali a'di me'd tom pini mo, maliḵ jin ta taṗam pem mo. Miiyi a'di jin 'bora 'bor e jis/em pini mo. Hili mo mo ma, aha/ mina c̱iki /e arisa morbiṗ gom to kun c̱inu mmo'thaki o'd mo, aris to kun toru to gom cwa mo, dhala game/ gom emen to jin c̱inu mo; aha/ mina c̱i uni i'baar gom /e mo." 24 AMaliḵ Dawuu'd oki'da Ornaan mo ki, "Yisa, aha/ k̲ankina gwo mmoyol a'di ki sheŋ 'kuṗ to jin 'tu'da 'tu'd mo. Aha/ mina diki k̲al to jin ta jim pini dhali c̱i a'di me'd to jin c̱inu mmo'tha ki o'd gom Taṗa mo waḵki/ a'di diki k̲al aha/ toŋkamu/ mo." 25 Wakana Dawuu'd c̱iki'da guurush i iss 'kwanimpa iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd 'peni 'dolkon gom mo mo. 26 Dawuu'd nyaŋki'da gwaṯa/ gom Taṗa imun mo dhali c̱iki to aṗo/ a'di to kun c̱inu mmo'tha ki o'd mo dhali to kun nyaḵu c̱i mo. A'di yuḵki'da yuḵ aṗo/ Taṗa mo, jin thoḵki a'di 'twa/ ki o'd 'peni momis aṗowa gwaṯa/ gom to kun c̱inu mmo'thaki o'd mo be. 27 Yan'ko'd Taṗa c̱iki gwoŋk̲an ka man'doyu gwo mo, dhala man'doyu gwo dwarki gandala turgam piti ka nyaŋ'ko'd e bwaman 'kumpum piti mo.

28 Ka Dawuu'd mishki'd ki Taṗa thoḵki a'di 'twa/ e ja'da/ ma Ornaan jin toru to jin ta wathi/ Yaabus mo tani, a'di miiki'da bas imun ka tenten 'de/ c̱aan mo. 29 I'dishesan ka tente/ c̱aan mo tani, gu'b gi mondhelela dhelel gi Taṗa, jin uḵkin ma Musa e mombwasho mo, dhala gwaṯa/ gom to kun c̱inu mmo'thaki o'd mo, uni 'kokin e moŋk̲a'damga/ e Gibeyon mo. 30 Hili, aDawuu'd midi diki ya imun mmodoṯa Arumgimis goma 'ban mo, haali/ a'di k̲o/ki is gom gandala turga/ ma man'doyu gwo gi Taṗa mo be.

Gwo Ma Risa Cim 'De/ 22

Dawuu'd thosonki is mmonyaŋ gu'b gi Mondhelela dhelel mo

1 Yan'ko'da Dawuu'd o'd ki, "Yansan a'di ta mo yin jin mina gu'b gi Taṗa Arumgimis idi mo, nyaḵka gwaṯa/ gom to ma Israyiil kun c̱inu mmo'tha ki o'd mo."

2 Wakana Dawuu'd c̱iki gwoŋk̲an ki iman mii tom piti mmotul 'kwani gi bampan tiya is imonṯal 'de/ kun 'kokin eya 'cesh ma Israyiil mo. A'di

kwanyki uni mmota imanpat̲h wosh mo, mmopat̲h wosha caaga/ bwa mo, isi mmonyaŋ gu'b ma Arumgimis mo be. 3 Dawuu'd c̲iki sheŋ'kup̲ gi toŋk̲uthu'd caaca goma risa musmar goma ris 'twaŋkal mmo/ ii eya ris bway gi 'twaŋkala goŋ mo, dhali to kun gam to me'd imont̲al 'de/ mo. A'di si'da/ c̲iki gurany ki nyanye/ 'penki ji gi minu bar mo, 4 dhali arisa banyayis kun minu 'koki deŋ e mo. ('Kwani Saduk̲iyiin dhali 'kwani T̲ayira k̲alki aris montur gi cwa ma banyayis ka ris kagahara/ bwaya Dawuu'd mmodeŋ e mo.) 5 Dawuu'd o'd ki, "Ya/m pem ka Soliman a'di ta dhuru'c mo dhali ta jan 'de/ jin diki miiya tuca kamu/ mo, dhali gu'b c̲aan a'di jin minu nyaŋ gom Tap̲a minu mii karki ca eya tente/ ki she/ mo, wakan ki a'di minu mish 'ban mo dhali mmocaaca e mony'ceshi 'baar mo. Wakan aha/ mina thoson to gom mo nyaŋ piti mo." Wakana Dawuu'd thosonki to is mmomar is nt̲wa/a/ ki a'di diki wu mo be.

6 Yan'ko'd a'di yuk̲i'da yuk̲ gom ya/um piti ka Soliman mo dhali k̲an a'di gwo mmonyaŋ gu'b gom Tap̲a mo, jin ta'da Arumgimis ma Israyiil mo. 7 Dawuu'd oki'da Soliman mo ki, "Ya/um pem, a'di ta bwam pem mmonyaŋ gu'b ki is pem mo, gom gway gi Tap̲a Arumgimis pem mo. 8 Hili Tap̲a yayi'd bway aha/ mo dhali o'd ki, '/E wolkina bas a'cesh ki nyanye/ mo dhali /e aski mo/as ka ris mo. /E mini diki nyaŋ gu'b gom gway pem mo, haali /e wolkina basa 'cesh ki nyanye/ ap̲o/ mony'cesh e jis/em pem mo be. 9 Hili, /e mini tagi ya/in jin mid̲i ta wathi/ gi moŋk̲u'th is gana/ mo. Aha/ mina c̲i a'di mo si/is 'pena ris 'kwaniŋ 'kup̲ piti i'baar mo ka 'bani 'baar mo. Hili gway piti ka Soliman mo, dhal̲i aha/ mina c̲i moŋk̲u'th is mo dhali mo midi doshki dwam e Israyiil ki embul piti mo. 10 A'di midi nyaŋ gu'b gom gway pem mo. A'di midi ta ya/um pem mo, dhali aha/ mina ta Babam piti mo. Aha/ mina t̲ela k̲urse/ gi 'peŋkuman bampam piti sho'k ap̲owa Israyiil goma sule/ mo be.' 11 I'dishesan, ya/um pem, dhalki Tap̲a di'd inyak̲ki /e mo dhali jin midi rak̲ /e mmop̲i mii e mo. Dhalki /e nyaŋ gu'b gi Tap̲a Arumgimis pini mo, me'd jin okina a'di /e mmomii mo be. 12 Dhal̲ki jasi Tap̲a c̲i /e mo mish mo mo dhali mo mish gwo 'ban mo, wakan ki /e mini ha gwoŋk̲an gi Tap̲a Arumgimis pini e mo, me'd jin karkina a'di /e ki ca ap̲owa Israyiil mo. 13 Yan'ko'd /e mini p̲i mii e mo, wak̲ki/ /e ha aris gwoŋk̲an e ki 'bore/ kun 'kwarkunu mo dhali aris gwo kun okina Tap̲a is mmoc̲ika Musa isi goma Israyiil mo. 'Bithi ki 'bi'th mo dhali tayi ga

dum 'bithgaŋ gana/ mo. Dhalku/ is ki k̲o/ mo walla mmodargi mo jin 'bithuwa du is mo be. 14 I'dishesan, mishi mo mo, ki mo isa nyora caaga/ jin thosonkika/ is gom gu'b gi Tap̲a 'pena kuluny 'dolkon ka alip̲ iss 'kwanimpa imudhe'd mo, dhala millyon i'de/ 'peni emena guurush kush mo, dhali gurany mo dhali monyca toŋk̲uthu'd ki caaca mo. Aha/ si'da/ k̲alina cwan dher mo dhali wosh mo. /E mini mii mar to is ki nyanye/ e yansan i'baar mo. 15 /E tan gi 'kwaniŋ gwat̲h ma t̲u'c ka ris inyak̲ki /e mo: imanpat̲h wosh, dhali imandhu wosh, dhali iman mish to p̲aa/, dhali 'kwani kun mishi to kosh kun dargi mondeŋ e mo 'peni ku gun 'kona e ki she/ ki she/ mo, 16 kun mini miiya t̲u'c ki 'dolkon mo, dhali emena guurush kush mo, dhali gurany, dhali toŋk̲thu'd mo. Mmo/cu mis mo dhali t̲ela t̲u'c 'pen mo, dhali dhalki Tap̲a di'd inyak̲ki /e mo."

17 Dawuu'd si'da/ c̲iki gwoŋk̲an e imanshu bway ma Israyiil i'baar mo mmowot̲ha Soliman jin ta ya/um piti mo, mmo/ o ki, 18 "Tap̲a Arumgimis pini a'di di'd inyak̲ki /e mo dhali c̲iki /e moŋk̲u'th is k̲a 'bani 'baar mo. A'di c̲iki mo gi 'kwani e me'd pem mo. Dhali mo a'di 'koshkunu e bwambori Tap̲a mo dhali 'kwanim piti mo. 19 I'dishesan simmi Tap̲a Arumgimis pini e ka dum pini i'baar mo dhali ka k̲ashiram pini mo. Cuyi mis mo dhali nyaŋi moŋk̲ogu gi Tap̲a Arumgimis mo. Yan'ko'd /e mini k̲ala saduuk̲ gi gwoŋ gam me'd gi Tap̲a mo dhali to kun k̲ogu kun taki kuma Arumgimis e bwaman gu'b gi nyaŋkunu gom gway gi Tap̲a mo be."

Gwo Ma Risa Cim 'De/ 23

Moŋk̲wa/ bwa gi 'Kwani Lawi mo

1 Ka Dawuu'd caki'd ki yil mo dhali mondiki/em piti 'dishkina 'twa/ mmodi 'kup̲ mo tani, a'di karki'da Soliman jin ta ya/m piti ka malik̲ ap̲owa Israyiil mo. 2 A'di tulki imanshu bway gi 'kwani ma Israyiil is imont̲al 'de/ i'baar mo, nyak̲ki igasiis mo dhali 'kwani Lawi mo be. 3 'Kwani Lawi kun takin gi yili iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd mo dhali uni kun cakin ki yil deŋkunu e mo, dhali uni deŋkunu e ka alip̲i iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd i'ce'dka peŋkwara mo. 4 "Gom uni gwansan̲ mo tani, uni kun 'kona aliip̲i iss 'de/ i'ce'dka doŋgon uni kun hilkina t̲u'c e gu'b gi Tap̲a mo, dhali kun 'kona alip̲i pe'de/ uni ta 'kwaninycan mo dhali

imandwall gwo mo. 5 Imanhil 'twaŋkala goŋ 'kona alipi doŋgon mo, dhali kun 'kona alipi doŋgon kun maŋi Tapa ki to kun pinu kun ukkika/ mmoci 'twa/ maŋ mo," a'di jin okin ma Dawuu'd mo. 6 Dawuu'd kwa/ki uni bwa ka nonshe/ kun nyakan ki iya/ ma Lawi mo: Gershun, dhala Kohath, dhala Merari mo.

7 'Peni 'kwani ma bas kun iiyin 'pena Gershun mo, uni ta ii Ladan dhala Shimeyi mo. 8 Dhali iya/ ma Ladaan uni 'koni kwara mo: Jehi/iil jin ta'da manshu bway, dhala Setham, dhala Yu/iil mo be. 9 Dhali iya/ ma Shimeyi uni 'koni kwara mo: Shelomoth, dhala Hasi/iil, dhala Haran mo. Uni gwansan ta imanshu bway gi 'kwani ma bas ma Ladaan mo. 10 Dhali iya/ ma Shimeyi uni 'koni doŋgon mo: Jahath, dhala Sisa, dhala Jewush, dhala Beriya mo. 11 AJahath a'di caki'd ki yil mo, dhala Sisa ta ji gi 'kon ma po/ isu/ mo, hila Jewush dhala Beriya uni 'koki tagi iya/ ka ris mo, wakan uni mishkunu ki 'bore/ ki 'kwani ma basa 'de/ ka tu'c kun nyakan mo.

12 Dhali iya/ ma Kohath uni 'koni doŋgon mo: Amraam, dhala Ishar, dhala Hebron, dhala Ussi/iil mo be.13 Uni gwansan ta iya/ ma Amraam mo: Haruun dhala Musa mo. Haruun a'di kwanykunu mmokar ki she/ goma ris to kun kogu kagahara/ mo, ki a'di dhali emen piti mini ci cwa kun kuyi mo ki kuy e bwambori Tapa mo, mmomii a'di to mo dhali mmoci mom'bor mii ki gway piti goma sule/ mo. 14 Hili me'da Musa jin ta wathiŋ gwath ma Arumgimis mo tani, aris emen piti uni deŋkunu e inyakka wak ma Lawi mo be.

15 Dhali iya/ ma Musa uni ta i Gershun dhala Eli/assar mo. 16 Emen ma Gershun ta'da Shuba/iil jin caki'd ki yil mo. 17 Emen ma Eli/assar ta'da Rehabiya mo. Eli/assar diki tagi iya/a tiya mo, hila Rehabiyah taki'd gi emen ka ris mo be. 18 Ya/ ma Ishar ta'da Shelomith jin ta'da manshu bway mo. 19 Emen ma Hebron uni ta i Jeriyah, jin caki'd ki yil mo, Amariyah ta ji gi 'kon ma po/ isu/ mo, Jahasi/iil ta ji gi 'kon ma po/ ikwara mo, dhala Jekame/am taki ji gi 'kon ma po/ idoŋgon mo. 20 Dhali iya/ ma Ussi/iil uni ta i Mika jin caki'd ki yil mo, dhala Ishaya ta ji gi 'kon ma po/ isu/ mo. 21 Dhali iya/ ma Merari uni ta i Mahli dhala Mushi mo. Iya/ ma Mahli uni ta i Eli/assar dhala Kish mo. 22 Eli/assar wuki'd ki dargi iya/a tiya mo. A'di taki'd gi jasi i'bwa/ mo.

Wakan 'kwanim buni, dhali iya/ ma Kish, mashki uni mo. 23 Dhali iya/ ma Mushiŋ kwara uni ta i Mahli, dhala Eder, dhala Jerimoth mo.

24 Uni ta emen kun nyakan ki 'kwani ma bas buni mo. Uni ta imanshu bway mo, kun deŋkunu e mo dhali uni dhukunu gway e mo jin deŋuwa deŋ e mo, gom 'kwani ma bas kun miikina tu'c e mo mii to e gu'b gi Tapa mo, 'peni yila iss 'de/ dhali bway mis mo. 25 Haala Dawuu'd o'd ki, "Tapa, Arumgimis ma Israyiil, a'di ciki mo si/is gom 'kwanim piti mo. A'di nyaŋki pam piti e pa Urushaliim goma sule/ mo be. 26 'Kwani Lawi mini 'koki dok/e ŋap mmokal gu'b gi mondhelela dhelel mo dhali to ma tu'c i'baar mo kun miikunu to e mom piti mo." 27 Haali/ ki gwo ma Dawuu'd jin 'ko'd mo tani 'kwani Lawi uni deŋkunu e mo, 'peni yila iss 'de/ dhali bway mis mo. 28 Atu'c buni kun minu mmowoth aris emen ma Haruun mmo mii to e gu'b gi Tapa mo. Uni mini hil mo ki 'bore/ goma ris 'banyjala/ mo, dhala aris bwaman gu'b, dhali mo mii mii kun dheleladhelel goma ris to 'baar mo kun ta ku gi Tapa mo, dhala tu'ca tiya e mo mii to gom gu'b ma Arumgimis mo be. 29 Uni si'da/ hilin ki 'bore/ gom maaŋkuthu'd gi buŋ'kus mo, dipanya 'borga/ gi emen to kun cinu mo, maaŋkuthu'da po'd e jin 'thokkunu ka darga/ cumat mo, to kun cinu kun ba'dkunu mo, to kun cinu kun 'koshkunu e ka yin mo, dhali 'peni sheŋ'kup gi mombar i'baar mo dhali monyaŋ ma ris to mo. 30 Uni si'da/ doshkin mon'thamo/ ka cimi 'baar mo mmoci mo jin 'boruwa 'bor bwa i is mo dhali maŋi Tapa mo. Uni si'da/ miiki to yan ki mom'pimpili/ mo 31 dhali e mo gunn kun cinu to mmo'tha ki o'd uni cikunu e Tapa mo, ka cima pesu/ mo dhali ki moshwan to ma ppen this mo dhali ka risa cim gi minu mii mo. Ki mondeŋa kar/e mo, kun ta ton tiya kun dhukina Tapa mo, isa yempa/ mmodhu e buŋ'kus e bwambori Tapa mo. 32 Uni taki 'kwaninycan gom gu'b burrinye/ gi montul is mo, jin ta moŋkogu mo, dhali wothki 'kwanim buni kun ta emen ma Haruun e mo mii to gi gu'b gi Tapa mo be.

Gwo Ma Risa Cim 'De/ 24

Moŋkwa/ bwa gi Igasiis mo

1 Atu'c ma risa nonshe/ uni taki ku gi emen ma Haruun gwansan mo: Nadaab, dhala Abihu, dhala Ili/assar dhala Ithamar mo. 2 Nadaa'b dhala Abihu wukin ntwa/a/ ka babam buni diki wu mo. Uni 'koki tagi

uc̲i mo, wakana Ili/assar dhala It̲h̲amar miiki to me'd igasiis mo. 3 Dawuu'd, inyak̲ka Saduuk̲ mo, jin ta emen ma Ili/assar mo, dhala Ahimelek̲, jin ta emen ma It̲h̲amar mo, k̲wa/ki uni bwa ka risa nonshe/ goma t̲u'c buni me'd igasiis mo. 4 Imun uni tana ris ka ris kun shukina shum bway e bwamani emen ma Ili/assar mo. Uni miiki mii yan ka ris 'kup̲an gi 'kwani ma bas mo dhali ki emen ma It̲h̲amar mo. Moŋk̲wa/ bwa gwansan uni 'kona mondeŋ e ipeŋkwara mo, mmota 'kwani ma bas buni mo. 5 Uni k̲wa/ki uni bwa ki ari mo jin karu ki ji ram ki embul mo jin 'konu ki mii mii ma gwar 'de/ mo, haali/ imun uni taki aris 'kwaninycan gi gu'ba t̲u'c kun k̲ogu mo dhali 'kwaninycan gi gu'b ma t̲u'c ma Arumgimis mo, 'peni emena su/ ma Ili/assar mo dhali emen ma It̲h̲amar mo. 6 Shemayiya jin ta ya/ ma Nathaniyal jin ta'da man'kwar to mo, jin ta wathi/ Lawi, 'kwarki gway buni e buŋ'kus ma malik̲ mo, 'kwaninycan gi gu'b ma t̲u'c, Saduuk̲ jin ta'da gasiis mo, dhala Ahimelek̲ jin ta ya/ ma Abiyat̲h̲ar mo, dhali uni kun ta 'kup̲an gi mii ma gasiis mo dhali 'kwaniŋ gu'b ma Lawi mo. Dhali 'Kwani ma basa 'de/ kwanykunu ki ari mo jin karu ki ji ram ki embul 'peni emen ma Ili/assar mo, dhali yan'ko'd jin 'ko'd minu dir 'peni emen ma It̲h̲amar mo.

7 Ki ari mo jin t̲wa/a/ jin karu ki ji ram ki embul yaki'd bwaya Jehoyiyarib mo, dhali jin 'kon ma p̲o/ isu/ bwaya Jedayiya mo, 8 dhali jin 'kon ma p̲o/ kwara bwaya Harim mo, dhali jin 'kon ma p̲o/ idoŋgon bwaya Seyorim mo, 9 dhali jin 'kon ma p̲o/ imudhe'd bwaya Malk̲ijah mo, dhali jin 'kon ma p̲o/ ipe'de/ bwaya Mijamiin mo, 10 dhali jin 'kon ma p̲o/ ipesu/ bwaya Hak̲k̲os mo, dhali jin 'kon ma p̲o/ ipeŋkwara bwaya Abijah mo, 11 dhali jin 'kon ma p̲o/ ipendoŋgon bwaya Jeshuwa mo, dhali jin 'kon ma p̲o/ i'kume'd bwaya Shek̲aniyah mo, 12 dhali jin 'kon ma p̲o/ i'kume'd i'ce'dka 'de/ bwaya Eliyashib mo, dhali jin 'kon ma p̲o/ i'kume'd i'ce'dka su/ bwaya Jak̲im mo, 13 dhali jin 'kon ma p̲o/ i'kume'd i'ce'dka kwara bwaya Hup̲p̲a mo, dhali jin 'kon ma p̲o/ i'kume'd i'ce'dka doŋgon bwaya Jeshebeyab mo, 14 dhali jin 'kon ma p̲o/ ik̲arpa'c bwaya Bilgah mo, dhali jin 'kon ma p̲o/ i'kume'd i'ce'dka pe'de/ bwaya Immer mo, 15 dhali jin 'kon ma p̲o/ i'kume'd i'ce'dka pesu/ bwaya Hesir mo, dhali jin 'kon ma p̲o/ i'kume'd i'ce'dka peŋkwara bwaya Hap̲p̲isses mo, 16 dhali jin 'kon ma p̲o/i'kume'd i'ce'dka pendoŋgon bwaya P̲ethahiyah mo, dhali jin 'kon

ma p̲o/ i iss 'de/ bwaya Jehesk̲el mo, 17 dhali jin 'kon ma p̲o/ i iss 'de/ i'ce'd̲ka 'de/ bwaya Jak̲in mo, dhali jin 'kon ma p̲o/ i iss 'de/ i'ce'dka su/ bwaya Gamul mo, 18 dhali jin 'kon ma p̲o/ i iss 'de/ i'ce'dka kwara bwaya Delayiya mo, dhali jin 'kon ma p̲o/ i iss 'de/ i'ce'dka doŋgon bwaya Maasiya mo be. 19 Yansan a'di t̲aki mondhu ka lonthot̲h gom miin tom buni mo, me'd jin iiyina uni e bwaman gu'b gi Tap̲a mo, mmobat̲h mo uk̲ jin c̲ikunu gom uni ka Haruun jin ta'da dhan b̲abam buni mo, me'd Tap̲a, jin ta'da Arumgimis ma Israyiil mo, jin k̲anki a'di gwo mo.

'Kwani Lawin tiya mo

20 Uni gwansan ta emen ma Lawin tiya mo: 'Peni iya/ ma Amraam mo, Shuba/iil; 'peni iya/ ma Shuba/iil mo, dhala Jehdeyiya mo. 21 Gom me'da Rehabiya mo, kun ta iya/ ma Rehabiya mo: dhala Ishiya ta'da manshu bway mo. 22 'Peni 'kwani Ishar mo: aShelomot̲h; 'peni iya/ ma Shelomot̲h mo: aJahat̲h mo. 23 Iya/ ma Hebron: aJeriya jin ta'da manshu bway mo, dhala Amariya jin 'kon ma p̲o/ isu/ mo, dhala Jahasi/iil jin 'kon ma p̲o/ ikwara mo, dhala Jek̲ameyam jin 'kon ma p̲o/ idoŋgon mo. 24 Ya/ ma Ussi/iil: ka Mik̲a; 'peni iya/ ma Mik̲a mo: dhala Shamir. 25 Akam ma Mik̲a: ka Ishiyah. 'Peni iya/ ma Ishiyah mo: ka Sakariyya. 26 Iya/ ma Merari: ka Mahli dhala Mushi mo; 'peni ya/ ma Jaasiyah: dhala Beno mo 27 Iya/ ma Merari 'pena Jaasiya: ta i Beno, dhala Shoham, dhala Sak̲k̲ur, dhala Ibri mo. 28 'Pena Mahli: ta'da Ili/assar, jin diki ta gi iya/ mo. 29 'Pena Kish: Jin ta ya/ ma Kish: ta'da Jerahmeel mo. 30 Iya/ ma Mushi: ta i Mahli, dhala Eder, dhala Jerimot̲h mo. Uni gwansan ta 'kwani Lawi mo, kun dhukunu ki 'kwani ma bas buni mo. 31 'Kwani gwansan uni ta 'kup̲an 'peni 'kwani ma bas ka 'det̲e/ 'det̲e/ mo dhali ka 'det̲e/ 'det̲e/ 'peni ik̲am buni kun can mo, ki ushi mo kun dhukunu ki embul ki ku ram mo kun t̲a'kku e buŋ'kus ma Malik̲ Dawuu'd mo, dhala Saduuk̲ dhala Ahimelek̲ mo, imont̲al 'de/ nyak̲ki imanshu bway 'pena ris kuŋ gu'b gi igasiis dhali 'kwani Lawi mo. Uni t̲a'kki ushi mo ki ku ram ki embul isi me'd mii kun miikina emen ma Haruun mo be.

Gwo Ma Risa Cim 'De/ 25

Imanyuk gway mo

1 Dawuu'd dhali imanshu bway ma thuruk kwanyki iya/ ma Asaapa tiya mo, aHemaan, dhala Jeduthun mmo/o gwo is nyakka risa dumbale/ dhala risa dheŋdheŋe/ mo, dhali arisa sahana tar bwa kun doru mo. Imahan a'di ta gway 'kwani kun miiki mii yan mo: 2 'Peni iya/ ma Asaap: Sakkur, dhala Yusuup, dhala Nethaniya, dhala Asharela mo, dhali iya/ ma Asaap, kun 'kon e bwaŋ'kwarany ma Asaap mo, uni kun oki gwo is e bwaŋ'kwarany mohil ma malik mo. 3 'Peni iya/ ma Jeduthun: ta i Gedaliya, dhala Seri, dhala Jeshayiya, dhala Shimeyi, dhala Hashabiya, dhala Mattithiya, uni 'koni pe'de/ ka kuluny mo, e bwaŋ'kwarany gwo ma babam buni ka Jeduthun mo, jin oki gwo is mo, dhali jin piki'da dheŋdheŋe/ mmoci 'twa/ maŋ dhali yuk gway gom Tapa mo be. 4 'Peni iya/ ma Heman: ta iBukkiyah, dhala Mattaniya, dhala Ussi/iil, dhala Shuba/iil, dhala Jerimoth, dhala Hananiya dhala, Hanani, dhala Eliyatha, dhala Giddalti, dhala Romaamti-Eser, dhala Joshbekasha, dhala Mallothi, dhala Hothir, dhala Mahasiyoth mo. 5 Uni gwansan i'baar mo ta iya/ ma Heman jin ta'da manci gwo ma malik mo. Arumgimis ciki'da Heman iya/ i'kume'd i'ce'dka doŋgon mo dhali i'bwa/ ikwara mmo'de'k cem piti imis mo be.

6 Uni gwansan i'baar mo 'kon e bwaŋ'kwarany gwo gi ibabam buni mo. Uni ta imanyuk gway mo e gu'b gi Tapa ka risa sahana tar bwa kun doru mo, arisa dumbale/ mo, dhala risa dheŋdheŋe/ ma shu/ mo, me'd jin miikina uni to e gu'b ma Arumgimis mo. Asaap, dhala Jeduthun, dhala Hemaan uni 'kokin e bwaŋ'kwarany gwoŋkan ma malik mo. 7 Uni dhali ikam buni kun mishki to mii mo dhali uni torkunu mii mmo/ uk gway gi Tapa dhali uni deŋkunu e ki iss 'kwanimpa 'kume'd i'ce'dki iss 'kwanimpa doŋgon i'ce'dka peŋkwara mo be. 8 Uni ta'kki mo ki ku ram ki embul ma risa tu'c buni mo, i'baar mo imontal 'de/ mo, mmonyak miin dhuru'c ki 'bore/ me'd jin ca'd ki yil mo, me'da mantor gwo ki 'bore/ nyakki wathi/ jin toru gwo mo.

9 I'dishesan isi me'd iya/ ma Asaap: Mo jin twa/a/ jin ta'kku ki ji ram ki embul jin kwanykunu kuŋ gu'b ma Yusuup mo; dhali jin 'kon ma po/ isu/ kwanykunu kuŋ gu'b ma Gedaliya mo, ki mondeŋ e gi 'kwani

kun 'koni 'kume'd i'ce'dka su/ mo; 10 dhali kun 'kon ma po/ ikwara kwanykunu eya Sakkur mo, dhali iya/um piti mo dhali 'kwanim piti mo, 'kwani kun 'kona mondeŋ e i'kume'd i'ce'dka su/ mo; 11 dhali kun 'kon ma po/ idoŋgon kwanykunu eya Isri mo, dhali iya/m piti mo dhali 'kwanim piti mo, 'kwani kun 'kona mondeŋ e i'kume'd i'ce'dka su/ mo; 12 dhali kun 'kon ma po/ imudhe'd kwanykunu eya Nethaniya mo, dhali iya/m mo dhali 'kwanim piti mo, 'kwani kun 'kona mondeŋ e i'kume'd i'ce'dka su/ mo; 13 dhali kun 'kon ma po/ ipe'de/ kwanykunu eya Bukkiya mo, dhali iya/m piti mo dhali 'kwanim piti mo, 'kwani kun 'kona mondeŋ e i'kume'd i'ce'dka su/ mo; 14 dhali kun 'kon ma po/ ipesu/ kwanykunu eya Jesarela mo, iya/um piti mo dhali 'kwanim piti mo, 'kwani kun 'kona mondeŋ e i'kume'd i'ce'dka su/ mo; 15 dhali kun 'kon ma po/ ipeŋkwara kwanykunu eya Jeshayiya, dhali iya/m piti dhali 'kwanim piti mo, 'kwani kun 'kona mondeŋ e i'kume'd i'ce'dka su/ mo; 16 dhali kun 'kon ma po/ ipendoŋgon kwanykunu eya Mattaniya, dhali iya/m piti dhali 'kwanim piti mo, 'kwani kun 'kona mondeŋ e i'kume'd i'ce'dka su/ mo; 17 jin 'kon ma po/ i'kume'd kwanykunu eya Shimeyi, dhali iya/m piti dhali 'kwanim piti mo, 'kwani kun 'kona mondeŋ e i'kume'd i'ce'dka su/ mo; 18 jin 'kon ma po/ i'kume'd i'ce'dka 'de/ bitki'd eya Asarel, dhali iya/m piti dhali 'kwanim piti mo, 'kwani kun 'kona mondeŋ e i'kume'd i'ce'dka su/ mo; 19 jin 'kon ma po/ i'kume'd i'ce'dka su/ kwanykunu eya Hashabiya, dhali iya/m dhali 'kwanim piti mo, 'kwani kun 'kona mondeŋ e i'kume'd i'ce'dka su/ mo; 20 jin 'kon ma po/ i'kume'd i'ce'dka kwara kwanykunu eya Shuba/iil, dhali iya/m piti dhali 'kwanim piti mo, 'kwani kun 'kona mondeŋ e i'kume'd i'ce'dka su/ mo; 21 dhali kun 'kon ma po/ i'kume'd i'ce'dka doŋgon kwanykunu eya Mattithiya, dhali iya/m piti dhali 'kwanim piti mo, 'kwani kun 'kona mondeŋ e i'kume'd i'ce'dka su/ mo; 22 dhali jin 'kon ma po/ i'kume'd i'ce'dka mudhe'd kwanykunu eya Jerimoth, dhali iya/m piti dhali 'kwanim piti mo, 'kwani kun 'kona mondeŋ e i'kume'd i'ce'dka su/ mo; 23 dhali jin 'kon ma po/ i'kume'd i'ce'dka pe'de/ kwanykunu eya Hananiya, dhali iya/m piti dhali 'kwanim piti mo, 'kwani kun 'kona mondeŋ e i'kume'd i'ce'dka su/ mo; 24 dhali jin 'kon ma po/ i'kume'd i'ce'dka pesu/ kwanykunu eya Joshbekasha, dhali iya/m piti dhali 'kwanim piti mo, 'kwani kun 'kona mondeŋ e i'kume'd i'ce'dka su/ mo; 25 dhali jin 'kon

ma p̲o/ i'kume'd i'ce'dka peŋkwara kwanykunu eya Hanani, dhali iya/m piti dhali 'kwanim piti mo, 'kwani kun 'kona mondeŋ e i'kume'd i'ce'dka su/ mo; 26 dhali jin 'kon ma p̲o/ i'kume'd i'ce'dka pendoŋgon kwanykunu eya Mallot̲hi, dhali iya/m piti dhali 'kwanim piti mo, 'kwani kun 'kona mondeŋ e i'kume'd i'ce'dka su/ mo; 27 dhali jin 'kon ma p̲o/ i iss 'de/ kwanykunu eya Eliyat̲ha, dhali iya/m piti dhali 'kwanim piti mo, 'kwani kun 'kona mondeŋ e i'kume'd i'ce'dka su/ mo; 28 dhali jin 'kon ma p̲o/ i iss 'de/ i'ce'dka 'de/ kwanykunu eya Hot̲hir, dhali iya/m piti dhali 'kwanim piti mo, 'kwani kun 'kona mondeŋ e i'kume'd i'ce'dka su/ mo; 29 dhali jin 'kon ma p̲o/ i iss 'de/ i'ce'dka su/ kwanykunu eya Giddalt̲i, dhali iya/m piti dhali 'kwanim piti mo, 'kwani kun 'kona mondeŋ e i'kume'd i'ce'dka su/ mo; 30 dhali jin 'kon ma p̲o/ i iss 'de/ i'ce'dka kwara kwanykunu eya Mahasiyot̲h, dhali iya/m piti dhali 'kwanim piti mo, 'kwani kun 'kona mondeŋ e i'kume'd i'ce'dka su/ mo; 31 dhali jin 'kon ma p̲o/ i iss 'de/ i'ce'dka doŋgon kwanykunu eya Romaamti-Eser, dhali iya/m piti dhali 'kwanim piti mo, 'kwani kun 'kona mondeŋ e i'kume'd i'ce'dka su/ mo be.

Gwo Ma Risa Cim 'De/ 26

Imanhil 'twaŋkala goŋ mo

1 Yase/ ita moŋk̲wa/ bwa gi imanhil 'twaŋkala goŋ mo: 'Pena wak̲ gi 'kwani ma K̲oraha mo, aMishelemiya jin ta ya/ ma K̲ori mo, jin ta emen ma Asap mo. 2 Mishelemiya ta'dgi iya/ mo: aSagariya a'di dhodhu it̲wa/a/ mo, dhala Jadiya/iil ita'da p̲o/ isu mo, dhala Sabadaya ta'da p̲o/ ikwara mo, dhala Jat̲hna/iil ita'da p̲o/ idoŋgon mo, 3 dhala Elaam ta'da p̲o/ imudhe'd mo, dhala Jahohanan ta'da p̲o/ ipe'de/ mo, dhala Eliyahonaya ta'da p̲o/ ipesu/ mo. 4 Obiid-Aduum ta'd gi iya/ mo: aShemiyya a'di dhodhu it̲wa/a/ mo, dhala Jehosabad ta'da po/ isu/ mo, dhala Jowah ta'da p̲o/ ikwara mo, dhala Sakar ta'da p̲o/ idoŋgon mo, dhala Nathaniyal ta'da p̲o/ imudhe'd mo, 5 Ammi/iil ta'da po/ ipe'de/ mo, dhala Yassakar ta'da po/ ipesu/ mo, dhala Pe/ulletha ta'da p̲o/ ipekwara mo, Haali/ Arumgimis 'borki'da Obiid-Aduum mii mo be.

6 Eya Shemiyya jin ta ya/m piti mo tani uni dho'thki iya/ kun jikina ji apowa risa bas buni mo; uni ita 'kwani kun mishi dhan miiny caaga/ mii mo. 7 Iya/ ma Shemiyya ita i Othani, dhala Rapa/iil, dhala Obiid,

dhala Elsabad mo. abas gi gu'b piti ta i Elehu dhali ka Samakiya si'da/ kun ta 'kwani kun mishi dhan to mii ka ris mo. 8 Uni gwansani 'baar mo ita emen ma Obiid-Aduum mo. Uni dhali iya/m buni mo dhali ibas gi gu'b buni uni ta 'kwani kun mishina ṯu'c buni mii ki 'bore/ e gu'b gi mondhelela dhelel mo. Imun uni 'ko iss 'kwanimpa kwara i'ce'dka su/ mo be.

9 AMishelemiya ta'dgi iya/ dhali arisa bas gi gu'b piti mo, dhali 'kwani kun mish to mii ki 'bore/, i'kume'd i'ce'dka pekwara ka kuluny mo be.

10 Husa, jin ta emen ma Merari mo, ita'd gi iya/ mo: Shimiri jin ta'da man shu 'kwani bway mo (bahili a'di diki ta a'di jin dhodhu iṯwa/a mo tani, com kar a'di mmo ta aman shu 'kwani bway mo). 11 AHilkiyya jin ta a'di jin dhodhu jin 'kon ma po/ isu/ mo, dhala Thabaliyya jin ta'da p̱o/ ikwara mo, dhala Sagariyya jin ta'da p̱o/a doŋgon mo. Dhali iya/ ma Husa 'baar mo dhali 'kwani ma bas ḇuni 'koni 'kume'd i'ce'dka kwara ki mondeŋ e mo be.

12 Moŋk̲wa/ bwa gi imanhil 'twaŋkala goŋ gwansan mo tani, inyak̲ki imanshu bway buni mo tani, takin gi mom'bi'th mo, mmowa e ki 'kwanim buni mo, mmomiiya ṯu'c e gu'b gi Tap̱a mo. 13 Uni dhunu mo ki embul ki ku ram mo, gom uni kun ta dhuru'c dhali kun tana dhan mo, mmo nyak̲ki ku ma risa bas buni mo, gom 'twaŋkal ka 'deṯe/ 'deṯe/ mo. 14 Ki mo dhukunu ki embul ki ji ram mo gom 'twaŋkal gi mom'pesho'k mo tani, a'di biṯki'd eya Shelemiyya mo. Yan'ko'd uni dhukunu mo ki embul ki ku ram goma Sakariyya jin ta ya/m piti mo, jin ta'da manwoṯh gwo is jin yuk̲a yuk̲ mo, dhali mombiṯ gi embul piti gi 'twaŋkala goŋ piki'd ka pije/ ka 'bana binycam mo. 15 Goma Obiid-Aduum mo tani a'di karkunu gom 'twaŋkala 'bana bim poros mo, dhali iya/ uni dhukunu goma aris gu'b gi dhunu to mo be. 16 A/ Shuppim uni ka Husa idhukunu e 'twaŋkal ma 'bana bora luŋgu'b ka kuluny mo inyak̲ki 'twaŋkal ma Shallikeṯh mo, ki bway jin ya 'twa/ ki mis mo. inyak̲ki imanc̲or mo uni 'dishkin ki 'dish ka rem'kup̱ mo. 17 Ka 'ban gi mom'pesho'k mo tani 'kwani Lawi 'koni pe'de/ mo, ka 'bana binycam goma cimi doŋgon mo, ka 'bana bimporos goma cimi doŋgon mo, dhali e gu'b gi dhunu to mo tani ka susu/ susu/ mo be. 18 Eya tiŋkiliŋ bwaya bora luŋgu'b mo tani mo 'koni doŋgon kun dhunubway tur mo

dhali isu/ e yena tiŋkiliŋ mo. 19 Aris moŋkwa/ bwa nahan gi imanhil 'twaŋkal kun ta emen ma Kora mo dhala Merari mo be.

20 E bwamani 'kwani Lawi mo tani, a/ Ahija ica'd i'kupi imandhu to gi gu'b ma Arumgimis mo, dhali imandhuwa ris to gi ta ku gi Tapa mo. 21 Dhali aris emen ma Ladaan, kun ta emen gi 'kwani Jershuum ka Ladaan mo, uni kun ta 'kupan ma ris kuŋ gu'b kun ta ku ma Ladaan kun tana wak ma Jershuum mo tani, ta i Jehila mo 22 dhali iya/ ma Jehila: Satham dhala kam piti ka Yu/iil mo. Uni ican apo/ imandhu to gi gu'b gi Tapa mo be. 23 'Pena wak ma Amraam mo, dhala wak ma Ishar mo, dhala wak ma Hebiruun mo, dhala wak ma Ussa/iil mo: 24 Shuba/iil, jin ta emen ma Jershuum jin ta ya/ ma Musa mo, a'di ita 'kupan apowa ris mo kun dhunu to mo be.

25 Aris 'kwani ma bas piti 'pena wak ma Ili/aasar iya/m piti ka Rahabiyya mo, dhala Yushayya ta ya/ ma Rahabiyya mo, aYushayya ta ya/ ma Yuram mo, aYuram ta ya/ ma Sikiri mo, dhala Sikiri ta ya/ ma Shelumith mo. 26 Shelumith dhali aris 'kwani ma bas piti uni ita 'kupan apo/ aris imandhu to kun dhukina ris to kun cikin ma Dawuu'd jin ta'da malik mo, kun ta imanshuwa shum bway e bwaŋ gu'b mo, 'kwaninycan apo/ alip 'kwani mo dhali apo/ iss 'kwanimpa imudhe'd mo, dhali to kun cin ma ris 'kwaninycan ma Thuruk mo be. 27 Uni dhuki to kun budhu ki she/ jin pikunu dhan mo/as e ki mii gom uni kun 'kon mmohil gu'b ki Tapa mo. 28 Uni si'da/ ita tapa apo/a ris to 'baar mo kun dhunu ki she/ gom Tapa eya Samu/iil jin ta'da manci gwon dhamo/ mo, Shawil ya/ ma Kish mo, dhala Abneer ya/ ma Neer mo, dhala Yu/aab jin ta ya/ ma Saru/iiya mo. Dhali aris to 'baar mo kun dhunu mo ki she/ gom Tapa mo tani 'kon e bwaŋ'kwaranyi monyji ma Shelumith mo dhali 'kwani ma bas piti mo be.

29 Gom emen ma Ishar mo tani, Kenaniyya dhali iya/m piti uni ita itapa goma tu'c gi bwampa/ Israyiil mo. Uni ita imacil ma askar dhali imandwall gwo mo.

30 Gom emen ma Hebruun mo tani, Hashabiyya dhali aris ikam piti mo, dhali 'kwaniŋ gwath kun mishi to mii 'kona alipi 'de/ i'ce'dka iss 'kwanimpa iss 'de/ i'ce'dka issi karpa'c mo, uni ita itapa goma tu'c gi Tapa mo dhali atu'c ma malik mo. Uni 'kokin e shemen ma bora luŋ gu'b gi kumma/ yi'de/ Uurdun mo be.

31 Me'da wak ma Hebruun mo tani, Yuriyya itaki 'kupan ma risa wak mo, isi ka ris moŋ'kwar ma nyakum yil mo. Ki yil iss 'kwanimpa iss su/ jin jikin ma Dawuu'd aji mo tani uni parki to jin 'kwarkunu e mo dhali gam e bwamani 'kwaniŋ gwatha tiya kun caana mo mish to ki ca e pa Yassar gi pa Gila/aad mo. 32 Yuriyya ta'dgi 'kwani ma bas piti i alipi su/ i'ce'dka iss 'kwanimpa iss 'de/ i'ce'dka karpa'c mo, kun ta imanshu 'kwani bway kun mishi to e kuŋgu'b mo. Dawuu'd dhuki uni mmota imanhil to apo/ a wak ma Ra/ubiin dhala Jaad mo, dhali a'ban ma wak ma Manassa mo, goma ris mii kun ta kuma Arumgimis mo, dhali goma ris miin to ma Malik mo be.

Gwo Ma Risa Cim 'De/ 27

Aris moŋkwa/ bwa ma Thuruuk

1 Yase/ ita gway gi imanshu 'kwani bway ma wak gi 'kwani ma Israyiil mo, aris 'kwaninycan ma alip mo dhali 'kwani iss 'kwanimpa mudhe'd mo, inyakki 'kwani kun can ka thuruk kun miiki to ka ris bway e ki she/ ki she/ goma malik mo. Moŋkwa/ bwa ka 'dete/ 'dete/ tangi 'kwaniŋ gwathi alipi iss 'de/ i'ce'dka doŋgon mo.

2 I'kupi Moŋkwa/ bwa goma ppe jin twa/a/ ta'da Yushabi/aam jin ta ya/ ma Sabida/iil mo. E Moŋkwa/ bwam piti mo tani 'kwaniŋ gwath 'kona alipi iss 'de/ i'ce'dka doŋgon mo. 3 A'di diki'di bwamana ris emen ma Peris mo dhali ta 'kupan aris 'kwanycan ma Thuruk goma ppe jin twa/a/ mo. 4 I'kupi Moŋkwa/ bwa goma ppe jin 'kon ma po/i su/ mo tani ta'da Duday mo, 'pena wak jin ta emen 'pena Ahowa mo. Mikiluth ita jiŋ 'ko'd ki monyca mo. E moŋkwa/ bwam piti mo tani 'kwaniŋ gwath 'kona aliipi iss 'de/ i'ce'dka doŋgon mo. 5 Wathinyca'd ma Thuruk goma ppe jin 'kon ma po/i kwara mo tani, ta'da Binaya ya/ ma Yahuyada mo, jin ta'da gasiis dhali amanshu 'kwani bway mo. E moŋkwa/ bwam piti mo tani 'kwaniŋ gwath 'kona alipi iss 'de/ i'ce'dka doŋgon mo. 6 A'di a'dan jin ta'da Binaya jin ta'da manshu 'kwani iss 'kwanimpa iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd bway mo, dhali i'kupi 'kwani iss 'kwanimpa iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd mo. Amishaba'd jin ta ya/ di'di moŋkwa/ bwam piti mo. 7 Wathinyca'd ma Thuruk goma ppe jin 'kon ma po/ idoŋgon mo tani ta'da Asahil jin ta'da kam ma Yuwaa'b mo. Dhala Sabadiyya jin ta ya/m piti a'di ta wathinyca'd ma Thuruk i'ko'di

a'di mo. 8 Dhali wathinyca'd ma Thuruk goma ppe jin 'kon ma po/i mudhe'd mo tani ta'da Shamhu'th mo, jin ta emen ma Israa/ mo. E moŋkwa/ bwam piti mo tani 'kwaniŋ gwath uni 'kona aliipi iss 'de/ i'ce'dka doŋgon mo. 9 Wathinyca'd ma Thuruk goma ppe jin 'kon ma po/i pe'de/mo tani ta'da Iraa ya/ ma Ikkish mo, 'pena Tekowa mo. E moŋkwa/ bwam piti mo tani 'kwaniŋ gwath 'kona alipi iss 'de/ i'ce'dka doŋgon mo. 10 Wathinyca'd ma Thuruk goma ppe jin 'kon ma po/ ipesu/ mo tani taki'da Helaas 'pena wak ma Peluni mo, 'peni 'kwani ma Eparayiim mo. E moŋkwa/ bwam piti mo tani 'kwaniŋ gwath uni 'kona aliipi iss 'de/ i'ce'dka doŋgon mo. 11 Wathinyca'd ma Thuruk goma ppe jin 'kon ma po/i pekwara ta'da Sibikiyya 'pena wak ma Hushathi mo, 'pena wak gi emen 'pena Siraa/ mo. E moŋkwa/ bwam piti mo tani 'kwaniŋ gwath uni 'kona alipi iss 'de/ i'ce'dka doŋgon mo. 12 Wathinyca'd ma Thuruk goma ppe jin 'kon ma po/i pendoŋgon mo ta'da Abiyasir 'pena wak ma Anathuthi mo, 'pena wak ma Benyjamin mo. E moŋkwa/ bwam piti mo tani 'kwaniŋ gwath uni 'kona aliipi iss 'de/ i'ce'dka doŋgon mo. 13 Wathinyca'd ma Thuruk goma ppe jin 'kon ma po/i 'kume'd mo ta'da Maharayi mo 'peni 'peŋkuman pa gi pa Nithupaa/ mo, 'peni emen ma wak jin yayi'd 'pena Siraa/ mo. E moŋkwa/ bwam piti mo tani 'kwaniŋ gwath 'kona alipi iss 'de/ i'ce'dka doŋgon mo. 14 Wathinyca'd ma Thuruk goma ppe jin 'kon ma po/i 'kume'd i'ce'd 'de/ mo ta'da Binayya mo 'peni 'peŋkuman pa gi pa Pirathun mo, 'pena wak ma Eparayiim mo. E moŋkwa/ bwam piti mo tani 'kwaniŋ gwath 'kona alipi iss 'de/ i'ce'dka doŋgon mo. 15 Wathinyca'd ma Thuruk goma ppe jin 'kon ma po/ i'kume'd i'ce'dka su/ mo ta'da Hilidaya mo 'peni 'peŋkuman pa gi pa Nithupaa/ mo, jin yayi'd 'pena wak ma Othana/iil mo. E moŋkwa/ bwam piti mo tani 'kwaniŋ gwath uni 'kona aliipi iss 'de/ i'ce'dka doŋgon mo.

Imanshu bway ma risa wak mo

16 Uni gwansan ita imanshu 'kwani bway ma wak ma Israyiil mo: Goma wak ma Ra/ubiin mo tani, Ela/aasar ya/ ma Sikiri ta'da manshu 'kwani bway mo. Goma wak ma Simaan mo tani, Shapahthiyya ya/ ma Makga ta'da manshu 'kwani bway mo. 17 Goma wak ma Lawi mo tani, Hashabiyya ya/ ma Kimu/ill ta'da manshu 'kwani bway mo dhala Saduuk shuki'da ris emen ma Haruun bway mo be. 18 Goma wak ma

Yahuuda/ mo tani, Elihu, a'di ta jan 'de/ jin ta ikam ma Dawuu'd mo, a'di ta'da manshu 'kwani bway mo. Goma wak ma Yassakar mo tani, Umuri ya/ ma Miykol ta'da manshu 'kwani bway mo. 19 Goma wak ma Sabuluun mo tani, Ishmahiyya ya/ ma Obadayya ta'da manshu 'kwani bway mo. Goma wak ma Napthali mo tani, Yuramus ya/ ma Asra/ill taki'da manshu 'kwani bway mo. 20 Goma wak ma Eparayiim mo tani, Hushiyya ya/ ma Asasiyya ta'da manshu 'kwani bway mo. Goma woho/ ma wak ma Manassa mo tani, Yu/iil ya/ ma Pediyya ta'da manshu 'kwani bway mo. 21 Goma woho/ ma wak ma Manassa e Jil/aad mo tani, Iddu ya/ ma Sakariyya ta'da manshu 'kwani bway mo. Goma wak ma Benyjamin mo tani, Yaasa/iil ya/ ma Abiner ta'da manashu 'kwani bway mo. 22 Goma wak ma Daan mo tani, Asaril ya/ ma Yuraham ta'da manshu 'kwani bway mo. Uni gwansan ita imanshu 'kwani ma risa wak ma Israyiil bway mo be. 23 Dawuu'd diki deŋ uni kun 'kona yili iss 'de/ e mo walla kun gwa'dan mo, haali/ Tapa taki'd gi gwo jin okunu is ki a'di midi mar uci ma Israyiil is me'da cul gi momis mo. 24 Yuwaab ya/ ma Saruhiyya telki mii 'pen mmo deŋ 'kwaniŋ gwath e mo, hili a'di diki 'baar uni mo be. Anyor bitki'da po/a Israyiil gom mii yan mo. Mondeŋ e yan dinu ki 'kwar a'cesh e Gwo lolop jin deŋkunu aris mii e kun thosonkunu ki embul ma Dawuu'd jin ta'da Malik mo.

'Kwaninycana tiya gi moŋ'kom pa mo

25 Asmabith ya/ ma Adi/iil ta tapa gi imanbutha ris to ma Malik mo. Dhala Yunathan ya/ ma Ussiya a'di ta 'kupan a ris gu'b kun dhunu to dhali eya ris bwam mo sinu mo, eya ris 'peŋkuman bampa/ mo, dhali e ushi pa mo, dhali eya dhan monycaaga/ mo. 26 Esari ya/ ma Kelu'b a'di ca'd apo/a ris imankor mo, Uni kun korkina 'cesh mo. 27 Shima/yi jin ta'da wak ma Ramathi/ a'di hili'da po/ aris mondhe'd ma mura'th mo, dhala Sabadi jin taki'da wak ma Shipiim a'di hila'da po/ amura'th mo dhali gu'b gi dhunu yimana mura'th kun ka/u mo. 28 Dhali a'di jin hili'da po/ aris cwa ma Setuun mo dhali cwa jin wana e ka pu/ mo kun 'kon eya ris momba'da'd mo tani a'di ta'da Baal-Hanan 'peni Jidar mo, dhali apo/ gu'b gi dhunu ayin mo tani ta'da Yuwash mo. 29 Dhali a'di jin hili'da po/a risa ma'diny to/e kun shwana sho e Sharuun mo tani ta'da Shitarayi 'peni Sharuun mo, dhali apo/ arisa ma'diny to/e kun 'kon

eya ris embul wosh mo tani ta'da Shapath ya/ ma Adhalayi mo. 30 Dhali a'di jin hili'da powa ris kalman mo tani a'di 'pena wak ma Isma/iil mo, dhali apowa ris kuman dhuluny mo tani ta'da Yahdeyya 'pena Merunus mo. 31 Dhala Yasis jin ta wathi/ Hagiri a'di ta tapa apowa ma'diny to/e mo. Aris 'kwaninycan gwansan uni ta tapa apo/ to ma Malik Dawuu'd mo.

32 Jenathan, jin ta'da shwakam ma Dawuu'd mo tani, a'di ta'da manwotha woth is mo dhali aman'kwar to mo. a/ Yeha/iil ya/ ma Hakamuni ihili'd gom iya/ ma malik mo. 33 Ahithupil ta'da man wotha malik is mo, dhala Husha 'peni 'kwani ma Arki ita'da manwotha malik ka kwal is mo. 34 Mo ma Ahithupil a'di kalkin ma Yahu/aayda ya/ ma Binayya mo, dhala Abiyathar mo. Dhala Yuwaa'b a'di ta wathinyca'd ma thuruk ma malik mo be.

Gwo Ma Risa Cim 'De/ 28

Soliman ye'thki gwo sho'k mmo Nyaŋ gu'b gi Mondhelela dhelel mo

1 Dawuu'd tulki 'kwaninycan gi gu'b ma tu'c ma Israyiil is i'baar mo e pa Urushaliim mo: 'kwaninycan gi gu'b ma tu'c ma risa wak mo, 'kwaninycan ma thuruk gi kwa/u bwa ki she/ ki she/ kun miikina malik to eya tu'c buni kun dhukunu mo, imanshu bway ma thuruk 'pena risa aliip mo dhali 'pena ris iss 'kwanimpa mudhe'd mo, imanji apo/ to 'baar mo dhali aris to ma malik mo dhali iya/um piti mo, dhali 'kwaninycan ma thuruk mo dhali 'kwani kun askin mo, inyakki uni kun mishki to mii kagahara/ mo. 2 Yan'ko'da malik Dawuu'd cuki'd mo dhali oki gwo mo ki, "Dhuyi 'ce ki gwom pem mo, ikam pem dhali 'kwanim pem mo. A'di taki gwoŋ kulum pem mmonyaŋ gu'b me'd mo jin sinu/is goma sanduuk gi gwoŋ gam me'd gi Tapa mo; toŋkar sho'k goma Arumgimis bana mo, dhali aha/ thosonkina to mmonyaŋ a'di mo be. 3 Hili Arumgimis oki aha/ gwo mo ki, ' /E mini diki nyaŋ gu'b gi mondheleladhelel gom gway pem mo, haali/ /e ta wathi/ gi mo/as mo dhali /e wolkina bas a'cesh mo.' 4 Naskina/ Tapa, Arumgimis ma Israyiil, kwanyki aha/ 'peni kuŋ gu'b ma babam pem mmota malik apowa Israyiil goma sule/ mo. A'di kwanyki'da Yahuuda/ ka manshu bway mo, dhali 'peni kuŋ gu'b ma Yahuuda/ a'di kwanyki kuŋ gu'b ma

babam pem mo, dhali 'peni iya/ ma babam pem i'baar mo tani a'di 'borkina bwa mmokar aha/ ka malik apowa Israyiil i'baar mo. 5 'Peni iya/m pem ka ris kun cikina Tapa aha/ mo, a'di kwanyki'da Solimaan mo, jin ta ya/m pem mo, mmoca'b apowa kurse/ gi dhan 'peŋkuman bampa/ gi Tapa mo, apowa Israyiil mo be. 6 A'di oki aha/ gwo mo ki, ' ASoliman jin ta ya/m pini midi nyaŋ gu'b pem mo dhali 'banyjalam pem mo, gom Aha/ kwanykina a'di mmota ya/m pem mo, dhali Aha/ mina ta Ababam piti mo. 7 Aha/ mina tel dhan 'peŋkuman bampam piti sho'k goma sule/ mo, wakki/ a'di diki'd mo mmoha aris gwoŋkan pem e mo dhali aris gwo kun gamu me'd mo, me'd jin dikina /e ka cim yan mo.' 8 Yan'ko'd i'dishesan, e jis/e gi 'kwani ma Israyiil i'baar mo, montul is yan gom Tapa mo, dhali e buŋ'kus ma Arumgimis bana mo tani, umi 'baar mo mini mii dhu gwo mo dhali pal mii mmokal aris gwoŋkan gi Tapa Arumgimis bum ka pije/ i'baar mo. Miiyi to wakan mo ki um mini butha 'cesha 'borga/ yan mo dhali mmodhal a'di isi me'd nyunykina/ goma ris emen bum i'ko'di um goma sule/ mo be.

9 Haali/ me'd /e, jin ta ya/um pem ka Soliaan mo tani, hayi Arumgimis ma babam pini gwo e mo, dhali miiyi a'di to ka dum pini i'baar mo dhali ki bwa jin o'd mo. Miiyi to yan mo haali/ Tapa mishki'da du i'baar mo dhali mish gwoŋ kulum 'ban 'peni 'kwani ka 'dete/ 'dete/ i'baar mo. Wakki/ /e ŋap a'di mo tani, a'di mina /e gam mo, hili wakki/ /e dhal a'di 'pen mo tani, a'di midi ush /e goma sule/ mo. 10 Nyithi ki Tapa a'di kwanyki /e mmonyaŋ gu'b gi mondhelela dhelel yan me'd moŋkogum piti mo. 'Bithi ki 'bi'th mo dhali mii a'di mo."

11 Yan'ko'da Dawuu'd ciki'da Soliman jin ta ya/m piti aris gwoŋ kulum goma balany gi gu'b gi mondhelela dhelel mo, aris monyaŋ gi gu'b gi mondhelela dhelel mo, dhali aris bwaman gu'b gi dhunu to mo, dhali aris bwaman gu'ba ka'damga/ mo, dhali aris bwaman gu'b e bwaman mo, dhali bwaman gu'b nyakki 'kupan ma sanduuk mo. 12 A'di ciki a'di aris gwoŋ kulum kun ukkina a'di goma ris 'banyjala gi gu'b gi Tapa mo, dhali aris bwaman gu'b i'baar mo kun 'kamki mo is mo, dhali aris bwaman gu'b gi dhunu to e gu'b ma Arumgimis mo, dhali aris imandhu to goma ris to kun ta ku gi Tapa mo. 13 A'di ciki a'di aris gwoŋkan goma ris moŋkwa/ bwa gi igasiis mo dhali 'kwani Lawi mo, goma risa tu'c kun cikunu gom mo mii to gom gu'b gi Tapa mo, dhali goma ris to i'baar mo gom mo mii to e gu'b gi Tapa mo. 14 A'di kwa/ki mombar

ma ris toŋ'kul bwa gi 'dolkon i'baar mo gom miin to ka 'de̱te̱/ 'de̱te̱/ mo, mombar ma ris toŋ'kul bwa 'peni emena guurush kush gom mo mii to ka 'de̱te̱/ 'de̱te̱/ mo, 15 mombar gi 'dolkon goma ris to kun ta 'dolkon mo, mmota ṯirkina/ ma lamba/ mo dhali arisa lamban 'dolkon mo, mombar gi 'dolkon goma ris ṯirkina/ ma lamba/ ka 'de̱te̱/ 'de̱te̱/ mo, mombar gi emena guurush kush gom ṯirkina/ ma lamba/ kush ka 'de̱te̱/ 'de̱te̱/ mo, isi me'd mo mii to gom ṯirkina/ ma lamba/ ka 'de̱te̱/ 'de̱te̱/ e mo miin to mo be. 16 A'di c̱iki mombar gi 'dolkon goma risa tharabessa/ goma kuluny Maa gi Buŋ'kus mo, goma t̲harabeesa/ i'baar mo, dhali mombar gi emena guurush kush goma risa t̲harabeesa/ gi emena guurush mo. 17 A'di c̱iki mombar gi 'dolkon gana/ goma risa misa k̲ar she/ gom shum mo, dhali aris toŋ'kul bwa, dhali risa k̲os mo. A'di c̱iki mombar goma ris toŋ'kul bwan 'dolkon ka 'de̱te̱/ 'de̱te̱/ mo, dhali mombar ma ris toŋ'kul bwa gi emena guurush kush ka 'de̱te̱/ 'de̱te̱/ mo. 18 A'di c̱iki mombar gi 'dolkona 'borga/ mo, dhali 'peni 'dolkon gom mo uk̲ ma arabiyya jin dira shuma rum mo, c̱arabiim kun peperkin ma risa bim buni ka pije/ mo dhali kumkina sanduuk̲ gi gwoŋ gam me'd gi Tap̱a mo. 19 Dawuu'd oki gwo mo ki, "Aha/ dhukina gwo gwansan i'baar mo e moŋ'kwar mo me'd jin ṯorkina Tap̱a aha/ mo dhali c̱iki aha/ mmomish gwo 'ban isi gom mo uk̲ to mo be."

20 Dawuu'd oki'da Soliman gwo jin ta ya/um piti mo ki, " 'Bithi ki 'bi'th mo dhali 'bithi adu is mo. Miiyi aṯu'c mo. Dhalku/ is ki k̲o/ mo walla mmo'kosh is ka nyor mo, haali/ Tap̱a Arumgimis, jin ta'da Arumgimis pem, a'di di'd inyak̲ki /e mo. A'di midi diki dhal /e mo walla mmodhal /e 'pen mo ntaga/ ṯu'c midi i'baar mo gom miin to gom gu'b gi Tap̱a a'di 'baarki'd mo. 21 Hili mo mo ma, imahan uni ta aris moŋk̲wa/ b̄wa gom igasiis mo dhali 'kwani Lawi gom miin to i'baar mo e gu'b ma Arumgimis mo. Uni mini 'ko nyak̲ki /e mo, imont̲al 'de/ ki bwa jin o'd i'baar mo dhali 'kwani kun mishki to mii mo, mmowot̲h /e eya ṯu'c mo dhali mmomii to mo. Dhali ris 'kwaninycan gi gu'ba ṯu'c mo dhali 'kwani 'baar uni thosonki is mmobat̲h aris gwoŋk̲an pini nsho'k mo be."

To Kun Ç̲inu Gom Mo Nyaŋ Gu'b Gi Mondhelela Dhelel Mo

1 Maliḵ̲ Dawuu'd oki'da tul'kuṗ̲ 'kwani gwo mo ki, "Soliman jin ta ya/m pem, jin ta a'din 'de/ jin̲ kwanykin ma Arumgimis mo, a'di naskina/ di'd ki dhuru'c mo dhali diki mish to mii mo, dhali aṯ̲u'c a'di caaca kagahara mo. Haali/ gu'b gi mondhelela dhelel a'di yisa gom 'kwani mo hili gom Taṗ̲a Arumgimis mo be. 2 Wakan aha/ miikina miim 'borgam pem mmoç̲i to gom gu'b gi mondheleladhelel ma Arumgimis pem mo. Aha/ ç̲ikina 'dolkon goma ris to kun minu uḵ̲ 'peni 'dolkon mo, emena guurush kush goma ris to kun minu uḵ̲ 'peni gurany kush mo, gurany goma ris to kun minu uḵ̲ 'peni gurany mo, toŋḵ̲uthu'd goma ris to kun minu uḵ̲ 'peni toŋḵ̲uthu'd mo, dhali cwa goma ris to kun minu uḵ̲ 'peni cwa mo. Aha/ si'da/ ç̲ikina ris wosh jamasa 'pinyamaṯ̲ mo, dhali aris wosh kun minu dhu mo, goma ris wosh ma ṯ̲u'c kun dhukunu kun 'kona jamas e ki she/ ki she/ mo---aris wosh kun ta yintho/ ki yintho/ kun 'kona e ki she/ ki she/ i'baar mo---dhali wosh jaro/ jin mina e ki wa'c wa'c jin ishki'd ki nyanye/ mo. 3 I'dishesan, gom moŋ'kuny bwam pem e gu'b ma Arumgimis pem mo tani, aha/ ç̲ikina 'peni 'dolkon kun dhukika/ ki is pem mo dhali emena guurush kush gom a'di mo. Aha/ miikina mii yan ki mo mar is gom to 'baar mo kun thosonkika/ is gom gu'b gi ḵ̲ogu gi mondhelela dhelel yan mo: 4 aliiṗ̲ kuluny 'dolkon ikwara 'pena Oṗ̲iir mo, dhala aliiṗ̲ kuluny 'dolkon kush ipesu/ jin 'bora 'bor doḵ̲/e mo, isi e mondhu ma risa goŋ kun re'du/ mo. 5 Aha/ ç̲ina 'dolkon ki me'd goma ris to kun minu uḵ̲ 'peni 'dolkon mo, dhali gurany kush goma ris to kun minu uḵ̲ 'peni gurany kush mo, dhali goma ris to ma ṯ̲u'c i'baar mo kun 'kona e ki she/ ki she/ mo ki minu mii ki 'kwani kun kosh to is mo. Aja si'da/ ŋaṗ̲a'd mmoç̲i to gom Taṗ̲a shwane/ mo dhali ç̲i is piti gom a'di mo?" 6 Yan'ko'd to kun ç̲inu ki bwaŋ gana/ uni miikina imanshu bway gi kuŋ gu'b gi idhan babam buni mo, imanshu bway 'pena risa waḵ̲ ma Israyiil mo, dhali aris 'kwaninycan ma thuruḵ̲ 'pena risa aliiṗ̲ mo dhali iss 'kwanimpa mudhe'd mo, dhali ris 'kwaninycan aṗ̲owa ṯ̲u'c ma maliḵ̲ mo be. 7 Uni ç̲ikina aliiṗ̲ kuluny to imudhe'd gom mo mii to gom gu'b ma Arumgimis dhala aliiṗ̲i 'kume'd 'peni emena guurush 'dolkon mo, dhala aliiṗ̲ i'kume'd 'pena kuluny 'dolkon kush mo, dhala aliṗ̲i 'kume'd

i'ce'dka peŋkwara 'pena kuluny gurany mo, dhali aliip iss 'kwanimpa mudhe'd 'pena kuluny toŋkuthu'd mo. 8 Uni gwansan kun takin ga/ ris wosh kun ta yintho/ ki yintho/ ciki uni eya mandhu to gi gu'b gi Tapa mo, e bwaŋ'kwarany mo hil mo ma Jehi/iil, jin ta emen ma Jershuum mo. 9 'Kwani 'kunykina bwa mo haali/ goma ris to gwansan kun cikunu ki bwaŋ gana/ mo, haali/ uni ciki to ka du 'baar mo gom Tapa mo. Dhala Malik Dawuu'd si'da/ 'kunykina bwa ki nyanye/ mo be.

Dawuu'd Maŋki'da Arumgimis mo

10 Dawuu'd 'borki Tapa bwa mo e bwambor ma tul'kup 'kwani i'baar mo. A'di oki gwo mo ki, "Dhalki /e a'di iminu maŋ mo, Tapa, Arumgimis ma Israyiil jin ta'da dhan babam bam mo, goma sule/ dhali ki sule/ mo. 11 /E, Tapa, /E a'di caaca kagahara mo, dhali mom'bi'th, dhali monyca, dhali mompi mii e, dhali miinycaaga/ mo. Gom to 'baar mo kun 'kon e momis mo dhali e mony'cesh uni ta kum pini mo. A'di ta dhan 'peŋkuman bampam pini mo, Tapa, dhali /e a'di caaca isi mis /e a'di ta'da manjiya ji apo/ to 'baar mo. 12 Mii kun tanu pa ki pa dhali montak iiyin 'peni /e mo, dhali /e jikina ji apo/ 'kwani 'baar mo. Dhali me'd pini a'di ta mom'bi'th mo dhali mo ma dem dem mo. /E takin gi mom'bi'th mo dhali mo ma dem dem mmodhu 'kwani ki ca mo dhali ci mom'bi'th e 'kwani ka 'dete/ 'dete/ mo be. 13 Yan'ko'd i'dishesan, Arumgimis bam, aman cina /e mom'bor bwa i is mo dhali mo maŋ gway gi monycam pini mo.

14 Hili aha/ tana ja mo, dhali ija ta 'kwanim pem mo, ki aman mina tagi mom'bi'th mmoci aris to gwansan wakan ki bwaŋ gana/ mo? Ka jiŋ gana/, aris to 'baar mo iiyin 'peni /e mo, dhali aman cikina ushi to ka nyaŋ'ko'd kun ta kum pini mo. 15 Haali/ ana 'kokina imahan gom ari mo mo dhali ta 'kwani gi bampan tiya e bwambori /e mo, me'd jin 'kokina idhan babam bam i'baar mo. Arisa cim bam apo/ mony'cesh uni wana e ka la mo, dhali imun mo ma 'teŋkape/ piyi'd jin minu 'ko e mony'cesh mo be. 16 Tapa Arumgimis bam, nyunykina/ gwan i'baar mo kun tulkina aman is mmonyaŋ gu'b gi mondhelela dhelel mmotak gway gi moŋkogum pini mo-uni iiyin 'peni /e mo dhali ta kum pini mo. 17 Aha/ si'da/ misha, Arumgimis pem mo, ki /e 'cunycurkina du gi 'kwani mo dhali ki miim 'borgaŋ gana/ mo. Haali/ me'd miim 'borgaŋ gana/ ma dum pem jin cikika/ aris to gwansan i'baar mo ki

bwaŋ gana/ mo, dhali i'dishesan aha/ hilkina mo ki moŋ'kuny bwa me'd 'kwanim pini kun 'kon imahan mmoc̲i to kun c̲inu ki me'd ki bwaŋ gana/ gom /e mo be. 18 Tap̲a, Arumgimis ma Ibrahiim, dhala Is/hak̲, dhala Israyiil---kun ta idhan babam bam mo---karki to yan goma sule/ eya ris gwoŋ kulum 'peni 'kup̲ gi 'kwanim pini mo. Mmot̲or bway ma dum buni 'kup̲ki /e mo. 19 C̲iyi adu ka kuluny e ya/um pem ka Soliman mmodhu aris gwoŋk̲an pini mo, dhali aris gwoŋ gam me'd pini mo, dhali aris gwoŋk̲an pini kun 'kwarkunu mo, dhali mmok̲al aris gwoŋ kulum gwansan i'baar mo ka pije/ mmonyaŋ gu'b ma malik̲ gom aha/ c̲ikina gwo is nt̲wa/a/ mo."

Soliman Wolkunuwa yini 'kup̲ mmota Malik̲ mo

20 Dawuu'd oki'da tul'kup̲ 'kwani 'baar gwo mo ki, "I'dishesan 'bori Tap̲a Arumgimis pini mii mo." Atul'kup̲ 'kwani 'baar mo maŋki Tap̲a, Arumgimis gi idhan babam buni mo, dhali uni luŋkin ka 'cesh mo dhali t̲orki montak̲ e Tap̲a mo dhali goma malik̲ 21 Ka cim jin 'ko'd mo tani, uni miikina bas gom Tap̲a mo dhali c̲iki to kun c̲inu ki me'd mmo'thaki o'd gom a'di mo. Uni c̲ikina rasan bip̲ ka aliip̲ mo, dhala rasan k̲a'bal ka aliip̲ mo, dhali ushi k̲a'bal ka aliip̲ mo, nyak̲ka ris tom pim buni kun c̲inu mo dhali mmomiiya bas ki nyanye/ gom 'kwani ma Israyiil i'baar mo. 22 Ka cim c̲aan mo tani, uni shwaki to mo dhali p̲iki to e bwambori Tap̲a ki moŋ'kuny bwa ki nyanye/ mo be.

Uni karkina Soliman mo, jin ta ya/ ma Dawuu'd mo, mmota malik̲ ki embul jin 'kon ma p̲o/ isu/ mo, dhali wolki a'di yini 'kup̲ mo ki mom'bi'th gi Tap̲a mmota manjiya ji mo. Uni si'da/ wolkina Saduuk̲ ayini 'kup̲ mmota gasiis mo be. 23 Yan'ko'da Soliman c̲a'bki'd ap̲owa k̲urse/ gi Tap̲a ka malik̲ e mo ma babam piti ka Dawuu'd mo. A'di taki pa mo, dhali 'kwani ma Israyiil 'baar mo haki a'di gwo e mo. 24 Aris imanshu bway i'baar mo, dhali i/askar dhali iya/ ma Malik̲ Dawuu'd c̲iki gwoŋgam me'd ka Malik̲ Soliman mo. 25 Tap̲a tak̲ki'da Soliman kagahara e bwambori 'kwani ma Israyiil i'baar mo dhali c̲iki a'di mom'bor mii ki mii ma malik̲ gana/ jin 'twak̲ki mo mo haali/ ji gi wakan dinu ki c̲iku/ ka malik̲a kamu/ nt̲wa/a/ e Israyiil mo be.

Mo mu'th gi monyji ma Dawuu'd mo
26 Dawuu'd jin ta ya/ ma Jessi jiki'da ji apo/ 'kwani ma Israyiil i'baar mo. 27 Dawuu'd ta'da malik ma Israyiil gom yili iss 'kwanimpa su/ mo. A'di jiki'da ji yili pesu/ e Hebruun mo dhali gom yili iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd i'ce'dka kwara e pa Urushaliim mo be. 28 A'di wuki'd ki yil jin cakina a'di mo, i'ko'di mondiki/e ki tur tur e mondim 'borgam piti mo, dhali mmota pa ki pa mo dhali montak mo. Soliman jin ta ya/um piti jiki'da ji i'ko'di a'di mo. 29 Aris to kun miikin ma Malik Dawuu'd uni 'kwarkunu eya warka/ gi gwontor ma risa cim ma Samu/iil jin ta'da manhil mo mo, eya warka/ gi gwontor ma risa cim ma manci gwon dhamo/ ka Nethen mo, dhali eya warka/ gi gwontor ma risa cim ma Jaad jin ta'da manhil mo mo. 30 Uni 'kwarkunu imun uni tana ris mii gi gwoŋkan piti mo, dhali mom'bi'th piti dhali aris mii kun miinu kun shi/ki a'di is mo, eya Israyiil, dhali aris 'peŋkuman bampa/ gi bampan tiya i'baar mo be.

AWARKA/ GI GWOLOLOP

GWO MA RISA CIM SU/

Gwo Ma Risa Cim Su/ 1

1 Soliman ya/ ma Dawuu'd a'di 'bi'thki'd ki 'bi'th mo e monyjim piti mo, dhali Tapa jin ta'da Arumgimis piti diki'd nyakki a'di mo dhali kar a'di mmo'bitha'bi'th ki nyanye/ mo be. 2 Soliman walki 'twa/ nyakki 'kwani ma Israyiil 'baar mo, bwaya ris 'kwaniny can kun 'koni aliip mo dhala issi mudhe'd mo, dhali bway ris imandwall gwo mo, dhali gom itapa 'baar mo e pa Israyiil mo, kun ta 'kupan gi gu'b gi icom mo be. 3 Dhali wakana Soliman dhali aris 'kwani 'baar mo nyakki a'di mo iikin mo bway mo jin di isi mis mo jin diki'd e pany Ja'ba/on mo, gom imun mo tani gu'b burrinye/ gi montul is ma Arumgimis diki'd mo, jin nyaŋkin ma Musa jin ta'da manmiiya tu'c gi Tapa mo e mombwaasho mo be. 4 Hila Dawuu'd a'di kalki'da sanduuk ma Arumgimis mo 'peni paŋ Kiriyath Jearim bway mo jin thosonkina a'di gom a'di mo, gom a'di thumki gu'b burrinye/ gom a'di mo e pa Urushaliim mo be. 5 Ka mar is mo tani, agwata/ gi gurany 'per a'di ukkin ma Besalel ya/ ma Uri jin ta ya/ ma Hur mo a'di diki'di mun ntwa/a/ ki gu'b luŋ gi Tapa mo, aSoliman dhali aris 'kwani iikin bway a'di mo be. 6 Imun mo tani Soliman yaki'd bwaya gwata/ gi gurany 'per ntwa/a/ ki Tapa mo, a'di jin diki'd e gu'b burrinye/ gi montul is mo, dhali ci to kun cinu mmo'tha ki o'd kun 'koni aliip 'de/ mo be. 7 Arumgimis piki'da Soliman i is ki mon'thiny mo dhali o a'di mo ki, "Doti ma! Atinta imiga/ ciki /e mo?" 8 Soliman ki owa Arumgimis gwo mo ki, "/E torki dhan gwo jin gamu me'd gi mii ma kar/e mo goma Dawuu'd jin ta'da babam pem mo, dhali kar aha/ ka malik i embul piti mo be. 9 'Dishesan, Tapa Arumgimis, dhalki gwom pini jin onu is goma Dawuu'd jin ta'da babam pem kalu ka pije/ mo, haali/ /e karki aha/ ka malik apo/ 'kwani mo me'd to jin molu deŋ e mo me'd bu'da 'cesh mo be. 10 'Dishesan ciyaa mo yuk mo dhali mo nyith to mo, wakan ki aha/ mina shu 'kwani gwansan bway mo, haala ja midi dwall 'kwanim pini gwo mo, wakan ija itana ris ka ris kan mo?" 11 Arumgimis ki owa Soliman gwo mo ki, "Haali/ to yansan diki'da dum pini mo haali/ /e diki dot to goma ris mo kun tanu pa mo, dhali to kun tanu pa mo, walla tontak mo walla gom moŋ'koki e gi uni gwansan kun shi/ ki /e i e mo, walla gom mondiki/en turga/ gom is pini mo, hili /e dotkina dot gom mo yuk mo dhali mo nyith to gom is pini mo, wakan ki /e mini ji 'kwanim pem mo, apo/ uni kun

karkika /e ka malik̲ apo̲/ mo, to 'dansan jin miga/ mii mo be. 12 Aha/ i 'dishesan mina c̲iki /e mo yuk̲ mo dhali mo jin nyit̲hu to mo. Aha/ mina c̲iki /e mo jin tanu pa si'da/ mo, dhali to kun tanu mo, dhali tontak̲ mo, yisa me'd imalik gi t̲wa/a/ mo, dhali jan 'deŋ kamu/ yisa midi ta i'ko'di /e mo yisa."

Arisa thuruk̲ ma Soliman mo dhala ris to gi mom'bi'th jin tana a'di mo

13 Wakana Soliman yaki'd bway pa Urushaliim mo 'peni mo jin diki isi mis mo jin diki'd e pany Ja'ba/on mo, 'peni bwambori gu'b burrinye/ gi montul is mo; a'di jiki'd apo̲/ 'kwani Israyiil mo be. 14 Soliman tulki'da risa arabiyya kun dira shuma rum is mo dhali iman mer uni mo, dhali a'di taki'd ga risa arabiyya kun dira shuma rum ka aliip̲ 'de/ i 'ce'dki iss 'kwanimpa ka k̲arpa'c 'ce'dka mudhe'd mo dhali iman mer shuma rum ka aliip̲ 'ce'dka 'kume'd 'ce'dka su/ mo kun dhukina a'di eya arabiya ma ris 'peŋkuman bampa/ mo, dhali amalik̲ diki'd nyak̲ki a'di mo, e pa Urushaliim mo be. 15 Amalik̲ karki 'dolkon kush dhali 'dolkona gana/ me'd to jin di'd eya tente/ i jis eŋ'kwani 'baar mo e pa Urushaliim mo me'da ris wosh mo, dhali a'di ki kar cwa ma banyayis me'da ris cwam p̲u/ kun 'kon e jis eŋ 'kwani mo kun 'kon eya ris momba'da'd mo be. 16 Haali/ me'da ris shuma rum kun k̲ali to 'peni pa Masir mo dhali paŋ K̲uye mo goma Soliman mo tani, aris 'kwani ma malik̲ kun ta imanyol to yolki uni mo 'peni 'kwani K̲uye mo ki she/ yol mo be. 17 Uni su'kki to yol kun k̲ala shuma rum 'peni pa Masir mo ki iss 'kwanimpa ka kwara mo ki mombar gi 'dolkon kush mo, dhali shuma rum ka isi mudhe'd 'ce'dka iss su/ 'ce'dka 'kume'd ka ris mombar mo. Uni si'da/ k̲alki uni gom imalik̲ gi 'kwani Hit̲htha mo dhali 'kwani Araam mo be.

Gwo Ma Risa Cim Su/ 2

Soliman thosonki'da ris to is mo mmo nyaŋ gu'b gi mondhelela dhelel mo

1 'Dishesan Soliman k̲anki gwo mo mmonyaŋ gu'b mo gom gway gi Tapa mo dhali dhan mo nyaŋ gi gu'b gi mondhelela dhelel gom 'peŋkuman bampam piti mo be. 2 Soliman kwanyki 'kwaniŋ gwat̲h ka

aliipi iss 'kwanimpa ka kwara i'ce'dka 'kume'd mo mmoḵala ris to mo, dhaḹi ka iss 'kwanimpa ka isi doŋgon mo kun ta imanpaṯh wosh e mis wosh mo, dhali 'kwaniŋ gwaṯhi aliipi kwara i'ce'dka issi kwara mo mmoji uni mo be. 3 Soliman hashki gwo bwaya Harim mo, jin ta'da maliḵ gi pa Sur mo, mmo/o gwo mo ki, "Me'd jin miikina /e goma Dawuu'd jin ta'da babam pem mo, jin hashki a'di cwam ba'd 'ban ma banya yis mo mmonyaŋ ki a'di gu'b mmodi nycine/ mo tani, miiyi to jin nyaḵki'd nyaḵki aha/ mo ma. 4 Hili ma, aha/ mura nyaŋ gu'b mo gom gway gi Tapa jin ta'da Arumgimis pem mo, mmokar a'di ki she/ gom a'di mo, mmoduḵa 'bica jwahar jin ta toŋḵuyga/ mo ibwambori a'di mo, mmokar maaŋḵuthu'd ibwambori a'di mo, dhali gom to kun c̱inu mmo'tha ki o'd mon'thamo/ mo dhali ki mom'pipili/ mo, ka risa cim ma pesu/ mo dhali ka risa ppen this mo, dhali ka cim jin miinu mo shwan to mo gom Tapa jin ta'da Arumgimis bana mo. Yansan goma sule/ sule/, gom 'kwaḹi ma Israyiil mo be. 5 Gu'b jin murga/ nyaŋ mo tani midi caaca kagahara mo, haali/ Arumgimis bana a'di caaca kagahara mo 'pena risa ruma tiya i'baar mo be. 6 Dhali aja a'di imidi nyaŋ gu'b ma Arumgimis mo, haali/ uni kun 'kona ris momis dhali momis ki is piti midi diki bu'th a'di mo? Aha/ tana ja jin mina nyaŋ a'di gu'b mo, walla miiya ris to kun miinuwa bas mo ibwambori a'di mo? 7 Wakan hashi aha/ wathi/ jin yuḵa yuḵ mo eya t̲u'c 'dolkona gana/ mo, dhali 'dolkon kush mo, dhali gurany 'per mo, dhali toŋḵuthu'd mo, dhali jamas 'per mo, dhali jamas 'per kagahara mo, dhali jamasa murḵa'bal jin ta'da go'd go'd mo, dhali wathi/ jin mishi cwa jamas c̱i e kuku mo. A'di midi di nyaḵ di ki 'kwaniŋ gwaṯha yuḵga/ kun 'kokin nyaḵki aha/ e pa Yahuuda/ mo dhali pa Urushaliim mo, uni kun c̱ikin ma Dawauu'd jin ta'da babam pem aha/ mo be. 8 Hashi aha/ cwam ba'd'ban ma banya yis si'da/ mo, dhali cwa ma sesepan mo, dhala ris cwa ma algum mo kun ḵuyi mo ki ḵuy mo 'peni pa Ḹubnan mo, haali/ aha/ mishkina ka ris imanmiiya t̲u'c pini mishkina ka'dum jep mo e pa Lubnan mo. Hili ma, imanmiiya t̲u'c pem mini 'ko nyaḵki imanmiiya t̲u'c pini mo, 9 ki aha/ mina thosona ḵa'dum is ki nyanye/ mo, gom gu'b jin murga/ nyaŋ mo tani, midi caaca mo dhali midi ta to mer mo be. 10 Hili ma, aha/ mina c̱iki /e imanmiiya t̲u'c pini mo, dhali 'kwani kun mini jepa ḵa'dum mo, ka aliipi iss 'de/ mo ki emen pos jin yoru mo, ka alipi iss 'de/ 'peni pos bunyjan mo, ki mombar ma susu

susu ma aliipi iss 'de/ mo, dhali mombar ma yin ka aliipi iss 'de/ mo."
11Yan'ko'da Harim, jin ta'da malik gi pa Sur, thokki gwo ka warkaŋ
'kwar mo, jin hashkina a'di bwaya Soliman mo ki: "Hili/ ki Tapa enki
'kwanim piti mo tani, a'di karkina a'di /e ka malik mo apo/ uni mo."
12 Ka mar is mo tani, Harim oki gwo mo ki, "Dhalki mom'bor mii di'd
e Tapa mo, jin ta'da Arumgimis ma Israyiil mo, a'di jin ukki momis
mo dhali mony'cesh mo, a'di jin ciki'da malik Dawuu'd ya/ jin yuka
yuk mo, kun cinu ki me'd ki moyuk mo dhali mo jin mishu gwo 'ban
mo, jin minu nyaŋ gu'b gom Tapa mo dhali gu'b ma malik gom is piti
mo be. 13 'Dishesan aha/ hashkina wathi/ yukga/ mo, jin ta'da Huram-
Abi mo, a'di jin cikunu to jin cinu ki me'd nyakki mo jin mishu gwo
'ban mo be. 14 A'di jin taki ya/ ma 'bom gi i'bwa/ ma Dan mo. Ababam
piti ta wahi/ 'peni pa Sur mo. A'di yuka yuk eya tu'c 'dolkona gana/
mo, dhali 'dolkon kush mo, dhali gurany 'per mo, dhali toŋkuthu'd mo,
dhali wosh mo, dhala ka'dum mo, dhali to jin ta jamas 'per mo, dhali
jamasa go'd go'd mo, dhali jamas 'pera buhe/ mo, dhali jamasa
murka'bal mo, dhali jamasa 'borga/ mo. A'di si'da/ yuka yuk mo
mmopa/a ris to e kuku mo dhali mmomiiya ris jamas to e kuku mo.
Dhalki embul karu gom a'di mo ibwamani 'kwani yukgam pini mo,
dhali nyakki a'di jin ta tapam pem, ka Dawuu'd mo, jin ta'da babam
pini mo be, 15 Yan'ko'd 'dishesan, pos dhali pos bunyan mo, ayin dhala
su mo, jin okina tapam pem mo, dhalki a'di hashki'da ris to gwansan
mo bway i ris imanmiiya tu'c mo. 16 Aman mina jep cwa mo 'peni pa
Lubnan mo, ki nyanye/ me'd isi jin ŋapkina /e mo. Aman mina kal a'di
bway /e ki to jin hasha'd e mis apo/ kumma/ yi'de/ mo bway pany
Jappa mo, dhali /e mini kal a'di ntagi pa Urushaliim mo be."

17 Soliman deŋki'da ris 'kwani kun 'kon ka pije/ e i'baar mo kun 'kon
eya 'cesh gi pa Israyiil mo, mmobath bway ma Dawuu'd mo, jin ta'da
babam piti mo, jin deŋkina a'di uni e mo. Uni gamkunu ka aliipi isi
mudhe'd 'ce'dka iss su/ 'ce'dka 'kume'd 'ce'dka kwara, peka isi kwara
mo be. 18 A'di kwanyki uni ka aliipi pesu/ mmo kala ris to mo, dhala
aliipi issi doŋgon mo kun ta imanpath wosh mo eya ris wosh mo, dhala
aliipi kwara, 'ce'dka isi kwara mo mmota imanjiya tu'c mo mmodhu
'kwani mmomiiya tu'c mo be.

Gwo Ma Risa Cim Su/ 3

Soliman nyaŋ ki gu'b gi mondhelela dhelel mo

1 Wakana Soliman ṯelki mii 'pen mo mmonyaŋ gu'b gi Tapa mo e pa Urushaliim mo e 'kuwosh gi pa Muriya mo, jin pikina Tapa Dawuu'd i is mo jin ta'da babam piti mo. A'di thoson ki mo mo e mo jin kulumkin ma Dawuu'd mo, e ja'dam pos ma Ornan jin ta wathi/ Yaabus mo. 2 A'di ṯelki mii 'pen mmonyaŋ gu'b mo ka cim jin 'kon ma po/ i su/ ma ppe jin 'kon ma po/ i su/ mo, ki yil jin jikina a'di aji jin 'kon ma po/ i doŋgon mo be. 3 'Dishesan uni gwansan i ta monṯel 'pen ma ris monyaŋ gi gu'b ma Soliman mo jin 'kawurkina a'di gu'b mo gom Tapa Arumgimis mo. A'di miiki to ki jamas ŋaṯgina dhamo/ mo, ki gula gi montur piti isi mis ki ŋaṯgin isi kwara mo, dhali mombeem piti ki ŋaṯgin ka iss 'de/ mo be. 4 Montur jin nyaŋu e mo jin cicu ibwambori gu'b ta ŋaṯgin ki iss 'de/ mo, mmonyaḵki ŋaṯgin gi mombee mo. Ŋaṯgin piti isi mis si'da/ ta'da iss 'de/ mo, dhala Soliman gwa'c ki bwaman piti ki 'dolkona gana/ mo be. 5 A'di c̣iki a'di jamas ki to jin tiḵu ibwambor gi gu'b mo ki cwa ma sesepan mo, jin karkina a'di ka makampo/ mo ki 'dolkona gana/ mo, dhali jin uḵkina a'di ki cwa ma thambur mo dhali ka risa jindhir mo be. 6 A'di c̣iki gu'b jamas ka ris wosh; kun ta yintho/ ki yintho/ mo, ki 'dolkon jin ta 'dolkon 'peni pa Parawim mo be. 7 A'di si'da/ dhuki'da ris moŋkush piti ka makampo/ mo, dhali arisa kaḵ mo, dhali arisa gaŋgara mo, dhala ris 'twaŋkal mo ki 'dolkona gana/ mo, a'di pa/ki'da c̣arabim mo apowa risa gaŋgaram piti mo be.

8 A'di nyaŋki dhan mo jin ḵogu mo. Montur piti nyaḵki'd ki mombee gi gu'b mo, ki ŋaṯgin ka iss 'de/ mo, dhali mombeem piti si'da/ ta ŋaṯgin i iss 'de/ mo. A'di dhuki a'di ka makampo/ ki 'dolkona gana/ mo, ki sheŋ'kup gi mombar piti jin ta'da iss su/ 'ce'dka iss 'de/ mo be. 9 Mombar ma risa musmar ta'da guruush ka iss su/ 'ce'dka 'kume'd mo. A'di karki a'di ka makampo/ isi mis nyaḵki 'dolkona gana/ mo.

10 A'di uḵki jamas ma c̣arabiim i su/ gom mo jin ḵoguŋ gana/ mo, dhali amanpa/ to uḵki to ka makampo/ dhali gwa'c uni ki 'dolkona gana/ mo be. 11 Ŋaṯgin ma risa bi ma c̣arabiim montur buni ta'da iss 'de/ imonṯal 'de/ i'baar mo aris ŋaṯgin ma bi ma c̣arabiima 'de/ montur 'koni mudhe'd mo, jin gamki'da gaŋgara gi gu'b mo, dhali ŋaṯgin ma bi ma c̣arabiima kamu/ 'koni mudhe'd mo, jin gamki'da bi ma

c̲arabiima kamu/ mo be. 12 Dhali ŋat̲gin ma bi ma c̲arabiima kamu/ si'da/ ta'da mudhe'd mo, jin gamki'da gaŋgaraŋ gu'b mo, ŋat̲gin pitiŋ kamu/ si'da/ 'koni mudhe'd mo, jin gamki'da bi ma c̲arabiim jin t̲wa/a/ mo be. 13 Ŋat̲gin ma risa bi ma c̲arabiim gwansan i'baar mo 'koni mudhe'd mo. Ic̲arabiim doshkin ki sho'k buni mo, ki jis/em buni kun dhukunu 'kup̲ki dhan 'twaŋkal gu'ba caaga/ mo be. 14 A'di miiki dhan burrinye/ jin shiru ka yololo ki jamasa go'd go'd mo, dhali ki jamas 'per mo, dhali ka mur to/e jin ta'dgi 'per mo dhali jamasa 'borga/ mo, dhali a'di 'koshki'da c̲arabiim jamas ap̲o/ a'di mo.

15 Soliman si'da/ miiki'da kak̲ i su/ mo, jan 'de/ ta'd gi ŋat̲gin isi mis ka iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd i'ce'dka mudhe'd mo; i bwambori gu'b mo, dhali aris moŋgam 'kup̲ i'kupi uni ta ŋat̲gin imudhe'd isi mis mo. 16 A'di miiki'da risa jindhir mo goma risa kak̲ mo "dhali dhu uni i'kup̲i uni mo," a'di si'da/ miiki maman cwam 'per issi mudhe'd mo dhali gam uni me'd ka risa jindhir mo be. 17 A'di dhuki'da risa kak̲ ibwambori gu'b gi mondhelela dhelel mo, jan 'de/ ki me'da bimporos mo, dhali jaŋ kamu/ ki me'da binycam mo; a'di yuk̲ki'da kak̲ jin di'd ka 'bana bimporos gway ka Jak̲in mo, dhali akak̲ jin di'd ka 'bana binycam ka Bu/as mo be.

Gwo Ma Risa Cim Su/ 4

Mo jin c̲inu gu'b gi mondhelela dhelel mo

1 Hili ki nyanye/ mo tani a'di ki uk̲a gwat̲a/ 'peni gurany 'per mo, ki montur piti jin ta ŋat̲gini iss 'de/ mo, dhali mom beem piti ki ŋat̲gini iss 'de/ mo. Montur piti isi mis ta ŋat̲gini 'kume'd mo be. 2 A'di si'da/ miiki "K̲umma/ yi'de/" ka kun is mo ki toŋk̲uthu'd jin t̲oru mo, ki ŋat̲gini 'kume'd mo 'peni shemen ntagi shemena kamu/ mo. Montur piti isi mis ta ŋat̲gin i mudhe'd mo, dhali "K̲umma/ yi'de/" ta ŋat̲gin ka iss 'de/ i 'ce'dka 'kume'd mo ka kun is mo be. 3 I bwaŋ'kwarany mo jin taki'da kun is mo tani "K̲umma/ yi'de/" jin taga ris bip̲ mo tani, uni ka 'det̲e/ 'det̲e/ takan gi ŋat̲gin i'kume'd mo, kun 'kam ki "K̲umma/ yi'de/" is mo ki "K̲umma/ yi'de/" ki is piti a'di 'kam ki is piti is mo be. 4 Dhan toŋ'kul bwany caaga/ mo tani mishkunu mo me'd dhan "K̲umma/ yi'de/" jin dhukunuwa mor bip̲ i 'kume'd i'ce'dka su/ mo, a kwara hilki mo 'kup̲ka 'bana binycam mo, dhali akwara hilki mo 'kup̲ka bora

luŋgu'b mo, dhali akwara ki hil mo mo 'kupka 'bana bimporos mo, dhali a kwara hilki mo 'kupka 'ban gi mom'pesho'k mo. "A Dhan Kumma/ yi'de/" dhukunu i'kupi uni mo, dhala ris mom buni i'baar mo uni 'kokin 'kupki bwaman mo be. 5 "A Dhan Kumma/ yi'de/" a'di caaca mo dhali beeya bee mo, dhali shemen piti jin ukkunu dok/e wakina e ki shemena gap mo, me'd janti/ ma sho mo. "A Dhan Kumma/ yi'de/" kalki toŋ'kul bwa gi yi'de/ ka aliipi kwara mo be. 6 A'di si'da/ miiki'da ris toŋ'kul bwa i'kume'd mo mmowusa ris to mo; a'di ki dhuwa mudhe'd 'kupki 'ko'dgwar ma bimporos mo, dhala mudhe'da kamu/ ka 'bana binycam mo, aris to kun dhukunu mmo uka ris to kun cinu mmo'tha ki o'd mo minu mii wus e uni mo. A dhan toŋ'kul bwa a'di mishkunu mo me'd "Dhan Kumma/ yi'de/" mo gom igasiis ki wus to nycine/ mo be.

7 A'di ukki'da ris tirkina ma lamba/ mo 'peni 'dolkona gana/ mo kun ukkunu mo jamas buni mo, a'di ki dhu uni e gu'b gi mondhelela dhelel mo, a mudhe'd ki me'da bimporos mo, dhala mudhe'da kamu/ ki me'da binycam mo be. 8 A'di ukki'da tharabeesa i'kume'd mo dhali dhu uni e gu'b gi mondhelela dhelel mo, a mudhe'd ka 'bana bimporos mo, dhala mudhe'da kamu/ ka 'bana cam mo. A'di ukki'da ris toŋ'kul bwa gi 'dolkon ka isi mudhe'd mo be. 9 Isi kan si'da/ yi a'di nyaŋki dhan mo mo gom igasiis mo, dhali adhan mo nyaŋa caaga/ mo dhali arisa campur gom monyaŋ mo dhala ris 'twaŋkal gu'b buni minu gwa'c ki gurany 'per mo be. 10 A'di ki dhu toŋ'kul bwa kun mishkunu me'd "Dhan Kumma/ yi'de/" ka 'ban gi mom'pesho'k gi gu'b gi mondhelela dhelel mo, jin karki'da bor 'kupka 'bana bimporos mo be. 11 Huram ukki'da risa nos mo, dhala risa kore'c mo, dhala ris toŋ'kul bwa kun kukusu yi'de/ mo. Wakana Huram 'barki'da tu'c mo jin miikina a'di mo goma Malik Soliman mo e gu'b ma Arumgimis mo: 12 Kaka su/, tagi toŋ'kupi su/ mo jin wakina e ka ris toŋ'kup kun 'kokin e 'kupa kaka su/ mo, dhali toŋ'kupa su/ kun gwa'ckunu mmotik toŋ'kul bwan su/ 'kup mo me'da ris toŋ'kupan kun 'kokin e 'kupa risa kak mo be. 13 A'di ukki'da ris maman cwa kun wana e ki maman shu'be/ mo ka iss 'kwanimpa ka iss 'de/ mo gom to su/ kun dhukunu jamas ka 'dete/ 'dete/ mo: mmokum toŋ'kul bwan su/ 'kup mo kun wana e ka ris toŋ'kup ma risa kak mo be.

14 A'di si'da/ miiki ṯirkina dhali toŋ'kulbwa apo/ ṯirkina mo, 15 dhali ḵumma/ yi'den 'de/ ta'dga ris gwaṯhan bipi 'kume'd i 'ce'dka su/ mo i bwaŋ'kwaranyi a'di mo, 16 arisa nos si'da/, arisa ḵore'c mo, dhala ris toŋḵar she/ mo, dhala ris to ma ṯuca tiya 'baar mo kun uḵkin ma Huram-Abi 'peni gurany 'pera 'be'd 'be'd mo goma Maliḵ Soliman mo, dhali gom gu'b gi Tapa mo be. 17 Amaliḵ a'di ṯa'kki uni e mondhe'd gi pa Uurdun mo, eya 'cesha dena ibwamani pa Suḵko'th mo dhali pa Sareṯhan mo be. 18 A Soliman uḵki'da ris toŋ'kul bwa gwansani 'baar mo ki dhan miiny caaga/ mo, ki nyanye/ mo, mombar gi gurany 'per minu 'koki mish mo be. 19 Soliman uḵki'da ris to kun c̣inu 'baar mo kun 'kokin e gu'b ma Arumgimis mo, a gwaṯa jin ta 'dolkon si'da/ mo, dhala risa ṯharabeesa kun minu dhu maaŋḵuthu'd ibwambor mo, 20 aris ṯirkina ma lamba/ nyaḵka risa lambam buni mo, kun c̣ikunu jamas mo mmoduḵ to ibwambori 'twaŋkal gu'b kun iinu mo---uni gwansan uḵkunu ki 'dolkona dhelelga/ mo, 21 dhali aris janṯi/ mo, dhali arisa lamba/ mo, dhala ris to kun kapu aḵapany o'd mo, 'peni 'dolkon mo, dhali 'dolkona dhelelga/ mo. 22 Aris to kun 'cithi to 'kup̣ si'da/ mo, dhali aris toŋ'kul bwa mo, dhali arisa mis mo, dhala risa kapany o'd uni 'baar mo uḵkunu 'peni 'dolkona gana mo. Me'd 'twaŋkal gu'b jin cicu mo, dhali arisa campur gi bwaman i mo jin ḵogu mo dhala risa campur gi gu'b mo, kun ta gu'b gi mondhelela dhelel mo, kun uḵkunu 'peni 'dolkona gana/ mo be.

Gwo Ma Risa Cim Su/ 5

1 Ka ṯuci 'baar mo kun miikin ma Soliman gom gu'b gi Tapa 'baarkin mo tani, Soliman 'doyi'da ris to, ma babam piti ka Dawuu'd bway bwaŋgu'b mo, mmodhu ki she/ mo gom 'pemen yansan mo, to gwahan ta 'dolkon kush mo, dhali 'dolkona gana/ mo, dhala ris to kun c̣inu mo, a'di ki dhu uni eya ris mo kun dhunu to mo e gu'b ma Arumgimis mo be.

2 Yan'ko'da Soliman ki tula ris 'kwaniny can ma Israyiil is mo, dhala ris tapa ma risa waḵi 'baar mo, dhali iman shu bway gi idhan baba ma Israyiil mo, e pa Urushaliim mo, mmo 'doya sanduuḵ gi gwo jin gamu me'd gi Tapa mo 'peni 'peŋkuman bampa/ ma Dawuu'd mo, jin ta, pa Sihyuun mo be. 3 Aris 'kwani gwaṯh ma Israyiil 'baar mo tulki is

ibwambora malik̲ mo e mo jin shwanu to mo, jin ta'da ppe 'kup̲i pesu/ mo be. 4 Aris imanshu bway gi 'kwani ma Israyiil 'baar mo iyin mo, dhala ris 'kwani Lawi k̲alkina sanduuk̲ mo be. 5 Uni k̲alkina sanduuk̲ mo, jin ta gu'b burrinye/ gi montul is mo, dhala ris to 'baar mo kun k̲ogu kun c̲inu mo kun 'kokin e gu'b burrinye/ mo. Dhala ris igasiis kun ta ku ma wak̲ gi 'kwani Lawi mo uni k̲alki to gwansan mo be. 6 AMalik̲ Soliman dhala ris 'kwani gi montul is 'baar mo gi 'kwani Israyiil iiyin imont̲al 'de/ mo ibwambora Sanduuk̲ mo, mmo mii k̲a'bala bas mo dhali bip̲ mo kun minu 'koki deŋ e mo be. 7 Igasiis k̲alana Sanduuk̲ gi gwo jin̲ gamu me'd gi Tap̲a mo bway mom piti mo, bway bwaman bwaŋgu'b mo, bway mo jin k̲oguŋ gana/ mo, ibwaŋ'kwarany ma bi ma man'doyu gwo mo be. 8 Haali/ iman'doyu gwo bele'thkina bim buni mo ap̲o/ mo jin din ma Sanduuk̲ mo, dhali uni kumkina sanduuk̲ mo dhala risa k̲ar'kus kun k̲alkina uni mo be. 9 Arisa k̲ar'kus kun markunu is mo 'pena sanduuk̲ mo tani uni tura tur mo ki mo wu 'kup̲ buni minu mish mo 'peni mo jin k̲ogu mo ibwambori bwaman gi bwaŋgu'b mo, hili uni minu 'koki mish mo 'pena pije/ mo. Uni 'koni mun ntaga 'dishesan mo be. 10 Toŋ kamu/ yisa di'da ibwaman ma sanduuk̲ mowa hili jasa t̲harabeesa su/ mo kun dhukin ma Musa mo imun mo e pa Hore'b mo, ki Tap̲a gamki gwo me'd nyak̲ki 'kwani ma Israyiil mo, me'd jin iikina uni ka pije/ mo 'peni pam Masir mo be.

11 Me'd jin p̲ikina igasiis ka pije/ mo 'peni mo jin k̲ogu mo. Aris igasiis 'baar mo dhelel ki is buni mo gom Tap̲a mo, mmo'koki thoson is buni gom moŋk̲wa/ bwa mo. 12 Aris 'kwani Lawi uni kun ta imanyuk̲ gway si'da/ mo tani, uni 'baar mo, nyak̲ki ii Asaap̲ mo, dhala Heman mo, dhala Jedut̲hun mo, dhali i ya/m buni dhali i kam buni mo tani, hi'thki burrinyen dhelelga/ mo dhali dora risa sahan gurany 'pera shu e mo, dhali athathar mo, dhala risa dhendheŋe/ mo, dhali uni doshkin e mom'pesho'k gi mo wu 'kup̲ ma gwat̲a/ mo. Nyak̲ki uni mo tani igasiis kun p̲ikina poome/ 'koni isi mudhe'd 'ce'dka iss 'de/ mo be. 13 Me'd jin p̲ikina imanp̲iya poome/ apoome/ mo dhala ris imanyuk̲ gway mmoyuk̲ gway imont̲al 'de/ ki 'kusa 'de/ mo ki minu cik̲ gom mo maŋ mo dhali mo jin 'boru Tap̲a bwa i is mo. Uni 'deki 'kus buni isi mis mo ki ko ma risa poome/ mo dhali ka risa sahan gurany 'pera shu e mo dhala ris to kun p̲inu mo, mmomaŋ Tap̲a mo. Uni p̲ikina risa poomem

buni 'twa/ isi mis mo, "Haali/ a'di 'bora 'bor mo, haali/ gwo jin gamu/ me'd piti diki'd goma sule/ sule/ mo." Yan'ko'd gu'b, jin ta gu'b gi Tapa mo tani, 'tu'dkunu ki piny piny mo ka rak mo be. 14 Igasiis mini 'koki dosh mmomiiya tu'c mo gom dhana rak mo, haali/ monyca gi Tapa 'tu'dki gu'b piti mo be.

Gwo Ma Risa Cim Su/ 6

1 Yan'ko'd Soliman oki gwo mo ki, "Tapa oki gwo mo ki a'di midi di mo e mondhurumi'da 'tum mo, 2 hili/ aha/ nyaŋkina /e mondim pini isi mis mo, mo jin mina /e di nycine/ mo goma sule/ sule/ mo."

Soliman walki 'twa/ apowa tu'c jin 'baarki'd mo

3 Yan'ko'd amalik tukki'd ka kul is mo dhali 'bora waambuhany 'kwani ma Israyiil mii 'baar mo, ka risa wambuhany 'kwani ma Israyiil 'baar mo doshkin mo be. 4 A'di ki o gwo mo ki, "Mom'bor mii gom Tapa, jin ta'da Arumgimis ma Israyiil mo ki minu maŋ mo, ki a'di jin walki 'twa/ a Dawuu'd jin ta'da babam pem mo, dhali jin 'tu'dki a'di ki me'd pitiŋ gana/ mo, mmo/o ki, 5 ' Me'd yin jin 'doyika 'kwanim pem ka pije/ 'pena 'cesh gi pa Masir mo, aha/ dina ki kwany 'peŋkuman bampaŋ kamu/ ka pije/ mo 'pena risa wak ma Israyiil mo mmonyaŋ gu'b nycine/ mo, ki gway pem mo mmodi imun mo. Walla aha/ dina ki kwany wathiŋ kamu/ mo mmota tapa apo/ 'kwanim pem ma Israyiil mo. 6 Haali/ aha/ kwanykina pa Urushaliim mo, wakan ki gway pem midi di imun mo, dhali aha/ kwanykina Dawuu'd mo mmodi apo/ 'kwanim pem ma Israyiil mo.' 7 'Dishesan a'di diki'd eya du ma babam pem ka Dawuu'd mo, mmonyaŋ gu'b gom gway gi Tapa mo, jin ta'da Arumgimis ma Israyiil mo. 8 Hili/ Tapa oki'da Dawuu'd jin taki'da babam pem gwo mo ki, ' Isi kan mo tani a'di diki'da dum pini kan mo' mmonyaŋ gu'b ki gway pem mo, /e miiki a'di ki 'bore/ mo mmodi adum pini mo be. 9 Isi kan mo tani, /e mini diki nyaŋ gu'b mo isi ciki, ya/m pini, jin midi yayu 'peni emba'd pini mo tani, 'mini nyaŋ gu'b mo gom gway pem mo.' 10 Tapa kalki gwo ka pije/ mo jin okina a'di mo ki, gom aha/ cukunu mis i embul ma Dawuu'd mo jin ta'da babam pem mo, dhali aha/ dikina kurse/ ma Israyiil mo, me'd jin okina Tapa gwo is mo. Aha/ nyaŋkina gu'b gom gway gi Tapa mo, jin ta'da Arumgimis

ma Israyiil mo be. 11 Aha/ karkina sanduuk imun mo, jin gamkunu gwo gi Tapa me'd nycine/ mo, jin miikina a'di nyakki 'kwani ma Israyiil mo."

Soliman 'thoki'd gom mo jin cinu gu'b gi mondhelela dhelel mo
12 Soliman doshki'd ibwambora gwata gi Tapa mo e bwambora waambuhany 'kwani ma Israyiil i'baar mo, dhali ye'th me'd piti ka pije/ mo. 13 Gom a'di ukki gurany 'per mo mmotor eya tente/ mo, ki gula imudhe'd mo ki tur tur mo, mombee ki gula imudhe'd mo, dhali gula ikwara isi mis mo. A'di karki a'di eya galany e dhan monyaŋa caaga/ mo. Dhali dosh apo/ a'di mo dhali luŋ ki jin 'kupa'dupun mo ibwambora ris 'kwani ma Israyiili 'baar mo, dhali yan'ko'd a'di ki ye'th me'd piti ki mis mo 'kupki momis mo be. 14 A'di oki gwo mo ki, "Tapa, Arumgimis ma Israyiil, Arumgimisa kamu/ yisa di'd jin wa ki /eya e momis mo walla apo/ mony'cesh mo, jin dhuki'da ris gwo kun gamu me'd mo dhali mo/en jin telu sho'k mo nyakka ris imanmiiya tu'c kun iikin ibwambori /e mo ka dum buni 'baar mo; 15 /e jin karkunu nyakka manmiiya tu'c pini ka Dawuu'd jin ta'da babam pem mo, jin okina /e a'di gwo is mo. Nye, /e oki a'di ki 'twam pini mo dhali /e ki 'baar a'di ki me'd pini mo, me'da cim ga shwane/ mo. 16 Yan'ko'd i'dishesan, Tapa, /e jin ta'da Arumgimis ma Israyiil mo, /e o gwo is mo goma manmiiya tu'c pini ka Dawuu'd mo jin ta'da babam pem mo, ki /e oki gwo mo tani, ' /E mini diki ye gwo is mo mmogam wathi/ mo e jis em pem mo mmoca'ba po/ kurse/ ma Israyiil mo, wakki/ jasi emen pini mini ii e gwoŋkan pem mo, me'd jin yakina /e si'da/ ibwambori aha/ mo.' 17 Yan'ko'd i'dishesan, /e jin ta Tapa, Arumgimis ma Israyiil mo tani, dhalki gwom pini mishu mo, jin ona /e goma manmiiya tu'c pini ka Dawuu'd mo.

18 A/ka jiŋ gana/ Arumgimis midi di nyakki wathi/ en 'thi/ apo/ mony'cesh mo? Hili ma, aris to 'baar mo---dhali momis ki is piti midi diki bu'th /e mo" gu'b 'ko ekata kun nyaŋkina /e mo! 19 Bala kari mon'tho ma manmiiya tu'c pini 'ce mo dhali cuuwam piti mo, /e jin ta Tapa Arumgimis pem mo, cikki moŋkom pem mo dhali mon'tho jin 'thokin ma manmiiya tu'c pini ibwambori /e mo. 20 Dhalki em pini di'd ki kany 'kupki gu'b gi mondhelela dhelel montee mo dhali mon'thiny mo, e mo jin okina /e gwo is mo mmokar gway pini mo.

Mina /e diki kar mon'tho ma manmiiya ṯu'c pini 'ce mo 'kupki mo yansan mo. 21 Wakan ciḵi ko ma manmiiya ṯu'c pini mo dhal̄i gom 'kwani ma Israyiil pini mo me'd jin 'thokina aman mo e mo yansan mo. Nye, ciḵi gwo mo 'peni mo jin dikina /e mo, e momis mo, dhali waḵki/ ciḵa /e mo tani, gwami miinthus pem mo.

22 Waḵki/ wathi/ mii miinthus apowa mannyaḵ c̱a'b piti mo dhali ŋapan mo thul gwo me'da p̱o/ mo, dhali waḵki/ a'di yayi'd mo dhali thul gwo me'da po/ ki gway ibwambori /e mo apowa gwaṯa/ e gu'b yansan mo tani, 23 Ciḵi gwo 'peni momis mo dhali mo mii mii mo. Dwalli imanmiiya ṯu'c pini gwo mo, dhali imanmii tonthus mo dhali mii a'di to jin miikina a'di mo e 'kup pitiŋ gana/ mo. Oyi a'diŋ ḵar/e mo jin diki mii tonthus mo dhali c̱iki a'di me'd isi miiŋ ḵar/em piti jin miikina a'di mo.

24 Ki 'kwani ma Israyiil pini p̱ikina 'kwaniŋ 'kup e mo haali/ uni miiki miinthus ap̱o/ /e mo, waḵki/ uni kulun bway /e mo, mmoṯor gwo ki gway pini mo, mmo'tho mo, dhali ŋap̱ mii ma 'the yan ibwambori /e mo e gu'b gi mondhelela dhelel mo tani--- 25 yan'ko'd bala ciḵi gwo 'peni momis mo dhali gwam miinthus gi 'kwani ma Israyiil pini mo: 'doyi uni ka nyaŋ'ko'd bwaya 'cesh jin c̱ikina /e uni mo dhali ibabam buni mo.

26 Waḵka ris momis mu'th 'twa/ mo dhala sho'k ki p̱i mo haali/ mmomiina 'kwani miinthus ap̱o/ /e mo---waḵki/ uni 'thon 'kup̱ ki mo yansan mo tani, c̱iyi gway pini mo, dhali ṯu'k mo 'peni miinthus buni mo ki /e 'koshki uni is ka nyor mo, 27 yan'ko'd ciḵi gwo e momis mo dhali gwami miinthus gi imanmiiya ṯu'c pini mo dhali miinthus gi 'kwani ma Israyiil pini mo, yethi uni sho'k e bwaya 'borga/ mo jin ikunu nycine/ mo. Hasha sho'k apowa 'cesh pini mo, a'cesh jin c̱ikina /e gom 'kwanim pini midi ta tom buni mo.

28 Waḵki/ ṯe/ di'd eya 'cesh yan mo, walla 'ba'th jin gwop̱ 'kwani is di'd mo, walla mon'thup̱u'd mo, dhali awaabuhanya kuyu/ walla aris janum mo, walla waḵki/ ta 'kwaniŋ 'kup̱ kun 'koshki 'peŋkuman bampa/ mo eya 'cesh buni mo, walla dhan moŋ gwop̱o'd walla 'ba'th mo--- 29 dhali waḵki/ mon'tho dhala ris cuuwa kun mina 'kwani mo ---walla gom 'kwani ma Israyiil pini 'baar mo, kun misha uni ka 'deṯe/ 'deṯe/ moŋ'kosh is ka nyor mo dhali bwandiṯi'd eya dum buniŋ gana/

mo me'd jin ye'thkina a'di me'd piti mo 'kupki gu'b gi mondhelela dhelel yansan mo. 30 Yan'ko'd ciki 'peni momis mo; 'peni mo jin dikina /e nycine/ mo, dhali gwami agwam mo; dhali ciyi 'kwani to ka 'dete/ 'dete/ isi ki miim buni mo, haali/ /e mishkina dum buni mo, haali/ /e en 'deŋ gana/ mo tani mishkina risa du gi 'kwanimpa en 'thi/ mo be. 31 Miiyi to yansan wakan ki uni mini ko/ /e mo, wakan ki uni mini ii eya ris bway tur pini 'baar mo isa yempa mo jin mina uni 'ko mo eya 'cesh mo jin cikina /e gom ibabam bam mo.

32 Haali/ me'd 'kwani kun 'kon ka pije/ mo kun 'koki ta 'kwanim pini ma Israyiil mo---haali/ ija sa/, hili gom gway pini jin caaca mo, dhali me'da 'bi'thgam pini mo, dhali 'bame'd pini jin ye'thkina /e mo, jin yayi'd mo dhali 'tho 'kupki gu'b yansan mo tani, 33 yan'ko'd bala ciki gwo 'peni momis mo, jin ta mo jin dikina /e nycine/ mo, dhali miiya ris to 'baar mo kun dotkina 'kwani kun 'kon ka pije/ mo /e mo, wakan ka ris 'kwani gi mony'ceshi 'baar mo mini mish gway pini mo dhali ko/ /e mo, me'd jin miikina 'kwani ma Israyiil kun ta kum piniŋ gana/ mo, dhali ki uni mini mish ki gu'b yansan jin nyaŋkika a'di yukkunu ki gway pini mo be.

34 Ki 'kwanim pini iikin ka pije/ gom mo/as apo/ 'kwaniŋ 'kup buni mo, ki bwaya tiya jin mina /e hash uni mo, dhali waki/ uni 'thon 'kupki 'peŋkuman bampa/ yansan mo jin kwanykina /e mo, dhali 'kupki gu'b jin nyaŋkika gom gway pini mo. 35 Yan'ko'd ciki gwo 'peni momis mo gom mon'thom buni mo, dhali gom ton dot buni mo, dhali wothi uni 'peni miim buni kun raki uni mo.

36 Ki uni miiki miinthus apo/ /e mo---me'd yin ki jan tal 'deŋ kamu/ diki mii miinthus mo tani---dhali ki /e miikina nyor mo nyaki uni mo dhali ci uni e me'd ki 'kwaniŋ 'kup mo, wakan ki 'kwaniŋ 'kup mini kal uni mo dhali kal uni me'd 'kwani kun jinu mo bwaya 'cesh buni mo, waki/ mo si'da si'd walla 'disha 'dish mo, 37 yan'ko'd dhalki uni mish gwo 'ban ki uni 'kon eya 'cesh jin 'kona uni ki 'ko nycine/ mo, dhalki uni ricina du is mo dhali ŋap mii ma 'the 'peni /e eya 'cesh jin jikunu uni mo. Waki/ uni o gwo mo ki, ' Aman miikina mii shigga/ mo dhali miinthus mo. Aman miikina tonthus mo.' 38 Ki uni doki bway /e mo ka dum buni 'baar mo dhali ka kashiram buni 'baar mo e mom buni kun jikunu uni mo, jin kalkunu uni ki monyji mo, dhali waki/ uni

'thon 'kup ka 'cesh mo, jin cikina /e ki i dhan babam buni mo, dhali 'kupki 'peŋkuman bampa/ jin kwanykina /e mo, dhali 'kup ki gu'b jin nyaŋkika gom gway pini mo. 39 Yan'ko'd ciki gwo 'peni momis mo, eya ris mom pini jin dikina /e nycine/ mo, gom mon'thom buni mo dhala ris cuuwam buni mo, dhali wothi uni 'peni mii kun rakki uni mo. Gwami 'kwanim pini mo, kun miiki miinthus apo/ /e mo.

40 'Dishesan, Arumgimis pem mo, aha/ 'thokina /e mo, dhalki jis em pini jin 'koshu ka yin ki tu'k mo, dhali dhalki 'cem pini kasha kash mo gom mon'tho jin miikunu e mo yansan mo.

41 Yan'ko'd 'dishesan cuyi mis mo, dhali Tapa Arumgimis mo, gom mo si/is pini mo, /e dhala Sanduuk gi mom'bi'th pini mo. Dhalki igasiis pini, Tapa Arumgimis, hidhu ki mowoth mo, dhali dhalki a'diŋ kar/em pini 'kunya bwa e miim 'borgam pini mo. 42 Tapa Arumgimis, dhalki jis/em pini jin 'koshu ka yin ki tu'k mo 'peni /e mo. Kayi aris miim pini kun gamu gwo me'd e mo nyakka manmiiya tu'c pini ka Dawuu'd mo, jin ta'da manmiiya tu'c pini mo."

Gwo Ma Risa Cim Su/ 7

Soliman ciki gu'b gi mondhelela dhelel ma Arumgimis mo

1 Me'd jin 'baarkin ma Soliman shwane/ 'peni mon'tho mo tani, o'd thulki'd 'peni momis mo dhali shwa to kun cinu mmo'tha ki o'd mo dhali to kun 'cithu 'kus mo, dhali monyca gi Tapa 'tu'dki gu'b mo be. 2 I gasiis mini 'koki cic gu'b gi Tapa mo, haali/ monycam piti 'tu'dki gu'b piti mo be. 3 Ka ris 'kwani ma Israyiil parki o'd e jin thulki'd ka 'cesh mo dhali monyca gi Tapa e 'kupi gu'b mo tani, uni luŋki jis em buni ka 'cesh apo/ wosh jin gwacu mo dhali ci mo jin 'boruwa 'bor bwa i is ki Tapa mo. Uni ki o gwo mo ki, "A'di 'bora 'bor mo, gom gwom piti jin gamu me'd jin telu sho'k goma sule/ sule/ mo."

4 Wakana malik dhali 'kwani 'baar mo ciki to kun 'cithu 'kus gom Tapa mo be. 5 AMalik ciki to kun 'cithu 'kus 'peni bip ka aliipi iss 'de/ 'ce'dka su/ mo dhali ka'bal i alipi isi mudhe'd 'ce'dka iss 'de/ mo dhala ris mi mo. Wakana malik dhala ris 'kwani ciki gu'b ka Arumgimis mo be. 6 Igasiis doshkin mo; ka 'dete/ 'dete/ mo e mo kun miikina uni atu'c mo 'kwani Lawi si'da/ nyakka ris to kun yukku gway gi Tapa mo, kun

uk̲kin ma Dawuu'd jin ta'da malik̲ mo mmoc̲i mo jin 'boruwa 'bor bwa i is ki gway mo gom Tap̲a mo. "Haali/ gwom piti jin gamu me'd gi mii ma k̲ar/e diki'd goma sule/ sule/ mo." Aris igasiis 'baar mo p̲ikina poome/ ibwambori uni mo, dhali 'kwani ma Israyiili 'baar mo doshkin mo be. 7 Soliman karki'da balany jin di'da galany ibwambori gu'b gi Tap̲a ki she/ mo. Imun mo tani a'di ki c̲i to kun c̲inu mmo'tha ki o'd mo dhali to jin c̲inu jin nyak̲ki'd ki gwo jin gamu me'd mo, haali/ agwat̲a/ jin ta gurany 'per jin uk̲kina a'di mo tani diki 'kosh jwa mo mmobu'th to kun c̲inu mmo'tha ki o'd mo, emen to kun c̲inu mo, dhala yin mo be.

8 Wakana Soliman karki mo shwan to mo ka cim c̲aan mo goma cimi pesu/ mo, dhali 'kwani ma Israyiili 'baar mo nyak̲ki a'di mo, adhana waambuhany 'kwani mo, 'peni pa Lebo Hamat̲h mo bway ushi wora gwa'dga/ gi pa Masir mo be. 9 Ka cim pekwara mo tani uni karki montul is jin dhunu is ki gwa'd mo, haali/ uni karkina cima pesu/ mmo c̲iya gwat̲a/ ka Arumgimis mo, dhala cimi pesu/ gom moshwan to mo be. 10 Ka cim jin 'koni iss 'de/ i'ce'dka kwara ma ppe pesu/ mo tani, Soliman ki hash 'kwani mo bwaya ris gu'b burrenyem buni mo ki bwam'boro'd mo dhali ka risa dum 'borga/ mo gom miim 'boro'd jin t̲orkina Tap̲a goma Dawuu'd mo, dhala Soliman mo, dhala Israyiil mo, dhali 'kwanim piti mo be.

11 Wakana Soliman 'baarki gu'b gi Tap̲a mo dhali gu'b ma malik̲ mo. Aris to 'baar mo kun iiyina du ma Soliman mmo mii e gu'b gi Tap̲a mo dhali e gu'b pitiŋ gana/ mo tani, a'di miiki uni ki 'bore/ mo be.

Me'd jin 'koni su/ jin pikin ma Arumgimisa Soliman i is mo

12 Tap̲a piki'da Soliman i is mo ki mon'thiny mo dhali o a'di mo ki, "Aha/ cik̲kina mon'thom pini mo, dhali Aha/ kwanykina---mo yansan mo gom is pem mo me'd gu'b jin 'cithu to 'kus mo be. 13 Ki Aha/ mu'thkina ris momis mo tani wakan ashoka kamu/ midi diki di mo, walla ki Aha/ k̲ana waambuhanya kuyu/ gwo mo mmoshwa 'cesh mo, walla ki Aha/ hashkina dhan 'batha gwop̲ is mo ibwamani 'kwanim pem mo tani, 14 yan'ko'd wak̲ki/ 'kwanim pem, kun yuk̲ku ki gway pem mo tani, mini dhu is buni ki gwa'd mo, mmo'tho mo, mmoŋap̲ jis/em pem mo, dhali t̲u'k mo 'pena ris bway thus buni mo tani, Aha/ mina cik̲ mon'tho 'peni momis mo, mmogwam miinthus buni mo,

dhali 'bora 'cesh buni mii mo be. 15 'Dishesan mo tani em pem midi ka'd mo dhali 'cem pem midi kasha kash mo gom mon'tho jin minu mii i mo yansan mo be. 16 Haali/ Aha/ 'dishesan kwanykina dhali kar gu'b yansan ki she/ ki gway pem midi di i mun goma sule/ sule/ mo. Em pem dhala dum pem midi di imun ka cimi 'baar mo be. 17 Haali/ me'd /e mo, wakki/ /e yani bwambori Aha/ mo me'da Dawuu'd jin ta'da babam pini jin yaki'd mo tani, hayi gwo e 'baar mo kun kankika /e mo dhali dhuyi aris gwom pem mo dhala ris gwoŋkan pem mo, 18 yan'ko'd Aha/ mina tela kurse/ gi 'peŋkuman bampam pini 'pen mo, me'd jin okika gwo mo e gwo jin gamu me'd nyakka Dawuu'd jin ta'da babam pini mo, ki Aha/ okina gwo mo ki, ' Emen pini mini 'koki bit mo mmo ta imanjiya ji mo e pa Israyiil mo be.'

19 Hili wakki/ /e---tukkin mo tani, mmodhala ris gwom pem mo dhala ris gwoŋkan pem mo kun dhukika ibwambori /e mo, dhali wakki/ /e yani luŋa risa ruma tiya mo dhali 'tukki jiŋ'kupa 'dupun gom uni mo tani, 20 yan'ko'd Aha/ mina buk uni ka pije/ 'pena 'cesh pem jin cikika uni mo. Dhali gu'b yansan jin karkika ki she/ gom gway pem mo, Aha/ mina ur uni ka pije/ 'peni bwambori Aha/ mo, dhali Aha/ mina mii a'di ki pe'th mo dhali kar 'ba/ ki ca ibwamana ris 'kwani 'baar mo be. 21 Isi kan si'dayi gu'b gi mondhelela dhelel yansan diki'd isi mis mo, dhali aris uni kun mini ii ki tur i a'di mo tani mini mer mo dhali dot gwo mo ki: ' Atinta miikina Tapa to yansan mo goma 'cesh yansan mo dhali gom gu'b yansan mo?' 22 Kun tiya mini o gwo mo ki, ' Haali/ uni dhalki Tapa 'pen mo, jin ta'da Arumgimis buni" jin 'doyi ibabam buni ka pije/ mo 'pena 'cesh gi pa Masir mo, dhali uni ki butha risa ruma tiya mo dhali luŋ uni mo. Gom kan mo tani a'di kalina Tapa mo isa nyor yansan apo/ uni 'baar mo be '"

Gwo Ma Risa Cim Su/ 8

Aris mii kun gamkin ma Soliman adu Is ka mar is mo

1 Ki yila iss 'de/ mo tani, Soliman nyaŋki gu'b gi Tapa dhali gu'b pitiŋ gana/ mo tani, 2 Ka Soliman nyaŋki'da ris bampa/ dok/e mo kun cikkin ma Hiram gom a'di mo tani, dhali a'di ki dhu 'kwani ma Israyiil i uni mo be.

3 Soliman 'koshki pa Hama'th Soba mo dhali pi a'di e mo. 4 A'di nyaŋki'da Ta'dmor mo e mombwaasho mo, dhala ris 'peŋkuman bampa/ mo kun dhunu to nycine/ mo, kun nyaŋkina a'di e pa Hama'th mo. 5 A'di si'da/ ki nyaŋ pam Be'th Horon Isi mis mo dhali pam Be'th Horon 'Twa/ ka 'cesh mo, a'di ki 'kama ris 'peŋkuman bampany caaga/ ka risa goŋ mo, ka ris 'twaŋkala campur mo, dhala ris mo shem 'pena bi mo be. 6 Soliman nyaŋki pam Baala'th mo dhala ris 'peŋkuman bampa/ mo kun dhunu to nycine/ i'baar mo kun ta kum piti mo, dhala ris 'peŋkuman bampa/ 'baar mo goma risa arabiya kun dira shuma rum piti mo dhala ris 'peŋkuman bampa/ goma ris iman mer shuma rum piti mo, dhali to ka ris kun ona bwa a'di ki nyaŋ mo gom mom'bor bwam piti e pa Urushaliim mo, e pa Lubnan mo, dhali eya risa 'ceshi 'baar mo i bwaŋ'kwarany iman jiya jim piti mo be.

7 Haala ris 'kwani 'baar mo kun boc̱kon 'peni 'kwani Hiṯhtha mo, 'kwani Amuur mo, 'kwani P̱aris mo, dhali 'kwani Hiba mo, dhali 'kwani Yaabus mo, uni kun 'koki ta 'kwani Israyiil mo, 8 aris emen buni kun dhalkina uni ŋ'ko'd mo eya 'cesh yan mo---uni kun 'kona 'kwani ma Israyiil ki 'ce'd sho'k mo tani, Soliman dhuki uni ki 'kwani ma ṯuca 'bi'thga/ mo, ki embul jin 'kona uni ka cim yansan mo. 9 Isi kan Solimaan diki dhu 'kwani ma Israyiil ki c̱iŋkina mo goma ṯu'c piti mo. Hili isi ciki/ mo tani, uni takina risa thuruk̲ mo, dhali aris 'kwaniny can gi itap̱am piti mo, dhali 'kwaniny can ma risa arabiyya kun dira shuma rum piti mo dhali iman mer uni mo be. 10 Uni gwansan i ta itap̱a kun ta imanjiya ji ap̱o/ itapa mo kun ta ku ma malik̲ Soliman si'da/ mo, uni kun 'koni isi 'kume'd 'ce'dka iss su/ 'ce'dka 'kume'd mo, uni kun jikin ap̱o/ 'kwani kun miikina ṯu'c mo.

11 Soliman guyi 'bwa/ ma P̱era/on ka pije/ mo 'peni 'peŋkuman pa ma Dawuu'd mo bway gu'b jin nyaŋkina a'di mo goma yim mo, haali/ a'di oki gwo mo ki, "A'bom pem midi diki di i gu'b ma malik̲ Dawuu'd gi pa Israyiil mo, haali/ e mo yin jin yayin ma asanduuk̲ gi Tap̱a jin yayi'd mo tani ta a'di jin k̲ogu mo."

12 Yan'ko'd Soliman c̱iki to kun 'thanu ki o'd mo gom Tap̱a mo ap̱owa gwaṯam piti mo jin nyaŋkina a'di mo ibwambori mo jin ci'cu mo. 13 A'di c̱iki'da ris mo kun minuwa bas mo me'da tente/ ma ṯu'c jin minu isa yempa/ mo; a'di c̱iki uni mo, mmobaṯha ris bway tur kun

gamkunu mo e gwoŋk̲an ma Musa mo, ka risa cim ma pesu/ mo, dhali ka risa ppen this mo, dhali me'd mo shwan to jin karu me'di kwara 'ko'di yil mo: Tont̲e/ gi mo shwan to mo, dhali moshwan to ma risa cim ma pesu/ mo, dhali mo shwan to ma ris gu'b burrinye/ mo.

14 Mmo dhu aris gwoŋk̲an kun c̲inu ma babam piti ka Dawuu'd mo tani, Soliman kwanyki'da risa non she/ gi igasiis goma t̲u'c buni mo, dhali 'kwani Lawi ka ris mom buni mo, mmomaŋa Arumgimis mo dhali mmomiiya t̲u'c ibwambora gasiis mo, me'da tente/ kun thosonu mo. A'di si'da/ kwanyki imanc̲ora campur mo ka risa non shem buni mo bwaya goŋ ka 'det̲e/ 'det̲e/ mo, goma Dawuu'd mo, jin ta wathi/ ma Arumgimis mo tani, a'di si'da/ k̲anki gwo yansan mo be. 15 'Kwani gwansan 'koki ak̲ e mo 'pena ris gwoŋk̲an ma malik̲ mo me'd igasiis mo dhala ris 'kwani Lawi 'koki tagi toŋ kamu/ mo, walla gwo goma ris gu'b kun dhunu to mo be.

16 Arisa t̲uci 'baar mo kun thosonkin ma Soliman mo tani 'baarki'd mo, 'pena cim gi gu'b gi Tap̲a jin t̲elkunu pen mo tani a'di 'barki'd mo. Gu'b gi Tap̲a 'baarki'd mo be.

17 Yan'ko'd Soliman yaki'd bwaya Esiyuun Geber mo dhali yan'ko'd bwaya Elat̲h eya uk̲a 'cesh mo, eya 'cesh gi pa Adom mo be. 18 Hiram hashki a'di akur ki gwoŋk̲an gi imanhila t̲u'c pitiŋ gana/ mo, kun ta 'kwani kun mishkina al yi'de/ mo, dhali nyak̲ki imanmiiya t̲u'c ma Soliman mo uni iikin mo bwaya Op̲ir mo dhali uni ki k̲alu 'peni mun 'dolkona gana/ ka iss 'kwanimpa ka̲ iss 'de/ 'ce'dka 'kume'd mo dhali k̲ali a'di bwaya malik̲ Soliman mo be.

Gwo Ma Risa Cim Su/ 9

Tontak̲ ma malik̲ Sheba goma Soliman mo

1 Ka malik̲ Sheba cik̲ki gwo jin t̲orkunu mo goma Soliman mo tani, ayim yaki'd bway pa Urushaliim mo mmopal a'di ka ris gwondot̲ mo. Ayim yaki'd ka dhana ŋul'kup̲ to kun meru mo, nyak̲ka ris kalman kun k̲alana ris toŋk̲uyga/ mo, dhal̄i 'dolkona gana/ ki nyanye/ mo, dhala ris wosha 'borga/ kun ta yintho ki yintho mo. Ka yim yaki'd bwaya Soliman mo tani, ayim t̲orki a'di aris to 'baar mo kun 'kona du ma yim mo be. 2 Soliman ki thok̲ka yima ris gwondot̲i 'baar mo, jaŋ kamu/

yisa di'da jin 'bitha 'bi'th goma Soliman; gwondoṯa kamu/ yisa di'da jin din ma Soliman ki thoḵ mo. 3 Ka maliḵ Sheba mishki mo yuḵ ma Soliman mo dhali adhan gu'ba caaga/ jin nyaŋkina a'di mo tani, 4 dhali tonṯem piti apowa ṯharabeesa mo, aris mo kun 'kona imanmiiya ṯu'c piti mo, dhali iman mii tom ṗim piti si'da/ mo dhali burrinyem buni mo, dhali aris to kun ṗinu tom piti si'da/ mo, dhali burrinyem buni mo, dhali aris to kun c̱inu mmo'tha ki o'd kun uḵkina a'di mo e gu'b gi Taṗa mo, uni dargi shi/in mo eya yim mo be. 5 Ayim oki'da maliḵ gwo mo ki, "A'di ta'da ḵar/e mo, ki gwo kun ciḵkika mo eya 'cesh pema gana/ mo 'pena ris gwom pini mo dhali mo yuḵ pini mo be. 6 Aha/ dina ki gam gwo kun ciḵkika is mo ntagi aha/ yayina imahan mo, dhali shwanesan em pem ṗarki a'di e mo. Toŋ kamu/ yisa di'da jin ṯorkunu aha/ 'penki aṯh mowa 'peni mo yuḵ pini mo dhali to kun tana /e mo! /E marki gwonṯor is mo 'peni gwo jin ciḵkika mo be. 7 Mom'bor mii gom 'kwanim pini mo, dhali mom'bor mii gom imanmiiya ṯu'c pini mo uni kun doshkin ibwambori /e mo, haali/ uni ciḵki mo yuḵ pini mo be. 8 Mom'bor mii gi Taṗa Arumgimis bum midi di mo, a'di jin ḵalki mom'bor mii e /e mo, a'di jin karki /e eya ḵursem piti mo, mmota maliḵ gom gway gi Taṗa Arumgimis pini mo. Haali/ Arumgimis pini enki 'kwani ma Israyiil mo, mmodosh nyaḵki uni goma sule/ sule/ mo, a'di jin karki /e ka maliḵ apo/ uni mo, gom /e ki mii mii ma ḵar/e mo dhali mii ma isiŋ gana/ mo."

9 Ayim c̱iki'da maliḵa kuluny 'dolkon ka isi mudhe'd 'ce'dka iss 'de/ mo dhali toŋḵunyga/ ki nyanye/ mo dhala ris wosh kun ta yintho ki yintho mo. To ḵuygaŋ kamu/ yisa di'd jin wakansan mo jin c̱ikin ma maliḵ Sheba ka Maliḵ Soliman mo. 10 Aris imanmiiya ṯu'c ma Hiram dhali imanmiiya ṯu'c ma Soliman mo, kun ḵali 'dolkona gana/ 'peni pa Oṗir mo, uni si'da/ ḵali cwa ma algum jin ḵuy ma shim ki ḵuy mo dhali aris wosh kun ta yintho ki yintho mo. 11 Dhali nyaḵki cwa ma algum jin ḵuya ḵuy mo tani, amaliḵ dhuki mo kun senu sho'k ka lonthoṯh mo gom gu'b gi Taṗa mo dhali gom gu'b piti mo, me'da risa dhendheŋe/ mo dhala risa saḧana shu e mo gom imanṗi to mo. Cwaŋ kamu/ yisa di'da jin mishkunu kansan mo eya 'cesh gi 'kwani Yahuuda/ mo. 12 Amaliḵ Soliman c̱iki'da maliḵ Sheba aris to 'baar mo kun ŋapkin ma yim mo dhala ris to 'baar mo kun doṯkin ma yim mo; dhali a'di c̱iki'da yim to ki nyanye/ mo me'd to kun 'doyin ma yim bwaya

malik̲ mo. Wakana yim dok̲ki'd mo mmoya ka nyaŋ'ko'd mo bwaya 'cesh ma yim mo, ayim taki'd gi imanmiiya t̲u'c mo be.

Adhan to ma Soliman kun takina a'di ki nyanye/ mo

13 Ki mombar ma kuluny 'dolkon jin yayi'd bwaya Soliman ki yila 'de/ ta'da iss 'kwanimpa i/ iss 'de/ i 'ce'dka iss 'kwanimpa i'kume'd i 'ce'dka isi kwara i 'ce'dka pe'de/ ap̲o/ mo, 14 nyak̲ki 'dolkona gana/ kun 'doyina iman wan to mo dhal̲i imanyol to mo. Aris imalik̲ gi 'kwani ma arab mo dhali iman ji bampa/ eya ris bampa/ si'da/ k̲ali 'dolkona gana/ mo dhali 'dolkon kush mo goma Soliman mo be. 15 Amalik̲ Soliman uk̲ki'da dhana goŋgoro/ caaga/ ka isi 'kume'd mo 'peni 'dolkon jin yorkunu mo. Mombar ka iss 'kwanimpa ka kwara mo ka kuluny 'dolkona gana/ jin p̲u'dki'd e jan 'de/ mo. 16 A'di si'da/ ki uk̲ dhana goŋgorony caaga/ ka k̲arpa'c ka kuluny 'dolkona gana/ jin yoru mo. 'Peni 'dolkona gana/ jin yaki'd bwaya goŋgoro/ ka 'det̲e/ 'det̲e/ mo; amalik̲ dhuki uni e Gu'b gi dhan Mombwaasho gi pa Lubnan mo. 17 Amalik̲ uk̲ki'da dhana k̲urse/ 'peni sheny je mo dhali 'kosh a'di ki 'dolkona dhelelga/ mo be. 18 Ŋat̲kin 'koni pe'de/ mo bwaya k̲urse/ mo, dhali sho'k ma k̲urse/ 'peni 'dolkon mo kun 'kokin 'twa/ ka 'cesh dek̲kin imont̲al 'de/ ak̲urse/ mo. 'Bana 'de/ ma k̲urse/ imun mo tani taki'd gi 'bame'd jin wot̲hki'da wot̲h mo ka dhop̲a su/ doshkin i'ko'dgwari uni ka 'det̲e/ 'det̲e/ mo be. 19 Arisa dhop̲ k̲un 'koni 'kume'd 'ce'dka su/ doshkin i mo jin tanu sho'k mo, jan 'de/ ka 'bana 'de/ ki ŋat̲kin kun 'koni pe'de/ mo. Ak̲ursen tiya yisa wakansan mo yisa i 'peŋkuman bampan tiya yisa. 20 Aris toŋ 'kul bwa 'baar mo kun p̲in ma Malik̲ Soliman to mo tani ta jasi 'dolkona gana/ mo, dhala ris toŋ 'kul bwa 'baar mo e Gu'b gi Mombwaasho gi pa Lubnan mo tani 'peni 'dolkona dhelelga/ mo. Jaŋ kamu/ yisa ta 'dolkon kush yisa haali/ 'dolkon kush 'konu ki deŋ e ki tom 'borga/ ka tee ma Soliman mo be. 21 Amalik̲ taki'd ga risa non she/ ma k̲ur yi'de/ gi pan T̲arshish mo, ki tur nyak̲ki imanmiiya t̲u'c ma Hiram mo. I'ko'di yila kwara mo tani arisa k̲ur yi'de/ gi pan T̲arshish k̲alki 'dolkona gana/ mo, dhali 'dolkon kush mo, dhali sheny je mo, me'da ris to kun uk̲u mo dhala ris to e mo kun tana Dawa mo.

22 Wakana Malik Soliman caki'd ka ris imalik gi mony'ceshi 'baar mo ki pa jin takina a'di mo dhali moyuk mo be. 23 Arisa malik gi mony'ceshi 'baar mo ŋapkina Soliman mo mmoŋapi cik mo gwo gi moyuk piti mo, jin karkin ma Arumgimis adum piti mo. 24 Aris uni kun iiyin mmo buti a'di mo tani kali to kun cinu mo, aris toŋ'kul bwa gi 'dolkon kush mo dhali 'dolkona gana/ mo, dhali aris burrinye/ mo, aris to gi mo/as mo, dhala ris toŋkuyga/ mo, nyakka ris shuma rum mo dhala ris bakal mo, 'ko'di yil mo be. 25 Soliman taki'd ki ushi mo goma ris shuma rum dhala risa arabiyya kun dira shuma rum mo i aliipi doŋgon mo, dhali iman mer shuma rum i aliipi 'kume'd 'ce'dka su/ mo, kun dhukina a'di e imanmer shuma rum gi 'peŋkuman bampa/ mo dhali nyakki a'di e pa Urushaliim mo be. 26 A'di jiki'da powa ris imalik 'peni yi'deŋ kumma/ Elpurat mo bwaya 'cesh gi pam Palastiin mo, dhali bway gwayu gi pa Masir mo be. 27 Amalik taki'd gi 'dolkon kush mo e pa Urushaliim mo, ki nyanye/ me'da ris wosh mo kun 'kona powa 'cesh mo. A'di ukki cwa ma 'kwatan ka ris ki nyanye/ mo me'da ris cwa ma pu/ mo kun 'kokin eya 'cesh gi momba'da'd mo be. 28 Uni 'doyina ris shuma rum mo goma Soliman mo 'peni pa Masir mo dhali 'peni mony'ceshi 'baar mo be.

Mo wu ma Soliman mo

29 Haali/ me'da ris ton tiya goma Soliman mo tani, jin twa/a/ dhali jiŋ 'ko'd mo, yisa uni 'kwaru e Gwo Lolop ma Nethen jin ta'da Mancin gwo ma Arumgimis kadhamo/ yisa, e Gwo jin onu is ma Ahija jin ta Wathi/ gi pa Shilon mo, dhali eya ris Tonyjan ma Iddo jin ta'da Manhila hil mo (a'di si'da/ jin taki'd gi gwo mo goma Yara/am ya/ ma Nebat mo)? 30 Soliman jiki'd apo/ pa Urushaliim mo dhali apo/ pa Israyiil 'baar mo gom yili iss su/ mo be. 31 A'di ishki 'ko'da 'cesh mo nyakki i dhan babam piti mo dhali uni ki kan a'di mo e 'peŋkuman bampa/ ma Dawuu'd jin ta'da babam piti mo. Dhala Rehobam, jin ta ya/m piti, taki'da malik mo e mom piti mo be.

Gwo Ma Risa Cim Su/ 10

Anyor minu apowa Rehobam mo

1 Rehobam yaki'd bwaya Shakiim mo, haali/ 'kwani ma Israyiil 'baar mo uni iiyin bway Pa Shakiim mo mmokar a'di ka malik mo be. 2 Ka Jerobam ya/ ma Nebat cikki gwo yansan mo (haali/ a'di diki'd mo e pa Masir mo, me'd jin guskina a'di mo 'pena Soliman jin ta'da malik mo), a'di dokki'd mo 'peni pa Masir mo be. 3 Wakan uni hashkunu mo dhali yuk a'di mo, dhala Jerobam dhali 'kwani ma Israyiil 'baar mo pu'dkin mo, uni ki wal 'twa/ a Rehobam mo dhali o gwo mo ki; 4 "Ababam pini miiki tom 'bam bam ki 'bi'th 'bi'th mo. Wakan i'dishesan, miiya tu'c ma babam pini jin dita dit ki po'd po'd mo, dhali po'di tom 'ba/ mo jin dhukina a'di apo/ aman mo, ki aman mina miiki eya tu'c mo." 5 Rehobam ki o uni gwo mo ki, "Iiyi mo um ki doku/ bway aha/ dok/e 'ko'da cimi kwara mo." Wakan 'kwani iikin 'peni a'di mo be.

6 Amalik Rehobam dotki gwo nyakki 'kwanin dhan mo uni kun doshkin ibwambora Soliman jin ta com mo ki a'di diki'd ki e mo; a'di ki o gwo mo ki, "Um mini o aha/ kata mo mmo'doyi gwonthok mo gom 'kwani gwansan mo?" 7 Uni ki wal 'twa/ bway a'di mo dhali o gwo mo ki, "Wakki/ /e 'bora 'bor gom 'kwani gwansan mo dhali 'bor uni mii mo, dhali owa ris gwom 'borga/ gom uni mo tani, yan'ko'd uni mini ta imanmiiya tu'c pini mo isa yempa/ mo." 8 Hila Rehobam 'tena bwa ki gwo gi 'kwanin dhan mo jin cikunu a'di mo, dhali wal 'twa/ nyakki 'kwanin dhuru'c mo kun nyakki ca ki a'di mo, kun doshkin ibwambori a'di mo. 9 A'di ki o uni gwo mo ki, "Gwo gi wakata malaskina um aha/ mo, wakan ki aman mina thok 'kwani gwo mo kun walki 'twa/ i aha/ mo dhali o gwo mo ki, ' Po'di tom 'ba/ mo jin karkin ma babam pini apo/ ana mo'?" 10 'Kwanin dhuru'c kun nyakki ca ka Rehobam mo walki 'twa/ i a'di mo, mmo/o gwo mo ki, "Gwo a'dihe/ jin mina /e o gom 'kwani mo kun oki /e gwo mo ka babam pini ka Solimaan miiki tom 'bam buni ki dit dit mo, hili/ /e a'di imini mii a'di ki po'd po'd mo. Gwo 'dansan jin mina /e o gom uni mo ki, ' Aran me'd pem thinya thiny 'peni emba'd ma babam pem mo be. 11 Wakan i'dishesan, ababam pem kalki ton diti'd gi 'bam bum mo, aha/ mina marki um tom 'ba/ bum is mo. Ababam pem dorki um ka risa yisbip mo, hili aha/ mina dor um ka risa 'dak mo.'"

12 Wakana Jerobam dhali aris 'kwani iiyin bwaya Rehobam ka cim jin 'kon ma po/ i kwara mo, me'd jin okin ma malik gwo mo ki, "Doku/ ka nyaŋ'ko'd bway aha/ mo ka cim jin 'kon ma po/ ikwara mo." 13 Amalik Rehobam oki uni gwo shigga/ mo, mmodhal gwoŋ kulum ki kwanin dhan mo. 14 A'di walki 'twa/ bway uni mo mmobath gwo gi momalas gi 'kwanin dhuru'c mo, mmo/ o gwo mo ki, "Babam pem miiki tom 'bam bum ki dit dit mo, hili aha/ mina mar a'di is mo. Ababam pem dorki um ka yisbip mo, hili aha/ mina dor um ka risa 'dak mo." 15 Wakana malik diki cik gwo gi 'kwani mo, haala/ ris 'pemen 'kokin ntwa/a/ mo kun kalunu ka Arumgimis mo, ki Tapa midi kal gwom piti mo ka Ahija jin ta wathi/ Shilonit walki 'twa/ mo bwaya Jerobam ya/ ma Nebat mo be.

16 Ki 'kwani Israyiil 'baar mo parki mo e ka malik diki cik gwom buni mo tani, 'kwani thokki a'di gwo mo dhali o ki, "A/aman tana buŋgwar 'pena Dawuud mowa? Aman 'kona ki ta ku gi ya/ ma Yassa mo! Um ka 'dete/ 'dete/ mini dok ka nyaŋ'ko'd bway gu'b burrinyem piti mo, Israyiil mo. I'dishesan hili gu'b piniŋ gana/ i e ki 'bore/ mo, Dawuu'd." Wakan 'kwani ma Israyiil 'baar mo dokkin bway gu'b burrinyem buni mo be. 17 Hili gom 'kwani ma Israyiil kun 'kokin eya ris bampa gi pa Yahuuda/ mo tani, Rehobam jiki'd apo/ uni mo be. 18 Yan'ko'da Malik Rehobam hashki'da Adoniram mo, a'di jin diki'da po/ imanmiiya tu'c ki mom'bi'th mo, hili 'kwani ma Israyiil 'koshki a'di ki wosh mo dhali wuki'd mo. Amalik Rehobam guski'd ki jahanne/ mo ka arabiyya jin dira shum rum piti mo bway pa Urushaliim mo be. 19 Wakan 'kwani ma Israyiil ushki gu'b ma Dawuu'd mo ntaga 'dishesan mo be.

Gwo Ma Risa Cim Su/ 11

1 Ka Rehobam pu'dki'd mo e pa Urushaliim mo tani, a'di tulki 'kwani gi gu'b ma Yahuuda/ is mo dhali kuŋ gu'b ma Benjamin mo, kun 'kona aliipi issi mudhe'd i'ce'dka isi doŋgon mo kun ta 'kwaniŋ gwath kun tana thuruk mo, kun mini as apowa Israyiil mo, mmodok 'peŋkuman bampa/ goma Rehobam mo. 2 Hili gwo ma Arumgimis pu'dki'd goma Shemaya jin ta wathi/ ma Arumgimis mo, mmo/o gwo mo ki, 3 "Oya Rehobam ya/ ma Soliman, jin ta'da malik gi pa Yahuuda/ dhali goma ris 'kwani ma Israyiil 'baar mo kun 'kon e pa Yahuuda/ mo dhala

Benjamin mo ki: 4 ' Tapa oki gwo yansan mo ki, "Um mini 'koki 'kosha 'kosh walla miiya nyor apo/ ikam bum mo. 'Kwani 'baar mo mini doku bway gu'b buni mo, haali/ Aha/ i rakkina to yansan mo mmomii mo."" Wakan uni hakina ris gwo gi Tapa e mo dhali doku/ ka nyaŋ'ko'd mo 'peni moŋ'kosha Jerobam mo.

Rehobam 'bi'thki'da ris 'peŋkuman bampa/ is mo

5 Rehobam diki'd e pa Urushaliiim mo dhali nyaŋa ris 'peŋkuman bampa/ mo e pa Yahuuda/ mo gom mmocesh bampa/ ka po/ mo. 6 A'di nyaŋ pam Bethlaham mo, dhali pa Etam mo, dhali pa Tekowa mo, dhali 7 Pam Beth Sur mo, dhali pa Soko mo, dhali pa Adullam mo, dhali 8 Paŋ Gath mo, dhali pa Maresha mo, dhali pa Sip mo, dhali 9 Pa Adorayim mo, dhali pa Lashish mo, dhali pa Asika mo, dhali 10 Pa Sora mo, dhali pa Ajalon mo, dhali pa Hebron mo. Uni gwansan itana ris 'peŋkuman bampam 'bi'thga/ mo e pa Yahuuda/ mo dhala Benjamin mo be. 11 A'di 'bi'thki dhan monyaŋa caaga/ is mo dhali dhuwa ris 'kwaniny can ma thuruk i uni mo, nyakka ris tonte/ kun dhunu mo, ayin mo, dhala su mo. 12 A'di dhuki'da risa goŋgoro/ dhala risa mee mo eya ris 'peŋkuman bampa/ mo dhali dhu uni ki 'bi'th 'bi'th mo. Wakan pa Yahuuda/ dhali pa Benjamin tagi jim piti mo be.

Igasiis dhali 'kwani Lawi iikin bway pa Yahuuda/ mo

13 Igasiis dhali 'kwani Lawi uni kun 'kokin e pa Israyiil 'baar mo iikin mmo'dap 'pen ki a'di mo 'pena ris bwaŋgwayum buni mo be. 14 Gom 'kwani Lawi dhalki mo ma shondhi/i'd mo dhali tom buni mo mmo/iiyu bway pa Yahuuda/ mo dhali pa Urushaliim mo; haala/ Jerobam dhali i ya/m piti urki uni mo, wakan uni mini 'koki mii me'd igasiis gi Tapa mo be. 15 Jerobam kwanyki igasiis gom is piti mo goma ris monycaaga/ mo dhali miiya mo dhali to e kun gwa'dan goma rum pinycon kun ukkina a'di mo. 16 'Kwani 'pena risa wak ma Israyiil 'baar mo iiyini 'ko'di uni mo, uni gwansan kun dhukina risa dum buni mo mmoŋap Tapa mo, jin ta'da Arumgimis ma Israyiil mo, uni iikin bway pa Urushaliim mo mmomii abas mo gom Tapa, jin ta'da Arumgimis gi ibabam buni mo be. 17 Wakan uni 'bi'thki 'peŋkuman bampa/ gi pa Yahuuda/ is mo dhali kara Rehobam ya/ ma Soliman

mmo 'bitha 'bi'th gom yili kwara mo, dhali uni iikin gom yila kwara mo e bway ma Dawuu'd mo dhala Soliman mo be.

Kuŋ gu'b ma Rehobam mo

18 Rehobam ḵalki'da 'bom ki is piti mo: A'di jin ta'da Mahalaṯh, jin ta 'bwa/ ma Jerimo'th mo, jin ta ya/ ma Dawuu'd mo, dhala Abihayil mo, jin ta 'bwa/ ma Iliya'b mo, jin ta ya/ ma Yassa mo. 19 Ayim dho'thki a'di iya/m piti mo: Ashemaraya mo, dhala Saham mo. 20 I'ko'da Mahalaṯh mo tani, Rehobam ḵalki'da maaḵa mo, jin ta 'bwa/ ma Absalom mo, ayim dho'thki a'di a Abiya mo, dhala Aṯhay mo, dhala Sisa mo, dhala Shelomi'th mo be. 21 Rehobam enki'da Maaḵa mo, jin ta 'bwa/ ma Absalom mo, ki nyanye/ 'peni uṗ piti i'baar mo, dhali uṗ c̱iŋkinam piti mo, (a'di ki bu'th uṗi 'kume'd i'ce'dka pekwara mo dhali uṗ laca/ i pe'de/ mo, dhali a'di warki'd ka baba gi i ya/ kun 'kokini iss 'de/ i'ce'dka pekwara mo dhali i'bwa/ i isi kwara mo.) 22 Rehobam kwanyki'da Abiya ya/ ma Maaḵa mo mmo ta taṗa mo, jin ta'da manshu bway mo ibwamani ikam piti mo; a'di taki'd ki bwa jin kulumkina a'di mmo kar a'di ka maliḵ mo. 23 Rehobam jiki'da ji ki mo yuḵ mo; a'di c̱eker ki i ya/m piti bwa 'baar mo eya 'ceshi 'baar mo gi pa Yahuuda/ mo dhali pa Benjamin mo eya ris 'peŋkuman bampam kun 'bi'tha 'bithi 'baar mo. A'di si'da/ c̱iki uni tonṯe/ ki nyanye/ mo dhali ŋaṗa ris uṗ ka ris gom uni mo be.

Gwo Ma Risa Cim Su/ 12

Pa Masir 'koshki pa Yahuuda/ mo

1 Mii yan ṗu'dki'd mo, ki monyji ma Rehobam ṯelki 'pen mo dhali a'di 'bitha 'bi'th mo, ki a'di dhalki gwoŋḵan gi Taṗa 'pen mo---dhali 'kwani ma Israyiil 'baar mo nyaḵki a'di mo be. 2 To yan ṗu'dki'd ki yil ma Maliḵ Rehobam jin 'koni mudhe'd mo, ka Shishaḵ, jin ta'da maliḵ gi pam Masir mo, yayi'd aṗo/ pa Urushaliim mo, haali/ 'kwani 'kokin ki dargi moŋ gam gwo is e Taṗa mo be. 3 A'di yayi'd ka risa arabiyya kun dira shuma rum mo kun 'koni isi mudhe'd i'ce'dka su/ mo dhali iman mer shuma rum 'koni aliipi iss 'kwanimpa ikwara mo. Arisa thuruuḵ kun dargi mondeŋ e mo tani iiyin nyaḵki a'di mo 'peni pam Masir mo: Kun ta 'kwani Libya mo, dhali 'kwani Su'kḵiṯ mo, dhali 'kwaniŋ Ḵush

mo be. 4 A'di bu'thki'da ris 'peŋkuman bampa/ mo kun ta ku gi pa Yahuuda/ mo dhali ya bway pa Urushaliim mo be. 5 'Dishesan Shemaya jin ta'da manc̲i gwon dhamo/ yaki'd bwaya Rehobam mo dhali bway iman shu bway gi pa Yahuuda/ mo uni kun tulkunu is imont̲al 'de/ mo gom pa Urushaliim mo goma Shishak̲ mo. Ashemaya ki o uni gwo mo ki, "Yansan okina Tap̲a mo ki: Um dhalki Aha/ 'pen mo, wakan Aha/ si'da/ c̲ikina um e me'd̲ ma Shishak̲ mo." 6 Yan'ko'd i ya/ ma malik̲ gi pa Israyiil dhali ii malik̲ dhuki is buni ki gwa'd mo dhali o gwo mo ki, "Tap̲a a'di ta'da k̲ar/e mo be." 7 Ki Tap̲a mishki'd ki uni dhuki is buni ki gwa'd mo tani gwo gi Tap̲a p̲u'dki'da Shemaya mo, mmo o gwo mo ki, "Uni dhuki is buni ki gwa'd mo. Aha/ mina diki 'ce'd uni sho'k mo; Aha/ mina c̲iki uni mo ari is 'ko'd mo, dhali anyor pem midi diki gac̲a p̲o/ pa Urushaliim 'peni me'd ma Shishak̲ mo be. 8 Isi kani, ki uni mini ta imanmiiya t̲u'c piti mo, wakan ki uni mini mish gwo 'ban mo ka t̲u'c jana a'di iminu mii gom Aha/ mo dhali gom imanjiya ji ma ris bampan tiya mo."

9 Wakana Shishak̲, jin ta'da malik̲ gi pa Masir p̲u'dki'd ap̲o/ pa Urushaliim mo dhali k̲ali aris to kun dhunu ka pije/ 'p̲eni gu'b gi Tap̲a mo, dhali aris to kun dhunu e gu'b ma malik̲ mo. A'di k̲alki'da ris to i'baar mo ka pije/ mo; a'di si'da/ k̲alki'da risa goŋgoron 'dolkon mo kun miikin ma Soliman mo be. 10 Amalik̲ Rehobam miiki'da risa goŋgoro/ mo 'peni gurany 'per mo ki embul buni mo dhali c̲iki uni e me'd ma ris 'kwaniny can gi iman ji mo mo, kun jikina risa campur gi gu'b gi ii malik̲ mo be. 11 To yan p̲u'dki'd ki embul jin ci'ckin ma malik̲ gu'b gi Tap̲a mo, ki imanc̲or mo mo mini k̲al uni mo; yan'ko'd uni mini 'doyi uni ka nyaŋ'ko'd mo bway gu'b gi imanc̲or bwaŋgu'b mo be. 12 Ka Rehobam karki is piti ki gwa'd mo tani, anyor gi Tap̲a dok̲ki'd ka nyaŋ'ko'd mo 'peni a'di mo, wakan mmodiki 'ce'd a'di sho'k ki sule/ mo; i'ko'dgwar mo tani, kun tiya minu gam mo e pa Yahuuda/ mo kun 'bora 'bor naskina/ mo be.

Mowu 'kup̲ gi monyji ma Rehobam mo

13 Wakana Malik̲ Rehobam miiki mom'bi'th e pa Urushaliim mo, dhali a'di jiki'da ji mo. Rehobam taki'd ki yili iss su/ i'ce'dka 'de/ mo ki monycam piti jin t̲elkina a'di mii 'pen mo mmojiya ji mo, dhali a'di jiki'da ji gom yili 'kume'd 'ce'dka pesu/ mo e pa Urushaliim mo, jin ta

'peŋkuman pa jin kwanykina Tapa mo 'pena risa wak gi pa Israyiil mo wakan ki a'di midi kar gway piti imun mo. Gway gi kum yuku ka Naama mo jin ta'da 'bom 'peni 'kwani Ammunit mo be. 14 A'di miiki tonthus mo, haali/ a'di diki thosona dum piti mo mmo ŋap Tapa mo be.

15 Haali/ me'da ris mii ma Rehobam mo, kun ta kun twa/a/ mo dhali kuŋ 'ko'd mo tani, uni 'konu ki 'kwar mo e gwo lolop ma Shemaya mo jin ta'da manci gwon dhamo/ mo dhala Iddo jin ta'da manmish mo mo, a'di si'da/ jin taki'd ka ris gwoŋ'kwar gi 'kwanin dhamo/ kun luku mo dhali aris mii ma mee kun 'kon ka kanne mo ibwaman i Rehobam dhala Jerobam mo. 16 Rehobam ishki'd nyakki i dhan com mo dhali kankunu e 'peŋkuman bampa/ ma Dawuu'd mo; Abiya jin ta ya/ warki'd ka malik mo e embul piti mo be.

Gwo Ma Risa Cim Su/ 13

Abiya jiki'da ji e pa Yahuuda/ mo

1 Ki yil jin 'koni 'kume'd i'ce'dka pekwara ma malik Jerobam mo tani, Abiya telki mii 'pen mo mmo jiya ji apo/ pa Yahuuda/ mo be. 2 A'di jiki'da ji gom yili kwara mo e pa Urushaliim mo; gway ma 'ta'dam piti yuku ka Makkaya mo, jin ta 'bwa/ ma Uri/iil gi pany Ja'ba mo. Hili imun mo tani anyor diki'd ibwaman ii Abiya mo dhala Jerobam mo be. 3 Abiya yaki'd bway mo ma mee mo nyakka thuruk kun 'bitha 'bi'th mo, kun rocki sho'k mo kun ta 'kwani aliipi karpa'c i'ce'dka 'kume'd mo kun kwanykunu mo. Dhala Jerobam ki dhu 'kwani ibwambori mo ma mee mo, apo/ a'di ka aliipi iss 'kwanimpa ka iss su/ mo kun kwanykunu mo, uni kun 'bitha 'bi'th e mo ma mee mo be. 4 Abiya doshki'd i'Kuwosh Semarayim mo, a'di jin ta wosh gi bampa/ gi pa Eparayim mo, dhali o ki, "Cikki gwo 'peni aha/ mo Jerobam dhali 'kwani Israyiil 'baar mo! 5 Um 'koki mish gwo 'ban ki Tapa jin ta'da Arumgimis ma Israyiil ciki mo jin jinuwa ji mo apowa Israyiil goma Dawuu'd mo dhali aris emen piti goma sule/ sule/ mo ki gwo jin gamu me'd ka 'doŋkoro/ mo? 6 Naskina/ Jerobam ya/ ma Nebat, jin ta'da manmiiya tu'c ma Soliman jin ta ya/ ma Dawuu'd mo, dhali 'di/ gwo gi tapam piti mo be. 7 Yan'ko'd uni tulki 'kwaniŋ gwatha 'bi'thga/ is mo gom a'di mo. Uni pu'dkin ka nyor apowa Rehobam ya/ ma Soliman

mo, ka Rehobam jin ta dhuru'c 'ka'd ma du ki 'ka'd mo, dhali uni 'bitha 'bi'th kagahara mo gom a'di mo be. 8 Wakan 'dishesan um kulumkin mmo/ur 'peŋkuman bampa/ gi Tapa jin karkunu e me'd gi emen ma Dawuu'd mo, haali/ um ta dhana waambuhanya thuruuk mo, dhali um takin gi ushi bip kun uku 'peni 'dolkon mo kun ukkin ma Jerobam mmota risa rum bum mo be. 9 Hili 'kona um ki ur igasiis gi Tapa ka pije/ mo, uni kun tana risa wak ma Haruun mo, dhali 'kwani Lawi mo, dhali dhu igasiis ki is bum mo ki isi miin 'de/ me'd jin miikina 'kwani gi kala tiya mo? A'di jin midi yayu/ mmomiiya tu'c me'da gasiis mo tani, miiki'da bas ka ara morbip mo dhali gwathan ka'bali pesu/ mo, a'di taki'da gasiis jin diki ta rum pinycon mo be.10 Haali/ gom aman mo tani, Tapa a'di ta'da Arumgimis bam mo, dhali aman 'kona ki dhal a'di 'pen mo. Aman takina gi igasiis mo, kun ta emen ma Haruun mo, kun luŋki Tapa mo, dhali 'kwani Lawi mo, uni kun mina tu'c buni mo be. 11 Mon'thamo/ isa yempa/ mo dhali mom'pimpili/ mo tani uni dukki to gom Tapa mo to kun kuyi mo ki kuy mo 'peni to kun cinu mmo'thaki o'd mo dhala 'bica jwahar kun kuyi mo ki kuy mo. Uni si'da/ thoson ki tonte/ jin thosonu mo apowa tharabeesen dhelelga/ mo; uni si'da/ kanykina lamba/ 'peni ton 'dolkon nyakka risa lamba/ mo, gom uni ki duk to mom'pimpili/ isa yempa/ mo. Aman dhukina gwoŋkan gi Tapa Arumgimis bam mo, hili um dhalki a'di 'pen mo be. 12 Hili ma, Arumgimis a'di diki'd nyakki ana mo e 'kup bana mo, dhali igasiis piti 'koni mahan mo nyakka risa poome/ kun pinu apo/ um mo. Iya/ ma Israyiil mo, dhalku/ ki asa po/ Tapa mo, jin ta'da Arumgimis gi idhan babam bum mo, haali/ um mini 'koki pi mii e mo."

13 Hila Jerobam thoson ki mo jin nyithuwa nyith mo apo/ uni mo; a thuruuk piti 'kokin ibwambor gi pa Yahuuda/ mo, dhali mo jin nyithuwa nyith apo/ uni mo be. 14 Ka Yahuuda/ ricki'd ka ciŋ'ko'd mo tani, hili mo mo ma, as diki'd ka 'ban su/ mo i bwambori uni mo dhali 'pen ka po/ mo. Uni ki ko 'twa/ i Tapa mo, dhali igasiis ki piya poome/ mo. 15 Yan'ko'd 'kwaniŋ gwath gi pa Yahuuda/ ki cuu mo; me'd jin cuukina uni mo tani, a'di miiki'd ka Arumgimis A'di dorki'da Jerobam mo dhali 'kwani ma Israyiil 'baar mo ibwambora Abiyya mo dhala Yahuuda/ mo be. 16 'Kwani ma Israyiil sokin i bwambori 'kwani Yahuuda/ mo, dhala Arumgimis ciki uni e me'd gi 'kwani Yahuuda/ mo be. 17 Abiya dhala thuruk piti 'koshki uni dhali 'cithki uni 'kus mo; ka

aliip ka iss 'de/ 'ce'dka isi mu'dhe'd mo kun ta 'kwani ma Israyiil kun kwanykunu mo kun taki jwa mo be. 18 Ki mii yan mo tani, 'kwani ma Israyiil uni yapkunu ki sho'k mo ka tente/ caan mo, 'kwani Yahuuda/ piki mii e mo haali/ uni ko'ckina e apo/ gwo gi Tapa mo, jin ta'da Arumgimis ki i dhan babam buni mo be. 19 Abiyya urki'da Jerobam i sho'k mo; a'di kalki'da ris 'peŋkuman bampa/ mo 'peni a'di mo: Pam Bethil nyakki ushi bampam piti mo, dhala Jeshana nyakki ushi bampam piti mo, dhala Epron nyakki ushi bampam piti mo. 20 Jerobam diki gam mom'bi'th dok/e mo ka risa cim ma Abiyya mo; haali/ Tapa dorki a'di mo, dhali a'di wuki'd mo be. 21 Hila Abiya taki'd gi mom'bi'th ki nyanye/ mo; a'di ki kal i ashi 'kume'd i'ce'dka doŋgon gom is piti mo dhali a'di warki'd ka baba ki i ya/ kun 'koni iss 'de/ i'ce'dka su/ mo dhali i 'bwa/ i 'kume'd i'ce'dka pe'de/ mo be. 22 Aris mii ma Abiyyan tiya ka ris mo, ki miim piti mo tani, dhali aris gwom piti 'kwarkunu ka ris mo e gwo lolop ma manci gwon dhamo/ jin ta'da Iddo mo be.

Gwo Ma Risa Cim Su/ 14

1 Abiyya ishki'd nyakki idhan babam piti mo, dhali uni kanki a'di e 'peŋkuman pa ma Dawuu'd mo. Asa jin ta ya/m piti, warki'd ka malik mo i embul piti mo. Eya risa cim piti mo tani mony'cesh diki'di moŋku'th is mo gom yili 'kume'd mo be.

Asa jiki'da ji e pa Yahuuda/ mo

2 Asa miiki miim 'borga/ mo dhali miiŋ kar/e mo e jis e gi Tapa mo jin ta'da Arumgimis piti mo be. 3 Haali/ a'di kalki'da risa gwata gi uni kun 'kon ka pije/ mo dhali aris mo kun 'ko isi mis mo. A'di 'ce'dki'da risa kak wosh bwa mo dhali 'citha risa kar 'kus ma Ashira mo be. 4 A'di kanki'da Yahuuda/ mo mmoŋap Tapa mo, jin ta'da Arumgimis gi idhan babam buni mo, dhali mmomii isi me'd gwoŋkan kun cinu uni mo be. 5 A'di si'da/ kalki'da ris mo kun 'ko isi mis mo dhala risa shim ma gwata kun kuyi mo mo 'pena ris 'peŋkuman bampa/ gi pa Yahuuda/ 'baar mo. 'Peŋkuman bampa/ siki is ibwaŋ'kwaranyi a'di mo be. 6 A'di nyaŋki'da dhana ris 'peŋkuman bampam 'bi'thga/ mo e pa Yahuuda/ mo, goma 'cesh doshki'd ki biyuu mo, dhali a'di darki'd gi mo/as mo

eya ris yil gwansan mo, haali/ Tapa ciki a'di moŋku'th is mo. 7 Haala/ Asa oki'da Yahuuda/ gwo mo ki, "Dhalki ana nyaŋa aris 'peŋkuman bampa/ gwansan mo dhali ka kukul is mo, dhali aris gu'ba turga/ mo; dhali arisa campur mo dhali aris cwan 'twaŋkal gu'b mo, dhali aris bwaman mo, dhali a'cesh a'di naskina/ ta jim bana mo haali/ ana ŋapkina Tapa Arumgimis bana mo. Ana ŋapkina a'di mo, dhali a'di ciki ana moŋku'th is mo eya ris mo 'baar mo." Wakan uni nyaŋki mo mo dhali pi mii e mo be. 8 Asa ta'dga thuruk kun kalkina risa goŋgoro/ mo dhala risa mee mo, 'peni pa Yahuuda/ uni 'ko 'kwaniŋ gwathi aliip iss 'kwanimpa 'kume'd i'ce'dka mudhe'd apo/ mo, dhali 'pena Benjamin, mo tani ta'dga aliipi iss 'kwanimpa ka 'kume'd i'ce'dka isi doŋgon mo uni kun kalkina risa goŋgoro/ mo dhala risa mee mo, dhali arisa bwa mo. Dhali uni gwansani 'baar mo ta 'kwani gi mo/as kun mishkina bwa shin mo be.

9 Seray jin ta wathi/ gi paŋ Kush yayi'd mmomii mo/as apo/ uni mo nyakka thuruuk kun 'kona millyon 'de/ kun ta arisa askar mo dhali shuma rum mo: ka iss 'kwanimpa 'kume'd i'ce'dka is 'kwani mudhe'd mo, jin pu'dkina a'di bway pa Maresha mo be. 10 Yan'ko'da Asa yaki'd ka pije/ mo mmogam 'kup ki a'di mo dhali uni ki 'ko ka belele gom mo/as mo e momba'da'd gi pa Sapatha mo e pa Maresha mo be. 11 Asa cuuki'd bway Tapa mo, jin ta'da Arumgimis piti mo, dhali o gwo mo ki, "Tapa, wathiŋ kamu/ yisa di'da me'd /e mo mmowoth a'di jin dara'd gi mom'bi'th mo ki a'di gamki 'kup ki 'kwani ris mo. Wothi aman mo, Tapa Arumgimis bam mo, haali/ aman ko'ckina e e /e mo, dhali ki gway pini mo tani aman iikina apowa dhana ris 'kwani gwansan mo. Tapa mo, /e tana Arumgimis bam mo, dhalku/ ki dhal wathimpa mmo pi /e e mo." 12 Wakan Tapa dorki 'kwaniŋ Kush mo ibwambora Asa mo dhali 'kwani Yahuuda/ mo, 'kwaniŋ Kush sokin mo be. 13 Asa dhala risa askar nyakki a'di mo bathki uni mo bway pa Jarar mo. Wakan 'kwaniŋ Kush ka ris takin mo haali/ uni 'koki pi mii e mo, haali/ uni 'ce'dkunu sho'k ka kuluny mo ibwambori Tapa mo dhala thuruuk piti mo. Athuruuk kalki to ki nyanye/ is'ko'd mo kun dilkina uni mo be. 14 Athuruuk 'ce'dkina ris bampa/ i 'baar mo kun 'kon ka kukul is mo e pany Jarar mo, haali/ moŋko/ is gom Tapa a'di diki'd apo/ moŋ'kom buni mo. Athuruk dilkina ris bampa i'baar mo, dhali mondil to diki'di uni ki nyanye/ mo be. 15 Athuruk si'da/ 'ce'dki gu'b burrinye/

gi uni kun tangi to/e sho'k mo; uni ḵalkina ris ḵa'bal kun ishka enthus mo, me'da ris kalman mo, dhali yan'ko'd uni ki kul bway pa Urushaliim mo be.

Gwo Ma Risa Cim Su/ 15

Aris mo nyoŋ is ma Asa mo

1 Shi/in ma Arumgimis p̱u'dki'da powa Asariya ya/ ma Oded mo. 2 A'di yaki'd mmo gam 'kup̱ ka Asa mo dhali o a'di gwo mo ki, " 'Ciḵki gwo 'peni aha/ mo: Asa, dh̄ali aris 'kwani Yahuuda/ mo dhali 'kwani ma Benjamin mo, Tap̱a diki'd nyaḵki um mo, ki um 'kokin e a'di mo. Waḵki/ um ŋap̱ki a'di mo tani, a'di mina umi gam mo; hili waḵki/ um dhal a'di 'pen mo tani, a'di midi dhal um 'pen mo be. 3 Shwanesan gom embul ki tur tur mo tani, Israyiil darka'd ka Arumgimisa ḵar/e mo, dhali dara'd gi mo jin ṯora igasiis gwo mo, dhali darki'd gi gwoŋḵan mo be. 4 Hili ki mii ma c̱is buni mo tani uni ṯukin bway Tap̱a mo, jin ta'da Arumgimis ma Israyiil mo, dhali ŋap̱ a'di mo, a'di gamkina uni mo. 5 Ka cim gwansan mo tani moŋḵu'th̄ is p̱iyi'd mo gom a'di jin yaki'd ka pije/ mo walla gom a'di jin yayi'd bway bwaman mo, aris monṯo'c bwa tana ris mo ap̱o/ moŋ'ko gi mony'ceshi 'baar mo be. 6 Uni 'ce'dkunu bwa ka 'ci'cimi'th̄ mo, 'peŋkuman bampa/ ap̱o/ 'peŋkuman bampa/ mo, dhali kal gi mony'cesh ap̱o/ kal gi mony'cesh mo, haali/ Arumgimis ṯo'cki uni bwa mo ka ris mo isa nyor kun 'kona e ki she/ ki she/ mo be. 7 Hili 'bithi ki 'bi'th mo, dhali dhalki me'd bum ki 'ka'da 'ka'd mo, ka ṯu'c bum minu maŋ mo."

8 Ka Asa ciḵki gwo gwansan mo tani, gwo jin onu is ma Oded jin ta'da manc̱i gwon dhamo/ mo, a'di ḵalki gwo gi momalas mo dhali ur gwo mo gom gwo kun 'konu ka ḵwa/m bwa mo 'pena 'cesh gi 'kwani Yahuuda/ 'baar mo dhali 'peni 'kwani ma Benjamin mo, dhali 'peni aris 'peŋkuman bampa/ kun bu'thkina a'di mo 'peni pa kun 'koni 'kuwosh gi pa Eparayim mo, dhali a'di nyaŋki'da gwaṯa gi Tap̱a mo, jin diki'd ibwambori 'twaŋkal gu'b gi Tap̱a jin cicu mo be. 9 Ā'di tulki 'kwani Yahuuda/ isi 'baar mo dhali 'kwani ma Benjamin mo, dhali uni gwansan kun 'kokin nyaḵki uni mo---'peni 'kwani Eparayim mo dhali 'kwani ma Manassa mo, dhali 'peni 'kwani Simehon mo. Haali/ uni iiyin 'pena Israyiil mo bway a'di mo ki dhan mondeŋ eny caaga/ mo,

mmomisha uni ki Tapam piti jin ta'da Arumgimis diki'd nyakki a'di mo be. 10 Wakan uni tulki isi montal 'de/ e pa Urushaliim mo ka ppe jin 'kon ma po/ kwara mo, e yil ma Asa jin jikina a'di aji mo kun 'koni 'kume'd i'ce'dka 'kume'd apo/ mo be. 11 Uni miiki Tapa abas mo ka cim caan mo 'peni to kun dilkina uni kun kalina uni mo: Bip 'koni iss 'kwanimpa i issi 'de/ 'ce'dka 'kume'de'd i'ce'dka issi mudhe'd mo dhali ka'bal ka alipi pesu/ mo dhala ris miya mo. 12 Uni cickin e gwo jin gamu me'd mo mmoŋap Tapa mo, jin ta'da Arumgimis gi ibabam buni mo, ka dum buni 'baar mo dhali ka kashiram buni 'baar mo be. 13 Uni gamki gwo me'd mo ki a'di yin jin ushki Tapa mo, jin ta'da Arumgimis ma Israyiil mo tani, minu 'kosh jwa mo, wakki/ ta wathiŋ gwa'dga walla wathiny caaga/ mo, walla wathiŋ gwath walla 'bom mo be. 14 Uni oki gwo is gom Tapa mo ki 'twany caaga/ mo, dhali ki dhan cuuwa caaga/ mo, dhali nyakka ris ko ma poome/ dhala ris ce mo be. 15 Aris 'kwani Yahuuda/ uni 'borkina bwa mo gom gwo kun onu is mo, hili uni oki gwo ka dum buni 'baar mo, dhali uni ŋapkina Arumgimis ki bwam buni 'baar mo, dhali uni gamki a'di mo. Tapa ciki uni moŋkuth is mo mmo'kam uni isi 'baar mo be.

16 Amalik Asa si'da/ guki'da Maaka ka pije/ mo, jin ta'da ta'dam piti mo, 'peni mo jin tana a'di amalika 'bom mo haali/ ayim 'tekina bwa ki gwo ma kak ma Ashira mo. A'di 'cithki mo jin ushu gwo ha e mo, mmoyap a'di ki sho'k i bu'da 'cesh mo, dhali ci'th a'di ki o'd mo e 'kus wor gi pa Kithurun mo be. 17 Haali/ mo jin diki isi mis minu 'koki kal ka pije/ mo 'pena Israyiil mo. Asa ciki'da dum piti 'baar mo ka risa cim piti mo be. 18 A'di kali to kun cinu ki me'd kun kogu mo bway gu'b ma Arumgimis mo dhala ris to kun cinu ki me'd mo, kun ta 'dolkon kush mo dhali 'dolkona gana/ mo dhala ris toŋ'kul bwa mo be. 19 Anyora kamu/ yisa di'da ntagi yila iss 'de/ 'ce'dka 'kume'd 'ce'dka mudhe'd gi yil jin jikin ma Asa aji mo be.

Gwo Ma Risa Cim Su/ 16

Gwoŋ'kwar ma Asa jin gamu gwo me'd mo nyakki pa Suriya mo
1 Ki yil ma Asa jin jikina a'di aji mo kun 'koni iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd 'ce'dka pe'de/ mo tani, Baasha, jin ta'da malik gi pa Israyiil, miiki mo/as ki nyanye/ apo/ pa Yahuuda/ dhali nyaŋ pa Rama mo, wakan

a'di midi diki dhal jaŋ kamu/ bway mmodi mo walla mmociç eya 'cesh ma Asa, jin ta'da maliḵ gi pa Yahuuda/ mo be. 2 Yan'ko'd Asa ki 'doyi 'dolkon kush dhali 'dolkona gana/ ka pije/ mo 'peni mo jin dhunu to mo jin ta gu'b gi Tapa mo dhali gu'b ma maliḵ mo, dhali hash uni bwaya Ben-Hadad jin ta'da maliḵ gi pa Araam mo, jin diki'd e pan Dimashga/ mo. A'di o'd ki, 3 "Dhalki gwo jin gamu me'd di'di bwamani aha/ mo dhali um mo, me'd jin dikin ma babam pem dhala babam pini ibwaman mo. Hili mo mo ma, aha/ mina hashki /e 'dolkon kush dhali 'dolkona gana/ bway /e mo. 'Ce'di gwo jin gamu me'd bwa mo nyaḵka Baasha mo, jin ta'da maliḵ gi pa Israyiil mo, wakan ki a'di midi dhalki aha/ 'de/ mo." 4 Ben-Hadad ciḵki gwo ma Maliḵ Asa mo dhali hasha ris 'kwaninycan ma risa thuruḵ piti mo apowa ris 'peŋkuman bampa/ gi pa Israyiil mo. Uni 'koshki pa Ijon mo, dhali pan Dan mo, dhali pa Abel Mayim mo, dhala ris 'peŋkuman bampa/ gi pa Napṯali kun dhunu to nycine/ mo be. 5 Ka Baasha ciḵki to yansan mo tani, a'di doshki'd mo mmonyaŋ pa Rama mo dhali raḵka ṯu'c piti kar 'kup mo be. 6 Yan'ko'd Asa jin ta'da maliḵ ḵalki pa Yahuuda/ 'baar mo nyaḵki a'di mo. Uni ḵala ris wosh ka pije/ mo dhala risa ḵa'dum gi pa Rama kun nyaŋkin ma Baasha 'peŋkuman bampa/ mo. Yan'ko'da Maliḵ Asa miiki'da ṯu'c ka ris to ma ṯu'c mmonyaŋ pany Jeba dhali pa Mispa mo be.

Gwo ma Hanani goma Asa mo

7 Ka cim çaan mo tani Hanani jin ta'da man mish to yaki'd mo bwaya Asa mo, jin ta'da maliḵ gi pa Yahuuda/ mo, dhali o a'di gwo mo ki, "Haali/ /e gamkina maliḵ gi pa Araam gwo is mo, dhali diki gam Tapa Arumgimis gwo is mo jin ta'da Arumgimis mo, athuruḵ ma maliḵ gi pa Araam yekin mo 'peni me'd pini mo be. 8 Dina 'kwani gi paŋ Ḵush dhali pa Libbiya ki ta dhana ris mo, dhali adhana risa arabiyya kun dira shuma rum ilu/ mo dhali imanmer uni apo/ mowa? Naskina/ mo, haali/ /e gamki Tapa gwo is mo, a'di çiki /e mompi mii e apo/ uni mo be. 9 Haali/ e gi Tapa diki'd eya ris mony'ceshi 'baar mo gi mony'cesh mo, wakan ki a'di midi mish ki is piti ki a'di 'bitha 'bi'th ki gway gi uni gwansan kun tan ma duwa ḵar/e mo 'kupki a'di mo. Hili/ /e miiki miim pus mo e to yan mo. 'Pena shwanesan mo tani, /e mini tagi mo/as mo." 10 Yan'ko'd Asa miiki'da nyor mo nyaḵka manmish mo mo; a'di ki kar

a'di e monyji mo, haali/ a'di shi/ kina bwa apo/ a'di gom gwo yansan mo. Ka tenten 'de/ mo tani, Asa miiki 'kwanin tiya ki mom'bi'th mo be.

Mom'ba'th dhali mo wu ma Asa mo

11 Hili ma, aris mii ma Asa mo, 'peni kun twa/a/ ntagi jin 'ko'd mo, hili ma, uni 'kwarkunu eya warka/ gi imalik gi pa Yahuuda/ mo dhali pa Israyiil mo be. 12 Ki yil gi monyjim piti kun 'koni iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd 'ce'dka pendoŋgon mo tani, Asa wo'ckunu is she/ ki 'ba'th mo e sho'k piti mo. Wakan 'ba'th piti shi/ a shi/ mo, a'di diki ŋap mowoth 'peni Tapa mo, hili jasi 'peni imanwaca wac mo. 13 Wakan Asa ishki'd mo nyakki i dhan com mo, mmowu mo ki yila iss su/ 'ce'dka 'de/ mo jin jikina a'di aji mo be. 14 Uni ki kan a'di mo e jis jwam pitiŋ gana/ mo, jin cwanykina a'di mo gom is piti mo e 'peŋkuman bampa/ ma Dawuu'd mo. Uni ki 'thi a'di apowa ci jin ta toŋkuthu'd mo jin 'tu'du ka ris toŋ kuyga/ mo dhala ris toŋ kuyga/ kun kuyi mo mo kun 'kona e ki she/ ki she/ mo kun thosonkina iman mii to kuyga/ mo. Yan'ko'd uni ki 'tha dhan o'd ki nyanye/ mo e montak piti mo be.

Gwo Ma Risa Cim Su/ 17

Jehoshapat jiki'da ji e pa Yahuuda/ mo

1 Jehoshapat ya/ ma Asa taki'da malik i embul piti mo. Jehoshapat miiki mom'bi'th ki is piti mo apowa Israyiil mo be. 2 A'di dhuki'da ris mom'bi'th eya ris 'peŋkuman bampa/ gi pa Yahuuda/ 'baar mo, dhali dhuwa ris moŋ 'ko ma thuruuk mo eya 'cesh gi pa Yahuuda/ mo dhali eya ris 'peŋkuman bampa/ gi pa Eparayim mo, kun bu'thkina com ka Asa mo be. 3 Tapa diki'di nyakka Jehoshapat mo haali/ a'di yaki'd ntwa/a/ eya ris bway gi com ka Dawuu'd mo, dhali diki ŋapa risa rum ma Baal mo. 4 Hili isi ciki/ mo tani, a'di gamki'da Arumgimis gi com gwo is mo, dhali yaki'd eya ris gwoŋkan piti mo, yisa me'd mii gi 'kwani ma Israyiila. 5 Wakan Tapa telki gwoŋkan e me'd piti mo; dhali 'kwani Yahuuda/ 'baar mo kali to jin ŋapu goma Jehoshapat mo. A'di ta pa ki pa mo dhali montaku ki nyanye/ mo be. 6 Adum piti cikina a'di goma ris bway tur gi Tapa mo. A'di si'da/ kalki mo kun 'kon isi mis mo dhala risa kak ma Ashira mo 'peni pa Yahuuda/ mo be.

7 Ki yil kun 'koni kwara jin jikina a'di aji mo tani a'di ki hasha ris tapam piti mo kun ta ii Ben-Hayal mo, dhala Obadaya mo, dhala Sakkariya mo, dhala Nathana/iil mo, dhala Micaya mo, mmotor gwo eya ris 'peŋkuman bampa/ gi pa Yahuuda/ mo be. 8 Nyakki uni mo tani ta 'kwani Lawi mo: Kun ta iShemaya mo, dhala Nathaniya mo, dhala Sabadiya mo, dhala Asahil mo, dhala Shamiramoth mo, dhala Jehonathan mo, dhala Adoniya mo, dhala Tobiya mo, dhala Tob-Adoniya mo; dhali nyakki uni mo tani ta ii gasiis kun ta ii Elishama mo dhala Jehoram mo be. 9 Uni torki gwo e pa Yahuudiya mo, ka warka/ gi gwoŋkan gi Tapa nyakki di ki uni mo. Uni iikin ki ari ture mo eya ris 'peŋkuman bampa/ i'baar mo gi pa Yahuuda/ mo mmotor gwo ibwamani 'kwani mo be.

10 Moŋko/ is Tapa bitki'da ris 'peŋkuman bampa/ gi mony'ceshi 'baar mo kun 'kokin ka kukul is e pa Yahuuda/ mo, wakan ki mini uni 'koki mii mo/asa kamu/ apowa Jehoshapat mo be. 11 'Kwanim palastiina tiya kalina Jehoshapat aris tontak mo, dhali 'dolkon kush me'da thulpa/ mo. Dhali 'Kwani ma arab si'da/ 'doyi a'di arisa ŋul'kupa to/e mo, amorka'bala aliipi pesu/ i'ce'dka iss 'kwanimpa i iss su/ i'ce'dka kar'ba'c mo, dhali aris Mi ka aliipi pesu/ i'ce'dka iss 'kwanimpa iss 'de/ i'ce'dka karpa'c mo be. 12 Jehoshapat ca'bki'd gi 'bi'th 'bi'th ki nyanye/ mo. A'di nyaŋki'da cur mo dhali 'peŋkuman bampa/ kun dhunu to e pa Yahuuda/ mo. 13 A'di taki'd ka ris to ka ris mo eya ris 'peŋkuman bampa/ gi pa Yahuuda/ mo---dhala risa thuruk mo---dhali 'kwani ma Mee kun tana deem deem e pa Urushaliim mo be.

14 Gwansan ita moŋkwa/ bwam buni kun dhukunu ki gway gi gu'b gi com mo: Peni pa Yahuuda/ tani, aris 'kwaniny can ka aliip ka ris mo, Adna jin ta wathiny ca'd mo, dhali 'kwani gi mo/asa 'bi'thga/ nyakki a'di 'kona aliipi iss 'kwanimpa ka karpa'c mo; 15 dhali jin 'dish a'di is ta'da Jehohanan jin ta wathinyca'd mo, dhali nyakki a'di mo tani 'kwaniŋ gwath 'kona aliipi iss 'kwanimpa ka 'kume'd i'ce'dka iss 'kwanimpa issi su/ mo. 16 dhali jin di'di 'ko'dgwari a'di ta'da Amasiya ya/ ma Sikri mo, jin ciki is piti mmomiiya tu'c gom Tapa mo; dhali athuruk gi mo/as nyakki a'di mo tani 'kona aliipi iss 'kwanimpa ka 'kume'd mo be. 17 'Pena wak ma Benjamin tani: a Iliyada, jin ta wathi/ ma meem 'bi'thga/ mo, dhala thuruk nyakki a'di 'kona aliipi iss 'kwanimpa ka 'kume'd mo kun takin ka risa bwa mo dhali arisa

goŋgoro/ mo; 18 I'ko'dgwari a'di mo tani ta'da Jehosabad mo, dhali nyaḵki a'di mo tani 'kwani 'kokina aliipi 'kume'd 'ce'dka iss 'kwanimpa ka iss su/ mo kun thosonki is mo gom mo/as mo be. 19 Uni gwansan i tana ris 'kwani ma tu'c ma malik mo, i'ko'dgwari uni gwansan kun dhukin ma maliḵ eya ris 'peŋkuman bampam 'bithga/ gi pa Yahuuda/ 'baar mo be.

Gwo Ma Risa Cim Su/ 18

Miḵka piki'da Ahab e mo

1 Shwane/ Jehoshapat taki pa ki nyanye/ mo dhali miim 'boro'd mo, a'di gamki is piti me'd nyaḵka Ahab mmo talkina unin 'de/ 'peni kuŋ gu'b piti mo kun mashki 'bwa/m piti mo. 2 'Ko'da ris yila tiya mo tani, a'di yaki'd ka luŋgu'b bwaya Ahab e pa Samariya mo. Ahab 'cithki'da ris ḵa'bal ka ris mo dhali 'kosh bip mo gom a'di mo dhali 'kwani kun 'kokin nyaḵki a'di mo. Ahab si'da/ gukina a'di ilu/ mo mmo'kosh pa Ramoth Gili/aad mo nyaḵki a'di mo be. 3 Ahab, jin ta'da maliḵ gi pa Israyiil mo, oki'da Jehoshapat, jin ta'da maliḵ gi pa Yahuuda/ gwo mo ki, "/E mini nyaḵ ya ki aha/ bway pa Ramoth Gili/aad mowa?" Jehoshapat ki thoḵ a'di gwo mo ki, "Aha/ wana ki /e mo, dhali 'kwanim pem waki kum pini mo. Aman mina 'ko nyaḵki /e mo e mo/as mo be."

4 Jehoshapat oki'da maliḵ gi pa Israyiil gwo mo ki, "Sini bala ntwa/a/ mo tani dhalki ana dota Tapa mo gom gwonthoḵ pini mo." 5 Yan'ko'd amaliḵ gi pa Israyiil ki tul imanci gwon dhamo/ is imontal 'de/ mo, kun 'koni is 'kwanimpa ka iss 'de/ mo kun ta 'kwaniŋ gwath mo, dhali o uni gwo mo ki, "Ana mina 'koki ii bway pa Ramoth Gili/aad mo mmo/asa, walla aha/ mina diki ya mo?" Uni ki o gwo mo ki, " 'Kosha pa mo, haali/ Arumgimis midi ciki a'di ime'd ma maliḵ mo." 6 Hili Jehoshapat oki gwo mo ki, "A/wathiŋ kamu/ diki diyu naskina/ 'peni imanci gwon dhamo/ gi Tapa jin mina amani gam momalas mowa?" 7 Amaliḵ gi pa Israyiil ki owa Jehoshapat gwo mo ki, "A/wathin 'deŋ kamu/ diyi'd naskina/ mo jin mina ana gam momalas gi Tapa mo, jin ta'da Miḵka ya/ ma Imla mo, hili aha/ shi/kina a'di i e mo haali/ a'di diki o gwo jin 'boro'd apo/ aha/ mo, hili isa yempa/ a'di ki o gwonthus mo." Hili Jehoshapat oki gwo mo ki, "Amaliḵ midi diki o kan mo." 8 Yan'ko'd maliḵ ki yuḵ wathi/ jin ca'd apo/ tiya mo dhali oki, "Guya

Mik̲ka ya/ ma Imla ki jahanne/ mo." 9 Shwanesan Ahab jin ta'da malik̲ gi pa Israyiil dhala Jehoshap̲at a'di jin ta'da malik̲ gi pa Yahuuda/ 'kokina k̲urse/ ka det̲e/ 'det̲e/ mo, mmohi'tha ris burrinyen tur buni mo, ap̲o/ mo jin rusu mmot̲or to eya campur jin cicu gi 'kwani Samira mo, dh̄ala ris imanc̲i gwon dhamo/ kun cuuki gwo nt̲wa/a/ ki uni mo be. 10 Sedek̲iya ya/ ma K̲ana/anah miiki aris ce ma ris toŋk̲uthu'd mo dhali o gwo mo ki, "Tap̲a oki gwo yansan mo ki: Ki mii gwansan mo tani um mini gac̲a ris 'kwani gi pa Araam mo ntagi uni minu 'ce'd sho'k i'baar mo." 11 Aris imanc̲i gwon dhamo/ oki gwon 'de/ yansan mo, mmo /o gwo mo ki, " 'Kosha Ramot̲h Gil/aad mo dhali p̲i a'di e mo, haali/ Tap̲a c̲iki a'di i me'd ma malik̲ mo."

12 Aman hashu jin yaki'd mmo yuk̲a Mik̲ka oki a'di gwo mo ki, "Hili mo mo ma, aris gwo gi imanc̲i gwon dhamo/ kun onu ki 'twa/a 'de/ uni 'bora 'bor goma malik̲ mo. Dhalka ris gwom pini gamu me'd nyak̲ki jim buni mo, dhali o gwo gi mom'bor mii mo". 13 Mik̲ka thok̲ki gwo mo ki, Me'd jin dikina Tap̲a mo tani, yansan okin ma Arumgimis mo ki aha/ mina o gwo mo ki. 14 Ki a'di p̲u'dki'da malik̲ mo tani, amalik̲ ki o a'di gwo mo ki, "Mik̲ka, ana mina 'koki ii bwaya Remot̲h Gil/aad mo mmo as mo walla ana mina 'koki ii mo?" Mik̲ka ki thok̲ a'di gwo mo ki, " 'Kosha a'di mo dhali p̲i a'di e mo! Haali/ a'di midi ta dhan mom pi mii eny caaga/ mo." 15 Yan'ko'da malik̲ ki o a'di gwo mo ki, "Me'd ekata i dot̲kika /e mo mmot̲or aha/ to ga wunycis mo hili gwoŋ k̲ar/e ta gway gi Tap̲a mo?" 16 Wakana Mik̲ka ki o gwo mo ki, "Aha/ p̲arkina 'kwani ma Israyiil e mo kun c̲ekerki bwa 'baar mo eya p̲owa ris wosh mo, me'da ris k̲a'bal kun dargi imanhil uni mo, dhali Tap̲a ki o gwo mo ki, ' Uni gwansan darga manhil uni mo. Dhalki 'kwani ka 'det̲e/ 'det̲e/ dohon bway gu'b buniŋ gana/ mo ki moŋk̲uth is mo.'" 17 Wakana malik̲ gi pa Israyiil oki'da Jehoshap̲at mo ki, "Dika ki t̲orki /e gwo mo ki a'di diki o gwoŋ k̲ar/e ap̲o/ aha/ mo, hili jasi gwo gi mony'ce'd sho'k mo?" 18 Yan'ko'd Mik̲ka ki o gwo mo ki, "Wakan umi 'baar mo mini cik̲ gwo gi Tap̲a mo; aha/ mishkina Tap̲a diki'da p̲owa k̲ursem piti mo, dhala risa thuruk̲ gi momis doshkin ka 'bana bimporos piti mo dhali ka 'bana binycam piti mo be. 19 Tap̲a ki o gwo mo ki, ' Aja a'di 'bi'thki'da Ahab is mo, jin ta'da malik̲ gi pa Israyiil mo, wakan ki a'di midi ya ki tur mo dhali thula Ramot̲h Gil/aad ka 'cesh mo?' Jamu/ o gwo kansan mo dhali jamu/ ki o kan mo be. 20 Yan'ko'd shi/in

piki'd mo dhali dosh ibwambori Tapa ntwa/a/ mo dhali o gwo mo ki, ' Aha/ mina 'bi'th a'di is mo', Tapa ki o a'di gwo mo ki, ' Kata mo?' 21 Shi/in ki thok gwo mo ki, ' Aha/ mina pi mo ka pije/ mo dhali aha/ mina war ki shi/ina tor mo eya ris 'twa/ gi imanci gwon dhamo/ i'baar mo.' Tapa ki thok gwo mo ki, ' /E mini 'bi'th a'di is mo, dhali /e si'da/ mini pi mii e mo, wakan yaku mo dhali mii wakan mo.' 22 'Dishesan hili mo mo ma, Tapa dhuki shi/ina tor e 'twa/ gi imanci gwon dhamom pini gwansan mo, dhali Tapa oki gwo gi mony'ce'd sho'k mo gom /e mo."

23 Yan'ko'd Sedekiya ya/ ma Kana/anah, pu'dki'd ki tur mo, mmodora Mikka 'ban ki me'd mo, dhali o gwo mo ki, "Bway jana/ a'di i yana Shi/in gi Tapa 'peni aha/ mmowal 'twa/ nyakki /e mo?" 24 Mikka oki gwo mo ki, "Hili mo mo ma, /e mini mish ka cim caan mo, ki shi/in guski'd bway bwaŋgu'b mo mmoba'k mo." 25 Amalik gi pa Israyiil oki iman miiya tuca tiya mo ki, "Um 'kwani butha Mikka mo dhali susi a'di bwaya Amon mo, jin ta'da manji 'peŋkuman bampa/ mo, dhali goma Yuuwash, jin ta ya/m pem mo. 26 Um 'kwani mini o a'di gwo mo ki, ' Amalik oki gwo mo ki: Kari wathi/ yansan e monyji mo dhali ciki a'di ushi tonte/ ki gwa'd gwa'd mo dhali ari yi'de/ ki gwa'd gwa'd mo; ntagi aha/ mina dokku ki moŋku'th is mo.'" 27 Yan'ko'd Mikka oki gwo mo ki, "Wakki/ /e mini dok ki moŋku'th is mo tani, yan'ko'd Tapa midi diki wal 'twa/ i aha/ mo." Yan'ko'd a'di ki mar gwo is mo ki, "Cikki gwo yansan mo, um 'kwani i'baar mo."

Aha'b wuki'd mo e mo/as mo

28 Wakana Aha'b, jin ta'da malik gi pa Israyiil, dhala Jehoshapat, jin ta'da malik gi pa Yahuuda/, uni iikina powa Remoth Gil/aad mo. 29 Amalik gi pa Israyiil ki owa Jehoshapat gwo mo ki, "Aha/ mina war jamas pem mo dhali ya mo/as mo, hili /e hithi aris burrinyen tur pini mo." Wakana malik gi pa Israyiil warki jamas piti mo dhali uni iikin bway mo/as mo be. 30 Shwanesan amalik gi pa Araam kanki'da ris 'kwaniny can ma arabiyya kun dira shuma rum gwo mo, mmo/o gwo mo ki, "Dhalku/ ki as nyakki 'kwaniŋ gwa'dga/ mo walla caaga/ mo, hili jasi nyakka malik gi pa Israyiil mo." 31 Hili a'di waki'd kan mo ka ris 'kwaniny can ma arabiyya kun dira shuma rum parkina Jehoshapat e mo uni ki o gwo mo ki, "A'di yansan ita'da malik gi pa

Israyiil mo." Uni tu'kkin ka kukul is mo mmo'kosh a'di mo, hila Jehoshapat cuuki'd mo, dhali Tapa wothki a'di mo. Arumgimis ki dok uni ka nyaŋ'ko'd 'peni a'di mo be. 32 Hili 'kwaninycan ma risa arabiyya kun dira shuma rum mishkin ki a'di diki ta malik gi pa Israyiil mo tani, uni dokkin ka nyaŋ'ko'd mo 'peni mo ur a'di i shok mo be. 33 Hili wathin 'deŋ kamu/ gwana'dki'da bwam piti ki dhan gwana'da shigga/ mo dhali shina malik gi pa Israyiil mmonyu'th a'di is ka goŋgorom piti i e mo. Yan'ko'd Aha'b ki owa man bora arabiyya jin dira shuma rum piti gwo mo ki, "Dokki aha/ ka nyaŋ'ko'd 'peni mo/as mo dhali guyaa/ ka pije/ 'peni mo/as mo, haali/ aha/ tana jama/ ki jama/ mo." 34 Adhan mo/as cuuki'd ki shi/ shi/ ka cim caan mo, dhali amalik gi pa Israyiil a'di bu'thkunu mmodosh ki mis eya arabiyya jin dira shuma rum piti mo mmohil mo 'kupki 'kwani Araam mo ntagi mom'pimpili/ mo. Ntaga tente/ yulu'd mo tani, a'di ki wu mo be.

Gwo Ma Risa Cim Su/ 19

1 Jehoshapat jin ta'da malik gi pa Yahuuda/ dokki'd bway gu'b piti ki moŋku'th is mo e pa Urushaliim mo be. 2 Yan'ko'd Jehu ya/ ma Hanani, jin ta'da man mish mo mo, yaki'd ka pije/ mo mmogam 'kup ki a'di mo dhali owa Malik Jehoshapat mo ki, "Mina /e diki wotha man mii tonthus mo 'taa? Mina /e en uni gwansan kun shi/ki Tapa i e mowa? Haali/ ki mii yansan kan mo tani, anyor 'peni Tapa diki'da po/ /e mo be. 3 Haali/, tom 'boro'da kamu/ minu 'koki gam 'peni /e mo, haali/ /e bukkina risa kak ma Ashira ka pije/ 'pena 'cesh mo, dhali /e thosonkina dum pini mo mmoŋapa Arumgimis mo be."

Mo ri'c jin ri'ckunuwa Jehoshapat mo

4 Jehoshapat diki'd e pa Urushaliim mo; dhali a'di yaki'd ka pije/ ka nyaŋ'ko'd mo ibwamani 'kwani mo 'peni pam Beershiba mo bway wosh gi pa Eparayim mo dhali 'doyi uni ka nyaŋ'ko'd bway Tapa mo, jin ta'da Arumgimis gi ibabam buni mo be, 5 A'di dhuki'da ris imandwall gwo e mo 'baar mo eya ris 'peŋkuman bampam 'bi'thga/ gi pa Yahuuda/ 'baar mo, e 'peŋkuman bampa/ gi 'peŋkuman bampa/ mo be.

6 A'di ki o imandwall gwo gwo mo ki, "Hili mii kun miikina um i e mo" haali/ um 'koki dwall gwo gom 'kwani mo, hili gom Tapa mo, a'di diki'd nyakki um e mii gi gwondwall mo. 7 Yan'ko'd shwane/, dhalki moŋko/ is gom Tapa di'da po/ um mo. Hili ki 'bore/ mo ki um dwallki gwo mo; haali/ to shiggaŋ kamu/ yisa di'da nyakki Tapa Arumgimis bana mo, walla mii ma gwar 'de/ mo walla mo jin kalu to jin wanuwa wan is mo."

8 Ki nyanye/ mo, e pa Urushaliim mo tani Jehoshapat kwanyki 'kwani gi pa Lawin tiya mo dhali igasiis mo, dhali 'kwani kun cil ma ris kuŋ gu'b ma Israyiil mo, mmokal gwondwall gi Tapa ka pije/ mo, dhali gom mii gi uni kun ushki gwo ha e mo. Uni kun 'kokin e pa Urushaliim mo be.

9 A'di ye'thki uni sho'k mo, mmo/o gwo mo ki, "Um mini miiya tu'c gom Tapa ki moŋ ko/ is mo, ki mii ma isiŋ gana/ mo, dhali ka dum bumi 'baar mo. 10 Ki mo jin 'konu ki gam gwo me'd yayi'd bway um mo 'peni ikam bum kun 'kokin eya ris 'peŋkuman bampa/ mo, walla 'peni i bas bum mo, walla gom gwoŋkan mo kun tana ris gwoŋkan mo, imandwall gwo mo, walla aris gwoŋkan mo, um mini kaki uni gwo 'kupi e mo, wakan ki uni mini 'koki war ki iman mii tonthus mo ibwambori Tapa mo, walla ka nyor midi diki yayu 'kupki um mo dhali 'kupki ikam bum mo. Wakki/ um mini mii kansan mo tani, um mini 'koki ta iman mii tonthus mo be. 11 Hili ma, Amariya jin ta'da gasiis jin ta 'kupan a'di di'da po/ um eya ris to gi Tapa mo. Sebadiya ya/ ma Isma/iil, jin ta'da man shu bway gi gu'b gi 'kwani Yahuuda/ mo, a'di taki'da manhila ris to ma malik i'baar mo. Aris 'kwani gi pa Lawi si'da/, mini ta imanhila hil mmo/ miiki um to mo. 'Bithi ki 'bi'th mo dhali hayi aris gwo gi mo ye'th sho'k bum e mo, dhali dhal ki Tapa midi di nyakki uni gwansan kun 'bora 'bor mo "

Gwo Ma Risa Cim Su/ 20

Ammon, Mowaab, dhali Wosh Sayir Pikunu e mo

1 Yan'ko'd ki 'kwani Mowaab dhali 'kwani Ammun, dhali nyakki unin tiya kun ta 'kwani Meyunit iiyina powa Jehoshapat mo mmomii mo/as mo. 2 Yan'ko'd kun tiya pu'dkina Jehoshapat mo kun torki a'di gwo mo, mmo/o ki, "Adhana waambuhany 'kwani iiyin apo/ /e mo 'peni

yi'deŋ k̲umma/ ma al wu mo, dhali 'peni bamp̲o/ k̲umma/ yi'den 'thi/ gi pa Aduum mo. Hili mo mo ma, uni 'kokin e p̲a Haseson T̲amar mo," a'di jin ta pa En Gedi mo be. 3 Jehoshap̲at a'di k̲o/ki is mo dhali kar is piti mmo'tho Tap̲a mo. A'di yuki'da yuk̲ gom moŋ ga/ to ki tur mo e pa Yahuuda/ 'baar mo be. 4 'Kwani Yahuuda/ tulki isi mont̲al 'de/ mo mmodot̲ Tap̲a mo; uni iiyin mo mmodot̲ Tap̲a mo 'peni aris 'peŋkuman bampa/ gi p̲a Yahuuda/ 'baar mo be.

5 Jehoshap̲at doshki'd ibwambor gi montul is gi 'kwani Yahuuda/ mo dhali pa U̲rushaliim mo, e gu'b gi Tap̲a mo, i bwambora dhana balany jin ta this mo. 6 A'di ki o gwo mo ki, "Ayy Tap̲a, jin ta'da Arumgimis gi ibabam bam mo, /E diki ta Arumgimis gi momis mo? /E diki ta a'di jin jiki'da ris 'peŋkuman bampa/ ma ris kal gi mony'ceshi 'baar mo? Ki mom'bi'th dhali mom'bi'th ma deem deem 'kon e me'd pini mo, wakan wathin 'deŋ kamu/ yisa di'da jin midi ur /e gwo mo yisa. 7 Arumgimis bam mo, dina /e ki ura ris 'kwani kun 'kokin eya 'cesh yansan mo nt̲wa/a/ ki 'kwani ma Israyiil pini mo dhali c̲i a'di goma sule/ sule/ ki emen ma Abraham mowa? 8 Uni 'kokin e a'di mo dhali nyaŋ mom pini jin k̲ogu mo e a'di mo gom gway pini mo, mmo/o ki, 9 ' Wak̲ki/ mo jin 'ce'du sho'k yayi'd ap̲o/ aman mo---dhali gandal jin ka'd ka 'ban su/ mo, dhali mo jin dwallu gwo mo, walla dhan jama/ mo, walla dhan t̲e/ mo, aman mina doshi bwambori gu'b yansan mo, dhali i bwambori /e mo (haali/ gway pini di'di gu'b yansan mo), dhali aman mina ko 'twa/ i /e mo goma ris mony'ce'd sho'k bam mo, dhali /e mini cik̲ am 'twa/ mo dhali wot̲h aman mo.' 10 Hili mo shwane/, aris 'kwani gi pa Ammon uni anahan mo, dhali pa Mowaab mo, dhali Wosh Sayir mo uni kun dina /e ki dhal 'kwani ma Israyiil bway mmo'kosh mo ki uni iin ka pije/ 'pena 'cesh gi pa Masir mo; wakan, 'kwani ma Israyiil dok̲kin mo 'peni uni mo dhali 'koki 'ce'd uni sho'k mo be. 11 Hili ma uni tak̲ki aman mo; dhali uni iiyin mo mmo/ur aman ka pije/ mo 'pena 'cesh pini mo jin c̲ikina /e ibabam bam mmo tagi to nycine/ mo. 12 Arumgimis bam mo, /e mini diki dwall uni gwo mowa? Haali/ aman dara gi mom'bi'th mo ap̲owa thuruk̲ yansan mo jin yayi'd ap̲o/ aman mo. Aman 'kona ki mish to kun mina aman imii mo, hili em bam 'kokina p̲o/ /e mo."

13 'Kwani Yahuuda/ 'baar mo doshkin ibwambori Tap̲a mo, nyak̲ki uc̲iŋ gwa'dgam buni mo, dhali aris up̲, dhali uc̲i mo. 14 Yan'ko'd eya

dhana galany gi montul is mo tani Shi/in gi Tapa pu'dki'd apowa Jahasi/iil, ya/ ma Sakkariya mo, jin ta ya/ ma Bana/iya mo, jin ta ya/ ma Je/iil mo, jin ta ya/ ma Mattaniya mo, jin ta wathi/ Lawi mo dhali emen ma Asap mo be. 15 AJahasi/iil oki gwo mo ki, "Ciki gwo mo, um 'kwani gi pa Yahuuda/ 'baar mo dhali um kun 'kon e pa Urushaliim mo, dhala Malik Jehoshapat mo. Tapa oki gwo yansan gom um mo ki, ' Dhalki is ki ko/ mo; dhalku/ ki 'ko ka kape/ mo gom dhana waambuhanya thuruk mo, haali/ mo/as diki ta jim bum mo, hili goma Arumgimis mo be. 16 /E mini thulu apo/ uni mon'thamo/ mo. Hili mo mo ma, uni iiyin bway mo jin yaki'd 'kupki pa Sis mo. Dhali um mini gam uni e moŋkar 'kup gi momba'da'd mo, ntwa/a/ ki mombwaasho gi pa Jeru/iil mo be. 17 Um mini 'koki ŋap mmo/as e mo as yansan mo. Doshi eya ris mom bum mo, doshi naskina/ mo, dhali par mo wan 'ba/ gi Tapa e mo jin diki'di nyakki um mo, e pa Yahuuda/ mo dhali pa Urushaliim mo. Dhalku/ ki ko/ is mo walla dhalka kape/ ki shwa mo. Iiku/ ka ka'thamo/ apo/ uni mo, haali/ Tapa a'di diki'd nyakki um mo be.'" 18 Jehoshapat luŋki jis em piti ka 'cesh mo. 'Kwani gi pa Yahuuda/ 'baar mo dhali kun 'kokin e pa Urushaliim bitkin ibwambori Tapa mo, mmoluŋ a'di mo be. 19 Aris 'kwani Lawi, gwansan kun ta emen gi 'kwaniŋ Kohathith dhali 'kwani Korahith, doshkin ki mis mmomaŋ Tapa mo, jin ta'da Arumgimis gi 'kwani Israyiil mo, ki nyanye/ ki dhan 'kusa caaga/ mo be.

20 Ka mon'thamo/ ki jahanne/ mo tani uni cukin mo dhali ii bway mombwaasho gi pa Tekowa mo. Ki uni iikin ka pije/ mo tani, Jehoshapat doshki'd mo dhali o gwo mo ki, "Ciki gwo 'peni aha/ mo, um 'kwani gi pa Yahuuda/ mo, dhali um kun 'kon e pa Urushaliim mo! Gami gwo is e Tapa Arumgimis bum mo, dhali um minu woth mo. Dhali gami imanci gwon dhamom piti gwo is mo, dhali um mini pi mii e mo." 21 'Ko'di a'di walki 'twa/ ki 'kwani mo tani, a'di ki kwany uni gwansan kun yukki gway gom Tapa mo dhali uni kun maŋki a'di mo gom monycam piti jin kogu mo me'd jin iikina uni ka pije/ ibwambora thuruk mo, mmo/o gwo mo ki, "Ciyi mo jin 'boruwa 'bor bwa i is mo gom Tapa mo, haali/ gwom piti jin gamu me'd diki'd goma sule/ sule/ mo."

22 Ki uni telki mii 'pen mmoyuk gway mo dhali mmomaŋa maŋ mo tani, Tapa dhuki 'kwani ki jim ba'k mo mo apo/ 'kwani Ammun mo,

dhali 'kwani Mowaab mo, dhali Wosh Sayir mo, uni kun iiyina po/ 'kwani Yahuuda/ mo. Dhali uni pikunu e mo be. 23 Gom 'kwani gi pa Ammun mo dhali 'kwani Mowaab cuki mis mo mmo/as uni gwansan kun 'kokin i Wosh Sayir mo, mmo'kosh uni dhali 'ce'd uni sho'k mo. Ki uni 'baarki mo/as nyakki uni gwansan kun 'kokin e Wosh Sayir mo tani, uni 'baar mo wothkina woth mmo'koki 'ce'da 'ce'd sho'k ka rem'kup mo be.

24 Ka Yahuusa yaki'd mo mmopar mo e mo e mo jin tana uni ki 'kup e mombwaasho mo tani, uni parkina thuruk e mo. Hili mo mo ma, uni wukin mo, mmobita 'cesh mo; jaŋ kamu/ yisa di'da jin ye'da. 25 Ka Jehoshapat dhali 'kwanim piti iikin mo mmodil to 'peni uni mo tani, uni gamki aris tom 'boron ki nyanye/ mo, burrinye/ hi'th, dhala ris toŋ'kul bwa e ka ris mo, kun kalkina uni gom is buni mo, ntagi uni 'koki kal uni 'baar mo. A'di kal uni a cimi kwara mo mmokal to kun dilu mo, haali/ aris to tana ris ka ris mo be. 26 Ka cim jin 'koni doŋgon mo tani uni tulki is e Momba'da'd gi pam Baraka mo. Imun mo tani uni ki maŋ Tapa mo, wakan mo caan yukkunu gway mo ki "Momba'da'd ma Baraka mo" ntaga 'dishesan mo be. 27 Yan'ko'd uni dokkin mo, aris 'kwani gi pa Yahuuda/ 'baar mo dhali 'kwani gi pa Urushaliim mo, dhala Jehoshapat jin ta'da manshu bway buni mo, mmo/ii bway pa Urushaliim dok/e mo ki bwaŋ 'kunyga/ mo, haali/ Tapa a'di dhuki uni mmo'kuny bwa mo apowa ris 'kwaniŋ 'kup buni mo be. 28 Uni iiyin bway pa Urushaliim mo dhali bway gu'b gi Tapa mo nyakka ris tom pi kun shuna bwa ki shu mo dhala risa dheŋdheŋe mo dhala risa poome/ mo be. 29 Moŋko/ is goma Arumgimis diki'da powa ris 'peŋkuman bampa/ ma ris kal gi mony'cesh mo ki uni cikki gwo ki Tapa aski'da powa ris 'kwaniŋ 'kup ma Israyiil mo be. 30 Wakan dhan 'peŋkuman bampa/ ma Jehoshapat doshki'd ki biyuu mo, haali/ Arumgimis piti ciki a'di moŋku'th is ka kul is e mo 'baar mo be.

Moŋ kar 'kup gi monyji ma Jehoshapat mo

31 Jehoshapat jiki'da po/ pa Yahuuda/ mo: A'di taki'd ki yili iss 'de/ 'ce'dka 'kume'd 'ce'dka mudhe'd mo ki a'di telki 'pen mmojiya ji mo, dhali a'di jiki'd e pa Urushaliim mo gom yili iss 'de/ 'ce'dka mudhe'd mo. Ata'dam piti yukku gway ka Asoba mo, jin ta 'bwa/ ma Shilhi mo.

32 A'di yaki'd eya ris bway tur ma Asa mo, jin ta'da babam piti mo; a'di diki tu'k 'peni uni mo, a'di miiki miiŋ kar/e i jis e gi Tapa mo be. 33 Hili, aris mo kun 'kokin isi mis 'konu ki kal mo. 'Kwani naskina/ 'koki dhuwa dum buni ka kar/e mo goma Arumgimis gi ibabam buni mo. 34 Haali/ me'da ris mii ma Jehoshapatha tiya, kun twa/a/ mo dhali kuŋ 'ko'd mo tani, hili ma, uni 'kwarkunu e gwo lolop ma Jehu ya/ ma Hanani mo, kun 'kwarkunu eya warka/ ma ris imalik gi pa Israyiil mo be.

35 'Ko'di mii yansan mo tani Jehoshapat, jin ta'da malik gi pa Yahuuda/, gamki is piti me'd uni ka Ahasiya mo, jin ta'da malik gi pa Israyiil mo, jin miiki tonthus ki nyanye/ mo. 36 A'di gamki is piti me'd nyakki a'di mo mmonyaŋa dhana risa kur mmo ii bway pan Tarshish mo. Uni nyaŋkina dhana risa kur e pa Esi/on Jabir mo. 37 Yan'ko'd Eli/eser ya/ ma Dodapahu gi pa Maresha mo, cuuki gwo apowa Jehoshapat mo; a'di oki gwo mo ki, "Haali/ mmo gamkina /e is pini me'd ka Aksiya mo tani, Tapa 'ce'dki'da risa tu'c pini sho'k mo." Arisa kur pwathki bwa mo wakan ki uni mini 'koki ii bway pan Tarshish mo.

Gwo Ma Risa Cim Su/ 21

Jehoram jiki'da ji e pa Yahuuda/ mo

1 Jehoshapat ishki'd i nyakki i dhan com mo dhali a'di kankunu mo nyakki uni mo e 'peŋkuman bampa/ ma Dawuu'd mo; Jehoram, jin ta ya/m piti, taki'da malik mo i embul piti mo be. 2 Jehoram taki'd gi ikam mo, kun ta iya/ ma Jehoshapat mo: Asariya, dhala Jahil, dhala Sakkariya mo, Asarayahu mo, Maykol mo, dhala Shepatiya mo. Uni gwansani 'baar mo ta i ya/ ma Jehoshapat mo, jin ta'da malik gi pa Israyiil mo be. 3 Ababam buni ciki uni adhan to kun cinu ki me'd mo kun ta 'dolkon kush mo, dhali 'dolkona gana/ mo, dhala ris ton tiya kun ta yintho ki yintho mo, dhala ris dhan 'peŋkuman bampam 'bi'thga gi pa Yahuuda/ si'da/ mo, hili a'di ciki 'peŋkuman bampa/ goma Jehoram mo. 4 Shwanesan ka Jehoram cuki mis apo/ 'peŋkuman bampa/ ma babam piti mo dhali tel shoka 'cesh ki is piti mo me'da malik mo tani, a'di 'koshki ikam piti jwa 'baar mo ki gandala turga mo, dhala ris imanshu bway gi pa Israyiila tiya mo be. 5 Jehoram taki'd gi yili iss 'de/ 'ce'dka 'kume'd 'ce'dka su/ mo ki a'di telki yil gi monyjim

piti 'pen mo, dhali a'di jiki'da ji gom yili peŋkwara mo e pa Urushaliim mo be. 6 A'di yaki'd eya ris bway tur gi imaliḵ gi pa Israyiil mo, me'd jin miikina kuŋ gu'b ma Ahab mo, haali/ a'di taki'd gi 'bwa/ ma Ahab mo jin ta ashim piti mo, dhali a'di miiki mii kun ta thus ki thus mo i jis e gi Tapa mo be. 7 Wakan Tapa diki ŋap mmo'ce'd gu'b ma Dawuu'd sho'k mo, gom gwo jin gama a'di me'd nyaḵka Dawuu'd mo; a'di oki gwo is ki a'di isa yempa/ midi c̱iki a'di moŋkush mo dhala ris emen piti mo be.

8 Ki embul ma Jehoram mo tani, Aduum ushki gwoŋḵan gi monyji gi pa Yahuuda/ mo, dhali uni ki kara maliḵ mo mmoji apo/ is buni mo be. 9 Yan'ko'd Jehoram iikin mo nyaḵka ris 'kwaninycan piti mo dhali nyaḵka risa arabiya kun dira shum rum piti mo. A'di ta mon'thiny mo jin cukina a'di mis mo dhali as apo/ 'kwani Aduum mo uni kun 'kamki a'di mo dhali ka risa arabiyya ma ris 'kwaninycan piti mo kun dira shuma rum mo be. 10 Wakana Aduum diki'd e mo ush gwo ha e 'peni monyji gi pa Yahuuda/ mo ntaga cim ga 'dishesan mo. Libna si'da/ ushki'd wakan mo 'peni monyjim piti mo, haala Jehoram dhalki Tapa 'pen mo, jin ta'da Arumgimis gi idhan babam piti mo be.

11 Ka mar is mo tani, Jehoram si'da/ nyaŋki'da ris mo kun 'ko isi mis mo eya ris wosh gi pa Yahuuda/ mo dhali a'di ki dhu uni kun 'kokin e pa Urushaliim mo mmo 'ko me'd imanmii miinyc̱al mo, dhali a'di ki sus 'kwani Yahuuda/ i this e mo be. 12 Awarka/ 'pena Iliyya jin ta'da manc̱i gwo ma Arumgimis ka dhamo/ pu'dki'd goma Jehoram mo. A'di oki gwo mo ki, "Yansan ta Tapa mo, jin ta'da Arumgimis ma Dawuu'd mo," jin ta'da babam bum mo, mmo/o gwo mo ki: Haali/ mmo'kona um ki ii eya ris bway tur ma Jehoshapat mo, jin ta'da babam bum mo, walla eya ris bway tur ma Asa mo, jin ta'da maliḵ gi pa Yahuuda/ mo, 13 hili a'di yaki'd eya ris bway tur gi i maliḵ gi pa Israyiil mo, dhali kar pa Yahuuda/ dhala ris uni kun 'kokin e pa Urushaliim mo mmomii mii me'd imanmii miinyc̱al mo, me'd jin miikina kuŋ gu'b ma Aha'b mo---haali/ /e 'koshki ikam pini si'da/ mo e gu'b gi i babam pini mo, dhali 'kwani uni kun 'bora 'bor 'peni /e mo be. 14 Hili ma, Tapa midi dor 'kwanim pini mo, dhali uc̱im pini mo, dhali aris up pini mo, dhala ris tom pini kun tana /e i 'baar mo ki dhan dora caaga/ mo be. 15 /E ki is pini mini taga ris 'ba'th ki nyanye/ mo dhali ki 'ba'th eya risa 'colem

pini mo, ntagi 'ba'th mini raka risa 'colem pini pen ka pije/ mo, dhali mii yansan midi mii 'ko'di montee mo."

16 Tapa 'thekki gwo shigga/ apowa Jehoram ki shi/in ma ris 'kwani Palastiin mo dhala ris 'kwani ma Arab mo uni kun 'dishki paŋ Kush is mo be. 17 Uni ci'c pa Yahuuda/ mo, dhali 'kosh a'di mo, dhali kala ris to kun tana a'di 'baar mo kun gamkunu e gu'b ma malik mo. Uni si'da/ ki kala ris i ya/m piti mo dhali up piti mo. Jaŋ kamu/ yisa di'd jin dhalkunu gom a'diya hili jasa Jehohas mo, jin ta ya/m pitiŋ gwa'dga/ mo be.

18 'Ko'di to yansani 'baar mo tani, Tapa dorki a'di eya risa 'colem piti mo ki 'ba'th jin diki tagi mowac mo be. 19 To yan miiki'd ki embul jin 'disha 'twa/ mo, ki yila su/ jin karki 'kup mo tani, arisa 'colem piti tha'thkan ka pije/ mo haali/ mmo 'batha a'di mo, a'di wuki'd mo ki dhan 'batha shigga/ mo. 'Kwanim piti 'koki 'tha o'd mo e montak piti mo me'd mii kun miikina uni mo gom ibabam buni mo. 20 A'di telki mii 'pen mmojiya ji mo ki yil jin 'ko a'di i iss 'de/ 'ce'dka 'kume'd 'ce'dka su/ mo; a'di jiki'da ji e pa Urushaliim mo gom yili peŋkwara mo, dhali ki a'di wuki'd mo tani wathiŋ kamu/ yisa gwoki'd gom a'di yisa. Uni kanki a'di e 'peŋkuman bampa/ ma Dawuu'd mo, hili yisa e jis jwa gi imalik mowa.

Gwo Ma Risa Cim Su/ 22

Ahasiya jiki'da ji mo e pa Yahuuda/ mo

1 Aris uni kun 'kokin e pa Urushaliim karkina Ahasiya, jin taki ya/ ma Jehoram jin ta ari dhuru'c mo, mmota malik i embul piti mo, gom ari asa gwa'dga/ ma non she/ gi 'kwani mo kun pu'dkin ka ris 'kwani ma Arab mo e mo jin 'konu mo mmo'kosha ris i ya/m piti kun can i'baar mo. Wakan Ahasiya ya/ ma Jehoram, jin ta'da malik gi pa Yahuuda/, taki'da malik mo be. 2 Ahasiya taki'd ki yili iss 'de/ 'ce'dka su/ mo ki a'di telki monyjim piti 'pen mo; a'di jiki'da ji gom yili 'de/ mo e pa Urushaliim mo. Ata'dam piti yuku gway ka Athaliya mo; ayim ta 'bwa/ ma Omri mo. 3 A'di si'da/ yaki'd eya ris bway tur gi kuŋ gu'b ma Aha'b mo haala yim taki'da manmalas piti mo e mii kun miinu tonthus mo be. 4 Ahasiya miiki tonthus mo e jis e gi Tapa mo, me'd jin miikina kuŋ gu'b ma Aha'b wakan mo, haali/ uni ta iman raka rak mo 'ko'di mo

wu gi com mo, jin 'ce'dkina a'di sho'k mo be. 5 A'di si'da/ baṯhki momalas gi com mo; a'di yaki'd nyaḵka Joram ya/ ma Aha'b mo, jin taki'da maliḵ gi pa Israyiil mo, mmo/asa p̱owa Hasa/iil mo, jin taki'da maliḵ gi pa Araam mo, e pa Ramoṯh Gil/aad mo. Dhali 'kwani gi pa Araam 'koshkina Joram mo be. 6 Joram doḵki'd ki miinu waç̱ jamam piti mo e pa Yasra/iil goma ris jama/ kun 'koshkina uni a'di mo e pa Rama mo, ki a'di aski'd ap̱owa Hasa/iil mo, jin taki'da maliḵ gi pa Aram mo. Wakana Ahasiya ya/ ma Jehoram mo, jin taki'da maliḵ gi pa Yahuuda/ mo, yaki'd bway pa Yasra/iil mo mmop̱ara Joram ya/ ma Ahab e mo, haala/ Joram a'di 'koshkunu mo.

7 Nṯwa/a/ ka Arumgimis karki mony'ce'd sho'k a Aḵsiya mo gom mo yam piti bwaya Joram mo. Ki a'di p̱u'dki'd mo tani, a'di yaki'd nyaḵka Jehoram mo mmo'kosha Jehu ya/ ma Nimshi mo, a'di jin kwanykina Tap̱a mo mmo'ce'd gu'b ma Ahab sho'k mo be. 8 A'di yaki'd wakan mo, ka Jehu ḵalki gwondwall ma Arumgimis ap̱o/ gu'b ma Aha'b mo, ki a'di gamki'da ris imanshu bway gi pa Yahuuda/ mo dhali I kam ma Ahasiya kun miikina Ahasiya aṯu'c mo. Jehu ki 'kosh uni mo. 9 Jehu ki ŋap̱a ŋap̱ goma Ahasiya mo; uni ki bu'th a'di mo 'peni mo jin bakina a'di mo e pa Samira mo, mmoḵali a'di bwaya Jehu mo, dhali 'kosh a'di mo. Yan'ko'd uni ki kan a'di mo, haali/ uni oki gwo mo ki, "A'di taki ya/ ma Jehoshap̱at mo, jin ŋap̱ki Tap̱a ka dum piti 'baar mo." Wakan gu'b ma Ahasiya diki tagi mom'bi'th doḵ/e mo mmoji dhan 'peŋkuman bampa/ mo be.

Aṯhaliya jiki pa Yahuuda/ mo

10 Nṯwa/a/ ka Aṯhaliya, jin ta ko Ahasiya, mishki'd ki ya/ wuki'd mo tani, ayim cuki mis mo dhali 'kosha ris uç̱i gi itap̱a i'baar mo e gu'b gi pa Yahuuda/ mo. 11 Hila/ Jehosheba, jin ta 'bwa/ ma maliḵ, ḵalki'da Joash ya/ ma Ahasiya ka ḵwal is mo 'peni i ya/ ma maliḵ mo kun murkini 'taki 'kosh a'di mo. Ayim ki kar a'di mo dhali ç̱i a'di ako e gu'b jin din ma aŋkar mo. Wakan a Jehosheba, jin ta 'bwa/ ma maliḵ Jehoram, jin ta asha Jehodiya jin ta'da gasiis mo (haala yim ta 'bwa/ ma Ahasiya mo tani), ba'kki a'di 'pena Aṯhaliya mo, wakan ka Aṯhaliya midi diki 'kosh a'di mo be. 12 A'di diki'd nyaḵki uni mo, e mo jin baḵkunu a'di e gu'b ma Arumgimis mo gom yili pe'de/ mo, ka Aṯhaliya jiki'da p̱owa 'cesh yan mo be.

Yuwash hi'thki toŋ'kup ma malik gi pa Yahuuda/ mo

1 Ki yil jin 'koni pesu/ mo tani, Jehodiya torki mom'bi'th piti mo dhali cic mo e gwo jin gamu me'd mo nyakka ris itapa kun 'koni issi mudhe'd mo, uni kun ta ii Asariya ya/ ma Jeroham mo, dhala Ishma/iil ya/ ma Jehohanan mo, dhala Asariya ya/ ma Obed mo, dhala Maasaya ya/ ma Ada/iya mo, dhala Elishapat ya/ ma Sikri mo be. 2 Uni iiyin 'kupki pa Yahuuda/ mo dhali tula ris 'kwani Lawi is mo 'pena ris 'peŋkuman bampa/ gi pa Yahuuda/ 'baar mo, nyakka ris kuŋ gu'b kun tana shu/um bway gi gu'b ma Israyiil mo, dhali uni pu'dkin i pa Urushaliim mo be. 3 Aris 'kwani gi montul is gamki gwo me'd nyakka malik mo e gu'b ma Arumgimis mo. Jehodiya ki o uni gwo mo ki, "Hili ma, ya/ malik midi jiya ji mo, me'd jin okina Tapa gwo apowa ris emen ma Dawuu'd mo be. 4 Mii a 'dihe/ mo jin mina umi mii mo: akwara 'peni igasiis mo dhali 'kwani Lawi kun iiyin mmomiiya tu'c ka cim ma pesu/ mini mii jiya ji eya ris 'twaŋkal ma campur mo. 5 Kuŋ kwaran tiya mini 'ko e gu'b ma malik mo, dhali akwaran tiya mini 'ko e Montel 'pen ma Campur mo. Aris 'kwani 'baar mo mini 'ko eya balany gi gu'b gi Tapa mo be. 6 Jaŋ kamu/ yisa di'da jin dhalu bway mmoya bway gu'b gi Tapa mo, hili jasi igasiis mo dhali 'kwani Lawi mo kun ta imanmiiya tu'c mo. Uni i mini cic mo haali/ uni ta kun dhelelkin mo. Haali/ aris 'kwani 'baar mo mini ha gwo gi Tapa e mo. 7 Aris 'kwani Lawi 'baar mo mini 'kam 'ko'dgwar ma malik is mo, aris 'kwani ka 'dete/ 'dete/ mini taga ris to gi mo/as mo e me'd buni mo. A'di jin midi ya bway gu'b mo tani, dhalki a'di 'koshu mo. Ka malik midi pu'du mo tani doshi nyakki a'di mo wakki/ a'di ya'd bway bwaman mo dhali ki a'di ya'di ya ka pije/ mo."

8 Wakana ris 'kwani Lawi dhala ris 'kwani Yahuuda/ 'baar mo miikina tu'c eya ris mo 'baar mo e mo mii mii mo jin kankin ma Jehodiya jin ta'da gasiis gwo mo. Uni ka 'dete/ 'dete/ kalki 'kwani mo, uni gwansan kun iiyin mmomiiya tu'c ka cim ma pesu/ mo, dhali uni kun pikin mo 'peni mo miiya tu'c ka cim ma pesu/ mo, haala/ gasiis ka Jehodiya diki kwa/ jan tal 'deŋ kamu/ bwa mo 'peni uni mo be. 9 Yan'ko'd Jehodiya jin ta'da gasiis kali'da mee gi wathinyca'd ma thuruk mo 'pena goŋgoronŋ gwa'dga/ dhala risa goŋgoro/ kun caaca mo goma Dawuu'd

mo e gu'b ma Arumgimis mo be. 10 Jehodiya dhuki'da risa thuruk i'baar mo, ka 'dete/ 'dete/ ka mee i me'd mo, 'peni 'ko'dgwar ka 'bana bimporos gi gu'b gi mondhelela dhelel mo ntaga 'bana binycam gi gu'b gi mondhelela dhelel mo, 'kupki mo ma gwata/ mo dhali ki gu'b gi mondhelela dhelel mo, mmo'kama malik is mo. 11 Yan'ko'd uni ki kal ya/ ma malik ka pije/ mo, mmo hi'th a'di toŋ'kup mo, dhali ciki a'di aris gwoŋkan kun gamu me'd mo. Yan'ko'd uni ki kar a'di ka malik mo, dhala Jehodiya dhali i ya/ 'koshki a'di 'kup ka yin mo. Yan'ko'd uni ki o gwo mo ki, "Amalik goma sule/ sule/ mo."

Mowu ma Athaliya mo

12 Ka Athaliya cikki taŋkal gi 'kwani kun sokina waca mo dhali maŋa malik mo tani, ayim pu'dki'di 'kwani e gu'b gi Tapa mo, 13 dhala yim ki hil mo mo, dhali, hili mo mo ma, amalik doshki'd iyana kak piti mo e mom piti jin cicu mo, dhala ris 'kwaninycan dhali iman piya poome/ 'kokin nyakka malik mo. Aris 'kwani kun cil ma 'cesh mo tani 'kunykina bwa mo dhali piya risa poome/ mo, dhali imanyuk gway pikina ris tom buni mo dhali shu bway gi gway jin yuku kun maŋu amaŋ mo. Yan'ko'd Athaliya dherki burrinyem piti bwa mo dhali cuu mo ki, "Shi/i'd mo! Shi/i'd mo!" 14 Yan'ko'd Jehodiya jin ta'da gasiis kalki'da ris 'kwaninycan ka pije/ mo kun 'koni isi mudhe'd mo uni kun cana powa thuruk mo dhali o uni gwo mo ki, "Guya yim ka pije/ mo 'peni bwambora ris 'kwaninycan mo, a'di jin midi batha yim mo tani, dhalki a'di 'koshu jwa mo ki gandala turga/ mo." Haala gasiis oki gwo mo ki, "Dhalka yim ki 'kosh mo e gu'b gi Tapa mo." 15 Wakan uni buthkina yim mo me'd jin yakin ma yim bway monyciç gi 'Twaŋkala Campur gi shuma rum gi gu'b ma malik mo, dhali imun mo tani uni ki 'kosha yim mo be.

16 Yan'ko'd Jehodiya ki kar gwo jin gamu/ me'd i is piti mo, dhali aris 'kwani 'baar mo, dhala malik mo, ki uni mini ta 'kwani gi Tapa mo. 17 Wakan 'kwani 'baar mo iikin bway gu'b ma Baal mo dhali 'tuk a'di ka 'cesh mo. Uni ki 'tisha risa gwata ma Baal mo ki 'ti 'ti mo dhali jamas piti jin uku ka 'ci'cimi'th mo, dhali uni ki 'kosha Mattan mo, jin ta'da gasiis ma Baal mo, e bwambor ma risa gwata/ gwansan mo be. 18 Jehodiya kwanyki'da ris imanhila tu'c gi gu'b gi Tapa ki me'd gi igasiis mo, kun ta 'kwani Lawi mo, kun kwanykin ma Dawuu'd mo gom gu'b gi Tapa mo, mmoçi to kun çinu mmo'tha ki o'd gom Tapa

mo, me'd jin 'kwarkunu e gwoŋkan ma Musa mo, imontal 'de/ nyakki bwaŋ'kuyu'd mo dhali gway kun yuku mo, me'd gwoŋkan ma Dawuu'd jin cikunu mo be. 19 Jehodiya dhuki imancor mo mo eya ris 'twaŋkal gu'b gi Tapa mo, wakan ki jantal 'de/ jin diki dhelel mo midi cic ki sule/ sule/ mo be. 20 Jehodiya kalki'da ris 'kwaniny can i issi mudhe'd nyakki a'di mo, kun ta itapa mo, kun ta imanshu bway gi 'kwani mo, dhala ris 'kwani 'baar mo kun cil ma 'cesh mo. A'di thulki'da malik ka 'cesh mo 'peni gu'b gi Tapa mo, 'kwani iikin ki tur mo 'kupki 'twaŋkala campur gi Tapa jin diki isi mis mo dhali kara malik akurse/ gi dhan 'peŋkuman bampa/ mo be. 21 Wakan aris 'kwani 'baar mo kun cil ma 'cesh mo 'kunykina bwa mo, dhali bampa/ doshki'd ki biyuu mo. Hili me'da Athaliya mo tani, uni 'koshki a'di ki gandala turga/ mo be.

Gwo Ma Risa Cim Su/ 24

Yuwash a'di thoson ki gu'b gi mondhelela dhelel mo

1 Yuwash taki'd ki yili pesu/ jin telkina a'di mii 'pen mmojiya ji mo; a'di jiki'da ji gom yili iss su/ mo e pa Urushaliim mo. A ta'dam piti yuku gway ka Sibiya, gi pam Beershiba mo. 2 Yuwash miiki mii ma kar/e i jis e gi Tapa ka cim ma Jehodiya 'baar mo, jin ta'da gasiis mo be. 3 Jehodiya kalki up gom is piti i su/ mo, dhali a'di warki'd ka baba gi iya/ mo dhali i 'bwa/ mo be.

4 A'di pu'dki'd ki mo yansan mo, ka Yuwash okina bwa mo mmo nyaŋ gu'b gi Tapa dok/e mo. 5 A'di tulki igasiis isi montal 'de/ mo dhala ris 'kwani Lawi mo, dhali a'di ki o uni gwo mo ki, "Iiku/ ka pije/ 'ko'di yil 'baar mo bwaya ris 'peŋkuman bampa/ gi pa Yahuuda/ mo dhali tula guurush isi 'baar mo 'peni 'kwani Israyiil mo mmothoson gu'b ma Arumgimis bum mo. Hili ki 'bore/ ki um mini mii a'di ki bwaya kar/e mo." 'Kwani Lawi 'koki mii toŋ kamu/ itwa/a/ mo. 6 Wakana malik yukki'da yuk goma Jehodiya mo jin ta'da dhana gasiisa caaga/ mo dhali o a'di gwo mo ki, "Atinta 'kona um ki dot to 'peni 'kwani Lawi mmokalu to 'peni pa Yahuuda/ mo dhali pa Urushaliim mo 'kupan to kun dhun ma Musa jin ta'da manmiiya tu'c gi Tapa mo dhali jigi 'kwani ma Israyiil mo gom gu'b burrinye/ ma ris gwoŋkan kun gamu me'd mo?"

7 Haali/ iya/ ma Athaliya, jin ta'da 'bom thus mo tani, 'ce'dki gu'b ma Arumgimis mo dhali cikina ris to 'baar mo gi gu'b gi Tapa jin kogu mo goma risa rum ma Baal mo be.

8 Wakana malik ciki gwoŋkan mo, dhali uni ki uka sanduuk mo dhali kar a'di apije/ mo e 'twaŋkal gi mo jin cicu bway gu'b gi Tapa mo. 9 Yan'ko'd uni karkina yuk mo ki tur bway pa Yahuuda/ mo dhali pa Urushaliim mo, gom 'kwani ki kala thulpa/ gom Tapa ka Musa jin ta'da manmiiya tu'c ma Arumgimis jin diki'd e mombwaasho mo gom Tapa jin di'd e pa Israyiil mo. 10 Imanshu bway i'baar mo dhali 'kwani 'baar mo 'kunykina bwa mo dhali kala guurush mmo dhu uni eya sanduuk mo ntagi a'di 'tu'dki a'di mo be. 11 A'di miikunu wakan ka sanduuk kalkunu mo bwaya ris tapa ma malik mo ki me'd ma ris 'kwani Lawi mo, dhali ki uni mishki mo mo ka dhana guurush caaca mo i a'di mo tani, aman'kwar to ma malik dhali Tapa gi igasiis kun can mini iiyu/ mo, mmokwa/a sanduuk bwa mo, dhali kal a'di dhali dok a'di ka nyaŋ'ko'd mo bway mom piti mo. Uni miiki mii yansan 'ko'da cim mo, mmo tul dhana guurusha caaga/ is mo be. 12 Amalik dhala Jehodiya ciki'da guurush gom uni gwansan kun miikina tu'c kun miinu mo e gu'b gi Tapa mo. 'Kwani gwansan ta imanmiiya tu'c ma 'thu'b mo dhali imanpaa/ cwa mo mmonyaŋ gu'b gi Tapa mo, dhali uni gwansan kun miikina tu'c gi toŋkuthu'd mo dhali gurany 'per mo. 13 Wakan 'kwani kun miikina tu'c miikina tu'c mo dhala tu'c gi monthoson to yaki'd bway twa/a/ mo e me'd buni mo; uni thumki gu'b ma Arumgimis e mom piti mo ki jamas gi montel 'pen piti mo dhali dosh a'di ki 'bi'th 'bi'th mo be. 14 Ki uni 'baarkin mo tani, uni 'doyina guurusha tiya bwaya malik mo dhala Jehodiya mo. Aguruush yansan mmomiiya ris tom 'borga/ mo gom gu'b gi Tapa mo, aris toŋ'kul bwa nyakki to kun minuwa tu'c mo dhala ris to mmomiiya tu'c ki to kun cinu mo---amis dhala ris toŋ'kul bwa gi 'dolkon mo dhali 'dolkon kush mo. Uni ciki to kun cinu mmo'tha ki o'd e gu'b gi Tapa mo isa yempa/ mo goma risa cim ma Jehodiya 'baar mo be.

Mo jin ushu gwo ha e ma Yuwash mo

15 Jehodiya caki'd mo ki monyca mo dhali taki'd ga risa cim ka hony e mo, dhali yan'ko'd a'di ki wu mo; ki yil jin 'ko a'di i isi mudhe'd 'ce'dka iss 'de/ 'ce'dka 'kume'd mo me'd jin wukina a'di mo be. 16 Uni

kanki a'di mo e 'peŋkuman bampa/ ma Dawuu'd mo ibwamana maliḵ mo, haali/ a'di miiki miim 'boro'd e pa Israyiil mo, 'kupka Arumgimis mo, dhali gom gu'b ma Arumgimis mo be. 17 Nṯwa/a i'ko'di wu ma Jehodiya mo tani, imanshu bway gi pa Yahuuda/ iiyin mo dhali c̱i montaḵ goma maliḵ mo. Yan'ko'd amaliḵ ki ciḵ gwom buni mo. 18 Uni dhalki gu'b gi Tap̱a 'pen mo, jin ta'da Arumgimis gi ibabam buni mo, dhali luŋa risa rum p̱inycon ma Ashera mo dhala ris jamas to kun uḵu ki me'd mo. Anyor ma Arumgimis p̱u'dki'da p̱o/ pa Yahuuda/ mo dhali pa Urushaliim mo gom mii gwansan kun thamkina uni mii mo. 19 Naskina/ mo tani a'di ki hash imanc̱i gwon dhamo/ bway uni mo mmo'doyi uni ki is piti mo; a'di jin ta Tapa mo, dhali imanc̱i gwon dhamo/ ṯorki 'kwani gwo mo, hili uni ushkin mmociḵ gwo mo be.

20 Shi/in ma Arumgimis p̱u'dki'da Saḵkariya ya/ ma Jehodiya mo; dhali agasiis ka Saḵkariya doshki'd ki mis i 'kup̱i 'kwani mo dhali o uni gwo mo ki, "Arumgimis oki gwo yansan mo ki: Atinta 'ce'dkina uma ris gwoŋḵan gi Tap̱a mo, a'di si'da/ dhalki um 'pen mo." 21 Hili uni miikina c̱inthar mo ap̱o/ a'di mo; ki gwoŋḵan ma risa maliḵ mo, uni ki 'kosh a'di ki wosẖ mo eya balany gi gu'b gi Tap̱a mo be. 22 Yuwash jin ta'da maliḵ, diki ka mii ma dum pa ma Jehodiya e mo, ka babam piti jin ta'da Saḵkariya, miiki to gom a'di mo, dhali wakan a'di 'koshki ya/ ma Jehodiya mo. Me'd jin wukin ma Saḵkariya mo tani, a'di oki gwo mo ki, "Mina Tap̱a diki mish to yansan mo dhali yuḵ /e mo."

Mowu ma Yuwash mo

23 Mii yan miiki'd ki yil jin kar 'kup̱ gi yil mo, ka thuruḵ gi pa Araam p̱u'dkin mo ap̱owa Yuwash mo. Uni iikin bway pa Yahuuda/ mo dhali pa Urushaliim mo; mmo 'ce'da ris imanshu 'kwani bway sho'k i'baar mo dhali hashka ris to kun dila uni 'peni uni i 'baar mo bwaya maliḵ gi pan Dimashga/ mo be. 24 Wakana thuruḵ gi pa Araama uni iiyin nyaḵki usha askara daka/ mo, Tap̱a ki c̱iki uni mom'bi'th mo ap̱owa dhana thuruḵa ris mo, haala Yahuuda/ dhalki Tap̱a 'pen mo, jin ta'da Arumgimis gi i dhan babam buni mo. Ki mii yansan mo tani 'kwani Araam ḵali gwondwall ap̱owa Yuwash mo be.

25 Ka cim jin iina 'kwani Araama mo tani, Yuwash 'koshkina jama/ ka nyor ki shi/ shi/ mo. Imanmiiya ṯu'c pitiŋ gana/ miiki tonthus aṗo/ a'di mo goma bas gi i ya/m piti ka Jehodiya mo, jin ta'da gasiis mo. Uni 'koshki a'di mo eya cim piti mo, dhali a'di ki wu mo; uni ki kan a'di mo e 'peŋkuman bampa/ ma Dawuu'd mo, hili yisa eya ris jis gi imaliḳa. 26 'Kwani anahansan kun miiki tonthus aṗo/ a'di mo: Sabad ya/ ma Shime/aṯh mo, 'pena 'bom gi 'kwani an Ammun mo, dhala Jehosabad ya/ ma Shimriṯh mo, 'pena 'bom gi 'kwani Mowaa'b mo be. 27 Nṯwa/a/ adhan momar is gom i ya/m piti mo, kun ta miim 'borga/ gi gwo kun okunu gom a'di mo, dhali monyaŋ gi gu'b ma Arumgimis mo, hili ma, uni 'kwarkunu eya warka/ aṗowa Warka/ gi Imaliḳ mo. Amasiya jin ta ya/ taki'da maliḳ mo i embul piti mo be.

Gwo Ma Risa Cim Su/ 25

Amasiya jiki'da ji e pa Yahuuda/ mo

1 Amasiya taki'd ki yili iss 'de/ 'ce'dka mudhe'd mo ki a'di ṯelki mii 'pen mo mmojiya ji mo; a'di ji'da ji gom yili iss 'de/ 'ce'dka pendoŋgon mo e pa Urushaliim mo. A ta'dam piti yuḳu gway ka Jehoddad mo, 'peni pa Urushaliim mo be. 2 A'di miiki tom 'boro'd i jis e gi Taṗa mo, hili yisa ka du 'baar mowa. 3 Mii yan miiki'd ki jahanne/ ki monṯel 'pen piti jin jikina a'di aji mo, a'di ki 'kosha manmiiya ṯu'c mo jin 'koshki com mo, jin ta'da maliḳ mo. 4 Hili a'di diki dhu uc̱im buni mmowu mo, isi me'd gwo jin 'kwarkunu e gwoŋḳan mo, eya warka/ ma Musa mo, me'd jin ḳankina Taṗa gwo mo ki, "Ibaba minu 'koki 'kosh jwa mo gom mii gi uc̱im buni mo, dhali uc̱i minu 'koki 'kosh jwa mo gom mii gi icom mo. Hili, 'kwani ka 'deṯe/ 'deṯe/ mini wu mo gom miinthus buni mo."

Mo/as aṗo/ pa Aduum mo

5 Ki nyanye/ mo tani, Amasiya tulki 'kwani Yahuuda/ isi monṯal 'de/ mo, dhali 'kwar uni gway buni mo ka ris gu'b gi i dhan com ibwaŋ'kwarany 'kwaniny can kun tana risa aliiṗ mo; dhala ris 'kwaninycan---ka isi mudhe'd gi pa Yahuuda/ 'baar mo dhala Benjamin mo. A'di deŋki uni e 'peni yila iss 'de/ bway mis mo, dhali gam uni ki uni 'koni aliiṗi iss 'kwanimpa ka ḳarpa'c mo 'kwani kun kwanykunu

mo, kun mini ii bway mo/as mo, uni kun mini misha mee k̲al dhala goŋgoro/ mo be. 6 A'di si'da/ dhuki 'kwani gi mo/as kun 'bi'tha 'bi'th 'peni 'kwani Israyiil kun 'kona aliip isi mudhe'd mo gom 'dolkon kush kun tangi mombar ka isi mudhe'd̲ mo. 7 Hili wathi/ ma Arumgimis yayi'di a'di mo dhali o ki, "Malik̲, dhalku/ ki dhala thuruk̲ gi 'kwani Israyiil bway mo mmo/ii nyak̲ki /e mo, haali/ Tap̲a di'd nyak̲ka Israyiila yisa---'kwanin tiya yisa 'kona 'peni pa Ep̲arayim mo. 8 Hili isi ciki/ wak̲ki/ /e miin wakan mo tani yaku/ mo dhali dhalki um 'bithu is mo dhali 'bitha 'bi'th e mo/as mo, Arumgimis midi t̲a'k um ka 'cesh mo ibwambori 'kwaniŋ 'kup̲ mo, haali/ Arumgimis ta'dgi mom'bi'th mo mmowot̲ha wot̲h mo, dhali mom'bi'th mmot̲a'k a'cesh mo." 9 Amasiya oki wathi/ ma Arumgimis gwo mo ki, "Hili atinta imina ana imii mo goma ris mombar ma issi mudhe'd mo jin c̲ikika to jin c̲inu goma thuruk̲ gi 'kwani Israyiil mo?" Wathi/ ma Arumgimis thok̲ki gwo mo ki, "Tap̲a a'di mishi mii mmoc̲iki /e to ki nyanye/ 'peni c̲aan mo." 10 Wakana Amasiya c̲ekerki'da thuruk̲ bwa mo kun iiyin i a'di mo 'peni pa Ep̲arayim mo; a'di ki hash uni bway ka nayaŋ 'ko'd mo. Wakana nyor b̲uni celki'd ki nyanye/ ap̲owa Yahuuda/ mo, dhali uni dok̲ bway pa ka nyora 'ba'thgam buni ibwa mo. 11 Amasiya bu'thki mom'bi'th mo dhali susi 'kwanim piti mo mmo/ii ka pije/ mo bway Momba'da'd ma 'Doŋkoro/ mo; imun mo tani a'di ki p̲i 'kwani aliip̲i 'kume'd gi pa Sayir e mo be. 12 Athuruk̲ gi pa Yahuuda/ k̲alki 'kwanin tiya kun 'kon ki e i aliip̲i 'kume'd mo. Uni k̲alki uni bway mo ma gagamis mo jin diki isi mis mo dhali t̲a'k uni ka 'cesh mo 'peni mun mo, wakan ki uni mini 'ce'd bwa ka 'ci'cimi'th mo be. 13 Hili 'kwani ma mee kun hashkin ma Amasiya ka nyaŋ'ko'd mo, wakan ki uni mini 'koki ii nyak̲ki a'di bway mo/as mo, mmo'kosha ris 'peŋkuman bampa/ gi pa Yahuuda/ 'peni pa Samira bway pa Bet̲h Horon mo. Uni ki dor 'kwani kun 'koni aliip̲i kwara 'ko'da 'cesh mo dhali k̲ala ris to kun dilu ki nyanye/ mo be.

14 Shwane/, i'ko'di mondok̲u/ ma Amasiya mo 'peni mo 'cit̲h 'kwani Aduum 'kus mo, jin k̲alina a'di arisa rum p̲inycon gi 'kwani Sayir mo, dhali hash uni ki uni mini ta arumpinycon pitiŋ gana/ mo. A'di luŋki'd ki jin 'kup̲a'dup̲un ibwambori uni mo dhali duk̲a 'bica jwahar gom uni mo be. 15 Wakana nyor gi Tap̲a celki'da p̲owa Amasiya mo. A'di hashki imanc̲i gwon dhamo/ bway a'di mo, uni kun oki a'di gwo mo

ki, "Atinta ŋapkina /e arisa rum pinycon gi 'kwani mo kun 'koki woth 'kwanim piniŋ gana/ mo isi ciki/ 'peni me'd pini mo?" 16 Me'd yin ki imanci gwon dhamo/ 'kokin mmowal 'twa/ nyakki a'di mo tani, malik oki a'di gwo mo ki, " 'Kona aman ki kar /e ka manwotha malik mo? Doshi mo! Atinta minu 'kosh /e mo?" Yan'ko'd amanci gwon dhamo/ doshki'd mo dhali o ki, "Aha/ misha ka Arumgimis okina bwa ki 'ce'd /e sho'k mo haali/ /e miiki mii yansan mo dhali diki cik gwo gi monto'k pem mo."

'Kwani Israyiil piki 'kwani Yahuuda/ e mo

17 Yan'ko'd Amasiya jin taki'da malik gi pa Yahuuda/ dotki'da dot nyakki uni kun takin gi mom'bi'th mo dhali hash imanhashu bwaya Yuwash ya/ ma Jehohas jin ta ya/ ma Jehu mo, jin ta'da malik gi 'kwani Israyiil mo, mmo/o gwo mo ki, "Yayu/ mo ma, dhalki ana gama 'kup ka 'dete/ 'dete/ e mo/as mo." 18 Hila Yuwash jin ta'da malik gi pa Israyiil hashki imanhashu mo ka nyaŋ'ko'd bwaya Amasiya jin ta'da malik gi pa Yahuuda/ mo, mmo/o gwo mo ki, "Ashenyjuk jin di'd e pa Lubnan hashki gwo gom cwa ma bwanya yis e pa Lubnan mo, mmo/o gwo mo ki, ' Çiyi 'bwa/in gom ya/m pem mo mmota ash mo,' hili to/e e pa Lubnan iikin mo dhali yapa sho ki sho'k mo be. 19 /E on ki, ' Hili ma, aha/ dorkina Aduum ka 'cesh mo,' dhali adum pini 'deki /e ki mis mo. Buthi monycam pini dhali mom'bi'th pini mo, hili ça'bi e gu'b pini mo, haali/ gomatinta mina /e, kar is pini apo/ tonthus kan mo dhali bit mo, um su/ dhala Yahuuda/ nyakki/ /e mo?"

20 Hila Amasiya diki cik gwo mo, haali/ mii yansan diki'd 'peni Arumgimis mo, wakan ki a'di midi dhu 'kwani Yahuuda/ e me'd gi 'kwaniŋ 'kup buni mo, haali/ uni ŋapki momalas mo 'pena risa rum pinycon gi pa Aduum mo be. 21 Wakana Yuwash, jin taki'da malik gi pa Israyiil mo, 'koshki'da 'kosh mo; a'di dhala Amasiya, jin taki'da malik gi pa Yahuuda/ mo, uni gamki 'kup ka 'dete/ 'dete/ mo i pam Beth Shemash mo, jin ta pa Yahuuda/ mo be. 22 Pa Yahuuda/ a'di dorkunu 'ko'da 'cesh ntwa/a/ ki pa Israyiil mo, dhali 'kwani ka 'dete/ 'dete/ sokin mo bway gu'b burrinyem buni mo. 23 Yuwash, jin ta'da malik gi pa Israyiil mo, bu'thki'da Amasiya ya/ ma Yuwash jin ta ya/ ma Ahasiya mo, jin ta'da malik gi pa Yahuuda/ mo, e pam Beth Shemash mo. A'di guyi a'di bway pa Urushaliim mo dhali 'ce'da

gaŋgara/ gi pa Urushaliim bwa mo 'pena Campur 'Pena bi ma Eparayim mo bway shem'pena bi ma campur mo, jin ta engula ka iss 'kwanimpa i karpac 'ce'dka 'kume'd mo ki mo si'd mo. 24 A'di ki kal 'dolkona gana/ 'baar mo dhali 'dolkon kush mo, aris toŋ'kul bwa 'baar mo kun ishkin e gu'b ma Arumgimis mo nyakka Obed-Aduum mo, dhala ris to kun miinuwa tu'c ime'd mo e gu'b ma malik mo, inyakki 'kwani kun jinu si'da/ mo, dhali doku/ bway pa Samira mo be.

Mowu ma Amasiya mo

25 Amasiya ya/ ma Yuwash, jin ta'da malik gi pa Yahuudiya, a'di tagi yili 'kume'd 'ce'dka mudhe'd mo i'ko'di mo wu ma Yuwash, ya/ ma Jehosiya mo, jin ta'da malik gi pa Israyiil mo be. 26 Hili me'da ris ton tiya me'd mii ma Amasiya mo tani, ntwa/a/ dhali ŋ'ko'd mo tani, hili ma, 'konu ki 'kwar uni mo eya warka/ ma risa malik gi pa Yahuuda/ mo dhali pa Israyiil mo 'taa? 27 'Dishesan 'pena cim caan ka Amasiya dokki'd mo 'peni mo bath Tapa mo tani, uni telki mii 'pen mo mmogam gwo me'd ka kwal is mo apo/ a'di mo e pa Urushaliim mo. A'di ki gus bway pa Lashish mo, hili uni ki hashki 'kwani i'ko'di a'di mo bway pa Lashish mo dhali 'kosh a'di imun mo be. 28 Uni ki kali a'di ka nyaŋ'ko'd ki shuma rum mo dhali kan a'di nyakki i dhan com mo e 'peŋkuman pa gi pa Yahuuda/ mo be.

Gwo Ma Risa Cim Su/ 26

Ussiya jiki'da ji e pa Yahuuda/ mo

1 'Kwani gi pa Yahuuda/ 'baar mo kalkina Ussiya mo, a'di jin taki'd ki yili 'kume'd 'ce'dka pe'de/ mo, dhali kar a'di ka malik mo e mo gi com ka Amasiya mo be. 2 A'di i ta a'di mo jin nyaŋki pa Elath dok/e mo dhali dok a'di ka nyaŋ'ko'd bway pa Yahuuda/ mo. 'Ko'di mii yan mo tani amalik ishki 'ko'da 'cesh mo nyakki idhan com mo be. 3 Ussiya taki'd ki yili 'kume'd 'ce'dka pe'de/ mo ki a'di telki mii 'pen mmojiya ji mo. A'di jiki'da ji gom yili iss su/ 'ce'dka 'kume'd 'ce'dka su/ mo e pa Urushaliim mo. Ata'dam piti yuku gway ka Jekoliya mo; ayim 'peni pa Urushaliim mo be. 4 A'di miiki miiŋ kar/e i jis e gi Tapa mo, isi me'd jin miikin ma babam piti ka Amasiya jin ta com mo be. 5 A'di ki is piti ŋapki'da Arumgimis mo ki embul ma Sakkariya mo, jin torki

a'di gwo mmotaḵa Arumgimis mo. Me'd jin ŋapḵina a'di Taṗa me'd yin mo, jin taki'da Arumgimis jin yeki a'di mo be.

6 Ussiya yaki'd ka pije/ mo dhali as aṗo/ 'kwanim Ṗalasṯiin mo. A'di'ce'dki'da risa gaŋgara/ gi 'peŋkuman bampa/ gi paŋ Gaṯh ka 'cesh mo, dhali pany Jabne mo, dhali pa Ashdod mo; a'di nyaŋki'da ris 'peŋkuman bampa mo e bampa gi pa Ashdod mo dhali i bwamani 'kwanim pa Ṗalasthiin mo be. 7 Arumgimis woṯhki a'di mo 'peni 'kwani Ṗalasthiin mo, dhali 'peni 'kwanim pa Arabiyan mo uni kun 'kokin e pa Gurbaal mo, dhali 'peni 'kwani Meyoniṯ mo. 8 'Kwani Ammun c̱ikina Ussiya athulṗa/ mo, dhali tontaḵ piti yaki lala'th mo, bway mo jin cic̱u gi pa Masir mo, haali/ a'di miiki mom'bi'th ki nyanye/ mo. 9 Ka mar is mo tani, Ussiya nyaŋki'da ris gu'ba turga/ mo e pa Urushaliim mo e Shem 'pena bi ma Campur, ma Campur gi momba'da'd mo, dhali eya gaŋgara/ jin ṯuki'd mo, mmo'bi'th uni is mo. 10 A'di nyaŋki'da ris gu'b kun c̱oruwa c̱or mo e mombwaasho mo dhali ḵwanya ris jis yi'de/ ka ris mo, haali/ a'di taki'd ga ris to/e mo eya ris momba'da'd mo dhali eya ris mo kun 'ko bwashu/ mo. A'di taki'd ga ris iman si to mo dhali imansiya mura'th e 'kuwosh mo dhali eya ris maman to ma ris bunto mo, haali/ a'di enki'da 'cesh mo be. 11 Ka mar is mo tani, Ussiya taki'd gi 'kwani ma thuruk gi mo/as mo kun iikin ka risa non she/ mo bway mo/as mo kun thosonkunu is gom mo/as buni mo uni kun deŋkin ma Ja/iil e mo, jin taki'da man'kwar to mo, dhala Maasaya mo, jin taki'da manhila ṯu'c mo, e bwaŋ'kwarany me'd ma Hananiya jin taki'd gi mom'bi'th mo, 'peni a'din 'de/ ma ris itaṗa ma maliḵ mo. 12 Aris mondeŋ e ma ris imanshu bway gi kuŋ gu'b uni kun suski 'kwani ma meem 'bi'thga/ uni 'kona aliiṗ su/ 'ce'dka iss 'de/ 'ce'dka 'kume'd mo. 13 I bwaŋ'kwarany me'd buni mo tani athuruḵ 'kona aliipi iss 'kwanimpa i ḵarpac 'ce'dka pesu/ ipeka iss 'de/ 'ce'dka mudhe'd kun ta 'kwani kun miiki mo/as mo ki mom'bi'th mo mmowoṯha maliḵ 'peni 'kwaniŋ 'kuṗ mo be. 14 Ussiya thoson ki uni is mo---goma risa thuruḵ i'baar mo, dhali arisa goŋgoro/, dhali arisa mee mo, dhali aris toŋ'kuṗ mo, dhali aris to kun hithu ibuŋgwar mo, dhali arisa bwa mo, dhali aris wosh goma luye/ mo. 15 E pa Urushaliim mo tani a'di ki nyaŋa risa makana kun c̱ikunu jamas ki wathi/ yuḵga/ mo mmo'ko eya ris gu'ba turga/ mo dhali gom 'kwani gi mo/as mo mmoshina risa ththa mo dhali dhan ris wosha caaga/ mo. Miim piti

c̲eker ki bwa mo eya ris mo si'dga/ mo, haali/ a'di wot̲hki'da wot̲h ki nyanye/ mo dhali wakan a'di taki'd gi dhan mom'bi'th mo be.

Ajisa gom moŋ kar is ki ca ma Ussiya mo

16 Hili ka Ussiya taki'd gi dhan mom'bi'th mo tani; adum piti cuki mis mo wakan a'di miiki mii shigga/ mo, a'di miiki mii kun daru gi moŋ gam gwo is ap̲o/ Tap̲a mo, jin ta'da Arumgimis piti mo, haali/ a'di yaki'd bway gu'b gi mondhelela dhelel gi Tap̲a mo mmoduk̲a 'bica jwahar ap̲owa gwat̲a/ jin duk̲uwa 'bica jwahar mo be. 17 Asariya, jin ta'da gasiis, yaki'd i 'ko'di a'di mo, dhali nyak̲ki a'di mo tani ta igasiis gi Tap̲a kun 'koni iss 'kwanimpa ka doŋgon mo, uni gwansan kun ta gwat̲h kun 'koki k̲o/ is mo. 18 Uni gamki 'kup̲ ka Ussiya jin ta'da malik̲ mo, dhali o a'di gwo mo ki, "A'di yisa gom eya, Ussiya, mmoduk̲a 'bica jwahar gom Tap̲a mo, hili gom igasiis mo, kun tana aris emen ma Haruun mo, uni kun̲ dhalkunu bway mo mmoduk̲a 'bica jwahar mo. Iiku/ ka pije/ mo 'peni mo jin k̲ogu mo, haali/ um darkin gi gwoŋ gam me'd mo dhali um mina Tap̲a Arumgimis i'bor mii mo." 19 Yan'ko'd Ussiya ki war mo. A'di ki 'dek̲ toŋk̲uthu'd jin duk̲u a'bica jwahar ime'd piti mo mmoduk̲a 'bica jwahar mo. Ki a'di warki'd ap̲o/ igasiis mo, 'ba'th monthus 'twak̲ki'd e buyem piti mo ibwambor igasiis mo e gu'b gi Tap̲a mo, i'ko'dgwara gwat̲a/ jin duk̲u a'bica jwahar mo. 20 Asariya jin ta 'kupan ma gasiis mo dhali aris igasiis kun cani 'baar mo, dhali, hili mo mo ma, a'di bu'thkina 'ba'th monthus mo e buyem piti mo. Uni ki jahanne/ ki ur a'di ka pije/ mo 'peni mun mo. Ka jiŋ gana/, a'di ki ya ka pije/ ki jahanne/ mo, haali/ Tap̲a dorki a'di mo be. 21 Ussiya, jin taki'da malik̲, taki'd gi 'ba'th monthus mo ntaga cim jin wukina a'di mo dhali diki'd e gu'b jin karu ki she/ mo ki embul jin bu'thkina 'ba'th monthus a'di mo, haali/ a'di 'cit̲hki'd mo 'peni gu'b gi Tap̲a mo. Jot̲ham, jin taki ya/m piti, taki'da malik̲ e embul piti mo dhali ji 'kwani mo eya 'cesh piti mo be. 22 Aris ton tiya isi gwo goma Ussiya mo, 'peni mont̲el 'pen ntagi mo wu 'kup̲ mo tani, uni 'kwarkin ma Ishaya jin ta'da manc̲i gwon dhamo/ mo jin ta ya/ ma Amos mo be. 23 Wakana Ussiya ishki 'ko'da 'cesh mo nyak̲ki idhan com mo; uni ki kan a'di mo nyak̲ki idhan com mo e jis jwa kun ta ku gi i malik̲ mo, haali/ uni oki gwo mo ki, "A'di taki'd gi 'ba'th monthus mo." Yut̲ham, jin ta ya/m piti, taki'da malik̲ mo i embul piti mo be.

Gwo Ma Risa Cim Su/ 27

Yuṯham Jiki'da Ji e pa Yahuuda/ mo

1 Yuṯham taki'd ki yili iss 'de/ 'ce'dka mudhe'd mo ki a'di ṯelki mii 'pen mmojiya ji mo; a'di jiki'da ji gom yili 'kume'd 'ce'dka pe'de/ mo e pa Urushaliim mo. A ta'dam piti yuḵkunu gway ka Jerusha mo; ayim ta 'bwa/ ma Saduuḵ mo be. 2 A'di miiki miiŋ ḵar/e i jis e gi Taṗa mo, me'd jin miikin ma babam piti ka Ussiya mo. A'di si'da/ doshki'd 'peni mo ya gu'b gi mondhelela dhelel gi Taṗa mo. Hili 'kwani naskina/ 'kokin mmomii mii shigga/ mo. 3 A'di nyaŋki 'twaŋkal jin di isi mis gi gu'b gi Taṗa mo, dhali aṗowa uḵ wosh gi pa Opel jin nyaŋkina a'di to ka kagahara mo. 4 Ki nyanye/ mo tani a'di nyaŋki'da ris 'peŋkuman bampa/ eya risa uḵ gi bampa/ gi pa Yahuuda/ mo, dhali e mombwaasho mo a'di ki nyaŋ dhan gu'ba caaga/ mo dhali aris gu'ba turga/ mo be. 5 Dhala malik si'da/ aski'd nyaḵki 'kwani kun ta 'kwani gi pa Ammun mo dhali ur uni mo. E yila 'de/ yansan mo tani, 'kwani gi pa Ammun c̱iki a'di mombar gi 'dolkon kush ka isi mudhe'd mo, mombar gi pos bunyan ka aliipi 'kume'd mo, mombar gi emen pos bunyan kush ka aliipi 'kume'd mo. 'Kwani Ammun c̱iki a'di tonṯal 'de/ ki me'd jin 'koni su/ mo dhali me'di kwara ki yil mo be. 6 Wakana Yutham taki'd gi mom'bitha caaga/ mo haali/ a'di yaki'd ki 'bi'th 'bi'th ibwambori Taṗa mo jin ta'da Arumgimis piti mo be. 7 Haali/ me'da ris ton tiya isi me'd mii ma Yuṯham mo tani, aris mo/as piti i'baar mo, dhala ris bway tur piti 'baar mo tani, hili ma, uni 'kwarkunu eya warka/ gi imaliḵ gi pa Israyiil mo dhali pa Yahuuda/ mo be. 8 A'di taki'd ki yili iss 'de/ i'ce'dka mudhe'd mo ki a'di ṯelki mii 'pen mo mmojiya ji mo, a'di jiki'da ji gom yili 'kume'd i'ce'dka pe'de/ mo e pa Urushaliim mo. 9 Yuṯham ishki'd nyaḵki idhan com mo, dhali uni kanki a'di e pan Dawuu'd jin ta 'peŋkuman bampa/ mo. Ahaas, jin ta ya/m piti, taki'da maliḵ i embul piti mo be.

Gwo Ma Risa Cim Su/ 28

Ahaas jiki'da ji e pa Yahuuda/ mo

1 Ahaas taki'd ki yili iss 'de/ mo ki a'di ṯelki mii 'pen mo mmojiya ji mo, dhali a'di jiki'da ji gom yili 'kume'd i'ce'dka pe'de/ e pa Urushaliim

mo. A'di diki mii tom 'boro'd i jis/e gi Tapa mo, me'd mii kun miikina idhan baba ma Dawuu'd mo. 2 Hili isi ciki/, a'di yaki'd eya ris bway tur gi imaliⱪ gi pa Israyiil mo; a'di si'da/ uⱪki'da risa rum pinycon gi ii Baal mo. 3 Ka mar is mo tani, a'di duⱪki'da 'bica jwahar e Momba'da'd gi pam Ben Hinnom mo dhali a'di ki dhu uci mmope o'd 'kupanyolos mo, me'd isi mii kun miinu mmoluŋ tompinycon gi 'kwani mo ki Tapa gaⱪki uni ka pije/ 'pena 'cesh buni mo ibwambori 'kwani gi pa Israyiil mo be. 4 A'di miiki'da bas mo dhali duⱪa 'bica jwahar mo eya ris mo kun 'kokin isi mis mo dhali apo/ ushi mo ma gagamis mo dhali ibwaŋ'kwarany ma ris cwaŋ go'd go'di 'baar mo be.

Pa Suriya dhali pa Israyiil piki pa Yahuuda/ e mo

5 Wakan Tapa Arumgimis ma Ahaas ciki a'di e me'd ma maliⱪ gi pa Araam mo. 'Kwani Araam ki pi a'di e mo dhali ⱪala adhana waambuhany 'kwani ki monyji mo, mmo'doyi uni bway pan Dimashga/ mo. Ahas si'da/ cikunu e me'd ma maliⱪ gi pa Israyiil mo jin piki a'di e ki mii dhali 'cith uni 'kus ki dhan mony'cith 'kusa caaga/ mo. 6 Goma Peka ya/ ma Remaliya 'koshki'da risa thuruⱪ ka cima 'de/ i aliipi isi mudhe'd 'ce'dka iss 'de/ mo e pa Yahuuda/ mo dhali uni 'baar mo ta 'kwanim 'bi'thga/ mo, haali/ uni dhalki Tapa Arumgimis gi idhan babam buni 'pen mo be. 7 Sikri a'di, jin ta wathim 'bi'thga/ 'peni pa Eparayim, 'koshki'da Maasaya jin ta ya/ ma maliⱪ mo, Asrikam, jin ta tapa apo/ gu'b ma maliⱪ mo, dhala Elⱪana mo, a'di jin diki'di 'ko'dgwara maliⱪ mo. 8 Athuruⱪ gi pa Israyiil ⱪalki 'kwani ki monyji mo 'peni 'kwanim buni mo ka aliip isi 'kume'd kun tana ris up mo, dhali aris iya/ mo, dhala ris i 'bwa/ mo. Uni si'da/ ⱪalki to kun dilu ki nyanye/ mo, kun ⱪalkina uni ka nyaŋ'ko'd bway pa Samira mo.

Israyiil doⱪki'da ris 'kwani kun jikunu mo

9 Haala/ manci gwon dhamo/ gi Tapa diki'd imun mo, jin yuⱪkunu gway ka Oded mo. A'di yaki'd ka pije/ mo mmogama thuruⱪ 'kup mo kun iiyin bway pa Samira mo. A'di ki o uni gwo mo ki, "Haali/ Tapa jin ta'da Arumgimis gi i dhan cim mo, miiki'da nyor nyaⱪki 'kwani Yahuuda/ mo, a'di ciki uni e me'd pini mo. Hili/ /e a'di 'cithki uni 'kus mo ka dhana nyor pini jin diki wu 'kup mo be. 10 Dhali shwanesan um, 'kwani gi pa Yahuuda/ dhali pa Urushaliim, kayi gwo e mmodhu

uni ki c̲iŋkinaŋ 'kwaniŋ gwat̲h bum mo dhali up̲ c̲iŋkinam bum mo. Hili/ 'kona um ki thama ris miinthus mii ki is bum gana/ ap̲o/ Tap̲a mo jin ta'da Arumgimis bum mo? 11 Yan'ko'd it̲wa/a/ mo tani, cik̲ki gwo 'peni aha/ mo: Dok̲ki uni kun jinu ka nyaŋ'ko'd mo, uni gwansan kun bu'thkina um ki ikam buma gana/ mo, haala nyor gi Tap̲a jin 'batha 'ba'th a'di 'thakunu ap̲o/ um mo."

12 Yan'ko'd imanshu bwaya tiya gi 'kwani Ep̲arayim mo---kun ta i Asariya ya/ ma Jehohanan mo, dhala Berek̲iya ya/ ma Meshillemot̲h mo, dhala Jehisk̲iya ya/ ma Shallum mo, dhala Amasa ya/ ma Hadlayi mo, doshki'da p̲o/ uni gwansan mo kun dok̲kunu 'pena nyor mo. 13 Uni oki uni gwo mo ki, "Um mini 'koki 'doyi 'kwani kun jikunu imahan mo, haali/ um kulum ki toŋ kamu/ mo jin midi k̲ali ana miinthus ap̲o/ Tap̲a mo, mmomara ris miinthus bana is mo dhala ris thalkin mo, haali/ thalkin bana a'di caaca mo, dhali anyor jin celki'd ap̲owa Israyiil mo." 14 Wakan 'kwaniŋ gwat̲h ma thuruk̲ gi mo/as dhalkina ris 'kwani kun jinu mo dhala ris to kun dilu ibwambori iman shu bway mo dhali ibwambori 'kwani i'baar mo be. 15 Wathi/ jin kwanykunu ki gway cuki mis mo dhali susa ris 'kwani kun jinu mo, dhali hi'th uni 'baar burrinye/ mo kun iiki is 'te/ mo ibwamani uni mo nyak̲ki to kun dilu mo. Uni hi'thki uni burrinye/ mo dhali c̲iki uni arisa p̲p̲a/a k̲any 'kup̲ mo. Dhali uni ki c̲iki uni tont̲e/ mmoshwa mo dhali yi'de/ mmop̲i mo. Uni ki kwany uni mo dhali dhu kun 'ka'da 'ka'd ap̲owa ris thuluny mo. Uni ki k̲al uni ka nyaŋ'ko'd bwaya ris kun gu'b b̲uni mo e pa Ariiha mo, (jin yuk̲kunu gway mo ki 'peŋkuman bampa/ ma thambur mo). Yan'ko'd uni ki kulu bway pa Samira mo be.

Pa Suriya ushki pa Yahuuda/ wot̲h mo

16 Ki embul c̲aan mo tani amalik̲ Ahaas hashki iman hashu mo bway imalik̲ gi pa Assiya mo mmodot̲ uni mmowot̲h a'di mo be. 17 Haali/ dok̲/e mo tani 'kwani Aduum iiyin mo dhali 'kosh pa Yahuuda/ mo, mmobutha ris 'kwani i k̲al mo. 18 'Kwani P̲alast̲iin si'da/ 'koshkina ris 'peŋkuman bampa/ gi momba'da'd mo gi Mombwaasho gi pa Yahuuda/ mo. Uni ki k̲ala Bet̲h Shemash mo, dhala Ayjalon mo, dhala Gedero'th mo, dhala Sok̲o inyak̲ki ushi pam piti mo, dhala T̲imna nyak̲ki ushi pam piti mo, dhala Gimso si'da/ nyak̲ki ushi pam piti mo. Uni iikin mo mmo'ko e mo gwansan mo be. 19 Haali/ Tap̲a karki'da Yahuuda/

ki mon'the is mo gom mii ma Ahaas mo, jin ta'da maliḵ gi pa Israyiil mo; haali/ a'di miiki tonthus e pa Yahuuda/ mo dhali a'di diki'd ki dargi moŋgam gwo is mo apo/ Tapa mo. 20 Ṯi'kla'th-Ṗileser, jin ta'da maliḵ gi pa Suriya, yayi'd bway a'di mo dhali ṯo'c a'di 'kus mo i embul mo jin mina a'di 'taki 'bi'th a'di is mo. 21 Haala Ahas dilki gu'b gi Tapa mo dhali gu'b ma maliḵ mo dhali imanshu bway mo, mmoc̣iya ris mii kun minu tonthus mo gom imaliḵ gi pa Suriya mo. Hili miin to yansan midi diki ta a'di is ki me'd mo.

Mo ush gwo ha e dhali mowu ma Ahaas mo

22 Ki mii jin nyaḵki'd mo tani amaliḵ Ahaas miiki mii jin daru ki moŋgam gwo is ki nyanye/ mo apo/ Tapa mo eya cim gi moŋ'kosh is ka nyor piti mo be. 23 Haali/ a'di miiki'da bas goma risa rum pinycon gi pan Dimashga/ mo, arisa rum pinycon kun piki a'di e mo. A'di ki o gwo mo ki, "Haali/ arisa rum pinycon gi imaliḵ gi pa Aram mini woṯh uni mo," Aha/ mina miiya bas gom uni mo, wakan ki uni mini woṯh aha/ mo. Hili uni ta mony'ce'd sho'k piti mo dhali gom 'kwani gi pa Israyiil 'baar mo be. 24 Ahas tulki'da ris to gi gu'b ma Arumgimis is mo imonṯal 'de/ mo dhali 'ciṯh uni bwa ka 'ci'cimi'th mo. A'di ki mutha ris 'twaŋkal gu'b gi Tapa mo dhali a'di ki uḵa gwaṯa/ gom is piti mo e shem 'pena bi gi pa Urushaliim i'baar mo be. 25 E 'peŋkuman bampa/ gi pa Yahuuda/ 'baar mo tani a'di ki uḵa ris mo isi mis mo mmo'tha to kun minuwa bas ki o'd mo goma risa rum pinycona tiya mo. A'di oki Tapa, jin ta'da Arumgimis gi idhan babam piti ka nyor mo. 26 Ntwa/a/ aris miim piti ka ris, dhala ris bway piti 'baar mo, ta kun ṯwa/a/ dhali kuŋ 'ko'd mo tani, hili ma, uni 'kwarkunu eya warka/ gi imaliḵ gi pa Yahuuda/ mo dhali 'kwani Israyiil mo be. 27 Ahas ishki e mo nyaḵki idhan com mo, dhali uni ki kan a'di mo e 'peŋkuman bampa/ mo, e pa Urushaliim mo, hili uni 'koki ḵali a'di bway jis gi imaliḵ gi pa Israyiil mo. Heseḵiya, jin ta ya/m piti, taki'da maliḵ i embul piti mo be.

Gwo Ma Risa Cim Su/ 29

Heseḵiya jiki'da ji e pa Yahuuda/ mo

1 Heseḵiya ṯelki mii 'pen mmojiya ji mo ki a'di 'kona yili iss 'de/ 'ce'dka mudhe'd mo; a'di ji'da ji gom yili iss 'de/ i'ce'dka pendoŋgon mo e pa

Urushaliim mo. A ta'dam piti yuku gway ka Abiya mo; ayim taki 'bwa/ ma Sakkariya mo be. 2 A'di miiki miim 'boro'd i jis/e gi Tapa mo, me'd jin miikin ma babam piti ka Dawuu'd mo be.

Hisekiya dhelelki gu'b gi mondhelela dhelel

3 Ki yil jin twa/am piti jin jikina a'di aji mo, ka ppe jin twa/a/ mo tani, Hisekiya ka'dki'da campur gi gu'b gi Tapa mo dhali thoson uni mo. 4 A'di 'doyi igasiis gu'b mo dhali 'kwani Lawi mo, dhali tul uni is imontal 'de/ mo eya balany jin di'd 'kupka 'ban gi mom'pesho'k mo. 5 A'di ki o uni gwo mo ki, "Cikki gwo 'peni aha/ mo, um 'kwani Lawi! Dheleli is bum mo, dhali dheleli gu'b gi Tapa mo, jin ta'da Arumgimis gi i dhan cim mo, dhali kali mii nyo/gam bum ka pije/ mo 'peni mo jin kogu mo. 6 Haali/ i dhan babam bana 'koki gam gwo is mo dhali mii tonthus mo i jis e gi Tapa jin ta'da Arumgimis bana mo; uni dhalki a'di 'pen mo, mmotu'k jis/em buni mo 'peni a'di mo 'peni mo jin dikina Tapa mo, dhali tu'k a'di 'ko'di is mo be. 7 Uni si'da ki mutha risa campur gi bwaman mo dhali usa risa lamba/ mo; uni 'koki duka 'bica jwahar mo walla ci to kun cinu mmo'tha ki o'd mo e mo jin kogu goma Arumgimis ma Israyiil mo be. 8 Wakan anyor gi Tapa bitki'da po/ pa Yahuuda/ mo dhali pa Urushaliim mo, dhali a'di miiki uni mmota to kun miinu ko/ mo, ki ko/ jin shi/ashi/ mo, dhali ki mii kun 'tenu bwa mo, me'd jin mishkina /e ki em piniŋ gana mo be. 9 Gom kan mo tani a'di i bita ibabam bana mo ki gandala turga/ mo, dhali i ya/m bana mo, dhali i'bwa/m bana mo, dhali up bana uni 'kokin e mo jin jinuwa ji mo gom mii yansan mo be. 10 I'dishesan mo tani gwo di'd eya dum pem mmogam gwo me'd nyakki Tapa mo, jin ta'da Arumgimis ma Israyiil mo, wakan ka nyor piti jin shwa'd ki o'd midi tu'k mo 'peni ana mo be. 11 I ya/m pem, dhalku ki 'the is shwane/ mo, haali/ Tapa kwanyki um mo mmodosh ibwambori a'di mo, mmoluŋ a'di mo, dhali ki um mini ta imanmiiya tu'c piti mo dhali duka 'bica jwahar mo."

12 Yan'ko'd 'kwani Lawi cuki mis mo: aMahath ya/ ma Amasay mo, dhala Yo/iil ya/ ma Suriya, gi 'kwani Kohath mo; dhali jigi 'kwani Merari mo, dhala Kish ya/ ma Abdi mo, dhala Asariya ya/ ma Jehallelel mo; dhali jiŋ 'kwani Geshun mo, dhala Yuwa ya/ ma Simma mo; dhala Eden ya/ ma Yuwa mo; 13 Arisa wak ma Elisapan mo, ta i Shimri mo dhala Je/iil mo; dhala risa wak ma Asaap mo, ta i Sakkariya

mo dhala Mattaniya mo; 14 Arisa wak ma Heman mo, dhala Jehu/iil mo dhala Shime mo; dhala risa wak ma Jeduthun mo, dhala Shemaya mo dhala Ussi/iil mo. 15 Uni tulki ikam buni is mo, uni ki dhelel is buni mo, dhali uni ki ii gu'b mo, me'd gwoŋkan ma malik mo, mmobatha ris gwo gi Tapa mo, mmodhelel gu'b gi Tapa mo be. 16 I gasiis cickin eya 'ban gi bwaman gu'b gi Tapa mo mmodhelel a'di mo; uni 'doyina ris to kun 'koki dhelel ka pije/ mo kun gamkina uni e gu'b gi mondhelela dhelel gi Tapa eya dhana balany gi gu'b mo. 'Kwani Lawi kalki a'di mo mmokal a'di ka pije/ bway 'kus wor Kidurun mo.

17 Shwane/ uni telki mii 'pen mo mmodhelel mo ka cim jin twa/a/ mo ka ppen twa/a/ mo. Yan'ko'd goma cimi pekwara ma ppe mo tani uni ki 'baar mo 'peni gu'b gi Tapa mo. Dhali goma cim pekwara dok/e mo tani uni ki dhelel gu'b gi Tapa mo. Ka cimi 'kume'd 'ce'dka pe'de/ ka ppen twa/a/ mo tani uni ki 'baar a'di mo be. 18 Yan'ko'd uni iikin bwaya Hisekiya mo, jin ta'da malik mo, ibwaŋ gu'b ma malik mo dhali o gwo mo ki, "Aman dhelelkina gu'b gi Tapa i'baar mo, agwata/ mmo'tha to kun cinu ki o'd mo nyakka ris tom piti kun minuwa tu'c mo, dhali maaŋkuthu'd jin karu ki she/ isa yempa/ atharaabesa gi gu'b gi mondhelela dhelel mo, nyakka ris tom piti 'baar mo kun minuwa tu'c mo be. 19 Wakan aman thosonkina to mo dhali aman ki dhelela ris to 'baar mo kun ta'kkin ma Malik Ahas ka pije/ mo ki a'di miiki mii jin daru ki moŋ gam gwo is mo ki embul jin jikina a'di aji mo. Hili ma, Uni 'kokin i bwambor ma gwata/ gi Tapa mo."

Hisekiya dokki gu'b gi mondhelela dhelel jin luŋu ka nyaŋ'ko'd mo

20 Yan'ko'd Hisekiya jin ta'da malik cuki mis ki jahanne/ mo ki mon'thamo/ mo dhali tul imanshuwa shu/um bway gi 'peŋkuman bampa/ is mo; a'di yaki'd bway gu'b gi Tapa mo be. 21 Uni 'doyina morbip ipesu/ mo, dhala mor ka'bal ipesu/ mo, dhali ushi dhuru'c ka'bal ipesu/ mo, dhali gwathan mi ipesu/ mo me'd to kun cinu gom miinthus mo gom 'peŋkuman bampa/ mo, gom mondhelelga/ mo, dhali gom pa Yahuuda/ mo. A'di kanki igasiis gwo mo, kun tana risa wak ma Haruun mo, mmoci aris to apowa gwata/ gi Tapa mo. 22 Wakan uni 'koshkina risa mor bip mo, dhali igasiis ki kala bas mo dhali kukusa powa gwata/ mo. Yan'ko'd uni ki 'kosha risa mor ka'bal

mo dhali ḵukusa bas buni apowa gwaṯa/ mo, dhali uni si'da/ ki 'kosha ris dhuru'c ḵa'bal mo dhali ḵukusa bas buni apowa gwaṯa/ mo. 23 Uni ḵali gwaṯhim mi mmo'ciṯh 'kus gom miinthus ibwambora maliḵ dhala ris 'kwani gi montul is mo; uni ki ye'th me'd buni apo/ uni mo be. 24 Igasiis i'koshki uni mo, dhali uni ki mii to jin c̱inu gom miinthus ka bas buni apowa gwaṯa/ mo mmowana wan 'ba/ gom 'kwani Israyiili 'baar mo, haali/ amaliḵ c̱iki gwoŋḵan ki to kun c̱inu mmo'tha ki o'd dhali to kun c̱inu gom miinthus minu mii gom 'kwani Israyiili 'baar mo.

25 Hiseḵiya dhuki 'kwani Lawi e gu'b gi Tapa mo nyaḵka ris tompi shu e mo dhala risa dhendheŋe mo, mmothoson uni is ki gwoŋḵan ma Dawuu'd mo, aGaad jin ta wathi/ maliḵ, jin ta'da manmish mo mo, dhala Neṯhen, jin ta'da manc̱i gwon dhamo/ mo, ki gwoŋḵan 'peni Tapa mo ki gway gi imanc̱i gwom piti mo. 26 'Kwani Lawi doshkin mmopi to ma Dawuu'd mo, dhali igasiis nyaḵka risa poome/ mo be. 27 Hiseḵiya ḵanki uni mo mmoc̱i to kun c̱inu mmo'tha ki o'd mo apowa gwaṯa/ mo. Ki to kun c̱inu mmo'tha ki o'd ṯelkunu 'pen mo tani, gway gi Tapa ṯelki 'pen si'da/ mo, ka risa poome/ mo, nyaḵka ris tompi ma Dawuu'd, jin ta'da maliḵ gi pa Israyiil imonṯal 'de/ mo be. 28 Aris 'kwani gi montul isi 'baar mo luŋkin mo, dhali imanyuḵ gway yuḵki gway mo, dhali imanpiya poome/ pikina poome/ mo; aris to gwansan 'kokunu mmomii mo ntagi to kun c̱inu mmo'tha ki o'd 'baarkunu mo be.

29 Ki uni 'baarkina ris to c̱i mo tani, amliḵ dhali uni 'baar mo kun nyaḵki 'ko ki a'di ṯa'kki jis/e ka luŋgu'b mo dhali luŋa luŋ mo be. 30 Ki nyanye/ mo tani, Hiseḵiya, jin ta'da maliḵ, dhali imanshu bway ḵanki 'kwani Lawi gwo mo mmoyuḵ gway gi mo maŋ gom Tapa mo nyaḵka ris gwo ma Dawuu'd mo dhala Asaap mo, jin ta'da manmish mo mo. Uni yuḵki gway ki mo maŋ mo ki dhan bwaŋ 'kunyga/ mo, dhali uni ṯa'kki jis/e ka luŋgu'b mo dhali luŋa luŋ mo be.

31 Yan'ko'd Hiseḵiya ki o gwo mo ki, "I 'dishesan um dhelel ki is bum mo gom Tapa mo. Iiyu/ ka dhoŋ mo dhali 'doyi to kun minuwa bas mo dhali to kun c̱inu kun 'boru mii mo bway gu'b gi Tapa mo." Dhali 'kwani gi montul is 'doyi to kun minuwa bas mo dhala ris to kun c̱inu mmo'bora 'bor bwa i is mo, dhali uni 'baar mo kun on ma du mo tani

'doyi to kun c̱inu mmo'tha ki o'd mo be. 32 Mondeŋ gi to kun c̱inu mmo'tha ki o'd mo kun 'doyin ma ris 'kwani gi montul is mo 'kona mor bip̱i isi kwara 'ce'dka 'kume'd mo, dhali amor k̲a'bal ka issi mudhe'd mo̱, dhali gwat̲hiŋ k̲a'bal ka isi 'kume'd mo. Uni gwansani 'baar mo mmota to kun c̱inu mmo'tha ki o'd gom Tap̱a mo be. 33 Aris to kun c̱inu kun dhelela dhelel kun tana morbip̱ 'koni isi mudhe'd 'ce'dka 'kume'd mo dhali k̲a'bal ka aliip̱i kwara mo̱ be. 34 Hili igasiis 'kokin ushi daha mo mmop̱wa/ aris to kun c̱inu mmo'tha ki o'd mo, wakan i kam buni, kun ta 'kwani Lawi, wot̲hki uni mo ntaga t̲u'c 'baarki'd mo, dhali ntagi igasiis mini dhelel is buni mo, haali/ 'kwani Lawi miikin ki 'bore/ mo mmodhelel is buni mo 'peni igasiis mo be. 35 Ka mar is mo tani, aris to kun c̱inu mmo'tha ki o'd mo tana ris ka ris mo; uni tana yin ka yin mo nyak̲ki ku kun c̱inu mmo'tha ki o'd mo, dhali tomp̱i kun c̱inu mo goma ris to kun c̱inu mmo'tha ki o'd mo. Wakana t̲u'c gi gu'b gi Tap̱a nyoŋkunu ki 'bore/ lmo be. 36 Hisek̲iya 'borkina bwa mo, nyak̲ka ris 'kwani 'baar mo si'da/ mo, gom to kun nyoŋkin ma Arumgimis gom 'kwani mo, haala/ at̲u'c 'baarki'd ki jahanne/ mo be.

Gwo Ma Risa Cim Su/ 30

Hisek̲iya dhuki'da ris mompe'kup̱anyolos mo

1 Hisek̲iya hashki imanhashu mo bway pa Israyiil 'baar mo dhali bway pa Yahuuda/ mo, dhali 'kwara warka/ si'da/ bwaya Ep̱arayim mo dhala Manassa mo, ki uni mini iiyu/ bway gu'b gi Tap̱a e p̱a Urushaliim mo, mmoshwa to gi mompe'kup̱a nyolos gi Tap̱a mo, jin ta'da Arumgimis gi 'kwani ma Israyiil mo be. 2 Haala malik̲, dhali imanshu bway piti mo, dhala ŋul'kup̱ 'kwani 'baar mo gi montul is e pa Urushaliim uni dot̲ki gwo ka rem'kup̱ mo, mmomii mo shwan to gi mompe'kup̱anyolos mo ka p̱pe jin 'kon ma p̱o/i su/ mo. 3 Uni mini 'koki mii mo shwan to i'ko'di embul mo, haali/ igasiis 'koki dhelel is buni mo gom mo shwan to mo dhali 'kwani 'koki tul is imont̲al 'de/ mo e pa Urushaliim mo be. 4 Mii yansan e jis e ma malik̲ wana e ki ta'da k̲ar/e mo dhali i jis e ma ŋul'kup̱ 'kwani gi montul is mo be. 5 Wakan uni gamki gwo me'd mmot̲or gwo ki tur mo e pa Israyiil i'baar mo, 'peni pam Beersheba bway pan Dan mo, ki 'kwani mini iiyu/ bway mo shwan to gi mompe'kup̱anyolos gi Tap̱a mo, jin ta'da Arumgimis ma

Israyiil mo, e pa Urushaliim mo. Haali/ dhana ris 'kwani uni 'koki mish a'di mo ka dhana ris 'kwani ki nyanye/ mo isi me'd jin 'kwarkunu mo. 6 Wakan imanḵal gwo ḵalkina risa warka/ 'pena maliḵ mo dhali imanshu bway piti e pa Israyiili 'baar mo dhali pa Yahuuda/ mo, ki gwoŋḵan ma maliḵ mo. "Uni ki o gwo mo ki, Um 'kwani gi pa Israyiil, doḵi ka nyaŋ'ko'd bway Tapa, jin ta'da Arumgimis ma Ibrahiim mo, dhala Arumgimis ma Is/ha'k mo, dhali Arumgimis ma Israyiil mo, wakan ki a'di midi doḵ ka nyaŋ'ko'd bway um kun boc̱kin kun yekin mo 'peni me'd gi imaliḵ gi pa Ashshuur mo. 7 Dhalku/ ki wa e ki idhan babam bum mo walla ki ikam bum mo, kun 'koki tagi moŋgam gwo is apo/ Tapa, jin ta'da Arumgimis gi idhan babam buni mo, wakan a'di miiki uni miikun shi/a shi/ mo, me'd kun mishkina um mo be. 8 Shwanesan dhalka ris 'bam bum ki 'theki mis mo; me'd jin miikina idhan babam bum mo, hili isi c̱iki/, c̱iyi is bum ki Tapa mo dhali iiyu/ e mom piti jin ḵogu mo, jin dhelelkina a'di ki sule/ sule/ mo, dhali luŋi Tapa Arumgimis bum mo, wakan ka nyora 'ba'thgam piti midi doḵ 'peni um mo. 9 Hili waḵki/ um mini kul ka nyaŋ'ko'd bway Tapa mo tani, ikam bum dhali uc̱im bum mini gam miim 'boron ibwambori uni gwansan kun suski uni me'd uni kun jinu mo, dhali uni mini doḵ ka nyaŋ'ko'd bwaya 'cesh yansan mo. Haali/ Tapa Arumgimis bum, a'di ta'da 'the ka 'the mo dhali mii ma isiŋ gana/ mo, dhali midi diki t̲u'k jis/em piti 'peni um mo, waḵki/ um kulun bway a'di mo be."

10 Wakan imanḵal gwo iikin 'peni 'peŋkuman bampa/ bway 'peŋkuman bampa/ mo eya 'cesh ma Eparayim mo dhala Manassa mo, ntaga Sabulun mo, hili 'kwani pe'thki uni mo dhali mii uni ka maḵ mo. 11 Hili ma, 'kwanin tiya 'pena Ashir dhala Manassa dhala Sabulun dhuki is buni ki gwa'd mo dhali ii bway pa Urushaliim mo. 12 Me'd ma Arumgimis si'da/ pu'dki'da po/ pa Yahuuda/ mo, mmoc̱iki uni adun 'de/ mo, mmoha gwoŋḵan ma maliḵ e mo dhali gwo ma ris imanshu bway e mo ki gwo gi Tapa mo be.

13 'Kwani ka ris, dhali dhana ŋul'kup 'kwani gi montul is, tulki isi pa Urushaliim mo mmomii Moshwan to gi bwam'boron ki maaŋḵuthu'd jin minu ki darga/ cumat mo ka ppe jin 'kon ma po/ su/ mo. 14 Uni cuki mis mo dhali ḵala risa gwaṯa/ mo kun 'kokin e pa Urushaliim mo, dhala risa gwaṯa/ ma 'bica jwahari 'baar mo; uni ṯa'kki uni mo e 'kus wor gi pa Ḵidurun mo be. 15 Yan'ko'd uni 'koshki ushi ḵa'bal mo gom

mompe'kupanyolos mo ka cim jin 'koni 'kume'd 'ce'dka doŋgon ma ppe jin 'kon ma po/ su/ mo. Igasiis dhali 'kwani Lawi uni 'thekina is mo, wakan uni dhelel ki is buni mo dhali 'doya ris to kun cinu mmo'thaki o'd mo e gu'b gi Tapa mo. 16 Uni doshkin e mom buni ka risa non shem buni mo, mmobath gwoŋkan jin cin ma Musa mo, jin ta wathi/ ma Arumgimis mo. Igasiis kukuskina bas mo kun bu'thkina uni 'peni me'd gi 'kwani Lawi mo. 17 Haali/ ka ris 'peni 'kwani 'koki dhelel is buni mo. Dhali wakan mo tani 'kwani Lawi 'cithki ushi ka'bal gi Mompe'kupa nyolos 'kus mo gom 'kwani ka ris kun 'koki dhelel is buni mo dhali kun 'koki dhelel tom buni kun minuwa bas gom Tapa mo. 18 Haali/ adhan 'kwani ka ris, 'peni uni ma wak ma Eparayiim mo dhala wak ma Manassa mo dhala wak ma Yassakar mo, dhala wak ma Sabulun mo, kun 'koki dhelel is buni mo tani, uni shwaki tonte/ gi Mompe'kupanyolos mo, yisa ki gwoŋkan jin 'kwarkunu mowa. Haala/ Hisekiya 'thoki'd gom uni mo, mmo/o ki, "Dhalki Tapam 'borga igwam uni ka 'dete/ 'dete/ mo. 19 uni kun thosonkina dum buni mo mmoŋapa Arumgimis mo, jin ta Tapa, jin ta'da Arumgimis gi idhan babam buni mo, isi kan si'da/ yi a'di 'konu ki dhelel mo ki dhelel jin diki'd jin kogu mo be." 20 Wakan Tapa cikki gwo 'pena Hisekiya mo dhali wac ki 'kwani mo. 21 'Kwani Israyiil kun 'kokin e pa Urushaliim miiki moshwanto gi maaŋkthu'd jin minu ki darga/ cumat mo goma cimi pesu/ mo ki dhan bwaŋ'kunygaŋ gana/ mo. Dhali 'kwani Lawi dhali igasiis maŋki Tapa 'ko'da cim mo, mmoyuk gway ki nyanye/ ki 'kusa caaga/ ka ris to gom Tapa mo be. 22 Hisekiya walki 'twa/ mmo'bi'th 'kwani Lawi isi 'baar mo kun mishkina tu'c gi Tapa mii mo. Wakan uni shwaki to gi mompe'kupanyolos mo goma cimi pesu/ mo, mmomiiya bas inyakka ris unim buni mo, dhali tor miim buni gom Tapa mo, jin ta'da Arumgimis gi idhan com mo be.

23 Aris 'kwani 'baar mo kulum kin mmo mii moshwan to ka cim ma pesuŋ kamu/ mo, dhali uni miikin wakan mo ki bwaŋ 'kunyga/ mo be. 24 Haala/ Hisekiya jin ta'da malik gi pa Yahuuda/ ciki 'kwani amor bip i aliip 'de/ mo dhali ka'bali aliipi pesu/ mo me'd to jin cinu ki me'd mo; dhali imanshu bway ki ciki 'kwani amorbipi aliip 'de/ mo dhali ka'bala aliipi 'kume'd mo dhala ris mi mo. Adhana waambuhany gi igasiis dhelel ki is buni mo be. 25 Aris 'kwani gi pa Yahuuda/ 'baar mo, nyakka ris igasiis dhali 'kwani Lawi, dhala ris 'kwani 'baar mo kun

iiyini mon̲tal 'de/ 'peni pa Israyiil mo, me'd 'kwani kun 'kon ki she/ kun iiyin 'pena 'cesh gi pa Israyiil dhali uni kun 'kokin e pa Yahuuda/ mo ---uni 'baar mo 'kunykina bwa mo be. 26 Wakan dhan moŋ'kuny bwany caaga/ diki'di pa Urushaliim mo, haali/ 'pena cim ma Soliman ya/ ma Dawuu'd mo, jin ta'da mali̲k gi pa Israyiil mo, yisa waka'd kansana e pa Urushaliim mo. 27 Yan'ko'd igasiis, kun ta 'kwani Lawi, cuki mis mo dhali 'bor 'kwani mii mo. 'Twam buni ci̲kkunu mo, dhali mon'thom buni yaki'd bway momis mo, jin ta mo jin ku̲gu jin dikin ma Arumgimis mo be.

Gwo Ma Risa Cim Su/ 31

Mo Ak̲ e ma Hiseki̲ya mo

1 Shwane/ ka ris mii gwansani 'baar mo 'baarkin mo tani, aris 'kwani ma Israyiili 'baar mo kun 'kokin imun mo tani iikin ka pije/ bwaya ris 'peŋkuman bampa/ gi pa Yahuuda/ 'baar mo dhali 'ce'da risa ka̲k wosh ka 'ci'cimi'th mo dhali uni ki 'ci̲t̲ha risa ka̲k ma Ashira mo, dhali uni 'ce'dkina ris mo kun 'ko isi mis bwa mo dhala risa gwa̲ta/ e pa Yahuuda/ 'baar mo dhali pam Benjamin mo, dhali e pa E̲parayiim mo dhala Manassa mo, ntagi uni 'ce'dki uni shoki 'baar mo. Yan'ko'd 'kwani ma Israyiili 'baar mo ki do̲ku/ mo, dhali aris uni 'baar mo bway mom buni mo dhali 'peŋkuman bampam buni mo be.

2 Hiseki̲ya kwanyki'da risa non she/ gi igasiis mo dhala ris 'kwani Lawi mo, mmothoson is buni ka non shem buni mo, dhali 'kwani ka 'de̲t̲e/ 'de̲t̲e/ kwanykunu ka t̲u'c buni mo, igasiis inya̲kki 'kwani Lawi mo. A'di kwanyki uni mo mmo'tha to kun c̲inu ki o'd mo dhali ton tiya si'da/ mo, mmoluŋa luŋ mo, dhali mmoc̲i mo jin 'boruwa 'bor bwa i is mo, dhali mmomaŋ eya risa campur gi gu'b gi Ta̲pa mo be. 3 A'di si'da/ kwanyki'da 'ban to ma mali̲k mmo'thaki o'd 'peni tom pitiŋ gana/ jin cila a'di mo, jin midi di mo, gom 'tha ki o'd mon'thamo/ mo dhali mom'pimpili/ mo, dhali to kun 'thanu ki o'd goma risa cim ma pesu/ mo, dhali goma risa ppen this mo, dhali momPe'ku̲panyolos jin thosonkunu to mo, me'd jin 'kwarkunu a'di eya warka/ gi Ta̲pa mo be. 4 Ki nyanye/ mo tani, a'di k̲anki 'kwani kun 'kokin e pa Urushaliim gwo mo mmoc̲iya 'ban gom igasiis mo dhali 'kwani Lawi mo, wakan ki uni mini dhelel mo ki mo jin hanu gwoŋk̲an gi Ta̲pa e mo be. 5 Ki

jahanne/ ki gwoŋk̲an hashkunu ka pije/ mo tani, 'kwani ma Israyiil c̲ikina ris maman to ki bwam'boro'd mo 'peni emen to mo, dhali asun this mo, dhali ayin mo, dhala dham mo, dhali aris tom buni kun 'cit̲hu 'peni bunto mo. Uni ki 'doya ris 'kup̲an to i'baar mo, ki dhan mondek̲ ki nyanye/ mo be. 6 'Kwani ma Israyiil dhali 'kwani Yahuuda/ kun 'kon eya ris 'peŋkuman bampa/ gi pa Yahuuda/ si'da/ 'doyi 'kup̲an to mo 'peni bip̲ mo dhali k̲a'bal mo, dhali 'peni 'kup̲an ton dhelelga/ mo kun dhunu ki she/ gom Tap̲a jin ta'da Arumgimis buni mo, dhali uni ki dhu uni ka non she/ mo be. 7 A'di ta'da ppe 'kup̲i kwara mo ki uni t̲elki mii 'pen mmodhu tom buni kun tulkina uni is mo ka mak̲amp̲o/ mo, dhali uni ki 'baar mo ka ppe 'kup̲i pesu/ mo be. 8 Ka Hisek̲iya dhali imanshu bway iiyin mo dhali p̲ara ris to kun dhukunu ka non she/ e mo tani, uni maŋki Tap̲a mo dhali 'kwani ma Israyiil kun ta kum piti mo. 9 Yan'ko'd Hisek̲iya dot̲ki igasiis mo dhali 'kwani Lawi mo goma ris to kun dhunu ka non she/ mo. 10 Asariya, jin ta dhana gasiis jin ca'd, ki gu'b ma Saduk̲ mo, thok̲ki a'di gwo mo dhali o ki, "Me'd yin ki 'kwani t̲elki mii 'pen mmo'doyi to kun c̲inu gom gu'b gi Tap̲a mo tani, aman shwakina to mo dhali kap̲ mo, dhali ur 'kup̲ ki nyanye/ mo, haali/ Tap̲a 'borki 'kwanim piti mii mo. To kun urkunu 'kup̲ ki nyanye/ ta sheŋ 'kup̲a caaga/ mo."

11 Yan'ko'd Hisek̲iya c̲iki gwoŋk̲an ka ris gu'b kun dhunu to minu thoson e gu'b gi Tap̲a mo, dhali uni thosonki uni mo. 12 Yan'ko'd uni kun tana k̲ar/e 'doyina ris to kun c̲inu mo, aris 'kup̲an to mo dhali to kun ta ku gi Tap̲a mo. K̲onaniya jin ta wathi/ Lawi a'di caki'd ki uni mo, dhala kam piti ka Shimayi taki'da p̲o/ su/ piti mo. 13 A Ja/iil, dhala Asasiya mo, dhala Naha t̲h mo, dhala Asa/iil mo, dhala Jerimo t̲h mo, dhala Josabad mo, dhala Eli/iil mo, dhala Ismak̲iya mo, dhala Maha t̲h mo, dhala Benaya uni ta imanhil to ibwaŋ'kwarany me'd ma K̲onaniya mo dhala Shimayi jin ta'da kam piti mo, ki moŋkwany ma Hisek̲iya mo, jin ta'da malik̲ mo, dhala Asariya mo, jin ta tap̲a ap̲o/ gu'b ma Arumgimis mo be. 14 K̲ore ya/ ma Imna jin ta wathi/ Lawi, jin ta'da mandek̲ to eya campur gi mom'pesho'k mo, a'di jin diki'd mmoc̲i to jin c̲inu goma Arumgimis mo, mmota 'kup̲an gi to jin c̲inu gom Tap̲a mo dhali aris tony c̲im piti kun k̲ogu mo be. 15 Uni kun 'kok̲in e bwaŋ'kwarany me'd piti ta ii, Eden mo, dhala Miniyamin mo, dhala Jeshuwa mo, dhala Shemaya mo, dhala Amariya mo, dhala Shak̲aniya

mo, eya ris 'peŋkuman bampa/ gi igasiis mo. Uni 'tu'dkina ris gu'b gi 'kwaru to ki miiŋ k̲ar/e mo, mmopwak̲a ris to gwansan bwa gom ikam buni ka non she/ ka non she/ mo, gom uni kun can nyak̲ki uni kun gwa'dkin mo be. 16 Uni si'da/ c̲iki to ki uni gwansan kun ta 'kwaniŋ gwat̲h mo kun tan gi yili kwara mo dhali kun tana dhan mo, uni kun 'kwarkunu gway eya warka/ jin 'kwaru gwo lolop̲ gi idhan babam buni mo kun cic̲ki gu'b gi Tap̲a mo, kun c̲ikunu gwoŋk̲an 'ko'da cimi 'baar mo, mmomiiya t̲u'c eya ris gu'b kun 'kwaru to mo dhali eya risa nonshem buni mo be. 17 Uni ki k̲wa/ ki igasiis to bwa uni kun 'kwarkunu gway eya warka/ gi gwo lolop̲ gi idhan babam buni mo, dhali si'da/ gom 'kwani Lawi mo kun tagi yili iss 'de/ mo dhali kun caana yil mo, isi me'da t̲u'c gi gu'b gi moŋ'kwar tom buni mo dhala risa nonshem buni mo be. 18 Uni 'kwarki uni kun gwa'dkin gway eya warka/ gi gwo lolop̲ mo, dhali aris up̲ buni mo, dhali iya/m buni mo, dhali i'bwa/m buni mo, ki tur e 'kwanim buni 'baar mo, haali/ uni tana k̲ar/e mo mmodhu is buni ki dhelel dhelel mo be. 19 Haali/ igasiis, kun tana risa wak̲ ma Haruun mo, uni kun 'kokin eya ris bunto ma ris ushi pa kun ta ku ma ris 'peŋkuman bampa/ kun cila uni mo, walla eya ris 'peŋkuman bampa/ mo, dhali 'kwani 'kon kun kwanykunu ki gway mo mmoc̲iya risa 'ban goma ris gwat̲h i'baar mo ibwamani igasiis mo, dhali uni 'baar mo 'peni uni kun 'kwarkunu gway mo eya risa warka/ gi gwo lolop̲ gi idhan babam buni me'd jin 'kokina uni ibwamani 'kwani Lawi mo.

20 Hisek̲iya miiki to yan e pa Yahuuda/ 'baar mo ki tur mo. A'di 'baarki jim 'boro'd mo, dhali jaŋ k̲ar/e mo, dhali kun tana k̲ar/e ibwambori Tap̲a mo, jin ta'da Arumgimis piti mo be. 21 Eya risa t̲u'c kun t̲elkina a'di mii 'pen mmomii mo e gu'b ma Arumgimis mo, mmoha gwoŋk̲an jin c̲inu e mo, dhala ris gwoŋk̲an kun k̲anu mo, mmoŋap̲a Arumgimis piti mo, a'di miiki a'di ka dum piti 'baar mo, dhali a'di p̲iki mii e mo be.

Gwo Ma Risa Cim Su/ 32

Sanak̲arib karki is ki ca ap̲o/ Tap̲a mo

1 'Ko'da ris to gwansan mo dhali aris mii gwansan mo kun miinu ka k̲ar/e mo tani, Sanak̲arib, jin ta'da malik̲ gi pa Ashshuur, yayi'd mo

dhali ciċki'd mo e pa Yahuuda/ mo. A'di diki'd mo mmo'kosha ris 'peŋkuman bampam 'bi'thga/ mo, kun kulumkina a'di mmobu'th gom is piti mo be. 2 Ka Hiseḳiya p̱arki mo e ka Sanaḳarib yayi'd mo dhali ki a'di kulumki'd mo mmo/as ap̱o/ pa Urushaliim mo tani, 3 a'di walki 'twa/ nyaḳki imanshu bway piti mo dhali 'kwanim 'bi'thgam piti mo mmodosh ushi 'kus yi'deŋ gwa'dga/ gi monyjoc̱o/ kun sokin mo kun 'kokina pije/ ki 'peŋkuman bampa/ mo; uni wot̲hki a'di mmomii wakan mo. 4 Wakana ris 'kwani tulki is imont̲al 'de/ mo dhali dosh ushi 'kus yi'deŋ gwa'dga/ gi monyjoc̱o/ i'baar mo dhali ushi wor kun sokin mo eya galany ma 'cesh mo. Uni ki o gwo mo ki, "Atinta a'di miina imaliḳ gi pa Ashshuuri iiyu/ mo dhali ŋap̱a ris yi'de/ mo?" 5 Hiseḳiya 'bi'thkunu is mo dhali a'di ki nyaŋa risa goŋ i'baar mo kun 'ce'dkin ka 'cesh mo. A'di ki nyaŋa ris gu'ba/ turga/ isi mis mo, dhali agaŋgara/ ga pijen tiya si'da/ mo. A'di si'da/ 'bi'thki'da Millo is mo e 'peŋkuman bampa/ ma Dawuu'd mo, dhali a'di uḳki a'di dhan to gi mo/as mo dhala risa goŋgoro/ mo be. 6 A'di dhuki'da ris 'kwaniny can ma thuruḳ ap̱o/ 'kwani mo. A'di ki tul uni is imont̲al 'de/ i a'di mo e mombeega i 'twaŋkala campur gi 'peŋkuman bampa/ mo dhali wal 'twa/ goma dum buni mo. A'di ki o ki, 7 "Bithi ki 'bi'th mo dhali tayi ga duŋ 'ka'dga/ mo. Dhalku/ ki ḳo/ is mo walla dee mo goma maliḳ gi pa Ashshuur dhala risa thuruḳ 'baar mo 'kokini a'di mo, haali/ jan t̲al 'deŋ kamu/ diki'di nyaḳki ana mo a'di jin caki'd ki uni gwansan kun 'kokin nyaḳki a'di mo be. 8 Nyaḳki a'di mo tani ta jasa askar kun 'kon ki buŋgwar mo, hili a'di jin di'd inyaḳki ana mo tani a'di ta Tap̱a mo, jin ta'da Arumgimis bana mo, mmowot̲h ana mo, dhali as gom ana mo." Yan'ko'd 'kwani malaskina ris is buni mo ka ris gwo ma Hiseḳiya mo, jin ta'da maliḳ gi pa Yahuuda/ mo.

9 I'ko'di to yansan mo tani, Sanaḳarib, jin ta'da maliḳ gi pa Ashshuur, hashki imanmiiya t̲u'c piti bway pa Urushaliim mo shwane/ a'di diki'di bwambor gi pa Lashish mo, dhala risa thuruḳ i'baar mo nyaḳki a'di mo, uni hash gwo goma Hiseḳiya, jin ta'da maliḳ gi pa Yahuuda/ mo, dhali 'kwani Yahuuda/ 'baar mo kun 'kokin e pa Urushaliim mo. A'di ki o gwo mo ki, 10 "Gwo yansan i okin ma Sanaḳarib, jin ta'da maliḳ gi pa Ashshuur mo, mmo o ki: Atinta a'di gama /e gwo is nycine/ wakan ki /e mini 'dim'kup mo e mo jin 'kamuwa 'kam mo e pa Urushaliim mo? 11 A Hiseḳiya a'di i thamki um sus mo, jin mina a'di

rak̲ um wun ki t̲e/ mo dhali ki um mina yi'de/ bu'th mo, ki a'di t̲orki um gwo mo ki, ' Tapa Arumgimis jin ta Tapa bana midi 'cuk̲ ana mo 'peni me'd ma malik̲ gi pa Ashshuur mo'? 12 Din ma Hisek̲iyan 'de/ yansan ki bu'th mom piti jin di isi mis mo dhala risa gwat̲am piti mo dhali k̲ana Yahuuda/ gwo mo dhala Urushaliim mo ki, ' Eya 'bana gwat̲t̲aŋ kamu/ mo tani um mini luŋa luŋ mo, dhali apo/ a'di mo tani um mini c̲i'th tom bum kun miinuwa bas ki o'd mo'? 13 'Kona um ki mish 'taa ki aha/ tana ja mo dhali i babam pem miikin kan gom 'kwani 'baar mo kun cil ma 'cesh mo? A min ma risa rum p̲inycon gi 'kwani i 'kama ris mony'cesh is mo e mo 'baar mo mmowana 'cesh buni 'ba/ 'peni mom'bi'th pem mo? 14 Ibwamana risa rum p̲inycon gi mony'cesh gwansan i'baar mo ka kuluny mo tani idhan babam pem uni 'ce'dkunu sho'k mo, a rum p̲inycona kamu/ di'd jin wanki 'kwanim piti 'ba/ mo 'peni me'd pem mo yisa? Atinta din ma Arumgimis bum ki wan um 'ba/ mo 'peni mom'bi'th pem mo? 15 Shwanesan dhalka Hisek̲iya ki kar mmohe'k um e mo walla sus um ki bway yansan mo. Dhalki a'di ki gam gwo is mo, haala rum p̲inycona kamu/ yisa di'di kal gi mony'cesh walla bampa/ mo jin midi mish wan 'kwanim piti 'ba/ mo 'peni me'd pem yisa, walla 'peni me'd gi i dhan babam pem mo. Me'd ekata a'di i miin ma Arumgimis bum i wan um 'ba/ mo 'peni me'd pem mo me'di ushi daka mo?"

16 Imanmiiya t̲u'c ma Sanak̲arib walki 'twa/ apo/ Tapa jin ta'da Arumgimis ki nyanye/ mo dhali apowa manmiiya t̲u'c piti k̲a Hisek̲iya mo be. 17 Sanak̲arib si'da/ 'kwarki'da risa warka/ mo mmomii Tapa ka mak̲ mo, jin ta'da Arumgimis ma Israyiil mo, dhali mmowal 'twa/ apo/ a'di mo. A'di ki o gwo mo ki, "Me'da risa rum p̲inycon ma ris mony'cesh mo kun 'koki wan 'kwanim buni 'ba/ mo 'peni me'd pem mo, wakana Arumgimis ma Hisek̲iya midi diki wan 'kwanim piti 'ba/ mo 'peni me'd pem mo." 18 Uni cuukin ki 'twaŋ 'kwani Yahuuda/ mo gom 'kwani gi pa Urushaliim mo ki dhan 'kusa caaga/ mo uni kun 'kokin e 'kupa goŋ mo, mmok̲o/a uni is mo dhali mon t̲o'c bwa mo, ki uni mini bu'th bampa/ mo. 19 Uni walki 'twa/ Arumgimis gi pa Urushaliim mo me'd jin walkina uni 'twa/ ka risa rum p̲inycon gi 'kwanin gi mony'cesha tiya mo, uni kun miikina t̲u'c jasi ka ris me'd gi 'kwani mo.

Sanak̲arib p̲ikunu e ki mii mo dhali a'di ki wu mo
20 Hisek̲iya, jin ta'da malik̲, dhala Ishaya ya/ ma Amos, jin ta'da manc̲i gwon dhamo/, 'thoki'd mo gom to yansan mo dhali uni gwoki 'twa/ e momis mo. 21 Tap̲a hashki'da man'doyu gwo mo, jin 'koshki iman 'kosha meem 'bi'thga mo, aris 'kwaniny can mo, dhali aris itap̲a ma malik̲ gi pa Ashshuur mo e moŋ'kom buni mo. Wakana Sanak̲arib dok̲ki'd bwaya 'cesh pitiŋ gana/ mo ki jis/em piti ki mon'the is mo. Ki a'di yaki'd bway gu'b ma rum p̲inycon piti mo tani, uc̲im pitin tiya 'koshki a'di imun mo ki gandala turga/ mo. 22 Ki bway yansan mo tani, Tap̲a wot̲hki'da Hisek̲iyya mo dhala ris uni kun 'kokin e pa Urushaliim mo 'peni me'd ma Sanak̲arib mo, jin ta'da malik̲ gi pa Ashshuur mo, dhali 'peni me'd ma ris 'kwanin tiya i'baar mo, dhali c̲iki uni mo si/is ka 'bani 'baar mo be. 23 Uni ka ris 'doyina ris to kun c̲inu bway Tap̲a mo e pa Urushaliim mo, dhala ris tom 'borga/ kun c̲inu ki me'd mo goma Hisek̲iya jin ta'da malik̲ gi pa Yahuuda/ mo, wakan a'di 'dekunu isi mis e jis/e ma ris kal gi mony'ceshi 'baar mo 'peni embul c̲aan bway t̲wa/a/ mo be.

Hisek̲iya karki is ki gwa'd mo
24 Ka cim gwansan mo tani Hisek̲iya a'di 'ba'thki'd mo mmomuri wu mo. A'di ki 'tho bway Tap̲a mo, jin walki 'twa/ nyak̲ki a'di mo dhali jin c̲iki a'di jamas mo ki a'di minu wac̲ mo be. 25 Hila Hisek̲iya diki dok̲ ki Tap̲a mo mmomii mii mo gom mowot̲h jin c̲ikunu gom a'di mo, haala dum piti 'dek̲kunu isi mis mo. Wakana nyor p̲u'dki'da p̲o/ a'di mo, dhali ap̲o/ pa Yahuuda/ mo dhali ap̲o/ pa Urushaliim mo be. 26 Ki suny suny mo tani, Hisek̲iya midi diki kar is piti ki gwa'd i'ko'd mo gom moŋkar is ma dum piti jin karkina a'di ki ca mo, a'di dhali aris uni kun 'kokin e pa Urushaliim mo, wakana nyor gi Tap̲a diki yayu ap̲o/ uni mo ka tee ma Hisek̲iya mo be.

Hisek̲iya taki pa ki pa mo dhali tak̲kunu mo
27 Hisek̲iya taki pa ka ris to mo dhali tak̲kunu ki nyanye/ mo. A'di wot̲hki is piti ka ris gu'b kun dhunu aris to kun ta 'dolkon kush mo, dhali 'dolkona gana/ mo, dhali ka ris wosh kun ta yintho ki yintho mo, dhala ris toŋ k̲uyga/ mo, dhali arisa goŋgoro/ mo dhala ris toŋ 'kul bwa kun 'kona e ki she/ ki she/ mo. 28 A'di si'da/ taki'd ka ris gu'b kun

dhunu to mo gom mo jin 'ciṯhu to mo, asu, dhala yin mo, dhali usha ris bwaŋ gu'b mo goma ris to e kuku mo. A'di si'da/ taki'd ka risa ma'diny ka'bal mo eya risa goŋ buni mo. 29 Ka mar is mo tani, a'di woṯhki is piti mo ka ris 'peŋkuman bampa/ mo dhali ka risa ma'diny ka'bal mo dhali aŋul'kup bip mo ki nyanye/ mo, haali/ Arumgimis ciki a'di aris to kun tanu pa ki pa mo be. 30 A'di taki'da Hisekiyan 'de/ mo jin doshki'da ris ushi 'kus yi'deŋ gwa'dga/ gi monyjoco/ ma Gihon kun sokin isi mis mo, dhali aja 'doyi uni ka jisho'k ka 'cesh apowa 'bana bora luŋgu'b gi 'peŋkuman bampa/ ma Dawuu'd mo. Hisekiya piki mii e mo eya risa ṯu'c piti i'baar mo be. 31 Hili/, eya ris mii gi itapa gi pam Baabil kun hashu mmodoṯ a'di aris gwondot gwansan mo kun mishkina a'di mo, goma ris jamas gi miimer mo kun miikunu ki me'd gi Tapa mo eya 'cesh mo tani, Arumgimis dhalki a'di gom is piti mo, mmopal a'di mo, dhali mmomisha ris to 'baar mo kun 'kon eya dum piti mo be.

Mowu ma Hisekiya mo

32 Haali/ me'da ris ton tiya isi gwo goma Hisekiya mo tani, nyakka ris miim piti gi gwo jin gamu me'd kun ta ku ma isiŋ gana/ mo tani, mina /e par e ki uni 'kwarkunu mo e gwo jin 'ceenu ma mancˌi gwon dhamo/ ka Ishaya jin ta ya/ ma Amos mo eya warka/ gi imalik gi pa Yahuuda/ mo dhali pa Israyiil mo tani. 33 Hisekiya ishki e nyakki idhan com mo, dhali uni ki kan a'di mo eya gagamis ma ris moŋ'kupa je ma ris iwak ma Dawuu'd mo. Dhala ris 'kwani Yahuuda/ 'baar mo dhala ris uni kun 'kokin e pa Urushaliim mo takki a'di mo e mo wum piti mo. Manassa jin ta ya/m piti taki'da malik mo i embul piti mo be.

Gwo Ma Risa Cim Su/ 33

Manassa jiki'da ji e pa Yahuuda/

1 Manassa a'di taki'd ki yili 'kume'd 'ce'dka su/ mo jin telkina a'di monyjiya ji 'pen mo; a'di ji'da ji yili iss su/ 'ce'dka 'kume'd 'ce'dka mudhe'd mo e pa Urushaliim mo be. 2 A'di miiki tonthus i jis/e gi Tapa mo, me'da ris mii shigga/ ma ris kal gi mony'cesh mo uni kun urkina Tapa ka pije/ mo peni bwambori 'kwani ma Israyiil mo. 3 Haali/ a'di nyaŋki'da ris mo kun 'ko isi mis mo kun 'ce'dkin ma babam piti ka

Hisek̲iya mo, dhali a'di nyaŋki'da risa gwat̲a/ mo goma risa rum ma Baal mo, a'di ki uk̲a risa kak̲ ma Ashira mo, dhali a'di ki luŋa ris to gi momisi 'baar mo dhali maŋ uni mo be. 4 Manassa nyaŋki'da risa gwat̲a/ e gu'b gi Tap̲a mo, jin k̲ankina Tap̲a gwo mo ki, "A'di di'd e pa Urushaliim mo ki gway pem midi di goma sule/ sule/ mo." 5 A'di nyaŋki'da risa gwat̲a/ goma risa cul gi momis i'baar mo eya balanya su/ gi gu'b gi Tap̲a mo. 6 E momba'da'd gi pa Ben Hinnom a'di rak̲ki iya/m piti iikin e mo o'd mo. A'di miiki mii ŋari/ mo, kun cuunu mo dhali a'di ki t̲ora ris jamas mo, dhali a'di ki dot̲a ris ŋari/ mo dhali wathi/ jin walki 'twa/ ki tonthus mo. Manassa miiki tonthus ki nyanye/ mo e jis/e gi Tap̲a mo, dhali a'di ki rak̲ a'di isa nyor mo. 7 A'di karki to jin uk̲a a'di k̲i me'd mo e gu'b ma Arumgimis mo. A'di ta gu'b jin walkin ma Arumgimisa Dawuu'd 'twa/ mo dhala Soliman jin ta ya/m piti mo; a'di ki o gwo mo ki, "A'di di'd e gu'b yansan mo dhali e pa Urushaliim mo, jin kwanykika mo 'pena risa wak̲ ma Israyiil i'baar mo, Aha/ mina kar gway piti goma sule/ sule/ mo be. 8 Aha/ mina diki joc̲ 'kwani ma Israyiil ka pije/ mo dok̲/e mo 'pena 'cesh jin karkika ki she/ gom idhan babam buni mo, wak̲ki/ uni mini dhuwa ris gwo 'baar mo kun k̲ankika uni mo, mmobat̲ha ris gwoŋk̲an mo, dhali aris gwo kun 'kwarkunu mo, dhala ris gwoŋk̲an kun c̲ikika eya Musa mo." 9 Manassa suski 'kwani Yahuuda/ dhali aris uni kun 'kokin e pa Urushaliim mo mmo mii tonthus ki nyanye/ mo 'pena ris kal gi mony'cesh mo kun 'ce'dkina Tapa sho'k mo nt̲wa/a/ gi 'kwani ma Israyiil mo be.

Manassa dok̲ki'd mo 'ko'di a'di ri'cki'da du is mo

10 Tap̲a walki 'twa/ nyak̲ka Manassa mo, dhali nyak̲ki 'kwanim piti mo, h̲ili uni 'koki dhu 'ce mo be. 11 Wakan Tap̲a k̲ali'da ris 'kwaninycan ma thuruk̲ ma malik̲ gi pa Suriya mo, un̲i kun suskina Manassa eya risa jindhir mo, mmodek̲ a'di mo ka risa k̲albash mo, dhali k̲al a'di mo bway pam Baabil mo be. 12 Ka Manassa diki'd e mii ma c̲is mo tani, a'di 'thoki Tap̲a mo, jin ta'da Arumgimis piti mo, dhali a'di ki kar is ki gwa'd kagahara ibwambora Arumgimis gi idhan com mo. 13 A'di 'thoki'd e a'di mo; dhali Arumgimis a'di cik̲ki gwo gi mon'thom piti mo, dhali Arumgimis cik̲ki tondot̲ piti mo jin karkina a'di is ki gwa'd mo dhali guyi a'di ka nyaŋ'ko'd mo bway pa Urushaliim

mo, jin ta mom piti mo. Yan'ko'da Manassa ki mish mo mo ki Tapa ta'da Arumgimis piti mo be.

14 'Ko'di mii yansan mo tani, Manassa nyaŋki'da dhana goŋ jin di'd ka pije/ 'kupki 'peŋkuman bampa/ ma Dawuu'd mo, ka bora luŋgu'b 'kupka 'ban gi pa Gihon mo, e momba'da'd mo, bway mo jin ciçu ki 'Twaŋkala campur Wa'c mo. A'di 'kamki mo ma gagamis gi pa Opel is ka goŋ mo dhali 'deka goŋ isi mis mo ki gaja gaja mo. A'di ki dhuwa ris 'kwaninycan ma thuruk mo kun 'bi'thkunu is mo eya ris 'Peŋkuman bampanycaaga/ gi pa Yahuuda/ 'baar mo be. 15 A'di kalki'da risa rum pinycona tiya is 'ko'd mo, dhala rum pinycon gi gu'b gi Tapa mo, dhala risa gwata/ kun ukkina a'di mo apo/ wosh gi gu'b gi Tapa mo dhali e pa Urushaliim mo, dhali ta'k uni ka pije/ 'peni 'peŋkuman bampa/ mo be. 16 A'di nyaŋki'da gwata/ gi Tapa dhali mii a'di arisa bas apo/ ki gwo jin gamu me'd mo ka ris to kun çinu ki mo jin 'boruwa 'bor bwa i is mo; dhali ka ris to kun çinu ki mo jin 'boruwa 'bor mii mo, a'di ki kana Yahuuda/ gwo mo mmomii to gom Tapa mo jin ta'da Arumgimis ma Israyiil mo be. 17 Hili ma, 'kwani naskina/ 'kon mmomiiya bas gom mo kun 'kokin isi mis mo, hili jasi gom Tapa mo, jin ta'da Arumgimis buni mo be.

Mowu ma Manassa mo

18 Dhali me'da ris to ma Manasan tiya mo tani, mon'thom piti bwaya Arumgimis piti mo, dhali gwo ma manhila hil jin walki 'twa/ i a'di ki gway ki Tapa mo, jin ta'da Arumgimis ma Israyiil mo tani, hili ma, uni 'kwarkunu mo e bwaman ma ris mii gi imalik gi pa Israyiil mo be. 19 Dhali e mii yansan mo tani gwo lolop gi mon'thom piti diki'd mo, dhali monyciк jin cikin ma Arumgimis gwo gi mon'thom piti mo, nyakki gwon thok piti kata mo. Dhali gwo lolop piti si'da/ goma ris miinthus piti 'baar mo dhala ris mii shiggam piti mo, dhala ris mom piti kun nyaŋkina a'di isi mis mo dhali dhuwa risa kak ma Ashira mo dhala risa rum kun uku ki me'd mo, ntwa/a/ ki a'di diki karki is piti ki gwa'd mo tani---uni 'kwarkunu mo eya risa warka/ gi Gwo lolop gi Imanjiya ji mo. 20 Wakana Manassa ishki 'ko'da 'cesh mo nyakki i dhan com mo, dhali uni kanki a'di mo e gu'b pitiŋ gana/ mo. Amuun, jin ta ya/m piti, taki'da malik mo i embul piti mo be.

Amuun jiki'da ji dhali wu mo
21 Amuun 'kona yili iss 'de/ i'ce'dka su/ mo ki a'di ṯelki mii 'pen mo mmojiya ji mo; a'di jiki'da ji gom yili su/ mo e pa Urushaliim mo. 22 A'di miiki tonthus ijis/e gi Tapa mo, me'd mii, jin miikina com, ka Manassa mo. Amuun miiki'da bas goma ris to 'baar mo kun uḳu ki me'd mo kun miikina com ka Manassa mo, dhali a'di ki luŋ uni mo be. 23 A'di diki kar is piti ki gwa'd mo ibwambori Tapa mo, me'd mii gi com ka Manassa mo. Hili ma, Amon miiki mii shigga/ ki nyanye/ mo dhali ki nyanye/ mo be. 24 Imanmiiya ṯu'c piti mii ki to shigga/ mo apo/ a'di mo dhali kar a'di mmo wu mo e gu'b pitiŋ gana/ mo be. 25 Hili 'kwani gi mony'cesh 'koshki uni gwansan i'baar mo kun miiki mii shigga/ apowa Maliḳ Amuun mo, dhali uni ki kara Josaya, jin ta ya/m piti, ka maliḳ mo i embul piti mo be.

Gwo Ma Risa Cim Su/ 34

Josaya Jiki'da Ji e pa Yahuuda/ mo
1 Josaya jiki'da ji ki 'kona yili pekwara mo jin ṯelkina a'di monyji 'pen mo; a'di jiki'da ji gom yili iss 'de/ i 'ce'dka 'kume'd i'ce'dka 'de/ e pa Urushaliim mo be. 2 A'di miiki mii ma ḳar/e e jis/e gi Tapa mo, dhali ya e bway jin yakin ma Dawuu'd jin ta'da dhan com mo, dhali diki ṯu'k ka 'bana bimporos walla ka 'bana binycam mo be. 3 Haali/ ki yila pekwaram piti jin jikina a'di aji mo, ki a'di diki'd ki dhuru'c naskina/ mo tani, a'di ṯelki mii 'pen mmoŋapa Arumgimis ma Dawuu'd mo, gi idhan com mo. Ki yil jin 'koni 'kume'd 'ce'dka su/ mo tani, a'di ṯelki mii 'pen mmodhelel pa Yahuuda/ mo dhali pa Urushaliim mo 'peni aris mo kun 'kokin isi mis mo, kun tana risa kaḳ ma Ashira mo, dhali aris to kun uḳu ki me'd mo dhali imanṯora ris toŋḳuthu'd kun uḳu ki me'd mo. 4 'Kwani 'ce'dkina risa gwaṯa/ gi iBaal bwa mo ibwambori a'di mo. A'di ki 'ciṯha risa 'ban ma gwaṯa/ kun duḳu a'bica jwahar mo kun 'kokin isi mis i'kupi uni mo. A'di ki 'ce'da risa kaḳ ma Ashira bwa mo dhala ris to kun uḳu ki me'd mo. A'di ki ṯi'kka risa rum kun uḳu 'peni toŋḳuthu'd ki bu'da 'cesh mo dhali ċeker bu'd bwa mo apowa ris 'ku jis jwa gi uni gwansan kun miiki uni abas mo. 5 A'di ki 'tha risa sima/ gi igasiis buni ki o'd mo apowa risa gwaṯam buni mo. Ki bway tur yansan mo tani, a'di ki dhelel pa Yahuuda/ mo dhali pa Urushaliim mo be.

6 A'di miiki miin 'de/ eya ris 'peŋkuman bampa/ ma Manassa mo, dhala Eparayiim mo, dhala Sime/on mo, ntaga Naptali mo, dhali ka ris mony'ce'd sho'k kun 'kamki uni mo be. 7 A'di ki 'ce'da risa gwata ka 'cesh mo, mmoyapa risa kak ma Ashira mo dhala ris jamas kun uku ki me'd mmowar ka dipuny mo, dhali 'ce'da 'ban ma risa gwata/ i'baar mo kun duku a'bica jwahar mo ki tur eya 'cesh gi pa Israyiil mo. Yan'ko'd a'di ki doku/ bway pa Urushaliim mo be.

Hilikiya gamki'da warka/ gi gwoŋkan mo

8 Ntwa/a/ ki yila 'kume'd i'ce'dka pekwara mo ki monyjim piti mo, 'ko'da Josaya dhelel ki'da 'cesh mo dhali gu'b gi mondhelela dhelel mo tani, a'di ki hasha Shapan ya/ ma Asaliya mo, Maasaya, jin ta'da manhil 'peŋkuman bampa/ mo, dhala Jowa ya/ ma Johas mo jin ta'da man'kwar to mo, mmothoson gu'b gi Tapa mo jin ta'da Arumgimis piti mo be. 9 Uni iikin bwaya Hilikiya mo, jin ta'da gasiis jin ca'd mo, dhali ciki a'di aguurush jin kalunu bway gu'b ma Arumgimis mo, ki 'kwani Lawi, kun ta imancora risa campur, uni 'kokin mmotul is mo 'peni 'kwani ma Manassa mo dhali pa Eparayim mo, dhali 'peni 'kwani ma Israyiil kun bockin mo, dhali 'peni pa Yahuuda/ i'baar mo dhali 'peni 'kwani ma Benjamin mo, dhali 'pena ris uni kun 'kokin e pa Urushaliim mo be. 10 Uni ki ciki 'kwani aguurush mo uni kun hilkina hil apowa tu'c gi gu'b gi mondhelela dhelel gi Tapa mo. 'Kwani gwansan ciki imanmiiya tu'c aguurush mo uni kun thoson ki to mo mmo dok gu'b gi mondhelela dhelel ka nyaŋ'ko'd mo be. 11 Uni ciki a'di gom imanpaa/ cwa mo dhali imannyaŋ gu'b mo mmoyol wosh kun pathu mo dhala ka'dum mo mmothosona ris to mo, dhali mmodhu toŋkuthu'da 'tiga/ goma ris to kun nyaŋu mo gi dhala imalik gi pa Yahuudan tiya bway mo mmo'ce'd sho'k mo be. 12 'Kwani miikina tu'c ki miiŋ kar/e mo. Dhali imanhila tu'c bunin tiya kun ta iJahath dhala Obadaya mo, kun tana ris 'kwani Lawi gi i ya/ ma Merari mo; dhala Sakkariya mo dhala Meshullam mo, 'peni iya/ gi 'kwani Kohath mo. 'Kwani Lawin tiya mo, 'peni uni 'baar mo kun mishkina ris to pi ki 'bore/ mo, uni 'dishki imanmiiya tu'c is mo mmoshu uni bway ka ji sho'k mo be. 13 Aris 'kwani Lawi gwansan kun taki imanhila hil gom uni gwansan kun kalkina ris to kun nyaŋu gu'b mo dhala ris 'kwani kun miikina tu'c e mon tiya mo. Dhali 'kwani Lawin tiya si'da/ 'kokin

mo kun ta iman'kwar to mo, dhali imanhila tu'c mo, dhali imanhila risa campur mo.

14 Ki uni kalina guurush ka pije/ mo jin kalkunu bway gu'b gi Tapa mo tani, Hilikiya jin ta'da gasiis gamki'da warka/ gi gwoŋkan gi Tapa jin ta a'di jin cikunu Musa mo. 15 Hilikiya ki owa Shapan jin ta'da man'kwar to gwo mo ki, "Aha/ gamkina warka/ gi gwoŋkan mo e gu'b gi Tapa mo." Hilikiya ki kala warka/ bwaya Shapan mo be. 16 Dhala Shapan ki kala warka/ bwaya malik mo, dhali torki a'di gwo si'da/ mo, mmo/o ki, "Imanmiiya tu'c pini miikina ris to 'baar mo kun kwanykina uni mo. 17 Uni kwa/kina guurush bwa mo kun 'kon e gu'b gi Tapa mo, dhali uni ki ciki a'di e me'd gi imanhila powa tu'c mo dhali 'kwani kun miina tu'c mo." 18 Dhala Shapan jin ta'da man'kwar to torki'da malik gwo mo ki, "Hilikiya jin ta'da gasiis ciki aha/ awarka/ mo." Yan'ko'da Shapan ki deŋka malik e mo be. 19 Ka malik cikki'da ris gwoŋkan mo tani, a'di dherki'da ris burrinyem piti bwa mo. 20 Amalik ki owa Hilikiya mo ki, Ahikam ya/ ma Shapan, dhala Abdon ya/ ma Micah mo ,dhala Shapan jin ta'da man'kwar to mo, dhala Asa/iya, jin ta'da manmiiya tu'c pitiŋ gana/ mo, oki gwo mo ki, 21 "Iku mo dhali dot bwa gi Tapa mo gom aha/ mo, dhali gom uni kun dhalunu e pa Israyiil mo dhali e pa Yahuuda/ mo, haali/ aris gwo ma warka/ kun gamkunu mo. Haali/ anyor a'di caaca mo, jin ta'da nyor gi Tapa jin gackunu apo/ ana mo. A'di caaca mo, haali/ idhan babam bana 'koki cika ris gwo ma warka/ yansan mo wakan me'd jin mina uni 'taki ha ris gwo kun 'kwarkunu e mo e a'di mo."

22 Wakana Hilikiya, dhali uni gwansan kun okin ma malik mo, iikin bwaya Hulda jin ta'da mancˌi gwon dhamo/ mo, jin ta asha Shallum ya/ ma Tokhath ya/ ma Hasra mo, jin ta'da man dhuwa ris burrinyen tur kun muthu 'twaŋkal gu'b mo (ayim diki'd e pa Urushaliim mo jin 'kon ma ta/ i su/ mo), dhali uni walki 'twa/ nyakka yim ki bway yase mo. 23 Ayim ki o uni gwo mo ki, "Yansan okina Tapa mo, jin ta'da Arumgimis ma Israyiil mo, mmo/o ki: Torki wathi/ gwo jin hashki /e i Aha/ ki, 24 ' Yansan okina Tapa mo ki: Hili ma, Aha/ mura kalki dhan mo isa nyor apo/ mo yansan mo dhali apowa ris moŋ'kom buni mo, dhala ris monyjee 'baar mo kun 'kwarkunu eya warka/ jin deŋkina uni e mo ibwambora malik gi pa Yahuuda/ mo be. 25 Yansan midi mii mo haali/ uni dhalki Aha/ 'pen mo mmoduka 'bica jwahar goma risa rum

p̄inycona tiya mo, dhali uni rukuny ki Aha/ ka nyor mo ka risa t̄u'c gi me'd buni 'baar mo. Wakan anyor pem minu gaca p̄o/ mo yansan mo, dhali a'di midi diki kar 'kup̄ mo.' 26 Hili goma malik̲ gi pa Yahuuda/ mo, jin hashki um mmodot̄ Tap̄a to jin mura a'di mii mo, gwo a'dahan jin mina umi o a'di mo ki, ' Tap̄a, jin ta'da Arumgimis ma Israyiil oki gwo yansan mo: Goma ris gwo kun cik̲kina um mo ki, 27 haali/ adum pini 'ka'da 'ka'd mo, dhali /e karki is ki gwa'd mo ibwambora Arumgimis mo me'd jin cik̲kina eya ris gwo ap̄o/ mo yansan mo dhali ap̄owa ris moŋ'kom buni mo, dhali haali/ /e karki is ki gwa'd mo ibwambori Aha/ mo dhali dhera ris burrinyem pini bwa mo dhali ko ibwambori Aha/ mo, Aha/ si'da/ cik̲kina /e kom pini mo---gwo yansan okina Tap̄a mo be--- 28 hili mo mo ma, Aha/ mina tul um is mo bway idhan cim̄ mo. Um mini mii gam me'd i jis jwam pini ki moŋk̲u'th is mo, dhali apinya em bum mini 'koki dok̲/e p̄ar mo isa nyor e mo jin miga/ k̲alku/ ap̄o/ mo yansan mo dhali eya ris moŋ'kom bum mo.'" 'Kwani k̲alki gwo yansan ka nyaŋ'ko'd bwaya malik̲ mo.

Josaya dok̲ki'd bway mo luŋa k̲ar/e mo

29 Yan'ko'da malik̲ hashki imanhashu bway mo dhali tuli imanshu bway gi pa Yahuuda/ dhali pa Urushaliim isi 'baar mo imont̄al 'de/ mo be. 30 Yan'ko'd amalik̲ ki ya bway gu'b gi Tap̄a mo, dhali 'kwani Yahuuda/ 'baar mo dhala ris uni kun 'kokin e pa Urushaliim mo, dhali igasiis mo, dhali 'kwani Lawin mo, dhali 'kwani 'baar mo, 'peni 'kwaninycan ntaga gwa'dga/ mo. A'di ki deŋa ris gwo ma warka/ e jin gamu me'd e bwany'cem buni mo aris Gwo kun gamu me'd e gu'b gi Tap̄a mo be. 31 Amalik̲ doshki'd e mom piti mo dhali kar gwo jin gamu me'd ibwambori Tap̄a mo, mmobat̄h Tap̄a isho'k mo, dhali mmodhuwa ris gwoŋk̲an piti mo, kun tana ris gwoŋk̲an mo, dhali aris gwoŋ'kwar piti mo, ka risa dum piti 'baar mo dhali ka k̲ashirim piti 'baar mo, mmoha ris gwoŋk̲an kun gamu me'd e mo kun 'kwarkunu eya warka/ yansan mo be. 32 A'di rak̲ki'da ris uni gwansani 'baar mo kun gamkunu e pa Urushaliim dhali 'kwani ma Benjamiin mo mmodosh igwoŋk̲an jin gamu me'd mo. Aris uni kun 'kokin e pa Urushaliim mo kun miiki mii kun ushu gwo ha e mo gom gwo ma Arumgimis jin gamu me'd mo, jin ta'da Arumgimis gi ibabam buni mo be. 33 Josaya k̲alki'da ris mii shigga/ 'baar mo kun miiki tonthus mo 'pena 'cesh jin

ta jigi 'kwani Israyiil mo. A'di rakki uni 'baar mo ka 'dete/ 'dete/ e pa Israyiil mo mmoluŋ Tapa mo, jin ta'da Arumgimis buni mo. Haali/ ka ris embul piti 'baar mo tani, uni 'koki tu'k mo 'peni Tapa mo, jin ta'da Arumgimis gi ibabam buni mo be.

Gwo Ma Risa Cim Su/ 35

Josaya karki mompe'kupanyolos mo

1 Josaya miiki moshwan to gi Mompe'kupanyolos gom Tapa mo e pa Urushaliim mo, dhali uni 'cithki ushi ka'bal 'kus mo ka cim jin 'koni 'kume'd i'ce'dka doŋgon mo ka ppe jin twa/a/ mo. 2 A'di ki dhu igasiis eya ris mom buni mo dhali woth uni mo eya tu'c gi gu'b gi Tapa mo be. 3 A'di oki 'kwani Lawi kun torki 'kwani ma Israyiil gwo 'baar mo dhali uni kun dhunu ki she/ mo gom Tapa mo ki, "Kari a sanduuk jin kogu mo e gu'b jin nyaŋkin ma Soliman ya/ ma Dawuu'd mo, jin ta'da malik gi pa Israyiil mo. Ki a'di midi diki ta tondiți'd i'kupa bim bum dok/e mo. Shwanesan luŋi Tapa Arumgimis bum mo, dhali miiyi atu'c mo gom 'kwani ma Israyiil piti mo. 4 Thosoni is bum nyakki i bas bum mo dhali ka risa non shem bum mo, mmobath mo ye'th sho'k ma Dawuu'd, jin ta'da malik gi pa Israyiil mo, dhali uni gwansan kun ta ku ma Soliman mo, jin ta ya/m piti mo be. 5 Doshi e mo jin kogu mo, buthi mom bum mo nyakka risa non shem bum e bwamana ris i bas bum mo kun ta ikam bum mo, dhali arisa wak gi 'kwani mo, dhali buthi aris mom bum nyakka risa non shem bum mo ibwaman ibas bum mo kun ta 'kwani Lawi mo. 6 'Cithi ushi ka'bal 'kus mo gom mo shwan to gi Mompe'kupanyolos mo, gom is bum mo, thosoni aris ushi ka'bal mo gom ikam bum mo, mmomii isi me'd gwoŋkan gi Tapa mo kun cikunu ki me'd ma Musa mo."

7 Josaya ciki'da ris ka'bal ka alipi iss 'de/ 'ce'dka 'kume'd mo dhali ushi ushan 'pena risa ŋul'kup ka'bal mo gom mo shwan to gi Mompe'kupanyolos kun miinu mo gom 'kwani 'baar mo kun 'kokin mo, dhali a'di si'da/---ki ciya aliipi kwara mo 'peni bip mo, aris to gwansani 'baar mo 'peni ku ma malika gana/ mo be. 8 Imanshu bway piti ciki to kun cinu ki me'd mo gom 'kwani mo, igasiis mo, dhali 'kwani Lawi mo. Dhala Hilikiya mo, dhala Sakkariya mo, dhala Ya/iil mo, dhala ris tapa kun can ki gu'b ma Arumgimis mo, ciki i gasiis to

kun c̱inu gom mompe'kup̱anyolos ka aliip̱i su/ ipeka isi kwara mo dhali bip̱ liip̱i kwara mo be. 9 AK̲onaniya si'da/, dhala Shemaya dhala Nat̲hana/iil mo, jin ta'da kam piti mo, dhala Hashabiya mo, Ya/iil mo, dhala Yosabad mo, kun tana ris tap̱a gi 'kwani Lawi mo, c̱iki to kun c̱inu ki me'd mo gom mompe'kup̱anyolos mo ka aliip̱i mudhe'd mo goma ris 'kwani Lawin mo dhali bip̱ ka iss 'kwanimpa ka iss 'de/ i'ce'dka issi mudhe'd ap̱o/ mo be.

10 Wakan at̲u'c thosonkunu mo, dhali igasiis doshkin ki mis eya ris mom buni mo, nyak̲ki 'kwani Lawi mo ka risa non shem buni mo, me'd jin k̲ankin ma malik̲ gwo mo be. 11 Uni ki 'cit̲h̲a ris ushi k̲a'bal mo gom mompe'kup̱anyolos mo, dhali igasiis ki k̲ukusa bas mo kun bu'thkina uni mo 'peni me'd gi 'kwani Lawi mo, dhali aris 'kwani Lawi p̱aa/kina ris k̲a'bal mo be. 12 Uni k̲alkina ris to kun c̱inu mmo'tha ki o'd mo, mmok̲wa/ki uni bwa bwaya risa non she/ gi i bas gi 'kwani mo, mmoc̱iki uni bway Tap̱a mo, me'd jin 'kwarkunu a'di eya Warka/ ma Musa mo. Uni miiki isi miin 'de/ gom bip̱ mo. 13 Uni ki 'thosa ris k̲a'bal gi mompe'kup̱anyolos ki o'd mo mmobat̲h̲a ris mo ye'th sho'k mo. Me'da ris shuma dhelelga/ mo kun c̱inu mo, uni ki shun mo eya risa nos mo, dhala ris toŋ'kul bwany caaga/ mo, dhala ris to kun cesu to mo, dhali uni ki k̲ala ris to 'baar mo ki jahanne/ gom 'kwani mo be. 14 'Ko'di uni thosonkina ris to kun c̱inu mmo'thaki o'd mo gom is buni mo dhali gom igasiis mo, haali/ igasiis, kun tana ris emen ma Haruun mo, 'kokin mmo'tu'd mo mo e to kun c̱inu mmo'tha ki o'd mo dhali to kun tana yin ka yin ntagi mombwam/eŋ gana/ mo, wakan 'kwani Lawi thoson ki to kun c̱inu gom is buni mo dhali gom igasiis mo, kun ta emen ma Haruun mo be. 15 Imanyuk̲ gway, kun tana ris emen ma Asaap̱ mo, uni 'kokin e mom buni mo, isi ki gwoŋk̲an ma Dawuu'd mo, dhala Asaap̱ mo, dhala Heman mo, dhala Jedut̲h̲un jin ta'da manmish mo ma malik̲ mo, dhali imanc̱or mo mo 'kokin eya campur mo. Uni mini 'koki dhala t̲u'c buni mo haali/ ikam buni kun tana ris 'kwani Lawi thoson ki is mo gom uni mo be.

16 Wakan, ki embul c̱aan mo tani at̲u'c gi Tap̱a k̲alkunu ka pije/ gom mo shwan to gi mompe'kup̱anyolos mo dhali mmoc̱i to kun c̱inu mmo'tha ki o'd ap̱owa gwat̲a/ gi Tap̱a mo, me'd jin k̲ankin ma Malik̲ Josaya gwo mo be. 17 'Kwani ma Israyiil kun 'kokin dhuki mompe'kup̱anyolos mo ka cim c̱aan mo, dhali yan'ko'd uni miiki maa

jin miikunu ki darga/ cumat mo goma cimi pesu/ mo be. 18 Mo shwan to gi Mompe'kupanyolosa kamu/ yisa miikunu wakansan yisa e pa Israyiil mo 'pena tee ma Samu/iil mo jin ta'da mancˍi gwon dhamo/ mo, walla 'kona imaliˍka tiya gi pa Israyiil ki mii mo me'd jin miikin ma Josaya mo, nyaˍkki igasiis mo, kun ta 'kwani Lawi mo, dhala ris 'kwani Yahuuda/ 'baar mo dhali 'kwani ma Israyiil mo kun 'kokin mo, dhali uni kun 'kokin mo e pa Urushaliim mo be. 19 Mompe'kupanyolos jin wakansan yisa miikunu e pa Israyiil 'peni yil ma Josaya mo jin jikina a'di aji mo jin 'koni 'kume'd 'ce'dka pekwara mo be.

Josaya wuki'd mo e mo/as mo

20 'Ko'da ris to gwansan, ka Josaya dhuki gu'b gi mondhelela dhelel ka baˍthˍ 'pen mo tani, Neˍko, jin ta'da malik gi pa Masir mo, yaki'd mmomii mo/as apo/ paŋ Karkamish e Yi'de/ Elpuraˍt mo, dhala Josaya yaki'd mmo as a'di nycine/ mo be. 21 Hila Neˍko hashki iman hashu bway a'di mo, mmo/o gwo mo ki, "Ata a'di imiga/ mii gom /e mo, maliˍk Yahuuda/ mo? Aha/ mina diki yayu/ apo/ /e shwane/ mo, hili apo/ gu'b jin miikika mo/as mo. Haali/ Arumgimis ˍkanki aha/ mmoyaku/ ki jahanne/ mo, wakan doˍku mo 'peni mo jin yakina /e mo 'pena Arumgimis mo, jin diki'd nyaˍkki aha/ mo, walla ki a'di diki 'ce'd /e sho'k mo." 22 Hili ma, a Josaya ushki'd mo mmoˍtu'k mo 'peni a'di mo. A'di ba'k ki is piti mo mmoŋapi as nyaˍkki a'di mo. A'di diki ciˍk gwo ma Neˍko jin yayi'd 'peni 'twa/ ma Arumgimis mo; wakan a'di yaki'd mmo/as mo e Momba'da'd gi pa Megiddo mo be. 23 Aman misha ththa shin shinki'da maliˍk Josaya mo, dhala maliˍk ki o imanmiiya ˍtu'c piti gwo mo ki, "Kali aha/ ka pije/ mo, haali/ aha/ tana jama/ ki jama/ kagahara mo." 24 Wakan imanmiiya ˍtuc piti ˍkalki a'di ka pije/ mo 'pena Arabiyya jin dira shuma rum jin ˍtwa/a/ mo, dhali kar a'di eya arabiyya jin 'kon ma po/ isu/ mo. Uni ki ˍkal a'di mo bway pa Urushaliim mo, ki a'di wuki'd mo. A'di kankunu mo eya ris moŋ'kupa je gi i dhan com mo. Aris 'kwani Yahuuda/ 'baar mo dhali 'kwani gi pa Urushaliim gwokin mo goma Josaya mo be. 25 Irimiya gwoki'd goma Josaya mo; dhala ris gwaˍthˍ dhala ris up yuˍkki gway ki moŋko mo goma Josaya ka cim yansan mo. Aris gway gwansan warkin ki jigi 'kwani Israyiil mo; hili ma, uni 'kwarkunu mo eya ris gway gi moŋko mo be. 26 Hili isi me'd ton tiya goma Josaya mo, dhala ris miim

'borgam piti mo kun miikunu mo ki mo jin hanu gwo e mo mmo'kwarkunu a'di mo e gwoŋkan gi Tapa mo be, 27 dhala ris miim piti mo, 'peni montel 'pen ntagi mo wun ma tu'c piti 'kup mo, uni 'kwarkunu mo eya warka/ gi imalik gi pa Yahuuda/ mo dhali pa Israyiil mo be.

Gwo Ma Risa Cim Su/ 36

Monyji ma Jeho/has mo

Yan'ko'd 'kwani kun cil ma 'cesh kalkina Yaho/has ya/ ma Josaya mo, dhali kar a'di ka malik mo i embul gi com mo e pa Urushaliim mo. 2 Jeho/has a'di 'kokina yili iss 'de/ i'ce'dka kwara mo ki a'di telki mii 'pen mmojiya ji mo, dhali a'di jiki'da ji goma ppe 'kupi kwara mo e pa Urushaliim mo be. 3 Amalik gi pa Masir kalki a'di ka pije/ mo 'peni pa Urushaliim mo, dhali tu'c a'di ki 'bi'th mmoci to jin cinu goma 'cesh mo ki mobar gi 'dolkon kush isi mudhe'd mo dhali mombar gi 'dolkona gana/ mo be. 4 Amalik gi pa Masir karki'da Jehoyakim, jin ta'da kam ma Jeho/has ka malik mo apo/ pa Yahuuda/ mo dhali pa Urushaliim mo (dhali aki gway ma Eliyakim e mo ka Jehoyakim mo). Yan'ko'd Neko ki kala Eliyakim jin ta'da kam ma Jeho/has mo dhali kali a'di bway pa Masir mo be.

Monyji ma Jeho/yakim mo

5 Jehoyakim taki'd ki yili iss 'de/ 'ce'dka mudhe'd mo ki a'di telki mii 'pen mo mmojiya ji mo, dhali a'di jiki'da ji gom yili 'kume'd 'ce'dka 'de/ mo e pa Urushaliim mo. A'di miiki tonthus i jis e gi Tapa jin ta'da Arumgimis piti mo be. 6 Yan'ko'da Nabukadnasiir, jin ta'da malik gi pam Baabil, 'koshki a'di mo dhali dek a'di ka jindhir mo mmosus a'di bway pam Baabil mo be. 7 Nabukadnasiir si'da/ kalki'da ris ton tiya mo bway gu'b gi Tapa mo bway pam Baabil mo, dhali dhu uni e gu'b ma malik piti e pam Baabil mo be. 8 Haali/ me'da ris ton tiya isi ki mii ma Jehoyakima tiya mo, kun tana ris mii nyo/ga/ kun miikina a'di mo, dhali kun gamkunu apo/ a'di mo tani, hili ma, uni 'kwarkunu eya warka/ gi i malik gi pa Yahuuda/ mo dhala malik gi pa Israyiil mo. Yan'ko'd Jehoyakim, jin ta ya/m piti, taki'da malik i embul piti mo be.

Monyji dhali mo jin jinuwa ji ma Jehoyashiin mo
9 Jehoyashiin taki'd ki yili iss 'kwanimpa ka doŋgon mo ki a'di ṯelki monyji 'pen mo; a'di jiki'da ji jasa ppe 'kuṗi kwara mo dhala cimi 'kume'd mo e pa Urushaliim mo. A'di miiki tonthus e jis e gi Taṗa mo be. 10 Ki embul yil mo tani, amaliḳ Nabuḳadnasiir hashki 'ḳwani mmoḳali a'di bway pam Baabil mo, nyaḳka ris toŋ'kul bwa 'peni gu'b gi Taṗa mo, dhali kara Sadiḳiya mo, jin ta wathim piti mo, jin taki'da maliḳ aṗo/ pa Yahuuda/ dhali pa Urushaliim mo.

Sadiḳiya jiki'da ji e pa Yahuuda/ mo
11 Sadiḳiya taki'd ki yili iss 'de/ i'ce'dka 'de/ mo ki a'di ṯelki mii 'pen mmojiya ji mo; a'di jiki'da ji gom yili 'kume'd i'ce'dka 'de/ mo e pa Urushaliim mo. 12 A'di miiki tonthus i jis e gi Taṗa Arumgimis piti mo. A'di diki kar is piti ki gwa'd ibwambora Irimiya mo jin ta'da manc̱i gwon dhamo/ mo, a'di jin oki gwo 'peni 'twa/ gi Taṗa mo. 13 Sadiḳiya si'da/ ushki gwo ha e mo aṗowa Maliḳ Nabuḳadnasiir mo, a'di jin miiki mom'bi'th mmothul me'da ṗo/ ki gway ma Arumgimis mo. Hila Sadiḳiya 'theḳ ki 'ba/ piti imis mo dhali 'bitha dum piti mo aṗo/ Taṗa mo, jin ta'da Arumgimis ma Israyiil mo mmodiki doḳ mo, 14 Ki nyanye/ mo tani, imanshu bway gi igasiis 'baar mo dhali 'kwani miiki dhan mii kun miinu kun daru ki moŋgam gwo is mo, dhali uni baṯhkina ris mii shi'kga kun miikin ma ris kal gi mony'cesh i sho'k mo. Uni ki nyo/ gu'b gi Taṗa mo jin dhelelelkina a'di mo e pa Urushaliim mo be.

Mombiṯ gi pa Urushaliim mo
15 Taṗa, jin ta'da Arumgimis gi idhan com mo, hashki gwo gom uni mo ki iman hash gwom piti mo, ka doḳ/e dhali ka doḳ/e mo, haali/ a'di taki'd gi bwa mo gom 'kwanim piti mo dhali aṗo/ mom piti mo jin dikina a'di mo be. 16 Hili uni miiki iman hashu ma Arumgimis ka maḳ mo, mmowaḳa ris gwom piti mo, dhali ṗe'th imanc̱i gwon dhamom piti mo, ntaga nyor gi Taṗa cuki mis mo aṗo/ 'kwanim piti mo, ntagi mowoṯha kamu/ yisa di'da gom a'di mo be.

17 Wakana Arumgimis ḳali'da nyor ṗo/ uni ka maliḳ gi 'kwani Ḳaldiyan mo, dhali 'kosh 'kwanin dhuru'c mo ki gandala turga e gu'b gi mondhelela dhelel mo, dhali diki taga duŋ kamu/ aṗo/ 'kwanin dhuru'c mo walla aṗowa ris nyaraŋ gana/ mo, walla aṗo/ 'kwanin dhan

mo walla apo/ 'kwani kun 'kan ma mur kush mo. Arumgimis ciki uni 'baar mo e me'd piti mo be. 18 Aris toŋ'kul bwa gi gu'b ma Arumgimis, kun can dhala gwa'dga/ mo, dhali aris to gi gu'b gi Tapa kun dhunu mo, dhala ris to ma malik kun dhunu mo dhala ris tapam piti mo---uni gwansani 'baar mo kalkina a'di bway pam Baabil mo be. 19 Uni ki ci'th gu'b ma Arumgimis mo, mmo'ce'da goŋ gi pa Urushaliim bwa mo, mmocitha ris gu'ba caagam piti 'baar mo, dhali 'ce'da ris toŋ'kul bwam 'borgam piti sho'k i'baar mo be. 20 Amalik kalki uni bway pam Baabil mo uni gwansan kun yekin mo 'peni gandala turga mo. Uni ki ta imanmiiya tu'c gom a'di mo dhali iya/m piti mo ntagi monyji gi 'peŋkuman bampa/ gi pa Persiya mo be. 21 Yansan miikunu mo mmo'baar gwo jin ona Tapa ki 'twa/ ma Irmiya mo, ntagi 'kwani mony'cesh 'borkina bwa mo gom mo si/is ma cim ma pesu/ mo. A'di hilki'da powa cim ma pesum piti mo goma cimi 'baar mo gi mony'ce'd sho'k piti ntagi yili iss 'de/ i'ce'dka issi karpa'c mo be.

Gwo ma Sayiruus mo

22 Shwane/ ki yil jin twa/a/ ma Sayiruus, jin ta'da malik gi pam Persiya mo, wakan ki gwo gi Tapa ki 'twa/ ma Irmiya minu kal ka pije/ mo tani, Tapa miiki mii ki shi/in goma Sayiruus, jin ta'da malik gi pa Persi mo, wakan ki a'di midi o gwo ki tur mo eya ris 'peŋkuman bampam piti mo, dhali dhu a'di eya ris gwoŋ'kwar si'da/ mo. A'di ki o gwo mo ki,

23 "Mii a'dansan mo jin miikin ma Sayiruus mo, jin ta'da malik gi pa Persi mo, oki gwo mo ki: Tapa, jin ta'da Arumgimis gi momis mo, ciki aha/ aris 'peŋkuman bampa/ gi mony'ceshi i 'baar mo. A'di tu'cki aha/ mmonyaŋ gu'b gom a'di mo e pa Urushaliim mo, jin diki'd e pa Yahuuda/ mo. A'di yin jin diki'd e bwamani um mo 'pena ris 'kwanim piti i'baar mo, mina Tapa jin ta'da Arumgimis, i di nyakki um mo. Dhalki a'di nyak ya ki um bway mony'cesh mo."

AWARKA/ GI GWOLOLOP

ESERA

Esera 1

Monyji Gi 'kwanim Pam Baabil Karki 'kup Mo

1 Ki yil jin ṯwa/a/ ma Sayirus, jin ta'da maliḵ gi pam P̱arsi mo tani,
Tapa 'baarki gwom piti mo ki gwo jin okin ma Irimiya mo. A'di ḵa/ ki
shi/in ma Sayirus is mo, dhali gwo ma Sayirus yaki'd ka pije/
mmo'baar 'peŋkuman bampam piti mo. To a'dansan jin 'kwarkunu mo
dhali jin walkunu mo:

2 "Sayirus, jin ta'da maliḵ gi pam P̱arsi, oki gwo mo ki: Tapa, jin ta'da
Arumgimis gi momis mo, c̱iki aha/ aris 'peŋkuman b̄ampa/ gi
mony'ceshi 'baar mo, dhali a'di kwanyki aha/ mmonyaŋki a'di gu'b mo
e pa Urushaliim gi pa Yahuuda/ mo be. 3 A'di yin jin diki'd 'peni
'kwanim piti mo tani (dhalka Arumgimis di'd nyakki a'di mo) e yam
piti bway pa Urushaliim mo, jin di'd e pa Yahuuda/ mo, dhali nyaŋ
gu'b gom Tapa, jin ta'da Arumgimis ma Israyiil mo, dhali Arumgimis
jin di'd e pa Ūrushaliim mo be. 4 'Kwani 'pena 'bana tiya gi 'peŋkuman
bampam piti kun ta kum piti kun 'kokin eya 'cesh c̱aan mo kun 'kokin
me'd 'kwani kun 'kon ka pije/ mo tani mini c̱iki uni 'dolkon kush mo
dhali 'dolkon gana/ mo, dhali nyaḵka ris to mo dhali to/e mo, me'd tom
'borga/ kun c̱inu 'peni bwa jin o'd mo gom gu'b ma Arumgimis e pa
Urushaliim mo."

5 Yan'ko'd aris 'kwaninycan 'peni 'twaŋkal gu'b ma waḵ gi idhan baba
ma Yahuuda/ dhala Benjamiin mo, kun ta igasiis mo dhali 'kwani Lawi
mo, dhali uni ka 'deṯe/ 'deṯe/ kun ṯu'ckina shi/in ma Arumgimis mmo/ii
mo dhali nyaŋ gu'b gi Tapa mo, a'di jin di'd e pa Urushaliim mo tani,
cuki mis mo be. 6 Uni gwansan kun 'kokin ka kul is i uni mo tani
woṯhkina ṯu'c buni mo ki 'dolkon kush mo dhali ki 'dolkon gana/ ka ris
to mo, dhali aris tom 'borga/ mo, dhali aris to/e mo, dhali aris to kun
ishkin mo, dhala ris to kun c̱inu 'peni bwa jin o'd mo be. 7 Sayirus jin
ta'da maliḵ gi pam P̱arsi si'da/ dhalki'da ris to bway mo kun ta ku gi
gu'b gi Tapa mo kun 'doyin ma Nabuḵadnasiir 'peni pa Urushaliim mo
dhali dhu ūni eya ris gu'b ma rum p̱inycon piti mo be. 8 Sayirus, jin
ta'da maliḵ gi pam P̱arsi, dhuki uni e me'd ma Miṯhredha'th mo jin
ta'da mandhu to mo, jin deŋki uni e mo goma Shashbassar, jin ta ya/
ma maliḵ gi pa Yahuuda/ mo be. 9 Aris mondeŋ em buni anahan mo:
Toŋ'kul bwan 'dolkon kushi iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd mo, dhali toŋ'kul

bwan 'dolkon kush ka aliipi 'de/ mo, dhali toŋ'kul bwan tiya i iss 'de/ i'ce'dka pendoŋgon mo be. 10 Aris toŋ'kul bwan 'dolkon 'koni iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd mo, dhali 'dolkon kush 'kona iss 'kwanimpa iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd apo/ mo, dhali toŋ kamu/ ta'da aliipi 'de/ jin markunu is mo be. 11 Aris toŋ'kul bwa 'peni 'dolkon gana/ dhali 'dolkon kush i'baar mo 'kona aliipi mudhe'd i'ce'dka iss 'kwanimpa iss 'de/ mo. Shashbassar 'doyi uni 'baar mo kun iikin 'peni pam Baabil bway pa Urushaliim mo be.

Esera 2

Aris 'kwani kun jinu dokkin bway pa Urushaliim mo

1 Uni gwansan ita 'kwani kun 'kokin e ushi pa mo uni kun dokkin 'peni mombu'th jin bu'thkin ma malik Nabukadnasiir uni mo, a'di jin suski uni bway pam Baabil mo, dhali 'kwani kun dokkin bway bampam buni ka 'dete/ 'dete/ bwaya ris 'peŋkuman bampam buni gi pa Urushaliim mo dhali pa Yahuuda/ mo be. 2 Uni iikin nyakka Sharababiil mo, dhala Jeshuwa mo, dhala Nimaya mo, dhala Seraya mo, dhala Relaya mo, dhala Mordigay mo, dhala Bilshan mo, dhala Mispar mo, dhala Bigawi mo, dhala Rehum mo, dhala Baana mo. Mondeŋ e gi 'kwaniŋ gwath ma Israyiil anansan mo be.

3 Emen ma Parosh: Ta'da aliipi su/, i'ce'dki issi mudhe'd i'ce'dka issi kwara i'ce'dka 'kume'd i'ce'dka su/ apo/ mo. 4 Emen ma Shapatiya: Ta'da issi karpa'c 'ce'dka issi kwara i'ce'dka 'kume'd i'ce'dka su/ mo. 5 Aris emen ma Ara: Ta'da iss 'kwanimpa iss 'de/ i'cedka issi 'kume'd i'ce'dka issi kwara i'ce'dka issi kwara i'ce'dka karpa'c apo/ mo. 6 Aris emen ma Pahath-Muwaa'b, ki tur bwaya Jeshuwa dhala Juwaa'b: Ta'da aliipi su/, i'ce'dka iss 'kwanimpa issi su/ i'ce'dka 'kume'd i'ce'di su/ apo/ mo. 7 Aris emen ma Ilam: Ta'da aliipi 'de/, i'ce'dka issi 'kume'd i'ce'dka iss su/ i'ce'di 'kume'd i'cedka doŋgon apo/ mo. 8 Aris emen ma Sattu: Ta'da iss 'kwanimpa issi su/ i'ce'dka issi su/ i'ce'dka mudhe'd apo/ mo. 9 Aris emen ma Sakkayi: Ta iss 'kwanimpa issi 'de/ i'ce'dka iss 'kwanimpa ikume'd 'ce'dka iss 'kwanimpa mudhe'd i'ce'dka issi kwara mo. 10 Aris emen ma Bani: Ta iss 'de/ i'ce'dka iss 'kwanimpa 'kume'd i'cedka iss su/ i'ce'di su/ apo/ mo. 11 Aris emen ma Bebay: Ta iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd i'ce'dka 'de/ i'ce'di 'kwara apo/ mo. 12 Aris emen ma

Asgad: Ta'da aliipi 'de/, i'ce'dka iss 'kwanimpa ka 'kume'd i'ce'dki iss 'de/, i'ce'dka su/ apo/ mo. 13 Aris emen ma Adonikam: Ta iss 'kwanimpa iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd i'ce'dka issi kwara, i'ce'dka pe'de/ apo/ mo. 14 Aris emen ma Bigawi: Ta'da aliipi su/, 'ce'dka iss su/ 'ce'dka 'kume'd i'ce'dka pe'de/ apo/ mo. 15 Aris emen ma Adin: Ta iss 'kwanimpa iss 'de/ i'ce'dka issi su/ i'ce'dka 'kume'd, i'ce'dka doŋgon apo/ mo. 16 'Kwaniŋ gwath ma Atar, ki tur bwaya Hesekiya: Ta issi doŋgon i'ce'dka 'kume'd i'ce'dka pekwara mo. 17 Aris emen ma Besayi: Ta iss 'kwanimpa ka karpa'c i'ce'dka 'kume'd i'ce'dka iss 'de/, i'ce'dka kwara apo/ mo. 18 Aris emen ma Jura: Ta iss 'kwanimpa issi mudhe'd, i'ce'dka 'kume'd 'ce'dka su/ mo. 19 'Kwani ma Hashum: Ta issi 'kume'd i'ce'dka 'de/, i'ce'dka kwara apo/ mo. 20 'Kwani ma Gibbar: Ta issi doŋgon i'ce'dka 'kume'd i'ce'dka mudhe'd apo/ mo. 21 'Kwanim Bethlaham: 'koni issi mudhe'd i'ce'dka iss 'de/ i'ce'dka kwara mo. 22 'Kwani ma Netopa: Ta iss su/ i'ce'dka 'kume'd i'ce'dka pe'de/ apo/ mo. 23 'Kwani ma Anatho'th: Ta'da issi mudhe'd i'ce'dka iss 'de/ i'ce'dka pekwara mo. 24 'Kwani ma Asmabe'th: Ta iss su/ i'ce'dka su/ mo. 25 'Kwani ma Kiriya'th Arim, dhala Kepira, dhala Beero'th: Ta iss 'kwanimpa iss 'de/ i'ce'dka iss 'kwanimpa ikarpa'c, i'ce'dka issi su/ apo/ mo. 26 'Kwani ma Rama dhala Geba: Ta iss 'kwanimpa iss 'de/ i'ce'dka iss 'kwanimpa i'kume'd i'ce'd ka iss 'de/, i'ce'dka 'de/ apo/ mo. 27 'Kwani ma Mikmash: Ta issi mudhe'd i'ce'dka iss 'de/ i'ce'dka su/ mo. 28 'Kwani ma Beth/iil dhala Ai: 'kona iss 'kwanimpa i'kume'd i'ce'dka iss 'de/, i'ce'dka kwara apo/ mo. 29 'Kwani ma Nebo: Ta iss su/ i'ce'dka 'kume'd i'ce'dka su/ mo. 30 'Kwani ma Magbish: Ta issi mudhe'd, i'ce'dka iss su/ i'ce'dka 'kume'd i'ce'di pe'de/ apo/ mo. 31 'Kwani ma Ilama tiya: Tal ma aliipi 'de/, i'ce'dka iss 'kwanimpa ka 'kume'd i'ce'dka iss su/ i'ce'dka 'kume'd i'ce'dka doŋgon mo. 32 'Kwani ma Harim: Ta 'kwanimpa ikarpa'c i'ce'dka iss 'de/ apo/ mo. 33 'Kwani ma Lod, Hadiid, dhala Ono: Ta iss 'kwanimpa ka iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd i'ce'dka iss 'de/, i'ce'dka mudhe'd apo/ mo. 34 'Kwani Ariiha/: Ta iss 'kwanimpa ka 'kume'd i'ce'dka i'ce'dka iss 'kwanimpa su/, i'ce'dka iss su/ i'ce'dka mudhe'd apo/ mo. 35 'Kwaniŋ gwath ma Sanaa: Ta'da aliipi kwara, i'ce'dka iss 'kwanimpa ka iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd i'ce'dka iss 'de/, i'ce'dka 'kume'd apo/ mo.

36 Igasiis: Kun ta emen ma Jedaya gi gu'b ma Jeshuwa mo: Tana iss 'kwanimpa ka issi su/ i'ce'dka mudhe'd i'ce'dka issi kwara, i'ce'dka 'kume'd i'ce'dka kwara apo/ mo. 37 Aris emen ma Immer: 'Kona aliipi 'de/, i'ce'dka iss su/ i'ce'dka 'kume'd i'ce'dka su/ mo. 38 Aris emen ma Pashur: Ta'da aliipi 'de/, i'ce'dka iss 'kwanimpa 'kume'd i'ce'dka iss su/ i'ce'dka pesu/ apo/ mo. 39 Aris emen ma Harim: Ta'da aliipi 'de/, i'ce'dka iss 'kwanimpa 'kume'd i'ce'dka pesu/ mo.

40 'Kwani Lawi: Kun tana ris emen ma Jeshuwa dhala Kadmi/iil, kun tana ris emen ma Hodagawiya: Ta issi kwara, i'ce'dka 'kume'd i'ce'dka doŋgon mo.

41 Aris imanyuk gway gi gu'b gi mondhelela dhelel, kun ta emen ma Asap: Ta iss 'kwanimpa issi mudhe'd, i'ce'dka pekwara mo.

42 Aris emen gi imançor 'twaŋkala goŋ mo: Kun ta emen ma Shallum mo, dhali emen ma Atar mo, dhali emen ma Talmun mo, dhali emen ma Akkub mo, dhala emen ma Hathith mo, dhali emen ma Shobayi tani: 'Ko iss 'kwanimpa imudhe'd i'ce'dka iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd i'cedi pendoŋgon ka kuluny mo be.

43 Uni gwansan kwanykunu mo mmomiiya tu'c e gu'b gi mondheleladhelel mo: Kun tana ris emen ma Siha mo, dhala Hasupa mo, dhalaTaba/hot mo, dhala 44 Keros, dhala Siyaha, dhala Padun, dhala 45 Lebana, dhala Hagabah, dhala Akkub, dhala 46 Hagab, dhala Shalmaya, dhala Hanaan mo. 47 Aris emen ma Giddel: Ta ii Gahar mo, dhala Re/aya mo, dhala 48 Rasin, dhala Nekoda, dhala Gassam, dhala 49 Ussa, dhala Pasaya, dhala Besayi, dhala 50 Asna, dhala Me/unim, dhala Nepusim mo. 51 Aris emen ma Bakbuk: Ta ii Hakupa, dhala Harhur, dhala 52 Baslu'th, dhala Mahida, dhala Harasha, dhala 53 Barkos, dhala Sisara, dhala Tama, dhala 54 Nasiya, dhala Hatipa mo.

55 Aris emen ma Solimaan kun tana manmiiya tu'c mo: Kun tana ris emen ma Sotayi, dhala Hassopere'th, dhala Peruda, dhala 56 Jaala, dhala Darkon, dhala Giddel, dhala 57 Shapataya, dhala Hattil, dhala Pokere'th-Hassebayam, dhala Ami mo. 58 Moŋgam me'd ma ris emen gwansan kun kwanykunu mo mmomiiya tu'c e gu'b gi mondhelela-dhelel mo dhala ris emen ma Solimaan kun ta imanmiiya tu'c 'kona iss

'kwanimpa karpa'c i'ce'dka peŋkwara i'ce'dka 'kume'd i'ce'dka su/ ki mondeŋ e mo be. 59 Uni gwansan kun dhalkina Tel Mela mo, dhala Tel Harasha mo, dhala Kerub mo, dhala Addun mo, dhala Immer---hili uni 'koki gam mii adu is mo mmotor miindhamo/ gi 'kwani ma Israyiil mo, 60 nyakki emen ma Delaya mo, dhala Tobiya, dhala Nekoda mo. Kun tana iss 'kwanimpa ka iss 'de/ i'ce'dka issi 'kume'd i'cedka issi su/ i'ce'dka 'kume'd i'ce'di su/ mo.

61 'Pena ris emen gi igasiis si'da/ mo: Kun tana ris emen ma Hobaya, dhala Hakkos, dhala Barsillayi (aja a'di mashki'da 'bom piti 'peni i'bwa/ ma Barsillayi gi pa Gil/aad mo dhali yukkunu ki gway buni mo). 62 Uni ŋapkina risa warka/ kun 'kwarkunu mo 'peni emen buni mo, hili 'koki gam uni mo, wakan uni 'cithkunu mo 'peni igasiis mo me'd 'kwani kun 'koki dhelel mo be. 63 Wakan aman ji bampa/ torki uni gwo mo ki uni mini 'koki 'ka 'peni to jin minuwa bas mo jin kogu mo ntaga gasiis jin ta'dga Urim dhala Thummim mini torki uni mo be.

64 Moŋgam me'd ma nonshe/ ka kuluny ta'da aliipi 'ss 'kwanimpa isu/ i'ce'dka su/ mo, i'ce'dka iss 'kwanimpa karpa'c i'ce'dka pekwara mo, 65 mmo'koki gam imanmiiya tu'c buni me'd mo dhala ris up buni kun mina tu'c e gu'b mo (uni gwansan 'kona aliipi pesu/, i'ce'dka iss 'kwanimpa karpa'c i'ce'dka iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd i'ce'dka pesu/ apo/ mo) dhali gwath buni dhali up buni kun ta imanyuk gway e gu'b gi mondheleladhelel mo 'koni(iss 'kwanimpa ka 'kume'd mo). 66 Aris shuma rum buni: Ta iss 'kwanimpa iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd i'ce'dka issi mudhe'd i'ce'dka 'kume'd 'ce'di pe'de/ mo. Aris bakal buni 'koni issi 'kume'd i'ce'dka iss su/ i'ce'dka mudhe'd mo be. 67 Aris kalman buni: 'Ko iss 'kwanimpa iss 'de/ i'ce'dka iss 'de/ i'ce'dka karpa'c mo. Aris thuluny buni: 'Kona aliipi pe'de/ peka iss 'kwanimpa iss 'de/ i'ce'dka iss 'kwanimpa ikarpa'c i'ce'di iss 'de/ mo be.

68 Ki uni iikin bway gu'b gi Tapa e pa Urushaliim mo tani, tapa jin ta'da manshu bway gom to gi shi/in ciki uni to jin cinu ki me'd mo mmonyaŋ gu'b ma Arumgimis mo, mmodoki montel 'pen piti ka nyaŋ'ko'd mo be. 69 Uni ci to isi me'd mii gi me'd buni mo 'peni to ma tu'c kun 'kon ki she/ mo: Kun tana aliipi issi kwara i'ce'dka 'de/, mo 'peni 'dolkon gana/ gi mombar mo, dhali usha kuluny 'dolkon kush ka aliipi mudhe'd mo, dhali burrinyen tur kun 'koni 'kupa'dupun gom

igasiis mo ta issi mudhe'd mo be. 70 Wakan igasiis dhali 'kwani Lawi, dhali 'kwani, dhali imanyuk̲ gway gi gu'b gi mondhelela dhelel dhali imanc̲ora risa campur mo, dhali uni gwansan kun kwanykunu mo mmomiiya t̲u'c e gu'b gi mondhelela dhelel kun tana ris 'peŋkuman bampam buni mo. Dhala ris 'kwani ma Israyiil i'baar mo 'kokin eya ris 'peŋkuman bampam buni mo be.

Esera 3

Mo jin luŋu dok̲unu ka nyaŋ'ko'd mo bway pa Urushaliim mo
1 A'di ta'da ppe ipesu/ 'ko'di mondok̲ ma ris emen ma Israyiil kun iiyina uni ka nyaŋ'ko'd mo bwaya ris 'peŋkuman bampam buni mo, ki 'kwani tulki isi mont̲al 'de/ mo me'd buŋgwar gi wathin 'de/ mo e pa Urushaliim mo be. 2 Jeshuwa jin ta ya/ ma Josadak̲ dhali ikam piti kun tana gasiis mo, dhala Sharubabiil jin ta ya/ ma Sha/alt̲i/iil mo, dhali ikam piti cuki mis mo dhali nyaŋa gwat̲a/ ma Arumgimis ma Israyiil mo mmoc̲i to jin c̲inu mmo'tha ki o'd mo me'd jin 'kwarkunu a'di e gwoŋk̲an ma Musa jin ta wathi/ ma Arumgimis mo be. 3 Yan'ko'd uni t̲elkina gwat̲a 'pen mo e mo jin doshkina a'di mo, haali/ moŋk̲o/ is diki'da p̲o/ uni mo gom 'kwani gi mony'cesh mo. Uni c̲iki to jin c̲inu mmo'tha ki o'd mo e Tap̲a ki mon'thamo/ mo dhali ki mom'pimpili/ mo be. 4 Uni si'da/ mishki Mompe'kup̲anyolos ma ris Gu'b burrinye/ mo me'd jin 'kwarkunu a'di mo dhali gom to kun c̲inu mmo'tha ki o'd mo 'ko'da cim mo isi me'd gwoŋk̲an mo, ka risa cim ka 'det̲e/ 'det̲e/ ka cim buni mo be. 5 Isi kan si'da/yi, acim jin c̲inu to mmo'tha ki o'd isa yempa/ diki'd mo, mmoc̲i to goma risa ppen this mo, dhali monyc̲i to gom mo shwan to gi Tap̲a jin thosonkunu 'baar mo ki dhelel dhelel mo, me'd to jin c̲inu 'peni bwa jin o'd 'pena ris uni 'baar mo kun c̲iki uni bway Tap̲a mo be. 6 Uni t̲elki mii 'pen mmoc̲i to jin c̲inu mmo'tha ki o'd mo gom Tap̲a mo ka cim jin t̲wa/a/ ma ppe 'kup̲i pesu/ mo, naskina/ mo ki gu'b gi mondhelela dhelel 'konu ki 'kawur mo be. 7 Wakan uni c̲iki 'dolkon kush mo gom imanmiiya t̲u'c wosh mo dhali imanp̲aa/ cwa mo, dhali uni c̲iki tont̲e/ mo, dhali tomp̲i mo, dhala yin mo gom 'kwani gi pa Seduun mo dhali pa Sur mo, wakan ki uni mini k̲ali cwa ma banya yis bway k̲umma/ yi'de/ 'peni pa Lubnan mo bway pa Yap̲p̲a mo, me'd jin k̲ankunu uni ka Sayirus mo, jin ta'da malik̲ gi pa P̲arsi mo.

Mondoku gi gu'b gi mondhelela dhele telki 'pen mo
8 Yan'ko'd ka ppe jin 'kon ma po/ isu/ gi yil jin 'kon ma po/ isu/ 'ko'di uni iiyin bway gu'b ma Arumgimis mo e pa Urushaliim mo tani, Sharubabiil ya/ ma Sha/alti/iil mo, Jeshuwa ya/ ma Josadak mo kun ta ikam, bunin tiya kun ta igasiis mo dhala ris 'kwani Lawi mo, dhali uni gwansan kun iiyin 'peni mo jin jinu uni mo ka nyaŋ'ko'd 'peni pa Urushaliim mo tani telkina tu'c 'pen mo. Uni kwanyki 'kwani Lawi mo kun takin ki yili iss 'de/ mo dhali kun cakin ki yil mo mmohila tu'c gi gu'b gi Tapa mo be. 9 Jeshuwa dhali iya/m piti dhali ikam piti mo, dhala ka'dma/iil dhali iya/m piti mo kun tana ris (emen ma Hodapiya mo), dhali iya/ ma Henadad dhali iya/m buni mo dhala ris ikam---buni 'baar mo kun ta 'kwani Lawi---gamki me'di montal 'de/ mo mmohil uni gwansan kun miikina tu'c e gu'b ma Arumgimis mo be. 10 Aris imannyaŋ gu'b telki gu'b gi mondhelela dhelel gi Tapa 'pen mo. Mii yansan ki dhal igasiis bway mmo dosh ka ris burrinyen tur buni mo nyakka risa poome/ ime'd mo, dhali 'kwani Lawi mo, kun ta iya/ ma Asap mo, mmomaŋ, Tapa mo ka risa sahan gurany 'per mo, ki me'd ma Dawuu'd mo, jin ta'da malik gi 'kwani ma Israyiil jin ciki gwoŋkan mo be. 11 Uni yukki gway gi mo maŋ mo dhali 'bor Tapa bwa i is mo, mmo/o ki, "A'di 'bora 'bor mo! Gom gwoŋ gam me'd piti ta'da kar/e mo gom 'kwani ma Israyiil mo mmo'ko goma sule/ sule/ mo." 'Kwani 'baar mo cuukin mo ki dhan cuuny caaga/ gi bwam 'boron mo mmomaŋ Tapa mo haali/ gu'b gi mondhelela dhelel telkunu 'peni mo be. 12 Haali/ igasiis ka ris mo, kun ta 'kwani Lawi mo, dhali aris 'kupan tapa mo, uni gwansan kun cakin mo dhali kun mishki gu'b itwa/a/ mo, ki gu'b yansan telkunu 'pen ibwambori jis em buni mo tani, uni gwokin ki nyanye/ mo. Hili 'kwani ka ris cuukin ki bwaŋ 'kunyga/ mo dhali ki bwam'boron mo dhali ki 'kusa 'borga/ mo be. 13 Me'd 'kup gwo mo tani, aris 'kwani 'koki nyith bwaŋ'kunyu'd mo dhali 'kus gi bwam'boron mo 'peni 'kus gi 'kwani kun gwokin mo, haali/ 'kwani gwokin ki dhan bwaŋ 'kunyga/ mo, dhali 'kus cikkunu mo 'pena dhana mo be.

Esera 4

Mmo 'koki nyaŋ gu'b gi mondhelela dhelel doḵ/e mo

1 I'dishesan aris 'kwaniŋ 'kuṗan ma Yahuuda/ dhala Benyjamin uni ta
'kwani kun iikin ka pije/ shwane/ mmo nyaŋ gu'b gi mondhelelela
dhelel gom Taṗa mo, jin ta'da Arumgimis ma Isaryiil mo tani. 2 Wakan
uni 'dishkina S̄harubabiil is mo dhala ris 'kuṗan ma ris idhan babam
buni mo kun tana ris emen mo tani. Uni oki uni gwo mo ki, "Dhalki
amannyaŋa gu'b nyaḵki um mo, me'd um mo tani, aman ŋaṗkina
Arumgimis bum mo dhali c̄i is bam ki a'di mo me'd yin ka risa cim ma
Esarhaddon mo, jin taki'da maliḵ gi pa Suriya mo, jin 'doyi aman bway
mo yansan mo". 3 Hila Sharubabiil, dhala Jeshuwa, dhala ris 'kwaniŋ
'kuṗan gi idhan babam buni ma ris emen buni oki gwo mo ki, "A'di
dik̄i ta um mo, hili ana mina mii nyaŋ gu'b ma Arumgimis bana mo,
ana ka jiŋ gana/ imina nyaŋ gu'b mo gom Taṗa mo, jin ta'da
Arumgimis ma Israyiil mo, me'd jin ḵankin ma maliḵ Sayirus gi pa
P̄arsi gwoŋḵan mo." 4 Wakan 'kwani kun cil ma 'cesh raḵkina ris me'd
gi 'kwani Yahuuda/ mmo'ka'da 'ka'd mo, uni dhukina ris 'kwani
Yahuuda/ mmoḵo/ mo nyaŋ mo be. 5 Uni si'da/ c̄iki to kun c̄inu
mmowana wan 'ba/ mo gom imanthoson gwo mo mmo'kosha ris bwaŋ
kulum buni 'kuṗ is mo. Uni miiki to yansan ka risa cim ma Sayirus mo
dhali ka tee jin j̄ikin ma Dayirus jin ta'da maliḵ gi pa P̄arsi aji mo be.

Mo nyaŋ jin nyaŋu doḵ/e mo aṗo/ pa Urushaliim mo

6 Yan'ko'd ki monṯel pen gi monyji jin jikin ma Saḵsis aji mo tani uni
'kwarki gwo shigga/ aṗowa ris 'kwani kun 'kokin mo e pa Yahuuda/
mo dhali pa Urushaliim mo be. 7 Ka risa tee ma Arṯhashashar ka
Bishlam, dhala Maṯhatha, dhala Tabeel, dhali imugum piti 'kwarki to
bwaya maliḵ Arṯhashashar gi pa P̄arsi mo tani, Awarka/ 'kwarkunu ki
'twaŋ 'kwani Aramiya mo dhali luḵ mo. 8 Rahum jin ta wathiny ca'd
dhala Shimshayi jin ta'da man'kwar to mo 'kwarki to yansan mo goma
maliḵ Arṯhashashar gom pa Urushaliim mo be.

9 Yan'ko'da Rahum jin ta wathinyca'd mo, dhala Shimshayi jin ta'da
man'kwar to mo dhali imugum bunin tiya mo, kun ta imandwall gwo
mo dhala ris itaṗan tiya mo e imanhila ṯu'c gi bampa/ mo, kun ta 'kwani
P̄arsi mo, 'kwani gwaṯh 'peni pa Uruḵ mo dhali pam Baabil mo, dhali

'kwani 'peni pa Susa kun (ta ii Elamites mo)---uni 'kwarkina warka/ mo, 10 dhali uni 'kokunu mo mmogam me'd mo nyakki uni kun cakin mo dhali dhan 'kwaninycan ma Ashurbanipal kun iikin ka pije/ mo dhali kun miikunu ki mom'bi'th mmo'ko e pa Saamira mo, nyakka ris unin tiya kun 'kokini mo jin kara wor 'kup mo be.

11 Jamas ma warka/ a'dansan jin hashkina uni bway a'di mo: "Goma malik Arthashashar mo, awarka/ yan 'peni uni kun ta imanmiiya tu'c pini mo, 'kwani gwath gi ushi bampa/ kun 'koni mo wu 'kup gi wor mo, uni 'kwarki to yansan mo:

12 Dhalka malik mishi'd ka ris 'kwani Yahuuda/ kun iikin 'peni /e iiyin apo/ ana mo e pa Urushaliim mo mmonyaŋ 'peŋkuman bampa/ jin ushkina uni e mo. Uni 'baarkina risa gaŋgara/ mo dhali thosona ris montel 'pen piti mo be. 13 'Dishesan dhalka malik mish gwo yansan 'ban mo wakki/ 'peŋkuman bampa/ yansan nyaŋu mo dhali wakka gaŋgara/ 'baara'd mo tani, uni minu 'koki ci, ushi ton tiya kun cinu ki me'd mo, walla ris sheŋ'kup mo, dhali to yansan midi 'kosh imandhu to ma malik is ka nyor mo be. 14 Ka jiŋ gana/ haali/ aman shwakina 'doŋkoro/ gi dhan gu'ba caaga/ mo, a'di diki ta mon'the is mo mmopar mo kun 'konu ki dhu is ki gwa'd e mo goma malik mo. Hili gom mii yansan kansan mo tani aman hashkina to yansan mo mmoka malik gwo e mo 15 mmoŋap to kun 'kwarkunu eya risa warka/ gi ibabam bum mo dhali mmoda/ar ki 'peŋkuman bampa/ kun ushi gwo ha e aniihe/ kun mini rak imalik isa nyor mo dhali bampa/ mo. Uni rakki mii shigga/ mo gom imalik mo dhala ris bampa/ mo. A'di ta mo jin di'da galany gi mo jin ushu gwo ha e mo 'pena dhamo/. Haali/ gom 'pemen yansan mo tani 'peŋkuman bampa/ i'ce'dkunu sho'k mo be. 16 Aman kakina malik gwo 'kupi e mo ki wakki/ 'peŋkuman bampa/ yansan dhala goŋ 'kokunu mmonyaŋ mo tani, yan'ko'd toŋ kamu/ midi diki boc mo gom um e ushi Bampa/ kun 'kon e mo jin kara wor 'kup mo."

17 Wakana malik hashki gwo mo mmothokka Rahum jin ta wathinyca'd gwo mo dhala Shimshayi jin ta'da man'kwar to mo dhali imugum buni mo e pa Saamira mo dhali unin tiya e Bampa/ kun 'kon e mo jin wuna Wor 'kup mo ki: "Dhalki moŋku'th is di'd e um mo. 18 Awarka/ jin hashkina um aha/ mo tani diki'd eya tente/ mo dhali

kayaa/ gwo 'kupi e mo be. 19 Wakan aha/ hashkina gwoŋk̲an jin c̲inu mo, dhali uni ki ŋap̲a ŋap̲ mo dhali gam ki 'peŋkuman bampa/ yansan 'pena dhamo/ cuuki mis ap̲owa ris imalik̲ mo, dhali mo jin ushu gwo e dhali mo/as miikunu e a'di mo be. 20 Malik̲a 'bi'thga/ a'di jiki'da ji ap̲o/ pa Urushaliim mo dhali taki'd gi mom'bi'th ap̲owa ris to 'baar mo e bampa/ kun 'kon e mo wu 'kup gi Wor mo. Aris to kun c̲inu, arisa t̲u'c mo, dhala ris sheŋ 'kup̲ kun c̲inu gom uni mo be. 21 I'dishesan, kari gwoŋk̲an jin c̲inu gom 'kwani gwansan mo mmodosh mo dhali 'koki nyaŋ 'peŋkuman bampa/ yansan mo ntagi aha/ mina kar gwoŋk̲an mo be. 22 Miiyi ki 'bore/ mo dhalku ki ush gwo yan e mo. Ata a'di dhala /e mii shigga/ yansan bway mmoca mo dhali rak̲a ris to ma malik̲ shi/ is kan mo?"

23 Ki gwoŋk̲an jin c̲in ma Malik̲ Art̲hashashar deŋkunu e mo ibwambora Rahum mo, dhala Shimshayi jin ta'da man'kwar to mo, dhali imugum buni mo tani, uni iikin ka pije/ ki jahanne/ mo bway pa Urushaliim mo dhali miiya ris 'kwani Yahuuda/ ki mom'bi'th mo mmodosh gu'b nyaŋ mo be. 24 Wakana t̲u'c gi gu'b ma Arumgimis e pa Urushaliim doshki'd mo ntagi yil jin 'kon ma p̲o/ isu/ gi monyji ma Dariyus jin ta'da malik̲ gi pa P̲arsi mo be.

Esera 5

Mondok̲ jin dokunu gu'b gi mondhelela dhelel ka nyaŋ'ko'd mo

1 Yan'ko'da Heggay jin ta'da manc̲i gwon dhamo/ dhala Sak̲kariya jin ta'da manc̲i gwon dhamo/ mo, kun ta emen ma Iddo mo, t̲orki gwo ki gway ma Arumgimis ma Israyiil mo gom 'kwani Ibranayiin mo e pa Yahuuda/ mo dhali pa Urushaliim mo be. 2 Sharubabiil jin ta ya/ ma Sha/alt̲i/iil mo dhala Jeshuwa ya/ ma Josadak̲ cuki mis mo dhali t̲el mii 'pen mmo nyaŋ gu'b ma Arumgimis mo e pa Urushaliim mo nyak̲ki imanc̲i gwon dhamo/ mo kun wot̲hki uni mo be. 3 Yan'ko'da T̲att̲enayi jin ta'da manhil ushi Bampa/ mo kun 'kon e mo jin wuna Wor kup̲ mo tani, ta i Shat̲har-Bosenayi mo, dhali imugum piti mo iiyin mo dhali o uni gwo mo ki, "Aja a'di c̲iki um gwoŋk̲an jin c̲inu mo mmonyaŋ gu'b yansan mo dhali 'baara risa gaŋgara/ gwansan mo?" 4 Uni si'da/ ki dot̲ki gwo mo ki: "Gway gi 'kwaniŋ gwat̲h kun nyaŋki to yansan yuk̲ku ki ija mo?" 5 Hili e ma Arumgimis a'di diki'da p̲o/

imanshu 'kwani Yahuuda/ bway mo dhali 'kwaniŋ 'kup buni 'koki dosh uni mo. Uni corkin mo goma warka/ jin minu hashku mo bwaya Dariyus mo dhali gom gwoŋkan jin kanu mmodoku mo gom uni mo isi gwo gom to yansan mo be.

6 Yansan ta jamas ma warka/ ma Tattenayi mo, jin ta'da manhil ushi Bampa/ mo kun 'kon e mo jin daka Wor 'kup mo, dhala Shathar-Bosenayi mo dhali imugum piti mo e ushi bampa/ mo kun 'kon e yana gap mo, kun hashkina uni mo bwaya Dariyus mo jin ta'da malik mo be. 7 Uni hashki gwo, yansan mo jin 'kwarkunu mo bwaya Dariyus mo mmo/o ki, "Dhalki moŋku'th is pini 'baar mo di'd nyakki /e mo. 8 Dhalka malik mishi gwo 'ban mo ki aman iikina bway ushi bampa/ gi pa Yahuuda/ 'baar mo dhali bway gu'b ma Arumgimisa caaga/ mo. A'di nyankunu ki dhan wosha caaga/ mo dhala risa ka'dum dhukunu eya risa gangara mo. Atu'c yansan a'di 'kokunu mmomii mo dhali a'di cuukunu mis mo ki me'd buni mo be. 9 Aman dotkina imanshu bway mo ki, ' Aja ciki um gwoŋkan jin kanu mo mmonyaŋ gu'b yansan mo dhala risa gaŋgara/ gwansan mo?' 10 Aman si'da/ dotkina uni gway buni mo; mmorak uni mishu ki um mo; wakan gway gi 'kwaniŋ gwath kun ta 'kupan buni mo tani 'kwarkunu e 'kupi uni mo be.

11 Gom kan a'di thokkina uni ana gwo mo, mmo/o gwo mo ki, ' Aman tana imanmiiya tu'c gi a'di jin ta'da Arumgimis gi momis mo dhali jigi mony'cesh mo' dhali aman nyaŋkina gu'b yansan dok/e mo jin nyaŋkunu 'peni yil kun iikin mo ka dhana malika caaga/ gi pa Israyiil nyaŋki a'di mo dhali 'baar a'di mo be. 12 Wakan, ki idhan babam bam miikina Arumgimis gi momis ka nyor mo, a'di ciki uni e me'd ma malik Nabukadnasiir mo gi pam Baabil mo---kun ta 'kwani Kaldiyan mo, kun 'ce'dki gu'b yansan mo dhali sus 'kwani ka pije/ bway pam Baabil mo be. 13 Isi ciki/ mo, ki yil jin twa/a/ ka Sayirus jin ta'da malik gi pam Baabil mo tani, Sayirus ciki gwoŋkan jin kanu mo mmonyaŋ gu'b ma Arumgimis mo be. 14 Malik Sayirus si'da/ dokki 'dolkona gana/ mo dhala ris to kun ta 'dolkon kush mo kun ta ku gi gu'b ma Arumgimis mo jin 'doyin ma Nabukaanasiir mo 'peni gu'b gi mondhelela dhelel gi pa Urushaliim mo bway gu'b gi mondhelela dhelel gi pam Baabil mo. A'di ciki uni ki wathiŋ kamu/ jin yukkunu gway ka Shashbassar mo, jin kwanykina a'di ka manhil bampa/ mo be. 15 A'di ki o a'di gwo mo ki, "Kali to gwansan mo. Yayi dhali dhu uni

mo e gu'b gi mondhelela dhelel gi pa Urushaliim mo. Dhalki gu'b ma Arumgimis nyaŋu imun mo." 16 Yan'ko'da Shashbassar pu'dki'd mo dhali 'thi moŋka'b gom gu'b ma Arumgimis e pa Urushaliim mo, dhali a'di 'kokunu mmonyaŋ mo, 'hili a'di naskina/ diki 'baar mo.'

17 I'dishesan waḵki/ a'di 'boro'd e jis e ma maliḵ mo tani, mina a'di ŋap a'di eya risa warka/ jin 'kwaru aris gwondhamo/ e kuku nycine/ gi gu'b e pam Baabil mo waḵki/ gwoŋḵan jin cinu 'pena maliḵ Sayirus minu ci mo mmonyaŋ gu'b ma Arumgimis yansan mo e pa Urushaliim mo. Yan'ko'd dhalka maliḵ hashi gwo jin di a'di ibwa gom aman mo."

Esera 6

Gwoŋḵan ma Dariyuus mo

1 Wakana Maliḵ Dariyuus ciki gwoŋḵan mo, dhali uni ŋapkina nap mo e gu'b ma risa warka/ gi gwo lolop kun 'kwarkunu mo, e mo jin dhuna imandhu to uni mo, e pam Babiil imun mo be. 2 E dhan 'peŋkuman bampam 'bi'thga/ gi pa Ebaṯana e mo gi pa Mediyaa mo tani awarka/ ma yi'c 'kuc gamkunu mo, yansan ita gwo jin kanu e mo ki:

3 "E yil jin ṯwa/a ma Maliḵ Sayirus mo tani Sayirus kanki gwoŋḵan gom gu'b ma Arumgimis mo e pa Urushaliim mo ki: ' Dhalki gu'b nyaŋu doḵ/e mo me'd mo jin miinuwa bas nycine/ mo', dhalki moŋḵa'b piti ṯelu 'pen mo, dhalki montur piti ta gula ka iss 'kwanimpa ka issi kwara mo, dhali mombeem piti ipe'de/ mo, 4 Ka dhan ris wosha caaga/ ka baṯh'pen me'di kwara mo dhala ḵa'dum ka baṯh'pen me'di kwara mo, dhali dhalki sheŋ'kup minu mii ci gu'b ma maliḵ mo. 5 'Dishesan ḵali 'dolkona gana/ ka nyaŋ'ko'd mo dhali aris to kun ta 'dolkon kush mo kun ta ku gi gu'b ma Arumgimis mo, kun ḵalin ma Nabuḵadnasiir bway pam Baabil mo 'peni gu'b gi mondhelela dhelel gi pa Urushaliim dhali hash uni ka nyaŋ'ko'd mo bway gu'b gi mondhelela dhelel e pa Urushaliim mo. /E ki dhu uni e gu'b ma Arumgimis mo.'

6 Shwanesan Ṯatṯenayi, jin taki'da manhil ushi bampa/ kun 'kon 'Kupki Yi'de/ mo, Shaṯhar-Bosenayi, dhali imannyaḵ to miim pini kun 'kon 'Kupki Yi'de/ mo tani, dhukunu 'pentur mo be. 7 Dhalki mii ma ṯu'c gi gu'b ma Arumgimis yansan 'pen a'di 'de/ mo. Amanhil bampa

dhali imanshu bway gi 'kwani Yahuuda/ mini nyaŋ gu'b ma Arumgimis yan mo e mom piti mo be. 8 Aha/ kankina gwoŋk̲an mo ki um mini mii to yan goma ris imanshu bway gi 'kwani Yahuuda/ gwansan mo kun mini nyaŋ gu'b ma Arumgimis yan mo: Arisa guruush kun dhunu 'pena thulp̲a/ ma malik̲ gi 'kwani kun 'kon 'kup̲ki yan Yi'de/ mo minu miiya t̲u'c mmoc̲i 'kwani gwansan mo wakan ki uni mini 'koki dosha t̲u'c buni mo be. 9 Aris to kun ŋap̲u mo tani, 'peni usha morbip̲ mo---dhala risa mor k̲a'bal mo, walla aris k̲a'bal mo goma ris to kun c̲inu mmo'tha ki o'd mo goma Arumgimis gi momis mo, emen pos mo, dhala 'doŋkoro/ mo, dhali asu mo, walla yin isi me'd gwoŋk̲an gi igasiis mo e pa Urushaliim mo, c̲iki uni to gwansan isa yempa/ mo ki dargi mondosh mo. 10 Miiyi to yansan wakan ki uni mini 'doyi mom'bor mii kun minuwa bas goma Arumgimis gi momis mo dhali 'tho gom mondiki e ma malik̲ mo dhali iya/m piti mo be. 11 Aha/ kankina gwoŋk̲an mo ki uni ka 'det̲e/ 'det̲e/ kun mini 'koki gam gwoŋk̲an jin kanu yansan me'd mo, a k̲a'dum buni minu mii bu'k mo 'peni gu'b piti mo dhali a'di minu mii su'k ki a'di mo. Gu'b piti ka jiŋ gana/ minu mii war ki monyo/o'd jin su'kki'd mo gom miim buni mo be. 12 Dhalka Arumgimis jin karki gway piti mmodi imun mo ip̲i imalik̲ e mo walla 'kwani kun 'de'kki me'd ki mis mo mmo/ush gwoŋk̲an yansan ha e mo, walla mmo'ce'd gu'b ma Arumgimis yansan bwa mo e pa Urushaliim mo. Aha/, jin tana Dariyuus, k̲ankina gwoŋk̲an yansan mo ki, dhalki a'di miinu mo ki to jin thosonu mo!"

Gu'b gi mondhelela dhelel 'baarki'd mo dhali c̲ikunu ka Arumgimis mo

13 Yan'ko'd haali/ gwoŋk̲an jin k̲anu hashkin ma malik̲ Dariyuus mo tani, T̲att̲enayi, jin ta'da manhil ushi bampa/ kun 'kon 'Kup̲ ki yan Yi'de/ mo, Shat̲har-Bosenayi mo, dhali imannyak̲ka t̲u'c piti mii mo tani, miiki to 'baar mo kun k̲ankin ma Malik̲ Dariyuus mo be. 14 Wakan imanshu 'kwani Yahuuda/ bway nyaŋki to mo dhali gam mii adu is mo isi me'd jin t̲orkin ma Heggay jin ta'da manc̲i gwon dhamo/ mo dhala Sak̲kariya mo, kun ta emen ma Iddo mo. Uni 'baarkina ris monyaŋ mo isi me'd gwoŋk̲an ma Arumgimis ma Israyiil mo dhali ki gwoŋk̲an ma Sayiruus mo, Dariyuus, dhala Art̲hashashar jin ta'da malik̲ gi pa P̲arsi mo be. 15 Gu'b 'baarki'd mo 'koda cimi kwara ma

ppe mo, ki yil jin 'kon ma p̲o/ ipe'de/ jin jin ma Malik̲ Dariyuus aji mo be.

16 'Kwani ma Israyiil, dhali igasiis, dhali 'kwani Lawi, dhala ris 'kwanin tiya kun jikunu miiki mo shwan to gi embil jin c̲ikunu gu'b ma Arumgimis ki moŋ'kuny bwa mo be. 17 Uni c̲ina risa morbip̲ ka isi mudhe'd mo, dhala risa mor k̲a'bal ka issi mudhe'd mo, dhali aris k̲a'bal ka iss su/ mo gom mo jin c̲inu gu'b ka Arumgimis mo. Aris miya ka 'kume'd 'ce'dka su/ si'da/ c̲ikunu mo me'd to jin c̲inu gom miinthus mo goma ris 'kwani ma Israyiil i'baar mo, a'de/ goma wak̲ mo e pa Israyiil mo be. 18 Uni si'da/ kwanyki igasiis mo dhali 'kwani Lawi mo ki moŋk̲wa/ bwa mo goma t̲u'c ma Arumgimis e pa Urushaliim mo, me'd jin 'kwarkunu a'di eya warka/ ma Musa mo be.

Moshwan to gi mompe'kup̲anyolos mo

19 Wakan uni gwansan kun 'kokin e mombwaasho mo tani miiki mompe'kup̲anyolos mo ka cim jin 'koni 'kume'd i'ce'dka doŋgon ma ppe jin t̲wa/a/ mo be. 20 Igasiis dhali 'kwani Lawi dhelelki is buni 'baar mo, uni 'baar mo dhelela dhelel mo. Yan'ko'd uni ki 'cith to jin miinuwa bas gi mompe'kup̲anyolos mo gom uni gwansani 'baar mo kun 'kokin e mombwaasho mo, dhali si'da/ gom is buni mo be. 21 'Kwani ma Israyiil kun shwaki to gi mompe'kup̲anyolos jin ta shum mo tani ta uni kun dok̲kin mo 'peni mo ii ka pije/ mo dhali k̲wa/ is buni bwa mo 'peni mii ma ris kal gi mony'cesh mo kun 'koki dhelel mo dhali pal Tap̲a mo, jin taki'da Arumgimis ma Israyiil mo be. 22 Uni miiki mo shwan to gi Mompe'kup̲anyolos ki bwaŋ'kunyu'd ki maaŋk̲uthu'd jin minu ka darga cumat̲ mo goma cimi pesu/ mo, haali/ Tap̲a k̲ali uni bwaŋ'kunyga/ mo dhali ak̲a du ma malik̲ gi pa Ashshuur e mo mmo'bitha ris me'd buni mo eya t̲u'c gi gu'b piti mo, jin ta gu'b ma Arumgimis ma Israyiil mo be.

Esera 7

Mompu'd ma Esera mo

1 Shwanesan 'ko'di to yansan mo, ki embul jin jikin ma malik̲ Art̲hashashar gi pam P̲arsiya aji mo tani, Esera piyi'd 'peni pam Baabil mo. Esera idhan babam piti ki iSeraya mo, dhala Asariya mo, dhala

Hilkiya mo, dhala 2 Shallum, dhala Saduk, dhala Ahitub, dhala 3 Amariya, dhala Asariya, dhala Mariyut, dhala 4 Serahiya, dhala Ussi, dhala Bukki, dhala 5 Abishuwa, dhala Pinihaas, dhala Eli/aasar mo, jin ta ya/ ma Haruun jin ta dhana gasiisa caaga/ mo be. 6 Esera piyi'd 'peni pam Baabil mo dhali a'di taki'da man'kwar to mo e gwoŋkan ma Musa mo 'peni Tapa, jin ta'da Arumgimis ma Israyiil mo, jin ciki a'di mo. Amalik ciki a'di aris to 'baar mo kun dotkina a'di mo me'd yin mo ki me'd gi Tapa mo jin diki'd nyakki a'di mo be. 7 Aris emen ma Israyiila tiya dhali igasiis, 'kwani Lawi, i ris imanyuk gway e gu'b gi mondheleladhelel mo, imançora campur mo, dhali uni gwansan torkunu gwo mo mmomiiya tu'c e gu'b gi mondhelela dhelel si'da/ iikin mo bway pa Urushaliim ki yil jin 'koni pesu/ ma malik Arthashashar mo be. 8 A'di pu'dki'd e pa Urushaliim mo ka ppe jin 'kona 'kupi mudhe'd mo, jin ta yil ma malik kun 'koni pesu/ mo be. 9 A'di dhalki pam Baabil mo ka cim jin twa/a/ ma ppen twa/a/ mo. A'di jin taki'da cim jin twa/a/ ma ppe 'kupi mudhe'd mo jin pu'dkina a'di e pa Urushaliim mo, me'd yin ki me'da 'borga/ ma Arumgimis diki'di nyakki a'di mo be. 10 Esera a'di thosonki'da dum piti is mo mmodeŋ gwoŋkan gi Tapa e mo dhali mmokal a'di ka pije/ mo dhali tora ris gwondwall piti mo dhali aris gwoŋkan kun cinu e pa Israyiil mo be.

Awarka/ ma Arthashashar goma Esera

11 Yansan ta jamas ma warka/ jin cikin ma malik Arthashashara Esera mo jin ta'da gasiis mo, jin ta'da man'kwar to mo, kun ta gwoŋ'kwar ma ris gwoŋkan gi Tapa mo, dhali aris gwoŋkan piti gom 'kwani ma Israyiil mo be.

12 "Arthashashar jin taki'da malik gi imalik mo, goma Esera jin ta'da gasiis mo, jin ta'da man'kwar gwoŋkan ma Arumgimis gi momis mo:
13 Aha/ cikina gwoŋkan jin cinu ki 'kwani ma Israyiil ka 'dete/ 'dete/ e 'peŋkuman bampam pem mo---ki tur nyakki igasiis buni mo dhali 'kwani Lawi mo, kun ona bwa mmo ii bway pa Urushaliim ki mini ii nyakki um mo be. 14 Aha/, jin takina malik, dhali iman thoson gwom pem kun 'koni pesu/ mo, hashki umi 'baar mo ka pije/ mmodot gwo mo isi gwo gom pa Yahuuda/ mo dhali pa Urushaliim mo isi me'd gwoŋkan ma Arumgimis pini mo, a'di jin di'd e me'd pini mo be.

15 /E malik a'di imini kali 'dolkon kush mo dhali 'dolkon gana/ mo dhali imanthoson gwom piti mo kun 'kokin ki 'kus mo mmoci gwo ma Arumgimis ma Israyiil mo, uni kun 'kokin e pa Urushaliim mo be. 16 Ciyi 'dolkon kushi 'baar mo 'ba/ kany mo dhali 'dolkon gana/ mo kun gamkina um mo e ushi bampa/ gi pam Baabil mo, nyakka ris to kun cinu ki bwa kun on mo ki 'kwani dhali igasiis mini ci to ki bwa kun on gom gu'b ma Arumgimis e pa Urushaliim mo be. 17 Wakan miiyi aguurush yansan atuca po/ mo mmoyola morbipa 'borga/ mo, dhala risa morka'bal mo dhali aris ka'bal mo, dhali emen pos kun cinu mo dhala ris tompi kun cinu mo. Ciyi uni e 'kupa gwata/ mo jin di'd e gu'b ma Arumgimis pini mo e pa Urushaliim mo. 18 Miiyi a'di me'd 'dolkon kush mo dhali 'dolkon gana/ ki bway jin midi 'bor gom /e mo dhali ikam pini mo, mmo'bora Arumgimis pini bwa mo. 19 Dhuyi aris toŋ'kul bwa kun cikunu /e mo ibwambori a'di mo goma tu'c gi gu'b ma Arumgimis pini mo e pa Urushaliim mo. 20 Aris ton tiya kun ŋapu gom gu'b ma Arumgimis pini mo kun dotkina /e mo, kali sheŋ'kup buni mo 'peni imandhu to ma malik mo. 21 Aha/, jin tana malik arthashashar, cina gwoŋkan mo bway imandhu to i'baar mo e ushi Bampa/ mo kun 'kon e Yana gap Yi'de/ mo, ka ris to 'baar mo minu cika Esera jin ta'da gasiis mo, jin ta'da man'kwar gwoŋkan ma Arumgimis gi momis mo, ka ris to kun dota um mo minu ciku ki um mo be, 22 ntagi mombar gi 'dolkon kush ka issi mudhe'd mo, emen pos ka issi mudhe'd ki mombar mo, dhali ka issi mudhe'd gi mombar ma su mo, dhala yin ka isi mudhe'd gi mombar mo, a'doŋkoro/ si'da/ ki dargi mombar mo be. 23 Aris gwo kun iiyin 'peni gwonyci ma Arumgimis gi momis mo tani, miiyi a'di mo ki dargi mo mii mii mo gom gu'b piti mo. Gomatinta imin ma nyor piti yayu/ apo/ 'peŋkuman bampa/ ma malik mo dhali iya/m piti mo? 24 Aman torkina uni gwo mo ki mom'bitha kamu/ yisa/ di'da mmomii to kun cinu ki mom'bi'th mo walla to kun cinu mo walla guurush mo apo/ igasiis mo, dhali 'kwani Lawi mo, dhali iman yuk gway mo, dhali imancora campur mo, walla apo/ 'kwani kun kwanykunu mo goma tu'c ma Arumgimis gi gu'b gi mondhelela dhelel mo dhali imanmiiya tu'c gi gu'b ma Arumgimis yansan mo be. 25 Esera, me'd mo yuk jin cikin ma Arumgimis /e mo tani, /e mini dhuwa ris imandwall gwo mo dhali iman ji 'kwani mo mmodwalla ris 'kwani 'baar gwo mo e ushi Bampa/

mo kun 'kon e Yana gap Yi'de/ mo, dhali mmowoth uni 'baar mo kun mishina ris gwoŋkan ma Arumgimis pini 'ban mo. Dhali /E si'da/ mini tor uni gwansan kun 'koki mish gwoŋkan 'ban gwo mo. 26 Hili me'd a'di yin jin diki ha gwoŋkan ma Arumgimis pini e mo dhali gwoŋkan ma malik mo tani, dhalki a'di ki jahanne/ dwallu gwo mo---wall wu mo walla ur mo walla ŋapa ris tom piti mo walla ji mo be."

27 Mom'bor mii midi di gom Tapa, jin ta'da Arumgimis gi i babam bana mo, kun dhukina ris to gwansani 'baar mo eya du ma malik mo mmoci gu'b gi Tapa monyca mo e pa Urushaliim mo, 28 dhali jin marki gwo jin gamu me'd gi miiŋkar/e is mo gom aha/ ibwambora malik mo, dhali ibwambori imanthoson gwom piti mo, dhali ibwambora ris itapam piti kun takin gi mom'bi'th mo. Aha/ 'bi'thkina Tapa Arumgimis pem is mo, dhali aha/ tulkina 'kwani kun ta eŋ 'kwani is mo 'peni pa Israyiil mo mmo/ii nyakki aha/ mo be.

Esera 8

Aris kuŋ gu'b kun dokkin mo nyakka Esera mo

1 Uni gwansan ita imanshu bway gi idhan com ma ris kuŋ gu'b buni mo, dhali yansan ita miin dhamo/ gi uni gwansan kun iikin 'peni pam Baabil mo nyakki aha/ mo ki embul jin jin ma malik Arthashashar aji mo be. 2 'Pena ris emen gi iPinihaas mo, dhali Jershum mo. Dhali 'pena ris emen ma Ithamar mo, dhala Daniyal mo. Dhali 'pena ris emen ma Dawuu'd mo, dhala Hattush mo. 3 'Pena ris emen ma Shakaniya mo, a'di jin diki'd 'pena ris emen ma Parush mo, dhala Sakkariya mo, nyakki a'di mo tani aris 'kwaniŋ gwath 'koni issi mudhe'd i'ce'dka iss su/ i'ce'dka 'kume'd mo kun cikki gwo 'peni miin dhamom buni mo be. 4 'Pena ris emen ma Pahath-Mowaa'b mo, dhala Elihoniya ya/ ma Serahiya mo dhali nyakki a'di mo tani uni 'ko 'kwaniŋ gwathi isi 'kume'd mo be. 5 'Pena ris emen ma Sathu mo, ta i Ben Jahasiyal mo dhali nyakki a'di mo tani 'kwaniŋ gwath uni 'koni iss 'kwanimpa ka karpa'c 6 'Pena ris emen ma Adin mo tani, ta i Ebed ya/ ma Jenathan mo dhali nyakki a'di mo tani 'kwaniŋ gwath 'kon jasi iss su/ 'ce'dka 'kume'd mo. 7 'Pena ris emen ma Elam mo tani, ta i Jesha/iya ya/ ma Athaliya mo dhali nyakki a'di mo tani 'kwaniŋ gwath 'koni isi kwara 'ce'dka 'kume'd mo be. 8 'Pena ris emen ma Shipatiya mo tani, ta i

Sabadiya jin ta ya/ ma Maka/iil mo dhali nyakki a'di mo tani gwath 'koni isi doŋgon mo be. 9 'Pena ris emen ma Yuwa'b mo tani, ta i Obadiya ya/ ma Jahiil mo dhali nyakki a'di mo tani 'kwaniŋ gwath 'koni iss 'kwanimpa ka 'kume'd 'ce'dka 'kume'd 'ce'dka pekwara mo be. 10 'Pena ris emen ma Bani mo tani, ta i Shelomith ya/ ma Josipiya mo dhali nyakki a'di mo tani 'kwaniŋ gwath 'koni issi mudhe'd i'ce'dka issi kwara mo be. 11 'Pena ris emen ma Bebay mo tani, ta i Sakkariya ya/ ma Bebay mo dhali nyakki a'di mo tani 'kwaniŋ gwath 'koni iss 'de/ i'ce'dka pekwara mo be. 12 'Pena ris emen ma Asgad mo tani, ta i Johanan ya/ ma Ha'kkatan mo dhali nyakki a'di mo tani 'kwaniŋ gwath 'kon jasi issi mudhe'd 'ce'dka 'kume'd mo be. 13 Uni gwansan kun ta ris emen ma Adonikam kun iiyin i'ko'd mo tani. Gway buni anahansan mo: Elipelet, dhala Jeyu/el, dhala Shamayi mo dhali nyakki uni mo tani 'kwaniŋ gwath 'koni isi kwara mo be. 14 'Pena ris emen ma Bikkawi mo tani, ta i Athayi mo dhala Sakkur mo dhali nyakki a'di mo tani 'kwaniŋ gwath 'koni jasi issi kwara i'ce'dka 'kume'd mo be.

Aris imanmiiya tu'c gom gu'b gi mondhelela dhelel mo

15 Aha/ tulkina ris 'kwani is kun iikin mo e ari wor jin yaki'd 'kupki pa A/huu mo, dhali aman 'kokina imun usha cimi kwara mo. Aha/ 'cunycurkina 'kwani mo dhali igasiis mo, hili aha/ dina ki gam jamu/ 'de/ 'pena ris emen ma Lawi imun mo be. 16 Wakan aha/ hashkina gwo goma Eli/aasar mo, dhala Ari/iil mo, dhala Shemayi mo, dhala Elnathan mo, dhala Jarib mo, dhala Elnathan dhala Nethen mo, dhala Sakkariya mo, dhala Mashullam mo---uni kun ta imanshu bway mo, dhali goma Jo/i arib mo dhala Elnathan mo, uni kun ta imantora warka/ mo. 17 Dok/e mo tani aha/ hashkina uni mo bwaya Iddo mo, kun ta imanshu bway e pa Kasipiya mo. Aha/ hashkina gwo e 'twam buni mo mmo/owa Iddo mo dhala ris 'kwanim piti mo, kun ta imanmiiya tu'c gi gu'b gi mondheleladhelel mo kun 'kokin e pa Kasipiya mo, mmohashki aman imanmiiya tu'c gom gu'b ma Arumgimis mo be. 18 Wakan uni hashki aman ki me'd ma Arumgimisa 'borga/ mo ki wathi/ jin yuku gway ka Sherebiya mo, jin ta wathiŋ kar/e mo. A'di ta emen ma Mali ya/ ma Lawi mo jin ta ya/ ma Israyiil mo. A'di yayi'd nyakki iya/ kun 'koni 'kume'd i'ce'dka pekwara mo dhala ris ikam mo be. 19 Dhala Hashabiya yayi'd nyakki a'di mo. Imun

si'da/ Josaya mo, jin ta a'din 'de/ 'pena ris emen ma Merari mo, nyaḵki ikam piti mo dhali iya/m buni mo, kun 'ko 'kwaniŋ gwaṯhi iss 'de/ i'baar mo be. 20 'Peni uni gwansan kun kwanykunu mmomiiya ṯu'c e gu'b gi mondheleladhelel mo, uni kun kwanykin ma Dawuu'd dhali itaṗam piti mmoc̱iya ṯu'c goma ris 'kwani Lawi mo: 'Koni issi 'kume'd i'ce'dka iss 'de/ mo, kun kwanykunu ki gway buni ka 'deṯe/ 'deṯe/ mo.

Moŋga/ to dhali mon'tho gom mowoṯh mo

21 Yan'ko'd aha/ okina gwo mo gom moŋ ga/ to mo e ari Wor A/huu mo mmodhu is bana ki gwa'd mo ibwambora Arumgimis mo, mmoŋaṗ bwaya jisho'k 'peni a'di gom ana mo, kun ta ushi toŋ gwa'dgam bana mo, dhala ris to 'baar mo kun tana ana mo be. 22 Aha/ miikunu ki 'the is mo mmodoṯa maliḵ mo goma thuruḵ mo walla imanmer shuma rum aṗo/ mo mmowoṯh aman mo 'pena ris 'kwaniŋ 'kuṗ bam mo e bway mo, me'd yin mo tani aman okina maliḵ gwo mo ki, ' Me'd ma Arumgimis bana a'di diki'da ṗo/ uni 'baar mo kun ŋaṗki a'di ki miim 'borga/ mo, hili mom'bi'th piti dhali anyor piti diki'da ṗowa ris uni 'baar mo kun thiski a'di e mo.' 23 Wakan aman ga/kina to mo dhali ŋaṗa Arumgimis mo gom to yansan mo, dhali a'di ciḵki mon'thom bam mo be.

To jin c̱inu ki me'd mo gom gu'b gi mondheleladhelel mo

24 Yan'ko'd mo tani aha/ kwanykina 'kwani i'kume'd i'ce'dka su/ mo 'peni 'kwaninycan gi igasiis mo: Kun ta ii Sherebiya mo, dhala Hashabiya mo, dhali ikam buni kun 'koni 'kume'd mo be. 25 Aha/ barkina 'dolkon kush gom uni mo, dhali 'dolkon gana/ mo, dhala ris toŋ'kul bwa mo dhala ris to kun c̱inu gom gu'b ma Arumgimis mo ka maliḵ, dhali imanthoson gwom piti dhala ris taṗa mo, dhala ris 'kwani ma Israyiil i'baar mo kun c̱iki to kun c̱inu mo be. 26 Wakan aha/ barkina to e me'd buni ki sheŋ'kuṗ 'dolkon kush ka issi 'kwanimpa ka iss 'de/ i'ce'dka issi 'kume'd i'ce'dka issi su/ i'ce'dka 'kume'd mo, ki sheŋ'kuṗ ka issi mudhe'd ki toŋ'kul bwa mo kun ta 'dolkon kush mo, ka ris sheŋ'kuṗ 'dolkon gana/ ka issi mudhe'd mo, 27 aris toŋ'kul bwa kun ta 'dolkon gana/ kun 'koni iss 'de/ mo kun 'kokin imonṯal 'de/ mo tani barkunu ka aliipi 'de/ mo jin ta toŋḵuthu'd 'dolkon mo, dhali toŋ'kul bwan su/ kun ta gurany 'per mo kun ta yintho/ ki yintho/ mo me'd 'dolkon gana/ mo be. 28 Yan'ko'da aha/ ki o uni gwo mo ki, "Um

dhelelkin ki Tapa mo, dhala ris toŋ'kul bwa gwansan si'da/ mo, dhali 'dolkon kush dhali 'dolkon gana/ uni cikunu gom Tapa mo, jin ta'da Arumgimis gi idhan babam pini mo. 29 Hili apo/ uni mo dhali dhuyi uni mo ntagi um mini bar uni ibwambora ris 'kwaninycan gi igasiis mo, dhali 'kwani Lawi mo, dhala ris imanshu bway ma ris shan'tamo/ gi idhan baba ma Israyiil mo e pa Urushaliim mo eya ris bwaŋ gu'b ma Arumgimis mo." 30 Igasiis dhala ris 'kwani Lawi mo bu'thki mombar gi 'dolkon kush mo, dhali 'dolkon gana/ mo, dhala ris toŋ'kul bwa mo mmokal uni mo bway pa Urushaliim mo, bway gu'b ma Arumgimis bana mo be.

Mondok jin doku bway pa Urushaliim mo

31 Aman iikina ka pije/ 'peni Wor gi pa A/huu mo ka cim jin 'koni 'kume'd i'ce'dka su/ ma ppen twa/a/ mo mmo/ii bway pa Urushaliim mo. Me'd ma Arumgimis bana diki'da po/ aman mo, a'di wothki aman mo 'peni me'd gi 'kwaniŋ 'kup mo dhali uni kun ŋapkin mmo'kam aman e 'ko'dgwar bway tur mo be. 32 Wakan aman cickina bway pa Urushaliim mo dhali 'ko imun goma cimi kwara mo be. 33 Yan'ko'd ka cim jin 'koni doŋgon mo tani 'dolkon kush, dhali 'dolkon gana/, dhala ris toŋ'kul bwa uni barkunu mo e gu'b ma Arumgimis bana mo, ki me'd ma Maramo'th jin ta ya/ ma Uriya jin ta'da gasiis mo. Uni kun 'kokin nyakki a'di mo tani ta i Eli/aasar ya/ ma Pinihaas mo, dhala Josabad ya/ ma Jeshuwa mo, dhala Nadiya ya/ ma Binnuwi jin ta wathi/ Lawi mo be. 34 Mondeŋ e dhali mombar ma ris to uni gamkunu mo. Dhala ris mombari 'baar mo 'kwarkunu mo ka cim caan mo be.

35 A'din 'de/ jin yayi'd ka nyaŋ'ko'd mo 'peni monyji mo tani, ta 'kwani kun iikin ka pije/ mo, kun ciki to kun cinu mo goma Arumgimis ma Israyiil mo: Kun tana morbipi 'kume'd i'ce'dka su/ mo goma ris 'kwani ma Israyiili 'baar mo, a morka'bali issi doŋgon i'ce'dka 'kume'd i'ce'dka pe'de/ mo, dhala ris ka'bal ka issi kwara i'ce'dka 'kume'd i'ce'dka pesu/ mo, dhala ris gwathi mi i'kume'd i'ce'dka su/ mo me'd to kun cinu gom miinthus mo. Aris uni 'baar mo ta to kun cinu goma Arumgimis mo be. 36 Yan'ko'd uni ki ciya ris gwoŋkan ka malik mo bwaya ris 'kwani ma malika caaga/ mo dhali amanhil ushi bampa mo kun 'kon e Yana gap Yi'de/ mo, dhali uni wothki 'kwani mo dhali gu'b ma Arumgimis mo be.

Esera 9

Mmo mash ki 'kwani kun 'koki taga Arum mo

1 Ki to gwansan 'baarkin mo tani, aris gwanyjahaŋ 'kwani shorki aha/ is mo dhali o gwo mo ki, " 'Kwani ma Israyii kun ta igasiis, dhali 'kwani Lawin 'koki kwa/ is buni bwa mo 'peni 'kwani kun 'kon eya'cesh yan mo dhala ris mii shi/gam buni mo: 'Kwaniŋ K̲anaan mo, dhali 'kwani Hiththa mo, dhali 'kwani Parsi mo, dhali 'kwani Yaabus, dhali 'kwani Ammun mo, dhali 'kwani Mowaa'b mo, dhali 'kwani Masir mo, dhali 'Kwani Amuur mo be. 2 Haali/ uni k̲alki i'bwa/m buni dhali iya/m buni mo dhali 'kosh 'kwani kun k̲ogu e mo nyakki 'kwani kun 'kona 'cesh yan mo, dhali imanshubway mo dhali 'kwaniŋ gwanyjaha/ mo kun 'kokin ki dargi moŋ gam gwo is ntwa/a/ mo." 3 Ki aha/ cikkina gwo yansan mo tani, aha/ dherkina burrinyem pem bwa mo dhali adhan burrinyen tur mo dhali dira mur 'peni 'kup̲ pem mo dhala mur 'twa/ mo, dhali aha/ ki c̲a'ba 'cesh mo, dhali aha/ merkina is mo be. 4 Aris uni gwansani 'baar mo kun deekin mo goma ris gwo ma Arumgimis ma Israyiil gom mo jin daru ki moŋgam gwo is ma ris uni kun iikin ka pije/ imont̲al 'de/ mo bway aha/ mo ki aha/ dikina 'cesh ki mony'ce'd sho'k mo ntagi to jin c̲inu ki mom'pimpili/ mo be.

5 Hili ki mom'pimpili/ jin c̲inu to mo tani aha/ cukina mis mo 'peni mom pem jin c̲a'bkika/ ki mon'the is mo ka ris burrinyem pem kun dherki bwa mo dhali adhan burrinyen tur pem mo, dhali 'tuk̲ ki jiŋ 'kup̲a'dup̲un mo dhali c̲ekera ris me'd pem bwa mo bway Tap̲a jin ta'da Arumgimis pem mo be. 6 Aha/ okina gwo mo ki, "Arumgimis Pem mo, aha/ miikunu ki shi/ mo dhali ki mon'the is mo mmo'de'k jis/em pem 'kup̲ki /e mo, haali/ mii shiggam bam marki is ap̲o/ am mo, dhali montham miim bam caki'd ntagi momis mo be. 7 'P̄ena risa cim gi ibabam bam mo ntaga cim ga shwanesan mo tani aman 'kokina e montham miinycaaga/ mo. Eya ris mii shiggam bam mo, dhala ris imalik̲ bam mo, dhala ris igasiis bam mo uni c̲ikunu e me'd ma ris imalik gi mony'cesh mo, dhali e gandal jin ka'd ka 'ban su/ mo, dhali e monyji mo, dhali e imandil to mo dhala ris jis/e gi mon'the is mo, me'da cim ga shwanem bam mo be. 8 Naskina/ i'dishesan gom ari embula kut̲ga/ mo tani, mo mii mii 'peni Tap̲a jin ta'da Arumgimis bana yayi'd mmoye uni kun boc̲kin mo dhali c̲iki ana mowot̲h mo e

mom piti jin k̲ogu mo. Yansan ta'da Arumgimis bana mo jin c̲iki'da ris em bam mo jin mishu gwo 'ban mo dhali mmoc̲iki ana ari mo si/isa gwa'dga/ mo e miinyc̲iŋkinam bana mo be. 9 Haali/ aman takina aris c̲iŋkina/ mo tani, bahili Arumgimis bam diki this am e mo. Isi kan si'da/yi, a'di marki mii ma isiŋ gana/ gi gwo jin gamu me'd is mo gom am mo ibwambora malik gi pam Persiya mo. A'di c̲iki am mom'bi'th jin ta this ki this mo mmonyaŋ gu'b ma Arumgimis bam mo dhali cu mony'ce'd sho'k piti mo, dhali a'di c̲iki am agaŋgara/ gi moŋk̲u'th is mo e pa Yahuuda/ mo dhali pa Urushaliim mo be. 10 Hili i'dishesan mo tani, Arumgimis bam mo, dhali aman mina miiya tinta i'ko'di mii yansan mo? Ki aman thiskina ris gwoŋk̲an pini e mo, 11 aris gwonk̲an pini kun c̲ikina /e ka ris imanmiiya t̲u'c pini kun ta imanci gwon dhamo/ mo, ki /e oki gwo mo ki, ' A'cesh yansan jin cic̲kina um mmota jim bum mo tani a'di ta'da 'cesha nyo/ga/ mo. A'di 'tu'dkina 'kwani kun 'kona 'cesh yan mo ka ris mii nyo/gam buni mo. Uni 'tu'dki a'di mo 'peni montel 'pen mo ntaga 'bana kamu/ ki shi/ ina nyo/gam buni mo. 12 Wakan i'dishesan dhalku/ ki c̲i i'bwa/m bum ki iya/m buni mo, walla dhalku/ ki k̲al i'bwa/m buni gom iya/m bum mo, dhali dhalku/ ki k̲o'c e e moŋku'th is buni mo dhali miim 'boron buni mo, wakan ki um mini 'bitha 'bi'th mo dhali shwa miim 'boro'd ma 'cesh mo, wakan ki um mini rak̲ uc̲im bum mmotaga ris to mo goma cimi 'baar mo.' 13 Naskina/ mo i'ko'da ris mii gwansan mo kun iiyin ap̲o/ ana mo gom miim bana kun mina ana miinthus mo dhali adhan miinycaaga/ kun thamu mii mo---me'd yin ki /e jin tana Arumgimis bam mo, jin bu'thki aman ka nyaŋ'ko'd mo eya ris mii shi/gam bam kun 'koshki aman is ka nyor mo dhali dhal aman mo mmoye mo tani, 14 a/aman mina dok̲/e 'ce'da ris gwoŋk̲an pini mo dhali mii mii mash nyak̲ka ris 'kwani gwansan kun miiki mii shigga/ mo? Mina /e diki miiya nyor mo dhali 'ce'd aman sho'k mo wakan ki jaŋ kamu/ midi diki boc̲ mo, walla jaŋ kamu/ midi diki ye mo?

15 Tap̲a, jin ta'da Arumgimis ma Israyiil mo, /e a'di itakina k̲ar/e mo, haali/ aman boc̲kina mo me'd uni kun boc̲kin kun yekin mo ka cim yansan mo. Hili ma! Aman anansan ibwambori /e mo ki mii kun thama aman mo, haali/ jaŋ kamu/ yisa di'da jin midi dosh ibwambori /e mo gom mii yansan mo."

Esera 10

Mmoṯor miinthus gi mii mash jin diki ta ḵar/e mo

1 Me'd jin 'thokin ma Esera mo dhali ṯor miinthus piti mo tani, a'di gwoki'd mo dhali biṯ is piti a'cesh mo ibwambori gu'b ma Arumgimis mo. E dhan montul is gi 'kwani ma Israyiil mo, gwaṯh, dhali uṗ, dhali ushi uc̱i tulki is i a'di mo, haali/ 'kwani gwokin kagahara mo be. 2 Seḵaniya ya/ ma Jahil 'pena ris emen ma Elam oki'da Esera gwo mo ki, "Aman dara gi moŋgam gwo is mo goma Arumgimis bana mo dhali aman mashkina uṗ gi 'kwani kun 'kon ka pije/ mo 'pena ris 'kwani kun cil ma 'cesh mo. Hili e mii waḵ yansan mo tani, mii ma 'teŋkaṗe/ di'd naskina/ mo gom 'kwani ma Israyiil mo be. 3 Wakan shwane/ dhalki ana miina gwo jin gamu me'd mo nyaḵka Arumgimis bana mo mmohash uṗi 'baar ka pije/ mo dhali nyaḵka ris uc̱im buni mo isi me'd mo ye'th sho'k gi Taṗa mo dhali mo ye'th sho'k gi uni gwansan mo kun yaṗkunu ki sho'k ka ris gwoŋḵan ma Arumgimis bana mo, dhali dhalki a'di minu mo isi me'd gwoŋḵan mo. 4 Cuyi mis mo ma, haali/ to yansan gom /e mo mmoḵal mo, dhali aman 'kokina nyaḵki /e mo. 'Bithi ki 'bi'th mo dhali miiyi yansan mo."

5 Wakana Esera cuki mis mo dhali miiya ṯu'c gi gwanyjaḵa/ ma gasiis mo, dhali 'kwani Lawi mo, dhali 'kwani ma Israyiil i'baar mo mmo/o gwo is mo mmomii mii yansan mo. Wakan uni ḵalki monyjee shigga/ mo be. 6 Yan'ko'd Esera cuki'd 'peni bwambori gu'b ma Arumgimis mo dhali ya bway ushi bwaŋ gu'b ma Jehonhanan ya/ ma Elishib mo. A'di diki shwa tonṯeŋ kamu/ mo walla ṗi yi'de/ mo, ki a'di diki'd e moŋko mo isi gwo gom uni gwansan kun 'koki gam gwo is mo kun 'kokin e monyji mo be. 7 Wakan uni hashki gwo mo e pa Yahuuda/ mo dhali pa Urushaliim mo bway 'kwani 'baar mo kun doḵkin mo 'peni mo ii ka pije/ bway montul is e pa Urushaliim mo be. 8 Jaŋ kamu/ jin diki yayu/ ka cimi kwara mo isi me'd gwoŋḵan mo 'pena ris taṗa mo dhali imanshu bway mo tani---aris tom piti 'baar mo minu 'ce'd sho'k mo, dhali a'di ki is piti minu ḵal ka pije/ mo 'peni dhan montul is gi 'kwani mo kun iiyin ka nyaŋ'ko'd 'peni mo ii ka pije/ mo be.

9 Wakan gwaṯh gi pa Yahuuda/ 'baar mo dhala Benjamiin tulki is mo e pa Urushaliim mo ka cimi kwara mo. A'di jin taki'da ppe 'kuṗi pendoŋgon mo dhala cim jin 'koni iss 'de/ ma ppe mo. 'Kwani 'baar

mo 'kokin ki jiŋ 'kam mo ibwambori gu'b ma Arumgimis mo, mmodee mo gom to yansan mo dhali goma sho'k mo be. 10 Esera jin ta'da gasiis cuki mis mo dhali o gwo mo ki, "/E ki is pini i miiki mii shigga/ mo. Um 'kokin nyakki up kun 'kon ka pije/ mo wakan mmomar mii gi 'kwani Israyiil is mo kun thamkunu mii mo be. 11 Hili i'dishesan tori miinthus ki Tapa mo, jin ta'da Arumgimis gi i babam bum mo, dhali mii bwam piti mo. Kwa/i bwa mo 'peni 'kwani kun cil ma 'cesh mo dhali 'peni up kun 'kon ka pije/ mo." 12 Aris 'kwani gi montul is thokki gwo mo ki 'kusa caaga/ mo ki, "Aman mina mii isi me'd jin ona /e mo. 13 Haali/, 'kwani tana ris ka ris mo, dhali a'di ta mo jin he'th ma sho'k mo. Aman dara gi mom'bi'th mo mmodosha pije/ mo, dhali yisa ta jasa cimi 'de/ yisa walla cimi su/ ma tu'c mo, hili aman takina gi mo kun dhaŋu gwo mo e mii yansan mo be. 14 Wakan dhalka ris gwanyjaham bana bu'th embul montul isi 'baar mo. Dhalki uni 'baar mo eya ris 'peŋkuman bampa/ uni kun mashki up kun 'kon ka pije/ iiyin eya tente/ jin karu mo jin min ma ris imanshu bway gi 'peŋkuman bampa/ ikwany mo dhali imandwall gwo gi 'peŋkuman bampa/ mo ntaga nyor ma Arumgimis bana jin 'batha 'ba'th midi ya ka pije/ 'peni ana mo." 15 Jenathan ya/ ma Asa/iil dhala Jase/iya ya/ ma Takuwa ushki to yansan mo, dhala Meshallum dhala Shabbethay mo jin ta wathi/ Lawi jin wothki uni mo be.

16 Wakan 'kwani kun dokkin 'peni mo ii ka pije/ imiiki to yansan mo. Esera jin ta'da gasiis kwanyki---imanshu bway kun ta 'kwaniŋ gwath eya wak gi idhan com mo, dhali arisa wak gi idhan babam buni mo dhala ris gu'b gi idhan babam buni, i'baar mo ki gway buni mo, dhali uni 'cunycurki to mo ka cim jin twa/a/ ma ppe 'kupi 'kume'd mo be. 17 Ka cim jin twa/a/ ma ppe jin twa/a/ mo tani uni 'baarkin mo mmo'cunycur to mo nyakki 'kwaniŋ gwath kun 'kon nyakki up kun 'kon ka pije/ mo be.

Aris up kun darga rum kun luŋu dhukunu 'pen ka pije/ mo

18 I bwamana ris emen gi igasiis mo tani ta uni gwansan kun 'kokin nyakki up kun 'kon ka pije/ mo. Ibwamana risa wak ma Jeshuwa ya/ ma Josadak mo, dhali ikam piti kun ta ii Maasaya, Eli/aasar, Jarib, dhala Gedaliya mo. 19 Wakan uni telki mii 'pen mo mmohasha ris up buni ka pije/ mo. Me'd yin ki uni thamki mii mo, uni cikina morka'bal

mo 'pena ŋul'kup̲ mo gom miim buni kun thama uni mii mo be. 20 Ibwamana ris emen ma Immer mo tani: Ta ii Hanani dhala Sebadiya mo. 21 Ibwamana ris emen ma Harim mo tani: Ta ii Maasaya, dhala Iliyya, dhala Shemayi, dhala Ja/hil, dhala Ussiya mo. 22 Ibwamana ris emen ma P̲ashur mo tani: Ta ii Eliho/enayi, Maasaya, Ishma/iil, Nat̲hana/iil, Josabad, dhala Elasa mo. 23 Ibwamani 'kwani Lawi mo tani: Ta ii Josabad, dhala Shime, dhala K̲elaya---jin taki'da K̲elita mo, dhala P̲ehahiya, dhala Yahuuda/, dhala Eli/aasar mo. 24 I bwaman imanyuk̲ gway mo tani: Ta ii Eliashib mo. Ibwaman imanc̲ora campur mo tani: Ta ii Shallum, dhala T̲elem, dhala Uri mo. 25 I bwamani 'kwani Israyiila tiya mo---ibwamana ris emen ma P̲arosh mo tani: Ta ii Ramiya, dhala Issiya, dhala Malkija, dhala Mijamin, dhala Eli/aasar, dhala Malkija, dhala Benaya mo. 26 Ibwamana ris emen ma Elam mo tani: Ta ii Mat̲taniya, dhala Sak̲kariya, dhala Ja/hil, dhala Abdi, Jeremo'th, dhala Eliya mo. 27 Ibwamana ris emen ma Sathu mo tani: Ta ii Eliho/enayi, dhala Eliashib, dhala Mat̲taniya, dhala Jeremo'th, dhala Sabad, dhala Asisa mo. 28 Ibwamana ris emen ma Bebay mo tani: Ta ii Jehohanan, dhala Hananiya, dhala Sabbayi, dhala Athlayi mo. 29 Ibwamana ris emen ma Bani mo tani: Ta ii Meshallum, dhala Malluk̲, dhala Adaya, dhala Jashub, dhala She/al, dhala Jeremo'th mo. 30 I bwamana ris emen ma P̲ahath-Mowaa'b mo tani: Ta ii Adna, dhala K̲elal, dhala Benaya, dhala Maasaya, dhala Mat̲taniya, dhala Besalel, dhala Binnuyi, dhala Manassa mo. 31 Ibwamana ris emen ma Harim mo tani: Ta ii Eli/aasar, dhala Ishija, dhala Malkija, dhala Shemaya, dhala Shime/on, 32 Benjamin, dhala Malluk̲, dhala dhala Shemariya mo. 33 Ibwamana ris emen ma Hashum mo tani: Ta ii Mat̲tenayi, dhala Ma t̲ha t̲ha, dhala Sabad, dhala Elipelet̲, dhal Jeremayi, dhala Manassa, dhala Shimiya mo. 34 Ībwamana ris emen ma Bani mo tani: Ta ii Maaday, dhala Amram, Yo/iil, dhala 35 Benaya, dhala Bedeya, dhala K̲eluhi, dhala 36 Waniya, dhala Meremo'th, dhala Eli/ashib, dhala 37 Mat̲hh̲aniya, dhala Mat̲hh̲enayi, dhala Jaasu mo. 38 Ibwamana ris emen ma Binnuyi mo tani: Ta ii Shimeyi, dhala 39 Shelemiya, dhala Na t̲han, dhala Adaya, dhala 40 Maknadebay, dhala Shashayi, dhala Sharayi, dhala 41 Asarel, dhala Shelelmiya, dhala Shemariya, dhala 42 Shallum, dhalaAmariya, dhala Yusuup̲ mo. 43 Ibwamana ris emen ma Nebo mo

tani: Ta i Ja/iil, dhala Ma̱thi̱thiya, dhala Sabad, dhala Sebina, dhala Jaddayi, dhala Yo/iil, dhala Benaya mo. 44 Uni gwansani 'baar mo tani bu'thki u̱p gi 'kwani kun 'kon ka pije/ mo dhali ta gi u̱ci i unin tiya mo be.

AWARKA/ GI GWOLOLOP

NIMAYA

Nimaya 1

Nimaya 'thoki'd gom 'kwanim piti mo

1 Aris gwo ma Nimaya jin ta ya/ ma Hakaliya mo:
Shwanesan mii yan miiki'd ka ppe ma Kislep[a] mo, ki yila iss 'de/ 'ce'dka 'de/ mo, ki aha/ dikina e dhan gu'ba caga gi pa Susa mo, 2 Hanani jin ta a'din 'de/ gi ikam pem mo, dhali 'kwanin tiya 'peni pa Yahuuda/ iiyin mo, dhali aha/ dotkina uni mo gom 'kwani Yahuuda/ mo, uni kun bockin kun yekin mo, uni gwansan kun sokon 'peni monyji mo, dhali pa Urushaliim mo be. 3 Uni oki aha/ gwo mo ki, "Uni gwansan kun 'kokin e bampa/ ki monyji mo tani 'kokin e monto'c 'kus mo dhali e mo ma 'the is mo haala goŋ gi pa Urushaliim 'ce'dki bwa mo, dhala ris 'twaŋkal piti ci'thkunu ki o'd mo."

4 Me'd jin cikkika gwo gwansan ki jahanne/ mo tani, aha/ dikina 'cesh mo dhali ko mo, goma cim ka ris mo tani aha/ tikirkina di ki bwanditi'd mo dhali moŋga/ to mo dhali 'tho ibwambora Arumgimis gi momis mo be. 5 Yan'ko'd aha/ ki o gwo mo ki, gana, "Aha/ 'thokina /e mo, Tapa, Arumgimis gi momis mo, /e jin tana Arumgimis jin caaca mo dhali jin kogu mo, jin dhuki gwo kun gamu me'd mo dhali montel sho'k gi mo/en mo nyakki uni gwansan kun enki /e mo dhali kun dhukina ris gwoŋkan pini mo, 6 mina em pini diki ka'd mo dhali mina 'cem pini diki cik gwo mo wakan ki /e mini cik mon'tho ma manmiiya tu'c pini mo jin 'thokika 'dishesan ibwambori /e montee mo dhali ki mon'thiny mo gom 'kwani ma Israyiil kun ta iman miiki eya tu'c mo. Aha/ torkina ris miinthus gi 'kwani ma Israyiil mo, kun miikina aman apo/ /e mo. Aha/ dhali gu'b gi ibabam pem am miikina miinthus mo be. 7 Aman miikina mii kun minu tonthus apo/ /e mo, dhali aman 'kona ki dhuwa ris gwoŋkan mo, aris mo mii mii mo, dhala ris gwoŋkan kun kankina eya man miiya tu'c pini ka Musa mo be. 8 Bala kayi gwo 'kupi e jin okina eya manmiiya tu'c pini ka Musa mo, ' Wakki/ um miiki mii jin daru ki gwo jin gamu is mo tani, aha/ mina ceker um bwa mo ibwamana ris 'kwani mo, 9 hili wakki/ um tu'kkin bway aha/ mo dhali batha ris gwoŋkan pem mo dhali mii uni mo tani, wakan 'kwanim bum kun ceker bwa mo ibwaŋ'kwarany momis mo, aha/ mina tuli uni is

[aa]1:1 " Gway yan ta'da ppe pendoŋgon ki 'twaŋ 'kwani Ibranayiin mo"

'peni mun mo dhali 'doyi uni bway mo c̲aan mo jin kwanykika mmora̲k̲ gway pem kanu e mo.' 10 Shwanesan uni ta imanmiiya t̲u'c pini mo dhali 'kwanim pini mo, uni kun wankina /e 'ba/ mo ki mom'bitha cagam pini mo dhali ki me'da 'bi'thgam pini mo be. 11 Gana, aha/ 'thokina /e mo, Tapa̲ mo, mina 'cem pini cik̲ mon'tho gi iman miiya t̲u'c pini mo dhali gom mon'tho gi imanmiiya t̲u'c pini mo uni kun 'kunykina bwa mmo kar gway pini ki ca mo. Shwanesan c̲i imanmiiya t̲u'c pini mo jin yenu mo shwane/ mo, dhali c̲iki a'di mo mii mii ibwambori jis e gi wathi/ yan mo."

Aha/ miikina t̲u'c mo me'd wathi/ ma t̲u'c ma malik̲ mo be.

Nimaya 2

Nimaya hashkunu mo bway pa Yahuuda/ mo

1 Ka ppe jin t̲wa/a/ mo, ki yil jin 'koni iss 'de/ ma Art̲hashashar jin ta'da malik̲ mo tani, a'di kwanyki'da su mo, dhali aha/ k̲alkina su mo dhali c̲iku ka malik̲ mo. Aha/ dina ki war int̲wa/a/ mo ibwambori a'di mo. 2 Hila malik̲ ki o aha/ gwo mo ki, "Atinta nyunykina jis/em pini ki nyuny kan mo? /E dina jis/em pini ki wa ki wathi/ jin 'batha'd mo. Yansan midi mii ta bwa shi/i'd ga du mo." Yan'ko'd aha/ k̲o/kina is ki nyanye/ mo be. 3 Aha/ okina malik̲ gwo mo ki, "Min ma malik̲ idiki di goma sule/ sule/ mo! Ata a'di mina jis/em pemi diki di ki bwa shi/i'd mo? 'Peŋkuman bampa/, jin ta moŋ'kupa̲ je gi ibabam pem mo, jin ishkina uni ki mony'ce'd sho'k mo, dhala risa campur piti uni shwakina o'd mo." 4 Yan'ko'da malik̲ ki o aha/ gwo mo ki, "Ata a'di ŋapa̲ /e aha/ ki mii mo?" Wakan aha/ 'thokina goma Arumgimis gi momis mo. 5 Aha/ ki thok̲a malik̲ gwo mo ki, "Wak̲ki/ a'di 'boro'd ijis e ma malik̲ mo tani, dhali wak̲ka manmiiya t̲u'c pini miiki'd ki 'bore/ i jis/em pini mo tani, /e mini hashaa bway pa Yahuuda/ mo, bway 'peŋkuman bampa/ gi moŋ'kupa̲ je gi ibabam pem mo, jin miga/ nyaŋ a'di dok̲/e mo." 6 Amalik̲ ki thok̲ aha/ gwo mo ki (dhali amalik̲a 'bom gara diki'di 'ko'dgwari a'di mo), a'di ki dot̲ aha/ ki /E muruni ya ki si'd si'd kata mo dhali "Ka kasja a'di mina /e ya dhali ka kasja i mina /e dok̲u/ mo?" Amalik̲ a'di 'borkina bwa mo mmohash aha/ mo ki aha/ kwanykina a'di atente/ mo be. 7 Yan'ko'd aha/ okina malik̲ gwo mo ki, "Wak̲ki/ a'di 'boro'da malik̲ bwa mo tani" dhalka risa warka/ c̲iyunu aha/ mo

gom iman ji bampa/ mo e bampa/ kun 'kokin iyan yi'de/ mo wakan ki uni mini dhal aha/ bway mo mmoya i moŋ'kom buni mo e bway pem bway pa Yahuuda/ mo. 8 Asap jin ta'da manhil bwanycwa ma maliḵ si'da/ midi mii taga warka/ jin ṯkwaru mo, wakan ki a'di midi c̲iki aha/ cwamba'd'ban mmo uḵ 'twaŋkal goma risa campur gi gu'ba caaga/ jin di'di 'dish gu'b gi mondhelela dhelel is mo, dhali goma goŋ gi 'peŋkuman bampa/ mo, dhali gom gu'b jin dika nycine/ mo."

Haali/ me'd ma Arumgimisa 'borga/ diki'da p̲o/ aha/ mo, amaliḵ c̲iki aha/ tondo̲t pem mo be.

9 Aha/ yayina bway iman ji bampa/ mo e bampa/ kun 'kon iyan yi'de/ mo" dhali c̲iki uni awarka/ ma maliḵ mo. Amaliḵ ki hash wathiny ca'd ma thuruḵ nyaḵki aha/ mo dhali iman mer shuma rum mo be. 10 Ka Sanballa̲t jin ta'da Horoni̲t dhala Ṯobiya jin ta'da Ammoni̲t kun ta imanmiiya t̲u'c ciḵki to yansan mo tani, uni shi/kina bwa kagahara mo ki wathin 'deŋ kamu/ yaya'd mo jin ŋap̲ki'd mmowo̲th 'kwani ma Israyiil mo be.

Nimaya 'cunycurki'da gaŋgara/ gi pa Urushaliim mo

11 Wakan aha/ yayina bway pa Urushaliim mo dhali di imun goma cimi kwara mo be. 12 Aha/ cukina mis ki mon'thiny mo, aha/ dhali ushi 'kwanin daka nyaḵki aha/ mo. Aha/ dina ki t̲or wathiŋ kamu/ gwo mo kata a'di kar ma Arumgimis eya dum pem mo mmomii gom pa Urushaliim mo. To eŋ kamu/ yisa di'da nyaḵki aha/ mo, 'peni jan 'de/ jin merkika mo be. 13 Aha/ pikina ki mon'thiny mo ki 'twaŋkala Goŋ gi momba'da'd mo, 'kup̲ki to/em 'borga/ mo dhali bway 'twaŋkala Goŋ gi guren to/e mo, dhali mish 'twaŋkala Goŋ gi pa Urushaliim mo, jin 'ce'dkunu bwa mo, dhali ḵwa/a ris 'twaŋkala Goŋ cwa uni kun 'ce'dkunu sho'k ki o'd mo be. 14 Yan'ko'd aha/ yakina bway mon̲tel 'pen gi 'twaŋkal ma Goŋ mo. Dhali bwaya al yi'de/ ma maliḵ jin doshki'd mo. Jin ta ari mon'thilga/ mo gom to/e jin merkika mmoya ki tur mo be. 15 Wakan aha/ yakina ki mon'thiny mo e momba'da'd mo dhali misha goŋ mo, dhali aha/ ki hil mo ka c̲iŋ'ko'd wakan mo dhali ciç̲ e 'twaŋkala Goŋ gi momba'da'd mo, dhali aha/ ki kul mo be. 16 Aris imanjiya ji 'koki mish ki aha/ yana mo walla ta miga/ mo, dhali aha/ naskina/ dina ki t̲or 'kwani Yahuuda/ gwo mo, walla igasiis mo,

walla aris 'kwaninycan mo, walla imanjiya ji mo, wall unin tiya kun 'koki miiya tu'c mo be.

17 Aha/ ki o uni gwo mo ki, "Um mishki monto'c 'kus jin 'kokina ana mo, pa Urushaliim diki'd ki mony'ce'd sho'k kata mo dhali arisa campur piti 'thakunu ki o'd mo. Iiyu/ mo, dhalki ana nyaŋa goŋ gi pa Urushaliim dok/e mo, wakan ki ana mina 'koki 'ko dok/e e mii ma cis mo be." 18 Aha/ torkina uni gwo mo ki me'da 'borga/ ma Arumgimis pem mo diki'da po/ aha/ mo dhali aris gwo ma malik si'da/ mo jin okina a'di gom aha/ mo. Uni oki gwo mo ki, "Dhalki ana cuna mis mo dhali nyaŋ to mo ". Wakan uni 'bitha 'bi'th eya ris me'd buni mmomiiya tuca 'borga/ mo be. 19 Hili ka Sanballat jin ta'da Horonit mo, dhala Tobiya jin ta'da Ammonit kun ta imanmiiya tu'c mo, dhala Geshem jin ta'da Arab cikki gwo gom a'di mo tani, uni miikin ka mak mo dhali tor mii wak gom ana mo, dhali uni ki o gwo mo ki, "Ata a'di miikina um mo? Um ushki gwo e apowa malik mo 'taa?" 20 Yan'ko'd aha/ ki thok uni gwo mo ki, "Arumgimis gi momis midi ciki ana tu'c mmo'baar mo. Ana tana imanmiiya tu'c piti mo dhali ana mina cu mis mo dhali nyaŋ mo. Hili um 'koki tagi mo jin nyakku to mii mo, um 'koki taga kar/e mo, dhali 'koki tagi gwo lolop jin onu gom pa Urushaliim mo."

Nimaya 3

Mo nyaŋ ma goŋ mo

1 Yan'ko'da Eli/aship jin ta'da gasiis jin ca'd a'di cuki mis mo nyakki ikam piti kun tana gasiis mo, dhali uni ki nyaŋ 'Twaŋkala Goŋ Ka'bal mo. Uni ciki a'di mo dhali dhu aris 'twaŋkal mo. Uni ukki a'di ki tur tur mo me'd Gu'ba caaga/ isi mis ka isi Mudhe'd mo dhali ki tur tur me'd Gu'ba caaga/ ma Hananil mo be. 2 I'ko'dgwari a'di mo tani 'kwani gi pa Ariiha miikina tu'c mo, dhali i 'ko'dgwari uni mo tani Sakkur ya/ ma Imri miiki'da tu'c mo be.

3 Iya/ ma Hassena nyaŋki 'Twaŋkala Goŋ Wa'c mo. Uni dekki gorosh gom a'di mo, dhali dhuwa ris 'twaŋkal mo, dhali ushi cwam piti kun telu mo, dhali aris ushi cwa mo be. 4 Maramoth thosonki'da 'bana kamu/ mo. A'di ta ya/ ma Yuraya jin ta ya/ ma Hakkos mo. Dhali i'ko'dgwari uni mo tani Mashullam thoson ki to mo. A'di jin ta ya/ ma

Barak̲iyya mo jin ta ya/ ma Meshesabel mo. I'ko'dgwari uni mo tani Saduuk̲ thoson ki to mo. A'di jin ta ya/ ma Ba/ana mo. 5 I'ko'dgwari uni mo tani 'kwani T̲ekoyit̲ nyoŋ ki to mo, hili 'kwaniny can buni ushkin mo mmomiiya t̲u'c jin k̲ankina imanhila t̲u'c buni gwo mo be. 6 Jayida jin ta ya/ ma P̲aseya dhala Mashullam ya/ ma Besodiya nyoŋki 'Twaŋkala Goŋa dhamo/ mo. Uni dhukina ris gorosh gom a'di mo, dhali dhuwa ris 'twaŋkal mo, dhala ris ushi cwam piti kun t̲elu mo, dhali usha ris bwaŋgu'b piti mo be. 7 I'ko'dgwari uni mo tani 'kwani 'pena Gebiyun dhala Mispa mo---dhala Melat̲iya jin ta'da Gebeyunit̲ dhala Jadon jin ta'da Meronot̲h mo---jin ta'da k̲urse/ ma man ji Bampa/ kun 'kon e Yan Yi'de/ mo be. 8 I'ko'dgwari uni mo tani Ussi/il ya/ ma Harhaya mo, kun ta uni kun ta imantor 'dolkon mo, nyoŋki to mo dhali i'ko'dgwari uni mo tani a'di ta'da Hananiya mo, jin ta'da man/uk̲a ris toŋk̲uyga/ mo. Uni nyaŋki pa Urushaliim dok̲/e mo me'd dhana Goŋa Beega/ ki si'd si'd mo be. 9 I 'ko'dgwari uni mo tani Rep̲aya ya/ ma Hur nyoŋ ki to mo. A'di jin ta tap̲a ma t̲a/ gi pa Urushalīim jin ta'da 'ban jin diki'd ka kul is mo. 10 I'ko'dgwari uni mo tani Jedaya ya/ ma Harumap̲ thoson ki to mo i'ko'dgwari gu'b piti mo. I'ko'dgwari a'di mo tani Hat̲t̲ush ya/ ma Hashabneya thoson ki to mo be. 11 Malkija ya/ ma Harim dhala Hasshub ya/ ma Paha t̲h-Mowa'b nyoŋki'da 'bana kamu/ mo i'ko'dgwar gi dhan Gu'ba caga jin 'Thanu o'd ki wur wur jin 'thosu to mo be. 12 I'ko'dgwari uni mo tani aShallum ya/ ma Hallohesh mo, jin ta tap̲a apo/ t̲a/ jin ta'da woho/ jin did ka kukul is i bampa/ gi pa Urushaliim mo, nyoŋ ki to si'da/ mo, nyak̲ki i'bwa/m piti mo be.

13 Hanun dhali aris uni kun 'kokin e pa Sanoha nyoŋki 'Twaŋkala Goŋ gi Momba'da'd mo. Uni nyaŋki a'di dok̲/e mo dhali dhuwa ris 'twaŋkal piti mo, dhali aris ushi cwan t̲el piti mo, dhala ris bwaŋgu'b piti mo. Uni thoson ki a'di ki gula ka aliip̲ mo ki si'd si'd mo me'd 'twaŋkala Goŋ gi Guren to/e mo be. 14 Malkija ya/ ma Rek̲a'b, jin ta tap̲a ap̲o/ t̲a/ gi ushi paŋ gwa'dga/ gi bampa/ gi pa Bet̲h Hakk̲erem mo, jin did ka kukul is mo tani nyoŋki 'Twaŋkala Goŋ gi Guren to/e mo. A'di nyaŋki a'di dhali dhuwa ris 'twaŋkal mo, dhali aris ushi cwam piti kun t̲elu mo, dhali aris ushi cwa mo be.

15 Shallun ya/ ma K̲ol-Hose mo, jin ta tap̲a ap̲o/ aris pa kun 'kon ka kul is ka t̲a/ gi pa Mispa mo tani, nyaŋki 'Twaŋkala Goŋ gi Montel 'pen dok̲/e mo. A'di nyaŋki a'di mo, dhali kar a'di moŋkum 'kup̲ ap̲o/ mo

dhali dhuwa ris 'Twaŋkala Goŋ piti mo, dhali aris ushi cwam piti kun ṯelu mo, dhala ris ushi cwam piti mo. A'di si'da/ nyaŋki 'Twaŋkal ma Al yi'de/ ma Silwaam mo e yan mo jin sin ma maliḵ to mo, eya ris mo kun si'da si'd kun dhunu mmose sho'k ki mis dhali ka luŋgu'b 'peni 'peŋkuman bampa/ ma Dawuu'd mo be. 16 Nimaya ya/ ma Asbuḵ mo, jin ta taṗa aṗo/ ara ṯa gi pa Beṯh Sur mo, nyoŋki mo jin diki'd ka 'cithan dhul 'peṉi 'ḵuṗa je ma Dawuu'd mo, gom wathi/ jin uḵki'da al yi'de/ mo, dhali bway gu'b gi wathim 'bi'thga/ mo be. 17 'Ko'di a'di mo tani 'kwani Lawi thoson ki to mo, nyaḵka Rehum ya/ ma Bani dhali i'ko'dgwari a'di mo tani, Hashabiya, jin ta taṗa aṗo/ ari pa jin ta'da ba'de/ gi bampa/ gi pa Ḵeyala mo, gom ara ṯaṉ/ piṯi mo be. 18 I'ko'di a'di mo tani ikam buni thoson ki to mo, nyaḵka Binnu ya/ ma Henanda'd mo, jin ta taṗa aṗo/ ara ṯa/ jin ta'da woho/ gi bampa/ gi pa Ḵelaya mo. 19 I gwari a'di mo tani, Esera ya/ ma Jeshuwa, jin ta taṗa aṗo/ ari pa Mispa mo, nyoŋki'da 'bana kamu/ mo jin karki'da bor isi mis bway mo jin uḵu to gi mo/as mo i shem'pena bi ma goŋ mo be. 20 I'ko'di a'di mo tani Baruḵ ya/ ma Sabbay selosli nyoŋki'da 'bana kamu/ mo, 'peni shem'pena bi ma goŋ bway 'twaŋkal gu'b ma Eli/ashib mo jin ta'da dhana gasiisa caaga/ mo be. 21 I'ko'di a'di mo tani Maramoṯh ya/ ma Yuraya jin ta ya/ ma Haḵkos nyoŋki'da 'bana kamu/ mo, 'peni 'twaŋkal gu'b ma Eli/ashib mo bway mo wu 'kuṗ gi gu'b ma Eli/ashib mo be. 22 I'ko'di a'di mo tani aris igasiis, kun ta ṉkwani 'peni mo kun 'kon ka kukul is i pa Urushaliim mo, thoson ki to mo be. 23 I'ko'di uni mo tani Benjamiin dhala Hasshub thoson ki mo jin di 'twa/ ka ċiŋ'ko'd 'peni gu'b buniŋ gana/ mo. I'ko'di uni mo tani Asariya ya/ ma Masaya jin ta ya/ ma Ananiya thoson ki to i'ko'dgwari gu'b pitiŋ gana/ mo be. 24 I'ko'di a'di mo tani Bennu ya/ ma Henada'd nyoŋki'da 'bana kamu/ mo, 'peni gu'b ma Asariya bway shem 'pena bi ma goŋ mo. 25 Ṗalal ya/ ma Usayi nyoŋki shem 'pena bi ma Goŋ mo dhali mo nyaŋ jin markunu is 'kuṗki mis mo 'pena balany ma manċor mo ma maliḵ jin did 'twa/ ki mis mo ki mo jin jinuwa ji mo. I'ko'di a'di mo tani Ṗedaya ya/ ma Ṗarosh thoson ki to mo be. 26 'Dishesan aris imanmiiya ṯu'c gi gu'b gi mondhelela dhelel 'kokin mo e pa Opel mo mmonyoŋ 'Twaŋkala Goŋ gi gu'b Yi'de/ jin did ka ċiŋ'ko'd bway mom'pesho'k mo dhali adhan gu'b jin di'd 'twa/ ka pije/ mo. 27 I'ko'di a'di mo tani 'kwani Ṯekoyiṯ nyoŋkina 'bana kamu/ mo jin diki'd ka

c̲iŋ'ko'd ki dhan gu'ba caaga/ jin diki 'twa/ ka pije/ mo ki si'd si'd mo me'da goŋ gi pa Opel mo be.

28 Igasiis nyoŋki 'Twaŋkala Goŋ gi Shuma rum kun 'koki isi mis mo, uni ka 'de̲te/ 'de̲te/ 'kokin ka c̲iŋ'ko'd ki Gu'b pitiŋ gana/ mo be. 29 I'ko'di uni mo tani Saduuk̲ ya/ ma Immer nyoŋki'da 'ban jin di'd ka c̲iŋ'ko'd ki gu'b piti mo. Yan'ko'd i'ko'di a'di mo tani Shemaya ya/ ma Shek̲aniya, jin ta'da manc̲ora Goŋ gi mom'pesho'k mo tani, nyoŋ ki to mo. 30 I'ko'di a'di mo tani Hananiya ya/ ma Shelemiya, dhala Hanun jin ta'da p̲o/ ipe'de/ gi ya/ ma Salap̲ mo tani, thosonki'da 'bana kamu/ mo. I'ko'di a'di mo tani Mashullam ya/ ma Barak̲iyya nyoŋki ushi bwaman gu'b piti kun dina a'di mo be. 31 I'ko'di a'di mo tani Malkija, jin ta a'din 'de/ jin ta'da mantor 'dolkon mo tani, nyoŋki gu'b gi mondhelela dhelel gi imanmiiya t̲u'c mo dhali gu'b gi imanyol kun 'kokin ka c̲iŋ'ko'd ki 'Twaŋkala Goŋ gi mo jin kwanyu mmot̲ora t̲or nycine/ mo dhali ushi bwaman gu'b kun 'kokin 'twa/ ki mis gi shem 'pena bi mo be. 32 Imantor 'dolkon dhali imanyol to thosonki bwaman gi gu'b kun 'kokin isi mis gi shem 'pena bi mo dhali 'Twaŋkala Goŋ k̲a'bal mo be.

Nimaya 4

Agoŋ jin ceshki'da ris 'kwaniŋ 'kup̲ ka p̲o/

1 Ka Sanballat̲ cik̲ki gwo yan mo ki aman 'kokina mmo nyaŋa goŋ mo tani, adhana nyor purki'd adum piti ki 'bi'th mo, a'di warki'd ki nyanye/ mo, dhali mii 'kwani Yahuuda/ ka mak̲ mo be. 2 Ibwambora kam piti mo dhala thuruk̲ gi 'kwani Samira mo, a'di o gwo mo ki, " 'Kwani Yahuuda/ 'ka'd is gwansan miikina ta mo? A/mina uni dok̲ 'peŋkuman bampa/ gom is buni mo 'taa? A/mina uni miiya bas mowa? A/mina uni 'baara t̲u'c ka cim yansan mo? A/mina uni k̲ali mondiki/e gi wosh mo 'pena ris wosh kun boc̲kin kun 'kokin ka mak̲amp̲o/ mo i'ko'di uni c̲i'thki a'di mowa?" 3 T̲obiya gi pa Ammonit̲ diki'd nyak̲ki a'di mo, dhali a'di ki o gwo mo ki, "Wak̲ka mak̲ se'd ap̲o/ to jin nyaŋa uni mo tani, a'di midi 'ce'da goŋ wosh buni ka 'cesh mo!"

4 Cik̲ki gwo mo, Arumgimis bam, haali/ aman wak̲kunu mo. T̲u'kki mondhaŋ gwom buni ap̲owa ris 'kup̲ buni mo dhali c̲iki uni e imandil

to eya 'cesh gi mo jin jinuwa ji mo. 5 Dhalki miinthus buni ki kum 'kup̲ mo dhali dhalki miinthus buni t̲or jamas ibwambori jis/em pini mo, haali/ uni shwakin ma dum buni ki o'd gom t̲u'c mo.

6 Wakan aman nyaŋkina goŋ mo dhala risa goŋ i'baar mo gamkunu me'd imont̲al 'de/ mo ntagi mo ma 'ban kun 'kokin isi mis mo, haali/ 'kwani okina bwa ka t̲u'c mo be.

7 Hili ka Sanballat̲, dhala T̲obiya, dhali 'kwani Arab, dhali 'kwani Ammun mo, dhali 'kwani Ashdu'd cik̲ki gwo gom mo nyoŋ ma goŋ gi pa Urushaliim yaki'd bway t̲wa/a/ mo, dhali ka ris mo ma goŋ kun 'ce'dkin eya goŋ 'kokunu mmo'dap̲ 'twa/ mo tani, uni burkin ma nyora du mo be. 8 Uni 'baar mo kulum ki to shigga/ imont̲al 'de/ mo, dhali uni iikin mmo/as ap̲o/ pa Urushaliim mo dhali rak̲ mo jin 'koshu 'kup̲ is diki'd e bwamani uni mo be. 9 Hili aman 'thokina Arumgimis bam mo dhali kar mo jin ceshu me'd mmohil ap̲o/ uni mo ki montee dhali ki mon'thiny mo gom mo ram buni jin rakunu mo be. 10 Yan'ko'd 'kwani Yahuuda/ oki gwo mo ki, "Mom'bi'th gi uni gwansan kun k̲alki to kun dit̲a dit̲ mo tani a'di bit̲ki'd mo. Dhali dhan bu'da 'cesh caaca mo, dhali ana mina 'koki nyaŋa goŋ dok̲/e mo." 11 Aris 'kwaniŋ 'kup̲ bana oki gwo mo ki, "Uni mini 'koki mish mo mo walla p̲ar mo e mo ntagi aman iikina bway uni mo dhali 'kosh uni mo, dhali dosh uni at̲u'c buni mo." 12 Ka tee c̲aan mo tani 'kwani Yahuuda/ kun 'kokin i'dish uni is p̲u'dkin mo 'pena ris bway tur ka 'ban kuku mo dhali o aman gwo mo me'di 'kume'd mo, mmora aman gom gwo kun kulumkina uni ap̲o/ aman mo. 13 Wakan aha/ dhukina 'kwani eya 'ban mo kun 'kon 'twa/a 'cesh mo kun 'kokin eya tente/ mo. Aha/ dhukina ris gwo ma ris kuŋ gu'b ka 'det̲e/ 'det̲e/ mo, dhali aris gandal mo, dhali arisa mee mo, dhala risa bwa mo be. 14 Yan'ko'd aha/ ki hil mo mo, dhali dosh ki mis mo, dhali aha/ ki owa ris 'kwaniycan gwo mo, dhali aris imanjiya ji mo, dhali gom 'kwanin tiya mo ki, "Dhalki is ki k̲o/ gom uni mo. Kayi gwo gi Tap̲a e mo, a'di jin caaca mo dhali ta gi dhan miimer mo. Asi goma ris kuŋ gu'b pini mo, iya/m pini, dhali i'bwa/m pini, aris up̲ bum, dhali goma ris gu'b bum mo."

15 Mii yayi'd ki 'kwaniŋ 'kup̲ bana cik̲ki aris gwoŋkulum buni mishkina ana mo, dhali ka Arumgimis ceshki'da ris gwoŋkulum buni mo tani, amani 'baar mo dok̲kina bwaya goŋ mo, 'kwani ka 'det̲e/ 'det̲e/

bwaya ṯu'c buni mo be. 16 Wakan 'pena tee c̱aan mo tani awoho/ ma ris imanmiiya ṯu'c pem miiki jasa ṯu'c apo/ mmonyaŋa goŋ mo, dhala wohon tiya uni bu'thkina risa mee mo, dhali arisa goŋgoro/ mo, dhala risa bwa mo, dhali hi'th to gi mo/as mo, ka man shu uni bway doshki'di 'ko'di 'kwani Yahuuda/ 'baar mo be 17 dhali uni gwansan kun nyaŋkina goŋ mo. Uni gwansan kun k̲alki tondiṯgam buni mo aris tondiṯi'd buni mo mmowa e ki wathin 'de/ jin miiki'da ṯu'c piti mo ki me'da 'de/ mo, dhali ki me'da kamu/ mo tani a'di ki bu'th to gi mo/as mo be. 18 Imannyaŋ to ka 'deṯe/ 'deṯe/ hi'thki gandala turgam buni mo e emba'd buni mo, dhali miiya 'dahan jin miikina uni aṯu'c mo. Jan 'de/ jin piki ce mo tani doshki'di 'ko'dgwari aha/ mo be. 19 Aha/ ki owa ris 'kwaninycan gwo mo dhala ris tapa dhali 'kwani kun boc̱kin mo ki, "Aṯu'c a'di caaca mo dhali beeya bee mo, dhali ana k̲wa/kunu bwa mo apowa dhana goŋ mo, ki si'd si'd 'peni wathiŋ kamu/ mo." 20 /E mini gus bway mo jin cik̲kina /e ce jin pikunu mo mmotul is imun mo. Arumgimis bana midi as gom ana mo be.

21 Wakan ana miikina ṯu'c mo. Awohon tiya uni bu'thkina risa mee mo 'peni mo jin pikin ma tente/ ki mon'thamo/ ki jahanne/ mo ntagi mon'thiny jin pikin ma risa cul mo be. 22 Aha/ si'da/ okina gwo gom 'kwani ka tee c̱aan mo ki, "Dhalki 'kwani ka 'deṯe/ 'deṯe/ dhali amanmiiya ṯu'c piti diki'd ki mon'thiny e bwamani pa Urushaliim mo, wakan ki uni mini ta imanc̱or mo ki mon'thiny mo dhali amanmiiya ṯu'c gi montee mo." 23 Walla yisa aha/ walla ikam pem, walla imanmiiya ṯu'c pem mo, walla 'kwani kun c̱orki mo mo kun baṯhki aha/ mo tani, wathin 'deŋ kamu/ diki ak̲ burrinyem piti e mo, dhali aman ka 'deṯe/ 'deṯe/ k̲alkina to gi mo/as mo, wak̲ki/ wathi/ ya'd gom yi'de/ mo be.

Nimaya 5

Nimaya oki gwo mo gom uni kun yapkunu ki sho'k mo

1 Yan'ko'd 'kwani dhala ris up̄ buni cuk̄i dhan mo wal jin walu apowa ris 'kwani Yahuudam buni mo be. 2 Haali/ imun mo tani kun tiya oki gwo mo ki, "Nyak̲ki iya/m bana mo dhali i'bwa/m bana ana tana ris ka ris mo. Wakan dhalki ana gama emen pos mo ki ana mina shwa a'di dhali 'koki ki e mo." 3 'Kwanin tiya si'da/ oki gwo mo ki, "Ana yolkina

ris mondhe'd mo, dhali aris bwam mo sinu ma mura'th bana mo, dhali aris gu'b bana mmogam emen pos ki monṯe/ mo". 4 'Kwanin tiya si'da/ oki gwo mo ki, "Aman ḵalkina guurush ka mure/ mmoc̱i to ma malik jin tuli is apowa ris mondhe'd bana dhali bwam mo sinum bana mo be. 5 Naskina/ mo tani shuman is bana dhala bas bana nyaḵkin ki ikam bana mo, dhali uc̱im bana uni nyaḵkin mo ki uc̱im buni mo. Aman miikunu ki mom'bi'th mo mmoyol iya/m bam mo dhali i'bwa/m bam mo mmowar ki c̱iŋkina/ mo. Dhali i'bwa/m bama tiya 'kokunu mmomii ki c̱iŋkina/ mo. Hili a'di diki ta mom'bi'th bana mo mmowoṯh uni mo haali/ 'kwanin tiya 'dishesan uni cilkin ma ris mondhe'd bam mo dhali bwam mo sinum bam mo be."

6 Aha/ shi/kina bwa kagahara mo ki aha/ ciḵkina wal buni mo dhala ris gwo gwansan mo. 7 Yan'ko'd aha/ kulumkina gom to yansan mo, dhali ki yap yap itapa oki gwo mo dhali imanjiya ji mo. Aha/ ki o uni gwo mo ki, "Um ka jiŋ gana/ okina bwa mo, um ka 'deṯe/ 'deṯe/ 'peni ikam bum mo." Aha/ miikina dhan montul isa caaga/ apo/ uni mo, 8 dhali o uni gwo mo ki, "Me'd aman mo tani, aman miikina mo, isi me'd miim bam mo, mmoyol 'peni c̱iŋkina/ ka nyaŋ'ko'd mo kun ta 'kwani Yahuuda/ kun ta ikam bam mo uni kun yolkunu eya ris kal gi mony'cesh mo, hili um si'da/ yolki ikam bum mo wakan ki uni minu yol ka nyaŋ'ko'd mo bway aman mo!" Uni 'kokin ki shwam mo dhali 'koki gam gwo mmo/o mo be. 9 Aha/ si'da/ okina gwo mo ki, "To jin miikina /e mo tani yisa 'boro'da." Mina /e diki ya ki moŋḵo/ is goma Arumgimis bana mmocesh mo kun dhaŋu gwo ma ris kal ka p̱o/ kun ta 'kup̱ bana mo. 10 Aha/ dhali ikam pem dhali imanmiiya ṯu'c̱ pem i c̱iki uni aguurush mo dhali emen pos mo. Hili ana ka jiŋ gana/ mina dosh mii shigga/ jin shi/u miim 'borga/ i e 'pen mo apowa ris to gwansan kun c̱inu gom ushi embul mo mo. 11 Doḵki uni aris mondhe'd buni mo ka cim yansan mo, dhali aris bwam mo sinu ma mura'th buni mo, dhali ushi mondhe'd gi cwa seṯuun buniŋ gwa'dga/ mo, dhali aris gu'b buni mo dhala 'ban ma guurush buni mo, dhali emen pos mo, dhala su mo, dhali ayin jin ta jim buniŋ gana/ mo." 12 Yan'ko'd uni ki o gwo mo ki, "Aman mina doḵki uni to kun ḵala aman 'peni uni mo, dhali aman mina 'koki doṯ toŋ kamu/ 'peni uni mo. Aman mina mii me'd jin ona /e mo. Yan'ko'd aha/ ki yuḵ igasiis mo, dhali dhu uni mmojeeya jee mo mmomii me'd jin ona /e gwo mo."

13 Aha/ yiḵinkina moŋ'kuc̱ ki burrinyen tur pem is mo dhali o gwo mo ki, "Wakan min ma Arumgimis iyiḵin gu'b piti is mo dhali dhu 'kwanim piti mo uni kun 'koki dhu gwom piti kun onu is mo. Wakan mina a'di diki yiḵin uni is mo dhali dhu uni me'd 'te/ mo."

Aris 'kwani gi montul is oki gwo mo ki, nye/, dhali uni maŋkina Arumgimis mo dhali 'kwani miikin me'd jin okina uni gwo is mo ki, "Amin."

Mii ma isiŋ gana/ ma Nimaya mo

14 Wakan 'pena tente jin kwanykunu aha/ mo mmota manhil bampam buni mo eya 'cesh gi pa Yahuuda/ mo, 'peni yila iss 'de/ ntagi yila iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd i'ce'dka su/ ma Arṯhashashar jin ta'da maliḵ mo, ki yila 'kume'd i'ce'dka su/ mo, walla aha/ walla ikam pem 'koki shwa tonṯe/ jin c̱ikunu goma manhil bampa/ mo be. 15 Haala manhil bampa/ jin ṯwa/a/ jin diki'd nṯwa/a/ ki aha/ mo tani dhuki'da ris tondiṯi'd apo/ 'kwani mo, dhali ḵal 'dolkon kush 'peni uni ka iss su/ gom tonṯe/ ma isa yempam buni mo dhali tompi mo. Aris imanmiiya ṯu'c buni si'da/ jikina po/ 'kwani mo. Hili aha/ dina ki mii wakan mo haali/ mmoḵo/ ka Arumgimis mo be. 16 Aha/ si'da/ dina mo mmotikira ṯu'c apowa goŋ mo, dhali aman 'kona ki yola 'cesha kamu/ mo, dhali imanmiiya ṯu'c pemi 'baar mo uni tulki is imun goma ṯu'c mo be. 17 Aṯharbeesam pem mo tani 'kwani Yahuuda/ dhali aris tapa, kun ta 'kwani kun 'kona iss 'kwanimpa mudhe'd i'ce'dka iss su/ i'ce'dka 'kume'd mo, i'ko'dgwari uni gwansan kun iiyin gom ana mo 'peni bwamana ris kal gi mony'cesh mo kun 'kokin ka kul is i ana mo be. 18 Shwanesan to jin thosonu ka tenten 'de/ ta'da morbip i'de/ mo, dhali ḵa'bal ipe'de/ kun kwanykunu mo, dhala ris 'dii si'da/ mo, dhali 'ko'da risa cimi 'kume'd mo tani aris tompi e ki she/ ki she/ mo ishkin ki rap rap mo, naskina/ gom to gwansani 'baar mo tani aha/ dina ki doṯ tonṯe/ jin c̱inu goma manhil bampa/ mo, haali/ aṯu'c diṯa diṯ apo/ 'kwani mo.

19 Kayaa/ e mo, Arumgimis pem, gom tom 'borga/ mo, haali/ gom to 'baar mo kun miikika mo gom 'kwani gwansan mo.

Nimaya 6

Gwo jin gamu me'd ka k̲wal is apowa Nimaya mo

1 Shwanesan ka Sanballat̲, dhala T̲obiya, dhala Geshem uni kun ta 'kwani Arab mo dhala ris 'kwanin 'kup̲ banan tiya cik̲ki gwo ki aha/ nyaŋkina goŋ dok/e mo dhali ki moŋ k̲amu/ 'konu ki dhal ki shu mo, wakan ki aha/ dina ki dhuwa ris 'twaŋkal eya risa campur mo tani, 2 Sanballat̲ dhala Geshem hashki gwo mo mmo/o aha/ mo ki, "Yayu/ ma, dhalki ana gama me'di mont̲al 'de/ mo e ushi bampa/ mo eya pije/ gi pa Awanu mo." Hili uni palki mii mo mmo'kosh aha/ is ka nyor mo. 3 Aha/ hashkina imanhashu bway i uni mo, mmo/o gwo mo ki, "Aha/ miikina dhana t̲uca caaga/ mo, dhali aha/ mina diki thul ka 'cesh mo. Atinta miga/ dosha t̲u'c mo dhali thul ka 'cesh gom um mo?" 4 Uni hashki aha/ gwon 'de/ mo me'di doŋgon mo, dhali aha/ thok̲kina uni gwo ki jasi gwon 'de/ mo ka tente/ 'de/ mo be. 5 Sanballat̲ hashka manmiiya t̲u'c piti mo bway aha/ mo ki gwon 'de/ mo me'di iss su/ i'ce'dka 'kume'd mo, ka ara warkaŋ 'kwar ime'd piti mo be. 6 Eya warka/ mo tani a'di 'kwarkunu gwo lolop̲ mo, "Dhali A'di t̲orkunu e bwamana ris kal gi mony'cesh mo", dhala Geshem si'da/ oki a'di mo ki, /e dhali 'kwani Yahuuda/ kulumkin mmo/ush gwo ha e mo, gom kan a'di nyaŋkina uma goŋ mo. 'Pena ris gwo gwansan mo kun oki gwo mo ki, um muruni war ka malik̲ buni mo be. 7 "Um si'da/ kwanykina ris imanc̲i gwon dhamo/ mo mmot̲or gwo yansan mo gom /e mo e pa Urushaliim mo, mmo/o gwo mo ki, ' Amalik̲ diki'd e pa Yahuuda/ mo!' Um mini mii ki 'bore/ ka malik̲ si'da/ midi cik̲ gwo gwansan kun t̲oru mo. Wakan iiyu/ mo, dhalki ana ona gwo yansan imont̲al 'de/ mo."

8 Yan'ko'd aha/ hashkina gwo bway a'di mo, mmo/o gwo mo ki, "Yisa, to gwansan miikin me'd jin okina /e mo, haali/ e bwaman ma dum pini mo tani /e kulum ki uni mo." 9 Haali/ uni 'baar mo ŋap̲ki ana ki k̲o/ is mo, hili kuluma mo, "Aris me'd buni minu 'do mo 'pena t̲u'c mo, dhali at̲u'c mini 'koki 'baar mo." Hili i'dishesan mo tani, Arumgimis, bala yethi me'd pini mo. 10 Aha/ yakina bway gu'b ma Shemaya ya/ ma Dilaya jin ta ya/ ma Mahat̲abel mo, jin cuuki'd mo e gu'b piti mo. A'di oki gwo mo ki, "Dhalki ana gama me'd imont̲al 'de/ mo e gu'b ma Arumgimis mo, i bwamani gu'b gi mondhelela dhelel mo, dhali dhalki

ana mutha risa campur gi gu'b gi mondhelela dhelel mo, haali/ uni iiyin mmo 'kosh um mo. Ki mon'thiny mo tani uni iiyin mmo 'kosh um mo." 11 Aha/ thok̲kina gwo mo ki, "A/mina wathi/ jin waki aha/ gus mowa? A mina wathi/ jin waki aha/ ya bway gu'b gi mondhelela dhelel mo wakan ki a'di midi wot̲h̲ mondiki/em piti mo? Aha/ mina diki cic̲ mo!" 12 Aha/ dina ki nyit̲h̲ ka Arumgimis hashki a'di mo, hili a'di oki gwo ap̲o/ aha/ mo. AṮobiya dhala Sanballat̲ karki a'di at̲u'c mo. 13 Uni t̲u'cki a'di mmorak̲ aha/ k̲o/a is mo, wakan aha/ mina mii me'd jin okina a'di mo dhali mii miinthus mo, wakan ki uni mini kar aha/ gwaya shigga/ mo mmo'the aha/ is mo be.

14 Kaya Ṯobiya e mo dhala Sanballat̲ mo, Arumgimis pem, isi me'da ris miim buni mo. Kayi a'bom e mo jin ta'da manc̲i gwon dhamo/ mo jin ta'da Nathiya mo dhali imanc̲i gwon dhamon tiya mo kun palki mii mmorak̲ aha/ k̲o/a is mo.

Monyaŋ ma goŋ 'baarki'd mo

15 Wakana goŋ thimki'd mo ka Cimi iss 'de/ i'ce'dka mudhe'd ma ppe 'kup̲i pe'de/ mo, 'ko'da cimi iss su/ i'ce'dka 'kume'd mo be. 16 Ka ris 'kwaniŋ 'kup̲ bana 'baar mo cik̲ki gwo mo tani, aris kal gi mony'ceshi 'baar mo i'ko'dgwari ana mo tani, uni k̲o/ki is mo dhali this is buni e mo ki nyanye/ mo e jis/em buni mo. Haali/ uni mishkin ka t̲u'c 'baarki'd mo ki mowot̲h ma Arumgimis bana mo be. 17 Ka cim yansan mo tani aris 'kwaniny can gi pa Yahuuda/ hashkana risa warka/ mo bwaya Ṯobiya mo, dhala warka/ ma Ṯobiya yaki'd bway uni mo. 18 Haali/ uni ka ris 'kokin e pa Yahuuda/ mo uni kun dek̲u/ ki monthul gwo me'da p̲o/ mo, gom a'di taki'da mar ma Shak̲aniya mo ya/ ma Ara mo. Ya/m p̲iti ka Jehohanan a'di k̲alkunu mo me'd ashim piti mo jin ta 'bwa/ ma Mashullam jin ta ya/ ma Barak̲iya mo be. 19 Uni si'da/ wal 'twa/ i aha/ mo goma risa t̲uca 'borgam piti mo dhali t̲ora ris gwom pem ka nyaŋ'ko'd bway a'di mo. Arisa warka/ hashkunu gom aha/ mo 'pena Ṯobiya mo mmo pal aha/ ki aha/ mina k̲o/ is mo be.

Nimaya 7

1 Ka dhana goŋ 'baarki'd mo dhali aha/ dhukina a'di aris 'twaŋkal eya ris mo mo, dhali imanhila ris 'twaŋkala goŋ dhali imanyuk̲ gway dhali

'kwani Lawi uni kwanykunu mo, 2 Aha/ karkina kam pem ka Hanani ki ca apo/ pa Urushaliim mo, nyakka Hananiya mo, jin ta'da manhila hil apo/ dhan gu'ba caaga/ kun nyaŋu mmocesh to mo, haali/ a'di ta wathiŋ kar/e mo dhali ko/ki'da Arumgimis kagahara 'pena ris 'kwani mo be. 3 Aha/ okina uni mo ki, "Dhalka ris 'twaŋkala goŋ gi pa Urushaliim ki ka'd ntaga tente/ midi 'ba'th mo. Ka mancor 'twaŋkala goŋ corki 'twaŋkala goŋ mo tani, /e mini mutha ris 'twaŋkal gu'b mo dhali ushi cwam bwaman buni mo. Imancor mo mo kwanykunu 'peni uni gwansan mo kun 'kokin e pa Urushaliim mo, kun tiya takan e monycor mom buni mo, dhali kun tiya ibwaŋ'kwarany ma ris gu'b buniŋ gana mo."

Aris uni kun jinu dokkin bway pa Urushaliim mo

4 'Peŋkuman bampa beeya bee dhali caaca mo, hili 'kwani tana daka mo ibwamani a'di mo, dhali aris gu'b naskina/ 'konu ki nyaŋ mo be. 5 Arumgimis pem karki'da dum pem mo mmotula ris 'kwaniny can is imontal 'de/ mo, dhali aris tapa mo, dhali 'kwani mmo 'kwar gway buni ka ris kuŋ gu'b buni i e mo. Aha/ gamkina warkany caaga/ jin twa/a/ gi 'kwani gwansan mo kun dokkin ntwa/a/ mo dhali bath gwoŋ'kwar i a'di mo be. 6 Uni gwansan ita 'kwani gi bampa/ mo kun iikin e mo jin jinuwa ji mo gi uni gwansan kun iikin ka pije/ mo kun kalkin ma Nabukadnasiir jin taki'da malik gi pam Baabil mo bway mo ii ka pije/ mo. Uni dokkin bway pa Urushaliim mo dhali pa Yahuuda/ mo, uni ka 'dete/ 'dete/ bway 'peŋkuman bampam buni mo be. 7 Uni pu'dkini nyakka Sharababiil mo, dhala Jehuwa mo, dhala Nimaya mo, dhala Asariya mo, dhala Ramiya mo, dhala Nahamani mo, dhala Mordigay mo, dhala Bilshan mo, dhala Mispere'th Bikawi mo, dhala Nahum mo, dhala Baana mo.

Mondeŋ e gi 'kwaniŋ gwath ma Israyiil dhukunu ka bath 'pen mo. 8 Aris emen ma Parosh, 'koni aliipi su/ i'ce'dka issi mudhe'd i'ce'd issi kwara 'ce'dka 'kume'd i'ce'dka su/ mo. 9 Aris emen ma Shapatiya, 'koni iss 'kwanimpa karpa'c i'ce'dka issi kwara i'ce'dka 'kume'd i'ce'dka su/ mo. 10 Aris emen ma Ara, 'koni iss 'kwanimpa iss 'de/ i'ce'dka iss 'kwanimpa 'kume'd i'ce'dka issi su/ i'ce'dka 'kume'd i'ce'dka su/ mo. 11 Aris emen ma Pahath-Mowa'b, ki tur bwaya risa wak ma Jeshuwa dhala wak ma Yuwaa'b 'koni aliipi su/ i'ce'dka iss 'kwanimpa issi su/

i'ce'dka 'kume'd i'ce'dka peŋkwara mo. 12 Aris emen ma Ilam, 'koni aliipi 'de/ i'ce'dka iss 'kwanimpa i'kume'd i'ce'dka issi su/ i'ce'dka 'kume'd i'ce'dka doŋgon apo/ mo. 13 Aris emen ma Satthu, 'koni iss 'kwanimpa issi su/ i'ce'dka iss su/ i'ce'dka mudhe'd apo/mo. 14 Aris emen ma Sakkay, 'koni iss 'kwanimpa iss 'de/ i 'ce'dka iss 'kwanimpa i'kume'i'ce'dka kwara apo/ mo. 15 Aris emen ma Banuni, 'koni iss 'kwanimpa iss 'de/ i'ce'd 'kume'd i'ce'dka iss su/ i'ce'dka peŋkwara mo. 16 Aris emen ma Bebay, 'koni iss 'kwanimpa iss 'de/ i'ce'dka peŋkwara apo/ mo. 17 Aris emen ma Asgad, 'koni alipi su/ i'ce'dka iss 'kwanimpa karpa'c i'ce'dka iss 'de/ i'ce'dka su/ apo/mo. 18 Aris emen ma Adonikam, 'koni iss 'kwanimpa iss 'de/ i'ce'dka iss 'kwanimpa 'kume'd ipeka issi kwara i'ce'dka pesu/ apo/mo. 19 Aris emen ma Bikkawi, 'koni aliipi su/ peka issi kwara i'ce'dka pesu/ apo/ mo. 20 Aris emen ma Adin, 'koni iss 'kwanimpa iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd i'ce'dka issi su/ i'ce'dka 'kume'd i'ce'dka mudhe'd mo. 21 Aris emen ma Athar, ma Hisakaya 'koni iss 'kwanimpa karpa'c 'ce'dka pekwara mo. 22 Aris emen ma Hashum, 'koni karpa'c peka iss 'de/ 'ce'dka pekwara mo. 23 Aris emen ma Besay, 'kona iss 'kwanimpa ikarpa'c i'ce'dka doŋgon apo/ mo. 24 Aris emen ma Harip, 'koni iss 'kwanimpa imudhe'd i'ce'dka 'kume'd 'ce'dka su/ apo/ mo. 25 Aris emen ma Gibehun, 'koni iss 'kwanimpa mudhe'd i'ce'dka issi doŋgon i'ce'dka pekwara apo/ mo. 26 Aris 'kwani 'peni pam Be'thlaham dhali pa Netopa, 'koni iss 'kwanimpa imudhe'd i'ce'dka issi doŋgon i'ce'dka pekwara apo/ mo. 27 'Kwani 'peni pa Anathoth, 'koni iss 'kwanimpa mudhe'd i'ce'dka iss 'de/ i 'ce'dka pekwara mo. 28 'kwani gi pa Be'th Asmakath, 'ko iss 'kwanimpa su/ i'ce'dka su/ mo. 29 'Kwani gi paŋ Kiriya'th Jarim, kepiram, dhali pa Beeruth, 'koni iss 'kwanimpa i iss 'de/ i'ce'dka iss 'kwanimpa karpa'c i'ce'dka iss su/ i'ce'dka kwara apo/mo. 30 'Kwani gi pa Ramah dhali Geba, 'koni iss 'kwanimpa i iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd i'ce'dka iss 'de/ i'ce'dka 'de/ apo/ mo. 31 'Kwani gi pa Mikmash, 'koni iss 'kwanimpa imudhe'd i'ce'dka iss 'de/ 'ce'dka su/ mo. 32 'Kwani gi pam Bethil dhali pa Ai, 'koni isi mudhe'd peka iss 'de/ i'ce'dka kwara mo. 33 'Kwaniŋ gwatha tiya 'peni pa Neboŋ kamu/, 'koni iss su/ 'ce'dka 'kume'd 'ce'dka su/ mo. 34 'kwaniŋ gwatha tiya 'peni pa Ilam, 'kona aliipi 'de/ i'ce'dka issi 'kwanimpa 'kume'd 'ce'dka iss su/ i'ce'dka 'kume'd 'ce'dka doŋgon mo. 35 'Kwani gi pa Harim, 'koni iss

'kwanimpa karpa'c i'ce'dka iss 'de/ mo. 36 'Kwani gi pa Ariiha, 'koni iss 'kwanimpa karpa'c i'ce'dka iss su/ 'ce'dka mudhe'd mo. 37 'Kwani gi pa Lo'd, dhali pa Hadid, dhali pa Ono, 'koni iss 'kwanimpa i iss 'de/ i'ce'dka karpa'c i'ce'dka iss 'de/ i'ce'dka 'de/ mo. 38 Aris 'kwani gi pa Senaa, 'koni aliipi kwara i'ce'dka iss 'kwanimpa issi su/ i'ce'dka iss 'kwanimpa imudhe'd i'ce'dka iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd apo/ mo.

39 Igasiis: Kun tana risa wak ma Jedaya gi (gu'b ma Jeshuwa mo), 'koni iss 'kwanimpa I issi su/ i'ce'dka issi mudhe'd 'ce'dka issi kwara i'ce'dka kwara apo/ mo. 40 Aris emen ma Immer, 'koni aliipi 'de/ i'ce'dka iss 'kwanimpa i'kume'd i'ce'dka issi su/ i'ce'dka pesu/ mo. 41 Aris emen ma Pashur, 'koni aliipi 'de/ i'ce'dka iss 'kwanimpa 'kume'd i'ce'dka issi su/ i'ce'dka pesu/ mo. 42 Aris emen ma Harim, 'koni aliipi 'de/ i'ce'dka 'kume'd i'ce'dka pesu/ apo/ mo.

43 'Kwani Lawi: Kun tana ris emen ma Jeshuwa, ki tur bwaya risa wak ma Katma/iil ki tur mo kun ta kuŋ gu'b ma Hodakaya mo, 'koni issi kwara i'ce'dka 'kume'd i'ce'dka doŋgon apo/ mo.

44 Aris imanyuk gway: Kun tana ris emen ma Asap mo, 'koni isi mudhe'd i'ce'dka iss su/ 'ce'dka pekwara mo.

45 Aris imancora campur ma risa wak ma Shallum mo, kun tana risa wak ma Athar mo, kun tana ris emen ma Talmon mo, kun tana risa wak ma Akkub mo, kun tana risa wak ma Hatita mo, kun tana ris emen ma Shobiya mo, 'koni issi mudhe'd i'ce'dka iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd i'ce'dka pekwara mo.

46 Aris imanmiiya tu'c gi gu'b gi mondhelela dhelel mo: Kun tana ris emen ma Siha mo, kun tana ris emen ma Hasupa mo, kun tana ris emen ma Tabahot mo, 47 aris emen ma Keros mo, kun tana ris emen ma Siya mo, kun tana ris emen ma Padon mo, 48 aris emen ma Lubana mo, kun tana aris emen ma Hagaba mo, kun tana aris emen ma Shalmayi mo, 49 aris emen ma Hanaan mo, kun tana aris emen ma Giddel mo, kun tana ris emen Gahar mo. 50 Aris emen ma Ra/iya mo, kun tana ris emen ma Rasen mo, kun tana ris emen ma Nekoda mo, 51 aris emen ma Gassam mo, kun tana ris emen ma Ussa mo, kun tana ris emen ma Pasiya mo, 52 aris emen ma Besayi mo, kun tana ris emen ma Me/unim mo, kun tana ris emen ma Nepussim mo. 53 Aris emen

ma Bak̲buk̲ mo, kun tana ris emen ma Hak̲up̲a mo, kun tana ris emen ma Harhur mo, 54 aris emen ma Baslu'th mo, kun tana ris emen ma Mahida mo, kun tana ris emen ma Harsha mo, 55 aris emen ma Barkos mo, kun tana ris emen ma Sisera mo, kun tana ris emen ma T̲ema mo, 56 aris emen ma Nasiya mo, kun tana ris emen ma Hat̲ip̲a mo.

57 Aris emen ma Solimaan jin ta'da manmiiya t̲u'c mo: Kun tana ris emen ma Sot̲ayi mo, kun tana ris emen ma Sop̲ereth mo, kun tana ris emen ma P̲arida mo, 58 aris emen ma Ja/ala mo, kun tana ris emen ma Darkon mo, kun tana ris emen ma Geddel mo, 59 arisa wak̲ ma Shep̲atiya mo, kun tana ris emen ma Hatt̲il mo, kun tana aris emen ma P̲okereth-Hassebayim mo, kun tana ris emen ma Amon mo. 60 Aris iman miiya t̲u'c gi gu'b gi mondhelela dhelel i'baar mo, dhala aris emen ma Solimaan jin ta'da manmiiya t̲u'c mo, 'koni iss 'kwanimpa k̲arpa'c i'ce'dka issi doŋgon 'ce'dka 'kume'd 'ce'dka su/ mo.

61 Uni gwansan ita 'kwani kun iikin 'peni pa T̲el Mela mo, T̲el Harsha mo, K̲erub mo, Addon mo, dhali pa Immer mo. Hili uni 'koki t̲or gwo ki uni ta kuŋ gu'b gi idhan babam buni 'pena aris emen ma Israyiil mo: 62 aris emen ma Delaya mo, kun tana ris emen ma T̲obiya mo, dhali aris emen ma Nekoda mo, 'koni isi kwara peka iss su/ 'ce'dka su/ mo.

63 Uni gwansan 'pena ris igasiis mo: Kun tana ris emen ma Habaya mo, Hak̲kos mo, dhala Barsillayi (jin bu'thki ashim piti 'peni i'bwa/ ma Barsillayi mo gi pa Gil/aad mo dhali yuk̲kunu gway ki gway buni mo). 64 Uni gwansan ŋap̲kina ris toŋ'kwar buni mo ibwamana ris toŋ'kwar gi kuŋ gu'b buni mo, hili uni 'koki gam a'di mo, wakan uni 'cit̲hkunu ka p̲o/ mo 'pena risa ŋul'kup̲ 'kwani mo me'd to nyo/ga/ mo be. 65 Yan'ko'd amanji bampa/ oki uni gwo mo ki uni minu 'koki dhal bway mmonyak̲ tont̲e/ shwa gi igasiis mo 'peni to kun minuwa bas mo ntaga gasiis midi cu mis mo nyak̲ka Urim dhala Thumim mo.

66 Adhana waambuhany jin tul is imont̲al 'de/ ta'da aliip̲i issi su/ i'ce'dka su/ i'ce'dka iss 'kwanimpa k̲arpa'c i'ce'dka issi kwara ap̲o/ mo. 67 'Kwaniŋ gwat̲h dhali up̲ kun ta imanmiiya t̲u'c c̲em buni, uni 'kona aliip̲i pesu/ i'ce'dka iss 'kwanimpa ka k̲arpa'c i'ce'dka iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd i'ce'dka pesu/ ap̲o/ mo. Dhali uni tan gi 'kwaniŋ gwat̲h dhali up̲ kun yuk̲ki gway 'koni iss 'kwanimpa 'kume'd i'ce'dka issi su/

i'ce'dka mudhe'd apo/ mo be. 68 Aris shuma rum buni 'koni issi 'kwanimpa iss 'de/ i'ce'dka iss 'kwanimpa ka karpa'c i'ce'dka iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd i'ce'dka pe'de/ apo/ mo. Dhali mon deŋ e ma aris bakal buni 'koni iss 'kwanimpa i'kume'd 'ce'dka iss isu/ i 'ce'dka mudhe'd apo/ mo, 69 aris kalman buni 'koni iss 'kwanimpa i iss 'de/ i'ce'dka iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd i'ce'dka mudhe'd apo/ mo, dhala ris thuluny buni 'kona aliipi pe'de/ i'ce'dka iss 'kwanimpa iss 'de/ i'ce'dka iss 'kwanimpa ka karpa'c i'ce'dka iss 'de/ apo/ mo.

70 Dhali kun tiya 'peni bwamani 'kwani kun ta 'kupan gi kuŋ gu'b gi idhan baba ciki to kun cinu ki me'd mo goma tu'c mo. Amanji bampa/ ciki'da mandhu to sheŋ'kup ushi emen 'dolkona gana/ mo, ki toŋ'kulbwa i iss 'kwanimpa isu/ 'ce'dka 'kume'd mo, dhal aris burrinye/ ma gasiis i iss 'kwanimpa iss 'de/ i'ce'dka mudhe'd i'ce'dka iss 'de/ 'ce'dka 'kume'd mo be. 71 'Kwaniŋ 'kupan gi kuŋ gu'b gi idhan baba uni ciki to bwaya mandhu to mo goma tu'c sheŋ 'kup 'dolkona gana/ ka aliipi iss 'de/ mo dhali 'dolkon kush ka aliipi su/ i'ce'dka iss 'kwnimpa i'kume'd mo. 72 'Kwanin tiya uni ciki ushi emen 'dolkona gana/ ka aliipi iss 'de/ mo, dhali sheŋ'kup 'dolkon kush ka aliipi su/ mo, dhali aris burrinyen tur gi igasiis ki iss 'kwanimpa ikwara i'ce'dka pesu/ mo be.

73 Wakan igasiis, dhali 'kwani Lawi mo, dhali imanhil 'twaŋkala goŋ mo, dhali imanyuk gway mo, dhali 'kwanin tiya mo, dhali imanmiiya tu'c gi gu'b gi mondhelela dhelel mo, dhala ris 'kwani ma Israyiili 'baar mo kun 'kokin eya ris 'peŋkuman bampam buni mo.

Ka ppe 'kupi pesu mo tani 'kwani ma Israyiil uni 'kokin mo e 'peŋkuman bampam buni mo be."

Nimaya 8

Esra deŋki gwoŋkan e mo

1 'Kwani 'baar mo tulki isi montal 'de/ mo me'd wathin 'de/ mo e moŋkwany kwany mo i bwambori 'Twaŋkala Goŋ gi Yi'de/ mo. Uni dotkina Esera jin ta'da man'kwar to mo mmokala warkany caaga/ gi gwoŋkan ma Musa mo, jin kankin ma Arumgimis 'kwani ma Israyiil gwo mo. 2 Ka cim jin twa/a/ ka ppe 'kupi pesu/ mo tani, Esra jin ta'da

gasiis k̲ali gwoŋk̲an ibwambori montul is mo, aris 'kwaniŋ gwat̲h dhala ris up̲ imont̲al 'de/ mo, dhali uni 'baar mo cik̲ki gwo mo dhali mish 'ban mo. 3 A'di karki'da bor 'kup̲ki mo jin di'd ki k̲any ibwambori 'Twaŋkala Goŋ gi Yi'de/ mo, dhali a'̲di deŋki a'di e 'peni mon'thamo/ ntagi montee mo, ibwambora ris gwat̲h dhala ris up̲ mo, dhali uni kun mini mish a'di 'ban mo, dhali 'kwani 'baar mo dhuk̲i 'ce mmo cik̲ 'pena warkany caaga/ gi gwoŋk̲an mo be. 4 Yan'ko'd Esra jin ta'da man'kwar to doshki shoki moŋk̲a'damga/ mo jin uk̲a 'kwani goma t̲uca tiya mo. AMat̲hiya, dhala Shema, dhala Anaya, dhala Uriya, dhala Hilk̲iya, dhala Massaya, doshki'd i'ko'dgwara bimporos piti mo, dhala P̲edaya, Misha/iil, Malkija, Hashum, Hashbaddana, Sak̲kariya, dhala Mashullam uni doshkin i'ko'dgwara 'bana binycam piti mo be. 5 Esera k̲a'dki'da warkany caaga/ ibwambori 'kwani 'baar mo, gom a'di doshkin isi mis ki 'kwani 'baar mo, dhali ki a'di k̲a'dki'da warka/ mo tani 'kwani 'baar mo doshkin ki mis mo be. 6 Esra 'borki'da Arumgimis bwa i is mo, jin ta'da Arumgimisa caaga/ mo, dhali 'kwani 'baar mo 'deki me'd buni 'kup̲ki mis mo dhali thok̲ gwo mo ki, "Amin! Amin!" Yan'ko'd uni ki luŋ̲ ka luŋgu'b mo dhali luŋ̲ Tap̲a ki jis/em buni ka luŋgu'b bwaya 'cesh mo be. 7 Ajeshuwa, dhala Bani, dhala Sherebiya, dhala Jamin, dhala Ak̲kub, dhala Shabbet̲hay, dhala Hodiya, dhala Maasaya, dhala K̲elita, dhala Asariya, dhala Josabad, dhala Hanan, dhala P̲iliya---jin ta wathi/---Lawi si'da/ wot̲hki 'kwani mmomish gwoŋk̲an 'ban mo, ki 'kwani doshkoni mom buni mo be. 8 Uni deŋkina warkany caaga/ e mo, jin ta Gwoŋk̲an ma Arumgimis karki a'di ki k̲wany k̲wany mo ki mmot̲or 'pemen jin t̲oru a'di mo dhali c̲i 'pemen piti mo wakan 'kwani mishki mondeŋ piti 'ban mo be.

9 Nimaya jin ta'da manji bampa/ mo, dhala Esera jin ta'da gasiis dhala man'kwar to mo, dhali 'kwani Lawi kun t̲orki 'kwani gwo mo mmo/o 'kwani 'baar mo ki, "Acim yansan ta'da cim gi Tap̲a jin k̲ogu mo jin ta'da Arumgimis bum mo. Dhalku/ ki 'thot̲h mo walla ko mo." Haala ris 'kwani 'baar mo gwokin mo ki uni cik̲kina ris gwo gi gwoŋk̲an mo. 10 Yan'ko'd Nimaya ki o uni gwo mo ki, Iiyi e bway bum mo, 'kayi ton 'thik̲ga/ mo dhali tayi gi tondhelel mo mmop̲i mo, dhali hashki kun tiya bway a'din 'de/ jin darki'd ki jigi thosonkunu mo, haala/ cim yansan ta'da cim jin k̲ogu Tap̲am bana mo. Dhalku/ ki 'thot̲h mo, haali/ bwaŋ'kunyga/ gi Tap̲a a'di ta mom'bi'th pini mo be. 11 Wakan 'kwani

Lawi dhuki 'kwani ki shwam mo, mmo/o gwo mo ki, " 'Koyi ki shwam mo! haala cim yansan ta jin ḵogu mo. Dhalku/ bwa ki 'thoṯh mo." 12 Yan'ko'd 'kwani 'baar mo ki ii bway mo shwan to mo dhali mompin to mo dhali mo jin nyaḵu tonṯe/ mo dhali mmo'kuny bwa gom dhan mo shwan tony caaga/ mo haali/ uni mishki gwo 'ban mo jin ṯorkunu uni mo be.

Mompe'kupa nyolos gi gu'b jin luŋu mo

13 Ka cim jin 'kon ma po/ isu/ imanshu bway gi kuŋ gu'b gi idhan com 'peni 'kwani 'baar mo, dhali igasiis dhali 'kwani Lawi mo, iiyini monṯal 'de/ mo bwaya Esera jin ta'da man'kwar to mmogam mo nyiṯh 'pena ris gwoŋḵan mo be. 14 Uni gamkin e gwoŋḵan jin 'kwarkunu mo jin okina Tapa eya Musa mo ki 'kwani ma Israyiil mini 'ko e ushi gu'b burrenye/ kun tiḵu mo ki embul gi mompe'kupanyolos mo goma ppe 'kupi pesu/ mo be. 15 Uni mini mii o gwo mo eya ris 'peŋkuman bampam buni 'baar mo, dhali e pa Urushaliim mo, mmo/o gwo mo ki, "Iiku/ ka pije/ mo e ushi bampa/ kun 'koni 'kuwosh mo, dhali 'doya biny cwa 'pena seṯuun mo dhali cwalman cwa ma seṯuun gi mombwaasho mo, dhali 'peni cwa ma 'bi'c mo, dhali cwa ma thambur mo dhala ris cwa ma la mo, mmotiḵa risa la mo, me'd jin 'kwarkunu a'di mo." 16 Wakan 'kwani iikin ka pije/ mo dhali 'doya risa binycwa ka nyaŋ'ko'd mo dhali tiḵa risa la gom is buni mo, uni ka 'deṯe/ 'deṯe/ ka ris 'kuŋ gu'b buni mo, eya ris 'bambalam buni mo, e 'bambalaŋ gu'b ma Arumgimis mo, e moŋḵwany ḵwany e bwambori 'Twaŋḵala Goŋ Yi'de/ mo, dhali e 'pena bi gi 'Twaŋḵala Goŋ ma Eparayim mo be. 17 Aris 'kwani gi montul is gwansani 'baar mo kun doḵkin 'peni mo jin jinu aji mo tani tiḵkina ris gu'b burrinye/ mo dhali 'ko uni nycine/ mo. Haali/ me'd yin ki embul ma Jeshuwa ya/ ma Nun ka cim c̱aan mo tani, 'kwani ma Israyiil 'koki mii mo shwan to gi mompe'kupanyolos mo, dhali wakan bwaŋ'kunygam buni caaca mo be. 18 Dhali gara ka cim 'ko'da cim mo, 'pena cim jin ṯwa/a/ bwaya cim jiŋ 'ko'd mo tani, Esra deŋki gwo e 'pena warka/ gi gwoŋḵan ma Arumgimis mo. Uni karki mompe'kupanyolos goma cimi pesu/ mo dhali ka cim pekwara mo me'd jin tulu is mo, mmoha gwo jin c̱inu e mo be.

Nimaya 9

Aris 'kwani ṯorkina ris miinthus buni mo

1 Shwanesan ka cim iss 'de/ 'ce'dka doŋgon ka ppen 'de/ yansan mo tani 'kwani ma Israyiil tulki is mo dhali mii moŋga/ to mo, dhali uni hi'thki burrinye/ ma shawal mo dhali uni ki gaç bu'da 'cesh aris 'kuṗ buni mo be. 2 Aris emen ma Israyiil ḳwa/ki is buni bwa mo 'pena ris 'kwani 'baar kun ta 'kwani ga pije/ mo. Uni doshkin mo mmoṯor miinthus buniŋ gana/ mo dhala ris miinthus gi idhan babam buni mo be. 3 Uni doshkina ris mom buni mo, dhali uni deŋki gwo e 'pena warkany caaga/ ka cimi doŋgon mo gom Taṗa jin ta'da Arumgimis buni mo. Goma cimi doŋgona kamu/ ma c̄im mo tani uni ki ṯor miinthus mo dhali 'ko ka luŋ 'kuṗ ibwambor gi Taṗa jin ta'da Arumgimis buni mo be. 4 Aris 'kwani Lawi---dhala Jeshuwa, dhala Bani, dhala Ḳadmi/iil, dhala Shebaniya, dhala Bunni, dhala Sherbiya, dhala Bani, dhala Kenani, doshkina ris mo kun tanu sho'k mo dhali uni ki yuḳa yuḳ ki dhan 'twa/ kun caaca mo bway Taṗa jin ta'da Arumgimis buni mo be.

5 Yan'ko'da ris 'kwani Lawi---dhala Jeshuwa, dhala Ḳadma/iil, dhala Bani, dhala Hashabiniya, dhala Sherebiya, dhala Hodiya, dhala Shebaniya, dhala Ṗathahiya oki gwo mo ki, "Doshi ki mis mo dhali c̄i 'twa/ maŋ gom Taṗa jin ta'da Arumgimis bum ki sule/ mo dhali ki sule/ sule/ mo. Dhalki uni 'bor monyca gi gway pini mii mo, dhali dhalki a'di 'deku isi mis mo aṗowa ris mom'bor miim pini 'baar mo dhali mo maŋ mo. 6 /E ta Taṗa mo. /E 'de/ mo. /E uḳki momis mo, dhali aris momis kun 'kokin c̄isi mis mo, nyaḳka risa thuruḳ buni mo, dhali mony'cesh dhala ris to kun 'kona ṗo/ a'di mo, dhala ris ḳumma/ yi'de/ mo dhala ris to kun 'kon e uni mo. /E c̄iki uni 'baar moŋ'koki e mo, dhala ris mom'bi'th gi momis luŋ ki /e mo be. 7 /E a'di ta Taṗa mo, jin ta'da Arumgimis jin kwanyki'da Abram mo, dhali sus a'di ka ṗije/ 'peni pa Ur ma Kaldiyan mo, dhali yuḳ a'di gway ka Abraham mo be. 8 /E gamkina dum piti ki a'di taki'd gi moŋ gam gwo is ibwambori /e mo, dhali /e ki kar gwo jin gamu me'd mmo c̄ika ris emen piti a'cesh gi 'kwaniŋ Ḳanaan mo, dhali 'kwani Hiṯhtha mo, dhali 'kwani Amuur mo, dhali 'kwani Ṗaris mo, dhali 'kwani Yaabus mo, dhali 'kwani Girgash

mo. /E dhukina ris gwom buni kun onu is mo haali/ /e miiki mii ma ḵar/e mo be.

9 /E mishki tonthus gi ibabam bana e pa Masir mo dhali /e ciḵki kom buni mo e Ḵumma/ yi'de/ ma Lupe/ mo. 10 /E c̱ikina ris jamas mo dhala ris miimer apowa P̱era/on mo, dhala ris imanmiiya ṯu'c piti i'baar mo, dhali apowa ris 'kwanim piti 'baar mo, haali/ /e mishkin ka ris 'kwani Masir miiki mii kun dhunu is ki ca apo/ uni mo. Hili /e mini yer gway ki is pini mo jin doshki'd mo ka cim yansan mo be. 11 Yan'ko'd /e ki ḵwa/ ḵumma/ yi'de/ bwa ibwambori uni mo, wakan uni ki ii ki tur ibwamani ḵumma/ yi'de/ mo eya 'cesha ḵuthga/ mo, dhali /e ki ṯa'k uni gwansan kun baṯhki uni nsho'k e dhan moŋ'kulga/ mo, me'd wosh mo kun biṯkunu e dhan moŋ'kulga/ gi yi'de/ mo be. 12 /E ki shu uni bway ka raḵa kaḵ ki montee mo, dhali ka raḵa kaḵ gi o'd ki mon'thiny mo mmo'twaḵ mo mo gom uni ki ii mo be. 13 E 'kuwosh Sinaa/ mo tani /e thulkin ka 'cesh 'peni momis mo dhali wal 'twa/ i uni mo dhali c̱iki uni imandwall gwo kun tana ḵar/e mo dhala ris gwoŋḵan kun minu ha e mo, dhali aris gwoŋḵana 'borga/ mo dhala ris gwoŋḵan kun ḵanu mo be. 14 /E karkina cim ma pesum pini ki jiŋ ḵogu gom uni ki mish mo, dhali /e ki c̱iki uni aris gwo kun ḵanu mo dhali gwoŋḵan kun dhunu mo dhala ris gwoŋḵan 'pena Musa jin ta'da manmiiya ṯu'c pini mo be. 15 /E ki c̱iki uni amanna 'peni momis mo gom ṯe/ mo, dhali yi'de/ 'peni wosh mo gom yi'de/ jin bu'thki uni mo, dhali /e ki o uni gwo mo mmo/ii ḵala 'cesh jin okina /e gwo is mmoc̱iki uni mo be.

16 Hili/ uni dhali i dhan babam bana miiki mii kun dhunu is ki ca mo, dhali uni 'theḵkina ris 'bam buni imis mo dhali 'koki ciḵka ris gwoŋḵan pini mo be. 17 Uni ushki gwo ha e mo, dhali uni 'koki kulum goma ris miimer jin miikina /e ibwamani uni mo, hili uni 'theḵ 'bam buni imis mo, dhali ush gwo ha e mo dhali uni kwanykina manshu bway mo mmodoḵ uni ki miinyc̱iŋkinam buni mo. Hili /e takina Arumgimis jin 'tu'du ki mo jin gwamuwa gwam mo, ki mii ma 'the mo dhali ki momalas mo, bwan'thupga/ mo, dhali mondeḵ gi monṯel sho'k gi mo/en mo. /E diki dhal uni 'pen mo be. 18 Isi ciki/ uni uḵki ari bip̱ 'peni to kun 'to'du mo dhali o gwo mo ki, ' Yansan ta'da Arumgimis bum jin 'doyi um ka pije/ 'peni pa Masir mo', dhali jin taki'd ki dhan mo wal 'twany caaga/ mo, 19 /e, ki miim 'boro'd pini mo, /e diki dhal

uni mo e mombwaasho mo. Ka raḵa kaḵ mmoshu uni bway idiki dhal uni ki montee mo, walla raḵa kaḵ gi o'd shwa'd ki mon'thiny mo mmokush mo mo gom uni mmo/ii mo be. 20 Shi/ina 'borgam pini c̲ikina /e uni mo mmoye'th uni sho'k mo, dhala mannam pini dina /e ki non mo 'pena ris 'twam buni mo, dhali yi'de/ jin c̲ikina /e uni gom mmobutha yi'de/ uni mo. 21 Hili ki yila iss su/ mo tani /e c̲iki uni to e mombwaasho mo, dhali uni 'koki dargi toŋ kamu/ mo. Burrinyem buni 'koki shi/is mo dhali sho'k buni 'koki 'ka ki jama/ mo be. 22 /E c̲iki uni aris 'peŋkuman bampa/ mo dhali aris 'kwani kun, kwanykina /e uni 'pena ris shem 'pena bi gi mony'cesh mo. Yan'ko'd uni ki ḵala 'cesh gi pa Sihyuun ma maliḵ gi pa Hashbon mo dhala 'cesh gi pa Oḵ ma maliḵ gi pam Bashan mo be. 23 /E ki dhuki uc̲im buni mmo mar is me'da risa cul gi momis mo, dhali /e ki 'doyi uni bwaya 'cesh jin t̲orkina /e idhan babam buni mmo/ii mo dhali ta jim buni mo be. 24 Wakan 'kwani iikin mo dhali ḵala 'cesh mo jin pashkina /e is ibwambori uni mo eya ris moŋ'ko ma cesh, gi 'kwaniŋ K̲anaan mo. /E c̲iki uni i me'di uni mo, nyaḵka ris imaliḵ mo dhali aris 'kwani kun cil ma 'cesh mo, ka Israyiil midi mii mii nyaḵki uni mo me'd jin 'borkina bwa uni mo be. 25 Uni bu'thkina ris 'peŋkuman bampany caaga/ mo dhala ris to kun dho'th thon eya 'cesh c̲aan mo, dhali uni ki ḵala ris gu'b kun 'tu'du ka ris miim 'boro'di 'baar mo, aris jis yi'de/ kun gwanykunu is mo, mmosiya mura'th mo dhali cwa set̲uun kun ḵwa/kunu bwa mo, dhala ris maman cwa kun ishkin ki nyanye/ ka enthus mo. Wakan uni shwaki a'di mo dhali uni ki kap̲ mo dhali 'thiḵ mo dhali 'kuny bwa mo e dhan miim 'borgam pini mo be.

26 Yan'ko'd uni warkin ki iman/ush gwo ha e mo dhali uni ushkin ap̲o/ /e mo. Uni dhalki gwoŋḵan pini ka p̲o/ mo. Uni 'koshkina ris imanc̲i gwon dhamom pini mo kun rumki uni mmodoḵ bway /e mo, dhali uni 'therki dhan cuuwa kun 'therkunu mo be. 27 Wakan /e c̲iki uni e me'd gi 'kwaniŋ 'kup̲ buni mo, kun dhuki uni mmo'kosh is ka nyor mo. E moŋ'kosh is ka nyor buni mo tani, uni gwoki 'twa/ /e mo, dhali /e ciḵki uni ko 'peni momis mo, haali/ dhan mii ma 'them pini mo tani /e hashki uni aman wan 'ba/ mo jin wanki uni 'ba/ mo 'peni me'd gi 'kwaniŋ 'kup̲ buni mo be. 28 Hili 'ko'di uni siki is mo tani, uni miiki tonthus doḵ/e ibwambori /e mo, dhali /e ki dhal uni mo e me'd ma ris 'kwaniŋ 'kup̲ buni mo, wakana ris 'kwaniŋ 'kup̲ buni jikin ap̲o/ uni mo. Naskina/ ki

uni doḵkin mo dhali ko gom /e mo tani, /e ciḵki uni ko 'peni momis mo, dhali me'd ka ris mo haali/ goma dun 'tim pini mo /e ki 'cuḵ uni mo be. 29 /E rumki uni mo wakan ki uni mini doḵu ka nyaŋ'ko'd bway gwoŋḵan pini mo. Naskina/ uni miiki mii kun dhunu is ki ca mo dhali 'koki ciḵa ris gwoŋḵan pini mo. Uni miiki miinthus a̱powa ris gwoŋḵan pini mo kun c̱iki moŋ'koki e gom uni kun haki uni e̱ mo. Uni c̱iki 'ku̱pa bi kun molki to ḵal mo dhali 'theḵ 'bam buni i mis mo dhali 'te bwa mmociḵ gwo mo be. 30 Ka ris yil mo tani /e karki 'ce gom uni mo dhali rum uni ki Shi/in pini ka ris imanc̱i gwon dhamo/ mo. Naskina/ mo tani uni 'koki ciḵ gwo mo. Wakan /e c̱iki uni i me'da ris 'kwani kun cil ma 'cesh mo. 31 Hili ka dhana 'them pininy caaga/ mo tani /e diki 'ce'd uni sho'k ka kuluny mo walla diki dhal uni 'pen mo, hili/ /e tana Arumgimis jin ta'da 'the ka 'the mo dhali mo mii mii mo be.

32 Haali/ i'dishesan, Arumgimis bam---/e caaca mo, e jin tangi mom'bi'th mo, dhala Arumgimis gi miimer jin dhuki gwo jin gamu me'd mo dhali mo/en jin ṯelu sho'k mo---dhalku/ ki dhal miim 'bi'thga/ jin wana e ki gwa'da gwa'd bway gom /e mo jin yayi'd a̱po/ aman mo, dhali a̱powa ris imaliḵ bam mo, dhali a̱po/ imanshu bway bam mo, dhali a̱po/ igasiis bam mo, dhali a̱po/ imanc̱i gwon dhamom bam mo, dhali a̱po/ i dhan babam bam mo, dhali a̱po/ ris 'kwanim bam mo 'pena ris embul gi imaliḵ gi pa Ashshuur ntaga cim ka shwanesan mo be. 33 /E din eya ris to 'baar mo kun iiyina p̱o/ aman mo, haali/ /e miikin ka ḵar/e mo, hili aman miikina mii kun minu tonthus mo be. 34 Imaliḵ bam, dhali imanshu bway bam, dhali igasiis bam, dhali idhan babam bam 'koki dhu gwoŋḵan pini mo, walla 'koki dhu 'ce goma ris gwoŋḵan pini mo walla ris gwoŋḵan pini kun rumkina /e uni mo be. 35 Walla e 'peŋkuman babam buni mo, ki uni 'kokin e dhan bwaŋ'kunygam 'borgam buni mo, dhali ka mar is mo tani a'cesh jin dho'thki to mo jin karkina /e i bwambori uni mo, uni 'koki miiya ṯu'c gom /e mo walla 'koki ṯu'k mo 'pena ris tonthus buni mo be. 36 Shwanesan aman takina c̱iŋkina/; eya 'cesh yansan jin c̱ikina /e idhan babam bam mmo gam maman cwa mo dhala ris tom 'borga kun c̱inu ki me'd mo, dhali hili mo mo ma, aman takina c̱iŋkina/ i a'di mo! 37 A'cesh bam kun dho'thki to ki nyanye/ mo tani iikin bway imaliḵ mo kun dhukina /e a̱po/ aman mo goma ris miinthus bam mo. Uni jikin a̱powa ris buŋgwar is bam

mo dhali apowa ris to em bam mo me'd jin 'borkina uni bwa mo. Aman 'kokina e dhan mii ma cis mo. 38 Goma ris mii gwansan mo tani, aman karkina gwo jin gamu me'd jin telu sho'k mo ki gwoŋ'kwar mo. Apo/ gwoŋkan kun 'thupu me'd mo tani ta gway ma ris imanshu bway bam mo, kun ta 'kwani Lawi mo, dhali igasiis mo."

Nimaya 10

'Kwani kun 'dapki gwo jin gamu me'd 'twa/ mo

1 Apo/ ris gwoŋ'kwar mo tani ta'da Nimaya, jin ta'da manji bampa/ mo, jin ta ya/ ma Hakaliya mo dhala Sadakiya mo, dhala 2 Saraya, dhala Asariya, dhala Jarmaya, dhala 3 Pashur, dhala Amariya, dhala Malkija, dhala 4 Hatush, dhala Shabaniya, dhala Malluk, dhala 5 Harim, dhala Maremoth, dhala Obadayya, dhala 6 Daniyal, dhala Gennethon, dhala Baruk, dhala 7 Mashullam, dhala Abija, dhala Mijamin, dhala 8 Maasiya, dhala Bilgay, dhala Shemaya. Uni gwansan ita i gasiis mo.

9 'Kwani Lawi: Ta'da Jeshuwa ya/ ma Asaniya, dhali iBinnuyi kun ta kuŋ gu'b ma Henadad, dhala Kadmi/iil mo, 10 dhali ikam buni kun ta 'kwani Lawi mo, kun ta i Shebaniya mo, dhala Hodiya mo, dhala Kelita mo, dhala Pelaya mo, dhala Hanan mo, dhala 11 Mika, dhala Rehob, dhala Hashabiya, dhala 12 Sakkur, dhala Sherebiya, dhala Shebaniya, dhala 13 Hodiya, dhala Bani, dhala Beninu mo.

14 Imanshu 'kwani bway ta i: Parosh, dhala Pahath-Mowa'b mo, dhala Elam mo, dhala Bani, dhala 15 Bunni, dhala Asgad, dhala Bebay, dhala 16 Adonija, dhala Bikawi, dhala Adin, dhala 17 Atir, dhala Hesekiya, dhala Assur, dhala 18 Hodiya, dhala Hashum mo, dhal Besayi, dhala 19 Harip, dhala Anathoth, dhala Nebay, dhala 20 Magpi/ash, dhala Mashullam, dhala Hesir mo, dhala 21 Meshesabel, dhala Saduuk, dhala Jadduwa, dhala 22 Pelatiya, dhala Hanaan, dhala Anaya, dhala 23 Hosheya, dhala Hananiya, dhala Hasshu'b, dhala 24 Hallohesh, dhala Pilha, dhala Shobek, dhala 25 Rehum, dhala Hashabna, dhala Maasaya, dhala 26 Ahiya, dhala Hanan, dhala Anan, dhala 27 Malluk, dhala Harim, dhala Baana mo.

Gwo jin gamu me'd jin 'dapkunu 'twa/ mo

28 Haali/ me'd 'kwani mo tani, uni kun ta igasiis, kun ta 'kwani Lawi mo, kun ta imanc̲or 'twaŋkala goŋ mo, dhali imanyuk̲ gway mo, dhali imanmiiya t̲u'c gi gu'b gi mondhelela dhelel mo, dhali uni 'baar mo kun k̲wa/ ki is buni bwa mo 'peni 'kwani kun cil ma risa 'cesh mo dhali kun c̲iki is buni ki gwoŋk̲an ma Arumgimis mo, inyak̲ka ris up buni mo, dhali iya/m buni dhali i'bwa/m buni mo, uni 'baar mo takin gi monyit̲h mo dhali mo kun mishu gwo 'ban mo, 29 uni 'dapkin imont̲al 'de/ nyak̲ki ikam buni mo, dhali nyak̲ki 'kwaninycan buni mo, dhali dek̲ is buni ki mo jin jeenuwa jee mo mmo/ii e gwoŋk̲an ma Arumgimis mo, a'di jin c̲ikin ma Musa mo jin ta'da manmiiya t̲u'c ma Arumgimis mo, dhali mmo'cunycur dhali ha aris gwoŋk̲an ma Arumgimis bana e jin ta Tapa mo dhali aris gwonyc̲im piti dhali imandwall 'kwani gwo mo be. 30 Aman ona gwo is ki aman mina 'koki c̲i i'bwa/m bam ki 'kwani kun cil ma 'cesh mo walla k̲al i'bwa/m buni gom i ya/m bam mo. 31 Aman si'da/ okina gwo is mo ki wak̲ki/ 'kwani kun cil ma 'cesh k̲ali tom 'borga/ walla emen to mmoyol ka cim ma pesu/ mo tani, aman mina 'koki yol 'peni uni mo ka cim ma pesu/ mo walla ka cim jin k̲ogu mo. 'Ko'di yili pesu/ isa yempa/ mo tani aman mina dhala ris buntom bam uni ki si/is mo, dhali aman mina 'kosha murem bam i'baar mo be.

32 Aman hakina ris gwoŋk̲an e mo mmoc̲i tombar 'peni 'kupan ma kwara mo i'ko'di yil mo goma t̲u'c gi gu'b ma Arumgimis bana mo, 33 mmohil ki 'bore/ gom tont̲e/ ma 'dishesan mo, dhali gom emen to ma isa yempa/ kun c̲inu mo, to kun c̲inu mmoc̲i'th ki o'd ka risa cim ma pesu/ mo, ka ppen this gi mompe'kupanyolos mo dhala ris mo shwan to kun dhunu mo, dhali gom to jin c̲inu kun k̲ogu mo, dhali gom to jin c̲inu gom miinthus mo mmo'kosh miinthus gi 'kwani ma Israyiil mo, me'da risa t̲uca 'borga/ i'baar mo gi gu'b ma Arumgimis bana mo be. 34 Ana kun tana igasiis gi 'kwani Lawi mo, dhali 'kwani, kun taga ris cwaŋk̲uthu'd kun c̲inu mo. Aris to minu mii kwany mo kun mina kuŋ gu'b bana mii k̲al cwaŋk̲uthu'd mo bway gu'b ma Arumgimis bana mo bway mo jin karu 'ko'di yil mo, mmo 'tha to ki o'd apowa gwat̲a gi Tapa mo jin ta'da Arumgimis bana mo, me'd jin 'kwarkunu a'di e gwoŋk̲an 'ko'di yil 'de/ mo. 35 Ana okina gwo is mo mmo k̲alu bway gu'b gi Tapa aris maman to kun t̲wa/a/ kun cakin mo

'pena 'cesh bana mo, dhali 'ko'di yil mo tani maman to jin t̲wa/a/ 'peni cwa ka 'de̲te/ 'de̲te/ mo. 36 Arisa bwanyara/ gi iya/m bana, dhali gi to/em bana---isi me'd gwoŋk̲an jin 'kwarkunu mo, dhala ris bip̲a bwanyaram bana dhala risa ŋul'kup̲ to em bana mo tani ana mina mii 'doyi uni mo bway gu'b ma Arumgimis bana mo, gom igasiis kun miikina t̲u'c e gu'b ma Arumgimis bana mo be. 37 Ana mina mii 'doya gana'th bana kun t̲wa/a/ mo dhala ris emen to kun c̲inu mo, dhala ris maman cwa 'baar mo dhala sun this mo dhala yin mo, gom igasiis mo, bwaya ris gu'b kun dhunu to ma Arumgimis bana mo. Ana mina 'doya ris toŋ 'kup̲an 'pena 'cesh bana bway 'kwani Lawi mo haali/ 'kwani Lawi tulkin̲a ris toŋ 'kup̲an is mo eya ris bampa/ 'baar mo kun miikina ana at̲u'c mo be. 38 Agasiis, jin ta emen ma Haruun mo, midi mii di nyak̲ki 'kwani Lawi mo ki uni bu'thkina ris toŋ 'kup̲an mo. 'Kwani Lawi mini mii k̲ala 'kume'd 'peni toŋ'kup̲an mo bway gu'b ma Arumgimis bana mo bwaya ris gu'b kun dhun̲u aris to mo be. 39 Gom 'kwani ma Israyiil mo dhala ris emen ma Lawi mo mini 'doya ris emen to kun tulkunu is mo, asu mo, dhala yin bwaya ris gu'b kun dhunu to mo kun 'kon ma ris toŋ'kul bwan dhamo/ mo dhali kun 'kokina igasiis kun miikina t̲u'c mo, dhali iman̲cora campur mo, dhali jin 'kokina imanyuk̲ gway mo.

Ana mina 'koki dhal gu'b ma Arumgimis bana mo be.

Nimaya 11

'Kwani kun 'kokin e pa Urushaliim mo

1 Aris imanshu 'kwani bway 'kokin e pa Urushaliim mo, dhali 'kwanin tiya t̲a'kki to mo mmok̲ali wathin 'de/ 'pena 'kume'd mo mmo'ko e pa Urushaliim mo, jin ta 'peŋkuman bampa/ jin k̲ogu mo, dhali kum pendoŋgona tiya boc̲kin eya ris bampan tiya mo be. 2 Yan'ko'd 'kwani 'baar mo 'borki uni gwansan mii mo kun okina bwa ki 'ko e pa Urushaliim mo be. 3 Uni gwansan itana ris 'kwaninycan gi bampa/ kun 'kokin e pa Urushaliim mo. Hili si'da/, eya ris bampa/ gi pa Yahuuda/ mo tani 'kwani ka 'de̲te/ 'de̲te/ 'kokin e tom buniŋ gana/ mo, nyak̲ka ris 'kwani ma Israyiil mo, dhali igasiis mo, dhali 'kwani Lawi mo, dhali imanmiiya t̲u'c i gu'b gi mondhelela dhelel mo, dhala ris emen ma Solimaan kun ta imanmiiya t̲u'c mo be. 4 E pa Urushaliim

mo tani arisa wak ma Yahuudan tiya 'kokin mo dhali emen ma Benyjamina tiya si'da/ mo. Dhali 'kwani 'peni pa Yahuuda/ ilu/ mo kun ta i: Athaya ya/ ma Ussiya mo kun ta ya/ ma Sakgariya mo jin ta ya/ ma Amariya jin ta ya/ ma Shepatiya mo jin ta ya/ ma Mahalalel mo, kun ta emen ma Paris mo be. 5 Imun mo tani ta i Maassaya ya/ ma Baruk mo jin ta ya/ ma Kol-Hosa mo jin ta ya/ ma Hasaya mo jin ta ya/ ma Adaya mo jin ta ya/ ma Joyi/arib mo jin ta ya/ ma Sakkariya mo, kun ta emen ma Shila mo be. 6 Aris emen ma Paris kun 'kokin e pa Urushaliim mo tani 'koni iss 'kwanimpa iss 'de/ ipeka issi kwara i'ce'dka pekwara mo. Uni ta 'kwanim 'borga/ mo.

7 Uni gwansan ita emen ma Benyjamin mo: Sallu jin ta ya/ ma Mashullam mo jin ta ya/ ma Yu/iil mo jin ta ya/ ma Pediya mo jin ta ya/ ma Kolaya mo jin ta ya/ ma Maasaya mo jin ta ya/ ma Ithi/iil mo jin ta ya/ ma Jeshaya mo, 8 dhali uni gwansan bathki a'di mo, ta ii Gabbay mo dhala Sallayi mo, kun 'koni iss 'kwanimpa i iss su/ i'ce'dka iss 'kwanimpa mudhe'd pe iss 'de/ 'ce'dka pekwara. 9 Yu/iil jin ta ya/ ma Si'kri jin taki'da manhila tu'c buni mo, dhala Yahuuda/ ya/ ma Hasseniya jin taki'da po/ su/ ka man jiya ji apo/ 'peŋkuman bampa/ mo.

10 'Peni igasiis mo tani: Jedaya ya/ ma Joyi/arib mo, dhala Jakin mo, 11 Seraya ya/ ma Hilkiya mo jin ta ya/ ma Mashullam mo jin ta ya/ ma Saduuk mo jin ta ya/ ma Merahihot mo jin ta ya/ ma Ahitup mo, jin ta tapa apo/ i tapa gi gu'b ma Arumgimis mo, 12 dhali imugum buni kun miikina tu'c gom gu'b mo, 'ko 'kwaniŋ gwathi iss 'kwanimpa issi su/ ipeka iss 'de/ 'ce'dka su/ mo, ki tur/ nyakka Adaya jin ta ya/ ma Jeroham mo jin ta ya/ ma Pelaliya mo jin ta ya/ ma Amsi mo jin ta ya/ ma Sakgariya mo jin ta ya/ ma Pashur mo jin ta ya/ ma Malkija mo be. 13 Ikam piti kun taki 'kupan ma risa wak mo, kun ta 'kwaniŋ gwath ka iss 'kwanimpa i 'kume'd peka issi su/ 'ce'dka su/ mo, dhala Amashsayi jin ta ya/ ma Asarel mo jin ta ya/ ma Ahsayi mo jin ta ya/ ma Meshillemo'th mo jin ta ya/ ma Immer mo, 14 dhali ikam buni kun, ta 'kwani ma meem 'bi'thga/ 'koni iss 'kwanimpa imudhe'd 'ce'dka iss 'de/ 'ce'dka pekwara kun 'koki ko/ is mo, amanhila hil buni ta'da Sa'bdi/iil mo jin ta ya/ ma Haggedolim mo be.

15 'Peni emen 'kwani Lawi mo tani: Ta ii Shemaya mo jin ta ya/ ma Hasshu'b mo jin ta ya/ ma Asrikam mo jin ta ya/ ma Hashabiya mo jin

ta ya/ ma Bunni mo, 16 dhala Shabbeṯhay dhala Josabad mo, kun ta uni 'peni imanshu bway gi 'kwani Lawi mo dhali kun taki iman jiya ṯu'c kun miikunu apije/ gi gu'b ma Arumgimis mo be. 17 A'di ta'da Maṯṯaniya jin ta ya/ ma Miḵa mo jin ta ya/ ma Sabdi mo, kun ta emen ma Asaaṗ mo, jin taki 'kuṗan mo jin ṯelki mon'tho ma cim jin 'boru mii 'pen mo, dhala Baḵbuḵiya mo, jin 'kon ma ṗo/ isu/ ibwamani ikam mo, dhala Abda jin ta ya/ ma Shammuya mo jin ta ya/ ma Galal mo jin ta ya/ ma Jeduthun mo be. 18 Aris 'kwani Lawi 'baar mo e 'peŋkuman bampa/ mo tani deŋkunu e ka iss 'kwanimpa i'kume'd i'ce'dka issi doŋgon i'ce'dka doŋgon aṗo/ mo.

19 Aris imanc̣ora 'twaŋkala goŋ: Ta i Akḵub mo, dhala Ṯalmon mo, dhali ikam buni mo kun c̣orkina risa campur mo, 'koni iss 'kwanimpa mudhe'd 'ce'dka issi kwara 'ce'dka 'kume'd i'ce'dka su/ mo be.

20 'Kwani ma Israyiil kun boc̣kin dhali igasiis dhali 'kwani Lawi uni 'kokin eya ris bampa/ gi pa Yahuuda/ i'baar mo. Uni 'baar mo ka 'deṯe/ 'deṯe/ takin ki tom buni kun tana uni mo be. 21 Aris imanmiiya ṯu'c gi gu'b gi mondhelela dhelel 'kokin eya Oṗel mo, dhala Siha mo dhala Gishpa a'di jiki'da ṗo/ uni mo be.

22 Dhali taṗa jin ca'd aṗo/ 'kwani Lawi e pa Urushaliim a'di ta'da Ussi ya/ ma Bani mo jin ta ya/ ma Hashabiya mo jin ta ya/ ma Maṯaniya ya/ ma Miḵa mo, kun tana ris emen ma Asaaṗ mo, kun ta iman yuḵ gway aṗowa ṯu'c e gu'b ma Arumgimis mo be. 23 Uni 'kokina ris bwaŋ'kwarany gwoŋḵan kun c̣in ma maliḵ mo, dhala ris gwoŋḵana 'bi'thga/ uni c̣ikunu goma ris imanyuḵ gway mo me'd jin ŋaṗu 'ko'da cim mo be. 24 Yan'ko'da Ṗeṯhaya ya/ ma Mashasabel, jin ta emen ma Sera ya/ ma Yahuuda/, a'di diki'di 'ko'dgwara maliḵ mo goma ris to gi 'kwani 'baar mo be.

'Kwani 'kokin eya pije/ gi pa Urushaliim mo

25 Haali/ me'da ris bampa/ mo dhali aris mombuntom buni mo tani, 'kwanin tiya 'peni pa Yahuuda/ 'kokin e paŋ Ḵiriya'th Arba mo dhala ris bampam piti mo, dhali eya Dibon mo dhali aris bampam piti mo dhali eya Jeḵa'bseel dhali aris bampam piti mo be. 26 dhali eya Jeshuwa, dhala Molada, dhala Beth Ṗele't, dhala 27 Hasar Shuwal, dhala Beersheba dhala ris bampam piti mo. 28 'Kwanin tiya 'peni pa

Yahuuda/ 'kokin e pa Siklag mo, dhali pa Mekona dhali aris bampam piti mo, dhali 29 En Remmon, dhali Sora, dhali Jarmu'th, dhali 30 Sano/ha, dhali Adullam, dhala ris ushi bampam buni mo, dhali e Lakshish kun tana ris mombunto mo dhala Aseka mo dhala ris ushi bampam piti mo. Wakan uni 'kokin 'peni pa Beersheba bway momba'da'd gi pa Hinnom mo be. 31 Aris emen ma Benyjamin 'kokin e Geba mo, dhali Makmash mo, dhali Ayja mo, dhali Bethil mo dhala ris bampam piti mo, dhali 32 Anatho'th, dhali Nob, dhali Ananiya, dhali 33 Hasor, dhali Ramah, dhali Gitayim, dhali 34 Hadid, Seboyam, Neballa't, dhali 35 Lod, dhali Ono, dhali Ge Harashim mo. 36 'Kwani Lawini tiya kun 'kokin e pa Yauuda/ mo tani torkunu gwo gom 'kwani gi pa Benyjamin mo be.

Nimaya 12

Igasiis dhali 'kwani Lawi mo

1 Uni gwansan ita igasiis dhali 'kwani Lawi si'da/ kun iiyin nyakka Sharubabil mo jin ta ya/ ma Sha/alti/il mo dhali nyakka Jeshuwa mo: dhala Saraya, dhala Irimiya, dhala Esera mo, dhala 2 Amariya, dhala Malluk, dhala Hattush mo, dhala 3 Shekaniya, dhala Rahum, dhala Maramoth mo. 4 Uni kun ta i Iddo, dhala Gennethon, dhala Abija mo, dhala 5 Mijamin, dhala Mohadiya, dhala Bilga mo, dhala 6 Shamaya, dhala Jo/arab, dhala Jedaya mo, dhala 7 Sallu, dhala Amuk, dhala Hilkiya, dhala Jedaya mo. Uni gwansan ita imanshu bway gi igasiis mo dhali imugum buni e embul ma Jeshuwa mo be.

8 'Kwani Lawi ta i Jeshuwa, Binnuyi, Kadma/iil, Sharabiya, Yahuuda/, dhala Mataniya, jin caki'd apo/ aris gway kun 'boruwa 'bor mii mo, nyakka ris imugum piti mo be. 9 Bakbukiya dhala Unni, kun ta imugum buni mo, doshkin ka ciŋ'ko'd ka tente/ ma tu'c mo be. 10 Jeshuwa taki'da baba ma Johakim mo, dhala Johakim ta'da baba ma Elashib mo, dhala Elashib ta'da baba ma Johada mo, 11 Johada taki'da baba ma Jenathan mo, dhala Jenathan ta'da baba ma Jadduwa mo be.

12 Eya risa tee ma Johakim mo tani gwansan ita igasiis mo, kun ta imanshu bway gi kuŋ gu'b mo: Mariya ta'da manshu bway ma Seraya mo, dhala Hananiya ta'da manshu bway ma Irimiya mo, 13 Mashullam

ta'da manshu bway ma Esera mo, Jehohanan ta'da manshu bway ma Amariya mo, 14 Jenaṯhan ta'da manshu bway ma Malluḵ mo, dhala Yusuuṗ ta'da manshu bway ma Shebaniya mo be. 15 Adna ta'da manshu bway ma Harim mo, dhala Helḵiya ta'da manshu bway ma Maramoṯh mo, dhala 16 Saḵgariya ta'da manshu bway ma Iddo mo, dhala Mashullam ta'da manshu bway ma Ginneṯhon mo, 17 dhala Sikri ta'da manshu bway ma Abija mo, dhala Ṗilṯayi ta'da manshu bway ma Mini/amin mo dhala Mo/adiya mo be. 18 Shammuya ta'da man shu bway ma Bilga mo, dhala Jehonaṯhan ta'da manshu bway ma Shemaya mo, 19 dhala Maṯṯenayi ta'da manshu bway ma Jo/arib mo, dhala Ussi ta'da manshu bway ma Jedaya mo, 20 dhala Ḵallayi ta'da manshu bway ma Sallu mo, dhala Eber ta'da manshu bway ma Amuḵ mo, 21 dhala Hashabiya taki'da manshu bway ma Hilḵiya mo, dhala Neṯhani/iil ta'da manshu bway ma Jedaya mo be.

22 Ka tee ma Elashib mo tani, 'kwani Lawi kun ta i Elashib, dhala Johada, dhali i Jadduwa uni deŋkunu e ka ris 'kuṗan gi kuŋ gu'b mo, dhali igasiis deŋkunu e 'ko'di monyji ma Dariṳus jin ta wathi/ Ṗarsiyiin mo. 23 Aris emen ma Lawi, kun ta imanshu bway gi kuŋ gu'b buni uni 'kwarkunu eya warka/ jin ṯorki'da ṯu'c ntaga risa tee ma Johanan ya/ ma Elashi'b mo be. 24 Imanshu bway gi 'kwani Lawin ta ii Hashabiya, dhala Sharabiya mo dhala Jeshuwa ya/ ma Ḵadma/iil mo, nyaḵki ikam buni mo, kun doshkin ka ḵarambuye ki uni mo mmoc̣i mo maŋ mo dhali mmoc̣i 'twa/ maŋ mo, mmothoḵki uni mii ka non she/ ka non she/ mo, ki mo jin hanu gwoŋḵan ma Dawuu'd e mo, a'di jin taki wathi/ ma Arumgimis mo be. 25 Maṯṯaniya, dhala Baḵbuḵiya, dhala Obadaya, dhala Mashallum, dhala Ṯalmon, dhala Akḵu'b uni ta imanc̣ora ris 'twaŋkala goŋ kun doshkin e yana goŋ mo mmoji mo mo eya ris gu'b kun dhunuwa ris to eya ris 'twaŋkala goŋ mo be. 26 Uni miikina ṯu'c ka risa tee ma Johaḵim ya/ ma Jeshuwa jin ta ya/ ma Josadaḵ mo, dhali ka risa tee ma Nimaya mo jin ta'da man ji bampa/ mo dhala Esera jin ta'da gasiis mo dhali ta'da man'kwar to mo be.

Nimaya c̣iki'da goŋ ka Arumgimis mo

27 Ki embul jin miikunu mo shwan to goma goŋ gi pa Urushaliim jin 'kaki 'kuṗ mo tani, 'kwani ŋaṗkina ris 'kwani Lawi mo e mo kun 'kokina uni mo, mmo 'doyi uni bway pa Urushaliim mo mmomii mo

shwan to jin miinu gom mo jin 'boruwa 'bor mii mo, nyaḵka ris moŋ'kuny bwa mo dhali ki gway kun yuḵkunu ka risa sahan gurany 'per kun doru mo, dhali ka 'ciny'ciŋa/ mo, dhali ka risa dhendheŋe/ mo be. 28 Imannyaḵ gway yuḵ tulki is imonṯal 'de/ mo 'peni ushi bampa/ kun 'kon ki jiŋ 'kam e pa Urushaliim mo dhali 'peni ushi bampa/ gi pa Nitopathis mo be. 29 Uni si'da/ iiyin 'peni pam Beṯh Gilgal mo dhali 'pena ris bunto ma Geba mo dhali pa Asmoṯha mo, haali/ imanyuḵ gway nyaŋki ushi bampa/ gom is buni mo ka kukul is e pa Urushaliim mo be. 30 Igasiis dhali 'kwani Lawin dhelel ki is buni mo, dhali yan'ko'd uni ki dhelel 'kwani mo, dhali arisa campur, dhala goŋ mo be.

31 Yan'ko'd aha/ takina gi imanshu bway gi pa Yahuuda/ kun iikini tagi 'kupa goŋ mo, dhali aha/ ki kwany dhana ḵwayyar she/ i su/ kun ċiki mo jin 'boruwa 'bor bwa i is mo. Jan 'de/ yaki'd ka 'bana bimporos mo apowa goŋ 'kupki 'Twaŋkala goŋ gi Guren to/e mo be. 32 Hoshaya dhala woho/ gi imanshu bway gi pa Yahuuda/ baṯhki uni mo, 33 dhali i'ko'di uni mo tani Asariya yaki'd mo, dhala Esera, dhala Mashullam mo, 34 dhala Yahuuda/, dhala Benjamin, dhala Shamaya, dhala Irimiya mo, 35 dhali iya/ ma gasiisa tiya nyaḵka risa poome/ mo, dhala Saḵgariya ya/ ma Jenaṯhan jin ta ya/ ma Shamaya jin ta ya/ ma Maṯaniya jin ta ya/ ma Mikaċiya mo jin ta ya/ ma Saḵkur mo jin ta ya/ ma Asaap mo be. 36 Imun si'da/ mo tani uni tana ris 'kwani ma Saḵgariya mo, dhala Shamaya mo, dhala Asara/iil mo, dhala Melelahi mo, dhala Gilalahi mo, dhala Maayi mo, dhala Naṯhana/iil mo, dhala Yahuuda/ mo, dhala Hanani mo, nyaḵka imanyuḵ gway ma Dawuu'd mo jin ta wathi/ ma Arumgimis mo. Dhala Esera jin ta'da man'kwar to diki'di bwambori uni mo be. 37 Ki monṯel 'pen gi 'twaŋkala goŋ mo tani uni iikin isi mis ka jisho'k apowa ris mo kun tankunu sho'k gi 'peŋkuman bampa/ ma Dawauu'd mo, ki tontan gi bway tur kun tanu sho'k bwaya goŋ gu'b gi mondhelela dhelel ma Dawuu'd mo, bway 'Twaŋkala Goŋ Yi'de/ gi mom'pesho'k mo be.

38 A ḵwayyara tiya 'peni uni gwansan kun ċiki mo jin 'boruwa 'bor bwa i is mo tani iikin ki bwaya kamu/ mo. Dhali aha/ baṯhkina uni isho'k mo apowa goŋ mo nyaḵka wohoŋ 'kwani mo, apowa dhan Gu'ba caaga/ jin 'coḵu to mo, bwaya goŋa beega/ mo be. 39 dhali apo/ 'Twaŋkala Goŋ ma Eparayiim mo, dhali e 'Twaŋkala Goŋa Dhamo/ mo, dhali ki 'Twaŋkala Goŋ Wa'c mo dhali dhan Gu'ba caaga/ ma

Hanani/iil mo dhali Gu'ba caaga/ ma issi mudhe'd mo, bway 'Twaŋkala Goŋ K̲a'bal mo, dhali uni doshkin e 'Twaŋkala Goŋ gi imanc̲or mo mo be. 40 Wakana k̲wayyara 'bana su/ gi uni gwansan kun c̲iki mo jin 'boruwa 'bor bwa i is bu'thki embul buni mo e gu'b ma Arumgimis mo, dhali aha/ si'da/ buth̲kina embul pem mo nyak̲ka woho/ ma ris itap̲a mo nyak̲ki aha/ mo be. 41 Yan'ko'd igasiis kun bu'thki embul buni mo tani: Ta ii Eliyak̲im mo, Maasaya mo, Mini/amin mo, Mikac̲iya mo, dhala Eli/honiya mo, dhala Sak̲gariya mo, dhala Hananiya mo, nyak̲ka risa poome/ mo, 42 dhala Maasaya si'da/ mo, dhala Shamaya mo, dhala Eli/aasr mo, dhala Ussi mo, dhala Jehohanan mo, dhala Malk̲ija mo, dhala Elam mo, dhala Esera mo, dhali imanyuk̲ gway cik̲kunu gway buni mo dhala Jasrahiya taki'da manshu bway buni mo be. 43 Uni miiki dhan mii ma basa caaga/ mo ki embl c̲aan mo, dhali 'kuny bwa mo, haali/ Arumgimis 'borki uni bwa mo ki dhan mom'bor bwany caaga/ mo. Dhali aris up̲ si'da/ dhali uc̲i 'kunykina bwa mo. Wakan bwaŋ'kunyga/ gi pa Urushaliim minu mii cik̲ mo ki si'd si'd mo be.

Uni kun cila gu'b gi mondhelela dhelel mo

44 Ka cim c̲aan mo tani 'kwani uni 'konu mmokwany mo mmodhu ki ca mo ap̲owa ris gu'b kun dhunu to kun tulu is mo, aris maman ton t̲wa/a/ mo, dhala ris 'kup̲an to mo, imontal 'de/ isi me'da risa 'ban to kun ŋap̲u gi gwoŋk̲an gom igasiis mo dhali gom 'kwani Lawi mo. Uni ka 'det̲e/ 'det̲e/ kwanykunu mo mmomiiya t̲u'c aris bunto kun 'dishkina ris ushi bampa/ is mo. Haala Yahuuda/ 'kunya bwa ap̲o/ igasiis mo dhali aris 'kwani Lawi uni kun doshkin ibwambori uni mo be. 45 Uni miikina t̲u'c ma Arumgimis buni mo, dhala t̲uc mmokal mii shigga/ ka pije/ mo, dhali wakan a'di miikina imanyuk̲ gway mo dhali imanc̲ora risa goŋ mo, isi me'd gwonyc̲i ma Dawuu'd mo dhala Soliman jin ta ya/m piti mo be. 46 Haali/ me'd yin, eya risa tee ma Dawuu'd mo dhala Asap̲ mo tani, aris uniŋ 'kup̲an gi iman yuk̲ gway 'kokin mo, dhala ris gway kun maŋu amaŋ mo dhali gway kun 'boruwa 'bor bwa i is goma Arumgimis mo be. 47 Ka risa tee ma Sharubabiil mo dhali ka tee ma Nimaya mo tani, aris 'kwani ma Israyiil c̲ikina 'banuk̲ tonț̲e/ isa yempa/ gom imanyuk̲ gway dhali imanc̲or 'twaŋkala goŋ mo. Uni dhukina 'banuk̲ kun dhelela dhelel gom 'kwani Lawi mo Dhali 'kwani

Lawi dhukina 'banuk̲a tiya ki she/ kun dhelela dhelel goma ris emen ma Haruun mo be.

Nimaya 13

Aris gwoŋk̲an gom moŋk̲wa/u bwa mo

1 Ka cim c̲aan mo tani uni deŋki gwo ma Musa e e bwany'ce gi 'kwani mo. A'di gamkunu e gwo jin 'kwarkunu i a'di mo ki wathi/ Ammona kamu/ walla 'kwani Mowaab mini 'koki iiyu bway montul is ma Arumgimis mo, ki sule/ sule/ mo. 2 Mii yansan haali/ uni 'koki iiyu bway 'kwani ma Israyiil mmoc̲i uni tonṯe/ mo dhali yi'de/ mo, haali/ uni miikina Balaam aṯu'c mo mmo jee 'kwani ma Israyiil mo. Hili, Arumgimis bana ṯuki monyjee ki mom'bor mii mo be. 3 Me'd jin cik̲kina uni gwoŋk̲an ki jahanne/ mo tani, uni k̲wa/ki bwa mo 'peni 'kwani ma Israyiil mo, aris 'kwani kun 'kon ka pije/ ka 'deṯe/ 'deṯe/ mo.

Aris mii ma Nimaya mo

4 Nṯwa/a/ ki mii yansan mo tani Elashib jin ta'da gasiis a'di kwanykunu ap̲o/ gu'b jin dhunu to ma Arumgimis bana mo. A'di jin 'dishki is ka Ṯobiya mo be. 5 Elashi'b thoson ki dhan gu'ba caaga/ jin dhunu to goma Ṯobiya mo, e mon ṯwa/a/ kun dhuna uni emen pos jin c̲inu mo, dhala 'bica jwahar mo, dhala aris toŋ'kul bwa mo, dhala aris 'kup̲an to kun ta emen to mo, dhala amura'th this mo, dhala yin mo, uni kun okunu gwo ki mini 'ko goma ris 'kwani Lawi mo, imanyuk̲ gway mo, imanc̲ora campur mo, dhala ris to kun tulu is gom igasiis mo. 6 Hili e embul yansani 'baar mo tani aha/ dina ki di e pa Urushaliim mo. Gom yila iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd i'ce'dka su/ ma Artishashar jin ta'da malik̲ gi pam Baabil mo tani aha/ yakina bwaya malik̲ mo.'Ko'di ushi embul mo tani aha/ doṯkina malik̲ 'twa/ mo mmo dhal aha/ bway mo, 7 dhali aha/ ki dok̲ bway pa Urushaliim mo. Aha/ mishkina tonthus jin miikin ma Elashib mo mmoc̲ika Ṯobiya gu'b jin dhunu to mo eya ris 'banyalaŋ gu'b ma Arumgimis mo be. 8 To yansan shi/ki aha/ bwa kagahara mo dhali aha/ biṯkina ris toŋ'kul bwa ma Ṯobiya ka pije/ mo 'peni gu'b gi dhunu to mo. 9 Aha/ c̲ikina gwoŋk̲an ki uni mini dhelela ris gu'b kun dhunu to mo, dhali aha/ dhukina ris

toŋ'kul bwa gi gu'b ma Arumgimis ka nyaŋ'ko'd mo e uni mo, kun tana ris emen to kun cinu mo, dhala 'bica jwahar mo.

10 Aha/ da/ara ka 'ban to gi 'kwani Lawi 'konu ki ciki uni mo, dhali uni sokin ka pije/ mo, uni ka 'dete/ 'dete/ bway buntom buni mo, 'kwani Lawi dhali imanyuk gway mo kun miikina tu'c mo be. 11 Wakan aha/ thokkina ris tapa gwo mo dhali o ki, "Gomatinta dhalu gu'b ma Arumgimis 'pen kan mo?" Aha/ tulkina uni is imontal 'de/ mo dhali dhu uni eya ris mom buni mo be. 12 Yan'ko'd 'kwani Yahuuda/ 'baar mo ki kali 'kupan to kun ta emen to mo, asun this mo, dhala yin mo bwaya ris gu'b kun dhunu to mo be. 13 Aha/ kwanykunu me'da mandhu to apowa ris gu'b kun dhunu to ma Shalmaya jin ta'da gasiis mo dhala Saduuk a'di jin ta'da man'kwar to mo, dhali 'peni 'kwani Lawi mo tani, ta'da Padaya mo. Ka po/ su/ mo tani ta'da Hanan ya/ ma Sakkur mo jin ta ya/ Mattaniya mo, haali/ uni deŋkunu e mo ki uni tana kar/e mo. Atu'c buni mmokwa/ki ikam buni to bwa mo.

14 Arumgimis pem, kayi aha/ gwo e mo gom mii yansan mo, dhali dhalka ris miim 'borga/ ki 'ce'd sho'k mo jin miikika gom gu'b ma Arumgimis pem mo dhala risa tu'c piti mo be.

15 Ka cim gwansan mo tani aha/ parkina 'kwani Yahuuda/ e mo kun wanki mo jin umu yimana mura'th mo ka cim ma Pesu/ mo dhali kala ris dekkin pos mo dhali dhu uni apowa ris thuluny mo, dhala su si'da/ mo, dhala amura'th mo, dhali aris maman ma pu/ mo, dhala ris tonditga/ e kuku mo, kun kalkina uni bway pa Urushaliim mo ka cim ma pesu/ mo. Aha/ rumkina uni mo apo/ mii kun yolu tonte/ mo ka cim caan mo be. 16 'Kwanin gwath 'peni pa Sur kun 'kokin e pa Urushaliim mo tani kali wa'c mo dhala ris tom 'borga/ e kuku/ mo, dhali uni ki yol uni ka cim ma Pesu/ mo e 'kwani gi pa Yahuuda/ mo dhali e 'peŋkuman bampa/ mo! 17 Yan'ko'd aha/ gamkina jis/e 'kup ki 'kwaniny can gi pa Yahuuda/ mo ki, "Tonthus jana 'dan miikina um kansan mo, mmonyo/a cim ma Pesu/ mo? 18 'Kona ibabam bum ki mii wakansan mo? Din ma Arumgimis bana ki kala ris tonthuus gwansan apo/ ana mo dhali apo/ 'peŋkuman bampa/ mo? Shwanesan um kalana nyor ki nyanye/ apowa Israyiil mo mmo nyo/a cim ma Pesu/ mo be."

19 Me'd jin dikina mondhurumi'd ki jahanne/ apowa risa campur gi pa Urushaliim mo nṯwa/a/ ka cim ma Pesu/ mo tani, aha/ ḵankina gwo mo ka risa campur minu mu'th mo dhali ki uni minu 'koki ḵa'd mo ntaga cim ma Pesu/ mini 'baar mo. Aha/ dhukina imanmiiya ṯu'c pema tiya mo eya risa campur mo wakan ki toŋ kamu/ minu 'koki ḵalu mo ka cim ma Pesu/ mo be. 20 Imanḵal to kun yolu dhali imanyola ris to e kuku aris to ma sugg 'kokina pije/ gi pa Urushaliim jasi me'd 'de/ mo walla me'di su/ mo. 21 Hili aha/ rumkina uni mo ki, "Gomatinta 'kokina um apije/ i'ko'dgwar ma goŋ kan mo? Waḵki/ um mini mii kan doḵ/e mo tani, aha/ mina kar me'd pem apo/ um mo!" 'Peni embul ċaan mo tani uni 'koki iiyu/ doḵ/e mo ka cim ma pesu/ mo be. 22 Yan'ko'd aha/ ḵankina 'kwani Lawi gwo mo mmodhelel is buni mo, mmo/ii mo dhali ċora risa campur mo, mmokara cim ma Pesu/ ki dhelel dhelel mo.

Kayi aha/ gwo e gom mii yansan si'da/ mo, Arumgimis pem mo, dhali tayi gi mo mii mii apo/ aha/ mo gom gwom pini jin gamu me'd ki mii ma isiŋ ganam pini jin ċikina /e aha/ mo.

23 Ka cim gwansan mo tani aha/ si'da/ mishkina ris 'kwani Yahuuda/ mo kun mashki up gi 'kwani Ashdu'd mo, Ammun mo, dhali up 'kwani Mowaa'b mo be. 24 Awoho/ gi uċim buni mo tani walki 'twa/ gi 'kwani Ashdu'd mo. Jaŋ kamu/ yisa di'da 'peni uni kun walki 'twa/ gi 'kwani Yahuuda/ mo yisa, hili jasi 'twa/ gi 'kwanin tiya mo be. 25 Aha/ gamkina jis e 'kup ki uni mo, dhali aha/ jeekina uni mo, dhali aha/ dorkina unin tiya mo dhali dira mur'kup buni mo. Aha/ raḵkina uni mmo/o gwo is eya Arumgimis mo, mmo/o ki, "Um mini 'koki ċi i 'bwa/m bum ki i ya/m buni mo, walla ḵal i 'bwa/m buni mo gom iya/m bum mo, walla gom is bum mo be. 26 Din ma Soliman jin ta'da maliḵ gi pa Israyiil ki mii miinthus apo/ gwoŋḵan kun 'kwaru mo gom up gwansan mowa? Ibwamana ris kal gi mony'cesh mo tani amaliḵa kamu/ yisa waki a'di kansana, dhali a'di enkin ma Arumgimis piti mo, dhala Arumgimis karki a'di ka maliḵ apo/ 'kwani ma Israyiil mo. Hili isi ciki/, aris up kun 'kon ka pije/ raḵki a'di miiki miinthus mo be. 27 A aman mina dhu 'ce mo mmo ciḵ gwom pini mo dhali mii dhan miinthusa caaga/ gwansan mo, dhali mii mii kun 'konu ki gam gwo is apowa Arumgimis bana mo mmomash up kun 'kon ka pije mowa?"

28 Jan 'deŋ kamu/ 'peni iya/ ma Jo/ida ya/ ma Elashib jin ta dhana gasiis jin ca'd mo a'di taki'da mar ma Sanballat jin ta wathi/ Horonit mo. Wakan aha/ karkina a'di mmogus mo 'peni bwambori aha/ mo be.

29 Arumgimis pem, kayi uni e mo, haali/ uni nyo/ki igasiis mo, dhali gwo jin gamu me'd ki mii ma tu'c gi igasiis mo dhali 'kwani Lawi mo be.

30 Ki bway yan mo aha/ dhelelkina uni mo 'pena ris to 'baar mo kun 'kon ka pije/ mo, dhali tela risa tu'c gi igasiis 'pen mo dhali 'kwani Lawi mo, uni ka 'dete/ 'dete/ ka tu'c buni mo. 31 Aha/ cikina cwaŋkuthu'd jin cinu ka risa cim kun dhunu mo dhali goma ris maman to kun twa/a/ mo.

Kayi aha/ gwo e mo, Arumgimis pem, gom miim 'borga/ mo.

AWARKA/ GI GWOLOLOP

ISTHOR

Isthor 1

Amaliḵ ḵalki'da Bashdhi jin ta'da maliḵa 'bom ka pije/ mo
1 Ka risa tee ma Sa'ksis mo, (yansan ta'da Sa'ksis jin jiki'da ji mo 'peni pa Indiya jin si'da si'd me'd paŋ K̲ush mo jin taki'd gi ushi bampa/ ka isi mu'dhe'd i'ce'dka iss 'de/ i'ce'dka pesu/ mo), 2 ka risa cim gwansan amaliḵ Saksis diki'd a̲powa ḵursem ma maliḵ piti mo e dhan gu'ba caaga gi pa Susa mo be. 3 Ki yil jin 'kon ma p̲o/ ikwara gi monyjim piti mo tani, a'di karki dhan mo shwan to gom ita̲pam piti 'baar mo dhala ris iman miiya t̲u'c piti mo. Dhali arisa thuruuḵ gi pam P̲arsiya mo dhali pa Midiya mo, kun ta ta̲pa mo, dhali iman jiya t̲u'c ma ris bampa/ mo 'kokin ibwambori a'di mo be. 4 A'di t̲ori to kun tanu mo kun ta monyca gi 'peŋkuman bampam piti mo dhali montaḵ gi monycam piti jin caaca mo goma risa cim ka ris mo, kun tana isi mu'dhe'd i'ce'dka isi doŋgon mo be. 5 Ka risa cim gwansan 'baarkin mo tani, amaliḵ ciki'da cimi pesu/ jin minu shwa to mo. Goma ris 'kwani 'baar mo e dhan gu'ba caaga gi pa Susa mo, 'peni 'kwani caaga bway 'kwani kun 'koki ha me'd mo. Mi yan a'di miikunu e dhana balanya caaga ma maliḵ jin ta dhan bwa goŋ gi gu'b ma maliḵ mo be. 6 Adhana balanya caaga gi bwa goŋ c̲ikunu jamas ki burrinyeŋ kusha thus jin tana jamasa buhe/ shirkunu mo dhali mony'cuḵ jandi mo, ki burrinyem 'borga/ jin tana shemena yaw yaw mo dhali burrinyen na'bulga jin taki'd gi mondeḵ mo, jin shirkunu a̲po/ 'dolkon kush jin hidhu ime'd mo 'pena risa tiŋkiliŋ gi monyjege'c wosh mo. Ka warma'c 'dolkona gana/ mo dhali 'dolkon kush ki jamas wosh jin mina jamas ki dhiyee dhiyee mo, dhali monyjege'c wosh mo, dhali jamas toŋḵuthu'd mo, dhala ris jamas wosh 'pera 'bi'thga mo. 7 Aris tom̲pi miikunu ka ris toŋ'kulbwan 'dolkon mo. Dhali toŋ'kul bwa ka 'de̲te/ 'de̲te/ nyaḵkin ki 'doko/ 'doko/ mo dhali adhan tom̲pi ma maliḵ mo jin yayi'd goma dum pa ma maliḵ mo. 8 Tom̲pi miikunu isi me'd gwoŋḵan mo, Ki mo jin garu gwo 'kusi 'twaŋ kamu/ midi diki di mo, "Gom mii yan mo tani amaliḵ c̲iki'da ris gwoŋḵan mo" goma ris ta̲pam piti 'baar mo gi gu'b ma maliḵ mo mmo mii isi me'd bwa gi 'kwani ka 'de̲te/ 'de̲te/ mo be.

9 Amaliḵ Bashdhi si'da/, karki dhan mo shwan to mo goma ris u̲p mo e gu'b ma maliḵ Sa'ksis mo. 10 Ka cim ma pesu mo, ka maliḵ 'borkina bwa mo haali/ gom tom̲pi mo tani, a'di t̲orki'da Mahuman, dhala

Besdha, dhala Harbona, dhala Bikdha, dhala Abagtha, dhala Sethar, dhala Karkas gwo mo (uni kun ta itapa kun 'koni pesu/ mo kun miikina atu'c ibwambori a'di mo) 11 mmo susa Bashdhi jin ta'da malika 'bom mo ibwambori a'di mo mmo hi'th toŋ'kup ma malik ma yim mo. A'di ŋapa'd mmotorki 'kwani dhali tapa ma yim jarom piti mo, gom jaro/ ma yim mo be.

12 Hili Bashdhi jin ta'da malika 'bom ushki'd mo mmo yayu e gwo ma malik jin kalunu bway a'di mo ka ris itapa mo. Yan'ko'da malik shi/ kina bwa ki nyanye/ mo, a'di shwaki'da nyor ibwam piti mo.

13 Wakana malik 'cwarki 'kwani yukga kun mishkunu mo, uni kun mishki mo mo (haali/ mii ma malika 'dahansan mo gom uni 'baar mo kun mishki gwoŋkan 'ban mo dhali gwondwall mo). 14 'Dishesan a'di jin 'dishki a'di is mo ta'da Karshena, dhala Shethar, dhala Admatha, dhalaTarshish, dhala Meres, dhala Marsena, dhala Memukan mo, kun ta iman miika malik gi pam Parsiya atu'c mo kun 'koni pesu/ mo dhali pa Madiya mo. Uni tana kar/e goma malik mo, dhali uni bu'thki monycaga ma ris gu'b ma tu'c mo e dhan 'peŋkuman pa/ mo be. 15 "Hili isi me'd gwo jin gamu me'd ki gwoŋkan mo tani, ata a'di minu mii mo goma malik Bashdhi mo haala yim diki ha gwoŋkan ma malik Sa'ksis e mo" jin kalunu gom a'di mo ka ris tapa mo?" 16 Memukan oki gwo ibwambor ma malik mo dhali tapa mo ki, "Yisa jasi apowa malik jin miikin ma malik Bashdhi mii shigga/ yisa hili si'da/ apowa ris tapa 'baar mo dhala ris 'kwani 'baar mo uni kun 'kokin eya ris bampa/ ma malik Sa'ksis mo be. 17 Gom gway gi mii ma malika 'bom mo tani midi war ki mii kun misha upi 'baar mo. A'di midi rak uni mmo dhu ikathim buni ki mii wak mo. Uni mini o gwo mo ki, ' A Malik Saksis kanki gwo mo ka malik Bashdhi minu guyu ibwambori a'di mo, hili ayim ushki'd mo be.' 18 Ntwa/a ka cim yansan mo tani tapa up gi pam Parsiya dhali pa Midiya kun cikki gwo ma malika 'bom mo tani mini o gwon 'de/ mo bwaya ris 'kwaniny can ma malika 'baar mo. Dhali dhan mo wak caaca mo dhala nyor mo be. 19 Wakki/ a'di 'boro'da malik bwa mo tani, dhalki gwoŋkan ma malik hashu ka pije/ mo 'peni a'di mo, dhali dhalki a'di 'kwaru eya ris gwoŋkan gi 'kwanim Parsi mo dhali 'kwani Midiyan mo, jin minu 'koki ak e mo, ka Bashdhi mini diki yayu/ ibwambori a'di dok/e mo. Dhalka malik ciki'da yim embula kamu/ jin 'boro'd goma yim mo. 20 Ki gwoŋkan ma malik

okunu mo ki tur ki caaca mo eya ris dhan 'peŋkuman bampa/ piti mo tani, aris upi 'baar mo mini taḵ ikaṯhim buni mo, 'peni kun can ntagi uniŋ gwa'dgan tiya mo." 21 Amaliḵ nyaḵki iman miiya ṯu'c piti 'borkina bwa mo ki mo malas yansan mo, dhala maliḵ miiki'd me'd gwo jin okin ma Memuḵan mo. 22 A'di hashki'da risa warka/ bwaya ris bampa/ ma maliḵi 'baar mo, bway bampa ka 'deṯe/ 'deṯe/ mo ki gwoŋ'kwar pitiŋ gana/ mo, dhali gom 'kwani ka 'deṯe/ 'deṯe/ ki 'twam buniŋ gana/ mo. A'di ḵanki gwo mo ki 'kwaniŋ gwaṯh ka 'deṯe/ 'deṯe/ mini ta taṗa gi gu'b buniŋ gana/ mo. Gwoŋḵan yansan ċikunu mo ki 'twaŋ 'kwani ka 'deṯe/ 'deṯe/ mo kun cila mo mo be.

Isthor 2

Isthor a'di taki'da maliḵa 'bom mo

1 I'ko'da ris to gwansan mo, ka nyor ma maliḵ Sa'ksis pashki is mo tani, a'di kulumki'd goma Bashdhi mo dhali to jin miikin ma yim mo. A'di si'da kulumki'd gom gwoŋḵan mo jin miikina a'di aṗowa yim mo be. 2 Yan'ko'd 'kwanin dhuru'c gi miiki a'di aṯu'c mo oki a'di gwo mo ki, "Dhalki to 'cunycuru mo ki mii ma maliḵ mo gom jaro/ gi nyaran dhuruca gana/ mo. 3 Dhalka maliḵ kwanya'da ris iman hila ṯu'c eya ris bampa/ 'baar mo kun ta 'peŋkuman bampam piti mo, mmo tula ris nyaran dhuruca 'borga is i'baar mo imonṯal 'de/ mo bway gu'ba caaga jin 'kona uṗ gi pa Susa mo. Dhalki uni dhunu ibwaŋ 'kwarany monyji ma Hegay mo, jin ta taṗa jin kar ma maliḵ mo, a'di jin hilki uṗ mo, dhali dhalki a'di ċiki uni toŋ 'kosha ḵuygam buni mo. 4 Dhalki nyaran dhuru'c jin 'borki'da maliḵ mii ta'da maliḵa 'bom i embul ma Bashdhi mo." Momalas yan 'borki'da maliḵ bwa mo, dhali a'di miiki'd wakan mo be.

5 Wathi/ Yahuu'daŋ kamu/ diki'd eya dhana goŋa caga gi pa Susa mo jin yuḵu gway ka Modikaay jin ta ya/ ma Ja/iir ya/ ma Shimayi mo jin ta ya/ ma Ḵish mo, a'di jin ta wathi/ 'pena waḵ ma Benjamin mo be. 6 A'di 'kokunu mmo ḵal ka pije/ 'peni pa Urushaliim mo ki mo ii ka pije/ nyaḵki uni gwansan kun 'dokunu ka pije/ mo inyaḵka Jehoḵiin mo, jin ta'da maliḵ gi pa Yahuu'da mo, a'di jin ḵalkin ma Nabuḵadnasiir mo jin ta'da maliḵ gi pam Baabil ka pije/ mo be. 7 A'di hilki'd ki 'bore/ goma 'bom jin yuḵu ka Hadassa mo, a'di jin taki'da,

Isthor mo, a'di jin ta 'bwa/ ma iyam piti mo, haala/ yim darga baba mo walla kum mo. Ayim ki dhuru'c piti taki'd gi jamasa 'borga mo dhali ta jaro/ ki jaro/ mo ki mo hil mo. Ki com dhali kum wukin mo tani, Modikaay ḵalki a'di mo me'd 'bwa/m pitiŋ gana/ mo be.

8 Ki gwo jin ḵankin ma maliḵ mo dhali gwoŋḵan 'kokunu mo mmo o mo tani, up dhuru'c 'konu mmo 'doyu bway dhan gu'ba caga gi pa Susa mo. Uni d̄hukunu e bwaŋ'kwarany gi monyji ma Hegay mo. Isthor si'da/ ḵalkunu bway gu'b ma maliḵ mo dhali kar e me'd ma Hegay mo, jin taki'da man hila hil gom up̄ mo be. 9 Nyaran dhuru'c yan 'borki a'di e mo, dhala yim gamki mii ma 'the mo e jis em piti mo. Ki jahanne/ mo tani a'di ki c̄ika yim toŋḵuyu'dmo dhali a'ban gi tonṯe/ mo. A'di ki kwany ki a'di nyara/ kun ta iman miiya ṯu'c kun 'koni pesu/ 'peni gu'b ma maliḵ mo, dhali a'di ki aḵa yim mo e mo dhali aris nyara/ kun ta iman miiya ṯu'c mo bway mom'borga gi gu'b ma ris up̄ mo be. 10 Isthor diki ṯor wathiŋ kamu/ gwo mo ki a'di 'peni 'kwan̄i kuna mo walla 'kwanim piti mo, haala Modikaay c̄iki a'di gwo ki midi diki ṯor gwo mo be. 11 Isa yempa/ mo tani Modiḵaay yaki'd ka kul is ibwambori mo nyaŋ gi gu'ba caga dhali i 'ko'dgwari gu'b jin 'kona up̄ mo, mmo da/ar mii ma Isthor jin ta moŋḵuth is mo, dhali ata a'di iminu mii nyaḵka yim mo.

12 Ki embul p̄u'dki'd gom nyara/ ka 'deṯe/ 'deṯe/ mmo ii bwaya Maliḵ Sa'ksis mo---i'ko'da yim haki'da ris gwoŋḵan gi up̄ e mo goma ppe 'kup̄i 'kume'd i'ce'dka su/ mo, haali/ yansan ta embul̄ gom monthoson is b̄uni 'barki'd mo: Appe 'kup̄i pe'de/ mmo 'kosha yin ma murr mo dhala ppe 'kup̄i pe'de/ ki toŋ ḵuyu'd mo dhala ris toŋ ḵuyga/ mo, 13 ki up̄ dhuru'c iik̄in bwaya maliḵ mo tani, aris to kun ŋap̄ ma yim mo tani c̄ik̄unu a'di mo 'peni gu'b gi up̄ mo, goma yim mmo ḵal bway gu'b ma maliḵ mo be. 14 Ki mompim'pili/ mo tani ayim midi 'taki ciç̄ gu'b mo, dhali ki mon'thamo/ mo tani ayim midi doḵ bway gu'b up̄ jin 'kon ma p̄o/ isu/ mo, dhali e mo jin karkunwa Shaashgas, jin ta wathiny ca'd jin kar ma maliḵ mo, a'di jin caki'd ki up̄ kun 'kon inyaḵka maliḵ mo. Ayim midi diki doḵu/ bwaya maliḵ doḵ̄/e mo isi ciḵi/ a'di midi tagi dhan bwaŋ'kunyga/ mo dhali yuḵa yim ki gway mo. 15 Ki embul p̄u'dki'd goma Isthor (jin ta 'bwa/ ma Abihayil mo, jin ta'da iya ma M̄odikaay mo, jin ḵalki a'di mo me'd 'bwa/m pitiŋ gana/ mo) mmo ciç̄ eya maliḵ mo tani, ayim diki doṯ gwo gom toŋ kamu/ mo hili jasa a

Hekaay jin ta wathiny ca'd ma maliḵ mo, jin taki 'kupan gi up mo tani, oki gwo mo ki. 'Dishesan a Isthor bu'thki'da 'the gi uni 'baar mo kun mishkina yim mo be.

16 A Isthor a'di ḵalkunu bway gu'b ma maliḵ Sa'ksis mo ka ppe 'kume'd mo, jin ta'da ppem 'borga/ mo, ki yila pesu jin jikina a'di aji mo be. 17 Amaliḵ enki'da Isthor ki nyanye/ mo 'pena ris upi 'baar mo dhala yim gamki'da 'the mo dhali mom'bor mii ibwambori a'di mo, ki nyanye/ 'pena ris nyara/ 'baar mo. Wakan a'di hi'thki toŋ 'kup ma maliḵ mo i'kupi a'di mo dhali kar a'di ka maliḵ mo i embul ma Bashdhi mo be. 18 Amaliḵ kar dhan mo shwan tony caga mo goma ris tapam piti 'baar mo dhala ris iman miiya ṯu'c piti mo, gom mo "shwan to ma Isthor mo" dhali a'di c̣i mo si/is mo goma ris bampa/ 'baar mo. A'di si'da/ c̣i to jin c̣inu ki me'd mo me'd isi mii ma maliḵ mo be.

Modikaay gamki gwo jin kulumu ki jim ba'k mo

19 Shwanesan ka ris nyaraŋ gana/ tulki isi monṯal 'de/ me'di su/ mo tani, Modikaay diki'd e 'twaŋkal ma campur mo be. 20 Isthor naskina/ diki ṯor wathiŋ kamu/ gwo goma waḵ piti mo walla 'kwanim piti mo, me'd jin c̣ikin ma Modikaay a'di gwo mo. Ayim naskina di'd mmo baṯh gwo ma Modikaay jin 'bi'thkunu a'di is mo, me'd jin 'bi'thkunuwa a'di is mo be. 21 Ka cim gwansan mo tani, ka Modikaay diki'd eya campur ma maliḵ mo tani, 'kwaniny can ma maliḵa su/, kun ta i Biḵthana dhala Ṯeresh mo, kun taki imanc̣or 'twaŋkal gu'b mo tani, shi/kina bwa mo dhali ŋap mmo mii to shigga/ goma maliḵ Sa'ksis mo be. 22 Ki mii diki'd eya tente goma Modikaay mo tani, a'di ṯorki'da maliḵ Isthor gwo mo, dhala Isthor ki wal 'twa/ bwaya maliḵ ki gway ma Modikaay mo be. 23 'Pemen gwo a'di 'cunycurkunu mo dhali gam me'd mo, ki 'kwani su/ uni shirkunu mo apo/ cwam ba'd'ban mo jin 'koshkunuwa 'kosh mo. Gwo yansan 'kwarkunu mo, ibwambora maliḵ mo, eya warka/ gi monṯel 'pen gi monyjim piti mo be.

Isthor 3

Gwo ma Hemen jin gamu me'd ka k̲wal is ap̲o/ 'kwani Yahuu'da mo

1 'Ko'di to gwansan mo tani, Malik̲ Sa'ksis kwanyki'da Hemen ya/ ma Hemmeda̲tha Agagi̲t mo, dhali kara k̲urse/ gi monycam piti isi mis ka ris 'kwaniny can piti 'baar mo kun 'kokin e a'di mo be. 2 Aris iman miiya t̲u'c ma malik̲ 'kokina campur ma malik̲ mo mmo 'tuk̲ ki jin 'kup̲a'dup̲un mo dhali luŋ goma Hemen mo, me'd jin k̲ankin ma malik̲ gwo mo mmo mii wakan mo tani. Hila Modikaay diki 'tuk̲ ki jin 'kup̲a'dup̲un mo be. 3 Yan'ko'da ris iman miiya t̲u'c ma malik̲ uni kun 'kokina campur ma malik̲ okina Modikaay gwo mo ki, "Atinta ushkina um gwoŋk̲an ma malik̲ kan mo?" 4 Uni walki 'twa/ inyak̲ki a'di 'ko'da cim mo, hili a'di ushki'd mo mmo ha gwo e mo ka ris gwo kun garkunu 'kus i'twa/ mo. Wakan uni walkin ki nyanye/ inyak̲ka Hemen mo mmo p̲ar e mo wak̲ki/ to goma Modikaay midi ush me'd mo, haali/ a'di t̲orki uni gwo ki a'di 'peni 'kwani Yahuu'da mo. 5 Ka Hemen mishki'd ka Modikaay diki luŋ ki jin 'kup̲a'dup̲un mo mmo kar is piti ki gwa'd gom a'di mo tani, Hemen a'di 'tu'dkin ma nyor mo be. 6 A'di wak̲ki'da wak̲ mo ki moŋkulum mo mmo 'kosh jasa Modikaay jwa mo, haali/ iman miiya t̲u'c ma malik̲ t̲orki a'di gwo mo ki a Modikaay 'peni 'kwani kuna mo. Hemen ŋap̲ka'd mmo 'ce'd 'kwani Yahuu'da shok̲i 'baar mo, uni kun ta 'kwani ma Modikaay mo, uni kun 'koni bwamani 'peŋkuman bampa ma Sa'ksis mo be.

7 Ka ppe jin t̲wa/a/ mo (jin ta'da ppe jin yuk̲u ka Nisan mo), ki yila 'kume'd i'ce'dka su/ ma malik̲ Sa'ksis mo tani, p̲aarany---a'di ta to jin bit̲kunu ibwambora Hemen mo, mmo kwanya c̲im dhala ppe mo. Uni rashki to bit̲ ki nyanye/ mo dhali ki nyanye/ mo ntagi to bit̲ki'da ppe jin 'kona 'kup̲i 'kume'd i'ce'dka su/ (jin ta 'da ppe jin yuk̲u ka Adar) mo be. 8 Yan'ko'da Hemen oki'da Malik̲ Sa'ksis gwo mo ki, " 'Kwanin tiya c̲ekerki bwa mo dhali k̲wa/ bwa mo ibwamana ris bampam pini mo. Aris gwoŋk̲an buni 'kon ki she/ mo 'peni gwoŋk̲an gi 'kwanin tiya mo, dhali uni 'koki dhuwa ris gwoŋk̲an ma malik̲ mo, wakan a'di diki 'bor goma malik̲ mo mmo dhu uni mmo 'ko mo. 9 Wak̲ki/ a'di 'boro'd goma malik̲ mo tani, c̲iyi gwoŋk̲an mo mmo 'kosh uni mo, dhali aha/ mina bar 'dolkon kush ka alip̲i 'kume'd mo e me'd ma ris uni gwansan mo

kun jiki to ma maliḵ mo, gom uni ki dhu uni e mondhun to ma maliḵ mo." 10 Yan'ko'd amaliḵ ki 'cuḵ to me'd piti mo dhali c̲i a'di ka Hemen ya/ ma Hemmedat̲ha Agagit mo, jin ta wathiŋ 'kup̲ gi 'kwani Yahuu'da/ mo be. 11 Maliḵ ki owa Hemen gwo mo ki, "Aha/ mina mish ka guurush c̲ikunu ka nyaŋ'ko'd bway /e mo dhali 'kwanim pini mo. /E mini mii a'di to jin ona bwa /e mo be."

12 Yan'ko'da ris iman'kwar to ma maliḵ tulki is ka cimi 'kume'd i'ce'dka kwara ka ppe jin t̲wa/a/ mo, dhali gwoŋḵan kun ta kuma Hemen i'baar mo tani 'kwarkunu mo bwaya ris imudhiir gi bampa/ mo, uni gwansan kun can ap̲o/ ushi bampa/ 'baar mo, dhali bwaya ris imudhiir gi 'kwani kun 'kon i mo ka ris mo, dhali gom 'kwaninycan gi 'kwani mo, eya ris bampa/ mo ki moŋ'kwar buniŋ gana/ mo, dhali e 'kwani ka 'det̲e/ 'det̲e/ ki 'twam buniŋ gana/ mo. A'di 'kwarkunu ki gway ma maliḵ Sa'ksis dhali a'di 'dap̲kunu 'twa/ ka 'diŋkila ki me'd piti mo be. 13 Arisa warka/ kun 'kwaru c̲ikunu e me'd ma man hashu mo gom bampa/ ma maliḵi 'baar mo, mmo 'ce'da 'ce'd sho'k mo ki, wu mo, dhali mmo 'ce'da ris 'kwani Yahuu'da shoḵi 'baar mo, 'peni 'kwanin dhuru'c ntagi kun dhan mo, ushi uc̲i dhali up̲ mo---ka cimi 'de/ mo, ka cimi 'kume'd i'ce'dka kwara ma ppe 'kup̲i 'kume'd i'ce'dka su/ mo---dhali mmo dila ris tom buni mo be. 14 Jamas ma warka/ yan karki gwoŋḵan eya ris bampa/ mo. Eya ris bampa/ mo tani a'di mishkina 'kwani 'baar mo ki uni mini thoson is mo goma cim yan mo be. 15 Imanhashu iikin ise ka pije/ mo mmotor gwoŋḵan ma maliḵ mo. Gwoŋḵan si'da/ c̲ikunu e bwamani dhan gu'ba caga gi pa Susa mo. Maliḵ dhala Hemen 'kokini 'cesh mo mmo p̲i to mo, hili 'peŋkuman pa gi pa Susa 'koshkina 'kup̲ is mo be.

Isthor 4

Isthor gamki gwo me'd mmowot̲h 'kwani Yahuu'da/ mo.

1 Ka Modikaay da/arka'd ka ris to 'baar mo miikunu wakan mo tani, a'di dherki burrinyem piti bwa mo dhali hi'th burrinye/ shwal mo dhali 'kosh 'piny i is mo. A'di yaki'd ka pije/ e bwamani 'peŋkuman pa mo, dhali ko ki dhan 'twa/ jin caaca mo dhali ki dhan ko nyor mo. 2 A'di yaki'd ki si'd si'd ntaga campur ma maliḵ mo, haali/ wathiŋ kamu/ 'konu ki dhal bway mo mmo ya ki tur mo a'di hi'thki burrinye/ shwal

mo be. 3 Eya ris mo, kun c̲ikin ma malik̲ gwoŋk̲an mo dhali gwoŋk̲an ki p̲u'd mo tani, adhan moŋko caaca i bwamani 'kwani Yahuu'da/ mo, inyak̲ki mo jin ga/u to mo, ko jin gonu mo, dhali cuuwa jin 'therkunu mo. Uni ka ris ishkin ap̲o/ burrinye/ shwal mo dhali 'piny mo be.

4 Ki up̲ dhuru'c ma Isthor dhali nyaram piti kun miiki a'di at̲u'c p̲u'dkin mo dhali t̲or a'di gwo mo tani, amalik̲a 'bom diki'd e dhan mii ma c̲is mo. Ayim hashki dhan burrinyen tur mo mmo hitha Modikaay mo (wakan ki a'di midi buk̲ burrinye/ ma shwal mo), hili a'di diki ha uni gwo e mo. 5 Yan'ko'da Isthor yuk̲ki'da Hathak̲ mo, jin ta a'din 'de/ 'peni 'kwaniny can ma malik̲ mo jin kwanykina a'di mo mmo miika yima t̲u'c mo. Ayim k̲anki a'di mmo ya bwaya Modikaay mo mmo da/ara ta p̲u'dki'd mo dhali 'pemen ta'da ta mo. 6 Wakana Hathak̲a yaki'd bwaya Modikaay e mo jin di ki kany mo ibwambor ma campur ma malik̲ mo. 7 Modikaay ki t̲orki a'di aris to 'baar mo kun miikin mo gom a'di mo, dhali sheŋ 'kup̲ gi 'dolkon kush mo jin okin ma Hemen gwo is mo mmo bar mo dhali dhu uni eya sanduuk ma malik̲ mo mmo dhu 'kwani Yahuu'da mmo wu mo be. 8 A'di si'da/ c̲ikunu a'di jamas ma warka/ gi gwoŋk̲an mo jin okunu e pa Susa mo gom mony'ce'd sho'k gi 'kwani Yahuu'da mo. A'di miiki to yansan mo wakan ka Hathak̲a midi t̲orki a'di ka Isthor mo, dhali ki a'di minu c̲iki gwoŋk̲ana 'bathga mo mmo ya bwaya malik̲ mo mmo 'tho goma 'them piti mo, dhali mmo dot̲ a'di mo gom gway gi 'kwani ma yim mo be.

9 Wakana Hathak̲ yaki'd mo dhali t̲ora Isthor gwo jin okin ma Modikaay mo be. 10 Yan'ko'd Isthor walki 'twa/ aHathak̲ mo dhali k̲an a'di gwo mo mmo ya ka nyaŋ'ko'd mo bwaya Modikaay mo. 11 Ayim oki gwo mo ki, "Aris iman miiya t̲u'c ma malik̲ 'baar mo dhali aris 'kwani ma malik̲ gi bampa/ mo mishkin ki wak̲ki/ wathiŋ kamu/ walla 'bom ya'd bway bwaman gu'ba caga ma malik̲ mo ki darga yuk̲ mo tani, gwoŋk̲an di jasi 'deŋ gana mo: Ki a'di minu 'kosh jwa mo---hili gom a'din 'de/ jin bu'thkin ma malik̲ ka lukas 'dolkon mo wakan ki a'di midi diki e mo. Aha/ 'konu ki yuk̲ mmo yayu bwaya malik̲ ka cimi iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd gwansan mo be." 12 Wakana Hathak̲ t̲orki'da Modikaay gwo mo gom gwo ma Isthor mo be.

13 Modikaay ki hash gwo yansan ka nyaŋ'ko'd bwaya Isthor mo ki: "/E mini dhalku/ ki t̲oshkan e gu'b ma malik̲, ki /e mini ye mo mmobol

'kwani Yahuu'dan tiya e 'baar mo. 14 Waḵki/ /e mini di ki shwam ka cim yansan mo tani, moŋḵu'th is dhali mo wan 'ba/ mini cuu mis mo gom 'kwani Yahuu'da mo gom mon tiya mo, hili /e dhali kuŋ gu'b gi cim minu 'ce'd sho'k mo. Aja a'di mishi'd ki /e yayan mmonyc̱a'b inyaḵka maliḵ mo goma tente/ yansan mo?" 15 Yan'ko'd Isthor hashki gwo yansan bwaya Modikaay mo ki, 16 "Iku mo, mmo tula ris 'kwani Yahuu'da isi 'baar mo i monṯal 'de/ mo kun 'kon e pa Susa mo, dhali ga/ to mo gom aha/ mo. Dhalku ki shwa to mo walla p̄i to mo goma cimi kwara mo, ki mon'thiny mo, walla montee mo. N̄yaran dhuru'c pem dhali aha/ mina ga/ to si'da mo. Yan'ko'd aha/ mina ya bwaya maliḵ mo, haali/ mii yansan ap̄o/ gwoŋḵan mo, dhali waḵki/ aha/ 'ce'du sho'k mo tani, aha/ 'ce'du sho'k̄ mo be." 17 Modikaay yaka'd dhali mii isi me'd jin ḵankin ma Isthor a'di gwo mo mmo mii mo be.

Isthor 5

Mo shwan to ma Isthor mo

1 'Ko'da cimi kwara mo tani, a Isthor hi'thki burrinye/ ma maliḵ piti mo dhali ya mmo doshi 'bambalaŋ gu'b ma maliḵ mo, ibwambori gu'b ma maliḵ mo. Amaliḵ diki'da ḵurse/ ma maliḵ piti mo e gu'b ma maliḵ mo, e mo jin cicu gu'b jin karki'da bor 'kup̄ki gu'b mo be. 2 Ka maliḵ mishki'da Isthor jin ta'da maliḵa 'bom mo tani a'di doshki'di 'bambalaŋ gu'b mo, ayim bu'thki'da 'the mo e jis em piti mo. A'di he'thki me'd piti goma yim ka lukas 'dolkon piti i me'd mo. Wakana Isthor shorki is mo dhali ta 'kup̄an ma lukas is ki me'd mo be. 3 Yan'ko'd amaliḵ ki owa yim gwo mo ki, "Ata a'di ŋap̄a /e mo, Maliḵ Isthor? Tondoṯ pini ta'da ta mo? Dhan 'Peŋkuman pam pem mo tani, a'di minu c̱iki /e mo." 4 Isthor oki gwo mo ki, "Waḵki/ a'di 'boro'da maliḵ bwa mo tani, dhalka maliḵ dhala Hemen iiyin shwane/ mo bway mo shwan to mo jin thosonkika gom uni mo."

5 Yan'ko'd amaliḵ oki gwo mo ki, "Susa Hemen ki jahanne/ mo, mmo mii gwo jin on ma Isthor mo." Wakan amaliḵ dhala Hemen iikin mo bway mo shwan to jin thosonkin ma Isthor mo be. 6 Ka su 'konu mmo mii mo e mo shwan to mo tani, amaliḵ oki'da Isthor gwo mo ki, "Gwom pini ta'da ta mo? A'di minu c̱iku ki /e mo. Tondoṯ pini ta'da ta mo? A'ban gi 'peŋkumanpaŋ kamu/ a'di iminu c̱iku ki /e mo."

7 AIsthor thok̲ki gwo mo ki, "Gwom pem dhali tondot̲ pem a'dihe/ mo, 8 wak̲ki/ aha/ gama mii ma 'the e jis e ma malik̲ mo dhali wak̲ki/ a'di 'boro'da malik̲ bwa mo mmo cik̲ aha/ gwom pem mo dhali mmo kar is ki gwa'd e tondot̲ pem mo tani" dhalka malik̲ dhala Hemen iiyin mo bway mo shwan to mo jin murga mmo thoson is mo gom uni ka'thamo mo dhali aha/ mina thok̲ gwondot̲ ma malik̲ mo be."

Hemen kulumki'd ki shi/ shi/ apowa Modikaay mo

9 Hemen yaki'd ka pije/ mo ka cim c̲aan ki bwaŋ'kunyga mo dhali ka dum 'borga mo. Hili ka Hemen mishki'da Modikaay eya campur ma malik̲ mo tani, a Modikaay diki cu mis mo walla diki ya ibwambori a'di ki moŋ k̲o/ isa kamu/ mo, a'di 'tu'dkunu ka dhana nyora caga apowa Modikaay mo be. 10 Naskina/ mo tani, Hemen shorki is piti mo dhali yaki'd bway gu'b piti mo. A'di hashkunu gom imugum piti mo dhali tuli uni is mo imont̲al 'de/ mo, nyak̲ki ashim piti ka Seresh mo be. 11 Hemen deŋki uni monycam piti e mo jin tana a'di pa ki pa mo, dhali mondeŋ ma ris iya/m piti mo, dhali aris gwo kun c̲ikin ma malik̲ a'di monyca mo, dhali monycam piti bway t̲wa/a/ mo apowa ris itapa 'baar mo dhala ris iman miiya t̲u'c ma malik̲ mo be. 12 Hemen ki o gwo mo ki, "Malik Isthor diki yuk̲ jan t̲al'deŋ kamu/ mo hili jasi aha/ mo mmo yayu/ nyak̲ka malik̲ mo bway mo shwan to jin thosonkina yim mo. Ka 'thamo/ si'da dok/e aha/ yuk̲kunu nyak̲ka malik̲ mo. 13 Hili aris to gwansani 'baar mo yisa shi/in gom aha/ mo yisa me'd jin parkika Modikaay e mo jin ta wathi/ Yahuu'da mo jin ca'bki'd eya campur ma malik̲ mo." 14 Yan'ko'da Seresh jin ta ashim piti o'da Hemen gwo mo dhali imugum piti mo ki, "Dhalki uni thoson cwam ba'd'ban jin 'kamuthu 'kwani kun tham mii mo ki gula ka iss su/ i'ce'dka 'kume'd mo kun tura tur isi mis mo. Ki mon'thamo/ mo tani wali 'twa/ amalik̲ mo gom uni mo mmo shira Modikaay apo/ a'di mo. Yan'ko'd iiyi ki bwaŋ'kunyga bway mo shwan to ma malik̲ mo." Gwo yansan 'boro'da Hemen bwa mo dhali a'di ki uk̲ cwam ba'd'ban mo be.

Isthor 6

Amalik̲ tak̲ki'da Modikaay mo

1 Ki mon'thiny yin mo tani amalik̲ diki ish e mo. A'di k̲anki'da ris iman miiya t̲u'c piti mmo k̲ala warka/ jin dhunu aris mii kun miikin nt̲wa/a/

mo ki monyjim piti mo, dhali uni 'kokunu mo mmo deŋ e ki 'kusa caga mo goma maliḵ mo be. 2 Gwoŋkan gamkunu mo jin 'kwarkunu mo imun mo jin oki gwo ka Modikaay ṯorki i Bigṯhana dhala Ṯeresh gwo mo, uni su/ kun ta 'kwaniny can ma maliḵ kun c̠orki 'twaŋkal gu'b mo, uni kun palki mii mmo 'kosha Maliḵ Sa'ksis is ka nyor mo be. 3 Amaliḵ doṯki gwo mo ki, "Monyca jin wakata i c̠inu goma Modikaay mo mmo mii mii yansan mo?" Yan'ko'd dhuru'c wathi/ ma maliḵ jin miiki a'di to oki gwo mo ki, "Toŋ kamu/ yisa di'd jin minu gom a'di yisa." 4 Amaliḵ ki o gwo mo ki, "Aja a'di di'da balany yahan mo?" Shwanesan Hemen ciḉki'da balany ma maliḵ jin di'd ka pije/ mo mmo wal 'twa/ ki a'di mo gom gwo jin minu shira Modikaay mo aṗo/ cwam ba'd'ban jin 'kamuthkunu 'kwani jin karkina a'di gom a'di mo. 5 Aris iman miiya ṯu'c ma maliḵ oki a'di gwo mo ki, "Hemen a'di doshki'd eya balany mo." Amaliḵ ki o gwo mo ki, "Dhalki a'di ciḉi bway bwaŋgu'b mo." 6 Ka Hemen ciḉki'd mo tani, amaliḵ ki o a'di ki, "Ata a'di minu mii mo gom wathi/ jin 'borkin ma maliḵ mii mo ki montaḵ mo?" Yan'ko'd Hemen ki o gwo mo eya dum piti ki, "Aja a'di 'borkin ma maliḵ mii mo ki montaḵ mo ki nyanye/ 'peni aha/ mo sa/?" 7 Heman ki owa maliḵ gwo mo ki, "Gom wathi/ jin 'borkin ma maliḵ mii ki montaḵ mo tani 8 dhalki burrinyen tur ma maliḵ ḵalunu mo, burrinyen tur jin hi'thkin ma maliḵ mo, dhali shuma rum jin merkin ma maliḵ mo dhali toŋ 'kuṗ ma maliḵ dhalki a'di karkunu e 'kuṗ piti mo. 9 Yan'ko'd dhalki burrinyen tur dhali shuma rum c̠ikunu b̄way a'din 'de/ jin ta wathiny ca'da caga mo. Dhalki uni hi'thi wathi/ jin 'borkin ma maliḵ mii ki montaḵ burrinye/ i is mo, dhali dhalki uni sus a'di i'ku thuluny eya ris bway tur gi 'peŋkuman bampa mo. Dhalki uni o gwo ibwambori a'di mo, ' To 'dansan jin miikunu mo gom a'din 'de/ jin 'borkin ma maliḵ mii ki montaḵ mo.'"

10 Yan'ko'da maliḵ ki owa Hemen gwo mo ki, "Ise ma, hithi burrinyen tur dhali shuma rum mo, me'd jin ona /e mo, dhali miiyi to yansan goma Modikaay mo jin ta wathi/ Yahuu'da mo jin diki'd eya campur mo. Dhalku ki biṯ ari ton'deŋ kamu/ me'd mo jin ona /e mo." 11 Yan'ko'da Hemen ḵalki burrinyen tur mo dhali shuma rum mo. A'di ki hi'thka Modikaay mo dhali kar a'di aṗo/ shuma rum mo dhali sus a'di eya ris bway tur gi 'peŋkuman b̄ampa mo. A'di cuuki gwo ibwambori a'di mo ki, "To 'dahansan jin miikunu mo gom wathi/ jin

'borkin ma malik mii ki montak mo." 12 Modikaay dokkunu bwaya campur ma malik mo. Hili aHemen yaki'd ki jahanne/ mo bway gu'b piti mo, mmo ko mo, dhali kum 'kup piti ki to mo be. 13 AHemen ki torka Teresh jin ta ash gwo mo dhala ris imugum piti 'baar mo gom to jin pu'dki'di a'di mo. Yan'ko'd aris 'kwanim piti kun mishkunu ki mo yuk buni mo, dhala Teresh jin ta ash ki, o a'di gwo mo ki, "Wakka Modikaay a'di tel mii 'peni bit mo ibwambori 'kwani Yahuu'da mo tani, /e mini diki pi a'di e mo, hili /e ka jiŋ gana mini bit, i bwambori a'di mo." 14 Ki uni 'kon mmo wal 'twa/ nyakki a'di mo tani, 'kwaniny can ma malik pu'dkin mo. Uni iiyin ki jahanne/ mmo kala Hemen mo bway mo shwan to jin thosonkin ma Isthor mo be.

Isthor 7

AHemen shirkunu imis cwa i embul ma Modikaay mo

1 Wakana malik dhala Hemen iikin bway mo shwan to nyakka Isthor jin ta'da malik mo be. 2 Ka cimi su/ gwansan mo, 'ko'di moshwan to jin pinu asu mo tani, amalik oki'da Isthor gwo mo ki, "Gwom pini ta'da ta mo, Malik Isthor mo? Ki a'di minu ciku ki /e mo. Tondot pini ta'da ta mo? A 'ban gi dhan 'peŋkuman pa mo, a'di minu ci mo." 3 Yan'ko'd malik Isthor thokki gwo mo ki, "Wakki/ aha/ gama mii ma 'the e jis em pini mo tani'malik dhali wakki/ a'di 'bor /e e mo tani, dhalki mondiki em pem cikunu ki aha/ mo---gwom pema 'dansan mo, dhali aha/ si'da dotkina to yansan mo gom 'kwanim pem mo. 4 Gom aman 'kokunu mmo yol mo, aha/ dhali 'kwanim pem mo, am 'ce'dkunu sho'k mo, dhali 'koshu mo, dhali 'ce'du sho'k i'baar mo. Wakki/ aman 'kokunu mmo yol ki yol ciŋkina/ mo, me'd gwath dhali up ciŋkina/ mo tani, aha/ mina diki shwam mo, goma isa nyor gi wakansan midi diki ci miin kar/e goma malik mo." 5 Yan'ko'da Malik Sa'ksis ki owa Isthor jin ta'da malik gwo mo ki, "Aja a'di i ta a'di mo? Mane a'di jin ta wathi/ jin miinu gam jin 'tu'dki'da dum piti mmo mii to kansan mo?" 6 Isthor oki gwo mo ki, "Aman cila mo mo tani, ta a'di jin ta 'kup mo, jin ta'da Hemen jin miiki tonthus mo." Yan'ko'd Hemen ko/ki is mo i bwambora malik dhali amalika 'bom mo be. 7 Amalik cuki mis ka dhana nyor mo 'peni mo jin pikina a'di asu mo dhali 'peni shwan to mo dhali ya bway gu'b gi mondhelela dhelel mo, hila Hemen diki'd mmo 'tho mondiki

em piti mo 'pena Maliḵ Isthor mo. A'di mishki'd ki mo isa nyor diki'd apo/ a'di mo 'pena maliḵ mo be. 8 Yan'ko'd amaliḵ doḵki'd ka nyaŋ'ko'd mo bway gu'b gi mondhelela dhelel mo bway gu'b jin miikunu mom pin to mo. Hemen biṯki'd 'pena powa ci ma Isthor mo. Amaliḵ oki gwo mo ki, "A mina a'di mii mo/asi nyaḵka maliḵa 'bom mo ibwambori gu'b pema gana/ mo?" Ki jahanne/ me'd jin pu'dkina gwo 'peni 'twa/ ma maliḵ mo tani, iman miiya ṯu'c tiḵki jis e ma Hemen mo be. 9 Yan'ko'd Harbona oki gwo mo ki, a'di jin ta jan 'de/ 'peni tapa ma maliḵ kun miiki a'di aṯu'c mo, oki gwo mo ki, "Cwam ba'd'ban jin taki'd gi gula i iss su/ i'ce'dka 'kume'd doshki'di 'ko'dgwari gu'b ma Hemen mo. A'di karki a'di goma Modikaay mo, a'din 'de/ jin walki 'twa/ mmo woṯha maliḵ mo." Amaliḵ oki gwo mo ki, "Shiri a'di apo/ a'di mo." 10 Wakan uni shirkina Hemen apo/ cwam ba'd'ban mo jin thosonkina a'di mo goma Modikaay mo. Yan'ko'd anyor ma maliḵ thulki'd ka 'cesh mo be.

Isthor 8

Isthor woṯhki 'kwani Yahuu'da mo

1 Ka cim caan mo tani aMaliḵ Sa'ksis ciki'da Maliḵ Isthor to ma Heman mo, a'di jin ta 'kup gi 'kwani Yahuu'da mo, dhala Modikaay ki ṯel mii 'pen imiika maliḵa ṯu'c mo, haala Isthor ṯorki'da Maliḵ gwo ka Modikaay a'di miiki'da ṯu'c ki 'dishe ka yim mo be. 2 Amaliḵ ki ḵal tom piti jin 'thupuwa warka/ mo, jin doḵkina a'di ka nyaŋ'ko'd 'pena Hemen mo, dhali ciki a'di ka Mordikaay mo. Isthor kwanyki'da Modikaay mo mmo ta man hila ris to ma Hemen mo be.

3 Yan'ko'da Isthor walki 'twa/ amaliḵ doḵ/e mo. Ayim ki kar jis em piti ka luŋgu'b mo dhali ko me'd jin doṯkina a'di gwo nyaḵki a'di mo mmo kar tonthus jin kulum ma Hemen i'kup mo, gom gwoŋkulum jin kuluma a'di apo/ 'kwani Yahuu'da mo be. 4 Yan'ko'da maliḵ belethki'da lukas 'dolkon bwaya Isthor mo, ayim ki cu mis mo dhali doshi bwambora maliḵ mo be. 5 Ayim ki o gwo mo ki, "Waḵki/ a'di 'boro'da maliḵ bwa mo tani, dhali waḵki/ aha/ gama 'the i jis e ma maliḵ mo tani, waḵki/ aris to iin ki 'bore/ ibwambora maliḵ mo tani, dhali aha/ 'boru mii i jis em piti mo tani" dhalki gwoŋḵan 'kwaru mo mmo 'koki 'ce gwoŋ'kwar jin 'kwaru ki me'd gi ya/ ma Hemen Hemenṯhaṯha

Agagit 'twa/ mo, arisa warka/ kun 'kwara a'di mmo 'ce'd 'kwani Yahuu'da sho'k mo kun 'kon e bampa ma maliḵi 'baar mo." 6 Goma ta a'di imiga mish moŋ'kosh is ka nyor kun biṯkin apo/ 'kwanim pem mo? "Ata a'di midi dhalaa bway mmo mish mony'ce'd sho'k gi 'kwanim pem mo?" 7 AMaliḵ Sa'ksis ki owa Maliḵ Isthor gwo mo dhala Modikaay jin ta wathi/ Yahuu'da mo ki, "Hili ma, aha/ c̄ikina Isthor gu'b ma Hemen mo dhali uni ki shir a'di apo/ cwam ba'd'ban mo, haali/ a'di muri'di 'taki ya 'kosh 'kwani Yahuu'da mo be. 8 'Kwari gwoŋḵana kamu/ doḵ/e gom 'kwani Yahuu'da mo ki gway ma maliḵ mo dhali 'dap a'di 'twa/ ki ton 'dap to 'twa/ ma maliḵ mo. Haali/ ki gwoŋḵan ma maliḵ jin 'kwarkunu ki gway piti mo dhali 'dap 'twa/ ki ton 'dap 'twa/ ma maliḵ mo tani minu 'koki 'ce 'twa/ mo."

9 Yan'ko"d iman'kwar to ma maliḵ yuḵki a'di mo ki embul c̄aan mo, ka ppe jin 'kon ma po/ kwara mo, jin taki'da ppe pendoŋgon mo, ka cimi iss 'de/ i'ce'dka k̄wara ma ppe mo. Gwoŋḵan 'kwarkunu mo mmo ḵal gwo o ka Modikaay ḵanki gwo mo isi gom 'kwani Yahuu'da mo. A'di 'kwarkunu e gwoŋḵan ma hakuuma mo, a hakuuma dhala ris tapa gi bampa/ mo kun 'kokin 'peni pa Indiya mo bway paŋ kush mo, k̄i 'pena ris bampa/ ka isi mudhe'd i'ce'dka iss 'de/ i'ce'dka pesu/ mo, goma ris bampa/ 'baar mo ki gwoŋ'kwar buniŋ gana/ mo, dhali gom 'kwani 'baar mo ki 'twam buni ki she/ ki she/ mo, dhali gom 'kwani Yahuu'da ki gwoŋ'kwar buni mo dhali ki 'twam buni mo be. 10 Modigay 'kwarki to ki gway ma maliḵ Sa'ksis mo dhali 'dap a'di ki ton 'dap to 'twa/ ma maliḵ mo. A'di hashki'da risa warka/ ki iman hashu kun merkina ris shuma rum mo, shuma rum gi mo/as mo kun miikina ṯu'c e gu'b ma maliḵ mo, kun thip̄u gom kuŋ gu'b ma maliḵ mo kun ta gwaṯhana caga mo. 11 Amaliḵ c̄iki 'kwani Yahuu'da gwo 'baar mo kun 'kon e 'peŋkuman bampa mo mmo tul is imonṯal 'de/ mo dhali mmo mii mii kun doshu mmowoṯh moŋ'koki em buni mo: Ki mo jin 'ce'du sho'k, ki mo jin 'koshuwa 'kosh mo, dhali 'ce'd mom'bi'th ma thuruuḵa 'bi'thga sho'k mo 'peni 'kwani mo walla bampa/ mo kun mini 'kosh uni mo, uc̄i dhali up̄ si'da/ mo, walla mmo dil tom buni mo be. 12 Mii yansan miiki'd me'd mii jin miiki'd eya ris bampa/ ma maliḵ Saksis i'baar mo, ka cimi 'kume'd i'ce'dka kwara ma ppe 'kup̄i 'Kume'd i'ce'dka su/ mo be. 13 Jamas gi gwoŋḵan minu mii c̄i me'd gwoŋḵan mo eya ris bampa/ mo dhali mmoṯor gom 'kwani 'baar mo. 'Kwani

Yahuu'da mini mii thoson is ka cim caan mo mmo rak to imbway mo apo/ 'kwaniŋ 'kup buni mo be. 14 Wakan imanhashu merki shuma rum ma malik mo kun 'kokina uni mmo mii tu'c ma malik mo. Uni iikin ki darga dite/ mo. Gwoŋkan ma malik cikunu si'da/ mo 'peni gu'b gi mondhelela dhelel gi pa Susa mo be.

15 Yan'ko'da Modikaay dhalki monyca'b ma malik mo mmo hi'th burrinye/ ma malik jin ta jamas 'thi/ mo dhali jin ta gi kush mo, nyakki dhan toŋ'kup jin ta 'dolkona gana/ mo dhali burrinye/ na'bulga mo jin ta jaro/ ki jaro/ mo, dhali 'peŋkuman pa gi pa Susa cuukin mo ki bwaŋ'kunyga mo be. 16 'Kwani Yahuu'da takin gi moŋkush mo dhali bwam'borga mo, dhali bwaŋ'kunyu'd mo dhali montak mo be. 17 Eya ris bampa/ 'baar mo dhali 'peŋkuman pa mo tani, e mo jin dikina gwoŋkan ma malik mo dhali kun pu'dkina gwoŋkan piti inycine/ mo tani, mo jin 'boru bwa dhali bwaŋ'kunyga ibwamani 'kwani Yahuu'da diki'd mo, dhali moshwan to mo ka cima 'borga mo. Aris 'kwani ka ris 'peni mon tiya gi mony'cesh mo tani taki 'kwani Yahuu'da mo, haali/ moŋ ko/ is gi 'kwani Yahuu'da bitki'da po/ uni mo be.

Isthor 9

'Kwani Yahuu'da 'ce'dki wathim buni sho'k jin miiki to ki mom'bi'th mo

1 Shwanesan ka ppe jin 'koni 'kume'd i'ce'dka su/ mo, jin ta'da ppe 'kume'd mo, jin ta'da cimi 'kume'd 'ce'dka kwara mo, ki gwoŋkan ma malik dhali ki gwoŋkan muru kal ka pije/ mo, ka cim gi 'kwaniŋ 'kup gi 'kwani Yahuu'da toskin mmo gam mom'bi'th apo/ uni mo tani, a'di akkunu e mo. 'Kwani Yahuu'da gamki mom'bi'th apo/ uni gwansan mo kun shi/ki uni i e mo. 2 'Kwani Yahuu'da tulki is eya ris 'peŋkuman bampam buni mo ki tur eya ris bampa 'baar mo ma Malik Saksis mo, mmo dhu me'd apo/ uni gwansan mo kun palki mii mmo kali moŋ'kosh is ka nyor mo apo/ uni mo. Wathiŋ kamu/ yisa di'da jin doshki'da po/ uni mo, haali/ moŋ ko/ is buni bitki'da po/ 'kwani 'baar mo be. 3 Aris tapa gi bampa/ 'baar mo, 'kwaninycan ma hakuuma kun hili pa mo, kun tana hakuuma mo, dhali iman yeth gwo sho'k ma malik mo, wothki 'kwani Yahuu'da mo haali/ moŋ ko/ is ma Modikaay bitki'da po/ uni mo be. 4 Goma Modikaay caaca e gu'b ma malik mo, haali/

monycam piti c̲ekerki bwa mo ki tur eya ris bampa i'baar mo, haali/ aModikaay warki'd ki dhan ca mo be. 5 'Kwani Yahuu'da 'koshki 'kwaniŋ 'kup̲ buni mo ki gandala turga mo, mmo 'kosh uni dhali 'ce'd uni sho'k mo, dhali mii mo me'd jin 'borkina uni bwa mo gom uni gwansan mo kun shi/ki uni i e mo be. 6 E dhan mo nyaŋa caga gi pa Susa ki is piti mo tani 'kwani Yahuu'da 'koshona 'kosh mo dhali 'ce'd 'kwani alip̲i mudhe'd sho'k mo be. 7 Uni 'koshona P̲arshant̲hat̲ha mo, dhala Dhalp̲on mo, dhala Asp̲atha mo, 8 dhala P̲orat̲ha mo, dhala Adhaliya mo, dhala Arit̲hat̲ha mo, 9 dhala P̲armasht̲ha mo, dhala Arisayi mo, dhala Arit̲hay mo, dhala Ba/isat̲ha mo, 10 uni 'koshki iya/ ma Hemen jin ta ya/ ma Hementhat̲ha jwa mo kun 'koni 'kume'd mo, uni kun ta 'kup̲ ki 'kwani Yahuu'da mo. Hili uni 'koki dil uni ton tiya mo.

11 Ka tee c̲aan mo tani mondeŋ ki uni gwansan kun 'koshu e dhan mo nyaŋa caga gi pa Susa t̲orkunu ka malik̲ mo be. 12 Amalik̲ ki owa Malik̲a Isthor gwo mo ki, "Kwani Yahuu'da 'kosh 'kwani jwa i alip̲i mudhe'd mo e dhan gu'ba caga gi pa Susa mo, 'peni iya/ ma Hemen kun 'koni 'kume'd mo. Yan'ko'd uni min kata goma ris bampa/ ma malik̲a tiya mo? Shwanesan gwom pini ta'da ta mo? A'di minu c̲iku ki /e mo. Tondot̲ pini ta'da ta mo? A'di minu c̲iku ki /e mo." 13 Isthor ki o gwo mo ki, "Wak̲ki/ a'di 'boro'da malik̲ bwa mo tani, dhalki 'kwani Yahuu'da kun 'kokin e pa Susa dhalkunu bway mo mmo butha cim yansan ka'thamo/ ki gwoŋk̲an si'da/ mo, dhali dhalki buŋgwar gi iya/ ma Hemen shiru ap̲o/ cwam ba'd'ban mo."

14 Wakana malik̲ k̲anki gwo mo ki to yansan minu mii kansan mo. Gwoŋk̲an c̲ikunu mo e pa Susa mo, dhali uni ki shir iya/ ma Hemen kun 'koni 'kume'd mo be. 15 'Kwani Yahuu'da kun 'kon e pa Susa iyini mont̲al 'de/ mo ka cim jin 'koni 'kume'd i'ce'dka doŋgon ma ppe 'kume'd i'ce'dka su/ mo, dhali 'kosh 'kwani i alip̲i kwara dok̲/e ki nyanye/ mo e pa Susa mo, hili uni 'koki dhu me'd buni ap̲o/ tondil mo be. 16 'Kwani Yahuu'dan tiya kun 'kokin eya ris bampa/ ma malik̲ iiyini mont̲al 'de/ mo mmowot̲h mondiki em buni mo, dhali uni gamki mo si/is mo 'peni 'kwaniŋ 'kup̲ buni mo dhali uni ki 'kosha alip̲i pesu/ i'ce'dka mudhe'd mo 'peni uni gwansan kun shi/ ki uni i e mo, hili uni 'koki dhu me'd buni ap̲owa ris tom buni kun tana uni kun 'koshkina uni mo be.

Moshwan to gi 'kwani Yahauu'da jin k̲ogu mo

17 Mii yansan p̲u'dki'd ka cim 'kume'd i'ce'dka kwara ma ppe ma 'kume'd i'ce'dka su/ mo. Ka cimi 'kume'd i'ce'dka doŋgon mo tani uni si ki is mo dhali kara cim ki jigi shwanu to mo dhali bwam'borga mo be. 18 Hili 'kwani Yahuu'da kun 'kokin e pa Susa mo tani tulki isi mon̲tal 'de/ mo ka cimi 'kume'd i'ce'dka kwara mo dhali ka cimi 'kume'd i'ce'dka doŋgon mo. Ka cim ma k̲ar'ba'c mo tani uni ki si/is mo dhali kara cim gi jin shwanu to mo dhali 'bor bwa mo be. 19 Gom kan aris 'kwani Yahuu'da gi bampa/, kun nyaŋkina uni aris ushi gu'b e ushi bampaŋ gwa'dga mo tani, karkina cimi 'kume'd i'ce'dka doŋgon ma ppe 'kume'd i'ce'dka su/ mo me'da tee jin 'boru bwa mo dhali jin shwanu to mo, dhali me'da cim jin hasha uni ton̲te/ jin c̲inu ki me'd mo ka rem'kup̲ mo be.

20 Modikaay 'kwarki'da ris to gwansan mo dhali hasha risa warka/ gom 'kwani Yahuu'da 'baar mo kun 'kon eya ris bampa/ ma malik̲ Sa'ksis mo, kun 'kon ki 'dishe/ mo dhali kun si'dkin mo, 21 A'di k̲anki uni gwo ki 'bi'th mo mmo kara cim ma 'kume'd i'ce'dka doŋgon mo dhala cim ma k̲ar'ba'c ma ppe 'kume'd i'ce'dka su/ mo gom yili 'baar mo. 22 Arisa cima nahan mo kun gama 'kwani Yahuu'da mo si is mo 'peni 'kwaniŋ 'kup̲ buni mo, dhali appe jin ak̲a bwandit̲i'd e ki bwaŋ'kunyga mo, dhali moŋ ko ka cim gi moshwan to mo. Uni mini mii uni ka cim kun shwanu to mo dhala cim bwam'boro'd mo, dhala cim jin hashu ton̲te/ ka rem'kup̲ mo, dhali to jin c̲inu ki me'd gom 'kwani kun hatha 'ko'd mo be. 23 Wakan 'kwani Yahuu'da t̲ikir ki mii mo jin miikina uni mo 'pena t̲el 'pen mo, jin 'kwarkin ma Modikaay to gom uni mo be. 24 Ka cim c̲aan mo tani Hemen ya/ ma Hemen̲tha̲tha Agagit, jin ta 'kup̲ ki 'kwani Yahuu'da 'baar mo tani, miiki tonthus ap̲o/ 'kwani Yahuu'da mo mmo 'ce'd uni sho'k mo, dhali a'di yip̲ki p̲aarany mo mmo t̲oca t̲oc 'kus mo dhali mmo 'ce'd uni sho'k mo be. 25 Hili ki to p̲u'dki'di bwambora malik̲ mo tani, a'di c̲iki gwoŋk̲an ka risa warka/ mo ki tonthus jin kulum ma Heman marki is ap̲o/ 'kwani Yahuu'da mo mini iiyu/ ka nyaŋ'ko'd ki moŋkulum gi 'kup̲ buni mo, dhali ki a'di dhali iya/m piti minu mii shir mo ap̲owa ris cwam ba'd'ban mo be.

26 Wakan uni yuk̲kina cim gwansan ka cim gi 'kwani Yahuu'da jin k̲ogu mo, i'ko'di gway p̲aarany mo. Haali/ goma ris to gwansan kun 'kwarkunu eya warka/ yansan mo, dhala ris to kun mishkina uni mo

dhali kun pu'dkin e uni mo tani, 27 'kwani Yahuu'da miiki miin this buni kun miikunu mo dhala tu'c mo. Miin this gwansan mini 'ko gom is buni mo, aris emen buni, dhala ris 'kwani kun gamki me'd ki uni mo. A'di midi wakan ki uni mini miiya cima su/ gwansan moshwan to mo 'ko'di yili 'baar mo. Uni mini mii uni moshwan to ki bway yase kihe/ mo ka tenten 'de/ ki yila 'de/ mo be. 28 Acim gwansan minu mii ka e mo dhali mii moshwan to 'ko'da nyakum yili 'baar mo, eya ris shan'tamo/, eya ris bampa/ mo, dhali e 'peŋkuman pa 'baar mo. Acim gi 'kwani Yahuu'da gwansan gi 'kwani Yahuu'da kun kogu minu 'koki ye is mo 'peni 'kwani Yahuu'da mo, dhali moŋ ka em buni midi diki wu 'kup mo goma ris emen buni mo be.

29 AMalik Isthor jin ta 'bwa/ ma Abihayal dhala Modikaay jin ta wathi/ Yahuu'da 'kwarki gwo yan ki dhan mom'bi'th mo dhali o gwo yansan awarka/ jin 'kon ma po/ isu/ mo goma cim gi moshwan to gi 'kwani Yahuu'da jin kogu mo be. 30 Arisa warka/ hashkunu mo gom 'kwani Yahuu'da 'baar mo eya ris bampa/ kun 'koni isi mudhe'd i'ce'dka iss 'de/ i'ce'dka pesu/ mo kun ta 'peŋkuman bampa/ ma Sa'ksis mo, mmo tosh ki 'kwani Yahuu'da wothu/ mo ka kar/e mo be. 31 Arisa warka/ gwansan oki/ gwo ma risa cim gi moshwan to gi 'kwani Yahuu'da kun kogu mo ka risa cim buni mo, me'da Mordigay jin ta wathi/ Yahuu'da mo dhala Malik Isthor jin kanki 'kwani Yahuu'da gwo ki 'bi'th mo. 'Kwani Yahuu'da bu'thki gwo gi mom'bith yansan mo gom is buni mo dhala ris emen buni mo, jasi me'd jin bu'thkina uni acim gi moŋga/ to mo dhala cim gi moŋko mo be. 32 Gwo ma Isthor miiki'da ris gwoŋkan gwansan mo isi me'da cim gi 'kwani Yahuu'da jin kogu mo, dhali a'di 'kwarkunu eya warka/ mo be.

Isthor 10

Mo malas ma Modikaay mo

1 AMalik Sa'ksis thulki'da tu'c ka 'cesh mmo tera thulpa/ mo dhali apowa risa uka 'cesh gi kumma/ yi'de/ mo be. 2 Aris miim piti 'baar mo ki mom'bi'th piti mo dhali ki mom'bi'th ma dem dem mo, imontal 'de/ nyakka ris to kun 'kwar ma Modikaay kun caaca mo kun shorkin ma malik bway twa/a mo, uni 'kwarkunu eya warka/ 'peni montel 'pen ma ris i malik gi pa Midiya mo dhali pam Parsiya mo be. 3 Modikaay

jin ta wathi/ Yahuu'da jin 'kon ma p̲o/ su/ ki monyca ma malik̲ Sa'ksis mo. A'di caaca ibwamani 'kwani Yahuu'da mo dhali jin t̲orki mii ma 'the gom 'kwani Yahuu'da kun ta ikam piti mo, haali/ a'di miiki mii gom 'kwanim piti mo dhali a'di walki 'twa/ gom moŋk̲u'th is gi 'kwanim piti i'baar mo be.

AWARKA/ GI MOYUK

AYUUB

Ayuub 1

Ayuub Dhali kuŋ Gu'b piti mo

1 Wathin 'deŋ kamu/ diki'd eya 'cesh gi pa Us mo a 'di jin yukunu gway piti ka Ayuub mo; dhala Ayuub a'di dargi mii 'ba/ mo dhali a'di ta wathiŋ kar/e mo, a'di jin koki'da Arumgimis mo dhali a'di diki mii tonthusa kamu/ mo be. 2 A'di ta'd gi iya/ kun dhothkunu a'di ipesu/ mo dhali i'bwa/ i kwara mo be. 3 A'di ta'dgi ka'bal i aliipi pesu/ mo, dhali kalman ka alipi kwara/ mo, dhala morbip ki is 'kwanimpa ka is 'de/ 'ce'dka muthe'd mo, dhali kuman Thuluny ki is 'kwanimpa ka is 'de/ i'ce'dka muthe'd mo dhali aris ciŋkina/ ka ris mo be. A'di ta wathi/ jin caaca ki 'kwani 'baar mo e mom'pesho'k mo be.

4 Eya cim gi iya/m buniŋ kun dhunu ki she ka 'dete/ 'dete/ mo tani, a'di midi 'taki kar mo jin shwanu to e gu'b piti mo be. uni mini 'taki hash gwo mo dhali yukka yuk gom i'bwa/m buni kun 'koni kwara/ mmo shwa to mo dhali mmo pi to nyakki uni mo be. 5 Ki embul jin thosonkunu mon shwan to 'baara'd mo tani, a Ayuub midi 'taki hash gwo mo dhali a'di midi 'taki hil ki 'bore/ gom uni mo, A'di midi 'taki cu mis ki jahanne/ mon'thamo/ mo dhali ci to kun cinu ki me'd mo mmo 'tha ki o'd mo gom ucim piti ka 'dete/ 'dete/ mo haali/ a'di midi 'taki o gwo mo ki: "A'di wari ta miinthus gi ucim pem mo dhali jee Arumgimis eya dum buni mo." Ayuub isa yempa/ miiki'd kan mo.

A Setaan palki'da Ayuub adum piti mo

6 Yan 'ko'd a'di ta'da cim jin iyina iya/ ma Arumgimis mmo tor is buni i bwambori Tapa mo. A Setaan si'da/ yayi'di nyakki uni mo. 7 Tapa ki owa Setaan gwo mo ki, "E yayin 'peni mana?" Yan'ko'd a Setaan ki thok Tapa gwo mo ki: " 'Peni mo jin yaka ka kukul is mo e mony'cesh mo, 'peni mo jin yaka ka ciŋ'ko'd dhali bway twa/a e a'di mo." 8 Tapa ki owa Setaan gwo mo ki: "A/ e mishina man miiya tu'c pem ka Ayuuba? Haali/ wathiŋ kamu/ yisa di'd jin waki a'di e mony'cesh mo jin dargi mii 'ba/ mo dhali jin ta wathiŋ kar/e mo, a'din 'de/ jin ko/ki'da Arumgimis mo dhali tuki'd mo 'peni tonthus mo." 9 Dhali yan 'ko'da Setaan ki tho'k Tapa gwo mo dhali o ki: "A isi ki dargi 'pemen i ko/ kin ma Ayuub Arumgimis mowa? 10 A /e kar monyji e 'ko'dgwari a'di mo, e 'ko'dgwari gu'b piti mo dhali e 'ko'dgwara ris tom piti ka 'ban

kuku/ mowa? /E 'borkina tu'c gi me'd piti mii mo dhali aris to em piti ceker ki bwa e mony'cesh mo be. 11 Hili hethi me'd pini mo dhali tayi aris tom piti is ki me'd dhali pari e wakki/ a'di midi diki wat /e e jis em pini mo." 12 Tapa ki owa Setaan gwo mo ki: "Hili mo mo ma, aris to gwansan 'koni me'd pini mo, hili apo/ a'di ki is piti mo tani dhalku/ ki he'th me'd pini mo ma. Yan'ko'da Setaan yaki'd mo 'peni bwambori Tapa mo."

Mo jin thiskin ma Ayuub tom piti kun tana a'di e mo dhali ucim piti mo be

13 Dhali ki embul jin twa/a/ mo tani, i ya/m piti dhali i 'bwa/m piti mo uni shwaki to mo dhali piki tompi jin ka/u ki ŋah ŋah e gu'b ma kam buni jin ca'd mo. 14 Iman hashu mo iiyin eya Ayuub mo mmo o gwo mo ki: "Amorbip uni miikina tu'c mo dhali aris Thuluny uni thipu mo e ko'dgwari uni mo. 15 Yan'ko'd 'kwanimpa Sebiin miiki mo/as apo/ uni mo dhali ur uni mo. Me'd jin tana uni iman miiya tu'c mo tani, uni ruthun ki uni ki shemen gandal mo. Aha/ 'de/ i yeyina mo mmotor /e gwo mo be." 16 Ki a'di di'd mmo o gwo naskina/ mo tani, jaŋ kamu/ pu'dki'd mo dhali o gwo mo ki, "O'd bitki'd 'peni momis mo dhali shwa ka'bal mo dhali ushi uci mo. Aha/ 'de/ i gusina mo mmotor e gwo mo." 17 Ki a'di di'd mmo o gwo naskina/ mo tani, jaŋ kamu/ pu'dki'd dok/e mo dhali o gwo mo ki: " 'Kwani Kelton ukkina nonshe/ i kwara/, uni 'kam ki Kalman mo dhali ur ki uni mo be. Hili gom iman miiya tu'c mo tani, uni ki ruthun uni ki shemen gandala turga/ mo. Aha/ 'de/ i yeyina mo dhali tor /e gwo mo." 18 Ki a'di di'd mmo o gwo naskina/ mo tani, wathiŋ kamu/ pu'dki'd dok/e mo dhali o ki: "I ya/m pini dhali i'bwa/m pini shwaki to mo dhali pi ki to mo e gu'b ma kam buni jin ca'd mo. 19 Adhan 'thama punthar poshki'd 'peni mombwasho mo dhali dorki'da po/ gu'b jin 'kona shem ‘penabi idoŋgon mo. Dhali bitki'da po/ dhuru'c 'kwani mo dhali uni wukin mo be. Aha/ 'de/ i yeyina mo ki a'di mina /e mish mo."

20 Yan'ko'd Ayuub cuki mis mo, mmo dher burrinyen tur piti bwa mo, dhali 'thi 'kup piti mo dhali bitki bwam em piti ka 'cesh mo dhali luŋa Arumgimis mo be. 21 A’di ki o gwo mo ki:

"Aha/ pikina is 'te/ me'd jin piyi ka ka pije/ 'peni bwa ma ta'dam pem mo,
dhali aha/ mina ya is 'te/ me'd jin miga/ dok imun mo.
Tapa a'di iciki'd mo dhali Tapa a'di kalki'd mo be.
Dhalki gway gi Tapa a'di 'boru mii mo."

22 Eya ris to gwansan mo tani, Ayuub yisa miiki miinthus mowa, walla yisa wakki'da Arumgimis gom mii shiga/ mo.

Ayuub 2

Mo jin pakin ma Setaan buŋgwar is ma Ayuub mo

1 Yan ta'da tente/ gom uci ma Arumgimis mmo iyu/ i bwambora Arumgimis mo. tapa ma ruma 'cesh si'da/ yayi'd nyakki uni ibwambor gi Tapa mo. 2 Tapa o ki'da Setaan gwo mo ki: " 'Peni mana yayina /e mo?" yan'ko'da Setaan thokki Tapa gwo mo dhali o ki: " 'Peni mo jin yaka ka kukul is e mony'cesh mo, 'peni mo jin yaka ka ciŋ'ko'd mo dhali bway twa/a e a'di mo be." 3 Tapa ki owa Setaan gwo mo ki: "/E mishina man miiya tu'c pem ka Ayuuba? Gom wathiŋ kamu/ yisa wa ki a'di yisa e mony'cesh mo, jin ta wathi/ jin dargi mii 'ba/ dhali ta wathiŋ kar/e mo, jin ta a'di jin ko/ki'da Arumgimis mo dhali tu'k mo 'peni tonthus mo. A'di naskina/ buthi gwo ki dargi ŋathum mo, bahili /e thamki aha/ sus mo apo/ a'di mo, mmo dhi'th a'di sho'k mo ki dargi 'pemen mo." 4 Setaan thokki Tapa gwo mo dhali o ki: "Ayi'c goma yi'c mo, ka jiŋ gana/ wathi/ midi ci to 'baar kun tana a'di gom mondiki em piti mo be. 5 Hili hethi me'd pini i'dishesan mo dhali tayi arisa simam piti mo dhali shuman is piti mo, dhali pari e wakki/ a'di midi diki wat /e e jis em pini mo."

6 Tapa oki'da Setaan gwo mo ki: "Hili ma, a'di di'd e me'd pini mo; jasi mondiki/em piti a'di miina /e shi/ is mo."

7 Yan'ko'd Setaan yaki'd mo 'peni bwambor gi Tapa mo. A'di doro'da Ayuub ki dhan isa nyor jin shi/a shi/ mmo kar a'di adhan jama/ i is mo 'peni sho'k ntagi 'kup mo. 8 Ayuub a'di kali usha 'pish kun 'ce'den 'peni Dhur mmo 'thu'th is piti mo, dhali a'di ca'bki'di bwam 'piny mo. 9 Yan'ko'd ashim piti ki o a'di gwo mo ki: "A /e naskina/ din mmo bu'th gwom 'borga/? Jeeyi Arumgimis mo dhali wu mo." 10 Hili a'di ki owa

yim gwo mo ki: "/E wal 'twa/ me'da 'bom pus mo ba/. Aa ana miina bu'th jasi miim'borga/ 'peni Arumgimis mo dhali 'koki bu'th ji shiga/ mowa?" Eya ris mii 'baar mo tani, Ayuub diki pi gwonthus 'peni 'twam piti mo.

Imugu ma Ayuub kun 'koni kwara mo be

11 Ki embul jin cika imugu ma Ayuub gwo gom tonthus gwansan kun iiyin e a'di mo tani, uni 'baar ka 'dete/'dete/ iiyin 'peni pam buni ki she/ ki she/ mo: Elipaas gi pan Timan mo, Bildad gi pa Shuhi dhala Sopar gi pa Naamath mo. Uni karana tente/ mmo iyu/ mmo ko mo nyakki a'di mo dhali mmo malas a'di mo. 12 Ki uni 'de'kki em buni 'kup ki mis 'pena dhana mo tani, uni 'koki nyith a'di mo. Uni cuukin mo dhali ko mo; uni ka 'dete/ 'dete/ dherki burrinyen tur buni bwa mo dhali pir bu'd e 'tham mo dhali 'kosh 'kup buni ki bu'd mo. 13 Yan'ko'd uni ki 'ko mo nyakki a'di mo goma cimi pesu montee mo dhali cimi pesu mon'thiny mo. Jaŋ kamu/ yisa di'da jin piki gwo gom a'diya. Haali/ uni mish ki mo isa nyor piti caaca mo be.

Ayuub 3

Mo jin jeekin ma Ayuub acim gi mondho'th piti mo.

1 'Ko'di mii yansan mo tani, Ayuub ka'dki 'twam piti mo dhali jeeya tee gi mondho'th piti mo. 2 A'di ki o gwo mo ki:

3 "Dhalka cim gi mondho'th piti 'ce'du sho'k mo,
ki mon'thiny caan a'di ki o gwo mo ki:
' A'ci a'di bwakunu mo.'
4 Dhalki montee ta mondhurumi'd mo!
Miin ma Arumgimis diki hil apo/ a'di mo, wala moŋkusha kamu/
midi diki shwa apo/ a'di mo.
5 Dhalki mondhurumi'd dhala la gi
mowu midi tosh ki ji uni mo.
Dhalka rak di'da po/ a'di mo.
6 Me'd monthiny caan mo tani, dhalki a'di wara'd ka 'tum mo.
Dhalki a'di dina bwa ki 'kuny ibwamani yil yan mo;
dhalki a'di diki yayu ibwamana ppe gwansan mo.

7 Hili ma, dhalki mon'thiny caan wara'd ka burum mo;
dhalki a'di 'konu ki cik cuuwaŋ kamu/ 'peni cinne/ mo.
8 Aris uni kun jeekina tee mo tani dhalki uni jee a'di mo,
eya ris uni kun mishina Libithan jin ta dhan to/e yi'de/ cu mis mo.
9 Dhalka risa cul gi mom 'peŋkaskum dhurum mo mo.
Ki embul caan mo tani, uni mini ŋap moŋkush mo,
dhali mina uni 'koki gam mo;
hili uni mini 'koki mish a'di ki jis e mo.
10 Hili a'di diki mutha campur gi bwan dho'th ma ta'dam pem mo,
dhali diki bag monto'c bwa 'peni jis em pem mo.
11 Atinta dika ki 'taki pi mo ki embul caan jin pin ma ta'da pem aha/ mo?
Ata dika ki 'taki 'ce'd sho'k mo ki embul jin dhodhu aha/ mo?
12 Goma tinta bu'thkin ma ta'dam pem aha/ e 'kupa 'dupun piti mo?
Ata 'ce'd ma ko ma bor ma ta'dam pem aha/ ki pi mo?
13 Dhali shwane/ aha/ isha 'ko'da 'cesh ki moŋku'th is mo.
Aha mina ish e mo dhali si/is mo.
14 Nyakki Imalik dhali imanthoson gwo gi mony'cesh mo,
uni kun nyaŋki jis jwa gom is buni mo mmo 'ko inycinne/ mo.
15 Walla aha/ mina ish 'ko'da 'cesh nyakki iya/ ma malik mo
uni kun tangi to me'd mo kun 'tu'd gu'b ki tonyjaro/ mo.
16 Walla wariba/ aha/ dinu ki dho'th naskina/ mo,
me'da risa 'pereny kun 'koki mish moŋkush naskina/ mo.
17 Dhali iman mii tonthus uni 'koki dak mo mmo mii tonthus buni mo,
dhali iman miiya tu'c kun wukina is e mo tani uni gam ki mo ma si/is mo be.
18 Aris uni kun 'ko mondek is mo tani,
uni mini 'koki cik gwo gi imanhil uni mo.
19 Aris uni kun gwa'dan dhali kun can mini 'koki 'kus 'pena manhil uni mo.

20 Ata cinu a'di jin 'kosha is ka nyor moŋkush mo?
Ata cinu mondiki e ki a'di jin 'koshu akashirim piti is ka nyor mo,
21 Gom a'di jin dina wu ki pu'd naskina/ mo;
gom a'di jin jwany jis mo dhali baka ris tom piti mo?
22 Goma ta cinu moŋkush ki a'di jin 'kunya bwa kagahara/ mo
dhali diki ci ki a'di jin shina bwa 'kup mo ki embul jin dina a'di ibwanditi'd mo?
23 Ata cinu moŋkush ki wathi/ jin bag ki'da bag mo,
i 'koki ci ki wathi/ jin theskin ma Arumgimis mo?
24 Gom bwanditi'd pem jin pu'du'd mo e embul jin murga shwa tonte/ mo tani,
bwaŋkulum pem gacki'd ka pije/ mo be.
25 Gom to kun dee aha/ is mo tani uni pu'dkin mo be;
dhali kun ko/ ki aha/ is mo tani pu'dkin e aha/ mo.
26 Aha/ dina ki dosh mo, aha/ dina ki diki shwam mo,
dhali Aha daragi mo si/is mo e monto'c bwa kun pu'dkini aha/ mo."

Ayuub 4

Mo jin on ma Elipaas gwo mo ka Ayuub mii ki miinthus mo.
1 Dhali Yan'ko'd Elipaas jin ta wathi/ gi pa Timan thokki gwo mo dhali o gwo mo ki:

2 "Wakki/ wathiŋ kamu/ pal mii mmo wal 'twa/ inyakki /e mo tani, /e mini dargi moŋ'kuc bwa mo 'taa?
Hili aja a'di midi non is piti 'peni 'twa/ wal mo?
3 Pari e ma, /e he'th ki 'kwani ka ris sho'k mo;
/e 'bi'th ki me'd kun 'ka'da 'ka'd is mo.
4 Aris gwom pini woth a'di jin bitki'd mo,
/e 'bi'thkina aris 'kupa 'dupun kun 'ka'dan is mo.
5 Hili shwane/ monto'c bwa pu'dki'di /e mo,
dhali /e ko/ ki is mo;
a'di bu'thki /e dhali /e to'ckunu bwa mo.

6 A dina moŋko/ is pini ki ta mo ma duŋganam pini jin 'bithu /e is mowa,
dhali mmo diki /o gwom pini ki ji ŋadhum mo tani a'di ita'da ris bway gi moma 'teŋkapem pini mowa?
7 Bala kulumi gom to yansan mo: Aja ka kar/e i'ce'du sho'k ki dargi mii 'ba/ mo?
Walla kakasja i 'ce'dkunu 'kwaniŋ kar/e sho'k ki sule/ mo?
8 Isi me'd jin mishga/ mo,
uni gwansan kun ta iman kor tonthus mo
dhali 'cith 'peni monto'c bwa kun sinu mo.
9 Ki shi/ir ma Arumgimis mo tani uni 'ce'dki sho'k mo;
Ka le'dan ma nyor piti mo tani uni kupkunu mo be.
10 Adhan ko ma Dhop jin gwokina a'di ki 'kus jin cinthira cinthir mo,
dhali she/ gi ushi dhuruca Dhop uni 'ce'dkunu mo.
11 Adhopa dhamo a'di 'ce'dkunu sho'k mo ki dargi to jin 'kosha a'di mo;
dhali ushi nasa dhop cekerki bwa e mo 'baar mo be.
12 Shwanesan gwoŋ kamu/ kalunu aha/ ka kwal is mo,
dhali 'cem pem bu'thki ka/kom piti mo.
13 Dhali yan'ko'd toŋ kulum 'peni tonyjan gi mon'thiny pu'dki'd mo,
ki dhan eny'ce'd pu'dki'd apo/ 'kwani mo.
14 A'di ta mon'thiny me'd jin pu'dkina moŋko/ is dhali mondee apo/ aha/ mo,
dhali arisa simam pemi 'baar mo yikin ki is mo be.
15 Yan'ko'd shi/in yaki'd ibwambori jis em pem mo,
dhali amur gi buŋgwar is pem cuuki mis mo.
16 Dhali Shi/in a'di doshki'd naskina mo, hili aha/ dina ki nyith jamas gi mo hil piti mo.
Haali/ 'thintha a'di diki'd e jis em pem;
dhali mo doshki'd ki biyuu mo dhali aha/ cikkina 'kus jin o ki gwo mo ki:
17 A mina wathi/ jin wuki'd mo i ta kar/e ka Arumgimis mowa?
A mina wathi/ dheleladhelel ka man uk a'di mowa?

18 Hili ma, wakki/ Arumgimis diki kar moŋgam gwo is apowa ris iman miiya tu'c piti mo,
wakki/ a'di ki yer iman'doyu gwom piti pus mo tani,
19 Aris wakata ka kar/e 'peni uni kun 'koni gu'ba je mo,
uni kun tana montel 'pen buni bu'd mo,
uni kun 'ce'dkunu sho'k ki jahanne/ 'penki janum mo 'taa?
20 I embul gi mon'thamo/ dhali mom'pimpili/ mo tani:
uni 'ce'dkunu sho'k mo,
uni thiskunu e mo ki sule/ sule/ mo ki dargi wathin 'deŋ kamu/ jin diki mish uni mo.
21 A diki ta shi/ gi gu'b burrinyem buni i'cukunu i bwamani uni mowa?
Uni wun; uni wun ki dargi moyuk mo.

Ayuub 5

Elipaas o'dka Ayuub cikin ma Arumgimisa Jisa mo.

1 Shwane/ Yuki ayuk mo,
awathiŋ kamu/ di'd jin midi thok /e 'twa/ mo?
Ki jan 'de/ jana jin dhelele'd jin mina /e itu'k mo?
2 Miim pus e mii ma nyor jin 'koshki wathi/ mo;
miin dhapan a'di rakki wathi/ jin wana /e kan wuki'd mo be.
3 Aha/ mishkina wathimpus telki'da birman mo,
hili ki jahanne/ mo tani gu'b piti jeekunu mo be.
4 Ucim piti si'da/ si'da si'd 'peni mo kun 'konu 'kom 'pem pa mo;
Uni 'ce'dkunu sho'k mo e 'twaŋkala goŋ gi 'peŋkuman bampa mo.
Wathiŋ kamu/ yisa di'da jin midi woth uni mo.
5 'Kwani kun 'kosha te/ shwaki to 'peni to kun 'citha uni mo,
uni si'da/ i tulki to is 'peni bwamana 'de/ mo.
Uni kun butha yi'de/ ŋapki mii kun tana uni pa mo.
6 Haali/ miim 'bi'thga/ mini 'koki piyu 'pena 'cesh mo;
walla monto'c 'kus midi diki 'ka le/ 'pena 'cesh mo.
7 Naskina/ mo tani, wathi/ en 'thi/ a'di dho'thkunu 'ko'di monto'c 'kus mo,
isi me'd jin pena to kun 'kan ma bi mo isi mis mo.

8 Bahili gom aha/ mo tani, aha/ mina tu'k mo eya Arumgimis ki is pem mo;
e a'di mo tani aha/ mina ci miim pem kun rak aha/ mo---
9 A'di jin miiki dhan mii mo dhali a'di jin diki ŋap toŋ kamu/ mo,
dhali aris mii mer miinu 'koki deŋ e mo.
10 A'di ki ciya sho'k eya po/ mony'cesh mo,
dhali hashi yi'de/ eya powa ris mondhe'd mo be.
11 A'di mii'd kan mmo dhu isi mis uni kun 'ko 'bame'da'cesh mo;
dhali 'dek uni e mo ye uni gwattan kun gwokin mo.
12 A'di 'ce'd ki gwoŋ kulum gi iman o gwon thus mo,
wakan ki me'd buni miini 'koki gam mii adu is mo.
13 A'di ceshki 'kwani kun yuka yuk e mii gi gwoŋ kulum thus buni mo;
dhali aris gwoŋ kulum gi uni kun kora e ki kor mo tani 'disha 'dish e moŋkar 'kup buni mo be.
14 Uni gam ki mondhurumi'd e montee mo,
dahli 'ta'b mo ki me'd montee me'd isi mon'thiny mo.
15 Hili a'di woth ki wathi/ ha'th'ko'd 'peni shemen gandala turga/ gi 'twam buni mo,
dhali wathi/ jin ŋapki to 'peni me'd gi 'kwani kun 'bitha 'bith mo.
16 Wakan wathi/ ha'th'ko'd taki'd ga 'teŋkape mo,
dhali mii jin diki ta kar/e a'di mu'th ki 'twa/ ma yim mo.
17 Hili mo mo ma, mom'bor mii gom wathi/ jin to'kkin ma Arumgimis mo;
dhali wakan mo tani, dhalku/ ki wak mondor gi a'di jin ca'b ki dem dem mo.
18 Hili/ a'di ciki a'di isa nyor mo dhali yan'ko'd a'di ki mar a'di is mo;
jamam piti 'kaki'd mo dhali yan'ko'd me'd piti wac ki a'di mo be.
19 A'di midi woth /e mo 'pena ris monto'c bwa kun 'koni pe'de/ mo;

ka jiŋ gana/ mo tani, e monṯo'c bwa kun 'koni pesu/ mo tani,
ton thusa kamu/ midi diki ta /e is ki me'd mo.
20 E monṯe/ mo tani a'di midi non /e mo 'peni mowu mo,
dhali e mo/as, 'peni aris me'd gi shemen gandala turga/ mo.
21/ E miinu bag mo 'pena le'd jin walu ki ṯas ṯas mo;
dhali /e mini diki ko/ is mo gom mony'ce'd sho'k mo wakki a'di
yayi'd mo.
22 /E mini pe'th mo ki embul jin shi/a to mo dhali ki embul jin
'kosha te/ mo,
dhali /e mini diki ko/ is mo gom dhan to e gi mony'cesh mo.
23 Hili/ /e mini tagi gwo jin gamu me'd nyakki wosh e bwam
mondhe'd pini mo,
dhali to embwaasho mini tagi moŋku'th is inyakki /e mo be.
24 /E mini mish ki gu'b burinyem pini di'd ki 'bore/ mo;
/e mini ya para goŋka'bal pini e mo dhali /e mini diki this toŋ
kamu/ e mo be.
25 /E si'da/ mini mish ki emen pini mini ta ris ka ris mo,
dhali emen pini mina e waka sho/ e mony'cesh mo.
26 /E mini pu'd e jis jwam pini ki yil jin cana /e mo,
me'da wusham pos jin deku is ki embul piti mo.
27 Hili mo mo ma, aman 'cunycurkina to gwansan mo; a'di wa
isi ciki mo;
ciki a'di ma, dhali mishi a'di gom is pini mo."

Ayuub 6

Mo jin On Ma Ayuub gwo mo ki: Mo wala Le'd 'Pem 'Te/ ka wuny'cis mo

1 Yan'ko'da Ayuub ki thok gwo mo dhali o ki:

2 "Ayy wakki/ jasi bwandiṯi'd pem a'di ibarkunu mo;
wakki/ jasi isa nyor pemi 'baar mo i'thikunu e to jin baru to mo!
3 Haali/ a'di imidi diṯa diṯ me'da si'b gi kumma yi'de/ mo;
gom kan mo tani aris gwom pem in ki bwam buni mo be.
4 Haala risa thoṗa gi a'di jin ċa'b ki dem dem uni 'kon e aha/
mo,
shi/in pem piki'da ṯi'd mo;

moŋko/is ma Arumgimis thoson ki is piti mmo/ hi'th apo/ aha/ mo be.
5 Amina Thuluny bwasho i ko e mo ma cis ki a'di ta'dga sho?
Walla amin ma morbip ko kon te/ ki a'di ta'dgi to jin shwana a'diya?
6 A mina to jin 'thapara 'thapar i mish shwa ki darga 'doŋkoro/?
Walla a ari moŋ'kuyu'da kamu/ di'd e bwaman moŋkush ma oma?
7 Bwantem pem i ushu'd mmo bu'th uni mo;
uni wana e ki maa kun 'koki ha me'd gom aha/ mo.
8 Ayy, ki aha/mina 'taki tagi to jin dotga/ mo,
ayy, ka Arumgimis midi ci aha/ to jin ŋapga/ mo:
9 Ki a'di midi 'bora Arumgimis bwa mo mmo/ 'ce'd aha/ sho'k ka bor 'de/ mo,
ki a'di midi kar me'd piti ki 'kus dhali dosh aha/ mo 'peni mondiki/e yan mo!
10 Yan midi ta mo malas pem mo;
wakan aha/ mina bwa 'kuny mo kagahara/ mo e moŋ'kosh is ka nyor jin diki ta kar 'kup mo;
haali/ aha/ dina ki wat gwo gi a'din 'de/ jin kogu/ mo.
11 Mom 'bi'th is pem ita'da ta mo, ki aha/ mina 'taki taga 'teŋkape mo?
Moŋkar 'kup pem ta'da ta mo, ki aha/ mina 'taki ganan mondiki/ em pem mo?
12 Amom'bi'th pem waki mom'bi'th gi wosh mowa?
Wala ashuman is pem uku ki gurany mowa?
13 A'di diki ta kar/e ki aha/ dara gi mowoth e is pem mo,
dhali ki moyuk kalkunu 'peni aha/ mo?
14 Gom wathi/ jin mura buye/ 'thi mo tani, moŋgam gwo is minu tor ka mugum piti mo;
wakan gom a'di jin ush ko/ a'di jin ca'b ki dem dem mo.
15 Hili i kam pem i tana he'k e mo me'd bwam wor jin kuthu'd mo,
me'da ganu yi'de/ jin gusu'd i'ci'th 'pen mo.
16 Uni kun dhuruma dhurum haala wasa seki uni apo/ mo,
dhali haali/ gom shile/ jin bag ki is piti ibwaman uni mo be.

17 Ki uni maŋkalan mo tani, uni 'derki she/ mo,
ki mo 'batha 'ba'th mo tani, uni i pukin mo 'peni mom buni mo be.
18 Aŋul 'kup 'kwani kun iini montal 'de/ I per mo 'peni bway buni mo,
uni iin 'kup ki mis mo e mo jin 'ce'du sho'k mo,
dhali wukin mo be.
19 A ŋul 'kup 'kwani 'peni pan Tima par ki mo e imun mo,
ki 'kwanim pa sheba corki uni mo be.
20 Uni dita bwa mo haali/ uni tanga/ duŋ gana/ mmo/ gam yi'de/ mo;
uni ikin imun mo, bahili uni dhunu ki mo ma 'the is mo be.
21 Hili shwane/ imugu/ 'koki ta toŋ kamu/ gom aha/ mo;
um hilki mo isa nyor jin dika mo dhali ko/is mo be.
22 A/ aha/ i ona gwo mo ki: ' Ciyaa/ to jin cinu ki me'd mowa',
walla, ' 'Peni tom bum kun tana um mo kun cinu mo mmo wanaa/ is mowa',
23 walla, ' Wothi aha/ 'peni me'd gi a'di jin ta thus ki thus mowa',
walla, ' Yeyi aha/ mo 'peni me'd gi uni kun seri'c ki aha/ ki sho'k mowa?'
24 Tori aha/ gwo mo, dhali aha/ mina bu'th moŋku'th is pem mo;
wari aha/ mmo/ mish mo jana imiiga/ ki shi/ shi/ mo.
25 Mo isa nyor gi miiŋkar/e wakata mo!
bahili moŋ gar gwo 'kus bum n'twa/ mo tani, uni ka jiŋ gana/ kucur aha/ ka ta mo?
26 A /e kulum gwo i bwa mmo/ 'te aris gwom pem bwa mo,
i bu'th gwo kun ona wathiŋ kamu/ e 'thama?
27 Ka jiŋ gana, /e mini tul to is goma 'ci jin ta'da dhipa mo,
dhali tori ator ka rem'kup apo/ amugum pini me'da man yol to mo.
28 Shwane/, gom gwo gi wakan mo tani, bala hili 'kup ki aha/ mo,
haali/ kajiŋ gana/ mo tani, aha/ mina diki o gwo ka tor i jis em pini mo.

29 Doshi mo, aha/ dotkina /e mo; dhalki mii ma gwar'de/ diki di nyakki /e mo;
ka jiŋ gana/, doshi mo, gom gwom pem 'te/ ka wuny'cis mo be.
30 Ato shi/i'da kamu/ di'd 'pena le'd pema?
Amina 'twam pem i diki nyi'th to shi/i'da?

Ayuub 7

Ayuub oki gwo mo ki: Moŋ'kosh is ka nyor pem dargi moŋkar 'kup mo

1 A dina wathi/ ki taga tu'c kun 'bitha 'bi'th e mony'cesh mowa?
A din ma risa cim ki wa e ka risa cim kun miina wathi/ to ka guurush mowa?
2 Me'd ciŋkina/ jin hilki mo ki bwa jin o'd ka laa gi mom'pimpili/ mo, dhali
me'd wathi/ jin karu mmo/ mii to ka guurush jin hilki mo mo gom nyunycinam piti mo be.
3 Wakan mo tani, aha/ cinu appe kun 'ko bwa 'te mo be,
dhali aha/ i'konu bwa toci lu ki mon'thiny mo.`
4 Ki aha/ ishkina 'ko'da 'cesh mo tani, aha/ ona ki is pem mo ki: ' Ka kasja imiga cu mis mo dhali kakasja imina e 'kash mo?'
Aha/ 'tu'du mo ki montu'k 'ban mo ntagi mon'thamo/ mo be,
5 Shuman is pem a'di 'tu'du ka yish mo dhali ki mo nyo/o'd mo;
mosul ma ayi'c is pem cwaca cwac mo, yan'ko'd a'di puki'd mo dhali gus ki'da 'bi/ mo.
6 A cim pem a'di gusu'd ki jahanne/ mo mmo/ bol to e jin suruwa thus mo dhali pu'd mo e mondhu 'kup buni mo ki darga/ 'teŋkape mo.
7 Kayi gwo e mo ki mondiki/ em pem ta'da wulpe/ mo 'te/.
Em pem midi diki par tom 'boro'd e mo dok/e mo be.
8 E ma Arumgimis jin parki aha/ e mo, jin mishki aha/ mo, midi diki mish aha/ dok/e mo;
e ma Arumgimis midi ca'b apo/ aha/ mo, bahili aha/ mina diki di mo be.

9 Me'da rak jin cekerki bwa mo dhali this e mo tani,
wakan a'di jin yaki'd ka luŋgu'b mo e mo kun 'kona 'kwani kun wun mo tani yisa kulun ka nyaŋ'ko'da.
10 A'di midi mol kulu ka nyaŋ'ko'd mo bway gu'b piti mo;
walla mom piti yisa midi mish a'di dok dok/e yisa.
11 Gom kan mo tani, aha/ yisa mina mu'th 'twam pem yisa,
aha/ mina wal 'twa/ e mo isa nyor gi shi/in pem mo;
aha/ mina wal ki bwa shi/i'd ma kashiram pem mo be.
12 A/ aha/ tana kumma/ yi'deya, walla dhan to/e
jin di'di bwam kumma/ yi'de/ mo,
jin karkina /e wathi/ jin ji'da ji apo/ aha/ mowa?
13 Me'd jin oka ki: a cim pem midi malas aha/ mo,
dhali tom pa'd pem midi dosh mo wal ma 'thupun 'twam pem mo,
14 yan'ko'd /e kar aha/ mmoko/ is ka ris jan mo
dhali 'tu'd aha/ ki monde ka ris tony jan mo be.
15 Wakan ka kashiram pem midi kwany mombuthi 'kus mo
dhali mowu mo 'peni mo kun nonuwa risa simam pem mo be.
16 Aha/ dhala mondiki/ em pem 'pen mo;
aha/ yisa mina bwa o isa yempa/ ki mondiki/ e yisa;
dhalki aha/ mo aha/ 'de/ mo,
haala cim pem ta'da wulpe/ mo.
17 Wathi/ jana imina e kar 'ce gom a'di mo,
jin mina e kar bwa ki a'di mo sa/?
18 Jin mina /e hil a'di 'ko'di mon'thamo/ mo
dhali par e 'ko'di embul mo?
19 Ki mojana mina a'di di mo ntwa/a ki /e hilki mo ka isaŋ 'ko'd 'peni aha/ mo,
ntwa/a /e dhalki aha/ mo ki tur tur mmo/ los manyam pem mowa?
20 Isi ciki wakki/ aha/ miina miinthus mo tani, ata mina a'di mii gom /e mo, /e jin hilki wathi/ mo,
ata tana /e gi moŋko'c e e aha/ mo,
wakan ki aha/ tana ton diti'd gom /e mo?
21 Ata dina /e ki kar 'ce ki tonthus jin miiga/ mo,
dhali kal miinthus pem mo?

Haali/ shwane/ aha/ mina ish 'ko'di bu'd mo,
/e mini ŋap aha/ ki bur bur mo,
hili aha/ mina di yisa."

Ayuub 8

Balthath oki'da Ayuub gwo mo ki: /e mini rica dum pini is mo
1 Yan'ko'd aBalthath gi pa Shuhi ki thok gwo mo dhali o ki:

2 "Me'd ekata a'di imina /e i o to gwansan mo?
Me'd ekata a'di mina gwo gi 'twam pini i waki dhan 'thama caaga/ mo?
3 A miin ma Arumgimis i ak gwo gi iman dwall gwo eya?
A miin ma man tagi mom'bi'thi 'baar mo ak miiŋkar/e e mowa?
4 Ucim pini uni miiki miinthus apo/ a'di mo;
am misha ki a'di ciki uni e me'd ki iman mii miinthus buni mo.
5 Hili wakki/ /e mini ŋapa Arumgimis mo dhali mii mondot to dhali ek cuuwa gom a'di jin tagi mom'bithi 'baar mo tani,
a'di midi thok e 'twa/ mo be.
6 Wakki/ /e dhelela dhelel mo dhali ta kar/e mo tani,
yan'ko'd ka jiŋ gana mo, a'di midi 'dek is piti ki mis gom /e mo dhali midi dok ki /e mii ma kar/em pini mo jin 'tu'du'd mo.
7 Wakan montel 'pen pini gwa'da gwa'd mo, naskina/ ka cim jin 'ko'd
a'di midi caaca/ kagahara/ mo be.
8 Hili doti shwane/ arisa nyakum yil kun pekin mo,
dhali doti to kun gamkina gana 'peni tom buni kun mishkina uni mo.
9 (Ana tana uni ma tili/ mo dhali ana 'kona ki mish toŋ kamu/ mo
haali/ acim bana apo/ mony'cesh mo tani tana la ka la mo be.)
10 A mina uni 'koki he'th um sho'k ki gwo mo dhali tor um to mo?
A mina uni 'koki wal gwo 'pena dum buni mowa?
11 A min ma 'ci'd i 'ka i mo jin dargi mom ba'da'da?
A min ma jiriim i 'ka i mo jin dargi yi'de/ mo?

12 Ki uni 'kon ki god dhali 'konu ki 'cith mo tani,
uni 'koki kuth mo ntwa/a i ushi cwalmana tiya mo.
13 Wakan e bway gi uni 'baar mo kun thisina Arumgimis e mo;
a'teŋkape/ gi uni kun daran ka rum mo tani, imini wu mo be.
14 A 'teŋkapem buni minu 'ce'd bwa ka 'ci'cimi'th mo,
dhali moŋgam gwo is buni 'ka'da 'ka'd me'd gu'b ma 'kwahara/ mo be.
15 A'di gaŋ ki is ka 'cesh e gu'b piti mo, hili a'di midi diki woth a'di mo;
a'di bu'thki a'di mo, hili a'di diki dosh mo be.
16 Ibwambor ma tente/ mo tani a'di ca'ba'd ki go'd go'd mo,
dhali lu/ ma bim piti ipeperki'd i bwaman gi bwaa goŋ mo.
17 Arisa birman piti kothu 'kup ka kul is e mo jin suka wosh ka makam po/ mo,
uni ŋapi bway mmo/ ŋap moŋ kar/e i bwaman wosh mo.
18 Hili wakki/ wathi/ yan 'ce'du sho'k mo 'peni mom piti mo tani,
yan'ko'd a'di midi wat a'di gway mo mmo/ o gwo mo ki:
' Aha/ i dina ki mish /e mo be.'
19 Hili mo mo ma, a'di ta bwaŋ 'kunyu'd gi mii gi wathi/ mo;
cwan tiya mini 'ka 'pena 'cesha 'de/ e mom piti mo be.
20 Pari e mo ma, Arumgimis midi diki ush wathi/ jin dargi mii i 'ba/ mo,
walla mina a'di kal me'd gi iman mii tonthus mo?
21 A'di naskina/ midi 'tu'd 'twam pini ki mompe'th mo,
dhali a liman 'twam pini ki cuuwa mo be.
22 Uni kun shi/ /e i e mo tani, minu hi'th is ki mon'the is mo;
dhali gu'b burrinye/ gi 'kwani shikga/ mini 'ko dok/e yisa."

Ayuub 9

Mo jin urkin ma Ayuub gwo mo ki wathi/ piyi'd jin di'd e bwaman mo.

1 Yan'ko'd Ayuub thoki gwo mo ki:

2 "Ka jiŋ gana/ aha/ misha ki a'di wakan mo;
bway gi wakata imina wathi/ en'thi/ imish ta akar/e ibwam bora Arumgimis mo?
3 Wakki/ a'di ŋapa'd mmo/ gara Arumgimis gwo 'kus i'twa/ mo tani,
a'di midi diki thok a'di gwo me'di aliip mo.
4 Arumgimis i yuka yuk eya du mo dhali 'bitha 'bith e mom'bi'th ma dem dem mo;
aja a'di ita gi mom'bi'th apo/ a'di dhali gam mii adu is mo?
5 A'di jin jocki aris wosh mo ki dargi rum jan tal'de/ mo
me'd jin 'daŋkal kina a'di uni ka nyor piti mo be.
6 A'di jin yikin ki'da 'cesh is 'peni mom piti mo
dhali dhu arisa kak mmo/yikin is mo.
7 A'di ta'da Arumgimisa 'de/ jin oki'da tente/ ki dhalku/ ki sul mo,
dhali a'di diki sul mo, dhali a'di kumki'da arisa cul 'kup mo be.
8 A'di ki is piti ihe'th ki me'd apowa ris momis mo
dhali adhan mombir bakal ki yi'de/mo,
9 A'di jin uki dhana cula caaga mo, dirbip mo,
dhali nyaranycul mo,
dhali aŋul 'kup ma cul eya 'ban ma bim'boros mo.
10 A'di miiki dhan tony caaga/ mo dhali to kun 'konu ki gam mo,
dhali adhan tony caaga/ kun 'konu ki deŋ e mo,
11 Mishi mo, a'di yaki'di 'ko'd gwari aha/ mo dhali aha/ dina ki mish a'di mo;
a'di yaki'd mo, hili aha/ dina ki nyith a'di mo.
12 Wakki/ a'di gu toŋ kamu/ mo tani, aja midi dosh a'di mo?
Aja midi o a'di ki: ' /E mina ta kan?'
13 Arumgimis midi diki doka nyor piti ka nyaŋ 'ko'd mo;
iman wotha Rehab i luŋkin e 'basho'k piti mo.
14 Me'd ekata imiga/ i thok a'di gwo mo,
miga/ kwany gwo mmo/ thok ki a'di mo 'taa?
15 Wakan wakki/ aha/ tana kar/e mo tani,
aha/ mina diki thok a'di 'twa/ mo;

aha/ mina 'taki dot jasi gom mo mii mii nyakka mandwall gwom pem mo.
16 Wakan wakki/ aha/ yuka yuk mo dhali a'di ki yuk aha/ 'twa/ mo tani,
aha/ mina diki gam gwo is ki a'di cik 'kus pem mo.
17 Haali/ a'di 'ce'daa/ bwa mo ki dhana punthar 'tham jin posho'd
jin 'bitha 'bith dhali mar mony jamam pem is ki dargi 'pemen mo.
18 A'di diki dhal aha/ mmo bu'th shi/in pem do'k/e mo;
ba hili a'di 'tu'd aha/ ki miiŋ ka/ga mo.
19 Wakki/ a'di ta mompal gi mom'bith mo tani,
a'di 'bitha 'bith a'di 'de/ mo!
Wakki/ a'di ta gwo gom miiŋ kar/e mo tani,
aja a'di imidi mish a'di yuk mo?
20 Hili aha/ dara ki mii 'ba/ mo tani,
'twam pem gana/ imidi wakaa/ mo;
dhali ki dar gi mii i'ba/ mo tani,
a'di midi toraa/ mii gi thamka mo.
21 Aha/ dara ki mii i'ba/ mo hili aha/ dina ki hil is pem i e mo;
aha/ miikina mondiki em pem ka piny is mo.
22 A'di diki mii toŋ kamu/ ki she/ mo, gom kan a'di oka gwo kan mo
ki a'di 'ce'dki'da ris uni kun dargi mii i'ba/ sho'k mo dhali 'kwani shikga/ imontal 'de/ mo.
23 Me'd jin pu'dkina mondor ki jahane/ mo tani,
a'di mii ki monyca'b gi a'di jin diki mii to shiga/ ka mak mo be.
24 Mony'cesh a'di cikunu ime'di 'kwani kun ta thus ki thus mo;
Arumgimis tik ki jis e gi imandwall gwom piti mo be.
Wakki/ diki ta a'di imii'd kan mo tani, yan'ko'd midi ta aja mo sa/?
25 Acim pem gusu'd ki jahanne/ ibol wathi/ jin gusu'd e mo, uni son mo uni yisa pari tom 'boro'd eya.
26 Uni iin mo me'da kura lusgany mo, me'da wulu/ jin goŋki is ka 'cesh mo apo/ to jin 'kosha a'di mo.

27 Wakki/ aha/ ona gwo mo tani,
aha/ mina this mii shi/gam pem e mo,
dhali kal jis em pema shikga/ ka pije/ mo dhali kar bwaŋ 'kunyga/ mo,
28 aha/ mina ko/ is pem goma ris moŋ'kosh is ka nyor mo haali/ aha/ misha ki /e mini diki kar aha/ ki wathi/ jin dargi mii i'ba/ mo be.
29 Aha/ miinu wak mo,
ata imiga/ mii atu'c ka wuny is kan mo?
30 Wakki/ aha/ lama me'd pem ki yi'de/ ma wasa mo tani dhali dhu me'd pem ki dhelel dhelel mo tani,
31 Arumgimis midi cuc aha/ eya kanyjal mo,
dhali aris burrinyem pem
miinu 'taki 'te bwa mo nyakki/ aha/ mo.
32 Haali/ Arumgimis diki ta wathi/ mo tani, me'd aha/ mo tani, kan aha/ mina thok a'di gwo mo,
ki ana mina iyu imontal 'de/ ibwambori gwondwall mo.
33 Jaŋkamu/ yisa di'd me'da mandwall gwo ibwamani ana mo jin midi 'taki he'th me'd piti ka 'ban su/ ibwamani ana mo.
34 A mandwall gwoŋ kamu/ yisa di'da jin midi kala lukas ma Arumgimis 'peni me'd pem mo,
jin midi diki ko/ mii shikga/ 'peni mondee is pem mo.
35 Yan'ko'd aha/ mina wal 'twa/ ki dargi moŋ ko/ a'di mo, haali/ aha/ yisa misha ki aha/ mina 'taki wakana.

Ayuub 10

Ayuub: Aha/ mina nyak ya ka Arumgimis mo

1 Wakki/ 'kup 'pem 'dekunu ki mis mo tani, mondiki/ em pem wukina is e mo;
aha/ mina ci gwo 'bakany e mo/ ohon pem mo.
Aha/ mina wal gwo ki bwashi'd eya kashiram pem mo be.
2 Aha/ mina owa Arumgimis ki:
' Dhalku/ ki wak aha/ ka wuny is mo;
tori to jin aka /e aha/ gwo I is mo.

3 A'boro'd gom /e mmo siricaa/ ki sho'k mo,
mmo/ waka tu'c gi me'd pini mo
dhali mii mii ki 'bore/ gom to gi 'kwani shi'kga/ mo?
4 A /e tagi e gi shuman isa?
A /e hili mo mo me'd wathimpa en'thi/ 'taa?
5 A cim pini waka cim gi wathimpa en'thi aa/?
Walla yil pini waki yil gi 'kwaniya?
6 Ki /e ŋapki mii shi'kgam pem mo
dhali ŋapa ŋap gom miinthus pem mo,
7 Me'd jin misha e ki aha/ dina ki ta wathi/ shi'kga/ mo
dhali jaŋ kamu/ yisa di'da/ jin midi 'cuk aha/ 'peni me'd piniya?
8 Me'd pini a'di 'tuntulki'da je mo dhali ukaa/ mo imontal 'de/ mo,
naskina/ mo tani /e 'ce'dki aha/ sho'k mo.
9 Kayi gwo mo e ki /e 'tuntulaa/ me'da jen dena/ mo;
mina /e doka bway bu'da 'cesh ka nyaŋ'ko'da?
10 Dina /e ki wola me'da ko mo?
dhali 'thok aha/ me'd taŋka ma ko mowa?
11 /E hithki aha/ is ka yi'c mo dhali ki shuman is mo
dhali sho aha/ imontal 'de/ mo nyakka sima/ dhali arisa shu/ mo.
12 /E ciyaa/ mondiki e mo dhali gwo jin gamu me'd ki moŋ gam gwo is mo;
hil pini jin hila eya hil mo tani i kar shi/in pem mo be.
13 Naskina/ to gwansan i bagkina /e mo eya dum pini mo---
aha/ misha ki yan ta gwom pini jin kuluma /e i'kup mo be.
14 Wakki/ aha/ miikina miinthus mo tani;
/e karaa ki 'kus mo 'peni mii shi'kgam pem mo be.
15 Wakki/ aha/ i shi/a ki shi/ mo tani, wayyi, e aha/ mo;
dhali wakki/ aha/ miina ka kar/e mo tani, aha/ mina diki 'de'k 'kup pem ki mis mo.
16 Wakki/ 'kup pem 'de'kkunu ki mis mo tani,
aha/ yisa mina 'taki 'de'k 'kup ki mis mo yisa
haali/ aha/ 'tu'dkunu mo ki mon'the is mo,
pari isa nyor pem e mo ma!
/E mini 'taki par aha/ me'da dhop mo;

dhali dok/e /e mini 'taki tor is pini nyakki mo jin telu sho'k ki mom'bi'th apo/ aha/ mo be.
17 /E 'doyi iris iman mish ton this apo/ aha/ mo. dhali mar bwa shi/i'd pini is apo/ aha/ mo;
/e ki 'doyi 'kwani ma mee/ kun ta this apo/ aha/ mo.
18 Ata guyina /e aha/ ka pije/ 'peni bwa ma dho'th mo?
Ki aha/ mina 'taki wu mo ki eŋ kamu/ diki mish aha/ mo.
19 Aha/ yisa tosh ki aha/mina 'taki di yisa;
aha/ minu 'taki kal 'peni bush bway jis mo be.
20 A/ a'di ta usha cim pem ushi 'cenne/ kansana?
Doshi ma dhali 'cunycuri ma,
dhalki aha/ aha/ 'de/ mo,
wakan ki aha/ mina gam ari mo si/is mo.
21 N'twa/a/ aha/ yana ya bway mo jin miga/ diki doku/ mo,
bwaya 'cesh jin ta dhan mondhurumi'd mo dhali ala gi mowu mo.
22 A 'cesh jin ta dhan mondhurumi'd jin 'cethe'da 'tum mo,
jin ta'da 'cesh ma la gi mowu mo ki dargi mii mo,
e mo jin wana moŋkush ki dhan mondhurumi'd mo be.'"

Ayuub 11

Sapura i o'da Ayuub gwo mo ki /e mini rica du is mo
1 Yan'ko'da Sapura gi pa Ni/mathiya thok gwo mo dhali o gwo mo ki:

2 "A mina gwo kun tana ris ka ris i ii ki dargi gwon thok mo?
dhali a mina jan 'de/ jin 'tu'du ki mo wal 'twa/ mo midi ta kar/e mowa?
3 A mina moŋkar is pini ki caa war kun tiya mmo/ 'koki shwam mowa?
Ki /e miikin ka mak mo tani, amina jan'de/ idiki kar /e mmo/ 'the is mo?
4 Haali/ /e ona Arumgimis ki:
' Moŋ gam gwo is pem dhelela dhelel mo,
aha/ dhelela ki dhelel e jis e ma Arumgimis mo be.'
5 Bahili, ayy, Arumgimis caan midi wal 'twa/ mo
dhali ka'd 'twam piti apo/ /e mo;

6 Jin mina a'di 'taki t̲or ki /e gwombag gi moyuk̲ mo!
Haali/ moyuk̲ 'kona 'bani su/ mo be.
Mishi ka Arumgimis ŋapi̲ki'd 'peni /e ari 'cenne/ mmo/ bol to e jin ŋapa mii shiggam pini̲ mo.
7 Amina /e misha Arumgimis 'ban mmo/ ŋapa̲ ŋap̲ gom a'di mowa?
Amina /e mish 'pemen gi a'di jin caya e ki ca ki k̲wany k̲wany mowa?
8 Mii a'di di'd isi mis me'd momis mo; /e mini mii ka ta mo?
A'di 'kula 'kul me'd jis shu'd gi mowu mo; /e mini mii ka ta mo?
9 Mombar piti tura tur mmo/ bol mony'cesh e mo,
dhali beya be mmo/ bol k̲umma/ yi'de/ e mo be.
10 Wak̲ki/ a'di ya'di pe mo, dhali mu'th mo e bwaman mo,
dhali tul is mo gom mo jin dwallu gwo mo tani, aja midi mish non'kup̲ mo?
11 Haali/ a'di mishki 'kwani kun tana he'k e mo;
med jin mishkina a'di miinthus mo; a dina a'di ki mish a'di mowa?
12 Hili 'kwanim pus mini gam mo kun mishu gwo 'ban mo
ki aran shuma rum bwasho dhodhu ki wathim pa mo.
13 Hili wak̲ki/ /e mini hetha dum pini sho'k ki 'bore/ mo tani, /e mini he'th me'd
pini ka jisho'k bwaya Arumgimis mo;
14 kulumi ki mii shigga di'd e me'd pini mo,
bahili kar ki a'di mo ki si'd si'd 'peni /e mo,
dhali dhalku/ ki dhal mii kun 'ko ki ta kuŋ k̲ar/e mmo/ 'ko e gu'b burrinyem pini mo ma.
15 Yan'ko'd /e ka jiŋ gana/ mini 'de'k jis empini 'kup̲ki mis ki dargi jamas gi mon 'the is mo;
ka jiŋ gana/, /e mini t̲el shoka 'cesh mo dhali dargi moŋk̲o/ is mo be.
16 /E mini this mont̲o'c bwam pini e mo;
/e mini ka a'di e jasi me'd yi'de/ jin gusu'd i 'cit̲h 'pen mo be.
17 Mondiki em pini midi 'twak̲ mo mo mmo/ bol montee/ e mo;
hili ki mondhurumi'd di'd mo, a'di mina e wa ki mon'thamo/ mo be.

18 /E minu woth mo haali/ mo ma 'teŋkape/ i di'd mo;
ki nyanye/ mo tani,
/e mini gam mowoth pini mo dhali /e mini bu'th mo si/is pini mo ki 'dantar mo.
19 Dok/e /e mini ish 'ko'da 'cesh mmo/ si/is mo
dhali toŋ kamu/ yisa di'd jin midi mii /e mmo/ ko/ is mo.
Ka jiŋ gana/,'kwani ka ris mini ŋap miim 'borgam pini mo.
20 Bahili aris e ki 'kwani kun mii tonthus mini ta'k mo;
uni mini 'koki tagi mo jin huru jwa inycine/ mo.
Mo ma 'teŋkapem buni midi ta jasa shure/ gi mondiki/ e gi 'ko'd mo be."

Ayuub 12

Aris gwonthok ma Ayuub tana kar/e mo

1 Yan'ko'd Ayuub thok gwo mo dhali o ki,

2 "Gwoŋ kamu/ yisa di'da um ta 'kwani 'te/ mo be.
Gwo gi mo yuk midi wu mo inyakki um mo.
3 Hili aha/ tana gi mo jin mishu gwo 'ban ki 'bore/ isi me'd um mo;
um yisa bolaa eya.
Ka aja a'di diki mish to mo me'd to gwansan mo?
4 Aha/ tana wathi/ jin pethu ki uni kun 'dish aha/ is mo---
Aha/ tana a'di jin yuku ka Arumgimis mo dhali ta a'di jin thok ma Arumgimis 'twa/ mo!
Aha/ tana a'din 'de/ dhali ta wathi/ jin dargi mii i'ba/ mo dhali a'di jin pethu ki 'kwani mo be.
5 E gwoŋ kulum gi jan 'de/ jin ca'bki'd ki 'dantar mo,
mmo/ dargi bwaŋ kulum gom a'di jin tocu bwa mo;
a'di tosho'd ki bway kun 'doyu/ monto'c bwa ki nyanye/ e uni kun yeres kina sho'k ki yeres mo be.
6 Gu'b burrinye/ gi imandil to mo i 'kon ki moŋ ku'th is mo,
dhali uni kun tocona Arumgimis bwa mo i 'kon ka 'teŋkape/ mo,
uni kun 'doyona risa Arum buni ime'd mo.

7 Hili doṯi aris to e mo ma,
dhali uni mini he'th /e sho'k mo;
doṯi aris 'dii/ kun ṗen e 'kwarany gi momis mo,
dhali uni mini ṯorki /e to mo be.
8 Walla wali 'twa/ a'cesh mo,
dhali a'di midi ṯor ki /e to mo;
wa'c kun 'kon e ḳumma/yi'de/ mo tani mini ṯor /e gwo mo be.
9 'Peni bwamani to /e gwansan mo, kuna i moli gwo 'ban ki me'd ma Arumgimis i mii to gwansan mo sa/?
10 /E me'd piti mo tani moŋ'ko ki e ma ris to /e kun 'kon ki e /e a'di mo
dhali shi/in ma ris 'kwanim pa en'thi/ mo.
11 Dina 'ce ki 'cunycur gwo gwansan mo
me'd bwaŋḳa'dki jin nyoḳ ki maa mo?
12 Mo yuḳ di'di 'kwanin dhan mo;
dhali mo jin mishu gwo 'ban mo e montur ma tee mo.
13 Eya Arumgimis mo tani i isha mo yuḳ mo dhali mom'bith mo;
e a'di mo tani a'di ta'dgi mo jin hethu/ ahe'th sho'k gi gwo mo dhali mo jin mishu gwo 'ban mo.
14 Ṗari e mo, a'di 'ce'dki'da ris to bwa mo,
dhali uni mini 'koki nyaŋ a'di doḳ/e mo;
waḳki/ a'di buth janṯal 'deŋ kamu/ mo tani jaŋ kamu/ midi diki buḳ a'di mo.
15 Ṗari e mo ma, waḳki/ a'di bu'th yi'de/ me'd mo tani,
uni ḳu'thkin mo;
dhali waḳki/ a'di hash uni ka pije/ mo tani uni 'tu'dkina 'cesh mo be.
16 E a'di mo tani i ishkina mom'biṯh dhali monyuḳ mo;
e 'kwani kun mu'thkina mu'th e mo dhali uni kun mu'thkunu e ki mom'bith piti mo.
17 A'di ki shu aris iman logom 'kwani ki gwo bway sho'k 'te/ ki bwandiṯi'd mo;
a'di ki ṯu'k imandwall gwo me'd 'kwanim ṗus mo.
18 A'di ki 'cuḳ waḉkan gi imaliḳ mo,
dhali deḳ burrinye/ eya ris emba'd buni mo.

19 A'di ki shu i gasiis bway sho'k 'te/ ki bwandiṯi'd mo
dhali ṯa'k 'kwanim 'bi'thga/ 'ko'da 'cesh mo be.
20 A'di ki ur gwo gi uni kun tana k̲ar/e mo
dhali k̲al mo jin mishu gwo 'ban gi 'kwani kun can sho' k ka pije/ mo be.
21 A'di ki wol mii wak̲ apo/ aris itap̲a mo
dhali 'cuk̲ wa'ckan gi uni kun 'bitha 'bi'th mo.
22 A'di ki k̲a'di dhan mondhurumi'da 'kulga/ 'twa/ mo
dhali a'di ki guyi dhan mondhurumi'da caaga/ mmo ta moŋkush mo.
23 A'di miiki 'kwani mony'cesh mmo/ 'bitha 'bi'th mo,
dhali a'di ki 'ce'd uni sho'k mo;
A'di ki mar uni is mo dhali shu uni bway ka bath 'pen me'd uni kun 'ko mondek̲ is mo.
24 A'di ki k̲al mo jin mishu gwo 'ban mo 'peni imanshu bway gi 'kwani mony'cesh mo;
A'di ki rak̲ uni mmo/ ii e mombwasho jin dar gi bway mo be.
25 Uni 'ta'bi mo ki me'd e dhan mondhurumi'd kun dargi ki moŋkush mo;
a'di imii uni mmo/ 'kosh 'kup̲ is mo me'd uni kun 'kosh ma su mo be.

Ayuub 13

1 Hili ma, em pem mishki to 'baar mo;
'cem pem cik̲ki to mo dhali nyiṯhki to mo be.
2 To jin misha /e mo tani, a'di imishga/ si'da/mo;
aha/ yisa p̲ina /e eya.
3 Hili, wak̲ki/ aha/ mina 'taki wal 'twa/ ki a'di jin caya e ki ca mo tani;
aha/ ŋap̲a 'taki ṯor tom pem ka Arumgimis mo be.
4 Hili /e 'kosh ki gwoŋkar/e ki mii ma ṯor mo;
dhali um 'koki ta uni kun mini hame'd mmo wac̲a wac̲ mo.
5 Ayy, ki um mini bu'th moŋk̲u'th is i monṯal 'de/ mo tani!
a'di midi 'taki ta mo yuk̲ bum mo be.

6 Ciki 'kup gwom pem shwane/ mo;
kari 'ce gom gwondot gi 'twam pem mo.
7 A mina /e o gwo jin diki ta kar e mo goma Arumgimis mo,
dhali mina e o gwo ka he'k e gom a'di mowa?
8 A mina /e tor jis em pini ka Arumgimis mowa?
A mina /e ura Arumgimis gwo i 'twa/ mo 'taa?
9 A mini ta miim 'borga/ gom /e mo wakki/ a'di midi 'cunycur /e mo 'taa?
A /e mini he'k aha/ e me'd jin he'kga/ 'kwanin tiya eya?
10 A'di ka jiŋ gana midi kucur /e mo
wakki/ /e tor is pini ki jim bak ki em 'ban mo be.
11 Mina monycam piti diki ko/ /e is mo,
dhali mii shikgam piti ki bita po/ eya?
12 Aris gwom pini jin ona /e mo tani uni wana e ki to kun uku 'peni piny mo
mo roc pini jin roca /e mo tani a'di uku 'pena jen denna/ mo be.
13 Buthi moŋku'th is mo,
dhalkaa/ aha/ 'de/ mo, wakan ki aha/ mina wal 'twa/ mo ki,
dhalki to jin ona bwa ki mii apo/ aha/ mii'd mo.
14 Aha/ mina kal shuman is pem e shem pem mo;
aha/ mina kal mondiki em pem e me'd pem mo.
15 Hili mo mo ma, wakki/ a'di midi 'kosh aha/ mo tani,
aha/ yisa tana ga 'teŋkape/ yisa;
naskina/, aha/ mina ji aris bway pem mo ntwa/a/ ki a'di mo be
16 Yan midi ta 'pemen gwo goma manwoth pem mo,
ki wathi/ jin darga rum midi diki yayu/ ibwambori a'di mo be.
17 Arumgimis oki gwo mo ki,
kari 'ce ki 'bore/ gom 'twa/ wal pem mo;
dhalki cuuwa jin 'therka cici'd e 'cem pini mo.
18 Hili mo mo ma, aha/ thosona gwom pem is mo;
aha/ misha ki aha/ minu o ki aha/ dara gi mii i'ba/ mo be.
19 Aja a'di jin midi gar gwo 'kus apo/ aha/ mo e bwambori gwondwall mo?
Wakki/ /e a'di iyayin mmo mii kan mo tani,
dhali wakki/ aha/ dina ki tora kar/e mo tani,
yan'ko'd aha/ mina di ki shwam mo dhali wu mo be.

20 Arumgimis, miyi to kun 'kon jasi su/ gom aha/ mo ma,
dhali yan'ko'd aha/ mina diki ba'k is pem 'peni jis em pini mo:
21 Guyi me'da 'bi'thgam pini mo 'peni aha/ mo,
dhali dhalki mii shikgam pini ki kar mmo/ ko/ aha/ is mo.
22 Yan'ko'd yuki aha/ mo; dhali aha/ mina yuk /e 'twa/ mo.
walla dhalki aha/ wala /e 'twa/ mo, dhali /e ki thoka 'twa/ mo.
23 Mii shi'kgam pem dhali miinthus pem 'ko eka ta mo?
dhalki mii nyo/ ga dhali miinthus pem mishka mo.
24 Ata baka /e jis em pini 'peni aha/ mo
dhali /e ki hil aha/ me'd wathiŋ 'kup pini mo?
25 A mina /e ko/ is gom 'cemen to kun kala 'thama?
dhali ura shoŋ ku'thga/ mowa?
26 Haali/ /e 'kwarki to shikga/ apo/ aha/ mo;
dhali karaa mmo/ bu'th mii shi'kga/ ki dhuru'c pem mo.
27 /E 'kamuthaa/ sho'k pem ka jindir mo,
/e ki hil ki 'bore eya aris bway pem i 'baar mo;
/e karki mondek eya dum bwam sho'k pem jin ya'd mo.
28 Bahili wakki/ aha/ wana e ki to kun pukkin kun ta'kkunu asho mo,
me'd burrinye/ kun shwan ma dhurany mo.

Ayuub 14

1 Wathiŋ gwath dhothu 'pena 'bom mo,
a'di di'd jasi gom usha cimi daka/ mo dhali 'tu'du ki monto'c bwa mo.
2 A'di piyi'd ka pije/ me'd janti/ mo, dhali 'cithkunu ka 'cesh mo;
a'di pe'd mo me'da la mo dhali diki kar 'kup mo be.
3 A /e ka'di em pini apo/ jan 'de/ 'peni uni gwansana?
/E ki guyaa bway mondwall gwo inyakki eya?
4 Aja a'di midi guyi ton dhelelga/ ka pije/ 'peni to nyo/ga mo?
Tal 'de/ piyi'd mo be!
5 Acim gi wathi/ karu mo.
Dhali mon deŋ e ma ppem piti di'di nyakki /e mo;
dhali /e karki bwaŋ gwayum piti ki a'di midi diki pe a'di mo.

6 Pari mo e apo/ a'di mo ki a'di midi si/is mo,
wakan ki a'di mina bwa 'kuny eya cim piti mo, me'd wathi/ jin cinu atu'c mmo 'baar ka cim piti mo,
wakki/ a'di midi mii kan mo be.
7 Haala 'teŋkape i di'd gom cwa mo;
wakki/ a'di miinu jepka 'cesh mo tani a'di midi 'kayu/ dok/e mo,
ka birman piti midi diki kar 'kup mo be.
8 Eya birman piti jin ta'da dhan eya 'cesh mo,
dhali akut piti i wu'd mo eya 'cesh mo tani,
9 a'di ijikki'da shim yi'de/, mo tani a'di ki lu/ mo,
dhali kara bim piti ka pije/ mo me'd ari cwa mo.
10 Hili wathi/ a'di wu'd mo, dhali a'di 'ka'da is ki 'ka'd mo;
ki nyanye/ mo tani, wathi/ doshki shi/in piti mo,
dhali mane a'di mane?
11 Me'd yi'de/ jin piki'd 'pena al mo,
dhali kumma/ yi'de/ i kwa/ ki bwa mo dhali kuthki'd mo,
12 Wakan wathi/ ishki 'ko'da 'cesh mo
dhali diki cu mis dok/e mo.
Ntagi momis di 'kup mo tani,
uni mini 'koki mer e mo walla cu mis 'peni mo ish e mo be.
13 Ayy, ki /e mini ba'k aha/ e embul mo jin di bwa 'te/ mo 'peni aris monto'c mo,
dhali /e mini 'taki 'dap aha/ 'twa/ ka 'diŋkila mo ntaga nyor pini ki pe mo,
ki /e mini kar aha/ tente/ mo dhali kayaa/ e mo be!
14 Wakki/ wathi/ wu'd mo tani, mina a'di di dok/ eya?
Acim ma tu'c pem i 'baar mo imiga/ cor mo
ntagi mony 'cuk pem midi yayu/ mo be.
15 /E mini yuka yuk mo tani, dhali aha/ mina thok /e 'twa/ mo.
/E mina bwa o mo goma tu'c gi me'd pini mo be.
16 /E mini deŋ ŋatkin pem e mo;
/e yisa mini hil mo apo/ miinthus pema.
17 Mii shi'kgam pem iminu 'dap 'twa/ mo e bwaŋ kucaŋ mo;
/e mini kum mii shi'kgam pem kup mo be.
18 Bahili aris wosh ibitkunu mo dhali 'ce'd bwa ka 'ci 'cimi'th mo;

arisa kuluny wosh uni joçu mo 'peni mom buni mo;
19 Aris yi'de/ ikali ushi 'kwakala wosh mo;
agunu yi'de/ ikalana 'cesha 'borga/ mo.
Me'd isi ciki/, /e ki 'ce'da 'teŋkape/ gi wathi/ sho'k mo.
20 /E piki a'di e ki mii ki sule/ sule/mo, dhali a'di peki'd mo;
/e akki a'di jis em piti e mo, dhali hashki a'di bway mo wu mo.
21 Wakki/ iya/m piti iiyin mmo/ taka tak mo tani, a'di diki mish uni mo;
dhali wakki/ uni 'doyunu ka 'cesh gana mo tani, a'di diki nyith uni mo be.
22 A'di mishi jasi isa nyor pitiŋ gana mo,
dhali a'di ohonki'd jasi gom is piti mo."

Ayuub 15

Elipas wakki'da Ayuub gom pus piti mo

1 Yan'ko'd a Elipas jin ta wathi/ gi pa Thimani thokki gwo dhali o ki,

2 "A mina wathi/ yukga/ ithok gwo ki mo nyith jin di bwa 'teya?
dhali 'tu'd is piti mo ki 'tham gi mom'peshokaa?
3 A mina a'di itor 'pemen ki mowal 'twa/ jin ushi me'd mo wa,
walla ki 'kus jin mina a'di diki mii ki'bore/ mo?
4 Ka jiŋ gana/ /e pashki montak goma Arumgimis is mo;
/e ceshki gwoŋ kulum 'kup mo ibwambori a'di mo,
5 Haali/ mii shi'kgam pini torki 'twam pini gwo mo;
/e kwanykin mmo/ taga le'd jin ta'da mak ka mak mo.
6 'Twa/ piniŋ gana/ iwak ki /e mo, yisa jim pema;
ka jiŋ gana/, 'twa/ piniŋ gana/ i oki gwo apo/ /e mo be.
7 A /e ta wathin twa/a/ jin dhothkunu mowa?
a /e guyunu mmo/ diki e ntwa/a ka ris wosha turga mo 'ta?
8 A /e cikki gwo ma kwal is gi monyith ma Arumgimis mowa?
A /e karki moyuk gom is pini mo?
9 Ata imisha /e jin 'kona aman ki mish mo?
Ata imisha /e 'ban jin diki di e aman si'da/ mo?
10 Inyakki/ aman mo tani unikun tanga mur kushi 'kup mo dhali 'kwaniŋ gwath kun can ki yil mo
kun can ki monyca kagahara mmo/ bol icim e mo be.

11 A mo malas ma Arumgimis gwa'da gwa'd kagahara/ gom uma,
gwo kun 'thupa 'thup kun ona a'di 'kup ki um mowa?
12 Ata ikal ma dum pini /e ka pije/ mo?
Goma ta suka em pini /e ka war mo,
13 wakan /e ki ak shi/in pini e apo/ Arumgimis mo,
dhali idhal gwo gi wakan iya ka pije/ 'peni 'twam pini mo?
14 Wathi/ midi miya ta mo ki a'di midi mish dhelel mo?
A'di jin ta a'di idho'thkunu ka 'bom mo ki midi 'taki tagi miiŋ kar/e mo?
15 Hili mo mo ma, Arumgimis diki kar moŋ gam gwo ise kum piti kun kogu/ mo;
ka jiŋ gana, momis 'koki dhelel e jis em piti mo;
16 miim 'boro'd gi jan'de/ jin mii tonthus dhali jin 'kosh mii is wa'di gwa'da/,
wathi/ piki miinthus me'd yi'de/ mo!
17 Aha/ mina torki um gwo mo; ciki gwom pem mo ma;
aha/ mina torki um aris to kun mishkika mo,
18 Aris to kun bu'thkina 'kwani yukga/ 'peni ibabam bum mo,
aris to kun 'kona idhan babam bum ki ba'k mo.
19 Uni gwansan ita idhan baba mo, kun cikunu a'cesh yansan uni 'cena mo,
dhali wathi/ jin di'd ki she/ midi diki ya ibwamani uni mo be.
20 Wathi/ shi/ga 'kosha is ka nyor mo eya cim piti i 'baar mo,
mondeŋ gi yil kun dhukunu mo gom uni mmo/ 'kosh is ka nyor mo 'ko'di mony jeem buni mo.
21 'Twa/ gi wathi/ shi'kga/ kali moŋko/ is e 'cem pem mo;
e mo jin gamu mii adu is mo tani, mo jin 'ce'du a 'ce'd sho'k midi yayu/ apo/ a'di mo be.
22 A'di diki gam gwo is ki a'di midi doku/ ka nyaŋ 'ko'd 'peni mon dhurumi'd mo,
a'di karkunu mo goma ris gandala turga mo be.
23 A'di ya'd ka kul is ki si'd si'd gom maaŋ kuthu'd mo,
dhali o gwo mo ki, ' Mane a'di sa?'
A'di mishi'd ka cim gi mondhurumi'd diki'd mo hila e me'd piti mo.

24 Mo ma cis dhali isa nyor karki a'di mmo/ ko/ is mo;
uni miiki mom'bi'th apo/ a'di mo,
me'da malik jin thoson ki is gom mo as mo be.
25 Haali/ a'di hethi me'd piti apo/ Arumgimis mo,
dhali ci mo jin ushu gwo gi a'di jin tagi mom'bithi 'baar e mo,
26 wathi/ he'k e yansan a'di guski'da Arumgimis mo ki dargi 'ba/ jin moli a'di tuk mo,
inyakka goŋgoro/ jin dhinya dhiny mo.
27 Yansan ta'da kar e ki a'di kumki jis em piti ki kwalany mo
dhali tul kwalany is apo/ empa'd piti mo,
28 Dhali diki'd e 'peŋkuman bwampa/ kun 'ko bwa 'te/ mo;
eya ris gu'b kun dina jan 'de/ ki di mo
uni kun dhukunu mo mmo ta mo jin suka to ka makam po/ mony 'ce'd is mo.
29 A'di yisa midi ta payaa;
tom piti kun tana a'di yisa mini 'koki suleyaa
dhali tom piti kun tana a'di pa mini 'koki ceker bwa apo/ mony'cesh mo.
30 A'di midi diki gus mmo/ ye 'peni mondhurumi'd mo;
ale'dan o'd i midi kutha cuk piti mo;
shi/in ma Arumgimis 'peni 'twam piti mini pi ka pije/ mo be.
31 Dhalki a'di ki dhal mmo/ gam gwo kun 'ko bwa 'te/ is mo,
mmo/ he'k is piti e mo;
haali to jin di bwa 'te/ mo midi ta tom piti jin nyaka'd jin cinu ka nyaŋ'ko'd mo.
32 A'di midi pu'd ntwa/a/ ki embul jin mura wu yayu/ mo;
dhali abim piti yisa midi ta go'd go'da/.
33 A'di midi ras maman piti kun 'koki is mo,
me'd cwalman ma mura'th mo;
dhali ras jandim piti mo,
me'd cwa ma sethun mo be.
34 Goma ŋul 'kup 'kwani kun darga/ rum mini ta burum mo;
dhali o'd mini shwa gu'b burrinyem gi iman wan tiya is mo.
35 Uni bwaki mo jin shinu to is mo dhali dho'th tonthus mo;
bwan dho'th buni bwaki mo jin hegu/ a he'k e mo be."

Ayuub 16

Ayuub wakki imugum piti kun miiki a'di ki shi/ mo

1 Yan'ko'd Ayuub thok gwo mo dhali o ki:

2 "Aha/ i cikkina to ka ris gi wakan mo;
umi 'baar mo ta iman malasa shi'kga/ mo be.
3 A/ mina gwo gi ta 'tham i kar 'kup mowa?
Walla ata i raki /e, /e ki thok gwo mo?
4 Aha/ si'da/ mina wal 'twa/ me'd jin mina /e mo,
wakki/ /e mini 'taki di i mom pem mo tani;
aha/ mina 'taki tul gwo is i montal 'de/ apo/i /e mo,
dhali pir /e 'kup pem i is mo.
5 Aha/ mina 'taki 'bi'th /e is ki 'twam pem mo.
dhali momalas gi 'twam pem i midi 'taki 'thup /e isa nyor pini mo.

6 Wakki/ aha/ wala tani, isa nyor pem diki 'thupaa/ mo,
dhali wakki/ aha/ walkina mo tani, aha/ wothkunu kata mo?
7 Hili shwane/ mo tani, Arumgimis, i kalaa/ ka pije/ mo;
/e ki dhal 'kwanim pem 'koshu 'baar mo be.
8 /E karaa mmo/ ku'th kuŋkuru mo,
a'di ki is piti jin mishki'd apo/ aha/ mo;
moŋ gaŋ is pem cuuki mis apo/ aha/ mo,
dhali a'di ciki gwo apo/ jis em pem mo.
9 Arumgimis a'di dherki aha/ bwa mo ka nyor piti mo dhali to'c aha/ bwa mo;
A'di cili shem piti ka nyor mo;
wathiŋ 'kup pem i sulki em piti apo/ aha/ mo me'd jin dherkina a'di aha/ bwa mo.
10 'Kwani ka'dki 'twam buni 'kupki aha/ mo,
uni doraa/ e 'peshe/ ki mii ma wak mo,
uni tulki is imontal 'de/ apo/ aha/ mo be.
11 Arumgimis ciki aha/ ki 'kwani kun dar ka rum mo,
dhali bitaa/ mo e bwam me'd gi 'kwani shi'kga/ mo be.
12 Aha/ 'thissa/ dina ki moŋku'th is mo,
dhali a'di 'ce'dki aha/ bwa ki 'ka'bus mo,

ka jiŋ gana/ mo tani, a'di kalki aha/ ki 'ba/ mo dhali wayaa 'ko'da 'cesh ka 'ci 'cimi'th mo;
a'di karaa/ e mom piti jin ṯuru e ki to mo.
13 'Kwani kun ḳalana ththam buni 'kamkaa is ki deḳ mo,
Arumgimis suḳ emen pem dhali diki boc̱ aha/ moŋ kamu/ mo,
a'di wolo'da c̱i/ pem apo/ a'cesh mo.
14 A'di 'ce'dki'd ki aha/ bwa ka mar is mo dhali doḳ/e ka mar is mo be.
A'di gusu'd apo/ aha/ mo me'd wathi/ ma mee/ jin 'bitha 'bith mo be.
15 Aha/ shokina burrinye/ ma shawali is pem mo,
dhali kar 'kup pem e bwam bu'd mo be.
16 Jis empem taki 'per mmo/ ko mo;
dhali e 'ko'd empem mo tani ita mondhurumi'da 'kulga/ mo,
17 Wakan mombujur yisa di'd e bwam me'd pemaa/
dhali mon'thom pem ta jin dhelelga/ mo be.
18 Ayy, 'cesha dhalku/ ki tiḳa bas pem e mo;
dhali dhalki moŋkom pem dargi mo jin sinu is mo.
19 Hili shwane/, hili mo mo ma, a'di jin mish ki aha/ i di'd e momis mo;
a'di c̱aan jin o gwo gom aha/ mo idi'di isi mis mo be.
20 Imum pem waḳaa/ mo,
hili em pem iwoli jabu'th ka pije/ eya Arumgimis mo.
21 Aha/ doṯa manṯor gwo c̱aan jin di'd e momis mo mmo/o gwo gom wathi/ yan inyaḳka Arumgimis mo
me'd jin mina wathi/ inyaḳki iman'dish a'di is mo!
22 Ki yil kun 'koni daka/ kun iikin mo tani,
aha/ miina ya mo e bway jin miga/ diki doḳu/ mo be.

Ayuub 17

Ayuub 'tho'd gom mowoṯḫ mo

1 Shi/in pem 'ce'dki bwa mo
dhala cim pem kuṯa kuṯ mo;
jis jwam pem c̱orki aha/ mo.

2 Ka jiŋgana iman mii aha/ ka mak 'kokini aha/ mo;
em pem diki'd apo/ imii ma sor buni mo.
3 Kari mo jin midi cesha cesh gom aha/ ki is pini mo;
aja caan jin midi woth aha/ mo?
4 Gom /e mo tani, Arumgimis, /e mu'thkina dum buni mo 'peni mo jin mishu gwo 'ban mo,
gom kan mo tani, /e mini diki dhal uni mmo pi mii e mo be.
5 A'di jin ush ki imugum piti e mo gom to jin cinu mo tani,
ucim piti mina e wu'kup mo be.
6 Bahili a'di miiya mmo ta to jin tora 'kwani ator apo/ mo;
dhali aha/ tana jan 'de/ ibwambori 'kwani mo a'di jin 'taka 'kwani manya i is mo be.
7 Em pem i dhurum mo mo gom bwanditi'd mo;
dhali aris to gi buŋgwar is pem i'baar mo iwakina e ka risa la mo be.
8 'Kwani kun tana kar/e i meren e mii yan mo,
dhali a'di jin dargi mii 'ba/ mo i 'de'kki is piti ki mis apo/ uni kun darga rum mo be.
9 A'diŋ kar/e ibu'th bway piti mo;
a'di jin ta'dgi me'da dhelelga/ mo tani ca'bki'd ki 'bith 'bith mo dhali ki 'bith 'bith mo be.
10 Haali/ me'd umi 'baar mo tani, shwane/ iiyu/ mo;
aha/ mina diki gam wathi/ yukga/ ibwam um mo.
11 Acim a'di peki'd mo, gwoŋ kulum pem i'ce'dki bwa mo,
dhali to jin ŋap ma dum pem mo.
12 'Kwani gwahan kun tana mak ka mak mo, uni akki mon'thiny e mmo ta moŋ kush mo;
moŋkush a'di 'disha 'dish gom mondhurumi'd mo.
13 Wakki/ jasi gu'b pem jin taka ga 'teŋkape/ mo tani ta'da al gi mowu mo,
dhali wakki/ aha/ pa'da to ish pem mo e mondhurumi'd mo,
14 Wakki/ aha/ okina jasi gwo mo ki: ' /E tana babam pem mo,'
dhali eya yish mo ' /E tana ta'dam pem walla 'bwah pem mo,'
15 Yan'ko'd mane a'teŋkapem pem mo?
Isi me'da 'teŋkape/ mo tani, aja a'di midi mish kun tiya mo?

16 Mina mo ma 'teŋkape/ inyak ya ki aha/ e 'twaŋkal jis jwa mo
ka kas ja imina ana i thul ka 'cesh mo?"

Ayuub 18

Bildad: 'Kwanin thus uni i cikunu ajisa mo

1Yan'ko'd a Bildad jin ta wathi/ gi pa shuhi thokki gwo mo ki,

2 "Ka kasja mina /e dosh 'twa/ wal pini mo?
Kulumi naskina/ mo, dhali ana ki wal 'twa/ mo.
3 Ata i deŋkunu aman e mo me'd to/e mo,
kun ta pus e jis em pini mo?
4 /E jin dher is pini bwa mo ka nyor pini mo,
a minu dhala 'cesh 'pen mo gom eya
walla wosh i minu joc ka pije/ mo 'peni mom buni mo?
5 Ka jiŋ gana/, moŋkush gi wathi/ shi'kga/ midi us mo;
ale'dan o'd piti midi diki 'twak mo mo.
6 Muŋkush midi ta mondhurumi'd e gu'b burrinyem piti mo,
alambam piti e bwaŋ 'kupi a'di minu us mo be.
7 Ŋatgin gi mom'bith piti minu 'cith is mo ki kut kut mo,
miim piti jin thosona a'di is imidi bel a'di ka 'cesh mo be.
8 Haali/ a'di miinu mii bit mo e bwam ma 'thi/ gom mii gi mina,
a'di ya mo e mo jin 'konu ki tosh mo.
9 Agume/ a'di midi bu'th a'di mo e 'pena tiŋkilam piti mo,
ashi/ jin ceshu midi bu'th a'di mo be.
10 A shi/ ba'kkunu mo gom a'di eya 'cesh mo,
dhali agume/ gom a'di e bway tur mo.
11 A dhana pure/ midi rak a'di ko/ is e mo 'baar mo,
uni mini ur a'di e 'pena tiŋkilam piti mo be.
12 Pa jin tana a'di midi war ki te/ mo,
dhali mii shi'kga/mini thoson is mo e 'ko'd gwar piti mo be.
13 Arisa 'ban gi buŋgwar is piti minu mii shwa mo,
ka jiŋ gana/ mo tani, buŋgwar is ma bwanyara/ gi mo wu minu shwa 'bana tiya mo be.
14 Gu'b burrinyem piti dherkunu bwa mo 'peni mom piti mo
dhali guyunu mo eya malik ka dhana pure/ mo be.

15 E gu'b burrinyem piti mo i 'kokina uni kun 'koki ta kum piti mo
'ko'di uni parki yiman to e jin shi/ ma shim ki shi/ jin cekerkunu bwa mo e gu'b piti mo be
16 A birman piti midi mii ku'th mo e 'kwaranya 'cesh mo,
abim piti minu 'cithka 'cesh mo be.
17 Moŋ ka em piti minu mii this e mo 'peni mony'cesh mo,
a'di midi dar gi gway eya ris bway tur mo.
18 A'di minu urku/ mo 'peni moŋkush mo e mondhurumi'd mo dhali ur ka pije/ 'peni mony'cesh mo be.
19 A'di yisa ta'd gi uci i bwaman 'kwanim pitiya, a'di diki ya mo 'peni mo jin dina a'di ntwa/a/ mo.
20 Aris uni kun 'kon eya bora luŋgu'b mo wak mii kun miin apo/ a'di ka cima 'de/ mo be
dhali adhan moŋ ko/ is a'di bu'thki uni kun 'kon e mom'pesho'k mo be.
21 Ka jiŋ gana/ gu'b gi 'kwani kun 'koki ta kar/e anahanisan mo,
a'di jin ta mo gi uni kun molona Arumgimis mo be."

Ayuub 19

Ayuub gam gwo is gom mo wan 'bam piti mo

1 Yan'ko'd Ayuub thokki gwo mo dhali o gwo mo ki:

2 "Ka kasja i mina /e i 'kosh aha/ is ka nyor mo
dhali 'ce'daa/ bwa ka 'ci 'cimi'th ki gwo mo?
3 Me'd gwansan kun 'koni 'kume'd mo tani /e tagi mo ma sor apo/ aha/ mo;
/e dina is ki 'the mo mmo/ miiya ki shi/ mo.
4 Dhali wakan wakki/ a'di ka jiŋ gana/ i ta montham miim pem mo tani,
mon tham miim pem i midi di e is pem mo be.
5 Wakki/ ka jiŋ gana/ ki /e miiki is pini mmo/ caaca apo/ i aha/ mo
dhali mii mon 'the is pem ki mo jin walu awal apo/ aha/ mo,

6 yan'ko'd /e mini mish gwo 'ban mo ka Arumgimis mii to shi'kga/ gom aha/ mo
dhali bu'th aha/ ka 'thi/ piti mo be.
7 Hili mo mo ma, aha/ gwona ki ' Mom'bi'th mo!' bahili aha/ yisa thoku 'twa/aa/,
aha/ yuka yuk gom mowoth mo tani, bahili miiŋ kar/e yisa di'da.
8 A'di 'kami bway pem ka goŋ mo wakan ki aha/ mina mol ya inycine/ mo,
dhali a'di karki mondhurumi'd e bway tur pem mo be.
9 A'di 'cukki monycam pem 'peni aha/ mo,
dhali kal toŋ 'kup 'dolkon mo 'peni 'kup pem mo be.
10 A'di 'ce'daa/ bwa ka 'ban kuku/ mo, dhali aha/ i yakina mo;
dhali a'teŋkapem pem i yu'dkina a'di me'd cwa mo be.
11 A'di kanya'da nyor piti apo/ aha/ mo;
a'di deŋaa/ e me'd 'kwaniŋ 'kup piti mo.
12 'Kwani ma meem piti iiyini montal 'de/ mo;
mmo/ kar mo jin hamu aham apo/ aha/ mo
dhali thum mom buni ka kul is mmo/ 'kam gu'b burrinyem pem a'cesh mo be.
13 A'di i dhu ikam pem ki si'd si'd 'peni aha/ mo;
dhali uni kun misha /e 'do is mo 'peni aha/ ka kuluny mo be.
14 Uni kun tana bas pem mo,
dhali imugum pem kun 'dish aha/ is mo tani dhalki aha/ 'pen mo.
15 Uni gwansan kun ii hilkina e gu'b pem dhali kun tana ris up ciŋkina/ ideŋaa/ e mo me'd wathi/ jin diki she/ mo;
aha/ wara ki wathi/ gi paŋ kamu/ e jis em buni mo be.
16 Aha/ yuka ciŋkinam pem mo tani, bahili a'di yisa thokaa/ 'twa/a/
aha/ mina mii dot a'di mo ki 'twam pem mo.
17 Aha/ shi/ ma 'bom pem i e mo;
aha/ si'da/ shi/a/ uni gwansan i e kun dhothkunu 'peni bwa ma ta'dam pem mo.
18 Wakan si'da/ ucin dhuru'c wakki aha/ mo;
ki aha/ cuna mis mo tani uni i torona tor apo/ aha/ mo.

19 Imugum pem gana/ i 'baar mo kun 'dish aha/ is mo tani i shi/aa/ i e mo;
dhali uni gunn kun enka/ mo tani i tu'kkin apo/ aha/ mo be.
20 Asimam pem i telki'd mo eya yi'c is pem mo dhali e shuman is pem mo;
aha/ dikina ka jasa yi'c gi she/ pem mo.
21 Tayi gi mo mii mii apo/ aha/ mo, tayi ki miim 'boro'd apo/ aha/ mo, ayy um kun ta imugum pem mo,
haali/ me'd ma Arumgimis i taki aha/ is ki me'd mo be.
22 Goma ta iwakkina /e aha/ mo me'da Arumgimis kan mo?
a mina /e kap mo ki shuman is pemaa/?
23 Ayy, gwom pem i 'kwarkunu mo!
Ayy, uni i 'kwarkunu mo e bwam ma warka/ mo be!
24 Ayy, a galam gi toŋ kuthu'd mo dhali kun tagi yiman mo
uni i 'kwarkunu apo/ wosh ki uni mini 'koki sule/ mo be!
25 Bahili me'd aha/ mo tani, Aha/ misha ka man wan 'ba/ di'd mo,
dhali i 'ko'd mo tani a'di midi dosh apo/ a'cesh mo;
26 Ŋ'ko'da yi'c is pem, ta a'di, buŋgwar is de, i 'ce'dkunu sho'k mo,
yan'ko'd 'peni shuman is pem mo tani aha/ mina para Arumgimis e mo be.
27 Aha/ mini par a'di e ka pinya em pem mo, wathiŋ kamu/ yisa.
Adum pem i wukina is e mo e aha/ mo be.
28 Wakki/ /e mini o gwo mo ki, Kata i mina ana i ur a'di i sho'k mo!
Abirman gi mii yan gamkunu e a'di mo,
29 Ko/i is mo 'peni gandala turga/ mo,
haala nyor i kali mo ma jisa gi gandala turga/ mo,
ki /e mini mish mo mo ki gwondwall i di'd mo be."

Ayuub 20

'Twa/ jin wal ma Sopar gom wathin thus mo

1 Yan'ko'd Sopar gi pa Namaathi thok gwo dhali o ki,

2 "Gwoŋ kulum pem jin kulum kika i thokka ki yap yap mo
haali/ gom bwandiṭi'd jin di'di aha/ mo be.
3 Aha/ ciḳa moŋḳucur jin 'the aha/ is mo
hili shi/iin 'peni mo jin mishga gwo 'ban a'di tho'k ki aha/ gwo mo be.
4 Dina /e ki mish to yan 'pena dhamowa,
ka Arumgimis karki wathi/ e mony'cesh mo:
5 bwaŋ kunyga/ gi wathin thus ḳuṭa/ ḳuṭ mo,
dhali bwam 'boro'd gi wathi/ jin darga rum mo tani di'd ki jasi ari mo mo.
6 Wakan montur piti i ya bway mis mo,
dhali 'kup piti i gama'da rak mo,
7 Naskina/ mo tani wathi/ gi wakan minu 'ce'd sho'k ki sule/ me'd monyo/o'd mo;
uni kun parki a'di e mo i mini o gwo mo ki, ' Mane a'di sa/?'
8 A'di midi pe mo me'd jan mo dhali minu 'koki gam mo,
ka jiŋ gana/, a'di minu ur mo me'd tonyjan gi mon'thiny mo.
9 /E jin parki a'di e mo tani midi diki par a'di e dok e mo,
mom piti midi diki mish a'di ki sule/ mo be.
10 Ucim piti mini ŋap mii ma 'the gi 'kwani ha'th'ko'd mo,
dhali me'd piti midi ci tom piti kun tana a'di ka nyaŋ 'ko'd mo be.
11 Asimam piti 'tu'du'd ki mom'bith dhuru'c mo,
hili a'di midi ish 'ko'da 'cesh mo nyakki a'di e bwam bu'd mo be.
12 Wakan mii shi'kga/ 'kunya 'kuny e 'twam piti mo,
wakan a'di bakki a'di e 'pena le'd piti mo.
13 Wakan a'di bu'thki a'di imun mo dhali diki dhal a'di mmo/ ya mo,
hili bu'thki a'di i 'kus mo be.
14 Tontem piti eya 'cole/ ṭuki'd e bwam piti ki ḳa/ ḳa/ mo,
a'di warka'd ka cin tasha e bwam piti mo.

15 A'di loski mo jin tanu pa mo dhali ya/ uni ka nyaŋ 'ko'd mo,
Arumgimis midi ur uni ka pije/ 'peni bwam piti mo be.
16 A'di midi 'cunycuma c̲in tasha mo,
ale'd gi ari tasha jin taga c̲i/ midi 'kosh a'di mo be.
17 A'di midi diki p̲ara ris ushi yi'de/ e mo,
ushi 'kosan wor yi'de/ kun son i k̲alana dham dhali ayina ko mo be.
18 A'di midi c̲i maman to ma t̲u'c piti ka nyaŋ 'ko'd mo,
dhali midi diki los a'di mo,
'peni to kun gama a'di 'peni mo yol piti mo
a'di midi diki gam mom 'bor bwa mo be.
19 Haali/ a'di siri'cki'da siri'c ki sho'k mo dhali ushki 'kwani ha'th 'ko'd mo,
a'di bu'thki gu'b jin dina a'di ki nyaŋ mo be.
20 Haali/ a'di diki mish toŋ kamu/ jin kap̄a a'di ibwam piti mo,
a'di midi diki mish ton tiya wot̲h̲ kun 'kok̄i 'bor a'di bwa mo be.
21 Toŋ kamu/ yisa boc̲o'da 'ko'di a'di shwaki uni mo,
gom kan tom piti kun tana a'di mini 'koki 'ko ki rash rash mo be.
22 E mon'tu'd piti jin 'koshi jwa mo tani a'di midi di e mondit̲ bwa mo,
dhali me'd ma aris uni ka 'det̲e/ 'det̲e/mini 'kosh a'di is ka nyor mo be.
23 Ki a'di 'disha 'twa/ mo mmo/ 'tu'd bwam piti mo tani,
Arumgimis midi dhala nyor piti me'd jin 'batha 'bath ap̲o/ a'di mo;
Arumgimis midi he'th a'di ka 'cesh ap̲o/ a'di mo ki a'di di'd mmo/ shwa to mo be.
24 Bahili wak̲ki/ wathi/ c̲aan midi gus mo 'pena mee gi toŋ k̲uthu'd mo tani,
athop̲a/ jin k̲a'bu/ a bwa imidi shin a'di mo be.
25 A'di buk̲ki a'di ka pije/ 'pena p̲om piti mo
dhali aliman jin dheli mo i yaya'd̄ ka pije/ 'pena dum piti mo,
aris moŋk̲o/ is p̲u'dina ap̲o/ a'di mo be.
26 Mondhurumi'di 'baar̄ mo i karkunu mo gom tom piti kun dhuna a'di mo,

o'd jin dinu ki 'tha ki wathi/ mo i midi shwa a'di mo,
to kun bockin e gu'b burrinyem piti mo i mina o'di shwa i kup mo be.
27 Momis midi tor mii shi'kgam piti mo,
dhali mony'cesh i midi cu mis apo/ a'di mo me'd iman nyak mo mish mo mo be.
28 To gi gu'b piti i mini pe mo,
tom'borgam piti iminu dir ga pije/ mo ka cim ma nyor ma Arumgimis mo.
29 Yan i ta 'banu'd to gi wathi/ shi'kga/ mo 'pena Arumgimis mo,
e mo jin karkin ma Arumgimis gom a'di mo be."

Ayuub 21

Ayuub thokki uni kun ta thus ki thus gwo ki mon'the is mo

1 Yan'ko'd Ayuub thokki gwo mo dhali oki,

2 "Ciki gwom pem ki 'bore/ mo,
dhali dhalku/ to yan ta mo malas bum jin miina um gom aha/ mo.
3 'Timi uma du i nyakki aha/ mo ma, dhali aha/ i mina wal 'twa/ mo,
'ko'di aha/ wala 'twa/ mo tani, um wakaa/ mo.
4 Me'd aha/ mo tani, a gwom pem ta to shi'kga/gom wathiyaa/?
Ata i miga/ diki darkga/ dum bu'th mo?
5 Paraa/ e mo, dhali ko/i is mo,
dhali dhuyi me'd bum i 'twa/ mo.
6 Ki aha/ kuluma gwo i bwa gom moŋ kosh is ka nyor pem mo tani, aha/ merkina kagahara mo,
dhali mondee i bu'thki shuman is pem mo be.
7 Ata a'di 'kona 'kwanin thus gwahan mmo/ 'ko mo,
ntaga dhan ki kal uni mo, dhali mii mom'bi'th kan mo?
8 Emen buni i cuki mis mo e bwambori uni mo,
dhali ucim buni e jis em buni mo be.
9 Gu'b buni i wothkunu mo 'peni moŋ ko/ is mo,
dhali alukas ma Arumgimis yisa di'da apo/ uniya.

10 Gwathim bip buni i mer kuman mo, ki dargi mon dosh mo;
kuman bip buni i dho'th ushan mo, dhali 'koki ta/ ushan buni mo be.
11 Uni dhu ushana gwa'dgam buni 'pen ka pije/ me'da wambuhany ka'bal mo,
dhali ucim buni i san mo be.
12 Uni yukki gway ki ushi to gun doru ki me'd mmo/ yuk gway dhali a dheŋdheŋe/ mo
dhali 'bor bwa mo ki ko ma thathar mo be.
13 Uni 'baarana cim buni mo emiim 'borgam buni mo,
dhali e moŋku'th is mo tani uni iin ka luŋ gu'b e embul mo jin di bwa 'te/ mo be.
14 Uni ona Arumgimis mo ki, ' Yayi mo 'peni am mo
Am yisa ŋapa mo jin mishu gwo 'ban 'peni bway piniya.
15 Kaja a'di ita'd gi mom'bi'th i baar mo, ki aman mina luŋ a'di mo?
Dhali mii gi wakata i mina am i gam mo wakki/ am 'thona a'di mo?'
16 Hili mo mo ma, tom'borga/ yisa ta jigi me'd buniya?
Aha/ yisa tana gi toŋ kamu/ jin miga/ 'taki malas 'kwanin thus gwahan yisa.
17 Me'd ekata i ushkunu alamba/ gi 'kwani shi'kga/ gwansan mo,
ki mii shi'kgam buni i yayi'd apo/ uni mo?
Me'd ekata imiin ma Arumgimis ikwaki uni aris bwan 'thotho/ e uni ka nyor mo sa/?
18 Me'd ekata a'di imina uni wa e ka 'pi'b e bwambori 'tham mo
walla wa e ka 'pi'b jin kal ma punthar 'tham mo?
19 Um o ki gwo mo ki, ' Arumgimis i tulki mii shi'kgam piti is gom ucim piti mo.'
Dhalki a'di dokki a'di bway is piti mo, wakan ki a'di midi mish a'di mo.
20 Dhalki em pitiŋ gana/ i par mony 'ce'd sho'k piti e mo,
dhali dhalki a'di i pi'da nyor gi a'di jin ca'b ki dem dem mo.

21 Gom to gi wakata i mina uni i o bwa mo gom gu'b buni i 'ko'di a'di mo
ki mondeŋ ma ppem piti i 'cithkunu bwa kan mo?
22 A mina jaŋ kamu/ i tora Arumgimis mo jin mishu gwo 'ban mo,
ki a'di dwalli uni kun 'ko isi mis gwo mowa?
23 Wathin 'de/ iwu'd mo ki a'di isha to kan mo,
dhali 'bora 'bor mo dhali di'd ki 'dantar mo be.
24 Buŋgwar is piti i'tu'du'd ka ko mo,
dhali ki noro'd gi mo moros ma simam piti mo be.
25 Wathiŋ kamu iwu'd mo ki bwa shi/i'd mo,
a'di diki nyok tom 'boro'da kamu mo be.
26 Uni ishki 'ko'da 'ceshi montal 'de/ e bu'd mo;
arisa yish tiki uni e imontal'de/ mo be.
27 Hili mo mo ma, aha/ mishkina bwaŋ kulum pini mo,
dhali miim pini mmo/ miyaa/ ki shi/ mo.
28 Haali/ um o gwo mo ki, ' Mane gu'b gi wathi/ jin ca'd mo?
Mane gu'b burrinye/ jin 'kona 'kwani shi'kga/ inycinne/ mo?'
29 A /e dot ki 'kwani kun iikin mowa?
dina /e ki diki mish 'pemen jin mina uni tor mo;
30 ki wathi/ shi'kga/ wothkunu mo ka cim gi mii shi'kga/ mo,
dhali ki a'di i wothkunu mo ka cim ma nyor mowa?
31 Aja a'di jin midi torki a'di bway jin yana a'di iya 'kupki cinne/ mo?
Aja a'di dokkunu to kun miina a'di mo sa/?
32 Naskina/ mo a'di minu kal bway jis jwa mo;
aris 'kwani mini cor jis jwam piti mo be.
33 A dihar gi embul wosh i 'bora 'bor gom a'di mo;
'kwani 'baar i bathki a'di isho'k mo,
dhali awambuhany 'kwani iini twa/a/ ki a'di mo be.
34 Kata i mina /e malasaa/ ki gwo gi di bwa 'te/ mo,
toŋ kamu/ yisa di'da jin dhalkunu mo e gwon thok pini mo hili jasi gwontor mo be?"

Ayuub 22

Elipas wakki'da Ayuub ki 'kwanin thus mo

1 Yan'ko'd Elipas gi pa Timaani thok gwo mo dhali o ki:

2 "A mina wathi/ miiya Arumgimisa towa?
A mina wathi/ yukga/ mii to gom a'di mo?
3 A/ ari toŋ kamu/ di'da jin 'bori a'di jin tagi mom'bithi 'baar bwa mo wakki/ /e tana kar/e mo?
A/ a'di ka mar is midi gam a'di adu is mo wakki/ /e i mii bway pini mmo/ dargi mii 'ba/ mo?
4 A haali/ gom moŋko/ is pini a'di i kucurkina/ a'di /e mo dhali kal /e bway mon dwall gwo mo?
5 Dina mii shi'kgam pini ki caaca mowa?
A mo jin kara mii shi'kgam pini 'kup di'da?
6 Haali /e ka jiŋ gana i miiki i kam pini mmo/ ciki /e to kun 'kona uni ki ta mo,
dhali 'cuk uni burrinyem buni mo uni ki 'ko is 'te/ mo be.
7 /E diki ciki a'di yi'de/ mo a'di jin butha yi'de/ mmo/ pi mo;
dhali /e nonki tonte/ mo ki 'kwani kun 'kosha te/ mo be.
8 Wathi/ gi tagi mom'bi'th i taga 'cesh mo,
dhali wathi/ jin 'kucki bwa mo tani, a'di diki'di a'di mo.
9 /E hashki up gi wuna ikath me'd 'te/ mo,
dhali abi gi uni kun darki i com i 'ce'dkunu bwa mo be.
10 Gom kan a nyok kun ceshu i 'kamki /e is mo;
dhali ki jahanne/ moŋko/ is bu'thki /e mo.
11 A dhan mondhurumi'd diki'd wakan ki /e mini diki mish mo mo;
dhali aganu yi'de/ 'kamki /e mo be.
12 Arumgimis di'd isi momis innii mowa?
Pari arisa cul e mo kun 'kon e moŋ ka'damga/ mo, mo si'd buni wakata mo!
13 /E onka, ' Ata a'di imish ma Arumgimis mo?'
Amina a'di dwall gwo e dhan mondhurumi'da 'tum mowa?
14 Araka dhiny e tikki a'di e mo, wakan ki a'di midi diki mish ana mo,
a'di ya'd eya po/ i momis mo.

15 A mina /e ya e bwaya dhamo mo
jin shu'bura 'kwani shikga/ ki sho'k mowa?
16 Unin tiya i 'cithkunu 'twa/ mo ki embul buni naskina/ mo,
ki montel 'pen ki uni dhi'thkunu sho'k ki yi'de/ mo.
17 Uni kun okina Arumgimis gwo mo ki, ' Jocku mo 'peni am mo,'
uni kun oki gwo mo ki, ' Ata a'di imin ma man tagi mom'bithi mii gom ana mo?'
18 Ki jahanne/ a'di 'tu'dki gu'b buni ki tom 'borga/ mo,
bahili mii gi 'kwani kun ta thus ki thus i si'da si'd 'peni aha/ mo be.
19 'Kwaniŋ kar/e parki a'di e mo dhali 'borkina bwa mo;
wathi/ jin darki mii 'ba/ i pe'th uni ki mii wak mo.
20 Uni oki gwo mo ki, ' Ka jiŋ gana/ mo tani aris uni kun cuki mis apo/ ana mo tani uni 'ce'dkunu 'twa/ sho'k mo;
dhali o'd shwaki'da ris tom buni i'baar mo be.'
21 Gami gwo me'd i nyakka/ Arumgimis mo dhali tayi ki moŋku'th is mo i nyakki a'di mo,
gom kan mo tani miim 'boro'd midi yayu/ i /e mo be.
22 Buthi ma, aha/ yuka /e mo, buthi gwoŋkan 'peni 'twam piti mo;
dhali dhuyi gwom piti eya dum pini mo.
23 Wakki/ /e mini dok e a'di jin ta'dgi mom'bithi 'baar mo tani, /e minu nyaŋ mo,
wakki/ /e jocki mii kun 'koki ta kar/e 'peni gu'b burrinyem pini mo.
24 Dhuyi 'dolkon e bwam bu'd mo ma,
'dolkon gi pa Opir mo e bwam wosh gi bwam wor mo,
25 dhali a'di jin tagi mom'bithi 'baar mo midi ta 'dolkon pini mo
'dolkon kush pini jin ta yintho ki yintho mo be.
26 Dhali yan'ko'd /e mini 'bor buŋgwar is pini mii mo e a'di gi tagi mom'bithi 'baar mo;
dhali /e mini 'dek jis em pini 'kupka Arumgimis mo be.
27 /E mini mii mon'thom pini e a'di mo,
dhali a'di midi cik mon'thom pini mo;

dhali /e mini c̲i to jin c̲inu ki me'd gom a'di mo.
28 /E mini kar gwoŋk̲an e to 'baar mo,
dhali a'di midi 'bi'th gom /e mo;
dhali moŋkush i midi 'twak̲ mo mo e bway pini mo be.
29 Haala/ Arumgimis i thul uni kun dhu is ki ca ka 'cesh mo,
dhali hili a'di wot̲h uni kun dhu is ki gwa'd mo be.
30 A'di mi'di 'cuk̲ wathi/ jin dargi mii 'ba/ mo;
a'di jin 'cuk̲kunu mo ki me'da dhelelgam pini mo be."

Ayuub 23

Ayuub t̲orki gwo mo gom gwondwall ma Arumgimis jin ta'da k̲ar/e mo

1 Yan'ko'd Ayuub thok̲ki gwo mo dhali o ki:

2 "Shwanesan mo tani mo wal pem a'di ri'ckunu mo,
me'd pem a'di dit̲a dit̲ gom mo wal pem mo be.
3 Ayy, aha/ i misha mo jin miga/ gam a'di mo!
Ayy, aha/ mina yayu/ mo eya k̲ursem piti mo.
4 Aha/ mina kar gwom pem i bwambori a'di mo
dhali 'tu'd 'twam pem ki mo gi sugu ki gwo mo be.
5 Aha/ mina mish to jin mina a'di thok̲aa/ mo
dhali misha ta jin mina a'di o aha/ mo.
6 Mina a'di gar aha/ gwo 'kus i'twa/ ki dhan mom'bi'th jin caaca mowa?
Yisa, a'di midi c̲i 'ce gom aha/ mo be.
7 I matt̲an mo tani wathiŋ k̲ar/e i midi wal 'twa/ mo inyak̲ki a'di mo.
I mahan mo tani, aha/ minu 'taki kar ki 'kus ki sule/ 'pena mandwall gwom pem mo be.
8 Hili mo mo ma, aha/ yana bwaya bora gagamis mo, bahili a'di yisa di'di muna,
dhali eya bora luŋgub mo tani, hili aha/ dina ki gam a'di mo be.
9 Eya 'bana binycam mo ki a'di di'd eya t̲u'c mo tani, bahili aha/ dina ki p̲ar a'di e mo,
dhali ka 'bana bim'boros mo e mo jin ba'kkina a'di is piti ki aha/ mina diki mish a'di mo.

10 Bahili a'di mishi bway pem mo,
ki a'di palaa/ mo tani, aha/ mina piyu/ mo mmo/ waki 'dolkon gana/ mo be.
11 Sho'k pem bu'thki ŋatkin piti ki 'bi'th 'bi'th mo;
aha/ bathkina bway piti mo dhali diki per mo be.
12 Aha/ dina ki dok ka nyaŋko'd 'peni gwoŋkan gi 'twam piti mo;
aha/ dhuna gwo gi 'twam piti eya bor pem me'd tonte/ mo.
13 Bahili a'di ta a'din 'de/ jin di'd ki she/ mo, dhali aja a'di midi thok a'di gwo mo?
Gom to jin ŋapa a'di mmo mii mo, hili a'di miiki'd kan mo be.
14 Hili a'di kali gwoŋkan piti apo/ aha/ mo,
dhali to ka ris wana e ki aha/ mo be.
15 Gom kan mo tani aha/ ko/a is mo e bwambori a'di mo;
ki aha/ kuluma gwo i bwa mo ki, aha/ ko'kkina a'di mo be.
16 Arumgimis mii'da dum pem mmo 'ka'da 'ka'd mo;
A'di gi tagi mom'bithi 'baar mo a'di ko/ka/ mo.
17 Aha/ yisa guyunu 'peni mondhurumi'da 'tum jin kar 'kup yisa,
haali/ mondhurumi'da 'tum i kumki jis em pem mo be.

Ayuub 24

Ayuub walki'd gom mo jin 'koshuwa 'kosh e mony'cesh mo

1 Ata 'konu ki dhu atente/ jin dwallu 'kwani shi'kga/ gwo ki a'di jin tagi mom'bithi 'baar mo?
Dhali ata 'kona uni gwattan kun gamana Arumgimis gwo is ki misha tente/ jin dwallu gwo mo?
2 'Kwani shi'kga/ jocki bwaŋ gwayu/ ma 'cesh jin karu mo;
'kwani shigga/ kalkina wambuhany ka'bal ki mom'bi'th mo dhali dhu uni eya shondhi/i'd buni mo be.
3 Uni urki thuluny gi 'kwani kun dargi icom mo;
uni kalkina mor bip ma 'bom jin darga kath mo gom to jin kalu mo.
4 Uni bel 'kwani ha'th'ko'd ka pije/ 'peni bway tur mo;
'kwani ha'th'ko'd gi mony'ceshi 'baar mo ba'kki is buni mo 'peni uni mo.

5 Hili mo mo ma aris 'kwani ha'th'ko'd iikin bwaya tu'c buni mo
me'd thuluny bwasho kun 'kon e mombwasho/ mmo/ hilki ki 'bore/ gom tonte/ mo;
ki mombwasho midi ciki uni tonte/ gom ucim buni mo be.
6 Uni tulkina wusham buni is e bunto mo;
dhali uni kwashki to mo e bwaagoŋ ma mura'th gi wathin thus mo.
7 Uni ish 'ko'da 'cesh is 'te/ ki dargi burrinye/ ki mon'thinyi 'baar mo;
dhali dargi to kun kumu is e mon'thupu'd mo be.
8 Uni yatha is ki ya'th mo eya sho'k gi 'kuwosh mo;
uni ishin mmo/ 'dish yan wosha caaga/ is mo haali/ uni dargi mom ba'k is buni mo be.
9 Ababa i kalki'da cindhipa mo 'pena bor jin thipu a'di mo,
dhali uni kalki a'di mo gom to jin kala wathi/ ha'th'ko'd mo.
10 Uni iiki is 'te/ mo ki dargi burrinye/ i/ is mo;
uni butha te/ mo, uni kalki dekken pos gi 'kwanin tiya mo be.
11 'Kwani ha'th'ko'd umkina yin e bwaagoŋ gi 'kwani shi'kga/ mo;
uni siri'cki mo jin umu yiman to kun pinu ki sho'k mo, hili uni bu'thkina yi'de/ mo be.
12 'Peni bwaman gi 'peŋkuman bwampa mo tani, moŋ'kosh is ka nyor gi mo wu mo,
dhali 'kus jin 'ka'd ki jama i gwoki'd gom mowoth mo,
bahili Arumgimis diki jee jan 'deŋ kamu/ mo ki tonthus mo be.
13 'Peni 'kwani gwansan kun ta thus ki thus mo tani miiki mo/as apo/ moŋkush mo;
uni 'koki mish bway piti mo,
walla uni 'koki dosh e moŋkush mo be.
14 Ntwa/a/ ki montee/ mo tani aman 'kosha mee/ cuki mis mo
dhali a'di 'koshki wathi/ ha'th'ko'd dhali aman 'tho to mo;
ki mon'thiny mo tani a'di wana e ki wathin 'di/ mo be.
15 E gi wathinycal si'da/ i cori mom'pimpili/ mo,
mmo/ o gwo mo ki: ' Eŋ kamu/ yisa midi mish aha/ yisa.'
A'di ki kum jis em piti mo be.

16 Ki mon'thiny mo tani uni kwany ki jis e gu'b mo;
bahili uni ba'k is buni mo 'peni montee/ mo;
uni 'koki tagi bwa gom moŋkush mo be.
17 Haali/ mondhurumi'da 'tum i wana e ki mon'thamo/ mo;
haali uni tana mugu nyakki moŋ ko/ isa 'kulga/ gi mondhurumi'd mo be.
18 /E oki gwo mo ki, uni i kalkunu mo ki jahanne/ bway bwaasho/ mo apo/ ijis e gi yi'de/ mo;
tom buni jeekunu mo eya 'cesh mo;
wathiŋ kamu/ yisa miiki'da tu'c e bwaagoŋ buniya.
19 Moŋkuthu'd dhali mom'batha'd i wana wasa gi yi'de/ mo,
wakan miikina embul mo jin di bwa 'te mo gom uni kun miiki miinthus mo be.
20 Bwa ma dho'th jin dho'th a'di mini this a'di e mo;
ayish minu thip ki 'bor 'bor e a'di mo;
a'di minu 'koki ka e dok/e mo;
e mii yan mo tani 'kwani shi'kga/ minu 'ce'd bwa me'd cwa mo be.
21 Wathin shi'kga/ i dhalki'da 'boma burum mo jin diki dho'th uci mo;
dhali diki mii miim 'boro'd gom a'di gi wun ma kath mo be.
22 Naskina/ Arumgimis miiki mondiki/e gi wathi/ jin 'bitha 'bi'th mmo tura tur mo ki mom'bi'th piti mo;
a'di cuki mis mo ki dargi mom'bi'th gi mondiki/e mo.
23 A'di ci uni mo jin 'konu ki 'bore/ mo, dhali uni i wothkunu mo;
bahili em piti diki'd eya po/ i bway buni mo be.
24 'Kwani gwansan mo tani 'dekunu isi mis mo, naskina ari 'cenne/ mo tani, uni mini pi mo;
ka jiŋ gana/ mo tani, uni minu 'doyu/ ka 'cesh mo;
uni minu gam me'd imontal 'de/ mo;
uni minu 'cith ka pije/ me'd 'kupan pos mo be.
25 Wakki/ a'di diki wakan mo tani, aja i midi karaa/ ki wathin tor mo;
jin diki tor gwo ka tor ka wuny is mo?"

Ayuub 25

Bildad: Wathi/ midi ta k̲ar/e kata mo
1 Yan'ko'da Bildad gi pa Shuhi thok̲ki gwo mo dhali o ki,

2 " 'Mom'bi'th dhali moŋk̲o/ is 'koni nyak̲ki/ a'di mo;
a'di uk̲ki gwoŋk̲an e mompiti jin k̲a'dama k̲a'dam isi momis mo be.
3 A/ 'kwani ma meem piti tagi 'pemena?
Ap̲o/ uni mo, kuna I dina moŋkush ki 'twak̲ mo mo?
4 Kata imina wathi/ en'thi/ I mish ta k̲ar/e I bwambora Arumgimis mo?
Mina a'di jin dhodhu 'pena 'bom I dhelel kata, jin minu mish a'di bu'th mo?
5 Hili mo mo ma, wakan appe diki kush mo mo,
dhala acul 'koki dhelel mo e jis em piti mo.
6 Moŋ gwa'd gi wathi/ wakata mo, a'di jin ta'da yiish mo,
dhali ya/ gi 'kwani a'di jin ta'da yiish mo!"

Ayuub 26

Ayuub: Wathi/ 'ka'da 'ka'd dhala Arumgimis I 'bitha 'bi'th mo
1 Yan'ko'd Ayuub thok̲ki gwo mo dhali o ki,

2 "/E wot̲hi a'di jin dargi mom'bi'th mo!
/E wot̲hona bi jin 'ka'da 'ka'd mo!
3 Kata c̲ikina /e a'di jin dargi mo yuk̲ gwo mo
dhali t̲or gwo gi mishu gwo 'ban jin 'bora 'bor ki nyanye/ mo!
4 Ki mowot̲h maja i okina /e gwo gwansan mo?
Shi/in maja I yayi'd ka pije/ 'peni /e mo?
5 Mo wu uni dhukunu mmo/ dee mo, dhali
aris uni gun 'kokin e bwaŋkwarany ma ris yi'de/ mo
dhali ris uni 'baar mo gun 'kokin e uni mo be.
6 A dhan embul mo jin di bwa 'te/ i di'd ki k̲wany k̲wany i bwambora Arumgimis mo,
dhali mo jin 'ce'du sho'k darki to jin tik̲ a'di e mo be.

7 A'di bili'thki mo gi 'bana binycam ka pije/ apo/ mo jin di bwa 'te/ mo
dhali a'di ki shir mony'cesh sho'k apo/ mo jin di bwashu mo.
8 A'di ki gam yi'de/ me'd mo e bwaa rak jin dhinya e ki dhiny mo,
dhala arak yisa I dheri bwa mo e bwaŋ 'kwarany buniya.
9 A'di tik bwam e ma ppe mo
dhali bilitha rak piti apo/ a'di mo be.
10 A'di ukki bwaŋ gwayu/ apowa ris yi'de/ mo
e embul gi bwaŋ gwayu gi moŋkush mo dhali mondhurumi'd mo be.
11 A risa raka kak gi momis deekin mo
dhali merkin mo e mo kun kucurkunu uni mo.
12 Ki mom'bi'th piti mo tani a'di I doshki kumma yi'de/ mo;
ki mo jin mishu gwo 'ban mo tani a'di dorki'da Rehab mo.
13 Ki 'tham gi shi/in piti mo tani aris momis I miikunu ki 'bor 'bor mo,
me'd piti I sukki tasha jin pe'd mo.
14 Hili mo mo ma, uni I ta uni mo tani bahili uni ta jasi shemen bway piti mo;
ana cika ari rakina gwa'dgam piti mo!
Aja midi mish kondor ma sho'k gi mom'bi'th piti mo?"

Ayuub 27

Ayuub wothki gwom piti is ka 'teŋkape/ mo
1Ayuub doshki'da apo/ gwom piti mo, dhali a'di ki o ki:

2 "Me'd jin din ma Arumgimis mo tani, a'di jin kalki miiŋ ganam pem mo,
a'di jin caaya e ki ca mo, a'di imiiki'da kashiram pem mmo/ ka/a ka/ mo,
3 Ki mondiki/ em pem di'd naskina/ e aha/ mo tani,
shi/in ma Arumgimis di'd e shush pem mo, mii a'dahan jin miga/ mii mo.
4 'Twam pem midi diki /o gwonthus mo,
walla ale'd pem midi diki o gwo ma he'k e mo be.

5 Aha/ mina diki gam gwo me'd inyakki /e mo ki /e tana kar/e mo, ntagi aha/ mina wu mo tani aha/ mina diki us mii ma kar/em pem e mo be.
6 Aha/ butha miiŋ kar/em pem ki 'bi'th 'bi'th mo dhali diki dhal a'di mmo ya mo;
adum pem diki wakaa/ mo e mondiki em pem jin dika mo be.
7 Dhalki wathiŋ 'kup pem wana e ki wathin thus mo,
dhali dhalki a'di caan jin cu mis apo/ aha/ mo i wa ki a'di jin diki ta kar/e mo.
8 Goma 'teŋkape/ gi wathi/ jin darga rum mo i ta'da ta mo wakki/ a'di i min ma Arumgimis i 'ci'th 'twa/ mo,
wakki/ Arumgimis bu'th mondiki em piti mo?
9 A/ min ma Arumgimis i cik kom pitiya
wakki/ monto'c bwa yayi'd i a'diya?
10 A/ mina a'di i tagi bwaŋ 'kunyu'd e a'di jin tagi mom'bithi 'baar mo
mmo/ yuka Arumgimis ka tente/ i'baar mo 'taa?
11 Aha/ mina tor um gwo gom me'd ma Arumgimis mo;
aha/ mina diki ba'k to jin di'd i nyakki a'di jin tagi mom'bithi 'baar mo.
12 Hili mo mo ma, umi 'baar mo i parki a'di e mo ki is bum mo;
dhali gwonta i 'kokina um imontal 'de/ iwal ka wuny is kan mo?
13 Yan ta 'banu'd to gi wathi/ shi'kga/ mo inyakka Arumgimis mo,
dhali ta to jin butha a'di jin yapa'da yap ki sho'k mo 'peni a'di jin tagi mom'bithi 'baar mo.
14 Wakki/ ucim piti i mar is mo tani, a'di gom gandala turga/ mo;
dhali emen piti mini 'koki ta gi tonte/ jin 'kosh jwa mmo/ shwa mo be.
15 Uni gwattan kun bockin mo tani minu kan ki 'ba'th mo,
dhali up buni kun wuna ikathim buni mo mini 'koki ko mo.
16 Wakan wathin thus mu'thki 'dolkon kush me'd bu'd mo,
dhali kwany burrinye/ me'da je mo be.
17 A'di midi su'k a'di ka makam po/ mo, bahili a'diŋ kar/e midi hi'th a'di mo,

dhali 'kwani kun dargi mii i'ba/ mini kwa/ 'dolkon kush bwa e bwamani uni mo.
18 A'di nyaŋki gu'b piti me'd gu'b ma 'kwahara/ mo,
me'd ari gu'b jin nyaŋ ma mancor mo mo.
19 A'di ya bway mo ish e mo ki a'di ta pa ki pa mo,
bahili a'di midi mii kan dok e yisa,
a'di ka'dki em piti mo,
hili tom piti jin tana a'di thiski e mo be.
20 Moŋ ko/is bu'thki a'di mo me'da ganu yi'de/ mo;
e mon'thiny mo tani 'tham gi 'thekke'd kalki a'di ka pije/ mo be.
21 'Tham gi mom'pesho'k 'de'kki a'di bway mis mo dhali a'di this ki e mo;
a'di dhi'thki a'di sho'k ka pije/ mo 'peni mom piti mo be.
22 A'di bitki'd e me'd piti mo dhali diki dosh mo;
a'di ki pal mii mmo/ gus 'peni me'd piti mo be.
23 A'di torki me'd piti e a'di mo
dhali bel a'di 'peni mom piti mo be.

Ayuub 28

Ayuub oki gwo ki mo yuk mo

1 Ka jiŋ gana/ jis diki'd gom 'dolkon kush mo,
dhali mo gom 'dolkon gana/ kun dhelelkunu mo.
2 Toŋ kuthu'd kalu ka pije/ 'pena 'cesh mo,
dhali gurany 'per to'dkunu 'peni wosh mo be.
3 Wathi/ karki mondhurumi'd 'kup mo
dhali ŋapki moŋ kar 'kup
wosh e mondhurumi'da 'tum ki si'd si'd mo.
4 A'di 'ce'dki embul bway 'peni mo jin 'kona 'kwani mo,
mo yiin jin dina sho'k gi jantal'deŋ kamu/ ki di mo.
A'di diki'd ki si'd si'd 'peni 'kwani mo;
a'di yaki'd ka kul is bway twa/a mo dhali ka ciŋ'ko'd mo be.
5 Me'da 'cesh mo tani, tonte/ yayi'd ka pije/ 'peni a'di mo,
bahili 'peni bwaŋ 'kwarany piti mo tani warki'd mo me'd o'd mo be.
6 Wosh piti ita mo jin gamu aris wosh dhel kun dhii/in mo,
dhali bu'd piti i 'kona 'dolkoni nycine/ mo be.

7 Yisa 'dii kun 'koshi tiya yisa mishi mo mowa,
walla e ma wulu diki mish a'di mo be.
8 To em bwasho/ kun dhu is ki ca 'ko ki siri'c a'di apo/ ki sho'k mo,
walla adhop diki ya apo/ a'di mo be.
9 Wathi/ kar me'd piti e wosha 'bi'thga/ mo,
dhali tu'k wosh 'kup ka luŋ gu'b 'peni 'pemen mo.
10 A'di 'ka usha kanycal mo e wosh mo;
dhali em piti parki to kun 'bitha she/ ki 'bi'th e mo be.
11 A'di mu'thki 'kosan yi'de/ mo ki uni mini 'koki so mo,
dhali to kun bagu mo i 'doyina a'di e moŋ kush mo be.
12 Imana i minu gam mo yuk mo?
Dhali mane mo jin mishu gwo 'ban mo?
13 Wathi/ diki mish she/ yol piti mo;
walla dinu ki gam eya 'cesh gi 'konu mo.
14 Yi'deŋ'kulga e 'kwarany ma 'cesh o'dki, ' A'di piyi'di aha/ mo be';
kumma/ yi'de/ o'dki, ' A'di yisa di'di nyakki/ aha/ yisa';
15 a'di minu 'koki gam gom 'dolkon mo,
walla 'dolkon kush minu 'koki bar me'd she/ yol piti mo be.
16 A'di miinu 'koki bar me'd 'dolkon gi pa Ophir mo,
nyakki/ wosha dhii/ jamas mo walla wosh dhel jin tana jamasa go'd go'd mo.
17 'Dolkon dhala gasaas i minu 'koki dhu ka par 'ban inyakki a'di mo,
walla a'di miinu 'koki wan e mo gom wosh dhel gi 'dolkon gana/ mo.
18 Gwoŋ kamu/ minu 'koki /o gom wosh kush jin tana jamas gi 'per mo,
ka jiŋ gana/ mo tani, she/ yol caaca kagahara 'peni a'di jin tagi kush mo.
19 Dhema jin tana jamasa go'd go'd 'peni paŋ Gale/ mo minu 'koki kar ka par 'ban nyakki a'di mo,
walla a'di minu 'koki mish kar ka par mo ki 'dolkona dhelelga/ mo.

20 'Peni mana, yayina mo yuk mo?
Dhali mane mo jin mishu gwo 'ban mo?
21 A'di bakunu mo 'peni aris e 'baar mo kun 'kokin mo,
dhali ba'kkunu mo 'peni 'dii kun pen e 'tham mo be.
22 Mony'ce'd sho'k dhali mowu /o ki gwo mo ki:
' Am cikkina gwo kun 'ce'du 'te/ ki 'cem bam mo be.'
23 Arumgimis mishi bway piti mo,
dhali a'di mishi mom piti mo.
24 Haali/ a'di i hili mo 'kupki mo jin kar ma 'cesh 'kup mo,
dhali mishi to i 'baar mo kun 'kon i 'bame'di momis mo be.
25 A'di ciki 'tham mom bar piti mo
dhali bar yi'de/ mo ki to jin baru to mo.
26 A'di miiki gwoŋkan mo goma sho'k mo
dhali bway ma wara sho'k ki mondor mo be.
27 Yan'ko'd a'di parki a'di e mo dhali oki a'di mo ki,
a'di thumki a'di mo, ka jiŋ gana/, dhali 'cunycurki a'di ki 'bore/ mo be,
28 Gom 'kwani mo tani a'di ki /o ki:
' Hili mo mo ma, moŋ kogu/ gi Tapa mo i ta mo yuk mo,
mmo/ kwa/ bwa 'peni tonthus mo tani, ta mo jin mishu gwo 'ban mo.'"

Ayuub 29

Ayuub doshki'd apo/ gwo jin okina a'di mo
1 Ayuub rashki gwo e dhali o ki:

2 "Ayy, ki aha/ mina 'taki waki isa ppen twa/a/ kunn kun pekin mo
isi me'da risa cim kunn kun hilkin ma Arumgimis apo/ i aha/ mo,
3 ka lambam piti shwaki'd apo/ i 'kup pem mo,
dhali ki moŋ kush piti mo tani aha/ yakina mo e bwam mondhurumi'd mo.
4 Me'd jin dikika mo eya risa cim gi mondit pem mo
dhali ki mii ma mugu/ ma Arumgimis diki'd apo/ i gu'b burrinyem pem mo,

5 ki a'di jin tagi mom'bithi 'baar mo diki'd i nyakki aha/ naskina/ mo,
dhali ucim pem 'kokin i 'dish aha/ is mo,
6 ki ushi ŋatgin pem lamkunu mo ka yina ko mo,
dhali wosh i woli 'kosana yin jin gusu'd ka pije/ gom aha/ mo be.
7 Ki aha/ yana ka pije/ mo e 'twaŋ kala goŋ gi 'peŋkuman bampa/ mo,
ki aha/ thosonkina monyca'b pem mo e mondhe'd jin 'konu mo tani,
8 'kwanin dhuru'c parki aha/ e mo dhali borki is mo,
dhali 'kwani kun can ki yil cukin mo dhali dosh ki mis mo be.
9 Iya/ gi imalik doshkin mo 'peni mon tora tor mo mmo/ yayika mo,
dhali dhu me'd buni i 'twam buni mo be.
10 'Twa/ gi uni kun can mo 'kokin ki shwam mo,
dhali ale'd buni 'dapkin i bwaŋ ka'dki/ gi 'twam buni mo be.
11 Ki 'ce cikkin mo tani a'di yukki aha/ ki jim 'boru mii mo,
dhali ki e parki mo e mo tani, a'di torki gwo gom aha/ mo dhali ci mom 'bor mii mo.
12 Haali/ aha/ 'cukkina wathi/ ha'th'ko'd mo a'di jin gwoki'd mo,
dhali jin dargi com mo a'di jin dargi wathi/ mmo/ woth a'di mo be.
13 Mom'bor mii gi a'di jin muru'di 'taki wu mo yayi'da apo/ aha/ mo,
dhali aha/ raka adu ma 'bom jin wun ma kathmo mmo/ yuk gway gom bwam 'boro'd mo.
14 Aha/ hitha miiŋ kar/e i is mo, dhali a'di hithaa/ i is mo,
miiŋ kar em pem waki burrinyen turga/ dhali burrinye jin 'tamu 'kup mo be.
15 Aha/ 'thissa takina aja'da/ mo,
dhali sho'k pem 'thissa taki ŋwol mo be.
16 Aha/ takina com gom 'kwani ha'th'ko'd mo,
aha/ mina ŋap mo mo dhali yisa mishga/ mo jin miga/ gam a'di mowa.

17 Aha/ 'ce'dkina cal gi uni kun 'koki ta kar/ e mo,
dhali aha/ buka moŋ'kosh is ka nyor 'peni bwamani shem piti mo be.
18 Yan'ko'd aha/ okina gwo mo ki, ' Aha/ mina wu mo e ari bwaŋ gu'b pem mo,
dhali aha/ mina mara risa cim pem is me'da sib mo.
19 A birmana cuk pem i peper ki bwa bwaya ris yi'de/ mo,
inyakki jape/ mo e mon'thinyi 'baar mo eya bim pem mo be.
20 Montak pem isa yempa/ 'ce'dki sho'k mo,
dhali abwaa gi mom'bi'th pem e me'd pem ta this mo be.'
21 'Kwani cikkaa/ gwo mo, dhali corki aha/ mo,
uni 'kokin ki shwam mo gom gwonycim pem mo be.
22 I'ko'di gwom pem mo tani, uni 'koki wal 'twa/ dok e mo,
dhali gwom pem bitki'di 'ce uni me'd yi'de/ jin po'd apo/ uni mo be.
23 Uni corki aha/ mo me'd jin corkina uni asho'k mo,
dhali uni ka'dki 'twam buni mo mmo/ pi gwom pem mo,
me'da sho'k gi monyjoco/ mo be.
24 Wakki/ aha/ petha mo tani uni mini 'koki gam gwo is mo,
dhali uni 'koki ur moŋkush gi jis em pem gwo mo be.
25 Aha/ kwanykina uni bway mo dhali di me'd tapam buni mo,
dhali aha/ dikina mo me'da malik e bwam 'kwani ma meem piti mo,
me'd jan 'de/ jin malaski uni kun dita bwa mo be.

Ayuub 30

1 Ki embul yansan mo tani ucin dhuru'c gwahan uni tangi toŋ kamu/ yisa, uni pethki aha/ mo
i babam buni kun miga/ 'taki wak mo, mmo/ 'taki dhu uni mo inyakka ma'dinya 'ka dhali ka'bal pem mo be.
2 Ka jiŋ gana/ mo tani, mom'bi'th gi me'd gi ibabam buni mo mini woth aha/ kata mo
ki uni kun can ki yil pekina mom'bi'th buni mo?

3 Uni kora kor mo 'peni mii ma ha'th'ko'd mo dhali e mo jin 'kosha te/ mo,
uni 'kakina 'cesha ku'thga/ mo dhali a'cesh jin di bwa 'te/ mo.
4 Uni yu'dkina birman cwa mo dhali aris 'cemen cwa e mombwaasho/ mo,
a birman cwa jin wana e ka beberes jin ta tontem buni mo be.
5 Uni uru ka pije/ 'peni bwaŋ 'kwani mo
me'd uni kun cuukin i'ko'di uni mo me'd jan 'de/ jin cuuki'd i'ko'di wathin 'di/ mo.
6 Wakan uni 'kokin e 'kosan wor kun son mo,
e jisa 'cesh mo dhali jurum wosh mo be.
7 E ushi bwany cwa mo tani uni gwokin me'd thuluny mo
dhali uni tulki is imontal 'de/ ibwaŋ 'kwarany sheny juk mo.
8 Uni ta i ya/ gi 'kwanim pus mo, ka jiŋ gana/ mo, iya/ gi 'kwani kun dargi gway mo,
uni dhithkunu sho'k mo 'pena 'cesh mo be.
9 Bahili shwane/ aha/ wara ki gway buni mo,
aha/ tana tom pe'th buni mo be.
10 Uni ciyaa/ 'ko'di is mo uni kar embul isaŋ 'ko'd 'peni aha/ mo,
uni 'koki mu'th 'twam buni mo mmo/ 'tak manya i jis em pem mo be.
11 Haali Arumgimis 'cukki mondek pem mo dhali kar mo ma cis pem mo,
dhali aris uni kun 'koki dhu is buni ki gwa'd dhuki monyji i bwambori jis em pem mo be.
12 A'bana bim'boros gi me'd pem mo tani marki'da dhana buhany 'kwani is mo,
dhali urki aha/ ka pije/ mo dhali gam gwo me'd apo/ aha/ mo dhali dhana thuruk e ushi wosha gwa'dga/ mo be.
13 Uni 'ce'dki bway tur pem bwa mo,
uni marki to shi/i'd pem is mo,
wathiŋ kamu/ yisa di'da jin wothki gwo is mowa.
14 Uni iiyin eya powa gaŋgara/ gi 'peŋkuman bampa/ e dhan jis kun beya bee mo me'da askar mo,

e bwaman mo jin 'ce'du to bwa ka 'ci 'cimi'th mo tani uni 'daŋkal is buni bway aha/ mo be.
15 Moŋ ko/ is biti'da po/ aha/ mo,
montak pem urkunu mo me'd isi 'tham mo,
dhali tom pem jin taka mo tani pekin me'da rak mo be.
16 Dhali shwane/ mondiki em pem wolki'd ka pije/ mo 'peni aha/ mo,
arisa cim gi isa nyor bu'thki aha/ mo be.
17 Mon'thiny 'ce'dki'da simam pem bwa mo,
dhali isa nyor jin 'kayaa/ is she/ idiki tagi mo si/is mo be.
18 Ki mom'bi'th ma Arumgimis mo ikalki burrinyem pem mo,
dhali 'tam aha/ i 'ba/ isi me'da jole/ gi burrinyem pem mo be.
19 A'di bitaa/ mo e bwam boro'th mo,
dhali aha/ i wakina e ki bu'd dhali 'piny mo be.
20 Aha/ gwokina 'twa/ i /e mo, ayy Arumgimis, bahili /e diki thokaa/ 'twa/ mo,
aha/ doshkina mo, dhali /e diki ci 'ce ki aha/ mo.
21 /E tu'kkin iwarki shi/ gom aha/ mo,
ki me'da 'bi'thgam pini mo tani /e 'koshki aha/ mo be.
22 /E 'de'kki aha/ imis eya po/ 'tham mo dhali karaa/ 'tham ki kal ki si'd si'd mo,
/e ki biraa/ ka ciŋ'ko'd dhali bway twa/a/ mo be.
23 Nye, aha/ misha ki /e mini guya/ e mowu mo,
dhali bway gu'b jin karkunu mo goma ris uni kun 'kokin mo be.
24 Bahili, dina jan 'deŋ kamu/ ki 'dek me'd piti mmo/ 'tho to gom mowoth ki embul jin bita a'di mo?
Dina jan 'deŋ kamu/ ki yuk a'di gom mowoth mowa?
25 Dika ki ko gom a'di mo ka cim piti jin 'bitha mii ki 'bi'th mowa?
Dina bwa ki dit aha/ gom wathi/ ha'th'ko'd mowa?
26 Hili ki aha/ ŋapa miim 'boro'd mo tani, tonthus yayi'd mo,
dhali ki aha/ cora gom moŋkush mo tani, mondhurumi'd yayi'di embul piti mo be.
27 Adum pem tocu 'kus mo dhali diki dosh mo,
dhali acim gom mo ma cis pem pu'dki'd i aha/ mo be.

28 Aha/ yana ka kul is gi jim ba'k mo me'd a'di jin di'd e mondhurumi'd mo, hili yisa mmo/ pin ma tente/ mowa,
aha/ doshkina ki mis mo e montul is mo dhali ko gom mowoth mo be.
29 Aha/ tana kam ka risa jala/ mo,
dhali mmo/ nyak ya ka risa ut mo be.
30 A yi'c is pem taki'd ki 'thi/ mo dhali sulki'd mo 'peni aha/ mo,
dhali asimam pem i shwa'd ki mom'batha'd mo be.
31 Haali/ to jin yukka gway pem wara'd ki moŋ ko mo,
dhali a thathar pem mmo/ yuk gway mo gom uni kun gwokin mo be.

Ayuub 31

1 Aha/ miikina mo jin gamu gwo me'd mo inyakki em pem mo,
aha/ mina hil mo mo 'kup ki nyara/ ki bwa jin o'd kata mo?
2 Haala ta midi ta 'banu'b 'pena Arumgimis jin di isi mis mo,
mal 'peni A'di jin ta'dgi mom'bithi 'baar mo e moŋ ka'damga/ mo?
3 Aha/ dina mmo kulum ki mo jin shinu to is mo tani a'di gom 'kwani kun 'koki ta kar/e mo,
dhali a dhan mony'ce'd sho'k jasi gom uni gwansan kun enki mii kun ta thus ki thus mo.
4 Din ma Arumgimis ki mish aris bway pem mowa,
dhali deŋ aris ŋatgin pem e mo?
5 Wakki/ aha/ yana e mii jin di bwa 'te/ mo,
dhali wakki/ sho'k pem gusu'd 'te/ gom mo ma he'k e mo tani,
6 dhalki aha/ baru mo isi me'd mombar ma para po/ mo
ka Arumgimis midi mish miim pem jin dika ki mii ki ŋathum mo.
7 Wakki/ ŋatkin pem wanya'd mo 'peni bway mo,
dhali wakka/ dum pem ya'd mmo/ bath em pem mo,
dhali wakki/ ari mon thalkina kamu/ 'dapa'd i me'd pem mo tani,

8 hili dhalki aha/sina to mo, dhali dhalki wathiŋ kamu/ shwa'd mo
dhali dhalki to sim pem buku/ mo.
9 Wakka/ dum pem heku/ e mo ka 'bom mo tani,
ki aha/ dina mmocor eya campur ma man dish gu'b pem is mo tani,
10 yan'ko'd dhalka 'bom pem na'th to gom jamu/ mo,
dhali dhalki kun tiya luŋun apowa yim mo.
11 Gom mii caan midi ta a dhan mii shi'kga/ jin shinu i e mo,
ka jiŋ gana, a'di midi ta mii shi'kga/ jin minu ciya jisa ka mandwall gwo mo.
12 Haali/ o'd caan shwa'd ki si'd si'd mo me'd to jin 'ce'de'da 'ce'd sho'k mo
dhali a'di midi shwa ris tony 'ci'th pem i'baar mo ntaga/ birman mo be.
13 Wakki/ aha/ ura gwo mo gom gwon dot gi miin kar/e 'peni ciŋkina wathiŋ gwath mo walla a'bom
ciŋkina/ mo ki uni garki gwo 'kusi 'twa/ mo tani,
14 yan'ko'd ata i miga/ mii mo ka Arumgimis cu mis mo?
Ki a'di midi yayu/ mmo dwall aha/ gwo mo tani, ata i miga/ thok a'di mo?
15 Dina jan 'de/ ki uk aha/ eya tor mo ki uk uni si'da/ mowa?
Dhali dina jan 'de/ ki 'kawur ana 'baar mo eya tor mowa?
16 Wakki/ aha/ nona 'kwani ha'th'ko'd ki to jin ona bwa uni mo,
walla wakki/ aha/ raka ema 'bom jin darga kath cana moŋko ki ca mo tani,
17 walla mmo/ shwa tontem pem aha/ 'de/ mo,
dhali ki a'di jin dargi com diki shwa a'di mo si'da/ mo tani,
18 haali/ 'peni miin dhuru'c ma thipa caki'd inyakki aha/ mo me'da babam pem mo,
dhali aha/ jikina ata'dam pem mo, jin ta'da 'bom laca/ 'peni bwan dho'th mo.
19 Wakki/ aha/ misha jan 'deŋ kamu/ 'ce'du sho'k gom dar burrinye/ mo tani,
walla wakki/ aha/ misha wathi/ ha'th'ko'd jin dargi to mmo/ hi'th mo tani,

20 wakka/ dum piti diki 'bor aha/ mii mo
haali/ a'di 'konu ki tik is ka mur ka'bal pem mo,
21 wakki/ aha/ 'deka me'd pem apo/ a'di jin dargi com mo
haali/ aha/ parkina mowoth e mo e 'twaŋkala goŋ gi 'peŋkuman bampa/ mo,
yan'ko'd a'di kali mony ji apo/ aha/ mo.
22 Wakki/ aha/ mina to gwansan mo tani, dhalki 'kupa bim pem biti'd mo 'peni 'kupa bim pem mo,
dhali dhalka bim pem 'ce'de'd mo 'peni mom piti mo.
23 Gom aha/ dina e moŋko/is mo gom to shi/i'd 'pena Arumgimis mo,
haali/ gom monycam piti mo tani, aha/ dina ki mii to gwansan mo be.
24 Wakki/ aha/ kara 'dolkon ki mo ma 'teŋkapem pem mo tani,
dhali wakki/ aha/ ona gwo mo e 'dolokona 'borga/mo ki, ' /E a'di ta to jin gamka gwo is inycine/ mo.'
25 Wakki/ aha/ 'bora bwa mo gom tom pem jin taka jin caaca mo tani, hili me'd pem gam mom 'borga/ mo tani,
yan'ko'd a'di kali monyji apo/ aha/ mo be.
26 Wakki/ aha/ parkina tente/ e mo ki a'di shwa'd mo tani,
walla appe yaki'd e monycam piti mo tani,
27 dhali wakka dum pem hekunu e ka kwal is mo tani,
wakan 'twam pem piki 'twam pem mmo/ luŋ uni mo be.
28 Yan si'da/ midi ta mii shi'kga/ mo jin minu ciya jisa ki a'di jin ta'da man dwall gwo mo,
gom aha/ mina ura Arumgimis jin di isi mis gwo mo.
29 Wakki/ aha/ mina 'taki 'kuny bwa mo e mony 'ce'd sho'k gi a'di jin shi/aa/ i e mo
walla 'bor bwa ki nyanye/ mo ki to shi'kga/ loski a'di ki 'kupi lu/ mo tani, yan'ko'd a'di ki kali monyji apo/ aha/ mo!
30 Ka jiŋ gana, isi ciki aha/ mina diki dhal 'twam pem mmo mii miinthus mo
mmo dot gom mondiki em piti gi mony jee mo;
31 Wakki/ 'kwani gi gu'b burrinyem pem 'koki o gwoŋ kamu/ mo tani,
' Aja a'di midi diki kap 'peni tonte/ ma Ayuub mo?'

32 Wakki/ wathi/ jin di'd ka pije/ diki di e bwam ma goŋ mo tani, haali/ aha/ isa yempa/ ka'dkina risa campur gom uni kun iiyin mo,
dhali wakki/ a'di diki wakan mo tani, yan'ko'd kali to apo/ aha/ mo!
33 Hili, me'd wathimpa/ en'thi/ mo tani, aha/ ba'kkina miinthus pem mo
mmo/ ba'k mii shi'kgam pem eya dum pem mo.
34 Haali/ aha/ ko/ kina dhana ris gi 'kwani mo,
haali/ mii wak jin wa'kkina kuŋ gu'b aha/ mo tani aha/ ko/ kina is mo,
wakan aha/ ca'bkina ki shwam mo dhali diki ya ka pije/ mo,
yan'ko'd a'di kali monyjee apo/ aha/ mo be.
35 Ayy, wakki/ jasi aha/ 'de/ itana gi jan 'de/ mmo/ cik gwom pem mo tani!
Hili mo mo ma, yan ta moŋkar 'kup pem mo,
dhalki a'di jin eka ek thok gwom pem mo!
Wakki/ aha/ tana gi gwoŋ 'kwar pem jin ush me'd mo tani,
36 ka jiŋ gana/ aha/ mina kal a'di e 'kupa bim pem mo,
aha/ mina dek a'di eya po/ pem mo me'd toŋ 'kup 'dolkon mo.
37 Aha/ mina ciki a'di mondeŋ e gi ŋatkin pem mo,
me'd wathi/ jin ca'd jin mishi to 'ban ka kar/e mo tani aha/ mina ya 'dish a'di is mo.
38 Wakka/ 'cesh pem gwo'da po/ aha/ mo,
dhali ushi 'kosan piti kun 'kanu 'kos soni montal 'de/ mo,
39 wakki/ aha/ shwana to si ki dargi to jin cika gom a'di mo walla rak com piti mmo/ this mondiki/em piti e mo tani,
40 yan'ko'd e embul pos mo tani dhalka lit 'ka'd e embul pos mo dhali biriny e embul gi pos bunyan mo."

Gwo ma Ayuub kar 'kup mo be.

Ayuub 32

Imugu ma Ayuub wakkin ma Elihu mo

1 Wakan 'kwaniŋ kwara gwahan doshkin mo mmo/ thoka Ayuub gwo mo haali/ a'di ta'da kar/e e jis em piti mo be. 2 Yan'ko'd Elihu jin ta ya/

ma Barakel 'pena Busiya mo, 'peni kuŋ gu'b ma Ram mo, warki'd ka nyor mo be. A'di warki'd eya Ayuub mo haali/ a'di kar is piti ka kar/e 'pena Arumgimis mo. 3 Elihu warki'd mo si'da/ e i mugu ma Ayuuba kwara mo haali/ uni 'koki gam gwon thok mo, wakan uni oki gwo mo ka Ayuub miiki tonthus mo be.

4 Shwane/ Elihu corki'd mmo/ 'taki wal 'twa/ a Ayuub mo haali/ 'kwanin tiya can ki a'di mo 5 Haala, Elihu parki mo e mo ki gwon thok piyi'd mo e 'twa/ gi 'kwaniŋ gwatha kwara gwan mo tani, a'di warki'd ka nyor mo be. 6 Dhali Elihu jin ta ya/ ma Barakel 'pena Busiya thokki gwo mo ki,

"Aha/ tana dhuru'c mo, dhali um ta 'kwaniny caaga/ mo.
dhali wakan aha/ 'thekina is mo
dhali ko/ is mo mmo/ o gwom pem mo be.
7 Aha/ okina gwo mo ki: ' Montur ma risa imidi wal 'twa/ mo,
aris yil mini tor gwo gi mo yuk mo.
8 Bahili a'di ta shi/in e wathi/ mo,
shi/ir gi a'di gi tagi mom'bithi 'baar mo jin mii a'di mmo mish gwo 'ban mo be.
9 Yisa jasi 'kwaniny caaga/ yuka yuk mo yisa,
walla 'kwani kun can ki yil mo mmo/ mish miiŋ kar/e mo.'
10 Wakan aha/ okina um gwo mo ki, ' Ciki gwom pem mo,
aha/ si'da mina torki um mo nyith pem mo.'
11 Hili mo mo ma, aha/ corkina ris gwom pini mo,
aha/ cikkina ris gwo kun garkina um 'kusi 'twa mo
ki um 'kon mmo/ ŋap gwo jin mina umi o mo.
12 Ka jiŋ gana/ mo tani, aha/ karkina 'cem pem mo,
bahili mo mo ma, jamu/ yisa di'da jin midi o ka Ayuub
'thami to miiya, walla a'di jin midi thok gwom piti piyi'd mo.
13 Hili ki 'bore/ ki um o gwo mo ki, ' Am gamkina mo yuk mo',
Arumgimis midi piya Ayuub e mo, yisa wathi/ di'da.
14 Goma Ayuub yisa o gwoŋ kamu/ apo/ aha/ yisa,
wakan aha/ mina diki thok a'di gwo ki gwom bum mo.
15 'Kwaniŋ kwara gwahan wukina is e mo, uni yisa thokkina Ayuub gwowa.
Uni yisa taki gwoŋ kamu/ dok/ eya mmo/ o mo.

16 A miga cora, haali/ uni 'koki wal 'twa/ mo,
haali/ uni doshkin ki shwam mo dhali 'koki o 'twa/ mowa?
17 Yisa, aha/ si'da/ mina thok gwo ka 'ban pem mo,
aha/ si'da/ mina torki uni mo nyith pem mo.
18 Haali/ aha/ 'tu'du ka ris gwo mo,
hili shi/in jin di'd e aha/ mo tani, tucki aha/ mo.
19 Hili mo mo ma, bush pem wana e ki yimana murath jin ka/u jin diki tagi moshu'd mo,
wana e ki kucaŋ yimana murath this mo, jin 'disha 'twa/ mmo/ 'twak mo.
20 Aha/ mina mii wal 'twa/ mo wakan ki aha/ mina isi 'bi'th mo,
aha/ mina ka'd 'twa/ mo dhali thok gwo mo.
21Aha/ yisa mina tor mii ma gwar 'de/ ki wathiŋ kamuwa,
walla mii bwam 'boro'd 'kupki wathiŋ kamu/ mo.
22 Gom aha/ dina ki mish toŋ kamu/ mo jin miga/ 'taki ci a'di gway mo,
wakki aha/ mina wakan mo tani, aman uka uk midi kar aha/ 'kup mo be.

Ayuub 33

Elihu wakki'da Ayuub mo

1 Wakan i'dishesan, Ayuub, aha/ thona /e mo, ciki 'twa/ wal pem mo,
ciki aris gwom pem mo ma.
2 Shwane/ hili mo mo, aha/ ka'dkina 'twam pem mo,
ale'd e bwan 'twam pem walki 'twa/ mo be.
3 Gwom pem yayi'd 'peni isa duŋ kar/em pem mo,
dhali 'twam pem nyith ki gwon dhelelga/ mo.
4 Shi/in ma Arumgimis a'di uk aha/ mo,
dhali shi/in gi a'di jin tagi mom'bithi 'baar mo ciyaa/ mondiki e mo.
5 Wakki/ /e mini mii kan mo tani, thokaa/ gwo mo,
dhuyi gwom pini ka ji sho'k mo ibwambori aha/ dhali buthi mondosh pini mo.

6 Hili mo mo ma, aha/ nyaka/ ki /e mo e jis e ma Arumgimis mo,
aha/ si'da uku/ 'pena je/ mo.
7 Hili mo mo ma, toŋ kamu/ jin mina umi ko/ aha yisa di'da,
walla monditi'd pem midi diki yap um mo.
8 Ka jiŋ gana /e oki gwo ki gwony cik pem mo,
aha/ cikkina 'kus pini oki gwo mo ki:
9 ' Aha/ dhelela ki dhelel mo, aha/ dara ki mii shikga/ mo,
aha/ dara gi mii 'ba/mo, dhali mii shi'kgaŋ kamu/ yisa di'd e aha/ mowa.
10 Hili mo mo ma, A'di gam embul mmo/ 'kosh aha/ mo,
a'di deŋaa/ e me'd wathiŋ 'kup piti mo be.
11 A'di dekki sho'k pem e cwa mo,
dhali cesh aha/ e bway pemi 'baar mo.'
12 Hili mo mo ma, e mii yan mo tani /e yisa tana kar/eya,
aha/ mina thok /e gwo mo,
Arumgimis a'di caaca ki wathi/ mo.
13 Ata wala /e apo/ a'di mo mmo/ o gwo mo ki,
A'di diki deŋa ris to kun miina a'di e mo.
14 Haala Arumgimis o ki gwo jasi me'd 'de/ mo ki,
nye, me'di su/ mo ki, wakan wathi/ diki mish toŋ kamu/ mo be.
15 E jan mo, dhali tonyjan gi mon'thiny mo,
ki dhan eny 'ce'da caaga/ pu'dki'da po/ 'kwani mo,
ki uni ishin apo/ aŋkar buni mo---
16 yan'ko'd Arumgimis ka'dki 'ce gi 'kwani mo,
dhali uni ko/ ki is mo ki mo rum mo.
17 Mmo rak wathi/ mmo tuk mo 'peni miim piti mo,
dhali mo jin karu is ki ca 'peni wathi/ mo.
18 Arumgimis ceshki mondiki/e gi wathi/ ka po/ 'peni jis mo,
mmo/ woth wathi/ 'peni jwa mo.
19 Wathi/ a'di uru ki isa nyor mo e mo ish piti mo,
inyakki mo isa nyor jin di'd eya simam piti mo
20 wakan mondiki em piti 'teki tonte/ bwa mo,
dhali a kashiram piti wakki maaŋ 'kunyga/ mo be,
21 shuman is piti a'di shwakunu mo wakan ki a'di minu 'koki dok/e mish mo,

dhala risa simam piti si'da minu 'koki mish mo, i'dishesan kari 'ce mo ma.
22 Ka jiŋ gana/ a k̲ashiram piti kuyunu ki 'dishe/ 'kupki jis mo, dhali mondiki/em piti 'ce'dkunu sho'k ki uni gwansan kun ŋap̲kin mmo/ 'ce'd a'di sho'k mo be.
23 Bahili wak̲ki/ aman'doyu/ gwo jin 'ta'da manwot̲h a'di gwo is mo, 'peni uni kun 'koni alip̲ mo
mmot̲or wathi/ ata ta'da k̲ar/e gom a'di mo
24 mmo/ ta 'the ka 'the gom a'di mo mmo/ o ki,
' Wot̲hi a'di mo 'peni mo ya ka luŋ gu'b e jis mo,
Mmo o gwo mo ki aha/ gamkina a'di to gi midi 'cuk̲ a'di mo.'
25 Dhalki buŋgwar is piti wara'd ki this me'd wathin dhuru'c mo,
dhalki a'di dok̲o'd ki dhuru'c piti jin 'bitha 'bi'th mo.
26 A'di midi 'thowa Arumgimis mo, dhali Arumgimis midi mii ki 'bore/ gom a'di mo,
wakan ki a'di midi p̲ar jis e ma Arumgimis e ki bwaŋ 'kunyga/ mo.
Arumgimis midi dok̲u/ miiŋ k̲ar/e gi wathi/ mo be.
27 Yan'ko'd ki wathi/ midi yuk̲ gway i bwambori 'kwani mo, dhali o ki,
' Aha/ miikina miinthus mo dhai tu/ mo 'peni miiŋ kar e mo,
bahili miinthus pem diki ur aha/ mo.
28 A'di wanki'da k̲ashiram pem 'ba/ mo 'peni mo ya ka luŋ gu'b bway jis mo,
dhali mondiki/em pem mishki moŋkush mo be.'
29 Hili mo mo ma, Arumgimis miiki to gwansani 'baar mo,
me'di su/, walla me'di kwara inyak̲ki wathi/ mo.
30 Mmo/ k̲ala k̲ashiram piti ka nyaŋ 'ko'd 'peni jis mo,
wakan ki a'di midi p̲ar moŋkush gi mondiki/e e mo.
31 Kari 'ce mo, Ayy Ayuub, dhali cik̲i gwom pem mo,
ca'bi ki shwam mo, dhali aha/ mina wal 'twa/ mo be.
32 Wak̲ki /e tagi toŋ kamu/ mmo o mo tani, thok̲aa/ gwo mo,
mo, haali aha/ ŋap̲a mmo kar /e ka k̲ar e mo be.
33 Wak̲ki/ diki wakan mo tani, kari 'ce 'peni aha/ mo ma,
c̲a'bi ki shwam mo, dhali aha/ mina t̲orki /e mo yuk̲ mo be."

Ayuub 34

Elihu ṯorki mo mii ma isiŋ gana/ ma Arumgimis mo

1 Ki nyanye/ mo tani, Elihu rashki 'twa/ wal e mo.

2 "Ciḵi gwom pem mo, um 'kwani yuḵga/mo,
ciḵi 'peni aha/ mo, um kun mishi mo mo.
3 Haali/ 'ce nyo/ ki gwo mo
me'd isa le'd jin nyoḵki maa mo.
4 Dhalki ana kwanya ata ta'da ḵar/e mo,
dhalki ana ŋapa tom 'boron e bwaman is bana mo.
5 Haala Ayuub o gwo mo ki, ' Aha/ dara ki mii 'ba/ mo,
bahili Arumgimis ḵalki miiŋ ḵar/em pem mo be.
6 E embul gi miiŋ ḵar/em pem mo tani, aha/ deŋkunu e ki wathin ṯor mo,
jamam pem moli is mo, wakan aha/ dara ki miinthus mo.'
7 Aja waki wathi/ jin yuḵu ka Ayuub mo,
a'di jin p̱i'da sor me'd yi'de/ mo,
8 A'di jin ya'd e bwaman 'kwani ma ŋul'kup̱ kun mii tonthus mo,
dhali ya mo nyaḵki 'kwani shi'kga/ mo?
9 Haali/ a'di oki gwo mo ki, ' A'di midi diki mii toŋ kamu/ gom wathi/ mo
mmo/ ḵal miim 'borga ma Arumgimis mo isi me'd jin ŋap̱a a'di mo.'
10 Wakan ciḵi 'peni aha/ mo, um 'kwani kun mishi gwo 'ban mo:
dhalki a'di si'da si'd mo 'pena Arumgimis mo, a'di c̱aan jin mii mii shi'kga/ mo,
dhali 'peni a'di jin tagi mom'bithi 'baar mo ki a'di midi 'taki mii miinthus mo.
11 Haali a'di c̱i to ki isi mii jin miina wathi/ to mo,
dhali isi me'd bway piti mo tani a'di midi mii a'di mmo/ gam a'di mo be.
12 Ka jiŋ gana/ mo, Arumgimis diki mii mii shi'kga/ mo,
walla a'di jin tagi mom'bithi 'baar mo midi diki aḵ miiŋ ḵar/e e mo.

13 Aja karki a'di ki ca apo/ mony'cesh mo?
Dhali aja karki mony'ceshi 'baar mo e 'kwaranyi a'di mo?
14 Wakki/ a'di midi kar mo mii mii gom is piti mo,
dhali tul uni is ka nyaŋ'ko'd e shi/in piti dhali shi/ir piti mo tani,
15 yan'ko'd aris buŋgwar is mini 'ce'd sho'k imontal 'de/ mo,
dhali wathi/ midi dok ki bu'da 'cesh ka nyaŋ'ko'd mo be.
16 Wakki /e mishi gwo 'ban mo tani, ciki gwo yase mo,
ciki gwom pem jin oka mo.
17 A/ mina a'di jin shi/ miiŋ kar/e i e i jiya ji mowa?
A mina /e waka Arumgimis mo, a'di jin ta'da kar/e dhali jin tagi 'bi'th mo?
18 A'di jin o'da malik gwo mo ki, ' A'din 'de/ jin diki ha me'd mo',
walla o gwo e 'kwani kun can mo ki, ' Um kun ta 'kwani shi'kga/ mo?'
19 A'di jin diki tor mii ma gwar'de/ ki uni kun ta tapa mo
dhali diki ci mo yuk ki uni kun ta pa ki pa mo 'peni uni ha'th'ko'd mo,
haali/ uni 'baar mo tana tu'c gi me'd piti mo.
20 Ki ari mo mo tani uni mini wu mo,
ki mombam e mo 'kwani yikin kina is mo dhali wukin mo,
dhali 'kwanim 'bi'thga/ minu 'ce'd sho'k mo, hili ki me'd gi wathimpa/ yisa.
21 Haali/ em piti di'da po/ bway gi wathi/ mo,
a'di pari ŋatgin piti e i'baar mo be.
22 Mondhurumi'da 'tum yisa di'da dhali ala gi mowu yisa di'da jin mina iman mii tonthus i ba'k is buni mo be.
23 Haali/ Arumgimis diki ŋap mmo/ 'cunycur wathi/ ki rash rash mo,
haali/ wathin kamu/ yisa ŋap a'di ki midi ya ibwambori a'di e gwondwall mowa.
24 A'di 'ce'dki 'kwani kun tagi mom'bi'th bwa ka 'ci 'cimi'th eya ris bway buni ki uni minu 'koki dwall gwo ki sule/ sule/ mo,
dhali dhu kun tiya e mom buni mo be.

25 Gom kan mo tani, a'di mishki'da tu'c buni mo,
a'di waki uni 'ko'da 'cesh mon'thiny mo, dhali 'ce'd uni sho'k mo be.
26 Ki mii gi 'kwanin tiya mo tani, a'di dorki uni mo gom mii shi'kgam buni kun thamkina uni mo.
27 Haali/ uni tu'kkin mo 'peni mombath a'di mo
dhali 'te bwa mmo'koki bu'th ari gwom pitin 'deŋ kamu/ mo.
28 Kansan mo tani, uni rakki moŋ'ko gi 'kwani ha'th'ko'd mmo/ pu'di a'di mo,
dhali a'di cikki ko gi uni kun 'kosha is ka nyor mo be.
29 Ki a'di diki'd ki shwam mo tani, aja midi wak a'di mo?
Ki a'di ba'k ki jis em piti mo tani, aja midi mish a'di mo?
A'di jiki 'kwaniny 'cesh mo dhali eya ris uni ka 'dete/'dete/ mo.
30 Ki wathi/ jin darga rum mo midi diki jiya ji mo,
ki a'di midi diki jesha nyok gom 'kwani mo.
31 Wathin 'deŋ kamu/ oki'da Arumgimis gwo mo ki:
' Aha/ dho'thkunu ki mii 'ba/ mo, bahili
aha/ yisa mina mii to shi'kga/ dok/e yisa.
32 Toraa /to jin dika ki mish mo,
aha/ miikina miinthus mo, bahili aha/ mina diki dok/e mii a'di mo be.'
33 A isi me'd bwam pini i miin ma Arumgimisi ci wathi/ ajisa?
Haali/ /e ushki a'di mowa?
/E mini kwany mo, yisa aha/ ya.
gom kan mo tani oyaa/ ki to jin misha /e mo.
34 'Kwani gun mishi gwo 'ban mo mini oyaa/ mo---
ka jiŋ gana mo, wathi/ yu'kga jin cik aha/ gwo imidi o gwo mo.
35 ' Ayuub walki 'twa/ ki dargi mo jin mishu gwo 'ban mo,
dhali o gwom piti ki dargi mo yuk mo.'
36 Ayuub karu/ e ari gwondot jin gwa'da gwa'd mmo/ dot miim piti mo
haali/ a'di thokki gwo me'd 'kwanin thus mo.
37 Haali/ a'di mar mo jin usha a'di gwo e/ e miinthus piti mo,
a'di tor me'd piti ka mak e bwam am mo,
a'di mari gwom piti is apowa Arumgimis mo be."

Ayuub 35

Elihu wak ki mo jin karu is ka kar/e mo

1 Ki nyanye/ mo Elihu rashki gwo e mo, mmo/ o ki:

2 "A /e toshon ki mii yan ta'da kar/eya?
Mmo/ ona /e ki, ' Aha/ tana kar/e i bwambora Arumgimis mo?'
3 Ki /e dotki gwo mo ki, ' Ata taka jin ha me'd mo?'
dhali, ' Ata 'boro'd mo wakki aha/ miina miinthus mo?'
4 Aha/ mina thok /e gwo mo,
um su/ ka mugum pini mo.
5 Hili 'kupki momis mo, dhali mish a'di mo,
pari bul mis e mo ma, jin si'da si'd 'peni /e mo.
6 Wakki/ /e mii miinthus mo tani, ata miikina /e apo/ a'di mo?
Wakki/ mii shi'kgam pini mar is mo tani, ata miina /e gom a'di mo?
7 Wakki/ /e tana kar/e mo tani, atinta cikina /e a'di mo?
Walla ata bu'thkina a'di 'peni me'd pini mo?
8 Mii shi'kgam pini midi shi/ wathi/ me'd is pini mo,
dhali miiŋ kar/em pini midi 'bor gom iya/ gi 'kwanin tiya/ mo.
9 Haali/ gom mii jin siricu asiri'c apo/ ki sho'k marki is mo tani, 'kwani gwokin mo,
uni yukkina manwoth 'peni 'bame'di uni kun caaca mo.
10 Bahili jaŋ kamu/ yisa di'da jin /o gwo mo ki, ' Mane Arumgimis jin uk aha/ mo,
a'di jin ciyaa/ gway mmo/ yuk mon'thiny mo.
11 A'di jin tori ana to ibol to embwaasho e kun 'koni mony'cesh mo,
dhali a'di jin ciki ana mo yuk mmo/ bol 'dii e kun pen e momis mo?'
12 Imattan mo uni gwokin mo, bahili Arumgimis diki ciki uni gwon thoka kamu/ mo
haali/ mo gun dhunu is ki ca gi 'kwanin thus mo.
13 Ka jiŋ gana/ Arumgimis diki cik ko jin di bwa 'te/ mo,
wakan a'di jin ta'dgi mom'bi'th midi diki kar 'ce 'kupki a'di mo.
14 Moŋ gwa'd piti wakata mo ki /e oki gwo mo ki /e diki par a'di e mo,

ki gwom pini diki'd eya bori a'di mo, dhali /e coron gom a'di mo.
15 Shwane/ /e o ki gwo mo ki anyor piti diki ta jisa mo,
dhali a'di diki hila po/ mii shi'kga/ ki caaca mo.
16 Wakan Ayuub ka'dki 'twam piti mo e 'twa/ wal jin di bwa 'te/ mo,
a'di mar gwo is ki dargi mo jin mishu gwo 'ban mo be."

Ayuub 36

Elihu torki miim 'borga ma Arumgimis mo

1 Elihu di'd mmo/ rash gwo e mo dhali o ki,

2 "Cori nyakki aha/ ari 'cenne/ mo, dhali aha/ mina thek'e'th ki /e gwo mo gom aha/ tana gi ton tiya mo,
haali/ aha/ tana gi ari toŋ kamu/ ka mar is mmo/ o ka 'ban ma Arumgimis mo be.
3 Aha/ mina bu'th mo jin mishu gwo 'ban 'peni mo jin si'da si'd mo,
dhali aha/ ki tor mii ma kar/em piti e ki me'd eya man uk aha/ mo.
4 Haali/ ka jiŋ gana/, gwom pem midi diki ta tor mo,
jan 'de/ a'di jin ta'da kar/e e mo jin mishu gwo 'ban mo, di'di nyakki /e mo.
5 Hili mo mo ma, Arumgimis i caaca mo, dhali diki wak jan 'deŋ kamu/ mo,
a'di caaca ki mom'bi'th jin mishu gwo 'ban mo be.
6 A'di diki dhu moŋ 'koki e gi 'kwani shi'kga/ mo
bahili a'di ciki uni kun 'kosha is ka nyor miiŋ kar/e mo.
7 A'di diki gu em piti mo 'peni 'kwaniŋ kar/e mo
hili a'di dhu uni eya kurse inyakki imalik goma sule/ mo,
dhali uni 'dekunu isi mis mo be.
8 Dhali wakki/ uni dekkunu mo ka jindhir mo,
dhali bu'th mo eya nyok gi uni kun 'koshu is ka nyor mo tani,
9 yan'ko'd a'di ki tor uni miim buni mo jin miina uni mo,
dhali mii shi'kgam buni mo jin miina uni ki mii kun dhunu is ki ca mo.

10 A'di ka'dki 'cem buni mo e mo jin hethu sho'k ki gwo mo,
dhali kan gwo ki uni mini tu'k mo 'peni mii shi'kga/ mo.
11 Wakki/ uni cik a'di gwo mo dhali luŋ a'di mo tani,
uni mini 'baara cim buni mo e miim 'borga/ mo,
dhali yil buni e bwam 'boro'd mo be.
12 Bahili wakki/ uni 'koki cik gwo mo tani, uni minu 'ce'd sho'k mo ki gandala turga/ mo,
dhali uni mini wu mo ki dargi mo jin mishu gwo 'ban mo be.
13 Aris uni kun darga/ rum eya du mo tani dhuna nyor eya dum buni mo,
uni 'koki ko gom mowoth mo ki a'di dekki uni mo.
14 Uni wukin e miin dhuru'c buni mo,
dhali moŋ 'koki em buni dhu 'kup ki mon 'the is mo be.
15 Arumgimis 'cukki uni kun 'kosha is ka nyor 'peni moŋ 'kosh is ka nyor buni mo,
a'di ka'd ki 'cem buni ki mii gi ush me'd mo be.
16 Ka jiŋ gana/, a'di midi 'cuk /e ka pije/ mo 'peni mii ma cis mo,
e dhan mondhe'd kun 'konu ki 'ko ki isa nyor mo,
dhali eya tharabesam pini jin 'tu'du'd ki to kun tana yin mo.
17 Bahili /e 'tu'du/ ki mon dwall gwo apo/ 'kwanin thus mo,
mo jin dwallu/ gwo dhali miiŋ kar/e buthi /e mo.
18 Dhalku/ ki dhala nyor ki rak /e mmo/ ta mak mo,
walla mmo/ ta dhan tony caaga/ jin cinu mmo/ ak eya 'ban e mo.
19 A mina mo jin tanu pa ki pa iwoth eya,
ki /e mini diki di e mo ma cis mo,
walla min ma ris mom'bi'th kun ta mom'bithi woth /e mo taa?
20 Dhalku/ ki ŋap mon'thiny mo, mmo/ mii miinthus apo/ wathin 'deŋ kamu/ mo,
ki 'kwani miinu 'ci'th 'twa/ mo e mom buni mo.
21 Hili ki 'bore/ ki /e mini diki tu'k bway tonthus mo,
haali/ /e palkunu ki mo jin 'koshu is ka nyor mo ki /e mini diki si'd si'd 'peni miinthus mo.

22 Hili mo mo ma, Arumgimis karu ki ca mo e mom'bi'th piti mo,
aja a'di ta'da montor gwo me'd a'di mo?
23 Aja a'di torki a'di bway piti mo?
Aja midi mish a'di o mo ki, ' /E miiki mii jin diki ta kar/e mo?'
24 Kayi gwo e mo mmo/ maŋa tu'c piti ki caaca mo,
a'di jin yuka 'kwani gway mo.
25 Aris 'kwani 'baar hilki mo mii miim piti gwansan mo,
bahili uni parki mo mii mii gwansan e 'pena dhana mo be.
26 Hili mo mo ma, Arumgimis icaaca mo hili ana 'kona ki mish a'di 'ban ki 'bore/ mo,
mondeŋ gi yil piti miinu 'koki mish deŋ e mo be.
27 Hili a'di kalki mom po jin pona yi'de/ bway mis mo
kun he'thkina a'di me'da sho'k 'pena shile/ mo.
28 A'di jin wolkin ma rak ka 'cesh mo
dhali po ki nyanye/ eya po/ wathi/ en'thi mo.
29 Ka jiŋ gana/, a mina jan 'deŋ kamu/ i mish monyca jin ceker ma rak bwa mowa,
dhali mondor ma sho'k 'peni gu'b burrinyem piti mowa?
30 Hili mo mo ma, a'di ceker ki moŋkush bwa mmo/ 'kam a'di mo,
dhali kum moŋ 'kul gi kumma/ yi'de/ 'kup mo.
31 E mii yansan mo tani a'di ki dwalla ris 'kwani gwo mo,
dhali ci tonte/ ki nyanye/ mo be.
32 A'di 'tu'dki me'd piti ki moŋkush mo
intagi a'di ki kan a'di mmo/ dor eya du'd mo.
33 Mondor piti tori mondor ma shoka shi'kga/ mo,
to e si'da/ mini cik mom pu'dum piti mo be.

Ayuub 37

1 Ka jiŋ gana/ mo tani, adum pem deki'd mo,
dhali ak mo e mo 'peni mom piti mo.
2 Kari 'ce, dhali ciki 'kus gi 'twam piti mo,
dhali cuuwa jin yayi'd 'peni 'twam piti mo.

3 A'di hashki a'di e 'kwarany gi momis mo,
dhali a'di hashki'da war piti bway shem 'pena bi gi mony'cesh mo.
4 'Twa/ gwoyi'd i'ko'di a'di mo,
dhali a'di doro'd ki 'kus gi monycam piti mo,
a'di midi diki dosha war ka 'cithanthul ki 'kus piti jin cikkunu mo,
5 Arumgimis gwokina is ki momer gi 'kus piti mo,
a'di miiki dhan to gun caaca kun mina ana 'koki mish 'ban mo.
6 Hili a'di ki o gwo goma wasa mo ki, ' Bita po/ mony'cesh mo',
dhali apo/ piriny ma sho'k mo, ' Dhali 'bithi ki 'bi'th mo.'
7 A'di muthi me'd gi 'kwani 'baar 'twa/ mo 'peni mii ma tu'c mo,
wakan ka ris 'kwani 'baar kun uka a'di mini mish miim piti mo be.
8 Yan'ko'd to/e iikin mo bway momba'k mo,
dhali 'ko e jis buni mo be.
9 Dhan 'thama 'bi'thga/ yayi'd 'pena 'bana bimporos mo,
dhali dhan mon'thupu'd gi 'tham cekerki bwa 'pena 'bana binycam mo be.
10 Ki shi/ir ma Arumgimis mo tani awasa ci kunu mo,
dhali adhan yi'dem bega/ ha/ki'd mo mmo/ wa e ki toŋ kuthu'd mo.
11 Ka jiŋ gana/ mo, a'di barki'da raka dhiny e inyakki ari pirinya sho'k mo,
a'di cekerki'da war bwa e bwam ma risa rak mo be.
12 A'di tukki'da risa rak ka kul is mo ki mo shu bway piti mo,
wakan ki uni mini mii isi me'd jin kankina a'di uni mo
apo/ bwam e jin dina mony'cesh ka kuluny mo be.
13 A'di miiki'da ris to gwansan mmo pu'd mo,
ka cima kamu/ mmo/ thoson to mo,
cima kamu/ gom mony'cesh piti mo,
dhala cima kamu/ me'd mii mmo/ gam gwo me'd ki moŋ gam gwo is mo be.
14 Ciki yan mo ma, Ayuub,
doshi ma dhali par dhan mii mer e jin miin ma Arumgimis e mo.

15 A /e mishi montel jin tel 'pen ma Arumgimisa rak 'pen mo
dhali mii dhan mondor ma war mmo/ 'twak mo mo e uni mo 'taa?
16 A /e mishi mo ak e jin ak ma risa rak e mo,
dhali adhan miimer ma Arumgimis mo, a'di jin ta jaŋ kar/e mo
e mo mish mom piti mowa?
17 A /e mishi gwo 'ban kata 'batha burrinyen turgam pini ki 'ba'th mo
ki mony'cesh di'd naskina/ haali/ 'tham yayi'd 'pena 'bana bimporos mo?
18 A mina /e ceker momis bwa me'd a'di mo 'taa?
Momis 'bitha 'bi'th me'da hil jarom 'bi'thga/ mo?
19 Tori aman to jin mina am i o a'di mo,
gom am mina 'koki o gwom 'borga/ haali gom mondhurumi'd jin 'koki am i'kup bam mo.
20 A minu torki a'di gwo ki aha/ ŋapa mmo/ wal 'twa/ inyakki a'di mowa?
A wathi/ mishi'd ki minu los ka kuluny mo?
21 Shwanesan, 'kwani mini 'koki hil mo 'kup ka tente/ ki a'di shwaki'd e momis mo
'ko'di 'tham jin yaki'd ki tur mo dhali kala rak mo.
22 Ka pije/ 'pena 'bana binycam iyayina monyca gi 'dolkon mo---
haali/ Arumgimis hi'thkunu is ki monyca jin kogu/ mo.
23 Me'd a'di jin tagi mom'bi'th mo tani, ana yisa mina mish a'di gama!
A'di caaca kagahara/ ki dhan mom'bi'th mo,
dhali a'di diki mii miin kar/eny caaga/
dhali jin mina a'di diki 'ce'd a'di mo.
24 Gom kan mo tani, 'kwani ko/ ki a'di mo.
A'di diki ci 'cem piti ki uni gwansan kun yuka yuk ki is buni mo be."

Ayuub 38

Arumgimis torki mom'bi'th piti eya Ayuub mo

1 Yan'ko'd Arumgimis yukki'da Ayuub ki dhan 'kus ma punthar 'tham dhali o gwo mo ki:

2 "Aja a'dan jin midi kali mondhurumi'd mmo/ kar mo
jasi ki gwo mo yisa ki mo yuka?
3 'Dishesan deki emba'd pini ki to me'd wathiŋ gwath mo;
gom Aha/ mina dot /e gwondot mo, dhali /e ki thok Aha/ mo.
4 Mane /e ki embul yun karka montel 'pen gi mony'cesh mo?
Tori Aha/ mo ma, wakki/ /e mishi gwo 'ban ki nyanye/ mo.
5 Aja a'di kar mombar piti mo?
Tori Aha/ mo, wakki misha /e mo.
Aja bele'th mombar apo/ a'di mo?
6 Apowa ta mina a'di dosh sho'k piti icine/ mo?
Aja karki wosh gi 'pena bim piti mo
7 ka cul gi mon'thamo/ yuki gway imontal 'de/ mo
dhala ris iya/ ma Arumgimis cuukin gom bwam 'boro'd mo?
8 Aja mu'thki'da risa campur gi kumma/ yi'de/ mo
ki a'di piyi'd ka pije/ 'peni bwa ma dho'th mo---
9 Ki Aha/ miikina burrinye/ mmo/ ta arak piti mo,
dhali dhan mondhurumi'da 'dokolga/ mmo/ tik a'di e mo?
10 Dhali Aha/ karkina mo jin di 'kup mo gom a'di mo,
dhali Aha/ karkina to ka 'cithanthul dhala risa campur mo,
11 dhali ki Aha/ okina a'di gwo mo ki: ' /E mini yayu/ 'pena dhana mo, bahili yisa ki si'd si'da,
dhali i mahan imina monycam pini gi biri bakal ikar 'kup mo.'
12 A /e karki gwoŋkan gom mon'thamo/ mo,
walla rak mon'twash e mmo/ mish mom piti mo?
13 Wakan ki a'di midi 'taki bu'th 'ko'dgwar gi mony'cesh mo
dhali bir 'kwani shi'kga/ ka pije/ 'peni a'di mo?
14 Mony'cesh a'di akki e mo 'peni montel 'pen me'da je jin akki e mo e bwaŋ'kwarany ma 'diŋkila mo,
dhali aris to kun doshkin ki kwany kwany me'd burrinyen 'kuc mo.

15 'Peni 'kwani shi'kga/ mo tani moŋkush kalkunu mo,
dhala bim buni kun 'deka uni imis 'ce'dkunu mo be.
16 A /e cickin mo e 'kusan gi kumma/ yi'de/ mo?
A /e yakin e mon te'dga/ gi yi'deŋ 'kulga/ mo?
17 A campur gi mowu torkunu /e i e mowa?
A /e mishkina campur ma la gi mowu mo 'taa?
18 A /e mishki mom bee gi mony'cesh mo?
Tori Aha/ mo ma, wakki mishkina /e i 'baar mo.
19 Mane bway jin mina moŋkushi ya di inycine/ mo
haali/ me'd mondhurumi'd mo tani, mane mom piti mane?
20 A mina /e sus moŋkush dhali mondhurumi'd bway mo ma tu'c buni mo 'taa?
A mina /e ŋap bway gom uni mmo/ dok gu'b buni mo 'taa?
21 Ka jiŋ gana/ /e mishkin mo, haali/ ki /e 'thissa dho'thkunu mo,
yan'ko'd wakan mondeŋ ma risa cim pini e mo tani caaca mo!
22 A /e cickina ris gu'b kun dhunu goma wasa mo,
walla a /e mishkina ris gu'b kun dhunu gom ton'thupu'da?
23 Aris to gwansan dhukika goma cim gi monto'c bwa mo,
dhali goma cim jin shi/a to dhala cim gi mo/as mo.
24 Ki bway tur i'baar mo moŋkush cekerki bwa mo walla e mo jin
cekerkina 'tham bwa 'peni mom'pesho'k apo/ mony'cesh mo?
25 Aja 'kaki'da risa kanycal goma ris kumma/ yi'de/ ma sho'k mo,
walla aja karki bway tur gom mondor ma sho'k mo,
26 mmo/ raka sho'k ihe'th apo/a 'cesh mo e mo kun 'kona 'kwani ki 'ko mo,
dhali e dhan mombwaasho/ jin dina wathin 'deŋ kamu/ ki di mo.
27 Mmo/ kap mo kun 'ce'du mo dhali aris mo kun dhalu 'pen mo,
dhali mmo/ miiya 'cesh mmo/ 'ka sho/ mowa?
28 A/ a sho'k tagi com mowa,
walla aja i ta'da baba goma ris mompo gi jape/ mo?
29 'Peni bwa ma dho'th maja iyayin ma wasa ka pije/ mo?

Aja dho'thki'a shileŋ kush 'peni momis mo?
30 Aris yi'de/ ba'kki is buni mo dhali wakina e ki wosh mo,
apo/gi moŋ'kulga/ warka'd ka wasa mo be.
31 A /e mini de'kka cula aŋkar ka jindhir mo,
walla 'cuka shi/ gi nyaranycul mowa?
32 A /e mini susa dirbip mmo/ pi ka tenteŋ kar/em buni mowa?
A /e mini shuwa cula caaga/ bway inyakka cula gwa'dga/ mo 'taa?
33 A /e mishi gwoŋkan gi momis mowa?
A /e mini kar gwoŋkan gi momis imompiti ki 'bore/ mmo/ ji apo/ mony'cesh mowa?
34 A /e mini 'de'k 'kus pini ki mis bwaya rak mowa,
wakan ka kanu yi'de/ ma sho'k mini kum /e mowa?
35 A /e mini hasha wara sho'k jin dorki'd ki uni mini ii ka pije/ mowa,
ki uni mini o /e gwo mo ki: ' Amana nihe mowa?'
36 Aja kar moyuk eya rak mo
walla ci mo jin mishu gwo 'ban e bwaŋ 'kup mo?
37 Aja a'di midi deŋa risa rak e ki mo mish to miim piti mo?
Aja a'di midi gac yi'de/ ka pije/ 'pena yi'c gi momis mo?
38 Ki bu'da 'cesh 'theki'd ki dhan mom'bi'th mo dhali arisa rak gi mony'cesh
ka ŋul'kup ki mondek imotel 'de/ mo?
39 A /e mini par to/em bwasho/gom kumana dhop mo
walla kap miinte/ gi ushi dhuruca dhop mo
40 Ki uni wupkina 'cesh e jurum buni mo
dhali 'ko eya la ki kum ba'k mmo/ cora cor kan mowa?
41 Aja iciki tonte/ ka risa waraŋgwak ki embul jin gwokina ushan buni 'twa/ Arumgimis
mo dhali maŋaskan ki mis mmo/ ŋap tonte/ mo?

Ayuub 39

1 A /e mishina tente/ jin dhodha ris miyaŋ 'kuwosh ucim buni mo?
A mina/e mish ka shwa'te'de/ tan gi ushi dhuru'c buni mo?

2 A /e mini deŋa risa ppe kun bwana uni eya?
A /e mishina tentem buni kun dhodha uni ucim buni mowa?
3 Uni wupuna bora 'cesh mo tani dhali uni ki dho'th ushan mo,
dhali yan'ko'd uni ki 'baar moŋ'kosh is ka nyor buni mo.
4 Ushi ushana gwa'dgam buni 'bi'thkin mo dhali ca mo e mondhe'd mo,
dhali uni iikin ka pije/ mo dhali 'koki kul bway uni mo be.
5 Aja dhal thuluny bwasho bway mmo/ ii ki 'kus mo?
Aja 'cuki mondek gi thulunya 'bi'thga/ mo,
6 gu'b gi ija dhukika e mombwasho mo,
uni kun 'kona gu'b eya 'cesh joro'c mo?
7 A'di pe'thki'da dhana wambuhany 'kwani e 'peŋkuman bampa mo,
a'di yisa cikki cuwa gi a'di jin susu'da susa.
8 A'di dhu wosh ka ba'th 'pen ki tur tur isi mis mo me'd mom piti gi shwana to mo,
dhali a'di ŋapi ton dhi/i'd mmo/ shwa mo.
9 A rasan tom bwasho midi ha mmo/ mii /e towa?
A mina a'di 'baar mon'thiny mo e gu'b bip mo?
10 A mina /e mish dek a'di eya cuk mo,
walla mina a'di dir 'kusan mo mo e embul gi momba'da'd wosh e 'ko'di /e mo?
11 A mina /e di 'pen ki a'di mo haali/ mom'bi'th piti i caaca mo?
A mina /e dhalka tu'c pini ki a'di i mii mo?
12 A /e gam a'di gwo is ki a'di midi kali emen tom pini bway pa mo,
mmo/ tulu emen to is mmo/ tor e ja'dam pos pini mo?
13 A bi ma ut i wupunkina a'di is ki moŋ kar is ki ca mo,
bahili uni tana biny jeshe/ gi mo/ena?
14 Haala yim dhala'da om piti eya 'cesh mo,
dhali dhal uni mmo gam mom'batha'd e bwam bu'd mo,
15 Ayim thissa mo e ki sho'k midi wa uni mo
walla ki to/em bwasho mini yap uni ki sho'k mo be.
16 Ayim mii'd ki shi/ shi/ ki ushana gwa'dgam piti mo me'd uni 'koki ta kum piti mo,
ayim diki ko/ is mo ka tu'c piti midi diki ta to ka wuny is mo.

17 Haala Arumgimis miiki a'di mmo/ this mo yuk e mo
dhali diki ci a'di ari mo yuka kamu/ mo be.
18 Ka yim 'de'k is piti mmo/ gus mo tani,
ayim pe'thki shumarum mo dhala man mer a'di mo be.
19 A /e ciki shumarum mom'bi'th piti mo?
A /e hi'thki 'bam piti ki mom'bi'th is mowa?
20 A /e miiki a'di mmo/ posh me'da kuyu/ mowa?
Monyca gi mo shin shush piti ta moŋ ko/ is mo.
21 A'di gopki'da 'cesh ka gwapi ki mom'bi'th dhali 'bor bwam piti ki 'bi'th mo,
a'di guski'd ka pije/ mo mmo/ gama ris o'd 'kup mo.
22 A'di pe'thki uni kun ko/ is mo dhali yisa ko/ isa;
a'di yisa doko'd ka nyan'ko'd 'peni gandala turga/ yisa.
23 Adhan mo wal is ma thopa i bwaa kulpe/ mo,
inyakki shemena mee kun dhelki mo mo dhali ara meem po'dga/ mo.
24 A'di parki'da powa 'cesh ki dhan mom'bi'th dhali ki 'bi'th mo,
ki dhan 'kus ma poome/ mo, a'di midi diki dosh e mon'de/ mo.
25 Ka poome/ gwoki'd mo tani, a'di oki gwo mo ki, ' Hayy!'
A'di jikki'da shim gi mo/as 'pena dhana mo---
dhali dhan moŋko/ is gi 'kwani kun can ki mo/as mo dhali cuwa mo.
26 A ki mo yuk pini i pen ma wulu/ mo,
dhali beletha bim piti ka jisho'k bway 'bana bimporos mo?
27 A'di di'da ris gwoŋkan pini ka wulu/ tanki'da po/ wosh mo dhali nyaŋ gu'b piti e mo si'dga/ mowa?
28 A'di diki'd apowa liman wosh mo dhali mii gu'b piti apowa ris jurum ma
liman gi wosha 'bi'thga/ mo.
29 'Peni mattan mo tani a'di parki to jin mina a'di i'kosh e mo,
em piti parki uni e 'pena dhana mo be.
30 Ushi ushan pitiŋ gwa'dga/ 'cunycumkina bas mo,
e mo jin 'koshu 'kwani mo, a'di i dina a'di mo be."

Ayuub 40

1 Tapa di'd mmo/ wal 'twa/ ka Ayuub mo; a'di oki gwo mo ki:

2 "A mina jan 'deŋ kamu/ jin ona bwa ki waka wak ipal mii mmo/ to'k a'di jin ça'b ki dem dem mowa?
A'di jin wala'd inyakka Arumgimis mo tani, dhalki a'di thok a'di gwo mo."

3 Yan'ko'd Ayuub thokki Tapa gwo mo ki:

4 "Hili mo mo ma, aha/ jin atha ki ath mo, aha/ mina thok /e gwo kata mo?
Aha/ karkina me'd pem i 'twam pem mo.
5 Aha/ thokkina 'twa/ jasi me'd 'de/ mo, dhali aha/ tana gi gwon thoka kamu/ yisa,
ka jiŋ gana/ mo tani, me'd jin 'ko aha/ isu mo, bahili aha/ mina diki ya ki si'd si'd mo."

6 Yan'ko'd Tapa thokki'da Ayuub 'twa/ 'pena dhana punthar 'tham dhali o ki,

7 "I'dishesan deki ari burrinyeŋ kamu/ i emba'd me'd wathiŋ gwath mo,
gom Aha/ mina dot /e gwondot mo, dhali /e mini thok Aha/ gwo mo.
8 A mina /e o ka jiŋ gana/ ki /e diki ha me'da?
A /e mini wak Aha/ wakan mmo/ o ki /e i tana kar/e mo?
9 A /e taga bi me'da Arumgimis mowa,
dhali a /e mini cuu ki dhan 'kusa caaga/ me'd a'di mo?
10 'Disesan hithi is pini ki monyca mo dhali ki miim 'borga mo,
hili is pini i e ki montak mo dhali ki monyca mo.
11 Çekeri anyor pini jin 'tu'd /e bwa ka kukul is mo,
hili mo 'kupki uni ka 'dete/'dete/ uni kun dhu is buni ki ca mo,
dhali kari a'di ki gwa'd mo.
12 Hili mo 'kupki uni ka 'dete/ 'dete/ kun dhu is ki ca mo dhali kali a'di ka 'cesh mo,
dhali siri'ci 'kwani shi'kga/ apo/ ki sho'k mo e mo kun doshkina uni mo.

13 Bagi uni e bwam bu'd imontal 'de/ mo,
tiki jis em buni e mo jin bagu/ mo.
14 Yan'ko'd Aha/ si'da/ mina tor tonkar/e mo gom /e mo
ki me'da bimporos piniŋ gana/ midi woth /e mo.
15 Hili mo mo ma, behemo a'di jin ukkika me'd jin ukkika /e mo---
a'di shwaki'da sho me'd bip mo.
16 Hili mo mo ma, mom'bi'th is piti di'd e emba'd piti mo,
dhali mom 'bi'th piti e yilsaŋ gi bwam piti mo be.
17 A'di mii thin piti mmo/ dosh me'd dhan cwan turga/ mo,
ashu/ ma 'dupu'd piti 'kon imontal 'de/ mo be.
18 Asimam piti uni wana e ki to shum bwa gi gurany 'per mo,
aris 'basho'k piti wana e ki toŋ kuthu'd mo.
19 A'di ita tapa gi to kun ukkin ma Arumgimis mo.
Hili jasa Arumgimis, a'di jin ukki a'di imidi pi a'di e mo be.
20 Goma aris wosh i wothki a'di ki tonte/ mo,
dhali aris to/em bwasho lo'bon ki 'dishe/ mo be.
21 E 'peny cwa mo tani a'di ishki 'ko'da 'cesh mo.
e mo jin tik ma 'ci'd e mo tani, e mom ba'da'da ya'thga/ mo.
22 Aris cwa yi'de/ kumki a'di ka lam buni mo,
dhali cwa kun 'kakin e 'kus yi'de/ uni 'baar 'kokin e a'di mo be.
23 Hili mo mo ma, wakki/ agannu yi'de/ 'tu'dki'd mo tani a'di diki ko/ is mo,
a'di ta'dga/ 'teŋkape/ mo, wakan ki yi'de/ Uurdun guski'd i 'tu'd 'twam piti mo be.
24 Amina jan 'deŋ kamu/ ibu'th a'di ka bi'c mo taa,
walla tup shush piti ka nyok jin jeshu mowa?

Ayuub 41

1 A /e mini dira Lipadhan ka pije/ ka bica?
Walla shi'd 'peny'cem piti ka shi/ mo 'taa?
2 A /e mini kara shi/ e shush piti mo,
walla tup 'peny'cem piti ka bi'c mo?
3 A/ a'di midi dot /e tontiya ka di'b isa?
A/ a'di midi o gwon 'thupga/ gom eya?

4 A / a'di midi gam gwo me'd inyakki /e mo,
ki /e mini kal a'di ki ciŋkinam pini goma sule/ mo 'taa?
5 A /e mini lo'b inyakki a'di me'd jin lo'ba /e inyakki 'dii mo?
A /e mini dek a'di gom nyaraŋ ciŋkinam pini mo?
6 A miin ma nonshe/ gi iman jesh to yi'de/ i gam gwo me'd gom a'di mo?
A mina uni kwa/ bwa ibwamani i man yol to mo?
7 A /e mini tupa yi'c piti ka meeŋ gworpo/ mo
walla 'kup piti ki thon mowa?
8 Kari me'd pini apo/ a'di jasi me'd 'de/ mo,
dhali /e ki ka mo/as e dhali dhalku ki mii a'di dok/e mo.
9 Hili mo mo ma, a'teŋkape/ gi jan'de/ jin mii'd kan ta'da tor mo,
ki jan 'deŋ kamu/ miinu 'koki kwath mo 'peni bwambori a'di mo.
10 Jaŋ kamu/ yisa di'da jin cinthira cinthir jin midi misha Lipidhan cu mis mo,
yan'ko'd, aja a'di midi dosh i bwambori Aha/ mo?
11 Aja ntwa/a ciki'da ris to ki Aha/ mo, ki Aha/ mina dokki/ a'di mo?
Aris to kun 'kon e bwaŋ'kwarany ki momis mo tani ta kum pem mo.
12 Aha/ mina diki mu'th 'twam pem mo isi gwo goma Lipidhan mo,
walla gom mom'bi'th piti mo, walla goma 'them piti mo be.
13 Aja midi 'cuk burrinyem pom piti mo?
Aja midi tupa goŋgorom piti jin di'd ka 'bukum'ban mo?
14 Aja midi ka'da risa campur gi jis em piti mo---
ki mom'bi'th gi she/ piti mo, a'di kogu/ is mo?
15 A yica pom piti uku ka bath 'pen ma goŋgoro/ mo,
mmo/ dek imontal 'de/ me'd to kun 'dapu ka 'diŋkila/ mo.
16 Jan 'deŋ kamu/ 'disha 'dish ka kamu/ mo
wakan ki 'tham midi diki cic ibwaman uni mo.
17 Uni shumun ki is imontal 'de/ mo, dhali 'dapi montal 'de/ mo, wakan ki uni mini 'koki kwa/ bwa mo.

18 Moŋkush 'twakki mo mo 'peni mii ma 'cisaŋ piti mo,
apinya em piti waka cul gi mon'twash e mo.
19 'Peni 'twam piti mo tani a'di i yakina moŋkush ka pije/
mo,
ka le'dan o'd mo be.
20 'Peni shush piti mo tani a'di yakin ma ku'd mo me'd to jin
hithu i
o'd jin shwa'd jin 'thanu ki wur wur mo be.
21 Shi/in piti shwaki'da kapany o'd ka le'dan mo,
'peni 'twam piti mo be.
22 Dhali mom'bi'th gi 'bam piti mo,
a'di deki uni is gom moŋko/ is mo be.
23 Moŋ 'ku'c is gi shuman is piti 'dapan imontal 'de/ mo,
uni 'dapani a'di mo, uni mini 'koki kwa/ mo be.
24 A dum piti 'bitha 'bi'th me'd wosh mo---
isi ciki, me'da yo jin yoru to mo be.
25 Ki a'di 'deki is piti ki mis mo tani aruma 'cesh ko/ ki
is mo,
haali/ gom a'di kucur ki to bwa mo e 'ko'dgwari uni mo.
26 Wakki gandala turga/ dorki a'di mo tani,
a'di midi diki mii a'di toŋ kamu/ mo---
walla amee, walla thopa, walla to gi mo/as mo.
27 A'di deŋki toŋkuthu'd e me'da wusha mo,
dhali gurany 'per me'd cwa kun pu/ kin mo be.
28 A thopa midi diki kar a'di mmo/ gus mo,
gom a'di mo tani wosha luye/ doki'd bway a'di me'da sho mo.
29 Cwam ba'd 'ban hilkina a'di me'da wusha mo,
a'di pe'thki mompe ma mee kun birkunu mo be.
30 'Bame'd ga 'cesh piti kaka/ me'd dhur jin 'ce'dki bwa ka 'ci
'cimi'th mo, a'di gacki to e mo jin rusu mmo/ tor to inycine/ mo.
31 A'di miiki moŋkulga/ mmo/ 'kupa ga'busha/ mmo/ wa e ka
nos jin yithu yi'de/ mo,
a'di miiki kumma/ yi'de/ mmo/ wa e ki thura/ ma yina dekga/
mo be.

32 A'di miiki'da 'ciny'ciŋa mmo/ cu i'ko'di a'di mo,
jaŋ kamu/ midi kulum gwo mbwa ki moŋ'kulga/ ta'dga/ mur kush mo be.
33 E mony'cesh mo tani jaŋ kamu/ yisa di'da jin nyakki a'di mo,
a'di jin ukkina a'di ki dargi moŋ ko/ is mo.
34 A'di mishki'da ris to 'baar mo kun dhuki is ki ca mo,
a'di ta'da malik apo/ iya/ gi 'kwani i 'baar mo kun dhuki is ki ca mo be."

Ayuub 42

Ayuub torki miim piti dhali dokki'd ka nyaŋ'ko'd mo
1 Yan'ko'd Ayuub thokki Tapa gwo mo ki:

2 Aha/ misha ki /e mini miiya ris to 'baar mo,
bway tur piniŋ kamu/ yisa minu dosh mowa.
3 Aja 'dan midi bak gwondwall ki dargi mo mish mo mo?
Isi ciki/, aha/ okina aris to kun dika ki mish 'ban mo,
eya ris to kun 'bitha 'bi'th gom aha/ mmo/ mish 'ban mo,
4 /E oki aha/ gwo mo ki: ' Ciki/ i'dishesan mo ma, Aha/ mina wal 'twa/ mo,
Aha/ mina dot /e tontiya mo, dhali /e mini torkaa/ mo.'
5 Aha/ cika gwo ki 'cem pem gom /e mo,
bahili empem parki /e e mo be.
6 Wakan aha/ urkina is pem mo,
aha/ ri'ckina du is mo e bwam bu'd dhali 'piny mo be.

7 I'ko'di Tapa oki gwo gwansan eya Ayuub mo tani, Tapa oki'da Elipas gi pan Timan mo ki, "Anyor pem shwaki'd apo/ /e mo dhali apo/ imum pini su/ mo, haali /e yisa o ki gwo gom Aha/ mo ki miim 'boro'd me'd jin okina ciŋkinam pem ka Ayuuba. 8 Gom kan mo tani, shwane/ kala mor bip i mudhe'd pesu/ mo dhali gwathiŋ ka'bal i pesu/ mo, dhali iiyi e ciŋkinam pem ka Ayuub mo, dhali ciyi to jin minu ci'th ki o'd gom is bum mo dhali ciŋkinam pem ka Ayuub midi 'tho gom um mo, haali/ Aha/ mina bu'th mon 'thom piti mo mmo/ diki mii mii shi'kga/ mo." 9 Wakan Elipas gi pa Timani, dhala Bildan gi pa Shuhi dhala Supur gi

pa Nimaani iikin mo dhali mii me'd gwo jin torkina Tapa uni mo, dhali Tapa bu'thki mon 'tho ma Ayuub mo be.

10 Ka Ayuub 'thoki'd gom i mugum piti mo tani, Tapa doki miim 'borgam piti ka nyaŋ 'ko'd mo, Tapa ciki a'di me'di su/ ki nyanye/ me'd jin tana a'di gin to ntwa/a mo. 11 Yan'ko'd aris ikam ma Ayuub dhali i 'baham dhali aris uni kun mish a'di iiyini a'di mmo/ mii mo shwan to inyakki a'di e gu'b piti mo. Uni torki a'di mii ma 'the dhali momalas a'di gom mii shi'kga/ jin min ma Arumgimis a'di mo, dhali uni ka 'dete/ 'dete/ ciki a'di ushi gurany 'per dhali to me'd mo be. 12 Dhali Tapa 'borki'da cim gi 'ko'd ma Ayuub mii ki nyanye/ mmo/ bol ji gi montel 'pen piti e mo, a'di taki'd gi ka'bal i alipi 'kume'd i'ce'dka alipi doŋgon mo, kalman i alipi pe'de/, amor bipi alipi 'de/, thulunyi alipi 'de/. 13 A'di si'da/ ta gi iya/ ipesu/ dhali i'ba/ ikwara mo. 14 A'di yukki 'ba/ jin twa/a/ gway ka Jemimah mo, dhali jin 'kon ma po/ isu ka Kesiya mo, dhali jin 'kon ma po/ ikwara ka Keren-Happu'c mo. 15 Eya ris mony'cesh mo tani up yisa 'kon kun 'boron me'd i 'ba/ ma Ayuuba. Ababam buni ciki uni to gun tana a'di ki ikam buni ilu/ i'baar mo. 16 'Ko'di mii yansan mo tani, Ayuub diki'd ki e gom yil isi mudhe'd i'ce'dka issu/ mo, a'di parki iya/ e mo, dhali uci gi iya/ e mo kun tana nyaŋkum yil kun 'koni doŋgon mo.17 Yan'ko'd Ayuub wuki'd mo ki yil jin cana a'di mo dhali ka cim kun tana ris ka ris mo be.

AWARKA/ GI MOYUK

GWAY GI IDAWUU'D

Gway Gi IDawuu'd 1

1 Mom'bor mii gom wathi/ jin diki ya e bway jin logoma 'kwanin thus gwo mo,
walla dosh e bway gi imanmii miinthus mo,
walla c̲a'b mo e moŋ'ko gi uni gun 'thek̲ shushi mis mo.
2 Hili mom'bor bwam piti mo tani di'd e gwoŋk̲an gi Tap̲a Arumgimis jin c̲inu mo,
dhali e gwoŋk̲an piti jin c̲inu mo tani a'di ki c̲i is ki a'di montee mo dhali mon'thiny mo be.
3 A'di wana e ki cwa jin c̲u'thkunu e shemen yi'de/ jin guski'd mo,
a'di jin gwono'dki maman ki yil piti mo,
dhali 'cemen piti diki k̲u'th mo.
Eya ris to 'baar kun miina a'di mo tani a'di rusa/ rus mo.
4 Imanmii tonthus mo tani yisa wakana,
hili uni wana e ka 'pi'b jin 'dashkina 'tham mo be.
5 Wakan imanmii tonthus mini 'koki dosh mo ka tee gi gwon dwall mo,
walla imanmii miinthus si'da/ mini 'koki 'ko e dhan mo ma tul 'kup̲ gi 'kwani ma k̲ar/e mo.
6 Haali/ Tap̲a Arumgimis mishki bway gi a'diŋ k̲ar/e mo,
hili bway gi̲ uni gun mii tonthus mo tani ta mony'ce'd sho'k mo be.

Gway Gi IDawuu'd 2

1 Ata miina 'kwani gi kala tiya adulat̲ mo,
dhali ata gama 'kwani 'twa/ 'kup̲ ki p̲e'th kan mo?
2 Imalik̲ gi 'kwaniny'cesh doshkin̲ ki is buni ki 'dishe/ mo,
dhali itap̲a tuli isi mont̲al 'de/ mo ap̲o/ Tap̲a dhali ap̲o/ a'din 'de/ jin 'koshk̲unu ki monyca mo, mmo/o gwo mo ki:
3 "Dhalki ana 'ce'da mondek̲ buni mo
dhali 'cuk̲a risa nyok̲ buni ’peni ana mo."
4 A'di jin c̲a'bki'd eya ris momis mo tani p̲e'thki’d mo;
Tap̲a miiki uni ka mak̲ mo.

5 Yan'ko'd a'di midi ṯor uni gwo eya nyor piti mo
dhali dher uni is bwa ka nyor piti jin c̠ithirac̠ithir mo mmo/o gwo mo ki:
6 "Aha/ karkina malik̲ pem mo ap̲owa Sihyuun, a'di jin ta wosh pem jin k̲ogu mo."
7 Aha/ mina ṯor gwoŋk̲an gi Tap̲a mo.
A'di ta gwo jin ona a'di aha/ mo ki:
"/E ta Ya/m pem mo! Shwane/ Aha/ takina babam pini mo.
8 Doṯi Aha/ mo ma, dhali Aha/ mina c̠i /eya ris kal gi 'kwaniny'cesh mo mmota mal pini mo,
dhali mony'ceshi 'baar mo tani uni mini ta kum pini mo.
9 /E mini 'ce'd uni bwa mo ki cwaŋ kol 'kus jin ta toŋk̲uthu'd mo,
dhali mu/ uni 'twa/a 'cesh mo ka 'ci'cimi'th mo me'd toŋ'kul bwa jin uk̲u 'pena je mo."
10 Dhali wakan shwane/, ayy imalik̲, yuk̲i is mo ma,
muri is mo, ayy um itap̲a gi mony'cesh mo.
11 Miiyi Tap̲a to ki moŋk̲o/ is mo
dhali ki mondee mo,
12 p̲iyi sho'k piti 'twa/ mo, isi ciki/ ki a'di midi diki shwaa nyor mo,
dhali um minu 'ce'd sho'k e bway mo,
haali/ anyor piti 'thakunu hila/ ki jahanne/ mo.
Mom'bor mii goma ris uni gun bu'thki mo jin huru jwa e a'di mo.

Gway Gi IDawuu'd 3

Gway jin yuk̲u mo mmoka mo jin miinuwa mii e mo jin ta ji ma Dawuu'd mo me'd jin guskina a'di mo 'peni ya/m piti ka Abshaluum mo.

1 Ayy Tap̲a, 'kwani kun ta 'kup̲ ki aha/ wana risa!
Uni tana ris ka ris kun cuna p̲o/ aha/ mo.
2 'Kwani ka ris o gwo gom aha/ mo.
"Ki mowoṯh̲a/ kamu/ yisa di'd gom a'di 'pena Arumgimis mo yisa."

3 Hili /e, ayy Tapa, itana goŋgoro/ e 'ko'dgwar pem mo, monycam pem, dhali aman 'de'k 'kup pem ki mis mo.
4 Aha/ 'thera cuuwa/ ki nyanye/ e Tapa mo,
dhali a'di thokki aha/ 'twa/ 'peni 'kuwosh piti jin kogu mo.
5 Aha/ isha 'ko'da 'cesh mo dhali ish e mo;
aha/ merkina e mo, haali/ Tapa a'di ceshki aha/ ka po/ mo.
6 Aha/ mina diki ko/ dhana waambuhany 'kwani kun doshkin apo/ aha/ ka 'bani 'baar mo.
7 Cuyi mis mo ma, Tapa! Wothi aha/ mo, Arumgimis pem!
Haali/ /e mini dora ris uni gun ta 'kup ki aha/ e peshe/ mo;
/e mini 'ce'd she/ gi uni gun ta thus ki thus mo.
8 Mowoth pu'dki'd 'peni Tapa mo.
Dhalki mom'bor miim pini di'd e 'kwanim pini mo.

Gway Gi IDawuu'd 4

Eya manyuk gway mo nyakka risa dheŋdhenye/. Gway jin yuku mo mmoka mo jin miinuwa mii e mo. Gway ma Dawuu'd.

1 Thoki aha/ 'twa/ mo ma ki aha/ yuka yuk mo, ayy Arumgimis pem jin ta'da kar/e mo;
ciyi aha/ bwaman gu'b mo gom aha/ dina ka cis mo.
Tayi gi mo mii mii apo/ aha/ mo, dhali ciki mon'thom pem mo.
2 Um 'kwani, ntaga kasja imina umi tu'k montak pem ki mon'the is kan mo?
Ntaga kasja imina umi en mii kun 'ko bwa 'te/ mo mmosimm jasi gwo ma tori e kan mo?
3 Hili mishi gwo 'ban ki Tapa a'di dhuki uniŋ gayiin ki she/ mo gom is piti mo.
Tapa midi cik aha/ gwo mo haali/ aha/ gwona 'twa/ e a'di mo.
4 Deyi ki bir bir mo hili dhalku/ miinthus ki mii mo!
Wali 'twa/ eya dum bum mo apowa cim bum mo dhali 'koyi um ki shwamm mo.
5 Ciyi to kun 'cithu/ 'kus kun tana kar/eŋ gana/ mo
dhali dhuyi moŋgam gwo is bum e Tapa mo.
6 'Kwani ka ris kun o gwo mo ki, "Aja midi torki ana tom 'boron mo?"
Tapa, 'deki moŋkush gi jis/em pini apo/ aman mo.

7 /E c̲iki moŋ'kuny bwa ki nyanye/ eya dum pem mo mmobol uni gwansan e mo kun takin gi pos buni dhali yimana mura'th jin k̲a/u ki ŋah ŋah kun ishkin ki nyanye/ mo.
8 E mo ma k̲u'th is mo tani aha/ mina ish 'ko'da 'cesh mo dhali ish e mo,
haali/ /E 'de/ mo tani ayy Tap̲a, /E kar ki aha/ mmoc̲a'b ki 'dantar mo.

Gway Gi IDawuu'd 5

Eya manyuk̲ gway mo gom imanp̲iya thathar mo. Gway ma Dawuu'd.

1 C̲iyi 'cem pini ka ris gwom pem mo ma, ayy Tap̲a;
kulumi goma ris mo/ohon pem mo.
2 Cik̲i cuuwa ma yuk̲ pem mo ma, aMalik̲ pem dhali Arumgimis pem,
gom e /e mo tani aha/ 'thokina mo.
3 Tap̲a, ki mon'thamo/ mo tani /e cik̲ki kom pem mo;
ki mon'thamo/ mo tani aha/ mini k̲ali gwom pem bway /e mo dhali c̲or ki montim mo mo.
4 Ka jiŋ gana/ /e diki ta Arumgimis jin 'kunya bwa gom tonthus jin miikunu mo;
'kwanin thus mini 'koki ta yilkinam pini mo.
5 Iman'thek̲ shushi mis mini 'koki doshi bwambori jis/em pini mo;
/e shi/kina ris imanmii tonthusi e mo.
6 /E mini 'ce'd 'kwanin t̲or sho'k mo;
Tap̲a shi/ki wathi/ jin wolki 'kwani abasa 'ceshi e mo dhali 'kwani kun tana he'k e ka he'k e mo.
7 Hili gom aha/ mo, gom gwoŋ gam me'd pini jin ta isiŋ gana/ jin caaca mo tani,
aha/ mina cic̲ gu'b pini mo;
aha/ mina luŋa luŋ ka k̲arambuye/ gi gu'b gi mondhelela dhelel pini mo.
8 Ayy Tap̲a, Shuyi aha/ bway e mii ma k̲ar/em pini mo gom uni kun ta 'kup̲ ki aha/ mo,
kari bway pini ka ji sho'k ibwambori aha/ mo.

9 Haali/ gwoŋ gana/ diki di e 'twam buni mo; e bwamana dum buni ta thus ki thus mo;
'kus buni wana e ki moŋ'kupaje jin ka'du 'twa/ mo;
uni maŋkina maŋ ka mak ka le'd buni mo.
10 Dhuyi uni miinthus i'ba/ mo, Arumgimis;
dhalki mom'bi'th buni ta mombit mo!
Ta'kki uni ka pije/ mo goma ris gwondhaŋ buni mo,
haali/ uni ushki gwom pini e mo.
11 Hili dhalka ris uni gwansan kun huri jwa e /e 'kunya bwa mo;
dhalki uni isa yempa/ 'bora bwa mo haali/ /e jett ki uni sho'k mo;
dhalki uni 'kunya bwa e /e mo uni gwansan kun enki gway pini mo.
12 Haali/ /e mini 'bor uniŋ kar/e mii mo, ayy Tapa;
/e mini 'kam uni is ki mii ma 'them pini me'da goŋgoro/ mo.

Gway Gi IDawuu'd 6

Eya manyuk gway mo. Gway ma Dawuu'd mo ka shu/ ma risa dheŋdhenye/ jin 'kon ma shu/ ipekwara mo.

1 Tapa, dhalku/ ki kucur aha/ ka nyor pini mo,
walla dor aha/ ka nyor pini jin 'batha'ba'th mo.
2 Miiyi mii ma 'the gom aha/ mo,
Tapa, haali/ aha/ dushura ki dushur mo;
waci aha/ mo, Tapa, haali/ arisa simam pem miikin ki 'ka'da 'ka'da mo.
3 Akashiram pem si'da/ toju bwa mo.
Hili e /e mo tani, Tapa---
ntagi mana imina mii yansan irash mii mo?
4 Tuku/ mo ma, Tapa! 'Cuki aha/ mo.
Wothi/ aha/ mo gom gwoŋ game'd gi mo/en ma isiŋ ganam pini mo!
5 Haali/ e mowu mo tani moŋkamu/ yisa di'da jin kanu /e e mo.
E mo ma Hawiya mo tani aja a'di imidi ci /e mo maŋ mo?
6 Aha/ 'ta'bulkina is mo gom isa nyor pem jin shunki aha/ mo.

Ka ris mon'thinyi 'baar mo aha/ upa cim pem ki jabu'th mo;
aha/ pu/kina cim pem ki jabu'th em pem mo.
7 Em pem ca'bki duk duk mo 'peni bwan diti'd pem mo;
uni 'ka'da is ki 'ka'd mo haala ris 'kwaniŋ 'kup pem tana ris ka ris mo.
8 Iiku/ mo 'peni aha/ mo, aris um gun miiki tonthus mo;
haali/ Tapa a'di cikki cuuwa/ gi kom pem mo.
9 Tapa cikki aha/ ko gom mo ma di'b is mo.
Tapa bu'thki mo ma 'thom pem mo be.
10 Aris uni gun ta 'kup pem minu dhu ki mo ma 'the is mo dhali pura du ki monto'c bwa mo.
Uni mini dok ka nyaŋ'ko'd mo dhali minu dhu ki mo ma 'the is ki 'ta'b mo be.

Gway Gi IDawuu'd 7

Ko ma Dawuu'd mo a'di jin yukkina a'di gway e Tapa mo isi ki gwo goma Kuush mo jin ta'da wak ma Benjamin mo.

1 Ayy Tapa Arumgimis pem, aha/ bu'thkina mo jin huru jwa e /e mo!
Wothi aha mo 'pena ris uni kun uri aha/ isho'k mo, dhali 'cuki aha/ mo ma.
2 Isi ciki/, uni muruni dher aha/ bwa me'da dhop mo,
mmodher aha/ bwa ka 'ci'cimi'th ki dar gi jan tal 'de/ mmowoth aha/ mo.
3 Ayy Tapa Arumgimis pem, wakki/ aha/ miina to yansan kan mo, dhali mii jin daru ki mii ma kar/e diki'di e me'd pem mo
4 ---wakki/ aha/ mina tonthus mo e a'di jin ta'd gi moŋku'th is nyakki aha/ mo,
walla mmo'kosh a'di jin ta 'kup ki aha/ is ka nyor mo gom 'pemen jin mol 'ban mo tani---
5 yan'ko'd dhalki a'di jin ta 'kup gi aha/ uri aha/ isho'k mo dhali pi aha/ e mo;
dhalki a'di pucur mondiki/em pem 'twa/a 'cesh mo,
dhali 'thiya kashiram pem e bwam bu'd mo.
6 Cuyi mis mo ma, ayy Tapa, ka nyor pini mo;
'deki is pini ki mis apo/ uni gwansan kun ta 'kup ki aha/ mo;

meri e mo gom gway pem mo dhali miiyi gwoŋkar/em pini jin kankina /e gom uni mo.
7 'Kwani uni tulki is mo mmo'kam /e mo;
budhi monyca'b pini jin eka/ ek apo uni mo.
8 Tapa, dwalli kal gi 'kwaniny'cesh gwo mo;
kari aha/ ka kar/e mo, ayy Tapa, haali/ aha/ tana kar/e mo dhali dargi mii 'ba/ mo. /E jin ka'dama 'ka'dam isi mis mo.
9 Dhalki tonthus jin mina iman mii tonthus daku/ 'kup mo ma,
hili teli 'kwani kun ta iman mii ka kar/e sho'k mo,
Arumgimisa kar/e, /e jin nyo/kina du dhali bwa mo.
10 Agoŋgorom pem a'di yayi'd 'peni Arumgimis mo,
a'di jin wothki uni kun tana kar/e eya du mo,
uni kun dhelel ma du mo.
11 Arumgimis a'di ta'da mandwall gwoŋ kar/e mo,
Arumgimis jin dek ma nyor mo isa yempa/ mo.
12 Wakki/ wathi/ diki rica du is mo tani, Arumgimis midi cil gandala turgam piti she/ mo,
dhali midi rica shum bwam piti gom mo as mo.
13 A'di thosonki is mmoyip to gi mo/as jin 'koshki'da 'kosh jwa apo/ a'di mo;
a'di miiki'da thopam piti mmoshwa ki o'd ki bar bar mo.
14 Kayi gwo e gom jan tal 'de/ jin bwaki mii kun ta thus ki thus mo,
a'di di'd ka 'ci ibwa jin ta'd gi gwoŋ kulum jin ta'da pibi ka pibi mo,
a'di jin kalki'da tor ka pije/ kun shi/a shi/ mo.
15 A'di cwany ki jis mo dhali tor karash ka pije/ mo,
dhali bit e jis piti jin cwanykina a'di mo be.
16 Mo ma pibim piti tu'kki'd e 'kup pitiŋ gana/ mo,
haali/ mombujur piti thulu'd e bwaŋ 'kup pitiŋ gana/ mo.
17 Aha/ mina ci mo jin 'boruwa 'bor bwa i is ki Tapa mo gom mii ma kar/em piti mo;
aha/ mina yuk gway mmomaŋ gway gi Tapa a'di jin Caa e ki Ca mo.

Gway Gi IDawuu'd 8

Eya manyuk̲ gway mo, isi ki gway jin yuk̲u ka jattiyya mo. Gway ma Dawuu'd.

1 Ayy Tap̲a jin ta Tap̲am bam, gway pini wa'di ek̲a/ e mony'ceshi 'baar mo,
/e jin t̲ori monycam pini ap̲o/ momisi 'baar mo.
2 'Peni 'twa/ ma usha ŋa/ mo dhali usha 'pereny mo tani /e t̲elki momaŋ sho'k mo gom uni gun ta 'kup̲ ki /e mo,
wakan ki /e mini dosh a'di jin ta 'kup̲ mo dhali a'di jin ri'cki'da ri'c mo be.
3 Ki aha/ p̲arkina mo e 'kup̲ ka ris momis pini mo tani,
aha/ mishk̲ina t̲u'c gi me'd p̲ini mo,
appe dhala risa cul, uni t̲elkina /e e mom buni mo,
4 to jana 'bora 'bor e 'kwani gi mony'cesh jin mishkina /e 'peni uni mo,
walla 'peni wathimpa en'thi/ jin mina /e c̲iya hirdhe/ mo?
5 Naskina/ /e miiki uni jasi mmogwa'da gwa'd 'peni 'kwani kun 'kon e momis mo
dhali shum uni ki monyca mo dhali montak̲ mo.
6 /E miiki a'di mmojiya ji ap̲owa risa t̲u'c gi me'd pini mo;
/e dhukina ris to 'baar mo e b̲waŋ'kwarany sho'k piti mo:
7 aris k̲a'bal dhala morbip̲ mo,
dhali si'da/ aris to/e gi mombwaasho mo,
8 aris 'dii kun p̲eni momis, dhala ris wa'c e bwaŋ k̲umma/ yi'de/ mo,
dhala ris to gunn kun dhu bway e bwaŋ k̲umma/ yi'de/ kun 'kon shwane/ mo.
9 Tap̲a jin ta Tap̲am bam mo,
gway pini wa'di ek̲a/ e mony'ceshi 'baar mo!

Gway Gi IDawuu'd 9

Eya manyuk̲ gway mo gway ma Dawuu'd mo isi ki gwo mowu gi ya/m piti mo.

1 Aha/ mina c̲i mo jin 'boruwa 'bor bwa i is e Tap̲a ka dum pemi 'baar mo;

aha/ mina ṯora ris to kun miikina /e ki jaro/ jaro/ mo.
2 Aha/ mina bwa 'bor mo dhali 'kuny bwa e /e mo;
aha/ mina yuḵ gway mmomaŋa maŋ gom gway pini mo, /E jin Caya e ki Ca mo!
3 Ka ris uni kun ta 'kuṗ ki aha/ doḵkin ka nyaŋ'ko'd mo tani, uni golkin ki is mo dhaḹi 'ce'dki sho'k ibwambori /e mo.
4 Haali/ /e halki mom pem jin raḵu jin ta jiŋ ḵar/e mo;
/e ca'bkina ṗo/ ḵursem pini mo,
jin dwalla /e gwo ka ḵar/e mo.
5 /E ḵucurkina ris kal mo;
/e 'ce'dki 'kwanin thus sho'k mo,
/e 'koshki gway buni ki sule/ sule/ mo dhali ki sule/ mo.
6 Wathi/ jin ta 'kuṗ biṯki'd mmowa e ki mo jin toru sho'k ka pupush mo
ki /e yu'dki 'peŋkuman pam buni mo.
Aris mom buni kun kanu e 'ce'dkunu sho'k mo be.
7 Hili Taṗa a'di diki'd goma sule/ mo;
A'di ṯelki'da ḵursem piti sho'k gom gwoŋ ḵar/e mo.
8 A'di dwallki 'kwaniny'cesh gwo ki mii ma ḵar/e mo.
A'di midi ṯor gwondwall piti 'twa/a 'cesh goma ris kal ki mii ma ṗara ṗo/ mo.
9 Taṗa a'di si'da/ ta mom'bi'thga/ jin ṯelu sho'k gom uni kun siri'cḵunuwa ṗo/ ki sho'k mo,
a'di ta'da cur jin 'bitha'bi'th ka tee gi monṯo'c bwa mo.
10 Dhali uni gwansan kun mishki gway pini mo tani gam ki gwo is e /e mo,
haali/ /e Taṗa, dhalku/ ki ush uni gwansan kun simmki /e e mo.
11 Yuḵi gway jin maŋuwa maŋ gom Taṗa mo,
a'di jin jiki'da ji eya Sihyuun mo;
Ṯori aris miin tom piti e bwaman ma ris kal mo.
12 Haali/ Arumgimis a'di jin ri'cki mo ma bas jin kanu e mo;
a'di diki this moŋko gi uni kun siri'ckunuwa ṗo/ ki sho'k e mo.
13 Miiyi mii ma 'the gom aha/ mo ma, ayy Taṗa.
Hili mo mo ma to jin 'koshi aha/ is ka nyor mo tani a'di ta to 'peni uni gwansan kun shi/ki aha/ i e mo,
Ayy /e jin 'de'k aha/ mo 'peni 'twaŋkal gi mowu mo,
14 ayy, ki aha/ mina rasha ris mo maŋ pini e mo.

Eya ris 'twaŋkala goŋ gi 'bwa/ ma Sihyuun mo
aha/ mina bwa 'kuny mo e mony'cuk̲ pini mo!
15 Aris kal gi 'kwaniny'cesh cic̲kin 'teki jorom mo e jis kun c̲wanykina uni mo;
sho'k buni bu'thkin ma nyok̲ jin bagkina uni mo.
16 Tap̲a dhalki is piti ki a'di minu mish mo;
a'di tor̲ki gwon dwall 'twa/a 'cesh mo;
aman mii ton thus bu'thkin ma gumem piti ka ris miim pitiŋ gana/ mo.
17 Iman mii ton thus uni dok̲kunu ka nyaŋ'ko'd mo dhali c̲ekerki bwa mo eya Hawiya mo,
aris kal gi 'kwaniny'ceshi 'baar mo kun thiskina Arumgimis e mo.
18 Haali/ uni kun ŋap̲ki to mo minu 'koki this e mo,
walla mina mo ma 'teŋkap̲e/ gi uni kun siri'ckunu ki sho'k i'ce'd sho'k ki sule/ mo be.
19 Cuyi mis mo ma, ayy Tap̲a; dhalku/ ki dhal 'kwani mmop̲i /e gwo jip̲i/ mo;
dhalka r̲is kal gi 'kwaniny'ceshi 'baar mo dwallu gwo ibwambori jis/em pini mo.
20 Dhuyi uni ki mo ma k̲o/ is mo, ayy Tap̲a;
dhalka ris kal gi 'kwaniny'cesh mish mo mo ki uni ta 'kwaniny'cesh mo.

Gway Gi IDawuu'd 10

1 Goma tinta, ayy Tap̲a, idoshkina /e isa dhana kan mo?
Atinta bagkina /e is p̲ini ka tee gi mont̲o'c bwa mo?
2 Gom mondhu is ki cam buni mo tani, 'kwani kun ta thus ki thus urki 'kwani kun hatha 'ko'd ki ha'th isho'k mo;
hili ma Dhalki uni budhu mo e mom buni kun p̲ishinkina uni ki 'pen mo kun kulumkina uni gwo ibwa mo.
3 Haali/ wathi/ jin ta thus ki thus mo tani karki 'ba/ ki ca mo gom to jin gop̲ a'di bwam piti mo;
a'di 'borki wathi/ jin pura bwa ki pur gom mal mo dhali sor Tap̲a mo.

4 E bwam/em piti jin kara a'di 'ba/ ki ca mo tani a'di jin ta thus ki thus diki ŋapa Arumgimis mo.
Aris gwom piti kun kuluma a'di ibwa mo tani oki gwo ka Arumgimis piyi'd mo be.
5 A'di rusa rus isa yempa/ mo,
hili gwon dwall ma isiŋ ganam pini uni eka/ ek gom a'di mo;
a'di shinki'da ris 'kwaniŋ 'kup piti shushi is mo.
6 A'di kulumki gwo eya dum piti mo ki,
"Aha/ mina diki bit mo,
eya risa nyakum yil gi 'kwani mo tani aha/ mina diki gam a'di jin ta mo jin 'konu ki 'twa/ jin 'bushura/ 'bushur 'kup mo."
7 'Twam piti 'tu'dkunu mo ki mo ma jee mo dhali ki mo ma he'k e mo dhali mmoyapa yap mo;
e bwaŋ'kwarnany ma le'd piti mo tani a'di taki'da pibi mo dhali miinthus jin shi/ashi/ mo.
8 A'di ca'bki'd mmobag mo eya ris bampa/ mo;
e mom piti jin bagkina a'di is mo tani a'di jin ta'da man'kosha mee gom uni gun 'kon ka po/ mo;
em piti mii'd ki jir jir mmotim uni gun hatha'ko'd mo.
9 A'di wupki'da 'cesh ka bor ka kwal is me'da dhop e bwaŋ gu'b piti mo;
a'di ishki'd ki jim ba'k mmobu'th uni gun hatha'ko'd mo,
a'di bu'thki uni gun hatha'ko'd mo ki a'di di'd mmodir uni ka nyok bway bwaman mo.
10 Uni gun hatha'ko'd mo tani uni nyu/kunu mo, dhali dorkunu ka 'cesh mo;
uni ta'kkin mo eya 'thim piti jin 'bitha 'bi'th mo.
11 A'di oki gwo eya dum piti mo ki,
"Arumgimis a'di thiskina 'kupi e mo;
a'di bagki jis/em piti mo;
ki a'di midi mol a'di par e mo."
12 Cuyi mis mo ma ayy Tapa! 'Deki me'd pini mo, ayy Arumgimis!
Dhalku/ ki dhal uni gun woca is she/ 'pen mo.
13 Katinta irukkina wathi/ jin ta thus ki thus Arumgimis mo, dhali o gwo eya dum piti mo ki,
"/E mini diki yuk a'di mmoci mondeŋ piti e mo"?

14 /E mishkin mo, Haali/ /e isa yempa/ parki a'din 'de/ e jin tocu bwa mo dhali jin jwakatkunuwa jwakat mo.
A'di jin dargi mowoth ciki is piti ki /e mo;
/e wothki a'di jin dar gi com mo.
15 'Ce'dki a'di abi mo a'di jin ta thus ki thus mo dhali wathi/ jin ta'da manmii tonthus mo.
Miiyi a'di mmopi gwo gom tonthus jin miikina a'di,
jin kulumkina a'di ki /e mini diki 'taki gam toŋ kamu/ mo.
16 Tapa a'di ta'da malik gom ki sule/ mo dhali ki sule/ mo;
kal gi 'kwaniny'cesh uni urkunu ka pije/ 'pena 'cesh piti mo.
17 Ayy Tapa, /e cikki ton'tho gi a'di jin yapkunu ki sho'k mo;
/e 'bi'thki uni adum buni is mo, dhali /e ka'd ki 'cem pini ki mon'thom buni mo;
18 /E dhuki uni gun dar gi icom ka po/ mo dhali uni gun yapkunu ki sho'k mo wakan ki wathin 'deŋ kamu/ e mony'cesh midi diki dhu uni ki moŋko/ is dok/e mo be.

Gway Gi IDawuu'd 11

Eya manyuk gway mo. Gway ma Dawuu'd.

1 Aha/ bu'thkina mom pem jin hurkika/ jwa e Tapa mo;
ba kata mina /e oyaa/ gwo mo ki,
"Peyi me'd 'dii e 'kuwosh mo"?
2 Hili mo mo ma! 'Kwani gun ta thus ki thus mo tani gwana'dkina risa bwa mo.
Uni ka'bkina thopam buni eya shu/ mo mmoshin e mondhurumi'd mo apo/ uni kun dhelel ma du mo.
3 Haali/ wakki/ mo kun ka'bkunu 'ce'dkunu sho'k mo tani,
atinta mina imanmii miiŋ kar/e mii mo?
4 Tapa di'd e gu'b gi mondhelela dhelel piti jin kogu mo;
em piti hilki mo mo, dhali em piti nyo/ki uci gi 'kwaniny'cesh mo be.
5 Tapa nyo/ki uni gun miin ka kar/e mo dhali uni gun ta thus ki thus mo,
hili a'di shi/ki uni gwansani e kun enki mo jin bujuruwa bujur mo.

6 A'di he'thki'da kapany o'd dhali to jin si'du/ apo/ a'di jin ta thus ki thus kan mo;
dhali 'tham jin shi'bil to mo midi ta tom buni kun pwakkunu uni bwa ka 'to'd 'to'd 'peni bwaman ma kubbaayam piti mo!
7 Haali/ Tapa a'di ta'da kar/e mo, dhali a'di eni mii gun miinu ka kar/e mo;
uni gun dhelel ma du mo tani mini hil bwam/em piti mo be.

Gway Gi IDawuu'd 12

Eya manyuk gway mo: isi ki gwo ma sheminith mo. Gway ma Dawuu'd.

1 Wothi awoth mo ma, ayy Tapa, Haali/ tal 'de/ piyi'd jin ta isiŋ gana/ mo;
uni gwansan kun dhelekin mo tani uni torkunu sho'k ka pupush mo 'peni iya/ gi 'kwaniny'cesh mo be.
2 Aris 'kwani ka 'dete/ 'dete/ oki gwo kun 'ko bwashu/ e imannyak 'dish gu'b buni is mo,
dhali aris 'kwani ka 'dete/ 'dete/ walki gwo ki 'twam buni kun tana mak ka mak mo dhali ka du kun 'kon ka su/ su/ mo.
3 Ayy Tapa, 'cithi aris 'twa/ kun walki gwo ma mak mo,
dhali arisa le'd kun dhu dhan 'ba/ ki ca mo.
4 Uni ta uni gwansan kun o gwo mo ki, "Ka le'd bam mo tani aman mina pi gwo jipi/ mo.
Ka le'd bam o gwo mo tani, kaja a'di midi ta tapa apo/ am mo?"
5 "Haali/ gom mombujur jin di'da po/ uni gun hatha'ko'd mo,
dhali gom uni gun ohonkin mo gom to jin o uni bwa mo,
Aha/ mina cu mis mo," a'di ta gwo jin ona Tapa mo,
"dhali Aha/ mina kar a'di ki 'dantar e mo jin o a'di bwa mo."
6 Aris gwo kun ona Tapa mo tani uni dheleladhelel mo,
me'd 'dolkon kush kun to'dkunu ki o'd jin ca'b ki wur wur mo eya 'cesh mo, uni dhukunu i o'd me'di pesu/ mmodhelel mo,
7 /E a'di ta Tapa mo! /E dhuki uni mo.
/E nonki 'kwani ma Arumgimis 'pena nyakum yil gi 'kwani kun ta thus ki thus mo dhali goma sule/ mo be.
8 'Kwani kun ta thus ki thus iikin ki 'twaŋkal kuku/ mo me'd jin cana mii shigga/ e bwamani iya/ gi 'kwani en'thi/ mo.

Gway Gi IDawuu'd 13

Eya manyuk̲ gway mo. Gway ma Dawuu'd

1 Kakasja, ayy Tap̲a, jin mina /e this aha/ 'kup̲i e mo? Ki sule/ sule/ mowa?
Walla kakasja mina /e bag jis/em pini 'peni aha/ mo?
2 Dhali kakasja mo imiga/ mii anan is mo
dhali tagi mom'pe'd she/ eya dum pem iyula tente/ kan mo?
Kakasja imina a'di jin ta 'kup̲ ki aha/ ica ap̲o/ aha/ mo?
3 Hili aha/ mo ma dhali thok̲i aha/ gwo mo, ayy Tap̲a Arumgimis pem!
C̲iyi moŋkush i em pem mo, hili aha/ mina ish e jin wunu mo.
4 Dhalku/ ki dhal a'di jin ta 'kup̲ ki aha/ mmo/o gwo mo ki,
"Aha/ p̲ikina a'di e mo,"
wakan k̲i a'di jin ta 'kup̲ ki aha/ midi diki o gwo mo ki,
"Aha/ p̲ikina gwo jip̲i ap̲o/ a'di jin ta 'kup̲ ki aha/ mo";
isi ciki/, 'kwani kun ta 'kup̲ ki aha/ mina bwa 'kuny mo ki aha/ yikink̲unu is mmok̲al ka 'cesh mo be.
5 Hili aha/ gamkina gwo is e gwom p̲ini jin gama /e me'd ki isi gam gana/ mo;
aha/ 'kunykina bwa e mowot̲h̲ pini mo.
6 Aha/ mina yuk̲ gway e Tap̲a mo
haali/ a'di mii aha/ ki 'bore/ k̲i miin to kun ishkin ka enthus mo be.

Gway Gi IDawuu'd 14

Eya manyuk̲ gway mo. Gway ma Dawuu'd

1 A'di jin ta pus o gwo eya dum piti mo ki,
"Arumgimis p̲iyi'd mo."
Uni p̲u/kin mo, dhali uni mii mii kun bulabul mo;
Jaŋ k̲amu/ jin mii'd ka k̲ar/e yisa di'da.
2 Tap̲a hilki mo ka luŋgu'b 'peni momis ap̲o/ uc̲i gi 'kwaniny'cesh mo mmop̲ar mo e mo
wak̲ki/ jan t̲al 'deŋ kamu/ mii mii ki yuk̲ yuk̲ mo,
mmosim jasa Arumgimis e mo.

3 Uni 'baar mo iikini dheres mo.
Imonṯal 'de/ uni wakina e ki to gun p̱u/kin mo.
Ṯal 'de/ p̱iyi'd jin mii'd ki 'bore/ mo b̄e.
4 A/ 'Kona uni ki nyiṯh toŋkamu/ kana,
aris uni gwansan kun miiki tonthus mo,
uni kun shwa 'kwanim pem me'd tonṯe/ kun shwana uni mo,
hili aja diki yuk̲ Tap̱a mo?
5 Uni dekin ki dhan moŋk̲o/ is mo,
haali/ Arumgimis nyak̲ki di ki 'kwani ma nyak̲um yil kun mii miiŋk̲ar/e mo!
6 Um ŋap̱kin mmo'the wathi/ hatha'ko'd is mo
isi ciki/ T̄ap̱a a'di ita jim piti jin hura a'di jwa nycine/ kan mo be.
7 Ayy, mo wan'ba/ gi 'kwani ma Israyiil midi p̱u'du/ 'pena Sihyuun mo!
Ki Tap̱a 'doyi 'kwanim piti ka nyaŋ'ko'd 'peni mondek̲ mo tani,
yan'ko'da Yakuub mina bwa 'kuny mo dhala Israyiil mina bwa 'bor mo be.

Gway Gi IDawuu'd 15

Gway ma Dawuu'd

1 Ayy Tap̱a, aja a'di midi c̱a'b e gu'b burrinyem pini mo?
Dhali aja a'di imidi c̱a'b e 'kuwosh pini jin k̲ogu mo?
2 A'di yin jin ya'd ki dar gi mii 'ba/ mo tani,
miiki to jin ta'da k̲ar/e mo
dhali ṯor gwoŋ gana/ 'pena dum piti mo.
3 A'di diki o gwon thus ka le'd piti mo,
dhali diki 'kosh tiya is ka nyor mo,
dhali diki sora mannyak̲ c̱a'b piti jin 'dish a'di is mo be.
4 Dhali e jis/em piti mo tani aman/ush gwo gam is mo tani wak̲kina a'di mo,
hili a'di tak̲ki uni gwansan kun k̲o/ki Tap̱a mo,
a'di thulki gwom piti me'da p̱o/ ki to jin̄ shi/ki a'di mo dhali diki ak̲ gwom piti e mo be.
5 A'di diki ŋap̱ mmo/mara guurush is me'd jin c̱ikina a'di to ka mure/ mo,

dhali a'di diki bu'th to jin wanuwa wan is apo/ a'di jin di'd ki shwam mo.
A'di jin mii to gwansan mo tani minu mol joc ki sule/ mo be.

Gway Gi IDawuu'd 16

Ko ma Dawuu'd dha dhamo/ jin kanu e mo.

1 'Tashi aha/ 'twa/ mo ma, ayy Arumgimis,
haali/ aha/ bu'thkina mo jin huru jwa e /e mo.
2 Aha/ okina Tapa gwo mo ki,
"/E ta Tapam pem mo;
Ki dar gi /e mo tani aha/ mina mol tom 'boro'd gam mo.
3 Me'd 'kwani kun dhunu ki she/ ki dhelel dhelel e mony'cesh mo tani,
uni ta 'kwani kun bol tiya e ki 'bor mo;
bwaŋ'kunyu'd pemi 'baar mo 'kon e uni mo be.
4 Monto'c bwam buni midi mar is mo,
uni gwansan kun kwanykina ruma tiya mo.
Aha/ mina diki gac tompi ma bas jin cina uni ki me'd eya rum buni
walla aha/ mina diki 'de'k gway buni imis ki 'twam pem mo.
5 Tapa, /e a'di itana 'ban pem jin kwanykika mo dhala kubbaayam pem mo.
/E ko'dki tom pem is mo.
6 Aris mombar uni 'thikunu gom aha/ mo eya ris mom'borga/ mo;
ka jiŋ gana/ tom 'borga/ jin tanu mo tani ta kum pem mo be.
7 Aha/ mina 'bor Tapa mii mo, a'di jin ciki aha/ gwo logom mo;
isi ciki/ ki mon'thiny mo tani adum pem ye'thki aha/ gwo sho'k mo.
8 Aha/ karkina Tapa isa yempa/ ibwambori jis/em pem mo, wakan aha/ minu mol joc mo 'peni me'da bim poros piti mo be.
9 Dhali wakan aha/ 'borkina bwa mo;
akashiram pem a'di 'kunykina bwa mo.
Ka jiŋ gana/ aha/ mina ca'b ki ca'b 'pempaŋ gana/ mo.
10 Haali/ /e mini diki dhala kashiram pem 'pen mo eya Hawiya mo.

/E mini diki dhal jim pini jin ta'da kar/e bway mo mmopar jisa 'kulga/ e mo.
11 /E torki aha/ bway tur gi mondiki/e mo;
e buŋ'kus pini mo tani a'di isha mo jin 'tu'du ki moŋ'kuny bwa mo;
eya bim poros pini mo tani a'di 'kona mo jin 'boru bwa ki sule/ sule/ ya ye 'ba/ mo!"

Gway Gi IDawuu'd 17

Mon'tho ma Dawuu'd

1 Ciki mon'thom pem gom gwoŋkar/e mo, ayy Tapa;
ciya hirdhe/ gom kom pem gom mowoth mo!
Çiyi 'ce ki mon'thom pem 'pena le'd pem jin di'd ki 'kus 'pena he'k e mo.
2 Dhalki mo jin yenuwa ye yayi'd 'peni bwambori /e mo; dhalki em pini a'di hili jim 'boro'd mo!
3 Wakki/ /e mini pala dum pem mo, dhali wakki/ /e mini yayu/ mmobuti aha/ mon'thiny mo tani,
/e mini nyo/ aha/ mo dhali /e mini diki gam tonthusa kamu/ e aha/ mo;
'twam pem midi diki dhaŋ gwo mo.
4 Me'd mii gun miina 'kwani mo tani,
a'di ta gwo gi 'twam pini a'di gaskika mo 'peni bway gi uni kun bujurkina bujur mo,
5 Ŋatgin pem telki sho'k mo e bway tur pini mo;
sho'k pem diki yeres mo.
6 Aha/ yukkina /e mo, gom /e ki thok aha/ 'twa/ mo, ayy Arumgimis;
tuki 'cem pini 'kup ki aha/ mo,
dhali kari 'ce mmocik gwom pem ki aha/ walkina 'twa/ mo.
7 Tori gwom pini ma isiŋ gana/ jin gama /e me'd ki bwaya 'borga/ mo,
/E jin wothki uni gwansan kun hurki jwa e /e mo 'peni 'kwani kun ta 'kup ki uni mo.
8 'Tashi aha/ 'twa/ mo me'da pinya/ e mo;
bagi aha/ eya la ma bim pini mo,

9 'peni bambori uni kun ta thus mo uni kun miiki aha/ ki mombujur mo,
kun ta 'kupki pem kun 'kamki aha/ ki de'k mo.
10 Uni dargi mo miim 'borga/ e jantal 'deŋ kamu/ mo;
'twam buni walki gwo ki mii kun dhunu is ki ca mo.
11 Uni thukki ŋatgin pem ka 'the'b 'the'b mo.
Uni dhuki em buni mo mmo'tuk aha/ ka 'cesh mo.
12 Uni wana e ka dhop jin gananki 'ba/ mo mmodher to bwa ka gwapi/ mo,
dhali me'd ari dhuru'c ma dhop jin 'kwarki'da 'cesh ka gwapi/ e mo jin ba'kkina a'di mo.
13 Cuyi mis mo ma, ayy Tapa! 'Koshi uni mo!
Ta'kki aris jis em buni ka 'cesh mo!
Wothi mondiki/em pem mo 'peni uni kun ta thus ki thus ki gandala turgam pini mo!
14 Wothi aha/ mo 'peni 'kwani ki me'd pini mo, ayy Tapa,
'peni 'kwani gi mony'cesh gwansan mo kun tan gi to kun ishkin e moŋ'koki e yan jin tal 'de/ ki lish mo!
/E mini 'tu'da ris bwa gi iman dhu tom pini ki to kun tana /e pa ki pa mo;
uni mini ta gi uci ka ris mo dhali uni mini dhal to kun tana uni ki ucim buni mo be.
15 Dhali gom aha/ mo tani, aha/ mina hil bwam/em pini e mii ma kar/e mo;
aha/ minu kap mo, ka yir /em pini ki aha/ mera e mo.

Gway Gi IDawuu'd 18

Eya manyuk gway mo, Gway ma Dawuu'd, a'di jin ta Ciŋkina/ gi Tapa mo, a'di jin dhalki'da ris gwo me'd mo, ki gway jin yuka a'di e Tapa mo, ka tee jin 'cukkina Tapa a'di mo, 'peni me'd ma ris unim piti kun ta 'kup ki a'di mo, dhali me'd ma Shawuul mo tani a'di ki o gwo mo ki.

1 Aha/ enkina /e mo, ayy Tapa, /e jin ta mom'bi'th pem mo.
2 Tapa a'di ita wosh pem mo, dhali acur pem mo,
dhali a'di jin suski aha/ bway mom pem jin hurga/ jwa mo;
a'di ita'da Arumgimis pem mo, jin ta wosh pem mo,

aha/ hurkina jwa e a'di mo.
A'di ita'da goŋgorom pem mo, jin ta ce gi mowoṯh pem mo, dhali mo ma cur pem jin ṯenu gwo mo be.
3 Aha/ mina yuḵ Taṗa mo jin ta a'di jin ha me'd mo jin minu maŋ mo,
dhali aha/ minu ta is ki me'd mo 'pena ris 'kwaniŋ 'kuṗ pem mo.
4 Atomm gi mowum pem mo tani a'di 'tamkunu aha/ is mo,
dhali yi'de/ jin guski'd 'peni mo jin daḵu gwo me'd mo tani a'di tiḵki aha/ e mo.
5 Dhali atomm gi dhan jisa 'kulga/ a'di 'kamki aha/ is mo;
dhali agume/ gi mowu mo tani a'di yaṗki aha/ mo.
6 E mo ma ċis pem mo tani aha/ yuḵkina Taṗa mo;
aha/ yuḵkina yuḵ mo gom mowoṯh goma Arumgimis pem mo.
A'di ciḵki aha/ 'twa/ mo 'peni gu'b gi mondhelela dhelel piti mo tani;
kom pem gom mowoṯh mo tani a'di jithirki'd mo e buŋ'kusi a'di mo;
dhali jithirki'd e bwany'cem piti mo.
7 Dhali yan'ko'd mony'cesh a'di yiḵin ki is mo dhali deeki'd mo;
dhala ris moŋḵap ma ris wosha turga/ si'da/ deekin mo
dhali yiḵin is mo haala Arumgimis a'di shwaki'da nyor mo.
8 Aku'd yaki'd ka pije/ 'peni shush piti mo,
dhali o'd jin kuṗki'da kuṗ 'peni 'twam piti mo.
Dhali akaṗany o'd jin ḵakaca ḵaka'c 'peni a'di mo.
9 A'di ḵa'ḏki momis 'twa/ mo dhali thulu ka 'cesh mo,
dhali araḵ jin 'ceṯhki'da 'tum a'di di'd e bwaŋ'kwarany sho'k piti mo.
10 A'di merki'da ṗowa man'doyu gwo mo dhali ṗe mo;
a'di ki ya aṗowa risa bi gi 'tham mo.
11 A'di karḵi mondhurumi'd mmota tom piti jin 'kamki a'di is mo, jin ta dhana raḵa shoka dhiny e mo e momis mo.
12 'Peni moŋkush jin di'di bwambori a'di mo tani awasa dhala kaṗany o'd ṯa'kkin mo be.
13 Taṗa a'di ta mondor ma sho'k mo e momis mo!
Dhali 'twa/ gi a'di jin caaya e ki ca cuuki'd mo.

14 Dhali a'di shinki'da thopam piti mo dhali ce 'kwaniŋ 'kup piti bwa mo,
dhali dhi'th mo ka war mo mmoceker uni bwa mo.
15 Yan'ko'd bway tur e kumma/ yi'de/ piki'd mo;
a'di jin ta moŋka'b gi mony'cesh mo tani diki bwashu mo e mom pini jin kucurkina eya kucur mo, ayy Tapa,
ki cuuwa gi shi/in 'peni shush pini mo.
16 A'di he'thki me'd piti ka 'cesh mo 'peni momis mo;
a'di ki bu'th aha/ mo!
Mmodir aha/ ka pije/ 'peni mo mar is gi yi'de/ mo.
17 A'di wanki aha/ 'ba/ mo 'peni a'di jin ta 'kup ki aha/ mo jin 'bitha 'bi'th mo,
'peni uni gwansan kun shi/ ki aha/ i e mo,
haali/ uni 'bitha 'bi'th kagahara gom aha/ mo.
18 Uni pu'dkina po/ aha/ mo ka tee ma cis pem mo
hili Tapa a'di ita'da manwoth aha/ mo!
19 A'di karki aha/ ki 'kus mo e mo jin beeya bee mo;
dhali a'di ki woth aha/ mo
haali/ a'di 'borkina bwa ki 'bor ki aha/ mo.
20 Tapa a'di takki aha/ mo gom mii ma kar/em pem mo;
dhali a'di rakki aha/ to ibway mo haali/ me'd pem uni dhelela dhelel mo.
21 Haali/ aha/ dhukina ris bway gi Tapa mo
dhali diki tu'k bway tonthus mo 'peni Arumgimis pem mo.
22 Haali/ aris mii ma kar/em piti gi gwoŋkan jin onu mo tani uni 'koni bwambori aha/ mo;
haali/ me'd gwoŋkan piti jin baku mo tani,
aha/ dina ki tu'k mo 'peni uni mo.
23 Aha/ si'da/ dara ki mii 'ba/ mo ibwambori a'di mo,
dhali aha/ karkina is pem mo 'peni mo jin 'konu ki mii m'ba/ mo.
24 Gom gwo gi wakan mo tani Tapa rakki aha/ to ibway mo haali/ gom mii ma kar/em pem mo,
haali/ me'd pem uni dhelela dhelel mo i jis/em piti mo.
25 Gom uni kun ta ku isiŋ gana/ mo tani,
/e ki tor is pini i e mo mmota,
wathiŋ kar/e mo gom wathi/ jin dargi mii i'ba/ mo,

/e t̲orki is pini mmota wathi/ jin dargi mii i'ba/ mo be.
26 Dhali gom uni kun dhelelkin mo tani,
/e ki t̲or is pini jin dhelelkina /e i uni mo;
hili gom a'di jin c̲aca ya ki c̲aca mo tani,
/e ki t̲or is pini jin yuk̲a /e ki yuk̲ mo.
27 Haali/ /e wot̲hki 'kwani kun 'koshkunu is ka nyor mo,
hili /e ki wak̲ uni gwansan mo kun dhuki is ki ca mo, ki e ma wak̲ mo!
28 Haali/ /e c̲iki moŋkush mo goma lambam pem mo;
ayy Tap̲a Arumgimis pem a'di k̲anyki moŋkush gom mondhurumi'd pem mo.
29 Haali/ gom /e mo tani aha/ mina sirica thuruuk̲ ma mee ki sho'k mo;
ka Arumgimis pem mo tani aha/ mina p̲e i'kup̲a gaŋgara/ mo.
30 Haali/ me'da Arumgimis mo tani,
bway piti a'di 'boro'd ki 'bor gana/ mo!
Dhali gwo gi Tap̲a a'di dhelela dhelel mo!
Dhali a'di ta'da goŋgoro/ goma ris uni kun hurki jwa e a'di mo be.
31 Haali/ aja a'di ita'da Arumgimis mo?
Dhali aja a'di ita wosh mo hili jasa Arumgimis bana mo?
32 A'di ta'da Arumgimis jin dek̲ki mom'bi'th ap̲o/ aha/ mo me'd wac̲kan mo,
a'di jin karki wathi/ jin dargi mii i'ba/ mo e bway piti mo.
33 A'di ki kar sho'k pem mmowa e ki sho'k ma buyy mo dhali kar aha/ e mo jin diki isi mis mo!
34 A'di t̲orki me'd pem gwo mo gom mo/as mo
dhali 'bame'd pem mmomish gwana'd me'da bwa ma korok̲ mo.
35 /E c̲iki aha/ agoŋgoro/ gi mowot̲h mo.
Me'da bim poros pini a'di wot̲hki aha/ mo,
dhala 'them pini a'di karki aha/ ki ca mo.
36 /E karki mo jin beeya bee mo e bwaŋ'kwarany sho'k pem mo wakan ki sho'k pem midi diki yeres mo.
37 Aha/ bat̲hkina 'kwaniŋ 'kup̲ pem isho'k mo dhali bu'th uni mo;
dhali aha/ dina ki dok̲ ka nyaŋ'ko'd mo ntagi uni 'kokunu mmo'ce'd sho'k mo be.

38 Aha/ 'ce'dkina uni bwa mo ka 'ci'cimi'th mo wakan ki uni mini 'koki mish cu mis dok /e mo;
uni bitkin ibwaŋ'kwarany sho'k pem mo.
39 Haali/ /e dekki aha/ is ki mom'bi'th mo gom mo/as mo;
/e ki dhu uni gwansan ibwaŋ'kwaranyi aha/ mo uni kun cuuki misa po/ aha/ mo.
40 /E ki dhu unim pem kun ta 'kup ki aha/ mo mmotu'k aha/ 'ko'di is mo;
aha/ 'ce'dkina uni gwansan sho'k mo kun shi/ki aha/ i e mo.
41 Uni yukkina yuk gom mowoth mo, hili jan 'deŋ kamu/ diki woth uni mo,
uni ki ko 'twa/ i Tapa mo, hili a'di diki 'thok uni 'twa/ mo be.
42 Aha/ dorkina uni ka 'ci'cimi'th mo me'd bu'da 'cesh mo ibwambori 'tham mo;
aha/ ki ta'k uni ka pije/ me'da je mo eya ris bway tur mo be.
43 /E 'cukki aha/ mo 'peni mo jin bira 'kwaniya bir mo;
/e ki kar aha/ mmota 'kaŋ'kup mo apowa ris kal gi mony'cesh mo;
uni kun ta 'kwani kun dika ki mish mo tani miiki aha/ to mo.
44 Ki jahanne/ ki uni cikki gwo 'peni aha/ mo tani, uni ki ha gwom pem e mo;
uni kun ta 'kwani kun 'kon ka pije/ mo kun miikunu ki mom'bi'th mo mmoluŋ aha/ mo.
45 Dhali 'kwanin tiya kun wal 'twan tiya mo tani pu'dkin ka pije/ ki mondee mo 'pena cur buni mo.
46 Tapa a'di diki'd ki e mo; dhalki mo maŋ midi di gom wosh pem mo.
Dhalka Arumgimis gi mowoth pem karu ki ca mo.
47 A'di ta'da Arumgimis jin ciki aha/ mo jin ricuwa ri'c gom aha/ mo,
uni kun 'dapki 'twa/ a'cesh mo e bwaŋ'kwarany sho'k pem mo.
48 Aha/ karkunu ki 'kus mo 'peni 'kwaniŋ 'kup pem mo!
Ka jiŋ gana/,
/e 'dekki aha/ ki mis mo apo/ a'di jin cuki mis apo/ aha/ mo!
/E 'cukki aha/ mo 'peni 'kwani kun bujurkina bujur mo.
49 Wakan aha/ mina ci mo jin 'boruwa 'bor bwa i is mo gom /e mo, ayy Tapa, e bwamani kal ma ris 'kwani gi mony'cesh mo

tani,
aha/ mina yuk̲ gway ki mo maŋ mo gom gway pini mo!
50 Arumgimis c̲iki dhan mo jin p̲inu mii e mo goma malik̲ piti mo,
dhali a'di ki t̲or mo/en piti jin t̲elu sho'k mo gom a'dim piti jin 'koshkina a'di ki monyca mo,
goma Dawuu'd mo dhali gom emen piti ki sule/ sule/ mo be.

Gway Gi IDawuu'd 19

Eya man yuk̲ gway mo, Gway ma Dawuu'd

1 Aris momis uni t̲orki monyca ma Arumgimis mo,
dhali arisa balany gi momis bak̲ki miin to gi me'd piti!
2 Ka yempa/, yempa/ mo tani a'di ki gac̲ gwont̲or piti mo,
dhali 'ko'di mony'thiny mo tani a'di ki t̲or mo nyit̲h̲ piti mo.
3 Mo wal 'twa/ p̲iyi'd mo walla aris gwo p̲iyin mo;
dhali 'twam buni si'da/ 'konu ki cik̲ mo.
4 Aris gwom buni uni iikin ka pije/ eya ris mony'ceshi 'baar mo,
dhali gwom buni yaki'd e 'pemen gi mony'ceshi 'baar mo.
A'di ki thum gu'b burrinye/ mo goma tente/ mo ibwamani uni mo.
5 Atente/ a'di wana e ki wathinyaŋa'b jin yaki'd ka pije/ mo 'peni gu'b piti mo
dhali wa e ki wathim 'bi'thga/ 'kunykina bwa mo mmoguskina a'di awac̲a mo.
6 Atente/ a'di sulki'd mo 'peni 'pemen gi momis mo
dhali mo ma 'cit̲han dhul eya balany bwaya 'bana kamu/ mo tani;
jaŋ kamu/ midi diki ye mo 'peni mom'batha'd piti mo.
7 Dhali gwoŋk̲an jin c̲inu ki Tap̲a mo tani a'di i'bora 'bor mo, a'di jin warki'da k̲ashira is mo;
dhali gwonyc̲i gi Tap̲a a'di doshki'd mo, moyuk̲ ki bwaya 'ka'dga/ mo.
8 Dhala ris gwoŋk̲an gi 'twa/ gi Tap̲a mo tani uni tana k̲ar/e mo,
dhali uni dhukina du ki bwaŋ 'kunyga/ mo;

dhali gwoŋkan gi Tapa mo tani a'di dhelela dhelel mo,
dhali kali moŋkush gom jis/e mo be.
9 Moŋko/ jin kogu Tapa mo tani a'di dhelela dhelel mo,
dhali 'dimki 'kup ki sule/ sule/ mo,
dhali gwoŋkan gi Tapa mo tani ta'da kar/e mo dhali uni 'baar mo tana kar/e mo!
10 Uni kun minu o bwa ki nyanye/ mo mmobol 'dolkona gana/ e mo, isi kan si'dayi me'd 'dolkona gana/ jin tashu e ki o'd mo;
uni tana dhel dhel mo mmobola dham e mo dhali adham jin poki'd mo 'peni maman mo.
11 Nye, ki uni mo tani aman miiya tu'c pini a'di rumkunu ki gwo mo;
mmoha uni e mo a'di jin taki'd gi dhan tontak mo.
12 Aja a'di midi theke'th tom piti jin thama a'di mii mo?
Dheleli aha/ mo 'peni mombag kun thamka/ mii mo.
13 'Tashi amanmiiya tu'c pini 'twa/ mo 'peni miinthus jin dhunu is ki ca mo;
dhali dhalku/ ki dhal uni bway mo mmoji apo/ aha/ mo.
Yan'ko'd aha/ mina ta a'dim 'borga/ mo,
dhali aha/ mina diki dargi mii 'ba/ mo 'pena ris gwondhaŋ mo.
14 Dhalka ris gwo gi 'twam pem dhali gwo kun kulumka eya du mo mishu bu'th mo e jis/em pini mo,
ayy Tapa, jin ta wosh pem mo dhali aman wan aha/ 'ba/ mo.

Gway Gi IDawuu'd 20

Eya man yuk gway mo Gway ma Dawuu'd

1 Dhalki Tapa woth /e ka tee gi monto'c bwa mo;
dhalki gway ma Arumgimis ma Yakuub cesh /e ka po/ mo
2 dhali hashki mowoth 'peni mom piti jin kogu mo
mmowoth /e mo 'pena Sihyuun mo.
3 Dhalki A'di ka'da ris tom pini kun cina /e e i'baar mo
dhali bu'th tom pini kun cinu mmomiiya bas mo.
4 Dhalki A'di ci /e to jin gwon ma dum pini mo dhali
'tu'd /e eya ris gwoŋkulum pini mo.
5 Dhali yan'ko'd aman mina 'kuny bwa mo e mom pini jin pina /e mii e mo,

dhali ki gway ma Arumgimis bam mo tani, aman mina thuma bergam bam mo.
Dhalki Tapa ciki eya ris ton dot pini i'baar mo.
6 Shwane/ aha/ misha ki Tapa midi 'cuk a'dim piti jin kwanykina a'di mo;
dhali a'di midi thok a'di 'twa/ mo 'peni momis piti jin kogu mo ki mowoth piti jin ta mom'bi'th gi me'da bim poros piti mo be.
7 Kun tiya gamki gwo is eya risa arabiyya kun dira shuma rum mo dhali kun tiya e iman mer shuma ruma po/ mo,
hili aman gamkina gwo is mo e gway ma Arumgimis bana mo.
8 Uni mini thul ka 'cesh mo dhali ta'k mo,
hili aman mina cu mis mo dhali dosh ka jisho'k mo!
9 Ayy Tapa, 'cuki amalik mo;
wothi aman mo ki aman yukkina /e mo.

Gway Gi IDawuu'd 21

Eya man yuk gway mo, Gway ma Dawuu'd mo

1 E mom'bi'th is pini mo tani amalik a'di 'kunykina bwa mo, ayy Tapa!
Dhali e mowoth pini mo tani /e ciki a'di dhan moŋ'kuny bwa mo!
2 /E ciki a'di to jin gwon ma dum piti mo,
dhali diki non ton dot gi 'twam piti ka nyaŋ'ko'd mo.
3 Haali/ /e kali a'di mom'borga/ jin tanu pa ki pa mo;
/e karki a'di toŋ'kup gi 'dolkon jin tashu e ki o'd mo.
4 A'di dotki /e mondiki/e mo; /e ki ciki a'di mo;
/e ciki a'di aluc ma risa cim piti goma sule/ sule/ mo dhali ki sule/ mo be.
5 Monycam piti caaca gom mompi mii em pini mo;
/e takin gi tontak mo dhali mo ma ra/ ra/ apo/ a'di mo dhali monyca mo.
6 Haali/ /e ciki a'di mom'bor mii jiŋ 'ko'd mo;
/e 'borki a'di bwa mo ki bwaŋ 'kunyga/ ibuŋ'kusi /e mo.
7 Haala malik a'di gamki gwo is e Tapa mo;
e montel sho'k gi mo/en gi a'di jin cayaa e ki ca mo tani a'di midi diki joc mo.

8 Me'd pini midi butha ris uni kun ta 'kup̲ pini i'baar mo;
me'da bim poros pini midi bu'th uni gwansan mo kun shi/ki /e i e mo.
9 Ka tee ma nyor pini mo tani, /e mini 'tha uni ki o'd mo e o'd jin 'batha 'ba'th ki wur wur mo.
Tap̲a midi c̲i'th uni ki o'd mo ka nyor piti mo,
dhal̲i o'd midi shwa uni mo.
10 /E mini 'ce'd uc̲im buni sho'k mo 'peni mony'cesh mo
dhali emen buni 'peni bwamani 'kwani en'thi/ mo.
11 Haali/ uni miiki tonthus ap̲o/ /e mo;
uni bwakina t̲or kun t̲oru ka k̲wal is mo kun mina uni 'koki k̲al miiŋ kamu/ 'kup̲ pa mo!
12 Haali/ /e mini dok̲ uni ka nyaŋ'ko'd mo;
/e mini gwana'da bwam pini mo ibwambori uni mo.
13 Kari is pini ki ca mo, ayy Tap̲a, e mom'bi'th pini mo;
aman mina yuk̲ gway mo dhali maŋ mom'bi'th pini mo.

Gway Gi IDawuu'd 22

Eya man yuk̲ gway mo, gway ma Dawuu'd isi ki mii ma buyy mo mo jin k̲ala e 'kash mo.

1 Arumgimis pem, Arumgimis pem, atinta dhalkina /e aha/ 'pen kan mo?
Atinta si'da /e ki si'd 'peni mowot̲h aha/ mo dhali si'd 'pena ris gwo gi moŋ'kosh is ka nyor pem kan mo?
2 Arumgimis pem, aha/ gwokina montee ka yempa/ mo, hili /e diki thok̲ aha/ 'twa/ mo,
dhali ki mon'thiny si'da/ mo tani aha/ dina ki di ki shwam mo!
3 Naskina/ mo tani /e ta a'di jin k̲ogu mo;
/e dikin me'da malik̲ gi mo maŋ gi 'kwani ma Israyiil mo.
4 Idhan babam bam gamki gwo is mo e /e mo;
uni gamki gwo is mo e /e mo, dhali /e ki 'cuk̲ uni mo.
5 Ki uni gwokin mo gom /e mo tani /e ki 'cuk̲ uni mo.
Uni gamki /e gwo is mo dhali uni 'kona bwa ki shi/ mo.
6 Hili aha/ tana yish mo dhali aha/ tana wathi/ yisa,
hili aha/ c̲inu gura ki 'kwani mo dhali jin wak̲kunu ki 'kwani mo.

7 Aris uni gwansan kun p̲arki aha/ e mo tani uni miiki aha/ ka mak̲ mo;
uni ki pir aha/ 'kup̲ buni i is mo.
8 Uni oki gwo mo ki,
"A'di gamki gwo is e Tap̲a mo;
dhalki Tap̲a 'cuk̲ki a'di mo.
Dhalki a'di 'cuk̲ a'di mo,
haali/ a'di miiki'd ki 'bore/ gom a'di mo."
9 Haali/ /e guyi aha/ mo 'peni bwa ma dho'th ma ta'da mo;
/e ki kar aha/ mmogam /e gwo is mo ki aha/ dina eya bor ma ko ma ta'dam pem mo.
10 Aha/ bit̲kunu mo ap̲o/ /e mo 'peni bwa ma dho'th ma ta'da mo;
/e a'di itana Arumgimis pem mo ki aha/ dikina e bwa ma dho'th ma ta'dam pem mo!
11 Dhalku/ ki si'd 'peni aha/ kan mo,
haali/ mont̲o'c bwa a'di 'disha dish mo;
haali/ wathiŋ kamu/ p̲iyi'd mo mmowot̲h aha/ mo.
12 Aris gwat̲him bip̲ uni 'kamki aha/ mo;
gwat̲him bip̲ kun 'bitha 'bi'th 'peni pam Bashan uni 'kamki aha/ mo.
13 Uni c̲eki aha/ 'twa/ i is ki bee bee ap̲o/ aha/ mo
me'da dhop̲ jin pithil ki to ki she/ mo dhali ko mo.
14 Aha/ wakina 'baar mo me'd yi'de/ mo,
dhali arisa simam pemi 'baar mo rak̲kin mo.
Adum pem a'di wakina e ka 'diŋkilan dham mo;
a'di 'to'do'd mo eya bor pem mo.
15 Mom'bi'th pem a'di k̲u'thki'd me'da 'pish mo;
dhala le'd pem 'dap̲ki'd e bwaŋk̲a'dim pem mo.
/E 'thiki aha/ 'ko'di bu'da 'cesh gi mowu mo.
16 Hili arisa 'ka uni 'kamki aha/ mo;
iman ŋali 'pen kun ta iman mii miinthus mo tani hamki aha/ mo;
uni su'kki me'd pem mo dhali sho'k pem mo.
17 Aha/ mina deŋa risa simam pem e mo.
Uni hilki aha/ ka 'thime/ mmok̲o'c aha/ e i is mo.

18 Uni pwaḵki burrinyen tur pem bwa c̱em buni mo,
uni ki biṯ to mo gom burrinyem pem mo.
19 Dhalku/ ki si'da si'd mo, ayy Taṗa;
huru ki jahanne/ mmowoṯh aha/ mo, em pem jin 'bitha 'bi'th mo!
20 'Cuḵa ḵashiram pem mo 'pena ris gandala turga/ mo,
dhali woṯhi mondiki/em pem 'pena gwaṗi/ ma risa 'kam bwaasho mo.
21 Woṯhi aha/ mo 'peni 'twa/ ma dhoṗ mo ma;
'cuḵi aha/ mo 'pena ris ce gi biṗ bwaasho mo.
22 Aha/ mina ṯor gway pini mo e iwaḵ pem mo;
e bwaman ma dhana tul 'kuṗ 'kwani mo tani aha/ mina maŋ /e mo.
23 Um kun ḵo/ki Taṗa mo tani, maŋi a'di mo ma!
Aris um kun ta emen ma Yaḵuub mo tani, taḵi a'di mo ma!
Dhali doshi ki moŋko/ is gom a'di mo, aris um kun ta emen ma Israyiil mo!
24 Haali/ a'di diki waḵa waḵ mo walla shi/ashi i e mo ki mo isa nyor jin woci is she/ mo;
Taṗa diki ba'k jis/em piti mo 'peni wathi/ mo;
ki a'di jin 'kosha is ka nyor gwoki'd gom a'di mo tani, a'di ki ciḵ ko mo.
25 Mo maŋ pem midi di gom /e mo eya dhana tul 'kuṗ gi 'kwani mo;
aha/ mina 'baara ris gwom pem kun oka is mo ibwambori uni gwansan kun ḵo/ki a'di mo.
26 Wathi/ jin ṯo'ckunu bwa mo tani a'di midi shwa tonṯe/ mo dhali minu kaṗ mo;
dhali uni gwansan kun simmki Taṗa e mo tani mini maŋ a'di mo.
Dhalka dum pini di'd goma sule/ sule/ mo.
27 Aris 'kwani gi mony'cesh mini ka a'di e mo dhali ṯu'k e Taṗa mo;
dhali arisa waḵ gi kal gi 'kwaniny'cesh mini luŋ ibwambori /e mo.
28 Haali/ bampa/ a'di ta ji gi Taṗa mo;
a'di ta'da manjiya ji aṗowa ris kal gi 'kwaniy'cesh mo.

29 Aris 'kwani gi mony'cesh kun dhu 'ba/ ki ca mo tani mini shwa tonṯe/ gi mo ma tul 'kuṗ mo dhali mini luŋa luŋ mo;
aris uni gwansan kun thulkiṉ bway bu'da 'cesh mo mini luŋ ibwambori a'di mo,
aris uni gwansan kun mol moŋ'koki/em buni dhu mo be.
30 Anyaḵum yil kun mini iiyu/ i'ko'd mo tani mini mii a'di to mo;
dhali uni mini ṯor gwo gom uni gi Taṗa kun mini iiyu/ ŋ'ko'd mo.
31 Uni mini ṗu'du/ mo dhali ṯor mo ma isiŋ ganam piti mo;
uni mini ṯorkī 'kwani gwo kun 'konu ki dho'th naskina/ mo gom to kun miikina a'di mo!

Gway Gi IDawuu'd 23

Gway ma Dawuu'd

1 Tapa a'di ta'da manhil aha/ mo; aha/ mina diki har to mo.
2 A'dī karki aha/ mmo/ish 'ko'da shon dhii/i'd mo;
a'di suski aha/ e shemen yi'de/ jin doshki'd mo.
3 A'di warki aha/ mondiki/em pem is mo;
a'di suski aha/ e bway mii ma ḵar/e mo gom gway gi gway piti mo.
4 Ba isi ciki/ waḵki/ aha/ mina ya e embul wosh ma la gi mowu mo tani, aha/ mina diki ḵo/ tonthus mo,
haali/ /e nyaḵki di ki aha/ mo;
ajaṗpam pini dhali cwam pini uni malaski aha/ mo be.
5 /Ē thosonki tonṯe/ ibwambori aha/ mo e buŋ'kus ma ris uni kun ta 'kuṗ ki aha/ mo;
/e 'koshki aha/ 'kuṗ pem ka yin mo;
aḵubbaayam pem a'di 'tu'dki'di wol 'kuṗa sho mo.
6 Ka jiŋ gana/ miim 'boron dhali mo mīi mii mo tani uni mini baṯh aha/ nsho'k mo ka risa teem pemi 'baar mo jin dikaa/ ki e mo;
dhali aha/ mina ċa'b e gu'b ki Taṗa ki sule/ sule/ ya ye 'ba/ mo!

Gway Gi IDawuu'd 24

Gway ma Dawuu'd

1 Mony'cesh a'di ta jin Tapa mo, dhali mon'tu'd piti mo,
mony'cesh, dhali aris uni kun 'koni bwamani a'di mo.
2 Haali/ a'di nyaŋki a'di apowa ris kumma/ yi'de/ mo
dhali tel a'di sho'k apowa ris yi'de/ kun son mo.
3 Kaja midi se 'kuwosh gi Tapa mo?
Dhali aja midi doshi mom piti jin kogu mo?
4 A'di ta a'di jin mina me'di dhelela dhelel mo dhali jin miin ma du dhelela dhelel mo;
a'di jin diki 'deka kashiram piti 'kupki gwo jin ce'du 'te/ ka tor mo,
dhali jin diki thul gwo me'da po/ ka he'k e mo.
5 A'di midi bu'th mom'bor mii 'peni Tapa mo
dhali mo ma kar/em piti mo 'peni Arumgimis gi mowoth piti mo.
6 Me'd uni ma nyakum yil gwansan kun simki a'di i e mo,
dhali uni gwansan kun simki jis/e ma Arumgimis ma Yakuub i e mo.
7 'Deki 'kup bum ki mis mo ma, ayy aris 'twaŋkala goŋ mo;
'deka ris 'kup bum ki mis mo ma, ayy uma ris 'twaŋkal gu'b mo,
wakan ka Malik gi monyca midi yayu/ bwaman mo!
8 Aja a'di ita'da Malik gi monyca mo?
Tapa a'di jin ta gi mom'bi'th mo;
dhali Tapa jin ta'd gi mo ma dem dem e mo ma mee mo.
9 'Deki 'kup bum ki mis mo ma, ayy aris 'twaŋkala goŋ mo;
haali/ um minu 'de'k ki mis mo, ayy aris 'twaŋkal gu'b kun 'kon ki sule/ sule/ mo,
wakan ka Malik gi monyca midi yayu/ bwaman mo!
10 Kaja a'di ita'da Malik gi monyca mo?
Tapa gi momis mo,
a'di ita'da Malik gi monyca mo be.

Gway Gi IDawuu'd 25

Gway ma Dawuu'd

1 E /e mo tani, ayy Tapa, aha/ 'de'kkina mondiki/em pem 'kupki mis mo!
2 Arumgimis pem, aha/ gamkina gwo is e /e mo.
Dhalku/ ki dhal aha/ ki mo ma 'the is mo;
dhali dhalku/ ki dhala ris uni kun ta 'kup ki aha/ mmoyuk gway ki moŋ'kuny bwa apo/ aha/ mo.
3 Dhalki jan tal 'de/ jin corki /e di'd ki mo ma 'the is mo;
dhali dhalki uni gwansan kun miiki mii ma he'k e ki dargi 'pemen mo tani dhunu ki mo ma 'the is mo!
4 Kari aha/ mmomish bway pini mo ma, ayy Tapa,
tori aha/ aris bway tur pini mo.
5 Shuyi aha/ bway e gwoŋ ganam pini mo dhali tori aha/ gwo mo,
haali/ /e tana Arumgimis gi mowoth pem mo;
aha/ corkina /e ka risa tee 'baar mo.
6 Kayi mo mii miim pini e mo, ayy Tapa, aris mo mii mii gi moŋ'kuc bwa mo dhali gwoŋ gam me'd pini jin telu sho'k mo;
haali/ uni 'kokin isa yempa/ mo.
7 Dhalku/ ki kulum gom miinthus pem jin miga/ ki aha/ tana dhuru'c mo walla aris gwondhaŋ pem mo;
Kayi aha/ /e mo ki gwoŋ gam me'd pini jin telu sho'k mo haali/ gom miim 'boro'd pini mo, ayy Tapa!
8 Tapa a'di 'bora 'bor mo dhali ta'da kar/e mo;
dhali gom gwo gi wakan mo tani a'di ki he'th imanmii miinthus sho'k mo e bwaya 'borga/ mo.
9 A'di ki shuwa shu/um bway gom uni gun dhu is ki gwa'd e a'di jin 'boro'd mo
dhali a'di ki tor uni bway piti mo.
10 Aris bway tur gi Tapa mo tani uni telki sho'k ki mo/en mo dhali mii ma isiŋ gana/ mo gom uni gwansan gun dhu gwom piti kun gamu me'd mo dhali gwoŋkan piti kun cina a'di mo.
11 Haali/ gom gway pini mo tani, ayy Tapa,
gwami mii shiggam pem mo, haali/ a'di caaca mo.

12 Aja a'di ta wathi/ jin ko/ki Tapa mo?
Jin mina Tapa he'th sho'k e bway jin mina a'di kwany mo.
13 Mondiki/em piti midi di e mo jin 'bora to mo;
dhali ucim piti mini gam nyunykina/ gi mony'cesh mo.
14 Dhali mo jin nyaku to mii ki Tapa mo tani a'di gom uni gwansan kun takki a'di mo,
dhali a'di karki gwom piti jin gamu me'd ki mina uni mish mo.
15 Em pem isa yempa/ diki'da po/ Tapa mo,
haali/ a'di midi buk sho'k pem 'pena gume/ mo.
16 Tuki 'kupki aha/ mo dhali tayi gi mo mii mii apo/ aha/ mo;
haali/ aha/ dina aha/ 'de/ mo dhali tana a'di jin woca is she/ mo.
17 Monto'c bwa ma dum pem 'curki 'peni ca mo;
'cuki aha/ 'peni mo ma cis pem mo!
18 Hili mo isa nyor pem mo dhala tu'c pem jin 'batha 'ba'th mo;
gwami aris miinthus pemi 'baar mo.
19 Hili aris uni kun ta 'kup ki aha/ mo ma,
haali/ uni tana ris ka ris mo;
uni shi/ki aha/ i e ki dhan mii shigga/ mo be.
20 Wothi mondiki/em pem mo dhali 'cuki aha/ mo;
dhali dhalku/ ki dhal aha/ bway mo ki aha/ minu kar ki mo ma 'the is mo,
haali/ aha/ bu'thkina mo jin hurga/ jwa e /e mo!
21 Dhalki mii jin minu ki dargi miim 'borga/ mo dhali miiŋkar/e 'tash aha/ 'twa/ mo,
haali/ aha/ corkina cor gom /e mo.
22 Wothi 'kwani ma Israyiil mo ma, ayy Arumgimis,
'pena ris monto'c bwam buni mo!

Gway Gi IDawuu'd 26

Gway ma Dawuu'd

1 Yeyi aha/ mo ma, ayy Tapa,
haali/ aha/ yakina ki yam pem ki ya jin dargi ŋathum mo;
aha/ gamkina gwo is e Tapa ki dargi bwa jin shinu 'kup mo.
2 Nyo/i aha/ mo, ayy Tapa, dhali pali aha/ mo;
'cunycuri bwam pem mo dhali adum pem mo!

3 Haali/ mo jin gamu gwo me'd jin t̲elu sho'k mo a'di di'di bwambori jis/em pem mo,
dhali aha/ yakina e mii ma isiŋ ganam pini mo.
4 Aha/ dina ki gam mii me'd ki 'kwani kun tana he'k e mo,
walla aha/ dina ki ce e ki 'kwani kun k̲al mii ka bor mo.
5 Aha/ shi/kina mo ma tul 'kup̲ gi imanmii miinthusi e mo,
dhali aha/ dina ki di nyak̲ki uni kun miiki tonthus mo.
6 Aha/ 'thurkina me'd pem e mo jin daru ki mii i'ba/ mo,
dhali aha/ ki ya ka kul is agwat̲am pini mo, ayy Tap̲a,
7 mmoyuk̲ gway ki nyanye/ ki mo maŋ mo
dhali mmot̲ora ris miim 'borgam piti kun miikunu mo.
8 Tap̲a, aha/ enkina gu'b pini jin dikina /e mo,
a'di j̲in ta mo jin dikina monycam pini nycine/ mo!
9 Dhalku/ ki ur aha/ ka pije/ nyak̲ki imanmii miinthus mo,
walla mondiki/em pem nyak̲ki 'kwani kun wolki 'kwani abasa 'cesh mo.
10 E me'd gi 'kwani kun nyo/a me'd ki nyo/ ki mii kun pishinkina uni ki mii mo,
dhali uni kun 'tu'dkunu me'd buni ki mo wan 'kwani is mo.
11 Hili gom aha/ mo tani, aha/ mina ya ki ya jin dargi ŋat̲hum mo;
wani aha/ 'ba/ mo dhali miiyi mii ma 'the ap̲o/ aha/ mo.
12 Sho'k pem doshki'd ap̲owa 'cesh jin p̲ara'da p̲o/ mo;
eya dhana buhany 'kwani mo tani aha/ mina 'bor Tap̲a mii mo!

Gway Gi IDawuu'd 27

Gway ma Dawuu'd

1 Tap̲a a'di ta moŋkush pem mo dhali amanwot̲h pem mo;
aja a'di imiga/ k̲o/ mo?
Tap̲a a'di ta mom pem jin hurga jwa mo;
aja a'di imiga/ k̲o/ is mo?
2 Ki imanmii tonthus 'dishki aha/ is mo mmo'ce'd buŋgwar is pem sho'k mo,
uni kun ta 'kup̲ ki aha/ mo dhali uni kun 'kwarkina 'kwar ka gwap̲i/ mo tani mini k̲al 'bar mo dhali t̲a'k mo be.

3 Ba aris uni kun 'kamkina 'kam apo/ aha/ mo tani,
adum pem midi diki ko/ is mo;
ba ki mo ma mee cu'da po/ aha/ mo tani,
aha/ mina wu is ka 'cesh mo.
4 Ton tal 'de/ jin dotkika/ 'peni Tapa mo, dhali jin miga/ simm e mo:
ki aha/ mina ca'b e gu'b gi Tapa mo ka risa cim gi mondiki/em pemi 'baar mo,
mmopar monyjaro/ gi Tapa e mo
dhali mmokulum gwo ibwa e gu'b gi mondhelela dhelel piti mo.
5 Haali/ ka tee gi monto'c bwa mo tani a'di midi ba'k aha/ mo e 'kwarany gi gu'b piti mo;
e gu'b burrinyem piti jin tiku mo tani a'di midi ba'k aha/ mo.
A'di midi 'de'k aha/ bway 'kuwosh jin tura tur mo!
6 Yan'ko'd 'kup pem minu 'de'k ki mis mo apowa ris uni kun ta 'kup ki aha/ mo uni kun 'kamki aha/ is mo,
dhali aha/ mina ci to jin 'cithu 'kus mo ki cuuwa gi moŋ'kuny bwa mo e gu'b burrinyem piti mo!
Dhali aha/ mina yuk gway mo dhali yuk gway gom Tapa mo!
7 Ciki 'twam pem mo ma, ayy Tapa, ki aha/ gwokina mo!
Miiyi mii apo/ aha/ mo ma, dhali thoki aha/ 'twa/ mo!
8 Adum pem oki gwo gom /e mo ki, "Simmi bwam/em pem e mo!"
Aha/ simkina bwam/em pini e mo, ayy Tapa!
9 Dhalku/ ki ba'k bwam/em pini 'peni aha/ mo;
dhali dhalku/ ki tu'k 'pena manmiiya tu'c pini ka nyor mo!
/E a'di itana manwoth aha/ moa
dhalku/ ki dhal aha/ 'pen mo walla 'te aha/ bwa mo,
ayy Arumgimis gi mowoth pem mo!
10 Haali/ wakka babam pem dhali ata'dam pem dhal aha/ 'pen mo tani,
Tapa a'di midi hil aha/ i e mo.
11 Tori aha/ bway pini mo, ayy Tapa! Susi aha/ e bway tur jin para'da po/ mo haali/ goma ris uni kun ta 'kup ki aha/ mo.

12 Dhalku/ ki c̲i aha/ bwaŋkulum gi uni kun ta 'kup̲ ki aha/ mo;
haali/ iman o gwonthus uni cuuki mis ap̲o/ aha/ mo,
dhali uni shi/inkin ki dhan mii shigga/ mo!
13 Ata midi 'taki mii aha/ mo wak̲ki/ aha/ dina ki gam gwo is mo ki aha/ mina p̲ar miim 'borga/ gi Tapa e mo e 'cesh jin 'kona 'kwani mo?
14 C̲ori gom Tap̲a mo;
'bithi ki 'bi'th mo, dhali dhalka dum pini 'bithu is mo!
C̲ori gom Tap̲a mo!

Gway Gi IDawuu'd 28

Gway ma Dawuu'd

1 /E e mo tani, ayy Tap̲a, aha/ gwokina 'twa/ i /e mo;
jin ta wosh pem mo, dh̲alku/ ki ush aha/ 'twa/ mo.
Wak̲ki/ /e mini diki thok̲ aha/ 'twa/ mo tani,
aha/ mina ya nyak̲ki uni gwansan kun iikin ka luŋgu'b bway jisa 'kulga/ mo.
2 Cik̲i 'twam pem jin oki gwo ki mondi'b is mo ma ki aha/ gwokina 'twa i /E gom mowot̲h mo,
ki aha/ 'de'kkina me'd pem imis 'kup̲ki mom pini jin k̲ogu mo!
3 Dhalku/ ki dir aha/ ka pije/ mo nyak̲ki imanmii tonthus mo,
uni gwansan kun miiki tonthus mo,
uni kun oki gwo gi moŋk̲u'th is nyak̲ki iman'dish uni is mo
hili dhu tonthus eya dum buni mo.
4 C̲iki uni aris miim buni kun miikina uni mo
dhali rak̲ki uni to ibway mo isi ki miin tonthus buni kun miikina uni mo
rak̲ki uni to ibway mo isi ki miin to kun mina uni ki me'd buni mo dhali garki uni to 'kusi 'twa/ mo kun mina uni gam mo.
5 Haali/ uni 'koki misha ris miin to gi Tap̲a mo walla miin to gi me'd piti mo,
a'di midi 'ce'd uni ka 'cesh mo dhali midi diki nyaŋ uni ki mis dok̲/e mo.
6 Mom'bor mii midi di gom Tap̲a mo
haali/ a'di cik̲ki 'twa/ goma di'b is jin di'bkika/ is mo!

7 Tapa a'di ta mom'bi'th pem mo dhali agoŋgorom pem mo;
adum pem gamki gwo is e a'di mo, dhali wakan aha/ wothkunu mo.
Wakan adum pem 'kunykina bwa kagahara mo,
dhali aha/ mina maŋa maŋ ki gway mo.
8 Tapa a'di ita mom'bi'th gom 'kwanim piti mo,
dhali a'di ita mo jin hura a'di jwa nycinne/ mo a'di jin kwanykunu mo.
9 Wothi 'kwanim pini mo ma dhali 'bori nyunykinam pini mii mo.
Tayi amanhil uni mo dhali kali uni ki sule/ sule/ mo.

Gway Gi IDawuu'd 29

Gway ma Dawuu'd

1 Um iya/ ma Arumgimis mo, Ciyi Tapa monyca mo,
ciyi Tapa monyca mo dhali momaŋ mo!
2 Ciyi Tapa monyca ki gway piti mo.
Dhali luŋi Tapa e monyjarom piti jin kogu mo!
3 'Twa/ gi Tapa a'di cikkunu eya powa ris yi'de/ mo;
monyca ma Arumgimis a'di dorki'd ka sho'k mo,
Tapa a'di taki kondor ma sho'k mo apowa ris yi'de/ mo.
4 'Twa/ gi Tapa a'di ta'd gi mom'bi'th jin caaca mo;
dhali 'twa/ gi Tapa a'di 'tu'dkunu ki monyca mo.
5 'Twa/ gi Tapa a'di 'ce'dki cwa kun wana e ka banyayis bwa mo;
dhali Tapa a'di 'ce'dki cwa kun wana e ka banyayis gi pa Lubnan bwa ka 'ci'cimi'th mo.
6 A'di karki cwa Lubnan mmopeya ŋalbothoŋ me'd ari bip mo dhala Siriyuun me'd ari dhuruca morbip mo.
7 'Twa/ gi Tapa a'di hashki'da le'dan o'd ka pije/ mo.
8 'Twa/ gi Tapa a'di yikinki'da ris to/em bwaasho is mo;
dhali Tapa a'di yikinki'da ris to/em bwaasho gi paŋ Kadish is mo.
9 'Twa/ gi Tapa a'di raki'da buyy mmodho'th mo
dhali mmo'cwar bwanycwa mmodi bwa 'te/ mo.

Dhali aris 'kwani e gu'b gi mondhelela dhelel piti mo tani uni oki gwo mo ki, "Monyca mo!"
10 Tapa a'di diki'd me'da malik apowa gannu/ yi'de/ mo;
Tapa a'di diki'd me'da malik goma sule/ sule/ mo.
11 Tapa ciki mom'bi'th gom 'kwanim piti mo;
Tapa 'borki 'kwanim piti mii mo ki moŋku'th is mo.

Gway Gi IDawuu'd 30

Gway ma Dawuu'd mo. Gway jin yuku mmoci gu'b gi mondhelela dhelel ka Arumgimis mo.

1 Aha/ mina kar /e ki ca mo, ayy Tapa, haali/ /e cuki aha/ mis mo dhali diki dhal uni kun ta 'kup ki aha/ bway mmo'kuny bwa apo/ aha/ mo.
2 Tapa Arumgimis pem, ki aha/ gwokina 'twa/ i /e gom mowoth mo tani, dhali /e wacki Aha/ mo be.
3 Ayy Tapa, /e 'cwamkina kashiram pem 'pena Hawiya mo; dhali /e ki kar aha/ ki e 'peni mo ya ka luŋgu'b bway jisa 'kulga/ mo.
4 Yuki gway mmomaŋ Tapa mo, um piti kun ta isiŋ gana/ mo!
Ciyi a'di mo jin 'boruwa 'bor bwa i is mo ki /e kaki mom piti jin kogu e mo.
5 Haala nyor piti a'di diki'd gom ari embul mo mo,
hili mii ma 'them pini a'di di'd ki sule/ sule/ mo.
Hili moŋko pu'dki'd mon'thiny mo,
dhali moŋ'kuny bwa pu'dki'd mon'thamo/ mo.
6 E mii ma kar/e mo tani aha/ okina gwo mo ki,
"Aha/ minu 'koki yikin is mo."
7 Tapa, ki mii ma 'them pini mo tani /e telki aha/ sho'k ki 'bi'th 'bi'th mo me'd wosha turga/ mo;
hili ki /e bagki jis/em pini mo tani,
aha/ dikina e monto'c bwa mo.
8 Aha/ gwokina 'twa/ i /E mo, ayy Tapa,
dhali ŋap mii ma 'the 'peni Tapam pem mo!
9 To gi wakata a'di midi di eya bas pem mo,
wakki/ aha/ yana ka luŋgu'b bway jis jwa mo?
A/mina bu'da 'cesh imaŋ /e mo?

A/mina a'di ṯor mo mii mii ma isiŋ ganam pini mo?
10 Ciḵi gwo mo ma, ayy Taṗa, dhali tayi gi mo mii mii aṗo/ aha/ mo! Ayy Taṗa, tayi aman woṯh aha/ mo.
11 /E ṯu'kki moŋḵom pem ki mo jin sanu mo;
dhali /e ki 'cuḵ burrinye/ ma shawal pem mo
dhali hi'th aha/ ki moŋ'kuny bwa mo.
12 Wakan shwane/ monycam pem midi yuḵ gway ki mo maŋ /e mo dhali diki di ki shwam mo;
ayy Taṗa Arumgimis pem mo, aha/ mina c̣i mo jin 'boruwa 'bor bwa i is gom /e ki sule/ sule/ mo!

Gway Gi IDawuu'd 31

Eya manyuḵ gway mo Gway ma Dawuu'd mo

1 E /e mo tani, ayy Taṗa, aha/ bu'thkina mo jin huru jwa e /e mo;
dhalku/ ki dhal aha/ bway ki aha/ minu kar ki mo ma 'the is mo.
E mo ma ḵar/em pini mo tani 'cuḵi aha/ mo.
2 Ciḵi gwo 'peni aha/ mo; 'cuḵi aha/ ki 'ta'b mo;
wari /e ki wosh jin miga/ hur jwa nycine/ mo,
dhali acur jin 'bitha 'bi'th mmowoṯh aha/ mo.
3 Haali/ /e ta wosh pem mo dhali acur pem mo;
haali/ gom gway gi gway pini mo tani,
/e shuki aha/ bway mo dhali sus aha/ mo.
4 'Cuḵi aha/ ka pije/ 'pena gume/ jin bagkunu gom aha/ mo,
haali/ /e ta mom pem jin hurga/ jwa mo.
5 E me'd pini mo tani aha/ c̣ikina shi/in pem mo;
/e mini wan aha/ 'ba/ mo, ayy Taṗa, /e jin tana Arumgimis jin ta isiŋ gana/ mo.
6 Aha/ shi/kina uni gwansan i e mo kun c̣ina hirdhe/ ki tompinycon mo,
hili aha/ gamkina gwo is e Taṗa mo.
7 Aha/ mina 'bor bwa mo dhali 'kuny bwa e mo/en pini jin ṯelu sho'k mo
haali/ /e hilki moŋ'kosh is ka nyor pem mo;
dhali mish mii ma c̣is ma ḵashiram pem mo.
8 /E diki c̣i aha/ e me'd gi 'kwaniŋ 'kuṗ pem mo.

/E dhuki sho'k pem e mo jin beeya bee mo.
9 Miiyi mii ma 'the apo/ aha/ mo ma, ayy Tapa, haali/ aha/ dina e mo ma cis mo;
aha/ wukina em pem e mo gom bwan diti'd mo nyakka kashiram pem mo dhali buŋgwar is pem mo.
10 Haali/ mondiki/em pem wukina is e ki bwan diti'd mo dhala ris yil pem ki mo wuwa shure/ mo.
Mom'bi'th pem ushki me'd mo haali/ gom miinthus pem mo, dhala risa simam pem uni shikunu is mo.
11 Aha/ tana a'di jin thunyu 'twa/ i is ka ris uni kun ta 'kup ki aha/ mo;
iman'dish aha/ is mo tani uni shi/ki aha/ i e mo e mondim pem mo,
dhali uni gwansan kun mishki aha/ mo tani uni ko/ki is mo.
Uni gwansan kun parki aha/ e mo e bway tur mo tani 'cukki aha/ i'kup mo.
12 Aha/ thiskunu 'kupi e mo me'd wathi/ jin wuki'd mo jin dina wathiŋ kamu/ ki kulum gwo ibwa mo.
Aha/ wakina e ka nos jin waki'd mo.
13 Haali/ aha/ cikkina ris 'kwani shilki gwalish mo,
gom moŋko/ is 'pena ris 'twaŋkal kuku/ mo
me'd jin okina uni gwo ka kwal is imontal 'de/ apo/ aha/ mo.
Uni oki gwo ka kwal is mmo'ce'd mondiki/em pem sho'k mo.
14 Hili aha/ gamkina gwo is e /e mo, ayy Tapa;
Aha/ ona gwo mo ki, "/E tana Arumgimis pem mo."
15 Atentem pem uni 'kon e me'd pini mo.
'Cuki aha/ mo 'pena ris me'd gi uni kun ta 'kup ki aha/ mo
dhali 'peni uni gwansan kun bathki aha/ isho'k mo.
16 Dhalki bwam/em pini a'di kushi mo mo apowa manmiiya tu'c pini mo;
wothi aha/ mo e mo/en pini jin telu sho'k mo.
17 Dhalku/ ki dhal aha/ ki mo ma 'the is mo, ayy Tapa,
haali/ aha/ yukkina /e mo!
Dhalki uni kun ta thus ki thus dhunu ki mo ma 'the is mo!
Dhalki uni 'kon ki shwam eya Hawiya mo.
18 Dhalka le'd kun tana tor 'kon ki shwam mo
uni kun oki gwo apo/ uniŋ kar/e mo

ki mo jin dhukina uni 'ba/ ki ca mo dhali mom bujur mo.
19 Ayy miim 'boro'd pini wa'di ish ka enthusa kun dhukina /e gom uni gwansan mo kun ko/ki /e mo,
dhali wagas mo gom uni gwansan kun bu'thki mo jin huru jwa e /e mo ibwambori jis/e gi iya/ gi 'kwani mo!
20 Eya la gi buŋ'kus pini mo tani, /e bagki uni mo 'pena ris gwo kun okina 'kwani ka kwal is mo.
/E bagki uni mo eya lam pini mo 'pena risa le'd kun birina bir mo.
21 Mom'bor mii midi di gom Tapa mo,
haali/ a'di torki aha/ miimer gi gwo jin gamu me'd jin telu sho'k mo ki aha/ 'kamkunu is mo me'd 'peŋkuman bampa/ mo.
22 Ba aha/ okina gwo e mo ayy ayy pem mo ki,
"Aha/ 'cithkunu 'twa/ 'peni jis/em pini mo,"
naskina/ mo tani /e cikki mo ma di'b is pem jin di'bkika/ is gom mowoth mo ki aha/ gwokina 'twa/ i /e mo.
23 Eni Tapa mo, aris umi 'baar mo kun ta kum piti mo kun dhunu ki she/ ki dhelel dhelel mo.
Tapa wothki uni kun ta ku isiŋ gana/ mo,
hili a'di rakki 'kwani kun dhuki is ki ca to ibway mo.
24 Buthi mom'bi'th mo dhali dhalka dum bum bu'th mo jin malasuwa malas mo,
aris umi 'baar mo kun gamki gwo is e Tapa mo gom mowoth mo.

Gway Gi IDawuu'd 32

Gway ma Dawuu'd jin ta gway jin yuku mmoyetha ye'th sho'k mo

1 Mom'bor mii e wathi/ a'di jin gwamkunu gwondhaŋ piti mo, a'di jin kumkunu miinthus piti 'kup mo.
2 Mom'bor mii e wathi/ jin dina Tapa ki yer is ki gway gom miinthusa kamu/ mo
dhali e shi/in piti mo tani mo ma he'k e piyi'd mo.
3 Ki aha/ dikina ki shwam mo tani, arisa simam pem uni shi/ki isi
'baar mo e mo ohon pem ka risa tee 'baar mo.

4 Haali/ montee dhali mon'thiny mo tani me'd pini dita dit apo/ aha/ mo.
Mom'bi'th pem ku'thki'd mo me'd mom'batha'd jin 'koshki to moyurantee mo.
5 Dhali aha/ nyithkina miinthus pem e /e mo,
dhali aha/ dina ki bag miinthus pem mo.
Aha/ okina gwo mo ki, "Aha/ mina piya ris gwondhaŋ pem ki Tapa mo,"
dhali /e ki gwam aha/ gom miinthus pem jin di'd mo.
6 Gom 'kup mii yan mo tani dhalka ris 'kwani 'baar mo kun tana gayiin mini 'tho e /e ka tente/ gi dhan mo ma cis mo.
Dhali ka tente/ kun sona dhan yi'de/ mo tani, aris yi'de/ mini 'koki gam uni mo be.
7 /E ta mombag gom aha/ mo; /e mini jia aha/ 'peni monto'c bwa mo.
/E mini 'kam aha/ ka ris gway gi mompi mii e mo.
8 Aha/ mina ye'th /e sho'k mo dhali tor /e bway jin mina /e ya mo.
Aha/ mina logom /e ki gwo mo ki em pem midi di apo/ /e mo.
9 Dhalku/ ki wa e ki shuma rum mo walla bagal kun moli 'twa/ wal mo,
dhali kun 'koki mish gwon tiya 'ban mo;
uni kun minu 'kali'th is mo dhali dor uni ki to mmo/non uni 'kup mo.
10 Imanmii tonthus mo tani tan ga/ ris bwan diti'd ka ris mo,
hili mo/en gi Tapa jin telu sho'k mo tani midi 'kam a'di jin gamki gwo is e a'di mo.
11 'Bori bwa e Tapa mo,
dhali 'kunyi bwa mo, ayy um 'kwani kun tana kar/e mo;
kumi cuuwa gom bwaŋ'kunyga/ mo, aris um kun dhelel ma du mo.

Gway Gi IDawuu'd 33

1 'Kunyi bwa e Tapa mo, ayy um 'kwani kun tana kar/e mo;
mo maŋ a'di ta'da kar/e gom uni kun dhelel ma du mo.

2 Ç̲iyi mo jin 'boruwa 'bor bwa i is gom Taṗa mo ka dheŋdheŋe/ jin p̲inu mo;
yuk̲i gway mmomaŋ a'di ka dheŋdheŋe/ jin 'kon ma shu/ i'kume'd mo.
3 Yuk̲i gway this gom a'di mo;
buk̲a shu/ ki me'd kun ta gwoç̲on mo
dhali k̲umi cuuwa gom bwaŋ'kunyga/ mo.
4 Haali/ gwo gi Taṗa mo tani ta'da k̲ar/e mo,
dhala ris mo mii miim piti mo tani uni miikunu ki mo ma k̲ar/e mo.
5 A'di enki mii ma k̲ar/e mo dhali gwoŋ k̲ar/e mo.
Mony'cesh a'di 'tu'dkunu ki mo/en gi Taṗa jin t̲elu sho'k mo.
6 Ki gwo gi Taṗa mo tani momis 'kokunu mmo/uk̲ mo,
dhala risa culi 'baar mo tani uni uk̲kunu ki shi/ir gi 'twam piti mo.
7 A'di ki tula ris k̲umma/ yi'de/ is imont̲al 'de/ mo me'd mo kun dhunu to mo
dhali a'di ki dhuwa ris yi'deŋ 'kulga/ e mo kun dhunu to mo.
8 Dhalka ris kal gi 'kwaniny'cesh k̲o/ Taṗa mo;
dhali dhalka ris 'kwani gi mony'cesh doshon ki moŋk̲o/ is mo.
9 Hili a'di oki gwo mo, dhali a'di miikunu mo;
ki a'di k̲anki gwo mo tani, dhali a'di doshki'd imom piti mo.
10 Taṗa kulumki'da ris gwo kun gamkin ma ris kal gi 'kwaniny'cesh me'd mo;
a'di ki jiya ris gwoŋkulum ma ris 'kwani mo.
11 Aris gwo gi kulumkina Taṗa mo tani doshkin goma sule/ sule/ mo,
dhali aris gwoŋkulum ma dum piti goma risa nyak̲kum yil mo be.
12 Mom'bor mii gom kal gi 'kwani jin tan ma Arumgimis Taṗa mo,
'kwani kun kwanykina a'di mo mmota mal piti mo.
13 Taṗa hilki mo 'peni momis ka luŋgu'b mo;
mmoṗara ris 'kwani e mo.
14 'Peni mo jin ç̲a'bkina a'di mo tani,
a'di hilki mo ka luŋgu'b aṗowa ris 'kwani kun 'kon e mony'cesh mo.

15 A'di yin jin uk̲i'da risa dum buni mo tani
hilki'da hil ap̲owa ris miim buni mo be.
16 Amalik̲a k̲amu/ yisa takunu is ki me'd ki 'kwani ma meem piti mo;
wathi/ gi mo ma mee mo tani 'konu ki wot̲h ki mom'bi'th piti mo.
17 Shuma rum gi mo ma mee mo tani a'di ta tom p̲e'th gi mo ma 'teŋkap̲e/ mo gom momp̲i mii e mo;
dhali ki dhan mom'bi'th ma dem dem piti mo tani, a'di minu diki 'cuk̲ mo.
18 Hili mo mo ma, e gi Tap̲a a'di di'da p̲o/ uni gwansan mo kun k̲o/ki a'di mo,
dhali ap̲o/ uni gwansan takin gi mo ma 'teŋkap̲e/ gi mo/en piti jin t̲elkunu sho'k mo
19 mmo'cuk̲ moŋ'koki/em buni 'peni mowu mo
dhali mmodhu uni ki e mo e yil jin 'kosha t̲e/ mo.
20 Ana c̲orkina gom Tap̲a mo;
a'di jin ta'da manwot̲h b̲ana mo dhali agoŋgorom bana mo.
21 Adum bana 'kunykina bwa e a'di mo,
haali/ ana gamkina gwo is e gway piti jin k̲ogu mo.
22 Dhalki mo/en pini jin t̲elu sho'k mo, ayy Tap̲a, di'd eya p̲o/ aman
me'd jin dhukina aman a'teŋkap̲em bam e /e mo.

Gway Gi IDawuu'd 34

Gway ma Dawuu'd ki a'di ki mii me'd Wathi/ jin guski'da du mo ibwambor ma Abimalik̲ mo. Wakan a'di urki a'di ka pije/ mo dhali a'di ki 'kosh ya mo.

1 Aha/ mina maŋ Tap̲a isa yempa/ mo,
mo maŋ piti midi di isa yempa/ e 'twam pem mo.
2 Aha/ mina maŋ Tap̲a mo!
dhalki uni gwansan k̲un 'koshu ki isa nyor cik̲ a'di mo dhali 'kuny bwa mo.
3 Maŋi Tap̲a nyak̲ki aha/ mo,
dhalki ana 'deka gway piti isi mis imont̲al 'de/ mo.

4 Aha/ ŋapkina Tapa mo dhali a'di thokki aha/ 'twa/ mo,
dhali a'di ciki aha/ mo jin pinu mii e mo apowa ris moŋko/ is pem i'baar mo.
5 Uni gwansan kun hilki mo 'kupki a'di mo tani uni kushi mo mo,
dhali bwam/em buni 'konu ki dhu ki mon'the is mo.
6 Wathi/ yansan jin 'koshkunu is ka nyor mo tani gwoki'd mo dhali Tapa cikki a'di mo
dhali woth a'di 'pena ris monto'c bwa mo.
7 Dhala man'doyu gwo gi Tapa 'kamki uni gwansan is mo uni kun ko/ki a'di mo dhali 'cuk uni mo be.
8 Pali ma dhali pari e mo ki Tapa a'di 'boro'd mo.
Mom'bor bwa gom wathi/ jin bu'thki mo jin huru jwa e a'di mo.
9 Ko/ki Tapa mo, um piti kun dhunu ki she/ ki dhelel dhelel mo.
Haali/ uni gwansan kun ko/ki a'di mo tani 'kona ton tiya ki har mo.
10 Ushi dhuruca dhop uni hari to mo dhali uni 'koshkina te/ mo,
hili uni gwansan kun simmki Tapa e mo tani mina toŋ kamu/ diki har mo.
11 Iiyu/ ma, um iya/ mo, ciki gwo 'peni aha/ mo,
aha/ mina torki um gwo ki um mini ko/ Tapa mo.
12 Wathi/ jana/ i ona bwa ki mondiki/e mo dhali mo/en mo dhali 'kuny bwa mo ka risa cimi 'baar mo,
ki a'di midi par tom 'boro'd e mo?
13 Dhalki a'di noni'da le'd piti 'twa/ 'peni tonthus mo
dhali muthi 'twam pini 'peni gwo kun onu ka tor mo.
14 Tuki mo 'peni tonthus mo dhali miiyi ki 'bore/ mo.
Simmi moŋku'th is e mo dhali uri a'di isho'k mo.
15 E gi Tapa a'di di'da po/ uni kun mii miiŋ kar/e mo
dhali 'cem piti 'kupki kom buni mo.
16 Dhali bwam/e gi Tapa di'da po/ uni gwansan kun mii tonthus mo,
ki uni minu 'cith 'twa/ 'peni mony'cesh mo.
17 Dhali ki uni kun miiki miiŋ kar/e gwokin mo tani Tapa cikki uni mo dhali 'cuk uni 'pena ris monto'c bwam buni mo.

18 Tapa a'di 'disha 'dish gom uni kun 'ce'dkunuwa du mo,
dhali ta uni is ki me'd mo uni kun siri'ckunu shi/in ki sho'k mo.
19 Monto'c bwa tana ris mo gom a'di jin miiki miiŋ kar/e mo,
hili Tapa 'cukki uni 'pena ris uni 'baar mo.
20 A'di ki dhuwa risa simam piti i'baar mo,
asimam pitiŋ kamu/ yisa 'ce'dkunuwa.
21 Tonthus kun miinu midi 'kosha manmii miinthus mo.
Dhali uni gwansan kun shi/ki 'kwani kun mii miiŋ kar/e i e mo tani minu wak mo be.
22 Tapa wanki moŋ'koki/e ma ris imanmiiya tu'c piti 'ba/ mo.
Jan tal 'deŋ kamu/ 'peni uni gwansan kun bu'thki mo jin huru jwa /e a'di mo tani minu 'koki wak mo be.

Gway Gi IDawuu'd 35

Gway ma Dawuu'd

1 Tapa jemki uni gwansan kun jemkina jem 'kup mo apo/ aha/ mo;
dhali asi apo/ uni gwansan kun askin apo/ aha/ mo.
2 Budhi agoŋgoroŋ gwa'dga/ ki me'd mo dhali agoŋgorony caaga/ mo; dhali cuyi mis mmowoth aha/ mo.
3 'Deka mee she i mis mo dhali adhurmany gi mo/as apo/ uni gwansan kun urki aha/ isho'k mo;
oyi gwo goma kashiram pem mo ki, "Aha/ tana manwoth pini mo."
4 Dhalki uni gwansan kun simmki mondiki/em pem e mo dhunu ki mo ma 'the is mo dhali mo jin ushuwa tak tak mo.
Dhali dhalki uni gwansan kun kulumkin mmo'kosh aha/ mo tani tu'kkunu ka nyaŋ'ko'd mo dhali dhu ki mon'the is mo.
5 Dhalki uni wana e ka 'pi'b ibwambori 'tham mo,
dhali wa e ka man'doyu gwo gi Tapa jin urki uni ka pije/ mo.
6 Dhalki bway buni dhuruma dhurum mo dhali yesa yes mo,
dhali dhalka man'doyu gwo gi Tapa ur uni mo.
7 Ki dargi 'kup mii mo tani uni dhukina gumem buni gom aha/ mo;
ki dargi mii mo tani uni cwanyki jisa 'kulga/ gom mondiki/em pem mo.

8 Dhalki mony'ce'd sho'k pu'du'd apo/ uni ki jahanne/ mo.
Dhalka gumem buni kun dhukina uni mo tani bu'th uni mo.
Dhalki uni bitkini a'di mo, e mony'ce'd sho'k buni mo.
9 Hili aha/ mina bwa 'kuny e Tapa mo
dhali 'kuny bwa e mowoth piti mo.
10 Arisa simam pemi 'baar mo mini o gwo mo ki, Tapa, kaja a'di wak ki /e mo,
jin wanki uni gwansan 'ba/ mo 'peni uni gwansan kun 'bitha 'bi'th 'peni uni mo
dhali uni kun tana ha'th'ko'd mo dhali kun ŋapki to 'peni uni gwansan mo kun palki mii mmodil uni to mo?
11 Iman o gwo kun 'koki ta kar/e mo tani uni cuki mis mo;
uni yerki aha/ ator mo.
12 Uni dokki aha/ tonthus ka nyaŋ'ko'd mo gom tom 'borga/ mo.
Akashiram pem a'di ditkina bwa ki dit mo.
13 Hili me'd aha/ mo, ki uni 'ba'thkin mo tani aha/ hi'thkina burrinye/ shawaal mo;
aha/ ga/kina to gom uni mo,
dhali mon'thom pem dokki'd ka nyaŋ'ko'd bwaya bor pem mo.
14 Aha/ bitkunuwa du ka luŋgu'b mo goma kam pem mo tani;
aha/ goŋkina is mo e moŋko jin gwonu ki jabu'th goma kam pem mo.
15 Hili ki aha/ golkina to mo tani, uni 'kunykina bwa mo dhali tul is imontal 'de/ mo;
uni tulki is imontal 'de/ apo/ aha/ mo,
dhali aha/ merkina uni mo.
Uni dherki aha/ bwa ki dargi mondak mo.
16 Ki dargi mo jin dhunu is ki gwa'd mo tani uni 'baar mo miiki aha/ ka mak mo;
uni cil she/ buni ka nyor gom aha/ mo.
17 Tapa, kakasja sa/ imina /e hil apo/ aha/ mo?
'Cuka kashiram pem 'peni mony'ce'd sho'k buni mo,
a'di jin ta mondiki/em pem mo 'pena risa dhop mo.
18 Dhali yan'ko'd aha/ mina ci /e dhan mo jin 'boruwa 'bor bwa i is mo e dhan bwaman ma waambuhany gi 'kwani mo;
aha/ mina maŋ /e mo e bwaman ma ris 'kwani mo.

19 Dhalku/ ki dhal uni gwansan bway mo kun ta 'kup pem kun tana he'k/e ka he'k e mo mmo'kuny bwa apo/ aha/ mo;
dhalku/ ki dhal uni bway mo mmokal tonthus kun miikunu apo/ aha/ mo.
20 Haali/ uni 'koki o gwo gom moŋku'th is mo,
hili bwaŋkulum buni ta jasa he'k/e ka he'k e mo apo/ uni gwansan kun 'kon eya 'cesh bana mo kun 'kokin ki mo ma ku'th is mo.
21 Uni ka'dki 'twam buni mo kun beeya bee apo/ aha/ mo;
uni ki o gwo mo ki, "Soo, Soo mo, em bana parki a'di e mo."
22 /E mishki a'di mo, ayy Tapa, dhalku/ ki ca'b ki shwam mo ma;
ayy Tapa, dhalku/ ki si'da si'd 'peni aha/ mo.
23 Muri is pini mo ma dhali meri e mo ma mmocesh aha/ mo;
Arumgimis pem dhali Tapam pem mo, ceshi to kun rakki aha/ mo ma.
24 Ceshi aha/ ka po/ mo ma, ayy Tapa Arumgimis pem mo, haali/ gom mii ma kar/em pini mo;
dhalku/ ki dhal uni bway mmo'kuny bwa apo/ aha/ mo.
25 Dhalku/ ki dhal uni bway mmo/o gwo eya dum buni mo ki, "Soo, aman takina gi to jin ŋapkina aman mo."
Dhalku/ ki dhal uni bway mo mmo/o gwo mo ki,
"Aman 'ce'dkina a'di sho'k mo."
26 Dhalki uni dhunu ki mo ma 'the is mo dhali dhalki uni dhunu ki gwa'd mo uni kun 'kunykina bwa mo e mo ma cis pem mo.
Dhalki uni gwansan kun dhu is buni ki ca mo apo/ aha/ mo hi'thkunu is ki mo ma 'the is mo dhali ki mo jin 'konu ki taka tak mo.
27 Dhalki uni gwansan kun 'kona gwo ibwa gom mo yem pem mo kum cuuwa mo gom moŋ'kuny bwa mo dhali 'bor bwa mo;
dhalki uni o gwo ki sule/ sule/ mo ki, "Tapa a'di minu maŋ mo,
a'di jin 'kunykina bwa mo e miin to ma manmiiya tu'c piti mo."

28 Dhali yan'ko'd aha/ mina ṯor gwo gom mii ma ḵar/em pini mo dhali maŋ /e isa yempa/ yempa/ mo.

Gway Gi IDawuu'd 36

Eya manyuḵ gway mo Gway ma Dawuu'd jin ta a'di jin ta c̱iŋkina/ gi Tap̱a mo.

1 Wathi/ jin ta thus ki thus oki gwondhaŋ piti mo 'pena duŋ'kulgam piti mo ki,
moŋḵo/ isa kamu/ yisa di'da goma Arumgimis mo e jis/em piti mo.
2 Haali/ a'di malaski is piti mo,
mmoṯosh ki miinthus piti minu 'koki gam mo dhali shi/ a'di i e mo.
3 Aris gwo 'peni 'twam piti mo tani ta thus ki thus mo dhali mo ma he'k e mo;
a'di diki ŋap̱ mmoyuḵa yuḵ mo dhali ta manmii miim 'borga/ mo.
4 Ki a'di ishki'd eya cim piti mo tani,
a'di kulumki'da ris bway gi miinthus mo;
a'di dhuki'da ris bway tur kun ta thus ki thus mo;
a'di diki ur tonthus gwo mo.
5 Mo/en pini jin ṯelu sho'k mo tani, ayy Tap̱a, a'di jithirki'd e momis mo;
dhali mii ma isiŋ ganam pini eya raḵ mo.
6 Mii ma ḵar/em pini a'di wana e ka ris wosh ma Arumgimis mo;
aris gwondwall pini uni wana e ki dhan moŋ'kul gi yi'de/ mo.
Ayy Tap̱a, 'kwani dhali to/e uni takina /e is ki me'd mo.
7 Mo/en pini jin ṯelu sho'k mo tani wa'di yinthowa, ayy Arumgimis!
Uc̱i gi 'kwaniny'cesh uni bu'thki mo jin huru jwa e bwaŋ'kwarany ma lam ma bim pini mo.
8 Uni yuḵkina yuḵ e gu'b pini jin isha to ka enthus mo;
/e c̱iki uni yi'de/ mmop̱i mo 'peni yi'de/ jin 'borki /e bwa mo.
9 Haali/ /e ṯelki mondīki/em pini 'pen mo;
e moŋkush pini mo tani aman mina p̱ar moŋkush pini e mo.

10 Mari mo/en pini jin telu sho'k is mo gom uni gwansan kun mishki /e mo,
dhali mowoth gom uni kun tan ma du a kar/e mo.
11 Dhalku/ ki dhal sho'k gi a'di jin kar 'ba/ ki ca mmo'dish aha/ is mo.
Dhali dhalku/ ki dhal me'd gi a'din thus bway mo mmo/ur aha/ ka pije/ mo.
12 E mun mo tani uni gwansan kun miiki tonthus mo tani bitkin mo;
uni gackunu ka 'cesh mo dhali uni 'koki mish mis cu mo.

Gway Gi IDawuu'd 37

Gway ma Dawuu'd

1 Dhalki is ki anan mo goma manthu'th to mii mo;
dhali dhalki dhapan ki mii ta mo gom uni gwansan kun thu'thki to mii mo.
2 Haali/ uni mini la ku'th mo me'da sho mo
dhali ku'th mo me'da ris ton dhii/in mo.
3 Gami gwo is e Tapa mo dhali miiyi ki 'bore/ mo;
wakan ki /e mini ca'b eya 'cesh mo dhali 'kuny bwa mo e mii ma kar/e mo.
4 Yan'ko'd 'kunyi bwa mo e Tapa mo,
dhali a'di midi ci /e to kun gwon ma dum pini mo.
5 Cuthi bway pini 'kupki Tapa mo;
dhali gami gwo is e a'di mo, dhali a'di midi kal miim pini mo be.
6 A'di midi kal mo ma kar/em pini mo me'd moŋkush mo
dhali miim pini jin dara /e ki mii 'ba/ mo me'd montee mo.
7 Doshi naskina/ e bwambori Tapa mo dhali cori acor ki bwa jin 'kucu ki 'kari'th gom a'di mo.
Dhalku/ ki miiya nyor mo wakki/ jan tal 'deŋ kamu/ gam mii adu is mo e mii jin miikina a'di mo,
walla wakki/ a'di miiki tonthus mo.
8 Dhalku/ ki miiya nyor mo daki 'pena nyor mo.
Dhali dhalka nyor jin shwanu 'pen mo.
Haali/ mii yansan a'di ta monto'c bwa mo.

9 Imanmii tonthus mo tani minu 'cith 'twa/ mo,
hili uni gwansan kun corki Tapa mo tani uni imini gam nyunykina/ ma 'cesh mo.
10 Cori naskina/ ari 'cenne/ mo ma amanmii tonthus midi pi mo;
um mini hil mom piti mo tani, hili a'di midi diki di mo.
11 Hili uni kun 'thup ma du mo tani mini gam mal ma 'cesh mo dhali mina 'kuny bwa mo e dhan mo jin isha to ka enthus mo ki mii jin gamu adu is mo.
12 Wathi/ jin miiki tonthus mo tani miiki'da wu'th apo/ a'diŋ kar/e mo
dhali 'pe'd shem piti apo/ a'di mo.
13 Hili Tapa pe'thki a'di mo,
haali/ a'di mishki'd ka teem piti pu'dki'd mo be.
14 Imanmii tonthus uni bukki gandal buni mo dhali gwana'da bwam buni mo mmokal uni ka 'cesh uni kun hatha 'ko'd mo dhali kun mini mii ta gi to mo,
mmo'kosh uni gwansan kun tana kar/e mo.
15 Aris gandal buni mini suka dum buni mo,
dhala risa bwam buni minu 'ce'd bwa mo.
16 To kun tana a'diŋ kar/e ushi 'cenne/ mo tani a'di 'boro'd mo 'peni to gi 'kwanin thus kun ishkin ka enthus mo.
17 Haala ris 'bame'd gi 'kwanin thus mo tani mini 'ce'd mo,
hili Tapa wothki 'kwaniŋ kar/e mo.
18 Tapa isa yempa/ hilki'da po/ uni kun dargi mii 'ba/ mo,
dhali nyunykinam buni mini 'ko goma sule/ sule/ mo.
19 Uni minu 'koki dhu ki mo ma 'the is mo wakka tee midi ta thus ki thus mo.
Wakki/ te/ midi pu'du/ mo tani, uni mini ta gi tonte/ ki nyanye/ mo.
20 Hili 'kwani kun ta thus ki thus mo minu 'ce'd sho'k mo.
Dhali 'kwani kun ta 'kup ki Tapa mina e waki monyjaro/ ma shon dhii/i'd mo;
uni mina o'di shwa mo dhali mini pi mo me'da ku'd mo.
21 Amanmii tonthus kalki to mo hili a'di diki mish to dok ka nyaŋ'ko'd mo,

hili wathiŋ k̲ar/e mo tani a'di ta'da 'the ka 'the mo dhali c̲i to mo.
22 Uni gwansan kun 'borkin ma Arumgimis mii mo tani mini gam nyunykina/ ma 'cesh mo;
hili uni gwansan kun jeekina a'di mo tani minu 'ci̲th 'twa/ mo be.
23 Ŋat̲kin gi wathi/ jin t̲elki 'pen mo tani a'di 'peni Tap̲a mo,
a'di jin ta wathi/ jin c̲a'ba bway ki jaro/ jaro/ e jis/e ma Arumgimis mo.
24 Ba ki a'di golkina to mo tani, a'di midi diki 'baar mo,
haali/ Tap̲a 'dek̲ki a'di mo ki me'd piti mo be.
25 Aha/ tana dhuru'c mo dhali shwane/ aha/ takina dhan mo;
aha/ dina ki p̲ar wathiŋ k̲ar/e e mo jin dhalkunu 'pen mo
walla uc̲im piti mmo'tho to mo.
26 Ka cimi 'baar mo tani a'di ta'da 'the ka 'the mo dhali ta a'di jin di'd ki e mo,
dhali uc̲im piti 'kokunu mmo'bor mii mo be.
27 T̲uki mo 'peni tonthus mo dhali miiyi ki 'bore/ mo;
dhali yan'ko'd /e minu wot̲h̲ ki sule/ sule/ mo.
28 Haali/ Tap̲a enki mo jin minu miiŋkar/e mo
dhali midi diki dhal unim piti kun dhunu ki she/ ki dhelel dhelel 'pen mo.
Uni dhukunu ki sule/ sule/ mo,
hili uc̲i gi imanmii tonthus mo tani minu 'ci̲th 'twa/ mo.
29 Amanmii miiŋ k̲ar/e midi gam mal ma 'cesh mo
dhali c̲a'b ki sule/ sule/ mo.
30 'Twa/ ma manmii miiŋ k̲ar/e mo tani a'di bahki gwo gom moyuk̲ mo
dhali mar mii ma k̲ar/e is mo be.
31 Dhali gwoŋk̲an ma Arumgimis piti jin c̲inu mo tani a'di di'da dum piti mo;
dhali ŋat̲kin piti diki yeresa yeres mo.
32 Amanmii tonthus mo tani a'di timki a'diŋ k̲ar/e mo
dhali simm mii e mo mmo'kosh a'di mo.
33 Tap̲a midi diki dhal a'di 'pen mo e me'd ma manmii tonthus mo
walla wak̲ a'di mo ki a'di dwallkunu gwo mo.

34 Ç̲ori Tap̲a mo dhali kari bway piti mo,
dhali a'di mi̲di cu /e mis mo mmogam mal ma 'cesh mo.
/E mini mish mo mo ki imanmii tonthus uni 'ci̲th̲kunu 'twa/ mo.
35 Aha/ p̲arkina manmii tonthus e mo dhali 'kwani kun k̲o/ki is mo
mmoç̲eker bwa mo me'd cwaŋ go'd go'd eya 'cesh jin ta jim pitiŋ gana/ mo.
36 Hili ki aha/ yakina ki yampe dok̲/e mo tani,
a'di diki di imun mo.
Aha/ ŋap̲kina a'di mo,
hili a'di 'konu ki gam mo be.
37 'Cunycuri wathi/ jin darki mii 'ba/ mo,
dhali gami uniŋ k̲ar/e me'd mo;
haali/ emena 'borga/ 'kon gom wathi/ gi moŋk̲u'th is mo.
38 Imandhaŋ gwo minu mii 'ce'd sho'k ka kuluny mo;
dhali emen gi wathi/ jin mii tonthus mo tani a'di minu 'ci̲th̲ 'twa/ mo.
39 Mowo̲th̲ gi wathiŋ k̲ar/e mo tani a'di p̲u'dki'd 'peni Tap̲a mo;
a'di ita mowo̲th̲ buni ka tee gi mon̲to'c bwa mo.
40 Tap̲a wo̲th̲ki uni mo dhali wan uni 'ba/ mo.
A'di wanki uni 'ba/ 'peni 'kwanin thus mo dhali wo̲th̲ uni mo haali/ uni bu'thki mo jin huru jwa e a'di mo be.

Gway Gi IDawuu'd 38

Gway ma Dawuu'd mo mmoka to e jin ç̲inuwa Arumgimis ki me'd mo

1 Tap̲a, dhalku/ ki k̲ucur aha/ ka nyor pini mo;
dhalk̲u/ ki ç̲i aha/ jisa ka nyor pini jin shwana /e mo.
2 Haala risa ththam pini su'kki aha/ mo,
dhali me'd pini yap̲ki aha/ ka 'cesh mo.
3 Dhali moŋ kamu/ mura shuman gi buŋgwar is pem is mowa goma nyor pini mo;
dhali mo waç̲a/ kamu/ di'd goma simam pema gom miinthus pem mo be.
4 Haali/ miinthus pem loski aha/ ki 'kup̲i lu/ mo;
uni ta ton di̲tga/ ki nyanye/ gom aha/ mo.

5 Jamam pem uni 'koshkin ka nyor mo dhali k̲al mo mo
goma ris miim p̲us gi miinthus pem mo.
6 Aha/ kumkunu 'twa/a 'cesh mo dhali kar ki mo ma 'the is isa yempa/ mo;
aha/ yakina ko ilu/ isa yempa/ mo.
7 Haali/ e bwamani is pem mo tani, aha/ 'tu'dkunu mo ki mom'batha'd mo
dhali mo waç̲a kamu/ isa di'da e buŋgwar is pem mo.
8 Aha/ kumkunu 'twa/ a'cesh mo dhali sirica p̲o/ ki sho'k mo;
aha/ ohonkina mo goma nyor ma dum pem mo.
9 Tap̲a, aris mom pem kun gwon ma dum pem mo tani misha /e mo̲,
dhali mo ohon pem 'konu ki bag 'peni aha/ mo be.
10 Adum pem dar ki mondi mo, mom'bi'th pem ushki me'd mo,
dhali moŋkush ma pinya/em pem mo tani diki di nyak̲ki aha/ mo.
11 Imugum pem dhali uni kun nyak̲ki ii ki aha/ isa yempa/ mo
tani doshkin is 'ko'd mo gom miim pem kun ushki me'd mo;
dhali unim pem kun 'dishki aha/ is mo tani doshkin ki si'd si'd 'peni aha/ mo.
12 Uni gwansan kun simmki mondiki/em pem e mo tani ceshkina gume/ gom aha/ mo.
Dhali uni kun simmki mo isa nyor pem e mo tani oki gwo gi mony'ce'd sho'k mo
dhali o gwo ka he'k e isa yempa/ mo.
13 Hili aha/, wana e ki wathin 'diye/ mo dhali jin diki cik̲ toŋ kamu/ mo;
dhali wa e ki wathi/ jin molki 'twa/ wal mo jin diki o gwoŋ kamu/ mo be.
14 Aha/ wana e ki wathi/ jin molki gwo cik̲ mo
dhali jin diki thok̲ gwo mo.
15 Ka jiŋ gana/ aha/ ç̲orkina /e mo, ayy Tap̲a;
/e mini thok̲ gwo mo, ayy Tap̲a Arumgimis pem mo.
16 Aha/ okina gwo yansan mo̲ wakan ki uni kun ta 'kup̲ ki aha/ mini 'koki 'kuny bwa ap̲o/ aha/ mo.
Wak̲ki/ sho'k pem yereski'd mo tani, uni mini miiya ris to shigga/ gom aha/ mo.

17 Haali/ aha/ 'diskina mmobit mo,
dhali aha/ dikina e mo jin woca is aha/ she/ mo.
18 Aha/ pikina gwo gi miinthus pem mo;
aha/ kala bwan dit'd mo gom miinthus pem mo.
19 Hili uni kun ta 'kup ki aha/ mo tani tana ris ka ris mo;
dhali uni gwansan kun shi/ki aha/ i e ki mii shigga/ mo tani tana ris ka ris mo.
20 Uni rakki aha/ tonthus ibway mo gom tom 'borga/ mo;
uni ta/kina ris tonthus apo/ aha/ mo hili isi ciki/ aha/ bathkina miim 'borga/ i'ko'd mo.
21 Dhalku/ ki dhal aha/ 'pen mo, ayy Tapa;
Arumgimis pem mo, dhalku/ ki si'd 'peni aha/ mo.
22 Pu'du/ ki jahanne/ mo mmowoth aha/ mo,
ayy Tapa, /e jin tana manwoth aha/ mo.

Gway Gi IDawuu'd 39

Eya manyuk gway mo: Goma Yaduthuun mo. Gway ma Dawuu'd mo

1 Aha/ okina bwa mo ki, "Aha/ mina ji bway pem ki e mo wakan ki aha/ mina diki mii miinthus ka le'd pem mo.
Aha/ mina 'kali'th 'twam pem mo
wakan abori wathin thus mo."
2 Aha/ dikina ki shwam mo;
aha/ ki dhuwa ris gwom pem 'peni mo jin miga/ 'taki o gwom 'boro'd mo,
dhali mo isa nyor pem 'thisi'di ca ki nyanye/ mo.
3 Adum pem ca'b ki 'ba'th 'ba'th mo;
me'd jin kulumkika aris to gwansan mo tani,
a'di shwaki'd me'd o'd mo.
Yan'ko'd aha/ ki walkina 'twa/ mo.
4 "Tapa, dhalki aha/ misha tentem pem jin mina mondiki/em pem idi 'kup mo
dhali mo mar is ma risa teem pem mo.
Tori aha/ mondim pem jin kuta kut mo.

5 Hili /e karkina teem pem mmobeeya bee me'd bwam me'd pem mo,
dhali mondiki/em pem a'di wakina e ki to jin diki di a bori aha/ mo.
Ka jiŋ gana/ aris 'kwani 'baar takin gi shi/ira 'de/ mo.
6 Ka jiŋ gana/ aris 'kwani iikin me'da ḵashira ma la mo.
Ka jiŋ gana/ uni ka 'deṯe/ 'deṯe/ 'tuntulki isi monṯal 'de/ mo mmota
pa ki pa mo hili uni 'koki mish wathi/ jin midi ta uni is ki me'd mo.
7 Shwane/, Taṗa, ki to jin ta'da ta iċorkika/ mo?
/E a'di ita mo ma 'teŋkaṗem pem mo.
8 'Cuḵi aha/ mo 'pena ris miinthus pem mo;
dhali dhalku/ ki kar aha/ ki imanmii miinthus iwaḵ aha/ mo.
9 Aha/ dikina ki shwam mo dhali diki ḵa'd 'twam pem mo,
haali/ a'di ta /E jin miiki a'di mo be.
10 Doshi mondor pini 'peni aha/ mo;
aha/ 'baarkina mo 'peni mondor gi me'd pini mo.
11 Ki /E ċiki 'kwani ajisa gom miinthus mo tani,
/E ki 'cuma ris to kun ona bwa uni mo me'da dhurany mo;
ka jiŋ gana/ aris 'kwani 'baar mo 'koki ta gi ton tiya mo hili uni cukin me'da wulṗe/ mo.
12 Ciḵi mon'thom pem mo ma, ayy Taṗa,
dhali ċiyi 'cem pini gom moŋkom pem gom mowoṯh mo;
dhali dhalku/ ki ta 'diye/ gom jabu'th em pem mo!
haali/ aha/ takina yilkinam pini mo,
jin yaki'd ki yampe me'd idhan babam pem mo.
13 Ṯuki mohil mom pini 'peni aha/ mo wakan ki aha/ mina ṗe'th doḵ/e mo nṯwa/a/ ki aha/ dina ki wu mo."

Gway Gi IDawuu'd 40

Eya manyuḵ gway mo Gway ma Dawuu'd

1 Aha/ ċorkina ċor ki bwa jin 'kuċu/ ki 'kari'th gom Taṗa mo;
a'di ciḵki 'twam pem mo dhali ciḵ kom pem mo.
2 A'di dirki aha/ ka pije/ 'peni jis jin miga/ 'taki tor sho'k ka pupush mo, dhali 'peni jis jin ta yi'de/ ki yi'de/ mo,

dhali a'di ki kar sho'k pem apo/ wosh mo dhali dhu ŋatgin pem mmo'ko ki 'dantar mo.
3 A'di ki kar gway this e 'twam pem mo, gway mmomaŋa Arumgimis bana mo.
'Kwani ka ris mini par a'di e mo dhali tak a'di mo
dhali gam gwo is e Tapa mo.
4 Mom'bor mii gom wathi/ jin kar Tapa ki jim piti jin gama a'di gwo is mo
dhali diki tak mo jin karu is ki ca mo walla uni gwansan mo kun tu'kkin 'peni a'di mo mmoheka he'k e mo.
5 Ayy Tapa Arumgimis pem mo, uni ka ris mo tani tana ris miimer kun miikina /e mo,
dhali gwoŋkulum pini 'kupki aman mo tani minu 'koki deŋ e mo;
wakki/ aha/ ona gwo mo dhali wal 'twa/ gom uni mo,
uni mini ta ris ka ris kun minu mol deŋ e mo be.
6 /E dina bwa ki o ki to jin miinuwa bas mo walla ki to kun cinu ki me'd mo,
hili /e ka'dki 'cem pem mo;
/e diki dot to kun cinu mmo'tha ki o'd mo walla to kun cinu gom miinthus mo be.
7 Yan'ko'd aha/ ki o gwo mo ki,
"Hili mo mo ma, aha/ pu'dkina mo;
a'di 'kwarkunu gom aha/ mo eya warka/ ma yi'c jin 'kucu/ is mo.
8 Aha/ 'kunykina bwa mo mmomii bwam pini mo, ayy Arumgimis pem;
gwoŋkan pini jin cinu mo tani a'di di'd eya dum pem mo."
9 Aha/ torkina gwom 'borga/ gi mii ma kar/em pini mo eya dhana tul 'kup mo;
ayy Tapa, /e mishkin ki aha/ dina ki mu'th 'twam pem mo mmomii to yansan mo.
10 Aha/ dina ki 'dap mo ma kar/em pini 'twa/ mo eya dum pem mo;
aha/ torkina mo ma isiŋ ganam pini mo dhali mowoth pini mo;
aha/ dina ki 'dap mo/en pini jin telu sho'k 'twa/ mo

walla gwo ma isiŋ ganam pini mo 'pena dhana tul 'kup̲ 'kwani mo.
11 Dhalku/ ki dosha ris miim pini kun miina /e 'peni aha/ mo, ayy Tap̲a;
dhalki mo/en pini jin t̲elu sho'k mo dhali mo ma isiŋ ganam pini jin tana /e 'tash aha/ 'twa/ ki sule/ sule/ mo.
12 Mont̲o'c bwa kun 'konu ki deŋ e mo tani 'kamki aha/ mo;
aris tonthus bu'thki aha/ mo wakan ki aha/ mina diki mish toŋ kamu/ mo;
uni takina ris ka ris mo mmobola mur 'kup̲ pem e mo,
dhali adum pem bit̲ki'd ka luŋgu'b mo be.
13 Miiyi ki 'bore/ mo, ayy Tap̲a, mmo'cuk̲ aha/ mo;
huru ki jahanne/ mmowot̲h aha/ mo, ayy Tap̲a.
14 Dhalki uni dhunu ki mo ma 'the is mo dhali 'kosh 'kup̲ is mo
uni gwansan kun simmki mondiki/em pem e mo mmok̲al a'di ka pije/ mo.
Dhalki uni dok̲kunu ka nyaŋ'ko'd mo
dhali 'doyi uni e mo jin ushuwa tak̲ tak̲ mo,
uni gwansan kun ona bwa ki shi/ aha/ is mo.
15 Dhalki uni meren kagahara mo haali/ gom mon'the is buni mo,
uni gwansan kun oki aha/ gwo mo ki, "soo, soo!"
16 Hili dhalki uni gwansan 'baar mo kun simmki /e e mo 'kunya bwa mo
dhali 'bor bwa mo e /e mo; dhalki uni gwansan kun enki mowot̲h pini o gwo ki nyanye/ mo ki,
"Dhalki Tap̲a a'di maŋu mo."
17 Aha/ hat̲ha 'ko'd ki ha'th mo dhali ŋap̲ to mo;
naskina/ Tap̲a a'di kulumki'd gom aha/ mo.
/E a'di itana manwot̲h aha/ mo dhali /e p̲u'dkin mo gom mo wan 'bam pem mo;
dhalku/ ki taya dit̲e/ mo, ayy Arumgimis pem mo.

Gway Gi IDawuu'd 41

Eya manyuk gway mo. Gway ma Dawuu'd mo

1 Mom'bor mii gom a'di jin hili uni kun 'ka'da is ki 'ka'd mo;
eya tee gi monto'c bwa mo tani, Tapa midi 'cuk a'di 'ba/ mo.
2 Tapa midi woth a'di mo dhali kar a'di ki e mo,
dhali a'di minu 'bor mii mo apo/ mony'cesh mo;
Tapa midi diki kum a'di 'twa/ a'cesh ki bwa gi uni kun ta 'kup ki a'di mo.
3 Tapa midi woth a'di mo apowa cim piti jin isha a'di ki isa nyor mo;
/e mini kara cim piti jin isha a'di ki 'ba'th mo mmota ci jin minu waca wac mo.
4 Aha/ okina gwo mo ki, "Ayy Tapa, miiyi mii apo/ aha/ mo ma!
Waci aha/ mo, haali/ aha/ miikina miinthus apo/ /E mo."
5 'Kwani kun ta 'kup ki aha/ mo oki gwonthus apo/ aha/ mo, mmo/o gwo mo ki,
"Kakasja imina a'di wu moye dhali gway piti ki 'ce'd sho'k mo sa/?"
6 Wakki/ wathi/ jin ta 'kup ki aha/ yayi'd mmopar aha/ e mo tani, a'di ki owa ris to kun 'ko bwa 'te/ mo;
adum piti tulki'da ris tonthus is ki is piti mo;
ki a'di yaki'd 'peni aha/ mo tani,
a'di ki tor a'di ki 'kwanin tiya mo be.
7 Aris uni 'baar kun shi/ki aha/ i e mo tani torkina tor imontal 'de/ apo/ aha/ mo;
apo/ aha/ mo tani uni kulumkin mmo'kosh aha/ is ka nyor mo.
8 Uni oki gwo mo ki, "Ba'th jin ta thus ki thus mo tani bitki'da po/ a'di mo ba/;
shwane/ a'di ishki 'ko'da 'cesh mo, a'di midi diki cu mis dok/e mo."
9 Ka jiŋ gana/, amugum pem jin 'dishki aha/ is mo,
a'di jin gamkika/ gwo is mo,
a'di jin shwaki tontem pem mo tani
a'di 'de'kki 'penatiŋkilim piti isi mis apo/ aha/ mo.

10 Hili /e, ayy Tapa, miiyi mii apo/ aha/ mo dhali 'deki aha/
ki mis mo wakan ki aha/ mina 'taki rak uni to ibway mo.
11 Ki mii yan mo tani aha/ misha ki /e 'kunykina bwa mo gom aha/ mo,
haali/ 'kwaniŋ 'kup pem 'koki pi mii e apo/ aha/ mo.
12 Haali/ me'd aha/ mo tani, /e wothki aha/ mo e miim pem jin molu 'ce'd mo
dhali jin midi kar aha/ e bwambori jis/em pini mo goma sule/ sule/ mo be.
13 Dhalki Tapa, jin ta'da Arumgimis gi 'kwani ma Israyiil maŋu mo
goma sule/ sule/ mo dhali ki sule/ mo.
Amin dhali Amin mo.

Gway Gi IDawuu'd 42

Eya manyuk gway mo. Gway gom iya/ ma Guurah mo

1 Me'da shet jin shi/irki'd 'ko'di yi'de/ jin kasha e ki kash mo,
wakan aha/ ŋapkina /E mo, ayy Arumgimis mo.
2 Aha/ ŋapkina Arumgimis mo, a'di jin di'd ki e mo,
kakasja a'di imiga/ pu'dku/ mo dhali pi ibuŋ'kus ma Arumgimis mo?
3 Jabu'th em pem a'di warki'd ki tontem pem gi montee mo dhali ki mon'thiny mo, ki uni kun ta 'kup ki aha/ oki gwo isa yempa/ mo ki, "Mane Arumgimis pini mane?"
4 Aris to gwansan kakika/ 'kupi e mo, me'd jin wolkika/ kashiram pem ka pije/ mo:
me'd jin yakika/ nyakka waambuhany 'kwani mo dhali shu
uni bway bway gu'b ma Arumgimis mo ki bwaŋ'kunyga/ mo dhali mo maŋ mo, me'd jin 'kokin ma waambuhany 'kwani e mo shwan to gi mompe'kupanyolos mo.
5 Atinta luŋkina /e ka 'cesh mo, ayy akashiram pem mo?
Dhali atinta shi/kina bwa /e e aha/ kan mo?
Tayi ga 'teŋkape/ eya Arumgimis mo,
haali/ aha/ mina dok/e maŋ a'di mo a'di jin ta'da manwoth aha/ mo.

6 Arumgimis pem mo, aḵashiram pem luŋki'd ka 'cesh mo e aha/ mo,
wakan aha/ kakina /E e mo 'pena 'cesh gi pa Uurdun mo,
dhali 'pena liman Wosh ma Hermun kun 'koni kwara mo,
dhali 'peni wosh ma Misar mo.
7 Moŋ'kulga/ jin yuḵu ki moŋ'kulgaŋ kamu/ mo 'peni yi'dem pini jin gwokina is mo;
aris eŋḵuthar pini uni cuki mis mo aṗo/ aha/ mo.
8 Naskina/ mo tani Taṗa midi ḵanki mo/en piti jin ṯelu sho'k ki montee mo;
dhali mon'thiny mo tani gway piti midi di nyaḵki aha/ mo,
dhali mon'tho goma Arumgimis jin ta mondiki/em pem mo.
9 Aha/ mina owa Arumgimis jin ta wosh pem gwo mo ki, "Atinta ŋana /E aha/ kan mo?
Dhali atinta imiga/ c̱a'b gwolu/ kan mo gom mo yaṗ jin yaṗa uni kun ta 'kuṗ ki aha/ ki sho'k mo?"
10 Dhali me'd̄ gandal jin ka'd ka 'ban su/ eya simam pem mo tani, wathim pema kamu/ ḵucurki aha/ mo,
ki uni 'kon mmo/o aha/ gwo mo ki, "Mane Arumgimis pini mane?"
11 Atinta luŋkina /e ka 'cesh mo, ayy aḵashiram pem mo?
Dhali atinta shi/kina bwa /e kan e aha/ mo?
Tayi ka 'teŋkaṗe/ eya Arumgimis mo,
haali/ doḵ/e aha/ mina maŋ a'di mo a'di jin ta'da manwoṯh pem mo dhali Arumgimis pem mo be.

Gway Gi IDawuu'd 43

1 K̲ali aha/ mii ma ḵar/e mo, ayy Arumgimis,
dhali doṯi mo ma si/is pem mo aṗo/ kal jin dargi mii ma isiŋ gana/ mo.
'Cuḵi aha/ mo 'peni iman heka he'k e mo dhali 'peni wathi/ jin diki ta gi miiŋḵar/e mo.
2 Haali/ /E tana Arumgimis gi mom'bi'th pem mo. Atinta ushkina /E aha/ kan mo?
Dhali atinta imiga/ c̱a'b jasi gwolu/ kan mo gom mo siri'c ki sho'k gi uni kun ta 'kuṗ ki aha/ mo?

3 Ayy, hashi moŋkush pini mo dhali gwoŋ ganam pini mo, dhalki uni shu aha/ bway mo.
Dhali dhalki uni sus aha/ mo bway 'kuwosh pini jin k̲ogu mo dhali mom pini jin c̲a'ba /e mo.
4 Dhali yan'ko'd aha/ mina ya mo bway mo ma gwat̲a/ ma Arumgimis jin 'cit̲h̲u to 'kus mo,
bwaya Arumgimis jin 'kunyki aha/ bwa ki 'kuny.
Aha/ mina maŋ /E mo ka dheŋdheŋe/ jin 'kon ma shu/ ipesu/ mo, ayy Arumgimis jin ta'da Arumgimis pem mo.
5 Ka tinta luŋkina /e ka 'cesh mo, ayy ak̲ashiram pem mo?
Dhali atinta shi/kina /e bwa ki shi/ e aha/ mo?
Tayi ka 'teŋkap̲e/ eya Arumgimis mo,
haali/ aha/ mina dok̲/e maŋ a'di mo,
a'di jin ta'da manwot̲h̲ aha/ mo dhali Arumgimis pem mo.

Gway Gi IDawuu'd 44

Eya manyuk̲ gway mo. Gway gom iya/ ma Guurah kun yedhu sho'k mo.

1 Aman cik̲kina gwo ki 'cem bam mo, ayy Arumgimis mo,
ibabam bam t̲orki aman gwo mo goma t̲u'c pini kun miikina /E mo mmo'baar ka teem buni mo,
eya risa tee kadhamo/ mo.
2 /E ki me'd piniŋ gana/ mo tani /E ki ura ris kala tiya ka pije/ ki me'd piniŋ gana/ mo,
hili /e ki c̲u'th 'kwanim bam mo;
dhali /E ki 'kosha ris 'kwani is ka nyor mo,
hili /E ki c̲eker 'kwanim bam bwa mo e mony'cesh mo.
3 Haali/ uni 'koki gama 'cesh mo gom moŋ'kom buni mo ki gandala turgam buni mo,
walla 'bame'd buni 'koki wot̲h uni mo;
hili me'da bim poros piniŋ gana/ mo dhali 'bame'd piniŋ gana/ mo, dhali moŋkush gi bwam/em pini mo,
haali/ /e tana 'the ka 'the gom uni mo be.
4 Ayy Arumgimis, /e tana Malik̲ pem mo;
/E ki o gwo gom mo jin p̲in ma Yak̲uub mii e mo.

5 Ki /e mo tani aman mina gaç uni kun ta 'kup bam ka 'cesh mo;
ki gway pini mo tani aman mina yap uni gwansan ki sho'k mo, kun cukin apo/ aman mo.
6 Haali/ aha/ mina diki gam gwo is e gwom pem jin dek̲u mo, walla gandal pem midi diki woth aha/ mo.
7 Hili /e wothki aman mo 'peni uni kun ta 'kup ki aman mo, dhali dhu uni gwansan ki mon'the is kun shi/ki aman i e mo.
8 Eya Arumgimis mo tani aman dhukina 'ba/ ki ca ki sule/ sule/ mo,
dhali aman mina çi /e mo jin 'boruwa 'bor bwa i is gom gway pini ki sule/ sule/ ya ye 'ba/ mo.
9 Hili shwane/ /e ushki aman mo dhali k̲ali mon'the is gom aman mo,
dhali /e diki ya ka pije/ nyak̲ki 'kwani ma meem bam mo.
10 /E dhu aman mmodok̲ ka nyaŋ'ko'd 'peni 'kwani mo;
dhali uni gwansan kun shi/ki am i e mo tani dilki aman to gom is buni mo.
11 /E dhu aman me'd k̲a'bal kun dhunu mmo'cith 'kus mo
dhali /e çekerki aman bwa mo e kal gi 'kwaniny'cesh mo.
12 /E ki yol 'kwanim pini ki me'd gana/ mo;
/E diki mar she/ yol is mo ki she/ yol jin caaca mo.
13 /E ki dhu am nyak̲ki unim bam kun çi aman gura/ mo,
dhali dup am i e mo dhali thuny am 'twa/ i is mo ki uni gwansan kun 'kamki am is mo.
14 /E ki dhu aman ki ku kun sorkunu mo e bwamana ris kal gi 'kwaniy 'cesh mo,
dhali uni ki pe'th aman mo mmopir 'kupi is mo e bwamani 'kwani mo.
15 Ka risa cimi 'baar mo mom pem jin darka/ ki montak̲ mo tani di'da bori aha/ mo,
dhali mon'the is a'di kumki aha/ bwam/em pem mo
16 haali/ gom 'twam piti mo a'di jin çiki aman gura/ mo dhali sora sor mo,
haali/ gom 'kwaniŋ 'kup mo dhali a'di jin ri/ki'da ri'c mo.
17 Aris to gwansan pu'dkina po/ aman mo;
hili aman 'kona ki this /e 'kupi e mo

walla aman 'kona ki ta thus ki thus mo gom gwom pini jin gamu me'd mo.
18 Adum bam 'koki doḵ ka nyaŋ'ko'd mo;
dhala ris ŋaṯgin bam 'koki ii 'peni bway pini mo.
19 Naskina/ mo tani /e 'ce'dki aman 'peni mo jin 'kon ma jala/ mo
dhali kum aman 'kuṗ ki mondhurumi'd jin 'kula 'kul mo.
20 Waḵki/ aman ŋakina gway ma Arumgimis bam mo
walla he'th me'd bam goma rum pinycon mo tani,
21 a/min ma Arumgimis i'taki ŋaṗ mii yansan mo 'taa?
Haali/ a'di mishki to kun 'kona duŋ 'kwani ka ḵwal is mo.
22 Ka jiŋ gana/, gom gway pini mo tani aman 'kokunu mmo'koshi yola tente/ mo;
dhali aman dhukunu mo me'd ḵa'bal kun dhunu mmo'ciṯh 'kus mo be.
23 Meri e mo, atinta ishkina /e e kan mo, ayy Taṗa?
Cuyi /e mis mo, dhalku/ ki ush aman 'twa/ ki sule/ sule/ mo.
24 Atinta baḡkina /e jis/em pini kan mo dhali this mo isa nyor bam 'kuṗi e kan mo
dhali mom bam jin yaṗkunu aman ki sho'k mo?
25 Haali/ aman kumkunu 'twa/ a'cesh mo e bwam bu'd mo;
dhali aris buŋgwar is bam iskin ki raṗ raṗ 'ko'da 'cesh mo.
26 Cuyi /e mis mo gom mowoṯh bam mo
dhali 'cuḵi aman mo gom gway gi gway pini jin ṯelu sho'k mo.

Gway Gi IDawuu'd 45

Eya manyuḵ gway mo, isi ki gwo gi jandin to mo. Gway jin yuḵu mmohe'th iya/ ma Guurah sho'k mo jin ta gway gi mo/en mo.

1 Adum pem 'tu'dkunu ki tom 'borga/ mo;
aha/ mina deŋ gwo e isi mis mo aha/ bahkina gwo goma maliḵ mo;
ale'd pem a'di ta'da galama risha jin 'kwarkunu to mo.
2 /E ta a'di jin onu bwa ki nyanye/ ki iya/ gi 'kwani mo;
a'the a'di wolkunu aṗowa le'd pini mo;

wakan aman mishkina mo mo ka Arumgimis a'di 'borki /e mii ki sule/ sule/ mo.
3 Deḵi gandal pini awum pini mo, ayy /En 'de/ jin c̱a'bki dem dem mo,
e monycam pini mo dhali e mo eḵ pini mo.
4 E mo/eḵ pini mo tani meri mo e mo jin p̱inu mii e mo
haali/ gom gway gi gwoŋ gana/ mo, mo ma 'thup̱ e mo,
dhali mii ma ḵar/e mo;
me'da bimporos pini midi ṯor /e gwo gom mo ma ḵo/is jin caaca mo.
5 Athop̱am pini uni kaaka mo;
aris 'kẇani uni ṯa'kkin e bwaŋ'kwarany sho'k pini mo;
athop̱am pini uni 'kokin eya du gi 'kwaniŋ 'kup̱ ma maliḵ mo.
6 Ayy Arumgimis, aḵursem pini, a'di di'd ki sule/ sule/ mo dhali ki sule/ mo dhali cwa ma maliḵ pini jin ta'da ḵar/e a'di ta cwa gi bampam pini mo.
7 /E eni mo jin minu miiŋḵar/e mo dhali shi/ mo jin minu to kun 'coḵa 'coḵ i e mo;
wakan Arumgimis jin ta'da Arumgimis pini mo tani,
a'di 'koshki /e ki monyca mo dhali ka yin gi mom'bor bwa mo mmobol uni kun ta kum pini e mo.
8 Aris burrinye/ ma p̱om pini uni terki mo kagahara mo gi yiman cwa ma murr mo dhali cwa jin wana e ka 'kwaṯan mo,
dhali yiman cwa jin yuḵu gway ka saliḵa mo;
'peni mo ma maliḵ pini jin ta sheny je mo tani ashu ma dhendheŋe/ uni karki /e ki bwaŋ'kunyu'd mo.
9 I'bwa/ gi imaliḵ uni 'koni bwamani up̱ pini kun taḵu mo;
dhali e me'da bim poros pini mo tani ayim jin ta'da maliḵ a'di doshki'd ki burrinyen 'dolkon gi pa Opir i is mo.
10 Ciḵi gwo mo ma, ayy 'bwa/ pem,
dhali mishi mo mo ma dhali ḵa'di 'cem pini mo;
dhalki 'kwanim pini 'pen mo dhali gu'b gi icim mo.
11 Ki mii yan mo tani amaliḵ mina bwa o gom jarom pini mo;
a'di ita tap̱am pini mo; luŋi a'di mo.
12 I'bwa/ gi pa Sur mini 'ko imun mo nyaḵki to kun c̱inu ki me'd mo; dhali 'kwani kun ta pa ki pa ibwamani 'kwani mo tani mini doṯ gwo gom mii ma 'them pini mo.

13 'Bwa/ ma maliḵ e gu'b ma maliḵ mo tani a'di 'tu'du ki monyca mo;
burrinye/ ma yim a'di 'peni 'dolkon gana/ mo.
14 Ayim minu mii sus bwaya maliḵ mo ki burrinye/ hi'th kun 'kona e ki she/ ki she/ mo;
a'di jin ta burrinye/ gi nyaranyaŋa'b mo,
aris 'kwani kun baṯḫkina yim mo tani, minu mii susu e /e mo.
15 Uni minu mii shu bway ki bwaŋ 'kunyga/ mo dhali ki bwam 'boro'd mo;
dhali uni mini ciç mo e dhan gu'b ma maliḵ mo.
16 E mo gi cim mo tani mini ta ji gi uçim bum mo,
uni kun mina /e dhu gi iya/ e mony'ceshi 'baar mo be.
17 Aha/ mina kar gway pini ki miinu mii ka e mo eya risa nyaḵum yil gi 'kwani 'baar mo;
wakan ka ris 'kwani mini çi /e mo maŋ goma sule/ sule/ mo dhali ki sule/ mo.

Gway Gi IDawuu'd 46

Eya manyuḵ gway mo, gway gom iya/ ma Guurah mo. Isi ki gwo gom a'di jin di'd ki nyaraŋ gana/ mo, gway jin yuḵu mo.

1 Arumgimis ta a'dim bana jin hura ana jwa nycine/ mo dhali mom'bi'th mo,
a'di jin 'dishki'd ka yempa/ mmowoṯḫa woṯḫ 'peni monṯo'c bwa mo.
2 Wakan ana mina 'koki ḵo/ is mo, ma waḵki/ mony'cesh midi aḵ jamas e mo,
dhali waḵka ris wosh kun tura tur mo mini yiḵin is mo e bwaman ma duŋ ḵumma/ yi'de/ mo,
3 ba yi'de/ a'di gwokina is mo dhali seya ga'busha mo,
dhali adhan wosha turga/ deekin ka dulaṯ buni mo.
4 Dhali yi'de/ a'di jin kasha e guski'd mmokar bampa/ ma Arumgimis ki bwaŋ 'kunyga/ mo,
a'di jin ta mo jin ḵogu mo jin ta mondi gi a'di jin eḵa/eḵ mo.
5 Arumgimis a'di di'di bwamana yim mo; ayim minu mol joç mo;

Arumgimis midi wotha yim mo, dhali a'di midi mii mii wakan mon'thamo/ ka 'tum mo.
6 Aris kal gi 'kwaniny'cesh uni miikina nyor mo dhala ris dhan 'peŋkuman bampa/ uni yiḵin ki is mo;
a'di 'de'kki 'twam piti ki mis mo, dhali mony'cesh to'dki'd mo.
7 Tapa gi momis a'di nyaḵki di ki ana mo;
a'di jin ta'da Arumgimis ma Yaḵuub mo jin hura ana jwa nycine/ mo.
8 Iiyu/ ma, hili mo mo ma, aris mii kun mina Tapa mo,
a'di jin dhuki'da ris to kun ḵogu mo apo/ mony'cesh mo.
9 A'di doshki mo ma mee e 'pemen gi mony'ceshi 'baar mo;
dhali a'di ki 'ce'da bwa gi mo/as bwa mo dhali 'citha mee bwa mo ka 'ci'cimi'th mo;
a'di ki ċitha goŋgoro/ ki o'd mo.
10 Doshi ki shwam mo dhali mishi gwo 'ban mo ki aha/ tana Arumgimis mo;
aha/ minu kar ki ca mo ibwamana ris kal gi 'kwaniny'cesh mo;
dhali aha/ minu kar ki ca mo apo/ mony'cesh mo.
11 Tapa gi momis a'di nyaḵki di ki ana mo;
a'di jin ta'da Arumgimis ma Yaḵuub mo jin ta jim bana jin hura ana jwa nycine/ mo.

Gway Gi IDawuu'd 47

Eya manyuḵ gway mo. Gway gom iya/ ma Guurah mo

1 Tori me'd bum mo, aris 'kwani 'baar mo;
ḵumi cuuwa/ mo goma Arumgimis mo ki gway jin eḵu ki nyanye/ gom moŋ'kuny bwa mo.
2 Haali/ Tapa a'di jin caaya e ki ca mo tani a'di ḵa/aḵa/ mo;
a'di jin ta dhana maliḵ apo/ mony'ceshi 'baar mo.
3 A'di ki dhuwa ris 'kwani e bwaŋ 'kwaranyi ana mo
dhali aris kal gi 'kwaniny'cesh e bwaŋ 'kwarany sho'k bana mo.
4 A'di ki kwany mal bana gom ana mo,
'ba/ jin kar ma Yakuub ki ca gom a'di jin ena a'di mo be.
5 Arumgimis shinki bway momis ki dhan cuuwa ilu/ mo,
dhali Tapa ki ko ki ce ma rasi ḵa'bal mo be.

6 Yuk̲i gway mmomaŋa Arumgimis mo, yuk̲i gway mmomaŋa maŋ mo;
yuk̲i gway goma malik̲ bana mo, yuk̲i gway mmomaŋ maŋ mo.
7 Haali/ Arumgimis a'di ta'da malik̲ ap̲o/ mony'ceshi 'baar mo;
yuk̲i gway mmomaŋa maŋ ki mo jin mishu gwo 'ban mo.
8 Arumgimis jiki'da ji ap̲owa ris kal gi 'kwaniny'cesh mo;
Arumgimis c̲a'bki'da p̲owa k̲urse/ ma malik̲ piti jin k̲ogu mo.
9 Iya/ gi 'kwani tulki isi mont̲al 'de/ mo
me'd 'kwani ma Arumgimis ma Ibrahiim mo;
haala goŋgworo/ jin ta ji gi mony'cesh mo tani a'di cil ma Arumgimis mo;
a'di karu ki ca jin ek̲a/ek̲ mo be.

Gway Gi IDawuu'd 48

Gway jin yuk̲u gom iya/ ma Guurah mo

1 Tap̲a a'di ta a'di jin ca'd mo dhali ta a'di jin ca'd jin minu maŋ mo,
e 'peŋkuman pa ma Arumgimis bana mo e 'kuwosha turgam piti jin k̲ogu mo.
2 A'di ta mo jin 'bora 'bor gom 'kwaniny'ceshi 'baar mo,
a'di jin ta wosh ma Sihyuun mo a'di jin di'd ka 'ban ma bim poros mo,
a'di jin ta 'peŋkuman bampa/ ma dhana malik̲ mo.
3 Arumgimis ki t̲or is piti eya tente/ e bwamani gu'b piti mo ki a'di jin 'ce'de'da 'ce'd she/ mo.
4 Haali/, imalik uni tulki 'kup̲ mo;
uni p̲u'dkini mont̲al 'de/ mo b̲e.
5 Uni p̲arki a'di e mo dhali yan'ko'd uni merkin kagahara mo;
uni 'kokunu mmoduŋgur 'kup̲ is mo, dhali uni sokin mo be.
6 Mo jin denu is ki bir bir mo tani a'di bu'th ki uni imun mo,
dhali uni 'pe'dki she/ me'da 'bom jin shwan ma 'ci mmomuri dho'th mo be.
7 Ki 'tham gi mom'pesho'k mo tani
/e 'ce'dkina k̲ur yi'de/ gi pan T̲arshish bwa mo.
8 Me'd jin cik̲kina ana gwo mo tani,
wakan si'da/ a'di p̲arkina ana e mo

e 'peŋkuman bampa/ gi Tapa gi momis mo dhali e 'peŋkuman bampa/ ma Arumgimis mo;
Arumgimis midi tel a'di sho'k ki sule/ sule/ mo be.
9 Aman kulumkina gwo ibwa mo gom mo/en pini jin telu sho'k mo, ayy Arumgimis mo,
e bwamani gu'b gi mondheleladhelel pini mo.
10 Me'd gway pini ka Arumgimis mo,
wakan momaŋ pini a'di jidhirki'd e 'pemen gi mony'cesh mo;
me'da bimporos pini a'di 'tu'dkunu ki miiŋkar/e mo be.
11 Dhalki wosh ma Sihyuun a'di 'kunya bwa mo,
dhalki i'bwa/ gi 'kwani Yahuuda/ uni 'kunya bwa mo
gom mondwall gwom pini mo.
12 Iiyi mmo'kara Sihyuun mo,
iiyi ka kukul is mmo'kama yim is mo;
deŋa ris gu'b ma yim e mo,
13 Hili isi gwo i e ki 'bore/ mo goma cur ma yim mo,
dhali pari mo ma yim e mo kun turatur mo
wakan ki um mini mii tora nyakum yil gwo i'ko'd mo be.
14 Haali/ a'di yansan ita'da Arumgimis mo jin ta'da Arumgimis bana mo gom ki sule/ mo dhali ki sule/ mo;
a'di midi ta jim bana jin midi shu ana bway ki sule/ sule/ mo ntagi mowu mo be.

Gway Gi IDawuu'd 49

Eya manyuk gway mo, gway jin yuku gom iya/ ma Guurah mo.

1 Ciki gwo yansan mo ma, aris 'kwani 'baar mo;
dhali ciyi 'cem bum mo, aris um gun 'kokin e mony 'cesh mo,
2 um gun gwa'da is mo dhali um gun 'bapkin mo,
kun ta pa ki pa mo dhali kun hatha'ko'd si'da/ imotal 'de/ mo.
3 'Twa/ pem midi tor gwo gom moyuk mo,
dhali gwom pem jin kulumka/ eya du mo tani minu mish 'ban mo be.
4 Aha/ mina ka'd 'cem pem ki gwom'bi'th/e mo;
aha/ mina tel gwom pem 'pen jin 'ce'dka gagala/ ka dheŋdheŋe/ jin 'kon ma shu/ ipesu/ mo.

5 Gomatinta imiga/ k̲o/is goma risa tente/ kun t̲ocu aha/ bwa mo,
ki imanmii tonthus 'kamki aha/ eya t̲iŋkilam pem mo?
6 Gomatinta imiga/ k̲o/is mo gom uni kun gamki gwo is e tom buni kun tana uni mo
dhali dhu 'ba/ ki ca gom tom buni kun tana uni pa ka enthus mo?
7 Ka jiŋ gana/ wathiŋ kamu/ p̲iyi'd jin midi wana kam piti 'ba/ mo
walla c̲iya Arumgimis she/ yol gom mondiki/em piti mo,
8 haali/ mowan 'ba/ gom mondiki/em piti mo tani a'di 'bitha yol she/ ki 'bi'th mo,
dhali wathin t̲al 'deŋ kamu/ midi diki c̲i to ki sule/ sule/ mo.
9 Wathin t̲al 'deŋ kamu/ midi diki t̲ikir di ki sule/ sule/ mo
wakan ki a'di midi 'taki mol jisa 'kulga/ p̲ar e mo be.
10 Haali/ a'di midi p̲ar e ka jiŋ gana/ k̲i uni kun shi/kin mo dhali uni kun yuk̲a yuk̲ wukin mo;
uni kun ta p̲us dhali uni kun dargi bwaŋ'kup̲ mo tani uni mini nyak̲ 'ce'd sho'k imant̲al 'de/ mo
dhali dhal tom buni kun tana uni pa ki pa mo ki unin tiya mo be.
11 Bwaŋ kulum buni mo tani a'di ta mo jin mina uni 'ko ki sule/ sule/ mo,
dhali mo jin mina uni 'ko mo nyak̲ka risa nyak̲um yil buni mo;
uni mini yuk̲a yuk̲ mo goma 'cesh buni mo 'ko'di gway buniŋ gana/ mo.
12 Hili wathi/ mol c̲a'b ki e e 'peŋkap̲an piti jin dina a'di ki e mo;
a'di wana e ki tonycuk̲ kun 'ce'dki sho'k mo.
13 A'di yansan ta 'pemen gi uni kun ta p̲us mo;
kun wuna wuny jwa i is mo gom uni gwansan kun 'bora bwa gom tom buni kun ona uni mo.
14 Me'd k̲a'bal mo tani uni dhukunu 'pen ka pije/ bwaya haawiya mo,
wu a'di midi ta amanhil uni mo.
A'di jin di'd ka ji sho'k gana/ mo tani midi ji ap̲o/ uni mon'thamo/ mo,

dhali buŋgwar is buni mini 'ce'd sho'k eya haawiya mo,
moŋkamu/ yisa di'da gom uni mmo'ko mo.
15 Hili Arumgimis midi wana k̲ashiram pem 'ba/ mo 'peni mom'bi'th ma haawiya mo,
a'di midi bu'th aha/ mo be.
16 Dhalki is ki k̲o/ mo wak̲ki/ jan t̲al 'deŋ kamu/ ta pa ki pa mo, ki monyca gi gu'b piti mar is mo.
17 Haali/ ki a'di midi wu mo tani toŋ kamu/ mina a'di ik̲ali me'da;
monycam piti midi diki ya ka luŋgu'b mmobat̲h a'di nsho'k mo.
18 A'di 'borki'da k̲ashiram piti mii mo me'd yin dina a'di ki e mo---
dhali wathi/ maŋu mo ki a'di mii to ki 'bore/ gom is piti mo tani---
19 a'di midi ya nyak̲ki 'kwani ma nyak̲um yil gi icom mo
dhali uni mini mol moŋkush p̲ar e ki sule/ sule/ mo be.
20 A'di jin ta pa ki pa mo mo l̲ki c̲a'b e mo jin mishu gwo 'ban mo
a'di wana e ki tonycuk̲ jin 'ce'dki sho'k mo be.

Gway Gi IDawuu'd 50

Gway ma Asap mo

1 A'di jin c̲a'bki dem dem mo, Arumgimis jin ta Tap̲a mo,
oki gwo mo dhali mony'cesh yuk̲kunu 'peni mo j̲in sul ma tente/ mo ntagi mo jin yulkin ma atente/ mo be.
2 'Pena Sihyuun mo tani, 'bor piti shina joro/ ime'd mo,
Arumgimis 'twak̲ki mo mo.
3 Arumgimis bana p̲u'dki'd mo dhali diki c̲a'bki shwam mo;
e bwambori a'di mo tani a'di ta o'd jin loski'da los mo,
dhali a'di ki 'kam a'di is ki 'thama p̲unthar mo.
4 A'di yuk̲i'da yuk̲ gom momis jin 'di'da p̲o/ momis mo
dhali gom mony'cesh mo, wakan ki a'di midi dwall 'kwanim piti gwo mo.
5 "Tuli aha/ kum pem is kun ta isiŋ gana/ mo,
uni gun gamki gwo me'd nyak̲ki aha/ ki to kun 'cit̲hu/ 'kus mo."

6 Momis mini bah gwo gom mo ma k̲ar/em piti mo,
haali/ Arumgimis ki is piti mo tani a'di ta'da mandwall gwo mo.
7 "Ci k̲i gwo mo ma, ayy 'kwanim pem mo, dhali aha/ mina wal 'twa/ mo, ayy Israyiil,
dhali aha/ mina o gwo a p̲o/ um mo.
Aha/ tana Arumgimis jin ta'da Arumgimis bum mo.
8 Aha/ mina diki k̲ucur um gom tom bum gun 'ci t̲ha um 'kus mmomiiya bas mo;
tom bum gun c̲ina um ki me'd mo mmoc̲i'th ki o'd isa yempa/ ibwambori aha/ mo.
9 Aha/ mina mola morbi p̲ bum k̲al ka pije/ 'peni gu'b bum mo,
walla rasi mi 'peni kal bu m̲ mo.
10 Haala ris tombwaasho mo tani uni ta kum pem mo,
dhali bi p̲ kun 'koni 'kuwosh kun 'koni ali p̲ mo.
11 Aha/ misha aris 'dii kun p̲en eya aris 'k̲uwoshi 'baar mo,
dhali aris tombwaasho kun p̲arkin e bwam bunto/ ta kum pem mo.
12 Wa k̲ki/ aha/ 'kosha t̲e/ mo tani,
aha/ mina diki t̲or /e gwo mo;
haali/ mony'cesh ta jim pem mo,
dhali aris to kun 'koni bwamani a'di mo be.
13 Miga/ i'ka shum ma arisa morbi p̲ mo
walla p̲iya bas gi mi mo?
14 C̲iyi to ka Arumgimis to jin c̲inu ki me'd mo mmo'ci t̲h gom bwa jin 'boruwa 'bor bwa i is mo,
dhali c̲i gwom bum jin onu is ki a'di jin e k̲a/e k̲ mo.
15 Yu k̲i ayu k̲ mo ka tee jin t̲ocu bwa mo;
aha/ mina 'cu k̲ um mo dhali um mini kar aha/ ki ca mo."
16 Hili gom a'di jin ta thus ki thus mo tani Arumgimis ki o gwo mo ki,
"Aja c̲i /e miim 'boro'd mmorash gwo ŋ k̲an pem e mo,
haali/ /e bu'thki gwo ŋ k̲an pem jin gamu me'd e 'twam pini mo,
17 hili ki /e shi/i mo jin diluwa bora 'ceshi e mo
dhali /e ki t̲a'k gwo ŋ k̲an pem ka bwanycin mo?
18 Dhali /e ki p̲ar 'kwanin 'di/ e mo tani,
/e ki gam gwo me'd nya k̲ki uni mo;
dhali /e ki ya nya k̲ki uni kun budhi miiny c̲al me'd mo.

19 /E ki c̲i 'twam pini ki tonthus mo,
dhali ale'd pini ki uk̲ gwo jin hekuwa he'k e mo.
20 /E ki c̲a'b mo dhali t̲or gwo apowa kam pini mo;
/e ki thutha 'ci gi kwan 'pen mo.
21 Um miiki to gwansan mo dhali aha/ c̲a'ba ki shwam mo,
wakan /e kulumkin ki aha/ nyak̲a ki /e mo.
Hili shwane/ aha/ mina k̲ucur /e mo dhali kar gwoŋk̲an ibwambori jis/em pini mo, aris to 'baar mo kun miikina /e mo be.
22 Nyit̲h̲i gwo yansan mo ma, um kun ŋakina Arumgimis mo,
isi ciki/ ki aha/ mina 'cit̲h̲ um bwa ka 'ci'cimi'th mo,
dhali yan'ko'd wathin t̲al 'deŋ kamu/ midi diki di mo mmo'cuk̲ um mo be!
23 A'di yansan jin 'doyu/ to ki mo jin 'boruwa 'bor bwa i is gom to jin 'cit̲h̲u 'kus mo tani a'di tak̲ aha/ mo,
dhali e a'di jin karki bway piti ki 'bore/ mo tani
aha/ mina t̲orki a'di bway ma Arumgimis mo be."

Gway Gi IDawuu'd 51

Eya manyuk̲ gway mo. Gway ma Dawuu'd, me'd jin p̲u'dkin ma Nat̲h̲an jin ta'da manc̲i gwo i'ko'di yam piti jin y̲akina a'di aBat̲h̲shaba/.

1 Miiyi mii apo/ aha/ mo ma, ayy Arumgimis mo, isi ki gwoŋ gam me'd pini jin t̲elu sho'k mo;
haali/ gom mii ma 'them pini jin ishki'd ka enthus mo tani,'koshi aris gwondhaŋ pem mo ma.
2 Lami aha/ 'pena taŋkara/ 'peni miinthus pem mo,
dhali dheleli aha/ 'peni miinthus pem mo.
3 Haali/ aha/ misha gwondhaŋ pem mo,
dhali miinthus pem di'd ka yempa/ ibwambori aha/ mo.
4 Apo/ /e, /e 'de/ mo tani, aha/ miikina miinthus mo
dhali mii a'dinthus 'de/yin jin shi/a shi/ e bwambori jis/em pini mo;
/e karu ki mo ma k̲ar/e e gwom pini jin tora /e 'twa/a 'cesh mo;
/e dargi mii 'ba/ e gwon dwall pini mo be.

5 Hili mo mo ma, aha/ k̲alkunu ka pije/ e miinthus mo;
me'd jin bwakin ma ata'dam pem aha/ mo tani, aha/ dikina e miinthus mo be.
6 Hili mo mo ma, /e ona bwa ki gwoŋ gana/ e isi bwaman ma dum 'per mo;
dhali gom gwo gi wakan mo tani t̲ori aha/ gwo gom moyuk̲ mo eya dum pem ki jim bag mo.
7 Dhagami aha/ ki cwa jin wana e ka 'tasha jalbip̲ mo, dhali aha/ mina dheleladhelel mo;
lami aha/ mo, dhali aha/ mina c̲a'bki bany bany mmobola wasa e mo.
8 Miiyi aha/ mmocik̲ gwo gom bwam 'boro'd dhali bwaŋ 'kunyga/ mo
wakan ka sima/ kun 'ce'dkina /e mo tani mini 'bor bwa mo.
9 Bagi bwam/em pini 'peni miinthus pem mo
dhali 'koshi aris mii shiggam pem ka pije/ mo.
10 Uk̲i aha/ adun dhelelga/ mo, ayy Arumgimis,
dhali kar jin this dhali jin 'boro'd e shi/in pem mo.
11 Dhalku/ ki bit̲ aha/ asho 'peni buŋ'kus pini mo,
dhali dhalku/ ki k̲al shi/in dheleladhelel 'peni aha/ mo.
12 Wari bwaŋ 'kunyga/ is e aha/ mo e bway gi mowoth̲ pini mo,
dhali budhi aha/ me'd ki bwa gi shi/in mo.
13 Dhali yan'ko'd aha/ mina t̲or imandhaŋ gwo bway pini mo,
dhali imanmii miinthus mo tani mini t̲u'k e /e mo.
14 Gwami aha/ 'pena bas gi dina mii aha/ i'ba/ mo,
ayy Arumgimis gi mowoth̲ pem mo,
dhali aha/ mina yuk̲ gway gom bwaŋ 'kunyu'd gi mii ma k̲ar/em pini mo.
15 Ayy Tap̲a, k̲a'di /e 'twam pem mo ma,
dhali 'twam pem midi t̲or momaŋ pini mo.
16 Haali/ /e dina bwa ki 'kuny e mo jin 'cithu to 'kus mmomiiya bas mo,
walla aha/ mina 'taki c̲i to ki me'd mo;
to kun minu c̲ith̲ ki o'd mo tani /e mini 'taki diki 'bor bwa mo be.

17 To jin 'cithu 'kus mmomiiya bas jin mish ma Arumgimis bu'th mo tani a'di ta shi/in jin 'ce'dkunu mo.
Ayy /e, jin tana Arumgimis, midi 'taki diki usha ush goma du jin 'ce'du mo.
18 Miiyi ki 'bore/ e bwaŋ 'kunygam pini jin tana /e ki 'bore/ 'kupka Sihyuun mo;
Nyaŋi agoŋ gi pa Urushaliim mo.
19 Dhali yan'ko'd /e mina bwa 'kuny mo gom to jin cinu ki me'd jin ta'da kar/e mo,
e to jin cinu ki me'd mmoci'thki o'd mo dhali kun cidhu ki o'd ka 'bimpil mo;
dhali yan'ko'd 'kwanim bana mini 'cith gwathim bip e mo ma gwatam pini mo.

Gway Gi IDawuu'd 52

Eya manyuk gway mo. Gway jin yuk ma Dawuu'd mmoyetha ye'th sho'k mo me'd jin pu'dkin ma Duwaag jin ta wathi/ gi pa Aduum, mo, dhali tora Shawuul gwo mo ka: Dawuu'd pu'dki'd e gu'b ma Akimaalik mo.

1 Atinta karkina /e 'ba/ ki ca kan mo, ayy wathi/ jin ca'bki dem dem mo?
Mo/en ma Arumgimis jin telu sho'k mo tani pu'dki'd isa yempa/ mo.
2 'Twam pini ukki mony'ce'd sho'k me'da nyer mo
/e jin tana manmii mii jin hekuwa he'k e mo.
3 /E ki en tonthus mmobol jim 'boro'd e mo
dhali /e ki o gwo ka tor mmobol gwoŋ gana/ e mo.
4 /E ki en aris gwo kun losina los mo,
/e jin tan ma le'd pini ahe'k e ka he'k e mo.
5 Hili Arumgimis midi 'ce'd /e sho'k ki sule/ mo,
a'di midi bor /e mo dhali dher /e bwa mo 'peni gu'b burrinyem pini mo
dhali /e minu yu'd mo 'peni mo jin 'kona 'kwani mo.
6 Uniŋ kar/e si'da/ mini par a'di e mo dhali ko/ is mo;
dhali mini pe'th a'di mo mmo/o gwo mo ki:

7 "Hili mo mo ma, wathi/ yan jin 'tena bwa mmokara Arumgimis ki a'di jin hura a'di jwa nycine/ mo,
hili a'di gamki gwo is e tom piti kun ishki kumma/ mo,
dhali a'di 'bitha 'bith me'd jin 'ce'dkina a'di kun tiya sho'k mo.
8 Hili gom aha/ mo tani, aha/ wana e ki cwa Setuun jin ca'bki go'd go'd e gu'b ma Arumgimis mo;
aha/ mina gam gwo is e gwoŋ gam me'd ma Arumgimis mo jin telu sho'k ki sule/ sule/ mo be.
9 Aha/ mina ci /e bwam boro'di is ki sule/ ki sule/ mo haali/ /e miiki a'di to mo.
Aha/ mina cor gom gway pini mo haali/ a'di 'boro'd mo,
e buŋ'kusi uni kun tana gayiin mo be.

Gway Gi IDawuu'd 53

Eya manyuk gway mo, isi ki koŋ gway jin gwonu gom bwan diti'd mo. Gway jin yuk ma Dawuu'd mmoyetha ye'th sho'k mo.

1 A'di jin ta pus mo tani oki gwo eya dum piti mo ki:
"Arumgimis piyi'd mo be."
Uni pu/kin mo dhali uni mii mii kun bula bul mo;
jaŋ kamu/ jin mii'd ka kar/e yisa di'da.
2 Tapa hilki mo ka luŋgu'b 'peni momis apo/ uci gi 'kwaniny'cesh mo
mmopar mo e wakki/ jan tal 'deŋ kamu/ di'd jin mishki gwo 'ban mo,
a'di jin simmki jasa Arumgimis e mo.
3 Uni dhereskin ki 'beles mo. Uni 'baar wakina e ki to kun pu/kin mo.
Wathin tal 'deŋ kamu/ yisa di'da jin mii miim 'boro'd mo tal 'de/ piyi'd mo be.
4 'Kona uni ki nyitha aris uni gwansan kun mii tonthus mo---
uni kun shwaki 'kwanim pem me'd tonte/ mo
dhali uni 'koki yuka Arumgimis mo?
5 Uni anani kun 'kokin e dhan mo kun kogu is mo.
Mo jin kogu is diki di wakan 'peni ka dhamo/ mo;
haala Arumgimis midi rasa sima/ gi 'kwani kun ushki a'di mo;

uni minu dhuki mo ma 'the is mo,
haali/ Arumgimis wak ki uni mo be.
6 Ayy, mo jin 'cukuwa 'cuk gom 'kwani ma Israyiil midi pu'du/ 'pena Sihyuun moyi!
Ka Arumgimis midi wari 'kwanim piti ka nyaŋ'ko'd 'peni monyji mo,
dhala Yakuub mina bwa 'bor mo dhala Israyiil mina bwa 'kuny mo be.

Gway Gi IDawuu'd 54

Eya manyuk gway ka shu/ kun buku gway mo. Gway ma Dawuu'd jin yetha a'diya ye'th sho'k mo me'd jin pu'dkina 'kwani gi pan siip mmotora Shawuul gwo mo ka Dawuu'd bagki'd e bwam am mo.

1 Wothi/ aha/ mo, ayy Arumgimis ki gway pini mo,
dhali yeyi aha/ mo ki mo ma dem dem pini mo.
2 Ciki mon'thom pem mo ma, ayy Arumgimis;
ciyi 'cem pini ki gwo gi 'twam pem mo.
3 Haali/ iman ush 'kwani ga/ mo tani uni cuki mis apo/ aha/ mo,
dhali iman gora bwa ki gor mo tani uni ŋapki mondiki/em pem mo.
Uni 'koki kara Arumgimis ibwambori jis/em buni mo.
4 Hili mo mo ma, Arumgimis ta'da manwoth pem mo;
Tapa a'di ta'da mantel aha/ sho'k mo.
5 A'di midi ri'c 'kwani kun ta 'kup ki aha/ ki tonthus mo;
e mii ma isiŋ ganam pini mo tani, 'ce'di uni sho'k mo!
6 Aha/ mina ci to jin 'cithu 'kus mmomiiya bas ki bwam pem mo;
aha/ mina ci mo jin 'boruwa 'bor bwa i is ki gway pini mo, ayy Tapa, haali/ a'di 'bora 'bor mo.
7 Haali/ /e 'cukki aha/ 'pena ris montoc bwam pem mo;
em pem hilki mo jin pinu mii e apo/ 'kwani kun ta 'kup ki aha/ mo be.

Gway Gi IDawuu'd 55

Eya manyuk̲ gway mo ka shu/ kun buk̲u mo. Gway ma Dawuu'd jin yetha a'diya ye'th sho'k mo.

1 Kari 'cem pini ki mon'thom pem mo, ayy Arumgimis;
dhali dhalku/ is pini ki bag 'peni tom pem jin dot̲ga/ ka di'b me'di is mo.
2 K̲uthi is gom aha/ mo dhali thok̲i aha/ 'twa/ mo;
aha/ kumu 'twa/a 'cesh ki mont̲o'c bwa
3 ki cuuwa/ gi uni kun ta 'kup̲ ki aha/ mo,
haali/ gom mo siri'c ki sho'k gi 'kwani kun ta thus ki thus mo;
gom uni k̲ali mo jin t̲ocu bwa ap̲o/ aha/ mo,
uni thip̲ki mo ma dup̲e/ ap̲o/ aha/ ka nyor mo be.
4 Adum̲ pem 'pe'di sh̲e/ e bwaman is pem mo,
dhala pure/ gi mowu bit̲ki'da p̲o/i aha/ mo.
5 Moŋk̲o/ is dhali mondee is p̲u'dki'da p̲o/i aha/ mo,
dhali to jin k̲o/ka is mo tani uni ikumki aha/ 'twa/a 'cesh mo be.
6 Aha/ ona gwo mo ki,
"Ayy, wak̲ki/ aha/ mina 'taki taga/ bi me'd gurko/ mo tani!
dhali yan'ko'd aha/ mina 'taki p̲e mo dhali si/is mo be.
7 Hili mo mo ma, aha/ mina ya si'da si'd moyi;
aha/ mina c̲a'b e mombwaasho moyi.
8 Aha/ mina lalayu/ ki jahanne/ moyi mmogam gu'b pem mo
'peni 'thama p̲unthar dhali mo ma bumburush 'tham mo."
9 'Ce'di uni sh̲o'k mo, ayy Tap̲a, dhali k̲wa/a le'd buni bwa mo;
haali/ aha/ misha mombujur mo dhali mo jin biruwa bir e 'peŋkuman bampa/ mo be.
10 Montee dhali mon'thiny mo tani uni iikin ka kul is e yana gaŋgaram piti mo;
tonthus dhali mont̲o'c bwa uni 'koki ii bwamani a'di mo be.
11 Mo jin toru sho'k ka pupush mo tani a'di di'd e bwaman a'di mo,
dhali mo jin siricuwa siri'c ki sho'k mo dhali mo jin hekuwa he'k e mo tani uni 'koki ii 'peni bway tur piti mo.
12 Haali/ a'di diki ta 'kup̲ ki aha/ mo jin 'ba'kki aha/ e mo
dhali yan'ko'd ki aha/ mina 'taki mish a'di k̲al mo;

walla a'di jin shi/ki aha/ i e mo a'di jin gora bwa ki gor apo/ aha/ mo,
dhali yan'ko'd aha/ mina 'taki bag 'peni a'di mo.
13 Hili a'di ta /e mo, /e jin nyakin ki aha/ mo,
amannyak yam pem mo dhali amugum pema gana/ mo.
14 Aman tana gi mo jin luŋuwa luŋ jin 'bora 'bor imontal 'de/ mo;
aman iikina bway gu'b ma Arumgimis mmonyak to mii mo.
15 Dhalki mowu pu'du'd ki mo jin hekuwa he'k e mo ibwamani uni mo;
dhalki uni iin ka 'cesh ki e e mo ma Haawiya mo,
haali/ uni mini ii e mo ma pure/ kun 'kon e bwamani uni mo.
16 Hili aha/ mina yuka Arumgimis mo,
dhali Tapa midi ta aha/ is ki me'd mo.
17 E mom'pimpili/ mo dhali mon'thamo/ mo dhali montee mo tani aha/ bahkina gwo ma 'thupun 'twam pem mo dhali ko mo;
a'di midi cik 'twam pem mo.
18 A'di midi 'cuka kashiram pem ki 'dantar 'peni mo ma mee jin miga/ 'taki as mo,
haali/ 'kwani ris mina bumburush apo/ aha/ mo.
19 Arumgimis a'di jin jiki'da ji 'peni mondiki/e mo,
midi kar 'cem piti mo dhali dhu uni ki gwa'd mo.
dhali uni mini 'koki ak/e mo,
dhali uni 'koki ko/a Arumgimis mo.
20 Amugum pem he'thki'da bim piti apo/ uni kun 'kon ki moŋku'th is nyakki a'di mo;
a'di diki tak gwom piti jin gama a'di me'd mo.
21 'Twam piti nabula nabul mo mmobola yina ko e mo,
hili adum piti dikin ma nyor nycine/ mo
gwom piti 'caputa/ 'caput mmobola yin e mo,
naskina/ uni wana e ki gandala turga/ kun 'de'kkunu she/ ki mis mo be.
22 Ta'kki to kun ditin pini apo/ Tapa mo, dhali a'di midi kal gom /e mo;
a'di midi diki dhal jan tal 'deŋ kamu/ jin ta'da kar/e mmojoc mo.

23 Hili /e, ayy Tapa, mini ta'k uni kun ta thus ki thus e dhan jis jin 'kula 'kul mo jin ta mony'ce'd sho'k mo;
'Kwani kun wol tiya abasa 'cesh mo dhali kun tana he'k e ka he'k e mo tani mini 'koki 'ko ki e mo me'd jin 'kona kun tiya ki e mo,
hili aha/ mina gam gwo is e /e mo be.

Gway Gi IDawuu'd 56

Eya manyuk gway mo, isi ki koŋ gurko/ kun 'kon e cwa kun si'da si'd kun wana e ka ciss mo. Gway jin karu ki kup jin ta jima Dawuu'd mo me'd jin bu'thkina 'Kwani Palasthiin a'di mo e Pany Jatt mo.

1 Miiyi mii ma 'the gom aha/ mo ma, ayy Arumgimis, haali/ 'kwani 'koshki aha/ mo!
Iyula tente/ mo 'kwani kun ta 'kup ki aha/ uni siri'cki aha/ apo/ ki sho'k mo.
2 Uni gun ta 'kup ki aha/ mo tani uni yapki aha/ ki sho'k iyula tente/ mo,
haali/ 'kwani tana ris kun askina po/ aha/ ki 'ba/ gun dhuna uni ki ca mo.
3 Ki aha/ ko/kina is mo
tani aha/ karkina moŋgam gwo is pem e /e mo be.
4 Eya Arumgimis mo tani, a'di maŋkika/ gwom piti mo,
eya Arumgimis mo tani aha/ gama gwo is ki dargi moŋko/ is mo.
Buŋgwar is gi wathi/ midi miiya tinta ki aha/ mo?
5 Iyula tente/ mo tani uni simmki mii e mo mmotak aha/ jama/ gom tom pem jin rakki aha/ mo;
Aris gwom buni 'baar mo kun kulumkina uni ibwa apo/ aha/ mo tani uni ta thus ki thus mo.
6 Uni 'tuntulki is buni imontal 'de/ mo,
dhali uni wupkina 'cesh mo, uni corki ŋatgin pem mo,
me'd jin corkina uni mondiki/em pem mo.
7 Dhalku/ ki dhal uni bway mmoye 'peni tonthus buni kun miikina uni mo.

Ka nyor pini mo tani ayy Arumgimis, ṯa'kki 'kwani gwan ka 'cesh mo.
8 /E deŋki yam pem jin wuŋkulkika/ e mo.
Ṯe'di jabu'th em pem eya gasaas pini mo.
'Kona uni ki 'ko eya warkam pini mowa?
9 Dhali yan'ko'd mo tani uni kun ta 'kuṗ ki aha/ mo tani minu ṯu'k ka nyaŋ'ko'd mo ka tee jin miga/ yuḵa yuḵ mo.
Dhali aha/ misha ka jiŋ gana/ ka Arumgimis ta a'di gom aha/ mo be.
10 Eya Arumgimis mo, a'di jin maŋka/ gwom piti mo,
e Taṗa, a'di jin maŋka/ gwom piti mo,
11 eya Arumgimis mo tani aha/ gama gwo is ki dargi moŋḵo/ is mo.
Tontinta a'di imina 'kwani mii gom aha/ mo?
12 Gwom pem kun oka/ is e /e mo tani aha/ mina 'baar uni mo, ayy Arumgimis.
Aha/ mina c̱i mo jin 'boruwa 'bor bwa i is ki to jin c̱inu mmo'ciṯh 'kus gom /e mo.
13 Haali/ /e 'cuḵkina ḵashiram pem 'peni mowu mo,
nye, sho'k pem 'tasha/ /e 'twa/ 'peni mombiṯ mo,
ki aha/ mina ya ibwambor ma Arumgimis mo,
e moŋkush gi mondiki/e mo.

Gway Gi IDawuu'd 57

Eya manyuḵ gway mo, isi ki gwo jin minu 'koki 'ce'd sho'k mo. Gway jin karu ki kuṗ jin ta jima Dawuu'd mo me'd jin guskina a'di 'pena Shawuul eya jurum wosh mo.

1 Miiyi mii e Aha/ mo, Arumgimis, miiyi mii e aha/ mo,
haali/ aha/ bu'thkina mo jin hurga/ jwa e /e mo ntaga ris monṯo'c bwa gwansan pekin mo.
Aha/ c̱a'bkina e bwam bim pini ki /e mini cesh aha/ 'twa/ ntagi mony'ce'd sho'k yan midi pe mo be.
2 Aha/ mina ko 'twa/ Arumgimis jin Caaya e ki Ca mo,
eya Arumgimis jin miiki'da ris to gom aha/ mo.
3 A'di midi hashi mowoṯh 'peni momis dhali ta aha/ is ki me'd mo,

a'di k̲ucur uni gwansan kun urki aha/ nsho'k ki 'ba'th 'ba'th mo.
Doshi ma dhali 'cunycuri yan mo.
Arumgimis midi hashi mo/en piti jin t̲elu sho'k mo dhali mii ma isiŋ ganam piti mo.
4 Aha/ isha e bwaman ma risa dhop̲ mo;
aha/ isha e bwamani uni gun pitil k̲i iya/ gi 'kwani bwa ki she/ mo.
Aha/ isha e bwamani 'kwani kun wana Shem buni ka mee mo dhali ka thop̲a/ mo, dhali ale'd buni kaaka me'd gandal mo be.
5 Dhalki /e k̲aru ki ca mo, ayy Arumgimis, ap̲owa ris momisi 'baar mo;
dhalki monycam pini a'di di'da p̲o/ mony'ceshi 'baar mo.
6 Uni bele'thkina 'thi/ gom sho'k̲ pem mo;
aha/ dikina 'kup̲ ka luŋgu'b mo.
Hili uni c̲wanyk̲i jis e bway pem jin yaka/ mo tani,
uni ki is buni it̲a'kkin e jis buni jin c̲wanya uni mo!
Doshi ma dhali 'cunycuri yan mo.
7 Adum pem t̲elkunu sho'k mo, ayy Arumgimis, adum pem ka jiŋ gana/ a'di t̲elkunu sho'k mo;
aha/ mina yuk̲ gway mo, aha/ mina yuk̲ gway gi mo maŋ mo be.
8 Meri e mo ma, ak̲ashiram pem!
Meri e mo ma, ayy adheŋdheŋye/ dhali adheŋdheŋye/ jin 'kon ma shu/ ipesu/ mo!
Aha/ mina mer e mon'thamo/ mo!
9 Aha/ mina c̲i mo jin 'boruwa 'bor bwa i is ki /e mo, ayy Tap̲a, e bwaman ma ris 'kwani mo;
aha/ mina yuk̲ gway mo dhali maŋ /e mo e bwaman ma ris kal gi 'kwaniny'cesh mo.
10 Haali/ mo/en pini jin t̲elu sho'k mo tani a'di caaca kagahara e momis mo,
dhali mo ma isiŋ ganam pini jin tana /e mo e bwaman ma risa rak̲ mo.
11 Dhalki /e karu ki ca mo, ayy Arumgimis mo, ap̲owa ris momisi 'baar mo.
Dhalki monycam pini a'di di'da p̲o/ mony'ceshi 'baar mo.

Gway Gi IDawuu'd 58

Eya manyuk̲ gway mo, isi ki gwo jin minu 'koki 'ce'd sho'k mo. Gway jin karu ki kup̲ jin ta jima Dawuu'd mo.

1 A/um kun ta i̲man ji mo mo oki gwoŋ gana/ mowa?
A/Um dwalli gwo ki dwall gana/ mo, ayy um 'kwani mo?
2 Yisa, um miiki tonthus eya dum bum mo;
um pwak̲ki tonthus bwa ki tur e bampa/ ki me'd bum mo.
3 Imanmii tonthus iikini dheres mo 'peni bwa gi ikum mo,
uni thamki mii 'pena cim gun dhodhu uni mo tani uni thamki gwo o ka t̲or mo.
4 Uni tan ga/ t̲i'd me'da t̲i'd tasha/ mo,
me'd tashan 'thi/ jin ta'da 'diye/ mo jin 'dap̲ki bwany'cem piti 'twa/ mo,
5 wakan jin mina a'di diki cik̲ gwalish gi wathi/ mo
walla lat̲ jin lat̲u/ a'di mo.
6 Ayy Arumgimis, 'ce'dki uni she/ e bwan 'twam buni mo.
Buk̲i uni sheŋ gwoliŋgwoth̲dha/ mo 'peni ushi dhuru'c ma dhop̲ mo, ayy Tap̲a.
7 Dhalki uni pikin ki jahanne/ me'd yi'de/ jin gusu'di 'cith̲ 'pen mo,
dhali wa e ka sho si'da/ jin tora moŋk̲uthu'd 'ko'da 'cesh mo dhali k̲u'th mo.
8 Dhalki uni wana e ka homo'th jin yu moros mo, dhali wu mo,
dhali me'da 'ci jin di'di bwa ma 'bom ki a'di molo'da tente/ p̲ar e mo be.
9 Ntwa/a/ ka nos diki la nyok̲ mom'batha'd ma 'de/ jin shwana o'd mo tani,
a'di midi bel uni ki 'tham jin 'thek̲ki'd mo,
imont̲al 'de/ nyak̲ka 'de/ kun go'd go'd mo dhali kun k̲u'thkin kun shwana o'd mo be.
10 Amanmii miiŋk̲ar/e mo tani a'di mina bwa 'kuny mo haali/ a'di midi p̲ar mo jin ri/uwa ri'c e mo be.
Dhali a'di midi lam sho'k piti ka bas gi 'kwani kun ta thus ki thus mo.
11 'Kwani mini o gwo mo ki,
"Ka jiŋ gana/ to jin ish k̲umma/ mo tani di'd gom 'kwaniŋ k̲ar/e

mo. Ka jiŋ gana/ Arumgimis di'd mmodwall gwo apo/ mony'cesh mo be."

Gway Gi IDawuu'd 59

Eya manyuk gway mo, isi ki gwo jin minu 'koki 'ce'd sho'k mo. Gway jin karu ki kup jin ta jima Dawuu'd mo me'd jin hashkin ma Shawuul 'kwani mo mmotim gu'b piti mmo'taki 'kosh a'di jwa mo.

1 'Cuki aha/ mo ma 'peni 'kwaniŋ 'kup pem mo, ayy Arumgimis pem;
'deki aha/ isi misi nnii mo 'peni uni gwansan kun cuki mis apo/ aha/ mo.
2 'Cuki aha/ mo 'peni uni gwansan kun mii tonthus mo,
dhali tayi aha/ is ki me'd mo 'peni 'kwani gwansan kun 'kosha te/ mmowol 'kwaniya basa 'cesh mo.
3 Haali/, hili mo mo ma, uni ishkin mmoçor mondiki/em pem mo,
'kwani kun çinthira/ çinthir mo tani uni 'tuntulki is buni imontal 'de/ apo/ aha/ mo.
Gom gwon dhaŋ pem walla miinthus pem yisa, ayy Tapa,
4 walla gom miim pem jin thamka/ yisa,
uni urkina uri sho'k mo dhali thoson is mo.
Muri is pini mo, dhali pu'du/ mo dhali woth aha/ mo,
dhali pari mii yan e mo.
5 /E, jin ta Tapa Arumgimis gi momis mo tani,
/e tana Arumgimis ma Israyiil mo be.
Meri is mo dhali çiya ris kal gi 'kwaniny'cesh to kun wana e ki miim buni mo,
dhalku/ ki dhal jan tal 'deŋ kamu/ bway mo 'peni uni gwansan kun 'dapa e ki mii ma wu'th gi tonthus mo.

Doshi ma dhali 'cunycuri yan mo.

6 Mom'pimpili/ isa yempa/ mo tani uni pu'dkin ka nyaŋ'ko'd mo
mmobuk me'da 'ka ka ris mo dhali 'thil is buni e 'peŋkuman bampa/ mo.

7 Hili mo mo ma, uni anan be gwona bomboḵ ki 'twam buni mo,
aris gandal kun kan ka 'ban su/ uni 'kokin e 'twam buni mo,
haali/ uni oki gwo mo ki, aja ciḵki gwom bana mo?
8 Hili /e, ayy Tapa, /e pe'thki uni mo,
dhali /e dhukina ris kal gi 'kwaniny'cesh mmota uni gun waḵu mo.
9 Ayy Mom'bi'th pem mo tani aha/ mina yuḵ gway mo mmomaŋ /e mo,
haali/ /e, ayy Arumgimis, tana cur pem jin tenu gwo mo.
10 Arumgimis pem jin di'd e mo/en piti jin telu sho'k mo tani a'di midi gam aha/ 'kup mo,
haali/ Arumgimis pem a'di midi dhal aha/ bway mo mmopar mo jin pinu mii e mo apo/ uni gun ta 'kup ki aha/ mo.
11 Dhalku/ ki 'kosh uni jwa mo, isi ciki/ ntagi 'kwanim pem mini this uni e mo.
Dhuyi uni mmomol dosh shoka 'cesh mo ki mom'bi'th pini mo,
dhali 'doku/ uni ka luŋgu'b mo,
ayy Tapa, jin ta jim bam jin ta'da goŋgoro/ mo.
12 Haali/ gom miinthus kun miikina uni ki 'twam buni mo,
dhali ki gwo ma le'd buni mo,
dhalki uni bu'th ma ḵume/ gi 'bam buni kun dhuna uni ki ca mo.
Gom gwo ma jee dhali gwo ma tor kun baha uni mo tani
13 shwayi uni ki 'ci'da/ ka nyor pini mo,
shwayi uni ki 'ci'da/ ntagi uni mini 'koki 'ko doḵ/e mo,
ki 'kwani mini mish ki /e tana Arumgimis jin ji 'kwani ma Yakuub mo ntagi mony'cesh jin midi di 'kup mo be.

Doshi ma dhali 'cunycuri yan mo.

14 Mom'pimpili/ isa yempa/ mo tani uni pu'dkin ka nyaŋ'ko'd mo mmobuḵ me'da 'ka ka ris mo
dhali 'thil is buni e 'peŋkuman bampa/ mo.
15 Uni tani mo ki tan tan gom tonte/ mo,
dhali cesh mo ki ŋar ŋar mo waḵki/ uni 'koki kapa dum buni mo.
16 Hili aha/ mina yuḵ gway gom mo ma dem dem pini mo,
haali/ aha/ mina yuḵ gway ki 'kal 'kal gom mo/en pini jin telu

sho'k e mon'thamo/ mo.
Haali/ /e takina cur jin t̲enu gwo gom aha/ mo
dhali /e ta jim pem jin hurga/ jwa nycine/ mo ka teem pem jin dika/ ka c̲is mo.
17 Ayy Mom'bi'th pem mo tani aha/ mina yuk̲ gway mo mmomaŋ /e mo,
haali/ /e, ayy Arumgimis, tana cur pem jin t̲enu gwo mo,
/e jin tana Arumgimis jin t̲orki aha/ mo/en pini jin t̲elu sho'k mo.

Gway Gi IDawuu'd 60

Eya manyuk̲ gway mo, isi ki koŋ gway jin yuk̲u gom jandin to mo. Gway ma Dawuu'd jin yedhu sho'k mo dhali gwo ma ye'th sho'k jin yedhu me'd jin k̲alkina a'diya shir shir uni ka Araam Nahreen mo dhala Araam Suba mo dhali me'd jin p̲u'dkin ma Yuwa'b e dok̲ piti jin dok̲kina a'di me'd jin 'koshkina a'di 'Kwani gi Pa Aduum kun 'koni aliip̲i 'kume'd i'ce'dka su/ mo e embul Wosh ma 'Doŋkoro/ mo.

1 Ayy Arumgimis, /e wak̲ki aman mo, dhali 'ce'd mom bam jin 'ce'du/ gwo she/ mo.
/E miikina nyor mo. Ayy, wari aman is mo ma.
2 /E karki mony'cesh mmoyik̲in is mo. Dhali /e ki 'twak̲ a'di bwa mmothek̲ she/ mo.
Nyaŋi a'di ka nyaŋ'ko'd mo e mom piti jin shi/ki'd mo, haali/ a'di mol dosh shoka 'cesh mo.
3 /E ki dhal 'kwanim pini mmo'kosh is ka nyor ki to kun 'batha'ba'th mo,
/e ki dhu am me'd 'kwani kun sona du mo gom to kun dit̲a dit̲ kun 'kosh am mo.
4 /E ki kar mom pini jin ta'da berak̲ gom uni gwansan kun k̲o/ki /e mo,
mmocuna uni ki bimbir 'peni a'di jin ta jiŋ gana/ mo.

Doshi ma dhali 'cunycuri yan mo.

5 Wakan ki unim pini gun ena /e mo tani minu 'cuk̲ mo,
ki me'da bim poros pini mo dhali thok̲ aha/ gwo mo.

6 Arumgimis oki gwo e mom piti jin k̲ogu mo ki.
Aha/ mina bwa 'kuny mo, aha/ mina k̲wa/ Pa Shakiim bwa mo dhali dhu uni ka bwanycin 'peni embul ma Su'kkuut̲ mo.
7 Dhala Jil/aad, a'di ta jim pem mo.
Dhala Manassa a'di ta jim pem mo.
Dhala Eprayiim a'di si'da/ ta toŋ'kup̲ pem mo.
Dhala Yahuuda/ a'di ta cwa ma malik̲ pem mo.
8 Mowab a'di ta mom pem jin 'thurka/ me'd mo.
Dhali apo/ Pa Aduum mo tani aha/ yipa appam pem apo/ a'di mo.
Dhali apo/ Pam Palasthiin mo tani aha/ mina 'ther cuuwa/ gom mo jin pinu mii e mo be.
9 Kaja a'di imidi sus aha/ e 'peŋkuman bampa/ jin t̲enu gwo mo?
Dhali kaja a'di imidi shu aha/ bway e Pa Aduum mo?
10 Ayy Arumgimis /E a'di idiki wak̲ amana?
/E diki k̲al ya ka bor mo, ayy Arumgimis, nyak̲ki 'kwani ma meem bam mo?
11 Ayy t̲uka bor mo ma, dhali woth̲i am mo 'pena p̲o/ 'kwani kun ta 'kup̲ ki am mo,
haali/ mowoth̲ jin ta ji gi wathi/ mo tani a'di ta jim p̲e'th mo be.
12 Nyak̲ka Arumgimis mo tani ana p̲ina mii e mo
haali/ a'di ta a'di jin siri'cki uni gun ta 'kup̲ bana ki sho'k mo be.

Gway Gi IDawuu'd 61

Eya manyuk̲ gway mo ka shu/ kun buk̲u mo. A'di jin ta gway ma Dawuu'd mo.

1 Cik̲i kom pem mo ma, ayy Arumgimis,
kari 'ce gom mon'thom pem mo,
2 'peni mony'cesh jin di 'kup̲ mo tani aha/ yuk̲kina /e mo me'd jin 'thin ma dum pem buye/ mo be.
Susi /e aha/ mo e wosh c̲aan jin tura tur mmobol aha/ e mo ma,

3 haali/ /e ta jim pem jin hurga/ jwa mo,
/e ta a'di jin waki gu'ba turga/ jin 'bitha 'bi'th apo/ 'kwani kun ta 'kup ki aha/ mo.
4 Dhalki aha/ ca'ba e gu'b burrinyem pini ki sule/ sule/ mo.
Ayy mmodi ki 'dantar e bwaŋ'kwarany ma darha'dam pini jin ta'da bi mo.

Doshi ma dhali 'cunycuri yan mo.

5 Haali/ /e, ayy Arumgimis, cikki gwom pem jin oka/ is mo,
/e ciki aha/ mal gi uni gwansan kun ko/ki gway pini mo.
6 Galali mondiki/e ma malik 'kup mo.
Dhali dhalki yil piti di'd ntaga risa nyakum yil gi 'kwaniny'cesh mo.
7 Dhalki a'di karuwa kurse/ ma malik ki sule/ sule/ ibwambor ma Arumgimis mo,
dhalku/ ki non mo/en jin telu sho'k mo dhali mii ma isiŋ gana/ mmotim a'di apo/ mo.
8 Dhali aha/ mina yuk gway mmomaŋ gway pini mo,
me'd jin cikika/ gwom pem jin oka/ is 'ko'da tee 'baar mo.

Gway Gi IDawuu'd 62

Eya manyuk gway mo, isi ki gwo ma Yaduthuun mo. Gway ma Dawuu'd mo.

1 Goma Arumgimis 'de/ mo tani a'di icor ma kashiram pem ki shwamm mo.
'Peni a'di mo tani mowoth pem pu'dki'd mo.
2 A'di 'deŋ gana/ ita wosh pem mo dhali bway gi mowoth pem mo
dhali acur pem jin tenu gwo mo. Ki aha/ minu 'koki joc ki joc jin shi/i'd mo.
3 Umi 'baar mo, kakasja imina umi dak wathi/ yan 'kosh mo, ki um 'koshki a'di mo,
me'da goŋ kun ishki gal mo, agoŋ jin dargi mo jin kar shoka 'cesh mo?
4 Uni i'kona gwo ibwa mmoyap a'di ki sho'k mo 'peni mom piti jin karkunu a'di ki ca mo,
uni 'kunykina bwa ki 'kuny mo mmotora ris gwontor mo,

uni 'borki a'di mii ka ris 'twam buni mo,
hili eya dum buni mo tani uni ki jee a'di mo.
Doshi ma dhali 'cunycuri yan mo.
5 Goma Arumgimis a'di 'de/ mo tani a'di icor ma kashiram pem ki shwamm mo,
haali/ mo ma 'teŋ kapem pem mo tani a'di 'peni a'di mo be.
6 A'di 'deŋ gana/ ita wosh pem mo dhali bway gi mowoth pem mo
dhali acur pem jin tenu gwo mo.
Aha/ minu mol yikin is mo be.
7 Eya Arumgimis mo tani a'di ta'da manwoth pem mo dhali monycam pem mo,
wosh jin ta mom'bi'th pem mo, dhali a'dim pem jin hurga/ jwa mo jin ta'da Arumgimis mo be.
8 Gami gwo is e a'di ka tee i'baar mo, ayy 'kwani,
woli adum bum ibwambori a'di mo,
haali/ Arumgimis ta a'di jin mina ana hur jwa nycine/ mo.
Doshi ma dhali 'cunycuri yan mo.
9 'Kwani kun hatha moŋ'ko 'ko'd ki ha'th mo tani hili 'kon jasi ushi 'ceenne/ mo,
'kwani kun 'kon e 'penkapan mo tani suskunu this e mo eya dum buni mo,
dhali mombar buni 'deke'thki'd isi mis mo.
Uni tawasha tawash mmobola wulpe/ e mo.
10 Dhalku/ ki dhu mo jin wunu awuny jwa i is e mo jin dilu to mo,
dhalku/ ki dhu mo ma 'teŋ kapem bum ki pe'th e mo jin kwalu to mo,
wakki/ mo jin tanu pa ki pa mar is mo tani dhalku/ ki dhu adum bum 'ko'di uni mo.
11 Arumgimis oki gwo me'd 'de/ mo ki,
aha/ cikkina gwo yansan me'di su/ mo ki:
mom'bi'th ta jima Arumgimis mo.
12 Gom /e si'da/ mo, Tapa,
jin cila mo jin gamu mii ma kar/e me'd mo.

Gway Gi IDawuu'd 63

Gway ma Dawuu'd me'd jin dikina a'di e bwaasho gi 'Kwani Yahuuda/ mo.

1 Ayy Arumgimis, /e tana Arumgimis pem mo!
Aha/ ŋapkina /e ki bur bur mo,
Akashiram pem butha yi'de/ gom /e mo,
dhali buŋgwar is pem corki'da cor gom /e mo,
e mo jin kuthaku'th mo dhali mony'cesh jin ta toŋkor jin dina yi'de/ ki di mo be.
2 Wakan aha/ hilkina apo/ /e mo e mo jin kogu mo,
mmopar mom'bi'th pini e mo dhali monyca mo.
3 Haali/ gwoŋ gam me'd gi moŋgam gwo is mo tani a'di 'bora 'bor mmobol mondiki/e e mo,
'twa/ pem midi maŋ /e mo be.
4 Wakan aha/ mina 'bor /e mii mo isi me'd jin miga/ di ki e mo;
aha/ mina 'de'k me'd pem 'kupki mis ki gway pini mo be.
Aha/ mina di isi me'd jin shwakika/ monoro'd mo dhali kwalany mo;
ki 'twa/ gi bwaŋ 'kunyga/ mo tani aha/ mina maŋ /e mo.
6 Ki aha/ kulumkina gwo ibwa gom /e apowa cim pem jin ishka/ mo
dhali kulum gwo ibwa gom /e mon'thiny kun timka/ tim mo.
7 Haali/ /e tana manwoth aha/ mo,
dhali eya la ma bim pini mo tani aha/ yukkina gway gom moŋ'kuny bwa mo be.
8 Akashiram pem kothki /e me'd mo,
dhali me'da bimporos pini bu'thki aha/ mo.
9 Hili uni gwansan kun simmki mondiki/em pem e mo mmo'ce'd a'di sho'k mo tani
uni mini ii ka luŋgu'b e mony'cesh jin 'kula'kul mo.
10 Uni minu ciku/ e mom'bi'th gi gandal jin kaaka mo.
Uni min ma jala/ i'kwar ka gwapi/ mo.
11 Hili amalik mina bwa 'kuny eya Arumgimis mo.
Aris uni kun thulki gwo me'da po/ ki a'di mo tani uni mini ca mo,

haali/ 'twa/ gi uni kun tana t̲or ka t̲or mo tani minu 'dap̲ 'twa/ mo be.

Gway Gi IDawuu'd 64

Eya manyuK̲ gway mo. Gway ma Dawuu'd

1 Cik̲i 'kus pem mo, ayy Arumgimis; goma 'thup̲un 'twa/ mo;
'Tashi mondiki/em pem 'twa/ mo 'peni moŋk̲o/ is 'peni 'kwaniŋ 'kup̲ pem mo.
2 Bagi aha/ 'peni 'kwanin thus kun mina wu'th ka k̲wal is mo,
dhali 'peni mo jin 'konu gwo ibwa mo mmomii to jin ta thus ki thus mo.
3 Uni kun cilkina le'd buni me'd gandala urga/ kun kaaka mo;
uni kun t̲urkina thop̲am buni mo kun ta gwo kun k̲a/ak̲a/ mo be,
4 wakan ki uni mini shina shin 'peni mo jin isha uni ki jim bag mo ap̲o wathi/ jin dargi mii i'ba/ mo;
ki jahanne/ uni ki shin a'di mo ki dargi moŋk̲o/ is mo.
5 Uni 'bi'thki is buni ki tonthus kun kuluma uni mo;
uni tulki is ka k̲wal is mmocesha gume/ mo;
uni oki gwo mo ki, "Aja a'di midi mish ana mo?"
6 Uni mini ŋap̲ ana ki bur bur mo;
"Uni oki gwo mmo'barkina uni gwoŋ kulum buni jin kora e uni ki kor mo."
Gwoŋ kulum buni e bwa mo dhali adu wathi/ mo tani a'di 'kula 'kul mo.
7 Hila Arumgimis a'di midi shinka thop̲a/ ka luŋ gu'b i uni imun mo;
ki jahanne/ uni mini ta jama/ ka thop̲am piti mo.
8 Uni minu dhu e mo jin kup̲u mo goma le'd buni kun 'kona p̲o/ uni mo;
aris uni kun mini p̲ar uni e mo tani mini pir 'kup̲ buni mo be.
9 Aris 'kwani 'baar̲ mini k̲o/ is mo
dhali uni mini t̲or to jin wagaskin ma Arumgimis ki miim piti mo.
Uni mini kulum gwo ibwa mo gom to jin miikina a'di mo.

10 A'di jin mii miiŋk̲ar/e 'kunya bwa e Tap̲a mo dhali bu'th mo jin huru jwa e a'di mo;
aris uni kun dhelel ma dum mo mini dhu is ki ca e a'di mo.

Gway Gi IDawuu'd 65

Eya manyuk̲ gway mo. Gway ma Dawuu'd mo.

1 Gom /e mo tani momaŋ a'di 'dap̲a'd ki /e mo ayy Arumgimis jin di'd eya Sihyuun mo;
gwo jin onu is bam minu k̲al ka pije/ e /e mo.
2 /E jin cik̲ki mon'tho mo,
E /e mo tani a'di ipiyina ris buŋgwar is mo.
3 Haali/ gom gway gi miinthus gi gwondhaŋ ap̲o/ ana mo tani;
/E mini gwam uni mo.
4 Mom'bor mii gom wathi/ jin kwanykina /e mo mmoguyu/ mmo'dish /e is mo
wakan ki a'di midi c̲a'b e bwaa goŋ pini mo.
Aman minu kap̲ mo ki miim 'borgam pini e gu'b pini mo,
dhali e gu'b gi mondheleladhelel pini mo.
5 E mii ma k̲ar/em pini mo tani /e ki thok̲ aman 'twa/ ki dhan miim pini mo,
ayy Arumgimis bam jin ta bway mowot̲h mo;
/E jin ta mo ma 'teŋkap̲e/ goma ris uni kun 'kokin e mony'cesh jin kar 'kup̲ mo
dhali uni kun si'da si'd e bwamp̲o/ aris k̲umma/ yi'de/ mo.
6 Haali /e ki mom'bi'th pini mo tani t̲elki dhan wosha turga/ sho'k mo,
/E jin c̲u'thki moma dem dem mo.
7 /E jin doshki k̲umma/ yi'de/ kun mina k̲uku/ k̲uku/ mo,
dhali ak̲uku/ k̲uku/ kun birkina uni bakal mo,
dhali adullat̲ ma aris 'kwani mo.
8 Aris uni gwansan kun 'kokin e mony'cesh kun si'da si'd mo tani k̲o/ki dhan miim pini mo;
/E uk̲ki mom'pesho'k dhala bora luŋgu'b 'kunykina bwa mo.
9 /E pu'dkin e mony'cesh mmowot̲h a'di mo;
/Ewolki a'di yi'de/ mo;
/E 'kumki a'di kagahara mo;

dhali 'kus wor yi'de/ ma Arumgimis uni 'tu'dkina yi'de/ mo;
/E c̲iki wathi/ en'thi/ emen to mo /e thoson ki mony'cesh mo.
10 /E wolki a'di yi'de/ eya kanyjal ka enthus mo;
dhali thoson a'di jil piti mo;
mmodhal a'di ki mo yadha'd ki p̲iriny ma sho'k mo;
dhali /E ki 'bor monycam buni mii e bwamani uni mo.
11 /E ki shum yil ki toŋ'kup̲ gi miim 'borgam pini mo,
dhali jil jin dir ma arabiyyam pini mo tani uni wolki to ka enthus mo.
12 Dhali mo ma shondhii/i'd e mombwaasho mo tani wolki jap̲e/ mo,
dhali aris woshi 'baar mo uni 'kamkina moŋ'kuny bwa is mo.
13 Dhali ashondhii/i'd uni hi'thki is ka risa ma'diny to/e mo;
dhali momba'da'd uni hi'thkunu is buni ki pos mo;
uni k̲umki cuuwa/ ki bwaŋ 'kuyu'd mo,
dhali uni yuk̲ki gway mo be.

Gway Gi IDawuu'd 66

Eya manyuk̲ gway mo. Gway ma Dawuu'd jin ta gway mo.

1 'Theri cuuwa/ ki 'kal'kal goma Arumgimis mo,
aris um gi mony'cesh mo;
2 Yuk̲i gway ki monyca ki gway piti mo;
dhali c̲i a'di monyca ki momaŋ mo.
3 Oyi gwo goma Arumgimis mo ki,
"Dhan mii ma t̲u'c pini 'ka'da mii ca kagahara!
Adhan mom'bi'th pini jin caaca 'kuc̲ki 'kwani kun ta 'kup̲ ki /e is mo.
4 Aris kal gi 'kwaniny'cesh mini luŋ /e mo
dhali mini yuk̲ gway gom /e mo;
uni mini yuk̲ gway gom mmomaŋ gway pini mo be."
5 Iiyu/ ma dhali p̲ar to jin miikin ma Arumgimis e mo;
a'di miiki'da dhan̲ to kun caaca e bwamani iya/ gi mony'cesh mo.
6 A'di t̲u'kki kumma/ yi'de/ mo mmota a'cesh jin k̲utha k̲u'th mo.

Uni iikin ki sho'k ibwam mo jin k̲utha yi'de/ jin k̲u'thki'd mo;
dhali imun mo tani aman 'kunykina bwa e a'di mo.
7 A'di jiki'da ji ki sule/ sule/ e mo ma dem dem piti mo;
em piti timki kal gi 'kwaniny'cesh mo;
dhalku/ ki dhal uni gwansan bway mo mmodhu is buni ki ca mo. Doshi ma dhali 'cunycuri yan mo.
8 C̲iyi mom'bor mii ka Arumgimis mo, ayy um 'kwani,
dhalki cuuwa/ jin maŋ a'di ci k̲u/ mo ma.
9 A'di dhuki ana e bwamani 'kwani kun 'koki e mo,
dhali a'di diki dhal sho'k bana bway mmoyeres mo.
10 Haali /e ayy Arumgimis, /e nyo/ki aman mo;
dhali nyo/ki aman me'd 'dolkon kush jin palu ki o'd mo.
11 /E susi aman eya 'thi/ mo;
/E ki kar mon̲to'c bwa e empa'd bam mo.
12 /E ki dhal 'kwani bway mmomer i'kupi aman mo;
aman iikina e bwamani o'd mo dhali e yi'de/ kun shwana nyor mo,
hili /e din mmosus aman e embul kun beeya bee mo.
13 Aha/ mina ya e gu'b pini mmoc̲i to jin 'ci th̲u/ 'kus mmo'thaki o'd mo;
aha/ mina c̲i /e gwo jin oka is mo
14 jin bwahkina 'twam pem mo
dhali 'twam pem oki gwo is mo me'd jin dika/ e mon̲to'c bwa mo.
15 Aha/ mina c̲i /e to jin c̲inu mmo'ci th̲ 'kus jin c̲ithu ki o'd mo kun ta to/e kun 'thi k̲a 'thi k̲ mo
nya k̲ka ku'd ma rasiŋ k̲a'bal kun 'ci th̲u 'kus mmo'tha ki o'd mo;
Aha/ mina c̲i to kun 'ci th̲u 'kus kun ta gwa th̲im bi p̲ dhali mi mo.
16 Iiyu/ mo dhali ci k̲ gwo mo,
aris umi 'baar mo kun k̲o/kina Arumgimis mo,
dhali aha/ mina t̲or a'di jin miikunu goma k̲ashiram pem mo.
17 Aha/ gwokina 'twa/i a'di kagahara gom a'di mo,
dhali a'di karkunu ki ca ki 'twam pem mo.
18 Wa k̲ki/ aha/ mina p̲ar tonthus e eya dum pem mo tani,
Ta p̲a midi 'taki diki ci k̲ aha/ 'twa/ mo.

19 Hili Arumgimis ka jiŋ gana/ a'di cik̲ki 'twam pem mo;
a'di c̲i'da hirdhe/ ki 'twam pem jin 'thoka/ mo.
20 Mom'bor mii goma Arumgimis mo,
a'di jin diki t̲u'k mon'thom pem mo
walla joc̲ gwoŋ gam me'd gi moŋgam gwo is jin t̲elu sho'k 'peni aha/ mo.

Gway Gi IDawuu'd mo 67

Eya manyuk gway mo ka shu/ kun buk̲u/ mo. Gway jin yuk̲u/ mo jin ta gway mo.

1 Dhalka Arumgimis mii mii ma 'the gom aman mo dhali 'bor aman mii mo
dhali kar bwam/em piti mmoshwa apo/ aman mo,
Doshi ma dhali 'cunycuri yan mo.
2 wakan ki bway pini minu mish e mony'ceshi 'baar mo,
dhali mowot̲h pini ibwamani kal gi 'kwaniny'ceshi 'baar mo.
3 Dhalki 'kwani maŋ /e mo, ayy Arumgimis mo;
dhalka ris 'kwani 'baar maŋ /e mo.

4 Ayy dhalki kal gi 'kwaniny'cesh 'bora bwa mo dhali yuk̲ gway gom mom'bor bwa dhali moŋ'kuny bwa mo,
haali /e mini dwall 'kwani gwo ki dargi mii ma gwar 'de/ mo
dhali shu kal gi 'kwaniny'cesh bway apo/ mony'cesh mo.
Doshi ma dhali 'cunycuri yan mo.
5 Ayy Arumgimis mo, dhalki 'kwani maŋ /e mo,
dhali dhalka aris 'kwani 'baar maŋ /e mo.
6 Mony'cesh dho'thki maman piti jin markina a'di is mo
dhali Arumgimis, a'di jin ta'da Arumgimis bam mo a'di jin 'borki aman mii mo.
7 Arumgimis 'borki aman mii mo,
dhali dhalka aris 'kwani kun 'kon e 'pemen gi mony'cesh k̲o/ a'di mo.

Gway Gi IDawuu'd mo 68

Eya manyuḵ gway mo. Gway ma Dawuu'd. Gway jin yuḵu/ mo.

1 Dhalka Arumgimis cu mis mo;
dhalki 'kwani kun ta 'kup̲ ki a'di c̲ekuru bwa mo;
dhalki uni gwansan kun shi/ a'di i e mo tani son 'peni a'di mo.
2 Me'da ku'd kun borkunu mo dhali uni wana e kan mo,
wakan borki uni mo;
me'd mamana dham jin t̲o'dki'd ibwambori o'd mo tani,
wakan dhalki 'kwanin thus 'ce'du/ sho'k si'da/ e bwambor ma Arumgimis mo.
3 Hili dhalki a'di jin ta'da ḵar/e 'kunya bwa mo;
dhali dhalki uni 'kunya bwa mo ibwambor ma Arumgimis mo;
uni mina bwa 'kuny ki 'kuny jin shi/i'd mo.
4 Yuḵi gway eya Arumgimis mo! Yuḵi gway mmomaŋ gway piti mo!
Maŋi a'di jin merki'da p̲owa raḵ gi momba'da'd gi ḵumma/ yi'de/ Uurdun mo!
Tap̲a a'di ta gway piti mo! 'Kunyi bwa ibwambori a'di mo!
5 Ababa gom uni kun daran gi icom mo,
dhala manhil up̲ kun wuna ikat̲h̲ mo tani,
a'di ta'da Arumgimis jin di'd e mom piti jin ḵogu mo.
6 Arumgimis karki mo gom uni kun dargi gu'b mmo'ko nycine/ mo;
a'di ki susi 'kwani kun dhunu e monyji mo ki gway jin yuḵu/ mo;
hili uni kun ushki gwo ha e mo tani 'kokin e mo ma burt̲a/ o'd mo.
7 Ayy Arumgimis, me'd jin yana /e ka pije/ ibwambori 'kwanim pini mo tani,
/e yana ye'c ye'c e mombwaasho mo tani,
Doshi ma dhali 'cunycuri yan mo.
8 mony'cesh yiḵin ki is mo
dhali momis wolki'da sho'k ibwambor ma Arumgimis mo,
e buŋ'kus ma Arumgimis mo tani wosh Sinaa/ p̲u'dki'd mo,
e bwambora Arumgimis mo, Arumgimis gi 'kwani ma Israyiil mo.

9 Ayy Arumgimis, /e dhalkina sho'k mmohe'th kagahara mo;
/e jin 'bi'thki mal pini is 'peni mowu is e ka nyaŋ'ko'd mo.
10 'Kwanim pini uni gamki mo jin 'konu nycine/ mo;
Ayy Arumgimis, c̲iyi 'peni mom 'borgam pini mo gom uni kun hatha'ko'd mo.
11 Tap̲a c̲iki gwo mo,
dhala r̲is uni kun t̲orki uni gwo mo tani uni ta 'kwaninycan ma thuruk̲ mo.
12 Imalik̲ ma risa thuruk̲ sokin mo, ki soŋ gana/ mo,
dhali up̲ kun 'kokin e pa mo tani k̲wa/ki to bwa mo.
13 Dhal̲a risa biŋ gurko/ uni kwa'ckunu gi 'dolkon kush mo,
dhala ris jeshem buni ki 'dolkona gana/ jin c̲a'bki 'be'd 'be'd mo.
Naskina/ mo tani um 'kwanin tiya ishki 'ko'da 'cesh mo e bwaa goŋ k̲a'bal mo.
14 A'di jin c̲a'bki dem dem mo tani c̲eker ki imalik bwa mo,
a'di jin wana e ka wasa/ gi 'kuwosh Salmun mo.
15 Ayy wosh jin tura tur jin c̲a'bki dem dem mo jin ta wosh tur gi pam Bashan mo;
wosha turga/ kun ta kum Bashan mo.
16 Atinta hila /e aha/ ki en dhap̲an kan mo, ayy wosha turga/ gi 'peŋkuman bampa/ mo,
e wosh jin kulumkin ma Arumgimis mo haali/ gom mo jin mina a'di di nycine/ mo?
Ka jiŋ gana/, ayy Arumgimis midi di i a'di goma sule/ sule/ mo.
17 Shumarum kun dir ma Arabiyya ma Arumgimis 'koni aliip̲i iss 'kwanimpa i'de/ mo, ka aliip̲, dhala aliip̲ ap̲o/ mo;
Tap̲a diki'di bwamani uni mo e mo jin k̲ogu mo, me'dyin e 'kuwosh Sinaa/ mo.
18 /E shinkin e wosh ji tura tur mo; /e ki shu uni bway uni kun bu'thkunu e bway pini jin yana /e mo;
dhali bu'th to jin c̲inu ki me'd ibwamani 'kwani mo,
isi kan 'pena ris 'kwani kun taki 'kup̲ ki /e mo
wakan ki Tap̲a Arumgimis midi di e mun mo be.
19 Mom'bor mii midi di gom Tap̲a mo,
a'di 'de'kki ana abor ki mis 'peni ton dit̲in isa yempa/ mo,
Arumgimis a'di jin ta bway mo wot̲h bana mo.

Doshi ma dhali 'cunycuri yan mo.

20 Arumgimis bana a'di ta'da Arumgimis gi bway mowoth mo;
Arumgimis jin ta Tapa mo jin cila mo jin yenu 'peni mowu mo be.
21 Hila Arumgimis midi pwath 'kup gi uni kun ta 'kup ki a'di mo,
dhali yinyjwa gi 'kup gi a'di jin ya'd e bway jin dina mii a'di i'ba/ mo.
22 Dhali Tapa oki gwo mo ki, "Aha/ mina dok 'kwaniŋ 'kup pem ka nyaŋ'ko'd 'peni pam Bashan mo;
dhali aha/ mina dok uni ka nyaŋ'ko'd 'peni yi'de/ jin 'kula 'kul mo
23 wakan ki um mini kucur uni kun ta 'kwaniŋ 'kup bum mo,
dhali lam sho'k bum ka bas mo,
dhali ka le'd bum kun tana 'ka mo tani um mini ta gi to kun nyaku/ 'peni 'kwaniŋ 'kup mo."
24 Uni mishki mo yam pini mo, ayy Arumgimis mo,
Ya ma Arumgimis pem mo, amalik pem mo, e mo jin kogu mo.
25 Dhali imanyuk gway iini bori a'di mo,
dhali uni kun bukkina dheŋdheŋe/ iini 'ko'd mo,
dhali ibwamani uni mo tani ta nyara/ kun pina dheŋdheŋe/ ki me'd mo.
26 'Bori Arumgimis mii eya dhana ŋul'kup gi 'kwani mo;
maŋi Arumgimis mo, ayy um 'kwani ma Īsrayiil kun 'kasha e mo.
27 'Pena wak ma Benyjamin jin gwa'da gwa'd mo jin shu uni bway mo,
dhali yan'ko'd ibwamani imanji mo gi 'kwani Yahuuda/ mo
dhali awaambuhany buni mo,
dhali e imanjiya ji gi 'kwani gi pa Sabulun mo dhali imanji mo gi 'kwani gi pa Naptaali mo.
28 Arumgimis pini mo, ayy Israyiil, tuli mom'bi'th ma dem dem pini is mo;
tori mom'bi'th pini mo, ayy Arumgimis me'd jin torkina /e a'di aman ntwa/a/ mo.
29 Tori mom'bi'th pini gom aman 'peni gu'b gi mondheleladhelel e pa Urushaliim mo,
e mo jin kalkina imalik to mmoci /e mo.

30 K̲ucuri to/e gwansan kun 'kon e bwam ma pil mo,
apo/ 'kwani mo, ka ma'diny bip̲ dhali ushan bip̲ mo.
Yap̲ uni ki sho'k mo uni gwansan mo dhali dhalki uni k̲ali /e 'dol̲kon kush mo;
c̲ekeri uni bwa mo kun enen mmomii mo/as mo.
31 Dhalki iya/ ma malik pu'dun ka pije/ 'peni pa Masir mo;
dhalki 'kwaniŋ Gale/ soyin ki jahanne/ mo dhali he'th me'd buni goma Arumgimis mo.
32 Yuk̲i gway ma Arumgimis mo,
um 'peŋkuman Bampa/ gi mony'cesh mo.
Yuk̲i gway mmomaŋ Tap̲a mo, doshi ma dhali 'cunycuri yan mo,

Doshi ma dhali 'cunycuri yan mo.

33 e a'di jin merki'd eya p̲o/ momis gi momis mo,
jin diki'd 'peni kadhamo/ mo;
hili mo mo ma, a'di hashki 'twam piti 'peni mo jin c̲a'bki dem dem mo.
34 C̲ika Arumgimis mom'bi'th mo,
mom'bi'th piti jin miikina a'di miim piti ap̲o/ 'kwani ma Israyiil mo,
dhali mom'bi'th piti a'di diki'd e bwamani momis mo.
35 Arumgimis, /e a'di k̲a/a k̲a/ e mom pini jin k̲ogu mo;
Arumgimis ma Israyiil mo---a'di c̲i mom'bi'th dhali 'bi'th 'kwanim piti is mo.
Mom'bor mii midi di goma Arumgimis mo.

Gway Gi IDawuu'd 69

Eya manyuk̲ gway mo, isi ki gwo gom jandin to mo. Gway ma Dawuu'd mo.

1 Tayi aha/ is ki me'd mo ma, ayy Arumgimis.
Haali/ yi'de/ loski aha/ ki 'ba/ ilu/ mo.
2 Aha/ cic̲kina ka 'cesh e bwam boro'th jin 'kula'kul mo,
e mo jin dargi mo jin miga/ jett shoki cine/ mo.
Aha/ p̲u'dkina e yi'de/ jin 'kula'kul mo,
dhali agannu/ yi'de/ a'di gac̲ki'da p̲o/ aha/ mo.

3 Aha/ wukina is e gom kom pem mo,
dhali 'kus pem dhere'di 'baar mo.
Dhali /em pem 'ceṯhki'da 'tum kagahara mo mmowu e i'kuṗ mmoc̱ora Arumgimis mo.
4 Uni gwansan kun shi/ki aha/ i e mo tani uni bolina mur'kuṗ pem e ki dargi miiŋ kamu/ mo.
Uni gwansan 'kokin ki dem dem mo kun mini 'ce'd aha/ sho'k moyi, uni gwansan kun mini bu'th aha/ ki gwo ma ṯor mo.
A'di jin dika/ ki k̲wal naskina/ mo tani aha/ mina mii doḵ a'di ka nyaŋ'ko'd mowa.
5 Ayy Arumgimis, /e mishki mii ma p̲alim pem mo.
Mii gun ṯhu'thka/ mii mo tani 'konu k̄i bag 'peni /e mo be.
6 Dhalku/ ki dhal uni gwansan bway kun tan gi mo ma 'teŋ kap̲e/ e /e mo dhunu ki mo ma 'the is gom aha/ mo,
ayy Tap̲a Arumgimis gi momis mo.
Dhalku̲/ ki dhal uni gwansan bway kun simmki /e e mo jin minu 'koki 'doyu/ uni e mo jin minu 'koki taḵ aha/ mo,
ayy Arumgimis ma Israyiil mo.
7 Haali/ a'di gom gway pini mo tani aha/ k̲alkina mo jin wak̲uwa wak̲ mo,
dhali mon'the is a'di kumki aha/ bwam/em pem mo.
8 Aha/ wara ki wathi/ gi bampaŋ kamu/ e bwaman 'kwani ma wak̲ pem mo,
mmota a'di gi paŋ kamu/ e bwaman iya/ ma ta'da mo.
9 Haala nyor gom gu'b pini a'di shwakaa/ mo,
dhali asor gi uni gwansan kun sorki /e mo tani ṯa'kkina p̲o/ aha/ mo.
10 Ki aha/ karkina is pem ki gwa'd mo eya k̲ashiram pem ki moŋ ga/ to mo tani
a'di warki'd ki mo wak̲ pem mo.
11 Ki aha/ hi'thkina burrinye/ ma shawaal e is mmota burrinye/ gom is pem mo tani,
aha/ warkina ki a'di jin miikina uni ka mak̲ mo.
12 Aha/ tana a'di jin ṯora uni gwansan aṯor kun 'kon e 'twaŋkala goŋ mo
dhali uni kun 'koshkin ma su mo tani yuḵki gway gom aha/ mo.

13 Ki mowoth pini jin ta isiŋ gana/ mo tani 'cwami aha/ mo 'peni boro'th jin loski aha/ mo.
14 Dhalki aha/ 'cuku/ mo 'peni 'kwani kun ta 'kup ki aha/ mo dhali 'peni yi'de/ kun 'kula'kul kun shwana nyor mo.
15 Dhalku/ ki dhala gannu/ yi'de/ bway mo mmodhi'th aha/ sho'k mo,
walla moŋ'kul piti mmolos aha/ mo,
walla jisa 'kulga/ mmomu'th 'twa/ apo/ aha/ mo.
16 Thoki aha/ 'twa/ mo ma ayy Tapa, haali/ gwoŋ gam me'd gi moŋgam gwo is pini jin telu sho'k mo a'di 'bora 'bor mo be.
Isi ki gwo gi mo mii miim pini jin ishki'd ka enthus mo jin tu'kki aha/ is mo.
17 Dhalku/ ki bag jis/em pini 'peni iman miiya tu'c pini mo.
Haali/ aha/ dina e mo ma cis mo tani huru/ ki jahanne/ mo mmothok aha/ 'twa/ mo.
18 'Dishi aha/ is mo dhali wani aha/ 'ba/ mo,
dhali kari aha/ ki 'kus 'peni 'kwani kun ta 'kup ki aha/ mo.
19 /E mishi mo wak pem jin waku aha/ mo,
dhali mo ma 'the is pem mo dhali mo jin 'konu ki tak aha/ mo.
Aris uni gun ta 'kup ki aha/ misha /e mo.
20 Asor 'ce'dkina dum pem bwa mo, wakan a'di i taka/ butkan ki butkan mo.
Aha/ ŋapa mo jin minu 'taki hil aha/ ki mo ma 'thime/ ki mo/en mo tani,
hili aha/ gama wathiŋ kamu/ yisa.
Dhali aha/ ŋapa 'kwani mmo'taki malas aha/ mo tani,
hili aha/ dina ki gam jaŋ kamu/ mo.
21 Uni ciki aha/ ati'd tonthus e tonte/ mo,
dhali gom yi'de/ jin bu'thki aha/ mo tani uni ciki aha/ yiman tom 'paca'd mmopi mo be.
22 Dhalki tontem buni jin shwana uni atharabeesa mo warki'd ka gume/ ibwambori uni mo.
Dhalki tom buni kun 'cithu/ 'kus mmomiiya bas goma yuk jin yuku ka tul 'kup warki'd ka gume/ mo.
23 Dhalki em buni a'di dhurumkunu mo mo, wakan ki uni mini 'koki par mo e mo
dhali dhu ki uni empa'd buni mmodee ki sule/ sule/ mo.

24 Woli anyor pini jin dekkina /e apo/ uni mo,
dhali dhalka nyor buni jin pura /e ki o'd kumki uni 'twa/a 'cesh mo.
25 Dhalki gu'ba 'kum buni taki bwam ma'du/ mo.
Dhalku/ ki dhal jan tal 'deŋ kamu/ bway mo mmoca'b e gu'b burrinyem buni mo.
26 Haali/ uni to'cki a'di bwa mo a'di jin dorkina /e mo,
dhali a'di jin takkina /e jama/ mo tani uni 'kon naskina/ mmoto'c a'di bwa ki nyanye/ mo.
27 Dhuyi uni tonthus i'ba/ kun miikina uni i 'ko'di tonthus mo,
dhalki uni ki dhal bway mo mmo/iiyu/ e mompi mii e gi mii ma kar/e mo.
28 Dhalki uni 'koshu gway buni 'pena Warka/ gi Mondiki/e mo,
dhali uni minu 'koki 'kwar gway buni e bwamana warka/ nyakki 'kwani kun tana kar/e mo.
29 Hili aha/ wo'ckunuwa du she/ mo dhali 'kaa du she/ mo,
dhali ki bwaya kar/em pini mo tani, ayy Tapa Arumgimis, kari aha/ e mo jin ka'dama/ ka'dam mo.
30 Aha/ mina maŋ gway ma Arumgimis ki gway jin yuku mo.
Aha/ mina ek a'di ki bwa jin 'boruwa 'bor bwa i is mo.
31 Mii yansan a'di imidi 'bor Tapa bwa kagahara mmobola morbip e mo,
walla rasim bip jin 'kana ce mo dhala cuk mo.
32 Dhalki uni gwansan kun siricu ki sho'k par mii e mo dhali 'kuny bwa mo,
dhali um gwansan gun simmkina Arumgimis i e mo tani dhalka dum bum tashu e dok/e mo.
33 Haali/ Tapa a'di cikki gwo mo 'peni uni gun mini mii ta gi to mo,
dhali a'di diki wak uni gun ta unim piti kun dekkunu mo.
34 Dhalki momis dhali mony'cesh maŋ a'di mo,
dhali dhan kumma/ yi'de/ dhali aris to 'baar mo kun kalki ya e bwamani a'di mo.
35 Haali/ Arumgimis midi ta Sihyuun is ki me'd mo dhali nyaŋ ka Yahuuda/ 'peŋkuman bampam piti dok/e mo,
dhali uni gun 'kon e mo yan mo dhali budha tu'c mo

36 dhali uc̲i gi imanmiiya t̲u'c piti mo tani mini ta mal piti mo, dhali uni gwansan gun eni gway piti mo tani mini 'ko e bwaman a'di mo.

Gway Gi IDawuu'd 70

Eya manyuk̲ gway mo. Gway ma Dawuu'd, gom mo jin kanu to e kun c̲inu ki me'd mo.

1 Ayy Arumgimis, wot̲h̲i aha/ mo ma!
Ayy Tap̲a, huru/ ki jahanne/ mo dhali wot̲h̲ aha/ mo.
2 Dhalki uni kun palki mii mmok̲al mondiki/em pem mo
dhunu ki mon'the is mo dhali duŋgur ki 'kup̲ is mo;
dhalki uni dok̲kunu to ka nyaŋ'ko'da bor̲ mo dhali dhalki 'doyunu mo e mo jin ushu uni tak̲ mo,
uni gwansan kun ona bwa ki aha/ minu shi/ mo.
3 Dhalki uni k̲o/is ki k̲o/ jin shi/'id mo gom mo ma 'the is buni mo,
uni kun p̲e'thkin mo, ki "k̲us, k̲us" mo.
4 Dhalki uni kun simmi /e e mo tani 'bora bwa mo dhali 'kuny bwa e /e mo;
dhalki uni kun enki bway gi mowot̲h̲ pini mo o gwo kagahara mo ki,
"Dhalka Arumgimis a'di karu ki ca mo."
5 Hili aha/ hatha 'ko'd mo dhali aha/ mina mii ta gi to mo;
huru ki jahanne/ gom aha/ mo, ayy Arumgimis;
/e tana manwot̲h̲ pem mo dhali aman'cuk̲ pem mo.
Ayy Tapa, dhalku/ ki taya dit̲e/ mo.

Gway Gi IDawuu'd 71

1 E /e mo tani, ayy Tap̲a, aha/ bu'thkina mo jin huru jwa e /e mo;
dhalku/ ki dhal aha/ bway ki aha/ minu kar ki mo ma 'the is mo
2 Wot̲h̲i aha/ mo dhali kari aha/ ki 'bore/ e mo ma k̲ar/em pini mo;
t̲uki 'cem pini gom aha/ mo dhali wot̲h̲i aha/ mo.

3 Wari /e ki wosh jin miga/ hur jwa nycine/ mo jin miga/ ya isa yempa/ mo;
/e c̲iki gwoŋk̲an mmowot̲h aha/ mo,
haali/ /e ta wosh pem mo dhali acur pem jin t̲enu gwo mo.
4 'Cwami aha/ mo, ayy Arumgimis pem 'peni me'd gi a'di jin ta thus ki thus mo,
'peni me'd gi a'di jin bu'thki'da bu'th ki k̲wap̲ mo dhali wathi/ jin ta mat̲h ki mat̲h mo.
5 Haali/ /e tana 'teŋkap̲em pem mo, ayy Tap̲a.
Aha/ dikina 'pena cim p̲em jin taka dhuru'c mo.
6 Ap̲o /e mo tani, aha/ dikina ka linthit̲h 'peni mondho'th pem mo;
e ta a'di jin bu'thki aha/ 'peni bwa ma dho'th ma ta'dam pem mo,
mo maŋ pem midi t̲ikir di gom /e mo.
7 Aha/ mera 'kwani ka ris ka yempa/ mo;
hili /e ta jim pem jin 'bitha 'bith jin hurga/ jwa nycine/ mo.
8 'Twam pem a'di 'tu'du/ ki p̲iny p̲iny ki momaŋ /e mo,
arisa cim pini kun tak̲u /e mo.
9 Dhalku/ ki bit̲ aha/ asho ka teem pem jin miga/ ta adhan mo;
dhalku/ ki dhal aha/ mo ki aha/ mina mom'bi'th pemi 'baar mo.
10 Haali/ 'kwaniŋ 'kup̲ pem uni oki gwo gom aha/ mo,
uni gwansan kun c̲ork̲i mo gom mondiki/em pem mo tani uni logom ki gwo imont̲al 'de/ gom aha/ mo.
11 Dhali o gwo mo ki, "Arumgimis dhalki a'di mo,
Uri a'di nsho'k mo dhali 'bu'th a'di mo haali/ jaŋ kamu/ yisa di'da jin midi 'cuk̲ a'di mo."
12 Ayy Arumgimis, dhalku/ ki si'd 'peni aha/ mo ma;
Arumgimis pem, huru ki jahanne/ mmowot̲h aha/ mo.
13 Dhalki uni dhunu ki mo ma 'the is mo ma, dhali shwa ki o'd ki 'ci'da/ mo,
dhalki uni tashu ki mo jin wak̲uwa wak̲ mo dhali ki mo jin tak̲uwa tak̲ mo, uni gwansan kun simmki mondiki/em pem e mmoshi/ is mo.
14 Hili aha/ mina ta gi mo ma 'teŋ kap̲e/ ki sule/ sule/ mo
dhali aha/ mina maŋ /e ki sule/ dhali k̲i sule/ sule/ mo.

15 'Twam pem midi tor gwo gom mo ma kar/em pini mo
dhali bway gi mowoth goma tee 'baar mo,
haali/ mondeŋ buni a'di peki monyith pem jin nyithka/ uni mo.
16 Aha/ mina yaku/ ki dhan mo mii mii gi Tapa Arumgimis jin 'bitha 'bi'th mo;
aha/ mina maŋ mii ma kar/em pini mo, a'di jin ta jim pini /e 'de/ mo.
17 Ayy Arumgimis, 'peni dhuru'c pem jin taga/ mo tani /e torki aha/ gwo mo;
dhali shwane/ aha/ mina bah dhan momer jin mina /e to mo.
18 Wakan isi kani, e mo jin canu ki yil mo dhali mo jin 'kan ma mur kush 'kwani mo,
ayy Arumgimis dhalku/ ki dhal aha/ 'pen mo,
me'd jin miga/ bah mo ma dem dem pini eya risa nyakum yil kun mini pu'du/ mo,
mom'bi'th pini goma ris 'kwani 'baar mo kun mini pu'du/ mo.
19 Mo ma kar/em pini si'da/ mo tani, ayy Arumgimis a'di ka'dama ka'dam mo.
/E miiki dhan to kun caaca mo, ayy Arumgimis, aja a'di iwaki /e mo?
20 /E jin kar aha/ mmopara ris monto'c bwa e mo tani
/e mini tash aha/ e dok/e mo
dhali midi 'de'k aha/ abor ki mis mo dok/e 'peni moŋ'kulga/ gi mony'cesh mo be.
21 Mina /e diki mar aha/ montak pem is mo;
dhali tu'k mo mmomalas aha/ dok/e mo.
22 Aha/ si'da/ mina maŋ e ka dheŋdheŋem pem jin bukka/ mo gom mo ma isiŋ ganam pini jin tana /e mo tani, ayy Arumgimis pem mo;
aha/ mina yuk gway mmomaŋ /e ka dheŋdheŋe/ mo,
ayy en 'de/ jin ta jima Israyiil jin kogu mo.
23 'Twam pem midi 'ther cuuwa/ gom bwaŋ 'kunyga/ mo ki aha/ yukkina gway mmomaŋ /e mo---
ilu/ nyakka kashiram pem jin 'cwamkina /e mo.
24 Ale'd pem si'da/ midi tor gwo gom mii ma kar/em pini jin wothkina eya woth ka teem pini 'baar mo;

haali/ uni dhukunu ki mo ma 'the is dhali mo jin thisuwa tak̲ tak̲ e mo, uni gwansan kun ŋap̲ki bway ki bur bur mmo'taki shi/ aha/ is mo.

Gway Gi IDawuu'd 72

Gway ma Soliman.

1 C̲iya malik̲ mo ma k̲ar/em pini mo, ayy Arumgimis mo,
mo ma k̲ar/em pini gom ya/ ma malik̲ mo.
2 Dhalki a'di dwall 'kwanim pini gwo ki mii ma k̲ar/e mo
dhali unim pini kun hatha 'ko'd ki mii ma k̲ar/e mo.
3 Dhalki dhan wosha turga/ k̲ali dhan moŋk̲u'th is gom 'kwani mo;
mina ris woshi k̲ali mo ma k̲ar/e mo.
4 Dhalki a'di dwall 'kwani kun hatha 'ko'd gwo mo;
dhali c̲i mo jin 'cuk̲uwa 'cuk̲ mo gom uc̲i kun mini mii ta gi to mo
dhali 'ce'di uni gwansan kun siri'ckina siri'c ki sho'k ka 'ci'cimi'th mo.
5 Dhalki a'di di'd ki e mo ka tente/ diki sulu naskina/ mo,
dhali me'd jin din ma ppe naskina/ gara/ eya nyak̲um yil gi 'kwani mo.
6 Dhalki a'di wana e ka sho'k jin wolki yi'dem piti asho jin 'punyu/ mo,
me'da sho'k jin mii yi'de/ ki puya/ puya/ a'cesh mo.
7 Dhalki mo ma k̲ar/e 'twak̲a'd eya teem piti mo,
dhali dhalki moŋk̲u'th is di'd mo ntaga ppe midi diki di dok̲/e mo.
8 Dhalki a'di ta gi mom'bi'th 'peni k̲umma/ yi'de/ mo ntagi k̲umma/ yi'den tiya mo,
dhali 'peni yi'de/ kun sokin mo ntagi 'pemen gi mony'cesh mo.
9 Dhali uni kun ta 'kup̲ ki a'di luŋkin ibwambori a'di mo;
dhali dhalki 'kwani kun ta 'kup̲ ki a'di mini 'bit̲ bu'da 'cesh mo.
10 Dhalki imalik̲ gi pa T̲arshish dhali kum pa uk̲a 'cesh c̲i a'di athulp̲a/ mo;
dhali imalik̲ gi pan Shaba dhali pan Saba mo k̲al to kun c̲inu ki me'd gom a'di mo.

11 Dhalki aris imaliki 'baar mo ta'kkina 'cesh ki jiŋ 'kupa'dupun ibwambori a'di mo;
dhali dhalka ris kal gi 'kwaniny'cesh mii a'di to mo.
12 Haali/ a'di 'cukki a'di jin hatha 'ko'd jin gwoki'd mo
dhali jin hatha 'ko'd mo jin diki ta gi wathin tal 'deŋ kamu/ mmowoth a'di mo.
13 A'di ki hila hil ki e ma 'thime/ apo/ a'di jin 'ka'da is mo dhali apo/ uni kun mini mii ta gi to mo,
dhali a'di taki moŋ'koki/em buni is ki me'd mo uni kun mini mii ta gi to mo.
14 A'di wanki moŋ'koki/em buni 'ba/ mo 'peni mo jin sirucuwa siri'c ki sho'k mo dhali mombujur mo,
dhali abas buni ta yinthoŋ gana/ e jis/em piti mo.
15 Dhalki a'di di'd ki e ki sule/ sule/ mo!
Dhalki 'dolkon gana/ jin ta jim pan Shaba cinu a'di mo.
Dhalki 'kwani tikir mon'tho gom a'di ki tikir tikir mo;
dhalka Arumgimis 'bor a'di mii ka tee 'baar mo.
16 Dhalki emen tonte/ isin ka enthus e bampa/ mo;
e mis wosha turga/ me'd jin yikina 'tham uni is mo.
Dhalki maman cwam piti wana e ki ji gi pa Lubnan mo;
dhalki 'kwani 'tu'duna 'tu'd 'peni aris 'peŋkuman bampa/ mo me'da sho gi bwam bunto mo.
17 Dhalki gway piti 'dim 'kup ki sule/ sule/ mo;
dhalki gway piti di'd ki sule/ sule/ me'da tente/ mo;
dhalki 'kwani 'bor a'di mii mo;
dhalki kal gi 'kwaniny'cesh yuk a'di mo ki a'di jin 'boru mii mo.
18 Dhalki Tapa Arumgimis, Arumgimis gi 'kwani ma Israyiil mo, 'boru mii mo,
a'din 'de/ jin mii dhan to gi momer mo.
19 Dhalki gway gi monycam piti 'boru mii gom ki sule/ sule/ mo,
dhali dhalki mony'cesh 'tu'du ki monycam piti 'baar mo.
Amin dhali Amin mo.

Gway Gi IDawuu'd 73

Awarka/ jin 'kon ma po/i kwara mo. Gway ma Asap mo.

1 Ka jiŋ gana/ Ārumgimis ta a'di jin 'boro'd gom 'kwani ma Israyiil mo,
gom uni gwansan kun dhelelkin eya du mo.
2 Hili me'd aha/ mo tani sho'k pem 'disha 'twa/ mmodheres mo;
sho'k pem 'disha 'dish mmo'taki yeres mo
3 haali/ aha/ tana dhapan gom uni kun dhu is ki ca mo
ki aha/ parkina mo jin rusa rus e gom uni kun ta thus ki thus mo.
4 Haali/ uni dargi mo jin su'k uniya du ka war mo ntagi mowu mo,
hili uni 'bitha 'bi'th mo dhali dhipu ki 'bore/ mo.
5 Uni yisa tocu 'kus me'd 'kwanin tiyaa;
uni doru ki to kun woci is she/ me'd 'kwanin tiya yisa.
6 Wakan uni dhu is ki ca gom neran tom buni kun hitha uni i'ba/ mo;
dhali mo ma bujur jin bujurki uni mo tani 'kamki uni is mo me'd burrinye/ mo.
7 Em buni tana ja'da/ gom miinthus mo;
gwoŋ kulum kun ta thus 'kokin eya dum buni mo.
8 Uni 'thek shushi mis mo dhali wal 'twa/a nyo/ga/ mo;
mmodhuna uni is buni eya tente/ mo tani uni ki mii to kun siricuwa siri'c ki sho'k mo.
9 Uni ka'd 'twam buni mmosor momis mo,
dhala le'd buni walkin 'ba/ kany gom mony'cesh mo.
10 Dhali gom gwo gi wakan mo tani 'kwani tu'kkin e uni mo
dhali adhan yi'de/ jin ishki'd ka enthus ko'bkunu ka pije/ mo be.
11 Uni oki gwo ki, "Arumgimis mish mo kata mo?
A/monyith di'd gom a'di jin caaya e ki ca mo?"
12 Hili mo mo ma: Uni gwansan ita thus ki thus mo;
uni isa yempa/ 'koni mo jin 'ka'da mii 'ba/ ki 'ka'd mo, dhali uni mara to kun tanu pa ki pa is mo.

13 Ka jiŋ gana/ mo tani uni p̲e'thki aha/ dhali aha/ jikina dum pem mo
dhali lam me'd pem e mo jin 'konu ka p̲o/ mo.
14 Haali/ ka tee 'baar mo tani aha/ dher̲kunu is bwa mo
dhali dorkunu isa yempa/ mon'thamo/ mo.
15 Wak̲ki/ aha/ mina 'taki o gwo mo ki: "Aha/ mina o gwo wakan mo tani,"
dhali yan'ko'd aha/ mina 'taki 'cit̲ha/ nyak̲um yil gi uc̲im pini mo.
16 Hili ki aha/ kulumkina gwo ibwa mmomish to yansan 'ban mo tani,
a'di 'bitha mii ki 'bi'th gom Aha/ mo.
17 Dhali yan'ko'd aha/ cic̲a e moŋk̲ogu ma Arumgimis mo
dhali mmonyit̲h 'pemen jiŋ 'ko'd buni mo.
18 Ka jiŋ gana/ /e ki dhu uni e mo jin yesa yes mo;
/e ki k̲ali uni ka 'cesh e mo jin kup̲u/ mo.
19 Kata 'ce'dkina uni sho'k e mombwaasho ki ari mo mo!
uni dhidhu sho'k ka pupush ki dhan mii ma pure/ mo.
20 Uni wana e ki jan jin shu'bu/ mo me'd jin merkina jan 'deŋ kamu/ e mo;
ayy Tapa, ki /e cuki mis mo tani um ki wak̲ jamas buni mo.
21 Haali/ adum pem k̲a/ki'd ki k̲a/ mo tani,
dhali adum pem 'kaki jama/ mo.
22 Aha/ takina man/ush gwo ha e mo dhali ta p̲us mo.
Aha/ wana e ki ushi tombwaasho ibwambori /e mo.
23 Naskina/ aha/ dina mmot̲ikir c̲a'b nyak̲ki /e mo;
/e bu'thki me'da bim poros pem mo.
24 /E mini cesh aha/ ki gwom pini jin logomkina /e mo
dhali yan'ko'd /e mini bu'th aha/ e monyca mo.
25 Kaja a'di ita jim pem e momis mo diki ta /eya?
Wathin t̲al 'deŋ kamu/ p̲iyi'd e mony'cesh yan mo hili ki aha/ ona bwa ki jasi /e mo.
26 Buŋgwar is pem dhala dum pem cakin e moŋ'ka'd is mo,
hili Arumgimis taki mom'bi'th goma dum pem mo dhali tom pem jin pwak̲kunu aha/ jin miga/ ta ki sule/ sule/ mo.

27 Uni gwansan kun si'dkin 'peni /e mo tani minu 'ce'd sho'k mo;
/e ki 'ce'd uni gwansan sho'k mo kun 'koki dhelel gom /e mo.
28 Hili me'd gom aha/ mo tani, a'di 'boro'd jin miga/ 'disha Arumgimis is mo.
Aha/ karkina Tapa Arumgimis mmota a'di jin miga/ hur jwa nycine/ mo.
Aha/ mina tora ris miim pini mo.

Gway Gi IDawuu'd 74

Gway jin yethu sho'k goma Asap mo.

1 Ayy Arumgimis, ki to jin ta'da ta ita'kkin /e amana sho kan ki sule/ sule/ kan mo?
Ki to jin ta'da ta idhalkina /eya nyor pini bway apo/ ka'bal kun 'kon ashon dhii/i'd pini mo?
2 Yuki ayuk mmoka 'kwanim pini e mo, uni kun takina /e 'peni kadhamo/ mo,
awak jin wankina /e 'ba/ mo mmota mal pini mo,
dhali 'kuwosh Sihyuun jin dikina /e nycine/ mo.
3 Pu'du/ dhali par mo jin 'tukkunu ki sule/ sule/ mo,
aris to kun 'ce'dkunu sho'k ki uni kun ta 'kup e mo jin kogu mo.
4 Uni kun ta 'kup ki /e mo tani aŋkir ki ko e bwamani mo jin kogu mo;
uni thumkina bergam buniŋ gana/ mo mmota jamas gi mo/as mo.
5 Uni jepki cwan dher bwa ka thurmany mo
me'd e bwanycwa mo be.
6 Uni 'cimithki aris cwa bwa kun 'ce'dkunu ka 'cesh mo;
dhali uni ki 'ce'd uni bwa ka thurmany mo dhali ki 'doro/ mo be.
7 Uni ki ci'th mom pini jin kogu ki o'd mo, mmokal a'di ka 'cesh gana/ mo;
uni ki shi/a 'cesh jin dina /e nycine/ ki gway pini mo.
8 Uni oki gwo eya dum buni mo ki,
"Ana mina 'ce'd uni 'baar sho'k mo."
Uni ci'thki aris mo ma Arumgimis kun tulu is eya 'cesh yan mo.

9 Ana 'kona ki par jamasa kamu/ e mo;
dhali amanc̲i gwo kadhamoŋ kamu/ di'da?
Dhali jaŋ kamu/ di'di bwam ana jin mishi gwo ki mii yansan midi ta ata mo?
10 Ayy Arumgimisa, /e mini dhal uni kun ta 'kup̲ ki 'kup̲ mmo'thek̲ shushi mis ntagi mo gi wakata mo?
A/mina 'kwani kun ta 'kup̲ ki /e isor gway pini ki sule/ sule/ kan mo?
11 Gomatinta gukina /e me'd pini ka nyaŋ'ko'd mo, me'da bim poros mo?
K̲ali me'd pini 'peni bwambor pini mo dhali 'ce'd uni sho'k mo.
12 Naskina/ Arumgimis jin ta'da malik̲ pem mo a'di jin diki'd 'peni kadhamo/ mo,
k̲ali mowot̲h gom mony'cesh mo.
13 /E k̲wa/ki/ dhan yi'de/ bwa ki mii ma dem dem pini mo;
/E ki 'ce'd 'kup̲ gi dhan tasha/ gi bwam k̲umma/ yi'de/ mo.
14 /E ki pwat̲h 'kup̲ gi dhan to yi'de/ mo;
/E ki c̲i a'di mmota tont̲e/ gom uni kun 'kon e mombwaasho mo.
15 /E ki 'ce'd wosh mo dhali k̲a'd a'di 'twa/ mo dhali du'd yi'de/ mo dhali yi'de/ ki 'thonthor mo;
/e k̲u'thki yi'de/ kun sokin e bwaman ma gap̲ mo.
16 Atee ta jim pini mo, dhali mon'thiny si'da̲/ ta jim pini mo;
/e t̲elki moŋkush gi momis sho'k mo dhali atente/ e mom buni mo.
17 /E thosonkina ris gwayu/ gi mony'cesh mo;
/e ki kar moyurantee mo dhali mondit̲ mo.
18 Kayi gwo yansan e mo ma ayy Tap̲a, 'kwani kun ta 'kup̲ 'thek̲ki shushi mis kata sa/?
Dhali ki 'kwani kun ta p̲us mo tani wak̲ki gway pini mo be.
19 Dhalku/ ki c̲iya k̲ashi̲ra/ gi gurkom pini ki tom bwaasho mo.
Dhalku/ ki ŋa mondiki/e gi 'kwanim pini kun siri'ckunu ki sho'k ki sule/ sule/ mo.
20 Kayi gwom pini jin gamu me'd e mo,
haali/ mondhurumi'd gi mony'cesh mo tani uni 'tu'dkunu mo ki mombujura bujur mo.

21 Dhalku/ ki dhal uni gwansan bway mo kun yap̲kunu ki sho'k mo mmodhu ki mo ma 'the is mo;
dhalki uni kun hatha 'ko'd dhali uni kun yap̲kunu ki sho'k maŋ gway pini mo.
22 Cuyi mis mo, ayy Arumgimis; muri is mo gom miim pini jin midi rak̲ /e mo;
kayi gwo e ki uni gwansan kun ushi gwo kun k̲ogu dhu mo 'thek̲ki /e shushi is ka tee 'baar mo.
23 Dhalku/ ki ŋa cuuwa/ jin cuna 'kwani kun ta 'kup̲ ki /e mo,
walla abombok̲ 'peni 'kwani kun ta 'kup̲ ki /e ka ris mo, jin yaki'd ka 'kulam 'pen mo.

Gway Gi IDawuu'd 75

Eya manyuk̲ gway mo, isi ki gwo jin onu ki: Dhalki sho'k ki 'ce'd mo. Gway ma Asap mo. A'di jin ta gway mo.

1 Aman c̲ina /e mo jin 'boruwa 'bor bwa i is mo, ayy Arumgimis;
aman c̲ina /e bwa jin 'boru i is mo, haali/ gway pini a'di 'dishi'd mo;
'kwani t̲orki dhan momer pini jin miikina /e mo.
2 Ka tee jin karka/ 'pen ka pije/ mo tani,
aha/ mina dwall gwo ki dargi mii ma gwar 'de/ mo.
3 Ka 'cesh dhali aris 'kwani kun 'kon e a'di mo tani mini yik̲in is ki moŋk̲o/ is mo,
aha/ t̲elkina miim piti jin tana a'di akak̲ 'pen mo e mony'cesh mo.

Doshi ma dhali 'cunycuri yan mo.

4 Aha/ mina o uni gwansan kun dhu 'ba/ ki ca gwo mo ki, "Dhalku/ 'ba/ ki dhuki ca mo,"
dhali gom a'di jin ta thus mo ki,
"Dhalku/ cem pini ki 'de'k ki mis mo.
5 Dhalku/ cem pini ki 'de'k 'kup ki momis jin k̲a'dama k̲a'dam mo;
dhalku/ ki o gwo mmo'thek̲ 'ba/ imis mmo/ush 'kwani ga/ mo."

6 A'di yisa 'peni mom'pesho'k walla bora luŋgu'b mo,
dhali yisa 'peni mombwaasho mo ipu'dkina mo jin 'deku/ isi mis mo.
7 Hili Arumgimis a'di ta'da mandwall gwo mo;
a'di 'thi a'di 'ko'da 'cesh mo dhali a'di cuki a'di mis mo.
8 Haali/ Tapa bu'thki'da kubbaaya jin sekina yimana mura'th ki thatha thatha mo,
jin 'koshu is ka cumat ki 'bore/ mo, dhali wol a'di ka pije/ mo.
Ka jiŋ gana/ 'kwani kun ta thus ki thus gi mony'cesh mo mini pi a'di iku'th mo ntaga 'cumam piti ilu/ mo.
9 Hili aha/ mina tor to jin mina /e ki sule/ mo;
aha/ mina yuk gway mmomaŋa Arumgimis ma Yakuub mo.
10 A'di ki o gwo mo ki,
"Aha/ mina 'cith ce gi uni kun ta thus ki thus mo,
hili ce gi uni kun tana kar/e minu 'de'k isi mis mo be."

Gway Gi IDawuu'd 76

Eya manyuk gway mo ka shu/ jin buku mo. Gway ma Asap mo. A'di jin ta gway mo.

1 Arumgimis torki is piti eya tente/ eya Yahuuda/ mo;
gway piti jin eka/ek mo e bwaman ma Israyiil mo.
2 Gu'b burrinyem piti di'd eya Saliim mo;
dhali monyca'b piti eya Sihyuun mo.
3 E mun mo tani a'di ki 'ce'da thopa/ bwa mo,
dhali agoŋgoro/, dhali gandala turga/,
dhali aris toŋkan gi mo/as mo.

Doshi ma dhali 'cunycuri yan mo.

4 /E 'twakki mo ki ra/ ra/ mo dhali monyca mo
me'd jin thulkina /e 'peni dhan wosha turga/ mo,
e mo jin 'kosha /e a'di jin pikina /e a'di e mo.
5 Hili adu jin 'bitha 'bi'th mo tani uni dilkunu tom buni mo;
uni cickin e mo jin ishu e mo.
Aris 'kwani ma mee 'baar darkin gi mowoth mo.
6 E moŋkucur pini mo, ayy Arumgimis ma Yakuub,
wathi/ jin merki shumarum apo/ dhali shumarum uni su/ 'thikina buye/ mo.

7 Hili /e iminu k̲o/ mo;
kaja a'di midi dosh ibwambori /e mo ki /e shwakina nyor mo?
8 'Peni momis mo tani /e ki bah gwo gom gwondwall jin doru gwo 'twa/a 'cesh mo;
mony'cesh k̲o/ki is mo dhali diki shwam mo
9 Arumgimis, cuki mis mmot̲el gwondwall piti jin doru 'twa/a 'cesh mo
dhali mmota aris 'kwani gwansan is ki me'd mo kun siri'ckunu ki sho'k e mony'cesh mo.

Doshi ma dhali 'cunycuri yan mo.

10 Ka jiŋ gana/ anyor pini midi dwall gwo ap̲o/ 'kwani kun mini k̲ali momaŋ gom /e mo;
/e nonki is pini 'pena nyor jin diki'da p̲o/ i/e mo.
11 Oyi um gwo is e Tap̲a Arumgimis b̲um mo dhali dhuyi uni mo.
Dhali aris uni kun 'kamki a'di is mo tani 'doyina aris to kun c̲inu ki me'd gom a'di jin minu mii k̲o/ mo.
12 A'di 'cit̲h̲ki mondiki/e gi iya/ ma malik mo,
a'di jin k̲o/ka imalik̲ gi mony'cesh mo.

Gway Gi IDawuu'd 77

Eya manyuk̲ gway, isi ki gwo gi a'di jin 'cemki gway jin yuk̲u ka Yadut̲h̲uun mo. Gway ma Asap̲.

1 Aha/ mina yuk̲a yuk̲ ki 'twam pem mo goma Arumgimis mo;
aha/ mina yuk̲a yuk̲ ki nyanye/ goma Arumgimis mo,
dhali Arumgimis midi c̲i 'ce ki aha/ mo.
2 Ka tee gi mont̲oc bwam pem mo tani, aha/ simmkina Tap̲a e mo;
e mon'thiny aha/ he'thkina me'd pem ki dargi mo jin wuna is uni e mo,
ak̲ashiram pem ushki'd ki minu malas mo.
3 Aha/ kulumkina gwo ibwa goma Arumgimis mo;
aha/ kulumkina gwo ibwa mo dhali shi/in pem 'thikina buye/ mo,

Doshi ma dhali 'cunycuri yan mo.

4 /E bu'thki 'ko'd em pem me'd mo 'peni mo jin 'kamutha a'di mo;
aha/ tocu bwa kagahara dhali aha/ mola 'twa/ wal mo be.
5 Aha/ hila isi gwo i e goma teen dhamo/ gunn mo,
gom yil gunn kun pekin ka dhamo/ mo.
6 Ki mon'thiny mo tani aha/ kakina gway jin yukkika/ e mo.
Aha/ kulumkina gwo ibwa mo
dhali palkina mii mmomish gwo 'ban gom to jin miiki'd mo.
7 Mina Tapa usha ush ki sule/ mo?
Dhali diki mii mii ma 'the dok/e mo 'taa?
8 A/gwoŋ ganam piti jin gamu me'd di'd goma sule/ sule/ mo taa?
A/mina gwo jin onu is iye is ki sule/ sule/ mo taa?
9 A/min ma Arumgimis ithis mo ma 'them piti e mo taa?
A/min ma nyor piti mu'th mo jin hila a'di mo ki ema 'thime/ mo?

Doshi ma dhali 'cunycuri yan mo.

10 Aha/ ona gwo ki, "A'di ta mii jin jwakataa/ dum pem mo:
mmo/ak me'da bimporos gi a'di jin caaya e ki ca 'kupki ana e mo."
11 Hili aha/ mina ka mii gi Tapa e mo;
aha/ mina ka miimer piti e 'peni kun dhamo/ mo.
12 Aha/ mina kulum gwo ibwa goma ris miin tom pini mo
dhali aha/ mina tikir gwo kulum ibwa gom uni mo.
13 Ayy Arumgimis, Bway pini, a'di kogu mo;
ka rum jana karu ka par 'ban me'da Arumgimis bana jin caaca mo?
14 /E tana Arumgimis jin miiki miimer mo;
/e jin torki mo ma dem dem pini ibwamani 'kwani mo.
15 /E ciki 'kwanim pini mowan 'ba/ ki mom'bi'th pini jin caaca mo---
iya/ ma Yakuub mo dhali ku ma Yusuup mo.

Doshi ma dhali 'cunycuri yan mo.

16 Ka ris yi'de/ parki /e e mo tani, ayy Arumgimis;
yi'de/ parki /e e mo tani, dhali uni ko/kina ko/is mo;
dhan moŋ'kulga/ deekina is ki bir bir mmoko/ is mo.

17 Dhali arak kun 'kani mis wolki yi'de/ mo;
dhali arak gi momis si'da/ dhalki mondor ma sho'k bway mo;
dhali athopam pini a'di dwa/a'dki mo mo.
18 Dhali mom pini jin 'twaka mondor ma sho'k mo tani a'di
cikkunu e 'tham kun 'thekkin mo;
awara sho'k a'di kushki mony'cesh mo;
dhali mony'cesh deeki'd ki bir bir mo dhali yikin is mo.
19 Bway tur pini diki'd e bwam kumma/ yi'de/ mo
dhali bway pini 'cithki yi'deŋ 'kulga/ mo,
hili dhala dum bwam sho'k pini jin yana /e mo tani mishuwa?
20 /E ki sus 'kwanim pini me'da ma'diny ka'bal mo
ki me'd ma Musa mo dhala Haruun mo.

Gway Gi IDawuu'd 78

Gway jin yedhuwa ye'th sho'k goma Asap mo.

1 Dhuyi 'ce, ayy 'kwanim pem, ki gwo jin torka/ mo,
ciki gwo gi 'twam pem mo ma.
2 Haali/ aha/ mina ka'd 'twam pem ki gwom'bi'th/e mo;
aha/ mina yuk gway gom to kun bagu gom embul jin peki'd mo.
3 Aris to gwansan kun cikkina ana mo dhali mish mo,
uni kun torkina ibabam bana ana mo.
4 Ana mina 'koki bag uni 'peni ucim buni mo.
Hili ana minu torka/ nyakum yil jin midi yayu/ i'ko'd gom mii gi monyca gi Tapa mo,
dhali mo ma dem dem piti mo dhali momer jin miikina a'di mo.
5 Haali/ a'di telki gwonyci sho'k eya Yakuub mo,
dhali kar gwoŋkan 'pen ka pije/ jin cinu eya Israyiil mo.
A'di jin kankina a'di ibabam bana mo
mmotor gwo ki ucim buni mo.
6 A'di oki gwom piti mo wakan ki uci ma nyakum yil kun mini mish a'di mo tani, uci kun 'konu ki dho'th naskina/ mo,
aja midi torki uni gwo ki uci ta ucim buni mo.
7 Dhali yan'ko'd uni mini dhu mo ma 'teŋkape/ eya Arumgimis mo

dhali 'koki this miim piti e mo
hili mmodhu gwoŋk̲an piti kun 'kwarkunu mo.
8 Dhali yan'ko'd ki uni mini 'taki waki ibabam buni mo,
uni kun taga du kun tana waba/ mo dhali ta nyak̲um yil kun mini pish is ka le'd mo,
anyak̲um yil kun 'kon ma du ki ta k̲ar/e mo,
dhali kun 'kona shi/in ki ta ku isiŋ gana/ goma Arumgimis mo.
9 'Kwani ma Eprayiim uni takin ga/ bwa gi mo/as mo,
hili uni dok̲kin ka tee gi mo/as mo.
10 Uni 'koki dhu gwo ma Arumgimis jin gamu me'd mo,
dhali uni ushkin ki 'tash mo mmoha gwoŋk̲an piti e mo.
11 Uni ŋaki mii kun miikina Tapa mo,
to momer kun t̲orkina Tap̲a uni mo.
12 Uni ŋaki momer gi miikina a'di e jis/e gi ibabam buni mo eya 'cesh gi pa Masir mo,
dhali eya 'cesh gi pa Suu/an mo.
13 A'di k̲wa/ dhan k̲umma/ yi'de/ bwa mo dhali dhal uni bway mmo'ci̲t̲h a'di mo;
a'di ki kar yi'de/ mmodosh me'da gap̲ mo.
14 Dhali ki montee mo tani a'di ki shu uni bway ka rak̲ mo
dhali ki mon'thiny isa yempa/ mo tani a'di ki shu uni bway ki dhan o'd jin kushi mo mo.
15 A'di ki t̲awan wosh e ki cwa e mombwaasho mo,
dhali a'di ki c̲i uni yi'de/ jin kasha e ki kash mmop̲i mo me'd mo jin 'kula 'kul e k̲umma/ yi'de/ mo.
16 A'di ki dhal yi'de/ bway mmo'thon'thoru 'peni 'kuwosh mo
dhali a'di ki rak̲ yi'de/ mmogac̲u/ ka 'cesh me'd yi'de/ jin guski'd e bwa gap mo.
17 Dhali naskina/ uni 'kon mmomii miinthus ap̲o/ a'di mo,
mmopish is ka le'd ap̲o/ a'di jin caaya e ki ca e mombwaasho mo.
18 Uni ki pala Arumgimis ka dum buni mo
mmodo̲t̲ gwo gom ton̲t̲e/ mmokap̲a dun t̲em buni mo.
19 Uni ki o gwo apo/ Arumgimis mmo/o gwo mo ki;
uni oki gwo mo ki, "A/Arumgimis midi kara t̲h̲arabessa gom ana e mombwaashowa?

20 Hili mo mo ma, 'ki a'di mushki wosh ki cwa mo tani, yi'de/
kolki 'kus ka pije/ mo dhali yi'de/ 'thonthorki'd kagahara mo.
Hili a'di diki ci tonte/ si'da/ mowa?
Mina a'di diki ci shum ki 'kwanim piti mo?"
21 Ki Tapa cikki gwo mo tani, a'di 'tu'dkunu ka nyor mo;
wakan o'd a'di 'thakunuwa powa Yakuub mo,
dhali anyor piti a'di ca'bki'da powa Israyiil mo,
22 haali/ uni 'koki gam gwo is eya Arumgimis mo
dhali 'koki gam gwo is gom mom'bi'th piti jin tana a'di ata is ki me'd mo.
23 Naskina/ a'di ki kan momis jin di'di mis mo
dhali a'di ki ka'd acampur gi momis mo.
24 Dhali a'di ki hethu apo/ uni amanna mmoshwa mo,
dhali ci uni emen pos 'peni momis mo.
25 'Kwani shwaki tonte/ gi iman'doyu gwo mo.
A'di hashki uni tonte/ ka enthus mo be.
26 A'di ki rak 'tham gi mom'pesho'k mmoposhu e momis mo,
dhali ki mom'bi'th piti mo tani a'di ki shu 'tham ma binycam bway mo.
27 A'di ki he'th shum apo/ uni me'd bu'da 'cesh mo,
dhali 'dii kun 'kan ma bi tana ris me'da si'b kun 'kon e bwamana gap mo.
28 Uni ta'kkin e bwaman gu'b ciŋŋam buni mo,
mmo'kama ris mom buni kun 'kona uni is mo.
29 Wakan uni 'kakin mo dhali uni kapkin mo.
A'di ciki uni to kun ŋapkina uni ki gor gor mo.
30 Hili uni 'kokin naskina/ mmo'koki kap mo tani;
tontem buni naskina/ 'kokin e 'twam buni mo.
31 Yan'ko'd anyor ma Arumgimis cuki mis apo/ uni mo
dhali 'kosh uni gun 'bitha 'bith 'peni bwam uni mo.
A'di ki 'thi uni gwahan 'ko'da 'cesh uni kun ta ucin dhuru'c ma Israyiil mo.
32 Apowa ris, to gwansan kun minu mo tani uni 'kon mmomii miinthus mo
dhali 'koki gam gwo is e mii mer piti mo.
33 Wakan Arumgimis 'cithki'da ris cim buni is mo;
dhali yil buni takina pure/ ka pure/ mo.

34 Eya Arumgimis jin 'koshki uni mo tani, uni pal mii mo mmosimm a'di e mo,
dhali uni mini doḵ mo dhali hil mo ka 'thime/ gom a'di mo.
35 Uni mini yuḵ a'di ka Arumgimis a'di jin ta wosh buni mo
dhali a'di jin caaya e ki ca mo a'di jin wanki uni 'ba/ mo.
36 Hili uni ṯorkina ṯor ki a'di ki 'twany jarom buni ka maḵ mo
dhali uni ki o gwom buni ka ṯor gom a'di mo.
37 Haala/ dum buni 'konu ki ṯel sho'k apo/ a'di mo,
dhali uni 'koki ha me'd gom gwoŋ ganam piti jin gamu me'd mo.
38 Naskina/ a'di ki mii mii ma 'the mo, mmogwam miinthus buni dhali 'ce'd uni sho'k mo,
nye, arisa tente/ mo tani a'di ki kula nyor ka nyaŋ'ko'd mo
dhali diki 'kosha nyor piti jin c̣a'bki wur wur is mo be.
39 Dhali a'di ki yuḵa yuḵ mmoka gwo e ki uni uḵu mo ki buŋgwar is mo,
'tham jin poshki'd ki tur mo dhali diki kul ka nyaŋ'ko'd mo be.
40 Me'd wana risa jin pishkina uni is ka le'd apo/ a'di e mombwaasho mo
dhali jwakaṯ a'di adum piti e mo jin di bwa 'te/ mo!
41 Doḵ/e dhali doḵ/ e uni waḵina Arumgimis mo
dhali rukuny a'din 'de/ jin ḵogu jin ta jima Israyiil mo.
42 Dhali uni yisa kulumkin gom mom'bi'th piti mo,
bway jin wankina a'di uni 'ba/ 'peni 'kup buni mo
43 me'd jin wakaskina jamas miim piti e pa Masir mo
dhali miimer piti e bunto ma Suu/an mo.
44 A'di ki war yi'de/ gi 'kwani Masir mmota abas mo
wakan ki uni mini 'koki pi yi'dem buni kun sokin mo.
45 A'di ki hash dhana buhanya ḵanthi/ jin loski uni mo
dhala buhanya 'dwa/ jin 'ce'dki uni sho'k mo.
46 A'di ki c̣i tonṯem buni kun sina uni ka kuyu/ mmoshwa mo
dhali aṯu'c buni ka waambuhanya kuyu/ mo.
47 A'di 'ce'dki cwalman tom buni ka wasa/
dhali cwampu/ buni ki jape/ jin wuna uni ka wasa/ ki nyanye/ mo.

48 A'di ki hetha wasa/ apo/ bip buni mo
dhali adhan o'd jin dwa/a'dki mo 'pena wara sho'k dorki to/em buni mo.
49 A'di ki 'cuka nyor piti jin ca'bki wur wur apo/ uni mo.
A'di hashki'da nyor piti jin dek a'di jin 'batha 'ba'th mo dhali monto'c bwa mo
me'da man'doyu gwo kun 'ce'dkina 'ce'd sho'k mo.
50 A'di ki kar bway tur goma nyor piti mo;
a'di 'tash uni 'twa/ 'peni mowu mo
hili ci uni 'ba'th jin wo'cki uni is she/ mo.
51 A'di 'koshki'da risa bwanyara/ gi pa Masir jwa mo,
mom'bi'th ma bwanyaram buni e gu'b ma Haam.
52 A'di shuki 'kwanim piti bway ka pije/ me'd ka'bal mo
dhali shuki uni bway e mombwaasho me'da ma'diny ka'bal mo.
53 A'di ki sus uni ki 'dantar dhali diki ko/ is mo,
Hili dhan kumma/ yi'de/ a'di 'ce'dki 'kwaniŋ 'kup buni sho'k mo.
54 Yan'ko'd a'di ki sus uni ka pije/ e gwayu/ gi mony'cesh jin kogu mo,
e 'kowosha turga/ yansan gamkina a'di adu is ki me'da bimporos piti mo.
55 A'di ki ura ris kal gi 'kwaniny'cesh ka pije/ 'peni bwambori a'di mo
dhali a'di ki dhu uni ki she/ mo jin mina uni mii bu'th mo mo.
A'di ki thoson mo kun miinu 'ko goma wak ma Israyiil e gu'ba 'kum buni mo.
56 Naskina/ uni wakkina wak mo dhali askin apo/ Tapa Arumgimis jin caaya e ki ca mo
dhali 'koki dhu gwoŋkan piti jin 'thupa 'thup mo be.
57 Uni 'koki dhelel mo dhali miiki to shigga/ me'd icom mo;
uni wana e ki 'koki cesh is buni mo me'da bwa jin bitki'd mo.
58 Haali uni rakki a'di shi/a bwa mo nyakki mom buni kun 'ko isi mis mo
dhali kucur a'di gom mo ma ham'kus ma nyor nyakki tom pinycon buni mo.

59 Ka Arumgimis ci̲kki gwo yansan mo tani,
a'di di̲tkina bwa mo
dhali ushki 'kwani Israyiil ki suny suny mo be.
60 A'di dhal mondheleladhelel gi pa Shilo mo,
gu'b burrinye/ jin dikina a'di nycine/ e bwamani 'kwani mo be.
61 A'di dhalki mom'bi'th piti ki minu bu'th mo
dhali c̲i monycam piti e me'd gi 'kwaniŋ 'ku̲p mo.
62 A'di ki c̲i 'kwanim piti e me'd ki gandala turga/ mo,
dhali a'di di̲ta bwa mo nya̲kki imannya̲k̲ mal piti pwa̲k̲ bwa mo.
63 O'd shwaki 'kwanin dhuru'c buni mo,
dhali nyara/ nyaŋa'b buni 'koki ta gi gway gi momiimash mo be.
64 Igasiis buni bi̲tkina 'cesh ki gandala turga/ mo,
dhali u̲p buni kun 'kon ki dargi ika̲t̲h̲ 'koki ko mo be.
65 Dhali yan'ko'd Tap̲a cuki mis me'd wathi/ jin merki e mo 'peni mo/ish e mo,
me'da man asa/as a'di jin cuki'd mo haali/ goma su mo.
66 A'di ki do̲k̲a ris ŋarim piti ka nyaŋ'ko'd mo;
a'di ki dhu uni e dhan mon'the is kun mini 'ko ki sule/ sule/ mo.
67 A'di ushki gu'b burrinye/ ma Yuusu̲p̲ mo,
dhali a'di diki kwanya wa̲k̲ ma Eprayiim mo.
68 A'di kwanyki'da wa̲k̲ ma Yahuuda/ mo
dhali 'kuwosh ma Sihyuun jin enkina a'di mo be.
69 A'di ki nyaŋ dhan moŋ̲k̲ogum piti me'd momis mo,
me'd mony'cesh jin karkina a'di goma sule/ mo be.
70 A'di kwanyki'da Dawuu'd jin ta'da manmiiya t̲u'c piti mo,
dhali sus a'di 'peni mo jin hilkina a'di k̲a'bal mo.
71 A'di ki sus a'di 'peni mo hil ushi nas k̲a'bal kun bwan mo
dhali a'di ki sus a'di mo
mmota manhil k̲a'bal goma Yakuu'b mo,
'kwanim piti mo, dhali 'kwani ma Israyiil mo,
kun ta mal piti mo.
72 Dawuu'd hilki uni ka du jin ta a'di pa ki pa mo,
dhali a'di ki shu uni bway ki me'd jin ta gwocon mo be.

Gway Gi IDawuu'd 79

Gway ma Assap

1 Ayy Arumgimis, 'kwani gi bampan tiya p̲u'dkin e mo gi mal pini mo;
uni ki shi/ gu'b gi mondhelela dhelel pini mo;
uni ki shi/ pa Urushaliim mo mmokup̲ a'di ka burṯa/o'd mo.
2 Uni ki c̲i buŋgwar is gi uni kun wukin kun ta imanmiiya ṯu'c ki 'dii kun p̲en e momis mmota tonte/ gom uni ki 'ka mo,
buŋgwar is gi unim pini kun dhunu ki she/ ki dhelel dhelel mo tani 'kakina toŋgwap̲i/ gi mony'cesh mo be.
3 Uni wolkina bas b̲uni me'd yi'de/ mmo'kam pa Urushaliim is mo,
dhali wathiŋ kamu/ di'd jin kan uniya.
4 Aman warkina ki uni kun c̲inu gura/ ki imannyak̲ 'kom bam mo,
dhali mmomii uni ka mak̲ mo dhali ki p̲etha sor ki uni gwansan kun 'kamki ana is mo.
5 Ayy Tap̲a, kakasja imina /e di mo mmomiiya nyor ki sule/ mo?
Kakasja mina mii ma nyor gi bwanṯa'c pini diki pur me'd o'd mo?
6 Woli/ anyor pini ap̲o/ kal gi 'kwaniny'cesh mo uni kun 'koki mish e mo
dhali e dhan 'peŋkuman bampa/ mo uni kun 'koki yuk̲ gway pini mo.
7 Haali/ uni loskina Yakuub mo
dhali shi/ mom piti is mo.
8 Dhalku/ ki dok̲/e ka gwo e ap̲o/ am gom miinthus gi ibabam bam kadhamo/ mo
dhalki mo mii miim pini p̲u'du'd ki jahanne/ mmogam aman 'kup̲ mo,
haali/ aman 'kona e mo kun tana luŋgu'b mo.
9 Wo̲t̲hi/ aman mo, ayy Arumgimis gi mowan 'bam bam mo, haali/ gom gway gi monycam pini mo;
'cuk̲i am mo dhali gwami aman 'peni miinthus bam mo.

10 Gomatinta imina kal gi 'kwaniny'cesh i o gwo mo ki,
"Mane Arumgimis buni mane?"
Dhalki moma ri/ pini goma bas ma manmiiya ṯu'c pini jin gaḉkunu a'cesh mo
dhalki a'di mishu e bwaman kal gi 'kwaniny'cesh mo ibwambori jis/em bam mo.
11 Dhalki mo/ohon gi uni kun dhunu asijin p̱u'dkini bwambori /e mo;
nyaḵki dhan mom'bi'th pini mo ki /e mini 'tash uni gwansan 'twa/ kun 'disha 'twa/ mmowu mo.
12 Doḵki to ka nyaŋ'ko'd i'ba/ gi bampa/ kun 'dish am is mo me'di pesu/ mo
me'd gura/ jin ḉikina uni /e mo, ayy Tap̱a.
13 Wakan aman kun tana kum pini mo dhali ḵa'bal pini mo goma shon dhii/i'd pini mo
mini ḉi /e 'twa/ maŋ goma sule/ sule/ mo.
Aman mina ṯor momaŋ pini goma nyaḵum yil i'baar mo be.

Gway Gi IDawuu'd 80

Eya manyuḵ gway mo, isi ki gwo gom jandin to mo. Gom gwo jin ḉinu goma Asap̱ mo. A'di jin ta gway mo.

1 Ḉiyi 'ce mo ma, ayy Amanhil Ḵa'bal ma Israyiil mo,
/E jin shukina Yuusup̱ bway ka pije/ me'da ma'diny ḵa'bal mo.
/E jin karkunu mmoḉa'ba p̱o/ ḵurse/ ma maliḵ mo ap̱owa ḉarabiim kun 'thup̱una ḵurse/ is ka bim buni mo tani,
kushi mo mo.
2 E jis/e ma Ep̱rayiim mo dhali e jis/e ma Benyjamiin mo dhala Manassa mo tani piri mo ma dem dem pini is mo
dhali yayu/ mmota am is ki me'd mo.
3 Wari/ am is mo, ayy Arumgimis,
dhalki bwam/em pini kushi mo mo ap̱o/ aman mo,
ki am minu ta is ki me'd mo.
4 Ayy Tap̱a Arumgimis gi momis mo,
anyor pini midi di p̱u'd kakasja gom mon'tho gi 'kwanim pini mo?

5 /E ki thip uni ki tonte/ jin shwana uni ki jabu'th mo,
dhali /e ki ci uni jabu'th mmopi ki sheŋ 'kwa jin 'tu'du'd mo.
6 /E dhuki aman nyakki imannyak 'kom bam mmoci am gura/ mo,
dhali uni gun ta 'kup ki am mmope'th e bwaman is buni mo.
7 Wari/ am is mo, ayy Arumgimis gi momis mo,
dhalki bwam/em pini kushi mo mo, ki am minu ta is ki me'd mo.
8 /E ki kali cwalman ka pije/ 'peni Pam Masir mo,
dhali /e ki ura ris kal gi 'kwaniny'cesh ka pije/ mo dhali cu'th a'di mo.
9 /E ki kara 'cesh eya tente/ gom a'di mo,
a'di ki guwa birman piti ka luŋgu'b e mo jin 'kula'kul mo dhali a'di ki 'tu'd mony'cesh mo.
10 Dhali 'kuwosha turga/ uni 'tu'dkunu ka lam piti mo,
cwa kun wana e ka bwanyayiis kun 'kon ki dem dem nyakka bim piti mo.
11 A'di ki hash ka bim piti ntagi kumma/ yi'de/ mo
dhala birman piti mmoya gam yi'de/ a'cesh mo.
12 Gomatinta sa/ i'ce'dkina /e agaŋgaram piti ka 'cesh mo wakan ka ris uni gun iikin ki iimpe e bway piti mo tani hoki maman piti mo?
13 Abogo'b gi bwaasho a'di ha'thki a'di ki 'twa/ mo,
dhali aris to gwansan kun 'kon mmokal ya e bwam bunto mo tani shwaki a'di mo.
14 Tuku dok/e mo, ayy Arumgimis gi momis mo.
Hili mo ka luŋgu'b 'peni momis mo dhali par mo e mo dhali hili ki 'bore/ gom cwalman ma mura'th yan mo ma.
15 Yansan ta'da birman jin cuthkina /e ki me'da bim poros pini mo,
jin ta ya/ jin 'bi'thkina /e is ki is pini mo.
16 A'di ci'thkunu ki o'd mo dhali jep ka 'cesh mo,
uni 'ce'dkunu sho'k mo haali/ gom moŋkucura kucur pini mo.
17 Mina me'd pini idi apo/ wathi/ jin di'd ki me'da bim poros pini mo,
apo/ ya/ gi 'kwani mo jin karkina /e mmo'bitha'bi'th gom is pini mo.

18 Yan'ko'd aman mina 'koki dok 'peni /e ki sule/ mo,
doki aman ka nyaŋ'ko'd mo, dhali am mina yer gway pini mo.
19 Wari/ am is mo, ayy Tapa Arumgimis gi momis mo,
dhalki bwam/em pini kushi mo mo, ki am minu ta is ki me'd mo.

Gway Gi IDawuu'd 81

Eya manyuk gway mo, isi ki ko ma dheŋdheŋe/ gi 'kwani gi pany Jatt mo. Gway ma Asap mo.

1 Yuki um gway ki 'kal 'kal eya Arumgimis jin ta mom'bi'th bana mo;
kumi cuwa gom bwam boro'd goma Arumgimis ma Yakuub mo.
2 Yuki gway isi mis ki ko ma dheŋdheŋe/ jin pinu ki me'd mo,
adheŋdheŋe/ jin 'kunya 'kuny mo dhali adheŋdheŋe/ jin 'kon ma shu ipesu/ mo.
3 Piya apoome/ ka ppen this mo,
ka tee jin tan ma appe a kunn is mo,
ka cim jin telki 'pen jin yukuwa yuk bana mo.
4 Haali/ a'di ta gwoŋkan jin bahu gom 'kwani ma Israyiil mo,
dhali gwoŋkan ma Arumgimis jin onu ki 'twa/ goma Yakuub mo.
5 A'di ki kar gwoŋkan goma Yusuup mo
me'd jin yakina a'di ka pije/ e pa Masir mo,
me'd jin cikkika/ 'twa/ mo a'di jin molkika/ mo:
6 "Aha/ sorothkina ton diti'd 'peni 'kupa bim piti mo;
me'd piti karu ki 'kus 'peni mo butha nura/ mo.
7 Dhali e mo ma cis pini mo tani /e yukkina yuk mo dhali Aha/ wothkina /e mo;
Aha/ thokkina /e 'twa/ 'peni mondhurumga/ jin dor ma shoka dor mo be.
Aha/ palkina /e e yi'de/ ma Mariiba mo.

Doshi ma dhali 'cunycuri yan mo

8 Ciki gwo mo ma, ayy 'kwanim pem, haali/ Aha/ mina rum um mo,
Ayy Israyiil, wakki /e mina bwa 'taki oyi mmociki aha/ gwo mo!

9 Wakan ka rumpinycon kun luŋa 'kwanin tiya mini 'koki 'ko e bwam um mo;
um mini 'koki luŋa ruma tiya mo.
10 Aha/ tana Tapa Arumgimis bum mo,
jin suski um ka pije/ 'peni pa Masir mo.
ka'di 'twam bum ki waŋgal mo dhali aha/ mina 'tu'd a'di ki piny piny mo.
11 Hili 'kwanim pem 'koki cik gwom pem mo;
Israyiil diki ha gwom pem e mo.
12 Wakan aha/ cikina uni bway mo eya dum buni kun miin ki wa'th wa'th mo
mmobath gwom buni kun logoma bwam buniŋ gana/ mo.
13 Ayy, ki 'kwani pem mini 'taki cik Aha/ gwo mo;
ayy, ki uni mini 'taki ii e bway tur pem mo.
14 Yan'ko'd Aha/ mina 'dish mmo'ce'd 'kup buni sho'k mo
dhali tuk me'd pem apo/ uni kun siri'cki uni ki sho'k mo.
15 Mina uni gwansan kun shi/ki Tapa i e mo tani mini 'taki koc ki til til mo ibwambori a'di mo!
Dhali tom buni kun 'baki uni e mo tani mini 'ko ibwambori uni ki sule/ sule/ mo.
16 Aha/ mina thipa Israyiil ki pos bunyan gana/ mo
Aha/ mina kap um ka dham 'peni wosh mo."

Gway Gi IDawuu'd 82

Gway ma Asap mo.

1 Arumgimis doshki'd e mo ma tul 'kup jin ta jim piti jin ca'bki dem dem mo;
eya ris bwaman 'kwani ma rum piti mo tani a'di ki kar mo jin dwallu gwo mo be.
2 Kakasja imina /e dak gwon dwalla shigga/ yan mo
dhali tor mii ma gwar 'de/ gom uni kun ta thus ki thus mo.
Doshi ma dhali 'cunycuri yan mo
3 Ciyi mii ma kar/e ki uni kun 'ka'da is mo dhali uni kun daran gi icom mo;

kari mo ma k̲ar/e gom uni kun dorkunuwa du mo dhali gom uni kun mini mii ta gi to mo.
4 'Cwamu/ uni kun hatha'ko'd mo dhali uni kun mini mii ŋap̲ to mo;
'cuk̲i uni 'peni me'd gi uni kun ta thus ki thus mo.
5 Uni 'koki nyit̲h̲ toŋ kamu/ mo walla gwoŋ kamu/ misha uni 'bana;
uni iikin e mondhurumi'd mo;
aris mony'cesh kun k̲a'bu mo tani yik̲in ki is mo.
6 Aha/ ona gwo mo ki, "Um a'di itana rum mo,
dhali um ta iya/ gi a'di jin caaya e ki ca mo aris umi 'baar mo.
7 Bahili umi 'baar mo mini wu mo me'd 'kwani mo
dhali t̲a'k 'ko'da 'cesh me'd iya/ ma malik mo."
8 Cuyi mis mo, ayy Arumgimis,
dhali dwalli mony'cesh gwo mo,
haala ris kal gi 'kwaniny'ceshi 'baar mo ta kum pini mo be.

Gway Gi IDawuu'd 83

Gway jin yuk̲u mo. A'di jin ta gway ma Assap̲.

1 Ayy Arumgimis, dhalku/ ki c̲a'b ki shwam mo!
Dhalku/ ki ush aman mo dhali dhalku/ ki c̲a'b e mom pini mo, ayy Arumgimis.
2 Hili mo mo ma, 'Kwaniŋ 'kup̲ pini uni miikina nyor mo,
uni gwansan kun shi/ki /e i e mo tani 'de'kki 'kup̲ buni ki mis mo.
3 Uni 'thiki gwon thus ap̲o/ 'kwanim pini mmocesh uni mo
dhali t̲orkina t̲or imontal 'de/ ap̲o/ unim pini kun ceshkina /e ka p̲o/ mo.
4 Uni oki gwo mo ki, "Iiyu/ mo, dhali dhalki ana dhitha uni sho'k ka pupush 'peni kal jin tana uni mo.
Dhali yan'ko'd dhalki gway ma Israyiil ki dhal ki a'di minu ka e dok̲/e mo."
5 Uni 'dap̲an ki me'd ki gwom buni ka rem'kup̲ mo;
uni gamk̲i gwo me'd ap̲o/ /e mo---
6 gu'ba 'ku/ gi pa Aduum mo dhali 'kwani ma Isma/iil mo,
dhali 'kwani gi pa Mowaa'b mo dhali 'kwani gi pa Haajar mo,

7 dhali 'kwani gi pa Jibaal mo dhali 'kwani gi pa Amuun mo dhali 'kwani gi pa Amalik mo,
dhali 'kwani gi pam Palasthiin nyakka ris 'kwani gi pa Suur.
8 Dhali 'kwani gi pa Ashshuur si'da/ uni gamki gwo me'd nyakki uni mo;
uni ta 'kwani kun 'bi'th ma bi ki 'bi'th kun ta uci ma Aluuth.
Doshi ma dhali 'cunycuri yan mo.
9 Miiyi miim pini apo/ uni me'd jin miikina /e miim pini apo/ 'kwani gi pa Midyaan mo,
dhali me'da Sisara mo dhala Yabin mo e yi'de/ ma Kishun mo.
10 Uni kun 'ce'dkunu sho'k e pa Endor mo
dhali kun warkin ki gure/ gom mony'cesh mo.
11 Dhuyi mom buni kun tana uni 'peŋkapan mmowa e ka guraa'b mo dhala Diib mo
dhali aris iya/ ma Malik me'da Sabah mo dhala Salmuna mo.
12 Uni oki gwo mo ki, "Dhaki ana budha to gom is bana mo 'pena shondhii/i'd ma Arumgimis mo."
13 Ayy Arumgimis pem, dhuyi uni mmowa e ki 'tham jin 'thekki bu'da 'cesh ki ji wutul mo,
me'da 'pi'b jin 'dashu ibwambori 'tham mo,
14 me'd o'd jin shwaki bwanycwa mo,
dhali me'da le'dan o'd jin shwaki'd eya ris 'kuwosha turga/ mo.
15 Uri uni ki 'thama cinthar mo,
dhali por uni bwa ka punthar pini mo.
16 'Tu'di bwam/em buni ki mo ma 'the is mo
wakan ki uni mini 'taki ŋap bway pini mo, ayy Tapa.
17 Dhalki uni dhunu ki mo ma 'the is mo dhali 'ko ki 'ko ma cis ki sule/ sule/ mo;
dhalki uni 'ce'du sho'k ki mii jin thiskunu mii 'ko'd e ka darga/ 'the mo.
18 Dhali yan'ko'd uni mini mish gwo 'ban ki /e a'di tal 'de/ mo,
jin yuku gway ki Tapa mo,
/e jin caaya e ki ca apo/ mony'ceshi 'baar mo.

Gway Gi IDawuu'd 84

Eya manyuk̲ gway mo, isi ko ma dheŋdheŋe/ gi 'kwani gi panyjat̲t̲ mo. Gway gom iya/ ma Guurah mo.

1 Mom pini jin c̲a'ba /e mo tani wanu i/ena,
Ayy Tap̲a gi momis mo!
2 Ak̲ashiram pem c̲orki'da c̲or mo ayy Tap̲a, nye a'di 'thikina buye/ mo.
Adum pem dhali buŋgwar is pem yuk̲ki gway ki bwaŋ'kunyga/ mo goma Arumgimis jin diki e mo.
3 Isi kan si'da/ mo, aganya/ a'di gamki gu'b mo dhala gwajayilil takin gi gu'b gom is piti mo
e mo jin mina a'di dho'th ushan piti mo e mo ma gwat̲am pini jin minu to mo, ayy Tap̲a gi momis mo,
amalik pem mo, dhali Ārumgimis pem mo.
4 Mom 'bor mii gom uni gwansan kun 'kokin e gu'b pini mo;
uni yuk̲ki gway mmomaŋ /e ki sule/ sule/ mo.

Doshi ma dhali 'cunycuri yan mo.

5 Mom'bor mii gom 'kwani gwahan kun 'kona mom'bi'th is e /e mo,
eya dum buni mo tani beya bey e bway ma Sihyuun mo.
6 Me'd jin iikina uni ka luŋgu'b e embul wosh ma buka mo tani uni ki war a'di mmota mo jin kasha yi'de/ e ki kash mo.
Dhala shoka 'ce'd tipiny a'di 'tashki a'di 'kup̲ka usha al piti mo.
7 Uni iikin ki mo jin 'bidhu is mo ntagi mo jin 'bidhu is mo;
aris uni 'baar mo ka 'det̲e/ 'det̲e/ cuki mis ibwambora Arumgimis eya Sihyuun mo be.
8 Ayy Tap̲a Arumgimis gi momis mo, cik̲i mon'thom pem mo ma;
c̲iyi 'ce mo, ayy Arumgimis ma Yakuub mo!

Doshi ma dhali 'cunycuri yan mo.

9 Ayy Arumgimis, hili agoŋgoro/ me'd bam mo;
hili 'kup̲ki jis/e gi a'dim pini jin 'koshu ki monyca mo.
10 Haāli/ atee gi mo gi monyca'b pini mo tani a'di 'boro'd mo mmobola aliip̲ gi mo gunn e mo.
Aha/ mina 'takī dhal mii gunn e i is 'te/ sayi mmota amanhil gu'b ma Arumgimis pem mo,

dhali yan'ko'd mmobol mo jin 'konu e gu'ba 'ku/ gi 'kwani kun ta thus ki thus e mo.
11 Haali/ Tapa Arumgimis a'di ta'da tente/ dhali agoŋgorom bana mo;
Tapa a'di midi ci mo ma 'the dhali montak mo;
a'di midi diki non tom 'boro'da kamu/ 'peni uni gwansan kun iikin ki iiŋ gana/ mo.
12 Ayy Tapa gi momis mo,
mom'bor mii gom wathi/ jin gamki gwo is e /e mo.

Gway Gi IDawuu'd 85

Eya manyuk gway mo. Gway gom iya/ ma Guurah mo.

1 Ayy Tapa, /e miiki isi mii ki bwa goma 'cesh pini mo;
/E ki waru mom'bor mii ma Yakuub is mo.
2 /E gwamki miinthus gi 'kwani mo;
/E ki tika ris miinthus buni e mo.
Doshi ma dhali 'cunycuri yan mo.
3 /E dokkina nyor pini bway bwa 'baar mo;
/E tukkin mo 'pena nyor pini jin 'batha 'ba'th mo.
4 Wari aman is ka nyaŋ'ko'd mo ayy Arumgimis jin ta bway mo woth bam mo,
dhali dhuka nyor pini gunn 'pen ka pije/ mo kun dekkina /e apo/ aman mo.
5 Mina /e miiya nyor apo/ aman ki sule/ sule/ kan mo?
Mina /e dhala nyor pini mmoya ki tur apowa risa nyakum yil gi 'kwani kana?
6 Mina /e bunya diki tash aman e dok/e mo?
dhali yan'ko'd ki 'kwanim pini mina bwa 'kuny mo e /e mo.
7 Tori aman mo/en pini jin telu sho'k mo ma, ayy Tapa;
dhlki aman bway gi mowoth pini me'd mo.
8 Aha/ mina cik gwo jin ona Tapa Arumgimis mo,
haali/ a'di midi o gwo gom moŋku'th is gi 'kwanim piti mo, 'kwanim piti kun dhunu ki she/ ki dhelel dhelel mo.
Naskina/ uni kun tu'kkin dok/e e bway pus mo.
9 Ka jiŋ gana/ bway mowoth pini a'di diki'd e me'd pini mo gom uni gwansan kun ko/ki a'di mo;

dhali yan'ko'd ki monyca midi di e bampam bana mo.
10 Mo/en jin telu sho'k mo dhali mii jin ta ji isiŋ gana/ mo tani gamki me'd mo;
mii ma k̲ar/e dhali moŋk̲u'th is uni p̲iki 'twa/ ka rem'kup̲ mo be.
11 Mii ma isiŋ gana/ midi kash e me'd yi'de/ 'peni mony'cesh mo,
dhali mii ma k̲ar/e midi hil ka luŋgu'b 'peni momis mo.
12 Nye/, Tap̲a a'di midi c̲i a'di jin 'boro'd mo,
dhali bampam bana a'di midi gono'd a'di jin midi mara mar is mo.
13 Mii ma k̲ar/e midi ya ibwambori a'di mo
dhali kar ŋat̲gin piti mmota bway mo be.

Gway Gi IDawuu'd 86

Mon'tho ma Dawuu'd mo.

1 K̲a'di 'cem pini mo, ayy Tap̲a, dhali thok̲ aha/ gwo mo,
haali/ aha/ hatha 'ko'd mo dhali miina mii ta gi to mo.
2 'Tashi mondiki/em pem 'twa/ mo haali/ aha/ tana wathiŋ gayiin mo;
Arumgimis pem, tayi amanmiiya t̲u'c pini is ki me'd mo a'di jin gam gwo is E/E mo.
3 Tayi gi mo mii mii ap̲o/ aha/ mo ayy Tap̲a,
haali/ e /e mo tani aha/ gwokina 'twa/ i /e k̲a tee 'baar mo.
4 Miiyi amanmiiya t̲u'c pini mmo'kuny bwa mo,
haali/ E /E mo tani, ayy Tap̲a, aha/ 'de'kkina k̲ashiram pem 'kup̲ki mis mo.
5 Haali/ /E, ayy Tap̲a, /E ta a'di jin 'boro'd mo dhali jin gwamki'da gwam mo,
ki mo/en pini jin t̲elu sho'k mo jin ishki'd ka enthus gom uni kun gwokin mmoyuk̲ /e mo.
6 C̲iyi 'cem pini mo, ayy Tap̲a ka 'thom pem mo;
cik̲i gwo gom ko jin gwoga/ ka di'b me'di is mo.
7 Ka tee gi t̲ocu aha/ bwa mo tani aha/ yuk̲kina /e mo,
haali/ /e thok̲ki aha/ 'twa/ mo.

8 Jaŋ kamu/ yisa di'da e bwaman ma rumthus gwahan kun waki /e mo, ayy Tapa.
Miiŋ kamu/ yisa di'da jin waki miim pini mo.
9 Aris kal gi 'kwaniny'ceshi 'baar mo kun uka /e mo mini pu'du/ mo dhali luŋ ki jiŋ 'kupa'dupun ibwambori /e mo, ayy Tapa.
Uni mini kar gway pini ki ca mo.
10 Haali/ /e caaca mo dhali /e mii dhan to gi momer mo;
/e jin tana Arumgimis /e 'de/ mo.
11 Tori aha/ gwo gom gway pini mo, ayy Tapa.
Dhali yan'ko'd aha/ mina ya e bway ganam pini mo.
Kari adum pem imontal 'de/ mo ki aha/ mina ko/ gway pini mo.
12 Ayy Tapa Arumgimis, aha/ cina mo jin 'boruwa 'bor bwa i is ka dum pemi 'baar mo;
aha/ mina kar gway pini ki ca ki sule/ sule/ mo.
13 Haali/ mo/en jin telu sho'k mo tani a'di caaca 'kupki aha/ mo;
/e 'cukkina kashiram pem 'peni moŋ'kulga/ ma Haawiya mo.
14 Ayy Arumgimis, 'kwani kun ushi 'kwani ga/ uni cukin apo/ aha/ mo.
Adhana ŋul'kup 'kwani kun bucuruna bujur mo tani simmki mondiki/em pem e mo.
Dhali uni 'koki kar /e ibwambori jis/em buni mo.
15 Hili /e ayy Tapa, /e tana Arumgimis jin mii mii mo dhali mii mii ka 'the mo,
/e maŋgala she/ ki maŋgal goma nyor mo dhali mo/en pini jin telu sho'k mo tani dhali mii ma isiŋ ganam pini si'da/ mo.
16 Tu'kku/ e aha/ mo dhali bu'th mo jin hilu mo ka 'thime/ apo/ aha/ mo;
ciyi mom'bi'th is pini mo ka manmiiya tu'c pini mo;
tayi ya/ gi nyara/ jin ta'da manmiiya tu'c pini is ki me'd mo.
17 Tori aha/ jamas mii ma 'them pini mo.
Dhali yan'ko'd ki uni gwansan kun shi/ki aha/ i e mo mini par mo e mo dhali minu dhu ki mo ma 'the is mo,
haali/ /e wothki aha/ mo Tapa dhali malas aha/ mo be.

Gway Gi IDawuu'd 87

Gway gi iya/ ma Guurah mo. A'di ta gway jin yuk̲u mo.

1 E 'kuwosha turga/ jin k̲ogu mo a'di jin ta 'peŋkuman bampa/ jin k̲a'bki'd mo.
2 Tap̲a enki 'twaŋkala goŋ ma Sihyuun mo,
ki nyanye/ mmobola ris gu'b burrinye/ ma Yakuub e mo.
3 To gi monyca a'di t̲orkunuwa t̲or gom /e mo,
ayy 'peŋkuman bampa/ ma Arumgimis mo.
Doshi ma dhali 'cunycuri yan mo.
4 "Aha/ t̲orkina Rehab eya tente/ mo dhali pam Baabil mo e uni gwansan kun mishki aha/ mo.
Hili mo mo ma, 'kwani gi pam P̲alasthin dhali 'kwani gi pa Sur mo dhali nyak̲ki 'kwani gi paŋ gale/ mo---
dhali uni ki o aha/ gwo mo ki,
' Jan 'de/ yansan dho'thkunu e mun mo."
5 Dhali goma Sihyuun mo tani a'di minu o gwo ciki mo ki,
"Jan 'de/ yan dho'thkunu 'pena yim mo;
dhali a'di jin caaya e ki ca ki is piti midi t̲ela yim sho'k mo."
6 Tap̲a midi deŋa deŋ e mo me'd jin 'kwarkina a'di gway gi 'kwan̄i eya warka/ gi bampa/ mo,
"A'din 'de/ yansan dho'thkunu imun mo be."
Doshi ma dhali 'cunycuri yan mo.
7 Wakan si'da/ imanyuk̲ gway dhali imansa oki gwo mo ki,
"Aris mo gi kasha yi'dem pem e mo tani uni 'kon e /e mo be."

Gway Gi IDawuu'd 88

Gway jin yuk̲u mo. Gway gom iya/ ma Guurah mo. Eya manyuk̲ gway mo, isi ki gway jin gwonu gom bwan dit̲i'd mo. A'di ta gway mmoyetha Hemaan jin ta Wathi/ ma Asraah sho'k mo.

1 Ayy Tap̲a, Arumgimis gi mowot̲h̲ pem mo,
aha/ gwo k̄ina montee dhali mon'thiny ibwambori /e mo.
2 Cik̲i mon'thom pem mo;
kari 'ce gom kom pem mo.
3 Haali/ aha/ 'tu'dkunu ki mont̲o'c bwa mo,
dhali mondiki/em pem 'dishki'da Haawiya is mo.

4 'Kwani deŋki aha/ e nyaḵki uni gwansan kun iikin ka luŋgu'b e jisa 'kulga/ mo;
aha/ tana wathi/ jin dargi mom'bi'th mo.
5 Aha/ dina ki 'kus e bwamani jwa mo;
aha/ wana e ki wathi/ jin wuki'd jin ishki'd e jis jwa mo,
dhali wa e ki uni gwansan kun dina /e ki ka e doḵ/e mo
haali/ uni 'ciṯhkunu 'twa/ 'peni mom'bi'th pini mo.
6 /E karki aha/ 'twa/ ka luŋgu'b e dhan jis mo,
e dhan mondhurumi'd mo dhali dhan moŋ'kulga/ mo.
7 Anyor pini ishki'da p̱o/ aha/ ki diṯ diṯ mo,
dhali aris mombir bak̄al pini uni kumki aha/ 'twa/ a'cesh mo.

Doshi ma dhali 'cunycuri yan mo.

8 Haali/ gom /E mo tani, /E ki raḵ uni kun nyaḵ ii ki aha/ mmogas aha/ mo.
/E karki aha/ mmobula bul gom uni mo.
Aha/ mu'thkunu 'twa/ e bwaman mo ki aha/ mina diki ye mo.
9 Em pem ḵalki'da 'tum gom monṯo'c bwa mo;
isa yempa/ aha/ yuḵkina /e mo, ayy Tap̄a;
aha/ ṯe'dkina me'd pem 'kup̄ki /e mo be.
10 Mina /e mii miimer gom̄ uni kun wukina?
A/mina ku kun wukin mo mii cu mis mmomaŋ eya?

Doshi ma dhali 'cunycuri yan mo.

11 A/minu ṯor gwo gi mii ma isiŋ ganam pini jin gama /e gwo me'd e jis jwa mowa,
walla mii ma isiŋ ganam pini e mo gi uni kun wukin mo?
12 Mina miimer pini di eya tente/ e mondhurumi'd mowa?
Walla mo jin tana /e ata is ki me'd mmowoṯh 'kwani e mony'cesh dhalu mowa?
13 Hili aha/ gwokina 'twa/ E /E mo, ayy Tap̄a;
E mon'thamo/ mo tani mon'thom pem yaki'di bwambori /E mo.
14 Ayy Tap̄a, atinta biṯa /E aha/ asho kan mo?
Atinta bag̱a /e jis/em pini 'peni aha/ mo?
15 Aha/ jwakaṯkunuwa du mo dhali mowu 'dishki aha/ is mo 'pena tee jin taka dhuru'c mo.
Aha/ 'koshu is ka nyor goma purem pini mo; aha/ dara gi mowoṯh mo.

16 Anyor pini jin shwaki'd ki bar bar dhi'thki aha/ sho'k mo,
dhali to jin k̲o/ka is 'peni /e bu'thkina bu'th mmo'ce'd aha/
sho'k mo.
17 Uni 'kamki aha/ is me'da gannu/ yi'de/ jin guski'd ka tee
'baar mo;
uni 'kamki aha/ 'kup̲ ki dek̲ imont̲al 'de/ mo.
18 /E rak̲ki imugum̲ pem mmogas aha/ mo be.
Imannyak̲ 'kom pem uni 'kon e mondhurumi'd mo.

Gway Gi IDawuu'd 89

Gway jin yedhuwa Et̲haan sho'k jin ta wathi/ ma Asraah mo.

1 Aha/ mina yuk̲ gway gom mo/en pini jin t̲elu sho'k mo, ayy
Tap̲a, ki sule/ sule/ mo.
Aha/ mina bah gwo gom mo ma isiŋ ganam pini goma nyak̲um
yil gi 'kwaniny'cesh mo.
2 Haali/ aha/ ona gwo mo ki, "Mo/en pini jin t̲elu sho'k mo
tani a'di di'd goma sule/ mo;
mo ma isiŋ ganam pini a'di t̲elkunu sho'k me'd momis mo
be."
3 /E oki gwo mo ki, "Aha/ gamkina gwo me'd ki jan 'dem
pem jin kwanyka mo,
Aha/ thulkina gwo me'da p̲o/ goma Dawuu'd jin ta'da
manmiiya t̲u'c pem mo:
4 ' Aha/ mina t̲el emen pini sho'k ki sule/ sule/ mo,
dhali Aha/ mina nyaŋa k̲urse/ ma malik pini goma risa
nyak̲um yil gi 'kwaniny'cesh mo be.'"

Doshi ma dhali 'cunycuri yan mo.

5 Dhalki momis maŋ miimer pini mo, ayy Tap̲a;
mo ma isiŋ ganam pini a'di maŋu mo eya dhana tul'kup̲ gi
'kwanim pini kun k̲ogu mo.
6 Haali/ ka ja di'd e momis gunn kun uk̲u mo jin minu kar ka
p̲ar 'ban ki Tap̲a mo?
Aja ibwamani uni kun ta iya/ ma risa rum jin wakina e ki Tap̲a
mo?
7 A'di jin ta'da Arumgimis jin k̲ogu mo eya dhana tul'kup̲
'kwanim piti mo

dhali a'di jin caaca mo dhali jin ta'da pure/ apo/ aris uni kun 'kamki a'di is mo.
8 Ayy Tapa Arumgimis gi momis mo,
aja a'di 'bitha 'bi'th me'd Tapa mo?
Mo ma isiŋ ganam pini 'kamki /e is mo.
9 /E jikina ji apo/ kumma/ yi'de/ mo;
ki mombir bakal jin bira yi'de/ mo tani, /e doshki uni mo.
10 /E siri'ckina Rahab apo/ ki sho'k mo me'd a'di jin 'koshkunu jwa mo.
/E kwa/ki 'kwani kun ta 'kupki /e 'twa/ mo ka bim pini jin ca'bki dem dem mo.
11 Momis ta kum pini mo, dhali mony'cesh si'da/ ta kum pini mo.
/E ka'bki mony'cesh sho'k mo dhali aris to 'baar kun 'kon e a'di mo.
12 /E ukkina bora bim poros dhala bora cam mo.
Tabor dhala Harmuun 'kunykina bwa gom gway pini mo.
13 /E takin ga/ bi jin ca'bki dem dem mo
dhali me'd jin 'bitha 'bi'th mo, dhali me'da bim poros pini tura tur mo.
14 Mo ma kar/e dhali mo jin dhunu adhu ka po/ uni ka'bkina kurse/ ma malik pini mo.
Dhali mo/en jin telu sho'k mo dhali mii ma isiŋ ganam pini uni iikini bwambori /e mo.
15 Mom'bor mii gom 'kwani kun mishi cuu ki bwaŋ'kuyu'd mo e mo ma tul'kup jin yuku ayuk mo.
Ayy Tapa, uni kun iikin e moŋkush gi jis/em pini mo.
16 Uni 'kunykina bwa gom gway pini ka tee 'baar mo,
dhali kar mo ma kar/em pini ki ca mo.
17 /E ta monyca gom mom'bi'th is buni mo,
dhali ki mii ma 'them pini mo tani cem bam dhukunu ki ca mo.
18 Haali/ agoŋgoro/ gi me'd bana mo tani a'di ta ji gi Tapa mo;
amalik bana mo tani a'di ta ji gi a'din 'de/ jin kogu mo jin ta jima Israyiil mo.
19 Kadhamo/ mo tani /e torki gwo gi tonyjan mo ki a'dim pini jin ta isiŋ gana/ mo;

dhali o a'di gwo mo ki, "Aha/ karkina toŋ'kup apo/ a'di jin ca'bki dem dem mo.
Aha/ karkina a'di ki ca mo a'din tal 'de/ yansan jin kwanyu mo 'peni bwamani 'kwani mo.
20 Aha/ gamkina Dawuu'd mo a'di jin ta'da manmiiya tu'c pem mo;
nyakka yin pem jin kogu mo tani Aha/ ki 'koshki a'di mo.
21 Me'd pem midi diya po/ a'di ki sule/ sule/ mmowoth a'di mo;
abim pem si'da/ midi 'bi'th a'di is mo.
22 Uni kun ta 'kupki a'di mo tani mini 'koki he'k a'di e mo;
ya/ gi uni kun ta thus ki thus mini 'koki siri'c a'di ki sho'k mo.
23 Aha/ mina siri'c uni kun ta 'kupki a'di ki sho'k ibwambori a'di mo;
Aha/ mina 'kosh uni gwansan jwa mo uni kun shi/ki a'di i e mo.
24 Mii ma isiŋ ganam pem dhali mo/en pem jin telu sho'k mo mini 'ko nyakki uni mo;
ki gway pem mo tani cem piti minu kar ki ca mo.
25 Aha/ mina kar me'd piti apo/ kumma/ yi'de/ mo
dhali me'da bim poros piti apo/ yi'de/ kun son mo.
26 A'di midi yuk aha/ mo ki: ' /E tana babam pem mo, dhali Arumgimis pem mo, dhali wosh jin ta bway mowoth pem mo.'
27 Aha/ si'da/ mina kar a'di mmota abwanyaram pem mo,
a'di jin eka/ek jin bol imalik gi mony'cesh e mo.
28 Aha/ mina karki a'di jin ta mo/en pem jin telu sho'k mo gom a'di ki sule/ sule/ mo;
dhali gwom pem jin gamga/ me'd mo nyakki a'di minu kar ki 'bore/ mo.
29 Aha/ mina tel alonthoth piti sho'k ki sule/ sule/ mo
dhali akurse/ ma malik me'd jin telkina a'di sho'k me'd momis mo.
30 Wakki/ ucim piti mini dhal gwoŋkan pem jin cinu 'pen mo
dhali 'koki ii isi me'd gwoŋkan pem kun onu mo tani,
31 wakki/ uni ki 'ce'd gwoŋkan pem kun bahu mo
dhali 'koki dhu gwoŋkan pem mo tani,

32 dhali yan'ko'd aha/ mina c̲i uni ajisa gom gwondhaŋ buni ki cwam pem mo
dhali miinthus buni ki gulu'c jin miga/ dor uni mo.
33 Hili Aha/ mina joc̲ mo/en pem jin t̲elu sho'k 'peni a'di mo yisa
walla mmota thus gom mii ma isiŋ ganam pem yisa.
34 Aha/ mina diki 'ce'd gwo jin gamga/ me'd mo
walla ak̲ gwo e kun piyin 'peni 'twam pem mo.
35 Me'd 'de/ dhali ki sule/ gom gwo jin thulka me'da p̲o/ i'baar mo gom mondhelel pem mo--
aha/ mina diki ta at̲or goma Dawuu'd mo:
36 uc̲im piti mini 'dim 'kup̲ ki sule/ sule/ mo
dhali akurse/ ma malik̲ midi di ki sule/ sule/ me'da tente/ ibwambori jis/em pem mo.
37 A'di midi t̲el sho'k me'da ppe ki sule/ sule/ mo,
a'di jin ta'da man/o gwo e momis mo."

Doshi ma dhali 'cunycuri yan mo.

38 Hili shwane/ e ushkin ki 'tash mo dhali ruk̲a ruk̲ mo;
/e 'tu'dkunu ka nyor ap̲owa malik pini mo.
39 /E wat̲ki gwom pini jin gamu me'd ka manmiiya t̲u'c pini mo.
/E ki shi/ toŋ 'kup̲ piti is e bu'da 'cesh mo.
40 /E yu'dkina goŋ piti 'baar mo.
/E ki kar mom piti mmokup̲ mo.
41 Aris uni gwansan kun iikin ki iimpe mo tani dilki a'di to mo.
A'di c̲ikunu gura/ ki imannyak̲ 'kom piti mo.
42 /E karki me'da bim poros gi a'di jin ta 'kup̲ ki a'di ki ca mo;
/e ki dhuwa ris uni kun ta 'kup̲ ki a'di mmo'kuny bwa mo.
43 /E ki t̲u'k shemen gandal pini jin kaka ka nyaŋ'ko'd mo
dhali /e diki kar a'di mmodosh e mo ma mee mo.
44 /E ki joc̲ cwa ma malik 'peni me'd piti mo;
/E ki bit̲a k̲urse/ ma malik piti a'cesh mo.
45 /E ki kara teem piti jin tana a'di dhuru'c ki kut̲ kut̲ mo
/E ki tash a'di is ki mo ma 'the is mo.

Doshi ma dhali 'cunycuri yan mo.

46 Ki mo gi wakata, ayy Tapa, imina /e bag is pini ki sule/ sule/ kan mo?
Ki mo gi wakata imin ma nyor pini pur me'd o'd kan mo?
47 Ayy, kayi gwo e gom moŋkut ma tentem pem mo,
dhali gom miim bwashu/ jin ukkina /e aris uci gi 'kwani en'thi/ mo!
48 Wathi/ jana sa/ midi di ki e mmodiki par mowu e mo,
walla wotha kashiram piti 'peni me'd gi mom'bi'th ma Haawiya mo?
49 Tapa, mane mo/en pinin dhamo/ yin jin telu sho'k mo jin tana /eya isiŋ gana/ mo
ki /e thulki gwo me'da po/ goma Dawuu'd mo?
50 Kayi gwo e mo ma, ayy Tapa, amanmiiya tu'c pini cinu gura/ mo
dhalki aha/ kalkina asor gi 'kwani gi mony'cesh gwansan eya dum pem mo.
51 'Kwaniŋ 'kup pini thunyki /e 'twa/ i is mo, ayy Tapa;
uni miikin ka mak mo ki ŋatgin pini jin 'koshkina /e ki monyca mo.
52 Mom'bor mii gom Tapa ki sule/ sule/ mo.
Amin dhali Amin mo.

Gway Gi IDawuu'd 90

Awarka/ Jin 'Kona 'Bani Doŋon Mo. Mon'tho ma Musa, a'di jin ta Wathi/ ma Arumgimis mo.

1 Tapa, /E ta jim bam jin hura am jwa nycine/ mo eya risa nyakum yil gi 'kwani mo.
2 Ntwa/a/ ki dhan wosha turga/ 'konu ki 'kawur mo,
walla dina /e ki 'kawura 'cesh dhali mony'cesh mo,
goma sule/ sule/ ya ye 'ba/ mo tani /E tana Arumgimis mo.
3 /E ki tu'k wathi/ mmowar ki bu'da'cesh ka nyaŋ'ko'd dok/e mo
dhali /e ki o gwo mo ki: "Doku/ ka nyaŋ'ko'd mo, ayy uci gi 'kwaniny'cesh mo."

4 Haali/ yila aliip e jis/em pini mo tani ta toŋ kamuwa?
Hili a'di wana e katili/ jin peki'd mo,
walla a'di wana e ki mon'thiny jin timkunu mo mo.
5 /E ki dhi'th 'kwani sho'k mo ka dhana gannu yi'de/ mo dhali uni ki ish e mo,
ki mon'thamo/ mo tani uni wakina e ka sho kun 'kakina le/ mo.
6 E mon'thamo/ me'd jin lu/a a'di ki tup tup mo dhali a'di ki ca mo,
dhali ki mom'pimpili/ mo tani a'di uski'd ki jog mo dhali ku'th mo.
7 ka jiŋ gana/ aman kupkunu ki 'ci'da/ ka nyor pini mo,
dhali ka nyor pini mo tani aman kumkunu 'twa/a 'cesh ki kum jin 'boro'da?
8 /E ki kar tom bam jin 'coka'cok ibwambori /e mo.
Miinthus bam kun miikina am ka kwal is mo dhukina /E E moŋkush gi bwam/em pini mo.
9 Haali/ moŋ'koki/em bam pekin mo e bwaŋ 'kwarany ma nyor pini mo,
aris yil bam pekin ki jahanne/ mo me'da shure/ jin dak 'kup mo.
10 Yil bam 'kokini iss 'kwanimpa kwara i'ce'dka 'kume'd apo/ mo,
walla ntagi is 'kwanimpa doŋon mo wakki/ 'kup gwo gom mom'bi'th is mo tani;
hili naskina/ sur buni a'di di'di mmo'kosha 'kosh ki mii mo dhali monto'c bwa mo,
nye, ki 'dishe/ mo tani uni pekin ki jahanne/ mo dhali aman pekina mo.
11 Kaja si'da/ imidi hil isi gwo i e goma nyor pini mo,
dhali ka nyor pini isi ki gwo jin minu ko/ /e mo?
12 Wakan tori aman gwo mo mmodeŋa teem bam e mo ki aman mina gama dum bam gi moyuk mo.
13 Doku/ mo, ayy Tapa! Ki mo jin wakata imina a'di di mo?
Tayi ki ema 'thime/ apo/ imanmiiya tu'c pini mo.
14 Kapi amana dum bam ki mon'thamo/ ki mo/en pini jin telu sho'k mo
ki aman mina bwa 'kuny mo dhali 'bor bwa ka teem bami 'baar mo.

15 Dhuyi aman mmo'kuny bwa mo me'da tee ka ris mo me'da cim gunn kun dorkina /e aman mo
dhali me'd yil ka ris me'd jin parkina aman tonthus e mo.
16 Dhalki imanmiiya tu'c pini mishina tu'c pini mo,
dhali dhalki ucim pini mishi monycam pini mo.
17 Dhalki mii ma 'the gi Tapa Arumgimis bam di'da po/ aman mo,
dhali teli /e atu'c bam sho'k mo jin miina aman ki me'd bam mo,
nye, atu'c jin miina aman ki me'd bam mo tani teli /e a'di sho'k mo.

Gway Gi IDawuu'd 91

1 A'di jin ca'bki'd eya darha'da gi a'di jin caaya e ki ca mo
midi ca'b eya la gi a'di jin ca'bki dem dem mo.
2 Aha/ mina o gwo gomTapa mo ki,
"A'di ta mo hur jwam pem mo dhali wosh pem mo,
Arumgimis pem mo, E a'di jin gamka gwo is mo."
3 Haali/ a'di midi 'cuk /E 'pena gume/ gi uni kun parkina par mo
dhali 'peni dhan mowo'c 'kwani is she/ mmowu mo.
4 A'di midi kum um ka bim piti mo,
dhali i'kwaranya bim piti mo tani um mini gam mo hur jwa mo.
Mii ma kar/em piti ta'da goŋgoro/ mo dhali monycesh mo.
5 /E mini diki ko/ is goma pure/ gi mon'thiny mo,
walla goma thopa/ jin peki'd montee mo,
6 walla mowo'c is she/ jin parki'd e mondhurumi'd mo,
walla mo jin 'ce'du/ sho'k mo jin shi/ki'da shi/ is montee mo.
7 Aliip midi bit ka 'ban pini mo
dhali aliipi 'kume'd ka 'bana bimporos pini mo,
hili a'di midi diki gam /E mo.
8 /E mini par jasi mo E mo
dhali par dhan mondor gi uni kun ta thus ki thus E mo.
9 Haali/ /E kar Tapa mmota mo jin hura /e jwa icine/ mo!
Kari a'di jin caaya e ki ca mo ki mo jin hura /e jwa si'da/ mo.

10 Ton thusa kamu/ yisa di'da jin midi pi /e e mo;
walla mondor midi diki 'dish /e is e gu'b burrinyem pini mo.
11 Haali/ a'di midi dhu iman'doyu gwo mmota imankan gwo gom /e mo,
mmoji /e mo eya ris bway pini 'baar mo.
12 Uni mini 'de'k /e imis ki me'd buni mo
wakan ki /e mini diki torosh sho'k pini apo/ wosh mo.
13 /E mini yapa dhop ki sho'k mo dhali tasha jin ta'dga/ ti'di cine/ mo;
/e mini yap dhuruca dhop dhali tasha apo/ ki sho'k mo.
14 Haali/ a'di kothki aha/ me'd mo tani, aha/ mina 'cuk a'di mo.
Aha/ mina cesh a'di ka po/ mo haali/ a'di mishki gway pem mo be.
15 Ki a'di yukki aha/ mo tani, aha/ mina thok a'di 'twa/ mo.
Aha/ mina di nyakki a'di e monto'c bwa mo;
aha/ mina ci a'di monyca mo dhali tak a'di mo.
16 Aha/ mina kap a'diya du ki mondiki/e jin tura 'ba/ mo,
dhali tor a'di bway mowoth pem mo be.

Gway Gi IDawuu'd 92

Gway jin yuku goma cim ma pesu/ mo

1 A'di 'boro'd mmoci mo jin 'boruwa 'bor bwa i is ki Tapa mo,
mmoyuk gway mmomaŋ gway pini mo, ayy /e jin Caaya e ki Ca mo,
2 mmobah gwo gom mo/en pini jin telu sho'k mon'thamo/ mo,
dhali mo ma isiŋ ganam pini mon'thiny mo,
3 dhali ki koŋ gway ma dheŋdheŋe/ jin 'kon ma shu/ i'kume'd mo jin buku ki darga/ yi'c mo dhala dheŋdheŋe/ mo be.
4 Haali/ /e, ayy Tapa, /e karki aha/ mmo'kuny bwa ki 'kuny gom miim pini mo.
Aha/ mina yuk gway ki moŋ'kuny bwa mo haali/ goma ris mii gi me'd pini mo.
5 Dhan miim pini 'ka'da miiya, ayy Tapa.
Gwom pini kun kuluma /e ibwa mo tani uni 'kula'kul mo.
6 Wathi/ jin ta dholgon diki mish toŋ kamu/ 'ban mo, walla wathi/ jin ta pus diki nyith to yansan mo be.

7 Ka man mii tonthus 'ka'da le/ me'da sho mo,
dhali imanmii tonthusi 'baar mo lu/kin ki tup̲ tup̲ mo tani uni 'birki 'kup̲ ki mo jin 'ce'du/ sho'k ki sule/ sule/ mo.
8 Hili /E, ayy Tap̲a, /e a'di idikin e mo jin k̲apat̲a/ k̲apat̲ ki sule/ sule/ mo.
9 Ka jiŋ gana/, hili mo 'kup̲ ki 'kwani kun ta 'kup̲ ki /E mo, ayy Tap̲a!
Ka jiŋ gana/, hili mo 'kup̲ ki 'kwani kun ta 'kup̲ ki /e mo,
uni minu 'ce'd sho'k mo!
Aris imanmii tonthus mo tani minu c̲eker bwa mo be.
10 Hili /E 'de'kki cem pem mo mmowa e ki ce ma almaŋa'th mo,
aha/ 'koshkunu ayin jin ta this ki this i is mo.
11 Em pem p̲arki uni kun ta 'kup̲ ki aha/ e mo mmot̲a'k ka luŋgu'b mo,
'cem pem cik̲ki gwo gom mom'bir 'kup̲ ki 'kwani kun ta thus ki thus kun t̲ha'th aha/ ki is mo.
12 Uniŋ k̲ar/e uni lu/kin me'd cwanyjet̲hkum mo
dhali ca me'da bwanyayiis e Pan Lubnaan mo.
13 Uni c̲u'thkunu e gu'b gi Tap̲a mo.
Uni lu/kin ki t̲up̲ t̲up̲ e gu'b̲ ma pije/ jin di 'kup̲ k̲any ma Arumgimis bana mo.
14 Uni 'kon naskina/ mmodho'th maman ka dhan buni kun tana uni mo,
uni 'tu'du/ ki sule/ ki yiman gi is buni mo dhali ishki dhii/ kan mo,
15 mmot̲or eya tente/ ki Tap̲a a'di ta a'di jin ta'da k̲ar/e mo.
A'di jin ta wosh pem mo, dhali miiŋ kamu/ di'd e a'di yisa jin ush me'd mmonon a'di mmota k̲ar/e mo.

Gway Gi IDawuu'd 93

1 Tap̲a a'di jiki'da ji mo; A'di hi'thkunu ki burrinye/ ma malik̲ mo,
Tap̲a a'di hi'thkunu is ki burrinye/ mo, dhali 'kamkunu is ki mom'bi'th mo.

Nye, mony'cesh a'di ṯelkunu sho'k mo.
A'di minu mol joc̱ ki sule/ sule/ mo be.
2 Ak̲urse/ ma malik̲ pini a'di ṯelkunu sho'k 'peni kadhamo/ mo, /e dikin goma sule/ sule/ mo.
3 Agannu/ yi'de/ uni ulucḳin ki mis mo, ayy Tap̱a,
agannu/ yi'de/ uni uluc̱kin ki mis ki 'twam buni mo,
agannu/ yi'de/ uni uluc̱kin ki mis ki 'twam buni kun gwokina uni ak̲uku/ k̲uku/ mo.
4 Mmota gi mom'bi'th kagahara mmobol yi'de/ e jin alki is ka ris mo,
dhali mmota gi mom'bi'th mmobol yi'de/ jin birki bakal e mo,
Tap̱a jin diki'd e mo jin k̲a'dama/ k̲a'dam mo tani a'di c̱a'bki dem dem mo.
5 Gwoŋk̲an pini kun 'kawurkunu mo tani uni 'kon eya tente/ ki 'koŋ gana/ mo,
moŋk̲o/ piti a'di gama gam gom gu'b pini mo,
ayy Tap̱a, gom ki sule/ sule/ mo.

Gway Gi IDawuu'd 94

1 Ayy Tap̱a, Arumgimis /e jin ri'ckina ri'c mo,
Arumgimis jin ri'cki'da ri'c mo tani, kushi mo mo ap̱o/ aman mo.
2 Cuyi mis mo, ayy /e jin tana Amandwall mony'cesh gwo mo,
c̱iki uni gwahan kun dhu is ki ca tom buni kun 'dap̱a 'dap̱ mo.
3 Ayy Tap̱a, ki mo gi wakata imina uni kun ta thus ki thus i'ko mo?
Ki mo gi wakata imina uni kun ta thus ki thus i 'ko mo mmop̱e ki bwaŋ 'kunyu'd mo?
4 Uni wolki gwom pu̱s buni kun dhuna uni 'ba/ ki ca ka pije/ mo,
uni dhu 'ba/ ki ca mo, aris uni 'baar mo kun miiki tonthus mo.
5 Uni siri'cki 'kwanim pini ap̱o/ ki sho'k mo, ayy Tap̱a,
dhali wa'th mal pini i e mo.
6 Uni ki 'kosh up̱a dalla/ mo dhali uni kun ii ii yilkina/ 'pena pije/ mo kun 'kokin e pam buni mo,
dhali uni ki 'kosh uni kun dargi icom mo.

7 Uni ki o gwo mo ki, Tapa mishki toŋ kamu/ par eya, Arumgimis ma Yakuub diki mish a'di mo.
8 Mishi gwo 'ban ma, ayy 'kwani kun ta dholgon ki dholgon mo.
Um kun tana rwa/e/, ki um mini yuk kakasja mo?
9 A'di jin ukki gu'ban'ce mo tani mina a'di diki cik gwo mowa?
A'di jin ukki e mo tani mina a'di diki mish mo mowa?
10 A'di jin dorki kal gi 'kwaniny'cesh mo tani mina a'di diki dora dor garaa?
A'di ta a'di jin ci monyith gom wathi/ mo.
11 Tapa a'di mishki to kun kuluma 'kwani ibwa mo,
ki uni ta jasa wulpe/ 'te/ mo.
12 Mom'bor mii gom wathi/ a'di jin dorkina /e mo, ayy Tapa, dhali a'di jin torkina /e gwo 'peni gwoŋkan pini jin cinu mo.
13 /E ciki a'di mo si/is ka teem piti jin to'ckunu a'di bwa mo, ntagi jisa 'kulga/ a'di cwanykunu gom wathin thus mo.
14 Haali/ Tapa midi diki dhal 'kwanim piti 'pen mo
walla midi diki dhal mal piti 'pen mo.
15 Mo jin dhunuwa dhu ka po/ midi doku/ ka kar/e mo,
dhali aris uni 'baar mo kun dhelel ma du mo tani uni mini bath a'di isho'k mo be.
16 Kaja a'di jin cu mis gom aha/ apo/ uni kun ta thus ki thus mo?
Kaja a'di jin doshki'd apo/ aha/ mo gom imanmii tonthus mo?
17 Wakki/ Tapa midi diki ta manwoth pem mo tani akashiram pem ishunsan gana/ moyi midi ca'b ki shwamm e mony'cesh jin 'konu ki shwamm mo.
18 Ki aha/ okina gwo mo ki, "Sho'k pem yereski'd mo" tani mo/en pini jin telu sho'k mo, ayy Tapa, a'di ibu'thki aha/ mmodosh mo be.
19 Ki mo ma tete/ ma dum pem tana ris mo tani momalas pini uni 'kunykina kashiram pem bwa mo be.
20 Mina itapa kun ta thus ki thus mish gwo gam me'd nyakki /e mo,
uni kun thosonki gwoŋkan kun bahu kun tanuwa pibi ka pibi mo?

21 Uni 'tuntulki isi montal 'de/ apo/ mondiki/e gi wathiŋ kar/e mo,
dhali wak a'di jin di'd ka po/ mmokar a'di mmowu mo.
22 Hili Tapa a'di warki'd ka cur pem jin tenu gwo mo,
dhali Arumgimis pem ta wosh pem jin hurga/ jwa mo.
23 A'di midi dokki uni to i is mo gom miiny'cokgam buni mo dhali dhi'th uni sho'k ka pupush 'peni miim buni kun tana uni thus ki thus mo.
Tapa Arumgimis bana midi dhi'th uni sho'k ka je'desh mo.

Gway Gi IDawuu'd 95

1 Ayy iiyu/ mo, dhalki ana yuka gway gom Tapa mo,
dhalki ana 'kunya bwa kagahara mmowol cuuwa/ gom wosh jin ta bway mowoth bana mo.
2 Dhalki ana iiyina e buŋ'kus piti mo mmoci mo jin 'boruwa 'bor bwa i is mo.
Dhalki ana 'kunya bwa kagahara mmowol cuuwa/ nyakki gway jin maŋuwa maŋ mo.
3 Haali/ Tapa a'di ta'da Arumgimis jin caaca mo,
dhali a'di ita'da Malik jin caaca apowa risa rum pinycon mo.
4 E me'd piti mo tani moŋ'kulga/ gi mony'cesh 'kokin mo,
dhali mo jin ka'dama/ ka'dam kun ta wosha turga/ si'da/ uni ta kum piti mo.
5 Kumma/ yi'de/ uni ta kum piti mo,
dhali me'd piti a'di ukki mony'cesh jin kuthaku'th mo.
6 Ayy iiyu/ mo, dhalki ana luŋa luŋ mo dhali 'ko ki jiŋ 'kupa'dupun mo,
dhalki ana raka is ka 'cesh ibwambori Tapa jin ukki ana mo.
7 Haali/ a'di ta'da Arumgimis bana mo,
dhali ana tana 'kwani ma shon dhii/i'd piti mo,
dhali ka'bal gi me'd piti mo.
Ayy ka tee yan shwane/ mo ki um mini 'taki cik 'twam piti moyi.
8 "Dhalka dum bum ki 'bi'th mo me'd mo jin yuku gway ka Mariiba mo
me'da tee yan jin ta'da tee ma Massa e mombwaasho mo,

9 ki ibabam bum palki aha/ mo dhali kar aha/ mmonyo/ mo, ba uni mishki miim pem mo be.
10 Ki yila iss su/ mo tani aha/ jwakatkunuwa du mo gom 'kwani ma nyakum yil gwan mo,
dhali o gwo mo ki: ' Uni gwansan ita 'kwani kun tan ma dum buni thuthu/ ki thuthu/ mo, uni 'koki mish bway pem mo.'
11 Wakan aha/ thulkina gwo me'da po/ ka nyor pem mo
ki uni mini 'taki 'koki cic mo e mo jin sinu is mo be."

Gway Gi IDawuu'd 96

1 Ayy, yuki gway e Tapa gway jin ta jin this mo,
yuki gway e Tapa mo aris 'kwaniny'ceshi 'baar mo.
2 Yuki gway e Tapa mo, dhali 'bori gway piti mii mo,
tori gwo gom bway mowoth piti 'ko'da cimi 'baar mo.
3 Bahi monycam piti e bwaman kal gi 'kwaniny'cesh mo,
dhali miim piti kun miina a'di ki momer e bwaman ma ris 'kwani mo.
4 Haali/ Tapa a'di caaca mo, dhali ki nyanye/ mo tani a'di iminu tak mo.
A'di iminu ko/ mo apowa risa rum pinyconi 'baar mo.
5 Haali/ arisa rum pinycon gi 'kwani mo tani uni ta tompinycon kun luŋa 'kwani mo,
hili Tapa a'di ukki momis mo.
6 Montak dhali mo jin eka/ ek uni 'koni bwambori a'di mo, mom'bi'th dhali monyjarom piti uni 'kon e mom piti jin kogu mo.
7 Ciki Tapa monyca mo, ayy um uci gi 'kwani mo,
ciki Tapa monyca mo dhali mom'bi'th is mo.
8 Ciki Tapa monyca mo, a'di jin 'dapa gway piti ki 'dap mo. Guyi to jin cinu mmo'cith 'kus mo dhali iiyi e mom piti jin di 'kup kany mo.
9 Luŋi Tapa ki burrinye/ ma du jin hidhu ki hitha dhelelga/ mo, dhali deeyi ki bir bir ibwambori a'di mo, aris 'kwani 'baar gi mony'cesh mo.
10 Oyi gwo e bwaman kal gi 'kwaniny'cesh mo ki,
"Tapa a'di ijiki'da ji mo".

Nye, mony'cesh a'di ṯelkunu sho'k mo,
dhali a'di molu joc̱ ki sule/ sule/ mo be.
A'di midi dwall 'kwani gwo ki dar gi mii ma gwar 'de/ mo.
11 Dhalka ris momis 'bora bwa mo dhali dhalki mony'cesh si'da/ 'kunya bwa mo,
dhali dhalki k̲umma/ yi'de/ si'da/ bir bakal mo nyak̲ka ris to gwansani 'baar mo kun 'tu'd a'di bwaman mo.
12 Dhalki bwam mondhe'd yuk̲ gway ki moŋ'kuny bwa mo dhali aris to 'baar mo kun 'kon e bwaman a'di mo.
Yan'ko'd aris cwa 'baar gi bwanycwa mini yuk̲ gway ki moŋ'kuny bwa mo,
13 ibwambor gi Tap̱a mo, a'di p̱u'dki'd mo,
a'di p̱u'dki'd mo mmodwall mony'cesh gwo mo.
A'di midi dwall mony'cesh gwo ki mii ma k̲ar/e mo
dhali 'kwaniny'cesh ki gwoŋ ganam piti mo.

Gway Gi IDawuu'd 97

1 Tap̱a a'di ijiki'da ji mo, dhalki mony'cesh 'kunya bwa mo, dhalka ris 'kwani kun 'kon e mony'cesh gi yana gap̱ 'kunya bwa mo.
2 Dhali arak̲ kun 'ceṯhina 'tum ki mondhurumi'd mo tani uni 'kamki a'di is mo.
Mo ma k̲ar/e dhali mii ma k̲ar/e uni ita moŋk̲a'b ma k̲urse/ ma malik̲ piti mo.
3 O'd yayi'di bwambori a'di mo,
dhali shwa 'kwaniŋ 'kup̱ piti ka 'ban kuku mo.
4 Awara sho'k piti a'di k̲ushki mony'cesh mo mo,
mony'cesh p̱arki a'di e mo dhali dee ki bir bir mo.
5 Dhan wosha turga/ uni wakin me'd mandhan dham mo ibwambori itap̱a mo,
dhali ibwambori itap̱a gi mony'ceshi 'baar mo.
6 Momis a'di bahki mo ma k̲ar/em piti mo,
dhali aris 'kwani 'baar p̱arki monycam piti e mo be.
7 Aris uni 'baar mo kun luŋki tomp̱inycon mo tani uni dhunu ki mo ma 'the is mo,

uni kun dhu 'bam buni ki ca mo gom to kun 'koki ha me'd kun ta tompinycon mo,
arisa rum pinycon mini luŋ ki jiŋ 'kup a'dupuni bwambori a'di mo.
8 Sihyuun cikki gwo mo tani dhali a'di 'kunya bwa mo,
dhali i'bwa/ gi 'Kwani Yahuuda/ uni 'kunya bwa mo,
haali/ gom gwon dwall pini jin doru gwo 'twa/a 'cesh mo, ayy Arumgimis.
9 Haali/ /E, ayy Tapa, /e a'di icaaca apo/ mony'ceshi 'baar mo,
/E a'di ikarkunu ki ca apowa risa rum pinyconi 'baar mo.
10 Tapa a'di enki uni gwansan kun shi/ki tonthusi e mo.
A'di 'tashki mondiki/e gi unim piti kun dhunu ki she/ ki dhelel dhelel 'twa/ 'peni tonthus mo.
A'di 'cukki uni 'peni me'd gi uni kun ta thus ki thus mo.
11 Moŋkush kushki mo mo gom uni kun miin ka kar/e mo, dhali moŋ'kuny bwa gom uni kun dhelel ma du mo.
12 'Kunyi bwa e Tapa mo, ayy uma kar/e mo, dhali ci a'di mo jin 'boruwa 'bor bwa i is gom a'di jin kogu mo.

Gway Gi IDawuu'd 98

Gway

1 Ayy, yuki gway e Tapa gway jin ta jin this mo,
haali/ a'di miiki dhan to ki momer mo,
me'da bim poros piti dhala bim piti jin kogu mo tani ciki a'di mo jin pinu mii e mo.
2 Tapa a'di itorki mom piti jin pinu mii e eya tente/ mo;
a'di ki pi mom piti jin yenuwa ye mo e jis/e gi kal gi 'kwaniny'cesh mo.
3 A'di ki ka mo/en piti jin telu sho'k e mo dhali mii ma isiŋ ganam piti e gu'b ma Israyiil mo,
aris 'pemen gi mony'ceshi 'baar mo tani mini par a'di e mo a'di jin ta mo jin pinu mii e 'pena Arumgimis bana mo.
4 Kumi cuuwa/ gom bwaŋ 'kunyka/ e Tapa mo, aris 'kwaniny'ceshi 'baar mo,
kwa/i 'twaŋkal gom moŋ'kuny bwa ki gway mo dhali yuki gway jin maŋuwa maŋ mo.

5 Yuk̲i gway jin maŋuwa maŋ e Tap̲a ka dheŋdheŋe/ jin 'kon ma shu/ ipesu/ mo,
dhali ka dheŋdhenye/ jin 'kon ma shu/ ipesu/ mo dhali ki koŋ gway jin lukumu mo.
6 Ka risa poome/ kun p̲inu mo dhali ki kony ce jin p̲inu mo,
k̲umi cuuwa/ gom bwaŋ 'kunyka/ ibwambor ma Malik̲ mo, a'di jin ta Tap̲a mo.
7 Dhalki k̲umma/ yi'de/ cuu'd mo, dhali aris to gwansan kun 'tu'dki a'di bwaman mo,
mony'cesh dhali uni gwansan kun 'kokin e a'di mo.
8 Dhalka gannu/ yi'de/ tor me'd buni mo,
dhali dhalka ris wosh yuk̲ gway mmo'kuny bwa imont̲al 'de/ mo.
9 Tap̲a a'di pu'dki'd mmodwall mony'cesh gwo mo,
a'di midi dwall mony'cesh gwo ki mii ma k̲ar/e mo dhala ris mony'cesh ki dargi mii ma gwar'de/ mo be.

Gway Gi IDawuu'd 99

1 Tap̲a a'di ijiki'da ji mo; dhalka ris kal gi 'kwaniny'cesh deen ki bir bir mo.
A'di c̲a'bki'd eya k̲urse/ jin c̲ikunu mom'bi'th ap̲owa c̲arabiim mo; dhali mony'cesh yik̲in ki is mo.
2 Tap̲a a'di caaca eya Sihyuun mo, a'di karkunu ki ca ap̲owa ris kal gi 'kwaniny'ceshi 'baar mo.
3 Dhalki 'kwani maŋ gway pini jin caaca mo dhala purem pini mo,
a'di jin ta a'di jin k̲ogu mo.
4 Amalik̲ a'di c̲a'bki dem dem mo,
dhali a'di enki mii ma k̲ar/e mo.
/E t̲elki mii ma k̲ar/e sho'k mo,
/e miiki mii ma k̲ar/e mo dhali mo ma k̲ar/e goma Yak̲uub mo.
5 Kari Tap̲a Arumgimis bana ki ca mo.
Luŋi a'di e cwam piti jin dhuna a'di sho'k mo.
A'di jin ta a'di jin k̲ogu mo.

6 Musa dhala Haruun uni ita kum piti ibwamani igasiis mo,
dhala Samu/iil a'di idi'di bwamani uni gwansan kun yuḵki gway piti mo.
Uni ki ko 'twa/ i Taṗa mo tani, dhali a'di thoḵki uni gwo mo be.
7 A'di walki uni 'twa/ 'pena raḵa kaḵ mo.
Uni dhuki gwoŋḵan piti jin c̱inu mo
dhali gwoŋḵan piti jin bahu mo jin c̱ikina a'di uni mo.
8 /E thoḵki uni 'twa/ mo, /E jin ta Taṗa Arumgimis bam mo.
Ayy /e jin tana Arumgimis jin gwamki uni mo,
hili /e si'da/ jin ri'ckina ri'c mo gom miinthus buni kun miikina uni mo.
9 Maŋi Taṗa Arumgimis bana mo,
dhali luŋi a'di e 'kuwosha turgam piti jin ḵogu mo,
haali/ Taṗa Arumgimis bana mo tani a'di ḵogu mo.

Gway Gi IDawuu'd 100

Gway jin yuḵu mo gom mo jin 'boruwa 'borim bwa i is gom to jin 'ciṯhu/ 'kus mo.

1 Ḵumi cuuwa/ ki moŋ'kuny bwa gom Taṗa mo,
aris um 'kwaniny'cesh mo.
2 Miiyi Taṗa to ki bwam'borga/ mo,
Iiyu/ i buŋ'ḵusi a'di ki gway jin yuḵu ki bwaŋ'kunyga/ mo.
3 Mishi mo mo ki Taṗa ta'da Arumgimis mo,
a'di i uḵki ana mo, dhali ana tana kum piti mo.
Ana tana 'kwanim piti mo dhali ana tana ḵa'bal ma shon dhii/i'd piti mo.
4 Ciċi e 'twaŋkal ma goŋ piti ki mo jin 'boruwa 'bor bwa i is mo
dhali e mom piti jin di 'kuṗ ḵany nyaḵki mo jin maŋuwa maŋ mo.
Ċiyi mo jin 'boruwa 'bor bwa i is gom a'di mo, dhali 'bori gway piti mii mo.
5 Haali/ Taṗa a'di 'bora 'bor mo, gwoŋkar/em piti jin gamu me'd mo tani 'dimki 'kuṗ ki sule/ sule/ mo
dhali mii ma isiŋ ganam piti diki'd eya risa nyaḵkum yil piti 'baar mo.

Gway Gi IDawuu'd 101

Gway ma Dawuu'd

1 Aha/ mina yuk̲ gway gom gwoŋ gam me'd ma isiŋ gana/ mo dhali mii ma k̲ar/e mo;
E /E mo tani, ayy Tap̲a, aha/ mina yuk̲ gway mmomaŋ /e mo.
2 Aha/ mina yip̲ 'kup̲ 'kup̲ ki bway kun 'konu ki dar gi mii i'ba/ mo. Ayy, kakasja imina /e p̲u'du/ i aha/ mo?
Aha/ mina ya ki dar gi ŋadhum eya dum pem mo dhali e gu'b pem mo.
3 Aha/ mina diki kar mii kun thamu mo ibwambori jis/em pem mo,
aha/ shi/kina miinthus gwansan kun thamu mii i e mo,
uni mini 'koki ta aha/ is ki me'd mo.
4 Mo jin iinu ki c̲a'ckon eya du mo tani midi si'd 'peni aha/ mo, tonthus miga/ mol mo be.
5 Aha/ mina 'ce'd a'di jin thu'thki'da man'dish gu'b piti is 'pen ka k̲wal is sho'k mo.
Aha/ mina diki 'dim a'di 'kup mo dhali jin kar 'ba/ ki ca eya dum piti mo.
6 Aha/ mina hila hil ki mo/en ap̲o/ uni kun ta ku isiŋ gana/ e mony'cesh mo.
Uni gwansan kun iikin e bway kun 'konu ki dar gi mii i'ba/ mo tani a'di imidi mii aha/ to mo be.
7 'Kwani kun bot̲kin ki mo ma he'k e mo tani mini 'koki 'ko e gu'b pem mo,
imanheka he'k e minu 'koki dhu ibwambori jis/em pem mo be.
8 Mon'thamo/ isa yempa/ mo tani aha/ mina 'ce'd imanmii tonthus sho'k 'peni mony'cesh mo,
aha/ mina k̲ala ris uni kun ta imanmii tonthus sho'k ka pije/ 'peni 'peŋkuman bampa/ gi Tap̲a mo.

Gway Gi IDawuu'd 102

A'tho 'peni jan 'de/ jin jwakaṯkunuwa du mo, ki a'di 'thikina buye/ mo dhali wola gumgum piti ibwambori Taṗa mo.

1 Ciḵi mon'thom pem mo ma, ayy Taṗa;
ciḵi kom pem 'kuṗki /E mo.
2 Dhalku/ ki bag jis/em pini 'peni aha/ mo ka teem pem jin ṯocu aha/ bwa mo.
Kari 'ce gom aha/ mo.
Ki aha/ yuḵkina yuḵ gom /e mo tani,
thoḵi aha/ 'twa/ ki jahanne/ mo.
3 Haala risa teem pem uni pekin me'da ku'd mo,
dhala simam pem burkin me'd o'd mo.
4 Adum pem 'ce'dkunu mo,
dhali aha/ wakina e ka sho kun ḵu'thkin mo.
Aha/ ŋakina tonṯe/ mmoshwa mo.
5 Ki dhan mo/ohon pem jin caaca mo tani,
aha/ c̣a'bkina ki kor kor mo.
6 Aha/ wakina e ki koro/ gi mombwaasho mo,
aha/ wana e ka kunu/ jin 'ce'dkunu sho'k mo.
7 Aha/ isha ki e i'kuṗ ki wal wal mo me'd 'dii jin di'd a'di 'de/ mo,
mmodi a'di 'deŋ gana/ aṗo/ 'kuŋgu'b mo.
8 Ka tee 'baar mo 'kwanī kun ta 'kuṗ ki aha/ ṯhunyki aha/ 'twa/ i is mo,
uni gwansan kun miiki gway pem mmota to jin jeenu mo.
9 Aha/ shwakina 'piny me'd tonṯe/ mo,
dhali ce jabu'th pem e ki to jin p̄ika/ mo.
10 Goma nyor pini jin deḵkina /E mo,
/E 'de'kki aha/ 'kuṗki mis mo mmoyiṗ aha/ ka 'cesh mo.
11 Arisa teem pem wana e ka ḵashira/ ma tente/ gi mom'pimpili/ mo,
dhali aha/ ḵu'thkina me'da sho mo.
12 Hili /E, ayy Taṗa, /e dikin ki sule/ sule/ mo,
dhali gway pini a'dī di'd eya risa nyaḵum yili 'baar mo.
13 /E mini cu mis mo dhali ta gi mo mii mii mo aṗowa Sihyuun mo.

Shwane/ a'di ta'da tente/ mmomii mii apowa yim mo,
atente/ jin karu a'di p̲u'dki'd mo.
14 Haali/ imanmiiya t̲u'c pini uni bu'thki wosh ma yim jin ŋa/u mo,
dhali hila hil ki mo/en gom bu'da 'cesh ma yim jin 'ce'du/ sho'k mo.
15 Aris kal gi 'kwaniny'cesh mini dhu is ki gwa'd gom gway pini mo, ayy Tap̲a mo,
dhali aris imali̲k̲ gi mony'cesh uni mini dhu is ki gwa'd gom monycam pini mo.
16 Tap̲a midi nyaŋa Sihyuun ki mis ka nyaŋ'ko'd mo,
dhali midi piyu/ e monycam piti mo.
17 Ka tee c̲aan mo tani, a'di midi c̲iya hirdhe/ ki mon'tho gi uni kun dhalkunu 'pen mo,
a'di midi diki wa̲k̲ mon'thom buni mo.
18 Gwo yansan minu 'kwar goma nya̲k̲um yil gi 'kwani kun mini iiyu/ i'ko'd mo,
dhali 'kwani kun 'konu ki u̲k̲ naskina/ mo tani mini maŋ Tap̲a mo.
19 Haali/ a'di hilki mo ka luŋgu'b 'peni mom piti jin k̲ogu jin k̲a'dama/ k̲a'dam mo,
'peni momis mo tani Tap̲a hilki mo ap̲owa 'cesh mo,
20 mmoci̲k̲ ohon gi uni k̲un tana habu̲us mo,
mmo'cu̲k̲ uni gwansan kun wa̲k̲kunu mmowu mo.
21 Yan'ko'd ki 'kwani mini bah gwo gom gway gi Tap̲a mo eya tente/ eya Sihyuun mo
dhali mo maŋ piti mo tani e pa Urushaliim mo,
22 ki 'kwani dhali aris 'peŋkuman bampa/ mini tul isi mon̲t̲al 'de/ mo
dhali mii Tap̲a to mo.
23 A'di k̲alki̲ mom'bi'th pem mo e bwamani mondiki/em pem mo.
A'di karki'da teem pem mmoku̲t̲a/ ku̲t̲ mo.
24 Aha/ okina gwo mo ki,
"Ayy Arumgimis pem, dhalku/ ki k̲al aha/ ka pije/ 'peni bwamani mondiki/em pem mo,
/E isa yempa/ din eya risa nya̲k̲um yili 'baar mo.

25 'Peni kadhamo/ iinin mo tani /e 'thiki moŋka'b gi mony'cesh mo,
dhali momis a'di ta'da tu'c gi me'd pini mo.
26 Uni mini 'ce'd sho'k mo,
hili /e a'di imini 'dim 'kup mo,
uni 'baar mini ta dhamo/ mo me'd burrinye/ jin hidhu i is mo,
/e mini ak uni e mo,
dhali uni mini pi mo be.
27 Hili /e ta a'din 'de/ mo,
dhali yil pini midi diki kar 'kup mo.
28 Uci ma manmiiya tu'c pini uni mini 'ko ki 'dantar mo,
dhala ris emen pini mini 'ko ibwambori /e mo be."

Gway Gi IDawuu'd 103

Gwo ma Dawuu'd mo

1 Ayy Tapa aha/ cikina mo maŋ gom /e mo ki mondiki/em pem i'baar mo
dhali nyakka ris to 'baar mo kun 'kokin e aha/ mo,
Aha/ cina mo maŋ gom gway pini jin kogu mo be.
2 Ayy Tapa aha/ cikina mo maŋ gom /e mo ki mondiki/em pem i'baar mo
dhali aha/ kakina ris miim 'borgam pini kun miinu e mo.
3 A'di gwamki /e 'pena ris miim pini kun 'coka 'cok mo,
a'di ki wac /e mo 'pena ris 'ba'th pini mo.
4 A'di ki wan mondiki/em pini 'ba/ mo 'peni jisa 'kulga/ mo,
a'di ki shum /e ki toŋ'kup gi gwoŋ gana/ jin gamu me'd mo dhali ka ris mo mii mii mo be.
5 A'di kapki /e eya du ki mondiki/em pini mo ka ris tom 'boron mo
wakan ki dhuru'c pini a'di 'kaki 'kan this me'da biny jeshe/ ma wulu/ mo.
6 Tapa miiki mii jin yenuwa ye mo
dhali mii mii ma kar/e mo goma ris uni gwansan kun siri'ckunuwa po/ ki sho'k mo.
7 A'di torki bway piti eya tente/ ka Musa mo,
aris miim piti eya ris emen ma Israyiil mo.

8 Tapa a'di ta'da manmii mii mo dhali mii kun miinu ka 'the mo,
anyor piti maŋkala maŋkal mo dhali mo/en piti jin telu sho'k mo ishki'd ka enthus mo be.
9 A'di midi diki ciya jisam piti ki sule/ mo,
dhali a'di midi diki kara nyor piti goma sule/ sule/ mo.
10 A'di diki di nyakki ana mo me'd miinthus bana mo
walla ri/ ana goma ris tony 'cokgam bana kun miina ana mo.
11 Haali/ me'd momis jin ka'dama/ ka'dam 'peni mony'cesh mo tani,
wakan dhan mii ma kar/em piti jin gamu gwo me'd 'kupki uni gwansan caaca mo kun takki a'di mo.
12 Me'd jin si'da mom'pesho'k ki si'd 'pena bora luŋgu'b mo tani,
kan a'di jockina a'di gwondhaŋ ma ris miinthus bana 'peni ana mo.
13 Me'da baba jin taki'd ka dun 'tim apo/ iya/ mo tani,
wakan Tapa taki'd ka dun 'tim apo/ uni gwansan kun takki a'di mo be.
14 Haali/ a'di mishki mo/uk bana kun uku ana mo,
a'di mishki'd ki ana tana bu'da 'cesh mo be.
15 Haali/ me'd wathi/ mo tani, arisa teem piti uni wana e ka sho mo,
a'di lu/ki'd mo me'd jandin to e bwam bunto mo.
16 Dhali 'tham poshki'd apo/ a'di mo tani, a'di ki 'cwar a'di mo,
dhali wathiŋ kamu/ yisa di'da jin midi mish monycam piti tora.
17 Hili gwoŋ gana/ gi Tapa jin gamu me'd mo a'di midi di goma sule/ sule/ apo/ uni gwansan kun ko/ki a'di mo.
Mii ma kar/em piti marki is ki nyanye/ gom emen buni mo.
18 Uni dhuki gwom piti kun gamu me'd mo
dhali ka e mo mmoha gwoŋkan piti kun 'kwarkunu e mo.
19 Tapa a'di telki'da kursem piti sho'k e momis mo,
dhali dhan 'peŋkuman bampam piti jiki'da ji apowa ris to 'baar mo.
20 Ciyi mo maŋ gom Tapa mo, um iman'doyu gwom piti mo,
um kun 'kon ki dem dem mo kun 'bitha 'bi'th mo dhali kun mina tu'c piti mo, dhali ha gwo gi 'twam piti e mo.

21 Ç̲iyi mo maŋ gom Tap̲a mo, aris um piti kun 'kon e momis mo,
dhali kun ta imanmiiya t̲u'c piti kun mii bwam piti mo.
22 Ç̲iyi mo maŋ gom Tap̲a mo, aris to kun uk̲kina a'di mo,
eya ris mo 'baar mo kun j̲ikina a'di mo.
Aha/ mina ç̲i 'twa/ maŋ gom Tap̲a mo ki mondiki/em pem i'baar mo.

Gway Gi IDawuu'd 104

1 Aha/ ç̲ikina mo maŋ gom Tap̲a mo ki mondiki/em pem i'baar mo,
/E jin ta Tap̲a Arumgimis pem mo, /e a'di icaaca mo;
/E hi'thki to jin ç̲a'bki 'be'd 'be'd mo dhali monyca mo.
2 /E 'kamki is pini ki burrinyen tur jin ta gi kush mo;
/E bele'thki momis mo me'd gu'b burrinye/ mo.
3 /E 'thikina p̲a'dko'd gi gu'b pini ap̲owa risa rak̲ mo;
/E dhukina risa rak̲ ka arabiyya kun̲ dira shuma rum mo;
/E ki ya ap̲owa risa bi gi 'tham mo.
4 A'di dhuki'da ris 'tham ki imank̲al gwom piti mo,
arisa le'dan o'd ki imanmiiya t̲u'c piti mo.
5 A'di ki dhuwa ris moŋk̲a'b gi mony'cesh mo,
wakan ki a'di minu 'koki yik̲in is ki sule/ sule/ mo dhali ki sule/ mo.
6 /E ki kum mony'cesh 'kup̲ ki yi'de/ mo me'd burrinye/ mo;
dhali yi'de/ ki tik̲a ris wosh 'kup̲ mo
7 Ki gwom pini jin k̲ucurkina /eya ris yi'de/ mo tani uni sokin mo;
e kon dor ma sho'k pini mo tani uni sokin mo.
8 Dhala ris wosha turga/ cuki mis mo dhala ris momba'da'd iikin ka
'cesh mo bway mo kun dhukina /e uni 'pen ka pije/ mo.
9 /E karki gwayu/ gom uni mo ki uni mini 'koki 'cit̲h̲ mo;
wakan ki uni mini 'koki tik̲ mony'cesh e dok̲/e mo.
10 A'di ki dhuwa ris yi'de/ kun sokin mo eya ris momba'da'd mo;
dhala ris yi'de/ kun sokina waç̲a mo e embul ma ris wosh mo.

11 Uni thoson yi'de/ goma ris to/e gi mombwaasho mo;
dhali thuluny bwaasho si'da/ kapki yi'de/ 'peni mo jin butha yi'de/ uni mo.
12 Eya ris 'ku yi'de/ mo tani aris 'dii si'da/ nyaŋkina ris gu'b buni mo;
uni yukki gway mo eya risa binycwa mo.
13 A'di wolki'da ris yi'de/ apowa ris wosh mo 'peni mo jin dina yi'de/ e momis mo.
Dhali mony'cesh a'di 'tu'dkunu ki maman ma tu'c piti mo.
14 A'di ki dhuwa risa sho mmoca gom to/e mo
dhali to si gom wathi/ mmo'cith to mo,
wakan ki wathi/ midi dho'th tonte/ 'pena 'cesh mo.
15 A'di ki dhu yimana mura'th mmo'bor wathi/ bwa mo,
dhala yin mmokar jis/em piti ki dhelel dhelel mo,
dhali tonte/ mmokar mondiki/em piti mo.
16 Aris cwa gi Tapa gamki yi'de/ ma sho'k ki nyanye/ mo;
dhala risa banyayis gi pa Lubnaan kun sikina a'di mo.
17 E uni mo tani aris 'dii nyaŋki gu'b buni mo.
Dhali gwampi nyaŋkina ris gu'b buni mo e cwa kun wana e ka tup mo.
18 Dhala ris mim bwaasho mo tani uni 'kokin eya ris 'kuwosha turga/ mo;
dhala ris 'kuwosha turga/ uni ta mo kun hur ma mojurkum inycine/ mo.
19 A'di karki'da ppe mmoya ris yil mo;
dhala tente/ ki mish mom piti jin mina a'di yul mo.
20 /E ki kar mondhurumi'd ki mon'thiny mo
goma ris to/e gi mombwaasho 'baar mo mmo/ii ka pije/ mo.
21 Dhali ushi dhuruca dhop uni aŋkarki ko mo gom tom buni kun 'kwarkina uni ka gwapi/ mo
dhali simm tontem buni e mo 'pena Arumgimis mo.
22 Ka tente/ sulki'd mo tani,
uni sokin 'pena tente/ mo
dhali ish e eya ris jurum wosh buni mo.
23 Hili 'kwani iikin ka pije/ mmomiiya tu'c buni mo
dhali miiya tu'c ntagi mom'pimpili/ mo.

24 Ayy Tapa, miin tom pini dhala risa tu'c pini E kuku/ wana risa!
Ki moyuk pini mo tani /e ukki uni 'baar mo;
dhala ris mony'cesh 'tu'dkin ka risa tu'c pini kun ukkina /e mo.
25 Apo/ imun mo tani a'di ta dhan kumma/ yi'de/,
jin 'kula 'kul mo dhali beeya bee mo,
a'di jin ishkina to/e ibwaman ka ris mo
uni kun ta to kun uku mo, kuŋ gwa'dga/ dhala caaga/ mo be.
26 Dhala risa kur iikin imun mo,
dhali adhan to yi'de/ a'di si'da/ diki'di mun mo,
a'di jin ukkina /e mo mmolo'b e 'ku yi'de/ mo be.
27 Aris to gwansan hilki mo ka 'teŋkape/ mo 'kupki /E mo ki /E mini
ciki uni tontem buni ka tenteŋ kar/e mo.
28 Ki /E ciki uni tonte/ mo tani, uni ki tul is mo;
dhali ki /E ka'dki me'd pini mo tani, uni kapki to mo.
29 Ki /E bagki jis/em pini mo tani, uni 'koshkina is ka nyor mo;
wakki/ /E ki kal shi/in buni mo tani, uni ki wu mo
dhali dok bway bu'da 'cesh mo be.
30 Dhali ki /e hashki Shi/in pini ka pije/ mo tani,
uni ukkunu mo,
dhali /e ki ta bwam/e gi mony'cesh this dok/e mo.
31 Dhalki monyca gi Tapa di'd goma sule/ sule/ mo;
dhalki Tapa 'kunya bwa gom tom piti jin ukkina a'di mo.
32 A'di hilki mo ka luŋgu'b apo/ mony'cesh mo,
dhali a'di ki yikin is mo,
dhali a'di ki ta aris wosh is ki me'd mo,
dhali uni ki ciya ku'd mo.
33 Ki mondiki/em pemi 'baar mo tani aha/ mina yuk gway gi Tapa mo;
aha/ mina yuk gway gi mo maŋ goma Arumgimis pem mo me'd jin dika ki e ki tur tur mo be.
34 Dhalka ris bwaŋ kulum pem 'bor a'di bwa mo;
aha/ mina 'bor bwa e Tapa mo.
35 Dhalki imanmii miinthus 'ce'dkunu sho'k mo 'peni mony'cesh mo,
dhali dhalki imanmii tonthus 'konu ki mish dok/e mo.

Aha/ c̱ina 'twa/ maŋ gom Tap̱a ki mondiki/em pemi 'baar mo.
C̱iyi mo maŋ gom Tap̱a mo.

Gway Gi IDawuu'd 105

1 C̱iyi mo jin 'boruwa 'bor bwa i is gom Tap̱a mo,
yuḵi gway piti mo;
kari aris miim piti eya tente/ mo ibwamana ris kal gi mony'cesh mo.
2 Yuḵi gway e a'di mo, yuḵi gway gi mo maŋ gom a'di mo;
oyi gwo goma ris mii mer piti kun miikina a'di i'baar mo.
3 Kari is ki ca gom gway piti jin ḵogu mo;
dhalka du gi uni gwansan kun simmki Tap̱a e mo tani 'kunya bwa mo.
4 Simmi Tap̱a e mo dhali mom'bi'th piti mo;
simmi buŋ'ḵus piti e mo ki ṯikir ṯikir mo.
5 Kayi aris mii mer piti 'kup̱i e mo kun miikina a'di mo,
aris miimer piti mo dhali aris gwoŋḵan 'peni 'twam piti mo,
6 um emen ma Ibrahiim jin ta'da manmiiya ṯu'c piti mo,
um 'kwani ma Yaḵuub mo, jin ta a'dim pitin 'de/ jin kwanykunu mo.
7 A'di ta Tap̱a Arumgimis bana mo.
Aris gwom piti uni 'kona p̱o/ mony'ceshi 'baar mo.
8 A'di ki kar gwom piti jin gamu me'd goma sule/ sule/ mo,
dhali gwom piti jin ḵankina a'di goma risa nyaḵkum yil kun 'koni aliip̱ mo.
9 A'di kaḵina gwom piti jin gama a'di me'd nyaḵka Ibrahiim e mo
dhali gwom piti jin thula a'di me'da p̱o/ goma Is/haḵ mo.
10 Gwo a'dahansan jin okina a'di aYaḵuub mo me'd gwoŋḵan jin bahu mo
dhali goma Israyiil mo me'd gwom piti jin gamu me'd goma sule/ sule/ mo be.
11 A'di oki gwo mo ki,
"Aha/ mina c̱iki uma 'cesh ki paŋ Ḵanaan mo
mmota mal jin mina umi pwaḵ bwa ime'd mo."

12 A'di oki gwo yansan mo ki uni 'kon jasi daka ki mondeŋ e mo,
wakan mmota usha 'cenne/ mo, dhali ta 'kwanin tiya eya 'cesh yan mo.
13 Uni iikin 'peni kal bway kal mo
dhali 'peni dhan 'peŋkuman bampa/ bway jaŋ kamu/ mo.
14 A'di diki dhal jaŋ kamu/ bway mo mmoyap uni ki sho'k mo;
a'di ki kucur imalik gom gway buni mo.
15 A'di ki o gwo mo ki,
"Dhalku/ ki ta unim pem kun kwanykika/ is ki me'd mo
dhali dhalku/ ki mii to shigga/ apo/ imanci gwom pem mo."
16 A'di yukki'da yuk gom te/ apo/ mony'cesh mo;
a'di ki 'ce'da ris tonte/ ka kuluny bwa mo.
17 A'di ki hash wathi/ ntwa/a/ ki uni mo;
a'di jin ta'da Yusuup jin yolkunu mo me'da manmiiya tu'c mo.
18 Sho'k piti uni dekkunu ka makkiyya mo;
dhali 'ba/ piti a'di hi'thkunu tom 'ba/ jin ta toŋkuthu'd mo,
19 ntagi to kun okina a'di gwo mo tani uni pekin mo.
Dhali gwo gi Tapa mo tani palki a'di mo.
20 Dhala malik hashki imanmiiya tu'c mmo'cuk a'di mo;
dhala manji 'kwani kar ki a'di ki 'kus mo be.
21 A'di karki a'di ki ca apo/ gu'b piti mo
me'da manjiya ji goma ris tom piti 'baar mo
22 mmotorki iya/ ma malik piti gwo mo me'd jin ona bwa a'di mo
dhali mmotor imanshu bway piti moyuk mo.
23 Yan'ko'da Israyiil pu'dki'd e pa Masir mo,
dhali Yakuub diki'd ari 'cenne/ eya 'cesh gi pa Haam mo.
24 Tapa dhuki 'kwanim piti mmodho'th maman mo,
dhali dhu uni mmo'bitha 'bi'th mmobol 'kwaniŋ 'kup buni e mo.
25 A'di ki rak 'kwaniŋ 'kup buni mmoshi/ 'kwanim piti i e mo,
mmomii imanmiiya tu'c piti ki shi/ mo.
26 A'di ki hasha Musa, jin ta'da manmiiya tu'c piti mo,
dhala Haruun, jin kwanykina a'di mo.
27 Uni wagaski jamas miim piti ibwamani 'kwanim pa Masir mo,
aris miimer piti e pa Haam mo.

28 A'di ki hash dhan mondhurumi'd mo dhali mmokar bampa/ ki mondhurumi'd mo,
dhali uni pishki is ka le'd apo/ gwoŋkan piti mo.
29 A'di ki war yi'dem buni mmota bas mo
dhali 'kosha ris wa'c buni jwa mo.
30 Bampam buni tashkunu ka buhanya 'dwa/ mo,
ntaga ris bwaman gu'b gi imalik buni mo.
31 A'di oki gwo mo, dhali dhana buhanya kanthi/ dhala risa shokom
tha'thkin ki tur e bampam buni 'baar mo.
32 A'di ki tuka sho'k buni mmowar ka wasa/ mo,
nyakka le'dan o'd jin shwaki'd apowa 'cesh buni mo.
33 A'di ki 'ce'da risa birman ma mura'th buni bwa mo dhala birman ma pu/ mo;
a'di 'ce'dki'da ris cwa gi bampam buni bwa mo.
34 A'di oki gwo mo, dhali dhana buhanya kuyu/ pu'dkin mo.
35 Dhala buhanya kuyu/ shwakina ris tondhii/ini 'baar mo e bampam buni mo;
uni si'da/ ki shwa aris to kun sinu 'baar mo eya 'cesh mo be.
36 A'di ki 'kosha risa bwanyaram buni 'peni bampam buni mo,
uni kun ta maman gi twa/a/ ma ris mom'bi'th buni 'baar mo.
37 A'di ki 'doyi 'kwani ma Israyiil ka pije/ mo ki 'dolkon kush mo dhali ki 'dolkona gana/ mo;
dhali jan tal 'deŋ kamu/ piyi'd jin golkina to e bway mo.
38 'Kwanim pa Masir 'borkina bwa ki 'bor mo mmo/iikina uni mo,
haali/ 'kwani Masir ko/ki uni mo.
39 A'di ki beledha rak mmokuma kum 'kup mo
dhali o'd mmoci moŋkush mon'thiny mo.
40 Dhali 'kwani Israyiil dotki tonte/ mo,
dhali a'di ki 'doyi uni kuskun mo
dhali uni kapkin ki maaŋkuthu'd 'peni momis mo.
41 A'di ki pwath wosh bwa mo,
dhali yi'de/ ki gacu 'peni wosh mo;
a'di guski'd bway mombwaasho mo me'd yi'de/ jin guski'd e bwam wor mo be.

42 Haali/ a'di kaki gwom piti e jin ona a'di is jin k̲ogu mo jin gamkina a'di me'd goma Ibrahiim jin ta'da manmiiya t̲u'c piti mo.
43 A'di suski 'kwanim piti ka pije/ ki bwaŋ 'kunyga/ mo,
unim piti kun kwanykina a'di mmo/ii gway yuk̲i lu/ mo.
44 A'di ki c̲i uni aris kal gi 'kwanin tiya mo;
uni ki k̲ala ris maman to kun tana 'kwani ka t̲u'c buni mo
45 wakan ki uni mini 'taki dhu gwoŋk̲an piti kun bahu mo
dhali ha aris gwoŋk̲an piti kun c̲inu e mo.
C̲iyi mo maŋ gom Tap̲a mo.

Gway Gi IDawuu'd 106

1 C̲iyi 'twa/ maŋ gom Tap̲a mo.
C̲iyi mo jin 'boruwa 'bor bwa i is gom Tap̲a mo,
haali/ a'di 'bora 'bor mo,
haali/ gwoŋ gam me'd piti 'dimki 'kup̲ ki sule/ sule/ mo.
2 Aja a'di jin midi mish bag gwo gom miin to ma dem dem gi Tap̲a mo
wal̲la t̲ora ris mo maŋ piti kun ha me'd ki mo mii mii mo?
3 Mom'bor mii gom uni gwansan kun miiki mii ma k̲ar/e mo,
dhali uni kun miiki mii ma k̲ar/e isa yempa/ mo.
4 Kayi aha/ e mo, ayy Tap̲a, ki /e t̲orki mii ma 'them pini gom 'kwanim pini mo;
wot̲h̲i aha/ mo me'd jin wot̲h̲kina /e uni mo.
5 Yan'ko'd ki aha/ mina p̲ar unim pini e mo kun kwanykina /e kun rusa rus mo,
'kunyi bwa mo dhali 'bori bwa gom kal pini mo,
dhali monyca nyak̲ki tom pini kun tana /e mo.
6 Aman miikina miinthus me'd ibabam bam mo;
aman miikina to shigga/ mo,
dhali aman miikina to kun ta thus mo.
7 Ibabam bam 'koki hil miimer pini kun mina /e e pa Masir mo;
uni urki mo mii miim pini kun miikina /e ki gwoŋ gam me'd mo;
uni pishki is ka le'd e K̲umma/ Yi'de/ jin ta gi 'Per mo.

8 Naskina/ mo tani, a'di ki ta uni is ki me'd gom gway gi gway piti mo
wakan ki a'di midi 'taki tor mom'bi'th ma dem dem piti mo.
9 A'di kucurki kumma/ yi'de/ jin ta gi 'per mo, dhali a'di ki ku'th mo.
Yan'ko'd a'di ki sus uni e dhan moŋ'kulga/ mo, bway mombwaasho mo.
10 A'di wothki uni mo 'peni me'd gi uni gwansan kun miiki uni ki shi/ mo,
dhali a'di ki 'cuk uni 'peni me'd gi 'kwaniŋ 'kup buni mo.
11 Hili yi'de/ kumki'da ris 'kwaniŋ 'kup buni 'twa/ a'cesh mo;
jaŋ kamu/ yisa di'da jin di'd ki e yisa.
12 Yan'ko'd uni ki gama ris gwom piti is mo,
dhali uni yukki gway mmomaŋ a'di mo.
13 Hili uni ki jahanne/ ki thisa ris miim piti 'kupi e mo;
uni 'koki cor goma ris gwom piti mo.
14 Uni cana bwa en'dap mo dhali gora bwa ki gor e mombwaasho mo,
dhali uni ki citha Arumgimis bwa ka ris gwo e mombwaasho mo.
15 Wakan a'di ki ciki uni to kun dotkina uni mo,
hili a'di ki hash dhan 'ba'th jin shi/a shi/ apo/ uni mo.
16 E mo jin 'kona uni mo tani uni shi/kina Musa i e mo
dhala Haruun mo, uni kun ta igasiis gi Tapa kun kogu mo.
17 Dhali mony'cesh ka'dki 'twa/ mo dhali losa wak ma Dathan mo
dhali kum 'kwani kun nyak ii ka Abiram 'twa/ a'cesh mo.
18 O'd si'da/ du'dushki'd apo/ iman nyak iim buni mo,
dhali o'd shwaki uni kun ta thus ki thus mo.
19 Uni ki uk ari bip e 'kuwosh ma Horib mo
dhali luŋ to jin uku ki me'd mo.
20 Uni ki wan monyca ma Arumgimis e mo
ki tompinycon ma morbip jin shwa'da sho mo.
21 Uni ki thisa Arumgimis jin ta'da manwoth uni 'kupi e mo,
a'di jin miiki dhan miiny caaga/ e pa Masir mo.
22 A'di miiki'da ris miimer e bampa/ gi pa Haam mo
dhali adhan mii ma pure/ e Kumma/ Yi'dem 'Per mo.

23 Wakan a'di oki gwo ki a'di midi 'ce'd uni sho'k mo---
dhali yisa Musan 'de/ jin kwanykina a'di mo, yisa jin doshkina a'di ibwambor mo,
mmoṯu'k ka nyor piti 'peni mony'ce'd uni sho'k mo.
24 Yan'ko'd uni ki waḳa 'cesha 'borga/ mo,
dhali uni 'koki gam gwom piti jin onu is is mo,
25 hili uni miikina gum gum e gu'b burrinyem buni mo,
dhali 'koki ha gwo gi Taṗa e mo.
26 Wakan a'di 'de'kki me'd piti ki mis mo dhali thul gwo me'da ṗo/
uni mo ki a'di midi dhal uni mmowu e mombwaasho mo,
27 mmoc̱ekera ris emen buni bwa ibwamana ris kal gi 'kwaniny'cesh mo
dhali c̱eker uni bwa e bwamani bampa/ gi 'kwanin tiya mo.
28 Uni luŋkina rum ma Baal gi pam P̱aguur mo
dhali shwa to kun c̱inu mmomiiya bas ki to/e kun wukin mo.
29 Uni ki rukuny a'di ka nyor ka ris miim buni mo,
dhali 'ba'th jin wo'cki 'kwani is she/ du'dushki'di bwamani uni mo.
30 Yan'ko'da Pinihas doshki'd ki mis mo dhali woṯh gwo is mo,
dhali 'ba'th jin wo'cki 'kwani is she/ pashki is mo.
31 Dhali a'di karkunu a'di ki mo ma ḳar/e mo
goma risa nyaḳkum yil goma sule/ sule/ mo.
32 Uni si'da/ shi/ki Taṗa bwa e yi'de/ ma Meriba mo,
dhala Musa 'koshkunu is ka nyor gom gway buni mo.
33 Uni raḳki shi/in piti ḳa/a ḳa/ mo,
dhali a'di ki o gwo ki jiny'cwar 'peni 'twam piti mo.
34 Uni 'koki 'ce'da ris kal gi 'kwaniny'cesh sho'k mo
me'd jin ḳankina Taṗa uni gwo mo,
35 hili uni gamki me'd ka ris kal gi 'kwanin tiya mo,
dhali da/ara ris miim buni mo,
36 dhali luŋa ris tompinycon buni mo,
uni kun warkin ka gume/ gom uni mo.
37 Uni c̱iki iya/m buni mmomiiya bas mo dhali i'bwa/m buni goma rum thus kun nyo/a nyo/ mo.
38 Uni wolki uni kun dargi mii i'ba/ abasa 'cesh mo,
kun tana bas gi iya/m buni mo dhala bas gi i'bwa/m buni mo,

uni kun miikina uni abas goma rum pinycon gi paŋ K̲anaan mo,
dhali shi/ bampa/ ka bas mo.
39 Uni nyo/kunu ka ris miim buni mo,
eya ris miim buni mo tani uni wakina e ki imanmii miinyc̲al mo.
40 Wakan Tap̲a a'di miiki'da nyor ki 'kwanim piti mo,
dhali a'di ki sh̲i/ tom piti kun tana a'di i e mo.
41 A'di ki c̲iki uni e me'd ma ris kal gi 'kwanin tiya mo,
dhali uni gwansan kun shi/ki uni i e mo tani jiki uni mo.
42 Aris 'kwaniŋ 'kup̲ buni yap̲ki uni ki sho'k mo,
dhali uni 'doyunu mmodhu e̲ bwaŋ 'kwarany mom'bi'th buni mo.
43 Me'd ka ris mo tani a'di p̲u'dki'd mmowot̲h̲ uni mo,
hili uni pishki is ka le'd ki t̲as t̲as e 'kup̲ miim buni mo
dhali 'kokunu mmo'doyu ka luŋgu'b e miim buni kun 'cok̲a 'cok̲ mo.
44 Bahili, a'di ki c̲iya hirdhe/ gom mii ma c̲is buni mo
me'd jin cik̲kina a'di kom buni gom mowot̲h̲ mo.
45 A'di kakina gwo e gom gwom piti jin gama a'di me'd nyak̲ki uni mo
dhali a'di diki ta dit̲e/ mo haali/ gom mo/en piti jin t̲elkunu sho'k mo.
46 A'di ki rak̲a ris unim buni 'baar kun jinu
mmota gi mo/en ap̲o/ uni mo.
47 Wot̲h̲i aman mo, ayy Tap̲a, Arumgimis bam mo.
Dhali tuli aman is 'peni bwamana ris kal gi 'kwaniny'cesh mo
wakan ki aman mina c̲i mo jin 'boruwa 'bor bwa i is gom gway pini jin k̲ogu mo
dhali ca mo e mo maŋ pini mo.
48 Dhalki Tap̲a, jin ta'da Arumgimis ma Israyiil,
maŋu ki sule/ sule/ ya ye 'ba/ mo.
Dhalka ris 'kwani 'baar o gwo mo ki, "Amin."
C̲iyi mo maŋ gom Tap̲a mo.

Gway Gi IDawuu'd 107

Awarka/ jin 'kona 'bani mudhe'd mo

1 C̱iyi mo jin 'boruwa 'bor bwa i is gom Tap̱a mo, haali/ a'di 'bora 'bor mo,
dhali dhalki gwoŋ gam me'da ganam piti 'dimki 'kup̱ ki sule/ sule/ mo.
2 Dhalki 'kwani gi Tap̱a kun wanu 'ba/ i o gwo mo ki,
uni gwansan kun 'cuḵkina a'di 'peni me'd gi 'kwaniŋ 'kup̱ buni mo.
3 A'di tulki uni is 'peni bwamani bampa/ gi 'kwanin tiya mo,
'peni moŋ'ko'dgwar ma bim poros mo dhali 'ko'dgwar ma binycam mo,
dhali 'pena 'bana bim poros mo dhala 'bana binycam mo.
4 Uni iikin ki inyc̱a/ e bwaman bway tur gi mombwaasho mo
dhali 'koki gam bwaya kamu/ e 'peŋkuman bampa/ mmo'ko mo.
5 Haali/ uni 'koshkina ṯe/ mo dhali bu'thkina yi'de/ mo,
dhali uni 'thikina buye/ 'peni is buni kun wuki e mo.
6 Yan'ko'd uni ki ko 'twa/ i Tap̱a gom monṯo'c bwam buni mo,
dhali a'di ki 'cuḵ uni 'peni mo ma c̱is buni mo.
7 A'di ki shu uni bway ki bwaya ji sho'k mo
wakan ki uni mini ii bway 'peŋkuman bampa/ mmo'ko nycine/ mo.
8 Ayy dhalki 'kwani mini maŋ Tap̱a gom gwoŋ ganam piti jin gamu me'd mo
dhali goma ris to mer piti kun miikina a'di gom 'kwani mo!
9 Haali/ a'di ki kap̱ uni gwansana du mo uni kun butha yi'de/ mo,
dhali bwa gi uni gwansan kun 'kosha ṯe/ mo tani a'di ki 'tu'd ki tom 'borga/ mo.
10 Kun tiya 'kokin e mondhurumi'da 'tum mo
dhali e mo jin molu piyu 'kup̱ ka pije/ mo,
kun 'kokina uni e monyji jin 'kosha is uni ka nyor mo dhali eya ris mondeḵ mo.
11 Haali/ uni pishki is ka nyor ap̱o/ gwo ma Arumgimis mo
dhali ur mo he'th sho'k gi a'di jin̄ Caaya e ki Ca gwo mo.

12 A'di 'kuc̲ki uni adum buni gom to kun di̲ta di̲t mo;
uni bi̲tkin mo dhali jaŋ kamu/ p̲iyi'd mmowo̲th uni mo.
13 Yan'ko'd uni ki ko 'twa/ i Tap̲a gom mon̲to'c bwam buni mo,
dhali a'di ki wo̲th uni 'peni mii ma c̲is buni mo be.
14 A'di ki 'doyi uni ka pije/ 'peni mondhurumi'd mo dhali dhan mondhurumi'da 'tum mo
dhali 'ce'da ris mondek̲ buni bwa mo.
15 Ayy 'kwani gwahan mini maŋ Tap̲a gom gwoŋ me'd pitiŋ gana/ mo
dhala ris mii mer piti kun miikina a'di gom 'kwani mo!
16 Haali/ a'di 'ce'dki'da risa campur gi toŋk̲uthu'd kun ta ton dhel bwa
dhali a'di ki 'ci̲th̲a risa beem'ban gi toŋk̲uthu'd bwa mo.
17 Uni taki p̲us ki p̲us e mo jin ushkina uni bwaya k̲ar/e e mo
dhali 'kosh is ka nyor goma ris miinthus buni mo.
18 Ak̲ashiram buni 'tekina bwa ka ris ton̲te/ mo,
dhali uni p̲u'dkin ki 'dishe/ ki 'twaŋkal gi mowu mo.
19 Yan'ko'd uni ki ko 'twa/ i Tap̲a gom mon̲to'c bwam buni mo,
dhali a'di ki wo̲th uni 'peni mo ma c̲is buni mo.
20 A'di ki hash gwom piti mo dhali wac̲ uni mo,
dhali a'di piki uni 'peni jis jin mina uni 'taki 'ce'd sho'k mo.
21 Ayy 'kwani gwansan mini maŋ Tap̲a gom gwoŋ gam me'd pitiŋ gana/ mo
dhali goma ris mii mer piti kun miikina a'di gom 'kwani mo!
22 Dhalki uni c̲i to kun c̲inu mmo'ci̲th̲ 'kus ki mo jin 'boruwa 'bor bwa i is mo
dhali t̲or miim pini ki cuuwa/ gi bwaŋ 'kunyga/ mo.
23 Kun tiya iikin ap̲o/ k̲umma/ yi'de/ mo
dhali ap̲owa risa k̲ur yi'de/ mmomii mii ma su'k ap̲o/ k̲umma/ yi'de/ mo.
24 Uni gwansan i p̲arkina ris mii gi Tap̲a e mo
dhala ris miimer piti ap̲owa ris k̲umma/ yi'de/ mo, mmo'de'k yi'de/ imis mo.
25 Haali/ a'di k̲anki gwo mo dhali cuu dhan 'thama p̲unthar mis mo
kun 'thek̲kin ap̲owa ris k̲umma/ yi'de/ mo.

26 Uni gamki momis ki 'kup̲ mo; uni iikin ka luŋgu'b bway moŋ'kulga/ mo.
Aris moŋ'koki/em buni waki'd gom mo ma c̲is buni mo.
27 Uni iikin ki dho'do/ dho'do/ mo dhali wuŋkul ii me'd 'kwani kun 'koshkin ma su mo
dhali uni dek̲kina miim buni ki nyanye/ mo.
28 Yan'ko'd uni ki ko 'twa/ i Tap̲a gom mont̲o'c bwam buni mo, dhali a'di ki wot̲h̲ uni 'peni mii ma c̲is buni mo be.
29 A'di ki k̲an dhana punthar 'tham gwo mo,
dhali mom baŋgal gi k̲umma/ yi'de/ uni doshkin ki shwamm mo.
30 Yan'ko'd uni 'kunykina bwa mo haali/ k̲umma/ yi'de/ doshki'd ki shwamm mo,
dhali a'di 'doyi uni bway mom buni kun ona bwa uni mo.
31 Ayy um 'kwani mini c̲i mo jin maŋu Tap̲a gom gwoŋ gam me'd pitiŋ gana/ mo
dhali goma ris mii mer piti kun miikina a'di gom 'kwani mo!
32 Dhalki uni kar a'di ki ca e montul is gi 'kwani mo
dhali maŋ a'di e mo ma tul 'kup̲ gi gwanyjak̲a/ mo.
33 A'di t̲u'kki'da ris yi'de/ mmowar ki mombwaasho mo,
aris yi'de/ mmowar ki moŋk̲uthu'd mo,
34 dhala 'cesh jin dhodha to mmowar ki mombwashu mo
goma ris tonthus gi 'kwanim piti mo.
35 A'di ki t̲u'k mombwaasho mmowar ki mo jin dosha yi'de/ mo
dhali mony'cesha k̲u'thga/ mmowar ki mo jin kasha yi'de/ e ki kash mo.
36 A'di ki kar t̲e/ mmodi imun mo,
dhali uni ki nyaŋ 'peŋkuman bampa/ mmo'ko nycine/ mo.
37 Uni siki bunto mo dhali siya mura'th mo
jin dho'thki maman ki embul jin 'cit̲h̲u a'di mo.
38 A'di ki 'bor uni mii mo wakan uni marki is ki nyanye/ mo.
A'di diki dhal to/em buni bway mmopash is mo.
39 Uni 'kon jasi dak̲a/ mo dhali uni at̲h̲a at̲h̲ mo
ki mii kun yap̲kunu uni ki sho'k mo, dhali mo ma c̲is mo, dhali ki mo isa nyor mo.

40 A'di wolki mii wak̲ apo̲/ imanshu bway mo
dhali dhu uni mmo/ii inyc̲a/ e mombwaasho mo, e mo kun dargi bway tur mo.
41 Hili a'di wot̲h̲ki uni mo uni kun gamki to 'peni mo kun 'koshu is ka nyor mo
dhali mmohila ris kuŋ gu'b buni me'da ma'diny k̲a'bal mo.
42 'Kwani kun dhelel ma du mini p̲ar to yansan e mo dhali uni kun 'kunya bwa mo,
dhala ris uni kun miiki tonthus minu mu'th 'twam buni mo be.
43 A'di yin jin yuk̲a yuk̲ mo tani dhalki a'di midi mish to gwansan mo
dhali kulum ap̲o/ momii mii gi gwoŋ gam me'd gi Tap̲aŋ gana/ mo.

Gway Gi IDawuu'd 108

Gway jin ta gway ma Dawuu'd mo.

1 Adum pem thoson ki is mo, Ayy Arumgimis!
Aha/ mina yuk̲ gway mo, nye, aha/ mina yuk̲ gway ki mo maŋ ki monycam pemi 'baar mo.
2 Meri e mo, ayy dheŋdheŋe/ dhala dheŋdheŋe/ jin 'kon ma shu ipesu/ mo;
aha/ mina cu mis mon'thamo/ mo.
3 Aha/ mina c̲i mo jin 'boruwa 'bor bwa i is ki /e mo, ayy Tap̲a, e bwaman ma ris 'kwani mo;
aha/ mina yuk̲ gway mmomaŋ /e e bwaman ma ris kal gi 'kwaniny'cesh mo.
4 Haali/ gom gwoŋ gam me'da ganam pini mo tani a'di icaaca ap̲o/ momis mo;
dhali mo ma isiŋ ganam pini a'di gamki momis mo.
5 Kari is pini ki ca mo, ayy Arumgimis, ap̲o/ momis i'baar mo,
dhali dhalki monycam pini a'di di'da p̲o/ mony'cesh mo.
6 Wakan ki uni gwansan kun ena /e mo tani
minu 'cuk̲ mo dhali wot̲h̲ aman ki me'da bimporos pini mo dhali thok̲i aha/ 'twa/ mo.
7 A'di oki gwo e mom piti jin k̲ogu mo ki;
"Aha/ mina 'kuny bwa mo;

Aha/ mina k̲wa/ pa Shakiim bwa mo dhali k̲wa/ to bwa ime'd mo e embul Wosh ma Su'kkut̲h̲ mo.
8 Jil/aa'd a'di ta jim pem mo,
dhala Manassa a'di ta jim pem mo,
dhala Eprayiim a'di ta toŋ'kup̲ pem mo;
dhala Yahuuda/ a'di ta cwa ma malik̲ pem mo.
9 Dhala Muwaab a'di ta'da k̲walal pem jin 'thurka me'd mo;
dhali e pa Aduum mo tani aha/ mina bit̲a p̲p̲a/ pem mo;
dhali Aha/ mina cu cuuwa/ gom pam P̲alasthiin mo.
10 Aja a'di midi sus aha/ bway 'peŋkuman pany caaga/ mo?
Dhali aja a'di midi shu Aha/ bway mmosus aha/ bway pa Aduum mo?"
11 Ayy Arumgimis, diki ta /e i wak̲ki aman mo?
/E diki ya bway mo/as nyak̲ki 'kwani ma meem bam mo.
12 C̲iyi aman mowot̲h̲ ap̲o/ 'kwaniŋ 'kup̲ bam mo,
haali/ mowot̲h̲ gi wathi/ ta jim p̲e'th mo.
13 Aman mina 'bor bwa gom mowot̲h̲ ma Arumgimis mo;
a'di midi yap̲ 'kwaniŋ 'kup̲ bana ki sho'k mo.
dhali kulum ap̲o/ gwoŋ gana/ gi Tap̲a mo.

Gway Gi IDawuu'd 109

Eya manyuk̲ gway mo, gway ma Dawuu'd mo

1 Arumgimis pem jin maŋga/ mo,
dhalku/ ki c̲a'b ki shwamm mo.
2 Haali/ 'kwani kun ta thus ki thus uni kun he'kkina he'k e mo tani 'koshki aha/ mo;
uni oki gwo ka t̲or ap̲o/ aha/ mo.
3 Uni 'kamki aha/ is mo dhali owa ris gwo shigga/ apo/ mo,
dhali uni 'koshki aha/ ki dargi mii mo.
4 Dhali to kun dok̲kina uni aha/ 'peni mo/en pem mo tani uni yerki aha/ is ki gway mo,
hili aha/ ki 'tho gom uni mo.
5 Uni dok̲ki aha/ to kun ta thus ki thus gom tom 'boro'd mo,
dhali shi/a shi/ i e gom mo/en pem mo.
6 Kari wathi/ jin ta thus ki thus 'pen ka pije/ ap̲o/ a'di jin ta 'kup̲ me'd uni gwansan mo;

kara manyer a'di is ki gway mo mmodosh ka 'bana bimporos piti mo.
7 Ki a'di dwallkunu gwo mo tani, dhalki a'di deka mii kun thamu i'ba/ mo;
dhalki mon'thom piti deŋu e ki ta ji gi miinthus mo.
8 Dhalka teem piti karu ki kut kut mo;
dhalki wathiŋ kamu/ bu'th mal piti mo.
9 Dhalki ucim piti 'kon ki dargi com mo,
dhali dhalki ashim piti ta'da dalla mo.
10 Dhalki ucim piti ii inyca/ mo dhali 'tho to mo,
dhali dhalki uni iini ŋapi tonte/ ki si'd si'd 'peni gu'b buni kun 'ce'du sho'k mo.
11 Dhalki wathi/ jin dina a'di ka mure/ m'ba/ bu'th tom piti i'baar mo;
dhalki 'kwanin tiya si'da/ dil maman cwam piti jin miikina a'di atu'c mo.
12 Dhalki wathiŋ kamu/ piyi'd jin midi mar moŋ'kuny bwa is gom a'di mo;
dhalki wathiŋ kamu/ jin midi ta gi mo/en gom ucim piti kun dargi com mo.
13 Dhalki emen piti 'cithu 'twa/ mo;
dhalki gway buni si'da/ minu 'kosh 'pena nyakkum yil jin 'kon ma po/ isu/ mo.
14 Dhalki mii kun 'cokа 'cok gi icom kanu e ibwambori Tapa mo;
dhali dhalki miinthus gi kum minu 'koki this 'kupi e mo.
15 Dhalki miinthus buni 'kon e bwambori Tapa isa yempa/ mo;
dhalki a'di 'cith mom buni kun kanu e 'peni mony'cesh mo.
16 Dhalki Tapa mii to yansan mo,
haali/ wathi/ caan diki tor mo mii miiŋ gana/ jin gamu gwo me'd mo,
hili a'di ki ur 'kwani kun yapu ki sho'k mo, dhali 'kwani kun dargi to mo,
dhali uni kun 'ce'duwa dum buni mmowu mo.
17 A'di ki en mo jin jeenuwa jee mo;
dhalki mo ma jee dokki'd ka
nyaŋ'ko'd bway a'di mo.

A'di shi/ki mo jin 'boruwa 'bor mii i e mo;
dhalki a'di si'da si'd 'peni a'di mo.
18 A'di hi'thki is piti ki burrinye/ gi monyjee mo me'd burrinyen tur piti mo,
dhali monyjeem piti pu'dki'd ibuŋgwar is piti me'd yi'de/ mo,
dhali me'da yin eya risa simam piti mo.
19 Dhalki monyjeem piti di'd e a'di mo me'da ris burrinye/ kun hi'thkina a'di i is mmotik is piti e mo,
me'd wackan jin hi'thkina a'di e empa'd mo.
20 Dhalki to yansan ta tontak ma manyer aha/ is ki gway 'peni Tapa mo,
dhali gom uni gwansan kun oki gwonthus gom aha/ mo.
21 Tapa jin ta Tapam pem mo, miiyi miim 'boro'd nyakki aha/ gom gway gi gway pini mo.
Haali/ gwoŋ ganam pini jin gamu me'd mo tani a'di 'bora 'bor mo, wothi aha/ mo.
22 Haali/ aha/ yapkunu ki sho'k mo dhali aha/ hatha 'ko'd ki ha'th mo,
dhali adum pem 'kaki'd ki jama/ e bwaman is pem mo.
23 Aha/ 'baarkina mo dhali wa e ka kashira/ ma la gi mom'pimpili/ mo;
aha/ yikinkunu is me'da kuyu/ mo.
24 'Kupa'dupun pem 'ka'da 'ka'd gom mmoga/kika/ to mo;
buŋgwar is pem a'di kora kor mo dhali darga/ yini cine/ mo.
25 Aha/ warkina ki to jin thunya imanyer aha/ is ki gway 'twa/ i is mo;
ki uni parki aha/ e mo tani, uni pirki 'kup buni mo.
26 Wothi aha/ mo, ayy Tapa Arumgimis pem mo;
wothi aha/ ki gwoŋ ganam pini jin gamu me'd mo.
27 Dhalki uni mishi mo mo ki mii yansan a'di ita mii gi me'd pini mo,
ki /e ayy, Tapa, imiiki a'di mo be.
28 Ki uni jeekina jee mo tani, hili /e 'borkina 'bor mii mo;
ki uni tha'thki aha/ ki is mo tani, dhalki uni dhunu ki mo ma 'the is mo,
hili dhalka manmiiya tu'c pini 'kunya bwa mo.

29 Dhalki imanyer aha/ is ki gway shumu ki mo ma 'the is mo;
dhalki uni hi'th mo ma 'the is i is mo me'd burrinyen tur mo.
30 Ki 'twam pem mo tani aha/ c̱ikina dhan mo jin 'boruwa 'bor bwa i is ki Tap̱a mo;
aha/ mina maŋ a'di e bwaman ma waambuhany 'kwani mo.
31 Haali/ a'di midi dosh ka 'bana bim poros gi a'din 'de/ jin ŋap̱ki to mo,
mmowot̲h a'di 'peni uni gwansan kun wak̲ki a'di mo.

Gway Gi IDawuu'd 110

Gway ma Dawuu'd

1Tap̱a ki o tap̱am pem gwo mo ki:
"C̱a'bi ki me'da bimporos pem mo ma ntagi aha/ mina dhu 'kwaniŋ 'kup̱ pini mmota tom pini jin mina /e dhu sho'k mo."
2 Tap̱a midi 'de'k cwa ma malik̲ gi mo ma dem dem pini isi mis 'pena Sihyuun mo;
mmojiya ji ibwamani 'kwaniŋ 'kup̱ pini mo.
3 'Kwanim pini mini bat̲h /e nsho'k bway gu'b burrinye/ jin k̲ogu
ki bwam buniŋ gana/ ka tee gi mom'bi'th pini mo;
'peni bwa ma dho'th gi mon'thamo/ mo tani dhuru'c pini jin tana /e mo tani midi p̱u'du/ me'd jap̱e/ mo.
4 Tap̱a a'di thulki gwo me'da p̱o/ mo dhali midi diki ak̲ bwam piti e mo:
"/E tana gasiis ki sule/ sule/ mo,
'i'ko'di mo ma Malkisaadag mo."
5 Tap̱a a'di diki'd ki me'da bimporos pini mo.
A'di midi 'kosh imalik̲ ka tee ma nyor piti mo.
6 A'di midi dwalla ris kal gi 'kwaniny'cesh gwo mo;
a'di midi 'tu'da ris buŋgwar is gi mo/as ki mowu mo;
a'di midi 'kosha ris imanshu bway eya ris bampa/ i'baar mo.
7 A'di midi p̱i 'peni jis yi'de/ jin kasha e jin di'di shemen bway mo,
dhali yan'ko'd a'di midi 'de'k̲ 'kup̱ piti ki mis 'ko'di mo p̱i mii e mo be.

Gway Gi IDawuu'd 111

1 Ç̲iyi 'twa/ maŋ gom Tap̲a mo.
Aha/ mina c̲i mo jin 'boruwa 'bor bwa i is ki Tap̲a ka dum pemi 'baar mo,
e mo ma tul'kup̲ gi 'kwani kun dhelel ma dum buni mo.
2 Arisa t̲u'c ki Tap̲a uni caaca mo,
dhali a'di iç̲orkin ma ris uni gwansan kun okina bwa uni mo.
3 At̲u'c piti a'di ta monyca mo dhali mii ma 'the mo,
dhali mii ma k̲ar/em piti 'dimki 'kup̲ ki sule/ sule/ mo.
4 A'di miiki'da ris mii mer kun minu mii ka e mo;
Tap̲a a'di ta'da 'the ka 'the mo dhali aman mii mii mo.
5 A'di c̲iki tont̲e/ gom uniŋ k̲ar/em piti kun bat̲h̲ki a'di mo.
A'di isa yempa/ kaki gwom piti e kun gamu me'd mo.
6 A'di t̲orki mom'bi'th ma ris miim piti ki 'kwanim piti mo mmoc̲iki
uni mal ma ris kal gi 'kwaniny'cesh mo.
7 At̲u'c gi me'd piti mo tani uni ta ku isiŋ gana/ mo dhali kuŋ k̲ar/e mo;
aris gwoŋk̲an gi 'twam piti uni ta ku kun minu gam is mo.
8 Uni t̲elkunu sho'k ki sule/ sule/ mo,
mmo'cunycur ki 'bore/ mo dhali ki thoson mo.
9 A'di ki hash mo jin wanu 'ba/ gom 'kwanim piti mo;
a'di k̲an gwom piti jin gamu me'd mmodi ki sule/ sule/ mo;
mom piti jin k̲ogu mo dhali mii ma pure/ jin ta gway piti mo.
10 Mmotak̲ Tap̲a mo tani a'di ta mont̲el 'pen gi moyuk̲ mo;
dhala ris uni gwansan kun k̲alkina ris gwom piti mo tani takin gi gwom 'borga/ jin mishu 'ban mo.
Mo maŋ piti 'dimki 'kup̲ goma sule/ sule/ mo.

Gway Gi IDawuu'd 112

1 Ç̲iyi 'twa/ maŋ gom Tap̲a mo.
Mom'bor mii gom wathi/ jin k̲o/ki Tap̲a mo,
a'di jin 'kunykina bwa ki 'kuny kagap̲hara e gwoŋk̲an piti jin c̲inu mo.

2 Emen piti mini 'bitha 'bi'th e mony'cesh mo;
dhala ris emen gi 'kwani kun dhelel ma du mo tani minu 'bor mii mo.
3 Ki tom piti jin tana a'di mo dhali pa jin tana a'di mo tani diki'd e gu'b piti mo;
mii ma k̲ar/em piti midi 'dim 'kup̲ goma sule/ sule/ mo.
4 Moŋkush 'twak̲ki mo mo e bwam mondhurumi'd gom wathi/ jin dhelel ma du mo;
a'di ta'da 'the ka 'the mo, dhali mo mii mii mo dhali ta'da k̲ar/e mo.
5 A'di 'boro'd gom wathi/ jin t̲u/ulki mii ma 'the mo dhali c̲iya guurush ka 'ka'd me'di is mo,
a'di jin miiki miim piti ki mii ma k̲ar/e mo.
6 Hili a'di minu 'koki joc̲ ki sule/ sule/ mo;
wathiŋ k̲ar/e minu ka e ki sule/ sule/ mo.
7 A'di diki k̲o/ is goma ris gwonthus mo;
a'di taki'd ka dun 'tim mo, e gwo jin gama a'di is e Tap̲a mo.
8 Adum piti c̲a'bki'd ki shwamm mo, ki dargi moŋk̲o̲/ is mo, ntagi a'di midi p̲ar 'kwaniŋ 'kup̲ piti e mo.
9 A'di pwak̲ki to bwa 'ba/ k̲any gom uni ha'th'ko'd mo;
dhali mii ma k̲ar/em piti a'di 'dimki 'kup̲ ki sule/ sule/ mo;
cem piti minu mii kar ki ca ki montak̲ mo.
10 Wathi/ jin ta thus ki thus midi p̲ar to yansan e mo dhali miiya nyor mo;
a'di midi 'ka me'd piti ki she/ ka nyor mo dhali a'di midi p̲u/ mo;
dhali bwaŋ kulum gi wathi/ jin ta thus ki thus minu 'ce'd sho'k mo be.

Gway Gi IDawuu'd 113

1 C̲iyi 'twa/ maŋ gom Tap̲a mo.
Maŋi a'di mo, um imanmiiya t̲u'c gi Tap̲a mo;
maŋi gway gi Tap̲a mo.
2 Mom'bor mii midi di gom gway gi Tap̲a mo,
'pena tee yansan mo dhali ki sule/ sule/ ya ye 'ba/ mo.

3 'Peni mo jin sul ma tente/ bway mo jin yul ma tente/ mo tani,
gway gi Tapa minu maŋ mo.
4 Tapa a'di ka'dama/ ka'dam apowa ris kal gi 'kwaniny'cesh mo,
dhali monycam piti gamki momis mo.
5 Aja a'di wana e ki Tapa jin ta'da Arumgimis bana mo,
a'di jin ta'dga/ kursem piti jin ka'dama/ ka'dam mo,
6 aja a'di karki is piti ki gwa'd mmoluŋ ki ji luŋ
e momis mo dhali e mony'cesh mo?
7 A'di cuki uni kun takina ha'th'ko'd mis 'peni mo nyo/o'd mo
dhali 'de'k uni kun ŋapi to imis 'peni bwam 'piny mo,
8 wakan ki a'di midi kar a'di nyakki iya/ ma malik mo,
dhali nyakki iya/ ma malik gi 'kwanim piti mo.
9 A'di ki çika 'boma burum pa mmoça'b mo;
dhali a'di ki kara yim mmo'kuny bwa ki 'kuny me'd kum gi uçi mo.
Çiyi mo maŋ gom Tapa mo!

Gway Gi IDawuu'd 114

1 Hili ki 'kwani ma Israyiil iikin ka pije/ 'peni pa Masir mo tani,
uni kun ta kuŋ gu'b ma Yakuub 'peni 'kwani kun walki 'twa/ gi
'kwanin tiya mo,
2 Mo ma Yahuu'da/ warki'd ki mo jin kogu mo,
dhala Israyiil a'di ta dhan 'peŋkuman bampam piti mo.
3 Adhan kumma/ yi'de/ hilki mo mo dhali ya waça/ mo;
dhali kumma/ yi'de/ Uurdun dokki'd ka nyaŋ'ko'd mo.
4 Dhala ris wosha turga/ pekina ŋalbothoŋ me'da rasiŋ ka'bal mo,
dhali aris ushi wosh wakina e ki ushi ka'bal mo.
5 Atinta guskina /e mo, ayy kumma/ yi'de/ mo?
Yi'deŋ kumma/ Uurdun, atinta dokkina /e ka nyaŋ'ko'd mo?
6 Aris 'kuwosha turga/, atinta pekina um me'da rasiŋ ka'bal kan mo?
Um ushi wosha gwa'dga/, atinta pekina uma ŋalbothoŋ me'd ushi ka'bal mo?
7 Deyi mo, ayy mony'cesh, e bwambori Tapa mo,
e buŋ'kus ma Arumgimis ma Yakuub mo.

8 A'di ki war wosh mmota al gi yi'de/ mo,
dhali wosha 'bi'thga/ ki yi'de/ jin kasha e mo.

Gway Gi IDawuu'd 115

1 Yisa gom am mo, ayy Tapa, yisa gom am mo yisa,
hili gom gway pini i guyi montak mo,
haali/ gwoŋ gam me'd pini dhali gom mii ma isiŋ ganam pini mo.
2 Atinta okin ma ris kal gi 'kwaniny'cesh gwo mo ki,
"Mane Arumgimis buni mane?"
3 Arumgimis bam di'd e momis mo;
a'di miiki'da ris to 'baar kun 'borki a'di bwa mo.
4 Dhala ris tompinycon ma ris kal gi 'kwaniny'cesh uni ta 'dolkon kush mo dhali 'dolkona gana/ mo,
dhala tu'c gi me'd gi 'kwani mo.
5 Aris tompinycon gwansan takin gi 'twa/ mo, hili uni 'koki wal 'twa/ mo;
uni takin ki e mo, hili uni 'koki mish mo mo;
6 uni takin ki 'ce mo, hili uni cikki toŋ kamuwa;
uni takin ki shush mo, hili uni 'koki jika/ shim toŋ kamu/ mo.
7 Aris tompinycon gwansan takin ki me'd mo,
hili uni 'koki ta toŋ kamu/ is ki me'd mo;
uni takin ki sho'k mo, hili uni 'koki ii mo;
walla uni 'koki o gwo ki 'twam buni mo.
8 Uni gwansan kun ukki uni mo tani uni wana e ki uni mo,
me'd jin gamkina uni gwo is e uni mo.
9 Ayy Israyiil, gami gwo is e Tapa mo;
a'di jin ta'da manwoth /e mo dhali agoŋgorom pini mo.
10 Ayy gu'b ma Haruun, gami gwo is e Tapa mo;
haali/ a'di ta'da manwoth /e mo dhali agoŋgorom pini mo.
11 Um kun ko/ki Tapa mo tani, gami gwo is e Tapa mo;
haali/ a'di ta'da manwoth /e mo dhali agoŋgorom pini mo.
12 Tapa a'di hilki mo mo gom ana mo dhali midi 'bor ana mii mo;

a'di midi 'bor kuŋ gu'b ma Israyiil mii mo;
a'di midi 'bor kuŋ gu'b ma Haruun mii mo.
13 A'di midi 'bor uni gwansan mii kun k̲o/ki a'di mo,
'pena gwa'dga/ dhali uni kun can mo.
14 Dhalki Tap̲a marki um is ki nyanye/ mo dhali uc̲im bum mo.
15 Dhalki um 'bora Tap̲a mii mo,
a'di jin uk̲ki momis mo dhali mony'cesh mo.
16 Aris momis uni ta momis gi Tap̲a mo;
hili mony'cesh a'di ki c̲iku/ ki iya/ gi 'kwani mo.
17 Dhali uni kun wukin mo tani 'koki maŋ Tap̲a mo,
walla kun iikin ka luŋgu'b e mo kun iikunu ki shwamm mo;
18 Hili ana mina c̲i mo maŋ gom Tap̲a mo,
'pena tee yansan shwane/ gom ki sul̲e/ sule/ mo.
C̲iyi 'twa/ maŋ gom Tap̲a mo!

Gway Gi IDawuu'd 116

1 Aha/ enkina Tap̲a mo haali/ a'di cik̲ki gwo gi 'twam pem mo
dhali tom pem jin dot̲ga/ ki mii ma 'the mo.
2 Haali/ a'di cik̲ki gwom pem mo,
aha/ mina ka a'di e me'd jin dikika/ ki e mo.
3 Dhali agume/ gi mowu 'kamki aha/ is mo,
dhali anyok̲ ma Haawiya a'di bu'thki aha/ mo;
aha/ 'koshkina is ka nyor mo dhali dit̲ bwa ki dit̲ mo.
4 Yan'ko'd aha/ ki yer gway gi Tap̲a mo ki:
"Aha/ 'thokina /E mo, ayy Tap̲a,
tayi mondiki/em pem is ki me'd mo."
5 Tap̲a a'di ta'da 'the ka 'the mo dhali ta'da k̲ar/e mo;
a'di ta'da Arumgimis bana mo a'di jin miiki mii mo.
6 Tap̲a wot̲hki uni kun wana she/ is kan mo;
aha/ guyunu ka luŋgu'b mo, dhali a'di wot̲hki aha/ mo.
7 Ak̲ashiram pem midi dok̲ bway mo si/is piti mo,
haali/ Tap̲a a'di miiki miim 'boro'd gom aha/ mo.
8 Haali/ /e wanki mondiki/em pem 'ba/ 'peni mowu mo,
dhali k̲u'th jabu'th em pem mo,
dhali sho'k pem 'peni mo jin golkunuwa gol mo.

9 Aha/ mina mii Tapa to mo
e mony'cesh jin 'konu ki e mo.
10 Aha/ gamkina gwo is e a'di mo, ntagi aha/ ki o gwo mo ki,
"Aha/ tashkunu ki dhan mo isa nyor mo."
11 E mom pem mo tani, aha/ okina gwo mo ki,
"Aris 'kwani 'baar takina tor ka tor mo."
12 Ata a'di imiga/ ciki Tapa mo
goma ris tom piti 'baar kun ishkin ka enthus gom aha/ mo?
13 Aha/ mina 'de'kka kubbaaya gi mowoth ki mis mo,
dhali yuk gway gi Tapa mo.
14 Aha/ mina 'baar gwom pem jin oka is gom Tapa mo
e buŋ'kus ma ris 'kwanim piti i'baar mo.
15 A'di ta yinthoŋ gana/ e jis/e gi Tapa mo
a'di ta wu gi a'dim piti jin ta'da kar/e mo.
16 Ayy Tapa, ka jiŋ gana, aha/ tana manmiiya tu'c pini mo;
aha/ tana manmiiya tu'c pini mo, jin ta ya/ ma 'bom jin ta'da manamiiya tu'c pini mo;
/e 'cukkina ris mondek pem mo.
17 Aha/ mina ci to kun 'cithu 'kus gom /e mo ki mo jin 'boruwa 'bora bwa i is mo dhali yuk gway gi Tapa mo.
18 Aha/ mina 'baar gwom pem jin oka is gom Tapa mo
e buŋ'kus ma ris 'kwanim piti i'baar mo,
19 e gu'b 'kupkany gi Tapa mo,
e bwamani um mo tani, ayy Urushaliim,
Ciyi mo maŋ gom Tapa mo!

Gway Gi IDawuu'd 117

1 Maŋi Tapa mo, aris um kal gi 'kwaniny'cesh mo;
kari a'di ki ca mo, aris um 'kwani mo.
2 Haali/ gwoŋ ganam piti jin gamu me'd mo tani a'di caaca 'kupki ana mo,
dhali mii ma isiŋ gana/ gi Tapa mo tani a'di 'dimki 'kup ki sule/ sule/ mo.
Ciyi 'twa/ maŋ gom Tapa mo!

Gway Gi IDawuu'd 118

1 Ci̱yi mo jin 'boruwa 'bor bwa i is gom Tapa̱ mo, haali/ a'di 'bora 'bor mo,
gwoŋ ganam piti jin gamu me'd mo tani 'dimki 'kup̱ ki sule/ sule/ mo.
2 Dhalka Israyiil o gwo mo ki,
"Gwoŋ ganam piti jin gamu me'd mo tani 'dimki 'kup̱ ki sule/ sule/ mo."
3 Dhalki kuŋ gu'b ma Haruun o gwo mo ki,
"Gwoŋ ganam piti jin gamu me'd mo tani 'dimki 'kup̱ ki sule/ sule/ mo."
4 Dhalki uni kun bathki Tapa̱ o gwo mo ki,
"Gwoŋ ganam piti jin gamu me'd mo tani 'dimki 'kup̱ ki sule/ sule/ mo."
5 E mo ma ci̱s pem mo tani aha/ yukkina Tapa̱ mo;
dhali Tapa̱ ki thoḵ aha/ 'twa/ mo dhali kar aha̱/ e mo jin 'konu ki 'kus mo̱.
6 Tapa̱ a'di di'd nyakki aha/ mo;
aha/ mina diki ko/ toŋ kamu/ mo;
to gi wakatinta imina 'kwani mii aha/ mo?
7 Tapa̱ a'di diki'd e 'ko'dgwar pem mo me'da manwoth aha/ mo;
aha/ mina hil mo ki e mo ki mo jin pinu mii e apo/ uni gwansan kun shi/ki aha/ i e mo.
8 A'di 'bora 'bor mmobu'th mo jin huru jwa e Tapa̱ mo
mmo'koki dhu mo jin wunuwa wuny jwa i is e 'kwani mo.
9 A'di 'bora 'bor mmobu'th mo jin huru jwa e Tapa̱ mo
mmo'koki dhu mo jin wunuwa wuny jwa i is e iya/ ma maliḵ mo.
10 Aris kal gi 'kwaniny'cesh uni 'kamki aha/ 'kup̱ ki deḵ mo;
ki gway gi Tapa̱ mo tani aha/ 'cithkina uni 'twa/ mo.
11 Uni 'kamki̱ aha/ mo; nye, uni 'kamki aha/ mo;
ki gway gi Tapa̱ mo tani aha/ 'cithkina uni 'twa/ mo.
12 Uni 'kamki̱ aha/ mo me'da dham mo;
uni pikin ki ari mo mo me'd o'd jin shwa'd ibwaman ma 'de/ mo;
ki gway gi Tapa̱ mo tani aha/ 'cithkina uni 'twa/ mo.

13 "/E 'koshki aha/ mmokum 'twa/ a'cesh mo,
hili Tapa wothki aha/ mo.
14 Tapa a'di ta mom'bi'th pem mo
dhali bwaŋ 'kunygam pem mo,
dhali aman wan aha/ 'ba/ mo."
15 Adhan cuuwa/ ki bwaŋ 'kunyu'd gi mompi mii e mo tani a'di
cikkunu eya ris gu'b burrinye/ gi uniŋ kar/e mo;
me'da bimporos gi Tapa mo tani a'di jiki aha/ mo.
16 Me'da bimporos gi Tapa mo tani a'di caaca mo;
me'da bimporos gi Tapa mo tani a'di jiki'da ji mo.
17 Aha/ mina diki wu mo, hili aha/ mina diki e mo
dhali bah gwo jin okina Tapa mo.
18 Tapa a'di dorki aha/ mo ntagi aha/ burkina is ki wap wap mo,
hili a'di ciki aha/ e me'd gi mowu mo yisa.
19 Ka'dki aha/ 'twaŋkala goŋ gi mii ma kar/e mo;
ki aha/ mina cic e uni mo
dhali ki aha/ mina ci mo jin 'boruwa 'bor bwa i is gom Tapa mo.
20 Yansan a'di ta 'twaŋkala goŋ gi Tapa mo;
jin mina 'kwaniŋ kar/e i cici cine/ mo.
21 Aha/ mina ci mo jin 'boruwa 'bor bwa i is mo,
haali/ a'di thokki aha/ 'twa/ mo,
dhali /e warkin ka manwoth aha/ mo.
22 Dhali wosh jin wakkina imannyaŋ gu'b mo tani a'di warki'd ki dhan wosh gi 'penabi mo.
23 Mii yansan a'di ta mii jin miikina Tapa mo;
a'di ta dhan miimer e jis/em bana mo.
24 Yansan a'di ta'da tee jin miikina Tapa mii mo;
ana mina bwa 'kuny mo dhali 'bor bwa e a'di mo.
25 Aman dotkina /e mo, ayy Tapa, bala ciyi aman mo jin pinu mii e mo!
Aman dotkina /e mo, ayy Tapa, bala ciyi aman mo jin pinu mii e mo!
26 Mom'bor mii gom a'di jin pu'dki'd ki gway gi Tapa mo;
aman 'borkina /e mii 'peni gu'b gi Tapa mo.

27 Tapa a'di ta'da Arumgimis mo, dhali a'di ciki ana moŋkush mo;
dekki to jin cinu mmomiiya basa 'cesh ka ris mondek mo eya ris ce ma gwata/ mo.
28 /E tana Arumgimis pem mo, dhali aha/ mina ci mo jin 'boruwa 'bor bwa i is gom /e mo;
/e tana Arumgimis pem mo; aha/ mina kar /e ki ca mo.
29 Ayy, ciyi mo jin 'boruwa 'bor bwa i is mo,
haali/ a'di 'bora 'bor mo,
haali/ gwoŋ ganam piti jin gamu me'd mo tani 'dimki 'kup ki sule/ sule/ mo be.

Gway gi iDawuu'd 119

1 Mom'bor mii gom uni gwansan kun 'kona bway buni ki dargi mii 'ba/ mo,
kun iikin e gwoŋkan gi Tapa jin cinu mo.
2 Mom'bor mii gom uni gwansan kun dhuki gwonycim piti mo,
uni kun simmki a'di i e ka dum buni 'baar mo.
3 Uni kun 'koki thu'th to mii mo;
hili uni iikin e bway piti mo.
4 /E kanki aman gwo mmodhuwa ris gwoŋkan gi 'twam pini mo
wakan ki aman mina hil uni ki 'bore/ mo.
5 Ayy, ki aha/ minu tel sho'k mo
e gwoŋkan pini jin bahu mo!
6 Yan'ko'd ki aha/ minu 'koki kar ki mo ma 'the is mo
ki aha/ kulumkina ris gwoŋkan pini kun 'kwarkunu mo.
7 Aha/ mina ci mo jin 'boruwa 'bor bwa i is gom /e ka dum pemi 'baar mo
ki aha/ da/arkina gwoŋkan pini jin cinu mo.
8 Aha/ mina hil gwoŋkan gi 'twam pini mo;
dhalku/ ki dhal aha/, aha/ 'de/ mo.
9 Wathi/ jin ta dhuru'c midi kar bway pini ki dhelel dhelel kata mo?
Ki mo jin hanu gwom pini e mo.

10 Ka dum pemi 'baar mo tani aha/ simmkina /e e mo;
Dhalku/ ki dhal aha/ mmothis e mo 'peni gwoŋk̲an pini jin 'kwarkunu mo.
11 Aha/ dhukina gwom pini eya dum pem mo
wakan ki aha/ mina diki mii miinthus ap̲o/ /e mo.
12 Mom'bor mii gom /e mo, ayy Tap̲a;
t̲ori aha/ gwoŋk̲an pini jin bahu mo.
13 Ki 'twam pem mo tani aha/ bahkina aris gwoŋk̲an pini kun tana
k̲ar/e mo kun t̲orkina /e ki 'twam pini mo.
14 Aha/ 'kunykina bwa gom gwoŋk̲an pini jin gamu me'd mo
mmobola ris mii kun tanu pa e 'baar mo.
15 Aha/ mina kulum gwo ibwa goma ris gwoŋk̲an gi 'twam pini mo
dhali k̲o'c em pem e bway pini mo.
16 Aha/ 'kunykina bwa e gwoŋk̲an pini jin bahu mo;
aha/ mina diki ŋa gwom pini mo.
17 Tayi ka dum pa gom imanmiiya t̲u'c pini mo
wakan ki aha/ mina di ki e mo
dhali dhu gwom pini mo be.
18 Ka'di em pem mo ma wakan ki aha/ mina p̲ar miimer e kun 'kon e gwoŋk̲an pini kun c̲inu mo.
19 Aha/ tana yilkina/ ki yilkina/ e mony'cesh mo;
dhalku/ ki bag gwoŋk̲an pini kun 'kwarkunu 'peni aha/ mo.
20 Bwaŋkulum pem a'di 'ce'dkunu sho'k ki mo jin c̲oru mmomish gwoŋk̲an pini jin c̲inu ka k̲ar/e isa yempa/ mo.
21 /E k̲ucur ki uni kun dhu 'ba/ ki ca mo, uni kun jeekunu mo,
uni kun iiki inyc̲a/ 'peni gwoŋk̲an pini jin 'kwarkunu mo.
22 Wot̲h̲i aha/ 'peni mon'the is mo dhali mo ma wak̲ mo,
haali/ aha/ hakina gwonyc̲im pini e mo.
23 Isi kani aris itap̲a uni wu'thki aha/ mo dhali owa ris gwo sor mo,
ap̲o/ aha/ jin tana manmiiya t̲u'c pini ki gwom pini jin bahu mo.
24 Gwonyc̲im pini uni 'kunyki aha/ bwa mo,
dhali uni ita imanthoson gwom pem mo.
25 Mondiki/em pem cic̲ki'd bway bu'da 'cesh mo!
C̲iya mondiki/em pem ki gwom pini mo.

26 Aha/ ṯorkina eya ris bway tur pem mo,
dhali /e ki thoḵ aha/ 'twa/ mo;
ṯori aha/ gwoŋḵan pini jin bahu mo.
27 Kari aha/ mmomisha ris bway tur pini 'ban goma ris gwom pini mo,
wakan ki aha/ mina kulum gwo ibwa goma ris miimer pini kun miikina /e mo.
28 Aḵashiram pem a'di waki'd gom bwan diṯi'd mo!
'bithi aha/ is ki gwom pini mo.
29 Ṯuki aha/ 'pena ris bway tura he'k e mo;
ṯori aha/ gwoŋḵan pini jin ta'da 'the ka 'the mo.
30 Aha/ kwanykina bway tur gi mii ma ḵar/e mo;
aha/ isa yempa/ dhukina gwoŋḵan pini jin ta'da ḵar/e mo ibwambori jis/em pini mo.
31 Aha/ takina gwonyc̱im pini is ki me'd mo;
ayy Tap̱a, dhalku/ ki kar aha/ ki mo ma 'the is mo.
32 Aha/ mina gus e bway tur gi gwoŋḵan pini jin 'kwarkunu mo,
haali/ /e lala'tkina dum pem mmomii wakan mo.
33 Ṯori aha/ gwo mo ma, ayy Tap̱a, gom bway tur gi gwoŋḵan pini jin bahu mo,
dhali aha/ mina dhu uni ntagi 'pemen mo.
34 Kari aha/ mmomish gwo 'ban mo,
dhali aha/ mina dhu gwoŋḵan pini mo;
aha/ mina mish a'di 'ban ka dum pemi 'baar mo.
35 Susi aha/ e bway gi gwoŋḵan pini jin 'kwarkunu mo,
haali/ aha/ 'kunykina bwa mmoya e a'di mo.
36 Hetha dum pem sho'k 'kup̱ki gwonyc̱im pini jin gamu me'd mo
dhali 'peni bway tur jin gamkina uni kun 'koki ta ḵar/e mii adu is mo.
37 Ṯuki em pem 'ban 'peni mo jin hiluwa hil kun 'ko bwa 'te/ mo;
dhali susi aha/ eya ris bway tur pini mo.
38 Rwaci gwom pini goma manmiiya ṯu'c
jin c̱ikina /e gom uni gwansan kun ḵo/ki /e mo.

39 K̲ali /e mo ma 'the is 'peni mo jin k̲o/ka is mo,
haala ris gwondwall pini uni 'bora 'bor mo.
40 Hili mo mo ma, aha/ c̲orkina gwoŋk̲an gi 'twam pini mo;
susi aha/ e mo mii mii ma k̲ar/em pini mo.
41 Tap̲a, c̲iyi aha/ mo/en pini jin t̲elu sho'k mo---
jin ta mowot̲h mo, isi ki gwom pini mo;
42 yan'ko'd aha/ mina ta gi gwonthok̲ gom a'di jin miiki aha/ ka mak̲ mo,
haali/ aha/ gamkina /e gwo is mo.
43 Dhali dhalku/ ki k̲al gwoŋ gana/ 'peni 'twam pem mo,
haali/ mo ma 'teŋkap̲em pem a'di diki'd e gwoŋk̲an pini jin c̲inu mo.
44 Aha/ mina hil gwoŋk̲an pini jin c̲inu ki t̲ikir t̲ikir mo,
ki sule/ sule/ mo, dhali ki sule/ sule/ mo.
45 Aha/ mina ya ka k̲wal is mo,
haali/ aha/ simmkina gwoŋk̲an gi 'twam pini e mo.
46 Aha/ mina o gwonyc̲im pini ibwambori imalik̲ mo
dhali aha/ minu 'koki kar ki mo ma 'the is mo.
47 Aha/ 'kunykina bwa e gwoŋk̲an pini mo,
a'di jin enkika/ kagahara mo.
48 Aha/ mina 'de'k me'd pem imis gom gwoŋk̲an pini mo, a'di jin enkika/ mo;
aha/ mina kulum gwoŋk̲an pini jin bahu mo.
49 Kayi gwom pini e goma manmiiya t̲u'c pini mo
haali/ /e c̲iki aha/ a'teŋk̲ap̲e/ mo.
50 Yansan ta momalas pem e moŋ'kosh is ka nyor mo:
ki gwom pini karki aha/ ki e mo.
51 'Kwani kun dhuki is ki ca mo tani uni p̲e'thki aha/ ki p̲etha sor mo,
naskina/ mo tani aha/ dina ki t̲u'k 'peni gwoŋk̲an pini mo.
52 Aha/ kulumkina gom gwoŋk̲an pini jin c̲inu mo jin ta'da k̲ar/e 'pena dhamo/ mo, ayy Tap̲a mo,
dhali aha/ malaskina is pem mo.
53 Anyor jin 'batha 'ba'th mo tani bu'thki aha/ mo
gom 'kwani kun ta thus ki thus uni kun 'tekina bwa ki gwoŋk̲an pini mo.

54 Gwoŋk̲an pini jin bahu mo tani uni taki gway pem jin yuk̲ga/
e gu'b pem gi mo yam pem mo.
55 Aha/ kulumkina gway pini ki mon'thiny mo, ayy Tap̲a,
dhali aha/ dhukina gwoŋk̲an pini mo.
56 Yansan a'di ta mo mii miim pem mo
haali/ aha/ hilikina gwoŋk̲an pini jin onu mo.
57 Tap̲a a'di ita tom pem jin k̲wa/kika/ bwa i me'd mo;
aha/ ona gwo is mmohil gwom pini i e mo.
58 Aha/ 'thona mii ma 'them pini ka dum pemi 'baar mo;
miiyi mii ka 'the gom aha/ mo isi gi gwom pini mo.
59 Aha/ 'cunycurkina risa bway pini mo
dhali wot̲h sho'k pem 'ba/ bway gwonyc̲im pini mo.
60 Aha/ hurkina ki jahanne/ mo dhali diki ta dit̲e/
mmodhu gwoŋk̲an pini kun 'kwarkunu mo.
61 Dhala nyok̲ gi 'kwani kun ta thus ki thus mo tani uni bu'thki aha/ ka gume/ mo;
dhali aha/ dina ki this gwoŋk̲an pini jin c̲inu e mo.
62 Ki mombwam/e mo tani aha/ cukina mis mmoc̲i mo maŋ gom /e mo
haali/ gom mii ma k̲ar/e gi gwoŋk̲an pini jin onu mo.
63 Aha/ nyak̲kina ya ka ris uni gwansan kun k̲o/ki /e mo,
gom uni 'baar kun hilki gwoŋk̲an gi 'twam pini mo.
64 Dhali mony'cesh, ayy Tap̲a, a'di 'tu'dkunu ki gwoŋ ganam pini jin gwamu me'd mo;
t̲ori aha/ gwoŋk̲an pini jin bahu mo.
65 /E miikin ki 'bore/ goma manmiiya t̲u'c pini mo,
ayy Tap̲a, isi ki gwom pini mo.
66 T̲ori aha/ gwo ki t̲or gana/ mo dhali mo jin mishu gwo 'ban mo,
haali/ aha/ gamkina gwo is e gwoŋk̲an pini jin 'kwarkunu mo.
67 Nt̲wa/a/ ki aha/ wo'ckina is she/ mo tani aha/ yakina yam pe mo,
hili shwane/ aha/ hilkina gwom pini mo.
68 /E 'bora 'bor mo, dhali /e ta a'di jin miiki'd ki 'bore/ mo;
t̲ori aha/ gwoŋk̲an pini jin bahu mo.

69 Dhali 'kwani kun ushuna ga/ ga/ mo tani uni karki aha/ ka t̲or mo,
hili aha/ dhukina ris gwoŋk̲an pini jin onu mo ka dum pemi 'baar mo.
70 Adum buni 'bitha 'bi'th mo,
hili aha/ 'kunykina bwa e gwoŋk̲an pini jin c̲inu mo.
71 A'di 'boro'd gom aha/ mo ki aha/ 'koshkunu is ka nyor mo
wakan ki aha/ mina da/ar gwoŋk̲an pini jin bahu mo.
72 Gwoŋk̲an 'peni 'twam pini mo tani a'di 'bora 'bor gom aha/ mo
mmobol 'dolkona gana/ e mo dhali 'ku'kus 'dolkon kush mo.
73 Me'd pini a'di uk̲i'da uk̲ mo dhali /e ki c̲i aha/ jamas mo;
dhali c̲i aha/ mo jin mishu gwo 'ban mo
wakan ki aha/ mina da/ar gwoŋk̲an pini jin 'kwarkunu mo.
74 Uni gwansan kun k̲o/ki /e mo tani mini 'kuny bwa mo ki uni p̲arki aha/ e mo
haali/ aha/ gamkina 'teŋkap̲e/ e gwom pini mo.
75 Ayy Tap̲a, aha/ misha, ki gwoŋk̲an pini jin onu mo tani uni tana k̲ar/e mo,
dhali ki mo ma isiŋ ganam pini /e ki 'kosh aha/ is ka nyor mo.
76 Dhalki gwoŋ ganam pini jin gamu me'd malas aha/ mo,
isi ki gwom pini goma manmiiya t̲u'c pini mo.
77 T̲ori aha/ mo mii miim pini mo wakan ki aha/ mina di mo,
haali/ gwoŋk̲an pini a'di 'bora 'bor mo.
78 Dhalki uni kun dhu is ki ca dhunu ki mo ma 'the is mo,
haali/ uni ceshki aha/ ki gwo ma mak̲ mo;
hili aha/ mina kulum gwo ibwa ap̲o/ gwoŋk̲an gi 'twam pini mo.
79 Dhalki uni gwansan kun k̲o/ki /e mo tani t̲u'kkin bway aha/ mo,
uni gwansan kun mishki gwonyc̲im pini mo.
80 Dhalka dum pem di'd ki dargi mii 'ba/ gom gwoŋk̲an pini jin bahu mo
wakan ki aha/ minu 'koki kar ki mo ma 'the is mo.
81 Aha/ wukina is e mmoc̲or mo ki /e mini 'cuk̲ aha/ mo!
Aha/ takina ga 'teŋkap̲e/ gom gwom pini mo.

82 Em pem c̲orki'd gom gwom pini mo;
dhali ka kasjana imina /e malas aha/ mo?
83 Haali/ aha/ warkina ki yi̲t̲ eya ku'd mo;
aha/ dina ki this gwom pini e jin bahu mo.
84 Ki mo gi wakatinta imiin ma manmiiya t̲u'c pini i'dim 'ku̲p̲ mo;
ka kasja imina /e dwall uni gwansan gwo kun miiki aha/ ki shi/ mo?
85 Uni kun dhuki is ki ca mo tani c̲wanyki jis gom aha/ mo,
jin miga/ 'taki bi̲t̲i cine/ mo, uni kun dhaŋki gwom pini mo.
86 Aris gwoŋk̲an pini kun 'kwarkunu mo tani uni 'bora 'bor mo;
dhali uni gwansan t̲o'cki aha/ bwa ki gwo ma t̲or mo;
wo̲t̲hi aha/ mo ma.
87 Uni 'disha 'twa/ mmowu mondiki/em pem 'ku̲p̲ 'peni mony'cesh mo,
hili aha/ dina ki ur gwoŋk̲an pini jin onu gwo mo.
88 Ki mo/en pini jin t̲elu sho'k mo tani, 'tashi mondiki/em pem 'twa/ mo;
wakan ki aha/ mina ha gwony̲c̲im pini e mo kun p̲u'dkin 'peni 'twam pini mo.
89 Ayy Ta̲p̲a, gwom pini uni doshkin ki sule/ sule/ mo;
gwom pini a'di t̲elkunu sho'k e momis mo.
90 Mii ma isiŋ ganam pini 'kokin goma risa nyak̲um yili 'baar mo;
/e t̲elki mony'cesh shoka 'cesh mo, dhali a'di doshki'd mo.
91 Aris to gwansan mo tani uni doshkin ntaga shwanesan mo,
me'd jin okina /e e gwoŋk̲an pini jin onu mo,
haala ris to 'baar mo tani ta imanmiiya t̲u'c pini mo.
92 Wak̲ki/ gwoŋk̲an pini jin c̲inu diki ta jim pem jin 'kunyka/ bwa mo tani,
aha/ minu 'taki 'ce'd sho'k e moŋ'kosh is ka nyor pem mo.
93 Aha/ mina diki this gwoŋk̲an gi 'twam pini 'ku̲p̲i e mo,
haali/ e uni mo tani /e karki mondiki/em pem mo.
94 Aha/ tana jim pini mo; wo̲t̲hi aha/ mo,
haali/ aha/ simmkina gwoŋk̲an gi 'twam pini e mo.
95 Uni kun ta thus ki thus thosonki is mmo'ce'd aha/ sho'k mo,
hili aha/ mina simm mii e mmomish gwony̲c̲im pini 'ban mo.

96 Aris tom 'boron kun mishkika/ mo tani uni wuki 'kup̲ mo;
hili gwom pini a'di beeya bee mo be.
97 Ayy aha/ mina en gwoŋk̲an pini jin c̲inu kata mo!
A'di ta moŋkulum pem isa yempa/ mo.
98 Gwoŋk̲an pini uni karki aha/ mmoyuk̲a yuk̲ mmobol 'kwaniŋ 'kup̲ pem e mo,
haali/ gwom pini uni 'kon isa yempa/ nyak̲ki/ aha/ mo.
99 Aha/ mishkina gwo 'ban ki nyanye/ mmobol imant̲or gwo e 'baar mo,
haali/ aha/ kulumkina ap̲o/ gwoŋk̲an pini jin c̲inu mo.
100 Aha/ mishkina gwo 'ban ki nyanye/ mmobol uni gwansan e kun tana dhan 'peni aha/ mo;
haali/ aha/ dhukina gwoŋk̲an pini jin onu mo.
101 Aha/ dhukina sho'k pem ka c̲iŋ'ko'd 'peni bway gi iman mii tonthus mo
wakan ki aha/ mina hil gwom pini mo.
102 Aha/ dina ki joc̲ is ka c̲iŋ'ko'd 'peni gwoŋk̲ar/em pini mo,
haali/ /e ye'thki aha/ sho'k mo.
103 Gwom pini c̲a'bki dhel dhel mmonyok̲ka/ a'di mo,
nye, a'di ta'da dhelel mmobola dham e mo e 'twam pem mo!
104 E mo ye'th sho'k pini mo tani aha/ mishkina gwom pini 'ban mo;
wakan aha/ shi/kina ris bway tur kun tanuwa t̲or ka t̲or i e mo.
105 Gwom pini a'di ta'da lamba/ gom sho'k pem mo
dhali moŋkush gom bway tur pem mo.
106 Aha/ thulkina gwo me'da p̲o/ mo dhali t̲el a'di sho'k mo,
ki aha/ mina hil gwoŋ ganam p̲ini i e mo.
107 Aha/ 'koshkunu is ka nyor kagahara mo;
ayy Tap̲a, kari aha/ ki e mo, me'd jin okina /e gwo is e gwom pini mo.
108 Ayy Tap̲a, bala buthi to jin c̲inu ki me'd 'peni 'twam pem mo,
dhali tayi aha/ is ki me'd mo ki gwoŋk̲an pini jin c̲inu mo.
109 Mondiki/em pem isa yempa/ mo tani di'di me'd pem mo,
naskina/ mo tani aha/ dina ki this gwoŋk̲an pini 'kup̲i e mo.
110 Wathin thus a'di jeshki'da gume/ gom aha/ mo,
hili aha/ dina ki joc̲ 'peni gwoŋk̲an pini jin bahu mo.

111 Aha/ t̲orkina gwoŋk̲an pini jin c̲inu mo me'd tom pem goma sule/ sule/ mo,
haali/ uni ta moŋ'kuny bwa goma dum pem mo.
112 Adum pem a'di karkunu ki k̲any mmoha gwonyc̲im pini e mo
ki sule/ sule/ ntagi 'pemen mo be.
113 Aha/ shi/kina uni gwansan i e mo kun 'kona bwa ka susu/ mo,
hili aha/ enkina gwom pini mo.
114 /E a'di ta mom pem jin bagkika/ mo dhala goŋgorom pem mo;
aha/ takina ga/ 'teŋkap̲e/ e gwom pini mo.
115 Iiku/ 'peni aha/ mo, um kun ta imanmii tonthus mo,
wakan ki aha/ mina hil gwoŋk̲an ma Arumgimis pem mo.
116 Buthi aha/ mo isi ki gwom pini mo wakan ki aha/ mina di ki e mo
dhali aha/ minu 'koki kar ki mo ma 'the is mo e mo ma 'teŋkap̲em pem mo.
117 'Deki aha/ ki mis mo, ki aha/ mina 'taki di ki 'dantar mo;
dhali aha/ mina kulum gwoŋk̲an pini jin bahu mo.
118 /E wak̲kina ris uni gwansan kun perkin 'peni gwoŋk̲an pini kun bahu mo,
haali/ mo ma he'k/em buni a'di ta kum p̲e'th mo.
119 /E joc̲kina ris imanmii tonthus 'peni mony'cesh mo me'da wushalan to mo;
wakan aha/ ena gwonyc̲im pini mo.
120 Buŋgwar is pem deeki'd ki bir bir mo gom moŋko/ is jin k̲o/ka /e mo,
dhali aha/ k̲o/kina is kagahara gom gwoŋk̲an pini jin c̲inu mo.
121 Aha/ miikina a'di jin ta'da k̲ar/e mo dhali jim 'boro'd mo;
dhali dhalku/ ki dhal aha/ ki imanyap̲ aha/ ap̲o/ ki sho'k mo.
122 Tayi ki bwam'boro'd goma manmiiya t̲u'c pini mo;
dhalku/ ki dhal uni kun dhu is ki ca mmosiri'c aha/ p̲o/ ki sho'k mo.
123 Apinya em pem wukina is e mo me'd jin c̲orkika/ gom bway mowot̲h̲ pini mo
dhali gom gwoŋ ganam pini mo.

124 Ṯori imanmiiya ṯu'c pini gwoŋ ganam pini jin gamu me'd mo,
dhali ṯori aha/ gwom pini jin bahu mo.
125 Aha/ tana manmiiya ṯu'c pini mo; c̱iyi aha/ mo jin mishu gwo
'ban mo wakan ki aha/ mina 'taki mish gwonyc̱im pini mo.
126 A'di ta'da tee gi Tap̱a jin mina a'di mii mii mo,
haali/ 'kwani 'ce'dki gwoŋḵan pini mo.
127 Ka jiŋ gana/ aha/ enkina gwoŋḵan pini jin 'kwarkunu mo mmobol 'dolkon e mo dhali 'dolkona gana/ jin tashu e ki o'd ki tash gana/ mo.
128 Wakan aha/ baṯẖkina ris gwoŋḵan gi 'twam pini mo,
dhali aha/ shi/kina ris bway thusi e mo.
129 Gwonyc̱im pini uni i'bora 'bor mo,
gom kan a'di hakika/ uni e mo.
130 Gwom pini kun 'ceenu mo tani uni c̱iki moŋkush mo;
a'di c̱iki mo jin mishu gwo 'ban gom 'kwani kun 'konu ki ṯor to mo.
131 Aha/ ḵa'dkina 'twam pem mo dhali shi/in mo,
haali/ aha/ 'koshkina ṯem pini gom gwoŋḵan pini jin 'kwarkunu mo.
132 Ṯu'kki /e gom aha/ mo dhali miiyi mii ma 'the ap̱o/ aha/ mo,
me'd jin miikina /e isa yempa/ gom uni gwansan kun enki gway pini mo.
133 Shuyi sho'k pem bway e gwom pini mo;
dhali dhalku/ ki dhal toŋ kamu/ bway jin ta thus mmoji aha/ mo.
134 'Cuḵi aha/ 'peni mo jin sirica 'kwani aha/ ap̱o/ ki sho'k mo wakan ki aha/ mina 'taki hil gwoŋḵan gi 'twam pini mo.
135 Dhalki em pini 'twaḵ mo mo ap̱owa manmiiya ṯu'c pini mo,
dhali ṯori aha/ gwo gom gwoŋḵan pini jin bahu mo.
136 Jabu'th em pem guski'd ki haw haw 'peni em pem mo
haali/ 'kwani 'koki hil gwoŋḵan pini jin c̱inu mo.
137 /E tana ḵar/e mo, ayy Tap̱a,
dhali gwoŋḵan pini uni tana ḵar/e mo

138 /E dhuki gwonyc̲im pini ka k̲ar/e mo dhali mo ma isiŋ ganam pini mo.
139 Anyor a'di 'ce'dki aha/ sho'k mo
haali/ uni kun ta 'kup̲ ki aha/ mo tani uni ŋakina ris gwom pini mo.
140 Gwom pini a'di nyo/kunu ki nyo/a gana/ mo,
dhali amanmiiya t̲u'c pini enki a'di mo.
141 Aha/ gwa'da ki gwa'd mo dhali tana a'di jin wak̲kunu mo,
naskina/ mo tani aha/ dina ki thisa ris gwo gi 'twam pini 'kup̲i e mo.
142 Mii ma k̲ar/em pini uni itana k̲ar/e ki sule/ sule/ mo,
dhali gwoŋk̲an pini jin c̲inu mo tani a'di ita jiŋ gana/ mo.
143 E mo ma c̲is pem mo dhali mont̲o'c bwa mo tani uni gamki aha/ mo,
dhali aris gwoŋk̲an pini kun 'kwarkunu mo tani uni ta gwom pini kun 'kunyga/ bwa mo.
144 Gwonyc̲im pini kun gamu gwo me'd mo tani uni tana k̲ar/e ki sule/ sule/ mo;
c̲iyi aha/ mo jin mishu gwo 'ban mo ki aha/ mina di ki e mo.
145 Aha/ gwokina ka dum pemi 'baar mo,
"Thok̲i aha/ 'twa/ mo ma, ayy Tap̲a,
aha/ mina dhu gwoŋk̲an pini jin bahu mo.
146 Aha/ gwona 'twa/ i /e mo, wot̲h̲i aha/ mo,
dhali aha/ mina hil gwonyc̲im pini mo."
147 Aha/ cukina mis nt̲wa/a/ ki mon'thamo/ mo dhali ko mo gom mowot̲h̲ mo.
Aha/ tana gi mo ma 'teŋkap̲e/ e gwom pini mo.
148 Em pem k̲a'dki'd nt̲wa/a/ ki mon'thiny mmohil mo jin ak̲ki e mo
wakan ki aha/ mina kulum ap̲o/ gwom pini mo.
149 Cik̲i 'twam pem ki gwoŋ ganam pini mo;
kari aha/ ki e mo, ayy Tap̲a, me'd jin okina /e gwoŋk̲an pini jin c̲inu is mo.
150 Uni gwansan kun miiki aha/ ki shi/ mo tani uni p̲u'dkin i aha/ mo,
hili uni si'da si'd 'peni gwoŋk̲an pini jin c̲inu mo.

151 /E a'di i'disha 'dish i aha/ mo, ayy Tapa,
dhala ris gwoŋkan pini kun 'kwarkunu mo tani uni ta ku isiŋ gana/ mo.
152 Kadhamo/ innii mo tani aha/ da/arkina 'peni gwonycim pini mo
ki /e dhuki uni goma sule/ sule/ mo.
153 Hili mo mo ma apo/ mo isa nyor pem mo dhali wothi aha/ mo,
haali/ aha/ dina ki this gwoŋkan pini jin cinu 'kupi e mo.
154 Doti tom pem jin rakki aha/ mo dhali 'cuki aha/ mo;
kari aha/ ki e mo isi ki gwom pini mo.
155 Mowoth a'di si'da si'd 'peni a'di jin ta thus ki thus mo,
haali/ uni 'koki en gwoŋkan pini jin bahu mo.
156 Aris miim pini uni caaca mo, ayy Tapa,
kari aha/ ki e mo, me'd jin miikina /e isa yempa/ mo.
157 Imanmii aha/ ki shi/ dhali 'kwaniŋ 'kup pem uni tana ris ka ris mo
naskina/ mo tani aha/ dina ki tu'k 'peni gwoŋkan pini jin cinu mo.
158 Aha/ hila mo apo/ uni kun dargi gwo jin gamu is ki mii wak mo
haali/ uni 'koki dhu gwoŋkan pini mo.
159 Hili mo mo ma aha/ enkina gwoŋkan gi 'twam pini mo;
kari aha/ ki e mo, ayy Tapa, me'd jin okina /e gwo is ki gwoŋ ganam pini jin gamu gwo me'd mo.
160 Dhali gwom pini a'di ta gwoŋ gana/ mo;
aris gwoŋkan pini kun onu 'baar ka 'dete/ 'dete/ mo tani uni 'dimki 'kup ki sule/ sule/ mo.
161 Iya/ ma malik uni miiki aha/ ki shi/ ka wuny is mo,
hili adum pem doshki'd ki moŋko/ is gom gwom pini mo.
162 Aha/ 'kunykina bwa e gwom pini mo
mmowa e ki jan 'de/ jin gamki dhan to jin caaca jin dilu mo.
163 Aha/ shi/kina shi/ i e mo dhali 'te bwa ki gwontor mo,
hili aha/ enkina gwoŋkan pini jin cinu mo.
164 Ka cima 'de/ me'di pesu/ mo tani aha/ maŋkina /e mo
haali/ gom gwoŋkan pini kun tana kar/e mo.

165 Uni tan gi dhan moŋk̲u'th is mo,
uni gwansan kun enki gwoŋk̲an pini jin c̲inu mo;
jaŋ kamu/ yisa di'd jin gol uni mo.
166 Aha/ tana ga 'teŋkap̲e/ gom bway gi mowot̲h mo, ayy Tap̲a,
dhali aha/ hakina gwoŋk̲an pini jin 'kwarkunu /e mo.
167 Aha/ hilkina gwonyc̲im pini mo,
dhali aha/ enkina uni ki nyanye/ mo.
168 Aha/ dhukina gwoŋk̲an gi 'twam pini mo dhali gwonyc̲im pini mo,
haali/ aris gway pini 'baar mo tani uni 'kon i bwambori /e mo be.
169 Kari 'ce gom kom pem mo mmowot̲h aha/ mo, ayy Tap̲a,
c̲iyi aha/ mo jin mishu gwo 'ban e gwom pini mo.
170 Dhalki tom pem jin 'thoka p̲u'dki'di bwambori /e mo,
wot̲hi aha/ isi ki gwom pini mo.
171 Dhalki 'twam pem gac̲ mo maŋ mo,
haali/ /e t̲orki aha/ gwoŋk̲an pini jin bahu mo.
172 Dhalka le'd pem yuk̲ gway gom gwom pini mo,
haala ris gwoŋk̲an pini 'baar mo kun 'kwarkunu mo tani uni ta kuŋ gana/ mo.
173 Dhalki me'd pini wot̲h aha/ mo,
haali/ aha/ kwanykina gwoŋk̲an gi 'twam pini mo.
174 Aha/ c̲orkina gom mowan 'bam pini mo, ayy Tap̲a,
dhali gwoŋk̲an pini jin c̲inu mo tani a'di 'kunyki aha/ bwa mo.
175 Dhalki aha/ dina ki e mo dhali maŋ /e mo,
dhali dhalki gwoŋk̲an pini jin c̲inu wot̲h aha/ mo.
176 Aha/ yakina yanyc̲a/ me'd k̲a'bal jin thiski e mo;
simmi amanmiiya t̲u'c pini i e mo,
haali/ aha/ dina ki this gwoŋk̲an pini e jin 'kwarkunu mo.

Gway Gi IDawuu'd 120

Gway jin Yuk̲u mmo/ii ka gagamis mo

1 E mo ma c̲is pem mo tani aha/ yuk̲kina yuk̲ gom Tap̲a mo,
dhali a'di thok̲ki aha/ 'twa/ mo.

2 Wani mondiki/em pem 'ba/ mo, ayy Tapa,
'peni uni gwansan kun tana tor ki 'twam buni mo
dhali 'pena le'd buni kun hekina he'k e mo.
3 A'di midi dor /e kata mo,
dhali to jin ta'da tinta imina a'di mii ki nyanye/ gom /e mo,
/e jin tana le'd jin he'kki'da he'k e mo?
4 A'di midi shin /e ka risa thopa/ gi mo ma mee mo
jin 'batha 'ba'th me'da 'cilat o'd jin wana e ka shilgwalish jin
shwa'd ki bar bar mo.
5 Wayyi e aha/ mo haali/ aha/ yakina yanyca/ e pa Maashik mo;
aha/ ca'bkina e bwaman gu'b burrinye/ ma Kidar mo.
6 Haali/ ki rash rash mo tani aha/ ca'bkina
nyakki uni gwansan kun shi/ki monkku'th is i e mo.
7 Aha/ gom monkku'th is mo,
hili ki aha/ walkina 'twa/ mo tani, uni napkina nyor mo.

Gway Gi IDawuu'd 121

Gway jin Yuku Mmo/ii ka gagamis mo

1 Aha/ mina 'de'k em pem bwaya ris wosh kun tura tur mo.
'Peni mana imina mowoth pemi pu'du/ mo?
2 Mowoth pem a'di pu'dki'd 'peni Tapa mo,
a'di jin ukki momis dhali mony'cesh mo.
3 A'di midi diki dhal sho'k pini bway ki a'di midi yeres mo;
a'di jin wothki /e mo tani mina e diki 'ce'd mo.
4 Hili mo mo ma, a'di jin dhuki 'kwani ma Israyiil mo
tani mina e diki 'ce'd mo walla midi diki ish e mo.
5 Tapa a'di ta'da mankar /e mo;
Tapa a'di ta'da la eya bim poros pini mo.
6 Atente/ midi diki 'kosh /e montee mo,
walla ppe ki mon'thiny mo.
7 Tapa midi woth /e 'pena ris tonthusi 'baar mo,
dhali a'di midi woth mondiki/em pini mo.
8 Tapa midi woth /e eya ris to 'baar mo kun miikina /e shwane/
mo dhali ki sule/ sule/ ya ye 'ba/ mo be.

Gway Gi IDawuu'd 122

Gway ma Dawuu'd jin ta gway jin yuk̲u mmo/ii ka gagamis mo

1 Aha/ 'borkina bwa ki 'bor mmo/ona uni aha/ gwo mo ki,
"Dhalki ana iina gu'b gi Tap̲a mo."
2 Ayy Urushaliim, sho'k bam doshkin mo
eya ris 'twaŋkala goŋ pini mo!
3 Urushaliim a'di nyaŋkunu mo
me'd 'peŋkuman bampa/ jin thosonkunu ki 'bore/ mo!
4 Dhala risa wak̲ iikin 'kup̲ki pa Urushaliim mo--uni kun tana wak̲ gi Tap̲a mo---
mmota gwont̲or gom 'kwani ma Israyiil mo,
mmoc̲i mo jin 'boruwa 'bor bwa i is gom gway gi Tap̲a mo.
5 Arisa k̲urse/ ma malik̲ gi doru gwondwall 'twa/a/ 'cesh mo tani uni dhukunu imun mo,
uni kun tana k̲urse/ gi gu'b ma Dawuu'd mo.
6 'Thoyi gom moŋk̲u'th is gi pa Urushaliim mo!
"Dhalki uni gwansan kun enki /e 'kon ki moŋk̲u'th is mo.
7 Dhalki moŋk̲u'th is di'd eya risa goŋ pini kun ceshki /e mo,
dhali dhalki uni tan gi moŋk̲u'th is e bwaŋ gu'b pini kun tura tur mo."
8 Haali/ gom gway gi iwak̲ pem mo dhali imugum pem mo
aha/ mina o gwo mo ki, "Dhalki moŋk̲u'th is di'd e um mo."
9 Haali/ gwom gway gi gu'b gi Tap̲a Arumgimis bana mo tani,
aha/ mina simm tom 'boro'd e gom /e mo.

Gway Gi IDawuu'd 123

Gway jin yuk̲u mmo/ii ka gagamis mo

1 Gom /e mo tani aha/ 'deka em pem 'kup̲ki mis mo,
/e jin dikin eya k̲urse/ ma malik̲ e momis̲ mo.
2 Hili mo mo ma, me'd jin hila imanmiiya t̲u'c a hil e me'd gi tap̲am buni mo,
me̲'d e ma manmiiya t̲u'c jin ta nyara/ jin karu mmohil imanmiiya t̲u'c nyara/ mo,
wakan em bana hilki'da hil 'kup̲ki Tap̲a Arumgimis bana mo ntagi a'di taki'd ki mo mii mii ap̲o/ ana mo.

3 Tayi gi mo mii mii apo/ aman mo ma, ayy Tapa, tayi gi mo mii mii apo/ aman mo,
haali/ aman 'tu'dkunu ki mo ma 'the is mo.
4 Aman 'tu'dkunu ki nyanye/ ki mo jin thunyu aman 'twa/ i is mo
Ki uni gwansan kun daran ki mo ma 'the is mo
dhali ki mii wak gi uni kun dhu is ki ca mo.

Gway Gi IDawuu'd 124

Gway ma Dawuu'd jin ta gway jin yuku mmo/ii ka gagamis mo

1 "Wakki/ Tapa midi 'taki diki di i'ko'd gwari ana mo tani,"
dhalka Israyiil o gwo shwane/ mo ki,
2 "wakki/ a'di diki ta Tapa jin di'di 'ko'dgwari ana mo ki 'kwani cuki mis apo/ ana mo tani,
3 yan'ko'd uni mini los ana ki e mo
ka nyor buni kun 'thakkina uni apo/ ana mo.
4 Dhali yan'ko'd agannu/ yi'de/ midi dhi'th ana sho'k ka pupush mo;
dhali yi'de/ jin guski'd midi 'taki kum ana 'twa/ a'cesh mo.
5 Dhali yan'ko'd yi'de/ jin wuloski eŋkuthar midi 'kosh ana mo."
6 Dhalki mom'bor mii di'd e Tapa mo,
a'di jin diki dhal ana ki ana minu dher bwa ki she/ buni mo.
7 Ana yekina me'd 'dii 'pena gume/ ma man jesh to mo;
agume/ a'di 'ce'dki bwa mo, dhali ana yekina mo.
8 Mowoth bana a'di di'd e gway gi Tapa mo,
a'di jin ukki momis dhali mony'cesh mo be.

Gway Gi IDawuu'd 125

Gway jin yuku mmo/ii ka gagamis mo.

1 Uni gwansan kun gami gwo is e Tapa mo tani
uni wana e ki 'Kuwosh ma Sihyuun mo, a'di jin moli joc mo
hili a'di ca'bki'd ki sule/ sule/ ya ye 'ba/ mo.

2 Me'da ris wosha turga/ kun 'kamki pa Urushaliim is mo tani,
wakan Tapa 'kamki 'kwanim piti is mo
'pena tee yan mo dhali ki sule/ sule/ mo.
3 Dhali cwa ma malik gi uni kun ta thus ki thus mo tani midi diki jiya ji a'ban gi uniŋ kar/e kun kwanykunu mo.
Hili isi ciki/ uniŋ kar/e mini mii mii shigga/ mo.
4 Miiyi miim 'borga/ mo, ayy Tapa, gom uni gwansan kun 'boron mo
dhali gom uni gwansan kun dhelel ma dum buni ki dhelel mo.
5 Hili me'd uni gwansan kun tu'kkin e bway buni kun wanycara wanycar mo tani,
Tapa midi shu uni bway nyakki uni gwansan kun miiki to kun tan ma dum buni thus ki thus mo.
Dhalki moŋku'th is di'd apowa Israyiil mo.

Gway Gi IDawuu'd 126

Gway jin yuku mmo ii ka gagamis mo.

1 Ki Tapa warki uni ma Sihyuun kun jinu is mo tani,
ana wana e ki uni gwansan mo kun shu'bki jan mo.
2 Dhali 'twam bana 'tu'dkunu ki piny piny ki mompe'th mo
dhali arisa le'd bana kumki cuuwa gom mon'kuny bwa mo.
Dhali uni oki gwo e bwamana ris kal gi 'kwanin tiya mo ki:
"Tapa miiki dhan to jin caaca gom uni mo."
3 Tapa miiki dhan to jin caaca gom ana mo;
ana 'borkina bwa mo!
4 Wari unim bam kun jinu is mo ma, ayy Tapa,
mmowa e ki botan yi'de/ e mo ma 'bana binycam mo.
5 Uni gwanan kun siki to ki jabu'th mo tani mini 'cith to ki cuuwa jin kumu ki bwaŋ'kunyga/ mo.
6 A'di yin jin yaki gwolu mo, mmokal emen to mmosi mo tani,
midi doku/ ka nyaŋ'ko'd ki cuuwa gi bwaŋ'kunyga/ mo,
mmo kali guram pos nyakki a'di mo.

Gway Gi IDawuu'd 127

Gway jin yuk̲u mmo ii ka gagamis mo Gway ma Soliman mo.

1 Isi ciki/ wak̲ki/ Tap̲a midi nyaŋ gu'b yan mo tani,
uni gwansan kun nyaŋki a'di mo tani miikina t̲u'c ki p̲e'th mo.
Isi ciki/ wak̲ki/ Tap̲a ki jiya ji ap̲o/ 'peŋkuman bampa/ mo tani,
iman tim mo mo tani doshkin ki monyji mo mo ki p̲e'th mo.
2 A'di ta miim p̲e'th gom /e mo mmocu mis ka 'tum mo,
walla mmop̲u'di pa ka dit̲e/ mo,
walla mmoshwa ton t̲e/ jin minuwa t̲u'c ki 'bi'th mo,
haali/ Tap̲a thosonki to gom a'dim piti jin ena a'di mo me'd jin ishkina u̲ni e mo be.
3 Hili mo mo ma, uc̲i uni ta to jin c̲inu 'peni Tap̲a mo,
dhali maman 'peni bwa mo dho'th mo tani a'di ta tontak̲ mo 'peni a'di mo.
4 Me'da risa thop̲a/ e me'd gi wathi/ jin aski'd mo tani,
wakan uni ta uc̲i gi a'din 'de/ jin ta dhuru'c mo.
5 Mom'bor mii gom wathi/ jin 'tu'dki'da kulp̲em piti ki uni mo.
A'di minu 'koki kar ki mo ma 'the is mo
ki a'di t̲orki'da t̲or ki 'kwaniŋ 'kup̲ piti mo e 'twaŋkala campur mo.

Gway Gi IDawuu'd 128

Gway jin yuk̲u mo mmo/ii ka gagamis mo.

1 Mom'bor mii midi di gom uni 'baar mo kun k̲o/ki Tap̲a mo,
uni kun iikin e bway piti mo.
2 At̲u'c gi me'd pini midi 'kuny /e bwa mo;
/e minu 'bor mii mo dhali /e mini dho'th maman ki nyanye/ mo.
3 Ashim pini mina e waki maman cwa ma mura'th mo
e bwaŋ gu'b pini mo;
dhali uc̲im pini mina e waki cwa set̲uun mo
me'd jin 'kamkina uni at̲harabeesam pini is mo.
4 Nye, ka jiŋ gana/, wathi/ minu 'bor mii mo
a'di jin k̲o/ki Tap̲a mo.

5 Dhalki Tapa 'borki /e mii 'pena Sihyuun mo;
dhalki /e par pa Urushaliim e jin rusa rusa mo eya risa cim gi mondiki/em pini 'baar mo.
6 Dhalki /e din mmopar uci gi ucim pini e mo.
Dhalki moŋku'th is di'd apowa Israyiil mo.

Gway Gi IDawuu'd 129

Gway jin yuku mmo/ii ka gagamis mo

1 "Me'd ka ris mo tani dhuru'c pem uni 'koshki aha/ is ka nyor mo,"
dhalka Israyiil o gwo mo ki,
2 "Me'd ka ris mo tani dhuru'c pem uni 'koshki aha/ is ka nyor mo,
naskina/ mo tani uni 'koki pi aha/ e mo.
3 Iman gora 'cesh uni gorkina 'cesh apo/ aha/ mo;
dhali uni dherki gwan'thi/ ki tur mo.
4 Tapa a'di ta'da kar/e mo;
dhali a'di 'cithki'da risa shi/ gi 'kwani kun ta thus ki thus bwa mo."
5 Dhalki uni 'baar dhunu ki mo ma 'the is mo dhali tu'k ka nyaŋ'ko'd mo,
uni gwansan kun shi/kina Sihyuun i e mo.
6 Dhalki uni wana e ka sho gi 'kuŋgu'b mo
kun ku'thkin ntwa/a/ ki uni 'koki ca mo,
7 dhali ki uni mini 'koki 'tu'd me'd gi iman'cith to mo walla bor gi
a'di jin dekki pos imontal 'de/ mo.
8 Dhalki uni gwansan kun iikin ki tur mini 'koki o gwo mo ki,
"Dhalki mom'bor mii gi Tapa di'd e um mo;
aman 'borkina um mii mo ki gway gi Tapa mo."

Gway Gi IDawuu'd 130

Gway jin yuk̲u mmo/ii ka gagamis mo

1 'Peni mo jin 'kula 'kul mo tani aha/ gwokina 'twa/ e /e mo,
ayy Tap̲a.
2 Tap̲a, cik̲i 'twam pem mo ma;
dhalk̲i 'cem pini cik̲ gwo gi 'twam pem mo
gom tom pem jin 'thoka gom mii ma 'the mo.
3 Wak̲ki/ /e, ayy Tap̲a, mini 'taki butha ris miiny'cok̲ga/ mo tani,
Tap̲a, aja midi dosh̲ mo?
4 H̲ili mo jin gwamuwa gwam mo tani di'd e /e mo,
ki /e a'di iminu 'taki k̲o/ moyi.
5 Aha/ c̲orkina Tap̲a mo, ak̲ashiram pem c̲orki'da c̲or mo,
dhali e gwom pini mo tani aha/ tana ga 'teŋkap̲e/ mo.
6 Ak̲ashiram pem c̲orki'da c̲or gom Tap̲a mo
mmobol imanc̲or mo e mo kun c̲orki mo ki mon'thamo/ mo.
7 Ayy Israyiil, tayi gi mo ma 'teŋkap̲e/ e Tap̲a mo,
Tap̲a a'di ta'da 'the ka 'the mo,
dhali e a'di mo tani a'di ta dhan mo wan'bany caaga/ mo.
8 A'di ta a'di jin midi wana Israyiil 'ba/ mo
'pena ris miim piti kun 'cok̲a 'cok̲ mo.

Gway Gi IDawuu'd 131

Gway jin yuk̲u mo mmo/ii ka gagamis mo Gway ma Dawuu'd

1 Ayy, Tap̲a, adum pem a'di diki kar is ki ca mo walla em pem
diki di 'kup̲ki mo jin di isi mis mo.
Aha/ dina k̲i ta gi dhan mo ma teŋkap̲e/ gom is pem mo
walla isi gwo gom is pem mo ka ris t̲o kun 'koyoni t̲wa/a/ ki
aha/ mo.
2 Ka jiŋ gana/ aha/ dikina ki shwam mo dhali kara k̲ashiram
pem ki shwam mo;
me'da 'ci jin karkina kum ki shwam mo,
ak̲ashiram pem e bwaman is pem mo tani a'di wana e ka 'ci mo.
3 Ayy Israyiil, tayi gi mo ma 'teŋkape/ e Tap̲a mo
'pena shwane/ mo dhali ki sule/ sule/ mo.

Gway Gi IDawuu'd 132

Gway jin yuk̲u mmo/ii ka gagamis mo

1 Ayy Tap̲a, gom gway ma Dawuu'd mo tani kayi gwo e mo goma ris mo ŋ'kosh is ka nyor piti mo.
2 Kayi gwo e mo ki a'di thulki gwo me'da p̲o/ gom Tap̲a mo, dhali o gwo is gom A'din 'de/ ma Yak̲uub jin ta'd gi Mom'bi'th mo.
3 A'di oki gwo mo ki,
"Aha/ mina diki cic̲ gu'b burrinyem pem mo
walla ish eya p̲owa cim pem mo,
4 walla Aha/ mina diki c̲i is pem gom e ish mo
walla gom 'ko'd em pem mmo'ce'd e mo
5 ntagi aha/ mina gam mo mo gom Tapa mo,
e gu'b burrinye/ mo gom A'din 'de/ ma Yak̲uub jin ta'da dem dem mo."
6 Hili mo mo ma, aman cik̲kina gwo mo gom a'di e pa Ep̲rat̲ha mo;
dhali aman gamkina a'di e bwam bunto ma Jaar mo.
7 Aman mina ii bway gu'b burrinye/ ma Arumgimis mo;
aman mina luŋ e cwam piti jin dhuna a'di sho'k mo.
8 Cuyi mis mo ma, ayy Tap̲a, mmoya bway mo si/is pini mo,
/e dhala sanduuk̲ gi mo ma dem dem pini mo!
9 Dhalki igasiis pini shumu ki mii ma k̲ar/e mo;
dhali dhalki unim pini kun dhunu ki she/ ki dheleldhelel k̲um cuuwa gom bwaŋ'kunyga/ mo.
10 Gom gway ma manmiiya t̲u'c pini ka Dawuu'd mo tani,
dhalku/ ki t̲u'k 'peni a'dim pini jin kwanykina /e ka malik̲ mo.
11 Tap̲a thulki gwo me'da p̲o/ ki thul gana/ goma Dawuu'd mo;
a'di jin ta gwo jin onu ki oŋ gana/ jin mina a'di diki dok̲ ka nyaŋ'ko'd mo:
"Aha/ mina kar jan t̲al 'de/ 'peni emen pini mo ap̲owa k̲ursem pini mo be.
12 Wak̲ki/ iya/m pini dhu gwom pem jin gamu me'd mo
dhali gwonyc̲im pem jin miga/ t̲orki uni mo tani,
uc̲im buni si'da/ mini 'kowa k̲urse/ goma sule/ sule/ ya ye 'ba/ mo."

13 Ka jiŋ gana/ Tapa a'di kwanyki'da Sihyuun mo,
a'di ona bwa ka yim goma kursem piti mo be.
14 Mo yansan a'di ta mo si/is pem goma sule/ sule/ mo.
Aha/ mina di imahan mo, haali/ aha/ ona bwa ka yim mo.
15 Aha/ mina 'bor mo ma yim mii ka enthus ka ris to mo.
Aha/ mina kap 'kwani ha'th'ko'd ma yima du ki tonte/ mo.
16 Aha/ mina shum igasiis ma yim ki burrinye/ gi mowoth mo,
dhali uni ma yim kun dhunu ki she/ ki dheleldhelel mo tani mini kum cuuwa gom moŋ'kuny bwa mo be.
17 Imun mo tani aha/ mina kar ce ma Dawuu'd mmo'ka ale/ gom a'di mo
dhali thosona lamba/ gom a'dim pem jin kwanykika/ mo.
18 Aha/ mina shum 'kwaniŋ 'kup piti ki mo ma 'the is mo,
hili apo/ a'di mo tani toŋ'kup piti midi dhel mo ki ra/ ra/ mo be."

Gway Gi IDawuu'd 133

Gway jin yuku mmo/ii ka gagamis mo

1 Hili mo mo ma, wa'di 'bora dhali bwaŋ'kunyga/ wakata gom ikam mmo'ko imontal 'de/ mo!
2 A'di wana e ka yin jin ta yinthoŋ gana/ mo jin wolu i'kup mo mmogus ka 'cesh apowa hallan 'twa/ ma Haruun mo,
dhali a'di guski'd ka 'cesh apo/ burrinyem pom piti mo.
3 A'di wana e ki jape/ gi pa Harmuun mo
a'di jin raski'da po/ 'kuwosha turga/ ma Sihyuun mo.
Haali/ Tapa kalki mom'bor mii e mattan mo,
gom moŋ'koki/e ki sule/ sule/ ya ye 'ba/ mo.

Gway Gi IDawuu'd 134

Gway jin yuku mmo/ii ka gagamis mo

1 Iiyu/ ma, 'bori Tapa mii mo,
aris um imanmiiya tu'c gi Tapa mo,
um kun miikina tu'c ki mon'thiny e gu'b gi Tapa mo.
2 'Deki me'd bum ki mis bway mo jin kogu mo
dhali 'bori Tapa mii mo.

3 Dhalki Tapa 'borki um mii 'pena Sihyuun mo,
a'di jin ukki momis mo dhali mony'cesh mo.

Gway Gi IDawuu'd 135

1 Çiyi 'twa/ maŋ gom Tapa mo!
Maŋi gway gi Tapa mo.
Maŋi a'di mo, um imanmiiya tu'c gi Tapa mo,
2 um kun doshkin e gu'b gi Tapa mo,
dhali e gu'b ma pije/ jin di 'kup kany ma Arumgimis bana mo.
3 Çiyi 'twa/ maŋ gom Tapa mo, haali/ a'di i'bora 'bor mo;
yuki gway ki mo maŋ gom gway piti mo, haali/ a'di ita'da man mii miim 'borga/ mo.
4 Haali/ Tapa kwanyki'da Yakuub gom is piti mo,
Israyiil ita jim pitiŋ gana/ jin cila a'di mo.
5 Aha/ misha ki Tapa a'di icaaca mo,
dhali Tapam bana a'di idi'da powa risa rumi 'baar mo.
6 Eya ris to kun ona bwa Tapa mo tani, a'di ki mii uni e momis mo,
dhali apo/ mony'cesh mo, dhali eya ris kumma/ yi'de/ mo dhali adhan kumma/ yi'deŋ 'kulga/ mo.
7 A'di ki 'doya risa rak 'peni mo si'dga/ mo,
dhali uka wara sho'k goma sho'k mo
dhali kali 'tham ka pije/ 'peni gu'b piti kun dhuna a'di uni mo.
8 A'di ki 'kosha bwanyara/ gi 'kwani Masir mo,
uni kun tana gwath mo dhala ris to/e mo.
9 A'di ki hasha ris jamas mo dhala ris miimer e bwamani pa Masir mo,
dhali apowa Pera/on mo dhali eya ris imanmiiya tu'c piti mo.
10 A'di ki 'kosha ris kal gi 'kwaniny'cesh mo
dhali 'kosh imalik kun 'kon ki dem dem mo,
11 Sihon jin ta'da malik gi 'kwani Amuur mo
dhala Uk jin ta'da malik gi pam Bashan mo
dhala ris 'peŋkuman bampa/ gi paŋ Kanaan mo.
12 A'di ki çiki ana mony'cesh buni me'd to kun tanu mo,
dhali mmota mal ma Israyiil kun ta 'kwanim piti mo.

13 Gway pini, ayy Tapa,
i'dimki 'kup ki sule sule/ mo;
/e mishu maŋ mo, ayy Tapa,
/e 'dimki 'kup ki sule/ sule/ mo eya risa nyakkum yili 'baar mo.
14 Haali/ Tapa a'di midi cesh 'kwanim piti ka po/ mo
dhali hila hil ki mo/en apo/ imanmiiya tu'c piti mo.
15 Aris tompinycon ma ris kal gi mony'cesh mo tani uni ta 'dolkon kush mo dhali 'dolkona gana/ mo,
dhala tu'c gi me'd gi 'kwani mo.
16 Aris tompinycon gwansan mo tani tan gi 'twa/ mo,
dhali hili uni 'koki mish 'twa/ wal mo;
uni takin ki e mo,
hili uni 'koki mish to par e mo;
17 uni tan gi 'ce mo tani, hili uni 'koki cik gwo mo,
walla shi/in e 'twam buni mo.
18 Uni gwansan kun ukki uni mo tani uni wana e ki uni mo,
me'da ris uni gwansan kun gamki gwo is e uni mo.
19 Ayy emen ma Israyiil, 'bori Tapa mii mo ma;
ayy emen ma Haruun, 'bori Tapa mii mo ma.
20 Ayy emen ma Lawi, 'bori Tapa mii mo;
um kun ko/ki Tapa mo, 'bori Tapa mii mo.
21 Mom'bor mii midi di e Tapa eya Sihyuun mo,
a'di jin diki'd e pa Urushaliim mo.
Çiyi 'twa/ maŋ gom Tapa mo.

Gway gi iDawuu'd 136

1 Çiyi mo jin 'boruwa 'bor bwa i is gom Tapa mo, haali/ a'di 'bora 'bor mo.

(Haali/ gwoŋ gam me'd piti jin telu sho'k mo tani a'di 'dimki 'kup ki sule/ sule/ mo.)

2 Çiyi mo jin 'boruwa 'bor bwa i is goma Arumgimis mo jin boli'da risa rum e mo.

(Haali/ gwoŋ gam me'd piti jin telu sho'k mo tani a'di 'dimki 'kup ki sule/ sule/ mo.)

3 C̲iyi mo jin 'boruwa 'bor bwa i is gom Tap̲a mo;
(Haali/ gwoŋ gam me'd piti jin t̲elu sho'k mo tani a'dimki 'kup̲ ki sule/ sule/ mo.)
4 e a'di a'din 'deŋ g̲ana/ mo tani imiiki'da dhan miimer mo;
(Haali/ gwoŋ gam me'd piti jin t̲elu sho'k mo tani a'di 'dimki 'kup̲ki sule sule/ mo.)
5 e a'di ki mo yuk̲ piti mo tani uk̲ki momis mo;
(Haali/ gwoŋ gam me'd piti jin t̲elu sho'k mo tani a'di 'dimki 'kup̲ki sule/ sule/ mo.)
6 e a'di mo jin peperki mony'cesh ap̲o/ yi'de/ mo;
(Haali/ mo/en piti jin t̲elu sho'k mo tani a'di 'dimki 'kup̲ki sule/ sule/ mo.)
7 e a'di jin uk̲ki dhan moŋkush mo;
(Haali/ gwoŋ gam me'd piti jin t̲elu sho'k mo tani a'di 'dimki 'kup̲ ki sule/ sule/ mo.)
8 e a'di jin c̲iki'da tente/ mo mmo ji montee mo,
(Haali/ gwoŋ gam me'd piti jin t̲elu sho'k mo tani a'di 'dimki 'kup̲ ki sule/ sule/ mo.)
9 appe dhala risa cul mmoji mon'thiny mo;
(Haali/ gwoŋ gam me'd piti jin t̲elu sho'k mo tani a'di 'dimki 'kup̲ ki sule/ sule/ mo.)
10 e a'di mo jin 'koshki'da bwanyara/ gi 'kwani Masir mo
(Haali/ gwoŋ gam me'd piti jin t̲elu sho'k mo tani a'di 'dimki 'kup̲ki sule/ sule/ mo.)
11 dhali mmo'doyi 'kwani ma Israyiil ka pije/ mo 'peni bwamani uni mo,
(Haali/ gwoŋ gam me'd piti jin t̲elu sho'k mo tani a'di 'dimki 'kup̲ ki sule/ sule/ mo.)
12 ki me'da 'bi'thgam piti mo dhali ki me'd piti jin he'thkina a'di mo;
(Haali/ gwoŋ gam me'd piti jin t̲elu sho'k mo tani a'di 'dimki 'kup̲ ki sule/ sule/ mo.)
13 e a'di mo jin k̲wa/ki dhan K̲umma/ yi'de/ jin ta gi 'Per bwa mo
(Haali/ gwoŋ gam me'd piti jin t̲elu sho'k mo tani a'di 'dimki 'kup̲ ki sule/ sule/ mo.)

14 dhali dhu 'kwani ma Israyiil mmo 'cith ki tur ibwamani a'di mo,

(Haali/ gwoŋ gam me'd piti jin ṯelu sho'k mo tani a'di 'dimki 'kup̱ ki sule/ sule/ mo.)

15 hili a'di ki kuma P̱era/on 'twa/ a'cesh mo dhala thuruk̲ piti mo e bwaŋ K̲umma/ yi'de/ jin ta gi 'Per mo;

(Haali/ gwoŋ gam me'd piti jin ṯelu sho'k mo tani a'di 'dimki 'kup̱ ki sule/ sule/ mo.)

16 e a'di jin suski 'kwanim piti ki tur mo e mombwaasho mo;

(Haali/ gwoŋ gam me'd piti jin ṯelu sho'k mo tani a'di 'dimki 'kup̱ ki sule/ sule/ mo.)

17 e a'di mo jin 'k̄oshki imalik̲ mo kun caaca mo;

(Haali/ gwoŋ gam me'd piti jin ṯelu sho'k mo tani a'di 'dimki 'kup̱ ki sule/ sule/ mo.)

18 e a'di mo jin 'k̄oshki imalika caaga/ mo,

(Haali/ gwoŋ gam me'd piti jin ṯelu sho'k mo tani a'di 'dimki 'kup̱ ki sule/ sule/ mo.)

19 Sihyuun jin ta'̄da malik̲ gi 'kwani Ammun mo

(Haali/ gwoŋ gam me'd piti jin ṯelu sho'k mo tani a'di 'dimki 'kup̱ ki sule/ sule/ mo.)

20 dhala Uk̲ jin ta'da malik̲ gi pam Bashan mo;

(Haali/ gwoŋ gam me'd piti jin ṯelu sho'k mo tani a'di 'dimki 'kup̱ ki sule/ sule/ mo.)

21 e a'di mo jin c̄iki uni a'cesh buni mmo ta mal mo,

(Haali/ gwoŋ gam me'd piti jin ṯelu sho'k mo tani a'di 'dimki 'kup̱ ki sule/ sule/ mo.)

22 dhali mal goma Israyiil jin ta'da man miiya ṯu'c piti mo;

(Haali/ gwoŋ gam me'd piti jin ṯelu sho'k mo tani a'di 'dimki 'kup̱ ki sule/ sule/ mo.)

23 e a'di mo jin kaki ana e mo dhali woṯh ana mo e mo ma 'the is bana mo;

(Haali/ gwoŋ gam me'd piti jin ṯelu sho'k mo tani a'di 'dimki 'kup̱ ki sule/ sule/ mo.)

24 e a'di jin 'cuk̲k̄i ana mo 'peni 'kwaniŋ 'kup̱ bana mo,

(Haali/ gwoŋ gam me'd piti jin ṯelu sho'k mo tani a'di 'dimki 'kup̱ ki sule/ sule/ mo.)

25 a'di jin c̲iki ton̲t̲e/ goma ris buŋgwar isi 'baar mo.
(Haali/ gwoŋ gam me'd piti jin t̲elu sho'k mo tani a'di 'dimki 'kup̲ ki sule/ sule/ mo.)
26 C̲iyi mo jin 'boruwa 'bor bwa i is mo goma Arumgimis gi momis mo.
(Haali/ gwoŋ gam me'd piti jin t̲elu sho'k mo tani a'di 'dimki 'kup̲ ki sule/ sule/ mo.)

Gway Gi IDawuu'd 137

1 E yana gap̲ gi yi'deŋ k̲umma/ gi pam Baabil mo
tani ana 'kok̲ina a'cesh mo dhali ko mo
me'd jin kulumkina ana goma Sihyuun mo.
2 Dhali e cwa jin wana e ka gwap̲indhop̲ mo e bwamani a'di mo
tani a'di i shirkina ana arisa dheŋdheŋem bana mo.
3 Dhali uni kun bu'thki ana mo tani dot̲ki gway 'peni ana mo, dhali uni gwansan kun miiki ana ka mak̲ mo tani dot̲ki bwaŋ'kunyu'd 'peni ana mo, mmo/ o gwo mo ki,
"Yuk̲ki aman gway gi pa Sihyuuna kamu/ 'de/ mo."
4 Ana mina yuk̲ gway gom Tap̲a kata mo
e bampa gi 'kwanin tiya mo?
5 Wak̲ki/ aha/ dina ki ka /e e mo tani, ayy Urushaliim,
dhalki me'da bim poros pem thiski moyuk̲ ma yim e mo.
6 Dhalka le'd pem 'dap̲a'di bwaŋk̲a'dim pem mo
wak̲ki/ aha/ dina ki kulum gom /e dok̲/e mo,
wak̲ki/ aha/ dina ki kar pa Urushaliim ki 'bore/ mo
mmo bol dhan bwaŋ'kunygam pem e mo.
7 Kayi gwo e mo, ayy Tap̲a, me'd jin miikina 'kwani gi pa aduum to mo ka tee jin bit̲kina pa Urushaliim mo.
Uni oki gwo mo ki,
" 'Ce'di a'di bwa ka 'cesh mo,
'ce'di a'di bwa ka 'cesh mo
'pena ris moŋk̲ap̲ piti mo."
8 'Bwa/ gi 'kwani gi pam Baabil,
/e minu 'ce'd sho'k ki jahanne/ mo---
dhalki wathi/ 'boru mii mo,

a'di yin jin rak̲ki /e to mbway mo
gom to jin miikina /e gom aman mo.
9 Dhalki mom'bor bwa di'd e wathi/ mo, a'di jin k̲alki to mo dhali dor ushi uni kun gwa'da'd 'ko'di wosh mo.

Gway Gi IDawuu'd 138

Gway ma Dawuu'd

1 Aha/ mina c̲i /e mo jin 'boruwa 'bor bwa i is mo ka dum pemi 'baar mo;
nt̲wa/a/ ka risa rum mo tani aha/ mina yuk̲ gway mmo maŋ /e mo.
2 Aha/ mina goŋ is ka 'cesh mo 'kup̲ki gu'b gi mondhelela dhelel pini jin k̲ogu mo
dhali c̲i mo jin 'boruwa 'bor bwa i is mo gom gway pini mo gom gwoŋ gam me'd pini jin t̲elu sho'k mo dhali gom mii ma isiŋ ganam pini
mo.
/E a'di karki gwom pini mo dhali gway pini mmota tom'borga/ mmobola ris ton tiya e mo be.
3 Ka tee jin yuk̲kika /e mo tani, /e thok̲ki aha/ 'twa/ mo;
/e karki aha/ mmo diki k̲o/ is mo dhali mmo'bitha k̲ashiram pem is mo.
4 Aris imalik̲ gi 'kwani mony'ceshi 'baar mo mini c̲i /e mo jin 'boruwa 'bor bwa i is mo, ayy Tap̲a,
haali/ uni mini cik̲ gwo 'peni 'twam pini mo.
5 Ka jiŋ gana/ mo tani, uni mini yuk̲ gway mo goma ris mii gi Tap̲a mo,
haal̲i/ monyca gi Tap̲a a'di caaca mo be.
6 Ba hili Tap̲a a'di i eka ek̲ mo,
hili a'di ki c̲i 'ce gom uni kun hatha moŋ'ko 'ko'd ki ha'th mo,
hili uni kun dhuki is ki ca mo tani a'di ki mish uni 'pena dhana mo be.
7 Hili ki aha/ yakina mo e bwaman gi mont̲o'c bwa mo tani,
/e ki non mondiki /em pem 'twa/ mo;
/e ki he'th me'd pini ap̲owa nyor gi 'kwaniŋ 'kup̲ pem mo,
dhali me'da bim poros pini mo tani a'di imidi wot̲h aha/ mo be.

8 Tapa a'di di'd nyakki aha/ mo ntagi mo jin di 'kup mo;
mo/en pini jin telu sho'k mo tani, ayy Tapa, a'di 'dimki 'kup mo ki sule/ sule/ mo.
Dhalku/ ki dhala ris miin to gi me'd pini 'pen mo.

Gway Gi IDawuu'd 139

Eya manyuk gway mo Gway ma Dawuu'd

1 Ayy Tapa, /e ŋapki aha/ ki bur bur mo, dhali mish aha/ mo.
2 /E mishkina mish mo ki aha/ ca'bkina 'cesh mo dhali ki aha/ cuna mis mo;
/e nyithki gwom pem jin kulumkika ibwa 'pena dhana/ mo.
3 /E ŋapki bway pem ki bur bur mo dhali mompem jin ishka 'ko'da 'cesh mo;
dhali miim pem mishkina /e 'baar mo be.
4 Haali/ ntwa/a /e mishki gwo kun 'koni 'twam pem mo,
/e mishki uni 'baar mo imontal mo, ayy Tapa.
5 Ŋ'ko'di aha/ mo dhali ibwambori aha/ mo tani /e 'kamki aha/ is mo
dhali kar me'd pini apo/ aha/ mo
6 Dhan mo jin mishu gwo 'ban ita jaro/ gom aha/ mo;
a'di ka'dama ka'dam mo, dhali aha/ mola a'di gam mo.
7 Imana imiga/ ya 'peni /e ki dargi shi/in pini mo?
walla ki mana miga/ gus 'peni buŋ'kus pini mo?
8 Wakki/ aha/ shinkunu bway momis mo tani,
/e dikin imun mo;
wakki/ aha/ mina ta ga ci e mo jin 'kona 'kwani kun wun mo tani,
hili mo mo ma, /e dikin imun mo be.
9 Wakki/ aha/ mina pe eya bi ma tente/ mon'thamo/ mo
dhali ya mmodi e bwa gap gi kumma/ yi'de/ i'baar mo tani,
10 isi kan me'd pini shuki aha/ bway mo,
dhali me'da bimporos pini bu'thki aha/ mo be.
11 Dhali wakki aha/ ona gwo mo ki,
"Ka jiŋ gana/ adhan mondhurumi'd midi 'kam aha/ is mo,
dhali adhan moŋkush midi war ki mon'thiny i'ko'dgwari aha/ mo,"

12 isi kan mondhurumi'd midi diki war ki mondhurumi'd gom /e mo.
Mon'thiny midi shwa me'd montee mo,
haali/ mondhurumi'd dhali moŋkush ta to kun nyaḵan gom /e mo.
13 Haali /e uḵkina ris to gi bwaman is pem mo;
/e uḵki aha/ e bwa ma ta'dam pem mo.
14 Aha/ mina maŋ /e mo
haali/ /e a'di ḵogu mo dhali /e tana man mii mii mer mo,
Mii mer uni ta miim pini mo.
Aḵashiram pem mishki to yansan ki 'bore/ mo.
15 Asimam pem a'di molu bag 'peni /e mo
ki aha/ 'konu mmo/uḵ ki kuṗ mo,
ki aha/ wakaskunu e mony'cesha 'kulga/ mo.
16 /E mishki aha/ e bwa ma ta'dam pem mo;
ka tee kun 'kawurunu gom aha/ mo tani a'di 'kwarkunu
eya warkam pini mo ṯwa/a/ ki uni 'koki 'ko naskina/ mo.
17 Gwom pini kun kuluma /e ibwa gom aha/ mo tani wani yinthowa, ayy Arumgimis mo!
Bem buni 'ka'da miiya!
18 Waḵki aha/ mina deŋ uni e mo tani uni bolkina si'b gi bwama gaṗ e ka ris mo.
Ki aha/ merkina e mo tani aha/ dina nyaḵki /e mo naskina/ mo.
19 Waḵki /e 'de/ mini 'taki 'kosh uni kun mii tonthus moyi, ayy Arumgimis mo;
ḵwa/i bwa mo 'peni aha/ mo ayy um kun gaḉki 'kwaniya basa 'cesh mo.
20 Uni shi/ki /e i e mo dhali ush /e gwo ki 'tash mo;
'kwaniŋ 'kuṗ pini ṯorki gwo ma he'k e mo.
21 Dika ki shi/ 'kwani gwansan i e mo, kun shi/ki /e i e mo ayy Tapa?
Dika ki 'te bwa ki uni gwansan kun cukina ṗo/ /e mo?
22 Aha/ shi/a uni i e ki shi/a gana/ mo;
uni taki 'kwani kun ta 'kuṗ ki aha/ mo.
23 Ŋaṗi aha/ ki bur bur mo, ayy Arumgimis,
dhali misha dum pem mo;
pali aha/ mo dhali mish gwoŋ kulum pem mo.

24 Dhali pari mo e mo wakki/ tonthusa kamu/ di'd e aha/ mo,
dhali shuyi aha/ bway e bway jin 'konu ki e ki sule/ sule/ mo.

Gway Gi IDawuu'd 140

Eya manyuk gway mo Gway ma Dawuu'd mo

1 Ayy Tapa, 'cuki aha/ mo 'peni 'kwani kun ta thus ki thus mo;
'Tashi aha/ 'twa/ mo 'peni 'kwani kun bujurkina burjur mo.
2 Uni kun thosonki tonthus is eya dum buni mo,
dhali bir 'kwani mmo/asa mee ka yempa/ yempa/ mo.
3 Uni dhuna le'd buni mmokaaka me'd tasha/ mo,
dhali 'twa/ buni 'tu'dkin ka ti'd tashan 'thi/ mo.
4 Doshi ma dhali 'cunycuri yan mo, ayy Tapa,
wothi aha/ 'peni me'd gi 'kwani kun ta thus ki thus mo
'Tashi aha/ 'twa/ 'peni uni kun bujurkina bujur mo.
uni kun thoson ki is mo mmo'ta'b aha/ ki sho'k mo.
5 Dhali 'kwani kun dhu is ki ca mo bagkina gume/ gom aha/ mo;
uni bere'thkina 'thi/ gom aha/ mo;
uni bere'thkina gume/ gom aha/ mo.
6 Aha/ ona gwo e Tapa mo ki, "/E tana Arumgimis pem mo;
ciyi 'ce ki 'tom pem jin dotga/ ka di'b me'di is mo."
7 Ayy Tapa, /e jin ta Tapam pem mo dhali /e jin ta jim pem jin 'bitha 'bi'th jin 'cukki aha/ mo;
/e kumki aha/ 'kup pem ka tee gi mo ma mee mo.
8 Ayy Tapa, dhalku/ ki ci amanta thus ki thus to jin on ma dum piti a'di mo;
dhalku/ ki dhal gwonthus bway mo jin mina uni awu'th apo/ aha/ mo.

Doshi ma dhali 'cunycuri yan mo.

9 Uni gwansan kun 'kamki aha/ ki dek mo tani uni 'de'kki 'kup buni mo;
dhalki 'twam buni kun tana pibi kumki uni 'twa/ a'cesh mo.
10 Dhalki o'd jin 'thanu ka 'cila'th ta'kkina po/ uni mo;
dhalki uni ta'kkunu e mo/o'd mo,
e dhan jis jin 'kula'kul mo, jin mina uni molu cuyi mis dok/e mo be.

11 Dhalku/ ki dhala manthutha thu'th 'pen bway mo mmotel mii sho'k e mony'cesh mo;
dhalki tonthus bitki'da po/ wathi/ jin bujurki'da bujur ki jahanne/ mo mmo'kosh a'di jwa mo.
12 Aha/ misha Tapa palki mo jin wo'cki is she/ mo jin rakki'd mo,
dhali tor gwon dwall 'twa/a 'cesh ki mii ma kar/e gom uni kun mini mii ta gi to mo.
13 Ka jiŋ gana/ uni kun tana kar/e mini ci mo jin 'boruwa 'bor bwa i is ki gway pini mo;
dhali uni kun dhelel ma du mini 'ko e buŋ'kus pini mo be.

Gway Gi IDawuu'd 141

Gway ma Dawuu'd

1 Ayy Tapa, aha/ yukkina /e mo, layu/ ki jahanne/ e aha/ mo.
Çiyi 'cem pini ka yuk pem mo ki aha/ yukkina /e mo.
2 Dhalki mon'thom pem a'di deŋu e me'da ku'da 'bijajwahar ibwambori /e mo;
dhali me'd jin 'de'kka me'di mis mo me'd to jin 'cithu 'kus mom'pimpili/ mmomiiya bas mo.
3 Ayy Tapa, kari mo jin jinuwa ji apo/ 'twam pem mo;
doshi mmotima campur gi 'twam pem mo.
4 Dhalku/ ki ka'da dum pem ki tonthusa 'deŋ kamu/ mo ma mmomii mo
walla mmomiiya pibi ki tonthus mo
nyakki 'kwani kun mii tonthus mo
dhali aha/ mina diki shwa tontem bum kun thawusa thawus mo.
5 Dhalki wathi/ jin 'boro'd idor aha/ mo; walla ikucur aha/ ki bwaŋkush mo.
Hili dhalki a'di thoson aha/ mo; a'di mina e waka yin i'kup pem mo;
mina 'kup pem diki ushki sule/ mo mmobu'th a'di mo.
Hili mon'thom pem tikirkika/ apo/ tonthus buni kun mina uni mo.
6 Dhali imandwall gwom buni minu bitu ka 'cesh 'pena liman mo;

uni mini cik gwo ki gwom pem gana/ 'bora 'bor mo.
7 Dhali uni mini o gwo mo ki, "Me'd jin korkina jan tal 'de/ mo dhali cwanya 'cesh mo tani,
wakana simam bam a'di cekerkunu bwa e 'twaman jis jin dargi 'pemen mo."
8 Ka jiŋ gana/ hili em pem di'd 'kupki /e mo ayy Tapa, Arumgimis mo;
e /e mo tani aha/ simmkina mo jin hurga/ jwa e /e mo;
dhalku/ ki dhal aha/ me'd wathi/ jin dargi mo jin ceshuwa cesh ka po/ mo.
9 Noni aha/ 'twa/ mo 'pena gume/ jin 'thikina uni a'cesh gom aha/ mo,
'pena gume/ gi uni kun miiki tonthus mo.
10 Dhalki imanmii tonthus ta'kkin imontal 'de/ agumem buni mo
ki aha/ guskina mmoye mo.

Gway Gi IDawuu'd 142

Gway jin Yedhuwa Dawuu'd sho'k mo ki a'di diki'd e Jurum Wosh mo, Mmo'tho mo.

1 Aha/ gwokina ki 'twam pem e Tapa mo gom mowoth
ki 'twam pem mo tani aha/ 'thokina ka di'b me'di is e Tapa mo.
2 Aha/ gaca gwom pem jin walka 'thupun 'twa/ e bwambori a'di mo;
Aha/ tora tom pem kun toci aha/ bwa ibwambori a'di mo.
3 Dhali ki shi/in pem 'thikina buye/ mo tani
/e mishki bway pem mo
e bway tur jin yaka mo tani uni bagkina gume/ gom aha/ mo.
4 Aha/ hilkina mo ka 'bana bimporos mo, dhali tim mo mo
hili jaŋ kamu/ yisa di'da jin tor aha/ ki e mo.
Mo jin yenu yisa di'd gom aha/ mowa
wathi/ piyi'd jin hilki'da hil gom aha/ mo.
5 Aha/ gwona 'twa/ E /E mo, ayy Tapa;
aha/ ona gwo mo ki, "/E ta jim pem jin hurga/ jwa nycine/ mo,
tom pem jin 'tuntulka bwa ime'd mo a'di jin di'd nyakki 'kwani kun 'kon ki e e mony'cesh mo.

6 Ciḵi moŋkom pem mo,
Haali/ aha/ gunu ka luŋgu'b gana/ mo,
'cuḵi aha/ mo 'peni imanṯo'c aha/ bwa mo;
haali/ uni 'bitha 'bith 'peni aha/ mo mmobol aha/ e mo.
7 Susi aha/ ka pije/ 'peni monyji mo,
wakan ki aha/ mina 'taki c̲i mo jin 'boruwa 'bor bwa i is ki gway pini mo,
'Kwani kun tana ḵar/e mini 'kam aha/ mo,
Haali/ /e 'bora 'bor gom aha/ mo."

Gway Gi IDawuu'd Mo 143

Gway ma Dawuu'd

1 Ciḵi mon'thom pem mo ayy Taṗa; c̲iyi 'cem pini ki tom pem kun 'thoka/ ka di'b me'di is e mii m̲a isiŋ ganam pini mo tani e thoḵi aha/ 'twa/ e mo ma ḵar/em pini mo!
2 Dhalku/ ki ciç̲ e mo jin dwallu gwo nyaḵki imanmiiya ṯu'c pini mo,
haali/ wathiŋ kamu/ yisa di'da jin di'd ki e jin ta'da ḵar/e ibwambori/e mo.
3 'Kwani kun ta 'kuṗ ki aha/ mo tani urki aha/ isho'k mo;
uni yaṗki mondiki/em pem ki sho'k ntaga 'cesh mo;
uni karki aha/ mmoc̲a'b e mondhurumi'd mo
me'd uni gwansan kun wukin ki wuŋ gana/ mo.
4 Shi/in pem 'thikina buye/ e isi aha/ mo gwom gwo gi wakan mo;
adum pem e isi aha/ mo tani a'di tintira tintir mo.
5 Aha/ kakina ateen dhamo/ gunn e mo;
aha/ kulumkina gwo ibwa goma ris to kun miikina /e mo;
aha/ ṯikirkina gwoŋ kulum ibwa mo gom to gi me'd pini kun wakaskina /e mo be.
6 Aha/ he'thkina me'd pem gom /e mo;
aḵashiram pem ḵu'thkina 'kus guŋkuru/ mo me'd mo ma burṯa/ o'd mo.

Doshi ma dhali 'cunycuri yan mo.

7 Thoḵi aha/ 'twa/ ki jahanne/ mo ma, ayy Taṗa, haali/ shi/in pem ushki me'd mo.

Dhalku/ ki bag jis/em pini 'peni aha/ mo,
gom aha/ mina e waki uni gwansan kun iikin ka luŋgu'b e jisa 'kulga/ mo.
8 Dhalki aha/ ciḳa gwo mon'thamo/ gom gwoŋ game'd pini jin ṯelu sho'k mo,
haali/ e /e mo tani aha/ karkina mom pem jin gamka gwo is mo.
Ṯori aha/ bway jin miga/ 'taki ya mo,
haali/ e /e mo tani aha/ 'de'kkina ḳashiram pem 'kuṗki mis mo.
9 'Cuḳi aha/ mo ayy Taṗa 'pena ris 'kwani kun ta 'kuṗ ki aha/ mo;
aha/ guskina mmohur jwa e /e mo.
10 Ṯori aha/ gwo mmomii bwam pini mo,
haali/ /e tana Arumgimis pem mo.
Dhalki shi/in pini jin 'boro'd
shu aha/ bway mo e bway jin ba'da ba'd mo.
11 Ayy Taṗa, haali/ gwom gway gi gway pini mo tani,
'tashi mondiki/em pem 'twa/ mo;
E mii ma ḳar/em pini mo tani susi aha/ ka pije/ 'peni monṯo'c bwa mo.
12 Dhali e gwoŋ gam me'd pini jin ṯelu sho'k mo tani 'ciṯhi 'kwani kun ta 'kuṗ ki aha/ 'twa/ mo
dhali 'ce'di uni kuṉ ta 'kuṗ ki aha/ shoki 'baar mo,
haali/ aha/ tana amanmiiya ṯu'c pini mo.

Gway Gi IDawuu'd 144

Gway ma Dawuu'd

1 Mom'bor mii midi di gom Tapa mo, a'di jin ta wosh pem mo,
a'di jin ṯo'kki me'd pem gom mo ma mee mo,
dhali ŋwal me'd pem mmo/asa as mo,
2 /E a'di ta gwoŋ gam me'd pem jin ta isiŋ gana/ mo dhali acur pem mo,
dhali mo nyaŋ pem jin di'd isi mis mo dhali a'di jin 'cuḳki aha/ mo,
dhala goŋgorom pem mo a'din 'de/ jin hurga/ jwa nycine/ mo,
a'di jin dhuki'da ris kal gi 'kwaniny'cesh e bwaŋ 'kwarany pem mo.

3 Ayy Tapa, ki wathiny'cesh jana sa/ imina bwa o/e ki a'di mo,
walla ki ya/ gi wathi/ jana imina /e kulum gwo ibwa gom a'di mo?
4 Wathiny'cesh wana e ka wulpe/ mo,
ateem piti wana e ka kashira ma la jin peki'd mo.
5 Goŋi momis pini is ka 'cesh mo, ayy Tapa,
dhali pu'du/ ka 'cesh mo,
tayi wosha turga/ is ki me'd mo ki uni mini iiya ku'd mo.
6 Hasha war mmodhwa'd mo mo dhali ceker uni kun ta 'kup ki aha/ bwa mo;
shini arisa thopam pini mo dhali doki uni ka nyaŋ'ko'd e moŋ'kosh 'kup is mo.
7 He'thi me'd pini 'peni mo jin ka'dama ka'dam mo,
'cuki aha/ ka pije/ 'pena ris yi'de/ mo,
dhali 'peni me'd gi 'kwani gi bampan tiya mo,
8 Uni kun tana 'twa/ buni ator ka tor mmo/o gwo mo,
dhali uni gun tana me'da bimporos buni kun ta thus ki thus mo.
9 Aha/ mina yuk gway this gom e mo, ayy Arumgimis;
ka dheŋdheŋe/ jin 'kon ma shu/ i'kume'd mo tani,
aha/ mina pi a'di gom /e mo,
10 a'di ciki mowoth gom imalik mo,
a'di jin 'cwamki'da manmiiya tu'c piti ka Dawuu'd mo 'peni gandala turga/ jin ta thus ki thus mo.
11 'Cwami aha/ mo dhali kari aha/ ki 'kus 'peni me'd gi 'kwani gi bampan tiya mo.
Dhali uni kun tana 'twam buni ator ka tor mmo/o gwo mo,
dhali kun tana me'da bimporos buni thus ki thus mo.
12 Dhalki iyam bam wana e ki to kun sinu mmoca ki cwalman kun dhetha dhe'th e miin dhuru'c buni mo
dhali dhalki i'bwam bam wana e ka ka'dum gu'b mo,
kun jepkunu mmonyaŋ gu'b ma malik mo.
13 Dhalki themes bam 'tu'du ki piny piny ki to kun gama aman mo,
dhali dhalki ka'bal bam dhothon ka aliip mo dhali ka alipi 'kume'd e bam buntom bam mo.
14 Yan'ko'da Morbip bam mini ta ris ka ris kun ta dhuru'c mo.

Jan ṯal 'deŋ kamu/ midi diki 'ce'da goŋ bam mo; mompinu ka pije/ midi diki di mo
dhali moŋkoŋ kamu/ midi diki di eya ris bway tur mo be.
15 Mom'bor mii gom uni kun biṯa mo jin 'boru mii wakan aṗo/ mo tani uni ibora bwa mo;
'kwani kun tan ma Arumgimis jin ta Taṗa mo tani uni i'bora bwa mo be.

Gway Gi IDawuu'd 145

Gway jin Yuḵ ma Dawuu'd mmomaŋa maŋ mo

1 Aha/ mina kar /e ki ca mo, /e jin tana Arumgimis pem mo, dhali amalik pem mo;
aha/ mina 'bor gway pini mii ki sule/ mo dhali ki sule/ mo.
2 Isa yempa/ aha/ mina 'bor /e mii mo
aha/ mina maŋ gway pini ki sule/ mo dhali ki sule/ mo.
3 Tapa icaaca mo dhali a'di iminu maŋ mo;
dhali adhan monycam piti minu 'koki gam mo.
4 Anyaḵumyila 'deŋ kamu/ midi maŋ miim pini itaga nyaḵumyila tiya mo
dhali uni mini bah dhan mii ma dem dem pini jin ḵala /e ki mii mo.
5 Aha/ mina kulum gwo ibwa e monyca ma ra/ ra/ pini mo dhali mo eḵ pini mo
dhali mo miin tom pini mo.
6 Dhali uni mini bah dhan mo ma dem dem pini jin ḵala /e ki mii mo,
dhali aha/ mina bah dhan monycam pini mo be.
7 Uni mini gac miin tom pini jin ishi'd ka enthus ki gway pini kun tor ḵarash gom tom 'boron mo,
dhali uni mini yuḵ gway ki 'kal 'kal gom mo ma ḵar/em pini mo.
8 Taṗa a'di ta'da manmii mii ma 'the mo dhali amanmii mii mo, anyor pini jin maŋgala she/ mo dhali mo/en jin ṯelu sho'k mo.
9 Tapa a'di 'bora 'bor gom 'kwani 'baar mo;
dhali bwa ma 'thimem piti diki'da ṗowa risa ṯu'c piti mo.

10 Arisa t̲u'c pini mini c̲i /e 'twa/ maŋ mo, ayy Tap̲a;
dhali aris unim pini kun dhunu ki she/ ki dheleldh̲elel mo tani mini 'bor /e mii mo.
11 Dhali uni mini o gwo gom monyca gi dhan 'peŋkuman bampam pini mo,
dhali uni mini t̲or gwo gom mom'bi'th pini mo.
12 Uni mini t̲or eya tente/ ki iya/ gi 'kwani mo e miin to ma dem dem pini mo
dhali monyca jin mii'd ki ra/ ra/ jin ta ji gi bampam pini mo.
13 Bampam pini a'di ta bampa/ jin midi diki sule/ sule/ mo,
dhali mo jin tanu Tap̲am pini 'dimki 'kup̲ ki sule/ sule/ eya risa nyak̲um yil gi 'kwaniny'cesh mo.
14 Tap̲a a'di wot̲h̲ki uni gwansan kun t̲a'kkin mo
dhali 'deka ris uni imis mo uni kun 'kokin ka goŋgo'd mo.
15 Aris e gi 'kwani 'baar hilki /e mo;
dhali /e c̲iki uni tont̲em buni ki yila k̲ar/e mo.
16 /E k̲a'd ki me'd pini mo
dhali /e kap̲kina ris to kun 'koki e adu mo ki aris to kun o uni bwa mo.
17 Tap̲a a'di ita'da k̲ar/e eya ris bway piti 'baar mo
dhali k̲ush bwa ki kush goma ris miim piti mo.
18 Tap̲a a'di 'disha 'dish goma ris uni gwansan kun yuk̲ki a'di mo,
gom uni yuk̲ki a'di gom miiŋ gana/ mo.
19 A'di 'baarki to jin ona a'di bwa mo gom uni kun k̲o/ki a'di mo;
a'di si'da/ cik̲ki gwom buni mo dhali ta uni is ki me'd mo.
20 Tap̲a a'di 'tashki aris uni 'baar 'twa/ mo uni kun enki a'di mo,
hili a'di midi 'ce'd uni kun ta thus ki thus sho'k mo.
21 'Twam pem midi o gwo mmomaŋ Tap̲a mo;
dhali dhalka ris shuman isi 'baar mo 'bor gway pini mii ki sule/ sule/ mo dhali ki sule/ mo.

Gway Gi IDawuu'd Mo 146

1 Maŋi Tapa mo.
Maŋi Tapa mo ma ayy kashiram pem mo.
2 Aha/ mina maŋ Tapa ki mondiki/em pemi 'baar mo;
aha/ mina yuk gway mmomaŋa Arumgimis pem mo ka yiha/ ki aha/ dina ki e mo.
3 Dhalku/ ki dhal mom bum jin gamu gwo is e iya/ gi imalik mo
walla iya/ gi 'kwani mo, uni kun dargi mowoth mo.
4 Dhali ki shi/in piti 'baarki'd mo tani, a'di dokki'd ki bu'da 'cesh ka nyaŋ'ko'd mo;
dhali ka tenteŋ gana/ yan mo tani to jin thosonkina a'di nyakki sho'k 'ce'd ki a'di mo.
5 Mom'bor mii gom a'di jin ta gi mowoth 'pena Arumgimis ma Yakuub mo,
a'di jin ta'dga/ 'teŋkape/ e Tapa Arumgimis piti mo.
6 Tapa a'di jin ukki momis mo dhali mony'cesh mo,
dhali kumma/ yi'de/ mo dhali aris to kun 'kon e bwamani uni mo;
a'di jin hilki'da hil ka du ma isiŋ gana/ ki sule/ mo.
7 A'di jin dorki gwondwall 'twa/a 'cesh ki tora kar/e gom uni kun siri'ckunuwa po/ ki sho'k mo
dhali ci tonte/ ki uni kun 'kosha te/ mo.
Tapa dhuki uni kun jinu ki 'kus mo;
8 Tapa ka'dki e kun tana ja'da/ mo;
Tapa 'de'kki uni gwansan kun 'kokin ka goŋ go'd mo;
Tapa enki'da ris 'kwani kun 'kon ka kar/e mo.
9 Tapa timki'da po/ ris 'kwani kun iiki iiŋ 'kus e mony'cesh mo;
dhali a'di ki ta uci gi wuna icom is ki me'd mo dhali up kun wuna ikath mo,
hili a'di 'teki bway gi uni kun ta thus ki thus bwa mo be.
10 Tapa a'di midi ta Tapa ki sule/ sule/ mo,
Arumgimis pini mo, ayy Sihyuun mo, goma risa nyakum yil gi 'kwani mo.

Gway Gi IDawuu'd 147

1 Maŋi Tapa mo.
Haali/ a'di 'boro'd mmoyuk gway mmomaŋa Arumgimis bana mo,
haali/ a'di ta'da 'the mo dhali gway jin minu maŋ a'di ha me'd mo.
2 Tapa nyaŋi pa Urushaliim mo;
a'di ki tul uci ma Israyiil is kun cekerkunu bwa mo.
3 A'di wacki uni gun 'ce'dkunuwa du mo
dhali is jamam buni kun 'koshki uni mo.
4 A'di deŋki'da risa cul e mo;
a'di ciki uni gway buni ki she/ ki she/ mo
5 Tapam bana a'di icaaca mo dhali mom'bi'th piti ishi'd ka enthus mo;
mo jin mishu gwo 'ban jin ta jim piti mo tani a'di molu bar mo.
6 Tapa a'di ki 'de'k uni kun yapkunu ki sho'k mo;
A'di ki tor uni 'ko'da 'cesh uni kun ta thus ki thus mo.
7 Yuki gway e Tapa mo jin 'boruwa 'bor bwa i is mo;
lugumi gway eya Arumgimis bana ka dheŋdheŋe/ jin 'kon ma shu/ ipesu/ mo.
8 A'di ki kum momis ka rak mo,
dhali a'di ki thosona sho'k mmohetha po/ mony'cesh mo,
dhali a'di ki raka sho mmoca apowa ris wosh mo.
9 A'di ki ci to/e tonte/ mmoshwa mo,
dhali ka usha waraŋgwak kun gwokin mo.
10 A'di diki gam bwaŋ'kunyu'd e mom'bi'th gi shumarum mo;
a'di diki gam bwaŋ 'kunyu'd e 'basho'k gi wathi/ jin 'bitha 'bi'th mo.
11 Tapa a'di bu'thki mo jin 'boru bwa e uni gwansan kun takki a'di mo,
dhali e uni gwansan kun tan ga 'teŋkape/ e mo jin telu sho'k mo.
12 Maŋi Tapa ayy, Urushaliim mo;
maŋi Arumgimis pini mo ayy Sihyuun mo.
13 Haali/ a'di 'bi'thki'da bem 'ban gi 'twaŋkala goŋ pini mo;
a'di 'borki ucim bum mii e bwamani um mo.

14 A'di k̲arki moŋk̲u'th is e bwaŋ gwayum bum mo;
a'di kap̲ki um ka dip̲any pos bunyan jin dhebera e ki dheber mo.
15 A'di hashki gwo jin k̲ana a'diya k̲an e mony'cesh mo;
gwoŋk̲an piti guski'd ki shaw shaw mo.
16 A'di warki'da wasa mmowa e ki burrinye/ ma thus mo;
a'di na'thki cwa 'ko'da 'cesh me'd 'piny mo.
17 A'di he'thki'da wasa me'd usha kuluny wosh mo;
kaja a'di midi roc̲ ibwambor mon'thup̲ga/ jin hashkina a'di mo?
18 A'di hashki gwoŋk̲an piti dhali wa uni mo;
a'di karki 'tham mmoposh mo dhali yi'de/ mmogus mo be.
19 A'di bahki gwom piti eya Yakuub mo,
a'di jin ta gwoŋk̲an piti kun bahu mo dhali gwoŋk̲an kun onu eya Israyiil mo.
20 A'di diki t̲u/ul k̲al gi 'kwanin tiya ki mii gi wakan mo,
dhali uni 'koki mish gwoŋk̲an piti kun onu mo.
Maŋi Tap̲a mo,
haali/ a'di 'bora 'bor mmoyuk̲ gway goma Arumgimis bana mo.

Gway Gi IDawuu'd 148

1 Maŋi Tap̲a mo.
Maŋi Tap̲a mo, um 'kwani kun 'koni momis mo;
maŋi a'di mo, um 'kwani kun 'kon isi mis mo.
2 Maŋi a'di mo, um kun ta iman'doyu gwom piti mo;
maŋi a'di mo, um kun ta shumarum piti mo.
3 Maŋi a'di mo, um kun tana tente/ mo dhali appe mo;
maŋi a'di mo, um kun tana cul kun kushi mo mo.
4 Maŋi a'di mo, ayy momis jin k̲a'dama k̲a'dam mo
dhali um kun ta yi'de/ kun 'kokin ap̲o/ momis mo.
5 Dhalki uni maŋ gway gi Tap̲a mo,
haali/ a'di c̲iki gwoŋk̲an mo, dhali uni uk̲kunu mo be.
6 A'di si'da/ t̲elki uni sho'k goma sule/ sule/ mo dhali ki sule/ mo;
a'di c̲iki gwoŋk̲an jin midi diki ak̲ e mo be.

7 Maŋi a'di 'peni mony'cesh mo,
um kun ta to/e e dhan yi'de/ gi k̲umma/ yi'de/ mo dhali aris moŋ'kulga/ mo,
8 o'd dhala kulunya wasa/ mo, dhala shile/ mo dhala rak̲ mo,
Dhali 'thama p̲unthar a'di miiki gwom piti mo be.
9 Maŋi a'di mo, um kun ta wosh mo dhali arisa uk̲a 'cesh mo,
um kun ta maman cwa mo dhali aris cwa ma bwanyayis mo,
10 Aris to/em bwaasho mo dhali aris to/e mo,
dhali aris to kun parana 'cesh mo dhali aris 'dii kun p̲en i mis mo.
11 Maŋi Tap̲a mo, um imalik gi mony'cesh mo dhali aris kal gi 'kwaniny'ces̲h mo,
um iya/ gi imalik mo, dhali um kun ji mony'cesh mo,
12 um kun ta dhuru'c gwat̲h mo dhali dhuru'c up̲ mo,
'kwani kun can mo dhali uc̲iŋ gwa'dga/ mo.
13 Dhalki uni 'baar mo maŋi gway gi Tap̲a mo,
haali/ gway piti a'di 'de/ ikaru ki ca mo
dhali monycam piti a'di diki'da p̲o/ mony'cesh mo dhali ap̲o/ momis mo be.
14 A'di 'de'kki ce gi 'kwanim piti mo
haali/ momaŋ 'peni aris 'kwanim piti kun ta isiŋ gana/ mo,
dhali 'kwani ma Israyiil mo,
dhali 'kwani kun 'koni 'ko'dgwari a'di mo.
C̲iyi momaŋ gom Tap̲a mo.

Gway Gi IDawuu'd 149

1 Maŋi Tap̲a mo!
Yuk̲i gway gom Tap̲a mo gway jin ta jin this mo;
yuk̲i gway mmomaŋa maŋ mo e mo ma tul 'kup̲ gi uni kun ta isiŋ gana/ mo.
2 Dhalka Israyiil 'kunya bwa mo e a'di jin uk̲ki uni mo;
dhali ki 'kwani Sihyuun 'kunya bwa mo eya malik buni mo.
3 Dhalki uni maŋ gway piti ki mo sa mo;
dhalki uni yuk̲ gway mmomaŋa maŋ gom a'di mo mmolugum gway ka dheŋdheŋe/ jin p̲inu ki me'd mo dhali ka dheŋdheŋe/ jin 'kon ma shu/ ipesu/ mo.

4 Haali/ Tapa bu'thki mo jin 'boru bwa e 'kwanim piti mo;
a'di ki ci monyca gom uni kun dhuki is ki gwa'd mo ki mowoth mo.
5 Dhalki uni kun ta isiŋ gana/ 'bora bwa mo e montak yansan mo;
dhalki um yuk gway gom moŋ'kuny bwa eya risa cim buni mo.
6 Dhalki momaŋ goma Arumgimis di'd e 'twam buni mo
dhali adhan gandal jin ka'd ka 'ban su/ e me'd buni mo
7 mmori/a ri/ e kal gi 'kwanin tiya mo
dhali mii mii jin doruwa dor gom 'kwani mo.
8 Dhali uni mini deka malik buni ka jindhir mo
dhali unim buni kun sena 'penkapan ka makiyya toŋ kuthu'd mo.
9 Dhali uni mini dor uni gwondwall 'twa/a 'cesh jin 'kwarkunu mo.
Yansan midi ta dhan montak gom uni kun ta isiŋ gana/ mo.

Gway Gi IDawuu'd 150

1 Ciyi mo maŋ gom Tapa mo!
Maŋi Arumgimis e mom piti jin kogu mo;
maŋi a'di e mo ma balany piti jin ca'bki dem dem mo.
2 Maŋi a'di gom miin to ma dem dem piti mo;
maŋi a'di gom isi ki dhan miinycam piti jin cana a'di mo.
3 Maŋi a'di ki ko ma poome/ jin dhalu me'd mo;
maŋi a'di ka dheŋdheŋe/ jin buku mo ki darga yi'c mo dhali ka dheŋdheŋe/ mo.
4 Maŋi a'di ka dheŋdheŋe/ jin pinu ki me'd mo dhali iiyi imis mo;
maŋi a'di ka shun dheŋdheŋe/ mo dhali ka baraŋgu/ mo.
5 Maŋi a'di ki ko ma sahana shu/e mo;
maŋi a'di ki 'kal 'kal ki ko ma sahana shu/e jin tirki'd mo.
6 Dhalka ris to 'baar mo kun shi/irkin ci momaŋ gom Tapa mo!
Maŋi Tapa mo!

AWARKA/ GI MOYUK

GWO GI MOYUK MO

Gwo Gi Moyuk Mo 1

Montel 'pen gi gwo mo

1 Gwom 'bi'th e ma Soliman jin ta ya/ ma Dawuu'd mo, jin ta'da malik gi pa Israyiil mo be.

2 Aris gwom 'bith e gwansan mmotor moyuk mo dhali bway mo,
mmotor aris gwo mmo mish 'ban mo.
3 Ki /e mini bu'th gwontor gwansan mo ki bwaŋ 'kuc mo,
ki mii ma kar/e mo, ki gwoŋkar/e, dhali mmo tel sho'k mo.
4 Gwom 'bi'th e gwansan uni si'da/ ci mo yuk gom uni kun ta pus mo,
dhali mmo ci gwo mo dhali he'th dhuru'c sho'k mo be.
5 Dhalki 'kwani yukka cik gwo mo dhali mar mon da/ar buni is mo,
dhali dhalki 'kwani yukga/ gam mo jin hethuwa he'th sho'k mo.
6 Mmo mish gwom 'bi'th e, jin ta gwo gi mo yuk mo,
dhali aris gwo gi mo yuk gi 'kwani dhali gwom bak mo.
7 Moŋ ko/ is gi Tapa jin ta montel 'pen gi gwo mo,
ki 'kwanimpus wakki/ 'kwani yukga/ mo dhali mo jin hethu ahe'th sho'k mo.
8 Ya/m pem, ciki gwo ma babam pini mo
dhali dhalki gwoŋkan ki kwan ki dhal 'pen mo.
9 Uni mini hi'th toŋ'kup ma 'the gom /e mo
dhali miim'borgam pini shirki'd 'peni 'ba/ pini mo.
10 Ya/m pem, wakki/ iman mii miinthus rak /e mmo mii miinthus mo tani,
dhalku ki ya inyakki uni mo.
11 Wakki uni o /e ki: "Yayu/ nyakki am mo ma,
dhalki ana kona ki monycor mo goma bas mo,
dhalki ana ba/a mo dhali 'kosh 'kwaniŋ kar/e ki dargi 'pemen mo.
12 Dhalki ana losa mondiki em buni mo e mo shu'd gi jis jin kalki uni gwansan kun 'bora buŋgwar mo,
dhali mii uni me'd uni kun iikin ka luŋgu'b e dhan jis mo.

13 Am mina gama ris en to ka ris kun tanu pa mo,
am mina 'tu'd gu'b bam ka ris to kun tanu pa mo.
14 Dhalki ana bita to ibwamani ana mo,
dhali ana ki taga cis imontal 'de/ mo-"
15 Ya/ m pema dhalku ki nyak ya ki uni i bway tur yan mo,
dhali dhalki sho'k pini ki dhal bway mmo ya ki uni mo.
16 Sho'k buni iki iin thus mo
dhali uni sokina bas a'cesh mo.
17 Gom a'di diki ta toŋ kamu/ mmo
beletha 'thi/ gom 'dii mo.
18 Aris 'kwani gwansan ishkin ki monycor mo goma bas buni mo-
uni 'kokin ki jiŋ 'kam gom moŋ 'koki em buni mo be.
19 Wakana ris bway gi uni ka 'dete/ 'dete/ kun gamki mii adu is ki mom'bi'th mo,
dhali ki mii ma he'k e mo tani kalki uni moŋ'koki e gi uni kun buthki a'di mo be.
20 Mo yuk gwoki'd ki 'kusa caaga/ mo e bway tur mo,
ayim 'dekki 'kus piti isi mis e moŋ kwany kwany mo.
21 E 'kupi mo jin cuunu e bway tur mo tani ayim gwoki'd mo,
e 'twaŋkala campur gi 'peŋkuman bampa mo ayim walki 'twa/ mmo o ki:
22 "Ka kasja sa, um 'kwanim pus, mina umi en miimpusa?
Ka kasja, um kun 'thekki shushi mis mo, amina umi 'bor bwa mo,
dhali ka kasja, um pus mo, mina umi shi/ gwo i e mowa?
23 Doki bway mon tok pem mo,
aha/ mina gac shi/in pem i um mo,
aha/ mina rak gwom pem mishu 'ban ki um mo be.
24 Aha/ yukina yuk mo, dhali um 'koki cik gwo mo,
aha/ he'thkina me'd pem mo, hili jaŋ kamu/ yisa di'da jin karki 'ce mowa.
25 Hili um ushki bway tur pem e mo
dhali 'koki ha gwon tok pem jin to/kika atok mo be.
26 Aha/ mina pe'th um e mii jin thama um mo,
aha/ mina mii ka mak ka tente jin yayina moŋ ko/is mo be.

27 Ki moŋ ko/ is pini yayi'd me'd dhan 'tham
dhali dhan mii shigga/ jin thithki'd apo/ i/e me'd 'tham jin 'theki'd mo,
ki monto'c bwa dhali adhan isa nyor yayi'd apo/ /e mo be.
28 Yan'ko'd uni mini yuk aha/ mo dhali aha/ mina diki thok uni 'twa/ mo,
uni ka jiŋ gana/ mini ŋap aha/ mo, hili uni mini 'koki gam aha/ mo be.
29 Haali/ uni shi/ki mo jin mishu gwo 'ban i e mo
dhali 'koki kwany moŋko/ is goma Arumgimis mo be.
30 Uni mini 'koki bath gwonycim pem mo,
dhali uni wakki gwontok pemi 'baar mo be.
31 Uni mini shwa cwa gi bway buni mo,
dhali 'peni maman cwa jin onu gwo is mo tani uni kapkin mo be.
32 Ki 'kwanimpus 'koshkunu mo mmo tukina uni mo 'peni bwaya gana/ mo,
mmo 'koki o bwa ki uni minu 'ce'd sho'k mo be.
33 Bahili a'di yin jin cikki gwom pem mo mini cab ki moŋku'th is mo
dhali mini si/is mo 'peni moŋko/ is gi to shigga/ mo be."

Gwo Gi Moyuk Mo 2

Miim 'borga/ gi mo yuk mo

1 Ya/m pem, wakki /e mini bu'th aris gwom pem mo
dhali dhu uni inyakki /e mo tani,
2 dhali kar 'cem pini ki gwo gi mo yuk mo
dhali kara dum pini mmo mish gwo 'ban mo.
3 Wakki /e gwon mmo nyitha /e a'di mo
dhali 'dek 'kus pini gom mo mish gwo 'ban mo.
4 Wakki /e sim a'di e me'd jin mina /e sim gurany 'per i e mo
dhali ŋap mo mish 'ban me'd jin sima /e to e jin ish kuma/ mo,
5 Yan'ko'd /e mini mish mo jin ko/u Tapa mo
dhali /e mini gam mo nyith ma Arumgimis mo be.

6 Haali/ Tapa ciki moyuk piti mo,
'peni 'twam piti iyayina mo nyith mo dhali mo jin mishu gwo 'ban mo be.
7 Uni dhuki gwo gi mo yuk gom mii ma kar/e mo,
uni takina goŋgoro/ gom uni gwansan kun iikin imontal 'de/ mo.
8 A'di jiki'da ris bway tur gi miiŋkar/e mo
dhali dhu bway tur ma ris uni gun gam a'di gwo is ki 'bore/ mo.
9 Yan'ko'd /e mini nyith gwoŋkar/e mo, dhali mii ma isiŋ gana/ mo,
dhali mo jin gamu gwo me'd dhali eya ris bway tura 'borga/ mo.
10 Haali/ moyuk mini cic eya dum pini mo,
dhali mo nyith minu 'bor mii eya kashiram pini mo be.
11 Mon diki 'kus mini hil apo/ /e mo,
mo mish gwo 'ban a'di midi ji /e mo be.
12 Uni mini woth /e 'peni bway thus mo,
dhali 'peni uni gwansan kun walki gwo ma tor mo be.
13 Uni kun dhalki bwaya kar/e 'pen mo
dhali ii e bway gi mondhurumi'd mo be.
14 Uni 'borkina bwa mo ki uni miiki to shigga mo
dhali 'koki kap gwontor gi mii shigga/ kun miikina uni mo.
15 Uni bathki bwaya wa wanyam buni mo,
dhali mii ma mu'th em buni mo kun bahkina uni mo be.
16 Mo yuk dhali mo non is mini woth /e 'peni mo jin miinu miinycal mo,
dhali mii shigga/ ma 'bom mo dhali gwontor piti mo.
17 Ayim dhalki mii ma mugu ki miin dhuru'c 'pen mo
dhali this mo jin gam a'di gwo me'd inyakka Arumgimis piti mo be.
18 Haali/ gu'b piti cicki'd ka 'cesh bway mowu mo,
dhali mii ma tor ma yim mini sus /e e uni gwansan gun 'kokin e jis jwa mo be.
19 A ris uni kun iikin eya yim mini 'koki doku ka nyaŋ'ko'd mo
dhali uni mini 'koki gam bway gi moŋ'koki e mo be.
20 Wakan /e mini ya e bway gi 'kwanim 'borga/ mo
dhali bath bway gi 'kwaniŋ kar/e i sho'k mo be.

21 Haali/ wathiŋ kar/e mini mii gu'b eya 'cesh mo,
dhali uni kun miin ka kar/e mini 'ko e a'di mo be.
22 Bahili uni kun ta thus ki thus minu 'ci'th 'twa/ mo 'pena 'cesh mo,
dhali kun gamki gwo is minu 'cith 'peni a'di mo be.

Gwo Gi Moyuk Mo 3

Ashu/um bway gom dhuru'c mo

1 Ya/m pem, dhalki gwontor pem ki this e mo,
dhali hili dhuyi aris gwoŋkan pem eya dum pini mo.
2 Gom montur ma arisa cim pini mo dhali aris yil ki mondiki em pini mo,
uni miinu marki /e is ki moŋku'th is mo be.
3 Dhalku/ ki dhal mo/en jin telu sho'k mo dhali mo mii jin miinu ki bwaŋ gana dhali mmo/ dhal /e 'pen mo ki suny suny mo;
'deki uni imontal'de/ e 'bam pini mo;
'kwari uni e cwam ba'd'ban eya dum pini mo.
4 Yan'ko'd /e mini gama 'the dhali miim 'boro'd e jis e ma Arumgimis mo dhali 'kwani mo be.
5 Gami gwo is e Tapa ka dum pini i 'baar mo
dhali dhalki gwo gi bwam pini ki ha e mo ma.
6 Eya ris bway tur pini 'baar mo tani nyithi a'di mo ma,
dhali a'di midi kar bway pini ka jisho'k mo be.
7 Dhalku/ ki yuka yuk mo e buŋgwar is pini mo,
Hili ko/ i Tapam pini mo dhali joci mo 'peni tonthus mo.
8 A'di midi ta mowaç gom shuman is pini mo
dhali mo ma si/is goma risa simam pini mo be.
9 Taki Tapam pini ki tom pini jin tana /e i 'baar mo,
dhali ka ris maman tom pini gun twa/a/ kun dho'thkin mo be.
10 Dhala ris gu'b gi mondhun tom pini mini 'tu'di 'baar mo
dhali aris kucaŋ pini mini 'twak mo,
mmo 'tu'dki yimana mura'th this mo be.
11 Ya/m pem, dhalki gwo jin ona Tapa ki wak mo
dhali dhalku/ ki shi/ mo jin toka a'di a to'k i e mo.

12 Haali/ Tapa ciki'da jisa gom uni kun enkina a'di mo,
me'd jin miikin ma Baba mii nyakki/ ya/ jin 'bor ki a'di bwa mo be.
13 Mom 'bor mii gom wathi/ jin gam mo yuk mo,
dhali a'di si'da/ gam mo jin mishu gwo 'ban mo be.
14 To jin gama /e 'peni moyuk a'di 'bora 'bor 'peni gurany jin doku/ ka nyaŋ'ko'd mo
dhali she/ gam piti 'bora 'bor mmo/ bol 'dolkon e mo.
15 Moyuk ta yintho/ ki yintho/ 'peni to jin dheli mo mo
dhali minu 'koki dhu ka par 'bani nyakka yim mo be.
16 A yim ta'dgi mom bar ma cim e me'da bim'boros piti mo,
dhali e me'da cam piti mo tani ta pa ki pa mo dhali montak mo be.
17 Aris bway ma yim tana ris mo bway kun 'bora 'bor mo
dhali bway tur piti i'baar mo ta moŋku'th is mo be.
18 Ayim a'di ita cwa gi mondiki e mo gom uni gwansan kun bu'thki a'di mo,
uni gwansan kun bu'thki a'di mo tani 'kunykina bwa mo be.
19 Ki moyuk mo tani Arumgimis ka'b ki mony'cesh mo,
ki mo jin misha a'di gwo 'ban mo tani a'di i thumkina a'di momis mo be.
20 Ki mo nyith piti mo tani a'di i 'twakkina dhan moŋ'kulun bwa mo
dhali arisa rak poki japem buni mo be.
21 Ya/m pema, dhalku/ ki dhal mo jin kwa/u bwa 'peni jis em pini mmo ji gwonţor ki mo yuk mo dhali mon diki 'kus mo.
22 Uni mini ta mondiki e goma kashiram pini mo
dhali ci jamas mii ma 'the mmo hithi 'ba/ pini mo be
23 Yan'ko'd /e mini ya e bway tur ki moŋku'th is mo
dhali sho'k pini mina toŋ kamu/ idiki gwol mo be.
24 Ki /e mini ish 'ko'da 'cesh mo tani, /e mini diki ko/ is mo,
ki /e mini ish 'ko'da 'cesh tani, mo ish pini midi 'bora 'bor mo.
25 Dhalku/ is ki ko/ gom mii shiggaŋ kamu/ jin pu'du'd ka ul is mo
walla mii jin ush me'd jin yayi'd 'peni 'kwani shi'kga/ mo.

26 Haali/ Tapa midi di ka 'ban pini mo
dhali midi woth sho'k pini 'peni mo jin mina toŋ kamu/ diki bu'th /e mo be.
27 Dhalku/ ki non miim 'boro'd ki bway 'peni uni kun ŋap ki a'di mo,
ki a'di ta mom'bi'th pini mmo mii mo.
28 Dhalka man nyak ca'b pini ki o ki:
"Yayi mo, dhali kulu ka nyaŋ 'ko'd mo, ka 'thamo/ aha/ ki ciki /e a'di mo",
ka guurush di'di /e kan mo.
29 Dhalku/ mii jin 'koshu is ka nyor ki kar inyakka manyak ca'b pini jin ca'bki'd ki moŋku'th is inyakki /e mo.
30 Dhalku/ ki kar mo jin walu i 'ba/ i wathi/ ki dargi 'pemen mo,
ki a'di diki mii to shi'kgaŋ kamu/ inyak ki /e mo.
31 Dhalku/ ki 'thoth bwa e wathi/ jin doro'da dor mo
walla mmo/ kwany bway pitiŋ kamu/ mo.
32 Haali/ wathi/ jin ya'd ki ca'ckon a'di ta mii shi'kga/ i e ki Tapa mo,
bahili a'di guyi wathiŋ kar/e e miiŋkar/em piti mo be.
33 Mony jee ma Arumgimis di'd e gu'b gi wathi/ jin ta thus ki thus mo,
hili a'di ki 'bor pa gi 'kwaniŋ kar/e mii mo be.
34 A'di midi diki mii to go uni kun tana mak ka mak mo,
Hili a'di ki ci miim 'borga/ ki 'kwani kun dhu is ki gwa'd mo be.
35 'Kwani yukga/ i gam ki montak mo,
bahili kum pus minu cu mis e mon'the is buni mo be.

Gwo Gi Moyuk Mo 4

Mmo cesh is e mo yuk mo

1 Ciki gwo mo, iya/m pem, gom gwo jin hetha cim e sho'k mo,
dhali kari 'ce wakan ki /e mini mish ki 'pemen yan ta'da tinta mo.
2 Aha/ cikina /e aris gwo gi mo he'th shoka 'borga/ mo,
dhalki gwoŋkan pem ki dhal mo ma.

3 Ki aha/ takina ya/ ma baba mo jin 'ka'da ki 'ka'd
dhali ta 'cin tal 'de/ ma ta'dam pem mo be.
4 A'di tori aha/ gwo mo dhali o aha/ ki:
"Dhalka dum pini tel sho'k eya ris gwom pem mo;
dhuyi aris gwoŋkan mo dhali ca'bi mo.
5 Gami moyuk mo ma dhali mo jin mishu gwo 'ban mo,
Dhali dhalku ki this a'di 'kupi e mo
dhali dhalku/ gwo gi 'twam pem ki ur mo.
6 Dhali dhalki gwo gi mo yuk ki ur mo dhali ayim midi hil apo/ /e mo,
eni ayim mo ma dhali ayim midi kar /e ki 'bore/ mo be.
7 Mo yuk ta dhan tom 'borgaŋ gana/ mo,
wakan gami mo yuk mo ma
dhali 'baara tentem pini mo wakan ki /e mini mish mo mo.
8 Kari moyuk ki 'bore/ mo dhali ayim midi kar /e ki ca mo,
ayim midi tak /e ki embul jin kotha /e a'di me'd mo be.
9 Ayim midi hith /e 'kup ki janti/ gi montak mo;
Ayim midi ci /e toŋ'kup jaro/ mo."
10 Ciki gwo mo, ya/m pem, dhali buthi aris gwom pem mo,
dhali /e mina yili ta ris ka ris e mondiki em pini mo be.
11 Aha/ torkina /e gwo e gwo gi mo yuk mo,
aha/ suskina /e e bway mii ma kar/e mo.
12 Ki /e yan mo tani, wathin 'deŋ kamu/ yisa midi doshi bway tur jin yana /eya,
dhali wakki /e guskin mo tani, /e mini diki ko'c mo be.
13 Doshi e gwoŋkan mo ma, dhalki a'di ki dhali ya mo,
kari a'di mo, gom a'di ta mondiki em pini mo be.

14 Dhalku/ ki bath bway gi ‘kwani kun ta thus ki thus mo
dhali dhalku/ ki ya e bway gi uni kun miiki tonthus mo.
15 Theri a'di mo ma, dhalku ki 'dish a'di is mo,
doki 'peni a'di mo dhali yayi ki bwaya kamu/ mo.
16 Gom uni 'koki ish e mo intagi uni miiki tonthus mo
Dhali uni kwalkina e ish mo ntagi uni rakki jan 'de/ mmo bit mo be.
17 Gom uni shwaki maa gi imanmii tonthus mo
dhali pi yimana murath gi mii shi'kga/ mo be.

18 Bahili bway tur gi iman mii miiŋ kar/e wana e ki moŋkush jin
twa/a jin 'twakki mo mo shwaki'd ki sule/ dhali ki sule/ intagi montee mo.
19 Bway tur gi iman mii tonthus waki mondhurumi'd mo---uni 'koki misha ta yapa uni ki sho'k mo be.
20 Ya/m pem, ciki aris gwom pem kun okika mo,
kari 'ce gom gwom pem jin oka mo.
21 Dhalku/ ki dhal uni mmo ak e 'peni jis em pini mo,
dhuyi uni e bwaman ma dum pini mo ma.
22 Goma ris gwom pem uni ta moŋ'koki e gom uni kun ŋapki uni mo
dhali mmo dhu buŋgwar is buni ka kuluny ki 'bor 'bor mo.
23 Kara dum pini ki 'bore/ mo dhali jiyi a'di ki jiŋ gana/ mo,
gom 'peni a'di i guskina yi'de/ gi mondiki/e mo be.
24 Dhuyi 'twa/ wala shi'kga/ gwan 'penka pije/ 'peni /e mo ma
dhali gwo shi'kga/ gun walu mo ki si'd si'd 'peni /e mo.
25 Dhalki em pini hili'd 'kupki twa/a mo
dhali kari em pini ka jisho'k i bwambori /e mo.
26 Kari bway tur ka para po/ gom sho'k pini mo;
yan'ko'd aris bway tur pini minu mii tel sho'k mo be.
27 Dhalku/ ki aka 'bana kamu/ e mo ka bim'boros mo walla ka 'bana binycam mo,
tukki sho'k pini mo 'peni bway gi iman mii tonthus mo.

Gwo Gi Moyuk Mo 5

Mo rum jin rumu apo/ miinycal mo

1 Ya/m pem, kari 'ce gom gwo gi mo yuk pem mo ma,
rici 'cem pini mmo cik gwom pem mo ma.
2 Wakan ki /e minu he'th sho'k mmo di ki 'kus mo
dhali 'twam pini mini woth /e mmo nyi'th gwo mo.
3 Goma liman 'twa/ ma man mii miinycal po'da dham mo
Dhali 'twa/ ma yim yesa yes 'pena yin mo be.
4 Hili ŋ'ko'd mo tani ayim a'di ka/ a ka/ me'd janum cwa mo,
'ci'thki to me'd gandala turga jin ca'b ki ŋar ŋar mo be.

5 Sho'k ma yim yaki'd ka luŋgu'b bway mowu mo;
aris ŋatkin ma yim ka kuluny iikin ki tur bway jis jwa mo be.
6 Ayim yisa cikunu bwaŋ kuluma kamu/ yisa gom bway gi mondiki/ eya,
ŋatkin ma yim yaka'd ki ca'ckon mo,
ayim yisa mishi mo jin mina a'di iya yisa.
7 I 'dishesan, iya/m pem, dhuyi 'ce i aha/ mo,
dhalku/ ki ak bway e 'peni monycik gwo gi 'twam pem mo.
8 Kari bway pini ki si'd si'd 'pena yim mo ma
dhali dhalku/ ki ya mmo 'dish 'twaŋkal gu'b ma yim is mo.
9 ki bway caan mo tani /e mini diki dhal montak pini bway ki unin tiya mo
walla aris yil gi mondiki/em pini ki wathi/ jin ta math ki math mo be.
10 Wathi/ jin did ki she/ midi diki kap e mom'bi'th pini mo,
dhali atu'c pini mini diki ya bwaŋgu'b gi wathi/ jin did ki she/ mo.
11 Ka tente/ jin daka yil pini 'kup mo tani /e mini ohon mo
ki shuman is pini dhali buŋgwar is pini kora kor mo be.
12 /E mini oki, "Aha/ shi/ a mo yetha ye'th sho'k i e kagahara mo
dhali adum pem wak ki gwo jin kucuru'da kucur mo be!
13 Aha/ yisa mina 'taki ci'k 'twa/ gi iman tor gwom pem mo
walla ri'c 'cem pem 'kupki iman yetha ye'th sho'k pem mo.
14 Aha/ 'dish 'twa/ mmo/ 'ce'd sho'k ka kuluny gana/ e embwaman gi montul is mo,
ibwam mo jin tula 'kwani 'kup mo be."
15 Piyi yi'de/ 'peni tul jin ta jim bum mo ma
dhali piyi yi'de/ jin gusi'd 'peni jis yi'de/ jin ta jim bum mo.
16 Mina mom piriny i ceker bwa e mo 'baar mo
dhali aris 'kusan wor i so yi'de/ e mo jin tula 'kwani mo?
17 Dhalki uni 'kon gom is bum um 'cena/ mo
dhali yisa gom 'kwani kun 'kon ka pije nyakki um mowa.
18 'kusan yidem pini minu 'bor mii mo
dhali /e mina bwa 'bor mo e ashim pini jin ta dhuru'c mo.

19 Me'da sheet jin enu mo dhali mo mii ma 'the gi kuman mo
dhalka kom piti kap /e isa yempa/ mo;
mina /e rash 'tu'd ki nyanye/ ki mo en piti mo
20 Goma ta tana /e, ya/m pem, elkunu /e e ki miinycal mo?
ata dina /e ki ta isa kony abora 'bom jin ta'da man tan gwath kan mo?
21 Tapa mishki to 'baar mo jin mina wathi/ mo
dhali hilki'da aris bway turi 'baar mo jin yana a'di mo.
22 Wathi/ jin ta thus ki thus mina aris miinthus piti dek mo;
anyok gi miinthus piti midi bu'th a'di ki 'ci'b mo be.
23 A'di midi wu mo haali/ a'di dargi gwonjkan mo;
a'di suskunu per mo ki dhan miim pus piti mo be.

Gwo Gi Moyuk Mo 6

Gwo jin onu is gom dhan mii shi'kga/ mo

1 Ya/m pem, wakki/ /e karana guurush intwa/a/ me'd to jin cinu gom iman 'dish /e is mo
dhali wakki/ /e ci to jin onu gwo is gom wathiŋ kamu/ jin dina /e ki mish mo tani,
2 Yan'ko'd /e ceshana gume/ gom is pini e gwo jin ona /e is mo
dhali /e bu'thkunu ki gwo jin ona /e 'peni 'twam pini mo be.
3 Me'd yin buthe is pini ki gwo inin tani, ya/m pem, miiyi yahan dhali /e ki woth is pini mo,
haali/ me'd yin /e bitkin e me'd gi uni gun 'dish /e is mo,
yaku dhali kar is ki gwa'd mo
dhali tori tom pini e bwambori uni mo.
4 Dhalki e ki ish mo
dhali dhalki em pini ki kari 'ce'd mo.
5 Wothi is pini me'da yull mo 'peni me'd ma man par mo,
me'd 'dii 'pena man par mo be.
6 Pari a 'tin'tash e mo ma, em piny is yan mo,
koci e e bway piti mo, dhali yuki ki yuk mo.
7 A'di yisa ta'dgi wathiny caaga/ yisa,
dhali yisa ta'dga/ manhila hil yisa, walla aman jiya ji mowa.

8 A'di telki mii 'pen mmo tul tontem piti is ki moyurantee/ mo dhali 'ko'di mo jin 'cithu to mo mmo dhu i 'themes jin mina a'di shwa mo.
9 Ka kasja mina /e ish e mo, /e wathim piny is yan mo?
Ka kasja imina /e icu mis mo 'peni mo ish em pini mo?
10 "A ari mo ish eŋ gwa'dga/ yana, a ari mony 'ce'd eŋ gwa'dga/ yana a ari 'bame'da 'kuça gwa'dga/ gi mo si /is yan mo."
11 Dhali mo jin tana /e ki to ushi 'cenne/ mini yayu/ me'da mandil to mo
dhali mo jin ŋapu to me'da thuruk gi mo ma mee/ mo be.
12 Wathi/ jin mii tonthus dhali wathi/ shi'kga/ di'd e mo jin ona a'di jasi gwo shi'kga/ mo be.
13 A'di 'kamu'th ki em piti mo,
dhali oki gwo ki sho'k piti mo
dhali tor mo e ki me'd ki me'd piti mo be.
14 A'di miiki mii ma tor piti 'pena dum piti mo,
a'di miiki to shi/ ga/ 'koda tente/ i'baar mo
dhali sim mo jin garu gwo 'kusi 'twa/ mo.
15 Gom kan mo tani, mo jin usha mii me'd mini bu'th ari embul mo mo,
ki ari mo mo tani, a'di midi 'ce'd bwa mo ki dargi mowac mo be.
16 To 'koni pe'de/ shi/a/ Tapa i e mo,
dhali to 'koni pesu/ jin ura buŋgwar is piti gwo mo be.
17 E gi wathi/ jin kari is ki ca mo dhali ale'da tor piti mo guski'da bas 'peni 'kwani gun dargi mii i 'ba/ mo be.
18 Adum piti kulum ki gwo shi'kga/ mo,
dhali sho'k piti guski'd ki jahanne/ mo mmo mii to shi'kga/ mo be.
19 Aman mish mo mo kalki gwontor ka pije/ mo,
dhali jin 'de/ jin yekki gwo jin garu gwo 'kusi 'twa/ mo be.
20 Ya/ m pem, hayi gwoŋkan ma babam pini e mo
dhali dhalku/ ki dhal gwonyci gi kwan mo ma.
21 Isa yempa/ dehi uni imontal 'de/ eya dum pini mo,
dhali e 'ba/ pini mo ma.

22 Ki /e yan mo tani, uni mini shu /e bway mo;
dhali ki /e ish 'ko'da 'cesh mo tani, uni mini hila po/ /e mo.
dhali ki /e meri e mo tani, uni mini tor /e gwo mo be.
23 Haali/ gwoŋkan a'di ta'da lamba mo,
dhali gwontor ta moŋkush mo,
mo jin yedhuwa ye'th sho'k a'di yayina mondiki/e jin thosonu mo.
24 A'di wothi /e 'pena 'bom jin ta'da man mii tonthus mo,
dhala le'd piti jin 'kunya'kuny mo jin ta'da man mii mii shi'kga/ mo.
25 Dhalki a'di ki los ka dum pini 'ko'di miinyjarom piti mo ma,
dhali dhalku/ kar a'di mmo bu'th /e ki e mo ma.
26 She/ yol ma 'bom cal wana yol piti ka kuluny maŋkuthu'd mo,
hili 'bom gi wathiŋ kamu/ mo parki'd gom mondiki em 'borga/ mo.
27 Mina wathi/ i kal o'd abori a'di mo
ki a'di midi diki shwa burrinyem piti mo 'taa?
28 Mina wathi/ ya e mom'batha'd ma kapany o'd mo,
ki midi diki woth sho'k piti mo 'taa?
29 Wakan si'da/ ki wathi/ jin yaki'd eya 'bom ma man 'dish a'di is
jin taki'da yim is ki me'd mo miinu diki dwall gwo mowa.
30 'Kwani 'koki wak wathin 'di/ mo ki a'di kwalki to mo mmo kap a'di adu mo ki a'di butha te/ mo be.
31 Me'd jin buthu a'di mo tani, a'di ciki to ka nyaŋ'ko'd me'di pesu/ mo aris to kun kwala a'di mo,
a'di midi ci tom 'boron i'baar mo kun 'koni gu'b piti mo be.
32 Gom a'di jin miiki miinycal mo tani yisa ta'dga duŋ gana yisa,
wathi/ jin miiki mii yan mo tani shi/ki is pitiŋ gana/ i e mo be.
33 Jama dhali mo isa nyor yayi'd 'peni moŋ'kosh is ka nyor piti mo
dhali midi diki 'baar mo be.

34 Haali/ e shi'kga/ tor wathi/ mii ma nyor mo,
a'di midi diki tor mii ma 'the mo ka tee jin dok kina a'di ka nyaŋ'ko'd mo.
35 A'di midi diki bu'th to jin cinu gom mo wan'ba/ mo
dhali a'di midi diki ha me'd mo, isi ciki/ mmo kwa/ ton tak piti bwa mo be.

Gwo Gi Moyuk Mo 7

1 Ya/m pem, kari gwom pem mo ma
dhali dhuyi gwoŋkan pem inyakki /e mo.
2 Dhuyi aris gwoŋkan pem dhali /e ki di mo,
dhali dhuyi gwo gi mo he'th sho'k pem me'd maman cwa jin ca'b ki go'd go'd mo.
3 Dehi uni i ushan me'd pini mo,
dhali 'kwari uni e cwam ba'd 'ban ma dum pini mo.
4 Oyi mo yuk gwo mo ki, "/E ta 'bwah pem mo",
dhali yuki mo jin mishu gwo 'ban mo jin ta wathi/ jin 'dish /e is mo.
5 Ka kar /e mo tani, kari is pini ki 'bore/ 'pena 'bom jin ta'da man mii miinycal mo,
jin ta'da man mii mii shi'kga/ ki 'twam piti mo.
6 Ki ari 'twaŋkala gwa'dga/ gi gu'b pem mo tani,
Aha/ hilkina mo mo ki ari mo shu'd mo be.
7 Aha/ hilkina 'kwanim pus mo,
dhali aha/ mishikina ibwamani 'kwanin dhuru'c mo
uni kun 'koki mish gwo 'ban mo be.
8 Ari wathin dhuru'c yaki'd ka luŋgu'b e bway tur mmo 'dish shem 'pena bi gi gu'b is mo,
dhali yaki'd 'kupki gu'b ma yim mo.
9 A'di ta mom 'peŋkashkum mo, ki mom'pimpili/ ma cim mo,
ka tente/ gi mon'thiny mo dhali mondhurumi'd mo be.
10 Imun mo tani, ayim gamki a'di 'kup jin hi'thki burrinye/ ma 'bom jin ta'da man mii miinycal i is mo
ka dum piti jin ta'da hek e mo.

11 Ayim cuuki'd isi mis mo dhali ta'da man ush gwo ha e mo,
sho'k piti diki di muŋkun mo be.
12 Eya ris bway tur mo tani, dhali e mo ma suug mo,
dhali eya ris shem 'pena bi i'baar mo ayim corki'd ki mon tim mo mo be.
13 Wakan ayim bu'th ki a'di mo dhali pi 'twa/ mo,
ki mo'bi'th gi jis em piti mo dhali o gwo mo ki;
14 "Aha/ 'ci'thkina to 'kus mmo miiya bas shwane/ gom moŋkuth is pem mmo 'tu'd mo jin onu gwo is gom is pem mo be.
15 Wakan aha/ pu'dkina mmo gam /e 'kup mo,
mmo o bwa ki oŋ gana mo mmo ŋap jis em pini mo,
dhali aha/ gamkina /e mo be.
16 Aha/ pa'dkina tom pa'd eya powa cim pem mo,
ki jamas burrinye/ jin cinu jamas 'peni Pa Masir mo be.
17 Aha/ kukuskina cim pem ki to kunyga/ 'pena murr mo,
Dhali 'peni to ka/a'd mo dhala kur cwa mo be.
18 Yayu/ mo, dhalki ana miina mo/en i kap mo intagi mon'thamo/ mo,
dhali dhalki ana miina dhan mo/en jin 'kunya 'kuny mo.
19 Haali/ wathiŋ gwath pem yisa di'di pa mowa,
a'di yaka'd mo ki si'd si'd mo.
20 A'di kal kucaŋ ma guurush mo inyakki a'di mo,
a'di midi doku pa ka cim jin did ma ppe i bwaŋ'kup mo be."
21 Ki dhan mom'bi'th ma yim mo tani a'di tukki a'di mo,
ki 'twaŋ 'kunyga/ ma yim mo tani i rakki a'di mo be.
22 Ki jahanne/ a'di yaki'di 'ko'di a'di mo me'da rasan bip jin gunu bway mony 'ci'th mo,
dhali me'd wathi/ jin gunu bway gwon dwall mo ki mondek is mo.
23 Intaga tha/ suki'd isa dum pitiŋ gana mo,
A'di wana e ki 'dii jin hurki'd ki jahanne/ bwaya gume/ mo.
A'di diki mish ki a'di midi kal mo yol ki mondiki em piti mo be.
24 'Dishesan, ya/m pem, ciki gwo 'peni aha/ mo,
kari 'ce gom gwo gi 'twam pem mo ma.

25 Miin ma dum pini diki ak e 'kupki bway piti mo 'taa?
dhalki is pini ki dhal bway ki a'di ki sus /e mo ki bwaya kamu/ mo.
26 Ayim rakki 'kwani ka ris mmo bit mo e dhan mo shu'd mo,
aris uni kun 'kosha a'di tana ris mo kun 'koshkin ma yim mo be.
27 Gu'b ma yim diki'd e bway tur ma Hawiya mo,
uni bitkin ka luŋgu'b e dhan mondhurumi'd ki mowu mo be.

Gwo Gi Moyuk Mo 8

Miim'borga/ gi mo yuk mo

1 Dina mo Yuk ki yuka yuk mo 'taa?
dhali dina mo jin mishu gwo 'ban ki 'de'k 'kus piti ki mis mowa?
2 Apowa risa liman wosh mo e 'ko'dgwar bway tur mo tani,
Mo Yuk doshki'd mo be.
3 Intwa/a ka campur jin cicu Bampa/ mo, e 'twaŋkal jin
cicu bampa/ mo tani, ayim cuuki'd mo.
4 "Um 'kwani mo, aha/ yukkina yuk mo,
ki 'kus pem gom iya/ gi 'kwani en 'thi/ mo be.
5 Um kun dargi mo jin mishu gwo 'ban mo, da/ari 'peni mo yuk mo
dhali um kun ta pus mo, um mini gam mo jin mishu gwo 'ban mo.
6 Ciki gwo mo, haali/ aha/ mina wal 'twa/ e to kun jina ji mo,
dhali ki aha/ mina ka'd 'twam pem mo dhali owa ris toŋ kar/e mo.
7 Haali/ 'twam pem oki gwo kun 'koki ta kuŋ kar/e mo,
dhali uni kun ta iman mii mii shi'kga/ mo tani 'twam buni tana tor mo be.
8 Aris gwo gi 'twam pem ta kuŋ gana/ mo,
dhali 'koki kol mo walla 'koki ta gwo ga wuny is mo be.
9 Aris uni 'baar mo tana kar/e gom wathi/ jin mish a'di 'ban mo,
gwom pem tana kar/e gom uni kun gamki mo nyith mo be.
10 Kali mo jin hethu sho'k pem mo 'peni mii jin mina e kal gurany 'per mo,

dhali kali mo jin mishu gwo 'ban mo 'peni mii jin mina e kwany 'dolkon mo.
11 Haali/ mo yuk bolki'da ris to kun dheli mo e ki 'bor mo,
dhali miinu 'koki o bwa ki miinu par ki toŋ kamu/ mo be.
12 Aha jin tana mo yuk mo, i dina 'ba/ kany mo,
dhali aha/ cila mo jin mishu gwo 'ban mo
dhali mo jin 'konu ki 'kus mo be.
13 Moŋ ko/ is ki Tapa mmo shi/ tonthus i e mo,
aha/ shi/kina mo jin dhunu is ki ca i e mo,
dhali mii shi'kga/ mo, dhali bway thus mo,
dhali 'twa/ ator mo, uni shi/kaa/ i e mo.
14 Aha/ tana gi mom'bi'th isa 'borga/ mo dhali gwo gi mo yuk mo,
aha/ kulumkina mo, haali/ aha/ cila mom'bi'th mo be.
15 Ki aha/ mo tani, mina ji aris i tapa mo,
dhali ri'c uni ka kar/e mo be.
16 Ki monyji gi iya/ ma malik mo dhali kuŋ gu'b piti mo
dhali aris uni kun ta imandwall gwo gi miiŋ kar/e mo.
17 Aha/ enkina uni kun eni aha/ mo,
dhali uni kun ŋapki aha/ mo mini gam aha/ mo be.
18 E mo jin taga pa ki pa mo dhali miim'borga/ mo,
mini 'koki rash rash mo dhali mii ma kar/e mo be.
19 Maman pem 'bora 'bor mo 'peni 'dolkon mo,
dhali si'da/ 'peni 'dolkon jin to'du ki o'd mo
dhali mo mar is piti 'peni gurany 'per mo be.
20 Aha/ yakina e bway tur gi mii ma kar/e mo,
dhali eya galany gi bwaya gana mo be.
21 Me'd 'kup mii yan mo tani, aha/ miikina uni gwansan kun eni aha/ mmo ta pa ki pa mo,
dhali aha/ 'tu'dkina mondhun tom buni mo.
22 Tapa ukki aha/ 'peni montel 'pen mo,
ka muŋ'kup ki miim piti 'pena dhamo/ mo be.
23 'Peni yil ga dhamo/ mo tani,
aha/ telkunu 'pen mo intwa/a/ mo
'peni montel 'pen gi mony'cesh mo be.

24 Ntwa/a/ ka ris kumma/ yi'de/ mo tani aha/ dho'thkunu mo,
dhali ntwa/a/ ka ris yi'de/ kun kasha e 'konu ki 'tu'd ki yi'de/ mo be.
25 Me'd yin ki wosh 'koki 'ko mo tani,
dhali mo ma gagamis mo tani, aha/ dho'thkunu mo be.
26 Aha/ dho'thkunu intwa/a ki Tapa diki uk mony'cesh mo walla mo mo, walla moŋkuthu'd jin diki'd e mony'cesh mo be.
27 Aha/ dikina imun ki embul jin telkina a'di momis 'pen mo,
ki a'di ukki mo ka 'kawur is apo/ dhan moŋ'kulga/ mo.
28 Aha/ dikina imun ki embul mo jin telkina a'di arak uk 'pen mo
e momis mo dhali ki embul jin 'kakina ris 'kusan wora 'kulga/mo.
29 Aha/ dikina imun ki a'di karki yana gap gi kumma/ yi'de/ 'kup mo
wakan ki yi'de/ midi diki ceker bwa mmo 'ce'd gwoŋkan piti mo
dhali a'di si'da/ karki mo uk gi mony'cesh shemen piti 'kup mo be.
30 Aha/ dikina e gwari a'di mo, me'da man pa/ cwa mo,
aha/ 'borkina a'di mii 'ko'da tente/ i'baar mo,
dhali 'bor bwa isa yempa/ i bwambori a'di mo be.
31 Aha/ 'kunykina bwa e mony'cesh piti mo,
dhali mon dim pem inyakki iya/ gi 'kwani en 'thi mo be.
32 Shwanesan, iya/m pem, ciki gwom pem mo, gom uni kun dhuki
bway ki 'bore/ mo miinu 'bor mii mo be.
33 Ciki gwo gi mo he'th sho'k pem mo dhali yuki ki yuk mo,
dhali dhalku ki ush a'di mo ma.
34 A'di jin midi cik gwom mo tani miinu 'bor mii mo be.
A'di midi hila hil isa yempa/ e 'twaŋkal gu'b pem mmo cora cor e
yana campur pem mo be.
35 Haali/ a'di yin jin ŋapki aha/ mo tani, gamki mondiki/e mo,
dhali a'di midi gam mii ma 'the gi Tapa mo be.

36 Hili a'di jin bitki'd mo tani, shi/ ki mondiki em piti mo,
aris uni 'baar mo kun shi/ ki aha/ i e mo tani enki mowu mo be."

Gwo Gi Moyuk Mo 9

Bway gi moyuk mo

1 Mo yuk nyaŋki gu'b piti mo,
a'di ta'dga kak ipesu/ 'peni wosh mo be.
2 A'di 'ci'thki to em piti 'kus mo,
a'di 'koshki'da sum piti is mo,
dhali dhu tontem piti eya tharabessa mo be.
3 Ayim hashki nyaraŋ ganam piti mo,
dhali yuka yuk 'peni mo jin di isi mis gi 'peŋkuman bampa/ mo be.
4 "Aja i ta pus mo sa/? Dhalki a'di yayi'di se mo!"
e a'di jin athki miim'borga/ mo tani, a'di walki 'twa/ mo be.
5 "Iyu/ mo, dhali shwayi tontem pem mo,
dhali piya su jin 'koshkika is mo.
6 Dhalki miim pus bum 'pen mo kun miikina um mo,
dhali 'koyi mo dhali iiyi e bway jin mishu gwo 'ban mo.
7 A'di yin jin hethu sho'k ki iman heka he'k e mo midi bu'th mo jin 'konu ki dhu is ki gwa'd mo,
dhali a'di yin jin kucurki wathi/ shi'kga/ mo tani midi bu'th mo ma 'the is mo be.
8 Dhalka man heka he'k e ki to'k mo, gom mini mii /e ka nyor mo,
to/i wathi/ yukga/ mo, a'di jin midi en /e mo.
9 Torki wathi/ yukga/ gwo mo, ki a'di midi yuka yuk mo,
Torki wathiŋ kar/e gwo mo,
ki a'di midi mar mon da/ar piti is mo.
10 Moŋ ko/ is ki Tapa mo tani ta montel 'pen gi mo yuk mo,
dhali mo gi a'di jin kogu/ mo tani ta mo jin mishu gwo 'ban mo be.
11 Haali/ ki aha/ mo tani arisa cim pini miinu mar is kagahara mo
dhali yil gi mondiki em pini miinu marki /e is mo be.

12 Wakki/ /e yuka yuk mo tani, /e yuka yuk gom is pini mo,
dhali wakki/ /e ta wathi/ he'k e mo tani, /e kalki a'di gom is pini mo."
13 A 'bom jin ta pus ki pus mo diki mish toŋkamu/ mo,
ayim diki bu'th mo ma he'th sho'k dhali diki mish toŋkamu/ mo.
14 Ayim diki'd e 'twaŋkal gu'b piti mo,
eya kurse/ jin di isi mis gi bampa/ mo be.
15 A'di yuku ki uni kun iin e bway tur mo,
ki 'kwani kun iikin ki iin tur e bway buni mo be.
16 Ayim oki gwo mo ki: "Dhalki a'di jin ta pus rici is mo ise mo, a'di oki gwo mo gom uni kun 'koki mish gwo 'ban mo be."
17 "Yi'de/ jin kwalu ta'da dhel dhel mo,
dhali maaŋ kuthu'd jin ba/u mo tani a'di 'kunya 'kuny mo be."
18 Hili a'di diki mish ki mowu diki'di mun mo,
ki mo jin yuku ayuk goma ris yilkina diki'd e dhan moŋ'kulu'd jin dargi 'pemen mo.

Gwo Gi Moyuk Mo 10

Soliman Oki Gwo Ki Mo Yuk Mo

1 Gwom'bi'th e ma Soliman mo.

A 'ci yukga ci com bwam'boro'd mo,
hili ya/ pus kali kum bwa shi/i'd mo be.
2 Mo jin kona 'kwani kun ta thus to diki kal toŋ kamu/ 'kup pa mo,
bahili mo jin miinu toŋ kar/e mo tani a'di yeya 'peni mowu mo be.
3 Tapa midi diki kara kashira gi wathiŋ kar/e te/ ki 'kosh mo,
bahili a'di midi diki cesh to shi'kga/ 'twa/ 'peni wathi/ shi'kga/ mo.
4 Me'da piny is midi kar wathi/ mmo ta ha'th'ko'd mo,
hili me'd gi wathi/ jin 'kuc bwa mo i midi gam mo jin tanu pa mo.
5 A'di jin tuli tonte/ is mo yurantee/ mo tani, ta wathi/ yukga mo,
bahili a'di jin ishki e ita'da dite/ mo ki embul jin 'cithu to mo.

6 Mom'bor mii yayi'di 'kupi wathiŋ kar/e mo,
bahili 'twa/ gi wathi/ shi'kga/ kumu/ 'kup ki mo/as mo be.
7 Wathiŋ kar/e rak uni kun ka a'di e 'bora bwa mo,
bahili gway ki wathi/ shi'kga/ midi pu/ mo be.
8 Adu gi moyuk midi bu'th gwoŋkan mo,
bahili wathim pus jin taŋkalka'd minu 'ce'd sho'k mo be.
9 Wathi/ jin yaki'd ka kar /e yaki'd ki moŋku'th is mo,
bahili wathi/ jin kolki bway piti mo tani, wathi/ midi gam a'di mo.
10Dhali a'di jin 'kamu'th ki em piti mo tani kali bwa shi/i'd mo,
bahili wathim pus jin taŋkalka'd mo tani miinu ji mo be.
11 'Twa/ gi wathiŋ kar/e mo tani, ta yi'de/ gi mondiki e mo,
bahili 'twa/ gi wathi/ shi'kga/ mo tani, 'ce'dkunu sho'k mo be.
12 Mii shi'kga/ guyu'da nyor mo,
bahili mo/en kumki'da ris mii kun miinu miinthus 'twa/ 'cesh mo be.
13 Mo yuk gamkunu e wathi/ jin tan ma dum piti pa ki pa mo,
bahili iman 'koki nyith mii kun miinu mo tani 'koki mish mo mo.
14 'Kwani yukga/ dhuki mo jin nyithu to mo,
bahili 'twa/ gi 'kwanim pus 'doyu mo kun 'ce'du sho'k ki 'dish 'dish mo be.
15 To gi wathi/ jin ta pa ki pa e 'peŋkuman Bampa/ mo tani,
markunu is mo, mii ma ha'th'ko'd buni 'ce'dki uni sho'k mo be.
16 Mii gi wathiŋ kar/e ta mondiki e mo,
mii jin yayi'd 'peni wathi/ shi'kga/ sus uni e miinthus mo be.
17 Bway gi mondiki e diki'd gom wathi/ jin bathki bway gi mo he'th sho'k mo,
bahili a'di jin ushki'd mo tani suskunu per mo be.
18 A'di jin miiiki bwa shi/i'd mo tani 'twa/ piti ta'da tor ka tor mo
dhali a'di yin jin pepeker ki tonthus bwa mo tani, ta pus mo be.
19 Wakki/ gwo tana ris ka ris mo tani, aman'di/ gwo midi diki 'cuk mo,
bahili a'di jin hili'd ki 'bore/ e gwo jin ona a'di mo tani i yuka yuk mo be.

20 Ale'd ki wathiŋ kar/e ça'b ki dhelel dhelel mo me'd 'dolkon mo
dhali ari mom bar gwa'da gwa'd eya du gi wathi/ shi'kga/ mo be.
21 Aled gi wathiŋ kar/e mo tani wothi'da woth ka ris mo,
bahili jigi wathim pus wuki'd mo gom miim piti jin dina a'di ki dargi mo mish mo mo be.
22 Mom'bor mii gi Tapa mo tani kali mo jin tanu pa mo,
dhali a'di diki mar mo ma nyora kamu/ is e a'di mo be.
23 Mii shi'kga/ ta'da lo'b jin lo'ba 'kwanim pus mo,
bahili mo yuk mo tani tor bwam'boro'd e wathi/ jin mishi gwo mo.
24 Moŋ ko/is gi wathi/ shi'kga/ midi butha ci mo,
bahili bwaŋkulum gi wathiŋ kar/e mo tani midi kara ci ki 'kus mo.
25 Hili 'kwanin thus wana e ki dhan 'tham kun poshki'd mo,
dhali uni mini 'koki 'ko dok/e mo,
bahili wathiŋ kar/e mo tani ita monyaŋ kun 'kon goma sule/ mo be.
26 Me'd yiman tom 'paça'd jin di'di she/ mo dhala ku'd e e mo,
wakan si'da/ wathim piny is e uni gwansan gun hashki a'di mo.
27 Moŋ ko/is ki Tapa marki a'di mondiki e is mo,
bahili aris yil ki 'kwanin thus mini kuta kut mo be.
28 A 'teŋkape/ gi 'kwaniŋ kar/e mo tani ta mom'bor bwam buni mo,
bahili a'teŋkape/ gi unin thus mo tani ta mony'ce'd sho'k buni mo.
29 Bway tur gi Tapa a'di 'bi'thki uni gwansan is kun tangi is mo,
bahili mony'ce'd sho'k gom uni kun miiki tonthus mo.
30 Wathiŋ kar/e miinu 'koki joc mo ki sule/ mo,
bahili wathin thus mo tani midi diki di eya 'cesh mo be.
31 'Peni 'twa/ gi wathiŋ kar/e mo tani yayina maman gi moyuk mo,
hili ale'd gi wathin tor miinu 'ci'th mo be.

32 Aliman 'twa/ gi wathiŋ kar/e mishi'da tinta gam mii ma 'the mo,
bahili gi wathi/ shi'kga/ mo tani, uni mishi mii ma tor mo be.

Gwo Gi Moyuk Mo 11

1 Mmo/ bar to ka tor shi/ kin ma Arumgimis i e mo,
hili a'di bu'thki to jin baru i mom piti ka kar/e mo.
2 Ki mo jin karu is pu'dki'd mo tani, yan'ko'd i pu'dkina mo jin daru ka 'the mo,
hili ki mo jin karu is ki gwa'd mo i pu'dkina mo yuk mo
3 Miiŋ kar/e ki 'kwani kar/e i shu uni bway mo,
bahili bwaya kolga ki imantor gwon thus 'ce'dki uni sho'k mo be.
4 Mo jin tanu pa a'di ta tonthus mo ka cim ma nyor mo,
hili mii ma kar e yeki /e 'ba/ mo 'peni mowu mo be.
5 Mii ma kar/e jin daru gi mii i'ba/ karki bway piti ka jisho'k mo,
hili 'kwanin thus mini bit mo haali/ gom mii shi/gam buni mo be.
6 Mii ma kar/e gi wathiŋ kar/e wothki a'di mo ki moŋ kuth is mo,
hili iman mii tonthus uni bu'thkin ma gume/ ki mii jin thamkina uni mo be.

7 Ki wathin thus wuki'd mo tani, a'teŋkapem piti 'ce'dkunu sho'k mo,
dhali a'teŋkape/ jin di'd e mom'bi'th piti mo tani ta toŋ kamu/ yisa.
8 Wathiŋ kar/e wothkunu mo 'peni monto'c bwa mo,
dhali mii shi'kga/ yayi'd i gom wathi/ shi'kga/ mo.
9 Wathi/ ma rum thus 'ce'dkunu sho'k ki uni kun 'dish a'di is ki 'twam piti mo,
hili e mo jin mishu gwo 'ban mo tani 'kwaniŋ kar/e uni wothkunu mo be.
10 Ki 'kwaniŋ kar/e miiki miim'boro'd mo tani, 'peŋkuman Bampa/ 'kunykina bwa mo,

dhali iman mii tonthus 'ce'dki sho'k mo dhali adhan cuuwa cuukunu ki bwam'boro'd mo be.
11 Ki monṯel 'pen gi mii ma k̲ar/e mo tani 'peŋkuman Bampa/ 'dekunu isi mis mo,
ki 'twa/ gi unin thus mo tani 'peŋkuman Bampa/ biṯki'd mo be.
12 Wathi/ jin wak̲ki/ imugum piti mo tani diki hil uni me'd uni mo,
hili wathi/ jin mishki gwo 'ban mo tani ca'bki'd ki shwam mo be.
13 A'di yin jin yaki'd ka kukul is mo tani, ṯorki mii ma k̲wal is eya tente/ mo,
hili wathiŋ k̲ar/e e shi/in kumki'da ris to 'twa/a 'cesh mo.
14 Ki iman thoson gwo p̲iyin mo tani, dhan kal gi 'kwani biṯki'd mo,
hili mom'bi'th yayi'd 'peni iris iman thoson gwo mo be.
15 A'di yin jin oki gwo is mmo c̲i to gom wathi/ jin di'd ka pije/ ka jiŋ gana/ mina isi 'kosh ka nyor mo,
hili a'di jin 'tena bwa ki gwo jin onu is mo e gwo yansan mo tani wo<u>th</u>kunu mo be.
16 A'bom jin ta'dga 'the mo tani gamki montak̲ mo,
hili 'kwani kun mii to ki mom'bi'th mo tani gam ki mo kun tanu pa ki pa mo be.
17 Wathi/ jin mii tom 'borga/ gamki mii adu is ki is piti mo,
hili a'din 'de/ jin mii'da pure/ 'koshki is piti mo be.
18 Wathi/ jin ta thus ki thus heki'da he'k e mmo ŋap̲i gam to mo,
hili a'di jin si to jin 'boro'd mo tani 'ci'thki to jin ta'da k̲ar/e mo be.
19 Wathi/ jin tara'd ka ṯor jin miiki toŋ k̲ar/e midi diki e mo,
hili a'di jin ba<u>th</u>ki tonthus mo tani midi wu mo.
20 Uni kun iin ki c̲a'ckon eya du mo tani 'tekin ma Arumgimis bwa mo,
hili a'di 'borkina bwa e uni kun iin e bway buni ki dargi mii i'ba/ mo be.

21 Hili ki 'bore/ gom mii yansan mo, wathi/ jin ta thus ki thus midi diki ya ki darga jisa mo,
hili aris emen gi 'kwaniŋ kar/e miinu woth mo be.
22 Me'd to dhiriny 'peni 'dolkon diki'd e shush kuthar mo
a'di ta'da 'bom jin ta jaro/ ki jaro/ jin dargi mo ninn is mo be.
23 Bwan 'thoth gi 'kwaniŋ kar/e gam ki miim 'boron mo,
hili 'kwani kun ta thus ki shus mini taka 'teŋkape/ jasi goma nyor jin 'batha 'ba'th mo.
24 Jaŋ kamu/ diki'd jin cekerki'da ceker bwa mo---a'di midi tul to is ki nyanye/ mo,
jaŋ kamu/ bu'thki to jin ta'da wuny'cis mo---a'di ki pu'd e mo ma ha'th'ko'd mo be.
25 Wathi/ jin ci to ka 'ka'd me'di is midi gam mii is mo
dhali a'di jin ciki yi'de/ gom jaŋ kamu/ mo tani midi taki yi'de/ gom is piti mo be.
26 'kwani jeeki wathi/ jin 'tena bwa ki yol emen to mo,
hili ton taka 'borga/ hithki'd e 'kupi a'di jin yolki to mo.
27 A'din 'de/ jin ciki is mmo/ ŋap tom'boro'd mo tani a'di/ ŋapki miim borga/ mo,
hili a'di jin ŋapki tonthus midi gam a'di mo.
28 Aris uni kun gamki gwo is e pa kun tana uni mo tani mini bit mo, me'd 'cemen to mo,
hili 'kwaniŋ kar/e mini mar is mo be.
29 Jan 'de/ jin kali monto'c bwa bway gu'b piti mo tani midi gam 'tham mo
dhali jin ta pus midi ta ciŋkina gi wathi/ yukga/ eya du mo be.
30 Maman ki mii ma kar/e mo tani a'di ta cwa gi mondiki/e mo,
hili iman miiya mii ki mom'bi'th mo tani kalki moŋ'koki e mo be.
31 Hili mo ma! wathiŋ kar/e a'di takkunu mo e mony'cesh mo;
kun ta thus ki thus dhali iman mii miinthus minu mii kata!

Gwo Gi Moyuk Mo 12

1 A'di yin jin enki mo jin hethu ahe'th sho'k mo tani enki mo jin nyithu anyith mo,

hili a'di jin 'tekina bwa ki gwonto'k mo tani ta pus mo be.
2 Tapa ciki'da 'the gom wathim 'borga mo,
hili a'di dwallki wathi/ jin ukki tonthus gwo mo be.
3 Wathi/ miinu 'koki uk ki iman mii miinthus mo,
hili 'kwani kar/e miinu 'koki yikina du is mo be.
4 A'boma 'borga ta toŋ 'kup ma kath mo,
hili ayim jin kali mon'the is mo tani wana e ki 'ba'th jin pu/ ki a'di asimam piti mo be.
5 Gwoŋ kulum ki wathiŋ kar/e mo tani ta'da kar/e mo,
hili mom'bi'th is gi wathi/ shikga/ mo tani ta'da hek e mo be.
6 Aris gwo gi 'kwani shikga gwansan ta gwo kun nyithu anyith ki monycor mmo wol 'kwani abasa 'cesh mo,
hili gwo gi iman mii miiŋ kar/e dhuki uni ki moŋku'th is mo be.
7 'Kwani shi'kga/ uni pikunu e mo dhali uni iikin mo,
bahili gu'b gi wathiŋ kar/e a'di midi dosh mo be.
8 Wathi/ maŋa'da maŋ ki 'bore/ ki 'twam piti mo,
hili wathi/ jin yan ma du ki ca'ckon kala mon'the is mo be.
9 Wathi/ ha'th'ko'd 'bora 'bor 'peni a'di jin maŋu mo,
dhali jin karki is ki gwa'd mo tani dargi tonte/ mo be.
10 Wathiŋ kar/e ji is piti me'd wathi/ jin ji to em piti mo,
hili isi ciki mii gi wathi/ shi'kga/ ushki me'd kagahara mo be.
11 A'di jin miiki'da tu'c e bwam mondhe'd piti mo tani, midi tagi tonte/ ki nyanye/ mo,
hili a'di yin jin guski'da po/ mii shi'kga/ mo tani yisa tagi mo nyith toŋ kamu/ yisa.
12 Wathin thus kulumki mondil to shikga/ mo,
hili wathi/ jin ta'da kar/e mo tani telki'da birman ki sule/ mo be.
13 Wathin thus a'di bu'thkunu mo ki gwo ma tor 'peni 'twam piti mo,
hili wathiŋ kar/e mo iyeki'd mo 'peni monto'c bwa mo be.
14 'Peni maman gi gwom piti mo tani wathi/ a'di kapkunu ki tom 'borga/ mo,
isi me'da tu'c gi me'd piti mo tani idok kunu a'di mo be.
15 Bway gi wathin thus ta'da kar/e i jis em piti mo,
hili wathi/ yukga/ ciki gwo gi mom'bi'th is mo be.

16 A nyor gi wathim pus minu mish ka cima kamu/ mo,
hili jan 'de/ jin urki gwo mo dhali sora sor i 'cucurki'd mo be.
17 A'di jin walki 'twaŋ kar/e oki gwo ka jisho'k mo,
hili aman nyak to mish jin ta wathin tor heki'da he'k e mo be.
18 A'di jin walki 'twa/ ma 'cwar mo tani wana e ki gandal jin ka'd ka 'ban su/ mo,
hili ale'da yukga mo tani wackunu mo be.
19 Aris 'twa/ kun walu ka kar/e 'kon goma sule/ sule/ mo,
hili ale'da he'k e a'di di'd gom ari mo mo be.
20 Mo jin mudhu amu'th e 'kokin eya du gi uni gwansan kun kulumki tonthus mo,
hili bwam'boro'd yayi'd 'peni mom'bi'th is gi moŋkuth is mo be.
21 'Batha kamu/ yisa di'da jin yayi'da po/ mii jin miinu miiŋ kar/e yisa,
hili mii shi'kga/ a'di 'tu'du ki mo isa nyor mo be.
22 'Twa/ kun tana tor 'ten ma Arumgimis bwa mo,
hili uni gwansan kun 'kokin e bwaya kar/e mo tani miinu 'bor mii mo.
23 Wathi/ yukga/ karki mo nyith mo,
hili arisa dum pus mo tani yuk kunu ki kum pus mo be.
24 Me'd gi uni kun 'timina du mini jiya ji mo,
hili 'kwanim piny is miinu ciya jisa ka tu'c mmo mii mo be.
25 Gwo jin di'da du gi wathiŋ gwath midi shi/ a'di mo,
hili gwom 'borga/ midi 'bor a'di bwa mo be.
26 Wathiŋ kar/e mo tani ta'da man shuwa mugum piti bway mo,
hili bway gi a'di shi'kga/ sus ki uni i this e mo be.
27 'Kwani kun tana piny is mini 'koki 'thos to e mo ma lo'b buni mo
hili wathi/ jin ci is piti mo tani midi gam tom'boro'd mo be.
28 Uni gwansan kun iikin e bwaya kar/e mo tani gamki moŋ'koki e mo
dhali e bway piti mo tani mowu piyi'd mo be.

Gwo Gi Moyuk Mo 13

Ari washana yukga karki 'ce ki gwo gi com mo

1 Ari washan cikki gwo gi mo he'th sho'k gi com mo,
hila man 'thek shushi mis diki kar 'ce ki gwo jin cinu mo.
2 'Peni maman gi 'twam piti mo tani wathi/ 'kunykina bwa ki to ka ris mo,
hili mii gi 'kwani shi'kga/ mo tani ta mondhurumi'd mo be.
3 Jan 'de/ jin jigi 'twam piti mo tani wothki mondiki em piti mo,
dhali jan 'de/ jin ka'd ki 'twam piti ki bee bee mo tani midi 'ce'd sho'k mo be.
4 Wathim piny is ona bwa ki to mo tani, hili a'di diki gam toŋ kamu/ mo,
dhali hili mo o bwa gi wathi/ jin ci is piti midi ta pa ki pa mo.
5 Wathiŋ kar/e shikki gwo ma tor i e mo,
hili wathi/ shi'kga/ ko/ ki is piti mo dhali miiki mii ki mon'the is mo be.
6 Wathiŋ kar/e wothki uni gwansan kun tana kar/e e bway buni mo,
hili tonthus piki uni gwansan e kun miiki miinthus mo be.
7 Wathiŋ kamu/ diki'd jin miiki mo jin tanu pa ki is piti mo, dhali yisa ta'dgi toŋ kamuwa,
dhali jaŋ kamu/ ciki tom piti i'baar mo ka pije/ mo, a'di ta pa ki pa mo be.
8 Aman ci to ki is piti ta wathi/ jin ta pa ki pa mo e mondiki em piti mo
hili wathi/ jin ta'da ha'th'ko'd diki cik gwo jin to/u a'di mo.
9 Moŋkush gi 'kwaniŋ kar/e 'borkina bwa mo,
hili alamba gi 'kwani shikga/ miinu us mo be.
10 Mo jin garu gwo 'kusi 'twa/ guyi mo jin asu/ mo,
hili gom uni kun cikki gwom'borga jin 'bidhu is mo tani tagi moyuk mo be.
11 Mo jin tanu pa pashki is mo wakki/ mo jin dhunu is ki ca mar is mo,
hili a'di jin miiki'da guurush ka tu'c ki me'd piti mo tani midi gama guurush ki nyanye/ mo be.

12 A 'teŋkape/ shi'kga/ mo tani, a'di kali mo jin 'ce'de'da du bwa mo
hili cwa gi mondiki e 'tu'dki'd ki mo jin onu bwa ki oŋ gana/ mo be.
13 A'di yin jin wakki mo jin yedhuwa yeth sho'k mo tani kali mo jin 'ce'du sho'k ki is piti mo,
hili a'di jin karki is ki gwa'd ibwambori gwoŋkan mo tani midi gam ton tak mo be.
14 Gwontor gi wathi/ yukga/ wana e ki 'kusan yi'de/ gi mondiki e mo
jin wothki /e 'ba/ mo 'peni bway jin ceshu /e ki mowu mo be.
15 Mii ma 'them 'borga/ 'kosh mii shikga/ mo,
hili bway jin ko/u is mo tani ta dhan mii shi'kga/ kagahara mo be.
16 Aris 'kwani kun yuka yuk nyith ki mo jin mishu gwo 'ban mo,
hili jin ta pus mo tani yaki'd ka kul is ki yam pus piti mo.
17 Wathi/ shi'kga/ jin hashu midi bit e mii shi'kga/ gi montoc bwa mo
hili aman hashu jin ta'da kar/e mo tani kali mo wac mo be.
18 A'di jin ushki gwo jin yedhuwa yet'h sho'k mo tani bitki'd e dhan mii ma ha'th'ko'd mo, dhali mon'the is mo,
hili miim'boro'd midi yayu e a'di jin da/arki'd 'peni mo jin toguwa to'k mo be.
19 Bwan 'thotho/ yayi'd ki mo jin onu bwa ki to jin 'kunya 'kuny mo,
hili mo jin tugu ka nyaŋ'ko'd 'peni bway gi iman mii tonthus mo tani, a'di ta to jin ush me'd gom uni gun ta pus mo be.
20 Yayi inyakki 'kwani yukga mo ki /e mini yukka yuk mo,
hili imugum pini kun ta pus mo tani mina isi 'kosh ka nyor mo be.
21 Adhan mii shikga/ mini bath miinthus isho'k mo,
hili 'kwaniŋ kar/e uni tak kunu ki miim'borga/ mo be.
22 Wathim 'borga/ diki'd ki mo jin mina iya/m piti ikal tom piti mo,

hili to ma man mii miinthus mo tani dhukunu gom wathiŋ kar/e mo.
23 Bwam mondhe'd kun 'konu ki kor kun ta ku gi wathi/ ha'th'ko'd mini dho'th tonte/ kagahara mo,
dhali dhithu sho'k ka pije/ ki mii kun 'koki ta kar/e mo be.
24 Wathi/ jin diki dor ya/ mo tani 'tena bwa ki ya/m piti mo,
hili hilki'd ki 'bore/ apo/ mo yeth sho'k piti mo be.
25 Wathiŋ kar/e shwaki'd intagi a'di 'tu'dki bwa jin o a'di mo,
hili bwa gi wathi/ shi'kga/ isa yempa/ a'di butha te/ mo be.

Gwo Gi Moyuk Mo 14

1 A'boma yukga nyaŋki gu'b piti mo,
hili jim pus 'tukki gu'b piti ki me'd piti mo be.
2 A'di jin yaka'd ka kar/e mo tani ko/ki'da Arumgimis mo,
hili a'di jin dargi mo jin karu is ki gwa'd e bway piti mo tani wakki a'di mo.
3 'Peni 'twa/ gi wathim pus mo tani a'di yayin ma jisa apo/ a'di mo,
hili 'twa/ gi wathi/ yukga/ mo tani midi dhu uni ki 'bore/ mo be.
4 E mo jin pina bip mo tani, ari mo shu'd jin thipu to dhelela dhelel mo,
hili mo jin dho'thkina to ki nyanye/ mo tani yayi'd 'pena rasim bip mo be.
5 Aman mish mo jin ta'da kar/e mo tani diki tor gwo ma tor mo,
hili aman mish mo jin ta'da tor mo tani bah ki'da tor mo be.
6 Aman 'thek 'ba/ imis ŋap mo yuk mo dhali yisa gama a'di yisa,
hili mo nyith yayi'd ki bwaya 'ka'dga mo gom a'di jin mishi gwo 'ban mo.
7 Yayi mo 'peni wathim pus mo ma,
ki /e mini diki gam gwo mo 'peni 'twam piti mo.
8 Mo yuk gi wathiŋ kar/e mo tani ta mo jin mishu bway piti 'ban mo,
hili miim pus gi wathim pus ta'da he'k e mo be.

9 Wathim pus 'thek 'ba/ i mis gom miinthus jin miikunu abas mo,
hili ibwamani mii ma kar/e mo tani mii ma 'the nyakkunu mo be.
10 Adu mishi mondor piti mo,
dhali wathiŋ kamu/ jin di'd ka pije/ yisa di'da jin midi nyak bwam'boro'd ki a'diya.
11 Gu'b gi 'kwani shi'kga/ miinu 'ce'd sho'k mo,
hili gu'b burrinye/ gi kwaniŋ kar/e miinu tor eya tente/ mo be.
12 Ari bwaya kamu/ a'dihe jin wana e ki midi 'bor gom wathi/ mo,
dhali hili ŋ'ko'd mo tani midi kal a'di mowu mo be.
13 Adu midi pe'th mo hili a'di naskina/ di'di bwa shi/i'd mo,
dhali mom'bor bwa wu 'kup ki mo jin 'konu ki bwa shi/i'd mo.
14 Adu jin diki gam gwo is mo tani midi kap 'peni bway piti mo,
hili wathim 'borga midi gam 'peni to jin ta jim piti mo be.

15 Wathim pus haki'da ris gwo e 'baar mo,
hili wathi/ yukga/ kulum ki'd gom ŋatkin jin mina a'di ya mo be.
16 Wathi/ yukga/ ko/ ki is mo dhali kwa/ki bwa mo 'peni tonthus mo,
hili wathim pus ceshki is piti 'kup dhali kar is piti o ki ya'd ki 'bore/ mo.
17 Wathi/ jin wara'd ki jahanne/ miiki miim pus mo,
dhali wathi/ jin miiki tonthus 'de'kki 'bam piti imis mo be.
18 'Kwanim pus bu'thki mo mii miim pus mo,
hili 'kwaniŋ kar/e mo tani uni tangi mo nyith mo mo be.
19 'Kwanin thus mini luŋ ibwambori uni gwansan kun 'boron mo,
dhali uni shi'kga/ mini luŋ acampur gi wathiŋ kar/e mo be.
20 Wathi/ ha'th'ko'd yan shi/u i e ki imugum piti mo,
hili 'kwani kun ta pa ki pa mo tani tagi imugu ka ris mo be.
21 Dhali jin diki tora dum pa gom iman 'dish a'di is mo tani miiki miinthus mo,

hili a'di jin torki mii ma 'the gom uni kun hatha 'ko'd mo tani 'borkunu mii mo be.
22 'Kwani shi'kga/ ta'dgi gwo kun thisa uni 'kwani e mowa?
Bahili uni kun kulumki tom'borga/ mini bu'th mo jin telu sho'k mo dhali mii ma isiŋ gana/ mo be.
23 Eya ris mo wu is e mo tani, kali miim'borga/ mo,
hili gwo gi walu 'te mo, tani kali mii ma ha'th'ko'd mo be.
24 Toŋ'kup gi 'kwani yukga/ mo tani ta mon ta pam buni mo,
hili miim pus gi iman mii miim pus mo tani kali uni pus mo be.
25 Aman mish miiŋ kar/e wothi mondiki e mo,
hili a'di jin shi/in ki'da tor ka pije/ mo tani kali mo jin doruwa dor mo be.
26 Moŋ ko/is ma Arumgimis mo tani ta to jin miinu gam gwo is incine/ ki 'bi'th 'bi'th mo,
jin ta mo jin mina ucim piti gam mowoth mo be.
27 Moŋ ko/is gi Tapa mo tani ta moŋ 'kusan gi mondiki e mo,
wakan ki wathi/ midi tu'k mo 'peni bway gi ceshu 'kwani ki mowu mo be.
28 Monyca ma malik gamkunu e bwaman ma ris 'kwanim piti mo,
ki dargi 'kwani mo tani iya/ uni 'ce'dkunu sho'k mo be.
29 Wathi/ jin ta'dgi bwaŋ 'kuc mo tani ta'dgi dhan mo mish gwo 'ban mo,
hili a'di jin kuta shi/in ki kut mo tani di'd e miim pus mo be.
30 Adun 'thupga/ ta mondiki/ e gom buŋgwar is mo,
hili 'pemen gi mii 'kwanimpa mo tani ta'da birman ma risa sima mo be.
31 Jan 'de/ jin miiki mii ma gwar'de/ apo/ wathi/ ha'th'ko'd mo tani sorki'da man uk a'di mo,
hili a'di jin torki mii ma 'the gom ciŋkina mo tani maŋki a'di mo be.
32 Wathi/ shi'kga/ yan urkina miinthus piti ka 'cesh mo,
hili wathiŋ kar/e wothkunu mo 'peni bwaman mowu mo be.
33 Mo yuk siki is mo eya du jin nyithu gwo mo,
dhali si'da/ e bwamani 'kwanim pus mo tani a'di karki is piti ki miinu mish mo be.

34 Mo mii mii ma kar/e a'di karki kal gi mony'cesh mo,
dhali hili miinthus mo tani kala'da ris 'kwani mon'the is mo be.
35 Mii ma 'the ma malik diki'da manmiiya tu'c jin miiki mii ma kar/e mo,
hili anyor piti gom a'di jin miiki mo ma 'the is mo be.

Gwo Gi Moyuk Mo 15

1 Gwon thoka 'thupga/ akki bway ma nyor e mo,
hili gwo jin shi/ u bwa mo tani 'koshki e ki dhan mii ma nyor ilu/ mo be.
2 Ale'd gi 'kwani yukga/ mishki gwo o mo,
hili 'twa/ gi wathim pus gacki miim pus ka pije/ mo be.
3 Eya ris mo 'baar mo tani e gi Tapa di'd mo,
mmo hila hil apo/ tonthus mo dhali gom miim 'borga/ mo be.
4 Ale'd jin waca'da wac mo tani ta cwa gi mondiki e mo,
hili shi/in 'kucki is mo goma le'da he'k e mo be.
5 A'di jin ta pus hilki mo ma he'th sho'k gi com me'd mii jin diki ta kar/e mo,
hili a'di jin bu'thki mo he'th sho'k 'peni mon to'k mo ita'da kar/e mo be.
6 E gu'b gi wathiŋ kar/e mo tani mo jin dhunu to caaca mo,
hili mo jin gamu mii adu is gi wathin thus mo tani ciki a'di monto'c bwa mo be.
7 'Twa/ gi 'kwani yukga/ cekerki mo jin mishu mo bwa mo,
hili adu gi unim pus yisa wakana.
8 Mony 'ci'th to 'kus gi unin thus mo tani 'ten ma Arumgimis bwa mo,
hili mon'tho gi wathiŋ kar/e mo tani 'borki a'di bwa mo be.
9 Bway tur gi 'kwanin thus mo tani 'ten ma Arumgimis bwa mo,
hili a'di enki a'di jin urki mii ma kar/e isho'k mo be.
10 A'di jin shi'kki mo jin hedhu ahe'th sho'k i e jin dina bwa ki 'bor mo tani, dhalkunu 'pen mo
dhali jin 'tekina bwa ki gwon to'k mo midi wu mo be.

11 Jis jin dar ki 'pemen mo dhali dhan mo jin 'ce'du sho'k uni ka'dkunu 'twa/ mo I bwambori Tapa mo,
dhali adu gi iya/ gi 'kwani 'ko ekata mo sa/?
12 Aman 'thek 'ba/ imis diki en a'di jin thoson ki a'di gwo mo,
a'di midi diki ya 'kupki uni yukga/ mo be.
13 Adum 'borga/ karki jis e ki bwam 'boro'd mo,
hili adu jin 'kosho'd ka nyor a'di 'ce'dki shi/in bwa mo be.
14 Adu jin mishi gwo 'ban mo tani ŋapi mo mish mo mo,
hili 'twa/ gi wathim pus mo tani thipki miim pus mo be.
15 Ka cimi 'baar mo bwandiṭi'd di ki 'bor mo,
hili adum 'borga/ ta'dgi tonṭe/ jin diki kar 'kup mo be.
16 Miim'borga/ a'di gwa'da gwa'd ki moŋko/ Arumgimis mo,
dhali dhan mondhun tony caaga/ cuuki monṭo'c bwa mo be.
17 Tonte/ a'di 'bora 'bor nyakka ris tondhi/in mo ki mo/en diki'd mo 'peni shum gi aran to jin miiki'da ṭu'c ki mo jin shi/u ashi/ i e mo be.
18 Wathi/ jin mii'da nyor karki mo jin garu gwo 'kusi 'twa/ mo,
hili wathi/ jin dargi mii ma nyor mo tani 'thupki mo jin garu gwo 'kus i'twa/ she/ mo.
19 Bway gi wathim piny is wana e ki shemen ma 'de/ mo,
hili bway tur gi 'kwani kar/e a'di nyaŋkunu isi mis mo be.
20 Ari ya/a yukga/ kali com bwamboro'd mo,
hili wathim pus a'di wakki kum mo be.
21 Wathim pus jin atha mo yuk 'kunykina bwa mo,
hili a'di jin ta'dgi mo jin mishu gwo 'ban yaki'd e bwaya jisho'k mo be.
22 Gwo kun kulumu shi/a shi/ mo wakki/ mo jin 'bithuwa 'bi'th is piyi'd mo,
hili wakki/ iman 'bitha 'bi'th is ka ris 'kon mo tani uni gamki mii adu is mo be.
23 Wathi/ gam bwam'boro'd mo mmo thoka a'di gwo ka kar/e mo,
gwom piti 'boro'd 'ko'da tente/ kata mo?
24 Bway tur ki mondiki e shu'da shu/m bway gom 'kwaniŋ kar/e mo,
ki uni mini ṭu'k mo 'peni bwaŋ gwarany mo shu'd mo be.

25 Arumgimis dherki gu'b burrinye/ gi uni kun dhu is ki ca bwa mo,
hili a'di wothki to ma 'bom laca/ mo be.
26 Bwaŋ kulum gi 'kwani shi'kga/ 'ten ma Arumgimis bwa mo,
hili gwo gi bwa uni dhelela dhelel mo be.
27 Wathi/ jin gam mii adu is ki mii jin diki ta kar/e mo tani kali monto'c bwa gom 'kwanim piti mo,
hili a'di jin 'tena bwa ki to jin cinu ki bwaya kamu/ mo tani midi di mo be.
28 Adu gi wathiŋ kar/e kulumu'd intwa/a/ ki a'di diki thok gwo mo,
hili 'twa/ gi 'kwanin thus gackina ris tonthus ka pije/ mo be.
29 Arumgimis si'da si'd 'peni 'kwani shi'kga/ mo,
hili a'di cikki mon'tho gi 'kwaniŋ kar/e mo be.
30 Jis eŋ kush kali bwam'boro'd eya du mo,
dhali hili gwon this karki buŋgwar is ki 'bore/ mo be.
31 'Ce jin cikki gwo gi mondiki e jin kucurkunu akucur midi di ibwamani
'kwani yukga/ mo be.
32 A'di jin urki gwo gi mo he'th sho'k mo tani wakki is pitiŋ gana mo,
hili a'di jin cikki gwo jin thosonu mo tani gamki gwo jin mishu 'ban mo be.
33 Wathi/ jin ko/ Tapa mo tani hethu sho'k ki mo yuk mo,
dhali mo jin karu is ki gwa'd yayi'di twa/a/ ki mo jin karu is ki ca mo be.

Gwo Gi Moyuk Mo 16

1 Moŋ kulum ma du ta jigi wathi/ mo,
hili gwon thok 'pena le'd piti yayi'd 'peni Arumgimis mo be.
2 Bway gi wathi/ 'baar mo dhelela dhelel e jis em piti mo,
hili Arumgimis barki'da ris shi/in mo be.
3 Ciya tu'c pini ka Arumgimis mo ma,
dhali aris gwoŋ kulum pini mini gam mii adu is mo be.

4 Arumgimis ukki'da ris to 'baar mo isi ki miim piti mo,
dhali si'da/ 'kwani shi'kga/ goma tee gi monto'c bwa mo be.
5 Arisa du kun dhu is ki ca mo tani 'ten ma Arumgimis bwa mo,
hili ki 'bore/ gom gwo yansan mo, uni mini 'koki ii ki darga jisa mo.
6 Ka jiŋ gana/ mo tani mo/en dhali mii shikga/ jin gamu gwo is a'di ricki'd mo
dhali mmo ko/a Arumgimis mo tani 'kwani tukkin mo 'peni tonthus mo be.
7 Ki bway tur gi wathi/ 'bor ma Arumgimis mo tani,
a'di karki wathi/ yansan jin ta 'kup mmo tagi moŋkuth is inyakki a'di mo be.
8 Hayi me'd ki ari gwa'd i nyakki a'di jin ta'da kar/e mo,
'peni dhan tony caaga/ jin yayi'd inyakki mii shikga/ mo be.
9 Eya du gi wathi/ mo tani a'di kulumki'd gom bwaytur piti mo,
hili Arumgimis a'di karki ŋatkin piti ka jisho'k mo be.

10 Gwoŋ kuluma kar e uni 'kon e 'twa/ ma malik mo,
hili 'twam piti midi diki be'd gwondwall mo be.
11 Mombara kar/e yaya'd 'peni Tapa mo,
dhala ris mo kun baru kucaŋ mo tani tana tu'c piti mo be.
12 Miin tonthus 'ten ma malik bwa mo,
goma kurse/ a'di ukkunu mo mmo mii miiŋ kar/e mo be.
13 Aris 'twa/a kar/e hakin ma malik e mo,
dhali a'di enki wathi/ jin oki gwo ka kar/e mo be.
14 Anyor ma malik hashki mowu mo,
hili wathi/ yukga/ palki mii mmo 'thupa nyor piti she/ mo be.
15 Moŋkush ma malik e jis em piti mo tani ta mondiki e mo,
dhali mii ma them piti mo tani wana e ka raka sho'k jin kali pirinya sho'k mo be.
16 'Dolkon wana mom'bor piti kata ki mo yuk mmo gam mo.
Mo mish gwo 'ban miinu kwany ki nyanye/ 'peni 'dolkon mo.
17 Bway gi 'kwani kun iikin ka kar/e mo tani tu'kkin mo 'peni tonthus mo,
a'di jin hilki bway piti mo tani karki mondiki em piti mo be.
18 Mo jin karu is ki ca yayi'd ntwa/a/ ki mo jin 'ce'du sho'k mo,
dhali shi/in jin diki'di twa/a/ mo tani a'di karkunu mo be.

19 A'di ta miim 'borga/ mmo kar is ki gwa'd ki shi/in i bwamani 'kwani ha'th'ko'd mo 'peni mo jin
miinu 'koki kwa/a kwa/ bwa mo 'peni mii jin miinu kwal to mo ki 'kwani kun dhu is buni ki ca mo be.
20 A'di yin jin hilki'd ki dit dit mo e gwo kun toru mo tani midi gam tom'borga/ mo,
dhali uni gwansan kun gamki gwo is e Tapa mo miinu 'bor mii mo be.
21 A'di jin yuka yuk eya du mo tani yukki mo yuk mo,
dhali 'twa/a 'kunygam piti marki mii gi gwontor is mo be.
22 Mo jin mishu gwo 'ban a'di ta montel 'pen gi mondiki e mo e a'di jin ta'dgi a'di mo,
hili mo he'th sho'k gi 'kwanin tor mo tani ta miim pus buni mo be.
23 Adu gi wathi/ yukga/ ci a'di mo hil mo mo e 'twam piti mo,
dhali mar dhan mom'bi'th is e 'twam piti mo be.
24 Aris gwo gi mom'bor mii wana e ki mamana dham mo kun 'kunya 'kuny mo eya kashira mo dhali wackina risa sima mo be.
25 Bwaya kamu/ a'dihe jin wana e ki ta'da kar/e ki wathi/ mo,
hili ŋ'ko'd mo tani ta bway gi mowu mo be.
26 Bwa jin o'da man miiya tu'c i miiki'da tu'c gom is piti mo;
haali/ te/ piti i kan ki a'di mo be.
27 Wathi/ shikga/ kwany ki tonthus mo
dhali 'twa/ wal piti wana e ki o'd shwa'd mo be.
28 Wathin tor guyi mo jin garu gwo 'kusi 'twa/ mo
dhala wuth mo jin cekerki mii ma mugu bwa mo be.
29 Wathi/ gi miiki mii ki mom'bi'th torki mii shikga/ apowa man 'dish a'di is mo,
dhali suski a'di ka luŋ gu'b e bway jin diki 'bor mo be.
30 Jan 'de/ jin 'kamu'th ki e mo a'di kulumki tonthus mo,
hili uni gwansan kun mu'thkina ris 'twa/ mo tani mini kali tonthus kun miinu mo be.
31 Amur jamas kush a'di ta toŋ'kup gi monyca mo,
wakki/ gamu e bway tura kar/e mo be.

32 A'di ta miim'borga/ mmo/ diki mii mii ma nyor mo 'peni mii jin miina /e diki ta wathi/ jin ‘kosho'da mee mo,
dhali jan 'de/ jin jiki shi/in mo a'di 'bitha 'bi'th 'peni a'di jin kalki 'peŋkuman Bampa/ mo be.
33 Aris to yekunu mo ki tur mo,
hili ki gwo 'peni Tapa mo be.

Gwo Gi Moyuk Mo 17

1 A'di 'boro'd mmo shwa ari maaŋ kuthu'd ki shwam mo,
'penki gu'b jin 'tu'du ki mo shwanto inyakki mo jin garu gwo 'kusi 'twa/ mo be.
2 Amanmiiya tuca yukga/ midi ji apo/ i ya/ jin miiki mon 'the is mo
dhali midi kwa/ to jin tan ma babam buni bwa mo me'd jin tana uni ikam mo be.
3 Toŋ 'kul bwa gom 'dolkon kush mo dhali to jin 'thosu 'dolkon mo,
hili Tapa nyo/ki'da risa du mo be.
4 Aman mii tonthus kar ki 'ce i 'twa/ gi wathin thus mo,
dhali aman heka hek e ciki 'cem piti ka le'd jin 'ce'de'da 'ce'd sho'k mo be.
5 A'di yin jin pe'th ki'da ha'th'ko'd mo tani sorki'da man uka uk mo,
dhali a'di jin 'kunykina bwa e mii jin diki 'bor mo midi diki ya ki dargi gwondwall mo be.
6 Uci gi ucim buni uni ta toŋ'kup ki yil buni mo
dhali ibaba 'doyi monyca gom ucim buni mo be.
7 Mo jin 'ka'du gwo 'twa/ i is yisa nyak ya ki miim pus yisa, hili gwo jin nyak ya ki 'bore/ ta 'twa/ ma tor gi iya/ ma malik mo be.
8 To jin cinu mmo wana wan is a'di wana e ki wosh jin luŋu tompinycon e uni kun ha a'di e mo,
e mo 'baar mo jin tuka a'di 'ban ki mo jin gamu mii adu is mo be.

9 A'di yin jin a<u>th</u>a mo nyi<u>th</u> mo tani dhaŋki gwo gi mo/en mo,
hili a'di jin rashki gwoŋ<u>k</u>an e mo tani <u>k</u>wa/ ki bwa 'peni i mugum piti mo be.
10 Mo jin <u>t</u>o<u>g</u>uwa to'k caaca/ e wathi/ jin mishki gwo 'ban mo,
'peni mondor kun iina <u>p</u>o/ wathim <u>p</u>us mo be.
11 Wathi/ jin ta thus ki thus ŋa<u>p</u>ki jasi gwo ki ushu ha e mo,
wakan ka man hashu jin ta thus ki thus minu hashku a<u>p</u>o/ a'di mo be.
12 A'di 'boro'd mmo/gam 'ku<u>p</u> ki kumana Dha'b jin borki ushan piti mo
'peni mo jin mina e gam 'ku<u>p</u> ki wathim <u>p</u>us e miim <u>p</u>us piti mo be.
13 Wa<u>k</u>ki/ jan 'deŋ kamu/ midi <u>t</u>u'k bway tonthus 'peni miim'boro'd
mo tani tonthus midi diki dhal gu'b piti 'pen mo be.
14 Mon<u>t</u>el 'pen gi mo jin garu gwo 'kusi 'twa/ mo tani wana e ki yi'de/ jin <u>p</u>alki'd e mo 'baar mo,
wakan doshi a'di mo 'peni mon<u>t</u>el 'pen piti jin <u>t</u>wa/a/ mo ki a'di 'ce'dki bwa mo.
15 Wathi/ jin wa<u>k</u> wathi/ shi'kga/ mo dhali wathi/ jin sorki wathiŋ <u>k</u>ar/e mo tani,
uni su/ 'tena Ta<u>p</u>a bwa mo be.
16 Ata i <u>c</u>ina wathim <u>p</u>usa guurush mmo/ da/ar gwo gi moyu<u>k</u> ki
a'di 'thissa diki mish toŋ kamu/ kan mo?
17 Mii ma mugu a'di enu ka tente/ i 'baar mo,
dhali akam a'di dho'th kunu mo gom embul gi mon<u>t</u>o'c bwa mo be.
18 Wathi/ a'di jin diki tagi mo jin tanu gi gwo ibwa mo a'di karki gwo jin onu is ki monde<u>k</u> mo
dhali bu'th embul ma mure/ ma mugum piti mo.
19 A'di yin jin enki mo jin garu gwo 'kus i 'twa/ mo tani enki miinthus mo,
dhali a'di yin jin 'de'kki'da campur isi mis mo tani ŋa<u>p</u>ki mo jin 'ce'du sho'k mo be.

20 Wathi/ jin yakin ma du ki ca'ckon mo tani gamki miim'boro'da kamu/ yisa,
hili a'di jin piki gwo e ka le'd mo tani bitki'd mo e mii shi'kga/ mo be.
21 A'di yin jin tana 'kwanim piti pus mo tani kala bwandiṭi'd piti mo,
dhali ababa gi a'di jin ta pus mo tani dargi bwam'boro'd mo be.
22 Adu gi mom'bor bwa a'di ta'da dhawa mo.
Haali/ shi/in jin 'ce'dki bwa mo tani kuthki'da sima/ mo be.
23 Wathi/ shi'kga/ bu'thki to jin cinu ka kwal is mo,
mmo shi/ a ris bway tur gi miiŋ kar/e mo be.
24 A'di jin mishki gwo 'ban karki jis em piti 'kupki bway gi mo yuk mo,
hili e gi wathim pus karkunu mo bway mony'cesh jin wu'kup mo.
25 Ya/ jin ta pus kal bwandiṭi'd gom com mo,
dhali bwa jin ka/a ka/ gom kum jin dhothi a'di mo be.
26 Dhali si'da/ yisa ta miim'boro'da mmoci wathiŋ kar/e ajisa yisa,
walla ta miim'boro'd yisa mmo dor wathiŋ kar/e goma kar em piti yisa.
27 A'di jin ta'dgi mo yuk mo tani dhu ushi gwoŋ gwa'dga/ mo,
dhali a'di jin 'thupa e e shi/in mo tani ta'dgi mo mish gwo 'ban mo be.
28 Dhali si'da/ a'dim pus kulumki'd ki mon dim piti ki shwam mo tani ta mo yuk mo,
ki a'di karki 'twam piti ki mu'th mo tani, a'di karki is piti ki yuk mo be.

Gwo Gi Moyuk Mo 18

1 Wathi/ jin kwany ki is piti 'thotha bwa gom to jin ŋapkina a'di mo
dhali a'di miiki'da nyor ki 'kus gi mo yuk mo be.
2 A'di jin ta pus diki gam bwam'boro'd e mo mish gwo 'ban mo,
hili torki mii kun 'kon eya dum pitiŋ gana mo be.

3 Ki wathi/ shi'kga/ yayi'd mo tani, mii wak yayi'd inyakki a'di, ki tur inyakki mo ma 'the is mo,
dhali mo jin daru ki mo ma 'the is mo be.
4 Gwo jin yayi'd 'peni 'twa/ gi wathi/ mo, uni 'kula 'kul me'da ris yi'de/ mo,
hili 'kus gi mo yuk a'di guski yi'de/ e ushi wor mo be.
5 Midi diki 'bor mmodoshi nyakki wathin thus mo,
walla mmo ur mii ma kar/e gwo mo 'peni wathiŋ kar/e mo be.
6 'Twa/ gi wathim pus guyi mo jin garu gwo 'kusi 'twa/ mo, dhali 'twam piti marki mo as is mo be.
7 'Twa/ gi wathim pus 'ce'dki a'di sho'k mo,
dhali a'di ceshki is piti 'twa/ mo be.
8 Gwo kun wallu ki kako/ wana e ki ari gwoŋ 'kunyga/ mo dhali uni iikin isi bwaman ma ris buŋgwar is mo be.
9 A'di si'da/ jin diki 'kus eya tu'c piti mo
ta'da kam gi a'din 'de/ jin 'ce'dkunu sho'k mo be.
10 Gway gi Tapa a'di ta dhan monyaŋ jin nyaŋu isi mis jin 'bitha 'bi'th mo,
jin gusa wathiŋ kar/e ihur mo ki a'di minu woth mo be.
11 To jin tana wathi/ pa ki pa dhuna a'di e 'peŋkuman Bampa mo
dhali e mo uk piti mo tani wana e ka dhana goŋ jin di isi mis mo be.
12 Intwa/a ki a'di 'konu ki 'ce'd sho'k mo tani adu gi wathi/ karki 'ba/ ki ca mo,
hili mo jin karu is ki gwa'd yayi'd intwa/a/ ki mom'bor mii mo be.
13 A'di jin thokki gwo intwa/a/ ki diki kar 'ce mo tani miiki miimpus piti mo
dhali kal mon'the is mo be.
14 Shi/in gi wathi/ midi di e mom'ba'th mo,
hili aja midi kal shi/ in yan jin 'ce'dki bwa mo?
15 Aduŋ kar/e gamki mo jin nyithu gwo mo,
dhali 'ce gi wathi/ yukga simki a'di e mo be.

16 To jin cinu ki me'd gi wathi/ mo, a'di midi ka'dki a'di bway mo,
dhali kal a'di e bwambori dhan 'kwani kun can mo be.
17 Ayuk jin twa/am piti ta toŋ kar/e mo intagi unin tiya iiyin mo
dhali 'cunycur a'di mo be.
18 Mo jin ta/gu to ka ris garu gwo 'kusi 'twa/ mo
dhali cekerki kwanim 'bi'thga bwa mo be.
19 Akam jin shi/a bwa 'kup nonki mo jin dhunu to gi dhan 'peŋkuman Bampam 'bi'thga/ mo,
dhali mo jin garu gwo 'kusi 'twa/ uni wana e ki dhan cwan turga jin caaca/ mo.
20 'Peni maman cwa ki 'twam piti yan mo tani kapki bush piti mo,
ki 'twam piti jin 'ci'thkina a'di to mo tani i kapkina a'di mo be.
21 Mowu dhali mondiki e uni jikunu mo ka le'd mo,
dhali uni gwansan kun enkina le'd mo tani mini shwa maman piti mo be.
22 A'di jin gamki'da 'bom tani gamki tom 'borga/ mo
dhali buthki'da 'the 'peni Arumgimis mo be.
23 Wathi/ ha'th'ko'd cuuki'd gom mii ma 'the mo,
hili wathi/ jin ta pa ki pa thokki'da ris gwo shi'kga/ mo
24 A'di jin kalki gwo ki caaca e i mugum piti mo tani kali uni mony'ce'd sho'k mo,
hili imugum pitin tiya iiyin ki 'dishe/'pena kam piti mo be.

Gwo Gi Moyuk Mo 19

1 A'di 'boro'd gom wathi/ ha'th'ko'd ki ya e mo jin gamu gwo me'd mo
'peni a'di jin ushki gwo ha e ki 'twa/ wal piti mo dhali ta pus mo be.
2 A'di si'da/ diki 'bor mmo kulum ki dargi mo nyith mo mo,
hili a'di guski'd kagahara mmo this bway tur e mo be.
3 Miim pus gi wathi/ mo tani 'ce'dki mondiki em piti sho'k mo,
dhala dum piti shwaki'da nyor apo/ Tapa mo be.

4 Mom pa jin tanu mo tani marki imugu is ka ris mo,
hili wathi/ ha'th'ko'd kwa/ ki bwa mo 'peni imugum piti mo be.
5 Aman o gwo ka tor midi diki ya ki dargi gwondwall mo
dhali a'di jin shi/irki'da tor ka pije/ midi diki ye mo be.
6 'Kwaniŋ kar/e mini dot gwo gom mii ma 'the 'peni wathi/ jin ta'dga dum pa
dhali 'kwani ka 'dete/ 'dete/ mini ta mugu ki a'di jin ciki to jin cinu ki me'd mo.
7 Aris i kam gi wathi/ ha'th'ko'd yan miiki a'di ki shi/ mo,
dhali aris imugum piti 'ko ekata kun si'dkin mo 'peni a'di mo!
A'di bathki uni isho'k ki gwo mo, hili uni iikin mo be.
8 A'di jin ŋapki mo yuk mo tani enki mondiki em pitiŋ gana mo,
hili a'di jin dhuki mo kun mishu gwo 'ban mo tani midi gam tom'borga/ mo be.
9 Amanci gwonthus midi diki ye 'peni gwondwall mo,
hili a'di jin shi/ir ki'da tor mo tani miinu 'ce'd sho'k mo be.
10 A'di diki 'kosh jwa mo gom wathim pus mmo di e mii ma 'the mo,
a'di 'bitha mii ki 'bi'th gom ciŋkina mmo ji apo/ i tapa mo.
11 Mmo dargi ki mii i'ba/ karki wathi/ mmo 'thupa nyor she/ mo,
dhali a'di ta monycam piti mo mmo diki tor tonthus gi wathiŋ kamu/ e ki me'd mo be.
12 Anyor ma malik mo tani wana e ki dhan umbur ma ara dhop dhuru'c mo,
hili a'them piti wana e ki jape/ ma sho/ mo be.
13 Ya/ pus tocki'da babam piti 'kus mo,
dhali gwo jin gar ma 'bom 'kusi 'twa/ a'di diki'd mmo po yi'de/ mo be.
14 Gu'b dhali to kun tanu pa uni cikunu mo 'peni ibabam buni mo,
hili a'boma kar/e 'pena Arumgimis mo be.
15 Mii ma piny is yapki wathi/ mo e dhan mo jin 'ce'du e ki nyanye/ mo,
hili a'di jin 'tena bwa ka tu'c mo tani mina te/ i 'kosh mo be.

16 A'di jin haki'da ris gwoŋkan piti e mo tani jiki mondiki em piti mo,
hili a'di jin wakki bway piti mo tani midi wu mo be.
17 A'di yin jin mii mii ma 'the gom a'di jin hatha 'ko'd mo tani mii ki to gom Tapa mo,
dhali a'di midi ciki a'di to isi me'd mii jin mina a'di mo be.
18 Hethi ya/m pini sho'k mo ma ki mo ma 'teŋkape/ mo,
dhali dhalku ki kar a'di bwaŋ kulum jin midi kal a'di mowu mo.
19 Wathi/ jin mida nyor kagahara mo tani dho'thki'da jisa mo,
wakki /e woth a'di mo tani, /e mini mii woth a'di dok/e me'di su/ mo be.
20 Ciki gwo jin onu mo dhali buthi mo ma he'th sho'k mo, wakan ki /e mini yuka yuk gom mondiki em pini ki yilaŋ kamu/ mo be.
21 Gwo kulum tana ris eya du gi wathi/ mo,
bahili ta jasi bwa gi Tapa ki midi di kan mo be.
22 Mii ma isiŋ gana/ mo tani a'di i ona wathi/ bwa mo
dhali wathi/ yan a'di ha me'd 'peni a'di jin ta'da tor mo be.
23 Moŋ kar is ki gwa'd suski 'kwani bway mondiki e mo, wahti/ jin taki'd ki a'di mo tani midi kap ki mo si/is mo
dhali minu 'koki ci isa nyor mo be.
24 Wathi/ jin ta'da piny is kanki me'd piti i bwaŋ 'kwa mo,
a'di midi diki kul a'di ka nyaŋ'ko'd bway 'twa/ mo be.
25 Dori aman 'thek 'ba/ imis mo, dhali wathi/ jin atha mo nyith gwoŋ gana/ midi war ki yuk mo,
hethi a'di jin mishi gwo 'ban sho'k mo, dhali a'di midi gam mo mish mo mo be.
26 A'di jin kalki com to ki mom'bi'th mo dhali ur kum mo
tani a'di ta ya/ jin kali moŋ ko/is mo dhali mon'the is mo be.
27 Wakki/ /e ush gwon cik gi hedhuwa ye'th sho'k mo tani, ya/m pem,
/e mini this e mo 'pena aris gwo kun nyithu mo be.
28 Iman mii to shi'kga/ miiki wathiŋ kar/e ka mak mo
dhali 'twa/ gi 'kwani shi'kga/ loski mii shi'kga/ mo be.

29 Aris gwondwall uni thosonkunu is mo gom iman 'the 'ba/ imis mo
dhali mon dor goma ris 'kwanim pus mini dok ka nyaŋ'ko'd bway uni mo be.

Gwo Gi Moyuk Mo 20

1 Asu ta'da he'k e mo dhali tom pim 'bi'thga/ jin ka/u mo,
a'di yin jin suskunu per mo ki tom pi mo tani yisa yuka yuk mo yisa.
2 Moŋ ko/ a malik a'di wana e ki mo jin ko/u ari dhuruca dhop jin aŋkirki ko mo,
a'di jin rakki a'di mmo miiya nyor mo tani thiski mondiki em piti e mo be.
3 A'di ta mo maŋ gom a'din 'deŋ kamu/ mmo 'te bwa ki gwo jin garu 'kusi 'twa/ mo,
hili aris unim pus pekin apo/ gwo kun ushu ha e mo be.
4 Wathim piny is diki kor monyjoco/ mo,
a'di ŋapki'da ka'bany to ki embul jin 'cithu to mo
hili midi diki gam toŋ kamu/ mo be.
5 'Kup gwo jin di'da du gi wathimpa en'thi/ wana e ki dhan yi'deŋ 'kulga/ mo,
hili ki mo jin mishu gwo 'ban gi wathiŋ kamu/ mo midi dir a'di ka pije/ mo be.
6 'Kwani ka ris oki gwo mo ki a'di ta a'di ma isiŋ gana/ mo,
hili aja midi gam a'din 'de/ jin ta'da kar/e mo?
7 Wathiŋ kar/e yaki'd e mii ma kar/ em piti mo,
dhali iya/m piti kun bathki a'di ŋ'ko'd mo tani miinu 'bor mii mo be.
8 Tapa jin diki'da powa kurse/ gi mo mii ma tu'c ma mandwall gwo mo
a'di jenen ki mo ki e gom tonthus kun 'koni bwambori a'di mo be.
9 Aja a'di midi o gwo mo ki:
"Aha/ kara dum pem ki dhelel dhelel mo.
Aha/ dhelela mo 'peni miinthus pem mo?"

10 Mondit gi to 'kon ki she/ mo dhali mombar 'koki nyak mo,
uni su/ gwahan 'ten ma Arumgimis bwa mo be.
11 Uci si'da/ mishkina ris miim piti mo,
dhali amiim piti dhelela dhelela, dhali tana kar/eya?
12 'Ce kun cik gwo mo dhali e kun mishi mo mo—
Arumgimiis ukki uni ka 'ban su/ mo be.
13 Dhalki e ish ki en mo ma, gom /e mini pu'd e mii ma ha'th'ko'd mo,
ka'di em pini mo ma dhali /e mini tagi tonte/ jin ishki'd mmo shwa mo be.
14 Shi/a shi/, kagahara/ jin on ma man yol to mo,
hili ki a'di ya'd mo tani a'di 'thek ki 'ba/ imis mo be.
15 'Dolkon diki'd mo dhali shen 'kup wosh kun 'bitha yol she/ ki 'bi'th mo,
hila risa liman monyith kun mishi mo mo uni ta tony jaro/ kun ta yintho/ ki yintho/ mo be.
16 Budhi burrinyen tur 'peni jan 'de/ jin ceshki /e 'peni wathi/ jin di'd ka pije/ mo,
dhali budhi a'di jin onu gwo is mo ki a'di karki mo jin ceshuwa cesh goma 'bom jin ta'da man mii mii shi'kga/ mo.
17 Tonte/ jin gamu ki mii ma tor 'kunya 'kuny mo,
hili ŋ'ko'd mo tani 'twam piti 'tu'du ka ris ushi wosh mo be.
18 Gwoŋ kulum uni telu 'pen gi mo jin hethu sho'k mo,
dhali ki jasi mo yuk jin shunu ashu/m bway mo jin mina /e diki gam as mo.
19 Iman dhutha dhu'th 'pen uni be'd ki mii kun minu ki jim ba'k mo,
ki /e mini diki gam mii me'd ki 'kwani kun wal 'twa/ kagahara mo be.
20 Wakki/ wathi/ jee com walla kum mo tani,
moŋkush piti miinu us mo e dhan bwamani mondhurumi'd mo be.
21 Mii kun minu mar is ki jahanne/ 'peni montel 'pen mo
minu 'koki 'bor mii emon di 'kup mo be.

22 Dhalki gwo ki o ki: "Aha/ mina dokki /e tonthus ka nyaŋ'ko'd gom to jin thamu mii mo",
cori 'pena Arumgimis mo dhali a'di midi 'cuk /e 'ba/ mo be.
23 Mom bar jin dina mondit ki nyak uni 'ten ma Arumgimis bwa mo,
dhali tombara he'k e yisa 'borona.
24 ŋatkin gi wathi/ shun ma Arumgimis bway mo,
kata mina wathi/ imish bway piti 'ban mo?
25 A'di ta to jin cesha wathi/ mo mo mmo o gwo ki jiny 'cwar mo, "To yansan ta to jin kogu/ mo",
dhali tel mii 'pen mo mmo kulum 'pemen yan mo 'ko'di a'di ukki tony cesh tom piti mo be.
26 Amalik jin yuka yuk mo tani cekerki 'kwani shi'kga/ bwa mo,
dhali a'di ki ceker uni bwa ka kukul is mo apo/ uni mo be.
27 Shi/in gi wathi/ ta moŋkush ma Arumgimis mo,
dhali ŋapa'da ris 'ban gi buŋgwar is piti mo be.
28 Montel sho'k gi mo/en dhali moŋ gam gwo is dhukin ma malik mo
a'di karki'da kursem piti ki 'bi'th 'bi'th ki mo/en mo be.
29 Monyca gi 'kwanin dhuru'c ta mom'bi'th buni mo,
dhali mon 'twak mo mo gi 'kwani kun can mo tani ta'da mur kush buni mo be.
30 Mondor a'di karki jama mmo dhelel tonthus mo
dhali aris mondor dhuki buŋgwar is e bwaman ki dhelel mo be,

Gwo Gi Moyuk Mo 21

1 Adu ma malik ta ari 'kus wor yi'de/ e me'd ma Arumgimis mo,
a'di akki a'di e isi me'd bwa gi o a'di mo be.
2 Bway gi 'kwani 'baar mo tana kar/e i jis em buniŋ gana mo,
hili Tapa a'di i barki'da risa du mo be.

3 Mo mii mii ma kar/e dhali miiŋ gana/ mo,
a'di bu'thkin ma Arumgimis ki nyeŋ mo, 'peni mo jin miinu abas mo be.
4 /E kun dhunu is dhali adu kun dhunu is ki ca mo,
dhali moŋkush gi iman mii tonthus mo tani, uni ta miinthus mo be.
5 Aris bwaŋ kulum gi wathi/ jin 'kuc ki bwa a'di kanki gwo gom mondhun to mo,
hili aris uni ka 'dete/ 'dete/ kun miiki mii ki yap yap mo tani pu'dkin e mii ma ha'th'ko'd mo be.
6 Aris mo kun tanu ki to gamu ka le'd jin ta'da tor mo dhali peki'd mo me'da ku'd jin yaki'd mo.
Dhali me'da gume/ gi mowu mo be.
7 Apure/ ma man mii tonthus midi dir uni ka pije/ mo, gom uni 'tena
bwa mmo mii miim'borga/ mo be.
8 Bway tur gi wathi/ jin mii tonthus mo tani kola kol mo,
hili a'di jin dhelel ki'd mo tani miiki miim'boro'd mo be.
9 A'di 'boro'd mmo 'ko e shem 'pena bi gi 'kuŋ gu'b mo,
'peni bwaŋ gu'b jin nyaku 'ko ka 'bom jin ta'da le'd ka le'd mo be.
10 Aman mii tonthus ona bwa ki tonthus mo,
iman 'dish a'di is 'koki gam mii ma 'the e jis em piti mo be.
11 Ki iman 'thek 'ba/ imis cikunu ajisa mo tani, 'kwanim puntal warkin ki yuk mo,
dhali ki wathi/ yukga/ hedhu sho'k mo tani, a'di bu'thki mo mish gwo 'ban mo be.
12 Wathiŋ kar/e hilki gu'b gi wathi/ shi'kga/ mo,
a'di kali 'kwanin thus bway mii shi'kga/ mo.
13 A'di jin 'dap ki 'cem piti mo 'peni cuuwa gi wathi/ ha'th'ko'd yan mo tani,
a'di si'da/ midi cuu mo, hili a'di midi diki thok 'twa/ mo be.
14 To jin cinu ki me'd jin kumu 'kup guyi'da nyor mo
dhali to jin cinu ki me'd jin 'dapkunu 'twa/ ka 'diŋkila mo tani guyi'da nyor jin 'batha 'ba'th mo be.

15 Ki gwo dwalkunu ka kar/e mo tani, a'di ki kali bwam'boro'd gom wathiŋ kar/e mo,
hili a'di ki kali moŋ ko/ is gom a'di jin mii'da tu'c gi miinthus mo be.
16 A'di jin thiski e 'peni bway jin mishu gwo 'ban mo tani,
a'di midi si/is mo e dhan montul is gi mowu mo be.
17 A'di yin jin enki bwam'borga/ mo midi ta ha'th'ko'd mo,
a'di jin enki'da su dhala yin mo tani midi diki ta pa mo be.
18 Wathi/ shikga/ ta mo wan 'ba/ gom wathiŋ kar/ e mo,
dhali wathi/ jin shwa'da nyor ta mo wan 'ba/ gom wathiŋ kar/e mo be.
19 A'di 'boro'd mo mmo 'ko eya 'cesh gi mombwaasho/ mo, 'peni mo jin miinu 'koki 'ko inyakki mo jin wallu mo dhala 'bom jin mii'da nyor mo be.
20 Mo kun dhunu to gi ŋapu mo dhala yin uni kun dhukunu e monyça'b gi wathi/ yukga/ mo,
hili wathim pus loski uni 'baar mo be.
21 A'di jin miiki miiŋkar/e dhali a'di jin ta'da 'thup e mo tani, wathi/ yansan gamki mondiki e mo,
e mii ma kar/e mo dhali montak mo be.
22 Wathi/ yukga/ seki dhan 'peŋkuman Bampa/ gi a'di jin tagi mom'bi'th mo,
dhali a'di ki kali a'di ka 'cesh ki dhan mom'bi'th ki uni mini gam gwo is mo be.
23 A'di yin jin jigi 'twam piti dhala le'd mo
tani wothki is piti 'peni dhan monto'c bwa mo be.
24 Moŋ kar is ki ca dhali wathi/ jin 'thekki 'ba/ imis mo tani, mon kar is ca a'di shi/ ki gway piti mo,
a'di miiki mii kun dhunu is ki ca me'd dhana ganu yi'de/ mo be.
25 Bwaŋ kulum gi wathim piny is mo tani 'koshki a'di mo,
gom me'd piti 'tena bwa ka tu'c mo be.
26 Ka cimi 'baar mo tani a'di 'tho'thki'd mo dhali 'tho'th ki nyanye/ mo,
hili wathiŋ kar/e i ciki'd mo dhali yisa nona a'di yisa.
27 Mo jin 'citha wathin thus to 'kus mo tani 'tenu bwa mo,
a'di shi/ kunu i e ki nyanye/ mo gom a'di kali tonthus ka tor mo.

28 Aman o gwo jin ta'da tor miinu 'ce'd sho'k mo,
hili a'di jin cikki gwo mo tani midi wal 'twa/ ka tente/ i'baar mo be.
29 Wathi/ shi'kga/ jenen ki mo ki em piti mo,
hili a'diŋ kar/e doshki'd e bwaya kar/ em pitiŋ mo be.
30 Mo yuk yisa di'da, walla mo jin mishu gwo 'ban yisa di'da, dhali mo jin hethu sho'k yisa di'da jin midi dosh apowa Arumgimis mo be.
31 Shuma rum thosonkunu is mo goma cim gi mo/as mo,
hili mompi mii e ta jima Arumgimis mo be.

Gwo Gi Moyuk Mo 22

1 Gwaya 'borga/ a'di imiinu kwany 'peni dhan mii kun tanu pa mo
dhali mii ma 'the a'di 'boro'd 'peni gurany 'dolkon kush dhali 'dolkon gana/ mo.
2 'Kwani kun ta pa dhali 'kwani ha'th'ko'd uni ta uni kun mish ma Arumgimis mo a'di jin ukki uni i 'baar mo be.
3 Wathiŋ kar/e parki monto'c bwa e mo dhali ba'k is piti mo,
hili unim polkon iikin e moŋ'kosh is ka nyor gom a'di mo be.
4 Montak gom a'di jin karki is ki gwa'd mo dhali moŋ ko/ Tapa ta pa ki pa mo,
dhali mom'bor mii dhali mondiki/e mo be.
5 A'de/ dhala shi/ ceshkunu e bway tur gi iman ush gwo ha e mo,
a'di yin jin jigi bway gi mondiki em piti mo tani midi kar a'di ki si'd si'd 'peni uni mo be.
6 Tora 'ci gwo e bway jin mina a'di ya mo
dhali ki a'di midi ca mo tani a'di midi diki ak e 'peni mo jin hethu sho'k mo.
7 'Kwani kun ta pa ki pa jikina po/ 'kwani ha'th'ko'd mo
dhali a'di jin kalki to ka mure/ mo tani ta ciŋkina gi a'di jin ciki a'di mo be.
8 Aman si miinthus mo tani midi 'ci'th monto'c bwa mo,
dhali alu'kas piti puki'd mo dhali midi 'ce'd bwa mo be.

9 A'di jin ka'dki em piti ki wal wal mo tani miinu 'bor mii mo,
gom a'di nyakki maaŋ kuthu'd piti ki wathi/ ha'th'ko'd mo be.
10 Uri iman 'thek 'ba/ imis mo, dhali pi mo kun garu gwo 'kusi 'twa/ mo,
doshi mo jin taŋkalu mo dhali mo jin daru gi montak mini wu 'kup mo be.
11 A'di jin enki'da dun dhelelga/ mo
dhali jin tana 'twam piti a'the ka 'the mo tani
a'di midi ta amugu ka malik piti mo be.
12 /E gi Tapa hilki mo mo apo/ i mo jin mishu gwo 'ban mo, hili a'di
piki'da ris gwo gi 'kwani shi'kga/ e mo be.
13 Wathim piny is o ki gwo mo ki:
"A dhop diki'di bway tur mo!
Aha/ minu 'kosh e moŋ kwany kwany mo be."
14 'Twa/ ma man mii miinycal a'di 'kula 'kul mo me'd dhan jis mo,
anyor ma Arumgimis gackunu apo/ 'kwani ka 'dete/ 'dete/ kun bitki'n e a'di mo be.
15 Wathim pus dekkunu aduma 'ci mo, hili mo he'th sho'k ka lu'kas kalki
a'di mo ki si'd si'd mo be.
16 A'di jin yapki ‘kwani ha'th'ko'd mmo mar monta pam piti is mo,
walla ci to e 'kwani kun ta pa ki pa mo tani, midi ta ha'th'ko'd mo be.

Gwo Gi 'Kwani Yukga/ Mo

17 Rici 'cem pini mo dhali cikki gwo gi mo yuk mo,
dhali ka'da dum pini mmo mish gwom pem 'ban mo.
18 Haali/ a'di midi 'bora 'bor gom /e wakki/ /e dhu uni e /e mo,
wakki/ uni 'baar mo 'kon e 'twam pini mo be.
19 Wakan wari ba/, moŋ gam gwo is pini diki'd eya Arumgimis mo,
aha/ torkina /e uni shwanesan mo gom /e mo be.

20 Dika ki 'kwarki um gwo kun on me'di iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd mo
gom mo he'th sho'k mo dhali mo mish gwo 'ban mo,
21 Mmotor /e gwoŋ kar/e gwansan mo wakan ki /e mini ci gwoŋ gana/ mo mmo thok uni gwansan kun hashki /e mo be.

22 Dhalki wathi/ ha'th'ko'd ki dil to mo haali/a'di ta'da ha'th'ko'd mo,
walla yap 'kwani ha'th'ko'd isa campur mo.
23 Haali/ Arumgimis midi cu montel 'pen buni mo,
dhali a'di midi dil mondiki/e gi uni gwansan kun dilki uni mo be.
24 Dhalka mugu ki bu'th ki wathi/ jin enki'da nyor mo ma
dhali /e mini diki nyak ya ki a'di jin miiki'da nyor mo.
25 Walla /e mini da/ar bway tur piti mo
dhali dek is pini ka nyok mo.
26 Dhalku/ ki wa e ki wathi/ jin tor me'd mo mmo o gwo is mo,
walla aja wanki /e 'ba/ 'pena mure/ mo.
27 Wakki/ /e mini dargi to jin cinne/ mo tani,
ata a'di midi dosh wathi/ mo mmo diki kala cim pini mo 'peni gwari /e mo?
28 Dhalku/ ki kal wosh jin karkina ibabam pini i gwayu/ 'pena dhamo/ mo ma.
29 /E mishki wathi/ jin ta'dgi mii ma tu'c piti mo 'taa?
a'di midi dosh i bwambora ris i malik mo,
a'di midi diki doshi bwambori 'kwani kun misha e gi 'kwani mo.

Gwo Gi Moyuk Mo 23

1 Wakki/ /e dina 'cesh mmo shwa tonte/ inyakki 'kwaniŋ 'kupan mo tani,
hili ki 'bore/ mo kata di'di bwambori /e mo.
2 Dhali kari gandal e 'kus pini mo
wakki/ /e ta wathi/ jin eni to shwa kagahara mo.
3 Dhalki bwam pini ki 'tho'th mo gom tom 'borga/ mo,
gom a'di ta tonte/ jin he'k ki ‘kwani e mo be.

4 Dhalku ki miiya tu'c ki caaca mmo ŋapi gam mii jin tanu pa mo,
yukki ki yuk kagahara mo ki /e mini mish mo jin mina /e i dosh mo.
5 Amina /e kar em pini mmo shwa apo/ a'di mo 'taa?
a'di midi ya mo be, gom a'di ka jiŋ gana/ midi pe mo me'da wulu mo
dhali pe mo isi bwamani bul mis mo be.
6 Dhalku ki shwa tonte/ gi wathiŋ kamu/ ki e shi'kga/ mo,
dhali dhalki bwa ki o ki tom 'borgam piti mo.
7 Haali/ a'di ta wathiŋ kar/e jin deŋki'da ris sheŋ 'kup gi tonte/ e mo.
"Shwayi ma dhali piyi mo ma!" me'd jin ona a'di /e bwa mo,
hili adum piti diki di inyakki /e mo be.
8 /E mini ya/ ara gwa'dga/ jin shwana /e mo
dhali mina /e shi/ gwom 'borgam pini is mo be
9 Dhalki 'twa/ jin walla wathim pus ki cik mo,
gom a'di midi wakka ris gwo gi yuk mo be.
10 Dhalki wosha dhamo/ ki gu mo 'peni bwaŋ gwayu/ mo walla 'cith aris bunto/ ma ris uci ma dhipa/ mo.
11 Gom mo wan 'bam buni 'bitha 'bi'th mo
dhali uni mini dot tom buni mo 'peni um mo be.
12 Rici adum pini bway mo jin hedhuwa he'th sho'k mo
dhali 'cem pini 'kup ki gwo jin mishu 'ban mo.
13 Dhalku/ ki non mo jin hedhu a'ci sho'k 'twa/ mo, gom wakki/ /e mini dor a'di ki kulu'c mo tani, a'di yisa midi wu mowa.
14 A'di ta /e mo i mini dor a'di ki kulu'c mo
dhali wotha kashiram piti 'peni dhan mo shu'd mo be.
15 Ya/m pem, wakki em pini yuka yuk mo tani,
yan'ko'd aha/ si'da/ mina bwa 'bora 'bor mo be.
16 Emen pem mina bwa 'kuny mo
wakki/ 'twam pini o jasi gwoŋ kar/ e mo be.
17 Dhalka dum pini ki dhal bway mmo hil iman mii miinthus mo,
hili 'koyi e moŋ ko/ Arumgimis isa yempa/ mo.

18 Ka jiŋ gana/ ki embula tiya imun mo
tani a'teŋkapem pini midi diki wu 'kup mo be.
19 Ciki /e mo ma, ya/m pem, dhali yuki ki yuk mo
dhali 'bitha dum pini e bway tur mo ma.
20 Dhalku ki gam me'd inyakki uni kun piki tom pi kagahara mo ma,
walla inyakki uni kun botkin ki shum mmo 'ka mo.
21 Haali/ aman 'kosh ma su mo dhali a'di jin taki'da dhor tom pi mo tani warki'd ka ha'th'ko'd mo be.
Dhali eny 'ce'd midi wu 'kup ki mii ma ha'th'ko'd mo be.
22 Ciki gwo gi cim jin dho'th /e mo
dhali dhalki kwan ki wak mo ma wakki/ a'di ca'd ki yil mo.
23 Yoli gwoŋ gana/ mo ma, hili dhalki a'di ki yol ka pije/ mo,
yoli mo yuk mo, mo jin hedhuwa he'th sho'k mo,
dhali mo jin mishu gwo 'ban mo.
24 Ababa gi wathiŋ kar/e midi 'bor bwa kagahara mo ki dhan bwa 'kunyga mo,
dhali a'di jin dho'thkunu ki mo yuk mo tani mina bwa 'kuny e a'di mo be.
25 Dhalka babam pini dhala ta'dam pini 'bora bwa mo ma
dhali dhalka yim jin dho'th /e 'kunya bwa mo ma.
26 Ya/m pema, ciya dum pini mo
dhali dhalki em pini hil bway pem mo.
27 Gom mo jin miinu miinycal a'di 'kula 'kul me'd dhan jis mo,
dhali a'bom jin miiki mii shikga/ mo tani a'di ta jis jin 'thila 'thil mo be.
28 Ayim ishki'd ki jinycor mo me'd wathin 'di/ mo
dhali ayim marki mii jin miinu miinthus is mo ibwamani 'kwani mo be.
29 Aja ta'dga wayyi mo?
Aja taki'd ki bwanditi'd mo?
Aja darki'd ki gwo jin gamu me'd mo?
Ija garki gwo 'kusi 'twa/ mo?
Aja taki'd ki jama ki dargi 'pemen mo?
Aja taki'd ki em 'per mo?

30 Uni kun ko'c e ki tompi mo,
uni palki mii mmo ka/ yimana mura'th mo be.
31 Dhalku ki hil 'kup ki yimana mura'th mo mmo tana a'di gi 'per mo ma,
ki a'di tori jamas eya kaa'b mo.
dhali yaki'd ka 'cesh ka sere'c mo be.
32 I'ko'd mo tani a'di wo'cki'da wo'c me'd tasha mo
dhali a'di wo'cki'd me'd tasha jin taki'd ka ti'd mo be.
33 Em pini midi hila ris to shi'kga/ mo
dhali adum pini midi yer aris to ki tar mo be.
34 /E mina e wakki a'di jin ishki'd apo/ dhan yi'deny caaga/ mo
walla ish 'ko'da 'cesh e 'kupa kar'kus cwa mo.
35 "Uni dorki aha/ mo", /e mini o kan mo, hili aha/ dina is ki 'kosh ka nyor mo,
uni dorki aha/ mo, hili aha/ dina is ki wo'c she/ mo.
Kasja miga/ i mer e mo? Ki aha/ mina ŋap jamu mmo pi mo be."

Gwo Gi Moyuk Mo 24

1 Dhalku/ thapan ki ta mo gom uni gwansan kun ta thus ki thus mo ma,
walla o bwa mmo 'dish uni is mo,
2 Haala risa dum buni kulum ki to shi'kga/ mo
dhali aliman'twam buni oki jasi gwo gi 'tenu bwa mo be.
3 Ki mo yuk mo tani gu'b nyaŋkunu mo
dhali ki mo jin mishu gwo 'ban mo tani a'di telkunu 'pen mo be.
4 Ki mo nyith mo tani aris bwaŋ gu'b 'tu'dkunu mo ki miin dhelelga
mo dhali mon'kuny bwa jin tanu pa ki pa mo be.
5 Wathi/ yukga e mo/as 'bitha 'bi'th mo,
dhali wathi/ jin nyith ki to markunu mom'bi'th is mo be.

6 Hili ki mo yetha ye'th sho'k mo tani /e mini pi mii e e mo/as mo
dhali ka ris mom 'bi'th is mo tani mo jin pinu mii e diki'd mo be.
7 Mo yuk di'd isi mis gana/ innii gom wathim pus mo,
e 'twaŋkala campur mo tani a'di diki ka'd 'twam piti mo be.
8 Jamu diki'd mmo ŋapi mii jasi to shi'kga/ mo,
'kwani yukki a'di ka man mii to shi'kga/ mo be.
9 Gwoŋ kulum pus ta miinthus mo
dhali aman 'thek 'ba/ i mis 'tena 'kwani bwa mo be.
10 Wakki/ /e 'ka'da is ki 'ka'd gom moŋ ko/is ka tee gi monto'c bwa mo tani,
wakan mom'bi'th pini gwa'da gwa'd mo be.
11 Wothi aris uni gwansan kun kalkunu bway mo wu mo
dhali wothI uni gwansan kun 'koki mondek is mo gom mo jin muru 'ci'th uni 'kus mo.
12 Wakki/ /e o gwo ki, "Doshi ma, aman yisa misha toŋ kamu/ yisa",
amina jaŋ kamu/ jin 'konu ki bara dum piti mmo mish gwo 'ban ki /e on kata mowa?
A'di jin jiki mondiki em piti mo tani, amina a'di mish a'di mo 'taa?
Miin ma Arumgimis i diki ciki uni ka 'dete/ 'dete/ isi me'd miim piti mo?
13 Ya/m pem, shwayi a dham mo haali/ a'di 'bora 'bor mo, haali/
mom po gi mamana dham uni 'kunya 'kuny gom mo nyok e 'pena le'd pini mo be.
14 Me'd mo yuk mo goma kashiram pini mo wakki/ /e gam a'di mo tani,
mii ma 'thamo/ caan midi di mo, dhala 'teŋkapem pini midi diki pi mo be.
15 Dhalku/ ki ish ki jinycor me'd wathi/ shi'kga/ jin 'koshki gu'b gi wathiŋ kar/e mo.
Dhalki gu'b piti ki 'ce'd sho'k mo!

16 Gom wathiŋ kar/e bitki'd mo me'di pesu/ mo tani
dhali cuu mis dok/e mo,
hili aris 'kwani shi'kga/ uni 'koshkunu is ka nyor ki mii
shi'kgam buni mo be.
17 Dhalki bwa ki 'bor mmo bita wathiŋ 'kup pini mo ma,
dhali dhalki bwam pini ki 'kuny mo mmo koca a'di mo.
18 Haali/ Tapa midi par mo e mo dhali kulum ki shi/ shi/ mo
dhali tuka nyor piti mo 'peni a'di mo be.
19 Dhalki bwa ki shi/ gom iman mii tonthus mo ma,
dhali dhalki mo jin shi/u ashi/i e ki kar apo/ 'kwani shikga/
mo.
20 Gom 'kwani kun ta thus ki thus mo tani dargi mo jin mishu
gwo
'ban goma 'thamo/ caan mo dhali moŋkush gi 'kwanin thus
minu us mo be.
21 Ko/ i Tapa mo, dhali ko/i amalik mo, ya/m pem,
dhalku ki gam mii me'd inyakki uni kun piki uni e ki mii mo.
22 Gom ki jahanne/ mo tani dhan mii jin cuuki'd midi pu'd
mo,
Dhali a'di jin mishki mo mar is ki dhan mony'ce'd sho'k buni
jin midi yayu/ 'peni uni su/ mo be.
23 Aris 'pemen gi gwo gwahan onu ki mo yuk mo mmo 'koki
hil ka
jisho'k e gwondwall yisa ha me'd yisa.
24 /E jin oki 'kwani shi'kga/ gwo mo tani,
/e ta wathiŋ kar/e mo,
Jin miinu je ka ris 'kwani mo
dhali jin 'tena 'kwaniny 'cesh bwa mo.
25 Bahili uni gwansan kun ye'thkunu 'kwani shi'kga/ sho'k
mo tani
mina bwa 'kuny mo dhali to jin cinu ki me'd mo tani midi
yayu/ mo e uni mo.
26 A'di jin thokki gwo ka kar/e mo tani
pe'thki'd mo e 'twa/ mo be.

27 Thosoni mondhe'd ma tu'c pini mo,
dhali dhuyi aris to ki monthoson is mo gom is pini mo e bunto mo,
yan'ko'd nyaŋi gu'b pini mo.
28 Dhalku ki ta wathi/ jin mishu ki dargi mii inyakka man ça'b pini
mo dhali dhalku ki heka he'k e ki 'twam pini mo ma.
29 Dhalki gwo ki o ki, "Aha/ mina mii a'di to me'd jin miikina a'di to gom aha/ mo,
aha/ miina ciki a'di to ka nyaŋ 'ko'd me'd jin miikina a'di mo be."
30 Aha/ yakina e bunto/ gi wathim piny is ki tur mo,
e mo jin sinu to gi wathi/ jin dargi 'kup mii mo be.
31 Arisa 'de/ cakin mo e mo 'baar mo,
dhala 'cesh tikkunu e ka ris sheny juk mo
dhali agaŋgara/ gi wosh piti 'ce'dkunu bwa ka 'cesh mo
32 Yan'ko'd aha/ mishkina mo mo dhali hili mo mo ma,
aha/ hilkina mo mo dhali bu'th mo he'th sho'k mo be.
33 Ari mo ish eŋ gwa'dga/ mo, dhali ari mony 'ce'd eŋ gwa'dga/ mo,
dhali ari moŋ 'kuc 'bame'd mmo si/is 'ko'da 'cesh mo be.
34 Dhali mii ma ha'th'ko'd kali ii apo/ /e mo,
dhali mii jin ŋapa /e wana e ki dhan mii ma thuruk mo be.

Gwo Gi Moyuk Mo 25

Aris gwo gi mo yuk ma Soliman kun okina a'di ki si'd si'd mo
1 Uni gwansan i tana ris gwom'bi'th e ma Soliman mo, jin 'kwarkina wathi/ jin yukkunu gway ka Hiskiyya jin ta'da malik gi pa Yahuudiya mo.
2 A'di ta monyca ma Arumgimis mmo 'dap gwoŋkan 'twa/ mo,
hili monyca ma ris imalik ŋapki a'di mo be.
3 Me'da ris momis mo uni kun 'kokin isi mis mo
dhali mony'cesh gom uni kun 'kokin e a'di mo,
wakan adu ma ris Tapa 'koki ŋap a'di.

4 Kali mo nyo/o'd ka pije/ 'peni 'dolkon kush mo
dhali toŋkuthu'd kun mini miiya tu'c gom 'dolkon kush e iman miiya tu'c piti mo.
5 Hili wakan si'da/, kali 'kwani shi'kga/ 'peni bwambori Tapa mo
dhala kursem piti midi dosh mmo mii toŋ kar/e mo be.
6 Dhalku/ ki kar is ki ca ibwambora malik mo,
dhali dhalku/ ki dosh mmo 'dish mo jin 'kona 'kwaniny caaga/ is mo.
7 A'di 'boro'd gom a'di mmo/ o /e gwo mo ki,
"Yayu ise mo ma",
'peni mo jin mina a'di kar /e ki mo ma 'the is bwambori itapa mo.
To jin mishkina /e mo,
8 dhalki mo jin garu gwo 'kusi 'twa/ ki kalu ki jahanne/ mo.
Gom to jin misha e mo,
gom iman 'dish /e is mini mii /e ki mon'the is mo be.
9 Thosoni tom pini inyakki iman 'dish /e is mo ki is pini mo dhali dhalki gwo jin onu ka kwal is ki raki bway mo ma.
10 Walla jan 'deŋ kumu/ jin cikki'd midi kali mon'the is apo/ /e mo
dhali gwonthus jin kalu gom /e jin miinu 'koki o ki kako/ mo.
11 Gwom'borga/ jin okunu ka tenteŋ kar/e mo tani a'di wana e ki maman cwa yin bip jin karkunu e 'dolkon kush mo be.
12 Gurany 'dolkon walla tony jaro/ jin uku 'peni 'dolkon gana mo
a'di ta mo yuk jin kucurkunu gwo e 'ce kun cikkin mo be.
13 Me'd mon'thupu'd ma wasa/ mo ki embul jin 'cithu to mo tani a'di ta'da man hash gwoŋkar e mo gom uni kun hashki a'di mo,
a'di jin kali mondiki e gi tapam piti ka nyaŋ'ko'd mo be.
14 Arisa rak dhali 'tham gi darga sho'k mo uni kun dhuki is mo gom to jin cinu ki me'd mo tani a'di diki ciki uni mo be.
15 Ki mo jin 'kucu bwa mo tani wathiŋ 'kupan midi wotha woth mo
dhala le'da 'thupga/ midi 'ce'da sima/ bwa mo be.

16 Wakki/ /e gamana dham mo tani, shwayi a'di i kap mo,
ka cima kamu/ mo tani,
mina /e shwa ki nyanye/ mo tani, /e mini ya/ mo be.
17 Dhalku/ ki ya e gu'b ma man 'dish /e is isa yempa/ mo,
gom a'di mina isi wu e mo, dhali 'te /e bwa mo be.
18 Wathi/ jin kal gwontor apo/ iman 'dish a'di is mo tani wana e ka lukas gi mo/as mo, walla gandal jin ka'd ka 'ban su/ mo, walla aththaaŋ kaga/ mo be.
19 Wathi/ jin diki ta kar/e jin gam kina um gwo is ki embul gi monto'c bwa mo tani a'di wana e ki she/a
shi'kga/ mo, mmo dheres tiya sho'k 'pen mo be.
20 Me'd wathi/ jin 'cukki burrinyen dhiny e ki embul jin 'thupa mo ki 'thup mo,
dhali me'd tom 'paca'd jin gacki'd apo/ tompi mo,
a'di ta a'di jin yuki'da ris gway ka dun diti'd mo be.
21 Wakki/ wathiŋ 'kup pini 'kosha te/ mo tani ciki a'di tonte/ mmo shwa mo ma,
dhali wakki/ a'di butha yi'de/ mo tani ciki a'di mmo pi mo ma.
22 Gom mii yansan kan mo tani /e mini gaca kapany o'di 'kup piti mo
dhali Tapa midi ciki /e ton tak mo be.
23 Haali/ ka jiŋ gana/ 'tham ga 'bana binycam kali'da sho'k mo, wakana le'd jin wuthki'da wuth torki gwo ki jis e ma nyor mo be.
24 A'di 'boro'd mmo di e shem 'pena bi gi 'kuŋ gu'b mo 'peni gu'b jin
nyaku ka 'bom jin ta'da le'd ka le'd mo be.
25 Me'da ris yi'den 'thupun gom a'di jin butha yi'de/ mo, wakan ta
gwom'boro'd 'peni pa si'dga/ mo be.
26 Me'd ushi 'kusan yi'de/ nyo/ga mo walla 'kusan kun 'ce'dkunu
sho'k mo tani ta wathiŋ kar/e jin goŋ ki is ibwambori 'kwani shi'kga/ mo
27 A'di yisa 'boro'd mmo shwa/a dham kagahara mo yisa,
jin wana e ki mo jin ŋapu monyca 'ko'di monyca mo be.

28 Wathi/ jin diki ji is piti mo tani a'di wana e ki Bampa/ jin sekunu
shoka po/ mo dhali jin darga gaŋgara mo be.

Gwo Gi Moyuk Mo 26

1 Me'da wasa/ gi mo yurantee/ mo walla asho'k gi embul mo jin 'cithu to mo,
wakan wathim pus dina is ki 'kosh ka nyor mmo 'kuc bwa mo.
2 Me'da Thalbuja jin pekin mo dhali los to ki jahanne/ me'd jin pena a'di mo,
wakan ki mony jee midi diki yayu/ apo/ a'di mo be.
3 Toŋ 'kali'th 'twa/ gom shuma rum mo,
dhali ayisbip gom dhuluny mo,
dhali gulu'c goma ris 'kwanim pus mo be.
4 Dhalki wathim pus ki thok gwo ki 'twa/ pus piti mo,
gom /e mina e waki a'di mo be.
5 Thoki wathim pus gwo isi me'd miim pus piti mo,
wakan ki a'di midi diki kar is yuk e em piti mo.
6 Aja 'dun haski monthe me'd e wathim pus yan mo
jin 'ci'thki sho'k piti mo dhali pi mii shikga/ mo.
7 Me'd 'basho'k ŋol kun shirkin e mis mo
ta gwom'bi'th e kun onu mo ki 'twa/ gi 'kwanim pus mo be.
8 Mmo wa e ki wosh jin deku eya luye mo
jin cikunu ki wathim pus mo be.
9 Me'da 'de/ jin su'kki me'd gi wathi/ jin 'kosh ma su mo,
a'di ta gwom'bi'th e e 'twa/ gi wathim pus mo be.
10 Me'd wathi/ jin mishi'da ththa/ shin mo jin karki jama eya ris uni kun 'kokin e 'ko'd gwari a'di mo
e a'di jin kanki wathim pus mo walla kan wathi/ jin yaki'd ki tur mo be.
11 Me'da 'ka jin dokki ya/ piti ka nyaŋ'ko'd mo,
wakan si'da/ wathim pus rashki miim pus piti e mo be.
12 A /e mishki wathiŋ kamu/ jin yuka yuk ki is piti mo 'taa?
A'teŋkape caaca gom wathim pus mo 'peni a'di jin yuka yuk mo be.

13 Wathim piny is oki gwo mo ki, "Adhana dhop diki'di bway tur mo!
Adhop diki'di embwaman ki dhan mondhe'd mo be."
14 Me'da campur jin tukki'd ka kul is mo tani,
wakan si'da/ wathim piny is tu'kki'd eya cim piti mo be.
15 Wathim piny is karki me'd piti e bwaŋ 'kwa mo,
dhali naskina/ a'di dargi mom'bi'th mmo 'de/ a'di bway 'twam piti mo be.
16 Wathim piny is yuka yuk ki is piti mo 'peni 'kwanin gwath kun tor ki miim'borga gi gwondwall mo.
17 Me'd a'di jin bu'thki 'ce ma 'ka mo tani ta a'di jin yaki'd ki sho'k mo jin miiki'da nyor mo jin garu gwo 'kusi 'twa/ mo jin diki ta jim piti mo be.
18 Me'd wathi/ jin 'kosha 'kup is mo birki'da ris 'twaman o'd mo, dhali arisa thopa/ mo dhali mowu mo be.
19 Diki ta a'di jin he'kki iman 'dish a'di is e mo
dhali o gwo mo ki, "Dika ki tor mii ma tor ki pe'th mowa?"
20 Mmo 'koki dargi o'd mo tani, o'd shwa'd yisa di'da,
dhali wakki/ mo jin wudhu awuth piyi'd mo tani, mo jin garu gwo 'kusi 'twa/ piyi'd mo.
21 Me'da 'cila'th o'd jin shwaki'da kapany mo dhali cwa gom o'd mo
wakan wathi/ jin ta'da le'd kali mo jin garu gwo 'kusi 'twa/ mo be.
22 Aris gwo kun wudhu awuth uni ta ushi toŋ 'kunyga mo,
uni iikin ka 'cesh isi bwaman ma ris buŋgwar is mo be.
23 Me'd dhur yi'de/ ma gasaas jin 'koshu e ki to jin uku 'pena 'cesh mo
dhali wakan aris 'twa/ dhali adu nthus shwakin ki o'd si'da/ mo be.
24 Ki 'twam piti mo tani a'di shi/ki 'kwanin tiya i e mo
dhali a'di ki kar mo ma he'k e e bwam piti mo be.
25 A'di midi o gwo ma 'the mo tani, hili dhalku/ ki gam a'di gwo is mo,
haali/ mo jin 'tenu a'tem bwa 'koni pesu/ eya dum piti mo be.

26 Ba mo jin shi/u ashi/ i em piti tikunu 'kup ki mo ma he'k e mo,
haali/ mii walmish piti a'di be’dkunu i bwamani 'kwani mo be.
27 A'di yin jin kwany ki jis mo tani midi bit e a'di mo
dhali wosh minu 'dakal ka nyaŋ'ko'd bway a'di jin gacki a'di mo be.
28 Ale'da he'k e shi/ ki 'kwani i e mo ki mo ma 'ci'cimi'th piti mo
dhali 'twa/ jin muthu mo tani kali mo jin 'ce'du sho'k mo be.

Gwo Gi Moyuk Mo 27

1 Dhalki 'ba/ ki 'theki mis goma 'thamo/ mo,
gom /e diki mish to kun mini mii mo.
2 Dhalki wathiŋ kamu/ a'di maŋ /e mo yisa 'twam pini yisa;
hili wathi/ jin di'd ki she/ mo yisa aliman 'twam piniŋ gana/ mo yisa.
3 Hili mondit gi wosh mo ma dhali mom bar ma si'b mo,
bwa shi/i'd gi wathim pus dita dit 'peni uni su/ mo be.
4 Anyor ta mii shi'kga mo a'di seki'd me'd dhana ganu yi'de/ mo,
hili aja a'di midi doshi bwambori to shi'kga/ mo?
5 Monto'k jin togu a'di 'boro'd mo dhali mishu ki miindhelelga/ mo
'peni mo /en jin baku mo be.
6 Aris jama/ gi miiŋ kar/e telki 'pen ki imugu mo,
dhali aris uni pikunu ki 'twa/ gi 'kwaniŋ 'kup kun tana he'k e mo be.
7 Wathi/ jin shwaki to kap mo dhali ur mamana dham gwo mo tani,
hili gom wathi/ jin 'kosha te/ mo tani, aris to 'baar mo kun ka/a ka/ tana dhelel mo be.
8 Me'd 'dii kun pekin ka kul is 'peni gu'b buni mo,
a'di wana e ki wathiny ca/ jin yaki'd mo 'peni mondim piti mo be.

9 Toŋ kuyga dhala 'bica jwahar kar e ki bwaŋ 'kunyga/ mo,
hili moŋ 'kuny bwa gi imugu yaya'd 'peni monthoson gwoŋ kar/e mo be.
10 Dhalku/ ki dhala mugum pini 'pen mo dhali amugu ma babam pini mo,
dhali dhalki gu'b ma kam pini ki ya mo ka cim jin shi/a bwa /e mo.
'Boro'd goma man 'dish gu'b is jin disha 'dish 'penka kam pini jin si'da si'd mo.
11 Yuki ki yuk mo ma, ya/m pem, dhali kari adum pem ki moŋ 'kuny bwa mo ma,
yan'ko'd aha/ mina ciki /e gwon thok mo gom a'di jin pe'thki aha/ mo.
12 Wathi/ yukga mish monto'c bwa mo dhali ba'k is piti mo,
hili wathim pus yaki'd mo dhali 'kosh is ka nyor e a'di mo be.
13 Hithi burrinyen dhiny e gi a'di jin ta'da man wan 'ba/ gom wathi/ jin di'd ka pije/ mo,
dhali buthi a'di jin okunu gwo is ki a'di jin wanki /e 'ba/ mo goma 'bom jin ta'da man mii mii shi'kga/ mo.
14 Aja 'dun ciki bwam'boro'd piti ka man 'dish a'di is ki dhan 'kusa caaga/ mon'thamo/ ka 'tum mo,
ki bwam'boro'd piti miinu deŋ e ki mony jee mo!
15 A'bom jin ta'da man wala le'd a'di wana e ki yi'de/ jin poki'd ka tente/ jin he'th ma sho'k mo be.
16 Mo nona yim ki bway wana e ki mo non 'tham ki bway mo,
walla bala pali mii mmo bu'th ayin ki me'da bim'boros pini mo.
17 Toŋ kuthu'd cilki toŋkuthu'd mo,
ki 'kup mii yan mo tani, wathi/ cilki imugum piti she/ mo.
18 A'di jin hilki cwam pu/ mo mini shwa maman piti mo,
dhali a'di jin wothki wathiŋ 'kupan jin ca'd ki a'di mo tani miinu ci mo jin dhunu is ki gwa'd mo be.
19 Isi me'd yi'de/ jin dokki wathi/ jis e mo,
wakana du gi wathi/ mo tani dokki wathi/ mo be.
20 Isi me'd jis jwa mo dhali mo 'ce'd sho'k diki kap mo,
wakan e gi wathi/ diki kap mo hil mo be.

21 Toŋ kuthu'da dhiny e gom 'dolkon kush mo dhala 'pish jin to'du 'dolkona gana/ mo,
dhali wathi/ a'di palkunu mo ki a'di ciki monyca mo be.
22 Hili wakki/ /e yap wathim pus ki to jin yori to me'd emen pos mo
naskina/ miim pus piti midi diki dhal a'di 'pen mo be.
23 Hili ki 'bore/ ki /e mini mish moŋ'ko ma risa ma'diny to/e mo
dhali ko/is mo goma ma'diny to/em pini mo.
24 Haali/ to kun tanu pa yisa goma sule/ mo,
a mina toŋ 'kupi rash di goma risa nyaŋkum yil mo 'taa?
25 /E mini mish ka shoŋ kuthu'd 'baara'd mo tani hili jin this ki piyu mo dhali ca mo,
ki embul jin tul ma sho is 'peni 'kuwosh mo be.
26 Ushi ushan ka'bal gwansan miini woth /e ki to hi'th mo
dhali aris miya miini woth she yol gi mondhe'd mo be.
27 /E miini taga ris mi ma ko gom tontem pini mo, tonte/ gom kuŋ gu'b pini mo
dhala kon taŋka goma ris nyara ma tu'c pini mo be.

Gwo Gi Moyuk Mo 28

1 'Kwanin thus sokin mo ki dargi wathiŋ kamu/ jin urki uni mo.
hili 'kwani yukga/ uni dargi moŋ ko/is mo me'd dhuruca Dhop mo be.
2 Haali/ gom mii shi'kga/ gi mony'cesh mo tani,
a'di ta'dgi iman jiya ji ka ris mo, hili ki wathi/ jin mishi mo mo tani dhali nyi'th mo mo tani,
a'di midi diki tur tur mo be.
3 Wathi/ ha'th'ko'd jin karki isa nyor gom 'kwani ha'th'ko'da tiya mo tani,
a'di wana e ka sho'k jin dorki'd mo dhali 'kosh tonte/ mo be.
4 Aris uni kun dhalki gwoŋkan 'pen mo tani luŋki 'kwanin thus mo,
hili uni kun dhuki gwoŋkan mo tani askin apo/ uni mo be.

5 'Kwanin thus 'koki mish gwoŋ kar/e 'ban mo,
hili uni kun simki Tapa e mo tani takin gi gwo kun mishu 'ban goma ris to 'baar mo be.
6 A'di ta miim'boro'd gom wathi/ ha'th'ko'd jin yaki'd ka kar/e mo
'peni wathi/ jin ta pa ki pa mo jin yaki'd ki ca'ckon eya ris bway piti mo be.
7 A'di yin jin dhuki gwoŋkan mo tani ta ya/ jin mishki gwo 'ban mo,
hili a'di jin taki'da ham'kus gom to ma mugu tani 'theki'da babam piti is mo be.
8 Amantagi to ki nyanye/ marki to is mo dhali tul to kun tana a'di is ki nyanye/ mo gom 'kwanin tiya kun mini ta 'the ka 'the mo gom 'kwani ha'th'ko'd mo be.
9 Wakki/ jan 'deŋ kamu/ tu'k bwany'cem piti mo 'peni monycik gwoŋkan mo tani,
isi ciki/ mon'thom piti a'di 'tenu bwa mo be.
10 A'di yin jin suski wathiŋ kar/e e bway jin ta thus ki thus mo tani mini bit e jis pitiŋ gana/ mo,
hili a'di jin dargi mii 'ba/ mo tani mini tagi nyunykina/ mo be.
11 Wathi/ jin ta pa ki pa wari yuka yuk e jis em pitiŋ gana/ mo,
hili wathi/ ha'th'ko'd jin mishki gwo 'ban mo tani midi gam a'di mo be.
12 Ki wathiŋ kar/e piki mii e mo tani, adhan monyca caaca mo,
hili ki 'kwanin thus cuki mis mo tani, aris 'kwani ŋapkina ŋap mo be.
13 Aman kum miinthus piti 'kup mo tani midi diki ha me'd mo,
hili a'di jin torki uni mo dhali dhal uni 'pen mo tani minu 'bor mii mo be.
14 A'di jin diki'd ki mo jin karu is ki gwa'd mo tani 'borkunu mii mo,
hili a'di yin jin 'bi'thki'da dum piti mo tani midi bit e monto'c bwa mo be.
15 Me'da Dhop jin umburki ko mo walla adha'b jin 'koshki 'kwani mo
a'di ta wathin thus mo jin ji'da ji apo/ 'kwani ha'th'ko'd mo.

16 Aman jiya ji jin diki mish gwo 'ban mo tani ta wathi/ shi'kga/ jin miiki mii ki mom'bi'th
mo,
hili a'di jin shi/ ki mii kun 'koki ta kar/e i e mo tani marki'da risa cim piti is mo be.
17 Wakki/ wathi/ gac wathi/ abas a'cesh mo tani, a'di midi gus intagi a'di wuki'd mo
dhali wathiŋ kamu/ yisa di'da jin midi woth a'diya.
18 A'di yin jin yaki'd e miiŋ kar/e mo tani minu karki moŋkuth is mo,
hili a'di jin yakina bway ki cackon mo tani, midi bit ki jahanne/ mo be.
19 A'di jin miiki'da tu'c eya 'cesh piti mo tani midi tagi tonte/ ki nyanye/ mo,
hili a'di yin jin bathki bway tur jin di bwa 'te/ mo jin iinu midi kap mii ha'th'ko'd mo be.
20 Wathi/ jin ta'da kar/e ta'dga ris miim 'boro'd ki nyanye/ mo,
hili a'di jin gamki mo jin tanu pa ki jahanne/ mo tani midi diki ya ki dargi mondor mo be.
21 A'di diki 'bor mmo mii mii ma gwar'de/ mo,
hili gom ari 'pisira maaŋkuthu'd mo tani wathi/ midi mii mii shi'kga/ mo.
22 Wathi/ jin dina bwa ki o mmo ci to guski'd ki jahanne/ i'ko'di mii kun tanu pa ki pa mo,
hili a'di diki mish ki mii ma ha'th'ko'd midi yayu/ apo/ a'di mo be.
23 A'di yin jin he'thki wathiŋ kamu/ sho'k mo tani n'ko'd a'di midi gam mii ma 'the ki nyanye/ 'peni a'di mo
dhali 'peni a'di jin maŋki a'di ka tor 'pena le'd piti mo be.
24 A'di yin jin kalki'da babam piti to ki mo'bi'th mo
dhala ta'dam piti mo dhali o ki, "Miinthusa 'dan yisa",
a'di ta'da mugu ki wathi/ jin ta'da man 'ce'da 'ce'd sho'k mo be.
25 Wathi/ jin ta'da ham'kus karki mo jin garu gwo 'kusi 'twa/ mo,
hili a'di jin gam ki gwo is e Tapa mo tani miinu hay mo be.

26 A'di jin gamki gwo is e is piti mo tani ta pus mo, hili a'di yin
jin yaki'd e mo yuk mo tani miinu wan 'ba/ mo be.
27 A'di jin ciki wathi/ ha'th'ko'd to mo tani yisa ŋapki toŋ kamu/ 'peni a'di
yisa,
hili a'di jin mu'th ki em piti mo gom uni mo tani midi butha ris monyjee mo be.
28 Ki tonthus cuki mis mo tani, 'kwani ba/ ki is buni mo,
hili ki uni thiskunu e mo tani, mii ma kar/e mar ki is mo be.

Gwo Gi Moyuk Mo 29

1 Wathi/ jin bu'thki gwo kun kucura kucur mo tani dhali hili i'bi'th 'bam piti ki 'bi'th mo tani,
miinu 'ce'd mo ki ari mo mo ki dargi mo waç mo be.
2 Ki 'kwaniŋ kar/e markunu is mo tani, aris 'kwani 'kunykina bwa mo
hili ki wathin thus taki 'kupan mo tani, aris 'kwani ohonkin mo.
3 A'di yin jin enki mo yuk mo tani karki'da babam piti ki bwan 'kunyga/ mo, hili a'di jin bu'thki'da mugu ka 'bom jin ta'da man mii miinyçal mo tani 'ce'dki mo jin tanu pam piti sho'k mo be.
4 Amalik jin yaki'd ka kar/e a'di telki'da po/ mony'cesh mo,
hili a'di jin bu'thki to jin wanu is mo tani ce'dkunu sho'k mo be.
5 Wathi/ jin torki'da man'dish a'di is gwo ka tor mo
tani beritki'da shi/ gom sho'k piti mo be.
6 E miinthus gi wathin thus mo tani ta'da gume/ mo,
hili wathiŋ kar/e mo tani yukki gway mo dhali 'kunykina bwa mo be.
7 Wathiŋ kar/e mishki miiŋ kar/e gi wathi/ ha'th'ko'd mo,
hili wathin thus diki mish mo jin nyithu gwo yansan mo be.
8 Iman 'the'k 'ba/ imis mo tani 'tha ki 'peŋkuman Bampa/ o'd mo,
hili uni gwansan kun yuka yuk mo tani tukina nyor is mo be.
9 Ki wathi/ yukga/ garki gwoŋkan 'kusi 'twa/ inyakki wathim pus mo tani,

a'di shwaki'da nyor mo dhali pe'thki'd mo, dhali mo si/isa kamu/ yisa di'da.
10 'Kwani kun tana man'kosha mee mo tani akki uni kun darki mii 'ba/ gwo i is mo,
dhali sim mondiki e gi a'diŋ kar/e e mo be.
11 Wathim pus torki'da ris shi/in piti 'baar mo,
hili wathi/ yukga/ mo tani malaski a'di mo be.
12 Wakki/ wathiŋ 'kupan kar 'ce gom gwo gi wathin tor mo tani,
Aris 'kwaniny can ma hakuma mini ta thus ki thus mo be.
13 Wathi/ ha'th'ko'd dhali wathi/ jin mii 'kwani ki shi/ uni nyahan mo,
haali/ Tapa ciki moŋkush gi jis em piti e uni su/ gwansan mo be.
14 Wakka malik dwall 'kwani ha'th'ko'd gwo ka kar/e mo tani,
akursem piti minu tel 'pen goma sule/ sule/ mo be.
15 Mondor dhali mo jin thosonu athoson ci mo yuk mo,
hili a'ci jin di'd ki 'kus 'peni mo jin yedhuwa yeth sho'k mo tani a'di karki kum ki mon'the is mo be.
16 Ki 'kwanin thus takin gi mom'bi'th mo tani, mo jin 'digu gwo marki is mo,
hili 'kwaniŋ kar/e mini par mom bit gi uni gwansan kun ta 'kwanin thus e mo be.
17 Hethi ya/m pini sho'k mo dhali a'di midi ci /e mo si/is mo,
a'di midi kali mom'bor mii gom mondiki em piti mo be.
18 Ki imanci gwony jan piyin mo tani, 'kwani sokin mo,
hili a'di jin dhuki gwoŋkan mo tani a'di 'borkunu mii mo be.
19 Aman miiya tu'c miinu 'koki to'k ka ris gwo mo, haali/ a'di mishi gwo 'ban mo,
hili gwoŋ kamu/ yisa miinu thok mo yisa.
20 A /e mishi wathi/ jin yuka 'twa/ ki yuk e gwom piti mowa?
Wathim polkon ta'dga'teŋkape ki caaca 'penki a'di mo be.
21 Aman non aman miiya tu'c piti 'twa/ wal 'peni dhuru'c mo tani,
i'ko'd mo tani monto'c bwa midi di mo be.

22 Wathi/ nyor karki mo jin garu gwo 'kusi 'twa/ mo
dhali wathi ma nyor miiki'da ris miinthus mo be.
23 Moŋkar is ki ca ḵalki wathi/ ka 'cesh mo,
hili a'di jin karki is ki gwa'd mo e shi/in mo tani miinu c̲i mo jin karu is ki gwa'd mo be.
24 A'di jin nyaḵki mii me'd ki wathin 'di/ mo tani shi/ ki mondiki/em piti i e mo,
a'di midi ciḵ monyjee mo dhali yisa midi o gwoŋ kamu/ yisa.
25 Moŋ ko/is gi wathi/ mo tani karki a'di eya gume/ mo,
hili a'di jin gam ki gwo is eya Arumgimis mo tani miinu woth mo be.
26 Aris uni gwansan ŋapki jis e gi wathi/ jin ji uni mo,
hili Tapa mo tani i ta'da kar/e gom wathi/ mo be.
27 Wathi/ jin diki ta kar/e mo tani 'tena wathiŋ kar/e bwa mo,
hili a'di jin takina bwaya kar/e mo tani 'tena wathin thus bwa mo be.

Gwo Gi Moyuk Mo 30

1 Gwo ma Agur jin ta ya/ ma Jaki goma tuca ditga/ mo be.
Wathi/ yansan oki'da Isha/il gwo mo, dhali Ucal mo ki:

2 Ka jiŋ gana/ mo tani Aha/ wana ki to/e 'peni wathimpa/ mo dhali aha/ dina ki tagi mo jin mishu gwo 'ban gi wathimpa en 'thi/ mo be.
3 Aha/ dina ki da/ar mo yuk mo,
walla dina ki tagi mo nyith a'di jin kogu/ mo be.
4 Aja a'di ya momis dhali thulu mo?
Aja a'di tulki 'tham is e bwam me'd piti mo?
Aja a'di kumki yi'de/ 'kup ki to mo?
Aja a'di doshki'da ris shem 'pena bi gi mony'cesh gwansan mo?
Gway piti yuku kaja, dhali gway gi ya/ yuku kaja? Ka jiŋ gana/ misha /e mo be.
5 Aris gwo ma Arumgimis i'baar mo tani 'cunycurkunu mo,
a'di ta'da goŋgoro/ gom a'di jin hurki 'ba/ e a'di mo be.

6 Dhalki gwom piti ki mar is mo ma,
walla a'di midi ye'th /e sho'k mo, dhali /e miinu gam ki /e tana tor mo be.

7 Aha/ dota /e to kun 'koni su/ mo,
dhalki uni gwansan ki 'te bwa intwa/a/ ki Aha/ dina ki wu mo ma.
8 Kari mo jin karu is dhali mii ma tor ki si'd si'd 'peni aha/ mo,
ciya ari mii jin tanu a ha'th'ko'd walla mo jin tanu pa mo ma,
dhali dhalki aha/ shwana tonte/ jin ta ari 'ban pem mo.
9 Gom wakki/ aha/ tana ki nyanye/ mo tani, aha/ mina ur /e gwo mo
mmo o ki; Aja a'di i ta Tapa mo?
Walla wakki/ aha/ tana ha'th'ko'd mo,
aha/ mina 'taki kwal to mo
dhali nyo/ gway ma Arumgimis pem mo be.

10 Dhalka manmiiya tu'c ki ak gwo i is mo ibwambori tapam piti mo ma,
walla a'di midi je /e mo dhali /e miinu ji ki mon'the is mo be.
11 A nyakum yil 'kon kun jeeki ibabam buni mo
dhali 'koki 'bor ita'dam buni mii mo be.
12 A nyakum yil 'kon kun dhelelin mo i jis em buni mo,
dhali naskina mo uni 'konu ki lam mo nyo/o'd buni mo be.
13 A nyakum yil 'kon kun 'dekkunu em buni ki mis mo,
dhali jis em buni 'dekkunu isi mis kata mo!
14 A nyakum yil 'kon kun tana shem buni gandal jin ka'd ka 'ban su/ mo,
dhali ajal'beshom buni ta gandal mo,
wakan uni mini 'ce'd sho'k mo 'peni mony'cesh mo
dhali 'kwani ha'th'ko'd 'peni bwaman 'kwani mo be.
15 Aman 'kosha mee ta'dgi i'bwa/ i su/ mo:
Uni gwokin mmo o gwo ki Çiyam Çiyam mo ma.
To 'koni kwara kun 'kona uni ki kap ki suny suny mo;
dhali jin ta uni adongon mo tani uni yisa on ki, 'kosh jwa mowa.
16 Mo ma hawiyya dhala burum mo tani;
tana 'cesh kun 'koki kap yi'de/ mo,
dhali o'd jin diki o ki, " 'kosh jwa mo! '

17 E jin miiki'da babam piti ka mak mo
dhali 'te bwa ki
kum mo miin ma awraŋgwak i bukka pije/ mo
e dhan moŋ 'kulu'd mo
dhali mina koro/ 'ka mo be.
18 To 'koni kwara kun 'bora 'bor kagahara gom aha/ mo,
Dhala doŋgon dika ki mish 'ban mo be.
19 Bway ma wulu/ e bul mis mo,
bway gi tasha e wosh mo,
bway ma kur yi'de/ e bwaman gi kumma/ yi'de/ mo,
dhali bway gi wathiŋ gwath inyakka 'bom dhuru'c mo be.
20 Yansan ta bway ma man mii miinycal mo,
ayim shwaki to mo dhali shumuth 'twa/ piti mo
dhali o ki: "Aha/ dina ki mii tonthusa kamu/ mo be."
21 I'ko'di toŋ kwara gwansan mo tani mony'cesh deeki'd mo,
dhali 'ko'di ton doŋgon gwansan mo tani
a'di midi diki dho'th ari mamana kamu/ mo be.
22 Ka manmiiya tu'c taki tapa mo tani,
wathim pus 'tu'dkunu bush ki tonte/ mo,
23 Ka 'boma shi'kga/ mashki'd mo
dhali nyara/ ma tu'c ki kal embul gi tapam piti mo be.
24 Ton doŋgon kun 'koni mony'cesh imahan mo tani uni gwa'da gwa'd mo,
dhali naskina/ uni yuka yuk ka gahara mo be.
25 Usha 'tin'tash kun ukkunu mo tani yisa tangi mom'bi'th mo yisa,
hili uni 'kon mmo thoson tontem buni is gom mo yurantee mo be.
26 Aneth gi wosh, uni 'koki ta to kun caaca mo,
hili uni miiki gu'b buni e wosh mo be.
27 Awambuhanya kuyu/ 'koki taga malik mo,
hili uni 'baar mo iikini montal 'de/ mo ka bath 'pen mo be.
28 Me'da sugule/ mo tani, /e mini bu'th a'di ki me'da su/ pini mo,
hili naskina/ a'di gamkunu e gu'b gi imalik mo be.

29 To 'koni kwara mo uni kun tura tur mo e ŋatkin buni mo dhala doŋgon kun tura tur mo e mo iim buni mo be.
30 Adhop, 'bitha 'bi'th i bwamani to e mo,
a'di yisa gusu'd mo 'peni ton tiya yisa.
31 Mo ya jin yan ma dhoŋkola ŋwa mo,
dhali mi mo, dhala malik mo
kun iikin ma risa askar i 'ko'dgwar mo.
32 Wakki/ /e ta pus 'thsisa mo tani, kari is pini isi mis mo ma,
walla wakki/ /e miiki miinthus mo tani, kari me'd pini i 'twam pini mo.
33 Me'da yina ko jin miiki kwalany mo
dhali me'd shush gi wathi/ jin guski'da bas mo wakki/
a'di minyjirkunu mo, wakan mii jin walu a'di guyu'da nyor mo be.

Gwo Gi Moyuk Mo 31

Aris Gwo Kun Ona Ko Lemu/iil Jin Ta'da Malik Mo
1 Aris gwo ma Lemu/iill jin ta'da malik jin ta gwo kun dita dit kun torkin ma ta'dam piti a'di mo be.

2 Ata, ya/m pem?
Yansan ta'da ta mo, ya/ ma tor pem mo?
Ata a'di ŋapa /e mo, ya/m pem ki gwo jin onu is mo?
3 Dhalki mom'bi'th ki ci ki up mo ma,
walla aris bway pini ki uni kun 'ce'dkina ris imalik sho'k mo.

4 A'di yisa gom imalika, Ayy Lemu/iil, a'di yisa gom imalik mmo piya su yisa,
walla gom 'kupan 'kwani kun tana dhor tom pi mo be.
5 Haali/ ki uni piki to mo tani uni ŋaki gwoŋkan kun 'kokunu mmo o mo,
dhali uni ki ak aris mii ma kar/e e ki mo jin 'koshu is ka nyor mo be.
6 Çiki wathi/ jin wuki'd tom pim 'bithga/ mo ma
dhala mura'th ki uni kun 'koshu is ka nyor ki bwanditi'd mo.
7 A'di midi pi dhali a'di midi ŋaa mii ma ha'th'ko'd piti mo
dhali a'di midi diki ka 'kupi e gom monto'c bwam piti mo be.

8 Wali 'twa/ gom uni kun 'koki wal 'twa/ mo,
gom gway gi uni 'baar mo kun wukin mo.
9 Walli 'twa/ dhali dwall gwo ki mombar ki mii ma kar/e mo dhali oyi gwo gi montel 'pen gi wathi/ ha'th'ko'd mo dhali 'kwani kun dargi to mo.

A'bom jin ta jaro/ ki jaro/ mo

10 Aja a'di midi gama 'bom jin mishi mii kansan mo?
Ayim jin 'de/a she/ yol piti isi mis ki nyanye/ kan 'peni tony jaro/ mo?
11 Adu ma kathim piti gamki a'di gwo is mo,
dhali a'di midi diki ta aha'th'ko'd ki suny suny mo be.
12 Ayim miiki'da ris tom 'borga/ gom a'di mo dhali diki shi/ ka cima kamu/ mo e mondiki/em piti mo be.
13 Ayim ŋapki'da mur ka'bal mo dhali athus jin suru mo
dhali miiya risa tu'c ki me'da 'borgam piti mo be.
14 Ayim wana e ka risa kur yi'de/ ma suug mo,
ayim kali tonte/ 'peni mo jin si'da/ si'd mo be.
15 Ayim cu mis ki mon'thiny ilu/ mo
dhali ci tonte/ ki kuŋ gu'b piti mo,
dhali pwaka risa 'bani'da tu'c bwa ka ris up ma tu'c piti mo be.
16 Ayim hili bwam mondhe'd mo, dhali yol maman to gi me'd piti mo
ayim ki siya mura'th mo be.
17 Ayim dekki buŋgwar is piti ki 'bi'th 'bi'th mo
dhali mii 'bam me'd piti ki 'bi'th 'bi'th mo be.
18 Ayim mishki tom'borga jin midi kali mo mar is piti mo,
ki mon'thinyi 'baar mo tani moŋkush piti diki us mo be.
19 Ayim karki me'd piti i cwa ma munya mo,
dhali me'd ma yim bu'thu'da thus sur mo be.
20 Ayim he'thki me'd piti mo gom 'kwani ha'th'ko'd mo,
ayim he'thki me'd piti gom 'kwani kun ŋapki to mo be.
21 Ayim diki ko/a wasa gom kuŋ gu'b pitiŋ gana/ mo,
eya ris kuŋ gu'b piti 'baar mo tani uni hi'thkunu ki burrinye/ jamas 'per mo be.

22 Ayim pa'dki to apowa cim piti mo,
dhala yim hi'thki'da ris burrinyem buhe/ mo be.
23 A kathim piti a'di mishkunu eya risa campur mo,
ki a'di diki'd inyakka ris jwahaŋ 'kwani kun cil ma 'cesh mo be.
24 Ayim ukki'da ris burrinyen dhiny e mo dhali yol uni mo,
dhala yim miiki uni ki mondek mo goma ris iman yol mo be.
25 Ayim a'di hi'thkunu is ki burrinye/ gi mom'bi'th mo
dhali mo maŋ mo dhala yim ki pe'th gom embul gi 'ko'd mo be.
26 Ayim ka'dki 'twam piti ki mo yuk mo
dhali ki gwoŋkan ma dum pa jin di'd 'ko'da le'd piti mo be.
27 Ayim hilki mo mo 'kupki bway gi kuŋ gu'b piti mo
dhali diki shwa maaŋkuthu'd gi wathim piny is mo be.
28 Uci ma yim cuki mis mo dhali owa yim gwo mo ki mom'bor mii mo,
dhali akathim piti maŋki'da yim mo, mmo o ki,
29 Aris up ka ris miikin ki 'bore/ mo,
hili bolki uni 'baar e mo be.
30 Miin dhelelga/ ta'da mu'th e mo, dhali miim'borga/ ta mo jin dhunu is ki ca mo,
hili a'bom jin ko/ki Tapa mo tani, a'di miinu mii maŋ mo be.
31 Ciki a'di maman to gi me'd piti mo ma,
dhali dhalka tu'c piti maŋ a'di e 'twaŋkala risa campur mo.

AWARKA/ GI MOYUK

GWO GI IMANTOR GWO MO

1609

Gwo Gi Imanṯor Gwo Mo 1

Mondiki e jin di bwashu mo

1 Aris gwo gwansan ita gwo ma manṯor gwo, jin ta emen ma Dawuu'd mo dhali amaliḳ e Pa Urushaliim mo be.

2 Dar gi 'pemen! Dar gi 'pemen mo! Gi on ma manṯor gwo mo.
Ka jiŋ gana/ dargi 'pemen mo! Aris to dargi 'pemen mo be!"
3 Atinta 'boro'd jin gama wathi/ 'pena risa tu'c kun miina
a'di e bwaŋ 'kwarany ma tente/ mo?
4 Anyaḳum yil jin ṯwa/a yaki'd mo,
dhali anyaḳum yila kamu/ ṗu'dki'd mo,
bahili mony'cesh diki'd ki sule/ mo be.
5 Atente/ sulki'd mo dhali a'di yulki'd mo
dhali guski'd ki jahanne/ ka nyaŋ'ko'd
bway mom piti jin sulkina a'di doḳ/e mo be.
6 'Tham poshki'd ka 'bana bimporos mo
dhali wuṯulki'd ka kul is 'kuṗ ka binycam mo,
isa yempa/ a'di 'theḳki'd ka kukul is ki tur e bway piti mo
dhali doḳ ka nyaŋ'ko'd doḳ/e mo be.
7 Aris wor i'baar mo sokin bway ḳumma/ yi'de/ mo,
hili ḳumma/ yi'de/ 'koki 'tu'd mo be.
E mo kun iikin ma ris wor mo tani,
i/ iikina uni doḳ/e mo be.
8 Aris to 'baar mo wukina is e mo,
dhali ṯal'de/ ṗiyi'd jin midi ṯor 'pemen piti mo.
E diki kaṗ ki mo jin hilkina a'di mo,
walla 'ce diki kaṗ ki to kun ciḳa a'di mo be.
9 To kun 'kon i ta to kun mini 'ko mo,
dhali to kun miikunu i ta to kun miinu mii mo be.
Ton thisa kamu/ yisa di'da e bwaŋ'kwarany ma tente/ mo.
10 Atoŋ kamu/ di'da jin minu mii owa, ṗari e mo, a'di ta thisa?
To jin diki'd mo 'pena muŋ 'kuṗ diki'd goma sule/ mo be.
'Pena ris yila dhamo/ nṯwa/a/ ki ana mo.
11 Jaŋ kamu/ ṗiyi'd jin ka ki'da ris to gwansan e kun 'kokin ka
dhamo/ mo, dhali to kun ṗu'dkin ki nyanye/ abor mo dhali jin
midi ṗu'd yilaŋ kamu/ mo tani minu 'koki mii ka e mo be."

Bwandiṯi'd gi mo yuk mo
12 Aha/ tana amanṯor gwo mo, dhali aha/ tana malik apowa Israyiil e pa Urushaliim mo. 13 Bwam pem cikika mmo deŋ to e mo dhali mmo ŋapa ris to ki moyuk kun miinu mo. Bwaŋ'kwaranyi momis mo. Mo ŋap caan ta'da ṯuca diṯga/ jin cikin ma Arumgimis ki uci gi wathi/ en'thi mmo mii mo be. 14 Aha/ mishkina aris miin to kun miinu e 'kwarany ma tente/ mo, dhali pari e mo, uni 'baar mo i 'ko bwa 'te/ mo dhali urki 'tham i sho'k mo be.

> 15 Toŋ kolga/ midi diki dosh ka jisho'k mo,
> dhali jin piyi'd minu 'koki 'deŋ e mo!

16 Aha/ ṯorkina ṯor eya dum pem mo, mmo oki: "Pari e mo, aha/ gamkina dhan moyuk mo 'peni unin ṯwa/a/ kun 'kon abori aha/ e Pa Urushaliim mo. 'Kup pem mishki dhan moyuk mo dhali mo nyiṯh mo be." 17 Wakan aha/ cikina dum pem mmo mish moyuk dhali mo jin sonuwa du si'da/ dhali miimpus mo. Aha/ i nyiṯhkina ki a'di si'da/ ta mompal mmo ta manhil apo/ 'tham mo be.

> 18 Haali/ eya dhan moyuk kun 'tu'dkin ki nyanye/ mo tani adhan mo jin wunu is e diki'd mo,
> dhali a'di jin marki mo jin nyiṯhuwa nyiṯh is mo tani marki bwandiṯi'd is mo be.

Gwo Gi Imanṯor Gwo Mo 2

Bwaŋ'kunyga jin di bwashu mo
1 Aha/ ona eya dum pem ki: "yayu/ 'dishesan mo, aha/ mina pal /e ki bwam'boro'd mo. wakan tayi gi bwaŋ'kunyu'd ma, " hili ma, a'di si'da/ i dar gi 'pemen mo be. 2 Aha/ ona gwo goma manpe'th mo, a'di ta miimpus mo, dhali mii ga wuny'cis mo, aṯu'c piti ta'da ta mo? 3 Aha/ ŋapkina bway eya dum pem mmo kap mo ki yimana mura'th mo. Aha/ dhala is pem bway mmo shu aha/ bway ki moyuk mo bahili wakki/ aha/ naskina/ dosha e miimpus mo tani. Aha/ ona bwa mmo ŋap a'di jin 'boro'd gom uci gi 'kwani en'thi/ mmo mii e 'kwarany momis ki embul gi moŋ 'koki em buni mo be. 4 Aha/ 'baarkina dhan tony caaga mo. Aha/ nyaŋkina ris gu'b gom is pem mo dhali si amura'th gom is pem mo be. 5 Aha/ nyoŋkina bwam mondhe'd dhali mondhu to gom

is pem mo, dhali aha/ sikina aris maman cwa kun 'kona e ki she/ ki she/ e uni mo be. 6 Aha/ ukina risa al yi'de/ mmo wol yi'de/ e mombwasho kun 'kana cwa mo be. 7 Aha/ yolkina aris ciŋkinaŋ gwath dhali aris ciŋkina up mo; aha/ tana ga ris ciŋkina kun dhodhu e gu'b pem mo. Aha/ si'da tana ga risa nonshe/ gi to/e dhala risa ma'diny to/e mo be. ki nyanye/ ki nyanye/ mmobol i malik kun ji mo e ntwa/a ki aha/ e Pa Urushaliim mo be. 8 Aha/ ko'dkina to gom is pem mo, 'dolkon kush dhali 'dolkona gana/ mo, amandhu to ma ris imalik mo dhali aris ushi pa mo, aha/ gamkina iman yuk gway mo, kun tana gwath dhali up mo, dhala ris up kun 'kon mo, kun jiki uciŋ gwath mo be.

9 Wakan aha/ warkina ki dhan ca mo dhali ta pa ki pa mo mmo bola ris uni kun 'kon ntwa/a ki aha/ e Pa Urushalim mo, dhali mo yuk pem 'kon e aha/ mo be.

10 Ata jin ŋapa em pem mo tani, aha/ dina ki gu e 'peni uni mo.
Aha/ dina ki guwa dum pem 'peni bwaŋ 'kunyu'd mo,
haala dum pem 'kunykina bwa eya risa tu'c pemi 'baar mo
dhali bwam'boro'd ita tontak pem goma tu'c pem mo be.
11Yan'ko'd aha/ parkina aris mii e kun miina me'd pem mo tani,
dhali eya tu'c kun miikika mo, hili dok/e, aris to dargi ‘pemen mo,
uni waki ‘tham kun urkunu isho'k mo.
Toŋ kamu/ yisa di'd jin 'boro'd e 'kwarany ma tente/ yisa.

12 Yan’ko’d aha/ tukina mmo hil moyuk mo, dhali dok/e mii ma du kun sonu mo dhali miimpus mo be.

Haali/ to jana mina wathi/ jin ta'da malik jiŋ 'ko'd imii mo 'peni jin miikin ma malik mo?
13 Yan 'ko'd aha/ telkina mii 'pen mmo mish a'di 'ban mo ki moyuk ta'dgi miim'boro'd mmo bol miimpus e mo me'd moŋkush a'di 'boro'd 'peni mondhurumi'd mo be.
14 Wathi/ yukga/ di'd ki e 'kup mmo hil mo jin mina a'di ya mo, hili wathimpus yaki'd e mondhurumi'd mo,

wakan aha/ mishkina mii kun nyaḵan kun miikin e uni 'baar mo be.
15 Yan'ko'd aha/ ona eya dum pem ki:
me'd jin miikina a'di e wathi/ jin mii miimp̲us kan mo tani,
A'di si'da/ miiki'di aha/ mo,
dhali ata takika ki moyuḵ ki nyanye/ kan mo?"
Yan 'ko'd aha/ ona eya dum pem ki:
yansan si'da/ dargi 'pemen mo.
16 Gom wathi/ yuḵga/, waki wathim pus mo,
a'di 'konu ki ka e ki suny suny mo be.
Ka cim jin 'ko'd mo tani aris to minu mii this 'kup̲i e mo.
Wathi/ yuḵga/ wu'd isi me'd jin wuna wathim p̲us mo be.

17 Wakan aha/ miikina mondiki e ki shi/ haali/ at̲uci 'baar mo kun miga/ e bwaŋ'kwarany ma tente/ mo tani ta thus ki thus gom aha/ mo. A'di wakan haali/ aris to dargi 'pemen mo---wana e ki 'tham kun uru isho'k mo be. 18 Aha/ 'tekina arisa t̲u'c kun miga/ bwa mo e 'kwarany ma tente/ hili aha/ mina dhalki a'di ŋ'ko'd gom wathi/ jin yayi'di 'ko'di aha/ mo be. 19 Haali/ aja mishi'd ki a'di midi ta wathi/ yuḵga/ mo walla wathim p̲us mo? naskina/ a'di midi mii ta tap̲a ap̲o/ aris to kun 'kon e 'kwarany ma tente/ kun nyaŋga/ ka t̲u'c pem dhali ki moyuḵ mo. A'di si'da/ idargi 'pemen mo be. 20 Wakan aha/ t̲elkina mii 'pen mmo c̲iya dum pem mmo/ th̲a'th 'pena'cesh aris mii ma t̲u'c kun miga/ e 'kwarany ma tente/ mo be. 21 Haali/ jan 'deŋkamu/ midi mii di jin midi miiya t̲u'c ki moyuḵ mo, dhali ki mo nyith̲ mo mo, dhali mo jin mishu to mii mo tani, hili a'di midi dhala ris to kun tana a'di ki wathiŋ kamu/ jin diki mii a'di toŋ kamu/ mo be. Yansan si'da/ dar gi 'pemen mo---a'di ta dhan mii ma gwar'de/ mo be. 22 Tom 'boro'd jin ta'da ta jin mina wathi/ gam 'pena risa t̲u'c mo dhali 'pena du jin biri'da bir mo ki a'di miiki'da risa t̲u'c e bwaŋ'kwarany ma tente/ mo? 23 Ka cimi 'baar mo at̲u'c piti ta isa nyor mo dhali mo jin wuna is e mo, wakan ki mon'thiny mo tani aḵashiram piti diki gam mo si/is mo. A'di si'da/ dargi 'pemen mo.

24 Tom 'boro'da kamu/ yisa di'da gom wathi/ 'peni to shwa dhali tomp̲i mo dhali ŋap̲ monyc̲a'b jin 'bora 'bor ka t̲u'c piti mo. Aha/ misha ki gwoŋḵar/e yayi'd 'peni me'd ma Arumgimis mo be. 25 Haala ja a'di jin midi shwa to mo walla aja imidi tagi bwam'boro'd jin diki she/ 'pena Arumgimis mo? 26 Haali/ gom wathi/ jin 'bor a'di bwa is mo tani,

Arumgimis ci moyuk mo dhali mo nyi'th mo dhali bwaŋ'kunyu'd mo, Hili isi ciki/ mo, gom iman mii miinthus a'di ki ciya tu'c gi montul to is mo dhali dhu to mo ki a'di midi ci a'di ka pije/ ki wathiŋ kamu/ jin 'boro'da Arumgimis bwa is mo be. A'di sida/ dargi 'pemen mo, mmo wa e ki 'tham jin uru isho'k mo be.

Gwo Gi Imantor Gwo Mo 3

Aris to 'baar mo tanga tentem buni mo

1 Haali/ aris to 'baar mo tanga tente/ kun dhunu mo,
dhala yir mo mo goma ris to kun 'kon e 'kwarany momis mo be.
2 Atente/ di'd jin dhodhuwa dho'th mo
dhali atente/ di'd jin wunu mo,
dhali atente/ di'd jin sinu to mo
dhali atente/ di'd jin buku to mo be.
3 Atente/ di'd jin 'koshuwa 'kosh mo
dhali atente/ di'd jin wacuwa wac mo,
dhali atente/ di'd jin shinu to is mo
dhala tente/ di'd jin nyaŋu a'di mo be.
4 Atente/ di'd jin gwonu mo
dhali atente/ di'd jin pethu mo,
dhali atente/ di'd jin dita bwa mo
dhali atente/ di'd jin sanu mo be.
5 Atente/ di'd jin taku aris wosh asho mo
dhali atente/ di'd jin tulu aris wosh is mo,
dhali atente/ di'd jin minu 'kwanin tiya ki shi/ mo,
dhali atente/ di'd jin malasuwa malas 'peni mii shigga/ mo be
6 Atente/ di'd mmo hil apowa ris to mo
dhali atente/ di'd mmo dosh mo hil apo/ to mo,
dhali atente/ mmo dhu to mo
dhali atente/ mmo yip to asho mo be.
7 Atente/ mmo dher burrinye/ bwa mo
dhali tente/ mmo sho burrinye/ mo, dhali atente/ mmo ca'b ki shwam mo dhali atente/ mmo/ wal 'twa/ mo be
8 Atente/ di'd gom mo/en mo
dhali atente/ di'd mmo shi/a shi/ i e mo,

dhali atente di'd gom mo/as mo
dhali atente/ di'd gom moŋku'th is mo be.

9 To jana 'boro'd jin gam ma man miiya tu'c eya tu'c piti mo? 10 Aha/ mishkina tu'c jin cikin ma Arumgimis ki wathi/ mmo mii mo. 11 Arumgimis ukki'da aris to 'baar mo ki 'bor 'bor ka tentem buni mo be. A'di si'da/ karki mo ma sule/ eya risa dum buni mo. Hili wathimpa/ en'thi/ diki/ mish mo mii mii ma Arumgimis jin miikina a'di 'peni montel 'pen buni 'baar mo, ntagi mo wu 'kup buni mo be.

12 Aha/ misha ki tom 'boro'da kamu/ yisa di'da gom wathi/ mmo 'kuny bwa mo dhali mii ki 'bore/ wakan me'd jin dina a'di mo be. 13 Dhali ki 'kwani ka 'dete/ 'dete/ mini shwa to mo dhali pi to mo dhali mmo par mii jin gamu miim 'boro'd eya tu'c piti mo be. A'di ta tontak ma Arumgimis gom wathimpa/ en'thi/ mo be.

14 Aha/ misha ki to jin miikin ma Arumgimis mo
tani di'd goma sule/ mo.
To piyi'd jin miinu mii mar is mo wala ipash 'pen mo,
haali/ a'di ta'da Arumgimis jin miiki a'di wakan mo
ki 'kwani mini 'dish a'di is ki montak mo be.
15 Aris to kun 'kon mo tani 'kokin mo be.
Aris to kun mini 'ko mo tani 'kokin mo be.
Arumgimis karki wathimpa/ en'thi/ mmo ŋap to kun pekin mo be.
16 Aha/ mishkina ton thus kun 'kokin e 'kwarany ma tente/ mo,
e mo kun 'ko kina mo mii miiŋ gana/ mo,
dhali e mo kun 'kona miiŋ kar/e mo,
tonthus 'kokin imun mo be.
17 Aha/ ona eya dum pem ki:
'Arumgimis midi dwall kun tana kar/e gwo mo
dhali kun ta thus ki thus ka tenteŋ kar/e ka ris mii
dhali ka tu'c kun 'kon ki she/ ki she/ mo be."

18 Aha/ ona eya dum pem ki: "Arumgimis nyo/ ki wathimpa/ en'thi/ mmo tor ki uni ki uni wana e ki to/e mo be." 19 Haali/ to jin miiki'd e uci en'thi/ mo dhali to jin miiki'd e to/e mo tani nyakkin mo be. Wu gi jan 'de/ wa ki wu ma kamu/ mo. Shi/ir buni 'baar mo nyakkan mo be. Tom 'boro'da kamu/ yisa di'da gom wathimpa/ en'thi/ mmo bola ris

to/e e yisa. Aris to 'baar mo dargi 'pemen mo be. 20 Aris to 'baar mo iikin e bwaya 'de/ mo. Aris to 'baar mo iiyin 'peni bu'da 'cesh mo, dhali aris to 'baar mo dokkin ki bu'da 'cesh mo be. 21 Aja mishki'd ki/ shi/in gi wathimpa/ en'thi ya'd bway twa/a/ mo dhali shi/in gi to/e ya'd ka luŋgu'b bwaya 'cesh mo? 22 Wakan dok/e aha/ nyithkina ki to piyi'd jin 'boro'd gom wathi/ 'peni mo jin gama a'di 'bor ma tu'c mo, haali/ a'di ta'da tu'c piti mo. Aja a'di midi dok ki a'di ka nyaŋ'ko'd mmo hil ata miiki'd ŋ'ko'di a'di mo?

Gwo Gi Imantor Gwo Mo 4

1 Dhali dok/e aha/ hilkina aris mo kun yapuwa yap ki sho'k e bwaŋ'kwarany ma tente/ mo

> dhali hili mo mo ma,
> jabu'th e gi 'kwani kun yapu ki sho'k mo wakan uni dargi jan 'de/ mmo malas uni mo!
> Mom'bi'th diki'd e me'd gi uni kun yapkina yap ki sho'k mo dhali jaŋ kamu/yisa di'd jin malas uniya!
> 2 Wakan aha/ maŋkina uni kun wukin ka ris mmo bol uni kun 'kon ki e e mo,
> kun 'kon ki e naskina/ mo be.
> 3 Isi ciki/, a'di ta mom'bor mii ki nyanye/ gom uni gwansan kun wukin mo dhali kun 'konu ki dho'th naskina/ ki e mo,
> a'din 'de/ jin diki la mish toŋ kamu/ 'pena ris mii kun ta thus ki thus mo kun miinu e bwaŋ'kwarany ma tente/ mo.

4 Yan 'ko'd aha/ mishkina ki aris mii ma tu'c dhali aris miiŋ gwocon ma tu'c warkin ki miindhapan eya man'dish a'di gu'b is mo be. a'di si'da/ dargi 'pemen mo, mmo wa e ki mo ur 'tham isho'k mo be.

> 5 Wathim pus 'kuc ki me'd piti mo dhali diki miiya tu'c mo, wakan tontem piti ta shuman is piti mo be.
> 6 Hili mom'bor mii gom me'd jin 'boru mii mo ka tu'c jin miinu ki shwam mo mmo bol me'da su/ e kun 'tu'du ki mii ma tu'c kun pali mii mmo ta man ur 'tham isho'k mo be.

7 Aha/ dokkina mo dhali aha/ mishkina toŋ kamu/ dargi 'pemen mo e bwaŋ'kwarany ma tente/ mo be.

8 Wathiŋ kamu/ diki'd a'di 'de/ mo. a'di diki ta ga man nyak ya ki a'di mo, walla ya/ mo walla kam piti mo
dhali naskina/ moŋkar 'kup piyi'd eya risa tu'c piti mo dhali em piti diki kap ki monta pam piti mo.
A'di diki dot gwo mo, ka ja a'di imiiki ka atu'c mo
dhali this is pem e e miim pem mo?
A'di si'da/ dargi 'pemen mo, mmo ta mondiki/e shigga/ mo be.

9 'Kwanin su/ miina tu'c ki 'bore/ 'peni wathin 'de/ mo;
uni imontal 'de/ mo mini gam tom 'borod goma tu'c buni mo be.
10 Hili/ wakki/ wathin 'de/ biti'd mo tani, amugum piti midi cu a'di mis mo be. hili, awayyi e a'di jin di'd 'de/ mo ki a'di bitki'd mo wakki/ jan 'de/ piyi'd jin cu ki a'di mis mo.
11 Wakki/ 'kwani su/ ishini mon'de/ mo tani, uni mina isi maŋgala maŋgal mo, hili wathin 'de/ mina isi maŋgal a'di 'de/ ka ta mo?
12 Wathin 'de/ minu mar mom'bi'th is ka kamu/ mo, hili uni su/ mini dosh i bwambori mo/as mo, dhali ashi/ kun 'kona e kwara minu 'koki 'ci'th bwa ki jahanne/ mo be.

13 A'di hame'd mmo ta ha'th'ko'd mo hili dhuruca yukga/ bol a'din dhan e mo
dhali amalik pus jin diki mish bway jin karu 'ce ka ris gwo kun rumuwa rum mo.
14 A'di ta miiŋkar/e wakki/ wathin dhuru'c jin piyi'd 'pena sijin ta'da malik mo,
walla isi ciki/ wakki/ a'di dhodhu ka ha'th'ko'd e bampam piti mo.
15 Aha/ mishkina 'kwani ka 'dete/ 'dete/ mo kun 'kokin ki e mo dhali iikin ka kul is ebwaŋ'kwarany ma tente/ mo,
nyakki/ dhuru'c kun cu mis mmo kal mom piti mo be.
16 Moŋkar 'kupa kamu/ yisa di'd gom 'kwani 'baar mo kun ŋapan mmo ha gwo ma malik this e mo, hili ŋ'ko'd mo tani aris uni mini 'koki maŋ a'di mo.
Ka jiŋ gana/ a'di si'da/ dargi 'pemen mo mmo wa e ki mo ur 'tham isho'k mo.

Gwo Gi Imanṯor Gwo Mo 5

Ḵo/ i Arumgimis mo dhali dhuyi aris gwo kun onu is mo

1 Jiyi ŋaṯgin pini me'd jin yakina /e bway gu'b ma Arumgimis mo. Yayi ki 'dish 'dish mmo/ ciḵ a'di mo mmo dhal mii e is mmoc̣i to kun miinuwa bas gom miimp̣us mo, uni kun 'koki mish gwo 'ban ki uni miiki to kun shi/a shi/ mo be.

2 Dhalku/ ki ta yap̣ yap̣ e gwom pini mmo wal 'twa/ ki 'twam pini mo,
dhali dhalku/ ki dhala dum pini mmo ta man ḵali gwon tiya e bwambor ma Arumgimis mo.
Arumgimis di'di momis mo, hili /e dini mony'cesh mo, wakan dhalki gwom pini 'koni daḵa/ mo.
3 Wakki/ /e tan gi to ka ris mmo mii mo
dhali anan is gom a'di mo tani, /e mini taga ris jana shigga/ mo be.
Aris gwo kun wala /e ki nyanye/ mo tani, /e mini o gwom p̣usa tiya ka ris mo be.

4 Wakki/ /e mini gam gwo me'd ka Arumgimis mo tani, dhalku/ ki ta diṯe/ mmo mii a'di mo, haala Arumgimis diki tagi miim 'borga/ e miimp̣us mo.
Miiyi to jin gama /e gwo me'd mmo mii mo ma.
5 A'di hame'd mmo diki o gwo is 'peni mo jin onu gwo is dhali diki mii mo be.

6 Dhalku/ ki dhal 'twam pini bway mmo raḵ is pini mii miinthus mo. dhalku/ ki o iman hash ma gasiis mo ki, 'gwo jin onu is diki ya ki 'bore/ mo. 'Ata raḵa eya Arumgimis mmo miiya nyor ki gwoŋ game'da ṯor mo, mmo ruḵunya Arumgimis mmo 'ce'da ṯu'c gi me'd pini sho'k mo? 7 Haali/ aris jan mo dhali aris gwo mo tani, uni dar gi 'pemen mo. Dhali mii e i is mmo ḵo/ Tap̣a mo!

8 Wakki/ /e mish wathi/ ha'th'ko'd 'konu mmo yap̣ ki sho'k mo dhali deḵu/ 'te/ ka wunycis mo dhali miiŋḵar/e di'd e pam pini mo tani, dhalku/ ki mer me'd wathi/ jin mol mo mo, haali/ 'kwani 'kon kun hilin ap̣o/ uni kun 'kon e 'kwarany buni mo, dhali isi kan kun tiya 'kon kun

can ap̲o/ tiyan tiya mo. 9 Ka mar is mo tani, maman ma 'cesh gom 'kwani 'baar mo, dhali amali̲k ki is piti k̲alki maman to 'peni bunto mo.

10 A'di yin jin enki 'dolkon kush mo midi diki kap̲ ki 'dolkon kush mo,
walla mina a'di jin eni mo jin tanu pa ki pa ikap̲ mo ki to kun gama a'di mo.
A'di, gara/, dargi 'pemen mo be.
11 Me'd jin mara miim'boro'd is mo tani,
wakan si'da/ 'kwani kun shwaki to mo,
Ata 'boro'd e mo jin tanu pa ki pa gom com piti
isi ciki/ mmo hil a'di ki em piti mo?
12 Mo ish e ma man miiya t̲u'c c̲a'bki 'kuny 'kuny mo,
wakki/ a'di shwaki to ki gwa'd gwa'd walla ki caaca mo,
hili to gi wathi/ jin ta pa ki pa diki dhal a'di bway mmo ish e ki 'bore/ mo be.

13 Ton thus 'kon kun mishkika e bwaŋ'kwarany ma tente/mo:
mo jinu tanu pa ki pa jin pushkina com piti mo tani, moŋkar 'kup̲ piti ta miiny c̲iŋkina mo be.
14 wakki/ wathi/ jin ta pa ki pa this tom piti e ki mii shigga/ jin bi̲ta a'di nycine/ mo tani,
ya/m pitiŋ gana/ jin tana a'di i dhalkina a'di ki dargi toŋ kamu/ ime'd mo.
15 Me'd wathi/ jin yayi'd 'peni bwa ma dho'th ma ta'dam piti mo tani,
wakan si'da/ a'di midi di is 'te/ mo dhali do̲k̲ is 'te/ mo.
A'di midi diki k̲al maman cwa ma t̲u'c gi me'd piti mo be.
16 Ton thusa kamu/ 'diihe/ mo,
isi me'd jin yayina wathi/mo tani, wakan a'di yaki'd mo be.
Wakan tom 'boro'd jin ta'da ta gom wathi/ jin miiki'da t̲u'c gom 'tham mo?
17 Ka risa cim piti mo tani a'di shwaki to nya̲k̲ki/ mondhurumi'd mo
dhali adhan mon̲t̲ha'th 'pena 'cesh nya̲k̲ki/ 'ba'th dhali mii ma nyor mo be.

18 Hili mo ma, ata mishkika jin 'bora 'bor mo dhali ta yintho/ gom wathi/ mmo shwa mo dhali pi mo dhali mmo ŋap mondim 'borga/ eya tu'c mo me'da man miiya tu'c e bwaŋ'kwarany ma tente/ ki embul gi mondiki/ e jin cikin ma Arumgimis a'di mo. Haali/ a'di ta moŋ kwany gom wathi/ mo be. 19 Aris 'kwani ka 'dete/ 'dete/ kun cikin ma Arumgimis to mmo ta pa ki pa mo dhali to kun ish kumma/ mo dhali embul mmo nyak to bu'th mo dhali mon'kuny bwa eya tu'c piti mo tani, a'di ta ton tak 'pena Arumgimis mo be. 20 Haali/ a'di diki ta bwam piti isa yempa/ eya cim gi mondiki/em piti mo, haala Arumgimis karki a'di mmo miiya tu'c ki nyanye/ nyakki/ tom piti kun enkina a'di mmo mii mo be.

Gwo Gi Imantor Gwo Mo 6

1 Aha/ mishkina to shigga/ e bwaŋ'kwarany ma tente/ mo, dhali mombar piti dita dit apo/ wathi/ mo be. 2 Dhali Arumgimis ci mo jin tanu pa ki pa mo, dhali to kun tana wathi/ mo dhali montak gom wathi/ mo wakan ki a'di midi diki dargi to mo jin ona bwa a'di mo, dhali yan'ko'd Arumgimis diki ci embul mmo shwa uni mo, isi ciki/ wathiŋ kamu/ ishwaki uni mo. A'di di bwa 'te/ mo dhali dhan isa nyora shigga/ mo be.

3 Wakki/ wathi/ ta'd gi uci i/ iss 'kwanimpa mudhe'd mo dhali di'd ki yil ka ris mo tani, wakan arisa cim gi yil piti tana ris mo, bahili wakka dum piti 'konu ki kap ki tom 'boro'd mo dhali a'di 'konu ki kan mo tani, yan'ko'd aha/ ona ki a'ci jin dhodhu monyjwa i is hame'd 'peni a'di mo be. 4 A'ci yan jin dhodhu ki dargi 'pemen dhali wu'd mo e mondhurumi'd mo tani, gway piti ikumkunu e mondhurumi'd mo be. 5 Bahili ara 'ci diki misha tente/ mo walla mish toŋ kamu/ mo tani, a'di ta'd gi mo si/is mo hili wakan wathi/ diki mish mo mo be. 6 Hili wakki/ wathi/ di'd ki e gom yil alipi su/ mo bahili diki da/ar mmo gam aris tom 'borga/ mo tani, a'di yaki'd e mo jin iin ma ris 'kwani ka 'dete/ 'dete/ mo?

7 Arisa tu'c kun miina wathi/ gom 'twam piti mo tani,
naskina/ bwam piti diki kap mo be.
8 Ka jiŋ gana/, tom 'boro'd jana jin tana wathi/ yukga/ mmo bol wathim pus e mo?

Tom 'boro'd jana tana wathim pus mo hili wakki/ a'di mish mii mmo mii e bwambori 'kwanin tiya mo?

9 To jin misha e 'boro'd 'peni to jin ur ma kashira/ isho'k mo. A'di si'da/ dargi 'pemen mo mmo wa e ki 'tham jin uru isho'k mo be.

10 To jin diki'd 'pena dhamo/ a'di yerkunu gway piti mo,
dhali mishkunu ki wathimpa en'thi/ a'di i herki uni gway mo wakan a'di diki ta gi 'pemen gom wathi/ mmo wala le'd nyakki/ jan 'de/ jin 'bitha 'bi'th 'peni a'di mo be.

11 Ki gwo tana ris ka ris mo tani, gwo kun 'ko bwa 'te/ 'kokin mo.
Ata 'boro'd gom wathi/ mo?

12 Haali/ aja mishi tom 'boro'd gom mondiki/e gi wathi/ mo, ki ari embul mo mo dhali acim kun 'ko bwa 'te/ kun pekina a'di mmo/ wa e ka laa mo? Aja a'di midi tor wathi/ to jin midi mii e 'kwarany ma tente/ i'ko'di a'di ya'd mo?

Gwo Gi Imantor Gwo Mo 7

Sheŋ 'kup mii gi mo yuk mo

1 Gwaya 'borga/ 'bora 'bor kagahara/ 'peni toŋ kuyu'da 'bi'th she/ mo dhala cim jin wunu 'bora 'bor 'pena cim jin dhodhu mo be.

2 A'di 'boro'd mmo ii bway gu'b jin 'konu ki bwandiți'd mo 'peni gu'b jin shwanu to mo,
haali/ bwandiți'd midi pu'd eya ris 'kwani e moŋkar 'kup gi mondiki/e mo,
dhali 'kwani kun ‘kokin mini kal to yan eya du mo be.

3 Bwandiți'd 'bora 'bor 'peni mompe'th mo,
haali/ i’ko’d mo tani bwa shi/i'd yayina bwam'boro'd ma du mo be.

4 Adu gi wathi/ yukga/ di'd e gu'b gi wathi/ jin dita bwa mo, hila du ma ris 'kwanim pus mo tani 'kon e gu'b gi shwanu to mo be.

5 A'di 'boro'd mmo cik gwo gi wathi/ yukga/ jin kucurki'da kucur 'peni mo cik gway gi wathim pus mo be.
6 Haali/ me'd cwa ma risa 'de/ kun cithkunu ki o'd ibwam ma nos mo tani,
wakan a'di ta mom pe'th ma ris 'kwanim pus mo be.
A'di yansan dargi 'pemen mo be.
7 Mo ak e ka jiŋ gana/ karki wathi/ yukga/ ki pus mo,
dhala du jin wanu 'ba/ ki to shigga/ mo.
8 Moŋkar 'kup gi to ta miim 'boro'd 'peni montel 'pen mo
dhali 'kwani kun dhu is ki gwa'd e shi/in mo uni 'bora 'bor 'peni shi/in kun dhunu is ki ca mo.
9 Dhalku/ ki la miiya nyor mo e shi/in pini mo ma,
goma nyor diki'd eya du ma ris unim pus mo be.
10 Dhalku/ ki o gwo ki,
Ata 'bor ma cim ga dhamo/ ki 'bor 'pena cim gwahan mo?
haali/ gom mo yuk yisa a'di dota /e to gwansan mowa.
11 Mo yuk a'di wana e ki to jin cin ma babam pini /e mo jin ta miim 'boro'd mo be.
A'di 'borki uni gwansan mii kun mishkina tente/ mo be.
12 Gom moyuk ciki mowoth me'da guurush jin midi ci mowoth mo,
hili miim'borga/ gi mo nyi'th jin ta moyuk jin ciki mondiki/e ki a'di jin taki'd gi a'di mo be.
13 Hili miiŋ gana/ ma Arumgimis mo:
A'di jin tagi mom'bi'th e a'di jin miikina a'di ki kol kol mo?

14 Ki embula 'borga/ mo tani, diyi ki bwam'boro'd e mom'boro'd mo hili ki embula shigga/ mo tani,
hili to yansan mo ma:
Arumgimis a'di ciki uni gwansan bway mmo 'ko ka 'ban su/ mo.
Gom 'pemen yansan mo tani, wathiŋ kamu/ yisa di'da jin midi ŋap toŋ kamu/ jin yayi'di 'ko'di a'di mowa.

15 /E mondiki/em pem jin dargi 'pemen mo tani aha/ mishkina ris to mo,
wathiŋ kar/e 'ce'dki sho'k e isa nyor gi miiŋ kar/em piti mo,

dhali wathin thusa kamu/ diki'd jin taki'd ki mondiki e ki tur tur mo e isa nyor gi tonthus piti jin miikina a'di ki nyanye/ mo be.
16 Dhalki is pini ki kar ki wathiŋ kar/e mo,
mmo yuka yuk e jis em pini mo,
Ata a'di 'ce'da /e is pini sho'k mo?
17 Dhalku/ ki ta wathin thus ki sule/ mo walla ta pus mo ma.
Ata a'di wuna /e ntwa/a/ ka tentem pini mo kan?
18 A'di 'boro'd ki /e mini bu'th moyuk yansan mo,
dhali ki /e minu 'koki dhal bway mmo ya e mo mii ma miiŋkar/e mo.
Gom wathi/ jin koki'da Arumgimis mo tani midi gam mo mii miim piti i'baar mo be.

19 Mo yuk ta'dgi mom'bi'th ki nyanye/ e wathi/ yukga/ mo, 'peni 'kwaniŋ 'kume'd kun jina ji e 'peŋ'kuman bwampa mo be.

20 Wathiŋ kar/e yisa di'd e mony'cesh yisa jin miiki miim'borga/ mo
mmo diki mii miinthus mo be.

21 Dhalki 'ce ki kar eya ris gwo kun wallu mo,
haali/ /e mini cik gwo jin jeen ma man miiya tu'c pini /e mo be.
22 Haali/ 'ko'da tente/ ka ris mo tani,
adum pini mishki mo, ki /e si'da/ jeeki kun tiya mo.

23 Hili to gwansan telkika 'pen ki moyuk mo.
Aha/ ona kan mo, aha/ mina yuka yuk mo,
hili a'di caaca 'peni mii jin miga/ 'taki mii mo be.
24 Moyuk si'da/ si'd mo dhali 'kula 'kul mo.
Aja a'di imidi gam a'di mo?
25 Aha/ aka dum pem e mo mmo da/ar mo
dhali 'cucur mo dhali ŋap moyuk mo
dhali mo jin luku/ gwo ka kar/e mo,
dhali mmo mish gwo 'ban ki miinthus ta pus mo
dhali pus caan ta mo jin sonu adu mo be.

26 Aha/ gamkina miiŋ ka/ga/ ki nyanye/ mo 'peni mowu mo e bwamani up kun 'tu'du adum buni ka gume/ mo
dhala risa 'thi/ mo, dhali kun tana me'da jindhir jin deki'da dek mo.
A'di yin jin 'borkunu mii ka Arumgimis mo tani mini gus 'pena yim mo,
hili iman mii miinthus miinu bu'th ka yim mo be.

27 Hili ma ata a'di igamkika mo, jin ona imantor gwo mo. Aha/ markina jan kamu/ is mo jin gamkika mo gom jaŋ kamu/ mmo ŋap mmo gam gwontora kar/e mo be.
28 To yansan a'di dika mmo hil mo, hili aha/ dina ki gam a'di mo,
aha/ gamkina wathiŋ kar/eŋ kamu/ mo i bwamani 'kwani alip mo,
hili up si'da/ ibwamana ris uni gwansan mo
bahili aha/ dina ki gam jaŋ kamu/ mo.
29 Aha/ gama jasi yahe/ mo:
Arumgimis ukki wathimpaŋ kar/e mo,
hili uni iikin mo mmo ŋapa ris tonditga/ mo be.

Gwo Gi Imantor Gwo Mo 8

1 Aja a'di ta wathi/ yukga/ mo?
Aja mishi montel 'pen gi mondiki/e 'pemen piti mo?
Moyuk gi wathi/ rakki em piti mmo kany moŋkush mo,
dhali mom'bi'th gi jis em piti akki e mo be.

2 Aha/ ye'thkina /e sho'k mmo ha gwoŋkan ma malik e mo haali/ Arumgimis oki gwo is mmo woth a'di mo be. 3 Dhalku/ ki la ya mo 'peni bwambori a'di mo, dhali dhalki dosh mmo cesha po/ i to shiggaŋ kamu/ mo, haali/ amalik midi mii to jin ona bwa a'di mo be.

4 Gwo ma malik jiki'da risa ji mo, wakan aja midi o a'di mo, ki /e mina ta mo?

5 A'di yin jin dhuki gwoŋkan ma malik mo tani 'tekina bwa ki isa nyor mo.
Adu gi wathi/ yukga/ mishi embula 'borga/ mo dhala tente/ jin miinu to mo be.

6 Haali/ eya ris to mo tani ateŋ kar/e 'kon kun thosonu mo dhala tente/ mmo thok mii mo,
haali/ monto'c bwa gi wathi/ uni caaca mo.
7 Wathiŋ kamu/ yisa mishi to jin midi yayu/ i'ko'd mo yisa, aja midi torki a'di gwo gom to jin yayi'd mo?
8 Wathi/ piyi'd jin ta'd gi mom'bi'th apo/i 'tham mmo dosh a'di mo.
Dhali wakan mo tani, wathi/ piyi'd jin ta'd gi mom'bi'th apowa cim gi mo wum piti mo.
Wathi/ piyi'd jin midi piya kamu/ ka pije/ 'pena thuruk ki mo/as di'd mo
dhali 'kwanin thus mini 'koki woth uni gwansan kun ta ciŋkinam buni mo be.

9 Aha/ nyithkina to yansan mo, aha/ cikina dum pem ka risa tuci 'baar mo kun 'kon e 'kwarany ma tente/ mo. Atente/ di'd jin pala wathi/ mom'bi'th apowa kamu/ mo mmo 'kosh a'di is ka nyor mo.

10 Wakan aha/ mishkina 'kwani kun ta thus kankunu ijis e gi 'kwani ris mo. Uni kalkunu 'peni mo jin kogu/ mo dhali kan mo dhali uni maŋkina 'kwani e 'peŋkuman pa mo e mii kun miikina uni mii shi'kgam buni kagahara/ mo. Mii yan dargi 'pemen mo be. 11 Ki gwon dwall cukin apo/ iman mii tonthus mo tani uni 'koki wu ki jahanne/ mo, uni 'tu'du adu mo ki mii gi 'kwani en 'thi/ mo ki mii jin miikina uni tonthus mo be. 12 Wakan si'da/ iman mii miinthus miiki tonthus me'di 'kume'd mo dhali naskina/ uni ki 'ko mo ki tur tur mo, naskina/ mo tani aha/ misha ki midi 'bora 'bor gom uni ki dhu is ki gwa'd ibwambora Arumgimis mo, haali/ gom uni gwansan kun doshkini bwambori a'di mo dhali tor mii jin dhunu is ki gwa'd mo be. 13 Bahili a'di midi ta miim'borga/ i jis e gi wathi/ jin miiki tonthus mo yisa, mondiki/em piti yisa midi di ki sule/ mo yisa. Arisa cim piti uni wana e ki mo wu 'kup ma la mo haali/ a'di diki kar is ki gwa'd ibwambora Arumgimis mo be.

14 Miin tiya 'kon kun miinu ki dargi 'pemen e mony'cesh mo, 'kwaniŋ kar/e 'kon kun gamki moŋ'kosh is ka nyor kun miikina 'kwanin thus mo. Aha/ ona si'da/ ki uni dargi 'pemen mo be. 15 Wakan aha/ ona ki

mom'bor mii mo, haali/ wathi/ diki tagi miim'borga/ i bwaŋ'kwarany ma tente/ 'peni mo shwan to dhali mom pin to dhali moŋ'kuny bwa mo. A'di ta bwam'boro'd jin midi di nyakki a'di eya tu'c mo goma risa cim gi mondiki/e jin cikin ma Arumgimis a'di e bwaŋ'kwarany ma tente/ mo be. 16 Ki aha/ cikina dum pem mmo mish mo yuk mo dhali mmo misha tu'c jin miikunu e mony'cesh mo, dhali atu'c kun miinu isa yempa/ ki dargi e jin ishu mo gom e gi mon'thiny mo walla e gi montee mo be. 17 Yan'ko'd aha/ hilkina miiŋ gana/ ma Arumgimis mo, dhali wathi/ yansan midi diki misha tu'c yansan mii e bwaŋ'kwarany ma tente/ mo. Yisa midi ŋap toŋ kamuwa e wathi/ ma tu'c mmo gam gwonthok mo, a'di midi diki gam uni mo. Wakan si'da/ wathi/ yukga/ midi toshki a'di mishi'd mo, a'di ka jiŋ gana/ diki mish mo be.

Gwo Gi Imantor Gwo Mo 9

1 Wakan aris to gwansan dhukika eya dum pem mo, mmo dhu uni ki dhelel dhelel mo, dhali aha/ misha ki uniŋkar/e dhali ku yukga/ mo dhala ris to kun miikina uni mo, 'kokin e me'd ma Arumgimis mo, hili wathiŋ kamu/ yisa mishi'd ki mo/en walla anyor corki a'di mo.

> 2 Aris to nyakkan imontal 'de/ mo.
> Uni nyakkan imontal 'de/ ki 'kwaniŋ kar/e mo dhali tonthus mo, a 'borga/, dhala dhelelga/ mo,
> dhali ku gi 'koki dhelel mo, dhali a'di jin miikunu abas mo, dhali a'di jin 'konu ki miiya bas mo.
> Me'd 'kwanim 'borga/ kun wukin mo, wakan si'da/ ku miinthus mo.
> Me'd a'di jin yer gway ma Arumgimis midi wu mo,
> wakan si'da/ mina wathi/ jin ko/ki'da ko/ is imii o gwo is mo be.

3 Embul gi tonthus kun miikin gom to ki she/ ki she/ kun miikin e bwaŋ'kwarany ma tente/ mo, miin 'de/ jin nyakka'd miiki'd e uni 'baar mo. Adu gi wathi/ en'thi/ 'tu'dkunu mo ki tonthus mo, dhali mo jin 'koshu 'kup is eya risa du e mo jin 'kona uni mo. Wakan i'ko'di uni iikin e mowu mo be. 4 E a'di yin jin gamki me'd ki uni kun 'kokin ki e mo tani ta'dga/ 'teŋkape/ mo, haali/ a'ka jin di'd ki e 'bora 'bor 'pena dhop jin wuki'd mo be.

5 Gom uni gwansan kun 'kokin mo tani mishkin ki uni mini wu mo,
hili wu diki mish toŋ kamu/ mo.
Uni mini 'koki tagi ton taka kamu/ mo
haali/ moŋ ka 'kup buni e ŋakina uni mo.
6 Haali/ mo/en, dhali mo jin shi/u ashi/ i e dhali mo
jin onu bwa 'ce'dki sho'k mo 'peni kadhamo mo inni mo.
Uni mini 'koki taki moŋ kamu/ dok/e ki sule/,
sule/ mo eya ris to kun miikin mo ibwaŋ'kwarany ma tente/ mo be.

7 Yaku/ e bway pini mo, dhali shwayi maaŋ kuthu'd pini ki bwam'boro'd mo,
dhali piya sum pini ki bwam'borga/ mo,
haala Arumgimis thokki miiŋ ganam pini mo be.
8 Dhalki burrinyem pini ca'ba'd ki bany bany isa yempa/ mo dhali dhalki 'kup pini 'koshu ka yin mo.

9 'Kunyi bwa e mondiki/e inyakki ashin mo jin ena /e isa yempa/ mo jin dara mondiki/e ki 'pemen mo jin cikin ma Arumgimis /e bwaŋ'kwarany ma tente/ mo eya risa cim pini kun dargi 'pemen mo. Haali/ yansan ta tontak pini mo e mondiki e goma tuca ditgam pini mo jin miikina /e bwaŋ'kwarany ma tente/ mo. 10 Eya ris to kun ŋapa /e mmo mii mo, hili miiya tu'c ki mom'bi'th pini mo, haala tuca kamu/ yisa di'da/ walla mo jin karu gwo 'pemen eya tente/ mo walla mo nyith mo mo walla mo yuk e jis jwa mo, e mo jin yana /e i ya mo be.

11 Dok/e aha/ mishkina mo mo e bwaŋ'kwarany ma tente/ mo:

mompar sho'k yansan yisa goma waca yisa,
walla mo/as yansan gom 'kwanim 'bi'thga/ mo,
walla tonte/ yayi'd gom 'kwani yukga/ mo,
walla mo jin tanu pa ki pa gom moyuk mo,
walla mii ma 'the gom uni gwansan ki mo yuk mo,
hili atente/ dhali embul pu'dkin gom uni 'baar mo be.

12 Ka jiŋ gana/, ka jiŋ gana/,
wathiŋ kamu/ yisa mishi'd ka kasja imiin ma tentem piti i pu'd mowa.

Me’d wa'c kun buthkunu mo wu is mo eya 'thi/ mo,
walla aris 'dii kun buthkunu ka gume/ mo,
aris uci gi 'kwani en 'thi/ uni buthkunu ka gume/ ka tente/ ki tonthus mo jin bitki'da po/ uni mo ki jahanne/ mo be.

13 Aha/ isa yempa/ misha mo yuk e bwaŋ'kwarany ma tente/ eya tente/ jin toshka ki caaca gom aha/ mo. 14 Hili ari 'peŋkuman paŋ gwa'dgaŋ kamu/ jin ta'd gi 'kwani ushi 'cene/ i a'di mo, dhali adhana malika caaga/ yayi'd apo/ a'di mo, a'di 'kamki a'di mo dhali nyaŋ dhan gu'ba caaga ma thuruk jin caaca apo/ a'di mo be. 15 'Dishesan mo tani 'peŋkuman pa a'di gamkunu 'kwani ha'th'ko'd mo, wathi/ yukga/ jin yeki'd mo 'peni Bampa/ ki moyuk piti mo. Naskina/ ŋ'ko'd mo tani, wathi/ ha'th'ko'da kamu/ yisa kakunu eya. 16 Wakan aha/ okina gwo mo ki,

mo yuk 'bora 'bor 'peni mom'bi'th mo,
hili mo yukgi wathi/ ha'th'ko'd mo tani wakkunu mo,
dhali gwom piti 'konu ki cik mo be.

17 Aris gwo kun walkina 'kwani yukga/ ka ku'th is uni cikkunu ki 'bore/ mo 'peni cuuwa ki wathi/ jin ta 'kupan gi 'kwanim pus mo.
18 Moyuk a'di 'bora 'bor 'peni to gi mo/as mo,
hili a'din 'de/ jin ta'da man mii miinthus mo tani 'ce'dki miim 'boron sho'k mo be.

Gwo Gi Imantor Gwo Mo 10

1 Me'da risa kanthi/ kun wukin mo tani uni pu /kin mo mmo kala ashima shigga/ mo,
wakan ushi 'kwanim pusa gwa'dga bolki mii yu'kga/ e mo dhali monyca jin cinu mo be.
2 Adu gi wathi/ yukga/ di'd ka 'bana bimporos mo,
hili adu gi wathim pus di'd ka 'bana binycam mo be.
3 Ki wathim pus yaki'd e bway tur mo tani,
a'di misha 'kwani ka 'dete/ 'dete/ki a'di ta pus mo be.

4 Wakki/ mom'bi'th gi a'di jin ji'da ji cu'da po/ i /e mo tani,
dhalka tu'c pini ki dhal 'pen mo ma,
mondiki shwam mo tani ta'dgi miinthus ki nyanye/ inycine/ mo be.

5 Aha/ mishkina tonthus e bwaŋ'kwarany ma tente/ mo,
jamas gi mii jin thamu 'pena manjiya ji mo be.
6 Aris 'kwani ha'th'ko'd cikunu mo jin jinu aji mo,
ki 'kwani kun ta pa ki pa cikunu mo jin di 'twa/ ka 'cesh mo be.
7 Aha/ mishkina ris ciŋkina/ merkina ris shumarum apo/ mo,
dhali uci gi itapa iikina 'cesh mo me'da ris ciŋkina mo be.

8 A'di jin cwanyki jis mo tani midi bit e jis jin cwanykina a'di mo,
dhali a'di yin jin 'ce'dki'da risa gaŋgara/ mo tani mina tasha wo'c mo.
9 A'di yin jin 'cithki'da ris wosh bwa mo tani mina isi 'kosh ka nyor mo,
dhali wathi/ jin jepki cwa mo tani midi di embula shi'kga/ mo be.

10 Hili wakka thurmany diki kaaka mo tani,
wakki/ dina wathi/ ki cil she/ mo tani,
yan'ko'd a'di midi mii mom'bi'th ki nyanye/ mo,
hili moyuk wothki a'di mmo ha me'd mmo mii to ki 'bore/ mo be.

11 Wakki/ tasha woco'da wo'c ntwa/a/ ki a'di dinu ki lat ki cwa mo tani,
yan'ko'd toŋkamu/ yisa di'd jin ha me'd goma manlata lat ki cwa mo.

12 Aris gwo 'peni 'twa/ gi wathi/ yukga/ uni tana 'the ka 'the mo,
hili 'twa/ gi wathim pus 'ce'dki a'di sho'k mo be.
13 Me'da ris gwo kun pikin 'peni 'twa/ gi 'kwanim pus mo tani,
miimpus buni iikin ka pije/ mo,
dhali ŋ'ko'd mo tani 'twam buni piki miinthus kun 'koshki uni 'kup is mo be.

14 Wathim pus marki'da ris gwo is mo,
hili wathiŋ kamu/ yisa mishi'da ta jin midi yayu/ mo yisa.
Aja a'di mishi'da ta jin yayi'd i'kodi a'di mo?

15 Atu'c ma ris 'kwanim pus wuki uni is e mo,
dhali wakan uni si'da/ 'koki mish bway tur kun iikin bway bampa mo.

16 Wayyi e /e mo, ayy mony'cesh mo, wakka malik pini ta washan dhuru'c mo,
dhali wakki/ imanshu bway pini tel mii 'pen ki moŋga/ to mon'thamo/ mo!
17 Hili mom'bor mii gom /e mo, ayy mony'cesh,
wakka amalik pini ta ya/ ma man ji 'kwani mo,
dhali wakki/ imanshu bway pini shwa to ka tenteŋ kar/e mo,
gom mom'bi'th mo, dhali yisa ta 'kwani kun 'kosh ma su yisa!
18 Haali/ goma piny is mo tani 'kuŋ gu'b bitki'd bway bwaman mo,
haali/ wathi/ jin ta'da piny is mo tani gu'b yuki'd mo be.
19 'Kwani thoson ki tonte/ is gom iman pe'th mo,
dhali asu kali bwam'boro'd gom mondiki/e mo,
dhali aguurush 'baarki'da ris to kun ŋapu mo be.
20 Dhalka malik ki jee mo ma, yisa e gwoŋ kulum pini mo,
walla dhalki 'kwani gi ta pa ki jee mo eya cim pini mo.
Gom 'dii kun pen e momis mini kal aris gwom pini mo,
dhali aris to kun 'kan ma bi mini ceker to bwa mo be.

Gwo Gi Imantor Gwo Mo 11

Sheŋ 'kup gi miim'borga/ mo

1 Hashki tontem pini apo/ aris yi'de/ mo ma,
gom /e ki mii gam a'di 'ko'da cim ka ris mo be.
2 Çiyi a'di ki 'kwanim pesu/ mo, dhali si'da/ nyakki 'kwanim peŋkwara gom /e diki mish ton tiya kun shi/ashi kun mini iiyu/ apo/ mony'cesh mo be.

3 Hili wakka rak 'tu'da yi'de/ ma sho'k kagahara/ mo tani,
a'di ki gac ka 'cesh mo, dhali wakki/ cwa 'tukun 'kupka 'bana bimporos mo walla 'kupki 'bana binycam mo e mo kun 'tuh ma ris cwa mo tani, e mun mo tani a'di midi 'tuk mo be.
4 E a'di jin hilki 'tham mo tani midi diki si to mo,
dhali a'di jin hilki'da risa rak mo tani midi diki 'ci'th to mo be.

5 Me'd jin dina /e ki mish bway jin yayina 'tham 'peni cine/ mo,
walla monyca jin can ma sima/ ma ara ŋa/ e bwaŋ kum mo,
wakan si'da/ /e mini diki 'baara tu'c ma Arumgimis mo,
a'di jin ukki'da ris to i'baar mo be.

6 Ki mon'thamo/ mo tani siyi emen tom pini mo ma,
ntagi mom'pimpili/ mo, miiyi atu'c ki me'd pini isi me'd bwa jin o /e mo,
gom /e diki mish toŋ kamu/ mo jin midi mii mo,
wakki/ ta mon'thamo/ mo walla mom'pimpili/ mo,
walla isan mo walla itaan mo,
walla wari uni su/ wana e ki 'boron mo be.

7 Ka jiŋ gana/ moŋkush 'bora 'bor mo,
dhali a'di ta to jin 'boruwa 'bor mii mo gom /e mmo misha tente/ mo.
8 Wakki/ wathiŋ kamu/ di'd ki e yil ka ris mo tani,
dhalki a'di 'kunya bwa eya ris uni 'baar mo,
hili dhalki a'di kulumi'd goma risa cim kun iiyini 'ko'd mo ki mondhurumi'd mo gom uni mini ta ris ka ris mo.
Aris to kun mini iiyu/ dargi 'pemen mo be.

9 Kali bwam'boro'd mo ma, ari dhuru'c wathi/ e 'twam pini mo,
dhali dhalka dum pini 'kunya bwa mo eya tee jin tana /e dhuru'c mo. guyi miim'boro'd ki e e gwoŋ kulum ma dum pini mo,
dhali eya ris mii kun 'kon e jis em pini mo.
Gom kan, mishi ka Arumgimis midi kali mo jin dwallu gwo goma ris mii gwansan mo be.
10 Uri mii ma nyor mo 'pena dum pini mo ma,
dhali uri arisa ma'diny isa nyor mo 'peni buŋgwar is pini mo,
haali/ dhuru'c dhali mom'bi'th gi buŋgwar is uni dargi 'pemen mo be.

Gwo Gi Imanṯor Gwo Mo 12

1 Yuḳi ayuḳ mmo ka man uḳ /e e ka risa cim jin tana /e dhuru'c mo, nṯwa/a ki embul jin dina to shigga/ ki yayu mo,
dhali nṯwa/a/ ki yil diki ṗu'd jin ona /e mo,
aha/ dara ki mo jin 'boru bwa mo e uni mo;
2 Miiyi to yansan nṯwa/a ki moŋkush ma tente/ mo
dhala ppe/ dhala risa cul kun dhurum ki mo mo,
dhali i'ko'di mondhurumi'd ma raḳ jin doḳki'd 'ko'da sho'k mo.
3 A'di midi ta tente/ ki dhan gu'b gi 'kwaniny can mini dee mo,
dhali 'kwaniŋ gwaṯha 'bithga/ mini ṯaka 'cesh mo,
dhali uṗ kun yorki to doshkin mo haali/ uni 'kokini daha/ mo,
dhali uni kun hilki mo ka ris mo shu'd mo tani molki mo mo be.
4 A'di midi ta tente/ kun mu'thkina ris 'twaŋkal gu'b e bway tur mo,
dhali jin mina ko ma yo idosh mo,
ki 'kwani mini cuu mi mmo ciḳ 'kus gi 'dii mo,
dhali mo yuḳ gway ma ris nyara/ mini gwa'da gwa'd mo.
5 A'di midi ta atente/ ki 'kwani ḳo/ki is mo gom montur mo
dhala ris moŋ ḳo/ is e bway tur mo,
dhali ki cwa jin wana maman ki shu'be 'twaḳki'da ris janti/ mo,
dhala risa kuyu/ ḳalki ya ka bor ki tur mo,
dhala ris bwan 'thoṯhum buni doski'd mo.
Yan'ko'd wathi/ yaki'd bway gu'b pitiŋ gana/ mo
dhali iman wala le'd iikin ka kukul is eya ris bway tur mo.

6 Kayi aman uḳ /e e nṯwa/a/ ki 'dolkon kush diki sul e me'd mo, walla toŋ'kulbwa jin uḳu 'peni 'dolkon gana/ dinu ki ḳucur bwa mo,
walla ka dhalu diki 'ciṯh 'pena shi/ gi deḳu a'di mo,
walla ki yi'deny jis midi diki 'twaḳ bwa 'peni ḳucaŋ mo,
7 Nṯwa/a ki bu'd doḳki'd bwaya 'cesh mo 'peni mo jin yayina a'di mo
dhali shi/in doḳki'd bwaya Arumgimis e a'di jin c̱iyi a'di mo be.

8 Dargi 'pemen mo! Dargi 'pemen jin ona imanṯora warka/ mo. Aris to 'baar mo dargi 'pemen mo be. 9 Amanṯora warka/ yukga/ mo dhali

a'di tori 'kwani gwo gi mo nyi'th mo. A'di rashki to e dhali ŋap mo mo mmo kar a'di ka bath 'pen ka ris gwom'bi'th e mo be. 10 Amantora warka/ ŋap bway mmo 'kwar to ki diŋ diŋ mo, dhali kun ta ris gwom'borga/ gi gwoŋkar/e mo be.

11 Aris gwo gi 'kwani yukga/ wana e ka ris to kun kaaka mo. Mmo wa e ka risa musmar kun telkunu to mo kun tana ris gwo gi itapa mo eya ris gwo kun gamu me'd ki gwom 'bi'th em buni mo, kun torkunu ka manhila hil mo be. 12 Ya/m pem, malasiya malas eya ris to 'baar mo. Aris mo uk ma warka/ 'koki tagi mondhu 'kup mo, dhali mo rash to e ki nyanye/ mo tani kali uni mo wu is e i buŋgwar is mo be.

13 Moŋ kar 'kup gi mii yansan mo 'ko'da ris to 'baar mo kun cikkunu mo,
gom kan a'di mina /e ko/a Arumgimis mo dhali kar gwoŋkan piti mo, gom a'di yansan ta'da tu'c gi wathi/ en'thi/ mo be.

14 Haali/ Arumgimis midi kal mii kun miinu e gwondwall mo eya ris to 'baar mo kun ba/u mo wakki/ ta jim 'borga/ walla shigga/ mo be.

AWARKA/ GI MOYUK

GWAY MA SOLIMAN MO

Gway Ma Soliman Mo 1

1 Gway goma ris gway mo, kun ta kuma Soliman mo be.

2 Ayy, ki a'di midi pi aha/ 'twa/ ki 'twam pim piti mo,
haali/ mo/en pini 'bora 'bor 'pena su mo be.
3 Ayin jin 'kosha /e 'bora 'bor ka shima kuyga/ mo,
gway pini wana e ki toŋ kuyga/ jin yaki'd ka pije/ mo,
wakan ushi up dhuru'c enki /e mo be.
4 Kali aha/ inyakki /e mo, dhali aman mina so mo.
Dhalka malik guyaa/ mo e gu'b piti mo.
Am 'bora bwa mo; Am 'kunykina bwa gom /e mo;
dhalki aman maŋa mo/en pini mo, a'di 'bora 'bor mmo bola su e mo.
A'di ‘boro’d upa tiya ki en /e mo be.

5 Aha/ tana gi 'thi/ dhali hili aha/ enu kagahara/ mo,
um i'bwa/ gi Pa Urushaliim mo
kun ta 'thi/ me'd gu'b burrinye/ gi Paŋ Gadar mo,
jin enu mo me'd gu'b ma Soliman mo be.
6 Dhalku/ ki koca e i is mo haali/ aha/ tana gi 'thi mo,
haala tente/ a'di ciki aha/ jamas yan mo.
Haali/ iya/ ma ta'dam pem miikina nyor inyakki aha/ mo,
uni karaa/ mmocor bwam mo sinu mo,
hili bwam mo sinum pem dika ki cor mo be.

7 Tori aha/ mo ma, um kun en ma kashiram pem mo,
um cina ma'diny ka'bal bum to imana mo?
um sina risa ma'diny ka'bal bum isi mana mom'pi'pili/ mo?
Ata a'di imiga wa e ki wathi/ jin yaki'd ka kul is mo
i'ko'dgwara ma'diny ka'bal ma mugum pini mo?

8 Wakki/ /e diki misha ris up jaro/ ibwamana ris up mo tani,
batha risa por ma ma'diny ka'bal pem mo ma,
dhali ciya ris dhuru'c mim pini ashon dhi/i'd mmo 'dish gu'b burrinye/ gi imanhil ka'bal is mo.
9 Aha/ 'cunycurkina /e mo, mo/en pem mo,
i bwamana arabiya jin dira shumrum ma Pira/on jin ta kuman mo.

10 'Peshem pini uni ta jaro/ ki jaro/ ki to jin cinu jamas mo,
dhali 'ba/ pini hi'thkunu ka ris tom 'be'd 'be'd mo be.
11 Am mina ukki /e to 'peni jamas 'dolkon mo,
ki jamas ma jindir 'dolkon kush mo be.

12 Ka malik ishki 'bam piti e to jin ishu 'ba mo tani,
toŋ 'kosh piti kalki mo ka shima kuygam piti mo be.
13 Mo/en pem a'di wana e ka cis ma 'bi'c cwa ma cwahar mo jin ishki'd gi mon'thiny i bwambora kom pem mo be.
14 Mom'bi'th gi mo/en pem wana e ki moŋgam me'd ma mur jandi/ gi bwam mo sinu ma Edin Gindhi mo be.

15 Ciki gwo bala, /e ta jaro/ ki jaro/ mo, mo/en pem,
ciki gwo bala, /e ta jaro/ ki jaroŋ gana/ mo,
apinya em pini waki gurko/ mo be.

16 Ciki gwo bala, /e 'bora 'bor kagahara mo ba/, mo/en pem mo, mo/en pini wakan mo be.
Aci gi mo ish bana wana e ki toŋ go'd go'd jin ca'bki 'kaŋa'th 'kaŋa'th mo be.
17 Mon'twak mo gi gu'b bana uni wana e ki cwa jin wana e ka bwanya yis mo,
cwa jin ceshu tom bana uni wana e ki to jin diki sheŋ go'd go'd mo be.

Gway Ma Soliman Mo 2

Mo/ena Gana/

1 Aha/ tana jandi/ ma sho ma *Sharun*[a] mo,
dhali alilim jin ta'da sho eya ris momba'da'd mo be.

2 Me'da sho ma lilim jin di'di bwam ma risa 'de/ mo,
wakan a'di ta mo/en gana/ e bwamani up dhuru'c mo be.

3 Me'd cwa ma thuppaa/ mo e bwaman ma ris cwa e bwany cwa mo,
wakan a'di ta mo/en gana/ ibwamani 'kwanin dhuru'c mo.

[aa]2:1 “Sharun ““ta mo jin dargi cwa mo hili jasa sho kun 'kona e ki she/ ki she/ i'kan mo”

Aha/ dina e bwaŋ 'kwarany ma lam piti mo ki dhan diny caaga/ mo,
dhali maman piti ca'b ki 'kuny 'kuny mmo nyokka a'di mo be.
4 A'di kala e gu'b jin pinu asu mo,
dhali jamas miim piti apo/ aha/ ta mo/en mo be.

5 Dokaa/ ka nyaŋ'ko'd me'd maaŋkuthu'd mo dhali thipi aha/ ki maman cwa ma thuppaa/ mo,
gom aha/ 'ka'da is ki 'ka'd e mo/en mo.
6 Me'da binycam piti diki'd e 'kup pem mo,
dhali me'da bim'boros piti e bwam bim pem mo be.

7 Aha/ ŋapa um ki o gwo is mo, ris um nyara/ gi Pa Urushalim mo,
goma ris mel dhali mii ma ris mondhe'd kun sinu to mo,
jin mina /e diki mer e mo walla cu mo/en mis mo
intaga yim 'borkina bwa mo be.

8 Adhan cuuwa gi mo/ena gana/ mo! ciki mo,
a'di a'dan yayi'd mo mmo pe apo/ aris wosh mo,
dhali peki isi mis apo/ ushi wosh mo be.
9 Mo/en pem a'di wana e ki mel mo walla dhuruca rasan mel mo,
hili mo ma, a'di doshki'di bwampowa gaŋgaram bana mo,
mmo hil mo ki ema 'thime/ 'penki mo shu'd gi gu'b mo,
kun nyahan ki ari mo shu'd mo be.
10 Mo/en pem walki 'twa/ e aha/ mo dhali o ki,
" 'Deki isi mis mo,
mo/en pem mo, en 'de/ pem jin ta jaro/ mo,
yayu/ mo ise/ inyakki aha/ mo.
1 Hili ma, mondit a'di peki'd mo,
asho'k doshki he'th mo dhali yaki'd mo be.
12 Aris jandi/ uni mishkunu mo e mony'cesh mo,
dhala tente/ did mmo thes to 'kup mo dhali mo
jin yuka 'dii gway pu'dki'd mo,
dhali ko ma ris gurko/ uni cikkunu mo eya 'cesh bana mo.
13 Cwampu/ raski'da ris 'cemena go'd go'd mo,
dhali bwam mo sinu uni 'twakki/ jandi/ mo,

dhali ciya shima kuygam buni mo be.
Cuyi mis mo, mo/en, en'de/ jin ta jaro/ mo, dhali yayu/ ise/ mo ma.
14 /E jin ta gurkom pem mo, e ushi 'kusan wor kun 'kayan 'peni wosh mo e ushi 'kus wor kun 'dapkin e ushi 'kus kun iiyin 'peni wosh kun soyina yi'de/ mo,
dhalki aha/ para jis em pini e mo.
Dhalki aha/ cika 'kus pini mo,
gom 'kus pini 'kunya 'kuny mo, dhali jis em pini a'di ta mo/en mo be."

15 Butha risa mak mo gom ana mo,
haali/ usha maha gwa'dga/ shi/kina ris bwam mo sinu is mo haali/ bwam mo sinum bana 'twakki jandi/ mo mo be.
16 Mo/en pem ta jim pem mo, dhali aha/ tana jim piti mo,
a'di thipkunu e bwamana lilim ki bwam'boro'd mo be.
17 Yaku mo imun mo, /e jin enka mo,
ntwa/a ka risa cim 'koki pe mo dhala risa la 'koki ak mo e mo.
Yaku mo imun mo, dhali wayi e ki mel mo walla dhuruca rasan mel mo
eya powa ris wosh kun 'ce'dki bwa mo.

Gway Ma Soliman Mo 3

1 Ki mon'thiny eya cim pem mo tani
Aha/ ŋapa a'di mo gom a'di jin en ma kashiram pem mo.
Aha/ hilkina a'di mo, hili aha/ dina ki gam a'di mo be.
2 Aha/ ona e is pem mo ki, "Aha/ mina cu mis mo dhali ya ki tur e 'peŋkuman pa mo
dhali ki tur e bway tur mo dhali e shem 'pena bi mo.
Aha/ mina ŋap a'di jin en ma kashiram pem mo."
Aha/ ŋapkina a'di mo, hili aha/ dina ki gam a'di mo be.
3 Amanhil mo mo gamki aha/ mo me'd jin 'karkina uni mo mo ka kul is mo e 'peŋkuman bampa mo be.
Aha/ dotkina uni mo, "A um parki a'di e mo jin en ma kashiram pema? "

4 A'di ta ari embul jin gwa'da gwa'd mo i'ko'di aha/ yakina uni ki tur mo
me'd jin gamkika a'di jin en ma kashiram pem mo.
Aha/ bu'thkina a'di mo dhali diki dhal a'di bway iya mo intagi aha/ guyina a'di mo bway gu'b ma ta'dam pem mo,
e gu'b gi mo ish gi a'di jin bwaki aha/ mo be.

5 Aha/ ŋapa um ki o gwo is mo, i'bwa/ gi pa Urushalim mo,
ka ris mel mo dhali mii ma ris mondhe'd mo,
jin mina /e diki mer e mo walla cu mo/en mis mo
intaga yim 'borkunu mii mo be.

6 Ata caan cuyi mis 'peni mombwaasho/ mo
me'd dhana ku'd jin sheshelki'd mo,
mmo kuy mo mo ka shim ma muur mo dhala 'bica jwahar mo,
ka risa dipuny kun yolkina iman yol to mo?
7 Hili ma, a'di ta'da ci ma Soliman mo,
a'di 'kamkin ma ris 'kwani isi kwara is ka kukul is mo
'peni 'kwani ma Israyiil kun 'bitha 'bi'th mo be.
8 Aris uni 'baar mo hith ki gandala turga/ mo dhali takin gi gwo gi mo/as i'kup mo.
Aris 'kwani ka 'dete/ 'dete/ takin gi gandala turga/ i emba'd buni mo, mmo mii mo/as apo/ 'kwaniŋ 'kup buni mon'thiny mo be.
9 Amalik Soliman ukki'da arabiya jin dira shuma rum gom is piti mo 'peni cwa gi Pa Lubnan mo be.
10 Dhali mon dim piti ukkunu ki 'dolkon kush mo,
dhali apo/ mo tani ukkunu ki 'dolkona gana/ mo,
dhala kurse/ ki burrinye/ jin nabula nabul mo.
Dhali isi bwaman mo tani cikunu jamas gi mo/
en gi i'bwa/ gi Pa Urushalim mo be.

11 Iyu ka pije/ mo, i'bwah ma Siyuun mo, dhali hila malik Soliman ka 'thime/ mo,
mmo hi'thkina a'di toŋ'kup jin hi'thkina kum a'di ka cim gi mo mii mii mash piti mo,
ka cim jin 'bora bwa a'di mo be.

Gway Ma Soliman Mo 4

Dhalki wathi/ nyaŋa'b maŋ nyaranyaŋa'b mo

1 Ayy, /e ta jaro/ ki jaro/ mo, mo/en pem mo, /e ta jaro/ ki jaro/ mo.
Em pini uni wana e ki gurko/ i'ko'di toŋ'kup jin hithu mo be.
Amur 'kup pini wana e ka ŋul'kup ma ris mi mo
kun iikin 'kupki wosh gi Pa Gil/aa'd mo be.
2 She/ pini uni wana e ka ŋul'kup ma ris kuman ka'bal this mo,
kun iiyin 'peni mo kun lamu uni is mo.
Uni ka 'dete/ 'dete/ tana 'bukum 'ban mo,
dhali yisa jan 'deŋ kamu/ yisa ta'da burum 'peni uni yisa.
3 'Twam pini uni wana e ka thusa warony jamas 'per mo, 'twam pini a'di enkunu mo.
'Peshem pini uni wana e ki maman cwa jin ta'da ba'de/ mo
jin diki'di 'ko'di burrinyen dhiny em pini mo be.
4 'Ba/ pini a'di wana e ki dhan gu'b jin nyaŋkin ma Dawuud ki wosh kun dhukina a'di ka bath 'pen mo,
nyakka ris mom'bi'th kun shirkunu apo/ a'di mo,
ka ris mom'bi'th ma thuruk i'baar mo be.
5 'Twaŋ ko su/ pini uni wana e ki ushi ushan mel kun dhodhu isu/ mo,
uni kun shwakin e bwamana risa lilim mo be.
6 Intwa/a/ ka risa cim koki pe mo dhala risa la 'koki ak mo e mo tani,
Aha/ mina ya 'kupki wosh ma 'bi'c cwa ma murr mo
dhali e kuwosh ma 'bica jwahar mo be.
7 /E ta jaro/ ki jaro/ mo, mo/en pem mo
dhali /e diki tagi mon'the is mo be.
8 Yayu nyakki aha/ mo'peni Pa Lubnan mo, /e jin tana nyaŋa'b pem mo.
Yayu nyakki aha/ 'peni Pa Lubnan mo ma,
Thulu ka 'cesh 'peni 'kuwosh gi Pa Amana mo ma,
dhali 'peni 'kuwosh gi Pa Sinaar dhali Pa Harmuun mo,
dhali 'peni mo jin 'kon ma risa dhop mo,
dhali 'peni 'kuwosh gi 'kona ris toŋ gwapi mo.

9 /E kwalki aha/ adum pem mo, dhali adu gi 'bah pem mo,
adu gi nyara/ nyaŋa'b pem mo, /e kwalki aha/ adu mo,
nyakki jan 'de/ jin diki'di aha/ mo,
nyakki tom 'ba/ pini jin ca'bki 'be'd 'be'd mo be.
10 Mo/ena jarom pini wakata mo, 'bah pem, nyara/ nyaŋa'b pem mo!
Mo /en pini 'bora 'bor kata 'peni mo/en ma su mo,
dhala shima kuygam pini 'peni cwaŋ kuyga/ mo.
11 Aliman 'twam pini, ayy nyara/ nyaŋa'b pem a'di poki'da yina dham dhala ko uni 'ko kin ibwaŋ 'kwaranya le'd pini mo, dhala risa shima kuyga/ gi burrinyem pini uni wana e ka shima kuyga gi Pa Lubnan mo be.
12 'Bah pem, nyara/ nyaŋa'b pem a'di ta mo jin sinu to jin mu'thkunu 'twa/ mo,
mo jin sinu to jin muthu 'twa/ mo, dhali ushi moŋ'kusan yi'de/ kun doshkin mo.
13 Arisa birman pini uni ta bwanycwa kun dhothi maman ma ris cwa ki mamana 'borga/ mo,
dhala hinna dhala ris cwa kun 'koshu mo be.
14 Dhali cwa ma pi'dna mo dhali cwa jin kuy ma shim ki kuy mo,
dhali abi ma jethkum dhala kur cwa jin wana e ka 'kwattan mo,
inyakki cwa ma 'bica jwahar mo dhala 'bi'c cwa jin yuku ka murr mo
dhali cwa gun ci to ashim mo nyakka ris cwa kun 'kuny ma shim ki 'kuny i'baar mo be.
15 /E ta ari 'kus yi'de/ jin guski'd 'peni bwa goŋ ma Iden mo, dhali jis yi'de/ jin diki e mo,
dhali yi'de/ jin guski'd ka luŋgu'b 'peni Pa Lubnan mo be.
16 Meri e mo ma, 'tham ma 'bana binycam mo, yayu/ mo, 'tham ma 'bana bimporos mo;
'theki e bwa goŋ pem mo wakan ka shima kuyga/ gi cwa mini ciya shim mo.
A'di mina mo/en pem iyayu e bwam mo sinum piti mo
mmo shwa mamana 'borgam piti mo be.

Gway Ma Soliman Mo 5

Dhan mo/en

1 Aha/ yayina bway mo sinum pem mo, 'bah pem mo, nyaŋa'b pem,
aha/ tulkina murr pem is nyakki cwa jin kuyi mo ki kuy mo.
Aha/ shwakina mamana dham pem nyakka dham mo,
aha/ pikina su inyakka kom pem mo.

Gwo Yansan Gom Imugum Piti

Shwayi ma, imugum pem, piyi mo
dhali piyi ki nyanye/ ki mo/en mo.

2 Aha/ 'ce'dkina e mo, hili adum pem merki e mo,
'kus ma mo/en pem nakan ki'da campur mo dhali o gwo mo ki,
"Ka'dkaa/ mo ma, 'bah pem, mo/en pem, gurkom pem,
jan 'dem pem jin ha me'd mo,
haali/ 'kup pem yatha yath i jape/ mo,
amur'kup pem ki mon'thiny wuki jape/ mo be."
3 Aha/ cukkina dhan burrinyen tur pem mo. A miga hi'th dok/e 'taa?
Aha/ lamkina sho'k pem mo, A miga/ dhu uni inyo/ mowa?
4 A mo/en pem karki me'd piti e moshu'd ma campur mmo tu mo mo
dhali adum pem murki'd gom a'di mo be.
5 Dhali aha/ cukina mis mmo ka'da acampur gom a'di jin enka mo,
dhali me'd pem uni pokina moyadha'd ma 'bi'c cwa jin yuku ka murr mo,
dhali ushan me'd pem tangi ushi moyadha'd ma 'bi'c cwa jin yuku/ ka murr inycine/ mo,
a po/ mombu'th me'd ma campur mo be.
6 Aha/ ka'dkina campur gom a'di jin enka mo,
hili a mo/en pem dokki'd mo dhali yaki'd mo.
Adum pem bitki'd ka luŋ gu'b mo mmo walkina a'di 'twa/ mo,
Aha/ hilkina a'di mo, hili aha/ dina ki gam a'di mo;
aha/ yukkina a'di mo, hili a'di diki yuk aha/ 'twa/ mo be.

7 Imanhil mo mo gamki aha/ me'd jin iikina uni ka kukul is e 'peŋkuman pa mo.
Uni dorki aha/ mo dhali kar aha/ jama i is mo,
dhali imanc̲or mo mo uni k̲alki burrinyem p̲o/ pem mo 'peni 'kup̲a gaŋgara/ mo be.
8 Aha/ ŋap̲a um ki o gwo is mo, i'bwa/ gi Pa Uurashalim mo,
wak̲ki/ um gamki a'di jin enka mo tani ata mina umi t̲orki a'di mmo mish mo?
ki aha/ 'ka'da is ki 'ka'd e mo/en mo.
9 Kata a'di imina mo/en pini i'bora 'bor 'peni mo/en gi wathi/ mo,
jin ta jaro/ kagahara/ 'peni bwamana ris up̲ mo?
Ata a'di 'bora mo/en pini ki 'bor 'peni mo/ena kamu/ mo,
jin dot̲ee/ aman mmo k̲al gwo gi mony je kansan mo?
10 A'di jin enka 'twak̲ki mo mo dhali tagi jamas 'per mo,
jin doshki'd ibwamani 'kwani kun 'kona alip̲ i'kume'd mo be.
11 'Kup̲ piti a'di ta 'dolkon jin dhelki mo mo,
dhali amur 'kup̲ piti p̲usula p̲usul mo dhali tagi 'thi/ me'da waraŋgwak̲ mo.
12 Em piti wa ki gurko/ mo dhali e 'ko'd gwar mo tani ushi wor yi'de/ 'kokin mo, kun up̲kunu kun tana ko mo, kun wakina e ka ris ton dhel mo be.
13 'Peshem piti uni wana e ka risa ci kun 'bora 'bor mo,
kun c̲ikina shima 'bi'thga/ kun k̲uyi mo ki k̲uy mo,
'twam piti uni tana lilim mo, kun p̲okina murr mo be.
14 'Bame'd piti uni hi'thkunu ka ris 'dolkon dhel mo,
dhali buŋgwar is piti ta sheny je mo dhali tik̲kunu ki jamasa go'd go'd mo be.
15 'Basho'k piti uni tana kak̲ gi ushi wosh jege'c mo, kun nyaŋkunu ki 'dolkona dhelelga/ mo,
mompim piti a'di wana e ka Lubnan mo, jin kwanyu me'da risa bwanyayis mo be.
16 'Twam piti 'kunya 'kuny kagahara/ mo,
a'di ka jiŋ gana/ enu kagahara/ mo.
Yansan ta mo/en pem mo, dhali ta'da mugum pem mo,
i'bwa/ gi Pa Uurashaliim mo.

Gway Ma Soliman Mo 6

I 'bwa/ gi pa Urushaliim mo

1 Mo/en pini ya'd mo imana mo,
a'di jin c̲a'bki jaro/ jaro/ ibwamani up̲ mo?
Bway jana a'di i yan ma mo/en pini mo,
wakan ki aman mina ŋap̲ a'di inyak̲ki /e mo.

2 A'di jin enka yaki'd ka luŋgu'b bway mo sinum piti mo, bwaya ris mo kun ishu kun 'bora 'bor mo,
mmo shwa to e bwaman mo jin sinu mo dhali mmo tula lilim is mo.
3 Aha/ tana jigi a'di jin enkaa/ mo, dhali a'di jin enka/ ta jim pem mo,
a'di thip̲ki uni e bwaman ma lilim ki bwaŋ 'kunyu'd mo be.

4 /E a'di 'bora 'bor kagahara/ me'da T̲ersah mo, ayy /e jin enka/ mo,
isi me'd mo/en jin enka/ Pa Urushalim mo,
me'd mom'bi'th ma thuruk̲ jin markunu is mo ki jamas piti mo be.
5 Guyi em pini mo 'peni aha/ mo,
gom uni 'ce'dki aha/ sho'k mo.
Amur 'kup̲ pini a'di wana e ka risa mur miya mo
kun thulkin ka 'cesh 'peni 'kuwosh gi Pa Gil/aad mo be.
6 Shem pini uni wana e ka ŋul'kup̲ ka'bal kuman mo
kun iyin 'peni mo jin lamu uni is mo.
Uni ka 'det̲e/ 'det̲e/ wolkin mo,
dhali jaŋ kamu/ i bwamani uni yisa di'd jin ta'da buruma.
7 'Peshem pini uni wana e ki cwa jin wana emen ka jwap̲p̲am pat̲h̲ 'ban eya p̲o/ burrinyeŋ 'kup̲ pini mo be.

8 Up̲ ma malik̲ 'kon i issi kwara mo,
dhal̄i up̲ kun 'konu ki mash ki masha gana/ 'kon i issi doŋgon mo
dhali up̲ dhuru'c kun dar gi mondeŋ e mo be.

9 Ari gurkum pem, jin ta a'diŋ ganam pem mo,
dhali jan'de/ mo, ayim a'di ta 'bwa/ jin tal 'de/ 'peni kum mo,
ayim ta ara 'ciŋ gana/ gi up kun dho'thki a'di mo.
Aris up dhuru'c mishki a'di mo dhali yuk a'di ki a'di jin 'boru mii mo,
aris up tapa dhali anon sheŋ 'kwaniŋ gwath mishkina yim si'da/ mo, dhali uni ki maŋa yim mo be.

10 "Aja a'dahan jin piki'd jin wana e ki mon'thamo/ ka'tum kansan mo
jin ta jaro/ ki jaro/ me'da ppe mo,
dhali jin ca'b ki dhelel dhelel me'da tente/ mo,
mmo mer me'da thuruk jin cinu jamas mo be? "
11 Aha/ yakina ka luŋgu'b e bwany cwa jin wana e ka tentem mo
mmo/ par dhuru'c kun cakin e mo e mom ba'da'd mo,
dhali mmo par e wakka bim buni mo,'twak ki mo lu/ mo,
dhali wakki/ cwa jin mura emeni 'taki wa ka jwappa/ 'twak jandi mo.
12 Aha/ dina ki mish ka kasja imin ma kashiram pem ica'b mo apowa arabiya kun dira shuma rum gi 'kwani kun ta pa ki pa mo.
13 Doku/ ka nyaŋ'ko'd mo, doku/ ka nyaŋ'ko'd mo, /e Shulamet!
Doku/ ka nyaŋ'ko'd mo, doku/ ka nyaŋ'ko'd mo wakan ki aha/ mina par /e e mo!
Ata hila /e mo 'kupka Shulamet mo
mmo wa e ki a'di di'd e mo sa ma Mahanayiim mo?

Gway Ma Soliman Mo 7

Mo/ena gana/ mo

1 Mohil gi sho'k pini wa'di jaro ibwam ma ppa/a kany 'kupa, /e jin ta 'bwa/ gi ya/ ma malik mo!
Moŋ'ku'c ma 'dupun pini wana e ki tony jaro,
jin mina wathi/ jin mishi to paa/ ki me'd mo.
2 Mo wu 'kup pini a'di wana e ki toŋ 'kulbwa mo,
mina a'di diki darga su jin ka/u mo.

Embwaman pini a'di wana e ki ari mo
jin karu pos bunyjan jin 'kawuru is ka lilim mo.
3 Ako su/ pini uni wana e ki ushi dhuru'c mel kun dhodhu ka 'bukum 'ban mo be.
4 'Ba/ pini a'di wana e ki dhan gu'b jin nyaŋu ki sheny je mo,
em pini uni wana e ka ara al jin di'd e Pa Hishbon mo
jin di'd e 'twaŋkala goŋ gi Pam Bath Rabbim mo.
Dhali shus pini a'di wana e ki dhan gu'b jin di'd e Pa Lubnan mo
jin diki'd 'kupki bway gi Pan Dimashga mo be.
5 'Kup pini jin di'di e wana e ki wosh Garmal mo,
amur 'kup pini mina jamas ki 'pere dhise/ mo.
Amalik a'di budhu ki mii jin to'da a'di amur mo
6 Hili mom'bor pini dhali mo jin enu /e mo, /e jin enka mo,
dhali jin 'boru mii mo! Inyaki moŋ'kuny bwa mo!
7 Dhan montur pini a'di wana e ki cwa ma thambur mo,
dhala ko ga bor pini wana e ki dhan gura/ gi maman cwa mo be.
8 Aha/ okina gwo mo ki, "Aha/ ŋapa se mis cwa ma thambur mo,
aha/ mina bu'th a'di i usha birman mo."
Dhalka ko ma bor pini wana e ka biny cwa kun tul'kup mo,
dhali dhalka shima 'kunyga gi shus pini i wa e ki maman cwa yin bip mo.
9 Dhalki 'twam pini wana e ki yimana muratha 'borga/ mo,
jin guski'd ka ku'th is gom a'di jin enka mo,
dhali jin yaki'd ki solol e 'kus gi uni kun ishki e mo be.

10 Aha/ gom a'di jin enka mo,
dhali aha/ ona bwa ki a'di mo be.
11 Yayu/ ma, em pem jin enka mo, dhalki ana iina mmo 'dish pa is mo,
dhali dhalki ana isha usha cim ki mon'thiny mo e ushi pa mo.
12 Dhalki ana cuna ki jahanne/ mmo ii bway mo sinu mo, dhali dhalki ana misha ki uni 'twakki mo mo,
dhali wakki/ uni 'twakki jandim buni mo,
dhali maman e jindi/ mo tani.

Imun mo tani aha/ mina ciki um mo/en pem mo be.
13 Abirman ma ciŋ cikina shima kuygam buni mo,
e 'twaŋkal gu'b kun 'kona ana mo tani uni 'baar mo ta jamas ma ris maman cwa kun ta this mo dhali kun tana dhamo/ mo,
uni kun dhukika gom /e mo, ayy em pem jin enka mo.

Gway Ma Soliman Mo 8

1 Aha/ tosha ki /e wana e ka kam pem,
a'di jin pi'da ko ma bor ma ta'dam pem mo.
Dhali ka yiha aha/ ki gam /e apije/ mo,
aha/ mina pi /e 'twa/ mo,
dhali yisa wathiŋ kamu/ di'd jin midi wak aha/ mo yisa.
2 Aha/ mina sus /e mo dhali kal /e bway pan ta'dam pem mo
a'di jin ta'da yim jin torki aha/ bway mo,
aha/ mina ciki /eya su 'peni ton dhii/i'd jin pinu mo
dhali 'peni tompi ma ris maman cwa mo be.

3 Me'da binycam piti di'di 'kwarany 'kup pem mo
dhali me'da bim'boros piti bu'thki aha/ ki 'bi'th 'bi'th mo be.

4 Aha/ ŋapa um ki o gwo is mo, ayy i'bwa/ gi Pa Urushaliim mo,
ki um mini 'koki mer e mo walla cu mo/en mis 'peni mo ish e mo
intaga yim mina bwa 'bora 'bor mo be.

5 Aja 'dan, yayi'd 'peni mombwaasho/ isan mo,
jin ishki'd 'ko'di mo/en mo?

Aha/ merkina /e e mo 'peni 'peny cwa caan jin bwakin ma ta'dam pini /e mo,
dhali caan jin dho'thkina a'di /e mo,
dhali jin wothkina a'di /e mo be.
6 Kari aha/ eya dum pini mo me'd to jin 'thupu awarka/ mo,
walla me'd to jin 'thupu i 'bame'd mo,
haali/ mo/en a'di 'bitha 'bi'th me'd wu mo.
Dhali mo jin hila um ki e shi'kga/ a'di wana e ka jisa gi mo ma hawiya mo,

ale'dan o'd 'ce'dki uni bwa mo a'di ta dhana le'dan o'd jin miiki'd ki bilit̲ bilit̲ mo,
jin ca'bki 'ba'th 'ba'th 'peni aris o'd mo.
7 Adhan yi'de/ kun sokin mo mini 'koki tik̲ mo/en e mo,
walla dhan yi'de/ kun baŋkalkin mo mini 'koki 'ce'd a'di sho'k mo.
Hili wak̲ki/ wathi/ c̲i tom piti jin tana a'di i'baar mo 'peni gu'b piti gom mo/en mo tani,
to jin cinu ka jiŋ gana/ minu wak mo be.

8 Am tana gi ari 'bwah bama gwa'dga/ mo,
dhali ako ma yim diki ca naskina/ mo.
Ata a'di imina ana mii gom 'bwah bana yansan mo sa/,
ka cim jin mina a'di o gwo is gom mii mii mash piti mo?
9 Hili wak̲ka yim midi 'taki ta dhana gaŋgara/ mo tani,
mina ana 'taki nyaŋ ki a'di dhan gu'b ki 'dolkon kush mo be.
Hili wak̲ka yim midi 'taki ta campur mo tani,
ana mina 'taki uk̲ ki a'di ki dhan tonyjaro/ mo
dhali ki dhan monyca ma bwanyayis mo be.

10 Aha/ tana dhana gaŋgara/ mo, dhala kom pem wakina e ki dhan gu'ba/ caaga/ mo,
wakan ki aha/ dina e em piti me'd jan 'de/ jin k̲ali moŋk̲u'th is mo be.

11 Soliman a'di taki'd ki mo sinu jin yuku ka Baal Hamuun mo.
A'di c̲iki mo jin sinu ki uni gwansan kun mini dhu uni ki dhelel dhelel mo.
Ki uni 'baar ka 'det̲e/ 'det̲e/ mini k̲ali 'kup̲an ma guurush ka alip̲ 'de/ gi 'dolkon kush gom maman cwam piti mo be.
12 Bwam monsinum pem, ta jim pem gana/ mo, ta jim pem mo,
gom 'kup̲an ma alip̲ 'de/ uni ta kum pini mo, Soliman,
dhala isi 'kume'd gom uni gwansan kun dhuki maman cwam piti mo.

13 /E jin din e bwam mo jin sinu mo,
imugum pem uni cik̲ki 'kus pini mo,
dhalki aha/ cik̲a a'di mo ma.

14 Ise/ mo, /em pem jin enka mo,
dhali wayi e ki mel walla dhuruca rasan mel mo
apo/ ris mis wosha 'borga/ mo.

AWARKA/ GI IMANTOR GWO

ISHAYA

Ishaya 1

1 Tonyjan ma Ishaya jin ta ya/ ma Amos mo, jin mishkina a'di apo/ Pa Yahuudiya dhali Pa Urushaliim mo, ki embul ma Usiyya mo, dhala Yuthaam mo, dhala Ahaas mo, dhala Hiskiyya mo, kun ta imalik gi Pa Yahuudiya mo be. '

Aris iman mii tonthus gi Pa Yahuudiya mo

2 Cikki ma, ayy Momis mo, dhali ciyi 'ce mo, ayy Mony'cesh mo, goma Arumgimis walki 'twa/ mo:
"Aha/ thipkina thip mo dhali kali uci mo, hili uni ushki Aha/ gwo ha e mo be.
3 Arasim bip mishki com piti mo, dhali thuluny si'da/ mishki wathim piti jin ciki a'di to e bwaman toŋ 'kulbwa mo,
hili uci ma Israyiil 'koki mish mo, uci ma Israyiil 'koki mish gwoŋ kamu/ 'ban mo be."

4 Wayyi! e kal gi miiki miinthus mo, dhali eya wambuhany 'kwani kun barkunu mii shiggam buni mo,
kun takina ucim buni iman mii tonthus mo, dhali iya/ kun miiki to shigga/ mo!
Uni dhalkina Arumgimis 'pen mo, uni wakki/ miindhelelga/ ma Israyiil mo,
dhali uni telki mii 'pen mmo dok is buni ka nyaŋ'ko'd mo 'peni a'di mo be.

5 Ata a'di 'konu mmo dor um kan sa? Ata a'di usha um gwo e kan kagahara dhali ki nyanye/ kansan mo?
Aris 'kupi 'baar mo 'ba'thkin mo, dhali arisa du thalkina mii shigga/ mo be.
6 'Pena dum bwam sho'k gana/ ntagi 'kup mo tani mondheleli'd piyi'd mo,
hili jasa ris jamaŋ gana/ mo, dhali moŋ'kosh is ka nyor jin 'ce'dki is bwa mo,
dhala ris jama/ kun 'kaki 'kan this mo, hili uni 'koki bu'th 'twa/ mo, mmo lamu uni mo, dhali mmo 'tamu uni mo, walla mmo pacu uni ka yin mo be.

7 Pam bum 'ce'dkunu sho'k mo, dhali 'peŋkuman Bampam bum 'thakunu o'd mo,
intagi mondhe'd 'ce'dkunu sho'k ibwambori um ki 'kwanin tiya mo dhali dhalkunu 'pen mo mmo ta ma'du/ mo,
dhali 'ce'dkunu sho'k ki 'kwani mo be.
8 'Bwa/ ma Sihyuun a'di dhalkunu me'd ari gu'b e bwam mo sinu mo,
dhali me'da la e mo sinu gi ushi polony kun wana e ka ŋaŋe/ mo
dhali wana e ki 'peŋkuman pa jin budhu me'd mo be.
9 Hili wakka Arumgimis diki dhal ana ari embula gwa'dga/ mmo 'ko mo tani,
ana mina e waki 'kwanim Pa Saduum mo, dhali ana mina e waki 'kwanim Paŋ Gamuura mo be.

10 Cikki gwoŋkan ma Arumgimis mo ma, aris itapa gi Pa Saduum mo,
cikki mo he'th sho'k ma Arumgimis bana mo, um 'kwani gi Pan Gamuura mo.
11 Arumgimis doti gwo mo ki: "Atinta tana tony 'citha makampo/ kan gom aha/ mo?
Aha/ tankina ga rasan ka'bal kun cinu ki me'd kun 'kosh jwa mmo 'tha ki o'd mo dhali kwalany ma ris to/e kun 'thikka 'thik mo,
dhali eya bas ma risa morbip mo, dhala ris ka'bal mo, walla ris mi mo tani Aha/ dina bwa ki 'kuny mo be.
12 Wakki/ /e mini pi is pini ibwambori Aha/ mo tani,
aja a'di kanki /e mo mmo yap gwondwall pem ki sho'k mo?
13 Dhalku/ ki kali to kun cinu kun 'ko bwashu mo, me'da 'bica jwahar mo tani uni 'teka bwa mo,
aris montul is kun tula um is ka ppen this mo dhali ka cim ma pesu/ mo tani, Aha/ mina diki gam gwo me'd ka ris montul is thus gwansan mo.
14 Aha/ shi/ kina appen this bumi e mo dhali mom bum kun gama um me'd imontal 'de/ ki mo shwan to mo,
dhali uni karki Aha/ tondiți'd i'ba/ pem mo, Aha/ wuna is e mo mmo 'kuc bwa mo gom uni mo be.

15 Wakan ki /e mini he'th me'd pini 'kup ki mis mo mmo 'tho mo tani, Aha/ ki ba/ em pem mo 'peni /e mo,
intagi um mini miiya ris mon'tho mo tani, Aha/ mina diki kar 'ce mo,
haali/ me'd bum 'tu'du ka bas mo be.

16 Lami me'd mo ma, upi is pini yi'de/ mo ma,
kali mii kun 'kon e um ka pije/ mo 'peni jis em pem mo ma,
dhali doshi mo 'peni tonthus mo.
17 Dhali da/ari miim'borga kun miinu mo,
dhali guyi mii ma kar/e ki e mo, kari bway pini ka jisho'k 'peni mii shi'kga/ kun miikunu mo
dhali ciyi mo jin 'boruwa 'bor bwa i is mo gom uni kun dargi icom mo, dhali wothi uni kun dargi gwath mo."

18 "Iiyu/ shwanesan mo ma, dhali dhalki ana nyaka 'ko imontal 'de/ mo," me'd jin on ma Arumgimis mo,
"haali/ miinthus bum uni wakina e ka thus kun cinuwa waro/ mo, uni mini tagi kush me'da wasa/ mo,
haali/ uni wakina e ka bas mo, dhali uni mina e waka dhana mur ka'bal mo.
19 Wakki/ um ona bwa mo dhali ha gwo e mo tani, um mini shwa 'pena 'cesha 'borga yansan mo,
20 Hili wakki/ um ur gwo mo dhali ush gwo ha e mo tani, gandal jin ka'd ka 'ban su mini 'ce'd um sho'k mo,"
haali/ 'twa/ ma Arumgimis a'di oki gwo yansan mo be.

21 'Peŋkuman pa yan cickina miinycal kata moye!
a'di yim jin 'tu'dkunu ki miiŋ kar/e mo dhali mii ma jisho'k mo,
hili shwansan mo tani a'di 'tu'du ki iman 'kosha mee mo be.
22 Wakan 'dolkon kush pini 'koki dhelel mo, asum pini 'koshkunu e ki yi'de/ mo be.
23 A ris itapam pini uni ushki gwo e mo dhali taki imankwal to mo, aris uni ka 'dete/ 'dete/ enki jasi to kun cinu mo dhali sokina powa ris to kun cinu mo.
Mmo wana wan is mo dhali enki jasi to kun cinu mo.

Uni dargi icom kun woth uni mo, walla up kun dargi gwath dhalu bway mmo 'tho to ki bwaŋ'kuc kun iikini bwambori uni mo be.

24 Haali/ wakan a'di ta gwo jin okina Tapa Arumgimis jin di'd isa galany mo, a'di jin ta'd gi mom'bi'th ma Israyiil mo:
"Wayyi gom uni mo! Aha/ mina malas is pem mo apo/ a'di jin cila mom'bi'th mo dhali gwondwall apo/ is pem mo dhali e uni kun ta 'kup pem mo be.
25 Aha/ mina tu'k me'd pem 'kupki /e mo,
dhali Aha/ mina dhelel /e 'peni monyo/o'd mo dhali 'peni to kun kaaka mo dhali kal monyo/o'd pini 'baar mo be.
26 Aha/ mina kul gwondwall pini ka nyaŋ'ko'd me'd jin twa/a/ mo, iman logom 'kwani ki gwo me'd jigi montel 'pen mo,
yan'ko'd mo tani /e miinu yuk ki 'peŋkuman pan dhelelga/ mo,
dhali paŋ kar/e mo be."
27 Sihyuun miinu wan 'ba/ mo ki mii ma kar/e mo, dhali mondok ma yim mo bway mii ma jisho'k mo be.
28 Iman ush gwo ha e dhali iman mii miinthus minu 'ce'd sho'k imontal 'de/ mo, dhali uni kun dhalkina Arumgimis 'pen mo mini pu/ mo be.

29 "Gom /e miinu karki mo ma 'the is ki cwa ma caww jin kara /e ki dhelel jin ona bwa /e mo,
dhali /e miinu 'the is mo ki mo sinu jin kwanya /e mo.
30 Haali/ /e mina e waki cwa ma 'kwattan mo jin dhinya 'cemen ki dhiny mo,
dhali wa e ki mo jin sinu jin dinu ki gac yi'de/ mo be.
31 Wathim 'bi'thga/ mina e waki to jin latu o'd mo, dhala tu'c piti wana e ki o'd jin 'kwaru mo,
uni su/ gwansan miinu 'thaki o'd imontal 'de/ mo, dhali wathiŋ kamu/ yisa di'd jin midi us uni mo yisa."

Ishaya 2

Gu'b ma Arumgimis ka cim jiŋ 'ko'd mo

1 Aris to kun mishkin ma Ishaya jin ta ya/ ma Amos ki tony jan mo, apo/ Pa Yahuudiya mo dhali Pa Urushaliim mo.

2 A'di midi ta cim kun 'ko'd mo
gi gu'b wosh ma Arumgimis
miinu tel sho'k eya liman wosh mo,
dhali a'di miinu 'de isi misa liman wosh mo,
dhali aris 'peŋkuman gi mony'ceshi 'baar mo miinu 'dash mo be.

3 Aris 'kwani ka ris mini iiyu/ dhali o gwo mo ki;
"Iyu/, dhalki ana iina bway 'kuwosh ma Arumgimis mo, bway gu'b ma Arumgimis ma Yakuub mo,
wakan ki a'di midi torki ana ushi bway pitin tiya mo, ki ana mina ii e ushi bway piti mo."
Haala Sihyuun midi pi gwoŋkan mo, dhali gwo ma Arumgimis 'peni Pa Urushaliim mo be.
4 A'di midi dwall gwo ibwamani kal gi mony'cesh mo dhali a'di midi thoson gwo gom 'kwani ka ris mo;
dhali uni mini tha'th gandal buni kun kan ka 'ban su/ she/ mmo ta aris to kun sinu to mo, dhala risa meem buni mmo ta to kun 'cithu cwa 'kup mo;
dhali kal gi mony'cesh midi diki 'de'k gandala turga apo/ kala kamu/ mo, walla uni mini 'koki mish mo/asa kamu/ dok/e mo be.

5 Ayy uci gi Gu'b ma Yakuub, iiyu/ mo, dhalki ana iina e moŋkush ma Arumgimis mo.

6 Haali/ um dhalkina ris 'kwanim bum 'pen mo, hili gu'b ma Yakuub mo,
uni 'tu'du 'baar mo ka ris yilkina 'peni mom'pesho'k mo dhali uni rashki gwo kun onu is e me'da ris 'kwani ki Pam Palasthiin mo
dhali uni theki me'd inyakki iya/ gi 'kwani kun 'kon ka pije/ mo.
7 A'cesh buni 'tu'du ki 'dolkon kush mo dhali 'dolkona gana/ mo, dhali mini ishkan ki dargi moŋkar 'kup mo,
dhala 'cesh buni si'da/ 'tu'du ka ris shuma rum mo, walla mo kun meru aris shuma rum buni mini 'koki dhu 'kup mo be.

8 Dhala 'cesh buni si'da/ 'tu'du ka risa rum kun uku ki me'd mo,
kun luŋkina uni 'peni kun ukina uni ki me'd buni mo,
'peni aris to gi me'd buniŋ gana/ mo kun ukina uni mo be.
9 Aris 'kwani luŋkin mo,
dhali kalki mon'the is ki is buni mo.
Wakan dhalki uni cu mis mo.

10 Iiku/ mo e dhan mo kun ta wosh ki wosh mo dhali bagi a'cesh mo
'pena nyor ma Arumgimis mo dhali 'peni monyca gi mo maŋ piti mo.
11 Wathi/ jin hilu ki monyca isi mis miinu karki gwa'd mo,
dhali mo jin dhunu is ki ca gi wathi/ miinu dhul ka 'cesh mo,
dhali Arumgimis a'di 'de/ imiinu mii kar ki ca ka cim caan mo be.

12 Haali/ a'di midi ta acim ma Arumgimis jin di'da galany mo apowa ris 'kwani ka 'dete/ 'dete/ kun dhuki is ki ca mo dhali kun cuki uni mis mo, dhali jin di'da powa ris 'kwani 'baar ka 'dete/ 'dete/ mo kun dhuki is mo, dhali a'di midi kar is ki gwa'd mo be.
13 Dhali apowa risa bwanya yisi 'baar mo gi Pa Lubnan kun tura tur mo dhali kun 'koki isi mis mo,
dhali apowa risa 'kwattan gi Pam Bashaan mo be.
14 Jin ta'da cim ma Arumgimis jin di'da galany mo midi di apo/ ris 'kuwoshi 'baar mo, dhali apowa ris ushi wosh uni kun 'koki isi mis mo.
15 Dhali apowa dhan gu'ba turga mo, dhali apowa dhana gaŋgara/ mo be.
16 Dhali apowa risa kur gi Pan Tarshish i'baar mo, dhali apowa ris miim'borga/ gi iman bora kur eya ris mo shu'd i 'baar mo be.
17 Moŋ kar is gi wathi/ miinu dhulu ka 'cesh mo,
dhali mo jin dhunu is gi 'kwani miinu dhu ki gwa'd mo,
Arumgimis a'di 'de/ imiinu mii kar ki ca mo ka cim caan mo.
18 Aris to kun uku ki me'd ki 'kwani mo tani mini pe mo ki sule/ sule/ mo be.

19 'Kwani mini ii mo eya ris jurum wosh mo dhali e dhan jisa 'cesh mo, 'peni moŋ ko/is ma Arumgimis mo, dhali 'peni monyca gi mo maŋ piti mo, wakki/ a'di cu mis ki dhan mo jin kogu/ is gi mony'cesh mo.
20 Ka cim caan mo tani 'kwani mini ta/a ris tom buni kun uka uni 'peni 'dolkon kush dhali 'dolkona gana/ mo kun uka uni gom is buni mo mmo luŋ mo dhali uni mina tak uni ka dhothany'cena mo dhali ka ris jalma'da mo be.
21 'Kwani mini ii e ushi mo kun dher she/ gi wosh mo dhali mo kun 'twakki bwa mo e dhan mo shi'kga/ ma ris wosh mo, mmo ko/a Arumgimis mo dhali monyca gi mo maŋ piti mo, wakki/ a'di cu dhan moŋ ko/ is gi mony'cesh mo be.
22 Doshi mo 'peni mo gam wathi/ gwo is mo, a'di jin dikina mondiki em piti e shush piti mo,
goma tinta imiinu mii deŋ miim bana e mo sa?

Ishaya 3

Gwondwall apo/ Pa Yahuudiya mo dhali Pa Urushaliim mo

1 Hili ma, Tapa Arumgimis jin di'da galany a'di muru'di kal mowoth mo dhala lukas mo 'peni Pa Urushaliim dhali Pa Yahuudiyamo,
dhali akuluny maaŋ kuthu'd jin cinu mo dhali dhan yi'de/ jin cinu mo be.
2 'kwaniŋ gwatha 'bi'thga/ dhali 'kwani gi mo/as mo, dhali imandwall gwo mo dhali imanci gwo ma Arumgimis kadhamo/ mo uni kun ta yilkina dhali jwahaŋ 'kwani mo be.
3 Dhali wathiny caa'd ma askar jin ta'dga askari iss su/ i'ce'dka 'kume'd dhali 'peŋkuman Bampa/ jin haki gwo e mo, dhali iman logom gwo mo, dhali iman yuka yuk kun ta iman uk to mo dhali uni kun mishi to mii mo be.
4 "Aha/ mina kar ari mo gom ushi tapan dhuru'c buni mo, dhali uni imini ji apo/ uni mo be.
5 Aris 'kwani 'baar ka 'dete/ 'dete/ mini yap tiya ka rem'kup mo, dhali uni ka 'dete/ 'dete/ uni kun 'dish a'di is mo,
dhali uci mini ush gwo gi icom e mo, dhali monyji midi di apo/ uni kun tana kar/e mo be.

6 Dhali wathi/ bu'thki'da kam piti e gu'b gi com mo
dhali o gwo mo ki, ' /e tangi dhan burrinyen tur mo, /e mini ta tapa gom am mo, dhali dhalki monyji di'di me'd pini mo.'
7 Ka cim caan mo tani a'di midi cuu mo dhali o gwo mo ki,
' Aha/ mina diki ta amanwoth um mo, aha/ dara gi maaŋkuthu'd mo
walla burrinye/ mo. Um mini 'koki kar aha/ ki tapa gi 'kwani mo.'"

8 Haali/ Pa Urushaliim, dhali Pa Yahuudiya ushki gwo ha e mo haali/ 'twa/ wal dhali miim buni apowa Arumgimis mo tani, ta 'kup ki jis e gi monycam piti mo be.
9 Mohil ma ris jis em buni mo tani torki'd ki is piti mo, dhali uni torki miinthus buni me'd Pa Saduum mo, uni 'koki bak a'di mo.
Wayi, e uni mo! Haali/ uni ukki tonthus ki is buni mo be.

10 Torki wathiŋ kar/e gwo mo ki a'di midi mii 'bor mo, haali/ uni mini mii shwa maman 'peni miim buni kun miina uni mo be.
11 Wayyi e iman mii tonthus mo! Ki mii mini shi/a shi/ gom uni mo, haali/ me'd piti imidi ci uni ajisa mo be.

12 'Kwanim pem, aris uci uni yapkunu ki miim buni mo, dhali aris up uni jikina apo/ uni mo.
Ayy'kwanim pem, aris uni kun shuki um bway mo tani suski umi per mo dhali 'koshkina bway tur kun iina uni 'kup is mo be.

13 Arumgimis cuki mis mo apo/ mii kun thamu mii mo, dhali a'di cuki mis mo mmo waka ris 'kwani mo be.
14 Arumgimis midi yayu/ ki gwondwall apo/ uni kun cana po/ 'kwanim piti mo dhala ris tapam buni mo.
"/E 'ce'dki mo jin sinu sho'k mo, dhali iman kwal to 'peni uni kun hatha 'ko'd e gu'b pini mo be.
15 Ata a'di 'ce'dkina /e 'kwanim pem sho'k kan mo dhali na'th jis e gi uni ha'th'ko'd mo?"
A'di ta gwo jin okina Tapa Arumgimis jin di'da galany mo be.

16 Arumgimis oki gwo kansan mo haali/ i'bwa/ gi Pa Sihyuun uni dhuki is ki ca mo,
dhali uni iikin ki 'ba/ buni kun 'thekunu i mis mo,
dhali em buni kun dilkina uni mo, dhali ŋatkin kun gwa'da gwa'd mo me'd jin iikina uni mo,
dhali cuwa kun miinu ka kwal is ki e ma 'kockom buni mo.
17 Wakan Tapa midi kar moŋgop eya ris 'kup gi i'bwah ma Sihyuun mo,
dhali Arumgimis midi mii uni mmo darga muri 'kup mo be.
18 Ka cim caan mo tani, Tapa midi kala ris tom'borgam buni kun tana 'be'd 'be'd ka pije/ mo, 'kup kun dhunu ka kunn is mo, dhali jamas to kun cinu to jaro/ mo be.
19 Dhali tony 'ce jin hithu mo, dhali to emba'd mo, dhali toŋ 'kup mo,
20 dhali burinye/ jin deku i'kup mo, dhala nyir nyir ma 'kockom mo, dhali burinyem pa'd mo, dhali arisa sanduuk gi toŋ kuyu'd mo dhali cwa jin hidhu mmo 'taki gam to mo be.
21 A'di midi kala ris to kun hithu i'ce mo, dhala ris dhiriny kun hithu ishus kun tana 'be'd 'be'd mo.
22 Dhali 'twaman burrinyen yupe/ mo, dhali burrinye/ jin kuta kut mo, dhali toŋ 'kup jin hidhu mo, dhala ris kucaŋ kun shiru ime'd mo,
23 Dhala hiljaro/ gi me'd mo, dhali montur mo, dhali usha 'ban mo, dhala ris moŋ kum piti mo be.

24 I embul gi toŋ kuyu'da 'kunyga/ mo tani ashim mini kal mo mo, dhali e embul gi tomba'd mo tani, ashi/,
i embul ma mur kun thosonu ki 'bor 'bor mo tani,
'kupa yesga/ mo, dhali i embul burrinyen tur mo, burrinye/ ma shawal mo,
dhali gandal jin ka'd ka 'ban su/ mo i embul jaro/ mo be.
25 Aris 'kwaniŋ gwath pini mini ta/ mo e gandala turga/ mo, dhali 'kwaniŋ gwath pini kun 'bitha 'bi'th mini ta/ mo e mo ma mee mo be.
26 Arisa campur gi Pa Urushaliim mini ko ki bwandita'd mo dhali ohon mo,
dhali ayim midi di a'di 'de/ mo dhali di apowa 'cesh mo be.

Ishaya 4

1 Dhali ka cim caan mo tani wathiŋ gwatha 'de/ midi bu'th upi pesu/ mo dhali up mini o gwo mo ki,
"Maam bana mina ana ishwa mo, dhali burrinyem bana mina ana ihith mo. Hili dhalki ana yuku/ ki gway piti mo mmo kal mon'the is bana ka pije/ mo."
2 Ka cim caan mo tani abirman cwa ma Arumgimis minu maŋ mo ki 'bora 'bor mo,
dhali maman cwa gi mony'cesh mini kar is ki ca mo
dhali uni kun bockin kun sokin 'pena Israyiil mo 'borkunu mii mo be.
3 A'di midi mii waki mii jin dhalkunu Pa Sihyuun 'pen mo dhali a'di jin bocki'd e Pa Urushaliim miinu yuk ki a'di jin kogu/ mo
dhala ris uni ka 'dete/ 'dete/ kun 'kwarkunu gway me'd jin 'kona uni e Pa Urushaliim mo tani mini 'ko mo be.
4 Yan midi ta embul jin mina Tapa lam mii nyo/ga gi i'bwa/ ma Sihyuun mo,
dhali miinu lam mo 'pena basa nyo/ga 'pena galany gi pa Uurshaliim mo,
ki shi/in gi imandwall gwo mo dhali shi/in ma le'dan o'd mo be.
5 Yan'ko'd eya 'cesh gi wosh Sihyuun mo dhali apo/ mo ma yim mo jin tulu is mo,
Tapa midi uk dhana rak dhali dhana ku'd ki montee mo, dhali mo ma wa'c wa'c ma le'dan o'd jin shwaki'd ki mon'thiny mo, dhali minu hili torkarash apowa ris monycam piti i'baar mo be.
6 A'di midi ta monyaŋ goma la ki montee mo 'peni mom'batha'd mo,
dhali 'peni mom ba'k mo dhali dhan montik e jin tiku mo ka dhana punthar 'tham mo dhala sho'k mo be.

Ishaya 5

Arumgimis yakina bwa ka 'kany'cesh gom mo jin sinu mo

1 Dhalki aha/ yuka gway gom a'di jin enka ki 'bore/ mo, gway gom a'di jin enka gom mo sinum piti mo.
A'di jin enka ki 'bore/ ta'dgi mo sinu eya 'cesha 'borga/ eya gagamis mo be.
2 A'di kwanyki a'di mo, mmo kala aris wosh ka pije/ mo, dhali si aris cwalmana 'borga e kuku mo.
A'di ki nyaŋ gu'ba turga ibwamani a'di mo, a'di si'da/ ki nyaŋ mo jin nyu/u yimana mura'th mo.
A'di ki cor gom yimana mura'th mo, hili a'di umki yimana muratha shi'kga mo be.

3 Wakan shwane/, wathi/ gi Pa Urushaliim dhali wathi/ gi Pa Yahuudiya mo tani,
uni mini dwall gwo ibwamani aha/ dhali mo sim pem mo.
4 Ata a'di miinu mii ki nyanye/ gom mo sinum pem mo,
jin dika ki mii gom a'di mo?
Ki Aha/ corkina mmo goma mura'th mo tani,
atinta umkina a'di yimana muratha shi'kga/ mo?
5 Shwane/ Aha/ mina torki um ata a'di imurga/ mii gom mo sinum pem mo; Aha/ mina kal shemen piti ka pije/ mo,
Aha/ mina tuk a'di ki mo jin shwana to/e mo, Aha/ mina 'ce'da gaŋgaram piti bwa mo, dhali a'di minu yap ki sho'k mo be.
6 Aha/ mina 'ce'd a'di sho'k mo, dhali a'di minu 'koki tes 'kup mo walla kor 'pen mo. Hili isi ciki, arisa lit dhala 'de/ mini 'ka mo.
Aha/ si'da/ mina diki dhala rak bway mmo hetha sho'k apo/ a'di mo.

7 Haali/ mo sinu gi Tapa jin di'd isa galany a'di ta gu'b ma Israyiil mo,
dhali wathi/ gi Pa Yahuudiya 'borkunu abirman jin 'kana a'di mii mo,
dhali a'di corki'd gom gwoŋ gana/ mo, hili mo jin 'koshu a'kosh diki'd mo,

gom 'kwaniŋ kar/e mo, hili ŋ'ko'd mo tani, cuwa gom mowoth mo be.
8 Wayyi gom uni kun gamki gu'b me'd ki gu'b mo,
dhali uni kun gamki bunto/ me'd ki bunto/ mo,
intagi embula kamu/ diki boç mo,
intagi /en 'de/ i diki'd eya 'cesh mo be.

9 Tapa gi momis torki aha/ gwo mo ki,
aris gu'b ka ris minu 'ce'd sho'k mo, ntaga caaga/ dhali a'borga mo, uni dargi moŋ'ko mo be.
10 Haali/ mombar ki 'ko'dgwar gi bunto/ mini dho'th jasi ari tombar to jin gac yi'de/ mo, dhali tombar ton 'de/ 'peni emen to midi di abalabip i'de/ mo be.

11 Wayyi, gom uni gwansan kun cuki mis mon'thamo ka 'tum mo gom tompim 'bithga mo,
uni gwansan kun kalkina 'bar ki mon'thiny mo intaga su shwaki uni adu ki o'd mo.
12 Uni tanga dhendheŋe/ mo dhala 'cinyciŋa/ mo, dhala sahana shu e mo dhala thathar mo, dhali tonte/ jin shwanu ka tul 'kup mo,
hili uni 'koki tak mii jin miikina Tapa mo walla mmo dhu is ki gwa'd goma tu'c gi me'd piti mo be.
13 Haali/ gom kan 'kwanim pem 'kokin ki mo kun 'konu ki mii i'ba/ mo gom mii kun 'konu ki mish gwo 'ban mo,
aris iman shu bway buni uni 'koshkina te/ mo, dhali 'kwanim buni mo tani dargi tompi mo.
14 Wakan adhan jis jin dargi 'pemen a'di beeki is piti ki nyanye/ mo dhali ka'dki 'twam piti ki be be mo, ka nonshem buni mo,
dhali imanshu bway buni mo, dhali igar buni mo dhali uni gwansan kun 'kunykina bwa mo ibwamani uni mo, thulkin ka luŋgu'b bway dhan jis mo be.
15 'Kwani luŋkin ka 'cesh mo,
dhali 'kwani dhuki is buni ki gwa'd mo,
e gi uni kun caaca mo tani dhukunu ki gwa'd mo be.
16 Arumgimis jin di'da galany miinu kar ki ca isi mis ki mii ma kar/em piti mo, dhali Arumgimis jin kogu/ mo jin ta a'din

'de/ mini tor is piti ki jiŋ kogu/ mo ki mii ma kar/em piti mo be.
17 Yan'ko'd aris ka'bal minu thip ka shondhi/i'd me'd kum buniŋ gana/ mo, dhali mony'ce'd sho'k buni mo dhali ushi dhuru'c ka'bal mini shwa asho mo me'd 'kwani 'peni bampaŋ kamu/ mo be.

18 Wayyi e uni kun dirkunu ki mii shi'kga/ mo inyakki mii kun 'konu ki 'do miintiya 'kup pa mo dhali a'di dirki miinthus mo me'da arabiya kun dira shuma rum ka shi/ mo be.
19 Wayyi gom uni gwansan kun oki gwo mo ki, "Dhalka Arumgimis yayi'd ki jahanne/ mo, dhalki a'di mii'da tu'c ki yap yap mo, wakan ki ana mina par to e jin mina a'di mo,
dhali dhalka ris gwoŋ kulum gi a'din 'de/ jin kogu/ ma Israyiil yayi'd mo, wakan ki ana mina par uni mo be."

20 Wayyi e uni kun yukki tonthus ki miim'borga/ mo, dhali miim'borga/ gi miinthus mo,
a'di jin karki mondhurumi'd ki moŋkush mo, dhali moŋkush ki mondhurumi'd mo,
dhali a'di jin karki toŋ ka/ga ki toŋ 'kunyga/ mo, dhali toŋ 'kunyga/ ki toŋ ka/ga/ mo!

21 Wayyi e uni kun yuka yuk mo e jis em buni mo,
dhali kun mishki gwo 'ban ki is buni mo!

22 Wayyi gom uni kun miiki mii shi'kga e mom piya su mo, dhali uni kun mishkina sum 'bithga ka/ mo.
23 Uni kun dhalki tonthus kun cinu mmo wana wan 'ba/ ki ton dhelelga mo, dhali 'te bwa ki mii kun ta miiŋ kar/e mo!
24 Wakan me'd jin shwakin ma le'dan o'd wosha sho'k mo tani, dhali ushi kula kun ta/kin ka 'cesh 'peni o'd jin shwa'd mo, wakan abirman buni mini pu/ mo, dhali jantim buni minu 'dash mo me'd bu'd mo.
Yansan miiki'd mo haali/ uni 'tekina bwa ki gwoŋkan gi Tapa Arumgimis jin di'da galany mo, dhali haali/ uni wakki gwo gi a'di jin kogu/ jin ta jan 'de/ ma Israyiil mo be.
25 Wakana nyor gi Tapa celki'd apo/ 'kwanim piti mo. A'di he'thki me'd piti apo/ uni mo dhali ci uni ajisa mo.

Aris wosh deekin mo, dhali aris bungwar is buni kun wukin mo tani uni wakina e ki to kun taku asho/ mo e bway tur kun iinu mo.
Eya ris to gwansani 'baar mo tani, miin ma nyor piti diki kar'kup mo, hili me'd piti naskina/ di'd mmo he'th ka pije/ mo be.

26 A'di midi 'deka bergam piti goma ris mony'cesh kun 'kon isa dhana mo dhali midi shilgwalish gom uni kun 'kokin isi mo jin kara mony'cesh 'kup mo.
Hili ma, uni mini iiyu/ ki jahanne/ mo dhali ki jahanne/ mo be.
27 Ki dargi mo wu is e mo walla ii e bwamani uni mo, walla 'koki ish e mo, walla 'kona e ki 'ce'd mo.
Walla 'koki 'cuk wackan 'peni emba'd buni mo, walla wackana ppam buni 'koki 'ce'd bwa mo be.
28 Arisa ththam buni uni ka ka mo dhala risa bwam buni ri'ckina uni mo,
dhala risa cuk gi shuma rum buni wakina e ki wosha 'bi'thga/ mo dhala risa arabiya kun dira shuma rum buni wakina e ki dhan 'tham mo.
29 Mo umbur buni mina e waka dhop mo, dhali uni mini umbur me'd ushi dhuruca dhop mo.
Uni mini par mo mmo bu'th tombwasho kun parkina uni mo dhali dir uni mo, ki dargi wathiŋ kamu/ gi woth uni mo be.
30 Ka cim caan mo tani uni mini umbur apo/ to kun parkina uni me'd dhan kumma yi'de/ jin gokina is ki embul jin guskina a'di mo.
Wakki jantal 'deŋ kamu/ hili'da powa 'cesh mo tani, a'di midi par mondhurumi'd e mo dhali adhan mo isa nyor mo, hili moŋkush midi war ki mondhurumi'd mo ka risa rak mo be.

Ishaya 6

Amanci gwon dhamo/ jin yuku ka Ishaya mo

1 E yil jin wun ma malik Ussiya mo tani, aha/ mishkina Tapa diki'd eya kurse/ mo, a'di jin diki'd isi mis mo dhali jin 'deki isi mis mo, dhali shemen burrinyem piti 'tu'dki gu'b gi mondhelela dhelel mo be.

2 I'kupi a'di mo tani ta ii Çarabiim uni ka 'dete/ 'dete/ tanga bi ipe'de/ mo, uni su/ tikki jis em piti mo, dhali asu/a tiya kumki sho'k piti mo, dhala su/a tiya ki pe mo be. 3 Uni ka 'dete/ 'dete/ ki yuka yuk ka rem'kup mo dhali o gwo mo ki,

> "/E jin kogu mo, /E jin kogu mo, /E jin kogu mo, /E jin tana Arumgimis jin eka ek mo! Mony'cesh ka kuluny a'di 'tu'dkunu mo ki monycam pini mo be."

4 Aris moŋka'b ma risa kak uni deekin mo ki 'kus gi uni gwansan mo kun cuukin mo, dhali gu'b 'tu'dkunu ka ku'd mo be.

5 Yan'ko'd aha/ ki o gwo mo ki,

> "Wayyi gom aha/ mo! Gom aha/ jeekunu mo haali/ aha/ tana wathi/ jin nyo/a 'twa/ ki nyo/ mo,
> Dhali jin diki'd e bwaŋ 'kwani kun nyo/a 'twa/ ki nyo/ mo,
> haala pinya em pem parki'da malik e mo,
> A'di jin ta'da Arumgimis mo, Arumgimis jin cila monyca mo be."

6 Yan'ko'd Açarabiima 'deŋ kamu/ peki'd bway aha/ mo, a'di jin taki'd ka kapany o'd ime'd piti mo, jin kalkina a'di ka maasha mo 'pena gwata mo. 7 A'di taki 'twam pem is ki me'd mo dhali o gwo mo ki,

> "Pari e mo ma, a'di yansan ta 'twam piti mo, tonthus pini a'di kalkunu mo, dhali miinthus pini uni 'koshkunu mo be."

8 Aha/ cikkina 'kus gi Tapa oki gwo mo ki, "Aja a'di imiga hash moye, aja a'di midi ya gom ana mo?" Yan'ko'd aha/ ki o gwo mo ki, "Aha/ a'dihe/ mo, hashi aha/ mo."

9 A'di oki gwo mo ki, yaku mo dhali tori 'kwani gwansan gwo mo ki,

> " 'Ciki gwo mo ma, /e mini cik gwo mo, hili /e mini diki mish a'di 'ban mo; hili mo mo mo, /e mini mish mo mo, hili /e mini diki nyith a'di mo.'
> 10 Muthi aduŋ 'kwani gwansan mo, dhala ris 'cem buni ki mini dita dit mo, dhali tayi uni e ja'da mo.
> Isi ciki/ ki uni wariba mini 'taki mish ki em buni mo, mmo cik ki 'cem buni mo, dhali mish 'ban ka dum buni mo, yan'ko'd uni ki tuk mo dhali miinu wa'c mo."

11 Yan'ko'd aha/ okina gwo mo ki, "Tapa, ka kasja mo?" A'di ki thok gwo mo ki,

> "Ntaga ris 'penkuman bampa mini ii mo e mony'ce'd sho'k mo dhali dargi mon'ko mo,
> dhala ris gu'b mini dargi 'kwani mo, dhali mony'cesh midi bit mo ki mony'ce'd sho'k jin di bwashu mo be.
> 12 Dhali intaga Arumgimis hashki 'kwani ki si'd si'd mo, dhali adhan mony'cesh ka kuluny a'di 'ce'dkunu sho'k mo be.
> 13 Hili wakki/ 'kwaniŋ 'kume'd bockin e a'di mo tani, a'di miinu dok/e 'ce'd sho'k mo,
> me'd jantiny cwa jin mura e 'taki wa ka caww jin 'ci'thkunu ka 'cesh mo dhali jin bockin ma kut mo,
> dhali emen piti jin 'borkunu mii mo jin diki'd eya kut piti mo be."

Ishaya 7

A Ishaya a'di hashkunu bwaya Malik Ahaas mo

1 Eya risa cim ma Ahaas jin ta ya/ ma Jothaam jin ta ya/ ma Usiyya jin ta'da malik gi Pa Yahuudiya mo, dhala Rasen jin ta'da malik gi Pa Araam mo, dhala Pekaa jin ta ya/ ma Remaliya mo, jin ta'da malik gi Pa Israyiil mo, a'di yaki'd 'kup ki Pa Urushaliim mo mmo mii mo/as apo/ a'di mo, hili uni 'koki ji apo/ a'di mo be. 2 A'di torkunu e gu'b ma Dawuud mo ka Aram jin taki'da mugu ka Ephrahim mo ki. Hili adum piti deeki'd mo, dhali adu gi 'kwanim piti mo si'da/ mo, me'd cwa gi mombwaasho kun yikin kina 'tham is mo be.

3 Yan'ko'd Tapa oki'da Ishaya gwo mo ki, "Yaku ka pije/ mo nyakki ya/in mo jin ta'da Sheer-Jashum mo mmo gam'kup ka Ahaas mo e mo wu 'kup gi 'kus yi'de/ jin yaki'd ka gagamis bwaya al mo, e bway tur gi bunto/ jin yolu mo. 4 Torki a'di gwo mo, ' miiyi ki 'bore/ mo, dhali diyi ki shwam mo, dhali dhalki is ki ko/ mo walla ko/i is ki ko/ jin shi/i'd mo ki uni su/ gwansan mo kun 'thakina nyor she/ mo,ka nyor jin kogu/ ma Rasen mo dhala Araam mo, dhala Pekaa jin ta ya/ ma Remaliya mo. 5 Araam, Ephrahim dhali ya/ ma Ramaliya uni ukki tonthus apo/ /e mo, uni ki o ki,

6 "Dhalki ana/ 'kosha Pa Yahuudiya mo dhali kara yim ki moŋ ko/ is mo, dhali dhalki ana 'ce'da yim bwa mo dhali kara malik bana imataan mo, a'di jin ta ya/ ma Daba/iil mo."

7 Tapa Arumgimis oki gwo mo ki,

"A'di midi diki cu mo, a'di midi diki mii mo.
8 Haali/ 'kup ma Araam ta'da Dimashga mo, dhali 'kup ma Dimashga ta'da Rasen mo.
Ki yila isi kwara i'ce'dka mudhe'd mo tani, Pa Ephrahim miinu 'ce'd bwa mo dhali mina 'kwani i'koki 'ko dok/e mo be.
9 'Kup ma Ephrahim ta'da Samira mo, 'kup ma Samira ta ya/ ma Ramaliya mo.
Hili/ wakki/ /e diki roc sho'k mo e moŋgam gwo is mo tani, ka jiŋ gana/ /e minu 'koki 'dap ka 'dikila mo be."""

10 Dok/e Arumgimis walki 'twa/ a Ahaas mo ki, 11 "Doti jamas gi Tapa jin ta'da Arumgimis pini mo ma, dhali doti a'di e mo jin wunu mo walla isi mis inni mo." 12 Hila Ahaas oki gwo mo ki, "Aha/ mina diki dota dot mo, walla aha/ mina diki pala Arumgimis mo be."

13 Wakana Ishaya thokki gwo mo ki,

"Dhuyi 'ce mo gu'b ma Dawuu'd mo.
A'di diki 'kosh jwa mo gom um 'kwani mmo pal bwaŋ 'kuc gi 'kwani mo?
Mina um si'da/ pal bwan'kuc ma Arumgimis pem mo 'taa?
14 Wakan Tapa Arumgimis ki is piti a'di midi ciki um jamas mo.
Hili nyaraŋ gana/ midi bwa mo, dhali dho'th ya/ mo, dhali gway piti miinu yuk ka Emanuel mo be.
15 A'di midi lak jasi taŋkaŋ ko dhali shwa dham mo ki/ a'di mish ton thus ur gwo mo dhali kwany tom'boro'd mo be.
16 Haali/ ntwa/a mo tani a'ci mishki mo jin urkunu tonthus gwo mo, dhali kwany miim'borga/ mo, a'cesh jin ta'dga malik isu/ mo tani minu 'ce'dsho'k mo be.
17 Tapa midi kalu apo/ /e mo, dhali apo/ 'kwanim pini mo, dhali apo/ gu'b ma babam pini mo risa cim mini 'koki waki jin twa/a mo hila Ephrahim a'di 'ce'dkunu sho'k 'peni Pa

Yahuudiya mo a'di midi kalu apo/ amalik gi Pa Asiriya mo be."
18 Ka tee caan mo tani Arumgimis midi shil gwalish goma kanthi/ 'pena ris 'kus yi'de/ gi Pa Masir mo,
goma dham 'pena 'cesh gi pa Suriyya mo be.
19 Uni 'baar mo mini iiyu dhali 'kowa 'cesh e dhan moŋ'kulga mo, eya dhan mo kun dher she/ ma ris wosh mo,
dhali apowa ris bwam ma 'de/ mo, apowa risa shon dhi/in mo.

20 Ka cim caan mo tani Arumgimis midi 'thiya mur ma malik gi pa Suriyya ka nyer mo ntwa/a ki yi'deŋ kumma/ Ephratha mo 'kup piti dhala mur gi 'basho'k piti mo,
a'di si'da/ midi dhidha mur 'twam piti mo be.
21 Ka cim caan mo tani, wathi/ midi dhu ushi dhuru'c bip mo dhali ushi ka'bali su/ mo,
22 Dhali haali/ goma ko jin ishki'd mo tani, a'di midi lak taŋkaŋ ko mo,
gom uni 'baar ka 'dete/ 'dete/ kun bockin eya 'cesh mo mini lak taŋkaŋ ko mo dhala dham mo be.
23 Ka tee caan mo jin kon ma ris to kun barana 'cesh kun tana alip 'de/ ki mom bar ma alip ushi emena guruush 'dolkon kush mo,
dhali mini diki ta toŋ kamu/ mo, hili arisa lit dhala risa 'de/ mo be.
24 'Kwani mini ii imun mo mmo par ka risa bwa mo, haali/ eya 'ceshi 'baar mo mini taga risa lit dhala risa 'de/ mo be.
25 Uni mini 'ko isa dhana mo 'peni usha gagamis mo kun korkina uni ki purnye/ mo, gom moŋ ko/ is ma risa lit mo dhala risa 'de/ mo,
hili minu kar e mo jin shwan ma ma'diny bip mo dhala ma'diny ka'bal mo be.

Ishaya 8

Pa Asiriya miinu 'tu'd ka thuruk ki mo/as mo

1 Arumgimis oki aha/ gwo mo ki:

"Kali dhan cwam ba'd'bana caaga/ dhali /e ki 'kwar to apo/ a'di ki gway jin yuku ka, ' Maher-Shalal-Hash-Bas mo'.

2 Aha/ mina yuk iman o gwo kun gami gwo is mmo 'kwar to gom aha/ mo, Uriya jin ta'da gasiis mo, dhala Sakariya jin ta ya/ ma Jeberakiya mo be."

3 Aha/ yakina bwaya 'bom jin ta'da manci gwon dhamo/ mo, dhali ayim bwaki'd mo dhali dho'th ya/ mo. Yan'ko'd Arumgimis ki o aha/ gwo mo ki,

"Yukki a'di gway ka Maher-Shalal-Hash-Bas mo ma.
4 Gom ntwa/a mo tani a'ci mishki ko mo mmo/ oka babam, pem,
dhala ta'dam pem mo, eya ris uni kun ta pa ki pa e Pan Dimashka mo
dhali kwal to ka eka wu mo ki Pa Samira miinu kal sho'k ka pije/ ka malik gi Pa Ashshur mo be".

5 Arumgimis walki 'twa/ i aha/ dok/e mo,

6 "Haali/ 'kwani gwan uni ushkina ris yi'den 'thupga gi Pa Shiluha mo
dhali 'bor bwa apowa Rasen mo dhali ya/ ma Remaliya mo be.
7 Gom kan mo tani Tapa a'di muri'di kali uni aris yi'de/ gi wora caaga/ mo, kun 'bitha 'bi'th mo dhali ta ris ka ris mo,
dhali aris monycam piti mo be.
A'di midi yayu/ eya ris bway tur piti mo dhali mmo/ gusi pala risa gap piti mo be.
8 Yi'deny caaga/ midi pal 'kupki pa Yahuudiya mo, mmo 'tu'da gap mo dhali gus ki nyanye mo, intagi a'di loski 'kwani mo.
Arisa bim piti kun beletkina a'di mo mini 'tu'd ki 'ko'dgwar ma 'cesh pini ilu/ mo jin ta'da Imanu/iil mo be."

9 Um 'kwani, miinu 'ce'd bwa ka 'ci'cimi'th mo. Ciki gwo mo, aris um kun si'da ris pa ki si'd mo.
dekki is bum gom uni miinu 'ce'd bwa ka 'ci 'cimi'th mo, dekki is bum mo gom um minu 'ce'd bwa ka 'ci'cimi'th mo.
10 Kulumi gwo ibwa mo, hili a'di midi 'diki mii toŋ kamu/ mo ci gwoŋkan mo, a'di midi diki mii toŋ kamu/ mmo kal ka pije/ mo,
haali/ Arumgimis diki'd inyakki ana mo be.

11 Arumgimis rumki aha/ mo ki mom'bi'th gi me'd piti apo/ aha/ mo, dhali wat aha/ mo ki aha/ mina diki ya e bway jin iikina 'kwani gwansan mo be.

12 Dhalka yuk ki yuk ka kwal is mo me'd kun yuka 'kwani gwansan ka kwal is mo,
/E mini diki ko/is mo me'd jin ko/a uni ako/is mo, dhalka kape/ ki shwa mo ma.
13 A'di ta'da Arumgimis gi momis jin mina umi kar ki ca ki jiŋ kogu/ mo, a'di jin ta a'di jin mina umi ko/ mo, dhali a'din 'de/ iminu ko/ mo be.
14 A'di midi ta monyaŋ mo mmo hur jwa inycinne/ mo, hili midi ta dhan wosh jin doruwa dor mo,
dhali adhan wosh jin golo'da gol mo gom gu'ba su/ ma Israyiil mo,
dhali midi ta agume/ mo dhala shi/ gom 'kwani gi pa Urushaliim mo be.
15 Dhali kun tiya ka ris mini ii ki ŋwol e bwamani uni mo dhali mini bit mo dhali 'ce'd mo, dhali miin ma shi/i bu'th mo dhali miinu kal mo be.

16 Dehi gwo jin onu imontal 'de/ mo, 'dapi mii ma tu'c pini jin tulu is imon'de/ mo dhali ciki a'di ki iman cik gwom pem mo.

17 Aha/ mina cora Arumgimis mo, a'di jin ba'kki jis em piti mo 'peni gu'b ma Yakuub mo, aha/ mina gam gwo is e a'di mo be.

18 Pari e ma, aha/ dhali iya/ kun cikina Tapa aha/ gom jamas mo dhali goma ris mii ma ça/ e pa Israyiil mo
'pena Arumgimis jin di'da galany mo, jin diki'd e 'kuwosh Sihyuun mo

19 Uni mini o /e ki, "Doti iman mii mii ŋari mo dhali aris shi/in gi tonthus mo", a'di jin 'therki cuwa mo dhali wall 'kus ka ku'th is ki mii ŋari kun pakunu e mis mo. Dhali hili mina 'kwani 'koki dota Arumgimis buni mo? Amina uni dot uni kun 'kon ki e mo?

20 Gom gwoŋkan mo dhali mo jin toru is mo! Wakki/ uni 'koki o gwo isi me'd jin okunu to yansan mo, haali/ uni dargi moŋkush gi mon'thamo/ mo.

21 Uni mini ii ki tur eya 'cesh yansan ki dhan mo ma cis mo
dhali ki te/ mo. Ki uni 'kosha te/ mo tani, uni mina te/ 'kosh mo
dhali uni mini jeeya malik buni mo dhali Arumgimis buni mo,
me'd jin tukkina uni bwam em buni 'kupki momis mo be.
22 Uni mini para 'cesh e mo dhali par mo ma cis e mo,
dhali dhan mondhurumi'd mo,
dhali adhan mondhurumi'd jin rakki dhan mo jin 'pe'du she/
mo be. Uni miinu ur ka pije/ bway dhan mondhurumi'da 'tum
mo be.

Ishaya 9

Gwo ma hakuuma jin onu is ki ya/ mo

1 Adhan mondhurumi'd jin 'cethki'da 'tum miinu ur mo 'pena
yim jin diki'd e mo isa nyor mo.
Kadhamo/ yin mo tani a'di karki is ki gwa'd mo eya 'cesh ki pa
Sabulun mo dhala 'cesh ki pa Napthali mo,
hili ka cim jiŋ 'ko'd mo tani a'di midi kar a'di ki ca mo, e bway
gi kumma/ yi'deŋ kusha beega mo,
'kupki kumma/ yi'de/ Uurdun mo, gi pany Jaliil ma ris
'peŋkuman Bampaŋ 'kwani kun 'koki ta 'kwani Yahuuda/ mo
be.

2 Dhali aris 'kwani kun iikin e mondhurumi'd mo tani mishki
dhan moŋkush mo,
eya ris uni kun 'kokina 'cesh eya la gi mowu mo, moŋkush
shwaki'd eya po/ uni mo be.
3 /E marki kal is mo, /e marki bwaŋ'kunygam buni is mo.
Uni 'kunykina bwa ibwambori /e mo, me'd bwam'boro'd
jin miinu ki embul jin 'cithu to mo, me'd 'kwani kun 'kunykina
bwa mo e mo jin kwakina uni to bwa 'peni to kun bu'thkina uni
mo be.
4 Gom tom 'ba/ aditgam piti mo, dhan montur ka 'cithan
dhul e 'kupa bim piti mo,
alu'kas gi mom'bi'th piti mo, /e 'ce'dki uni bwa ka 'cic 'cimi'th
mo me'd caan e pa Midiyan mo be.
5 Goma risa ppa kun doru a'cesh ki mii gi mo/as mo

dhala ris burrinyen tur kun 'koshkunu e ka bas mo
miinu ci'thki o'd mo, ki o'd jin shwaki'd mo be.
6 Gom ana mo tani a'ci dho'thkunu mo, gom ana mo tani ya/
cikunu ana mo,
dhala hakuuma mini 'ko e 'kupa bim piti mo,
dhali gway piti miinu yuk ka man mii miimer jin ta'da man wana wan 'ba/ mo,
dhala Arumgimis jin caya e ki ca mo, dhala Baba goma sule/ mo,
dhali ya/ gi moŋku'th is mo be.
7 Mo mar is ma hakuumam piti dhali moŋku'th is piti midi
diki wu 'kup mo,
me'd jin jikina a'di ji apowa kurse/ ma Dawuu'd mo, dhali apo/
'peŋkuman Bampam piti mo,
jin telkina a'di 'pen mo dhali mo mar is piti midi di goma sule/ mo inyakki miim'boro'd mo dhali miiŋ kar/e 'pena tee yan goma sule/ mo dhali goma sule/ sule/ mo be.
Dhali mii ma 'the ma Arumgimis midi mii to kansan mo be.

8 Arumgimis haski gwo apowa Yakuub mo, dhali a'di bitki'da powa Israyiil mo be.
9 Aris 'kwani 'baar mo mini mish mo mo, hila Ephrahim si'da/ dhali moŋ'ko gi pa Saamira mo, a'di jin oki gwo ki mo jin dhunu is mo ki ca mo dhali ka du jin dhunu is mo be.
10 Arisa gaŋgara/ uni takin mo, hili ana mina nyaŋ a'di ki wosha ba'd 'ban mo, risa jalas 'koshkunu ka 'cesh mo, hili ana mina dhuwa risa banya yis i embul buni mo be.
11 Wakan Arumgimis midi cu mis mo apo/ a'di jin ta'da Rasen mo, jin ushki gwom piti ha e mo dhali midi 'kosh 'kwaniŋ 'kup piti 'kup is mo.
12 'Kwani Aramiin i mom'pesho'k mo, dhali 'kwanim Pilisthin eya bora luŋgu'b mo.
Uni mini losa Israyiil mo ki 'twam buni kun cekina uni mo be.
Eya ris to gwansani 'baar mo tani, anyor piti miinu 'koki pash is mo, hili me'd piti naskina/ dina a'di mo he'th apo/ uni mo be.

13 Naskina/ mo tani 'kwani 'koki dok bway a'di mo a'di jin dorki uni mo, walla uni 'koki ŋapa Arumgimis gi momis mo be.
14 Wakana Arumgimis midi 'ci'th uci ma Israyiil 'kup dhali thin buni mo, dhala birman cwa ma thambur mo dhala 'ci'd mo ka cima 'deŋ gana/ mo be.
15 'Kwani kun can ki yil dhali 'kwani kun cila mom'bi'th uni kun ta'kupan mo, dhali amanci gwondhamo/ mo kun torki gwo ka tor mo uni ta thin mo.
16 Uni gwansan kun suski wathi/ yansan mo tani suski uni ithis e mo, dhali uni gwansan kun suski uni mo tani loski uni mo be.
17 Wakan Tapa midi diki 'bor bwa apo/ 'kwanin dhuru'c buni mo walla a'di midi 'kuc bwa apo/ uni kun dargi icom mo dhali ris up kun dargi
ikath mo, me'd yin 'thissa/ aris uni ka 'dete/ 'dete/ tana rum thus mo dhali iman mii tonthus mo, dhali aris 'twam buni okina ris gwom pus mo.
Eya ris to gwansani 'baar mo tani, anyor piti miinu 'koki pash 'kup mo, me'd piti naskina/ di'd mo he'th apo/ uni mo be.

18 Iman mii tonthus uni shwakan me'd o'd mo, a'di shwaka'da risa lit mo dhali ka risa 'de ilu/ mo,
a'di si'da/ shwaki dhan bwanycwan dhurumga/ mo, kun cukin ma ku'd isi mis me'd dhana kak jin doski'd ki mis mo be.
19 Ka dhana nyor ma Arumgimis gi momis jin purki'd jin shwaki'da 'cesh mo, dhali 'kwani mina e waki kun shwakina o'd mo.
Wathimpaŋ kamu/ midi diki dhala kam piti mo be.
20 Uni mini gam tonte/ mo ki me'da bim'boros mo hili uni naskina/ mina te/i 'kosh mo, uni mini shwa tonte/ ki me'da cam mo hili mini 'koki kap mo be.
Ba uni ka 'dete/ 'dete/ mini shwa shuman gi 'bame'd buniŋ gana mo be.
21 Amanasa midi 'ce'da Ephrahim sho'k mo, Ephrahim mo, Manasa, uni imontal 'de/ mini 'kosh pa Yahuudiya mo.

Eya ris to gwansani 'baar mo tani, anyor piti midi diki gu 'kup mo, me'd piti naskina/ di'd mmo he'th apo/ uni mo be.

Ishaya 10

1 Wayyi gom uni kun 'koki dhuwa ris gwoŋkan ka kar/e mo dhali 'kwara ris gwoŋkan kun 'koki ta kar/e mo.
2 Uni kun kalki 'kwani ha'th'ko'd miim'borga/ mo dhali dil 'kwani ha'th'ko'd pem tom 'borgam buni mo, dhali 'ce'da ris up kun tana dalla/ sho'k ka kwal is mo, dhali dhu mo kun paru apo/ to gi uni kun dargi icom mo be.
3 Ata a'di mina ana imii ka tee gi gwondwall mo wakki/ mo jin 'ce'du sho'k yayi'd mo 'pena dhanna mo?
Ija uni imini so mo mmo ŋap mowoth mo, dhali mana i mina /e dhal tom pini kun tana /e mo?
4 Toŋ kamu/ yisa di'd jin midi boc mo yisa, dhali /e mini luŋ ibwamani uni kun 'kona sigin mo walla bit e me'd gi iman 'kosha 'kosh mo.
Eya ris to gwansan mo tani anyor piti midi diki pash is mo, me'd piti naskina/ di'di mo he'th apo/ uni mo be.
5 Wayyi gom pa Ashshur mo, jin ta to me'd gi mo/as pem mo, dhali alu'kas jin karkika goma nyor pem jin purki'd mo!
6 Aha/ haskina a'di apo/ i uni kun luŋkina rum thus gi mony'cesh mo dhali apo/ 'kwani kun 'tu'dkunu ka nyor pem mo.
Aha/ kankina a'di gwo mo mmo kal mo jin 'ce'du sho'k mo, dhali mo jin 'koshu a'kosh mo, dhali yap uni ki sho'k me'da je kun yapu ki sho'k eya ris bway tur mo be.
7 Dhali hili yisa to anahansan kun kuluma a'di yisa, ki bway yahan yisa mowa.
Hili mony'ce'd sho'k diki'd eya dum piti mo mmo 'ce'da ris mony'cesh sho'k ki sule/, sule/ mo be.
8 Gom a'di oki gwo mo ki, "A uni 'baar mo 'koki ta iya/ ma malika?
9 A/ dina paŋ Kalno ki wa ki pa Garsimish mo?
A/ dina pa Hamath ki wa ki pa Arpa'd mo?
A/ dina pa Saamira ki wa ki pa Dimashga mo?

10 Me'd isi me'd, pem jin piki'da ris 'peŋkuman Bampa/ kun ukina ris tompinycon e mo, kun uku ki me'd mo kun caaca 'peni ku gi pa Urushaliim mo dhali pa Saamira mo,
11 Me'd jin miikika kan e pa Saamira mo dhali eya ris tompinycon ma yim kun ta thus ki thus mo tani,
miga diki mii to jin nyakan kan mo e pa Urushaliim mo dhali eya ris tompinycon ma yim mo?"

12 Ki Tapa 'baarki'da tu'c piti mo e 'kuwosh Sihyuun mo dhali apo/ pa Urushaliim mo tani, Aha/ mina dwall 'kwani kun dhuki is ki ca eya du ma malik gi pa Ashshur gwo mo dhali mo jin hilu mo ki 'ba/ jin 'theku i mis mo. 13 Hili a'di oki gwo mo ki,

"Ki mom'bi'th pem mo dhali ki mo yuk pem mo Aha/ miikina mii kan mo. Aha/ mishkina gwo 'ban mo,
dhali Aha/ kalkina ris gwayu/ gi 'kwani ka pije/ mo. Aha/ dilkina aris to kun dhuna uni mo,
me'da rasan to e mo Aha/ 'doyina monycam buni ka 'cesh mo be.
14 Me'd pem bu'thki'd mo, isi me'd gu'b 'dii mo, dhali me'd to kun tana 'kwani mony'cesh mo,
dhali me'd jan 'de/ jin tulki'da risa oma ŋwa kun dhalkunu 'pen is mo, dhali Aha/ tulkina ris mony'cesh is mo.
Yisa bim buni kun pekina uni ki yap yap mo yisa, walla 'twam buni kun ka'dkina uni mo walla gwalish mo be."

15 Amin ma thurmany ikar is apo/ is piti mo dhali apo/ a'di jin taki'd gi a'di mo 'taa?
Amin ma makas imaŋ is piti ki nyanye/ ki a'di jin 'ci'thki to mowa?
A'di wana e, ka lukas jin midi 'taki 'de'k uni gwansan kun 'deki a'di ki mis mo, walla me'da lukasa 'bi'thga/ jin midi 'dek wathi/ isi mis mo.
16 Haali/ Tapa Arumgimis jin di'da galany midi hashki 'ba'th jin koru ki kor mo ibwamana risa tul'kup 'kwani ma mee mo, dhali e bwaŋ gwarany gi monycam piti mo tani mini shwa me'd o'd mo be.

17 Dhali moŋkush gi uci ma Israyiil mina e waki o'd shwa'd mo, dhali moŋkogum piti mina e waka le'dan o'd mo,
a'di midi shwa dhali 'ce'd arisa 'dem piti sho'k mo dhala risa lit ka tenten 'deŋ gana/ mo be.
18 Arumgimis midi shwa bwanycwa gi monycam piti mo dhala 'cesh jin dho'th maman tom piti mo, eya kashiram piti mo dhali buŋgwar is mo,
a'di mina e waki mondiki/e gi wathi/ jin 'batha'd jin dargi mii mo be.
19 Aris cwa gi mombwaashom piti kun bockin wakan mini 'ko ushi 'cenne mo, ka 'ci midi deŋ uni e mo be.

20 Ka cim caan mo tani, uci ma Israyiil kun bockin mo kun ta kuŋ gu'b ma Yakuub kun yekin mo tani, mini 'koki gam gwo is e mo jin 'koshkunu uni mo, hili ka jiŋ gana/ mini 'ko ki Tapa mo, a'di jin ta a'din 'de/ ma Israyiil jin kogu/ mo be.
21 Kuŋ gu'b ma Yakuub kun bockin ki daka/ mini dok ka nyaŋ'ko'd mo bwaya Arumgimis jin ca'bki dem dem mo be.
22 Gom kan 'kwanim pini ma Israyiil uni wana e ka si'b gi bwam ma gap mo, kun bockin 'peni uni ki daka mini dok mo. Mony'ce'd sho'k a'di okunu gwo is mo, me'd miiŋ kar/e jin guski'd ki gwom buni kun dota uni minu mii mo be.
23 Gom Tapa Arumgimis gi momis a'di muru'di kali mony'ce'd sho'k ka pije/ ka kuluny 'peni mony'ceshi' baar mo be.

24 Wakan Tapa Arumgimis jin cila mom'bi'th oki gwo mo ki, " 'Kwanim pem kun 'kon e pa Sihyuun mo, dhalki 'kwani gi pa Ashshur ki ko/ mo ma. A'di midi dor um ka lu'kas mo dhali 'deka lu'kas isi mis apo/ um mo, me'd jin mina a'di e pa Masir mo be. 25 Dhalku ki ko/ a'di mo, gom ki ari embula gwa'dga/ mo tani anyor jin miga/ apo/ um mini kar 'kup mo, dhali anyor pem midi ya intagi mony'ce'd sho'k piti mo be."

26 Yan'ko'd Tapa jin ta'dgi mom'bi'th midi dor uni ka yisbip mo, me'd jin 'koshkina a'di pa Midiyaan jin di'd e 'kuwosh gi pa Orib mo.

A'di midi 'deka lu'kas piti apo/ kumma/ yi'de/ mo dhali 'de'k a'di isi mis me'd jin mina a'di e pam Masir mo be.

27 Ka cim caan mo tani, tondiṯi'd piti 'dekunu 'peni 'kupa bim piti mo dhali tondiṯi'd 'peni 'ba/ pini mo, dhali tondiṯi'd miinu 'ce'd sho'k mo haali/ gom thik piti mo be.

28 'Kwaniŋ 'kup uni iiyin bway pa Ayath mo
dhali 'ci'thkin ki tur e pa jin yuku ka Mi'kron mo,
e pa Mikmash mo jin dhukina a'di aris tom piti kun wothuwa woth mo be.
29 Uni 'ci'thkin ki tur mo dhali ishina cim mo e pan Geba mo.
Dhali pa Rama deki'd mo dhala Gibeya ma Shawuul guski'd mo be.
30 I'bwa/ ma Gallim! koyi ki nyanye/ mo, dhuyi 'ce mo, La/isha!
Thok ki gwo mo ki, Anatho'th!
31 Ma'dmenah a'di gusu'd mo, dhali mondim piti mmo gusi ye mo e pan Gebiim mo be.
32 Ka cim yan mo tani a'di midi dosh mo
e pa Nob mo dhali yikin me'd piti is mo
apo/ wosh gi 'bwa/ ma Sihyuun mo,
a'di jin ta ara uka 'cesh gi pa Urushaliim mo be.

33 Hili ma, Tapa Arumgimis jin cila mom'bi'th midi thesa risa birman cwa mmo 'tuka 'cesh mo,
dhali 'kwani kun 'koki isi mis mo minu 'doyu ka 'cesh mo be.
34 A'di midi jep dhan bwanycwan dhurumga mo ka thurmany mo, dhali pa Lubnan midi bit ka 'cesh ki mom'bi'th piti mo be.

Ishaya 11

Emen ma Jesse kun jikina ji mo

1 Mo ak e mini piyu ka pije/ 'peni cwalman ma Yassa mo, dhali abim piti 'pena birman mini dho'th maman mo be.
2 Shi/in ma Arumgimis midi di apo/ a'di mo, a'di jin ta shi/in gi mo yuk mo dhali jin nyithu anyith mo,
dhali shi/in gi mo he'th sho'k mo dhali shi/in gi mom'bi'th mo,
dhali shi/in gi mo mish to mo dhali shi/in mmo ko/a Arumgimis mo be.
3 Mom'bor miim piti midi ta moŋ ko/ Tapa mo,

a'di midi diki dwall gwo ki jasi to jin para em piti e mo, walla kulum ki to kun cika a'di ki 'ce mo be.
4 Hili isi ciki/, a'di midi dwall gwo ka kar/e gom wathi/ ha'th'ko'd mo dhali kulum ki 'boreŋ gana/ gom moŋ 'kuc bwa ma 'cesh mo be.
A'di midi dor mony'cesh ka lu'kas ki 'twam piti mo, dhali ki shi/in gi 'twam piti mo dhali a'di midi 'kosh iman mii tonthus mo be.
5 Mii ma kar/e midi ta wackana 'bi'thga/ gi empa'd piti mo, dhali wackan gi moŋgam gwo is e empa'd piti mo be.

6 Awu midi di nyakki ka'bal mo, dhala kwa/ midi ish 'ko'da 'cesh i bwamani miyan dhuru'c mo,
ushi bipa gwa'dga/, dhali dhuruca dhop, dhali bipa 'thikga/ uni mini 'ko imontal 'de/ mo, dhali ushi uciŋ gwa'dga/ i mini ur uni mo be.
7 Bip dhala Dha'b uni mini shwa sho/ imontal mo,
dhali dhuru'c buni mini ish 'ko'da 'cesh imontal 'de/ mo.
Adhop mini shwa 'po'do/ me'd bip mo.
8 Ara ŋa/ midi lo'b i 'ku jis tasha mo,
dhala 'ci jin pi'da ko midi kar me'd piti e mo jin baka tasha jin ta'dga/ ci/ mo be.
9 Uni yisa mina isi 'kosh ka nyor mo walla mini 'koki 'ce'd sho'k mo apo/ wosh pem jin kogu/ mo,
haali/ a'cesh miinu 'tu'd mo ki mo nyith ma Arumgimis mo, me'da ris kumma/ yi'de/ kun palkin mo be.

10 Ka cim caan mo tani, abirman ma Yassa mini dosh me'da Berga/ goma ris 'kwani mo be.
Dhali a'di mina 'kwaniny 'ceshi ŋap mo, dhali mondim piti miinu maŋ mo be.
11 Ka cim caan mo tani, Tapa midi mar mom bee gi me'd piti is mo
mmo 'kam 'kwanim piti is kun bockin mo e pa Ashshur mo, dhali pam Masir mo,
dhali pam Patharuus mo, dhali paŋ Kuush mo, dhali pa Ilam mo, dhali pa Shinnar mo, dhali pa Hamath mo, dhali eya ris ushi 'kosan yi'de/ kun iiyin 'peni kumma/ yi'de/ mo be.

12 A'di midi dhuma Berga goma ris 'kwaniny 'cesh mo dhali midi tul uci ma Israyiil is kun urkunu ka pije/ mo
dhali uni kun kwa/kunu bwa mo 'peni pa Yahuudiya mo 'peni shem 'pena bi kun 'koni doŋgon mo e mony'cesh mo be.
13 A'di midi ak mii shi'kga/ ma Ephrahim e mo, dhali midi 'ce'd uni sho'k kun shi'kkina Yahuuda i e mo.
Hila Ephrahim diki mii to shi/i'd goma Yahuu'da mo, dhala Yahuu'd midi diki 'ce'da Ephrahim sho'k ki sule/ mo be.
14 Isi ciki/ uni mini bit ka bora luŋgu'b ka kagamis 'kupki pam Palasthin mo,
dhali uni mini 'ce'd 'kwani gi mom'pesho'k sho'k imontal 'de/ mo.
Dhali uni mini dhu me'd buni e pa Edom dhali pa Muwab mo, dhali 'kwani gi pa Ammon mini ha uni gwo e mo be.
15 Arumgimis midi 'ce'd adhan kumma/ yi'de/ gi pa Masir sho'k ka kuluny mo.
Ki dhan mom'bi'th gi 'tham piti mo dhali midi wupun me'd piti apo/ kumma/ yi'de/ ma Elpuraat mo
dhali mina a'di kwa/ bwa mo ki she/ i pesu/ ki ushi wor mo, wakan ki a'di miinu 'ci'th ka ppa/ jin shonu ka shi/ mo be.
16 Dhali mini ta bway tur gom 'kwanim piti kun dokin ka nyaŋ'ko'd 'peni pa Ashshur mo,
me'd caan jin iiyina uci ma Israyiil mo 'pena 'cesh gi pa Masir mo be.

Ishaya 12

Gway gi mo maŋ mo

1 Dhali ka cim caan mo tani /e mini o gwo mo ki,

"Aha/ mina ci 'twa/ maŋ ki /e mo, ayy /e jin tana Arumgimis mo. Haali/ /e miikina nyor nyakki aha/ mo, dhali anyor pini dokki'd ka nyaŋ'ko'd mo, dhali /e ki malas aha/ mo be.

2 Hili ma, Arumgimis ta'da man wan aha/ 'ba/ mo, aha/ mina gam a'di gwo is mo dhali aha/ mina diki ko/ is mo,
nye/ haali/, Arumgimis a'di ta mom'bi'th pem mo dhali aman yuk gway pem mo. A'di ta'da man wan aha/ 'ba/ mo be".

3 Hili ki bwam'boro'd mo tani /e mini ciyi yi'de/ 'pena ris jis yi'de/ gi mo wan 'ba/ mo be.

4 Dhali ka cim caan mo tani /e mini o gwo mo ki, "Ciyi 'twa/ maŋ goma Arumgimis mo dhali heri gway piti mo,
dhali teli mii ma isiŋ ganam piti mo e bwaŋ 'kwani mo, dhali kayi gway piti e mo jin di'd isi mis mo ma.
5 Maŋi Arumgimis ki gway mo ma, haali/ a'di ukki dhan tony caaga/ mo, dhali dhalki mii yansan mishu e mony'cesh ki tur mo.
6 Koyi isi mis mo ma dhali cuyi ki bwam'boro'd mo, um kun 'kon e pa Sihyuun mo, haali/ mom'bor mii ma Israyiil jin ta jan 'de/ caaca e bwamani um mo be."

Ishaya 13

Gwo jin onu apo/ pam Babil mo

1 Gwo jin onu gom pam Baabil mo, jin bu'thkin ma Ishaya jin ta ya/ ma Amos mo.

2 E wosh jin di bwa 'te mo tani, thumi aberga mo ma, koyi isi mis gom a'di mo
dhali wupuni uni ki me'd pini mo ma ki uni mini cic mo e 'twaŋkal ki itapa mo.
3 "Aha/ cikina gwoŋkan pem jin kogu/ mo,
Aha/ yuka a'dim pem jin ta'dgi mom'bi'th mo mmo ka'da nyor pem
'kup mo gom uni gwansan kun 'kunykina bwa mo gom dhan monycam piti mo be.

4 Dhali adhan cuwa ma wambuhany 'kwani eya ris 'kuwosh mo,
me'd dhan cuwa gi 'koshu 'peŋkuman Bampa/ 'kup is mo me'da ris 'kwaniny 'cesh mo kun tulkunu is imontal 'de/ mo,
Dhali Arumgimis jin di'da galany mmo tula thuruuk gi mo/as is mo be.
5 Dhali uni iiyin 'peni Bampa/ si'dga/ mo, dhali 'peni mo jin kara momis 'kup mo.

Dhali a'di ta'da Arumgimis jin thoson ki to gi mo/as piti mmo mii mo/as apo/ mony'cesh mo be.
6 Adhan rakin goma cim ma Arumgimis jin 'disha 'dish mo, jin yayi'd ki dhan mony'ce'd sho'k mo 'peni dhan mom'bi'th jin di'd isi mis mo be.
7 Hili/ aris me'di 'baar mo 'dekunu ki mis mo, dhala risa du ta/ kin ka luŋgu'b mo be.
8 Dhali uni mini ko/ is mo, dhali dhan isa nyor dhali mo wo'c is she/ mini bu'th uni mo, me'da 'bom jin diki'd e mo isa nyor ma 'ci mo,
Dhali uni mini hil mo ka rem'kup ki dhan momer mo, dhali jis em buni mini shwa ka le'da'd o'd mo be.
9 Hili ma, acim ma Arumgimis a'di yayi'd ka dhana nyor jin shi/a shi/ mo dhali ka dhana nyor jin pala'd mo,
mmo kara 'cesh i ta ma'du/ mo dhali iman mii miinthus mo 'peni a'di mo be.
10 Dhala risa cul kun 'kon e momis mo dhali mom'bi'th buni mini 'koki ci moŋkush buni mo.
Dhali atente/ midi dhurum mo mo 'peni me'd jin piyina a'di mo, dhali appe midi diki 'twak mo mo be.
11 Aha/ mina ci mony'cesha jisa mo gom tonthus piti mo dhali iman mii tonthus mo gom mii shi'kgam buni mo be.
Dhali Aha/ mina kar mii shigga 'kup mo gom uni kun rakki mo kun dhunu is ki ca mo dhali midi rak mo kun 'konu ki dhu is ki gwa'd mo be.
12 Aha/ mina kar mo jin tana 'kwaniŋ gwatha anne/ 'peni 'dolkona gana/ mo dhali jin mina mii 'bitha 'bi'th ki 'kwani en'thi/ i gam a'di mo me'd 'dolkon gi pa Opir jin ta yintho/ ki yintho/ mo.
13 Haali/ Aha/ mina raka ris momis deen mo, dhali mony'cesh midi shor 'peni mom piti mo,
gom mii ma nyor ma Arumgimis jin di'da galany mo, dhali ka tee ma nyor piti mo be.

14 Me'da yuul kun urkunu mo walla me'd ka'bal jin darga man tul uni is mo, uni ka 'dete/ 'dete/ mini dok bway 'kwanim buni mo dhali mini so mo bwaya 'cesh buni mo be.

15 Uni ka 'dete/ 'dete/ kun gamkunu mo miinu sukgi tor karash mo, dhali uni 'baar ka 'dete/ 'dete/ kun dhithkunu sho'k ka pije/ mo tani mini wu e gandala turga/ mo be.
16 Ushi ucim buni si'da/ minu 'cth mo ka 'ci 'cimi'th ibwambori jis em buni mo.
Dhali gu'b buni miinu 'ce'd sho'k mo dhala ris up buni miinu dil 'peni uni mo be.

17 Hili mo mo ma, Aha/ mina ceker 'kwani Mediis bwa mo mmo 'kosh uni mo,
uni kun mini 'koki 'tho'th bwa gom 'dolkon kush mo, walla uni kun 'kona bwa ki 'kuny e 'dolkona gana mo be.
18 Abwam buni mini dor 'kwanin dhuru'c mo,
uni mini 'koki tagi mii ma 'the mo e bwa ma dho'th mo dhali uni mini 'koki hila hili ki e gi mon 'the is apo/ uci mo be.
19 Yan'ko'd pam Baabil a'di jin hilkunu ki a'di ta dhan 'peŋkuman Bampa jin ca'b ki ra/ ra/ mo a'di jin rakki 'kwani yukga/ mmo 'koki dhu is ki gwa'd mo tani miin ma Arumgimisi ak e mo me'd pa Sadum mo dhali paŋ Gamurrah mo be.
20 A'di midi diki tagi mo jin miinu 'ko dok/e mo gom ki sule/, sule/ mo 'pena nyaŋkum yil bwaya nyaŋkum yil mo be.
A arab mini 'koki dhu gu'b burrinyem buni imun dok/e mo, walla imanhil ka'bal mini 'koki tagi mo jin miinu dhuwa ŋul'kup ka'bal buni imun dok/e mo be.
21 Hili aris to em bwaasho mini 'ko imun mo be. Aris gu'b buni 'baar mo miinu 'tu'd ka risa kunu mo,
dhali ka arisa Ut dhali aris miyam bwaasho mini peya lo'b imun mo be.
22 Arisa wuruny mini ko e mom buni kun nyaŋu mo, dhala risa wu e gu'b gi mondhelela dhelel mo.
Dhali atentem piti 'disha 'dish mo, dhala risa cim ma yim mini 'koki tur mo be".

Ishaya 14

Moŋgwam apowa Yakuub mo

1 Arumgimis midi 'bora Yakuub mii mo, dhali a'di dok/e midi kwanya
Israyiil mo dhali dokki uni eya 'cesh buni mo. 'kwani kun 'kon ka pije/
mini gam me'd ki uni mo dhali mii mo/as ka rem 'kup ki kuŋ gu'b ma
Yakuub mo be. 2 Aris kal gi 'kwaniny'cesh mini 'doyi uni bway mom
buni mo. Yan'ko'd gu'b ma Israyiil mini kal to kun tana uni bwaya 'cesh
gi Tapa me'da ris iman miiya tuca gwath mo dhala ris iman miiya tu'c
up mo be. Dhali uni mini ji uni gwansan kun bu'thkina uni mo, dhali
uni mini ji apo/ miim buni ki dhan ji shi'kga/ mo be.

3 Ka cim jin cikin ma Arumgimis um mo si/is 'peni moŋ 'kosh is ka
nyor mo dhali mii ma cis mo dhali 'pena tuca 'bi'thga/ kun ŋapkina um
mmo mii mo tani, 4 um mini yuk gway jin 'konu ki dhu is ki gwa'd mo
apowa malik ki pam Baabil mo,

> "Ki monyji shigga/ yayi'd ŋ'ko'd kata mo, hili ka dhana nyor
> jin 'koshki 'kup is wuki 'kup mo!
> 5 Arumgimis 'ce'dki'da lu'kas gi iman mii tonthus mo, dhali
> iman miiya tu'c gi iman jiya ji mo,
> 6 Uni kun 'koshkina ris 'kwani ka nyor jin miikunu ki sule/ mo,
> dhali jin jikunu aris kal gi 'kwaniny 'cesh ka nyor mo dhali ki
> mo jin 'koshkunu a'kosh ki dargi mo kun bu'thkunu uni mo be.
> 7 Mony'cesh diki'di mo si/is mo dhali di'd ki shwam mo, uni
> telki mii 'pen mmo shwa to mo dhali yuk gway ilu/ mo be.
> 8 Intaga ris cwaŋ go'dga/ 'borkina bwa apo/ /e mo inyakka risa
> bwanya yis gi pa Lubnan mo,
> uni on ki, ' Me'd yin 'thissa ishkina /e 'kup ka 'cesh mo tani,
> yisa man 'ci'th cwaŋ kamu/ di'd jin yayi'd mmo 'ci'th ana bwa
> ka 'cesh mowa'.
>
> 9 Dhan mo shu'd jin di 'bame'da 'cesh ŋapa'di gam /e 'kup mo
> wakki/ /e yani mun mo.
> A'di cuki mowu mis mo gom /e mo, dhali aris iman
> shu bway i'baar mo e mony'cesh mo,
> a'di cuki uni mis mo 'pena risa kursem buni mo, dhali aris
> imalik gi 'kwaniny'cesh mo be.

10 Uni 'baar mo mini wal 'twa/ dhali o /e gwo mo ki,
' /E 'ka'da 'ka'd me'd am mo. /E wa ki am mo be.
11 Moŋ kar is pini guyunu ka 'cesh bway dhan mo shu'd ki 'kus ma risa 'ciny'ciŋam pini mo,
dhali arisa dhurany uni ceker ki bwa e bwaŋ gwarany tom pa'd pini mo, dhali arisa yish tikki /e e mo be.'

12 Hili mom bit pini 'peni momis mo, ayy Lusipar acul gi mon'twash e mo,
dhali ya/ ki mon'thamo mo! Hili /E 'cithu kata bwaya 'cesh mo, /e jin rakki mony'cesh mmo 'ka'da 'ka'd mo!
13 /E oki gwo eya dum pini mo ki, 'Aha/ sekina bway momis mo,
aha/ mina 'deka kursem pem mo apowa risa cul ma Arumgimis mo,
dhali aha/ mina ca'bi twa/a e montul is mo, mmo gama 'bana binycam ki si'd si'd mo be.
14 Dhali aha/ mina se isi mis apowa risa rak mo,
dhali aha/ mina kar is pem mmo wa e ka Arumgimis jin di isi mis mo be'.
15 Naskina/ mo tani /e 'dishesan kalunu bway mo shu'd gi jis mo, bway dhan moŋkulga/ gi dhan jis mo be.

16 Aris uni kun parki /e e mo tani mini hil e ki e ma 'thime/ mo dhali uni mini dhu 'ce e /e mo be.
Uni mini o ki, ' Diki ta wathi/ yin rakki mony'cesh mmo dee mowa? Dhali jin yikkin ki'da ris 'peŋkuman Bampa/ is mo?
17 A'di jin karki mony'cesh mmo wa e ki mombwaasho, dhali a'di jin tukki'da ris 'peŋkuman Bampa/ mo dhali jin diki dhal uni kun 'kon e monyji bway mmo ii pa mo?'

18 Arisa malik gi mony'ceshi 'baar mo,
aris uni 'baar mo ishki 'ko'da 'cesh ki miim'boron mo,
aris uni ka 'dete/ 'dete/ e jis jwam buni mo.
19 Hili /e urkunu ka pije/ 'peni jis jwam pini me'da binycwa jin cithkunu ki o'd mo.

Aris uni gwansan kun 'koshkunu mo kun tikki /e e me'd burrinyen dhiny e mo, dhali uni gwansan kun sukkunu ki gandal jin ka'd ka 'ban su/ mo, kun iikin e moŋ'kulu'd ma ris jis wosh mo me'da ris buŋgwar is gi wun mo be.
20 /E mini diki gam uni me'd ki moŋ 'kupa je mo, haali/ /e 'ce'dkina 'cesh pini sho'k mo dhali /e 'koshki 'kwaim pini mo be.
Aris emen ki iman mii tonthus minu 'koki tor ka nittaan dok/e mo."
21 Thosoni tony 'cith gom ucim piti mo ma, gom mii shi'kga/ gi idhan com mo,
wakan ki uni mini 'koki pi 'kup ka pije/ mo mmo kala 'cesh mo dhali 'tu'd mony'cesh mo ka ris Bampa/ mo be.

22 "Aha/ mina cu mis apo/ uni mo, yansan ta gwo jin okin ma Arumgimis mo jin di'da galany mo.
Aha/ mina 'ci'th gway gi pam Baabil mo, dhali emen piti mo dhali emen kun iiyin apo/ a'di mo, yansan ta gwo jin okin ma Arumgimis mo.
23 Aha/ mina kara yim mmo kal mo kun 'kon ma risa kunu mo, dhali mo kun 'kon ma usha al yi'de/ mo,
dhali Aha/ mina dhidha yim ki coros gi mony 'ce'd sho'k mo, yansan ta gwo jin okin ma Arumgimis jin di'da galany mo be."

24 Arumgimis jin di'da galany jeeki'da jee mo,
"Ka jiŋ gana/, me'd jin okika mo, wakan midi mii me'd jin okina a'di mo,
me'd jin takika ki gwo mo, a'di midi mii mo be
25 Aha/ mina 'ce'da Ashshur mo 'pena 'cesh pem mo, dhali apowa ris wosh pem mo jin yakina a'di ki bwam sho'k piti mo be.
Yan'ko'd tom 'ba/ piti miinu 'dek mo 'peni uni mo dhali tondiți'd 'peni 'kupa bim buni mo be."
26 Yansan ta bwaŋkulum jin miikunu gom mony'cesh mo, dhali yansan ta me'd jin 'de'kkunu apo/ mony'ceshi 'baar mo be.
27 Haali/ Arumgimis jin di'da galany a'di kulum ki to yansan mo, aja a'di imidi dosh a'di mo?

Me'd piti 'de'kkunu mo isi mis mo, dhali aja a'di midi dok a'di ka nyaŋ 'ko'd mo?

28 Ki yil jin wukin ma malik Ahaas mo tani, gwo a'dihe/ jin yayi'd mo be.

29 Dhalki bwa ki 'kuny mo ma, aris um gi pam Pilisthin mo, wakan ka lu'kas jin doru /e midi 'ce'd bwa mo.
Haali/ 'pena birman gi tasha mo tani mini pi tasha mo,
dhali emen piti midi ta tasha mo dhali taga ci/ kun pen mo be.
30 Abwanyara gi uni ha'th'ko'd mini shwa ka'bal buni eya risa shon dhi/iin mo,
dhali 'kwani ha'th'ko'd mini ish 'ko'da 'cesh ki moŋkuth is mo be.
Aha/ mina 'kosha birman pini ki te/ mo
ki uni mini wu mo eya ris mom buni mo be.

31 Dhan cuwa gwoyi'd ki, ayy adhana campur mo, koyi mo ma, ayy 'peŋkuman bwampa/ mo aris um kun pu/kin mo, e pam Pilisthin mo.
Haali/ 'pena 'bana binycam mo tani dhana rak cuyu'da ku'd mo,
dhali wathiŋ kamu/ yisa cekerkunu bwa mo yisa 'peni mom pitiya.
32 Ata a'di mina uni thok gom uni kun hashu e kal gi mony'cesh mo?
"Arumgimis ukki pa Sihyuun mo, dhali e isa nyor ma yim mo tani 'kwanim piti mini gam mowoth mo be."

Ishaya 15

Gwo jin onu apo/ pa Muwab mo

1 Gwo jin onu gom pa Muwab mo.

Ka jiŋ gana/, ka jiŋ gana/, ki mon'thiny mo tani jamas mii gi pa Muwab ishki'd me'd to jin darga tu'c mo dhali miinu 'ce'd sho'k mo,
ka jiŋ gana/, ki mon'thiny ki tompi jin cenu e ka suŋ kush gi pa

Mowaab jin ishki'd me'd to jin darga tu'c mo dhali 'ce'dkunu sho'k mo be.
2 Uni iikin bway gu'b gi montul is mo, 'kwani gi pa Dibon iikin bway mo jin di isi mis mmo ko mo,
dhali 'kwanim pa Mowaab wolki ko apo/ pa Nibo mo dhali apo/ pa Medeba mo be.
Arisa mur 'kup buni i'baar mo 'thikunu ki kwany kwany mo dhala risa mur 'twam buni 'ci'thkunu gom bwan diti'd mo be.
3 Eya ris bway tur kun iinu mo tani uni hi'thki burrinye/ shwal mo eya ris 'kuŋ gu'b buni e 'peŋkuman bwampa/ mo.
Dhali e shem 'pena bi mo tani uni ka 'dete/ 'dete/ cukin mo, dhali pukin e moŋ ko mo be.
4 A hisbon dhala Elealeh cukin gom mowoth, dhali 'kus buni cikkunu ki si'd si'd mo e pa Jahaas mo.
Wakan 'kwani ma mee gi pa Mowaab gwokin gom mowoth mo, dhali buŋgwar is buni deekin mo be.

5 Adum pem gwoki'd gom pa Mowaab mo, dhali ayim ta wathi/ jin guski'd bway pa Sowar mo dhali bway pa Eklath jin ta pa Shelishiya mo.
Uni iikin ka gagamis ma Luhi'th jin ta mo jin gwonu inycine/ mo,
dhali bway tur gi pa Horonayim mo tani uni pekin isi mis ki bwanditi'd gom mony'ce'd sho'k buni mo be.
6 Yi'de/ ma Nimrim uni 'ce'dkunu sho'k mo,
dhali arisa sho ku'thkin mo,
dhali aris mondhi/iin kuthkin mo,
dhali arisa sho kun dhi/iin yisa 'kona.
7 Dhali aris to kun tana uni cakin mo dhali dhukunu mo
dhali ushi 'kus yi'de/ kun kalkina lusgany mo be.
8 Ko jin konu yaki'd ka kukul is eya galany gi pa Mowaab mo, dhali dhan cuwa jin si'dki'd ki si'd mo e pa Eklayim mo dhali e dhan mo jin ka/u tompi e pa Iliim mo be.
9 Haali/ aris yi'de/ gi pa Dimon uni 'tu'dkunu ka bas mo, hili aha/ mina mar is ki nyanaye/ apo/ pan Dimon mo.
Adhop midi 'kosh uni gwataan kun sokin 'peni pa Mowaab mo dhali uni gwataan kun bockin eya 'cesh si'da/ mo be.

Ishaya 16

Pa Mowaab 'Ce'dkunu sho'k mo

1 Hashki uni mo ki dhan mom'bi'th bway mo jin jinu a'cesh mo e
bway gi pa Selaah jin ta mombwaasho mo, dhali 'kupki wosh gi 'bwa/ ma Sihyuun mo.
2 Me'd 'dii kun pekin ka kul is mo, dhali me'd gu'b 'dii kun cekerkunu bwa mo,
wakan up gi pa Mowaab uni 'cithki ushi 'kus yi'de/ gi kumma/ yi'de/ gi pa Arnoon mo be.

3 "Çiyi mo jin hedhuwa he'th sho'k mo ma, wothi uniŋ kar/e mo dhali ciya la me'd mon'thiny e bwamani montee mo,
dhali bagi uni gwansan kun urkunu mo, dhali dhalki gwo ki kal ka pije apo/ uni kun sokin mo.
4 Dhalki uni 'kon ibwamani um mo, aris uni kun urkunu mo 'peni pa Mowaab mo,
e mo jin baka uni mo 'peni mony'ce'd sho'k mo."
Haali/ mii shigga/ mini dosh mo, dhali mony'ce'd sho'k mini 'baar mo,
dhali uni kun ta thus ki thus mini pi mo 'peni mony'cesh mo be.
5 Akurse/ miinu tel 'pen ki gwo jin gamu me'd ki miiŋ kar/e mo, dhali jan 'deŋ kamu/ 'peni gu'b burrinye/ ma Dawuu'd ka jiŋ gana/ midi di imun mo,
A'di midi dwall gwo mo me'd jin parkina a'di miiŋkar/e e
mo dhali miin dhelelga/ mo be.

6 Am cikkina gwo kun dhunu is ki ca e pa Mowaab mo, a'di jin karki is ki ca mo,
dhali monycam piti jin kara a'di is ki ca mo, dhali anyor piti mo.
Hili/ moŋ kar is ki cam piti ta jasi gwom bwashu mo be.
7 Wakana Mowaab cuki'd mo gom pa Mowaab mo, uni 'baar mo cukin mo! dhali ohonkin mo,
dhali uni cukin gom mony'ce'd sho'k mo, gom maman cwaŋ kuthu'd jin cenu e ka suŋ kush mo be.

8 Dhali aris bwam bunto ma Hesbon ku'thkin me'd jis yi'de/ mo dhali me'd cwa kun parkin e pa Sibmaah mo.
Dhala ris iman ji mony'cesh mo uni kwanyki mo ii mo me'd cwa jin parki'd mo jin
gamki pany Jaseer mo dhali ceker bwa bway mombwaasho mo.
Hila risa birman ceker ki bwa mo bway Bampan tiya mo, dhali iikin mmo 'ci'th kumma/ yi'de/ mo be.
9 Ka jiŋ gana/ Aha/ mina ko inyaki pa Jaseer gom mo sinu gi pa Sibmaah mo.
Dhali Aha/ mina lam /e ki jabu'th em pem mo, ayy Hesbon mo dhala Eleyaleh mo.
Haali/ maman gi bwam buntom pini gi mo yurun dhali mo jin 'cithu to mo karkika mony cu gi bwam'boro'd 'kup mo be.
10 Bwam'boro'd dhali bwaŋ 'kunyga/ uni kalkunu mo 'peni maman cwa ma mura'th mo, dhali gway yuk yisa di'da jin yuku mo, walla cuwa jin cunu e bwam mo sinu ma mura'th mo. Dhali e mo jin ka/u asu mo tani wathiŋ kamu/ yisa di'd jin siri'cki'da siri'c ki sho'k mo, haali/ Aha/ karkina mo jin di 'kup mo gi cuwa gi jantal 'de/ jin siri'cki'da siri'c ki sho'k mo be.
11 Wakana dum pem shi/in ki'd me'da dhendheŋe/ gi pa Muwab mo, dhali bwaŋ kulum pem 'kupki mo jin cenu tompi e ka suŋ kush mo be.
12 Ka Mowaab hi'thki is piti ki burrinye/ gi monyca jin di isi mis mo dhali cic gu'b gi mon'tho mo tani,
hili mon'thom piti gamki toŋ kamu/ yisa"

13 Gwo 'dahan jin okin ma Arumgimis ntwa/a gom pa Mowaab mo.
14 Dok/e Arumgimis walki 'twa/ mo ki, " 'Ko'di yili kwara mo tani, monyca gi pa Mowaab miinu kar ki mon'the is mo, mmo hil moŋ 'kosh is ka nyor gi 'kwani ki e mo, dhali kun bockon mini ta daha/ mo dhali kun gwa'dkin ka ris mo be."

Ishaya 17

Gwo kun okunu apo/ pa Suriyya mo dhali pa Israyiil mo

1 Gwo jin onu gom pan Dimashga mo.

Hili ma, pan Dimashga kalkunu mo 'peni mo jin tana a'di 'peŋkuman pa mo, dhali a'di bitu ka 'cesh ki mony'ce'd mo be.
2 Aris 'peŋkuman pa gi pa Aro/iir miinu dhalku/ mo be.
Uni miinu dhu ki mo jin tul ma wambuhany ka'bal is mo mmo ish 'ko'da 'cesh inycine/ mo, dhali wathiŋ kamu/ yisa di'da jin mina uni ko/ mo yisa.
3 Aris Bampa/ kun 'bitha 'bi'th miinu this e mo 'pena Ephrahim mo, dhali 'peni 'peŋkuman Bampa/ gi pan Dimashga mo,
dhali kun bockin e pa Araam mo, uni mina e waki monyca gi 'kwani ma Israyiil mo, yansan ta gwo jin okin ma Arumgimis jin di'da galany mo be.

4 A'di mina e waka cim caan mo
jin 'tina monyca ma Yakuub ki 'ti mo,
dhali mon'thik gi shuman is piti mini ca mo be.
5 Dhali a'di mina e waka man 'ci'th to jin tulki emen to is imontal 'de/ mo, dhali me'd piti 'ci'thki'da ris 'kupan gi emen to mo.
A'di mina e waki jantal 'de/ jin kwanyki 'kupan emen to e momba'da'd gi pa Repahiim mo be.
6 Moŋ kwany to miinu dhalku mo, hili/ ki cwa Setuun yikin ki is mo tani, asu/ walla kwara e 'kupan ma birman gi mis gi cwa Setuun mo,
dhali adoŋgon walla mudhe'd eya birman gi isi mis kun gwono'd ki maman mo, yansan ta gwo jin okina Tapa Arumgimis ma Israel mo be.

7 Ki embul caan mo tani 'kwani mini hil bway twa/a 'kupka man uk uni mo, dhali em buni mini hil 'kupki a'din 'de/ jin kogu/ ma Israyiil mo.
8 Uni mini 'koki hil 'kupka tharabeesa gi Tapa mo, dhali atu'c gi me'd buni mo, walla uni mini 'koki mish me'd buni mo, dhala risa kak ma Asherah mo walla jamas ma tente/ mo be.

9 Ki embul caan mo tani 'peŋkuman pam buni kun 'bi'tha 'bi'th mina e wa ki dhan bwany cwa kun shumun ki is kun dargi mo mo e shemen ma ris 'kuwosh mo,
uni kun dargi moŋ 'ko mo gom 'kwani ma Israyiil mo, dhali uni miinu 'ce'd sho'k mo be.

10 Haali/ um thiskina Arumgimis jin ta'da manwoth bum e mo, dhali um 'koki ka wosh jin dhuki um ki 'kus e mo be.
Wakan siyi emen gi mom'bor mii mo, dhali dhuyi arisa bin'ta'damga mmo bu'th 'peni wathi/ jin di'd ka pije/ mo.
11 Hili ki embul jin mina /e si uni mo tani /e mini dhu uni ka bath 'pen mo, dhali hili ki mon'thamo/ mo tani aris emen pini cakin mo,
dhali aman 'ci'th to piyi'd mo gom bwandiṭi'd mo dhali gom monṭo'c bwa shi'kga/ mo be.

12 Wayyi! gom dhan cuwa ma ma'diny 'kwani mo, kun cukina uni mo me'd dhan yi'deŋ kumma/ kun gwokina is mo,
dhali adhana waça/ ma ris mony'cesh mo, uni kun sokin me'd dhan yi'de/ kun takin gi mom'bi'th mo!
13 Dhala ris mony'cesh mini ko is me'd dhan yi'de/ kun sokin mo,
hili A'di midi kucur uni mo dhali uni mini so isa dhana mo,
uni miinu 'dash intwa/a ki 'tham mo me'da 'pi'b mo eya ris 'kuwosh mo,
dhali me'da ris burrinyen dhiny e kun ta gi 'thi/ kun 'dashkina 'tham mo be.
14 Ki mompi'pili/ mo tani, hili dhan moŋ ko/is diki'd mo! ki mon'thamoŋ gana/ mo tani uni mini iku/ mo!
A'bana 'dahan jin kwalkina uni gwansan ana to mo, dhali aris to kun dilkina uni gwansan ana mo be.

Ishaya 18

Gwo ji okunu is apo/ paŋ Gale/ mo

1 Wayyi eya 'cesh jin pikina 'tham is ka risa bi mo, uni kun 'kokin ki tur e yan yi'de/ gi paŋ Kush mo,

2 Uni kun hashki iman ii gom bampa/ e kumma/ yi'de/ mo, ka Kur yi'de/ jin uku 'pena 'Ci'd mo, mmo oki iiku/ mo ma, um kun ta imankal gwo ki yap yap mo,
e mony'ceshi 'baar mo dhali bway kal gi 'kwani kun tura tur mo dhali kun yes ma yi'c is ki yes mo,
dhali bway 'kwani kun kogu 'twaŋkal kuku mo, dhali kun 'kokin ki 'dishe/ mo, dhali kal gi 'kwani kun 'bitha 'bi'th mo dhali kun piki mii e mo, a'cesh buni kwa/ kina yi'de/ bwa mo.

3 Umi 'baar mo kun ta 'kwaniny'cesh mo dhali um kun 'kon e mony'cesh mo,
ka berga/ minu 'de'k apowa ris wosh mo tani, hili a'di mo ma, dhali wakka apoome/ ko'd mo tani, dhuyi 'ce mo ma,
4 Gwo a'dahan jin okin ma Arumgimis gom aha/ mo, "Aha/ mina hil mo ka ku'th is mo 'peni gu'b pem mo,
mmo wa e ka wulpe/ ma tente/ jin to'dki'd mo, dhali me'da rak jin miiki'da shile/ mo me'd mom'batha'd gi mo jin 'cithu to mo be.
5 Intwa/a/ ki mony'cith to mo, dhali ki jandi/ 'baarki'd mo dhali ki jandi warki'd ki maman to mo tani,
a'di midi 'ci'tha risa birman ki to jin 'cithu to 'kup mo, dhali a'di midi 'ci'th uni ka 'cesh mo dhali ceker uni bwa mo 'pena risa birman mo be.
6 Dhali uni miinu dhalku imontal 'de/ mo goma ris 'dii gi mis wosh mo dhali goma ris to/e gi mony'cesh mo.
Dhala ris 'dii kun tanga gwapi mini 'ka uni ki mo yurun mo, dhala ris to/e gi mony'ceshi 'baar mo mini 'ka uni ki embul jin 'cithu to mo be."

7 Ka cim caan mo tani to jin cinu ki me'd miinu 'doyu/ goma Arumgimis jin di'da galany mo 'peni 'kwanin turga/ mo dhali 'kwani kun kuta kut kun yes ma yi'c is ki yes mo,
dhali 'peni 'kwani kun kogu 'twaŋkal kuku/ mo dhali kun 'kokin ki 'dishe/ mo, dhali kal gi 'bitha 'bi'th mo dhali kun piki mii e mo, a'cesh buni kwa/ kina yi'de/ bwa mo,
e mo jin yukku gway ki jima Arumgimis jin di'da galany mo, dhali e 'kuwosh ma Sihyuun mo be.

Ishaya 19

Gwo jin onu is gom pa Masir mo dhali paŋ Gale/ mo

1 Gwo jin hashu gom pam Masir mo be.

Hili ma, Arumgimis yaki'da powa rak ki yap yap mo dhali yayi'd bway pa Masir mo,
dhala risa rum thus gi pam Masir deekin mo a bori a'di mo,
dhala risa du gi 'kwani Masir mo tani pukin e bwaman mo

2 "Aha/ mina 'kosh 'kwanim pa Masir 'kup is ceŋ 'kwani Masir mo, uni mini mii mo/as uni ka kam mo,
dhali nyakki iman 'dish uni is mo, dhali 'peŋkuman Bampa/ nyakki 'peŋkuman Bampa/ mo be.
3 Dhali shi/in gi 'kwanim pa Masir mini 'ka'da 'ka'd mo.
Dhali momalas buni mo hili uni mini dota rum pinycon buni mo,
dhali aris shi/in gi 'kwani kun wukin mo, dhali uni kun ta iman mii mii ŋari mo dhala ris shi/in thus mo be.
4 Aha/ mini ciki 'kwanim pa Masir i me'd ma man mii mii shigga/ mo dhali adhana malik jin 'bitha 'bi'th imidi ji apo/ uni mo,
yansan ta gwo jin okina Tapa Arumgimis jin di'da galany mo be."

5 Dhali aris yi'deŋ kumma/ mini ku'th mo, dhali aris baŋgap mini ku'th mo si'da/ mmo 'ko bwashu mo.
6 Dhali aris yi'de/ mini bula bul mo; Aris 'kus wora gwa'dga gi pa Masir mini 'thila 'thil mo dhali mini ku'th mo,
dhali arisa lupe/ dhala risa 'ci'd mini kuthi 'baar mo be.
7 Arisa lupe kun 'kon e yan kumma/ yi'de/ Niil mo
dhali kun 'kon e yana gap ma Nile mo
dhali aris to sim buni e yana Niil mo mini ku'th mo,
dhali miinu kal sho'k ka pije/ mo, dhali mini 'koki 'ko dok/e mo be.
8 Dhali iman cesh wa'c mini cu cuwa mo dhali ohon mo, dhali uni kun yipkina bi'c e bwaman ma Niil mo tani mini ohon mo,

dhala ris uni gwansan kun ceshkina 'thi/ eya ris yi'de/ mini kora kor mo be.
9 Iman miiya tu'c e mo sura thus dhali uni kun shoki burrinyeŋ kush mini isi 'teya 'te mo be.
10 Aris iman uk burrinye/ gi pam Masir miinu 'ce'd sho'k mo, dhali aris uni kun miikina tu'c gom to kun cikunu uni mini 'tho'th eya dum buni mo be.

11 Aris iya/ ma malik gi pa Su/aan uni taki pusa gana mo. Gwo logom gi 'kwani yukga/ ma Pera/on kun logom ki gwo mo tani warki'd ki mii jin 'kosha 'kup is mo.
Ata a'di mina uni o goma Pirawn mo, "Aha/ tana ya/ gi wathi/ yukga/ mo, dhali ya/ gi imalika dhamo/ mo be?"

12 Mane aris 'kwani yukgam pini besene/ mo?
Dhalki uni torki /e to mo dhali mmo rak mo jin mishu ata kulum ma Arumgimis jin di'da galany apo/ pa Masir mo.
13 Dhali aris iya/ ma malik gi pa Su/aan uni taki pus ki pus mo, dhali iya/ ma malik gi pa Mempis uni he'kkunu e mo,
uni rakki pam Masir iikini dheres mo, uni kun takina ris wosh 'penabi ma wak ma yim mo be.
14 Arumgimis 'koshki'da ris shi/in kun 'koshu 'kup is e bwamana yim mo,
dhali uni sus 'kwani Masir mmo dheres mo e mii 'baar mo kun miikin ma yim mo, me'd iman piya su kun kalkina 'bar ki ya/ i'twa/ mo.
15 Toŋ kamu/ yisa di'da jin mina wathin 'deŋ kamu/ imii gom pa Masir mo, walla i'kup walla ithin mo, walla abi ma thambur mo walla alupe/ mo be.

16 Ka cim caan mo tani, 'kwani Masir mina e waki up mo. Uni mini dee ki bir bir mo dhali ko/ is mo haali/ me'd ma Arumgimis jin di'da galany jin 'dekina a'di apo/ uni mo be. 17 Dhali a'cesh ki pa Yahuudiya midi war ki mo jin rak pa Masir mmo dee ki moŋko/ is mo. wakki/ wathin 'deŋ kamu/ ka uni gwo e goma yim mo tani, uni mini ko/ is mo, haali/ gom bwaŋ kulum ma Arumgimis jin di'da galany mo, jin kulumkina a'di apo/ uni mo be. 18 Ka cim caan mo tani, Bampa/ mini 'ko imudhe'd eya 'cesh pa Masir kun mini wal 'twa/ gi 'kwani Kanaan

mo dhali o gwo is mmo gam gwo ma Arumgimis is jin di'da galany mo. Jan'de/ 'peni uni gwansan miinu yuk ki Bampa ma tente/ mo be.

19 Ka cim caan mo tani agwata midi di mo goma Arumgimis mo e embwaman ma 'cesh gi pa Masir mo, dhali wosha tiŋkiliŋ diki'd e bwaŋgwayu/ ma Arumgimis mo be. 20 A'di midi di me'd jamas to mo dhali jin mishi to goma Arumgimis jin di'da galany eya 'cesh gi pa Masir mo be. Ki uni mini ko 'twa/ Arumgimis mo gom dhan monto'c bwa mo tani, a'di midi hashi uni amanwoth mo dhali a'di jin midi cesh uni ka po/ mo, dhali a'di midi cuk uni mo be. 21 Arumgimis midi war ki a'di jin mishu mo e pa Masir mo, dhali 'kwani Masir mini misha Arumgimis ka jiŋ gana/ mo ka cim caan mo. Dhali uni mini luŋ a'di ki mii jin miinu abas mo dhali to kun cinu mo, dhali uni mini o gwo is eya Arumgimis jin midi kap uni ki to mo be. 22 Arumgimis midi dor 'kwani Masir mo, a'di midi dor uni mo dhali waç uni mo. Uni mini tuk bwaya Arumgimis mo, dhali a'di midi cik mon'thom buni mo dhali midi waç uni mo be.

23 Ka cim caan mo tani adhan bway tura caaga/ midi di 'peni pa Masir bway pa Ashshur mo, dhali 'kwanim pa Ashshur mini iyu bway pa Masir mo, dhali 'kwanim pa Masir bway pa Ashshur mo, dhali 'kwanim pa Masir mini luŋ inyakki 'kwanim pa Ashshur mo be. 24 Ka cim caan mo tani, 'kwani ma Israyiil mini ta po/a kwara gi 'kwani gi pa Masir mo dhali pa Ashshur mo, mom'bor mii midi di e bwaman ma 'cesh mo, 25 Arumgimis jin di'da galany midi 'bor uni mii mo dhali o gwo mo ki, mom'bor mii midi di gom pam Masir mo, gom 'kwanim pem mo; e pa Ashshur mo, dhali atu'c gi me'd pem mo, dhali jigi pa Israyiil mo, dhali to kun gamkika mo be.

Ishaya 20

Jamas mii apo/ pa Masir mo dhali paŋ Gale/ mo

1 Ki yil jin yayin ma Ṯartaan bway pa Ashdon mo, ki embul jin takin ma Sargona malik gi pa Ashshur jin haski a'di mo tani, a'di aski'da po/ pa Ashdon mo dhali kal a'di mo be. 2 Ka cim caan mo tani Arumgimis walki 'twa/ ka Ishaya jin ta ya/ ma Amos mo dhali o gwo mo ki, yaku mo dhali buki burrinye/ ma shawal 'peni emba'd pini mo, dhali buka ppa/ pini 'peni sho'k mo. Hili a'di miiki'd kan mo, dhali a'di yaki is 'te/

mo dhali yaki shoka 'cesh mo be. 3 Arumgimis ki o gwo mo ki, "Me'da man miiya tu'c pem ka Ishaya jin yaki is 'te/ mo dhali yaki shoka 'cesh mo gom yili kwara mo tani, a'di ta jamas dhali mii mer gom pa Masir mo dhali Kush mo be. 4 Ki mii yansan mo tani amalik gi pa Ashshur midi sus 'kwani kun budhu 'peni pa Masir mo, dhali 'kwani kun iikin ka pije/ 'peni Kush mo, kun ta dhuru'c mo dhali kun tana dhan mo, kun ii is 'te/ mo dhali kun iiki sho'k 'te/ mo, dhali mam'pen buni 'konu ki kum ki burrinye/ mo, mmotor mon'the is gi pa Masir mo be. 5 Uni minu ci moŋko/is mo dhali mon'the is mo, haali/ paŋ Kush ta'da 'teŋkapem buni mo dhali pa Masir ta monycam buni mo be. 6 Aris uni kun 'kon e yana gap mo tani mini o gwo mo ka cim caan ki, ' Ka jiŋ gana, ka jiŋ gana mo, yansan ta montel 'pen ma 'teŋkapem bana mo, jin sokina ana gom mowoth mo ki ana minu woth mo 'pena malik gi pa Ashshur mo, dhali shwane/ mo, ana mina iye kata mo?'"

Ishaya 21

Gwo jin okunu is gom pam Baabil jin bitki'd mo

1 Gwo jin okunu mo gom mombwaasho jin did e shemen kumma/
yi'de/ mo.

Jin wakina e ki dhan 'tham jin poski'd jin 'theki'd e mombwaasho jin
yayina a'di ki tur 'peni mombwaasho mo, 'pena 'cesh jin kogu/ mo.

2 Adhan tony jana shi'kga/ a'di cikunu aha/ mo.
Iman heka he'k e, 'kon mmo heka he'k e mo dhali iman 'ce'da 'ce'd sho'k,'kon mmo 'ce'da 'ce'd sho'k mo.
Cuyi mis mo dhali asi a/as mo, Ilam dhali Mediyya; 'kami mo mo, Aha/ mina dosh mo anan is ma yim mo be.

3 Haali/ wakan emba'd pem 'tu'dkunu ki mo isa nyor mo,
ki mo isa nyor jin wana e ki mo isa nyor ma 'bom jin shwakin ma 'ci mo jin bu'thki aha/ mo;
aha/ luŋkina ka 'cesh mo gom to jin cikkika mo, dhali aha/ akkunu mo e mo ki to jin mishkika mo be.

4 Adum pem dorki'd mo, dhali yikin ki aha/ is ki moŋ ko/is mo.
Mon'thiny a'di ona bwam pem mo, hili a'di kali aha/ moŋ ko/ is mo.

5 Uni thoson ki tonte/ is eya po/a tharabeesa mo, dhali uni ki cekera ris maŋkuthu'd bwa mo dhali shwa uni mo dhali pi uni mo,
dhali uni ki cu mis mo, dhali iya/ ma malik mo, dhali uni ki 'kosha goŋgoro/ gi mo/asa yin mo be.
6 Gom to 'dihe/ jin okina Tapa gom aha/ mo ki,
"Yaku mo, dhali doshi amancor mo mo, a'di midi torki /e to kun misha a'di mo be.
7 Ki a'di mishki'da arabiya jin dira shuma rum mo tani, 'kwani su/
kun cila shuma rum merkina ris thuluny mo, dhali mera ris kalman si'da/ mo,
dhali yan'ko'd a'di midi hil ki 'bore/ dhali ta a'di jin hili mo ki 'boreŋ gana/ mo."
8 Amancor mo mo cuuki'd kagahara mo ki,
"Ayy Tapa jin hilki'da po/ dhan gu'ba caaga/ mo aha/ doshkina ki montee 'baar mo isa yempa/ mo,
dhali e mondosh pem mo tani aha/ doshkina mmo 'baar mon'thiny mo be."
9 Dhali imahan tani 'kwaniŋ gwath iiyin eya arabiya jin dira shuma rum mo dhali kun su/ kun cila shuma rum mo,
mmo yuka yuk ki dhan 'twa/ kun caaca mo ki:
"Adhan pam Baabil bitki'doo, Adhan pam Baabil bitki'doo,
dhali arisa rum pinycon kun ukina uni mo tani 'ce'dkunu bwa ka 'cesh mo be."

10 Amantor pos pem dhali aman'dash tom pem jin ta jan'de/ mo,
dhali ucim pem kun nyakka to tor a'cesh mo!
To kun cikka 'pena Arumgimis jin di'da galany mo
dhali Arumgimis gi 'kwani Israyiil mo tani, aha/ torkina a'di ki um mo be.

11 Gwo jin onu is goma Dumah mo.
A'din 'de/ jin yukki aha/ mo 'pena Sayiir mo,
"Amancor mo mo, ata a'di di'd ki mon'thiny mo?
Amancor mo mo, ata a'di di'd ki mon'thiny mo?"
12 Amancor mo mo o'd ki, "Mon'thamo/ yayi'd mo dhali mon'thiny si'da/ mo.
Hili wakki/ /e ŋapani dot gwo mo tani, doti mo ma, dhali doki ka nyaŋ'ko'd dok/e mo ma."

13 Gwo jin onu is gom Bampa/ ma Arab mo.

E mombwaasho gi Bampa/ ma Arab mo tani um 'kokin ki mon'thiny mo, um kun tana ris thuluny ma wak ma Dedan mo.
14 Guyi yi'de/ gom uni kun butha yi'de/ mo ma,
um kun 'kon eya 'cesh jin din ma Tema mo, mmo gam 'kup ki wathi/ jin guski'd mo ki maaŋkuthu'd ime'd mo.
15 Haali/ uni sokin mo 'peni gandala turga/ mo, jin tukunu 'ban ki washar washar mo,
dhali 'pena bwa kun ka'bkunu mo,
dhali 'peni mo/as jin barkunu mo be.

16 Haali/ to yansan a'di okina Tapa aha/ mo, "Ki yili 'de/ mo tani, me'da man miiya tu'c jin gamki to ka tu'c piti mo midi mish a'di mo, dhali monyca gi pa Kedar midi wu 'kup mo be. 17 Hili jasi usha daka kun mishkina bwa shin mo, dhali aris 'kwani ma mee ma Kedar mo imini bocku mo," haali/ goma Arumgimis mo, jin ta'da Arumgimis ma Israyiil mo tani, a'di i walki 'twa/ mo be.

Ishaya 22

Gwo shigga/ jin okunu is apo/ pa Urushaliim mo

1 Gwo jin toru gom embul wosh gi tonyjan mo:

'Pemen ta'da ta iina umi 'baar mo bway 'kuŋgu'b mo kan?
2 A /isi ka jiŋ gana/ um cikkina ris cuwa e 'peŋkuman pa, jin ta 'peŋkuman pa jin 'tu'dkunu ki mo jin 'boru bwa mo?
'Kwanim bum kun wun 'konu ki 'kosh ki gandala turga/ mo, dhali uni 'koki wu e mo ma mee mo be.

3 Aris tapam bum sokin i montal 'de/ mo, hili uni bu'thkunu mo ki uni 'koki thosona bwa is mo,
aris uni 'baar mo bu'thkunu imontal 'de/ mo, ki uni sokin i si'da si'd kan mo be.
4 Haali/ aha/ okina gwo mo ki, "Dhalki mo ki hil 'kupki aha/ mo,
haali/ aha/ mina ko ki jabu'th ki jis e jin karu ki ka/ ka/ mo, dhali dhalku ki pal mii mmo malas aha/ mo gom mony'ce'd sho'k gi 'bwa/m pem mo dhali jigi 'kwanim pem mo."

5 Haali/ atente/ di'd gom dhan cuuwa ma dulat gi moŋ'kosh 'kup is mo, dhali mo jin pinu api e mo, dhali moŋ'kosh 'kup is gi Tapa Arumgimis jin di'da galany mo,
e tonyjan gi embul wosh mo, dhali mo jin 'ce'dkunuwa gaŋgara ka 'cesh mo, dhali 'kwani gwokin 'kupka ris wosh mo be.
6 'Kwanim pa Elam kalkina kulpe/ mo, nyakki gwath ma arabiya kun dira shuma rum mo dhali iman mer shuma ruma po/ mo,
dhali 'kwaniŋ Kirr 'koki is 'te ki darga goŋgoro/ mo be.
7 A'di midi mii ki embul wosh jin kwanykina um mo tani miinu 'tu'd ka risa arabiya kun dira shuma rum mo,
dhali imanmer shuma rum apo/ mini kal mom buni e 'twakala campur mo be.

8 A'di kalki to jin cesh paYahuudiya ka po/ mo;
dhali /e gamki gwo is ka cim caan apo/ to gi mo/as e gu'b gi mombwaasho mo be.
9 /E mishkina aris moŋ'ka'd is gi 'peŋkuman pa ma Dawuud mo, ki uni tana ris ka ris mo,
dhali /e ha'bki yi'de/ kun 'kona al mo be.
10 /E deŋkina ris gu'b gi pa Urushaliim e mo, dhali /e ki 'tukkina ris gu'b ka 'cesh mo mmo nyaŋ uni ki 'bi'th 'bi'th ka gaŋgara/ mo be.
11 /E cwany ki jis yi'de/ ibwamana goŋa su/ gom yi'de/ ma ala dhamo/ mo,
Hili/ /e diki deŋ iman uk 'peŋkuman Bampa e mo, uni kun kulumkin gom a'di 'pena kadhamo/ mo.

12 Tapa Arumgimis jin di'da galany yukkunu ka cim caan jin gwonu mo,
dhali jin ohonkunu mo, dhali jin 'thikunu aris 'kup mo, dhali jin hi'thkunu burrinye/ ma shawal i is mo be.
13 Dhali hili mo mo ma, adhan mo shwan to dhali adhan bwam'boro'd mo, jin 'koshu aris tonycuk mo dhali jin 'cithu aris ka'bal mo, dhali mo jin 'kanu shum mo dhali mo jin pinu tompi mo be.
"Dhalki ana shwana to mo dhali pi to mo, gom ka 'thamo/ mo tani ana mina wu mo be."

14 Yansan ta gwo jin cikunu e 'cem pem ka Arumgimis jin di'da galany mo;
"Mmo o gwo mo ki, ka jiŋ gana/ ka jiŋ gana/ miinthus yansan minu 'koki gwam /e mo, intagi /e mini wu mo."

15 Tapa Arumgimis jin di'da galany, oki gwo mo ki, "Iiku/ bway iman jiya tu'c mo ma, dhali bwaya Shebna mo, a'di jin diki'da po/ gu'b mo, dhali o gwo mo ki,
16 ' Ata mina /e imahan mo dhali aja ciki /e gwo mmo cwany jis jwa gom is pini mo, dhali mmo cwany jis jwa ki 'ku 'kul isa 'cesh mo dhali uk mo si/is e jurum wosh mo?'"

17 Hili mo mo ma, Arumgimis a'di 'disha 'twa/ mmo yip /e ka pije/ mo, a'di jin ta wathi/ jin ca'b ki dem dem mo, jin 'disha 'twa/ mmo yip /e ka 'cesh mo, a'di midi bu'th /e ki 'bi'th 'bi'th mo be.
18 A'di ka jiŋ gana/ midi 'thek /e ka kul is ka kukul is mo, dhali 'kosh /e me'da kura mo e dhan pa jin beeya bee mo be.
Imun mo tani /e mini wu mo, dhali e mun mo tani arisa arabiya kun dira shuma rum miinu maŋ mo, dhali /e mini di e gu'b gi tapam pini ki mon'the is mo!
19 "Aha/ mina ur /e ki mom'bi'th 'peni gu'b jin 'kwaru to mo dhali 'peni mom pini mo be. Dhali /e miinu thul ka 'cesh gana/ mo be.
20 A'di midi ta embul ka tee caan jin miga/ yuk amanmiiya tu'c pem ka Eliyakim jin ta ya/ ma Hilkiya mo be.

21 Aha/ mina hi'thki a'di ki burrinyen tur mo dhali hi'thki a'di wackan mo dhali Aha/ mini so'k mom'bi'th pini bway me'd piti mo.
Dhali a'di midi ta ababa jin diki'd e pa Urushaliim mo dhali e gu'b ma Yahuu'da mo be.
22 Aha/ mina kara muptha/ gi gu'b ma Dawuud e 'kupa bim piti mo;
a'di midi ka'd a'di mo tani, wathi/ piyi'd jin midi mu'th a'di mo;
dhali a'di midi mu'th a'di mo tani, tal'de/ piyi'd jin midi ka'd a'di mo be.
23 Aha/ mina tel a'di sho'k, ki 'bi'th 'bi'th mo e mom piti mo,
dhali a'di midi ta akurse/ gi monyca e gu'b ma babam piti mo be.
24 Uni mini hi'th a'di aris monyca gi gu'b ma babam piti mo,
arisa 'pereny dhali aris emen piti mo,
dhala ris ushi toŋ 'kul bwaŋ gwa'dga/ 'pena ris to kun pinu to 'baar mo kun tana ris 'kwa mo".

25 Ka cim caan mo tani, a'di i okin ma Arumgimis jin di'da galany gwo gwansan mo kun telkunu ki 'bi'th 'bi'th mo kun mini 'koki pe mo, dhali kun mini 'koki 'ce'd mo, dhali kun mini 'koki bit mo, dhali mondit piti miinu ceker bwa mo, haali/ Arumgimis a'di i oki gwo kansan mo be.

Ishaya 23

Gwo jin toru apo/ pan Tayira mo

1 Gwo jin walu apo/ pan Tayira mo.

Ki dhan ko jin gwokunu mo ki, /e jin ta dhana kur yi'de/ gi pan Tarshish mo,
pan Tayira a'di 'ce'dkunu sho'k mo, inyakki mo jin dosh ma kur ki 'bor 'bor mo;
'pena 'cesh gi paŋ kupurus jin torkunu uni i e mo be.

2 'Koyi ki shwam mo, um kun 'kon e yana gap mo, dhali um kun ta iman yol to gi pa Sidun mo,
kun iikin eya po/ kumma/ yi'de/ mo, kun 'tu'dkina uni mo be.

3 Eya dhan yi'de/mo tani emen to ma Shihor 'kon, kun 'cithu 'pena Niil kun dho'thkin ma yim mo,
dhali a'di warki'd dhan mo jin yolu to gi 'kwani mony'cesh mo be.

4 Diyi ki mon'the is mo, ayy Sidun, gom kumma/ yi'de/ walki 'twa/ mo, dhali monyaŋ kun ceshki kumma/ yi'de/ ka po/ mo.
A'di oki gwo mo ki,
"Aha/ dina mondit bwa ki 'kosh mo walla mmo taga dho'th mo, walla yisa monthip 'kwanin dhuru'c mo walla mmo 'doyu up dhuru'c mo be."
5 Ki gwo yayi'd bway pa Masir mo tani, uni mina isi 'kosh ka nyor mo mmo cika uni gwo mo gom pa Tayira mo be.

6 'Cithi agap mo bway pan Tarshish mo ma, dhali cuuyi mo, um kun 'kon e yana gap mo.
7 Ato yansan pu'du'd apo/ /e kansan mo, e Bampa/ jin 'konu ki bwam'boro'd mo, ija uni cila montel 'pena dhamo/ yin mo,
sho'k gi ija ikalkina yim isa dhana bway moŋkamu/ mmo ca'b mo?
8 Aja a'di kulumu'd kahan apo/ pa Tayira mo, amanciya ris toŋ'kup mo, walla
iman yol to kuna ita iya/ ma malik mo, dhali iman wan to kuna idhuki is ki gwa'd mo e mony'cesh mo?
9 Arumgimis jin di'da galany a'di ikulumki'd mmo 'theya yim is ki mo jin dhunu is ki ca mo dhali aris monycam piti 'baar mo,
dhali mmo 'theya yim isi 'baar mo ki mo jin karu is ki gwa'd mo e mony'cesh mo.

10 Bura 'cesh pini mo ma, me'd jin bura jan 'de/a Niil mo, /e jin ta 'bwa/ gi pan Tarshish mo.
Mo jin yolu to yisa midi dok/e di e pan Tayira mowa.
11 Arumgimis a'di he'thki me'd piti apo/ kumma/ yi'de/ mo, dhali a'di yikinki'da ris 'peŋkuman Bampa is mo,
dhali a'di ki ci gwoŋkan mo apo/ pa Pinikiyya mo, mmo 'ce'd uni kun cila mom'bi'th sho'k mo be.

12 A'di oki gwo mo ki, "Um mini 'koki 'bor bwa dok/e mo, um nyara/ kun ta i'bwa/ gi pa Sidun kun miinu ka jinthus mo,
cuyi mis mo, dhali 'cithi bway paŋ Kupurus mo, hili imun um mini tagi mo si/is mo be."
13 Hili a'cesh gi 'kwani Kaldan mo. 'kwani gwahan wukina moŋ'ko 'kup mo, 'kwani Asur karki a'di ki mombwaasho goma ris to/e mo.
Uni nyaŋki dhan mo kun bagu mo, uni ki dher adhan gu'b ma malik bwa mo, dhali uni ki dhuwa ris to mmo 'ce'd sho'k i'baar mo be.

14 Adhan cuuwa jin cukunu mo ki, um kun tana kur yi'de/ gi pan Tarshish mo, haali/ mowoth pini 'ce'dkunu sho'k mo be.

15 Ka cim caan mo tani, pan Tayira miinu this 'kupi e gom yili is 'kwanimpa ikwara i'ce'dka 'kume'd mo, me'da risa cim ma malik mo.
'Ko'di yila is 'kwanimpa ikwara i'ce'dka 'kume'd mo tani toŋ kamu/ mid di i pan Tayira mo me'd gway ma man mii miinycal mo be.

16 Kali adhandheŋe/ mo ma, dhali yayi e 'peŋkuman pa mo,
/e jin dinu ki mish ki miinycal jin miina /e mo,
piyi a'di ki 'bore/ mo, yuki aris gway mo, wakan ki /e minu ka e mo be.

17 A'di midi yayu/ isi kan mo 'ko'di yila is 'kwanimpa ikwara i'ce'dka 'kume'd mo, Arumgimis midi woth pan Tayira mo, dhali ayim midi tel mii 'pen mmo mii miinycal mo ki nyunykina/ jin gamkin ma yim mo ki mii jin miikina a'di miinycal mo, dhali ayim midi ciya tu'c ka ris itapa gi mony'cesh mo be. 18 To jin gam ma yima du is ki nyunykina/ jin gama a'di ki miinycal piti miinu kar ki she/ mo goma Arumgimis mo. Uni yisa miinu dhu walla miinu dhu ikucaŋ yisa, haali/ mii jin gam ma yima du is minu ciku e buŋ'kusi uni kun 'kon e buŋ'kus ma Arumgimis mo dhali miinu miiya tu'c mmo ciki uni mo inyakki tonte/ ki nyanye/ mo dhali uni mini hi'th burrinye/ kun shina jaro/ ime'd mo be.

Ishaya 24

Gwondwall diki'd apo/ mony'cesh mo

1 Hili mo ma, Arumgimis ona bwa ki kar mony'cesh bwashu/ mo, mmo 'ce'd a'di sho'k mo, dhali mmo dhi'th a'di mo, dhali ceker aris to gun 'kon e a'di bwa mo be.
2 Wakan a'di midi mii isi ciki/ mo ki, me'd jin mina a'di mii e 'kwani mo tani, wakan a'di midi mii eya Gasiis mo;
dhali me'd jin mina a'di mii mo eya manmiiya tu'c mo tani, wakan a'di midi mii mo e tapam piti mo;
dhali me'd jin mina a'di mii mo e ciŋkina/ nyara/ mo tani, wakan a'di midi mii mo eya 'bom jin ta tapam piti mo;
dhali me'd jin mina a'di mii mo e a'di jin yolki'd mo tani, wakan a'di midi mii mo e a'di jin yolki to mo be;
dhali me'd jin mina a'di mii mo e a'di jin ciki to ka mure/ mo tani, wakan a'di midi mii mo e a'di jin kalki'da mure/ mo be;
dhali me'd jin mina a'di mii mo e a'di jin bu'thki to mo tani, wakan a'di midi mii mo e a'di jin ona bwa mo be.
3 Mony'cesh ka kulunya gana/ miinu ceker bwa mo dhali minu 'ce'dsho'k ka kuluny mo,
haali/ Arumgimis a'di oki gwo yansan mo be.
4 A'cesh gwoki'd mo, dhali ku'thki'd mo, 'kwaniny'cesh 'ka'da is ki 'ka'd mo dhali pekin mo,
'kwani kun 'dekunu isi mis e mony'cesh mo tani kora kor mo be.
5 Mony'cesh a'di nyo'kkunu mo ka ris to kun 'kon e a'di mo, haali/ uni dhaŋkina ris gwoŋkan mo, mmo ush gwo ha e mo, dhali mmo 'ce'd gwo kun gamu me'd goma sule/ mo be.
6 Gom kan mo tani monyjee a'di loski mony'cesh mo,
dhali 'kwani kun 'kon e a'di mo tani gamkunu ki mii mii shigga/ mo be.
Dhali 'kwani gun 'kon e mony'cesh kupkunu mo,
dhali ushi 'kwanin daha idhalkunu mo be.

7 Aris cwaŋ gwo'dga ma mura'th shi'bilkin mo, dhali cwa ma mura'th ku'thkin mo, dhali arisa du 'baar mo kun 'bora bwa mo tani ohonkin mo be.

8 Aris ko ma dhendheŋeŋ 'kunyga/ doshkin mo, inyak̲ki cuwa gi uni gwansan kun 'kunykina bwa mo;
bwam'boro'd ma dhendheŋe doshki'd mo be.
9 Dhali uni 'koki p̲iya su mo dhali yuk̲ gway mo, dhali tom p̲im 'bi'thga/ k̲akin ki k̲a/ gom uni gwansan kun p̲iki a'di mo be.
10 'Peŋkuman pa jin 'kosh mii is a'di 'ce'dkunu ka 'cesh mo; dhali aris gu'bi 'baar mo kun 'kon ki mu'th mo tani 'koki bwashu mo be.
11 'Kwani cuukin e bway tur gom mii ma su mo;
aris bwaŋ 'kunyga/ dhurumkin ki dhurum mo, dhali bwam'boro'd ma 'cesh thiski e mo be.
12 E 'peŋkuman pa mo tani mo diki bwashu/ mo, dhali acampur 'ce'dkunu bwa ka 'cesh mo.
13 Haali/ a'di midi wakan e mony'cesh ka kuluny i bwamani kal gi 'kwaniny 'cesh mo,
mmo wa e ki maman cwa ma se̲tuun kun torkunu ka 'cesh mo, dhali me'd jin kwanykunu to ki embul jin 'ci̲th̲u maman to mo be.

14 Uni mini 'de'k 'kus buni isi mis mo dhali yuk̲ gway gom monyca ma Arumgimis mo,
dhali mini cuu ki bwam'boro'd 'peni bwaman k̲umma/ yi'de/ mo be.
15 Dhali wakan emom'pesho'k mo tani uni c̲ikina Arumgimis monyca mo,
dhali uni kun'kokin e yan k̲umma yi'de/ mo tani c̲iki gway ma Arumgimis monyca mo, a'di jin ta'da Arumgimis gi 'kwani ma Israyiil mo be.
16 'pena 'ban gi mony'cesh jin si'da si'd mo tani aman cik̲kina ris gway mo,
"Monyca gom a'din 'de/ jin ta'da k̲ar/e mo!"
Hili aha/ okina gwo mo ki, "Aha/ kora ki kor mo, aha/ kora ki kor mo, wayyi gom aha/ mo!
Iman heka he'k e uni hekina he'k e mo,
nye/, Iman heka he'k e uni 'kokin mmo heka he'k e mo be."

17 Moŋ ko/is, dhali jis, dhali agume/ uni 'kokina po/ /e mo, um 'kwani kun 'kon e mony'cesh mo.
18 A'di jin guski'd mo 'peni mii ma pure/ gi cuuwa mo tani midi bit e dhan jis mo,
dhali a'di jin piyi'd ka pije/ 'pena galany gi jis mo tani miin ma gume/ ibu'th mo be.
Dhali arisa campur gi momis mo tani minu ka'd mo, dhali moŋka'b gi mony'cesh minu yikin is mo be.
19 Dhali a'cesh ka jiŋ gana/ miinu path bwa mo, dhali a 'cesh dherkunu bwa mo,
dhali yikin is ki dhan mombujur mo be.
20 A'cesh midi ya ki gal me'd wathi/ jin 'kosh ma su mo, dhali midi baŋgal ka ciŋ'ko'd mo dhali bwaya bor mo me'd gu'b ciŋa/ ma thuruuk mo be.
Dhali miinthus piti mini dita dit apo/ a'di mo dhali a'di midi bit mo dhali midi mol cu mis dok/e mo be.

21 Ka cim caan mo tani Arumgimis midi ciya risa thuruk gi momis kun 'kon e momis ajisa mo,
dhali aris imalik gi mony'cesh kun 'kon e mony'cesh mo be.
22 Uni miinu tul is imontal 'de/ mo, uni kun dhukunu e monyji e jis mo, dhali miinu mu'th gu'b e monyji mo,
dhali 'ko'da cim ka ris mo tani uni miinu ciya jisa mo be.
23 Yan'ko'd appe/ minu ci mon'the is mo, dhali atente/ minu diki ci mii ma 'the mo,
haali/ Arumgimis jin di'da galany midi ca apo/ wosh Sihyuun mo dhali pa Urushaliim mo,
dhali ibwambori unim piti kun can ki monyca mo be.

Ishaya 25

Maŋi Arumgimis mo

1 Ayy Tapa, /e jin tana Arumgimis pem, aha/ mina kar /e ki ca mo, dhali aha/ mina luŋ gway pini mo,
haali/ /e miikina ris mii mer mo, aris to kun kulumkina /e 'pena dhamo/ innii mo, e mo jin gamu gwo is jin 'bora 'bor mo be.

2 Haali/ /e dhuki 'peŋkuman bampa/ mmo tul 'kup mo, dhali 'ce'd 'peŋkuman bampa sho'k kun nyaŋu ki 'bor 'bor mo;
gu'b gi dhunu 'kwani kun 'kon ka pije/ mmo diki ta 'peŋkuman pa dok/e mo, a'di miinu diki nyaŋ ki sule, sule/ mo be.
3 Dhali gom gwo gi wakan tani 'kwani kun 'bitha 'bi'th mini ci /e monyca mo, dhala ris 'peŋkuman pa gi kal kun 'koki mii 'kwani ki 'bore/ mo tani mini ko/ /e mo be.
4 Haali/ /e ta mo jin hura uni kun ha'tha 'ko'd jwa inycine/ mo, dhali gu'b gom a'di jin 'thoki to e mo ma cis piti mo,
dhali ta to jin ceshe'da cesh 'peni 'tham mo dhali ala gom mom'batha'd mo be.
Ki shi/ir gi uni kun 'ko ki mii 'kwani ki 'bore wakina e ki dhan 'tham apowa gagaŋgara/ mo,
5 Dhali jin wana e ki mom'batha'd ma 'cesh kuthu'd mo,
/e 'thupki cuuwa ma ris 'kwani kun 'kon ka pije/ she/ mo,
me'd mom'batha'd jin thulki'd bwaya la ma rak mo,
wakan gway gi yuka a'di jin diki mii ki 'bore a'di tho'kkunu mo be.

6 Apo/ wosh yansan mo tani Arumgimis jin di'da galany midi mii moshwanto ki shuma 'borga/ mo,
dhali moshwanto jin kwanyu yimana mura'th jin 'kunya 'kuny mo,
dhali shuma 'borga/ jin 'koshu e ki noro'd mo,
dhala ris shuma 'kunyga/ kun kwanyu mo be.
7 A'di midi 'ce'd wosh yansan sho'k mo jin tikki'da ris 'kwani e mo,
dhali moŋgam me'd ki mondek apo/ mony'ceshi 'baar mo be.
8 A'di midi los wu ki sule, sule/ mo,
dhali Tapa Arumgimis midi 'cinya ris jabu'th 'pena ris e i'baar mo,
dhali mo ma 'the is ma ris 'kwanim piti mina a'di kal mo 'peni mony'ceshi 'baar mo,
haali/ Arumgimis a'di oki'd kan mo be.

9 A'di minu o ka cim caan mo ki, "Hili mo mo ma, Arumgimis bam a'dan be, jin corkina aman mo, dhali a'di midi wan aman 'ba/ mo,

Tapa a'dan be; jin corkina aman mo, aman mina bwa 'bor mo dhali 'kuny mo gom mowoth piti mo be."

10 Haali/ e mis wosh yansan mo tani me'd gi Tapa midi ta gi mo si/ is mo,
dhali pa Mowaab minu yapki sho'k mo e mom piti mo, me'd jin yapu awusha ki sho'k e jis jin 'tu'dkunu ka wushula mo be.
11 Dhali uni mini ceker me'd buni bwa e bwamani a'di mo, me'da man kaŋ yi'de/ jin ceker ki me'd piti bwa mmo kaŋ yi'de/ mo be.
Hili/ Tapa midi thul monycam buni ka 'cesh kun dhuna uni is ki ca mo e miim buni kun misha uni to mii ki me'd buni mo be.
12 Dhali adhan monyaŋa 'bi'thga/ ma goŋ mina a'di 'ce'dka 'cesh mo,
a'di midi kucur a'di bwa mo,
dhali a'di midi rak a'di mmo 'tuk ka 'cesh gana/ mo, mmo war ki bu'da 'cesh mo be.

Ishaya 26

Gway gom mowoth mo

1 Ka cim caan mo tani gway yansan miinu mii yuk mo eya 'cesh gi pa Yahuudiya mo:

Am tana gi 'peŋkuman pa jin 'bitha 'bi'th mo, Arumgimis karki dhan mo wan 'bam piti ka goŋ mo dhali ka ris to kun cesh mo mo be.
2 Ka'di 'twaŋkala goŋ mo ma, ki kal jin ta'da kar/e jin karki moŋgam gwo is midi ci'c bwaman mo.
3 Dhali bwa jin diki'd e /e mo tani, /e mini kar a'di e moŋkuth isa 'borga/ mo, haali/ a'di gamki /e gwo is mo be.
4 Gami gwo is eya Arumgimis ki sule/ mo, haali/ e Tapa mo tani, Arumgimis a'di ta wosh jin di'd ki sule/, sule/ mo be.
5 Haali/ a'di midi 'doyi uni ka 'cesh uni kun 'kokin isi mis mo, 'peŋkuman pa kun nyaŋu isi mis mo,
A'di midi 'the uni is mo.
A'di midi kar a'di ki mo ma 'the is isa 'cesh mo;
dhali a'di midi rak a'di mmo 'tuk bway 'bu'da 'cesh mo be.

6 A'di miinu yap ki sho'k gi uni kun ha'tha'ko'd ki ha'th mo dhali ki sho'k gi uni kun sirec ki iman 'tho to apo/ ki sho'k mo be.

7 Bway tur gi wathiŋ kar/e ta'da jisho'k mo, ayy bway jin ta'da kar/e mo, dhali bway tur gi a'diŋ kar/e mo tani karkina /e ka jisho'k mo be.
8 Nye/, e bway tur ma ris gwondwall pini mo, Ayy, Arumgimis, am corkina /e mo,
ki gway pini dhali ki mo kun dhunu is ki gwa'd uni ita bwam bam mo be.
9 Aha/ corkina /e ki mon'thiny yansan mo, nye/, shi/in gi buŋgwar is pem ŋapki /e ka jiŋ gana/ mo be.
Haali/ wakki/ gwondwall pini mini pu'du e mony'cesh mo tani, moŋ 'ko gi mony'cesh mini da/ar gom mo mii ma kar/em pini mo be.
10 Dhalki mii ma 'them pini toru e a'di jin miiki tonthus mo, hili a'di midi diki da/ar mii ma kar/e mo be.
Dhali eya 'cesh gi a'diŋ kar/e mo tani a'di miiki tonthus mo dhali diki mish monyca ma Arumgimis mo be.
11 Ayy Tapa, me'd pini 'dekunu isi mis mo, hili uni 'koki mish mo.
Hili uni mini mish bwam pini jin dak 'kup mo gom 'kwani mo dhali miinu dhu ki mo ma 'the is mo, haali/ o'd gi a'din 'de/ jin diki isi mis jin ta'da man hila tu'c midi shwa uni mo be.
12 Ayy Arumgimis, /e mini ci aman moŋku'th is mo, haali/ ka jiŋ gana/ mo tani, /e ka'dkina ris 'twaŋkal ma tu'c bam i 'baar mo gom aman mo be.
13 Arumgimis jin ta'da Arumgimis bam mo, aris itapa kun 'kon i'ko'dgwari /e mo tani uni jikin apo/ am mo, dhali hili aman maŋkina gway pini /e 'de/ mo.
14 Uni wukin mo, uni mini 'koki 'ko ki e mo;
haali/ uni ta 'kwani kun wukin mo, uni mini mol cu mis mo be.
Ka jiŋ gana/, um iiyin ki gwondwall mo dhali 'ce'd uni sho'k mo, dhali dhu aris moŋka gwo 'kupi em buni mmo this e mo be.

15 /E a'di marki dhan kal gi 'kwaniny'cesh is mo, Ayy /e jin tana Arumgimis mo, /e a'di marki kal gi 'kwaniny'cesh is mo, /e a'di maŋkunu mo;
/e a'di marki shemen gi mony'ceshi 'baar is mo be.

16 Arumgimis, e monṯo'c bwa mo tani uni hilkin 'kuṗki /e mo; uni cuukin ka ris mon'tho mo ki mo he'th sho'k pini diki'da ṗo/ uni mo be.
17 Me'da 'bom jin bwaki'd jin 'dishkina mo ma dho'th piti mo mmo muri dho'th mo,
ki a'di di'd e mo isa nyor mo dhali di'd mmo ko is nyor ma dho'th piti mo tani,
wakan aman 'kokina ibwambori /e mo ayy Taṗa mo,
18 Aman 'kokina mmo bwa mo, dhali aman 'kokina e isa nyor ma dho'th mo, hili a'di wana e ki am dho'thkina ki 'tham mo be.
Aman yisa k̲alina mowoṯh̲ bway mony'cesh mo yisa,
dhali uni kun 'kon e mony'cesh mo tani 'koki ṯa/ mo be.

19 Jwam pini midi diki e mo, dhali buŋgwar is buni kun wukin mo tani mini cu mis mo.
Dhali mini cu mis mo dhali yuk̲ gway ki bwam 'boro'd mo, /e jin dikin e bu'da 'cesh mo, haali/ jaṗe/ ta jaṗe/ ma sho mo,

dhali mony'cesh a'di midi k̲ali mo wum mo be.
20 Iku mo, 'kwanim pem mo, iku bwaya ris bwaŋ gu'b bum mo dhali muthi arisa campur bum ka c̲iŋ'ko'd mo,
dhali bagi gom ari embul mo mo, intaga nyor mini pe mo be.
21 Hili ma, ṗari mo e mo, Arumgimis a'di midi yayu/ e mom piti mmo c̲iya jisa e moŋ 'ko gi mony'cesh goma ris miinthus buni mo,
dhali a'cesh midi diki kuma bas jin guski'd 'kuṗ mo, dhali midi diki tik̲ uni gwansan e kun 'koshkin ma yim ki sule/, sule/ mo be.

Ishaya 27

1 Ka cim caan Arumgimis ki mom'bi'th piti jin caaca mo dhali adhan gandal jin ka'd ka 'ban su gi mo/as piti mo tani midi ci dhan tasha ajisa mmo para bora 'cesh mo,
Lepidhan jin ta dhan tasha parki'd ka 'kuc is mo,
dhali a'di midi 'kosh dhan tashan dhamo/ yin jin diki'd e kumma/ yi'de/ mo be.

2 Ka cim caan mo tani, adhan bwam mondhe'd ma mura'th jin ka/u asu midi yuk gway gom a'di mo be.
3 "Aha/, jin tana Arumgimis mo, Aha/ tana man cesh a'di ka po/ mo; Aha/ wolkina a'di yi'de/ 'ko'da tente/ i'baar mo.
Dhali Aha/ corkina a'di ki mon'thinyi 'baar mo dhali ki montee mo wakan ki jan 'deŋ kamu/ midi diki 'kosh a'di is ka nyor mo be.
4 Aha/ yisa miikina nyor mowa, Ayy, ka risa lit mo dhala risa 'de/ mo!
E mo ma mee mo tani Aha/ mina ya e uni mo, dhali Aha/ mina 'taki ci'th uni imontal 'de/ mo,
5 Hili isi ciki/ uni mini bu'th mowoth pem dhali kar moŋkuth is inyakki Aha/ mo, dhalki uni kar moŋkuth is inyakki Aha/ mo.
6 Ka cim jin yayi'da bor mo tani, Yakuub midi kala birman mo,
dhala Israyiil midi ta jandi/ dhali uma le/ gi maman mo
dhali uni mini 'tu'd mony'cesh ki maman mo be."

7 A/ Arumgimis 'koshki'da Yakuub dhala Israyiil mo me'd jin 'koshkina a'di 'peŋkuman bampa/ gwansan mo kun 'koshki uni mo?
A/ Yakuub dhala Israyiil 'kokunu mmo 'kosh me'd iman 'kosha 'kosh kun 'koshkunu mo 'taa?
8 Ki mombara jisho'k mo tani /e doshkin mo, mmo haska Yakuub dhala Israyiil ka pije/ mo, dhali /e urki uni ka pije/ ki dhan shi/ira shiggam pini ka cim gi dhan 'tham ma bora gagamis mo be.
9 Wakan ki mii yansan mo tani, miinthus ma Yakuub minu tik e mo, dhali midi ta maman cwa jin iski'd mo jin midi kal

miinthus piti mo.
Dhali ki a'di midi uka risa gwata me'd wosh kun mishki 'ce'd mo dhali kun 'ce'dkin ka 'cic 'cimi'th mo tani,
dhali a risa kak ma Ashira/ walla risa gwata kun dukkunu a'bica jwahar kun mini 'koki cu mis mo be.
10 Hili/ ki bampam 'bithga/ 'ce'dkunu sho'k mo tani, mon dim piti diki bwashu mo dhali diki bwashu me'da ris mombwaasho mo be.
Dhali imun mo tani aris mo kun thipu ushan bip mo, dhali e mun mo a'di ishki 'ko'da 'cesh mo dhali shwa risa birman piti mo be.
11 Hili ka binycwany caagam piti ku'thki'd mo tani, uni mini 'ce'd bwa mo.
Dhali aris up mini iiyu mmo kal uni ki o'd mo, haali/ aris 'kwani 'koki mish gwo 'ban mo be.
Haali/ wakan iman uk uni mini 'koki tagi miim'boro'd apo/ uni mo, dhali a'di jin ukki uni mo tani midi diki tagi mii ma 'the gom uni mo

12 A'di mina e waka tee caan mo
ka Arumgimis midi yikin yi'deŋ kumma/ ma Elpura'th mo bway aris 'kus yi'de/ gi pa Masir mo
dhali /e mo, dhali aris 'kwani ma Israyiil mo, miinu gam me'd imontal 'de/ ka 'dete/, 'dete/ mo be.
13 Ka cim caan mo tani adhan ceŋ ka'bal minu pi mo;
dhali uni gun thiskunu e mo e pa Asur mo tani mini doku/ mo,
dhali mo jin kalu sho'k ka pije/ eya 'cesh gi pa Masir mo be.
Dhali uni mini luŋa Arumgimis e 'kuwosh jin kogu/ gi pa Urushaliim mo be.

Ishaya 28

Wayyi e pa Ephrahim mo dhali pa Urushaliim mo

1 Wayyi gom uni kun dhu is ki ca gom toŋ'kup kun hidha iman pi yiman to ka 'dete 'dete/ gi pa Ephrahim mo dhali gom jandi/ jin thiskina monyjaro/ gi monycam piti e mo,

dhali toŋ'kup jandi/ jin hidhu e 'kupi uni gwansan kun ku'thkin e momba'da'd kun pikin ma su e ki mii mo be!
2 Hili mo mo ma, Tapa hashki a'di jin ca'b ki dem dem mo dhali jin 'bitha 'bi'th mo;
jin wana e ki dhan mohe'th ma kuluny ma wasa mo, mmo wa e ka sho'k jin 'dashki'd mo, dhali yi'de/ jin 'tu'ki'da gap mo;
dhali a'di midi ras toŋ'kup jandi/ ka 'dete/ 'dete/ ka 'cesh mo be.
3 Mondhu is ca gi toŋ'kup jandi/ gi iman pi to gi pa Ephrahim mo tani miinu yapki sho'k mo be.
4 Moŋku'th gi Jandi/ gi jaro gi monycam piti mo, jin diki'd e 'kupi momba'da'd jin ta pa ki pa mo,
mina e waki mamana pu/ jin twa/a jin iski'd ki mo yurun mo, ki wathiŋ kamu/ mishki a'di mo,
a'di ki 'de'k a'di e me'd piti mo tani, a'di ki shwa a'di mo be.

5 Ka cim caan mo tani Arumgimis jin di'da galany midi ta toŋ'kup jin shina jaro/ ime'd mo dhali toŋ'kup 'dolkon jin ta jaro/ ki jaro/ gom 'kwanim piti kun bockin mo,
6 Dhali shi/ina kar/e gom a'di jin ca'bki'd e gwondwall mo, dhali mom'bi'th gom uni gwansan kun dokki 'kwaniŋ 'kup buni mo eya ris 'twaŋkal ma goŋ mo be.
7 Hili/ uni gwansan kun yuthurkin ka su ime'd mo tani thiskunu e ki tompi kun 'bitha 'bi'th mo.
Dhali igasiis dhali imanci gwon dhamo/ uni kalki 'bar ki tompi kun 'bitha 'bi'th ime'd mo, dhali uni los kunu ka su mo be.
Uni kalki 'bar ki tompim 'bi'thga/ ime'd mo, dhali kalki 'bar e tony jan mo dhali yuthur e gwoŋ kulum mo be.
8 Ka jiŋ gana/ mo tani, arisa tharaabessa 'tu'dkunu ki ya/a nyokga/ mo, wakan moŋ kamu/ yisa di'da jin dhelele'da.

9 Ija uni imiinu torki gwo gi mo nyi'th mo mo, dhali ija imiinu torki gwo gom to jin yayi'd mo?
Uni gwansan kun nonu 'pena ko mo walla uni kun kalu ako 'peni 'twa mo 'taa?
10 Haali/ a'di ta gwo jin kanki'da po/ gwoŋkan mo ki, gwoŋkan apo/ gwoŋkan mo; monyji apo/ monyji mo, monyji apo/

monyji mo;
imahan gwa'da gwa'd mo dhali imaṯaan gwa'da gwa'd mo be.

11 Ka jiŋ gana/ mo tani, aliman 'twa/ ma maḵ dhala le'd jin wal 'twa/ gi 'kwanin tiya a'di imina a'di iwal 'twa i'kwani mo be.
12 Me'd yin a'di oki uni mo ki, "Yansan ta mo si/is mo, c̲iyi mo si/is gom a'di jin herki gway pini mo,"
haali/ mii yansan ta this ki this mo, hili uni 'koki c̲ik gwo mo be.
13 Wakan gwo gi Tapa midi di e uni mo ki,
gwoŋḵan apo/ gwoŋḵan mo ki, gwoŋḵan apo/ gwoŋḵan mo;
mony ji apo/ mony ji mo, mony ji apo/ mony ji mo,
imahan gwa'da gwa'd mo, imaṯaan gwa'da gwa'd mo,
wakan ki uni mini ii mo dhali doḵu/ ka c̲iŋ'ko'd mo,
dhali uni mini 'ce'd bwa mo, dhali miinu bu'th ka gume/ mo dhali miinu 'do mo be.

14 Wakan c̲iki gwo 'pena Arumgimis mo ma, um kun miikin ka maḵ mo,
um kun jikina ji apo/ 'kwani gwansan kun 'kokin e pa Urushaliim mo.
15 Mii yansan midi pu'd mo haali/ um oki gwo mo ki, "Aman gamkina gwo me'd ki̲ mowu mo,
dhali jis jwa mo tani am gamkina gwo me'd mo be.
Wakan ki mo jin doruwa dor yaki'd mo tani,
a'di midi diki gam ana mo be.
Haali/ aman miikina mombam jin hura aman jwa inycine/ ka he'k e mo,
dhali ḵal mo ma la ki mo jin aḵu/ aṯor mo be."

16 Haali/ wakan Tapa Arumgimis oki gwo mo ki,
"Hili mo mo ma, Aha/ mina 'thi wosh gi moŋḵa'b eya Sihyuun mo,
wosh jin 'cunycurkunu mo jin ta wosh yintho/ gi shem 'pena bi mo,
jin ḵa'bu ki isi ḵa'b gana/mo.
A'di jin gamki gwo is mo tani mina isi diki 'the mo be.
17 Aha/ mina kar mo jin miinu ka ḵar/e ki cwa jin baru to mo,

dhali mii ma kar/e ki to jin tori mo ka jisho'k mo be.
Akuluny ma wasa mini di'th mo jin hura uni jwa ka tor mo, dhali yi'de/ kun palkin miini 'tu'd itik mo kun bagu e mo be.
18 Gwoŋ gam me'd pini ki mowu miinu 'ce'd sho'k mo, dhali gwoŋ gam me'd pini ki jis jwa mini 'koki dosh mo be.
Ka ganu yi'de/ palki'd ki tur mo tani, /e mini ta mo jin miina a'di 'ce'd sho'k mo be.
19 Ki a'di 'cithki'd ka 'cithan dhul mo tani, a'di midi kal um mo,
ki mon'thamo/ 'ko'di mon'thamo/ mo tani a'di midi pala ki tur mo,
ki montee dhali ki mon'thiny ilu/ mo tani a'di midi yayu/ mo be.
Ki gwo mishu 'ban mo tani, a'di midi kali moŋko/is mo be.
20 Haala/ aŋkar a'di kuta kut mmo ye'th sho'k inycine/ mo, dhala badhaniya 'tina gwar ki 'ti mo gom wathi/ mmo kum is piti mo."

21 Arumgimis midi cu mis me'd wosh Perasim mo, dhali midi cu mis me'd mom ba'da'd gi pa Gibiyuun mo mmo miiya tu'c piti mo,
dhali atu'c piti di'd ki she/ mo, dhali miiya dhan miim piti kun 'kon ki she/ mo be.
22 Hili wakani 'dishesan dhalka mak ki mii mo, walla mondek bum miinu dek mo.
Haali/ aha/ cikkina gwo 'peni Tapa Arumgimis jin di'da galany mo, jin ta gwoŋkan jin miinu 'ce'da 'ce'd sho'k ka kuluny apo/ mony'cesh mo be.

23 Dhuyi 'ce mo ma, dhali ciki 'twam pem mo, hili thosoni um is mo ma dhali ciki aris gwom pem mo.
24 A/min ma mankor jin korki'da 'cesh mmo si to, ikor jasa 'cesh mowa? A/mina a'di rash kor ki dar gi to mmo si mo 'ta?
25 Ki a'di thosonki'da 'cesh mo tani, adina a'di ki yek emena nuŋkure/ mowa?
Dhali mmo yek cwaŋkuyga/ jin minuwa 'tash jin ta'da kammun mo, dhali ci emena game ka bath 'pen mo dhali pos bunyjan e moŋkar/e mo, dhali bath a'di e shemen piti mo?

26 Arumgimis piti he'thki a'di sho'k mo, dhali torki a'di to ki 'bor 'bor mo be.

27 Ki nyanye/ mo tani, emena nuŋkure/ 'konu ki tor ka pampe/ mo,
walla mina sho/a arabiya jin dira thulunyi mu/ ki sho'k apo/ cwaŋkuyga/ jin minuwa 'tash jin ta'da akammun mo;
hila anuŋkure/ i torkunu ki cwa mo, dhali cwaŋkuyga/ jin minuwa 'tash jin ta'da kammun ki cwam ba'd'ban mo be,
28 Emen to jin miinu maaŋkuthu'd yorkunu mo, hili a'di jin yorki a'di mo tani diki tor a'di goma sule/ mo be.
Sho/a arabiya jin dira shuma rum piti dhali aris shuma rum piti mini mu/ a'di ki sho'k mo, wakan ki a'di midi diki yor to ki sule/ mo be.
29 To gwansan iiyin 'pena Arumgimis jin di'da galany mo, jin ciyi'da
dhan miimer kun caaca mo dhali kun cana dhan moyuk ki ca mo be.

Ishaya 29

Wayyi gom pa Urushaliim mo

1 Wayyi gom pa Are/iil mo, Ayy Are/iil[a], jin ta 'peŋkuman pa/ jin dikin ma Dawuud mo!
Mari yil is 'ko'di yil mo; dhalki mo shwan to yayi'd mo ma.
2 Hili/ Aha/ mina 'kosh pa Are/iil mo, dhali ayim midi ohon mo dhali mina bwa dit mo,
dhala yim midi wa Aha/ e ka Are/iil[b] mo.
3 Aha/ mina kar mondim pini kan mo dhali 'kam mondim pini apo/ /e mo, dhali Aha/ ki kar dhan moŋ'kosh is ka nyor ki dhan mom'bi'th apo/ /e mo,
dhali Aha/ mina cu dhan isa nyor ma risa tu'c apo/ /e mo be.
4 Dhali /e mina isi 'theya 'the mo dhali wall 'twa 'pena 'cesh mo, dhali 'twa wall pini mina isi wakan mo 'peni bu'da 'cesh mo be.

[aa]29:1 “Are/iil ta gwaya kamu/ jin yuku pa Urushaliim mo”
[bb]29:2, “Are/iil ta 'pemen gwo jin onu ka Gwata/ mo”

Dhali 'kus pini mini cuu me'd shi/in jin walki 'twa 'pena 'cesh mo, dhali 'peni bu'da 'cesh mo tani 'twa wal pini mina e waki cuuwa jin cunu mo be.

5 Adhan mondeŋa caaga ma ris 'kwaniŋ 'kup pini mina e waki dhan bu'da dipany mo, dhali adhan cuuwa ma wambuhany 'kwani kun 'kosha 'kup is me'd dhan 'tham jin poshki'd dhali ya mo.
Dhali a'di midi pu'd ki jahanne/ mo, ki ari embula gwa'dga/ mo be.
6 Arumgimis jin di'da galany midi yayu i /e mo ki kondor ma sho'k mo,
dhali ki dhan mo yikin is mo, dhali ki dhan cuuwany caaga/ mo, dhali ki dhan 'thama 'bi'thga/ mo dhali ki dhan 'thama punthar mo, dhali ka le'dan o'd jin miiki'd ki biliṭ biliṭ jin shwaki'd ka le'dan mo be.
7 Dhali a'di mina e waki dhan jan mo, dhali mina e waki tony jan gi mon'thiny mo.
Adhana wambuhany kal gi mony'cesh mini as apo/ pa Are/iil mo dhali dhan mom'bi'th ma yim mo. Uni mini mii mo/as apo/ ayim mo dhali adhan monyaŋ ma yim jin nyaŋkunu ka goŋ mo mmo yap apowa yim mo be.
8 A'di mina e waki wathi/ jin miikina jan ki a'di shwaki to mo, hili ki a'di merki e mo tani, a'di gamki bush piti diki bwashu mo be.
Dhali a'di mina e waki wathi/ jin bu'thkina yi'de/ ki jan mo ki a'di piki a'di mo dhali a'di cuuki mis ki isa 'ka'dga/ mo, ki buŋgwar is piti diki kap yi'de/ mo be. Nye/, wakan a'di mina e wa ki dhan mondeŋa caaga/ gi kal gi 'kwaniny 'cesh mo kun askin apo/ wosh Sihyuun mo be.

9 Meri is bum mo ma dhali nyoŋi uni mo, dhali tayi aja'da ki is bum mo dhali tayi aja'da/ mo!
Tayi 'kwani kun 'kosh ma su mo, hili yisa ka suwa, kali 'bar mo ma, hili yisa ki tompim 'bi'thga/ mo yisa.
10 Haali/ Arumgimis gacki um shi/in gi dhan mony'ce'd
eny caaga/ mo be.

Haali/ a'di i mu'thki'da ris em bum mo, dhali amanci gwon dhamo/ mo, dhali a'di jin tikki um 'kup mo, dhali a'di jin ta'da man mish mo mo be.

11 Aris gwo kun 'ceenu wa um e ka ris gwo ma warka/ kun 'dapu 'twa ka 'diŋkila mo, kun mina 'kwani mii ciki a'di jin da/ar ki a'di mo, mmo o gwo mo ki, "Deŋi yansan e mo ma." Dhali a'di si'da/ oki gwo mo ki, "Aha/ mini diki deŋ a'di e mo, gom a'di 'dapkunu 'twa ka 'diŋkila mo be." 12 Wakki/ awarka/ cikunu ki a'di jin diki mish a'di deŋ e mo, jin o ki, "Deŋi yansan e mo ma", dhali a'di ki o gwo mo ki, "Aha/ dina ki mish a'di deŋ e mo."

13 Dhali Tapa oki gwo mo ki, " 'Kwani gwansan iiyin i'dishe e Aha/ mo ka ris 'twam buni mo dhali maŋ aha/ ka ris 'twam buni mo, hili adum buni si'da si'd 'peni Aha/ mo be.
Dhali mo maŋ buni gom Aha/ ta jasi gwoŋkan gi 'kwani mo jin torkunu uni mo be.
14 Dhali/ wakan, hili mo mo ma, Aha/ mina rash miimer mii e mo ibwamana ris 'kwani mo, kun ta miimer 'kodi miimer mo be.
Adhan moyuk gi 'kwani yukga/ miinu 'ce'd sho'k mo, dhali adhan mo jin mishu gwo 'ban gi 'kwani kun dhu is ki ca mo tani mini pi mo be "
15 Wayyi gom uni gwansan kun ba'kki gwoŋ kulum buni ki 'kul 'kul 'pena Arumgimis mo,
aris miim buni 'kokin e mondhurumi'd mo. Uni oki gwo mo ki, "Aja parki ana e mo, dhali aja mishki ana mo sa/?"
16 Um kumkina ris to 'twa/a 'cesh mo! A/minu hila man uka nos me'da je mo,
wakan me'd to jin uku mini o gwo gom a'di jin ukki a'di mo ki, "A'di diki uk a'di mo",
walla to kun ukkunu ki jasi gwo mo oki gwo gom a'di jin oki a'di gwo mo ki, "A'di diki mish gwo 'ban mo?"

17 Hili/ ki jasi ari mo mo tani,
pa Lubnan miinu tu'k ki mondhe'd mo, dhali adhan mondhe'd mini war ki bwaasho mo be.

18 Ki embul caan mo tani wathin 'diye midi cik gwo ma warka/ mo,
dhali e gi uniny ja'da/ mini mish mo mo 'pena dhan mondhurumi'd mo be.
19 Dhali uni kun yapu ki sho'k mini gam bwam'borga/ eya Arumgimis mo,
dhali uni ha'th'ko'd e bwamani 'kwani mina bwa 'bor e jan'de/ jin kogu/ ma Israyiil mo be.
20 Gom uni kun ta iman 'cwara 'cwar mo tani miinu dosh mo, dhali iman mii ka mak mini this e mo. Dhali aris uni kun enen mmo mii miinthus mo tani miim buni minu 'cith mo,
21 Ija miiki gwo mo mmo rak wathi/ mmo mii tonthus mo, uni kun ceshkina gume/ gom a'di mo a'di jin ŋapki jasi mii ma kar/e mo e
'twaŋkala goŋ mo dhali kar mii ma kar/e a'cesh ki mii ma tor bwashu mo be.

22 Haali/ wakan a'di okin ma Arumgimis gwo apo/ gu'b ma Yakuub mo, Arumgimis jin wanki'da Abraham 'ba/ mo,
"Yakuub miinu 'koki kar ki mo ma 'the is ki sule/ mo, dhali mina jis em piti i'twak mo mo be.
23 Hili ki a'di mishki ucim piti mo, dhali atu'c gi me'd pem mo tani, uni mini kar gway pem ki jiŋ kogu mo be.
Uni mini kar gway pem ki jiŋ kogu ki a'din 'de/ jin kogu ma Yakuub mo dhali uni mini dosh ki moŋko/ is goma Arumgimis ma Israyiil mo be.
24 Uni gwansan kun tham ki mii e shi/in mini gam mo jin nyithu anyi'th mo, dhali aris uni gwansan kun miikina gum gum mini ha gwo kun yedhuwa ye'th sho'k e mo be."

Ishaya 30

Mii ma isiŋ gana jin dargi 'pemen mo e pa Masir mo

1 "Wayyi gom uci kun ushki gwo ha e mo, yansan ta gwo jin okin ma Arumgimis mo ki,
uni kulum kin mo, hili 'peni Aha/ yisa, uni gam ki gwo me'd nyakki kala tiya mo,

hili uni yisa shukina shi/in pem bway yisa, wakan uni marki miinthus is ki miinthus mo be.
2 Uni thoson ki is mmo iika luŋgu'b bway pa Masir mo, hili uni 'koki dot Aha/ mmo shu uni bway mo be,
uni ŋapki mowoth 'pena Pera/on mo dhali hur jwa eya la gi pa Masir mo.
3 Gom gwo gi wakan mo tani mowoth ma Pera/on midi war ki mon'the is bum mo be,
dhali mo hur jwa eya la gi pa Masir mo tani, ta dhan mon 'the is bum mo,
4 Bahili iya/ ma malik uni iikin bway pa Su/aan mo, dhali iman hash gwom buni iikin bway pa Hanis mo be.
5 Uni 'baar mo mina isi 'theya 'the mo haali/ gom 'kwani 'koki woth uni mo, uni 'konu ki woth mo walla 'konu ki ci to mmo woth mo,
hili 'thena is mo dhali dargi mii ma 'the mo be."

6 Gwo goma ris to/e kun 'kon e mombwaasho mo,

Eya 'cesh gi monto'c bwa mo dhali mii ma 'pe'd she/, gi kumana dhop mo dhala rasana dhop mo,
dhali tasha mo dhali adhana ti'd tasha jin peki'd mo,
uni kalki tom buni kun tana uni mo eya po/I thuluny mo,
dhali tom buni kun tana uni eya risa 'kathilaŋ kalman mo,
bway 'kwani kun 'koki woth uni mo be.
7 Haali/ 'kwani ki pa Masir dhuki is mo dhali 'koki bwashu mo,
dhali wakan Aha/ yukkina yim ka Rehab mo, a'di jin diki'd ki shwam mo be.
8 Shwanesan yaku mo, dhali 'kwari gwo apo/ cwam ba'd 'ban yansan mo, dhali uki a'di eya warka/ mo,
wakan ki a'di midi di ki 'bore/ goma tenteŋ kamu/ mo jin mina a'di wa e ki gwontor mo be.
9 Haali/ 'kwani gwansan uni ushki gwo ha e mo, uni kun ta ucin tor mo
dhali ta uci kun 'koki cik gwo gi mo ye'th sho'k ma Arumgimis mo.
10 Uni oki gwo e iman par mo e mo ki, "dhalki mo ki par e mo ma",

dhali gom imanci gwon dhamo/ mo ki, "Dhalki gwoŋkar/e ki tor ki aman mo,
oyi gwo maŋ gom aman mo, dhali dhalki gwo ma he'k e mo.
Haali/ a'di kali a'din 'de/ jin kogu ma Israyiil moŋ kar 'twa wal 'kup mo ibwamabori jis em bam mo be."
11 Tukki mo 'peni bway tur mo, haali/ uni suskina susi per mo.

12 Gom gwo gi wakan mo tani a'din 'de/ jin kogu ma Israyiil oki gwo mo ki,
"Haali/ um ushki gwo yan ha e mo dhali gam gwo is e mii ma gwar'de/ mo
dhali mo ma he'k e mo dhala gany jin ishkunu apo/ a'di mo,
13 Wakan miinthus yansan midi di e um mo me'd to jin diki mony'ce'd is bwaya 'cesh mo,
dhali me'd to jin 'tu'dki'd 'pena gaŋgara ki 'kupi lu/ mo jin midi la bit ki jahanne/ mo, ki ari embul mo mo be."
14 A'di midi 'ce'd bwa me'da nos ma man uk a'di jin 'ce'dki'd mo,
a'di midi diki boc mo, wakan ki uni miinu 'koki gam ibwamani mo ma 'cic 'cimi'th piti mo jin kapkunu o'd 'peni bwaman mo,
walla toŋ 'kul bwa jin bashu yi'de/ ka pije/ 'peni bwany jis mo be.

15 Haali/ a'di yansan ita gwo gi Tapa Arumgimis mo, jin ta a'di jin kogu ma Israyiil mo ki,
"E moŋkul mo dhali mo si/is mo tani /e minu woth mo, dhali e mo ma shwam mo dhali e gwo jin gamu is mo tani midi ta mom'bi'th bum mo.
Hili um yisa ona bwa mo yisa.
16 /E oki gwo mo ki, 'Yisa,
haali/ aman mina so mo ka ris shuma rum mo', wakan /e mini gus mo;
dhali 'Aman mina mer aris shuma rum po/ ki 'ta'b mo', wakan uni gwansan kun ur ki umi sho'k mo tani mini bath um ki jahanne/ mo be.
17 'Kwani alip mini so wathin 'de/ mo;
ki uni kun 'koni mudhe'd mo tani mina umi so mo

intagi uni kun bockon mina e wa ki cwa ma berga/ jin thumu i'ku wosh mo, walla wa e ka berga/ jin dhumkunu apo/ ushi wosha gwa'dga/ mo be."

18 Naskina/ Arumgimis corki um ki mii ma 'the mo, bahili a'di doshki'd mmotor ki um mo mii mii mo be.
Haala/ Tapa ta'da Arumgimis jin mii'd ki 'bore/ mo, mom'bor mii gom uni kun corki a'di mo be.

19 Haali/ 'kwani mini 'ko eya Sihyuun mo, dhali e pa Urushalim mo, dhali um mini 'koki ko dok/e mo be.
A'di ka jiŋ gana/ midi mii mii ma 'the gom um mo e cuuwa gi kom bum mo. Ki a'di cik a'di mo tani, a'di midi thok um 'twa/ mo be.
20 Bahili Arumgimis ciki um maaŋkuthu'd e dhan montо'c bwa mo dhali yi'de/ ka tee jin shi/a mii mo tani,
isi kan, amantor gwom bum midi diki bak is piti dok/e mo ki sule/ mo, hili um mini para mantor gwom bum e ki em bum mo be.
21 Aris 'cem bum mini cik gwo i'ko'di um mo mmo o gwo ki, "Bway tur a'dahan mo, iiyi a'di inycine/ mo", ki um mini tu'k ka 'bana bimporos mo walla ka 'bana binycam mo.
22 Um mini 'ce'd tom bum bwa kun ukka um ki 'dolkon kush mo walla ki jamas 'dolkona gana/ mo.
Dhali um mini ta'k uni asho me'd burrinye/ monyo/ o'd ma bas mo. Um mini o a'di mo ki, "Yayi mo 'peni mahan mo. '

23 A'di midi ciya sho'k gom to kun sina um a'cesh mo,
dhali tonte/ ki nyanye/ 'pena 'cesh mo,
dhali maman to mini dho'th ki nyanye/ mo be.
Ka cim caan mo tani to/em bum mini shwa sho e mo jin ish ma risa shon dhi/ii'd ki nyanye/ mo be.
24 Arasim bip dhali aris thuluny, kun korkina 'cesh mo tani, mini shwa to ki embul mo mo jin cikunu uni mo
dhali ki embul jin 'dashkunu to ki ton 'dash to mo dhali ki toŋ kar she/ mo be.
25 Eya ris wosh kun tura tur mo dhali eya gagamis kun 'kon isi mis mo tani, a'di imina ushi 'kus wora gwa'dga/ iso mo dhali

ushi yi'de/ kun sokin mo,
eya cima caaga/ jin 'cithkunu to ki embul jin bitkin ma ris gu'ba caaga/ mo be,
26 Moŋkush ma ppe mina e waki moŋkush ma tente/ mo, dhali moŋkush ma tente/ midi 'twak mo mo me'di pesu/ mo, me'd moŋkush ma tente/ ka cim ma pesu/ mo.
Arumgimis midi gam 'kwanim piti kun 'ce'dkunu bwa me'd mo dhali waca ris jamam buni kun 'kakin
mo be.

27 Hili mo mo ma, gway ma Arumgimis yayi'd 'peni mo jin si'da si'd mo, shwaki'da nyor jin purki'd me'd dhan o'd mo dhali adhan mondhurumi'd ma ku'd mo.
'Twam piti 'tu'dkunu ka nyor mo, dhali ale'd piti waki o'd gi shwaka'd ka le'dan mo be.
28 Shi/ir piti a'di wana e ka dhan yi'de/ ma sho'k jin 'tu'dki'da 'cesh mo jin guski'd igam 'ba/ mo,
mmo dhidha ris mony'cesh sho'k ka dhan miim'bi'thgam piti mo. Shi/ir piti a'di ta toŋ'kalit e 'peshe/ ma ris 'kwani mo mmo rak uni mmo ii ka kul is mo be.
29 Um mini yuk gway me'd jigi mon'thiny ki um hilki mo shwan to jin kogu/ mo,
dhali ka dum 'borga/ mo, me'd jin yakina jan'de/ athathar pi ilu/ bway 'kuwosh ma Arumgimis mo, dhali bway wosh ma Israyiil mo be.
30 Arumgimis midi kar dhan monyca gi 'kus piti 'kwani ki cik mo dhali tor mo mii gi 'bam me'd jin yikin kina a'di
is ka dhana pure ma nyor mo dhali ka le'dan o'd jin shwaki'd mo, ki 'thama punthar mo, dhali ka dhana kapany o'd jin he'thki'd mo, dhali ka kuluny ma wasa mo be.
31 Haali/ e 'twa ma Arumgimis mo tani, pa Asur midi mer ki dhan moŋko/is mo, a'di midi dor uni ka lukaas mo be.
32 Dhali aris mondor ma lukaas kun torkin ma Arumgimis minu dhu apo/
uni mo minu sus ki ko ma sahana shu e mo dhali ka risa dhedheŋe/ me'd jin askina a'di mo, dhali ya ka ris to gi mo/as piti ilu/ mo dhali as inyakki uni mo be.

33 Haali/ mo jin c̲idhu to o'd nyaŋkunu 'pena dhamo/ inni mo.
Nye/ ka jiŋ gana/, mo tani, a'di nyaŋkunu mo goma mali̲k mo,
dhali Arumgimis u̲kki a'di ki 'kul 'kul mo dhali ki bee bee mo be.
Moŋgam me'd a'di thosonkunu is mo ki o'd mo dhali ka ris cwaŋ̲kuthu'd mo jin 'thanu ki o'd mo.
Ki shi/ir ma Arumgimis mo, me'd ushi 'kus yi'de/ kun cekunu e ki yi'den to jin tana eya yin bi̲p̲ mo, jin miinu kar i o'd shwa'd mo be.

Ishaya 31

Uni kun p̲us 'koki gama Arumgimis gwo is mo

1 Wayyi gom uni kun iikin ka luŋgu'b bway pa Masir gom
mowo̲t̲h mo dhali kun merkin a̲powa ris shuma rum mo,
dhali kun dhuki is eya arabiya j̲in dira shuma rum mo haali/
uni tana ris ka ris mo dhali eya man mer shuma rum mo haali/
uni takin ki mom'bi'th ki nyanye/ mo be.
Hili/ uni 'koki k̲o/ is gom a'din 'de/ jin k̲ogu/ ma Israyiil mo,
walla uni 'koki ŋa̲p̲a Arumgimis mo!
2 Naskina/ wathi/ a'di yu̲k̲a yu̲k̲ mo, dhali wathi/ midi k̲ali dhan mii shigga/ dhali midi diki do̲k̲ bwaya ris gwom piti mo be.
Wathi/ midi cu tonthus a̲p̲o/ gu'b ki miinthus mo dhali a̲p̲o/ uni gwansan kun gam ki mii me'd ki mii shigga/ mo be.
3 Pa Masir ta wathi/ 'te be, yisa ta'da Arumgimis yisa, dhali shuma rum buni ta buŋgwar is 'te be, yisa ta shi/ina.
Ka Arumgimis he'thki me'd piti mo tani, 'peni uni su/ jan 'de/ jin wo̲t̲hki'da wo̲t̲h midi k̲al 'bar mo, dhali a'din 'de/ jin wo̲t̲hki'da wo̲t̲h midi bi̲t̲ mo, dhali 'peni uni su gwansan mini 'ce'd sho'k imon̲t̲al 'de/ mo be.

4 Gwo a'dahansan jin on ma Arumgimis gom aha/ mo,
"Me'da dho̲p̲ mo, dhali adho̲p̲ dhuru'c si'da/ mo, jin parki'd mmo ŋa̲p̲i 'ko̲sh to mo,
ka dhana ma'diny imanhil k̲a'bal cukun a̲p̲o/ a'di mo tani,
hili a'di diki k̲o/ cuuwam buni mo, walla yisa parki'd mo 'peni

'twam buni gi walkina uni mowa,
walla Arumgimis jin di'da galany diki thul mmo mii mo/as apo/ wosh Sihyuun mo, dhali eya po/ ushi wosh mo be.
5 Me'da ris 'di kun pekin ka kul is mo, wakan Arumgimis jin di'da galany midi cesh pa Urushaliim ka po/ mo;
a'di miinu cesh ka po/ mo dhali miinu woth mo me'd jin yakina a'di ki tur apo/ a'di mo dhali kar a'di mo be.
6 Tukki bway a'di 'peni a'di jin iikina uma bor 'kupki cinne/ mo, um 'kwani gi pa Israyiil mo.
Dhala ris tompinycon gi 'dolkon kun ukkina um ka ris me'd bum mo kun ta miinthus ki miinthus mo.
7 Haali/ ka cim caan mo tani 'kwani ka 'dete/ 'dete/ mini yipa risa rum tompinycon buni me'd mo.

8 Pa ASur midi bit mo ka 'cesh ki gandal kun kan ka 'ban su/ mo, yisa ki wathimpa yisa hili ki gandal jin tuki'd ki dargi wathi/ midi shwa a'di mo.
A'di midi gus mo 'peni gandal jin ka'd ka 'ban su mo, dhali 'kwanin dhuru'c buni minu miiki mom'bi'th mmo miiya tuca 'bi'thga/ mo be.
9 Uni 'baar mo mini this mii ma isiŋ gana/ 'kupi e mo haali/ gom moŋko/is mo,
dhali iya/ ma malik piti mini ko/ is mo e jis e ma berga/ ma Arumgimis mo, yansan okin ma Arumgimis mo
jin taki'd gi o'd e pa Sihyuun mo dhali a'di jin shwaki'd ki o'd e pa Urushalim mo be."

Ishaya 32

Monyji jin ta'da kar/e mo

1 Hili ma, amalik midi jiya ji ka kar/e mo, dhali aris itapa mini hetha he'th sho'k ki 'bore/ mo be.
2 'Kwani ka 'dete/ 'dete/ mina e wa ki to jin nyaŋu mmo/ cesh 'tham mmowoth is 'peni 'tham jin poshki'd mo,
dhali me'd ushi wor kun soki yi'de/ e moŋkuthu'd mo, dhali me'd dhana lany caga gi wosh eya 'cesh gom ari embul ki gwa'd gwa'd mo.

3 Yan'ko'da ris e kun mishi mo mo tani mini 'koki dhurum mo mo, dhali aris 'ce ma ris uni gwansan kun ciḵki gwo mo tani mini 'koki ciḵ gwo ki suny suny mo be.
4 Arisa du kun moltim mini kulum ki 'boreŋ gana/ mo ki mo jin mishu gwo 'ban mo, dhali arisa le'd kun walu mini wal 'twan dhelelga mo dhali 'cunycur ki 'boreŋ gana mo be.
5 Wathim p̱us miinu 'koki doḵ/e c̱i monyca mo, walla aman heka he'k e miinu 'koki c̱i montaḵ mo be.
6 Haali/ wathim p̱us walki 'twam p̱us mo, dhali adum piti kulum ki tonthus mo dhali miiki'da r̄is mii ma rum kun 'koki ta kuŋ gana mo,
dhali a'di walki gwo sor ap̱owa Arumgimis mo be.
A'di miiki miin ṯe/ jin diī̄ki bwashu mo, dhali mii jin butha yi'de/ jin ŋap̱kina a'di yi'de/ mmop̱i mo be.
7 Aris bway t̄ur gi iman heka he'k e ta jasi tonthus mo.
Dhali a'di c̱iki'da ris gwo kun ta washila mo mmo 'ce'd uni ha'th'ko'd sho'k ka ris gwo ma he'k e mo,
dhali 'kwani ha'th'ko'd oki gwo kun tana ḵar/e mo be.
8 Haali/ wathi/ jin miiki miim'boro'd kulumki'da ris gwom 'borga/ mo, dhali gom miim'borgam piti mo tani a'di midi dosh mo be.
9 Cuyi mis mo ma, um up̱ kun malaskunu mo, dhali ciḵki 'twam pem mo,
aris um i 'bwa/um kun 'kokin ki 'kus 'peni monṯo'c bwa mo dhali bwan'thothu mo, dhali c̱iyi 'ce ki gwom pem mo.
10 Haali/ gom ari 'cenne/ mo walla ki nyanye/ ki yil mo tani mii ma isiŋ gana/ bum miinu 'ce'd bwa mo,
dhali um up̱ kun 'kokin ki 'kus 'peni monṯo'c bwa mo,
gom mo jin̄ 'cithu maman to tani midi ye is mo, dhali mo jin doṯu to midi diki yayu/ mo be.
11 Deeyi mo ma, um up̱ kun 'kokin e mo malas mo, dhalki um ṯocu 'kus mo ma, um kun̄ tanga duŋ gana/ mo,
'cuka ris burrinyem 'borgam bum mo dhali 'koyi is 'te/ mo, dhali deḵi emba'd bum ki burrinyem p̱orkin mo.
12 Um mini ko goma 'cesh jin 'bor̄ umbwa mo, dhali gom maman to kun dho'thkin ki nyanye/ 'pena ris to kun parkin mo be.

13 A'cesh gi 'kwanim pem min ma ris to kun 'kan ka risa 'de/ ilu/ itiḵ e 'baar mo dhala risa liṯ si'da/ mo,
dhali aris gu'bi 'baar mo e 'peŋkuman pa jin 'kunya bwa mo be.
14 Haali/ gu'b ki mondhelela dhelel miinu 'tuḵ mo, dhali adhana wambuhany gi 'peŋkuman bampa miinu dhalku mo,
dhali ushi wosha gwa'dga/ dhali adhan gu'ba caaga/ mini ta jurum mo goma sule/, sule/ mo,
dhali bwam'boro'd ma ris thuluny bwaasho dhali arisa ma'diny to e kun shwakina shon dhi/in mo be.
15 Intagi Shi/in gacki'd apo/ ana 'peni mo jin diki isi mis mo,
dhali mombwaasho warki'd ki mondhe'd jin ishkina maman to mo, dhali mondhe'd jin ishkina maman to a'di deŋkunu e me'd bwany cwa mo.
16 Yan'ko'd miiŋ ḵar/e midi di e mombwaasho mo, dhali mo mii mii ma ḵar/e midi di e mondhe'd jin ishkina maman to mo be.
17 Aṯu'c ma man mii miiŋḵar/e midi tagi moŋḵu'th is mo, dhali mo jin thosonu aṯu'c ma man mii miiŋḵar/e si'da/ mo, mii ma ḵu'th is dhali mii ma isiŋ gana/ goma sule/, sule/ mo be.
18 'Kwanim pem mini 'ko 'ko jin 'konu ki moŋḵu'th is mo e moŋ 'ko mo, dhali eya ris pa kun jinu ki 'bore/ mo, dhali eya ris moŋ 'ko jin sinu is ki moŋḵu'th is mo be.
19 Wakan ka dhana wasa raskin e bwany cwa mo dhali 'peŋkuman pa i 'ce'du sho'k ka kuluny mo be.
20 Dhali /e miinu 'bor mii mo waḵki/ /e si tom pini eya ris yan yi'de/ mo dhali dhalki sho'k ma rasim biṗ dhali sho'k thuluny iin ki 'kus mo.

Ishaya 33

Mon'tho gom dhan mii ma c̱is mo

1 Wayyi gom um mo, kun ta iman 'ce'da 'ce'd sho'k mo, dhali kun 'konu ki 'ce'd sho'k mo!
Wayyi gom um kun ta iman aḵ 'kwani gwo i is mo! dhali um kun aḵki 'kwani gwo i is mo.
Waḵki/ um mini dosh mo jin 'ce'du a'ce'd sho'k mo tani, um miinu 'ce'd sho'k mo be.

Wakki/ um mini dosh mo jin aku 'kwani gwo i is mo tani, uni mini ak um gwo i is mo be.

2 Ayy Arumgimis, miiyi mii ma 'the gom am mo, haali/ aman corkina /e mo, diyi e 'bame'd bam isa yempa/ ki mon'thamo/ mo, dhali tayi amanwoth am mo ka tente/ gi monto'c bwa mo.
3 'Peni dhan cuuwa ma ris 'kwani kun sokin mo mmo/ 'dekina /e 'kusi mis mo tani, aris kal gi 'kwaniny'cesh cekerki bwa mo be.
4 Iman kal to ka eka wu uni gamki me'd mo, me'd dhana kuyu/ kun gamki me'd mo, dhali me'da kuyu/ kun pekin mo, dhali wathi/ si'da poski'da po/ a'di mo be.

5 Arumgimis a'di jin diki'd isi mis mo. A'di diki'd e mo jin ka'dama ka'dam mo. A'di midi 'tu'd pa Sihyuun ki miim'boro'd mo dhali ki miiŋ kar/e mo be.
6 A'di midi ta mo jin dhunu to eya risa tentem pini mo,
dhali dhan mo wan 'ba/ jin dhukunu mo, dhali mo yuk mo, dhali mo nyi'th mo mo, dhali moŋ ko/is ma Arumgimis ta mondhun tom piti mo.

7 Hili ma, aris iman hashum buni gwokin mo eya ris bway tur mo, dhali iman hashu gom moŋkuth is gwokin ki nyanye/ mo be.
8 Aris bway tura caaga/ uni dhalkunu mo, mmo 'koki ii nycine/ mo, aris gwo kun gamu me'd uni 'ce'dkunu mo,
dhali iman mish mo mo uni iikin ka luŋ gu'b mo, dhali 'kwani en 'thi/ 'koki ci mo jin dhunu is ki gwa'd mo be.
9 A'cesh shi/kina bwa mo dhali kuthki'd mo, pa Lubnan a'di ta mon'the is mo dhali aris 'ko'dgwar piti ka pije/ mo,
Asharon a'di ta mombwaasho mo, dhali pam Bashan dhali paŋ Karmal yikin ki'da ris 'cemen cwa is mo be.

10 " 'Dishesan Aha/ mina cu mis mo", Arumgimis oki gwo kan mo, " 'dishesan Aha/ mina cu isi mis mo, dhali 'dishesan Aha/ miinu 'de'k is imis mo be.
11 /E bwakina pibi mo, dhali /e dho'thkina tor mo, dhali shi/ir pini a'di taki o'd mo jin midi shwa /e mo be.

12 Aris 'kwani miinu shwa ka wulp̲e/ mo, me'da ris bwany cwa ma 'de/ kun 'ci'thkunu mo dhali kun shwakina o'd mo be.
13 Um kun si'da si'd mo, ci_k̲i gwo mmo/ mish 'ban mo, ata imiiki ka mo, dhali, um kun 'disha 'dish mo, nyi_t̲hi mom'bi'th pem mo."

14 Aris iman mii miinthus gi pa sihyuun uni k̲o/ki is mo, dhali bu_t̲hkin ma risa rum thus ki mondee is mo be.
Dhali ija kun 'kokin ibwamani ana jasi gom ari mo mo a dhana nyor jin shwa'd ki o'd mo? dhali kun 'kokin i ana jasi gom ari mo mo eya dhan o'd jin shwaki'd goma sule/, sule/ mo 'ta?
15 E a'di jin yaki'd ka k̲ar/e mo dhali walki'da ris 'twa ka k̲u'th is mo,
jin 'tekunu bwa mo midi gam mii ma gwar'de/ mo,
wakan a'di pirki me'd piti mo wakan ki a'di midi diki bu'th to jin wanu awan 'ba/ mo,
dhali jin mu'th ki bwany'cem piti mo 'peni mo ci_k̲ gwo goma bas jin miikunu mo,
dhali a'di jin mu'th ki em piti mo 'pena p̲owa ris tonthus kun miikunu mo be.
16 Wathi/ a'dahan jin midi mii di isi mis mo,
dhali monyaŋa 'bi'thgam piti midi ta monyaŋ ibwaman ma liman gu'b mo,
dhali ton_t̲em piti miinu c̲i mo, dhali yi'dem piti midi diki c̲i mo a_k̲ e mo be.

17 Em pini midi hila mali_k̲ e monyjarom piti mo, dhali uni mini mish mony'cesh isa dhanna inni mo be.
18 Adum pini midi ka moŋ_k̲o/is e mo, mane aman 'kwar to mane, dhali mane wathi/ jin tere'da thulp̲a mo? Mane a'di jin deŋki'da ris dhan gu'ba caaga/ e mo?
19 Um mini 'koki mish 'kwani kun wal 'twan tiya do_k̲/e mo, 'kwani kun miiki um ka ma_k̲ e 'twa/ wal jin 'kona um ki mish 'ban mo be.

20 Hili mo eya Sihyuun mo, a'di jin ta 'peŋkuman pa jin mina ana moshwan to mo,

dhali em pini mish pa Urushaliim mo me'd jin dikina a'di ki shwam mo, dhali a'di jin diki ta gu'b burrinye/ jin miinu 'koki ak̲ mo e mo,
dhali cwam piti miinu 'koki buk̲ ki sule/ mo, walla thus piti miinu 'koki 'ci'th bwa mo be.
21 E mun mo tani Arumgimis jin 'bora 'bor midi di inyak̲ki ana mo, e dhan yana gap̲a beega/ mo dhali ushi wora gwa'dga/ mo, e mo jin 'kon ma kur nyak̲ki iman bor uni mo, dhali yisa arisa k̲ura caaga/ miinu bor mo.
22 Haali/ Tap̲a Arumgimis a'di midi ta mandwall gwo mo, dhali Arumgimis ta'da manc̲i gwoŋk̲an mo, dhali Arumgimis ta'da malik̲ bana mo, dhali Arumgimis imidi wot̲h ana mo be.

23 Mondek̲ pini uni 'kon ki 'kus mo, uni mini 'koki butha k̲ar'kus cwa imom piti mo, dhali uni mini 'koki belet̲h burrinye/ ma k̲ur mo,
ka mank̲al to ka eka wu ki nyanye/ 'koshki'da 'kosh mo tani a'di midi k̲wa/ to bwa mo, ntagi wathi/ jin diki mish gwo 'ban midi k̲al to ka eka wu si'da/ mo be.
24 Wathi/ jin c̲a'bki'd midi diki o gwoŋ kamu/ mo ki, "Aha/ 'batha mo", hili 'kwani kun 'kokin imun mo miinu gwam mo gom mii nyo/gam buni mo be.

Ishaya 34

Gwondwall ap̲o/ mony'cesh

1 Shor̲i is mo ma, aris um kal gi 'kwaniny'cesh mo, dhali cik̲i gwo mo ma,
dhali dhuyi 'ce mo, um 'kwani mo!
Aris um gi mony'cesh dhali aris to 'baar mo kun 'tu'dki a'di mini cik̲ gwo mo,
um 'kwani mony'cesh mo dhali aris to kun miikina um mo be.
2 Haali/ Arumgimis miiki'da nyor eya ris kal gi mony'ceshi 'baar mo
dhali anyor piti ap̲owa ris 'kwani ma meem buni mo,
a'di 'ce'd ki uni sh̲o'k i'baar mo, dhali uni c̲iki uni e me'd ma man 'cith to 'kus mo be.

3 Aris buŋgwar is buni kun wukin miinu ta'k ka pije/ mo be.
Dhala shim ma ris buŋgwar is kun wukin mini 'ko e mo 'baar mo,
dhali aris wosh mini piya bas buni mo be.
4 Dhali aris uni kun 'kokin e momis mini pu/ mo,
dhali momis miinu 'kuc is mo dhali mina e waka warka/ jin 'kucu is mo,
dhala risa culi 'baar mo mini tak mo,
me'd jin raskina 'cemen cwa 'peni cwalman mo,
dhali me'd jin iskin ma ris maman ma pu/ 'peni cwalman mo be.
5 Haali/ ki gandal pem jin ka'd ka 'ban su midi piya bas ki nyanye/ mo e momis mo,
hili ma, a'di midi yayu/ ka 'cesh apo/ pa Edom mo, apo/ 'kwani kun dhukika ki she/ mo gom mony'ce'd sho'k mo be.
6 Gandal ma Arumgimis guski'da bas mo dhali tikkunu e ki mondhiny mo,
dhali guski'da bas ma ris ushi ka'bal mo dhala ris miya mo,
dhali tikkunu e ka ris mondhiny gi emen ma risa mor ka'bal mo.
Haali/ Arumgimis miiki'da bas e pam Bosrah mo dhali adhan mony'cith tony caaga/ eya 'cesh gi pa Edom mo be.
7 Arasan tom bwaasho mini ta'k nyakki uni mo, dhali arisa morbip dhuru'c nyakki a'di'd 'de/ jin ta'd gi mom'bi'th mo.
A'cesh buni miinu los ka bas mo, dhali a'cesh buni wuki'da yin ki thos thos ki kwalany mo be.

8 Haali/ a'di midi ta cim jin mina Arumgimis iri/ ari/ mo dhali yil jin mina a'di dokki uni ka nyaŋ'ko'd gom mii gi pa Sihyuun mo.
9 Ushi 'kus yi'de/ gi pa Edom minu ak e ka kanycal mo, dhali bu'da 'cesh midi ta to jin shwa'd ki bar bar mo
dhala 'cesh ma yim midi war ki mo jin shwa'd ki bar bar mo be.
10 A'di midi shwa ki montee dhali ki mon'thiny ilu mo,
dhali aku'd piti midi dosh ka jisho'k goma sule/, sule/ mo, 'pena nyakum yil bwaya nyakum yil mo, a'di midi 'ce'd um sho'k mo,

wathiŋ kamu/ yisa midi ya mmo 'cithi a'di mo goma sule/, sule/ mo be.
11 Hili aris 'dim bwaasho dhali to/em bwaasho mini 'ko imun mo, akunu dhala waraŋkwaḵ mini nyaŋ gu'b buni e mun mo.
Dhali a'di midi he'th aṗo/ jisho'k e mombar ka jandura gi mony'ce'd sho'k mo dhal̄i tombar to gi mony'ce'd sho'k mo be.
12 Aris uni ma yim kun tangi mom'bi'th miinu 'koki dhal mmo yuḵ dhan bampany caaga/ mo,
dhala ris iya/ ma maliḵ ma yim mini 'koki tagi toŋ kamu/ mo be.
13 Arisa 'de/ imini ca eya ris gu'b gi mondhelela dhelel ma yim mo, shen juḵ dhala ris cwa eki she/ ki she/ ki monyaŋ ma yim mo.
A'di midi ta moŋ 'ko ma risa jalla mo, dhali moŋ 'ko ma risa Uṯ mo.
14 Aris to em bwaasho gi mombwaasho mo dhali arisa nyuruny mini gam 'kuṗ imun mo, dhala ris miyam bwaasho mini ko ka 'deṯe/ 'deṯe/ mo.
Dhali aris to/e kun cila mon'thiny mo mini 'ko imun mo dhali gam mo si/is gom is buni mo be.
15 Arisa kunu mini yaŋa ris gu'b mo, mmo/ dhodha risa Om dhali wuṗ inycine/ mo, uni ki wuṗ dhali c̣is ushan buni mo.
Nye, aris̄ koro/ mini tul is mo, uni ka 'deṯe/ 'deṯe/ ka rasan buni mo be.

16 'Cunycuri 'peni monṯel 'pen eya warkaŋ 'kuc̣ ma Arumgimis mo, 'peni uni gwansan ka 'deṯe/ 'deṯe/ mini 'koki this jaŋ kamu/ e mo be.
Jaŋ kamu/ midi diki mish toŋ kamu/ mii goma mugum piti mo, haali/ 'twam piti oki gwoŋḵan mo, dhali shi/in piti itulki uni is mo be.
17 A'di ki taka ris to goma ris mom buni mo, dhali me'd piti barki a'di gom uni mo ka thus mo be.
Dhali a'di midi ta jim buni goma sule/, sule/ mo, 'pena nyaḵum yil bwaya nyaḵum yil mo uni mini 'ko imun mo be.

Ishaya 35

Monyca ka cim gi 'ko'd gom pa Sihyuun mo

1 Mombwaasho dhali momba'da'd mina bwa 'kuny mo, dhali ma'du/ jin ta mombwaasho mina bwa 'bor mo dhali mini 'twaḵ mo mo.
Me'd to jin doski'd ki mis mo be,
2 a'di midi 'twaḵ mo mo ki nyanye/ mo dhali 'bor bwa mo ki dhan moŋ'kuny bwa mo dhali cuu gom dhan bwaŋ 'kunyga/ mo,
dhali monyca gi pa Lubnan miinu c̱iki a'di mo, dhali 'twa maŋ gom paŋ Karmal mo dhali pa Sharon mo,
uni mini mish monyca ma Arumgimis mo, dhali maŋa Arumgimis bana mo be.

3 'Bithi aris me'd kun 'ka'da 'ka'd is mo ma, dhala ris 'kupa 'dupun kun yiḵin kin kan mo.
4 Dhali oyi gwo e uni gwansan kun ḵo/ki is eya dum buni mo ki, " 'Bithi ki 'bi'th mo ma, dhalki is ki ḵo/ mo!
Hili mo mo ma, Arumgimis bum midi yayu mmo rija ri'c mo,
dhali Arumgimis midi wan um 'ba/mo.
A'di midi yayu/ dhali woṯh um mo be."

5 Yan'ko'd aris e gi uni kun tana ja'da/ mini mish mo mo, dhala ris 'ce gi uni kun tana 'diye/ mini ciḵ gwo mo be.
6 Yan'ko'd wathi/ ŋol midi p̱e me'da sheeṯ mo, dhali ale'd jin mol 'twa wal midi cuu gom bwam'boro'd mo,
haali/ yi'de/ 'twaḵ̱ka'd e momba'da'd mo, dhali yi'de/ e mombwaasho mo be.
7 Asi'b jin shwakina o'd mo midi war ka Al mo, dhala 'cesh jin butha yi'de/ midi tagi ushi 'kusan wor mo, e mo kun 'kon ma risa jalla mo,
dhali e mo si/is buni mo, dhali uni mini shwa 'ci'd mo dhali so mo ki jahanne/ mo be.

8 Bway tur midi di imun jin yuḵu ki bway jin ḵogu/ mo.
Dhali uni kun 'koki dhelel mini 'koki ii i a'di mo be.

Hili a'di midi di gom a'di mo jin yaki'd e a'di mo.
'Kwanim pus mini 'koki ii i a'di mo.
9 Dhali adhop yisa midi di imun yisa, dhali aris to kun 'kon e mombwaasho mini 'ko e a'di mo, dhali yisa miinu gam e a'di dok/eya,
hili kun wankunu 'ba/ imini ii imun mo be.
10 Mo wan 'ba/ ma Arumgimis midi doku/ mo
dhali ya gway ilu/ bway pa Sihyuun mo,
dhali bwam'boro'd goma sule/, sule/ midi di eya ris 'kup buni mo be,
dhali mom'bor bwa dhali moŋ 'kuny bwa midi kal uni mo,
dhali bwandiṯi'd dhali shi/in gi bwa shigga/ midi gus mo be.

Ishaya 36

Sanakarib karki is apo/ Tapa mo

1 Ki yila 'kume'd i'ce'dka doŋgon mo tani amalik Hiskiyya, dhala Sanakarib jin ta'da malik gi pa Ashshur mo, uni 'koshkina ris 'peŋkuman bampa/ 'baar mo kun 'bitha 'bi'th gi pa Yahuudiya mo dhali bu'th uni mo. 2 Yan'ko'd amalik gi pa Ashshur haski wathiny ca'd ma thuruuk mo 'peni pa Lashish bway pa Urushaliim mo bwaya malik Hishkiyya ka dhan risa thuruuk mo be. A'di shorki mo is e dhan mo jin 'kanu jin diki isi mis ma al mo, dhali 'ko'dgwar bway tur bway bwam mondhe'd jin wusu to mo, dhali doshi 'dish a'di is mo be. 3 Aris 'kwaniny can gi pa Israyiil kun iikin ka pije/ bway 'peŋkuman bampa/ mmo wal 'twa ki uni kun ta ii Hilkiyyas jin ta ya/ ma Eleyakim mo, jin ta'da manhila ṯu'c gi gu'b gi mondhelela dhelel mo, dhala Shebna jin ta'da man 'kwar to ma malik mo, dhala Asap jin ta ya/ ma Joaah mo a'di jin 'kwarka'da ris gwoŋkan kun kulumkin ma hakuuma mo

4 Dhali wathiny ca'd ma thuruuk oki uni gwo mo ki, "Ṯorka Hesekiyya gwo mo ki adhana malika caaga/ jin ta'da malik gi pa Ashshur oki gwo mo ki, ' Ata a'di ta monṯel 'pen jin gama /e gwo is nycine mo? 5 /E walkina ris gwo kun dargi 'pemen mo, mmo oki /e tana man thoson gwo mo dhali wathim 'bi'thga/ gi mo/as mo. Dhali i'dishesan ija igama /e gwo is mo? Ija ċiki /e mom'bi'th is mmo ṯu'k apo/ aha/ mo? 6 Hili ma, /e gamki gwo is e pa Masir mo, ki mo jin dheru alupe/ jin miikina

/e mmo ta lukaas jin k̲alu ime'd mo, hili wak̲ki/ wathi/ ish 'ko'di a'di mo tani, a'di midi 'dap̲i me'd piti mo dhali suk̲ a'di mo. To 'dan jin miin ma P̲era/on jin ta'da malik̲ gi pa Masir gom 'kwani ka 'det̲e/ 'det̲e/ kun gamki gwo is e a'di mo be. 7 Hili wak̲ki/ /e mini o aha/ gwo mo ki, "Ana gama gwo is eya Arumgimis jin ta'da Arumgimis bana mo tani," yisa ta a'di yisa jin taki'd ga ris mo isi mis mo dhala risa gwat̲a kun k̲alkin ma Hesek̲iyya mo, dhali o gwo bway pa Yahuudiya mo dhali pa Urushaliim mo ki, "Ka jiŋ gana/ /e mini luŋ ibwambora gwat̲a yan gi pa Urushalim mo be". 8 'Dishesan wakan, aha/ mina kar /e ka man mii tom'borga/ mo 'peni tap̲am pem mo jin ta'da malik̲ gi pa Ashshur mo be. Aha/ mina c̲iki /e shuma rum a alip̲i su/ mo, wak̲ki/ /e mini gam iman bor uni gom uni mo. 9 /E mini ush̲ gwo gi a'din 'de/ jin ta wathiny ca'd ma thuruuk̲ jin ta'da man miiya t̲u'c gi tap̲am pem mo? /E kari moŋ gam gwo is pini e pa Masir goma risa arab̲iya kun dira shuma rum mo dhali 'kwani kun cila shuma rum mo! 10 Yan'ko'd shwanesan, A aha/ yayina imahan ki darga Arumgimis mmo asa ap̲owa 'cesh yan mmo 'ce'd a'di sho'k mowa? Arumgimis oki gwo e ah̲a/ mo ki, " 'Kosha 'cesh yan mo dhali 'ce'di a'di sho'k mo.""

11 Yan'ko'd Eleyak̲im jin ta ya/ ma Hilk̲iya mo, dhala Shebnah mo dhala Joah ki o wathi/ jin ca'd ka hak̲uuma gwo mo ki, "Bala wali 'twa eya man miiya t̲u'c pini ka Aramiin jin ta 'twa Aramaic mo, gom ana ki mish a'di 'ban mo. Dhalku/ ki wal 'twa nyak̲ki am ki 'twaŋ 'kwani Yahuuda mo eya ris 'ceŋ 'kwani mo kun 'kon ap̲owa dhana goŋ mo." 12 Hili wathi/ jin ca'd ka hak̲uuma oki gwo mo h̲i, "A/mina tap̲a hash aha/ bway tap̲am pini mo dhali bway e mmo owa ris gwo gwansan mowa? Dhal̲i a mina a'di hash aha/ bway 'kwani kun 'kon e 'kup̲a goŋ mo, uni kun shwaki guren to/em buni dhali p̲i dhara'c buni nyak̲ki /e mo?"

13 Yan'ko'd tap̲a jin ca'd ka hak̲uuma doshki'd ki mis mo dhali cuu ki dhan 'twa/a jin caaa ki 'twa/ gi 'kwani Yahuu'da mo, mmo o gwo mo ki, "Cik̲i aris gwo ma adhana malik̲a caaga/ mo, jin ta'da malik̲ ki pa Ashshur mo. 14 Amalik̲ oki gwo mo ki, ' Dhalku ki dhala Hesek̲iya imu'th um e mo, haali/ a'di midi diki wot̲h um mo be. 15 Dhalku/ ki dhala Hesek̲iya mmo dhu umi gama Arumgimis gwo is mo, mmo o ki, "Arumgimis ka jiŋ gana/ midi wot̲h ana mo, 'peŋkuman pa yansan minu 'koki c̲i ime'd ma malik̲ gi pa Ashshur mo be.'" 16 Dhalki gwo

ma Hesek̲iya ki cik̲ mo, haali/ gwo a'dahan jin on ma malik̲ gi pa Ashshur mo ki, ' Miiyi moŋk̲u'th is nyak̲ki aha/ mo dhali iyu i aha/ mo. Yan'ko'd um ka 'det̲e/ 'det̲e/ mini shwa to mo 'peni cwalman pitiŋ gana/ mo dhali 'peni cwa ma pu/ mo, dhali p̲i 'peni yi'de/ gi dhur piti mo be. 17 Um mini mii isi kansan mo intagi aha/ mina yayu/ mo dhali k̲al um bwaya 'cesh jin waki jim bum mo, a'cesh jin dhodha emen to mo, dhala 'cesh jin ta'dgi tom p̲in this mo, dhala 'cesh gi tonț̲e/ mo dhala 'cesh ma ris mondhe'd mo be.' 18 Dhalka Hesek̲iya ki kar mmo sus umi this e mo ma, jin on ma Arumgimis mo, ' Arumgimis midi wot̲h ana mo be.' A arisa rum thus ma ris 'kwani wot̲hki uni 'peni me'd ma malik̲ gi pa Ashshur mo 'taa? 19 Mane arum pinycon gi 'kwani Hamath mo dhali 'kwani Arp̲ad mo? Dhali mane arum p̲inycon gi 'kwani Sep̲arbiyam mo? A uni wot̲hki 'kwani Saamari 'p̲eni mom'bi'th pem mo? 20 Ibwamana risa rum p̲inycon ma 'cesh gwansan mo tani, a rum p̲inycona tiya 'kon kun wot̲hkina 'cesh buni 'peni mom'bi'th pem mo, wak̲ki/ Arumgimis midi wot̲h pa Urushalim 'peni mom'bi'th pem mo?"

21 Hili 'kwani 'kokin ki shwam mo dhali 'koki thok̲ 'twan tiya mo, haali/ gwo ma malik̲ wakansan mo, "dhalku ki thok̲ a'di gwo mo." 22 Yan'ko'd Eliyak̲im jin ta ya/ ma Hilk̲iya mo jin diki'd e kuŋ gu'b ma Shebnah jin ta'da man 'kwar to mo, dhala Joah jin ta ya/ ma Asap̲h jin ta'da man 'kwar to mo, uni iiyin bwaya Hesek̲iya ka ris burrinyem buni kun dherkin mo, dhali t̲orki a'di aris gwo gi wathiŋ 'kup̲an jin ca'd ka hak̲uuma jin yuk̲kunu gway ka Rabshage mo be.

Ishaya 37

Ishaya t̲orki gwo mo gom mo wan 'ba/ mo

1 Dhali a'di mina e waki embul c̲aan jin cik̲kin ma malik̲ Hesek̲iya gwont̲or buni mo, a'di ki dhera ris burrinyem piti bwa mo, dhali tik̲ is piti ki burrinye/ ma shawal mo, dhali ya bway gu'b ma Arumgimis mo be. 2 A'di ki hasha Eliyak̲im mo, a'di jin jiki kuŋ gu'b piti mo, dhala Shebnah jin ta'da man 'kwar to mo, dhali aris igasiis kun can mo, uni 'baar mo tik̲ki is ki burrinye/ ma shawal mo, mmo ii bwaya Ishaya jin ta ya/ ma Amos mo jin ta'da manc̲i gwo ma Arumgimis kadhamo/ mo be. 3 Dhali uni ki o a'di gwo mo ki, "Hesek̲iya, acim yan ta'da cim gi moŋ 'kosh is ka nyor mo, dhali moŋk̲ucur mo, dhali mon'the is mo,

dhali mina e waki embul jin thoson ma 'ci is gom mondho'th mo, hili kum i dargi mom'bi'th mo mmo dho'tha 'ci mo be. 4 A'di wari midi ta Arumgimis jin ta'da Arumgimis pini jin midi cika ris gwo gi wathi/ jin ca'd ka hakuuma mo, a'di jin hashkin ma malik gi pa Suriyya mo mmo waha Arumgimis jin di'd ki e mo, dhali midi wata ris gwo kun cikin ma Arumgimis jin ta'da Arumgimis pini mo. I'dishesan 'deki mon'thom pini isi mis gom ku kun bockin naskina/ imahan."

5 Wakana ris iman miiya tu'c ma malik Hesekiya iikin bwaya Ishaya mo, 6 Dhala Ishaya ki o uni gwo mo ki, "Oyi gwo yan e tapam bum mo ki, ' Arumgimis oki gwo mo ki, "Dhalki is ki ko/ goma ris gwo kun cikkina /e mo, ki gwo kun sorkina man mii to ma malik gi pa Ashshur Aha/ mo ma. 7 Hili mo mo ma, Aha/ mina kar shi/in e a'di mo, dhali a'di midi cik gwo jin onu ka tor mo dhali ya bwaya 'cesh piti ka nyaŋ'ko'd mo. Aha/ mina rak a'di biti'd ki dhan gandal jin ka'd ka 'ban su mo eya 'cesh piti mo be.'"""

8 Yan'ko'd Rabshagi jin ta wathiny ca'd ma thuruuk dokki'd mo dhali gama malik gi pa Ashshur mo ki aski'd apo/ pa Libnah mo, haali/ a'di cikki gwo ka malik yaki'd mo 'peni pa Lashish mo be. 9 Yan'ko'd Sanakarib cikki gwo ka Tirhaka jin ta'da malik gi paŋ Kush mo dhali pa Masir iikin mo mmo mii mo/as apo/ a'di mo, wakan a'di hashki imanhashu mo dok/e eya Hesekiya mmotor ki a'di gwo mo be. 10 "Mmo owa Hesekiya jin ta'da malik gi pa Yahuudiya gwo mo ki, ' Dhalka Arumgimis pini jan jin gama /e gwo is nycine/ ki hek /e e mo, mmo o gwo mo ki, "Pa Urushalim miinu 'koki ci ime'd ma malik gi pa Ashshur mo." 11 Hili mo mo ma, /e cikkinata miin ma risa malik gi pa Ashshur eya risa 'cesh gwansan mo mmo 'ce'd uni sho'k i'baar mo. wakan ki /e mini ye si'da/ mowa? 12 A ris tompinycon gi mony'cesh wothki uni mo, e mony'cesh yansan jin 'ce'dkin ma baba sho'k mo. 'Peni pa Jesan mo, pa Haran mo, pa Reseph mo, dhali 'kwani gi pa Eden mo e ara uka 'cesh mo? 13 Mane amalik gi pa Hamath mo, dhali malik gi pa Arpa'd mo, dhala malik gi 'penŋkuman pa gi pa Sephrabim mo, dhala malik gi pa Hena mo, dhala malik gi pa Ipaah mo?'"

14 Dhala Hesekiya bu'thki gwo jin 'kwaru 'peni me'd ma ris imanhashu mo dhali deŋ a'di e mo be. Yan'dko'd a'di ki ya bway gu'b ma Arumgimis mo dhali bele'th a'di ibwambori a'di mo be. 15 Hesekiya

'thoki'da Arumgimis mmo o gwo mo ki, 16 "Arumgimis jin di'da galany mo, Arumgimis ma Israyiil mo, /e jin dikin apowa Carabiim mo, /e jin takina Arumgimis jin diki'da powa ris 'peŋkuman bampa gi mony'cesh mo. /E jin ukki momis dhali mony'cesh mo. 17 Kari 'cem pini mo ma, /e jin tana Arumgimis mo, dhali kari 'ce mo, Ka'di em pini mo ma, /e jin tana Arumgimis mo, dhali hili mo mo ma, dhali /e ki cika ris gwo ma Sanakarib mo, kun hashkina a'di mo mmo mii mii ma mak mo eya Arumgimis jin diki e mo. 18 A'di ta'da kar/e mo, Arumgimis mo, ka ris imalik gi pa Suriyya 'ce'dkina ris kal gi 'kwaniny'cesh sho'k mo intaga risa 'cesh buni mo be.19 Dhali uni dhukina risa rum pinycon e mo o'd mo, haali/ uni tana rum pinycon yisa, hila tu'c gi me'd ma ris 'kwani mo tani, ta cwa dhali wosh mo. Wakan 'kwanim pa Ashshur 'ce'dki uni sho'k mo be. 20 Wakan 'dishesan mo tani, Arumgimis jin ta'da Arumgimis bam mo, wothi aman 'peni mom'bi'th piti mo, wakan ka ris 'peŋkuman bampa gi mony'cesh mini mish mo mo ki /e tana Arumgimis /e 'de/ mo be."

21 Yan'ko'd Ishaya jin ta ya/ ma Amos hashki gwo bwaya Hesekiya mo, mmo o gwo mo ki, "Arumgimis, jin ta'da Arumgimis ma Israyiil mo oki gwo mo ki, ' Haali/ /e dotki aha/ mo goma Sanakarib jin ta'da malik gi pa Ashshur mo ki, 22 Yansan ta gwo jin okin ma Arumgimis gom a'di mo be.

> "Nyaraŋ gana gi pa Sihyuun wak ki /e mo dhali miiki /e ka mak mo,
> dhali i'bwah gi pa Urushalim mo uni pirki 'kup buni mo gom /e mo.
> 23 Ija uni kun wakkina /e mo dhali kun sorkina /e mo? a uni kun maŋki/ 'kus pini mo dhali 'deki em pini ki mis ki mo kun dhunu is ki ca mo? Apo/ a'din 'de/ jin kogu/ ma Israyiil mo be.
> 24 Ka ris ciŋkinam pini mo tani /e wakki Tapa mo dhali o gwo mo ki, 'Ka ris mo mar is ki shuma rum pem mo tani Aha/ yakina isi mis arisa liman wosh mo, isi mis aliman gi pa Lubnan mo be.
> Aha/ mina 'citha risa bwanya yisa turga/ mo dhali kwanya ris cwam 'borga/ imun mo,

dhali Aha/ mina ciç e mo si'dgam piti kun 'koki isi mis eya ris mo mo, a'di jin dho'thkin ma ris maman ki nyanye/ e bwany cwa mo be.
25 Aha/ gwanykina ris jis yi'de/ dhali pi yi'de/ 'peni cine/ mo, dhali aha/ ki kutha ris baŋgap gi pa Masir i'baar mo kun 'kokin e bwaŋ'kwarany sho'k pem mo be.'

26 Dina /e ki cik 'peni me'd ga dhamo/ jin ukkika a'di mo
dhali miiya tu'c i a'di mo ki embul yin mowa?
'Dishesan Aha/ kalina a'di mmo pe mo be.
Dhali /e dikini mahan mmo bash uni is kun 'konu ki wukur mo eya ris 'peŋkuman bampa mo kun gamkunu me'd mo ka ris mony'ce'd sho'k mo be.
27 Aris moŋ 'kom buni kun takin gi mom'bitha gwa'dga/ kun dorkunu ki moŋko/ is mo dhali ki mon 'the is mo be.
Dhali uni sikunu eya ris bunto/ mo dhali wakina e ka risa shon dhi/in mo,
dhali kun wakina e ka sho gi 'kuŋ gu'b mo walla shom bunto/ mo intwa/a ki 'tham gi mom'pesho'k mo be.

28 Hili Aha/ misha monyça'ba 'cesh pini mo, dhali mo ya ka pijem pini mo, dhali mo yayu bway gu'b pini mo, dhali mom 'batha'd pini mo apo/ Aha/ mo be.
29 Haali/ gom dhana nyora 'ba'thgam pini apo/ Aha/ mo, dhali mo kun dhuna um is ki ca pu'dkini 'cem pem mo,
Aha/ mina kara bi'c e shush pini mo, dhali alicam pem e 'twam pini mo,
dhali Aha/ mina dok /e ka nyaŋ'ko'd bway mo jin yayina /e 'peni cine/ mo be."

30 Mii yansan midi ta jamas gom /e mo.
Ki yil yansan mo tani /e mini shwa 'peni to kun cakin e mombwaasho mo, dhali e yil jin 'kon ma po/ isu ki to kun cakin 'peni uni mo.
Hili ki yil jin 'kon ma po/ ikwara mo tani /e mini si to mo dhali 'ci'th mo, mmo siya ris to e mondhe'd mo dhali shwa maman buni mo be.
31 Dhali uni kun boçkin 'peni gu'b ma Yahuu'da kun 'kokin dok/e mo tani telki sho'k mo dhali dho'th maman mo be.
32 Haali/ 'peni pa Urushaliim kun boçkin mini pi mo, dhali kun yekin

'peni wosh Sihyuun mini iiyu/ mo.
Mom'bitha caaga/ ma Arumgimis jin di'da galany midi mii to yansan mo.'"

33 Wakana Arumgimis oki gwo yansan goma maliḵ gi pa Ashshur mo ki:

> "A'di midi diki yayu e 'peŋkuman pa yansan mo dhali a'di midi
> diki shina ththa imahan mo.
> A'di midi diki yayu/ i a'di ka goŋgoro/ ime'd mo walla nyaŋ dhan ton tiḵa kamu/ aṗo/ a'di mo be.
> 34 Bway jin yayina a'di midi nyaḵ imonṯal 'de/ ki bway jin mina a'di di mo, a'di midi diki c̱i'c 'peŋkuman pa yansan mo, yansan ta gwo jin okin ma Arumgimis mo be.
> 35 Haali/ Aha/ mina non 'peŋkuman pa yansan mo dhali woṯh a'di gom bwa jin o Aha/ mo dhali gom bwa jin o'da man miiya ṯu'c pem ka Dawuu'd mo be."

36 Yan'ko'd aman'doyu/ gwo ma Arumgimis yaki'd mo dhali mii mo/as e moŋ'ko gi 'kwanimpa Suriyya mo, mmo dhu athuruuḵ mmo wu ka aliṗi 'kume'd i'ce'dka isi doŋgon i'ce'dka mu'dhe'd mo be. Ki 'kwani cuuki mis ki jahanne/ ki mon'thamo/ mo tani, aris buŋgwar is kun wukin 'kokin e mo 'baar mo be. 37 Wakana Sanaḵarib jin ta'da maliḵ gi pa Ashshur dhalki pa Israyiil mo dhali yaki'd bway pa mmo di e pa Niniwa mo be. 38 Ŋ'ko'd me'd jin luŋkina a'di e gu'b ma Nisroḵ mo tani arum ṗinyc̱on piti jin ta ya/ ma Adrammeleḵ dhala Shareser 'koshki a'di mo ki gandala turga/ mo. Yan'ko'd uni ki so ye mo eya 'cesh gi pa Araraṯ mo. Yan'ko'da Esarhadon jin ta ya/ bu'thki embul piti mo be.

Ishaya 38

Mondiki/e ma Heseḵiya markunu is mo

1 Ka cim gwansan mo tani Heseḵiya 'ba'thka'd imuri wu mo. Wakana Ishaya jin ta ya/ ma Amos jin ta'da manc̱i gwo ma Arumgimis kadhamo/ mo yayi'di a'di mo, dhali o a'di gwo mo ki, "Arumgimis oki gwo mo ki, ' Dhuyi gu'b pini ka baṯh 'pen mo, haali/ /e mini wu mo, /e mini diki di ki e mo be'". 2 Yan'ko'da Heseḵiya ṯu/ki jis em piti bwaya

gaŋgara/ mo dhali 'thowa Arumgimis mo be. 3 A'di ki o gwo mo ki, " 'Bora 'bor, Arumgimisa, aha/ 'thokina /e mo, mmo ka gwo e ka jiŋ gana/ ki aha/ yakina ibwambori /e mo ka dum pemi 'baar mo, dhali ki miim pem gun miikika kun 'boron e jis em pini mo." Yan'ko'da Heseḵiya gwoki'd ki nyanye/ mo be. 4 Yan'ko'd gwo ma Arumgimis yayi'da Ishaya mo, mmo o gwo mo ki, 5 "Yaku mo dhali owa Heseḵiya gwo mo uni kun ta iman shu 'kwanim pem bway mo, Arumgimisa 'dahan mo, jin ta'da Arumgimis gi idhan baba ma Dawuud mo, oki gwo mo ki, ' Aha/ ciḵkina mon'thom pini mo, dhali Aha/ mishkina jabu'th gi em pini mo. Hili mo mo ma, Aha/ mina marki /e yil gi mondiki em pini is ka 'kume'd i'ce'dka mudhe'd mo be. 6 Yan'ko'd Aha/ mina woṯh /e mo dhali 'peŋkuman pa yan mo 'peni me'd ma maliḵ gi pa Ashuur mo, dhali Aha/ mina cesh 'peŋkuman pa yan ka p̲o/ mo be. 7 Yansan midi ta jamas gom /e 'peni Arumgimis mo, ki Aha/ mina mii isi me'd gwo jin okika is mo be. 8 Hili mo mo ma, Aha/ mina kara la gi ton tan sho'k ma Ahaas mmo doḵ ŋaṯkin ka c̲iŋ'ko'd me'di 'kume'd mo.'" Wakana la doḵki'd ka c̲iŋ'ko'd me'di 'kume'd mo eya p̲o/ ŋaṯkin piti 'kup̲ki ṯwa/a/ mo be.

9 Yansan ta mon'tho ma Heseḵiya jin 'kwarkunu jin ta'da maliḵ gi pa Yahuudiya mo, ki a'di 'ba'thki'd mo dhali yan'ko'd a'di ki wac̲ mo be.

10 "Aha/ okina gwo mo 'peni monṯel 'pen gi mondiki em pem intagi bwaman mo ki,
Aha/ mina ya ka jisho'k bwaya risa campur jis jin dargi 'pemen mo, aha/ hashkunu imun gom mo si/is ki yil pem mo be.
11 Aha/ okina gwo mo ki aha/ mina diki misha Arumgimis mo, Arumgimis jin di'd e mony'cesh mo,
aha/ mina diki mish wathiny'cesha kamu/ mo walla to gun 'kon e mony'cesh mo be.
12 Mondim pem ḵwa/u bwa mo dhali ḵalu mo 'peni aha/ me'd gu'b burrinye/ gi imanhil ḵa'bal mo,
Aha/ ṯukkunu mondiki em pem ka kukul is me'da man sho to mo, /e 'ci'thki aha/ mo 'peni mo jin dikika eya tente/ mo,
ibwamani montee dhali mon'thiny mo /e wuki mondiki em pem 'kup̲ mo be.
13 Aha/ gwokina 'twa/ Arumgimis mo ntagi mon'thamo/ mo,
me'da dhop̲ jin 'ce'dki'da risa simam pem i'baar mo.

ibwamani montee dhali mon'thiny mo /e karki mondiki em pem 'kup mo be.
14 Me'd ari 'diiŋ gwa'dga mo tani aha/ 'therkina mii mo, dhali aha/ nankina ko mo me'd gurko/ mo,
em pem hilki mo mo ki mo wu is e mo, Tapa, aha/ siri'ckunu ki sho'k mo, wothi aha/ mo ma.

15 Ata imiga/ o mo? A'di oki aha/ gwo me'di su/ mo, dhali a'di ki is piti miiki a'di mo,
aha/ mina ya ka te te/ eya ris yil pem mo haali/ goma kashiram pem jin ka/a ka/ mo be.
16 Tapa, moŋ'kosh is ka nyor pini jin hashkina /e aha/ mo tani uni 'bora 'bor gom aha/ mo, mina mondiki em pem diki dok ka nyaŋ'ko'd gom /e mo,
/e jin karki mondiki em pem dhali buŋgwar pem mo be.
17 A'di ta mii jin gamkika du is mo ki aha/ mishkina miiŋka/ ga mo.
/E wothki aha/ 'peni moshu'd gi mony'ce'd sho'k mo,
haali/ /e ta/kina ris miinthus pemi 'baar mo apo/ /e mo be.
18 Haala/ jis jwa diki 'bor /e bwa i is mo, dhali mowu diki maŋ /e mo si'da/,
e uni gwansan kun iikin ka luŋgu'b e moshu'd mo 'koki tosh e mii ma isiŋ ganam pini mo be.
19 Wathi/ jin diki'd mo, Wathi/ jin diki'd mo, a'di i ta a'di jin ciki /e mo jin 'boruwa 'bor bwa i is mo,
me'd aha/ mmo mii ka cim yansan mo, ababa a'di mishu ki ucim piti ki mii ma isiŋ ganam piti mo be.

20 Tapa a'di i midi woth aha/ mo, dhali ana mina mii mo shwan to mo
ki gway eya risa cim gi mon'koki em bana 'baar mo e gu'b gi Tapa mo be."

21 'Dishesan Ishaya oki gwo mo ki, "Dhalki uni kal mamana pu/ mo dhali kar a'di apo/ jama/ mo, dhali ki a'di midi is mo be."
22 Hesekiya si'da/ oki'd kan mo ki, "Jamas gi wakata a'di imiga/ ya bway gu'b ma Arumgimis mo?"

Ishaya 39

'Kwanim pam Baabil kun can ki iman hashu gom bampa mo

1 Ki embul c̲aan mo tani Marduk̲ Baladan jin ta ya/ ma Baladan mo jin ta'da malik̲ gi pam Baabil mo, hashki'da risa warka/ mo dhali to jin c̲inu ki me'd bwaya Hesek̲iya mo, haali/ a'di cik̲ki gwo ka Hesek̲iya 'ba'thki'd mo dhali wac̲ mo be. 2 Hesek̲iya a'di 'borkina bwa goma ris to gwansan mo, a'di ki t̲orki iman hashu gu'b jin dhunu aris to ka ris mo, 'dolkon kush mo, cwa kun k̲uyi mo mo, dhala risa yin this mo, dhali gu'b jin dhunu to gi mo/as mo, dhala ris to 'baar mo kun gamkunu e gu'b ki dhunu tom piti mo. Toŋ kamu/ yisa dinu ki t̲or e gu'b piti yisa, walla e mon dim piti mo, jin din ma Hesek̲iya ki t̲or ki uni mo be. 3 Yan'ko'da Ishaya jin ta'da manc̲i gwon dhamo/ yayi'd bwaya malik Hesek̲iya mo dhali dot̲ a'di mo ki, " 'Kwani gwansan o /e kata mo? Uni iiyin 'peni mana?" Dhala Hesek̲iya ki o gwo mo ki, "Uni iiyin 'peni bampa jin si'da si'd gi pam Babiil mo be." 4 Ishaya dot̲ki gwo mo ki, "Ata a'di misha uni igu'b pini mo?" Hesek̲iya ki thok̲ gwo mo ki, "Uni mishina ris to 'baar mo e gu'b pem mo. Toŋ kamu/ yisa di'da jin dika ki t̲or uni mo 'peni to kun 'kon e gu'b pem mo." 5 Yan'ko'd Ishaya ki owa Hesek̲iya gwo mo ki, "Kari 'ce ki gwo ma Arumgimis jin di'da galany mo ma. 6 ' Hili mo mo ma, ka cima tiya kun iiyin mo ka ris tom pini kun 'kon e gu'b pini mo kun dhukina idhan babam pini 'peni ka dhamo/ ntaga 'dishesan mo tani, miinu mii k̲al mo bway pam Baabil mo be. Toŋ kamu/ yisa miinu dhalku/ yisa, gi on ma Arumgimis mo be. 7 Uni mini k̲ala risa wak̲ pinin tiya mo, kun ta uc̲i ma 'thamo/ c̲aan mo kun mina /e dho'th mo, dhali uni mini ta mantil mo e gu'b ma malik̲ gi pam Baabil mo be.'" 8 Yan'ko'da Hesek̲iya ki owa Ishaya gwo mo ki, "Gwo gi Tapa jin okina /e mo tani a'di 'bora 'bor mo." Haali/ a'di kulumki'd ki, "M̄oŋk̲u'th is midi di mo mmo t̲el sho'k eya risa cim pem mo be".

Ishaya 40

Momalas gom dhana wambuhany 'kwani ma Arumgimis mo

1 "Malasi amalas gom 'kwanim pem mo ma," jin on ma Arumgimis pini mo.

2 "Wali 'twa/ ki moŋ'kuc̲ bwa mo bway pa Urushalim mo, dhali oyi ayim gwo mo ki mo/as pini karki 'kup̲ mo,
dhali miinthus ma yim gwamkunu mo,
ki a'di bu'thki'da 'bana su/ 'peni me'd ma Arumgimis mo gom miinthus piti i'baar mo be".

3 'Twa/ cuukunu mo ki,
"E mombwaasho mo tani thosoni bway gi Tap̲a mo ma,
kari bway tur ma Arumgimis ka jisho'k mo e mombwaasho mo."
4 Aris mo kun thulun ka luŋ gu'b miinu 'dek isi mis mo, dhali eya ris wosh ka 'det̲e/ 'det̲e/ dhali usha uk̲ miinu thul ka 'cesh mo,
dhali moŋ kolga miinu kar ka jisho'k mo, dhali aris moŋ k̲okorga mini 'tik̲ila 'tik̲il mo,
5 Dhali monyca ma Arumgimis miinu t̲or mo, dhali aris 'kwani 'baar mo mini mish a'di imont̲al 'de/ mo, haali/ 'twa/ ma Arumgimis a'di oki gwo yansan mo be.
6 'Twa/ oki gwo mo ki, "Yuk̲i ayuk̲ mo ma", Gwon thok̲a kamu/ oki gwo mo ki, "Aha/ mina yuk̲a yuk̲ kata mo?"
"Aris buŋgwar is tana sho/ mo, dhali aris gwoŋ k̲ar/e kun gama uni me'd mo tani uni wana e ki jandi/ gi mondhe'd mo be.
7 Dhali asho/ uni k̲uthkin mo dhali aris janti/ uni raskin mo ki shi/ir ma Arumgimis shi/in ki'da p̲o/ a'di mo,
ka jiŋ gana/ mo tani aris 'kwani wakina e ka sho/ mo be.
8 Dhali asho/ k̲u'thki'd mo, dhali jandim piti raski'd mo, haali/ gwo ma Arumgimis bana midi dosh gom ki sule/, sule/ mo be."

9 Yayi ap̲o/ dhan wosha turga/ mo ayy Sihyuun mo, /e jin dho'thki gwom 'borga/ mo.
Cuuyi ki nyanye/ mo, ayy pa Urushaliim mo. /E jin k̲alina ris gwom'borga/ mo, 'deki 'kus pini isi mis mo ma, dhali dhalki is ki k̲o/ mo,
Oyi gwo e 'peŋkuman bampa/ gi pa Yahuudiya mo ki, "Arumgimis buma 'dahan mo!"
10 Hili mo mo ma, Tap̲a Arumgimis yayi'd ki dhan mom'bi'th gi mo/as mo, dhala risa bim pitim 'bi'thga midi jiya ji gom a'di mo.

Mishi mo mo ma, ki tontak piti 'kon inyakki a'di mo, dhali miim piti iikina bori a'di mo be.
11 A'di midi thipa ma'diny ka'bal piti me'da manhil ka'bal mo, dhali a'di midi tula ris ushi ka'bal piti is ibwam bip piti mo, dhali 'do uni ki 'dish 'dish eya dum piti mo,
dhali mini shuwa ris kuman buni bway ki 'boreŋ gana/ bway mo ci ushana ko mo be.

12 Aja a'di jin barki'da ris yi'de/ ki moshu'd gi me'd piti mo, dhali jin barki momis ki montur gi me'd piti mo,
dhali dhuki bu'da 'cesh eya nura mo, dhali bara ris wosh mo ki tom bar to mo, walla ushi wosh mo ka para po/ mo?
13 Kaja ibarki bwaŋkulum gi Tapa mo, walla torki A'di gwo me'd iman thoson gwo mo?
14 'Peni ija a'di ibutha a'di mo he'th sho'k 'peni cine/ mo? Mmotorki a'di bway tura jisho'k mmo miiya ris to mo,
dhali aja torki a'di mo nyi'th mo mo, walla torki A'di bway jin mishu gwo 'ban mo sa/?

15 Hili mo mo ma, aris kal gi 'kwaniny'cesh wakina e ki to jin poki'd e toŋ 'kul bwa mo, dhali ka mo e mo me'd bu'd eya po/ tombar to mo,
Mishi mo mo ma, a'di barki usha 'cesha kuthu'd mo me'd ara du'd mo be.
16 Cwa Lubnan yisa 'kosh jwa mmo 'tha ki o'd yisa,
walla ris to em bwaashom piti 'kosh jwa mo yisa gom mmoci ki to kun 'thanu ki o'da.
17 Aris kal gi 'kwani 'koki 'kosh jwa mo ibwambori A'di mo, uni nyoŋkunu mo ki A'di mo me'd to kun 'koki bashu mo be.

18 Dhali ija a'di imina /e par nyakka Arumgimis mo? Dhali tompinycon jana mina e waki A'di mo?
19 Tompinycona! Aman uk to bitki a'di a'cesh mo. Amantor 'dolkon karki a'di apo/ 'dolkon mo
dhali tor 'dolkon kush ka jindhir gom a'di mo.
20 A'di kar to jin cinu jin kwanykunu 'peni cwa mo jin midi diki pu/ mo,

a'di ŋapki'da man uk to jin yuka yuk mo mmo uka rum pinyçon mo jin midi diki bit mo be.

21 Dina /e ki misha? Dina /e ki cik 'taa? Dinu ki torki /e 'peni montel 'pen mo?
Dina /e ki mish gwo 'ban 'peni montel 'pen jin uku mony'cesh mo?
22 A'di ta a'di jin diki'd eya po/ jis e gi mony'cesh mo, dhali moŋ 'kom buni wana e ka dhana kuyu/ jin kalki ya ibwambori a'di mo be.
A'di bele'thki'da ris momis me'd burrinye/ jin shirkunu mo dhali bele'th uni me'd gu'b burrinye/ jin 'konu inycine/ mo be.
23 A'di pashki iman jiya ji is mo mmo 'ko ki darga tu'c kan mo dhali dhu iman jiya ji gi mony'cesh me'd 'te mo be.
24 Dhali uni siki to ushi 'cenne/ mo, dhali yekki to ushi 'cenne/ mo, dhali cwalman buni dwarkina birman bwaya 'cesh mo,
dhali ki 'tham poshki'd apo/ uni mo tani uni ki ku'th mo, dhali 'tham kalki uni me'da binyjetkum mo be.

25 "Yan'ko'd aja a'di imina /e par Aha/ inycine/ mo, dhali aja wa ki Aha/ mo?" jin ona a'di jin kogu/ mo.
26 Hili momis mo ma! Aja a'di ukki'da risa cul gwansani 'baar mo?
A'di shuki gwom buni bway mo dhali yuka ris uni ki gway i'baar mo.
Ki dhan mom'bitha caagam piti mo dhali ki dhan mom'bi'th piti mo, jaŋ kamu/ yisa di'da jin piyi'da.

27 Goma ta a'di ona /e, ayy Yakuub mo, dhali o gwo kan, ayy Israel mo,
"Bway tur pem bakkunu 'peni Arumgimis mo, dhali Arumgimis pem dina bwa ki o mo gom mon diki 'kus pem mo?"
28 Dina /e ki misha? Dina /e ki cika?
Tapa jin di'd goma sule/, sule/ mo, Arumgimis jin ukki mony'cesh jin diki 'kup mo,
dina is ki wu e mo walla dina buye ki 'thi mo, a'di diki kar 'kup mo e gwom piti jin mishu 'ban mo be.

29 A'di c̲iki mom'bi'th mo gom uni kun wukina is e mo, dhali gom uni kun dargi mom'bi'th mo a'di ki c̲iki uni mom'bi'th mo be.
30 Intagi 'kwanin dhuru'c si'da/ wukina is e mo dhali 'thikina buye/ mo, dhali 'kwanin dhuru'c golkina to mo dhali bit̲ mo be.
31 Hili uni kun c̲orkina Arumgimis mo tani miinu dok̲ki mom'bi'th mo, dhali mini p̲e isi mis mo ka risa bi mo me'da risa wulu/ mo,
uni mini so mo dhali mina isi 'koki wu e mo, dhali uni mini ii mo dhali mina isi 'koki 'ka'da 'ka'd mo be.

Ishaya 41

'Kwani ma Arumgimis uni malaskunu mo

1 "Dhuyi 'ce ibwambori Aha/ ki shwam mo, Ayy um kun 'kokin eya uk̲a 'cesh mo, dhalki kal gi mony'cesh dok̲kunu mom'bi'th buni mo, dhalki uni iiyin ki 'dishe/ dhali wal 'twa/ mo, dhalki ana shora is imont̲al 'de/ bway bwambori gwondwall mo.

2 Aja a'di yikkin ki jan 'de/ is mo 'peni mom'pesho'k mo, mmo yuk̲kunu a'di ki mii ma k̲ar/e eya t̲u'c piti mo?
A'di dhuki kal gi mony'cesh e me'd piti mo dhali wot̲h a'di mmo thula risa malik̲ ka 'cesh mo.
A'di t̲u'k ki uni ki bu'da 'cesh ki gandal piti mo, jin ta 'tham jin k̲alki'da warma'c to mo mmo 'thek̲kina a'di mo be.
3 A'di urki uni isho'k mo dhali ya ki monŋk̲u'th is mo, e bway tur jin yakina a'di ki yap̲ yap̲ mo ki sho'k piti mo be.
4 Aja A'di jin miiki to dhali a'di jin uk̲ki'da ris to gwansan mo?
Dhali aja a'di jin yuk̲ki'da risa nyak̲kum yil 'peni mont̲el 'pen mo?
Aha, tana Arumgimis jin t̲wa/a mo, dhali jiŋ 'ko'd mo, Aha/ tana a'di mo be.

5 Usha uk̲a 'cesh mishkunu mo dhali uni k̲o/ ki is mo, aris mo wu 'kup̲ ma 'cesh deekin mo,
uni 'dishki mo is mo dhali iiyu mo be.

6 Uni 'baar ka 'dete/ 'dete/ wothki uni kun 'dishki a'di is mo, dhali uni ka 'dete/ 'dete/ oki gwo ka rem'kup mo ki, malasi amalas mo ma.
7 Wakana man pa/ cwa 'bi'thki'da mantor 'dolkon is mo, dhali a'di jin miiki'da risa tu'c ki 'doro/ malaski a'di jin miiki'da tu'c ki toŋ kuthu'd
'thi/ mo, mmo o gwo ka muk'ban mo ki, ' A'di 'boro'd be,' Uni ki tel a'di ka risa musmar wakan ki a'di midi diki gus lapa mo be.

8 Hili/ /e, Israyiil jin ta'da man miiya tu'c pem mo, Yakuub a'di jin kwany
kika 'pena wak ma Abraham jin ta'da mugum pem mo tani,
9 Aha/ borkina /e 'peni shemen gi mony'cesh mo dhali yuk /e mo 'peni mo si'dga/ mo, mmo o /e gwo mo ki, ' /E tana man mii tom pem mo.' Aha/ kwanykina /e mo dhali Aha/ dina ki ush /e mo be.
10 Dhalku/ is ki ko/ mo ma, haali/ Aha/ dina inyakki /e mo, dhali dhalki bwa ki shi/ mo ma, haali/ Aha/ tana Arumgimis pini mo be.
Aha/ mina 'bi'th /e is mo, dhali Aha/ mina woth /e mo, dhali Aha/ mina kar /e ki me'da bimporosa kar/em pem mo be.
11 Hili ma, uni miinu mii ki mon'the is mo dhali ki mii shi'kga/ mo, uni 'baar mo kun miikina nyor inyakki um mo tani,
uni 'koki tagi toŋ kamu/ mo dhali miinu 'ce'd sho'k mo, uni gwansan kun garki um gwo 'kusi 'twa/ mo be.
12 Um mini ŋapa ŋap mo dhali um mini 'koki gam uni gwansan mo kun garki um gwo 'kusi 'twa/ mo,
uni gwansan kun miiki mo/as apo/ um mo tani mini 'koki mii ton kamu/ mo, ka jiŋ gana/ uni mini 'koki mii toŋ kamu/ mo be.
13 Haali/ Aha/ tana Arumgimis jin ta'da Arumgimis pini mo, jin midi bu'th me'da bim'boros pini mo,
mmo o /e gwo mo ki, ' Dhalku ki ko/ is mo ma, Aha/ miina woth /e mo be.'
14 Dhalki is ki ko/ mo ma, Yakuub /e jin tana yish mo, dhali /e jin ta wathi/ Israyiil mo,

Aha/ mina wo̲th /e mo, yansan ta gwo jin on ma Arumgimis mo, jin ta'da man wan /e 'ba/ mo, dhali jin ta a'di jin k̲ogu/ ma Israyiil mo be.
15 Hili mo mo ma, Aha/ mina kar /e mmo yuk̲a yuk̲ me'd emen to jin 'dashu mo ka ba̲th 'pen mo, dhali jin ta this ki this ka 'bana su/ mo,
/e mini yik̲ina ris wosh is mo dhali 'ce'd uni mo, dhali /e mini dhuwa ris ushi wosha gwa'dga/ me'd tom p̲o'dga/ mo be.
16 /E mini 'dash uni mo, dhali 'tham ki k̲al uni mo, hili 'tham a'di imini c̲eker uni bwa mo.
Dhali /e mini 'kuny bwa e Ta̲pa mo, dhali /e mini c̲i monyca e a'din 'de/ jin k̲ogu/ ma Israyiil mo be.

17 Uni kun miinu ka gwar 'de/ dhali uni ha'th'ko'd ŋap̲ki yi'de/ mo, hili wathiŋ kamu/ yisa c̲iki uni yisa, dhali arisa a̲le'd buni kun k̲uthi goŋgoro/ bu'thkina yi'de/ mo,
hili Aha/, jin tana Ta̲pa mina thoka ris mon'thom buni mo, dhali Aha/ jin tana Arumgimis ma Israyiil mo, mina diki dhal uni mo be.
18 Aha/ mina dhu yi'de/ mmo so ka luŋgu'b mo, dhali ushi 'kus yi'de/ e bwaman ma ris mom ba'da'd mo,
dhali Aha/ mina mii moŋk̲wany k̲wany mmo ta al yi'de/ mo, dhali a'cesh k̲uthu'd eya ris 'kus yi'de/ mo be.
19 E mombwaasho/ mo tani Aha/ mina dhuwa bwanya yis mo, dhali ushi cwa gi mombwaasho/ mo, dhali cwa ma yin mo, dhali cwa se̲tuun mo be.
Dhali Aha/ mina dhuwa risa 'kwat̲tan e mombwaasho/ jin ta'da kway kwany mo, dhali ushi cwam 'bi'thga/ mo dhala 'kwat̲tan mo dhala shilkwalish mo be.
20 Aha/ mina mii kansan mo wakan ki 'kwani mini mish mo mo, mmo da/ar mo, mmo k̲o'c e mo, dhali gam mo jin mishu gwo 'ban
imon̲tal 'de/ mo, ki me'd ma Arumgimis a'di mii to yansan mo, ki a'din 'de/ jin k̲ogu/ ma Israyiil mo a'di i uk̲ki a'di mo be.

21 ' C̲iyi aris tom bum mo,' Arumgimis oki'd kan mo,
' Dhali c̲iyi aris gwom'borgam bum kun gara um 'kusi 'twa/ mo

goma ris tompinyc̲on bum mo,' jin on ma malik̲ ma Yakuub mo be.
22 Dhalki uni k̲alana ris gwom buni kun gara uni 'kusi 'twa/ mo, a uni 'baarki gwo gwansan ki 'bore/ mo, t̲orki a'di ki am mo ma, ata a'di midi di mo gom am mo,
wakan ki aman mina mish to gwansan ki 'bore/ mo.
A uni t̲orki aman to kun miikin kadhamo/ yin mo me'd gwo kun okunu mo, wakan ki aman mina dok̲ku/ i uni mo dhali mish ka ta imina uni mish a'di 'ban mo be.
23 T̲ora ris to kun mini iiyu ki yila kamu/ mo ma, ki aman mina mish wak̲ki/ um tanga risa rum p̲inyc̲on mo, kun miiki tom'borga/ mo walla
to shigga/ mo, ki aman mina mer is mo dhali k̲o/is mo be.
24 Hili ma, aris uma rum p̲inyc̲on kun dargi mii mo dhali miim bum kun 'ko bwashu mo, haali/ a'di jin kwanyki um mo tani ta'da man shi/ miim'boro'di e mo be.

25 Aha/ cukina a'din 'deŋ kamu/ mis 'pena 'bana binycam mo, dhali a'di yayi'd 'peni mo jin piyin ma tente/ mo Aha/ ona ki a'di miinu yuk̲ ki gway pem mo,
dhali a'di midi ya iman jiya ji me'da je mo, me'd dhur jin uk̲kunu 'pena jen dena mo be.
26 Aja t̲orki to yansan 'peni mont̲el 'pen mo, jin mina aman imish a'di 'ban mo? Int̲wa/a ki embul yansan mo ki am mina oki, ' A'di ta'da kar/e mo?'
Ka jiŋ gana/ wathiŋ kamu/ yisa di'da jin t̲orki a'diya, nye/, wathiŋ kamu/ yisa cik̲ki'da ris gwom piti yisa.
27 Aha/ int̲wa/a okina Sihyuun mo ki, ' Hili ma, uni ta uni mo!' Aha/ hashkina gwont̲or bway pa Urushaliim mo be.
28 Ki Aha/ hilkina mo mo tani, wathiŋ kamu/ yisa di'da, wathiŋ kamu/ yisa di'da jin midi mish gwo 'ban ibwamani uni kun mini c̲i mom'bi'th isa, aja, Aha/ dot̲kina gwo mo, aja a'di imidi thok̲ mo.
29 Hili mo mo ma, uni 'baar mo 'koki ta ton tiya mo,
aris tom buni kun uk̲u ki me'd ta 'tham mo, dhali 'ko bwa 'te mo be."

Ishaya 42

Aman mii to gi Tapa mo

1 "Hili mo mo ma, ayy imanmii tom pem, um kun dhukika mo, dhali um kun kwanykika mo, e a'di mo tani Aha/ 'kunykina bwa mo be.
Aha/ karkina shi/in pem apo/ a'di mo, a'di jin midi kali miiŋ kar/e mo gom kal gi 'kwaniny'cesh mo be.
2 A'di midi diki ko mo walla cuu mo, walla miinu 'koki cik 'twaŋ kamu/ eya ris bway tur mo be.
3 Alupe/ jin shumkunu is midi diki 'ce'd mo, dhali abirmana dhurum gam piti mina o'di diki shwa mo,
a'di ka jiŋ gana/ midi kali miiŋ kar/e mo be.
4 A'di midi diki ca ki 'ka'd 'ka'd mo walla miinu 'koki shum is ka
'cesh mo intagi a'di midi tel miiŋ kar/e 'pen mo apo/ mony'cesh mo,
dhala ukka 'cesh corki'd gom gwoŋkan piti mo be."

5 Yansan ta gwo jin okin ma Arumgimis jin ta Tapa mo,
a'di jin ukki'da ris momis mo dhali bele'th uni mo, dhali jin ukki mony'cesh dhali aris to kun dho'thkin mo,
dhali a'di jin ciki shi/ir apo/ 'kwani mo dhali mondiki e e a'di jin diki'd mo,
6 "Aha/ jin tana Tapa mo, yukkina um mo e mii ma kar/e mo dhali bu'th me'd bum mo be.
Aha/ mina kar /e me'd gwo jin gamga me'd gom 'kwani mo, me'd moŋkush gom 'kwani Yahuu'da mo,
7 Mmo ka'd e ma ris uni kun tana ja'da/ mo, dhali mmo 'cuk uninkun jinu 'peni mo isa nyor mo,
dhali 'peni gu'b gi monyji jin 'koshkunu uni is ka nyor mo me'd uni kun 'kokin e mondhurumi'd mo be.

8 Aha/ tana Tapa mo, gway pema 'dan mo,
dhali monycam pem mo Aha/ mina diki nyak a'di ki wathiŋ kamu/ mo walla mo maŋ pem nyakka ris to kun uku ki me'd mo be.

9 Hili ma, aris ton ṯwa/a/ iikini pe mo,
'dishesan Aha/ mina ṯorki uni aris embul this mo.
Inṯwa/a/ ki uni 'koki ṯel 'peni p̲i mo, Aha/ mina ṯorki um uni mo be."

10 Yuk̲ka Arumgimis gway jin ta jin this mo ma, dhali mo maŋ piti 'peni mo wu 'kup̲ gi mony'cesh mo,
um kun iikin ka luŋgu'b bway k̲umma/ yi'de/ mo, dhali aris um kun 'kokin e a'di mo eya risa uk̲ka 'cesh mo, dhali uni kun 'kokin imun mo be.
11 Dhalki mombwaasho dhali aris 'peŋkuman pa e'k ko mo, dhali ushi bampa/ kun dikin ma K̲edar inycine/ mo tani cuun gom bwaŋ 'kunyu'd mo!
Dhalki uni kun 'kon e pa Sela yuk̲ gway mo, dhali dhalki uni cuun 'pena risa liman wosh mo.
12 Dhali dhalki uni c̲i monyca ka Arumgimis mo dhali ṯor mo maŋ piti mo eya risa uk̲a 'cesh mo.
13 Arumgimis midi ya ka pije/ me'd wathi/ ma mee/ mo, dhali me'd wathi/ gi mo/as mo dhali a'di midi ur unim 'bi'thgam piti mo be.
Dhali a'di midi cuu mo, dhali 'ther cuuwa gi mo/as piti mo jin cuukunu mo, dhali a'di midi ṯorka ris 'kwaniŋ 'kup̲ piti mom'bi'th piti mo.

14 Aha/ dikina ki shwam gom embul ki tur tur mo, aha/ dina naskina/ mmo si/is mo,
'dishesan aha/ mina ko me'da 'bom jin diki'd e mo ma dho'th piti mo,
aha/ mina shi/in ka k̲u'th is dhali siya shure/ mo.
15 Aha/ mina k̲utha ris wosh mo dhali k̲utha ris moŋ god buni 'baar mo,
dhali aha/ mina ak̲a ris yi'de/ e ka risa uk̲a 'cesh mo dhali k̲utha ris mo ma ṯharmath mo be.
16 Aha/ mina k̲al dhan mii jin tanu aja'da ki bway jin mina uni 'koki mish mo, dhali eya ris bway jin mina uni 'koki mish mo jin miga/ sus uni mo.
Dhali aha/ mina ak̲ mondhurum e ki moŋkush mo ibwambori uni mo, dhali dhuwa ris mo kun kola kol ka jisho'k mo be.

Aris to gwansan miga mii mo dhali aha/ mina diki dhal uni mo be.
17 Hili uni miinu doḵ ka nyaŋ 'ko'd mo, dhali uni ka jiŋ gana/ miinu dhu ki mon'the is mo, uni kun 'kokin eya risa rum kun uḵu ki me'd mo,
dhali o gwo ki ris toŋ ḵuthu'd kun uḵu ki me'd mo ki "Um tana risa rum p̱inycon bam mo be."
18 Ciḵki gwo mo, uma 'diye/ gwan mo, dhali p̱ari e mo ma, dhali uma ja'da/ mo, ki um mini mish mo mo.
19 Aja a'di ta'da ja'da/ mo, aman mii tom pema? walla ta 'diye/ me'da man hashum pem jin hashkika mo?
Dhali aja/ itaki'da ja'da/ me'd i mugum pem kun gamga gwo me'd mo, walla ta ja'da/ me'da man mii to ma Arumgimis mo?
20 Um mishina ris to 'baar mo, dhali um 'koki mish 'pemen gi a'di jin ḵa'dki'da ris 'ce mo, hili wathiŋ kamu/ diki ciḵ mo be.
21 A'di 'borki Tap̱a mii mo mmo maŋ mii ma ḵar/em piti mo dhali mmo kar gwoŋḵan piti ki ca mo be.
22 Haali/ aris 'kwani uni dilki to mo dhali ḵalki to mo ki bway thus mo,
dhali uni 'baar mo t̲aḵkin e dhan jis mo, dhali dhukunu ki mony ji mo,
dhali uni 'koshkina 'kosh mo ki dargi wathin t̲al 'de/ jin wot̲hki uni mo, jaŋ kamu/ yisa di'da jin oki gwo mo ki " 'doyi uni ka nyaŋ'ko'd mo!"
23 Aja 'peni bwamani um mini ciḵ gwo yan mo? Aja a'di midi kar 'ce mo dhali ciḵ gwo jin yayi'da bor mo?
24 Aja c̱iki'da Yakuub e me'd gi 'kwanin 'di mo, dhala Israyiil e me'd gi iman dil to mo?
Diki ta Tap̱a mo 'taa, dhali aja imiikina ana miinthus ap̱o/ mo, dhali bway ma ja i'tekina uni bwa mo, dhali gwo ma ja i'tekina uni bwa mmo ciḵ mo?
25 Wakan a'di gac̱ki dhan mom'batha'd ma nyor piti ap̱o/ uni dhan mom'batha'd ma nyor piti mo dhali dhan mom'bi'th ma mee mo, dhali
O'd 'thakunu ikam uni is mo, naskina mo tani uni 'koki mish gwo 'ban mo,
ntagi a'di shwaki uni mo, hili uni 'koki kar a'di eya du mo be.

Ishaya 43

Aman wana wan 'ba/ ma Israyiil mo

1 Hili shwanesan Tapa oki gwo mo ki, a'di jin ukki /e ayy Yakuub mo, dhali a'di jin ukki /e ayy Israyiil mo.

"Dhalku/ is ki ko/ mo ma, haali/ Aha/ wankina /e 'ba/ mo, Dhali Aha/ yukkina /e ki gway piniŋ gana/ mo ki, /e ta a'dim pem mo be.

2 Wakki/ /e mini ya 'ci'th yi'de/ mo tani, Aha/ mina di nyakki /e mo, dhali mmo 'ci'th yi'deny caaga/ mo tani, uni mini 'koki pi /e e mo be

Wakki/ /e mini ya e bwam o'd shwa'd mo tani, /e mina o'di diki shwa mo, dhali ale'dan o'd midi diki 'ce'd /e sho'k mo be.

3 Haali/ Aha/ tana Tapa jin ta'da Arumgimis pini mo, jin ta a'di jin kogu/ ma Israyiil mo, jin ta'da manwoth mo.

Aha/ cikina pa Masir me'd to jin cinu gom mo wan 'bam pini mo, dhali paŋ Kush dhali pa Seba ki mo ak e gom /e mo be.

4 Haali/ kadhamo/ yin mo tani /e ta this ki this mo dhali ta a'di jin di'd ki she/ e jis em pem mo, dhali Aha/ enkina /e mo, Wakan Aha/ mina wan 'kwani e gom /e mo, dhali 'kwani ka ris mini wan mondiki/em pini e mo be.

5 Dhalki is ki ko/ mo ma, haali/ Aha/ dina inyakki /e mo,

Aha/ mina kali tom pini jin cinu 'peni mom'pesho'k mo, dhali tuli um is 'pena bora luŋgu'b mo be.

6 Aha/ mina o gwo gom uni kun 'ko eya 'bana cam mo ki, ' Buthi me'di montal 'de/ mo ma, dhali uni kun 'kokin eya 'bana bim'boros mo ki.'

Dhalki me'd ki kar po/ wathin 'deŋ kamu/ mo guyu ya/m pem mo 'peni dhan mo si'dga/ mo, dhali 'bwa/m pem mo 'pena 'ban gi mony'cesh jin si'da si'd mo,

7 aris uni ka 'dete/ 'dete/ kun yuku gway pem mo, uni kun ukkika gom monycam pem mo tani, uni ukkika mo, nye/, Aha/ ukkina uni mo be.

8 'Doyi 'kwani ka pije/ uni kun tana ja'da mo, isi kan mo tani uni tan ga ris e mo, dhali si'da/ uni kun takana 'diye/ mo tani, uni si'da takan ka ris 'ce mo be.

9 Aris kal gi 'kwaniny'ceshi 'baar mo tulki isi mon̲tal 'de/ mo, dhali aris 'kwani ma jo'd tulki is mo be.
Aja ibwamani uni midi mish to yansan mo dhali t̲orki ana mon̲tel 'pen piti mo?
Dhalki uni k̲ali 'kwanim buni mo wakan ki uni mini t̲or gwo mo, dhalki uni cik̲ gwo mo dhali t̲or mo ki, ' A'di ta'da k̲ar/e mo be.'
10 Um ta 'kwanim pem kun mishi mo mo, dhali um ta iman mii tom pem kun kwanykika mo, yansan ta gwo jin okina Tap̲a mo,
wakan ki um mini mish mo mo dhali gam gwo is e Aha/ mo, dhali
mish gwo 'ban ki Aha/ tana A'di mo. N̲twa/a/ ki Aha/ mo tani aruma kamu/ yisa uk̲u yisa, dhali wathin 'deŋ kamu/ yisa di'di 'ko'di Aha/ yisa.
11 Aha/ 'de/ Aha/ tana Tap̲a mo, dhali amanwot̲ha kamu/ yisa di'da hili jasi Aha/ mo be.
12 Aha/ okina gwo mo ki, wot̲hi ma, dhali t̲or gwo mo ma, aruma kamu/ yisa di'di bwam um yisa.
Um ta 'kwanim pem kiun mishi mo mo, Tap̲a a'di o'd kan mo, Aha/ tana Arumgimis mo be.
13 'Pena cim yansan bway t̲wa/a mo tani Aha/ tana A'di mo, dhali wathiŋ kamu/ yisa di'da jin midi wot̲ha kamu/ 'peni me'd pem mo. Aha/ miikina kansan mo, dhali aja midi ak̲ a'di e ka nyaŋ'ko'd mo?"

14 A'di ta gwo 'dan jin ona Tap̲a mo, jin ta'da man wan'ba/ mo, a'di jin ta a'din 'de/ ma Israyiil mo.
"Gom gway pini mo tani Aha/ hashkunu mo bway pam Baabil mo dhali shu uni 'baar mo bway mo kun sokin mo mmo
ak̲ gwon̲tor ma Chaldeans e mo ki bwaŋ 'kunyga/ ka ris gway yuk̲ gi cuuwa gi bwandit̲i'd mo be.
15 Aha/ tana Tap̲an 'de/ jin k̲ogu mo, a'di jin uk̲ki'da Israyiil mo, dhali a'di jin ta'da malik̲ bum mo be."

16 A'di ta gwo jin ona Tap̲a mo A'di jin k̲a'dki bway tur ka jisho'k bway k̲umma/ yi'de/ mo dhali bway tur eya ris yi'de/ ki mom'bi'th mo be.
17 A'di jin shuki'da arabiya jin dira shuma rum bway mo dhali shuma

rum mo, dhala thuruuk mo dhali 'kwani kun 'bitha 'bi'th mo. Uni bitkin imontal 'de/ mo, dhali uni mini 'koki cu mis dok/e mo, dhali uni wukina miim buni 'kup mo, dhali uni 'ce'dkunu sho'k me'da thus jin shwakina o'd mo be.

18 "Dhalku ki ka aris ton twa/a e mo, walla ka aris ton dhamo/ e mo.
19 Hili mo mo ma, Aha/ mina mii ton this mo, i'dishesan a'di tel 'pen imii mo, /e diki mish a'di mo 'taa?
Aha/ mina 'ka bway tur mo e mombwaasho mo dhali ushi wor kun sona yi'de/ mo e mombwaasho mo be.
20 Aris to embwaasho kun 'kon e mondhe'd mini maŋ Aha/ mo, dhali arisa wuruny dhala risa Ut mo,
haali/ Aha/ cikina uni yi'de/ eya ris mombwaasho mo, dhali yi'de/ gom 'kwanim pem kun kwanykika e mombwaasho mmo pi mo be,
21 'Kwani gwansan uni ukkika gom is pem mo, ki uni mini yuk gway
mmo maŋ Aha/ mo be.

22 Hili /e diki yuk Aha/ mo, ayy /e jin tana Yakuub mo, /e a'di wukina is e gom Aha/ mo /e jin tana Israyiil mo be.
23 /E diki kalaa ushi ka'bal pini kun ta dhuru'c mo mmo miiya bas mo, walla maŋ Aha/ ka ris to kun miikina eya bas mo.
Aha/ mina diki ciki /e tonditi'd mo nyakka ris mo mar is mo, walla mowu is e mo ka ris tondot goma shima kuyga/ mo be.
24 Um 'koki kalaa inykka shima kuyga/ gi cwa ka guruush mo, walla um 'koki ciya aris ton'thi'kga kun miina uma bas mo,
hili um 'thirki Aha/ ka ris miinthus bum mo, dhali Aha/ wukina is e ka ris miin tonthus bum kun miikina um mo be.

25 Aha/ tana Aha/ be a'di jin dhithki'da mure/ miinthus pini sho'k mo gom gway pem mo, dhali Aha/ mina diki ka miinthus pini e mo ki sule/, sule/, mo be.
26 Kaya e eya ris to kun miin mo. Dhalki ana dhuna to i'ba/ ka rem'kup mo, ciyi montel 'pen pini mo, wakan ki /e wari mini di ka 'bana bimporos mo.

27 Ababam bum jin ṯwa/a miiki miinthus mo, dhali imanṯor gwom bum miiki to shigga/ apo/ Aha/ mo be.
28 Wakan Aha/ mina diki nyo/ a'di jin ta'da ḳar/e jin ḳogu/ mo, Aha/ mina c̱iya Yakuub ka bor 'de/ mo e me'd ma man 'ce'da 'ce'd sho'k mo, dhala Israyiil mmo 'kosh is ka nyor ki mon'the is mo be."

Ishaya 44

Mom'bor mii ma Arumgimis apo/ pa Israyiil mo

1 I'dishesan ciḳi gwo mo, ayy Yakuub /e jin tana man mii tom pem mo, dhala Israyiil mo, jin kwanykika mo. 2 Yansan ta gwo jin okin ma Arumgimis mo, jin ta a'di jin uḳki /e mo dhali 'kawur /e e bwa ma dho'th mo, dhali a'di jin midi woṯh /e mo.

"Dhalki is ki ḳo/ mo ma, aman mii tom pem ka Yakuub mo, dhali /e Jeshurun mo, jin kwanykika mo.
3 Gom Aha/ mina gac̱ yi'de/ eya 'cesh jin buthkina yi'de/ mo, dhali gus ushi yi'de/ apowa 'cesha ḳuthga/ mo,
Dhali Aha/ mina gac̱ shi/in pem apo/ emen pini mo dhali mom'bor mii apowa ris uc̱im pini mo be.
4 Uni mini 'ko ibwamana sho mo, me'da risa jirim mo kun 'kokin e yan yi'de/ mo be.
5 Jamu/ midi oki, ' Aha/ tana jima Arumgimis mo', dhali jamu/ midi her gway ma Yakuub mo,
dhali jaŋ kamu/ midi 'kwar a'di apo/ me'd piti mo mmo o gwo mo ki ' Aha/ tana jima Arumgimis mo', dhali her is piti gway ki gway ma Israyiil mo be."

6 Yansan ta gwo jin okina Tapa mo jin ta'da Arumgimis ma Israyiil mo, a'di jin ta'da manwan'ba/ mo jin ta'da Arumgimis jin di'da galany mo ki:

"Aha/ tana jin ṯwa/a mo, dhali Aha/ tana jin 'ko'd mo, Aruma kamu/ yisa di'da hili jasi aha/ mo be.
7 Aja a'di wa ki Aha/ mo? Dhalki a'di ṯor a'di mo ma dhali ṯorki Aha/ to jin miiki'd 'peni monṯel 'pen i nin mo jin ṯelkika

'kwani uk 'pen me'd yiin mo, dhali dhalki uni o gwo mo ki dhalki montel 'pen yaya'd mo.
8 Dhalku ki dee mo ma walla ko/ is mo. Dika ki torki um gwo intwa/a iniin mo, dhali tor a'di eya tente/ mowa?
Um ta 'kwanim pem mo. Arumgimisa kamu/ di'di 'ko'dgwari Aha/ 'taa? Wosha kamu/ yisa di'da, Aha/ yisa misha toŋ kamu/ yisa."

9 Arisa rum kun ukkunu ki me'd i'baar mo tana wuny is mo, aris tom buni kun cina uni ki mom'bor mii ta thus ki thus mo, i man mish mom buni 'koki mish mo mo walla mish toŋ kamu/ mo, dhali miinu dhu ki mon'the is mo be.
10 Aja midi uka rum pinycon mo walla 'te to uk jin uku ki me'd bwa mo a'di jin taki thus ki thus mo?
11 Hili mo mo ma, aris miim buni 'baar mo kun gamu me'd mo tani miinu dhu ki mo ma 'the is mo, iman uk to uni ta jasi 'kwani 'te mo.
Dhalki uni tul is imontal 'de/ mo, dhalki uni doshon ki mis imontal 'de/ mo, ki uni mini dee mo dhali miinu dhu ki mo ma 'the is mo be.

12 Aman tor toŋ kuthu'd miiki'da tu'c ka ris tom piti mo, mmo uk uni mo, a'di miiki'da tu'c ka 'cilat mo.
A'di ciki a'di jamas ki to jin toru aris to mo dhali miiya risa tu'c piti ki 'bame'da 'bi'thgam piti mo.
Dhali ki a'di buthkina te/ mo dhali mom'bi'th piti bashki is mo tani, a'di yisa piki yi'deŋ kamu/ yisa hili a'di 'ka'dkina is ki 'ka'd mo be.
13 Hila man pa/ cwa barki cwa mo ki tombar to mo, dhali 'de'k a'di ki toŋ kar she/ mo be.
A'di ciki a'di jamas ki to ma risa tu'c piti mo dhali 'de'k a'di mmotor jamas piti ki to jin tor bway tur mo.
A'di ciki a'di jamas ki jamas 'kwani mo, mmo 'twak mo ki jamas gi wathimpa/ mo, wakan ki a'di minu kar e gu'b mo be.
14 A'di 'ci'thki'da risa banya yis ka 'cesh mo, walla mmo kwanya ris cwa ma banya yis mo walla cwa ma caww mo.

A'di dhuki uni mmo ca mo gom is piti mo e bwaman ma ris cwa gi mombwaasho mo. A'di siki cwa ma mahuk̲kuna mo dhali asho'k a'di caki a'di mo be.
15 Yan'ko'd wathi/ miiki'da at̲u'c i o'd shwa'd mo mmo 'ba'th is piti mo. Nye, a'di shwaka'd ka le'dan mo dhali uk̲kunu maaŋk̲uthu'd mo be.
Yan'ko'd a'di ki uk̲k̲a arum p̲inycon dhali luŋ a'di mo, dhali a'di ki uk̲ to jin uk̲u ki me'd mo dhali luŋ a'di mo be.
16 A'di ki 'tha usha 'ban cwaŋk̲uthu'da tiya ki o'd mo, mmo 'thos shum mo. A'di ki 'ka dhali kap̲ mo be.
A'di 'ba'thki is piti mo dhali o gwo mo ki, "Aha/ 'ba'thkina is mo, Aha/ mishkina o'd mo be."
17 Dhali 'peni cwaŋk̲uthu'da tiya mo tani a'di ki uk̲a rum p̲inycon mo, ki jamas gi mo uk̲ piti mo, a'di ki luŋ a'di mo dhali k̲ar is ki gwa'd ibwambori a'di mo,
dhali 'tho a'di mo mmo o gwo mo ki, "Wot̲hi Aha/ mo ma, haali/ /e tana rum pem mo be."
18 Uni yisa mishi toŋ kamu/ yisa, walla uni 'koki mish gwo 'ban mo, haali/ em buni takina ja'da/ mo dhali 'koki mish mo mo, dhali adum buni 'koki mish gwo 'ban mo be.
19 Wathiŋ kamu/ yisa di'da jin mishi gwo 'ban mo yisa, dhali jaŋ kamu/ yisa di'da jin nyi'thki'da, dhali wathiŋ kamu/ yisa di'da jin mishi gwo o yisa,
"Aha/ 'thakina 'ban cwaŋk̲uthu'da tiya ki o'd mo, Aha/ si'da/ ki uk̲ maaŋk̲uthu'd ap̲owa risa 'cilat̲h piti mo.
Aha/ dok̲/e ki 'thos shum ap̲owa risa 'cilat̲h mo dhali 'ka mo. I'dishesan Aha/ dina ki dhuwa 'bana tiya 'peni cwaŋk̲uthu'd ki to jin 'tenu bwa mowa? Miga/ diki luŋ cwaŋk̲uthu'd kun nyaŋu gu'b mo 'taa?"
20 A'di wana e ki a'di shwaki'da ris 'piny mo, aduma he'k em piti suski a'di i per mo. Hili a'di midi diki wot̲h is piti mo, walla midi diki o gwoŋ kamu/ mo, to yansan e me'da bim'boros pem isan ta'da rum p̲inyc̲on mo be.

21 Kulumi gom to gwansan mo ma, ayy Yakuub, dhala Israyiil mo, haali/ um ta iman mii tom pem mo.

Aha/ a'di uk̲a um mo, um ta imanmii tom pem mo, ayy Israyiil mo. Aha/ mina diki this um e mo be.
22 Aha/ k̲alkina miinthus pini mo, me'da rak̲ mo, dhali mii ma dhiŋ gwom pini wana e ka rak̲ mo, dhali miinthus pini si'da/ mo,
dok̲u/ bway Aha/ mo ma, haali/ Aha/ tana gi mo wan um 'ba/ mo be.

23 Yuk̲i gway mo ma, ayy momis mo, haali/ Tap̲a miiki to yansan mo, cuuyi gom bwaŋ 'kunyga/ mo, ayy um moŋ'kulu'd gi mony'cesh mo.
'Ce'di bwa mo ma gom cuuwa gi bwaŋ 'kunyu'd mo, ayya ris 'kuwosh mo, dhali ayy umbwanycwa nyak̲ka ris cwa ka 'det̲e/ 'det̲e/ mo,
haali/ Tap̲a wanki'da Yakuub 'ba/ mo, dhali midi t̲or monycam piti eya Israyiil mo be.

24 Yansan ta gwo jin ona Tap̲a mo, jin ta'da man wan 'bam pini mo, dhali jin uk̲ki /e mo 'pena tor ma ta'dam pini mo.
"Aha/ tana Tap̲a mo, jin uk̲ki'da ris to 'baar mo,
jin ta a'din 'de/ jin bele'thki'da ris momis mo, dhali a'di jin 'kawur ki mony'cesh mo.
25 Aha/ jin nonkina jamas gi to jin t̲oru bwashu mo dhali 'the uni gwansan is kun t̲orki jamas mii ma cim kun 'ko'd mo;
Aha/ jin p̲ikina mo yuk̲ gi 'kwani yuk̲ga/ e mo dhali mii mo malas buni mmo ta p̲us ki p̲us mo be.
26 Aha/ jin tana Arumgimis mo, jin t̲elki'da ris gwo gi iman miiya t̲u'c piti 'pen mo dhali k̲ali gwo gi imanhashum piti kun iikin mo,
kun oki gwo e pa Urushaliim mo, ' Ka yim midi di mo', dhali gom pa Yahuudiya mo,
' Ki uni miinu uk̲ dok̲/e mo, dhali Aha/ mina 'de'k monyaŋ buni imis mo be.'
27 Aja oki k̲umma/ yi'deŋ 'kulga/ gwo mo ki, ' K̲uthi mo ma, dhali Aha/ mina k̲utha ris mo som pini mo be.'
28 Tap̲a a'di ta a'di jin oki gwo goma Sayirus mo ki, ' A'di ta'da manhil k̲a'bal pem mo, a'di midi miiya ris bwam pem mo,
dhali a'di midi o gwo gom pa Urushaliim mo,

' Ka yim miinu nyaŋ doḵ/e mo', dhali si'da gom gu'b gi mondhelela dhelel mo, ' Ki dhalki monyaŋ piti ṯelu 'pen mo.'"

Ishaya 45

Pa Sayirus, jin ta jima ṯu'c ma Arumgimis mo

1 Yansan ta gwo jin okina Taṗa mo gom jin kwanykina adi mo, jin ta'da Sayirus mo ki, me'da bimporos piti a'di bu'thkika mo, mmo thula ris kal gi 'kwaniny'cesh ka 'cesh ibwambori a'di mo, mmo 'cuḵa risa maliḵ waċkan 'peni emba'd mo, dhali mmo ḵa'da risa campur ibwambori a'di mo, wakan ka risa campur mini 'ko ki ḵany mo be.

2 "Aha/ mina ya inṯwa/a ki /e mo mmo ṗara ris wosha ṗo/ mo, Aha/ mina 'ce'da risa campur gureny 'per bwa ka 'cic 'cimi'th mo dhali 'ci'tha ris toŋḵuthu'd bwa ki mom buni ka 'ci'c 'cimi'th mo be.
3 Dhali Aha/ mina ċiki /e to jin ċinu ki mondhurumi'd mo dhala ris to kun ishkin kun baḵkunu mo,
ki /e mini mish mo mo ki Aha/ tana Taṗa mo, jin yuḵki /e ki gway pini mo, dhali ki Aha/ tana Arumgimis ma Israyiil si'da/ mo be.
4 Haali/ ki gway ma man mii tom pini ka Yakuub mo dhala Israyiil pem jin kwanykika mo,
Aha/ yuḵkina /e ki gway pini mo, mmo ċi /e gway gi mo maŋ mo, wakan /e diki mish Aha/ mo be.
5 Aha/ tana Taṗa mo, e 'ko'dgwari Aha/ mo tani Arumgimisa kamu/ yisa di'da, hili jasi Aha/ mo.
Aha/ mina nyaŋ /e mo, wakan /e diki mish Aha/ mo be.
6 'Kwani gwaṯṯaan mini mish mo mo 'peni mo jin sulkin ma tente/ mo, dhali 'pena bora luŋgu'b mo, ka ruma kamu/ yisa di'da hili jasi Aha/mo.
Aha/ tana Arumgimis mo, jaŋ kamu/ yisa di'da ṯal 'de/ ṗiyi'd mo.
7 Aha/ gamkina moŋkush me'd mo dhali uḵ dhan mondhurumi'd mo,

Dhali Aha/ guyina moŋku'th is mo dhali uk dhan moŋ'kosh mii is mo, Aha/ tana Arumgimis mo jin miiki'da ris to i'baar mo be.

8 Um momis, kun hethena sho'k 'peni mo kun 'ko isi mis mo! Dhalka ris bul mis hethi mii ma kar/e ka 'cesh mo.
Dhali dhalka 'cesh pi a'di mo, ki bway mowoth mini dho'th maman dhali mii ma kar/e ki 'ka imontal 'de/ nyakki a'di mo. Aha/ jin tana Arumgimis i ukkina uni su/ mo be.

9 Wayyi gom a'din 'de/ jin garki gwo 'kusi 'twa/ nyakki a'di jin ukki a'di mo, dhali bway gi a'di jin wakina e ka nos gi mony'cesh mo ibwamana risa nos gi mony'ceshi 'baar mo!
A/ ajen dena oki'da man ukka nos gwo mo ki ' Ata uka /e mo?'
' Walla atu'c jin mina /e ta'd gi mombu'th me'da?'
10 Wayyi gom a'di jin oki com gwo mo ki, ' Aja idhodha /e mo?' Walla goma 'bom si'da/ mo ki, ' Ata a'di dhodha /e gara mo?'"

11 Yansan ta gwo jin okin ma Arumgimis mo, jin ta a'din 'de/ ma Israyiil mo jin ta'da man uk a'di mo ki,
"Ata a'di dota eya ris gwondot gom to jin murga/ mii gom ucim pem mo? A /e jiki Aha/ mo isi gom goma tu'c gi me'd pem mo?
12 Aha/ ukkina mony'cesh mo dhali uk wathi/ 'peni a'di mo be. A'di ta me'd pem jin he'thkika apowa ris momis mo, dhali Aha/ kankina risa cul mmo shwa mo be.
13 Aha/ 'dekina Sayirus ki mis e mii ma kar/e mo, dhali aris bway turi 'baar mo mini 'koki 'kus mo,
Dhali a'di midi nyaŋ 'peŋkuman pam pem mo, dhali a'di midi dhal 'kwanim pem kun 'kon e mombwaasho mmo ii pa mo, dhali yisa gom to jin cinu ki me'da walla to jin cinu mmo wana wan 'ba/ mo", Arumgimis jin di'da galany oki gwo yansan mo be.

14 Yansan ta gwo jin okin ma Arumgimis mo,
"Jin marki pa Masir is mo dhali iman wan to gi paŋ Kush mo nyakki 'kwaniŋ gwath gi pa Sebba kun tura tur mo,
miinu 'doyu/ e um mo be. Dhali uni mini ta kum bum mo.
Dhali uni mini bath /e ŋ'ko'd mo mmo iiyu ka ris mondek is

mo.
Dhali uni mini luŋ um mo dhali doṯ /um gwo mo ki,
' Ka jiŋ gana/ Arumgimis diki'd inyaḵki um mo, dhali jaŋ kamu/ yisa di'da hili jasi A'di mo be.'"
15 Ka jiŋ gana /e tana Arumgimis jin baḵki is pini mo, jin ta'da Arumgimis gi 'kwani ma Israyiil mo, dhali amanwoṯh mo be.
16 Uni 'baar mo miinu dhu ki mon'the is mo dhali kun dargi mo maŋ imonṯal 'de/ mo, dhali uni gwansan kun uḵkina risa rum pinyc̣on mini ii e mo ma 'the is mo be.
17 H̄ili 'kwani ma Israyiil miin ma Arumgimis iwoṯh mo ki mowoṯh jin di'd goma sule/, sule/ mo,
um miinu 'koki mii doḵ/e dhu ki mo ma 'the is mo walla ki mo jin daru ki mo ma 'the is mo be.

18 Yansan ta gwo jin okina Tap̣a mo, jin uḵki momis mo a'di jin ta'da Arumgimisa ḵar/e mo jin uḵki mony'cesh mo, dhali jin ṯelki a'di 'pen mo.
A'di uḵki a'di mo, yisa ka wuny is yisa, hili mmo 'kawur gom 'kwanni ki 'ko inycine/ mo.
"Aha/ tana Arumgimis mo, jaŋ kamu/ yisa di'da.
19 Aha/ yisa walkina 'twa/ ka ḵwal is, e mondhurumi'd ma 'cesh mo,
Dhali Aha/ dina ki owa waḵ ma Yakuub mo ki, ' Ŋap̣i Aha/ ka wuny'cis mo!'
Aha/ tana Arumgimis mo, jin oki'da ris gwoŋḵar/e mo, Aha/ okina to kun tana ḵar/e mo be.

20 Tuli um is mo dhali iiyu/ mo! dhali shori is imonṯal 'de/ mo, um kun 'kon ki 'kus 'peni kal gi 'kwaniny'cesh mo!
Uni dargi monyiṯh mo, uni gwansan kun ḵalki jamas kun uḵu ki me'd mo dhali kun 'thokina risa rum kun mini 'koki woṯh uni mo.
21 Iyu/ ki 'dishe/ dhali ṯor a'di ki Aha/ mo, miim piti wakata mo! dhalki uni kulumun imonṯal 'de/ mo.
Aja a'di ṯorki to yan 'pena dhamo/ yin mo? Dhali aja ṯorki um a'di mo.
Diki ta Aha/ Arumgimisa? Arumgimisa kamu/ yisa di'da hili jasi Aha/ mo, Aha/ tana Arumgimisa ḵar/e mo dhali amanwoṯh

mo, tal'deŋ kamu/ yisa di'di gwari Aha/ yisa.

22 Doku/ bway Aha/ mo ma ki um miinu woth mo, 'peni mony'ceshi 'baar mo,
haali/ Aha/ tana Arumgimis mo, jaŋ kamu/ yisa di'da.
23 Ki is pem mo tani Aha/ pikina gwo mo,
dhali Aha/ okina gwoŋkar/em pem mo, dhali midi diki dok ka nyaŋ 'ko'd mo.
Dhali e Aha/ mo tani aris 'kupa 'dupun mini luŋ mo, dhali arisa le'di 'baar mo mini pi gwo mo be.
24 Dhali uni mini o gwo gom Aha/ mo ki, ' Arumgimis a'di 'de/ ita'da kar/e mo dhali mom'bi'th mo be.'"
Dhali uni miinu dhu ki mo ma 'the is mo kun miikina nyor e a'di mo.
25 Eya Arumgimis mo tani arisa wak ma Israyiil miinu dhelel mo, dhali uni mini kal mo jin dhunu is ki ca mo be.

Isaiah 46

Arisa rum pinycon dhali Arumgimis jin di'd ki e mo

1 aBaal luŋki'd mo, dhala Nibo a'di goŋki is mo.
Mondit ma risa rum pinycon ma ris to em buni kun kalki uni mo
dhali /e ki bar to em buni mo nyakki monditi'd gi momis mo gom mo wu is e ma ris to e mo be.
2 Dhali uni goŋki is imontal 'de/mo dhali luŋ ki jiŋ 'kupa 'dupun mo, dhali uni mini 'koki wotha ris jamas mii mo,
dhali uni ki is buni iikin bway mo jin 'konu e monyji mo be.

3 "Ciki gwo 'peni Aha/ mo, ayy um gu'b ma Yakuub mo, um kun bockon kun ta kuŋ gu'b ma Israyiil mo,
dhali kun kal kika ntwa/a ki um 'konu ki dho'th mo, 'peni bwa mo be.
4 'Peni isi yil jin cakina /e mo tani Aha/ tana a'di mo, intaga mur pini jin taki'd ki kush mo tani Aha/ mina kal /e mo be.
Aha/ ukkina /e mo dhali Aha/ mina dho'th /e mo, Aha/ mina kal /e mo dhali Aha/ mina woth /e mo be.

5 Aja a'di mina umi kar ka par 'ban inyakki Aha/ mo? Dhali aja a'di kuluma e gwo ibwa ki Aha/ wana ki a'di mo, wakan ki ana mina par a'di mo?
6 Aris 'kwani gacki 'dolkon 'peni kucaŋ mo dhali bar 'dolkon kush ki tom bar mo.
Dhali uni bu'thkina mantor toŋkuthu'd mo, dhali a'di ukki uni arum pinycon mo, uni ki goŋ is ka 'cesh dhali luŋ a'di mo be.
7 Uni 'de'k a'di i'kupa bim buni mo dhali kal a'di mo, dhali uni ki kar a'di isi mom piti mo, dhali a'di ki dosh imom piti mo dhali diki ya moŋ kamu/ mo 'peni mom piti mo.
Uni cuukin gom a'di mo, hili a'di diki tho'k uni 'twa/ mo walla diki woth jaŋ kamu/ 'peni monto'c 'kus piti mo be.
8 Kulumi to gwansan mo ma, dhali dhalki uni ki 'te bwa mo, um kun ta iman ri/a ri/ mo!
9 Kulumi goma ris to gwansan kun miikin intwa/a mo ka ris embul kun pekin mo,
haali/ Aha/ tana Arumgimis mo, jaŋ kamu/ yisa di'da, Aha/ tana Arumgimis mo, jaŋ kamu/ yisa di'da jin waki Aha/ mo.
10 Aha/ torkina mo wu 'kup 'peni montel 'pen mo, dhali montwa/a jin dina toŋ kamu/ ki mii naskina mo, Aha/ okina gwo mo ki,
' Gwoŋ kulum pem midi mii mo, dhali Aha/ mina mii me'd jin ona bwa Aha/ mo be.'
11 Aha/ yukkina 'dii kun 'koshi to 'pena bora gagamis mo, dhali 'kwanim pem kun kwanykika mo 'peni dhana 'cesha si'dga/ mo be.
Nye, Aha/ walkina 'twa/ mo, dhali Aha/ si'da/ mina guyu a'di mo, Aha/ tana gi 'kup gwo yase mo ki, Aha/ si'da/ mina mii a'di mo be.
12 Cikki gwom pem mo, uma burum mo, um kun 'kokin isa dhana kun 'koki mii to kun 'boro'd mo.
13 Aha/ kalina mii ma kar em pem ki 'dish 'dish mo, a'di diki si'd mo, dhali mowoth pem diki cor mo, dhali Aha/ mina ci mowoth ka Sihyuun mo dhala Israyiil pem jin enka mo be."

Ishaya 47

Adhan mo ma 'the is ki pam Baabil mo

1 "Thulu ka 'cesh mo dhali c̲a'bi ibu'da'cesh mo, ayy /e jin ta nyaraŋ gana/ gi pam Baabil mo,
c̲a'bi a'cesh ki darga k̲urse/ mo, ayy /e jin ta 'bwa/ gi 'kwani Galdiyaa mo.
/E minu 'koki dok/e yuk̲ ki nyaram 'borga/ mo dhali wathi/ jin tagi 'kup̲ mo be.
2 K̲ali ayo/ mo dhali yori adip̲any mo, dhali 'cuki burrinyen dhiny em pini mo,
dhali k̲ali dhan burrinyen tur pini mo, dhali dhalki 'bashom pini ki tik̲ e mo, dhali 'cithi ushi yi'de/ mo ma.
3 Mondi is pini miinu 'koki tik̲ ki toŋ kamu/ mo, nye, mii ma 'the is pini miinu mish mo:
Aha/ mina k̲al mo ma ri'c pini mo dhali Aha/ mina diki boc̲ wathiŋ kamu/ mo."

4 Aman wan ana 'ba/, Arumgimis jin di'da galany a'di ta gway piti mo, jin ta a'din 'de/ ma Israyiil jin k̲ogu mo be.

5 Diyi ki shwam mo dhali yayi e mondhurumi'd mo, 'bwa/ gi 'kwani Galdiyaa mo:
haali/ /e miinu 'koki dok̲/ e yuk̲ka yima malik̲ ma ris dhan 'Peŋkuman bampa/ mo be.
6 Aha/ 'thissa miikina nyor ki 'kwanim pem mo, Aha/ nyo/ kina tom pem jin taka mo
dhali c̲iki uni e me'd pini mo, hili /e diki t̲or mii ma 'the gom uni mo,
haali/ /e karki dhan dhaŋk̲a'ba dit̲ga/ i'ba/ i'kwanin dhan mo be.
7 /E oki gwo ki, "Aha/ mina ji goma sule/, sule/ mo me'da 'boma malik̲ jin diki'd ki 'kus mo."
/E diki k̲al to gwansan eya du mo, walla dina /e ki mish ki midi dok̲u kata mo.

8 Wakani 'dishesan c̲iki yansan mo ma, /e jin enki bwam'boro'd mo dhali diki mo jin 'konu ka k̲u'th is mo,

dhali /e jin oki gwo eya dum pini ki, "Aha/ dikina mo, wathiŋ kamu/ yisa di'd jin waki aha/ yisa, dhali aha/ mina diki di me'da dallah mo, walla aha/ mina diki di ki dar gi uc̱i mo be."
9 Hili to su/ gwansan mini p̱u'du mo e um ki ari mo mo ka tenten 'de/ mo.
ki mo jin thisu uc̱i 'kup̱i e mo dhali mo jin mina up̱i 'ko ki dargi ikat̲h mo, ki dhan mom 'bitha mo tani uni mini p̱u'du ap̱o/ um mo,
waki aris mii ŋarim bum mo dhala ris gwom bum kun ona um ki 'twa/ mo dhali ki ushi to kun hithu i'ba/ mmot̲or jamas mo be.
10 /E gami gwo is e mii shi/ gam pini mo, /e ki o gwo mo ki, "Jaŋ kamu/ yisa mishi aha/ yisa",
mo yuk̲ pini dhali mo nyit̲h pini suski /e iper mo, dhali hili /e oki
gwo eya dum pini mo ki, "Aha/ dikina mo, wathin t̲al 'deŋ kamu/ yisa waki aha/ mo yisa."
11 Dhali adhan mii jin 'koshi is mini bit̲ i /e mo: hili /e mini diki ur a'di ka pije/ mo nyak̲ka ris miim pini mo be.
Dhali dhan mo jin 'ce'du sho'k mini bit̲a p̱o/ /e mo, hili /e mini diki non a'di ki bway mo.
Dhali adhan mont̲o'c bwa mini p̱u'da p̱o/ /e ki jahanne/ mo, me'd jin mishkina /e nt̲wa/a/ mo be.

12 Doshi e tom pini jin t̲akina /e jin t̲oru mo dhali eya ris mii ŋarim pini ka ris mo
kun gama /e gwo is e mii jin takina /e dhuru'c mo,
wariba/ /e mini gam mii adu is 'peni uni mo, dhali wariba/ /e mini rak̲ mo jin k̲o/ kunu is mo be.
13 /E wukina is e mo 'peni mo jin thosonu gwo ki 'bi'th mo, dhalki 'kwani gwasan cu mis mo
dhali wot̲h /e mo, uni gwansan kun mish jamas ma ris momis mo dhali kun okina risa cul gwo is mo,
dhali uni kun oki gwo is mo goma ppen this mo, dhalki uni wot̲h /e mo 'peni to kun mini mii /e mo.
14 Hili mo ma, uni mina e waka wusha mo, jin shwakina o'd

mo be.
Uni mini 'koki woṯh is buni mo 'peni me'd ma le'dan o'd mo.
A'cilatha kamu/ yisa di'da mmo 'ba'th uni is mo dhali o'da kamu/ yisa di'da jin mina uni sam mowa.
15 Uni mina e waki um kansan mo
uni kun nyaḵkina uma ṯu'c mii mo,
dhali um yolkina uni mo me'd yin tana um dhuru'c mo,
dhali mer gom uni ka 'deṯe/ 'deṯe/ e bway tur buni mo,
dhali wathiŋ kamu/ yisa di'da jin midi woṯh uni mo be."

Ishaya 48

Miim'borga/ ma Israyiil mo gom monyca ma Arumgimis mo

1 Ç̣iki gwo yase mo ma, ayy um gi gu'b ma Yakuub mo,
um kun yuḵkunu gway ka Israyiil mo dhali kun iiyin 'pena ris yi'de/ ki pa Yahuudiya mo: um kun oki gwo is ki gway gi Taṗa mo
dhali her gway ma Arumgimis gi 'kwani ma Israyiil mo,
hili yisa ki bwaŋ gana/ mowa walla ki mii ma ḵar/e yisa.
2 Haali/ uni yuḵki is buni ki 'kwani gi 'peŋkuman bampa/ kun ḵogu mo
dhali gam gwo is eya Arumgimis ma Israyiil mo. Gway gi Taṗa jin di'da galany ita gway piti mo be.
3 "Aha/ okina ris to 'peni kadhamo/ innii mo; uni ipiyin ka pije/ 'peni 'twam pem mo, dhali Aha/ iraḵkina uni mishu mo,
dhali yan'ko'd Aha/ ki jahanne/ miikina uni mo, dhali uni iiyini pe mo be.
4 Haali/ Aha/ misha ki um rashki mii e mo,
ashu/ 'ba/ bum de'kki'd me'd toŋḵuthu'd mo, dhali buyem bum me'd 'dolkon 'per mo,
5 Wakan Aha/ ṯorkina ris to gwansan ki um inṯwa/a mo, dhali inṯwa/a ki uni 'koki p̱u'd mo tani Aha/ kakina um gwo e mo,
wakan ki um mini 'k̄oki o gwoŋ kamu/ mo, ' ka rum p̱inycon pem miiki uni mo', ' walla to uḵ pem dhali iman ṯor toŋ̄ḵuthu'd oki to gwansan gwo mo'.

6 Um c̲ikki gwo goma ris to gwansan mo; dhali hili aris to gwansani 'baar mo; dhali um mini 'koki ha gwo e ki gwom pem kun oka tana k̲ar/e mo? Aha/ t̲orkina uma ris ton this mo, aris to kun bak̲u kun 'kona um ki mish mo be.
7 I'dishesan mo, dhali yisa 'peni mont̲el 'pen yisa, uni iiyin gom ari mo mo, dhali int̲wa/a shwane/ mo tani um 'koki c̲ik gwo gom uni mo, wakan
ki um mini 'koki o gwon tiya mo, ' Nye, aha/ misha gom uni mo be.'
8 Um 'koki cik̲ gwo mo, dhali um 'koki mish mo mo, aris to gwansan 'koki k̲a'd bwany'cem bum mo int̲wa/a mo.
Haali/ Aha/ mishkina ki um 'kokunu mo mmo he'k e mo, dhali um 'kokunu mo mmo wany 'pena dho'th jin dho'thkunu um mo be.
9 Haali/ gom gway gi gway pem mo tani Aha/ mina mara nyor pem is mo, dhali gom mo jin dhunu is ki gwa'd pem mo tani Aha/ mina dosh mony'ce'd sho'k pem mo 'pena p̲o/ um mo be.
10 Hili mo mo ma, Aha/ dhelelkina um mo, h̲ili yisa me'd 'dolkon 'pera, hili Aha/ nyo/ kina um ki to jin t̲uru tom'batha'd mo ki dhan mo jin 'koshu is nyor mo be.
11 Dhali gom bwam pem jin o'd mo tani, Aha/ mina mii to mo, gom kata i miga/ dhal gway pem mmo nyo/anyo/ mo?
Aha/ mina diki c̲i monycam pem ki wathin 'deŋ kamu/ mo be.
12 Cik̲i gwo 'peni Aha/ mo, ayy Yakuub, dhali um 'kwani Israyiil, um kun
yuk̲kika mo. Aha/ tana a'di mo, Aha/ tana jin t̲wa/a mo, dhali Aha/ tana jin cila 'ko'd mo be.
13 Nye, me'd pem a'di he'thki monyaŋ gi mony'cesh sho'k mo, dhali me'da bim'boros pem a'di bele'thki'da ris momis mo,
ki Aha/ yuk̲kina uni mo tani, uni cukini mont̲al 'de/ mo be.

14 Tuli is bum mo ma, aris umi 'baar mo, dhali cik̲i gwo mo!
Aja ibwamani um cuuki gwo goma ris to gwansan mo?
Mowot̲h ma Arumgimis miinu thim 'pemen piti ap̲o/ pam Babiil mo.
Arumgimis midi k̲alu imont̲al 'de/ ap̲o/ 'kwani Galdiyaa mo be.

15 Aha/, walkina 'twa/ mo ki: nye, Aha/ yukkina a'di mo, dhali Aha/ i guyina a'di mo, dhali a'di midi gu 'kupa ŋwa pa mo be.

16 Iyu i'dish Aha/ is mo ma, dhali ciki gwo yansan mo.
'Peni montel 'pen mo tani Aha/ dina ki o gwo ki jim ba'k mo, ki/ a'di mi'di mii mo, hili Aha/ dikina imun mo."
Shwanesan Tapa Arumgimis ihashki aha/ mo, ki shi/in piti mo be.

17 A'di ta'da Arumgimis mo, jin ta'da man wan /e 'ba/ mo, dhali jin ta a'din 'de/ ma Israyiil oki gwo mo ki:
"Aha/ tana Tapa Arumgimis pini mo, jin torki /e bway tur mmo gam mii adu is mo,
dhali a'di jin shuki /e bway jin mina /e iya mo be.
18 Wakki/ ta jasi /e i haki gwoŋkan pem e mo tani!
Yan'ko'd moŋku'th is pini dhali miim'borgam pini midi gus 'kus me'd yi'de/ mo, dhali mii ma kar/em pini mina e waki dhan mom bwaŋgal gi yi'deŋ kumma/ mo be.
19 Arisa wak pini minu mol deŋ e me'da si'b mo, dhali emen 'peni bwa ma dho'th minu mol deŋ e me'd ti'bira ma si'b mo,
dhali gway buni minu 'koki 'ci'th mo dhali minu 'koki tik e mo 'peni bwambori Aha/ mo be.
20 Iyu ka pije/ 'peni pam Baabil mo ma! Soyi mo 'peni 'kwani Galdiyaa mo!
Ki dhan cuuwa gi to jin doru ki ko jin torkunu a'di mo! Kari yansan ki minu mish mo ma, dhali kari a'di mmo ya bway mo jin wuna mony'cesh 'kup mo! dhali oyi gwo mo ki,
' Arumgimis wanki'da man mii tom piti 'ba/ ka Yakuub mo be.'
21 Uni 'kona yi'de/ ki bu'th mo ki embul jin shuna a'di uni bway mo bway mom bwaasho mo,
a'di karki yi'de/ mmo gus 'kus ka pije/ 'peni wosh gom uni mo, dhali a'di 'twakki wosh bwa mo, dhali yi'de/ gacki'd ka pije/ mo be.
22 Moŋku'th isa kamu/ yisa di'da jin ona Tapa mo, gom uni kun ta thus ki thus mo be."

Ishaya 49

Amanmii to dhali moŋkush gi 'kwani Yahuu'da mo

1 Ciḵi gwo 'peni aha/ mo ma, ayy um kun 'kon eya uḵa 'cesh mo! 'Dishesan ciḵi gwo mo, uma ris 'kwani kun si'da si'd mo.
Arumgimis iyuḵki aha/ 'peni bwa ma dho'th ki gway mo, ka ta'da pem diki dho'th aha/ e mony'cesh mo be.
2 Dhali a'di karki 'twam pem mmo wa e ki gandal jin ka'd ka 'ban su/ mo; A'di ba'kki aha/ eya la gi me'd piti mo;
A'di war ki aha/ ka thoṗa jin dhidhu is mo, eya kulṗem piti mo tani a'di baḵki aha/ mo be.
3 A'di ki o aha/ gwo mo ki, " /E a'di tana man mii tom pem mo, ayy Israyiil, e uni kun ṫorkika monycam pem mo be."
4 Hili mo mo ma "Aha/ thoḵkina gwo mo ki, ba ki aha/ kulumkina gwo ibwa ki aha/ miikina ṫu'c ki ṗe'th mo tani, aha/ 'baara mom'bi'th pem e to wuny is mo,
naskina/ mii ma ḵar/em pem di'di nyaḵki Taṗa mo, dhali tontaḵ pem di'd eya Arumgimis pem mo."

5 Shwanesan Taṗa walki 'twa/ mo, a'di jin 'kawurki aha/ e bwa ma dho'th ma ta'da mo mmo ta aman mii tom piti mo,
mmo kula Yaḵuub ka nyaŋ'ko'd e embul piti mo, wakan ki 'kwani ma Israyiil mini tul 'kuṗ e a'di mo,
haali/ aha/ karkunu ki caa e jis e gi Taṗa mo, dhali Arumgimis pem a'di ta mom'bi'th pem mo be.
6 Dhali a'di ki o gwo mo ki, "A'di ta ari toŋ gwa'dga/ gom /e mmo ta aman mii tom pem mo mmo nyaŋa waḵ ma Yaḵuub is ka nyaŋ'ko'd mo,
dhali mmo kulu/ 'kwani ma Israyiil ka nyaŋ'ko'd kun boc̱kin ki e mo.
Aha/ mina kar /e ki moŋkush gom 'kwani kun 'koki ta 'kwani Yahuu'da mo, ki /e mini mii ta mo wan'bam pem ntagi mony'cesh midi di 'kuṗ mo be."

7 A'di ta gwo jin ona Taṗa mo, jin ta'da man wan 'kwani ma Israyiil 'ba/ mo, dhali jin ta a'din 'dem buni jin ḵogu mo,
gom a'din 'de/ jin dina 'kwani ki en mondiki em piti mo, dhali jin 'tekina kal gi 'kwaniny'cesh bwa mo, dhali jin ta'da man mii

to ma ris iman jiya ji mo,
"Dhali aris itapa mini mish /e mo dhali cu mis mo, dhala ris i'bwa/ ma maliḵ mini mish /e mo dhali luŋ ka 'cesh mo,
haali/ e tana Arumgimis jin ta'da ḵar/e mo, dhali si'da/ jin ta a'din 'de/ jin ḵogu/ ma Israyiil mo, jin kwany ki /e mo be."
8 A'di ta gwo jin okin ma Arumgimis mo,
"Ka tente/ jin okika bwa mmoṯor mii ma 'them pem mo tani, Aha/ mina thoḵki um gwo mo, dhali eya tee gi mo wan 'ba/ mo tani Aha/ mina woṯh um mo,
dhali c̱iki um gwo jin gamu me'd goma ris 'kwani mo,
mmo cu mony'cesh doḵ/e mo, mmo 'tu'd mo jin ta ma'du/ mo ki to jin c̱inu ki me'd mo be.
9 Dhali /e mini o gwo gom uni kun jinu mo ki, ' iiyu ka pije/ mo', um kun 'kokin e dhan mondhurumi'd jin 'kamkunu is ka dhana gagaŋgara/ mo, dhali ṯori is bum mo.
Uni mini shwa to ki tur eya ris bway tur mo, dhali eya risa gagamis ma'du/ kun thulun ka luŋ gu'b mo mini ta mondhi/in buni kun shwana uni mo be.
10 Dhali uni mina ṯe/ i'koki 'kosh mo walla mina yi'de/ 'koki bu'th mo, walla mina mom'batha'd i'koki 'kosh mo walla nyor ma tente/ midi diki shwa apo/ uni mo,
haali/ a'di ta'dga/ 'the apo/ uni mo jin midi shu uni bway mo, dhali a'di midi sus uni bway ushi wor kun sona yi'de/ mo be.
11 Yan'ko'd Aha/ mina dhuwa ris woshi 'baar mo mmo ta bway tur mo, dhali dhuwa ris mo kun tana gagamis mmo p̱ara p̱o/ mo be."
12 Hili mo mo ma, to gwansan mini iiyu 'peni mo jin si'da si'd mo, kun tiya 'pena 'bana binycam mo dhali kun tiya 'peni mo jin yul ma tente/ mo, dhali aris kun tiya 'pena 'cesh gi pa Sinin mo be.

13 Yuḵki gway mo ma, ayy um gi momis mo, dhali 'kunyi bwa mo ma, ayy um 'kwaniny'cesh mo, kun 'ce'dki bwa mo gom moŋ'kuny bwa ki cuuwa kun cuunu mo, dhali uma ris wosh mo!
Haali/ Arumgimis malaski 'kwanim piti mo, dhali uni mini ta 'kwanim piti e mo jin shi/a to mo be.

14 Hila Sihyuun oki gwo mo ki, "Arumgimis dhalki aha/ pen mo, dhali Tapa si'da/ thiski aha/ e mo be."

15 "Amin ma 'bomi this ara ŋa/ piti 'kupi eya, mmo ci a'di ako mmo piya, wakan ayim diki tagi ya/m piti 'peni bwa ma yim mo 'taa?
Nye/, uni mina 'kupi this e mo, hili Aha/ mina diki this um e mo.
16 Hili mo mo ma, Aha/ 'kwarkina gway pini i bwam me'd pem mo, dhali adhana goŋ pini diki'da bori Aha/ mo be.
17 Aris ucim pini iikin ka nyaŋ 'ko'd ki jahanne/ mo, ki uni gwansan kun 'ce'dki /e sho'k mo dhali kun dhalki /e mo tani uni iikin ka pije/ mo.
18 Hili mo ka ku kul is mo ma dhali pari mo e mo, uni 'baar mo tulki is mo dhali iiyu bway /e mo be.
Haali/ ka jiŋ gana/ Aha/ dikina mo, yansan okin ma Arumgimis mo ki, /e ka jiŋ gana/ mini hi'th uni me'd dhan burrinyen tur jin mii'd ki 'bera 'bera mo, dhali /e mini hi'th uni me'd nyara/ nyaŋa'b mo be.

19 Hili /e ta to ka wuny'cis mo dhali to jin diki'd mo, eya 'cesh jin 'ce'dkunu sho'k mo,
i'dishesan /e mini gwa'da gwa'd goma ris moŋ 'ko mo, dhali uni kun jeeki /e mo mini si'da si'd mo be.
20 Uci kun dhodhu 'ko'di monto'c bwa mo tani mini o to kun cika uni 'peni /e mo,
' haali/ moŋ 'ko ta isa nyor mo gom ana mo, thosoni gu'b mo gom am mo, wakan ki am mina 'ko imahan mo be.'
21 Yan'ko'd /e mini o gwo eya dum pini mo ki, ' Aja a'di dho'thki uci gwansan gom aha/ mo?
Aha/ kalkina embul mo dhala 'boma burum mo jin urkunu mo dhali jin dhalkunu mo be. Dhali aja a'di thipki uci gwansan mo?
Hili ma, aha/ dhalkunu aha/ 'de/ mo, to gwansan iiyin 'peni mana mo?'"

22 Yansan ta gwo jin okin ma Arumgimis mo ki,
"Hili mo mo ma, Aha/ mina 'de'k me'd pem apowa ris kal gi

'kwaniny 'cesh mo, dhali Aha/ mina 'deka bergam pem goma ris 'kwani mo be.
Uni mini k̲ali iya/m pini e bwam bim buni mo dhali i'bwa/m pini eya ris 'kup̲a bim buni mo be.
23 Aris imalik̲ mini ta ibabam pini kun can mo, dhali aris up̲a malik̲ dhali aris up̲ kun hili uni mo,
uni mini luŋ i bwambori /e mo ki jis em buni kun t̲a/kina uni ka luŋgu'b mo dhali 'bit̲ bu'da 'cesh gi sho'k pini mo,
dhali ki /e mini mish ki Aha/ tana Arumgimis mo, dhali aris uni kun c̲orki Aha/ mo tani minu 'koki dhu ki mo ma 'the is mo."

24 Aminu k̲al to kun dilu mo 'peni wathi/ ma mee mowa,
walla wot̲h uni kun 'kon e monyji 'peni uni kun darga 'the mowa?

25 Hili Arumgimis oki gwo yansan mo ki,
"Nye/, aris uni kun 'kon e monyji minu k̲al ka pije/ 'peni wathi/ ma mee mo,
dhali to kun dilu minu wot̲h uni kun dargi mii ma 'the mo, haali/ Aha/ mina ush gwo gi wathim pini mo dhali wot̲h uc̲im pini mo be.
26 Aha/ mina thip̲a ris unim pini ki shuman is gi buŋgwar is buni mo; dhali uni mini p̲iya bas buniŋ gana mo, me'da asu mo.
Yan'ko'd ki 'kwani en 'thi/ mini mish mo mo ki Aha/ tana Arumgimis mo dhali jin ta'da manwot̲h /e mo dhala man wan 'bam pini mo, jin ta'da Yakuub jin 'bitha 'bi'th mo be."

Ishaya 50

A'teŋkap̲e/ ma man miiya t̲u'c gi 'kwani ma Israyiil mo

1 Yansan ta gwo jin okin ma Arumgimis mo ki,
"Mane awarka/ mash jin dhaluwa dhal 'pen jin dhalkika ita'dam bum 'pen mo?
Amurem pem 'ko ekata jin yolka um mo?
Hili mo ma, um yolkunu mo gom miinthus bum mo, haali/ mmo usha um gwo gi ita'dam bum e mo kun urki um mo be.

2 Ata a'di imiga/ yayu/ mo ki wathiŋ kamu/ piyi'd imattan kan mo? Dhali ata a'di imiga/ yuka yuk ki wathiŋ kamu/ diki thokaa/ 'twa/ kan mo?
A me'd pem kuta kut 'taa? Mmo wan um 'ba/ 'taa? A dhali mmo pina mom'bi'th pem mo imiga/ diki woth um mo 'taa?
Hili mo mo ma, e gwom pem jin kucurkika akucur mo tani Aha/ ku'thkina kumma/ yi'de/ mo, dhali Aha/ rakkina ris yi'de/ ku'thkin mmo ta mombwaasho mo,
dhali wa'c buni wukin mo gom dar yi'de/ mo dhali pu/ mo be.
3 Aha/ tikkina bul mis ki mondhurumi'd mo, dhali Aha/ kumkina a'di ki burrinye/ ma shawal mo be."

4 Tapa jin ta'da Arumgimis a'di ciki aha/ ale'd me'd jan 'de/ gi uni gwansan kun torkunu to mo,
wakan ki aha/ okina gwo ki dargi mondosh mmo wu is e e jan 'de/ mo,
dhali a'di cuki aha/ mis ki mon'thamo/ 'ko'di mon'thamo/ mo, dhali a'di merki 'cem pem e mo me'd uni gwansan kun torkunu to mo be.
5 Tapa Arumgimis a'di ka'dki aha/ 'cem pem mo, dhali aha/ mina diki ush a'di gwo e mo, walla aha/ mina diki dok ka ciŋ'ko'd mo
6 Dhali aha/ cikina po/ pem ki uni kun dorki aha/ mo, dhali 'peshem pem ki uni kun dirkina mur 'twam pem mo,
dhali aha/ dina ki ba'k jis em pem 'peni mo ma 'the is mo dhali mo jin 'thaku aha/ manya i is mo be.
7 Haali/ Tapa Arumgimis a'di midi woth aha/ mo, wakan aha/ mina diki 'the is mo,
wakan aha/ karkina jis em pem mmo wa e ki wosha 'bi'thga/ mo, haali/ aha/ mishkina ki aha/ minu 'koki kar ki mo ma 'the is mo be.
8 A'di jin midi lam aha/ i 'disha 'dish ki aha/ mo. Aja midi ush gwom pem e mo? Dhalki ana dosha mo dhali malasa malas ka rem 'kup mo.
Aja a'di ta'da man ak aha/ gwo i is mo? Dhalki yaya'di 'dish aha/ is mo.

9 Hili mo mo ma, Tapa Arumgimis midi woth aha/ mo. Aja a'di midi o gwo gom mii jin thamkika mo?
Hili mo mo ma, uni 'baar mo minu hi'th me'd burrinyen dhiny e mo, dhali miin ma dhurany i shwa mo be.

10 Aja ibwamani um ko/ ki'da Arumgimis mo? Dhali aja ihaki 'twa/ ma man mii tom piti e mo?
Dhali jin yaki'd e dhan mondhurumi'da 'tum mo jin dargi moŋkush mo?
Ki a'di midi gam gway ma Arumgimis is mo dhali ki minu sus eya Arumgimis piti mo be.
11 Hili mo mo ma, aris um kun 'thaki o'd mo, dhali kun ciki is bum ki moŋkush mo.
Dhali kun iikin e moŋkush gi o'd shwa'd bum mo dhalieya le'dan o'd bum jin telki mii 'peni shwa mo.
Miiya 'dansan jin bu'thkina um 'peni aha/ mo. Um min ish 'ko'da 'cesh e moŋ'kosh is ka nyor mo be.

Ishaya 51

Tapa malas ki pa Sihyuun mo

1 Ciki gwom pem mo ma, um kun urki mii ma kar/e isho'k mo, dhali kun simki Tapa i e mo:
Hili 'kupki wosh jin 'kolkina um mo dhali 'kupki jis jin cwanykina um mo.
2 Dhali hili a Ibrahim mo ma, a'di jin ta'da babam bum mo, dhala Sarah jin ta'da ta'dam bum mo, jin dho'thki um mo; haali/ ki 'adi 'thissa diki'd a'di 'de/ gana/ mo,
Aha/ yukkina a'di mo. Aha/ 'borkina a'di mii mo dhali mar a'di is ka ris mo be.
3 Nye, Tapa midi malasa Sihyuun mo; a'di midi malasa ris bwam ma'du/ ma yimi 'baar mo kun 'ce'd ki sho'k mo,
mo ush gwo e ma yim mo tani ukkina a'di me'd bwa goŋ ma Idin mo dhala ris momba'da'd gi moŋ kwany kwany i'ko'dgwar yi'deŋ kumma/ Urdun mo kun wana e ki bwa goŋ ma Arumgimis mo,

bwaŋ 'kunyu'd dhala ris bwam'boro'd minu gam eya yim mo, mo jin 'boru mii mo, dhali 'kus kun yuk̲u gway mo be.

4 "Dhuyi 'ce e Aha/ mo, um 'kwanim pem mo, dhali cik̲i gwo 'peni aha mo ma, um 'kwanim pem mo!
Haali/ gwoŋk̲an midi ya ka pije/ 'peni Aha/ mo, dhali Aha/ mina mii mii ma k̲ar/em pem mo mmo ta moŋkush gom 'kwaniny 'cesh mo be.
5 Mii ma k̲ar/em pem a'di 'disha 'dish mo, mo wan 'bam pem midi ya ka pije/ mo, dhali 'bame'd pem midi dwall 'kwaniny 'cesh gwo mo,
arisa uk̲a 'cesh mini c̲or gom Aha/ mo, gom 'bame'd pem mo tani mina bwa o ki c̲or mo be.
6 'Deki em bum 'kup̲ki mis mo ma, dhali hili mo 'kup̲ki bwaŋ'kwarany mony'cesh mo,
haali/ aris momis minu this e mo me'da ku'd mo, mony'cesh minu hi'th me'd dhan burrinyen dhiny e mo, dhali aris to em piti kun 'kon ki e mini wu me'da risa k̲anthi/ mo be.
Hili mo wan 'bam pem midi rash di goma sule/, sule/ mo, dhali mii ma k̲ar/em pem midi diki dosha
t̲u'c mii mo be.

7 Cik̲i gwom pem mo ma, um kun mishki tom 'boron mo, um 'kwanim pem kun takin gi gwoŋk̲an pem eya dum bum mo.
Dhalku ki k̲o/ 'kwani kun wak̲ /e mo ma, walla dhalka du ki bit̲ ka luŋ gu'b mo gom mii ma jinthus buni mo.
8 Haali/ adhuruny midi shwa uni mo me'd burrinyen dhiny e mo, dhala yish midi shwa uni mo me'da mur to e mo,
hili mii ma k̲ar/em pem midi di goma sule/, mo, dhali mo wan 'bam pem goma nyak̲kum yili 'baar mo ka lontho'th mo be."

9 Meri e mo, meri e mo, hithi is bum ki mom'bi'th mo, ayy um kun ta 'bame'd ma Arumgimis mo.
Meri e me'da risa cim kun iikin mo, arisa nyak̲kum yila dhamo/ mo.
Diki ta um kun yap̲kina Rehab mo, um kun su/kunu ki dhan to e yi'de/ mo?

10 Dina /e ki k̲u'th dhan k̲umma/ yi'de/ mo 'taa, aris yi'deŋ 'kulga/ kun caa ca mo,
dhali rak̲a ris moŋ'kulu'd gi yi'de/ mmo ta bway tur gom uni kun wankunu 'ba/ mmo'cith ki tur mo?
11 To jin c̲in ma Arumgimis mo midi dok̲u/ dhali yayu bwaya Sihyuun ka ris cuuwa gi bwaŋ 'kunyga/ mo
dhali ki bwam'boro'd goma sule/, sule/ mo eya ris 'kup̲ buni mo, dhali bwam'boro'd dhali bwaŋ 'kunyu'd midi k̲al uni mo, dhali bwa shi/i'd dhali bwandit̲i'd midi gus mo be.

12 "Aha/, Aha/, tana a'di jin malas ki /e mo.
Ata a'di k̲o/a e wathi/, jin muru'di wu mo, iya/ gi 'kwani mo, uni kun uk̲kunu me'da risa sho mo?
13 Ata a'di thiskina eya Arumgimis jin ta'da man uk̲ /e e kan mo, a'di jin he'thki me'da p̲owa ris momis mo
dhali mont̲el 'pen gi monyaŋ gi mony'cesh mo? /E jin dikin ki dhan moŋk̲o/ is isa yempa/ mo
haali/ goma nyor jin 'batha 'ba'th gi a'di jin taki'd gi mom'bi'th mo ki a'di okina bwa mmo'ce'da 'ce'd sho'k mo. Mane anyor jin 'batha 'ba'th gi a'di jin taki'd gi mom'bi'th mo?
14 A'din 'de/ jin luŋki'd ka luŋgu'b mo tani, Arumgimis ki jahanne/ midi 'cuk a'di mo, a'di midi diki wu mo dhali midi diki ya ka luŋgu'b bway jis mo, walla midi diki dargi tont̲e/ mo be.
15 Haali/ Aha/ tana Tap̲a Arumgimis pini mo, jin 'koshki k̲umma/ yi'de/ is mo wakan ki a'di gwokina is ki dhan rakin gi gway gi Tap̲am piti jin di'da galany mo be.
16 Aha/ dhukina ris gwom pem mo e 'twam pini mo, dhali Aha/ kumkina /e ka la gi me'd pem mo,
ki Aha/ mina 'ka cuk̲ ma ris momis mo, dhali t̲ela ris monyaŋ gi mony'cesh 'pen mo, dhali owa Sihyuun gwo mo ki, ' Um ta 'kwanim pem mo be.'"

17 Cuyi mis, cuyi mis, doshi ki mis mo, ayy Urushalim mo,
/e jin p̲ikina nyor 'peni me'd gi Tap̲a mo 'peni toŋ 'kul bwa ma nyor p̲iti mo,

/e jin pikina nyor ma Arumgimis 'peni toŋ'kul bwa mo, jin boc̱ki'd̄ ari 'cene/ 'peni toŋ 'kul bwa gi uni kun baŋkal ki ii mo be.
18 T̲al 'deŋ kamu/ yisa di'da ibwamana ris uni 'baar mo kun dho'thkin ma yim mmo susa yim mo,
t̲al 'deŋ kamu/ yisa di'da ibwamana ris uni 'baar mo kun ta iya/ jin thip̄kin ma yim mo mmo susa yim ime'd mo.
19 Mont̲o'c bwa su/ gwansan mini p̲u'di /e mo, aja mina bwa dit̲ nyak̲ki /e mo?
E moŋ 'kosh is ka nyor dhali mony'ce'd sho'k mo, dhali dhan t̲e/ dhali gandal jin ka'd ka 'ban su/ mo. Aja a'di midi malas /e mo?
20 Iya/m pini 'ka'da 'ka'd mo, uni ishkin eya ris bway turi 'baar mo gi 'pena bi mo, me'da shwa 'ti'de/ jin diki'd eya 'thi/ mo,
uni 'tu'du ka nyor gi Tap̲a mo, dhala yuk̲ ma Arumgimis pini mo.

21 Hili i'dishesan cik̲i gwo yansan mo, um kun yap̲kunu ki sho'k mo kun ta iman 'kosh ma su mo, kun 'konu ki 'kosh ki tomp̲i kun k̲a/u ki ŋah ŋah mo.
22 Tap̲a Arumgimis bum jin ta'da Arumgimis bum mo, a'di jin karki mont̲el 'pen gom 'kwanim piti mo, oki gwo mo ki,
"P̲ari e mo ma, Aha/ k̲alkina toŋ'kul bwa mo 'peni me'd bum mo,
a'di jin ta toŋ 'kul bwa ma nyor pem mo wakan ki um mini 'koki p̲i a'di dok̲/e mo be.
23 Aha/ mina kar a'di e me'd ma man tagi mom'bi'th bum mo, uni gwansan kun oki um gwo mo ki, ' Ishi 'ko'da 'cesh mo, ki aman mina ii ap̲o/ i um mo',
dhali um mini d̄huwa p̲o/ bum mmo wa e ka 'cesh mo dhali wa e ki bway tur gom uni mmo ii ap̲o/ mo be."

Ishaya 52

Arumgimis wanki pa Urushaliim 'ba/ mo

1 Meri e, meri e mo, hithi mom'bi'th pini mo, ayy Sihyuun;
hithi burrinyen dhiny eny jarom pini mo, ayy Urushaliim,

'peŋkuman pa jin k̲ogu mo,
haali/ uni kun 'konu ki 'citha munycal yis mo walla kun 'koki dhelel mini dok̲/e cic̲ e /e mo be.
2 Piri bu'da 'cesh 'peni is pini mo, cuyi mis mo dhali c̲a'bi a'cesh mo ayy Urushaliim; k̲ali ajindhir 'peni 'ba/ pini mo ma, dhali mondek̲ mo, 'bwa/ ma Sihyuun mo.
3 Haali/ Arumgimis a'di oki gwo mo ki: um 'thissa/ yolkunu mo ka wuny'cis mo,
dhali um miinu wan 'ba/ mo ki darga guurush mo be.
4 Haali/ yansan a'di ta gwo jin okina Tap̲a Arumgimis mo ki, " 'peni mon̲tel 'pen mo tani 'kwanim pem̲ iikin ka luŋgu'b mo mmo 'ko ari 'koŋ gwa'dga/ e pa Masir mo, dhali pa Ashshur yap̲ki uni ki sho'k mo ki dargi 'kup̲ gwoŋ kamu/ jin 'boro'd mo be.
5 Arumgimis oki gwo mo ki, shwanesan ata a'di imurga/ mii imahan mo, Aha/ p̲arkina mo e ki, 'kwanim pem uni k̲alkunu ka pije/ ki dargi 'pemen mo? Dhali a'di ki o gwo mo ki, Aris uni kun jiki uni mo tani miiki uni ka mak̲ mo, dhali gway pem a'di walkunu gwo sor ap̲o/ isa yempa/ ka cimi 'baar mo be.
6 Gwom gwo gi wakan mo tani 'kwanim pem mini mish gway pem mo;
uni mini mish ka cim c̲aan ki Aha/ i okina gwo mo ki, ' Nye, a'di ta Aha/ mo!'"

7 Sho'k gi uni kun k̲ali gwom 'borga eya ris mis wosh wani jaruwa, dhali kun t̲orki gwo gi moŋk̲u'th is mo,
dhali kun bu'thki gwonthis mo, dhali uni kun t̲orki gwo gi mowot̲h mo,
dhali kun oki gwo gom pa Sihyuun mo ki, "Arumgimis pini jiki /e mo!"
8 Kari 'ce mo ma, imanhil mom pini cuukin isi mis mo, uni cuu ki bwaŋ 'kunyga/ imon̲tel 'de/ mo,
haali/ uni mini mish mo mo, ki em buni ka 'det̲e/ 'det̲e/, ka Arumgimis dok̲i'd bway pa Sihyuun mo be.
9 Uni 'kunykina bwa mo ki bwaŋ 'kunyga/ ki gway ilu/ mo imon̲tel 'de/ mo, /e ki 'ce'd pa Urushalim sho'k mo,

haali/ Arumgimis malaski 'kwanim piti mo, dhali a'di wanki pa Urushalim 'ba/ mo be.
10 Arumgimis karki 'bame'd piti jin kogu/ mo e bwambora ris kal gi 'kwaniny'ceshi 'baar mo,
aris mony'ceshi 'baar mo mini par bway gi mowoth ma Arumgimis bana e mo be.

11 Iiyi mo, iiyi mo ma, iiyi ka pije/ 'peni mattaan mo dhali dhalki me'd ki dhu apo/ to kun 'koki dhelel mo,
iyi 'peni bwamana yim mo, dhaleli is bum mo ma, um kun kalki jamas ma Arumgimis mo.
12 Haali/ um mini 'koki ii ki jahanne/ ka pije/ mo, walla um mini 'koki ii e mo jin kogu is mo,
haali/ Arumgimis a'di midi ya ntwa/a ki um mo, dhali Arumgimis ma Israyiil midi ta man cesh /e ka po/ mo be.

13 Hili mo mo ma, amanmii tom pem midi mii ki yuk yuk mo, a'di midi di isi mis mo dhali minu 'de'k isi mis mo, dhali a'di minu kar ki ca mo be.
14 Me'da ris 'kwani mer ki /e mo ---
haali/ mohil piti 'cokolo'di 'baar mo mmo bol jigi wathim pa e mo, dhali jamas gi is piti diki dok/e waki jiŋ 'kwanim pa mo be.
15 Wakan si'da/, imanmii tom pem mini ceker bwa eya ris kal 'kwaniny'cesh mo dhali aris imalik mini mutha ris 'twam buni mo gom uni mo.
Haali/ to jin 'konu ki torki uni mo tani, mina uni mish mo, dhali to jin 'kona uni ki cik mo tani, mina uni mish 'ban mo be.

Ishaya 53

1 Aja a'di gam gwom bana is mo, dhali ija 'kokunu mmotor ki 'bame'd ma Arumgimis i e mo?
2 Haali/ a'di caki'd ibwambor ma Arumgimis mo me'd ushi cwa mo, dhali me'da birman cwa jin pi'di moŋkuthu'da 'cesh mo;
a'di darga birman mo jin piki'd ka pije/ mo walla mo jin 'twakki mo mo, ki aman parkina a'di e mo tani, mom'bor pitiŋ kamu/

yisa di'da jin elki am e mo yisa.
3 A'di wa̲kkunu mo dhali 'tekina 'kwani bwa mo, dhali ta wathi/ ma ris bwandi̲ti'd mo, dhali ta a'din 'de/ jin mishkunu ki isa nyor mo be.
Me'd a'din 'de/ 'peni jin ba'kkina 'kwani jis em buni inycine/ mo, a'di wa̲kkunu mo, dhali aman hilkina a'di ki gwa'd gwa'd mo be.

4 Hili ka jiŋ gana/ a'di kalki'da aris 'ba'th bana mo dhali ka̲lki'da ris bwandi̲ti'd bana mo,
naskina/ ana t̲osha ki a'di c̲iki ma Arumgimisa jisa mo, dhali dorkin ma Arumgimis mo, ki isa nyor mo be.
5 Hili a'di su̲kkunu mo gom mo ush gwo ha em bana ki nyanye/ mo dhali a'di yap̲kunu ka 'cesh haali/ miim bana kun ta thus ki thus mo.
Gwondwall gom moŋku'th is bana di'da p̲o/ a'di mo, dhali ki jamam piti mo tani ana wac̲kina a'di mo be.
6 Ana 'baar iikina this e me'd ka̲'bal mo, ana dhereskina ki 'beles ki bwam bana,
dhali Arumgimis ki dhu miinthus ma ris ana 'baar mo i 'ba/ a'di mo be.

7 A'di yap̲kunu ki sho'k mo, haali/ a'di karki is piti ki gwa'd mo, dhali diki ka̲'d 'twam piti mo,
me'd ka̲'bal jin suskunu bway mony 'ci'th mo, dhali me'd ka̲'bal jin diki'd eya bora man 'ci'th a'di amur ki shwam mo,
wakan a'di diki ka̲'d 'twam piti mo be.
8 Ka ris mii gi mom'bi'th mo dhali gwondwall mo ika̲lkina a'di ka pije/ mo be.
Dhali me'da nya̲kkum yil piti mo, aja kulumki'd ki a'di 'ci'thki'd mo 'pena 'cesh jin 'kokunu mo,
walla ki a'di c̲ikunu ajisa gom mii shigga/ kun miikina 'kwanim pem mo?
9 Uni t̲orki mo wum piti ka ris iman mii miinthus mo, ki wathi/ jin ta pa ki pa mo e mo wum piti mo,
ka jiŋ gana a'di diki mii mii ki mom'bi'th mo,
walla diki pi ari gwo he̲k eŋ kamu/ 'peni 'twam piti mo be.

10 Naskina/ Arumgimis midi 'ce'd a'di sho'k mo dhali kar a'di mmo 'ba'th mo. Ki a'di karki mondiki em piti dhali mo jin miinu abas gom miinthus mo tani,
a'di midi mish emen piti mo, dhali kara risa cim piti ki tur tur mo, dhali bwa ma Arumgimis miinu 'baar e me'd piti mo.
11 'Ko'di moŋ 'kosh is ka nyor ki mondiki em piti mo tani, a'di midi mish moŋkush mo dhali midi kaṗ mo ki mo nyiṯh piti mo.
Aman mii toŋ k̲ar/em pem mishki miindhelelgam piti ki nyanye/ mo, dhali a'di midi dhodha ris mii shiggam buni mo be.
12 Wakan miga/ diki c̲i a'di ara 'bana kamu/ 'peni bwamana ris uni gwansan mo, dhali a'di midi k̲wa/ to bwa nyak̲ka ris uni mo,
haali/ a'di karki is piti mmo wu mo dhali deŋkunu e mo nyak̲ka ris miinthus buni mo.
A'di k̲alki miinthus gi 'kwani ka ris mo dhali woṯh gwo is goma ris iman dhaŋgwo mo.

Ishaya 54

Gwo jin gamu me'd gom moŋk̲u'th is goma sule/, sule/ mo

1 "Yuk̲i gway mo, ayy /e jin tana 'boma burum mo, /e jin 'konu ki c̲i mo ma dho'th mo, 'ce'di bwa mo ki bwaŋ 'kunyga/ ki gway mo dhali cuyi ki 'kusa caga/ mo, /e jin dina is ki 'kosh ka nyor mo.
Haali/ uc̲i kun dargi moŋ 'ko uni tana ris mo 'peni uc̲i kun mashu ikum mo", jin ona Taṗa mo be.
2 "Nyaŋi gu'b burrinyem pini dhali beledhi gu'b burrinye/ ki bee bee mo 'pentur is 'ko'd mo,
dhali tura risa shi/ pini mo dhali nyahi mombar buni mo.
3 Haali/ um mini peper ka 'bana bimporos mo dhali bwaya 'bana binycam mo,
dhali aris emen bum mina kal gi mony'cesh i cil mo dhali 'ce'da ris 'peŋkuman bampa kun 'konu sho'k mo be
4 Dhalki is ki k̲o/ mo haali/ /e mina is i diki 'the mo,
walla dhalki is ki 'the mo haali/ /e minu 'koki 'the is mo,
/e mini this mon'the is gi miin dhuru'c pini 'kuṗi e mo.

Dhali /e mini diki ka mo ma 'the is gi mii ma laçam pini 'kupi e dok/e mo.
5 Haala man uk /e ta'da kathim pini mo, Tapa gi momis a'di ta gway piti mo. A'din 'de/ ma Israyiil ita'da man wan /e 'ba/ mo, a'di jin yukkunu ka Arumgimis gi mony'ceshi 'baar mo be.
6 Haali/ Arumgimis yukki /e ka nyaŋ 'ko'd mo me'da 'bom jin dhalkunu mo dhali 'thotha bwa e shi/in mo,
dhali me'da 'bom jin mashki'd ki dhuru'c mo dhali ush" gwo ma Arumgimis pini mo be.
7 "Haali/ ki ari mo mo tani Aha/ dhalkina /e 'pen mo, hili ki dhan bwaŋ 'kuç mo tani Aha/ mina tul um is mo be.
8 Eya dhana nyor mo tani Aha/ ba'kina jis em pem 'peni /e gom ari embul mo mo;
Arumgimisi ki o gwo mo, a'di jin ta a'di jin wothki ana mo ki, hili ki gwo jin gamu me'd jin ta jaŋ kar/e goma sule/, sule/ mo tani Aha/ mina tagi mo mii mii apo/ /e mo be.

9 Haali/ yansan wana e ki yi'de/ ma Noah gom Aha/ mo:
me'd jin oki ka gwo is ki yi'de/ ma Noah midi diki dok/e pala apo/ mony'cesh mo,
wakan a Aha/ okina gwo is mo ki Aha/ mina diki miiya nyor apo/ /e mo walla kuçur /e mo.
10 Arumgimis, jin tagi mo mii mii apo/ /e mo o gwo mo ki, bahili aris wosh mini ta/ mo dhali usha uka 'cesh mini yikkin is mo, hili mo/en pem jin telu sho'k mo tnai midi diki pe mo 'peni /e mo,
walla gwom pem jin gam ga me'd ki moŋku'th is midi diki yikkin is mo be.

11 /En 'de/ jin 'koshkunu is ka nyor mo, jin 'dashkina dhan 'tham jin guski'd mo dhali jan 'de/ jin 'konu ki malas mo,
Hili mo mo ma, Aha/ mina kar shemen pini ki jamasa buhe/ mo, dhali dhuwa ris montel 'pen mo ka ris wosha wasanthela kun tana jamasa jal'doŋ mo be.
12 Aha/ mina uk monycaŋ pini ki wosh jin ta yintho/ ki yintho/ mo dhali arisa campur pini ka ris wosh kun miikin ki 'be'd 'be'd mo,

dhala gaŋgaram pini jin 'tu'kki'd mo ki wosh jin ta jaro/ ki jaro/ mo.
13 Yan'ko'd aris uc̲im pini min ma Arumgimisi ye'th sho'k mo, dhali moŋk̲u'th is gi uc̲im pini mo tani mini caaca mo be.
14 E mii ma k̲ar/e mo tani /e miinu t̲el sho'k mo, dhali /e mini si'da si'd 'peni mo jin miinu yap̲ /e ki sho'k mo, haali/ /e mini diki k̲o/ is mo, dhali /e mini si'da si'd mo 'peni moŋ k̲o/ is mo, haali/ a'di midi diki yayu/ ki 'dish 'dish ki /e mo be.
15 Hili mo mo ma, wak̲ki/ jan t̲al 'de/ 'kosh mii is ki mont̲o'c bwa mo tani, a'di midi diki di 'peni Aha/ mo, uni ka 'det̲e/ 'det̲e/ kun 'koshki mii is ki mont̲o'c bwa nyak̲ki/ /e mo tani mini t̲a/ e mo jin p̲inu mii e mo be.

16 P̲ari e mo ma, Aha/ uk̲kina man uk̲ toŋk̲uthu'd mo, jin p̲i'da 'cila'th mmo shwaki o'd mo
dhali tor to gi mo/as mo me'da t̲u'c piti mo, dhali Aha/ uk̲kina man'ce'da 'ce'd sho'k mo mmo 'ce'da 'ce'd sho'k mo.
17 To gi mo/asa kamu/ yisa di'da jin uk̲kunu ap̲o/ /e mo jin midi mii tak̲ /e jama/ mo,
dhali /e mini dwalla ris uni gwo ka 'det̲e/ 'det̲e/ mo kun sorki /e mo.
Yansan ta to jin c̲inu amanmii to ma Arumgimis mo, dhali miindhelelgam buni 'peni Aha/ mo, Arumgimis a'di oki gwo yansan mo be."

Ishaya 55

Ayuk̲ jin yuk̲u gom dhan mondiki e jin ishki'd ka enthus mo

1 "Hay! Um ka 'det̲e/ 'det̲e/ kun butha yi'de/ mo, iyu bway yi'de/ mo,
dhali um kun darga guurush mo, iyu mo ma, mmo yol mo dhali shwa mo!
Iiyu/ ma, yoli tomp̲i mo dhala ko mo ki darga guurush mo dhali ki dargi she/ yol mo.

2 Atinta barkina um 'dolkon kush jin dargi ton̲t̲e/ mo, dhali atinta miikina uma t̲u'c gom to jin dargi kap̲an inycine/ mo?

Dhuyi 'ce ki 'bore/ i Aha/ mo dhali shwayi jim 'borga/ mo, jin midi 'kunya 'kuny gom buŋgwar is bum mmo 'thiḵa 'thiḵ mo be.
3 Ṯuki aris 'cem bum mo dhali um ki iiyu i Aha/ mo! Ciḵi gwo mo, ki um mini tagi moŋ'koki e mo!
Aha/ mina kar mo jin gamu gwo me'd goma sule/, sule/ inyaḵki um mo, mii ma isiŋ ganam pem mo, dhali mo/en ki moŋ gam gwo is jin okika gwo is goma Dawuud mo be.
4 Hili mo mo ma, Aha/ karkina a'di me'd a'di jin misha 'kwaniny'cesh mo, me'da manshu bway dhali taṗa ma ris 'kwani mo be.
5 Hili mo mo ma, /e mini yuḵ kal jin dina /e ki mish mo; dhali kal jin diki mish /e mo midi gusu bway /e mo
haali/ Taṗa jin ta'da Arumgimis pini mo, jin ta jan 'de/ jin ḵogu/ gi 'kwani ma Israyiil mo, a'di jin c̱iki /e monyca mo be."

6 Simi Taṗa i e mo ki a'di minu gam mo, yuḵi a'di ki a'di di'di 'dish /e is mo.
7 Dhalki wathin thus dhal bway piti 'pen mo, dhali wathim miinthus ki dhala ris bwaŋkulum piti 'pen mo.
Dhalki a'di kulu'd bwaya Arumgimis mo, dhali a'di midi woṯh a'di mo, dhali 'kuṗ ka Arumgimis bana mo, a'di jin karki dhan moŋgwama caaga/ gom a'di mo be.

8 "Haali/ aris bwaŋ kulum pem mo tani uni 'koki ta aris bwaŋ kulum bum mo walla aris bway bum tana ris bway pem mo, yansan okin ma Arumgimis mo be.
9 Haali/ me'da ris momis uni kun 'kokin isi mo si'dga/ mo 'peni mony'cesh mo tani, wakana ris bway pem 'kokin isi mo si'dga/ mo 'peni bway bum mo, dhali bwaŋ kulum pem si'da si'd 'pena ris bwaŋ kulum bum mo be.
10 Haali/ me'da sho'k dhala wasa ṯa/ kan ka 'cesh 'peni momis mo
dhali 'koki kul ka nyaŋ'ko'd imun mo intagi uni warkin ki yi'de/ eya 'cesh mo
dhali raḵa 'cesh dho'thki to mo dhali 'kaki to mo dhali c̱iki to emen mo goma man si to jin siki'da ris to mo dhali tonṯe/ mmo shwa mo be.

11 Wakan si'da/ gwom pem mini ya 'peni 'twam pem mo, a'di midi diki dok bway Aha/ me'd 'te/ mo,
hili a'di midi gam mii adu is jin hashkika a'di mo be.
12 Haali/ um mini ii e bwaŋ 'kunyga/ mo dhali um minu sus isa yempa/
ki moŋku'th isa gana/ mo, aris wosh dhala ris mo ma gagamis mini 'kuny bwa mo ki bwaŋ 'kunyga/ ka ris cuuwa ibwambori um mo, dhala ris cwa gi bunto/ i'baar mo mini tora ris me'd buni mo be.
13 I embul ma risa 'de/ gi mombwaasho mo tani, cwa jin di'd ki sheŋ go'd go'd midi ca mo, dhali i embul ma ris toŋ go'd go'd mo tani, awunaŋ gure/ mini ca mo,
dhali a'di midi di goma Arumgimis mo, gom gway piti mo, me'd jamas ma sule/ sulem piti mo jin midi diki 'ci'th mo be."

Ishaya 56

Mowoth gom 'kwani kun 'koki ta 'kwani Yahuu'da mo

1 Yansan ta gwo jin okin ma Arumgimis mo ki, " 'cunycuri to jin ta'da kar/e mo, miiyi to jin ta'da kar/e mo ma,
haali/ mowoth pem 'disha 'dish mo, dhali mii ma kar/em pem a'di miinu tor eya tente/ mo be.
2 Mom'bor mii gom wathi/ jin miiki mii mo, dhali a'di jin bu'thki a'di ki 'bi'th 'bi'th mo be.
A'di hilki'd ki 'bore/ goma cim ma pesu/ mo, dhali diki nyo/ a'di mo, dhali kar me'd piti ka po/ 'peni mo mii tonthus mo be."
3 Dhalki wathi/ jin di'd ka pije/ jin bathki'da Arumgimis ki dhal mmo/ o gwo mo ki:
"Arumgimis ka jiŋ gana/ midi ur aha/ ka pije/ mo 'peni 'kwanim piti mo."
Wathi/ jin ta mantil midi diki o gwoŋ kamu/ mo ki: "Hili ma, aha/ tana cwaŋkuthu'd mo be."
4 Haali/ a'di on ma Arumgimis mo ki, "Goma ris uni kun ta mantil kun hilkina cim ma pesu/ ki 'bore/ mo dhali kwany to kun 'kunyki Aha/ bwa mo, dhali bu'th gwoŋ gam me'd pem ki jahanne/ mo,

5 Gom uni mo tani Aha/ mina cu mis e gu'b pem mo dhali eya p̲owa risa gaŋgaram pem mo kun 'bora 'bor 'peni mo jin tanu k̲i iya/ dhali i'bwa/ mo.
Aha/ mina c̲iki uni monyca jin midi diki sule/ mo be.
6 'Kwani kun 'kon ka pije/ si'da/ kun gamki is buni me'da Arumgimis mmo/ mii a'di at̲u'c mo,
dhali a'di jin enki gway ma Arumgimis mo tani, mmo/ ta iman mii tom piti mo
dhali uni ka 'dete/ 'dete/ kun k̲ocki e eya cim ma pesu/ mo dhali a'di jin karki a'di ki dargi mo nyo/o'd mo, jin bu'thki gwo jin gamu me'd mo be.
7 Aha/ mina 'doyi uni bway wosh pem jin k̲ogu/ mo dhali dhu uni mmo/ 'kuny bwa e gu'b gi mon'thom pem mo,
aris tom buni kun c̲inu dhali tom buni kun 'cithu 'kus kun 'thakunu ki o'd mo miinu bu'th ap̲owa gwat̲t̲am pem mo.
Haali/ gu'b pem miinu yuk̲ ki gu'b gi mon'tho mo goma ris 'kwaniny'ceshi 'baar mo be.
8 Yansan ita gwo jin okina Tap̲a Arumgimis mo ki, aja a'di itulki uni ma Israyiil is kun uru k̲a pije/ mo,
Aha/ naskina/ mina tul unin tiya is ka mar is bway uni mo be."

9 Umi 'baar mo kun wana e ki to em bwaasho mo kun 'kon e mombwaasho mo, iiyu dhali shwa mo, aris umi 'baar mo kun ta to em bwaasho kun 'kokin e mombwaasho mo!
10 Aris imancor mo mo uni takina ja'da mo, uni 'koki mish mo mo.
Uni takina risa 'ka kun 'kokin ki shwam mo dhali kun 'koki buk̲ mo.
Uni miikina jan mo, dhali ishki 'ko'da 'cesh mo mmo en e ish mo be.
11 Arisa 'ka cana 'te/ ki ca mo, uni 'koki kap̲ mo,
uni ta imanhil to mo kun dargi mo nyi'th mo mo,
uni 'baar mo t̲u'kkin ki bway buniŋ gana/ mo, uni ka 'det̲e/ 'det̲e/ shik̲kina shi/i e mo gom to mmo/ 'koki gam mo be.
12 Uni oki gwo mo ki, "Iiyu ma, dhalki ana pina to mo
dhali p̲i tomp̲im 'bi'thga/ mo.

Dhalka 'thamo/ midi wa e ka shwane/ mo, acima caaga/ jin diyi'd kaṯaan mo be."

Ishaya 57

Jamas to wunycis jin luŋa 'kwani ma Israyiil mo

1 Wathiŋ ḵar/e 'ce'dki sho'k mo, hilli jaŋkamu/ p̱iyi'd jin p̱ari a'di e mo dhali 'kwani gi gami gwo me'd ki gam gana/ uni ḵalkunu imuun mo,
hili jaŋkamu/ yisa di'd jin mishi gwo 'ban ki 'kwaniŋ ḵar/e ḵalkunu imun 'peni ton thus mowa.
2 A'di ciċki mo ma si/is mo;
uni si ki is eya risa cim buni mo, uni kun iikin e bwaya ḵar/e mo.
3 Hili iiyu/ se mo, um iya/ dhathu mo,
uċi gi iman mii miinyċal mo dhali a'bom jin mii miin 'thalkina ki is piti mo.
4 Ija a'di cuukina um ka maḵ mo sa?
Ija a'di ḵa'dkina um 'twa/ mo dhali 'kalitha le'd buni mo?
Um 'koki ta uċi kun 'di gwo mo, dhali uċin ṯor mowa?
5 Um shun ki is bum imonṯal'de/mo ibwambor ma ċaww mo, e 'kwarany cwa jin go'da go'd mo,
um kun 'kosh ki uċim bum eya ris moŋḵuthu'd kun 'twaḵki she/ mo, e 'kwarany mowosh kun 'kon ki ji shir mo.
6 E bwamani ton 'ta'bulga gi embul wor mo tani ita to kun kwanykina uni mo. uni ta to kun ċina um is mo.
Um wolki uni tomp̱im bum kun ċinu ki me'd mo dhali mar emen to is kun ċinu ki me'd mo be.
A isi gom to gwansan mo tani amiga ṯor miinthus pema?
7 Um thosonkina ci e 'kuwosha turga mo;
um si'da/ iin imis mmo ċi to kun miinu aro roċo/ mo.
8 Ibwamp̱owa campur mo dhali e shan'tamo/ mo tani um dhuki aris jamas bum mo;
um dhalki Aha/ mo, mmo/ dhu is bum ki dargi burrinye/ mo, dhali ii i mis mo; um uḵkina cim bum ki bee bee mo.
/e gam ki gwo me'd inyaḵki uni mo; um enkina risa cim buni mo; um mishkina risa 'ban gi buŋgwar is kun ḵogu/ mo.

9 /E yakin bwaya Mulek ka yini me'd mo dhali mar aris to kun kuyi mo ki kuy is mo,
/e hash ki I man o gwo ki si'd si'd mo; um iikin ka luŋgu'b e jis jin dar ki 'pemen mo.
10 /E wukina is e 'peni mo jin yana /e ki si'd si'd mo, hili /e diki o gwo mo, "A'di ta'da 'teŋkape mo."
/E gamki mondiki/em pini e me'd pini mo; wakan ki /e dina is ki 'ka'd mo be.

11 "Aja a'di anankina /e is mo? Aja adi ikoka /e mo?
A 'pemena caan imiikina /e mii kun duŋkura duŋgur mowa,
wakan ki /e diki kaya e mo walla kulum gom Aha/ mowa?
A mmo/ dika ki shwam wakan ki tur tur i dina /e ki ko/ Aha/ kana?"
12 Aha/ mina baka ris mii ma kar/em pini kun miina /e mo dhali tora ris miin tom pini mo,
hili uni mini 'koki woth /e mo be.
13 "Ki /e mini ko mo tani, dhalki usha rum kun tula /e is woth /e mo.
'Tham a'di midi kal uni 'baar ki si'd si'd mo,
shi/iir midi kal uni 'baar ki si'd si'd mo.
Hili a'di jin huri jwa e Aha/ mo tani midi gam nyunykina/ ma 'cesh mo dhali wosh jin dhelela dhelel pem midi ta jim piti mo.
Mowac gom uni kun yeresa mo sho'k ki yeres mo.
14 A'di midi o gwo mo ki:
' Nyaŋi, anyaŋ mo! dhithi bway tur mo! Joci aris to kun muthi bway tur gi 'kwanim pem mo ma!'"
15 Haali/ a'di jin diki isi mis mo dhali a'din 'de/ jin 'de'kkunu ki mis oki gwo mo ki, aja a'di diki'd ki sule/ mo, gway ma ja a'di dhelela dhelel mo,
"Aha/ dikina isi mo jin di isi mis mo dhali mo jin dhelela dhelel mo, ki a'di si'da jin shikin ma du mo dhali uni kun dhuki is ki gwa'd e
shi/in mo, mmo 'ko e shi/in jin dhunu is ki gwa'd mo, dhali mmo 'ko eya du kun 'ce'dkin mo be.
16 Haali/ Aha/ mina diki gar /e gwo 'kusi 'twa/ ki sule/ mo, walla miga/ diki mii /e ka nyor ki sule/ mo,

haali/ yan'ko'd shi/in gi wathi/ midi 'ka'da 'ka'd ibwambori Aha/ mo, dhala ris moŋ'koki e kun uk̲kika mo.
17 Haali/ gom miinthus piti ik̲ali mo ma nyor mo, Aha/ miikina nyor mo, dhali Aha/ c̲ikina a'di ajisa mo, Aha/ bakina jis em pem mo dhali miikina nyor mo,
hili a'di yaki'd ka nyaŋ'ko'd mo eya dum piti mo.
18 Aha/ mishkina ris bway tur piti mo,
hili Aha/ mina wac̲ a'di mo.
Aha/ mina sus a'di mo dhali malas mo
dhali malas uni kun 'thoth̲kin gom a'di mo be.
19 Dhali Aha/ uk̲kina maman 'twa/a su/ mo. Moŋk̲u'th is, moŋk̲uth is mo, gom uni kun si'da si'd kagahara mo, dhali gom uni kun 'kokin ki 'dishe/ mo jin okin ma Arumgimis mo ki, Aha/ mina wac̲ uni mo be.
20 Hili iman mii tonthus mo tani uni wakina e ki k̲umma/ yi'de/ jin baŋkalka'd mo, jin diki dosh mo,
dhali aris yi'dem piti wuluski eŋk̲uthar mo dhali taki'da je mo be."
21 Arumgimis ki o gwo mo ki, "Moŋk̲u'th is p̲iyi'd gom a'di jin miiki tonthus mo."

Ishaya 58

Moŋga/ to jin 'borki'da Arumgimis bwa mo

1 "Cuuyi ki nyanye/ mo; dhalku/ ki dok̲ ka nyaŋ'ko'd mo. 'Deki 'kus pini isi mis me'da poome/ mo.
Dok̲ki 'kwanim pem to mo nyak̲ki mo jin usha uni gwo e mo, dhali kuŋ gu'b ma Yak̲uub mo nyak̲ka ris miinthus buni mo.
2 Naskina/ uni ŋap̲ki Aha/ isa yempa/ mo dhali 'bor bwa e mo nyi'th̲ ma ris bway tur pem mo,
me'd kal gi 'kwaniny 'cesh mo kun rashki mii ma k̲ar/e e mo dhali 'koki dhal gwoŋk̲an ma Arumgimis buni 'pen mo.
Uni dot̲ki Aha/ goma ris gwondwalla k̲ar/e mo, uni k̲alki bwaŋ 'kunyu'd mo mmo t̲osh ka Arumgimis yayi'd ki 'dishe/ mo be.
3 ' Ata ga/kina ana to mo sa/'; uni oki gwo mo, ' Hili /e diki mish a'di mo? Ata dhukina ana is bana ki gwa'd mo, hili /e diki mish mo mo?'

Hili mo mo ma, ka tente/ jin ga/a um to mo tani um gamki is bum ki um 'kunykina bwa mo dhali siri'c iman miiya tu'c bumi 'baar mo apo/ ki sho'k mo be.
4 Hili mo mo ma, um ga/ ki to mo dhali wal mo dhali gar gwo 'kusi 'twa/ mo, dhali su'k ki gwonthus ka me'd bum mo,
um ga/ ki to shwane/ mo ki 'kus bum minu cik isi mis mo be.
5 A a'di ta moŋ ga/ toŋ gana jin miga/ kwany a'di mowa: Acim gom 'kwani ka 'dete/ 'dete/ mmo dhu is ki gwa'd mo,
gom mo luŋ 'kup ka 'cesh me'da lupe/ mo, dhali mmo pa'd burrinye/ shwal mo dhali 'kosh 'piny e is piti mo?
A yansan yuka /e ki moŋ ga/ toŋ kar/eya, acim jin 'boru Arumgimis mii mowa?

6 Yansan diki ta moŋ ga/ to jin kwanyka mo:
a mmo 'cukka ris mondek gi iman mii tonthus mo, mmo 'cukka risa shi/ gi tom 'ba/ mo,
a mmo dhu uni kun yapkunu ki 'kus mo, adhali mmo 'ce'da ris mondek gi 'ba/ i'baar mo?
7 A a'di midi 'ce'd maaŋ kuthu'd pini bwa nyakki a'di jin butha te/ mowa, mmo susi uni ha'th'ko'd dhali kun dargi gu'b bway gu'b pini mo 'taa,
mmo hi'th uni is ki burrinye/ uni kun 'koki is 'te ki /e parki uni e mo 'taa, dhali mmo diki bak is pini 'pena ris 'kwanim piniŋ gana mowa?
8 Yan'ko'd moŋkush pini mini 'twak mo mo me'da tente/ jin sulki'd mo, dhali mo wac pini midi 'ka ki jahanne/ mo,
dhali mii ma kar/em pini midi ya ntwa/a ki /e mo, dhali monyca ma Arumgimis midi ta monyjim pini mo be.
9 Yan'ko'd /e mini yuka yuk mo, dhali Arumgimis midi thok /e 'twa/ mo, ki /e mini ko gom mowoth mo tani, dhali a'di midi o gwo mo ki, ' Aha/ dina i mahan mo.'
Wakki/ um mini kal dhaŋka'b 'ba/ 'peni bwamani is bum mo, jin toruwa tor e ki me'd ka rem 'kup mo, dhali gwon thus kun wallu ka rem'kup mo,
10 Wakki/ /e ki is pini ci tonte/ ki uni kun 'kosha te/ mo dhali kapa ris buŋgwar is kun 'kon ka cis mo,

wakan moŋkush pini midi 'twak mo mo e bwamani mondhurumi'd mo, dhali mondhurumi'd mina e waki montee/ mo be.
11 Yan'ko'da Arumgimis midi sus /e ki tur mo dhali /e mini kap mo e mo kun dargi yi'de/ mo,
dhali a'di midi 'bitha risa simam pini mo. /E mina e waki yi'de/ gi bwa goŋ jin sinu to mo,
dhali /e mini waki 'kusan yi'de/ jin guski'd mo, jin dina yi'de/ ki kuth 'peni cine/ mo be.
12 Um mini dok/e nyaŋa ris mo kun 'ce'du shoka dhamo/ mo, /e mini cuwa ris mo kun 'ce'du sho'k ma risa nyakum yil mo, /e minu yuk ka mandoka gaŋgara/ ka nyaŋ'ko'd mo, dhali amanmisha ris bway tur nyoŋ mo ki minu 'ko mo.

13 Ki /e dokki sho'k pini ka nyaŋ 'ko'd 'peni mo ya ka cim ma pesu/ mo tani, dhali 'peni mo jin mina /e tom pini ki bwaŋ 'kunyu'd mo ka cim pem jin kogu mo.
Ki /e mini yuka cim ma pesu/ ka cima 'borga/ mo, dhali jin yukkina eya ris to ma Arumgimis ki kun dhelelga/ mo dhali kun maŋu mo be.
Ki /e mini maŋa cim ma pesu/ mo mmo dhala risa tu'c pini mo, dhali mmo diki mii bwam 'borga/ gom is pini mo dhali mmo diki wala ris gwom pini mo be.
14 Yan'ko'd /e mini gam mom'bor mii eya Arumgimis mo, dhali Aha/ mina kar /e mmo mera ris moŋka'damga kun 'kon e mony'cesh mo,
Aha/ mina thip /e 'pena ris to kun tan ma Yakuub mo jin ta'da babam pini mo, haali/ 'twa/ ma Arumgimis a'di oki gwo yansan mo be."

Ishaya 59

Moŋ kwa/ bwa 'peni Arumgimis mo

1 Hili mo mo ma, me'd gi Tapa diki kuta kut mo jin mina a'di diki wotha woth mo,
walla 'cem piti diki dita dit mo jin mina a'di diki cik gwo mo be.

2 Aris mii shiggam pini, isi ciḵi/, a'di ḵwa/ ki /e bwa mo 'peni Arumgimis pini mo,
dhali aris miinthus pini uni raḵ a'di ba'k jis em piti mo 'peni /e mo dhali mmo ciḵ gwom pini mo be.
3 Haali/ me'd pini taki'da bas ka bas mo dhali ushan me'd pini taki miinthus ki miinthus mo.
'Twam pini walki jasi gwonṯor mo dhali ale'd pini walki jasi gwonthus mo be.
4 Ṯal 'de/ p̱iyi'd jin yuḵu/ ki jigi mii miiŋḵar/e mo, dhali jaŋ kamu/ yisa di'da jin jiki 'kwani ka ḵar/e mo.
Uni gamki gwo is e mo kun 'koki bwashu mo, dhali ṯor gwo ka ṯor mo, uni bwaaki monṯo'c bwa mo dhali dho'th miinthus mo be.
5 Uni c̱iskina risa oma shigga/ ka mar is mo dhali sura risa thus ma 'kwahara mo.
A'di yin jin 'kaki'da risa om wuki'd mo, dhali waḵki/ a/om c̱e 'twa mo tani, a'di ciski'da ris tasha mo be.
6 Arisa thus buni minu 'koki sho burrinye/ mo, walla mina uni 'koki tiḵ is buni ka risa ṯu'c buni mo.
Arisa ṯu'c buni ta jasa ṯu'c gi miinthus mo, dhali aris mom bujur ki mom'bi'th e me'd buni mo be.
7 Sho'k buni sokin bway tonthus mo, dhali gac̱kina bas gi uni kun dar gi mii 'ba/ mo.
Aris gwoŋ kulum buni ta gwoŋ kulum gi miinthus mo, mombujur ki mom'bi'th dhali mony'ce'd sho'k uni tana ris bway tur buni mo be.
8 Hili bway gi moŋḵu'th is molkina uni mo, dhali mii ma ḵar/eŋ kamu/ yisa di'd e bway buni yisa.
Uni miikina bway tur mmo wanyjara wanyjar mo; a'di yin jin yaki'd e bway gwansan mo tani molki bway gi moŋḵu'th is mo be.

9 Wakan miiŋ gana/ joc̱ki'd mo 'peni ana mo, walla mii ma ḵar/e 'kona ana ki gam mo.
Ana c̱orkina moŋkush mo, hili ana mishkina jasi mondhurumi'd mo; ana ŋap̱kina moŋkush mo, hili ana iikina e bwam mondhurumi'da 'tum mo be.

10 Ana ŋapkina agaŋgara ki me'd me'd 'kwaniny ja'da/ mo, dhali me'd uni gwansan kun 'koki mish mo mo.
Ana dha'bkina ii ki montee/ me'da tente/ jin yulki'd mo; e bwamani 'kwanim'bi'thga mo tani ana wakina e ki 'kwani kun wukin mo be.
11 Aman aŋkirkina ko me'd toŋkwapi/ mo dhali ko me'da ris gurko/ mo;
aman corkina gom miiŋkar/e mo, hili wathi piyi'd mo, jin midi wotha woth mo, hili a'di si'da si'd 'peni aman mo.

12 Haali/ aris gwon dhaŋ bam uni 'kokin ibwambori /e mo, dhali aris miinthus bam uni torki mii apo/ aman mo;
haali/ aris gwondhaŋ bana uni 'kokin inyakki ana mo, dhali ana mishkina aris miinthus bana mo be.
13 Ana 'ce'dkina gwo mo, dhali ta iman dhaŋa Arumgimis gwo mo dhali tu'k mo 'peni mo batha Arumgimis bana isho'k mo.
Ana walkina gwo kun 'kon ki caccon mo dhali tu'k mo, dhali ana bwaakina gwo kun walu eya du mo dhali aris gwo ma tor mo be.
14 Miiŋgana/ urkina ana mo ka nyaŋ 'ko'd mo, dhali mii ma kar/e doshki'd isa dhana mo,
haali/ mo jin hanu gwo e bitki'd e bway tur mo; dhali mo ma kar/e midi diki yayu/ ki 'dishe/ mo be.
15 Mo jin hanu gwo e yaki'd ka pije/ mo, dhali a'di jin tuki'd e tonthus mo tani miiki is piti mmo shi/a Arumgimis i e mo.
Arumgimis mishki a'di mo dhali shikkina bwa mo ki miiŋ gana/ diki di i a'di mo be.
16 A'di mishki mo ki wathi/ piyi'd mo, dhali a'di merki'd mo ki wathiŋ kamu/ midi diki mii a'di mo.
Wakan 'bame'd pitiŋ gana/ imidi kali mowoth gom a'di mo, dhali mii ma kar/em piti iwoth ki a'di mo be.
17 A'di hi'thki mii ma kar/e me'da goŋgoro/ mo dhali toŋ'kup gi mo wan 'ba/ mo e 'kupi a'di mo.
A'di hi'thki is piti ka ris burrinyen tur gi mo ma cesh is mo dhali 'dapa 'diŋkila me'd to kun tor mom'bi'th mo be.
18 A'di dokki uni to isi me'da ris miim buni mo, miim ma nyor piti apo/ ris 'kwani mo, isa nyor gom 'kwani kun ta 'kup piti

mo, a'di ki dok̲ka ris isa nyor bwaya risa uk̲a 'cesh mo be.
19 Wakan uni mini k̲o/ gway ma Arumgimis 'pena bora luŋ gu'b mo, dhali monycam piti 'peni mo jin sulkin ma tente/ mo, haali/ a'di midi yayu/ me'd ushi wora gwa'dga/ mo, dhali kun p̲ikunu shi/in ma Arumgimis mo be.

20 "Aman wana wan 'ba/ midi yayu/ e pa Sihyuun mo dhali eya aris uni gwansan mo kun t̲ukin 'peni miim buni kun ushkina uni gwo ma Yakuub ha e mo, yansan ta gwo jin okin ma Arumgimis mo be.

21 Arumgimis ki o gwo mo ki, me'd Aha/ mo tani, yase/ i ta gwo jin gam ga me'd inyak̲ki uni mo-- Shi/in pem jin kar ka ap̲o/ /e mo, dhali gwom pem jin karki ka e 'twam pini mo tani, midi diki dhal 'twam pini mo, walla midi diki ya ka pije/ 'peni 'twa/ gi uc̲im pini mo, walla ya 'peni 'twa/ gi emen pini mo, 'pena tee yan ki sule mo dhali goma sule/ mo be."

Ishaya 60

Gwom 'borga/ gi mo wan'ba/ mo

1 Cuyi mis mo ma, dhali 'twak̲i mo mo, haali/ moŋkush pini p̲u'dki'd mo, dhali monyca ma Arumgimis p̲iki'd ap̲o/ /e mo be.
2 Wakan ki mondhurumi'd midi kuma p̲owa 'cesh mo, dhali adhan mondhurumi'da 'tum gi mony'cesh mo,
naskina mo tani Arumgimis midi pi ap̲o/ /e mo, dhali monycam piti minu mish ap̲o/ /e mo be.
3 Aris kal gi mony'cesh mini iyu bway moŋkush pini mo, dhali aris imalik̲ e moŋkush pini jin shwaki'd mo jin piki'd mo be.

4 Hili mo ka kukul is mo dhali mish mo mo. Uni 'baar mo tuli is imont̲al 'de/ mo dhali iyu i /e mo.
Iya/m pini mini iiyu 'peni mo si'dga/ mo, dhali i'bwa/m pini minu sus me'da bim buni mo be.
5 Yan'ko'd /e mini hil mo mo dhali kush mo mo, dhali /e mina bwa 'kuny mo dhali p̲al mo,
haali/ adhan k̲umma/ yi'de/ minu gac̲u ka pije/ e /e mo, dhali mo jin tanu pa mini iiyu 'peni kal gi 'kwaniny'cesh mo be.

6 Aŋul'kup 'kwani kun iin ki kalman mini tik /e is mo, aris kalman gi pa Midiyan dhali pa Ephah mo aris uni 'baar mo mini iiyu 'peni pa Sheba mo,
uni mini kali 'dolkon mo dhala 'binyca cwahar mo, dhali mini kali gwom 'borga/ ka ris mo maŋ ma Arumgimis mo be.
7 Arisa ma'diny to/e gi pa Kedar i'baar mo minu tul is imontal 'de/ i /e mo, arisa mor ka'bal gi pa Nebayuth mini mii eya tu'c mo,
uni mini ta to kun cnu ki me'd kun minu 'cith 'kus apowa gwatam pem mo; Aha/ mina ci gu'b pem monyca jin ta gi monyca mo be.
8 Aris 'kwani kuna anun pekin ki tur me'da rak mo, dhali wana e ka ris gurko/ kun pekin bwaya ris gu'b buni mo?
9 Arisa uka 'cesh corki Aha/ mo, dhali arisa kur gi pan Tarshish shuki'da shum bway mo mmo susi iya/m pini 'peni mo si'dga/ mo
nyakki 'dolkon kush buni mo dhali 'dolkona gana mo nyakki uni mo,
gom gway ma Arumgimis jin ta'da Arumgimis pini mo, dhali gom a'din 'de/ jin kogu ma Israyil mo, haali/ a'di ta ton tak pini mo be.

10 Iya/ gi 'kwani ga pije/ mini nyaŋa risa goŋ pini mo, imalik buni mini miiki /eya tu'c mo,
haali/ Aha/ 'koshkina /e ka nyor pem mo, naskina/ e mii ma 'them pem mo tani Aha/ mina tagi bwaŋ'kuc apo/ /e mo be.
11 Arisa campur pini si'da/ mini 'ko ki kany ka cimi 'baar mo, uni minu 'koki mu'th ki montee dhali ki mon'thiny ilu /mo,
wakan mo jin tanu pa 'peni kal gi 'kwaniny'cesh minu 'doyu/ mo, nyakka ris imalik buni kun shuki bway mo be.
12 Ka jiŋ gana/, ka jiŋ gana/, aris kal gi 'kwaniny'cesh dhali aris 'peŋkuman bampa/ kun 'koki mii /eya tu'c mo tani mini 'ce'd sho'k mo, aris kal gi 'kwaniny'cesh gwansan minu 'ce'd sho'k mo ki sule/, sule/ mo be.

13 Monyca gi pa Lubnan mini iiyu gom /e mo, cwa ma 'kwattan mo, dhali abwanya yis mo, dhali maman cwa ma 'kwattan imontal 'de/ mo,

mmo c̲i jaro/ mo, dhali Aha/ mina c̲i mo jin dina sho'k pem monyca mo be.
14 Uni mini iiyu/ e /e mo mmoluŋ /e mo, iya/ gi uni gwansan kun dhuki is ki gwa'd e /e mo, dhali uni gwansan kun t̲or mo kun 'konu ki dhu is ki gwa'd mo gom /e mo mini luŋ e bwam sho'k pini mo,
uni mini yuk̲ /e ki bampany caaga/ ma Arumgimis mo, pa Sihyuun jin ta a'din 'de/ jin k̲ogu/ ma Israyiil mo be.
15 I embul bum um kun bockin mo kun dhalkunu mo, dhali jin shikunu um i e mo, jin dina wathiŋ kamu/ ki ya a bori um mo tani,
Aha/ mina kar /e ki to gi monyca ki sule/ sule/ mo,
ki bwaŋ'kunyu'd 'pena nyak̲um yil bwaya nyak̲um yil mo be.
16 Um si'da/ mini p̲iya ko gi kal ma ris 'kwany'cesh mo, dhali p̲i 'twaŋ ko ma ris imalik mo,
um mini mishki Aha/ tana Tap̲a Arumgimis mo, Aha/ jin tana man wot̲h bum mo dhali aman wan um 'ba/ mo, jan 'de/ gi mom'bi'th ma Yakuub.
17 I embul gi gurany 'per mo tani Aha/ mina guyu 'dolkona gana/ mo, i embul gi toŋk̲uthu'd mo tani Aha/ mina guyi 'dolkon kush mo,
i embul gi cwa mo tani, ta gurany 'per mo, dhali i embul ma ris wosh mo tani, toŋk̲uthu'd mo.
Aha/ mina kar moŋk̲u'th is me'd imanhil bampa/ mo, dhali iman ji 'kwaniŋ k̲ar/e mo be.
18 Mo/as mini 'koki dok̲/e cik̲ mo eya 'cesh pini mo, walla mony'ce'd sho'k mo walla mo jin yap̲u ayap̲ mo eya ris gwayum pini mo
hili /e mini yuk̲a risa goŋ gi Mowot̲h mo, dhala risa campur gi mo Maŋ mo be.
19 Atente/ midi diki c̲i moŋkush piti ki montee mo,
walla moŋkush ma ppe/ midi diki c̲i mon'twak̲ mo mo ap̲o/ /e mo,
hili Tap̲a a'di imidi ta moŋkush ki sule/, sule/ gom /e mo, dhali Arumgimis pini mo dhali monycam pini mo be.
20 Atentem pini midi diki yul mo, walla appem pini midi diki joc̲ mo walla p̲i mo,

haali/ Tapa midi ta moŋkush pini goma sule/ mo, dhali arisa cim gi moŋkom pini mini dosh mo be.
21 'Kwanim pini 'baar mo mini ta kuŋkar/e mo; uni mini kala 'cesh gom ki sule/, sule/ mo,
arisa binycwa kun sikaa/ mo, dhali atu'c gi me'd pem, ki Aha/ minu ci monyca mo be.
22 'Kwani kun 'koni daha/ mo tani mini miiya alip mo, dhali kal gi mony'cesha gwa'dga/ mini 'bitha 'bi'th mo, Aha/ jin tana Arumgimis mina dhidha ris to gwansan sho'k i'baar mo ka tente/ jin pu'du'd mo be.

Ishaya 61

Gwom 'borga/ gi mo wan'ba/ mo

1 Shi/in gi Tapa Arumgimis a'di diki'da po/ aha/ mo, haali/ Arumgimis kwanyki aha/ mo mmotor gwom 'borga/ gom 'kwani kun 'koshkunu is ka nyor mo. A'di hashki aha/ mmo waça du kun 'ce'dki bwa mo, mmotor gwo kun 'konu ki 'kus goma ris uni kun jikunu mo, dhali ka'd gu'b jin jinuwa ji gom uni gwansan kun 'koki mondek is mo be.
2 A'di hashki aha/ mmotor gwo gom yil ma 'the ma Arumgimis mo,
ka tee gi mo ri'c ma Arumgimis bana mo,
dhali mmo malasa ris uni kun gwokin mo be.
3 A'di hashki aha/ mmo ci gwo gom uni gwansan kun gwokin e pa Sihyuun mo mmo ciki uni burrinye/ jin 'tamu i 'kup mo i embul ma ris 'piny mo, ayin gi mom'bor bwa i embul gi mon ko mo, to hi'th gi mo maŋ mo e embul gi shi/ina shi'kga/ mo, mmo yuk uni ka risa caww gi mii ma kar/e mo, kun sikin ma Arumgimis mo ki a'di minu maŋ mo be.

4 Uni mini nyaŋ 'penkuman bampan dhamo/ jin 'ce'dkunu sho'k dok e mo, uni mini cu aris to kun 'ce'dkunu sho'k ntwa/a mo.
Uni mini cu aris 'peŋkuman bampa/ mis mo kun 'ce'dkunu sho'k mo, aris mony'ce'd sho'k 'pena ris uni kun twa/a/ ka risa nyakum yil mo be.

5 'Kwani kun 'kon ka pije/ mini dosh mo dhali thipa risa ma'diny ka'bal mo, dhali iya/ ma ris 'kwani kun 'kon ka pije/ mo tani mini ta imankor mo dhali iman miiya tu'c e bwam mo sinu mo be.
6 Um minu yuk ki iya/ ma gasiis ma Arumgimis mo, uni mini yuk um ka ris imann mii to ma Arumgimis bana mo be.
Um mini shwa maa gi mony'cesh mo, dhali um mini dhu is ki ca eya ris pa kun tana um mo be.

7 I embul gi mo ma 'the is bum mo tani um minu mar is mo, dhali e embul kun 'konu ki maŋ um mo tani uni mini 'kuny bwa apo/ tom bum mo.
Wakan uni mini tagi momar is ma a'cesh buni mo, moŋ'kuny bwa goma sule/, sule/ mini ta jim buni mo be.

8 Gom Aha/ tana Arumgimis mo jin eni miiŋkar/e mo, dhali Aha/ ki shi/ mo jin dilu to i e mo dhali mo jin minu to ki mom'bi'th jin diki ta kar/e mo.
Aha/ mina dokki uni to ka kar/eŋ gana/ mo, dhali Aha/ mina kar mo jin gamu gwo me'd inyakki uni ki sule/, sule/ mo be.
9 Arisa emen buni minu mish i bwamana ris kal gi 'kwaniny'cesh mo, dhali ucim buni ibwamana ris 'kwani mo be.
Aris uni 'baar mo kun parki uni e mo tani mini nyith uni mo ki uni ta 'kwani kun 'borkin ma Arumgimis mii mo be.

10 Aha/ mina 'bor bwa ki caaca eya Arumgimis mo; eya Arumgimis pem mo tani aha/ mina bwa 'bor kahagara mo be.
Gom a'di hi'th ki aha/ aris burrinyen dhiny e gi mowothi is mo;
a'di hi'th ki aha/ ki burrinyen tur gi mii ma kar/e i is mo,
me'd nyarany nyaŋa'b jin thosonkunu is ki toŋ 'kup mo, dhali me'd nyarany nyaŋa'b jin thosonkunu is ki burrinyen tur jin ta jaro/ mo be.
11 Haali/ me'da 'cesh jin dho'thki'da ris to kun sinu kun 'kakina ale/ mo, dhali me'd bwam mo sinu dhuki to sim piti mmo ca mo,
wakan Tapa Arumgimis rakki mii ma kar/e mo dhali mo maŋ mmo 'ka i bwambor ma ris kal gi mony'ceshi 'baar mo be.

Ishaya 62

Moŋgam gwo is gi mo wan'ba/ gi pa Sihyuun mo

1 Gom gway gi pa Sihyuun mo tani aha/ mina diki c̲a'b ki shwam mo, dhali gom gway gi pa Urushaliim mo tani aha/ mina diki c̲a'b ki shwam mo,
intagi mii ma k̲ar/em piti midi pi ka pije/ me'd mo jin 'twak̲ki mo mo, dhali mowot̲h piti waka Bat̲h̲dhariya jin shwaka'd mo be.
2 Aris kal gi 'kwaniny'cesh mini mish mii ma k̲ar em pini mo, dhala ris imalik̲ i'baar mini mish monycam pini mo. /E minu yuk̲ ki gway thisa kamu/ mo jin miin ma Arumgimis ikwany 'peni 'twam piti mo be.
3 /E si'da/ mini 'tam toŋ 'kup̲ jin ta jaro/ ki me'd ma Arumgimis mo,
dhali toŋ'kup̲ ma malik̲ e me'd ma Arumgimis pini mo be.
4 A'di minu 'koki dok̲ e o ki nyanye/ mo ki, "Dhalku/ mo", walla a'cesh pini minu 'koki o ki, "Di bwa 'te/ mo."
Ka jiŋ gana/, /e minu yuk̲ki "Mom'bor bwam pem jin di'd eya yim mo", "Dhali ki moŋgam me'd ma 'cesh mo,"
haali/ Arumgimis 'borki /e mii mo, dhali a'cesh pini i minu gam me'd mo be.
5 Ka jiŋ gana/, me'd washan dhuru'c jin mashki'da 'bom dhuru'c mo, wakan iya/m pini mini mash c̲em buni mo,
dhali me'd wathi/ nyaŋa'b jin 'kunykina bwa mo ap̲owa nyaŋa'b piti mo, Arumgimis pini midi 'bor bwa ap̲o/ /e mo be.

6 Aha/ karkina manc̲or mo mo ap̲owa risa gaŋgara, ayy pa Urushaliim mo,
uni 'koki 'ko ki shwam montee walla mon'thiny mo.
/E jin dikin mmo ka Arumgimis gwo e mo, dhalku/ ki c̲a'b ki shwam mo ma.
7 Dhalku/ ki dhal a'di bway mmo si/is mo intagi a'di midi tel pa Urushaliim 'pen dok/e mo
dhali kara yim ki mo maŋ ap̲o/ mony'cesh mo be.

8 Tap̲a thulki gwo me'da po/ ki mii ma kar/em piti mo dhali ki 'bame'da 'bi'thgam piti mo,

"Ka jiŋ gana/ Aha/ mina diki doḵ e c̲iki /e emen to me'd tonṯe/ goma ris 'kwaniŋ 'kuṗ pini mo.
Aris 'kwani kun 'kon ka pije/ mini 'koki ṗiya mura'th this pini mo, goma ṯu'c jin miikina /e mo.
9 Haali/ uni gwansan kun 'ci'thki emen to mo tani mini shwa a'di mo dhali maŋa Arumgimis mo,
dhali uni gwansan kun tulkina risa mura'th is mo tani mini ṗi yimana mura'th eya risa balanya pem kun ḵogu mo."

10 Iyu mo, iyu mo ka ris 'twaŋkal mo! Thosoni bway tur mo gom 'kwani mo!
Nyaŋi a'di mo, nyaŋi bway tura gana/ mo! Tuli aris wosh is mo!
'Deki aberga/ isi mis mo goma ris kal gi 'kwaniny'cesh mo!
11 Hili ma, Arumgimis ṯorki'da ris mo dhu 'kuṗ gi mony'cesh gwo mo,
"Mmo o 'bwa/ ma Sihyuun gwo mo ki, hili ma, mowoṯh pini yayi'd mo!
P̲ari e ma, ton taḵ piti di'd nyaḵki a'di mo, dhali mo rak to ibway piti yaki'di bwambori a'di mo."
12 Uni mini yuḵ um mo ki " 'Kwanin dhelelga/ mo, kun wan kin ma Arumgimis 'ba/ mo", dhali um minu yuḵ ki "Ku kun ŋaṗu ŋ'ko'd mo, 'peŋkuman pa jin dinu ki dhal 'pen mo be."

Ishaya 63

Gwondwall gi Tapa mo dhali mo wan'ba/ mo

1 Aja 'dan j̄in yayi'd 'peni pa Adum mo, jin hi'thki burrinye jin taki'd gi 'per mo, 'peni pam Bosra mo ta?
Aja 'dan mo, 'borkina burrinye/ hi'th ki 'bor kan mo, jin yaki'd ki dhan mom'bi'th piti jin marki is ki nyanye/ mo?
"A'di ta Aha/ be, jin walkina 'twa/ e mii ma ḵar/e mo, dhali jin c̲a'b ki dem dem mmo woṯha woṯh mo be."
2 Ata a'di tana burrinyem pini 'per mo, dhali ata wakina burrinyem pini ki /e dikin e mo um yimana mura'th kan mo?
3 "Aha/ umkina yimana mura'th Aha/ 'de/ mo, dhali jaŋ kamu/ yisa gam ki Aha/ 'pena ris kal gi 'kwaniny 'cesh mowa.

Aha/ umkina uni ka nyor pem mo dhali sire'c uni ki sho'k ka nyor pem jin ca'b ki wur wur mo.
Abas buni a'di kukuski'd apowa ris burrinyem pem mo dhali thala ris burrinyem pem mo be.
4 Gom Aha/ hilkina mo bway twa/a/ ka tee gi mo rica ri'c mo, dhali yil gi mo wan'bam pem a'di pu'dki'd mo be.
5 Aha/ hilkina mo mo, dhali wathiŋ kamu/ yisa di'da jin wothki Aha/ mo. Aha/ merkina mo ki wathin tal 'deŋ kamu/ yisa di'da jin midi woth Aha/ mo,
hili abim pema gana/ a'di kali mom'bi'th gom Aha/ mo, dhali anyora 'bi'thgam pem urki Aha/ mo be.
6 Aha/ yapkina ris 'kwani ki sho'k ka nyor pem mo dhali mii uni mmo piya nyor pem mo, dhali Aha/ ki gaca bas buni a'cesh mo be."

7 Aha/ mina tor aris miim 'borga/ ma Arumgimis jin gamu gwo me'd ki moŋgam gwo is mo, aris mo maŋ ma Arumgimis mo.
Aha/ mina tora ris mii 'baar mo kun miikin ma Arumgimis gom ana mo, dhali adhan miiny caga/ gi miim'borga/ gi gu'b ma Israyiil mo be.
Bwaŋ 'kuc jin torkina a'di ana mo haali/ gom mii ma 'them piti mo, dhali aris mii gi gwo jin gamu me'd ki moŋ gam gwo is mo be.
8 Haali/ a'di oki gwo mo ki, "Ka jiŋ gana/ uni tana ris 'kwanim pem mo, uci kun dargi mo ma he'k e mo."
A'di ta'da manwoth buni mo be.
9 Eya ris moŋ 'kosh is ka nyor buni mo tani,
a'di 'koshkina is ka nyor si'da/ mo, dhali aman 'doyu/ gwo 'peni buŋ'kus piti wothki uni mo be.
E mo/en piti dhali mii miim piti iwothkina a'di uni mo,
dhali a'di 'de'kki uni ki mis mo dhali 'de'k uni 'baar mo ki embula dhamo/ mo be.
10 Hili/ uni ushki gwo ha e mo dhali dit shi/ina dhelelgam piti bwa mo.
Wakan a'di warki'd ki wathiŋ 'kup buni mo dhali as apo/ uni mo be.

11 'Kwanim piti kulumkin goma ris embula dhamo/ ma Musa yin mo.
Uni oki gwo mo ki: "Mane Arumgimis mane, jin suski um ka pije/ mmo'ciṯh ḵumma/ yi'de/ ka ris imanhil ḵa'bal ma ŋul'kuṉ piti mo?
Mane Arumgimis mane, a'di jin karki shi/in piti jin ḵogu ibwamani uni mo?
12 Mane Arumgimis mane, jin karki mom'bi'th gi monycam piti ki me'da bim'boros ma Musa mo,
dhali jin ḵwa/ ki dhan ḵumma/ yi'de/ bwa ibwambori uni mo, mmo kar gway piti ki sule/ sule/ gom is piti mo?
13 Mane Arumgimis mane, jin suski uni e dhan yi'deŋ 'kulga/ mo? Me'd shuma rum jin guski'd e dhan mombwaasho mo, uni 'kona is ki 'kosh ka nyor mo be.
14 Me'd to e mo kun thulkin bway mom ba'da'd mo, Shi/in ma Arumgimis c̱iki uni mo si/is mo.
Wakan ki /e mini sus 'kwanim pini mo mmo kar gway pini ki 'bor mo be.

15 Hili mo ka luŋ gu'b 'peni momis mo dhali mishi mo mo 'pena ḵursem pini jin ḵogu mo dhali monycam pinim 'borga/ mo.
Mane a 'diŋkilam pini mane dhali moshir gi miim pini mane?
Isa nyor pini jin nyaḵa'd mo dhala ris miim pini kun nyaha isa nyor /e mo tani uni dhukunu 'pen ka pije/ mo 'peni am mo be.
16 Haali/ /e takina babam bam mo, wakana Abraham diki mish ana mo, dhala Israyiil diki nyiṯh ana mo,
um, ayy Arumgimis ta'da babam bana mo.
' Amanwan' ana 'ba/ mo jin ta gway piti mo 'pena dhamo/ inni mo be.
17 Arumgimis, ata dhuna /e aman i ii mo 'pena ris bway pini mo dhali 'bitha risa dum bam mo wakan ki aman mina 'koki ḵo/ /e mo?
Doḵu/ mo gom gway ma ris iman mii tom pini mo, arisa waḵ kun ta nyunykinam pini mo be.
18 'Kwanim pini kun ḵogu cila mompini gom ari embul mo mo, hili yan'ko'd aris 'kwaniŋ 'kuṉ bam yaṉki am mo be.

19 Ana wana e ki uni kun 'kona uni ki ji mo, me'd uni gwansan mo kun 'konu ki yuk̲ ki gway pini ki suny suny mo be."

Ishaya 64

1 "Ayy, wak̲ki/ /e dherki aris momis bwa mo dhali thulu ka 'cesh mo tani! Aris wosh mini yik̲kin is ibwambori /e mo be.
2 Me'd o'd jin shwaki'da risa birman cwa mo, walla 'kup̲ yi'de/ mo.
Ayy, ki gway pini minu mish ka ris 'kwanim pini mo, dhali aris kal gi 'kwaniny'cesh mini dee i bwambori /e mo!
3 Nt̲wa/a ki /e miikina ris miimer mo kun 'kona aman ki mish mo tani, /e thulkin ka 'cesh mo, dhali aris wosh deekin mo ibwambori /e mo.
4 Me'd yin ka dhamo/ inin mo tani wathiŋ kamu/ yisa cik̲ki'da walla jaŋ kamu/ yisa di'd jin karki 'ceya,
walla eŋ kamu/ yisa di'da jin mishki'da Arumgimis igwari /e yisa, jin k̲alki mo mii mii gom a'di jin c̲orki a'di mo.
5 /E yayin mmo woth̲ uni gwansan kun 'borkina bwa mo e mo mii mii ma k̲ar/e mo, uni kun kaki /e e mo eya ris bway pini mo.
/E miikina nyor mo nyak̲ki aman mo haali/ aman miikina miinthus me'd yin mo. Aman minu woth̲ kata mo sa/?
6 Haali/ amani 'baar mo wakina e ki a'din 'de/ jin diki dhelel mo, dhala ris mii ma k̲ar/em bam 'baar mo uni wana e ki burrinye/ jin miinu abas mo.
Ana 'baar mo k̲uthkina me'da ris 'cemen cwa mo, aris miinthus bana wakina e ki 'tham mo jin k̲alki ana mo be.
7 T̲al 'de/ p̲iyi'd jin yuk̲i gway pini mo, jin palki mii mo mmo 'taki bu'th /e mo.
Haali/ /e ba'k ki jis em pini mo 'peni aman mo dhali dhu aman mmo this e mo e me'd gi miinthus bam mo be.

8 Naskina/, ayy Arumgimis, /e tana babam bam mo,
aman tana jasa je mo. /E a'di itana man uk̲ aman mo, dhali aman 'baar mo tana ku ma t̲u'c gi me'd pini mo be.

9 Dhalku/ miiya nyor kagahara/ mo, /e jin tana Arumgimis mo, walla dhalku/ ki ka miinthus bam e mo apo/ aman ki sule/ sule/ mo.
Ayy hili mo 'kupki amani 'baar mo ma, aman kun tana 'kwanim pini mo.
10 Aris 'peŋkuman bampam pini kun kogu/ mo tani warkin ki mom bwaasho mo,
dhali pa Sihyuun warki'd ki mombwaasho mo, dhali pa Urushaliim diki bwa 'te/ mo be.
11 Mo jin kogu jin ta jim bam dhali gu'b gi montul is jin ta jaro/ ki jaro/ mo, jin luŋkina ibabam bam /e inycine/ mo tani, 'ce'dkunu sho'k ki o'd mo, dhali wakan uni i'baar kun enu mo tani uni 'tuku/ mo be.
12 Kata a'di mina /e i bu'th a'di ka nyaŋ'ko'd mo, ayy Arumgimis? Ata a'di dikina /e ki shwam kan mo dhali ki tikir tikir ki bwaŋ 'ku'c gom aman kan mo?"

Ishaya 65

Arumgimis dwallki gwo ki mii ma kar/e mo

1 "Aha/ thosonkina is mmo ŋap uni gwansan kun 'koki dot to mo; Aha/ thosonkina is mmo gam uni gwansan kun 'koki sima simi e mo.
Aha/ ona gwo mo ki, ' Aha/ a'dihe/ mo! Aha/ a'dihe/ mo!' Gom kal yansan jin diki her gway pem mo be.
2 Aha/ he'thkina me'd pemi 'baar mo ki montee mo apo/ 'kwani kun ushki gwo ha e mo,
kun iikin e bway kun 'koki 'bor mo, uni kun bathki bwaŋ kulum buni mo dhali gwoŋ kulum buni mo!
3 Uni taki 'kwani kun yukki Aha/ isa yempa/ mo, dhali kun 'ci'thki to 'kus mmo miiya bas eya ris mo sinu mo,
dhali duka 'bica jwahar mo apo/ agwata/ kun uku kun yesa yes mo be.
4 Uni 'kokini bwamana ris jis mo dhali 'kokin ki monycor mo mo ki mon'thinyi 'baar mo,
dhali 'kaki shum kuthar mo ka wuy ilu/ jin ta shum jin diki dhelel mo eya ris toŋ'kul bwam buni mo be.

5 Uni o ki gwo mo ki: ' Doshku/ 'penthur mo, dhalku/ ki yayu i'dish aha/ is mo, haali/ aha/ dhelela 'peni /e mo.'
'Kwani gwansan uni tana ku'd e shus pem mo, aris o'd uni shwakin ki montee i'baar mo be.

6 Hili ma, a'di 'kwarkunu nṯwa/a ki Aha/ mo ki,
Aha/ mina diki di ki shwam mo, haali/ Aha/ mina c̱iki uni ka nyaŋ'ko'd mo, Aha/ mina doḵki uni bwaya ris mom bar buni mo be.
7 Haali/ gom miinthus buni mo dhali miinthus gi ibabam buni imonṯal 'de/ mo," jin on ma Arumgimis mo.
"Haali/ Aha/ mina doḵki uni e monduḵa 'bica jwahar apowa ris 'kuwosh mo dhali mii ma maḵ apo/ Aha/ eya risa uḵa 'cesh mo. Aha/ mina bar miim buni kun ṯwa/a/ e mom bar buni mo be."

8 Arumgimis oki gwo kansan mo ki: "Me'd jin gamkunu asun this mo e maman ma risa mura'th mo,
ki jan 'de/ oki gwo mo ki: ' Dhalki a'di ki 'ce'd sho'k mo, haali/ a'di ta'dgi miim 'boro'd inycine/ mo',
yansan imiikika gom gway ma ris imanmiiya ṯu'c pem mo. Aha/ mina diki 'ce'd uni sho'k i'baar mo be.
9 Aha/ mina ḵala risa waḵ 'pena Yakuub mo, dhali 'pena Yahuu'da a'di jin miin ma ris wosh pemi cil mo. A'dim pem jin kwanykika miin
ma 'ceshi cil mo, dhala ris imanmiiya ṯu'c pem mini 'ko imun mo be.
10 Goma Sharon a'di i midi c̱iya risa ma'diny ḵa'bal pema shon dhi/i'd mo, dhali momba'da'd gi pa Aḵor midi ta mo si/is ma risa ŋul'kup̱ bip̱ mo, mo,
gom 'kwanim̱ pem kun simki Aha/ e mo be.

11 Hili um kun dhalki Tap̱a 'pen mo, kun thiski wosh pema dhelelga/ e mo,
jin thoson ki'da tharabessa gom a'diny caga/ mo,
dhali 'tu'da gassas ka su jin 'koshkunu e mo goma cima kamu/ abor mo be.
12 Aha/ mina kwany /e gom gandala turga/ mo, dhali umi 'baar mo mini luŋ e mo jin 'cithu to 'kus mo,

haali/ ki Aha/ yuk̲kina yuk̲ mo tani, /e diki thok̲ Aha/ 'twa/ mo, ki Aha/ walkina 'twa/ mo tani, /e diki kar 'ce mo.
Hili /e miiki to jin ta thus ki thus i jis em pem mo dhali kwany to mmo mii to jin diki 'bor Aha/ bwa mo be."

13 A'di ta gwo jin okina Tap̲a Arumgimis mo ki:
"Hili mo mo ma, aris imanmii tom pem mini shwa to mo, hili um mina t̲e/ i'kosh mo,
hili mo mo ma, aris imanmii tom pem mini p̲i to mo, hili um mina yi'de/ ibu'th mo,
hili ma, aris c̲iŋkinam pem mina bwa 'kuny mo, hili um minu dhu ki mo ma 'the is mo be.
14 Hili mo mo ma, aris iman miiya t̲u'c pem mini yuk̲ ki bwaŋ 'kunyga/ mo gom bwam 'boro'd 'pena du mo,
hili um mini ko ki kony jabu'th mo gom isa nyor ma du mo, dhali mini cuu mo gom mondit̲ bwa gi shi/in mo be.
15 Um mini dhal gway bum ŋ'ko'd mo me'd uni kun jeekunu mo gom a'din 'de/ jin kwanykika mmo wal 'twa/ mo, Aha/ jin tana Tap̲a Arumgimis mo, mina 'kosh um mo,
dhali Aha/ mina yuk̲a ris iman miiya t̲u'c pem ki gwaya tiya mo be.
16 A'di yin jin c̲iki mom'bor mii ap̲o/ mony'cesh mo tani minu 'bor mii ki gway pem mo, ka Arump̲gimis jin ta'da k̲ar e mo be.
Dhali a'di yin jin oki gwo is mo ap̲o/ mony'cesh mo midi her gway pem mo, Aha/ jin tana Arump̲gimisa k̲ar/e mo,
haali/ mont̲o'c bwa jin t̲wa/a/ minu this 'kupi e mo, gom uni minu ba'k mo 'peni jis em pem mo be.
17 C̲iya hirdhe/ ki 'bore/ mo, Aha/ mura uk̲a ris momis this mo dhali mony'cesh jin ta jin this mo;
dhala ris to kun t̲wa/a/ minu 'koki dok̲/e ka e mo walla minu 'koki 'doyu/ mmo ka e mo be.
18 Hili um mina bwa 'bor mo dhali 'kuny mo gom ki sule/, sule/ mo gom to kun murga/ mmo uk̲ mo be. P̲ari e mo ma, Aha/ mura uk̲ pa Urushaliim mo me'd bwaŋ'kunyu'd mo, dhali 'kwani ma yim mo me'd mont̲el 'pen gi mom'bor bwa mo be.
19 Aha/ mina 'kuny bwa ap̲o/ pa Urushaliim mo dhali 'bor bwa ap̲o/ 'kwanim pem mo,

aris moŋko kagahara dhali aris cuu ma c̲is minu 'koki dok̲/e cik̲ eya yim mo be.
20 Ara ŋa/a kamu/ yisa midi di imun ki usha cim gwansan yisa dok/eya,
walla wathi/ jin ca'd gi yil wuki'd mo nt̲wa/a/ ka cim piti mo be.
Jan 'de/ jin wuki'd mo ki yila isi 'kume'd ki monyca mo minu deŋ e ki wathin dhuru'c mo.
'Kwani ka 'det̲e/ 'det̲e/ kun wukin ki at̲ha yila isi 'kume'd mo tani minu deŋ e ki monyje/ mo be.
21 Uni mini nyaŋa ris gu'b dhali 'ko uni inycine/ mo, dhali uni mini si cwalman ma mura'th mo dhali shwa aris maman buni mo be.
22 Uni mini 'koki nyaŋ gu'b gom wathiŋ kamu/ ki di inycine/ mo; uni mini 'koki si to mo dhali wathiŋ kamu/ ki shwa mo; haali/ me'da risa tee ma ris cwa mo tani mini ta arisa cim gi 'kwanim pem mo.
Unim pem kun kwany ka uni imini miiya t̲u'c ka ris me'd buni mo be.
23 Uni mini 'koki miiya t̲u'c ki isa nyor mo, walla dho'thki moŋk̲o/ is mo.
Haali/ uni ta uc̲i kun 'borkin ma Arumgimis mii mo, dhala risa wak̲ buni imont̲al 'de/ mo be.
24 Nt̲wa/a/ ka yuk̲ buni mo tani, Aha/ mina yuk̲ uni 'twa/ mo, dhali ki uni 'kokin mmo wal 'twa/ mo tani, Aha/ mina cik̲ mo be.
25 Awu dhali k̲a'bal mini shwa imont̲al 'de/ mo, dhali adhop̲ mini shwa wushula me'd bip̲ mo,
hili bu'da 'cesh midi ta tont̲e/ gi tasha mo.
Uni mini 'koki dok̲/e mii tonthus mo walla mmo shi/ um mo eya ris 'kuwosh pem kun k̲ogu mo, jin okina Tap̲a mo be."

Ishaya 66

Moluŋa k̲ar/e mo dhali moluŋ jin ta'da t̲or mo

1 Yansan a'di ta gwo jin okin ma Arumgmis mo ki:
"Momis a'di ta'da k̲ursem pem mo, dhali mony'cesh ta to jin

c̲a'bka sho'k pem mo. Mane gu'b jin nyaŋa /e gom Aha/ mo? Mane mo jin miga/ si/is inycine/ mo?
2 Me'd pem a'di uk̲ki'da ris to gwansan i'baar mo; a'di iwakin ma ris to gwansan kansan mo, yansan ta gwo jin okina Tap̲a mo be.
Wathi/ yansan ta a'di jin kwanyka mo, jin ta a'di jin karki is ki gwa'd mo dhali jin 'koshkina is ka nyor e shi/in mo, dhali a'di jin deki'd ki bir bir gom gwom pem mo be.
3 A'di jin 'cithki'da rasim bip̲ mo tani si'da 'koshki wathimpa mo, dhali a'di jin miiki k̲a'bala bas mo tani si'da 'ce'dki'da 'ka 'ba/ mo,
dhali a'di jin c̲iki emen to mo tani c̲iki'da bas ma ris to/e mo, dhali a'di jin c̲iki'da 'bica jwahar jin 'dap̲ki'd si'da/ 'borki iman mii tonthus mii mo.
Uni kwanykina ris bway tur buniŋ gana/ mo, dhali uni dhuki mom'bor miim buni eya ris mo kun ushkunu gwo ha e mo be.
4 Ki isi miin 'deŋ gana mo tani Aha/ mina kwanya jisam buniŋ gana/ mo, Aha/ mina k̲al to jin k̲o/a uni is ap̲o/ uni mo,
hili ki Aha/ yuk̲kina yuk̲ mo tani, jan'deŋ kamu/ yisa thok̲ 'twa/ yisa,
ki Aha/ walkina 'twa/ mo tani, jan'deŋ kamu/ yisa di'd jin cik̲ki'da.
Uni miiki to kun ta thus ki thus i bwambori jis em pem mo, dhali mii to jin diki 'bor Aha/ bwa mo be."

5 Cik̲ki gwo ma Arumgimis mo ma, um kun k̲o/ ki gwom piti mo,
“Ikam bum kun 'teki um bwa mo dhali kun k̲wat̲h̲ki um mo gom gway pem mo tani oki gwo mo ki,
' Dhalki Arumgimis c̲inu monyca mo, dhali yan'ko'd am mina mish moŋ'kuny bwam bum mo,'
hili uni minu dhu ki mo ma 'the is mo be.
6 Cuuwa ki mo ma mee jin 'koshki 'kwani 'kup̲ is yayi'd 'peni 'peŋkuman pa mo, dhali cuuwa 'peni gu'b ki mondhelela dhelel mo,
dhali cuuwa ma Arumgimis jin c̲ikunu 'kwaniŋ 'kup̲ piti ajisa mo be.

7 Ntwa/a/ ka yim yaki'd bway mo ma dho'th mo tani, ayim dho'thki'd mo,
ntwa/a/ ki isa nyor diki'da powa yim mo tani, ayim dho'thki'da 'ciŋgwatha bwanyara mo be.
8 Aja a'di ciki to yansan mo? Aja a'di mishki to gwansan mo? A minu dho'th mony'cesh ka cima 'de/ 'taa? A/minu tel 'kwaniy'cesh 'pen ka cima 'de/ mo 'taa?
Ntaga 'dishesan ki jahanne/ me'd pa Sihyuun yaki'd bway mo ma dho'th piti mo, ayim dho'thki ucim piti mo be.
9 Arumgimis ki dot gwo mo ki: a/ Aha/ kalina 'ci bway 'twaŋkal ma dho'th mo
dhali diki dhala 'ci bway mmo dho'th mo 'taa?"
Walla Arumgimis dot ki gwo ki:
"A/ Aha/ kalina 'ci bway mo ma tor piti mo dhali non a'di ka nyaŋ 'ko'd mo 'taa?"

10 'Kunyi bwa mo ma inyakki pa Urushaliim mo dhali 'bori bwa mo ma goma yim mo, aris umi 'baar mo kun enki a'di mo, 'kunyi bwa nyakki a'di mo, aris umi 'baar mo kun gwokin apowa yim mo!
11 Haali/ um minu malas mo ki 'twamana ko mo dhali kap mo, ka kom bor ma yim mo tani um minu thip ka ko mo,
gom um mini pi uni mo mmo kap mo dhali 'kuny bwa mo gi dhan sheŋ 'kup ki monyca ma yim mo be.

12 A'di ta gwo jin on ma Arumgimis kansan mo ki,
"Aha/ 'disha 'twa/ mmo ceker moŋku'th is bwa apowa yim mo me'd wor mo,
dhali aris mii kun tan ma ris kal gi mony'cesh pa ki pa mo me'd ushi 'kus wor kun sokin mo.
Um minu thip ka ko mo e 'ko'dgwara yim mo, dhali kar e 'bame'd ma yim mo, dhali posh e 'kupa 'dupun ma yim mo be.
13 Me'da ta'da jin malaski'da 'ci mo, wakan Aha/ mina malas um mo, dhali um minu malas e pa Urushaliim mo be."

14 Um mini mish to yansan mo, dhali bwam bum mini 'kuny mo, dhala risa simam bum mini 'ka me'd gura/ ma sho mo.
Dhali me'd ma Arumgimis minu mish ka ris ciŋkinam piti mo,

hili a'di midi ṯora nyor piti aṗo/ 'kwaniŋ 'kuṗ piti mo be.
15 Wakan hili, Arumgimis a'di yayi'd ki o'd mo, dhala arabiya kun dira shuma rum piti uni iiyin me'd dhan 'thama punthar mmo ḳali mom
'batha'd ma nyor piti mo dhali moŋḳucur piti ka le'da'd o'd shwa'd mo be.
16 Haali/ Arumgimis 'koshki 'kwaniny 'cesh is ka nyor ki gwondwall ki o'd mo dhali ki gandal piti jin ka'd ka 'ban su/ mo. Aris uni gwansan kun 'koshkin ma Arumgimis mini ta ris ka ris mo be.

17 Uni c̣ikina ris is buni mo dhali dhu is buni ki dhelel mo, wakan ki uni mini cica ris bwa goŋ mo,
mmo baṯh a'din 'de/ mo jin di'da galany gi uni gwansan kun 'kaki shum ḳuthar mo dhali aris to kun 'tenu bwa mo me'da dhulany mo.
"Uni mini gam me'd i monṯal 'de/ mo e mo jin wu 'kuṗ mo, yansan ta gwo jin okin ma Arumgimis mo be.

18 Gom Aha/ mishkina miim buni mo dhala ris bwaŋ kulum buni mo.
Atente/ yayi'd jin miga/ tul aris kal gi 'kwaniy'cesh is mo dhala ris 'twa/ mo.
Uni mini iiyu dhali mish monycam pem mo be.
19 Aha/ mina dhu jamas e bwamani uni mo.
Yan'ko'd Aha/ mina hash uni kun 'kokin ki e mo 'peni uni bwaya ris kal gi mony'cesh mo.
Bway pa Tarshish mo, dhali 'kwanim pa Libiya mo dhali 'kwanim pa Lidiya mo,
uni kun bene'dkina bwa mo, bway pan Tubaal mo, dhali paŋ Girḳi mo,
dhali arisa uḳa 'cesha si'dga/ kun 'koki ciḳ gwo gom aha/ mo walla mish monycam pem mo.
Uni mini ṯor monycam pem i bwamana ris kal gi mony'cesh mo be.
20 Uni mini 'doyi ikam pini 'baar mo ka nyan'ko'd mo 'pena ris kal gi mony'cesh mo,
me'd to kun c̣inu bwaya Arumgimis mo.

Uni mini iiyu/ ka ris shuma rum mo,
dhali eya risa arabiya kun dira shuma rum mo, arisa k̲aro/ mo, ap̲o/ rasan thuluny mo,
dh̲ali ap̲owa ris kalman mo, bway wosh gi pa Urushaliim pem jin k̲og̲u/ mo, jin on ma Arumgimis mo.
Gom 'kwani ma Israyiil mini k̲ali emen to kun c̲inu e toŋ'kul bwa kun dhelelin mo bway gu'b ma Arumgimis mo.

21 Isi kan si'da/ yi Aha/ mina kwany uni gwansan mo me'd igasiis mo dhali 'kwani Lawi mo, jin okina Tap̲a mo.

22 Haali/ ka jiŋ gana/ me'da ris momis this dhali mony'cesh this jin miga/ uk̲ mo tani uni mini 'ko ibwambori Aha/ mo,
yansan ta gwo jin on ma Arumgimis mo,
wakana wak̲ pini mini boc̲ku mo, dhali gway pini midi di kan mo be.
23 'Pena ppe 'de/ bwaya ppeŋ kamu/ mo, dhali 'pena cim ma pesu/ bwaya cim ma pesuŋ kamu/ mo,
'kwani 'baar mo mini iiyu/ mmoluŋ ki jin 'kup̲a'dup̲un gom Aha/ mo, jin okina Tap̲a mo be.
24 Uni mini ii ka pije/ mo dhali p̲ara ris buŋgwar is gi wun e mo kun ushkina ush ap̲o/ Aha/ mo be,
hili arisa yish kun mini wo'c uni mo tani mini 'koki wu mo, dhali o'd jin shwaki uni mini 'koki us mo,
dhali uni mini shi/ buŋgwar is buni i'baar mo be."

AWARKA/ GI IMANTOR GWO

IRIMIYA

1815

Irimiya 1

1 Gwo gwansan ita gwo ma irimiya jin ta ya/ ma Hilik̲iya mo, jan 'de/ gi igasiis mo uni kun 'kokin e pa Anatho̲t̲h eya 'cesh ma Benyjamin mo be. 2 Gwo ma Arumgimis yayi'di a'di mo ka tee ma Josaya jin ta ya/ ma Amon jin ta'da malik̲ gi pa Yahuuda/ mo, ki yil jin ta'da 'kume'd i'ce'dka kwara e mony jim piti mo be. 3 A'di si'da/ yayi'd ka tee ma Jehoyak̲im jin ta ya/ ma Josaya mo jin ta'da malik̲ gi pa Yahuuda/ mo, ntaga ppe 'kup̲i mudhe'd ki yil yin jin ta'da 'kume'd i'ce'dka 'de/ ma Sedek̲iyya jin ta ya/ ma Josaya jin ta'da malik̲ Yahuuda/ mo, ki embul jin k̲alkunu 'kwani gi pa Urushalim me'd 'kwani gun jinu mo.

4 Gwo ma Arumgimis yayi'di aha/ mo, mmo/o gwo mo ki:

> 5 "Nt̲wa/a/ ki /e 'kokunu ki uk̲ mo e bwa mo tani, Aha/ kwanykina /e mo,
> nt̲wa/a/ ki /e dinu ki dho'th mo tani Aha/ karkina /e ki she/ mo,
> Aha/ karkina /e ka manc̲i gwon dhamo/ goma ris kal gi 'kwaniny'cesh mo be."

6 Aha/ okina gwo mo ki:

> "Ayy, Tap̲a Arumgimis!
> Aha/ yisa misha 'twa/ wala, haali/ aha/ tana ara 'ci mo be."

7 Dhali Arumgimis oki aha/ gwo mo ki:

> "Dhalki gwo ki o mo ki, ' Aha/ tana 'ciŋ gwa'dga/ mo.'
> /E mini ya e mo 'baar mo jin miga/ hash /e mo,
> dhali /e mini o aris to kun k̲ankika/ /e gwo mo!
> 8 Dhalki uni ki k̲o/ mo,
> haali/ Aha/ dina inyak̲ki /e mo mmowot̲h /e mo, a'di ta gwo jin okin ma Arumgimis mo be."

9 Yan'ko'd Arumgimis he'thki me'd piti mo, mmota 'twam pem is ki me'd mo, dhali o aha/ gwo mo ki,

> "Shwane/, Aha/ karkina gwom pem e 'twam pini mo be.
> 10 Aha/ kwanykina /e shwanesan ap̲o/ ris kal gi 'kwaniny'cesh dhali ap̲owa ris 'peŋkuman bampa/ mo,
> mmobuk̲ /e dhali 'ce'd ka 'cesh mo,

mmo'ce'd /e sho'k mo dhali biṯ /e mo,
mmonyaŋ /e mo, dhali c̱u'th /e mo."

11 Gwo ma Arumgimis yayi'd e aha/ mo, mmo/o gwo mo ki, "Ata a'di misha /e mo, Irmiya?" Aha/ ki o gwo mo ki, "Aha/ mishkina birman cwa jin wana maman ki shu'be/ mo be." 12 Arumgimis oki aha/ gwo mo ki, "/E mishki mo ki 'bore/ mo, haali/ Aha/ hilkina mo mo ap̱o/ gwom pem mo jin 'baarki'd mo be."

13 Gwo ma Arumgimis p̱u'dki'di aha/ me'di su/ mo, mmo/o gwo mo ki, "Ata a'di misha /e mo sa/?" Aha/ ki o gwo mo ki, "Aha/ mishkina nos jin hiṯhu yi'de/ mo, e 'kup̱an mo tani a'di 'kup̱ki'd mo, 'pena 'bana binycam mo be." 14 Arumgimis oki gwo i aha/ mo ki,

" 'Pena 'bana binycam mo tani tonthus midi yayu/ ap̱o/ uni kun 'kokin e mony'cesh yansan mo be.
15 Haali/ Aha/ yuk̲kina risa wak̲ ma 'bana binycam gi 'peŋkuman bampa/ i'baar mo kun 'kokin eya 'bana binycam mo, yansan ta gwo jin okin ma Arumgimis mo.
Uni mini iiyu/ mo, dhali uni ka 'deṯe/ 'deṯe/ mini thosona k̲ursem piti mo e 'twaŋkala campur gi pa Urushaliim mo,
ap̱owa risa goŋ i'baar mo kun 'kokin ki jiŋ 'kam a'di mo,
dhali ap̱owa ris 'peŋkuman bampa/ ki pa Yahudiyya 'baar mo be.
16 Aha/ mina o gwom pem ap̱o/ uni goma ris tonthus buni kun dhalkina uni Aha/ ŋ'ko'd mo,
e mo duk̲a jwahar goma risa ruma tiya mo,
dhali mmoluŋa risa ṯu'c ma ris me'd buni mo be.

17 Dek̲i empa'd pini ki to mo!
Doshi ki mis mo dhali oyi uni gwo kun k̲ankika/ /e mo.
Dhalku/ is ki k̲o/ ibwambori uni mo,
walla Aha/ mina c̱i /e moŋk̲o/ is mo ibwambori uni mo!
18 Hili ka 'thime/ mo! Shwane/ Aha/ uk̲kina /e ki 'peŋkuman bampa/ gi mom'bi'th mo,
dhala kak̲ gi gurany mo,
dhala risa gaŋgaraŋ gurany 'per mo
ap̱o/ mony'ceshi 'baar mo, ap̱owa ris itap̱a gi pa Yahudiyya mo,
aris uni kun cil ma ṯu'c piti mo, aris igasiis piti mo,

dhala ris 'kwani gi mony'cesh mo be.
19 Uni mini as /e mo, hili uni mini 'koki pi /e e ki mii mo,
haali/ Aha/ mina di inyakki /e mmowoth /e mo,
yansan ta gwo jin okin ma Arumgimis mo be."

Irimiya 2

Arumgimis ta gi gwo apo/ 'kwani ma Israyiil mo

1 Gwo ma Arumgimis pu'dki'di aha/, mmo/o gwo mo ki, 2 "Yayi mo ma dhali bah gwo mo e 'kwanim pa Urushaliim kun mini cik gwo mo.

' Arumgimis oki gwo yansan mo ki:
Aha yukkina yuk mmoka /e e ki gwo jin gamu me'd ki moŋgam gwo is ki dhuru'c pini mo ki,
dhali mo/en pini ka tee yin jin okina ana gwo is mo,
ki um iikini bath Aha/ isho'k mo e mombwaasho mo,
eya 'cesh jin 'konu ki si to inycine/ mo be.
3 Israyiil karkunu ki she/ mo goma Arumgimis mo,
a'di jin ta maman piti jin twa/a/ mo jin minu 'cith mo!
Aris uni 'baar mo kun shwakin 'peni maman gi twa/a/ mo tani bu'thki mii shi'kga/ mo,
dhali mony'ce'd sho'k pu'dki'da po/ uni mo, gwo yansan okin ma Arumgimis mo be.'"

4 Ciki gwo ma Arumgimis mo, um gu'b ma Yakuub mo, uma wak gi gu'b ma Israyiil mo. 5 Arumgimis oki gwo yansan mo ki:

"Ata gamkina ibabam bum jin shi/i'd nyakki Aha/ mo,
jin iina uni mo ki si'd si'd 'peni Aha/ mo sa/?
Ata batha uni aris to ma wuny'cis kun uku ki me'd mo
dhali uni ki war ki to ga/ wuny'cis ki is buni mo?
6 Uni 'koki o gwo mo ki,
' Mane Arumgimis mane, jin 'doyi ana ka pije/ 'pena 'cesh gi pa Masir mo?
Mane Arumgimis mane, jin susi ana bway mombwaasho mo,
eya 'cesh gi mombwaasho jin di bwashu mo dhala ris jis mo,
eya 'cesh jin kuthaku'th mo dhali jin jeekunu mo ki dhan mondhurumi'd mo,

a'cesh jin dina wathin 'deŋ kamu/ ki ya 'kupki cine/ mo
dhali jin dina jan 'deŋ kamu/ ki di inycine/ mo?'
7 Hili Aha/ kalina um bwaya 'cesh gi paŋ Karmal mo,
mmoshwa maman cwam piti mo dhali tom 'borgan tiya mo!
Dhali ki um iiyin mo, um ki shi/a 'cesh pem mo,
um miiki emen pem ki to jin 'tenu bwa mo!
8 Agasiis diki o gwoŋ kamu/ mo ki, ' Mane Arumgimis mane?
Dhali uni kun cila gwoŋkan 'koki mish Aha/ mo!
Imanhil ka'bal 'koki dhu is ki gwa'd apo/ Aha/ mo.
Imanci gwo ma Arumgimis kadhamo/ cuukin goma Baal mo
dhali bath tonthus kun 'koki ha me'd isho'k mo be.

9 Wakan Aha/ naskina/ mina dhu um gwo i'ba/ mo, yansan ta gwo jin okin ma Arumgimis mo,
dhali Aha/ mina dhu iya/ gi iya/m bum gwo i 'ba/ mo be.
10 Yayi 'citha uku 'cesh gi paŋ Kuprus mo dhali par e mo.
Hashi imankal gwo bway pa Kedar mo dhali mmoŋap gwo mo
Dhali hili ki 'bore/ mo wakki/ aris to iin isi me'd a'di mo.
11 A/ kal gi mony'cesh akkina risa rum buni e mo,
me'd jin 'kona uni ki ta arum mo?
Hili 'kwanim pem akki monycam buni e mo ki to jin midi diki woth uni mo be.
12 Deeyi mo, ayy aris um gi momis mo, haali/ gom mii yansan mo tani!
'Koyi ki mondee mo dhali ki mony'ce'd sho'k mo,
yansan okin ma Arumgimis mo be.
13 Haali/ 'kwanim pem miiki tonthusa tiya isu/ apo/ Aha/ mo.
uni dhalki ushi 'kus yi'de/ kun 'kon ki e mo,
dhali uni kwanyki jis yi'de/ gom is buni mo, jis yi'de/ jin 'ce'dki'd midi diki dosh yi'de/ mo be.

14 A Israyiil ta ciŋkina/ mo?
A/ a'di dhodhu e gu'b gi tapam piti mo?
Wakan atinta takina a'di amandil to kan mo?
15 Usha dhop dhuru'c umbur ki ko apo/ a'di mo.
Uni miiki cuuwa kagahara/ mo dhali miiya 'cesh piti ki moŋ ko/ is mo.

Aris 'peŋkuman bampam piti 'ce'dkunu sho'k mo dhali dargi moŋ'ko mo.
16 'Kwani ma Mempis dhala Tapannis
si'da/ mini 'thi 'kup buni mo.
17 Dina /e ki mii to yansan ki is pini mo
ki /e dhalkina Arumgimis jin ta'da Arumgimis pini mo,
ki a'di di'd mmoshu /e bway mo 'taa?
18 Wakan 'dishesan, ata yana /e bway pa Masir mo
dhali piya ris yi'de/ ma Shihor mo?
Ata yana /e bway pa Ashshuur mo
dhali piya ris yi'de/ Elpuraat mo?
19 Mii shiggam pini kucur ki /e mo,
dhala ris mii kun 'dika /e gwo mo tani ciki/ eya jisa/ mo.
Wakan kulumi a'di mo dhali mish 'ban ki a'di shi/ ashi/ mo
dhali ka/aka/ mo wakki /e dhalana Arumgimis pini 'pen mo tani,
dhali dargi moŋko/ is gom Aha/ mo tani,
yansan okina Tapa Arumgimis jin di'da galany mo be.

20 Haali/ eya risa cim ga dhamo/ gunn mo tani Aha/ 'ce'dkina dhaŋka'b 'ba/ pini mo, Aha/ ki 'cith mondek pini mo.
Naskina/ /e oki gwo mo ki, ' Aha/ mina diki luŋ mo!'
Apo/ mo ma gagamis isi mis dhali e 'kwarany gi 'cemen cwa jin ishkina /e 'ko'd mo me'da 'bom cal mo be.
21 Aha/ sikina /e me'd cwalman cwa jin kwanyu mo, 'peni emen cwan dhelelgaŋ gana/ mo.
Yan'ko'd ata akkina /e jamas pini e ki tonthus mo,
/e jin ta cwalman cwan thus mo?
22 Haali/ wakan wakki/ /e dhelel is pini mo ki yi'de/ walla lam is pini ka sa'bun mo tani,
tonthus pini be'dkunu ibwambori Aha/ mo, yansan ta gwo jin okina Tapa Arumgimis mo be.
23 /E mini o kata mo, ' Aha/ dina ki dhelel mo!'
Walla, ' Aha/ yisa yana mmobatha Baala?'
Hili ata miikina /e eya ris momba'da'd mo!
'Cunycuri to kun miikina /e mo,
/e ta kuman kalman jin guski'd ki yap yap imun mo be.

24 Thuluny bwaasho guski'd bway mombwaasho mo,
ki isa 'ba'thga ma yim mo tani ayim cikki 'tham is mo!
Aja midi thokki a'di mon'dap em piti mo?
'Kwaniŋ gwath yisa 'kona kun ŋapi mo ma dho'th ki is buni yisa mmobatha yim mo,
eya ppe ma yim mo tani uni mini gama yim mo be.
25 Ka jiŋ gana /e mini dosh sho'k pini mo 'peni mo ya sho'k 'te/ mo dhali 'kus pini 'peni mo jin butha yi'de/ mo!
Hili /e oki gwo mo ki, ' A'di ta mii shigga/ mo,
Yisa, aha/ ena 'kwani ga pije/ mo dhali ya bath uni mo yisa!'
26 Me'd mo ma 'the is gi wathin 'di/ ki a'di gamkunu mo, wakan gu'b ma Israyiil minu kar ki mo ma 'the is mo, uni, dhali aris imalik buni mo, dhali aris iya/ ma malik mo, dhala ris igasiis buni mo dhali iman cuu gwom buni mo be.
27 Uni gwansan i oki gwo mo gom cwa mo ki, ' /E a'di itana babam pem mo',
dhali gom wosh si'da/ mo, ki ' /E a'di dho'thki aha/ mo',
Haali/ uni wany ki jis/em buni mo dhali 'koki ciya ris jis/e mo.
E embul gi mii shiggam buni mo tani, uni oki gwo eya tee gi monto'c bwa mo ki, ' Cuyi mis mo ma dhali wothi aman mo!'
28 Ntaga 'dishesan mane arum pini jin uka /e ki me'd pini mo?
Dhalki uni cu mis wakki/ uni ŋapkin mmowoth /e mo ka tee gi monto'c bwa mo,
haali/ arisa rum kun uka /e ki me'd pini nyakkan ki jima ris 'peŋkuman bampa/ mo ayy Yahudiyya!

29 Wakan atinta gara /e Aha/ gwo 'kusi 'twa/ kan mo mmomii tonthus mo?
Umi 'baar mo miiki miinthus apo/ Aha/ mo, a'di ta gwo jin okin ma Arumgimis mo be.
30 Aha/ cikina 'kwanim pini ajisa/ mo.
Haali/ uni 'koki bu'th mo he'th sho'k pem mo.
Gandal jin ka'd ka 'ban su/ 'ce'dki imanci gwon dhamom pini sho'k mo me'da dhop jin 'ce'dkunu sho'k mo!
31 Um ma nyakum yil gwan mo! Dhuyi 'ce igwom pem mo, dhali mishi gwo ma Arumgimis!

A/ Aha/ nyakka ya ki 'kwani ma Israyiil bway mom bwaasho mo 'taa?
Walla eya 'cesh jin ta dhan mondhurumi'da 'tum mo?
Ata ona 'kwanim pem gwo kan mo ki, ' Dhalki ana sona ka kukul is mo, aman mina 'koki iiku/ 'kupki um dok e mo?'
32 A mina nyara/ nyaŋa'b i this tony jarom piti e mo,
dhali burrinye/ po'd e gi nyara/ nyaŋa'b mo?
Ntaga 'dishesan 'kwanim pem thiski Aha/ e mo ka cimi 'baar mo ki dargi mondeŋ e mo!
33 /E thoson bway tur pini ki 'bore/ kata mmopar mo/en e mo.
/E isa yempa/ torona ris bway pini ki up thus mo.
34 Abas jin ta mondiki/e gi uni kun dargi mii 'ba/ mo,
dhali 'kwani ha'th'ko'd gamkunu apowa ris burrinyem pini mo.
'Kwani gwansan 'konu ki gam eya ris mii gi imanmii to shigga/ mo.
35 Ntaga 'dishesan /e oki gwo mo ki, ' Aha/ dara ki mii 'ba/ mo, ka jiŋ gana/ mo tani anyor piti tu'kki'd mo 'peni aha/ mo',
Hili pari e ma! Aha/ mina kali gwondwall pem ka 'cesh apo/ /e mo haali/ /e o gwo mo ki, ' Aha/ dina ki mii miinthus mo be.'
36 Atinta akkina /e bway tur e mo 'peni aha/ ki dargi 'pemen mo?
/E mina 'kwanim pa Masiri 'te bwa mo, me'd jin 'tenu 'kwanim pa Ashshuur bwa mo be.
37 Um si'da/ mini ii 'peni mattaan ka dum bum kun bitkunu ka luŋ gu'b mo,
dhali koth me'd bum i'ko'd mo,
haali/ Arumgimis 'tekina bwa ki a'diyin jin gamkina um gwo is inycine/ mo, wakan um mina uni 'koki woth mo be."

Irimiya 3

Israyiil a'di dina is ki 'the mo

1 "Wakki/ wathi/ dhal ashim piti mo
dhali ayim yaki'd 'peni a'di mo
dhali ta ash gi wathiŋ kamu/ mo tani,
a/mina a'di dok bwaya yim ka nyaŋ 'ko'd mo 'taa?

A 'cesh c̲aan midi diki 'taki nyo/ mowa?
/E dikin me'da 'bom c̲al jin enki'da ris 'kwani ka ris mo,
dhali mina /e do.k̲u/ bway aha/ mo 'taa?
Gwo yansan ta gwo jin okin ma Arumgimis mo.
2 'Deki em pini isi mis mo dhali p̲ar mo e mo!
A/moŋkamu/ di'da jin dina /e ki mii miinyc̲al ka k̲wal isa/?
E 'ko'dgwari bway tur mo /e dikin ki jinyc̲or goma ris mo/en pini mo,
me'd 'kwani ma Araab e mombwaasho mo,
/E nyo/ona 'cesh mo ki miinyc̲al pini mo
dhali ki mii shiggam pini mo be.
3 Wakan to jin gac̲ yi'de/ 'penki mis diki'd mmo/ur gwo mo
dhali asho'k gi monyjoc̲o/ diki yayu/ mo,
ntaga 'dishesan mo tani /e takin gi buye/ ma 'bom c̲al mo,
/e urki gwo mo mmodiki ta gi mon'the is mo be.
4 E /e 'pena 'dishesan yuk̲ aha/ mo ki:
' Ababam pem mo! Dhali Amugum pem jin 'dish aha/ is mo 'peni dhuru'c pem mo!
5 Mina a'di di ki bwa shi/i'd isa yempa/ mo 'taa?
Mina a'di kara nyor piti e mo jin di 'kup̲a?'
P̲ari e ma! To a'dansan jin ona /e mo,
hili miiyi aris tonthus kun mina /e mo!"

6 Yan'ko'da Arumgimis oki gwo mo e aha/ ki embul ma Josaya jin ta'da malik̲ mo, "A /e mishki mon'di/ gwo gi uc̲i ma Israyiil kun miikina uni mowa? Ayim yaka'd eya gagamis mo dhali e bwany cwaŋ go'd go'd mo, dhali imun ayim ki mii me'da 'bom c̲al mo be. 7 ' Aha/ okina mo ki, 'ko'da yim mii to gwansani 'baar mo tani, ayim midi 'taki do.k̲u/ i Aha/ mo', hili ayim diki do.k̲u/ mo. Yan'ko'd 'bwah piti ka Yahuuda/ jin dargi moŋgam gwo is mishki to gwansan mo be. 8 Wakan Aha/ mishkina si'da/ mo, ki embula 'de/ ma aman'di/ gwo ka Israyiil miiki miinyc̲al mo dhali Aha/ ki ur a'di ka pije/ mo dhali Aha/ ki c̲iki a'di awarka/ jin dhaluwa dhal 'pen ap̲owa yim mo, 'bwah piti ka Yahuuda/ jin dargi moŋgam gwo is diki k̲o/ is mo, ayim si'da/ yaka'd ka pije/ dhali mii me'da 'bom c̲al mo be. 9 Miinyc̲al ma yim yisa mii a'di toŋ kamuwa, ayim nyo/ki mony'cesh mo, dhali ayim miiki miinyc̲al mo ka ris wosh mo dhali ka ris cwa mo. 10 'Ko'da ris to

gwansani 'baar mo tani, 'bwah piti ka Yahuuda/ jin dargi moŋgam gwo is doḵki'd i Aha/ mo, yisa ka dum piti 'baar mo yisa, hili ki mii ma ṯor mo-- yansan ta gwo jin okin ma Arumgimis mo be."

11 Yan'ko'd Arumgimis oki aha/ gwo mo ki, "Aman/ush gwo e ka Israyiil ta'dgi miiŋḵar/e mo ki nyanye/ mo 'pena Yahuuda/ jin dargi moŋgam gwo is mo! 12 Yayi mo dhali ṯora ris gwo gwansan eya 'bana binycam mo. Oyi gwo mo ki:

> ' Doḵu/ mo, ayy Israyiil /e jin ushki gwo ha e mo! Yansan ta gwo jin okina Taṗa mo ki:
> Aha/ yisa mina miiya nyor isa yempa/ inyaḵki /e mo yisa.
> Haali/ Aha/ tana a'di ma isiŋ gana/ mo, yansan ita gwo jin okina Taṗa mo ki:
> Aha/ mina diki di ka nyori bwa ki sule/ sule/ mo be.
> 13 Nyiṯhi miinthus pini mo,
> haali/ /e yaṗki gwo ma Arumgimis pini ki sho'k mo,
> /e nyaḵana ris bway tur ka ris 'kwanin tiya mo e bwany
> cwaŋ go'd go'd mo!
> Haali/ /e diki kar 'ce i 'twam pem mo!
> Yansan ta gwo jin okin ma Arumgimis mo be.
> 14 Doḵu/ mo, ayy um 'kwani kun dargi moŋgam gwo is mo!
> Yansan ta gwo jin okina Taṗa mo---Aha/ tana kaṯhim pini mo!
> Aha/ mina ḵal /e i'de/ 'peni 'peŋkuman bampa/ mo, dhali isu/ 'peni shan'tamo/ mo, dhali Aha/ mina ḵali /e bway pa Sihyuun mo.

15 Dhali Aha/ mina c̣iki /e imanhil ḵa'bal ka dum pem mo, dhali uni mini hil um mo ki 'bore/ mo dhali 'koki e i'kuṗ mo be. 16 Yan'ko'd a'di midi mii wakan ki um mini mar is mo dhali dho'th maman eya 'cesh ka cim gwansan mo--yansan ita gwo jin baḵkina Taṗa mo ki uni mini 'koki doḵ/e o gwoŋ kamu/ mo ki, "Asanduuḵ gi gwoŋ gam me'd ma Arumgimis mo!" To yansan midi diki yayu/ eya dum buni mo walla minu 'koki ka e mo, a'di minu this e mo, dhali jaŋ kamu/ minu 'koki uḵ doḵ/e mo be. 17 Ka tee c̣aan mo tani uni mini o gwo gom pa Urushalim mo ki: ' Yansan ita'da ḵurse/ gi Taṗa mo', dhala ris kal gi 'kwaniny'ceshi 'baar mo mini tul is e pa Urushaliim mo gom gway gi Taṗa mo. Uni mini 'koki doḵ/e ii mmobaṯh mii ga/ dun thus buni mo

be. 18 Ka cim gwansan mo tani, gu'b ma Yahuuda/ mini ii nyaḵki gu'b ma Israyiil mo. Uni mini iiyu/ imonṯal 'de/ 'pena 'cesh ma 'bana binycam bwaya 'cesh jin c̲ikika/ idhan babam bum me'd to jin c̲inu mo be.

19 Hili gom Aha/ mo tani,
' Aha/ okina gwo mo ki, bway gi wakata imiga/ mii mmomii /e me'd isi ya/m pem mo
dhali c̲i /eya 'cesha 'borga/ gi ta to gi momaŋ gi kal gi 'kwaniny'cesh mo?
to jin ta jaro/ ki jaro/ mmobol ku gi kal gi mony'cesha tiya e mo!
Aha/ mina 'taki /o ki:
'"Um mini yuḵ aha/ ka babam bum mo".'
Aha/ mina 'taki oki um mini 'taki 'koki doḵ ka nyaŋ'ko'd 'peni aha/ mo.
20 Haali/ me'da 'bom jin dargi moŋgam gwo is mo goma kaṯhim piti mo,
um c̲iki Aha/ e me'd gi 'kwaniŋ 'kuṗ mo,
um gu'b ma Israyiil mo--yansan ta gwo jin on ma Arumgimis mo be.

21 'Twa/ ciḵkunu mo eya ris mo kun 'koki bwashu mo,
moŋko dhali mo jin 'theru cuuwa gi 'kwani ma Israyiil mo!
Haali/ uni aḵkina ris bway tur buni e mo,
dhali uni thiskina Arumgimis jin ta'da Arumgimis buni e mo be.
22 "Doḵu/ mo, um 'kwani kun dargi moŋgam gwo is mo!"
"Aha/ mina wac̲ um mo! Hili ma, Aman iikina bway /e mo,
haali/ /e tana Arumgimis jin ta'da Arumgimis bam mo!
23 Ka jiŋ gana/ aṯor yayi'd 'pena risa gagammis mo,
cuuwa ki moŋ'kosh 'kuṗ is 'pena ris 'kuwosh mo,
ka jiŋ gana/ Arumgimis bam jin ta'da Arumgimis
a'di ta'da man wana Israyiil 'ba/ mo be.
24 Naskina/ me'd jin taka dhuru'c jin 'thena is ki 'the mo jin shwaki to gi idhan babam bana mo---
Dhali ama'diny ḵa'bal mo dhala risa ma'diny to/e mo,
dhali iya/m buni dhali i'bwa/m mo be!

25 Dhalki ana isha 'ko'da 'cesh ki mon'the is mo,
dhalki mon'the is bana kum ana is mo,
haali/ ana miikina miinthus apowa Arumgimis jin ta'da Arumgimis bana mo!
Ana ki is bana dhali idhan babam bana mo,
'peni embul gi dhuru'c bana ntaga/ cim yansan mo,
ana 'kona ki cik 'twa/ ma Arumgimis jin ta'da Arumgimis bana mo be."

Irimiya 4

1 "Wakki/ /e dokon ka nyaŋ'ko'd mo tani, ayy Israyiil --- yansan ita gwo jin bakkin ma Arumgimis mo ki: doku/ bway Aha/ mo.
Dhali wakki/ /e 'dona ris tompinycon mo 'peni bwambori Aha/ mo dhali gam Aha/ gwo is dok/e mo tani,

2 /E mini mii ta kar/e mo, dhali ta isiŋ gana/ mo,
dhali mii miiŋkar/e mo ki ' /e yerki gway ma Arumgimis jin diki'd mo.'
Yan'ko'd aris kal gi mony'cesh mini gam mom'bor mii gom is buni mo,
dhali e A'di mo tani uni mini ci A'di monyca mo be."

3 Haali/ Tapa oki to yansan e 'kwani Yahuuda/ ka 'dete/ 'dete/ mo dhali eya Urushaliim mo ki:
"Kora 'cesh buma gana/ mo,
dhali dhalku/ to ki si e bwamana risa 'de/ mo.
4 Ciyi is bum bwaya Arumgimis mo,
dhali buka risa yi'c ma dum bum mo,
um 'kwani gi pa Yahuudiyya dhali um kun 'kokin e pa Urushaliim mo,
isi ciki/ anyor pem midi shwa me'd o'd mo,
dhali jan 'deŋ kamu/ midi diki ush a'di mo,
haali/ goma ris
miim pini mo kun ta thus ki thus mo be.
5 Tori a'di e Yahuudiyya mo dhalki a'di ciku/ e Urushaliim mo.
Oyi gwo mo ki,

' P̲iyi apoome/ eya 'cesh mo ma.'
' Yuk̲i ayuk̲ mo ki, tuli is imont̲al 'de/ mo.
Dhalki ana iina bway 'peŋkuman bampa/ jin 'bitha 'bi'th mo.'
6 'Deka berga/ isi mis mo dhali kari a'di abor 'kup̲ki pa Sihyuun mo,
dhali soyi gom mowot̲h mo! Dhalku/ ki dosh mo,
haali/ Aha/ guyina dhan mo jin 'kosha mii is mo 'pena 'bana binycam mo
dhali adhan mo jin 'ce'du/ sho'k mo be.
7 Adhop̲ piki'd ka pije/ 'peni bwanycwam piti mo
dhali wathiŋ kamu/ jin muru'di 'ce'da ris kal gi mony'cesh sho'k a'di t̲elki mii 'pen mmoya ka pije/ mo.
A'di dhalki mom piti mo dhali k̲ali moŋk̲o/ is goma 'cesh pini mo,
mmowar ris 'peŋkuman bampam pini ki mo jin 'cedu/ sho'k mo,
ki wathin t̲al 'deŋ kamu/ midi diki di mo be.
8 Haali/ gom kansan mo tani, dek̲i is pini ki burrinye/ ma shawal mo,
koyi mo dhali cuuyi mo.
Gom mom'bi'th ma nyor ma Arumgimis jin
diki ak̲ e mo 'pena p̲o/ ana mo be.

9 Dhali yan'ko'd a'di midi p̲u'd ka cim c̲aan mo, yansan ta gwo jin bak̲kin ma Arumgimis mo k̲a risa du gi imalik̲ dhala risa du gi itap̲a mini t̲a'k is jwa mo. Aris igasiis mii k̲o/ is mo, dhala ris imanc̲i gwon dhamo/ mini mer kagahara/ mo be. "

10 Wakan aha/ okina gwo mo ki, "Ayy! Tap̲a Arumgimis. Ka jiŋ gana/ /e ka k̲ar/e mu'thki 'kwani e mo dhali 'k̲wanim pa Urushaliim mo mmo/o ki, ' Moŋk̲u'th is midi di gom /e mo.' Dhali i'dishesan mo tani gandala turga/ midi dor ap̲o/ moŋ'koki/em buni mo be."
11 Ki embul c̲aan mo tani a'di midi o gwo goma ris 'kwani mo dhali pa Urushaliim mo, "Adhan 'tham 'peni mom bwaasho midi kar bway piti bway i'bwah gi 'kwanim pem mo. A'di midi diki 'dash uni mo walla dhelel uni mo. 12 Adhan 'thama 'bi'thga/ 'peni c̲aan midi yayu/ e gwon dwall pem mo, dhali Aha/ i'dishesan mina kar gwon dwall ap̲owa ris miinthus buni mo be.

13 Hili ma, a'di shorki is me'da risa raka sho'k mo, dhala risa arabiyya kun dira shuma rum piti mo uni wana e ki dhan 'thama punthar mo. Dhali aris shuma rum piti sokina waça mo me'da risa wulu/ kun pen mo. Wayyi gom ana mo, ana minu 'ce'd sho'k mo be. 14 Dheleli adum pini 'peni tonthus mo, Urushaliim, wakan ki /e minu woth mo. Ntaga/ kasja imin ma ris bwaŋ kuluma shigga/ i'ko nyakki /e mo? 15 Haali/ 'twa/ a'di kali gwon this 'pena Daan mo dhali çi monto'c bwa 'pena ris 'kuwosh ma Eparayim mo be. 16 Miiyi aris kal gi 'kwaniny'cesh mmokulum gom to yansan mo. Nye mishi ma, tori gwo gom pa Urushaliim ki aris 'kwaniŋ 'kup uni iiyin 'pena 'cesha si'dga/ mo mmomii mo/as apowa ris 'peŋkuman bampa/ Yahuudiyya mo be. 17 Uni mina e waka mançor to jin sinu e bunto mo apowa yim ka kukul is mo, me'd yin ushkin ma yim gwo ha e apo/ Aha/ mo---yansan ta gwo jin bakkin ma Arumgimis mo be. 18 Dhali monyjim pini dhala ris miim pini uni miiki to gwansan mo gom /e mo. A'di midi ta jisam pini mo. A'di mina moŋka/ idi ki she/ mo! A'di midi çiç isi bwamana dum piniŋ gana/ mo be.

19 Ayy kashiram pem! Ayy kashiram pem! Aha/ ohonkina eya dum pem mo. Dhali Aha/ mina diki di ki shwam mo haali/ Aha/ cikkina ko ma poome/ mo, dhali cuuwa gi mo ma mee/ mo be. 20 Mii shigga/ miikin 'ko'di mii shigga/ mo, haali/ a'ceshi 'baar mo 'kokin e mony'ce'd sho'k mo. Ki jahanne/ mo tani aris gu'b burrinyem pem dherkunu bwa mo, burrinye/ ma yololom pem dherkunu bwa mo ki ari embul mo mo be. 21 Me'd e kata imiga/ misha berga/ mo? Amiga/ cik ko ma poome/ mo 'taa?

22 Gom miim pus gi 'kwanim pem mo---uni 'koki mish Aha/ mo. Uni ta uçim pus mo, dhali uni 'koki nyith to mo. Uni yuka yuk mo mmomii tonthus mo, hili uni 'koki mish bway jin mina uni mii tom 'boron mo.

23 Aha/ mishkina 'cesh mo. Hili mo mo ma! A'di 'cethki'da 'thintha mo dhali di bwa 'te/ mo. Haali/ moŋkusha kamu/ yisa di'd goma ris momis. 24 Aha/ hilkina mo mo eya ris wosh mo. Hili mo mo ma, uni deekin mo, dhala ris mo ma gagamisi 'baar mo yikkin ki is mo be. 25 Aha/ hilkina mo mo. Hili mo mo ma, tal 'deŋ kamu/ yisa di'da, dhala ris 'dii gi momisi 'baar mo sokin mo be. 26 Aha/ hilkina mo mo. Hili mo mo ma, a'cesh jin dho'thki to taki mombwaasho mo dhala ris

'peŋkuman bampa/ 'baar mo 'tuk̲kin ka 'cesh ibwambor ma Arumgimis mo, nt̲wa/a/ ka nyor piti jin 'batha 'ba'th mo."

27 A'di ta gwo jin okin ma Arumgimis mo ki, "Arisa 'ceshi 'baar mo mini 'ko bwashu mo, hili Aha/ mina diki 'ce'd a'di sho'k ka kuluny mo. 28 Haali/ gom 'pemen yansan mo tani, a'cesh midi ko mo, dhala ris momis mo dhali bul momis mini dhuruma dhurum mo. Haali/ Aha/ okina bwam pem mo, Aha/ mina diki dok̲ ka nyaŋ'ko'd mo, Aha/ mina diki dok̲ mmomii uni mo be.

29 Aris 'peŋkuman bampa/ 'baar mo mini so mo 'peni cuuwa gi shuma rum mo dhali shina thop̲a ka bwa mo, uni mini so bwaya sho/ mo, ushi pa 'baar mo mini seya r̄is 'kuwosh mo. Aris 'peŋkuman bampa/ minu dhalku/ mo, haali/ wathiŋ kamu/ yisa di'da jin di uni inycine/ yisa. 30 'Dishesan ki /e muru 'ce'd sho'k mo, ata imina /e imii mo? Haali/ wakan /e kot̲h̲kunu is ki burrinyem 'per mo, dhali wakan /e mii jamas pini ki tonyjaro/ ki 'dolkon dhel mo, dhali wakan /e miiki is pini mo mmocaaca ki jamas jin c̲inu mo, /e miiki is pini ki 'bor 'bor mo ki dargi 'pemen mo. 'Kwani gwat̲h kun 'dap̲kina e gom /e mo tani i'dishesan urki /e gwo mo. Uni ŋap̲ki bway mmothis mondiki/em pini e mo be. 31 Aha/ cik̲kina cuuwa gi moŋ'kosh is ka nyor mo, dhali mont̲o'c bwa gi mondho'th ma bwanyara/ ma 'ci mo, dhali ohon gi 'bwa/ ma Sihyuun mo. Ayim shi/inki'd ki dit̲ dit̲ mo. Ayim he'thki me'd piti mo, dhali o gwo mo ki! Wayyi gom aha/ mo, aha/ 'ka'dkina is pem ki 'ka'd mo goma risa mee gwansan mo be."

Irimiya 5

Mo isa nyor jin 'ce'dkunu sho'k 'pena 'bana binycam mo

1 "Gusi gi tur eya ris bway tur gi pa Urushaliim mo, ŋap̲i eya ris 'pena bi gi 'peŋkuman bampa/ ma yim mo gara/. Yan'ko'd /e ki hil dhali kulum gom to yansan mo.

> Wak̲ki/ /e mini 'taki gam wathiŋ kamu/ walla jan t̲al 'deŋ kamu/ jin miiki miiŋk̲ar e mo dhali palki'd mmomii miiŋ gana/ mo, yan'ko'd Aha/ mina gwam pa Urushaliim mo be.
>
> 2 Wakan uni oki gwo mo ki, ' Me'd jin dikin ma Arumgimis mo tani', uni thulki gwo me'da p̲o/ ka t̲or mo be."

3 Ayy Arumgimis, dina em pini ki hil mo gom mii ma isiŋ gana/ mo? /E dorki 'kwani mo, hili uni 'kona 'ce ki 'kol mo.
/E ka jiŋ gana/ piki uni e mo, hili uni naskina/ ushkin mmobu'th mo he'th sho'k mo.
Uni 'bi'thkina 'kup ki 'bi'th mo mmopi wosh e mo, haali/ uni ushkin mo mmodhal miinthus buni 'pen mo be.
4 Wakan aha/ okina gwo mo ki, "Ka jiŋ gana/ uni gwansan ta 'kwani ha'th'ko'd mo.
Uni ta pus mo, haali/ uni 'koki misha ris bway ma Arumgimis mo, walla 'koki misha ris gwoŋkan ma Arumgimis mo be.
5 Aha/ mina ya bway 'kwani kun can mo dhali bah gwo ma Arumgimis e uni mo, haali/ uni ka jiŋ gana/ mishki bway ma Arumgimis mo, dhali gwoŋkan ma Arumgimis buni mo."
Hili uni 'baar mo 'cithki tom 'bam buni imontal 'de/ mo; uni 'cithkina risa jindhir kun dekki uni imontal 'de/ eya Arumgimis mo be.
6 Wakan adhop 'peni bwanycwaŋ go'dga/ midi 'kosh uni mo.
Dhali Awu 'peni mombwaasho midi 'ce'd uni sho'k mo.
Dhali aKwa corki 'peŋkuman bampam buni mo. Wathiŋ kamu/ jin yaki'd ka pije/ 'peni 'peŋkuman bampam piti mo tani minu dher bwa mo.
Haali/ miinthus buni marki is ki nyanye/ mo.
Dhali aris miim buni kun 'dika uni gwo markunu is ki nyanye/ mo be.
7 "Ata a'di imiga/ gwam 'kwani gwansan mo?
Iya/m pini dhalki Aha/ 'pen mo dhali ush mo dhali oki /e diki ta arum buni mo.
Aha/ thipkina uni ki nyanye/ mo, hili uni miiki miinycal mo dhali ii mo ki nyanye/ bway gu'b gi miinuwa ris miinycal mo be.
8 Uni miikin me'd shuma rum mo. Uni gwokin mo mmoŋapi mer mo. 'Kwani ka 'dete/ 'dete/ gwokin ki 'kus gi shuma rum gom up gi imugum buni mo be.
9 Wakan amiga/ diki ci uni ajisa 'taa, yansan okin ma Arumgimis mo
dhali miga/ i diki ri'c is pem apo/ 'peŋkuman bampa/ gwansan

me'd yansan mo?
10 Iiku/ 'kupka risa goŋ dhali 'ce'd uni sho'k mo. Hili dhalki uni ki 'ce'd sho'k ka kuluny mo.
Hili 'citha ris cwalman buni mo, haali/ aris cwalman gwansan 'koki iiyu/ 'peni Arumgimis mo be.
11 Haali/ aris kuŋ gu'b ma Israyiil dhali gu'b ma Yahuuda/ ka kuluny shi/ki Aha/ i e mo, gwo yansan okin ma Arumgimis mo be.
12 Uni oki gwontor goma Arumgimis mo dhali uni ki o ki: '
A'di midi diki mii toŋ kamu/ mo, tonthusa kamu/ midi diki yayu/ apo/ aman mo, dhali aman mina 'koki mish gandal jin ka'd ka 'ban su/ mo walla te/ mo be.
13 Aris imanci gwon dhamo/ mini war ki 'tham mo, uni dargi gwo mo, wakan to jin ona uni dhalki miinu gom uni mo.'
14 Wakan Tapa Arumgimis jin di'da galany oki gwo yansan mo ki, ' Haali/ /e oki gwo yansan mo, hili ma,
Aha/ mura karki /e gwom pem e 'twam pini mo. A'di jin ta o'd mo, dhali 'kwani gwansan mina e waki o'd kuthu'd mo! Dhali a'di midi shwa uni mo be.
15 Hili mo mo ma! Aha/ 'disha 'twa/ mo mmokali 'peŋkuman bampa/ apo/ /e 'peni mo si'dga/ mo, ayy gu'b ma Israyiil mo, a'di ta gwo jin okin ma Arumgimis mo,
a'di ta 'peŋkuman bampa/ jin 'bitha 'bi'th mo, jin ta 'peŋkuman pan dhamo/ mo!
A'di ta 'peŋkuman bampa/ jin dina /e ki mish 'twam piti mo, walla jin dina /e ki misha ta a'di ona uni mo.
16 Mo yam piti bway twa/a/ bway 'ko'd wana e ki jis jwa jin ka'dki 'twa/ mo. Uni 'baar mo tana thuruuk mo be.
17 Uni mini shwa tony 'cith pini mo dhali tontem pini mo.
Uni mini 'ce'd iya/m pini sho'k mo dhali i'bwa/m pini mo.
Uni mini 'ce'd arisa ŋul'kup ka'bal pini sho'k mo dhali aris to/em pini mo.
Uni mini 'ce'da ris cwalman cwam pini mo dhala ris cwampu/ pini mo.
Dhali aris 'peŋkuman bampam 'bithgam pini kun gamkina /e gwo is mo tani uni minu 'ce'd sho'k ki gandala turga/ mo be.

18 Hili si'da/ eya risa cim gwansan mo tani, yansan ta gwo jin okin ma Arumgimis mo ki, Aha/ dina bwa ki o mmo'ce'd um sho'k ka kuluny mo be. 19 Ka Israyiil, dhala Yahuuda/ oki gwo mo ki, ' Ata miin ma Arumgimis jin ta'da Arumgimis bana aris to gwansan i'baar mo gom ana kan mo?' Dhali /e si'da/ Irmiya, mini o uni gwo mo ki, ' Me'd jin dhalkina uma Arumgimis 'pen mo dhali miiya tu'c goma rum pinycon eya 'cesh bum mo, wakan um si'da/ mini miiya tu'c gom 'kwanin tiya mo kun 'kon ka pije/ eya 'cesh jin diki ta jim bum gana/ mo be.'

20 Tori to yansan e gu'b ma Yakuub mo dhali dhalki a'di ciku e gu'b ma Yahuuda/ mo. Oyi gwo mo ki,

> 21 ' Ciki gwo yase mo ma, ayy um 'kwanim pus kun 'koki mish gwo 'ban mo; um tan gi e mo hili um 'koki mish mo hil mo, dhali um tan gi 'ce mo hili um 'koki cik ton tiya mo be.
> 22 Um 'koki ko/ Aha/ kana --- walla 'koki dee ibwambori jis/em pem mo?' Yansan ta gwo jin okin ma Arumgimis mo, Aha/ karkina si'b mmota bwaŋgwayu/ gom kumma/ yi'de/ mo, dhali gwoŋkan jin midi di ki sule/ mo jin dinu ki 'ce'd mo, ba isi ciki/ wakki/ kumma/ yi'de/ mar is bway mis mo walla mara'da'd mo tani, naskina/ a'di midi diki 'ce'd a'di mo. Ba isi wakki/ 'ce'd eŋ kuthar mo tani, uni mini 'koki 'cith a'di mo be.
> 23 Hili 'kwani gwansan tan ma dum buni a'di/yiŋ gwo mo dhali tana ushiŋ gwo mo. Uni tu'kkin mo dhali ii ki iim per mo be.
> 24 Haali/ uni 'koki o gwo eya dum buni mo ki: ' Dhalki ana ko/a Tapa Arumgimis bana mo, a'di jin guyi'da sho'k mo --- a sho'k jin twa/a/ mo dhali a sho'k jin 'ko'd mo -- ka tenteŋ kar/em buni mo, dhali dhuwa risa cim gom mony'cith to gom ana mo be.'
> 25 Miinthus bum nonki to gwansan pu'd mo. Aris miinthus bum doshki tom 'borga/ mo 'peni mo jin mura tom 'borga/ iiyu/ gom um mo be.
> 26 Haali/ 'kwanin thus uni 'kokin inyakki 'kwanim pem mo. Uni 'kamki mo mo me'd 'kwanin 'di/ kun parkin mmobutha ris 'dii mo, uni ceshkina gume/ mo dhali butha ris 'kwani mo be.
> 27 Me'd monyaŋ jin 'tu'dkin ma ris 'dii mo tani, aris gu'b buni uni 'tu'dkina mo ma he'k e mo. Wakan uni cakin ki nyanye/ mo dhali ta pa ki pa mo.

28 Uni 'thiḵa 'thiḵ mo; dhali uni dhelki mo mo ki dhel jin shi/i'd mo. Uni 'cithkina ris mondeḵ ma ris imanmii tonthusi 'baar mo. Uni 'koki 'bar embul mo ka wuny is e mo ma yuḵ gi 'kwani mo, walla 'bar embul mo me'd 'kwanin dhipa/ mo. Uni ḵalki to 'kup pa mo hili uni 'koki çi mii ma ḵar/e gom 'kwani ha'th'ko'd mo be.
29 Miga/ diki çi uni ajisa gom to gwansan mo, dhali Aha/ mina diki ri'c uni gom is pem e kal gi 'kwaniny'cesh kansan mowa? Yansan ta gwo jin okin ma Arumgimis mo,
30 Dhan mii mer dhali mii ma pure/ cukin eya 'cesh yan mo be.
31 Imançi gwon dhamo/ torki gwo ka tor mo, dhali aris igasiis jikina ji ka ris mom'bi'th buniŋ gana/ mo. 'Kwanim pem enki bway gi wakansan mo, hili ata a'di mina /e mii i'ko'd mo sa/?"

Irimiya 6

Isa nyor gi mony'ce'd sho'k 'pena 'bana binycam mo

1, Ayy um 'kwani ma Benyjamin mo, ŋapi mowoth dhali soyi mo 'peni pa Urushaliim mo. Dhali piyi apoome/ mo e pa Tekowa mo. 'Deki aberga/ imis apo/ pa Beth Haḵkerem mo, haali/ me'dyin imanmii tonthus pikin 'pena 'bana binycam mo, dhali adhan mo jin 'ce'du/ sho'k yayi'd mo be.
2 I'bwa/ ma Sihyuun mo, kun ta jaro/ ki jaro/ mo dhali kun ta upa 'ka'dga/ mo, minu 'ce'd sho'k mo be.
3 Imanhil ḵa'bal dhala risa ma'diny ḵa'bal buni mini ii bwaya yim mo,
uni mini dhu gu'b burrinyem buni ki jiŋ 'kam ka kukul is mo apowa yim mo, 'kwani ka 'dete/ 'dete/ mini ji is buni ka me'd buniŋ gana/ mo be.
4 "Thoson is gom mo/as apowa yim mo. Cuyi mis mo, dhalki ana 'kosha 'kosh montee mo.
Wayyi gom ana mo! Haali/ montee ri'cki'd mo dhala risa la gi mom'pimpili/ uni shorkin mo be.
5 Hili dhalki ana 'kosha 'kosh ki mon'thiny mo dhali 'ce'da dhana ris monyaŋ ma maliḵ mo."

6 Haali/ Arumgimis jin di'da galany oki gwo yansan mo ki. " 'Citha ris cwa ma yim mo, dhali 'koyi ka makampo/ ki jiŋ 'kam ka risa tu'c apo/ pa Urushaliim mo.
A'di ta 'peŋkuman paŋ kar/e a'dahan mmo'kosh mo, haali/ a'di 'tu'dkunu ki dhan monditi'd mo be.
7 Me'd jis yi'de/ jin gus ki yi'den this mo, wakan 'peŋkuman bampa/ yansan di'd mmomar imanmii tonthus is mo.
Adhan mombujur dhali adhan mo kun 'ce'du/ sho'k uni cikkunu eya yim mo, mom'ba'th dhali aris jama/ uni 'kokin ibwambori jis/em pem isa yempa/ mo be.
8 Budhi mo he'th sho'k mo Urushaliim mo, walla Aha/ mina tu'k mo
'peni /e mo dhali kar /e ki dhan mony'ce'd sho'k mo, dhali ka 'cesh jin minu 'koki kar shoki nycine/ mo be."
9 Arumgimis jin di'da galany oki gwo yansan mo ki, "Uni mini kwany ushi kum bockin 'pena Israyiil me'd bwaman mo jin sinu mo.
Hethi me'd pini ka dok/e mmohowa ris maman ma mura'th mo 'peni cwalman mo.
10 Iija a'di imiga/ wal 'twa/ mo dhali rum ki gwo mo wakan ki uni mini cik gwo mo?
Hili mo mo ma! Aris 'cem buni usa us mo, uni 'koki ta gi bwaya kamu/ mmodhu 'ce mo! Hili ma!"
Gwo ma Arumgimis yayi'di uni mo mmoto'k uni mo, hili uni 'koki ŋap a'di mo.
11 Haali/ aha/ 'tu'dkunu ka nyor ma Arumgimis mo. aha/ wukina is e mo mmobu'th a'di mo. A'di oki gwo 'kupki aha/ mo ki, "Gacki a'di ka pije/ mo 'kupki uci mo eya ris bway tur mo dhali e montul is 'kwaniŋ gwath dhuru'c mo. Gom 'kwani ka 'dete/ 'dete/ minu kal ka pije/ nyakki i/ashim buni mo, dhala ris 'kwani 'baar mo kun can ki yil mo be.
12 Aris gu'b buni mini tu'k mo apowa ris tiyan tiya mo, nyakka ris buntom buni mo dhali aris up buni imontal 'de/ mo.
Gom Aha/ mina 'kosh mony'cesh ka me'd pem mo, gwo yansan on ma Arumgimis mo be."

13 Arumgimis oki gwo yansan mo 'peni uni kun gwa'dkin mo bway uni kun cakin mo ki, uni 'baar mo takina ham'kus mo gom mom bwan 'thoth mo.
'Peni imanci gwon dhamo/ bway igasiis mo, uni 'baar mo miiki mii ma tor mo be.
14 Uni wacki jama/ma ris 'kwani ki po'd po'd mo, mmo/o ki, ' Moŋkuʼth is, Moŋkuʼth is mo', ki moŋkuʼth is di'd yisa.
15 A Uni 'kona is ki 'te mo ki uni miiki mii kun 'tenu bwa mo? Uni 'kona is ki 'the mo, uni 'koki mish mo ak e gi jamas mo! Wakan uni mini bit mo ibwamani uni kun bitkin mo, uni minu 'doyu ka 'cesh uni kun cikunuwa jisa mo," me'd jin on ma Arumgimis mo be.
16 Arumgimis oki gwo mo ki, "Doshi mo e bway tur jin 'cithki'd mo dhali hili mo mo, dhali doti gwo mo goma ris bway tura dhamo/ mo.
Mane bway tura 'borga/ mane? Wakan yayi i a'di ki /e mini gam mo si/is gom is pini mo.
Hili 'kwani oki gwo mo ki, ' Aman mina 'koki ii mo.'
17 Aha/ kwanykina um mo imanhil mo mo mmocik ko ma poome/ mo.
Hili uni oki gwo mo ki, ' Aman mina 'koki cik mo.'
18 Haali/ wakan, aris 'kwani, cikki gwo mo! Dhali mishi mo mo, ayy uma ris 'kwani mo, ata a'di midi mii ibwaman uni mo.
19 Ciki gwo mo ma, ayy um 'kwaniny'cesh mo! mishi mo mo, ki Aha/ mina kali mii shigga/ gom 'kwani mo,
maman ma ris bwaŋ kulum buni mo, haali/ uni 'koki dhu 'ce i gwom pem mo dhali uni urki gwom pem mo be.
20 Ashim ma 'bicajwahar jin kali mo mo 'peni pa Shiba ta'da ta gom Aha/ mo? Walla ashima 'kunyga/ yansan 'peni mo si'dga/ mo?
Aris tom pini kun cinu kun 'thanu ki o'd uni 'konu ki bu'th ki Aha/ mo, walla aris tom pini kun 'cithu 'kus mo.
21 Wakan Arumgimis oki gwo yansan mo ki: ' Mishi mo mo, Aha/ mina kar mo jin golo'da gol gom 'kwani gwansan mo.

Uni mini se to apo/ mo, ibaba dhali iya/ imontal 'de/ mini bit mo. Imannyak 'kom buni mo dhali imugum buni minu 'ce'd sho'k si'da/ mo be.'
22 Arumgimis oki gwo yansan mo ki: ' Hili mo mo ma, aris 'kwani iiyin 'pena 'bana binycam mo,
dhali adhan 'peŋkuman bampa/ uni cuki mis mo 'peni mo si'dga/ gi mony'cesh mo be.
23 Uni mini 'deka bwa mo dhala risa mee mo. Uni shi/a shi/ mo dhali tan gi bwa mo yisa.
Cuuwam buni wana e ki yi'deŋ kumma/ jin gwona is mo,
dhali uni merkin apowa ris shuma rum mo,
mmo'ko ka belele/ me'd 'kwani ma mee mo,
apo/ 'bwa/ ma Sihyuun mo.
24 Aman cikkina ris gwo kun onu gom uni mo dhala ris me'd bam ta'kkin eya ris monto'c bwa mo.
Mo isa nyor bu'thki ana me'da 'bom jin murki'di dho'th mo be.
25 Dhalku/ ki ii ka pije/ mo bwaya ris bunto mo ma, dhali dhalku/ ki ii eya ris bway tur mo,
haali/ aris gandal kun kan ka 'ban su/ gi 'kwaniŋ 'kup dhali moŋko/ is 'kokin ka kukul is mo be.
26 Ayy 'bwa/ gi 'kwanim pem mo, hithi burrinye/ ma shawal mo dhali 'daŋkali e bwamani 'tipiny mo,
dhali koyi mo me'd ara 'ci mo, gom mony'ce'd sho'k midi pu'du/ ki jahanne/ mo apo/ ana mo be."
27 "Aha/ ukkina /e mo, Irimiya, en 'de/ jin palki 'kwanim pem me'd jan 'de/ jin palki toŋkuthu'd mo, wakan /e mini mish mo mo dhali pala ris bway tur buni mo be.
28 Uni 'baar mo ta 'kwani kun ushki gwo ha e mo, kun iikin e mo jin onu gwonthus gom 'kwanin tiya mo.
Uni 'baar mo ta gurany 'per mo dhali toŋkuthu'd mo, dhali miiki tonthus mo be.
29 Aris cuuwam buni uni 'ce'dkunu sho'k ki o'd jin shwaki'd mo, bway thus buni shwakin ma le'da'd o'd mo.
Dhali moŋ kup diki'di bwamani uni mo, hili a'di dargi toŋ kamu/ mo, haali/ tonthus 'konu ki kal mo be.

30 Uni minu yuk ki 'dolkon kush kun 'tekunu bwa mo, haali/ Arumgimis 'teki uni bwa mo be."

Irimiya 7

Aris gwo kun gamu is 'thikunu mo

1 Gwo jin yayi'da Irimiya 'peni Arumgimis mo, oki gwo mo ki: 2 "Doshi acampur gi gu'b ma Arumgimis mo dhali tori gwo mo! Oyi gwo mo ki, ' Ciki gwo ma Arumgimis mo, um gi pa Yahuudiyya 'baar mo, um kun cickina risa campur gwansan mo mmoluŋa Arumgimis mo. 3 Arumgimis jin di'da galany mo, Arumgimis ma Israyiil mo, oki gwo yansan mo ki: Thosoni bway pini mo dhali miiyi miim 'borga/ mo, dhali Aha/ mina kar /e mmodi e mo yansan mo. 4 Dhalku/ is pini ki gam gwo is eya ris gwo ma tor mo mmo/ o ki: "Gu'b gi mondheleladhelel gi Tapa mo! Gu'b gi mondheleladhelel gi Tapa mo! Gu'b gi mondheleladhelel gi Tapa mo." 5 Hili wakki/ /e ka jiŋ gana/ dhuna ris bway tur pini dhali mii mii ki 'bore/ mo, dhali wakki/ /e 'kosh miiŋ kar/e jwa mo ibwamani 'kwani dhali iman nyak'kom pini mo tani, 6 Wakki/ /e diki mii mii ma gwar'de/ e wathi/ jin dargi 'kwani mo, dhali wathi/ dhipa/ mo, walla 'bom jin darga kath mo, dhali diki gac uni kun dargi mii 'ba/ abas a'cesh e mo yansan mo tani, dhali diki ya batha risa rum thusa tiya mo mmo'kosh is pini ka nyor inycine/ mo tani, 7 Yan'ko'd Aha/ mina kar /e mmodi e mo yansan mo, eya 'cesh jin cikika/ ibabam pini mo 'pena dhamo/ inni mo dhali goma sule/, sule/ mo.

8 Hili mo mo ma! um dhuki is bum eya ris gwo ma tor mo kun 'koki woth um mo be. 9 Dhalki to ki kwal mo, dhalka 'kosh ki 'kosh mo, dhali dhalku/ ki mii miinycal mo. /E yerki gway ma Arumgimis ka tor mo dhali duka 'bic goma Baal dhali ya batha risa ruma tiya kun 'kona um ki mish mo. 10 Yan'ko'd /e ki yayu/ dhali doshi bwambori Aha/ e gu'b yan jin yuku ki gway pem mo dhali o gwo mo ki, "Aman wothkunu mo", wakan /e ki mii to gwansan kun 'tenu bwa mo be. 11 A/gu'b yansan, jin yuku/ ki gway pem, a'di ita jis gi imanbujura bujur e jis/em pini mo 'taa? Hili mo mo ma, Aha/ mishkina a'di mo, yansan ita gwo jin bahkin ma Arumgimis mo be.'

12 ' Wakan iiku/ e mom pem jin di'd e pa Shalo mo, e mo yin jin dina gway pem 'peni monṯel 'pen mo, dhali p̱ari to e jin miikika/ gom a'di mo, gom tonthus jin miikina 'kwanim pem ma Israyiil mo. 13 Wakan 'dishesan, me'd gwo kun 'kwarkunu gom to gwansan kun miikina /e i'baar mo, yansan ta gwo jin okin ma Arumgimis mo, Aha/ walkina 'twa/ i /e 'ko'da tente/ mo dhali 'ko'da tente/ doḳ/e mo, hili /e diki ciḳ gwo mo. Aha/ yuḳkina /e mo, hili /e diki thoḳ gwo mo be. 14 Wakan to jin miikika/ gom pa Shalo mo tani, Aha/ si'da/ mina mii a'di e gu'b yansan mo jin yuḳkunu ki gway pem mo, gu'b jin luŋkina um inycine/ mo, e mo yansan jin c̱ikika/ um mo dhali ibabam bum mo be. 15 Haali/ Aha/ mina ur um ka pije/ 'peni bwambori Aha/ mo me'd jin urkika/ aris ikam bum mo, dhali arisa waḳ ma Ep̱arayim i'baar mo.'

16 Haali/ me'd /e mo tani, Irimiya, dhalku/ ki 'tho gom 'kwani gwansan mo, dhali dhalku/ ki ṯor moŋkom buni gi monṯo'c bwa mo walla mmomii mon'tho gom gway buni mo, dhali dhalka/ ki doṯ mo, haali/ Aha/ mina diki ciḳ gwom pini mo be. 17 A /e diki mish to jin miikina uni e 'peŋkuman bampa/ gi pa Yahuudiyya mo dhali e bway tur gi pa Urushaliim mo 'taa? 18 Ushi uc̱i tulki o'd ḳuthu'd is mo dhali icom 'thaki o'd mo! Ikum uni 'thoḳkina gana'th mo mmo/uḳ maaŋḳuthu'd goma 'boma maliḳ gi momis mo dhali gac̱a ris tomp̱i kun c̱inu mo goma risa rum mo wakan ki uni mini shi/ Aha/ bwa mo. 19 A/uni ka jiŋ gana/ rukunyki Aha/ ka nyor mo? yansan ta gwo jin okin ma Arumgimis mo ki: Diki ta uni ki is buni irukunykina ruguny e is buni mo, wakan mon'the is ki di ap̱o/ uni mo? 20 Wakan Tap̱a Arumgimis oki gwo yansan mo ki, Hili mo mo ma, anyor pem jin 'batha 'ba'th midi gac̱ ap̱o/ mo yansan mo, dhali ap̱o/ 'kwani mo dhali ap̱owa ris to/e mo, dhali cwa eya ris mom bunto mo dhali maman cwa ap̱owa 'cesh mo. A'di midi shwa dhali diki us mo be.'

21 Arumgimis gi momis, Arumgimis ma Israyiil oki gwo mo ki: ' Mari tonyc̱im pini is kun 'thanu ki o'd kun 'ciṯhu to 'kus mo dhali /e ki 'ka shum 'peni cine/ mo. 22 Haali/ ki Aha/ 'doyina ibabam bum ka pije/ 'pena 'cesh gi pam Masir mo tani, Aha/ dina ki doṯ toŋ kamu/ gom uni mo. Aha/ dina ki c̱i uni gwoŋḳana kamu/ mo goma ris to kun c̱inu kun 'thanu ki o'd mo dhali kun 'ciṯhu 'kus mo be. 23 Aha/ c̱ikina uni jasi ari gwo yase/ mo ki, "Ciḳi 'twam pem mo, dhali Aha/ mina ta Arumgimis buni mo dhali um mini ta 'kwanim pem mo be. Wakan iiyi eya ris bway

'baar mo kun k̲ankika/ um mo, wakan ki a'di midi ya ki 'bore/ nyak̲ki um mo be." 24 Haali/ uni 'koki cik̲ gwo mo walla 'koki dhu 'cem buni mo. Uni 'kokin e moŋkulum p̲us buniŋ gana/ mo eya du ma ris tonthus buni mo, wakan uni iikin ka̲ nyaŋ 'ko'd mo, yisa bway t̲wa/a/ yisa. 25 'Pena cim yansan jin pikina ibabam bum ka pije/ 'pena 'cesh gi pam Masir mo ntaga/ 'dishesan mo, Aha/ hashkina aris imanmii tom pem ka 'de t̲e 'de t̲e/ mo, aris imanc̲i gwon dhamo/, bway /e mo. Aha/ isa yempa/ hashkina uni mo be. 26 Hili uni 'koki cik̲ Aha/ gwo mo walla dhu 'cem buni mo. I embul yan mo tani, uni 'bi'thkina 'kup̲ buni ki 'bi'th mo 'peni ibabam buni mo. Uni taki 'kwanin thus ki nyanye/ mo 'peni ibabam buni mo be.'

27 Wakan oyi gwo gwansani 'baar mo gom uni mo, hili uni mini 'koki thok̲ e 'twa/ mo. Ki /e mini yuk̲ uni mo tani, hili uni mini 'koki thok̲ /e 'twa/ mo be. 28 Oyi uni gwo mo ki: Yansan ta kal gi 'kwaniny'cesh mo kun 'koki cik̲ 'twa/ gi Tap̲a jin ta'da Arumgimis piti mo dhali kun 'koki bu'th mo he'th sho'k mo. hili gwoŋk̲ar/e a'di 'ce'dkunu mo dhali 'cit̲h mo 'pena ris 'twam buni mo be. 29 'Cit̲ha mur'kup̲ pini mo dhali /e ki 'thi a'di mo, dhali yip̲i amur pini asho mo. Yuk̲i gway ap̲owa ris mo kun ta ma'du/ mo. Haali/ Arumgimis 'teki bwa mo dhali dhala nyak̲um yil 'pen mo eya nyor piti mo be. 30 Haali/ iya/ ma Yahuuda/ miiki tonthus mo i jis/em pem mo, yansan ta gwo jin okin ma Arumgimis mo ki, uni dhukina ris ton thus buni e gu'b jin yuk̲a uni ki gway pem mo mmoŋap̲i nyo/ a'di mo be. 31 Yan'ko'd uni ki nyaŋ mo isi mis ma Top̲et̲h jin di̲'d e momba'da'd ma Ben Hinnum mo. Uni miiki to yansan mmo'tha iya/m buni o'd mo dhali i'bwa/m buni mo, to jin dika ki k̲an uni gwo mo, walla diki ci̲c̲ Aha/ i'kup̲ pem mo be. 32 Wakan hili ma, arisa cim iiyin mo, yansan ta gwo jin on ma Arumgimis mo ki: A'di minu 'koki dok̲/e yuk̲ ka Top̲et̲h mo walla ki momba'da'd ma Ben Hinnum mo. A'di midi ta mom ba'da'd jin 'cithu mo, uni mini kan buŋgwar is eya Top̲et̲h mo ntagi moŋkamu/ midi diki di mo be. 33 Buŋgwar is ma ris 'kwani gwansan mini ta ton t̲e/ goma ris 'dii gi momis mo dhala ris to em bwaasho gi mony'cesh mo, dhali jan 'deŋ kamu/ yisa di'da jin midi t̲o'c uni 'kusa. 34 Aha/ mina kar mo jin di 'kup̲ goma ris 'peŋkuman pa gi bampa/ Yahuudiyya mo dhala ris bway tur gi pa Urushaliim mo, cuuwa ki bwaŋ 'kunyga/ dhali cuuwa gi

bwam 'borga/ mo, cuuwa gi wathi/ nyaŋa'b dhali cuuwa ma nyaŋa'b mo, haala 'cesh midi war gi mo jin 'ce'du/ sho'k mo be."

Irimiya 8

1 Yansan ta gwo jin okin ma Arumgimis mo ki: "Ki embul c̲aan mo tani, uni mini k̲ala risa sima/ ma ris imalik̲ dhali aris itap̲a Yahuudiyya ka pije/ mo 'peni jis jwa mo, arisa sima/ gi igasiis dhal̲i imanc̲i gwo ma Arumgimis kadhamo/ mo, dhala risa sima/ gi uni kun 'kokin e pa Urushaliim mo be. 2 Yan'ko'd uni mini c̲eker uni bwa e moŋkush ma tente/ mo dhala ppe mo dhala risa cul i'baar mo kun 'kon e momis mo, aris to gwansan kun bat̲h̲kina uni kun 'kon e bulmis mo dhali kun miikina uni at̲u'c mo, kun bat̲h̲kina uni mo dhali kun iikina uni mo, dhali kun luŋkina uni mo. Arisa sima/ minu 'koki dok̲/e tul is mo walla kan mo. Uni mina e waki guren to/e mo e jis/e gi mony'cesh mo. 3 E mo 'baar mo kun urkika/ uni mo tani, aris uni kun boc̲kin 'peni kuŋ gu'b kun miiki tonthus mo tani, uni mini kwany mowu mo mmodhal mondiki/e i is mo----yansan ta gwo jin okin ma Arumgimis jin di'd isi mis mo be.

Isa nyor gom imant̲or gwonthus mo

4 Wakan oyi uni gwo mo ki, Arumgimis oki gwo yansan mo ki:

> ' Awathiŋ kamu/ bit̲ki'd mo dhali diki cu mis dok̲/e mo? Awathiŋ kamu/ thiski e mo dhali diki dok̲u/ dok̲/e 'taa?
> 5 Ata a'di dok̲kina 'kwani bway pa Urushaliim mo, dhali dok̲ mo?
> Uni 'kokin mmomii mii ma t̲or mo dhali 'te bwa mmogwam miinthus mo be.
> 6 Aha/ karkina 'ce mo dhali cik̲ gwo mo, hili uni 'koki o gwoŋk̲ar/e mo, t̲al 'deŋ kamu/ yisa di'da jin c̲i tonthus piti mo, wathiŋ kamu/ yisa di'da jin oki gwo mo ki, "Ata a'di imiga/ mo?"
> Uni 'baar mo iikin e bway kun okina bwa uni mo,
> me'd shuma rum kun sokin bway mo/as mo be.
> 7 E momis mo tani aris 'dii mishkina tenteŋ k̲ar/e mo, dhali aris gurko/ mo, dhala Gwajayilil mo, dhali Arisa kaŋka'd mo.

Uni iikin e mo miin tom buni ka tenteŋ k̲ar/e mo, hili 'kwanim pem 'koki misha ris gwoŋk̲an ma Arumgimis mo be.

8 Um okin kata mo; Am yuk̲a ki yuk̲ mo, haali/ gwo ma Arumgimis di'di nyak̲ki am mo?"
Ka jiŋ gana/ mo tani, Hili ma! E mo ma he'k e mo tani agalam jin 'kwaru gwo ma t̲or a'di uk̲ki mii ma t̲or mo be.
9 'Kwani yuk̲ga/ minu 'the is mo. Uni mini k̲o/ is mo dhali minu bu'th ka gume/ mo. Hili mo mo ma! Uni urki gwo ma Arumgimis mo, wakan mii gi moyuk̲ buni wakata mo?
10 Wakan Aha/ mina c̲iki i/ashim buni ki 'kwanin tiya mo, dhala ris buntom buni ki uni kun mina uni c̲il mo,
haali/ 'peni a'di jin gwa'dki'd bway a'di jin caki'd mo, uni 'baar mo tana ham'kus gom nyunykinan to kun 'ce'dena p̲o/ mo! 'Peni imanc̲i gwo ma Arumgimis ka dhamo/ bway igasiis mo, uni 'baar mo miiki mii ma he'k e mo be.
11 Uni wac̲kina ris jama/ gi 'kwani ushi 'cenne/ mo, mmo/o gwo mo ki: "Moŋk̲u'th is, Moŋk̲u'th is mo", ki moŋk̲u'th isa kamu/ yisa di'da.
12 A/ uni 'kona is ki 'the mo ki uni miiki mii kun 'tenu bwa mowa? Uni 'kona is ki 'the mo, haali/ uni 'koki mish moŋk̲o/ is mo! Wakan uni bit̲kin e bwaman 'kwani kun bit̲kin mo, dhali uni minu 'doyu ka 'cesh mo ki uni minu c̲iya jisa/ mo, jin on ma Arumgimis mo be.
13 Aha/ mina k̲al uni sho'k ka pije/ ki sule/ mo, yansan ta gwo jin okin ma Arumgimis mo ki, maman ma mura'th mini 'koki 'ko icwalman mo, walla maman ma p̲u/ si'da/ mini 'koki 'ko icwalman ma p̲u/ mo. Haali/ 'cemen midi k̲u'th mo, dhali to kun c̲ikika/ uni mo tani mini pe mo.
14 Gomatinta 'kona ana imahan mo? Iiyu/ imont̲al 'de/ mo, dhalki ana iina eya ris 'peŋkuman bampa/ kun 'bitha 'bi'th mo, dhali ana mina 'koki shwam mo imun mo e mowu mo. Haali/ Arumgimis bana midi dhu ana ki shwam mo. A'di midi c̲i ana at̲i'd mmop̲i mo, haali/ ana miikina miinthus ap̲o/ a'di mo be.
15 Aman c̲orkina gom moŋk̲u'th is mo, hili tom 'boro'da kamu/ midi di yisa. Aman c̲orkina goma tente/ gi mo wac̲ mo, hili mishi mo mo ma, adhan moŋk̲o/ is midi di mo.

16 Haala shure/ gi shush ma rasan shuma rum cikkunu 'peni pan Daan mo.
Adhan mony'cesh yikinki is mo ki cuuwa ma ris shuma rum piti kun 'bitha 'bi'th mo,
Haali/ uni mini iiyu/ dhali 'ce'd 'kwani sho'k mo inyakka ris tom buni kun tana uni mo, dhali 'peŋkuman bampa/ mo dhali uni kun 'kon e a'di mo be.
17 Dhali Arumgimis oki gwo mo ki: Hili mo mo ma, Aha/ mina hashki ris tasha ibwamani um mo, uni kun shi/ ma ti'd ki shi/ mo kun minu 'koki wothi 'kup mo. Uni imini wo'c um mo be.'"
18 Bwanditi'd pem dargi mowu 'kup mo, dhali adum pem wo'cki she/ mo be.
19 Ciki/ ma! Ko gi i'bwa/ gi 'kwanim pem 'pena 'cesha si'dga/ mo! A/ Arumgimis diki'd e pa Sihyuun mowa? A malik ma yim diki'di mun dok/e mowa? Gomata raka um Aha/ mina nyor mo gom moŋkwa/ bwam bum mo dhali arisa rum bum mo?
20 Mo jin 'cithu to peki'd mo, dhali mo yurantee a'di 'baarki'd mo. Hili ana 'konu ki woth mo be.
21 Aha/ 'ce'dkunuwa du mo gom 'bwa/ gi 'kwanim pem mo. Aha/ gwokina mo gom moŋ'kosh is ka nyor jin pu'dki'd eya yim mo, Aha/ bitkin ma du ka luŋ gu'b mo be.
22 A dhawa di'di pany Gila/ath mowa? A mowac di'di muna? Ata dina mowac gi i'bwa/ gi 'kwani ki pu'd kan mo?

Irimiya 9

1 Ayy bwaŋ'kup pem midi 'taki gus yi'de/ mo, dhali em pem midi 'taki ta gi mo jin kasha jabu'th e ki kash mo!
Haali/ Aha/ ona bwa ki ko ki montee dhali mon'thiny ilu/ mo gom uni gwataan kun 'kokin ibwamani i'bwa/ gi 'kwani kun 'koshkunu mo be.
2 Ayy Wakki/ wathin tal 'deŋ kamu/ midi ciki Aha/ embul goma ris iman iiki mis e mombwaasho mmo'ko mo tani,
mana imiga/ ya mo mmodhal 'kwanim pem mo.

Hili wa̲kki/ Aha/ dhala uni mo tani,
uni 'baar mo ta imanmii miinyc̲al mo, uni ta imanmii tonthus mo!
3 "Uni bene'dkina risa le'd buni me'da risa bwam buni goma t̲or mo,
dhali yisa mmotana uni ki miiŋ k̲ar /em buni kun miikina uni ap̲o/ mony'cesh mo yisa.
Haali/ uni iikin 'peni tonthus bway tonthusa tiya mo.
Uni 'koki mish Aha/ mo."
Yansan okin ma Arumgimis mo be.
4 "Um ka 'de̲t̲e/ 'de̲t̲e/, hili ki 'bore/ gom imugum bum mo dhali dhalku/ ki gam gwo gi ikam buma tiya is mo.
Haali/ ikam buma tiya ta imanheka he'k e mo, dhali imugum bumi 'baar mo walki gwo ma t̲or mo be.
5 'Kwani ka 'de̲t̲e/ 'de̲t̲e/ miiki imugum buni ka ma̲k̲ mo dhali 'koki wal 'twaŋ k̲ar/e mo.
Arisa le'd buni t̲orkina ris gwon t̲or mo.
Uni 'koshkunu is ka nyor mo mmomii miiny'co̲k̲ga/ mo be.
6 Moŋ 'kom bum a'di diki'di bwamani mo ma mu'th e mo,
e mo ma mu'th e mo tani uni 'koki nyi̲t̲h Aha/ mo",
yansan okin ma Arumgimis mo be.
7 Arumgimis jin di'da galany oki gwo yansan mo ki, "Hili ma, Aha/ mina 'cunycur uni mo dhali dhelel uni mo.
Hili ata a'di imiga/ mii mo, gom to jin miikina 'kwanim pem kansan mo?
8 Ale'd buni tana tho̲p̲a/ kun 'koshkina 'kosh jwa mo, uni walki gwo ka t̲or mo.
Ki 'twam buni mo tani uni t̲orki gwo gi mo̲ŋ̲k̲u'th is mo inya̲k̲ki iman'dish gu'b buni is mo, hili eya dum buni mo tani uni 'kokin ki jinyc̲or gom uni mo be."
9 Arumgimis oki gwo mo ki: "Amiga/ diki c̲i uni ajisa/ gom to gwansan mo 'taa, dhali miga/ diki ri'c 'peŋkuman bampa/ yansan ki is pem kansan mowa?
10 Aha/ mina yu̲k̲ gway mmoko mo dhali cuuwa goma ris wosh mo, dhali gway gi moŋko minu yu̲k̲ mo goma ris jape/ gi mombwaasho mo.

Gom uni 'koki bwashu mo dhali wathiŋ kamu/ midi diki 'ciṯh 'kuṗki uni mo, dhali ko gi to/e 'konu ki ciḵ mo.
Dhali aris 'dii kun ṗen e momis mo dhali aris to/e mo uni 'baar mo sokin mo be.
11 Wakan Aha/ mina ṯu'k pa Urushaliim mo ka maḵampo/ ki mony'ce'd sho'k mo, ki mombag goma risa jala/ mo.
Aha/ mina dhuwa ris 'peŋkuman bampa/ gi pa Yahuudiyya ki mo kun 'ce'du/ sho'k mo ki mini dargi moŋ'ko mo be.
12 Wathi/ jana yuḵa yuḵ mmomish gwo yansan 'ban mo? 'Twa/ ma Arumgimis oki gwo mo ki: Iija iniin o a'di mo?
Ata a'di 'ce'da mony'cesh sho'k mo dhali di bwashu mo me'd mombwaasho jin dina wathin 'deŋ kamu/ ki 'ciṯh 'kuṗki cine/ mo? '

13 Arumgimis oki gwo mo ki, "Wakan uni dhalki gwoŋḵan pem mo a'di jin karkika/ ibwambori uni mo, haali/ uni 'koki ciḵ 'twam pem mo walla ii i a'di mo be. 14 wakan uni iikin mmobaṯha ris mii ga/ dum buni mo dhali baṯha risa rum ma Baal mo me'd jin ṯorkina ibabam buni uni mmomii mo be. 15 Wakan Taṗa jin di'da galany, Arumgimis ma Israyiil mo o ki gwo yansan mo ki, ' Hili ma, Aha/ mina dhu 'kwani gwansan mmo'ka monycwa mo dhali mmoṗi yi'de/ ma ṯi'd mo be. 16 Yan'ko'd Aha/ mina ċeker uni bwa mo ibwamana ris 'kwaniny'cesh mo kun 'kona uni ki mish mo, walla uni mini 'koki mish ibabam buni mo. Aha/ mina hashki uni gandala turga/ mo ntagi Aha/ mina 'ce'd uni 'baar sho'k mo be."'

17 Arumgimis jin di'da galany oki gwo yansan mo ki:
"Kulumi gwom mii yansan mo ma.
Tuli imanyuḵ gway imony jwa is mo, dhalki uni iiyin mo. Yuḵi up kun mish ko ki 'bore/ mo; dhalki uni iiyin mo ma.
18 Dhalki uni iiyin ki jahanne/ dhali yuḵ gway gi moŋko aṗo/ aman mo,
wakan ki aman mina ko ki jabu'th mo dhali 'ko'd/em bam ki gus yi'de/ mo.
19 Haali/ cuuwa gi ko a'di ciḵkunu e pa Sihyuun mo,
' Kata a'di i'ce'dkina aman sho'k mo.

Aman ka jiŋ gana/ miikunu ki mon'the is ki nyanye/ mo, haali/ aman dhalkina 'cesh bam 'pen mo me'd yin ki 'ce'dkina uni ris gu'b bam mo be.'

20 Ayy um up̲ mo, ciki̲ gwo ma Arumgimis mo ma; dhuyi 'ce ka ris gwo kun iiyin 'peni 'twam piti mo.
Dhali yan'ko'd to̲ri i'bwa/m bum bway mmoyuk̲ gway mmoko mo, dhali aris up̲ kun ta iman'dish gu'b bum is ka 'de̲te/ 'de̲te/ mmomish ko mo.
21 Haali/ wu piyi'd ka ris e shu'd gi eŋ gu'b bana mo; a'di si'da/ ci̲cki'd eya ris gu'b gi imalik bana mo.
A'di 'ce'dki'da ris uci̲ sho'k 'peni bway tur mo, dhali 'kwanin dhuru'c eya ris shemen gi 'pena bi gi 'peŋkuman bampa/ mo be.

22 Oyi gwo yansan mo, ' Jin ta gwo jin okin ma Arumgimis mo ki: Buŋgwar is gi 'kwani kun wukin mini ish me'd guren to/e eya ris mom bunto mo,
dhali me'da wusham pos i'ko'di iman'cith̲ to mo,
dhali wathiŋ kamu/ yisa di'da jin midi tul uni is mowa.'"
23 Arumgimis oki gwo yansan mo ki,
"Dhalku/ ki dhal wathi/ yuk̲ga/ bway ikar 'ba/ ki ca mo ki moyuk̲ piti mo,
walla wathi/ ma mee e mom'bi'th piti mo.
Dhalku/ ki dhal wathi/ jin ta pa ki pa bway mmokar is ki ca gom pam piti jin tana a'di mo.
24 Gom wak̲ki/ wathi/ k̲al mo jin karu is ki ca ap̲o/ to 'baar mo tani, dhalki a'di wakansan mo, ki a'di midi nyi̲th̲ dhali mish gwo 'ban ki Aha/ tana Arumgimis jin miiki'da ris gwo kun gamu me'd ki mo/en mo, miiŋ jisho'k dhali mo mii mii ma k̲ar/e mo ap̲o/ mony'cesh mo.
Haali/ a'di gi wakansan mo tani Aha/ k̲alkina mom'bor bwa mo, yansan okin ma Arumgimis mo be."

25 "Hili ma, arisa cim iiyin mo, yansan okin ma Arumgimis mo ki, wak̲ki/ Aha/ mina ci̲ aris 'kwani kun 'ci̲th̲u amunyjal yis mo uni kun 'kokin e buŋgwar is buni. 26 Aha/ mina ci̲ pa Masir ajisa/ mo dhali pa Yahuudiyya mo, pa Aduum mo, pa Mowaab mo, dhala ris 'kwani kun

dhalkunu mo kun 'ci'thkina mur 'kup buni mo ki kut kut mo. Haali/ aris 'peŋkuman bampa/ gwansan uni 'konu ki 'citha munyjal yis buni mo, dhala ris kuŋ gu'b ma Israyiil kun 'konu ki 'citha du mo be."

Irimiya 10

Arisa rum pinycon dhali Arumgimisa gana/ mo

1 "Ciki gwo jin torkin ma Arumgimis um mo, ayy gu'b ma Israyiil.
2 Arumgimis oki gwo cikise/ mo ki:

> ' Dhalka ris bway gi mony'cesh ki da/ar mo,
> dhali dhalku/ ki ko/ is goma ris jamas gi momis mo,
> haali/ aris mony'cesh ko/ki is gom to gwansan mo be.
> 3 Haali/ to jin cina 'kwani gwansan uni ta thus ki thus mo.
> Jan 'deŋ kamu/ jepki'da ris cwa 'peni bwaasho mo.
> A'di ta me'd ma manpa/ cwa i ukki to mo ka thurmany mo be.
> 4 Yan'ko'd uni ki ci a'di jamas ki 'dolkon kush dhali ki 'dolkona gana/ mo.
> Uni ki tel a'di ka musmar ki a'di midi 'bitha 'bi'th mo dhali diki 'ce'd mo be.
> 5 To jin mina uni ki me'd buni mo tani a'di wana e ki to jin uku ki me'd mo e bwam mondhe'd ma ŋaŋe/ mo, haali/ uni si'da/ 'koki wal 'twa/ mo, dhali uni minu kal mo haali/ uni 'koki ii ki sho'k mo.
> Dhalki uni ki ko/ mo, haali/ uni mini 'koki kali tonthus mo, walla uni mini 'koki mii tom 'borga/ mo be.'"
>
> 6 Wathiŋ kamu/ yisa waki /eya, ayy /E jin tana Arumgimis mo. /E a'di caaca kahagara/ mo, dhali gway pini a'di ta dhan mom'bi'th mo.
> 7 Aja a'di diki ko/ /e mo, aris itapa gi mony'cesh mowa? Haali/ to yansan midi 'kosh /e is ka nyor mo, haali/ jan tal 'deŋ kamu/ yisa waki /e yisa ibwamana ris 'kwani yukga/ gi mony'cesh yansan mo walla eya ris imalik buni gi mony'ceshi 'baar mo.
> 8 Uni su/ tana shi/ 'kup dhali ta pus mo.
> Mo dhu is ki cam buni a'di ye'thkunu sho'k mo,
> uni yisa ta toŋ kamuwa hili ta jasa rum cwa mo be.
> 9 Uni 'doyi 'dolkon kush kun toru 'peni pan Tarshish mo, dhali

'dolkona gana/ 'peni pa Upaas mo jin uku ki me'd mo, ka ris me'd gi imantor to mo.
Dhali aris burrinyem buni tana go'd go'd mo
dhali jamasa buhe/ mo.
Dhali aris 'kwani yukgam buni uni ukkina ris to gwansan mo be.
10 Hili Tapa ta'da Arumgimisa kar/e mo.
A'di ta'da Arumgimis jin diki e mo dhala malik ma sule/ sule/ mo.
A'cesh yikkin ki is ka nyor piti mo, dhali aris kal gi mony'cesh mini 'koki nona nyor piti mo be.
11 /E mini o uni gwo mo ki,
"Arisa rum kun 'koki uka ris momis mo dhali mony'cesh mo tani mini 'ce'd sho'k mo 'peni mony'cesh mo dhali 'peni 'kwarany gi momis gwansan mo be."
12 Haali/ Arumgimis a'di ukki mony'cesh ki mom'bi'th piti mo, dhali a'di telki mony'cesh 'pen mo ki mo yuk piti mo, dhali ki mo jin mishu gwo 'ban mo ibele'thkina a'di aris momis mo be.
13 'Kus piti miiki ra/kin eya ris yi'de/ mo dhali eya ris momis mo, dhali a'di kali'da risa shile/ mo 'peni mo jin dikin ma 'cesh 'kup mo.
A'di ukki'da war inykka sho'k mo dhali hasha ris 'tham 'peni gu'b kun dhuna a'di to mo be.
14 'Kwani ka ris taki pus mo, ki dargi mo nyith mo.
'Kwani ka ris dhukunu ki mon'the is ka risa rum pinycon buni mo.
Haala ris jamas to uk buni uni tana tor mo, uni dargi moŋ 'koki e mo be.
15 Uni dargi mii mo, haali/ atu'c gi imanmii mii ka mak mo tani,
uni minu 'ce'd sho'k mo ka tente/ gi gwondwall buni mo be.
16 Hila Arumgimis, ma Yakuub mo, a'di yisa wakansana, hili a'di ta'da man uka ris to i'baar mo,
A Israyiil a'di ta'da wak gi tom piti mo, Tapa gi momis a'di ta gway piti mo be.

17 Tuli tom pini is mo dhali /e ki dhalka 'cesh mo, um 'kwani kun 'kokin e bwaŋ'kwarany gi monṯo'c bwa mo.
18 Haali/ Taṗa oki gwo yansan mo ki: "Hili ma, Aha/ mura ura ris uni gwansan kun 'kokin eya 'cesh yan ka pije/ ka cim yansan mo.
Aha/ mina dhu uni e monto'c 'kus mo, dhali uni mini gam a'di wakansan mo be."

19 Wayyi gom aha mo! Haali/ goma risa simam pem kun 'ce'dkin mo, jamam pem a'di 'koshki'd ka nyor mo.
Wakan aha/ okina gwo mo ki, "Ka jiŋ gana/ yansan ta isa nyor mo, hili aha/ mina k̲o/ a'di mo be."
20 Gu'b burrinyem pem shi/ki is mo, dhala ris mondek̲ gi gu'b burrinyem pemi 'baar mo 'cit̲hkunu mo.
Uni k̲alki uc̲im pem mo 'peni aha/ mo, wakan ki uni mini 'koki 'ko dok̲/e mo.
Wathiŋ kamu/ yisa di'da mmobele'th gu'b burrinyem pem mo walla mmo'de'k gu'b burrinyem pem isi mis mo.
21 Haali/ imanhil k̲a'bal ta p̲us mo dhali uni 'koki ŋap̲ Taṗa mo, wakan uni 'koki 'do miin tiya 'kup̲ pa mo, dhala risa ŋul'kup̲ k̲a'bal buni c̲ekerki bwa mo be.
22 Gwonṯor ma ris gwonthis p̲u'dkin mo, "Hili mo mo ma, uni p̲u'dki'n mo, adhan mombujur a'di yayi'd mo 'pena 'cesh ma 'bana binycam mo
mmo'ce'da ris 'peŋkuman bampa/ gi pa Yahuudiyya sho'k mo, mombag goma mak̲ mo."
23 Aha/ mishkina mo mo, ayy Taṗa, ki mondiki/e gi wathi/ yisa yayi'd 'peni is piti yisa.
Wathiŋ kamu/ yisa di'da jin yaki'd ka jisho'k ka ris ŋat̲kin piti yisa.
24 Yethi aha/ sho'k mo ma, ayy Taṗa, ki mii ma k̲ar/e mo, yisa ka nyor pini yisa walla /e mini 'taki 'ce'd aha/ sho'k mo be.
25 Gac̲i anyor pini jin 'batha 'ba'th ap̲owa ris kal gi 'kwaniny'cesh kun 'koki mish /e mo dhali ap̲o/ 'kwani kun 'koki yer gway pini mo.

Haali/ uni 'koshkina Yaḵuub mo dhali kuṗ uni mo wakan ki uni mini 'ce'd sho'k mo ki sule/ mo dhali mmoc̱eker moŋ'kom buni bwa mo be.

Irimiya 11

Gwoŋḵan jin 'ce'du/ mo

1 Gwo jin yayi'd bwaya Irmiya 'pena Arumgimis oki gwo mo ki:
2 "Ciḵi aris gwo gwansan mo kun gamu me'd mo, dhali ṯori uni ka ris 'kwani gi pa Yahuudiyya 'baar mo ka 'deṯe/ 'deṯe/ mo dhali e uni kun 'kokin e pa Urushaliim mo. 3 Oyi uni gwo mo ki, ' Taṗa, jin ta'da Arumgimis ma Israyiil oki gwo yansan mo ki: "Monyjee a'di diki'di 'kwani kun 'koki ciḵa ris gwo kun gamu me'd mo be. 4 Yansan ta gwo jin gamu me'd jin ḵankika/ ibabam bum mmodhuwa cim gwansan kun 'doyika/ uni ka pije/ 'pena 'cesh gi pa Masir mo, 'peni dhan mom'batha'd jin to'dkunu toŋḵuthu'd mo. Aha/ okina gwo mo ki, ' ciḵi 'twam pem mo dhali miiya ris to gwansani 'baar mo me'd jin ḵankika/ um mo, haali/ um mini ta 'kwanim pem mo dhali Aha/ mina ta Arumgimis bum mo be.' 5 Hayi gwom pem e mo wakan ki Aha/ mina diki mar mony jee is jin okika/ is gom ibabam bum mo, monyjee jin miga/ c̱iki uni mo eya 'cesh jin guskin ma ko mo dhala dham mo jin 'kona um shwane/ mo tani.'" Yan'ko'd aha/ jin tana Irmiya thoḵkina Arumgimis gwo ki: "Dhalki a'di wakansan mo ma, ayy Taṗa!"

6 Arumgimis oki aha/ gwo mo ki, "Oyi aris gwo gwansani 'baar mo eya ris 'peŋkuman bampa/ gi pa Yahuudiyya mo dhali eya ris bway tur gi pa Urushaliim mo. Mmo/ oki, ' Dhuyi 'ce goma ris gwo gwansan kun gamu me'd mo dhali ḵali uni ka pije/ mo. 7 Haali/ Aha/ c̱ikina aris gwoŋkana 'bithga/ mo e idhan babam bum mo 'pena cim jin ḵalika/ uni ka pije/ 'peni pa Masir mo ntaga cim ga/ 'dishesan mo, mmorashki uni gwo e gom to jin midi ṗu'd mo dhali o ki, "Ciḵi 'twam pem mo ma.'" 8 Hili uni 'koki ciḵ gwo mo walla 'koki dhu 'cem buni mo. Dhali 'kwani ka 'deṯe/ 'deṯe/ iikin mo e tonthus gi bwanthus ma dum buni mo. Wakan Aha/ mina ḵala ris monyjee e gwo kun gamu me'd kun ḵankika/ uni mmoha e mo, hili 'kwani naskina/ 'koki ha gwo e mo be."

9 Doḵ/e Arumgimis oki Aha/ gwo mo ki: "Gwo jin gamu me'd ka ḵwal is a'di gamkunu mo ibwamani 'kwani Yahuudiyya mo dhali e moŋ'ko

gi pa Urushaliim mo be. 10 Uni dokkin mo bwaya ris mii shigga/ kun miikina idhan babam buni ntwa/a/ mo, kun ushkina uni gwom pem cik mo. Uni iikin mmobatha rum pinycon kun luŋa uni ŋ'ko'd mo.

Kuŋ gu'b ma Israyiil dhali gu'b ma Yahuuda/ 'ce'dki gwom pem jin gamu me'd jin telkika 'pen inyakki idhan babam buni mo be."

11 Wakana Arumgimis oki gwo yansan mo ki, "Hili ma, Aha/ mina kali dhan mii shigga/ apo/ uni mo, dhan mii shigga/ kun mina uni 'koki ye mo. Yan'ko'd uni mini yuk Aha/ mo, hili Aha/ mina diki cika yuk buni mo be. 12 Aris 'peŋkuman bampa/ gi pa Yahuudiyya dhali uni kun 'kon e pa Urushaliim mini ii dhali yuka risa ruma 'cesh kun cikina uni aris to mo, hili uni minu 'koki woth uni ka tente/ jin pu'da dhan mii shigga/ i uni mo be. 13 Gom /e mo ayy Yahuuda/, mondeŋ ma risa ruma 'cesh pini marki is mmonyak ka ris 'peŋkuman bampam pini mo. /E dhuki mondeŋ ma risa gwata/ ki mon'the is mo e pa Urushaliim mo, arisa gwata/ kun duku a'bica jwahar goma Baal mo, uni nyakkan ki mondeŋ ma ris bway tur mo be.

14 Wakan /e ki is pini mo, Irmiya, ka jiŋ gana/ dhalku/ ki 'tho gom 'kwani gwansan mo ma. /E ka jiŋ gana/ mini diki ko gom mowoth mo walla 'tho ki gway buni mo. Haali/ Aha/ mina diki kar 'ce wakki/ uni yuk Aha/ mo e mii shiggam buni mo be.

> 15 Atinta miikina a'din 'de/ jin enka mo, mmota a'di jin ta'd gi gwoŋkulum ma ris tonthus mo, e gu'b pem kan mo?
> Shum pini jin mina eya bas midi diki woth /e mo. /E 'kunykina bwa mo haali/ goma ris tonthus pini kun mina /e mo be.
> 16 Kadhamo/ yin mo tani Tapa yukki /e ki 'ceman cwa ma Setuun jin ca'bki go'd go'd mo, jin ta jaro/ ki jaro/ ki maman jin enu mo.
> Hili a'di midi ci'th a'di ki o'd mo ki a'di mina isi ko mo me'd dhan 'thama punthar mo; dhali arisa bim piti mini 'ce'd bwa ka 'cesh mo be.

17 Haali/ Tapa gi momis mo, a'di jin cu'thki /e mo, oki gwo shigga/ apo/ /e mo haali/ goma ris tonthus kun miikina gu'b ma Israyiil mo dhali gu'b ma Yahuuda/ mo, uni wo'cki Aha/ bwa she/ mo ki mii jin cikina uni to bwaya rum ma Baal mo.'"

18 Tapa kar aha/ mmomisha ris to gwansan mo, wakan aha/ mishkina uni mo. Ayy /E, Tapa, ikarki aha/ mmo mish aris miim buni mo be.
19 Aha/ wana e ki ka'bala 'thup e mo jin gunu bway mony'cith 'kus mo. Aha/ dina ki mish bwaŋ kulum buni jin kuluma uni apo/ aha/ mo,

> "Dhalki ana jepa/ cwa yan mo ki maman piti i e mo!
> Dhalki ana jepa a'di 'pena 'cesh jin dina a'di ki e mo ki gway piti minu 'koki dok/e ka e mo."

20 Naskina/ Tapa gi momis a'di ta'da mandwall gwoŋkar/e mo jin mishki'da du mo dhali gwoŋ kulum mo. Aha/ mina mish mo ri'c pini jin ri'ckina eya ri'c apo/ uni mo, haali/ aha/ cikina tom pem ki /e mo be.

21 Wakan Tapa oki gwo yansan mo isi gwo gom 'kwani gi pa Anatho'th kun ŋapki mondiki/em pini mo, Uni ki o gwo mo ki: "/E mini mii diki o gwo ki gway ma Arumgimis mo, hili /e mini wu mo i me'd bam mo." 22 Wakana Tapa gi momis oki gwo cikise/ mo ki: "Hili mo mo ma, Aha/ 'disha 'twa/ mo mmodor uni mo. Dhuru'c washana 'bi'thgam buni mini wu mo e mo/as mo. Iya/m buni dhali i'bwa/m buni mina te/ i'kosh jwa mo be. 23 Toŋ kamu/ minu 'koki dhalku/ gom uni mo, haali/ Aha/ kalina dhan mii shigga/ apo/ 'kwani Anatho'th mo, ki yil ma jisam buni mo be."

Irimiya 12

Gwondot ma Irmiya

1 /E tana kar/e mo, ayy Arumgimis, ki aha/ kalina ris gwo kun garu 'kusi 'twa/ bway /e mo.
Aha/ mina mii torki /e 'pemen gi mo wal pem gom miiny ji sho'k mo ki:
"Atinta gama imanmii tonthus mii adu is e bway buni mo?
Aris uni kun 'koki gam gwo is iikin ka kul is mo be.
2 /E siki uni mo dhali uni telkina birman mo."
Nye Uni cakin mo dhali dho'thki maman mo. /E 'disha 'dish e 'twam buni mo, hili uni si'da si'd eya dum buni mo.
3 Naskina/ mo tani, ayy Tapa, /e mishki aha/ mo.
/E hilki aha/ mo dhali /e ki pala dum pem 'kupki /e mo.

Susi uni mo me'd ka'bal kun susu mmo'cith 'kus mo, dhali dhuyi uni ki she/ goma cim jin minu 'cith uni 'kus mo!
4 Ntaga/ kasja imin ma 'ceshi ko mo dhala risa sho gi bwam mondhe'd iku'th mo?
Haali/ uni kun 'kokin e a'di mo tani ta thus ki thus mo, aris to/e dhala ris 'dii cekerki bwa mo, haali/ 'kwani oki gwo mo ki, "A'di midi diki mish to jin miiki'di ana mo be."

Tapa thokki'da Irimiya gwo mo

5 Arumgimis oki gwo mo ki, "Ka jiŋ gana/, wakki/ /e, Irimiya, gusun ki sho'k mo inyakka risa thuruuk mo dhali /e wukina is e mo tani, ba kata 'te jin mina /e par sho'k inyakki shuma rum mo?
Dhali wakki/ /e dikin eya 'cesh gi moŋku'th is mo tani, /e mini mii kata e bwanycwa gi pa Uurdun mo?
6 Hili wakki/ ikam pini dhali 'kwani gi gu'b ma babam pini wat /e gway mo dhali miiya wu'th apo/ /e mo.
Dhalku/ ki gam uni gwo is mo, bahili wakki/ uni o tom 'boro'd gom /e mo.
7 Aha/ dhalkina gu'b pem 'pen mo, Aha/ dhalkina to kun taka 'pen mo.
Aha/ cikina a'di jin enka e me'd ma ris 'kwaniŋ 'kup ma yim mo be.
8 To kun taka tu'kkin mmowa e ka dhop jin diki'd e mombwasho gom Aha/ mo,
ayim karki is apo/ Aha/ ki dhan cuuwa mo, wakan Aha/ shi/ kina a'di i e mo be.
9 Atontak pem jin cilka/ warkin ki to kun thonu mo, jin min ma ris 'diin tiya kun 'koshi to ii ka kukul is apowa yim mowa?
Iiku/ mo dhali tula ris to/em bwaasho is mo dhali 'doyi uni mo mmo'ce'da yim sho'k mo.
10 Imanhil ka'bal ka ris 'ce'dki mom pem jin sinu to sho'k mo.
Uni yapki mom pem ki sho'k mo eya powa 'cesh mo,
uni akki mom'borgam pem e mo ka ris mombwaasho mmota ma'du/ mo be.

11 Uni karkina yim bwashu mo.
Aha/ gwokina goma yim mo, haala yim diki'd e ma'du/ mo.
Arisa 'ceshi 'baar mo 'koki bwashu mo, haali/ jamu/ yisa di'da jin k̲alki a'di eya du mowa.
12 Iman'ce'da 'ce'd sho'k iiyin e mo 'baar mo kun 'koki bwashu mo eya ris mombwaasho mo,
haali/ gandala turga/ ma Arumgimis a'di 'ce'dki'd 'pena 'bana kamu/ ntaga/ 'bana kamu/ mo.
Mo wo̲tha kamu/ yisa di'da eya 'cesh mo goma ris to kun u̲k̲u kun 'kon ki e mo.
13 Uni siki pos bunyan mo hili uni 'ci̲t̲hkina risa 'de gi mombwaasho mo.
Uni miina t̲u'c mo hili uni 'koki gam toŋ kamu/ mo.
Wakan ta mon'the is mo gom to kun gama uni mo haali/ goma nyor ma Arumgimis mo be."

14 Ta̲pa oki gwo yansan mo a̲powa ris imannya̲k̲ 'kom pemi 'baar mo ki, a'din 'de/ thus yin jin dorki mo jin cilkika/ jin karkika/ gom 'kwani ma Israyiil pem mmogam to mo tani, "Hili ma, Aha/ tana a'din 'de/ jin bu̲k̲ki uni 'pena 'cesh buniŋ gana/ mo, dhali Aha/ mina yu'd gu'b ma Yahuuda/ 'peni bwamani uni mo be. 15 Yan'ko'd Aha/ mina bu̲k̲a ris 'peŋkuman bampa/ gwansan mo, a'di mina e waki Aha/ mina ta gi bwaŋ 'ku̲c̲ a̲po/ uni mo dhali 'doyi uni ka nyaŋ'ko'd mo, Aha/ mina do̲k̲i uni ka nyaŋ'ko'd mo, 'kwani ka 'de̲t̲e/ 'de̲t̲e/ ki tom buni kun tana uni mo dhali nya̲k̲ka 'cesh buni mo be. 16 Dhali a'di midi mii mo wa̲k̲ki/ aris kal gi 'kwaniny'cesh gwansan mini da/ara ris bway tur gi 'kwanim pem ki 'bore/ mo, mmo/o gwo is ki gway pem mo ' me'd jin din ma Arumgimis ki e mo' jasi me'd jin t̲orkina uni a'di ki 'kwanim pem mmo/o gwo is ki gway ma Baal mo tani, wakan uni minu nyaŋ mo eya galany gi 'kwanim pem mo be. 17 Hili wa̲k̲ki/ wathiŋ kamu/ diki ci̲k̲ mo tani, yan'ko'd Aha/ mina bu̲k̲ 'peŋkuman bampa/ c̲aan mo. A'di ka jiŋ gana/ minu bu̲k̲ mo dhali minu 'ce'd sho'k mo, yansan ta gwo jin okin ma Arumgimis mo be."

Irimiya 13

Jamas burrinyeŋ kutga/ mo

1 Arumgimis oki gwo yansan e aha/ mo ki, "Yaku/ mo dhali yol burrinyeŋ kutga/ dhiny e jin hidhu ibwaman mo dhali hithi a'di e empa'd pini mo, hili dhalku/ ki kar a'di iyi'de/ ntwa/a/ mo ma." 2 Wakan aha/ yolkina burrinyem bwamana dhiny e mo me'd jin torkin ma Arumgimis aha/ mo, dhali aha/ hi'thkina a'di e empa'd pem mo be. 3 Yan'ko'd gwo ma Arumgimis yayi'di aha/ me'd jin 'kon ma po/ isu/ mo, mmo/o gwo mo ki, 4 "Kali burrinyem bwamana dhiny e jin yolkina /e mo jin di'd e empa'd pini mo, cuyi mis mo dhali yayi i 'dishesan 'kupki pam Pera'th mo. Dhali bagi a'di imun mo e jurum wosh mo." 5 Wakan aha/ yakina mo dhali bag a'di e pam Pera'th mo, me'd jin kankin ma Arumgimis aha/ mo be. 6 'Ko'da cim ka hony e mo tani, Arumgimis oki aha/ gwo mo ki, "Cuyi mis ma dhali doki ka nyaŋ'ko'd mo bway pam Pera'th mo. Kali burrinyem bwamana dhiny e jin kankika/ /e mmobag imun mo." 7 Wakan aha/ yakina ka nyaŋ'ko'd mo bway pam Pera'th mo dhali cwany burrinyen dhiny e mo 'peni jis jin bagkika/ a'di mo, dhali hili ma, a'di 'ce'dkunu sho'k mo ka kuluny gana/ mo mmodarga/ tu'c mo be.

8 Yan'ko'd gwo ma Arumgimis yayi'di aha/ mmo/o gwo mo ki, 9 "Arumgimis oki gwo yansan mo. Ki bwaya 'de/ yansan mo tani Aha/ mina 'ce'd mo jin dhunu is ki ca gi pa Yahuudiyya sho'k mo dhali adhan monyca gi pa Urushaliim mo be. 10 'Kwanin thus kun ushki gwom pem ha e mo tani, kun takin ka dum buni kun 'bitha 'bi'th mo, kun iikini batha risa rum pinycon isho'k mmoluŋa uni mo dhali 'koki luŋka luŋgu'b mmoluŋ uni mo tani, uni mina e waki burrinyen dhiny e mo a'di jin 'boro'd ki dargi toŋ kamu/ mo be. 11 Hili me'd jin 'dapkina burrinyem bwaman eya wum gi jan 'deŋ kamu/ mo tani, wakan Aha/ dhalkina ris kuŋgu'b ma Israyiil mo dhali kuŋgu'b ma Yahuuda/ mmo'dap e Aha/ mo, yansan ta gwo jin okin ma Arumgimis mo ki uni ta 'kwanim pem mo, mmokal mo jin maŋu amaŋ e mo 'baar mo, mo maŋ dhali montak mo. Hili uni 'koki cik gwom pem mo be.

Jamas ma gassas ma su mo

12 Wakan /e mini mii tor gwo yansan ki uni mo, ' Tapa, jin ta'da Arumgimis gi 'kwani ma Israyiil mo, oki gwo yansan mo ki: Aris Dhuri 'baar mo minu 'tu'd ki yimana mura'th mo.' Uni mini o gwo gom /e mo ki, ' A/'kona aman ki mish ka jiŋ gana/ ka aris dhuri 'baar mo minu 'tu'd ki yimana mura'th mowa?' 13 Wakan oyi uni gwo yansan mo ki, ' Arumgimis a'di oki gwo yansan mo ki: Hili mo mo ma, Aha/ 'disha 'twa/ mo mmowar 'kwani kun 'kon eya 'cesh yan ki uni kun 'kosh ma su mo, aris tapa kun 'kokin eya kurse/ ma Dawuu'd mo, dhali aris igasiis mo dhali imanci gwon dhamo/ mo, dhala ris uni 'baar mo kun 'kokin e pa Urushaliim mo be. 14 Yan'ko'd Aha/ mina rak 'kwani ka 'dete/ 'dete/ cu mo/as cem buni mo, ibaba dhali uci imontal 'de/ mo, yansan ta gwo jin okin ma Arumgimis mo ki, Aha/ mina diki hil uni ki e gi mo/en mo walla ta gi bwa gi mo mii mii mo, dhali Aha/ mina diki woth uni mo 'peni mony'ce'd sho'k mo be.'"

Mo jin dhunu is ki ca yayi'di twa/a/ ki mo jin 'konu e monyji mo

15 Kari 'ce dhali ciki gwo mo. Dhalku/ ki kar is ki ca mo, haali/ Arumgimis walki 'twa/ mo.

16 Ciyi monyca ki Tapa jin ta'da Arumgimis mo ntwa/a/ ki a'di diki kali mondhurumi'd mo, dhali ntwa/a/ ki a'di diki rak sho'k pini mmotorosh apo/ wosh mo ki mo mii'd ki dhurume dhurume mo.

Haali/ um ona bwa ki moŋkush mo,
hili a'di midi tu'k a'di ki dhan
mondhurumi'da gana/ mo
dhali ak a'di e ki dhan mondhurumi'da 'tum mo be.

17 Wakan wakki/ um mini 'koki cik gwo mo tani, aha/ mina ko ka kwal is aha/ 'de/ mo haali/ gom mondhu is ki cam bum mo. Em pem ka jiŋ gana/ gwoki'd mo dhali guski'da ris jabu'th mo, haala ŋul'kup ka'bal ma Arumgimis 'dokunu e mo jin jinuwa ji mo be.

18 "Oyi amalik gwo mo dhali kum jin ta'da malik mo ki,
' Dhuyi is bum ki gwa'd mo! 'koyi a'cesh mo ma!
Haali/ toŋ 'kup bum bitkin mo 'peni 'kup bum mo be.'

19 Aris 'peŋkuman bampa/ eya 'bana bimporos minu mu'th mo,

jin mina wathin 'deŋ kamu/ diki k̲a'd uni mo.
Aris 'kwani gi Pa Yahuudiyya 'baar mo minu 'do mondek̲ is mo, ka kuluny gana/ uni minu 'do mondek̲ is mo be.
20 'Deki/em bum 'kup̲ki mis mo dhali hili uni kun iiyin 'pena 'bana binycam mo.
Mane aŋul'kup̲ k̲a'bal mane jin c̲ikina a'di /e mo, aŋul'kup̲ k̲a'bal kun ta jaro/ ki jaro/ gom /e mo?
21 /E mini o kata wak̲ki/ Arumgimis dhu uni gwansan kun t̲orkina /e to ki 'bore/ mmodhu ki she/ gom is pini mo mmoji /e mo?
A/uni gwansan 'koki ta mont̲el 'pen ma ris isa nyor mo kun bu'thki /e mo mmowa e ka 'bom jin 'koshkin ma 'ci mowa?
22 Dhali wakan /e mini 'taki o gwo eya dum pini mo ki, ' Atinta p̲u'dkina ris to gwansan e aha/ mo kan?'
A̲'di midi di mo goma ma'diny miinthus pini mo kun 'dekunuwa ris burrinyeŋ kut̲ga/ gi empa'd imis mo dhali /e 'ce'dki gwoŋk̲an mo be.
23 A /min ma ris 'kwani gi paŋ K̲ush i ak̲ jamas ma yi'c buni e mo, walla akwa midi ak̲ jamasa warom piti e mowa?
Wak̲ki/ wakan mo tani, yan'ko'd /e ki is pini ka jiŋ gana/ rak̲ki imanmii tonthus mini mii miim 'borga/ mo be.
24 Wakan Aha/ mina c̲eker uni bwa me'da sho jin 'ce'dkina 'tham mo e mombwaasho mo be.
25 To a'dansan jin c̲ikika /e mo, to jin okika/ gom /e mo, yansan ta gwo jin okin ma Arumgimis mo ki, haali/ /e thiski Aha/ 'kup̲i e mo dhali gam gwo is e mo ma he'k e mo be.
26 Wakan Aha/ si'da/ mina 'dek burrinye/ empa'd pini isi mis mo, dhali mondi is pini minu mish mo be.
27 Aha/ mishkina miinyc̲al pini mo dhali moŋko me'd shuma rum mo,
dhali imanmii tonthus gi imanmiinyc̲al pini ap̲owa risa uk̲ka 'cesh mo dhali eya ris bwam bunto mo,
dhali Aha/ mishkina ris to kun 'tenu /e bwa mo!
Wayyi gom /e mo, ayy Urushaliim!
Ntaga/ kasjana imina /e dhelel dok̲/e mo sa?"

Irimiya 14

Gandal jin ka'd ka 'ban su/ mo, T̲e/, dhali aris Janum mo

1 Gwo ma Arumgimis jin yayi'da Irmiya mo isi gwo gom moŋk̲uthu'd mo ki,

2 "Dhalki 'kwani gi pa Yahuudiyya kon mo, dhali dhalka risa campur 'ce'du bwa mo.
Uni cuukin goma 'cesh mo; moŋkom buni gom pa Urushaliim iikin isi mis mo be.
3 Kum buni kun tan gi mom'bi'th hashkina ris imanmiiya t̲u'c buni mmoha'bi yi'de/ mo.
Ki uni iikin bwaya ris jis yi'de/ mo tani, uni 'koki gam yi'de/ mo. Uni 'baar mo dok̲kina ris to yi'dem buni bwashu mo,
uni kot̲h̲ki me'di 'ko'd ka ha'th'ko'd mo dhali ki mon'the is mo be.
4 Haali/ a'cesh a'di dherki'da gorko/ mo, goma sho'k p̲iyi'd ap̲o/ mony'cesh mo.
'Kwani kun ta imank̲ora 'cesh uni 'thekina is mo dhali kot̲h̲ki me'di 'ko'd mo be.
5 Wakan si'da/ aYuul dhalki ushan buni e mondhe'd mo dhali ush uni e mo, haala sho p̲iyi'd mo be.
6 Aris thuluny bwaasho d̲oshkin e moŋk̲wany k̲wany mo dhali jiki 'tham ki shus me'da ris tasha gi bwam yi'de/ mo.
Aris em buni 'koki mish mo mo, gom moŋgo'dga/ p̲iyi'd mo be."

7 Ba isi ciki/ aris miinthus bam t̲orkunu eya tente/ ap̲o/ aman mo, ayy Tap̲a, miiyi mii gom gway gi gway pini mo ma.
Haali/ aris miim bam kun dhalkina aman gwoŋ gana/ 'pen mo tani marki is mo; aman miikina miinthus ap̲o/ /e mo be.
8 /E ta mo ma 'teŋkap̲e/ gom 'kwani ma Israyiil mo, a'din 'de/ jin wot̲h̲ki uni mo ka tente/ gi 'kona uni ka cis mo,
ata mina /e wa e ki wathi/ jin di'd ki she/ eya 'cesh yan mo, dhali me'd wathi/ gi bampaŋ kamu/ jin yaki'd ki yampe mo dhali ish jasi ara cimi 'de/ gi mon'thiny mo?
9 Ata wana /e e ki wathi/ jin merki'd kan mo, walla ki wathi/ ma mee jin dargi mom'bi'th mo mmowot̲h̲a wot̲h̲ kan mo?

/E dikini bwamani aman mo, ayy Tapa, dhali gway pini a'di yeru apo/ aman mo. Dhalku/ ki dhal aman mo!

10 Tapa oki gwo yansan e 'kwani gwansan mo ki: "Kadhamo/ yin uni enen mmoso ka kul is mo, uni 'konu ki non sho'k buni 'twa/ 'peni mo so mo be."
Tapa dina bwa ki 'bor ki uni mo. 'Dishesan Arumgimis kaki miinthus buni e mo dhali ci miinthus buni ajisa mo.

11 Arumgimis oki aha/ gwo mo ki, "Dhalku/ ki 'tho gom gway gi 'kwani gwansan mo ma. 12 Haali/ wakki/ uni ga/ to mo tani, Aha/ mina diki cik monjkom buni mo, dhali wakki/ uni ci to kun 'thanu o'd mo dhali emen to kun cinu mo tani, Aha/ mina bwa diki 'bor mo ibwamani uni mo. Haali/ Aha/ mina kar mondiki/e 'kup mo gom uni ki gandala turga jin ka'd ka 'ban su/, ki te/ mo, dhali ki dhan jama/ mo be."

13 Yan'ko'd aha/ ki o gwo mo ki, "Ayy, Tapa Arumgimis! Hili ma! Imanci gwon dhamo/ uni oki gwo e 'kwani mo ki, ' Um mini 'koki mish gandal jin ka'd ka 'ban su/ mo, walla te/ midi diki di gom um mo, haali/ Aha/ mina ciki um monjku'th isa gana/ e mo yansan mo be.'"

14 Dhali Tapa oki aha/ gwo mo ki, "Imanci gwon dhamo/ oki gwo ki gway pem mo. Aha/ dina ki hash uni ka pije/ mo, walla Aha/ dina ki kan uni gwonj kamu/ mo walla wal 'twa/ inyakki uni mo. Haali/ aris tonyjan ma he'k e mo dhali gwonthus kun shi/ ashi/ mo dhali mo ma he'k e ma risa dum buni mo. A'di i torkina uni gwo gwansan gom /e mo be. 15 Wakana Arumgimis oki gwo yansan mo ki, gom gwo kun okina imanci gwon dhamo/ ki gway pem mo hili ki uni 'konu ki hash mo tani uni oki gwo mo ki: gandal jin ka'd ka 'ban su/ midi diki di mo walla te/ eya 'cesh yan mo. Imanci gwon dhamo/ gwansan mini 'ce'd sho'k ki gandala turga/ mo dhali ki dhan te/ mo be. 16 Yan'ko'd aris 'kwani kun cuuki gwo minu ta'kku mo eya ris bway tur gi pa Urushaliim mo haali/ te/ dhali gandal jin ka'd ka 'ban su/ mo, haali/ wathinj kamu/ yisa di'da jin midi kan uni mo yisa, uni, dhali i ashim buni mo, dhali ucim buni mo, dhali i'bwa/um buni mo, haali/ Aha/ mina gaca ris tonthus buni apo/ uni mo be.

17 Oyi gwo yansan gom uni mo ki:

' Dhalki em pem gus jabu'th ki montee dhali mon'thiny ilu/ mo. Dhalki uni ki dhal bway mmodosh mo, haali/ dhan mo jin kumu 'twa/ a'cesh gi i'bwa/ ma ris 'kwani mo eya – dhan jama/ kun moli waç mo be.
18 Wakki/ Aha/ yana ka pije/ bway bwam bunto/ mo tani, kun tiya 'koshu ki gandala turga/ mo!
Wakki/ Aha/ yayina bway 'peŋkuman bampa/ mo tani, aris 'ba'th 'kon kun 'bathu ki te/ mo.
Imanci gwon dhamo/ dhali igasiis iikin i para 'cesh e mo, dhali uni 'koki mish mo mo be.'"

19 A /e ka jiŋ gana ushki 'kwani Yahuuda/ mo? A /E ka jiŋgana/ shi/ggi 'kwani Sihyuuni e mo?
Atinta dorkina /e aman kan mo ki dargi mowaç aman kan mo? Aman çorkina ki aman mina 'taki gam moŋku'th is kan mo, hili to jin 'boro'd yisa di'd yisa dhali goma tente/ gi mo waç mo tani, hili mishi ma, a'di ta jasi monto'c bwa mo be.
20 Aman çina is bam be, ayy Tapa, aris miim bam, dhali miinthus gi idhan babam bam ki: aman miikina miinthus apo/ /e mo be.
21 Dhalku/ ki 'te aman bwa mo! Gom gway gi gway pini mo, dhalku/ ki kar monyca ma kursem pini ki mon'the is mo.
Kayi gwo e mo dhali dhalku/ ki 'ce'd gwom pini jin gamu me'd inyakki aman mo.
22 A/ arisa rum pinycon ma ris kal gi 'kwaniny'cesh mini hetha shoka? Walla amina bul mis ki is piti ihashi mon'thupu'd ka 'cesha?
Diki ta /e, ayy Tapa jin ta'da Arumgimis bam mowa? Aman çorkina /e mo, haali/ /e ta a'di jin miiki'da ris to i'baar mo be.

Irimiya 15

Tapa midi diki taya dite/ mo

1 Yan'ko'd Tapa ki o aha/ gwo mo ki: "Wakki/ ta'da Musa walla Samu/iil idoshkin ibwambori Aha/ mo tani, Aha/ naskina/ mina diki ta gi mo mii mii gom 'kwani gwansan mo. Uri uni mo ka pije/ 'peni bwambori Aha/ mo, ki uni mini iiku/ mo.

2 Dhali ki uni mini o /e gwo mo ki: ' Mana imina amani ii mo?' Yan'ko'd /e mini mii o uni gwo mo ki, 'Tapa a'di oki gwo yansan mo ki:

> Aris uni gwansan kun 'kokin mo gom mowu mo tani mini ii bway mowu mo, dhali aris uni gwansan kun 'kokin gom gandala turga/ mo tani mini ii mo e gandala turga/ mo.
> Uni gwansan kun 'kokin e te/ mo tani mini ii e te/ mo, dhali uni gwansan kun 'kon e mo kun budhuwa bu'th mo tani mini ii e mo kun budhuwa bu'th mo be.'

3 Gom Aha/ mina kwany uni goma non she/ adoŋgon mo--- yansan ita gwo jin okin ma Arumgimis mo ki: kun tiya minu 'ci'th kus ki gandal jin ka'd ka 'ban su/ mo, dhali kun tiya min ma 'ka dir ka dhana mo, dhali kun tiya mina ris 'dii gi mis dhali aris tombwaasho eya 'ceshi shwa mo dhali kun tiya minu 'ce'd sho'k mo be. 4 Aha/ mina dhu uni ki to kun minu ko/ mo goma ris bampa gi mony'ceshi 'baar mo, haali/ goma Manassa jin ta ya/ ma Hesikiyya jin ta'da Malik gi pa Yahuudiya mo, miiki to e pa Urushalim mo be.

> 5 Hili aja a'di midi ta gi bwa gi mo mii mii gom /e mo, ayy Urushaliim mo? walla aja a'di midi ko gom /e mo?
> 6 /E dhalki Aha/ 'pen mo, yansan okin ma Arumgimis mo ki, /e dokin ka nyaŋ'ko'd 'peni Aha/ mo.
> Wakan Aha/ mina dor /e ki me'd pem mo dhali 'ce'd /e sho'k mo. Aha/ wukina is e mo gom mo wal mo be.
> 7 Wakan Aha/ mina 'dash uni ki ton 'dash to apowa campur gi mony'cesh mo.
> Aha/ mina kal mom buni mo. Aha/ mina 'ce'd 'kwanim pem sho'k mo me'd jin mina uni 'koki tu'k mo 'pena ris bway buni mo be.
> 8 Aha/ mina mar up buni is ki nyanye/ kun dargi gwath mo mmobola si'b gun 'kon e bwaman ma gap e mo. Apowa ris ikum gun tan gi ucin dhuru'c mo tani Aha/ mina hashki iman 'ce'da 'ce'd sho'k ki montee mo. Aha/ mina kar moŋko/ is dhali mondee mmopu'd apo/ uni mo be.
> 9 Ata'da jin dho'thki uci ipesu/ mo tani mina buye 'thi mo. Ayim midi shi/in ki mom'bi'th mo. Atente/ midi yul a'di e ki jahanne/ ki mo di'd ki montee mo.

Ayim mina isi 'theye 'the mo dhali 'thapara 'thapar mo, gom Aha/ mina ci uni gwansan kun bockin e bwambori 'kwaniŋ 'kup buni mmoruthun ki gandal jin ka'd ka 'ban su/ mo,
yansan a'd ta gwo jin okin ma Arumgimis mo be."

10 Wayyi gom aha/ mo, ayy ta'dam pem mo! Haali/ /e dho'thki aha/ mo, aha/ jin tana wathi/ jin walu nycine/ isa yempa/ mo dhali jin dhaŋu gwo i 'twa/ e mony'ceshi 'baar mo.
Aha/ dina ki ci to mo, walla wathiŋ kamu/ diki ciki aha/ to mo, hili uni 'baar mo jeki aha/ mo be.

11 Tapa oki gwo mo ki:
"Miga/ diki woth /e gom tom'boro'd mo 'taa?
Aha/ ka jiŋ gana/ mina mii 'kwaniŋ 'kup pini mmo'tho mowoth 'peni /e ka tente/ jin shi/a to mo dhali ka tente/ jin 'kosha is ka nyor mo be.
12 A mina wathin 'deŋ kamu/ i'ce'd toŋkuthu'd mowa? Toŋkuthu'da gana/ 'pena 'bana binycam jin 'koshu e ki gurany 'per jin diki she/ mowa?
13 Aha/ mina ciki 'kwaniŋ 'kup pini to kun tana /e mo dhala ris to kun dhuna /e mo me'd to kun cinu amandil to ki me'd mo.
Aha/ mina mii to yansan haala aris miinthus pini miikina /e eya ris 'twaŋkali 'baar mo be.
14 Dhali Aha/ mina kar /e mmo miiki 'kwaniŋ 'kup pini atu'c eya 'cesh jin 'kona um ki mish ntwa/a mo,
haali/ o'd midi shwa ka le'dan ka nyor pem apo// um mo be."

15 Ayy, /E mishin mo! Kayi aha/ e mo dhali wothi aha/ mo. Kali mo jin ri/ u ari/ mo gom aha/ mo apo/ 'kwani gwansan kun to'cki aha/ bwa mo.
/E 'kucki bwa mo, hili dhalku/ ki dhal uni bway mmokal aha/ ka pije/ mo, mishi ki Aha/ 'koshkina is ka nyor ka sor jin soru aha/ gom gway gi gway pini mo.
16 Aris gwom pini gamkunu mo, dhali Aha/ shwakina uni mo. Aris gwom pini warkin ki bwaŋ 'kunyga/ mo gom aha/ mo dhali 'borkina dum pem mo haali/ Aha/ yukkunu ki gway pini mo, ayy Tapa Arumgimis jin di'da galany mo.

17 Aha/ dina ki di e bwamani uni gwansan kun miiki mo shwan to mo walla 'kokin ki bwaŋ 'kunyu'd mo.
Aha/ dikina aha/ 'de/ haali/ mom'bi'th gi me'd pini a'di diki'da po/ aha/ mo, dhali /e 'tu'dki aha/ ka nyor pini mo be.
18 Ata dina mo isa nyor pem ka yempa/ kan mo dhali jamam pem ki diki waç kan mo, walla ush mmowaç mo?
A /e diki wa e ka ris yi'de/ kun he'k aha/ e mo, aris yi'de/ kun ku'thkin ki jahanne/ mo?
19 Wakana Arumgimis oki gwo yansan mo ki, "Wakki/ /e mini rica du is mo tani, ayy Urushaliim, wakan Aha/ mina dok ka nyaŋ'ko'd mo, dhali /e mini doshi bwambori Aha/ mo dhali mii Aha/ atu'c mo.
Haali/ wakki/ /e mini kwa/ miim pus bwa mo 'pena ris to kun miikina /e ntwa/a/ mo tani, /e mina e waki 'twam pem mo. 'Kwani mini doku ka nyaŋ'ko'd mo e /e mo, hili /e ki is pini mini diki dok bway uni mo be.
20 Aha/ mina kar /e mmo wa e ka goŋ gi toŋkuthu'd gurany 'pera 'bi'thga/ mo gom 'kwani gwansan mo, dhali uni mini 'koki as /e mo.
Hili uni mini 'koki pi /e e ki mii mo, haali/ Aha/ dina I inyakki /e mo mmowoth /e dhali wan /e 'ba/ mo, yansan ta gwo jin okin ma Arumgimis mo be.
21 Haali/ Aha/ mina woth /e mo 'peni me'd gi unin thus mo dhali wan /e 'ba/ 'peni me'd gi uni kun dargi mii ma 'the mo be."

Irimiya 16

Mondiki/e ma Irimiya mo dhali gwo kun onu mo

1 Wakan gwo ma Arumgimis pu'dki'di aha/ mo, mmo/o gwo mo ki, 2 "Dhalku/ ki masha 'bom gom is pini mo, dhali dhalku/ ki ta gi iya/in walla i'bwa/in gom is pini mo e mo yansan mo. 3 Haali/ Arumgimis oki gwo yan gom iya/ dhali i'bwah kun dho'thkunu e mo yansan mo, gom ita'da kun dho'thki uni mo, dhali ibaba kun rakki uni dho'thkunu mo eya 'cesh yansan mo, 4 ' Uni mini wu mo 'pena ris 'ba'th gi mowu mo. Uni minu 'koki ko mo walla kan mo. Uni mina e waki guren to/e

apowa 'cesh mo. Haali/ uni minu 'kosh ki gandala turga/ jin ka'd ka 'ban su/ mo dhali ki te/ mo, dhali buŋgwar is buni kun wukin mo tani mini ta tonte/ goma ris 'dii gi momis mo dhala ris to em bwaasho gi mony'cesh mo be.'

5 Haali/ gwo ma Arumgimis yayi'di aha/ mo, mmo/o gwo mo ki: ' Dhalki gu'b jin gwonu ki cic mo ma. Dhali Dhalku/ ki ko mo walla tor mo anan is gom uni mo, haali/ Aha/ kalkina moŋku'th is mo 'peni 'kwani gwansan mo, dhali mo/en pem jin telu sho'k mo dhali mo mii mii mo be. 6 Uni kun cakin mo dhali kun gwa'dkin mo tani mini wu mo eya 'cesh yansan mo. Dhali uni minu 'koki kan mo, dhali wathiŋ kamu/ midi diki ko gom uni mo walla mmo'ci'th is buni ki to gom uni mo walla 'thi 'kup gom uni mo. 7 Tal 'deŋ kamu/ yisa di'da jin midi nyak tonte/ gi moŋkom buni mo mmomalas uni goma ris jwa mo, dhali jan 'deŋ kamu/ midi diki ci toŋkuthu'd jin pinu yi'de/ ka babam piti mo walla ki kum mo mmomalas uni mo be. 8 Um mini 'koki ii 'kupki gu'b jin shwanu tonte/ gi montee mmo ca'b inyakki uni mmoshwa to walla mmopi to mo.' 9 Haali Tapa jin di'da galany, jin ta'da Arumgimis gi 'kwani ma Israyiil oki gwo yansan mo ki, ' Hili ma, ntwa/a/ ki em bum mo tani, eya risa cim bum dhali e mo yansan mo tani, Aha/ mura kar cuuwa gi bwaŋ 'kunyga/ 'kup mo dhali cuuwa gi bwam'boro'd mo, dhali cuuwa gi wathi/ nyaŋa'b mo dhali cuuwa gi nyara nyaŋa'b mo be.'

10 Wakan a'di midi mii mo ki um mini ci aris gwo gwansani 'baar mo e 'kwani gwansan mo, dhali uni mini o um gwo mo ki: ' Ata a'di okin ma Arumgimis adhan moŋ'kosh is ka nyora caaga/ yansan mo apo/ aman mo? Mii shi/ggam bam waka tinta mo dhali miinthus bam kun miikina amana po/ Tapa Arumgimis bam mo?' 11 Yase ta gwo jin ona Tapa mo ki: ' Wakan oyi uni gwo mo ki, Haali/ idhan babam bum dhalki Aha/ 'pen mo, dhali uni iikini batha rum pinycon isho'k mo dhali luŋ uni mo dhali 'ko ka gwoŋgo'd ibwambori uni mo. Uni dhalki Aha/ 'pen mo dhali 'koki dhu gwoŋkan 'pem mo be. 12 Hili/ um ki is bum 'doyi mii gun ta thus ki thus ki nyanye/ mmobol idhan babam bum e mo, hili mo mo ma, 'kwani ka 'dete/ 'dete/ iikin mmobath mii ma dun thus buni mo: tal de/ piyi'd jin karki 'ce gom aha/ mo be. 1 3 Wakan Aha/ mina ur um mo 'pena 'cesh yan bwaya 'cesh kun 'kona um ki mish itwa/a/ mo, walla kun 'kona idhan babam bum ki mish mo,

dhali um mini luŋa risa ruma tiya imun ki montee dhali ki mon'thiny ilu/ mo, haali/ Aha/ mina diki c̲iki um mii ma 'theŋ kamu/ gom um mo be.'

14 Yase ta gwo jin okina Tap̲a mo ki, wakan, hili mo mo ma, arisa cim iiyin mo, ki a'di minu 'koki dok̲/e o mo, ' Me'd jin dikin ma Arumgimis mo, a'di jin 'doyi 'kwani ma Israyiil 'pena 'cesh gi pa Masir mo be.' 15 Hili, ' Me'd jin dikin ma Arumgimis mo, a'di jin 'doyi 'kwani ma Israyiil 'pena 'cesh ma 'bana binycam dhali 'pena risa 'cesh kun c̲ekerkunu uni bwa mo.' Hili Aha/ mina 'doyi uni ka nyaŋ'ko'd bwaya 'cesh jin c̲ikika idhan babam buni mo be.

16 Dhali Arumgimis ki o gwo mo ki: Hili mo mo ma! Aha/ mina hashki iman cesh wa'c ka ris mo, wakan ki uni mini budha ris 'kwani ki gwo mo. 'Ko'di mii yansan Aha/ mina hashki iman wa'da wa'd ka ris mo wakan ki uni mini wa'd gom uni ibwamana ris wosh dhala risa uk̲a 'cesh mo dhali eya ris jurum wosh mo be. 17 Haali/ a pinya em pem mishki'da ris bway tur buni 'baar mo; uni mini 'koki bag 'peni bwambori jis/em pem mo. Mii shiggam buni minu 'koki bag 'peni jis em pem mo be. 18 Dhali nt̲wa/a/ mo tani Aha/ mina c̲i uni to ka 'buk̲um 'ban gom mii shiggam buni mo dhali gom miinthus buni mo. Uni nyokina 'cesh pem mo. Uni 'tu'dki mom pem mo ki buŋgwar is buni kun wukin ka ris tomp̲inycon mo dhali ki mii kun 'tekunu uni bwa mo be."

19 Ayy Tap̲a, /e ta mom'bi'th pem dhali mom pem jin hurga jwa inycine/ mo, dhali mom pem jin c̲a'b ka ki 'dant̲ar mo ka cim gi mont̲o'c bwam pem mo.
Aris kal gi 'kwaniny 'cesh mini ii bway /E mo 'peni mo jin kara mony'cesh 'kup̲ mo dhali o gwo mo ki, "Ka jiŋ gana/ idhan babam bam uni takin ki mii ma t̲or mo.
Uni 'koki bwashu mo, miiŋ kamu/ yisa di'da jin guna uni 'kup̲ pa mo yisa.
20 A/ 'kwani uk̲kina risa rum gom is buni mo? Hili uni 'koki ta ga risa rum mo."
21 Dhali hili mo mo ma! Aha/ mina rak̲ uni mish embul yan mo, Aha/ mina rak̲ uni mish me'd pem dhali mom'bi'th pem mo, wakan ki uni mini mish ki Tap̲a a'di ta gway pem mo be.

Irimiya 17

Miinthus ma Yahuuda/ dhala Jisam piti mo

1 "Miinthus ma Yahuuda/ a'di 'kwarkunu mo e cwam ba'd'ban ka galam toŋk̲uthu'd jin taki'd gi dhel mo.
A'di jwac̲kunu ap̲o/ cwam ba'd 'ban ma risa dum buni mo dhali ap̲owa ris ce ma risa gwat̲am buni mo be.
2 Uc̲im buni si'da/ kakina risa gwat̲am buni e mo dhali a risa kak̲ ma Asherah jin ta to jin luŋu jin c̲ekerki bwa eya ris 'ko'dgwar ma ris cwaŋ go'd go'd mo dhali ap̲owa ris mo ma gagamis mo be.
3 Ayy wosh pem e bampa/ kun 'kon ki k̲wany k̲wany mo,
dhali to jin tana /e mo dhala ris tom pini 'baar mo kun dhunu mo tani Aha/ mina c̲i uni mo ki imandil to mo,
imont̲al 'de/ nyak̲ka ris mom pini kun 'kokin isi mis mo,
haali/ gom miinthus pini jin miikina /e mo eya ris moŋ 'ko'dgwar pini i'baar mo be.
4 Dhali /E mini c̲i is dhali mom piniŋ gana/ mo, dhalki uni iin e to jin c̲ikika /e mo.
Aha/ mina kar e ki c̲iŋkina/ gi 'kwaniŋ 'kup̲ pini mo eya 'cesh jin dina /e ki mish nt̲wa/a/ mo,
haali/ a nyor pem /e waki o'd mo, jin midi shwa goma sule/, sule/ mo be."

5 Tap̲a oki gwo mo ki: "Wathi/ jin gamki wathimpa gwo is mo tani a'di jekunu mo,
a'di karki buŋgwar is piti ki 'bi'th mo hili i t̲uka dum piti 'pena Arumgimis mo be.
6 Haali/ a'di mina e waki mombwaasho ma k̲wany k̲wany mo dhali midi diki mish tom 'borga/ jin yayi'd mo.
A'di midi di e mo jin ta wosha 'doŋkoro/ mo e mombwaasho mo, a'cesh jin diki bwashu ki darga/ ris moŋ'ko mo be.
7 Haali/ wathi/ jin gamki gwo is eya Arumgimis mo tani a'di 'borkunu mii mo,
haali/ Arumgimis a'di ta mo jin mishu gwom piti 'ban mo gom moŋgam gwo is mo be.

8 Hili a'di mina e waki cwa jin c̲uthkunu e yan yi'de/ mo, haali/ arisa birman piti midi bele'th bway yi'de/ mo.
A'di midi diki k̲o/ mom'batha'd jin yayi'd mo, haali/ aris 'cemen piti isa yempa/ 'kokin ki go'd go'd mo.
A'di diki wu mo eya ris yil gi moŋk̲uthu'd mo, dhali a'di diki dosh mmodho'th maman mo be.
9 Adu a'di ta'da he'k /e ki nyanye/ 'penka ris to 'baar mo. A'di nyo/a nyo/ mo, aja a'di midi mish a'di 'ban mo?
10 Aha/ tana Arumgimis, jin ŋap̲ki'da ris bwaŋ kulum gi 'kwani mo, dhali jin 'cunycurki'da risa du mo.
Aha/ c̲ikina ris 'kwani adu ka 'de̲t̲e/ 'de̲t̲e/ isi me'da ris bwa kun o uni mo, isi maman ma ris miim buni mo be.
11 Aris 'diim bwaasho dho'thkina om kun 'kona uni ki wup̲ mo.
Wathiŋ kamu/ midi ta pa ki bway jin diki ta k̲ar/e mo,
hili i embwaman ma usha cim piti pekin mo tani, uni gwansan kun taki pa ki pa mo tani mini dhal tom buni mo, dhali e mo wu 'kup̲ piti mo tani midi ta p̲us mo be."

12 "Ak̲urse/ gi monyca a'di diki isi mis mo 'peni mon̲t̲el 'pen mo, dhali 'dekunu 'peni mon̲t̲el 'pen mo be.
13 Arumgimis ita mo ma 'teŋkap̲e/ gi 'kwani ma Israyiil mo.
Aris uni 'baar mo kun dhalki /e 'pen mo tani minu dhu ki mon'the is mo, uni gwansan kun 'kon eya 'cesh mo kun ak̲ki bway buni e mo 'peni /e mo tani minu 'kwar gway buni e mony'cesh mo,
haali/ uni dhalkina Arumgimis 'pen mo, a'di jin ta yi'de/ jin kasha e ki kash jin di'd ki e mo be.
14 Wac̲i aha/ mo ma, ayy Tap̲a, dhali aha/ minu wac̲ mo! Wani aha/ 'ba/ mo ma, dhali aha/ minu wo̲t̲h̲ mo. Haali/ /e ta gway gi mo maŋ pem mo be.
15 Hili ma, uni oki aha/ gwo mo ki: ' Mane gwo ma Arumgimis mane? Dhalki a'di yayi'd mo ma!'
16 Haali/ me'd aha/ mo tani, aha/ dina ki gus 'peni mohil k̲a'bal jin ba̲t̲hki /e mo. Aha/ dina ki ŋap̲a cim jin shi/a to mo.
/E mishkina ris gwo kun iiyin 'p̲eni 'twam pem mo. Uni kun pikin pini 'twam pini mo be.

17 Dhalkaa/ ki kar ki moŋko/ is mo.
Ka tee jin shi/a to mo. /E a'di ta mompem jin hurga jwa nycine/ mo be.
18 Dhalki uni gwansan kun ur aha/ isho'k 'thena is mo ma, hili dhalku/ ki dhal aha/ mmota gi mon'the is mo.
Dhalki uni ko// is ki nyanye/ mo, dhali hili dhalku/ ki dhal aha/ mmoko/ is mo.
Hashki dhan monto'c bwa apo/ uni mo dhali kumi uni ka la gi mony'ce'd sho'k ka 'bukum 'ban mo."

19 Tapa oki aha/ gwo mo ki: "Yaku/ mo ma dhali doshi e 'twaŋkala campur gi 'kwani mo a'di jin cickina ris imalik gi pa Yahuudiyya mo dhali jin pikina uni mo, dhali eya risa campura tiya gi pa Urushaliim mo. 20 Dhali oyi uni gwo mo ki: ' Ciki gwo ma Arumgimis mo ma, aris imalik gi pa Yahuudiyya mo dhali aris 'kwani gi pa Yahuudiyya 'baar mo, dhala ris 'kwani kun 'kokin e pa Urushaliim kun iikin eya risa campur mo. 21 Arumgimis oki gwo yansan mo ki. "Hili ki 'bore/ gom moŋ'koki /em bum mo dhali dhalku/ ki kal ton ditga/ ka cim ma pesu/ mo mmokalu bwaya risa campur gi pa Urushalim mo. 22 Dhali dhalki tom bum ki kalu 'pena ris gu'b bum ka cim ma pesu/ mo. Dhali dhalka tuca kamu/ ki mii mo, hili kara cim ma pesu/ ki she/ mo, me'd jin kankika/ idhan babam bum mmomii kan mo.'" 23 Uni 'koki cik gwo mo walla dhu 'ce mo, hili 'thek 'bam buni imis mo wakan ki uni mini 'koki cik gwom pem mo walla bu'th mo he'th sho'k pem mo be.

24 Dhali a'di midi pu'd wakansan wakki/ /e ka jiŋ gana/ kar 'ce gom Aha/ mo, yansan ta gwo jin okin ma Arumgimis mo, dhali dhalku ki kali tondiți'd bwaya risa campur ka cim ma pesu/ mo hili isi ciki/ kari acim ma pesu/ ka cim jin karu ki she/ mo dhali dhalka tu'c ki mii ka cim piti mo, 25 Yan'ko'd aris itapa, dhali aris iya/ ma malik mo, dhali uni gwansan kun 'kokina kurse/ ma Dawuu'd mo mini iiyu/ eya risa campur gi 'peŋkuman bampa/ ka risa arabiyya kun dara shuma rum mo dhali nyakka ris 'kwani Yahuudiyya mo, uni dhala ris imanshu bway buni mo, dhali aris gwath gi pa Yahuudiyya mo dhali 'kwani kun 'kokin e pa Urushaliim mo, dhali 'peŋkuman bampa/ yansan midi di ki sule/, sule/ mo be. 26 Uni mini iiyu/ 'pena ris 'peŋkuman bampa/ gi pa Yahuudiyya mo dhali 'peni 'ko'dgwari 'baar mo gi pa Urushaliim mo, 'pena 'cesh ma Benyjamin mo dhala ris momba'da'd mo, 'pena ris wosh

mo, dhali 'pena 'bana bimporos mo, mmoḵali to kun c̲inu kun 'thanu ki o'd mo dhali to kun minu abas mo, aris emen to kun c̲inu mo dhala 'bica jwahar mo, to kun c̲inu ki mo jin 'boruwa 'bor bwa i is mo bway gu'b ma Arumgimis mo be. 27 Hili waḵki/ um 'koki dhu 'ce gom Aha/ mo, mmokara cim ma pesu/ ki she/ mo dhali 'koki ḵala ris to kun diṯi'd dhali 'koki cica risa campur gi pa Urushaliim ka cim ma pesu/ mo tani, yan'ko'd Aha/ mina 'tha o'd eya risa campur mo, dhali a'di midi shwa aris gu'b gi imaliḵ gi pa Urushaliim mo, dhali a'di midi diki us mo be."

Irimiya 18

Iman/uḵa nos ka jen dena mo

1 Gwo jin yayi'da Irimiya 'pena Arumgimis mo, oki gwo mo ki, 2 "Cuyi mis mo ma dhali yayi 'kup̲ki gu'b gi iman/uḵa nos mo, dhali/ Aha/ mina c̲iki /e gwom pem imun̲ mo be." 3 Wakan aha/ yakina bway gu'b gi iman/uḵa nos mo, dhali hili ma! Iman/uḵa nos miikina ṯu'c ap̲o/ mo jin 'thoḵkunu aje ma nos ka kukul is mo be. 4 Hili anos jin uḵkina a'di 'pena jen dena mo tani 'ce'dki'd mo e me'd ma man/ uḵka nos mo, wakan a'di doḵki'da jen dena mo dhali uḵ a'di mo e moŋ kamu/ mo, dhali a'di ki uḵa nos ki to jin midi 'bor e jis /em piti mo be. 5 Yan'ko'd gwo ma Arumgimis yayi'di aha/ mo, mmo/o gwo mo ki, 6 "Miga/ diki mii um me'da man/uḵa nos yan mo, ayy 'kwani ma Israyiil mo? Yansan ta gwo jin okin ma Arumgimis mo. Hili ma! Me'da jen dena e me'd ma man/uḵa nos mo tani, um mini wakansan e me'd pem mo, ayy um gi gu'b ma Israyiil mo. 7 Ki embula kamu/ mo tani, Aha/ mina o toŋ kamu/ mo gom 'peŋkuman kala kamu/ mo ki, Aha/ mina ur a'di ka pije/ mo, walla 'ce'd a'di bwa ka 'cesh gana/ mo, dhali 'ce'd a'di sho'k mo be. 8 Hili waḵki/ kal jin okika/ gwo ṯu'kki'd mo 'peni tonthus piti mo tani, yan'ko'd Aha/ mina dosh 'peni mo mii mii shi/gga/ jin okika gwo is mmoḵalu ap̲o/ a'di mo be.

9 Dhali ki embula kamu/ mo tani, Aha/ mina o gwoŋ kamu/ ap̲o/ kal walla 'peŋkuman bampa/ mo, ki Aha/ mina nyaŋ a'di mo walla c̲u'th a'di mo be. 10 Hili waḵki/ a'di mii tonthus i jis/em pem mo idiki ciḵ 'twam pem mo tani, yan'ko'd Aha/ mina aḵ 'kup̲ pem e mo 'peni tom 'boro'd jin okika/ mo ki Aha/ mina mii gom un̲i mo be. 11 Wakan i'dishesan, wali 'twa/ nyaḵki 'kwani Yahuuda/ mo dhali 'kwani kun

'kokin e pa Urushaliim mo dhali o ki, ' Arumgimis oki gwo yansan mo ki: Hili ma, Aha/ mina uk̲ dhan mo jin 'ce'du/ sho'k ap̲o/ /e mo. Aha/ mina ak̲ 'kup̲ pem e mo ap̲o/ /e mo. Rici adu is mo, um̲ ka 'det̲e/ 'det̲e/ 'peni bway gi tonthus bum̲ mo, wakan ka ris bway bum dhali aris miim bum mini k̲ali miim 'boron bway um mo be.' 12 Hili uni mini o gwo mo ki, ' Yansan midi diki mii toŋ kamu/ mo. Am mina mii isi me'd bwa jin kuluma aman mo. Am ka 'det̲e/ 'det̲e/ mina mii ii e tonthus bam mo, ka du gi buŋgwar is jin o'd mo.'

13 Wakana Arumgimis oki gwo yansan mo ki,

> ' Dot̲i aris kal gi mony'cesh mo ma, aja 'dun cik̲ki to yan me'd yansan mo?
> A Israyiil jin ta nyara/ miiki dhan mii shigga/ mo be.
> 14 A/wasa gi pa Lubnan me'd 'de/ dhalki'da uk̲a 'cesh jege'c ki is piti mowa?
> A/mina 'kusan wor gi woshi soyu/ yi'de/ 'peni mo si'dga/ mmo'ce'd sho'k mo, uni kun 'thup̲a/ 'thup̲ mowa?
> 15 Naskina/ 'kwanim pem thiski Aha/ 'kup̲i e mo.
> Uni duk̲kina 'bica jwahar tom p̲inycon ma wuny'cis mo dhali uni baŋgal ki ii eya ris bway tur̲ buni mo,
> uni dhalkina ris bway tura dhamom buni 'pen mo mmo/ii e bway kun 'kona mii ki 'ka'd mo be.
> 16 A'cesh buni midi war ki ma'du/ mo, dhali goma sule/, sule/ mo.
> 'Kwani ka 'det̲e/ 'det̲e/ kun mini ii ibway tur̲ mini 'thot̲h̲ mo dhali pir 'kup̲ buni mo be.
> 17 Aha/ mina c̲eker uni bwa mo ibwambori 'kup̲ buni mo me'd 'tham gi mom'pesho'k mo, ka tee gi mont̲o'c b̲wam buni mo tani Aha/ mina t̲or uni ap̲o/ pemi e mo, dhali yisa jis/em pem mo be.'"

18 Wakan 'kwani oki gwo mo ki: "Iiyu/ mo, dhalki ana kuluma ap̲owa Irimiya mo, haali/ gwoŋk̲an midi diki 'ce'd igasiis sho'k mo, walla mo malas 'peni 'kwani yuk̲ga/ mo, walla aris gwo 'peni imanc̲i gwon dhamo/ mo, iiyu/ mo, dhalki ana 'kosha a'di ka ris gwom bana mo dhali ana mina 'koki dok̲/e cik̲ gwoŋ kamu/ jin ona a'di mo be."

19 Kari 'ce gom aha/ mo, ayy Arumgimis mo, dhali ciki 'twa/ ma ris 'kwaniŋ 'kup pem mo.
20 A/mina monto'c bwa 'peni uni ka jiŋ gana/ mii miim 'borga/ gom uni mowa? Haali/ uni cwanyki jis gom aha/ mo be.
Kayi gwo e mo ki aha/ doshkina ibwambori um mmowal 'twa/ mo gom mowoth bum mo, mmoraka nyora 'ba'thgam pini mmo/ak e 'peni uni mo.
21 Wakan ciki ucim buni ki te/ mo, dhali ciki uni e me'd ki uni gwansan kun miiki gandala turga/ e me'd mo.
Wakan dhalki up buni waran ka dhipa mo dhali ka risa dalla/ mo, dhalki gwath buni wun mo, dhali dhalki ucim buni 'koshu ki gandala turga/ e mo/as mo.
22 Dhalki cuuwa gi monto'c bwa ciku/ 'pena ris gu'b buni mo, me'd jin 'doyina /e arisa askar apo/ uni mo.
Haali/ uni cwanyki jis gom aha/ mo dhali baga/ risa gume/ gom sho'k pem mo be.
23 Hili /E mo, ayy Arumgimis, /E mishkina ris bwaŋkulum buni apo/ aha/ mo mmo'kosh aha/ mo.
Dhalka ris miinthus buni ki gwam mo. Dhalka ris miinthus buni ki 'kosh mo 'peni /e mo.
Dhalki uni 'koshu is ka nyor ibwambori /e mo. Miiyi mii apo/ uni ki embul ma nyor pini mo.

Irimiya 19

Jamas ma gassas jin 'ce'dki bwa mo

1 Arumgimis oki gwo yansan mo ki, "Yaku/ mo dhali yola risa gassas kun uku 'pena jen dena mo ki /e din nyakki imanshu 'kwani bway mo dhali nyakki igasiis mo. 2 Dhali yan'ko'd yaku/ mo 'kupki momba'da'd ma Ben Hinnum ki mo jin cicu ka campur ma risa nos kun 'ce'dkin mo, dhali imun oyi aris gwo kun miga/ torki /e mo. 3 Dhali oyi gwo cikise/ mo ki, ' Ciki gwo ma Arumgimis mo, "Ayy itapa gi 'kwani Yahuuda/ mo dhali kun 'kokin e pa Urushaliim mo! Tapa jin di'da galany mo, jin ta'da Arumgimis gi 'kwani ma Israyiil mo, oki gwo yansan mo ki, Hili mo mo ma, Aha/ mura kali dhan mo isa nyor mo e mo yansan mo, dhala ris 'ce gi 'kwani ka 'dete/ 'dete/ kun cikki a'di mo tani mini kas mo be. 4 Aha/ mina mii to yansan mo haali/ uni dhalki

Aha/ 'pen mo dhali nyo/ mo yansan mo. E mo yansan mo tani uni c̲iki to kun minu abas mo eya rum p̲inycona tiya mo kun 'kona uni ki mish mo. Uni, dhali idhan babam b̲uni mo, dhali itap̲a gi 'kwani Yahuuda/ si'da/ 'tu'dki mo yansan mo ka bas gi uni kun d̲argi mii i'ba/ mo be. 5 Uni nyaŋki mo ma Baal isi mis mo mmo'tha iya/m buni ki o'd mo me'd to kun c̲inu mo gom a'di mo, to jin dika ki k̲an gwo mo walla tor e ki me'd mo, walla to kun 'koki ciç̲ 'kup̲ pem mo be.

6 Wakan, Hili mo mo ma, arisa cim iiyin mo, yansan ta gwo jin okin ma Arumgimis mo ki, ki mo yansan minu 'koki dok̲/e yuk̲ ka Top̲eth mo, jin ta momba'da'd ma Ben Hinnum mo, haali/ a'di ta momba'da'd jin 'cit̲h̲u to 'kus mo be. 7 E mo yansan mo tani Aha/ mina kulum mo gom pa Yahuudiyya mo dhali pa Urushaliim mo ki mini dargi to jin mina uni mii mo. Aha/ mina dhu uni mmobit̲ mo ki gandala turga/ ibwambori 'kwaniŋ 'kup̲ buni mo dhali e me'd gi uni kun ŋap̲ki moŋ 'koki/em buni mo. Yan'ko'd Aha/ ki c̲iki buŋgwar is buni me'd tont̲e/ mo bwaya ris 'dii mo kun p̲en eya ris momis mo dhala ris to embwaasho gi mony'cesh mo be. 8 Yan'ko'd Aha/ mina kar 'peŋkuman bampa/ yan ki mony'ce'd sho'k mo dhali ayuk̲ jin yuk̲u mo, gom 'kwani ka 'det̲e/ 'det̲e/ kun 'cit̲h̲kin i'ko'dgwari a'di mo tani minu 'kosh ki wosh mo dhala yuk̲ gom isa nyor buni i'baar mo kun yap̲kunu uni mo be. 9 Aha/ mina dhu uni mmo'ka buŋgwar is gi iya/m b̲uni mo dhala ris i'bwa/ mo, 'kwani ka 'det̲e/ 'det̲e/ mini 'ka buŋgwar is gi uni kun 'dish uni is mo kun ta imugum buni mo dhali adhan mont̲o'c bwa mo inyak̲ka ris 'kwaniŋ 'kup̲ buni mo dhali nyak̲ki a'di jin ŋap̲ki moŋ'koki/em buni mmo'kosh uni is ka nyor mo be.

10 Yan'ko'd /e mini 'ce'da nos ma gassas mo ibwambori 'kwani kun iikin nyak̲ki /e mo be. 11 /E mini o uni gwo mo ki: Tap̲a jin di'da galany oki gwo yansan mo ki. Aha/ mina mii miin 'de/ yansan gom 'kwani gwansan mo dhali bampa/ yansan mo, gwo yansan okin ma Arumgimis mo ki: me'd jin 'ce'dkin ma Irimiya agassas ma nos mo wakan ki a'di minu 'koki nyoŋ dok̲/e mo. 'Kwani mini kan uni kun wukin e pan Top̲eth mo ntagi mo jin minu kan 'kwani kun wukin midi p̲i mo be. 12 To a'dansan jin miga/ mii e mo yansan mo dhali eya ris 'kwani kun 'kon e a'di mo ki Aha/ uk̲a 'peŋkuman bampa/ yansan me'd pan Top̲eth mo---Gwo yansan ta gwo jin okina Tap̲a mo--- 13 Wakana ris gu'b gi pa Urushaliim dhali gu'b ma ris itap̲a gi pa

Yahuudiyya mina e waki pan Topeth mo, eya ris gu'bi 'baar mo kun 'kona 'kwani kun 'koki dhelel i'kuŋ gu'b mmoluŋa risa cul gi momis mo dhali gaç tompi kun çinu goma risa rum pinycon mo be.'"

14 Yan'ko'da Irimiya dokki'd 'peni pa Topeth mo, 'peni mo jin hashkin ma Arumgimis a'di mo mmocuu gwo mo. A'di doshki'd e ma'du/ gi gu'b ma Arumgimis mo dhali a'di ki owa ris 'kwani 'baar mo ki: 15 "Tapa jin di'da galany dhali Arumgimis gi 'kwani ma Israyiil, oki gwo yansan mo ki: ' Hili mo mo ma, Aha/ mura kalu 'peŋkuman bampa/ yansan dhali ushi bampa/ 'baar mo adhan mo isa nyor jin okika/ apo/ uni mo, haali/ me'd jin 'thekkina uni 'bam buni imis mo dhali 'te bwa mmocik ris gwom pem mo.'"

Irimiya 20

Gwo ma Arumgimis goma Pashuur mo

1 Pashuur jin ta ya/ ma Immer jin ta'da gasiis mo, dhali a'di si'da/ ta'da manshu bway jin ca'd mo, jin cikki'da ris gwontor ma Irimiya jin ta'da mancuu gwo gwansan ntwa/a/ e gu'b gi Tapa mo. 2 Wakana Pashuur dorki'da Irimiya jin ta'da manci gwon dhamo/ mo dhali 'thi a'di e mo rep gi 'twaŋkala campur ma Benyjamin mo e gu'b gi Tapa mo be. 3 A'di miikunu mo ka cim jiŋ 'ko'd ka Pashuur guyi'da Irimiya ka pije/ 'peni mo jin karu a'di mo. Wakana Irimiya oki a'di gwo mo ki, "Tapa diki yuk gway pini ka Pashuur mo, hili /e tana Magor-Missabib[a] mo. 4 Haali/ Tapa oki gwo yansan mo ki: ' Pari e ma, Aha/ mina mii /e ki to jin kogu/ mo, /e dhali uni kun enki /e mo, gom uni minu bit mo e shemen gandal gi 'kwaniŋ 'kup buni mo dhali em pini midi mish uni mo. Aha/ mina çiki uni gi pa Yahuudiyya 'baar mo e me'd ma malik gi pam Baabil mo. A'di midi dhu uni ki monyji mo e pam Baabil mo walla 'kosh uni ki gandala turga/ mo be. 5 Aha/ mina çiki a'di to jin tanu pa gi 'peŋkuman bampa/ yansan mo dhali aris to kun gamu ki mii ma tu'c piti mo, aris tom piti kun ta yintho/ ki yintho/ mo, dhali aris mondhun to ma risa malik gi pa Yahuudiyya mo. Aha/ mina dhu to gwansan e me'd gi 'kwaniŋ 'kup pini mo, dhali uni mini dil tom buni mo. Uni mini kal uni mo dhali 'doyi uni mo bway pam Baabil mo be.

[aa]**20:3** Ta 'pemen gwo jin onu ki dhan moŋko/ is diki'd ka 'ban kuku/ mo.

6 Dhali gom /e mo, Pashuur, dhali uni 'baar mo kun 'kon e gu'b pini mo mini ii ki mondeek is mo. /E mini ya bway pam Baabil mo dhali wu imun mo. /E dhali uni 'baar mo kun enki /e mo dhali uni kun torkina /e aris gwo ka tor mo minu kan imun si'da/ mo be.'"

7 "Ayy Tapa, /e hekki aha/ e mo, dhali aha/ he'kkunu e mo.
/E a'di 'bitha 'bi'th 'peni aha/ mo, dhali /e dorki aha/ mo.
Aha/ warkina ki a'di jin pe'thkunu ka cimi 'baar mo, 'kwani 'baar mo miiki aha/ ka mak mo be.
8 Hili me'd jin walki ka 'twa/ mo tani, aha/ yukkunu ka pije/ mo dhali o gwo ki ' Mombujur mo dhali ki mony'ce'd sho'k mo.'
Wakan gwo gi Tapa guyi mo ma sor e aha/ mo dhali mo jin miikunu aha/ ka mak isa yempa/ mo be.
9 Hili wakki/ aha/ ona gwo mo ki: ' Aha/ mina diki kulum gom Tapa dok/e mo. Aha/ mina diki dok/e wal 'twaŋ kamu/ ki gway piti ki sule/ mo.'
Yan'ko'd gwom piti a'di wana e ki o'd jin 'thakunu eya dum pem mo, dhali diki'd eya risa simam pem mo. Wakan aha/ palkina mii mmo'taki bu'th a'di mo hili aha/ dina ki mii kan mo be.
10 Aha/ cikkina risa tor ki moŋko/ is mo 'pena ris 'kwani 'baar mo ka kul is mo. ' Tori mo! Ana mina tor a'di mo!'
'Kwani ka 'dete/ 'dete/ 'peni 'kwanim pem gi moŋku'th is mo hilki mo mo mmomish mo mo wakki/ aha/ mina 'taki bit mo. ' Wariba/ ki a'di minu he'k/e mo. Wakki/ wakan mo tani, ana mina pi a'di e mo dhali ri'c tom bana apo/ a'di mo.'
11 Hili Tapa a'di diki'di nyakki aha/ me'd wathi/ ma mee jin 'bitha'bi'th dhali jin ca'b ki dem dem mo, wakan uni kun to'cki aha/ bwa mo tani mini ta'k mo.
Uni mini 'koki pi aha/ e ki mii mo. Uni minu dhu ki dhan mon'the isa caaga/ mo, haali/ uni mini 'koki kal miiŋ kamu/ 'kup pa mo.
Uni mina mo ma 'the isi 'koki wu 'kup mo be.
12 Bahili ayy Tapa jin di'da galany mo, 'cunycur ki miiŋkar/e mo dhali mish gwoŋkulum mo dhali adu mo.

Dhalki aha/ misha mo ri'c pini apo/ uni mo gom aha/ cikina monto'c bam pem ki /e mo be.
13 Yuki gway gi Tapa mo! Maŋi Tapa mo!
Haali/ a'di yeki moŋ'koki e gi uni gwansan kun yapkunu ki me'd gi imanmii tonthus mo be.
14 Dhali dhalka cim jin dhodhu aha/ jenu mo.
Dhalku/ ki 'bora cim jin dho'th ma ta'dam pem aha/ mii mo.
15 Dhalki wathi/ jin kali gwon this goma babam pem jenu mo a'di jin oki gwo mo ki, ' A‘ciŋ gwath jin dho'thkunu /e mo', kali dhan bwaŋ 'kunyga/ mo be.
16 Dhalki wathi/ caan wana e ka ris 'peŋkuman bampa/ kun pikunu e ki Tapa mo haali/ a'di diki tagi bwaŋ 'kuc apo/ uni mo.
Dhalki a'di cik cuwa gom isa nyor mondhurum mo, cuwa gi dhan mo/as ki montee mo,
17 Haali/ a'di diki 'kosh aha/ bwa mo, mmokara ta'dam pem mmota jis pem mo, dhali ayim bwaki a'di goma sule/ mo be.
18 Ata a'di pikika ka pije/ 'peni bwa ma ta'dam pem mo mmomish monto'c bwa mo dhali mo isa nyor mo,
dhali kara teem pem 'kup ki mo ma 'the is mo?"

Irimiya 21

Asura/ gi pa Urushaliim a'di 'dapkunu 'twa/ mo
1 Gwo yayi'd bwaya Irimiya 'peni Tapa mo ka malik Sadakiyya hashki'da Pashuur ya/ ma Malkija mo dhala Sabanaya ya/ ma Maaseya jin ta'da gasiis gom a'di mo, dhali o gwo mo ki, 2 "Ɗapi mo malas mo 'peni Tapa gom miim bana mo, haala Nabukanasir jin ta'da malik gi pam Baabil miiki mo/as apo/ ana mo. Wariba/ Tapa midi mii miimer gom ana mo, me'da tee yin peki'd mo, dhali midi ur a'di ka nyaŋ 'ko'd mo 'peni ana mo be."

3 Wakana Irmiya oki uni gwo mo ki, "Gwo a'dihe/ jin mina umi o goma Sadakiyya mo ki, 4 ' Tapa, Arumgimis ma Israyiil mo, oki gwo yansan mo ki. Hili ma, Aha/ mura tuka ris to mo/as ka nyaŋ'ko'd mo kun 'kon e me'd bum mo, kun asa um mo apowa malik gi pam Baabil mo dhali 'kwani gi paŋ Galdi mo uni kun 'kamki uma goŋi e

embwaman mo! Haali/ Aha/ mina tul uni is eya galany gi 'peŋkuman bampa/ yansan mo be. 5 Yan'ko'd Aha/ ki is pem mina asa p̲o/ um mo ki me'd jin 'deku imis mo dhali ki me'd jin 'batha'ba'th mo, dhali ka nyora 'bathga/ mo dhali ka dhana nyora caaga/ mo be. 6 Haali/ Aha/ mina 'kosh 'kwani kun 'koni 'peŋkuman bampa/ yansan mo, 'kwani dhali to/e mo. Uni mini wu e dhan 'ba'th mo kun woci 'kwani is she/ mo be. 7 Dhali 'ko'di mii yansan mo tani, yansan ta gwo jin okina Tap̲a mo ka, Sadak̲iyya jin ta'da malik̲ gi pa Yahuudiyya mo ki, aris imanmiiya t̲u'c piti, dhali aris 'kwanim piti, dhali a'di yin jin midi boc̲ku/ e 'peŋkuman bampa/ 'ko'di mompal jin woc̲i 'kwani is she/ mo tani, gandal jin ka'd ka 'ban su/, dhali dhan t̲e/ dhali 'ba'th mo, Aha/ mina c̲iki uni 'baar mo e me'd ma Nabuk̲anasir jin ta'da malik̲ gi pam Baabil mo, dhali e me'd gi 'kwaniŋ 'kup̲ buni mo, dhali e me'd gi uni gwansan kun ŋap̲ki moŋ'koki/em buni mo. Yan'ko'd uni mini 'kosh uni ki shemen gand̲ala turga/ mo. A'di midi diki dhal uni mo, dhali midi diki wot̲h uni mo, walla diki ta gi bwaŋ 'kuc̲ mo be.'

8 'Ko'di 'kwani gwansan mo tani, um mini o ki, ' Tap̲a oki gwo yansan mo ki. Hili ma, Aha/ mina karki um bway gi mondiki/e yan ibwambori um mo dhali bway gi mowu mo be. 9 Wathiŋ kamu/ jin midi di e 'peŋkuman bampa/ yansan mo tani minu dor ki gandala turga/ jin ka'd ka 'ban su/ mo, ki t̲e/ mo, dhali ki 'ba'th mo, hili jan 'de/ jin yayi'd ka pije/ mo dhali bit̲ ki jiŋ 'kup̲a 'dup̲un ibwambori 'kwaniŋ Galdi mo kun ta 'kup̲ ki uni midi diki e mo. Mondiki/em piti mina e waki to jin dilu mo be. 10 Haali/ Aha/ karkina jis/em pem apo/ 'peŋkuman bampa/ yansan mo mmok̲ali mii shigga/ mo dhali mmodiki k̲ali miim 'boro'd mo, yansan okina Tap̲a mo. A'di c̲ikunu mo e me'd ma malik̲ gi pam Baabil mo dhali a'di midi 'tha a'di o'd mo be.'

11 Gwo gom gu'b ma malik̲ gi pa Yahuudiyya mo, ayy cik̲i gwo gi Tap̲a mo ma.

> 12 Gu'b ma Dawuu'd mo, Tap̲a oki gwo mo ki, ' Miiyi miiŋk̲ar/e isa yempa/ mo.
> Wot̲hi a'di jin dilkunu to ki me'd ma man ta gi mom'bi'th mo goma nyor pem jin 'batha 'ba'th midi ya ka pije/ me'd o'd mo dhali shwa mo,
> dhali wathin 'deŋ kamu/ yisa di'da jin midi ush a'di mowa,

haali/ goma ris tonthus kun miina /e mo be.
13 Hili ma, ayy /e jin dikin e momba'da'd mo! Aha/ tana 'kup ki /e mo, dhali wosh jin diki'di bum 'pen mo, yansan ta gwo jin okina Tapa mo ki,
"Aha/ tana 'kup ki a'di jin oki gwo mo ki, Aja a'di midi thulu ka 'cesh mo dhali 'kosh ana mo? Walla ja midi cica ris gu'b bana mo?"
14 Aha/ kwanykina maman ma ris miim pini mmo/iiyu/ apo/ /e mo, yansan okina Tapa mo ki:
Aha/ mina 'tha o'd eya ris mombwaasho mo, dhali a'di midi shwa to 'baar mo kun 'kon ka kukul is e a'di mo be.'"

Irimiya 22

1 Yansan ta gwo jin okina Tapa mo ki: "Yaku/ ka luŋ gu'b bway gu'b ma malik gi pa Yahuudiyya mo dhali tori gwo yansan imun mo. 2 Oyi gwo ciki se/ mo ki: ' Ayy Malik gi pa Yahuuda/, ciki gwo gi Tapa mo, /e jin dikina kurse/ ma Dawuu'd mo, /e dhala ris imanmiiya tu'c pini dhala ris 'kwanim pini kun cickin eya risa campur mo. 3 Tapa oki gwo yansan mo ki: "Miiyi mii ma kar/e mo dhali mii ma isiŋ gana/ mo, dhali wothi a'din 'de/ jin dilkunu to mo, 'peni me'd gi a'di jin taki'd ki mom'bi'th mo. Dhalku/ ki to'c wathi/ ga pije/ 'kus mo eya 'cesh pini mo, walla wathin dhipa walla 'bom jin wun ma kath mo. Dhalku/ ki mii mii ka pure/ mo walla gac uni kun dargi mii i'ba/ abasa 'cesh e mo yansan mo. 4 Haali/ wakki/ /e ka jiŋ gana/ mii to gwansan mo tani, yan'ko'd imalik kun 'kon apowa kurse/ ma Dawuu'd mini cica risa goŋ gi gu'b yansan mo mmobora arabiyya kun dira shuma rum mo dhali apowa ris shuma rum mo, a'di, dhala ris ciŋkinam piti, dhala ris 'kwanim piti mo be. 5 Hili wakki/ um 'koki cika ris gwo gwansan mo tani, yan'ko'd Aha/ thulkina gwo me'da po/ ki is pem mo, yansan okina Tapa mo ki, gu'b gi iya/ ma malik minu 'ce'd sho'k mo be.'" 6 Haali/ Tapa oki gwo yansan mo apo/ gu'b ma malik gi pa Yahuudiyya mo ki,

' Um wana e ka Gil/aad mo, walla wa e ki 'kupan gi pa Lubanan gom Aha/ mo. Naskina/ mo tani Aha/ ka jiŋ gana/ mina tu'k um mo ki mombwaasho mo,
me'da ris 'peŋkuman bampa/ kun dargi 'kwani mo be.

7 Aha/ kwanykina mony'ce'd sho'k mo mmoyayu/ apo/ /e mo!
Dhali aris 'kwani ki to gi mo/as buni mo mini jepa risa bwanyayisa 'borgam pini mo dhali uni minu ta'kki o'd mo be.
8 Dhali aris kal gi mony'cesh mini ii e 'peŋkuman bampa/ yan mo. Dhali 'kwani ka 'dete/ 'dete/ mini o gwo e uni kun 'dish uni is mo ki: "Ata a'di mina Tapa kansan gom dhan 'peŋkuman pany caaga/ yansan mo?"
9 Yan'ko'd unin tiya mini thok gwo mo ki: Haali/ uni dhalki gwo jin gamu me'd gi Tapa Arumgimis buni 'pen mo dhali goma risa rum pinycona tiya mo be.
10 Dhalku/ ki ko gom a'di jin wuki'd mo walla kony jwa jin gonu ki jabu'th gom a'di mo, hili koyi ki nyanye/ mo gom a'di jin muri'di ya mo,
haali/ a'di midi diki doku/ dok/e mo dhali misha 'cesh jin dhodhu a'di dok/e mo.'

11 Haali/ Tapa oki gwo yansan mo goma Shallum ya/ ma Josaya jin ta'da malik gi pa Yahuudiyya mo, a'di miiki'da tu'c me'da malik i embul gi com ka Josaya mo, ' A'di yaka'd mo 'peni mo yan mo dhali midi diki dok/e doku/ ka nyaŋ'ko'd mo be. 12 A'di midi wu imun e mo jin kara uni a'di nycine/ mo, dhali a'di midi diki dok/e misha 'cesh yansan mo be.'

13 Wayyi gom a'di jin nyaŋki gu'b piti ki dargi miiŋkar/e mo, dhali bwaŋ gu'b ma po/ su/ piti jin diki ta kar e mo,
jin dhuki iman'dish a'di is mmomiiya tu'c gom a'di ka wuny is mo, dhali a'di diki ciki uni aris nyunycinam buni mo,
14 A'di oki gwo mo ki, ' Aha/ mina nyaŋ dhan gu'ba kamu/ ki is pem mo ki bee bee ibwaman isi mis mo.'
Wakan a'di ki dhuwa ris mo shu'd gu'b kun tupu i e mo gom a'di mo, dhali a'di ki pa'd a'di ki cwa ma bwanyayis mo, dhali a'di ki jwa'c a'di ki jamas 'per mo be.

15 A mii yansan a'di kar /e mmo ta malika 'borga/ mo, jin ŋapa /e mmotaga/ ris cwa ma bwanyayisa?
A/din ma babam pini si'da/ ki shwa to mo dhali pi to mo, dhali a'di diki di naskina/ mmomii ki 'bore/ mo dhali mii miiŋkar/e mowa?

16 A'di dwallki gwo ka para po/ gom wathi/ jin hathako'd mo dhali a'di jin dargi to mo. Wakan a'di 'boro'd be. Mii yansan diki ta 'pemen mii mmomish Aha/ mo?
Yansan ta gwo jin okina Tapa mo.
Yisa mmodho'th maman gi mii ma gwar 'de/ mo dhali mo jin yapu kun tiya ki sho'k mo.
17 Hili toŋ kamu/ yisa di'd e jis/em pini dhali adum pini mo hili jasi mon'thoth bwa gom nyunycinam pini jin diki ta kar/e mo dhali mmogac uni kun dargi mii 'ba/ abasa 'cesh mo, dhali mmoseric̣a seric̣ ki sho'k mo dhali mmobujur kun tiya mo be.

18 Wakan Tapa oki gwo yansan mo goma Jehokim jin ta ya ma Josaya jin ta'da malik gi pa Yahuudiyya mo ki:

"Uni mini 'koki ko mo gom a'di mo, mmo/o gwo mo ki,
' Wayyi, kam pem mo!' walla ' Wayyi 'bwah pem mo!'
Uni mini 'koki ko mo gom a'di mo, mmo/o gwo mo ki:
' Wayyi en tapa mo!' walla ' Wayyi, /e jin takin gi dhan monyca mo!'
19 A'di minu kan mo ki kan jin kanu thuluny mo,
mmodir ka pije/ mo dhali yipa pije/ mo isa dhana mo ka risa campur gi pa Urushaliim mo.
20 Yaku bwaya ris wosh gi pa Lubnaan mo dhali cuu mo. Koyi mo dhalki kom pini ciku e pam Bashan mo.
Cuuyi 'pena ris wosh ma Abarim mo, haali/ imugum pini 'baar mo minu 'ce'd sho'k mo be.
21 Aha/ walkina 'twa/ i /e ki /e dinki 'bore/ mo,
hili /e oki gwo mo ki: ' Aha/ mina diki cik /e gwo mo.'
Miim pini a'dahan 'peni dhuru'c pini mo, haali/ /e diki ha gwom pem e mo be.
22 'Tham midi kal imanhil ka'bal pini 'baar mo,
dhali imugum pini mini ii e mo jin jinu uni mo.
Yan'ko'd /e ka jiŋ gana/ minu 'the is mo dhali mo jin dhunu is ki gwa'd mo eya ris tonthus kun thama /e mii i'baar mo be.
23 Ayy Um 'kun 'kon e pa Lubnan mo, a'di jin di'd ki 'dishe/ ki cwa ma bwanyayis jin nyaŋu aris to mo, /e minu karki mon'the is mo ki mo jin 'koshu is ka nyor yayi'd i /e mo, isa nyor jin waki jima 'bom jin diki'd e mo ma dho'th mo!"

24 Yansan okina Tapa mo ki: "Me'd jin dikika/ mo tani, hili wakki/ /e, ayy Jehoyashiin ya/ ma Jehoyakiim mo, jin ta'da malik gi pa Yahuudiyya mo, um kun 'dapkin e me'da bimporos mo, Aha/ mina 'ce'd um bwa ka 'cesh mo. 25 Haali/ Aha/ cikina um e me'd gi a'di jin ŋapki moŋ 'koki/em bum mo dhali e me'd gi unin twa/a/ gwansan kun ko/a um mo, dhali si'da/ e me'd ma malik Nabukanasir jin ta'da malik gi pa Baabil mo dhali ime'd gi 'kwani Kaldiyan mo be. 26 Aha/ mina yip /e dhali ikwan kun dho'th um bwaya 'cesha kamu/ mo, e bampa/ jin 'konu ki dho'th um nycine/ mo, dhali imun mo tani um mini wu mo be. 27 A 'cesh yan jin ŋapkina uni mmodok bway cine/ mo tani, uni mini 'koki doku/ ka nyaŋ'ko'd imahan mo be.

> 28 Atoŋ 'kul bwa yansan wakkunu mo dhali 'ce'd bwa wo?
> A wathi/ yansana jin yuku ka Jehoshiin isan ta'da nos jin diki 'bor jan 'deŋ kamu/ bwa mowa?
> Ata a'di yipkina uni a'di asho mo dhali ris emen piti mo kan, dhali ur uni ka pije/ eya 'cesh jin 'kona uni ki mish mo?
> 29 Ayy 'cesh, A'cesh, A'cesh mo! Ciki gwo gi Tapa mo ma!
> 30 Tapa oki gwo yansan mo ki: 'Kwari gwo gom wathi/ yansan jin yuku ka Jehoshiin mo. A'di midi di kan ki dargi uci mo be. A'di midi diki kal miiŋ kamu/ 'kup pa mo eya risa cim gi mondiki/em piti mo, dhali jan tal 'deŋ kamu/ yisa/ di'd 'peni bwamana risa wak piti mo jin midi kal 'kupa ŋwa pa mo yisa walla di eya kurse/ ma Dawuu'd mo dhali ji apo/ pa Yahuudiyya mo be."

Irimiya 23

Abirman gi imanmii miiŋkar/e mo

1 "Wayyi gom imanhil ka'bal kun 'ce'dkina 'ce'd sho'k mo dhali ceker ka'bal bwa mo 'pena shondhi/ii'd pem mo, gwo yansan ta gwo jin okina Tapa mo be." 2 Dhali wakan Tapa jin ta'da Arumgimis ma Israyiil mo, oki gwo yansan apo/ imanhilka'bal uni kun hilki 'kwanim piti mo ki: um cekerkina ma'diny ka'bal pem bwa mo dhali ur uni ka pije/ mo. "Um 'koki hilki 'bore/ gom uni mo. Wakan Tapa oki gwo mo ki: Aha/ mina ci um isa nyor gom mii shiggam bum mo kun miikina um mo be. 3 Aha/ ki is pem mina tula ma'diny ka'bal pem is kum bockin 'pena

ris mony'cesh mo 'peni mo jin urkunu uni mo, dhali Aha/ mina dokki uni bway mo jin shwana uni asho mo, e mo jin mina uni dho'th maman dhali mar is mo be. 4 Yan'ko'd Aha/ mina cuu aris ka'bal mis apo/ uni mo kun mini hil uni mo wakan ki uni mini 'koki dok/e ko/ is mo walla taga/ kape/ mo. Tal 'deŋ kamu/ midi diki this e mo, a'di ta gwo jin okina Tapa mo be.

5 Tapa oki gwo mo ki, hili ma, arisa cim iiyin mo, wakki/ Aha/ mina cuwa birmana kar/ e ma Dawuu'd mis mo tani,
A'di midi jiya ji me'da malik mo, a'di midi mii mii ki yuk yuk mo dhali rak miiŋkar/e mo dhali mii mii ma isiŋ gana/ eya 'cesh yan mo be.
6 Eya risa cim piti mo tani aYahuuda/ minu wan 'ba/ mo, dhala Israyiil midi diki 'boreŋ gana/ mo.
Yansan ta gway jin minu yuk a'di mo. Tapa a'di ta mo mii mii ma kar/em bana mo be.

7 Dhali wakan Tapa oki gwo mo ki: hili ma, arisa cim iiyin mo, ki uni mini 'koki o gwo dok/e mo, ' Me'd jin dikina Tapa mo, jin 'doyi 'kwani ma Israyiil ka pije/ 'pena 'cesh gi pa Masir mo.' 8 Hili uni mini o gwo mo ki: ' Me'd jin dikina Tapa mo, a'di jin susi uni ka pije/ dhali jin dokki emen gi gu'b ma Israyiil ka nyaŋ'ko'd 'pena 'cesh ma 'bana binycam mo dhali 'pena risa 'ceshi 'baar mo kun urkika/ uni ka pije/ mo.' Wakan ki uni mini 'ko eya 'cesh buniŋ gana/ mo be."

9 Gwo gom imanci gwon dhamo/ mo, adum pem a'di 'ce'dki bwa e aha/ mo, dhala risa simam pemi 'baar mo deekin mo. Aha/ wakina e ki wathi/ jin 'koshkin ma su mo, dhali me'd wathi/ jin pikin ma su e ki mom'bi'th mo, haali/ gom Tapa mo dhala ris gwom piti kun kogu/ mo.
10 Goma 'cesh 'tu'dkunu ki imanmii miinyçal mo. Haali/ gom monyje ma 'cesh ma ris bwan 'thotho/ mo.
Arisa sho e mombwaasho mo tani ku'thkin mo. Aris bway tur gi imanci gwon dhamo/ gwasan mo tani ta thus ki thus mo, mom'bi'th buni 'kona uni ki mii ki bwaya kar/e mo be.
11 "Gom imanci gwon dhamo/ dhali igasiis uni nyo/ki is buni mo. Aha/ gamkina mii gi tonthus buni mo e gu'b pem mo! yansan ta gwo jin okina Tapa mo be.

12 Wakan bway buni mina e waki mo yesga/ mo e mondhurumi'd mo. Uni minu gaç ka 'cesh gana/ mo. Uni mini biṯ e a'di mo.
Haali/ Aha/ mina hash dhan monṯo'c bwa e yil gi gwondwall buni mo, gwo yansan okina Taṗa mo be.
13 Aha/ mishkina imanç̲i gwon dhamo/ e pa Samira miiki mii shigga/ mo.
Uni ṯorki gwo ma rum ma Baal mo dhali sus 'kwanim pem ma Israyiil i this e mo be.
14 Ibwamani imanç̲i gwon dhamo/ e pa Urushaliim mo tani Aha/ mishkina ris to gi moŋk̲o/ is mo.
Uni miiki miinyç̲al mo dhali ii e mo he'k e mo.
Uni 'bi'thkina ris me'd gi imanmii tonthus mo, ṯal 'deŋ kamu/ yisa di'da jin dok̲ki'd 'peni tonthus piti mo.
Uni 'baar mo wakina e ki pan Saduum mo gom Aha/ mo dhali mondim piti wana e ki paŋ Gamurrah mo!"

15 Wakan Taṗa jin di'da galany oki gwo yansan aṗo/ imanç̲i gwo ma Arumgimis kadhamo/ mo ki,

"Ṗari e ma, Aha/ mina dhu uni mmo'ka monycwa mo dhali ṗi yi'de/ ma ṯi'd mo,
haali/ moŋ'ko yaka'd ka pije/ mo 'peni imanç̲i gwon dhamo/ gi pa Urushaliim mo bway mony'ceshi 'baar mo be."

16 Taṗa jin diki'da galany oki gwo yansan mo ki, "Dhalka ris gwo gi imanç̲i gwon dhamo/ kun cuukina uni gom um ki cik̲ mo.
Uni suski um e mo kun enu is buni mo! Uni bahkina ris gwonyjan buni mo 'pena ris 'kuṗ buniŋ gana/ mo, yisa 'peni 'twa/ gi Taṗa yisa.
17 Uni doshkin mmo/owa ris gwo gom uni gwansan kun 'koki dhu is ki gwa'd gom Aha/ mo, ' Taṗa oki gwo mo ki moŋk̲u'th is midi di mo gom um mo.'
Haali/ aris uni kun baṯhki miim ṗus ga dum 'bi'thgam buni oki gwo eya du mo ki: ' Ton thusa kamu/ midi diki yayu/ aṗo/ um mo be.'

18 Hili aja doshki'd e montul is gi Tapa mo?
Jin mishki mo mo dhali cik gwo mo?
Aja karki 'ce ki gwom piti mo dhali cik mo?
19 Hili ma, adhana punthar 'tham yayi'd 'peni Tapa mo! Anyor piti yaki'd ka pije/ mo, dhali dhan mo ohon a'di yaki'd ka kukul is mo.
A'di yaki'd ka kul is mo e isi unin thus mo be.
20 Anyor gi Tapa midi diki doku/ ka nyaŋ'ko'd mo ntagi a'di midi mii to mo dhali kal 'kupa ŋwa pa mo eya dum piti mo.
Eya risa cim kun mini iiyu/ ma risa cim mo tani, /e mini mish a'di 'ban mo be.

21 Aha/ dina ki hash imanci gwon dhamo/ gwansan mo, hili uni sokin mo.
Aha/ dina ki o gwoŋ kamu/ 'kupki uni mo, hili uni naskina/ 'kon mmo/o gwo mo be.
22 Haali/ wakki/ uni doshon e montul is pem mo tani, uni mini rak 'kwanim pem cik gwom pem mo,
uni mini rak uni tu'kkun 'pena ris gwonthus buni mo dhali 'peni mo mii mii ma ris tonthus buni mo be.

23 Aha/ 'de/ itana Arumgimis jin di'd ki 'dishe/ mo, gwo yansan okina Tapa mo, dhali si'da/ i diki ta Arumgimisa si'dga/ mowa?
24 Mina jan 'deŋ kamu/ i bag ka kwal is mo wakan ki Aha/ mina diki mish a'di mowa? Tapa a'di oki gwo yansan mo,
dhali dika ki 'tu'd aris momis mo dhali mony'cesh mo? Yansan okina Tapa mo be.

25 Aha/ cikkina gwo kun okina imanci gwon dhamo/ mo, uni gwansan kun oki gwo mo tani oki gwo ka he'k/e ki gway pem mo. Uni oki gwo mo ki, ' Aha/ shu'bkina jan mo! Aha/ shu'bkina jan mo!' 26 Mii yansan midi wu 'kup ka as jana mo, ki imanci gwon dhamo/ kun cuuki gwo ka tor mo 'pena ris 'kup buni mo, dhali kun oki gwo ma he'k/e 'pena risa dum buni mo? 27 Uni kulumkin apo/ 'kwanim pem mmo/rak uni this gway pem e mo ka ris jan buni kun torkina uni mo, uni ka 'dete/ 'dete/ gom iman'dish uni is mo, isi me'd jin thiskina idhan com gway pem e mo gom gway ma rum ma Baal mo.

28 Amanc̲i gwon dhamo/ jin taki'd ki jan mo tani, dhalki a'di t̲or jan mo. Hili jan 'de/ jin okika/ toŋ kamu/ mo tani, dhalki a'di t̲or gwom pem jin ta'da k̲ar/e mo. Awusha mii'd kata inyak̲ki emen pos mo? yansan okina Tap̲a mo, 29 Tap̲a oki gwo mo ki: dina gwom pem ki wa e ki o'da? dhali wa e ki 'doro/ jin 'ce'dki wosh bwa ka 'cicimi'th mo 'taa? 30 Wakan hili ma, Aha/ dikina p̲o/ imanc̲i gwon dhamo/ mo, yansan okina Tap̲a mo ki: wathin 'de/ jin k̲walki'da ris gwo 'pena kamuŋ kamu/ mo dhali o gwo ki gwo iiyin 'peni Aha/ mo.

31 Tap̲a oki gwo mo ki: hili ma, Aha/ dikina ap̲o/ imanc̲i gwon dhamo/ mo, uni miikina risa le'd buni mmo cuuwa ris gwont̲or mo. 32 Tap̲a oki gwo mo ki: Hili ma, Aha/ dit̲a bwa ap̲o/ imanc̲i gwon dhamo/ kun shu'bkina jana t̲or mo, dhali yan'ko'd uni ki t̲or gwo ki bway jin thamkina uni 'kwanim pem sus mo ki gwo ma t̲or buni mo dhali mo kun dhunu is ki ca mo. Aha/ dit̲kina bwa gom uni mo, haali/ Aha/ dina ki hash uni ka pije/ mo walla c̲iki uni aris gwoŋk̲an mo. Wakan uni ka jiŋ gana/ mini 'koki wot̲h 'kwani gwansan mo, yansan okina Tap̲a mo.

33 Ki aris 'kwani gwansan walla imanc̲i gwon dhamo/ mo, walla igasiis dot̲ki /E mo ki, ' Ata a'di ta tondit̲i'd gi Tap̲a mo?' /E mini o uni gwo mo ki, ' Um a'di ta tondit̲i'd mo, dhali Aha/ mina ur um ka pije/ mo,' gwo yan okina Tap̲a mo be. 34 Haali/ me'da ris imanc̲i gwon dhamo/ mo, igasiis, dhala ris 'kwani kun oki gwo mo ki, ' Yansan ta tondit̲i'd gi Tap̲a mo' Aha/ mina 'kosh wathi/ c̲aan is ka nyor mo dhali gu'b piti mo be. 35 /E din mmorash gwo oki: 'kwani ka 'det̲e/ 'det̲e/ ki a'di jin 'dish a'di is mo dhali 'kwani ka 'det̲e/ 'det̲e/ uni ka kam piti mo, ' Gwon ta a'di thok̲a Tap̲a mo?' dhali ' Ata a'di i ona Tap̲a mo?' 36 Hili um mini 'koki dok̲/e wal 'twa/ gom tondit̲i'd gi Tap̲a mo, haali/ tondit̲i'd ta gwo gi wathi/ ki is piti mo, haali/ /e a'di miikina ris gwo ma Arumgimis ki shi/ mo, Tap̲a jin di'da galany mo, Arumgimis bana mo be. 37 Gwo a'dihe/ jin mina /e i o goma manc̲i gwo ka dhamo/ mo ki, ' Gwonthok̲ jana i c̲ikina Tap̲a /e mo? Walla ata ona Tap̲a /e mo?'
38 Hili wak̲ki/ /e o gwo mo ki, Tondit̲i'd gi Tap̲a mo tani, yansan i ona Tap̲a mo. Haali/ /e okina ris gwo gwansan mo ki,

> ' Tondit̲i'd gi Tap̲a mo, ki "Aha/ hashkina /e", mmo/o gwo mo ki, "/E mini diki o ki, ' Tondit̲i'd gi Tap̲a mo,"'

39 Wakan, hili ma, Aha/ mura ḵal /e ka pije/ mo dhali yip̄ /e ka pije/ 'peni Aha/ mo, e bwamani 'peŋkuman bampa/ mo jin c̄ikika/ idhan babam pini mo be.
40 Yan'ko'd Aha/ mina kar mo jin minu 'koki taḵ /e mo goma sule/, sule/ mo dhali mo ma 'the is goma sule/, sule/ ap̄o/ /e mo jin minu 'koki this 'kup̄i e mo be.'"

Irimiya 24

Jamasa su/ ma nura/ gi mamana p̄u/ mo

1 Tap̄a t̄orki aha/ toŋ kamu/ mo. Hīli mo mo ma, anura ma p̄u/ 'koni su/ kun dhukunu ibwambori gu'b gi mondheleladhelel gi Tap̄a mo. (Tonyjan yansan p̄u'dki'di 'ko'da Nabuḵanasiir mo, jin ta'da maliḵ gi pam Baabil mo, kī a'di bu'thki'da Jehoshiin jin ta ya/ ma Jehoḵiim mo jin ta'da maliḵ gi pa Yahuudiyya mo, dhali 'kwaninycan gi pa Yahuudiyya mo, dhali aris iman p̄a/ to mo dhala ris imant̄or toŋḵuthu'd mo 'peni pa Urushaliim mo dhalī 'doyi uni bway pam Baabil mo be).
2 Anuran 'de/ ma p̄u/ a'di 'bora 'bor mo, me'd mamana p̄u/ gi t̄wa/a/ jin iski'd mo, hili anura/ ma p̄uwa kamu/ shi/ashi/ mo jin minu 'koki shwa mo be. 3 Tap̄a oki aha/ gwo mo ki, "Ata a'di misha /e Irmiya?" Aha/ ki o gwo mo ki, "Arisa p̄u/ mo. Arisa p̄u/ kun 'bora 'bor mo dhala risa p̄u/ kun shi/ashi/ mo uni k̄un minu 'koki shwa maman buni mo be."

4 Yan'ko'd gwo gi Tap̄a yayi'da p̄o/ aha/ mo, mmo/o ki, 5 "Tap̄a jin ta'da Arumgimis ma Isrāyiil mo, ōki gwo yansan mo. ' Aha/ mina p̄ara ris mo ii ka pije/ gi 'kwani Yahuuda/ e mo gom tom buni kun gama uni mo, jasi me'da risa p̄uwa 'borga/ gwansan mo, kun iikin ka pije/ kun hashkika/ mo 'peni m̄o yansan mo bwaya 'cesh gi paŋ K̄aldiya mo be. 6 Aha/ mina kar em pem ap̄o/ uni mo gom tom 'borga/ mo dhali doḵ uni ka nyaŋ'ko'd mo eya 'cesh yansan mo. Aha/ mina nyaŋ uni mo, dhali diki 'ce'd uni bwa ka 'cesh mo. Aha/ mina thum uni mo, dhali diki buḵ uni mo be. 7 Yan'ko'd Aha/ mina c̄iki uni adu mmomish Aha/ mo, haali/ Aha/ tana Tap̄a mo. Uni mini ta 'kwanim pem mo dhali Aha/ mina ta Arumgimis buni mo, wakan ki uni mini tuḵa dum buni 'baar mo 'kup̄ki Aha/ mo be.

8 Haali/ me'da p̄uwa shigga/ mo jin shi/ ashi/ kagahara mo a'di jin minu 'koki shwa mo, gwowa 'dahansan jin okina Tap̄a mo ki, Aha/

mina mii kansan nyaḵka Sadeḵiyya mo, jin ta'da maliḵ gi pa Yahuudiyya mo, nyaḵka ris jwaham piti mo, dhali nyaḵki uni kun boc̲kon eya 'cesh gi pa Urushaliim yansan mo walla kun iikin mmo 'ko eya 'cesh gi pa Masir mo be. 9 Aha/ mina t̲u'k uni bway to kun shi/ashi/ kagahara/ mo, isa nyor mo, e jis e gi dhan 'peŋkuman bampa/ gi 'kwani gi mony'ceshi 'baar mo, mon'the is dhali gwo jin onu mo, asor jin soru mo, dhali aris monyjee mo eya ris mo 'baar mo kun urkika/ uni mo be. 10 Aha/ mina hash dhan gandal jin ka'd ka 'ban su/ mo, dhali dhan t̲e/ mo, dhali adhan mompal ap̲o/ uni mo, ntagi uni minu 'ce'd sho'k mo 'pena 'cesh yan mo jin c̲ikika/ uni mo dhali idhan com mo be.'"

Irimiya 25

Aris yil kun koni issi kwara i'ce'dka 'kume'd kun 'ce'du/ a'ce'd sho'k mo

1 Yansan ta gwo jin yayi'da Irimiya mo gom 'kwani Yahuuda/ 'baar mo. A'di p̲u'dki'd ki yil jin 'kon ma p̲o/ idoŋgon ma Jehoḵiim ya/ ma Josaya mo, jin ta'da maliḵ gi pa Yahuudiyya mo. A'di ta yil jin t̲wa/a/ ma Nabuḵadnasiir jin ta'da maliḵ gi pam Baabil mo be. 2 Irimiya jin ta'da manc̲i gwo ma Arumgimis ka dhamo/ oki gwo yansan gom 'kwani gi pa Yahuudiyya 'baar mo dhali aris 'kwani kun 'kokin e pa Urushaliim mo be. 3 A'di oki gwo mo ki, "Gom yili is 'de/ i'ce'dka kwara mo, 'peni yila 'kume'd i'ce'dka kwara ma Josaya jin ta ya/ ma Amon mo jin ta'da maliḵ gi pa Yahuudiyya ntaga 'dishesan mo tani, aris gwo gi Tap̲a iiyin i aha/ mo dhali aha/ okina a'di ki um mo doḵ/e mo dhali doḵ/e mo ki, hili um 'koki ciḵ mo be. 4 Tap̲a haski'da ris imanmiiya t̲u'c piti kun ta imanc̲i gwon dhamo/ i'baar mo bway um doḵ/e mo dhali doḵ/e mo, hili um 'koki ciḵ mo walla 'koki t̲u'k 'cem bum mmociḵ gwo mo be. 5 Imanc̲i gwon dhamo/ gwansan oki gwo mo ki, ' Dhalki 'kwani ka 'det̲e/ 'det̲e/ t̲u'kkin mo 'peni bway tura shiggam buni mo dhali 'peni mii kun miikina um aris tonthus bum mo dhali doḵ mo bwaya 'cesh jin c̲ikina Tap̲a me'd yin c̲ikunu i dhan coma dhamo/ mo, me'd tontaḵ jin midi di goma sule/ sule/ mo be. 6 Wakan dhalku/ ki ii mmobat̲ha risa rum pinycona tiya mo mmoluŋ uni mo walla goŋ is ka 'cesh gom uni mo, dhali dhalku/ ki shi/ aha/ bwa i is mo ka t̲u'c gi me'd bum mo wakan ki a'di midi diki mii um ki shi/ mo.'

7 Hili um 'koki cik̲ gwom pem mo, yansan okina Tap̲a mo ki, wakan um shi/ki Aha/ i e mo ka t̲u'c gi me'd bum mo mmomii mii shigga/ gom um mo be. 8 Wakan Tap̲a jin di'da galany oki gwo yansan mo ki, ' Haali/ mmo'kona um ki cik̲a ris gwom pem mo tani, 9 Yansan ta gwo jin okina Tap̲a mo ki: Hili ma, Aha/ mura hash gwoŋk̲an pem mo mmotuli 'kwani ka 'bana binycam isi 'baar mo, dhali inyak̲ka Nabuk̲adnasiir jin ta'da man miiya t̲u'c pem mo jin ta'da malik̲ gi pam Babiil mo, dhali 'doyi uni mmo/as eya 'cesh yan mo dhali aris uni kun 'kon e a'di mo, dhali aris kal gi 'kwniny'ceshi 'baar mo kun 'kamki /e is mo. Haali/ Aha/ mina dhu uni ki she/ mo gom mony'ce'd sho'k mo. Aha/ mina t̲uk uni ki uni kun minu k̲o/ mo, dhali ki to jin midi dher 'kwani is bwa mo, dhali ki mony'ce'd sho'k jin midi diki wu 'kup̲ mo be. 10 Aha/ mina kar cuuwa gi bwaŋ 'kunyu'd 'kup̲ mo dhali cuuwa gi bwam'boro'd mo, dhali cuuwa gi wathi/ nyaŋa'b mo dhali cuuwa gi nyara nyaŋa'b mo, dhali ko ma risa yo mo dhali moŋkush ma lamba/ mo be. 11 Yan'ko'da 'ceshi 'baar mo mini war ki ma'du/ mo dhali moŋk̲o/ is mo, dhali aris 'kwani gwansan mini miika malik̲ gi pam Baabil at̲u'c gom yili isi kwara i'ce'dka 'kume'd mo be.

12 Yan'ko'd a'di midi mii ki yila isi kwara i'ce'dka 'kume'd jin 'baara'd mo, jin miga/ c̲iya malik̲ gi pam Baabil ajisa mo dhali kal gi mony'cesh mo, a'cesh gi 'kwani K̲aldiyan mo, yansan okina Tap̲a mo, gom miinthus buni mo dhali mii a'di mmo diki tagi mo jin 'ce'du sho'k jin di 'kup̲ mo be. 13 Dhali Aha/ mina wal 'twa/ mo, mmok̲ala ris gwo ap̲owa 'cesh yan mo, dhala ris to 'baar mo kun 'kwarkunu eya warka/ ma Irimiya jin okunu gwo ap̲owa ris 'kwani mo be. 14 Dhali si'da/ aris 'kwani ka ris mo dhali i dh̲an imalik̲ minu dhu ki c̲iŋkina/ ma ris bampa/ gwansan mo. Aha/ mina rak̲ uni to i bway goma ris tom buni mo dhali arisa t̲u'c gi me'd buni mo be.'"

Gwondwall ap̲owa ris 'kwani mo

15 Haali/ Tap̲a jin ta'da Arumgimis ma Israyiil mo, oki gwo yansan gom aha/ mo ki, "K̲alki toŋ 'kul bwa ma su ma nyor mo 'peni me'd pem mo dhali c̲ika aris 'kwani kun hashkika mmo p̲i a'di mo. 16 Haali/ uni mini p̲i to mo dhali mol ii mo dhali wal 'twa/ ki cuuwa me'd 'kwani kun 'kosha 'kup̲ is mo ibwambori gandal jin ka'd ka 'ban su/ mo jin hashkika/ ka p̲ije/ ibwamani uni mo be." 17 Wakan aha/ k̲alkina toŋ

'kul bwa 'peni me'd gi Tapa mo, dhali aha/ cikina ris kal gi 'kwani 'baar mo uni kun hashkina Tapa aha/ tompi mmopi mo be.18 Urushaliim, aris 'peŋkuman bampa/ gi pa Yahuudiya mo dhali i ris imalik dhala ris jwaha/ mo, uni minu 'ce'd sho'k mo dhali shi/ is mo, dhali goma yuk kun yuku mo dhali monyjee mo, me'd jin 'kona uni e embul ka 'dishesan mo be. 19 Aris kala tiya si'da mini pi a'di mo. Pera/on jin ta'da malik gi pa Masir mo dhala ris imanmiiya tu'c piti mo, dhali aris jwaha mo dhali aris 'kwanim piti mo be. 20 Aris 'kwani kun 'kosha jamas e mo dhala ris imalik ma 'cesh gi pa Us mo, aris imalik ma 'cesh gi pam Palastiin mo, dhali pa Askelon mo, dhali paŋ Gasa mo, dhali pa Ekron mo, dhali kun bockon e pa Ashdon mo be. 21 Pa Adom mo dhali pa Mowaa'b mo dhali 'kwani gi pa Ammun mo. 22 Amalik gi pan Tayira mo dhali pa Siduun mo, dhali aris imalik ma uka 'cesh apowa 'bana gapa kamu/ gi kumma/ yi'de/ mo be. 23 aDedan, dhala Tema, dhala Bu/as nyakki uni 'baar mo kun 'cithkina mur 'ban buni ki kut kut mo, uni si'da mini pi a'di mo be. 24 Aris imalik gi pa ma Arab mo dhala ris imalik gi 'kwani kun 'koshkina jamas e mo kun 'kokin e mombwaasho mo, 25 Aris imalik gi pa Simri mo,dhali aris imalik gi pa Elam mo, dhala ris imalik gi pa Medes mo, 26 Aris imalik ma 'bana binycam mo, kun 'dishki uni is mo dhali kun si'dkin mo, uni ka 'dete/ 'dete/ ka kam piti mo dhali dhan bampa/ gi mony'ceshi 'baar mo kun 'kon e 'bame'di mony'cesh mo, uni 'baar mo mini pi 'peni toŋ 'kul bwa gi me'd gi Tapa mo. Ki dargi mowu 'kup mo, dhali amalik gi pam Baabil si'da/ midi pi 'peni toŋ'kul bwa yan mo be.

27 Tapa oki aha/ gwo mo ki, " 'Dishesan /e mini o uni gwo mo ki, ' Tapa jin di'da galany, Arumgimis gi 'kwani Israyiil mo, oki gwo yansan mo ki, Piyi dhalki 'kosh /e mo, yan'ko'd /e ki ya/ mo, dhali biti a'cesh mo, dhali dhalku/ ki cu mis ibwambori gandal jin ka'd ka 'ban su/ mo jin hashkika i bwamani um mo.' 28 Yan'ko'd wakki/ uni mini ush mmo kal toŋ 'kul bwa 'peni me'd pini mo mmopi mo tani, /e mini o uni gwo mo ki, ' Tapa jin di'da galany oki gwo yansan mo. Um ka jiŋ gana/ mini pi a'di mo be. 29 Haali/ hili ma, Aha/ mura kali dhan mii shigga/ mo apo/ 'peŋkuman bampa/ caan jin yuku ki gway pem mo, a dhali mina /e dika po/ 'peni gwondwall mowa? /E mini diki di ka po/ mo, haali/ Aha/ yukkina gandala turga/ apowa ris moŋ 'ko gi

mony'ceshi 'baar mo! yansan ta gwo jin okina Tapa jin di'da galany mo be.'

30 /E mini owa ris gwo gwansan e uni mo, dhali o uni gwo mo ki,

' Tapa midi cu dhan cuuwa mo 'peni momis mo
dhali midi cu ki 'kus piti 'peni mom piti jin kogu/ mo,
dhali midi cu ki dhan mom'bi'th apowa ŋul'kup 'kwanim piti mo,
dhali a'di midi cu, me'd uni gwansan kun umkina mura'th mo apo/
uni gwansani 'baar mo kun 'kokina e mony'cesh mo be.
31 Dhan cuwa ki mo/as minu dok/e cuyu bwaya ris shem 'pena bi gi mony'cesh mo,
haali/ Tapa guyi mo jin garu gwo 'kusi 'twa/ apowa ris 'kwani mo,
dhali a'di kali gwondwall apo/ buŋgwar is mo,
dhali apo/ a'din 'de/ thus yin mo a'di minu kar gom gandala turga/ mo yansan okina Tapa mo be.'

32 Tapa jin di'da galany oki gwo yansan mo ki,
' Hili ma, dhan mii shigga/ a'di yaka'd ka pije/ 'peni kal gi mony'cesh bway kal gi mony 'cesh mo,
dhali adhan 'thama punthar a'di telki 'pen 'pena 'bana si'dga/ gi mony'cesh mo be.
33 Yan'ko'd uni gwansan kun 'koshkina Tapa mini 'ko ka cim caan mo ki mo mar is 'pena 'ban gi mony'cesha kamu/ bway 'bana kamu/ mo,
uni mini 'koki 'ko ki bwan'thoth mo, dhali minu 'koki tul is mo, walla kan mo.
Uni mina e waki guren to e apowa 'cesh mo be.
34 Um imanhilka'bal, cuyi mo, dhali cuyi gom mowoth mo!
'Daŋkali e bu'da 'cesh mo, um itapa kun manhilka'bal ma ŋul'kup ka'bal mo,
haala risa cim kun muru 'cith um 'kus uni pu'dkin mo,
um minu ceker bwa mo wakki/ um bitin mo me'da nos jaro/ mo be.

35 Mowoṯha kamu/ yisa di'd gom imanhil ḳa'bala, dhali mo yeŋ kamu/ yisa di'da goma ris itaṗa ma ŋul'kuṗ ḳa'bal mo yisa.
36 Ciḳi ko gi imanhilḳa'bal mo, dhala ris cuwa gi itaṗa gi manhil ḳa'bal mo,
haali/ Taṗa a'di 'ce'dki'da risa shon dhi/in buni sho'k mo be.

37 Haali/ goma nyor ma Arumgimis jin 'batha 'ba'th mo tani, Wakana risa shon dhi/in gi moŋḳu'th is minu 'ce'd sho'k mo be.
38 Me'da dhoṗ dhuru'c mo, a'di dhalki jis piti mo, haala 'cesh buni minu war ki moŋḳo/is mo haali/ goma nyor gi a'di jin cila mom 'bi'th mo,
haali/ goma nyor piti jin purki'd ki waṗ waṗ mo be.'"

Irimiya 26

Irmiya woṯhkunu mo 'peni mowu mo

1 Ki monṯel 'pen gi monyji ma maliḳ Jehoḳiim ya/ ma Josaya jin ta'da maliḳ ki pa Yahuudiya mo tani, gwo yayi'd 'peni Taṗa mo, mmo/o gwo mo ki: 2 "Doshi e gu'b pem mo dhali /e ki o gwo goma ris 'peŋkuman bampa/ gi pa Yahuudiya 'baar mo uni kun iiyin mmoluŋ e gu'b pem mo. Taṗa oki gwo yansan mo ki: Ṯori aris gwo gwansan mo kun ḳankikaṗ/ /e mmo/o gom uni mo. Dhalki gwo ki 'ciṯh 'kuṗ ki kuṯ kuṯ mo! 3 A'di wari mina uni ciḳ gwo mo, ki 'kwani ka 'deṯe/ 'deṯe/ mini ṯu'k 'pena ris bway thus buni mo, wakan Aha/ mina dosha ṗo/ mii shigga/ mo jin kulumka i'taki ḳalu aṗo/ uni mo haali/ goma risa ṯu'c buni kun thama uni mii mo be. 4 Wakan um mini o uni gwo mo ki, ' Taṗa oki gwo yansan mo ki. Waḳki/ um 'koki ciḳ gwom pem mmo/ii e gwoŋḳan pem jin karkika/ ibwambori um mo tani, 5 Waḳki/ um 'koki ciḳa ris gwo gi imanmiiya ṯu'c kun ta imanc̣i gwon dhamo/ mo uni kun hashkika/ kun 'tena um bwa mo tani, hili um 'koki ciḳ gwo mo! 6 Yan'ko'd Aha/ mina kar gu'b yansan mo me'd pa Shaloh mo, Aha/ mina ṯu'k kal yansan ki mo jin jeenu e jis/e gi kal gi 'kwani 'ceshi 'baar mo be.'"

7 Igasiis, dhali imanc̣i gwon dhamo/, dhala ris 'kwani 'baar mo kun ciḳkina ris gwo ma Irimiiya gwansan e gu'b gi Taṗa mo be. 8 Dhali wakan ka Irmiiya 'baarki'da ris gwo o i'baar mo jin ḳankina Taṗa a'di gwo mmo/o gom 'kwani 'baar mo, igasiis, dhali imanc̣i gwon dhamo/

mo, dhala ris 'kwani 'baar mo kun bu'thki a'di dhali o mo ki, "/E ka jiŋ gana/ mini wu mo! 9 Ata a'di ona /e gwo ki gway gi Tapa mo dhali o ki gu'b yansan mina e wa ki pa Shaloh mo dhali 'peŋkuman pa yan minu war ki mony'ce'd sho'k mo, dhali ki dargi moŋ'ko mo?" Haali/ 'kwani 'baar mo miiki montul is imontal 'de/ apowa Irmiiya e gu'b gi Tapa mo.

10 Yan'ko'd aris jwahaŋ 'kwani gi pa Yahuudiya cikki gwo gwansan mo dhali iiku/ mo 'peni gu'b ma malik mo bway gu'b gi Tapa mo. Uni 'kokin e 'twaŋkal ma campur mo jin ta 'twaŋkala campur this gi gu'b gi Tapa mo be. 11 Aris igasiis dhala ris imanci gwon dhamo/ walki 'twa/ eya ris jwahaŋ 'kwani mo dhali goma ris 'kwani 'baar mo. Uni oki gwo mo ki, "A'di ta'da kar/e ki wathi/ yansan midi wu mo, haali/ a'di oki gwo apo/ 'peŋkuman pa yan mo, me'd jin cikkina um ki 'cem bum mo!" 12 Wakana Irmiiya walki 'twa/ bwaya ris imanjiya ji i'baar mo dhala ris 'kwani 'baar mo dhali o ki, "Tapa hashki aha/ ka pije/ mmo/o gwo apo/ gu'b yansan mo dhali 'peŋkuman bampa/ yansan mo, mmo/owa ris gwo 'baar mo kun cikkina um mo be. 13 Wakan 'dishesan, thosona ris bway tur bum mo dhala ris miim bum mo, dhali ciki 'twa/ gi Tapa jin ta'da Arumgimis bum mo wakan ki a'di midi dosh mii shigga/ mo jin okina a'di gwo apo/ um mo. 14 Hili aha/ mo ma! ---aha/ ki is pem---dikina e me'd bum mo. Miiyi aha/ to jin 'boro'd mo dhali jin ta'da kar/e i jis em bum mo be. 15 Hili/ um ka jiŋ gana/ mini mii mish mo ki 'bore/ wakki/ um 'kosh aha/ mo tani, yan'ko'd um kalana bas gi wathi/ jin dargi mii i'ba/ ki is bum mo dhali apo/ 'peŋkuman pa yan mo dhali aris uni kun 'kon e a'di mo, haali/ Tapa ka jiŋ gana/ hashki aha/ mmotorki uma ris gwo 'baar mo e bwany 'cem bum mo be."

16 Yan'ko'da ris jwaha/ dhala ris 'kwani 'baar mo oki igasiis gwo mo dhali imanci gwon dhamo/ mo ki, "A'di yisa 'boro'da gom wathi/ yansan ki wu mowa, haali/ a'di oki'da ris to gwansan 'kupki ana mo ki gway gi Tapa Arumgimis bana mo be." 17 Yan'ko'd 'kwani 'peni imanshu bway ma 'cesh cuki mis mo dhali wal 'twa/ mo ibwamani montul is gi 'kwani mo be. 18 Uni oki gwo mo ki, "Mika gi pa Moresheth a'di cuuki gwo ki embul ma Hesekiya mo jin ta'da malik gi pa Yahuudiya mo. A'di walki 'twa/ goma ris 'kwani 'baar mo gi pa Yahuudiya mo dhali o gwo mo ki,

' Tapa jin di'da galany oki gwo yansan mo ki.
Sihyuun mina e wa ki mondhe'd jin sinu to mo,
Urushaliim mina e wa ki mo nyo/o'd jin tulu is mo,
dhali 'kuwosh gi gu'b gi mondheleladhelel midi war gi mombwaasho mo be.'

19 A Hesekiya jin ta'da malik gi pa Yahuudiya dhala ris 'kwani gi pa Yahuudiya 'baar mo karki a'di mmowu mowa? Dina a'di ki ko/ Tapa mo dhali ŋap jis/e gi Tapa wakan ki Tapa midi dosha mii shigga/ jin torkina a'di gom uni mowa? Wakan a mina ana mii dhan ton thusa caaga/ apo/ moŋ'koki/em banaŋ gana/ mo 'taa?"

20 Ki wathin kamu/ cuuki gwo ki gway gi Tapa mo tani, Yuraya ya/ ma Shemaya 'peni paŋ Kirit Jearim mo, a'di si'da/ cuuki gwo mo apo/ 'peŋkuman pa yansan mo dhala 'cesh yansan mo, mmogam gwo me'd inyakki gwo ma Irmiiya 'baar mo be. 21 Hili/ ka malik Jehokiim dhali i as/kar piti dhali aris jwaha i 'baar mo cikki gwo yansan mo tani, yan'ko'da malik palki mii mo mmo'kosh a'di jwa mo, hila Yuraya cikki gwo yan mo dhali ko/ is mo, wakan a'di guski'd mo dhali yaki'd bway pam Masir mo be. 22 Yan'ko'da malik Jehokiim hashki 'kwani mmo ii pa Masir mo--- Elnathan jin ta ya/ ma Akbor mo dhali 'kwani mmo ii pa Masir mmobatha Yuraya isho'k mo be. 23 Uni bu'thkina Yuraya mo 'peni pa Masir mo dhali susi a'di bwaya malik Jehokiim mo. Yan'ko'da Jehokiim 'koshki a'di jwa ki gandala turga/ mo dhali hash buŋgwar is piti bway jis jwa gi iya/ gi 'kwani mo be. 24 Hili me'd ma Ahikam jin ta ya/ ma Shapan diki'di nyakka Irmiiya mo, wakan ki a'di minu 'koki ci e me'd ma ris 'kwani mmo'kosh jwa mo be.

Irmiya 27

Aris jamas gi mondek mo dhali dhaŋka'b 'ba/ mo

1 Ki montel 'pen gi monyji ma Sedekiya ya/ ma Josaya mo, jin ta'da malik gi pa Yahuudiya mo tani, gwo yansan yayi'da Irmiiya 'peni Tapa mo be. 2 Yansan ta gwo jin okina Tapa e aha/ mo ki, "Dhuyi aris mondek mo dhali dhaŋka'b 'ba/ gom is piniŋ gana/ mo. Hithi uni e 'ba/ pini mo. 3 Yan'ko'd hashki uni ka pije/ bwaya malik gi pa Aduum mo, dhali amalik gi pa Mowaa'b mo, dhala malik gi 'kwani Ammun mo, dhala malik gi pan Tayir mo, dhala malik gi pa Sidun mo. Hashki uni

ki me'd ma risa malik kun hashu mo kun iikin bway pa Urushaliim bwaya malik Sedekiya jin ta'da malik gi pa Yahuudiya mo. 4 Çiki uni aris gwoŋkan mo gom imanshu bway buni mo dhali o gwo mo ki, ' Tapa Arumgimis gi 'kwani ma Israyiil jin di'da galany mo, oki gwo yansan mo. Gwo a'dansan jin mina /e o gom imanshu bway pini mo, 5 "Aha/ ki is pem ukkina mony'cesh ki dhan mom'bi'th ki is pem mo dhali ki 'bame'd pem jin 'dekika/ mo. Aha/ si'da/ ukkina wathimpa dhali to/e mo apo/ mony'cesh mo, dhali Aha/ çikina a'di ki a'di jin mii'd ki 'bore/ i jis/em pem mo be. 6 Wakan i 'dishesan mo, Aha/ ki is pem çikina ris bampa/ gwan e me'd ma Nabukadnasiir jin ta'da malik gi pam Baabil mo, jin ta'da manmiiya tu'c pem mo. Dhali Aha/ si'da/ çikina ris to kun 'kon ki e eya ris bunto e a'di mo mmomiiya tu'c gom a'di mo be. 7 Haali/ kal gi 'kwaniny'ceshi 'baar mo mini mii a'di atu'c mo, ya/m piti mo, dhali ya/ gi ya/m piti mo ntagi embul piti jin midi di 'kup mo goma 'cesh piti mo. Yan'ko'd aris kal dhali imalik kun caaca mini pi a'di e ki mii mo be. 8 Wakan kal gi mony'cesh dhali adhan 'peŋkuman pa kun 'koki miiya Nabukadnasiira tu'c mo, jin ta'da malik gi pam Baabil mo, dhali jin diki kar 'ba/ piti ibwaŋ gwarany gi dhaŋka'b 'ba/ ma malik gi pam Baabil mo---yase ta gwo jin okina Tapa mo ki: Aha/ mina çi kal çaan isa nyor ki gandal jin ka'd ka 'ban su/ mo, dhali ki dhan te/ mo, dhali ki dhan moŋ'kosh is ka nyor mo---ntagi Aha/ mina 'ce'd a'di sho'k ka me'd piti mo be. 9 Wakan dhalku/ ki cik gwo gi imançi gwo ma Arumgimis ka dhamom bum mo, dhali aman shu'b jan mo, dhali amantor tonyjan mo, dhali amanmish to jin midi yayu/ mo, dhali amanmii mii ŋari mo, jin walki 'twa/ gom /e mo dhali o gwo mo ki, ' Dhalku/ ki miiya tu'c ma malik gi pam Baabil mo.' 10 Haali/ uni cuuki gwo ma tor mo gom /e mmoŋapi hash um ki si'd si'd mo 'pena risa 'cesh bum mo, haali/ Aha/ mina ur um ka pije/ mo, dhali um mini wu mo be. 11 Haali/ kal gi mony'cesh jin karki tom 'ba/ piti i bwaŋ gwarany ma malik gi pam Baabil mo dhali miiki a'di atu'c mo tani, Aha/ mina dhal a'di ki si/is eya 'cesh piti mo, yansan okina Tapa mo, dhali uni mini kor to mo dhali nyaŋa ris gu'b buni nycine/ mo be.""

12 Wakan aha/ walkina 'twa/ a malik Sedekiya mo dhali çiki a'di gwo mo ki, "Kari 'ba/ pini ibwaŋ gwarany tom 'ba/ ma malik gi pam Baabil mo dhali miiki a'di atu'c mo dhali 'kwanim piti mo, dhali um mini 'ko

mo be. 13 Ata a'di mina umi wu mo, um dhali 'kwanim bum mo, ki gandala turga/ mo, ki dhan te/ mo, dhali ki dhan mo isa nyor mo, isi me'd jin okika gwo mo gom kal gi mony'cesh jin ushki'd mmomiiya tu'c ma malik gi pam Baabil mo? 14 Dhalku/ ki cik gwo gi imanci gwon dhamo/ mo kun okina uni um mo mmo/o ki, ' Dhalku/ ki miiya malik gi pam Baabil atu'c mo', haali/ uni cuuki gwontor mo gom um mo be. 15 ' Haali/ Aha/ dina ki hash uni ka pije/ mo, yansan okina Tapa mo, haali/ uni cuuki gwontor ki gway pem mo wakan Aha/ mina ur um ka pije/ mo dhali um mini 'ce'd sho'k mo, um dhali imanci gwon dhamo/ mo kun cuuki gwo gom um mo be.'"

16 Aha/ okina gwo yansan mo gom igasiis mo dhali 'kwani 'baar mo dhali o ki, "Tapa oki gwo yansan mo ki: ' Dhalku/ ki cik gwo gi imanci gwon dhamom bum mo kun torki um gwo mo dhali oki, Pari e mo ma! Aris to kun ta to gi gu'b gi Tapa mo uni kulunu ka nyaŋ 'ko'd 'peni pam Baabil ki jahanne/ mo!' Uni oki gwo ka tor gom um mo be. 17 Dhalku/ ki cik uni gwo mo. Um mini miiya tu'c ma malik gi pam Baabil mo dhali 'ko mo. Ata a'di warkina dhan 'peŋkuman pa yan ki mo jin 'ce'du sho'k mo kan? 18 Wakki/ uni ta imanci gwon dhamo/ mo, dhali wakki/ gwo gi Tapa yayi'di uni ka jiŋ gana/ mo, dhalki uni yuk Tapa jin di'da galany mo ki midi diki hash uni bway pam Baabil mo dhala ris to kun bockin e gu'b piti mo, dhali e gu'b ma malik gi pa Yahuudiya mo, dhala malik gi pa Urushaliim mo be. 19 Tapa jin di'da galany oki gwo yansan mo goma risa kak mo ki, adhan mom beega/ kun mishu me'd kumma/ yi'de/ mo dhali mom piti mo, dhali ton tiya kun bockin e 'peŋkuman pa yansan mo, 20 aris to kun din ma malik Nabukadnasiir ki kal me'd jin kalkina a'di AJehoshiin jin ta ya/ ma Jehokiim mo, jin ta'da malik gi pa Yahuudiya mo, ki monyji 'peni pa Urushaliim mo bway pam Baabil mo inyakka ris uni kun jiki pa Yahuudiya mo dhali pa Urushaliim mo be. 21 Tapa Arumgimis ma Israyiil jin di'da galany mo, oki gwo yansan mo goma ris to kun bockin e gu'b gi Tapa mo, dhali e gu'b ma malik gi pa Yahuudiya mo, dhali pa Urushaliim mo, 22 ' Uni minu 'doyu bway pam Baabil mo, dhali mini 'ko imun mo ntaga cim jin miga/ kar ki she/ mmoyayu/ bway uni mo, yansan okina Tapa mo, yan'ko'd Aha/ mina 'doyi uni mo dhali dhu uni e mo yansan mo be.'"

Irimiya 28

Gwo ma ṯor ma Hananiya jin okunu mo

1 To yan p̱u'dki'd ki yil, jin ṯelki 'pen jin tan ma Sedeḵiya jin ta'da maliḵ gi pa Yahuudiya amanjiya ji mo, ki yil jin 'kon ma p̱o/ idoŋgon mo dhala ppe 'kup̱i mudhe'd mo, Hananiya ya/ ma Assur jin ta'da manc̱i gwon dhamo/ mo, a'di 'peni pa Gibiyun mo, jin walki 'twa/ i aha/ e gu'b gi Tap̱a i bwambori igasiis mo dhala ris 'kwani 'baar mo. A'di ki o gwo mo ki, 2 "Tap̱a Arumgimis ma Israyiil jin di'da galany mo, oki gwo yansan mo ki: Aha/ 'ce'dkina tom 'ba/ jin miikin ma maliḵ gi pam Baabil ki mom'bi'th mo. 3 I'Ko'di yila su/ mo tani Aha/ mina ḵalu aris to gwansan ka nyaŋ'ko'd i mo yahan kun ta ku gi gu'b gi Tap̱a mo jin ḵalkin ma Nabuḵaanasiir jin ta'da maliḵ gi pam Baabil mo 'peni mo yansan mo dhali mmoḵal bway pam Baabil mo be. 4 Yan'ko'd Aha/ mina ḵala Jehoshiin ka nyaŋ'ko'd jin ta ya/ ma Jehoḵiim jin ta'da maliḵ gi pa Yahuudiya e mo yansan mo, dhala ris uni 'baar mo kun tana habuus mo 'peni pa Yahuudiya kun hashkunu bwaya maliḵ gi pam Baabil mo, yansan okina Tap̱a mo ki, haali/ Aha/ mina 'ce'd tom 'ba/ ma maliḵ gi pam Baabil mo be."

5 Wakana Irmiiya jin ta'da manc̱i gwon dhamo/ mo oki'da Hananiya gwo mo ibwambori igasiis mo dhali ibwambora ris 'kwani mo kun doshkin e gu'b gi Tap̱a mo be. 6 Irmiiya jin ta'da manc̱i gwon dhamo/ oki gwo mo ki, "Dhalki a'di wakan mo! Mina Tap̱a p̱ara ris gwo e mo jin okina /e mo dhali mmoḵala ris to kun ta ku gi gu'b gi Tap̱a ka nyaŋ'ko'd bway mo yansan mo dhala ris uni 'baar mo kun kalu ki monyji 'peni pam Baabil mo. 7 Hili, isi ciḵi/, kari 'ce ki gwo jin okika e bwany'cem pini mo dhali e bwany'ce ma ris 'kwani 'baar mo. 8 Aris imanc̱i gwon dhamo/ kun 'koni ṯwa/a/ ki Aha/ mo dhali um 'peni yil ka dhamo/ si'da/ kun oki gwo goma ris mony'cesh ka ris mo dhali ap̱o/ dhan 'peŋkuman bampany caaga/ mo, gom gwo gi mo/as mo, gwo gom dhan ṯe/ mo, dhali moŋ'kosh is ka nyor mo be. 9 Wakana manc̱i gwon dhamo/ jin cuuki gwo gi moŋḵu'th is midi di mo, waḵki/ gwom piti iiyin ka ḵar/e mo tani, a'di minu mish ka jiŋ gana/ ki ta'da manc̱i gwon dhamo/ jin hashkina Tap̱a ka pije/ mo be. 10 Hila Hananiya jin ta'da manc̱i gwon dhamo/ ḵalki tom 'ba/ 'peni 'ba/ ma Irmiiya mo jin ta'da manc̱i gwon dhamo/ mo dhali 'ce'd a'di bwa mo be. 11 Yan'ko'da

Hananiya walki 'twa/ i bwambora ris 'kwani 'baar mo dhali oki gwo mo ki: Tapa oki gwo yansan ciki se/ mo ki, 'ko'di yila su/ mo tani Aha/ mina 'ce'd tom 'ba/ 'peni 'ba/ ma ris kal kun miikin ma Nabukadnasiir ki mom'bi'th jin ta'da malik gi pam Baabil mo." Yan'ko'da Irmiiya jin ta'da manci gwon dhamo/ yaki'd e bway piti mo be.

12 'Ko'da Hananiya jin ta'da manci gwon dhamo/ 'ce'dki tom 'ba/ 'peni 'ba/ ma Irmiiya jin ta'da manci gwon dhamo/ mo tani, gwo gi Tapa yayi'da Irmiiya mo, mmo/o gwo mo ki: 13 "Yaku/ mo dhali wal 'twa/ A Hananiya mo dhali o gwo mo ki, ' Tapa oki gwo yansan mo ki: /E 'ce'dkina ris dhaŋka'b tom 'ba/ cwa bwa mo, dhali e embul buni tani /e ki uka ris tom 'ba/ gi toŋkuthu'd mo be." 14 Haali/ Tapa Arumgimis gi 'kwani ma Israyiil jin di'da galany mo, oki gwo yansan mo ki: Aha/ karkina tom 'ba/ gi toŋkuthu'd i 'ba/ ma ris 'kwani gwansan mo kun miikina Nabukadnasiir jin ta'da malik gi pam Baabila tu'c mo, dhali uni mini miiki a'di atu'c mo. Aha/ si'da/ cikina a'di aris to/e eya ris mondhe'd mo mmo ji mo be." 15 Yan'ko'd Irimiya jin ta'da manci gwon dhamo/ oki'da Hananiya jin ta'da manci gwon dhamo/ mo ki, "Ciki gwo mo Hananiya! Tapa yisa hashki eya, hili /e ki is pini i rakkana ris 'kwani mmogam gwo is eya tor mo be. 16 Wakan Tapa oki gwo yansan mo ki. Pari e ma, Aha/ mura hashki /e ka pije/ mo 'peni mony'cesh mo. /E mini wu ki yil yan mo, haali/ /e 'thissa oki gwo shigga/ mo apo/ Tapa mo be." 17 Eya ppe 'kupi pesu/ gi yila 'de/ yansan mo tani, Hananiya jin ta'da manci gwon dhamo/ wuki'd mo be.

Irimiya 29

Gwo ma Irimiiya goma ris uni kun 'kon e monyji mo

1 Aris gwo gwansan eya warka/ ma yi'c 'kuc jin hashkin ma Irimiiya jin ta'da manci gwon dhamo/ ka pije/ 'peni pa Urushaliim gom imanshu bway kun bockin e embwamani uni kun bu'thkunu mo dhali gom iris igasiis mo, dhali imanci gwon dhamo/ mo, dhala ris 'kwani kun kalkin ma Nabukadnasiir ka pije/ 'peni pa Urushaliim mo bway pam Baabil mo be. 2 Yansan miikunu mo i'ko'da Jehoshiin jin ta'da malik mo, dhala ta'dam piti mo, dhali aris jwahaŋ 'kwani kun can mo, dhali imanshu 'kwani bway gi pa Yahuudiya mo dhali pa Urushaliim mo, dhali imanpa/ cwa uni urkunu ka pije/ 'peni pa Urushaliim mo be.

3 A'di hashki'da warka/ ma yi'c 'kuc̲ yansan ki me'd ma Ilasha jin ta ya/ ma Shap̲an mo dhala Gemariya jin ta ya/ ma Hilk̲iya uni kun hashkin ma Sedek̲iya, jin ta'da malik̲ gi pa Yahuudiya mo, eya malik̲ Nabuk̲adnasiir gi pam Baabil mo be. 4 Awarka/ ma yi'c 'kuc̲ oki gwo mo ki: "Tap̲a Arumgimis gi 'kwani ma Israyiil jin di'da galany mo, oki gwo yansan bwaya ris 'kwani 'baar mo kun jinu mo uni kun rakika/ mmo'ko apije/ 'peni pa Urushaliim e pam Baabil mo, 5 ' Nyaŋi aris gu'b mo dhali 'koyi i uni mo. Siyi aris cwa mo dhali shwayi maman buni mo. 6 Mashi up̲ mo dhali dhalki uni dho'th iya/ mo dhala ris i'bwa/ mo. Ŋap̲i aris up̲ gom iya/in mo, dhali c̲iyi i'bwa/in ka ris gwat̲h mo. Dhalki uni dho'th iya/ dhala ris i'bwa/ mo dhali mar is imun mo wakan ki um mini 'koki 'ko idak̲a mo be. 7 Ŋap̲i moŋk̲u'th is gi 'peŋkuman pa jin rakika/ um mmo'ko nycine/ mo, dhali wali 'twa/ nyak̲ki Aha/ ki gway piti mo wakan ki moŋk̲u'th is midi di mo gom um wak̲ki/ a'di di'd ki moŋk̲u'th is mo." 8 Haali/ Tap̲a Arumgimis gi 'kwani ma Israyiil jin di'da galany mo, oki gwo yansan mo ki, ' Dhalku/ ki dhal imanc̲i gwon dhamom bum uni kun 'kokin e bwamani um dhali imanmish to ma he'k/em bum mo, dhali dhalku/ ki cik̲ gwonyjan jin malaskina uni um mo mmomii jan mo. 9 Haali/ uni t̲orki gwo ma he'k e gom um ki gway pem mo. Aha/ dina ki hash uni mo, yansan okina Tap̲a mo be.'

10 Haali/ Tap̲a oki gwo yansan mo, ki: ' 'Kwani gi pam Baabil mini ji um gom yili issi kwara i'ce'dka 'kume'd ap̲o/ mo tani, Aha/ mina wot̲h um mo dhali mii gwom pem jin 'boro'd gom um mo mmodok̲i um ka nyaŋ'ko'd e mo yansan mo. 11 Haali/ Aha/ ki is pem mishkina ris gwoŋ kulum kun taki ka gom um mo---yansan ta gwo jin okina Tap̲a mo ki--- gwoŋ kulum gom moŋk̲u'th is mo, dhali yisa gom mii shigga/ mo, hili mmoc̲iki um to gun 'boron kun 'konu ki p̲ar e mo dhali mo ma 'teŋkap̲e/ mo be. 12 Yan'ko'd um mini yuk̲ Aha/ mo, dhali ii mo dhali 'tho gom Aha/ mo, dhali Aha/ mina cik̲ gwom bum mo be. 13 Dhali um mini ŋap̲ Aha/ mo dhali gam Aha/ mo, haali/ um ŋap̲ki Aha/ mo ka dum bumi 'baar mo be. 14 Yansan ta gwo jin okina Tap̲a mo ki, um mini gam Aha/ mo dhali Aha/ mina 'cuk̲ um mo 'peni mondek̲ bum mo; Aha/ mina tuli um is 'pena ris kal gi mony'cesh mo dhali e mo kun c̲ekerkika/ um bwa mo---Tap̲a oki gwo dok̲/e mo ki---hili/ Aha/

mina 'doyi um ka nyaŋ'ko'd bway mom bum mo 'peni mo kun dhukika/ um eya pije/ mo be.'

15 Haali/ um 'thissa oki gwo mo ki Tapa cuki imanci gwon dhamo/ mis mo gom ana e pam Baabil mo, 16 Tapa oki gwo yansan mo eya malik jin di'd eya powa kurse/ ma Dawuu'd mo dhali eya ris 'kwani 'baar mo kun 'kokin e 'peŋkuman pa mo ki, ikam bum kun 'koki ii ka pije/ nyakki um e mo jin jinuwa ji mo tani, 17 Tapa jin di'da galany oki gwo yansan mo ki: ' Hili ma, Aha/ mura hashki gandal jin ka'd ka 'ban su/ mo, dhali dhan te/ mo, dhali mo isa nyor apo/ uni mo. Haali/ Aha/ mina mii uni me'd mamana pu/ jin pu/ki'd mo jin shi/ashi/ mmoshwa mo be. 18 Yan'ko'd Aha/ mina ur uni isho'k ki dhan gandala turga/ mo, dhali ki dhan te/ mo, dhali ki mo isa nyor mo dhali dhu uni ki to kun minu ko/ mo e dhan 'peŋkuman bampa/ gi mony'ceshi 'baar mo--- dhali ki to jin deenu mo, dhali ki to gi monyjee mo dhala ris cuuwa mo, dhali to gi mo ma 'the is mo ibwamana ris kal gi mony'cesh kun cekerkika/ ayim bwa mo be. 19 To yansan miikika/ mo haali/ uni 'koki cik gwom pem mo, gwo yansan okina Tapa mo, ki Aha/ hashkina uni ka pije/ ka ris imanmiiya tu'c pem kun ta imanci gwon dhamo/ mo. Aha/ hashkina uni dok/e mo, ihili um 'koki cik gwo mo, gwo yansan okina Tapa mo be.'

20 Wakan um ki is bum cikki gwo gi Tapa mo, umi 'baar mo kun 'kokin mo um kun hashkina a'di ka pije/ 'peni pa Urushaliim bway pam Baabil mo: 21 ' Tapa Arumgimis gi 'kwani ma Israyiil jin di'da galany mo, oki gwo yansan goma Ahab jin ta ya/ ma Kolaya mo dhala Sedekiya jin ta ya/ ma Maasiya mo, jin torki gwo ka tor gom um ki gway pem mo. Hili ma, Aha/ mura dhu uni e me'd ma Nabukadnasiir jin ta'da malik gi pam Baabil mo. A'di midi 'kosh uni ibwambori jis em pini mo be. 22 Yan'ko'd gwony jee minu o mo gom 'kwani gwansan mo ka ris uni 'baar mo kun 'kokin e pa Yahuudiya mo dhali e pam Baabil mo. Gwonyjee minu o ki: "Dhalki Tapa mii um me'da Sedekiya dhala Ahab mo, uni kun 'thoskina Tapa gi pam Baabil i o'd mo." 23 Yansan midi pu'd mo haali/ gom to kun miikina uni e pa Israyiil mo ki uni miiki miinycal mo nyakka ris up kun 'dishki uni is mo dhali owa ris gwo ka tor ki gway pem mo, aris to kun dikaa/ ki kan uni gwo mmo/o mo. Haali/ Aha/ tana a'di jin mishkina mo mo, Aha/ tana man misha ris to mo, gwo yansan okina Tapa mo be.

24 Goma Shimaya jin ta wathi/ Nehelama mo, oki gwo yansan mo ki:
25 "Tapa Arumgimis gi 'kwani ma Israyiil jin di'da galany mo, oki gwo yansan mo ki: Haali/ /e hashkina warka/ ki gway piniŋ gana/ mo gom 'kwani 'baar mo e pa Urushaliim mo, bwaya Sabanaya ya/ ma Maasiya jin ta'da gasiis mo, dhali aris igasiis i'baar mo, dhali o gwo mo ki:
26 ' Tapa ukki /e ka gasiis i embul ma Jehoyada jin ta'da gasiis mo, gom /e ki ta manhila tu'c gi gu'b gi Tapa mo. /E a'di i mini ji apowa ris 'kwani 'baar mo kun sakin mo dhali dhu is buni ki imanci gwon dhamo/ mo. /E mini dhu uni eya ris cwa gi mondek mo dhala risa jindhir mo. 27 Wakan i'dishesan mo tani, ata a'di dina /e ki to/a Irmiiya ki pa Anatho'th mo, jin karki is piti ka manci gwon dhamo/ apo/ /e mo? 28 Haali/ a'di hashkunu bway am mo e pam Baabil mo dhali o ki,
' A'di midi ta embula turga/ mo. Nyaŋi aris gu'b mo dhali 'ko nycine/ mo, dhali siyi aris cwa mo dhali shwa maman buni mo.'"
29 Sabanaya jin ta'da gasiis deŋki'da warka/ yansan e mo i bwany'ce ma Irmiiya jin ta'da manci gwo ma Arumgimis ka dhamo/ mo be.
30 Yan'ko'd gwo gi Tapa yayi'da Irmiiya mo, mmo/o gwo mo ki:
31 "Hashi gwo mo goma ris uni kun 'kon e monyji mo dhali o ki: Tapa oki gwo yansan goma Shimaya jin ta wathi/ Nehelama mo. Haala Shimaya oki gwo gom um ki:
' Aha/ ki is pem dina ki hash a'di mo, dhali a'di rakki um mmogam gwo ma tor piti is mo,
32 Wakan Tapa oki gwo yansan mo ki: Hili ma, Aha/ mura cika Shimaya jin ta wathi/ Nehelama ajisa mo dhala risa emen piti mo. Ki wathiŋ kamu/ midi diki di gom a'di agalany ma ris 'kwani gwansan mo. A'di midi diki par miim 'borga/ e jin miga/ mii gom 'kwanim pem mo, yansan okina Tapa mo ki, haali/ a'di walki gwo jin ushu ha e apo/ Tapa mo be.'"

Irimiya 30

Mondok ma Israyiil dhala Yahuuda/ mo

1 Gwo jin yayi'd bwaya Irmiiya 'peni Tapa mo, o gwo mo ki:
2 "Gwo a'dansan jin ona Tapa mo, Arumgimis ma Israyiil, oki gwo mo ki:
' 'Kwari aris gwo 'baar mo jin okika/ /e mo eya yi'c 'kuc yan mo.
3 Hili pari e ma, arisa cim iiyin mo---gwo yansan bahkina Tapa mo ---ki Aha/ mina dok mii monyji gi 'kwanim pem ma Israyiil dhala Yahuuda/ mo. Aha/ jin tana Tapa, bahkina gwo mo. Haali/ Aha/ mina

'doyi uni ka nyaŋ'ko'd bwaya 'cesh jin c̲ikika/ idhan babam buni mo, dhali uni imin ma t̲u'c icil mo be.'"

4 Gwansan ita gwo gi Tap̲a jin okina a'di ap̲owa Israyiil mo dhala Yahuuda/ mo ki, 5 "Haali/ Tap̲a oki gwo yansan mo ki,

' Aman cik̲kina 'twa/ gi moŋk̲o/ is mo dhali yisa ki moŋk̲u'th yisa.
6 Dot̲i ma dhali mishi mo wak̲ki/ wathiŋ gwat̲h dho'th uc̲i mo.
Ata a'di i mishga/ 'kwanin dhuru'c ki me'd e empa'd me'd up̲ kun dho'th uc̲i kan mo?
Ata a'di 'ka'da em buni ki 'ka'd kan mo?
7 Wayyi! Goma tee c̲aan jin midi caaca mo, jin dina jan t̲al 'deŋ kamu/ ki waki a'di mo.
A'di midi ta atee gi mont̲o'c bwa goma Yakuub mo, hili a'di minu wot̲h mo 'peni a'di mo be.
8 Haali/ a'di midi di eya teem piti mo, yansan okina Tap̲a jin di'da galany mo ki: ki Aha/ mina 'ce'd tom 'ba/ pini mo, dhali Aha/ mina 'cit̲ha risa jindhir pini mo, wakana ris 'kwani mini 'koki dok̲ e kar /e ki c̲iŋkina/ mo be.
9 Haali/ uni mini luŋ Tap̲a Arumgimis buni mo dhali miiya t̲u'c goma Dawuu'd jin ta'da malik̲ buni mo, a'di jin miga/ kar ka malik̲ ap̲o/ uni mo be.

10 Wakan /e, jin tana manmiiya t̲u'c pem ka Yak̲uub mo, dhalki is ki k̲o/ mo, yansan okina Tap̲a mo, dhali dhalki 'kwani ma Israyiil ki dee mo.
Haali/ mishi ma, Aha/ mina wan /e 'ba/ mo 'peni mo si'dga/ mo, dhali aris emen pini 'pena 'cesh jin 'kona uni ki monyji mo.
Yakuub midi dok̲u/ mo dhali ta gi mo si/is mo, a'di midi si/is ki dargi mont̲o'c 'kus mo, dhali moŋk̲o/ isa kamu/ yisa midi diya.
11 Haali/ Aha/ dina inyak̲ki /e mo, yansan okina Tap̲a mo, mmowot̲h /e mo. Yan'ko'd Aha/ mina kar mowu 'kup̲ gana/ mo goma
ris mony'ceshi 'baar mo kun c̲ekerkika/ bwa mo. Hili Aha/ ka jiŋ gana/ mina diki kar mowu 'kup̲ gom /e mo, hili Aha/ mina ye'th /e sho'k ka k̲ar/e mo

dhali ka jiŋ gana/ Aha/ mina diki dhal /e ki dargi moŋ'kosh is ka nyor mo be.'

12 Haali/ Tapa oki gwo yansan mo ki, ' Mony'ce'd pini a'di midi diki waç mo, jamam pini a'di midi 'kosh ka nyor mo be.
13 Wathiŋ kamu/ piyi'd jin dot tom pini jin mii /e mo, mony nyoŋ gi jamam pini mmo waç mo tani midi pi mo be.
14 Aris unim pini kun eni /e mini this /e 'kupi e mo.
Uni mini 'koki hil 'kupki /e mo, haali/ Aha/ 'koshkina /e ki jama/ gi 'kwaniŋ 'kup mo dhali ki mo ye'th shoka shigga/ mo haali/ goma ris miinthus pini mo
dhala ris miinthus pini kun marki is kagahara/ mo be.
15 Ata a'di yuka eya yuk gom mowoth mo gom to jin 'kwar /e mo?
Dhali mo isa nyor pini a'di midi diki waç mo.
Goma ris miinthus pini mo, haali/ aris miinthus pini marki is ki nyanye/ mo, Aha/ miikina to gwansan gom /e mo be.
16 Wakan 'kwani ka 'dete/ 'dete/ kun 'ce'dki /e sho'k mo minu 'ce'd sho'k mo, dhala ris 'kwaniŋ 'kup pini 'baar mo mini ii e monyji mo,
Hili/ a'di jin kwalki /e to mo tani minu kwal to mo, dhali Aha/ mina mii uni gwansan kun 'koshki um mo tani minu 'koshu mo be.
17 Haali/ Aha/ mina kali mo waç apo/ /e mo, Aha/ mina waça ris jamam pini mo---yansan okina Tapa mo ki---Aha/ mina mii mii yansan mo
haali/ uni yukki /e mo ki: A'di jin ushkunu mo. Wathin 'deŋ kamu/ yisa hili'd ki 'bore/ goma Sihyuun yan mowa.'"
18 Tapa oki gwo mo ki, "Hili mo mo ma, Aha/ 'disha 'twa/ mmo doki kuŋgu'b ma Yakuub kun budhu mo ka nyaŋ'ko'd mo dhali ta gi mo mii mii apo/ gu'b piti mo be.
Yan'ko'd 'peŋkuman pa minu nyaŋ apo/ mo jin ta ma'du/ mo, dhali montel sho'k piti midi dosh dok/e i isi mo jin dina a'di ntwa/a/ mo be.
19 Yan'ko'd gway gi mo maŋ dhali adhan cuuwa gi dhan bwaŋ 'kunyu'd midi ya ka pije/ 'peni uni mo,
haali/ Aha/ mina mar uni is mo dhali diki pash uni is mo,

Aha/ mina dhu uni ki montak mo wakan ki uni mini 'koki dhu is ki gwa'd mo be.

20 Yan'ko'd 'kwanim buni mina e waki kun dhamo/ mo, dhali adhan montul is buni minu nyaŋ mo ibwambori Aha/ mo ki Aha/ cikina uni 'baar mo ajisa itwa/a/ mo uni kun yapki uni ki sho'k mo be.
21 Imanjiya jim buni mini iiyu/ 'peni bwamani uni mo. A'di midi pi 'pena galany i uni mo wakki/ Aha/ dirina a'di ki 'dish 'dish mo dhali wakki/ a'di 'dish Aha/ is mo.
Wakki/ Aha/ dina ki mii to yansan mo tani, aja a'di midi en is mmoyayu/ i Aha/ ki 'dishe mo? Yansan okina Tapa mo be.
22 Yan'ko'd um mini ta 'kwanim pem mo, dhali Aha/ mina ta Arumgimis bum mo be.
23 Hili, apunthar 'tham gi Tapa, dhali anyor piti mo, piki'd ka pije/ mo. a'di rashkunu e ka punthar mo.
A'di midi 'thek i'kupi 'kwanin thus mo be.
24 Anyor gi Tapa midi diki doku/ mo ntagi a'di midi mii mo dhali midi mii isi me'd jin on ma du a'di mo.
E moŋkar 'kup ma risa cim mo tani, /e mini mish a'di 'ban mo be."

Irimiya 31

Uci ma Israyiil kun bockin wothkunu mo

1 Gwo a'dihe/ jin bahkina Tapa mo ki: "Ka tee caan mo tani, Aha/ mina ta Arumgimis ma risa wak gi 'kwani Israyiil mo, dhali uni mini ta 'kwanim pem mo be." 2 Tapa oki gwo yansan mo ki,

" 'Kwani kun bockin 'peni gandala turga/ mo tani gamkina 'the mo e mombwaasho mo, Aha/ mina ya ka pije/ mo mmocika Israyiil mo si/is mo be."
3 Tapa piki aha/ i is ntwa/a/ mo dhali o gwo mo ki, "Aha/ enkina /e mo, ayy Israyiil, ki mo/en jin di'd goma sule/ sule/ mo.
Wakan Aha/ dirina /e bway is pem mo ki gwo jin gamu me'd ki mii ma kar/e mo be.

4 Aha/ mina nyaŋ /e doḵ/e mo wakan ki /e minu nyaŋ mo, /e jin tana bwanyara/ ma Israyiil mo.
/E minu doḵ/e 'deḵ ki mis ka jalluga/ mo dhali mmo/ii ka pije/ ki dhan sa ilu/ ki bwam'boron mo be.
5 Um mini siya ris bwam mo sinu doḵ e mo apowa ris wosh gi pa Samira mo, Dhali aris imansi to mini si to mo dhali dhu maman to e miim 'borga/ mo.
6 Haala/ cim midi yayu/ mo ka manhil mo mo e 'kuwosh gi pa Eparayim mo mini bah gwo mo ki,
' Cuuyi mis mo ma, dhalki ana iina 'kupki pa Siyhuun mo bway Tapa Arumgimis bana mo.'"

7 Haali/ Tapa oki gwo yansan mo ki, "Cuyi gom bwaŋ 'kunyu'd apowa Yaḵuub mo! Cuuyi ki bwam'boro'd goma ris tapa gi 'kwani mony'cesh mo! Dhalki 'twa/ maŋ ciḵu mo. Mmo/oki, ' Tapa woṯhki 'kwanim piti mo, kum boc̱kon ma Israyiil mo be.'

8 Hili ma, Aha/ mura 'doyi uni mo 'pena 'cesh ma 'bana binycam mo.
Aha/ mina tuli uni is 'pena ris 'cesha si'dga/ mo. Gunn kun tana ja'da/ mo dhali kun ta ŋwol ibwamani uni mo,
up kun bwan dhali uni kun murkini dho'th mo mini 'ko nyaḵki uni mo be.
Adhana ŋul'kup 'kwani mini doḵu imahan mo be.
9 Uni mini iiyu/ ko lu/ mo, Aha/ mina susi uni me'd jin 'therkina uni cuuwa mo. Aha/ mina 'doyi uni e ushi wor gi 'kus yi'de/ e bway tura ḵar/e mo.
Uni mini 'koki gol a'di mo, gom Aha/ mina ta baba goma Israyiil mo, dhali Eparayim midi ta bwanyaram pem mo be.

10 Ciḵki gwo lolop gi Tapa mo, um aris kal gi mony'cesh mo, C̱iyi gwo eya risa uḵa 'cesha si'dga/ mo.
Um kal gi 'kwaniny'cesh mini o gwo mo ki: ' A'di jin c̱ekerki'da Israyiil bwa mo tani a'di tuli uni is mo dhali kara yim me'da manhil ḵa'bal jin hilki ḵa'bal piti mo be.'
11 Haali/ Tapa c̱iki to gi mo wan 'ba/ goma Yaḵuub mo dhali wan a'di 'ba/ mo 'peni me'd jin 'bitha 'bi'th gom a'di mo be.
12 Yan'ko'd uni mini iiyu/ mo dhali 'kuny bwa mo e mo jin di

isi mis gi pa Sihyuun mo. Jis/em buni mini 'twak̲ mo mo haali/ gom miim 'boron gi Tap̲a mo, ap̲o/ emen to dhali asun this mo, ap̲owa yin dhali emen ma risa ŋul 'kup̲ k̲a'bal mo dhali imanhil k̲a'bal mo.
Haala ris moŋ'koki/em buni mina e waki yi'de/ gi bwam mo jin sinu to mo, dhali uni mini 'koki dok̲/e gam mo jin 'konu ki bwandit̲i'd mo.
13 Yan'ko'da risa bwanyara/ mini 'bor bwa ki sa ilu/ mo, dhali 'kwanin dhuru'c dhali 'kwaniŋ gwat̲h̲a dhan mini 'ko imont̲al 'de/ mo.
Haali/ Aha/ mina ak̲ moŋkom buni e ki dhan mo jin shwanu to mo. Aha/ mina malas uni mo dhali c̲iki uni bwaŋ 'kunyu'd gom bwa shi/i'd buni mo be.
14 Yan'ko'd Aha/ merkina ris moŋ 'koki gi igasiis e mo ki dhan miiny caaga/ mo.
Dhali 'kwanim pem mini 'tu'da ris is buni mo ki miim 'borgam pem mo, yansan okina Tap̲a mo be."
15 Tap̲a oki gwo yansan mo ki. " 'Twa/ cik̲kunu mo e pa Raama mo, mmomiiya c̲ithar mo dhali gwony jwa jin gwonu ki jabu'th mo. a Rahil gwoki'd mo gom uc̲i ma yim mo. Ayim ushki'd mo ki a'di minu malas mo, haali/ uni mini 'koki 'ko dok̲/e mo be."
16 Tap̲a oki gwo yansan mo ki, "Doshi 'twam bum mo 'peni moŋko mo dhali em bum mo 'peni jabu'th mo
tontak̲ di'd goma t̲u'c bum mo, yansan okina Tap̲a mo ki, uc̲im bum mini dok̲u/ mo 'pena 'cesh gi 'kwaniŋ 'kup̲ bum mo be.
17 Mo ma 'teŋkap̲e/ di'd goma tee gi 'ko'd p̲ini mo, yansan okina Tap̲a mo ki: aris emen pini mini dok̲u/ bway bwaman ma ris gwayum buni mo.
18 Aha/ cik̲kina ko ma Eparayim mo, ' /E 'koshki aha/ is ka nyor mo, dhali aha/ 'kokunu mmo'kosh is ka nyor mo me'd aran bip̲ jin 'konu ki ye'th sho'k mo.
Guyaa ka nyaŋ'ko'd mo dhali aha/ minu guku/ ka nyaŋ'ko'd mo, haali/ /e ta Tap̲a Arumgimis pem mo be.
19 Hili i'ko'd ki Aha/ t̲u'kkina ka nyaŋ'ko'd bway /e mo tani, Aha/ t̲orkina miim pem mo, 'ko'di Aha/ ye'thkunu sho'k mo, Aha/ dorkina 'dup̲un pem ki me'd mo.

Aha/ 'thekina is mo dhali kar is ki gwa'd mo, haali/ Aha/ dho'thkunu ki mon'the is gi dhuru'c pem mo.'
20 Din ma Eparayim ki ta 'cim pema gana/ mo? Dina a'di ki ta 'ci jin enka mo, dhali ya/a 'borga/ mowa?
Haali/ ki Aha/ walkina 'twa/ apo/ a'di mo tani, Aha/ naskina/ dina mo yuk a'di ki jigi enkika/ mo. Ki bway tur yan mo tani Aha/ dina mo taga du gom a'di mo.
Aha/ ka jiŋ gana/ tana gi mo mii mii gom a'di mo, yansan ona Tapa mo be.
21 Kari jamas gi bway tur gom is pini mo. Kari to jin tori bway tur gom is pini mo.
Kari 'kup pini ka ji sho'k bway bwaya kar/e mo, e bway jin mina /e ya mo.
Kulu ka nyaŋ'ko'd mo, ayy nyaraŋ gana/ ma Israyiil mo! Yayi ka nyaŋ'ko'd bwaya ris 'peŋkuman bampam pini gwansan mo.
22 Um mini 'ko imahan ntaga kasjana mo, ayy i'bwa/ kun dargi moŋgam gwo is mo?
Haali/ Tapa ukki'da ris ton this apo/ mony'cesh mo, a'bom 'kamki wathiŋ gwatha ' bithga/ is mo be."

23 Tapa Arumgimis ma Israyiil jin di'da galany mo, oki gwo yansan mo, "Ki Aha/ dokkina 'kwanim buni kun bu'thkunu mo tani, uni mini o gwo yan eya 'cesh gi pa Yahuudiya mo dhali eya ris bampam piti mo, dhalki Tapa 'borki /e mii mo, /e jin ta moŋkar/ e yin dina a'di mo, /e jin ta wosh jin kogu/ mo. 24 Haala Yahuuda/ dhala ris 'peŋkuman bampam piti mo mini 'ko imontal 'de/ imun mo, me'da ris imankor dhali uni gwansan mo kun dhunu ki she/ nyakka risa ŋul'kup ka'bal mo be. 25 Haali/ Aha/ mina rak uni gwansan kun wukina is e mo mmo'tu'd bwam buni ki tom pi mo, dhali Aha/ mina 'tu'da ris uni gwansan kun 'thikina buye/ mo." 26 Yan'ko'd Aha/ merkina e mo, dhali Aha/ nyithkina ki mo/ish pem 'kunya 'kuny mo be.

27 "Tapa oki gwo yansan mo ki: hili mo mo ma, arisa cim iiyin mo ki Aha/ mina si gu'b ma Israyiil dhali gu'b ma Yahuuda/ ki emen gi wathimpa/ mo dhali emen ma ris to/e mo be. 28 Ki embul yin mo tani, Aha/ dhukina uni ibwaŋgwarany mo jin minu 'cunycur mo ki uni minu buk mo dhali 'ce'd uni bwa ka 'cesh mo, ki mompi mii e mo, dhali

'ce'da 'ce'd sho'k mo, dhali k̲ali uni moŋ'kosh is ka nyor mo. Hili ka risa cim kun iiyin mo tani, Aha/ mina hila p̲o/ uni mo, mmonyaŋ uni mo dhali si uni mo, yansan okina Tap̲a mo be. 29 Ka cim gwansan mo tani wathiŋ kamu/ yisa di'da jin midi̲ o gwo dok̲/e mowa,

> ' Ibaba shwakana risa muratha 'pac̲ga/ mo, hili she/ ma ris uc̲i uni kala kal mo be.'

30 Hili/ wathi/ midi wu mo e miinthus piti mo; a'di yin jin shwaki'da mura'tha 'pac̲ga/ mo tani, shem piti midi kala kal mo be.

> 31 Yansan ta gwo jin okina Tap̲a mo ki,
> hili mo mo ma, arisa cim iiyin mo,
> ki Aha/ mina t̲el gwon this jin gamu me'd 'pen mo
> nyak̲ki gu'b ma Israyiil mo dhali nyak̲ki gu'b ma Yahuuda/ mo.
> 32 A'di yisa mina e waki gwo jin gamu me'd jin t̲elkika/ monyaŋ 'pen nyak̲ki
> ibabam bum eya risa cim ki Aha/ bu'thkina
> uni e me'd buni mo mmo'doyi uni ka pije/ 'pena 'cesh gi pa Masir mo,
> haali/ uni 'ce'dki gwom pem jin gamu me'd mo,
> bahili Aha/ 'thissa tana wathiŋ gwat̲h gom uni mo---
> gwo yansan ta gwo jin okina Tap̲a mo be.
> 33 Yansan ta gwo jin gamu me'd̲ jin miga/ t̲el 'pen
> inyak̲ki gu'b ma Israyiil mo
> 'ko'da cim gwansan mo ---
> yansan okina Tap̲a mo ki:
> Aha/ mina kar gwoŋk̲an pem ibwamani uni mo
> dhali Aha/ mina 'kwar a'di eya dum buni mo,
> haali/ Aha/ mina ta Arumgimis buni mo,
> dhali uni mini ta 'kwanim pem mo be.
> 34 Yan'ko'd 'kwani ka 'det̲e/ 'det̲e/ mini 'koki dok̲/e t̲or iman'dish uni is gwo mo,
> walla wathi/ diki t̲ora kam gwo mo mmo/o ki ' Mishi Tap̲a mo!'
> Haali/ uni 'baar mo mini mish Aha/ mo,
> 'peni kun gwa'dan ki uni mo bwaya caaga/ mo
> gwo yansan ta gwo jin okina Tap̲a mo ki:
> haali/ Aha/ mina gwam miinthus buni mo
> dhali diki ka miinthus buni e dok̲/e mo be."

35 Tapa oki gwo yansan mo ki:
a'di ta a'di jin ciki'da tente/ gom moŋkush gi montee mo
dhali gwoŋkan ma ppe dhala risa cul gom moŋkush ki mon'thiny mo.
A'di 'de/ i dhuki'da ris kumma/ yi'de/ mo mmobaŋgal mo
wakan ki eŋkuthar midi wulus mo.
Tapa jin di'da galany a'di ta gway piti mo be.
36 "Gwo yansan ta gwo jin okina Tapa mo ki,
hili wakka ris to kun 'kon ka kanne mini pe mo 'peni jis em pem mo tani, emen ma Israyiil mini 'koki dosh mo ki sule/ mo 'peni mo jin tana uni kal ibwambori Aha/ mo be."
37 Tapa oki gwo yansan mo ki, "Wakka ris momis kun 'kon isi mis minu bar mo,
dhali wakki/ montel 'pen gi mony'cesh kun 'kon 'bame'da 'cesh minu gam mo tani, Aha/ mina ura ris emen ma Israyiil i'baar mo
haali/ goma ris to kun miikina uni mo, gwo yansan ta gwo jin okina Tapa mo be."

38 Tapa oki gwo mo ki: "Hili mo mo ma, arisa cim iiyin mo, ki 'peŋkuman pa minu nyaŋ doke/e mo gom Aha/ mo, 'peni dhan gu'ba makampo/ ma Hanani/iil bway shem 'pena bi ma Campur mo be. 39 Dhali mombar midi ya ka pije/ doke/e ki si'd si'd mo, bwaya gagamis ma Gareb mo dhali mmo'kam paŋ Gowaha mo be. 40 Dhali aris buŋgwar kun wukin e momba'da'd mo dhala ris 'piny mo, dhala ris mo sin to iikin ka pije/ mo bway momba'da'd gi paŋ Kidhuron ki si'dga/ 'peni shem 'pena bin doŋgon ma Campur gi shuma rum mo ka 'ban gi mom'pesho'k mo tani, uni minu dhu ki she/ ki dheleladhelel gom Tapa mo. 'Peŋkuman bampa/ minu 'koki buk mo walla minu 'koki pi e doke/e mo, ki sule/, sule/ mo be."

Irimiya 32

Uci ma Israyiil kun bockon wothkunu mo

1 Yansan ta gwo jin yayi'da Irmiiya mo 'peni Tapa mo ki yila 'kume'd jin takin ma Sadekiya amalik gi pa Yahuudiya mo, ki yil jin 'koni 'kume'd i'ce'dka peŋkwara ma Nabukadnasiir mo be. 2 Ka tee caan mo

tani, athuruuk ma malik gi pam Baabil 'kamki pa Urushaliim is mo, dhalia Irimiya jin ta'da mancˍi gwon dhamo/ karkunu e gu'b gi monyji jin nyaŋu ka goŋ gi imanji mo mo 'kupki gu'b ma malik gi pa Yahuudiya mo be. 3 A Sadekiya jin ta'da malik gi pa Yahuudiya karki a'di e monyji mo dhali o gwo mo ki, "Ata a'di cuukina /e gwo mo dhali o ki, ' Tapa oki gwo yansan mo ki. Hili ma, Aha/ mura cˍi 'peŋkuman pa yansan ime'd ma malik gi pam Baabil mo, dhali a'di midi bu'th a'di mo be. 4 Sadekiya jin ta'da malik gi pa Yahuudiya midi diki ye 'peni me'd gi 'kwani Kaldiyan mo, haali/ a'di ka jiŋ gana/ cˍikunu mo ime'd ma malik gi pam Baabil mo. Dhali a'di midi wal 'twa/ nyakka malik mo, dhali em piti midi par e ma malik e mo be. 5 A'di midi kala Sadekiya mo bway pam Baabil mo, dhali a'di midi di imun intagi Aha/ mina wal 'twa/ nyakki/ a'di mo, yansan okina Tapa mo. Wakan /e askina po/ 'kwani Kaldiyan mo, /e mini diki pi uni e mo be.'"

6 Irmiya oki gwo mo ki, "Gwo gi Tapa yayi'di aha/ mo mmo/o gwo mo ki: 7 ' Hili ma, Hanamel ya/ ma Shallum jin ta'da shwakim pini a'di yayi'd gom /e mo dhali midi o gwo mo ki, "Yoli buntom pem mo gom is pini mo a'di jin diki'd e pa Anatho'th mo, haali/ mo wan 'ba/ ta jim pini mo."" 8 Yan'ko'd, me'd jin okina Tapa mo ki, Hanamel, jin ta ya/ ma shwakim pem mo, yayi'd bway aha/ mo e gu'b jin nyaŋu ka goŋ gi imanji mo mo, dhali a'di ki o aha/ gwo mo ki, "Yoli buntom pem a'di jin di'di me'd ma Anatho'th mo eya 'cesh ma Benyjamin mo, haali/ toŋ kar/e jin cˍinu uni ta kum pini mo, dhali toŋ kar/e gi mo wan 'ba/ ta kum pini mo. Yoli a'di gom is pini mo." Yan'ko'd aha/ ki mish ki gwo gi Tapa 'dansan mo be. 9 Wakan Aha/ yolkina bunto ma Anatho'th 'pena Hananmel mo, jin ta ya/ ma shwakim pem mo, dhali Aha/ barkina 'dolkon kush gom a'di mo, ki emena guruush ka 'kume'd i'ce'dka pesu/ ki mom bar mo be. 10 Dhali aha/ 'kwarkina /e to eya yi'c 'kucˍ mo dhali 'dap a'di ka 'diŋkila mo, dhali mishkunu ki imanmish to ki e mo. Yan'ko'd aha/ barkina 'dolkon kush mo eya ris tom bar to mo be. 11 Dok/e aha/ kalkina warka/ gi gwoŋkan jin yolu mo jin 'dapkunu 'twa/ mo, mmobath gwoŋkan mo dhali aris gwoŋkan, ki 'bore/ me'd miim piti kun 'konu ki 'dap a'di mo be. 12 Aha/ cˍikina yi'c 'kucˍ jin 'dapkunu bwaya Baruuk ya/ ma Neriya jin ta ya/ ma Mahaseya ibwambor ma Hanamel mo, jin ta ya/ ma iyam pem mo, dhali imanmish mo mo kun 'kwarkina /e to eya yi'c 'kucˍ kun 'dapkunu mo,

dhali e bwambori 'kwani Yahuuda/ 'baar mo kun 'kokin e gu'b ma goŋ gi imanji mo mo be.13 Wakan aha/ c̲ikina gwoŋk̲an bwaya Baruuk̲ mo nt̲wa/a/ ki uni mo. aha/ okina mo ki: 14 "Tap̲a gi momis, jin ta'da Arumgimis ma Israyiil mo, oki gwo yansan m̄o ki: K̲ali aris gwoŋ 'kwara su/, gwansan kun dhu to kun yolu kun 'dap̲kunu mo dhali usha warka/ gi mii ma t̲u'c kun yolkunu to mo kun 'kon̄u ki 'dap̲ mo, dhali dhuyi uni eya gassas jin uk̲u 'pena je mo wakan ki uni mīni 'ko gom embul ki tur tur mo be. 15 Haali/ Tap̲a Arumgimis ma Israyiil jin di'da galany mo, oki gwo yansan mo ki. D̄hali aris gu'b mo, aris bunto mo, dhali aris mosinu mo, minu dok̲/e yol eya 'cesh yansan mo be."

16 'Ko'di aha/ c̲ikina warka/ jin dhunu to kun yolu mo bwaya Baruuk̲ ya/ ma Neriya mo tani, aha/ 'thokina Tap̲a mo dhali o gwo mo ki: 17 "Ayy, Tap̲a Arumgimis! Hili/ ma! /E a'd̄i 'de/ uk̲kina ris momis mo dhali mony'cesh ki mom'bi'th jin ta jim pini mo dhali ki 'bame'd pini jin 'dekin isi mis mo. Toŋ kamu/ yisa di'da jin 'bitha mii ki 'bi'th gom /e mmo mii a'di mowa. 18 /E t̲orki mo/en jin t̲elu sho'k goma aliipi 'de/ mo dhali gac̲ mii kun 'konu ki to i'ba/ gi ibaba mo mmobat̲h̲ki uc̲im buni i'ko'di uni mo. /E a'di caaca dhali Arumgimis gi mo shirr mo, Tap̲a jin di'da galany ita gway pini mo be. 19 /E a'di caaca ki moyuk̲ mmothoson to mo dhali aman ta gi mom'bi'th eya ris mii mo, haali/ em pini uni k̲a'dkina /e mo bwaya ris 'kwani 'baar mo, mmoc̲iki 'kwani to ka 'det̲e/ 'det̲e/ isi ki miim buni kun miikina uni mo be. 20 /E miikina ris jamas mii mo dhala ris miimer mo eya 'cesh gi pa Masir mo. Ntaga 'dishesan mo e pa Israyiil mo dhali ibwamana ris 'kwani en'thi/ 'baar mo, gway pini mishu e mo 'baar mo be. 21 Haali/ /e 'doyi 'kwanim pini ma Israyiil ka pije/ 'pena 'cesh gi pa Masir mo ka ris jamas mii mo dhali ka ris miimer mo, ki me'da 'bi'thga/ mo, dhali ki 'bame'd pini kun 'de'kkunu isi mis mo, dhali ki dhan moŋk̲o/ is mo be. 22 Yan'ko'd /e ki c̲iki uni a'cesh yansan mo, jin thulkina /e gwo me'da p̲o/ mo gom idhan gi idhan babam buni mo mmoc̲iki uni mo, a'cesh jin ish ma ko mo dhala dham mo be. 23 Wakan uni cic̲kin mo dhali k̲al tom piti kun ishkin ka enthus mo. Hili uni 'koki ha gwom piti e mo walla 'ko ki ha gwoŋk̲an piti e mo. Uni 'koki mii toŋ kamu/ mo jin k̲ankina /e uni gwo mmomii mo, wakan /e k̲alana ris mii shigga/ ap̲o/ uni mo be. 24 P̲ari e ma! Moŋ'kam ma risa gagamis gamki 'peŋkuman pa mmobu'th a'di mo. Haali/ gom gandala turga/ mo, dhali t̲e/ mo,

dhali mo isa nyor ki 'bi'th mo, dhali 'peŋkuman pa c̲ikunu mo e me'd gi 'kwani K̲aldiyan mo uni kun askin ap̲o/ a'di mo. Haali/ to kun okina /e ki mini mii mo tani a'di miiki'd mo, dhali mishi ma, /e hilki mo mo be." 25 Yan'ko'd e, jin ta Tap̲a Arumgimis, oki aha/ gwo mo ki, "Yoli mombunto gom is pini mo ki 'dolkon kush mo dhali tayi gi imanmish mo mo kun mishkia'di mo, haali/ 'peŋkuman pa yansan c̲ikunu mo e me'd gi 'kwani K̲aldiyan mo be."

Arumgimis dhuki'da ris 'kwani kun dok̲kin ki 'kus mo

26 Gwo gi Tap̲a yayi'd bwaya Irmiiya mo, mmo/o gwo mo ki: 27 "P̲ari e mo ma! Aha/ tana Tap̲a, Arumgimis gi 'kwani en'thi/ i'baar mo. Atoŋ kamu/ 'bitha mii ki 'bi'th gom aha/ mmomii mowa? 28 Wakan Tap̲a oki gwo yansan mo ki, ' Hili ma, Aha/ mura c̲iki 'peŋkuman bampa/ yansan mo e me'd gi 'kwani K̲aldiyan mo dhala Nabuk̲adnasiir mo, jin ta'da malik̲ gi pam Baabil mo. A'di midi bu'th a'di mo be. 29 'Kwani K̲aldiyan kun askin ap̲o/ 'peŋkuman bampa/ yansan mo mini iiyu/ mo dhali kar o'd e 'peŋkuman bampa/ yan mo dhali c̲i'th a'di mo, eya ris gu'b ki tur mo ap̲o/ 'kuŋ gu'b mo kun luŋkina 'kwani arum ma Baal mo dhali gac̲a ris tom p̲i kun c̲inu asho mo goma risa ruma tiya mo mmoruguny Aha/ mo be. 30 Haali/ kwani ma Israyiil dhali 'kwani Yahuuda/ ka jiŋ gana/ taki 'kwani kun miikina ris tonthus ibwambori Aha/ mo 'peni dhuru'c buni mo. 'Kwani ma Israyiil ka jiŋ gana/ ruguny ki Aha/ ka nyor mo ka risa t̲u'c ma ris me'd buni mo, yansan okina Tap̲a mo be. 31 Tap̲a oki gwo ki 'peŋkuman pa yan rak̲ki'da nyor pem mo dhali miiŋ k̲a/gam pem 'peni embul c̲aan jin nyaŋkina uni a'di mo. A'di 'peni embul c̲aan ntaga 'dishesan mo. Wakan Aha/ mina k̲al a'di mo 'peni bwambori Aha/ mo be. 32 Haali/ goma ris tonthus gi 'kwani ma Israyiil i'baar mo dhali 'kwani Yahuuda/ mo, aris to kun mina uni mmoshi/ Aha/ bwa mo, uni, dhali aris imalik̲ buni mo, dhali aris itap̲am buni mo, dhali aris igasiis buni mo, aris imanc̲i gwon dhamom buni mo, dhali 'kwani 'baar mo e pa Yahuudiya mo dhali kun 'kon e pa Urushaliim mo be. 33 Uni t̲ukkaa/ 'ko'di is mo mmodhal jis/em buni e i is mo. Wakan Aha/ dikina mmot̲or uni gwo mo, jaŋ kamu/ yisa di'da jin karki 'ce mo mmobu'th gwo gi mo ye'th sho'k mo be. 34 Uni dhukina risa rum p̲inycon kun 'tenu bwa e gu'b pem mo kun yuk̲kunu gway ki gway pem mo, mmonyo/ a'di mo be. 35 Uni nyaŋki mo isi

mis goma rum ma Baal e momba'da'd ma Ben Hinnom mmodhu iya/m buni dhali i'bwa/m buni e o'd goma Molek jin ta'da rum pinycon mo. Aha/ dina ki kan uni gwo mo.uni miiki to jin diki cic i'kup pem mo ki uni mini 'koki mii to nyoga/ yan mo dhali wakan a'di rakki'da Yahuuda/ miiki miinthus mo be.'

36 Haali/ wakan shwane/, Aha/ jin tana Tapa, Arumgimis ma Israyiil mo, okina gwo yansan apo/ 'peŋkuman pa yan mo ki, dhali pa yan jin oki um gwo mo ki: ' A'di cikunu mo e me'd ma malik gi pam Baabil mo ki gandala turga/ mo, dhali ki te/ mo, dhali ki isa nyor mo.' 37 Hili ma, Aha/ mura tuli uni is 'peni mony'ceshi 'baar mo kun urkika/ uni ka nyor pem mo jin 'batha 'ba'th mo, dhali ka dhana nyora caaga/ mo. Aha/ mura 'doyi uni ka nyaŋ'ko'd mo bway mo yansan mo jin ŋapga/ uni mmo'ko ki 'kom 'pem pa ki moŋku'th is mo be. 38 Yan'ko'd uni mini ta 'kwanim pem mo, dhali Aha/ mina ta Arumgimis buni mo be. 39 Aha/ mina ciki uni adun 'de/ mo dhali bwaya 'de/ mmotak Aha/ mo ka yempa/ yempa/ mo wakan ki a'di midi 'bora 'bor gom uni mo dhala ris emen buni n'ko'di uni mo be. 40 Yan'ko'd Aha/ mina mii gwo jin gamu me'd goma sule/ sule/ nyakki uni mo, jin miga/ diki tu'k 'peni miim 'borgam buni mo. Aha/ mina kar montak pem gom uni mo eya risa dum buni mo, wakan ki uni mini 'koki dok/ e kul 'peni Aha/ mo be. 41 Yan'ko'd Aha/ mina bwa 'kuny mo e miim 'borgam buni mo. Aha/ ka jiŋ gana/ mina si uni eya 'cesh yansan mo ka dum pemi 'baar mo dhali ki mondiki/em pemi 'baar mo be.

42 Gwo yansan okina Tapa mo ki, ' Me'd jin kali ka adhan mony'ce'd sho'k apo/ 'kwani mo, wakan Aha/ mina kali tom 'borga/ jin okika/ gwo mo ki miga/ mii gom uni mo be. 43 Yan'ko'da ris bunto minu yol mo eya 'cesh yan mo, jin okina /e mo ki: "A'cesh yan ta mo jin mony'ce'dkunu sho'k mo, jin dargi 'kwanimpa mo walla to/e mo. A'di jin cikunu e me'd gi 'kwani Kaldiyan mo be." 44 Uni mini yol bunto ki 'dolkon kush mo dhali 'kwar gwo eya risa yi'c 'kuc kun 'dapu 'twa/ ka 'diŋkila/ mo. Uni mini tul iman mish mo mo is eya 'cesh ma Benyjamin mo, e pa Urushaliim 'baar mo dhali eya ris 'peŋkuman bampa/ gi pa Yahuudiya mo, eya ris 'peŋkuman bampa/ kun 'kokin e 'kuwosh mo dhali kun 'kokin e 'bame'da 'cesh mo, dhali eya ris 'peŋkuman bampa/ gi pa Nigiip mo, Haali/ Aha/ mina doku/ moŋ'ko monyjim buni mo, gwo yansan okina Tapa mo be.'"

Irimiya 33

'Bora 'bor gom bampa/ jin doḵki'd ka nyaŋ'ko'd mo

1 Yan'ko'd gwo gi Tapa pu'dki'da Irmiiya ka po/ isu/ mo, ki a'di di'd naskina/ eya sijin ki monyji mo, mmo/o gwo mo ki, 2 "Tapa jin ta'da man/uḵ to, oki gwo yansan mo ki: Tapa, a'di uḵki'da ris to gwansan mo mmodosh mo, Tapa ta gway piti mo, 3 ' Yuḵi Aha/ mo ma, dhali Aha/ mina thoḵ um 'twa/ mo. Aha/ mina mii dhan tony caaga/ mo gom um mo, dhan to kun mina umi 'koki mish 'ban mo be.' 4 Haali/ Tapa, jin ta'da Arumgimis ma Israyiil mo, oki gwo yansan apowa ris gu'b gwansan mo e 'peŋkuman pa yansan mo dhali aris gu'b ma maliḵ gi pa Yahuudiya mo kun 'tuḵkin mo ka 'cesh mo haali/ gom moŋ'kam ka 'ban su/ mo dhala ris gandal kun kan ka 'ban su/ mo. 5 ' Aris 'kwani Ḵaldiyan uni iiyin mmomii mo/as mo dhali 'tu'da ris gu'b mo ki buŋgwar is ma ris 'kwani kun wukin mo uni kun murga/ 'kosh ka nyor pem jin 'batha 'ba'th mo dhali ka nyor pem jin purki'd mo, ki Aha/ baḵkina jis em pem 'peni 'peŋkuman pa yansan mo haali/ goma ris tonthus buni i'baar mo be. 6 Hili ma, Aha/ mina ḵali mowaç mo dhali mowoth mo, haali/ Aha/ mina waç uni mo dhali ḵali uni adhan moŋḵu'th is jin ishka enthus mo, dhali mii ma ḵar/e gi moŋgam gwo is mo be. 7 Haali/ Aha/ mina doḵ mii gi monyji gi pa Yahuudiya dhali pa Israyiil mo, Aha/ mina nyaŋ uni isi me'd jigi montel 'pen mo be. 8 Yan'ko'd Aha/ mina dhelel uni mo 'pena ris miinthus kun miikina uni apo/ Aha/ mo. Aha/ mina gwama ris miinthus kun miikina uni apo/ aha mo, dhali eya ris bway turi 'baar mo kun ushkina uni apo/ Aha/ mo. 9 Haali/ 'peŋkuman pa yan midi war ki moŋ'kuny bwa gom gway pem mo, dhali gway gi mo maŋ mo dhali montaḵ goma ris kal gi 'kwaniny'ceshi 'baar mo kun çikina ris tom 'borga/ i'baar mo kun murga/ yaḵu/ mmomii gom a'di mo. Yan'ko'd uni mini ḵo/ is mo dhali dee mo haali/ goma ris tom 'borga/ 'baar mo dhali moŋḵu'th is jin murga/ çiki a'di mo.'

10 Tapa oki gwo yansan mo ki: ' E mo yansan mo jin ona um i'dishesan mo tani, "A'di diki bwashu mo, dhali mo jin dargi wathimpa nycine/ mo walla to/e mo," eya ris 'peŋkuman bampa/ gi pa Yahuudiya mo, dhali eya ris bway tur gi pa Urushaliim mo kun 'koki bwa 'te/ mo, kun dargi 'kwanimpa walla to/e mo tani, uni minu ciḵ doḵ/e mo 11 dhali

cuuwa gi moŋ'kuny bwa mo dhali dhan cuuwa ma ris bwam 'boro'd mo cuuwa gi wathiŋ nyaŋa'b dhali cuuwa gi nyara/ nyaŋa'b mo, cuuwa gi uni kun oki gwo mo, ki uni k̲ali to kun c̲inu ki mo jin 'boruwa 'bor bwa i is mo bway gu'b gi Tap̲a mo, "Mmoc̲i mo jin 'boruwa 'bor bwa i is gom Tap̲a jin di'da galany mo, haali/ Tap̲a a'di 'bora 'bor mo, dhali mo/en ma sule/ sulem piti midi diki ye is mo!" Haali/ Aha/ mina dok̲u/ mii gi monyji mo jin 'kokina uni a'cesh yan nt̲wa/a/ mo', Tap̲a oki gwo yansan mo be.

12 Tap̲a jin di'da galany oki gwo yansan mo ki: ' E mombwashu yansan̲ mo tani, jin dina wathimpa ki di nycine/ 'dishesan walla to/e mo, eya ris 'peŋkuman bampa/ mo tani midi ta shon dhii/i'd dok̲/e mo e mo jin mina imanhil k̲a'bal i siya risa ŋul'kup̲ k̲a'bal buni is icine/ mo. 13 Eya ris 'peŋkuman bampa/ ki paŋ 'kuwosh mo tani, e mo kun 'ko 'twa/a 'cesh mo tani, dhali Nigip̲ ka 'bana bimporos eya 'cesh ma Benyjamin mo dhali e pa Urushaliim 'baar mo ka kukul is mo, dhali eya ris 'peŋkuman bampa/ gi pa Yahuudiya mo, dhala risa ŋul'kup̲ k̲a'bal mini dok̲/e ii e bwaŋgwarany me'd gi a'di jin deŋki uni e mo', gwo yan okina Tap̲a mo.

14 ' Hili mo mo ma! Arisa cim iiyin mo, Tap̲a a'di oki gwo yansan mo, ki Aha/ mina mii to jin okika/ gwo is mo gom gu'b ma Israyiil mo dhali gom gu'b ma Yahuuda/ mo be. 15 Ka risa cim gwansan mo dhali ki embul mo mo tani Aha/ mina dhuwa birmana k̲ar/e mo mmoca goma Dawuu'd mo, dhali a'di midi k̲al miiny ji sho'k mo dhali mii ma k̲ar/e mo eya 'cesh mo be. 16 Ka risa cim gwansan mo tani Yahuuda/ minu wot̲h mo, dhali pa Urushaliim midi di ki 'pem paŋ gana/ mo, haali/ a'di minu yuk̲ kahe/ mo, "Tap̲a a'di ta mo ma k̲ar/em bana mo be.'"

17 Haali/ yansan okina Tap̲a mo ki: ' Wathi/ 'peni gu'b ma Dawuu'd midi 'taki tagi embul mmodi eya k̲urse/ gi gu'b ma Israyiil mo, 18 Walla wathi/ 'peni kuŋ gu'b ma Lawi kun tana gasiis mini ta gi embul i t̲wa/a/ ki Aha/ mo mmo'tha aris to kun c̲inu ki o'd mo, mmo'tha aris emen to kun c̲inu mo, dhali mmo'cit̲h to 'kus mmomiiya bas ka cimi 'baar mo be.'"

19 Gwo gi Tap̲a yayi'da Irmiiya mo, mmo/o gwo mo ki: 20 "Tap̲a oki gwo yansan mo ki: ' Wak̲ki/ um mini 'ce'd gwoŋk̲an pem jin gamu me'd ki montee mo dhali ki mon'thiny mo tani wakan monteeŋ kamu/

yisa midi diya dhali mon'thiny midi diki di ka risa tenteŋ ḵar/e mo. 21 Dhali um mini o bwa mmo'ce'd gwoŋḵan pem jin gamu me'd mo nyaḵka Dawuu'd mo jin ta'da manmiiya ṯu'c pem mo, wakan ki a'di midi diki doḵ/e taga waḵ piti mo mmojiya ḵursem piti mo, dhali gwo jin gamu me'd pem mo nyaḵka risa gasiis ki 'kwani Lawi mo, kun tana ris c̱iŋkinam pem mo be. 22 Me'da risa thuruuḵ gi momis mo minu 'koki deŋ e mo dhali me'da sim bwam ma gaṗ gi ḵumma/ yi'de/ minu 'koki bar mo, wakan Aha/ mina mara risa emen ma Dawuu'd jin ta'da manmiiya ṯu'c pem is mo dhali 'kwani Lawi kun miikina ṯu'c ibwambori Aha/ mo be.'"

23 Gwo gi Taṗa yayi'd bwaya Irmiiya mo, mmo/o gwo mo ki: 24 "/E diki mish 'kwani gwansan on kata mo uni oki gwo mo ki: ' Kuŋ gu'ba su/ kun kwanykina Taṗa mo tani, a'di urki uni gwo mo 'dishesan mo?' Ki mii yan mo tani uni 'tekina 'kwanim pem bwa mo, mmo/o uni gwo mo ki uni doḵ/e mini 'koki ta kal gi mony'cesh mo e jis/em buni mo. 25 Aha/ jin tana Taṗa mo, okina gwo yansan mo ki, ' Waḵki/ Aha/ dina ki ṯel gwom pem jin gamu me'd sho'k mo ki montee mo dhali ki mon'thiny mo, dhali waḵki/ Aha/ dina ki nyoŋ aris gwoŋḵan gi momis mo dhali ji gi mony'cesh mo tani, 26 Yan'ko'd Aha/ mina usha ris emen ma Yaḵuub mo dhali imanmiiya ṯu'c pem ka Dawuu'd mo dhali ḵali wathi/ 'peni uni mmo ji aṗowa ris emen ma Ibrahiim mo, dhala Isa/ha'k mo, dhala Yaḵuub mo. Haali/ Aha/ mina doḵ mii gi monyjim buni mo dhali ṯori mo mii mii ma 'the dhali gom uni mo be.'"

Irimiya 34

A Sadeḵiya kakin ma Arumgimis gwo e mo

1 Gwo jin yayi'da Irmiiya 'peni Taṗa mo, ki embul jin tan ma Nabuḵadnasiir amaliḵ gi pam Baabil mo dhala risa thuruuḵ piti 'baar mo, imontal 'de/ nyaḵki dhan 'peŋkuman bampa/ gi mony'ceshi 'baar mo, dhala ris mo kun 'kokin e bwaŋgwarany me'd gi monyjim piti mo, dhala ris 'kwanim buni 'baar mo askin aṗo/ pa Urushaliim mo dhala ris 'peŋkuman bampa/ ma yimi 'baar mo, oki gwo mo ki: 2 "Taṗa, jin ta'da Arumgimis ma Israyiil mo, oki gwo yansan mo ki: Yaḵu/ mo dhali wali 'twa/ a Sadeḵiya jin ta'da maliḵ gi pa Yahuudiya mo dhali o a'di gwo mo ki, ' Taṗa oki gwo yansan mo ki: Hili mo mo ma, Aha/

mura c̲iki pa yan mo e me'd ma malik̲ gi pam Baabil mo. Ki a'di midi c̲i'th a'di mo be. 3 /E mini diki ye 'peni me'd piti mo, haali/ /e ka jin gana/ minu bu'th mo dhali c̲iku/ e me'd piti mo. Em pini midi hila pinya e ma malik̲ gi pam Baabil mo, a'di midi wal 'twa/ ka ji sho'k bway /e mo me'd jin mina /e yak̲u bway pam Baabil mo be.' 4 Cik̲i gwo gi Tap̲a mo, Sadek̲iya /e jin tana malik̲ gi pa Yahuudiya mo! Tap̲a oki gwo yan ap̲o/ /e mo ki, ' /E mini diki wu ki gandala turga/ mo be. 5 /E mini wu ki moŋk̲u'th is mo. Me'd ji gi c̲idhu to e moŋ'kup̲a je gi idhan baba gi idhan babam bum mo, kun tana malik̲ kun 'kokin nt̲wa/a/ ki um mo, uni mini c̲i'th buŋgwar is bum mo. Uni mini o gwo mo ki, "Wayyi, gom /e jin ta Tap̲a mo!" Uni mini ko gom /e mo. Shwane/ Aha/ walkina 'twa/ mo---gwo yansan ta gwo jin okina Tap̲a mo be.'"

6 Wakana Irmiiya jin ta'da manc̲i gwon dhamo/ bahki'da ris gwo gwansan i'baar mo eya Sadek̲iya jin ta'da malik̲ gi pa Yahuudiya e pa Urushaliim mo be. 7 Athuruuk̲ ma malik̲ gi pam Baabil miiki mo/as ap̲o/ pa Urushaliim mo dhala ris 'peŋkuman bampa/ 'baar mo kun boc̲kon e pa Yahuudiya mo: Lashish dhala Aseka mo. Aris bampa/ gi pa Yahuudiya gwansan boc̲kon me'da ris bampam 'bi'thga/ mo.

8 Gwo yayi'd bwaya Irimiiya 'peni Tap̲a mo 'ko'da malik̲ Sedek̲iya gamki gwo me'd ka ris 'kwani 'baar mo e pa Urushaliim mo, mmo/o gwo jin 'konu ki 'kus gom uni mo, 9 'Kwani ka 'det̲e/ 'det̲e/ mini hashki 'kwani Ibranayiin kun ta c̲iŋkinam buni mo mmo'ko ki 'kus mo, gwat̲h dhali up̲ mo, wakan ki wathiŋ kamu/ midi diki mii 'kwani Yahuuda/ ki c̲iŋkina/ mo, uni kun ta ikam mo be. 10 Wakan imanshu bway dhali 'kwani 'baar mo cic̲kin e mo jin gamu gwo me'd mo ki 'kwani ka 'det̲e/ 'det̲e/ mini dhu aris gwat̲h buni ki 'kus mo dhali aris up̲ c̲iŋkina/ mo wakan ki uni mini 'koki ta c̲iŋkina/ dok̲/e mo. Uni haki gwo e mo dhali dhu uni ki 'kus mo be. 11 Hili 'ko'di mii yan mo tani uni ak̲kina ris 'kup̲ buni e mo. Uni 'doyi c̲iŋkina/ ka nyaŋ'ko'd mo kun dhukunu mmo'ko ki 'kus mo. Uni miiki uni ki mom'bi'th mo mmowar ki c̲iŋkina/ ka nyaŋ'ko'd mo.

12 Wakan gwo gi Tap̲a yayi'd bwaya Irmiiya mo, mmo/o gwo mo ki: 13 "Tap̲a jin ta'da Arumgimis ma Israyiil mo, oki gwo yansan mo ki, ' Aha/ k̲i is pem karkina gwo jin gamu me'd mo nyak̲ki/ idhan babam bum ka cim jin 'doyika uni ka pije/ mo 'pena 'cesh gi pam Masir mo,

dhali 'peni gu'b gi imanmiiya mii ki c̲iŋkina/ mo. Me'd jin okika/ mo be. 14 " 'Ko'di mowu 'kup̲ ma ris yila pesu/ mo tani, 'kwani ka 'det̲e/ 'det̲e/ mini hash ikam buni mo, wathi/ Ibranayiin jin yolki is piti mo bway /e mo dhali mii eya t̲u'c gom yili pe'de/ mo. Hashki a'di mo e mo jin 'konu ki 'kus mo." Haali/ idhan babam pini 'koki cik̲ Aha/ gwo mo walla 'koki ri'c 'cem buni 'kup̲ki Aha/ mo be. 15 Shwane/ /e ki is pini t̲u'kku/ mo dhali t̲eli mii 'pen mo mmomii a'diŋ k̲ar/e mo e jis/em pem mo. /E ki o gwo jin 'konu ki 'kus mo, 'kwani ka 'det̲e/ 'det̲e/ ki iman'dish uni is mo, dhali um ki dhu gwo kun gamu me'd ibwambori Aha/ e gu'b jin yuk̲u/ ki gway pem mo be. 16 Dhali yan'ko'd um ki t̲u'k mo dhali nyo/ gway pem mo, /e rak̲ 'kwani ka 'det̲e/ 'det̲e/ mmok̲ali 'kwani gwat̲h dhali up̲ mmota c̲iŋkina/ mo, uni kun hashkina um ka pije/ mo mmo'ko ki 'kus mo. Um miiki uni ki mom'bi'th mmowar ki c̲iŋkinam bum dok̲/e mo be.'

17 Wakan Tap̲a oki gwo yansan mo ki, Um ki is bum 'koki cik̲ Aha/ gwo mo. Um mini o gwo kun 'konu ki 'kus mo, e um ka 'det̲e/ 'det̲e/ mo, inyak̲ki imugum bum mo dhali 'kwani Israyiil mo. Wakan p̲ari e ma! Aha/ mura o gwo jin 'konu ki 'kus mo gom um mo, yansan o̲kina Tap̲a mo, gom mo jin 'konu ki 'kus gom gandal jin k̲a'd ka 'ban su/ mo, dhali isa nyor mo, dhali adhan t̲e/ mo, haali/ Aha/ mina dhu um mmok̲o/ is mo e jis/e gi dhan 'peŋkuman bampa/ gi mony'ceshi 'baar mo be. 18 Yan'ko'd Aha/ mina t̲ora t̲or nyak̲ki/ 'kwani kun 'ce'dki gwo jin gamu me'd pem mo, uni kun 'koki dhuwa ris gwo kun gamu me'd mo kun gamkina uni me'd ibwambori Aha/ mo ki uni 'cit̲hki ushi bip̲ bwa ka 'ban su/ mo dhali ii ibwamani a'di mo be. 19 Dhali yan'ko'd imanshu bway gi pa Yahuudiya dhali pa Urushaliim mo, uni kun takin ki mom'bi'th mo dhala ris igasiis mo, dhala ris 'kwaniny'ceshi 'baar mo iikini bwamani ushi bip̲ mo be. 20 Aha/ mina c̲iki uni mo e me'd gi 'kwaniŋ 'kup̲ buni mo dhali e me'd gi uni kun ŋap̲kina ris moŋ'koki/em buni mo. Buŋgwar is kun wun mini ta ton̲te/ goma ris 'dii gi momisi 'baar mo dhala ris tombwaasho ap̲o/ mony'cesh mo be. 21 Wakan Aha/ mina c̲ika Sadek̲iya jin ta'da malik̲ gi pa Yahuudiya dhali imanshu bway piti mo e me'd gi 'kwaniŋ 'kup̲ buni mo dhali e me'd ma ris uni kun ŋap̲ki moŋ'koki/em buni mo, dhali e me'd ma risa thuruuk̲ ma malik̲ gi pa Baabil mo kun cuki mis ap̲o/ um mo be. 22 P̲ari e ma, Aha/ mura c̲i gwoŋk̲an mo, Tap̲a oki gwo yansan mo, dhali midi k̲ali uni ka

nyaŋ 'ko'd bway 'peŋkuman pa yan mo mmomii mo/as apo/ a'di mo dhali kal a'di mo, dhali 'tha a'di ki o'd mo. Haali/ Aha/ mina tuka ris 'peŋkuman bampa/ gi pa Yahuudiya gwansan ki mo jin minu 'ce'd sho'k mo jin mina moŋ'koŋ kamu/ idiki di dok/e imun mo be.'"

Irimiya 35

Monyca gi pa Sihyuun ma cim caan mo

1 Gwo jin yayi'd bwaya Irimiiya 'peni Tapa ki embul jin takin ma Jehokiim ya/ ma Josaya amalik gi pa Yahuudiya mo, mmo/o gwo mo ki, 2 "Yaku/ mo bway kuŋ gu'b ma Rekabit mo dhali wal 'twa/ nyakki/ uni mo. Yan'ko'd 'doyi uni bway gu'b pem mo, e bwaŋ gu'ba 'deŋ kamu/ mo, dhali ciki uni asu mmopi mo." 3 Wakan aha/ suskina Jasaaniya ya/ ma Irimiiya jin ta ya/ ma Habassiniya mo dhali ikam piti mo, nyakka ris iya/ i'baar mo, dhali nyakki kuŋ gu'b ma Rekab i'baar mo be. 4 Aha/ suskina uni bway gu'b gi Tapa mo, e bwaŋgu'b gi iya/ ma Hanan ya/ ma Ikdaliya mo, jin ta wathi/ ma Arumgimis mo. Bwaŋ gu'b gwansan uni 'kokin e 'ko'dgwara bwaŋ gu'b gi imanshu bway mo, jin diki'd isi mis apo/ gu'b ma Ma/aseya jin ta ya/ ma Shallum mo, jin ta'da man cora campur mo be. 5 Yan'ko'd aha/ dhukina ris toŋ 'kul bwa mo dhali usha kos kun 'tu'du ka su ibwambori 'kwani ma Reka'b mo dhali o uni gwo mo ki, "Piyi asu ari 'cenne/ mo ma." 6 Hili uni oki gwo mo ki, "Aman mina 'koki piya suŋ kamu/ mo, haala dhan babam bam, jin ta'da Yunadab jin ta ya/ ma Rekab kanki aman gwo mo ki, ' Dhalku/ ki piya suŋ kamu/ mo, um, walla aris emen bum mo, ki sule/ sule/ mo. 7 Walla dhalka ris gu'b ki nyaŋ mo, walla aris to si mo, walla aris bwam mo sinu mo, gom gwansan yisa gom uma. Haali/ um mini 'ko eya ris gu'b burrinyem bum ka risa cimi 'baar mo, wakan ki um mini 'kowa cim ka ris mo e mo jin 'kona um me'd 'kwani kun 'kon ka pije/ mo be.' 8 Aman hakina gwo ma Yunadab e mo jin ta ya/ ma Rekab mo, jin ta'da dhan babam bam mo, eya ris to 'baar mo kun kankina a'di aman mo, mmo'koki piya su ka risa cimi 'baar mo, Aman, dhali aris up bam mo, dhali iya/m bam mo dhali i'bwa/m bam mo be. 9 Aman mina 'koki nyaŋa ris gu'b mmo'ko nycine/ mo, dhali bwam mo jin sinu toŋ kamu/ yisa midi diya, mombunto mo, walla emen to mo e mom bam mo be. 10 Aman 'kokina eya ris gu'b burrinye/ mo

dhali aman hakina gwo e mo dhali mii to i'baar mo jin k̲ankin ma Yunadab jin ta'da dhan babam bam e mo be. 11 Hili ka Nabuk̲agnasiir jin ta'da malik̲ gi pam Baabil 'koshki'da 'kosh mo tani, aman okina gwo mo ki, Iiyu/ mo, ana ki ii bway pa Urushaliim mo mmoso mo 'pena thuruuk̲ gi 'kwani K̲aldiyan mo."

12 Yan'ko'd gwo gi Tap̲a yayi'da Irimiiya mo, mmo/o gwo mo ki: 13 "Tap̲a Arumgimis ma Israyiil jin di'da galany mo, oki gwo yansan mo ki, ' Yaku/ mo dhali o kwani Yahuuda/ dhala ris 'kwani kun 'kon e pa Urushaliim gwo mo ki, "Mina umi 'koki bu'th gwo gi moye'th sho'k mo dhali cik̲a ris gwom pem mo? gwo yansan ta gwo jin okina Tap̲a mo be. 14 Aris gwo ma Yunadab jin ta ya/ ma Rek̲ab kun c̲ikina a'di iya/m piti me'd gwoŋk̲an mo, mmo'koki p̲iya suŋ kamu/ mo, a'di 'konu mmokar ntaga 'dishesan mo. Uni haki gwo gi idhan babam buni e mo. Hili gom Aha/ mo tani, Aha/ ki is pem okina ris gwo mo gom um mo, hili um 'koki cik̲ gwom pem mo. 15 Aha/ dikina mmohashki um aris imanmiiya t̲u'c pem i'baar mo, kun ta imanc̲i gwon dhamo/ mo, mmo/oki, ' Dhalki 'kwani ka 'det̲e/ 'det̲e/ t̲u'kkin mo 'peni bway thus buni mo dhali miiya ris miim'borga/ mo, dhalku/ ki dhal jan t̲al 'deŋ kamu/ bway mo mmobat̲h̲a rum p̲inycona tiya isho'k mo dhali luŋ uni mo.' Yan'ko'd um mini 'ko eya 'cesh jin c̲ikika/ um mo dhali idhan babam bum mo. Hili um 'koki k̲a'd 'cem bum mo dhali um 'koki cik̲ gwom pem mo be. 16 Haali/ emen ma Yunadab jin ta ya/ ma Rek̲ab dhuki'da ris gwoŋk̲an ma dhan babam buni mo jin k̲ankina a'di uni mo, hili 'kwani gwansan ushkin mo mmoha gwom pem e mo be.'" 17 Wakan Tap̲a jin ta'da Arumgimis jin di'da galany jin ta'da Arumgimis ma Israyiil mo, oki gwo yansan mo ki: ' P̲ari e ma, Aha/ k̲alina Yahuuda/ dhali aris 'kwani kun 'kokin e pa Urushaliim mo, aris mii shigga/ i'baar mo kun okika/ ap̲o/ uni mo haali/ Aha/ okina uni mo, hili uni 'koki cik̲ gwo mo, Aha/ yuk̲kina uni mo, hili uni 'koki thok̲ gwo mo be.'"

18 Irmiiya oki gwo mo gom kuŋ gu'b gi 'kwani ma Rek̲a'b mo ki: "Tap̲a Arumgimis ma Israyiil jin di'da galany mo, oki gwo yansan mo ki: Um cik̲kina ris gwoŋk̲an ma Yunadab jin ta'da dhan babam bum mo dhali dhu uni 'baar mo, dhali um hakina ris gwo e 'baar mo jin k̲ankina a'di um mmomii mo be. 19 Wakan Tap̲a jin di'da galany mo, jin ta'da Arumgimis ma Israyiil mo, oki gwo yansan mo ki, 'Wathiŋ

kamu/ isa yempa/ thulki'd ka luŋgu'b 'peni emen ma Yunadab jin ta ya/ ma Reḵab mmo mii Aha/ aṯu'c mo be.'"

Irimiya 36

Gwo jin 'kwarkunu eya yi'c jin 'kuc̱u is mo deŋkunu e e gu'b gi montul is mo

1 Ki yila doŋgon ma Jehoḵiim ya/ ma Josaya jin ta'da maliḵ gi pa Yahuudiya mo, jin yayina gwo eya Irimiya 'peni Tap̱a mo, dhali a'di ki o gwo mo ki: 2 "Ḵali ayi'c jin 'kuc̱u gom is pini mo dhali 'kwara ris gwo 'baar mo i a'di mo jin ṯorkika/ /e goma Israyiil mo, dhala Yahuuda/ mo, dhali aris kal ka 'deṯe/ 'deṯe/ mo. Miiyi to yansan goma ris to 'baar mo kun ṯorkika/ /e mo 'pena risa cim ma Josaya ntaga cim yansan mo. 3 Wariba/, 'kwani Yahuuda/ mini c̱ika ris to shigga/ kun ŋap̱ga/ mmoḵalu ap̱o/ uni mo. Wariba/, 'kwani ka 'deṯe/ 'deṯe/ mini ṯu'k mo 'peni bway thus buni mo, wakan ki Aha/ mina gwam tonthus buni mo dhali miinthus buni mo be."

4 Yan'ko'd Irimiya yuḵki'da Baruuḵ jin ta ya/ ma Neriya mo, dhala Baruuḵ 'kwarki gwo 'peni 'twa/ ma Irmiiya eya yi'c jin 'kuc̱u is mo, aris gwo 'baar mo kun okina Tap̱a gom a'di mo be. 5 Doḵ/e a Irimiya c̱iki'da Baruuḵ gwoŋḵan mo. A'di ki o ki: "Aha/ dikina e monyji mo dhali diki ya bway gu'b gi Tap̱a mo. 6 Wakan /e mini mii yaku/ mo dhali deŋ gwo e 'pena yi'c jin 'kuc̱u jin 'kwarkina /e gwo 'peni 'twam pem mo. Ka cim gi moŋga/ to mo tani, /e mini deŋa ris gwo gi Tap̱a e mo e bwany'ce ma ris 'kwani e gu'b gi Tap̱a mo, dhali si'da/ e bwany'ce ma ris 'kwani Yahuuda/ 'baar mo uni kun iiyin 'pena ris 'peŋkuman bampam buni mo. Ṯori gwo gwansan gom uni mo. 7 Wariba/, mon'thom buni gom mo mii mii midi p̱u'd ibwambori Tap̱a mo. Wariba/, 'kwani ka 'deṯe/ 'deṯe/ mini ṯu'k mo 'peni bway gi tonthus buni mo, ka nyor dhala nyor jin purki'd ki wap̱ wap̱ jin okina Tap̱a ap̱o/ wathi/ yan jin 'batha 'ba'th mo." 8 Wakana Baruuḵ jin ta ya/ ma Neriya miiki to 'baar mo kun ḵankin ma Irimiya jin ta'da manc̱i gwon dhamo/ a'di mmo mii mo. A'di deŋki gwo e ki dhan 'kus jin caaca 'pena yi'c jin 'kuc̱u gwo gi Tap̱a e gu'b gi Tap̱a mo be.

9 A'di pu'dki'd ki yil jin 'koni mudhe'd ka ppe 'kupi pendoŋgon jin takin ma Jehoḵiim ya/ ma Josaya amaliḵ gi pa Yahuudiya mo, ki aris 'kwani gi pa Urushaliim i'baar mo dhala ris 'kwani kun iiyin bway pa Urushaliim mo 'pena ris 'peŋkuman bampa/ gi pa Yahuudiya oki gwo ki moŋga/ to ibwambori Tapa mo be. 10 Baruuḵ deŋki gwo ma Irimiya e ki 'kusa caaga/ 'pena yi'c jin 'kuc̱u is mo e gu'b gi Tapa mo, 'peni bwaŋgu'b ma Gemariya jin ta ya/ ma Shapaan jin ta'da man'kwar to mo, e mo nyaŋ jin diki isi mis mo, e 'twaŋkala campur jin cic̱u bway gu'b gi Tapa mo. A'di torki gwo yansan eya ris bwany'ce gi 'kwani 'baar ki ciḵ mo be.

Gwo jin 'kwaru eya yi'c jin 'kuc̱u is deŋkunu e e gu'b ma maliḵ mo

11 Shwanesan Miḵaya ya/ ma Gemariya jin ta ya/ ma Shapaan c̱iki'da ris gwo gi Tapa i'baar mo 'pena yi'c jin 'kuc̱u mo be. 12 A'di yaki'd bway gu'b ma maliḵ mo, e gu'b ma man'kwar to mo. Hili mo mo ma, aris jwaha/ uni 'kokin imun mo: Elishama jin ta'da man'kwar to mo, dhala Delaya ya/ ma Shimaya mo, dhala Elnatḫan ya/ ma Aḵbor mo, dhala Gemariya ya/ ma Shapaan mo, dhala Sadeḵiya ya/ ma Hananiya mo, dhala ris jwaha/ 'baar mo be. 13 Yan'ko'd Miḵaya torki uni aris gwo lolopi 'baar mo kun ciḵkina a'di mo ka Baruuḵ deŋki gwo e ki 'kusa caaga/ mo 'pena yi'c jin 'kuc̱u e bwany'ce ma ris 'kwani mo be. 14 Wakan aris jwaha/ i'baar mo hashkina Jehudi ya/ ma Nethaniya jin ta ya/ ma Shelemaya ya/ ma Ḵushi mo, eya Baruuḵ mo. Jehudi ki owa Baruuḵ gwo mo ki, "Ḵala yi'c jin 'kuc̱u is e me'd pini mo ma, ayi'c 'kuc̱ jin deŋkina /e gwo e 'peni cine/ mo e bwany'ce ma ris 'kwani mo, dhali yayu/ mo." Wakana Baruuḵ jin ta ya/ Neriya ḵalki'da yi'c jin 'kuc̱u mo e me'd piti mo dhali ya bwaya ris jwaha/ mo be. 15 Dhali uni ki o a'di gwo mo ki, "C̱a'bi a'cesh dhali deŋ gwo yansan e mo e bwany'cem bam mo." Wakana Baruuḵ deŋki gwo e 'pena yi'c jin 'kuc̱u mo be. 16 Ki uni ciḵkina ris gwo gwansani 'baar mo tani, uni ka 'deṯe/ 'deṯe/ 'kokin mmo ḵo/ is mo gom a'di jin 'dishki a'di is mo dhali owa Baruuḵ gwo mo ki, "Aman ka jiŋ gana/ mina tora ris gwo gwansan ka Maliḵ mo." 17 Yan'ko'd uni ki doṯa Baruuḵ mo ki, "Bala tori aman ti, /e 'kwarkina ris gwo gwansani 'baar mo kata 'peni 'twa/ ma Irimiya mo?" 18 Baruuḵ ki thoḵ uni gwo mo ki, "A'di walki'da aris gwo gwansani 'baar mo e

aha/ mo, dhali aha/ 'kwarkina uni ki yimana galam eya yi'c yansan jin'kuc̲u mo be." 19 Dhali aris jwahaŋ 'kwani okina Baruuk̲ mo ki, "Yak̲u/ mo, mmo bak̲ is pini mo, dhala Irimiya si'da/ mo. Dhalku/ ki dhal wathin 'deŋ kamu/ bway mmomish mo jin 'kona um mo."

Amalik̲ c̲i'thki'da yi'c jin 'kuc̲u is ma Irimiya mo

20 Wakan uni karkina yi'c jin 'kuc̲u is e bwaŋgu'b ma Elishama mo jin ta'da man'kwar to mo, dhali uni ki ii bwaya malik̲ mo e mo jin nyaŋu mo dhali t̲ora ris gwo 'baar mo e bwany'ce ma malik̲ mo be. 21 Yan'ko'da malik̲ hashki'da Jehudi mo mmo k̲ala yi'c jin 'kuc̲u is mo. Jehudi k̲alki a'di 'peni bwaŋ gu'b ma Elishama mo jin ta'da man'kwar to mo. Dhali a'di ki deŋ a'di e e bwany'ce ma malik̲ mo dhali eya ris jwaha/ i'baar mo kun doshkini 'ko'dgwari a'di mo be. 22 I'dishesan amalik̲ a'di doshki'd mo yurun e gu'b ka ppe pendoŋgon mo, dhali to jin 'thanu akap̲any o'd shwaki'd ibwambori a'di mo be. 23 Me'd jin deŋkin ma Jehudi gwo e me'di kwara walla doŋgon mo tani, amalik̲ 'ci'th ki a'di ki gandal mo dhali yip̲ a'di e bwam o'd e to jin 'thanu o'da kap̲any mo ntaga risa yi'c kun 'kuc̲u isi i'baar mo 'ce'dkunu sho'k mo be. 24 Hili wak̲ka malik̲ walla imanmiiya t̲u'c pitin tiya kun cik̲ki'da ris gwo gwansan mo tani uni merkin mo, walla dherkina ris burrinyem buni bwa mo. 25 Elnat̲han, dhala Delaya, dhala Gemariya uni si'da/ k̲ankina malik̲ gwo ki 'bi'th mo ki a'di midi diki 'cit̲h̲a yi'c jin 'kuc̲u is o'd mo, hili a'di diki cik̲ uni gwo mo be. 26 Yan'ko'da malik̲ k̲anki'da Jerameel mo jin ta'da bas piti mo, dhala Seraya ya/ ma Asri/iil mo, dhala Shelemiya ya/ ma Abdeel mo mmobutha Baruuk̲ jin ta'da man'kwar to mo dhala Irimiya jin ta'da manc̲i gwon dhamo/ mo, hili Tap̲a ba/ ki uni mo.

Irimiya 'kwarki to eya yi'c jin 'kuc̲u is dok̲/e mo

27 Yan'ko'd gwo gi Tap̲a p̲u'dki'da Irimiya mo 'ko'da malik̲ 'cit̲h̲ki'da yi'c jin 'kuc̲u is mo dhal̲i aris gwo kun 'kwarkin ma Baruuk̲ 'peni 'twa/ ma Irimiya mo, jin oki gwo mo ki, 28 "Dok̲i ka nyaŋ'ko'd mo, k̲ali ayi'c jin 'kuc̲uŋ kamu/ gom is pini mo, dhali 'kwari e bwamani a'di aris gwo mo kun 'kokin eya yi'c jin 'kuc̲u is jin t̲wa/a/ mo, a'di jin 'cit̲h̲kin ma Jehok̲iim jin ta'da malik̲ gi pa Yahuudiya mo. 29 Dhali /e mini mii o gwo yansan eya Jehok̲iim mo jin ta'da malik̲ gi pa Yahuudiya mo ki:

' /E 'cithkina yi'c jin 'kucu is mo, dhali o gwo mo ki, "Ata a'di i'kwarkina /e to apo/ a'di mo? ' Amalik gi pam Baabil midi yayu/ dhali 'ce'd mo yansan sho'k mo, haali/ a'di midi 'kosh 'kwani dhali to/e 'peni a'di mo?"" 30 Dhali wakan Tapa oki gwo yansan gom /e mo, ayy Jehokiim jin ta'da malik gi pa Yahuudiya mo ki: "Aris emen pini mini 'koki 'ko eya kurse/ ma Dawuu'd mo. Me'd /e mo, buŋgwar is pini minu bit mo e mom'batha'd ki montee mo dhali e dhan mon'thupga/ ki mon'thiny mo. 31 Haali/ Aha/ mina 'kosh /e is ka nyor mo, dhali aris emen pini mo, dhala ris iman mii tom pini mo goma ris miinthus bumi 'baar mo. Aha/ mina kalu apo/ um dhali apowa ris uni kun 'kon e pa Urushaliim mo, dhali apowa ris 'kwani ka 'dete/ 'dete/ kun 'ko e pa Yahuudiya adhan mii shigga/ ka ris mo nyakki dhan mii kun mina umi ko/ is mo, haali/ um 'koki dhu 'ce mo be." 32 Wakana Irimiya kalki'da yi'c 'kuca kamu/ mo dhali ciku ka Baruuk jin ta ya/ ma Neriya mo jin ta'da man'kwar to mo. Baruuk 'kwarki to apo/ a'di mo 'peni 'twa/ ma Irimiya mo aris gwo 'baar mo kun 'kokin eya yi'c jin 'kucu is kun cithkin ma Jehokiim jin ta'da malik gi pa Yahuudiya o'd mo. Ki nyanye/ mo tani, aris gwo kun nyahan uni markunu is mo eya yi'c jin 'kuc is yansan mo be.

Irimiya 37

Sedekiya oki gwo is gom mo jin dhunu is ki ca mo

1 Shwane/ a Sadekiya ya/ ma Josaya jiki'da ji me'da malik e embul ma Jehoshiin jin ta ya/ ma Jehokiim mo. Nabukadnasiir jin ta'da malik gi pam Baabil karki'da Sadekiya ka malik apowa 'cesh gi pa Yahuudiya mo. 2 Hili Sadekiya dhala ris imanmiiya tu'c piti mo, dhala ris 'kwani kun 'kona 'cesh yan 'koki cika ris gwo gi Tapa kun okina a'di ki me'd ma Irimiya mo jin ta'da manci gwon dhamo/ mo be.

3 Wakana malik Sadekiya, dhala Jehukal ya/ ma Shelemiya, dhala Sapanaya ya/ ma Maaseya jin ta'da gasiis hashki gwo bwaya Irimiya mo jin ta'da manci gwon dhamo/ mo. Uni ki o gwo mo ki, " 'Thoyi gom aman eya Tapa Arumgimis bana mo." 4 I 'dishesan Irimiya a'di yaki'd mo dhali ya e bwamani 'kwani mo, haali/ a'di 'konu ki kar e monyji naskina/ mo. 5 Athuruuk ma Pira/on iiyin ka pije/ mo 'peni pam Masir mo, dhali 'kwani Kaldiyan uni kun 'kamki pa Urushaliim

is mo cik̲kina ris gwon this gom uni mo dhali uni dhalki pa Urushaliim mo be.

6 Dhali gwo gi Tap̲a p̲u'dki'da Irimiya jin ta'da manc̲i gwon dhamo/ mo, mmo/o gwo mo k̲i, 7 "Tap̲a jin ta'da Arumgimis ma Israyiil mo, oki gwo yansan mo ki: Gwo a'dihe/ jin mina e o goma malik̲ gi pa Yahuudiya mo, haali/ a'di hashki /e mmoŋap̲ bway gi mo malas mo 'peni Aha/ mo, ' Hili ma, athuruk̲ ma P̲ira/on mo, kun iiyin mmowot̲h /e mo tani, uni muri kul ka nyaŋ'ko'd mo bway pa Masir mo eya 'cesh buni mo be. 8 'Kwani gi paŋ K̲aldiyan mini dok̲ ka nyaŋ'ko'd mo. Uni mini as ap̲o/ 'peŋkuman pa yansan mo, mmobu'th a'di mo, dhali 'cit̲h a'di mo.' 9 Tap̲a oki gwo yansan mo ki: Dhalku/ ki he'k is bum e mo mmo/o gwo mo ki, ' Ka jiŋ gana/ 'kwani K̲aldiyan uni dhalki ana mo', hili uni 'koki ii mo be. 10 Hili wak̲ki/ um pina thuruk̲ gi 'kwani K̲aldiyan e ka kuluny mo kun aski um mo wakan um ki 'kosh 'kwaniŋ gwat̲h mo dhali dhal uni mo e bwaŋ gu'b burrinyem buni mo tani, uni mini cu mis mo dhali c̲ith 'peŋkuman pa yansan mo be."

11 Wakan me'd jin iikin ma thuruuk̲ gi 'kwani K̲aldiyan mo mmodhal pa Urushaliim mo me'd jin iiyin ma thuruuk̲ ma P̲ira/on mo tani, 12 Yan'ko'd Irimiya yaki'd ka pije/ 'peni pa Urushaliim mo mmoya bwaya 'cesh ma Benyjamin mo. A'di ŋap̲ka'd mmok̲ala 'cesh ki bee bee imun mo e bwamani 'kwanim piti mo be. 13 Me'd jin dikina a'di e 'twaŋkala campur ma Benyjamin mo tani, tap̲a gi imanc̲or mo mo diki'di mun mo. Gway piti yuk̲u ka Irija mo ya/ ma Shelemiya mo jin ta ya/ ma Hananiya mo. A'di but̲hki'da Irimiya jin ta'da manc̲i gwon dhamo/ mo dhali o gwo mo ki, "/E dhalkunu mo e 'kwani K̲aldiyan mo be." 14 Hila Irimiya oki gwo mo ki, "A'di yisa ta'da k̲ar eya. Aha/ yisa dhalkunu i 'kwani K̲aldiyan mo yisa." Hila Irija diki cik̲ gwom piti mo. A'di k̲alki'da Irimiya mo dhali gu a'di bwaya ris jwaha/ mo be. 15 Aris jwaha/ miikina nyor mo ap̲owa Irimiya mo. Uni dorki a'di mo dhali kar a'di mo e gu'b gi monyji mo, jin ta gu'b ma Jenat̲han jin ta'da man'kwar to mo, haali/ uni t̲u'kki a'di mmota sijin mo be.

16 Wakana Irimiya a'di karkunu e dhan gu'ba dhurumga/ jin nyaŋu ka goŋ isi mis mo, jin dikina a'di goma cim ka ris mo be. 17 Yan'ko'd malik̲ Sadek̲iya hashki wathiŋ kamu/ mo jin guyi a'di bway gu'b gi 'kwaniny can mo. E gu'b piti mo tani, amalik̲ dot̲ki a'di ka k̲ako/ mo

ki, "A gwoŋ kamu/ di'd 'peni Tapa mo 'taa?" Irimiya thok gwo mo ki, "Gwo di'd mo: /E minu mii ciku mo e me'd ma malik gi pam Baabil mo be." 18 Yan'ko'da Irimiya oki'da malik Sadekiya mo ki: "Me'd e kata a'di imiikika/ miinthus apo/ /e mo, aris amanmiiya tu'c pini mo, walla 'kwani gwahan mo wakan ki aha/ karkunu e gu'b gi monyji mo? 19 Mane aris imanci gwon dhamom pini mane, uni kun oki gwo gom /e mo dhali oki gwo mo ka malik gi pam Baabil mo midi diki yayu/ apo/ /e mo walla apowa 'cesh yan mo? 20 Hili shwane/ cikki gwo mo, tapam pem jin ta'da malik mo! Dhalki ton dot pem gom mii ma 'the yayi'd ibwambori /e mo. Dhalku/ ki dokaa/ ka nyaŋ'ko'd bway gu'b ma Jenathan jin ta'da man'kwar to mo, walla ki aha/ mina wu imun mo." 21 Wakana malik Sadekiya ki ci gwoŋkan mo. Ka ris imanmiiya tu'c piti mini kara Irimiya moŋgun mo e gu'b gi monyji mo. Dhali Maaŋkuthu'd cikunu a'di isa yempa/ 'peni bway tur gi imanba'da ris maa mo, ntaga ris maaŋkuthu'd gi 'peŋkuman bampa/ 'barkin mo. Wakana Irimiya diki'd e gu'b gi imancor gu'b gi monyji mo be.

Irimiya 38

Irimiya diki'd e dhan gu'ba dhurumga/ jin nyaŋu ka goŋ isi mis mo

1 Shepatiya ya/ ma Mattan, dhala Gedaliya ya/ ma Pashur mo, dhala Jehukal ya/ ma Shelemiya mo, dhala Pashuur ya/ ma Malkija cikki'da ris gwo ka Irimiya oki'da ris 'kwani 'baar mo. A'di ki o gwo mo ki: 2 "Tapa oki gwo yansan mo ki: Wathiŋ kamu/ jin diki'd e 'peŋkuman pa yansan mo tani minu 'kosh ki dhan gandala turga/ mo, dhali ki te/ mo, dhali ki mo isa nyor mo. Hili a'di yin jin yaki'd ka pije/ bway 'kwani gi paŋ Kaldiya mo tani midi diki e mo. Mondiki/em piti midi ta mii jin dhala a'di aris tom piti mo, hili a'di midi di ki e mo be. 3 Tapa oki gwo yansan mo ki: 'Peŋkuman pa yansan minu ciku/ mo e me'd ma thuruuk ma malik gi pam Baabil mo, dhali a'di midi bu'th a'di mo be. 4 Wakana ris jwaha/ okina malik gwo mo ki, Dhalki wathi/ yansan wu'd mo, haali/ ki mii yansan mo tani a'di rakki me'd gi 'kwani kun askin mo kun bockon e pa yansan mmo'ka'da 'ka'd mo, dhala ris moŋ'ka'd is gom 'kwani i'baar mo, A'di oki'da ris gwo gwansan mo, haali/ wathi/ yansan diki miiya tu'c gom 'kwani mo mmowoth 'kwani

gwansan mo, hili gom mii shigga/ mo be." 5 Wakana maliḵ Sadeḵiya oki gwo mo ki, "Ṯari e ma, a'di diki'd e me'd pini mo ka maliḵa kamu/ midi diki ur /e gwo mo be." 6 Yan'ko'd uni ki ḵala Irimiya mo dhali yiṯ a'di e bwam jis yi'de/ ma Malḵija mo, jin ta ya/ ma maliḵ mo. Bwam jis yi'de/ jin diki'd e bwaŋ gu'b gi imanc̱or gu'b gi monyji mo. Uni thulkina Irimiya ka 'cesh ka shi/ mo. Yi'deŋ kamu/ yisa di'di bwany jis yisa, hili a'di ta jasa je ka je mo, dhali a'di ki ciç̱ ka 'cesh eya je mo be.

7 'Dishesan Ebed-Meleḵ gi paŋ Ḵush jin ta a'din 'de/ jin ta mantil e gu'b ma maliḵ mo tani, A'di ciḵki gwo ki uni karkina Irimiya e bwany jis yi'de/ mo. 'Dishesan amaliḵ diki'd e 'twaŋkala campur ma Benyjamin mo be. 8 Wakana Ebed-Meleḵ yaki'd mo 'peni gu'b ma maliḵ mo dhali wal 'twa/ nyaḵka maliḵ mo. A'di ki oki: 9 "Taṯam pem ka maliḵa, 'kwani gwansan mii tonthus mmoṯo'ckina uni a Irimiya 'kus mo jin ta'da manc̱i gwon dhamo/ mo. Uni ki yiṯ a'di e bwam jis yi'de/ mo gom a'di ki wu mo e bwamani a'di ki ṯe/ mo, haali/ me'd yin tonṯe/ piyi'd mo e 'peŋkuman pa mo be."10 Yan'ko'da maliḵ ki c̱i gwoŋḵan b̄waya Ebed-Meleḵ gi paŋ Ḵush mo. A'di ki o ki: "Ḵali 'kwani i iss 'de/ 'peni mahan mo dhali ḵala Irimiya jin ta'da manc̱i gwon dhamo/ mo ka pije/ 'peni bwam jis yi'de/mo ki a'di diki wu mo." 11 Wakana Ebed-Meleḵ ḵalki 'kwani gwaṯh gwansan mo dhali ii mo bway gu'b ma maliḵ mo, bway gu'b jin dhunu to mo mmohi'th burrinyem bwaŋ gu'b mo. 'Peni mun mo tani a'di ki ḵal ari burrinyeŋ 'ci'th mo dhali hi'th a'di mo dhali yan'ko'd a'di ki thul uni ka 'cesh ka shi/ bwaya Irimiya e bwam jis yi'de/ mo be. 12 Ebed-Meleḵ gi paŋ Ḵush oki'da Irimiya gwo mo ki: "Dhuyi aris burrinyen tur kun deḵu mo dhali hithi uni ibwam bi mo dhali 'tama shi/ aṯo/ mo." Wakana Irimiya miiki'd wakan mo be. 13 Yan'ko'd uni ki dira Irimiya ka risa shi/ mo. Dhali uni ki ḵal a'di mo 'peni bwaman jis yi'de/ mo. Wakana Irimiya diki'd e gu'b jin c̱oru mo be.

Moŋḵo/ is ma Sadiḵiya mo dhali mo malas ma Irimiya mo

14 Yan'ko'da maliḵ Sadiḵiya hashki gwo mo dhali susa Irimiya jin ta'da manc̱i gwo ka dhamo/ ki is piti mo, ki 'twaŋkal gu'b jin kon ma ṯo/ ikwara mo jin cicu gu'b gi Taṯa mo. Amaliḵ ki owa Irimiya gwo mo ki, "Aha/ ŋaṯa mmo doṯ /e toŋ kamu/ mo. Dhalki is ki ḵo/ mmothoḵ

aha/ gwo mo." 15 Irimiya oki'da Sadeḵiya gwo mo ki, "Waḵki/ aha/ thoḵa gwom pini mo tani, /e mini diki 'kosh aha/ mo?' Dhali hili waḵki/ aha/ mina c̱iki /e mo malas mo tani, /e mini diki kar 'ce ki gwom pem mo be." 16 Hila maliḵ Sadiḵiya yuḵki'da Irimiya ka ḵwal is mo dhali o gwo mo ki, "Aha/ thulkina Me'da p̱o/ ki gi Tap̱a mo, a'di jin uḵki ana mo tani, aha/ mina diki 'kosh /e mo walla diki c̱i /e e me'd gi 'kwani gwansan kun ŋap̱ki mondiki em pini mo."

17 Wakana Irimiya ki owa Sadiḵiya gwo mo ki, "Tap̱a, Arumgimis jin di'da galany mo, Arumgimis ma Israyiil mo, oki gwo yansan mo ki: Waḵki/ /e ka jiŋ gana/ yan ka pije/ bwaya ris jwaha/ ma maliḵ gi pam Baabil mo tani yan'ko'd /e mini ki di mo, dhali 'peŋkuman pa yansan minu 'koki c̱i'th ki o'd mo. /E dhali kuŋ gu'b pini mini 'ko mo be. 18 Hili waḵki/ /e diki ya ka pije/ bwaya ris jwaha/ ma maliḵ gi pam Baabil mo tani, yan'ko'd 'peŋkuman pa yan minu c̱iku e me'd gi 'kwani Ḵaldiyan mo. Uni mini c̱i'th a'di mo. Dhali /e mini diki ye 'peni me'd buni mo be." 19 Amaliḵ Sadeḵiya ki owa Irimiya gwo mo ki: "Hili Aha/ ko/ kina ris 'kwani Yahuuda/ mo uni kun dhalki 'kwani Ḵaldiya mo, haali/ aha/ minu c̱iku e me'd buni mo, gom uni ki mii aha/ ki shi/ mo be." 20 Irimiya oki gwo mo ki: "Uni mini 'koki c̱iki /e bway uni mo. Hayi gwo e jin yayi'd 'peni Tap̱a mo jin ṯorkika/ /e mo, wakan ka ris to 'baar mo mini ii ki 'bore/ mo gom /e mo, dhali wakan ki /e mini di mo be. 21 Hili waḵki/ /e 'tena bwa mmoya ka pije/ mo tani, gwo a'dihe/ jin ṯorkina Tap̱a aha/ mo be. 22 P̱ari e ma! Aris up̱i 'baar mo kun dhalkunu e gu'b p̱ini mo tani, amaliḵ gi pa Yahuudiya, minu pi ka pije/ bwaya ris jwaha/ ma maliḵ gi pam Baabil mo. Aris up̱ gwansan mini o /e gwo mo ki:

> ' /E he'kkunu e ki 'kwaniŋ gwaṯh gi moŋḵu'th is pini mo;
> uni 'ce'dki /e sho'k mo.
> Sho'k pini 'dishesan uni ciḵkin bwaya je mo,
> dhali aris imugum pini mini ṯu'k mo 'peni /e mo be.'

23 Aris up̱ bumi 'baar mo dhali uc̱i minu 'doyu/ ka pije/ bway 'kwani Ḵaldiya mo, dhali /e ki is pini mini diki ye 'peni me'd buni mo. /E minu bu'th ki me'd ma maliḵ gi pam Baabil mo, dhali 'peŋkuman pa yan minu 'tha o'd mo be."

24 Yan'ko'd Sadiḵiya ki owa Irimiya gwo mo ki: "Dhalki wathin 'deŋ kamu/ ki ṯor gwo goma ris gwo gwansan mo, wakan ki /e mini diki wu mo be. 25 Waḵka ris jwaha/ ciḵ gwo ki Aha/ walkina 'twa/ i /e mo tani, dhali waḵki/ uni iiyin dhali o /e gwo mo ki: ' Ṯorki aman mo ma ata a'di ona /e goma maliḵ mo dhali dhalki a'di ki bag 'peni am mo, walla aman mina 'kosh /e mo', 26 yan'ko'd /e mini o uni gwo mo ki, ' Aha/ karkina is pem ki gwa'd ibwambor ma maliḵ ki a'di midi diki doḵi aha/ ka nyaŋ'ko'd mo bway gu'b ma Jenaṯhan mo mmowu imun mo.'" 27 Yan'ko'da ris jwaha/ i'baar mo iiyin bwaya Irimiya mo dhali doṯ a'di gwo mo, wakan a'di thoḵki uni gwo mo me'd jin ḵankin ma maliḵ a'di gwo mo. Wakan uni doshki 'twa/ wal nyaḵki a'di mo, haali/ uni 'koki ciḵ gwo jin wal ma Irimiya dhala maliḵ mo be. 28 Wakana Irimiya diki'd e gu'b ki monyji gi imanc̣or mo mo ntaga cim jin bu'thkunu pa Urushaliim mo be.

Irimiya 39

Pa Urushaliim biṯki'd mo

1 Ki yila pendoŋgon dhala ppe 'kupi 'kume'd ma Sadiḵiya jin ta'da maliḵ gi pa Yahuudiya mo, Nabuḵadnasiir jin ta'da maliḵ gi pam Baabil yayi'di nyaḵka risa thuruuḵ piti mo apo/ pa Urushaliim mo dhali 'kosh a'di mo. 2 Ki yila 'kume'd i'ce'dka 'de/ dhala ppe 'kupi doŋgon ma Sadiḵiya mo, ka cimi pendoŋgon ma ppe mo tani, 'peŋkuman pa 'ce'dki bwa mo be. 3 Yan'ko'd aris 'kwninycan ma maliḵ gi pam Baabil iiyin dhali 'ko acampur gi bwaman mo. Nergal-Shareser ma Samgar mo, Nebo-Sarseḵim jin ta jwaham 'borga/ mo, dhala Nebo-Sarseḵim jin ta tapa gi 'kwaninycan mo, dhala ris 'kwaninycan ma maliḵ gi pam Baabil i'baar mo be.

4 A'di pu'dki'd ki embul ma Sadiḵiya jin ta'da maliḵ gi pa Yahuudiya mo, dhali 'kwani ma thuruḵ piti i'baar mo mishki uni mo, uni sokin mo. Dhali uni iikin ki mon'thiny mo 'peni 'peŋkuman pa mo ki bway gi bwam mo sinu ma maliḵ mo, ki tur ki 'twaŋkala su/ ma campur ma risa goŋ mo. Amaliḵ yaki'd ka pije/ ki bway gi pa Arabah mo be. 5 Hili athuruḵ gi 'kwani Ḵaldiya baṯhki uni isho'k mo dhali budha Sadiḵiya eya 'cesh gi momba'da'd gi pa Uurdun jin 'dish pa Ariiha is mo. Yan'ko'd uni ki bu'th a'di mo dhali ḵali a'di bwaya maliḵ

Nabuk̲adnasiir mo, jin ta'da malik̲ gi pam Baabil mo, A Riblah jin ta'da 'cesh ma Hamat̲h mo, e mo jin c̲ikin ma Nabuk̲adnasiir a'di gwo mo. 6 Amalik̲ gi pam Baabil 'cithki ya/ ma Sadik̲iya 'kus ibwambori jis em piti eya Rablah mo. A'di si'da 'cit̲hki'da ris jwaha/ gi pa Yahuudiya 'kusi 'baar mo be. 7 Yan'ko'd a'di puki'da Sadik̲iya e mo dhali dek̲ a'di ka jindhir gurany 'per mo mmok̲al a'di bway pam Baabil mo be. 8 Yan'ko'd 'kwani K̲aldiya ki c̲i'th gu'b ma malik̲ mo dhali aris gu'b gi 'kwani mo. Uni si'da/ ki kuma risa gaŋgara/ gi pa Urushaliim 'twa/a 'cesh mo. 9 Nabusaradan jin ta wathiny ca'd, gi imanhil mo mo, k̲alkunu bway pam Baabil mo nyak̲ki uni kun ta 'kwani kun dhalkunu e 'peŋkuman pa mo. Uni 'peni 'kwani Kaldiya kun sokin ka pije/ mo dhali 'kwanin tiya kun dhalkunu e 'peŋkuman bampa/ mo. 10 Hila Nabusaradan jin ta wathiny ca'd gi imanhil mo ma malik̲ mo dhalki 'kwani ha'th'ko'd mo uni kun dargi to gom is buni mo mmo'ko eya 'cesh gi pa Yahuudiya mo. A'di c̲iki uni aris bwam mo sinu mo dhala ris mombunto ka cim c̲aan mo be.

11 Nabuk̲adnasiir jin ta'da malik̲ gi pam Baabil a'di c̲iki gwoŋk̲an goma Irimiya mo bwaya Nabusaradan jin ta wathin ca'd ma malik̲ jin ta'da manhil mo mo. A'di oki gwo mo ki: 12 "K̲ali a'di mo dhali hili ki 'bore/ gom a'di mo. Dhalku ki mii a'di ki shi/ mo. Miiyi aris to kun t̲orkina a'di um mo." 13 Wakana Nabusaradan jin ta wathiny ca'd gi imanhil mo ma malik̲ mo, dhala Nabushasban jin ta wathi/ mant̲ila caga/ mo, dhala Nergal-Shareser jin ta wathiny ca'da caga/ ki jwaha/ mo, dhala ris 'kwaniny can jwaham 'borga/ ma malik̲ gi pam Baabil hashki gwat̲h ka pije/ mo be. 14 'Kwanim buni k̲alkina Irimiya mo 'pena balany gi imanc̲or mo mo dhali c̲iki a'di ka Gedaliya ya/ ma A/yak̲am mo jin ta ya/ ma Shap̲aan mo, mmok̲al a'di pa mo, wakana Irimiya diki'di bwamani 'kwani mo.

15 I 'dishesan mo tani gwo gi Tap̲a pu'dki'da Irimiya ki a'di diki'd e gu'b jin jinuwa ji mo, mmo o ki, 16 "Wali 'twa/a a Ebed-Melek̲ gi paŋ K̲ush mo dhali o ki: ' Tap̲a gi mom'bi'th mo, jin ta'da Arumgimis ma Israyiil mo, oki gwo yansan mo ki: Hili ma, Aha/ mura k̲alka ris gwom pem ap̲o/ 'peŋkuman pa yan mo gom tonthus mo dhali yisa gom unim 'borga/ yisa. Hili/ ki uni 'baar mo mini ii ka k̲ar/e ka cim c̲aan mo be. 17 Hili Aha/ mina 'cuk um ka cim c̲aan mo, Tap̲a oki gwo yansan mo, dhali um minu 'koki c̲iku/ e me'd gi 'kwani mo uni kun k̲o/kina um mo

be. 18 Haali/ Aha/ ka jiŋ gana/ mina woth /e mo. Ki /e mini diki bit ki gandala turga/ mo. Mondiki/em pini minu 'ce'd sho'k mo wakki/ /e diki gam aha/ gwo is mo, gwo yansan okina Tapa mo be.'"

Irimiya 40

A Irimiya uni ka Modhiir mo

1 Gwo yayi'd bwaya Irimiya 'peni Tapa mo i'ko'da Nabusaradan jin ta wathiny ca'd ma malik ki imanji mo mo mmo/o gwo mo ki 'cukki a'di mo e pa Ramah mo. A'di gamki'da Irimiya dekunu ka risa jindhir ibwamana ris 'kwani kun jinu e pa Urushaliim mo dhali 'kwani Yahuuda/ uni kun kalkunu ka pije/ bway pam Baabil mo be. 2 Tapa gi imanji mo mo kalki'da Irimiya mo dhali o a'di gwo mo ki, "Tapa Arumgimis pini oki gwo yansan mo gom to shigga/ mo e mo yansan mo be. 3 Wakan Tapa kali a'di gom 'pemen yansan mo. A'di miiki'd me'd jin okina a'di gwo mo ki, me'd yin um 'kwani miiki miinthus mo apo/ a'di mo dhali diki ha gwom piti e mo. Gom kan a'di mina to yansan gom um mo be. 4 Hili 'dishesan pari e ma! Aha/ 'cukkina um shwane/ mo 'pena risa jindhir mo kun 'kokin e 'bame'd bum mo. Wakki/ a'di 'boro'd e jis em bum mo mmo/iiyu/ nyakki/ aha/ bway pam Baabil mo tani, iyu ma, dhali aha/ mina hil ki 'bore/ gom um mo. Hili wakki/ diki 'bor i jis/em bum mo mmo/iiyu/ nyakki/ aha/ mo bway pam Baabil mo tani, yan'ko'd dhalku/ ki mii wakan mo. Para 'cesh e i'baar mo i bwambori um mo. Iiyi e mo jin midi 'bor mo dhali wakki/ ta'da kar/e i jis/em bum mo mmo/ii mo." 5 Ka Irimiya diki thok gwoŋ kamu/ mo tani, Nabusaradan oki gwo mo ki, "Yaku/ mo bwaya Gedaliya ya/ ma Ahikam ya/ ma Shapaan mo, a'di jin karkin ma malik gi pam Baabil ka manhila ris 'peŋkuman bampa/ gi pa Yahuudiya mo." Diyi nyakki/ a'di ibwamani 'kwani mo walla yayi e mo jin 'bor /e e mmoya mo. Wathiny ca'd ma malik gi imanjiya ji ciki a'di maa mo dhali to jin cinu ki me'd mo, dhali hashki a'di ka pije/ mo be. 6 Wakana Irimiya yaki'd bwaya Gedaliya ya/ ma Ahikam mo, e pa Mispah mo. A'di diki'd nyakki/ a'di ibwamani 'kwani kun bockin eya 'cesh yan mo be.

7 'Dishesan aris 'kwaniny cana tiya gi 'kwani Yahuudiya kun tana risa thuruuk uni kun 'kokini ushi pa kun 'kona pije/ gi 'peŋkuman bampa/

mo tani, uni dhala ris 'kwanim buni mo, cikki gwo ka malik gi pam Baabil karki'da Gedaliya ya/ ma Ahikam ka manhila hil apowa 'cesh yan mo. Uni si'da/ cikki gwo ki a'di karki a'di ki 'kupan gi 'kwani mo, up, dhali ushi uci gi 'kwani kun hatha'ko'd mo eya 'cesh yan mo, uni kun 'koki 'ko i pam Baabil mo. 8 Wakan uni iikin bwaya Gedaliya e pa Mispah mo.'Kwani gwansan ta i Isma/iil ya/ ma Nethaniya, Johanan dhala Jenathan iya/ ma Karahiya mo, dhala Seraya ya/ ma Tanhumeth mo, kun ta iya/ ma Epaahi mo jin ta'da Netopathith mo, dhala Jaasaniya ya/ ma Maakathit mo, uni dhali 'kwanim buni mo be. 9 Gedaliya ya/ ma Ahikam ya/ ma Shapaan thulki gwo me'da po/ gom uni mo dhali bway 'kwanim buni mo dhali o uni gwo mo ki, "Dhalku/ is ki ko/ mo mmomiiki 'kwaniny can gi pan Kaldiya atu'c mo. 'Koyi eya cesh yan mo dhali miika malik gi pam Baabil atu'c mo, dhali a'di midi ya ki 'bore/ inyakki/ um mo be. 10 Pari e ma, aha/ dikina e pam Mispah mo mmogam 'kup nyakki/ 'kwani Kaldiya mo uni kun iiyin bway ana mo. Wakan tuli mamana mura'th is mo, maman cwa gi mo yurantee mo, dhala yin dhali dhuyi uni e bwamana ris toŋkuthu'd mo. 'Koyi eya ris 'peŋkuman bampa/ mo kun 'tu'dkina um mo." 11 Yan'ko'd aris 'kwani Yahuudiya e pa Mowaab mo, e bwamani 'kwani Ammun mo, dhali e pa Aduum mo, dhali eya ris mony'cesh kun cikkin ma malik gi pam Baabil 'kwani Yahuuda/ kun bockin mmo'ko mo, e mo jin kwanykina a'di A Gedaliya ya/ ma Ahikam ya/ ma Shapaan apo/ uni mo be. 12 Wakana ris 'kwani Yahuuda/ 'baar mo dokkin mo 'pena ris mo kun cekerkunu uni bwa mo. Uni dokkin ka nyaŋ'ko'd bwaya 'cesh gi pa Yahuudiya mo, bwaya Gedaliya e pa Mispah mo. Uni tulki mamana mura'th is mo dhali maman cwa gi moyurantee ki caaca kagahara/ mo be.

13 Johanan ya/ ma Kareya dhala ris 'kwaniny can ma risa thuruuk e ushi pa iiyin bwaya Gedaliya e pa Mispah mo be. 14 Uni oki a'di gwo mo ki, "A /e nyi'thkin ka Baalis jin ta'da malik gi 'kwani Ammun hashki'da Isma/iil ya/ ma Nethaniya mmo 'kosh /e mowa?" Hila Gedaliya ya/ ma Ahikim diki gam gwom buni is mo be. 15 Wakana Johanan ya/ ma Kareya walki 'twa/ ka kako/ bwaya Gedaliya e pa Mispah mo dhali o gwo mo ki, "Dhalkaa bway mo mmoya 'kosha Isma/iil ya/ ma Nethaniya mo. Wathiŋ kamu/ yisa di'da jin midi ak aha/ gwo is yisa. Mmo/o ki ata 'kosha a'di /e mo? Ata dhala eya ris

'kwani Yahuuuda/ bway mo uni kun tulki is i /e mo mmoceker bwa mo dhali kun bockin e pa Yahuudiya mmo 'ce'd sho'k mo?" 16 Hila Gedaliya ya/ ma Ahikam oki'da Johanan ya/ ma Kareya mo ki, "Dhalki to yansan ki mii mo, haali/ /e torkina ris gwo ka tor mo goma Isma/iil mo be."

Irimiya 41

Adhan mo jin ushu gwo e apowa Gedaliya mo

1 Hili a'di pu'dki'd ka ppe 'kupi pesu/ ma Isma/iil ya/ ma Nethaniya ya/ ma Elishama mo, 'peni kuŋ gu'b ma malik mo, dhali aris 'kwaniny can ma malik mo, aris gwatha ka 'kume'd iiyin nyakki a'di mo, bwaya Gedaliya ya/ ma Ahikam mo, e pa Mispah mo. Uni nyakki/ tonte/ shwa imontal 'de/ imun e pa Mispah mo be. 2 Hila Isma/iil ya/ ma Nethaniya dhali gwatha 'kume'd uni kun nyakki 'ko ki a'di cuki mis apo/ a'di mo dhali 'kosha Gedaliya ya/ ma Ahikam ya/ ma Shapaan mo, ki gandala turga/ mo. Isma/iil 'koshki'da Gedaliya mo, a'di jin karkin ma malik gi pam Baabil ki ca apowa 'cesh mo. 3 Yan'ko'da Isma/iil 'koshki'da ris 'kwani Yahuuda/ 'baar mo uni kun 'kokin nyakka Gedaliya mo e pa Mispah mo dhali 'kwaniŋ gwath gi mo/as gi paŋ Kaldiyan gamkunu imun mo be.

4 Yan'ko'd a'di ta'da cim jin 'kon ma po/ isu/ mo i'ko'da Gedaliya jin 'koshkunu mo, hili wathiŋ kamu/ yisa mishi'da. 5 'Kwaniŋ gwatha tiya iiyin 'peni pa Shakiim mo, 'peni pa Shallo mo, dhali 'peni pa Samariya mo, gwath kun 'kon issi doŋgon mo uni kun 'thikina mura Halla mo, dherkina ris burrinyem buni bwa mo, dhali 'cith is buni bwa mo, ki tonte/ jin cinu mo, dhala 'bica jwahar e me'di uni mo mmo/ii gu'b gi Tapa mo be. 6 Wakana Isma/iil ya/ ma Nethaniya yaka'd ka pije/ 'peni pa Mispah mo mmogam uni 'kup mo me'd jin iikina uni gwolu mo. Yan'ko'd a'di pu'dki'd me'd jin gamkina uni 'kup mo, a'di ki o uni gwo mo ki, "Iiyu/ mo bwaya Gedaliya jin ta ya/ ma Ahikam mo!" 7 Me'd jin iiyina uni e 'peŋkuman pa mo tani, Isma/iil ya/ ma Nethaniya 'cithki uni 'kus mo dhali ta'kki uni mo e dhan jis mo, a'di dhali 'kwani kun 'kokin nyakki a'di mo be. 8 Hili 'kwaniŋ gwatha 'kume'd kun 'kokini bwamani uni mo okina Isma/iil gwo mo ki: "Dhalki aman ki 'kosh mo ma, haali/ aman tana ga game/ mo dhali pos bunyan mo, dhala ayin

mo, dhala dham e buntom bam mo." Wakan a'di diki 'kosh uni mo nyakki imugum buni mo be. 9 Jis yi'de/ jin bitkunu aris buŋgwar kun wukin kun 'koshkina a'di mo tani, ta dhan jis yi'deny caaga/ mo jin kwanykin ma Asa jin ta'da malik mo mmocesh is piti 'pena malik Baasha gi pa Israyiil mo. Isma/iil jin ta ya/ ma Nethaniya 'tu'dki a'di ki 'kwani kun wukin mo be. 10 Yan'ko'd Isma/iil buthki 'kwani 'baar mo kun bockin e pa Mispah mo, i'bwa/ ma malik mo dhala ris 'kwani kun dhalkunu e pa Mispah mo uni kun kwanykin ma Nabusaradan jin ta tapa gi imanji mo mo bwaya Gedaliya ya/ ma Ahikam mo. Wakana Ishma/iil ya/ ma Nethaniya buthki uni mo dhali ya mmo'citha po/ 'kwani Ammun mo be.

11 Hila Johanan ya/ ma Kareya dhala ris 'kwaniny can ma thuruuk mo nyakki a'di cikkina ris to shigga/ i'baar mo kun miikin ma Isma/iil ya/ ma Nethaniya mo. 12 Wakan uni kalkina risa thuruk buni mo dhali ii mo mmo/asa powa Isma/iil ya/ ma Nethaniya mo. Uni gamki a'di eya dhana al yi'deny caaga/ gi paŋ Gibe/on mo be. 13 Yan'ko'd ka ris 'kwani 'baar mo uni kun 'kokin nyakka Isma/iil mo mishkina Johanan ya/ ma Kareya mo dhala ris 'kwaniny can ma thuruuk i'baar mo uni kun 'kokin i a'di mo, 'borkina bwa ki 'bor mo be. 14 Wakana ris 'kwani 'baar mo kun bu'thkin ma Isma/iil e pa Mispah mo tani tu'kkin mo ka kul is mo dhali ii bwaya Johanan ya/ ma Kareya mo.

15 Hila Ishma/iil jin ta ya/ ma Nethaniya guski'd nyakki 'kwaniŋ gwatha peŋkwara mo 'pena Johanan mo. A'di yaki'd bway 'kwani Ammun mo be. 16 Johanan ya/ ma Kareya dhala ris 'kwaniny can ma thuruuk i'baar mo kun kalkina a'di 'peni pa Mispah mo aris 'kwani kun buthkunu 'pena Isma/iil ya/ ma Nethaniya mo. Mii yan miiki'd 'ko'da Isma/iil 'koshki'da Gedaliya ya/ ma Ahikam mo. Johanan dhali imugum piti mo kalki 'kwaniŋ gwatha 'bithga/ mo, gwath kun askina mee mo, up dhali uci mo, dhala ris uni mantil kun bu'thkunu mo e pa Gibe/on mo be. 17 Yan'ko'd uni ki ii mo dhali 'ko mo gom ari embul mo mo e pa Geruth Kimham mo, jin diki'di 'ko'dgwari pam Beetlaham mo. Ki uni ikini ii pa Masir mo be. 18 Haali/ goma ris 'kwani Kaldiya mo. Uni ko/ ki uni mo me'd yin ka Isma/iil ya/ ma Nethaniya 'koshki'da Gedaliya ya/ ma Ahikam mo, a'di jin karkin ma malik Baabil ki ca apowa 'cesh mo be.

Irimiya 42

Mo ii jin iinu bway pa Masir mo jin 'konu ki dhal bway mo

1 Yan'ko'd aris 'kwaninycan ma thuruuḵ dhala Johanan ya/ ma Ḵareya mo, Jesaniya ya/ ma Hoshaya mo, dhala ris 'kwani 'baar mo kun gwa'da'd bwaya caaga/ 'dishkina Irimiya is mo jin ta'da manc̱i gwon dhamo/ mo be. 2 Uni oki a'di gwo mo ki, "Dhalki mon'thom bam gi mii ma 'the ya'di t̲wa/a 'peni /e mo. 'Thoyi Tapa gom am mo a'di jin ta'da Arumgimis bum mo goma ris 'kwani gwansan mo kun boc̱kin ki daḵa 'pena ris mo, me'd jin misha um mo. 3 Doṯi Tapa Arumgimis bum mmoṯorki aman bway mo jin mina amani ii nycine/ mo dhali mii jin mina amani mii mo." 4 Wakana Irimiya jin ta'da manc̱i gwon dhamo/ oki uni gwo mo ki, "Aha/ ciḵkina gwom bum mo. P̱ari e ma, aha/ mina 'tho Tapa Arumgimis bum mo me'd jin doṯkina um mo. Aris to kun mina Tapa thoḵ mo tani, aha/ mina ṯorki um mo. aha/ mina diki bag toŋ kamu/ 'peni um mo be." 5 Uni ki owa Irimiya gwo mo ki: "Mina Tapa ta ḵar/e mo dhali ta a'di ma isiŋ gana/ apo/ aman mo, waḵki/ aman 'kona ki miiya ris to 'baar mo kun ona Tapa Arumgimis bum am ki mii mo, 6 Waḵki/ a'di 'boro'd walla waḵki/ a'di shi/i'd mo tani, am mina ha gwo gi Tapa Arumgimis bana e mo, 'peni uni kun hashkina am um mo, wakan ki a'di midi 'bor gom ana mo waḵki/ ana hana gwo gi Tapa Arumgimis bana e mo be."

7 'Ko'di moŋkar 'kup ma cimi 'kume'd mo tani, gwo gi Tapa yayi'd bwaya Irimiya mo be. 8 Wakana Irimiya yuḵki'da Johanan ya/ ma Ḵareya mo dhala ris 'kwaniny can ma thuruuḵ mo kun 'koni nyaḵki/ a'di mo, dhali aris 'kwani 'pena gwa'dga/ bwaya caaga/ mo be. 9 Yan'ko'd a'di ki o uni gwo mo ki: "Gwo a'dihe/ jin ona Tapa, Arumgimis gi 'kwani Israyiil mo, gom uni kun hashkina um aha/ mo wakan ki aha/ mina dhu mo ohon buni ibwambori /e mo, mmo/o ki:
10 ' Waḵki/ um mini ii ka nyaŋ'ko'd mo dhali 'ko a'cesh yansan mo tani, yan'ko'd Aha/ mina nyaŋ um mo dhali diki 'ce'd um ka 'cesh mo, Aha/ mina si um mo dhali diki buḵ um mo, haali/ Aha/ mina dosh mii shigga/ mo jin ḵalika/ apo/ um mo be. 11 Dhalka maliḵ gi pam Baabil ki ḵo/ mo, a'di jin ḵo/kina um mo. Dhalki a'di ki ḵo/ mo, Tapa oki gwo yansan mo, me'd jin dikika/ nyaḵki um mo mmowoṯh um mo dhali ye um mo 'peni me'd piti mo. 12 Haali/ Aha/ mina c̱iki um mo mii mii

mo. Aha/ mina ta gi mom bwa jin 'kucu mo apo/ um mo, dhali Aha/ mina kali um ka nyaŋ'ko'd mo bwaya 'cesh bum mo be. 13 Haali/ um oki gwo mo ki: "Aman mina 'koki 'ko a'cesh yan mo", wakki/ /e diki cik gwom bam mo, walla gwo gi Tapa Arumgimis pini mo. 14 Wakan um ki o gwo mo ki, "Yisa! Ana mina ii bwaya 'cesh gi pam Masir mo, e mo jin mina ana 'koki mish mo/as mo, e mo jin mina ana 'koki cik ce jin pinu gom mo/as mo, dhali e mo jin mina te/ idiki 'kosh ana gom tonte/ mo. Ana mina 'ko imun mo be." 15 Shwane/ cikki gwo gi Tapa yansan mo, um kun bockin e pa Yahuudiya mo. Tapa Arumgimis ma Israyiil jin di'da galany mo, oki gwo yansan mo ki: "Wakki/ um ka jiŋ gana/ mini ii ka pije/ bway pa Masir mo, mmo ii dhali 'ko imun mo tani, 16 Yan'ko'd gandala turga/ jin ko/kina um mo midi bath um imun mo eya 'cesh gi pa Masir mo. Te/ jin 'kosh um midi bath um is mo bway pa Masir mo, dhali um mini wu imun mo be. 17 Wakan a'di midi pu'd mo ki 'kwaniŋ gwathi 'baar mo kun kwanyki mo ii bway pa Masir mo mmo'ko imun mo tani mini wu ki gandala turga/ mo, dhali ki te/ mo, walla ki mo isa nyor mo. Kun tiya mini 'koki boc 'peni uni mo, jaŋ kamu/ midi diki ye mo 'peni mii shigga/ jin miga/ kalku/ apo/ uni mo be. 18 Haali/ Tapa Arumgimis ma Israyiil jin di'da galany mo, oki gwo yansan mo ki: isi me'da nyor pem mo dhala nyor jin 'batha 'ba'th mo tani miga/ gac apo/ uni kun 'kon e pa Urushaliim mo, e miin 'de/ yan mo tani anyor pem jin 'batha 'ba'th midi gaca po/ um mo wakki/ um iin bway pa Masir mo. Um mina e war ki to kun minu jee mo dhali ki uni kun minu ko/ mo, dhali ki to kun walkunuwa ris gwo gi monyjee mo, dhali to jin molu ci monyca mo, dhali um mini 'koki mish mo yansan dok/e mo be.'" 19 Yan'ko'd Irimiya oki gwo mo ki, Tapa walki 'twa/ gom um mo, kun bockin e pa Yahuudiya mo. Dhalku ki ii bway pa Masir mo! Um ka jiŋ gana/ mishi gwo 'ban ki Aha/ shwanesan takina manmish mii apo/ um mo. 20 Haali/ um ka jin gana/ he'kki is bum e mo ki um hashki Aha/ bway Tapa mo jin ta'da Arumgimis bum mo dhali o gwo mo ki: 'Thoyi Tapa mo jin ta'da Arumgimis gom ana mo. Aris to 'baar mo kun ona Tapa Arumgimis bana mmo torki ana mo, dhali ana mina kal a'di ka pije/ mo be.' 21 Haali/ shwane/ Aha/ cikina um gwo lolop/ mii, Hili um 'koki cik 'twa/ jin ona Tapa mo jin ta'da Arumgimis bum mo walla bwaya ris to kun hashkina a'di Aha/ bway um mo be. 22 Wakan shwanesan mo tani,

um mini mish gwo 'ban ki um mini wu mo ki gandala turga/ mo, dhali ki te/ mo, dhali ki mo isa nyor mo e mo jin ona bwa um mmo/ii 'ko nycine/ mo be."

Irimiya 43

Irimiya kalkunu mo bway pa Masir mo

1 Dhali ka Irimiya 'baarki gwo tor e 'kwani 'baar mo aris gwo gi Tapa Arumgimis buni mo ki Tapa Arumgimis buni itorki a'di gwo mmo/o mo be. 2 Asariya jin ta ya/ ma Hoshaya mo, Johanan ya/ ma Kareya mo, dhali aris 'kwaniŋ gwath kun dhuki is buni ki ca mo okina Irimiya gwo mo ki, "/E torkina ris gwontor mo. Tapa Arumgimis bana yisa hashki /e mmo/o gwo mo yisa, ' Dhalku/ ki ii mo bway pa Masir mo mmo'ko imun mo.' 3 Haala Baruuk ya/ ma Neriya a'di rakki um ciki aman e me'd gi 'kwani Kaldiya mo, um ki rakki aman mmowu mo dhali dhu aman ki monyji e pam Baabil mo be." 4 Wakana Johanan ya/ ma Kareya, nyakka ris iya/ ma thuruuk i'baar mo, dhala ris 'kwani 'baar mo ushki gwo gi Tapa cik mo mmo'ko eya 'cesh gi pa Yahuudiya mo be. 5 Johanan ya/ ma Kareya dhala ris 'kwaninycan ma thuruuk i'baar kalki 'kwani Yahuuda/ kun bockin mo kun dokkiyin 'pena ris kal gi mony'cesh mo kun cekerkunu uni bwa mo mmo'ko eya 'cesh gi pa Yahuudiya mo be. 6 Uni kalki 'kwaniŋ gwath dhali up mo, dhali ushi uci mo dhali i'bwa/ ma malik mo, dhala ris 'kwani 'baar mo uni kun dhalkin ma Nabusaradan jin ta wathinyca'd gi imanjiya ji mo, kun bockin nyakka Gedaliya ya/ ma Ahikam ya/ ma Shapaan mo. Uni si'da/ kalkina Irimiya jin ta'da manci gwon dhamo/ mo dhala Baruuk ya/ ma Neriya mo be. 7 Uni iikin bwaya 'cesh gi pam Masir mo, bwaya Tapanahis mo, haali/ uni 'koki cik gwo gi Tapa mo.

8 Wakan gwo gi Tapa yayi'd bwaya Irimiya eya Tapanahis mo, mmo/o gwo mo ki: 9 "Kali aris wosha caaga/ e me'd pini mo, dhali, e jis e gi 'kwani Yahuuda/ mo, Bagi uni e toŋ'kul bwa e yana gaŋgara mo e 'twaŋkal gu'b ma Pira/on mo eya Tapanahis mo." 10 Yan'ko'd um ki o uni gwo mo ki, "Tapa Arumgimis ma Israyiil jin di'da galany mo, oki gwo yansan mo ki, ' Hili ma, Aha/ mura hashki gwo mmokala Nabukadnsiir jin ta'da malik mo, a'di jin ta'da manmiiya tu'c pem mo. Aha/ mina kara kursem piti 'ko'di wosh gwansan mo ki /e Irimiya kanu

mo. Nabuk̲adnasiir midi kar gu'b burrinyem piti apo/ uni mo be. 11 Haali/ a'di midi yayu/ dhali 'kosha 'cesh gi pa Masir mo. A'di jin kwanyki mowu minu c̲iki wu mo. A'di jin kwanyki monyji minu k̲al bway monyji mo. A'di jin kwanyki gandala turga/ minu c̲iki gandala turga/ mo be. 12 Yan'ko'd Aha/ mina 'tha o'd eya ris gu'b ma rum gi pa Masir mo. Nebuk̲adnasiir midi 'cit̲h uni mo walla midi bu'th uni mo. A'di midi dhelela 'cesh gi pa Masir mo me'd imanhil k̲a'bal kun dhelelkina ris burrinye/ nyo/ gam buni mo. A'di midi ya ka pije/ 'peni mo c̲aan ki mom'bi'th mo be. 13 A'di midi 'ce'da risa kak̲ gi wosh e pa Hiliyopolis eya 'cesh gi pa Masir mo. A'di midi c̲i'th gu'b gi mondhelela dhelel ma risa rum gi pa Masir mo be.'"

Irimiya 44

'Kwani ma Israyiil minu mii c̲iya jisa mo e pa Masir mo

1 Gwo yayi'd bwaya Irimiya goma ris 'kwani Yahuuda/ i'baar mo kun 'kokin eya 'cesh gi pa Masir mo, uni kun 'kokin e pa Migdol mo, dhali pa T̲ahp̲anahes mo, dhali pa Mempiis mo, dhali eya bor 'kumis gi pa Masir mo be. 2 "Tap̲a Arumgimis ma Israyiil jin di'da galany mo, oki gwo mo ki, ' /E ki is p̲ini p̲arkina ris mii shigga/ e 'baar mo kun k̲alkika/ ap̲o/ pa Urushaliim mo dhali eya ris 'peŋkuman bampa/ gi pa Yahuudiya 'baar mo. Hili ma, uni 'ce'dkunu sho'k mo shwane/ mo. Wathiŋ kamu/ yisa di'da jin midi di ibwamani uni yisa. 3 Haali/ goma ris tonthus kun miikina uni shi/ ki Aha/ bwa mo mmo/ii bway monduk̲a jwahar mo dhali mmoluŋa risa ruma tiya mo. Uni kun 'koki ta risa rum ki is buni mo kun 'kona um ki mish, walla idhan babam bum 'koki mish mo be.' 4 Wakan Aha/ dok̲/e hashkina ris imanmiiya t̲u'c pem kun ta imanc̲i gwon dhamo/ bway uni mo. Aha/ hashkina uni mo mmo/o gwo mo ki, ' Doshi aris miim bulga/ gwansan mo kun 'tekika/ bwa mo kun shi/kika/ i e mo. 5 Hili uni 'koki cik̲ gwo mo. Uni ushki 'ce dhu mo walla t̲u'k 'pena ris tonthus buni mo e monduk̲a jwahar mo goma risa ruma tiya mo be. 6 Wakana nyora 'ba'thgam pem dhala nyor pem kun gac̲kika/ jin celki'd ki o'd mo eya ris 'peŋkuman bampa/ gi pa Yahuudiya mo dhali eya ris bway tur gi pa Urushaliim mo. Wakan uni warkin ki mo kun 'ce'du sho'k mo dhali mo jin di bwa 'te/ mo, me'd mii yansan shwane/ mo be.' 7 Wakan shwanesan Tap̲a jin

ta'da Arumgimis jin di'da galany dhala Arumgimis ma Israyiil mo, oki gwo yansan mo ki, ' Ata miikina um dhan miiny 'cokga/ apo/ is bum mo? Ata kwakina um is bum mo 'peni bwamani 'kwani Yahuuda/ mo, 'kwaniŋ gwatḥ dhali up mo, dhali aris ushi uci mo dhali usha 'pereny mo? Wathiŋ kamu/ yisa di'da jin midi boc 'peni um mo. 8 Ki miiny 'cokgam bum mo tani um rakki Aha/ isa nyor mo ki mii gi me'd bum mo, ki mii kun dukkina uma 'bica jwahar mo goma risa rum pinycon gi pa Masir mo, kun 'kokina um nycine/ mo. Um iikin mo wakan ki um minu 'ce'd sho'k mo, wakan ki um minu jee mo ki mo ma 'the is mo ibwamani kal gi mony'cesh mo be. 9 A/ um ŋakina ris miiny 'cokga/ kun miikina i dhan babam bum mo dhali mii 'cokga/ jin miikina imalik gi pa Yahuudiya mo dhali up buni mo? A um ŋakina ris miiny 'cokgam bum kun miikina um ki is bum mo dhala ris up bum mo eya 'cesh gi pa Yahuudiya mo dhali eya ris bway tur gi pa Urushaliim mo? 10 Ntaga 'dishesan mo tani, uni naskina/ 'koki dhu is ki gwa'd mo. Uni 'koki tak gwoŋkan pem mo walla aris gwony cim pem kun dhukika/ mo ibwambori uni mo dhali idhan babam buni mo, walla 'koki ii e uni mo be.'

11 Wakan Tapa Arumgimis ma Israyiil jin di'da galany mo, oki gwo yansan mo ki, ' Hili ma, Aha/ mina kar jis em pem apo/ um mo mmokali mony'ce'd sho'k mo gom um mo dhali mmo'ce'd pa Yahuudiya sho'k i'baar mo be. 12 Haali/ Aha/ mina kal kum bockon e pa Yahuudiya mo uni kun hashkika/ ka pije/ mo eya 'cesh gi pa Masir mo mmo'ko imun mo. Aha/ mina mii to yansan mo wakan ki uni 'baar mo mini this e mo eya 'cesh gi pa Masir mo. Uni mini ta'k mo ki gandala turga/ mo dhali ki te/ mo. 'Peni uni kun gwa'dan ntagi uni kun can mo mini wu mo ki gandala turga/ mo dhali ki te/ mo. Uni mini wu mo dhali uni mini war ki uni kun jenu mo, dhali ki uni kun minu ko/ mo, adhan monyjee dhali adhana sor mo be. 13 Haali/ Aha/ mina ci 'kwani kun 'kokin eya 'cesh gi pa Masira jisa mo me'd jin cika pa Urushaliim ajisa mo ki gandal jin ka'd ka 'ban su/ mo, dhali ki dhan te/ mo, dhali ki dhan jamany jwa mo be. 14 Wakan ki wathi/ Yahuu'daŋ kamu/ jin bocki'd 'peni uni kun iikin mo mmo'ko eya 'cesh gi pa Masir mo midi gus mo walla diki/e mo walla doku/ ka nyaŋ'ko'd bwaya 'cesh gi pa Yahuudiya mo, jin ona bwa uni mmodoku/ dhali 'ko mo; dhali

wathiŋ kamu/ 'peni uni midi diki doku/ mo hili jasi usha daka kun yekin mo 'peni mun mo be.'"

15 Yan'ko'd 'kwaniŋ gwath kun mishkin ka ris up buni dukkina 'bica jwahar goma risa rum pinycon mo, dhala ris upi 'baar mo uni kun 'kokin eya dhan mo ma tul 'kup mo, dhali 'kwani 'baar mo kun 'kokin e mo kun 'kon ka bora luŋgu'b mo dhali ka bor gi 'kumis e pa Masir mo tani, thokkina Irimiya gwo mo be. 16 Uni oki gwo mo ki: "Gom gwo jin torkina /e aman ki gway gi Tapa mo tani, aman mina 'koki cik gwo 'peni /e mo be. 17 Haali/ aman ka jiŋ gana/ mina miiya ris to kun ona aman ki amani 'taki mii mo--- mmo dukka 'bica jwahar goma 'bom ma malik gi momis mo dhali gac tompi kun cinu goma him mo me'd jin mina aman me'd idhan babam bam mo, dhali imalik bam mo, dhali imanshu bway bam miiki mii eya ris 'peŋkuman bampa/ gi pa Yahuudiya mo dhala ris bway tur gi pa Urushaliim mo. Yan'ko'd aman minu 'tu'd mo ki tonte/ mo dhali mini eka/ek ki dargi mony'ce'd shoka tiya kun mishu mo be. 18 Ki aman doshkina 'peni miin to gwansan mo, yisa mmociya 'bica jwahar bwaya 'boma malik gi momis mo dhali yisa mmogac tompi kun cinu bwaya yim mo, ana 'baar mo mina isi 'kosh ka nyor e mii ma ha'th'ko'd mo dhali ana mina wu ki gandala turga/ mo dhali ki te/ mo be." 19 Up oki gwo mo ki: "Aman dukkina 'bica jwahar jin cinu ibwambora 'boma malik gi momis mo dhali gac tompi jin cinu bwaya yim mo tani, diki ta mii shigga/ apo/ gwath bana mo ki ana miikina to gwansan mo, mmomii maaŋkuthu'd ki jamas ma yim mo dhali gac tompi jin cinu goma yim mowa?"

20 Yan'ko'da Irimiya oki'da ris 'kwani gwo mo, gom 'kwaniŋ gwath mo dhali aris up mo, dhala ris 'kwani 'baar mo kun thokki a'di gwo mo, mmo/o ki: 21 "Dina Tapa ki ka 'bica jwahar e mo kun dukkina um eya ris 'peŋkuman bampa/ gi pa Yahuudiya mo dhali eya ris bway tur gi pa Urushaliim mo, um dhali idhan babam bum mo, dhali imalik bum dhali imanshu um bway mo, dhali 'kwani kun cil ma 'cesh mowa? Haali/ Tapa kakina mii yansan 'kupi e mo, a'di yayi'di 'kupi a'di mo be. 22 Yan'ko'd a'di diki dok/e kal a'di mo haali/ goma ris mii 'cokga/ kun miikina um mo, haali/ mmomiikina um miim bulga/ kun miikina um mo. Yan'ko'd a'cesh bum midi warki ma'du/ mo, gom mii shigga/ kun miinu mo, dhali monyjee mo wakan ki moŋ'koŋ kamu/ midi diki dok/e di mo me'd jiga/ shwanesan mo be. 23 Haali/ /e dukkina 'bica jwahar

mo dhali mii miinthus apo/ Tapa mo, haali/ /e diki cik gwoŋkan piti mo, gwonycim piti mo, walla aris gwo kun gamu me'd mo, dhali miiny 'cokga/ yansan pu'dki'da po/ /e me'da cim ga shwanesan mo be."

24 Yan'ko'da Irimiya oki'da ris 'kwani 'baar gwo mo dhala ris upi 'baar mo ki, "Cikki gwo gi Tapa mo, umi 'baar mo gi pa Yahuudiya kun 'kon eya 'cesh gi pa Masir mo. 25 Tapa Arumgimis ma Israyiil jin di'da galany mo, oki gwo mo ki: ' Um dhali up bum oki gwo ki 'twam bum mo dhali kal to ki me'd bum mo to kun okina um mo ki: "Am ka jiŋ gana/ kalkina ris gwo kun onu is mo ki aman mina luŋa 'boma malik gi momis mo, mmogac tompi kun cinu goma yim mo." 'Dishesan 'tu'di aris gwo jin ona /e is mo, kali ka pije/ gwom pem jin thula um me'da po/ mo.' 26 Wakan, cikki gwo gi Tapa mo, umi 'baar mo gi pa Yahuudiya mo kun 'kokin eya 'cesh gi pa Masir mo, ' Hili ma, Aha/ thulkina dhan gwaya caagam pini me'da po/ mo, Tapa oki gwo yansan mo ki. Gway pem minu 'koki dok/e yer ka ris 'twa/ gi 'kwani Yahuuda/ mo eya 'cesh gi pam Masir mo, um kun oki gwo 'dishesan mo ki, "Me'd jin dina Tapa Arumgimis mo be." 27 Hili ma, Aha/ hilkina mo mo apo/ uni mo gom tonthus mo dhali yisa gom tom 'borga/ mo. Aris 'kwani gi pa Yahuudiya 'baar mo ka 'dete/ 'dete/ eya 'cesh gi pa Masir mo minu 'ce'd sho'k ki gandala turga mo dhali ki te/ mo ntagi uni 'baar mo mini pi mo be. 28 Yan'ko'd uni kun bockin 'peni gandala turga/ mo tani mini doku/ 'pena cesh gi pa Masir mo bwaya 'cesh gi pa Yahuudiya mo, uni 'kon jasi ushi daka mo. Wakan uni 'baar mo kun bockin i pa Yahuuda/ kun iikin bwaya 'cesh gi pa Masir mo mmo'ko imun mini mish ki gwo gi ija imini dosh mo, jim pem 'taa?, walla jim buni mo. 29 A'di midi ta jamas gom um mo, Tapa oki gwo yansan mo ki: Aha/ dhukina jamas apo/ um mo e mo yansan mo, wakan ki um mini mish ka ris gwom pem ka jiŋ gana/ midi 'kosh um ki mii shigga/ mo be.' 30 Tapa oki gwo yan mo ki, ' Pari e ma, Aha/ mina cika Pera/on Hopra jin ta'da malik gi pa Masir mo e me'd gi 'kwanin 'kup piti mo dhali e me'd gi uni kun ŋapki a'di mmo'kosh mo. A'di midi ta miin 'de/ jin cikika Sadekiya jin ta'da malik gi pa Yahuudiya e me'd ma Nabukadnsiir mo jin ta'da malik gi pam Baabil mo, e 'kwaniŋ 'kup piti kun ŋapki mondiki/em piti mo be.'"

Irimiya 45

GwoŋḴar/e ma Baruuḳ mo

1 Gwo a'dihe/ jin ṯorkin ma Irimiya jin ta'da manc̱i gwo ma Arumgimis kadhamo/ ka Baruuḳ jin ta ya/ ma Neriya mo. Yansan ki a'di 'kwarki'da ris gwo eya warka/ ma yi'c mo 'peni 'twa/ ma Irimiya mo ki yila doŋgon ma Jehoḳiim ya/ ma Josaya mo, jin ta'da maliḳ gi pa Yahuudiya mo. A'di oki gwo mo ki, 2 "Tapa jin ta'da Arumgimis ma Israyiil mo, oki gwo yansan bway /e mo ki, Baruuḳ: 3 /E oki gwo mo ki, 'Wayi gom Aha/ mo, haali/ Tapa a'di marki moŋ'kosh is ma nyor pem is mo. Mo/ohon pem wu aa/ is e mo, Aha/ dina ki gam mo si/isa kamu/ mo.' 4 To 'dahansan jin mina /e o gom a'di mo. ' Tapa oki gwo yansan mo ki: Hili ma, to jin nyaŋkika/ mo tani, Aha/ i'dishesan 'ce'dkina a'di bwa mo. To jin sikika/ mo tani, Aha/ 'dishesan bukina a'di mo, Aha/ mina mii mii yansan e mony'cesh i'baar mo be. 5 A /haali/ /e doṯkina dhana ris tonycaaga/ gom is pini mo? Dhalku/ ki ṯosh kan mo. Haali/ hili mo mo ma mony'ce'd sho'k a'di pu'dki'd apo/ 'kwanimpa i'baar mo, yansan okina Tapa mo ki, hili Aha/ c̱ikina /e mondiki/em pini me'd to jin c̱inu e mo 'baar mo jin mina /e ya mo be.'"

Irimiya 46

Gwondwall apo/ pa Masir mo

1 Gwo gi Tapa jin yayi'da Irimiya jin ta'da manc̱i gwon dhamo/ mo goma ris kal gi mony'cesh mo be. 2 Gom pa Masir mo: "Yansan goma thuruuḳ ma Pera/on Nec̱ju mo, jin ta'da maliḳ gi pa Masir mo jin diki'd e 'peŋkuman paŋ GarḴamish jin diki'd e 'ko'dgwari yi'de/ Elpuraaṯ mo. Uni tana thuruuḳ kun pikin ma NabuḴadnasiir jin ta'da maliḳ gi pam Baabil e mo ki yil jin 'koni doŋgon ma Jehoḳiim ya/ ma Josaya, jin ta'da maliḳ gi pa Yahuudiya mo be.

> 3 Ḵali ara gwoŋgoroŋ gwa'dga/ mo dhali agwoŋgorony caaga/ ki monthoson is mo, dhali yayi bway ṯwa/a/ bway mo/as mo.
> 4 Kari akakash apo/ shuma rum mo, dhali deḳi a'di apo/ shuma rum mo dhali hitĥi toŋ'kup gi mo/as pini apo/ a'di mo,
> 'koshi ayin amee mo dhali /e ki hitha goŋgorom pini mo.

5 Ata a'di parkika e imahan mo? Uni 'thekina is mo dhali so mo, haala/ thuruuk buni 'ce'dkunu sho'k ka kuluny mo.
Uni sokin gom mowoth mo dhali 'koki hil mo mo ka ciŋ'ko'd mo.
Moŋko/ is a'di 'kamki uni isi 'baar mo, Tapa oki gwo yansan mo be.
6 Wathi/ jin mishi'da waca/ midi diki gus mo, dhala risa thuruk mini 'koki ye mo.
Uni golkunu eya 'bana binycam mo dhali bitkin mo e 'ko'dgwari yi'de/ Elpuraat mo be.
7 Aja 'dan jin cuki mis me'd yi'de/ Nil mo, yi'de/ gi ija baŋgalka'd isi mis mo dhali bwaya 'cesh mo me'da ris wor mo?
8 Pa Masir cuki mis me'd yi'de/ ma Nil mo, me'da ris yi'de/ gi wor kun cukin mo dhali bit mo.
Masir oki gwo mo ki, ' Aha/ mina ya isi mis dhali Aha/ ki kuma 'cesh mo. Aha/ mina 'ce'da ris 'peŋkuman bampa/ sho'k mo dhali moŋ'kom buni mo be.
9 Iiyi mo, um shuma rum mo. Miiyi anyor mo, um kun tana risa arabiyya kun dira shuma rum mo. Dhalka risa thuruuk iin ka pije/ mo, 'peni paŋ Kush dhali pa Libiyya mo, 'kwani kun mishkina goŋgoro/ uk mo, dhali 'kwani gi pa Luut[a] mo, 'kwani kun mishkina risa bwam buni gwana'd mo.'

10 Cim caan midi ta cim gi mo ma ri'c gom Tapa Arumgimis jin di'da galany mo, dhali a'di midi ri'c is piti apowa ris 'kwaniŋ 'kup piti mo.
Gandal jin ka'd ka 'ban su/ midi shwa bas mo dhali kap mo. A'di midi piya bas buni i kap mo. Haali/ i mun mo tani a'di midi ta mo jin minu abas gom Tapa Arumgimis mo
jin ta'd gi mom'bi'th mo eya 'bana binycam ma 'cesh gi yi'de/ Elpuraat mo be.
11 Iiyi bway paŋ Giliyad mo dhali gama dhawa mo, i 'bwa/ nyara/ gi pa Masir mo.

[aa]46:9 Luut a'di ta gwaya dhamo/ gi pa “Lydiya mo” dhali Put a'di ta gway jin twa/a/ gi pa Libiya mo”

A'di ta to ga wuny'cis mo mmokara dhawa ibuŋgwar is pini mo. Mowaca kamu/ yisa di'd gom eya.
12 Aris kal gi mony'cesh mo tani cikki mon'the/ is pini mo. Mony'cesh 'tu'dki'd mo ki ko ma cis pini mo,
haali/ athuruk gaki 'kup mo cema thuruk mo, uni ta'kkin imontal 'de/ mo be. "

13 Gwo a'dahan jin torkina Tapa a Irimiya mo jin ta'da manci gwon dhamo/ mo ka Nabukadnasiir jin ta'da malik gi pam Baabil yaki'd mo dhali 'kosh pa Masir mo be.

14 "Bahi gwo yan e pa Masir mo, dhali tori a'di e pa Migdol mo, dhali e pa Mempis mo, dhali e pa Tapanahes mo.
' Nyoŋi mondim pini mo dhali thosoni is pini mo, haali/ gandal jin ka'd ka 'ban su/ midi su'k uni gwansan kun 'kokini 'kam um mo be.'
15 Ata a'di bita a'din 'de/ jin ta'd gi mom'bi'th jis e ka luŋgu'b kan mo? Uni mini 'koki dosh mo, haali/ Tapa gacki uni ka 'cesh mo be.
16 A'di marki'da ris gi uni gwansan kun golkunu mo. A thuruuk ka 'dete/ 'dete/ bitkin apo/ tiyan tiya mo. Uni o gwo mo ki, ' Cuyi mis mo.
Dhalki ana iina bway pa mo. Dhalki ana doka ka nyaŋ'ko'd bway 'kwanim banaŋ gana/ mo, bwaya 'cesh jin dho'thkunu ana mo, dhali 'peni gandal jin ka'd ka 'ban su/ gi a'di jin ta gi mom'bi'th mo be.'
17 Uni bahki gwo imun mo ka, ' Pera/on jin ta'da malik gi pa Masir a'di miiki jasi rakin mo, a'di jin dhalki embul piti bwashu mo be.'
18 Me'd jin dikika/ mo tani, amalik oki gwo mo ki, gway ma ja a'di yukkunu ki Tapa jin di'da galany mo,
wathiŋ kamu/ midi yayu/ me'd wosh Tabor mo dhali wosh Karmel 'peni kumma/ yi'de/ mo be.
19 Nyoŋi 'kucaŋ is gom is pini mmokal ii ka pije/ e mo iim bum mo, um kun 'kon e pa Masir mo.
Haali/ pa Mempis midi ta to ga wuny'cis mo, a'di minu 'tha o'd mo, dhali wathiŋ kamu/ yisa di'd jin midi di imun mowa.

20 Pa Masir a'di ta ari bip dhuru'c jaro/ mo, hili janum jin wo'cki'da wo'c mo a'di yayi'd 'pena 'bana binycam mo. A'di yayi'd mo be.
21 Arisa thuruuk kun mina tu'c ibwamana yim mo tani uni wana e ki usha rasan bipa 'thikga/ mo, hili uni si'da/ mina tu'c ka nyaŋ'ko'd mo dhali so mo.
Uni mini 'koki doshi montal 'de/ mo, haala tee gi mony'ce'd sho'k buni a'di yayi'd apo/ uni mo, ka tente/ gi moŋ'kosh is ka nyor buni mo.
22 Pa Masir miiki'd me'd tasha mo dhali parki'd is 'ko'd mo, haali/ 'kwaniŋ 'kup ma yim uni iikin apowa yim mo.
Uni iikin ka risa thurmany ime'd bwaya yim mo me'da risa koponycwa mo be.
23 Uni mini jep cwa gi mombwaasho ka 'cesh mo, Tapa oki gwo yansan mo ki, wakan a'di dhuruma dhurum mo.
Haala ris 'kwaniŋ 'kup mini ta ris ka ris 'pena dhana waambuhanya kuyu/ mo, hili minu 'koki deŋ e mo be.
24 I 'Bwa/ gi pa Masir minu dhu ki mon'the is mo. Ayim minu ciku e me'd gi 'kwani 'pena 'bana binycam mo be."

25 Tapa Arumgimis ma Israyiil jin di'da galany mo, oki gwo mo ki: "Hili ma, Aha/ mura cika Amun gi pa Thebes isa nyor mo, Pera/on gi pam Masir mo dhala risa rum pinycon ma yim mo, dhali aris imalik ma Pira/on mo, dhali uni gwansan kun gamki gwo is e uni mo be. 26 Aha/ cikina uni e me'd gi a'di jin ŋapki mondiki/em buni mo, dhali e me'd ma Nabukadnasiir jin ta'da malik gi pam Baabil mo dhala ris imanmiiya tu'c piti mo. Dhali i'ko'di mii yansan mo tani pa Masir midi di mo me'da risa cim kun ntwa/a/ mo, a'di ta gwo jin ona Tapa mo be. 27 Hili gom /e mo, jin tana manmiiya tu'c pem ka Yakuub mo, dhalki is ki ko/ mo. Dhalku/ is ki bu'th ki 'tham mo, Israyiil mo, hili mishi ma, Aha/ mura woth /e 'peni dhan mondhana mo, dhala ris emen pini 'pena 'cesh jin dhukunu uni ki monyji mo. Yakuub midi doku/ mo dhali si/is mo, a'di midi si/is ki mo ma ku'th is mo, dhali moŋko/ isa kamu/ yisa midi di yisa. 28 /E, jin tana manmiiya tu'c pem ka Yakuub mo, dhalku/ is ki ko/ mo ma---Tapa bahki gwo yansan mo ki, haali/ Aha/ dina inyakki /e mo, wakan Aha/ mura kali dhan mony'ce'd sho'k ka kuluny apowa ris kal gi mony'ceshi 'baar mo kun cekerkika/ um bwa

mo. Hili Aha/ mina diki 'ce'd um sho'k ka kuluny mo. Naskina/ Aha/ mina ye'th um sho'k mo ki gwoŋ gana/ mo dhali Aha/ mina diki dhal um ki um mina isi 'kosh ka nyor mo be."

Irimiya 47

Gwondwall apo/ pam Palasthiin mo

1 Yansan ta gwo gi Tapa jin yayi'd eya Irimiya jin ta'da manci gwon dhamo/ mo goma ris 'kwanim pam Palasthiin mo. Gwo yansan yayi'd bway a'di ntwa/a/ ka Pera/on diki 'kosh paŋ Gasa mo be.

2 "Yansan okina Tapa mo ki: Hili ma, adhana ganu yi'de/ cuki mis mo ka 'bana binycam mo. Uni mina e waki dhan yi'de/ kun birki bakal mo!
Yan'ko'd uni mini losa 'cesh mo dhali aris to kun 'kon e a'di mo, aris 'peŋkuman bampa/ mo, dhali aris mo kun 'konu mo!
Wakan 'kwani ka 'dete/ 'dete/ mini cuu gom mowoth mo,
dhala ris 'kwani 'baar mo kun 'kokin eya powa 'cesh mo mini 'ther cuuwa mo be.
3 /E dhan ko shok gi shuma rum buni kun 'bitha 'bi'th mo
dhali ko is ma risa rabiyya kun dira shuma rum buni mo dhali dhan rakin gi shoka arabiyam buni mo,
ibaba mini 'koki woth ucim buni mo haali/ me'd buni 'koki ta gi mom'bi'th mo be.

4 Haala/ cim a'di pu'dki'd mo jin minu 'ce'da ris 'kwanim pam Palasthiin sho'k i'baar mo,
mmo'cith mo 'peni pa Sur mo dhali pa Setuun mo aris 'kwani 'kokin kun bockin ŋapkan mmowoth uni mo.
Haali/ Tapa 'ce'dki pam Palasthiin sho'k mo,
dhali uni kun bockon 'pena uka 'cesh gi paŋ Kaptor mo.
5 Adhan mo jin daru ka muri 'kup mo midi pu'd apo/ paŋ Gasa mo. A Ashkelon diki'd ki shwam mo be.
Um 'kokin e momba'da'd bum mo, ka kasja a'di imina umi 'cith is bum mo?
6 Wayyi, gandal jin ka'd ka 'ban su/ gi Tapa mo! Ntaga kasja a'di imina /e diki shwam mo?

dwari ka nyaŋ'ko'd mo bway 'kumpum pini mo! Doshi ma dhali ca'bi ki shwam mo.
7 A'di midi si/is kata ki Tapa kanki a'di mo,
ki a'di kwanyki a'di mo mmo'kosh pa Ashkelon mo dhali a Uka 'cesh gi yan kumma/ yi'de/ mo."

Irimiya 48

Gwondwall apo/ pa Mowaa'b mo

1 Gom 'kwani gi pa Mowaa'b mo tani, Tapa Arumgimis ma Israyiil jin di'da galany oki gwo yansan mo ki,

"Wayyi goma Nebo mo, haali/ a'di 'ce'dkunu sho'k mo. Kirithayim jin karkunu mo ki mon'the is mo dhali jin bu'thkunu mo.
Dhan monyaŋ ma yim a'di 'the kunu is mo dhali 'ce'dkunu ka 'cesh mo be.
2 Jamas gi pa Mowaa'b yisa dok/e di'd mowa. 'Kwaniŋ 'kup buni lolop ki gwo gi to shigga/ apowa yim mo.
Uni oki gwo mo ki, ' Iiyu/ mo dhalki ana kucura yim bwa me'd kal gi mony'cesh mo. 'Kwanim pus si'da/ minu 'ce'd sho'k mo, dhali gandal jin ka'd ka 'ban su/ midi bath /e nsho'k mo be.'
3 Kari 'ce mo ma! Cuuwa jin cuyunu a'di yayi'd 'peni pa Horonayim mo, 'peni mo jin 'ce'du sho'k mo dhali adhana nyor jin 'ce'du 'kwani sho'k mo.
4 Pa Mowaa'b a'di 'ce'dkunu sho'k mo. Ko gi uci ma yim uni cikkunu mo.
5 Uni iikin ka gagamis bway 'kuwosh Luhith mmoko mo,
haali/ e bway jin thulkina uni ka luŋgu'b bway pa Horonayim mo tani, cuuwa cikkunu mo gom mony'ce'd sho'k mo be.
6 Soyi mo! Mmowoth moŋ'koki/em bum mo dhali wayi e ki mombwaasho kun ta moŋgo'dga/ mo.
7 Gom mii ma kar/em pini eya ris miim pini mo dhali tom pini kun tana /e mo tani, /e si'da/ minu bu'th mo.
Yan'ko'da Kemosh minu bu'th e monyji mo, nyakka gasiis piti imontal 'de/ mo dhali imanshu bway mo be.

8 Haali/ iman'ce'da 'ce'd sho'k mini iiyu/ eya ris 'peŋkuman bampa/ 'baar mo 'peŋkuman bampaŋ kamu/ yisa midi ye mowa.
Wakana ris momba'dan mini 'ce'd sho'k mo dhali mombwashu minu 'ce'd sho'k mo, me'd jin okina Tapa mo be.
9 Çiki pa mowaa'b arisa bi mo, goma yim ki pe ki si'd si'd mo. Haali/ aris 'peŋkuman bampa/ ma yim mini war ki ma'du/ mo, e mo yin jin mina jan tal 'deŋ kamu/ diki di i uni mo be.
10 Dhalki a'di yin jin mii'da tu'c gi Tapa ka piny is mo tani Jenu mo! Dhalki a'di yin jin nonki gandal piti mmogaça basa 'cesh mo tani jeenu mo!
11 Mowaa'b a'di siki is mo ki moŋku'th is mo me'd yin 'thissa/ ki a'di di'd ki dhuru'c mo.
A'di wana e ka sum piti jin 'konu ki gaç 'pena nos bwaya nos mo.
A'di diki ya e mii jin jinu aji mo.
Wakan a'di nyo/kunu me'd tom 'borga/ mo, moŋ'kuny piti diki ak e mo be.

12 Wakan hili mo mo ma, arisa cim iiyin mo, yansan ta gwo jin okina Tapa mo ki, Aha/ mina hashki uni gwansan kun mini kar a'di 'kup mo dhali gaça risa nos piti 'baar mo dhali 'twaka ris dhur piti 'baar mo be.
13 Yan'ko'd pa Mowaa'b midi ta mon'the is mo ka Kemosh me'd gu'b ma Israyiil mo jin 'thekunu is ka Beth/iil mo, nyakka ris tom buni mo kun gamkina uni gwo is mo be.
14 /E mini okata mo, ' A/aman tana risa thuruuk mo, kun ta 'kwaniŋ gwath kun 'bitha 'bi'th e mo/as mowa?'
15 Pa Mowaa'b minu 'ce'd sho'k mo dhala ris 'peŋkuman bampam piti minu 'kosh mo. Gom miim 'borga/ gi dhuru'c 'kwanim piti mo kun iikin ka luŋgu'b bway mo jin minu 'cith 'kus mo. Amalik a'di oki gwo yansan mo! Tapa jin di'da galany a'di ta gway piti mo be.
16 Mony'ce'd sho'k gi pa Mowaab midi pu'd ki jahanne/ mo, adhan monto'c 'kus pu'dki'd ki jahanne/ mo.
17 Umi 'baar kun 'kamki pa Mowaab is mo tani, koyi mo, dhali umi 'baar mo kun mishki gway piti mo tani, cuyi to yansan mo,

' Wayyi gom imanwoth̲a t̲u'c kun 'bitha 'bi'th mo, jamas ma lukaas gi montak̲ a'di 'ce'dkunu bwa mo be.'
18 Thuli mo 'peni mo jin kara /e is ki ca mo dhali c̲a'bi eya 'cesha k̲u'thga/ mo, um i'bwa/ kun 'kokin e pan Dibon mo.
Haali/ iman 'ce'da 'ce'd sho'k gi pa Mowaab mini iiyu/ ap̲o/ um mo,
a'di midi 'ce'da ris monyaŋa 'bi'thgam bum mo be.
19 Doshi e bway tur mo dhali hili mo mo, um 'kwani kun 'kokin e pa Aro/iir mo.
Dot̲i a'di jin guskid mo dhali ye mo. Mmo/o ki, ' Ata a'di mii'd moye?'
20 Pa Mowaab 'the kunu is mo, haali/ a'di 'kokunu mmo'ce'd sho'k mo ko jin 'theru mo dhali bwa shi/i'd mo, mmocuu gom mowoth̲ mo.
T̲ori a'di ki 'kwani kun 'kon e yan yi'de/ kun 'kon e pa Arnon mo ki pa Mowaab 'ce'dkunu sho'k mo be.
21 Shwane/ ajisa yayi'd bway pa kun 'kon e 'kuwosh mo, dhali pa Holon mo, dhali pa Jahsah mo, dhali pa Mep̲aa'th mo,
22 Bway pa Dibon mo, pan Nebo mo, dhali pam Beth̲ Diblat̲hiim mo
23 dhali bway pa K̲iriyat̲hayim mo, dhali pam Beth̲ Gamul mo, dhali pam Beth̲ Me/on mo,
24 dhali bway pa K̲erwi'c mo dhali pam Bosrah mo, dhali bwaya ris 'peŋ kuman bampa/ eya 'cesh gi pa Mowaab mo, kun si'da si'd mo dhali kun 'disha 'peŋkuman bampa/ is mo be.
25 Ce gi pa Mowaab mo a'di 'cit̲hkunu mo, dhali abim piti 'ce'dkunu mo, yansan okina Tap̲a mo be.

26 Kari a'di ip̲iya su mo, haali/ a'di miiki mii jin karu is ki ca ap̲o/ Tap̲a mo. Dhalka Mowaab 'daŋkalka'd e ya/ piti mo, dhali dhalki a'di ta to jin minu p̲e'th mo. 27 Haali/ din ma Israyiil ki war ki to jin p̲ethu gom /e mowa? 'Konu ki gam a'di ibwamani 'kwani ma 'di/ mo 'taa, wakan /e pirki 'kup̲ pini gom a'di mo me'd isa yempa/ jin walkina /e 'twa/ inyak̲ki a'di mowa?

28 Dhalka ris 'peŋkuman bampa/ mo dhali c̲a'bi eya ris 'kuwosh mo, e moŋ'ko gi pa Mowaab mo.
Wayi e ki gurko/ jin shoki gu'b mo e 'twaman ma ris jis wosh mo.
29 Aman cik̲kina gwo gom mo jin dhunu is ki ca e pa Mowaab mo, dhali mo jin senu ki 'pura/ 'pura/ mo,
dhali miim piti jin kara a'di is ki dhan ca mo, dhali mo jin maŋa a'di is mo, dhali mii jin kara a'di is ki monyca mo dhali mo 'de/ isi mis eya dum piti mo be.
30 Tap̲a oki gwo yansan mo ki, Aha/ ki is pem mishkina 'twa/ wal pi̲ti jin kara a'di is ki ca mo, jin ta sheŋ 'kup̲ jin diki gu toŋ kamu/ 'kup̲ pa mo, me'da ris miim piti mo be.
31 Wakan Aha/ mina ko ki bwa shi/i'd mo gom pa Mowaab mo, dhali Aha/ mina cuu ki bwan di̲ti'd gom pa Mowaab i'baar mo. Aha/ mina shi/ bwa mo gom 'kwani gi paŋ K̲ir Hareseth̲ mo.
32 Aha/ mina ko gom /e ki nyanye/ me'd jin miikika/ kan e pa Jaser mo, cwa jin parki'd gi pa Si'bmah mo! Arisa birman pini iikini 'cith̲ yi'deŋ kumma/ ma 'doŋkoro/ mo dhali gam a'di mo ki si'd si'd me'd pa Jaser mo. Iman'ce'da 'ce'd sho'k 'koshki maman cwa gi mo yurun pini mo dhala ris maman ma mura'th pini mo be.
33 Wakan moshwan to dhali bwaŋ 'kunyu'd pini uni k̲alkunu mo 'pena ris maman cwa mo dhala 'cesh gi pa Mowaab mo. Aha/ karkina mo wu 'kup̲ ma su mo 'peni mo kun dhimu uni mo. Uni minu 'koki nyu/ ki cuuwa ki bwaŋ 'kunyga/ mo. Cuuwaŋ kamu/ minu 'koki cuu ki bwan 'kunyga/ mo be.

34 'Peni dhan cuuwa/ e pa Hesbon mo ki si'd si'd mo me'd pa Eleleh mo tani, 'kus buni cik̲kunu e pa Jahas mo, dhali 'peni pa Sowar bway pa Horonayim mo dhali pa Eglath̲ Sheslishiya mo, me'd yin aris yi'de/ gi pa Nimrim warkin ki mony'ce'd sho'k mo be. 35 Haali/ Aha/ mina kar mii gi 'kwani ka 'deth̲e/ 'deth̲e/ 'kup̲ ipa Mowa'b mo uni kun miikina bas eya ris mo kun 'kon isi mis mo dhali duk̲a 'bica jwahar goma risa rum p̲inycon buni mo, yansan ita gwo jin okina Tap̲a mo be. 36 Wakana dum pem shi/ki'd mo gom pa Mowaab mo me'da th̲athar mo. Adum pem a'di shi/ki'd mo me'da th̲athar mo gom 'kwani gi paŋ

K̲ir Hareseṯh mo. Pa kun tana uni mo tani pekin mo be. 37 Haali/ 'kup̲i 'baar mo uni daran ka mur mo dhala mur 'twa/ i'baar mo 'thikunu mo. Arisa Makas uni 'kokin e me'd buni mo, dhali aris burrinye/ ma shawal a'di 'kamkina uni e empa'd buni mo be. 38 Moŋko diki'd e mo 'baar mo, ap̲owa ris 'kuŋ gu'b gi pa Mowaab i'baar mo dhali eya ris 'pena bi gi pa Mowaab i'baar mo. Haali/ Aha/ 'ce'dkina pa Mowaab sho'k me'da risa nos kun mina wathiŋ kamu/ idiki ŋap̲ mo, yansan okina Tap̲̲a mo be.

> 39 A'di 'ce'dkunu bwa ka 'ci'cimi'th kata mo! Uni 'therki cuuwa ki bwa shi/i'd kata mo! Mowaab ṯu'kki'd ka c̲iŋ'ko'd ki mon'the is mo! Wakana Mowaab midi war ki to jin wak̲u mo dhali moŋk̲o/ is gom uni gwansan kun 'kokin e 'ko'dgwari a'di 'baar mo be."

40 Hili Tap̲a oki gwo yansan mo ki, "Hili ma, wathiŋ 'kup̲ midi p̲e me'da wulu/ mo, jin c̲ekerki'da bim piti bwa mo ap̲o/ pa Mowaab mo be.

> 41 Paŋ K̲eriwaṯh a'di bu'thkunu mo, dhali mom'bi'th piti a'di bu'thkunu mo.
> Haali/ ki embul c̲aan mo tani arisa du ma risa thuruuk̲ gi pa Mowaab mina e waka du ma 'bom jin diki'd e mo isa nyor ma 'ci mo be.
> 42 Wakan pa Mowaab minu 'ce'd sho'k mo dhali mina 'kwanin tiya 'koki 'ko dok̲/e mo, haali/ a'di karki is ki ca ki nyanye/ ap̲o/ Tap̲̲a mo.
> 43 Dhan moŋk̲o/ is, dhali dhan jis, dhala gume/ uni iiyin ap̲o/ /e mo, /e jin dikin e pa Mowaab mo, Tap̲̲a oki gwo yansan mo be.
> 44 Wathiŋ kamu/ jin guski'd gom moŋk̲o/ is mo tani midi bi ṯ e dhan jis mo,
> dhali wathiŋ kamu/ jin seki'd 'peni dhan jis yan mo tani min ma gume/ ibu'th mo, haali/ Aha/ mina k̲ali to yansan ap̲o/ uni mo, eya p̲o/ 'kwanim pa Mowaab mo,
> ki yil gi mo ri'c tom pem ap̲o/ uni mo, yansan okina Tap̲̲a mo be.
> 45 A'di jin guski'd midi dosh mo eya La gi pa Hesbon mo ki dargi mom'bi'th mo, haali/ o'd midi ya ka pije/ mo 'peni pa

Hesbon mo, le'dan o'd 'pena galany gi pa Sihon mo.
A'di midi shwa 'peni buŋ'kup gi pa Mowaa'b mo dhali shuman 'kup gi 'kwani kun dhuki is ki ca mo be.
46 Wayyi gom /e mo, Mowaab! 'Kwani ki pan Kemosh uni 'ce'dkunu sho'k mo, haali/ iya/m bum uni kalunu ki monyji mo dhali i'bwa/m bum si'da/ mo be.
47 Haali/ Aha/ mina dok mii gi monyji gi pa Mowaa'b ka cim jin 'ko'd mo, yansan ita gwo jin okina Tapa mo."
Gwondwall gi pa Mowaa'b karki 'kup imahan mo be.

Irimiya 49

Gwondwall apo/ 'kwani Ammun mo

1 Gom 'kwani gi pa Ammun mo tani, Tapa oki gwo yansan mo ki,
"A /Israyiil dargi uci mo 'taa? Dina wathin 'deŋ kamu/ ki gam toŋ kamu/ eya 'cesh gi pa Israyiil mo?
Ata a'di bu'thkin ma Molec gi pany Jaath mo, dhali 'kwanim piti 'kokin mo eya ris 'peŋkuman pam piti mo?
2 Wakan hili ma, arisa cim iiyin mo, yansan okina Tapa mo ki:
Aha/ mina rak poome/ ko'd mo gom mo/as apowa Rabbah mo ki minu
cik ibwamani 'kwani Ammun mo tani, wakan a'di midi war ki mo jin dhalkunu ka makampo/ mo dhali pam piti minu 'tha ki o'd mo.
Haala/ Israyiil midi bu'th uni gwansan mo kun bu'thki a'di mo",
Tapa oki gwo yansan mo be.
3 " 'Theri ko ki bwa shi/i'd mo, Hesbon, haali/ pa Aay minu 'ce'd sho'k mo! koyi isi mis mo, i'bwa/ ma Rabbah mo! Deki is bum mo ki burrinye/ ma shawal mo.
Shi/i bwa mo dhali soyi ka wuny'cis mo, haala/ Molec yaki'd e mii gi monyji mo,
imontal 'de/ nyakki igasiis mo dhali imanshu bway mo be.
4 Gomatinta 'theka um 'ba/ imis goma ris momba'da'd bum mo, aris momba'da'd bum kun dho'th ki maman to mo, i'bwa/ kun dargi moŋgam gwo is mo?

Um kun gamki gwo is e to kun tana um mo dhali oki: ' Aja a'di midi yayu/ apo/ Aha/ mo?'
5 Hili ma, Aha/ mura kali dhan moŋko/ is apo/ /e mo, yansan ta gwo jin okina Tapa Arumgimis jin di'da galany mo ki: moŋko/is yansan midi yayu/ 'pena ris uni gwansan kun 'kamki /e mo. Um ka 'dete/ 'dete/ minu ceker bwa mo ntwa/a/ ki to yan di ki pu'd mo.
Wathiŋ kamu/ yisa di'da jin midi tuli uni gwansan is kun sokin mo yisa.
6 Hili 'ko'di mii yansan mo tani Aha/ mina doku/ mii gi monyji gi 'kwani Ammun mo, yansan okina Tapa mo be."

7 Gom pa Aduum mo tani, Tapa jin di'da galany oki gwo yansan mo ki: "A minu gam moyuka kamu/ dok/e eya Taman mowa?
A/momalasa 'borga/ piyi'd mo 'peni uni gwansan mo kun mishki gwo ban mo 'taa? 'Kona moyuk buni ki warki mii kun thamu mowa?
8 Gusi mo! Tu'kku/ ka nyaŋ'ko'd mo! Diyi eya ris jisa 'cesh mo, um kun 'kokin i pan Dedan mo.
Haali/ Aha/ kalina mii shigga/ ma Iisu apo/ a'di ki embul jin 'koshkika/ a'di is ka nyor mo.
9 Wakki/ mo jin 'cithu amura'th yayi'di /e mo tani, mina uni 'koki dhal ushi kun tiya i'ko'da/?
Wakki/ 'kwanin 'di/ iiyin mon'thiny mo tani, mina uni 'koki shi/ to is ki nyanye/ me'd jin ŋapkina uni mo 'taa?
10 Haali/ Aha/ kalkina mon di is ma Iisu mo. Aha/ torkina ris mombag piti mo.
Wakan a'di midi diki mish mii mmobag is piti mo.
Dhali ucim piti mo, dhali ikam piti mo, dhali iman 'dish a'di is mo uni minu 'ce'd sho'k mo, dhali a'di yaki'd mo be.
11 Dhalka risa thipam pini i'ko'd mo. Aha/ mina hil moŋ'koki/em buni mo, dhala ris up kun wuna ikathim buni mo mini gam gwo is e Aha/ mo be."

12 Haali/ Tapa oki gwo yansan mo ki, "Hili ma, uni gwansan kun 'koki ush a'di e ka jiŋ gana mini piya kubbaaya mo. /E ki is pini kulumun ki /e mini diki ya eya jisa mo 'taa? /E mini diki ya ki dargi gwondwall

mo, haali/ /e ka jiŋ gana/ mini piya kubbaaya mo be. 13 Haali/ Aha/ ki is pem thulkina gwo me'da po/ mo, Tapa oki gwo yan mo ki: A Bosrah midi war ki mondee mo, dhali mon'the is mo, dhali mony'ce'd sho'k mo, dhali to gom monyjee mo. Aris 'peŋkuman bampam piti 'baar mo mini war ki mo jin 'cedu shok goma sule/ sule/ mo be.

14 Aha/ cikkina ris gwon this 'peni Tapa mo, dhali aman hashkunu mo ka pije/ bwaya ris kal gi mony'cesh mo,
' Gami me'd imontal 'de/ mo dhali thosoni is gom mo/as mmo'kosha yim mo.'
15 Hili mishi ma, Aha/ karkina /e ki she/ ki gwa'd gwa'd ibwamana ris kal ka par 'ban mo, ki /e mina 'kwani 'te bwa ka ris mo be.
16 Haali/ me'd jin ko/kina /e is mo gom wathiŋ kamu/ mo tani, adum pini jin karkina /e ki ca he'kki /e e mo, eya ris moŋ'ko gi momba'da'd wosh mo,
/e jin 'tu'dkina ris mo ma gagamis kun 'koki isi mis mo wakan ki /e mini nyaŋ gu'b 'diim pini isi mis me'da wulu/ mo.
Aha/ mina guyu/ /e ka 'cesh mo 'peni mun mo, yansan okina Tapa mo.
17 Pa Aduum midi war ki mondee mo gom 'kwani kun 'cithkin i a'di mo.
Me'd 'kwani gwansan ka 'dete/ 'dete/ mo tani mini mer mo dhali cuu mo haali/ goma ris mii shiggam piti 'baar mo be.
18 Me'd mom bit gi pa Saduum dhali paŋ Gamurrah mo dhali unim buni kun 'dishki uni is mo, jin ona Tapa mo,
dhali jan 'deŋ kamu/ yisa midi ca'b imuna, walla wathiŋ kamu/ midi diki di imun mo be.
19 Hili ma, a'di midi ya me'da dhop 'peni monyca gi pa Uurdun mo bwaya 'cesh ma risa shon dhii/in mo.
Haali/ Aha/ mina kar pa Aduum mmogus 'peni a'di mo, dhali Aha/ mina kar jan 'deŋ kamu/ jin minu kwany mmoca apo/ a'di mo.
Haala ja wana e ki Aha/ mo, dhala ja midi ji Aha/ mo? Amanhil ka'bal jana midi mish Aha/ roc moye?
20 Wakan dhuyi 'ce goma ris bwaŋ kulum gi Tapa jin o a'di bwa apo/ pa Aduum mo,

aris bwaŋ kulum kun miikina a'di apo/ uni kun 'kokin e pa Teman mo.
Uni ka jiŋ gana/ minu dir ka pije/ mo, 'pena usha ŋul'kup ka'bal mo.
Aris mondhii/in buni mo minu ak/e ki mo jin 'ce'du/ sho'k mo be.
21 'Peni 'kus buni kun bitkin mo tani mony'cesh yikin ki is mo.
Cuuwa gi moŋko ma kape/ a'di cikkunu mo e kumma/ yi'de/ ma 'ci'd mo.
22 Hili ma, jaŋ kamu/ minu 'kosh mo me'da wulu/ mo, dhali wupuna 'cesh ka bi mo dhali cekera bim piti bwa mo apo/ pam Bosrah mo.
Yan'ko'd ka cim caan mo tani, arisa du ma risa thuruuk gi pa Aduum mina
e waka du ma 'bom jin diki'd e mo isa nyor ma dho'th mo be."

23 Gom pan Dimashga/ mo tani: "Hamath dhala Arpa'd minu 'the is mo, haali/ uni cikkina ris gwo gi tonthus mo.
Uni to'dkin mo! Mmo anan is mo e kumma/ yi'de/ mo. A'di midi diki ca'b ki shwam mo be.
24 Pan Dimashga/ a'di ka'da'ka'd mo. A'di tu'kki'd mo dhali gus mo, moŋko/ is bu'thki a'di mo.
Mo ma kape/ dhali mo isa nyor bu'thki a'di mo, me'd isa nyor ma 'bom jin dho'thki'da 'ci mo be.
25 'Peŋkuman pa jin maŋu dhalkunu 'pen kata mo, a'di jin ta pam pem jin 'borki Aha/ bwa mo?
26 Wakan dhuru'c 'kwanim piti bitkin e bwamani a'di mo, dhala ris 'kwani gi mo/as piti i'baar mo mini 'ce'd sho'k mo ka cim caan mo, yansan okina Tapa jin di'da galany mo be.
27 Haali/ Aha/ mina 'tha o'd apowa gaŋgara/ gi pan Dimashga/ mo, dhali a'di midi shwa aris mo kun 'bitha 'bi'th gi pa Ben-Hadad mo be."

Gwondwall apo/ pa Kadar mo dhali pa Hasor mo

28 Gom paŋ Kadar mo dhali bampa/ gi pa Hasor mo tani, Tapa oki gwo yansan goma Nabukadnasiir mo ki: 'dishesan Nabukadnasiir jin ta'da malik gi pam Baabil yaki'd mo mmo 'kosha ris mo gwansan mo:

"Cuyi mis mo dhali 'koshi pa Kadar mo dhali 'ce'da ris 'kwani gi mom'pesho'k gwattan sho'k mo.
29 Aris gu'b burrinyem buni dhala risa ma'diny k̲a'bal buni mo minu k̲al mo,
nyak̲ka ris gu'b burrinyen tur buni mo dhala ris to 'baar mo kun tana uni mo,
aris kalman buni minu ur is 'ko'd 'peni uni mo,
dhali 'kwani mini cuu gom uni mo,
' Dhali moŋk̲o/ is diki'd ka 'ban kuku mo be!'

30 Soyi mo! Iiyi iinyc̲a/ ki si'd si'd is'ko'd mo! Diyi eya ris jisa 'cesh mo, um kun 'kokin e pa Hasor mo, yansan okina Tap̲a mo,
haala Nabuk̲anasiir jin ta'da malik̲ gi pam Baabil a'di thoson ki is mo mmo kulum ap̲o/ /e mo. Gusi mo! Dok̲u/ ka nyaŋ'ko'd mo!
31 Cuyi mis mo! 'koshi 'peŋkuman pa jin diki'd ka kukul is mo, jin diki'd ki moŋk̲u'th is mo " Tap̲a oki gwo yan mo.
"Uni darga campur mo walla ushi bwaŋ gu'b mo e uni mo, dhali 'kwanim piti 'kokin ki is buni mo be.
32 Haala/ ris kalman buni mini war ki to kun dilu mo, dhali aris tom buni kun tana uni mo mini war ki to kun dilu e mo ma mee mo.
Yan'ko'd Aha/ mina c̲eker uni bwa ki 'tham ki she/ ki she/ mo uni gwansan kun 'cit̲hkina mur'kup̲ buni 'ban mo,
dhali Aha/ mina k̲ali mii shigga/ ka risa 'bani 'baar mo, yansan okina Tap̲a mo be.
33 Hasor midi war ka ris mo kun ishkin ma risa jalla/ mo, dhali mony'ce'd sho'k midi di ki sule/ sule/ mo.
Wathiŋ kamu/ midi diki di imun mo, walla wathimpa en'thiŋ kamu/ midi diki di imun mo be."

34 Yansan ta gwo gi Tap̲a jin yayi'da Irimiya mo jin ta'da manc̲i gwon dhamo/ mo gom pa Elam mo. Mii yansan miiki'd ki mont̲el 'pen jin jikin ma malik̲ Sadek̲iya gi pa Yahuudiya aji mo, dhali a'di ki o gwo mo ki:

35 "Tapa jin taki'd gi mom'bi'th oki gwo yansan mo ki: Hili ma, Aha/ mina 'ce'da bwa gi 'kwani gi pa Elam bwa mo, jin ta dhan mom'bi'th buni mo.
36 Haali/ Aha/ mina kali 'thama doŋgon 'peni shem 'pena bin doŋgon gi momis mo,
dhali Aha/ mina ceker 'kwanim pa Elam bwa mo eya ris 'tham gwansani 'baar mo.
'Peŋkuman paŋ kamu/ yisa di'da jin mina uni gwansan kun cekerkunu bwa mo 'peni pa Elam jin mina uni 'koki ii mo be.
37 Wakan Aha/ mina 'ce'd pa Elam bwa mo ka 'ci'cimi'th mo ibwambori 'kwaniŋ 'kup buni mo dhali ibwambori uni gwansan kun ŋapki moŋ'koki/em buni mo.
Haali/ Aha/ mina kali mii shigga/ apo/ uni mo, ka nyora 'ba'thga/ jin ta'da nyor pem mo, yansan okina Tapa mo,
dhali Aha/ mina hashki gandal jin ka'd ka 'ban su/ i'ko'di uni mo ntagi a'di midi 'ce'd uni sho'k mo be.
38 Yan'ko'd Aha/ mina kara kursem pem mo e pa Elam mo dhali Aha/ ki 'ce'da malik piti sho'k mo dhali imanshu bway imun mo, yansan okina Tapa mo.
39 Dhali a'di midi pu'd ka cim jiŋ 'ko'd mo ki Aha/ mina dokku/ mii gi monyji gi pa Elam mo, yansan okina Tapa mo be."

Irimiya 50

Gwondwall apo/ pam Baabil mo dhali apo/ 'kwani gi pam Baabil mo

1 Yansan ta gwo jin okina Tapa gom pam Baabil mo, a'cesh gi paŋ Kaldiya mo, ki me'd ma Irimiya jin ta'da manci gwon dhamo/ mo ki,

2 "Kali gwo goma ris kal gi mony'cesh mo dhali dhu uni mmocik gwo mo. 'Deki aberga/ isi mis mo dhali dhalki uni cik gwo mo. Dhalki a'di ki'dap 'twa/ ka 'diŋkila/ mo.
Oyi gwo mo ki, ' Pam Baabil a'di kalkunu mo. Bel a'di miikunu ki mon'the is mo. Dhala Marduk a'di bitkunu bwa ka luŋgu'b mo. Dhali aris to kun uka a'di ki med piti dhukunu ki mo ma 'the is mo, jamas buni uni 'ce'dkunu ki me'd mo be.'

3 Kal 'pena 'bana binycam midi cu mis apo/ a'di mo, dhali kara 'cesh ma yim ki mo jin di bwashu mo.
Wathiŋ kamu/ yisa di'da jin midi di i a'di yisa, 'peni wathim pa dhala ris to e mini so is 'ko'd mo be.
4 Ka cim gwansan mo dhali ki embul caan mo tani, yansan bahkina Tapa mo ki, 'kwani ma Israyiil mo dhali 'kwani Yahuuda/ mini iiyu/ imon
tal 'de/ mo mmo/ii ko ilu/ mo dhali ŋap Tapa Arumgimis buni mo be.
5 Uni mini dot bway gi pa Sihyuun mo dhali mini dhu jis/em buni 'kupki mun mo, mmo/o gwo mo ki,
Ana mina ii mo dhali gam is bana me'd ki Tapa mo e gwo jin gamu me'd goma sule/ sule/ mo jin minu 'koki this 'kup e mo be."

6 " 'Kwanim pem uni thiskunu e mo me'd ka'bal kun thiski e mo.
Imanhil ka'bal buni urki uni mmothis e mo eya ris 'kuwosh mo, uni tu'kki uni ka kukul is 'peni usha uk wosh bwaya uk wosh mo.
Uni iikin mo, dhali uni 'koki gam mo si/is buni mo be.
7 'Kwani ka 'dete/ 'dete/ kun iikin ka pije/ i uni mo tani loski uni mo. A'di jin cila mom'bi'th buni oki gwo mo ki: ' Aman 'kona ki mii miinthus mo,
haali/ uni miiki miinthus apo/ Tapa mo, jin ta 'pem paŋ kar/em buni mo jin ta Tapa ma 'teŋkape/ gi ibabam buni mo be.'
8 Iiku/ mo 'peni bwaman gi pam Baabil mo, iiyi mo ka pije/ 'pena 'cesh gi paŋ Kaldiya mo,
wayi e ka rasi mi mo kun iikin itwa/a/ ka risa ma'diny me'd jin miikina uni mo be.
9 Hili mishi ki, Aha/ mura mer e mo dhali cu dhana nonshe/ ma ris kal mis mo 'pena 'bana binycam apo/ pam Baabil mo.
Uni mini thoson is buni apo/ a'di mo. Pam Baabil minu bu'th mo imun mo.
Arisa ththam buni uni wana e ki wathi/ jin mishki'da ththa shin jin diki dok me'd 'te/ mo be.

10 'Kwanim paŋ K̲aldiyan mini war ki imandil to mo. Aris uni 'baar mo kun dilki a'di mo tani mini kap̲ mo, yansan bahkina Tap̲a mo be.
11 Um 'kunyi bwa mo, um ki mii mo shwanto ki tom pem kun dilkunu mo,
dhali um ki p̲e isi mis ka kul is me'd ushan bip̲ kun sakina shon dhii/i'd ki sho'k mo,
dhali um gwokin me'd shuma rum kun 'bitha 'bi'th mo.
12 Wakan ita'dam bum mini ta gi dhan mo ma 'the is mo, a'di jin dho'thki /e mo mina bwa shi/ mo.
Hili ma, ayim midi ta ari kala gwa'dga/ mo, e mombwaasho mo, eya 'cesha k̲u'thga/ mo, dhali adhan mo jin diki bwashu mo be.
13 Haali/ goma nyor gi Tap̲a mo tani, pam Baabil midi di ki dargi moŋ'ko mo, hili minu 'ce'd sho'k ka kuluny gana/ mo, A'di jin midi 'cit̲h̲ ki tur i a'di mo tani midi mer mo gom pam Baabil mo dhali midi cuu gom jamam piti 'baar mo be.
14 Thosoni is bum ap̲o/ pam Baabil ka kukul is ayim mo. Aris 'kwani kun gwana'dkina bwa mo mini shina yim mo.
Dhalku/ ki boc̲a thop̲aŋ kamu/ mo, haali/ ayim miiki miinthus ap̲o/ Tap̲a mo be.
15 Cuyi isi mis ap̲owa yim ka kukul is mo! Haali/ ayim c̲iki is piti mo, dhali aris monyaŋ ma yim kun tura tur bit̲kin mo, dhala gaŋgara/ ma yim uni 'ce'dki bwa mo, haali/ yansan ta mo ri'c gi Tap̲a mo.
K̲ali mo ri'c ap̲owa yim mo! Miiyi a'di isi me'd mii jin miikin ma yim mo!
16 'Ce'di iman si to sho'k mo uni kun siki emen to mo dhali a'di jin miiki'da t̲u'c ka manyjal mo ka tente/ jin 'cit̲h̲u to e pam Baabil mo.
Dhalki 'kwani ka 'det̲e/ 'det̲e/ doki'n ka nyaŋ 'ko'd mo bway 'kwanim buniŋ gana/ mo 'peni gandal ma manta gi mom'bi'th mo, dhalki uni son mo bwaya 'cesh buniŋ gana/ mo.
17 Israyiil a'di ta k̲a'bal jin c̲ekerkina risa dhop̲ bwa mo.
Nt̲wa/a/ amalik̲ gi pa Assiya 'kamki a'di mo,

yan'ko'di mii yan mo tani, Nabuḵadnasiir jin ta'da maliḵ gi pam Baabil 'ce'dki'da simam piti bwa mo be."

18 Wakan Tapa Arumgimis ma Israyiil jin di'da galany mo, oki gwo yansan mo ki: "Hili ma, Aha/ mura ċiya maliḵ gi pam Baabil ajisa/ mo dhala 'cesh piti mo, me'd jin ċikika/ amaliḵ gi pa Suriyya ajisa/ mo.
19 Aha/ mina doḵa Israyiil bway monṯel 'pen ma 'cesh piti mo, a'di midi shwa i pa Ḵarmal mo dhali pam Bashan mo.
Yan'ko'd a'di midi kaṗ eya uḵ wosh gi pa Eṗarayim mo dhali pa Gil/ad mo be.
20 Ka cim gwansan mo dhali ki embul ċaan mo, Tapa oki gwo yansan mo, mii shigga/ minu ṗar e mo e pa Israyiil mo, hili toŋ kamu/ yisa minu gama.
Aha/ minu doṯ goma ris miinthus gi pa Yahuudiya mo, hili toŋ kamu/ yisa gamuwa, haali/ Aha/ mina gwam uni kun boċkin kun dhalkika/ mo be."

21 "Cuyi mis apowa 'cesh gi pa Meraṯhayim mo, aṗo/ a'di mo dhali moŋ'ko gi pa Ṗekod mo.
Dhuyi uni e gandal jin ka'd ka 'ban su/ mo dhali ce'di uni sho'k ka kuluny gana/ mo, yansan bahkina Tapa mo ki: miiyi to 'baar mo kun ḵanka/ um mo.
22 Aris cuuwa gi mo/as dhali adhan mony'ce'd shoka caaga/ di'd eya 'cesh mo be.
23 'Doro/ ma risa 'ceshi 'baar mo 'kokunu mo mmo'ciṯh bwa mo dhali 'ce'da 'ce'd sho'k mo.
Pam Baabil warki'd ki to jin ḵogu is ibwamana ris kal gi mony'cesh mo.
24 Aha/ ceshkina gume/ gom /e mo dhali /e ḵalki a'di mo, Baabil, dhali /e diki mish a'di mo!
/E gamkunu mo dhali bu'th mo, haali/ /e garki Tapa gwo 'kusi 'twa/ mo be.
25 Tapa ḵa'dki'da kulṗem piti mo dhali a'di ki ḵala ris to gi mo/as ka pije/ mo mmoḵala nyor piti ka pije/ mo.
Aṯu'c di'd gom Tapa Arumgimis jin di'da galany eya 'cesh gi paŋ Ḵaldiya mo be.

26 'Koshi ayim 'pena dhana mo. Dhali ka'da ris themes ma yim mo dhali tuli uni is mo me'd deken pos mo.
Kari ayim ki she/ mo gom mony'ce'd sho'k mo. Dhalku/ ki dhalki a'di toŋ kamu/ mo.
27 'Koshi amorbip ma yimi 'baar mo. Hashi uni mo bway mony'cith mo.
Wayyi gom uni mo, haala/ cim buni pu'dki'd mo, dhali atente/ gom mondwall gwom buni mo be.
28 Cuuwa gi uni gwansan kun sokin mo, dhali uni gwansan kun bockin mo, eya 'cesh gi pam Baabil mo.
Uni gwansan mini tor mo ri/ gi Tapa jin ta'da Arumgimis goma Sihyuun mo, dhali mo ri'c gom gu'b piti jin luŋu mo be."

29 "Yuki iman misha bwa shin apo/ pam Baabil mo, aris uni kun gwana'dkina risa bwam buni mo.
'Koyi ari 'cene/ apo/ a'di mo, dhali dhalki wathiŋ kamu/ ki dhal bway ikwal is mo.
Dokka yim to me'd isi mii jin miikin ma yim mo.
Barka yim to isi me'd jin barkin ma yim mii mo.
Haala/ yim miiki'd ki 'ba/ jin kara a'di ki ca apo/ Tapa mo, dhali apo/ a'di jin kogu ma Israyiil mo be.
30 Wakan 'kwanin dhuru'c ma yim mini bit mo eya ris shem 'pena bi gi 'peŋkuman pa mo,
dhala ris 'kwani ma mee ma yimi 'baar mo minu 'ce'd sho'k ka cim caan mo,
yansan bahkina Tapa mo be."

31"Hili ma, Aha/ 'tena /e bwa mo, en 'de/ jin karki is ki ca mo, yansan bahkina Tapa Arumgimis jin di'da galany mo ki:
haala/ cim pini pu'dki'd mo, en 'de/ jin karki is ki ca mo, atente/ jin miga/ ciki /e isa nyor mo be
32 Wakan a'din 'de/ jin karki is ki ca mo tani midi kal 'bar mo dhali bit mo. Wathiŋ kamu/ yisa di'da jin midi cu uni mis yisa.
Aha/ mina ci'th o'd goma ris 'peŋkuman bampam buni mo, a'di midi shwa ris to 'baar mo kun 'kokin ka kukul is i a'di mo be.

33 Tapa jin di'da galany oki gwo yansan mo ki: 'Kwani gi pa Israyiil uni yapkunu mo, imontal 'de/ mo nyakki 'kwani

Yahuuda/ mo be.
Aris uni 'baar mo kun bu'thki uni mo tani naskina/ 'kon mmobu'th uni mo, uni 'koki dhal uni mmo/ii mo be.
34 A'di jin ye uni mo tani 'bitha'bi'th mo. Tapa jin di'da galany mo tani ta gway piti mo.
'A'di ka jiŋ gana/ midi dot miim buni mo mmokali uni mo si/is mo eya 'cesh mo, dhali mmokali mo jin biruwa bir jin gamu me'd mo bway a'di jin diki'd e pam Baabil mo be.
35 Gandal jin ka'd ka 'ban su/ yayi'd apo/ paŋ Kaldiya mo, gwo yan okina Tapa mo
apo/ uni kun 'kon e pam Baabil mo tani, ta imanshu bway piti mo, dhali 'kwani yukgam piti mo be.
36 Gandal jin ka'd ka 'ban su/ yayi'd apo/ uni kun o gwom bwashu mo! Uni mini war ki pus mo!
Gandal jin ka'd ka 'ban su/ yayi'd apowa thuruuk ma yim mo! Uni minu 'tu'd ki moŋko/ is mo be.
37 Gandal jin ka'd ka 'ban su/ yaya'd apowa ris shuma rum buni mo, dhali arisa arabiyya kun dira shuma rum buni dhala ris 'kwani 'baar mo kun 'kokin ibwamani bampa/ gi pam Baabil mo,
wakan uni mina e waki up mo. Gandal jin ka'd ka 'ban su/ yaya'd apowa ris gu'b kun dhunu to ma yim mo, dhali uni minu dil mo be.
38 Moŋkuthu'd a'di yaya'd apowa ris yi'de/ ma yim mo, wakan uni mini kuthaku'th mo.
Haala yim ta'da 'cesh jin ukuwa risa rum ma wuny'cis mo, dhali uni miikin me'd 'kwani kun miiki miim pus mo ka ris to kun uka uni ki me'd kun shi/ ashi/ mo be.
39 Aris to e nyakka risa Jala/ mini 'ko imun mo, dhali aris dhuruca Ut mini 'ko eya yim mo.
Ki embuli 'baar mo tani, ayim midi diki dok/e di mo. 'Pena nyakum yil bwaya nyakum yil mo, ayim midi diki di mo be.
40 Me'd jin bitkin ma Arumgimis pa Saduum mo dhali paŋ Gamurra/ mo dhala ris uni kun 'dishki uni is mo, yansan okina Tapa mo.

Jaŋ kamu/ midi diki di imun mo, wathiŋ kamu/ midi diki di eya yim mo."
41 "Hili ma, aris 'kwani iiyin 'pena 'bana binycam mo,
dhali 'peni adhan 'peŋkuman pa mo dhala ris imaliḵ ka ris mo uni iikin 'kuṗki mis mo 'pena 'bana si'dga/ gi mony'cesh mo be.
42 Uni mini 'deka risa bwa mo dhala risa mee mo. Uni ta 'kwani shigga/ mo kun dargi bwaŋ 'kuc̱ mo.
'Kus buni wakina e ki mo ma ḵuku/ ḵuku/ ḵumma/ yi'de/ mo,
dhali uni merkina ris shuma rum mo,
mmothoson uni is me'd 'kwani gi mo ma mee mo, aṗo/ /e mo, i'bwa/ gi pam Baabil mo.
43 Amaliḵ gi pam Baabil ciḵki'da ris gwonṭor mo gom uni mo dhali me'd piti biṭki'd ka luŋgu'b mo e moŋ'kosh is ka nyor mo.
Dhali isa nyor bu'th ki a'di mo me'da 'bom jin dho'thki'da 'ci mo be.
44 Hili mo mo ma! A'di yaki'd ki mis mo me'da dhoṗ jin karki is ki ca e pa Uurdun mo gi mo shwan to mo.
Haali/ Aha/ ki jahanne/ mina raḵ uni mmoso mo 'peni a'di mo,
dhali Aha/ mina kar jan 'deŋ kamu/ jin miga/ kwany mmokar ki ca aṗo/ a'di mo.
Haala j̄a waki Aha/ mo, dhali aja mini yuḵ Aha/ mo? Amanhil ḵa'bal jana midi ur Aha/ gwo mo?
45 Wakan ciḵa ris gwoŋ kulum gi Taṗa mo jin kulumkina a'di aṗo/ pam Baabil mo,
aris bwaŋ kulum jin kulumkina a'di aṗowa 'cesh gi paŋ Ḵaldiya mo. Uni ka jiŋ gana/ minu dir ka pije/ mo,
dhali ushi ḵa'bala gwa'dga/ si'da/ mo. Mo ma shon dhii/i'd buni midi ṭu'k ki mony'ce'd sho'k mo be.
46 Ki cuuwa jin bu'th pam Baabil mo tani a'cesh yiḵin ki is mo, dhali moŋ'kosh is ka nyor buni a'di ciḵkunu ibwamana ris kal gi mony'cesh mo be. "

Irimiya 51

Dhan cuuwa gi dhan mony'ce'd sho'k gi pam Baabil mo

1 "Tapa oki gwo yansan mo ki: Hili ma, Aha/ mura 'thek dhan 'tham gi mony'ce'd sho'k apo/ pam Baabil mo
dhali apo/ uni gwansan kun 'kokin e pa Leb Kamay mo be.
2 Aha/ mina hashki 'kwani gi bampaŋ kamu/ bway pam Baabil mo.
Uni mini cekera yim bwa mo dhali 'ce'da 'cesh piti sho'k mo, haali/ uni mini iiyu/ apo/ a'di mo 'peni mo 'baar mo ka cim jin shi/a to mo be.
3 Dhalka manmisha bwa shin ki kari gwana'da bwa mo; dhalki uni ki dhu mmohitha goŋgoro/ gi mo/as mo.
Dhalku/ ki woth 'kwanin dhuru'c piti mo; dhuyi arisa thuruuk piti ki she/ gom mony'ce'd sho'k mo.
4 Gom 'kwani kun 'koshu mini ta'k mo eya 'cesh gi paŋ Kaldiya mo; haali/ 'kwani gwansan kun 'koshkunu ki jama/ mo mini bit mo eya ris bway tur ma yim mo."
5 Haali/ 'kwani Israyiil dhali 'kwani Yahuuda/ din ma Arumgimis buni ki dhal 'pen mo, Tapa jin di'da galany gi momis mo, wakana 'cesh buni a'di 'tu'dkunu ka ris mii kun miinu miinthus mo apo/ a'din 'De/ ma Israyiil jin kogu mo be.
6 Soyi mo 'peni bwamani bampa/ gi pam Baabil mo; dhalki 'kwani ka 'dete/ 'dete/ woth is buni mo. Dhalku/ ki 'ce'd sho'k mo e miinthus ma yim mo ma.
Haali/ ta'da tente/ gi Tapa mmori/a ri/ mo. A'di midi dokka yim aris to i'baar mo be.
7 Pam Baabil a'di ta toŋ 'kul bwan'dolkon e me'd gi Tapa mo jin tu'cki'da ris kal gi mony'cesh ki piya su mo,
aris kal gi mony'cesh pikin 'peni e ma yim jin karkin ma yim ki 'thir 'thir mo.
8 Pam Baabil mini bit ki jahanne/ mo dhali minu 'ce'd sho'k mo.
Wayyi goma yim mo! Cika yima dhawa gom isa nyor ma yim mo; wariba/ ayim midi wac mo be.

9 Hili aman okina bwa mmowaç pam Baabil mo, hili ayim diki waç mo. Dhalki ana 'baar mo dhalkina yim mo dhali ii mo,
bwaya 'cesh banaŋ gana/ mo. Haali/ miinthus ma yim gamki momis ki 'kup mo; a'di gamki'da risa rakki 'kup mo be.
10 Tapa a'di kali mo jin dhaluwa dhal 'pen mo. Iiyu/ ma,
dhalki ana tora gwo 'baar mo e pa Sihyuun mo goma
aris mii kun miina Tapa Arumgimis bana mo.
11 Cila risa thopa/ mo dhali thosoni arisa goŋgoro/ is mo.
Tapa a'di 'thekki shi/in ma malik gi pa Midiyas e gwoŋ kulum mmo 'ce'd pam Baabil sho'k mo.
Yansan gom mo ri/ gi Tapa mo, mo ri/ gom mony'ce'd sho' gi gu'b gi mondhelela dhelel piti mo be.
12 'Deka berga/ isi mis apo/ pam Baabil mo dhali apowa ris gaŋgara/ mo; hili mo mo ki 'bi'th 'bi'th mo; dhuyi imanji mo mo; thosoni mo jin bagu abag mo;
haali/ Tapa midi miiya ris to kun ona a'di mo apo/ uni kun 'kokin e pam Babiil mo be.
13 Um 'kwani kun 'kokin eya ris yi'de/ mo, um 'kwani kun taki pa ki pa ka ris to kun dhukina um mo,
mo wu 'kup bum yayi'd mo. Montur gi moŋ'koki/em bum uni 'cithkunu is mo ki kut kut mo be.
14 Tapa gi mom'bi'th ushki gwo ha e mo ki mondiki/em pitiŋ gana/ mo, ' Aha/ mina 'tu'd um ki 'kwani mo, me'da waambuhany ma dhana kuyu/ mo,
dhali uni ki cuu mo/as ki cuuwa apo uni mo.'
15 A'di ukki mony'cesh ki mom'bi'th piti mo; a'di ki kar mony'cesh ki mo yuk piti mo.
Ki mo jin mishu gwom piti 'ban mo tani a'di ki beletha ris momis mo.
16 Ki a'di miiki'da gur gur mo tani, aris yi'de/ gwokina is mo e momis mo, haali/ a'di kali'da shile/ mo 'peni mo jin wukina mony'cesh 'kup mo.
A'di miiki'da war goma sho'k mo dhali hash dhan 'tham 'pena aris gu'b kun dhunu tom piti 'baar mo be.
17 'Kwani 'baar mo warkin ki pus mo, mmodargi mo nyith mo mo. Dhali aris imantor toŋkuthu'd dhukunu ki mon'the is mo

ka risa rum pinycon buni mo.
Haali/ jamas gi toŋkuthu'd buni mo tani uni tana he'k/e ka he'k e mo, dhali mondiki/eŋ kamu/ yisa di'da e uni mo be.
18 Uni tana piny is ka piny is mo, dhali atu'c gi iman'the'k 'ba/ imis mo tani, mini 'ce'd sho'k mo ka tee gi gwondwall buni caan mo be.
19 Hili Arumgimis, jin ta jima Yakuub mo tani, yisa wakansana, hili a'di ta'da man/uka ris to 'baar mo. Dhala Israyiil a'di ta'da wak gi montel 'pen piti mo; dhali
Tapa jin di'da galany ta gway piti mo be.

20 "/E ta 'Doro/ gi mo/as pem mo, dhali aris to gi mo/as pem mo.
Ki /e mo tani Aha/ mina dor aris 'peŋkuman bampa/ mo dhali 'ce'da ris 'peŋkuman bampa/ sho'k mo be.
21 Ki /e mo tani Aha/ mina dora ris shuma rum mo dhali imanmer uni apo/ mo; ki /e mo tani Aha/ mina dora risa arabiyya kun dira shuma rum mo dhali imanbor tom buni mo be.
22 Ki /e mo tani Aha/ mina dor 'kwani ka 'dete/ 'dete/ mo dhali up mo; ki /e mo tani Aha/ mina dor 'kwanin dhan mo dhali dhuru'c mo.
Ki /e mo tani Aha/ mina dor 'kwanin dhuru'c mo dhali aris nyara/ mo be.
23 Ki /e mo tani Aha/ mina dora ris imanhil ka'bal mo dhala risa ma'diny ka'bal buni mo; ki /e mo tani Aha/ mina dora mankor mo dhala risa nonshem buni mo.
Ki /e mo tani Aha/ mina dora manji bampa/ mo dhala ris 'kwaniny can mo be.
24 Haali/ e jis/em pini mo tani Aha/ mina dok pam Baabil mo dhala ris uni kun 'kokin e paŋ Kaldiya mo
goma ris tonthus kun miikina uni e pa Sihyuun mo, yansan okina Tapa mo."
25 "Hili mo mo ma, Aha/ dikina apo/ /e mo, e jin ta wosh jin 'ce'de'da 'ce'd sho'k mo" yansan okina Tapa mo, jin 'ce'dki mony'cesh sho'k ka kuluny mo.

Aha/ mina ye'th me'd pem apo/ /e mo, dhali 'daŋkal /e ka 'cesh 'pena ris wosh mo, dhali mii /e me'd wosh jin 'thanu o'd mo.
26 Wakan uni mini 'koki kal wosh jin nyaŋu mom'pena bi 'peni /e mmonyaŋ mo mo walla nyaŋ montel 'pen mo;
haali/ /e mini war ki mony'ce'd sho'k ma sule/ sule/ mo, yansan okina Tapa mo,"
27 'Deka berga/ isi mis apo/ mony'cesh mo. Piyi ce mo apowa ris kal gi mony'cesh mo: Yuki aris kal gi 'kwaniny'cesh mmo'kosha yim mo.
Dhali adhan 'Peŋkuman bampa/ gi pa Araratt mo, pa Minni mo, dhali pa Ashkenas mo.
Kwanyi wathiny ca'd mo mmo'kosha yim mo; kala ris shuma rum mo me'da waambuhany ma risa dhana kuyu/ mo.
28 Thosoni aris kal gi mony'cesh is mo mmo'kosha yim mo: Amalik gi pa Midiyas dhala manhil bampam piti mo,
Dhali aris 'kwaninycan piti mo dhala risa 'cesh e 'kwarany me'd gi mony jim piti mo be.
29 Haala 'cesh midi yikin is mo dhali di e mo isa nyor mo, me'd yin 'thissa/ dikina gwoŋ kulum gi Tapa mo apo/ pam Baabil mo,
mmokara 'cesh gi pam Baabil bwashu mo ki moŋ'koŋ kamu/ midi diki di mo be.
30 Arisa thuruuk gi pam Baabil doshki mo/as mo: Uni 'kokin eya ris mo nyaŋ buni mo.
Dhali mom'bi'th buni bitkin mo: Uni warkin ki up -- mo, dhali aris bampam buni uni shwakina o'd mo, dhali arisa campur buni uni 'ce'dkin mo be.
31 Imankal gwo o sokin mmotor gwo gom imankal gwon tiya mo, dhali imanmisha waca/ torki imanmisha wacan tiya gwo mo goma malik gi pam Baabil mo ki 'peŋkuman bampam piti budhu i'baar mo.
32 Wakana ris yi'den te'dga/ uni bu'thkunu mo; 'kwaniŋ 'kup uni 'cithkin e mo yatha'd ma 'ci'd mo, dhala ris 'kwani ma mee gi pam Baabil uni 'koshkina 'kup is mo be.
33 Haali/ Tapa jin di'da galany jin ta'da Arumgimis ma Israyiil mo tani, oki gwo yansan mo ki: ' I'bwa/ gi pam Baabil uni

wakina e ki ja'dam pos mo.
A'di ta'da tente/ mmoyapa yim ki sho'k mo. Ki ari embul mo mo tani atente/ gi mo 'cith to midi pu'du mo goma yim mo.'
34 'Amalik Nabukadnasiir gi pam Baabil a'di 'ce'dki Aha/ sho'k mo,"
a'di kali Aha/ dhan moŋ'kosh 'kup is mo
dhali karaa/ mmodi bwashu me'da nos mo.
A'di loski Aha/ me'd dhan to e gi kumma/ yi'de/ mo,
a'di 'tu'dki bwam piti mo ka ris tontem 'borgam pem mo,
dhali yan'ko'd a'di ki 'thak Aha/ ka pije/ mo be.'

35 A'din 'de/ jin di'd e Pa Sihyuun mini o gwo mo ki, ' Mina dhan miim 'bi'thga/ mii gom aha/ mo dhali buŋgwar is pem ki di e pam Baabil mo.
Dhali pa Urushaliim mini o gwo mo ki, "Miin ma bas pem idi apo/ moŋ'ko gi paŋ Kaldiya mo.'

36 Wakan Tapa oki gwo yansan mo ki: Hili ma, Aha/ mura tor mii ma tu'c pini mo dhali kali mo ri/ gom /e mo.
Haali/ Aha/ mina kutha ris yi'de/ gi pam Baabil mo dhali raka ris wor piti kuthun mo be.
37 Pam Baabil midi war ki mo nyo/o'd kun su'kkin ka makampo/ mo, me'd
mombwaasho ma risa jala/ mo, moŋko/ is mo, dhali adhan cuuwa ma ris to mo, e mo jin dina moŋ'koŋ kamu/ ki di mo be.
38 'Kwani gi pam Baabil mini umbur ko imontal 'de/ mo me'da risa dhop dhuru'c mo. Uni mini par me'd ushana dhop mo.
39 Ki uni burkina bwa mo ki nyanye/ mo tani, "Aha/ mina mii mo shwan to gom uni mo" Aha/ mina rak uni 'kosh ma su mo wakan ki uni mina bwa 'bor mo
dhali ish e mo dhali 'koki e mo, yansan bahkina Tapa mo".
40 "Aha/ mina hashki uni ka luŋgu'b mo me'd ka'bal jin kalu mmo'cith 'kus mo, me'da rasiŋ ka'bal nyakka rasi mi mo".
41 Pam Baabil minu bu'th mo! Wakana ris mo maŋ gi mony'ceshi 'baar mo minu bu'th mo.
Pam Baabil ta mo jin 'ce'du/ sho'k ibwamana ris kal gi mony'cesh mo.

42 K̲umma/ yi'de/ yayi'da p̲o/ pam Baabil mo! Ayim a'di kumkunu 'kup̲ mo ki yi'de/ jin̲ miiki eŋk̲uthar mo be.
43 Aris 'peŋkuman bampa/ ma yim warkin ki mo kun ta ma'du/ mo, dhali a'cesha k̲uthga/ dhali mombwaasho mo,
a'cesh jin dina wathiŋ kamu/ ki di nycine/ mo, dhali wathimpaŋ kamu/ yisa di'da jin 'cit̲hki'd 'kup̲ki a'diya.
44 Wakan Aha/ mina 'kosha Bel̲ is ka nyor mo e pam Baabil mo; Aha/ mina k̲alu to ka pije/ 'peni 'twam piti mo to jin loskina a'di mo,
dhala ris kal gi mony'cesh mini 'koki so bway a'di ka ris tom buni kun c̲inu mo. Adhana gaŋgara/ ki pam Baabil midi bit̲ mo be.
45 Iiyi mo ka pije/ 'peni bwamana yim mo, um 'kwanim pem mo. Dhalki 'kwani ka 'det̲e/ 'det̲e/ wot̲h moŋ'koki/em buniŋ gana/ mo 'pena nyora 'bathgam pem mo.
46 Dhalku/ ki dhala dum pini mmo 'ka'da' ka'd mo walla mmota k̲o/ is mo gom gwonthis jin cik̲a /e mo eya 'cesh yan mo,
haali/ aris gwonthis mini iiyu/ ki yila kamu/ mo, i'ko'di yil jin 'ko'd mo tani aris gwonthis mini pu'du/ mo
dhali adhan mondhurumi'd midi di ap̲owa 'cesh mo. Amanjiya ji midi di ap̲o/ imanjiya ji mo.
47 Wakan, H̲ili ma, arisa cim iiyin mo ki Aha/ mina c̲iya risa rum kun uk̲u/ ki me'd gi pam Baabil ajisa/ mo.
A'cesh ma yimi 'baar mo minu kar ki mo ma 'the is mo, dhala ris mo kun 'cit̲hu to 'kusi 'baar mo mini bit̲ mo ibwaman ma yim mo be.
48 Yan'ko'd aris momis dhali mony'cesh, dhala ris to 'baar mo kun 'kon ibwamani uni mo tani mini 'bor bwa mo ap̲o/ pam Baabil mo.
"Haali/ mo jin 'ce'du sho'k mini p̲u'du/ mo goma yim mo 'pena 'bana binycam mo---yansan bahk̲ina Tap̲a mo be.
49 Me'd jin 'koshkina pam Baabil Israyiil ibit̲ mo,
wakan ayim minu 'kosh mom piti i'baar mo dhali midi bit̲ eya 'cesh gi pam Baabil mo be.

50 /E jin boc̲kin 'peni gandala turga/ jin ka'd ka 'ban su/ mo, yayi mo!
Dhalku/ ki dosh mo. Yuk̲i Tap̲a mo mmoka e mo 'peni mondhana mo; dhalki pa Urushal̄iim kana 'kup̲ e mo.
51 Aman miikunu ki mon'the is mo, haali/ aman'kokunu mo mmosor mo; mii ma 'the kumki aman em bam mo,
haali/ 'kwani kun 'kona pije/ cic̲ki mo kun k̲ogu gi gu'b gi Tap̲a mo be.
52 "Wakan, Hili mo mo ma, arisa cim iiyin mo" Tap̲a oki gwo yansan mo ki: Aha/ c̲ikina risa rum kun uk̲u ki me'd̄ ajisa/ mo tani,
dhala ris 'kwaniny jama mini ohon mo eya 'cesh ma yim mo be.
53 Hili/ wak̲ki/ pam Baabil ya'd bway momis mo walla e mom'bi'thgam piti jin di'd isi mis ki dhan gu'b jin nyaŋu mmocesha ris mom'bi'th mo tani,
iman'ce'da 'ce'd sho'k mini iiyu/ 'peni Aha/ bwaya yim mo, yansan bahkina Tap̲a mo".
54 Adhan cuuwa gi moŋ'kosh is ka nyor yayi'd 'peni pam Baabil mo, dhali adhan mo jin 'ce'du/ sho'k 'pena 'cesh gi paŋ K̲aldiya mo be.
55 Haali/ Tap̲a a'di 'ce'dki'da 'cesh gi pam Baabil sho'k mo. A'di rak̲ki dhan cuuwa ma yim 'ce'dkunu sho'k mo.
cuuwa gi 'kwaniŋ 'kup̲ buni wakina e ki dhan ko yi'de/ kun gwokina is ka ris mo; rakin buni uni 'batha 'ba'th mo be.
56 Haali/ mony'ce'd sho'k p̲u'dkina p̲owa yim mo -- ap̲o/ pam Baabil mo! dhali 'kwani ma meem piti 'ce'dkunu sho'k̄ mo be.
Arisa bwam buni 'ce'dkunu bwa ka 'ci'cimi'th mo, haali/ Tap̲a a'di ta'da Arumgimis jin ri/i'da ri/ mo; a'di ka jiŋ gana/ midi k̲ala murem bana mo be.
57 Haali/ Aha/ mina kara yim ki 'ba/ ma malik̲ mo dhali 'kwani kun yuk̲a yuk̲ ma yim asu ki 'kosh mo,
ki nyanye/ me'da manji pam piti mo,
dhali aris 'kwaniny can ma yim mo,
dhala risa thuruuk̲ ma yim mo be.

Dhali uni mini ish e ki dargi monycu mo dhali 'koki mer e mo. Yansan okin ma malik mo ki: Tapa jin di'da galany ta gway piti mo be.
58 Tapa jin di'da galany oki gwo yansan mo ki: "Adhana gaŋgaran dhiny e gi pam Baabil minu 'ce'd sho'k ka kuluny gana/ mo" dhali acampur piti jin di isi mis minu 'tha o'd mo.
Yan'ko'd aris 'kwani kun iiyin bway mowoth piti mini 'ko ki darga tu'c mo; dhali aris to kun pal ma ris kal gi mony'cesh mmo'taki mii goma yim mo tani minu 'tha ki o'd mo. "

Gwoŋkan ma Irimiya mo goma Siriya mo
59 Yansan ta gwo jin kankin ma Irimiya jin ta'da mancˍi gwon dhamo/ mo aSiriya jin ta ya/ ma Neriya ya/ ma Maseya ki a'di yaka'd inyakka Sadekiya mo jin ta'da malik gi pa Yahuudiya mo bway pam Baabil mo ki yila doŋgon piti jin jikina a'di aji mo. Shwanesan Asiriya a'di taki tapa gi imanhila tu'c mo be. 60 Haala Irimiya 'kwarki gwo eya warka/ ma yi'c 'kucˍ goma ris to shigga/ 'baar mo kun mini iiyu/ apo/ pam Baabil mo -- aris gwo gwansani 'baar mo 'kwarkunu gom pam Baabil mo be. 61 Irimiya oki'da Siriya gwo mo ki, "/E mini ya bway pam Baabil mo tani yan'ko'd /e mini mish mo mo dhali /e mini deŋa ris gwo gwansan e mo ki dhan 'kusa caaga/ mo. 62 Yan'ko'd /e mini o gwo mo ki: ' Tapa, '/e ki is pini bahki gwo mo ki /e mini 'ce'd mo yansan sho'k mo, dhali ki wathiŋ kamu/ midi diki di e a'di mo walla to e mini 'koki 'ko i a'di mo, haali/ a'di minu 'ce'd sho'k goma sule/ sule/ mo be.' 63 Yan'ko'd ki /e 'baar gwo yansan jin 'kwaru eya warka/ ma yi'c 'kucˍ deŋ e mo tani, deki wosh mo apo/ a'di mo dhali bit a'di mo eya dhana galany gi dhan yi'de/ Elpuraat mo. 64 Oyi gwo mo ki: ' Pam Baabil midi cicˍ wakansan mo. A'di midi diki cu mo haali/ mii shigga/ mo jin hashkika apo/ a'di mo, dhali uni mini bit mo.'" Gwo ma Irimiya wu 'kup imahan mo.

Irimiya 52

Mom bit gi pa Urushaliim rashkunu e mo
1 Sadekiya ta'd gi yili iss 'de/ i'ce'dka 'de/ mo ki a'di telki mii 'penn mmo jiya ji mo; a'di jiki pa Urushaliim gom yili 'kume'd i'ce'dka 'de/

mo. Gway gi kum yuḵu ka Hamutal mo; ayim ta 'bwah ma Irimiya mo 'peni pa Libna mo be. 2 A'di miiki mii jin ta thus ki thus mo e jis e gi Tapa mo, a'di miiki'da ris to kun miikin ma Jehoḵiim mo be. 3 Ki Tapa miiki'da nyor mo goma aris to gwansani 'baar mo kun miikin e pa Urushaliim mo dhali pa Yahuudiya mo, intagi a'di ki ur uni mo 'peni bwambori a'di mo. Yan'ko'd A Sadeḵiya ushki gwo ha e mo apowa maliḵ gi pam Baabil mo be. 4 A'di miiki'd ki yila pendoŋgon jin jikin ma maliḵ Sadeḵiya aji mo, ka ppe 'kupi 'kume'd mo, dhali ka cim jin 'koni 'kume'd ma ppe mo, Nabuḵadnasiir jin ta'da maliḵ gi pam Baabil yayi'd bway pa Urushaliim nyaḵka thuruuḵ piti i'baar mo. Uni 'kokin i pa Urushaliim mo, dhali uni ki nyaŋ moŋ'ko mmo'kam pa Urushaliim is mo be. 5 Wakan 'peŋkuman pa 'kamkunu mo ntagi yili 'kume'd i'ce'dka 'de/ mo ki embul gi monyji ma maliḵ Sadeḵiya mo be. 6 Ka cimi pendoŋgon ma ppe doŋgon mo tani adhan te/ wo'cki 'kwani is she/ mo e 'peŋkuman pa mo ki embul jin pina tonte/ gom 'kwani eya 'cesh mo be. 7 Yan'ko'd 'peŋkuman pa a'di 'ce'dkunu bwa mo, dhala ris 'kwani gi mo/as sokin mo dhali ii ka pije/ mo 'peni 'peŋkuman pa ki mon'thiny mo ki e ma campur jin 'kon ma goŋ apo/ isu/ mo, ki 'twakala goŋ gi mo sinu ma maliḵ mo, wakan 'kwani Ḵaldiya 'kokin ka kukul is mo e 'peŋkuman pa mo. Wakan uni iikin ki bway gi Mombwaasho ma Arabah mo be. 8 Hila thuruuḵ gi 'kwani Ḵaldiya bathkina maliḵ mo dhali butha Sadeḵiya mo e moŋḵwany ḵwany gi yi'deŋ ḵumma/ Uurdun gi momba'da'd jin 'dishki pa Ariiha/ is mo. Dhali arisa thuruuḵ piti 'baar mo ḵwa ki bwa mo 'peni a'di mo. 9 Uni bu'thkina maliḵ mo dhali susu mo bwaya maliḵ gi pam Baabil mo e pa Riblah eya 'cesh ma Hamath mo, e mo jin okina a'di gwo is mo gom a'di mo be. 10 Amaliḵ gi pam Baabil 'cithki ya/ ma maliḵ Sadeḵiya 'kus mo e bwambori jis/em pitiŋ gana mo, dhali e pa Riblah mo tani a'di si'da/ ki 'citha ris imanshu bway gi pa Yahuudiya 'kusi 'baar mo be. 11 Yan'ko'd a'di ki bu'k e ma Sadeḵiya mmo ta ja'da/ mo, a'di ki deḵ a'di ka jindhir gurany 'per mo, dhali susi a'di bway pam Baabil mo. Amaliḵ gi pam Baabil ki kar a'di e monyji mo ntaga cim gi mowum piti mo be.

Gu'b gi mondhelela dhelel dhali 'peŋkuman bampa/ dilkunu mo dhali c̲i'th mo

12 I'dishesan ka ppe jin 'kon ma p̲o/ imudhe'd, ka cimi 'kume'd ma ppe mo, jin ta yil jin 'koni 'kume'd i'c̲e'dka pendoŋgon jin jikin ma malik̲ Nabuk̲adnasiir aji mo jin ta'da malik̲ gi pam Baabil mo tani, aNabusaradan yayi'd bway pa Urushaliim mo. A'di ta wathinyca'd ma malik̲ gi imanhil tap̲a mo dhali imanmiiya t̲u'c ma malik̲ gi pam Baabil mo be. 13 A'di c̲ithk̲i gu'b gi Tap̲a mo, dhali gu'b gi imalik̲ mo, dhala ris gu'b gi pa Urushaliim i'baar mo; dhali gu'ba 'borga/ si'da/ kun nyaŋkunu mo e 'peŋkuman pa mo tani c̲i'thkina a'di mo be. 14 Dhali me'da risa gaŋgara/ kun 'kon ka kukul is e pa Urushaliim mo, dhali arisa thuruuk̲ i'baar mo gi 'kwani K̲aldiya kun 'kokin nyak̲ki wathiny ca'd gi imanhil tap̲a mo tani 'ce'dki uni sho'k mo be. 15 Haali/ me'd 'kwani ha'thko'd mo, uni ita 'kwani kun dhalkunu mo e 'peŋkuman pa mo, uni dhalkunu e me'd ma malik̲ gi pam Baabil mo, dhali imanp̲a/ to ma Nabusaradan mo jin ta wathinyca'd gi imanhil tap̲a mo, k̲alk̲i unin tiya ka pije/ mo be. 16 Hila Nabusaradan, jin ta wathinyca'd gi imanhil tap̲a mo, dhalki 'kwani ha'th'ko'da tiya kun cil ma 'cesh mo mmomiiya t̲u'c i bwam mondhe'd gi mo sinu mo dhali aris bunto mo be.

17 Haali/ me'da risa kak̲ gurany 'per mo kun ta gu'b gi Tap̲a mo, dhali aris tirkina mo, dhali adhan toŋ'kul bwa gi gurany 'per kun yuk̲unu ki dhan "K̲umma/ Yi'de/ mo" kun 'kokin e gu'b gi Tap̲a mo, aris 'kwani K̲aldiya 'ce'dki uni bwa mo ka 'ci'cimi'th mo dhal̲i k̲al gurany 'peri 'baar mo bway pam Baabil mo be. 18 Arisa nos, cwaŋ k̲ar'kup̲, tirkina ma lamba/ mo, dhali aris toŋ'kul bwa mo, dhala sahan gurany 'per mo kun miikina igasiis at̲uc mo e gu'b gi mondhelela dhelel mo--- uni kun k̲alkina 'kwani K̲aldiya i'baar mo be. 19 Aris toŋ'kul bwa mo dhala ris to kun duk̲u a'bica jwahar mo, dhali aris ton 'kul bwa kun uk̲u 'peni cwa mo, dhali aris toŋ'kul bwa kun uk̲u 'pena je mo, dhali aris tirkina ma lamba/ mo, dhali arisa sa'c mo, dhala ris toŋ'kul bwa kun uk̲u 'peni 'dolkon mo, dhali gwansan kun uk̲u 'peni gurany kush mo, uni si'da/ k̲alkina wathinyca'd ma malik̲ jin ca'd ki imanhil tap̲a mo be. 20 Akak̲ kun 'koni su/ mo, adhan toŋ'kul bwa gi gurany 'per kun mishkunu me'd dhan "K̲umma/ Yi'de/ mo," dhali arasim bip̲ gurany 'per kun 'koni 'kume'd 'ce'dka su/ mo e bwaŋgwarany gi tirk̲ina ma lamba/ mo, aris

to kun ukkin ma malik Soliman gom gu'b gi Tapa mo, kun 'tu'dkunu ki gurany 'per ki nyanye/ mo kun minu 'koki bar mo be. 21 Montur ma risa tiŋkiliŋ e 'ko'dgwar ka 'dete/ 'dete/ ta'da 'kume'd i'ce'dka peŋkwara mo isi mis mo, mombar ma thus ka 'dete/ 'dete/ barkunu ka 'kume'd i'ce'dka su/ ka ris montur mo. Mondhiny ka 'dete/ 'dete/ 'ko gula idoŋgon mo dhali mo shu'd mo be. 22 Dhan gurany 'per diki'd e 'kup piti mo. Dhan monycaaga/ ta'd gi gula imudhe'd bway mis mo, inyakki mondek ma tu'c mo dhali aris cwa kun mura emeni 'taki wa ka jwapa/ 'kamki a'di isi 'baar mo. A'di uku 'peni gurany 'per mo. Dhali Atiŋkiliŋa kamu/ dhali cwa jin mura emeni 'taki waka jwapa/ mo tani uni nyakan ki jin twa/a/ mo be. 23 Wakan cwa jin mura emeni 'taki wa ka jwapa/ 'kona iss 'kwanimpa doŋgon i'ce'dka 'kume'd i'ce'dka pe'de/ eya risa 'ban gi dhan monycaaga/ mo, dhali cwa jin mura emeni 'taki wa ka jwapa/ isi mis mmo'kam mo jin gami mom'bi'th ma tu'c me'd mo be.

'Kwani kalkunu ki monyji bway pam Baabil mo

24 Wathinyca'd gi imanhil tapa kalki'da Siriya jin jikunu mo, jin taki'da dhana gasiis jin ca'd mo nyakka Sabanaya mo, jin taki'da gasiis jin ca'd mo jin 'kon ma po/ isu/ mo, dhali imanhila campur kun 'koni kwara mo be. 25 'Peni 'peŋkuman bampa/ mo tani a'di suski wathi/ ma habuus mo jin ta wathinyca'd apo/ i askar mo, dhali gwatha pesu/ mo uni gwansan kun malaskina malik mo, uni kun 'kokin e 'peŋkumkan pa naskina/ mo, a'di si'da/ suski wathinyca'd ma malik mo jin jikin ma askar jin cila mo jin kwanyu 'kwaniŋ gwath bwaya askar i me'd mo, nyakki 'kwaniŋ gwath kun 'koni iss 'kwanimpa ka kwara mo, uni kun 'kon e bwamani 'peŋkuman pa mo be. 26 Yan'ko'd Nabusaradan jin ta wathinyca'd gi imanhil itapa mo, kalki uni mo dhali 'doyi uni bwaya malik gi pam Baabil mo e pa Riblah mo be. 27 Amalik gi pam Baabil dhuki uni mmowu mo e pa Riblah mo eya 'cesh ma Hamath mo. Adhali i'Ko'di mii yansan mo tani, Yahuuda/ yaki'd ka pije/ mo 'pena 'cesh piti bwaya pije/ mo be.

28 Uni ta 'kwani kun urkin ma malik Nabukadnasiir ka pije/ mo: Ki yila pesu/ mo--- kun 'kona aliipi kwara i'ce'dka iss 'de/ i'ce'dka kwara mo kun ta 'kwani Yahuuda/ mo be.

29 Ki yila 'kume'd i'ce'dka peŋkwara ma Nabukadnasiir mo tani a'di ki kalki 'kwani ka is 'kwanimpa i issi su/ i'ce'dka iss 'de/ 'ce'dka 'kume'd i'ce'dka su/ apo/ mo 'peni pa Urushaliim mo.

30 Ki yila iss 'de/ 'ce'dka kwara ma Nabuk̲adnasiir mo, jin ta'da Nebusaradan mo, jin ta wathinyca'd gi imanhil tap̲a mo---urki 'kwani Yahuuda/ mo ka pije/ ka iss 'kwanimpa iss 'de/ i'ce'dka k̲arpa'c i'ce'd issi su/ i'ce'dka mudhe'd ap̲o/ mo. Moŋgam me'd gi 'kwani gwansan i'baar mo ta'da aliip̲i doŋgon i'ce'dka isi kwara mo be.

Jehoshiin 'cu'kkunu mo 'peni monyji mo

31 E yila iss 'de/ 'ce'dka 'kume'd i'ce'dka pesu/ mo jin urkunuwa Jehok̲iim ka pije/ mo jin ta'da malik̲ gi pa Yahuudiya mo, jin ta'da ppe 'kume'd i'ce'dka su/ mo, ka cim ma is 'de/ i'ce'dka mudhe'd ma ppe mo, jin 'cuk̲kin ma Awel-Marduk̲ jin ta'da malik̲ gi pam Baabil a Jehok̲iim mo jin ta'da malik̲ gi pa Yahuudiya 'peni monyji mo. Yansan miikunu ki yil jin t̲elkin ma Awel-Marduk̲ mii ma ji jin jinu 'pen mo be. 32 A'di oki gwo ka kar e bway a'di mo dhali c̲iki a'di ak̲urse/ ka dum 'tim mo 'peni ku gi imalik̲a tiya mo kun 'kokin nyak̲ki a'di e pam Baabil mo be. 33 Awel-Marduk̲ buk̲ki burrinye/ gi monyji ma Jehoshiin mo, dhala Jehok̲iin shwaki to isa yempa/ a th̲arabeesa ma malik̲ gom yil gi mondiki/em piti mo, 34 Dhali sheŋ'kup̲ gi tont̲e/ ma isa yempam piti jin c̲ikunu a'di ka malik̲ gi pam Baabil mo gom yil gi mondiki /em piti mo ntagi mowum piti mo be.

AWARKA/ GI IMANTOR GWO

GWAY GI BWANDITI'D

1973

Gway Gi Bwandiṯi'd 1

Mowo'c is she/ gi pa Urushaliim mo

1 'Peŋkuman bampa/ jin 'tu'dkina 'kwani me'd yin 'thissa mo tani a'di shwane/ diki'd a'di 'de/ mo.
Ayim wakina e ka dalla mo, wakan ayim taki dhan kal gi mony'cesh jin 'bitha 'bi'th mo.
Ayim taki 'bwa/ ma maliḵ mo ibwamana ris kal gi 'kwani mony'cesh mo, hili a'di shwane/ miikunu ki mom'bi'th mo mmota c̲iŋkina/ mo be.

2 Ayim gwoki'd ki nyanye/ mon'thiny mo, dhali aris jabu'th piti tiḵki bwam/em piti mo.
Jaŋ kamu/ jin malaski a'di ki mo/en yisa di'da.
Iyim piti shi/ ki a'di i e mo. Uni taki 'kup̲ ki a'di mo be.

3 Yahuuda/ a'di yaka'd mo ka pije/ 'ko'di mo isa nyor mo dhali ka dhana ṯuca caaga mo.
Ayim diki'di bwamana ris 'kwani mo dhali diki gam mo si/is mo.
Aris iman ura yim isho'k bu'thkina yim mo dhali c̲eker a'di bwa mo be.

4 Aris bway tur gi pa Sihyuun diṯkina bwa mo haali/ jaŋ kamu/ p̲iyi'd mo jin yayi'd bway mo shwan to jin karu mo.
Arisa campur ma yimi 'baar mo 'ce'dkunu sho'k mo. Igasiis piti ohonkin mo.
Dhali aris nyara/ ma yim uni 'koshkina is ka nyor mo, dhali a'di diki 'bor goma yim mo be.

5 Wathiŋ 'kup̲ piti warki'd ki tap̲am piti mo, 'kwaniŋ 'kup̲ ma yim 'de'kki is buni isi mis mo.
Tap̲a 'koshki'da yim is ka nyor mo goma ris miinthus ma yim mo.
Ushi uc̲iŋ gwa'dga/ ma yim iikin e monyji mo bway 'kwaniŋ 'kup̲ bunin tiya mo be.

6 Adhan monyjaro/ dhalki 'bwa/ ma Sihyuun 'pen mo.
Iya/ ma malik ma yim wakina e ka cish mo kun 'koki gama shondhii/i'd mo,
uni iikin ki dargi mom'bi'th ntwa/a/ mo ka manshu bway buni mo be.

7 Ka risa cim gi moŋ'kosh is ka nyor ma yim mo dhali mo jin dar ma yim gi pa mo tani, pa Urushaliim midi ka gwo e mo goma ris mondhun tom 'borgam piti kun takin ma yim ki embul jin twa/a/ mo.
Ki 'kwanim piti bitkin i me'di 'kwaniŋ 'kup buni mo tani, jaŋ kamu/ yisa di'da jin wothki a'di mowa.
Aris 'kwaniŋ 'kup mishki a'di mo dhali pe'th mony'ce'd sho'k piti mo.

8 Pa Urushaliim miiki dhan miinthusa caaga/ mo, wakan, ayim warki'd ki a'di jin 'tekunu bwa mo me'd to nyogga/ mo.
Aris uni kun takki a'di i'dishesan wakki a'di mo me'd yin mishkina uni a'di mmodi is 'te/ mo.
Ayim ohonki'd mo dhali pal mii mmo'taki tu'k mo be.

9 Ayim warki'd ki a'di jin diki dhelel mo ibwaman ma japonam piti mo. Ayim diki ka cim e jin mina a'di kar 'kup mo.
Mombit piti wana e ki dhan miimer mo. Wathiŋ kamu/ yisa di'da mmomalasa yim yisa.
Ayim gwoki'd mo, Bahili mo isa nyor pem ti, Tapa mo, haali/ 'kwaniŋ 'kup pem 'curki 'pen ki ta ris mo be.

10 Aman ta 'kup ki aha/ karki me'd piti apowa ris mondhun tom 'borgam bana 'baar mo.
Ayim mishki'da ris kal gi mony'cesh cickin e mo ma yim mo, haali/ e 'thissa oki gwo mo ki uni mini 'koki cic e montul is pini mo be.

11 Aris 'kwanim piti 'baar mo ohonkin mo me'd jin ŋapkina uni maaŋ kuthu'd mo.
Uni cikunu mondhun tom bunim 'borga/ mo gom tonte/ mmodhu gom moŋ'koki/em buni mo.

Pari e ma, Tapa mo, dhali hili aha/ mo, haali/ aha/ warkina ki tonthus mo be.

12 Aris umi 'baar mo kun iikin ki tur mo, diki ta toŋ kamu/ gom uma?
Hili ma dhali pari e mo wakki/ jan tal 'deŋ kamu/ taki'd gi bwanditi'd me'd bwanditi'd jin 'koshki'd apo/ aha/ mo,
me'd yin 'koshkina Tapa aha/ is ka nyor ka cim ma nyor piti mo jin 'batha 'ba'th mo be.

13 A'di hashki o'd 'peni momis mo bwaya risa simam pem mo, dhali a'di jiki uni mo.
A'di bele'thki'da 'thi gom sho'k pem mo dhali tu'k aha/ ka nyaŋ'ko'd mo.
A'di karki aha/ mmodosh e mony'ce'd sho'k mo dhali moŋ'ka'd is mo be.

14 Tom 'ba/ gi thamka miim pem a'di dekkunu imontal 'de/ ki me'd piti mo.
Uni shokunu imontal 'de/ mo dhali hithi 'ba/ pem mo. A'di karki mom'bi'th pem mmobit mo.
Tapa ciki aha/ mo eya ris me'd buni mo, dhali aha/ dina ki mish dosh mo be.

15 Tapa urki'da 'ban gi 'kwani gi mom'bi'th pemi 'baar mo uni kun wothki aha/ mo.
A'di yukki montul is apo/ aha/ mmoyap mom'bi'th gi 'kwanim pem mo.
Tapa yapki nyaraŋ gana/ gi i'bwa/ gi pa Yahuudiyya mo e mo uma mura'th mo be.

16 Gom to gwansan mo tani aha/ gwokina mo, em pem guski jabu'th mo
haali/ mo malas pem si'da/ si'da si'd 'peni aha/ mo, e a'di jin dhuki mondiki/em pem mo.
Ucim pem uni 'ce'dkunu sho'k mo haali/ 'kwaniŋ 'kup uni jiki aha/ mo be.

17 Sihyuun a'di bele'th ki me'd piti ki bee bee mo, jaŋ kamu/ yisa di'da jin malaski'da yim mowa.

Tapa kanki gwo mo ki uni gwansan kun 'kamkina Yakuub is mo mini ta 'kup ki a'di mo.
Pa Urushaliim a'di diki ta to jin dheleli'd gom uni mo be.

18 Tapa a'di ta'da kar/e mo, haali/ aha/ ushkina gwoŋkan piti mo.
Ciki gwo mo, aris um 'kwani 'baar mo, dhali mishi bwanditi'd pem mo.
Aris nyaram pem mo dhali 'kwanim pema 'bi'thga/ mo uni iikin e monyji mo be.

19 Aha/ yukkina yuk gom imo/en pem mo, bahili uni miikina tor apo/ aha/ mo.
Igasiis pem dhali imanshu bway pem uni 'ce'dki sho'k mo e 'peŋkuman bampa/ mo,
ki uni ŋapki tonte/ mmodhu mo gom moŋ'koki/em buni mo be.

20 Pari e ma, Tapa mo, haali/ aha/ dikina e mo isa nyor mo, bush pem cuki'd mo, adum pem shi/kina bwa mo, haali/ aha/ takina man/ush gwo ha e mo.
A pije/ mo tani, gandal jin ka'd ka 'ban su/ kalki mowu gom aha/ mo, ibwamani gu'b mo tani ta jasi mowu mo be.

21 Uni cikki mo ohon pem mo, hili mo malas yisa di'da gom aha/ mo.
Aris 'kwaniŋ 'kup pemi 'baar mo cikki monto'c bwam pem mo, dhali uni 'borkina bwa mo mmomiikina /e to mo,
/E kalina cim jin okina /e gwo mo, 'dishesan dhalki uni wana e ki aha/ mo.

22 Dhalki imanmii tonthus buni iiyini bwambori /e mo,
diyi nyakki uni mo me'd jin dikina /e nyakki aha/ mo haali/ gom miim pem jin thamkika/ mo.
Dhali mo ohon pem tana ris ka ris mo dhali adum pem 'ka'da 'ka'd mo be.

Gway Gi Bwandiṯi'd 2

Arumgimis miiki'da nyor apo/ pa Urushaliim mo

1 Tapa tikki 'bwa/ ma Sihyuun e i bwaŋgwarany ma rak mo ka nyor piti mo.
A'di yipki dhan monyjaro/ ma Israyiil ka 'cesh 'peni momis mo bway mony'cesh mo.
A'di diki ka kursem piti e mo ka cim ma nyor piti mo be.

2 Tapa a'di loski'd mo dhali a'di diki tagi bwa mo apo/ bampa/ ma Yakuub i'baar mo.
Ka tee ma nyor piti mo tani a'di ki ṯa'kka ris 'peŋkuman bampa/ gi 'bwa/ ma Yahuuda/ ka 'cesh mo,
ki bwan darga/ mo tani a'di ki kal dhan 'peŋkuman bampa/ ka 'cesh mo nyakka ris imanjiya jim piti mo.

3 Ka nyora 'bathgam piti mo tani a'di ki 'ce'd ce ma Israyiil mo.
A'di dokki me'da bim'boros piti ka nyaŋ'ko'd 'peni bwambori 'kwaniŋ 'kup mo.
A'di ci'thki'da Yakuub ki o'd jin shwaki'da ris to 'baar mo ka kul is mo be.

4 A'di gwana'dki'da bwam piti 'kupki ana mo me'd 'kwaniŋ 'kup mo,
a'di karki me'da bim'boros piti me'd wathiŋ 'kup mo.
A'di 'cithki'da ris uni 'baar 'kus mo kun ona bwa a'di mo e gu'b burrinye/ gi 'bwa/ ma Sihyuun mo,
a'di ki gaca nyor piti ki sheŋ'kup mo me'd o'd mo be.

5 Tapa a'di wakina e ki 'kwaniŋ 'kup mo. A'di kumki'da Israyiil 'twa/ a'cesh mo.
A'di kumki'da ris gu'b ma malik piti 'twa/ a'ceshi 'baar mo. A'di 'ce'dki'da ris mom piti kun ṯelkina a'di sho'k mo.
A'di marki bwandiṯi'd is mo dhali ko jin gwonu ki bwandiṯi'd mo e bwamani i'bwa/ gi pa Yahuudiyya mo be.

6 A'di miiki gu'b luŋ piti ki shi/ mo me'd bwam mo sinu mo.
A'di 'ce'dki montul is jin yuku ayuk sho'k mo.

Tapa karki'da yuk jin yuku mo dhala cim ma pesu/ ki minu this 'kupi e mo e pa Sihyuun mo.
Haali/ a'di wakki imalik mo dhali igasiis mo ka nyora kar/em piti mo.

7 Tapa urki'da gwatam piti gwo mo dhali diki kar a'di ki mom piti mo.
A'di ciki'da risa gaŋgara gi gu'b gi imalik ma yim e me'd gi 'kwaniŋ
'kup mo.
Uni cuki cuuwa e gu'b gi Tapa mo, me'da cim jin karu mmoshwa to mo be.

8 Tapa ona bwa ki 'ce'd 'peŋkuman bampa/ gi 'bwa/ ma Sihyuun sho'k mo.
A'di belethki tom bar to mo dhali diki dok me'd piti ka nyaŋ'ko'd mo 'peni mo 'ce'da gaŋgara sho'k mo.
A'di ukki dhan monyaŋ dhali agoŋ mo mmotor bwanditi'd mo, imontal 'de/ mo ki uni shi/kunu is mo be.

9 Arisa campur piti cickin ka 'cesh mo, a'di 'ce'dki sho'k mo dhali 'ce'da ris mo ma campur piti mo.
Imalik piti dhali iya/ ma malik piti uni 'kokini bwamana ris kal gi mony'cesh mo, gwoŋkana kamu/ yisa di'd dok eya
dhali imanci gwon dhamom piti yisa dok e parki tonyjan e mo 'peni Tapa yisa mo ya mo.

10 Imanshu bway gi i'bwa/ ma Sihyuun mo 'kokina 'cesh ki shwam
mo.
Uni yekki bu'da 'cesh e 'kup buni mo dhali dek is buni ki burrinye/ ma shawal mo.
Aris nyara/ gi pa Urushaliim luŋki 'kup buni bwaya 'cesh mo be.

11 Em pem bitki'd ka luŋgu'b mo gom jabu'th gi em buni mo, dhali bush gwoki'd mo,
dhali buŋgwar is pem gacki'd mo haali/ gom mony'ce'd sho'k gi i'bwa/ gi 'kwanim pem mo,

uc̲i kun can dhali ushi uc̲iŋ gwa'dga/ 'ka'dkina is ki 'ka'd mo eya ris bway tur gi 'peŋkuman bampa/ mo be.

12 Uni oki ikum gwo mo ki, "Mane emen to mane dhali tomp̲i mane?"
me'd jin 'ka'dkina uni ki 'ka'd me'd wathi/ jin 'koshu mo eya ris bway
tur gi 'peŋkuman bampa/ mo tani,
moŋ'koki/em buni sokin mo bwaya bori ita'dam buni mo be.

13 Ata a'di imiga/ o gom um mo? Ata a'di imiga/ p̲ar ki um mo, i'bwa/ gi pa Urushaliim mo?
Ata a'di imina e waki um mo, jin miga/ 'taki malas um mo, nyaraŋ gana/ gi pa Sihyuun mo?
Jamam bum cakin mo me'd k̲umma/ yi'de/ mo. Aja midi wac̲ um mo?

14 Imanc̲i gwom bum mishki gwo ma t̲or pini mo dhali mishki tonthus mo gom um mo.
Uni 'koki be'd mii shiggam pini mo mmowan mii gi monyjim pini e mo,
hili gom /e mo tani uni ki cuu ka t̲or mo dhali susa susi per mo be.

15 Aris uni gwansan kun iikin ki tur e bway tur mo tani t̲orki me'd buni gom /e mo.
Uni cuukin mo dhali pir 'kup̲ buni mo ap̲o/ i'bwa/ gi pa Urushaliim mo dhali o gwo mo ki,
A/a'di ta 'peŋkuman bampa/ yin yuk̲kina uni ki bampany jaro/ mo, jin taki moŋ'kuny bwa goma ris mony'ceshi 'baar mowa?

16 'Kwaniŋ 'kup̲ pini 'baar mo k̲a'dki 'twam buni mo ap̲o/ /e mo.
Uni t̲orkina t̲or mo dhali wo'c ki 'twam buni ki she/ mo dhali o gwo mo ki, Aman loskina yim mo!
Acima 'dahan jin mina amani c̲or mo mo! Aman 'kona mmomish a'di mo!

17 Tap̲a miiki to jin kulumkina a'di mmomii mo. A'di 'baar ki gwom piti mo, jin okina a'di ka risa cim kun t̲wa/a/ mo.

A'di piki /e e mo ki dargi mon'the is mo,
haali/ a'di kanki 'kwaniŋ 'kup mmo 'bor bwa apo/ /e mo, a'di ki 'de'k ce gi uni kun ta 'kup pini isi mis mo.

18 Adum buni gwokin bway Tapa mo,
arisa gaŋgara gi i'bwa/ gi pa Sihyuun mo! Dhalki jabu'th em bum son mo me'd yi'de/ ki montee mo dhali ki mon'thiny mo.
Çiyi is bum ki ko ki dargi momalas mo, dhali em bum ki dargi momalas mo.

19 Cuyi mis mo, koyi ki mon'thiny mo, dhali ki montel 'pen gi mon'thiny jin jikunuwa ji mo!
Gaci adum pini me'd yi'de/ i bwambori jis e giTapa mo.
'Deki me'd bum isi mis mo gom a'di mo gom moŋ'koki/e gi ucim bum mo kun 'ka'da is ki 'ka'd ki te/ mo eya ris 'ko'dgwar ma ris bway tur mo.

20 Hili ma, Tapa mo, dhali hili uni gwansan mo kun miiki to kansan mo.
A mina upi shwa maman cwa gi bwam buni mo, dhali uci gi bwam buni kun kalkina uni mowa?
A gasiis dhala manci gwon dhamo/ minu 'cith 'kus mo e gu'b gi mondhelela dhelel giTapa mo 'taa?

21 'Kwanin dhuru'c dhali 'kwani kun can ishkin 'ko'di bu'da 'cesh ma
ris bway tur mo.
Aris nyaram pem dhali 'kwanin dhuru'c pem takin ki gandal kun kan ka 'ban su/ mo,
/e 'cithki uni 'kus ka cim ma nyor pini mo ki darga dun 'tim apo/ uni mo be.

22 Um yukina yuk mo, me'd um yukki 'kwani bway mo shwa to mo, moŋ ko/ is pem e mo 'baar mo, ka cim ma nyor gi Tapa mo tani tal 'deŋ kamu/ yeki'd yisa walla di'd e uni gwansan kun hilkika/ mo,
dhali kun cukika mis mo tani,
'kwaniŋ 'kup pem 'ce'dki uni sho'k mo be.

Gway Gi Bwandiṯi'd 3

Moŋ'kosh is ka nyor gi imanc̠i gwon dhamo/ mo dhali mo ma'teŋkape̱/ mo

1 Aha/ tana wathiŋ gwaṯh mo jin mishki moŋ'kosh is ka nyor ibwaŋ'kwarany ma lukaas ma nyor gi Tape̱ jin 'batha 'ba'th mo be.
2 A'di urki aha/ ka pije/ mo dhali a'di ki rak̠ aha/ mmoya e dhan mondhurumi'd 'peni mo jin miga/ 'taki ya e moŋkush mo be.
3 Ka jiŋ gana/ a'di ṯu'kki me'd piti ape̱/ aha/ mo ka dok̠/e dhali dok̠/e mo, ki montee i'baar mo be.

4 A'di kar buŋgwar is pem dhali ayi'c pem mmokora kor mo, a'di ki 'ce'da simam pem mo be.
5 A'di 'kamki dhan monynyaŋ ape̱/ aha/ mo, dhali 'kam aha/ ki mo jin shi/u ashi/ i e mo dhali ki dhan mii shigga/ mo be.
6 A'di ki karaa/ mmodi eya ris mon'thiny mo, me'd uni kun wukin mo kadhamo/ yin mo be.

7 A'di nyaŋki'da dhana goŋ i'kam aha/ is mo ki aha/ mina diki ye mo. A'di miiki'da jindhiir pem ki diṯ diṯ mo.
8 Dhali wakan aha/ yuk̠ina yuk̠ mo dhali ko gom mowoṯh mo, a'di mu'th ki mon'thom pem mo be.
9 A'di tik̠ki bway pem e mo ka dhana gaŋgara/ ki wosh jin 'ciṯhu mo, a'di miiki'da ris bway tur pem ki kol kol mo be.

10 A'di wakina e ka Dha'b jin c̠orki aha/ mmobu'th mo, dhali me'da dhope̱ jin bagki'd mo,
11 A'di ṯu'k̠ki'da 'ban gi bway tur pem mo, a'di ki 'ce'daa/ sho'k mo.
12 A'di gwana'dki'da bwam piti mo dhali karaa/ ijis/em piti mo ka ththam piti mo be.

13 A'di su'kki emen pem ka ththam piti jin 'theki'd mo.
14 Aha/ warkina ki to kun pe̱'thkina 'kwani 'baar mo, mmoyuk̠ gwaya sor buni ka cimi 'baar mo be.
15 A'di 'tu'dki aha/ ki cwaŋ k̠akga/ gi mondiki/e mo dhali mii aha/ ki mom'bi'th mmope̱i yimana k̠akga/ mo be.

16 A'di uk̲ki she/ pem mmoyor to me'd wosh mo, dhali a'di ki 'daŋkal aha/ e 'piny mo be.
17 A k̲ashirim pem 'tekina bwa ki moŋk̲u'th is mo, aha/ thiskina mo jin gamu mii adu is 'kup̲i e mo be.
18 Wakan aha/ okina gwo mo ki, Mom'bi'th pem a'di wuki'd mo dhali wakan a'teŋkap̲em pem e Tap̲a mo be.

19 Kayi moŋ'kosh is ka nyor pem e mo dhala ris mo yam pem mo, yiman cwa dhala ris toŋ k̲akga/ mo.
20 Aha/ rashkina a'di ka e mo dhali k̲ashiram pem a'di luŋki'd ka 'cesh e is pem mo be.
21 Hili aha/ yuk̲ina yuk̲ mmoka aha/ 'kup̲i e mo dhali wakan aha/ takina ka 'teŋkap̲e/ mo be.

22 Mo/en gi montel sho'k giTap̲a diki kar 'kup̲ mo dhala dun 'tim piti diki kar 'kup̲ mo,
23 Uni ta this ki this ki mon'thamo/ isa yempa/ mo, mii ma isiŋ ganam pini caaca mo be.
24 Tap̲a a'di ta tom pem mo, jin on ma k̲ashiram pem mo, wakan aha/ mina taga 'teŋkap̲e/ e a'di mo be.

25 Tap̲a a'di 'bora 'bor gom uni gwansan kun c̲orki a'di mo, dhali goma k̲ashira/ kun ŋapki a'di mo be.
26 A'di 'boro'd mmoc̲or ki shwam gom mowot̲h gi Tap̲a mo.
27 A'di 'boro'd gom wathi/ ki a'di c̲ikunu tom 'ba/ e dhuru'c piti mo be.

28 Dhalki a'di di'd a'di 'de/ ki shwam mo, wak̲ki/ a'di 'thinu ap̲o/ a'di mo.
29 Dhalki a'di kar 'twa/ e bu'da 'cesh mo, ka kapeŋ kamu/ midi diki di mo be.
30 Dhalki a'di c̲i 'peshe/ ka 'bana kamu/ mo ki a'di jin dorki a'di mo, dhali dhalki a'di 'tu'du ka sor jin sorkunu mo.

31 Haali/ Tap̲a midi diki 'te ana bwa ki sule/ sule/ mo,
32 Bahili a'di rak̲ki bwandit̲i'd mo, a'di midi taka 'the isi me'd dhan mo/en piti jin t̲elu sho'k mo be.
33 Hili a'di dina is ki 'kosh ka nyor 'pena dum piti mo walla 'kosh uc̲i gi 'kwaniy'cesh is ka nyor mo.

34 Mmoyap̲a ris uni kun jinu gi mony'ceshi 'baar mo ki sho'k mo,
35 Mmo'te wathiŋ k̲ar/e bwa mo ibwambori a'di jin ca'd ki caŋ gana/ isi mis mo,
36 Mmo'te wathiŋ k̲ar/e bwa ki miim piti mo tani, Tap̲a midi diki ha to yansan e mo!

37 Aja a'di walki 'twa/ mo dhali a'di ki ya pe mo, ajasi Tap̲a ik̲anki a'di mo?
38 A'di diki ta 'twa/ gi a'di jin caki'd isi mis iyayina mii shigga/ mo dhali miim 'borga/ 'peni cine/ mo 'taa?
39 A/mina mondiki/e gi wathi/ ita mo jin garu gwo 'kusi 'twa/ mo 'taa? Wathi/ midi gar gwo 'kusi 'twa/ goma jisam piti kata mo?

40 Dhalki ana 'cunycura aris bway tur bana mo dhali p̲ar uni e mo, dhali dhalki ana kula bway Tap̲a mo.
41 Dhalki ana 'de'kka dum bana isi mis mo dhala ris me'd bana bwaya Arumgimis bana e momis mo.
42 Ana okina gwo is mo dhali ush mo, dhali ana 'kona ki gwama gwam mo be.

43 /E tik̲ki is pini ka nyor mo dhali bat̲h am mo, /e 'koshkina 'kosh mo dhali /e diki dhala dhal 'pen mo be.
44 /E tik̲ki is pini ka rak̲ mo wakan ki mon'thoŋ kamu/ midi diki cic̲ mo be.
45 /E uk̲ki am me'd 'kwani shigga/ mo dhali 'te aman bwa ibwamani 'kwani mo be.

46 Aris 'kwaniŋ 'kup̲ bam i'baar mo jeeki am mo be.
47 Moŋk̲o/ is dhala gume/ iiyin ap̲o/ am mo, mowu 'kup̲ dhali mony'ce'd sho'k mo be.
48 Em pem guski jabu'th me'd yi'de/ mo haali/ gom mony'ce'd sho'k gi 'kwanim pem mo be.

49 Em pem midi gus jabu'th mo ki dargi mondosh mo, dhali ki dargi mowot̲h mo,
50 Intagi Tap̲a 'peni momis hilki mo ka luŋgu'b mo dhali mish mo mo.

51 Em pem rakki bwandiṯi'd mo goma ḵashiram pem mo haali/ goma ris i'bwa/ gi 'peŋkuman bampa/ mo be.

52 Aha/ parkunu me'd 'dii mo ki uni gwansan kun taki 'kup̱ ki aha/ mo, uni parki aha/ ki dargi 'pemen mo.
53 Uni 'ciṯhki mondiki/em pem e bwanyjis mo, dhali uni yip̱ki aa/ ki wosh mo,
54 Dhali uni ki raḵ yi'de/ mmogus ap̱o/ aha/ mo, mmotiḵ 'kup̱ pem mo. Aha/ okina mo ki, aha/ 'ciṯhkunu 'kup̱ mo!

55 Aha/ yerkina gway pini mo, Tap̱a mo, 'peni dhan jisa 'kulga/ mo.
56 /E ciḵki 'twa/ pem mo ki aha/ okina gwo mo ki, Dhalku/ ki mu'th 'cem pini mo gom kom pem gom mowoṯh mo.
57 /E p̱u'dkin ki 'dishe/ mo ka tee jin yuḵkika/ /e mo, /e ki o gwo ki, Dhalku/ is ki ḵo/ mo ma.

58 Tap̱a, /e ceshkina ḵashiram pem ka p̱o/ mo, /e wanki mondiki/em pem 'ba/ mo!
59 Tap̱a, /e mishki to kun thamkina uni mii gom aha/ mo, /e ki dwall gwo gom tom pem mo.
60 /E mishkina ris mo ma ri'c buni 'baar mo, aris mii ma c̱inthar buni ap̱o/ aha/ 'baar mo be.

61 /E ciḵkina risa sor buni mo, Tap̱a, dhala ris mii ma c̱inthar buni 'baar mo ap̱o/ aha/ mo.
62 Dhali aris gwo 'peni 'twam buni dhali aris mii kun rashu e ki 'kwaniŋ 'kup̱ pem mo ap̱o/ aha/ i'baara tente/ mo be.
63 Hili ma moŋ'ko jin 'kokina uni mo dhali yan'ko'd uni ki cu mis mo, dhali uni ki ṯo'c aha/ 'kus ka ris gway buni mo be.

64 Doḵki uni to ka nyaŋ'ko'd mo me'd mii jin miikina uni mo, Tap̱a, me'd isi mii gi me'd buni mo.
65 /E mini dhuwa risa dum buni mmo'theya 'the mo! Mina gwondwall pini idi ap̱o/ uni mo!
66 Tap̱a /E baṯhki uni is ka nyor mo dhali 'ce'd uni sho'k mo 'peni bwaŋ'kwarany ma ris momis mo!

Gway Gi Bwandiṯi'd 4

Mo aḵ e gi pa Sihyuun mo

1 'Dolkon warki'd ki duḵ duḵ mo, 'dolkona dhelelga/ aḵki e mo!
Ushi wosha dhelelga/ c̱ekerkunu bwa mo e shem'pena bi ma ris bway turi 'baar mo be.
2 Iya/ ma Sihyuun kun 'bitha yol she/ ki 'bi'th mo uni nyaḵkina mombar ki 'dolkona gana/ mo,
hili shwane/ uni hilkunu mo me'da risa nos kun uḵu 'pena je mo, ki me'd gi iman/uḵa nos ma je mo!

3 Hili arisa Jala/ c̱iki ushi ushan buni ako/ mo,
hili i'bwa/ gi 'kwanim pem mo tani warkin ki shi/ mo, me'da risa Uṯ mo e mombwaasho mo be.
4 Ale'd gi ushi uc̱i kun c̱ikunu ako mo tani 'dap̱kin ibwaŋḵa'dim buni mo gom yi'de/ jin bu'thki'd mo,
ushi uc̱i doṯki uni gom tonṯe/ mo, hili toŋ kamu/ yisa di'da gom uni yisa.

5 Uni kun shwaki jasi toŋ 'kunyga/ mo tani uni 'ce'dki sho'k mo eya ris bway tur mo.
Uni kun 'doyunu ka pije/ mo hi'thki burrinye/ jamas 'per i'dishesan mo tani ishkin e mo jin wolu 'piny mo be.
6 Mii shigga/ gi i'bwa/ gi 'kwanim pem a'di caaca kagahara mmobol miinthus gi pa Saduum e mo,
jin urkunu mo ki ari embul mo mo dhali me'da kamu/ p̱iyi'd jin woṯ̲hki'da yim mo be.

7 Iya/ ma maliḵ ma yim uni dhelela dhelel mmobola wasa/ e mo, dhali banya bany mmobola ko e mo,
buŋgwar is buni uni ta jamas 'per mo 'peni jamas ma borayule/ mo, jamas buni wakina e ki jamasa buhe/ mo be.
8 Jamas buni i'dishesan waki dhan mondhurumi'da 'tum ki mon'thiny mo, uni 'konu ki mish mo eya aris bway tur mo.
Ayi'c buni 'dap̱kina risa simam buni mo, uni ḵu'thkin me'd cwaŋ ḵu'thu'd mo be.

9 Uni kun 'koshkunu ki gandala turga/ uni 'bora 'bor mo 'peni uni kun 'koshkunu ki te/ mo,
kun shi/ ki is mo, uni kun dargi emen to kun 'cithu 'peni bunto mo be.
10 Aris me'd gi up kun malaskina malas ki mo/en mo tani shunki ucim buni mo;
Dhali uni warkin ki tontem buni mo ka tee jin 'ce'dkunu i'bwa/ gi 'kwanim pem sho'k mo be.

11 Tapa torki'da nyor piti 'baar mo; a'di wolki'da nyor pitim 'ba'thga/ mo.
A'di ki 'tha Sihyuun ki o'd mo jin shwaki'da ris montel 'pen piti mo be.
12 Aris imalik gi mony'cesh 'koki gam gwo is mo, walla uni kun 'kon e mony'cesh 'koki gam gwo is mo,
ki uni kun ta 'kup walla 'kwani kun ta 'kup mini cic eya risa campur ma Sihyuun mo be.

13 Mii yan miiki'd goma ris miinthus gi imanci gwon dhamo/ ma yim mo dhali mii shigga/ gi igasiis ma yim mo
kun wolkina bas gi uniŋ kar/e mo e bwamani mondi ma yim mo be.
14 Uni iikin, me'd 'kwaniny ja'da/ eya ris bway tur mo.
Uni 'thokki is ka bas mo ki wathin 'deŋ kamu/ midi diki ta burrinyem buni is ki me'd mo be.

15 Iiku/ mo! Um kun 'koki dhelel mo! 'Kwani cuukin apo/ uni mo. Ki Iiku/ mo! Iiku/ mo! Dhalku/ ki ta aman is ki me'd mo!
Wakan uni iikin mo; 'kwani oki gwo ibwamana ris kal gi mony'cesh mo ki: "Uni mini 'koki 'ko imahan ki sule/ mo be."
16 Tapa ki is piti kwa/ ki uni bwa mo; a'di diki hila po/ uni dok/e mo.
Uni 'koki tak igasiis mo, dhali uni 'koki tor mii ma 'the mo gom imanshu bway mo be.

17 Aman wukina e i'kup mo, mmohil mo ki 'kurr ka wuny is gom mowoth mo;
'pena ris mom bam kun corkina aman mo mo, gom kal jin midi diki woth aman mo.

18 Uni baṯhkina ris ŋaṯkin bam mo, aman 'kona ki ii eya ris bway tur bam mo.
Mowu 'kuṗ bana 'disha 'dish mo dhala risa cim bana deŋkunu e mo,
mowu 'kuṗ bana a'di yaya'd mo be.

19 Iman ur ana isho'k uni iikin ki yaṗ yaṗ mmobola risa wulu/ e kun ṗen isi bul mis mo.
Uni urki ana bwaya ris 'kuwosh mo dhali 'ko gi jinyc̣or gom ana mo e mombwaasho mo be.
20 Shi/in eya ris shush bana mo tani, Taṗa a'di kwanyki'd mo, a'di ta a'din 'de/ jin bu'thki mondiki/e eya ris jis buni mo,
ija a'di ona a'di gwo kan san mo ki, eya lam piti mo tani ana mina 'ko ibwamana ris kal gi mony'cesh mo.

21 'Kunyi bwa mo ma dhali 'bori bwa mo, i'bwa/ ma Aduum mo, /e jin dikin eya 'cesh gi pa Us mo.
Haali/ gom /e si'da/ mo tani aḳubbaaya midi pe mo, /e mini ṗi a'di mo tani dhali /e mini di is 'te/ mo be.
22 'Bwa/ gi pa Sihyuun, mondor pini midi kar 'kuṗ mo; a'di midi diki mar mondim pini apije/ is mo.
Hili gom 'bwa/ ma Aduum mo tani, a'di imidi dor /e gom to shiggam pini mo; a'di midi ṯor miinthus pini eya tente/ mo be.

Gway Gi Bwandiṯi'd 5

Mon'tho gom mompi ka cim jiŋ'ko'd mo

1 Taṗa kayi gwo e mo, gom to kun ṗu'dun aṗo/ am mo,
hili mo mo dhali mishi mo ma 'the is bam mo.
2 To jin tana aman 'kokunu mo mmoṯu'k bwaya ris 'kwani kun 'kon ka pije/ mo,
aris gu'b bam ta gu'b 'kwani kun 'kon ka pije/ mo be.

3 Aman takina risa thiṗa mo, kun dargi ibaba mo,
dhali ita'dam bam wakina e ka risa Dalla mo be.
4 Aman mina c̣i 'dolkon kush mo gom yi'de/ kun ṗikina aman mo,

dhali aman mina c̲i 'dolkon kush mmogam o'd k̲uthu'd bam mo.
5 Uni kun iiyini 'ko'di am mo tani uni 'dishkin i'ko'di am mo,
aman wukina is e mo dhali aman 'kona ki gam mo si/isa kamu/ mo.
6 Aman c̲ikina is bam mo bway pa Masir mo dhali pa Assiya mo
mmogam tonṯe/ jin 'kosh jwa mo be.

7 Ibabam bam miiki miinthus mo, dhali uni 'koki 'ko mo,
dhali aman mina k̲ala ris miinthus buni mo be.
8 Aris c̲iŋkina/ jikina ji apo/ aman mo,
dhali wathiŋ kamu/ yisa di'da jin midi wan am 'ba/ 'peni me'd buni mo yisa.

9 Aman gamkina tonṯe/ jasi ki mii shigga/ gi moŋ'koki/em bam mo, haali/ gom gandala turga/ mo e mombwaasho mo be.
10 Ayi'c gi buŋgwar is bam 'kokin ki 'bath 'bath mo me'd gu'b kun
'cok̲u to mo haali/ gom mom'batha'd gi o'd jin 'thanu mo gom ṯe/ mo.

11 Up uni 'ce'dkunu sho'k mo e pa Sihyuun mo, dhala ris nyara/ lo'bkunu icinne/ mo eya ris
'peŋkuman bampa/ gi pa Yahuudiyya mo be.
12 Iya/ ma malik̲ uni shirkunu imis ka ris ki me'd buniŋ gana/ mo,
dhali montak̲a kamu/ yisa ṯoru gom imanshu bway mo yisa.

13 'Kwanin dhuru'c miikunu ki mom'bi'th mo mmoyor emen to ka yo/ mo,
dhali washan k̲alkina is 'bar mo gom mondiṯi'd ki o'd k̲uthu'd mo.
14 Imanshu bway dhalkina campur gi 'peŋkuman bampa/ 'pen mo,
dhali 'kwanin dhuru'c dhalki gway yuk̲ buni 'pen mo be.

15 Moŋ'kuny bwa ma dum bana wuki 'kup mo
dhali mo sam bana ṯu'kki'd ki bwandiṯi'd mo be.

16 Toŋ'kup̲ bit̲ki'd mo 'peni 'kup̲ bana mo,
wayyi gom̲ am mo, haali/ aman̲ miikina miinthus mo!

17 Haala dum bam warki'd ki 'ba'th mo,
goma ris to gwansan mo tani em bam dhurumki mo mo.
18 Gom wosh gi pa Sihyuun mo tani taki ma'du/ mo,
dhali arisa jala/ iikin ap̲o/ a'di mo be.

19 Hili gom /e mo, ayy Tap̲a mo, ijikina ji mo goma sule/ sule/ mo,
dhali /e mini c̲a'b eya k̲urse/ ma malik̲ pini mo 'pena nyak̲um yil bwaya nyak̲um yil mo be.
20 Atinta thiskina /e am 'kup̲i e mo ki sule/ sule/ kan mo?
Atinta dhalkina /e am 'pen̲ mo ka risa cim pini ka hony e kan mo?

21 Tap̲a, dok̲i aman ka nyaŋ'ko'd gom is pini mo.
Ki aman minu dok̲u mo me'd jan dhamo/ mo, dok̲a risa cim bam ka nyaŋ'ko'd mo me'd jin 'kokina uni mo.
22 Isi c̲iki /e cuukin ki cuu jin 'tekunu aman bwa mo
dhali /e miikina nyor mo nyak̲ki am mo int̲wa/a/ ki mombar mo be.

AWARKA/ GI IMANTOR GWO

ISKIYAL

1991

Iskiyal 1

Tonyjan ma Arumgimis goma Isḵiyal mo

1 Ki yila 'kume'd i'ce'dka kwara mo, ka ppe 'kupi 'kume'd i'ce'dka doŋgon mo, dhala cimi mudhe'd ma ppe mo tani, ki aha/ dikina ibwaman ma ris uni kun jikunu mo gi paŋ Ḵebar Ḵanal mo. Aris momis ḵa'dkunu mo, dhali aha/ mishkina ris tonyjan ma Arumgimis mo be. 2 Ka cim ma mudhe'd ma ppe mo tani, a'di jin ta yila mudhe'd jin dikin ma maliḵ Jehoḵiin apije/ mo, 3 gwo gi Tapa yayi'd bwaya Isḵiyal ya/ ma Bu/as jin ta'da gasiis mo, eya 'cesh gi 'kwani Ḵaldiyan mo ka Ḵebar Ḵanal mo, dhali me'd gi Tapa diki'da po/ a'di imun mo be.

4 Yan'ko'd aha/ hilkina mo mo, dhali adhan 'tham jin poshki'd yayi'd 'pena 'bana binycam mo, inyaḵka dhana raḵa caaga ki o'd jin shwa'd mo i'ko'dgwari a'di mo dhali adhan moŋkush 'twaḵki mo mo ka kul is i a'di mo dhali ibwamani a'di mo, dhali o'd wakina e ki jamas gi 'dolkon mo ibwam ma raḵ mo be. 5 E bwamani a'di mo tani a'di wakina e ki to e kun uḵkunu mo. Jamas buni anahan mo. Uni wakina e ki wathimpa/ mo, 6 Hili uni ka 'deṯe/ 'deṯe/ takin gi e idoŋgon mo, dhali uni ka 'deṯe/ 'deṯe/ kun uḵkunu mo tani takin ga risa bi idoŋon mo be. 7 'Basho'k buni ye'thkin ka jisho'k mo, hili bwamsho'k buni wakina e ka cuḵ ki ushi ushan biṗ mo kun 'twaḵki mo mo me'd gurany 'per jin lamu mo be. 8 Naskina/ mo tani uni takin ga ris me'd i'kwarany ma risa bim buni mo eya ris 'ko'dgwara doŋon mo. 9 Dhali arisa bim buni wuṗun kina kamuŋ kamu/ mo. Uni 'koki aḵ e mo ki uni ṗekin mo, uni ka 'deṯe/ 'deṯe/ ṗekin ka jisho'k mo be. 10 Jis em buni nyaḵkan ki jis e gi wathimpa/ mo. Unin doŋgon takin gi jis e ma dhop mo ka 'bana bimporos mo, dhali unin doŋon 'pena 'bana binycam wakina jis e ka rasan biṗ mo. Unin doŋon si'da/ wakina jis em buni ka wulu/ mo be. 11 Jis em buni wakan kan mo, dhala risa bim buni c̣ekerkunu bwa mo 'kupki mis mo, wakana ris to kun uḵu takin ga bi ka 'ban su/ mo uni wuṗunkin mo, dhala bi ma 'bana su/ buni tiḵki uni buŋgwar is buni e mo be. 12 Uni ka 'deṯe/ 'deṯe/ ṗekin ka jisho'k bway ṯwa/a/ mo, wakan shi/in a'di suski uni ka jisho'k mo, uni ṗekin ki dargi mondoḵ mo be. 13 Haali/ me'd to e kun uḵu kun 'kon ki e mo tani, jamas buni wakina e ka kaṗany o'd jin shwaki'd mo, me'd jamas ma risa bathariya mo,

dhali moŋkush gi o'd si'da/ shwaka'd ibwamana ris to kun uk̲u mo, dhali adhan moŋkush 'twak̲ ki mo mo be. 14 Aris to kun uk̲u kun 'kon ki e p̲ekin ki yap̲ yap̲ mo ka c̲iŋ'ko'd mo dhali bway t̲wa/a mo, dhali uni takin gi jamas ma wara sho'k mo!

15 Yan'ko'd aha/ hilkina mo mo 'kup̲ki to kun uk̲u kun 'kon ki e mo, dhali aha/ mishkina to jin 'theki'd ka kul is eya ap̲owa 'cesh mo i'ko'dgwari to e kun uk̲u kun 'kon ki e mo ki jis em b̲uni kun 'kokini doŋgon mo be. 16 Yansan ta jamas mo dhali mo nyaŋ mo ris to kun 'thek̲kin mo. Mon 'thek̲ buni ka 'det̲e/ 'det̲e/ wakina e ki jamasa go'd go'd mo, dhali unin doŋgon takan gi jamasa 'de/ mo, jamas buni dhali iman mish to uk̲ uni wakina e ki to kun 'thekin ka gam 'kup̲ mo be. 17 Me'd kun iikina uni mo tani, uni iikin eya ris bway tur b̲uni kun 'ko uni idoŋgon mo ki she/ ki she/ mo, ki dargi mondoku/ mo me'd kun iikina uni mo be. 18 Haali/ me'd shemen buni mo tani, uni cakin isi mis mo dhali ta k̲o/ is mo, haala/ ris shemen 'tu'dkin mo ka kukul is mo be. 19 Ka ris to e kun uk̲u kun 'kon ki e iikin mo tani, aris to kun 'the/kin iikini 'ko'dgwari uni mo. Ka ris to kun uk̲u kun 'kon ki e mo cuki mis mo 'peni mony'cesh mo tani, aris to e si'da/ cuki mis mo be. 20 E mo 'baar mo jin mina shi/ini ya mo tani, uni mini ii mo, dhala ris to kun 'thekin cuki mis mo i'ko'dgwari uni mo, haali/ shi/in ma ris to kun uk̲u kun 'kon ki e mo tani eya ris to kun 'thekin mo be. 21 E mo 'baar mo kun iikina to e kun uk̲u mo tani, aris to kun 'thekin si'da/ iikin mo, dhali ka ris to kun uk̲u doshkin naskina mo tani, aris to kun 'thekin doshkin naskina/ mo, ka ris to e kun uk̲u cuki mis mo 'peni mony'cesh mo tani, aris to kun 'thekin cuki mis i'ko'dgwari uni mo, haali/ shi/in ma ris to kun uk̲u kun 'kon ki e 'kokin e to kun 'thekin mo be.

22 Eya ris 'kup̲ gi to kun uk̲u kun 'kon ki e mo tani wakina e ki tom beega jin taki'da 'but'ban mo, a'di hilki mo mo mmo wa e ki to merk̲uthu'd mo jin bele'thkkunu i'kup̲ buni mo be. 23 Dhali e 'kwarany ma bim buni ka 'bukum 'ban mo tani, arisa bi ka 'det̲e/ 'det̲e/ kun uk̲kunu mo he'thkin ka jisho'k mo dhali gama risa bi kun uk̲u 'kup̲ mo. Aris uni kun uk̲u kun 'kon ki e ka 'det̲e/ 'det̲e/ si'da/ tanga bi ka susu susu mo mmo tik̲a ris is buni e mo, uni ka 'det̲e/ 'det̲e/ tanga bi ka susu susu mo mmo tik̲ is buniŋ gana e mo be. 24 Yan'ko'd aha/ cik̲kina ris is ma bim buni kun gwokin mo. Kun wakina e ka ris yi'de/ kun gwokina is ka ris mo. Me'd 'kus gi a'di jin taki'd ki mom'bi'th mo ki

uni iikin mo. Mmo ko is me'd dhan 'kus ma sho'k mo jin he'thki'd ki dhan 'tham mo. Dhali me'd dhan 'kus ma thuruk̲ mo. Ki uni doshkin naskina/ mo tani, uni thulkina bim buni ka 'cesh mo be. 25 Yan'ko'd 'kus 'peni momis thulki'di 'kupi a'di mo ki uni doshkin naskina/ mo dhali thula bim buni ka 'cesh mo be.

26 Isi mis apowa ris 'kup buni mo tani nyak̲ka'd ka k̲urse/ jin wakina e ki jamas wosh 'thi/ mo, dhali mo nyak̲ ma k̲urse/ jin wakina e ki jamas gi wathimpa/ mo be. 27 Aha/ mishkina dhan mondeŋ inyak̲ki jamas gi toŋk̲uthu'd jin 'twak̲ki mo mo ki o'd i a'di mo 'peni jamas ma wum piti jin di isi mis mo, aha/ mishkina 'peni jamas ma wum piti ka luŋgu'b jin ta jamas gi o'd mo dhali jin 'twak̲ki mo ka kukul is mo be. 28 Me'd jamas ma pe'do/ mo eya risa rak̲ mo ka cim ma sho'k mo jin ta jamas piti jin dheli mo mo ki moŋkush i 'ko'dgwari a'di mo. A'di ta jamas jin wakina e ki monyca gi Tapa mo. Ki aha/ mishkina a'di mo tani, aha/ bitkina jis em pem ka luŋgu'b mo, dhali aha/ cik̲kina 'kus jin walki 'twa/ mo be.

Iskiyal 2

Ayuk̲ ma Iskiyal mo

1 A'di oki aha/ gwo mo ki, "Ya/ gi 'kwani mo, doshi ki sho'k pini mo, yan'ko'd Aha/ ki wal 'twa/ nyakki /e mo." 2 Yan'ko'd me'd jin walkina a'di 'twa/ ki aha/ mo tani, Shi/in cicki'di aha/ mo dhali di e sho'k pem mo, dhali aha/ cik̲kina a'di walki 'twa/ bway aha/ mo be. 3 A'di ki o aha/ gwo mo ki, "Ya/ gi 'kwani mo, Aha/ hashkina /e bway 'kwani ma Israyiil mo, bwaya ris kal gi mony'cesh kun ushki gwo ha e mo kun ushki Aha/ mo, uni dhali ibabam buni miiki miinthus apo/ Aha/ mo ntaga 'dishesan mo! 4 Emen buni shi/kin ma ris jis e ki shi/ mo dhali 'bi'th ma risa du ki 'bi'th mo. Aha/ hashkina /e bway uni mo, dhali /e mini o uni gwo mo ki, ' Gwo a'dihe/ jin ona Tapa Arumgimis mo.' 5 Wak̲ki/ uni mini cik̲ gwo mo walla uni mini 'koki cik̲ gwo mo. Uni ta gu'b kun ushki gwo ha e mo, hili uni mini mish ka manc̲i gwon thisa diki'di bwamani uni mo be. 6 /E, ya/ gi 'kwani mo, dhalki uni ki k̲o/ mo walla aris gwom buni mo. Dhalku/ ki k̲o/ is mo, haali/ /e dikin inyak̲ka ris cwa ma 'de/ mo dhala risa 'de/ mo haali/ /e dikin inyak̲ka risa 'dak̲ mo. Dhalka ris gwom buni ki k̲o/ mo walla dee gom jis em

buni mo, haali/ me'd yin 'thissa/ uni ta kuŋ gu'b kun ushki gwo ha e mo be. 7 Hili /e mini owa ris gwom pem inyaḵki uni mo, waḵki/ mina uni ciḵ walla 'koki cik mo, haali/ uni ka jin gana/ taki iman ush gwo ha e mo.

8 Haali/ /e, ya/ gi 'kwani mo, kari 'ce gom gwo jin oka gom /e mo. Dhalku/ gwo ki ush e mo me'd gu'b caan jin ushki gwo ha e mo. Ḵa'di 'twam pini dhali shwayi to jin murga/ mmo c̱iku ki /e mo!" 9 Yan'ko'd aha/ p̱arkina mo e mo, dhali me'd a'di ye'thkunu 'kup̱ki aha/ mo, eya yi'c 'kuc̱ jin 'kwarkunu mo be. 10 A'di bele'thki a'di ibwambori aha/ mo, a'di 'kwarkunu ap̱o/ ka 'bana su/ ibwambor dhali ap̱o/ a'di mo, dhali gwo jin 'kwarḵunu apo/ a'di mo tani ta ko jin gwonu ki bwan'thotẖu/ mo dhali ki bwandiṯi'd mo, bwandiṯi'd dhala wayyi mo be.

Iskiyal 3

1 A'di oki aha/ gwo mo ki, "Ya/ gi 'kwani, to jin gama /e mo tani, shwayi mo. Shwayi ayi'c 'kuc̱ yansan mo, yan'ko'd /e ki ya mo mmoṯor gu'b ma Israyiil gwo mo." 2 Wakan aha/ ḵa'dkina 'twam pem mo, dhali a'di ki c̱iki aha/ ayi'c 'kuc̱ c̱aan mo be. 3 A'di ki o aha/ gwo mo ki, "Ya/ gi 'kwani, thip̱i buŋgwar is pini mo dhali 'tu'di bwam pini mo ka yi'c 'kuc̱ yansan mo jin c̱ikika /e mo!" Wakan aha/ shwakina a'di mo, dhali a'di c̱a'bki'd ki dhel dhel mo me'da dham e 'twam pem mo be.

4 Yan'ko'd a'di ki o aha/ gwo mo ki, "Ya/ gi 'kwani, yaku/ bway gu'b ma Israyiil mo dhali owa ris gwom pem gom uni mo. 5 Haali/ /e minu 'koki hash bway 'kwani kun molu 'twam buni wal mo walla e 'kwani kun 'bitha 'twa/ wal ki 'bi'th mo, hili bway gu'b ma Israyiil mo, 6 Yisa bwaya ris 'kwani kun molu 'twam buni mo yisa walla 'bitha 'twa/ wal ki 'bi'th mo, jin mina /e diki mish gwom buni 'ban mo. Ka jiŋ gana/ waḵki/ Aha/ hashkina /e bway uni mo tani, uni mini ciḵ /e gwo mo. 7 Hili gu'b ma Israyiil mina bwa 'koki o mmo ciḵ gwom pini mo, haali/ uni 'koki o bwa mmo ciḵ gwom pem mo. Wakan gu'b ma Israyiil i'baar mo 'bitha 'kup̱ ki 'bi'th mo dhali 'bi'th ma du ki 'bi'th mo be. 8 Hili ma! Aha/ miikina 'kup̱ bum mmo 'bitha 'bi'th mo me'da dum bum mo dhali 'kup̱ bum ki 'bitha 'bi'th mo me'da risa dum bum mo be. 9 Aha/ miikina jis em bum me'd tom 'be'd 'be'd mo, dhali ki 'bi'th 'bi'th 'peni ushi wosh

jege'c mo! Dhalki uni ki dee mo walla maŋ miim buni mo, haali/ uni 'thissa ta gu'b jin ushki gwo e mo." 10 Yan'ko'd a'di ki o aha/ gwo mo ki, "Ya/ gi 'kwani, aris gwo 'baar mo kun torkika /e mo tani, kali uni adum pini mo dhali cikki uni ki 'cem pini mo! 11 Yan'ko'd yayi bway 'kwanim pini kun 'kon e monyji mo, dhali wali 'twa/ inyakki uni mo. Oyi uni gwo mo ki, ' Yase ita gwo jin okina Tapa Arumgimis mo,' wakki/ uni mini cik gwo mo walla yisa mo."

12 Yan'ko'd Shi/in 'deki aha/ ki mis mo, dhali aha/ cikkina adhan mo yikin is ma 'cesh 'ko'di aha/ mo. "Mom'bor mii gi monyca ma Arumgimis mo 'peni mom piti mo!" 13 A'di ta 'kus ma risa bi gi to/e kun uku mo me'd kun gamkina uni me'd imontal 'de/ mo, dhali 'kus ma ris to kun 'thekin ka kukul is mo kun 'kokin inyakki/ uni mo, dhali is ma dhana 'cesh jin yikin is mo be. 14 Shi/in 'deki aha/ ki mis mo dhali kal aha/ mo, dhali aha/ yakina ka dhana nyora 'bathga/ gi shi/in pem mo, dhali ki me'da 'bi'thga/ gi Tapa apo/ aha/ mo be. 15 Wakan aha/ yakina bway uni e monyji mo e pa Dhal Abi'b mo jin diki'd e bwamani pan Kebar Kanal mo, dhalia aha/ dikina imun ibwamani uni goma cimi pesu/ mo, mmo pi mii e i bwamani miimer mo.

A rum jin rumu 'kwani ma Israyiil mo

16 Mii yan miiki'di 'ko'da risa cim ma pesu/ ki gwo gi Tapa yayi'd bway aha/ mo, mmo o gwo mo ki, 17 "Ya/ gi 'kwani, Aha/ karkina /e mmo hil gu'b ma Israyiil mo, wakan cikki gwo 'peni 'twam pem mo, dhali ciki uni gwom pem jin rumu uni mo. 18 Wakki/ Aha/ ona gwo goma man mii tonthus mo tani, A'di ka jiŋ gana/ mini wu mo haali /e diki wat a'di mo walla o gwo gi mo wat goma man mii tonthus mo goma ris tonthus piti jin miikina a'di mo wakan ki a'di midi di mo, a'din thus midi wu mo gom miinthus piti mo, hili Aha/ mina dota bas piti mo 'peni me'd pini mo. 19 Hili wakki/ /e watana man mii tonthus mo tani, dhali a'di diki tu'k 'peni tonthus jin miikina a'di mo walla 'pena ris tonthus kun miikina a'di mo tani, yan'ko'd a'di midi wu mo gom miinthus piti mo, hili /e mini woth mondiki em piniŋ gana/ mo be. 20 Wakki/ wathiŋ kar/e dokki'd mo 'peni mii ma kar em piti mo dhali mii miinthus jin diki ta jaŋ kar/e mo, dhali Aha/ ki kar dhan mo jin kalu 'bar abori a'di mo tani, a'di midi wu mo. Haali/ /e diki wat a'di mo, a'di midi wu mo e miinthus piti mo, dhali Aha/ mina diki ka miiŋ

k̲ar/em piti e mo jin miikina a'di mo, hili Aha/ mina do̲ta bas 'peni me'd pini mo. 21 Hili wak̲ki/ /e wa̲t wathiŋ k̲ar/e mmo dosh miinthus piti mo wakan ki a'di midi diki mii miinthus dok̲ e mo tani, a'di ka jiŋ gana/ midi di me'd yin wa̲tkunu a'di mo, dhali e mini wo̲th mondiki em piniŋ gana/ mo be."

22 Wakan me'd gi Tapa diki'da po̲/ aha/ imun mo, dhali a'di o aha/ gwo mo ki, "Cuyi mis mo! Yaku ka pije/ mo e dhan moŋk̲wany k̲wany mo, dhali Aha/ mina wal 'twa/ inyak̲ki /e imun mo be." 23 Aha/ cukina mis mo dhali ya bway moŋk̲wany k̲wany mo, dhali imun mo tani monyca gi Tapa diki'd mo, me'd monyca jin mishkika i'ko'dgwar gi pa K̲ebar Kanal̄ mo, wakan aha/ bi̲tkina jis em pem ka luŋgu'b mo be. 24 Shi/in a'di yayi'di aha/ mo dhali dosh aha/ ki mis ki sho'k pem mo, dhali A'di walki 'twa/ inyak̲ki aha/ mo, dhali o aha/ gwo mo ki, "Yaku gu'b mo dhali muthi gu'b pini mo, 25 Haali/ i'dishesan mo tani, ya/ gi 'kwani, uni mini beletha shi/ apo̲/ /e mo dhali dek̲ /e mo wakan ki /e mini diki pi 'peni bwamani uni mo be. 26 Aha/ mina kara le'd pini mmo 'dap̲ ibwaŋk̲ad'dki gi 'twam pini mo, wakan ki /e mini di ki shwam mo, dhali /e mini diki mish uni sho'k ye'th mo, haali/ uni ta gu'b kun ushki gwo ha e mo be. 27 Haali/ ki Aha/ walkina 'twa/ inyak̲ki /e mo tani, Aha/ mina k̲a'd 'twam pini mo wakan ki /e mini o uni gwo mo ki, ' Tapa oki gwo ciki se/ mo.' A'di jin cik̲ki gwo mo tani midi cik̲ gwo mo, dhali a'di jin diki cik̲ gwo mo tani midi diki cik̲ gwo mo, haali/ uni ta gu'b jin ushki gwo ha e mo be."

Iskiyal 4

Adhan montik̲ e gi pa Urushaliim jin bu'thki mo mo

1 "Hili /e, ya/ gi 'kwani, k̲ali ajeŋ gu'b gom is pini mo dhali kar a'di ibwambori /e mo. Yan'ko'd /e ki uk̲ 'peŋkuman bampa/ gi pa Urushaliim apo̲/ a'di mo. 2 Yan'ko'd kari dhan mo jin tik̲u atik̲ e apo̲/ a'di mo, dhali nyaŋa ris gu'b ma thuruuk̲ apo̲/ a'di mo. 'Deki adhan mo jin tik̲uwa tik̲ e ka gwoŋgoro/ isi mis apo̲/ a'di mo dhali dhuyi aris moŋ'ko apo/ a'di mo. Dhali dhuyi aris to gi mo/as ka kukul is i a'di mo. 3 Yan'ko'd̄ k̲ali e ki is pini asa'c jin uk̲u 'peni toŋk̲uthu'd mo dhali /e ki mii a'di ki toŋk̲uthu'd jin nyaŋu agoŋ mo ibwamani mon dim pini mo dhali 'peŋkuman pa mo dhali /e ki kar jis em pini apo̲/ a'di mo, haali/

a'di midi di ibwaŋ'kwarany i mo jin tiku atiku e mo, dhali /e imini kar mon tiku e apo/ a'di mo. Jin midi ta jamas gi gu'b ma Israyiil mo be.

4 Yan'ko'd, ishi 'ko'da binycam pini mo dhali kari miinthus gi gu'b ma Israyiil apo/ a'di mo, /e mini ci miinthus buni gom mondeŋ e ma risa cim mo jin karkina /e apo/ gu'b ma Israyiil mo be. 5 Aha/ ki is pem aha/ karkina eya cim mmo bu'th embul ki yila 'de/ gom gwondwall bum mo. Ka cim ka issi 'kume'd i'ce'dka issi mudhe'd i'ce'dka issi doŋgon i'ce'dka 'kume'd mo! Ka cim gwansan mo, /e mini kal miinthus gi gu'b ma Israyiil mo be. 6 Wakki/ /e mini 'baara risa cim gwansan mo tani, yan'ko'd ishi ki me'da bimporos pini ki me'd jin 'kon ma po/ isu/ mo, haali/ /e mini kal miinthus gi gu'b ma Yahuu'da mo goma cimi issi su/ mo. Aha/ karkunu gom um ka cima 'de/ gom yili 'de/ mo be. 7 Dhuyi em bum 'kupki pa Urushaliim mo a'di jin diki'd i'kwarany gi mon tiku e mo, dhali ka bim pini jin kalkunu 'kwahar mmo cuu gwo apo/ a'di mo be. 8 Haali/ hili mo mo ma! Aha/ karkina mo jin elu a el e mo apo/ /e mo wakan ki /e mini diki doku/ 'pena 'bana 'deŋ kamu/ bwaya 'bana kamu/ mo ntagi /e mini 'baara risa cim kun tikkunu /e e mo be.

9 Kali agame/ gom is pini mo, dhali pos bunyan mo, dhali a'dake/ mo, dhala athas mo, dhala dhukuun mo, dhala nuŋkure/ mo, dhali pathi a'di 'ban mo, dhuyi uni itoŋkuthu'd ka 'dete/ 'dete/ mo dhali uk maaŋkuthu'd gom is pini mo isi me'd mondeŋ ma risa cim mo ki /e mini ish 'ko'da bim pini mo. Goma cim issi 'kume'd i'ce'dka mudhe'd i'ce'dka issi doŋon i'ce'dka 'kume'd mo ki /e mini shwa a'di mo be. 10 Tonte/ jin mina /e shwa mo tani minu bar mo, ki ushi emena guurush 'per i is 'de/ goma cimi 'de/ mo, dhali /e mini shwa a'di ki jasi mom'pimpili/ me'd 'de/ mo be. 11 Yan'ko'd /e mini pi yi'de/ mo, bari a'di mmo kar 'kupa pe'de/ mo ki shem bar mo, dhali /e mini pi a'di ka tente/ gi mom'pimpili/ mo be. 12 /E mini shwa a'di me'd pos bunyan jin ba'du mo, hili/ /e mini ba'd a'di ki gure gi 'kwanimpa en'thi/ mo ibwamani uni mo be." 13 Haali/ Tapa oki gwo mo ki, "Yansan ta 'pemen gi maaŋkuthu'd jin shwana 'kwani ma Israyiil ki diki dhelel mo, ibwamana ris kal gi 'kwaniny'cesh mo jin miga/ 'taki ur uni mo be." 14 Hili aha/ okina gwo mo ki, "Shi/a shi/ mo, Tapa Arumgimis mo! Aha/ dina ki nyo/a nyo/ mo! Aha/ dina ki 'ka toŋ kamu/ jin wu'd ka wuny'cis mo walla to jin 'kosha to eŋ kamu/ mo, 'peni dhuru'c pem

ntaga 'dishesan mo, dhali shum jin ta'dga/ shim mo diki ya i'twa/ pem mo!" 15 Wakan a'di ki o aha/ gwo mo ki, "Pari e ma! Aha/ cikina /e gurem bip mo i embul gi gure/ wathimpa mo wakan ki /e mini thoson maaŋkuthu'd pini mo ki to yan mo be." 16 A'di si'da/ ki o aha/ gwo mo ki, " 'Ya/ gi 'kwani, hili mo mo ma! Aha/ 'ce'dkina mom'bi'th gi maaŋkuthu'd bwa mo e pa Urushaliim mo, dhali uni mini shwa maaŋkuthu'd ki bar jin minu barki uni mo ki bwan'thotho/ mo dhali pi yi'de/ ki bar jin minu bar a'di mo ki mondee mo be. 17 Haali/ uni mini dargi tonte/ mo dhali yi'de/ mo, 'kwani ka 'dete/ 'dete/ deeki ikam buni mo dhali uni minu pu/ mo gom miinthus buni mo be."

Iskiyal 5

Gandal jin ka'd ka 'ban su/ apo/ pa Urushaliim mo

1 "Yan'ko'd /e, ya/ gi 'kwani mo, kali gandala kaka jin ka'd ka 'ban su/ me'da nyer jin 'cithu amur mo gom is pini mo, dhali 'thiyi 'kup pini dhala mur 'twam pini mo, yan'ko'd kali tombar to mmo bar to mo dhali kwa/i amur pini bwa mo. 2 Cithi a'di jin 'kon ma po/ ikwara ki o'd mo e bwamani 'peŋkuman bampa mo wakka risa cim gi mo jin tiku atik e 'baara'd mo, dhali kali amur jin 'kon ma po/ ikwara mo dhali dori a'di ki gandal jin ka'd ka 'ban su/ mo ka kukul is ki 'peŋkuman pa mo. Yan'ko'd yeki a'di jin 'kon ma po/ ikwara imis bway 'tham mo, dhali Aha/ mina buk gandala turga/ jin ka'd ka 'ban su/ mmo ur 'kwani isho'k mo be. 3 Hili kali ara mura gwa'dga/ mo 'peni uni mo dhali deki uni e moŋ'kuc gi burrinyen tur pini mo. 4 Yan'ko'd kala mur ki nyanye/ mo dhali taki uni ibwamani o'd mo, dhali cith uni ki o'd mo, 'peni mun mo tani o'd midi shwa ki tur mo 'kupki gu'b ma Israyiil i'baar mo be."

5 Tapa Arumgimis oki gwo yansan mo ki, "Pa Urushaliim a'dahansan mo ibwamana ris kal gi 'kwaniny'cesh mo, e mo jin karkika ayim mo, dhali e mo jin 'kamkika ayim is mo ka risa 'cesha tiya mo be. 6 Haala yim ushki gwo ha e apo/ gwoŋkan pem ki nyanye/ mo 'pena ris kal gi 'kwaniny'cesh mo, dhala ris miim pem ki nyanye/ 'pena 'cesh kun 'kamkana yim is mo. 'Kwani ushkina ris gwoŋkan pem ha e mo dhali 'koki ii e mii gi bwam pem mo be." 7 Wakan Tapa Arumgimis oki gwo yansan mo ki, "Haali/ um to'ckunu bwa ki nyanye/ mo 'pena ris kal gi mony'cesh kun 'kokin i'ko'dgwari um mo haali/ uni 'koki ii e gwoŋkan

pem mo walla 'koki mii isi me'da ris gwoŋkan pem mo, walla mii isi me'd gwoŋkan ma ris kal gi 'kwaniny'cesh mo kun 'kokin e 'ko'dgwari um mo be." 8 Wakan Tapa Arumgimis oki gwo yansan mo ki, "Hili ma! Aha/ ki is pem mina mii mii apo/ um mo. Aha/ mina dhuwa ris gwondwall ibwamani moŋ'kom bum mo gom 'kwaniny'cesh ki mish mo mo be. 9 Aha/ mina mii to jin dika ki mii gom um ntwa/a mo dhali to jin dika ki en jin miga/ diki mii dok e mo, goma ris miim bumi 'baar mo kun mina um kun dika ki ŋap mo be. 10 Wakan ibaba mini 'ka uci mo e bwamani um mo, dhali iya/ mini 'ka ibaba mo, ki Aha/ mina dhu gwondwall apo/ um mo dhali ceker um bwa eya ris bway tur mo aris umi 'baar mo kun bockin mo be. 11 Wakan, me'd jin dika ki e mo, yansan okina Tapa Arumgimis mo ki, haali/ ka jiŋ gana /e nyo/ ki mom pem mo ka ris to shikgam pini 'baar mo dhali nyakka ris tom pini kun miikina /e kun dika ki ŋap mo, ki Aha/ ki is pem mina pash um is ki gwa'd gwa'd mo, bwam pem midi diki 'bor apo/ um mo, dhali Aha/ si'da/ mina diki gwam um mo be. 12 Unim bumkun 'kon ma po/ ikwara mini wu mo ki 'bath cwanyje mo, dhali uni minu 'kosh ki te/ i bwamani um mo. Uni kun 'kon ma po/ ikwara minu 'kosh ki gandala turga/ jin ka'd ka 'ban su/ mo jin 'kamki um is mo. Yan'ko'd Aha/ mina ceker uni kun 'kon ma po/ ikwara bwa mo eya ris bway tur ki she/ ki she/ mo, dhali buk gandal jin ka'd ka 'ban su/ mmo ur uni isho'k mo be.

13 Yan'ko'da nyor pem 'tu'du'di 'baar mo, dhali Aha/ mina wola nyora 'ba'thgam pem mo 'kupki uni mmo di mo. Aha/ minu malas mo, dhali uni mini mish ki Aha/ tana Tapa mo, jin walki 'twa/ ki miim pem jin ak mo ki Aha/ 'baar kina nyor pem jin 'batha 'ba'th apo/ uni mo be. 14 Aha/ mina dhu um mmo 'ce'd sho'k mo me'd to kun 'ten aris 'kwani bwa mo jin 'kamki um mo e 'ko'dgwar ma ris uni 'baar mo kun iikin ki tur mo be. 15 Wakan pa Urushaliim mini war ki toŋ kamu/ mo gom 'kwanin tiya mmo dwall gwo mo dhali mmo mii mii ma mak mo, dhali rakin kun rakunu mo dhali moŋko/is goma ris 'kwani gi mony'cesh mo kun 'kamki um mo. Aha/ mina dhuwa ris gwondwall apo/ um mo ka nyor mo dhali ka nyora 'bathga/ mo, dhali to/a to/ ka nyor jin purki'd mo, Aha/ jin tana Tapa okina gwo yansan mo! 16 Aha/ mina hashki um dhan te/a ditga/ jin wana e ka ththa/ apo/ um mo jin mina e waki 'pemen jin murga/ 'ce'd um sho'k mo. Haali/ Aha/ mina mar dhan te/ is mo gom um mo dhali 'ce'd mom'bi'th gi tonte/ mo be. 17 Aha/ mina

hash dhan te/ mo dhali mo isa nyor apo/ um mo wakan ki um mini dargi uci mo. Dhali 'ba'th cwanyje mo dhala bas mini gus ki tur e um mo, dhali Aha/ mina kal gandal jin ka'd ka 'ban su/ apo/ um mo, Aha/, jin tana Tapa okina gwo yansan mo be."

Iskiyal 6

Gwondwall apo/ iman uka rum pinycon gi pa Israyiil mo

1 Gwo gi Tapa yayi'di aha/ mo, mmo o aha/ gwo mo ki, 2 "Ya/ gi 'kwani, kari jis em pini 'kupka ris wosh gi pa Israyiil mo dhali cuyi gwo bway uni mo. 3 Mmo o gwo mo ki, Aris wosh gi pa Israyiil mo, cikki gwo gi Tapa Arumgimis mo! Tapa Arumgimis o gwo yansan bwaya ris wosh mo dhali bwaya risa uka 'cesh mo, dhali bwaya risa kanyjal mo, dhali bwaya ris momba'da'd mo. Hili ma! Aha/ kalina gandal jin ka'd ka 'ban su/ apo/ um mo dhali Aha/ mina 'ce'da ris mom bum kun 'ko isi mis mo be. 4 Yan'ko'd arisa gwatam bum mini 'ko bwashu mo dhala risa kak bum minu 'ce'd sho'k mo, dhali Aha/ mina ta'k mo wum bum ibwambora rum pinycon mo be. 5 Aha/ mina dhuwa ris buŋgwar is gi 'kwani ma Israyiil kun wukin mo ibwambora rum pinycon buni mo, dhali cekera risa simam bum bwa mo i'ko'dgwara risa gwatam bum mo be. 6 E mo 'baar mo kun 'kona um mo, aris 'peŋkuman bampa mini 'ko bwashu mo dhali mo kun 'kon isi mis minu ji mo, wakan ka risa gwatam bum mini 'ko bwashu mo dhali 'ce'd sho'k mo. Yan'ko'da rum pinycon minu 'ce'd bwa mo dhali pi mo, dhali arisa kak bum minu 'cith ka 'cesh mo dhala risa tu'c bum minu 'kosh mo be. 7 Wu mini bit e bwamani um mo dhali um mini mish mo mo ki Aha/ tana Tapa mo be.

8 Hili Aha/ mina dhu kum bockin ibwamani um mo, kun mini ta kun yekin mo 'peni gandala turga/ ibwamana ris kal gi 'kwani mony'cesh mo, haali/ um cekerkunu bwa mo eya ris mony'ceshi 'baar mo be. 9 Yan'ko'd uni kun yekin mini kulum gom Aha/ mo e bwamana ris kal gi 'kwaniny'cesh mo e mo kun minu dhu uni ki monyji mo, ki Aha/ 'ce'dkunu adu ki mii kun 'kona uni ki 'kus mo kun tu/kina uni mo 'peni Aha/ mo, dhali ka ris em buni kun ta thus ki thus i'ko'da risa rum kun uka uni ki me'd buni mo. Yan'ko'd uni mini tor mo jin shi/u ashi/ i e apo/ jis em buni mo gom tonthus kun miikina uni mo ka ris mo kun

'tekunu uni bwa mo be. 10 Wakan ki uni mini mish ki Aha/ tana Tapa mo. A'di ta 'pemen jin okika mo ki Aha/ mina kali tonthus yansan bway uni mo be."

11 Dhali Tapa Arumgimis oki gwo yansan mo ki: "Tori me'd bum mo dhali 'deki sho'k bum ka ku'th is mo! oyi gwo mo ki, ' Ayy!' goma ris miim bulga/ gi gu'b ma Israyiil mo! Haali/ uni minu ta'k a'cesh ki gandala turga/ mo, dhali ki te/ mo, dhali ki mompal gi mondor mo be. 12 A'di jin si'da/ si'da/ mini wu mo ki 'batha gwop is mo, dhali a'di jin di'dki 'dishe/ mini bit ki gandal jin ka'dka 'ban su/ mo. Uni gwansan kun bockin dhali kun 'kokin mini wu ki dhan te/ mo. Kansan mo tani Aha/ mina 'baara nyor pem apo/ uni mo be. 13 Yan'ko'd um mini mish ki Aha/ tana Tapa mo, ka ris jwam buni kun wukina uni 'kokin ibwamana risa rum buni kun uku ki me'd mo, mmo 'kama risa gwata is mo, dhali apowa ris mo ma uka 'cesh kun 'kokin isi mis mo, dhali apowa risa liman woshi 'baar mo, dhali eya ris cwa kun 'twakki jandi/ mo dhali a'kwatana dhinyga/ mo, dhali eya ris mo kun dukkina uni a'bica jwahar goma risa rum buni kun uku ki me'di 'baar mo be. 14 Aha/ mina dora dor ki me'd pem mo dhali kara 'cesh bwashu mo dhali shi/ a'di is mo, 'peni mombwaasho mo bwaya Diblah jin ta mo mo, dhali eya ris mo 'baar mo kun 'kokina uni mo. Yan'ko'd uni mini mish ki Aha/ tana Tapa Arumgimis mo be."

Iskiyal 7

Gwondwall apo/ pa Israyiil a'di 'disha 'dish mo

1 Gwo gi Tapa yayi'di aha/ mo, mmo o gwo mo ki, 2 "/E, ya/ gi 'kwani mo, Tapa Arumgimis oki gwo yansan goma 'cesh gi pa Israyiil mo.

> Moŋ kar 'kup mo! Moŋ kar 'kup mo yayi'd gom shem 'pena bi
> gi mony'cesh kun 'koni doŋgon mo be.
> 3 Shwanesan moŋkar 'kup a'di yayi'd gom /e mo,
> haali/ Aha/ hashkina nyor pem ka pije/ mo apo/ /e mo,
> dhali Aha/ mina dwall /e gwo isi me'da ris bway pini mo,
> yan'ko'd Aha/ ki kali mo jin 'tenu a'te/ bwa apo/ /e mo be.
> 4 Haali/ em pem midi diki gwam /e mo, dhali Aha/ mina diki
> dhal /e mo.

Gom kansan mo tani, Aha/ mina k̲ala ris bway tur pini ap̲o/ /e mo,
dhala ris mo kun 'tenu /e bwa mo mini 'ko ibwamani /e mo.
Yan'ko'd /e mini mish ki Aha/ tana Tap̲a mo be.
5 Tap̲a Arumgimis oki gwo yansan mo ki:
Adhan mii shik̲ga/ mo! Adhan mii shik̲ga/ jin diki nyak̲ mo!
Hili mo mo ma, a'di p̲u'dki'd mo be.
6 Mo wu 'kup̲ ka jiŋ gana/ yayi'd mo.
Mowu 'kup̲ cuki mis ap̲o/ /e mo.
Hili mo mo ma, a'di p̲u'dki'd mo!
7 Mo wu 'kup̲ gi mony'cesh a'di yayi'd gom /e mo e mo jin dikina /e a'cesh̲ mo.
Atente/ yayi'd mo, acim a'di 'dishki'd mo,
mo jin 'koshu 'kup̲ is mo dhali cuuwa gi bwaŋ 'kunygaŋ kamu/ minu 'koki cuu mo eya p̲owa ris wosh mo be.
8 Nt̲wa/a/ me'd yin mo t̲ani Aha/ mina 'taki gac̲a nyor pem mo ap̲o/ um mo
dhali 'tu'da nyor pem ap̲o/ um mo ki Aha/ mina dwall um gwo isi me'da ris miim bum mo
dhali k̲ali mo jin 'tenu um bwa mo ap̲o/ um mo be.
9 Haali/ em pem midi diki tagi moŋ gwam mo, dhali Aha/ mina diki dhal /e mo.
Me'd jin miikina /e kan mo, Aha/ mina mii wakan gom /e mo,
dhali mo jin 'tenu um bwa midi di ibwamani um mo wakan ki um mini mish mo mo ki Aha/ tana Tap̲a mo, a'di midi dwall um gwo mo be.
10 Hili, acim mo ma! Hili a'di ma, a'di yayi'd mo!
Mo wu 'kup̲ ki mony'cesh peki'd mo!
Alu'kas t̲orki jamas mo,
mo jin dhunu is ki ca 'twak̲ki mo mo!
11 Mondhurumi'd cuki mis mo eya lu'kas gi iman mii tonthus mo,
jaŋ kamu/ yisa midi di 'peni uni yisa,
dhali jaŋ kamu/ yisa midi di 'pena dhana ris buni yisa,
tom buni kun tana uni yisa 'kona,
dhali tom'borgam buniŋ kamu/ midi diki di ŋ'ko'd mo!

12 Atente/ pu'dki'd mo, acim yayi'd ki 'dishe/ mo.
Dhalka man yol to ki dhal bway mmo 'kuny bwa mo,
walla aman ci to mmo yol mo,
haala nyor pem diki'da po/a dhana waambuhany 'kwani mo!
13 Haala/ man yol to midi diki dok ka nyaŋ 'ko'd bwaya 'cesh jin yola a'di mo me'd yin 'kona uni mo,
haali/ isi me'd gwo jin yayi'di bwamana waambuhany 'kwani mo midi diki dok mo,
haali/ gom miinthus buni mo,
dhali jaŋ kamu/ 'peni uni midi diki tagi mom'bi'th mo!
14 Uni pikina poome/ mo dhali thosona ris to isi 'baar mo,
hili jaŋ kamu/ yisa di'da jin yaki'd bway mo/as mo,
ka nyor pem diki'd ibwamana dhana waambuhany 'kwani mo be.
15 Gandal jin ka'd ka 'ban su/ diki'da pije/ mo dhali dhan 'batha gwop is mo dhali dhan te/ mo uni 'kokini bwaŋ gu'b jin nyaŋkunu mo.
Uni gwansan kun 'kokin e bwambunto mo tani mini wu ki gandal jin ka'd ka 'ban su/ mo dhali ki te/ mo dhali 'batha gop is midi shwa uni gwansan kun 'kokin e 'peŋkuman pa mo be.
16 Hili unin tiya kun 'kokin e dhan monto'c bwa mo tani mini so mo 'peni bwamani uni mo, dhali uni mini ii bwaya ris 'kuwosh mo.
Me'da ris gurko/ ma ris momba'da'd mo, uni 'baar mo mini tor mo isa nyor mo, 'kwani ka 'dete/ 'dete/ gom miinthus buni mo be.
17 Aris me'di 'baar mo mini ta polkon mo dhala ris
'kupa'dupuni 'baar mo mini 'ka'da 'ka'd mo me'd yi'de/ mo,
18 dhali uni mini dek is buni ki burrinye/ ma shawal mo,
dhali mondee midi kum uni mo,
dhali mon'the is midi di eya ris jis e i'baar mo,
dhali mo jin daru ka muri 'kup eya ris 'kup buni 'baar mo be.
19 Uni mini ta'k 'dolkon kush buni asho mo eya ris bway tur mo dhali 'dolkona ganam buni midi diki ta to jin dheleli'd mo.
'Dolkon kush buni dhali 'dolkona ganam buni midi diki mish mii mmowoth uni mo ka cim ma nyor gi Tapa mo.

Moŋ 'koki em buni minu 'koki woṯh mo,
dhali uni minu 'koki kaṗ mo, haali/ miinthus buni warki'd ki mo jin ḵalkunu 'bar ki to jin golki uni mo.
20 Ki mom buni kun dhukina uni is ki ca mo tani uni ḵalkina ris tom 'be'd 'be'd buni kun ta jaro/ ki jaro/ mo, dhali inyaḵki uni mo tani uni miiki jamas to kun 'tenu uni bwa mo dhala risa rum ṗinycon buni kun 'tenu bwa mo.
Wakan mo tani, Aha/ ṯu/kina to gwansan ki to kun 'koki dhelel mo gom uni mo be.
21 Yan'ko'd Aha/ mina c̠ika ris to gwansan e me'd gi wathi/
jin ta 'kuṗ mo me'd imandil to mo
dhali bwaṗ tonthus gi mony'cesh mo me'd imandil to mo
dhali uni mini nyo/ uni mo be.
22 Yan'ko'd Aha/ mina ṯuk jis em pem mo 'peni uni mo waḵki/ uni nyo/ monyjarom pem mo,
imanḵwal to mini cic̠ mo dhali nyo/ a'di mo be.
23 Deḵi ajindhir mo, haala/ 'cesh a'di 'tu'dkunu ki gwondwall ma bas mo,
dhali 'peŋkuman pa a'di 'tu'dkunu ki mo jin minu mii ki mom'bi'th mo be.
24 Wakan Aha/ mina ḵalu ki nyanye/ adhan mii shigga/ ma ris mony'cesh mo,
dhali uni min ma ris gu'b buni icil mo,
dhali Aha/ mina ḵali mo wu 'kuṗ gom mo jin dhunu is ki ca ki mom'bi'th mo, goma ris mom buni kun ḵogu/ mo mmo nyo/ mo!
25 Moŋ ḵo/ is midi ṗu'du mo! Uni mini ŋaṗ moŋḵuth is mo, hili uni mini 'koki gam a'di mo.
26 Mii shigga/ aṗo/ mii shigga/ mo mini iiyu/ mo,
dhali gwo jin 'ce'du i'ko'di gwo jin 'ce'du mo be.
Yan'ko'd uni mini ŋaṗ gwo jin yayi'd 'peni imanc̠i gwo ka dhamo mo,
hili gwoŋḵan minu 'ce'd sho'k mo 'peni igasiis mo dhali momalas 'pena ris imanshu bway mo be.

27 Imaliḵ mini ohon mo dhali iya/ ma maliḵ minu hi'th is ki moŋ ḵo/ is mo,
dhali me'd ma ris 'kwani gi mony'cesh mini dee mo ki moŋ ḵo/ is mo.
Isi me'da ris bway tur buni mo Aha/ mina mii to yan gom uni mo!
Aha/ mina dwall uni gwo mo isi ki miim buni mo ntagi uni mini mish ki Aha/ tana Tapa mo be.'"

Iskiyal 8

Mii nyo'kga/ e gu'b gi mondheleladhelel mo

1 Wakan mii yan pu'dki'd ki yil jin 'kon ma po/i pe'de/ mo dhala ppe 'kupi pe'de/ mo, eya cima mudhe'd ma ppe mo, me'd jin dikika e gu'b pem mo dhali imanshu 'kwani bway gi pa Yahuudiya 'kokin ibwambori aha/ mo, ki me'd gi Tapa Arumgimis diki'da po/ aha/ imun mo be. 2 Wakan aha/ hilkina mo mo, dhali hili ma, jamas toŋ kamu/ wakina e ki o'd mo jin piki'd ki jamas wathi/ mo. 'Peni wum piti jin diki'd 'kup ka 'cesh mo tani ta o'd mo. Dhali 'pena wum piti bway mis mo tani jamas gi toŋ kamu/ miiki'd ki 'bera 'bera mo, me'd gurany 'per jin 'twaḵki mo mo be. 3 Yan'ko'd a'di bele'th ki to jin wana e ki me'd mo dhali buthaa/ eya mur 'kup pem mo; dhali Shi/in 'deki aha/ isi mis i embwamani mony'cesh mo dhali momis mo, dhali eya ris tonyjan 'pena Arumgimis mo, a'di guyi aha/ bway pa Urushaliim mo, e 'twaŋkal ma campur ka 'bana binycam gi bwaman mo, e mo jin doshkin ma rum pinycon mmo hila hil ki dhan e shiḵga/ mo be. 4 Dhali hili mo mo ma, monyca ma Arumgimis gi 'kwani ma Israyiil mo diki'd imun mo, isi me'd tony jan jin parkika e e moŋḵwany ḵwany mo be.

5 Yan'ko'd a'di oki aha/ gwo mo ki, "Ya/ gi 'kwani, 'deki em pini 'kupki mis bwaya 'bana binycam mo." Wakan Aha/ 'de'kkina em pem bwaya 'bana binycam mo, dhali bwaya 'bana binycam ma campur jin yaki'd bwaya gwata mo, e mo jin cicḵunu mo, jin 'kokin ma rum pinycon ki e shiḵga/ mo be. 6 Wakan a'di ki o aha/ gwo mo ki, "Ya/ gi 'kwani, a /e mishina tinta miikina uni mo? To gwansan uni ta to nyo/ga kun 'tenu bwa mo kun miikina 'kwani ma Israyiil mo imahan mo mmo/ raḵ Aha/

yana ki si'd si'd mo 'peni mondhelelgam pema gana/ mo. Hili /e mini ṯu'k mo dhali p̲ar e waḵka/ ris mii nyo'kga/ caaca mo be."

7 Yan'ko'd a'di suski aha/ bway 'banyjala/ mo, dhali aha/ p̲arkina mo e mo, dhali adhan mo shu'd diki'd eya gaŋgara/ ma goŋ mo be. 8 A'di ki o aha/ gwo mo ki, "Ya/ gi 'kwani, ḵwanyi agaŋgara yansan mo." Wakan Aha/ ḵwanykina gaŋgara/ mo, dhali acampur diki'd mo be. 9 Yan'ko'd a'di ki o aha/ gwo mo ki, "Yayi dhali mish tonthusa nyo/ga mo kun miikina uni imahan mo." 10 Wakan Aha/ yakina bway bwaman mo dhali hil mo mo, Aha/ mishkina to kun bu'thki embul mo mmo e mo 'baar mo ap̲owa risa gaŋgara/ ki jamas ma aris to kun parkan mo dhala ris to/e nyo'kga/ mo dhala risa rum p̲inycon gi gu'b ma Israyiil mo be. 11 Iman shu bway gi gu'b ma Israyiil kun 'kokini issi kwara i'ce'dka 'kume'd mo 'kokin imun mo, dhala Jaasiniya ya/ ma Shap̲han doshki'di bwamani uni mo. Uni doshkini bwambor ma ris jamas mo, dhali 'kwani ka 'deṯe/ 'deṯe/ takan ki toŋ'kul bwa ma 'bica jwahar e me'di uni mo wakan a shima ḵuyga/ ma 'bica jwahar yaki mis mo be. 12 A'di ki o aha/ gwo mo ki, "Ya/ gi 'kwani, a /e mishi to kun mina iman shu gu'b ma Israyiil bway e mondhurumi'd mo? Uni ka 'deṯe/ 'deṯe/ miiki to yansan e gu'b ish ma rum p̲inycon buni kun baka uni mo, haali/ uni oki gwo mo ki, ' Tap̲a diḵi mish ana mo! Tap̲a dhalki'da 'cesh mo be.'" 13 Yan'ko'd a'di ḵi o aha/ gwo mo ki, "T̲uḵi/ ka nyaŋ'ko'd doḵ/e mo dhali hili adhan mii nyo/gaŋ kamu/ jin miikina uni mo."

14 Ŋ'ko'di a'di guyaa/ bway 'twaŋkala campur gi gu'b gi Tap̲a jin diki'd eya 'bana binycam mo, dhali hili mo mo ma! Up̲ 'kokini mun mo mmo ko goma T̲ammus mo be. 15 Wakan a'di oki aha/ gwo mo ki, "A /e mishi to yansan mo, ya/ gi 'kwani? T̲u'kki'd doḵ/e mo dhali hila ris dhan mii nyo'kga/ 'peni uni gwansan mo."

16 A'di guya bway bwamani dhan mo nyaŋ gi gu'b gi Tap̲a mo, dhali hili mo mo ma! E 'twaŋkal jin cicu/ gu'b gi mondhelela dhelel gi Tap̲a mo ibwamani mo jin ciḉu/ mo dhala gwaṯa/ mo tani, 'kwani 'koni is 'de/ i'ce'dka mudhe'd mo kun ḉiki gu'b gi mondhelela dhelel gi Tap̲a 'ko'di is mo dhali kun dhuki jis em buni 'kup̲ki mom'pesho'k mo, dhali uni luŋkina tente/ mo be. 17 A'di oki aha/ gwo mo ki, "A /e mishki to yansan mo, ya/ gi 'kwani? A a'di ta ari toŋ gwa'dga/ mo gom gu'b ma

Yahuu'da mo mmo/ mii mii nyo/ga/ gwansan kun mina uni imahan mo? Haali/ uni 'tu'dkina 'cesh mo ki mondhurumi'd mo dhali uni 'koki doḵ ka nyaŋ'ko'd mo mmo raḵ Aha/ issa nyor mo, uni dhuki me'd eya ris shush buni mo be. 18 Wakan Aha/ si'da/ mina mii mii e bwamani uni mo, em pem midi diki tagi moŋ gwam mo, dhali Aha/ mina diki dhal uni mo. Wakan uni gwokin mo e bwany'cem pem mo ki 'kus kun caaca mo, Aha/ mina diki ciḵ kom buni mo be."

Iskiyal 9

'Kwanin thus uni 'koshkina mee mo

1 Yan'ko'd a'di gwoki'd mo gom gwo jin ciḵkina a'di 'peni aha/ ki 'kus jin caaca mo, dhali o gwo mo ki, "Dhalka manc̲or mo mo yayi'd mo bway 'peŋkuman pa mo, 'kwani ka 'deṯe/ 'deṯe/ ki to gi mo/as gi mony'ce'd sho'k buni ime'd mo." 2 Yan'ko'd hili mo mo ma! 'Kwaniŋ gwaṯ̲ha pe'de/ p̲u'dkin mo 'peni bway tur jin di isi mis mo ka 'bana campur jin diki isi mis mo jin diki'd 'kup̲ka 'bana binycam mo, uni ka 'deṯe/ 'deṯe/ ki to gi mo/as buni kun 'ciṯhu a'ci'th 'kus ime'd mo. Wathiŋ kamu/ ibwamani uni jin hi'thki burrinyen tur doshki'di 'ko'dgwar ki to jin 'kwaru to ime'di a'di mo. Wakan uni iikin bway bwaman mo dhali dosh i'ko'dgwar ma gwaṯa jin ta gurany 'per mo be.

3 Yan'ko'd monyca ma Arumgimis ma Israyiil cuki mis mo 'pena c̲arabiim mo uni kun doshkin eya kaḵ gi gu'b mo. A'di yuki'da yuḵ bway wathi/ jin hi'thki burrinyen tur mo jin taki'd gi to jin 'kwarkunu to i'ko'dgwari a'di mo be. 4 Tap̲a oki a'di gwo mo ki, " 'Ciṯhi ka 'ciṯhan dhul i bwamani 'peŋkuman pa gi pa Urushaliim mo, dhali /e ki the to e buye/ gi uni gwansan kun ohonkin mo dhali shi/ina powa ris to 'baar mo kun nyo/a nyo/ mo kun 'kokina uni mmo uḵ mo e bwamani 'peŋkuman pa mo." 5 Yan'ko'd a'di ki wal 'twa/ ikun tiya kun ciḵ gwom piti mo ki, "Iiyi mo e 'peŋkuman pa i'ko'di a'di mo dhali 'koshi a'kosh mo. Dhalki em bum ki dhal bway mmo gwama gwam mo, dhali dhalki wathin 'deŋ kamu/ ki dhal mo. 6 'Koshi uni ki mony'ce'dsho'k ka kuluny gana/ mo, 'peni 'kwanin dhan mo, dhali dhuru'c 'kwani mo, dhali nyara/, dhali ushi uc̲iŋ gwa'dga/ mo, walla up̲ mo. Hili dhalku/ ki 'dish jan 'deŋ kamu/ is mo jin taki'd gi mo ma 'the ibuyem piti mo. T̲eli 'pen 'peni mondhelelgam pem mo!" Wakan uni t̲elki 'pen ki iman

shu bway mo uni kun 'kokin ibwambori gu'b mo be. 7 A'di ki o uni gwo mo ki, nyo/i gu'b mo, dhali 'tu'di aris monyaŋ mo ki 'kwani kun wukin mo. "Iyi bway ṯwa/a mo! Wakan uni iikin mo ka pije/ mo dhali 'kosh 'peŋkuman pa mo be." 8 Me'd jin 'koshkina uni a'di mo tani, aha/ gamkina is pem aha/ 'de/ mo dhali aha/ biṯkina jis e ka luŋgu'b mo dhali ko mo mmo o gwo mo ki, "Ayy, Taṗa Arumgimis mo, mina /e 'ce'da ris uni ma Israyiil kun boc̱kin shoki 'baar mo ka ganu yi'de/ ka nyor pini aṗo/ pa Urushalim mo 'taa?"

9 A'di ki o aha/ gwo mo ki, "Miinthus gi gu'b ma Israyiil dhali gu'b ma Yahuu'da a'di marki is ki nyanye/ mo. A'cesh 'tu'dkunu ka bas mo dhali 'peŋkuman pa 'tu'dkunu ki mii kun miinu miinyc̱al mo, me'd yin 'thissa okina uni gwo mo ki, ' Taṗa thiski'da 'cesh 'kuṗi e mo', dhali ' Taṗa diki mish mo mo!' 10 Haali/ gom Aha/ mo taṉi, em pem midi diṉki gwam uni mo, dhali Aha/ mina diki dhal uni mo. Aha/ mina k̲ali miim buni eya ris 'kuṗ buni mo." 11 Hili ma! Wathi/ jin hi'thki burrinyen tur jin taki'd gi to jiṉ 'kwaru to i'ko'dgwari a'di doḵki'd ka nyaŋ'ko'd mo. A'di ṯorki gwo mo dhali o mo ki, "Aha/ miikina ris to 'baar mo kun k̲ankina /e Aha/ mo be."

Iskiyal 10

Monyca k̲wa/ ki bwa mo 'peni gu'b gi mondheleladhelel mo

1 Me'd jin hilkika mo 'kuṗki to jin diki'd e 'kuṗa c̱arabiim mo tani, toŋ kamu/ piki'd i'kuṗi uni mo jin wana e ki wosh 'thi ki jamas piti mo jin wakina e ki jamas ma k̲ursem piti mo be. 2 Yan'ko'd Taṗa walki 'twa/ i wathi/ jin hi'thki burrinyen tur mo dhali o gwo mo ki, "Yaku ibwamana arabiya ibwaŋ'kwarany ma c̱arabiim mo, dhali 'tu'di me'da su/ pini gwansan ka kaṗany o'da 'ba'thga mo 'peni bwaman ma c̱arabiim mo dhali c̱eker uni bwa aṗo/ 'peŋkuman pa mo." Yan'ko'd wathi/ yaki'd mo me'd jin hilkika mo mo be. 3 A c̱arabiim doshki'd ka 'bana bimporos gi gu'b mo ki wathi/ yaki'd bway bwaman mo, dhali monduhu'd 'tu'dki bwaŋ gu'b mo be. 4 Monyca gi Taṗa diki'd isi mis 'pena man'doyu gwo mo dhali doshi 'kupa kak̲ gu'b mo. A'di 'tu'dki gu'b ki monduhu'd ma rak̲ mo, dhala balany 'tu'dkunu ki dhan moŋkush gi monyca gi Taṗa mo be. 5 Adhan moŋko is ma risa bi ma c̱arabiim cik̲kunu mo ki si'd si'd 'peni 'bambalaŋ gu'b mo, me'd 'kus gi

mom'bi'th ma Arumgimis mo ki a'di walki 'twa/ mo be. 6 A'di p̲u'dki'd me'd yin, ka Arumgimis k̲anki wathi/ jin hi'thki burrinyen tur mo dhali o gwo mo ki, "K̲ali o'd shwa'd 'peni bwamana risa arabiya kun 'kokini bwamana c̲arabiim mo", wathi/ yaki'd bway bwaman mo dhali doshi 'ko'dgwara arabiya mo be. 7 A c̲arabiim karki me'd piti ibwamana c̲arabiim mo bway o'd jin diki'di bwaman ma c̲arabiim mo, dhali 'dek a'di ki mis mo dhali kar a'di e me'd gi a'di jin hi'thki burrinyen tur mo. Wathi/ k̲alki a'di mo dhali dok̲ ka nyaŋ'ko'd mo be. 8 Aha/ mishkina toŋ kamu/ ap̲owa c̲arabiim mo me'd issi me'd gi wathi/ mo i'kwarany ma risa bim b̲uni mo be.

9 Wakan aha/ hilkina mo mo, dhali hili mo mo ma abin doŋon 'kokin i'ko'dgwar ma man'doyu gwo mo, ara bin'de/ diki'di 'ko'dgwar ma c̲arabiim mo, dhali jamas ma bi gwansan wakina e ki wosh kun ta jamasa go'd go'd mo be. 10 Dhali jamas buni kun nyak̲a uni ka 'det̲e/ 'det̲e/ 'koni doŋon mo, me'd unin doŋon kun gamki me'd ki uni doŋgon mo be. 11 Ki uni iikin mo tani, uni iikin ka 'ban kun 'ko uni idoŋon mo, ki dargi mondok̲ mo me'd jin iikina uni mo, hili e bway tur kun iikina uni 'kup̲ki cine/ mo tani, uni iikin ka bat̲h 'pen mo ki dargi mondok̲ mo me'd kun iikina uni mo be. 12 Buŋgwar is buni ka kuluny ---dhali ka p̲o/ ilu/ mo, dhali ki me'd buni ilu/ mo, dhala risa bim buni mo tani---uni ti'kkunu ka ris e mo, dhali aris e ti'kkina ris shoka doŋgoni 'baar e mo si'da/ mo. 13 Me'd jin cik̲kika mo tani, aris sho'k uni yukkunu mo ki, "To kun 'the'kkin mo." 14 Uni ka 'det̲e/ det̲e/ tangi jis e idoŋgon mo, jis e jin t̲wa/a ta jis e ma K̲arubim mo, dhali jis e jin 'kon mo p̲o/ isu/ ta jis e gi wathimpa mo, dhali jin 'kon ma p̲o/ kwara ta jis e ma dhop̲ mo, dhali jis e jin 'kon ma p̲o/ idoŋgon ta jis e ma wulu/ mo be.

15 Yan'ko'd ik̲arubiim---uni gwansan ta to kun uk̲u kun 'kon ki e mo kun mishkika e 'kus wor gi paŋ K̲ebaar mo---mmo doshki mis mo. 16 Ki ikarubiim t̲u'kkin mo tani, aris sho'k buni mini 'taki t̲u'k i 'ko'dgwari uni mo, dhali ki ik̲arubiim 'dekina risa bim buni ki mis mmo p̲e mo 'peni mony'cesh mo tani, aris sho'k 'koki t̲uk mo. Uni naskina/ k̲o'ckin i'ko'dgwari uni mo be. 17 Ki ik̲arubiim doshkin naskina/ mo tani, arisa sho'k doshkin naskina/ mo, dhali ki uni cuki mis mo tani, arisa sho'k cuki mis inyak̲ki uni mo, haali/ shi/in gi to kun uk̲u kun 'kon ki e mo tani 'kokin eya ris sho'k mo be.

18 Dhali yan'ko'd monyca gi Tapa yaki'd ka pije/ 'peni 'kupa kak gi gu'b mo dhali dosh i'kupa karubiim mo be. 19 I Karubiim 'dekina risa bim buni ki mis mo dhali cu mis mo 'peni mony'cesh i jis em pem mo ki uni iikin ka pije/ mo, dhali aris sho'k buni si'da iikin 'ko'dgwari uni mo. Uni doshkin e 'twaŋkal gi mom'pesho'k 'kupki gu'b gi Tapa mo, dhali monyca ma Arumgimis ma Israyiil pu'dki'da apo/ uni 'peni mis mo be.

20 Uni gwansan tana ris to kun uku kun 'kon ki e kun mishkika i'bame'da 'cesh a Arumgimis ma Israyiil eya kanycal wor gi paŋ Kebaar mo, wakan aha/ mishkina ki uni ta i Karubiim mo! 21 Uni tangi jis e idoŋgon ka 'dete/ 'dete/ mo dhali risa bi idoŋgon ka 'dete/ 'dete/ mo, dhali uni wakin ma ris me'd buni ki 'kwanimpa mo i'kwarany ma risa bim buni mo be. 22 Dhali mo wa gi jis em buni wakina e ki jis e jin mishkika ki tonyjan mo eya kanycal wor gi paŋ Kebaar mo, dhali uni ka 'dete/ 'dete/ kun iikin ka jisho'k mo be.

Iskiyal 11

Gwondwall apo/ iman thoson gwonthus mo

1 Yan'ko'd Shi/in 'deki aha/ ki mis mo dhali kalaa/ bway 'twaŋkal gi mom'pesho'k gi gu'b gi Tapa mo, jin karki'da bor 'kupki mom'pesho'k mo, dhali hili mo mo ma, e 'twaŋkala campur mo tani 'kwaniŋ gwath 'kokini is 'de/ i'ce'dka mudhe'd mo. Aha/ mishikina Jaasaniya ya/ ma Assur mo dhala Pelatiya ya/ ma Benaya mo, jin ta'da man shu 'kwani bway mo, a'di diki'di bwamani uni mo be. 2 Arumgimis oki aha/ gwo mo ki, "Ya/ gi 'kwani mo, uni gwansan ita 'kwani kun kulum ki tonthus mo, dhali kun kulumkina ris tonthus mo e 'peŋkuman pa yansan mo be. 3 Uni oki gwo mo ki, ' Atente/ yisa di'da mmo nyaŋa ris gu'b i'dishesana, 'peŋkuman pa yansan ta'da nos mo, dhali aman itana shum mo.' 4 Wakan tori uni gwo mo. Oyi gwo mo, Ya/ gi 'kwani."

5 Yan'ko'd Shi/in gi Tapa Arumgimis bitki'da po/ aha/ mo dhali a'di oki gwo gom aha/ mmo o ki: Gwo a'dahan jin ona Tapa mo, "/E mini o uni kansan mo, ayy gu'b ma Israyiil mo, haali/ Aha/ mishkina to jin ya'di 'kupi /e mo. 6 Moŋ 'kosh jwa jin 'kosha /e 'kwani marki is mo e 'peŋkuman pa yansan mo dhali bitkin eya ris bway tur mo inyakki uni mo be. 7 Wakan Tapa Arumgimis oki gwo yansan mo ki: 'Kwani kun

'koshkina /e mo tani, uni ishkin ma ris buŋgwar is buni mo eya galany gi pa Uurshaliim mo, uni tagi shum mo, dhali 'peŋkuman pa ki ta nos mo. Haali/ um minu mii 'doyu ka pije/ mo 'pena galany gi 'peŋkuman pa yansan mo be. 8 Um ḵo/ ki gandal jin ka'd ka 'ban su/ mo, wakan Aha/ ḵalina gandal jin ka'd ka 'ban su/ apo/ um mo, gwo yansan okina Tapa Arumgimis mo be. 9 Aha/ mina 'doyi um ka pije/ mo 'pena galany gi 'peŋkuman pa mo, dhali c̱iki um eya ris me'd gi 'kwani kun 'kon ka pije/ mo, haali/ Aha/ mina ḵali gwondwall apo/ um mo be. 10 Um mini biṯ ki gandala turga/ mo. Aha/ mina dwall um gwo mo eya ris bwaŋgwayu/ gi pa Israyiil mo wakan ki um mini mish ki Aha/ tana Tapa Arumgimis mo be. 11 'Peŋkuman pa yansan midi diki ta anos jin 'coḵa um maa mo, walla um mini 'koki ta shum doḵ/e mo eya galany ma yim mo. Aha/ mina dwall um gwo mo eya ris bwaŋgwayu gi pa Israyiil mo be. 12 Yan'ko'd um mini mish ki Aha/ tana Tapa Arumgimis mo, a'di jin 'kona um ki mii miim piti mo dhali a'di jin 'kona um ki ha ris gwoŋḵan piti e mo. Isi ciki/, um mini baṯha ris gwoŋḵan ma ris kal gi mony'cesh e mo kun 'kokin e 'ko'dgwari um mo be."

13 A'di pu'dki'd me'd jin torkika gwo mo, ka Pelatiya jin ta ya/ ma Benaya mo, wuki'd mo. Wakan Aha/ biṯkina jis em pem ka luŋgu'b mo dhali 'ther cuuwa kagahara mo dhali o gwo mo ki, "Ayy, /E jin ta Tapa Arumgimis mo, A /e mini'ce'd 'kwani ma Israyiil kun 'boc̱kin sho'k ka kuluny mo 'taa?"

Arumgimis midi doḵ pa Israyiil mo

14 Gwo gi Tapa Arumgimis yayi'di aha/ mo, mmo o aha/ gwo mo ki, 15 "Ya/ gi 'kwani, ikam pini! Uni kun nyaḵkan ki /e mo dhala ris gu'b ma Israyiil 'baar mo! Uni 'baar mo ita uni kun okina a'di ki uni 'kokin e pa Urushaliim mo, ' Uni si'da si'd 'peni Tapa Arumgimis mo! A'cesh yansan c̱ikunu mo ki ana mo me'd mo jin cila ana mo be.' 16 Wakan oyi gwo mo ki, ' Tapa Arumgimis oki gwo yansan mo ki: Wakan Aha/ ḵalkina um ki si'd si'd mo e bwamana ris kal gi mony'cesh mo dhali wakan Aha/ c̱ekerkina uni bwa mo e bwamana ris mony'cesh mo, wakan Aha/ jeshkina uni ka po/ mo gom ari embul mo mo eya ris mony'cesh mo kun iikina uni mo be.' 17 Wakan oyi gwo mo ki, ' Tapa Arumgimis oki gwo yansan mo ki: Aha/ mina tul um is mo 'pena ris

'kwani mo, dhali tul um is mo 'pena risa 'cesh kun c̲ekerkunu um bwa mo, dhali Aha/ mina c̲iki uma 'cesh gi pa Israyiil mo be.' 18 Yan'ko'd uni mini ii imun mo dhali k̲ala ris to kun 'tenu bwa mo dhala ris mii nyo/ga/ 'peni mo c̲aan mo be.

19 Aha/ mina c̲iki uni adun 'de/ mo, dhali Aha/ mina kar shi/in this inyak̲ki uni mo. Aha/ mina k̲ala du jin waki wosh mo 'peni uni mo dhali c̲iki uni adu gi waki buŋgwar is mo, 20 Wakan ki uni mini ii mo eya ris miim 'borgam pem mo, ki uni mini k̲ala ris gwoŋk̲an pem mo dhali mii uni mo. Yan'ko'd ki uni mini ta 'kwanim pem mo, dhali Aha/ mina ta Arumgimis buni mo be. 21 Bahili gom uni gwansan kun iikin ka du kun 'ce'dki bwa mo 'kup̲ki uni kun 'tenu bwa mo dhala ris tom buni kun nyo/ anyo/ mo tani, Aha/ mina k̲ali miim buni eya ris 'kup̲ buni mo, yansan okina Tap̲a Arumgimis mo be."

22 I c̲arobiim 'dekina risa bim buni ki mis mo dhala risa arabiya 'kokin i 'ko'dgwari uni mo, dhali monyca ma Arumgimis ma Israyiil diki isi mis ap̲o/ uni mo be. 23 Yan'ko'd monyca gi Tap̲a Arumgimis yaka'd isi mis 'p̲ena galany gi 'peŋkuman bampa mo dhali dosh ap̲o/ wosh gi mom'pesho'k gi 'peŋkuman bampa mo be. 24 Shi/in 'deki aha/ ki mis mo dhali guya bway 'kwanin K̲aldiyan mo, bwaya ris uni kun 'kokin mo, e jan 'peni Shi/in ma Arumgimis mo, dhali jan jin p̲arkika e mo tani yaki'd ka pije/ 'peni aha/ mo be. 25 Yan'ko'd aha/ wal̲kina 'twa/ ki uni kun iikin ka pije/ ka ris gwo gi Tap̲a Arumgimis i'baar mo kun mishkika mo be.

Iskiyal 12

Mii gi monyji gi pa Yahuudiya bu'thki embul mo mo

1 Gwo gi Tap̲a p̲u'dki'di aha mo, mmo o gwo mo ki, 2 "Ya/ gi 'kwani, /e dikin eya gal̲any gi gu'b gi iman ush gwo ha e mo, uni tangi e mo mmo hil mo dhali uni 'koki mish mo mo, dhali uni takin ki 'ce mo hili uni 'koki cik̲ gwo mo, haali/ uni taki gu'b kun ushki gwo ha e mo be. 3 Haali/ me'd /e mo tani, ya/ gi 'kwani, nyoŋi aris tom pini is mo mmo ya mo, dhali t̲eli mii 'pen mmo ya ka pije/ montee e jis em buni mo, haali/ Aha/ mina so'k /e mo e jis em buni mo 'peni mom pini bway moŋ kamu/ mo. Wari ba/ uni mini t̲el mii 'pen mo mmo mish mo mo, haali/ uni ta gu'b kun ushki gwo ha e mo be. 4 /E mini k̲ali tom pini ka

pije/ mo mmo so'k ki montee mo e jis em buni mo, yaku ka pije/ ki mom'pimpili/ mo ibwambori jis em buni mo e bway jin iina 'kwani ka pije/ mo. 5 Ç̲wany jis eya gaŋgara/ ibwambori uni mo, dhali /e ki ya ka pije/ mo. 6 E jis em buni mo tani, 'deki aris tom pini mo e 'kup̲a bim pini mo, dhali k̲ali uni ka pije/ e mondhurumi'd mo. Dhali tik̲i em pini mo, ki e mini diki misha 'cesh mo, haali/ me'd yin 'thissa/ Aha/ karkina /e ki jamas gu'b ma Israyiil mo be."

7 Wakan aha/ miikina mii yansan mo, me'd jin k̲ankunu aha/ mo. Aha/ k̲alina ris tom pem ka pije/ mo ki montee mo, dhali mom'pimpili/ mo tani aha/ c̲wanykina jis eya gangara/ mo ka me'd pem mo. Aha/ k̲alina tom pem mo ka pije/ ki mon'thiny mo, dhali 'dek̲ uni e 'kup̲a bim pem mo e jis em buni mo be. 8 Yan'ko'd gwo gi Tap̲a yayi'di aha/ mo ki mon'thamo/ mo, mmo o gwo mo ki, 9 "Ya/ gi 'kwani, a'di ta gu'b ma Israyiil mo, jin ushki gwo ha e mo, jin diki dot̲a dot̲ mo ki, ' Ata mina e imahan mo?' 10 Oyi uni gwo mo ki, ' Tap̲a Arumgimis oki gwo yansan mo ki: Mii ma manc̲i gwo yansan mo ap̲o/ iya/ ma malik̲ gi pa Urushaliim mo tani, dhali aris gu'b ma Israyiil 'baar mo kun 'kokina uni eya galany mo be.' 11 Mmo o gwo mo ki, ' Aha/ tana jamas gom um mo.' Me'd jin miikika kan mo, wakan a'di minu mii mo gom uni mo, uni mini ii ka pije/ mo dhali i e mii kun 'konu e monyji mo be. 12 Ya/ ma malik̲ jin di'di bwamani uni mo tani midi 'deka ris tom piti e 'kup̲a bim piti ki mondhurumi'd mo, dhali ya ka pije/ ki eŋ 'kup̲a gaŋgara mo. Uni mini dup̲ a'di e 'kup̲a gaŋgara mo dhali k̲ala ris tom buni ka pije/ mo. A'di midi tik̲ jis em piti mo, wakan ki a'di midi diki misha 'cesh mo ki em piti mo be. 13 Aha/ mina beletha 'thi pem ap̲o/ a'di mo dhali a'di minu bu'th ka gumem pem mo, yan'ko'd Aha/ ki k̲ali a'di bway pam Babiil mo, jin ta'da 'cesh gi 'kwani K̲aldiyan mo, hili a'di midi diki mish a'di mo. A'di midi wu imun mo be. 14 Aha/ mina c̲eker uni bwa mo eya ris bway turi 'baar mo aris uni gwansan kun 'koni 'ko'dgwari a'di mo mmowot̲h a'di mo dhala thuruuk̲ piti kun 'kon inyak̲ki a'di mo, dhali Aha/ mina hash gandal jin ka'd ka 'ban su i'ko'di uni mo be. 15 Yan'ko'd uni mini mish ki Aha/ tana Tap̲a mo, wak̲ki/ Aha/ c̲ekera uni bwa e bwamana ris kal gi mony'cesh mo dhali 'dash uni mo eya ris mony'cesh mo be. 16 Haali/ Aha/ mina dhal unin tiya 'peni bwamani uni mo 'peni gandal jin ka'd ka 'ban su/ mo, dhan t̲e/ mo, dhali dhan 'batha gwop̲ is mo, wakan ki uni mini deŋa ris mii

nyo/gam buni e i'baar mo eya 'cesh jin k̲alkika uni mo, wakan uni mini mish ki Aha/ tana Tap̲a mo be."

17 Gwo gi Tap̲a yayi'di aha/ mo mmo o gwo mo ki, 18 "Ya/ gi 'kwani, shwayi maaŋk̲uthu'd pini ki mondee mo, dhali p̲iyi yi'dem pini ki moŋ k̲o/ is mo dhali ki mo jin t̲ocu at̲oc bwa mo. 19 Yan'ko'd oyi 'kwani gi mony'cesh gwo mo ki, ' Tap̲a oki gwo yansan mo isi gom uni kun 'kokin e pa Urushaliim mo, dhali eya 'cesh gi 'kwani ma Israyiil mo ki, "Uni mini shwa maaŋk̲uthu'd buni ki mondee mo dhali p̲i yi'dem buni ki moŋ k̲o/ is mo, ka 'cesh midi diki di bwa 'te/ mo ki mon'tu'd piti mo haali/ gom mondhurumi'd ma ris uni gwansani 'baar mo kun 'kokina uni icine/ imun mo be. 20 Wakana ris 'peŋkuman bampa/ kun 'kokunu mo tani mini ta ma'du/ mo, dhala 'cesh midi war ka 'cesha shik̲ga mo, wakan ki um mini mish mo mo ki Aha/ tana Tap̲a mo be.""

21 Dok̲ e gwo gi Tap̲a yayi'd i aha/ mo, mmo o gwo mo ki, 22 "Ya/ gi 'kwani, gwom 'bi'th e yan ta'da tinta mo ki um tangi to eya 'cesh gi pa Israyiil mo jin okunu mo ki, ' Arisa cim uni iikin mo, dhala ris jan kun iini 'kup̲ yeki is mo'? 23 Wakan oyi uni gwo mo ki, ' Tap̲a Arumgimis oki gwo yansan mo ki: Aha/ mina kar mo wu 'kup̲ gi gwom'bi'th e yansan mo, dhali 'kwani ma Israyiil mini 'koki mii a'di at̲u'c dok̲ e mo.' Oyi uni gwo mo ki, ' Arisa cim iiyin ki 'dishe/ mo ka ris jan kun iiyini 'kup̲ minu 'tu'd mo be. 24 Haali/ aris jana t̲or mini 'koki 'ko dok̲ /e mo wal̲la aris mii shi'kga i bwamani gu'b ma Israyiil mo be. 25 Haali/ Aha/ tana Tap̲a mo! Aha/ walkina 'twa/ mo, dhali Aha/ ki owa ris gwo ka pije/ mo̲ ki Aha/ walkina 'twa/ mo. To midi diki ta dit̲e/ mo. Haali/ Aha/ mina o gwo yansan eya risa cim pini mo, /e gu'b jin ushki gwo ha e mo, dhali Aha/ mina k̲al a'di ka pije/ mo! Gwo yansan okina Tap̲a Arumgimis mo be.'"

26 Dok̲/e gwo gi Tap̲a p̲u'dki'di aha/ mo, mmo o gwo mo ki, 27 "Ya/ gi 'kwani! Hili mo mo̲ ma, gu'b ma Israyiil oki gwo mo ki, ' Tony jan jin p̲arkina a'di e yaka'd bwaya cim ka ris mo 'peni 'dishesan mo, dhali a'di oki gwo gom embul ma cima si'dga/ mo.' 28 Wakan oyi uni gwo mo ki, ' Tap̲a Arumgimis oki gwo yansan mo ki: Gwom pem midi diki ta dit̲e/ mo. hili gwo kun okika mo tani minu mii mo, gwo yaansan jin di eya tente jin okina Tap̲a Arumgimis mo be.'"

Iskiyal 13

Wayyi gom imanc̱i gwom p̱us mo

1 Doḵ e gwo gi Tap̱a p̱u'dki'di aha/ mo, mmo o gwo mo ki, 2 "Ya/ gi 'kwani, oyi gwo ap̱o/ imanc̱i gwo uni kun c̱iki gwo e pa Israyiil mo, dhali oyi uni gwansan kun oki gwo 'peni 'kup̱ buni mo ki, ' Ciḵi gwo gi Tap̱a mo ma. 3 Tap̱a Arumgimis oki gwo yansan mo ki: Wayyi gom 'kwanim p̱us mo kun baṯhki shi/in buni mo, hili uni 'koki mish toŋ kamu/ mo! 4 Israyiila, imanc̱i gwom pini uni wakina e ka risa jala/ mo e mombwaasho mo be. 5 /E yisa yan bway mo si/is mo eya gaŋgara i'ko'dgwari gu'b ma Israyiil mo mmo nyoŋ a'di mo yisa, mmo cesh mo/as ka p̱o/ ka tee gi Tap̱a mo be. 6 Aris 'kwani uni tanga ris jan kun tana ṯor ka ṯor mo dhali mii kun miinu mii shigga/ kun tana ṯor mo, uni kun oki gwo mo ki, "I se dhali i se mo Tap̱a a'di oki gwo mo." Tap̱a diki hash uni mo, hili uni 'koki dhuwa 'teŋḵap̱e/ gi 'kwani mo ka ris gwom buni mini ta ḵar/e mo be. 7 'Kona um ḵi taga ris jana ṯor 'taa dhali mii kun miinu mii shigga/ mo, e /e jin oki gwo mo ki, "I se dhali i se a'di i okina Tap̱a mo" ki Aha/ ki is pem dina ki wal 'twa/ mowa?'

8 Wakan Tap̱a Arumgimis oki gwo yansan mo ki, ' Haali/ um tangi jana ṯor mo dhali ṯor gwo ka ṯor mo tani, wakan a'di ta gwo gi Tap̱a Arumgimis jin okunu ap̱o/ um mo ki: 9 Me'd pem midi di ap̱o/ imanc̱i gwo uni kun oki gwo ka ṯor mo dhali uni kun miiki mii shi'kga/ mo. Uni mini 'koki 'ko imontul is gi 'kwanim pem mo, walla minu 'koki 'kwar eya warka/ gi gu'b ma Israyiil mo, uni mini 'koki ii bwaya 'cesh ma Israyiil mo. Ntagi um mini mish mo mo ki Aha/ tana Tap̱a Arumgimis mo! 10 Haali/ gom mii yansan mo tani, uni suski 'kwanim pemi this e mo dhali o gwo mo ki, "Moŋḵuth is mo!" ki moŋḵu'th isa kamu/ yisa di'da, uni uḵkina gaŋgara/ ki uni mini 'kosh a'di ka buhuyaŋ kush mo be.' 11 Oyi gwo gom uni gwansan kun ta iman'kosha gaŋgara ka buhuyaŋ kush mo ki, ' A'di midi biṯ ka 'cesh mo, dhali yi'de/ ma sho'k midi gac̱ mo, dhali Aha/ mina hash wosha 'thup̱ga/ mmo raḵ a'di biṯi'd mo ka 'cesh mo, dhali adhan 'thama punthar midi 'ce'd a'di ka 'cesh mo be. 12 P̱ari e ma, agaŋgara/ midi biṯ ka 'cesh gana/ mo. 'Kona unin tiya ki o /e mo ki, "Mane abuhuyaŋ kush mo jin kara /e ap̱o/ a'di mo?" 13 Wakan Tap̱a Arumgimis oki gwo yansan mo ki: Aha/ mina ḵali adhan 'thama punthar ka nyor pem mo, dhali adhana ganu yi'de/

ma sho'k ka nyor pem mo! Wosha 'thupga ka nyor pem mo jin midi 'ce'd a'di sho'k ka kuluny mo be. 14 Haali/ Aha/ mina 'ce'da gaŋgara/ ka 'cesh mo jin 'koshkina /e ka buhuyaŋ kush mo, dhali Aha/ mina 'ce'd a'di shok bwaya 'cesh mo dhali kar montel 'pen piti bwa 'te/ mo. Wakan ki a'di midi bit mo, dhali um minu 'kosh ki na'th na'th mo e bwamani a'di i'baar mo. Yan'ko'd um mini mish ki Aha/ tana Tapa mo be. 15 Haali/ Aha/ mina 'kosha gaŋgara/ ka nyor pem mo dhali uni gwansan mo kun 'koshki a'di ka buhuyaŋkush mo. Aha/ mina o um gwo mo ki, "Agaŋgara/ diki di dok e mo, walla 'kwani kun 'koshki a'di ka buhuyaŋkush mo, 16 Aris imanci gwo gi pa Israyiil kun ciki gwo gom pa Urushaliim mo dhali kun takin ka ris jan gi moŋkuth is mo goma yim mo. Bahili moŋkuth isa kamu/ yisa di'da! Gwo yansan okina Tapa Arumgimis eya tente/ mo be."'

17 Wakan /e, ya/ gi 'kwani mo, kari jis em pini apo/ i'bwa/ gi 'kwanim pini mo kun ciki gwo ka pije/ 'pena ris 'kup buniŋ gana mo, dhali o gwo apo/ uni mo. 18 Oyi gwo mo ki, ' Tapa Arumgimis oki gwo yansan mo ki: Wayyi gom up kun shoki mii ŋari e 'kup buni mo dhali dek 'kup buni ki burrinyen tur mo goma ris 'kup buni mo ki jamas ki she/ ki she/ mo, kun miiki mii mmo to'c 'kwani 'kus mo. Mina umi to'c 'kwanim pem 'kus mo hili woth moŋ 'koki em buniŋ gana/ mo 'taa? 19 Um nyo/ ki Aha/ mo ibwamani 'kwanim pem mo gom ari emen posa gwa'dga mo dhali 'pisira maaŋkuthu'd mo, mmo 'kosh 'kwani kun 'koki wu mo, dhali mmo dhu moŋ'koki e gi uni gwansan mo kun mini 'koki ki e mo, haali/ goma tor pini gom 'kwanim pem mo kun ciki gwom pini mo be.

20 Wakan Tapa Arumgimis oki gwo yansan mo ki: Aha/ dikina apo/ mii ŋari jin elki'da el e mo jin miikina um mmo bu'th moŋ 'koki e gi 'kwani mo wakki/ uni tana ris 'dii mo. Ka jiŋ gana/, Aha/ mina kwa/ uni mo 'peni 'bame'd pini mo, dhali 'kwani kun bu'thkina um ka gume/ mo me'da ris 'dii mo, Aha/ mina dhal uni mmo ii ki 'kus mo be. 21 Aha/ mina dher burrinyen tur pini bwa mo dhali woth 'kwanim pem mo 'peni me'd pini mo, wakan ki uni minu 'koki bu'th ka gume/ dok/e mo e me'd pini mo. Um mini mish ki Aha/ tana Tapa mo be. 22 Haali/ um shi/ kina du gi wathiŋ kar/e mo ka risa tor mo, wakan Aha/ mina diki rak a'di bwan'thotho mo, dhali haali/ /e 'bi'thkina ris me'd gi tonthus mo wakan a'di diki tu'k mo 'pena ris bway thus piti mo

mmowoth mondiki e mo, 23 Wakan /e mini diki para ris tonyjan e mo walla mii ma tor mo. Aha/ mina woth 'kwanim pem mo 'peni me'd pini mo. Um mini mish gwo 'ban mo ki Aha/ tana Tapa mo be.'"

Iskiyal 14

Iman mii miinycal miinu mii ciya jisa mo

1 Aris gwanyjakaŋ 'kwani ma Israyiila tiya iiyin i aha/ mo dhali 'kowa 'cesh ibwambori aha/ mo. 2 Yan'ko'd gwo gi Tapa pu'dki'di aha/ mo, mmo o gwo mo ki, 3 "I ya/ gi 'kwani, gwansan kalkina risa rum kun uku ki me'd buni mo eya risa dum buni mo dhali dhu to kun ceshkina cesh ki miinthus buni mo ibwambori jis em buniŋ gana/ mo. A uni 'baar mo mini dot Aha/ gwo mo 'taa? 4 Wakan oyi gwo yansan gom uni mo dhali o uni mo ki, ' Tapa Arumgimis oki gwo yansan mo ki: Aris 'kwani gi gu'b ma Israyiil ka 'dete/ 'dete/ uni kun kalkina risa rum kun uku ki me'd eya dum buni mo, walla uni kun dhuki mo jin ceshuwa cesh gi miinthus ibwambori jis em piti mo, dhali yan'ko'd uni ki iiyu mmo ta imanci gwo mo tani, Aha/, jin tana Tapa, mina thok uni gwo mo isi me'd mii jin miikina uni arisa rum buni mo be. 5 Aha/ mina mii to yansan mo wakan ki Aha/ mina kal gu'b ma Israyiil ka nyaŋ'ko'd mo eya risa dum buni mo kun 'kokunu mmo kal isa dhana mo 'peni Aha/ ka risa rum kun uka uni ki me'd buni mo be.'

6 Wakan oyi gwo gom gu'b ma Israyiil mo ki, ' Tapa Arumgimis oki gwo yansan mo ki: Tori miinthus mo dhali tuki mo 'pena risa rum kun uka um ka me'd bum mo! Tuki jis em bum ka nyaŋ'ko'd mo 'pena ris mii nyo/gam bumi 'baar mo. 7 Haali/ 'kwani 'baar mo ka 'dete/ 'dete/ 'peni gu'b ma Israyiil mo dhali 'kwani kun 'kon ka pije/ 'baar mo ka 'dete/ 'dete/ doshki 'pen tur mo e pa Israyiil mo uni kun dhalki Aha/ 'pen mo, uni kun kalkina risa rum kun uka uni ka me'd buni mo eya dum buni mo dhali kar mo jin ceshki'da cesh gi miinthus buni mo ibwambori jis em buniŋ gana/ mo, dhali yan'ko'd uni ki iiyu/ bwaya manci gwo mmo ŋap Aha/ mo tani, Aha/, jin tana Tapa mo, mina thok uni gwo ki is pem mo be. 8 Wakan Aha/ mina kar jis em pem apo/ wathi/ mo dhali karki a'di jamas mo dhali gwom 'bi'th e mo, haali/ Aha/ mina 'cith a'di mo 'pena galany gi 'kwanim pem mo, dhali /e mini mish ki Aha/ tana Tapa mo. 9 Wakka/ manci gwo mu'thkunu e mo

dhali wal 'twa/ ihash gwo mo tani, yan'ko'd Aha/, jin tana Tapa, mina mutha manci gwo e mo, Aha/ mina kar me'd pem apo/ a'di mo dhali 'ce'd a'di sho'k mo 'pena galany gi 'kwanim pem ma Israyiil mo be. 10 Uni mini kal miinthus buniŋ gana/ mo, miinthus ma manci gwo midi nyak ki miinthus gi a'din 'de/ jin dotki'da dot 'peni a'di mo. 11 Haali/ gom mii yansan mo tani, gu'b ma Israyiil mini 'koki dok/e so ka pije/ mo 'peni mo bath Aha/ mo walla nyo/ is buni dok/e ki sule/ mo eya ris miim buni kun thamkina uni mo. Uni mini ta 'kwanim pem mo, dhali Aha/ mina ta Arumgimis buni mo, gwo yansan okina Tapa Arumgimis mo be.'"

Gwondwall apo/ mii kun 'konu ki dargi moŋgam gwo is mo

12 Yan'ko'd gwo gi Tapa pu'dki'di aha/ mo, mmo o gwo mo ki, 13 "Ya/ gi 'kwani mo, wakka 'cesh mii'da ris miinthus apo/ Aha/ ki mii jin 'konu ki dar gi gwo jin gamu is mo tani wakan Aha/ yethkina me'd pem mo apo/ a'di mo dhali 'ce'd mom'bi'th gi tontem piti mo, dhali hash dhan te/ apo/ a'di mo dhali 'cith 'pena 'bana su/ gwansan mo wathimpa dhala ris to/e 'pena 'cesh mo be, 14 Yan'ko'd wakki/ ta 'kwaniŋ kwara gwansan mo, Nowa, dhala Daniyal, dhala Ayuub mo kun 'kokin eya galany ma 'cesh mo tani, uni mini woth moŋ'koki em buniŋ gana/ mo ki mii ma kar em buni mo, gwo yansan okina Tapa Arumgimis mo be. 15 Wakki/ Aha/ hashkina ris to /e shi'kga/ bwaya 'cesh mo tani dhali kar a'di bwa 'te/ mo wakan a'di warki'd ka 'cesh jin 'ce'dkunu sho'k mo jin dina wathiŋ kamu/ ki 'ci'th 'kupki cine/ mo haali/ goma ris to e mo, 16 Yan'ko'd wakki/ 'kwaniŋ kwara gwansan kun nyakkan mo tani, me'd jin dikika mo tani, Tapa Arumgimis oki gwo yansan mo ki, uni mini 'koki mish mii kan mo mmo woth ucim buni mo walla i'bwa/ mo, hili jasi moŋ'koki em buniŋ gana/ a'di imina uni iwoth mo, hila 'cesh midi war ki mony'ce'd sho'k mo be. 17 Walla wakki/ Aha/ mina kali gandal jin ka'd ka 'ban su/ apowa 'cesh mo dhali o gwo mo ki, ' Gandal jin ka'd ka 'ban su/ mo, yayi ki tur bwaya 'cesh mo dhali 'citha ris 'kwani mo dhala ris to /e mo 'pena po/ a'di mo', 18 Yan'ko'd wakki/ 'kwaniŋ kwara gwansan 'kona galany ma 'cesh mo, me'd jin dikika mo tani, Tapa Arumgimis oki gwo mo ki, uni mini 'koki mish mii mmo wan iyam buni 'ba/ mo walla i'bwa/ mo, hili jasi moŋ'koki em buniŋ gana/ iminu woth mo be. 19 Walla wakki/ Aha/

mina hash 'batha gwop is mo apowa 'cesh yansan mo dhali gaca nyor pem apo/ a'di mo ka bas jin guski'd mo, mmo 'cith 'kwani mo dhala ris to /e mo tani, 20 Yan'ko'd wakka Nowa, dhala Daniyal, dhala Ayuub 'kon eya 'cesh caan mo tani, me'd jin dikika mo tani, Tapa Arumgimis oki gwo mo ki, uni mini 'koki mish mii mo mmo wan iyam buni 'ba/ mo walla i'bwa/ mo, hili jasi moŋ'koki em buniŋ gana/ mo iminu wan 'ba/ mo ki miiŋ kar/em buni mo be.

21 Haali/ Tapa Arumgimis oki gwo mo ki: Aha/ ka jiŋ gana mina miya ris to gwansan mmo shi/a shi/ mo mmo hash gwondwalla doŋgon pem mo, adhan te/ mo, dhali gandal jin ka'd ka 'ban su/ mo, dhali aris to em bwaasho mo, dhali adhan 'batha gop is mo, apo/ pa Urushaliim mo mmo 'cith 'peni wathimpa dhali ris to /e 'pena yim mo be. 22 Naskina/ mo tani, hili mo mo ma! uni kun yekin kun bockon minu dhalku eya yim mo, kun 'kokin mini ii ka pije/ mo inyakki iya/ mo dhali i'bwa/ mo. Hili ma! Uni mini ii ka pije/ e /e mo, dhali /e mini mish bway buni mo dhala ris mii mo dhali momalas isi gwo gom gwondwall mo jin hashkika bway pa Urushaliim mo, dhali goma ris to i'baar mo kun hashkika apowa 'cesh mo be. 23 Aris uni kun 'kokin mini malas /e mo wakki/ /e mishi bway buni mo dhala ris miim buni mo, wakan /e mini misha ris to gwansani 'baar mo kun miikika apowa yim mo, kun dika ki mii uni ki mo kun dhunu is ki ca mo! Gwo yansan okina Tapa Arumgimis mo be."

Iskiyal 15

Cwalman kun 'konu ki ŋap mo

1 Yan'ko'd gwo gi Tapa pu'dki'di aha/ mo, mmo o gwo mo ki, 2 "Ya/ gi 'kwani mo, cwaŋ kuthu'd 'bora 'bor kata 'pena ris cwa kun 'kon ka bi i e mo kun 'kokin e bwamani cwa gi mombwaasho mo? 3 'Kona 'kwani ki kal o'd 'peni cwalman mmo miiya ris to mo? Walla mina uni 'koki kar mo shir to apo/ a'di mo 'taa? 4 Hili ma! Wakki/ a'di bitu i o'd me'da yina arabiya mo tani, dhali wakki/ shwana o'd i'kup mo dhali si'da/ ibwaman mo tani, a a'di midi 'bor gom toŋ kamu/ dok/e mowa? 5 Hili ma! Ki a'di kupkina o'd mo tani, a'di midi diki ha me'd mo gom toŋ kamu/ mo, yan'ko'd ka jiŋ gana/ ki o'd shwaki'd mo tani, yan'ko'd a'di naskin diki ha me'd mo gom toŋ kamu/ mmo mii mo be. 6 Wakan

Tapa Arumgimis oki gwo mo ki: A'di wakina e ka ris cwa eya ris mombwaasho mo, Aha/ cikina cwalman me'da yina arabiya mo goma ris o'd mo, Aha/ mina mii miin 'de/ yansan 'kupka ris moŋ 'ko gi pa Urushaliim mo be. 7 Haali/ Aha/ mina kar em pem apo/ uni mo. Wakan uni iiyin ka pije/ mo 'peni o'd mo, naskina/ mo tani o'd midi shwa uni mo, wakan ki um mini mish ki Aha/ tana Tapa mo, ki Aha/ karkina jis em pem 'kupki uni mo be. 8 Yan'ko'd Aha/ mina kar mony'cesh ki mo jin 'ce'du sho'k mo haali/ uni takin gi mo mii mii kun daru gi moŋgam gwo is mo, gwo yansan okina Tapa Arumgimis eya tente/ mo be."

Iskiyal 16

1 Yan'ko'd gwo gi Tapa yayi'di aha/ mo, mmo o gwo mo ki, 2 "Ya/ gi 'kwani, mishki mii nyo/ga/ ma yim e pa Urushaliim mo, 3 Dhali o gwo mo ki, ' Tapa Arumgimis oki gwo yansan gom pa Urushaliim mo ki: Montel 'pen pini dhali mondho'th pini eya 'cesh gi paŋ Kanaan mo, dhali ababam pini 'peni 'kwani Amorat mo, dhala ta'dam pini 'peni 'kwani Hiththa mo be. 4 Ka cim gi mondho'th pini mo tani, ata'dam pini diki 'ci'th eya ŋalkum mo, walla ayim diki up /e yi'de/ mo walla diki pa'c /e aŋalkum ki 'pinya mis mo, walla diki 'tam /e is ki burrinye/ mo be. 5 Miiŋ kamu/ yisa di'd gom eya mmo miiya ris to gwansan gom eya, mmomii moŋgam 'kupki /e mo. Ka cim jin dho'thkunu /e mo, ki mo jin shi/u ashi/ i e gom mondiki em pini mo, /e yipkunu ka pije/ mo e mondhe'd gi bunto mo be.

6 Hili Aha/ 'cithkina ki tur mo mmo pe /e mo, dhali Aha/ mishkina ki /e siri'ckunu abas piniŋ gana/ ki sho'k mo, wakan Aha/ okina gwo eya bas pini mo ki, "Diyi mo!" Aha/ okina /e mo eya bas pini mo ki, "Diyi mo! " 7 Aha/ karkina /e mmo ca mo me'd cwa gi bwam bunto mo. /E marki is mo dhali war ki dhan ca mo, dhali /e mini ta jaro/ ki jaro/ mo. 'Twaŋ kom pini mini 'bitha 'bi'th mo, dhali amur pini mini ca ki tup tup mo, wakan /e 'thissa/ yaki is 'te/ mo dhali ya sho'k 'te/ mo be. 8 Aha/ pekina /e ki tur mo dok/e mo, dhali Aha/ mishkina /e mo. Hili ma! Atente/ gom mo/en yayi'd gom /e mo, wakan Aha/ belethkina burrinyen tur pem mo dhali tik /e is jin yana /e is 'te/ mo. Yan'ko'd Aha/ thulkina gwo me'da po/ gom /e mo dhali guyu e mo e gwo jin gamu me'd mo, gwo yansan okina Tapa Arumgimis mo, dhali /e ta jim

pem mo be. 9 Wakan Aha/ lamkina /e is ki yi'de/ mo dhali dhelel /e 'pena bas mo, dhali Aha/ 'koshkina /e is ka yin mo be. 10 Aha/ hiṯhkina /e is ka ris jamas burrinye/ mo dhali ka ṗṗaa/ yi'c jin diki she/ mo e sho'k pini mo. Aha/ ki 'tam /e is ki burrinyen tura 'borga/ mo dhali tiḳ /e is ki burrinyem 'bi'thga/ mo be. 11 Aha/ aḳkina /e e ki jamasa 'borga/ mo, dhali Aha/ ki karki /e tom'bame'd e me'd pini mo, dhali hiṯhki eya jindhir i 'ba/ pini mo. 12 Aha/ hiṯhkina /e dhiriny i shush pini mo dhali Dabal i 'cem pini mo, dhali toŋ 'kuṗ jin ta jaro/ ki jaro/ i 'kuṗ pini mo be. 13 Wakan /e aḳkunu e mo ki 'dolkona gana/ mo dhali ki 'dolkon kush mo, dhali /e hiṯhkunu is ki burrinyen tur jin c̣a'b ki jaro/ jaro/ mo, dhali burrinyem 'bithga/ mo, dhali burrinye/ jamas mo silga/ mo, dhali tonṯe/ jin ta'da diṗanya 'borga/ mo, dhala dham mo, dhala yin mo, dhali e c̣a'b ki jaro/ jaro/ mo, dhali /e takana maliḳ mo be. 14 Montaḳ pini yaka'd ka pije/ e bwamana ris 'kwaniny'cesh mo haali/ 'bora 'bor mo, gom a'di ta'da ḳar/e mo e monyca mo jin c̣ikika /e mo, gwo yansan okina Taṗa Arumgimis mo be.

Pa Urushaliim miiki tonthus mo

15 Hili /e gamki gwo is e jarom piniŋ gana/ mo dhali /e miiki mii me'da 'bom c̣al mo gom montaḳ pini mo, /e gac̣kina ris miim pini ka pije/ mo jin mina /e miinyc̣al inyaḳka ris 'kwani 'baar mo ka 'deṯe 'deṯe/ mo kun iikin mo, wakan mom'bor pini warka'd ki jim piti mo. 16 Yan'ko'd /e ḳalkina ris burrinyem pini mo inyaḳki uni mo tani /e ki miiya ris jamas pini kun c̣inu e ki she/ ki she/ mo gom is pini mo, dhali imun mo tani /e ki mii me'da 'bom c̣al mo. Mii yan midi 'taki diki ṗu'd mo. Walla to yan midi diki di mo be. 17 /E ḳalki tom 'be'd 'be'da 'borga/ gi 'dolkona gana/ mo dhali 'dolkon kush mo kun c̣ikika /e mo, dhali /e ki mii is pini me'd 'kwaniŋ gwaṯh mo, dhali /e ki mii inyaḳki uni me'd jin miin ma man mii miinyc̣al mo be. 18 /E hiṯhkina ris burrinyen tur pini mo dhali tiḳ uni mo, dhali /e ki kara yin pem dhala 'bica jwahar ibwambori uni mo be. 19 Maaŋḳuthu'd pem c̣ikika /e mo, jin uḳu 'pena diṗanya 'borga/ mo, ayin mo, dhala dham mo, /e ki dhu ibwambori uni goma shima 'kunyga mo, haali/ to anahansan kun miikin mo, gwo yansan okina Taṗa Arumgimis mo be. 20 Yan'ko'd /e ki ḳal iya/in dhali i'bwa/in uni kun dho'thkina /e gom Aha/ mo, dhali /e ki mii uni abas ki jamas mo mmoshwa me'd tonṯe/ mo. A aris miim pini kun miinu

miinyçal mo ta ushi toŋ gwa'dga/ mowa? 21 /E 'cithki uçim pem mo ka risa rumpinycon mo dhali dhu uni mmo'ko ka 'cithan dhul i o'd mo. 22 Eya ris miiny nyo/gam pini mo dhali mo mii miinyçal pini mo /e diki kulum mo goma risa cim kun tana /e dhuru'c mo, ki /e diki is 'te/ mo dhali di sho'k 'te/ mo me'd jin yapkina eya bas pini ki sho'k mo be.

23 Wayyi! Wayyi gom /e mo! Gwo yansan okina Tapa Arumgimis mo ki, wakan, ka mar is mo gom iman mii tonthusi 'baar mo, 24 /E nyaŋki ari gu'b çiŋa/ gom is pini mo dhali /e ki kar is pini isi mis mo eya ris mo kun 'kona 'kwani mo be. 25 /E nyaŋ ki mompini jin diki isi mis mo i'kupa ris bway turi 'baar mo dhali /e ki nyo/ jarom pini mo, dhali /e ki beleth 'basho'k pini gom 'kwani ka 'dete/ 'dete/ mo kun iikin mo, dhali /e ki mar mo mii miinyçal pini is mo be. 26 /E miikin me'da 'bom çal inyakki 'kwanim pam Masir mo, dhali iman nyak miinyçal mii kun 'dishki /e is mo, dhali /e miiki miinyçal ki nyanye/ mo, /e karki Aha/ a nyor mo be. 27 Hili ma! Aha/ mina dor um ki me'd pem mo dhali 'ci'th um sho'k mo. Aha/ mina çi moŋ'koki em bum eya ris 'kup bum mo, i'bwa/ gi pam Palasthiin mo, kun miikunu ki mon'the is mo gom mii nyo/gam pini mo. 28 /E miiki mii me'da 'bom çal inyakki 'kwani Asur mo haali/ /e diki kap mii mo. /E miiki mii me'da 'bom çal mo dhali /e naskina diki kap a'di mo be. 29 /E miiki mii ma man mii miinyçal ka mar is mo eya 'cesh gi iman yol to gi pa Kaldiyan mo, dhali mii yan diki kap /e adu mo be.

30 Adum pini 'ka'da 'ka'd goma ta mo, gwo yansan okina Tapa Arumgimis mo, jin miikina eya ris to gwansan mo, mii gi mon'the is ki miinyçal mo? 31 /E nyaŋkana ris gu'b çiŋam pini mo e 'kupa ris bway tur mo dhali miiya ris mom pini isi mis eya ris 'pena bi gi 'kwani mo. Naskina/ mo tani /e diki waka 'bom çal mo haali/ /e pe'thkunu ki petha sor mo e mo jin buthkina /e nyunykina/ mo be. 32 Em 'bom jin miiki miinyçal mo, /e buthki 'kwani kun 'kon ka pije/ mo i embul ma kathim pini mo. 33 'kwani çiki to kun çinu mo goma ris up çal mo, hili /e çiki ushi nyunykina/ gom iman en /e i 'baar mo dhali çiki uni mmo iiyu i /e mo 'peni 'ko'dgwari 'baar mo gom mo mii miinyçal pini mo be. 34 Wakan a'di diki'd ki she/ mo ibwamani /e mo dhali i upa tiya mo e mo mii miinyçal pini mo. Jan 'deŋ kamu/ yisa di'da jin çiki to kun çinu gom e mo mmo mii me'da 'bom jin miiki miinyçal mo. /E

yakan ki tar mo. /E c̲iki uni to kun c̲inu mo dhali toŋ kamu/ yisa c̲ikunu /eya.

35 Wakan, /e jin tana man mii miinyc̲al mo, cik̲ki gwo gi Tap̲a mo. 36 Tap̲a Arumgimis oki gwo mo ki: Haali/ um gac̲ki miinthus jin̲ minu eya dum bum mo dhali 'koki tik̲ is bum e mo eya ris miim bum kun miikina um miinyc̲al mo inyak̲ki iman ena en bum mo dhali nyak̲ka risa ruma nyo/gam bum mo kun uk̲u ki me'd mo, haali/ um c̲iki uni abas gi uc̲im bum mo, 37 Wakan, hili mo mo ma, Aha/ mina tul iman en /e is mo kun gamkina /e me'd mo, dhala ris uni gwansan kun enkina /e i'baar mo dhala ris uni 'baar mo kun shi/ kina /e i e mo, dhali Aha/ mina tul uni is ap̲o/ /e mo 'peni 'ko'dgwari 'baar mo. Aha/ mina diki tik̲ buŋgwar is pini e mo gom uni mo wakan ki uni 'baar mo mini mish mo jin dikina /e is mo. 38 Haali/ Aha/ mina dwall /e gwo mo gom miinyc̲al pini mo ka bas jin guski'd mo, dhali Aha/ mina k̲alu ap̲o/ /e abas jin guski'd ka nyor pem mo dhali mo jin shi/u ashi/ i e m̲o be 39 Aha/ mina c̲iki /e e me'di uni mo wakan ki uni mini 'tuk gu'b c̲iŋam pini mo dhali 'ce'd mo jin di isi mis pini mo dhali uni mini k̲ala ris burrinyem pini mo dhali k̲al aris tom'borgam pini i'baar mo. Uni mini dhalki /e is 'te/ mo dhali dhalki /e sho'k 'te/ mo be. 40 Yan'ko'd uni mini k̲ali toŋ'kup̲ ap̲o/ /e dhali 'kosh /e ki wosh mo, dhali uni mini 'ci'th /e bwa ka 'ci'cimi'th mo ka ris gandal kun kan ka 'ban su/ mo be. 41 Uni mini c̲itha ris gu'b pini mo dhali miiya ris gwondwall mo ap̲o/ /e mo i bwambori ris up̲ mo, haali/ Aha/ mina dosh miinyc̲al 'peni /e mo, dhali /e mini diki dok̲ e c̲i to kun c̲inu ki iman en /e mo be. 42 Yan'ko'd Aha/ mina kara nyor pem mo ap̲o/ /e mo, mo shi/a shi/ i em pem miga/ dhalki /e mo, haali/ Aha/ mina diki shwam mo, dhali diki dok̲/e miiya nyor mo be. 43 Haali/ /e diki ka risa cim dhuru'c pini e mo dhali kar Aha/ mmo pish is ka nyor mo goma ris to gwansani 'baar mo, wakan, hili ma! Aha/ mina k̲ali mo jin dwallu gwo ap̲o/ 'kup̲ piniŋ gana/ mo gom to kun miikina /e mo, gwo yansan okina Tap̲a Arumgimis mo. Dina /e ki mar mo mii miinyc̲al is mo goma ris unin̲ tiya 'baar mo kun miiki mii kun 'tenu bwa mo 'taa?

44 Hili ma! uni 'baar mo kun okina ris gwo ki gwom 'bi'th e gom /e mo tani mini o gwo mo ki, "Me'd isa ta'da mo tani, wakan si'da/ ayim ta 'bwa/m mo." 45 /E i ta 'bwa/ ma ta'dam pini mo, a'di jin 'teki'da kat̲him piti bwa mo dhali uc̲i ma yim mo, dhali /e a'di ita i'bwaham gi

i'bwaham mo uni kun 'teki ikaṯh bwa mo dhali uc̱im buni mo. A ta'dam pini ta wathi/ Hiṯhtha mo, dhala babam pini ta wathi/ Amoraṯ mo. 46 'Bwahana caaga/ ta'da Samira mo dhali 'bwa/ ma yim ta a'di jin diki'd eya 'bana binycam mo, ki 'bwa/ina gwa'dga diki'd eya bora luŋgu'b mo 'peni /e kansan mo, Saduum dhala ris i'bwa/ ma yim mo be. 47 /E yisa dikin mmo ya eya ris bway buniya dhali miiya ris miim buni kun 'tekunu uni bwa mo, hili eya ris bway pini i'baar mo tani /e miiki mii shi̱kga/ ki nyanye/ mo 'peni uni mo. 48 Gwo yansan okina Tap̱a Arumgimis mo ki, me'd jin dikika mo tani, 'bwahan ka Saduum dha̱la ris i'bwa/ mo, 'koki mii tonthus kagahara me'd /e mo dhali i'bwa/in imiikin wakan mo be. 49 Hili ma! Yansan ta miinthus gi 'bwahan ka Saduum mo ka yim karki is ki ca e embul piti mo, mmo mii mii ma p̱iny is mo dhali diki kar 'ce gom toŋ kamu/ mo. Ayim diki hil 'kwani ha'th'ko'd mo dhali 'kwaniny c̱iŋkina/ mo be. 50 Ayim karki is ki ca mo dhali mii mii kun 'tenu bwa mo ibwambori Aha/ mo, wakan Aha/ k̲alkina uni ka pije/ mo me'd jin mishkina /e mo. 51 Samira diki mii ari miinthus ka 'bana kamu/ mo. /E markina ris tonthusa nyo/ga/ is ka ris mo 'peni mii kun mina uni mo, dhali /e ki ra̱k̲ i'bwahan mmo pi mii ma k̲ar/e ki nyanye/ mo 'peni /e mo goma ris tonthusi 'baar mo jin miikina /e mo be. 52 K̲ali mo ma 'the is pini mo, haali/ /e c̱iki mii ma k̲ar/e mo gom i'bwah pini mo. Goma ris miinthus pini mo, kun miikina /e mii nyo/ga mo, /e ra̱k̲ki i'bwahan pikin ki mii ma k̲ar/e mo 'peni /e mo. Wakan yan'ko'd, diyi ki mo ma 'the is mo dhali k̲ali mo ma 'the is mo, haali/ /e ra̱k̲ki i'bwahan mmo pi mii ma k̲ar/e mo be.

53 Haali/ Aha/ mina do̱k̲ki miim buni jin jinu uni mo, e mo jin 'konu ki monyji gi pa Saduum mo dhala ris i'bwa/ mo, dhali uni ma Samira kun 'kon ki monyji mo dhali i'bwa/ mo, dhali mii gi monyjim pini midi di ibwamani uni mo be. 54 Ap̱o/ gwonṯor gi to gwansan /e mini ṯor mo ma 'the is pini mo, /e minu kar ki gwa'd mo goma ris to 'baar mo kun miikina /e mo, dhali ki mii gwan mo tani /e mina uni malas mo be. 55 Wakan 'bwahan ka Saduum dhala ris i'bwa/ mo mini do̱k̲ e miim bunin dhamo/ mo kun 'kokina uni nycine/ mo, dhala Samira dhala ris i'bwa/ mo mini do̱k̲ e miim buni ga dhamo/ mo kun cila uni mo. Yan'ko'd /e dhali i'bwa/in mini do̱k̲ ki miindhamom bum mo kun miikina um mo be. 56 'Bwah pini ka Saduum diki di mmo ka /e e ki 'twam piti eya risa cim gi monycam piti mo, 57 Nṯwa/a ki tonthus pini

'konu ki ṯor mo. Shwanesan /e 'tekunu bwa ka ris i'bwa/ gi pa Adum ilu/ mo dhali goma ris i'bwa/ gi pam P̱alasthiin mo kun 'kokini 'ko'dgwara yim mo uni gwansan i'baar mo waḳ ki /e mo. 58 /E mini ṯor mo ma 'the is pini mo dhali mii nyo/ga jin miikina /e mo! Gwo Yansan okina Tapa mo! 59 Tapa Arumgimis oki gwo yansan mo ki: Aha/ mina mii to me'd jin miikina /e a'di mo, /e jin waḳ ki monyjem pini mo ki mo jin 'ce'dkina /e gwo jin gamu me'd mo be.

60 Hili Aha/ ki is pem mina ka gwo 'kupi e jin gamka me'd inyaḳki /e eya risa cim jin tana /e dhuru'c mo, dhali Aha/ mina kar gwo jin gamu me'd jin midi diki sule/ sule/ inyaḳki /e mo be. 61 Yan'ko'd /e mini ka aris bway tur pini 'kupi e mo dhali tagi mon'the is ki /e buṯhki i'bwahan kun cakin ki yil mo dhali ushi i'bwahana gwa'dga/ mo. Aha/ mina c̱iki uni ki /e me'da ris i'bwa/in mo, hili yisa gom gwo jin gamu me'd yisa. 62 Aha/ ki is pem mina ṯel gwom pem jin gamu me'd inyaḳki /e mo, dhali /e mini mish ki Aha/ tana Tapa mo be. 63 Haala ris to gwansan mo tani, /e mini ka ris to 'kupi e mo dhali 'the is mo, wakan /e mini diki doḳ e ka'd 'twam pini mo mmo wal 'twa/ mo gom mo ma 'the is pini mo, ki Aha/ gwamkina /e mo eya ris to 'baar mo kun miikina /e mo tani, Tapa Arumgimis a'di oki gwo yansan mo be.'"

Iskiyal 17

Arisa wulu/ dhali cwalman mo

1 Gwo gi Tapa yayi'di aha/ mo, mmo /o gwo mo ki, 2 "Ya/ gi 'kwani, 'ce'dki'da gagala mo dhali o gwom 'bi'th e 'kupki gu'b ma Israyiil mo. 3 Oyi gwo mo ki, ' Tapa Arumgimis o gwo yansan mo ki:

> Adhana wuluny caga/ nyaḳka biny caga/ dhali adhan jeshen turga/ mo, kun 'tu'dkunu ka ris jeshe/ mo,
> dhali kun tana jamasa ris ka ris mo kun iikin bway pa Lubnaan mo dhali ḳala biny cwa ma banyayis mo.
> 4 A'di 'ce'dki'da risa liman ma birman cwa mo dhali ḳal uni bwaya 'cesh gi paŋ K̲anaan mo,
> a'di c̱u'thki a'di e 'peŋkuman pa gi imanyol to mo be.
> 5 A'di si'da ḳalki ushi emen to 'pena 'cesh mo dhali si a'di eya 'cesha 'borga/ mo.
> A'di karki a'di e yan yi'deny caga/ mo me'd cwaŋḳuthga mo be.

6 Yan'ko'd a'di 'kaki'd mo dhali warki'd ki cwalman jin parki'd ka luŋgu'b bwaya 'cesh mo.
Arisa birman piti tu'kkin 'kupki a'di mo,
dhala risa birman ga 'cesh cakin i'kwaranyi a'di mo.
Wakan a'di taki cwalman mo dhali marki'da risa bi is mo dhali a'di ki pi usha liman mo.
7 Hili adhana wuluŋ kamu/ caaca mo inyakka bi mo dhali aris jeshe mo.
Hili ma! Cwalman yansan tuki'da risa birman ma 'cesh piti 'kupka wulu/ mo,
dhali a'di belethki'da risa birman mo 'kupka wulu/ mo 'peni mo jin sikunu a'di mo wakan ki a'di midi gam yi'de/ mo be.
8 A'di sikunu eya 'cesha 'borga/ mo e dhan yi'de/ mo wakan ki a'di midi kala bimran mo dhali dho'th maman mo,
mmo war ki cwalman jin ta yintho/ ki yintho/ mo be.'
9 Oyi 'kwani gwo mo ki, ' Tapa Arumgimis o gwo yan mo ki: A a'di midi ha me'da?
Mina a'di diki yu'da birman mo dhali ras maman piti ka 'cesh mo wakan ka ris maman this piti mini ku'th mo, dhala ris miinthis piti ki monycam piti midi ku'th mo?
'Bame'da bim 'bi'thgaŋ kamu/ walla 'kwani ka ris minu 'koki ŋap mo mmo dir a'di ka pije/ ka risa birman piti mo.
10 Wakan hili ma! 'Ko'di a'di sinu mo tani, a midi ca mo? AMina a'di diki ku'th mo wakki/ 'tham gi mom'pesho'k dor a'di mo?
A'di midi ku'th ka kuluny gana/ mo e bwam mo sinu mo jin 'kakina a'di mo be.'"

11 Yan'ko'd gwo gi Tapa yayi'di aha/ mo, mmo o gwo mo ki: 12 "Wali 'twa/ e gu'b kun ushki gwo ha e mo, ' /E diki mish 'pemen gi to gwansan mo 'taa? Hili ma! Amalik gi pam Baabil yayi'd bway pa Urushaliim mo dhali kala malika yim mo dhali uci ma yim kun dhunu ki she/ mo dhali kali uni bway a'di mo e pam Baabil mo be. 13 Yan'ko'd a'di ki kal ya/ ma malik mo, mmo gam gwo me'd mo inyakki a'di mo, dhali kali a'di i 'kwaranyi mo jin thulu gwo me'da po/ mo. A'di bu'thki'da ris gwatha 'bi'thga/ kun cil ma 'cesh mo, 14 Wakan dhan 'peŋkuman pa midi wu is ka 'cesh mo dhali diki 'de/ is piti ki mis

mo. Mmo dhu gwoŋ gam me'd piti mo tani a'cesh midi di mo. 15 Hili amaliḵ gi pa Urushaliim ushki gwo ha e apo/ a'di mo mmo hash iman ḵal gwom piti mo bway pa Masir mo mmo gama ris shuma rum mo dhala thuruuḵ mo. A mina a'di pi mii e mo? Amina a'di jin mii'da ris to gwansan i ye mo 'taa? Waḵki/ a'di 'ce'd gwoŋḵan mo tani, a mina a'di gus mo 'taa? 16 Me'd jin dikika mo tani! Tapa Arumgimis oki gwo mo ki, a'di ka jiŋ gana/ midi wu mo eya 'cesh ma maliḵ mo jin karki a'di ka maliḵ mo, amaliḵ jin thulki gwo me'da po/ ka tor mo, dhali jin 'ce'dki gwon this jin gamu me'd mo. A'di midi wu eya galany gi pam Baabil mo be. 17 APera/on inyaḵka thuruḵ piti kun 'bitha 'bi'th mo dhali adhana ŋul'kup 'kwani mo mini 'koki woth a'di mo e mo/as mo, ka nyor thoson kunu mo dhali aris mo kun nyaŋkunu isi mis mo mmo 'citha ris moŋ'koki e mo be. 18 Haala maliḵ 'teki gwo gi thula a'di me'da po/ bwa mo ki mii jin 'ce'dkunu gwo jin gamu me'd bwa mo. Hili ma, a'di yethki me'd piti ka pije/ mo mmo/o gwo jin onu is mo dhali naskina/ a'di ki miiya ris to gwansani 'baar mo. A'di midi diki ye mo be. 19 Wakan Tapa Arumgimis oki gwo yansan mo ki: Me'd jin diki ka mo tani, a'di diki ta gwo jin thula a'di me'da po/ a'di jin waḵkina a'di kan mo dhali jin 'ce'dkina a'di gwo jin gamu me'd pem mo? Wakan Aha/ mina ḵala jisam pem i'kupi a'di mo! 20 Aha/ mina beletha 'thi/ pem apo/ a'di mo, dhali a'di minu bu'th ka 'thi/ pem jin ceshu mo. Yan'ko'd Aha/ ki ḵali a'di bway pam Baabil mo ki a'di cithki Aha/ is ki gwo mo gom mii jin daru ki miiŋ ḵar/e jin miikina a'di mo ki a'di çiki Aha/ e me'd gi 'kwanin thus mo! 21 Aris 'kwanim piti kun sona mee mo minu 'kosh ki gandala turga/ mo, dhali uni kun boçkin mo tani minu çeker bwa mo eya ris mo 'baar mo. Yan'ko'd /e mini mish mo mo ki Aha/ tana Tapa mo, Aha/ ona gwo yansan ki midi mii mo be.'

Mo maŋ ma Israyiil mo jin taki jiŋ 'ko'd mo

22 Tapa Arumgimis oki gwo yansan mo ki, ' Wakan Aha/ ki is pem mina ḵala birman cwan gwa'dga/ mo 'peni mo jin di'd isi mis gi cwa ma banya yis mo dhali Aha/ mina si a'di mo. Aha/ mina 'ce'da birmana 'ka'dga mo, dhali Aha/ ki is pem mina si a'di mo e 'kuwosha turga mo. 23 Aha/ mina çu'th a'di apowa ris 'kuwosh ma Israyiil mo wakan ka risa birman piti mini dho'th maman mo, dhali a'di midi war ki cwa ma banya yis gi monycam piti mo wakan ka ris 'dii kun tanga bi mini 'ko

i'kwaranyi a'di mo. Uni mini 'ko eya la ma risa bim piti mo. 24 Yan'ko'd aris cwa gi mombunto mo mini mish mo mo ki Aha/ tana Tapa mo. Aha/ thuluna cwa kun 'koki isi mis mo dhali Aha/ ki 'deka ris cwa kun 'kokin 'twa/ ka luŋgu'b isi mis mo. Aha/ ku'thkina 'yi'de/ 'peni cwa mo dhali Aha/ ki rak cwa gi moŋkuthu'd mmo 'twak mo mo. Aha/ tana Tapa mo, Aha/ i ona to yansan mo ki midi mii mo, dhali Aha/ i miikina a'di mo be.'"

Iskiyal 18

Gwom 'bi'th e jin ta'da tor 'tekunu bwa mo

1 Gwo gi Tapa yayi'di aha/ dok e mo, mmo o gwo mo ki, 2 "/E on katinta mo, /e jin o gwom 'bi'th e yan eya 'cesh gi pa Israyiil mo dhali o ki,

> ' Ibaba shwayi arisa muratha 'pacga/ mo,
> adhali ushi ucin gwa'dga/ kala she/ mo'?

3 Me'd jin dikika mo, yansan bahkina Tapa Arumgimis mo ki, a'di midi diki dok/e ta embula kamu/ gom /e mmo o gwom 'bi'th e yansan mo e pa Israyiil mo be. 4 Hili mo mo ma! Aris moŋ'koki e i'baar mo ta kum pem mo, dhali mondiki e ma baba mo, dhali mondiki e gi ya/ mo, uni ta kum pem mo! Akashira gi a'di jin miiki miinthus mo tani a'di imidi wu mo!

5 Ata a'di iminu o gom wathi/ jin miiki mii ma kar/e mo dhali kala ris miiŋ gana/ ka pije/ mo dhali jin mii mii ma kar/e mo, 6 Wakki/ a'di diki shwa apowa ris 'kuwosh mo walla 'de/ em piti ki mis bwaya risa rum pinycon gi gu'b ma Israyiil mo tani, dhali diki shi/ a'bom jin 'dishki a'di is mo walla mmo 'dish up is mo e mii nyo/ga ma yim mo, a a'di ta wathiŋ kar/e mowa? 7 Ata a'di iminu o gom wathi/ jin diki 'kosh wathiŋ kamu/ is ka nyor mo, a'di jin ciki'da murem piti ka man cil ma mure/ ka nyaŋ'ko'd ki gwo jin ona a'di is mo, dhali a'di jin diki mii mii jin dilu to mo hili a'di ciki tontem piti ki a'di jin buthkina te/ mo dhali tikki a'di jin di is 'te/ is ki burrinye/ mo, a a'di ta wathiŋ kar/e mowa? 8 Ata a'di mina ana i o gom wathi/ jin diki ciya guurush gom mo mar is mo walla nyunykina/ mo ihili dhu me'd piti ka po/ mo 'peni mii jin ta mii ma gwar'de/ mo? A'di okunu ki a'di kalki miiŋkar/e ka

pije/ mo dhali a'di ṯelki mii ma isiŋ gana/ 'pen mo ibwamani 'kwani mo be. 9 Waḵki/ wathi/ c̣aan ya'd eya ris miim pem mo tani dhali dhuwa ris gwoŋḵan pem mo mmo mii mii ma isiŋ gana/ mo tani, yan'ko'd gwo jin onu is gom mii ma ḵar/e yansan gom wathi/ a'dihe/ mo ki: A'di ka jiŋ gana midi di mo! Gwo yansan okina Tap̣a Arumgimis mo be.

10 Hili a'di itaki'd gi ya/ jin bujurki'da bujur mo jin wolki'da bas mo dhali a'di miiki'da ris ton tiya 'peni kun okunu mo be, 11 Wakan ababam piti diki mii to gwansan mo. A'di shwaki'd 'pena ris wosh mo dhali a'di nyo/ a ris up̣ gi iman 'dish a'di is mo, ata a'di iminu o gom a'di mo? 12 A'di miiki 'kwani ha'th'ko'd ka gwar'de/ dhali 'kwaniny c̣iŋkina mo, a'di miiki mii kun dilu to mo dhali diki raḵ a'di gwo jin onu is ibway mo, dhali a'di 'deki em piti ki mis mo bwaya rum p̣inycon mo dhali miiya ris mii nyo/ga mo be. 13 Dhali a'di c̣iki'da guurush mo gom mo mar is mo dhali ko'd mo, awathi/ c̣aan midi di ki eya? Ka jiŋ gana a'di midi diki di mo! A'di ka jiŋ gana/ midi wu mo dhala bas piti midi di ap̣o/ a'di mo haali/ a'di miiki'da ris to nyo/ga mo be.

14 Bahili mo mo ma! wathiŋ kamu/ diki'd jin dho'thki ya/ mo, dhali ya/m piti mishki'da ris miinthusi 'baar mo kun miikin ma babam piti mo, dhali a'di mishki uni mo, a'di diki miiya ris to gwansan mo be. 15 Ya/ c̣aan diki shwa 'pena ris wosh mo, dhali a'di diki 'de/ em piti ki mis mo bwaya risa rum p̣inycon gi gu'b ma Israyiil mo, dhali a'di diki nyo/ up̣ gi iman 'dish a'di is mo, ata a'di iminu o gom a'di mo? 16 Ya/ c̣aan diki yap̣ wathiŋ kamu/ ki sho'k mo, walla mmo o gwo is mo, walla mii mii ma man dil to mo, hili mmoc̣i tonṯem piti gom wathi/ jin 'kosha ṯe/ mo dhali tiḵ a'di jin di is 'te is ki burrinye/ mo be. 17 Ya/ c̣aan diki mii wathiŋ kamu/ ka gwar'de/ mo walla nyunykina/ gom mo mar is mo walla ḵal bway moŋ ko'd mo, hili a'di ḵalki'da ris gwoŋḵan pem mo dhali ya isi me'd bwam pem mo, ya/ yansan midi diki wu gom miinthus gi com mo: A'di ka jiŋ gana/ midi di mo! 18 Ababam piti, me'd yin yapkina a'di ki sho'k mo e mii ma p̣iny'cis mo dhali butha kam piti mo, dhali mii to jin diki 'bor ibwamani 'kwanim piti mo, hili ma, a'di midi wu mo ki miinthus piti mo be.

19 Hili /e oki gwo mo ki, ' Ata dina ya/ ki ḵal miinthus gi com mo?' Haali/ ya/ ḵalki'da ris miiŋ ḵar/e mo dhali mo mii mii ma ḵar/e mo

dhali dhuwa ris gwoŋk̲an pemi 'baar mo, a'di mii uni mo. Dhali a'di ka jiŋ gana/ midi diki e mo! 20 A'di jin miiki miinthus mo tani, a'di ta jin 'de/ jin midi wu mo. Ya/ midi diki k̲al miinthus gi com mo, dhali com midi diki k̲al miinthus gi ya/ mo. Mo mii ma k̲ar/e gi jan 'de/ jin mii mii ma k̲ar/e midi di ap̲o/ is piti mo, dhali miin tonthus ma man mii tonthus midi di ap̲o/ a'di̲ mo.

21 Hili wak̲ka/ man mii tonthus ak̲a'da ris bway tur e mo 'pena ris miinthus piti i'baar mo kun miikina a'di mo tani, dhali ha aris gwoŋk̲an pem e mo dhali mii ma k̲ar/e mo dhali mii mii ma isiŋ gana/ mo tani, yan'ko'd a'di ka jiŋ gana/ midi di mo dhali diki wu mo be. 22 Aris gwondhaŋ piti jin miikina a'di mo tani mina a'di diki ka e mo ap̲o/ a'di mo. A'di midi di ki mo ma kar/e mo jin miikina a'di mo be. 23 D̲ika ki 'kuny bwa ki nyanye/ mo ap̲o/ mo wu ma man mii tonthus mo, yansan bah/kina Tap̲a Arumgimis mo, adhali mmo dokina a'di 'peni bway piti mo a'di imin̲a a'di di mowa? 24 Hili ki wathiŋ k̲ar/e dot̲ki'd mo 'peni mii ma k̲ar/em piti mo dhali mii miinthus mo dhali miiya ris mii nyo/ga mo me'da ris mii nyo/ga 'baar mo kun miikina wathin thus mo tani, yan'ko'd a a'di midi di mo? Aris mii ma k̲ar/e i'baar mo kun miikina a'di mo mini 'koki ka a'di 'kup̲ e mo wak̲ki/ a'di 'ci'thki Aha/ is ki gwo mo e mii shi'kgam piti mo. Wakan a'di midi wu mo e miinthus mo kun miikina a'di mo be.

25 Hili um oki gwo mo ki, ' Bway tur gi Tap̲a 'koki 'ko ka para po/ mo!' Cik̲ki ma, ayy gu'b ma Israyiil mo! A aris bway tur pem 'koki 'bor mo? Diki ta bway tur pini uni i'koki 'bor mowa? 26 Ki wathiŋ k̲ar/e t̲u'kki'd mo 'peni mo mii mii ma k̲ar/em piti mo, dhali mii miinthus mo dhali wu mo gom uni mo tani, yan'ko'd a'di midi wu e miinthus jin miikina a'di mo be. 27 Hili wak̲ki/ aman mii tonthus ak̲a'da ris bway tur e mo 'peni bway thus piti kun miikina a'di mo dhali mii mii ma k̲ar /e mo dhali mii ma isiŋ gana/ mo tani, yan'ko'd a'di midi kar mondiki em piti mo be. 28 Hili/ a'di p̲arki mo e mo dhali dok̲ ka nyaŋ'ko'd mo 'pena ris gwondhaŋ piti mo kun dhaŋkina a'di mo. A'di ka jiŋ gana/ midi di mo, dhali a'di midi diki wu mo be. 29 Hili gu'b ma Israyiil oki gwo mo ki, ' Bway tur gi Tap̲a a'di diki 'bor mo.' Bway tur pem diki 'bor ka ta mo, ayy gu'b ma Israyiil? Aris bway tur bum uni 'koki 'bor mo be. 30 Wakan Aha/ mina dwall 'kwani gwo ka 'det̲e/ 'det̲e/ mo ibwamani um isi me'da ris bway tur buni mo, gu'b ma Israyiil mo!

yansan bah/kina Tapa Arumgimis mo. Rici adu is mo dhali tuki mo 'pena ris gwondhaŋ bum kun ushkina um gwo ha e i'baar mo wakan ki uni mini 'koki dhu to kun tiki'da tik e gi miinthus apo/ um mo be. 31 Taki aris gwondhaŋ bum ka pije/ 'baar mo kun miikina um ki is bum mo, dhuyi adun this bum mo dhali shi/in this mo. Ata imii um wukina um mo, um gu'b ma Israyiil mo? 32 Haali/ Aha/ dara gi miim 'boro'd e mowu gi jan 'de/ jin wuki'd mo, gwo yansan bah/kina Tapa Arumgimis mo ki, wakan rici adu is mo dhali 'koyi mo!"

Iskiyal 19

'Kwani ma Israyiil 'thekina is mo

1 "/E shwane/, koyi apo/ imanshu bway gi pa Israyiil mo 2 Dhali oyi gwo mo ki,

> ' Aja a'di ita'da ta'dam pini mo? kumana dhop, a'di diki'd inyakki ushan mo;
> Dhali eya galany gi ushana gwa'dga/ mo, ayim ciki ushan piti ako mo.
> 3 Ayim ta a'din 'de/ jin dhipki jan 'de/ mo 'peni ushi ushan mo mmo ta dhuruca dhop mo,
> adhop jin da/ar ka'd mmo 'kosh to mmo dher to bwa ka gwapi/ mo, dhali yan'ko'd a'di ki 'ka 'kwani mo be.
> 4 Yan'ko'd aris mony'cesh cikki gwo gom a'di mo.
> A'di bu'thkunu ka gumem buni mo,
> dhali uni ki gu a'di ka risa bi'c bwaya 'cesh gi pa Masir mo be.
> 5 Yan'ko'd ka yim mishki mo mo tani hili ayim corki'd mo gom mondokum piti mo,
> moŋ gam gwo is ma yim 'dishesan peki'd mo,
> wakan ayim kalki ushi ushana tiya mo
> dhali dhip uni mo mmo war ki dhuruca dhop mo be.
> 6 Adhop dhuru'c yansan yaka'd mo e bwamani usha dhop mo.
> A'di ta dhuruca dhop mo dhali da/ar mmo ceker 'kwani bwa ki mom 'bi'th piti mo,
> dhali 'ka 'kwanin tiya mo be.
> 7 A'di bu'thki'da ris up kun dargi ikath mo dhali 'ce'da ris 'peŋkuman bampam buni sho'k mo.

A'cesh dhala ris mon 'tu'd piti mo uni 'ce'dkunu sho'k mo gom 'kus gi mo ohon buni mo be.
8 Hili aris kal gi mony'cesh iyina p̲o/ a'di mo 'pena ris bampa/ mo,
uni bele'thkina risa 'thim buni mo ap̲o/ a'di mo.
A'di bu'thkunu ka gume/ mo be.
9 Uni ki bu'th a'di ka bi'c mo mmo kar a'di e ari monyaŋ mo dhali yan'ko'd uni ki k̲ali a'di bwaya malik̲ gi pam Babiil mo be.
Uni ki k̲ali a'di bway mo nyaŋ jin 'bitha 'bi'th mo wakan ki 'kus piti minu 'koki cik̲ dok̲/e mo eya ris wosh gi pa Israyiil mo be.
10 Ata'dam pini a'di wana e ki cwalman cwa jin sikunu mo eya bas pini iyan yi'de/ mo.
A'di k̲alki mamana dho'th mo dhali taki'd ga risabirman ka ris mo gom dhan yi'de/ ishki'd mo be.
11 A'di ta'd ga risa bi kun 'bitha 'bi'th mo kun dhukunu gom iman jiya ji kun takin ki mom'bi'th mo,
dhali monycam piti a'di 'dekunu isi mis mo ap̲owa risa birman piti mo,
dhali montur piti mishkunu mo ki dhan monyca gi buŋgwar ma ris 'cemen piti mo.
12 Hili cwalman a'di buk̲kunu ka nyor mo dhali bit̲kunu a'cesh mo,
dhali 'tham gi mom'pesho'k k̲u'thki maman piti mo.
Dhali arisa birmana 'bi'thgam piti uni 'ce'dkunu sho'k mo dhali k̲u'thkin mo dhali o'd ki shwa uni mo be.
13 Wakan a'di sikunu e mombwaasho mo, eya 'cesha k̲u'thga/ mo dhali jin darki yi'de/ mo be.
14 Dhali o'd a'di peki'd ka pije/ mo 'pena dhana birmana caagam piti mo dhali shwa maman piti mo.
Abirmana 'bi'thgam pitiŋ kamu/ yisa di'd yisa, wathi/ gi tagi mom'bitha kamu/ yisa di'da mmo ji a'di mo yisa.'

Yansan ta moŋko mo dhali minu yuk̲ ki gway me'd moŋ ko mo be."

Iskiyal 20

Mo ush gwo e gi pa Israyiil mo

1 Mii yansan pu'dki'd ki yila pesu/ mo, ka cimi 'kume'd ma ppe 'kupi mudhe'd, jin pu'dkin ma ris gwanyjaka/ 'kwani ma Israyiil mmo 'the'k gwo e Tapa mo dhali mmo'ko ibwambori aha/ mo. 2 Dhali yan'ko'd gwo ma Arumgimis pu'dki'di aha/ mo, mmo /o gwo mo ki, 3 "Ya/ gi 'kwani, tori 'kwaniŋ gwanyjaka/ ma Israyiil gwo mo dhali oyi uni mo ki, ' Tapa Arumgimis a'di oki gwo yansan mo ki: A um iiyin mmo dot Aha/ mo 'taa? Me'd jin dikika mo tani, Aha/ mina umi 'koki dot mo! Gwo yansan okina Tapa Arumgimis mo be.' 4 A /e mini dwall uni gwo mo? /E Mini dwall gwo mo, ya/ gi 'kwani? Dhalki uni mish mii nyo/ga gi ibabam buni mo. 5 Oyi uni gwo mo ki, ' Tapa Arumgimis a'di oki gwo mo ki: Ka cim jin kwanyki ka Israyiil mo dhali 'dek me'd pem mmo thul gwo me'da po/ goma ris emem gi gu'b ma Yakuub mo, dhali tor is pem i uni mo eya 'cesh gi pa Masir mo, ki Aha/ 'dekina me'd pem mmo thul gwo me'da po/ gom uni mo tani, Aha/ ki o gwo mo ki, "Aha/ tana Arumgimis jin ta'da Arumgimis bum mo,"--- 6 Ka cim caan mo tani Aha/ 'dekina me'd pem mo mmo thul gwo me'da po/ gom uni mo ki Aha/ mina 'doyi uni ka pije/ 'pena 'cesh gi pam Masir mo eya 'cesh jin kwanykika ki 'bore/ gom uni mo. A'di ishkin ma ko mo dhala dham mo; a'di ta jaro/ ki jaro/ kagahara ibwamana risa 'ceshi 'baar mo be. 7 Aha/ okina uni gwo mo ki, "Dhalki 'kwani ka 'dete/ 'dete/ ta'kkina ris to nyo/ga ka pije/ 'peni bwambori jis em buni mo dhala ris tompinycon gi pam Masir mo. Dhalku/ ki nyo/ is bum mo ma; Aha/ tana Tapa jin ta'da Arumgimis bum mo." 8 Haali/ uni ushki Aha/ gwo e mo dhali 'koki o bwa mmo cik gwom pem mo. 'Kwani ka 'dete/ 'dete/ 'koki yipa ris to nyo/ga/ asho mo 'peni bwambori jis em buni mo walla 'koki dhala ris tompinycon gi pa Masir 'pen mo, wakan Aha/ mina kar mo jin gacu anyor pem ka pije/ apo/ uni mo mmo kara nyor pem 'kup ibwamani uni mo eya galany ma 'cesh gi pa Masir mo be. 9 Aha/ miikina mii gom gway gi gway pem mo wakan ki a'di midi diki nyo/ is piti mo e jis e ma ris kal gi mony'cesh mo ibwamani uni kun 'kokin mo. Aha/ torkina uni is pem i e mo, e jis em buni mo, mmo 'doyi uni ka pije/ 'pena 'cesh gi pa Masir mo be.

10 Wakan Aha/ hashkina um ka pije/ 'pena 'cesh gi pa Masir mo dhali kal um bway mom bwaasho mo be. 11 Yan'ko'd Aha/ ki ciki uni gwoŋkan pem mo dhali raka ris imandwall gwom pem mishu mo, ki wathi/ midi di mo wakki/ a'di ha gwo e mo be. 12 Aha/ si'da/ cikina uni arisa cim ma pesum pem ibwamani Aha/ mo dhali uni mo, gom uni ki mish ki Aha/ tana Arumgimis mo jin miiki uni ki uni minu ko/ mo be. 13 Hili/ gu'b ma Israyiil ushki Aha/ gwo ha e mo e mombwaasho mo. Uni 'koki ii eya ris gwoŋkan pem mo, isi ciki/, uni ushkina ris gwo gi imandwall gwom pem mo, kun mina 'kwani 'taki 'ko mo wakki/ uni ha gwo e mo, dhali uni nyo/kina risa cim ma pesum pem mo. Wakan, Aha/ okina gwo mo ki Aha/ mina gaca nyor pem ka pije/ apo/ uni mo e mombwaasho mo mmo kup uni mo be. 14 Hili/ Aha/ miikina mii mo gom gway gi gway pem mo wakan ki a'di midi diki nyo/a nyo/ eya ris jis e gi kal gi mony'cesh mo, e jis e kun 'doyika uni ka pije/ 'peni pa Masir mo be. 15 Wakan Aha/ ki is pem si'da/ 'dekina me'd pem mo mmo thul gwo me'da po/ gom uni mo e mombwaasho mo mmo diki 'doyi uni bwaya 'cesh mo jin murga ciki uni mo, a'cesh jin guskin ma ko mo dhala dham mo, jin ta jaro/ ki jaro/ ki jamas ibwamana risa 'cesh mo be. 16 Aha/ thulkina gwo yan me'da po/ mo haali/ uni ushki gwonycim pem e mo dhali 'koki ii eya ris gwoŋkan pem mo, dhali uni nyo/ kina risa cim ma pesum pem mo, haala risa dum buni 'thissa/ iikini batha risa rumpinycon isho'k mo be. 17 Hili/ em pem dhalki uni 'pen mo 'peni mony'ce'd sho'k buni mo dhali Aha/ dina ki 'ce'd uni sho'k mo e mombwaasho mo be.

18 Aha/ okina ucim buni gwo mo e mombwaasho mo ki, "Dhalku/ ki bath gwoŋkan gi ibabam bum mo, walla dhuwa ris gwom buni mo, walla nyo/ is bum mo ka risa rumpinycon mo. 19 Aha/ tana Tapa Arumgimis bum mo, iiyi eya ris gwoŋkan pem mo, dhuyi aris gwo gi imandwall gwom pem mo dhali hayi uni e mo. 20 Dhuyi arisa cim ma pesum pem ki kun kogu/ mo wakan ki uni mini ta jamas ibwamani Aha/ mo dhali um mo, wakan ki um mini mish mo mo ki Aha/ tana Tapa Arumgimis bum mo be." 21 Hili iya/m buni dhali i'bwa/m buni ushki Aha/gwo ha e mo. Uni 'koki ii eya ris gwoŋkan pem mo walla dhuwa ris gwoŋkan pem mo, kun mina 'kwani 'taki 'ko mo wakki/ uni ha gwo e mo. Uni nyo/ kina risa cim ma pesum pem mo, wakan Aha/ mina wola nyor pem ka pije/ apo/ uni mo mmo kara nyor pem 'kup

apo/ uni mo e mombwaasho mo be. 22 Hili Aha/ dokkina me'd pem ka nyaŋ'ko'd mo dhali mii mii mo gom gway pem mo, wakan ki a'di miinu 'koki nyo/ mo eya ris jis e gi kal gi mony'cesh mo i 'doyika 'kwani ma Israyiil ka pije/mo. 23 Aha/ ki is pem si'da/ 'dekina me'd pem mo mmo thul gwo me'da po/ gom uni e mombwaasho mo, ki Aha/ mina ceker uni bwa mo ibwamana ris kal gi mony'cesh mo dhali 'dash uni ibwamana ris mony'cesh mo be. 24 Aha/ kuluma mmo 'taki mii to yansan me'd yin mo ki uni 'koki ha gwo ma ris imandwall gwom pem e mo, dhali me'd yin 'thissa/ uni ushki gwoŋkan pem e mo dhali nyo/a risa cim ma pesum pem mo. Em buni hilkin 'kupka risa rumpinycon gi ibabam buni mo be. 25 Yan'ko'd Aha/ si'da/ cikina uni aris gwoŋkan mo kun 'koki 'bor mo, dhala ris imandwall gwo mo jin mina uni 'koki 'ko mo be. 26 Aha/ okina ki uni mini 'koki dhelel mo eya ris tom buni kun cinu ki me'd mo, uni miikina bas ka risa bwanyara gi bwandho'th buni mo dhali dhu uni ki tur apo/ o'd mo, ki Aha/ mina 'tu'd uni ki moŋ ko/ is mo wakan ki uni mini mish ki Aha/ tana Arumgimis mo!'

27 Wakan, ya/ gi 'kwani, wali 'twa/ gom gu'b ma Israyiil mo dhali o uni gwo mo ki, ' Tapa Arumgimis oki gwo yansan mo ki: E mii yansan mo tani ibabam bum sorki Aha/ mo haali/ uni dargi moŋ gam gwo is mo gom Aha/ mo be. 28 Ki Aha/ 'doyina uni bwaya 'cesh mo jin okika gwo is mmo ciki uni mo tani, dhali yan'ko'd uni parki mo kun 'koki isi mis e mo dhala ris 'cemen cwa e mo tani, uni ki miiya bas buni mo, uni ki shi/ Aha/ bwa mo ka ris miim buni mo, dhali imun mo tani uni si'da/ ki citha 'bica jwahar buni mo dhali gac tom pim buni kun cinu mo be. 29 Yan'ko'd Aha/ ki o uni gwo mo ki, "Ata 'dahan jin diki isi mis jin kala um to kun cinu imun mo?" Wakan gway yukkunu mo ka Bama mo intaga cim ka shwanesan mo be.' 30 Wakan oyi gu'b ma Israyiil gwo mo ki, ' Tapa Arumgimis oki gwo yansan mo ki: Ata miikina um is bum ki nyo/ nyo/ kan mo inyakka ris bway tur gi ibabam bum mo? Wakan ata miikina um me'da ris up cal mo, kun ŋapkina ris to kun 'tenu bwa mo? 31 Wakki/ um ci to kun cina um ki me'd mo, ki um rakki iya/m bum mmo pe o'd 'kup mo tani, ki embul yansan mo tani um nyo/ ki is bum mo ka risa rumpinyconi 'baar mo. Wakan ata dikaa/ ki dhal um bway i ŋap Aha/ mo, um gu'b ma Israyiil mo? Me'd jin dikika mo tani, gwo yansan okina Tapa Arumgimis mo ki, Aha/ mina diki dhal um ki um mini ŋap aha/ mo. 32 Wakana ris gwo kun

kuluma umi 'kup bum mo tani mini 'koki mii mo. Um oki gwo mo ki, "Dhalki ana wana e ka ris kal gi mony'cesh mo, me'da risa wak eya 'cesha tiya mo kun luŋki cwa mo dhali wosh mo be."

33 Me'd jin dikika mo tani, gwo yansan okina Tapa Arumgimis mo ki, Aha/ ka jiŋ gana/ mina ji apo/ um ki me'd pem jin 'bitha 'bi'th mo, ka bim pem jin 'dekika ki mis mo, dhali ka nyor pem mo jin miga/ gac apo/ um mo be. 34 Aha/ mina 'doyi um ka pije/ mo 'pena ris 'kwanin tiya mo dhali tul um is mo 'peni bwamana ris mony'cesh mo um kun cekerkunu bwa mo. Aha/ mina mii to yansan ki me'da 'bi'thga/ mo dhali ka nyor jin gacki'd ka pije/ mo be. 35 Yan'ko'd Aha/ ki 'doyi um bway mombwaasho ma ris 'kwani mo, dhali imun mo tani Aha/ mina dwall um gwo mo ki jis e ki jis e mo be. 36 Me'd jin dwallkika ibabam bum gwo mo e mombwaasho gi pa Masir mo, wakan si'da/ Aha/ mina dwall um gwo mo, gwo yansan okina Tapa Arumgimis mo be. 37 Aha/ mina dhu um mmo 'cith ibwambora lu'kas pem mo, dhali Aha/ mina dhu um mmo ha aris gwo kun deku/ e kun gamu me'd mo. 38 Aha/ mina lam 'peni bwamani um kun ushki gwo ha e mo dhali uni gwansan kun miiki mo/as apo/ Aha/ mo. Aha/ mina hash uni ka pije/ e mo kun 'kokina uni mo me'd 'kwani kun 'kon ka pije/ mo, hili uni mini 'koki cic a 'cesh gi pa Israyiil mo. Yan'ko'd um mini mish gwo 'ban ki Aha/ tana Arumgimis mo be. 39 Wakan um, gu'b ma Israyiil mo, Tapa Arumgimis oki gwo yansan mo ki: um ka 'dete/ 'dete/ mini ii eya ris tom pinycona ganam bum mo. Luŋi uni mo wakki/ um ushki gwo cik mo, hili um mini 'koki dok/e nyo/ gway pem jin kogu/ mo ka ris tom bum kun cinu mo dhala ris tompinycon bum mo be.

40 Gom wosh pem jin kogu/ mo, apowa liman wosh ma Israyiil mo, gwo yansan okina Tapa Arumgimis mo ki, aris gu'b ma Israyiil i'baar mo mini luŋ Aha/ mo imun mo eya 'cesh mo. Aha/ mina bwa 'bor mo mmo buth to kun cina um imun mo, dhali maman cwa jin twa/am bum jin onu mo inyakka ris tom bum kun kogu/ i'baar mo be. 41 Aha/ mina buth um me'da 'bica jwahar mo ki Aha/ kalina um ka pije/ 'pena ris 'kwani mo dhali tul um is 'pena 'cesh mo kun cekerkunu um bwa mo. Aha/ mina tor is pem me'd jin kogu/ ibwamani um goma ris kal gi 'kwaniy'cesh ki mish mo be. 42 Yan'ko'd, ki Aha/ kalina um ka pije/ 'pena 'cesh gi pa Israyiil mo, bwaya 'cesh jin 'dekika me'd pem imis mo mmo thul gwo me'da po/ mmo ciku ki ibabam bum mo tani, um

mini mish ki Aha/ tana Tapa Arumgimis mo be. 43 Imun mo tani um mini ka miim pem 'kupi e mo dhala aris miim bumi 'baar mo kun ta thus ki thus mo, dhali um mini wak is bum mo e jis em bum gana/ mo goma ris tom bum i'baar mo kun miikina um mo. 44 Wakan um mini mish ki Aha/ tana Tapa Arumgimis mo ki Aha/ miikina to yansan gom um mo haali/ gom gway gi gway pem mo, dhali yisa goma ris tonthus bum kun miina uma, dhali yisa gom mii kun thamkina um miiya, um gu'b ma Israyiil mo, gwo yansan okina Tapa Arumgimis mo be.'"

O'd e bwanycwa mo

45 Yan'ko'd gwo gi Tapa pu'dki'di aha/ mo, mmo o gwo mo ki, 46 "Ya/ gi 'kwani, kari jis em pini 'kupka 'bana bimporos mo, dhali wali 'twa/ apowa 'bana bimporos mo, cuyi gwo ibwamani bwanycwa mo ka 'bana bimporos mo. 47 Oyi bwanycwa gi mombwaasho ga 'bana bimporos gi 'kwani Israyiil gwo mo ki, ' Gwo yansan a'di ta gwo jin okina Tapa mo ki, Tapa Arumgimis oki gwo yansan mo ki: Hili ma, Aha/ mina ci'th o'd ibwamani um mo. A'di midi shwa ris cwaŋ go'd go'd mo dhala ris cwaŋ kuthu'd ibwamani um mo. Dhala le'dan o'd shwa'd minu mol us mo; aris jis e 'pena 'bana bimporos intaga 'bana binycam mina o'di shwa mo be. 48 Dhali aris buŋgwar is mini mish mo mo ki Aha/ tana Tapa mo me'd jin ci'thkikaa/ o'd mo, dhali a'di minu mol us mo be.'" 49 Yan'ko'd aha/ okina gwo mo ki, "Ayy! Tapa Arumgimis, uni oki aha/ gwo mo ki, ' Dina a'di ki ta man tora ris gwom 'bi'th em bwashu mo 'taa?'"

Iskiyal 21

Pam Baabil, ta gandal jin ka'd ka 'ban su ma Arumgimis mo

1 Yan'ko'd gwo gi Tapa yayi'di aha/ mo, mmo o gwo mo ki, 2 "Ya/ gi 'kwani, kari jis em pini 'kupki pa Urushaliim mo, dhali wali 'twa/ apowa ris monyaŋ kun nyaŋu mo, cuyi gwo apowa 'cesh gi pa Israyiil mo. 3 Oyi 'kwani ma Israyiil mo ki, ' Arumgimis oki gwo yansan mo ki: Hili ma! Aha/ dikina po/ /e mo! Aha/ mina buk gandal jin ka'd ka 'ban sum pem 'peni 'kumbum piti mo dhali 'cith 'peni uni su/ kun ta 'kwaniŋ kar/e mo dhali 'kwanin thus mo 'peni /e mo be. 4 A'di ta gwoŋkan jin cinu gom Aha/ mmo 'cith 'peni wathiŋ kar/e dhali wathin

thus mo 'peni /e mo, gandal jin ka'd ka 'bana sum pem minu buk 'peni 'kumbum piti mo apowa ris buŋgwar isi 'baar mo 'pena 'bana bim'boros intaga 'bana binycam mo be. 5 Yan'ko'da ris buŋgwar isi 'baar mo mini mish mo mo ki Aha/ tana Arumgimis, ibukina gandal pem 'peni 'kumbum piti mo. A'di midi diki dok ka nyaŋ'ko'd dok/e mo!' 6 Haali/ gom /e mo tani, ya/ gi 'kwani, deki asima/ emba'd pini jin 'ce'dki'd mo! Ka dhana nyora shi'kga/ jin dekki'd ibwamabori jis em buni mo! 7 Yan'ko'd to midi mii mo uni mini dot aha/ mo, ' Gom 'pemen jin ta'da ta a'di i dekkina /e emba'd pini mo?' Yan'ko'd /e mini o gwo mo ki, ' Haali/ goma ris gwon this kun iiyin mo, haala risa du 'baar mo mini pu/ mo, dhala ris me'd minu wupun mo! Aris shi/in mini 'ka'da 'ka'd mo, dhala ris 'kupa 'dupun mini so me'd yi'de/ mo. Hili ma! A'di mina e wakansan mo! Gwo yansan okina Tapa Arumgimis mo be.'"

8 Yan'ko'd gwo gi Tapa pu'dki'di aha/ mo, mmo /o gwo mo ki, 9 "Ya/ gi 'kwani, cuyi gwo yansan mo dhali o ki, ' Tapa oki gwo yansan mo ki:

"Oyi gwo mo ki: A gandal jin ka'd ka 'ban su/ mo!
A'di midi kaka mo dhali minu cil mo!
10 A'di midi kaka mo mmo 'cith to mo e dhan mony'cith to mo!
A'di minu cil mo ki a'di midi waka wara sho'k mo!
A ana mina bwa 'kunya e monyji gi ya/m pem mowa?
Gandal jin ka'd ka 'ban su/ 'teki'da risa lu'kas bwa mo!
11 Wakan gandal jin ka'd ka 'ban su/ minu mii ci mmo cil mo,
dhali yan'ko'd a'di minu bu'th ki me'd mo!
Gandal jin ka'd ka 'ban su/ kaka mo dhali a'di cilkunu mo
dhali a'di minu ci e me'd ma man 'kosha 'kosh mo!'"
12 Yuki ayuk gom mowoth mo dhali cuuyi mo, ya/ gi 'kwani mo!
Gom dhan gandal jin ka'd ka 'ban su/ yayi'd apo/ 'kwanim pem mo!
Dhali apowa ris iman shu bway gi 'kwani ma Israyiil i'baar mo.
Uni ta/kunu apo/ gandal jin ka'd ka 'ban su/ mo nyakki/ 'kwanim pem mo.
Wakan, dori a'dupun pini mo!
13 Hili/ a'di ta mompal mo, hili midi wakatinta wakka manjiya ji jin waku di'di'ko'd mo?

Gwo yansana okina Tapa Arumgimis mo be.
14 Shwane /e, ya/ gi 'kwani, cuuyi gwo mo dhali dori me'da su/ pini imontal 'de/ mo, gom gandal jin ka'd ka 'ban su/ midi 'kosha 'kosh me'di kwara mo!
Gandal jin ka'd ka 'ban su/ jin muru mmo 'cith jan 'de/ mo!
A'di ta gandal jin ka'd ka 'ban su/ gom 'kwani ka ris mmo 'cith 'kus mo, dhali mmo su'k uni e mo 'baar mo!
15 Mmo pu/a risa dum buni mo dhali mmo mar mom bit buni is mo,
Aha/ karkina gandal jin ka'd ka 'ban su/ gom mmo 'citha 'cith mo eya risa campur buni i'baar mo.
Ayy! A'di uku me'da wara sho'k mo,
a'di bu'thkunu gom mony'cith to mo be.
16 Dori gandala kaka ki me'da bimporos mo!
Dori a'di ki me'da binycam mo!
Yayi e mo 'baar mo kun tukina /e jis em pini mo.
17 Haali/ Aha/ si'da/ mina dor me'da sum pem imontal 'de/ mo, dhali yan'ko'd Aha/ ki kala nyor pem bway mo si/is mo!
Aha/ jin tana Arumgimis mo okina gwo yansan mo!"

18 Gwo ma Arumgimis yayi'di aha/ dok/e mo, mmo o gwo mo ki,
19 "Shwane /e, ya/ gi 'kwani, kwanyi bwaya su/ gom gandal jin ka'd ka 'ban su/ ma malik gi pam Baabil mmo yayu/ mo. Bwaya su/ mini tel 'pen eya 'cesha tal'de/ mo, dhali to jin tor bway tur mini tor jan 'deŋ kamu/ 'peni uni me'da man shu bway bway 'peŋkuman pa mo be.
20 Pari bwaya 'deŋ kamu/ e mo gom gandal jin ka'd ka 'ban su/ mo mmo yayu/ bway pa Rabbah mo, jin ta 'peŋkuman pa gi 'kwani Ammun mo. Tori jaŋ kamu/ gwo mo jin midi susa thuruuk bway pa Yahuu'da mo dhali 'peŋkuman pa gi pa Urushaliim mo, jin 'bitha 'bi'th mo.
21 Haala/ malik gi pam Baabil midi dosh mo e mo jin gam ma ris bway tur 'kup mo, mmo rash gwontor e mo. A'di midi yikina risa thopa is mo dhali dot bway tur mo 'pena risa rumpinycon mo dhali a'di midi 'cunycura du mo be.

22 E me'da bim'boros piti mo midi ta gwontor mo gom pa Urushaliim mo,
mmo kar mondor ki nyanye/ apo/ a'di mo,

mmo k̲a'd 'twam piti mo mmo k̲an iman 'citha 'cith 'kus gwo mo,
mmo mii cuuwa gi mo ma mee mo,
mmo kar mo jin doruwa dor ki nyanye/ mo a̲powa risa goŋ mo,
mmo nyaŋa nyor mo, dhali mmo nyaŋ dhan monycaga/ mo be.
23 A'di mina e waki gwon̲tor ma t̲or mo e jis em buni mo uni kun t̲orki gwo ka k̲ar/e mo gom 'kwani gi pam Baabil mo! Hila malik̲ mini dhu uni gwo i'ba/ mo ki miinthus mmo 'kam uni mo!
24 Wakan Ta̲pa Arumgimis oki gwo yansan mo ki:
Haali/ gom k̲an mo a'di i kakika miinthus bum e mo, mmo miikina um mo jin ushu gwo ha e mo mmot̲or mo,
wakan eya ris miim bum kun miikina umi 'baar mo kun tana ris miinthus minu mish mo,
haali/ um miiki to yansan mo um mini mii k̲al a'di e me'd bum mo.

25 Me'd /e mo, jin ta wathi/ nyo/ga mo dhali iman jiya ji shi'kga/ gi pa Israyiil mo, uni kun p̲u'dkin ma tee ma jisa mo, dhali uni kun wukin ma tente/ 'kup̲ mo kun miikina uni miinthus mo,

26 Ta̲pa Arumgimis oki gwo yansan gom /e mo ki:
Buk̲i b̲urrinyeŋ 'kup̲ mo dhali buk̲i toŋ'kup̲ mo!
Aris to mini 'koki 'k̲o imon̲tal 'de/ dok̲/e mo!
Dhuyi kun 'ko 'twa/ ka 'cesh isi mis mo dhali dhuyi uni kun 'koki isi mis 'twa/ ka 'cesh mo!
27 Mony'ce'd sho'k mo! mony'ce'd sho'k mo!
Aha/ mina mii a'di ki mony'ce'd sho'k mo!
A'di midi diki dok̲u ki this dok̲/e mo intagi jan 'de/ jin kwanykunu mmo dwall gwo gi mo wu mo be.

28 Wakan /e, ya/ gi 'kwani mo, cuuyi gwo mo dhali oki, ' Ta̲pa Arumgimis oki gwo yan mo gom 'kwani gi pa Ammon mo a̲po/ mon 'the is buni jin yayi'd mo: Adhan gandal mo, gandal jin ka'd ka 'ban su/ buk̲kunu mo! A'di cilkunu mo gom mo 'citha 'cith mo mmo shwa/a shwa mo, wakan a'di mina e waka wara sho'k mo! 29 Ki iman̲ci gwo mishkina ris jana t̲or mo gom um mo, ki uni rashki gwon̲tor e mo mmo dhu gwo ma t̲or gom um mo, gandal jin ka'd ka 'ban su/ yansan minu

'thi aris 'ba/ gi 'kwanin thus mo uni kun muru 'kosh mo, uni kun yayin ma tee ma jisam buni mo dhali uni kun mur ma tente gi tonthus buni iwu 'kup mo be. 30 Doki gandal jin ka'd ka 'bana su/ bway 'kumbum piti mo. E mo jin uku a'di mo, eya 'cesh jin dhodhu /e mo, Aha/ mina dwall /e gwo mo! 31 Aha/ mina gaca nyor pem apo/ /e mo! Aha/ mina pi o'd ka nyor pem apo/ /e mo dhali kar /e e me'd gi 'kwaniŋ gwatha shi'kga/ mo, iman pa/ cwa kun tana man 'ce'da 'ce'd sho'k mo! 32 /E mini war ka yin gom o'd mo! Abas pini midi di eya galany ma 'cesh mo. /E minu 'koki ka e mo, haali/ Aha/ tana Arumgimis jin oki gwo yansan mo!'"

Iskiyal 22

Aris miinthus gi pa Urushaliim mo

1 Yan'ko'd gwo gi Tapa yayi'di aha/ mo, mmo o gwo mo ki, 2 " 'Dishesan /e, ya/ gi 'kwani mo, mina /e dwall gwo mo 'taa? Mina /e dwall 'peŋkuman bampa jin ta'da bas ka bas gwo mo? Tuca yim mmo mish mii nyo/gam piti i'baar mo. 3 /E mini o gwo mo ki, ' Tapa Arumgimis oki gwo yansan mo ki: Yansan ta 'peŋkuman pa jin gacki'da bas ka pije/ ibwamana yim mo, wakan ka tentem piti midi yayu/ mo, 'peŋkuman pa jin miiki'da risa rumpinycon mo mmo mii is piti ki nyo/ nyo/ mo be. 4 /E miiki miinthus mo ka bas jin gackina /e mo, dhali /e miiki to ki nyo/ nyo/ mo ka risa rumpinycon kun miikina /e mo. /E shorona risa cim pini is mo ki 'dish 'dish mo, dhali yil pini wu ki 'kup mo. Wakan Aha/ mina mii /e ki to jin minu wak /e mo eya ris kal mo dhali ki mii jin mina 'kwani 'baar mo pe'th /e mo be. 5 Uni gwansan kun 'dishki /e is mo dhali uni gwansan kun si'da si'd 'peni /e mo mini mii /e ka mak mo, e 'peŋkuman pa jin nyo/ki'd mo, inyakki gwontor jin cikkunu e mo 'baar mo me'd jin 'kokunu mmo 'tu'd ki mo jin 'koshu 'kup is mo be.

6 Hili mo mo ma! Aris gwanyjaka/ ma Israyiil mo, 'kwani ka 'dete/ 'dete/ ki mom'bith buniŋ gana/ mo, uni iiyin bway /e mmo gac eya basa 'cesh mo. 7 Uni kun 'koki dhu is ki gwa'd mo ibwambori icom dhali i kum mo e /e mo, dhali uni miiki mii ma gwar'de/ mo apo/ uni kun 'kon ka pije/ mo ibwamani /e mo. Uni to'ckina risa dhipa 'kus mo dhali up kun dargi ikath mo e /e mo be. 8 /E wakkana ris tom pem kun

k̲ogu/ mo dhali nyo/a risa cim ma pesum pem mo be. 9 Imanbir gwonthus 'pen iiyini inyak̲ki /e mmo gac̲a basa 'cesh mo, dhali uni shwakin apowa ris wosh mo. Uni miikina ris tonthus mo eya galany i /e mo be. 10 E /e mo tani gwat̲h gun 'koki tik̲ is gi ibabam buni e 'kokin mo. E /e mo tani uni tangi mo kun k̲wa/u mii nyo/ga gi up̲ bwa mo e mii nyo/gam buni mo be. 11 Gwat̲h kun miiki mii nyo/ga/ nyak̲ki up̲ gi iman 'dish uni is mo, dhali wathi/ jin miiki'da 'bom gi ya/m piti k̄i mon'the isa nyo/ga/ mo, wathi/ jin miiki i'bwa/m pitiŋ gana/ ki mii shi'kga/ mo, i'bwa/ gi icom buniŋ gana/ mo, aris to gwansani 'baar mo miikunu e /e mo be. 12 'Kwanin gwat̲h gwansan k̲alki to kun c̲inu mmo wana wan is mo e /e mmo gac̲a bas mo dhali /e dhukina guruush gom mo mar is mo dhali k̲alka mure/ mo, dhali /e ki mii iman 'dish /e is ki mii shigga/ mo gom mmo gam to ka mak̲ampo/ mo, dhali /e ki ŋa Aha/ mo, yansan okina Tap̲a Arumgimis mo be.

13 Hili mo mo ma! Aha/ dorkina /e mo gom mii ma he'k em pini jin gamkunu mo jin miikina /e mo, dhali abas jin guski'd e bwamani /e mo be. 14 A miin ma dum pini idosh mo, miin ma ris me'd pini i'bitha 'bi'th eya risa cim mo ki Aha/ ki is pem mina mii mii inyak̲ki /e mo? Aha/ jin tana Arumgimis mo, Aha/ okina gwo yansan mo, dhali Aha/ mina mii a'di mo be. 15 Wakan Aha/ mina c̲eker um bwa mo ibwamana ris kal gi mony'cesh mo dhali 'dash um mo eya ris mony'cesh mo. Ki mii yansan mo tani, Aha/ mina k̲ala ris mii nyo/gam bum mo 'peni um mo be. 16 Wakan ki um minu nyo/ mo e jis e ma ris kal gi mony'cesh mo. Yan'ko'd um mini mish gwo 'ban ki Aha/ tana Arumgimis mo be.'"

Pa Israyiil diki'd e mom'batha'd mo

17 Yan'ko'd gwo gi Tapa jin 'kon ma po/ su/ p̲u'dki'di aha/ mo, mmo o ki, 18 "Ya/ gi 'kwani, gu'b ma Israyiil warka'd ki mo jin diki dhelel gom Aha/ mo. Aris uni 'baar mo tagi gureny 'per mo kun dhalkunu mo dhali toŋk̲uthu'd mo, dhali cwam ba'd 'ban mo dhali mmo susa sus e bwamani /e mo. Uni mina e waki 'dolkon kusha nyo/ga/ e mom 'batha'd pini mo be. 19 Wakan Tap̲a Arumgimis oki gwo yansan mo ki, ' Haali/ umi 'baar mo wakina e k̄i mo nyo/o'd mo, Wakan, hili mo mo ma! Aha/ mina tul um is eya galany gi pa Urushaliim mo be. 20 Me'd wathi/ jin tulki 'dolkon kush is mo, dhali gurany 'per mo, dhali cwam

ba'd'ban mo, dhali toŋkuthu'd mo dhali toŋkuthu'd kusha po'dga/ mo dhali kar a'di e mom'batha'd mo mmo to'd a'di mo, dhali uni piki o'd apo/ a'di ki a'di midi to'd mo, wakan Aha/ mina tul uni is mo ka nyor pem mo, dhali Aha/ mina dhu um imun mo dhali to'd um mo be. 21 Aha/ mina tul um is mo dhali pi o'da po/ um mo ka nyor pem mo, dhali um minu to'd mo ibwamani a'di mo be. 22 Me'd 'dolkon kush mo jin to'dki'd mo e mom'batha'd mo, um minu to'd mo e a'di mo, dhali um mini mish ki Aha/ tana Arumgimis mo, jin gacki'da nyora 'bathga/ apo/ um mo!'"

23 Gwo ma Arumgimis pu'dki'di aha/ mo, mmo o gwo mo ki, 24 "Ya/ gi 'kwani, oki'da yim mo ki, ' /E tana 'cesh jin diki dhelel mo. A shoka kamu/ yisa di'da jin midi he'th ka tee ma nyor pem mo yisa! 25 Imanci gwo ka kwal is 'kokin mo e bwamana yim mo, me'da dhop jin umburki ko mo mmo 'kosh to mo. Uni shwaki mondiki e mo dhali kal mo jin tanu pa mo jin ta yintho/ ki yintho/ mo, aris up kun dargi gwath tana ris ka ris mo eya yim mo! 26 Igassis ma yim miiki mii shigga/ mo gom gwoŋkan pem mo, dhali uni nyo/kina ris tom pem kun kogu mo. Uni 'koki kwa/ mii bwa ibwamana ris tom pem kun kogu/ mo dhala ris to nyo/ga/ mo, dhali 'koki kwa/a ris to kun 'koki she/ bwa mo 'peni ibwaman to nyo/ga/ mo dhali ton dhelelga/ mo. Uni ba'kki jis em buni mo 'pena risa cim ma pesu/ mo wakan Aha/ nyo/ kina mo e bwamani uni mo be. 27 Aris tapa kun 'kon eya yim mo tani uni wakina e ka risa wu kun bithil ki to ki she/ mo. Uni gackina bas mo dhali 'ce'd moŋ'koki e gi 'kwani sho'k mo ki mii kun 'koki ta kar/e mo be. 28 Imanci gwo ma Arumgimis kadhamo ma yim gwa'cki uni ka buhiyaŋ kush mo, iman mish mom buni tana tor ka tor mo dhali uni kun mishki mo mo tana tor mo. Uni oki gwo mo ki "Tapa Arumgimis oki gwo yansan mo" ka Arumgimis diki wal 'twa/ mo be. 29 Aris 'kwaniny'cesh miiki mii ka gwar'de/ mo dhali miiya ris mii gi imadil to mo, dhali uni ki to'c 'kwani ha'th'ko'd 'kus mo dhali 'kwaniŋ ciŋkina/ mo, dhali mii mii ma gwar'de/ gom wathi/ jin di'd ka pije/ ki dargi mii ma kar/e mo be. 30 Wakan Aha/ ŋapkina wathi/ 'peni uni mo jin midi nyaŋa goŋ mo dhali a'di jin midi doshi bwambori Aha/ mo ka risa birman piti mo goma 'cesh mo wakan ki Aha/ mina diki 'ce'd a'di sho'k mo, bahili Aha/ dina ki gam jaŋ kamu/ mo be. 31 Wakan Aha/ gackina nyor pem mo apo/ uni mo. Aha/ mina kup uni mo ka nyor gi o'd pem mo dhali dhuki

uni bway buni eya ris 'kup buni mo, Tapa Arumgimis oki gwo yansan mo be.'"

Iskiyal 23

I'bwahama su/ kun miiki miinyçal mo

1 Gwo ma Arumgimis pu'dki'di aha/ mo, mmo o gwo mo ki, 2 "Ya/ gi 'kwani, up 'koni su/ mo, kun ta i'bwaham mo 'peni kuma 'de/ mo. 3 Uni miiki mii me'd up çal mo e pa Masir mo ka tee kun tana uni dhuru'c mo. Uni miiki mii me'd up çal imun mo. A kom bor buni nyu/kunu mo dhali 'twaŋ kom buni ta/ kan ka luŋgu'b mo be. 4 Gway buni yuku ki i Ohola---mo, a'di jin ca'd ki 'bwaham mo---dhala Oholiba---jin ta 'bwaham jin gwa'da'd mo. Dhali yan'ko'd uni warkin ki kum pem mo dhali uni dho'thki iya/ mo dhali i'bwa/ mo. 'Pemen gi gway buni anihe/ mo: Ohola 'pemen piti ka Saamira mo, dhala Oholiba 'pemen piti o'd ka Urushaliim mo be. 5 Hila Oholah miiki miinyçal mo 'peni montel 'pen ka yim taki'da 'cesh mo, ayim miiki miin 'thalkina/ mo, nyakki 'kwanimpa Sur mo kun 'dishki uni is mo, 6 Haala mudhir hi'thki burrinyem buhe/ mo, dhali iman miiya tu'c piti mo, uni kun 'bitha 'bi'th mo dhali kun ta jaro/ ki jaro/ mo, uni 'baar mo ta 'kwaniŋ gwath kun merki aris shuma rum apo/ mo be. 7 Wakana yim çiki is piti me'da 'bom çal bway uni mo, bwaya ris 'kwaniŋ gwatha 'borga/ gi pa Asur mo, dhala yim karki is piti mmo nyo/ mo ka ris 'kwani ka 'dete/ 'dete/ kun enkin ma yim mo, dhali inyakka risa rum pinycon buni i'baar mo be. 8 Haala yim diki dhal miinyçal piti 'pen mo jin miikina a'di mo e pa Masir mo, ki uni ishkin inyakka yim mo ki embul jin takin ma yim nyara/ mo, ki uni bu'thki 'twamana ko ma yima gana mo dhali gaça ris miinthus buni kun miikunu eya du apowa yim mo be. 9 Wakan Aha/ çikina yim e me'd gi iman ena yim mo, e me'd gi 'kwanimpa Asur mo gom uni kun miikin ma yim miinthus inycine/ mo. 10 Uni karkina yim is 'te/ mo, dhali kal iya/ ma yim mo dhali i'bwa/ mo, dhali uni 'koshkina yim jwa ki gandal jin ka'd ka 'ban su/ mo, dhala yim karki is ki ca ibwamana ris up mo, wakan uni karki gwondwall apowa yim mo be.

11 'Bwah piti ka Oholibah mishki to yansan mo, hili en'dap ma yim a'di botki'd ki shi/ kagahara mo 'peni miinthus gi 'bwaham mo, dhali

miin'thalkina ma yim botki'd ki shi/ kagahara mo be. 12 Ayim miiki miinthus gom 'kwani gi pa Asur mo, Imondhir dhala ris tapa gi dwalli gwo mo kun hi'thki mom'bi'th mo, uni kun taki 'kwaniŋ gwath kun merkina ris shuma rum mo. Uni 'baar mo 'bitha 'bi'th mo, dhali ta 'kwanim 'borga/ mo be. 13 Aha/ misha ka yim miiki is piti ki nyo/ nyo/ mo. A'di ta miin 'de/ jin miikina i'bwaham mo be. 14 Yan'ko'd ayim marki miinyçal piti is ki nyanye/ mo. Ayim mishki'da ris gwath kun ukunu apowa risa goŋ mo, a sura gi 'kwani Ḵaldiyan gwa'ckunu ka buhiyam 'per mo, 15 Hithi aris waçkan bum mo e emba'd bum mo, inyaḵka ris burrinyeŋ 'kup bum mo e 'kup bum mo. Uni 'baar mo torki jamas gi itapa ma risa ŋul'kup ma arabiya kun dira shuma rum mo, uni wakina e ki iya/ gi 'kwanim pam Baabil mo, jin ta'da 'cesh jin dhodhu uni jin ta paŋ Ḵaldiyan mo be. 16 Ki jahanne/ ka yim mishki uni mo tani, ayim miiki miinthus gom uni mo, wakana yim hashki gwo mo bway uni mo e paŋ Ḵaldiyan mo be. 17 Yan'ko'd 'kwanim pam Baabil iyina yim mo dhali eya ci ma yim mo jin miikina a'di miinthus mo, dhali uni miiki mii nyo/ga/ nyaḵki miinyçal buni kun miikunu 'ba/ kany mo. Ki mii jin miikin ma yim miiny nyo/ga mo, wakana yim tu'kki is piti mo 'peni uni mo ki mii kun 'tenu bwa mo be.

18 Ka yim torki'da ris mii kun miinu miinyçal piti mo tani dhali is jin dina a'di ki tiḵ ki to mo tani,
Aha/ tukina mo 'pena yim mo, me'd jin tu'kki ka mo 'peni mii jin 'tenu 'bwaham bwa mo,
19 Yan'ko'd ayim marki miinyçal piti is mo me'd jin kakina a'di arisa cim dhuru'c piti e mo,
jin miikina a'di miinyçal eya 'cesh gi pa Masir mo be.
20 Wakana yim 'dapkina e mo gom uni kun ena a'di mo,
uni kun wana tom buni ki kun thuluny mo
dhali mo ma dho'th buni wana e ki ku gi shuma rum mo be.
21 Mii a'dahansan jin 'thekina um is bum ki miin dhuru'c mo,
me'd jin takina 'kwanimpa masir 'twamana kom bum is ki me'd mo
dhali wa'b uma risa kon dhuru'c bum ki me'd mo be.
22 Wakan, Oholiba, Tapa Arumgimis oki gwo yansan mo ki,
Hili mo mo ma! Aha/ mina tu/ mo/en pini mo apo/ /e mo.

Uni kun t̲u/kina /e 'peni cine/ mo, Aha/ mina 'doyi mii shigga/ ap̲o/ um mo ka 'bani 'baar mo:

23 Aris 'kwaniŋ gwat̲h̲ pam Baabil dhala ris 'kwaniŋ gwat̲h̲ gi paŋ K̲aldiyan 'baar mo, dhali pam Peko'd mo, dhali pa Showa mo, dhali paŋ Kowa, dhala ris 'kwani gi pa Asur 'baar mo inyak̲ki uni mo,

gwat̲ha 'borga/ kun 'bitha 'bi'th mo, dhala ris'kwaniny can ma hakuuma mo dhala ris tap̲a mo, uni 'baar mo kun ta iman hila t̲u'c mo dhali 'kwani kun cik̲u gway e mo 'baar mo, uni 'baar mo merki shuma rum mo be.

24 Uni mini iiyu ap̲o/ /e ki to gi mo/as mo, dhali ka ris to gi meru ap̲o/ mo dhal̄i ka risa arabiya kun dira shuma rum mo, dhali inyak̲ka dhana wambuhany 'kwani mo be.

Uni mini hitha dhana goŋgorony caga mo, dhala goŋgoroŋ gwa'dga/ mo, dhala ris toŋ'kup̲ gom /e mo ka kukul is mo.

Aha/ mina c̲i uni embul mmo 'kosh /e is ka nyor mo, dhali uni mini dwall /e gwo mo isi me'd gwondwall buni mo be.

25 Haali/ Aha/ mina kar mo jin shi/u ashi/ i e ap̲o/ /e mo, dhali uni mini mii /e ka nyora 'bathga/ mo.

Uni mini 'cit̲ha ris shush bum mo dhali 'ce mo, dhali mondim pini mini bit̲ mo ki gandal jin ka'd ka 'ban su/ mo.

Uni mini k̲al iya/m pini mo dhali i'bwa/m pini mo, dhala ris mo kun boc̲kon minu 'ce'd sho'k ki o'd mo be.

26 Uni mini 'cu'k /e burrinye/ 'peni is mo dhali k̲ala ris dhiriny pini kun ta jaro/ ki jaro/ i'baar mo be. 27 Wakan Aha/ mina k̲al mii gi mon'the is pini kun miikina /e 'peni /e mo dhala ris miinyc̲al kun miikina /e eya 'cesh gi pa Masir mo. /E mini diki dok̲/e hil 'kup̲ki tonthus ki sule/ mo, dhali /e mini ki dok̲/e kulum gom pa Masir mo. 28 Haali/ Tap̲a Arumgimis oki gwo yansan mo ki, ' Hili mo mo ma! Aha/ mina c̲i um e me'd gi a'din 'de/ jin shi/kina /e i e mo, mmodok̲ ka nyaŋ'ko'd e me'd gi uni kun t̲u/kina /e 'peni cinne/ mo be. 29 Uni mini mii um ki mii shigga/ kagahara mo; uni mini k̲ala ris to kun gama um 'pena t̲u'c bum i'baar mo dhali dhal um is mo dhali sho'k 'te/ mo. Miinyc̲al pini jin miikina /e eya tente/ minu t̲or mo---dhali tonthus jin miikina /e dhala ris miinyc̲al mo be. 30 Aris to gwansan minu mii e /e mo e mii kun miikina /e me'da man mii miinyc̲al mo, mmo 'dap̲ e ap̲o/

aris kal gi 'kwaniny'cesh mo ki mii jin dina /e ki dhelel 'thissa/ ka risa rum pinycon buni mo be. 31 /E bathki bway tur gi 'bwahan mo, wakan Aha/ mina kara kubayya/ gi isa nyor ma yim e me'd pini mo.'

> 32 Tapa Arumgimis oki gwo yansan mo ki, ' /E mini piya kubbaya/ gi 'bwahan jin 'kula 'kul mo dhali jin caaca mo.
> /E mini war ki to jin pedhu mo dhali to jin cinu gura mo, akubayya yansan 'tu'dkunu ki piny piny mo be.
> 33 /E min ma su 'kosh mo dhali bwanditi'd mo,
> akubayya gi moŋko/is mo dhali jin denu ki bir bir mo;
> akubbaya/ gi 'bwah pini ka Saamira mo.
> 34 /E mini pi to ikuth mo dhali to ki di bwashu mo,
> yan'ko'd /e mini 'ce'd a'di mo dhali 'citha kom bor bwa mo ka 'ci 'cimi'th mo.
> Haali/ Aha/ okina a'di kan mo, yansan okina Tapa Arumgimis mo.'

35 Wakan, Tapa Arumgimis oki gwo yansan mo ki, ' Haali/ /e thiski Aha/ e mo tani dhali yip Aha/ i'ko'di /e mo tani, wakan /e si'da/ mini kal mii jin nyaka'd ki jim pem mo jin minu ki mon'the is mo dhali mii kun miinu miinycala shi'kga mo be.'"

36 Arumgimis oki aha/ gwo mo ki, "Ya/ gi 'kwani mo, mina /e i dwalla Ohola gwo mo dhala Oholiba mo 'taa? Wakan torki uni mii jin miina uni mii nyo/gam buni mo, 37 Haali/ me'd yin uni miiki miinycal mo, dhali me'd yin 'thissa me'd buni takina bas mo. Uni miiki miinycal nyakka risa rum pinycon buni mo, dhali uni si'da/ rakki iya/m buni mmo ci'c e mo/o'd mo, me'd maa goma risa rum pinycon buni mo be. 38 Yan'ko'd uni rashki mii yansan e gom Aha/ mo. Uni miiki mom pema dhelelga/ ki nyo/ nyo/ mo, dhali ka tenten 'deŋ gana/ mo tani uni nyo/kina risa cim ma pesum pem mo be. 39 Haali/ uni 'cithki ucim buni 'kus mo goma risa rum pinycon buni mo, yan'ko'd uni ki iyu bway mon dhelelgam pem mo mmo nyo/ a'di mo! Wakan hili mo mo ma! To nahan kun miikina uni mo e bwamani gu'b pem mo be. 40 Haali/ /e hashkin ka pije/ 'kwaniŋ gwath mo uni kun iiyin 'peni mondhana mo, uni kun hashunu ki iman hashu mo, shwane/ hili mo mo ma. Uni ka jiŋ gana/ iiyin mo, gom uni gwansan kun upki yi'de/ mo, dhali kun gwa'cki em buni ka buhiyan 'thi/ mo, dhali ci is buni jamas ki miiny

jaro/ mo be. 41 Haali/ /e c̲a'bkina p̲owa cim borga/ mo dhali eya t̲haraabesa/ jin thosonkunu is mo ibwambori a'di mo e mo jin dhukina eya 'bica jwahar pem mo dhala yin mo be. 42 Wakan 'kus ma dhana waambuhany 'kwaniŋ gwat̲h kun 'kokin ki 'kus mo 'kamkina yim mo, inyak̲ka risa ŋul 'kup̲ 'kwani mo, 'kwani Sabeyin si'da/ 'doyunu 'peni mombwaasho mo, dhali uni hi'thki tom 'bame'd buni i 'bame'd buni mo dhali toŋ'kup̲a 'borga/ eya ris 'kup̲ buni mo be.

43 Yan'ko'd Aha/ okina gwo ap̲owa yim mo jin hi'thkunu is ki miinyc̲al mo ki, ' I'dishesan uni mini ishi mont̲al 'de/ inyak̲ka yim mo, dhala yim nyak̲ki uni mo be.' 44 Uni iikin eya yim mo me'd 'kwaniŋ gwat̲h kun iikin mmo mii miinyc̲al mo. E mii yansan mo tani uni iikin bwaya Ohola mo dhala Oholiba mo, uni su/ kun miiki miinyc̲al mo be. 45 Hili 'kwaniŋ gwat̲ha k̲ar/e mini dhu gwondwall mo dhali c̲i uni ajisa mo me'd mii jin miikina uni miinyc̲al mo, dhali uni mini c̲i uni ajisa mo goma ris mii gwansan kun wolkin ma bas mo, haali/ uni ta iman mii miinyc̲al mo dhala bas diki'd e me'd buni mo be.

46 Wakan Tap̲a Arumgimis oki gwo yansan mo ki: Aha/ mina cu dhana ŋul'kup̲ 'kwani ap̲o/ uni mo dhali c̲i uni adhan moŋ k̲o/ is mo dhali mo jin dilu to mo be. 47 Yan'ko'd ka ŋul'kup̲ 'kwani mini yip̲ uni ki wosh mo dhali rut̲hun uni ka ris gandala turgam buni mo. Uni mini 'kosh iya/m buni mo dhali i'bwa/m buni mo dhali 'cith gu'b buni mo be. 48 Gom Aha/ ki k̲al mii gi mon'the is mo 'pena 'cesh yan mo dhali yetha ris up̲ sho'k mo wakan ki uni mini 'koki dok/e mii me'd up̲ c̲al mo be. 49 Wakan uni mini kar mo ma 'the is pini ap̲o/ /e mo. /E mini k̲al mii jin thamu mii gi miinthus pini mo inyak̲ka rum p̲inycon pini mo, dhali ki mii yansan mo tani /e mini mish ki Aha/ tana Tap̲a Arumgimis mo be."

Iskiyal 24

Jamas ma nos jin 'cok̲u to mo

1 Gwo gi Tap̲a p̲u'dki'di aha/ ki yila pendoŋgon mo, ka ppe 'kup̲i 'kume'd mo, dhali ka cim ma 'kume'd ma ppe mo, mmo /o gwo mo ki, 2 "Ya/ gi 'kwani, 'kwari gwo ki is pini mo gway ma cim yansan mo ka, cim yansan ta'da k̲ar/e mo, goma cima k̲ar/e yansan mo tani amalik̲ gi pam Babiil 'kamki pa Urushaliim mo be. 3 Wakan oyi gwo ki gwom

'bi'th e apo/ gu'b yansan jin ushki gwo ha e mo, ki gwom 'bi'th e mo. Oyi uni gwo mo ki, ' Tapa Arumgimis oki gwo yansan mo ki:

> Kari anos mo.
> Dhali kari a'di mo dhali gaci yi'de/ ibwamani a'di mo.
> 4 Tuli ushi shum 'pisira is mo ibwamani a'di mo,
> usha 'pisira shuma 'borga/ mo,
> dhala 'dupun mo dhali 'kupa bi mo,
> dhali 'tu'di a'di ka ris shuma 'borga/ mo.
> 5 Kali ka'bala 'borga/ mo
> dhali tula risa sima is mo i bwamani a'di mo.
> Dhali kari a'di mo a'di ki 'kup mo
> dhali shuni arisa sima mo i bwamani a'di mo.'

6 Haali/ wakan Tapa Arumgimis oki gwo yansan mo ki: Wayyi gom 'peŋkuman pa ma bas mo, anos jin shunu a'di inycine/ mo dhala nos yansan minu diki kal ka pije/ mo. 7 Haala bas ma yim a'di diki'di bwamana a'di mo. Ayim karki a'di apo/ wosha yeska mo, ayim diki gac a'di a'cesh mo mmo tik a'di e ki bu'd mo, 8 Wakan a'di kali'da nyor goma tenteŋ kar/e gi mmo ri'c mo. Aha/ karkina bas ma yim mo apo/ wosha yeska mo wakan ki a'di minu 'koki tik e mo be. 9 Wakan, Tapa Arumgimis oki gwo yansan mo ki: Wayyi gom 'peŋkuman pa ma bas mo. Aha/ si'da/ mina tul cwaŋkuthu'd is ki caaca mo be. 10 Tuli cwaŋkuthu'd is mo dhali 'tha ki o'd mo. 'Shuni shum ki 'boreŋ gana/ mo dhali 'koshi a'di e ki cwa ma 'tash mo dhali dhalka risa sima/ 'thanu mo. 11 Yan'ko'd kari anos bwashu apowa kapany o'd mo, ki a'di midi 'batha 'ba'th mo dhali pu/ gurany 'per mo, wakan mo nyo/o'd piti ibwamani a'di minu pu/ mo, ki mom pu/ piti minu shwa mo be. 12 Ayim wukina is e mo goma tu'c jin 'batha 'ba'th mo, hili mowu gure/ ma yim dina o'd ki shwa mo be. 13 Mii gi mon'the is pini a'di diki'd e mo nyo/o'd pini mo. Haali/ Aha/ palkina mii mo mmo lam /e mo tani hili /e naskina/ diki dhelel mo 'peni mii nyo/gam pini mo, /e mini diki dhelel dok/e mo ntagi Aha/ mina kara nyor pem apo/ /e mo be. 14 Aha/ jin tana Arumgimis, okina gwo mo ki, Aha/ mina mii a'di mo. Aha/ mina diki dosh a'di mo walla Aha/ mina diki si/is 'peni a'di mo. Me'd jin wan ma ris bway pini kan mo, dhali me'da risa tu'c pini mo tani, uni mini dwall /e gwo mo! Gwo yansan okina Tapa Arumgimis mo be."

15 Yan'ko'd gwo gi Tapa yayi'di aha/ mo, mmo o gwo mo ki, 16 "Ya/ gi 'kwani mo! Hili mo mo ma, Aha/ kalkina miim'borga/ gi jis em pini mo ki 'batha gwop is midi diki di mo, hili /e mini diki dit bwa mo walla ko mo, dhali jabu'th em piniŋ kamu/ midi diki gus mo. 17 /E mini ohon ka kuth is mo. Dhalka toŋ 'kupa je ki mii mo gom jwa mo. Deki burrinyeŋ e 'kup pini mo dhali hithi appa/a kany 'kup i sho'k pini mo, hili dhalku ki tika mur 'ko'd em pini e mo ma walla dhalku/ ki shwa maaŋkuthu'd gi 'kwani kun dita bwa mo gom up buni kun thiski e mo." 18 Wakan Aha/walkina 'twa/ i'kwani ki mon'thamo/ mo, dhali a'bom pem ki wu mo ki mompi'pili/ mo. Ki mon'thamo Aha/ miikina to jin kankunu Aha/ mo mmo mii mo be.

19 'Kwani dotki Aha/ mo ki, "Mina /e diki tor am 'pemen gi to gwansan mo, to gwanasan kun miikina /e mo?" 20 Wakan Aha/ okina uni gwo mo ki, "Gwo gi Tapa yayi'di aha/ mo, mmo o gwo mo ki, 21 ' Oyi kuŋ gu'b ma Israyiil gwo mo ki, Tapa Arumgimis oki gwo yansan mo ki: Hili ma! Aha/ mina kal miin dhelelgam pem mo, moŋkar is gi mom'bi'th pini mo, dhali jis em 'borgam pini mo, dhali mo o bwa ma kashiram pini mo, dhali iya/in dhali i'bwa/in mo uni kun dhalina /e ŋ'ko'd mo mini bit ki gandala turga/ mo be. 22 Yan'ko'd /e mini mii miiŋ kar/e mo me'd jin miikika mo. /E mini diki tika mur 'ko'd em pini ki burrinyen tur mo, walla diki shwa maaŋkuthu'd gi 'kwani kun dita bwa mo! 23 Hili isi ciki/, ki burrinyeŋ 'kup bum mini 'ko i'kup bum mo, dhali arisa ppaa/ kany 'kup bum e sho'k bum mo, um mina bwa 'koki dit mo walla ko mo, haali/ aris miinthus bum mini pu/ um mo, dhali 'kwani ka 'dete/ 'dete/ mini ohon mo goma kam buni mo be. 24 Wakana Iskiyal midi ta jamas gom um mo, me'da ris to 'baar mo kun miikina a'di mo, /e mini mii a'di mo wakki/ a'di yayi'd mo. Yan'ko'd /e mini mish mo mo ki Aha/ tana Tapa Arumgimis mo!'

25 Hili /e, ya/ gi 'kwani mo, ka tente/ jin bu'thkika dhan mo nyaŋa cagam bum mo tani, moŋ'kuny bwa jin 'twakki mo mo, dhali bwamborga/ gi jis em bum mo dhali tonditi'd ma kashiram bum mo, gi iya/m bum dhali i'bwa/m bum mo, 26 Ka cim caan mo tani, amanwoth midi pu'du mo gom um mo mmo ciki um gwon this mo! 27 Ka cim caan mo tani 'twam bum minu ka'd mo gom mowoth mo dhali um mini wal 'twa/ mo, um mini 'koki dok/e 'koki shwam mo. Um

mini ta jamas gom uni mo wakan ki uni mini mish mo mo ki Aha/ tana Arumgimis mo be."

Iskiyal 25

Gwo jin onu apo/ pa Ammon mo

1 Dhali yan'ko'd gwo gi Tapa yayi'di aha/ mo, mmo o gwo mo ki, 2 "Ya/ gi 'kwani, kari jis em pini apo/ 'kwani Ammon mo dhali oyi gwo apo/ uni mo. 3 Oyi 'kwani Ammon gwo mo ki, ' Ciki gwo gi Tapa Arumgimis mo. Tapa Arumgimis oki gwo yansan mo ki: Haali/ um oki gwo mo ki, "Nye!" apo/ mondhelelgam pem mo ki a'di nyo/ki'd mo, dhali apowa 'cesh gi pa Israyiil mo ki a'di 'ce'dkunu sho'k mo, dhali apo/ gu'b ma Yahuu'da mo ki uni iikin ka pije/ mo, 4 Wakan, hili mo mo ma, Aha/ cikina um e 'kwani gi mom'pesho'k mo me'd tom buni kun jikunu mo. Uni mini dhu moŋ'ko apo/ um mo dhali nyaŋ gu'b burrinyem buni ibwamani um mo. Uni mini shwa maman cwam bum mo dhali piya kom bum mo be. 5 Aha/ mina kar pa Rabbah mmo ta mo ma shon dhi/i'd goma ris kalman mo dhali gom 'kwani Ammon mo, dhali mondhe'd goma risa ŋul'kup ka'bal mo. Yan'ko'd /e mini mish mo mo ki Aha/ tana Arumgimis mo be. 6 Haali/ Tapa Arumgimis oki gwo yansan mo ki: /E dorki me'd pini mo dhali dor sho'k pini a'cesh mo, dhali 'kuny bwa mo inyakka ris uni 'baar mo kun 'tenu bwa mo inyakki /e mo apowa 'cesh gi pa Israyiil mo. 7 Wakan, hili mo mo ma! Aha/ mini dor um ki me'd pem mo dhali ji um me'd iman dil to mo ibwamana ris kal gi mony'cesh mo. Aha/ mina 'cith um mo 'pena ris 'kwani mo dhali dhu um mmo 'ce'd sho'k mo 'peni mony'cesh mo! Aha/ mina 'ce'd um sho'k mo, dhali um mini mish mo mo ki Aha/ tana Arumgimis mo be.'

8 Tapa Arumgimis oki gwo yansan mo ki, ' Haala Mowa'b dhala Sayir oki gwo mo ki, "Hili mo mo ma! Gu'b ma Yahuu'da wana e ka ris kal gi mony'cesha tiya mo be." 9 Wakan, hili mo mo ma! Aha/ mina ka'da ris moŋ'ko'dgwar bway gi pa Mowa'b mo, montel 'pen 'pena ris 'peŋkuman bampa/ mo e gwayu/, gi pa Beth Jeshimo'th mo jin dhel mo mo, dhali pam Baal Meon, dhala paŋ Keriyathim mo, 10 Dhali gom 'kwani gi mom'pesho'k mo kun 'kokina po/ 'kwani gi pa Ammun mo. Aha/ mina ciki uni aman ji mo mo wakan ki 'kwani Ammun minu

'koki ka e mo ibwamana ris kal gi mony'cesh mo be. 11 Wakan Aha/ mina thosona ris gwondwall is mo apo/ pa Mowa'b mo, dhali uni mini mish ki Aha/ tana Arumgimis mo be.'

12 Tapa Arumgimis oki gwo yansan mo ki, ' Pa Adom kalki mo ma ri/ mo apo/ gu'b ma Yahuu'da mo dhali miiki mii shigga/ mmo mii mii kan mo be. 13 Wakan, Tapa Arumgimis oki gwo yansan mo ki: Aha/ mina dora Adom mo ki me'd pem mo dhali 'ce'da ris 'kwaniŋ gwath shoki 'baar mo dhali aris to/e imun mo. Aha/ mina dhu uni mmo 'ce'd sho'k mo, e mo jin dhalkunu mo, 'peni pan Teman mo bway pa Dedan mo. Uni mini bit ki gandal jin ka'd ka 'ban su/ mo be. 14 Aha/ mina kar mo ma ri/ pem apo/ pa Adom mo ki me'd pem gi 'kwanim pem ma Israyiil mo, dhali uni mini mii gom pa Adom mo isi me'da nyor pem mo jin 'batha 'ba'th mo, dhali uni mini mish mo ma ri/ pem mo, gwo yansan okina Tapa Arumgimis mo be.'

15 Tapa Arumgimis oki gwo yansan mo ki, ' Haali/ 'kwani Palasthiin miiki to jin raku ibway mo dhali mii jin rijwu ri'c mo ki mii shigga/ mo ka dum buni mo me'd 'kwaniŋ 'kup mo kun palki mii mo mmo 'ce'da Yahuu'da sho'k mo ka tente/ i'baar mo, 16 Gwo 'dahansan jin okina Tapa Arumgimis mo ki: Hili mo mo ma! Aha/ mina yeth me'd pem ka pije/ mo apo/ 'kwani Palasthiin mo, dhali Aha/ mina 'cith 'kwaniŋ Kerethitin mo dhali 'ce'd uni sho'k mo kun bockin mo uni kun 'kokin e yan kumma/ yi'de/ mo be. 17 Haali/ Aha/ mina kar dhan mo ma ri/a caaga/ mo apo/ uni mo ka dhana nyora 'bathga/ mo jin miikunu mo ki gwondwall mo, wakan ki uni mini mish ki Aha/ tana Arumgimis mo, ki Aha/ karkina mo ma ri/ apo/ uni mo be.'"

Iskiyal 26

Gwo jin onu mo apo/ pa Sur mo

1 Mii yan a'di miiki'd e bwamani yila 'kume'd i'ce'dka 'de/ mo, ka cim jin twa/a ma ppe mo, jin yayina gwo gi Tapa i aha/ mo, mmo o gwo mo ki, 2 "Ya/ gi 'kwani, pa Sur oki gwo apo/ pa Urushaliim mo ki, ' Nye, arisa cambur ma ris 'kwani uni 'ce'dkin mo! Ayim tu/ki'd bway aha/ mo, aha/ minu 'tu'd mo haali/ ayim a'di 'ce'dkunu sho'k mo be.' 3 Wakan gwo yansan okina Tapa Arumgimis mo ki, ' Hili ma! Aha/ dikina apo/ um mo, um pa Sur mo, dhali Aha/ mina cu dhana ris kal

gi mony'cesh ka ris apo/ um mo me'd kumma/ yi'de/ mo jin cuki'da ris mo ma kuku kukum piti mo. 4 Uni mini 'ce'da risa goŋ gi pa Sur mo dhali tuka ris monyaŋ ma yim ka 'cesh mo. Aha/ mina dhith bu'd ma yim mo dhali kara yim mmo wa e ki wosh jin di bwashu mo be. 5 Ayim midi war ki mo ma risa 'thi mmo ku'th eya galany gi kumma/ yi'de/ mo, haali/ Aha/ okina a'di ki: gwo yansan okina Tapa Arumgimis mo, ka yim midi war ka mandil to mo goma ris kal gi mony'cesh mo be. 6 Aris i'bwa/ uni kun 'kokin e bwam bunto mo minu 'cith ki gandal jin ka'd ka 'ban su/ mo, dhali uni mini mish mo mo ki Aha/ tana Arumgimis mo be.'

7 Gom kan mo tani Tapa Arumgimis oki gwo yansan mo ki: Hili ma, 'pena 'bana binycam mo tani Aha/ guyuna Nabukadnasiir jin ta'da malik gi pam Baabil mo, jin ta'da malik apo/ imalik mo, apo/ pa Sur mo, nyakka ris shuma rum mo dhali nyakka risa arabiya kun dira shuma rum mo dhali nyakki iman mer uni mo dhali nyakka dhana wambuhany 'kwani mo be. 8 A'di midi 'kosh i'bwa/m pini mo e bwam bunto ki dhan gandal jin ka'd ka 'ban su/ mo. A'di midi kar dhan moŋ 'kam mo dhali nyaŋ dhan mo isi mis mo apowa risa gaŋgaram pini mo dhali 'deka risa goŋgoro/ isi mis mo apo/ /e mo be. 9 A'di midi kar dhan to jin doro'd kagahara mo mmo dor apowa risa goŋ pini mo, dhali inyakka ris to ma tu'c piti mo tani a'di midi 'ce'da ris monyaŋ pini bwa ka 'cesh mo be. 10 Aris shuma rum piti mini ta ris ka ris mo wakan ki bu'd buni mini tik /e e mo. Arisa gaŋgara mini yikin is mo ki 'kus gi iman mer shuma rum apo/ mo, dhala ris to mer buni mo, dhala risa arabiya kun dira shuma rum mo. Ki a'di cicki'da risa cambur pini mo, a'di midi cic me'd wathi/ jin yayi'd 'peni 'peŋkuman pa mo kun 'ce'dkunu arisa gaŋgaram buni sho'k mo be. 11 Arisa cuk ma ris shuma rum piti mini sa aris bway tur pini ki shoki 'baar mo. A'di midi 'kosh 'kwanim pini mo ki gandal jin ka'd ka 'ban su/ mo dhali adhan monyaŋ gi wosha 'bi'thgam pini mo mini bit ka 'cesh mo be. 12 Uni mini dil tom pini jin tana /e pa ki pa mo dhali kala ris to kun tana /e mo. Uni mini 'tuka risa goŋ pini ka 'cesh mo dhali 'ce'da ris gu'ba 'borgam pini sho'k mo. Dhala aris wosh pini mo, dhala aris cwaŋ gu'b pini mo, dhala ris mo nyo/o'd mina uni ta'k bway yi'de/ mo be. 13 Aha/ mina dosha ris cuuwa ma ris gway yuk pini mo. Ko ma risa dhedheŋe/ minu 'koki dok/e cik 'peni /e mo ki sule/ sule/ mo. 14 Aha/ mina kar /e ki wosh

jin di bwashu mo, /e mini war ki mo kun belethu a'thi mo mmo ku'th mo.

/E minu 'koki nyaŋ doḵ/e mo, haali/ Aha/ tana Tapa Arumgimis mo jin walki 'twa/ mo, Aha jin tana Tapa Arumgimis i okina gwo yansan mo be.'

15 Tapa Arumgimis oki gwo yansan mo gom pa Sur mo ki, ' Min ma risa uḵa 'ceshi 'koki yiḵin is mo, dhali inyaḵka ris mo ohon gi jama/ ki mo kun 'cithuwa 'cith 'kus kun 'kokini bwamani /e mo 'taa? 16 Yan'ko'd aris tapa gi ḵumma/ yi'de/ minu thul ka 'cesh mo 'pena risa ḵursem buni mo dhali buḵa ris burrinyen tur buni mo dhali yipa ris burrinyen tur buni kun cinuwa waro/ asho mo. Uni mini hi'th is buni mo ki mondee mo, uni mini 'kowa 'cesh dhali ḵo/ is e mo 'baar mo, dhali uni mini ḵo/ is mo gom /e mo be. 17 Uni mini 'dek ko jin gwonu isi mis mo gom /e mo mmo o gwo gom /e mo ki:

> "/E min ma ta mo, /e jin dikin mo ki wathi/ ma tu'c mo,
> jin 'ce'dkunu sho'k mo.
> /E jin ta dhan 'peŋkuman bampa/ jin mishu jin 'bitha 'bi'th mo,
> e i'dishesan yakin mo 'peni ḵumma/ yi'de/ mo.
> /En 'de/ jin dikin e a'di jin ḵwa/ ki moŋ ḵo/ is bwa mo apo/ uni ka 'dete/ 'dete/ mo kun 'kokin ki 'dishe/ i uni mo be.
> 18 I 'dishesan arisa uḵa 'cesh deekin mo ka tee jin bitkina /e mo.
> Arisa uḵa 'cesh e ḵumma/ yi'de/ mo tani uni ḵo/ki is mo, haali/ /e diki di doḵ/e e mom pini mo be.'"

19 Haali/ Tapa Arumgimis oki gwo yansan mo ki: Me'd jin miga/ kar /e ki 'peŋkuman bampa/ jin ta ma'du/ ki ma'du/, mmo wa e ka ris 'peŋkuman bampan tiya kun dargi 'kwani mo, dhali Aha/ mina 'ka aris moŋ'kulga apo/ /e mo, dhali ki adhan yi'deny caaga mini los /e mo tani, 20 Yan'ko'd Aha/ mina 'cwami /e eya ris 'kwanin dhamo/ mo, me'd unin tiya kun iikin ka luŋgu'b mo e dhan jis mo, haali/ Aha/ minu kar mmo di e momba'da'd ma 'cesh mo me'd unin tiya kun 'ce'dkunu sho'k ka dhamo/ mo. Haali/ gom mii yansan mo tani /e mini diki doḵu/ ka nyaŋ'ko'd mo dhali ca'b eya 'cesh jin 'konu ki e mo. 21 Aha/ mina kar monto'c 'kus apo/ /e mo, dhali /e mini diki di doḵ/e goma sule, sule/

mo. Yan'ko'd /e minu mii ŋap̲ mo, hili /e minu 'koki gam do.k̲/e ki sule/ sule/ mo, gwo yansan okina Tap̲a Arumgimis mo be."

Iskiyal 27

Ko jin gwonu ki bwandit̲i'd mo gom pa Sur mo

1 Do.k̲/e gwo gi Tap̲a p̲u'dki'di aha/ mo, mmo o gwo mo ki,
2 "Shwanesan /e, ya/ gi 'kwani, t̲eli moŋ ko 'pen mo gom pa Sur mo.
3 Dhali o gwo mo gom pa Sur mo ki: a'di jin diki'd eya ris 'twaŋkal gi k̲umma/ yi'de/ mo, dhali aris 'kwani kun yolon eya risa uk̲a 'cesh ka ris mo, Tap̲a Arumgimis oki gwo yansan mo gom /e mo ki:

/E jin ta pa Sur, /e oki gwo mo ki:
' Aha/ 'bora ki 'bor ki jaro/ jaro/ mo be.'
4 Bwaŋ gwayum pini uni 'kokina dhana risa duŋ k̲umma/ yi'de/ mo,
iman nyaŋ tom pini uni karki monyjarom pini ki 'bore/ mo be.
5 Uni miikina ris cwaŋ gu'b pini 'baar mo ki cwa ma bwanya yis mo 'peni pa Sanir mo,
uni k̲alkina bwanya yis mo 'peni pa Lu'bnan mo mmo
miiya kar 'kus gom /e mo be.
6 Uni uk̲kina ris cwa ma k̲ur pini 'pena ris cwa ma caw gi pam Bashan mo,
uni uk̲kina ris toŋ 'ko 'pen pini 'peni cwaŋ k̲uthu'd ma bwanya yis mo,
'peni paŋ K̲upurus mo,
dhali uni ki gwa'c uni ki sheny je/ mo.
7 Arisa k̲ur pini uni uk̲kunu ka waro/ ka jintura mo 'peni pa Masir kun miiki'da t̲u'c me'da bergam pini mo,
aris jamas 'thi/ dhali jamasa buhe/ mo 'pena uk̲a 'cesh gi pa Elisha mo uni miikunu mo mmo tik̲a k̲ur pini 'kup̲ mo be.
8 Aris uni gwansan kun 'kokin e pa Sidon mo dhali pa Arbad mo tani ta iman bora risa k̲ur pini mo,
aris 'kwaniŋ gwat̲ha yuk̲ga/ gi pa Sur 'kokini /e mo,
uni kun ta iman bora ris to mo be.
9 Aris imanshu bway gi pam Baybolas 'tu'dkina risa k̲ur gi k̲umma/ yi'dem pini i'baar mo imont̲al 'de/ mo

dhali iman bora k̲ur buni ibwamani /e mo uni k̲alkina ris to ma suug mo gom mowan mo be.
10 P̲ersiya, dhala Lidiya, dhala Libiya uni takina thuruk̲ pini mo, kun ta 'kwaniŋ gwat̲h ma meem pini mo.
Uni shirkina goŋgoro/ mo dhali toŋ'kup̲ mo ibwamani /e mo, uni t̲orki mondhel mom pini mo be.
11 'Kwaniŋ gwat̲h gi pa Arbad dhali pa Helek̲ uni kun 'kokin eya thuruk̲ pini mo tani uni 'kokin eya ris 'kup̲a goŋ pini mo ka kukul is mo,
dhali 'kwani gi pan Gammad uni 'kokin eya ris monyaŋ pini mo.
Uni shirkina risa goŋgorom buni e 'kup̲a goŋ pini i'baar mo! Uni 'baarki mom 'borgam pini mo be.
12 Pan T̲arshish ta'da man yol to inyak̲ki um mo haali/ mmo tana um gi me'd mo goma ris tom'borga/ mo kun yolkina um mo:
'Dolkon kush mo, dhali toŋk̲uthu'd mo, dhala jithiir mo, dhali cwam ba'd'ban mo.
Uni yoli to mo dhali yol aris to kun k̲alu mmo yol mo!
13 AT̲ubal, dhala Meshe/ mo uni ta 'kwanin Girgi, kun yolkina ris c̲iŋkina/ mo dhali inyak̲ka ris to kun uk̲u 'peni gurany 'per mo.
Uni bu'thkina ris to ma suug pini mo be.
14 Bet̲h Togarma c̲iki'da ris shuma rum mo, aris shuma rum gi mo ma mee mo, dhala ris thuluny me'da ris to ma suug pini mo be.
15 'Kwaniŋ gwat̲h gi pa Rohades ta iman wan to mo nyak̲ki um mo eya risa uk̲a 'cesh mo.
Aris to ma suug 'kokin e me'd pini mo, uni hashki /e ka nyaŋ'ko'd mo, dhali sheny je/ mo, dhali cir mo me'd to kun c̲inu mo!
16 Pa Aram ta mo jin wanu to mo goma ris to kun marki is mo e mo uk̲ tom pini mo, uni c̲iki wosh jin ta yintho/ ki yintho/ mo, jamasa go'd go'd mo, dhali burrinye/ jamasa buhe/ mo, dhali burrinyen thusa 'borga/ mo, dhali wosh yi'de/ yesga/ mo, dhali jamas 'per me'da ris to ma suug pini mo be.

17 Yahuu'da dhala 'cesh gi pa Israyiil uni wanki to mo nyaḵki um mo.
Uni c̱iki pos bunyan 'peni pa Minniṯḥ mo, maaŋḵuthu'd jin ba'du ki darga cumaṯ mo, adham mo, dhala ayin mo, dhala 'bi'c cwa jin yuḵu ka balsam mmo wa e ka ris to ma suug pini mo be.
18 Pan Dimashga ta mo jin wanu to mo 'pena ṯu'c pini jin marki is ka ris mo, 'pena ris tony caagam pini kun tana /e pa i'baar mo, dhali ka su jin yuḵu ka Helbon mo dhala mur gi pa Sahar mo be.
19 Dan dhala Yabaan 'peni pa Isal mo uni woṯḥki um ka ris toŋḵuthu'd kun kan mo, dhali ka kur cwa jin ḵuyi mo mo dhali maman cwa jin wana e ka thambur mo.
A'di yansan warki'd ki tom pini jin mina /e yol mo be.
20 Dadan yolki eya risa kakash burrinyem 'borga/ mo.
21 'Kwanim ma Arab dhala ris tapa 'baar mo gi pan K̲edar uni ta iman yol to mo, uni woṯhi um ka risa lamba mo, dhala risa morḵa'bal mo, dhala risa mor miya mo be.
22 Iman wan to gi pa Sheba dhali pa Ramaa iiyin mmo yol tom 'borgam pini kun 'kona e ki she/ ki she/ mo aris cwaŋ kuyga/ mo dhali wosh kun 'kona e kuku mo kun ta yintho/ ki yintho/ mo, uni wanki 'dolkona gana mo goma ris to ma suug pini mo be.
23 Pa Haran, dhali paŋ Kanne, dhali pa Idin ta iman nyaḵ to ma suug ḵal ki /e mo, imonṯal 'de/ inyaḵki pa Sheba mo, dhali pa Ashuur mo, dhali pa K̲ilma'd mo be.
24 Uni gwansan ta imanyol burrinyen tur kun tana buhe/ kun mina jamas ki 'pere dhise/ inyaḵki jamas burrinye/ ma mur ḵa'bal mo, dhala badhaniya kun 'kona waro e kuku mo, dhala burrinye/ kun tana waro/ a'kawur is mo, dhali burrinyen thus jin shonu ki 'bore/ eya ris mo ma suug pini mo be.
25 Arisa ḵur yi'de/ gi pan T̲arshish ḵalkina ris to ma suug bum mo!
Wakan um 'tu'dki to mo, ki tondiṯga/ mo ki dhan to caaga jin ḵalki to ki diṯ diṯ mo eya du ma ris ḵumma/ yi'de/ mo!

26 'Iman bora k̲ur pini k̲ali /e bway dhan yi'deny caaga mo,
'tham gi mom 'pesho'k 'ce'dki /e eya galany mo be.
27 Aris to kun tana /e pa mo, dhala ris to ma suug mo,
dhala ris tom'borga/ kun wanu mo,
dhala ris iman bora k̲ur mo dhala ris iman bora thayara mo,
dhali iman uk̲a k̲ur mo,
dhala ris iman wan to ma suug pini mo
dhala ris 'kwaniŋ gwat̲h ma meem pini i'baar mo uni kun 'kokin e /e mo,
dhala ris 'kwanim pini 'baar mo, uni mini ciç̲ mo e bwaman k̲umma/ yi'de/ mo ka cim pini jin bit̲kinu /e mo be.
28 Aris 'peŋkuman bampa/ mini dee mo ki 'kus gi cuuwa gi iman bora thayaram pini mo,
29 Aris uni gwansan kun bu'thki cwa kun boru ak̲ur mo tani mini thulu ka 'cesh 'pena risa k̲ur buni mo,
dhali iman bora k̲ur yi'de/ mo dhala ris iman bor to ap̲o/ k̲umma/ yi'de/ mo mini dosh ap̲owa 'cesh mo.
30 Yan'ko'd uni mini mii cuuwa jin minu cik̲ ap̲o/ /e mo
dhali uni mini ko ki nyanye/ mo,
uni mini yek̲ bu'da 'cesh i'kup̲ buni mo.
Uni mini 'daŋkal ibwam 'piny mo be.
31 Uni mini 'thiya risa mur 'kup̲ buni mo ki dhe dhe mo gom /e mo dhali dek̲ is buni mo ki burrinye/ shawal mo,
dhali uni mini ko ki nyanye/ mo ap̲o/ /e mo
dhali uni mini ko si'da/ mo be.
32 Uni mini 'deka ris cuuwam buni isi mis mo ki moŋ ko kun gwonu mo gom /e mo dhali yuk̲a ris gway gi moŋ ko ap̲o/ /e mo:
Aja a'di wana e ki pa Sur mo, a'di jin 'kokunu mmo guyu ki shwam mo 'pena galany gi k̲umma/ yi'de/ mo?
33 Ki iman yol tom pini iikin bwaya gap̲ 'peni k̲umma/ yi'de/ mo tani, aris 'kwani ka ris kap̲kin mo,
/e takana risa malik̲ gi mony'cesh pa ki pa mo ka dhana ris tom pini kun tanu pa mo dhala ris to mo ma suug pini mo!
34 Hili ki /e 'ce'dkunu bwa mo ki k̲umma/ yi'de/ mo ki dhan yi'deŋ 'kulga/ mo tani,

aris to ma suug pini dhala ris 'kwanim pini 'baar mo ciċkin mo!
35 Aris uni 'baar mo kun 'kokin eya risa uk̲a 'cesh mo tani uni deeki /e mo,
dhala ris imaliḵ buni cuki mis ki mondee mo!
Jis em buni deekin mo!
36 Aris iman wan to ibwamani 'kwani mo tani yuk̲ki /e mo,
/e takin gi moŋk̲o/ is mo,
dhali /e mini diki di dok̲/e ki sule/ sule/ mo be."

Iskiyal 28

Gwo jin onu ap̲owa maliḵ gi pa Sur mo
1 Yan'ko'd gwo gi Tap̲a p̲u'dki'di aha/ mo, mmo o gwo mo ki, 2 "/E ya/ gi 'kwani mo, oyi gwo gom tap̲a gi pa Sur mo ki, ' Tap̲a Arumgimis oki gwo yansan mo ki:

Adum pini karki is ki ca mo!
/E oki gwo mo ki, "Aha/ tana Arumgimis mo!
Aha/ mina di eya k̲urse/ ma Arumgimis mo e bwaman k̲umma/ yi'de/ mo",
3 /E toshkin ki /e yuk̲a yuk̲ 'pena Daniyal mo,
dhali miimer piniŋ kamu/ yisa di'da!
4 To jin tana /e wanki /e 'ba/ mo inyak̲ki mo yuk̲ mo
dhali ki mo jin mishu gwo 'ban mo,
dhali gam 'dolkona gana/ mo
dhali 'dolkon kush mo e mon dhun tom pini mo!
5 Ki dhan mo yuk̲ jin marki is mo e mii ma su'k pini mo,
/e marki mo jin tanu pam pini is mo ki nyanye/ mo,
wakana dum pini karki is ki ca mo gom pa jin tana /e mo be.
6 Wakan, Tap̲a Arumgimis oki gwo yansan mo ki:
Haali/ /e miiḵina dum pini me'da du ma rum jin diki ta jiŋ gana/ mo,
7 Wakan Aha/ mina 'doyi 'kwani kun 'kon ka pije/ ap̲o/ /e mo,
uni kun ta 'kwani shi'kga/ 'pena ris mony'cesha tiya mo.

Uni mini k̲ala ris gandal buni kun kan ka 'ban su/ ap̲o/ mo yuk̲ gi monyjarom pini mo, dhali uni mini nyo/ monyjarom̲ pini mo be.
8 Uni mini hashki /e ka luŋgu'b bway dhan jis mo,
dhali /e mini wu ki wu gi uni gwansan mo kun wukin mo e bwaman k̲umma/ yi'de/ mo.
9 A /E ka jiŋ gana/ mini o gwo mo ki,
'Aha/ tana Arumgimis mo" i jis e i a'di jin 'koshki /e mo 'taa?
/E ta jasi wathi/ mo, yisa /e tana Arumgimis yisa,
dhali /e mini di e me'd gi a'din 'de/ jin su'k ki /e mo be.
10 /E mini wu ki wu gi uni kun 'konu ki 'cit̲ha munyjal yis mo ki me'd gi 'kwani kun 'kon ka pije/ mo,
haali/ Aha/ okina a'di wakan mo,
gwo yansan okina Tap̲a Arumgimis mo be.'"

Ko jin gwonu mo goma malik̲ ki pa Sur mo

11 Gwo gi Tap̲a p̲u'dki'di aha/ dok̲/ e mo, mmo o gwo mo ki, 12 "Ya/ gi 'kwani, k̲ali bwa shi/i'd goma malik̲ gi pa Sur mo dhali o a'di gwo mo ki, ' Tap̲a Arumgimis oki gwo yansan mo ki:

/E tana dhamo/ ka dhamo/ mo,
jin 'tu'du ki mo yuk̲ mo dhali ki miinyjarom 'borga/ mo.
13 /E dikin e Idin mo, e bwaagoŋ ma Arumgimis mo.
Aris wosh kun ta yintho/ ki yintho/ uni tik̲ki /e e mo:
Wosh 'per kun tana e kuku mo,
dhali wosh dhel jin tana e 'per mo,
dhali wosh dhel jin mina jamas ki dhii/e dhii/e mo,
dhali wosh dhel jin ta jin dhii/i'd mo,
dhali wosh dhel jin ta'da go'd go'd mo,
dhali wosh dhel jin tana jamas kush mo,
dhali wosh dhel jin ta'da wasin dhela/ jin hilkunu mo mo mmo tor k̲arash me'da gasas mo,
dhali wosha dhel jin mina is ki kushe/ kushe mo,
A'di diki'd ka cim jin uk̲kunu /e mo ki uni thoson kunu is mo.

14 Aha/ karkina /e apo/ wosh jin kogu/ ma Arumgimis mo me'da carabiim mo jin kwanykika mo mmo ji 'kwani en 'thi/ mo.
/E dikin eya galany ma ris wosha 'bathga/ mo kun yakina /e inycine/ mo be.
15 /E ta a'di jin ushki gwo gam me'd mo eya ris bway pini mo 'pena tee jin ukkunu /e mo ntagi mii jin thamu mii gamkunu e /e mo be.
16 Eya dhan mii ma su'k pini mo tani 'tu'dkunu ki dhan mondhurumi'd mo, dhali wakan /e miiki miinthus mo.
Wakan Aha/ yipkina /e ka pije/ mo 'peni wosh ma Arumgimis mo,
me'd a'din 'de/ jin nyo/ki'd mo,
dhali Aha/ 'ce'dkina /e sho'k mo,
ki i carabiim kun ta iman dhu to mo,
dhali ur /e ka pije/ 'peni bwaman gi dhan mom'batha'd gi wosh mo be.
17 Adum pini karki is ki ca mo inyakki miinyjarom pini mo,
/e 'ce'dki mo yuk pini sho'k mo gom mon 'twak mom pini mo.
Aha/ hashkina /e ka luŋgu'b mo bway mony'cesh mo.
Aha/ karkina /e ibwamabori imalik mo wakan ki uni mini hil /e mo be.
18 Haali/ aris mii shi'kgam pini mo
dhali ki mii jin daru ka dun 'tim mo ki mii ma su'k pini mo,
/e nyo/kina ris mo kun kogum pini mo.
Wakan Aha/ karkina o'd mmo yayu/ ka pije/ gom /e mo, ki a'di midi shwa /e mo.
Aha/ mina war /e ki 'piny mo apo/ mony'cesh mo e jis e gi uni 'baar mo kun hilki /e mo be.
19 Aris uni 'baar mo kun mishki /e mo ibwamana ris 'kwani mo tani uni ko/ ki /e mo,
/e warkin ki a'di jin ko/kunu mo,
dhali /e mini diki di dok/e ki sule/ sule/ mo be.'"

20 Yan'ko'd gwo gi Tapa Arumgimis pu'dki'di aha/ mo, mmo o gwo mo ki, 21 "Ya/ gi 'kwani mo, kari jis em pini 'kupki pa Sidon mo dhali cuuyi gwo apowa yim mo. 22 Oyi gwo mo ki, ' Tapa Arumgimis oki gwo yansan mo ki:

Hili ma! Aha/ dikina apo/ /e mo, Sidon!
Haali/ Aha/ mina maŋ /e mo ibwamani uni mo.
Yan'ko'd ki uni mini mish mo mo ki Aha/ tana Arumgimis mo ki Aha/ dhukina ris gwondwall gi mo wu ibwamana yim mo.
Aha/ minu tor mo jin kogum pem mo eya yim mo be.
23 Aha/ mina hash 'batha gwop is eya yim mo
dhala bas eya ris bway tur ma yim mo,
dhala ris uni kun 'koshkunu mo kun wukin mo mini bit mo ibwamana yim mo.
Ki gandala turga jin yayi'da powa yim mo 'pena ris 'ko'dgwari 'baar mo,
yan'ko'd uni mini mish gwo 'ban mo ki Aha/ tana Arumgimis mo be.
24 Yan'ko'da risa lit mini 'koki suka su'k mo dhala risa nyor ma 'de/ gom gu'b ma Israyiil mo 'pena ris uni 'baar mo kun 'koni 'ko'dgwari uni mo kun wak ki uni mo, wakan uni mini mish ki Aha/ tana Tapa Arumgimis mo!'
25 Tapa Arumgimis oki gwo yansan mo ki:
' Ki Aha/ tulkina gu'b ma Israyiil is mo 'peni bwamana ris 'kwani uni kun cekerkunu bwa mo,
dhali ki Aha/ karkunu ki she/ mo ibwamani uni mo,
wakan ka ris kal gi mony'cesh mini mish mo mo,
ki uni mini nyaŋa ris gu'b buni eya 'cesh jin miga/ cika man miiya tu'c pem ka Yakuub mo be.
26 Ki uni mini 'ko ki moŋku'th is mo eya yim mo dhali nyaŋa ris gu'b mo, dhali si arisa murath mo,
dhali 'ko ki moŋku'th is mo ki Aha/ dhukina ris gwondwall mo apowa ris uni 'baar mo ka 'dete/ 'dete/ kun wak ki uni i'dishesan mo 'pena ris 'ko'dgwar mo,
wakan ki uni mini mish mo mo ki Aha/ tana Tapa Arumgimis buni mo be.'"

Iskiyal 29

Gwo jin okunu apo/ pa Masir mo

1 E yila 'kume'd, ka ppe 'kupi 'kume'd ka cimi 'kume'd i'ce'dka su/ ma ppe mo tani, gwo ma Arumgimis pu'dki'di aha/ mo, mmo o gwo mo ki, 2 "Ya/ gi 'kwani, kari jis em pini apowa Pera/on mo, jin ta'da malik gi pa Masir mo, cuuyi gwo apo/ a'di mo dhali apo/ pa Masiri 'baar mo.
3 Oyi gwo mo ki, ' Tapa Arumgimis oki gwo yansan mo mmo oki:

4 Aha/ mina dhu arisa bi'c e 'peshem pini mo,
dhali wa'c ma Nile mini iiyu bwaya ris mom bar pini mo,
Aha/ mina 'dek /e ki mis mo 'pena galany gi yi'dem pini mo inyakka ris wa'c gi yi'de/ i'baar mo kun iiyin e mombar pini mo.
Hili ma! Aha/ dikina apo/ /e mo, Pera/on,
/e jin tana malik gi pa Masir mo.
/E jin cakin apowa ris to yi'de/ mo kun ba/kin mo eya galany gi yi'de/ mo,
kun oki gwo mo ki, "Yi'dem pem ta jim pem mo.
Aha/ miikina a'di gom is pem mo."
5 Aha/ mina bit /e ka 'cesh bway mombwaasho mo,
/e dhala ris wa'c pini 'baar mo 'pena ris wor pini mo.
E moŋkwany kwany mo tani /e mini bit mo,
/e minu 'koki tul is mo imontal 'de/ mo walla tul 'kup mo.
Aha/ mina ci /e me'd tonte/ goma ris to kun 'kon ki e gi mony'cesh mo dhali goma ris 'dii gi momis mo be.
6 Aris 'kwani kun 'kon e pa Masiri 'baar mo mini mish mo mo ki Aha tana Arumgimis mo.
Haali/ uni takina lu'kas mo kun uku 'peni to shum bwa mo gom gu'b ma Israyiil mo be.
7 Ki uni bu'thki /e mo e me'd buni mo tani,
/e 'ce'dki bwa mo dhali dher bwa mo e 'kupa bim buni mo,
dhali ki uni kunkina po/ /e mo tani,
/e 'ce'dki bwa mo,
dhali /e rakkina ris 'basho'k buni mmo 'koki tela 'cesh mo be.

8 Wakan Tapa Arumgimis oki gwo yansan mo ki: Hili ma! Aha/ mina kalki gandala turga/ apo/ /e mo. Aha/ mina 'ci'th 'kwanimpa dhala ris to e mo 'peni /e mo be. 9 Wakana 'cesh gi pa Masir midi di bwa 'te/ mo dhali minu 'ce'd sho'k mo. Yan'ko'd uni mini mish ki Aha/ tana Arumgimis mo. Haali/ aris to gi kumma/ yi'de/ okin kan mo ki, "Yi'de/ ta jim bam mo, haali/ aha/ ukkina a'di mo be." 10 Wakan, hili ma! Aha/ dikina po/ /e mo dhali apo/ yi'dem pini mo, wakan Aha/ mina kara 'cesh gi pa Masir mmo ta ma'du/ mo dhali mmo shi/ ashi/ mo, dhali /e mini ta 'cesha shigga/ mo 'peni pa Migdol mo bway pa Sene/ mo ntagi gwayu gi paŋ Kush mo be. 11 Sho'k gi wathiŋ kamu/ yisa midi 'cith 'kupki a'diya, dhali sho'k gi to eŋ kamu/ yisa mini 'ci'th 'kupki a'diya. A'di midi diki ta mo jin minu 'ko gom yili iss su/ mo be. 12 Gom Aha/ mina kara 'cesh gi pa Masir mmo di bwa 'te/ mo eya galany ma 'cesh jin 'konu ki 'ko mo, dhala ris 'peŋkuman bampam piti eya galany ma ris 'peŋkuman bampa shigga/ mini war ki ma'du/ mo gom yili iss su/ mo, yan'ko'd Aha/ ki ceker 'kwanim pa Masir bwa mo ibwamana ris kal mo, dhali Aha/ mina 'dash uni mo eya ris mony'cesh mo be.

13 Haali/ Tapa Arumgimis oki gwo yansan mo ki: Ki yila iss su/ midi 'baar mo tani Aha/ mina tuli 'kwanim pa Masir is mo 'peni bwamana ris 'kwani kun cekerkika uni bwa inycine/ mo be. 14 Aha/ mina dok mii gi monyji gi pa Masir mo dhali 'doyi uni ka nyaŋ'ko'd mo bway pam Pa'thros jin ta 'pem pam buni mo, bwaya 'cesh jin ta 'pem pam buni mo. Yan'ko'd uni mini ta ha'th'ko'd e dhan 'peŋkuman bampa/ caan mo be. 15 A'di midi ta ha'th'ko'd e dhan 'peŋkuman bampa/ mo, dhali a'di minu 'koki 'de'k 'kupki mis dok/ e mo ibwamana ris kal gi mony'cesh mo. Aha/ mina rak uni is ka 'cesh mo wakan ki uni mini 'koki dok/e ji apowa ris kal gi mony'cesh mo be. 16 Pam Masir minu 'koki dok/e ka e mo gom miiŋ kar/e mo gom gu'b ma Israyiil mo, hili, a'di minu ka e gom miinthus jin miikin ma Israyiil mo ki uni tukin bway pa Masir mo gom mowoth mo. Yan'ko'd uni mini mish mo mo ki Aha/ tana Tapa Arumgimis mo be.'"

17 A'di pu'dki'd ki yila is 'de/ i'ce'dka pesu/ mo ka ppe jin twa/a mo, jin pu'dkina gwo ma Arumgimis i aha/ mo, mmo o gwo mo ki, 18 "Ya/ gi 'kwani, A Nabukanasiir jin ta'da malik gi pam Babiil thosonki'da thuruuk piti is mmo miiya tu'c ki 'bi'th 'bi'th mo apo/ pa Sur mo. Aris 'kup ka 'dete/ 'dete/ mini sul mo intagi uni mini dheya dhe mo, dhala

ris 'kupa bi mini ta jama/ mo. Naskina/ mo tani a'di dhala thuruuk piti 'koki bu'th toŋ kamu/ mo jin cinu mo 'peni pa Sur mo goma tuca 'bithga/ jin miikina a'di apo/ a'di mo be. 19 Wakan Tapa Arumgimis oki gwo yansan mo ki, ' Hili ma! Aha/ cikina 'cesh gi pa Masir mo ka Nabukanasiir mo jin ta'da malik gi pam Baabil mo, ki a'di midi kala ris to mo, mmo butha ris tom piti mo, dhali kala ris to 'baar mo kun gama a'di imun mo, kun mini ta to kun minu cika risa thuruk piti mo be. 20 Aha/ cikina a'di a'cesh gi pam Masir mo me'd to jin cinu mo goma tu'c jin miikina uni mo gom Aha/ mo, gwo yansan okina Tapa Arumgimis mo be.

21 Ka cim caan mo tani Aha/ mina kar ce mo gom gu'b ma Israyiil mo, dhali Aha/ mina kar /e mmo wal 'twa/ agalany buni mo, wakan ki uni mini mish mo mo ki Aha/ tana Arumgimis mo be.'"

Iskiyal 30

Pa Masir dhala ris iyim piti mini bit mo

1 Gwo ma Arumgimis yayi'di aha/ mo, mmo o gwo mo ki, 2 "Ya/ gi 'kwani, cuuyi gwo dhali o ki, ' Tapa Arumgimis oki gwo yansan mo ki:

> Cuuyi mo ki, Wayyi goma cim jin yayi'd mo.
> 3 Acim a'di 'disha 'dish mo.
> Acim a'di 'dishki'd mo goma Arumgimis mo.
> A'di midi ta a cim goma risa rak mo,
> jin ta'da cim gi mowu goma ris kal gi mony'cesh mo be.
> 4 Yan'ko'd adhan gandala turga/ midi yayu/ apo/ pa Masir mo,
> dhali adhan moŋ ko/ is midi di i paŋ Kush mo wakki/ mo jin 'koshuwa 'kosh biti'da po/ pa Masir mo,
> ki uni kalki to jin tan ma yim pa mo,
> dhali wakka ris monyaŋ 'ce'dkunu sho'k mo tani,
> 5 Kush dhali pam Put, dhali pa Latiya dhala ris pa ma Arab i'baar mo,
> dhali pa Libiya, imontal 'de/ inyakka ris 'kwani kun gami gwo me'd mo,
> uni 'baar mo mini bit mo ki gandala turga/ mo be.
>
> 6 Arumgimis oki gwo yansan mo ki:

7 Uni mini k̲o/ is mo eya galany goma risa 'cesh kun dhalkunu mo,
dhala ris 'peŋkuman bampam buni mini 'ko ibwamana ris 'peŋkuman bampa/ kun 'ce'du sho'k mo be.
8 Yan'ko'd uni ki mish mo mo ki Aha/ tana Arumgimis mo,
ki Aha/ 'thakina pa Masir ki o'd mo,
dhala ris to ma yim jin wo̲t̲h̲ki'da yim mo tani uni 'ce'dkunu sho'k mo.
Wakan a'di jin wo̲t̲h̲ki pa Masir mo tani mini bi̲t̲ mo,
dhali mo jin dhunu is ki ca ma yima 'bi'thga/ mo tani mini ii ka 'cesh gana/ mo.
'Peni pa Migdol bway pa Sene/ arisa thuru̲k̲ buni mini bi̲t̲ ki gandala turga/ mo,
gwo yansan okina Ta̲p̲a Arumgimis mo be.
9 Ka tee c̲aan mo tani aris iman hashu mini ii ka pije/ n̲t̲wa/a ki Aha/ mo ka risa k̲ur yi'de/ mo bway paŋ K̲ush mo mmo ŋa̲p̲ dhan mii shi'kga/ mo, dhali adhan mo isa nyor midi yayu/ a̲p̲o/ uni mo me'da cim gi mo wu 'ku̲p̲ gi pa Masir mo. Haali/ hili mo mo ma! A'di p̲u'dki'd mo be.

10 Ta̲p̲a Arumgimis oki gwo yansan mo ki:

Aha/ mina kar mowu 'ku̲p̲ ma risa ma'diny gi pa Masir 'ku̲p̲ mo ki me'd ma Nabuk̲anasiir mo,
jin ta'da malik̲ gi pam Baabil mo be.
11 A'di dhala thuruk̲ piti mo nyak̲ki a'di mo,
dhala ris kal gi mony'cesh kun k̲ogu/ mo, minu 'doyu mo mmo 'ce'd mony'cesh sho'k mo,
uni mini buk̲ gandal kun kan ka 'ban sum buni ka pije/ mo a̲p̲o/ pa Masir mo
dhali 'tu'da 'cesh ka ris uni kun 'koshkunu jwa mo be.
12 Aha/ mina dhuwa ris wor mmo k̲utha k̲u'th mo,
dhali Aha/ mina yola 'cesh mo e me'd gi 'kwani shi'kga/ mo.
Aha/ mina miiya 'cesh dhala ris to kun 'koni a'di mmo 'ko bwashu mo ki me'd ma ris 'kwanin tiya mo,
Aha/, jin tana Arumgimis i okina gwo mo.

13 Ta̲p̲a Arumgimis oki gwo yansan mo ki:

Aha/ mina 'ce'da risa rum pinycon sho'k mo,
dhali Aha/ mina kali mo wu 'kup goma ris tom pinycon gi pam Mempis jin ta dhan 'peŋkuman bampa/ mo.
Amalika kamu/ midi diki di dok/e mo eya 'cesh gi pa Masir mo,
dhali Aha/ mina kar dhan moŋ ko/ is apo/ pa Masir mo be.
14 Dhali Aha/ mina kar pam Pa'thros mmo war ki ma'du/ mo
dhali ci'th pa Su/aan ki o'd mo,
dhali Aha/ mina dhuwa ris mii gi gwondwall apo/ bampan Thebees mo be.
15 Haali/ Aha/ mina gaca nyor pem apo/ pam Pelusi/um mo,
jin ta dhan monycaaga/ gi pam Masir mo,
dhali 'kosha risa ma'diny 'kwani gi pan Thebees mo.
16 Yan'ko'd Aha/ ki kar o'd e pa Masir mo,
dhali pam Pelusi/um midi di e dhan mo isa nyora caaga/ mo,
dhala pan Thebees minu kucur bwa mo,
dhali pam Mempis midi gama ris 'kwaniŋ 'kup isa yempa/ mo be.
17 Aris 'kwanin dhuru'c e pa Heliyopolis jin ta 'peŋkuman bampan dhamo/ gi pa Masir dhala Bubastis mini bit mo ki gandala turga/ mo,
dhala ris 'peŋkuman bampam buni mini 'ko e monyji mo be.
18 E pan Thapanahis mo tani,
montee midi war gi mondhurumi'd mo wakki/ Aha/ 'ce'da tom 'ba/ gi pa Masir bwa mo imun mo,
dhali mom'bi'th gi monyca ma yim mo tani mini 'baar mo.
Dhali arak midi tika yim e mo,
dhali i'bwah ma yim mini ii e monyji mo be.
19 Aha/ mina mondwall gwo mo e pam Masir mo,
wakan ki uni mini mish ki Aha/ tana Arumgimis mo be.'"

20 Mii yan pu'dki'd ki yila 'kume'd i'ce'dka 'de/ mo, ka ppe jin twa/a/ mo, ka cim ma pesu ma ppe mo, jin pu'dkina gwo ma Arumgimis e aha/ mo, mmo o gwo mo ki, 21 " Ya/ gi 'kwani, Aha/ 'ce'dkina 'bame'd ma Pera/on mo, a'di jin ta'da malik gi pa Masir mo. Hili ma! A'di midi diki gam mo wac mo walla a'di midi diki gam mom'bi'th mo mmo bu'th gandal jin ka'd ka 'ban su/ mo be. 22 Wakan Tapa Arumgimis oki gwo yansan mo ki, ' Hili mo mo ma, Aha/ dikina apowa Pera/on mo,

jin ta'da malik̲ gi pa Masir mo. Haali/ Aha/ mina 'ce'd 'bame'd piti mo, 'peni 'bame'da 'bi'thga dhali jin 'ce'dki'd mo, dhali Aha/ mina rak̲ dhan gandal jin ka'd ka 'ban su/ mmo bit̲ 'peni me'd piti mo be. 23 Yan'ko'd Aha/ ki c̲eker 'kwanim pa Masir bwa mo ibwamana ris kal gi mony'cesh mo dhali 'dash uni mo ibwamana ris mony'cesh mo be. 24 Aha/ mina 'bitha ris 'bame'd ma malik̲ gi pam Baabil mo dhali kar gandal pem jin ka'd ka 'ban su/ e me'd piti mo wakan ki Aha/ mina 'ce'da ris 'bame'd ma P̲era/on sho'k mo. A'di midi ohon ibwambora malik̲ gi pam Babiil mo ka ris mo ohon me'd wathi/ jin muru'di wu mo be. 25 Haali/ Aha/ mina 'bi'th 'bame'd ma malik̲ gi pam Baabil mo, ki 'bame'd ma P̲era/on mini bit̲ mo. Ki uni mini mish mo mo ki Aha/ tana Tap̲a mo, me'd jin karkika gandal pem jin ka'd ka 'ban su mo e me'd ma malik̲ gi pam Babiil mo, gom a'di ki 'kosha 'cesh gi pa Masir mo. 26 Wakan Aha/ mina c̲eker 'kwanim pa Masir bwa mo ibwamana ris kal gi mony'cesh mo dhali 'dash uni mo eya ris mony'cesh mo. Ki uni mini mish mo mo ki Aha/ tana Arumgimis mo be.'"

Iskiyal 31

Pa Masir 'cithkunu bwa ka 'cesh mo me'd dhan cwany caaga/ mo
1 Yan'ko'd gwo yan p̲u'dki'd ki yila 'kume'd i'ce'dka 'de/ mo, ka ppe 'kup̲i kwara mo, ka c̲im jin t̲wa/a ma ppe mo, jin p̲u'dkina gwo ma Arum̲gimis i aha/ mo, mmo o gwo mo ki, 2 "Ya/ gi 'kwani, oya P̲era/on mo, jin ta'da malik̲ gi pa Masir mo dhali goma waambuhany 'kwanim piti mo kun 'kokini 'ko'dgwari a'di mo ki,

> ' E dhan monycam pini mo tani, e wakina e kaja moye?
> 3 Hili ma! pa Suriyya taki'da banya yis mo e pa Lubnan mo
> nyak̲ka risa birmana jarom piti mo,
> mmo c̲iya La e bwanycwa mo, dhali tura tur ki montur piti mo,
> dhali dhuwa risa bim piti isi mis mo be.
> 4 Monycam piti eya ris yi'de/ mo,
> aris yi'deŋ 'kulga/ karki a'di mmo wurup̲a wurup̲ mo.
> Aris yi'de/ ka ris sokoni 'kam a'di is mo e mo jin
> c̲u'thkunu a'di mo,
> haala risa kanycal 'kakunu mo bwaya ris cwa 'baar mo e bwam bunto mo be.

5 Adhan montura caagam piti tura tur ki nyanye/ mo 'pena ris cwan tiya mo e mombunto mo,
dhala risa bim piti takina ris ka ris mo,
arisa birman piti cakin ki tur tur mo goma ris yi'de/ mo me'd jin cakina uni mo be.
6 Aris 'dii gi momis ka 'deṯe/ 'deṯe/ mo tani nyaŋki gu'b eya risa birman piti mo,
ka ris to e 'baar mo gi mombunto dho'thki ushan mo e bwaŋgwarany ma birman piti mo.
Aris kal gi mony'ceshi 'baar mo 'kokina risa Lam piti mo be.
7 Haali/ a'di ta jaro/ ki jaro/ mo e dhan monycam piti mo
dhali dhan montur ma risa bim piti mo,
haala/ risa birman piti 'kokin e bwaman yi'de/ mo be.
8 Arisa banya yis gi bwam mo sinu ma Arumgimis mini 'koki nyaḵ ki a'di mo.
Walla 'peni bwamani cwa ma C̣is diki nyaḵ ka risa bim piti mo,
dhali cwam p̣o'dga/ diki nyaḵ ka dhan cwany caaga/ mo.
Cwaŋ kamu/ yisa di'da e bwam mo sinu ma Arumgimis mo jin wana e ki jarom piti mo.
9 Aha/ uḵkina a'di mo ki jaro/ jaro/ mo ka risa bim piti mo dhala ris cwa 'baar mo e bwa goŋ ma Edin mo kun 'kokin e bwam mo sinu ma Arumgimis mo tani hilki a'di mo be.

10 Wakan Tap̣a Arumgimis oki gwo yansan mo ki: Hili mmo tura a'di ki tur mo dhali a'di ki dhuwa bim gi mis piti ibwamana risa birman piti mo tani, a'di 'deki'da dum piti isi mis mo gom montur piti mo. 11 Aha/ c̣ikina a'di eya ris me'd ma ris kal gi mony'cesha 'bithga/ mo, mmo hil a'di mo isi me'd wathin thus jin urkina miim piti mo. Aha/ yip̣kina a'di ka pije/ mo be. 12 Aris 'kwani kun 'kon ka pije/ uni kun 'kokin e dhan moŋ ḵo/ is ma ris kal gi mony'ceshi 'baar mo jep̣ki a'di mo dhali dhal a'di mmo wu mo. Arisa bim piti ṯakkin ap̣owa ris 'kuwosh mo dhali eya ris momba'dga/ i'baar mo, dhala risa bi 'ce'dkin mo eya ris mo kun 'kon ma ris wor mo. Yan'ko'd aris kal gi mony'ceshi 'baar mo iiyin ka pije/ peni bwaŋgwarany ma lam piti mo dhali uni ki ii ka pije/ 'peni a'di mo be. 13 Aris 'dii 'baar mo gi momis mo siki is mo ap̣owa kuṯ cwa kun ṯakkin mo, dhala ris to em bwaasho p̣u'dkin eya risa birman piti mo. 14 Mii yansan p̣u'dki'd mo wakan ka ris cwan

tiya kun cakin e shemen yi'de/mo mini 'deka ris monyjandim buni isi mis bwaya ris cwan turga/ mo, dhali ki cwan tiya mini 'koki ca e yana ris yi'de/ mo kun minu 'koki dhu isi mis mo. Aris uni 'baar mo kwanykunu mo mmo wu mo, bway 'bame'da 'cesh mo, ibwamana ris uc̱i gi 'kwaniny'cesh mo, inyak̲ki uni gwansan mo kun iikin ka luŋgu'b bway jis mo be.

15 Tap̲a Arumgimis oki gwo yansan mo ki: Ka cim jin 'tuk̲kin ma banya yis ka 'cesh mo bway mo wu mo tani Aha/ k̲alina mo ohon mo bway mony'cesh mo. Aha/ tik̲kina ris yi'deŋ 'kulga/ e mo ap̲o/ a'di mo, dhali Aha/ ki dok̲a ris k̲umma/ yi'de/ ka nyaŋ'ko'd mo. Ah̄a/ dhukina adhan yi'de/ mo, dhali Aha/ ki k̲ali moŋ ko bwaya Lubnan gom a'di mo. Wakana ris cwa gi bunto i'baar mo gwokin gom a'di mo. 16 Aha/ k̲alina mo jin deenu mo eya ris kal gi mony'cesh mo ki is ko jin bit̲kina a'di mo, ki Aha/ bit̲kina a'di e mo ma hawiyya mo inyak̲ki uni gwansan kun iikin ka luŋgu'b e dhan jis mo. Wakan Aha/ malaskina ris cwa e Idin eya birman ga 'cesh mo. Uni gwansan ita cwa kun kwanykunu mo dhali kun ta cwam 'borga/ gi pa Lu'bnan mo: Aris cwa kun p̲iki yi'de/ mo be. 17 Haali/ uni si'da/ iikin nyak̲ki a'di bway mo wu mo, ki a'din 'de/ jin 'koshkunu mo ki gandal jin ka'd ka 'ban su/ mo. Uni gwansan ita 'bame'da 'bi'thgam piti mo, uni gwansan kun tana ris kal gi mony'cesh mo kun 'kokin eya lam piti mo be. 18 Aris cwa kuna eya Edin nyak̲kin ki monycam pini dhali nyak̲ki dhan miim pininy caaga/ mo? Haali/ ki /e minu k̲alu ka 'cesh mo nyak̲ka ris cwa ma Edin mo bwaya ris mo kun 'ko 'bame'da 'cesh mo gi mony'cesh mo ibwamani uni kun 'konu ki 'cit̲ha munyjal yis mo, um minu 'thi 'ko'da 'cesh mo inyak̲ka ris uni gwansan mo kun 'koshkunu mo ki gandala turga/ mo.' Yansan ta'da P̲era/on mo dhala risa wambuhany piti i'baar mo, gwo yansan okina Tap̲a Arumgimis eya tente/ mo be."

Iskiyal 32

Ko jin gwonu mo goma P̲era/on mo dhali pa Masir mo

1 Yan'ko'd gwo yan p̲u'dki'd mo ka ppe 'kup̲i 'kume'd i'ce'dka su/ mo ki yila 'kume'd i'ce'dk̄a su/ mo, ka ppe jin t̲wa/a mo, ki gwo gi Tap̲a p̲u'dki'di aha/ mo, mmo o gwo mo ki, 2 "Ya/ gi 'kwani, 'deki ko jin

gwonu goma maliḵ P̱era/on jin ta'da maliḵ ki pam Masir mo; dhali oyi a'di gwo mo ki,

' /E wana e ki dhuruca dhop̱ mo ibwamana ris kal gi 'kwaniny'cesh mo,
hili /e wana e ki dhan to/e jin di'd e ḵumma/ yi'de/ mo,
/e 'koshki yi'de/ is mo,
/e 'koshki yi'de/ is ki sho'k pini mo dhali war yi'de/ ki boro'th mo.
3 Tap̱a Arumgimis oki gwo yansan mo ki:
Wakan Aha/ mina beletha 'thim pem ap̱o/ /e e bwamani mo ma tul 'kup̱ ma ris 'kwani mo,
dhali uni mini 'de'k /e mis ka 'thim pem mo be.
4 Aha/ mina ush um mo eya 'cesh mo.
Aha/ mina ṯa/ um e bwam mondhe'd
mo dhali raḵa ris 'dii gi momisi 'baar mo mmo 'ka ap̱o/ um mo;
aris to e 'baar mo ap̱o/ mony'cesh mo tani mini kap̱ um mo be.
5 Haali/ Aha/ mina kar buŋgwar is pini ap̱owa ris wosh mo,
dhali Aha/ ki 'tu'da ris mom'ba'da'd mo ka yish gi buŋgwar is pini kun wukin mo be.
6 Yan'ko'd Aha/ ki gaca bas pini ap̱owa ris 'kuwosh mo,
dhala ris 'kusan wor mini 'tu'd mo ki p̱iny p̱iny ka bas pini mo be.
7 Yan'ko'd waḵki/ Aha/ dosha /e mo tani,
Aha/ mina tiḵa ris momis mo dhali wara risa cul ki mondhurumi'd mo, Aha/ mina tiḵa tente/ mo ka risa raḵ mo,
dhala ppe midi diki c̱i moŋkush piti mo be.
8 Aris moŋkush kun shwakin e momis mo
tani Aha/ mina war uni ki mondhurumi'd ap̱o/ /e mo,
dhali Aha/ mina kar dhan mondhurumi'd mo ap̱owa 'cesh pini mo,
gwo yansan okina Tap̱a Arumgimis mo be.'

9 Wakan Aha/ mina dhuwa du ma ris 'kwani ki moŋḵo/ is eya ris mony'cesh mo kun dina /e ki mish mo, ki Aha/ a'di mura ḵali mony'ce'd /e sho'k ibwamana ris kal gi mony'cesh mo, dhali e bwaŋ 'kwani kun dina /e ki mish mo be.

10 Aha/ mina rak 'kwani butha gwo i'kus gom /e mo,

aris imalik buni mini dosh ka jisho'k ki monko/is mo gom /e mo ki Aha/ tukina gandal pem jin ka'd ka 'ban su/ 'ban ibwambori uni mo.
Ki ushi embuli 'baar mo tani uni mini dee mo gom /e mo, ka tee gi mony'ce'd sho'k pini mo.

11 Haali/ Tapa Arumgimis oki gwo yansan mo ki:

Gandal jin ka'd ka 'ban su/ ma malik gi pam Baabil midi yayu/ apo/ /e mo be.
12 Aha/ mina raka risa wambuhany pini mmo bit ka ris gandal gi mo/as kun kan ka 'ban su/ mo,
aris gandal gi mo/as ka 'dete/ 'dete/ ko/ kina ris kal gi mony'cesh is mo.
Aris gandal gi mo/as gwansan mo tani mini 'ce'd monyca gi pa Masir sho'k mo
dhali 'ce'da risa wambuhany shoki 'baar mo be.
13 Haali/ Aha/ mina 'ce'da ris to e shoki 'baar mo 'peni 'ko'dgwar ma ris yi'de/ kun ishkin mo,
sho'k gi wathi/ midi diki dok/e 'kosh yi'de/ is mo,
walla sho'k gi to e mini 'koki 'kosh uni is mo be.
14 Yan'ko'd Aha/ mina dhuwa ris yi'dem buni mmo so ka ku'th is mo
dhala ris yi'de/ mmo so mo me'da yin mo,
yansan ita gwo jin okina Tapa Arumgimis mo.
15 Ki Aha/ miikina 'cesh gi pa Masir mmo ta ma'du/ ki ma'du/ mo,
dhali ka 'cesh 'ce'dkunuwa ris tom piti kun 'tu'di mo e a'di sho'k mo,
ki Aha/ 'koshkina ris to 'baar mo kun 'kon eya yim mo tani, uni mini mish mo mo ki Aha/ tana Arumgimis mo be.
16 Imun mo tani ko midi di mo;
aris i'bwa/ ma ris kal gi mony'cesh mini ko mo goma yim mo; uni mini ko gom pa Masir mo,
goma risa wambuhany 'kwani i'baar mo tani uni mini ko mo
---yansan ita gwo jin okina Tapa Arumgimis mo be.'"

Pa Masir dhali unin tiya cikunu mo bway jis mo

17 Yan'ko'd gwo p̲u'dki'd ki yila 'kume'd i'ce'dka su/ mo, ka cimi 'kume'd i'ce'dka mudhe'd ma ppe mo, jin p̲u'dkina gwo ma Arumgimis i aha/ mo, mmo o gwo mo ki, 18 "Ya/ gi 'kwani, koyi goma waambuhany gi pa Masir mo dhali 'doyi uni mo, ayim dhali i'bwa/ ma ris kal gi 'kwani mony'cesh mo, bway 'bame'da 'cesh nya̲kka ris uni gwansan kun iikin ka luŋgu'b bway jis mo be.

> 19 ' A /e ka jiŋ gana/ 'bora 'bor kagahara mmo bol 'kwani e mo 'taa? Thuli ka 'cesh mo ma dhali ishi 'ko'da 'cesh mo inya̲kki uni kun 'konu ki 'ci̲th̲a munyjal yis mo.'

20 Uni mini bi̲t mo e bwaman uni gwansan mo kun 'koshkunu ki gandala turga/ mo. Gandala turga/ 'kokunu mmo bu̲k mo! Ayim c̲ikunu mo ki gandala turga/ mo, uni mini butha yim mo dhala risa wambuhany ma yim mo be. 21 Aris 'kwanim 'bi'thga/ gi mo ma mee eya galany gi mo wu mini o gwo mo gom pa Masir mo dhali iyim piti mo, ' Uni thulun imahan mo! Uni mini isha 'cesh mo inya̲kki uni mo kun 'koki dhelel mo, inya̲kki uni gwansan mo kun 'koshkunu jwa ki gandala turga/ mo be.'

22 Pa Ashshuur diki'd imun mo inya̲kka ris mo ma tul'kup̲ piti mo. Aris jis jwa ma yim 'kamkina yim is mo; uni 'baar mo kun 'koshkunu jwa ki gandala turga/ mo be. 23 Aris uni gwansan kun dhukunu e moŋ'kulga gi jis mo tani 'kokin imun mo, inya̲kka ris 'kwani ma yim mo be. E 'ko'dgwari jis ma yim mo tani ta uni gwansan mo kun 'koshkunu jwa mo, kun bi̲t̲kin ki gandala turga/ mo, uni gwansan kun k̲ali moŋ k̲o/ is eya 'cesh jin 'konu mo be.

24 Pa Elam a'di diki'di mun nya̲kka risa wambuhany ma yimi 'baar mo. Aris jis jwa ma yim 'kamkina yim is mo; aris uni 'baar mo 'koshkunu mo---uni kun 'koshkunu ki gandala turga/ mo, uni kun thulkin ka 'cesh ki dargi mony'ci̲th̲a munyjal yis mo, uni kun k̲alina ris moŋk̲o/ is buni mo eya 'cesh kun 'konu mo dhali uni kun k̲ali miim buni kun wa̲ku/ mo, imon̲t̲al 'de/ inya̲kki uni kun iikin bway jis mo be. 25 Ibwamana ris uni gwansan kun 'koshkunu jwa mo tani, uni u̲kkina ci mo goma yim mo, inya̲kka risa wambuhany ma yimi 'baar mo kun 'kamki jis jwa ma yim mo. Uni 'baar mo 'koki dhelel mo, uni sukunu mo ki gandala turga/ mo, haali/ uni k̲ali moŋ k̲o/ is buni mo a̲powa 'cesh jin

'konu mo. Wakan uni k̲ali miim buni kun wak̲u/ mo inyak̲ki uni gwansan kun iikin bway jis mo, uni ishkin ibwamani uni gwansan mo kun 'koshkunu mo be.

26 I Mesha, dhala Tubal, dhala risa wambuhany buni i'baar mo 'kokin imun mo! Aris jis jwam buni 'kamki uni mo. Aris uni 'baar mo ta uni kun 'koki dhelel mo, kun 'koshkunu ki gandala turga/ mo, haali/ uni k̲ali moŋ k̲o/ is buni a̲powa 'cesh kun 'konu mo be. 27 Uni 'koki ishi nyak̲ka ris 'kwani ma mee kun bit̲kin mo kun 'konu ki 'cit̲ha munyjal yis mo kun iikin ka luŋgu'b e jis shu'd jin darki 'pemen mo inyak̲ka ris to gi mo/as buni i'baar mo, dhali inyak̲ka ris gandal buni mo kun dhukunu ibuŋ'kus buni mo dhala ris miinthus buni a̲powa simam buni mo. Haali/ uni taki 'kwani ma mee mo kun k̲o/ ki is mo eya 'cesh jin 'konu mo be. 28 Wakan, /e Masir, /e minu 'ce'd bwa mo eya galany gi uni kun 'koki dhelel mo! /E mini 'thi uni gwansan ki tur 'ko'da 'cesh mo uni gwansan kun suk̲kunu mo ki gandala turga/ mo be.

29 Imun mo tani pa Adum diki'd inyak̲ka ris imalik̲ piti dhala ris imanshu bway piti i'baar mo. Uni dhukunu mo e mom'bi'th buni inyak̲ki uni gwansan mo kun 'koshkunu ki gandala turga/ mo. Nyak̲ki/ uni kun 'koki dhelel mo uni ishkin mo, inyak̲ki uni gwansan mo kun iikin bway jis mo be.

30 Aris iya/ ma malik̲ ma 'bana binycam uni 'kokin imun mo, aris uni 'baar mo dhali 'kwani Siduniya uni kun iikin inyak̲ki/ a'di jin suk̲kunu mo. Uni 'bitha 'bi'th mo dhali k̲o/ki unin tiya mo, hili i'dishesan uni ishkin imun ki mii wak̲ mo, uni kun 'koki dhelel mo inyak̲ki uni kun suk̲kunu ki gandala turga/ mo. Uni k̲alkina ris miim buni mo kun wak̲u/ mo, imont̲al 'de/ inyak̲ki/ a'di jin yaki'd bway jis mo be.

31 P̲era/on hilki mo mo dhali malasa risa wambuhany piti 'baar mo kun suk̲kunu mo ki gandala turga/ mo, P̲era/on dhala risa thuruk̲ piti 'baar mo, gwo yansan okina Tap̲a Arumgimis mo be. 32 Aha/ karkina a'di mo me'd a'din 'de/ jin k̲ogu̲/ mo eya 'cesh jin 'konu mo, hili a'di minu mii 'thi 'ko'da 'cesh mo eya galany gi uni kun 'koki dhelel mo, ibwamani uni kun suk̲kunu ki gandala turga/ mo, P̲era/on dhala risa wambuhany piti i'baar mo, gwo yansan okina Tap̲a Arumgimis mo be."

Iskiyal 33

Aman hil mo mo dhali gwom piti mo

1 Yan'ko'd gwo gi Tapa pu'dki'di aha/ mo, mmo /o gwo mo ki, 2 "Ya/ gi 'kwani, oyi gwo yansan ka kar/e mo gom 'kwanim pini mo, oyi uni mo ki: ' Aha/ kalina gandal jin ka'd ka 'ban su/ apo/ jantal 'de/ mo tani, yan'ko'd 'kwani ma 'cesh caan kalki wathiŋ gwatha kamu/ mo 'peni bwamani uni ki is buni mo dhali kar a'di mo mmo hila hil gom uni mo. 3 A'di parki mo e mo gom gandal jin ka'd ka 'ban su/ me'd jin yayina a'di mo apowa 'cesh mo, dhali a'di ki piya poome/ mo mmo rum 'kwani mo! 4 Wakki/ 'kwani cik ko ma poome/ mo hili 'koki dhu 'ce mo, dhali wakki/ gandal jin ka'd ka 'ban su/ yayi'd mo dhali 'kosh uni mo tani, yan'ko'd abas gi uni ka 'dete 'dete/ mini 'ko i'ba/ i a'di mo be. 5 Wakki/ wathiŋ kamu/ cik cuuwa ma poome/ mo dhali diki kar 'ce mo tani, abas piti midi di apo/ is piti mo, hili wakki/ a'di kar 'ce mo tani, a'di midi woth mondiki em piti mo be. 6 Hili ma, wakka/ manhil mo mo mish gandala turga/ me'd jin yayina a'di mo, hili wakki/ a'di diki piya poome/ mo, ki 'pemen jin 'konu ki wat 'kwani mo, dhali wakki/ gandala turga/ yayi'd mo dhali kal mondiki e gi wathiŋ kamu/ mo tani, yan'ko'd wathi/ caan wuki'd mo ki miinthus pitiŋ gana/ mo, hili Aha/ mina dota bas piti 'pena manhila hil mo be.'

7 'Dishesan /e ki is pini, ya/ gi 'kwani! Aha/ karkina /e ka manhila hil gom gu'b ma Israyiil mo, /e mini cika ris gwo 'peni 'twam pem mo dhali rum uni ki gway pem mo. 8 Wakki/ Aha/ ona gwo gom wathin thus mo, ' E a'din 'de/ yin mo tani, /e ka jiŋ gana/ mini wu mo!' hili wakki/ /e diki o gwo yansan wakan mmo wat wathin thus 'peni bway piti mo tani, yan'ko'd a'di jin ta wathin thus mini wu mo e miinthus piti mo, hili Aha/ mina dota bas piti 'peni me'd pini mo! 9 Hili, wakki/ /e wat wathin thus 'peni bway piti mo, wakan a'di midi 'taki tu'k ka nyaŋ'ko'd mo 'peni a'di mo, dhali wakki/ a'di diki tuk 'peni bway piti mo tani, yan'ko'd a'di midi wu mo e miinthus piti mo, hili /e ki is pini i mini woth mondiki em piniŋ gana/ mo be.

10 Wakan /e, ya/ gi 'kwani, oyi gwo gom gu'b ma Israyiil mo ki, ' Um oki gwo yansan mo ki, "Aris mon 'di/ gwom bam dhala ris miinthus bam uni 'kokina po/ am mo, dhali aman pu/kina mo e uni mo! Aman mina 'koki e kata mo?"' 11 Oyi uni gwo mo ki, ' Me'd jin dikika ki e

mo tani, yansan bahkina Tapa Arumgimis mo ki, Aha/ dina bwa ki 'kuny mo gom wu ma man mii tonthus mo, haali/ wakka man mii tonthus rici'da du is mo 'peni bway piti mo tani, yan'ko'd a'di midi diki e mo! Rici a'du is mo! Rici adu is mo 'pena ris bway tonthus pini mo! Goma tinta mina /e wu mo, gu'b ma Israyiil mo?'

Gwondwalla kar /e ma Arumgimis mo

12 Wakan i'dishesan /e, ya/ gi 'kwani mo, oyi 'kwanim pini gwo mo ki, ' Miin dhelelga/ gi wathiŋ kar /e midi diki woth a'di mo wakki/ a'di miiki'da ris miinthus mo! Miinthus gi wathin thus midi diki rak a'di mmo 'ce'd sho'k mo wakki/ a'di rici'da du is 'peni tonthus piti mo! Hili wathiŋ kar/e midi diki di ki e mo haali/ gom miiŋ kar/em piti mo wakki/ a'di mii'da ris miinthus mo be. 13 Wakki/ Aha/ ona gwo gom wathiŋ kar/e mo ki, "A'di ka jiŋ gana/ midi di ki e mo!" dhali wakki/ a'di gama'da ris gwo is eya ris mii ma kar em piti mo dhali yan'ko'd a'di ki mii mii jin diki ta kar /e mo tani, Aha/ mina diki ka aris miiŋ kar/em piti e mo. A'di midi wu mo goma ris tonthus piti kun miikina a'di mo be. 14 Wakan wakki/ Aha/ ona gwo goma man mii tonthus mo ki, "/E ka jiŋ gana mini wu mo tani!", hili yan'ko'd wakki/ a'di rici'd mo 'pena ris miinthus piti mo dhali mii miiŋ kar /e mo dhali miiŋ gana mo, 15 Wakki/ a'di dokki to jin wothu 'twa/ mo ki a'din thus jin dotki to mo, walla wakki/ a'di kar mo jin doku to mo gom to jin kwalkina a'di mo tani, dhali wakki/ a'di ya'd e gwoŋkan jin 'kwaru mo ki dargi mii kun miinu ka gwar'de/ kun 'koki ta kar /e mo tani, yan'ko'd a'di ka jiŋ gana/ midi di ki e mo. A'di midi diki wu mo be. 16 Miinthus pitiŋ kamu/ yisa di'da jin miinu mii ka 'kupi eya. A'di miiki mii ma kar/e mo dhali mii ma isiŋ gana mo, dhali wakan, a'di ka jiŋ gana midi diki e mo!

17 Hili 'kwanim pini o gwo mo ki, "Bway gi Tapa yisa ta'da kar eya!" hili a'di ta'da ris bway tur pini mo kun 'koki ta kar /e mo! 18 Ki wathiŋ kar /e tuki'd 'peni bwaya kar em piti mo dhali mii mii kun 'koki ta kar /e mo tani, yan'ko'd a'di midi wu mo e a'di mo! 19 Ki wathin thus tukki'd ka nyaŋ'ko'd 'peni miinthus piti mo dhali mii mii ma kar/e mo dhali mii ma isiŋ gana/ mo tani, a'di midi di ki e mo haali/ goma ris to gwansan mo! 20 Hili um 'kwani oki gwo mo ki, "Bway tur gi Tapa

diki para po/ mo!" Aha/ mina dwall um gwo ka 'deṯe/ 'deṯe/ isi me'd bway tur pini, bway gu'b ma Israyiil mo!'"

Mombiṯ gi pa Urushaliim mo

21 Mii yan p̱u'dki'd ki yil jin 'koni 'kume'd i'ce'dka su/ mo, ka cim jin 'koni mudhe"d ma ppe 'kup̱i 'kume'd mo jin 'kona aman e monyji mo, jin gusina wathi/ 'peni p̄a Urushaliim mo dhali o gwo mo ki, " 'Peŋkuman bampa/ a'di bu'thkunu mo!" 22 Me'd gi Tap̱a diki'da p̱o/ aha/ mo ki mom'pimpili/ nṯwa/a ki mo so diki p̱u'd i ah̄a/ mo, dhali 'twam pem k̲a'dki'd mo ka tente/ jin yayina a'di m̄o bway aha/ mo ki mon'thamo/ ka 'tum mo. Wakan 'twam pem k̲a'dki'd mo, Aha/ mina diki di dok̲ e ki shwam mo!

23 Yan'ko'd gwo ma Arumgimis p̱u'dki'di aha/ mo, mmo o gwo mo ki, 24 "Ya/ gi 'kwani, uni kun 'kokin eya 'cesh gi pa Israyiil kun 'ce'dkunu sho'k mo tani uni walki 'twa/ mo dhali o gwo mo ki, ' Abraham a'di ta wathin 'de/ mo, dhali a'di jin cilkin ma 'cesh mo, hili aman takina ris ka ris mo! A'cesh c̱ikunu ki aman mo me'd to jin cila aman mo be.' 25 Wakan oyi uni gwo mo ki, ' Tap̱a Arumgimis oki gwo yansan mo ki: Um shwana bas mo dhali um ki 'dek e ki mis mo 'kup̱ka risa rum p̱inycon bum mo, yan'ko'd um ki gac̱ 'kwani abas a'cesh m̄o. A/ um ka j̄iŋ gana/ cil ma 'cesh mowa? 26 Um dhuki e ap̱owa ris gandal kun ka'd ka 'ban su/ mo dhali um ki mii miim bulga m̄o, 'kwani ka 'deṯe/ 'deṯe/ nyo/ kina ris up̱ gi iman 'dish gu'b buni is mo. A um ka jiŋ gana cilkin ma 'cesh mowa?'

27 Um mini o gwo yansan gom uni mo ki, ' Tap̱a Arumgimis oki gwo yansan mo ki: Me'd jin dikika ki e mo tani, ka j̄iŋ gana/ uni minu 'ce'd sho'k ki gandala turga/ mo, dhali Aha/ mina c̱iki uni gwansan eya ris bunto ka ris to e kun uk̲u mo me'd tonṯe/ mo, dhali uni gwansan kun 'kokin e dhan gu'ba caaga mo dhali e jurum wosh mo mini wu mo ka ris 'ba'th kun gop̱ki 'kwani is mo be. 28 Yan'ko'd Aha/ mina ṯuka 'cesh mmo di bwa 'te/ m̄o dhali ki moŋ k̲o/ is mo, dhali dhan mo jin dhunu is ki caa mo tani midi wu 'kup̱ mo, goma ris wosh gi pa Israyiil minu dhalku mo, dhali wathiŋ kamu/ yisa di'da jin midi 'ci'thki tur bway uni mo yisa.' 29 Wakan uni mini mish mo mo ki Aha/ tana Tap̱a mo, ki Aha/ 'ce'dkina 'cesh sho'k mo dhali mmo ta ma'du/ mo goma ris to 'baar mo kun miikina uni kun ushki me'd mo be.

30 Wakan 'dishesan /e, jin ta ya/ gi 'kwani mo, aris 'kwanim pini okina ris to gom /e mo i 'ko'dgwar arisa goŋ mo dhali eya ris 'twaŋkala campur ma ris gu'b mo, dhali uni ka 'deṯe/ 'deṯe/ oki gwo mo ka rem 'kuṗ ki, ' 'Kwani ka 'deṯe/ 'deṯe/ ka kam piti mo, dhalki ana iina mo dhali ciḵ gwo ma manc̱i gwo kadhamo/ mo kun piyin 'peni Arumgimis mo!' 31 Wakan 'kwanim pem mini iiyu/ bway um mo, me'd jin mina uni isa yempa/ mo, dhali mini 'ko ibwambori um mo dhali ciḵa ris gwom bum mo, hili uni mini 'koki ha uni e mo. Gwoŋḵar/e 'kokin eya ris 'twam buni mo hila risa dum buni iikin mmo baṯh to kun takina uni isho'k mo. 32 Haali/ um wakina e ki gway kun enu mo gom uni mo, kun ta 'kusa 'kunyga/ mo kun yuḵkunu gway mo ka dhendheŋe/ ma shu/ mo, wakan uni mini ciḵka ris gwom bum mo, hili jaŋ kamu/ yisa di'da jin ha uni e mo yisa. 33 Wakan ka ris to gwansani 'baar mo miikin mo tani, hili mo mo ma! A'di midi p̱u'd mo! yan'ko'd uni mini mish mo mo ka manc̱i gwo ma Arumgimis kadhamo diki'da galany buni mo be."

Iskiyal 34

Imanhil ḵa'bal kun 'koki ha me'd mo

1 Yan'ko'd gwo gi Tap̱a p̱u'dki'di aha/ mo, mmo/ o gwo mo ki, 2 "Ya/ gi 'kwani, cuuyi gwo ap̱o/ imanhil ḵa'bal ma Israyiil mo. Cuuyi gwo mo dhali o uni gwo mo ki, Tap̱a Arumgimis oki gwo yansan gom imanhil ḵa'bal mo ki: ' Wayyi gom imanhil ḵa'bal ma Israyiil mo uni kun hilki is buniŋ gana/ mo. A mina imanhil ka'bal 'koki hila ŋul'kup̱ ḵa'bala? 3 Um shwaki shum kun tana yin ka yin mo dhali hitha mur ḵa'bal e is bum mo. Um 'ciṯhki ḵa'bal kun 'thika 'thiḵ mo. Ki um 'koki hil uni i'baar mo. 4 Um 'koki 'bith uni gwansan is kun 'ka'da 'ka'd mo, walla um 'koki wac uni kun 'bathan mo. Um 'koki gam uni kun c̱ekerki bwa me'd mo, dhali um 'koki doḵi uni kun 'kona pije/ mo walla ŋap̱ uni kun thiskunu e mo. Mmo dhal mii e i is mo, mmo mii uni ka pure/ mo dhali ki mony'cwar jin 'cwaru mo be. 5 Yan'ko'd uni ki c̱eker bwa mo ki darga manhil uni mo, dhali uni ki war ki tonṯe/ goma ris toŋgwapi gi mombwaasho mo, 'ko'di uni c̱eker kunu bwa mo be. 6 Aŋul'kup̱ ḵa'bal pem thiski e mo ap̱owa ris woshi 'baar mo dhali eya p̱o/ 'kuwosha turga/ mo, dhali uni 'dashkunu mo isi bwamani jis e gi

mony'cesh mo. Naskina/ mo tani wathiŋ kamu/ yisa di'da jin ŋapki'da ŋap gom uni mo yisa.

7 Wakan, aris ka'bal, cikki gwo ma Arumgimis mo: 8 Me'd jin dika ki e mo tani, yansan bah kina Tapa Arumgimis mo ki, haala ŋul'kup ka'bal pem dilkunu mo dhali ta tonte/ goma ris to e 'baar mo gi mombwaasho mo, haali/ imanhil uni piyin mo dhali jaŋ kamu/ yisa di'da 'peni imanhil ka'bal pema jin ŋapki'da ŋap goma ŋul'kup ka'bal pem mo, hili imanhil ka'bal jiki is buniŋ gana/ mo dhali 'koki hila ŋul'kup ka'bal pem mo be. 9 Wakan, aris ka'bal, cikki gwo ma Arumgimis mo: 10 Tapa Arumgimis oki gwo yansan mo ki: Hili ma! Aha/ dikina apowa ris ka'bal mo, dhali Aha/ mina dota ŋul'kup ka'bal pem mo 'peni me'd buni mo. Yan'ko'd Aha/ mina ceker uni bwa mo 'peni mo hila ŋul'kup ka'bal mo, walla imanhil ka'bal mini 'koki dok/e ta imanhil is buni mo ki Aha/ mina kala ŋul'kup ka'bal pem mo 'pena ris 'twam buni mo, wakan ka ŋul'kup ka'bal pem mini 'koki dok/e ta tonte/ gom uni mo.

11 Haali/ Tapa Arumgimis oki gwo yansan mo ki: Hili ma! Aha/ ki is pem mina ŋapa ŋul'kup ka'bal pem mo dhali Aha/ mina hila hil apo/ uni mo, 12 Me'da manhil ka'bal jin ŋapki'da ŋul'kup ka'bal piti mo ka tee jin dikina a'di agalany a ŋul'kup ka'bal piti mo kun cekerkunu bwa mo. Miga/ ya ŋapa ŋul'kup ka'bal pem mo, dhali Aha/ ki woth uni mo 'pena ris mo 'baar mo kun cekerkunu uni bwa mo ki embul jin tana mo arak ka rak mo dhali ki embul jin dhuruma mo ki dhurum mo. 13 Yan'ko'd Aha/ mina 'doyi uni ka pije/ mo 'pena ris 'kwani mo, Aha/ mina tuli uni is mo 'pena ris mony'cesh mo dhali 'doyi uni mo bwaya 'cesh buni mo. Aha/ mina dhu uni mo eya risa shon dhi/in apowa ris 'ko'dgwari wosh ma Israyiil mo, eya ris ushi yi'de/ kun son mo, dhali eya ris mo kun 'kokina uni eya 'cesh mo be. 14 Aha/ mina dhu uni eya shon dhi/i'da 'borgaŋ gana/ mo, eya ris 'kuwosha turga/ ma Israyiil jin mini ta mo jin mina uni shwa shom buni mo, Uni mini ish 'ko'da 'cesh imun eya ris mom'borga/ mo mmo shwa sho mo, e mo jin ish ma risa shon dhi/i'd mo, dhali uni mini shwa apowa ris 'kuwosh ma Israyiil mo be. 15 Aha/ ki is pem mina hila ŋul'kup ka'bal pem mo, dhali Aha/ ki is pem mina dhu uni mo mmo ish 'ko'da 'cesh mo, yansan bah kina Tapa Arumgimis mo, 16 Aha/ mina ŋap uni kun thiskunu e mo dhali doki uni mo kun 'kona pije/ mo. Aha/ mina gam ka'bal me'd mo kun

c̲ekerkunu bwa mo dhali wac̲ k̲a'bal kun 'bathkin mo, hili kun 'thik̲a 'thik̲ dhali kum 'bi'thga/ mo tani Aha/ mina 'ce'd uni sho'k ka kar/e mo be.

17 Wakan 'dishesan uma ŋul'kup̲ k̲a'bal pem mo, gwo yansan ta gwo jin okina Tap̲a Arumgimis kansan̲ mo ki, hili mo mo ma, Aha/ mina ta mandwall gwo mo ibwamani k̲a'bal mo inyak̲ki k̲a'bal mo dhali ibwamana mor k̲a'bal mo dhala rasi mi mo be. 18 A'di diki 'kosh jwa mo mmo c̲iya shon dhi/i'da 'borga/ mo, jin mina umi yap̲a shon dhii/in ki sho'k mo eya sho kun boc̲kin mo, dhali mmo p̲i 'pena ris yi'den dhelelga/ mo, ki um mini 'koki 'kosha ris yi'de/ is mmo ta boro'th mo? 19 A mina k̲a'bal pemi shwa sho 'peni kun yap̲kina um ki sho'k mo, dhali p̲i yi'de/ jin 'koshkina um is ki sho'k mmo ta boro'th mo?

20 Wakan Tap̲a Arumgimis oki gwo yansan mo gom uni ki: Hili ma! Aha/ ki is pem mina dwall gwo mo ibwamani k̲a'bala 'thik̲ga/ mo dhali uni kun kora kor mo, 21 Haali/ um gac̲ki uni i'ko'dgwar dhali ka ris 'kup̲a bi mo, dhali um su'kki uni 'baar mo kun 'ka'da 'ka'd ka ris cem bum̲ mo intagi um mini c̲eker uni bwa 'pena 'cesh mo be. 22 Aha/ mina wot̲ha ŋul'kup̲ k̲a'bal pem mo dhali uni minu 'koki dok̲/e dil mo, dhali Aha/ mina dwall gwo mo ibwamani k̲a'bal dhali jaŋ kamu/ mo! 23 Aha/ mina kar jan 'deŋ kamu/ ap̲o/ uni ka manhil ka'bal mo, a'di jin ta'da man miiya t̲u'c pem ka Dawuu'd mo. A'di midi hil uni mo, a'di midi thip̲ uni mo, dhali a'di midi ta manhil k̲a'bal buni mo be. 24 Gom Aha/, jin tana Arumgimis mo tani, Aha/ mina ta Arumgimis buni mo, dhali aman miiya t̲u'c pem ka Dawuu'd midi ta Tap̲a ibwamani uni mo, Aha/ jin tana Tap̲a bah kina gwo yansan mo be.

25 Yan'ko'd Aha/ mina kar gwo jin gamu me'd gi moŋk̲u'th is inyak̲ki uni mo dhali k̲ala ris tonthus ma ris to em bwaasho ka pije/ mo 'pena 'cesh mo, wakan ki uni mini 'ko ki 'kom 'pempa mo e mombwaasho mo dhali ish ki moŋk̲u'th is mo eya ris bwanycwa mo be. 26 Aha/ si'da/ mina k̲ala ris mom'bor mii ap̲o/ uni mo dhali eya ris mo ka kukul is e wosh pem mo, haali/ Aha/ mina hash ushi p̲iriny ma sho'k ki jap̲e/ e embul mo mo. Uni gwansan mini ta ushi p̲iriny ma sho'k mo gi mom'bor mii mo be. 27 Yan'ko'd aris cwa gi mondhe'd mini dho'th maman buni mo, dhala 'cesh midi dho'th to ki is piti mo. K̲a'bal pem mini gam moŋ'ko eya 'cesh buni mo, yan'ko'd uni mini mish mo mo ki

Aha/ tana Arumgimis buni mo, ki Aha/ 'ce'dkina mondeḵ gi dhaŋḵa'b gi 'ba/ buni bwa mo, dhali ki Aha/ yekina uni mo 'peni me'd gi uni gwansan kun miiki uni ki c̱iŋkina/ mo be. 28 Uni mini 'koki ta iman dil to doḵ/e mo goma ris ḵal gi mony'cesh mo, dhala ris to em bwaasho ap̱o/ mony'cesh mo mini 'koki doḵ/e 'ka uni mo. Gom uni mini 'ko ki moŋḵu'th is mo, dhali uni mini 'ko ki dargi moŋḵo/ is mo be. 29 Gom Aha/ mina c̱iki uni mo jin sinu to jin mishu mo wakan ki uni mina ṯe/ i diki doḵ/e 'kosh mo eya 'cesh yan mo, dhali uni mini 'koki kala risa sor ma ris kal gi mony'cesh mo be. 30 Yan'ko'd uni mini mish ki Aha/, tana Arumgimis buni mo, Aha/ nyaḵki uni mo, uni ta 'kwanim pem mo, dhali gu'b ma Israyiil mo, gwo yansan bah kina Tap̱a Arumgimis mo be. 31 Haali/ um ta ḵa'bal pem mo, aŋul'kup̱ ḵa'bal ma shon dhi/i'd pem mo, dhali 'kwanim pem mo, dhali Aha/ tana Arumgimis bum mo, gwo yansan bah kina Tap̱a Arumgimis mo be.'"

Iskiyal 35

Gwondwall ap̱o/ wosh Sa/iir mo

1 Wakan gwo gi Tap̱a p̱u'dki'di aha/ mo, mmo/ oki: 2 "Ya/ gi 'kwani, kari jis em pini 'kup̱ki wosh Sa/iir mo dhali cu gwo ap̱o/ a'di mo. 3 Oyi a'di mo, ' Yase ita gwo jin ona Tap̱a Arumgimis mo ki: Hili mo mo ma! Aha/ tanagi gwo ap̱o/ wosh Sa/iir mo, dhali Aha/ mina dor /e ki me'd pem mo dhali kar /e ki mo jin ta ma'du/ mo dhali mo jin shinu to is mo be. 4 Aha/ mina war 'peŋkuman bampa/ mmo/ shi/ is mo, dhali /e ki is pini mini di bwa 'te/ mo; yan'ko'd /e mini mish mo mo ki Aha/ tana Tap̱a mo. 5 Haali/ /e isa yemp̱a/ ta 'kup ki 'kwani ma Israyiili ki dargi mondosh mo, haali/ /e gacki uni e me'di gandala turga ka tente/ jin 'kona uni ka c̱is mo, dhali ka tente/ gi mondor buni kun caaca mo. 6 Wakan me'd jin diki ka ki e mo tani, yase/ i ta gwo jin bahkina Tap̱a Arumgimis mo ki: Aha/ mina thoson /e is mo goma bas jin wolo'ḏa 'cesh mo dhala bas midi bat̲h̲ /e mo! mmo/ dina /e ki 'teya bas jin wolo'd bwa mo, bas midi bat̲h̲ e mo. 7 Aha/ mina kar wosh Sa/iir ki mo jin di bwashuŋ gana/ mo waḵki/ Aha/ 'citha 'peni jaŋ kamu/ jin yaki'd ki tur i a'di mo dhali doḵu/ doḵ/e mo be. 8 Aha/ mina 'tu'da ris wosh piti gwansan mo kun 'koshkunu uni mo; eya p̱o/ wosha turgam pini mo dhali eya ris embul wosh mo dhali eya aris wor pini 'baar mo

uni kun 'koshkunu ki gadala turga mini bit mo. 9 Aha/ mina kar a'di ki mombwashu jin diki kar 'kup mo. 'peŋkuman bampam pini minu 'koki 'ko mo, hili /e mini mish mo mo ki Aha/ tana Tapa mo.

10 /E oki gwo mo ki: "Kala su/ gwansan dhala 'cesha su/ gwansan mo tani midi ta kum pem mo, dhali uni mini ta kum bam mo", isi ciki/ ki Tapa di'di nyakki uni kan mo. 11 Wakan, me'd jin dikika ki e mo tani ---Tapa Arumgimis bahki gwo yan mo: wakan be Aha/ mina mii isi me'd bwam pini jin taca'd mo dhali isi me'd bwam pini jin shi/u ashi/i e goma Israyiili mo, dhali Aha/ mina tor is pem ki uni ki Aha/ dwalkina /e gwo mo. 12 Wakan /e mini mish mo mo ki Aha/ tana Tapa mo. Aha/ cikkina risa sor pini jin walkina /e Aha/ apo/ wosh ma Israyiil mo, ki /e oki gwo mo ki: "Uni i'ce'dkunu sho'k mo; uni cikunu aman mmo/ shwa kup mo be." 13 /E karki is pini ki ca apo/ Aha/ ki gwo jin okina /e mo, dhali /e ki mar gwom pini is kun okina /e apo/ Aha/ mo; dhali Aha/ cikkina a'di 'baar mo be.

14 Tapa Arumgimis oki gwo yansan mo ki: Aha/ mina kar /e mmo/ ta ma'du/ mo, ki mony'cesh ka kuluny 'kunykina bwa mo be. 15 Me'd jin 'kunykina bwa /e apo/ nyunykina/ gi 'kwani ma Israyiil mondim bwambwashum piti mo tani, Aha/ mina mii /e si'da/ mmowar ki mombwashu mo, Wosh Sa/iir mo, dhali aris pa Edum mo ka kuluny mo! yan'ko'd uni mini mish ki Aha/ tana Tapa mo.'"

Iskiyal 36

Mom'bor mii apo/ pa Israyiil mo

1 "Shwane/ /e, jin ta ya/ gi 'kwani, oyi gwo is goma ris wosh ma Israyiil mo dhali mmo o ki, ' Aris wosh ma Israyiila, cikki gwo ma Arumgimis mo. 2 Tapa Arumgimis oki gwo yansan mo ki: 'Kwaniŋ 'kup oki gwo gom um mo ki, "Ahha! Mo" dhali "Aris mo gi 'kwanin mondhamo/ kun 'kokin isi mis uni warkin ki kum bana mo be'", 3 dhali wakan oyi gwo is mo ma dhali oyi gwo ki, ' Tapa Arumgimis a'di oki gwo mo ki: Hili/ gom mony'ce'd sho'k bum mo dhali moŋ 'kosh jin 'koshkunu um mo kun pu'dkina po/ um mo 'peni 'ko'dgwari 'baar mo tani, um warkin ki uni kun jikin ma ris kala tiya mo; Um ta uni kun walkunu gwon thus dhali gwo ma tor apo/ mo, dhali ki 'kwani kun walu gwo lolop apo/ mo be. 4 Wakan, cikki gwo gi Tapa Arumgimis

mo: aris um wosh ma Israyiil mo, Tapa Arumgimis oki gwo yansan mo goma ris wosh mo dhala ris wosh kun 'koki isi mis mo, ka risa kanycal dhala ris momba'da'd mo, bwaya ris mo kun 'konu ki 'ko kun 'ko bwashu mo dhala ris 'peŋkuman bampa/ kun dhalkunu mo kun warkin ki mondil mo dhali to kun 'thekki shushi mis mo goma ris kal gi mony'cesha tiya mo kun 'kokini 'kam uni is mo tani, 5 Dhali wakan Tapa Arumgimis oki gwo mo ki: Aha/ ka jiŋ gana/ okina gwo e o'd jin 'batha 'ba'th mo ka nyor apowa ris kala tiya mo, dhali apowa Aduum mo dhali apowa ris uni 'baar mo kun kalkina 'cesh pem mo gom is buni mo me'd tom buni mo, dhali apowa ris uni gwansan kun takin ki bwaŋ'kunyu'd mo eya dum buni mo dhali kun 'tena bwa e shi/in buni mo, me'd jin bu'thkina uni a'cesh pem jin mina uni mii o gwo mo ka arisa 'cesh kun dhi/a dhi/ mo tani ta kum buni mo be.'

6 Gom kansan mo tani, oyi gwo is goma 'cesh gi pa Israyiil mo dhali oyi ris wosh gwo mo, dhali aris mo ma gagamis mo, dhali aris wor mo, dhali aris momba'da'd mo ki, ' Tapa Arumgimis oki gwo yansan mo ki: Hili mo mo ma! Eya nyor pem jin 'batha 'ba'th mo dhali ka nyor pem mo tani Aha/ bahkina gwo yansan mo haali/ um kalkina risa sor ma ris kal gi mony'cesh mo be. 7 Gom gwo gi wakan mo tani, Tapa Arumgimis oki gwo yansan mo ki: Aha/ ki is pem mina 'dek me'd pem isi mis mo mmo /o gwo is ki aris kal gi mony'cesh mo kun 'kamki um mo tani uni ka jiŋ gana/ mini kala ris mon'the is ki is buni mo be.

8 Hili gom um mo, dhala ris wosh gi pa Israyiil mo, um mini dhu risa bi mo dhali dho'th maman gom 'kwanim pem ma Israyiil mo, me'd jin mina uni iiyu/ ki jahane/ ka nyaŋ'ko'd bway /e mo be. 9 Hili mo mo ma, Aha/ gom um mo, dhali Aha/ miikina um ki 'bore/ mo, um minu mii kor mo dhali si emen to mo be. 10 Wakan Aha/ mina mara mar is mo apo/ um ki mo mar is ki 'kwanim pini mo, intaga ris gu'b ma Israyiil i'baar mo. Dhala ris 'peŋkuman bampa/ mini 'ko mo dhala ris mo kun 'ce'du sho'k minu mii nyaŋ mo be. 11 Aha/ mina mara ris 'kwani is mo dhala ris to/e apo/ dhala ris wosh mo ki uni mini mar is mo dhali dho'th ki nyanye/ mo. Yan'ko'd Aha/ mina dhu um mmo 'ko mo me'd isi 'kom bum kadhamo/ mo, dhali Aha/ mina mii um aris miim'borga/ ki nyanye/ mo mmo bol kun twa/a/ e mo, hili um mini mish mo mo ki Aha/ tana Tapa mo be. 12 Aha/ mina 'doyi 'kwani, kun ta 'kwani pem ma Israyiil mo, mmo ii e um mo. Uni mini kal um mo,

dhali um mini ta nyunykinam buni mo, dhali um mini 'koki dok/ e rak ucim bum mmo wu mo. 13 Tapa Arumgimis oki gwo yansan mo ki: Haali/ uni oki um gwo mo ki, "Um kupki 'kwani mo, mmo 'kosh uci gi kal bum jwa mo," 14 Wakan um mini 'koki 'kosh 'kwani dok/ e mo, dhali um mini 'koki dok/e rak kal gi mony'cesh bum mmo ko jwam buni dok/e mo. Gwo yansan bahkina Tapa Arumgimis mo be. 15 Walla Aha/ mina diki dhal um bway mmo cikka risa sor ma ris kal gi mony'cesh dok/e mo, um mini 'koki dok/e tagi mon'the is gi isa nyor ma ris 'kwani mo walla rak mony'cesh bum is biti'd mo, gwo yansan bahkina Tapa Arumgimis mo be.'"

16 Yan'ko'd gwo gi Tapa ki pu'dki'di aha/ mo, mmo o gwo mo ki: 17 "Ya/ gi 'kwani ma Israyiil 'kokina 'cesh buni mo tani, uni nyo/ ki a'di ka ris bway tur buni mo dhali ka ris miim buni mo. Dhali aris bway tur buni wakina e ki mo nyo/o'd kun 'koki dhelel ibwambori Aha/ mo be. 18 Wakan Aha/ gackina nyor pem jin purki'd apo/ uni mo goma bas jin gackina uni apowa 'cesh mo goma ris bwaya nyo/ gam buni mo ka risa rum pinycon buni mo be. 19 Aha/ takkina uni mo ibwamana ris kal gi mony'cesh mo, uni cekerkunu bwa mo apowa 'cesh mo. Aha/ dwallkina uni gwo mo me'da ris bway buni mo dhala ris miim buni mo be. 20 Yan'ko'd uni iikin bwaya ris kal gi mony'cesh mo, dhali eya ris mo 'baar mo kun iikina uni mo tani, uni nyo/ ki gway pem jin kogu mo me'd jin okina 'kwani gwo gom uni ki, ' A'kwani gwansan ka jiŋ gana/ ta 'kwani ma Arumgimisa? Haali/ uni urkunu ka pije/ 'pena 'cesh buni mo be.' 21 Hili Aha/ tana gi momalas mo gom gway pem jin kogu/ ki gu'b ma Israyiil nyo/kunu mo ibwamana ris kal gi mony'cesh mo, ki uni iikin mo imun mo be.

22 Wakan oyi gu'b ma Israyiil gwo mo ki, ' Tapa Arumgimis oki gwo yansan mo ki: Aha/ yisa miikina to yansan mo yisa gom gway buma, um gu'b ma Israyiil mo, hili gom gway pem jin kogu/ mo, jin shi/ kina um ibwamana ris kal gi mony'cesh mo e mo 'baar mo jin iikina um mo be. 23 Hili/ Aha/ mina kar dhan gway pem ki jiŋ kogu/ mo, a'di jin shi/kina um mo ibwamana ris kal gi 'kwaniny'cesh mo---eya galany ma ris kal mo, um shi/ ki a'di mo. Yan'ko'd aris kal gi 'kwaniny'cesh mini mish ki Aha/ tana Tapa mo---gwo a'dihe/ jin bahkina Tapa Arumgimis mo---ki um mini mish ki Aha/ tana a'di jin kogu/ mo be. 24 Aha/ mina kal um mo 'pena ris kal gi 'kwaniny'cesh mo dhali tul

um isi 'baar mo 'peni mony'cesh mo, dhali Aha/ mina 'doyi um bwaya 'cesh bum mo be. 25 Yan'ko'd Aha/ mina ḵukus um is ki yi'den dhelelga mo wakan ki um mini dhelela dhelel mo, um mini dheleli 'baar mo 'peni mo nyo/o'd bum mo, dhali Aha/ mina dhelel um mo 'pena risa rum p̱inycon bumi 'baar mo be. 26 Aha/ mina c̱iki uma dun this mo dhali shi/in this mo isi bwamana ris buŋgwar is bum mo, dhali Aha/ mina ḵala dum 'bi'thgam bum jin waki wosh mo 'peni buŋgwar is bum mo. Gom Aha/ ki c̱iki uma du gi buŋgwar is mo be. 27 Aha/ mina kar shi/in pem mo e bwamani um mo dhali dhu um mmo ii mo e gwoŋḵan pem mo dhali dhuwa ris gwoŋḵan pem mo, wakan ki um mini mii uni mo be. 28 Yan'ko'd um mini 'ko eya 'cesh jin c̱ikika idhan babam bum mo, um mini ta 'kwanim pem mo dhali Aha/ mina ta Arumgimis bum mo be. 29 Haali/ Aha/ mina wot̲h̲ um mo 'pena ris mo nyo/o'd bumi 'baar mo. Aha/ mina tul emen to is mo dhali mar a'di is mo. Aha/ mina diki doḵ/e kar t̲e/ ibwamani um mo be. 30 Aha/ mina mara is maman cwa is mo dhali dho'th to e mondhe'd mo wakan ki um mini 'koki doḵ/e ḵal mon'the is ki t̲e/ mo ibwamana ris kal gi 'kwaniny'cesh mo be. 31 Yan'ko'd um mini kulum goma ris bway thus bum mo dhala ris miim bum kun 'koki ha me'd mo, dhali um mini t̲or mo jin 'tenu buŋgwar is bum bwa mo e jis em bum mo haali/ goma ris miinthus bum mo dhali mmo o gwo waḵ mo be.

32 Aha/ dina ki mii mii yansan mo gom gway pini mo---yansan ta gwo jin bahkina Tap̱a Arumgimis mo ki---dhalki mii yansan mishu ki um mo. Wakan tayi ki mo ma waḵ mo dhali mon'the is mo haali/ goma ris bway tur bum mo, um 'kwani gi gu'b ma Israyiil mo. 33 Tap̱a Arumgimis oki gwo yansan mo ki: Ka tee jin dhelelkika um mo 'pena ris miinthus bumi 'baar mo tani, Aha/ mina dhu um mo mmo 'ko mo eya ris 'peŋkuman bampa/ mo dhali doḵ/e mmo nyaŋa ris mo kun 'ce'du sho'k mo be. 34 Haali/ um mini ḵora 'cesh jin 'ce'du sho'k mo intagi a'di minu 'koki doḵ/e 'ce'd sho'k mo i bwambora ris uni 'baar mo kun 'ci̲t̲h̲kini a'di mo. 35 Yan'ko'd uni mini o gwo mo ki, "A'cesh yansan 'ce'dkunu sho'k mo, hili a'di wakina e ki bwam ma goŋ ma Idin mo, dhali aris 'peŋkuman bampa/ kun 'ce'du sho'k mo dhali kun 'konu ki 'ko mo kun 'ce'du sho'k mo kun dherkunu bwa ka 'cesh mo tani uni i'dishesan 'bitha 'bi'th mo dhali 'kokunu mo be." 36 Yan'ko'd aris kal gi mony'cesha tiya kun 'kamki um mini mish mo mo ki Aha/ tana Tap̱a

mo, ki Aha/ nyaŋkina ris mo kun 'ce'dkin mo dhali si to doḵ/e eya ris mo kun 'koki bwa 'te/ mo. Aha/ tana Arumgimis mo. Aha/ i bahkina a'di mo dhali Aha/ mina mii a'di mo be."

37 Tapa Arumgimis oki gwo yansan mo ki: Doḵ/e Aha/ minu doṯ gom gu'b ma Israyiil mmo mii to yansan gom uni mo, mmo mar uni is mo mmo wara ris 'kwani ka ma'diny ḵa'bal mo be. 38 Me'da ma'diny ḵa'bal kun dhunu ki she/ mo mmo 'ciṯh 'kus mo, me'da ma'diny ḵa'bal e pa Urushaliim mo ki moshwan to jin kar ma yim ki she/ mo, wakan min ma ris 'peŋkuman bampa/ kun 'ce'du sho'k mmo 'tu'd mo mmo wa ris 'kwani ka risa ma'diny ḵa'bal mo dhali uni mini mish ki Aha/ tana Arumgimis mo be.'"

Iskiyal 37

Arisa simaŋ ḵu'thga/ kun 'kokin mo

1 Me'd ma Arumgimis diki'da po/ aha/ mo, dhali a'di susu ki aha/ ka pije/ ki Shi/in piti mo dhali karaa/ eya galany gi dhan momba'da'd mo, a'di jin 'tu'dkunu ka risa sima/ mo be. 2 Yan'ko'd a'di ki raḵ aha mmo ya apo/ uni mo ka kul is dhali ka kukul is mo. Hili ma! Aris uni tana ris ki nyanye/ mo e momba'da'd mo. Hili ma! Uni ḵutha ḵu'th kagahara mo be. 3 A'di ki o aha/ gwo mo ki, "Ya/ gi 'kwani, a min ma risa sima/ gwansan i 'ko ki e doḵ/e mowa?" Wakan Aha/ ki o gwo mo ki, "Tapa Arumgimis mo, /e 'de/ imishkin mo be." 4 Yan'ko'd a'di ki o aha/ gwo mo ki, "Oyi gwo apowa risa sima/ gwansan mo dhali o uni gwo mo ki, ' /E simaŋ ḵuthga/. Kari 'ce igwo ma Arumgimis mo. 5 Tapa Arumgimis oki gwo goma risa sima/ gwansan mo ki: Hili ma! Aha/ mura dhuki um shi/in i um mo, dhali um mini 'ko ki e mo be. 6 Aha/ mina dhuwa risa shu/ i'kupi um mo dhali ḵali shuman apo/ um mo. Aha/ mina tiḵ a'di e ka yi'c mo dhali ci shi/in e um mo wakan ki um mini 'ko ki e mo. Yan'ko'd um ki mish mo mo ki Aha/ tana Tapa mo be.'"

7 Wakan aha/ cuukina gwo mo me'd jin ḵankunu aha/ gwo mo, me'd jin cuukika gwo mo tani, hili ma, 'twa/ pu'dki'd mo, mmo yiḵin mo is mo. Yan'ko'da risa sima/ tuli is imonṯal 'de/ mo, asima/ apowa sima/ mo. 8 Aha/ hilkina mo mo, dhali hili ma, arisa shu/ i'dishesan 'kokin

apo/ uni mo, dhali buŋgwar is caki'd mo dhala yi'c tik uni e mo. Hili shi/in naskina/ diki di e uni mo be.

9 Yan'ko'da Arumgimis ki o aha/ gwo mo ki, "Cuuyi gwo gom shi/in mo, cuuyi gwo mo, ya/ gi 'kwani, dhali oyi shi/in gwo mo ki, Tapa Arumgimis oki gwo yansan mo ki: ' Shi/in, yayu mo 'peni aris 'tham kun 'koni doŋgon mo, dhali shi/ini apo/ uni gwansan kun 'kokunu mmo 'kosh mo, wakan ki uni mini 'ko ki e mo be.'" 10 Wakan Aha/ cuukina gwo mo me'd jin kankunu Aha/ gwo mo ki, shi/in pu'dki'di uni mo dhalki uni 'kon ki e mo. Yan'ko'd uni doshkin ki sho'k buni mo, uni ta dhana thuruuka caga mo be.

11 Yan'ko'da Arumgimis ki o aha/ gwo mo ki, "Ya/ gi 'kwani, arisa sima/ gwansani 'baar mo ta ku gi gu'b ma Israyiil mo. Hili ma! Uni oki gwo mo ki, ' Arisa simam bam ku'thkin mo, dhali mo ma 'teŋkapem bam 'ce'dkunu sho'k mo. Aman 'kokunu mmo 'cith 'twa/ mo be.' 12 Wakan cuuyi gwo mo dhali o uni gwo mo ki, ' Tapa Arumgimis oki gwo yansan mo ki: Hili ma! Aha/ mina ka'da ris jis jwam bum 'twa/ mo dhali 'de'k um ka pije/ 'peni uni mo, 'kwanim pem mo. Aha/ mina 'doyi um ka nyaŋ'ko'd bwaya 'cesh gi pa Israyiil mo be. 13 Yan'ko'd um mini mish mo mo ki Aha/ tana Arumgimis mo, ki Aha/ ka'dkina ris jis jwam bum 'twa/ mo dhali 'doyi um ka pije/ 'peni uni mo, 'kwanim pem mo. 14 Aha/ mina kar shi/in pem i um mo wakan ki um mini 'koki e mo, dhali Aha/ mina dhu um mmo si/is mo eya 'cesh bum mo ki um mini mish mo mo ki Aha/ tana Arumgimis mo. Aha/ bahkina gwo mo dhali Aha/ mina mii a'di mo, gwo yansan okin ma Arumgimis mo be.'"

15 Yan'ko'd gwo ma Arumgimis pu'dki'di aha/ mo, mmo o gwo ki, 16 "Wakan i'dishesan /e, ya/ gi 'kwani, kala lu'kas gom is pini mo dhali 'kwari to apo/ a'di mo, ' Gom 'kwani gi pa Yahuu'da mo dhali gom 'kwani ma Israyiil mo, iman nyak iim buni mo.' Yan'ko'd /e ki kala lu'kasa kamu/ dok/e mo dhali 'kwar to apo/ a'di mo, ' Goma Yusuup mo, jin ta'da birman ma Ephrayim mo, dhali gom 'kwani ma Israyiil i'baar mo dhali iman nyak iim buni mo be.' 17 'Doyi uni imontal 'de/ mo me'd isa lu'kasa 'de/ mo, wakan ki uni mini war ki jan 'de/ e me'd pini mo be. 18 Wakki/ 'kwanim pini wal 'twa/ bway /e mo dhali o /e gwo mo ki, ' Mina /e diki tor am tom pini gwansan tana 'pemen buni

ata mowa?' 19 Yan'ko'd /e ki o uni gwo mo ki, ' Tapa Arumgimis oki gwo yansan mo ki: Hili ma! Aha/ kalkina birman ma Yusuup mo jin di'd e me'd ma Ephrayim mo dhali jin ta'da wak ma Israyiil mo jin ta'da man nyak yam piti mo dhali gam a'di me'd ka birman ma Yahuu'da mo, wakan ki uni mini ta birmana 'de/ mo, dhali ki uni mini tal 'de/ e me'd pem mo be.' 20 Buthi e me'd pini arisa birman kun 'kwarkina /e ibwambori jis em buni mo.

21 Oyi uni gwo mo ki, ' Tapa Arumgimis oki gwo yansan mo ki: Hili ma! Aha/ mura kal 'kwani ma Israyiil mo 'peni bwamana ris kal gi mony'cesh mo e mo kun iikina uni inycine/ mo. Aha/ mina tuli uni is mo 'peni 'ko'dgwar gi mony'cesh mo dhali Aha/ mina 'doyi uni mo bwaya 'cesh buni mo be. 22 Aha/ mina war uni ki kala 'de/ mo eya 'cesh mo, apowa ris wosh ma Israyiil mo, dhali imun mo tani amalik midi di 'de/ mo me'da malik apo/ ris uni 'baar mo, dhali uni mini 'koki dok/e tagi kali su/ mo. Dhali uni mini 'koki dok/e kwa/ 'peŋkuman pa bwa she/ isu/ mo be. 23 Yan'ko'd uni mini 'koki dok/e shi/ is buni mo ka risa rum pinycon buni mo, dhali aris tom buni kun waku/ mo, walla aris miinthus bunin tiya mo, haali/ Aha/ mina woth uni mo 'peni mo jin dara uni ki gwo jin gamu is mo jin mina uni miinthus mo, dhali Aha/ mina dhelel uni mo, wakan ki uni mini ta 'kwanim pem mo dhali Aha/ mina ta Arumgimis buni mo be.

24 Aman miiya tu'c pem jin ta'da Dawuu'd midi ta malik apo/ uni mo. Wakan wathin 'deŋ kamu/ midi hila po/ uni 'baar mo, dhali uni mini ii isi me'da ris gwoŋkan pem mo dhali uni mini dhu gwoŋkan pem mo dhali ha uni e mo be. 25 Uni mini 'ko eya 'cesh jin cikika ka man miiya tu'c pem ka Yakuub mo, jin 'kokina ibabam pini inycine/ mo. Uni mini 'ko e a'di goma sule/, sule/ mo, uni, dhali ucim buni mo, dhali uci ki ucim buni mo, haali/ aman miiya tu'c pem ka Dawuu'd midi ta tapa goma sule/ sule/ mo be. 26 Aha/ mina tel mo jin gamu gwo me'd 'pen ki moŋku'th is inyakki uni mo. A'di midi ta gwo jin gamu me'd goma sule/, sule/ mo inyakki uni mo. Aha/ mina tel uni 'pen mo dhali mar uni is mo dhali kar mo jin kogum pem eya galany buni goma sule/ sule/ mo be. 27 Mondim pem midi di nyakki uni mo, dhali Aha/ mina ta Arumgimis buni mo, dhali uni mini ta 'kwanim pem mo be. 28 Yan'ko'd aris kal gi mony'cesh mini mish mo mo ki Aha/ tana Tapa

jin karki'da Israyiil ki she/ mo, ki mo jin kogum pem midi di i bwamani uni mo goma sule/ sule/ mo be.'"

Iskiyal 38

Pany Juuj dhali bampa kun gami me'd mmo 'kosh pa Israyiil mo
1 Gwo ma Arumgimis pu'dki'di aha/ mo, mmo o gwo mo ki, 2 "/E Ya/ gi 'kwani, kari jis em pini 'kupki pany Juuj mo, jin ta'da 'cesh gi 'kwani Majuuj mo, a'di jin ta tapa ma Misha'k mo dhala Tubal mo; dhali cuu gwo apo/ a'di mo. 3 Mmo /o ki, ' Tapa Arumgimis oki gwo yansan mo ki: Hili ma! Aha/ dikina po/ /e mo, Juuj, jin ta tapa ma Misha'k mo dhala Tubal mo. 4 Wakan Aha/ mina tu'k /e ka kul is mo dhali kara risa bi'c e 'peshem pini mo, Aha/ mina hash /e ka pije/ inyakka risa thuruk pini i'baar mo, dhali aris shuma rum pini mo, dhali iman mer shuma ruma po/ mo, aris uni 'baar mo hi'thkina racpa/ gi mo/as mo, adhana ŋul'kup 'kwani hithkina risa goŋgorony caaga/ mo dhali usha goŋgoroŋ gwa'dga/ mo, uni 'baar mo bu'thkina ris gandala turga/ mo! 5 'Kwanim pam Persiya, dhali paŋ Kush mo, dhali pa Libiya inyakki uni mo, uni 'baar mo hi'thkina risa racpa/ gi mo/as mo dhala ris toŋ'kup mo! 6 Gomar dhala risa thuruuk piti 'baar mo, dhala Be'th Togarma mo, 'pena 'bana si'dga/ ma 'bana binycam mo, dhala risa thuruuk piti 'baar mo! Dhali aris 'kwani ka ris inyakki wathiny ca'd mo!

7 Thosoni is mo! Nye, thosoni is bum mo dhali tuli arisa thuruuk bum is mo inyakki um mo, dhali tayi wathiny ca'd buni mo. 8 Um minu mii yuk 'ko'da cim ka ris mo, dhali 'ko'di yila tiya mo tani um mini ii bwaya 'cesh jin tiku e 'peni gandala turga mo dhali kun 'konu mmo tul is 'pena ris 'kwani mo, kun tulu is ka nyaŋ'ko'd bwaya ris wosh ma Israyiil mo a'di jin 'kokunu mmo 'ce'd sho'k ki mo/as mo. Hili 'kwani kun cil ma 'cesh mo minu mii 'doyu mo ka pije/ 'pena ris 'kwani mo dhali uni mini 'ko ki moŋku'th is mo aris uni 'baar mo be. 9 Wakan um mini ii ka gagamis mo me'd dhana punthar 'tham jin yaki'd mo, um mina e waka risa rak mo kun tikkina 'cesh e mo, /e dhala risa thuruk pini 'baar mo, dhala aris 'kwani ma meem pini inyakki /e mo. 10 Tapa Arumgimis oki gwo yansan mo ki: A'di midi mii mii wakan ka ris gwoŋ kulum kun mini /e kulum eya dum pini mo, dhali /e mini pishin mo ki 'pen mo mmo mii tonthus mo be.'

11 Yan'ko'd /e mini o gwo mo ki, ' Aha/ mina ya bwaya 'cesh jin di bwashu mo, Aha/ mina ya bway 'kwani kun 'kon ki shwam ki moŋk̲u'th is mo, uni 'baar mo 'kokin mo e mo kun darga risa goŋ mo walla aris bwaŋ gu'b mo dhali e mo jin daru ga campur ma ris 'peŋkuman bampa/ mo be. 12 Aha/ mina k̲ala ris to mo dhali k̲wal to jin tana a'di mo, mmo k̲ali me'd pem ap̲o/ mony'ce'd sho'k mo jin ta moŋ 'kon this mo, dhali ap̲owa ris 'kwan̄i kun tulki is mo 'pena ris kal gi mony'cesh mo, dhali aris 'kwani kun gamki to e mo dhali aris to kun tanu mo, dhali uni kun 'kokin eya galany gi mony'cesh mo be.' 13 ASheba dhala Dedan, dhali imanyol gi pan Tarshish inyak̲ka ris dhuru'c 'kwani ma mee mo mini o /e gwo mo ki, ' /E yayin mmo k̲ala ris to mo 'taa? /E tuli 'kwanim pini is mmo k̲ala ris to mo, mmo k̲al 'dolkon kush mo dhali 'dolkona gana/ mo, mmo k̲ala ris to em buni mo dhali ris to kun tana uni mo dhali mmo kwanya ris to ki nyanye mowa?'

14 Wakan cuuyi gwo mo, ' /E Ya/ gi 'kwani, dhali owa Juuj mo ki, Tap̲a Arumgimis oki gwo mo ki: Ka cim c̲aan mo, ki 'kwanim pem ma Isr̄ayiil 'kon ki moŋk̲uth is mo tani, mina /e diki da/ar gom uni mowa? 15 /E mini yayu 'peni mom pini jin si'da si'd mo a'bana binycam mo inyak̲ka dhana risa thuruuk̲ pini mo, uni 'baar mo merki na ris shuma rum mo, ka dhana ŋul'kup̲a caga/ mo, ka dhana ma'dinya thuruuk̲ mo be. 16 Um mini 'kosh 'k̲wanim pem ma Israyiil mo me'da rak̲ jin ti/ki'da 'cesh e mo. 'Ko'da usha cim kuŋ 'ko'd mo tani Aha/ mina 'doyu um ap̲owa 'cesh pem mo, wakan ka ris kal gi mony'cesh mini mish Aha/ mo ki Aha/ t̲orkina is pem i e ki um mo, Juuj, mmo ta a'di jin k̲ogu/ mo ibwambori jis em buni mo be.'

17 Tap̲a Arumgimis oki gwo yansan mo ki: Dina /e ki ta a'di jin walkik̲a 'twa/ inycine i 'ko'da ushi cim kun iikin mo ki me'd ma ris iman miiya t̲u'c pem mo, kun ta imanc̲i gwon dhamo/ ma Israyiil mo, uni kun cuuki gwo ka tentem buniŋ gana mo goma ris yil mo ki Aha/ mina k̲ali um ap̲o/ uni mo 'taa? 18 Wakan a'di midi yayu ka tente/ c̲aan mo ka Juuj 'koshki'da 'cesh ma Israyiil mo, Tap̲a Arumgimis bahki gwo yansan mo, anyor pem midi mar is mo ki nyanye mo be. 19 E bwam pem jin dak̲ 'kup̲ mo dhali ka nyor pem mo tani, Aha/ bahkina gwo yan eya cim c̲aan mo gi adhan mo jin miin ma 'ceshi yik̲kin is midi caaca ki nyanye/ mo eya 'cesh gi pa Israyiil mo be. 20 Uni mini

dee ibwamboriAaha/ mo, wa'c e bwaŋ kumma/ yi'de/ dhala ris 'dii e bul mis mo, aris to e gi mombwaasho mo, dhala ris to 'baar mo kun ukkunu kun parkin mo apo/ mony'cesh mo, dhali apowa ris 'kwani kun 'kokin apo/ jis e gi mony'cesh mo. Dhala aris wosh minu ta'k ka 'cesh mo dhala ris mo kun 'ko isi mis mini ta'k mo, intaga gaŋgara gi mony'ceshi 'baar mo mini ta'k mo be. 21 Aha/ mina yuk gandala turga apo/ a'di mo apowa ris wosh pemi 'baar mo, gwo yansan bahkina Tapa Arumgimis mo ki, gandal gi 'kwani ka 'dete/ 'dete/ mini 'ko apo/ i kam buni mo be. 22 Nyakki 'batha gwop is mo dhala bas mo tani Aha/ mina cic e gwondwall mo inyakki a'di mo, dhali Aha/ mina hetha shok apo/ a'di mo dhali apowa risa thuruuk piti mo, dhali apowa ris kal gi 'kwaniy'cesh mo nyakki a'di mo, adhana shoka ditga/ dhala wasa, dhali o'd dhali to jin si'du/ mo be. 23 Dhali Aha/ mina tor dhan miiny cagam pem mo dhali miim pem jin kogu/ mo dhali Aha/ ki kar is pem 'kwani ki mish mo eya ris jis e ma ris kal gi mony'cesh ka ris mo, dhali uni mini mish ki Aha/ tana Tapa mo be.'"

Iskiyal 39

Arisa thuruuk ma Majuuj 'ce'dkunu sho'k mo

1 "Ya/ gi 'kwani, /e 'dishesan, cuuyi gwo apowa Majuuj mo dhali o ki, Tapa Arumgimis oki gwo yansan mo ki: 'Hili ma! Aha/ tana gi gwo apo/ /e mo, Majuuj, /e jin ta tapa gi ii Mishak mo dhala Tubal mo. 2 Aha/ mina ak /e e mo dhali sus /e mo, Aha/ mina guyu /e mo 'peni mo si'dga ma 'bana binycam mo dhali guyu /e mo bwaya ris wosh ma Israyiil mo be. 3 Yan'ko'd Aha/ mina dora bwam pini ka 'cesh 'peni me'da binycam pini mo dhali raka risa ththa mmo ta'k 'peni me'da bimporos pini mo be. 4 /E mini bit apowa ris wosh ma Israyiil mo, /e dhala risa thuruuk pini 'baar mo dhala risa thuruuk kun 'kokin nyakki /e mo. Aha/ mina ciki /e ka ris 'dii kun 'kaki to mo dhala ris to em bwaasho mo /e mini ta tonte/ mo be. 5 /E mini bit mo apo/ mondhe'd mo, haali/ Aha/ ki is pem i okina a'di mo, Aha/ jin tana Tapa Arumgimis mo be. 6 Yan'ko'd Aha/ ki hash o'd ka pije/ apowa Majuuj mo dhali apowa ris to kun 'kokin ki moŋkuth is apowa risa uka 'cesh mo, dhali uni mini mish mo mo ki Aha/ tana Arumgimis mo be.

7 Haali/ Aha/ mina kar gway pem jin k̲ogu/ mo ki minu mish eya galany ma ris 'kwanim pem ma Israyiil mo, dhali Aha/ mina diki dhal uni bway mmo kar gway pem jin k̲ogu/ ki nyo/ mo, aris kal gi 'kwaniny'cesh mini mish mo mo ki Aha/ tana Arumgimis jin k̲ogu/ ma Israyiil mo be. 8 Hili ma! Acim a'di p̲u'dki'd mo, dhali a'di midi bu'th embul mo mo, gwo yansan okina Tap̲a Arumgimis mo be.

9 A'di jin diki'd eya ris 'peŋkuman bampa/ ma Israyiil mo tani mini pi ka pije/ mo dhali uni mini k̲ala ris to gi mo/as mo mmo bu'th o'd mo dhali 'tha o'd mo dhali c̲ith uni mo, usha goŋgoroŋ gwa'dga/ mo, dhala agoŋgorony caaga/ mo, dhala arisa bwa mo, dhala arisa t̲htha mo, dhala arisa non she/ mo, dhala risa mee mo, uni mini 'tha uni ki o'd gom yili pesu/ mo be. 10 Uni mini 'koki tul o'dk̲uthu'd is mo 'pena ris mondhe'd mo walla 'koki jep̲a ris cwa mo 'pena ris mombwaasho mo, haali/ uni 'thaki uni ki o'd mo inyak̲ka ris to gi mo/as mo, uni mini k̲al 'peni uni kun ŋap̲kin mmo k̲al to 'peni uni mo, uni mini dil to mo 'peni uni gwansan kun dilki to 'peni uni mo, gwo yansan okina Tap̲a Arumgimis mo be.'

11 Yan'ko'd miiyan midi p̲u'd ka cim c̲aan mo ki Aha/ mina thoson mo mo imun mo goma Juuj mo, a'di jin ta jis jwa e pa Israyiil mo, dhali momba'da'd gom uni gwansan mo kun iikin bway mom 'pesho'k gi k̲umma/ yi'de/ mo. A'di midi tik̲ uni gwansan e mo kun okina bwa ki 'cit̲h ap̲o/ a'di mo. Imun mo tani uni mini kana Juuj mo inyak̲ka risa wambuhany piti 'baar mo be. 12 Goma ppe 'kup̲i pesu/ mo tani a'di imina gu'b ma Israyiil ikan uni mo ka 'cesh midi d̲helela dhelel mo be. 13 Haala ris 'kwani kun cil ma 'cesh mo tani mini kan uni mo, a'di midi ta cim gi minu maŋ gom uni mo ki Aha/ maŋkunu mo, gwo yansan okina Tap̲a Arumgimis mo be. 14 Yan'ko'd uni mini kwany 'kwaniŋ gwat̲h mmo rash ii bwaya 'cesh mo, mmo gam uni gwansan kun iikin ki tur mo, hili aja iwuki'd mo dhali buŋgwar is ki boc̲on ap̲owa 'cesh mo, wakan ki uni mini kan uni mo, mmo kara 'cesh ki dhelel dhelel mo. Ki mo wu 'kup̲ ma ppe 'kup̲i pesu/ mo tani uni mini t̲el mii 'pen mmo 'cunycur uni mo be. 15 Me'd 'kwaniŋ gwat̲h gwansan kun 'cit̲hkin eya 'cesh ki tur mo, ki uni mishkina sima/ gi wathimpa/ mo tani, uni ki c̲i a'di jamas i 'ko'dgwar i a'di mo, intagi mo jin kankunu a'di p̲u'dki'd mo dhali kan a'di mo e momba'da'd ma wambuhany ma

Majuuj mo be. 16 Imun mo tani midi ta gway gi 'peŋkuman pa ma Hamona mo. Ki mii yansan mo tani uni mini dhelela 'cesh mo be.

Adhan mo shwan to jin 'boru bwa mo

17 I'dishesan gom /e mo, jin ta ya/ gi 'kwani mo, Tapa Arumgimis oki gwo yansan mo ki: Oyi gwo 'baar mo goma ris 'dii kun pen ka bi mo dhala ris to e 'baar mo e mombwaasho mo ki, ' Tuli is imontal 'de/ mo dhali iiyu mo. Tuli is 'peni 'ko'dgwari 'baar mo gom mo miiya bas jin miikika ki is pem mo gom um mo, a'di jin ta dhan mo miiya basa caaga apowa ris wosh ma Israyiil mo, wakan ki um mini 'ka shum mo dhali piya bas mo be. 18 Um mini 'ka shum ma ris 'kwani ma mee mo dhali piya bas ma ris tapa gi mony'cesh mo, uni mini ta arisa mor ka'bal mo, dhali ushi ka'bal mo, dhali aris Mi mo, dhala risa rasim bip mo, uni 'baar mo tana yin ka yin mo e pam Bashan mo be. 19 Yan'ko'd um mini shwa mo ma yin mmo kap um mo, um mini piya bas mo intagi um mina a'di 'kosh mo, yansan midi ta to jin miika abas ki Aha/ 'cithkina a'di gom um mo be. 20 Um mini kap mo eya tharabeesa mo inyakki shuma rum mo, dhala arabiya jin dira shuma rum mo, 'kwani ma mee mo, dhala ris gwath ma mee 'baar mo', yansan okina Tapa Arumgimis mo be.'

A Israyiil dokki'd bwaya 'cesh mo

21 Aha/ mina kar monycam pem mo ibwamana ris kal gi mony'cesh mo, dhala ris kal gi mony'ceshi 'baar mo mini mish gwondwall pem mo jin miikika mo dhali me'd pem jin karkika apo/ uni mo be. 22 Gu'b ma Israyiil mini mish mo mo ki Aha/ tana Arumgimis buni mo jin ta'da Arumgimis 'pena cim caan bway twa/a mo be. 23 Aris kal gi mony'cesh kun 'cithkina uni mini mish mo mo ki gu'b ma Israyiil iikin e mii ki monyji mo gom miinthus buni mo mmo 'cithkina uni aha/ is ki gwo mo, wakan Aha/ ba/kina jis em pem mo 'peni uni mo dhali ci uni e me'd gi uni kun ta 'kupki uni mo wakan ki uni 'baar mo minu 'kosh ki gandala turga/ mo be. 24 Aha/ miikina a'di gom uni mo isi me'd miim buni kun 'kona uni ki dhelel mo dhali goma ris miinthus buni mo, ki Aha/ ba kina jis em pem 'peni uni mo be.

25 Wakan Tapa Arumgimis oki gwo yansan mo ki: I'dishesan Aha/ mina dok e monyji ma Yakuub ka nyaŋ'ko'd mo, dhali Aha/ mina tagi

bwa gi mo/en mo gom gu'b ma Israyiil i'baar mo, ki Aha/ miikina mii mo ki bwa jin dak̲ 'kup̲ mo gom gway pem jin k̲ogu/ mo be. 26 Yan'ko'd uni mini k̲al̲ mon'the is buni mo dhali miim buni kun thamkina uni mo jin 'cit̲hkina uni Aha/ is ki gwo mo. Uni mini this mii gwansan e 'baar mo ki uni siki is eya 'cesh buni mo ki 'dantar mo, ki wathiŋ kamu/ midi diki k̲o/ uni mo be. 27 Ki Aha/ dok̲kina uni mo 'pena ris 'kwani mo dhali tul uni is mo 'pena 'cesh ma ris 'kwaniŋ 'kup̲ buni mo, Aha/ mina t̲or is pem mmo ta a'di jin k̲ogu/ mo e jis e ma ris 'kwani gi kal gi mony'cesh mo be. 28 Yan'ko'd uni mini mish mo mo ki Aha/ tana Arumgimis jin ta'da Arumgimis buni mo, haali/ Aha/ hashkina uni mo e mii ki monyji mo i bwamana ris kal gi mony'cesh mo, hili yan'ko'd Aha/ mina tul uni is ka nyaŋ'ko'd bwaya 'cesh buni mo. Aha/ mina diki dhal jan 'deŋ kamu/ ibwamana ris kal gi mony'cesh mo be. 29 Aha/ mina diki dok̲/e bak̲ jis em pem 'peni uni mo ki Aha/ gac̲kina shi/in pem ap̲o/ gu'b ma Israyiil mo, gwo yansan bah kina Tap̲a Arumgims mo be."

Iskiyal 40

'Peŋkuman bampan This dhali Gu'b gi Mondhelela dhelel This

1 E yila iss 'de/ i'ce'dka mudhe'd jin 'kona aman e monyji mo ki mon̲tel 'pen gi yil mo ka cimi 'kume'd ma ppe mo, ki yila 'kume'd i'ce'dka doŋon i'ko'di 'peŋkuman pa bu'thkunu mo, ka tenten 'de/ c̲aan mo tani, me'd gi Tap̲a diki'da p̲o/ aha/ mo dhali a'di k̲alki aha/ imun mo be. 2 Eya ris mo hil 'pena Arumgimis mo jin guyuna a'di aha/ bwaya 'cesh gi pa Israyiil mo tani. A'di guyi aha/ mmo si/is mo ap̲owa dhan wosha turga mo, ka 'bana bimporos jin piki'd mo jin minu nyaŋa ris 'peŋkuman pa mo be. 3 Yan'ko'd a'di guki aha/ imun mo. Hili ma, wathi/ mo! Mom pim piti waki mom pi gi mondhel gi gurany 'per mo. Athus gi mombar dhali cwa gi mombar diki'di me'd piti dhali a'di doshki'd i'twaŋkala campur gi 'peŋkuman pa mo be. 4 Wathi/ ki o aha/ gwo mo ki, "Ya/ gi 'Kwani, hili mo ki em pini mo dhali cik̲ki ki 'cem pini mo, dhali thosona dum pini mo e mii 'baar mo kun t̲orkika /e mo, haali/ /e guyunu imahan mo wakan ki aha/ mina t̲orki uni /e mo. T̲ori to 'baar mo kun mina /e p̲ar e mo bway gu'b ma Israyiil mo."

Acampur gi mom'pesho'k gi gu'b gi mondhelela dhelel mo

5 Adhana gaŋgara a'di 'kamki gu'b gi mondhelela dhelel is mo. Alu'c e mombar gi cwa e me'd gi wathi/ mo tani 'ko gula i pe'de/ mo ki montur mo. Gulam piti ka 'deṯe/ 'deṯe/ ta gula mo dhali mombar ma lu'c mo. Wakan a'di barki'da gaŋgara/ mo, dhali a'di ta'dgi mombar ki 'kul 'kul mo dhali mombar piti isi mis mo be. 6 Yan'ko'd a'di yaki'd bwaya campur gi gu'b gi mondhelela dhelel jin diki'd 'kuṗki mom'pesho'k mo. A'di seki ŋaṯkin piti isi mis mo dhali bara ris monṯel 'pen ma campur mo, jan'de/ 'kula 'kul mo. 7 Aris bwaŋgu'b kun c̣oru ki she/ ki she/ alu'c piti ki tur ṯal 'de/ mo dhali mom beem piti ṯal 'de/ mo, Ibwamani ushi gu'b mo tani tangi gula imudhe'd ka 'bana su/ mo, dhali akaḵ ma campur gi 'ko'dgwar gi gu'b gi mondhelela dhelel bwaya balany ma campur gi gu'b gi mondhelela dhelel mo 'peni bwaman mombar piti ṯal 'de/ mo be. 8 A'di barki'da lambalany ma campur mo, 'peni bwaman mo tani alu'c piti di jasi 'de/ mo be. 9 A'di barki'da balany ma campur mo. Mombar piti ki 'kul 'kul ṯal 'de/ mo. Akaḵ ma campur ta'dgi gula isu/ mo ki mom beem piti mo. A'di yansan ta'da balany ma campur jin di'd ka ḵarabuye/ gi gu'b gi mondhelela dhelel mo be. 10 Imanc̣or ushi bwaŋgu'b gi 'twaŋkal gi mom'pesho'k mo 'koni kwar mo ka 'ban su/ ma campur gi mom'pesho'k mo, dhali uni ka 'deṯe/ 'deṯe/ nyaḵkin ki 'doko/ 'doko/ mo, dhala agaŋgara jin ḵwa/ ki uni bwa mo nyaḵkin ki 'doko/ 'doko/ mo be. 11 Yan'ko'd wathi/ barki mom bee gi 'twaŋkala campur jin ciju mo, a'di jin ta'dgi gula i'kume'd mo dhali a'di ki bara lu'c ma campur gi gu'b jin cic̣u/ mo, a'di taki'd gi gula i'kume'd i'ce'dka kwara mo be. 12 A'di barki'da gaŋgara/ jin c̣i gwayu ibwambor gi ushi bwaŋgu'b mo, jan'de/ ta'dgi gula 'de/ isi mis mo. Ushi bwaŋgu'b ka 'dete/ 'dete/ baru ki gula ipe'de/ mo ka 'ban su/ mo be. 13 Yan'ko'd a'di ki bara campur gi 'twaŋkal gu'b 'peni 'kuŋgu'b gi bwaŋgu'ba 'de/ mo intagi 'kuṗan ka 'bana kamu/ mo, jin ta'dgi gula i iss 'de/ i'ce'dka mudhe'd mo, 'peni 'twaŋkal gu'b jin ṯwa/a jin cic̣u/ mo bway jaŋ kamu/ mo be. 14 Yan'ko'd a'di barki'da gaŋgara jin di'di bwaman ma ris ushi bwaŋgu'b mo, kun 'ko gula isi kwara mo ka lu'c isi mis mo, a'di baru ki si'd si'd me'd 'twaŋkala campur ma balany mo be. 15 'Twaŋkal jin cicu 'peni bwambor ma campur bway moŋ kar 'kuṗ gi 'twaŋkala kamu/ ta gula isi su/ i'ce'dka 'kume'd mo be. 16 Aris mo shu'd 'kokin ki mu'th mo 'kuṗki ushi gu'b mo dhali arisa kaḵ buni mo

kun takin ka risa campur ka kukul isi 'baar mo, dhali a'di nyaḵka'd ka balany mo. Aris mo shu'd 'kokin ka kukul is mo e 'ko'dgwar mo, dhali bwaŋgu'b ka 'deṯe/ 'deṯe/ c̱ikunu jamas mo ka ris cwa ma thambur mo be.

Apije/ gi gu'b gi montul is mo

17 Dhali yan'ko'd wathi/ ḵali aha/ bway mo jin di 'twa/ ka pije/ gi gu'b gi mondhelela dhelel mo. Hili mo mo ma, aris bwaŋgu'b 'kokin mo, Dhali mo jin rusu e mo jin di'd 'twa/ ka pije/ 'koni, iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd mo i'ko'dgwari mo jin rusu mo be. 18 Mo rus yaki isi mis 'kuṗki 'ko'dgwar ma risa campur mo, dhali mom beem piti nyaḵki'd ki monṯur ma campur mo. Mo rus yansan diki'twa/ ka 'cesh mo be. 19 Yan'ko'd wathi/ ki bar mo si'd mo 'peni bwambor ma campur jin diki 'twa/ ka 'cesh mo bway bwambor ma campur gi bwaman mo, a'di ta'dgi gula isi mudhe'd mo bway 'ko'dgwar gi mom'pesho'k mo, a'di nyaḵki'd ki jigi 'ko'dgwar ma 'bana binycam mo be.

20 Yan'ko'd a'di barki'da lu'c mo dhali mom bee ma campur jin diki'd 'kuṗka bora 'bana binycam ka pije/ gi monyaŋ mo be. 21 Ushi bwaŋgu'b 'koni kwara ka 'ban su/ ma campur c̱aan mo, dhala campur dhali mo mu'th piti nyaḵka'd ki mombar me'd dhan 'twaŋkal gu'ba caaga/ mo, moŋ gam me'd gi gulam piti ta'da iss su/ i'ce'dka 'kume'd mo ki montur isi mis mo dhali ka iss 'de/ i'ce'dka mudhe'd ki mom beem piti mo be. 22 Aris mo shu'd piti, mu'thkunu mo, dhala aris bwaŋgu'b piti, dhala ris cwa ma thambur piti nyaḵka'd ki 'twaŋkala campur gi mom'pesho'k mo. Jin 'kokina ŋaṯkini pesu/ mo jin yaki'd 'kuṗki mis mo bway a'di mo dhali bway moŋka'd piti mo be. 23 Acampur diki'd ibwambor gi dhan monyaŋ gi gu'b jin karki'da bor 'kuṗka 'bana binycam mo, jasi me'd jin dikin ma campur 'kuṗki mom'pesho'k mo, wathi/ barki'd 'peni 'twaŋkal gu'ba 'deŋ kamu/ bway jaŋ kamu/ mo, jin ta gula isi mudhe'd ki mo si'd piti mo be.

24 Doḵ/e wathi/ guyi aha/ bway 'twaŋkala campur ma 'bana bimporos mo dhali arisa gaŋgaram piti dhali abalany piti barkunu ki bara 'de/ me'd 'twaŋkal jin iinu ka pije/ mo be. 25 Aris mo shu'd kun muthu e 'twaŋkal gi bway tur mo dhala balany piti me'd 'twaŋkal mo tani.'Twaŋkal gu'b ma 'bana binycam dhala balany piti barkunu ki gula ka iss su/ i'ce'dka 'kume'd ka lu'c piti isi mis mo dhali ki gula ka is 'de/

i'ce'dka mudhe'd ki mom beem piti mo be. 26 Dhali ŋat̲kin piti 'koni pesu/ isi mis mo bwaya campur mo dhala balany piti mo, dhali aris cwa ma thambur mo kun 'kanu mo 'kokini 'ko'dgwar ma risa goŋ ka 'bana su/ mo be. 27 Acampur di'di bwaman 'kup̄ki mo jin di 'twa/ ka pije/ ka 'bana bimporos mo, dhali wathi/ barki'd 'p̄ena campur c̄aan mo bwaya campur ma 'bana bimporos jin cic̄u/ mo, ki gula isi mudhe'd mo ki mo si'd piti mo.

'Twaŋkala campur gi bwaŋgu'b gi montul is mo

28 Yan'ko'd wathi/ ki k̲al aha/ bway bwaman gi gu'b mo ki mo jin dikina 'twaŋkal 'kup̄ka 'bana bimporos mo, jin nyak̲a mombar mo me'da risa campura tiya mo be. 29 Aris ushi bwaŋgu'b, dhala risa gaŋgaram piti, dhala risa balany piti barkunu imont̲al 'de/ mo inyak̲ka ris 'twaŋkala tiya mo, aris mo shu'd tana ris ka ris mo ka kukul is mo eya balany piti mo. Dhali 'twankal piti jin cic̄u/ dhala balany piti barkunu ki gula ka isi su/ i'ce'dka 'kume'd mo ki montur isi mis mo dhali ki gula ka is 'de/ i'ce'dka mudhe'd mo ki mom beem piti mo be. 30 Dhali arisa balalny piti si'da/ 'kon ka kukul is ibwamana goŋ mo, uni gwansan i ta gula ka iss 'de/ i'ce'dka mudhe'd ki montur isi mis mo dhali gula imudhe'd ki mom bee mo be. 31 A balany yansan karki'da bor 'kup̄ki mo jin di 'twa/ ka pije/ mo inyakka ris cwa ma thambur mo kun 'kak̄unu mo ap̄owa risa gaŋgaram piti mo dhali ŋat̲kin piti isi mis 'koni pekwara mo b̄e.

32 Yan'ko'd wathi/ gi guya bway bwaman gi dhan gu'b mo ka 'ban gi mom'pesho'k mo dhali bara campur mo, jin nyak̲kina mombar ka risa campura tiya mo be. 33 Aris bwaŋgu'b piti, dhala risa gaŋgaram piti, dhala balany piti barkunu imontal 'de/ mo nyak̲ka risa campur mo, dhali aris mo shu'd 'kokin ka kukul is mo. Dhali 'twankal gu'b gi bwaman dhala balany piti barkunu ka isi su/i'ce'dka 'kume'd mo ka lu'c isi mis mo dhali ki gula ka is 'de/ i'ce'dka mudhe'd mo ki mom bee mo be. 34 Abalany piti karki'da bor 'kup̄ki mo jin di'd ka pije/ mo, a'di taki'd ka ris cwa ma thambur e 'ko'dgwara 'bana su/ piti mo dhali ŋat̲kin piti jin ya'd isi mis 'koni pekwara mo be.

35 Yan'ko'd wathi/ ki guya bwaya campur ma 'bana binycam mo jin tagi mombar piti jin nyak̲ki'd ka risa campur ga 'bana kamu/ mo be. 36 Aris bwaŋgu'b piti, dhala risa gaŋgaram piti, dhala balany piti

barkunu ki bara 'de/ ma risa campura tiya mo, dhala ris mo shu'd 'kokin ka kukul is mo. 'Twaŋkala campur jin iinu dhala balany piti barkunu ka is su/ i'ce'dka 'kume'd mo ka lu'c isi mis mo dhali ki gula i is 'de/ i'ce'dka mudhe'd mo ki mom bee mo be. 37 Abalany piti 'kokin 'kupki mo jin di'd 'twa/ ka pije/ mo, dhali a'di taki'd ka ris cwa ma thambur mo e 'ko'dgwara 'bana su/ piti mo dhala ris ŋat̲kin piti kun 'ko isi mis 'koni pekwara mo be.

E mo jin thosonkunu mo jin minu miiya bas mo

38 A'di ta'dgi bwaŋgu'b mo nyak̲ka campur mo eya risa campur gi bwaman kun iinu mo ka 'det̲e/ 'det̲e/ mo. Yansan ta mo jin lamkina uni to kun c̲inu kun c̲ithkunu ki o'd mo be. 39 Imun mo tani at̲harabeesa 'kokin ka susu susu mo e ko'dgwar ma balany ka 'det̲e/ 'det̲e/ mo, e mo kun c̲inu to kun 'cithu 'kus kun c̲ithu ki o'd mo, dhali to kun c̲inu gom miinthus si'da/ mo dhali mii kun thamu mii mo be. 40 Apije/ iyana gaŋgara/ gi gu'b mo, jin yaki isi mis mo bwaya campur 'kup̲ka 'bana binycam mo tani, at̲harabeesa 'kokini su/ mo. Dhali at̲harabeesan tiya si'da/ isu/ 'kokin eya balany ma campur mo be. 41 A t̲harabeesan dongona tiya 'kokin i 'ko'dgwar ma campur mo, uni 'cit̲hkina ris to e mo ap̲o/ at̲harabeesa kun 'koni peŋkwara mo be. 42 Imun mo tani t̲harabeesa 'kokini doŋgon mo kun 'cit̲hkunu bwa ki wosh mo gom to kun c̲idhu ki o'd kun c̲inu mo, dhali gula ma lu'c i'de/ ka nus bway mis mo, dhali gula gi mombee i'de/ ka nus mo, dhali gulan 'de/ bway mis mo. Ap̲o/ uni mo tani aris to dhukunu mo kun 'cit̲hkina uni mo kun c̲inu mo kun c̲idhu ki o'd gom mo jin miikunu abas mo. 43 Toŋ kol'kusa su/ kun barkunu to uni shirkunu isi mis mo eya balany 'baar mo ka kukul is mo, dhali shum kun c̲ikunu mo minu dhu ap̲owa risa t̲harabeesa mo be.

44 Ap̲owa pije/ ma campur gi bwaman gi monyaŋ mo tani, eya ris bwaŋgu'b ma man yuk̲ gway mo, jan 'de/ ap̲o/ 'ko'dgwar ma 'bana binycam karki'da bor 'kup̲ka 'bana bimporos mo, dhali jaŋ kamu/ jin diki'd 'kupki 'ko'dgwar ma 'bana bimporos mo jin ric̲ki'd ka 'bana cam mo be. 45 Yan'ko'd wathi/ ki o aha/ gwo mo ki, "Bwaŋgu'b yansan jin karki'da bor bwaya 'bana bimporos mo tani, gom igasiis kun 'kokin e gu'b gi mondhelela dhelel ka t̲u'c mo be. 46 Bwaŋgu'b jin di 'twa/ ka 'bana binycam mo tani a'di gom igasiis mo mmo miiya t̲u'c ap̲owa

gwaṯa mo. Uni gwansan ta i ya/ ma Saduuḳ mo kun iikin mmo 'disha Arumgimis is mo mmo miiki a'di aṯu'c mo, uni 'peni bwaman gi iya/ ma Lawi mo be." 47 Yan'ko'd a'di ki bar mo jin di 'twa/ ka pije/ mo, ki gula isi mudhe'd mo ka lu'c isi mis mo dhali ki gula ka isi mudhe'd ki mom bee gi shem 'pena bin doŋgon mo, inyaḳka gwaṯa ibwambori gu'b mo be.

48 Yan'ko'd wathi/ ki guyaa bwaya balany gi gu'b mo dhali bar 'twaŋkal gu'b mo, uni 'ko gula imudhe'd mo ki 'kul 'kul mo e 'ko'dgwar ma 'ban su/ mo. Acampur gi 'twaŋkal gu'b ki is piti ta gula ka 'kume'd i'ce'dka doŋgon mo ki mom bee mo, dhala risa gaŋgara e 'ko'dgwari a'di ka 'ban su/ 'ko gula ikwara ki mom bee mo be. 49 Alu'c ma balany 'ko gula ka is 'de/ mo, dhali moŋ'kul piti bwaya 'cesh 'ko gula 'kume'd i'ce'dka 'de/ mo. Ŋaṯkin piti di'd jin ya'd bway a'di mo dhali mo ii ka kul is piti doshki'd ka 'bana su/ ki a'di mo be.

Iskiyal 41

Aris mo ma gwaṯa kun barkunu mo

1 Yan'ko'd wathi/ ki guyaa/ bway gu'b gi mondhelela dhelel jin ḳogu/ mo dhali bara kaḳ ma campur mo, ki gula ipe'de/ ki mom bee mo ka 'ban su/ mo be. 2 Mom bee gi 'twaŋkal gu'b 'kona gula i'kume'd mo, eya ris 'ko'dgwar ma gaŋgara ka 'deṯe/ 'deṯe/ mo kun takin gi gula imudhe'd mo. Yan'ko'd wathi/ ki bara ris mombar gi gu'b jin ḳogu/ mo, ki gula ka isi su/ ki montur piti mo dhali mom beem piti ta'da iss 'de/ mo be. 3 Yan'ko'd wathi/ yaki'd bway mo jin ḳoguŋ gana mo dhali bara ris cwan 'twaŋkal gu'b jin ciḉu/ mo, ki gula i su/ mo, dhali 'twaŋkal jin ciḉu/ ta'dga ris gula gi mombee ipe'de/ mo. Dhali arisa gaŋgara/ e 'ko'dgwar ka 'deṯe/ 'deṯe/ tangi mombeem piti ipesu/ mo be. 4 Yan'ko'd a'di ki bar montur gi gu'b mo, ki gula ka iss 'de/ mo. Dhali Mombeem piti ta gula ka iss 'de/ mo bway bwambor gi gu'b gi mondhelela dhelel mo. Yan'ko'd a'di ki o aha/ gwo mo ki, "Yansan ta gu'b jin ḳogu kagahara mo be."

5 Yan'ko'd wathi/ ki bara gaŋgara gi gu'b mo, ka ris gula ipe'de/ mo ki 'kul 'kul mo. Mom bee gi 'ko'dgwar gu'b ka 'ban kuku ka 'deṯe/ 'deṯe/ tanga ris gula idoŋgon mo ki mombee mo be. 6 Bwaŋgu'ba 'kwara kun nyahan kun'kon ka 'dish is mo tani, jaŋ kamu/ di'da p̱owa kamuŋ

kamu/ mo, uni ka 'de̲te/ 'de̲te/ 'koni iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd mo kun nyahan mo. E 'ko'dgwar ma gaŋgara ka kukul is mo tani k̲a'bkana p̲o/ gu'b mo, mmo butha ris 'ko'dgwar gi gu'b mo, haali/ mom butha kamu/ yisa di'da jin buthki'da gaŋgaraŋ gu'b mowa. 7 Wakan aris 'ko'dgwar gi bwaŋgu'b beeya bee mo dhali iikin ka kukul is isi mis mo, haali/ gu'b diki isi mis ka kukul is mo dhali isi mis ka kul isi 'baar mo, aris bwaŋgu'b beekin mo me'd jin dikina gu'b isi mis mo, dhali mo se sho'k yaki'd isi mis ki nyanye/ mo, eya galany ka p̲ara p̲o/ mo be. 8 Yan'ko'd Aha/ p̲arkina 'ban gi gu'b e jin 'dek̲ki isi mis mo ka kukul is mo jin ta mon̲te̲l 'pen goma ris 'ko'dgwar gi gu'b mo, a'di barki moŋk̲a'b ki 'kul 'kul mo, ka ris gula ipe'de/ mo be. 9 Mom bee ma risa gaŋgara gom gu'b ap̲o/ 'ko'dgwar 'ko gula imudhe'd mo. Moŋ kamu/ boc̲ki'd ki k̲any mo api̲je/ ma ris bwaŋgu'b gwansan mo e gu'b gi mondhelela dhelel mo be. 10 Ap̲o/ 'bana kamu/ gi mo shu'd yan mo tani tana ris bwaŋgu'b gi igasiis mo 'kupki 'ko'dgwar ka pije/ mo, mo yan jin di 'kup k̲any ta gula ka iss 'de/ ki mombee mo mmo 'kam gu'b gi mondhelela dhelel is mo be. 11 Aris 'twaŋkal 'kokin mo eya ris bwaŋgu'b mo 'peni mon tiya kun 'kon ki k̲any mo 'twaŋkala kamu/ diki'd ka 'bana binycam mo, dhali jaŋ kamu/ ka 'bana bimporos mo. Mom bee gi mo jin di'd ki k̲any 'kona gulam piti imudhe'd kun 'kamki a'di is mo be.

12 Dhali monyaŋ jin diki'da bor 'kupki mo jin k̲wa/ki bwa mo ka bora luŋgu'b mo tani ta gula ka isi kwara i'ce'dka 'kume'd mo ki mom beem piti mo. Dhala agaŋgaram piti barkunu ka lu'c imudhe'd mo ki 'kul 'kul mo, dhali a'di taki'da lu'c ka issi doŋgon i'ce'dka 'kume'd mo ki montur piti mo. 13 Yan'ko'd wathi/ ki bar gu'b gi mondhelela dhelel mo, ka isi mudhe'd mo ki gulam piti mo. Monyaŋ jin k̲wa/u bwa mo, ka gaŋgaram piti mo, dhali monyaŋ si'da/ jin barkunu mo ka isi mudhe'd mo ki gulam piti mo be. 14 Mom bee gi bwambor gi gu'b ma pije/ i bwambori gu'b gi mondhelela dhelel a'di si'da/ ta'dgi gula imudhe'd mo be.

15 Yan'ko'd wathi/ barki'mo apo/ monyaŋ gi gu'b gi mondhelela dhelel mo, bwaya bora luŋgu'b piti mo, dhali moŋ gam'kup̲ piti e 'ko'dgwar mo, ta gula isi mudhe'd ka 'ban su/ mo. Mo jin k̲ogu mo dhala balany mo be, 16 Bwaman ma risa gaŋgara dhala ris mo shu'd mo, inyak̲ki ushi mo shu'da 'thilga/, dhali ushi moŋ gam me'd ka kukul is mo ikwara ka 'ban su/ mo tani, uni 'baar mo gamkunu me'd ki cwamba'd

'ban mo be. 17 Apo/ mo jin ciċu/ bway bwaman gu'b 'pena pije/ mo dhali mo shu'd ma risa gaŋgara ki tur mo tani to jin barkunu to diki'd mo. 18 A'di ċikunu jamas gi iċarabiim mo dhali ka ris cwa ma thambur mo, ki cwa ma thambur ibwamana iman'doyu/ gwo ka 'deṯe/ 'deṯe/ mo, dhali iman'doyu/ gwo ka 'deṯe/ 'deṯe/ tangi jis e ka susu/ susu/ mo be. 19 Jis e gi wathimpa wakina e ki cwa ma thambur mo ka 'bana kamu/ mo dhali jis e gi dhuruca dhoṗ mo tani wakina e ki cwa ma thambur mo. Dhali uni 'kakin ka kukul is mo e bwaŋgu'b mo be. 20 'Pena 'cesh bway mis gi cwa gi 'twaŋkal gu'b mo tani, iċarabiim dhala ris cwa ma thambur uni 'kakin apije/ ma gaŋgaraŋ gu'b mo be.

21 'Twankal gu'b gi mo jin kogu taki'da 'kawur is mo. Mompim buni wakina e ki mompi gi nyaḳan mo, 22 A gwaṯany cwaŋ ḳuthu'd e bwambori gu'b gi mondhelela dhelel, taki'd ka ris gula isi mis dhali ki gula isu/ ki montur ka 'deṯe/ 'deṯe/ mo. Dhali ris cwa gi shem 'pena bim piti mo, dhali monṯel 'pen piti mo, dhali mom buth piti mo uni uḳkunu ki cwaŋḳuthu'd mo. Yan'ko'd wathi/ ki o aha/ gwo mo ki, "A'di yansan ta'da ṯharabeesa jin doshki'di bwambor ma Arumgimis mo be." 23 Aris 'twaŋkal gu'b 'kokin ka maḳam ṗo/ ki gu'b gi mondhelela dhelel mo dhali jin ta mo jin ḳogu mo be. 24 'Twaŋkal gu'ba su/ gwansan tangi mondeḳ ka 'ban su/ mo, mondeḳa su/ gom 'twaŋkal gu'b mo dhali mondeḳa kamu/ gom jaŋ kamu/ mo be. 25 Ċuthi uni aṗo/ uni mo, aṗowa ris 'twaŋkal gu'b gi mo jin ḳogu/ mo, jin 'kokina iċarabiim mo dhala ris cwa ma thambur mo me'd jin ċikunu arisa gaŋgara jamas mo, dhali imun mo tani a'di tiḳkunu 'kuṗ ki cwaŋ ḳuthu'd mo aṗo/ mo jin ciċu/ mo ibwambor mo be. 26 Uni ta ushi mo shu'da 'thilga/ mo dhala ris cwa ma thambur mo e 'ko'dgwar gi mo jin ciċu/ imun mo, Uni gwansan ita 'ko'dgwar ma ris bwaŋgu'b mo, dhali uni si'da/ shirkunu aṗowa ris 'kuŋgu'b mo be.

Iskiyal 42

Aris bwaŋgu'b gom igasiis mo

1 Doḳ e wathi/ hashki aha/ ka pije/ e gu'b jin di'da pije/ mo ka 'bana binycam mo, dhali a'di ki ḳalaa/ bwaya ris ushi bwaŋgu'b mo ibwambori mo jin di 'twa/ ka pije/ mo dhali ka 'bana binycam ma gaŋgara jin diki 'twa/ ka pije/ mo be. 2 Bwaŋgu'b gwansan tangi gula

ki isi mudhe'd ki montur mo ibwambori uni mo dhali mombeem buni ta gula iss su/ i'ce'dka 'kume'd mo be. 3 Hili gu'b gwansan 'kokina bor 'kupki bwaman gi gu'b ma pije/ mo dhali uni takin gi gula i iss 'de/ mo 'peni gu'b gi mondhelela dhelel mo. Bwaŋgu'ba kwara nyakkin mo, dhali jan 'de/ jin diki isi mis mo tani diki'd ka luŋgu'b apowa kamuŋ kamu/ jin di 'twa/ ka 'cesh mo dhali uni ka'dkunu gom uni mo, dhali takin gi bway kun iinu mo. Bwaŋgu'ba tiya 'kokin 'kupka pije/ mo 'kupki mo nyaŋ gi gu'b mo be. 4 Mo ii 'ko gula i 'kume'd ki mom bee mo dhali gula ka isi mudhe'd ka lu'c mo jin yaki'di bwambora ris gu'b mo. Aris 'twaŋkal gi bwaŋgu'b 'kokin 'kupka 'bana binycam mo be. 5 Hili bwaŋgu'b jin di isi mis gwa'da'd mo, goma ris bway tur kun iinu mo tani kalki embul ki nyanye/ mo 'peni uni kun 'kokin 'twa/ ka 'cesh mo dhali agalany gi monyaŋ jin nyaŋu ka para po/ mo be. 6 Haali/ aris gu'b kun nyaŋu mmo buti cine/ kun 'kon ma po/ ikwara mo tani 'koki taga kak mo, a'di dina e ki waki gu'b ma pije/ mo, jin darga kak mo. Wakan aris bwaŋgu'b kun 'kokin isi mis mo tani uni gwa'da gwa'd mo ki monycam buni mo kun barkunu uni ki bwaŋgu'b kun 'ko 'twa/ ka 'cesh mo dhali kun 'kona galany mo be. 7 A gaŋgara jin di'd ka pije/ ka ris bwaŋgu'b kun 'kokina bor 'kupka pije mo ki mo jin di'd ka pije/ ibwambora ris bwaŋgu'b mo tani. Agaŋgara yan tangi gula i iss su/ i'ce'dka 'kume'd ka lu'c mo be. 8 Alu'c ma ris gu'b ma pije/ tangi gula i iss su/ 'ce'dka 'kume'd mo, dhala ris bwaŋgu'b kun 'kokin 'kupki gu'b gi mondhelela dhelel tangi gula i isi mudhe'd mo ka lu'c buni mo be. 9 'Twaŋkal ma ris bwaŋgu'b kun ciçu/ kun 'kokin 'twa/ ka 'cesh 'peni 'ko'dgwar gi mom'pesho'k mo tani iikin 'peni gu'b ma pije/ mo be.

10 Dhali montur ma gaŋgara ma pije/ 'kupka 'ban gi mom'pesho'k ma pije/ gi gu'b mo, ibwambori bwaŋgu'b gi mondhelela dhelel ma pije/ mo, imun mo tani aris bwaŋgu'b si'da/ 'kokin imun mo be. 11 Ibway tur jin iinu ibwambori uni mo tani. Uni wakina e ka ris bwaŋgu'b kun pikin ka 'bana binycam mo. Uni nya/kin ma lu'c mo dhali mom bee mo dhali mmopi 'tham mo dhala ris mo kun thosonu mo dhala ris bwaŋgu'b mo be. 12 Eya 'bana bimporos ma campur ma ris bwaŋgu'b ka 'ban su/ mo tani nyakkin ki jigi 'ko'dgwar ma 'bana binycam mo. Mo shu'd gi bwaman mo tani taki'd gi 'twaŋkal i 'kupi a'di mo, dhala ris mo shu'd 'kokin ki kany eya ris bwaŋgu'b ki she/ ki she/ mo. E

'ko'dgwar gi mom'pesho'k mo tani bway tur diki'd jin iinu bway mo shu'd ka 'bana 'deŋ kamu/ mo be.

13 Yan'ko'd wathi/ ki o aha/ gwo mo ki, "Aris bwaŋgu'b ma 'bana binycam dhali kuma 'bana bimporos kun 'kokin ibwambor monyaŋ gi gu'b 'twa/ ka pije/ mo tani tana ris bwaŋgu'b kun ḵogu mo kun 'kokina igasiis kun miikina ṯu'c ki 'dish 'dish ka Arumgimis mo mmo shwa tonṯe/ kun ḵogu mo. Uni mini dhu aris to kun ḵogu imun mo, tonṯe/ kun c̱inu mo, miinthus kun c̱inu mo, dhali montham mii kun c̱inu mo, haali/ mo yansan ta mo jin ḵogu mo be. 14 Ki igasiis ciċkin mo tani, uni mini 'koki ii ka pije/ 'peni mo jin ḵogu mo bway gu'b jin di'd ka pije/ mo, ki uni 'koki nyoŋ burrinye kun miikina uni aṯu'c mondhu mo, haali/ uni ta kun ḵogu mo. Wakan ki uni mini hi'th burrinyen tiya nṯwa/a mo ki uni 'koki ii 'dish 'kwani is mo be."

15 Wathi/ 'baarki mombar gi bwamaŋ gu'b mo dhali yan'ko'd a'di ki ḵal aha/ ka pije/ bwaya campur jin di'd 'kuṗki mom'pesho'k mo mmo bara ris mo 'baar mo ka kukul is mo imun mo be. 16 A'di barki'da 'ban gi mom'pesho'k ki cwa jin barkunu to mo, ki gula ka iss 'kwanimpa ka iss 'de/ i'ce'dka isi mudhe'd mo ki cwa jin barkunu to mo be. 17 A'di barki 'ko'dgwar ma binycam mo, ki gula ka iss 'kwanimpa ka iss 'de/ i'ce'dka isi mudhe'd mo ki cwa jin barkunu to mo be. 18 A'di si'da barki 'ko'dgwar ma 'bana bimporos mo, ki gula ka iss 'kwanimpa ka iss 'de/ i'ce'dka isi mudhe'd mo ki cwa jin barkunu to mo be. 19 A'di si'da ṯu/ki'd mo dhali bara 'bana bora luŋgu'b mo, ki gula ka iss 'kwanimpa ka iss 'de/ i'ce'dka isi mudhe'd mo ki cwa jin barkunu to mo be. 20 A'di barki a'di e 'ko'dgwara doŋon mo. A'di taki'd ka goŋ ka kukul is i a'di mo jin ta gula ki iss 'kwanimpa ka iss 'de/ i'ce'dka isi mudhe'd mo ka lu'c piti mo, dhali mom beem piti ki gula ki iss 'kwanimpa ka iss 'de/ i'ce'dka isi mudhe'd mo, mmo ḵwa/ mo jin ḵogu bwa mo 'peni mo nyo/o'd mo.

Iskiyal 43

Gu'b gi mondhelela dhelel ta monyc̱a'b gi Tap̱a mo

1 Yan'ko'd wathi/ ki guyaa bway 'twaŋkala goŋ jin ḵa'dki'd 'kuṗki mom'pesho'k mo. 2 Hili ma! Monyca ma Arumgimis ma Israyiil mo yayi'd 'peni mom'pesho'k mo, 'twa/ piti wana e ki 'kus gi dhan yi'de/

jin gwokina is mo, dhala 'cesh 'twaḵki mo mo ki monycam piti mo be. 3 Jamas piti waki jamas jin mishkika mo, isi me'd jamas jin mishkika ki jan mo me'd jin pu'dkina a'di mo mmo 'ce'd 'peŋkuman bampa sho'k mo, dhali aris jamas piti wana e ki jamas kun mishkika ki jan mo e wor Ḵebar Ḵanal mo, dhali aha/ biṯkina jis em pem ka luŋg'b mo be. 4 Wakan monyca gi Taṗa yayi'd bway gu'b 'peni bway tur jin kar 'twaŋkal ki ḵany 'kuṗki mom'pesho'k mo be. 5 Yan'ko'd Shi/in kalki aha/ ki mis mo dhali guya bway bwaŋgu'b jin di 'twa/ ka pije/ mo. Hili mo mo ma! Monyca ma Arumgimis 'tu'dki gu'b mo be.

6 Dhali wathi/ doshki'di 'ko'dgwari aha/ mo, dhali Aha/ ciḵkina wathiŋ kamu/ walki aha/ 'twa/ 'peni gu'b mo be. 7 A'di oki aha/ gwo mo ki, "Ya/ gi 'kwani, mo ma ḵursem pema 'dahan mo dhali bwaman sho'k pem mo, jin miga/ di inycine/ mo eya galany gi 'kwani ma Israyiil goma sule/ sule/ mo. Ki gu'b ma Israyiil mini 'koki nyo/ gway pem jin ḵogu/ mo, uni walla imaliḵ buni mo, inyaḵki unim buni kun dargi moŋ gam gwo is mo walla nyaḵki buŋgwar is gi imaliḵ buni kun wukin mo eya ris mom buni mo kun 'kokin isi mis mo be. 8 Uni mini 'koki doḵ e nyo/ gway pem jin ḵogu mo mmo dhu monṯel 'pen buni 'ko'di monṯel 'pen pem mo tani, dhali 'twaŋkala goŋ buni jin 'dishki 'twaŋkala goŋ pem is mo, ki dar gi toŋ kamu/ mo hili agaŋgara di'di bwamani Aha/ dhali uni mo. Uni nyo/ ki gway pem mo ki mii shi'kga kun miikina uni mo, wakan Aha/ jeekina uni ka nyor pem mo be. 9 I'dishesan dhalki uni ḵal mo jin daru ki mo jin gamu gwo is mo ka pije/ mo dhali aris buŋgwar is gi imaliḵ buni kun ṗu/kin mo 'peni bwambori Aha/ mo, dhali Aha/ ki di agalany i uni goma sule/ sule/ mo be.

10 Ya/ gi 'kwani, /e ki is pini ṯorki kun gu'b ma Israyiil gwo mo gom gu'b yansan mo wakan ki uni minu dhu ki mon'the is mo goma ris miinthus buni mo. Uni mini kulum gom gwo yansan mo be. 11 Haali/ waḵki/ uni waḵu mo gom mii kun miikina uni 'baar mo tani, yan'ko'd ċiki uni jamas gi gu'b mo, dhali aris gwom piti mo, dhali aris moŋḵwa/ bwam piti mo, dhala aris monyciċ piti mo, dhala ris jamas piti 'baar mo, dhali aris gwoŋḵan piti 'baar mo dhali monyjim piti mo. Wakan 'kwari gwo yansan mo ibwambori jis em buni mo wakan ki uni mini dhu jamas to gwansan i'baar mo dhala ris monyjim piti 'baar mo, wakan me'd jigi mina uni ha e mo be. 12 Yansan ta gwoŋḵan gom gu'b isa yempa/ mo: 'Pena liman wosh bwaya ris bwaŋ gwayu i'baar mo ka

kukul isi a'di mo, a'di midi ta mo jin ḵogu mo kagahara mo. Hili ma! Yansan ta gwoŋḵan gom gu'b mo be.

13 To gwansan imini ta mobar ma gwaṯa ka lu'c mo, ka lu'c midi ta gulaŋ gana mo dhali gula eya lu'c mo. Wakan bway tur ma gwaṯa ka kukul is midi ta gula jin tura tur mo, dhali mombeem piti si'da/ midi ta gula mo. Gwayum piti ka kukul is e shemeni a'di mo midi ta mombara ṯal 'de/ mo. Yansan midi ta monṯel 'pen ma gwaṯa mo be. 14 'Pena kanycal eya'cesh jin p̱ara'da p̱o/ mo bway shemen jin di 'twa/ ka 'cesh ma gwaṯa mo tani ta gula isu/ mo, dhali mombar ki is piti ta gula i'de/ mo ki mombee mo. Yan'ko'd 'peni mombara gwa'dga/ bway mombar isi mis bway mombara caaga/ ma gwaṯa mo tani, a'di ta gula idoŋgon mo, dhali shemena caagam piti ta gulam beega/ mo be. 15 Mo ma gwaṯa kun 'thanu o'd gom mmo 'tha to kun c̱inu ki o'd mo ta gula i doŋgon mo isi mis mo, dhali ce 'kokini doŋgon mo kun 'kokin 'kup̱ki mis mo i mo ma gwaṯa kun 'thanu o'd mo be. 16 Bwaman ma gwaṯa ta gula i 'kume'd i'ce'dka su/ mo dhala lu'c mo dhali gula i 'kume'd i'ce'dka su/ ki mom bee mo, ki shem 'pena bi idoŋgon mo be. 17 Bwaŋgwayum piti ta gula i'kume'd i'ce'dka doŋgon mo dhala lu'c piti mo dhali ki gula i'kume'd i'ce'dka doŋgon mo ki mom beem piti mo ka 'deṯe/ 'deṯe/ mo i'ko'dgwara doŋgon piti mo, dhali shemen piti ta'dgi mombee gula 'de/ dhala nus mo. Dhali akanycal ta gula i 'de/ mo ki is piti ka kukul is i'baar mo ka ris ŋaṯkin piti kun 'kokin 'kup̱ka bora gagamis mo be."

18 Doḵ/e a'di ki o aha/ gwo mo ki, "Ya/ gi 'kwani, Tap̱a Arumgimis oki gwo yansan mo ki: Gwo gwansan itana ris gwoŋḵan mo goma gwaṯa mo ka tee jin uḵkina uni a'di mo, gom mo jin 'deku isi mis ki to jin c̱inu jin 'thanu ki o'd ap̱o/ a'di mo, dhali mmo ḵukusa bas ap̱o/ a'di mo. 19 Um mini c̱i arasim bip̱ dhuru'c mo 'pena ma'diny mo me'd miinthus jin c̱inu gom i gasiis ma Lawi mo uni kun ta emen ma Saduuḵ mo, uni gwansan kun iiyin i'dish Aha/ is mo mmo mii Aha/ aṯu'c mo, Tap̱a Arumgimis bahki gwo yansan mo be. 20 Yan'ko'd /e mini ḵal usha bas buni ime'd mo dhali kara p̱owa gwaṯa mo kun 'kona shem 'pena bi i doŋgon mo dhali e 'ko'dgwara doŋgon piti mo dhali ap̱o/ shemen ka kukul is mo, /e mini dhelel a'di mo dhali mii a'di mo. 21 Yan'ko'd ḵala rasim bip̱ mo gom miinthus jin c̱inu mo dhali 'tha a'di ki o'd mo e mo jin karu ki she/ mo 'peni gu'b gi mondhelela dhelel jin

di'd ka pije/ mo jin karu mo goma ṯuca tiya mo be. 22 Yan'ko'd ka cim jin 'kon ma p̲o/ isu/ mo tani /e mini c̲i mi rasan jin dargi thalkin mo 'pena ris mi mo me'd to jin c̲inu gom miinthus mo, ki igasiis mini dhelela gwaṯa jasi me'd jin dhelelkina uni a'di ka rasim bip̲ mo be. 23 Ki /e 'baarki a'di lam mo tani, c̲iyi arasim bip̲ jin dargi thalkin mo 'pena ŋul'kup̲ mo dhala rasiŋ k̲a'bal mo jin dargi thalkin mo 'pena ŋul'kup̲ k̲a'bal mo be. 24 C̲iyi uni mo ibwambora Arumgimis mo, ki igasiis mini k̲ukusa 'doŋkoro/ ap̲o/ uni mo dhali 'de'k uni ki mis mo me'd to jin 'thanu ki o'd goma Arumgimis mo be. 25 /E mini thosona rasi mi is mo me'd to jin c̲inu gom miinthus isa yempa/ mo goma cimi pesu/ mo, dhali igasiis si'da/ mini thosona rasim bip̲ is mo kun dargi thalkin mo 'pena ŋul'kup̲ mo dhali 'pena ŋul'kup̲ ka'bal mo kun dargi thalkin mo be. 26 Uni mini ri'c is goma gwaṯa mo goma cimi pesu/ mo dhali dhelel a'di mo, dhali ki mii yansan mo tani uni mini kar a'di ki she ki dhelel dhelel mo be. 27 Uni mini 'baara risa cim gwansan mo, dhali ka cimi peŋkwara mo tani bway ṯwa/a mo a'di midi mii yayu/ bway igasiis mo ki igasiis mini thoson tom pini jin c̲inu mmo 'tha ki o'd mo dhali moŋk̲u'th is pini jin c̲inu mo ap̲owa gwaṯa mo, dhali Aha/ mina bu'th /e mo, Tap̲a Arumimis bahki gwo yansan mo be."

Iskiyal 44

'Twaŋkal gi mom'pesho'k mo dhali ya/ ma malik̲ mo

1 Yan'ko'd wathi/ ki guyaa/ ka nyaŋ'ko'd mo bwaya campur jin di 'twa/ ka pije/ gi bwaŋgu'b mo 'kup̲ki mom'pesho'k mo, a'di jin diki'd ki mu'th mo be. 2 Tap̲a oki aha/ gwo mo ki, " 'Twaŋkala goŋ yansan 'dap̲kunu ka 'diŋkila mo, a'di minu 'koki k̲a'd mo. Mina wathimpaŋ kamu/ diki cic̲ mo, haala Arumgimis, jin ta'da Arumgimis ma Israyiil mo tani, yayi'd bway a'di mo, wakan a'di karkunu a'di 'twa/ mu'th mo be. 3 Aman jiya ji gi 'kwani Israyiil midi c̲a'b i a'di mo mmo shwa tonṯe/ mo ibwambori Tap̲a mo. A'di midi cic̲ ki 'twaŋkala goŋ ma balany mo dhali ya ka pije/ ki bwaya 'de/ yansan mo be."

4 Yan'ko'd a'di ki k̲ala bwaya campur jin di'd ka binycam mo i bwambori gu'b gi mondhelela dhelel mo, dhali Aha/ hilkina mo mo, dhali hili ma, monyca ma Arumgimis 'tu'dki gu'b piti mo, dhali Aha/ biṯkina jis em pem ka luŋgu'b mo be. 5 Yan'ko'd Arumgimis ki o aha/

gwo mo ki, "Ya/ gi 'kwani, buthi adum pini dhali hili mo mo ki em pini mo dhali cik̲ki aris gwo 'baar mo ki 'cem pini mo kun okika /e mo, goma ris gwo 'baar mo i gu'b ma Arumgimis mo dhala ris gwoŋk̲an piti 'baar mo. Kulumi goma ris 'twaŋkal gu'b kun cic̲u/ mo dhali mo gi bwaŋgu'b jin di 'twa/ ka pije/ mo. 6 Yan'ko'd oyi a'di jin ushki gwo ha e mo ki, gu'b ma Israyiil mo, ' Tap̲a Arumgimis oki gwo yansan mo ki: Dhalka ris miim bumi 'baar mo k̲un thamkina um mii 'kosh jwa mo gom um mo, um gu'b ma Israyiil mo, 7 Ki um k̲ali 'kwani kun 'kon ka pije/ mo kun 'konu ki 'citha munyjal yis ma risa du mo dhala munyjal yis gi buŋgwar is mo mmo 'ko e bwaŋgu'b pem jin di 'twa/ ka pije/ mo, uni nyo/ki gu'b pem mo, ki um c̲iki Aha/ tonț̲e/ mo, jin ta'da yin mo dhala bas mo, um 'ce'dki gwoŋk̲an pem mo ka ris miim bum kun thamkina um mii mo be. 8 Um 'koki k̲ala t̲u'c bum ka pije/ mo intaga/ ris tom pem kun k̲ogu mo, hili um kwany ki kun tiya mmo k̲ala t̲u'c bum ka pije/ mo, dhali um kwanyki uni mo, mmo hil gom mom pem jin k̲ogu mo be.

Aris gwoŋk̲an kun jigi igasiis mo

9 Tap̲a Arumgimis oki gwo yansan mo ki: Wathi/ ga pijeŋ kamu/ yisa di'da jin dinu ki 'citha du mo dhali shuman gi buŋgwar is mo, 'peni uni gwansan kun 'kokini bwamani 'kwani ma Israyiil mo tani, mini cic̲ mom pem jin k̲ogu mo be. 10 Hili 'kwani Lawi iikin ki si'd si'd 'peni Aha/ mo, uni iiki iinyc̲a/ mo 'peni Aha/ mo, mmo ii bat̲h̲a risa rum p̲inycon buni nsho'k mo, hili uni mini c̲i miinthus buni mo be. 11 Uni taki iman miiya t̲u'c mo e bwaŋgu'b pem mo, mmoc̲ora risa campur gi gu'b mo dhali miiya t̲u'c e gu'b mo dhali uni 'cit̲h̲kina ris to kun 'thanu ki o'd mo dhala bas kun miikina 'kwani mo, dhali uni mini dosh ibwambori 'kwani mo dhali miiki uni at̲uc mo. 12 Hili mmo miikina uni abas mo ibwambora risa rum p̲inycon buni mo tani, uni warkin ki uni kun 'koshkunu is ka nyor mo gom miinthus gom gu'b ma Israyiil mo. Wakan Aha/ mina 'dek me'd pem isi mis mo mmo thul gwo me'da p̲o/ uni mo, Tap̲a Arumgimis oki gwo yansan mo ki, uni mini k̲al gwondwall buni mo be. 13 Uni mini 'koki iiyu i'dish Aha/ is mo mmo mii Aha/ at̲uc mo me'd igasiis mo walla mmo iiyu i'disha ris tom pem is mo kun k̲ogu mo, goma ris tom pem kun caaca kun k̲ogu mo. Isi ciki/, ki uni mini k̲al mon'the is buni mo dhala ris miinthus buni mo

kun miikina uni mo be. 14 Haali/ Aha/ mina dhu uni mo me'd iman miiya ṯu'c mo e gu'b mo, goma risa ṯuci 'baar mo dhala ris to kun miikunu e a'di mo be.

15 Yan'ko'd igasiis gi 'kwani Lawi dhali emen ma Saduuḵ uni kun 'baarkina risa ṯu'c gi bwaŋgu'b pem mo ki 'kwani ma Israyiil thiski e mo 'peni Aha/ mo tani, uni mini iiyu ki 'dishe i Aha/ mmo miiya ṯu'c gom Aha/ mo, uni mini doshi bwambori Aha/ mo mmo c̱iki Aha/ ayin mo dhala bas mo, Tap̱a Arumgimis bahki gwo yansan mo be. 16 Uni mini iiyu bway bwaŋgu'b pem mo, uni mini 'disha ṯharabeesam pem is mo mmo luŋ Aha/ mo dhali mmo 'baara risa ṯu'c buni gom Aha/ mo be. 17 Dhali wakan uni iiyin bwaya ris 'twaŋkala goŋ gi bwaŋgu'b pem jin di 'twa/ ka pije/ mo, uni mini mii hitha ris burrinyen tur mo, haali/ uni mini 'koki hi'th burrinye/ muri is mmo ii bwaya ris 'twaŋkala goŋ gi bwaŋgu'b jin di 'twa/ ka pije/ mo dhali gu'b piti mo be. 18 Uni mini hitha ris burrinyeŋ 'kup eya ris 'kup̱ buni mo dhali burrinyem bwaman mo e bwan'dup̱un buni mo. Uni mini 'koki deeḵ is buni ka ris burrinye/ mo ki uni mini 'koki ḵal jiṯi/ mo. 19 Ki uni iikin ka pije/ bway mo jin di 'twa/ ka pije/ mo, mmo ii bway 'kwani mo tani, uni mini 'cuka ris burrinye/ ma ṯu'c mo kun miikina uni aṯuc mo, dhali uni mini buḵ uni ka 'cesh mo dhali dhu uni a'cesh mo e bwaŋgu'b jin ḵogu mo, wakan ki uni mini 'koki dhu 'kwanin tiya kun ḵogu/ mo ki burrinyem buni kun 'kon ki she/ mo. 20 Uni si'da/ mini 'koki 'thiya ris 'kup̱ buni mo walla mmo 'koki dhuwa muri tura tur mo, hili uni mini 'ctha̱ mur buni mo be. 21 A gasiisa kamu/ midi diki p̱iya su mo ki a'di muri'di yayu bway bwaman gu'b gi montul is mo, 22 Walla midi diki ḵala 'boma dalla/ walla 'bom jin dhalu mo me'd ash gom is piti mo, hili a'di jin di'd ki nyaraŋ gana mo 'peni emen gi gu'b ma Israyiil mo walla jin daha masha'd goma gasiis mo be. 23 Gom uni ki ṯor 'kwanim pem mii jin diki she/ mo ibwamani mii kun ḵogu mo dhali to nyo/ga mo, uni mini mish mii nyo/ga/ 'peni jin dhelelga/ mo be. 24 E mii kun 'konu ki gam gwo me'd mo tani uni mini doshi gwondwall gi gwoŋḵan pem kun cinu ki 'twa/ mo, uni mini ta ḵar/ e mo. Uni mini dhu gwoŋḵan pem mo dhala ris gwoŋkan pem kun c̱inu ki 'twa/ mo e mo shwan to mo, dhali uni mini mii mo shwan to goma risa cim ma pesum pem mo jin ḵogu mo. 25 Uni mini 'koki nyo/ is buni mo mmo ii 'dish wathi/ jin wuki'd is mo, hili ma, waḵki/ wathi/ jin wuki'd ta'da babam piti mo

walla kum mo, walla ya/ mo, walla 'bwa/ mo, walla kam mo, walla 'bwaham jin diki mash mo tani, yan'ko'd uni mini nyo/ is buni mo be. 26 'Ko'da gasiis warki'd ki nyo/ mo tani, uni mini deŋa cim e i pesu/ mo gom a'di mo. 27 Ka cim jin ciċkina a'di bway mo jin ḳogu mo, bway bwaman gu'b jin nyaŋu mo mmo miiya ṯu'c e mo jin ḳogu mo tani, a'di midi ḳali to jin ċinu mo gom miinthus mo gom is piti mo, Taṗa Arumgimis oki gwo yansan mo be.

28 Yansan midi ta nyunykinam buni mo: Aha/ tana tom buni mo, dhali /e mini diki ċi uni to kun tanu mo eya Israyiil mo, Aha/ mina ta nyunykinam buni mo! 29 Uni mini shwa tonṯe/ jin ċinu mo, to jin ċinu goma ris miinthus mo to kun dhunu ki she/mo gom mii kun thamu mii mo, dhala ris to kun ċinu mo goma Arumgimis mo eya Israyiil mo, midi ta jim buni mo be. 30 Aris maman ton ṯwa/a 'borga/ 'baar mo dhala ris to kun tulu isi 'baar mo, aris to ka ris 'peni kun tula um is mo mini ta kugi i gasiis mo, dhali /e mini ċi agana'th jin ṯwa/a bwaya gasiis mo wakan ki mom'bor mii midi di e gu'b pini mo be. 31 I gasiis mini 'koki 'ka to kun wun mo walla to e kun 'koshkina to em tombwaasho mo, waḳki/ ta 'dii walla tonycuḳ mo.

Iskiyal 45

Bampa/ jin ḳogu mo

1 Ki um ṯagi mo kun ḳwa/u a'cesh bwa mo me'd nyunykinam bum mo tani, um mini mii to jin ċinu mo goma Arumgimis mo, to yansan midi ta 'ban to jin ċinu goma 'cesh mo, jin ta'da lu'c ka aliṗ is 'kwanimpa 'de/ i'ce'dka mudhe'd mo ki montur mo, dhali ka aliṗi 'kume'd mo ki mombee mo. A'di midi ta jiŋ ḳogu mo, e mom piti ka kukul is mo be. 2 'Peni mahan mo tani midi ta gula iss 'kwanimpa ka iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd mo dhali ki gula ka iss 'kwanimpa ka iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd mo ki shem 'pena bi idoŋgon mo ka kul is ki mo jin ḳogu mo, ki mo ma kukul is i shem 'pena bi mo tani ta'da iss su/ i'ce'dka 'kume'd mo ki mom bee mo be. 3 'Peni mo yansan mo tani /e mini bar mo nyaḳ piti jin ta'da aliṗ ka iss 'de/ i'ce'dka mudhe'd mo dhali ka aliṗi 'kume'd ki mom bee mo, a'di midi ta mo ma gwaṯa mo, jin ta mo jin ḳogu mo be. 4 A'di midi ta mo jin ḳogu mo eya 'cesh gom igasiis mo kun miikina Arumgimisa ṯu'c mo, uni kun iiyini 'dish Taṗa is mo mmo mii a'di aṯu'c

mo. A'di midi ta ris gu'b gom uni dhali mo jin ḵogu mo dhala 'ban jin ḵogu mo be. 5 Wakan a'di midi ta gula eya lu'c mo ki iss 'kwanimpa ka iss 'de/ i'ce'dka mudhe'd mo ki montur mo dhali ka alip̱i 'kume'd mo ki mom bee mo, dhali a'di midi ta jima ris bampa mo jin ta jigi 'kwani Lawiin mo kun miikina ṯu'c e gu'b mo be. 6 Um mini kar mo mo gom 'peŋkuman pa mo, ka lu'c ka alip̱i mudhe'd mo ki mom bee mo dhali ki gula ka iss 'kwanimpa ka iss 'de/ i'ce'dka mudhe'd ka lu'c mo, jin midi 'dish mo jin dhunu to is mo gom mo jin ḵogu mo, 'peŋkuman pa yansan midi ta jigi gu'b ma Israyiil i'baar mo be.

7 A'cesh gi iya/ ma maliḵ minu dhu ka 'bani su/ mo ki mo jin dhunu to mo gom mo jin ḵogu mo dhali mo gi 'peŋkuman pa mo. A'di midi di bwaya bora luŋgu'b buni mo dhali bway mom 'pesho'k buni mo. Montur midi 'ciṯh ap̱o/ jan 'de/ e uni gwansan kun nyahan mo 'pena bora luŋgu'b bway mom'pesho'k mo be. 8 A'cesh yansan midi ta to gom iya/ ma maliḵ mo e pa Israyiil mo. Iya/m pem minu 'koki doḵ e sirica p̱o/ ki sho'k mo, dhali, uni mini c̱iya 'cesh gom kuŋ gu'b ma Israyiil̄ mo, kun tana risa waḵ buni mo be.

9 Tap̱a Arumgimis oki gwo yansan mo ki: A'di 'kosh jwa gom um mo, iya/ ma malik gi pa Israyiil mo! K̲ali mo jin bujuruwa bujur ka pije/ mo dhali mo jin biruwa bir mo, miiyi mii ma ḵar/e mo dhali mo mii mii ma isiŋ gana/ mo! Dhali miim bum kun miikina um mo gom 'kwanim pem mo! Gwo yansan bahkina Tap̱a Arumgimis mo be. 10 Um mini tagi tombar toŋ ḵuthu'd ka ḵar/e mo, ki tom bar to mo, dhali ki mombar to yadha'd jin ta'da kar/e mo! 11 Tombar toŋḵuthu'd mo dhali tombar to yadha'd mina sheŋ 'kup̱ inyaḵ mo, wakan ki tombar to yadha'd midi ta 'kume'd mo, dhali tombar toŋḵuthu'd midi ta 'kume'd mo. Dhali mombar buni mini nyaḵ ki 'doko/ 'doko/ mo be. 12 Emena guurush midi ta mondiṯ i iss 'de/ mo, dhali emena guurush midi ta isi kwara gom /e mo.

13 Yansan ta mo jin tulu to 'kup̱ mo ki /e mini di mo: Ape'de/ gi tombar toŋḵuthu'd mo gom mom bar gi pos bunyani 'baar mo, dhali /e mini c̱i mombar ki toŋḵuthu'di pe'de/ mo gom mombari 'baar mo gi pos bunyan mo be. 14 Gwoŋḵan jin c̱inu goma yin midi ta mombar i'kume'd mo gom tombar gi yi'de/ mo, walla gom mombar to ya'thga i 'baar mo, haali/ mombar si'da/ ta mombar to yadha'd i'kume'd mo be.

15 'De/ 'peni k̲a'bal walla miya minu mii k̲al mo 'pena ŋul'kup k̲a'bal 'peni to e kun 'koni isi mudhe'd ka susu/ susu/ i'baar mo 'peni jis yi'de/ ma 'cesh gi uc̲i ma Israyiil mo. To gwansan mini miiya t̲u'c inyak̲ki emen pos jin c̲inu mo, to kun c̲inu mmo 'tha ki o'd mo, dhali moŋk̲u'th is jin c̲inu mo dhali to jin c̲inu mo mmo 'kosh miinthus gi 'kwani mo, gwo yansan okina Tap̲a Arumgimis mo be. 16 Aris 'kwani 'baar mo kun cil ma 'cesh mini c̲i to yansan jin tulu 'kup̲ gom ya/ ma malik̲ gi pa Israyiil mo be. 17 A'di midi ta t̲u'c gi iya/ ma malik̲ mo mmoc̲iya ris to e mo gom to jin c̲inu mmo c̲ith ki o'd mo, emen pos jin c̲inu mo, dhali tomp̲i jin c̲inu mo e mo shwan to mo dhala ppen this jin minu mo shwan to mo, dhali arisa cim ma pesu/ mo, aris mo shwan to mo kun thosonkunu mo gom gu'b ma Israyiil mo. A'di mimu c̲i gom miinthus jin c̲inu mo, emen pos jin c̲inu mo, to jin c̲inu mmo 'tha ki o'd mo, dhali moŋk̲u'th is jin c̲inu mo mmo 'kosh miinthus mo gom gway gi gu'b ma Israyiil mo be.

18 Tap̲a Arumgimis oki gwo yansan mo ki: Eya ppe jin t̲wa/a mo, ka cim jin t̲wa/a ma ppe mo tani, um mini k̲ala morbip̲ kun dargi thalkin mo 'pena ma'diny mo dhali mii to jin c̲inu gom miinthus mo gom mo jin k̲ogu mo be. 19 Agasiis midi k̲al ara bas 'pena bas gi miinthus jin c̲inu mo dhali the a'di mo ap̲o/ cwa gi 'twaŋkal gu'b mo dhali 'peni shem 'pena bin doŋgon gi shemen ma gwat̲a mo, dhali ap̲owa ris cwan 'twaŋkal gu'b ma campur gi bwaman ma balany mo be. 20 Um mini mii to yansan ka ppe pesu/ mo gom miinthus gi 'kwani ka 'det̲e/ 'det̲e/ mo ki mii kun miinu ka enthus mo walla mii kun 'konu ki nyit̲h to mo, ki mii yansan mo tani um mini 'kosh miinthus mo 'peni gu'b gi mondhelela dhelel mo be.

21 Ka ppe jin t̲wa/a ka cimi 'kume'd i'ce'dka doŋgon ma ppe mo tani, imun mo tani midi ta embul gom um mmo mii mompe'kup̲anyolos mo, mmo mii mo shwan to goma cimi pesu/ mo. Um mini shwa maaŋk̲uthu'd jin minu ka darga cumat̲ mo be. 22 Ka cim c̲aan mo tani, tap̲a midi thoson to gom is piti mo dhali goma ris 'kwani kun cil ma'cesh mo mmo c̲iya rasim bip̲ mo me'd to jin c̲inu mo gom miinthus mo be. 23 Goma risa cim ma pesu/ gi mo shwan to mo tani, iya/ ma malik̲ mini thoson to kun c̲inu mmo 'tha ki o'd mo goma Arumgimis mo goma cima 'de/ mo: Arisa rasim bip̲ i pesu/ mo dhala rasiŋ k̲a'bal kun dargi thalkin ka 'det̲e/ 'det̲e/ mo goma cima 'de/ mo, dhala rasi mi

ka 'de̲te̲/ 'de̲te̲/ mo me'd to jin c̲inu gom miinthus mo be. 24 Yan'ko'd iya/ ma mali̲k̲ mini thoson ton̲te̲/ jin c̲inu is mo ki tombar to ŋk̲uthu'd jin baru to mo goma rasim bi̲p̲ ka 'de̲te̲/ 'de̲te̲/ mo dhali ki tombar to ŋk̲uthu'd jin baru to mo goma rasiŋ ka'bal ka 'de̲te̲/ 'de̲te̲/ nya̲k̲ki to jin baru ayin mo gom to ŋk̲uthu'd jin baru to mo be. 25 Ka ppe 'kupi pesu/ ka cimi 'kume'd i'ce'dka mudhe'd mo, ka cim jin shwanu to mo tani, iya/ ma mali̲k̲ mini thoson to kun c̲inu mo ka cim ma pesu/ gwansan mo: To jin c̲inu gom miinthus mo, dhali to jin c̲inu mmo 'tha ki o'd mo, dhali aris ton̲te̲/ kun c̲inu mo, dhala risa yin kun c̲inu mo be.

Iskiyal 46

Bway jin luŋu aluŋ mo

1 Tapa Arumgimis oki gwo yansan mo ki: Acampur ma balany ma pije/ jin karki'da bor 'kupki mom'pesho'k mo tani, minu mii mu'th mo goma cimi pe'de/ ma t̲u'c̲ mo, hili ka cim ma pesu/ mo tani a'di midi k̲a'd mo be. 2 ya/ ma mali̲k̲ midi ci̲c̲ mo ki 'twaŋkal jin di'dka pije/ ma balany ki ema campur mo dhali monyci̲c̲ piti 'pena pije/ mo, dhali a'di midi dosh i'twaŋkal campur kun ci̲c̲u/ mo ka gasiis miiki mii jin 'thanu to jin c̲inu ki o'd mo dhali moŋk̲uth is jin c̲inu mo. Yan'ko'd a'di midi luŋ ibwambor ma ka̲k̲ gi bwaman gu'b ma campur mo dhali ya ka pije/ mo, hili acampur minu 'koki mu'th mo intagi mom'pipili/ mo be. 3 'Kwaniny'cesh si'da/ mini luŋ ibwambora Arumgimis mo e 'twaŋkal gu'b jin cicu mo eya campur yansan mo ka cim ma pesu/ mo dhali ka risa ppen this mo be. 4 E to jin c̲inu mmo 'tha ki o'd jin c̲ikina ya/ ma mali̲k̲ bwaya Arumgimis mo ka cim ma pe'de/ midi ta ushi k̲a'bal kun dargi thalkin mo dhala rasiŋ k̲a'bal mo kun dargi thalkin mo be. 5 Emen to jin c̲inu inya̲k̲ka mor k̲a'bal mo midi ta tombar to ŋk̲uthu'd mo, dhali emen to jin c̲inu inya̲k̲ki ushi k̲a'bal mo midi ta bwam piti jin mina a'di c̲i to mo, dhali to jin baru ayin mo inya̲k̲ki tombar to jin baru emen to ka 'de̲te̲/ 'de̲te̲/ mo be.

6 Ka cim ma ppen this mo tani a'di midi c̲iya morbi̲p̲ mo jin dargi thalkin mo 'pena ma'diny mo, ushi k̲a'bal i pe'de/ mo, dhala rasiŋ k̲a'bal mo kun dargi thalkin mo be. 7 A'di midi mii emen to jin c̲inu ki tombar to ŋk̲uthu'd mo goma morbi̲p̲ mo dhali tombar to ŋk̲uthu'd mo goma rasiŋ k̲a'bal mo, dhali jin ona bwa a'di mmo c̲i mo goma ris ushi k̲a'bali

'baar mo, dhali to jin baru ayin mo gom tombar toŋk̲uthu' mo jin baru emen to mo be. 8 Ki ya/ ma malik̲ cic̲ki'd bwaya campur mo dhali ki monycic̲ jin di'd 'twa/ ka pije/ mo tani, a'di midi ya isi ki bwaya 'de/ jin cic̲kina a'di mo be.

9 Hili ki 'kwaniny'cesh iiyin ibwambor ma Arumgimis mo eya ris mo kun dhunu mmo shwa to inycine mo tani, 'kwani 'baar mo kun cic̲kin mo ki 'twaŋkal ma campur ma 'bana binycam mo mmo luŋ mo tani uni mini ii ka 'bana bimporos ma campur mo, dhala ris 'kwani kun cic̲kin ka campur ma 'bana bimporos mo uni mini ii ka 'ban ma campur jin di'd ka binycam mo. Jaŋkamu/ midi diki dok̲ ka nyaŋ'ko'd bwaya campur jin cic̲kina a'di mo, hili a'di midi ya ka jisho'k mo 'kup̲ki t̲wa/a mo be. 10 ya/ ma malik̲ midi di a galany buni mo, ki uni iiki bwaman mo, a'di midi ya bwaman mo, dhali ki uni iikin mo tani, a'di midi ya mo be.

11 E mo jin shwanu to mo tani, emen to kun c̲inu minu bar mo ki toŋk̲uthu'd mo goma morbip̲ mo dhali tombar toŋk̲uthu'd goma rasiŋ k̲a'bal mo, dhali to 'baar mo kun ona bwa a'di mmo c̲i mo inyak̲ki ushi k̲a'bal mo, dhali to jin baru ayin mo gom tombar toŋk̲uthu'di 'baar mo. 12 Ki ya/ ma malik̲ c̲iki to jin c̲ina a'di ki bwam piti mo tani, midi mii ta to jin c̲inu mmo 'tha ki o'd mo walla moŋk̲u'th is jin c̲inu bwaya Arumgimis mo tani, acampura goŋ jin diki'da bor 'kup̲ki mom'pesho'k midi k̲a'd mo gom a'di mo. A'di midi c̲i tom piti jin 'thanu ki o'd mo walla moŋk̲u'th is piti jin c̲inu mo me'd jin miikina a'di ka cim ma pesu/ mo. Yan'ko'd a'di midi ya ka pije/ mo, dhali i'ko'di mom pim piti jin pikina a'di ka pije/ mo tani acampur minu mu'th mo be.

13 Ka mar is mo tani, a'di midi c̲i ushi k̲a'bal kun dargi thalkin mo 'peni kun 'kona yili 'det̲e/ mo me'd jin c̲ikina a'di to jin 'thanu ki o'd mo bwaya Arumgimis mo isa yempa/ mo, /e mini mii a'di mon'thamo/ 'ko'di mon'thamo/ mo be. 14 /E mini c̲i emen to jin c̲inu ki a'di mon'thamo/ 'ko'di mon'thamo/ mo, ki tombar toŋk̲uthu'd ipe'de/ mo dhali to jin baru ayin ikwara mo mmo k̲ukusa dip̲uny pos goma Arumgimis mo, isi ki gwom piti mo jin diki kar 'kup̲ mo be. 15 Uni mini thoson k̲a'bal is mo, dhali emen to jin c̲inu, dhala yin mon'thamo/ 'ko'di mon'thamo/ mo, to jin c̲inu mmo 'tha ki o'd jin diki wu 'kup̲ mo be.

16 Tapa Arumgimis oki gwo yansan mo ki: Waḵki/ ya/ ma maliḵ c̱i ton taḵ ki jan 'de/ jin ta ya/m piti mo tani, a'di ta nyunykinam piti mo. A'di si'da/ midi ta jima ris emen piti mo. A'di ta tom buni jin bu'thkina uni mo be. 17Hili waḵki/ a'di c̱i to jin c̱inu ki me'd mo 'peni to kun ta kum piti goma man miiya tu'c pitin 'deŋ kamu/ mo tani, yan'ko'd a'di midi ta jima man miiya ṯu'c mo intagi yil jin mina a'di diki 'kus mo, dhali yan'ko'd a'di ki doḵ bway ya/ ma maliḵ mo. Tom piti kun tana a'di mo tani mini 'ko gom uc̱im piti mo be. 18 Ya/ ma maliḵ midi diki ḵal to kun tana 'kwani mo, mmo mii uni ki 'bi'th mo mmo ḵal tom buni mo, a'di midi thoson to gom iya/m piti mo 'peni mom pitiŋ gana/ mo wakan ki 'kwanim pem minu 'koki c̱eker bwa mo, 'kwani ka 'deṯe/ 'deṯe/ 'peni tom buni mo be."

19 Doḵ/e wathi/ ki guyaa/ bwaya goŋ ma ris bwaŋgu'b gi igasiis mo, jin karki'da bor 'kupka 'bana binycam mo dhali hili mo mo ma! Mo jin koguŋ kamu/ diki'da 'bor 'kupka 'bana luŋgu'b mo be. 20 A'di ki o aha/ gwo mo ki, "Mo yansan ta mo jin shuna igasiis shum mo gom miinthus mo dhali miinthus jin c̱inu mo dhali mo jin mina uni bwa'd to gom emen to kun c̱inu mo. Uni mini 'koki ḵali to kun c̱inu bway moŋ gu'b jin di 'twa/ ka pije/ mo, haali/ yan'ko'd 'kwani minu dhu ki ku kun ḵogu mo be."

21 Yan'ko'd a'di ki guyaa bwaya balany jin di 'twa/ ka pije/ mo dhali a'di ki shu aha/ bway ki tur mo mmo pe shem 'pena bin doŋgon mo gi monyaŋ gi gu'b mo, dhali aha/ mishkina mo mo e shem 'pena bin doŋgon kun 'kokin e mo 'baar mo gi monyaŋ gi gu'b mo jin wakina e ki gu'b gi montul isa kamu/ mo be. 22 E shem 'pena bin doŋgon gi mo nyaŋ gi gu'b mo tani ushi mo nyaŋ gi shem 'peni biŋ gwa'dgan tiya 'kokin mo, ki gula i iss su/ mo ka lu'c mo dhali gula ka iss 'de/ i'cedka 'kume'd ki mombee mo. Dhali mo shem'pena bi ma balanya doŋon nyaḵki'd ki 'doḵo/ 'doḵo/ mo be. 23 Mo 'kam piti ka kukul isi 'baar mo i unin doŋgon mo tani wosh dhukunu ka belele/ mo, dhala ris mo kun 'coḵkunu to ibwaŋ'kwaranya gwaṯa kun 'kon ka belele/ mo be. 24 Wathi/ ki o aha/ gwo mo ki mo gwansan ita gu'b gi mondhelela dhelel mo kun 'co'kkina iman miiya ṯu'c to gom 'kwani mo be.

Iskiyal 47

Yi'de/ gi mo waç mo dhala ris cwa mo

1 Yan'ko'd wathi/ ḵalki aha/ ka nyaŋ'ko'd mo bway 'twaŋkal gu'b gi mondhelela dhelel jin ciçu/ mo, dhali imun mo tani yi'de/ guski'd ka pije/ mo 'peni bwaŋ'kwarany ma kaḵ gi gu'b gi mondhelela dhelel mo 'kupki mom'pesho'k mo, dhali ibwambor gi gu'b gi mondhelela dhelel jin karki'da bor 'kupki mom'pesho'k mo, dhali yi'de/ guski'd ka luŋgu'b bwaya 'bana bimporos gi gu'b gi mondhelela dhelel mo, ka bimporos ma gwaṯa mo be. 2 Wakan a'di ki guyaa/ ka pije/ ki tur ka campur ma 'bana binycam mo dhali susa ka kukul is bwaya campur jin karki'da bor 'kupki mom'pesho'k mo, dhali imun mo tani yi'de/ guski'd 'pena campur yan mo ka 'bana bimporos piti mo be.

3 Me'd jin yakina wathi/ 'kupki mom'pesho'k mo tani, a'di ḵalki'da shi/ jin baru to e me'd piti mo, a'di ki bar gula ka alip 'de/ mo dhali guyaa/ ki tur mo bway yi'de/ mo jin te'da te'd mo be. 4 Yan'ko'd a'di ki bar gula ka alip 'de/ mo doḵ/e mo dhali guyaa/ ki tur bway yi'de/ jin di'di 'kupa'dupun mo, dhali a'di ki doḵ/e bar ki gula ka alip 'de/ mo dhali guyaa/ bway yi'de/ jin di'da 'dupun mo be. 5 Doḵ/e a'di ki bar jaŋ kamu/ ki gula ka alip mo, hili a'di ta yi'deny caaga/ mo jin miga/ diki 'ciṯh mo haali/ yi'de/ caaca mo dhali 'kula 'kul mo mmo kaŋ mo, a'di ta wor jin minu 'koki 'cith mo be.

6 Wathi/ ki o aha/ gwo mo ki, "Ya/ gi 'kwani, a /e mishki to yansan mowa?" Dhali a'di ki guyaa/ ka pije/ mo dhali aha/ yakina ka nyaŋ'ko'd mo bwaya gap mo be. 7 Me'd jin yakika ka nyaŋ'ko'd mo tani, aris cwa tana ris ka ris mo iyana gap mo i'ko'dgwar mo yansan mo dhali si'da/ i'ko'dgwara kamu/ mo. 8 Wathi/ ki o aha/ gwo mo ki, "Yi'de/ yansan yaki'd ka pije/ bwaya galany gi mom'pesho'k jin dikina a'di mo dhali ka luŋgu'b bway mombwaasho mo, yi'de/ yansan guski'd bway ḵumma/ yi'de/ jin taki'da 'doŋkoro/ mo dhali midi kar a'di ki this mo be. 9 A'di midi ta mo jin 'kon ma ris to kun uḵu ka ris mo to ka ris mini 'ko imun mo e mo jin yakina yi'de/ mo, wa'c mini ta ris ka ris mo, haali/ yi'de/ gwansan sokin imun mo. A'di midi kar yi'de/ ma 'doŋkoro/ ki yidhiṯh yidhiṯh mo. Aris to ka ris mini 'ko ki e mo e mo jin yakina yi'de/ mo be. 10 Yan'ko'd a'di midi ta mii gi iman 'kosh wa'c gi pa En Gedi mini dosh mo i'ko'dgwari yi'de/ mo, dhali mo di'd mmo 'dasa 'thi/

apije/ mo gi pa En gilamm mo. Aris wa'c mina e ta ris ka ris mo e yi'deŋ k̲umma/ ma 'doŋkoro/ mo, me'd wa'c e dhan k̲umma/ yi'deny caaga/ mo gom dhana ris buni mo be. 11 Haala al k̲umma/ yi'de/ ma 'doŋkoro/ dhali yi'dem pil mini 'koki 'ko ki dhelel mo, uni mini 'ko mmo wot̲ha wo̲t̲h ka 'doŋkoro/ mo be. 12 I'ko'dgwari yi'de/ yansan i yana ga̲p̲ piti mo, ka 'bana su/ mo tani, aris jamas cwa 'baar mo mini ca mo dh̄ali dho'th maman mo. 'Cemen buni mini 'koki k̲u'th mo dhali maman buni mini t̲a'k ka 'cesh mo mmo 'ka mo. 'Ko'da ppe mo tani aris cwa mini dho'th maman mo, haali/ yi'de/ 'peni bwaŋgu'b gi mondhelela dhelel guski'd bway uni mo. Maman buni mini ta maman gom ton̲t̲e/ mo, dhala ris 'cemen buni mini 'ko gom mo wa̲c̲a wa̲c̲ mo.

13 Ta̲p̲a Arumgimis oki gwo yansan mo ki: Yansan midi ta bway jin mina ūmi k̲wa/a 'cesh bwa mo goma wa̲k̲ ma Israyiil kun 'koni 'kume'd i'ce'dka su/ mo: Yusuu̲p̲ midi ta ga 'bana su/ mo be. 14 Um mini k̲wa/ a'di bwa ka p̲ar mo jin t̄hulkika gwo me'da p̲o/ mo dhali o gwo is mmo c̲iki ibabam̄ bum mo. A'cesh yansan midī di gom um mo mmo ta nyunykinam bum mo be.

15 Yan midi ta gwayu ma 'cesh mo ka 'bana binycam mo 'peni dhan k̲umma/ yi'de/ ki bway ki Pa He'thlon mo, dhali bwaya Seda'd mo. 16 Yan'ko'd gwayu midi ya bway pa Berotha mo, bway pa Sibram mo, a'di jin di'd agalany gi pan Dimashga/ mo dhali pa Hamat̲h mo, dhali bway pa Haser Hatt̲ikon mo, jin di'di 'ko'dgwari gwayu gi pa Haruran mo be. 17 Wakan gwayu midi ya 'peni k̲umma/ yi'de/ bway pa Hasar Enan mo mmo c̲i gwayu ki pan Dimashga/ mo dhali pa Hamat̲h mo 'kup̲ka 'bana binycam mo. Yan midi ta 'ko'dgwar ma 'bana binycam mo be.

18 Ka 'ban gwayu gi mom'pesho'k midi di ibwaman gi pa Haruran mo dhali pan Dimashga/ mo, e yana ga̲p̲ gi yi'deŋ k̲umma/ Uurdun mo e bwaman gi pany Gil/aa'd mo dhala 'cesh gi pa Israyiil mo. /E mini bar a'di 'peni gwayu gi k̲umma/ yi'de/ gi mom'pesho'k mo. Yan midi ta gwayu gi mom'pesho'k mo be. 19 E 'ko'dgwar ma 'bana bimporos mo tani gwayu midi di 'peni pan T̲amar ki si'da si'd mo me'da ris yi'de/ gi pa Meriba K̲adesh mo, dhali ki tur e wor gi pa Masir mo bway dhan k̲umma/ yi'deny caaga/ mo. Yan midi ta gwayu ka 'bana bimporos mo be. 20 Yan'ko'd gwayu ka 'ban ma bora luŋgu'b midi ta dhan k̲umma/

yi'deny caaga/ mo jin di'd ka c̲iŋ'ko'd ki pa Lebo Hamat̲h̲ mo. Yan midi di ki 'ko'dgwar ma bora luŋgu'b mo be.

21 Ki mii yansan mo tani um mini k̲wa/a 'cesh yansan bwa mo gom is bum mo, goma risa wak̲ ma Israyiil mo be. 22 Wakan um mini k̲wa/ a ris nyunykina/ kun tanu bwa mo gom is bum mo dhali gom 'kwani kun 'kon ka pije/ e bwamani um mo, uni gwansan kun dho'thki uc̲i ibwamani um mo dhali uni kun 'kokin inyak̲ki um mo, me'd 'kwani kun dho'thkunu ki 'kwani ma Israyiil mo. Um mini taga ris embul goma ris to kun tanu ibwamana risa wak̲ ma Israyiil mo. 23 Yan'ko'd a'di midi mii wakan ki wathi/ jin di'd ka pije/ midi di mo ibwaman ma wak̲ mo jin dikina a'di inycine/ mo. Um mini c̲iki a'di tom piti jin tana a'di mo, gwo yansan bahkina Tap̲a Arumgimis mo be."

Iskiyal 48

Moŋk̲wa/ bwa ma 'cesh mo

1 Uni gwansan ita gway ma risa wak̲ mo. Awak̲ ma Dan mini butha 'bana 'de/ ma 'cesha kamu/ mo, gwayum piti midi ya ki tur bwaya 'bana binycam gi gwayu gi pa Israyiil mo ki bway jin ya'd bway pa He'thlon mo dhali pa Lebo Hama'th mo. Gwayum piti midi ya bway pa Hasar Enan mo dhali ki tur bway pan Dimashga/ ka 'bana binycam mo dhali yan'ko'd bway pa Hama'th mo. Gwayu ma Dan midi ya 'peni mom'pesho'k bway k̲umma/ yi'deny caaga/ i'baar mo be. 2 Moŋ gam me'd ki gwayu ma Dan mo, 'peni 'ko'dgwar gi mom'pesho'k bway moŋ 'ko'dgwar ma bora luŋgu'b mo, dhala Ashir midi taga 'bani 'de/ mo. 3 Moŋ gam me'd gi gwayu ma Ashir mo 'peni 'ko'dgwar gi mom'pesho'k mo bwaya bora luŋgu'b mo tani, aNap̲t̲ali/ midi taga 'bani 'de/ mo. 4 Moŋ gam me'd gi gwayu ma Nap̲t̲ali/ mo 'peni 'ko'dgwar gi mom'pesho'k mo, bwaya bora luŋgu'b mo tani, Manasa midi taga 'bani 'de/ mo. 5 Moŋ gam me'd gi gwayu ma Manasa mo 'peni 'ko'dgwar gi mom'pesho'k bwaya bora luŋgu'b mo, Ephraim midi taga 'bani 'de/ mo. 6 Moŋ gam me'd gi gwayu ma Ephraim mo 'peni 'ko'dgwar gi mom'pesho'k bwaya bora luŋgu'b mo, aRa/ubin midi taga 'bani 'de/ mo. 7 Moŋ gam me'd gi gwayu ma Ra/ubin mo 'peni 'ko'dgwar gi mom'pesho'k bwaya bora luŋgu'b mo, aYahuu'da midi taga 'bani 'de/ mo.

8 Monyc̲i ma 'cesh jin mina umi mii mo tani midi ya e gwayu ki tur mo inyak̲ki gwayu ma Yahuu'da mo dhali ganan 'peni 'ko'dgwar gi mom'pesho'k mo bway moŋ 'ko'dgwar ma bora luŋgu'b, a'di midi ta gula ka alip̲i iss 'de/ i'ce'dka mudhe'd mo ki mom bee mo. Dhali montur piti midi 'cit̲h ka 'cit̲han dhul bwaya 'bana wak̲a 'deŋ kamu/ 'peni mom'pesho'k mo bway 'ko'dgwar ma bora luŋgu'b mo, dhali bwaŋgu'b piti midi di a galany i a'di mo be. 9 A'cesh jin c̲ina /e bway Tap̲a mo midi ta gula ka alip̲ ka iss 'de/ i'ce'dka mudhe'd mo ki montur piti mo dhali ki gula ka alip̲i 'kume'd mo ki mombee mo be. 10 Mo gwansan imini ta mo jin minu mii to mo ka 'ban ma 'cesh yansan jin k̲ogu mo: Igasiis uni imini 'kara 'cesh gom uni mo jin minu bar ki gula ka alip̲ ka iss 'de/ i'ce'dka mudhe'd mo ki montur mo e 'ko'dgwar ma 'bana binycam mo, ki gula ka alip̲i 'kume'd ki mombee mo e 'ko'dgwar ma bora luŋgu'b mo, ki gula ka alip̲i 'kume'd ki mombee mo e 'ko'dgwar gi mom'pesho'k mo, dhali ki gula ka alip̲i iss 'de/ i'ce'dka mudhe'd mo ki montur mo e 'ko'dgwar ma 'bana binycam mo, nyak̲ki mo jin k̲ogu ma Arumgimis mo eya galanyi a'di mo be. 11 Mo yansan midi ta mo jin karu ki she/ gom igasiis kun tana wak̲ ma Saduuk̲ mo, uni kun miiki aha/ t̲u'c ka k̲ar/e mo dhali uni kun 'konu ki susi this e mo ki 'kwani ma Israyiil iikini this e mo, me'd jin thiskina 'kwani Lawi e mo be. 12 To kun c̲inu gom uni midi ta 'ban ma 'cesh yansan jin k̲ogu kagahara mo, mmo ganan bway gwayu gi 'kwani Lawi mo be.

13 A'cesh gi 'kwani Lawi ki tur bway gwayu ki igasiis midi ta gula ka alip̲i iss 'de/ i'ce'dka mudhe'd mo ki montur mo dhali ki gula ka alip̲i 'kume'd mo ki mombee mo. Montur piti i'baar mo 'peni mombara su/ ma 'cesh mo midi ta gula ka alip̲ ka iss 'de/ i'ce'dka mudhe'd ki montur mo dhali mom beem piti ta gul̲a ka alip̲i 'kume'd mo ki mombee mo be. 14 Uni mini 'koki yol a'di mo wall̲a wan a'di mo, maman cwa gi pa Israyiila kamu/ 'de/ minu 'koki c̲eker bwa mo 'peni mombara su/ gwansan mo, haali/ uni 'baar mo ta to gi Tap̲a jin kogu mo be.

15 A'cesh jin boc̲ki'd mo tani, ta gula ka alip̲i mudhe'd mo ki mombee mo dhali ki gula ka alip̲ ka iss 'de/ i'ce'dka mudhe'd mo ki montur mo, midi ta gwoŋ gam me'd̲ gi 'peŋkuman bampa mo, aris gu'b mo, dhali mo ma shondhi/in mo, 'peŋkuman pa midi di agalany i a'di mo be. 16 Mo gwansan imini ta 'peŋkuman pa kun barkunu mo: I'ko'dgwar ma 'bana binycam midi ta gula ka alip̲i doŋgon i'ce'dka iss 'de/ i'ce'dka

mudhe'd mo ki montur mo, dhali 'ko'dgwar ma 'bana bimporos midi ta gula ka alipi doŋgon i'ce'dka iss 'de/ i'ce'dka mudhe'd mo ki montur mo, dhali 'ko'dgwar ma 'ban gi mom'pesho'k midi ta gula ka alipi doŋgon ice'dka iss 'de/ i'ce'dka mudhe'd mo ki montur mo, dhali 'ko'dgwar ma bora luŋgu'b mo ta gula ka alipi doŋgon i'ce'dka iss 'de/ i'ce'dka mudhe'd mo ki montur mo. 17 Mo ma shondhi/i'd midi di gom 'peŋkuman pa mo 'kupka 'bana binycam mo, ki gula ka iss 'kwanimpa i'kume'd 'ce'dka iss su/ 'ce'dka 'kume'd mo, bwaya 'bana bimporos mo, ki gula ka iss 'kwanimpa 'kume'd i'ce'dka issi su/ 'ce'dka 'kume'd ki moŋ'kul mo, bway mom'pesho'k mo, ki gula ka iss 'kwanimpa 'kume'd i'ce'dka issi su/ 'ce'dka 'kume'd ki moŋ'kul mo, dhali bwaya bora luŋgu'b mo, ka iss 'kwnimpa 'kume'd i'ce'dka issi su/ 'ce'dka 'kume'd ki moŋ'kul mo. 18 Mo jin boco'd ki mo jin kogu mo minu bele'th ki gula ka alip i'kume'd mo bway mom'pesho'k mo dhali ki gula ka alipi 'kume'd bwaya bora luŋgu'b mo. A'di minu bele'th ki tur bway gwayu gi mo jin kogu jin cinu mo, dhali mo midi dho'th tonte/ gom uni gwansan kun miikina tu'c e 'peŋkuman pa mo be. 19 'Kwani kun mina tu'c e 'peŋkuman pa mo tani, uni 'pena risa wak ma Israyiil i'baar mo, mini kora 'cesh mo be. 20 Arisa 'ceshi 'baar mo minu bar mo ki gula ka alipi iss 'de/ i'ce'dka mudhe'd mo, ki gula ka alipi iss 'de/ i'ce'dka mudhe'd mo. Ki 'kup mii yan mo tani um mini wara 'cesh gi Tapa ki tonyci jin kogu mo, imontal 'de/ inyakka 'cesh gom 'peŋkuman pa mo be.

21 A'cesha tiya kun 'kon e 'ko'dgwar gi mo jin kogu jin cinu mo dhali mo gi 'peŋkuman pa midi ta mo gom ya/ ma malik mo. A'cesha beega/ gi itapa bway mom'pesho'k minu bele'th gom gula ka alip ka iss 'de/ i'ce'dka ka mudhe'd mo 'peni gwayu ki mo jin kogu mo jin cinu mo bway gwayu gi mom'pesho'k mo, dhali mom beem piti bwaya bora luŋgu'b minu bele'th mo gom gula ka alip ka iss 'de/ i'ce'dka mudhe'd mo bwaya 'bana bora luŋgu'b gi gwayu ga bora luŋgu'b mo. Eya galany mo tani midi ta mo jin kogu jin cinu mo, dhali moŋ gu'b gi mondhelela dhelel midi di agalany mo be. 22 A'cesh bele'thkunu mo 'peni to kun tana 'kwani Lawi mo dhali 'peŋkuman pa eya galany i a'di mo midi ta mo gom ya/ ma malik mo, a'di midi di ibwamani gwayu ma Yahuu'da mo dhali gwayu ma Benjamin mo, a'cesh yansan midi ta jigi ya/ ma malik mo be.

23 Hili goma risa wak̲ kun boc̲kin mo tani, arisa 'ban buni si'da/ mini 'ko ki tur mo 'peni 'ko'dgwar gi mom'pesho'k bway 'ko'dgwar ma bora luŋgu'b mo. Dhala Benjamin midi butha 'bana deŋ kamu/ mo. 24 Moŋ gam me'd gi gwayu/ ma Benjamin 'peni 'ko'dgwar gi mom'pesho'k mo bwaya bora luŋgu'b mo, Shimun midi taga 'bani 'de/ mo. 25 Moŋ gam me'd gi gwayu ma Shimun 'peni 'ko'dgwar gi mom'pesho'k mo bwaya bora luŋgu'b mo, Isakaar midi taga 'bani 'de/ mo. 26 Moŋ gam me'd gi gwayu ma Isakaar 'peni 'ko'dgwar gi mom'pesho'k mo bwaya bora luŋgu'b mo, Sabuluun midi taga 'bani 'de/ mo. 27 Bway bwaŋgwayu ma 'bana bimporos ma Sabuluun mo tani, yaki'd 'peni mom'pesho'k mo bway 'ko'dgwar ma bora luŋgu'b mo, midi ta'bana 'cesha 'de/ ma Jaa'd mo. 28 Gwayu ma 'bana bimporos ma Jaa'd minu ganan 'peni bwaŋgwayu/ ma T̲amar mo jin ta yi'de/ ma Mariba K̲adish mo dhali ki si'd si'd bway ari wor gi pa Masir mo, dhali yan'ko'd bway dhan K̲umma/ yi'deny caga/ mo be. 29 Moyansan ta'da 'cesh jin mina umi ŋap̲ kagahara mo, a'di midi ta nyunykina/ ma wak̲ ma Israyiil mo. Mo gwansan mini ta arisa 'ban buni mo. Yansan bahkina Tap̲a Arumgimis mo be.

30 Mo yansan midi ta mo jin iinu ka pije/ mo 'peni 'peŋkuman bampa mo: Ka 'bana binycam mo, jin minu bar ki gula ka alip̲i doŋgon i'ce'dka iss 'kwanimpa iss 'de/ i'ce'dka mudhe'd ki montur mo be. 31 Gu'b gwansan mini taga campuri kwara mo, kun minu yuk̲ gi gway ma wak̲ ma Israyiil mo: Acampura 'deŋ kamu/ goma Ra/ubin mo, dhala campura 'deŋ kamu/ goma Yahuu'da mo, dhala campura 'deŋ kamu/ goma Lawi mo be. 32 Ka 'ban gi 'ko'dgwar gi mom'pesho'k mo, jin minu bar ki gula ka alip̲i doŋgon i'ce'dka iss 'kwanimpa iss 'de/ i'ce'dka mudhe'd mo ki montur mo tani, a'di midi taga campuri kwara mo, acampura 'deŋ kamu/ goma Yusuup̲ mo, dhala campura 'deŋ kamu/ goma Benjamin mo, dhala campura 'deŋ kamu/ goma Dan mo be. 33 Ki 'ko'dgwar ma 'bana bimporos mo, jin ta gula ka alip̲i doŋgon i'ce'dka iss 'kwanimpa iss 'de/ i'ce'dka mudhe'd mo ki montur mo tani, midi taga campuri kwara mo: Acampura 'deŋ kamu/ goma Shimun mo, dhala campura 'deŋ kamu/ goma Isakaar mo, dhala campura 'deŋ kamu/ goma Sabuluun mo be. 34 Ka 'bana bora luŋgu'b mo, jin minu bar ka alip̲i doŋgon i'ce'dka iss 'kwanimpa iss 'de/ i'ce'dka mudhe'd mo tani, midi taga campuri kwara mo, dhala campura kamu/ goma Jaa'd

mo, dhala campura 'deŋ kamu/ goma Ashir mo, dhala campura 'deŋ kamu/ goma Naptali/ mo be. 35 Mo si'd gi 'peŋkuman pa ka kukul is midi ta gula ka alipi 'kume'd i'ce'dka pekwara mo, 'pena cim caan intaga 'dishesan mo, 'peŋkuman pa minu kar gway ka "Arumgimis di'di mun mo be."

AWARKA/ GI IMANTOR GWO

DANIYAL

2123

Daniyal 1

Daniyal dhali Imugum Piti Gamkina Arumgimis gwo is mo

1 Ki yil jin 'kon ma po/ kwara jin jikin ma Jehoḵiim jin ta'da maliḵ gi pa Yahuuda/ aji mo tani, Nabuḵanasiir jin ta'da maliḵ gi pam Baabil yayi'd bway pa Urushaliim mo dhali 'kam 'peŋkuman bampa/ mo mmo'citha ris to kun cinu 'baar mo be. 2 Tapa ciki'da Nabuḵanasiir mom'bi'th apowa maliḵ Jehoḵiim gi pa Yahuuda/ mo, dhali a'di ki ciki a'di aris to kun ḵogu mo 'peni gu'b ma Arumgimis mo. A'di ki 'doyu/ uni bwaya 'cesh gi 'kwani gi pam Baabil mo, bway gu'b ma rum pinycon piti mo, dhali a'di ki dhuwa ris to kun ḵogu eya ris mondhun to ma rum pinycon piti mo be. 3 Amaliḵ walki 'twa/ bwaya Aspanas mo, a'di jin ta tapa jin ji'da ji mo, mmo'doyu/ 'kwani gi pa Israyila tiya mo, ka 'bana su/ 'peni kuŋ gu'b ma maliḵ mo dhali 'pena non sheŋ 'kwani mo, 4 'Kwanin dhuru'c kun dargi thalkin mo, kun ta yintho/ ki yintho/ ki jamas buni mo, kun yuḵa yuḵ e jis/em piti 'baar mo, kun 'tu'du/ ki mo nyith mo dhali mo jin mishu gwo 'ban mo, dhali ta 'kwani kun mishkina tu'c mii e gu'b ma maliḵ mo. A'di midi torki uni to dhali 'twa/ gi 'kwani Ḵaldiyan mo be. 5 Amaliḵ thosonki uni atenten tontem buni 'pena 'ban piti kun 'kunya 'kuny mo dhali 'pena sum pitin tiya kun pikina a'di mo. 'Kwanin dhuru'c gwansan minu mii tor to gom yili ḵwara mo, dhali 'ko'di mii caan mo tani, uni ki miika maliḵa tu'c mo be. 6 Ibwamani uni gwansan mo tani, ta i Daniyal mo, dhala Hananiya mo, dhala Misha/iil mo, dhala Asariya mo, dhali 'kwanin tiya 'peni 'kwani Yahuuda/ mo. 7 Tapa jin ta'da manjiya ji ciki uni aris gway mo: Daniyal jin yuḵkunu ka Belteshassar mo, Hananiya yuḵkunu ka Shadaraḵ mo, Misha/iil yuḵkunu ka Mishaḵ mo, dhala Asariya ka Abednigo mo be.

8 Hila Daniyal kulumki'd e 'kup piti mo ki a'di midi diki nyo/ is piti ki tonte/ ma maliḵ mo walla ki tompim piti mo jin pikina a'di mo. Wakan a'di ki dot gwo 'twa/ mo 'peni tapa jin ta'da manjiya ji mo ki a'di midi diki nyo/ is piti mo be. 9 I'dishesan Arumgimis ciki'da Daniyal a'the mo dhala dun 'tim ki mo jin dhunu is ki gwa'd mo jin mina tapa ha gwom piti e mo be. 10 Tapa jin taki'da manjiya ji oki'da Daniyal gwo mo ki, "Aha/ ḵo/a tapam pem jin ta'da maliḵ mo. Haali/ a'di ḵanki gwo gom tonte/ dhali tompi jin mina /e ta mo. Ata a'di misha a'di /e ki /e

shi/a shi/ 'peni 'kwanin dhuru'c 'peni uni kun nyaka yil um mo? Amalik midi ta gi 'kup pem mo haali/ gom /e mo." 11 Yan'ko'da Daniyal walki 'twa/ 'kupki imandhu ton tiya kun kwanykina imanjiya ji apowa Daniyal mo, dhala Hananiya mo, dhala Misha/iil mo, dhala Asariya mo be. 12 A'di ki o gwo mo ki, "Bala pali aman mo, kun tana imanmiiya tu'c pini mo, goma cimi 'kume'd mo. Mmociki aman jasi tondhi/iin mmoshwa mo dhali jasi yi'de/ mmopi mo.

13 Dhali pari jamas bam mo ma nyakki jamas ki 'kwanin dhuru'c kun shwaki tonte/ ma malik jin 'kunya 'kuny mo, dhali pali aman mo, dhali imanmiiya tu'c pini mo, isi me'd to jin mishkina /e mo." 14 Wakan imandhu to gamki gwo me'd nyakki a'di mo dhali mii mii yansan mo, dhali a'di ki pal uni goma cimi 'kume'd mo be. 15 'Ko'da cimi 'kume'd karki 'kup mo tani jamasa 'thikgam buni marki is ki nyanye/ mo, dhali uni thipkunu ki 'boreŋ gana/ mo, 'peni dhuru'c 'kwani kun shwaki tonteŋ 'kunyga/ ma malik mo be. 16 Wakan imandhu to kalki aris tonteŋ 'kunygam buni mo dhala ris tompim buni mo dhali ciki uni jasi tondhi/iin mo be.

17 Me'd mii gi 'kwanin dhuruca doŋon gwansan mo tani, Arumgimis ciki uni mo nyith mo dhali jis/e eya ris to kun torkunu uni mo dhali moyuk mo, dhala Daniyal midi misha ris jamas gi tonyjan 'baar mo dhala ris jan mo be. 18 'Ko'da cim jin kar ma malik mmo'doyu/ uni bway bwaŋ gu'b mo tani, tapa jin ji'da ji 'doyu/ uni mo ibwambor ma Nabukanasiir mo be. 19 Amalik ki wal 'twa/ nyakki uni mo, dhali ibwamani uni mo tani jaŋ kamu/ yisa di'da jin minu par ki i Daniyal mo, dhala Hananiya mo, dhala Misha/iil mo, dhala Asariya mo. Uni doshkini bwambora malik mo, ki monthoson is mo mmomii a'di atu'c mo be. 20 Eya ris gwondot gi moyuk mo dhali mo jin mishu gwo 'ban ka malik dotki uni mo tani, a'di gamki uni 'bora 'bor 'pena ris ŋari mo dhali uni kun toshkin ki wal 'twa/ nyakki ku gun wukin mo, uni kun 'kokin e 'pempam pitiŋ gana/ mo be. 21 Daniyal diki'di mun ntagi yil jin twa/a/ ma malik Sayiruus mo.

Daniyal 2

Jan ma Nabuḵanasiir mo

1 Ki yil jin 'kon ma p̲o/ isu/ jin jikin ma Nabuḵanasiir aji mo tani, a'di taki'd ga ris jan mo. A'di 'koshkina 'kup is mo, dhali a'di diki ish eŋ kamu/ mo be. 2 Yan'ko'd amaliḵ yuḵki'da ris ŋari mo dhali uni gwansan kun t̲oshki wal 'twa/ nyaḵki uni kun wukin mo. A'di si'da/ yuḵki'da ris ŋari mo dhali 'kwani yuḵga/ mo. A'di ŋap̲a'd ki uni mini t̲orki a'di aris jan piti mo. Wakan uni iiki bwaŋ gu'b mo dhali doshi bwambora maliḵ mo be. 3 Amaliḵ ki o uni gwo mo ki, "Aha/ takina gi jan mo, dhali 'kup̲ pem 'koshki is mo mmodiki misha ris 'pemen jan mo." 4 Yan'ko'd 'kwani yuḵga/ walkina maliḵ 'twa/ ki 'twaŋ 'kwani Aramayiḵ mo ki, "Maliḵ, diyi goma sule/ sule/ mo! T̲ori jan gom aman mo ma, ka man mii tom pini mo, dhali aman mina be'd 'pemen piti mo be." 5 Amaliḵ ki thoḵ 'kwani yuḵga/ gwo mo ki, "Gwo yansan a'di thosonkunu is mo. Waḵki/ um mini 'koki t̲or aha/ jan mo dhali 'pemen piti mo tani, buŋgwar is bum minu dher bwa mo dhala ris gu'b bum minu 'ce'd sho'k mo be. 6 Hili waḵki/ um mini t̲or aha/ jan mo dhali 'pemen piti mo tani, um mini butha ris to kun c̲inu ki me'd 'peni aha/ mo, tontaḵ mo, dhali adhan monyca mo. Wakan t̲ori aha/ jan mo dhali 'pemen piti mo ma." 7 Uni doḵ/e ki thoḵ a'di gwo mo dhali o gwo mo ki, "Dhalka maliḵ t̲orki aman gwo mo, aman kun tana imanmiiya t̲u'c piti mo dhali aman mina t̲orki um 'pemen piti mo be." 8 Amaliḵ thoḵki gwo mo ki, "Aha/ mishki 'boreŋ gana/ ki um ŋap̲i embul ki nyanye/ mo, haali/ um mishki bwaŋ kulum pem jin kulumka gom mii yansan mo be. 9 Hili waḵki/ um mini 'koki t̲or aha/ jan pem mo tani, gwo t̲al 'de/ gom um mo. Um thosonki is mmo/o gwo ma t̲or mo dhala ris gwo nyogga/ kun gamkina um gwo me'd imont̲al 'de/ mmo/o aha/ ntagi aha/ ki aḵ 'kup̲ pem e mo. Dhali wakan, t̲ori aha/ jan mo ma, dhali yan'ko'd aha/ mina mish ki um t̲orki aha/ 'pemen jan mo."

10 'Kwani yuḵga/ thoḵkina maliḵ gwo mo ki, "Wathiŋ kamu/ yisa di'da imony'cesh imahan mmot̲or ka maliḵ gwo mo. Amaliḵa caagaŋ kamu/ yisa di'da walla amanjiya ji mo jin dot̲ki to 'peni ŋari mo, walla 'peni wathin 'deŋ kamu/ jin palki mii mmowal 'twa/ mo nyaḵki wathi/ jin wuki'd mo, walla 'peni wathi/ yuḵga/ mo. 11 Aris gwo kun on ma maliḵ mo tani 'bitha 'bi'th mo, dhali wathin 'deŋ kamu/ yisa di'da jin

midi ṯorka maliḵ gwo yisa, hili jasa risa rum p̱inycon piti mo, dhali uni 'koki 'ko ibwamana ris 'kwanimpa mo."

12 To yansan raḵki'da maliḵ miiki'da nyor ki dhan bwa shi/i'd ki nyanye/ mo, dhali a'di ki c̱i gwoŋḵan mmo'ce'da ris 'kwani yuḵga/ gi pam Baabil shoki 'baar mo be. 13 Wakan gwoŋḵan piki'd mo ki 'kwani yuḵga/ minu 'kosh jwa mo, dhali uni hashkunu mo mmoŋap̱a Daniyal mo dhali imugum piti mo mmodhu uni mmowu mo be.

Arumgimis ṯorki'da Nabuḵanasiir jan piti mo

14 Yan'ko'da Daniyal thoḵki gwo mo ki moyuḵ mo dhali ka du jin karu ki 'kus bwaya Ariyus jin ta wathinyca'd ma hakuuma jin jiki'da ji mo, jin yayi'd mmo'kosha ris 'kwani yuḵga/ gi pam Baabil mo be. 15 Daniyal doṯki wathinyca'd ma maliḵ jin ta'da hakuuma mo ki, "Ata 'batha gwoŋḵan ma maliḵ ki 'ba'th wakan mo?" Wakana Ariyus ṯorki'da Daniyal to jin miiki'd mo be. 16 Yan'ko'd ka Daniyal yaki bwaŋgu'b mo dhali doṯ embul 'pena malik mo ki a'di midi 'taki ṯorka maliḵ 'pemen gwony jan mo be.

17 Yan'ko'da Daniyal yaki gu'b piti mo e imugum piti mo ki i Hananiya mo, dhala Misha/iil mo, dhala Asariya mo mmoṯorki uni to jin miiki'd mo be. 18 A'di ki doṯ uni gwo mmoŋap̱ mo mii mii mo 'pena Arumgimis gi momis mo isi gwo gom mii jin molu 'ban mo wakan ka Daniyal dhali imugum piti minu 'koki 'ce'd sho'k mo nyaḵka ris 'kwani yuḵgan tiya gi pam Baabil mo be. 19 Ki mon'thiny c̱aan mo tani miim 'bi'thga/ ṯorkunu ka Daniyal ki tonyjan mo. Yan'ko'da Daniyal ki maŋa Arumgimis gi momis mo. 20 Dhala Daniyal ki o gwo mo ki,

> "Maŋi gway ma Arumgimis ki sule/, sule/ mo dhali ki sule/ mo,
> haali/ mo yuḵ dhali mom'bi'th ta jim piti mo be.
> 21 A'di aḵi'da risa cim e mo dhali aris embul mo mo,
> a'di ki ḵal imaliḵ ka pije/ mo
> dhali dhu imaliḵ apowa risa ḵursem buni mo.
> A'di ki c̱i mo yuḵ ki 'kwani yuḵga/ mo
> dhali mo nyiṯh gom uni gwansan kun mishki gwo 'ban mo be.
> 22 A'di ṯorki miim 'bi'thga/ mo dhala ris to kun bagu mo
> haali/ a'di mishki to jin di'd e mondhurumi'd mo,
> dhali moŋkush jin di'd ki e nyaḵki a'di mo be.

23 Arumgimis gi i dhan babam pem mo,
aha/ 'borkina /e bwa i is mo dhali maŋ /e mo
haali/ mo yuk̲ c̲ikina /e aha/ mo dhali mom'bi'th mo. Shwanesan /e mishkunu ki aman mo ki to kun dot̲kina aman /e mo, aman mishkina /e mo ki to kun miikin ma malik̲ mo."

Daniyal t̲orki 'pemen jan mo

24 Yan'ko'da Daniyal yaki bwaŋgu'b mmop̲ara Ariyus e mo (a'di jin ta jan 'de/ jin kwanykin ma malik̲ mmo'kosh̲a ris uni kun yuk̲a yuk̲ gi pam Baabil mo). A'di yaki'd mo dhali o a'di gwo mo ki, "Dhalki 'kwani yuk̲ga/ gi pam Baabil ki 'ce'd sho'k mo. Guyaa/ bwaya malik̲ mo dhali aha/ mina t̲ora malik̲ 'pemen jan piti mo be."

25 Yan'ko'd ki jahanne/ Ariyus ki susa Daniyal ibwambora malik̲ mo dhali o gwo mo ki, "Aha/ gamkina 'peni bwamani 'kwani Yahuuda/ wathi/ 'peni bampaŋ kamu/ mo jin midi mish 'pemen jan t̲or ka malik̲ mo be." 26 Amalik̲ ki owa Daniyal gwo mo ki (aja a'di yuk̲kunu gway ka Belteshassar mo), "A/e mini mish aha/ gwony jan t̲or mo jin parkika/ e mo dhali 'pemen piti mowa?" 27 Daniyal ki thok̲a malik̲ gwo mo dhali o gwo mo, "Ki gwom'bi'th/e jin dot̲kin ma malik̲ minu 'koki t̲or ki 'kwani yuk̲ga/ mo, walla ki 'kwani gwansan kun t̲oshkin ki wal 'twa/ nyak̲ki ku kun wukin mo, walla ka ris ŋari/ mo, dhali minu 'koki t̲or ki imanmiiya t̲uca p̲o/ to kun uk̲ ma Arumgimis mo kun 'kon e momis mo, atente/, dhali appe mo. 28 Arumgimis jin di'd e momis mo, ta a'di jin be'dki'da ris gwom'bi'th/e mo, dhali jin mishkina um 'ban mo, ka Nabuk̲anasiir jin ta'da malik̲ midi mii to ka risa cim kun mini p̲u'du/ mo. Jan gwansan ita jan pini mo dhala ris tonyjan kun kuluma /e mo me'd jin ishkina /e eya cim pini mo be. 29 Haali/ me'd /e mo tani, Malik̲, aris gwoŋkulum pini ap̲owa cim pini mo tani jasi goma ris to kun mini iiyu/ mo, dhali a'din 'de/ jin t̲orki'da ris gwom'bi'th/e mo tani mishkina /e mo eya ris to kun mini p̲u'du/ mo be. 30 Haali/ me'd aha/ mo tani, gwom'bi'th/e yansan 'konu k̲i t̲or ki aha/ mo haali/ mmotaka gi moyuk̲ ki nyanye/ mo 'peni 'kwanin tiya mo kun 'kokin mo. Gwo lolop̲ yansan t̲orkunu aha/ mo wakan ki /e malik̲ mini mish 'pemen 'ban mo, dhali wakan ki /e mini misha ris gwoŋ kulum gi 'kup̲ pini mo be.

31 Malik, /e hili mo 'kupki mis mo dhali /e ki par dhan to jin uku ki me'd mo. To yansan jin uku mo, jin caaca mo dhali jin marki is ki dhan mon'twak mo mo tani, doshki'di bwambori /e mo. Mon'twak mompiti deekunu mo be. 32 'Kup gi to jin uku ki me'd mo tani ukkunu ki 'dolkona gana/ mo. Dhali abor dhali 'bame'd piti ta 'dolkon kush mo. Em bwaman piti dhala 'dupun piti ukkunu ki gurany 'pera 'be'd 'be'd mo be. 33 Dhali 'basho'k piti ukkunu ki toŋkuthu'd mo. Dhali sho'k piti uku ki toŋkuthu'da ditga/ mo dhali ka jen denan ditga/ mo be. 34 /E hilki mo 'kupki mis mo, dhali wosh a'di 'cithkunu bwa mo, yisa ki me'd gi 'kwanimpa, dhali a'di ki dor to jin uku ki me'd mo e sho'k piti mo dhala jen dena mo, dhali a'di ki 'ce'd uni bwa ka 'ci'cimi'th mo be. 35 Yan'ko'd toŋkuthu'd, jin hidhu ime'd, kun ta gurany 'per, dhali 'dolkon kush, dhali 'dolkona gana/ ka tenten 'de/ mo tani 'ce'dkunu bwa ka 'ci'cimi'th mo dhali waka 'pi'b gi ja'da/ jin toru pos mo ki embul gi moyurantee mo. 'Tham kalki uni i'baar mo dhali jan tal 'deŋkamu/ yisa boco'da. Hili wosh jin dorki dhan jamas to yan a'di warki'd ki dhan wosha caaga/ mo dhali ta ris e mony'ceshi 'baar mo be.

36 Yansan ta jan mo. Shwanesan aman mina torka malik 'pemen mo. 37 Malik, /E, a'di jin tana malik apowa ris imalik kun cikin ma Arumgimis jin di'di momis dhan 'peŋkuman bampa/ mo, mom'bi'th mo, dhali moshirr jin molu lil mo, dhali montak mo be. 38 A'di ciki a'di e me'd pini mo kun 'kokina 'kwani en'thi/ mo. A'di ciki'da ris to em bwaasho mo dhali aris 'dii gi mis e me'd pini mo, dhali a'di karki /e mmo ji apo/ uni 'baar mo. /E a'di ta 'kup jamas 'dolkona gana/ jin uku ki me'd mo be. 39 I'ko'di /e mo tani, dhan 'peŋkuman paŋ kamu/ midi cu mis mo a'di jin gwa'dki'd ki /e mo, dhali naskina/ mo tani dhan 'peŋkuman pa jin 'kon ma po/ ikwara jin ta gurany 'per midi ji apo/ mony'ceshi 'baar mo be. 40 A'di midi ta dhan 'Peŋkuman pa jin min ma po/ i'ko idoŋon mo, jin midi 'bitha 'bi'th mo me'd toŋkuthu'd mo, haali/ toŋkuthu'd 'ce'dki'da ris toŋkuthu'da tiya bwa mo ka 'ci'cimi'th mo dhali 'ce'da ris to 'baar mo. A'di midi 'ce'da ris to 'baar bwa mo dhali yap uni ka 'cesh mo be. 41 Isi me'd jin parkina /e sho'k e mo, dhali ushi ushan sho'k e mo kun ukkunu 'baar mo ki me'd mo dhali uni 'baar mo ukkunu ki toŋkuthu'd mo, wakan a'di midi ta dhan 'peŋkuman pa jin kwa/ ki bwa mo, ushi toŋkuthu'da tiya kun 'bitha 'bi'th mo mini 'ko ibwamani a'di mo, jasi me'd jin mishkina /e moŋ'kosh is piti mo ka

je ma dena 'tabulga/ mo be. 42 Me'd ushi ushan sho'k kun uk̲kunu 'peni toŋk̲uthu'd mo dhali uni 'baar mo uk̲kunu 'pena je ma dena mo, wakan dhan 'peŋkuman pa ka jiŋ gana/ midi 'bitha 'bi'th mo dhali ka jiŋ gana/ midi mar is mo be. 43 Me'd jin mishkina /e toŋk̲uthu'd jin 'koshkunu e ka je ma dena mo tani, wakan 'kwani minu 'kosh e si'da/ mo, uni mini 'koki 'ko imont̲al 'de/ mo, jasi me'd jin din ma jen dena ki 'kosh e ki toŋk̲uthu'd mo be. 44 Ka risa cim gi imalik̲ gwansan mo tani, Arumgimis gi momis midi kar dhan 'peŋkuman pa ki midi diki 'ce'd sho'k ki sule/ mo, walla mina 'kwanin tiya 'koki ji mo. A'di midi 'ce'da ris dhan 'peŋkuman bampan tiya bwa mo ka 'ci'cimi'th mo dhali dhu mo wu 'kup̲ gom uni 'baar mo, dhali a'di midi di goma sule/ sule/ mo be. 45 Jasi me'd jin parkina /e wosh jin 'cit̲hkunu e mo, jin 'konu ki 'cit̲hki me'd gi wathimpa mo, Adi 'ce'dki toŋk̲uthu'd mo, gurany 'per mo, je ma dena mo, 'dolkon kush mo, dhali 'dolkona gana mo ka 'ci'cimi'th mo. Arumgimisa caaga/ mishkunu ki /e mo, ka malik̲ mo, kata a'di midi p̲u'd i'ko'di to yansan mo. Jan ta'da k̲ar/e mo dhali 'pemen yansan ta'da k̲ar/e mo be."

46 Malik̲ Nabuk̲anasiir bit̲ki jis em piti ka luŋgu'b mo ibwambora Daniyal mo dhali c̲i a'di monyca mo, a'di k̲anki gwo ki to jin c̲inu minu uk̲ mo dhali ka 'bica jwahar minu c̲i gom a'di mo be. 47 Malik̲ ki owa Daniyal gwo mo ki, "Ka jiŋ gana/ Arumgimis bum ta'da Arumgimis ma risa rum mo, dhali Tap̲a gi imalik̲ mo, dhali a'di jin t̲orki'da ris mom'bi'th mo, haali/ um 'kokin mmomisha ris gwom 'bi'th e t̲or mo." 48 Yan'ko'da malik̲ karki'da Daniyal ki ca isi mis mo dhali c̲i a'di aris tom 'borga/ kun c̲inu ki me'd ka ris mo. A'di ki kar a'di ki tap̲a ap̲o/ bampa/ gi pam Baabil i'baar mo. Daniyal warki'd ki tap̲a jin t̲a tap̲a ap̲o/ 'kwani yuk̲ga/ gi pam Baabil i'baar mo be. 49 Daniyal ŋap̲ki 'kwanin tiya 'pena malik̲ mo, dhali amalik̲ ki kwanya Shadarak̲ mo, Mishak̲ mo, dhala Abednigo mo mmota imanhila t̲u'c ap̲o/ bampa/ gi pam Baabil mo. Haala Daniyal diki'd mo e gu'b ma malik̲ mo be.

Daniyal 3

Jamas gi 'dolkon mo

1 Malik̲ Nabuk̲anasiir a'di uk̲ki jamas wathimpa 'peni 'dolkon mo ki gula ka isi kwara mo ki montur mo dhali gula ipe'de/ mo ki mombee

mo. A'di ki ka'b a'di isi mis akwany kwany e bampa/ gi pam Baabil mo be. 2 Yan'ko'd Nabukanasiir ki hash gwo mo ka pije/ mo mmo yuk montul is imontal 'de/ mo ka non sheŋ 'kwaninycan ma hakuuma mo, arisa hakuuma kun cila pa mo, dhala ris tapa gi bampa/ mo, imontal 'de/ nyakki imanthoson gwo mo, dhali imandhu to mo, dhali imandwall gwo mo, dhali 'kwani kun cila mom'bi'th i bampa/ mo, dhala ris 'kwaniny cani 'baar mo gi bampa/ mo mmo iiyu/ mo bway mo jin torkin ma malik to jin uku ki jamas wathimpa eya tente/ mo jin karkina a'di isi mis mo be. 3 Yan'ko'da risa nonsheŋ 'kwaninycan ma hakuuma mo, arisa hakuma kun cila bampa/ mo, dhala risa hakumam bampa/ mo, imontal 'de/ nyakki imanthoson gwo mo, dhala ris imandhu to mo, dhali imandwall gwo mo, dhali uni kun cila mom'bi'th mo, dhala ris 'kwaninycani 'baar gi bampa/ tuli is imontal 'de/ mo mmo/ii bway mo jin cinu jamas to jin uk ma malik Nabukanasiir mo jin doshkina a'di ki mis mo. Uni doshkin ibwambori a'di mo be. 4 Yan'ko'd aman kal gwo ma malik cuuki'd ka gahara mo ki, "Um 'kwani, gi kal gi mony'cesh dhali kun walki 'twa/ ka ris mo, ciki gwo jin kankunu um mo, 5 Ka tente/ caan jin cikkina um 'kus ma risa poome/ mo, dhala arisa thathar mo, dhala adhendheŋe/ ma shu/ mo, aris to kun pinu mo, arisa dhendheŋe/ mo, dhala ris ce mo, dhala ris tompi e kuku mo, um mini bita 'cesh mo dhali luŋ jamas 'dolkon jin uku ki jamas wathimpa mo jin ka'bkin ma malik Nabukanasiir ki mis mo be. 6 A'di yin jin midi diki bita 'cesh dhali luŋ mo, ki embul caan mo tani, minu bit e dhan bwamana galany gi mom'batha'd jin ca'b ki wur wur mo be." 7 Wakan ka ris 'kwani cikkina ris 'kus gi ce mo, arisa thathar mo, arisa dhendheŋe/ ma shu/ mo, dhala risa dhendheŋe/ mo, dhala risa dhendheŋe/ kun pinu ki me'd mo dhala ris tompi 'baar e kuku mo, 'kwani 'baar mo, aris kal gi mony'cesh mo, dhala ris 'twa/ gi mony'cesh kun walu ki she/ ki she/ mo dhali luŋ jamas 'dolkon jin uku ki jamas wathimpa mo jin ka'bkin ma malik Nabukanasiir isi mis mo be.

Imugu ma Daniyaal ushki gwo ma malik ha e mo

8 Shwanesan ka tente/ yan mo tani 'kwani Kaldiyaan ki jahanne/ pu'dkin mo dhali kali aris mii shigga/ kun aku gwo apo/ 'kwani Yahuuda/ mo. 9 Uni ki owa Nabukanasiir jin ta'da malik mo ki,

"Maliḵa, diyi goma sule/ sule/ mo! 10 /E, jin tana maliḵ mo, jin uḵki gwoŋḵan ka ris 'kwani 'baar mo kun ciḵkina ris 'kus ma poome/ mo, arisa thathar mo, dhala dhendheŋe/ ma shu/ mo, dhala risa dhendheŋe/ kun p̱inu mo, dhala risa dhendheŋe/ kun p̱inu ki me'd mo, dhala ris ce mo, ḏhala ris tomp̱i e kuku 'baar mo, uni ḵa ris biṯkina 'cesh mo dhali luŋ jamas 'dolkon j̱in uḵu ki jamas wathimpa mo be. 11 A'di jin diki biṯa 'cesh dhali luŋ mo tani minu biṯ e bwamana galany o'd shwa'd jin c̱a'bki wur wur mo be. 12 Shwanesan 'kwani Yahuudan tiya uni kun kwanykina /e ap̱o/ bampa/ kun 'kon imonṯal 'de/ ipam Baabil mo tani, kun yuḵu/ gway buni ki i Shadaraḵ mo, Mishaḵ mo, dhala Abednigo mo. 'Kwani gwansan mo tani, Maliḵ, uni 'koki dhu 'ce ki gwom pini mo. Uni mini 'koki miiya ṯu'c goma risa rum pini mo walla 'koki luŋ jamas 'dolkon pini jin uḵa /e ki jamas wathimpa jin ḵa'bkina /e ki mis mo be."

13 Yan'ko'd Nabuḵanasiir 'tu'dkunu ka nyor mo dhali ki bwa shi/i'd mo, a'di ki c̱i gwoŋḵan mo ki i Shadaraḵ, dhala Mishaḵ dhala Abednigo minu 'doyu/ i a'di mo. Wakan uni 'doyi 'kwani gwansan ibwambora maliḵ mo be. 14 Nabuḵanasiir ki o uni gwo mo ki, "A/ um ka ḵar/e ushki gwo ha e mo, Shadaraḵ, Mishaḵ dhala Abednigo mo, ki um 'koki luŋa risa rum pem mo walla luŋ jamas 'dolkon pem jin uḵu ki jamas wathimpa jin ḵa'bkika/ isi mis mo. 15 I'dishesan waḵki/ um thoson is mo tani, ki um ciḵkina ris 'kus ma poome/ mo, dhala risa thathar, dhala risa dhendheŋe/ ma shu/ mo, dhala risa dhendheŋe/ kun p̱inu mo, dhala dhendheŋe/ kun p̱inu ki me'd mo, dhala ris ce mo, dhala ris tomp̱i kun 'kona e kuku mmo'koki biṯa 'cesh mo dhali luŋ jamas wathimp̱a jin uḵkika/ mo tani, umi 'baar mo mini 'bora 'bor mo. Hili waḵki/ um 'koki biṯa 'cesh mmoluŋ mo tani, um minu biṯ ki jahanne/ e bwamani o'd jin shwa'd ka le'd mo. Aja ta'da arum jin midi woṯh um ka pije/ 'peni me'd pem mo?"

16 I Shadaraḵ, dhala Mishaḵ, dhala Abednigo thoḵkina maliḵ gwo mo ki, "Nabuḵanasiir, aman 'kona ki ŋap̱ mmothoḵki /e gwo gom to yansan mo. 17 Waḵki/ gwon thoḵ di'ḏ mo tani, a'di ta'da Arumgimis bam jin miikina amana ṯu'c mo jin midi dhu am ki 'kus 'peni bwaman o'd jin shwa'd ka le'dan mo, dhali a'di midi woṯh am 'peni me'd pini mo, amaliḵ mo.18 Hili waḵki/ diki ta a'di mo tani, dhalki a'di misha /e mo, maliḵ mo, ki aman mina 'koki luŋa risa rum pini mo, dhali aman

mina 'koki luŋ jamas wathimpa jin uk̲u 'peni 'dolkon mo jin k̲a'bkina /e isi mis mo be."

Mmo wot̲h̲a wot̲h̲ mo 'peni dhan o'd shwa'd mo

19 Yan'ko'da Nabuk̲anasiir warki'd ka nyor mo, dhali jis/em piti ak̲ki e mo ap̲o/ i Shadarak̲, dhala Mishak̲, dhala Abednigo mo. A'di c̲iki gwoŋk̲an ki o'd jin 'thanu mmo'thos maaŋk̲uthu'd minu cel ki nyanye/ me'di pesu/ ki 'ba'th 'ba'th mo be. 20 Yan'ko'd a'di ki k̲an 'kwani ma meem piti kun 'bitha 'bi'th mmodek̲ i Shadarak̲, dhala Mishak̲ dhala Abednigo mo dhali bit̲ uni e o'd jin shwa'd ka le'dan mo be. 21 Uni dek̲u ka ris burrinyen tur buni kun hitha uni i is mo, ushi burrinye/ kun 'tamu i'ba/ mo, dhali ushi burrinyeŋ 'kup̲ mo, dhali burrinyen tiya mo, dhali 'kwani ki bit̲ uni e bwamani o'd̲ jin shwa'd ka le'dan mo be. 22 Haali/ gwoŋk̲an jin c̲in ma malik̲ ki 'bi'th 'bi'th mo tani a'di bat̲hkunu mo dhali o'd jin 'thanu gom maaŋk̲uthu'd markunu mom'batha'd is ki nyanye/ mo, mom'batha'd 'koshki 'kwani kun bit̲ki i Shadarak̲, dhala Mishak̲ dhala Abednigo i o'd mo be. 23 'Kwaniŋ kwara gwansan kun ta i Shadarak̲, dhala Mishak̲ dhala Abednigo mo tani, bit̲kunu e dhan bwamani o'd jin 'thanu ka le'dan ki uni dek̲kunu mo be.

24 Yan'ko'd Nabuk̲anasiir jin ta'da malik̲ merki'd mo dhali cu mis ki jahanne/ mo. A'di ki dot̲ imanwot̲h a'di mo ki, " 'Kona ana ki t̲a/ jasi 'kwaniŋ gwat̲hi kwaraŋ gana/ ki mondek̲ is ibwam o'd mo 'taa?" Uni ki thok̲a malik̲ gwo mo ki "Ka jiŋ gana/, malik̲ mo." 25 A'di ki o gwo mo ki, "Hili mo mo ma aha/ mishkina 'kwanin doŋon kun 'konu ki dek̲ mo iikin mo ka kukul is e bwam o'd mo, dhali uni 'konu ki 'kosh is ka nyor mo. Mon'twak̲ mo ki 'kwanin doŋon gwansan wana e ki ya/ ma Arumgimis mo be."

Nabuk̲anasiir maŋki'da Arumgimis mo

26 Yan'ko'd Nabuk̲anasiir ki yayu/ mmo'disha campur jin 'thanu o'd ka le'dan is mo dhali yuk̲a yuk̲ mo ki, "Shadarak̲, dhala Mishak̲ dhala Abednigo, um kun ta iman miiya t̲u'c ma Arumgimis jin caaca isi mis mo, iiyu/ ka pije/ mo! Iiyu/ ise mo!" Yan'ko'da Shadarak̲, dhala Mishak̲ dhala Abednigo iikin ka pije/ 'peni bwamani o'd mo. 27 Arisa nonshe/ ma hakuma mo, dhala risa hakuma kun cila bampa/ mo, dhala arisa

hakuman tiya mo, dhali imanthoson gwo ma maliḵ mo kun 'kokin ka ŋul'kuṉ imonṯal 'de/ mo mishi 'kwani gwansan mo. O'd diki shwa buŋgwar is buni mo, amur gi 'kuṉ buni 'koki shwa mo, aris burrinyen tur buni 'konu ki shi/is mo, dhali buŋgwar is buni 'koki ḵal mo ka shim o'd mo be.

28 Nabuḵanasiir ki o gwo mo ki, "Dhalki ana maŋa Arumgimis gi i Shadaraḵ, dhala Mishaḵ dhala Abednigo mo, a'di jin hashki iman'doyu gwom piti mmo'cuḵ iman miiya ṯu'c piti kun gamki a'di gwo is mo, dhali uni kun aḵki gwoŋḵan ma maliḵ e mo, dhali uni c̱iki buŋgwar is buni 'peni mii kun 'kona uni ki luŋa ruma tiya mo hili jasa Arumgimis buni mo be. 29 Wakan aha/ karkina gwoŋḵan pem mo ki 'kwani gi mony'cesha tiya, walla le'da tiya kun walu aṉowa Arumgimis gi iShadaraḵ, dhala Mishaḵ dhala Abednigo mo ki̱ uni minu aḵ e mo, dhalki gu'b buni minu ki monyo/o'd ma risa duhal mo haali/ Aruma kamu/ diki di jin midi ye uni me'd yansan mo be." 30 Yan'ko'd maliḵ ki raḵ iShadaraḵ, dhala Mishak dhala Abednigo mmoṯel sho'k e bampa/ gi pam Baabil mo be.

Daniyal 4

Jan ma Nabuḵanasiir jin 'kon ma ṉo/ isu/ mo

1 Maliḵ Nabuḵanasiir hashki gwoŋḵan yansan gom 'kwani 'baar mo, aris kal gi mony'cesh mo, dhala risa le'd kun 'kokin eya ṉo/ mony'ceshi 'baar mo ki:

Mina moŋḵu'th is bumi mar is mo. 2 A'di ta tom 'boro'd mmoṯor ki uma ris jamas mo dhali miimer jin miikin ma Arumgimis jin di isi mis gom aha/ mo be.

> 3 Mmoṯora ris jamas miiny caagam piti mo,
> dhala ris miimer piti gi mom'bi'th piti mo!
> Ki dhan 'Peŋkuman pam piti ta dhan 'peŋkuman pa goma sule/ sule/ mo,
> dhali mom'bi'th piti midi di 'pena nyaḵum yil bwaya nyaḵum yil mo be.

4 Aha/ jin tana Nabuḵanasiir, dikina ki bwam 'boro'da gana/ e gu'b pem mo, dhali aha/ 'kunykina bwa eya ris tom pem kun taka e gu'b ma

malik pem mo be. 5 Haali/ jan jin takika/ mo tani rakki aha/ ko/ kina is mo. Me'd jin ishkika/ e mo tani, jamas jin mishkika/ dhala ris jan e 'kup pem to'cki aha/ 'kus mo be. 6 Wakan aha/ cikina gwoŋkan mo mmo'doyi 'kwani yukga/ gi pam Baabil i'baar mo wakan ki uni mini tor 'pemen jan gom aha/ mo be. 7 Yan'ko'da ris ŋari/ pu'dkin mo uni kun toshki wal 'twa/ nyakki wathi/ jin wuki'd mo, 'kwani yukga/, dhali imanmish to kun mini pu'd mo. Aha/ torkina uni jan mo, hili uni 'koki tor 'pemen gom aha/ mo. 8 Hili ŋ'ko'd mo tani Daniyal yayi'd bway bwaman mo, a'di jin yukkunu ka Belteshassar 'ko'di gway ma rum pem mo, a'di jin taki'd gi shi/in ma Arumgimis mo, dhali aha/ torkina a'di jan mo. 9 "Ayy, Belteshashassar /e jin ta tapa ma ris ŋari/ mo, aha/ misha ki shi/in ma Arumgimis jin kogu mo di'd e /e mo dhali gwo lolopa kamu/ yisa 'bitha 'bi'th gom /e yisa. Tori aha/ jamas jan pem mo dhali 'pemen piti mo. 10 Jamas gwansan ita jamas jin mishkika/ e 'kup pem mo me'd jin ishkika/ apowa cim pem mo: Aha/ hilkina mo mo, dhali cwa diki'd agalany gi mony'cesh mo, dhali montur piti caaca mo be. 11 Cwa caki'd mo dhali 'bitha'bi'th mo. 'Kup piti gamki momis mo, dhali a'di mishu 'peni mo wu'kup gi mony'ceshi 'baar mo be. 12 'Cemen piti ta jaro/ ki jaro/ mo, maman piti ishki'd ki nyanye/ mo, dhali e a'di mo tani ta tonte/ gom mo 'baar mo. Aris to/em bwaasho gamkina la ibwangwaranyi a'di mo, dhala ris 'dii gi momis mo tani 'kokin eya risa birman piti mo. Aris to/e kun uku thipkina a'di mo be.

13 Aha/ mishkina e 'kup pem me'd jin ishkika/ eya cim pem mo, dhali amanhila hil, jin ta a'di jin kogu yayi'd ka 'cesh 'peni momis mo be. 14 A'di cuuki'd mo dhali o gwo mo ki, ' Jepi cwa ka 'cesh mo dhali 'citha risa birman piti mo, tuli aris 'cemen piti is mo, dhali cekeri maman piti bwa mo. Dhalka ris to e son 'peni bwaŋgwaranyi a'di mo dhalki 'dii pen mo 'pena risa bim piti mo. 15 Dhalka kut mo dhala risa birman ma 'cesh piti mo, gami uni me'd nyakka nonshe/ gi toŋkuthu'd mo dhali gurany 'per mo, eya galany ma shon 'ta'damga/ gi bunto mo. Dhalki a'di yatha ya'th ki jape/ 'peni momis mo. Dhalki a'di di'd nyakka ris to/e ibwamana ris to kun sinu apowa 'cesh mo. 16 Dhalki 'kup piti ak e 'peni 'kup gi wathi/ mo, dhali dhalki 'kup gi to/e a'di cikunu a'di mo ntagi yila pesu/ mo be. 17 Gwo yansan a'di ta gwoŋkan ma manhila hil mo, mmo'thek gwo jin ukkina a'di jin kogu mo, wakan ki uni kun 'kokin ki e mo mini mish ki a'di jin ca'd ki caŋ gana/ isi mis

jiki'da ji apowa ris dhan 'peŋkuman bampa/ gi 'kwani mo dhali ciki uni ki a'di jin ona bwa a'di mmodi apo/ uni mo, hili si'da/ gom 'kwani kun 'timkina du ki 'tima gana/ mo be.' 18 Aha/ jin tana malik Nabukanasiir, mo tana gi jan mo. I'dishesan /e, Belteshassar, torki aha/ 'pemen mo, haali/ wathi/ yukgaŋ kamu/ yisa di'da e dhan 'peŋkuman bampam pem mo jin midi tor 'pemen piti gom aha/ mo. Haali/ /e a'di mishkin mmo mii wakan mo, haali/ shi/in ma Arumgimis a'di diki'd e /e mo be."

19 Yan'ko'da Daniyal, a'di jin yukkunu gway ka Belteshashassar warki'd kagahara mo gom ari embul mo, dhala ris moŋkulum gi moŋko/ is piti mo. Amalik ki o gwo mo ki, "Belteshashassar, dhalku/ ki dhal jan bway walla 'pemen piti mmoko/ /e is mo." Belteshashassar ki thok gwo mo ki, "Tapam pema, mina jan 'ko gom uni gwansan kun shi/ki /e i e mo, mina 'pemen piti 'ko goma ris 'kwaniŋ 'kup pini mo. 20 Cwa jin mishkina /e mo jin caki'd mo dhali 'bitha 'bi'th mo, dhali jin gamkina 'kupan piti momis mo, dhali jin mishu 'peni mowu 'kupki mony'ceshi 'baar mo, 21 A'di jin ca'bkina 'cemen piti ki jaro/ jaro/ mo, dhali a'di jin ishkina maman piti mo, wakan e a'di mo tani ta tonte/ gom mo 'baar mo, dhali e bwaŋ'kwarany i a'di mo tani to/e gamkina la e bwaŋ'kwarany i a'di mo, dhali jin 'kokin ma ris 'dii gi momis nycine/ mo, 22 Cwa yansan ta /e mo, malik, /e jin cakin ki 'bi'th 'bi'th mo. Dhan monycam pini caki'd mo dhali gamki momis mo, dhali monyjim pini gamki mo jin dina mony'cesh 'kup mo be. 23 /E, malik mo, hili amanhila hil mo, a'din 'de/ jin kogu jin thulu'd 'peni momis mo dhali o gwo mo ki, ' Jepi cwa mo dhali 'ce'd a'di sho'k mo, hili dhalka birman ma kut piti eya 'cesh mo, gami a'di me'd nyakka nonshe/ gi toŋkuthu'd mo dhali gurany 'per mo, eya galany ma sho gi mombunto mo jin 'ta'dama 'ta'dam mo. Dhalki a'di yatha ya'th ki jape/ 'peni momis mo. Dhalki a'di di'd nyakka ris to/e gi mombwaasho mo ntagi yili pesu/ mo.'

24 Yansan ta 'pemen mo, malik mo. A'di ta gwoŋkan gi a'di jin caki'd isi mis mo jin gamki /e mo, tapam pem jin ta'da malik mo. 25 /E minu ur 'peni bwamani 'kwani mo, dhali /e mini di nyakka ris to/em bwaasho mo. /E minu kar mmoshwa sho me'd to/e mo, dhali /e mina isi yatha ya'th ki jape/ 'peni momis mo, dhali yila pesu/ mini pe mo ntagi /e mini mish gwo 'ban mo ki a'di jin di isi mis jiki'da ji apo/

'peŋkuman bampa/ gi 'kwani mo dhali ki a'di c̲iki uni ki a'di jin okina bwa a'di mo be. 26 Me'd jin k̲ankunu a'di mmo dhala kut̲ mo dhala risa birman cwa mo, e mii yan mo tani 'peŋkuman bampam pini midi dok̲u/ i /e mo 'pena tee jin da/ar kina /e ki momis jiki'da ji mo be. 27 Haali/ wakan mo tani, malik̲, dhalki momalas pem 'bor /e bwa mo. Doshi miinthus mo dhali miiyi mii ma k̲ar/e mo. T̲uki mo 'peni miinthus pini mo mmot̲or mii ma 'the mo gom iman mii mii ka gwar'de/ mo, dhali a'di wari ba/ midi ta tom pini minu mar is mo be."

28 Aris to gwansani 'baar mo pu'dkina malik̲ Nabuk̲anasiir mo be. 29 'Ko'da ppe 'kup̲i 'kume'd 'ce'dk̄a su/ mo tani a'di yaki'd ap̲o/ kuŋgu'b gi iya/ ma malik̲ gi pam Baabil mo, 30 Dhali a'di ki o gwo mo ki, "Diki ta dhan pany caaga/ gi pam Baabil a'dahana, jin nyaŋkika/ ki mom'bi'th jin ta mom'bi'th pem mo gom moŋ'ko gi iya/ ma malik̲ mo ki 'bi'th jin ta mom'bi'th pem mo dhali gom monyca gi mo maŋ pem mowa?" 31 Ka ris gwo 'koki pi naskina/ 'peni 'twa/ ma malik̲ mo tani, 'twa/ p̲u'dki'd 'peni momis mo ki: "Malik̲ Nabuk̲anasiir, a'di t̲orkunu /e gwo ki 'peŋkuman bampa/ yansan a'di k̲alkunu 'peni /e mo be. 32 /E minu mii ur 'peni bwamani 'kwani mo, dhali gu'b pini mini ta mombwaasho jin 'kona to/e nycine/ mo. /E minu kar mmoshwa sho me'da ris to/e mo. Dhali yil mini 'ko pesu/ mo ntagi /e mini mish ki a'di jin di isi mis jiki'da p̲owa ris 'peŋkuman bampa/ gi 'kwani mo dhali a'di c̲iki ki uni kun ona bwa a'di mo be." 33 Gwoŋk̲an yansan ap̲owa Nabuk̲anasiir a'di k̲alkunu ka pije/ ki jahanne/ mo. A'di urkunu ka p̲ije/ 'peni 'kwani mo. A'di shwaki'da sho me'd to/e mo, dhali buŋgwar is piti yatha ya'th ki jap̲e/ 'peni momis mo. Amur piti tura tur me'da mur ma bi ma wulu/ mo, dhala risa gwap̲ip piti wakina e ka risa gwap̲in 'dii mo be.

34 I 'ko'da risa cim kun 'baarkin mo tani aha/, Nabuk̲anasiir, 'dekika/ em pem bway momis mo, dhali buŋgwar is pem dok̲kunu ka nyaŋ'ko'd bway aha/ mo be.

> Aha/ 'thokina a'di jin diki'd isi mis mo,
> dhali aha/ maŋkina a'di mo dhali c̲i monyca ki a'di jin di'd goma sule/ sule/ mo be.
> Dhali bampam piti diki'd 'peni yil ma nyak̲um yil bwaya nyak̲um yili 'baar mo be.

35 Aris moŋ 'ko gi mony'ceshi 'baar mo tani hilkina a'di mmowa ki toŋ kamu/ yisa di'da,
a'di miiki mii ibwamana thuruk̲ gi momis mo dhali 'kwani kun 'kokina 'cesh e mo 'baar mo kun 'koki gam bwam piti mo.
T̲al 'deŋ kamu/ midi diki dosh a'di mo walla dot̲ a'di mo.
T̲al 'deŋ kamu/ midi diki o a'di gwo mo ki, ' Ata a'di miikina /e to yansan mo?'

36 Ka tenten 'de/ jin dok̲kina buŋgwar is pem ka nyaŋ'ko'd mo tani, monycam pem dhali mon'twak̲ mom pem dok̲ki'd bway aha/ gom monyca gi bampam pem mo. Imanthoson gwom pem dhali imanmiiya t̲u'c pem kun ta 'kwaniŋ gwat̲h pem ŋap̲kina 'them pem mo. Aha/ dok̲kunu ka nyaŋ'ko'd bwaya k̲ursem pem mo, dhali si'da/ dhan miinycaga/ c̲ikunu aha/ mo be. 37 Shwanesan aha/, Nabuk̲anasiir, 'thokina mo, dhali aha/ c̲ikina monyca, dhali mo maŋ ka malik̲ gi momis mo, haala ris miim piti 'baar mo tana k̲ar/e mo, dhali bway tur piti ta'da k̲ar/e mo. A'di 'timki'da du gom uni gwansan kun iikin e miim buni kun dhukunu is ki ca mo be."

Daniyal 5

Moshwan to ma Belshassar mo

1 Amalik̲ Belshassar miiki dhan mo shwan tony caaga/ mo gom 'kwaniny can piti kun 'koni alip̲ mo, dhali a'di p̲iki'da su ibwambori uni 'baar mo kun 'koni aliip̲ mo be. 2 Ka Belshassar nyo/ki'da su mo tani, a'di c̲iki'da ris gwoŋk̲an mo mmo 'doyi arisa k̲ubbaayya/ kun uk̲u 'peni 'dolkona gana/ mo walla 'dolkon kush mo kun k̲alin ma Nabuk̲anasiir 'peni gu'b gi mondhelela dhelel gi pa Urushaliim mo, ka malik̲, dhali aris 'kwaninycan piti, dhali aris up̲ piti mo dhala ris up̲ kun dhun ma malik̲ mmo mii a'di to mo mini p̲i to mo be. 3 Dhali imanmiiya t̲u'c 'doyina risa k̲ubbaayya/ kun ta 'dolkon mo kun k̲alkunu ka pije/ 'peni gu'b gi mondhelela dhelel mo, 'peni gu'b ma Arumgimis, e pa Urushaliim mo. Amalik̲, dhali 'kwaniny can piti mo, dhala ris up̲ piti mo dhala ris up̲ kun 'kon mmomii to goma Malik̲ p̲iki to ki uni mo. 4 Uni p̲ikina su mo dhali maŋa risa rum p̲inycon p̲uni kun uk̲u ki 'dolkona gana/ mo dhali ki 'dolkon kush mo, dhali ki gurany mo, dhali ki toŋk̲uthu'd mo, dhali ki cwa, dhali ki wosh mo be.

5 Ki ari embul c̲aan mo tani ushan me'd gi wathimpa piki'd mo ibwambori t̲irkina ma lamba/ mo dhali 'kwara p̲o/ mo jin rusu ap̲owa gaŋgara/ e gu'b ma malik̲ mo. Amalik̲ mishki jasi ari 'ban ki 'bame'd mo me'd jin 'kwarkina a'di to mo be. 6 Yan'ko'd jis/e ma malik̲ ak̲ki e mo dhali gwoŋkulum piti merki a'di is mo; dhali goc̲or piti diki roc̲ a'di mo, dhali 'kup̲a 'dup̲un piti dorkin imont̲al 'de/ mo be. 7 Amalik̲ cuuki'd mo mmok̲an gwo ki uni gwansan kun t̲oshki wal 'twa/ nyak̲ki uni kun wukin minu 'doyu/ mo, 'kwani kun mishi to deŋ e mo, dhali kun ta imanmish to ga bor mo. Amalik̲ oki 'kwani kun yuk̲a yuk̲ gi pam Babiil gwo mo ki, "A'di yin jin midi deŋa ris gwoŋ'kwar gwansan e mo kun 'kwarkunu mo dhali mish 'pemen buni t̲orki aha/ mo tani a'di minu hi'th is ki burrinyem buhe/ mo dhali a'di minu hi'thka jindhir 'dolkon gana/ e 'bam piti mo. A'di midi ta gi moshir mo mmo ta amanjiya ji jin 'kon ma p̲o/ ikwara e dhan 'peŋkuman bampa/ mo be." 8 Dhala ris 'kwani yuk̲g̲a/ ma malik̲ cic̲ki bwaŋgu'b mo, hili uni 'koki deŋ gwo jin 'kwarkunu e mo walla 'koki mish 'pemen gwo goma malik̲ mo be. 9 Yan'ko'da malik̲ Belshassar deeki'd kagahara mo dhali mo hil gi jis/em piti ak̲ki e mo. 'Kwaniny can piti murkin ma du mo be.

10 Hila malik̲a 'bomi yaki gu'b gi shwanu to mo gom gwo jin on ma malik̲ dhali iman wot̲h a'di at̲u'c A'boma malik̲ oki'd ki. Ayim oki gwo mo ki, "Malik̲, diyi goma sule/ mo! Dhalku/ ki dhal bwaŋkulum pini ki t̲o'c /e 'kus mo. Dhalku/ ki dhal jis em pini bway mmo/ak̲/e mo. 11 Wathiŋ kamu/ diki'd e 'peŋkuman bampam pini mo jin taki'd gi shi/in ma risa rum thus jin k̲ogu mo. Ka risa tee ma babam pini mo tani, moŋkush dhali mo jin mishu gwo 'ban dhali mo yuk̲ me'd mo yuk̲ ma risa rum thus gamkunu e /e mo. Malik̲ Nabuk̲anasiir mo, babam pini jin ta'da malik̲ mo, karki a'di gi tap̲a ma ris ŋari/ mo, me'd tap̲a gwansan kun walki 'twa/ nyak̲ki 'kwani k̲un wukin mo, 'kwani yuk̲g̲a/ mo, dhali iman mish to jin muru'di yayu/ mo be. 12 Shi/ina 'borga/ mo, mo jin nyit̲hu to mo, mo jin mishu gwo 'ban mo, mo jin t̲oru 'pemen gi jan mo, mmot̲or 'pemen gi gwo lolop̲ mo dhali mmothosona ris gwo shigga/ mo, aris to gwansan gamkunu eya Daniyal yansan mo, a'di jin yuk̲kin ma malik̲ ka Belt̲eshashar mo. Dhali a'di yuk̲u ka Daniyal mo dhali a'di midi t̲orki /e 'pemen mo be."

13 Dhala Daniyal a'di guyunu ibwambora maliḵ mo. Maliḵ ki o a'di gwo mo ki, "/E tana Daniyal yin mo, jin ta a'din 'de/ gi 'kwani Yahuuda/ kun iiyin ka pije/ mo, uni kun 'doyin ma babam pem jin ta'da maliḵ 'peni pa Yahuudiyya mo. 14 Aha/ ciḵkina gwo gom /e mo, ki shi/in ma risa rum kun 'kokin e /e mo, dhali moŋkush dhali mo nyiṯh gwo dhali mo yuḵa 'borga/ gamkunu e /e mo be. 15 I'dishesan 'kwani yuḵga/ dhali uni kun ṯoshki wal 'twa/ nyaḵki 'kwani kun wukin mo uni si'da/ 'doyunu mo ibwambori aha/ mmodeŋ gwoŋ'kwar yansan e mo dhali mish 'pemen piti 'ban gom aha/ mo, hili uni 'koki kar gwo 'pemen eya tente/ gom aha/ mo be. 16 Aha/ ciḵkina ki /e ṯorkina ris 'pemen eya tente/ mo dhali thosona ris gwo shigga/ mo. I'dishesan waḵki/ /e mini deŋ gwoŋ'kwar e mo dhali ṯor 'pemen piti ki aha/ mo tani, /e minu hi'th is ki burrinyem buhe/ mo dhali hitha jindhir 'dolkon gana/ i'bam pini mo, dhali /e mini tagi mom'bi'th mmota amanjiya ji jin 'kon ma p̲o/ ikwara e dhan 'peŋkuman pa mo be."

17 Yan'ko'd Daniyal thoḵki gwo ibwambora maliḵ mo ki, "Dhalka ris tontaḵ 'kon gom is pini mo, dhali c̲iyi tontaḵ pini ki wathiŋ kamu/ mo. Isi ciki/, aha/ mina deŋ gwo e gom /e mo, maliḵ, dhali aha/ mina ṯorki /e 'pemen piti mo be. 18 Hili gom /e mo, maliḵ, Arumgimis jin eḵa eḵ a'di c̲iki'da Nabuḵanasiir jin ta'da babam pini e 'peŋkuman bampa/ mo, dhali adhan tony caaga/ mo, mo maŋ mo, dhali monyca mo be. 19 Haali/ dhan tonycaga/ ma Arumgimis c̲ikunu a'di mo tani, aris 'kwani mo, dhali aris 'peŋkuman bampa/ mo, dhala ris 'twa/ kun 'kona e ki she/ deekin ki bir bir mo dhali ḵo/ ki a'di mo. A'di 'koshki uni gwansan kun ŋap̲kina a'di ki mini wu mo, dhali a'di dhuki uni gwansan ki e kun ŋap̲kina a'di ki mini 'ko ki e mo. A'di cuki uni gwansan mis mo kun okina bwa a'di mo, dhali a'di dhuki uni gwansan ki gwa'd kun ŋap̲kina a'di mo be. 20 Hili ka dum piti karki is ki ca mo dhali shi/in pit̄i 'bitha 'bi'th mo wakan a'di ushki'd ki 'tash mo tani, a'di thulu ka 'cesh 'pena ḵurse/ ma maliḵ piti mo, dhali uni ḵalki monycam piti mo be. 21 A'di urkunu ka pije/ 'peni miiŋ 'kwani en'thi/ mo, a'di taki'd gi bwa gi to e mo, dhali a'di diki'd nyaḵka ris thuluny bwaasho mo. A'di shwaki'da sho me'd to e mo. Buŋgwar is piti taki jap̲e/ ki jap̲e/ mo 'peni momis mo intagi a'di da/ar ki'd ka Arumgimis j̄in eḵa eḵ jiki'da ji ap̲owa dhan 'peŋkuman bampa/ gi 'kwani mo dhali ki a'di dhuki 'kwani ka 'de ṯe/ 'de ṯe/ kun ona bwa a'di ap̲o/ uni mo be. 22 /E jin ta ya/m piti

mo, Belteshassar, /e diki kar is pini ki gwa'd mo, isi me'd jin mishkina /e ris to gwansani 'baar mo be. 23 /E 'de'kki is pini isi mis apo/ Tapa gi momis mo. 'Peni gu'b piti mo tani uni 'doyi /eyaa risa kubbaayya/ toŋkuthu'd mo ki /e, dhali aris iman mii tom pini mo, dhali aris up pini dhali up kun dhuna /e mmomii /e to mo tani piki uni a su mo, dhali /e maŋkana risa rum pinycon kun uku gi 'dolkon kush mo dhali ki 'dolkona gana/ mo, dhali ki gurany 'per mo, dhali ki toŋkuthu'd mo, dhali ki cwa mo dhali ki wosh mo, arisa rum pinycon kun 'ko ki mish mo mo, wala kun cikki gwo mo, walla kun 'koki mish ton tiya mo. /E diki taka Arumgimis jin karki shi/in pini e me'd piti mo dhali jin mishki'da ris bway tur pini 'baar mo be.

24 Yan'ko'd Arumgimis piyi me'd piti ka pije/ 'peni bwambori a'di mo dhali gwo yansan 'kwarkunu mo be. 25 Gwo yansan 'kwarkunu mo ki: MENE, MENE, TEKEL mo, dhali ki PHARSIN mo. 26 Yansan ta 'pemen gi gwo mo: MENE, ' Arumgimis deŋki 'peŋkuman bampam pini e mo dhali karki a'di 'kup mo.' 27 TEKEL, ' /e barkunu mo ka ris tombar to mo dhali /e 'konu ki gam toŋkamu/ mo be.' 28 PERES, ' 'peŋkuman bampam pini kwa/kunu bwa mo dhali a'di cikunu ki 'kwanim Maadi mo dhali 'kwani Partiya mo be.'"

29 Yan'ko'da Belshassar ciki gwoŋkan mo, dhali uni hi'thina Daniyal burrinyem buhe/ mo. Dhala jindhiir 'dolkon gana/ i'bam piti mo, dhala malik bahki gwo mo gom a'di mo ki a'di midi ta jigi 'kon ma po/ ikwara jin tagi mom'bi'th gi monyji jin eka ek e 'peŋkuman bampa/ mo be.

30 Ki mon'thiny caan mo tani, Belshassar, jin ta'da malik gi 'kwanim Baabil a'di 'koshkunu jwa mo, 31 Dhala Dariyus jin ta wathi/ Maadi bu'thki 'peŋkuman bampa/ mo ki a'di 'kona yili isi kwara i'ce'dka su/ mo be.

Daniyal 6

Gwo lolop apowa Daniyal mo

1 A'di 'borki'da Dariyus bwa mmokwany imudhiir apo/ ushi bampa/ kun 'koni iss 'kwanimpa ipe'de/ mo uni kun mini jiya ji apo/ adhan 'peŋkuman bampa/ i'baar mo be. 2 Apo/ uni mo tani itapa 'koni kwara mo kun ta imanji mo mo, dhali a Daniyal 'peni uni mo. Imanji mo

gwansan uni kwanykunu mo wakan ki uni mini ji imanhil pa mo, wakan ka malik mina isi diki 'kosh ka nyor mo be. 3 Daniyal a'di nyithki to ki nyitha gana/ mmobol itapa kun ji bampan tiya e mo dhali imudhiir kun ji bampa/ mo haali/ a'di taki'd ki shi/ina 'borga/ mo. Hila malik kulumki'd mmo kar a'di ki ca apowa ris 'peŋkuman bampa/ i'baar mo be.

4 Dhali aris tapan tiya kun ta imanji mo mo dhala ris imudhiir gi bampa/ parki montham to mii eya tu'c ma Daniyal jin miikina a'di gom dhan 'peŋkuman bampa/ mo, hili uni 'koki gam montham miiŋ kamu/ mo walla mombit pitiŋ kamu/ eya tu'c piti mo haali/ a'di ta'da kar/e mo. Montham miiŋ kamu/ yisa di'da walla miin tumu'c 'konu ki gam e a'di mo be. 5 Yan'ko'd 'kwani gwansan oki gwo mo ki, "Ana mina 'ko ki gam 'pemena kamu/ mo mmo wal apowa Daniyal yansan mo isi ciki/ ana mina gam toŋ kamu/ apo/ a'di mo gom gwoŋkan ma Arumgimis piti mo."

6 Dhali yan'ko'd tapa gwansan kun ji mo dhali imudhiir kali gwoŋ kulum ibwambora malik mo. Uni oki a'di gwo mo ki, "Malik Dariyus, diyi /e goma sule/ mo! 7 Aris tapa kun hil 'peŋkuman bampa/ 'baar mo, dhali kun tana hakuma kun cila pa mo, dhala ris imudhiir kun hil 'peŋkuma bampa/ mo, dhali imanwoth gwo is mo, dhala ris imudhiir gamki gwo me'd imontal 'de/ mo dhali o bwa ki /e, jin tana malik, mini ci gwoŋkan mo dhali kan gwo ki 'bi'th mmo/non miin tiya 'twa/ mo, wakan ki a'di jin midi 'tho aruma kamu/ mo walla gom wathi/ goma cimi iss 'de/ 'ce'dka 'kume'd mo, hili jasi gom /e, jin tana malik mo tani, wathi/ caan minu mii bitku e mo kun 'kon ma risa dhop mo be. 8 I'dishesan, aMalik, ciki gwoŋkan jin nonki'da ris mii 'twa/ mo dhali 'dap gwo 'twa/ ka 'diŋkila mo wakan ki a'di minu 'koki ak e mo, me'd jin miikunu a'di e gwoŋkan gi 'kwani gi pam Maadi mo dhali 'kwani gi pam Parsiya mo, wakan ki a'di minu 'koki 'kosh mmo/ak/e mo be." 9 Wakana malik Dariyus 'thupki me'd piti eya warka/ gi gwoŋkan, jin noni'da ris mii 'twa/ mo.

10 Ka Daniyal mishki'd ka warka/ gi gwoŋkan 'thupu me'd mo tani, a'di yaki'd bway gu'b piti mo (aris mo shu'd gi gu'b piti kun 'kokin isi mis 'kokin ki kany mo 'kupki pa Urushaliim mo), dhali a'di 'tukki'd ki jiŋ 'kupa'dupun mo, me'd jin miikina a'di me'di kwara ka tenten 'de/

mo, dhali 'tho mo dhali c̲i 'twa/ maŋ ibwambor ma Arumgimis piti mo, me'd jin miikina a'di nt̲wa/a/ mo be. 11 Yan'ko'd 'kwaniŋ gwat̲h gwansan kun miikina wut̲h imont̲al 'de/ mishkina Daniyal 'thoki'd mo dhali ŋap̲ mii ma 'the 'pena Arumgimis mo. 12 Yan'ko'd uni shorkina malik̲ is mo dhali wal 'twa/ nyk̲ki a'di mo gom gwoŋk̲an piti kun nonki'da ris mii 'twa/ mo ki: "Dina /e ki kar gwoŋk̲an jin nonki'da ris mii 'twa/ ka ris 'kwani ka 'det̲e/ 'det̲e/ kun 'thokina ruma kamu/ mo walla wathimpa en'thiŋ kamu/ ki embul ma cimi iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd mo, hili jasi gom /e, jin tana malik̲ mo tani, a'di yin minu mii bit̲ku mo e mo kun 'kon ma risa dhop̲ mo?" Amalik̲ ki thok̲ gwo mo ki, "Gwo diki'd mo, me'd jin ona gwoŋk̲an gi 'kwani Maadi mo dhali 'kwani P̲arsiya mo; a'di minu 'koki 'ce'd mo be." 13 Yan'ko'd uni ki thok̲a malik̲ gwo mo ki, "Wathi/ c̲aan jin ta'da Daniyal, a'di jin ta jan 'de/ 'peni 'kwani kun iiyin ka pije/ 'peni pa Yahuudiya mo tani, diki kar 'ce gom /e mo, malik̲, walla gom gwoŋk̲an jin nonki'da ris mii 'twa/ jin 'thupkina /e me'd mo. A'di 'thoki'da Arumgimis piti me'di kwara ka tenten 'de/ mo be."

14 Ka malik̲ cik̲ki gwo yansan mo tani, a'di shi/kina bwa ki nyanye/ mo, dhali a'di kulumki gwo ibwa mmowot̲ha Daniyal 'peni gwoŋk̲an yan mo. A'di miiki'da t̲u'c mo ntaga tente/ yulki'd mo mmopal mii mmowot̲ha Daniyal mo be. 15 Yan'ko'd 'kwaniŋ gwat̲h gwansan kun miikina wut̲h tulki is imont̲al 'de/ nyak̲ka malik̲ mo dhali o a'di gwo mo ki, "Mishi mo ma, malik̲, ki a'di ta gwoŋk̲an gi 'kwani Maadi mo dhali 'kwanim P̲arsiya mo, ki gwoŋk̲an jin nonki'da ris mii 'twa/ mo walla gwoŋk̲an jin c̲in ma malik̲ mo minu ak̲/e mo be."

16 Yan'ko'da malik̲ c̲iki gwoŋk̲an mo, dhali uni guyina Daniyal bway bwaman mo, dhali uni bit̲ki a'di e jis ma risa dhop̲ mo. AMalik̲ ki owa Daniyal gwo mo ki, "Dhalka Arumgimis pini, a'di jin miikina eya t̲u'c isa yempa/, iwot̲h /e mo." 17 Wosh a'di 'daŋkalkunu mmomu'th 'twaŋkal jis 'twa/ mo, dhala malik̲ ki 'dap̲ a'di 'twa/ ka 'diŋkilam piti mo dhali ka risa 'diŋkila ma ris tapam piti mo wakan ki toŋ kamu/ minu diki ak̲/e mo goma Daniyal mo be. 18 Dhali yan'ko'da malik̲ yaki'd bway gu'b piti mo dhali a'di diki'd ki mon'thiny i'baar mo mmoga/ to mo. Toŋ kamu/ yisa di'd jin gona is ibwambori a'di mo, dhali a'di dina e ki 'ce'd mo be.

19 Dhali ki mon'thamo/ mo tani amaliḵ cuki mis mo dhali ki jahanne/ a'di yaki'd bway jis ma dhoḏ mo. 20 Me'd jin shorkina a'di mmo'dish jis is mo tani, amaliḵ yuḵki'da Daniyal ka pije/ ki 'kus ma nyor mo, mmo/owa Daniyal gwo mo ki, "Daniyal, /e jin tana man miiya Arumgimisa jin di'd ki e aṯu'c mo, Arumgimis pini, jin miina /e to isa yempa/, mish /e 'cuḵ 'pena risa dhoḏ mowa?" 21 Yan'ko'da Daniyal oki'da maliḵ gwo mo ki, "Maliḵa, diyi goma sule/ mo! 22 Arumgimis pem hashi iman'doyu gwom piti mo dhali mu'th 'twa/ ma risa dhoḏ mo, dhali uni 'koki 'kosh aha/ mo. Gom aha/ 'konu ki gam toŋ kamu/ 'peni cine/ ibwambori a'di mo dhali si'da/ ibwambori /e mo, /e jin tana maliḵ mo, dhali aha/ dina ki mii to shiggaŋ kamu/ gom /e mo be." 23 Yan'ko'da maliḵ 'borkina bwa mo. A'di ki c̣i gwoŋḵan mo ki uni mini ḵala Daniyal ka pije/ 'peni jis mo. Wakana Daniyal 'de'kkunu ka pije/ 'peni jis ma dhoḏ mo. Jamaŋ kamu/ yisa gamu i a'di mo, haali/ a'di gamki'da Arumgimis piti gwo is mo be.

24 Amaliḵ c̣iki gwoŋḵan mo, dhali uni susi 'kwaniŋ gwaṯh gwansan kun ḵalki gwo sora ḏowa Daniyal mo dhali ṯa'k uni e dhan bwany jis ma risa dhoḏ mo--uni, dhali uc̣im buni mo, dhali uḏ buni mo. Nṯwa/a/ ki uni 'koki gama 'cesh jin rusu mo tani, arisa dhoḏ dherki uni bwa mo dhali 'ce'da risa simam buni bwa ka 'ci'cimi'th mo be.

25 Yan'ko'da maliḵ Dariyus 'kwarki gwo goma ris 'kwani 'baar mo, dhali aris kal gi mony'cesh, dhala ris 'twa/ kun 'kona e ki she/ e mony'ceshi 'baar mo ki:

> "Dhalki moŋḵu'th is maru is gom um mo.
> 26 Aha/ hashkina gwoŋḵan e taḏa 'baar gi 'kwaniŋ gwaṯh gi dhan 'peŋkuman pam pem mo ki deeyi mo
> dhali ḵo/is ibwambor ma Arumgimis ma Daniyal mo,
> haali/ a'di ta'da Arumgimis jin di'd ki e mo dhali jin diki'd goma sule/ sule/ mo,
> dhali dhan 'peŋkuman pam piti minu 'koki 'ce'd sho'k mo, itaḏam piti mini 'ko goma sule/ mo be.
> 27 A'di woṯhki ana mo dhali wan ana 'ba/ mo,
> dhali a'di miiki'da ris jamas mii mo dhala ris miimer mo
> e momis mo dhali e mony'cesh mo;

a'di karki'da Daniyal ki moŋku'th is 'peni mom'bi'th ma risa dhop mo be."

28 Wakana Daniyal yeki'd ka tee gi monyji ma Dariyus mo dhali ka tee gi monyji ma Sayiruus gi pam Parsiya mo be.

Daniyal 7

Aris jan gi to/e kun 'koni doŋon mo

1 Ki yil jin twa/a/ ma malik Belshassar gi pam Babiil mo tani, Daniyal shu'bki jan mo dhala ris gwo kun 'ceenu e 'kup piti mo ki a'di ishki e a cim piti mo. Yan'ko'd a'di ki 'kwar to jin mishkina a'di ki jan mo. A'di 'kwarki gwom 'borga/ goma ris to kun pu'dkin mo be. 2 Daniyal torki 'pemen jan pem gi mon'thiny mo, "Aha/ parkina ris 'tham gi momis kun 'kokini doŋgon e mo kun akki mo e mo bway kumma/ yi'deny caaga/ mo be. 3 To/en doŋon kun caaca mo, uni ka 'dete/ 'dete/ 'kokin ki she/ 'peni tiyan tiya mo, kun pikin ka pije/ 'peni kumma/ yi'de/ mo. 4 Jin twa/a/ wakina e ka dhop mo hili taki'd ga bi ma wulu mo. Me'd jin parkika/ mo e mo tani, a'di wupunki'da bim piti mo dhali a'di 'de'kkunu 'peni mony'cesh mo dhali karkunu mmodosh ki shoka su/ mo, me'd wathimpa mo. 'Kup gi wathimpa a'di cikunu a'di mo be. 5 Dhali to/eŋ kamu/ diki'd jin 'kon ma po/ isu/ mo, jin wakina e ka maan mo, dhali a'di 'kucki'da po/ is mo; a'di ta'd ga simaŋ gwar ikwara kun 'kamu'thkina a'di ki she/ e 'twa/ mo. A'di torkunu gwo mo ki, ' Cuyi mis mo ma dhali 'ce'da ris 'kwani sho'k mo.' 6 I'ko'di mii yansan mo tani aha/ hilkina mo dok/e mo. To/eŋ kamu/ diki'd mo, jin wakina e ka kwa/ mo. Apo/ a'di mo tani taki'd ga bi idoŋon me'da bin 'dii mo, dhali a'di taki'd gi 'kupi doŋon mo. A'di cikunu mom'bi'th mmojiya ji mo be. 7 Dhali aha/ parkina tony jan e jin 'kon ma po/ idoŋon jin ta to/e ki mon'thiny mo, jin ko/kunu mo, dhali jin 'bitha 'bi'th mo. A'di ta'd gi she/ gi toŋkuthu'd jin caaca mo; a'di kupki'd mo, dhali 'ce'dki bwa ka 'ci'cimi'th mo, dhali yapki to kun bockin ki bwam sho'k mo. A'di diki'd ki she/ 'pena ris to/en tiya mo, dhali a'di ta'd gi ce i'kume'd mo be. 8 Ki aha/ dina mmopara ris ce e naskina/ mo tani, aha/ parkina mo e mo dhali mish ceŋ kamu/ jin caki'd ibwamani uni mo, jin ta ari ceŋ gwa'dga/ mo. Ce kun twa/a/ kun 'koni kwara uni torki karash

abirman mo. Aha/ mishkina e gi ce yansan wa ki e gi wathimpa mo dhali 'twa/ jin karki is ki ca mo gom dhana ris to mo be.

9 Me'd jin p̲arkika/ mo e mo tani, arisa k̲urse/ dhukunu mo,
dhali arisa cima dhamo/ bu'thki embul buni mo.
Burrinyem piti c̲a'bki'd ki bany bany me'da wasaŋ gana/ mo,
dhali amur gi 'kup̲ piti wakina e ka mur k̲a'bala dhelelga/ mo.
Ak̲ursem piti shwaki'd ka le'dan o'd mo,
dhali shoka doŋon piti mo tani shwaki'd ki o'd mo be.
10 Ari wor guski'd ka pije/ jin ta o'd mo 'peni bwambori a'di mo,
Dhali adhana wambuhany ka ris miiki a'di at̲u'c mo,
dhali adhana aliip̲ issi mudhe'd doshkini bwambori a'di mo.
Adhan montul is ma ŋul'kup̲ 'kwani mo,
dhali arisa warka/ k̲a'dkunu mo be.

11 Aha/ dikina mmop̲ar mo e mo haali/ gom 'twa/ ma ris gwo gi a'di jin caaya e ki ca mo walkunu ka poome/ mo. Aha/ hilkina mo mo ki to/e 'koshkunu mo, dhali buŋgwar is piti 'ce'dkunu sho'k mo, dhali a'di c̲ikunu bway mon'tha ki o'd mo be. 12 Dhali me'd to/en tiya kun 'kon ma p̲o/ idoŋon kun boc̲kin mo tani, mom'bi'th buni mmojiya ji mo tani k̲alkunu mo, hili moŋ'koki/em buni uni turkunu gom ari mo mo be.

13 Ka ris jan pem ki mon'thiny c̲aan mo tani,

Aha/ mishkina jan 'de/ jin yayi'd nyak̲ka risa rak̲ gi momis mo jin wakina e ki ya/ gi 'kwani mo,
a'di yayi'd ki embul gi 'kwanin dhamo/ mo
dhali diki'd ibwambori a'di mo.
14 Mom'bi'th mmojiya ji mo dhali monyca mo
dhali t̲oŋ'kup̲ gi mom'bi'th mo uni c̲ikunu a'di mo wakan ka ris 'kwani 'baar mo,
dhali aris kal gi mony'cesh mo,
dhali aris 'twa/ mo mini miiki a'di at̲u'c mo.
Dhali mom'bi'th mmojiya ji mo a'di ta mom'bi'th goma sule/ sule/ mo jin midi diki pe mo,
dhali dhan 'peŋkuman pam piti minu 'koki 'ce'd sho'k mo be.

15 Haali/ me'd aha/ mo tani, Daniyal, shi/in pem di̲tkina bwa mo ibwamani aha/ mo, dhala ris jan kun mishkika/ mo e 'ku̲p pem mo tani uni to'cki aha/ bwa mo be. 16 Aha/ yakina mmo'dish jan ta̲l 'deŋ kamu/ is mo jin doshki'd imata̲an mo dhali do̲t a'di mmo̲torki aha/ 'pemen ma ris to gwansan mo be. 17 ' Aris to/eny caaga/ gwansan mo, kun 'kokini doŋon mo tani, ta imali̲ka doŋon mo kun mini cu mis 'peni mony'cesh mo be. 18 Haali/ 'kwani kun ko̲gu kun E̲ka/E̲k mo mini bu'th dhan 'peŋkuman pa mo, dhali uni mina a'di cil goma sule/ sule/ mo be.'

19 Yan'ko'd aha/ ŋapkina mmomish ki nyanye/ gom to/en doŋon mo, uni kun 'kokin ki she/ 'peni kun tiya mo dhali deekin ki nyanye/ mo nya̲kki she/ gi toŋ̲kuthu'd buni mo dhala risa gwapim piti 'peni gurany 'per mo, uni kupkin mo, dhali 'ce'dki bwa ka 'ci'cimi'th mo, dhali yapkunu ki sho'k piti jin dhalkunu mo be. 20 Aha/ ŋapkina mmomish cem piti mo kun 'kokini 'kume'd mo, dhali gom cen tiya kun cakin mo, dhali ntwa/a/ ki cen tiya kun bitkin ka 'cesh mo. Aha/ ŋapa mmomish ce jin taki'd ki e mo dhali gom 'twa/ jin karki is ki ca mo gom dhana ris tony caaga/ mo dhali jin wakina e ki jin ca'd ka ris imugum piti mo be. 21 Me'd jin parkika/ e mo tani, ce yansan miiki mo/as apo/ 'kwani kun ko̲gu mo dhali pi uni e mo be. 22 Ntaga Cim kun pekin pu'dkin mo, dhali gwoŋ ka̲r/e cikunu ki 'kwani kun ko̲gu mo gi a'di jin e̲ka/e̲k mo. Dhali atente/ pu'dki'd gom 'kwani kun ko̲gu mo mmo̲kal dhan 'peŋkuman pa mo be.

23 Gwo a'dahan jin ona wathi/ yansan mo ki,

> ' Haali/ me'd to/en doŋon mo tani,
> a'di midi ta dhan 'peŋkuman pan doŋon apo/
> mony'cesh mo kun mini 'koki she/ gana/ mo 'pena ris dhan 'peŋkuman pa i'baar mo be.
>
> A'di midi shwa mony'cesh ka kuluny mo,
> dhali a'di midi yap a'di ka 'cesh mo
> dhali 'ce'd a'di bwa ka 'cesh mo be.
> 24 Me'd ce kun 'koni doŋgon mo tani,
> jan 'deŋ kamu/ 'peni
> dhan 'peŋkuman pa yansan tani imali̲ka 'kume'd mini cu mis mo,

dhali kun tiya mini cu mis i'ko'di uni mo.
A'di midi di ki she/ mo 'peni kun ṯwa/a/ mo,
dhali a'di midi jiya maliḳa kwara gwansan mo be.
25 A'di midi owa ris gwo apo/ a'di jin eḳa/eḳ mo
dhali midi mii 'kwani gi a'dī jin Eḳa/Eḳ jin ta'da Arumgimis ka gwar 'de/ mo.
A'di midi pal mii mmo/aḳ mo shwanto e mo dhali gwoŋḳan mo.
Aris to gwansan minu c̱iku e me'd piti gom yili 'de/ mo, dhali yili su/ mo, dhali ka ppe 'kupi pe'de/ mo be.
26 Hili montul is ma ŋul'kuṗ midi di mo e embul mo mo,
dhali uni mini ḳal toŋ'kuṗ gī mom'bi'th ka pije/ mo mmoshwa a'di mo dhali 'ce'd a'di sho'k i'ko'd mo be.
27 Dhan 'Peŋkuman bampa/ dhali imanjiya ji mo,
dhala ris dhan 'peŋkuman bampany caaga/ ibwaŋkwaranyi momis ka kuluny mo tani,
minu c̱iku ki 'kwani mo uni kun cila 'kwani kun ḳogu gi a'di jin Eḳa/Eḳ mo.
Dhan 'Peŋkuman bampam piti ta dhan 'peŋkuman bampa/ goma sule/ sule/ mo,
dhala ris dhan 'peŋkuman bampan tiya mini miiya ṯu'c mo dhali ha gwom piti e mo be.'

28 Imahan mo tani ta moŋ kar 'kuṗ gi gwoŋḳan mo. Me'd aha/ mo tani, Daniyal, aris bwaŋkulum pem deeki aha/ is kagahara mo dhali hili jis/em pem aḳki e mo. Haali/ aha/ dhukina to gwansan ki is pem mo be."

Daniyal 8

Jan goma mor ḳa'bal mo dhala rasi mi mo

1 Ki yil jin 'kon ma ṗo/ ikwara jin jikin ma maliḳ Belshassar aji mo tani, aha/, jin tana Daniyal, takina gi jan jin piki'di aha/ mo (i'ko'di jan jin piki'di ṯwa/a/ i aha/ mo). 2 Aha/ mishkina tony jan mo, me'd jin ṗarkika/ mo e mo, ki aha/ dikina e dhan gu'ba caaga/ gi pa Susa e pa Ēlam mo. Aha/ mishkina tony jan mo ki aha/ dikina e ari yi'de/ gi pa Ulayi mo be. 3 Aha/ ṗarkina mo e mo dhali mish ibwambori aha/ a

mor k̲a'bal jin doshki'd iyan ari yi'de/ mo jin taki'd ki ce isu/ mo. Cen 'deŋ kamu/ tura tur 'pena kamu/ mo, hili jan 'de/ jin tura tur caki'd ka sere'c mo 'pena gwa'dga/ mo dhali piki'd ki montur piti mo be. 4 Aha/ mishkina mor k̲a'bal dirkunu ka bora luŋgu'b mo, dhali bwaya 'bana binycam mo, dhali bwaya 'bana bimporos mo, to/eŋ kamu/ yisa di'da jin doshki'di bwambori a'di yisa. Jan 'deŋ kamu/ yisa di'da jin midi mish wot̲h̲ jaŋ kamu/ 'peni me'd piti mo. A'di miiki to jin ona bwa a'di mo, dhali a'di warki'd ki dhan ca mo be.

5 Me'd jin kulumkika/ gom to yansan mo tani, aha/ mishkina rasi mi yayi'd 'pena bora luŋgu'b mo, jin yaki'd ka 'cit̲h̲an dhul 'peni jis/e gi mony'ceshi 'baar mo, jin guski'd ki yap̲ yap̲ mo, jin diki wa e ki jin midi bit̲a 'cesh mo. Arasi mi taki'd ki dhan ceny caaga/ mo ibwamani jis/em piti mo be. 6 A'di yayi'd bwaya mor k̲a'bal jin taki'd ki ce isu/ mo, aha/ mishkina mor k̲a'bal doshki'd iyana gap̲ gi ari yi'de/ mo, dhali mi guski'd 'kup̲ka mor k̲a'bal mo ki dhan mom'bitha caaga/ mo be. 7 Aha/ mishkina mi yayi'd mmo'disha mor k̲a'bal is mo. A'di warki'da mor k̲a'bal mo, dhali a'di 'koshki'da mor k̲a'bal mo dhali 'ce'd ce sum piti mo. Amor k̲a'bal darki'd gi mom'bi'th mo mmodoshi bwambori a'di mo. Arasi mi ki bit̲ a'di a'cesh mo dhali yap̲ a'di ki sho'k mo. Jaŋ kamu/ yisa di'da jin midi wot̲h̲a mor k̲a'bal 'peni mom'bi'th piti mo yisa. 8 Yan'ko'da rasi mi warki'd ki dhan ca mo. Hili ki a'di warki'd ki ca mo tani, ceny caagam piti 'ce'dki'd mo, dhali e mom piti mo tani cen doŋona caagan tiya pikin mo kun 'kokin 'kup̲ka ris 'tham gi momis kun 'kokini doŋon mo be.

9 'Peni bwamani uni mo tani ceŋ kamu/ caki'd mo, ki gwa'd gwa'd nt̲wa/a/ mo, hili a'di caki'd ki nyanye/ 'kup̲ka 'bana bimporos mo, dhali 'kup̲ka 'bana bora gagamis mo, dhali 'kup̲ka 'cesh jin ta jaro/ ki jaro/ mo be. 10 A'di warki'd ki ca kagahara mo mmocic̲ e mo ma mee mo nyak̲ka thuruk̲ gi momis mo. Kun tiya 'pena thuruk̲ mo dhali kun tiya 'pena risa cul mo tani uni t̲a'kkunu bwaya 'cesh mo, dhali uni yap̲ki uni ki sho'k mo be. 11 A'di mii is piti mmocaaca me'd wathinyca'd ma thuruk̲ mo. A'di k̲alki to ka pije/ 'peni a'di aris to kun c̲inu mmo'tha ki o'd mo, dhali t̲u'k mondim piti jin dhelela dhelel mo be.

12 Haali/ gom mo jin ushu gwo ha e mo tani, athuruk̲ minu mii c̲iku ce ma rasi mi mo, dhali to jin c̲inu mmo'tha ki o'd minu dosh mo. Ce

mini yip miiŋ kar/e bwaya 'cesh mo, dhali a'di midi gam mii adu is ki mii jin miikina a'di mo be. 13 Yan'ko'd aha/ cikkina 'twa/ gi a'din 'de/ jin kogu mo dhali jaŋ kamu/ jin kogu thokki a'di gwo mo ki, "To gwansan mini 'ko goma kasjana mo, jan yansan jin ta jan gi to kun çinu mmo'tha ki o'd mo, miinthus jin kali mony'ce'd sho'k mo, monyaŋ jin çinu mo, dhala risa thuruk gi momis yapkunu ki sho'k mo?" 14 A'di ki o aha/ gwo mo ki, "A'di midi di mom'pimpili/ mo dhali mon'thamo/ aliipi su/ i'ce'dka iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd mo. I'ko'di mii çaan mo tani monyaŋ minu doku/ mo be."

15 Ki aha/, Daniyal, mishkina tony jan mo tani, aha/ palkina mii mo mmomish a'di 'ban mo. Dhali toŋ kamu/ doshki'd bwambori aha/ mo a'di jin wakina e ki wathimpa mo be. 16 Aha/ cikkina 'kus gi wathi/ mo jin yuki'da yuk mo e bwaman ma gap gi ari yi'de/ Ulayi mo. A'di oki gwo mo ki, "Jibra/iil, wothi/ wathi/ yansan mmomish jan 'ban mo." 17 Wakan a'di pu'dki'd ki 'dishe/ e jin doshkika/ mo. Ki a'di pu'dki'd mo tani, aha/ ko/kina is mo dhali bit jis/em pem ka luŋgu'b mo. Hili a'di ki o aha/ gwo mo ki, "Mishi gwo 'ban mo, /e ya/ gi 'kwani mo, ki jan ta mo wu 'kup gi embul mo mo."

18 Ki a'di walki aha/ 'twa/ mo tani, aha/ bitkina dhan mony'ce'd en ditga/ apo/ mo aha/ ki bit bwam/em pem a'cesh mo. 19 A'di oki gwo mo ki, "Hili ma, aha/ minu mish 'ban ki /e mo ki to jin midi pu'd i'ko'd ka tee ma nyor mo, haali/ jan oki gwo goma tee gi mo wu 'kup mo be.

Acim ma pesu/ kun 'kokini isi kwara i'ce'dka 'kume'd mo jin okunu gwo is mo

20 Haali/ me'da mor ka'bal jin mishkina /e mo, a'di jin taki'd ki ce isu/ mo tani, uni ta imalik gi 'kwanim Maadi mo dhala malik gi 'kwanim Parsiya mo be. 21 Arasi mi a'di ta'da malik gi paŋ Girgi mo. Dhali adhan ceny caaga/ gi embwamani em piti ta'da malik jin twa/a/ mo be. 22 Haali/ me'd ce jin 'ce'dki'd mo, i embul gi kun doŋon kun cuki mis mo tani, imalika doŋon mini cu mis 'peni dhan 'peŋkuman bampam piti mo, hili yisa ki dhan mom'bi'th piti yisa. 23 I'ko'di 'peŋkuman bampa/ gwansan mo, ki iman 'di/ gwo gamki miim buni me'd mo tani, amalik jin taki'd gi jis/e shigga/, a'di jin yuka yuk mo, midi cu mis mo be. 24 Mom'bi'th piti midi ta mom'bi'th jin ça'bki deem deem mo, hili yisa ki mom'bi'th piti mo yisa. A'di midi ta to mer e mom'bi'th piti mo,

a'di midi mii mii dhali gama du is mo. A'di midi 'ce'd a'di jin c̲a'bki deem deem sho'k mo dhali 'kwani kun k̲ogu mo be. 25 Ki mii yuk̲gam piti mo tani a'di miiki mii ma he'k/e mo ibwaŋ'kwarany me'd piti mo. A'di midi war ki dhan ca eya dum piti mo. A'di midi diki t̲oshki midi 'ce'da ris 'kwani sho'k mo. A'di midi diki t̲oshki cu mis ap̲o/ iya/ ma malik̲ mo, dhali a'di minu 'ce'd bwa mo, hili yisa ki me'd gi̲ wathimpa yisa. 26 Aris jan gi mom'pimpili/ dhala ris jan gi mon'thamo/ kun t̲orkunu mo tana k̲ar/e mo. Hili muthi jan 'twa/ mo, haali/ a'di diki'd goma cim ka ris mo goma cim jiŋ 'ko'd mo be."

27 Yan'ko'd aha/ jin tana Daniyal, p̲ikunu e mo dhali 'ka'da is ki 'ka'd goma risa cim ka ris mo. Yan'ko'd a̲ha/ cukina mis mo, dhali aha/ ki ya bwaya t̲u'c ma malik̲ mo. Hili aha/ merkina ki jan mo, dhali jaŋ kamu/ yisa di'da jin mishki a'di 'ban mo yisa.

Daniyal 9

Mon'tho ma Daniyal gom 'kwani mo

1 Ki yil jin t̲wa/a/ ma Dariyus jin ta ya/ ma Ahasuyerus mo, jin ta emen ma Madis mo, jin karkunu ka malik̲ ap̲o/ dhan 'peŋkuman bampa/ gi 'kwani K̲aldiyan mo, 2 e yil jin t̲wa/a/ jin jikin ma Dariyus aji mo tani, aha/, Daniyal, deŋkina risa warka/ e kun 'kokina gwo ma Arumgimis nycine/ mo, gwo jin yayi'd bwaya Irmiya mo jin ta'da manc̲i gwo ka dhamo/ mo. Aha/ t̲oshkina ki yil mini 'ko i isi kwara i'ce'dka 'kume'd mo ntagi pa Urushaliim mina mony'ce'd sho'k ip̲u'du/ mo be.

3 Aha/ t̲u'kkina jis/em pem bway Tap̲a Arumgimis mo, mmoŋap̲ a'di ki mon'tho mo dhali ki bwaŋ'kuc̲ jin k̲aru ki gwa'd mo, dhali ki mo jin ga/u to mo, ki mo jin hithu burrinye/ ma shawal mo, dhali mo jin 'koshu 'piny mo. 4 Aha/ 'thokina Tap̲a Arumgimis pem mo, dhali aha/ c̲ikina ris miinthus bana mo. Aha/ o̲kina gwo mo ki, "Aha/ 'thokina /e mo, Tap̲a, /e jin ta a'di jin caaya e ki ca mo dhali Arumgimis gi momer mo, /e ta a'di jin dhuki'da ris gwo kun gamu me'd mo dhali ta k̲ar/e mmo/en uni gwansan kun enki /e mo dhali dhuwa ris gwom pini mo be. 5 Aman miikina miinthus mo dhali mii mii kun thamu mii mo. Aman miikina tonthus mo dhali aman ushkina gwo e mo, dhali t̲u'k 'pena ris gwoŋk̲an pini mo dhala ris gwony cim pini mo be. 6 Aman 'kona ki cik̲ gwo gi imanmiiya t̲u'c pini kun ta imanc̲i gwo ka dhamo/

mo kun oki gwo ki gway pini gom imaliḵ bam mo, dhali kun ta imanshu bway bam mo, dhali idhan babam bam mo, dhali goma ris 'kwani gi mony'ceshi 'baar mo be. 7 Gom /e, Tapa, jin takin gi mo ma ḵar/e mo. Gom am shwane/ mo. Naskina/ mo tani jis/em bam takin gi mon'the is mo, gom 'kwani gi pa Yahuudiya mo dhali uni gwansan kun 'kokin e pa Urushaliim mo, dhali gom 'kwani Israyiili 'baar mo. Ntagi uni gwansan kun 'disha 'dish mo dhali uni kun si'dkin mo eya ris mony'cesh jin c̱ekerkunu uni bwa nycine/ mo. Haali/ gom mii yansan kun daru ki moŋgam gwo is jin miikina aman apo/ /e mo be. 8 Gom am mo tani, Tapa, aman takina gi mo ma 'the is mo e jis/em bam mo, gom imaliḵ bam mo, dhali gom imanshu bway bam mo, dhali gom idhan babam bam mo, haali/ aman miikina miinthus apo/ /e mo be. 9 Gom Tapa Arumgimis bana jin taki'd gi bwaŋ'kuc̱ dhali mo jin gwamuwa gwam mo, haali/ aman ushkina gwo ha e apo/ a'di mo be. 10 Aman 'kona ki ha 'twa/ gi Tapa Arumgimis bana gwo e mo mmo/ii eya ris gwoŋḵan piti jin c̱ikina a'di ana ka ris imanmiiya t̲u'c piti kun ta imanc̱i gwo ka dhamo/ mo be. 11 'Kwani Israyiil i'baar mo dhaŋki gwoŋḵan pini mo dhali t̲u'k 'peni a'di mo, mmo/ush gwom pini ha e mo. Mii nyo/ga/ dhali monyjee jin 'kwarkunu e gwoŋḵan ma Musa, jin ta'da manmii to ma Arumgimis mo tani, 'kokunu mmo gac̱ apo/ aman mo, haali/ aman miikina miinthus apo/ a'di mo be. 12 Tapa oki'da ris gwo mo ki a'di walki 'twa/ apo/ ana mo dhali apo/ imanjiya jim bana mo kun jikina ji apo/ ana mo mmoḵali dhan moŋ'kosh is ka nyora caaga/ gom ana mo. 'Peni 'kwarany gi momis i'baar mo to gi wakan yisa miikunu mo yisa jin miinu 'taki par e jin miikunu e pa Urushaliim mowa. 13 Me'd jin 'kwarkunu a'di e gwoŋḵan ma Musa mo, aris mont̲o'c bwa gwansan kun pu'dkina po/ ana mo tani, ana 'kona ki 'tho mii ma 'the 'peni Tapa Arumgimis bana mo mmot̲u'k mo 'peni aris bway gi tonthus mo dhali dhu 'ce gom miiŋ ḵar/em piti mo be. 14 Wakan Tapa dhuki mont̲o'c bwa ki monthoson is mo dhali ḵali a'di apo/ ana mo, haali/ Tapa Arumgimis ta'da ḵar/e eya ris to 'baar mo kun miikina a'di mo, naskina/ mo tani ana 'kona ki ha gwom piti e mo be. 15 'Dishesan mo tani, Tapa Arumgimis bam mo, /e 'doyi 'kwanim pini ka pije/ 'pena 'cesh gi pa Masir ki me'd pini jin 'bitha 'bi'th mo, dhali /e ki kar gway pini mishu gom is pini mo, ntaga tee ga 'dishesan mo.

Hili naskina/ mo tani aman 'kona mmomii miinthus mo, aman miikina ris tonthus mo.

16 Tapa, haali/ goma ris mii ma kar/em pini 'baar mo kun miikunu mo tani, dhalka nyor pini dhali nyor jin shwanu tu'kki'd 'peni 'peŋkuman bampam pini jin ta pa Urushaliim mo, jin ta wosh pini jin kogu. Haali/ goma ris miinthus bam mo, dhali goma ris mii kun thamkina idhan babam bam mo, e pa Urushaliim mo, dhali 'kwanim pini warkin ki to kun miikunu ka mak ki uni gwansan kun 'kokini 'ko'dgwari aman mo be. 17 I'dishesan, Arumgimis bam, cikki mon'tho ma manmiiya tu'c pini mo dhali ton 'thom piti ki bwa jin 'kucu mo, gom gway gi gway pini mo, Tapa, dhalki bwam/em pini 'twak mo mo 'peni mom pini jin ta ma'du/ mo. 18 Arumgimis pem, rici 'cem pini mo dhali kari 'ce mo, ka'di em pini mo, dhali par mo e mo. Aman 'kokunu mmo'ce'd sho'k mo, pari 'peŋkuman pa e jin yukkunu ki gway pini mo. Aman 'kona ki kali tondot bam ki bwaŋ'kuc gom /e mo haali/ gom mii ma kar/em bam mo yisa, hili gom mii ma 'them pini jin caaca mo be. 19 Tapa, ciki mo ma! Tapa, gwami mo! Tapa, kari 'ce mo ma dhali miiyi mii mo! Gom gway ki gway pinin gana/ mo, dhalku/ ki taya dite/ mo, Arumgimis pem mo, gom 'peŋkuman pam pini mo dhali 'kwanim pini uni yukkunu ki gway pini mo."

20 Ki aha/ walkina 'twa/ mo, ki mon'tho mo dhali ci miinthus pem mo dhali miinthus gi 'kwanim pem ma Israyiil mo, dhali tor moŋ 'kuc bwa gi tondot pem jin karka is ki gwa'd ibwambori Tapa Arumgimis pem mo ki gway ma Arumgimis jin ta wosh jin kogu mo tani, 21 Ki aha/ 'thokina mo tani, wathi/ jin ta'da Jibra/iil, jin mishkika/ e jan gi twa/a/ mo tani, a'di peyi'd ka 'cesh bway aha/ mo ki pe ma yap yap mo, ka tente/ gi mom'pimpili/ jin miikunu abas mo be. 22 A'di ciki aha/ mo jin mishu gwo 'ban mo dhali o aha/ gwo mo ki, "Daniyal, aha/ i'dishesan yayina ka pije/ mmociki /e mo nyith mo mo dhali mo jin mishu gwo 'ban mo be. 23 Wakki/ /e tel mii 'pen mmotor tondot ki bwaŋ'kuc pini mmokar is ki gwa'd mo tani, gwoŋkan cikunu mo dhali aha/ pu'dkina mmotor ki /e gwonthok mo, haali/ /e enkunu mo. Wakan mishi gwo yansan mo dhali mish gwo jin okunu mo.

24 Iss 'kwanimpa ka kwara 'ce'dka 'kume'd i'ce'dka pesu/ uni ta gwoŋkan kun cinu mo gom 'kwanim pini mo dhali gom 'peŋkuman

pam pini mo mmowu mii kun thamu mii 'kup mo dhali kar miinthus 'kup mo, mmotor to mo gom mii jin miinu tonthus mo, mmokali mii ma kar/e goma sule/ sule/ mo, mmo kal gwo jin 'ceenu mo dhali gwo jin onu is mo, dhali mmoci mo jin kogu mo be. 25 Mmo/mish gwo 'ban dhali nyith gwo 'peni gwoŋkan jin cinu mmodhu mo dhali nyaŋ pa Urushaliim ki a'din 'de/ jin miinu kwanyu/ mo (jin midi ta man shu bway mo), imun mo tani midi ta me'di pesu/ dhali yili pesu/ mo dhala isi kwara 'ce'dka su/ ma pesu/ mo. Pa Urushaliim minu nyaŋ nyaŋ this ka ris bway tur mo dhali ki dhan jis kun kwanyu mo, ki mo jin waku awak ka tee gi mo isa nyor mo be. 26 'Ko'di issi kwara 'ce'dka su/ ma pesu/ mo tani, a'di jin kwanyu minu 'ce'd sho'k mo dhali midi diki ta gi toŋ kamu/ mo. Athuruk ma manjiya ji jin yayi'd midi 'ce'd 'peŋkuman bampa/ sho'k mo dhali mo jin kogu mo. Mo wu 'kup piti midi yayu/ ka ganu yi'de/ mo, dhali mo/as midi di ntagi mo wu 'kup mo. Aris mony'ce'd sho'k okunu gwo mo be. 27 A'di midi o gwo jin gamu me'd nyakka ris 'kwani gom yili pesu/ 'de/ mo. Eya galany gi yili pesu/ mo tani, a'di midi kar mo wu 'kup ki mo jin miinuwa bas mo dhali ki to jin cinu mo. Ka bi kun wakkunu mo mini iiyu/ e jan 'de/ jin 'ce'dkunu sho'k mo ntagi mo jin 'ce'du/ sho'k 'baarki'd mo jin okunu gwo mo minu gacu ka pije/ apo/ a'di jin miiki mony'ce'd sho'k mo be."

Daniyal 10

Jan gom monyca gi wathi/ mo

1 Ki yil jin 'kon ma po/ ikwara ma Sayirus jin ta'da malik gi pam Parsiya mo tani, gwo torkunu goma Daniyal mo, a'di jin yukkunu gway ka Belteshashar mo. Gwo yansan ta'da kar/e mo. Gwo gom dhan mo/asa caaga/ mo. Daniyal mishki gwo 'ban mo ki a'di nyithki'd 'peni jan mo.

2 Ka cim gwansan mo tani, aha/, jin tana Daniyal, dikina e moŋko mo goma cim ma pesu/ ikwara mo be. 3 Aha/ dina ki shwa toŋ 'kunyga/ mo, aha/ dina ki 'ka shum mo, aha/ dina ki pi toŋ kamu/ mo, dhali aha/ dina ki 'kosh is pem ka yin mo ntaga cim ma pesu/ ikwara 'baarki'd mo be. 4 Ka cimi iss 'de/ 'ce'dka doŋon ma ppen twa/a/ mo, me'd jin dikika/ e yan yi'deny caaga/ mo (jin ta yi'de/ Tigiris mo tani), 5 Aha/ hilkina mo mo 'kupki mis mo dhali par wathi/ e jin hi'thki dhan

burrinyen tur mo, mmodek wackan e empa'd piti mo jin miikunu ki 'dolkona gana/ gi pa Upaas mo. 6 Buŋgwar is piti wakina e ki wosh dhel mo, dhali bwam/em piti wakina e ka wara sho'k mo. Jis/em piti wakina e ki moŋkush ma risa Badhariya mo, dhali 'bame'd piti dhali sho'k piti wakina e ki gurany 'per jin 'koshkunu ki to mo. 'Kus ma ris gwom piti wakina e ki 'kus gi dhan 'kwani ris mo be. 7 Aha/ jin tana Daniyal, mishkina jan aha/ 'de/ mo, haali/ 'kwani kun 'kokin nyakki aha/ mo tani 'koki mish jan mo. Hili ma, adhan moŋko/is pu'dki'da po/ uni mo, dhali uni sokin mo mmobag is buni mo be. 8 Wakan aha/ dhalkunu aha/ 'de/ mo dhali aha/ mishkina jana caaga/ yansan mo. Mom'bitha kamu/ bocki'di aha/ yisa, moŋkush pem jin piki'd mo tani warki'd ki mony'ce'd sho'k mo, dhali mom'bitha kamu/ yisa bocki'di aha/ mo yisa. 9 Yan'ko'd aha/ ki cika ris gwom piti mo, dhali me'd jin cikkika/ uni mo tani, aha/ bitkina jis/em pem ka luŋgu'b mo ki mo ish/eny caaga/ mo ki jis/em pem bwaya 'cesh mo be.

10 A'di taki aha/ is ki me'd mo dhali rak aha/ deekina 'kupa'dupun pem mo dhali bwam me'd pem mo be. 11 Aman'doyu gwo ki o aha/ gwo mo ki, "Daniyal, wathi/ jin enu mo, misha ris gwo gwansan 'ban mo kun okika/ gom /e mo. Doshi ka jisho'k mo, haali/ aha/ haskunu gom /e mo." Ki a'di oki gwo yansan gom aha/ mo tani, aha/ doshkina ki mondee mo be.

12 Yan'ko'd a'di ki o aha/ gwo mo ki, "Dhalku/ is ki ko/ mo ma, Daniyal. Me'd yin 'thissa/ ka cim jin twa/a/ mo tani /e karki 'kup pini mmomish gwo 'ban mo dhali kar is pini ki gwa'd ibwambora Arumgimis mo, aris gwom pini cikkunu mo, dhali aha/ yayina haali/ goma ris gwom pini mo be. 13 Iya/ ma malik kun ta itapa gi dhan 'peŋkuman pa gi pa Parsiya ushki aha/ mo, dhali aha/ karkunu imun mo nyakka risa malik gi pam Parsiya mo goma cimi iss 'de/ i'ce'dka 'de/ mo. Hili Maka/iil mo, a'di jin ta a'din 'de/ ma ris itapa mo, pu'dki'd mmowoth aha/ mo be. 14 Shwanesan aha/ pu'dkina mmowoth /e mo mmomish gwo 'ban gom to jin midi pu'di 'kwanim pini mo ka cim jin 'ko'd mo. Haali/ jan naskina/ diki yayu/ mo be."

15 Ki a'di walki 'twa/ nyakki aha/ mmo/owa ris gwo gwansan mo tani, aha/ bitkina jis/em pem 'kupka 'cesh mo dhali diki wal 'twaŋ kamu/ mo. 16 Jamu/ jin wakina e ki ya/ gi 'kwani taki aha/ aliman 'twam pem

ki me'd mo, dhali aha/ ka'dkina 'twam pem mo dhali wal 'twa/ nyakki a'di jin doshki'di bwambori aha/ mo: "Mmo/o gwo mo ki, tapam pem, aha/ dikina i isa nyor mo haali/ gom jan mo, aha/ dina ki tagi mom'bitha kamu/ mo. 17 Aha/ tana amanmiiya tu'c pini mo. Aha/ mina wal 'twa/ nyakki tapam pem kata mo? Haali/ aha/ misha ki aha/ dara ki mom'bi'th mo, dhali shi/ina kamu/ yisa di'd jin dhalkunu i aha/ mo yisa."

18 Dok/e a'din 'de/ jin piki'd ki jamas gi wathimpa taki aha/ is ki me'd mo dhali 'bi'th aha/ is mo be. 19 A'di oki gwo mo ki, "Dhalki is ki ko/ mo ma, /e wathi/ jin enkunu mo. Moŋku'th is gom /e mo! 'Bithi ki 'bithi 'dishesan mo, 'bithi mo!" Ki a'di di'd mmowal 'twa/ nyakki aha/ mo tani, Aha/ 'bi'thkunu is mo be. Aha/ ki o gwo mo ki, "Dhalki tapam pem wal 'twa/ mo, haali/ a'di 'bithki aha/ is mo be." 20 A'di ki o gwo mo ki, "A /e mishkina tinta yayika/ i /e mowa? Aha/ ki jahanne/ mina dok mo mmo/as apo/ tapa gi pam Parsiya mo. Ki aha/ yakina mo tani, tapa gi paŋ Girki midi yayu mo be. 21 Hili Aha/ mina tor /e to jin 'kwarkunu eya Warkaŋ kar/e mo. Wathin kamu/ yisa di'da jin midi tor is piti ki a'di 'bitha 'bi'th nyakki aha/ mo apo/ uni yisa, hili jasa Maka/iil mo be.

Daniyal 11

1 Ki yil jin twa/a/ ma Dariyus gi pam Maadi mo tani, aha/ ki is pem yayina mmowoth a'di dhali mmocesha Maka/iil ka po/ mo be.

2 Dhali aha/ mina torki /e gwoŋ kar/e mo. Imalika kwara mini cu mis e pam Parsiya mo, dhali jin 'kon ma po/ idoŋon midi ta pa ki nyanye/ mmobol kun tiya e mo. Ki a'di gamki mom'bi'th ki pa jin tana a'di mo tani, a'di midi 'kosh uni ka 'dete/ 'dete/ is mo apo/ dhan 'penkuman paŋ Girgi mo be. 3 Amalik jin 'bitha 'bi'th midi cu mis mo a'di jin midi ji adhan 'penkuman bampa/ mo, dhali a'di midi mii isi me'd jin ona bwa a'di mo. 4 Ki a'di cuki mis mo tani, 'peŋkuman pam piti midi 'ce'd bwa mo dhali midi kwa/ bwa ka ris 'tham gi momis jin 'kona shem 'pena bi doŋon mo, hili yisa goma ris emen pitiŋ gana/ yisa, dhali yisa ki mom'bi'th piti mo yisa jin mina a'di jiya ji mo yisa. Haali/ dhan 'penkuman pam piti minu 'ce'd sho'k mo ki unin tiya kun 'koni 'ko'dgwara ris emen piti mo.

5 Amaliḵa bimporos midi 'bitha 'bi'th mo, hili a'din 'de/ 'peni wathiny ca'd ma hakuma mo midi war ki 'bi'th mo dhali midi jiya ji mo. Monyjim piti midi ta dhan monyjiny caaga/ mo be. 6 'Ko'di yili daḵa/ mo, ka tenteŋ ḵar/e mo tani, uni mini mii mii kun gamu gwo me'd mo. 'Bwa/ ma maliḵ ma 'bana bimporos midi yayu/ bwaya maliḵ ma 'bana cam mo mmo/o gwo jin gamu me'd mo. Hila yim midi diki kara bim piti ki 'bi'th 'bi'th mo, walla midi diki dosh mo, walla 'bame'd piti mo. Ayim minu dhalku/ mo, ayim dhali uni gwansan kun guyi a'di mo, dhala babam piti mo, dhali a'di jin wo̲th̲ki'da yim ka tente/ gwa̲taan mo be.

7 Hili abi 'pena risa birman ma yim mini cu mis mo e embul ma yim mo. Ayim midi 'kosha thuruḵ mo dhali ciç dhan gu'b ma maliḵ ma 'bana binycam mo. A'di midi as uni mo, dhali a'di midi bu'th uni mo be. 8 A'di midi butha risa rum buni mo, nyaḵka ris toŋḵuthu'd buni kun uḵa uni mo dhala ris toŋ'kul bwam 'borgam buni mo kun ta 'dolkon kush mo dhali 'dolkona gana/ mo, dhali 'do uni bway pa Masir mo. Gom ushi yil mo tani a'di midi diyu/ apije/ mo 'pena maliḵ ma 'bana binycam mo. 9 Yan'ko'da maliḵ ma 'bana binycam midi as dhan 'peŋkuman pa ma maliḵ ma 'bana bimporos mo, hili a'di midi doḵ bwaya 'cesh piti mo.

10 Iya/m piti mini thoson is dhali mii montul isa caaga/ ma thuruḵ mo. A'di midi ça'b yayu/ ilu/ mo dhali kuma ris to 'baar mo, a'di midi ya eya ris embul gi dhan gu'b ma maliḵ piti i'baar mo be. 11 Yan'ko'da maliḵ ma bora bimporos midi war ka nyor mo, a'di midi ya mo dhali mii mo/as apo/ a'di mo, a'di jin ta'da maliḵ ma 'bana binycam mo. Amaliḵ ma 'bana binycam midi cu mis mo ka dhana thuruḵa ris mo, hili athuruḵ minu çiku e me'd piti mo be. 12 Athuruḵ minu ḵal ka pije/ mo, dhali adu ma maliḵ ma 'bana binycam minu 'de'k isi mis mo, dhali a'di midi bi̲ta aliipi 'kume'd mo, hili a'di minu 'koki pi e mo be. 13 Yan'ko'd amaliḵ ma 'bana binycam midi cuwa thuruḵa kamu/ mis mo, jin ca'd 'pena kamu/ jin t̲wa/a/ mo. 'Ko'di ushi yil mo tani, amaliḵ ma 'bana binycam ka jiŋ gana/ midi yayu/ mo nyaḵka dhana thuruḵ kun çikunu aris to gi mo/as ki nyanye/ mo be.

14 Ki aris uni ka ris mini cu mis apowa maliḵ ma 'bana bimporos mo. Iya/ gi mo/as ibwamana ris 'kwanim pini mini dhu is buni mmo'baar

gwo gi tonyjan mo tani, hili uni minu yap̲ ki sho'k mo be. 15 Amalik̲ ma 'bana binycam midi yayu/ mo, mmopepera 'cesh mmo'kam mom'bi'thga/ mo, dhali bu'th 'peŋkuman bampa/ nyak̲ka ris mo nyaŋ gi bampa/ mo. Mom'bi'th ma 'bana bimporos midi diki dosh mo, arisa thuruk̲a 'bi'thgam buni si'da/ mo. Mom'bitha kamu/ yisa di'da jin midi dosh yisa. 16 A'di jin yayi'da p̲o/ a'di mo tani midi mii isi me'd jin ona bwa a'd mo, dhali jaŋ kamu/ midi diki dosh i bway tur piti mo. A'di midi dosh eya 'Cesha 'Borgam piti mo, dhali mony'ce'd sho'k midi di eya 'cesh piti mo be. 17 Amalik̲ ma bora binycam midi kar jis/em piti mmoyayu/ ki mom'bi'th piti gi dhan 'peŋkuman pam piti ilu/ mo, dhali nyak̲ki a'di mo tani midi ta gwo jin gamu me'd mo jin mina a'di mii nyak̲ka malik̲ ma 'bana bimporos mo. A'di midi c̲iki a'di i'bwa/ up̲ kun mashkin mo mmo'ce'd dhan 'peŋkuman pa ma 'bana bimporos sho'k mo. Hili gwo jin onu midi diki 'ka 'kup̲ mo walla midi diki wot̲h̲ a'di mo be. 18 I'ko'di mii yansan mo tani, amalik̲ ma 'bana binycam midi hil ki 'bore/ goma risa uk̲a 'cesh mo dhali midi butha ris uni ka ris mo. Hili wathiny ca'd ma hakuma mina mo ma 'the is iwu 'kup̲ mo dhali midi rak̲ mo ma 'the is piti midi dok̲ ka nyaŋ'ko'd ap̲o/ a'di mo. 19 Yan'ko'd a'di midi hil ki 'bore/ gom dhan gu'ba caaga/ ma 'cesh piti mo, hili a'di midi gwol a'di ki sho'k mo dhali bit̲ mo, a'di minu 'koki gam mo be.

20 Yan'ko'd jaŋ kamu/ midi cu mis mo e embul piti mo a'di jin midi rak̲a thulp̲a/ jin tuli is ya'd gom gway mon'twak̲ mo mo gi dhan 'peŋkuman pa mo. 21 E mom piti mo tani wathiŋ kamu/ midi cu mis jin mina 'kwani 'koki c̲i montak̲ e mom'bi'th pitiŋ gana/ mo; a'di midi yayu/ ki bwam piti mo dhali midi k̲al dhan 'peŋkuman pa ki mii ma he'k e mo be. 22 'Kwani ma meem piti minu dhi'th sho'k me'da ganu yi'de/ 'pena bor piti mo. 'Kwani ma mee imont̲al 'de/ nyak̲ki imanshu bway gi gwo jin gamu me'd minu 'ce'd sho'k mo be. 23 'Pena tee gi gamu me'd nyak̲ki a'di mo tani, a'di midi mii mii kun tana he'k e mo; ki jasi 'kwani kun 'koni dak̲a/ mo tani a'di midi gam mom'bi'th mo be. 24 Ki dargi gwo jin rumu mo tani a'di midi p̲u'd eya 'ban bampa/ jin tanu pa ki pa mo, dhali a'di midi mii to jin dina com ki mii mo walla adhan com mo be. A'di midi pwak̲ to kun butha uni bwa e bwamani uni kun bat̲h̲ki a'di mo, to kun k̲alu ki mom'bi'th, dhali to kun ishkin ka enthus mo. A'di mina bwa o ki k̲ala ris mo kun nonu 'twa/ mo, hili

jasi gom embul mo be. 25 A'di midi cu mom'bi'th piti mis mo dhali adum piti apowa malik ma 'bana bim poros ki dhan 'kwani ma mee mo. A malik ma 'bana bim poros midi mii mo/as ki nyanye/ ki caaca mo dhali ki 'kwani ma meem 'bi'thga/ mo, hili a'di midi diki dosh mo haali/ kun tiya mini mii gwo wu'th apo/ a'di mo be. 26 Wakan si'da/ uni kun shwa maam 'boron nyakki a'di mini pal mii mmo'ce'd a'di sho'k mo. 'Kwani ma meem piti minu dhi'th sho'k mo me'da ganu yi'de/ mo, dhali uni ka ris minu 'kosh jwa mo. 27 Imalika su/ gwansan mo, nyakka dum buni gwansan kun 'tu'du ki tonthus mmoshi/a shi/ i e ka rem'kup mo tani, minu dhu mmo'ko eya Tharabessan 'de/ dhali heka he'k e ka rem'kup mo, hili a'di midi darga tu'c mo be. Gom 'pemen moŋkar 'kup midi pu'du/ ki embul mo caan jin karu mo be.

28 Yan'ko'da Malik ma binycam midi dok ka nyaŋ'ko'd bwaya 'cesh piti nyakki dhan tom piti jin tana a'di pa ki pa mo, ka du shiggam piti apo/ gwo jin gamu me'd jin kogu mo. A'di midi mii mii mo dhali yan'ko'd a'di ki dok bwaya 'cesh pitiŋ gana/ mo be. 29 Ka tente/ jin karu mo tani a'di midi dok ka nyaŋ'ko'd mo dhali yayu/ apo/ a'bana bimporos dok/e mo. Hili atee yansan midi diki wa ki jin twa/a/ mo. 30 Goma risa kur yi'de/ 'peni pa Shithiim mini iiyu/ apo/ a'di mo, dhali a'di midi ko/is mo. A'di midi dok ka nyaŋ'ko'd mo dhali mmopura nyor ki 'bi'th apo/ gwo jin gamu me'd jin kogu mo, dhali a'di midi mii to mo. A'di midi dok ka nyaŋ'ko'd dhali mmotor mo/en gom uni gwansan kun 'teki gwo jin gamu me'd jin kogu bwa mo be. 31 Aris mom'bi'th piti mini cu mis mo dhali wak bampa/ jin nonu 'twa/ mo. Uni mini kar monycin tom buni 'kup mo kun cina uni isa yempa/ mo, dhali uni mini kar to shigga/ jin midi shi/ mo is mo be.

32 Gom uni gwansan kun mii mii kun ta thus ki thus apo/ gwo jin gamu me'd jin kogu mo tani, a'di midi he'k uni e mo dhali 'kosh uni mii is mo. Hili 'kwani kun mishkina Arumgimis buni mo tani mini 'bitha 'bi'th mo dhali mini mii to mo be. 33 Uni kun 'koni bwamani 'kwani kun misha e mo mo tani mini war tiya ka ris mmomish gwo 'ban mo. Hili uni mini ta'k ki gandala turga/ mo dhali ka le'dan o'd mo; uni mini ta'k e mo kun minu bu'th uni mo dhali e mo jin minu dill uni to ka risa cimi 'baar mo. 34 E mom buni kun ta'kka uni mo tani, Uni minu mii woth ki ari mowotha gwa'dga/ mo. E mii ma he'k/e mo tani kun tiya ka ris mini gam is buni me'd nyakki uni mo be. 35 Kun tiya

uni kun tan gi e mmomish mo mo tani mina isi 'kosh ka nyor ki nyanye/ wakan ki uni mina mii iwu 'kup mo, dhali dhelel mo, mmodargi monyo/o'd mo, ntaga tee gi mo wu 'kup mo. Haali/ embul jin karu naskina/ diki pu'd mo be.

36 Amalik midi mii isi me'da ris bwa kun o a'di mo. A'di midi 'de'k is piti mis mo dhali kar is piti ki ca apo/ arisa rum mo. Dhali apo/ Arumgimis jin ca'da po/ arisa rum mo tani a'di midi o aris gwo shigga/ mo, haali/ a'di mii mii mmogama du is ntaga nyor midi 'baar mo. Haali/ gwo jin kanu mo tani minu mii mii mo be. 37 A'di midi diki tor montak goma risa rum gi icom mo, walla arum jin ona bwa 'bom mo, walla a'di midi tor montak goma ruma 'deŋ kamu/ mo, hili a'di midi 'de'k is piti isi mis apo/ uni 'baar mo be. 38 A'di midi taka rum gi mom'bi'th piti mmodhal gwansan e i is mo. A'di ta'da rum jin dina com ki mish ki a'di midi tak a'di ki 'dolkon gana/ mo dhali ki 'dolkon kush mo, ka ris wosh kun ta jaro/ mo dhali ki ton tiya kun ta jaro mo be. 39 A'di midi as mom'bi'thga/ ki mowoth 'pena rum kun 'kon ka pije/ mo. Gom 'kwani ka 'dete/ 'dete/ kun yer a'di is ki gway mo tani, a'di midi ci uni monta'k ki nyanye/ mo. A'di midi dhu uni mmota iman jiya ji apo/ 'kwani ka ris mo, dhali a'di midi pwak ki uni a'cesh bwa me'd tonta'k mo be.

40 Ki embul jin kar 'kup mo tani, amalik ma 'bana bimporos midi 'kosha 'kosh mo. Dhali amalik ma 'bana binycam midi cu me'd dhan 'tham jin posho'd apo/ a'di ka risa arabiyya kun dira shumarum dhali iman mer uni mo dhali nyakka risa kur yi'de/ mo. A'di midi ya apo/a 'cesh mo, mmopal e uni mo, dhali ya ki tur mo be. 41 A'di midi ya bwaya 'cesh jin shina Jaro/ ime'd mo, dhali 'kwani ma Israyiil kun 'kona aliipi 'kume'd mini ta'k mo. Hili uni gwansan imini ye mo 'peni me'd piti mo: Pa Aduum mo, dhali pa Muwaa'b mo, dhali 'kwani Ammun kun bockin mo be. 42 A'di midi pele'th me'd piti eya risa cesh mo; dhala a'cesh Masir minu 'koki woth mo be. 43 A'di midi ta gi mom'bi'th apo/ gu'b gi dhunu 'dolkon gana/ mo dhali 'dolkon kush mo, dhali apo/ aris tony jaro/ gi pa Masir mo; 'kwani Libiyya dhali 'kwaniŋ Kush mini 'ko i'kwarany sho'k piti mo. 44 Hili kun this 'peni mom'pesho'k dhali 'pena 'bana cam mini ko/is mo, dhali a'di midi pi ka pije/ ki dhana nyor jin caaca mmo'ce'd a'di shoki 'baar mo dhali mmodhu kun tiya ka ris ki she/ gom mony'ce'd sho'k mo. 45 A'di midi

thum gu'b burrinye/ gi monyca'b piti i embwamana ris kumma/ yi'de/ mo dhali wosh gi monyjaro/ gi moŋkogu mo. A'di midi pu'd e moŋkar 'kup mo, dhali wathiŋ kamu/ piyi'd jin midi woth a'di mo be.

Daniyal 12

Gwo jin onu is goma tee gi 'ko'd mo

1 Ka tee caan mo tani, Mika/iil jin ta dhan ya/ ma Malik a'di jin jiki 'kwanim pini mo tani, midi cu mis mo be. Atee midi pu'du/ mo ki monto'c bwa midi di mo jin diki wa e ki ji gi mii'd 'peni montel 'pen gi kala kamu/ mo ntaga tee caan mo be. Ka tee caan mo tani 'kwanim pini minu woth mo, 'kwani ka 'dete/ 'dete/ kun gamkunu gway eya warka/ jin 'kwaru mo. 2 Aris uni gwansan kun ishki e mo e bu'da 'cesh minu cuyi mis mo, kun tiya bway moŋ'koki/e jin midi di ki sule/ sule/ mo dhali kun tiya bway mon'the is mo dhali kun tiya e mo isa nyor ki sule/ sule/ mo be. 3 Uni gwansan kun misha e mo mo tani mini kush mo mo me'd moŋkush isi momisi nni mo, dhali uni gwansan kun tu'kki tiya ka ris bway miiŋkar/e mo tani wana e ka risa cul goma sule/ mo dhali sule/ mo be. 4 Hili gom /e mo Daniyal, muthi aris gwo gwansan mo; kara warka/ ki mo mu'th is ntaga tee gi 'ko'd mo. Ka ris mini soyu/ imahan mo dhali imun mo, dhali mo jin nyithu to minu mar is mo."

5 Wakansan aha/, Daniyal hilkina mo mo, dhali kun tiya 'koni su/ doshkin mo jan 'de/ doshki'd e yana gap ka 'ban wor yan mo, dhali jan 'de/ doshki'd iyana gap ka 'bana kamu/ gi wor mo be. 6 Jan 'de/ 'peni uni oki wathi/ jin hi'th ki burrinye/ na'bulga/ mo, a'din 'de/ jin pe'd e 'kupi yi'de/ ki tur oki gwo mo ki: "Ka kasjana imina ris mii mer gwansan kun mini wu 'kup mo?" 7 Aha/ cikkina 'twa/ gi wathi/ jin hi'thki burrinye/ jin na'bula na'bul mo, a'di jin peki'd ki tur e 'kupi wor mo, a'di 'de'kki me'da bimporos dhali me'da cam piti 'kupki mis mo dhali o gwo is ki gway gi a'di jin di'd goma sule/ mo ki a'di midi 'taki di gom tee, dhali arisa tee mo, dhali atente/ embwaman mo be. Ki uni mini 'baar mmoceker mom'bi'th gi 'kwani kun kogu bwa mo tani, aris to gwansani 'baar mo minu mii 'baar mo be. 8 Aha/ cikkina mo, hili aha/ dina ki mish a'di 'ban mo. Wakan aha/ dotkina to mo, "Tapam pem, ata a'di midi ta 'pemen ma ris to gwansan mo?" 9 A'di ki o gwo mo ki: "Yayi e bway pini mo, Daniyal goma ris gwo uni mu'thkunu

'twa/ mo dhali 'dapkunu 'twa/ ka 'diŋkila mo ntaga tee gi 'ko'd mo. 10 'Kwani ka ris minu dhagam mo, dhali dhelelkunu mo, dhali pal e ki to mo, hili aman mii tonthus midi mii mii kun ta thus ki thus mo. Ṯal 'de/ 'peni a'din thus midi mish gwo 'ban mo hili uni gwansan kun misha e mo mo tani mini mish gwo 'ban mo be. 11 'Pena tee jin karu to 'kup̲ kun c̲inu ki me'd mmo'thaki o'd mo dhali mii nyogga/ jin rak̲i mo jin̲ shinu to isi 'baar mo karkunu mo tani, acim midi ta aliip̲i 'de/ i'ce'dka iss 'kwanimpa 'kume'd i'ce'dka iss 'kwanimpa idoŋon i'ce'dka 'kume'd[a] ap̲o/ mo. 12 Mom'bor mii gom a'din 'de/ jin c̲orki'd mo ntaga tee jin kar̲ ma risa cim ma aliip̲ 'de/ i'ce'dka iss 'kwanimpa ik̲arpa'c i'ce'dka iss 'de/ i'ce'dka k̲arpa'c[b] 'kup̲ mo. 13 /E mini mii ya e bway pini mo ntagi cim gi moŋkar'kup̲ mo̲, dhali /e mini si/is mo. /E mini cu mis dhali ya e mo jin t̲orkunu /e mo, ka tee kun 'ko'd mo be."

[aa]12:11 "Alip̲ wa miyyatheen thissa/iin"
[bb]12:12 "Alip̲ wa tulthumiyya kamsa talathiin"

AWARKA/ GI IMANTOR GWO

HOSAYA

Hosaya 1

1 Yase/ ita gwo gi Tapa jin pu'dki'da Hosaya jin ta ya/ ma Beeri mo ka cim ma Ussiya, dhala Yutham, dhala Ahaas dhala Hiskiya, uni kun tana malik gi pa Yahuudiya mo, dhali ka risa cim ma Yarubo/am jin ya/ ma Yuwash, jin ta'da malik Israyiil mo.

Kuŋ gu'b ma Hosaya mo

2 Ki Tapa walki 'twa/ ntwa/a inyakka Hosaya mo tani, a'di oki a'di gwo mo ki,

> "Yayi mo, budhi a'bom ki is pini a'di jin ta'da man mii miinyçal mo.
> Ayim midi ta gi uçi kun ta maman gi miinyçal piti mo.
> Goma 'cesh mii ki miinyçal ka kagahara/ mmo/ush Tapa gwo e mo be."

3 Wakana Hosaya yaki'd mo dhali masha Gamuur jin ta 'bwa/ ma Dibilayim mo, dhali ayim bwaki'd mo dhali dho'th ki a'di ya/ mo.

4 Tapa ki owa Hosaya gwo mo ki,

> "Yuki a'di Gway ka Jesrayiil mo.
> Gom ari mo mo tani Aha/ mini dor kuŋ gu'b ma Jehu mo goma bas jin wolki'd eya Jesrayiil mo,
> dhali Aha/ mina kar mo 'kup mo e 'penkuman bampa/ gi gu'b ma Israyiil mo be.
> 5 A'di midi mii ka cim jin 'ce'dka gwo jin on ma Israyiil is e embul wosh ma Jesrayiil mo."

6 Gamuur dok/e bwaki'd mo dhali dho'th 'bwa/ mo. Yan'ko'd Tapa ki owa Hosaya ki:

> "Yuki gway ma yim ka Lo-Ruhama mo,
> gom Aha/ yisa mina dok/e tagi mo mii mii e gu'b ma Israyiil mo, jin miga mii gwam uni mo be.
> 7 Naskina/ Aha/ mina tagi mo miim 'borga/ e gu'b ma Yahuuda mo,
> dhali Aha/ mina woth uni ki is pem mo,
> Tapa jin ta'da Arumgimis buni mo.

Aha/ mina diki woth uni mo 'peni gwo jin onu is ki gandala turga mo dhali ki mo/as mo dhali ki shumarum mo walla ki iman mer shumarum mo."

8 I'dishesan i 'ko'd ka Gamuur doshki'da Lo-Rahama 'pena ko mo tani, ayim bwaki'd mo dhali dho'th ya/a kamu/ mo. 9 Yan'ko'd Tapa ki o ki:

"Yuki gway piti ka Lo-Ammi mo,
gom um yisa ta 'kwanim pem yisa,
dhali Aha/ yisa tana Arumgimis bum yisa.

'Kwani ma Israyiil warkunu is mo

10 Naskina/ mondeŋ e gi 'kwani ma Israyiil midi wa e ka si'b gi bwama gap mo, jin minu mol bar mo walla deŋ e mo. A'di midi ta jigi okunu mo gom uni mo ki: ' Um 'koki ta 'kwanim pem mo,' a'di minu o gom um mo ki: ' Um ta 'kwani ma Arumgimis jin di'd ki e mo.' 11 'Kwani Yahuuda dhali 'kwani Israyiil minu tul is imontal'de/ mo be. Uni mini kwany amanshu bway 'de/ gom is buni mo, dhali uni mini ii ka gagamis 'pena 'cesh mo, goma cima caaga/ goma Jesrayiil mo be.

Hosaya 2

1 Oyi ikam pini mo ki:

' 'Kwanim pem!'
dhali i'bwah pini mo,
' /E din mmo/ hila hil ki e ma 'thime/ mo.'
2 Kali gwo apo/ kwan mo, dhali kali gwo mo,
haala yim diki ta 'bom pem mo,
dhali Aha/ yisa tana kath mowa
Dhalki a'di dhal miinycal piti 'pen mo 'pena bor piti mo,
dhali aris mii kun miinu miinycal mo 'peni embwaman ma ko mo.
3 Wakki/ diki wakan mo tani, Aha/ mina kar a'di is 'te/ mo
dhali tor mo ya is 'tem piti me'd isa cim yin jin dhodhuwa yim mo.

Aha/ mina miiya yim mmo/ wa e ki mombwasho mo,
mmo/ wa e ki moŋkuthu'd mo,
dhali Aha/ mina mii a'di mmo wu ki yi'de/ jin bu'th a'di mo be.
4 Aha/ mina diki ta gi mo miim 'borga/ e ucim piti mo,
gom uni ta uci gi miinu miinycal mo be.
5 Goma ta'dam buni ta'da man mii miinycal mo,
dhali ayim a'di jin bwa ki uni mo tani mii ki mon'the is mo.
Ayim ki o gwo mo ki: ' Aha/ mina ya bath iman en aha/ mo,
gom uni ciki aha/ maam pem mo dhali yi'de/ mo,
dhala thus pem dhali burrinyen na'bulga/ mo,
ayin pem dhali tompi mo.'
6 Gom kan mo tani Aha/ mina nyaŋa goŋ ka risa 'de/ mmo/ nona yim ki bway mo.
Aha/ mina nyaŋa gaŋgara/ goma yim mo
wakan ka yim midi diki gam bway mo be.
7 Ayim midi gus mmo/ ŋap iman en a'di mo tani
hili ayim midi diki gam uni mo be.
Ayim midi ŋap uni ki bur bur mo tani,
hili ayim midi mol uni gam mo be.
Yan'ko'da yim midi o ki:
' Aha/ mina dok bwaya kathim pem jin twa/a/ mo,
haali/ a'di hame'd gom aha/ wakan 'peni jan 'deshan mo.'
8 Goma yim yisa mishi'd ki a'di ta aha/ i cikina a'di tonte/ mo,
dhali yimana murath this dhala yin mo,
dhali a'di jin marki a'di 'dolkona gana/ is mo dhali 'dolkon kush mo,
kun miikina uni wakan goma Baal mo.
9 Wakan Aha/ mina kal tonte/ ma yim ka nyaŋ'ko'd ka tee gi 'cithu to mo
dhali yimana mura'th this ka yir piti mo.
Aha/ mina kula thus pem ka nyaŋ'ko'd mo dhali burrinyen na'bulga/
kun dhuna um mmo/ tika yim is mo.
10 Yan'ko'd Aha/ mina kara yim is 'te e jis e ki iman en a'di mo,
dhali jaŋkamu/ piyi'd jin midi woth a'di 'peni me'd pem mo.

11 Aha/ mina dosha ris bwaŋ'kunyu'd piti mo---
dhala aris moshwantom piti mo,
dhali mo jin taka a'di appen this mo,
dhali acima pesu/ piti mo,
dhali arisa cim gunn kun dhuna a'di mmo/ miiya ris mombut̲ mo be.
12 Aha/ mina 'ce'da bim piti sho'k mo dhali aris cwa ma p̲u/ piti mo, dhali gunn kun ona a'di ki:
' Aris tom pema nahan kun c̲ikina iman en aha/ aha/ mo,'
Aha/ mina mii uni mmo/ ta bwanycwam pem mo,
dhali aris to/e gi bwam momdhe'd mini shwa uni mo.
13 Aha/ mina dora yim goma cim gi moshwa to ma risa Baal mo,
ka yim duk̲i'da 'bicajwahar gom uni mo,
ka yim hi'thki is ki tonyjaro/ ki jany'cal mo dhali ki 'thaŋ'kus jaro/ mo,
dhali ayim ki ya ibat̲h̲ iman en a'di mo dhali this Aha/ 'kup̲i e mo---
yase i ta gwo jin ona Tapa mo.
14 Wakan aha/ mina ela yim e mo.
Aha/ mina guya yim bway mombwasho mo
dhali wal 'twa/ ki momalas goma yim mo be.
15 Aha/ mina c̲ika yima ris mosinu ma mura'th piti ka nyaŋ'ko'd mo
dhali embul wosh ma Ashor me'd 'twaŋkal gi mo ma 'teŋkap̲e/ mo.
Ayim midi tho'k aha/ gwo me'd yin 'thissa/ jin miikin ma yim ka tee jin tan ma yim dhuru'c mo,
me'da cim jin yayin ma yim ka pije/ 'peni pa Masir mo be.
16 To midi di ka cim c̲aan mo---
Yase ita gwo jin okina Tap̲a mo be...
ki /e mini yuk̲ Aha/ ka, ' K̲at̲h̲im pem mo,'
dhali /e mini diki dok̲/e yuk̲ Aha/ ka ' Baal pem mo.'
17 Gom Aha/ mina buk̲a ris gway ma Baal mo 'peni 'twa/ ma yim mo;
gway buni minu 'koki ka e ki suny suny mo.

18 Ka cim c̲aan mo tani Aha/ mina kar mo jin gamu gwo me'd gom uni mo
inyak̲ka ris to/e gi bwam mondhe'd mo,
dhali nyakki 'dii kun p̲en imis mo,
dhali nyak̲ki to kun parana 'cesh mo.
Aha/ mina shora bwa 'pen mo, dhali gandala turga/ mo,
dhali mo/as 'pena 'cesh mo,
dhali Aha/ mina kar /e mmo/ ish 'ko'da 'cesh ki 'dant̲ar mo be.
19 Aha/ mina o gwo is mmo/ ta kat̲h̲im pini goma sule/ mo.
Aha/ mina o gwo is mmo/ ta kat̲h̲im pini ki mii ma k̲ar/e mo
dhali ki mii ma isiŋ gana/ mo, dhali ki gwo jin gamu me'd ki bwaŋ gana/ mo, dhali ki mo mii mii mo be.
20 Aha/ mina c̲i is pem ki e ki bwaŋ gana/ mo,
dhali /e mini mish Tap̲a mo be.
21 Ka cim c̲aan mo tani,
Aha/ mina thok̲ gwo mo ki---yase ita gwo gi Tap̲a mo---
ki Aha/ mina thok̲ aris momis gwo mo,
dhali uni mini thok̲a 'cesh gwo mo be.
22 Mony'cesh midi thok̲ tont̲e/ gwo mo,
dhali yimana mura'th this mo, dhala yin mo,
dhali uni mini thok̲a Jesrayiil gwo mo be.
23 Aha/ mina si a'di gom is pem eya 'cesh mo,
dhali Aha/ mina tagi mo mii mii eya Lo-Ruhama mo.
Aha/ mina owa Lo-Ammi ki: ' Um ta 'kwanim pem mo.'
dhali uni mini o Aha/ ki: ' /E tana Arumgimis bam mo be.'"

Hosaya 3

Israyiil midi dok̲ bwaya Arumgimis mo

1 Tap̲a o aha/ gwo mo ki: "Yayi dok̲/e mo, eni a'bom mo, ayim enkin ma K̲at̲h̲ mo, a'di jin ta'da man mii miinyc̲al mo. Eni a'di isi me'd Aha/ mo, Tap̲a, enki 'kwani ma Israyiil mo, wakan ki uni t̲ukin bwaya risa ruma tiya mo dhali enkina ris maaŋk̲uthun mo." 2 Wakan aha/ yolkina yim gom is pem mo ki emena guurush kushi k̲ar'ba'c mo dhali a thuncur pos bunyan dhala ba'de/ mo. 3 Aha/ ki o a'di ki: "/E mini mii di nyakki aha/ goma cim ka ris mo. /E mini diki mii miinyc̲al mo walla

ta jigi wathiŋ kamu/ mo. E bway jin nyaka'd mo tani, aha/ mina di inyakki /e mo be." 4 Haali/ 'kwani ma Israyiil mini 'kowa cim ka ris mo ki darga/ malik mo, dhali ya/ ma malik mo, dhali dargi to kun minuwa bas mo, dhali wosh jin ji'da ji mo, dhali burrinye/ jin cesh monyo/ o'd mo walla arisa rum pinycon gi uni kun cila gu'b mo. 5 Ŋ'ko'd mo tani 'kwani ma Israyiil mini doku/ mo dhali ŋap Tapa Arumgimis buni mo dhali a Dawuu'd jin ta'da malik buni mo, dhali ka tee jin 'ko'd mo tani, uni mini iiyu/ ki mondee ibwambori Tapa mo dhali miim'borgam piti mo be.

Hosaya 4

A**rumgimis warki'd apowa Israyiil mo**

1 Ciki gwo gi Tapa mo, um 'kwani gi pa Israyiil mo.
Tapa a'di dwall ki gwo apowa ris uni kun 'kon eya 'cesh yan mo,
haali/ gwoŋkar/e diki di mo, walla mo jin gamu gwo me'd ki bwaŋ gana/ mo,
dhali mo nyitha kamu/ yisa di'd goma Arumgimis eya 'cesh yan mo.
2 Monyjee mo, dhali mo ma he'k e mo, dhali mo jin 'koshu jwa mo, dhali mii ma 'di/ mo dhali miinycal mo.
'Kwani 'ce'dkina ris gwon deek mo, dhali mo jin gacuwa bas i'ko'di mo jin gacuwa bas mo be.
3 Wakana 'cesh gwoki'd mo,
dhali 'kwani ka 'dete/ 'dete/ kun 'koni a'di mo tani pash ki is mo;
aris to/e gi mondhe'd dhali 'dii kun pen e mis mo,
wa'c si'da/ kun 'koni kumma/ yi'de/ uni pash ki is mo be.
4 Hili dhalku/ ki dhal wathiŋ kamu/ bway mo mmo kali mo jin jinuwa ji mo;
dhalku/ ki dhal wathiŋ kamu/ bway mmo/ sora kamuŋ kamu/ mo.
Gom a'di ta um mo, kun tana Gasiis mo, kun sorkika mo.
5 Um iGasiis si'da/ mina to gwol ki montee mo;
imanci gwo si'da/ mina to gwol inyakki um mon'thiny mo,
dhali Aha/ mina 'ce'da ta'dam bum sho'k mo.

6 'Kwanim pem uni 'ce'dkunu sho'k mo haali/ uni darki mo nyith to mo.
Hili um igasiis i ushki mo nyith to mo,
Aha/ si'da/ mina 'te um bwa mo me'd iGasiis pem mo.
Haali/ um this ki gwoŋkan pem 'kupi e mo,
wakan ki Aha/ tana Arumgimis bum kan mo,
Aha/ si'da/ mina this ucim bum 'kupi e mo be.
7 Ki iGasiis mar ki is mo tani,
miinthus marki is ki nyanye/ i uni apo/ Aha/ mo.
Uni wanki montak e ki mon'the is mo.
8 Uni thipkin e miinthus gi 'kwanim pem mo;
Uni tana hamkus gom mii shi'kgam buni ki nyanye/ mo.
9 A'di midi nyak ki 'kwani isi me'd jin nyaka a'di ki iGasiis mo ki:
Aha/ mina dor uni 'baar mo goma ris miim buni kun miina uni mo,
Aha/ mina dokki uni to goma ris miim buni mo be.
10 Uni mini shwa to mo hili mini mol kap mo;
uni mini mii miinycal mo hili uni mini 'koki mar is mo.
haali/ uni 'koki cik gwo gi Tapa mo be.

Tompinycon gi 'kwani ma Israyiil mo

11 Miinycal, dhala asu, dhala sun this kalki mo jin mishu gwo 'ban ka pije/ mo be.
12 'Kwanim pem dotkina ris cwa ma risa rum pinycon buni mo dhala ris cwa kun iikina uni mo tani ciki uni aris gwom buni kun onu is mo.
Shi/in gi miinycal suski uni this e mo,
dhali uni miikin me'd iman mii miinycal mo mmo 'koki tagi miiŋ kar/em buni goma Arumgimis mo be.
13 Uni miikina bas mo eya ris 'kuwosh mo
dhali duka 'bica jwahar mo eya ris 'kuwosh mo,
ibwaŋgwarany cwa ma caww mo,
dhali cwa jin wana e ka tup mo dhali cwa jin wana e ka cis mo,
haali/ ala a'di 'bora 'bor mo be.
Wakan ris i'bwa/m pini miiki miinycal mo,

dhala ris up̲ gi iya/m pini miiki miinyc̲al mo be.
14 Aha/ mina diki c̲iya ris nyaram pini ajisa mo wak̲ki/ uni kwany mo jin miinu miinyc̲al mo,
walla aris nyara/ kun ta imar pini mo wak̲ki/ uni mii miinyc̲al mo be.
Haala ris 'kwani si'da/ k̲wa/ ki bwa mo ka ris miinyc̲al mo,
dhali uni miiki mo jin miinu abas mo wakan ki uni mini mii mii kun thamkunu mii mo inyak̲ka ris miinyc̲al ma ruma tiya mo.
Wakan ki 'kwani gwansan kun 'koki mish gwo 'ban minu t̲a'k ka 'cesh mo be.
15 Wakan /e, Israyiil, /e miiki miinyc̲al mo,
miin ma Yahuu'da diki mii mii shigga/ mowa.
Dhalku/ ki ii bway paŋ Gilgal mo, um 'kwani mo,
dhalku/ ki ii 'kup̲ ki pam Bet̲h Aben mo,
dhalku/ ki yer gway ma Arumgimis mo,
mmo/ o ki, "Tap̲a diki'd mo".
16 Goma Israyiil a'di 'bitha 'kup ki 'bith mo,
me'd miint̲huthu gi bip̲ mo.
Kata a'di imina Tap̲a k̲ali uni bwaya shondhi/i'd mo me'da ris k̲a'bal mo e mombwaasho mo?
17 Eprayiim gamki is piti me'd inyak̲ka risa rum p̲inycon mo,
kun dhalki a'di a'di 'de/ mo be.
18 Ki tomp̲im buni si'da/ kun 'bitha 'bi'th p̲ikin mo tani,
uni 'kokin mo mmo mii miinyc̲al mo,
iman shu bway ma yim enki mii ma wak̲ buni mo be.
19 'Tham midi kuma yim is ka bim piti mo,
dhali uni minu mii ki mon'the is mo haali/ gom mii jin miikina uni ris mii ma bas mo.

Hosaya 5

Gwondwall ap̲o/ pa Israyiil 'dishki'd mo dhali pa Yahuu'da mo

1 Cik̲ki yansan mo, iGasiis mo!
Dhuyi 'ce, um gu'b ma Israyiil mo!
Cik̲ki gwo mo, um gu'b ma malik̲ mo!

Gom gwondwall yayi'da p̲o/ umi 'baar mo.
Um takina gume/ gi pa M̲ispa mo
dhali a'thi/ jin c̲ekerkunu bwa mo e pa T̲abur mo be.
2 Aris mo kun tanu 'kup̲ mmo/ush gwo ha e 'kokin ki nyanye/ mo e mo jin 'cit̲h̲u to 'kus mo,
hili Aha/ mina c̲i uni 'baar ajisa mo be.
3 Aha/ mishkina Eprayiim mo,
dhala Israyiil diki bak̲ mo 'peni Aha/ mo.
Eprayiim, i'dishesan /e wakina e ka man mii miinyc̲al mo, dhala Israyiil nyo/ ki is piti mo be.
4 Aris miim buni mini 'koki dhal uni bway mmo dok̲ bwaya Arumgimis mo,
haali/ bwaŋkulum gi miinyc̲al diki'd e uni mo,
dhali uni 'koki mish Tap̲a mo be.
5 Moŋkar is ki ca ma Israyiil torkunwa t̲or ap̲o/ a'di mo,
wakana Israyiil dhala Eprayiim minu yap̲ ki sho'k mo e mii shi'kgam buni mo,
dhala Yahuu'da si'da/ minu yap̲ ki sho'k inyak̲ki uni mo be.
6 Uni mini ii inyak̲ka risa ŋul'kup̲ k̲a'bal buni mo
dhala ris bip̲ buni mmo ŋap̲ Tap̲a mo,
hili uni mini 'koki gam a'di mo,
haali/ a'di bak̲ki is piti mo 'peni uni mo be.
7 Uni dargi moŋ gam gwo is gom Tap̲a mo,
haali/ uni dho'thki uc̲i gi 'kwani kun 'k̲on ka pije/ mo.
Shwanesan appen this midi shwa uni mo nyak̲ka ris buntom buni mo.
8 P̲iyi ceŋ k̲a'bal mo e paŋ Gibeya mo,
dhali apoome/ e pa Rama mo.
Miyi cuuwa gi mo ma mee mo e pam Bet̲h Aben mo:
Aman mina bat̲h̲ /e mo, Benjamin!
9 Eprayiim midi war ki mo jin 'ce'du sho'k mo ka tee jin rumuwa rum mo.
Ibwamana risa wak̲ ma Israyiil mo tani Aha/ okina to kun mini p̲u'du mo be.
10 Aris imanshu bway gi pa Yahuudiya uni wakina e ki uni gwansan kun k̲alki bwaŋgwayu wosh mo.

Aha/ mina gaca nyor pem jin 'batha 'ba'th mo apo/ uni mo me'd yi'de/ mo be.
11 Eprayiim a'di miikunu ka gwar'de/ mo,
a'di yapkunu ki sho'k mo ki gwondwall mo,
haali/ a'di ka jiŋ gana/ yaki'di batha risa rum pinycon isho'k mo be.
12 Wakan Aha/ mina e waka walile/ mo goma Eprayiim mo,
dhali wa e ki to jin pu/ki'd mo gom gu'b ma Yahuu'da mo be.
13 Ka Eprayiim mishki 'ba'th piti mo,
dhala Yahuu'da ki mish jamam piti mo tani,
yan'ko'd Ephrayiim yaki'd bway pa Asur mo,
dhala Yahuu'da ki hash imanhashu mo bwaya dhana malika caaga mo.
Hili a'di diki ha me'd mo mmowac ki um 'kwani mo walla wac um mo be.
14 Wakan Aha/ mina e waka dhop mo goma Eprayiim mo,
dhali wa e ki dhuruca dhop mo gom gu'b ma Yahuu'da mo.
Hili Aha/, jin tana Aha/ mina dher uni bwa mo ka 'ban su mo dhali ya mo,
Aha/ mina kal uni ka pije/ mo,
dhali tal 'deŋ kamu/ midi diki woth uni mo be.
15 Aha/ mina ya mo dhali kul bway mom pem mo,
intagi uni mini nyith mii shiggam buni mo dhali ŋap jis em pem mo,
intagi uni ka jiŋ gana/ ŋapki Aha/ mo gom monto'c 'kus buni mo be."

Hosaya 6

Ayuk jin yuku mo mmo rica du is mo

1 Iyu/ mo, dhalki ana doka/ bway Tapa mo.
Haali/ a'di akki ana e mo, hili a'di midi wac ana mo,
a'di 'koshki ana is ka nyor mo, hili a'di midi 'tamki ana aris jama mo.
2 'Ko'da cimi su/ mo tani a'di midi dhu ana ki e mo,
ka cimi kwara mo tani a'di midi cu ana mis mo,

dhali ana mina 'ko ibwambori a'di mo be.
3 Dhalki ana misha Tapa mo, dhalki ana utha mo mmo mish Tapa mo.
Mompim piti a'di wakina e ki mon'twash e mo,
a'di midi yayu i ana me'da sho'k mo
dhali me'da sho'k piriny mo kun gacki yi'de/ a'cesh mo be.
4 "Eprayiim, ata a'di i miga/ mii i nyakki /e mo
Yahuu'da, ata a'di i miga/ mii i nyakki /e mo?
Mo/en wakina e ka rak gi mon'thamo/ mo,
dhali me'd jape/ gi mon'thamo jin kuthki'd ki jahanne/ mo be.
5 Wakan Aha/ 'cithkina uni bwa ka 'ci 'cimi'th mo ki imancI gwondhamo/ mo,
dhali Aha/ 'koshkina uni mo ka ris gwo gi 'twam pem mo.
Dhali aris gwondwall pini uni wakina e ka wara sho'k jin 'twakki mo mo be.
6 Haali/ Aha/ 'kunykina bwa mo e gwo jin gamu me'd ki gwo jin gamu is mo dhali yisa ka bas jin miinuwa,
dhali mo nyith ma Arumgimis caaca 'peni to jin cithu ki o'd mo be.
7 Me'da Adam uni kun 'ce'dki gwo jin gamu me'd mo,
uni dargi gwo jin gamu/ is mo gom Aha/ mo be.
8 Gil/aad a'di ta 'peŋkuman pa gi uni gwansan kun miiki tonthus mo,
ka bas jin yapkina uni ki shok mo be.
9 Me'da risa non she/ gi imandil to mo mmocora cor gom jan 'de/ mo,
wakan iGasiis gamki me'd imontal 'de/ mo mmo 'kosha mee mo
e bway ki pa Shakiim mo,
uni miiki mii wak kun shi/ ashi/ mo.
10 E gu'b ma Israyiil mo tani Aha/ mishkina tombulga/ mo,
Miinycal ma Eprayiim a'di diki'di mun mo,
dhala Israyiil warki'd ki nyo/ mo be.
11 Gom /e si'da/ mo, Yahuu'da, to jin 'cithu 'kokunu mmo kwany mo,

ki Aha/ mina dok monyji gi 'kwanim pem mo ki uni mini ii mo tani, Aha/ mina beletha 'thim pem mo apo/ uni mo be."

Hosaya 7

1 "Eya ris to 'baar mo tani Aha/ ŋapa mmo wac 'kwani ma Israyiil mo,
'peni mii shigga/ ma Eprayiim jin torkunu mo,
me'd tonthus kun miikunu mo e pa Samira mo,
haali/ uni miiki mii ma he'k e mo,
ki wathin 'di/ cicki'd mo,
dhali imandil to 'koshkina 'kosh mo e bway tur mo be.
2 Uni 'koki kulum eya risa dum buni mo
kun kakika e i'baar mo eya ris tonthus kun miikina uni mo.
'Dishesan aris miim buni 'kamki uni mo,
uni 'kokin e bwambori jis em pem mo be.
3 Ki tonthus buni mo tani uni karkina malik ki bwan 'kunyu'd mo,
dhali ka risa tor buni mo tani uni ki 'bora ris itapa bwa mo be.
4 Uni 'baar mo ta iman mii miinycal mo,
me'da purun jin 'thosu maaŋkuthu'd mo,
uni kun wuki 'kup ki mo kun tu'kkunu uni 'ban mo
'peni iman 'thoka gana'th mo ntaga gana'th 'packi'd mo be.
5 Ka tee ma malik bana mo tani aris 'kwaniny can dhuki is buni ki 'kwani kun 'bathan ki 'bath ma su mo.
A'di he'thki me'd piti mo gom uni gwansan kun 'thekki shushi mis mo.
6 Haali/ ka risa du kun wakina e ka purun mo tani,
uni kulumkina ris mii ma he'k e mo.
Anyor buni shunki mom'batha'd ki mon'thinyi 'baar mo,
dhali ki mon'thamo/ mo tani a'di bilitki'd isi mis mo me'd o'd jin shwaki'd mo be.
7 Uni 'baar mo 'batha 'ba'th mo me'd gu'b jin 'coku to mo,
dhali uni shwaki uni gwansan kun jikina ji apo/ uni mo.
Aris imalik buni 'baar mo bitkin mo,
jan tal 'deŋ kamu/ yisa di'da jin yukki Aha/ mo yisa.

8 Eprayiim 'koshki is piti e i bwamana ris 'kwani mo.
Eprayiim ta tonṯeŋ ḵuthu'da yesga/ mo jin 'konu ki p̱i e ki mii mo be.
9 'Kwani ga pije/ shwaki mom'bi'th piti mo,
hili a'di diki mish a'di mo.
Amur jamas kush piti c̱ekerki bwa mo,
hili a'di diki mish a'di mo be.
10 Moŋkar is ki ca ma Israyiil ṯorki gwo ap̱o/ a'di mo,
ihili, uni 'koki doḵu bway Tap̱a jin ta'da Arumgimis buni mo,
walla uni 'koki ŋap̱ a'di mo,
e moŋ'kosh is ka nyor yansan i'baar mo.
11 Eprayiim a'di wakina e ki gurko/ mo,
jin ta p̱us mo dhali darga du mo,
jin yuḵkunu bway pa Masir mo,
dhali uni ki ii bway pa Asur mo be.
12 Ki uni iikin mo tani, Aha/ mina yip̱a 'thi/ pem ap̱o/ uni mo,
Aha/ mina 'doyi uni ka 'cesh mo me'da ris 'dii ki momis mo.
Aha/ mina c̱i uni ajisa mo
inyaḵki 'kwanim buni imonṯal 'de/ mo be.
13 Wayyi gom uni mo!
Haali/ uni sokin mo 'peni Aha/ mo.
Mo jin 'ce'du sho'k p̱u'dki'd gom uni mo!
Uni ṯukin ap̱o/ Aha/ mo!
Aha/ mina woṯh uni mo,
bahili uni walki gwo ka ṯor ap̱o/ Aha/ mo be.
14 Uni 'koki ko gom Aha/ mo ka dum buni 'baar mo,
hili uni cukin eya p̱owa risa cim buni mo.
Uni tulki isi monṯal 'de/ gom emen pos mo dhala su mo,
dhali uni ki doḵ mo 'peni Aha/ mo be.
15 Wakan Aha/ ṯorkina uni gwo mo dhali 'bi'th uni aris 'bame'd buni is mo,
hili uni i'dishesan kulum ki tonthus ap̱o/ Aha/ mo be.
16 Uni doḵkin mo, hili uni 'koki doḵu/ bway Aha/ mo,
Aha/ jin eḵa ki eḵ mo.
Uni wana e ka bwa jin 'dap̱ki'd mo.

Aris tapam buni mini bit mo ki shemen gandal jin ka'd ka 'ban su/ mo haali/ goma nyora 'bathga/ ma risa le'd buni mo.
Yansan midi war ki mon'thek shush buni i mis mo eya 'cesh gi pam Masir mo be.

Hosaya 8

Mo ush gwo e ma Israyiil mo

1 "Kari ceŋ ka'bal e 'twam pini mo!
Awulu/ yayi'd i gu'b gi Tapa mo
haali/ 'kwani 'ce'dki gwoŋkan pem jin gamu me'd mo
dhali ta 'kup ki gwoŋkan pem mo be.
2 Uni gwoki 'twa/ i Aha/ mo ki,
' Arumgimis pem, aman e pa Israyiil misha /e mo.'
3 Hila Israyiil ushki tom 'borga/ mo,
dhali 'kwaniŋ 'kup mini bath a'di mo be.
4 Uni dhukina risa malik mo, hili yisa ki Aha/ yisa.
Uni dhukina ris tapa mo, hili ki dargi mo yuk pem mo.
Ki dolkon kush buni mo dhali ki 'dolkona gana/ mo tani uni ki uka risa rum pinycon mo gom is buni mo,
hili wakan ki uni minu 'ce'd sho'k mo.
5 Aran bip pini ushki gwo ha e mo, Saamira.
Anyor pem purki'd apo/ 'kwani gwansan mo.
Gom me'd ekata imina uni 'koki 'ko ki 'kus 'peni mii shigga/ mo?
6 Haala/ rum pinycon yansan yayi'd 'peni pa Israyiil mo;
aman miiya tu'c a'di ukki a'di mo;
a'di yisa ta'da Arumgimis yisa!
Aran bip gi pa Samira minu 'ce'd bwa ka 'ci 'cimi'th mo be.
7 Haali/ 'kwani si'dki 'tham mo dhali 'citha punthar 'tham mo.
Pos kun doskin ki mis mo tani darkin gi 'kup mo;
a'di darga dipony mo.
Wakki/ a'di diki 'kosh jwa mo tani,
'kwanim pije/ mini shwa a'di mo be.

8 Israyiil ta a'di jin loskunu mo;
i'dishesan uni 'kokin e bwamana ris kal gi mony'cesh mo me'da nos jin darga t̲u'c mo be.
9 Haali/ uni iikin 'kup̲ki bway pa Asur mo
me'da ris thuluny bwaasho uni 'cena mo.
Eprayiim ta'da bara t̲u'c gi mo/en mo gom buŋgwar is ma yim mo be.
10 Hili uni si'da/ taki iman ena t̲u'c mo ibwamana ris kal gi 'kwani mony'cesh mo,
Aha/ i'dishesan mina tul uni is imont̲al 'de/ mo.
Uni mini t̲el mii 'pen ita to ga wuny'cis mo
haali/ tondit̲i'd ma ris iya/ ma malik̲ mo be.
11 Haala/ Eprayiim marki mo kun miinu abas is mo goma risa gwat̲a kun miinuwa bas gom miinthus kun c̲inu mo,
hili uni taki mo ma risa gwat̲a gom mii kun miinu miinthus mo be.
12 Aha/ mina 'kwar gwoŋk̲an pem kun c̲inu me'di alip̲i 'kume'd mo gom uni mo,
hili uni mini hil a'di me'd to jin ta 'kup̲ ki uni mo be.
13 Haali/ me'da ris tom pem kun c̲inu mmo miiya bas mo tani,
uni miiki shuma bas mo dhali shwa a'di mo,
hili Aha/, jin tana Tap̲a mo tani, dina ki bu'th uni mo.
'Idishesan Aha/ mina kulum gom miinthus buni mo
dhali c̲iya ris miinthus buni ajisa mo.
Uni mini 'koki dok̲ bway pa Masir mo be.
14 Israyiil thiski Aha/ e mo, Aha/ jin tana man uk̲ a'di mo,
dhali Aha/ jin nyaŋkina ris gu'b gi imalik̲ mo.
Yahuu'da a'di 'bi'thki'da ris 'peŋkuman bampa is mo,
hili Aha/ mina hash o'd mo ap̲owa ris 'peŋkuman bampam piti mo,
a'di midi 'ce'd dhana ris gu'ba caaga/ ma malik̲ piti sho'k mo."

Hosaya 9

Gwondwall gom miinthus ma Israyiil mo

1 Dhalki bwa ki 'bor mo, Israyiil mo,
ki bwaŋ'kunyga me'd 'kwanin tiya mo.
Haali/ /e dargi gwo jin gamu is mo,
mmo dhala Arumgimis pini 'pen mo.
/E enen mmo c̲i to jin c̲inu gom tondo̲t̲ gi iman mii miinyc̲al mo apowa risa 'cesh kun rusu mo gom pos mo be.
2 Hili̲ a'cesh jin toru to dhali jin umu to midi diki thip̲ uni mo;
asun this mini ye uni gwo is mo be.
3 Uni mini 'koki 'ko dok̲/e mo eya 'cesh gi Tap̲a mo;
kansan mo tani, Eprayiim midi dok̲ bway pa Masir mo,
dhali ka cima kamu/ mo tani uni mini shwa tont̲e/ jin diki dhelel mo e pa Assiya mo be.
4 Uni mini 'koki gac̲a suŋ kamu/ asho mo jin c̲inu gom Tap̲a mo,
walla uni mini 'koki 'bor bwa gom a'di mo.
To kun mina uni abas mina e waki tont̲e/ ki bwa shi/i'd mo;
aris uni 'baar mo kun mini shwa a'di mo tani mini nyo/ mo.
Haali/ tont̲e/ yansan midi di gom is buni uni 'cena mo;
a'di midi diki yayu/ bway gu'b gi Tap̲a mo be.
5 Ata a'di mina /e mii ka tee jin karu mmo mii mo shwan to mo,
ka tee gi mo shwan to gom Tap̲a mo?
6 Haali/, hili mo mo ma, wak̲̲ki/ uni son 'peni mo jin 'ce'du sho'k mo tani,
pa Masir midi tul uni is mo,
dhala Mempis midi kan uni mo.
Haali/ me'da ris tom buni kun ta yintho/ ki yintho/ ki 'dolkon kush mo---
kun tana ris tondhi/in mo mini ta kum buni mo,
dhala risa lit̲ mini 'tu'da ris gu'b burrinyem buni mo be.
7 Arisa cim gom gwondwall uni p̲u'dkin mo;
arisa cim gom mo jin rak̲u to i bway p̲u'dki'd mo.

Dhalki 'kwani ma Israyiil 'baar mo mishina ris to gwansan 'ban mo.
Amanc̱i gwon dhamo a'di ta p̱us mo,
dhali wathi/ diki'd 'ba/ ḵany mo,
haali/ gom miinthus pini jin dhalkunu /e 'pen mo
dhali adhana nyor jin caaca mo be.
8 Amanc̱i gwo ka dhamo/ a'di ta'da manhil mo mo goma Arumgimis pem mo ap̱owa Ephrayim mo.
Haali/ 'dii ma gume/ a'di diki'd eya ris bway tur piti 'baar mo, dhali anyor 'kup̱ki a'di mo tani di'd e gu'b ma Arumgimis piti mo be.
9 Uni shi/ ki is buni ki nyanye/ mo
me'da risa cim gi paŋ Gibiya mo.
Miinthus buni min ma Arumgimis i ka e mo,
dhali a'di midi c̱i uni ajisa goma ris miinthus buni mo be.
10 Tap̱a oki gwo mo ki, "Ki Aha/ gamkina Israyiil mo tani,
a'di wakina e ka mura'th mo e mombwaasho mo.
Me'd maman ma p̱u/ jin ṯwa/a/ gi embul mo mo i cwalman mo tani, Aha/ gamkina ibabam bum mo.
Hili uni iikin bwaya rum ma Baal gi pam P̱a'kkur mo,
dhali uni c̱iki is buni ka rum p̱inycon jin waḵu mo.
Uni warkin ki mii nyo/ga mo me'da rum p̱inycon kun ena uni mo.
11 Me'da Eprayiim mo tani, monycam buni mini p̱e me'd 'dii mo.
Mo ma dhotha kamu/ yisa midi diya, walla mom bwa mo, dhali bwandho'th mo be.
12 Wakan uni thip̱ki uc̱i mo,
Aha/ mina dhu uni 'baar mo mmowu mo.
Wayyi gom uni mo
waḵki/ Aha/ ṯuka mo 'peni uni mo!
13 Aha/ mishkina Eprayiim mo, jin wakina e ki pa Asiyya mo, jin c̱u'thkunu e bwaasho mo,
hili Eprayiim midi 'doyi uc̱im piti ka pije/ mo bway a'din 'de/ jin midi 'ciṯh uni 'kus mo be."

14 C̱iki uni mo, Tap̱a---
ta a'di imina /e c̱iki uni mo?
C̱iki uni bwandhotha shigga/ mo dhala bor kun 'koki taga ko mo.
15 "Haali/ goma ris tonthus buni mo e paŋ Gilgal mo,
jin telkika mondor buni 'pen mo.
Haali/ mmo miikina uni miinthus mo,
Dhali Aha/ mina ur uni ka pije/ 'peni gu'b pem mo.
Aha/ mina diki doḵ/e en uni mo;
aris 'kwaniny can buni 'baar mo uni ushki gwo ha e mo be.
16 Eprayiim a'di 'koshkunu is ka nyor ki 'ba'th mo,
dhali abirman piti ḵu'thki'd mo;
uni 'koki dho'th maman mo.
Isi c̱iki waḵki/ uni tan gi uc̱i mo tani,
Aha/ mina kar a'din 'de/ jin enu mo 'peni bwandho'th buni mo mmowu mo."
17 Arumgimis pem midi 'te uni bwa mo
haali/ uni 'koki c̱ik gwom piti mo.
Uni mini ii ka kul is mo e bwamana ris kal gi mony'cesh mo be.

Hosaya 10

Miinthus ma Israyiil mo dhali monyji mo

1 Israyiil a'di ta dhan cwalman cwa jin gwono'd ki maman piti mo.
Me'd mo mar maman piti is ki nyanye/ mo tani,
a'di nyaŋki'da risa gwaṯa/ mo.
Me'da 'cesh piti jin dho'th ki maman ki nyanye/ mo tani,
a'di marki'da risa kaḵ piti is mo be.
2 Adum buni tana he'k e ka he'k e mo;
i'dishesan uni mini dho'th mii shi'kgam buni mo.
Tap̱a midi 'ce'da risa gwaṯam buni sho'k mo;
a'dī midi 'ce'da risa kaḵ buni sho'k mo be.
3 Dhali yan'ko'd uni mini o gwo mo ki,
"Aman dara ka maliḵ mo,

gom kan a'di 'kona aman ki k̲o/ Tap̲a mo,
dhala malik̲---midi mii ka tinta gom̲ ana mo?"
4 Uni okina ris gwom bwashu mo
dhali dhuwa ris gwo kun gamu me'd mmo thul gwo me'da p̲o/ ki gwont̲or mo.
Wakan gwo gi imandwall gwo 'kaki'd mo
me'd biriny kun warkin eya ris bwaŋgwayu/ gi bunto/ mo be.
5 Aris uni kun 'kokin e pa Saamira mo tani mini k̲o/ is mo gom ushi bip̲ p̲inycon gi pa Bet̲h Aben mo.
Dhali 'kwanim piti mini ko apo/ a'di mo,
me'd igasiis gwansan mo kun miiki miinycal mo kun 'kunykina bwa ap̲o/ uni mo,
dhali miinyjarom buni mo, hili uni 'koki 'ko imun mo be.
6 Uni minu k̲al bway pa Asur mo
me'd to jin c̲inu ki me'd mo goma malik̲a caaga mo.
Eprayiim midi ush gwo ha e mo,
dhala Israyiil mina isi 'theya 'the mo gom mii ma rum p̲inycon piti mo be.
7 Malik̲ gi pa Saamira minu 'ce'd sho'k mo,
me'da kut̲ cwa jin jep̲u 'kup̲ mo ap̲o/ yi'de/ mo.
8 Aris mo kun 'ko isi mis gi iman̲ mii tonthus minu 'ce'd sho'k mo.
Yansan ta miinthus ma Israyiil mo!
Arisa 'de/ dhala risa lit̲ mini ca mo ap̲owa risa gwat̲am buni mo.
Dhali 'Kwani mini owa ris wosh gwo mo ki, "Kumi ap̲o/ aman mo!"
dhali o ushi mo ma gagamis gwo mo ki, "Bit̲i ap̲o/ aman mo!"
9 "Israyiil, /e miiki miinthus mo me'd yin 'thissa/ e paŋ Gibiya mo;
e mun mo tani /e ki di mo.
A mina mo/as ibu'th iya/in mo kun miiki mii shigga/ mo e pa Gibiya mowa?
10 Ki Aha/ ona bwa mo tani, Aha/ mina he'th uni sho'k mo.
Aris 'kwani mini tul is imont̲al 'de/ ap̲o/ uni mo
dhali dhu uni ka ris mondek̲ mo gom̲ miinthus buni kun 'kon ka mak̲amp̲o/ mo be.

11 Eprayiim a'di he'thki kuman bip̲ sho'k jin taki'da burum mo jin enki'd mmo tor pos mo,
wakan Aha/ mina kar tom 'ba/a 'borga/ i'ba/ piti mo.
Aha/ mina kar tom 'ba/ a Eprayiim mo;
dhala Yahuu'da midi k̲or mo;
Yakuu'b midi dir p̲urnye/ jin k̲oru ki is piti mo be.
12 Siyi miiŋk̲ar/e mo gom is bum mo,
dhali 'cit̲hi maman gi miiŋk̲ar/e gi gwo jin gamu me'd mo.
'Ce'da 'cesh bum bwa mo kun 'konu ki k̲or mo,
haali/ a'di ta'da tente/ mmo ŋap̲ Tap̲a mo,
intagi a'di midi pu'du mo dhali he't̲h mii ma k̲ar/e mo ap̲o/ um mo be.
13 /E k̲orki iman mii tonthus mo;
/e ki 'cit̲ha ris mii kun 'koki ta k̲ar/e mo.
/E shwaki maman gi tont̲e/ ma t̲or mo
haali/ /e gamkina ris gwoŋ kulum pini is mo
dhali e bwaman ma risa thuruuk̲ pini mo be.
14 Wakan dhan cuuwa gi mo/as pini mini cu mis mo ibwamani 'kwanim pini mo,
dhali eya ris 'peŋkuman bampam buma 'bi'thga/ 'baar mo kun 'ce'dkunu sho'k dhala risa thuruk̲ kun 'kon e 'peŋkuman bampa/ mo.
A'di mina e waki mony'ce'd sho'k ma Shalman
jin 'ce'dkina a'di a Bet̲h Arbel sho'k mo ka tee gi mo/as mo,
ki ita'da 'ce'dkunu sho'k inyak̲ki uc̲im buni ka 'ci 'cimi'th mo.
15 Wakan a'di midi p̲u'di /e mo, Bet̲h/ ill mo,
haali/ gom tonthusa caagam pini mo.
Ki mon'twash eŋ gana/ mo tani amalik̲ ma Israyiil
minu 'ce'd sho'k ka kuluny gana/ mo be."

Hosaya 11

Mo/en ma Arumgimis jin'dimki 'kup̲ goma Israyiil mo

1 "Ka Israyiil taki dhuru'c wathi/ mo tani Aha/ enkina a'di mo, dhali Aha/ yuk̲kina ya/m pem ka pije/ mo 'peni pa Masir mo be.

2 Aha/ yuk̲kina uni ka yuk̲ jin caaca mo,
ka yuk̲ buni jin caaca jin iikina uni 'peni Aha/ mo.
Uni miikina rum ma Baal abas mo
dhali duk̲kina 'bica jwahar goma risa rum p̲inycon mo be.
3 Naskina/ mo tani a'di ta Aha/ jin t̲orkina Ēprayiim gwo mmo ya mo.
A'di ta Aha/ jin 'dekina uni aris 'bame'd buni ki mis mo,
hili uni 'koki mish ki Aha/ wac̲kina uni mo be.
4 Aha/ suskina uni ki mondek̲ gi miim'borga/ mo,
dhali ki mondek̲ gi mo/en mo.
Aha/ miikina gom uni mo me'd a'din 'de/ jin p̲o'dki tom 'bam buni ap̲o/ minyc̲al buni mo,
dhali Āha/ goŋkina is ka 'cesh bway uni mo mmo c̲iki uni tonṯe/ mo be.
5 A mina uni dok̲u bwaya 'cesh gi pa Masir mowa?
Mina 'kwanim pa Suriyya 'koki ji ap̲o/ uni mo
haali/ uni ushun mo mmo dok̲ bway Aha/ mo?
6 Gandal jin ka'd ka 'ban su/ midi biṯ apowa ris 'peŋkuman bampam buni mo
dhali 'ce'da ris 'twaŋkala campura turgam buni mo;
a'di midi 'ce'd uni sho'k mo
haali/ goma ris bwaŋ kulum buniŋ gana/ mo be.
7 'Kwanim pem uni kulumkin mmo dok̲ ka nyaŋ'ko'd mo 'peni Aha/ mo.
Ba uni yuk̲ki a'di jin ek̲a ek̲ mo ki,
wathi/ kamu/ yisa di'da jin woṯhki uni mo yisa.
8 Aha/ mina 'dek um ki mish aha/ kaṯa mo, Eprayiim mo?
Aha/ mina c̲i /e ata moye, Israyiil?
Aha/ mina mii /e me'da Adma kata mo?
Aha/ mina mii /e me'da Seboyim kata mo?
Adum pem ak̲ki e mo ibwamani is pem mo;
adun 'tim pemi 'baar mo 'koshki is mo be.
9 Aha/ mina diki 'kosha 'kosh ka nyora 'bathgam pem mo;
Aha/ mina diki dok̲/e 'ce'da Eprayiim sho'k mo.
Haali/ Aha/ tana Arumgimis mo
dhali dika ki ta wathimpa mo;

Aha/ tana a'di jin k̲ogu mo ibwamani um mo,
dhali Aha/ mina diki yayu ka nyor mo be.
10 Uni mini ba̲th Tapa i sho'k mo;
dhali a'di midi ko me'da dho̲p mo.
Ki a'di gwoki'd mo tani,
uc̲im piti mini iiyu/ ki mondee 'pena bora luŋgu'b mo be.
11 Uni mini iiyu ki mondee me'd 'dii mo 'peni pam Masir mo,
me'd gurko/ 'pena 'cesh gi pa Suriyya mo.
Aha/ mina dhu uni mmo 'ko eya ris pam buni mo---
yansan ta gwo jin bahkina Ta̲pa mo be."

Arumgimis karki gwoŋk̲an a̲powa Ephrayim mo

12 "Eprayiim 'kamkunu ka ris gwo kun tana t̲or ka t̲or mo,
dhali gu'b ma Israyiil ki mo ma he'k e mo.
Hila Yahuu'da a'di di'd naskina mmo ya nyak̲ka Arumgimis mo
dhali ta'da kar/e gom a'din 'de/ jin k̲ogu mo."

Hosaya 12

1 Eprayiim thi̲pkunu ki 'tham mo
dhali ba̲th 'tham gi mom'pesho'k i 'ko'd mo.
A'di diki'd mmo mara t̲or is ki nyanye/ mo dhali mii shigga/ ki nyanye/ mo.
Uni gamki gwo me'd inyak̲ki 'kwanim pa Suriyya mo
dhali k̲ala yin gi cwa se̲tuun bway pa Masir mo be.
2 Ta̲pa a'di garki gwo 'kusi 'twa/ a̲powa Yahuu'da/ mo
dhali a'di midi c̲iya Yak̲uu'b ajisa mo gom miim piti jin miikina a'di mo;
a'di midi dok̲ bway a'di goma ris miim piti kun miikina a'di mo be.
3 E bwama dho'th mo tani Yak̲uu'b bu'thki'da kam piti e 'pena t̲iŋkila mo,
dhali e monycam piti mo tani a'di aska'd nyak̲ka Arumgimis mo.

4 A'di aska'd nyakka man'doyu gwo mo dhali pi a'di e mo.
A'di ki ko mo dhali dota dot goma 'them piti mo.
A'di gamki'da Arumgimis mo e pam Beth/iil mo,
imun mo tani Arumgimis ki wal 'twa/ nyakki a'di mo be.
5 Yansan ta Tapa, Arumgimis jin eka ek mo;
"Tapa" ta gway piti mo jin minu yuk mo be.
6 Wakan tuki bwaya Arumgimis bum mo.
Dhuyi gwo jin gamu me'd ki mo jin gamu gwo is mo dhali mii ma kar/e mo,
dhali 'koyi ki monyçor isa yempa/ mo goma Arumgimis bum mo.
7 Imanyol to takin ki tom bar to ma he'k e mo eya ris me'd buni mo;
uni enkina en mmo heka he'k e mo be.
8 Eprayiim oki gwo mo ki, "Aha/ ka jiŋ gana/ takina pa ki pa kagahara mo,
Aha/ gamkina to jin taka pa gom is pem mo.
Eya risa tu'c pem i'baar mo tani uni mini 'koki gam tonthusa kamu/ e aha/ mo, me'd to jin ta miinthus mo."
9 "Aha/ tana Tapa Arumgimis bum mo 'pena 'cesh gi pam Masir mo;
Aha/ mina dok/e dhu um mmo 'ko eya ris gu'b burrinyem bum mo,
me'da risa cim kun kwanykunu gom mo shwan to mo be.
10 Aha/ walkina 'twa/ gom imançi gwondhamo/ mo,
dhali Aha/ çikina uni aris gwo kun 'ceenu mo gom um mo;
Ki me'd ma ris imançi gwondhamo/ mo tani Aha/ çikina ris gwom 'bi'th e mo."
11 Wakki/ iman mii tonthus 'kon e pa Gil/aad mo tani,
ka jiŋ gana/ mo tani 'kwani miiki miiny 'cokga mo;
E paŋ Gilgal mo tani uni miikina risa mor bipa bas mo,
arisa gwatam buni mina e waki wosh kun 'kon ka makam po/ mo e usha kanyjal gi mombunto/ mo be.
12 AYakuu'b guski'd bwaya 'cesh gi pa Aram mo;
Israyiil miiki'da tu'c mmo gama 'bom mo;

dhali a'di hilki'da risa ŋul'kup̲ k̲a'bal mo mmo gama 'bom mo be.
13 Tap̲a guyu'da Israyiil ka pije/ 'peni pam Masir ka manc̲i gwondhamo/ mo,
dhali ka manc̲i gwondhamo/ mo tani a'di hilki'd ki 'bore/ gom uni mo be.
14 Eprayiim a'di shi/ki Tap̲a bwa is ki nyanye mo.
Wakan Tap̲am piti midi dhalka bas piti ap̲o/ a'di mo
dhali midi t̲uk mii wak̲ ap̲o/ a'di mo be.

Hosaya 13

Gwondwall jin diki'd mo ap̲owa Israyiil mo

1 "Ka Eprayiim walki 'twa/ mo tani, adhan mondee diki'd mo.
A'di luŋki is piti eya Israyiil mo,
hili a'di miiki miinthus mo haali/ mmo luŋa rum ma Baal mo,
dhali a'di wuki'd mo be.
2 Shwane/ uni miiki miinthus ki nyanye mo dhali ki nyanye mo.
Uni ki uk̲ toŋk̲uthu'd 'peni 'dolkon kush buni mo,
dhala risa rum p̲inycon kun uk̲a iman uk̲ uni mo,
aris uni 'baar mo kun miikina t̲u'c gi iman uk̲ to mo.
'Kwani oki uni gwo mo ki,
' 'Kwani gwansan miiki ushi ushan bip̲a bas mo be.'
3 Wakan uni mina e waka risa rak̲ gi mon'thamo/ mo,
me'd jap̲e/ kun raskin hila mon'thamo ki jahanne/ mo,
me'da 'p̲i'b kun k̲alkina 'tham mo 'peni mo jin toru to mo,
dhali me'da ku'd jin yaki'd ka pije/ 'peni gu'b jin 'cok̲u to mo be.
4 Hili Aha/ tana Arumgimis pini mo 'pena 'cesh gi pam Masir mo;
Um mini 'koki misha Arumgimisa kamu/ mo hili jasi Aha/ mo,
um minu mii mish mo e gwari Aha/ mo,
haala Manwot̲h̲a kamu/ p̲iyi'd mo.
5 Aha/ mishkina /e e mombwaasho mo,
eya 'cesh jin dargi yi'de/ mo be.

6 Ki /e takin ka shon dhi/ii'd mo tani, yan'ko'd /e 'tu'dkunu mo,
dhali ki /e 'tu'dkunu mo tani, adum pini 'dekunu isi mis mo;
Haali/ ki 'kup mii yan mo tani /e thiski Aha/ 'kupi e mo be.
7 Aha/ mina e waka dhop gom uni mo;
me'da kwa/ mo tani Aha/ mina hil mo mo e bway tur mo be.
8 Aha/ mina 'kosh uni mo me'd to /e jin wana e ka Maan jin thiskina ushan piti e mo.
Aha/ mina dhera risa bor buni bwa mo,
dhali Aha/ mina 'ka uni mo me'da dhop mo,
me'd to e mo jin midi dher uni bwa mo ka 'ci 'cimi'th mo be.
9 Aha/ mina 'ce'd /e sho'k mo, Israyiil;
aja midi woth /e mo?
10 Mane amalik pini mane,
jin midi woth /e mo eya ris 'peŋkuman bampam pini 'baar mo?
Mane itapam pini mane, kun mini o Aha/ gwo mo ki,
' Ciya malik mo dhala ris tapa mo?'
11 Aha/ cikina eya malik mo eya nyor pem mo,
dhali Aha/ kalkina a'di ka pije/ mo ka nyor pem mo be.
12 Miinthus ma Eprayiim dekkunu mo;
Dhali miinthus piti dhukunu mo be.
13 Anyor ma 'ci jin dhodhu mo midi yayu apo/ /e mo,
hili a'di diki ta ya/a yukga/ mo,
haali/ wakan ka tentem piti jin muru dho'th a'di mo tani,
a'di diki yayu ka pije/ mo 'pena tor mo be.
14 A miga/ woth uni mo 'peni me'd ma Hawiya mo?
A miga/ woth uni mo 'peni mo wu mo?
Ayy, wuwa; mane mo wo'c pini jin woja eya woje?
Ayy, Hawiya, mane miim pini jin 'ce'da eya 'ce'd sho'k mo?
Adun 'tim pem baki'd mo 'peni jis em pem mo."
15 Wakan Eprayiim a'di dho'thki maman mo ibwaman i kam piti mo,
dhali 'tham gi mom'pesho'k midi yayu/ mo;
'tham gi Tapa midi 'theku mo 'peni mombwaasho mo.
Piriny ma sho'k ma Eprayiim midi ku'th mo,
dhali jis yi'dem piti midi dargi yi'de/ mo.

'Kwaniŋ 'kup piti midi dil gu'b piti jin dhunu ton this piti kun ta yintho/ ki yintho/ mo be.
16 Saamira minu wak mo,
haala yim miiki mo/as mo apowa Arumgimis piti mo.
Uni mini bit ki gandala turga/ mo;
ucin dhuru'c buni minu 'ce'd bwa mo ka 'ci 'cimi'th mo,
dhali up buni kun bwan minu 'ta'd bwa mo be.

Hosaya 14

Israyiil dokkunu mo

1 Israyiil, tuku bway Tapa Arumgimis pini mo,
haali/ /e 'koshkunu is ka nyor mo gom miinthus pini mo.
2 Kali /e a ris gwo inyakki /e mo dhali doki bwaya Arumgimis mo.
Oyi a'di gwo mo ki,
"Kali aris miinthus bam i'baar mo
dhali buthi jim 'boro'd mo,
wakan ki aman mina ciki /e maman ma ris 'twam bam mo.
3 Pa Suriyya midi diki woth am mo,
ana mina 'koki mer shuma rum mo mmo ii mo/as mo;
Walla aman mina 'koki o gwon tiya gom mii gi me'd bam mo,
' /E tana Arum bam mo,'
gom e /e mo tani 'kwanin dhipa/ gamki momalas mo."
4 "Aha/ mina gwam gwon dhāŋ bum mo;
Aha/ mina en uni 'ba/ kany mo,
haala/ nyor pem dokkika mo 'peni /e mo;
5 Aha/ mina e waki jape/ goma Israyiil mo,
a'di midi 'twak mo mo me'd cwa jin 'twakki jandiŋ kush mo
dhali kala birman me'da bwanya yis gi pa Lubnan mo;
6 Abirman piti midi ceker bwa ka pije/ mo,
monyjarom piti mina e waki cwa setuun mo,
dhala shim piti waka shima bwanyayis gi pa Lubnan mo;
7 'kwani kun 'kon eya lam piti mo tani mini doku/ mo;
dhali uni mini 'twak jandi me'd cwa mo
mo mish piti mina e waka su gi pa Lubnan mo;

8 Eprayiima, ata a'di imiga/ mii ki nyanye nyaḵka risa rum ṗinycon mo?
Aha/ mina thoḵ a'di gwo mo dhali hil ki 'bore/ gom a'di mo.
Aha/ wakina e ki cwa ma Sipiris mo jin c̣a'bkina 'cemen ki go'd go'd isa yempa/ mo;
'peni Aha/ mo tani igamkunu maman pini mo."
9 Aja a'di yuḵa yuḵ mo jin midi mish to gwansan 'ban mo?
Aja mishki to gwansan 'ban mo wakan ki a'di midi mish uni mo?
Haala/ ris bway tur gi Taṗa tana jisho'k mo,
dhala ris uniŋ ḵar/e iikini uni mo,
hili iman ush gwo e mo tani mina isi 'kosh ka nyor mo e uni mo be.

AWARKA/ GI IMANTOR GWO

YU/IIL

Yu/iil 1

1 Yansan ta gwo gi Tapa jin yayi'da Yu/iil mo jin ta ya/ ma Pato/iil mo.

2 Cikki gwo yansan mo ma, uma ris 'kwaniŋ gwanyjaka/ mo,
dhali dhuyi 'ce mo, aris um kun 'kon e mony'cesh mo.
A ris to gwansan pu'dkin e embul bum mo
walla e embul gi idhan babam buma?
3 Torki ucim bum gwo gom to gwansan mo,
dhali dhalki ucim bum torki ucim buni gwo mo,
dhali ucim buni goma nyakkum yil jiŋ 'ko'd mo.
4 To kun bockin ma wambuhany emena kuyu/ mo tani,
a'di shwakin ma kuyu/ caaga/ mo;
dhali to jin bockin ma kuyu/ caaga mo tani shwakin ma kuyuŋ gwa'dga/ mo;
dhali jin bockin ma kuyu/ mo tani shwakin ma pambule/ mo be.
5 Meri e mo, um kun 'koshkin ma su, dhali koyi mo!
Cuuyi mo, aris um kun ta iman piya su mo,
haala/ su kun 'kon ki dheldhel 'cithkunu mo 'peni um mo be.
6 Haali/ kal gi mony'cesh pu'dkina apowa 'cesh pem mo,
kun takin gi mom'bi'th mo dhali kun dargi mondeŋ e mo.
She/ piti wakina e ki she/ ma dhop mo,
dhali a'di taki'd ki she/ jin waki she/ gi kumana dhop mo be.
7 Aha/ karkina /e ki cwalman pem mo e mo jin 'ce'du sho'k mo
dhali /e ki 'ce cwalmana pu/ pem mo mmodi is 'te/ mo.
Dhali a'di ki 'ceya kur piti mo dhali tak a'di ka pije/ mo,
arisa bi 'kokin 'te ki kush kush mo be.
8 Mmoshi/ bwa mo me'd nyara/ nyaŋa'b jin dekkunu is ki burrinye/ ma shawal mo gom wathi/ nyaŋa'b piti jin wuki'd mo be.
9 Dhali pos jin cinu mo dhali tompi jin cinu mo 'cithkin mo 'peni gu'b gi Tapa mo.
Igasiis, kun ta iman miiya tu'c gi Tapa gwokin mo be.
10 Aris bwambunto/ uni 'ce'dkunu sho'k mo;
a'cesh a'di shi'kkina bwa mo haali pos 'ce'dkunu sho'k mo.
A sun this kuthki'd mo; dhali ayin doshkunu mii mo.

11 Aris iman k̲or, 'thekina is mo,
dhali koyi mo, um kun ta cwa mo dhali to kun cakin mo,
dhali gom pos bunyan mo dhala dip̲ony pos mo.
Haali/ bwam mondhe'd jin 'cit̲h̲u to mo tani 'ce'dkunu sho'k mo be.
12 Aris cwalman k̲uthkin mo dhala ris cwa ma p̲u/ k̲uthkin mo;
aris maman cwa mo, dhala aris cwa ma thambur si'da/ mo,
dhala ris cwalman ma thup̲p̲a mo,
dhala aris cwa gi bwambunto 'baar mo k̲uthkin mo.
Haali/ bwaŋ'kunyga/ k̲uthkin mo 'peni idhan baba gi 'kwani mo be.
13 Dek̲i is bum ki burrinye/ ma shawal mo dhali shi/ i bwa mo,
um iGasiis mo!
Koyi mo, um kun ta imanmiiya t̲u'c ma gwat̲a/ mo.
Iiyu/ mo, mmo ish ki burrinye/ ma shawal i is ki mon'thinyi 'baar mo, um kun ta iman miiya tu'c ma Arumgimis pem mo.
Haali/ pos jin c̲inu dhali tomp̲i jin c̲inu 'tenu bwa 'peni gu'b ma Arumgimis pini mo be.
14 Yuk̲i ayuk̲ gom moŋ ga/ to jin k̲ogu mo,
dhali yuk̲i montul is jin k̲ogu mo.
Tuli aris gwanyjahaŋ 'kwani is mo dhala ris uni kun 'kokin eya 'cesh mo bway gu'b gi Tap̲a Arumgimis pini mo,
dhali koyi gom Tap̲a mo.
15 Ayy goma cim mo!
Haala/ tee gi Tap̲a a'di 'dishki'd mo be.
Haali/ mony'ce'd sho'k midi p̲u'du mo 'peni a'di jin ta'dgi Mom'bi'th mo be.
16 'Konu ki 'cith tont̲e/ 'twa/ mo 'peni bwambori jis em bana mo,
dhali bwaŋ 'kunyga/ dhali bwam'boro'd 'peni gu'b ma Arumgimis bana mowa?
17 Aris emen tom buni p̲u/kin ka 'tuntul is mo,
aris gu'b kun dhunu to uni 'koki bwashu mo,
dhala ris themes kumkunu 'twa/a 'cesh mo,
haali/ emen pos k̲u'thki'd mo be.

18 Hili moŋko gi to/e mo!
Ama'diny buni iiki iinyc̲a/ mo goma shondhi/ii'd p̲iyi'd mo,
Arisa ŋul'kup̲ ka'bal si'da duŋkurkunu 'kup̲ is mo, dhali to em buni iikin ka k̲ul is mo.
Dhala ŋul'kup̲ ka'bal si'da/ 'koshkina is ka nyor mo be.
19 Tap̲a, aha/ gwokina gom /e mo.
Haali/ o'd shwaki'da risa shon dhi/i'd gi mombwaasho mo, dhala le'dan o'd shwaki'da ris cwa gi mondhe'd i'baar mo be.
20 Ntaga ris to/e gi mombwaasho si'da/ kun p̲ikunu shush gom um mo,
haali/ ushi 'kus yi'de/ k̲uthkin mo,
dhali o'd shwakina risa shon dhii/in gi mombwaasho mo be.

Yu/iil 2

Acim gi Tap̲a mo

1 P̲iyi ceŋ k̲a'bal eya Sihyuun mo,
dhali miiyi rakin eya ap̲o/ wosh pem jin k̲ogu mo!
Dhalka ris uni 'baar mo kun 'kon eya 'cesh deen ki bir bir ki moŋk̲o/ is mo,
haala/ cim gi Tap̲a a'di pu'dki'd mo;
ka jiŋ gana/, a'di 'disha 'dish mo be.
2 A'di ta'da cim gi mondhurumi'd mo dhali jin duk̲a duk̲ mo,
acim ma risa rak̲ mo dhali mondhurumi'da 'tum mo.
Me'da tente/ jin peperki'da risa bi ap̲owa ris wosh mo,
dhali aris 'kwani dhali mom'bi'th ma thuruk̲ 'dishki mo is mo.
Athuruk̲a tiya yisa 'kokin me'd jigi wakansana,
dhali midi diki di wakan dok̲/e mo,
walla i'ko'da nyakk̲um yil ka ris mo be.
3 Dhali o'd a'di shwaki'da ris to 'baar mo eya bor piti mo,
dhali i'ko'di a'di mo tani ale'dan o'd shwaki'd mo.
A'cesh wakina e ki bwa goŋ ma Idin ibwambori a'di mo,
hili i'ko'di a'di mo tani a'di taki mombwaasho jin 'ce'du sho'k mo.
Ka jiŋ gana/, jaŋ kamu/ yisa di'da jin midi ye 'peni a'di mo.

4 Mompi ma thuruk̲ mo tani wana e ka ris shumarum mo,
dhali uni sokin me'd shumarum gi mo/as mo be.
5 Uni p̲ekin ki cuuwa ilu/ mo me'da risa arabiya kun dara shumarum ap̲owa ris 'kuwosh mo,
me'd ko is ma le'dan o'd yin jin shwaki k̲untush mo,
me'da thuruk̲ jin c̲a'bki deem deem jin thoson ki is gom mo/as mo.
6 E bwambor buni mo tani 'kwani 'kokin ka c̲is mo
dhala ris jis em buni 'baar mo tani dushura dushur mo be.
7 Uni sokin me'd 'kwani gi mo ma mee kun 'bitha 'bi'th mo;
uni sekina gaŋgara/ ma goŋ mo me'da risa thuruk̲ mo;
uni iikin mo, ki ŋat̲kin ka 'det̲e/ 'det̲e/ mo,
dhali uni 'koki 'ce'da ris monycam mo be.
8 Walla jan 'deŋ kamu/ diki gac̲a kamu/ ki is mo;
uni iikin mo, ki bway buni ka 'det̲e/ 'det̲e/ mo;
uni 'ce'dki mo ki mo roc̲ sho'k mo
dhali 'koki bit̲ 'peni mo ii ma bat̲h 'pen buni mo be.
9 Uni sokin bway 'peŋkuman pa mo,
uni sokin e 'kup̲a goŋ mo,
uni seki mis eya ris bwaŋgu'b mo,
dhali uni cic̲kin ki moshu'd me'd 'kwanin 'di/ mo be.
10 Dhali a'cesh yik̲in ki is ibwambori uni mo,
Dhali aris momis deekin mo,
atente/ dhala ppe uni dhurum ki mo mo,
dhala risa cul doshki mo shwam buni mo be.
11 Tap̲a walki 'twam piti ibwambora risa thuruk̲ piti mo,
haali/ 'kwani ma meem piti mo tani dargi mondeŋ e mo;
haali/ uni 'bitha 'bi'th mo, uni gwansan kun dhukina ris gwoŋk̲an piti mo.
Haala/ cim gi Tap̲a caaca mo dhali shi/a shi/ mo.
Aja a'di midi 'dim 'kup̲ e a'di mo?
12 "Naskina/ intaga 'dishesan mo tani,"
---Tap̲a oki gwo yansan mo ki---
"Dok̲u/ bway Aha/ mo ka risa dum bumi 'baar mo.
Ga/i to mo, koyi mo, dhali ki kony jabu'th mo."

13 Dheri adum bum bwa mo dhali yisa jasa ris burrinye/ mowa,
dhali doḵi bway Taṗa Arumgimis bum mo.
Haali/ a'di ta'da 'the ka 'the mo dhali 'bora 'bor mo,
a'di maŋgala she/ eya nyor mo dhali deḵ ki mo/en jin ṯelu sho'k mo dhali aḵkina bwa e 'peni mo jin doru ador mo be.
14 Aja mishki'd mo? Wariba/ mina a'di diki ṯu'k mo dhali c̱i bwa mo,
dhali dhalki mom'bor mii i'ko'di a'di mo,
ki emen to jin c̱inu ki me'd mo dhali tomṗi jin c̱inu ki me'd gom Taṗa Arumigimis pini mo?
15 Ṗiyi ceŋ ḵa'bal eya Siyuun mo,
yuḵi ayuḵ gom mo jin ga/u to jin ḵogu mo,
dhali yuḵi ayuḵ gom mo ma tul 'kuṗ jin ḵogu mo.
16 Tuli 'kwani is mo;
yuḵi ayuḵ gom mo ma tul 'kuṗ jin ḵogu mo.
Tuli iman shu bway is mo;
tuli aris uc̱i is mo
dhali usha ŋam'pereny kun ṗina ko mo.
Dhalka ris nyara/ nyaŋa'b piyin ka pije/ mo 'pena ris bwaman gu'b buni mo,
dhali aris washana nyaŋa'b 'pena ris ushi bwaman gu'b kun thosonu uni is mo.
17 Dhalka ris igasiis, kun ta iman mii to gi Taṗa,
kon ibwamani 'twaŋkal monyci'c mo dhala gwaṯa/ mo.
Dhalki uni o gwo mo ki, "Boc̱i 'kwanim pini mo ma, ayy Taṗa mo,
dhali dhalki tom pini jin tana /e ki mii uni kun darga dun 'tim mo,
jin miin ma ris kal gi mony'ceshi mii uni ka maḵ mo.
Ata a'di ona uni gwo ibwamana ris kal gi 'kwani mony'cesh mo ki,
' Mane Arumgimis jin ta jim buni mane?'"

A'cesh doḵki'd ki ton this mo

18 Yan'ko'd Taṗa ta dhaṗan goma 'cesh piti mo
dhali ta'dga du gi mo/en aṗo/ 'kwanim piti mo be.

19 Tapa thokki 'kwanim piti gwo mo ki,
"Hili mo mo ma, Aha/ mina hashki um emen pos mo,
dhali yimana mura'th this mo, dhala yin mo.
Um minu kap mo,
dhali Aha/ mina diki dok/e ci um mon'the is ibwmana ris kal gi 'kwaniny'cesh mo be.
20 Aha/ mina bel iman 'kosha 'kosh ga 'bana binycam mo ki si'd si'd 'peni um mo,
dhali Aha/ mina ur uni bwaya 'cesh jin kutha ku'th mo dhala 'cesh midi ta ma'du/ mo.
Dhali athuruk buni kun 'kona bori uni mo mini ii bway kumma/ yi'de/ gi mom'pesho'k mo
dhali mmo dok ka nyaŋ'ko'd bway kumma/ yi'de/ ka bora luŋgu'b mo.
Ashim piti midi cu mis mo,
dhala shima bulgam piti mo be."
Ka jiŋ gana/ mo tani, a'di miiki'da ris to kun caaca mo be.
21 Dhalku/ is ki ko/ mo ma, ayy mony'cesh mo; 'bori bwa mo dhali 'kunyi bwa mo,
haali/ Tapa midi miiya ris to kun caaca mo be.
22 Dhalku/ is ki ko/ mo ma, uma ris to/em bwaasho mo!
Haala risa shon dhi/i'd gi mombwaasho mo mini 'ka mo,
aris cwa mini dho'th maman buni mo,
dhali cwa ma pu/ dhali cwalman ma mura'th mini kala dho'th ki nyanye/ mo be.
23 'Bori bwa mo, um 'kwani gi pa Siyuun mo,
dhali 'kunyi bwa e Tapa jin ta'da Arumgimis bum mo.
Haali/ a'di midi ci uma sho'k gi mo yurun me'd jin twa/a/ mo dhali kali pirinya sho'k mo gom um mo,
jin ta'da sho'k gi mo yurun dhali asho'k gi monyjoco/ me'd jin twa/a mo.
24 Aris ja'da gun toru pos mini 'tu'da 'tu'd mo ki pos bunycan mo,
dhala risa nos minu 'tu'd mo ki yimana mura'th this mo dhali ka yin mo be.

25 "Aha/ mina dok̲ki um aris yil gi mo sin to mo jin shwan mo risa kuyu/ um to mo,
adhana wambuhanya kuyu/ mo, dhali a kuyu/ jin shwaki to mo, dhali akuyu/ jin 'ce'dki to sho'k mo---
ka thuruk̲a deem deem pem kun hashkika ibwamani um mo be.
26 Um mini shwa to jin ishki'd ki nyanye/ mo dhali kap̲ mo,
dhali maŋ gway gi Tap̲a jin ta'da Arumgimis bum mo,
a'di jin miiki miimer ibwamani um mo,
dhali Aha/ mina diki dok̲/e k̲ali mii wak̲ mo ap̲o/ 'kwanim pem ki sule/ sule/ mo be.
27 Um mini mish ki Aha/ dikina ibwamani 'kwani ma Israyiil mo,
dhali Aha/ tana Tap̲a Arumgimis bum mo,
dhali jaŋ kamu yisa di'da,
dhali Aha/ mina diki k̲ali mon'the is ap̲o/ 'kwanim pem ki sule/ mo.

Shi/in ma Arumgimis gac̲kunu mo

28 Mi yan midi mii ŋ'ko'd mo ki Aha/ mina gac̲ Shi/in pem ap̲o/ buŋgwar isi 'baar mo,
dhali iya/m bum mo dhali i'bwa/m bum mo mini o gwo mo ki.
'Kwani kun tana dhan mini shu'ba ris jan mo,
uc̲in dhuru'c bum mini misha ris tonyjan mo be.
29 Dhali si'da/ ap̲owa ris iman miiya t̲u'c gwat̲h̲ mo dhali ap̲owa ris iman miiya t̲u'c up̲ mo,
eya risa cim gwansan mo tani Aha/ mina gac̲ Shi/in pem ka pije/ mo be.
30 Aha/ mina t̲ora ris miimer mo e momis mo dhali ap̲o/ mony'cesh mo,
ka bas mo, dhali ki o'd mo, dhali ka risa kak̲ ma ku'd mo be."
31 Atente/ midi war ki mondhurumi'd mo
dhala ppe ka bas mo,
nt̲wa/a ka dhana cima caaga/ mo dhala tee gi Tap̲a jin shi/ ashi diki p̲u'd mo.
32 A'di midi ta tente/ ki 'kwani ka 'det̲e/ 'det̲e/ uni kun yerki gway ki Tap̲a mo tani minu wot̲h mo.

Haali/ apo/ wosh Siyuun mo dhali e pa Urushaliim mo tani midi ta mo jin yekina uni kun bockin mo,
me'd jin okina Tapa mo,
dhali ibwamana ris uni kun bockin mo,
uni gwansan kun yukkina Tapa mo be.

Yu/iil 3

Arumgimis dwallki'da ris kal gi 'kwaniny'cesh gwo mo

1 "Hili mo mo ma, ka cim gwansan mo dhali ka tee caan mo,
ki Aha/ dokkina monyji gi pa Yahuudiya dhali pa Urushaliim ka nyaŋ 'ko'd mo tani,
2 Aha/ mina tula ris kal gi mony'cesh is mo,
dhali 'doyi uni ka 'cesh bway momba'da'd gi pa Jehoshapat mo.
Aha/ mina dwall uni gwo imun mo,
gom 'kwanim pem mo dhali 'kwani ma Israyiil kun ta tom pem mo,
uni kun cekerkunu bwa mo e bwamana ris kal gi mony'cesh mo,
haali/ uni kwa/kina 'cesh pem bwa mo be.
3 Uni ta/ki parany mo gom 'kwanim pem mo,
mmo yol ari washan mo ki mii jin miinu miinycal mo,
dhali yol ari nyara/ ka su mo
wakan ki uni mini pi a'di mo.
4 Shwanesan, ata miikina /e Aha/ ka nyor mo,
Sur, dhala Sidon dhala ris bampa/ gi pam Palasthiin mo?
A mina /e rak Aha/ to i bway mo 'taa?
Hili wakki/ /e rak Aha/ to i bway mo tani,
ki jahanne/ Aha/ mina doki mo rak tom pini i bway mo e 'kup pini mo.
5 Haali/ /e kalki 'dolkon kush pem mo dhali 'dolkona ganam pem mo,
dhali /e kali mondhun tom pem mo jin ta jaro/ ki jaro/ mo bwaya ris gu'b gi mondhelela dhelel pini mo be.

6 /E yolki 'kwani Yahuu'da mo dhali 'kwani gi pa Urushaliim mo bway 'kwaniŋ Girki mo,
mmo hash uni ki si'd si'd mo 'peni moŋ'kom buni mo be.
7 Hili mo mo ma, Aha/ mina 'kosh uni 'kup̲ is mo, e mo jin yolkina um uni mo,
dhali dok̲ miim buniŋ gana/ mo e 'kup̲ buni mo be.
8 Aha/ mina yol ii ya/in mo dhali i 'bwa/in mo,
ki me'd gi 'kwani gi pa Yahuudiya mo.
Uni mini yol uni mo e 'kwani Sabeyin mo,
e kal gi mony'cesha si'dga/ mo,
haali Tap̲a oki gwo kansan mo be."
9 Oyi gwo yansan i bwamana ris kal gi 'kwani mony'cesh mo ki:
"Thosoni is bum mo gom mo/as mo;
cuyi 'kwaniŋ gwat̲ha 'bi'thga/ mis mo;
dhalki uni iiyini 'dish mo is mo;
dhalka ris gwat̲h gi mo/asi 'baar mo iiyin mo.
10 Tora ris gandala beegam bum i'ko'da ris gandal kun kan ka 'ban su/ mo
dhali tori aris gandal bum she/ dhala risa mee mo.
Dhalki uni kun 'ka'da 'ka'd o gwo mo ki,
' Aha/ 'bitha ki 'bi'th mo.'
11 Ise/ mo dhali iiyu/ mo,
aris um kal gi mony'ceshi 'baar kun 'kon ki 'dishe mo;
tuli is bum imont̲al 'de/ imun mo.
Tap̲a, 'doyi 'kwani ma meem 'bi'thgam pini ka 'cesh mo.
12 Dhalka ris kal gi mony'cesh mer is buni mo
dhali iiyu 'kup̲ ki momba'da'd gi pa Jehoshapat̲ mo.
Haali/ e mun mo tani miga/ di mmodwall gwo mo eya ris kal gi mony'cesh kun 'kokin ki jiŋ 'kam mo.
13 Kari anyertha/ mo,
haali/ maman to iski'd ki isa gana mo.
Iiyu/ mo ma, mmo nyu/a mura'th mo,
haali/ mo jin nyu/u a'di p̲u'dki'd mo.
Arisa nosa caaga/ 'tu'dkini wol 'kup̲a sho mo,
haala ris miinthus buni caaca mo."

14 Aris 'kwani, aris 'kwani e mo jin dwallu gwo mo.
Haala/ tee gi Tapa 'disha 'dish mo e momba'da'd jin dwallu gwo mo be.
15 Atente/ dhala ppe warkin ki dhurum mo,
arisa cul 'koki ci moŋkush buni mo be.
16 Tapa midi umbur mo 'peni pa Sihyuun mo,
dhali 'dek 'kus piti isi mis 'peni pa Urushaliim mo.
Aris momis dhali mony'cesh mini yikin is mo,
hili Tapa a'di midi ta balany gom 'kwanim piti mo,
dhali dhan gu'ba caaga/ gom 'kwani ma Israyiil mo be.
17 "Wakan ki um mini mish mo mo ki Aha/ tana Tapa Arumgimis bum
mo jin diki'd e pa Siyuun mo, a'di jin ta wosh piti jin kogu mo.
Yan'ko'd pa Urushaliim midi ta jiŋ kogu mo,
dhala ris 'kwani kun 'kon ka pije/ mini 'koki ii 'kupki a'di dok/e mo be.

Arumgimis 'borki 'kwanim piti mii mo

18 A'di midi pu'd ka cim caan mo ka ris wosh
min ma muratha dhelel i ish mo,
dhali aris moma gagamis min ma ko ish mo,
aris ushi 'kus wor gi pa Yahuudiya mini so yi'de/ mo,
dhali ushi 'kus wor mini iiyu 'peni gu'b gi Tapa mo
dhali yi'de/ gi momba'da'd gi pa Shittim mo be.
19 Pa Masir midi war ki mony'ce'd sho'k mo jin 'konu ki 'ko mo,
dhali pa Edom midi war ki mombwaasho mo jin 'konu ki 'ko mo,
haali/ gom mii shigga/ jin miikunu mo gom 'kwani gi pa Yahuudiya mo,
dhali gom uni gacki 'kwani kun dargi mii 'ba/ abasa 'cesh mo eya 'cesh buni mo be.
20 Haali/ pa Yahuudiya midi ta moŋ'ko gomki sule/ sule/ mo,
dhali pa Urushaliim midi ta mo jin minu 'ko 'pena nyakkum yil bwaya nyakkum yil mo be.

21 Aha/ mina doḵ ka bas buni ka nyaŋ'ko'd mo jin dika ki doḵḵu mo,
haali/ Taṗa diki'd e pa Siyuun mo be."

AWARKA/ GI IMANTOR GWO

EMES

2203

Emes 1

1 Gwo gwansan ita gwo ma Emes mo, uni kun 'kokini bwaman ma ris
imanhil k̲a'bal mo 'peni pa T̲ewaka mo, jin mishkina a'di isi gwo goma
Israyiil mo eya tee ma Ussiya jin ta'da malik̲ gi pa Yahuu'da mo, dhali
si'da/ ka risa tee ma Jerobo/am ya/ ma Yuwash mo jin ta'da malik̲ gi
pa Israyiil mo, ki yila su/ mo ka 'cesh diki yik̲in is mo be. 2 A'di ki o
gwo mo ki,

"Tap̲a midi umbur mo 'peni pa Sihyuun mo,
a'di midi c̲i 'kus piti mo 'peni pa Urushaliim mo.
Arisa imanhil k̲a'bal mini ko goma shon dhi/ii'd kun k̲uthun
mo,
'kuwosh gi paŋ K̲armal midi k̲u'th mo be."
3 Gwo yansan a'di okina Tap̲a mo:
"Gom miinthusa kwara gi pan Dimashka mo,
walla doŋgon mo tani,
Aha/ mina diki ak̲a jisa e mo,
haali/ uni yik̲in kina Gil/aad is mo ki yikin is jin shi/i'd mo ka
risa arabiya gi toŋk̲uthu'd mo be.
4 Aha/ mina hash o'd mo e gu'b ma Hasa/iil mo,
dhali a'di midi shwa gu'ba caaga/ ma Ben-Hadad mo be.
5 Aha/ mina 'ce'da ris 'twaŋkal gu'b gi pan Dimashka mo
dhali 'cith wathi/ jin jiki'da ji ka p̲o/ mo e momba'da'd gi pa
Aben mo,
dhali wathi/ si'da/ jin bu'thki mom'bi'th e pam Bet̲h̲ Idin mo.
'Kwani gi pa Araam mini ii e mo jin jinuwa ji bway paŋ K̲iir
mo,"
Tap̲a oki gwo yan mo be.
6 Gwo yansan a'di okina Tap̲a mo ki:
"Miinthusa kwara gi paŋ Gasa mo,
walla doŋgon mo tani,
Aha/ mina diki ak̲a jisa e mo,
haali/ uni k̲alki mo ma ji gi 'kwani 'baar mo,
mmo c̲i uni e pa Adom mo be.
7 Aha/ mina hash o'd mo ap̲owa risa goŋ gi paŋ Gasa mo,
dhali a'di midi shwa dhan gu'ba caaga/ mo be.

8 Aha/ mina 'cith wathi/ jin diki'd e pa Ashdod
dhali wathi/ jin bu'thki mom'bi'th mo 'peni pa Ashḵelon mo.
Aha/ mina ṯuk me'd pem mo aṗowa Aḵron mo,
dhali kun tiya 'peni pam Ṗalasthiin kun boc̱kin mo minu 'ce'd sho'k mo,"
yansan okina Taṗa Arumgimis mo be.
9 Gwo yansan okina Taṗa mo:
"Gom miinthusa kwara gi pa Sur mo,
walla doŋgon mo tani,
Aha/ mina diki aḵa jisa e mo,
haali/ uni c̱iki 'kwani 'baar mo bway pa Edum mo,
dhali uni 'ce'dki gwo jin gamu me'd gi ikam buni mo be.
10 Aha/ mina hash o'd mo aṗowa risa goŋ gi pa Sur mo,
dhali a'di midi shwa dhan gu'ba caaga/ mo be."
11 Gwo yansan a'di okina Taṗa mo,
"Gom miinthusa kwara gi pa Ṗdum mo,
walla doŋgon mo,
Aha/ mina diki aḵa jisa e mo,
haali/ a'di baṯḫki ikam piti isho'k mo ki gandal jin ka'd ka 'ban su/ mo
dhali ur mii ma waḵ i'baar mo.
Anyor piti ḵwa/ uni bwa isa yempa/ mo,
dhali anyor piti diki'd goma sule/ sule/ mo be.
12 Aha/ mina hash o'd gom pan Ṯeman mo,
dhali a'di midi shwa ris gu'b gi imaliḵ gi pa Bosra mo be."
13 Gwo yansan a'di okina Taṗa mo,
"Gom miinthusa kwara gi 'kwanim pa Ammun mo,
walla doŋgon mo,
Aha/ mina diki aḵa jisa e mo,
haali/ uni dherkina ris uṗ gi pan Gil/aad kun bwakin bwa mo,
ki uni mini mara ris gwayum buni is mo be.
14 Aha/ mina 'tha o'd mo eya risa goŋ gi pa Rabba mo,
dhali a'di midi shwa ris gu'b gi imaliḵ mo,
ki gwo jin okunu mo eya c̱im gi mo/as mo,
ki dhan 'thama punthar jin poski'd ka cim piti mo be.

15 Amaliḵ buni midi ya e mo jin jinuwa ji mo,
a'di dhala ris taṗam piti imonṯal 'de/ mo,"
jin ona Taṗa mo be.

Emes 2

1 Gwo yansan a'di ona Taṗa mo:
"Gom miinthusa kwara gi ṗa Mowaa'b mo,
walla doŋon mo ki,
Aha/ mina diki aḵa jisa e mo,
haali/ a'di 'thaki'da risa sima/ ma
maliḵ gi pa Edum mo mmowar ki 'ṗiny mo be.
2 Aha/ mina hash o'd mo aṗo/ pa Mowaa'b mo,
dhali a'di midi shwa ris gu'ba caaga/ gi pa K̲eriyut mo.
Dhali pa Mowaa'b midi wu mo ki cuuwa gi moŋ'kosh 'kuṗ is mo,
dhali ki moŋko mo dhali ki kony ceŋ ḵa'bal mo be.
3 Aha/ mina 'ce'd mo jin dwallu gwo ma yim sho'k mo,
dhali Aha/ mina 'kosh iya/ ma maliḵ jwa mo inyaḵki a'di mo,"
a'di ta gwo jin ona Taṗa mo be.
4 Gwo yansan a'di okina Taṗa mo:
"Gom miinthusa kwara gi pa Yahuudiya mo,
walla doŋgon mo ki,
Aha/ mina diki aḵa jisa e mo,
haali/ uni ushki gwoŋḵan gi Taṗa mo
dhali 'koki dhuwa ris gwom piti mo.
Arisa ṯor buni raḵki uni iikini this e mo,
uni si'da/ iikini baṯh ibabam buni mo be.
5 Aha/ mina hash o'd aṗo/ pa Yahuudiya mo,
dhali a'di midi shwa ris dhan gu'ba caaga gi pa Urushaliim mo be."
6 Gwo yansan okina Taṗa mo:
"Gom miinthusa kwara ma Israyiil mo,
walla doŋgon mo ki,
Aha/ mina diki aḵa jisa e mo,

haali/ uni yolki 'kwani kun dargi mii 'ba/ mo ki 'dolkon kush mo
dhali 'kwani ha'th'ko'd mo ka ppa/ sho/a su/ mo be.
7 Uni yapki 'kwani ha'th'ko'd 'kup ki sho'k mo me'd 'kwani kun yapkunu apo/ ki sho'k e bu'da 'cesh mo,
uni gacki uni mo.
Washan dhali com uni ishkin e nyaran 'de/ mo
dhali wakan uni nyo/ki gway pem jin kogu mo be.
8 Uni 'baar mo ishkin e yana gwata mo ka ris burrinye/ kun kalkunu me'd gwo jin okunu is mo,
dhali e gu'b ma Arumgimis buni mo tani uni piki tompi gi uni gwansan kun miikunu ki mom'bi'th mmoci tom'borga/ mo be.
9 Naskina/ mo tani Aha/ 'ce'dkina 'kwani Amorat sho'k mo ibwam bori uni mo,
uni kun wana montur ki montur ma risa bwanya yis mo,
a'di 'bitha 'bi'th me'da ris cwa ma caww mo.
Naskina/ mo tani Aha/ mina 'ce'd maman piti sho'k mo 'peni mis mo
dhala risa birman ma 'cesh piti mo be.
10 Aha/ si'da/, 'doyina um ka pije/ mo 'pena 'cesh gi pa Masir mo
dhali shu um bway mo bway mombwaasho mo gom yili isi su/ mo
mmo 'kowa 'cesh gi 'kwani Amura mo be.
11 Aha/ cukina imanci gwo kadhamo/ mis mo 'peni bwamani iya/m bum mo
dhali 'kwani Nasira 'peni 'kwaniŋ gwath dhuru'c bum mo.
A'di diki wakan mo,
'kwanim pa Israyiil mo?
Gwo yansan okina Tapa mo be.
12 Haali/ /e oki 'kwani Nasiriyin gwo mo mmo piya su mo dhali kan imanci gwo kadhamo/ gwo mo ki mini 'koki cuu gwo mo be.
13 Hili ma, Aha/ mina mii um ki mom'bi'th mo
me'da arabiya kun dira shuma rum mo kun 'tu'dkunu mo ki emen pos jin miikunu jan 'de/ ki mom'bi'th mo be.

14 Kun sokin mini 'koki ye mo 'peni mony 'ce'd sho'k mo,
a'di jin 'bitha 'bi'th midi diki mii mom'bi'th pitiŋ gana/ mo,
walla a'dim 'bithga midi diki woṯh is piti mo be.
15 A'di jin mishki as midi diki dosh mo,
a'di jin mishki'da waca mo midi diki ye mo,
aman mer shuma rum midi diki woṯh is piti mo be.
16 Dhali si'da/ aris 'kwani ma mee mo kun 'koki ko/ is mo
mini so is 'te mo ka cim caan mo,
gwo yansan a'di okina Tapa mo be."

Emes 3

Gwo gi mom'bi'th gi imanci gwon dhamo/ mo

1 Cikki gwo yansan jin okina Tapa apo/ um mo, um 'kwani gi pa Israyiil mo, apowa ris kuŋ gu'bi 'baar mo kun 'doyika ka pije/ mo 'pena 'cesh gi pa Masir mo:

2 "Aha/ kwanykina jasi um mo
'pena ris kuŋ gu'b gi mony'ceshi 'baar mo.
Wakan ki Aha/ mina ci uma jisa mo
goma ris tonthus bumi 'baar mo be.
3 A mina uni su/ i ii imontal 'de/ mo,
isi ciki/ uni mini 'koki kar mo jin gamu 'kup mo?
4 A min ma dhopi umbur ko mo e bwaasho mo,
ki a'di dargi to jin 'kosha a'di mowa?
A min ma dhop dhuru'c ipar mo 'peni mom piti mo
ki a'di diki bu'th toŋ kamu/ mo 'taa?
5 A mina 'dii gom eya gume/ ga 'cesh mo,
ki to jin ceshu gom a'di piyi'd mowa?
A min ma gume/ dhe'des 'pena 'cesh mo,
ki a'di diki bu'th toŋ kamu/ mowa?
6 Wakki/ ceŋ ka'bal ko'd e 'peŋkuman bampa mo tani,
a 'kwani mini dee mo?
Wakki/ mo jin tocu atoc bwa di'da po/ 'peŋkuman pa
mo tani, din ma Arumgimis ki hash a'di mowa?

7 Ka jiŋ gana/ Tapa Arumgimis midi diki mii toŋ kamu/ mo
isi ciki a'di midi dok bwaŋkulum piti mo goma ris iman miiya
tu'c piti mo kun ta imanci gwo kadhamo/ mo be.
8 A dhop umburki'd mo,
aja midi diki ko/ a'di mo?
Tapa Arumgimis oki gwo yansan mo ki,
aja a'di midi diki cuu gwo mo?
9 Oyi gwo yansan mo e dhan gu'ba caaga/ gi pa Ashdo'd mo,
dhali eya dhan gu'ba caaga/ eya 'cesh gi pa Masir mo,
oyi gwo mo ki, "Tuli is bum mo eya ris 'kuwosh gi pa Saamira mo
dhali hili dhan rakin jin miikunu mo eya yim mo,
dhali mii ma gwar 'de/ jin di'da yim mo be.
10 Haali/ uni 'koki mish to kun mina uni mii ka kar/e mo,
yansan okina Tapa mo ki,
uni dhuki mondhurumi'd mo
dhali mo jin 'ce'du sho'k mo eya ris gu'b buniny caaga/ mo be."
11 Wakan, gwo yansan okina Tapa Arumgimis mo ki:
"Kwani kun ta 'kup mini 'kama 'cesh mo,
dhali thula ris monyaŋa 'bi'thga/ ka 'cesh mo
dhali dila ris gu'ba caagam pini mo be."
12 Yansan okina Tapa mo ki:
"Me'da manhil ka'bal jin wothkunu 'peni 'twa/ ma dhop
ki ushi shoka su/ kun bockin mo, walla ushi porkin 'ce mo tani,
wakan minu woth 'kwani ma Israyiil mo kun 'kokin e pa Saamira mo,
uni minu dhalku/ mo e shem 'pena bi ma kurse/ mo walla usha ci mo be."
13 Ciki gwo mo dhali tori gwo mo
apo/ gu'b ma Yakuu'b mo,
yansan ta gwo jin okina Tapa Arumgimis mo, jin eka ek mo:
14 "Haali/ ka tee jin cikika miinthus gi 'kwani ma Israyiil ajisa mo tani,
Aha/ si'da/ mina ciya ris mo ma gwata gi pam Beth/iil ajisa mo.
Aris ce ma gwata minu 'cith mo dhali bit ka 'cesh mo be.

15 Aha/ mina 'ce'd gu'b gi mondiṯ sho'k mo inyaḵki gu'b gi mo yurantee mo.
Aris gu'b gi shenyje mini 'ce'd sho'k mo,
dhali dhan gu'ba caaga/ minu 'tuḵ mo,
gwo yansan okina Taṗa mo be."

Emes 4

1 Dhuyi 'ce gom gwo yansan mo,
uma ris biṗ gi pam Bashan mo,
um kun 'koḵin e 'kuwosh gi pa Saamira mo,
um kun miiki 'kwani ha'th'ko'd ka gwar'de/ mo,
um kun yaṗki 'kwani kun 'thoki to ki sho'k mo,
um kun oki kaṯhim bum gwo mo ki,
"Ḵali aman aris tomṗi mo ma."
2 Taṗa Arumgimis a'di thulki gwo me'da ṗo/ e mompiti jin ḵogu mo,
"Hili ma, arisa cim mini iyu aṗo/ um mo
ki uni mini bu'th um ka risa bi'c mo,
um kun 'koni 'ko'd ka risa bi'c wa'c mo be.
3 Um mini ii ka ris mo kun 'ce'dkin ma goŋ gi 'peŋkuman pa mo,
uni ka 'deṯe/ 'deṯe/ 'peni um iikin ka jisho'k bway a'di mo,
dhali um minu biṯ ka pije/ 'kuṗki pa Harmun mo,
gwo yansan a'di okina Taṗa mo be.
4 Iku/ mo bway pam Beṯh/iil mo dhali mii miinthus mo,
e paŋ Gilgal mo dhali mar miim bum kun miikina um tonthus is mo,
'doyi tom bum kun miinuwa bas mon'thamo/ isa yempa/ mo,
dhali aris 'kuṗan tom bum isa yempa/ 'ko'da cimi kwara mo.
5 Miiyi mo jin 'boruwa 'bor bwa i is ka bas mo dhali ki maaŋḵuthu'd mo,
oyi bwa ka ris to kun c̱inu ki bwa kun onu mo, ṯori uni mo,
haali/ mii yansan a'di ena um mo mmo mii mo,
um 'kwani gi pa Israyiil mo,
gwo yansan a'di ona Taṗa Arumgimis mo be.

6 Aha/ c̲ikina um she/a dhelelga/ mo eya ris 'peŋkuman bampa/ i'baar mo
dhali mii kun daru gi maaŋk̲uthu'd mo eya ris mom bumi 'baar mo.
Naskina/ mo tani um 'koki dok̲u/ bway Aha/ mo,
gwo yansan okina Tap̲a mo be.
7 Aha/ si'da/ ura sho'k̲ gwo mo 'peni um mo
ka ppe kwara jin 'cit̲hu to naskina/ diki p̲u'd mo.
Aha/ karkina a'di mmo he'th ap̲o/ 'peŋkuman pan 'deŋ kamu/ mo,
dhali rak̲ a'di diki he'th ap̲o/ 'peŋkuman paŋ kamu/ mo.
Dhali mmo hetha p̲owa ara 'cesha kamu/ mo,
hili eya ara 'cesh jin dina a'di ki he'th mo tani k̲u'thki'd mo be.
8 'Peŋkuman bampa/ su/ walla kwara iikin bway 'peŋkuman paŋ kamu/ mo mmop̲i yi'de/ mo,
hili uni 'koki kap̲ mo.
Naskina/ mo tani um 'koki dok̲ bway Aha/ mo,
gwo yansan okina Tap̲a mo.
9 Aha/ 'koshkina um is ka nyor mo ki 'bat̲h jin k̲u'thki 'cemen cwa mo dhali ki 'bat̲h monycwa mo.
Aris bwa goŋ mo,
aris cwa ma p̲u/ bum mo,
dhali aris cwa set̲uun bum mo,
awambuhanya kuyu/ shwaki uni 'baar mo.
Naskina/ mo tani um 'koki dok̲ bway Aha/ mo,
gwo yansan okina Tap̲a mo be.
10 Aha/ hashkina 'bat̲ha gop̲ is ap̲o/ um mo me'd jigi pa Masir mo.
Aha/ 'koshkina 'kwanin dhuru'c bum mo ki gandal jin ka'd ka 'ban su/ mo,
ki tur nyak̲ka ris shuma rum bum kun jikunu mo,
dhali rak̲ mom bum kun 'konu k̲alkina shim mo eya ris shush bum mo.
Naskina/ mo tani um 'koki dok̲ bway Aha/ mo,
gwo yansan okina Tap̲a mo be.

11 Aha/ p̲ikina ris 'peŋkuman bampa e mo i bwamani um mo,
me'd jin p̲ikin ma Arumgimis pa Saduum dhali paŋ Gamurrah e mo.
Um wakina e ki c̲iŋkira jin bu'thkina o'd jin 'thanu mo.
Naskina/ mo tani um 'koki dok̲u bway Aha/ mo,
yansan okina Tap̲a mo be.
12 Wakan Aha/ mina mii to shigga/ gom um mo, Israyiil,
dhali mmo murga/ mii to shigga/ ap̲o/ um mo tani,
thosoni is mmo gama Arumgimis pini 'kup̲ mo, /e jin tana Israyiil mo!
13 Haali/, hili mo mo ma, a'di jin uk̲ki'da ris wosh mo
dhali si'da/ uk̲a ris 'tham mo, mmot̲ora ris bwaŋkulum piti mo gom wathimpa mo,
dhali jin karki mon'twash e mmowar ki mondhurumi'd mo,
dhali ya ap̲owa ris mony'cesh kun 'koki isi mis mo.
Tap̲a, jin ta'da Arumgimis jin ek̲a ek̲ mo, a'di ta gway piti mo be.

Emes 5

Moŋko ki bwandit̲i'd gom pa Israyiil mo

1 Cik̲i gwo yansan jin okika um ki moŋ ko ap̲o/ um mo, gu'b ma Israyiil mo.

2 Nyaraŋ gana/ ma Israyiil bit̲ki'd mo,
ayim midi diki dok̲/e cu mis mo,
ayim a'di dhalkunu mo eya 'cesh piti mo,
jaŋ kamu/ yisa di'da jin midi cu a'di mis mo yisa.
3 Haali/ gwo yansan okina Tap̲a Arumgimis mo ki:
" 'Peŋkuman pa jin piki'd ka pīje/ ka alip̲ 'de/ mo midi taga isi mudhe'd mo jin boc̲ki'd mo,
dhali jin yaki'd ka pije/ ka isi mudhe'd mo tani midi ta 'kume'd jin boc̲ki'd mo gom gu'b ma Israyiil mo be."
4 Haali/ gwo yansan a'di okina Tap̲a gom gu'b ma Israyiil mo ki:
Ŋap̲i Aha/ mo dhali gom moŋ'ko ki e mo!

5 Dhalku/ ki ŋapa Beth/iil mo,
walla dhalku/ ki cic paŋ Gilgal mo,
dhalku/ ki ii bway pa Beersheba mo.
Haali/ paŋ Gilgal ka jiŋ gana/ midi ya e mo jin jinuwa ji mo,
dhali pam Beth/iil midi war ki mo ga wuny'cis mo be.
6 Ŋapi Tapa mo dhali 'ko ki e mo,
walla a'di midi bilith mo me'd o'd gi shwa'd mo
e gu'b ma Yuusup mo.
A'di midi shwa mo,
dhali wathiŋ kamu/ yisa di'da jin midi us a'di yisa e pam Beth/iil mo.
7 'Kwani gwansan tu'kki miiŋ kar/e mo ki miiŋ kaga/ mo
dhali uni ki yip mii ma kar/e bwaya 'cesha gana/ mo!
8 Arumgimis ukki'da ris nyaranycul mo dhala dilbip mo,
a'di akki mondhurumi'da 'tum e mo ki mon'thamo/ mo,
a'di ki yuk mondhurumi'd ki mon'thiny mo
a'di ki yuka ris kumma/ yi'de/ mo,
a'di ki gac uni ka pije/ apo/ jis e gi mony'cesh mo.
Tapa a'di ta gway piti mo!
9 A'di guyi mo jin 'ce'du sho'k ki jahanne/ mo apo/ mom'bi'h mo
wakan mo jin 'ce'du sho'k yayi'di dhan gu'ba caaga/ mo be.
10 Uni dorki 'kwani ka 'dete/ 'dete/ mo kun sorki uni mo e 'twaŋkala campur gi 'peŋkuman pa mo,
dhali uni ki 'te 'kwani ka 'dete/ 'dete/ bwa mo kun walki 'twa/ ki gwo kun gamu me'd mo be.
11 Haali/ /e yapki 'kwani ha'th'ko'd ki sho'k mo
dhali kal pos jin kwa/u bwa mo 'peni a'di mo,
wakan /e nyaŋkina ris gu'b mo ki wosh kun pathu 'ban mo,
/e mini diki di i uni mo.
/E sikina risa muratha 'borga/ mo,
hili /e mini diki piya sum buni mo be.
12 Haali/ Aha/ mishkina ris miim bum kun thama um mo
dhali misha ris mom'bi'th gi miinthus bum mo,
um kun 'koshki miiŋ kar/e is ka nyor mo,
mmo kal to jin cinu ka kwal is mo,

dhali t̲u'k 'kwani kun 'thoki to 'ko'di is mo e 'twaŋkala goŋ gi 'peŋkuman bampa mo be.
13 Wakan wathiŋ k̲ar/e a'di diki'd ki shwam mo ka tee c̲aan mo,
haali/ a'di ta embul gom tonthus mo be.
14 Ŋap̲i tom'borga/ mo dhali dhalki tonthus mo,
wakan ki /e mini di ki e mo.
Wakan Tap̲a, jin ta'da Arumgimis jin ek̲a ek̲,
midi di nyak̲ki /e ka jiŋ gana mo,
me'd jin okina /e gwo mo ki a'di diki'd mo be.
15 Shi/i tonthusi e mo, eni tom'borga/ mo,
t̲eli miiŋ k̲ar/e 'pen mo e 'twaŋkala campur gi 'peŋkuman pa mo.
Wariba/ Tap̲a, jin ta'da Arumgimis jin ek̲a ek̲ mo,
midi ta 'the k̲a 'the mo gom ku ma Yuusup̲ kun boc̲kin mo be.
16 Gwo yansan adi okina Tap̲a mo,
jin ta'da Arumgimis jin ek̲a ek̲ mo, jin ta Tap̲a mo ki,
"Cuuwa dhali ko mini 'ko eya ris shem 'peni bi i'baar mo,
dhali uni mini o gwo eya ris bway turi 'baar mo ki,
' Wayyi! Wayyi!'
Uni mini yuk̲ 'kwani kun k̲orkin mo bway mo jin ohonkunu mo
dhali uni gwansan kun mishki ko kun gwonu ki cuuwa mo be.
17 Eya ris mo kun sinuwa mura'th i'baar mo mini ta cuuwa mo,
haali/ Aha/ mina ya ki tur mo eya galanyi uni mo,"
me'd jin ona Tap̲a mo be.
18 Wayyi gom um kun okina bwa ka cim gi Tap̲a mo!
Ata si'dkin ma cim gi Tap̲a ki si'd kan mo?
A'di midi ta mondhurumi'd mo dhali yisa moŋkusha,
19 me'd jin guskina wathimpa mo 'peni bwambora dhop̲ mo
dhali to/e jin wana e ka dhaa'b ki gam a'di 'kup̲ mo,
walla a'di yaki'd bway bwaŋgu'b mo dhali kar me'd piti ap̲owa gaŋgara/ mo,
dhali tasha ki wo'c a'di mo be.
20 Min ma cim gi Tap̲a ta mondhurumi'd mo dhali diki ta moŋkush mowa?
Ki dhan mondhurumi'da 'tum mo dhali dargi moŋkush mowa?

21 "Aha/ shi/kina shi/i e mo,
Aha/ wak̲kina ris mompe'kup̲a nyolos pini mo,
Aha/ dina bwa ki 'kuny mo goma ris montul isa 'bi'thgam pini mo.
22 Wakan /e c̲iki Aha/ tom pini kun c̲inu mmo 'tha ki o'd mo dhali pos kun c̲inu mo,
Aha/ mina diki bu'th uni mo,
walla Aha/ mina diki hil 'kup̲ ki to kun c̲ina imugum pini mo kun ta to/e kun 'thik̲a 'thik̲ mo be.
23 K̲alka ris cuuwa gi gway pini gwansan mo 'peni Aha/ mo,
Aha/ mina diki cik̲a ris 'kus gi tom pini kun p̲inu mo.
24 Hili, dhalki miiŋk̲ar/e gusu'd me'd yi'de/ mo,
dhali mi ma k̲ar/e mo me'd ushi 'kus yi'de/ kun sokin isa yempa mo.
25 Dina /e ki k̲ali to kun miinu Aha/ abas mo dhali to kun c̲inu e mom
bwaasho mo gom yila isi su/, e gu'b ma Israyiila?
26 /E 'dekina ris jamas ma Sikk̲u'th, jin ta'da malik̲ pini mo,
dhala K̲aywan, jin ta'da cul tom p̲inycon pini mo,
kun uk̲kina /e gom is pini mo be.
27 Wakan Aha/ mina so'k /e mo ki si'd si'd 'peni pan Dimashka mo,"
me'd gwo jin ona Tap̲a mo,
a'di jin ta gway ma Arumgimis jin ek̲a ek̲ mo be.

Emes 6

Gwont̲or jin ta jin t̲wa/a/ gom pa Siyuun mo dhali pa Saamira mo

1 Wayyi gom uni gwansan kun 'kokin e mom'pesho'k gi pa Siyuun mo,
dhali uni gwansan kun wot̲hkunu mo e 'kuwosh gi pa Saamira mo,
uni kun ta 'kwanim 'borgaŋ gana/ kun misha ris kal gi mony'cesh mo,
uni gwansan kun p̲u'dkina gu'b ma Israyiil mmowot̲h mo!

2 Imanshu bway pini oki gwo mo ki, "Iiku/ bway paŋ Ḵalna mo
dhali p̱ar mo e mo, 'peni mun mo tani iku/ bway pa Hamat̲h mo, a'd̄i jin taki dhan pany caaga/ mo,
yan'ko'd iku/ ka luŋgu'b mo bway paŋ Gat̲h jin ta pam P̱alasthiin mo.
A/ uni 'bora 'bor 'peni 'peŋkuman pam pini mo?
A/ gwayum buni beeya bee 'peni gwayum pini mo 'taa?"
3 Wayyi gom uni gwansan kun dhukina cim gi mont̲o'c bwa mo
dhali kun rak̲kina k̲urse/ gi dhan mii shigga/ mmo iiyu/ ki 'dishe/ mo.
4 Uni ishki 'ko'da 'cesh mo ap̱owa risa ci kun uk̲u 'peni sheny je mo
dhali 'ko 'pena risa k̲ursem buni mo.
Uni 'ka shum gi ushi ushan k̲a'bal mo 'pena ŋul'kup̱ k̲a'bal mo
dhali ushi ushan bip̱ 'peni k̲al bip̱ mo be
5 Uni yuk̲kina ris gway p̱us mo k̄i 'kus ma dhendheŋe/ mo,
uni miiki mii mo ka ris to kun p̱inu mo me'd jin miin ma Dawuu'd mo.
6 Uni p̱ikina su ka ris toŋ'kul bwa mo
dhali 'kosh is buni ka yina 'borga/ mo,
hili uni 'koki 'ko ki bwandit̲i'd mo ap̱o/ mony'ce'd sho'k ma Yusuup̱ mo.
7 Wakan uni mini ii ki iŋ'kus mo nyak̲ki unin t̲wa/a kun iikin mo,
dhali shwa to gi uni gwansan mo kun 'kokin mo mmo muri wu mo.
8 "Aha/, jin tana Tap̱a Arumgimis mo, thulkina gwo me'da p̱o/ ki is pem mo,
gwo yansan okina Tap̱a mo,
jin ta'da Arumgimis jin ek̲a ek̲ mo,
Aha/ wat̲kina monyca ma Yak̲uu'b gwo mo,
Aha/ shi/ kina dhan gu'ba caagam piti i e mo.
Wakan Aha/ mina c̱iki 'kwaniŋ 'kup̱ 'peŋkuman pa mo inyak̲ka ris to 'baar mo kun 'kon e a'di mo b̄e."

9 Wakki/ gwathi 'kume'd kun bockin mo e gu'ba 'de/ mo tani, uni 'baar mo mini wu mo be. 10 Ki 'kwanim piti walla a'di jin 'cithki a'di kalki'da risa sima/ 'peni gu'b mo, ki a'di oki wathi/ jin diki'di bwaŋgu'b mo ki, "A/ wathiŋ kamu/ diki'di nyakki eya?" Wathi/ midi o gwo mo ki, "Wathiŋ kamu/ yisa di'da." Yan'ko'd a'di midi o gwo mo ki, "Diyi ki shwam mo, haali/ ana mina 'koki tor gway gi Tapa e ki me'd mo be."

11 Haali/, hili mo mo ma, Tapa midi ci gwoŋkan mo,
dhali dhan gu'ba caaga/ minu 'ce'd bwa ka 'ci 'cimi'th mo,
dhali gu'ba gwa'dga/ ki ari gu'ba gwa'dga/ mo be.
12 A ris shumarum sokina po/ wosh ka waçaa?
A/ wathin 'deŋ kamu/ siki to ki bipa?
Naskina/ mo tani um warki miiŋ kar/e ka ci/ mo
dhali maman ki mii ma kar/e ki miiŋ kaga/ mo,
13 um kun 'kunykina bwa apo/ mo kun 'kon ka luŋgu'b gi pa Debar mo,
kun oki gwo mo ki, " 'Kona aman ki kara yim ki mom'bi'th jin ta jigi is bam mowa?"
14 "Haali/ hili mo mo ma, Aha/ mina cu mis apo/ /e jin ta kal mo,
/e jin ta gu'b ma Israyiil mo, gwo yansan okina Tapa mo, jin ta'da Arumgimis jin eka ek mo.
Uni mini 'kosh /e is ka nyor mo
'peni pa Lebo Hamath bway ushi momba'da'd gi pa Araba mo be."

Emes 7

Tonyjan ma wambuhany ma kuyu/ mo

1 Yansan a'di ta to jin torkina Tapa aha/ mo. Hili mo mo ma, a'di dhuki'da dhana wambuhanya kuyu/ mo ki to kun sinu telki mii 'pen i'ka mo, dhali hili mo mo ma, a'di ta toŋ 'ko'd jin 'cithkin ma malik mo be. 2 Ki uni 'baarki tondhi/i'd shwa mo 'peni mony'cesh mo tani, yan'ko'd aha/ ki o gwo mo ki, "Tapa Arumgimis mo, bala wothi aha/ mo ti, a Yakuu'b doshki'd kata mo? Haali/ a'di gwa'da gwa'd mo." 3 Tapa doshki'd apo/ to yansan mo. "A'di midi diki mii me'd" jin okina a'di mo be."

4 Yansan a'di ṯorkina Taṗa aha/ mo ki: Hili mo mo ma, Taṗa Arumgimis yuḵki o'd mmodwall gwo mo. A'di ḵu'thki dhan mom beega/ mo, jin ta dhan yi'de/ jin 'kula 'kul e bwaŋ'kwarany ma 'cesh mo dhali si'da/ midi shwa 'cesh mo be. 5 Hili aha/ ki o gwo mo ki, "Taṗa Arumgimis mo, bala doshi mo ti, a Yaḵuu'b midi dosh ki mis kata mo? Hali/ a'di gwa'da gwa'd mo." 6 Taṗa doshki'd aṗo/ to yansan mo, "Yansan midi diki mii mo", jin ona Taṗa Arumgimis mo be.

7 To a'dihe/ jin ṯorkina a'di aha/ mo ki: Hili mo mo ma, Taṗa doshki'di yana gaŋgara/ mo, ki tombar to ime'd piti mo be. 8 Taṗa oki aha/ gwo mo ki, "Emes, ata a'di mishkina /e mo?" Aha/ ki o gwo mo ki, "Tombar to mo." Yan'ko'd Taṗa ki o gwo mo ki, "Hili mo mo ma, Aha/ mina kar tombar ibwamana ris 'kwani ma Israyiil mo. Aha/ mina diki doḵ/e dhal uni uni 'cena mo be.

> 9 Mo ma Is/ha'k jin diki isi mis minu 'ce'd mo,
> gu'b gi montul is gi 'kwani ma Israyiil minu 'ce'd sho'k mo,
> dhali Aha/ mina cu mis aṗo/ gu'b ma Yarba/am mo ki gandala turga/ mo be."

Mowal ma Amasiya mo

10 Yan'ko'd Amasiya, jin ta'da maliḵ gi pam Beṯh/iil mo, haski gwo bwaya Yarba/am mo, jin ta'da maliḵ gi pa Israyiil mo ki: "Emes kulum ki to shigga/ aṗo/ /e mo ibwamani gu'b ma Israyiil mo. Mony'cesh mini 'koki dhuwa ris gwom pini i'baar mo be. 11 Haali/ to yansan a'di okin ma Emes mo ki,

> ' Yarba/am midi wu ki dhan gandala turga mo,
> dhala Israyiil ka jiŋ gana/ midi ya ka pije/ mo 'pena 'cesh piti mo.'"

12 Amasiya ki owa Emes gwo mo ki, "/E jin tana man mish to mo, yayi mo, gusi ka nyaŋ'ko'd bwaya 'cesh gi pa Yahuudiya mo, dhali imun mo tani shwayi maaŋḵuthu'd mo dhali cuuyi gwo mo. 13 Hili dhalku/ ki doḵ/e cuu gwo mo i pam Beṯh/iil mo, haali/ a'di ta gu'b ma maliḵ mo dhali gu'b gi iya/ ma maliḵ mo be."

14 Yan'ko'd Amos ki owa Amasiya gwo mo ki, "Aha/ dina ki ta manc̱i gwon dhamo/ mo walla ya/ ma manc̱i gwon dhamo/ mo. Aha/ tana jasa manhil to e mo, dhali aha/ tana jasa manhila ris cwa ma ṗu/ mo

be. 15 Hili/ Tapa kalki aha/ 'peni mo jin yaka batha ŋul'kup ka'bal mo dhali o aha/ gwo mo ki, ' Yaku/ mo mmo cuu gwo gom 'kwani ma Israyiil pem mo.' 16 'Dishesan cikki gwo gi Tapa mo. /E ki o mo ki, ' Dhalki gwo ki cuu mo apo/ 'kwani ma Israyiil mo, dhali dhalku/ ki dok/e wal 'twa/ apo/ gu'b ma Is/ha'k mo.'

17 Wakan Tapa a'di oki gwo yansan mo ki,

> ' A/'bom pini midi mii miinyçal mo i bwamani 'peŋkuman pa mo,
> iya/m pini dhali i'bwa/m pini mini bit mo ki gandala turga/ mo,
> a'cesh pini minu bar mo dhali kwa/ bwa mo,
> /e mini wu mo eya 'cesh jin diki dhelel mo,
> dhala Israyiil ka jiŋ gana/ midi ya ka pije/ mo 'pena 'cesh piti mo be.'"

Emes 8

Tonyjan gi maman cwa gi mo yurun mo

1 Yansan a'di torkina Tapa Arumgimis aha/ mo ki. Hili mo mo ma, adhana nura/ gi maman cwa gi mo yurun mo! 2 A'di ki o gwo mo ki, "Ata a'di misha /e mo, Emes mo?" Aha/ ki thok gwo mo ki, "Nura/ gi maman cwa gi mo yurun mo." Yan'ko'd Tapa ki o aha/ gwo mo ki,

> "Mo jin wuna mii 'kup gom 'kwanim pem ma Israyiil mo,
> Aha/ mina diki dok/e woth uni mo be.
> 3 Aris gway minu yuk e gu'b gi mondhelela dhelel ka cim çaan mo,
> yansan a'di okina Tapa Arumgimis mo,
> aris buŋgwar is ka ris kun wukin mo tani, uni ta/ kunu mo e mo 'baar mo!
> Kun doshkin ki biw mo!"
> 4 Cikki gwo yansan mo, um kun yapki 'kwani kun 'thoki to ki sho'k mo
> dhali kala 'cesh gi 'kwani ha'th'ko'd mo.
> 5 Uni oki gwo mo ki,
> "Ka kasjana imin ma ppen thisi 'baar mo,
> wakan ki ana mina yol emen to dok/e mo?

Ka kasjana a'di imin ma cim ma pesu/ i'baar mo,
wakan ki ana mina yol pos bunyan mo?
Ana mina kar mombar ki gwa'd gwa'd mo
dhali mar she yol piti is mo,
me'd jin k̲walkina ana aris to ka ris tom bar to ka he'k e mo.
6 Wakan yansan a'di mina ana yol pos bunyana shigga/ mo,
dhali yol 'kwani ha'th'ko'd ki 'dolkon kush mo,
dhali yol 'kwani kun 'thoki to ka p̲p̲a/ shoka su/ mo."

7 Tap̲a a'di thulki gwo me'da p̲o/ gom moŋkar is ki caa ma Yak̲uu'b mo, "Ka jiŋ gana/ Aha/ mina diki thisa ris miim buni e mo be."

8 Min ma 'ceshi diki yik̲in is kansan mo,
dhali min ma ris 'kwani ka 'det̲e/ 'det̲e/ kun 'kokini a'di mo 'koki ko mo?
Uni 'baar ka 'det̲e/ 'det̲e/ mini cu mis mo me'd k̲umma/ yi'de/ Niil mo,
dhali a'di minu nyu/ mo dhali cinycim ka 'cesh dok̲/e mo,
me'd k̲umma/ yi'dem pam Masir mo be.
9 A'di mina e waka cim c̲aan mo,
Yansan a'di okina Tap̲a Arumgimis mo,
ki Aha/ mina kara tente/ mmo yul mo,
dhali Aha/ mina war montee ki mondhurumi'd mo be.
10 Aha/ mina t̲u'k mompe'kup̲anyolos bum mo ki bwandit̲i'd mo
dhala ris gway bumi 'baar mo ki moŋ ko mo.
Aha/ mina hi'th burrinye/ ma shawal mo ap̲owa ris buŋgwar is i'baar mo
dhali ap̲owa ris 'kup̲a dhega/ kun darga muri cinne/ mo.
Aha/ mina mii a'di me'd moŋko gi ari ya/ jin t̲al 'de/ mo,
dhala cim gi bwan'thot̲ho/ gom mo wu 'kup̲ piti mo be.
11 Hili mo mo ma, arisa cim iiyin mo,
yansan a'di okina Tap̲a Arumgimis mo ki,
Aha/ mina hashki dhan t̲e/ e mony'cesh mo,
t̲e/ gom tont̲e/ yisa,
walla yi'de/ mmobu'th 'kwani yisa,
hili gom mmo cik̲ka ris gwo gi Tap̲a mo be.

12 Uni iikin ka kul is 'peni k̲umma/ yi'de/ bway k̲umma/ yi'de/ mo,
uni mini so 'pena 'bana binycam bway mom'pesho'k mo
mmo ŋap̲ gwo gi Tap̲a mo,
hili uni mini 'koki gam a'di mo be.
13 Ka cim c̲aan mo tani aris nyara/ nyaŋa'ba 'borga/
dhali 'kwaniŋ gwat̲h dhuru'c mini 'ka'da 'ka'd mo ki yi'de/ jin bu'thki uni mo.
14 Aris uni kun thulki gwo me'da p̲o/ gom miinthus gi pa Saamira
dhali o gwo mo ki, ' Me'da rump̲inycon bum kun 'kokin mo, eya Dan mo,'
dhali, me'd jis yi'de/ jin diki'd mo tani,
uni mini bit̲ mo dhali 'koki cu mis dok̲/e mo be."

Emes 9

Mony'ce'd sho'k ma Israyiil mo

1 Aha/ mishkina Tap̲a doshko'd i'ko'dgwara gwat̲a/ mo, dhali a'di oki gwo mo ki,

' Dori aris toŋ'kup̲ ma risa kak̲ mo wakan ka ris cwa
gi shan'tamo/ minu yik̲in is mo.
Dhali 'ce'di uni bwa ka 'ci cimi'th mo ap̲o/ ris 'kup̲ buni mo,
dhali Aha/ mina 'kosh jiŋ 'ko'd buni mo ki gandal jin ka'd ka 'ban su/ mo.
Jaŋ kamu/ yisa di'da jin midi ye mo,
jaŋ kamu/ yisa di'd 'peni uni jin midi gus mo yisa.
2 Wakan uni c̲wanyki jis bwaya Hawiya mo,
imun mo tani me'd pem midi k̲ali uni mo.
Wakan ki uni mini se mis mo,
imun mo tani Aha/ mina thuli uni ka 'cesh mo be.
3 Wakan uni ba/kan mo e 'kuwosh K̲armal mo,
imun mo tani Aha/ mina ŋap̲ uni mo dhali k̲ali uni mo.
Wakan uni ba/kan 'peni jis em pem mo e 'kwarany gi k̲umma/ yi'de/ mo,
imun mo tani Aha/ mina k̲an tasha gwo mo,

dhali tasha midi wo'c uni mo be.
4 Wakan uni iikin mo ki mo jin jinuwa ji mo, ki mo jin urkina 'kwaniŋ 'kup buni uni mo ebwambori uni mo,
imun mo tani Aha/ mina ciya ris gwoŋkan mo,
dhali a'di midi 'kosh uni mo.
Aha/ mina kar em pem apo/ uni mo ki mo jin 'koshu is ka nyor mo dhali yisa ki miim'borga/ mo yisa.
5 Tapa Arumgimis jin eka ek mo
taki'da 'cesh is ki me'd mo dhalia 'cesh pu/kin mo,
dhala aris uni 'baar mo kun 'kokin e a'di mo tani gwokin mo,
uni 'baar mo mini cu mis mo me'd wor mo,
dhali cic ka 'cesh mo dok/e mo me'd yi'de/ gi pa Masir mo be.
6 A'di ta a'di jin ukki'da ris ŋatkin mo eya ris momis mo,
dhali a'di telki jis jwam piti 'pen mo apowa 'cesh mo.
A'di ki yuka yuk goma ris kumma/ yi'de/ mo,
dhali gac uni ka 'cesh mo e jis e gi mony'cesh mo,
Tapa ta gway piti mo be.
7 Um yisa wana e ki 'kwanin Kush gom Aha/ yisa,
um 'kwani Israyiil mo,
gwo yansan a'di okina Tapa mo,
dika ki 'doyi 'kwani Israyiil ka pije/ 'peni pam Masir mo,
dhali 'kwanim Palasthiin 'peni 'kwaniŋ Karith mo,
dhali 'kwani Aramin 'peni 'kwaniŋ Kir mo?
8 Hili mo mo ma, e gi Tapa diki'da po/ dhan 'peŋkuman pa jin miiki miinthus mo,
dhali Aha/ mina 'ce'd a'di sho'k mo 'peni jis e gi mony'cesh mo,
intagi uni kun miga 'koki 'ce'd sho'k mo kun ta ku gi gu'b ma Yakuu'b mo,
yansan a'di ta gwo jin ona Tapa mo be.
9 Hili mo mo ma, Aha/ mina ci gwoŋkan mo,
dhali Aha/ mina yikin gu'b ma Israyiil is mo ibwamana ris kal gi mony'cesh mo,
me'd emen posa 'de/ jin yikin ki is mo,
wakan ki wosha gwa'dgaŋ kamu/ midi diki bit ka 'cesh mo be.
10 Aris 'kwanim pemi 'baar mo kun ta iman mii miinthus mo mini wu mo ki gandala turga/ mo,

uni kun oki gwo mo ki,
' Mii shigga/ midi diki p̲i ana e mo walla gam ana mo be.'
11 Ka cim c̲aan mo t̲ani Aha/ mina cu gu'b burrinye/ ma Dawuu'd mis mo jin bit̲ki'd mo,
dhali mutha risa birman piti mo.
Aha/ mina cu mony'ce'd sho'k piti mis mo,
dhali nyaŋ a'di me'd jan dhamo/ mo,
12 ki uni kun boc̲kin mina pa Adom icil mo,
dhala ris kal gi mony'cesh i'baar mo kun yer ki gway pem mo,
yansan a'di ta gwo jin ona Tap̲a mo ki,
a'di imiiki mii yan mo be.
13 Hili mo mo ma, arisa cim mini iiyu mo,
yansan a'di okina Tap̲a mo,
ka mansi to midi bu'th embul mony'cit̲h̲ to mo,
dhali imanwa mamana mura'th mo mini bu'th a'di mo jin siki emen to mo.
Aris wosh mini p̲o yiman tondhelel mo,
dhala ris mo ma gagamis mini so yi'de/ 'peni a'di mo be.
14 Aha/ mina dok̲u mo jin jinuwa ji ka nyaŋ'ko'd mo 'peni 'kwani ma Israyiil mo.
Uni mini nyaŋa ris 'peŋkuman bampa/ kun 'ce'du sho'k mo dhali 'ko uni inycine/ mo,
uni mini si arisa mura'th mo dhali p̲iya sum buni mo,
dhali uni mini si/a ris tondhi/in mo dhali shwa maman buni mo be.
15 Aha/ mina si uni ap̲owa 'cesh buni mo,
dhali uni minu 'koki d̲ok̲/e buk̲ mo 'pena
'cesh jin c̲ikika uni mo,"
gwo yan ona Tap̲a Arumgimis pini mo be.

AWARKA/ GI IMANTOR GWO

OBADAYA

2225

Obadaya

Gwondwall yayi'd apo/ pa Aduum mo

1 Tonyjan ma Obadaya mo. Tapa Arumgimis oki gwo yansan apo/ pa Adum mo ki: Aman cikkina gwo jin torkina Tapa aman mo dhali imanhashu uni hashkunu eya ris kal gi mony'cesh mo, mmo/o gwo mo ki: "Dhalki ana cuna mis ki mo/as apowa yim mo ma!"

2 Hili mo mo ma, /E jin gwa'da gwa'd 'pena ris kal gi mony'cesh mo; /e minu mii wak ki caaca mo be. 3 Adum pini jin karkina /e ki ca mo tani karki /e ka tor mo, /e jin dikin eya ris jurum wosh mo, e pam pini jin enu kagahara mo; /e oki gwo eya dum pini mo ki, "Aja a'di midi thulaa/ bwaya 'cesh mo?" 4 Wakan /e 'de'kki is pini isi mis mo me'da wulu/ mo dhali wakan gu'b karki e ibwamana risa cul mo, Aha/ mina thulu /e ka 'cesh 'peni mun mo---gwo yansan okina Tapa mo.

5 Wakki/ 'kwanin 'di/ iiyin bway /e mo, dhali wakki/ imandil to iiyin ki mon'thiny mo tani---/e minu 'ce'd sho'k kata mo? Mina uni 'koki kal to ki nyanye/ me'd jin ŋapa uni mo? Wakki/ imantula mura'th is iiyin bway /e mo tani, mina uni 'koki dhala mura'th mmo'koki tul a'di is mowa? 6 A/Iisu midi kwal to kata mo, ka aris tom piti kwalkunu mo! 7 Aris 'kwani gi montul is pini mini hashki /e bway gwayum pini mo. 'Kwani kun 'ko 'koŋ ku'th is nyakki /e mini he'k /e e mo dhali ta ris ka ris apo/ /e mo. Uni kun shwa maaŋkuthu'd pini mini cesha gume/ ibwaŋ'kwaranyi /e mo. Mo jin mishu gwo 'bana kamu/ yisa di'da e /e mo yisa. 8 "Miga/ diki di eya cim caan mo 'taa/"---gwo yansan okina Tapa mo ki---" 'ce'di 'kwani yukga/ sho'k 'peni pa Aduum mo dhali mo jin mishi gwo 'ban 'peni 'kuwosh ma Iisu mo? 9 'Kwanim 'bi'thgam pini mini ko/ is mo, Teman, wakan 'kwani ka ris minu 'cith mo 'peni wosh ma Iisu e mo jin 'cithu to mo be.

Aduum miiki'da kam piti ki shi/ mo

10 Haali/ gom mii shigga/ jin miinu goma kam pini ka Yakuub mo, um minu mii 'tu'd ki mii wak mo, dhali um minu mii 'cith mo goma sule/ sule/ mo be. 11 Ka cim jin doshkina /e ari 'pen tur mo, ka cim jin kalkin ma ris 'kwani kun 'kon ki she/ tom pini jin tana /e mo, dhala ris 'kwani kun 'kona pije/ cickin eya ris 'twaŋkal ma campur mo, dhali tor gwo ki nyanye/ gom pa Urushaliim mo ki, /e wakina e ki a'din 'de/

'peni uni mo be. 12 Hili dhalki is ki kar ki ca apowa cim ma kam pini mo, eya cim piti jin diki 'bor mo, dhali dhalki bwa ki 'kuny apo/ 'kwani Yahuuda/ mo ka cim gi mony'ce'd sho'k buni mo; dhalku/ ki kar is ki ca mo ka cim gi monto'c bwam buni mo. 13 Dhalku/ ki cic 'twaŋkala campur gi 'kwanim pem ka cim buni jin 'koshu uni is ka nyor mo; dhali dhalku/ ki kar is ki ca mo apo/ moŋ'kosh is ka nyor buni mo eya cim gi monto'c bwam buni mo, dhalki tom buni kun tana uni ki kwal mo ka cim gi mony'ce'd sho'k buni mo. 14 Dhalku/ ki dosh i mo jin gam ma ris bway tur me'd mo mmobu'th wathi/ 'peni mo jin guskina a'di mo, dhali dhalku/ ki ci a'di e 'kwaniŋ 'kup piti mo.

15 Haala cim gi Tapa a'di 'disha 'dish apowa ris kal gi mony'ceshi 'baar mo. Me'd jin miikina /e mo tani, a'di minu mii gom /e mo; aris mii ma tu'c pini kun miikina /e mo tani uni mini dok e 'kup piniŋ gana/ mo be. 16 Haali/ me'd jin pikina /e to apo/ 'kuwosh pem jin kogu mo tani, wakan min ma ris kal gi mony'ceshi piya ris to isa yempa/ mo. Uni mini pi a'di mo dhali los mo dhali a'di midi diki di me'd jin 'kona uni wakan mo be.

Mompi mii e ma Israyiil jin karki 'kup mo

17 Hili e 'kuwosh Sihyuun mo tani mini ta uni gwansan kun yekin mo, dhali a'di midi ta jiŋ kogu mo, dhali kuŋ gu'b ma Yakuub mini kal mo jin ta jim buni mo mmota jim buniŋ gana/ mo be. 18 Gu'b ma Yakuub midi ta o'd mo, dhali gu'b ma Yuusup ka le'dan o'd mo, dhali gu'b ma Iisu midi ta wusha mo, dhali uni mini ci'th a'di mo, dhali shwa uni mo. Mondiŋ kamu/ yisa di'd gom gu'b ma Iisu mo yisa, haali/ Tapa oki a'di kan mo."

19 'Kwani 'peni Mombwaasho mina 'kuwosh ma Iisu icil mo dhala ris 'kwani gi momba'da'd mina 'kwanim Palastiin icil mo. Uni min ma 'cesh ma Eparayiim icil mo dhala 'cesh gi pa Saamira mo, dhala Benjamin min ma 'cesh gi paŋ Gil/aad icil mo be. 20 Uci ma Israyiil kun iikin 'peni mo ma thuruk min ma 'cesh gi paŋ Kanaan icil mo ntaga 'cesh gi pa Sarepaa'th mo. Aris 'kwani gi pa Urushalim kun iin ka pije/ kun 'kon e pa Separad mo tani, min ma ris 'peŋkuman bampa/ gi Mombwaasho icil mo be. 21 Dhali mo jin wanuwa wan 'ba/ midi ya ntagi 'Kuwosh Sihyuun mo, dhali 'peŋkuman bampa/ midi ta ji gi Tapa mo be.

AWARKA/ GI IMANTOR GWO

YUNAAN

2229

Yunaan 1

Mo ush gwo e ma Yunaan mo

1 Shwanesan gwo gi Tapa yayi'da Yunaan ya/ ma Amathaay mo, mmo/o gwo mo ki, 2 "Cuyi mis mo ma dhali yayi bway pa Niniwa mo, jin ta dhan 'peŋkuman pany caaga/ mo, dhali oyi gwo apo/ a'di mo, haali/ tonthus buni cuki mis ibwambori Aha/ mo be." 3 Hila Yunaan cuki mis mmogus 'peni buŋ'kusi Tapa mo dhali ya pan Tarshish mo. A'di yaki'd bway pa Yappa mo dhali gama kur jin ya'di ya bway pan Tarshish mo. Wakan a'di ciki to jin cinu dhali mera kur mmoya nyakki uni bway pan Tarshish mo, 'peni buŋ'kusi Tapa mo be.

4 Hili Tapa hashki dhan 'thama caaga/ apo/ kumma/ yi'de/ mo dhali a'di taki dhan 'thama punthar apo/ kumma/ yi'de/ mo. Ki jahanne/ a'di wakina e ka kur muru'di 'taki 'ce'd bwa mo be. 5 Yan'ko'd iman bora kur ko/ki is mo dhali 'kwani ka 'dete/ 'dete/ cuukin goma rum buniŋ gana/ mo. Uni ki bita ris to kun kalkina uni ka pije/ 'peni bwa kur mo bway bwaman gi kumma/ yi'de/ mo ka kur midi po'd mo. Hila Yunaan thulki'd bway bwaŋ'kwarany ma kur mo, dhali a'di ki ish imun ki dhan eny caaga/ mo be.

6 Wakan wathiny ca'd yayi'd i a'di mo dhali o a'di gwo mo ki, "Atinta ishkina /e e kan mo? Cuyi mis mo ma! Yuki arum pini mo! Wariba/ arum pini midi mish ana mo dhali ana mina 'koki 'ce'd sho'k mo."

7 'Kwani ka 'dete/ 'dete/ ki owa man'dish a'di is ki, "Yayu/ mo, dhali dhalki ana taga ris to mo, wakan ki ana mina mish 'pemen mii gi tonthus yansan jin pu'dki'da po/ ana mo." Wakan uni ta'kkina ris to mo, dhali to bitki'da Yunaan mo be.

8 Yan'ko'd uni ki owa Yunaan gwo mo ki, "Gana tori aman gwo mo ma aja sa/ rakki tonthus yansan miiki'd apo/ aman mo. Atu'c pini ta'da ta mo, dhali /e yayin 'peni mana mo? Bampam pini imana mo, dhali /e 'peni 'kwani kuna mo sa/?" 9 Yunaan ki o uni gwo mo ki, "Aha/ 'peni 'kwani Ibranayiin mo, dhali aha/ ko/kina Tapa mo, jin ta'da Arumgimis gi momis mo, a'di jin ukki kumma/ yi'de/ mo dhala 'cesha ku'thga/ mo."

10 Yan'ko'da ris 'kwani k̲o/ki is ki nyanye/ mo dhali owa Yunaan gwo mo ki, "Ata mina /e wakan sa/?" Haali/ 'kwani mishkin ki a'di guski'd mo 'peni jis/e gi Tap̲a mo, haali/ a'di t̲orki uni gwo mo be. 11 Yan'ko'd uni ki owa Yunaan gwo mo ki, "Aman mina mii /e kata mo wakan ki k̲umma/ yi'de/ midi dosh ki biw mo gom aman mo?" Haali/ k̲umma/ yi'de/ marki is ki nyanye/ dhali ki nyanye/ ka p̲unthar 'tham mo. 12 Yunaan ki o uni gwo mo ki, " 'Deki aha/ ki mis dhali bit̲i aha/ bway bwaman gi k̲umma/ yi'de/ mo. Wakan ki k̲umma/ yi'de/ midi dosh ki biw gom um mo, haali/ aha/ mishkina ki aha/ irak̲kina a'di mo ki dhan 'thama p̲unthar p̲oshki'd gom um mo be."

13 Hili isi ciki/ 'kwaniŋ gwat̲h borkina k̲ur ki nyanye/ mo mmdok̲ is buni ka nyaŋ'ko'd bwaya gap̲ mo, hili uni 'koki mish mii wakan mo haali/ k̲umma/ yi'de/ 'curki 'pen mmomar is ki nyanye/ ki dhan mom'bi'th ap̲o/ uni mo be.

14 Wakan uni gwoki 'twa/ iTap̲a mo mmo/o gwo mo ki, "Am yuk̲kina /e mo, Tap̲a, am yuk̲kina /e mo, dhalku/ ki dhal am bway mmo'ce'd sho'k mo gom mii gi mondiki/e gi wathi/ yan mo, dhali dhalku/ ki dhuwa bas gi uni kun dargi mii i'ba/ ap̲o/ am mo, haali/ /e, ta Tap̲a mo, jin miiki a'di mo me'd jin 'borkina /e bwa mo be." 15 Wakan uni 'de'kkina Yunaan mo dhali bit̲ a'di e bwaman gi k̲umma/ yi'de/ mo, dhali k̲umma/ yi'de/ doshki'd 'pena nyor piti mo be. 16 Yan'ko'd 'kwaniŋ gwat̲h k̲o/ki Tap̲a ki nyanye/ mo. Uni miiki Tap̲a bas mo dhali dhu gwo kun onu is mo be.

Mon'tho ma Yunaan dhali mowot̲h jin wot̲hkunu a'di mo

17 Wakan Tap̲a thoson ki dhan waca caaga/ is mo mmolosa Yunaan mo, dhala Yunaan diki'di bwaa wa'c goma cimi kwara montee mo dhala cimi kwara mon'thiny mo be.

Yunaan 2

1 Yan'ko'da Yunaan 'thoki'd mo bway Tap̲a jin ta'da Arumgimis piti mo 'peni bwaa wa'c mo be. 2 A'di ki o gwo mo ki,

"Aha/ yuk̲kina /e mo Tap̲a gom mont̲o'c bwam pem mo

dhali a'di ki thoḵaa/ gwo mo,
'peni dhan moŋ'kulga/ jin dina buŋgwar nycine/ mo aha/ gwokina gom mowoṯh mo!
/E ciḵki 'twam pem mo be.
3 /E biṯki aha/ eya ris moŋ'kulga/ mo, eya duŋ ḵumma/ yi'de/ mo,
dhali ushi wor 'kamki aha/ mo,
yi'dem pini kun birki bakal
iikini 'kuṗi aha/ mo be.
4 Aha/ okina gwo mo ki,
' Aha/ urkunu ka pije/ 'peni bwambori jis/em pini mo,
naskina/ mo tani aha/ mina doḵ ka nyaŋ'ko'd 'kuṗki gu'b gi mondhelela dhelel pini mo be.'
5 Dhali yi'de/ loski aha/ ki 'ba/ ilu/ mo,
moŋ'kulga/ 'kamki aha/ isi 'baar mo,
ayiḵan kumki aha/ 'kuṗ pemi 'baar mo be.
6 Aha/ thulkina bwaya ris 'pemen ma ris wosh mo,
mony'cesh nyaḵka ris bwaŋ gu'b piti mu'thki'd aṗo/ aha/ mo ki sule/ sule/ mo.
Naskina/ mo tani /e guyi mondiki/em pem 'peni jis mo,
/e jin ta Taṗa, Arumgimis pem mo!
7 Ka ḵashiram pem 'ka'dkina is e buŋgwar is pem mo tani,
aha/ yuḵkina Taṗa mo mmoka 'kuṗi e mo yan'ko'd mon'thom pem ki ya bway /e mo,
bway gu'b pini jin ḵogu mo be.
8 Uni c̱iki 'cem buni ka risa rum ga wuny is mo
dhali uni dhalki gwo jin gamu me'd ki mii ma ḵar/e 'pen mo be.
9 Haali/ me'd aha/ mo tani, aha/ mina c̱i is pem ki /e mo ki 'kus gi mo maŋ mo,
aha/ mina 'baar gwom pem jin oka is mo.
Mowoṯh yayi'd 'peni Taṗa mo!"

10 Yan'ko'd Taṗa ki wal 'twa/ nyaḵki wa'c mo, dhali a'di ki ya/a Yunaan ka pije/ aṗowa 'cesha ḵu'thga/ mo be.

Yunaan 3

Yunaan ṯorki gwo e pa Niniwa mo

1 Gwo gi Tapa pu'dki'da Yunaan me'di su/ mo, mmo/o gwo mo ki,
2 "Cuyi mis mo ma, yayi bway pa Niniwa mo, a'di jin ta dhan
'peŋkuman bampany caaga/ mo, dhali ṯori gwo gom a'di mo gwo jin
ḳankika /e mo mmoc̣i mo." 3 Wakana Yunaan cuki mis mo dhali yaki'd
bway pa Niniwa mo, isi me'd gwo jin ona Tapa mo. 'Dishesan mo tani
pa Niniwa taki dhan 'peŋkuman pany caaga/ mo, jin taki'd ga cimi
kwara mo mmo/ii mo. 4 Yunaan ṯelki mii 'peni cic̣ 'peŋkuman bampa/
mo dhali i'ko'da cim 'de/ mo tani a'di cuuki'd mo dhali o gwo mo ki,
"Ka cimi iss su/ mo tani pa Niniwa miinu pi e mo be." 5 'Kwani gi pa
Niniwa gamkina Arumgimis gwo is mo dhali uni ki o gwo gi moŋ ga/
to mo. Uni 'baar ki hi'th burrinye/ ma shawal mo, 'peni uni kun ca'd
ntagi uni kun gwa'da'd mo be. 6 Ki jahanne/ aris gwon this gamkin ma
maliḳ gi pa Niniwa mo. A'di cuki mis 'pena ḳursem piti mo, mmo'cuḳ
burrinyen tur piti mo, dhali tiḳ is piti ki burrinye/ shawal mo, dhali
c̣a'b e bwam 'piny mo be. 7 A'di ki hash gwonṯor jin okunu mo ki, "E
pa Niniwa mo tani, ki mom'bith ma maliḳ mo dhali nyaḳka ris
'kwaniny can piti mo ki: ' Dhalku/ ki dhal wathim paŋ kamu/ walla to
e mo, walla aŋul'kup bip mo walla ŋul'kup ḳa'bal mo, mmo'te'd toŋ
kamu/ mo. Dhalki uni 'ḳon kan ki dargi to shwa mo, walla 'koki pi
yi'de/ mo. 8 Hili dhalki wathimpa dhali to e hithu is ki burrinye/
shawal mo dhali dhalki uni cunki nyanye/ goma Arumgimis mo.
Dhalki uni ka 'deṯe/ 'deṯe/ ṯu'kkin mo 'peni tonthus buni dhali 'pena ris
mom'bi'th jin di'd e me'd piti mo. 9 Aja a'di mishi'd mo? Ka Arumgimis
midi dosh mo dhali aḳ 'kup piti e mo dhali dhala nyor piti jin 'batha
'bath 'peni a'di mo wakan ki ana mina 'koki 'ce'd sho'k mo be.'"

10 Arumgimis mishki'da ris miim buni mo, kun aḳkina uni e 'peni
tonthus buni mo. Wakana Arumgimis aḳki 'kup piti e mo 'peni
gwondwall mo jin okina a'di gwo mo mmo'taki mii gom uni mo, dhali
a'di diki mii a'di mo be.

Yunaan 4

Anyor ma Yunaan mo dhala dun 'tim ma Arumgimis mo

1 Hili mii yan 'te'da Yunaan bwa mo dhali a'di ki war ka nyor mo. 2 Wakana Yunaan 'thoki'da Arumgimis mo dhali o gwo mo ki, "Ayy, Tapa, to yansan a'di i okika/ mo ki aha/ dokkina ka nyaŋ'ko'd mo bwaya 'cesh pem mo? Jin miikika/ ntwa/a/ mo dhali pal mii mmogus bway pan Tarshish mo, haali/ aha/ mishkina ki /e tana 'the ka 'the ma Arumgimis mo, /e jin tanga dun 'tim mo, dhala nyor jin 'thupu she/ mo dhali mondek ki sho'k jin telu ki mo/en mo, dhali /e ki bu'th mo gi isa nyor me'd mo be. 3 Wakan shwanesan, Tapa, aha/ yukkina /e mo, kali mondiki/e 'peni aha/ mo, haali/ a'di 'bora 'bor gom aha/ ki wu mo 'peni mondiki/e mo."

4 Tapa ki o gwo mo ki, "A/mmomiikina eya nyor mo?"

5 Yan'ko'd Yunaan piki'd ka pije/ 'peni 'peŋkuman bampa/ mo dhali diki'd e 'ko'dgwar gi 'peŋkuman bampa/ gi mom'pesho'k mo. Imun mo tani a'di ki uka la mo dhali ca'b e bwaŋ'kwarany ma la mo wakan ki a'di midi mish mom'bi'th gi 'peŋkuman bampa/ mo be. 6 Tapa Arumgimis kwanyki to jin sinu mo dhali kar a'di mmoca i'kupa Yunaan mo wakan ki a'di midi ta la i'kupi a'di mo mmowoth a'di 'peni isa nyor mo. Yunaan a'di 'borkina bwa kagahara mo gom to si mo. 7 Hili Arumgimis thosonki'da dhana yish is ki mon'thamo/ jin shwakin ma tente/ mo. A'di 'koshki cwa kun sinu mo dhali to kun sinu ki ku'th mo be. 8 Mii yan a'di pu'dki'd ka tente/ sulki'd ki mon'thamo/ mo ka, Arumgimis thosonki dhan 'thama 'ba'thga/ gi mom'pesho'k is mo. Atente/ si'da/ shwaki'di 'kupa Yunaan mo dhali a'di 'ka'dkina is mo. Yan'ko'da Yunaan ŋapki mowu mo. A'di oki gwo gom is piti mo ki, "A'di 'boro'd gom aha/ ki wu mo 'peni mondiki/e mo be."

9 Yan'ko'd Arumgimis ki owa Yunaan gwo mo ki, "A/mmomiikina eya nyor gom emen to jin sinu mo?" Yunaan ki o gwo mo ki, "Haali/ aha/ miikina nyor mo, mmoŋapi wu mo be." 10 Tapa oki gwo mo ki, "/E takin ki bwaŋ'kuc gom to si mo, a'di jin dina /e ki miiya tu'c i wu is e nycine/ mo, walla dina /e ki mii a'di ica mo. A'di caki'd mon'thiny mo

dhali wu mon'thiny mo be. 11 Wakan me'd Aha/ mo tani, dika ki ta gi bwaŋ'kuc̲ gom pa Niniwa mo, jin ta dhan 'peŋkuman bampany caaga/ mo, a'di jin taki'd gi 'kwani ka aliipi issi mudhe'd i'ce'dka iss 'de/ mo uni kun 'koki mish toŋ k̲ar/e gi me'da bimporos buni mo dhali me'da cam buni mo, dhala ris to/e ka ris mo 'koki mish wakan si'da/ mo be."

AWARKA/ GI IMANTOR GWO

MEEKA

Meeḵa 1

1 Yansan a'di ta gwo gi Tap̱a jin yayi'd bwaya Meeḵa jin ta'da Morishat̲ mo ka tee ma Yutham mo̱, dhala Ahaas mo, dhala Hesiḵiya mo, jin ta'da maliḵ gi pa Yahuudiya mo, jin mishkina a'di ap̱o/ pa Saamira mo dhali pa Urushaliim mo be.

Mompu'd gi gwondwall ap̱o/ pa Israyiil mo

2 Dhuyi 'ce mo, aris um 'kwani 'baar mo.
Kari 'ce mo, ayy 'cesh mo, dhala ris to 'baar mo kun 'kon e /e mo.
Dhalki Tap̱a Arumgimis ta'da man mish ap̱o/ um mo,
'peni gu'b p̱iti jin ḵogu mo.
3 Hili mo mo ma, Tap̱a yayi'd ka pije/ 'peni mom piti mo,
a'di midi thulu ka 'ceṣh mo dhali ya ka kul is mo
eya ris mo kun 'kon isi mis gi mony'cesh mo be.
4 Aris wosh mini t̲o'd ibwaŋ'kwaranyi a'di mo,
dhala aris momba'da'd mini 'ce'd bwa ka 'ci 'cimi'th mo,
me'da 'diŋkila jin t̲o'dki'd ibwambori o'd mo,
me'da ris yi'de/ kun gac̱kin ka 'cesh 'peni mom buni mo be.
5 Haala/ ris to gwansani 'baar mo 'peni gu'b ma Yaḵuub kun dhaŋki gwo mo,
dhali goma ris miinthus gi gu'b ma Israyiil mo.
Dhali mon'di/ gwo ma Yaḵuub ta'da ta mo?
Diki ta pa Saamira mo?
Mo jin di isi mis ma Yahuu'da ta'da ta mo?
Diki ta pa Urushaliim mowa?
6 "Aha/ mina 'ce'd pa Saamira sho'k ka maḵam p̱o/ mmo war ki mombwaasho mo,
jin minu siya risa mura'th inycine/ mo,
dhali Aha/ mina gac̱a ris wosh ka 'cesh mo e momba'da'd mo
dhali Aha/ mina diki tiḵa ris mont̲el 'pen ki jis piti 'kup̱ mo be.
7 Arisa rumthus ma yim kun uḵu mo tani minu 'ce'd bwa ka 'ci 'cimi'th mo,
dhala ris to ma yim kun c̲inu ki me'd i'baar mo minu 'tha ki o'd mo,

dhali Aha/ mina dhuwa ris tompinycon ma yimi 'baar mo mmo 'ce'd sho'k mo be.
Haali ayim tulki to kun cinu ki me'd is mo 'peni nyunykina/ ki mii jin gamkin ma yima du is ka ris miinycal mo,
uni mini ta mii kunn gamu adu is ki miinycal dok/e mo be."

Moŋko gom pa Isaryiil mo dhali pa Yahuu'da/ mo

8 Gom 'kup mii yansan mo tani Aha/ mina ko mo dhali cuu mo,
Aha/ mina ya sho'k 'te/ mo dhali ya is 'te/ mo,
Aha/ mina cuu me'da risa Mak mo
dhali ko me'da risa kunu/ mo be.
9 Haali/ jama/ ma yim a'di diki is mo,
haali/ a'di yayi'd bway pa Yahuudiya mo.
A'di gamki'da campur gi 'kwanim pem,
gi pa Urushaliim mo be.
10 Dhalku ki tor a'di mo e paŋ Gath mo,
dhalku ki ko ki suny suny mo.
E pam Beth Lepra mo tani Aha/ 'daŋkalkina is pem e bu'da 'cesh mo be.
11 Iyi ki tur mo,
eya ris moŋ 'ko gi 'kwani ma Shaapir mo,
e mo jin iinu is 'te/ mo dhali mo ma 'the is mo.
Aris 'kwani kun 'kon e pa Saanan 'koki iiyu ka pije/ mo.
Gu'b ma Beth Esel gwoki'd mo,
gom mowoth buni kalkunu mo be.
12 Gom 'kwani gi pa Maroth kun 'kokin mo uni corkin ki mii jin 'bitha 'bi'th mo goma ris gwon this mo,
haali/ moŋ'kosh is ka nyor thulki'd 'peni Tapa mo bwaya risa campur gi pa Urushaliim mo be.
13 Deki arisa arabiya kun dira shuma rum kun 'kon ka ŋul'kup to apo/ mo,
kun 'kokin e pa Lashish mo.
/E, jin tana Lashish mo, jin ta montel 'pen gi miinthus gi 'bwa/ ma Sihyuun mo,
haala ris mo kun 'di/u gwo gi 'kwani Israyiil mo tani uni gamkunu e /e mo be.

14 Wakan /e mini c̲iya risa 'ban to kun c̲inu ki me'd goma Morishat̲ Gat̲h mo,
aris gu'b ma Ak̲sib mini shi/a ris imalik̲ gi 'kwani Israyiil bwa mo be.
15 Aha/ mina dok̲/e guyi mo jin jinu gom /e mo,
um kun 'kon e pa Maresha mo,
mon'twak̲ mo gi pa Israyiil mini yayu bwaya Adullam mo.
16 'Thiyi 'kup̲ bum mo dhali 'citha mur bum mo
gom uc̲im bum kun 'borkunu mii mo.
Miiyi is bum me'd 'kup̲a dhega/ ma risa wulu/ mo,
haali/ uc̲im bum mini ii ka pije/ mo 'peni um mo be.

Meek̲a 2

Wayyi gom iman miiya ris tonthus mo

1 Wayyi gom uni gwansan kun kulum ki tonthus mo,
uni gwansan kun kulumkina p̲owa risa cim buni mmo mii tonthus mo.
E moŋkush gi mon'thamo/ mo tani uni miiki a'di mo
haali/ uni takin gi mom'bi'th mo be.
2 Uni ŋap̲kina ris mondhe'd mo dhali bu'th uni mo,
uni ŋap̲kina ris gu'b mo dhali k̲al uni mo.
Uni dil̲ki wathi/ to mo dhali gu'b piti mo,
wathi/ dhala ris to kun tana a'di mo be.
3 Wakan Tap̲a oki gwo yansan mo ki,
"Hili mo mo ma, Aha/ kulumkina mo mmo k̲ali isa nyor
ap̲owa wak̲ yansan mo,
'peni mo jin mina /e diki buk̲ 'ba/ pini mo.
/E mini ya ohoni lu/ mo,
haali/ a'di midi ta tente/ gi tonthus mo be.
4 Ka cim c̲aan mo tani 'kwani mini yuk̲ gway kun soruwa sor gom um mo,
dhali ko ki cuuwa jin 'theru mo.
Uni mini yuk̲ gway mo ki,
Ana 'kwani ma Israyiil 'ce'dkina sho'k ka kuluny mo,
Tap̲a ak̲a 'ban e mo gom 'kwanim pem mo.

Kata a'di mina a'di k̲al a'di 'peni aha/ mo?
A'di kwa/ki'da ris mondhe'd bana bwa mo goma ris 'kwaniŋ 'kup̲ mo!"
5 Wakan, um 'kwani kun ta pa ki pa mo mini 'koki taga ris emen mo mmo k̲wa/ mo bwa ki caaca mo ibwambori montul is gi Tapa mo be.
6 Imanc̲i gwom buni oki gwo mo ki,
dhalki gwo ki cuu mo.
"Uni mini 'koki t̲ora ris to gwansan mo,
mon'the is midi diki p̲i ana e mo be."
7 A a'di ka jiŋ gana/ minu o mo ki,
e gu'b ma Yakuub
A Shi/in gi Tap̲a kut̲a kut̲ 'taa?
"Aris miim pit̲i ka jiŋ gana/ anahana?
Dina gwom pem ki mii miim 'borga/ mo
e 'kwani ka 'det̲e/ 'det̲e/ kun iikin ka k̲ar/e mowa?"
8 Katili/ 'kwanim pem cuuki mis mo me'd 'kwaniŋ 'kup̲ pem mo.
/E k̲alkina shi/ mo, burrinyen tur mo, 'peni uni gwansan kun iikin ki dargi gwo kun onu ap̲o/ mo,
me'da risa thuruuk̲ kun dokin 'peni mo ma mee mo 'peni mii kun t̲oshkina uni ki midi wot̲h uni mo be.
9 Um urkina ris up̲ gi 'kwanim pem mo 'peni gu'b jarom buni mo,
um k̲alki mon'twak̲ mom pem mo 'peni uc̲im buni mo gom ki sule/ sule/ mo.
10 Cuyi mis mo dhali iiyi mo,
haali/ mowa 'dansan yisa jin mina umi si/is inycine/ yisa,
haali/ gom mii nyo/gam piti mo,
a'di 'ce'dkunu sho'k mo ki mony'ce'd shoka gana/ mo be.
11 Wak̲ki/ jan 'deŋ kamu/ yayi'd bway /e mo ki shi/in ma he'k e mo dhali ka t̲or mo dhali o gwo mo ki,
"Aha/ mina t̲or /e gwo mo goma su mo dhala sum 'bi'thga/ mo",
a'di karki is mo mmo ta manc̲i gwo kadhamo/ mo gom 'kwani gwansan mo be.

12 Aha/ ka jiŋ gana/Aaha/ mina tul um isi 'baar mo, Yaḵuub.
Aha/ ka jiŋ gana/ mina tul ku ma Israyiil is mo kun boc̱kin mo.
Aha/ mina tuli uni is imont̲al 'de/ me'd ḵa'bal mo kun dhunu ikal mo,
me'da risa ŋul'kup̲ ḵa'bal ibwamana shondhii/i'd buni mo.
Imun mo tani cuuwa mini caaca mo goma wambuhany 'kwani mo be.
13 A'di jin midi shu bway mo gom uni mo tani midi ya nt̲wa/a/ ki uni mo.
Uni mini ii ki 'twaŋkal mo dhali ii ka pije/ mo,
amaliḵ buni midi ya nt̲wa/a ki uni mo.
Tap̲a a'di midi di i 'kup̲ buni mo be.

Meeḵa 3

Aris imanshu bway thus dhali imanc̱i gwonthus mo

1 Aha/ okina gwo mo ki, "Ciḵki gwo mo,
um imanshu bway ma Yaḵuub mo
dhala ris tap̲a gi gu'b ma Israyiil mo:
Diki ta miim'borga/ mmo mish gwoŋ ḵar/e 'bana?
2 Um kun shi/ ki miim'borga/ i e mo dhali en tonthus mo,
um kun dherkina yi'c is buni bwa mo,
dhali buŋgwar is buni 'pena risa sima/ mo,
3 Um kun shwaki buŋgwar is gi 'kwanim pem mo,
dhali dhera yi'c is buni mo,
'ce'da risa simam buni mo,
dhali 'cimi'th uni ka 'ci 'cimi'th mo,
jasi me'd shum kun 'cimithu goma nos mo,
jasi me'd shum i bwaman ma nosa caaga/ mo be.
4 Yan'ko'd um kun ta itap̲a mini cuu bway Tap̲a mo tani,
hili a'di midi diki thoḵ um 'twa/ mo.
Hili a'di midi ba'k jis em piti 'peni um mo ka cim c̱aan mo,
haali/ um miiki tonthus kagahara mo be."
5 Wakan Tap̲a oki gwo yansan mo ki,
"Me'da ris imanc̱i gwonthus kun suski 'kwanim pemi this e mo,
waḵki/ jan 'de/ c̱iki uni to mmo shwa mo tani,

uni t̲orki gwo gom, ' Moŋk̲u'th is mo'.
Hili wak̲ki/ a'di karki to jin di bwashu i'twa/ i uni mo tani,
uni c̲iki is buni ki mony'ce'd sho'k mo ap̲o/ a'di mo be.
6 Wakan, mon'thiny midi di mo gom um mo ki jana kamu/ midi diki di gom um mo,
a'di midi dhuruma dhurum mo wakan ki um mini 'koki mii mii ma rum mo.
Atente/ midi yul mo ap̲o/ imanc̲i gwon dhamo/ mo,
dhali montee midi war ki mondhurumi'd mo ap̲o/ uni mo be.
7 Iman mish to minu dhu ki mo ma 'the is mo,
dhali iman mii mii ma rum minu 'the is mo.
Uni 'baar mo mini mutha ris 'twam buni mo,
hili mon'thoŋ kamu/ yisa di'da 'pena Arumgimis mo be."
8 Hili gom /e mo tani,
Aha/ 'tu'dkunu ki mom'bi'th gi Shi/in gi Tap̲a mo,
dhali aha/ 'tu'dkunu ki mii ma k̲ar/e mo dhali ki mom'bi'th mo,
mmot̲orka Yak̲uub gwondhaŋ piti mo,
dhali goma Isaryiil si'da/ gom miinthus piti mo be.
9 Shwanesan cik̲ki to yansan mo,
um iman shu bway gi gu'b ma Yak̲uub mo,
dhali aris tap̲a gi gu'b ma Israyiil mo,
um kun urki miiŋ k̲ar/e gwo mo,
dhali kola ris to 'baar mo kun iin ka jisho'k mo be.
10 Um nyaŋki pa Sihyuun ka bas mo
dhali pa Urushaliim ki mii shigga/ mo be.
11 Imanshu bway bum dwall ki gwo mo gom jasi to kun c̲inu mo,
igasiis bum t̲orki gwo mo gom jasi to kun c̲inu mo,
dhali imanc̲i gwon dhamom bum miiki mii ma rum mo gom jasa guurush mo.
Naskina/ mo tani um gami gwo is eya Arumgimis mo dhali o ki,
"A/ Arumgimis di'd inyak̲ki ana mo?
Tonthusa kamu/ yisa di'da jin midi yayu ap̲o/ ana mo yisa."
12 Wakan, gom /e mo tani,
pa Sihyuun midi warki mo jin sinu to mo,

dhali pa Urushaliim midi warki mo jin tula mo nyo/o'd 'kup mo,
dhali mo ma gagamis gi gu'b gi mondhelela dhelel midi warki mondhi/ii'd jin di isi mis mo be.

Meeka 4

Monyji gi Tapa e pa Sihyuun mo

1 Hili ka tee jiŋ 'ko'd mo tani a'di mina e waki
wosh gi gu'b gi Tapa jin telkunu sho'k apowa ris 'kuwosh me'd tapa mo.
A'di minu mii kar ki ca mo apowa risa liman wosh mo,
dhala ris 'kwani mini so i a'di mo be.
2 Aris bampa/ ka ris mini ii dhali o gwo mo ki,
"Iiyu/ ma, dhalki ana iina mo bway wosh gi Tapa mo,
bway gu'b ma Arumgimis ma Yakuub mo.
A'di midi torki ana aris bway tur piti mo,
dhali ana mina ii eya ris bway tur piti mo."
Haali/ 'peni pa Sihyuun mo tani gwoŋkan midi ya ka pije/ mo,
dhali gwo gi Tapa 'peni pa Urushaliim mo be.
3 A'di midi dwall gwo ibwamana ris 'kwani mo
dhali a'di mina bwa wu'kup mo apowa ris kal gi 'kwani mony'cesh kun si'da si'd mo.
Uni mini tora ris gandala turga/ mmo war ki dhuŋ'ku/ kun sinu to mo
dhala risa meem buni ki to kun 'cithu to kup mo.
Dhali kal gi mony'cesh mini 'koki 'dek gandala turga apo/ kal mo,
walla uni minu 'koki tor gwo gom mo/asa kamu/ dok/e mo be.
4 Hili, uni mini dhu 'kwani 'baar mo ibwaŋ'kwarany mo sinum piti mo
dhali ibwaŋ'kwarany gi cwam pu/ piti mo.
Jaŋ kamu/ yisa di'da jin midi dhu uni ki moŋ ko/ isa,
haali/ 'twa/ gi Tapa gi momis oki gwo mo be.
5 Haala ris 'kwani 'baar mo iikin,
ka 'dete/ 'dete/, ki gway ma rum buni mo.

Hili ana mina ii ki gway gi Tapa jin ta'da Arumgimis bana jin di'd
goma sule/ sule/ mo dhali ki sule/ mo be.

Mowu'kup ma 'thamo/ caan gi pa Sihyuun mo

6 "Ka cim caan mo tani," Tapa bahki gwo mo ki,
"Aha/ mina tul uni kun ta ŋwol is mo
dhali uni kun urkunu mo,
dhali uni gwansan kun 'koshkika is ka nyor mo be.
7 Aha/ mina ak uni kun ta ŋwol e ki uni kun bockin mo,
dhali uni kun urkunu ka pije/ mo e bwamani kala 'bi'thga mo,
dhali Aha/, jin tana Tapa mina ji apo/ uni e 'kuwosh Sihyuun mo,
shwanesan dhali goma sule/ sule/ mo be.
8 Haali/ me/d /e mo jin cor gu'b gom ka'bal mo,
jin ta mo ma uk gi 'bwa/ ma Sihyuun mo---
gom /e mo tani a'di midi yayu/ mo,
aris 'kwaniŋ 'kupana dhamom pini minu dhu mo,
e dhan 'peŋkuman pa jin ta jigi 'bwa/ gi pa Urushaliim mo.
9 Shwanesan, ata cuna um kagahara wakan mo?
Amalik piyi'd ibwamani uma?
Aman thoson gwom bum wu'd mo 'taa?
A gom isa nyor jin diki'd e /e me'da 'bom mowa?
10 Diyi e isa nyor mo dhali e isa nyor ma dho'th mo,
'bwa/ ma Sihyuun mo,
me'da 'bom jin diki'd e isa nyor mo.
Haali/ shwane/ mo tani um mini ii ka pije/ 'peni 'peŋkuman pa mo,
dhali 'ko e bunto/ mo,
dhali ii bway pam Baabil mo.
Imun mo tani /e minu woth mo be.
Imun mo tani Tapa midi wan /e 'ba/ mo
'peni me'd ma ris 'kwaniŋ 'kup pini mo be.
11 I'dishesan kal gi mony'cesh ka ris tulki is apo/ um mo;
uni oki gwo mo ki, ' Dhalka yim nyo/u mo;
dhalki em bana dhuna ana apowa Sihyuun mo.'

12 Uni 'koki misha ris bwaŋ kulum piti mo,
walla uni 'koki nyiṯha ris bwaŋkulum piti mo,
haali/ a'di tulki uni is me'd deḵken pos jin deḵu mo jin thosonkunu is mmo muri tor mo be.
13 Cuuyi mis mo ma dhali tori to mo,
'bwa/ ma Sihyuun mo,
haali/ Aha/ mina dhu cem pini mmo ta toŋḵuthu'd mo,
dhali Aha/ mina dhuwa risa cuḵ pini mmo ta gurany 'per mo.
/E mini yaṗa ris 'kwani ka ris ki sho'k mo
dhali /e miṉi c̣i miim buni kun gamkina uni kun 'koki ta ḵar/e gom Taṗa mo,
to kun tana uni gom Taṗa gi mony'ceshi 'baar mo be."

Meeḵa 5

1 Shwane/ iiyu/ imonṯal 'de/ ka baṯh 'pen mo bway mo/as mo,
'bwa/ gi 'kwani ma mee mo!
A dhan moŋ'kam ma thuruḵ karkunu aṗo/ ana mo!
uni ki dora mandwall gwo gi 'kwani Israyiil ka lukaas i 'ban mo be.

Mompu'd ma Yesus mo

2 Hili /e, jin ta pam Beṯhlaham ma Epraṯha mo,
bahili /e gwa'da gwa'd ibwamana ris sham'tamo/ gi 'kwani Yahuu'da mo,
'peni /e mo tani jaŋ kamu/ midi piyu/ i Aha/ mo
mmo ji 'kwani ma Israyiil mo,
a'di jin diki'd 'peni monṯel 'pen kadhamo/ mo,
goma sule/, sule/ mo be.
3 Wakan Arumgimis midi c̣iki uni mo,
ntaga tente/ jin min ma yimi di e mo ma dho'd jin dho'thkina a'di a'ci mo,
dhali ikam pitin tiya do'kkin ka nyaŋ'ko'd bway 'kwani Israyiil mo be.
4 A'di midi dosh mo
dhali hila ŋul'kuṗ ḵa'balpiti mo ki mom'bi'th gi Taṗa mo,

dhali ki moshir gi gway gi Tapa Arumgimis piti mo.
Uni mini dosh e pam buni mo,
yan'ko'd a'di midi ca ntagi mo wu'kup gi mony'cesh mo be.
5 A'di midi ciki ana moŋkuth is mo.
wakki/ 'kwanim pa Suriyya cickin eya 'cesh bana mo,
dhali wakki/ uni iin ka ku kul is apowa dhan gu'ba dem dem bana mo tani,
yan'ko'd ana mina cu mis apo/ uni mo ki iman hila hil kun 'koni pesu/ mo
dhali iman shu bway kun 'koni peŋkwara mo apo/ 'kwani mo be.

Gwondwall apo/ 'kwaniŋ 'kup ma Israyiil mo

6 Uni mini hila 'cesh gi pa Suriyya mo ki gandala turga mo,
dhala 'cesh gi pa Nimru'th eya ris 'twaŋkal piti mo.
A'di midi 'cuk ana mo 'peni 'kwanim pa Suriyya mo,
ki uni iiyin bwaya 'cesh bana mo,
wakki/ uni iin ka ku kul is ibwamani gwayum bana mo be.
7 'Kwani ma Yakuub kun bockin mo tani mini 'kowa galany ma ris 'kwani mo, me'd japo/ 'peni Tapa mo,
me'd yinyjape/ apowa sho mo,
jin diki cor gom wathi/ mo,
dhali uni 'koki cor gom uci gi 'kwani en 'thi/ mo be.
8 'Kwani ma Yakuub kun bockin mo mini 'ko ibwamana ris kal gi mony'cesh mo,
dhali ibwamana ris 'kwani mo,
me'da dhop ibwamana ris to e gi mombwaasho mo,
dhali me'da dhop dhuru'c ibwamana ŋu'kup ka'bal mo.
Ki a'di yaki'di bwamani uni mo tani,
a'di midi yap uni apo/ ki sho'k mo
dhali dher uni bwa ka 'ci 'cimi'th mo,
dhali imun mo tani wathiŋ kamu/ yisa di'da jin midi woth uni mo.
9 Me'd pini midi 'dek apowa ris 'kwaniŋ 'kup pini mo,
dhali a'di midi 'ce'd uni sho'k mo be.

10 "Mii yan midi mii ka cim caan mo,"
gwo yansan bahkina Tapa mo,
"ki Aha/ mina 'ce'da ris shuma rum pini sho'k mo 'peni bwamani /e mo
dhali 'ce'da risa arabiya kun dira shuma rum pini sho'k ka kuluny mo.
11 Aha/ mina 'ce'da ris 'peŋkuman bampam pini sho'k eya 'cesh pini mo
dhali taka dhana ris gu'ba dem dem pini ka 'ceshi 'baar mo be.
12 Aha/ mina 'ce'da ris ŋari sho'k mo e me'd pini mo,
dhali /e mini diki taga ris mii ma rum kun luŋu doka/e mo be.
13 Aha/ mina 'ce'da ris to uk pini sho'k mo
dhali aris wosh kun tana kak pini mo 'peni bwamani /e mo.
/E mini diki doka/e luŋ iman uk to gi me'd pini mo be.
14 Aha/ mina buka risa kar'kus ma Ashiram pini mo 'peni bwamani /e mo,
dhali Aha/ mina 'ce'da ris 'peŋkuman bampam pini sho'k mo.
15 Dhali Aha/ mina mii mo ma ri'c dhali anyor jin dekki'da dek apowa ris kal kun ushki gwo ha e mo."

Meeka 6

Arumgimis ushki 'twa/ wal nyakki 'kwani Israyiil mo

1 Shwanesan ciki ata ona Tapa mo,
"Cuuyi mis mo ma dhali tori to kun miikin mo ntwa/a/ ka ris wosh mo;
dhali dhalka ris mo ma gagamis cik 'twam pini mo.
2 Ciki ma, uma ris wosh mo,
gwo kun ona Tapa apo/ mii kun thamu mii mo,
/e ukki montel 'pen ma 'cesh mo.
Haali/ Tapa thimki gwo inyakki 'kwanim piti mo,
dhali a'di midi kali mo jin 'konu ka kwa/m bwa mo bway mo jin dwallu gwo mo apowa Israyiil mo be.
3 "Kwanim pem, ata imiikika gom um mo?
Aha/ miikina um mmo wu is e kata mo?
Thokaa/ gwo mo!

4 Haali/ Aha/ 'doyina um ka pije/ mo 'pena 'cesh gi pa Masir mo
dhali 'cuk̲ um mo ka pije/ mo 'peni mo jin jikunu um mo.
Aha/ hashkina Musa mo, dhala Haruun mo, dhala Mariyam mo gom um mo.
5 'Kwanim pem, kayi gwo e mo jin on ma Balak̲ jin ta'da malik̲ gi pa Mowaab mo ki gwoŋkulum piti mo,
dhala Balaam ya/ ma Basur thokki gwo mo
me'd jin yakina /e 'peni pa Shat̲tim gi pany Jaljal mo,
wakan /e mini mii miiŋ k̲ar/e jin miikina Tap̲a mo be."

6 Ata a'di imiga guyu gom Tap̲a mo,
me'd jin luŋkika Arumgimis jin di isi mis mo?
Miga yayu bway a'di ki to jin c̲inu mmo 'tha ki o'd ime'da,
inyak̲ki ushi bip̲ kun tangi yil 'de/ mo?
7 Mina Tap̲a 'bo̲r bwa goma mork̲a'bal kun 'koni alip̲ mo,
walla ka al̲ip̲i 'kume'd ma ris yi'de/ ma yin mowa?
Miga c̲iya bwanyaram pem gom miim pem jin dhaŋkika gwo mo,
maman gi buŋgwar is pem gom miinthus ma k̲ashiram pem mo?
8 A'di t̲orki /e gwo mo, /e jin ta wathim pa mo,
ata a'di 'boro'd mo,
dhali ata ŋap̲kina Tap̲a 'peni /e mo:
Miyi mii ma k̲ar/e mo̲,
eni a/en ka duŋ gana/ mo,
dhali iiyi ki mo jin dhunu is ki gwa'd mo nyak̲ka Arumgimis mo.

Ajisa ma Israyiil gom mii jin diki ta k̲ar/e mo

9 'Twa/ gi Tap̲a a'di oki gwo gom 'peŋkuman bampa/ mo ki,
ntaga shwanesan, mo tani mo yuk̲ k̲o/ ki gway pini mo.
"Cik̲i gwo mo gom tondor jin doruwa dor mo,
dhali goma Arumgimis jin karki a'di i mom piti mo.
10 To jin tanu diki'd mo e gu'b gi wathin thus mo jin dargi mo jin dhunu is ki gwa'd mo,
dhala ris mombara he'k e mo kun shi/a shi/ mo be.

11 A miga kar wathi/ jin dargi mii 'ba/ wa̲k̲ki/ a'di dhu'da ris k̲ucaŋ gi mo ma he'k e mo,
nya̲k̲ka c̲isa he'k e jin baru to mowa?
12 'Kwani kun ta pa ki pa uni 'tu'dkunu mo ki mii shi'kga mo,
aris uni kun 'kokin mo oki gwo ka t̲or mo,
dhala le'd buni e 'twam buni takina t̲or ka t̲or mo be.
13 Wakan Aha/ mina kar /e mmo 'ba'th mo, mmo dor /e ka 'cesh mo,
mmo kar /e bwashu mo haali/ goma ris miinthus pini mo be.
14 /E mini shwa to mo hili /e mini diki ka̲p uni mo,
Dhali mo jin dinu ki ka̲p to midi di e /e mo.
/E mini dhuwa ris to e ki she/ ki she/ mo hili uni mini 'koki wo̲th /e mo,
dhali to kun mina /e dhu mo tani minu k̲wal 'peni /e mo.
15 /E mini si to mo hili /e mini diki 'cith a'di mo;
/e mini um yimana mura'th mo;
hili /e mini diki 'kosha yin i is pini mo,
dhali /e mini um yimana mura'th mo
hili /e mini diki p̲i a'di mo be.
16 /E mini batha ris gwoŋk̲an ma Omri mo,
dhala risa t̲uci 'baar mo gi gu'b ma Ahaab mo.
/E mini ya eya ris iman thoson gwom buni mo,
Wakan Aha/ mina c̲iki /e mony'ce'd sho'k mo
dhala ris mondim pini e mo jin daru ki mo jin dhunu is ki gwa'd mo,
dhali /e mini k̲al gwo mo gom 'kwanim pem mo be."

Mee̲k̲a 7

Bwanditi'd gom miinthus ma Israyiil mo

1 Wayyi gom aha/ mo!
Aha/ wakina e ki maman to gi mo yurantee jin tulkunu is mo,
dhali mamana muratha kamu/ yisa di'd jin minu shwa yisa mo;
gura ma mura'tha kamu/ yisa 'kokunu mmo shwa mo yisa,
dhali mamana p̲u/ jin t̲wa/a/ c̲aan jin iski'd mo tani yisa ŋap ma k̲ashiram pem yisa.

2 Aris uniŋ k̲ar/e 'ce'dkunu sho'k mo 'pena 'cesh mo;
wathiŋ kamu/ yisa ta'da k̲ar/e mo yisa eya ris 'kwanimpa en 'thi/ mo yisa.
Uni 'baar mo c̲orkina c̲or mo mmo gac̲ 'kwani abas a'cesh mo;
uni ka 'det̲e/ 'det̲e/ parki ikam buniŋ gana/ mmo bu'th ka 'thi/ mo.
3 Aris me'd buni uni 'bora 'bor mo mmo mii mo kun 'koshuwa 'kosh is ka nyor mo:
tap̲a dot̲ki gwo mo goma guurush mo,
amandwall gwo thoson ki is goma ris to kun c̲inu mo,
dhali wathim 'bi'thga/ t̲orki kun tiya gwo mo goma k̲ashiram piti jin okina bwa mo.
Wakan uni miikina wut̲h imont̲al 'de/ mo be.
4 Unim 'borga wakina e ka lit̲ mo,
jiŋ k̲ar/eŋ gana/ shi/ashi/ ki nyanye mo 'peni shemen ma 'de/ mo.
A'di ta'da cim jin minu t̲or a'di ka manc̲or mom pini mo,
ka cim ma jisam pini mo.
Shwanesan a'di ta'da cim gi moŋ'kosh 'kup̲ is buni mo be.
5 Dhalku ki gam a'di jin 'dish /e is gwo is mo;
dhalku/ ki gam gwo me'd nyak̲ka mugum pini mo.
Haali/ 'pena 'bom jin ishki'd e bwam bim pini mo
mmoc̲ora campur gi 'twam pini mo.
6 Haali/ ya/ diki c̲iya babam piti montak̲ mo,
'bwa/ cuki mis mo ap̲o/ kum mo,
dhali 'bwa/ jin ta'da mar piti ap̲owa mar pitim 'bomi mo.
Aris 'kwaniŋ kup̲ gi wathi/ uni ta 'kwani gi gu'b pitiŋ gana/ mo.
7 Hili gom aha/ mo tani, aha/ mina hil 'kup̲ ki Tap̲a mo.
Aha/ mina c̲or goma Arumgimis jin ta'da manwot̲h pem mo;
Arumgimis pem midi cik̲ gwom pem mo.

Israyiil t̲orki miinthus piti mo dhali malaskunu mo

8 Dhalku/ ki 'kuny bwa ap̲o/ aha/ mo, um kun ta 'kup̲ pem mo.
'Ko'di aha/ bitkina mo tani,
aha/ mina cu mis mo.
Wak̲ki/ aha/ dina e mondhurumi'd mo tani,

Tapa midi ta moŋkush gom aha/ mo be.
9 Haali/aAha/ miikina miinthus apo/ Tapa mo tani,
aha/ mina kala nyor piti mo
ntagi a'di kalki tom pem mo
dhali gwondwall jin 'koshuwa 'kosh mo gom aha/ mo.
A'di midi kalaa bway moŋkush mo,
dhali aha/ mina mish mii ma kar/em piti mo be.
10 Yan'ko'd 'kwaniŋ 'kup pem mini mish a'di mo,
dhali mo ma 'the is midi tik jan 'de/ is mo jin oki aha/ gwo mo ki,
"Mane Tapa Arumgimis pini mane?"
Apinya em pem midi para yim e mo;
ayim minu yap ki sho'k mo me'da je mo eya ris bway tur mo be.
11 Atee midi pu'du mo jin minu nyaŋa gaŋgaram pini mo;
ka tee caan mo tani aris gwayu minu mar is ki si'd si'd mo be.
12 Ka cim caan mo tani 'kwanim pini mini iiyu bway /e mo,
'peni pa Suriyya mo dhala ris 'peŋkuman bampa gi pa Masir mo,
'peni pa Masir bway kumma/ yi'de/ Elpurat mo,
Dhali 'peni kumma/ yi'de/ bway kumma/ yi'de/ mo,
dhali 'peni wosh bway wosh mo be.
13 Hila 'cesh midi 'ce'd sho'k mo
gom 'kwani uni kun 'kokin imun mo,
haali/ gom maman buni kun miikina uni mo be.

Arumgimis midi gwam miinthus ma Israyiil mo

14 Hili 'kwanim pini ka lukas mo,
me'd ka'bal kun ta kum pini mo.
Uni 'kokin uni 'cena mo e bwamani bwanycwan dhurumga/ mo,
eya galany ma shondhi/i'd mo.
Dhalki uni shwana sho e pam Bashan mo dhali e paŋ Gil/aa'd mo me'd jin dhamo/ mo.
15 Me'da cim jin mina umi iiyu ka pije/ mo 'pena 'cesh gi pa Masir mo tani,
Aha/ mina torki uni aris miimer mo be.

16 Aris kal gi mony'cesh mini hil mo mo dhali minu 'the is mo ka ris mom'bi'th buni 'baar mo.
Uni mini dhuwa ris me'd buni mo apo/ 'twam buni mo;
aris 'cem buni mini ta 'diye/ mo be.
17 Uni mini 'bit bu'da 'cesh mo me'd tasha mo,
Dhali me'da ris to kun uku kun paran apo/ mony'cesh mo.
Uni mini iiyu ka pije/ ki dhan moŋ ko/ is mo 'pena ris gu'ba caagam buni mo,
dhali uni mini ii ki moŋko/ is bway /e;
jin ta Tapa Arumgimis bam mo,
dhali uni mini ko/ is mo gom /e mo be.
18 Aja i kalki miinthus gi 'kwani mo,
aja peki mo jin dhaŋu gwo gi 'kwani kun bockin 'kupa nyolos mo 'peni tom buni kun tana uni mo?
A'di diki kara nyor piti goma sule/ sule/ mo haali/ a'di 'kunykina bwa ki 'kuny e gwom piti jin gamu me'd ki mii ma kar/e mo be.
19 Tayi gi bwan 'tim mo apo/ aman mo;
/e mini gam mo mii mii mo /e mini yapa ris mii kun miikunu miinthus bam ki sho'k mo e bwaŋ'kwarany sho'k pini mo.
/E mini bita ris miinthus bam i'baar mo e moŋ'kulga gi kumma/ yi'de/ mo be.
20 /E mini ci mii ma kar/e goma Yakuub mo
dhali gwoŋ gana/ jin gamu me'd mo goma Abraham mo,
me'd jin okina /e gwo is gom ibabam bam ka risa cim gadhamo gunn mo be.

AWARKA/ GI IMANTOR GWO

NAHUM

Nahum 1

1 Gwo jin onu apo/ pa Niniwa mo. Gwo jin 'ceenu eya warka/ ma Nahum gi pa Alkushit mo.

Anyor ma Arumgimis apo/ 'kwaniŋ 'kup piti mo

2 Tapa Arumgimis a'di ta'ckina bwa mo dhali rija ri'c mo,
a'di ri'cki'da ri'c ka nyor piti jin pelki'd mo tani,
Tapa ri'cki'da ri'c goma ris 'kwanim piti mo,
dhali a'di rashki'da nyor piti e mo gom 'kwaniŋ 'kup piti mo be.
3 Tapa 'thupki'da nyor piti she/ mo dhali mom'bi'th piti jin caaca mo,
a'di midi diki dwall 'kwanin thus gwo mo.
Tapa karki bway piti e dhan yi'de/ jin birki bagal mo dhala dhana punthar 'tham mo,
dhala risa rak uni taki punya mo i sho'k piti mo be.
4 A'di kucurki kumma/ yi'de/ mo
dhali kar a'di ki ku'th ku'th mo,
a'di kuthki ushi wori 'baar mo.
Pam Bashan a'di 'ka'da 'ka'd mo,
dhali paŋ Karmal mo si'da/ mo,
aris jandi/ gi pa Lubnan si'da 'ka'da 'ka'd mo be.
5 Aris wosh yikin ki is ibwambori a'di mo,
dhali ushi mo ma gagamis pukin mo,
mony'cesh 'tukki'd mo ibwambori a'di mo, ka jiŋ gana/ mo,
mony'cesh dhala ris 'kwani 'baar mo kun 'kokin e a'di mo be.
6 Aja a'di midi dosh i bwambora nyor piti mo?
Aja a'di midi doshi bwambora nyora 'ba'thgam piti mo?
Anyor piti jin gacki'd ki sheŋ 'kup ilu/ mo me'd o'd mo,
dhala ris wosh minu 'ce'd bwa ka 'ci 'cimi'th mo be.
7 Tapa a'di 'bora 'bor mo, dhali 'bitha 'bi'th mo eya tee gi monto'c bwa mo,
dhali a'di mishki uni gwansan mo kun gamki mowoth e a'di mo.

8 Hili a'di midi kar mo wu'kup gom 'kwaniŋ 'kup piti mo
inyakki mo jin pinu mii e mo ka ganu/ yi'de/ mo,
a'di midi bath uni mo bway mondhurumi'd mo be.
9 Um 'kwani ata kulumkina um ki shi/ shi/ apo/ Tapa kan mo?
A'di midi kar mo wu'kup mo,
dhali monto'c bwa midi diki cu mis apo/ a'di me'di su/ mo.
10 Me'da risa 'de/ kun shumkin ki is mo dhali me'd iman piya
su kun 'koshkin ma su mo,
uni mini mii shwa mo me'da shoŋkuthu'd mo be.
11 'Peni /e mo tani, Pa Niniwa, /e piki jan 'deŋ kamu/ jin
kulumki tonthus apo/ Tapa mo,
jin ta'da man thoson gwonthus mo be.
12 Yansan a'di okina Tapa mo ki,
"Hili wakki/ uni 'kon e mom'bitha ganam buni mo tani dhali ta
ris ka ris kansan mo tani,
uni minu 'koki 'cith 'twa/ mo, 'kwanim buni mini wu mo.
Hili /e, Yahuu'da/: Aha/ a'di 'koshkina /e is ka nyor mo,
Aha/ mina diki dok/e 'kosh /e is ka nyor mo.
13 Shwanesan miga/ 'ce'd tom 'ba/ gi 'kwani mo 'peni 'bam pini
mo,
Aha/ mina 'ce'da risa jindhir pini bwa mo be."
14 Tapa ciki gwoŋkan gom /e mo, Niniwa:
"/E yisa mini dok/e taka ris emen mo yisa kun mini yer gway
pini mo.
Aha/ mina 'citha ris to uk pini mo dhala ris toŋkuthu'd pini kun
toru mo 'peni gu'b ma risa rum pinycon pini mo.
Aha/ mina thoson moŋ'kupa jem pini is mo,
haali/ /e yakin ka luŋgu'b mo."
15 Hili mo mo ma, apowa ris wosh mo sho'k gi jan 'deŋ kamu/
diki'd mo a'di jin kali'da ris gwon this mo,
a'di jin oki gwo mo gom moŋku'th is mo!
Miiyi mom pe'kupa nyolos pini mo, Yahuu'da,
dhali 'tu'di aris gwom pini kun okunu is mo,
gom wathin thusa 'deŋ kamu/ midi diki 'ce'd /e sho'k dok/e mo,
a'di 'cithkunu ka 'cesh ka kuluny gana/ mo be.

Nahum 2

Adhan mony'ce'd sho'k gi pa Niniwa mo

1 Aman c̲ekera c̲eker bwa a'di yaya'd ap̲o/ /e mo.
C̲ori agoŋ gi 'peŋkuman pa mo, hili bway tur mo,
'bitha ris emba'd pini is mo,
diri mom'bi'th pini 'baar mo imont̲al 'de/ mo.
2 Haali/ Tap̲a dok̲ki monyca ma Yak̲uub mo, me'd monyca ma Israyiil mo,
wakan imandil to 'ce'dki uni sho'k mo dhali 'ce'da risa birman ma mura'th sho'k mo be.
3 Arisa goŋgoro/ ki 'kwanim piti kun 'bitha 'bi'th uni takin ki 'per mo,
dhala arisa thuruk̲ uni hi'thkunu is ki burrinye/ jamas 'per mo,
dhala arisa arabiya kun dira shuma rum k̲anykan ki mon'twak̲ mo mo ki toŋk̲uthu'd buni mo ka cim c̲aan jin thosonkina uni is mo,
aris cwa ma 'kwatt̲an uni t̲e'dki me'd 'kup̲ki 'tham mo be.
4 Arisa arabiya kun dira shuma rum sokin eya ris bway tur mo, uni sokin ka kukul is mo dhali bway t̲wa/a/ eya ris bway tura beega/ mo.
Dhali uni wakina e ka risa bathariya mo dhali uni sokin me'da wara sho'k mo be.
5 A'di kaki'da ris 'kwaniny caagam piti e mo, uni golkin ki is imont̲al 'de/ eya ris mo iim buni mo,
uni sokin mo ki jahanne/ mmo 'kosha goŋ gi 'peŋkuman pa mo.
Adhana goŋgorony caaga/ uni thosonkunu is mo mmo cesh iman 'kosha 'kosh gwansan ka p̲o/ mo be.
6 Arisa campur ma ris wor uni k̲̄a'dkunu ki mom'bi'th mo,
dhali adhan gu'ba caaga/ 'tuk̲ki'd mo be.
7 Hussab a'di k̲alkunu ka pije/ mo dhali a'di k̲alkunu mo,
dhala aris iman miiya t̲uc up̲ piti ohonkin me'da ris gurko/ mo,
mmo dora risa bor buni ki me'd mo be.
8 Pa Niniwa wana e ki jis yi'de/ ma al mo, inyak̲ka ris 'kwanim piti kun sokin mo me'd yi'de/ kun sokin mo,

Kun tiya cuukin mo ki, "Doshi mo, doshi mo",
hili wathiŋ kamu/ diki ṯuka bor mo be.
9 K̲ali 'dolkon kush jin dilu mo, k̲ali 'dolkona gana/ mo jin dilu mo, haali/ mo wu'kup̲ gi mondhun toŋ kamu/ yisa di'da,
gom moŋkush gi pa Niniwa 'baar mo tana ris tom'borga mo be.
10 Pa Niniwa a'di diki bwashu mo,
a'di diki bwashu mo dhali 'ce'dkunu sho'k mo.
Dhali arisa duŋ 'kwani ka 'det̲e/ 'det̲e/ p̲u/kin mo,
dhali aris 'kup̲a'dup̲un gi 'kwani ka 'det̲e/ 'det̲e/ uni dorkin imont̲al 'de/ mo,
dhala ris emba'd 'koshkin ka nyor mo,
dhala aris jis em buni 'baar mo warkin ki dushur dushur mo.
11 Mane mo kun 'kon ma risa dhop̲ mane,
Jin ta mo jin thip̲u ushi ushana dhop̲ dhuru'c mo,
mo jin yan ma rasana dhop̲ dhali kumana dhop̲ mo,
nyak̲ki ushan mo, a uni k̲o/ toŋ kamuwa?
12 A dhop̲ pithilki'da ris to kun 'koshkina a'di mo ka 'ci 'cimi'th mo gom ushan piti mo,
a'di bu'thki a'di i'kus mo mmo 'koshki kuman piti mo,
dhali 'tu'da ris jurum piti mo ki to kun 'koshkina a'di mo,
dhali aris mondim piti ka goŋgoro/ kun 'koshkina a'di to mo be.
13 "Hili ma, Aha/ dikina ap̲o/ /e mo,
Tap̲a gi momis a'di oki gwo yansan mo.
Aha/ mina c̲itha risa arabiya kun dira shuma rum ki o'd mo,
dhali gandala turga/ midi 'cit̲h dhuruca dhop̲ bum mo.
Aha/ mina 'cit̲h e 'pena 'cesh pini mo,
dhali 'twa/ gi iman hashum pini minu 'koki dok̲/e cik̲ mo be."

Nahum 3

A wayyi gom pa Niniwa mo

1 Wayyi gom dhan 'peŋkuman pa jin 'tu'dkunu ka bas mo!
A'di jin 'tu'dkunu ka ris gwont̲ori 'baar mo dhali mo jin k̲walu to mo,
dhali aris 'kwani kun takina roroc̲o/ isa yempa/ eya yim mo be.

2 Hili i shwanesan mo tani ko ma yis biṗ dhali cuuwa 'theḳki'd mo, aris shumarum iikin mo,
dhala risa arabiya kun dira shuma rum deḳkunu imonṯal 'de/ mo be.
3 Imanmer shumarum ṯu'kki gandala turga/ 'ban ki washar washar mo dhala ris mondhel mo ma risa mee mo!
Adhan wu su'kkin ka maḳam ṗo/ mo,
dhali adhan buŋgwar is kun minu 'koki deŋ e mo
dhala aris iman 'kosha 'kosh buni ḳunyjul kin aṗowa ris buŋgwar is mo be.
4 Mii yansan miiki'd haali/ gom en'daṗ gi miinyc̣al jin miikunu ki miinyjaro/ mo, ki ŋari kun yuḳa yuḳ mo,
uni kun yolkina ris mony'cesh ka ris miinyc̣al ma yim mo,
dhala ris 'kwani ki mii ma yim jin miikina a'di mii ma ruma 'cesh mo be.
5 "Hili mo mo ma, Aha/ dikina aṗo/ /e mo,
Taṗa jin taki'd ki mom'bi'th mo a'di oki gwo yansan mo ki,
Aha/ mina 'deka jaṗonam pini isi mis mo ijis em pini mo
dhali ṯor bwambor pini mo goma ris kal gi mony'cesh mo,
mii waḳ pini goma ris 'peŋkuman bampa/ mo be.
6 Aha/ mina biṯ dhan monyo/o'd jin 'tenu bwa mo aṗo/ /e mo
dhali raḳ /e i tonthus mo,
Aha/ mina kar /e isi mis me'da hiljaro/ mo be.
7 A'di midi wakan ka ris 'kwani ka 'deṯe/ 'deṯe/ uni kun hilki /e mo mini so mo 'peni /e mo dhali o gwo mo ki,
' Pa Niniwa a'di 'ce'dkunu sho'k mo, aja a'di midi ko gom a'di mo?'
Mana a'di imiga ya mo mmo ŋaṗ a'di jin midi malasa malas gom /e mo?"
8 Niniwa, a /e a'di ha me'd ki haŋ gana/ mo 'peni mombar jin 'koni isi mudhe'd mo jin nyaḳka'd mo, jin diki'd mo eya Nil mo,
jin taki yi'de/ ki yi'de/ jin di'di bwamana yim mo,
a'di jin taki dhan monyaŋ gi ḳumma/ yi'de/ mo,
dhali ḳumma/ yi'de/ a'di taki'da gaŋgaram piti mo?
9 Ḳush dhali Masir uni ta mom'bi'th ma yim mo,
dhali moŋ kar 'kuṗa kamu/ yisa di'd gom a'di yisa,

pam P̲ut dhali Libbiya uni gamki me'd ka yim mo be.
10 Naskina/ a Thiibes a'di k̲alkunu mo;
ayim yaki'd e monyji;
dhuru'c uc̲i ma yim uni pathalkunu is ki to ki pathal pathal mo eya ris bway tur kun iikina uni mo;
'kwaniŋ 'kup̲ ma yim uni tak̲ki to gom 'kwaniŋ gwat̲h ma yim kun tak̲kunu mo,
dhali aris 'kwaniŋ gwat̲h ma yim kun caaca uni dek̲kunu ka risa jindhir mo.
11 /E si'da min ma su 'kosh mo,
/e mini pal mii mo mmo bag mo,
dhali /e si'da/ mini ŋap̲ mo mo mmoye mo 'peni 'kwaniŋ 'kup̲ pini mo be.
12 Aris gu'ba caagam pini mina e waka ris cwamp̲u/ mo inyak̲ka ris maman piti jin t̲wa/a/ mo:
Ki uni yik̲inkunu is mo tani, uni ki bit̲ mo e bwan'twa/ gi iman shwa uni mo be.
13 Hili ma, 'kwani ibwamani um ta jasi up̲ mo,
arisa campur ma 'cesh bum uni k̲a'dki 'twa/ mo ki bee bee mo gom 'kwaniŋ 'kup̲ bum mo,
o'd shwaki'da ris themes buni mo be.
14 Yayi ha'bi yi'de/ gom dhan moŋ'kama caaga/ ma hak̲uuma mo,
mmo 'bi'th dhan monyaŋ jin nyaŋu mmo cesh is pini mo,
yayi bwaya jendena mo dhali yap̲i to ma t̲u'c ki sho'k mo,
'deki to jin uk̲u aje mo goma risa jeŋ gu'b mo.
15 Imun mo tani o'd midi shwa /e mo, dhali gandal jin ka'd ka 'ban su midi 'ce'd /e sho'k mo.
A'di midi 'ce'd /e sho'k me'da wambuhanya kuyu/ kun 'ce'dkina ris to sho'k mo be.

Mari is bum is ka ris mo me'da wambuhanya kuyu/ mo,
ka ris mo me'da wambuhanya kuyu/ kun p̲ekin mo.
16 Um marki iman yol tom bum is ka ris mo 'pena risa cul gi momis mo,
hili uni wakina e ka wambuhanya kuyu/ kun p̲ekin mo:
Uni kumkina 'cesh mo dhali yan'ko'd uni ki p̲e mo be.

17 Iya/ ma malik uni wakina e ka dhana wambuhany ushana kuyu/ mo,
dhala ris 'kwaniny can bum wakina e ka wambuhanya kuyu/ mo kun 'kokin eya ris 'kupa gaŋgara/ mo ka cim jin 'thupa mo ki 'thup mo.
Hili ka tente/ shwaki'd mo tani uni ki pe mo,
dhali mo jin iina uni bway cine/ mo tani yisa mishuwa.
18 AMalik gi pa Suriyya, imanhil ka'bal pini 'ce'da e mo,
dhali aris 'kwaniny can pini ishki 'ko'da 'cesh mo ki mo si/is mo.
Dhali aris 'kwanim pini uni cekerki bwa mo apowa ris 'kuwosh mo,
dhali wathiŋ kamu/ yisa di'da jin midi tuli uni is mowa.
19 Aris jamam pini minu 'koki wac mo.
Dhali aris jamam pini uni 'kakin ki shi/ shi/ mo.
Dhali aris 'kwani ka 'dete/ 'dete/ kun cikkina ris gwo gom /e mo tani mini tor me'd buni mo ki bwaŋ'kunyga/ apo/ /e mo.
Ija a'di imina iman mii tonthusi 'koki yapa po/ ki sho'k mo isa yempa/ mo?

AWARKA/ GI IMANTOR GWO

HA'BAKUK

Ha'bakuk̲ 1

1 Gwo jin onu is jin mishkin ma Ha'bakuk̲ jin ta'da manc̲i gwon dhamo/ mo.

Gwondot̲ ma manc̲i gwon dhamo/ mo

2 "Tap̲a, ntagi mana imiga/ ko gom mowot̲h̲ mo,
dhali dina /e ki cik̲ gwo kan mo?
Aha/ gwokina gom /e mo, ' Ki shi/ shi/ mo!'
hili /e diki wot̲h̲ aha/ mo be.
3 Ata kara /e aha/ imish tonthus kan mo
dhali kar aha/ mmop̲ar mii kun thamu mii e kan mo?
Mony'ce'd sho'k dhali mii shigga/ uni 'kokina bori aha/ mo,
mo jin 'konu ki gam gwo me'd mo,
dhali mo wal cuki mis mo be.
4 Wakan gwoŋk̲an jin karu 'ka'da 'ka'd mo,
dhali mii ma k̲ar/e diki di isa yempa/ mo,
Haali/ imanmii tonthus 'kamki uni kun tana k̲ar/e is mo,
gom kan mo tani mii ma k̲ar/e wanykunu 'ba/ mo be."

Tap̲a thok̲ki gwo mo

5 "P̲ari aris kal gi mony'cesh e mo dhali 'cunycuri uni mo; 'kunyi bwa mo ma dhali 'bori bwa mo!
Gom Aha/ ka jiŋ gana/ mura mii toŋ kamu/ ka cim pini jin mina /e diki gam gwo is mo ki a'di t̲orkunu /e mo be.
6 Dhali hili mo mo ma! Aha/ 'disha 'twa/ mmocu 'kwaniŋ K̲aldiyan mis mo---kun puruna nyor ki o'd mo dhali ka dhana pure/ gi mony'ce'd sho'k mo,
uni iikin ki tur e mombee gi mony'cesh mo mmok̲ala ris gu'b kun 'koki ta kum buni mo be.
7 Uni k̲o/kunu ki k̲o/ jin shi/i'd mo;
aris gwondwall buni dhali mondhu is ki ca belki uni ki mom'bi'th mo be.
8 Aris shuma rum buni mishkina wac̲a mmobola risa kwa/ e mo,
uni sokin kagahara mmobola risa wu gi mom'pimpili/ e mo.

Wakana ris shuma rum buni ditkina is ki dit mo,
dhali imanmer shuma rum buni iiyin 'peni mo si'dga/ mo,
uni pekin me'da wulu/ jin hurki'd mmoshwa to mo be.
9 Uni 'baar iiyin mo gom mii jin minu mii mii shigga/ mo;
arisa waambuhany buni iikin me'd 'tham gi mombwasho mo,
dhali uni tulkina ris 'kwani kun jikunu is me'da si'b mo be.
10 Wakan uni miikina risa malik ka mak mo,
dhala ris tapa pe'thkin gom uni mo.
Uni pe'thki dhan gu'ba caaga/ mo,
haali/ uni tulkina 'cesh is mo dhali kal a'di mo.
11 Yan'ko'd 'tham midi 'dash apo/ a'di mo;
a'di midi 'thek mo, apo/ 'kwani kun thamki mii mo,
uni gwansan kun takina mom'bi'th buni arum pinycon mo."

Gwondot ma manci gwo kadhamo/ jin 'kon ma po/ isu/ mo

12 "/E diki ta a'di jin dikin 'pena dhamo/ mo,
Tapa jin ta'da Arumgimis pem mo,
jin ta a'din 'dem pem jin kogu mo?
Aman mina 'koki wu mo.
Tapa kwanyki uni gom gwondwall mo,
dhali um, ta Wosh mo, um thoson ki uni gom mo ye'th sho'k mo be.
13 Em pini dhelela dhelel mmohila po/ tonthus mo,
dhali /e diki hil apo/ mii kun thamu mo ki mii ma 'the mo,
yan'ko'd atinta hilkina /e mo ki bwam 'boro'd mo apo/ uni gwansan kun yolki /e mo?
Atinta ca'bkina /e ki shwam ki 'kwanin thus shwaki to gi uni gwansan kun miiki mii ma kar/e 'peni uni kansan mo?
14 /E dhuki 'kwani me'd wa'c gi kumma/ yi'de/ mo,
me'da ris to kun parkin mo kun darga man ji apo/ uni mo.
15 A'di kali uni 'baar ka pije/ ka bi'c mo,
a'di diri 'kwani ka pije/ ka 'thim piti mo,
a'di ki tul uni is imontal 'de/ ka 'thim piti jin diri'da dir mo,
wakan a'di 'kunykina bwa mo dhali a'di 'borkina bwa mo be.

16 Wakan a'di miiki'da 'thim piti abas mo
dhali duka 'bicajwahar goma 'thim piti jin diri'da dir mo,
dhali goma 'thim piti mo tani a'di gamki to ka 'bi'th she/ mo,
dhali tontem piti 'bora 'bor mo be.
17 A/mina a'di kara 'thim piti bwashu wakan mo,
dhali a/mina a'di 'citha ris kal gi 'kwaniny'cesh 'kus isa yempa/ kan ki dargi momii mii mowa?

Ha'bakuk 2

1 Aha/ mina dosh e mom pem jin coru mo mo dhali dosh is pem e mo jin coruwa cor mo,
dhali aha/ mina hil ki 'bore/ mmopara ta e jin mina a'di o aha/ mo
dhali ki aha/ mina tu'k kata 'peni mo wal pem mo.

Uni 'kokin ki moŋgam gwo is mo

2 Tapa thokki aha/ gwo mo dhali o gwo mo ki,

" 'Kwari gwo jin 'ceenu yan mo, dhali 'kwari a'di apo/ cwam ba'd 'ban ki dargi montham mo wakan ki a'di jin midi deŋ a'di e mo tani midi gus mo be.
3 Haali/ gwo jin 'ceenu a'di naskina/ mo goma tente/ jin kwanykunu mo dhali minu tor mo dhali midi diki ye is mo.
Wakan a'di taya'da dite/ mo, cori a'di mo ma.
Haali/ a'di ka jiŋ gana/ midi yayu/ mo dhali mina isi diki wu e mo be.
4 Hili mo mo ma! A'di jin okina bwa mo tani diki ta kar/e mo hili e bwam piti mo tani a'di taki'da ku'd mo.
Hili a'diŋ kar/e mo tani midi di ki moŋgam gwo is piti mo be.
5 Ka jiŋ gana/ mo tani, asu a'di ta to shigga/ mo,
hili wakan wathiŋ gwath jin karki is ki ca mo tani diki di ipa mo.
A'di karki 'kus piti ki bee bee me'd dhan mo shu'd gi jis mo,
dhali me'd wu jin wunu mo tani, a'di diki kap mo.
A'di tulki'da ris kal gi mony'cesh is imontal 'de/ i'baar mo,
dhali a'di ki is piti ki tula ris 'kwani isi 'baar mo be.

Wayyi gom iman mii tonthus mo

6 Mina uni gwansan i'baar mo 'koki bu'th gwom'bi'th/e mo dhali iman 'thek 'ba/ imis mo,
dhali dot mii kun kwa/uwa kwa/ bwa gom a'di mo, mmo/o gwo mo ki,
' Wayyi gom a'di jin marki mii jin diki ta jim piti is mo!
Haali/ me'd e kata a'di imina /e mar mombar pini is ki gwo jin torkina /e mo?'
7 Mina a'di jin wo'cki /e mo diki cu mis ki jahanne/ mo,
dhali a'di jin ko/kina /e ki mer e mowa?
/E mini ta wathiŋ kamu/ gom uni mo.
8 Haali/ /e dilkina ris 'kwani to mo,
aris 'kwani 'baar kun bockin mo tani mini dil /e to mo.
Haali/ /e gacki 'kwanimpa abas a'cesh mo dhali mii mii shigga/ apowa 'cesh mo,
eya ris 'peŋkuman bampa/ mo, dhala ris uni 'baar mo kun 'kokin e uni mo be.
9 ' Wayyi gom a'di jin gamki mii adu is ki tonthus mo gom gu'b piti mo,
wakan a'di karki gu'b piti isi mis mmoye is piti 'peni me'd gi tonthus mo.'
10 /E miiki mii wak gom gu'b pini mmo'citha ris 'kwani is mo,
dhali /e miiki miinthus apo/ mondiki/em pini mo be.
11 Haala ris wosh mini cu 'pena gaŋgara/ mo,
dhala ris cwam beega/ mini thok uni gwo mo,
12 ' Wayyi gom a'di jin nyaŋki 'peŋkuman bampa/ ka bas mo,
dhali a'di jin nyaŋki bampa/ ki mii shigga/ mo be.'
13 Diki ta to 'peni Tapa jin taki'd gi mom'bi'th mo
ka ris 'kwani miikina tu'c gom mo o'd mo,
dhala ris kal gi 'kwaniny'cesh wukina is e mo e mii kun dhukina uni is ki ca mo?
14 Haali/ mony'cesh midi 'tu'd ki moyuk gi monyca gi Tapa mo me'da ris yi'de/ kun tikkina gap kumma/ yi'de/ e mo.
15 ' Wayyi gom a'di jin miiki'da ris unim piti kun 'dishki a'di is ki mom'bi'th mmopiya su mo,

/e torkina nyor pini apo/ uni mo dhali /e ki rak uni mmopi to mo ki uni mini par mo ii is buni e mo.'
16 /E minu 'tu'd ki mii wak mo 'peni mii gi monyca mo.
I'dishesan a'di ta embul gom /e mo!
Piyi mo! Dhali /e mini tor mo ma munyjal gi buŋgwar is pini mo!
Dhala kubbaaya jin diki'di me'da bimporos gi Tapa mo tani yayi'd ka kul is gom /e mo,
dhali mii wak midi tik monycam pini 'kup mo be.
17 Mii shigga/ jin miikunu e pa Lubnan mo tani mini cuu apo/ /e mo dhali mony'ce'd sho'k ma ris to e mini ko/ /e is mo.
Haali/ /e gackina bas gi 'kwani a'cesh mo dhali /e miikin ki shi/ shi/ apowa 'cesh mo, dhali apowa ris 'peŋkuman bampa/ mo, dhali uni 'baar kun 'kokin e uni mo be.
18 Mii jana gamkina eya du is mo e to jin uku ki me'd mo?
Haala man/uk to mo tani ukki a'di mo!
Walla mantor toŋkuthu'd mo, walla amantor gwo ka tor mowa?
Haala man/uk to mo tani gam ki gwo is e to jin ukkina a'di mo ki a'di ukki'da ris tompinycon gwansan mo be.
19 ' Wayyi gom a'di jin oki cwa gwo mo ki, Meri e mo!
Walla gom wosh jin diki shwam mo ki, Cuyi mis mo!'
A/to gwansan torki gwo mo?
Hili mo mo ma, a'di 'thokkunu ki 'dolkona gana/ mo dhali ki 'dolkon kush mo,
hili shi/ina kamu/ yisa di'da e bwamani uni mo yis.
20 Hili Tapa diki'd e gu'b piti jin kogu mo!
Koyi ki shwam ibwambori a'di mo, um mony'ceshi 'baar mo."

Ha'bakuk 3

Mon'tho ma mancˌi gwon dhamo/ mo

1 Mon'tho ma Ha'bakuk jin ta'da mancˌi gwon dhamo/ mo:

2 Tapa, aha/ cikkina gwontor pini mo,
dhali aha/ ko/kina is mo.
Tapa, doka tu'c pini e bwamana risa tee gwansan mo,

dhali e bwaman ma ris yil gwansan mo mmokar a'di ki minu mish mo,
kayi gwo e mo mmo'tima dum pini goma nyor pini mo.
3 Arumgimis yayi'd 'peni pan Ṯeman mo, jin ḵogu mo 'peni wosh Ṗaran mo.
Monycam piti tiḵki'da ris momis e mo,
dhali mony'cesh 'tu'dki'd ki mo maŋ piti mo be.
4 Ki mon'twaḵ mo jin wakina e ki moŋkush mo tani,
moŋkush 'twaḵki mo mo 'peni me'd piti mo,
dhali imun mo tani a'di ki ba'ḵ mom'bi'th piti mo be.
5 'Ba'th jin wunu yaki'di bwambori a'di mo,
dhali 'batha goṗ is piki'd ka pije/ 'peni sho'k piti mo be.
6 A'di doshki'd̄ mo dhali bar mony'cesh mo,
a'di ṗarki mo e mo dhala ris kal gi mony'cesh yiḵin ki is mo.
Ntagi 'pemen ma ris wosh si'da/ 'ce'dkunu bwa ka 'ci'cimi'th mo,
dhala risa uḵa 'cesh kun 'kon goma sule/ sule/ mo tani luŋkin mo.
Bway piti diki'd kan goma sule/ sule/ mo be.
7 Aha/ mishkina ris gu'b burrinye/ ma Ḵush mo jin diki'd e mo isa nyor mo,
dhali burrinyen thus ma ris gu'b burrinye/ mo eya 'cesh gi pa Mediyan jin deeki'd mo be.
8 A/Taṗa miiki'da nyor gom ushi wor mo?
Anyor piti di'da ṗo/ ushi wor mo 'taa?
walla anyora 'bathgam piti aṗo/ ḵumma/ yi'de/ mo,
ka as jana imerkina /e shuma rum mo dhala risa rabiyya gi momṗi mii em pini kun dira shuma rum mo?
9 /E guyina bwam pini ki dargi mo ri'c a'di is mo,
/e ki ḵa'ba ṯhtha eya bwam pini mo!
/E ḵwa/ki mony'cesh bwa mo ka ris ushi wor mo be.
10 Aris wosh mishki /e mo dhali 'daŋkal mo ki isa nyor mo.
Yi'de/ gaḉka'd aṗo/ uni mo,
ḵumma/ yi'deŋ 'ḵulga/ gwokina is mo.
A'di 'deki me'd piti isi mis mo be.

11 Atente/ dhala ppe doshkin imom buni isi mis ki moŋkush ma risa ththam pini me'd jin pekina uni mo,
e moŋkush ma wara sho'k pini jin kushki mo mo be.
12 /E yakan apo/ mony'cesh ka nyora kar/em pini mo.
Ka nyor pini mo tani /e ki dora ris kal gi mony'cesh mo be.
13 /E pikin ka pije/ gom mmowoth 'kwanim pini mo,
gom mowoth gom a'din 'dem pini jin 'koshkunu ayin mo.
/E 'ce'dki 'kup gi gu'b gi a'din thus bwa mo mmodi bwa 'te/ mo 'peni 'pemen ntagi 'ba/ mo be.
14 /E ki 'cith 'kup ma ris iman'kosha meem pini mo ka risa meem buniŋ gana/ mo me'd jin iiyina uni 'thissa/ me'd 'thama punthar mmo'taki ceker ana bwa mo,
monycam buni wakina e ki a'din 'de/ jin shwaki uni ha'th'ko'd e mo jin ba/u mo be.
15 /E yakina po/ kumma/ yi'de/ ka ris shuma rum pini mo,
dhali tula ris yi'deny caaga/ is ka ris mo be.
16 Aha/ cikkina a'di mo, dhali buŋgwar is pem ibwaman mo tani deeki'd mo!
Aliman 'twam pem deeki'd gom dhan cuuwa mo.
Arisa simam pem 'tapushkin mo,
dhali e bwaŋ'kwarany buŋgwar is pem mo tani aha/ deekina mo me'd jin corkika/ ki shwam mo goma tee ma cis muru'di pu'd apo/ 'kwani kun 'kam ki aman mo be.
17 Wakan cwam pu/ diki 'twak jandi/ mo
dhali a'di diki dho'th maman eya ris cwalman mo,
dhali wakan cwa setuun diki dho'th maman mo
dhala ris bwam mondhe'd 'koki dho'th maman mo,
dhali wakan ka'bal a'di 'cithkunu 'pena goŋ piti mo
dhali bipa kamu/ yisa midi di eya kak piti yisa,
mii 'dansan jin murga/ mii mo be.
18 Naskina/ mo tani, aha/ mina 'kuny bwa e Tapa mo.
Aha/ mina bwa 'bor goma Arumgimis jin ta'da manwoth pem mo be.
19 Tapa Arumgimis a'di ta mom'bi'th pem mo
dhali a'di miiki sho'k pem mmowa e ka risa yul mo.

A'di karki aha/ mmoya 'kup̲ ki t̲wa/a/ bwaya ris moŋk̲a'dam gam pem mo.
Goma manp̲iya thathar mo, eya risa shu/ ma dheŋdheŋem pem mo.

AWARKA/ GI IMANTOR GWO

SAPANAYA

Sapanaya 1

1 Yansan ta gwo gi Tapa jin yayi'd bwaya Sapanaya jin ta ya/ ma Kush jin ta ya/ ma Gedaliya mo jin ta ya/ ma Amariya mo jin ta ya/ ma Hisikiya mo, ka risa cim ma Yusiya mo jin ta ya/ ma Amon mo, jin ta'da malik gi pa Yahuudiya mo be.

Adhana cima caaga/ gi Tapa mo

2 "Aha/ ka jin gana/ mina 'ce'da ris to 'baar mo ka 'cesh 'peni jis e gi mony'cesh mo, Tapa oki gwo yansan mo be.
3 Aha/ mina 'ce'd 'kwani sho'k dhala ris to e mo,
dhala aris 'dii gi momis mo dhali wa'c gi kumma/ yi'de/ mo,
mony'ce'd sho'k midi ya ki tur gom 'kwani kun ta thus ki thus mo.
Haali/ Aha/ mina 'cith wathi/ 'twa/ 'peni jis e gi mony'cesh mo, Tapa oki gwo yansan mo.
4 Dhali Aha/ mina he'th me'd pem apo/ pa Yahuudiya mo dhali apowa ris uni kun 'kon e pa Urushaliim mo.
Aha/ mina 'cith uni ma Baali 'baar mo kun bockin mo 'peni mo yansan mo dhali 'kwani kun ta iman luŋa rum pinycon mo ibwaman igasiis mo,
5 'kwani kun 'kon e 'kuŋgu'b mo tani luŋki buŋgwar is gi momis mo,
dhali 'kwani kun luŋkin dhali thulki gwo me'da po/ iTapa mo uni si'da/ thulki gwo me'da po/ ki gway ma malik buni mo.
6 Aha/ si'da/ mina 'cith uni gwansan kun tu/kin mo 'peni mo bath Tapa mo,
dhali kun 'koki ŋap Tapa mo walla dota dot gom miiŋ kar/em piti mo."
7 Ca'bi ki shwam mo ibwambori Tapa Arumgimis mo!
Haala cim gi Tapa a'di 'dishi'd mo,
Tapa thoson ki to jin minu abas dhali dhuwa ris hilkinam piti ki she/ mo be.
8 "A'di mina e waka cim gi Tapa jin 'cithu to 'kus mo,
jin miga/ ci i'bwa/ ma malik dhali iya/ ma malik ajisa mo,

dhali 'kwani ka 'deṯe/ 'deṯe/ kun hi'thki burrinye/ gi 'kwani kun 'kon ka pije/ mo be.
9 Dhali ka cim c̱aan mo tani Aha/ mina c̱i aris uni 'baar mo kun parkan mo e 'kup̱a kak̲ ajisa mo,
uni gwansan kun 'tu'dki gu'b gi tap̱a ki mii shigga/ mo dhali ka he'k e mo.
10 Wakan a'di midi di ka cim c̱aan mo,
Tap̱a oki gwo yansan mo ki,
ko ma c̱is midi yayu 'peni 'twaŋkala campur gi wa'c mo,
cuuwa 'pena ṯa/ jin 'kon ma p̱o/ isu/ mo,
dhali adhan cuuwa jin 'therkunu mo 'peni arisa gagamis wosh mo.
11 Dhali cuuwa ma ris uni kun 'kon e mo ṯa/ ma suug mo,
haali/ 'kwani gi paŋ K̲anaan 'baar mo minu 'ce'd sho'k mo,
aris uni 'baar mo kun barki 'dolkon kush minu 'cith 'twa/ mo be.
12 A'di mina e waka cim c̱aan mo jin miga/ ŋap̱ pa Urushaliim mo ka lamba mo
dhali c̱i 'kwani ajisa mo uni kun 'kokin mo eya sum p̱im buni mo dhali o gwo eya dum buni ki,
' Tap̱a midi diki mii toŋ kamu/ mo, me'd miim'boro'd mo walla tontẖus mo.'
13 Aris tom buni kun tana uni minu dil mo,
dhali aris gu'b buni minu dhal bwashu mo!
Uni mini nyaŋ gu'b mo dhali mina uni 'koki 'ko inycine/ mo,
dhali uni mini siya mura'th mo hili uni mini 'koki p̱i 'peni cine/ mo be.
14 Hili acima caaga/ gi Tap̱a a'di 'disha 'dish mo,
dhali a'di p̱u'dki'd ki jahanne/ mo!
Dhali cuuwa ma tee gi Tap̱a mo tani mina e waki dhan cuuwa gi mo ma mee mo jin k̲a/ ak̲a mo!
15 Ka cim c̱aan mo tani midi ta cim ma nyor mo, atee ma c̱is mo dhali mo isa nyor mo kun shi/a shi/ mo,
atee kun duŋkura dhan mii is mo dhala tee kun 'ce'duwa 'ce'd sho'k mo,

atee gi mondhurumi'd mo dhali atee gi dhan mondhurumi'd kun 'doḳola 'doḳol mo,
atee ma risa raḳ mo dhali adhan mondhurumi'da 'tum mo be.
16 A'di midi ta atee ma risa poome/ mo dhali aris rakin mo apowa ris
dhan 'peŋkuman bampany caaga/ mo dhali dhan mo ma meeny caaga/ mo.
17 Haali/ Aha/ mina ḳali mii ma c̱is mo apo/ 'kwani en 'thi/ mo, wakan ki uni mini ii me'd 'kwaniny ja'da/ mo
haali/ uni miiki miinthus apo/ Tapa mo.
Abas buni mini gac̱ me'd bu'da 'cesh mo,
dhali uni mini sul gure/ mo be.
18 Walla 'dolkon kush buni walla 'dolkona ganam buni mini 'koki woṯh uni mo ka tee ma nyor gi Tapa mo.
E o'd piti jin 'batha 'ba'th mo tani mony'cesh ka kuluny mina o'di shwa mo,
haali/ a'di midi ḳali dhan mo jin 'ce'du sho'k ka kuluny mo adhan mo wu 'kup ki mii shigga/ goma ris uni kun 'kon e mony'ceshi 'baar mo be."

Sapanaya 2

A yuḳ jin yuḳu mo mmoṯor miinthus mo

1 Gami is bum me'd imonṯal 'de/ mo dhali tuli is mo,
um kal kun 'kona is ki 'the mo,
2 nṯwa/a/ ki gwoŋḳan jin c̱inu bu'thki embul mo dhali ka cim diki pe mo me'da 'pi'b mo,
dhali nṯwa/a/ ka nyor gi Tapa jin 'batha 'ba'th diki pu'd apo/ um mo,
dhali ka cim ma nyor gi Tapa diki pu'd apo/ um mo.
3 Ŋapi Tapa mo, aris um 'kwani 'baar mo kun 'kon e mony'cesh mo um kun haki gwoŋḳan piti e mo!
Simi mii ma ḳar/e i e mo, dhali simi mo kun dhunu is ki gwa'd e mo,
dhali wariba/ um minu cesh ka po/ mo ka tee ma nyor gi Tapa mo be.

4 Haali/ paŋ Gassa minu dhalku/ mo,
dhali pa Ashk̲elon minu war ki mony'ce'd sho'k mo.
Uni mini ura Ashdud ka pije/ mo ki montee mo,
dhali uni mini buk̲a Ekrun ka 'cesh mo!
5 Wayyi gom uni kun 'kokin e yana gap̲ gi k̲umma/ yi'de/ mo,
kal gi 'kwani gi paŋ K̲ereth̲itas mo!
Tap̲a walki 'twa/ ap̲o/ /e mo,
K̲anaan, jin ta'da 'cesh gi pam P̲alasthiin mo.
Aha/ mina 'ce'd /e sho'k ntagi moŋ 'koŋ kamu/ midi diki boc̲ mo be.
6 Wakan mo yana gap yi'de/ mini war ki mo ma shondhi/i'd mo goma ris imanhil k̲a'bal mo dhali goma ris k̲a'bal mo be.
7 Mo yana gap̲ midi ta 'ban gom gu'b ma Yahuu'da/ mo kun boc̲kin mo,
uni kun mini hila risa mariny k̲a'bal buni imun mo.
'Kwanim buni mini ish ki mom'pimpili/ e gu'b ma Ashk̲elon mo,
haali/ Tap̲a jin ta'da Arumgimis buni midi hila hil gom uni mo dhali dok̲u monyjim buni ka nyaŋ'ko'd mo be.
8 "Aha/ cik̲kina mii ma c̲inthar gi pa Mowaa'b mo dhala risa sor gi 'kwani Ammon mo
ki uni sorki 'kwanim pem dhali mmo 'citha ris gwayum buni mo be.
9 Wakan me'd jin dikika mo tani,
Tap̲a jin ta'dgi mom'bi'th oki gwo yansan mo,
a'dī jin ta'da Arumgimis ma Israyiil mo ki,
Mowaa'b mina e waki pa Saduum mo,
dhali 'kwani gi pa Ammon mina e waki 'kwaniŋ Gamura mo,
dhali mo kun 'kona shenyjuk̲ mo dhali jis ma 'doŋkoro/ mo,
jin minu 'ce'd sho'k ki sule/ sule/ mo.
Haali/ 'kwanim pem kun boc̲kin mo tani mina uni dil tom buni mo
dhali kal pem kun boc̲kin mo tani mini ta mom buni mo."
10 Yansan midi mii e pa Mowaa'b mo dhali pa Ammon mo gom mondhu is buni ki ca mo,

haali/ me'd yin 'thissa/ uni miikina c̲inthar mo dhali dhu is ki ca ap̲o/ Tap̲a jin ta'dgi mom'bi'th mo be.
11 Y̲an'ko'd̲ Tap̲a mina uni k̲o/ mo,
haali/ a'di mid̲i̲ 'ce'da risa rum p̲inycon gi mony'cesh sho'k i'baar mo.
Aris 'kwani ka 'de̲t̲e/ 'de̲t̲e/ mini luŋ a'di mo, uni ka 'de̲t̲e/ 'de̲t̲e/ 'peni mom buni mo,
'pena risa uk̲a 'cesh gi yana gap i'baar mo be.

12 Um 'kwani gi paŋ K̲ush si'da/ minu 'kosh ki gandala turgam pem mo be,
13 dhali me'd ma Arumgimis midi 'kosha 'bana binycam mo dhali 'ce'd pa Asur sho'k mo,
wakan ki pa Niniwa minu dhalku/ ki mony'ce'd sho'k mo,
me'd moŋk̲uthu'd gi mombwaasho mo be.
14 Yan'ko'da risa ŋul'kup̲ k̲a'bal mini ishi mun mo, uni kun tana ris to e gi mony'cesh mo,
akunu/ gi mombwaasho mo dhala kunu/ kun 'cwarki ko mo mini gwom mo eya ris 'kup̲a kak̲ ma yim mo.
'Twa/ mini yuk̲ gway mo 'pena ris mo shu'd gi gu'b mo, mo nyo/o'd mini 'ko eya ris 'twaŋkal gu'b mo,
aris cwam ba'd 'ban ma bwanya yis kun p̲wa/u minu mii t̲or eya tente/ mo be.
15 Yansan ta 'peŋkuman pa jin 'kunya bwa mo jin dargi moŋ k̲o/ is mo,
jin oki gwo eya du ma yim mo ki, "Aha/ tana aha/ mo, jaŋ kamu/ yisa di'da jin nyak̲a'd ki aha/ yisa."
Ayim k̲o/ki is kata mo, a'di jin ta mo ma ris to e mo mmo ish 'ko'da 'cesh inycine/ mo.
'Kwani 'baar mo kun iikini 'ko'dgwara yim mo tani mini 'ther cuuwa mo dhali yik̲ina yim is ki me'd mo be.

Sapanaya 3

Iman mii tonthus gi pa Urushaliim mo

1 Wayyi gom 'peŋkuman pa jin ushki gwo ha e mo!
A'di jin ta 'peŋkuman pa jin miiki dhan mii nyo/ga/ mo.
2 Ayim diki cik 'twa/ ma Arumgimis mo,
walla bu'th mohe'th sho'k 'peni Tapa mo.
Ayim diki gam Tapa gwo is mo
dhali diki gama Arumgimis piti gwo is mo be.
3 Aris tapam piti umburki ko ibwamana yim mo.
Imandwall gwom piti uni tana wu gi mom'pimpili/ mo uni 'koki bwashu mo mmo 'koki gam toŋ kamu/ i'ka mo intagi mon'thamo/ mo be.
4 Imanci gwo ma yim uni dhuki 'ba/ ki ca mo dhali ta 'kwani kun dargi moŋ gam gwo is mo.
Igasiis ma yim uni nyo/ ki mo jin kogu dhali miiki mii shigga/ mo gom gwoŋkan jin cinu mo be.
5 Tapa ta'da kar/e mo e bwamana yim mo.
A'di midi diki mii mii shigga/ mo.
I'ko'di mon'thamo/ ka yempa/ mo tani a'di midi ci mii ma kar/em piti mo!
A'di minu 'koki bak mo e moŋkush mo, hili a'di jin diki misha kar/e mo tani diki tagi mon'the is mo be.
6 "Aha/ 'ce'dkina ris kal sho'k mo, dhali adhan gu'ba caagam buni uni 'ce'dkunu sho'k mo.
Aha/ si'da/ 'ce'dkina bway tur buni sho'k mo, wakan ki jantal 'deŋ kamu/ midi diki ya i uni mo.
Aris 'peŋkuman bampam buni 'ce'dkunu sho'k mo wakan ki wathin 'deŋ kamu/ walla 'boma kamu/ midi diki ya bath uni mo be.
7 Aha/ ona gwo mo ki, ' Ka jiŋ gana/ um mini ko/ Aha/ mo.
Buthi mo he'th sho'k mo dhali dhalku ki 'cith mo 'pena ris gu'b bum mo, haali/ Aha/ isa yempa/ kuluma mo mmo mii to gom /e mo.'
Hili uni ka jiŋ gana/ telki mii shi/gam buni 'pen mo 'ko'di mon'thamo/ 'baar mo be.

Kum boc̲kon kun 'koki gam gwo is mo

8 Wakan c̲ori gom Aha/ mo ma,
Tap̲a oki gwo yansan mo,
ntaga cim jin miga/ cu mis mo mmo bu'th mo jin 'koshuwa 'kosh mo.
Gom gwoŋkulum pem mmo tula ris kal gi mony'cesh is mo,
dhali mmo tula ris 'peŋkuman bampa/ is mo,
mmo gac̲a nyora 'bathgam pem ap̲o/ uni mo,
anyor pem jin purki'd ki wap̲ wap̲ mo,
haali/ gom bwa shi/gam pem mo tani aris mony'ceshi 'baar mo mina o'di shwa mo be.
9 Haali/ yan'ko'd Aha/ mina dhelela ris 'twa/ gi 'kwani 'baar mo,
ki uni 'baar mo mini yuk̲ gway gi Tap̲a mo mmo luŋ a'di e 'kup̲a bi bway 'kup̲a bi mo be.
10 'Peni ushi wor gi paŋ K̲ush mo tani ta iman luŋ Aha/ mo,
dhali 'kwanim pem kun c̲ekeru bwa mo tani mini k̲ali to kun c̲inu ki me'd mo gom Aha/ mo be.
11 Ka cim c̲aan mo tani um minu 'koki dhu ki mon'the is mo haali/ gom miim bum i'baar mo kun ushkina um a ush ap̲o/ aha mo,
haali/ ki embul c̲aan 'thissa/ mo tani Aha/ mina gac̲ um mo 'peni bwamani uni gwansan mo ki um mini 'koki dhu is ki ca mo,
dhali um mini 'koki mii mii kun dhunu is ki ca mo ap̲o/ wosh pem jin k̲ogu mo be.
12 Hili/ Aha/ mina di ibwamani um e 'bame'da 'cesh mo dhali ibwamani 'kwani ha'th'ko'd mo,
dhali uni mini gam mowot̲h mo ki gway gi Tap̲a mo be.
13 'Kwani ma Israyiil kun boc̲kin mini 'k̲oki dok̲/e mii miinthus mo walla o gwo ka t̲or mo,
dhala le'da he'k eŋ kamu/ minu 'koki dok̲/e gam mo 'peni 'twam buni mo,
wakan uni mini shwa sho mo dhali ish 'ko'da 'cesh mo,
dhali jan 'deŋ kamu/ yisa di'da jin midi rak̲ uni k̲o/ is mo yisa."

Mon'kuny bwa e ku ma Arumgimis kun gamki gwo is mo

14 Yuk̲i gway, i'bwa/ ma Sihyuun mo!
/E Israyiil cuuyi mo.
'Bori bwa mo dhali 'kunyi bwa mo ka dum bumi 'baar mo,
i'bwa/ gi pa Urushaliim mo.
15 Tap̲a k̲alki'da jisam bum mo, a'di urki'da ris 'kwaniŋ 'kup̲ bum mo!
aMalik̲ Israyiil Tap̲a diki'di bwamani um mo.
Um mini 'koki dok̲/e k̲o/ tonthus mo!
16 Ka cim c̲aan mo tani uni mini owa Urushaliim gwo mo ki,
"Dhalki is ki k̲o/ mo ma, Sihyuun.
Dhalki me'd pini ki kari 'ka'da 'ka'd mo.
17 Tap̲a jin ta'da Arumgimis pini a'di diki'di bwamani um mo,
a'din 'de/ jin ta'dgi mom'bi'th mmowot̲h um mo.
A'di midi mii mo shwan to ap̲o/ um ki bwaŋ'kunyga/ mo,
a'di midi ca'b ki shwam ap̲o/ um ki mo/en piti mo,
a'di mina bwa 'bor mo ap̲o/ um mo ki cuuwa ki bwaŋ'kunyga/ mo be.
18 Aha/ mina tul uni gwansan is mo kun dit̲kina bwa mo,
dhali uni kun 'koki iiyu/ bway mompe'kup̲anyolos jin yuk̲kunu ayuk̲ mo,
wakan ki um mini 'koki k̲al mon'the is mo gom a'di mo be.
19 Hili mo mo ma, Aha/ mina di inyak̲ki um e mo jin yap̲kunu um ki sho'k mo e mo 'baar mo.
Ka cim c̲aan mo tani, Aha/ mina wan uni kun ta ŋwol 'ba/ mo dhali tul uni kun urkunu ka pije/ is mo.
Aha/ mina mii uni me'd to kun minu maŋ mo,
dhali Aha/ mina ak̲ mo ma 'the is buni e mo ki mii kun minu mish uni mo e mony'ceshi 'baar mo be.
20 Ki embul c̲aan mo tani Aha/ mina sus um mo,
ki embul c̲aan mo tani Aha/ mina tul um is mo imont̲al 'de/ mo.
Aha/ mina c̲iki um mo jin minu mish um mo dhali mo maŋ mo ibwamana ris 'kwani gi mony'ceshi 'baar mo ki Aha/ mina dok̲ mii kun 'kona um ki monyji mo ibwambori jis em bum mo," jin okina Tap̲a mo be.

AWARKA/ GI IMANTOR GWO

HEGGAY

Heggay 1

Gwoŋkan mmonyaŋ gu'b ma Arumgimis mo

1 Ki yil jin 'kon ma po/ isu/ jin tan ma Dariyus amalik mo, ka ppe 'kupi pe'de/ mo, ka cim jin twa/a/ ma ppe mo tani, gwo gi Tapa pu'dki'da Heggay mo jin ta'da manci gwo goma modhir gi pa Yahuudiya mo, jin ta'da Serubabil jin ta ya/ ma Sha/alti/il mo, dhali goma gasiis jin ca'd jin ta'da Jeshuwa ya/ ma Josadak mo, oki gwo mo ki, 2 "Tapa jin ta'dgi Mom'bi'th oki gwo yansan mo ki: ' 'Kwani gwansan oki gwo mo ki, A'di ta'da tente/ gom ana mmo iiyu/ mo yisa walla mmo nyaŋ gu'b gi Tapa mo yisa.'" 3 Yan'ko'd gwo gi Tapa pu'dki'd ime'd ma Heggay mo jin ta'da manci gwon dhamo/ mo, mmo o gwo mo ki,

4 "A'di ta'da tente/ gom um ki is bum mmo 'ko e gu'b bum kun 'kaki 'kup mo,
ki gu'b yansan ishi 'ko'da 'cesh ki mony'ce'd sho'kka?
5 Wakan i'dishesan Tapa jin ta'dgi Mom'bi'th oki gwo yansan mo ki:
Hili 'kup ka ris bway tur bum mo!
6 Um siki emen to kagahara/ mo, hili um mini gam uni ki ushi gwa'd gwa'd mo,
um mini shwa to mo hili um mini 'koki kap mo,
um mini pi to mo hili um mini 'koki kapa su mo.
Um mini hi'tha ris burrinye/ mo hili um mina is bum i'koki 'ba'th mo,
dhali aman miiya tu'c gamki'da guurush mo mmo kar a'di i'tu'd kucaŋ jin shu'd mo!"
7 Tapa jin ta'dgi Mom'bi'th oki gwo yansan mo ki:
"Hili 'kup 'kup ka ris bway tur bum mo!
8 Seyi 'kuwosh mo, mmokala ka'dum mo, dhali nyaŋ gu'b pem mo,
dhali Aha/ mina bwa 'bor gom a'di mo,
dhali Aha/ minu maŋ mo!" Tapa oki gwo yansan mo be.
9 "Um corki to mmo'cith ki nyanye/ mo, dhali hili mo mo ma!
Um mini kali to ki gwa'd gwa'd mo bway pa mo, haali/ Aha/ pikina a'di ka pije/ mo!
Ata okina Tapa jin ta'dgi mom'bi'th gwo yan mo?

Haali/ gu'b pem a'di tu'kkin mo, ki umi 'baar mo sokin bwaya ris gu'b buma gana/ mo be.
10 Haali/ gom mii yansan mo tani aris momis 'koki tagi jepe/ mo gom /e mo,
dhali mony'cesh diki dho'th to mo be.
11 Aha/ yukkina moŋkuthu'd mo apowa 'cesh mo dhali apowa ris wosh mo,
dhali apowa ris emen to mo dhali apo/ tompi mo,
dhali apowa yin mo dhali apo/ mo kun 'kon e mony'cesh mo,
dhali apo/ 'kwani mo dhali apowa ris to e mo,
dhali apowa risa tu'c gi me'd pini 'baar mo be."

Mo ush gwo e gi 'kwani mo

12 Yan'ko'd Serubabil jin ta ya/ ma Sha/alti/il, dhala Jeshuwa jin ta'da gasiis jin ca'd jin ta ya/ ma Josadak mo, inyakka ris 'kwani 'baar mo kun bockin mo, haki gwo gi Tapa jin ta'da Arumgimis buni e mo dhala ris gwo ma Heggay jin ta'da manci gwo kadhamo/ mo, haali/ Tapa jin ta'da Arumgimis bum hashki a'di mo dhali 'kwani ko/ ki jis e gi Tapa jin ta'da Arumgimis buni mo be. 13 Yan'ko'da Heggay, jin ta a'di jin hasha Tapa mo tani, oki gwo gi Tapa mo gom 'kwani mo dhali o gwo mo ki, "Aha/ dina inyakki um mo! Gwo yansan okina Tapa mo!" 14 Wakan Tapa 'koshki shi/in ma modhir gi pa Yahuudiya is mo, Serubabil jin ta ya/ ma Sha/alti/il mo, dhali shi/in ma Jeshuwa jin ta'da gasiis jin ca'd mo jin ta ya/ ma Josadak mo, dhali shi/in ma ris 'kwani 'baar mo kun bockin mo, wakan uni iikin mo dhali miiya tu'c e gu'b gi Tapa jin ta'da Arumgimis buni mo jin ta'dgi mom'bi'th mo be. 15 Ka cim jin 'koni iss 'de/ i'ce'dka doŋgon ka ppe 'kupi pe'de/ mo, ki yil jin 'kon ma po/ isu/ jin tan ma Dariyus amalik mo be.

Heggay 2

Monyca gi gu'b ma Arumgimis yayi'd mo

1 Ka ppe 'kupi pesu/ ka cimi iss 'de/ i'ce'dka 'de/ ma ppe mo tani, gwo gi Tapa pu'dki'da Heggay mo jin ta'da manci gwon dhamo/ mo, mmo o gwo mo ki, 2 "Wali 'twa/ inyakka modhir gi pa Yahuudiya mo, Serubabil /e jin ta ya/ ma Sha/alti/il mo, dhali inyakka gasiis jin ca'd

ka Jeshuwa ya/ ma Josadak mo, dhali inyakka ris 'kwani kun bockin mo. Mmo o gwo mo ki,

3 ' Aja a'di dhalkunu ibwamani um mo
jin parki gu'b gi monycam piti yansan e mo me'd yin mo?
Misha /e katinta shwanesan mo?
Dina e ki waki to ka wuny'cis mo e jis em pini mo 'taa?'
4 Shwane/, 'bithi ki 'bi'th mo, Serubabil!
Tapa oki gwo yansan mo ki,
'bithi ki 'bi'th mo, /e Jeshuwa ya/ ma Josadak jin ta'da gasiis jin ca'd mo,
dhali 'bithi ki'bi'th mo, aris um 'kwani 'baar mo kun 'kon eya 'cesh yan mo! yansan okina Tapa mo,
dhali miiyi atu'c mo, haali/ Aha/ dina inyakki um mo! yansan okina Tapa gi momis mo be.
5 Yansan ta gwoŋkan pem jin 'kwarkunu jin gamu me'd jin telkika 'pen mo ki um iiyin ka pije/ mo 'peni pa Masir mo,
dhali Shi/in pem jin doshki'd ibwamani um mo.
Dhalku/ is ki ko/ mo ma!
6 Haali/ Tapa jin ta'dgi mom'bi'th oki gwo yansan mo:
Ki ari embul mo mo ki Aha/ mina dok/e yikina ris momis is mo dhali mony'cesh mo,
dhali kumma/ yi'de/ mo dhali moŋkuthu'd ma 'cesh mo!
7 Aha/ mina yikina ris kal gi mony'cesh is mo,
dhali aris kal gi mony'cesh mini kali ris tom buni kun ta yintho/ ki yintho/ mo gom Aha/ mo,
dhali Aha/ mina 'tu'd gu'b yan ki monyca mo,
jin okina Tapa jin ta'dgi mom'bi'th mo be.
8 'Dolkon kush dhali 'dolkona gana/ ta kum pem mo!
Tapa jin ta'dgi mom'bi'th oki gwo yansan mo be.
9 Monyca gi gu'b yansan midi caaca ka cim jiŋ 'ko'd mo mmobol jin twa/a/ e mo, jin okina Tapa jin ta'dgi mom'bi'th mo,
dhali Aha/ mina ci moŋkuth is mo e mo yansan mo!
Tapa jin ta'dgi mom'bi'th oki gwo yansan mo be."

'Kwani uni nyo/a nyo/ mo

10 Ka cimi iss 'de/ i'ce'dka doŋgon ka ppe 'kupi pendoŋgon mo, ki yil jin 'kon ma po/ isu/ ma Dariyus mo tani, gwo gi Tapa pu'dki'da Heggay mo jin ta'da manci gwon dhamo/ mo, mmo o gwo mo ki, 11 "Tapa jin ta'dgi mom'bi'th oki gwo yansan mo ki: Doti igasiis gwo mo isi gwo gom gwoŋkan mo, dhali oyi gwo mo ki: 12 ' Waki/ wathi/ kal shum jin karu ki she/ mo gom Tapa e shemen burrinyen tur piti mo, dhali shemen burrinyen tur piti ki ta tonte/ is ki me'd mo walla a'tash mo, tompi mo walla ayin mo, walla en tonte/ ka ris mo tani, a a'di ta to jin kogu mo?"' Igasiis thokki gwo mo dhali o ki, "Yisa." 13 Yan'ko'd Heggay oki gwo mo ki, "Waki/ wathiŋ kamu/ ta jwa is ki me'd mo, dhali ta to gwansan is ki me'd mo tani, a mina uni warki to nyo/ga/ mo?" Igasiis thokki gwo mo dhali o ki, "Nye, uni nyo/a nyo/ mo be." 14 Wakan Heggay thoki gwo mo dhali o ki, "Wakan a'di diki'd inyaki 'kwani gwansan mo dhali kal gi mony'cesh ibwambori aha/ mo! Tapa oki gwo yansan mo, dhali wakan a'di diki'd eya ris mii ma tu'c gi me'd piti mo. To kun cina uni gom Aha/ mo tani nyo/a nyo/ mo!

Mom'bor mii jin okunu gwo is mo

15 Wakan shwanesan mo tani, kulumi eya ris 'kup bum mo 'peni mo jin iiyina um ntaga cim ga shwane/ mo. Ntwa/a/ ki wosh 'konu ki ka'b apo/ wosh mo e gu'b gi mondhelela dhelel gi Tapa mo tani, 16 a'di wakatinta mo? Ki /e yayin bway mo ma makam po/ jin baru ka iss 'de/ gi emen to mo, a'di ta jasa 'kume'd mo, dhali ki /e yayin bway mo jin umu to mmo ha'b to mo ka iss su/ i'ce'dka 'kume'd mo tani, a'di ta jasa iss 'de/ mo be. 17 Aha/ 'koshkina um is ka nyor mo dhala risa tu'c gi me'd bumi 'baar mo ki 'bath jin gop is mo dhali ki mon'thupu'd mo, hili um naskina 'koki tuk bway Aha/ mo, Tapa oki gwo yansan mo be. 18 Hili 'pena shwanesan bway twa/a/ mo, 'pena cim ma iss 'de/ i'ce'dka doŋgon ma ppe pendoŋgon mo, 'pena cim jin telkunu gu'b gi mondhelela dhelel 'pen mo. Hili a'di mo ma! 19 A emen to 'koni gu'b jin dhunu to mowa? Amura'th, dhala apu/, dhali cwa jin wana emen ka jwapa/ mo, dhali cwa setuun diki dho'th mo! Hili 'pena cim yan mo tani Aha/ mina 'bor /e mii mo be."

Sarubaabil a'di kwanykunu mo me'd to jin 'dapki'd mo
20 Yan'ko'd gwo gi Tapa pu'dki'da Heggay ki me'd jin 'kon ma po/ isu/
mo ka cimi iss 'de/ i'ce'dka doŋgon ma ppe mo a'di ki o gwo mo ki,
21 "Wali 'twa/ inyakka modhir gi pa Yahuudiya mo, Serubabil mo,
dhali o gwo mo ki,

> ' Aha/ mina yikina ris momis is mo dhali mony'cesh mo be.
> 22 Haali/ Aha/ mina kuma kurse/ ma ris dhan 'peŋkuman
> bampa/ 'twa/a/ 'cesh mo
> dhali 'ce'd mom'bi'th ma ris dhan 'peŋkuman bampa/ gi
> mony'cesh mo!
> Aha/ mina tuka risa arabiya kun dira shuma rum mo
> dhali iman mer uni apo/ mo,
> aris shuma rum dhali iman mer uni mini bit ka 'cesh mo,
> ka 'dete/ 'dete/ mo ki gandal jin ka'd ka 'ban su/ gi ikam buni
> mo be.
> 23 Ka cim caan mo tani, Tapa jin ta'dgi mom'bi'th oki gwo
> yansan mo ki,
> Aha/ mina kal /e mo, Sarubaabil ya/ ma Sha/alti/il mo,
> me'da man miiya tu'c pem mo,
> Tapa oki gwo yansan mo ki,
> Aha/ mina mii /e me'd to jin 'dapki'd mo,
> haali/ Aha/ kwanykina /e mo!
> Tapa jin ta'dgi mom'bi'th oki gwo yansan mo be.'"

AWARKA/ GI IMANTOR GWO

SAKARIYYA

Saḵariyya 1

Ayuḵ jin yuḵu mo gom mo jin minu rica du is mo

1 Ka ppe pekwara ki yil jin 'kon ma p̄o/ isu/ ma Dariyus jin jikina a'di aji mo tani, gwo gi Tap̄a p̄u'dki'da Saḵariyya ya/ ma Baraḵiya mo jin ta ya/ ma Eddo mo, jin ta'd̄a manc̄i gwon dhamo/ mo, mmo o gwo mo ki, 2 "Tap̄a miiki'da nyor ki nyanye/ mo nyaḵki ibabam bum mo! 3 Oyi uni gwo mo ki, ' Tap̄a jin ta'dgi mom'bi'th oki gwo yansan mo ki:

> T̄uki bway Aha/ mo ma!
> Gwo yansan bahkina Tap̄a jin ta'dgi mom'bi'th mo,
> dhali Aha/ mina doḵku gom um mo,
> gwo yansan bahkina Tap̄a jin ta'dgi mom'bi'th mo be.

4 Dhalku/ ki wa e ki ibabam bum mo uni kun cuukina imanc̄i gwon dhamo/ gwo nt̄wa/a mo, mmo o gwo mo ki, "Tap̄a jin ta'dgi mom'bi'th oki gwo yansan mo ki: Doḵi mo 'pena ris bway thus bum mo dhali mii shiggam bum kun miikina um mo!" Hili uni 'koki ciḵ gwo mo dhali 'koki dhu gwom pem 'ce mo, gwo yansan bahkina Tap̄a mo be.'

> 5 Ibabam bum, mane uni mane? Dhali imanc̄i gwon dhamom bum mo? A/ uni 'kon ki e ki sule/ mo?
> 6 Hili aris gwom pem dhali aris gwoŋḵan pem kun ḵankika iman miiya t̄u'c pem kun ta imanc̄i gwondhamo/ mo tani,
> 'kona uni ki bol ku ki ibabam bum e mowa?"

Tonyjan ma ris shumarum mo

7 Ka cimi iss 'de/ i'ce'dka doŋon ma ppe 'kup̄i 'kume'd i'ce'dka 'de/ mo, ki yil jin 'kon ma p̄o/ isu/ jin jikin ma Dariyus aji mo tani, gwo gi Tap̄a p̄u'dki'da Saḵariyya mo jin ta ya/ ma Baraḵiya mo ya/ ma Eddo mo, jin okina imanc̄i gwon dhamo/ mo, mmo o gwo mo ki, 8 "Dhali hili mo mo ma! Aha/ mishkina ki mon'thiny mo, Wathiŋ kamu/ jin merki shuma rum jin taki'd gi 'per mo, dhali a'di diki'di bwamana ris ushi cwa mo kun 'kokin e momba'da'd mo, dhali ap̄o/ a'di mo tani ta gi 'per mo, ki jamasa borayule/ mo, dhali shumarum kush mo be." 9 Aha/ okina gwo mo ki, "To gwansan tana ta mo, Tap̄a?" Yan'ko'da man'doyu gwo jin walki 'twa/ nyaḵki aha/ oki aha/ gwo mo ki, "Aha/ mina t̄orki

/e jamas gi to gwansan mo." 10 Yan'ko'd wathi/ jin doshki'di ari bwanycwa thok̲ki gwo mo dhali o ki, "Uni gwansan ita uni kun hashkina Tap̲a mo mmo ii ka kukul is mo e mony'cesh mo be." 11 Uni thok̲ki gwo mo ki aman'doyu gwo gi Tap̲a jin doshki'di bwaman ma ris cwaŋ go'd go'd mo, uni oki a'di gwo mo ki, "Aman iikina ka kukul is mo e mony'ceshi 'baar mo, hili ma, aris mony'ceshi 'baar mo 'kokin ki shwam mo dhali siki is mo be."

12 Yan'ko'd aman'doyu gwo gi Tap̲a thok̲ki gwo mo dhali o ki, "Tap̲a gi momis mo, me'd ekata a'di mina /e t̲or bwaŋ'kuc̲ pini mo goma Urushaliim mo dhali goma ris 'peŋkuman bampa/ gi pa Yahuudiya mo, uni kun shi/ kina /e bwa mo ki yila isi kwara i'ce'dka 'kume'd gwansan mo?" 13 Tap̲a ki thok̲ gwo mo ki aman'doyu gwo walki 'twa/ i nyak̲ki Aha/ mo, ka ris gwom'borga/ mo, dhali ka ris gwo gi momalas mo. 14 Wakana man'doyu gwo jin walki 'twa/i nyak̲ki aha/ oki aha/ gwo mo ki, "Yuk̲i ayuk̲ mo dhali o ki, ' Tap̲a jin ta'dgi mom'bi'th bahki gwo yansan mo ki:

> Aha/ t̲a'ckina bwa mo gom pa Urushaliim mo dhali gom pa Sihyuun mo ki dhan bwa shigga jin caaca mo!
> 15 Aha/ shi/kina bwa kagahara mo goma ris kal gi mony'cesh mo kun shi/ki is mo.
> Ki Aha/ shi/ kina bwa ari 'cene/ gom uni mo tani,
> dhali uni ki thissi mii dhan mony'ce'd shoka shigga/ mo be.
> 16 Wakan Tap̲a jin ta'dgi mom'bi'th bahki gwo yansan mo ki:
> Aha/ dok̲kina bway pa Urushaliim mo ki mo jin gwamuwa gwam mo.
> Dhali gu'b pem minu nyaŋ ibwamana yim mo,
> yansan okina Tap̲a gi momis mo,
> dhali tombar to minu bele'th mo ap̲o/ pa Urushaliim mo!'
> 17 Dok̲/e a'di yuk̲i'da ayuk̲ mo, mmo o ki,
> ' Tap̲a jin ta'dgi mom'bi'th bah ki gwo yansan mo ki:
> Aris 'peŋkuman bampam pem min ma ris miim 'borga/ ip̲al mo,
> dhali Tap̲a dok̲/e midi malasa Sihyuun mo,
> dhali a'di dok̲/e midi kwany pa Urushaliim mo be.'"

Tonyjan ma ris ce mo
18 Yan'ko'd aha/ 'dekina em pem ki mis mo dhali mish cen doŋon mo!
19 Aha/ ki wal 'twa/i nyaḵka man'doyu gwo jin walki 'twa/i nyaḵki
aha/ mo ki, "To gwansan tana ta mo?" A'di ki thoḵ aha/ gwo mo ki,
"Uni tana ris ce mo kun c̱ekerki pa Yahuudiya bwa mo, dhali pa Israyiil
mo, dhali pa Urushaliim mo be." 20 Yan'ko'd Tapa ki t̲orki aha/ to kun
uḵu ki me'd mo kun 'koni doŋon mo be. 21 Aha/ ki o gwo mo ki, "
'Kwani gwansan p̲u'dkin mmo miiya tinta mo?" A'di ki thoḵ Aha/ gwo
mo, dhali o gwo mo ki, "To gwansan itana ris ce kun c̱ekerkina
Yahuu'da/ bwa mo wakan ki wathiŋ kamu/ midi diki 'dek 'kup̲ piti ki
mis mo. Hili iman tor toŋḵuthu'd p̲u'dkin mmo dhu uni ki moŋḵo/ i is
mo, mmo 'ce'da ris ce ma ris kal g̲i mony'cesh ka 'cesh mo kun 'deki
ce isi mis ap̲owa 'cesh gi pa Yahuudiya mo mmo c̱ekera yim bwa mo
be."

Saḵariyya 2

Tonyjan gi tombar to mo
1 Doḵ/e Aha/ 'de'kkina em pem ki mis mo dhali p̲ar wathi/ e mo jin
taki'd ki tombar to ime'd piti mo be. 2 Aha/ ki dot̲ gwo mo ki, "/E yani
ya mana mo?" Wakan a'di ki o aha/ gwo mo ki, "Aha/ yana bar pa
Urushaliim mo, mmo mish mombeem piti dhali montur piti mo be."
3 Yan'ko'd aman'doyu gwo jin walki 'twa/i nyaḵki aha/ mo yaki'd mo
dhali aman'doyu gwoŋ kamu/ yaki'd mo mmo gam a'di 'kup̲ mo be.
4 Aman'doyu gwo jin 'kon ma p̲o/ isu/ oki a'di gwo mo ki, "Gusku mo
ma dhali wal 'twa/i nyaḵki wat̲hin dhuru'c c̱aan mo, mmo o ki,

> ' Pa Urushaliim minu mii karki ḵwany ḵwany mo
> goma dhana wambuhany 'kwani mo dhala ris to/e ibwamana
> yim mo be.
> 5 Gom Aha/ mo tani, gwo yansan bahkina Tap̲a mo,
> Aha/ mina war ka dhana goŋ gi o'd mo i'ko'dg̲wara yim mo,
> dhali aha/ mina tagi monyca eya galany ma yim mo be.
> 6 P̲eyi! P̲eyi mo! Gusi mo 'pena 'cesh ma 'bana binycam mo,
> gwo yansan bahkina Tap̲a mo,
> haali/ Aha/ c̱ekerkina um̲ bwa mo me'd 'tham gi momis kun
> 'koni doŋon mo! Gwo yansan bahkina Tap̲a mo be.

7 P̲eyi mo! Gusi bway pa Sihyuun mo, /e jin dikin inyak̲ki 'bwa/ ma Baabil mo!'"

8 Haali/ i'ko'di mo maŋ pem mo tani hashi aha/ ap̲owa ris 'peŋkuman bampa/ mo kun dilki tom pini mo,
haali/ a'di yin jin taki /e is ki me'd mo tani, taki mo sinu gi jis e ma Arumgimis is ki me'd mo!
---i'ko'di Tap̲a miiki to yansan mo, a'di oki gwo mo ki,

> 9 "Aha/ ki is pem mina pir me'd pem ap̲o/ uni mo,
> dhali uni minu dil to mo gom miinyc̲iŋ̲kinam buni mo."

Yan'ko'd um mini mish gwo 'ban mo ki Tap̲a jin ta'dgi mom'bi'th a'di hashki aha/ mo be.
10 "Yuk̲i gway gom bwaŋ'kunyu'd mo dhali 'bori bwa mo, 'bwa/ ma Sihyuun mo,
haali/ Aha/ ki is pem mura yaku/ mo dhali c̲a'b ibwamani um mo! Gwo yansan bahkina Tap̲a mo be."
11 Yan'ko'da ris kal gi mony̲cesh mini tul is gom Tap̲a mo ka cim c̲aan mo. A'di oki gwo mo ki,

> "Um mini ta 'kwanim pem mo,
> haali/ Aha/ mina di ibwamani um mo,"

dhali um ki mish mo mo ki Tap̲a jin ta'dgi mom'bi'th a'di ihashki aha/ i um mo be.
12 Haali/ Tap̲a midi butha Yahuu'da/ mo me'd toŋ k̲ar em piti mo eya 'cesh̲ jin k̲ogu mo
dhali a'di midi kwany pa Urushaliim dok̲/e mo gom is piti mo be.
13 'Koyi ki shwam mo, aris buŋgwar mo, ibwambori Tap̲a mo, haali/ a'di cukunu mis mo 'peni mom piti jin k̲ogu mo!

Sak̲ariyya 3

Tonyjan ma dhana gasiis jin ca'd mo

1 Yan'ko'd Tap̲a t̲orki aha/ a Jeshuwa jin tana dhana gasiis jin ca'd gwo mo jin doshk̲i'd ibwambora man'doyu gwo gi Tap̲a mo dhala Set̲aan

doshki'd ka 'bana bim poros piti mo mmo ak a'di gwo i is gom miinthus mo. 2 Dhala man'doyu gwo gi Tapa ki owa Setaan gwo mo ki, "Tapam pem kucurki /e mo, Setaan, Tapam pem, jin kwanyki pa Urushaliim mo, kucurki /e mo! Yansan diki ta to jin dirkunu ki o'd jin celki'd mowa?" 3 Jeshuwa hi'thkunu is ka ris burrinyen tura nyogga/ mo me'd jin doshkina a'di ibwambora man'doyu gwo mo be. 4 Aman'doyu gwo walki 'twa/ dhali o uni kun doshkini bwambori a'di gwo mo ki, "Buki aris burrinyen tura nyogga/ mo 'peni a'di mo." Yan'ko'd a'di ki owa Jeshuwa gwo mo ki, "Hili mo mo ma! Aha/ rakkina mii shigga/ mmo ii mo 'peni /e mo dhali aha/ mina hi'th /e is ka ris burrinyen turga/ gi 'kwaniny can mo be." 5 Yan'ko'd aha/ ki o gwo mo ki, "Dhalki uni karki a'di burrinyen dhelelga/ jin 'tamu i'kup piti mo!" Wakan uni karki a'di burrinyen dhelelga/ jin 'tamu i'kupi a'di mo dhali hi'th a'di is ka ris burrinyen tura dhelelga/ mo, ka man'doyu gi Tapa diki'd mmodosh i'ko'dgwari a'di mo be.

Abirman jin yayi'd mo

6 Yan'ko'd aman'doyu gwo kanki'da Jeshuwa gwo mo dhali o gwo mo ki, 7 "Tapa jin taki'd gi mom'bi'th oki gwo yansan mo ki:

> Wakki/ /e mini ya eya ris bway tur pem mo,
> dhali wakki/ /e mini dhu aris gwoŋkan pem mo tani,
> yan'ko'd e mini ji gu'b pem mo dhali jiya ris imandwall gwom pem mo,
> hili/ Aha/ mina dhal /e bway mmoya mo dhali doku/ ibwamana ris uni gwansan mo kun doshkin ibwambori Aha/ mo be.
> 8 Cikki gwo mo, Jeshuwa /e jin ta dhana gasiis jin ca'd mo, /e dhala ris imugum pini mo kun 'kokin inyakki /e mo!
> Haali/ 'kwani gwansan ita jamas mo, haali/ Aha/ ki is pem mina guya man miiya tu'c pem mo jin ta'da birman mo.
> 9 Shwanesan hili mo 'kupki wosh mo jin karkika ibwambora Jeshuwa mo.
> Uni tangi e i pesu/ mo e wosh ka 'dete/ 'dete/ mo,
> dhali Aha/ mina uk a'di mo mmo 'kwar gwo mo,
> gwo yansan bahkina Tapa jin ta'dgi mom'bi'th mo,
> dhali Aha/ mina kal mii shigga/ ka pije/ mo 'pena 'cesh yansan mo ka cimi 'de/ mo be.

10 Ka cim c̱aan mo tani,
yansan okina Tap̱a jin taki'd ki mom'bi'th mo ki,
'kwani ka 'deṯe/ 'deṯe/ mini yuk̲ iman 'dish uni is mo mmo 'ko ibwaŋ'kwarany mo sinum buni mo dhali ibwaŋ'kwarany i cwamp̱u/ buni mo."

Sak̲ariyya 4

Tonyjan gi Ṯirkina ma Lamba/ mo dhala ris cwa Seṯuun mo
1 Yan'ko'da man'doyu gwo jin walki 'twa/ inyak̲ki aha/ ṯuk̲ki'd mo dhali cu aha/ mis me'd wathi/ jin cuki mis 'peni mo ish em piti mo be. 2 A'di oki aha/ gwo mo ki, "Ata a'di misha /e mo?" Aha/ ki o gwo mo ki, "Aha/ mishkina ṯirkina ma Lamba/ mo jin uk̲kunu ki 'dolkona gana/ mo, inyak̲ki toŋ'kul bwa i'kup̱i a'di mo. A'di taki'd ga Lamba/ ipesu/ mo ap̱o/ a'di mo dhali a Lamḇam pesu/ takin gi moshu'd mo e 'kup̱i uni ka 'deṯe/ 'deṯe/ mo be. 3 Cwa Seṯuun 'kokini 'ko'dgwari a'di mo, jan 'de/ ka 'bana bim poros gi toŋ'kul bwa mo dhali jan 'deŋ kamu/ ka 'bana binycam mo be."

4 Wakan Aha/ walkina 'twa/ dok̲/e mo eya man'doyu/ gwo jin walki 'twa/ inyak̲ki aha/ mo. Aha/ okina gwo mo ki, "To gwansan tana 'pemen buni ata mo, Tap̱am pem mo?" 5 Aman'doyu gwo jin walki 'twa/ inyak̲ki aha/ thok̲ki aha/ gwo mo dhali o aha/ gwo mo ki, "/E diki misha ris 'pemen gi to gwansan 'ban mo 'taa?" Aha/ ki o gwo mo ki, "Yisa, Tap̱am pem." 6 Wakan a'di oki aha/ gwo mo ki, "Yansan ta gwo gi Tap̱a mo bwaya Sarubabiil mo ki: Yisa ki mom'bitha walla ki mom'ḇi'th yisa, hili ki Shi/in pem mo, yansan okina Tap̱a jin ta'dgi mom'bi'th mo. 7 /E tana ja mo, /e wosha caaga/? Nṯwa/a ka Sarubabiil mo tani /e mini war ki mondhe'd mo, dhali a'di midi k̲ali wosh jin di'di 'kup̱an mmo cuu mo gom bwaŋ'kunyga/ mo! ' Kunyi bwa gom a'di mo!'"

8 Gwo gi Tap̱a p̱u'dki'di aha/ mo, mmo o gwo mo ki, 9 "Me'd ma Sarubabiil a'ḏi karki monṯel 'pen gi gu'b yansan mo dhali me'd piti a'di midi k̲ali a'di bway moŋ'ka 'kup̱ mo. Yan'ko'd um mini mish mo mo ki Tap̱a jin ta'dgi mom'bi'th a'di hashki aha/ gom um mo be." 10 Aja a'di wak̲ka'da cim gi ushi toŋgwa'dga/ gwansan mo? 'Kwani gwansan mina bwa 'kuny mo dhali mini mish wosh kun baru e me'd ma

Sarubabiil mo. (Alambam pesu/ gwansan ta e gi Tapa jin ta'dgi mom'bi'th mo kun tukin ka kul is apo/ mony'ceshi 'baar mo.)

11 Yan'ko'd aha/ ki dota man'doyu/ gwo mo ki, "Cwa Setuuna su/ gwansan doshkin ka 'bana bim poros dhali ka 'bana binycam tana ta mo?"

12 Aha/ ki dot a'di me'di su/ mo ki, "Abirman cwa Setuuna su/ gwansan i'ko'dgwari to shu e kun ta 'dolkon kun takin gi 'dolkona yin jin gacki'd ka pije/ 'peni uni mowa?" 13 Yan'ko'd a'di ki o aha/ gwo mo ki, "/E diki mish to gwansan 'taa?" Aha/ thokkina a'di gwo mo ki, "Yisa, Tapam pem mo."

14 Wakan a'di oki gwo mo ki, "Uni gwansan ita iya/ ma yin this gi cwa Setuun mo kun doshkin ibwambori Tapa gi mony'ceshi 'baar mo be."

Sakariyya 5

Tonyjan ma ara warka/ ma yi'c 'kuc jin peki'd mo

1 Yan'ko'd aha/ ki tu'k mo dhali 'dek em pem ki mis mo, dhali ha/ ki mish mo mo, hili ma, awarka/ ma yi'c 'kuc jin peki'd mo! 2 Aman'doyu/ gwo ki o aha/ gwo mo ki, "Ata a'di misha /e mo?" Aha/ ki thok gwo mo ki, "Aha/ mishkina ara warka/ ma yi'c 'kuc jin peki'd mo, jin taki'd ki gula i is 'de/ mo ki montur mo dhali gula i'kume'd ki mombee mo be." 3 Yan'ko'd a'di oki aha/ gwo mo ki, "Yansan a'di ta monyjee mo jin yaki'da po/ mony'ceshi 'baar mo. Hili aris imankwal to minu 'cith 'twa/ mo isi me'd gwo jin okina a'di ka 'bana 'de/ mo, dhali uni ka 'dete/ 'dete/ kun thulki gwo me'da po/ ka tor mo minu 'cith 'twa/ mo me'd isi mii jin miikina a'di eya 'bana kamu/ mo be. 4 Aha/ mina hash a'di ka pije/ mo, yansan ta gwo jin okina Tapa jin taki'd ki mom'bi'th mo, wakan ki a'di midi cic gu'b gi wathin 'di/ mo dhali e gu'b gi jan 'de/ jin thulki gwo me'da po/ mo ki gway pem mo. A'di midi di e bwaŋgu'b piti mo dhali shwa ka'dum piti mo dhala ris wosh piti mo be."

Tonyjan ma 'bom eya nura/ mo

5 Yan'ko'd aman'doyu gwo jin walki 'twa/ inyakki aha/ mo yaki'd ka pije/ mo dhali o aha/ gwo mo ki, " 'Deki em pini ki mis mo dhali par

to e jin yayi'd mo!" 6 Aha/ ki o gwo mo ki, "A'di ta'da ta mo?" A'di ki o gwo mo ki, "Yansan ta'da nura/ jin 'tu'dkunu ki tombar jin pu'dki'd mo. Yansan ta tonthus gi mony'cesh buni 'baar mo be." 7 Yan'ko'd 'kupan piti jin mu'thki'd mo tani 'de'kki'da nura/ isi mis mo dhala 'boma kamu/ diki'di bwaŋ'kwaranyi a'di ibwamani a'di mo! 8 Dhala man'doyu/ gwo ki o gwo mo ki, "Iman mii tonthus anahan mo!" A'di yipki a'di ka nyaŋ'ko'd mo ibwaman ma nura/ mo, dhali a'di yipki 'kupan jin diki 'twa/ mu'th mo apo/ 'twaŋkal jin ka'dki'd mo be. 9 Aha/ 'de'kkina em pem ki mis mo dhali par upa su/ e mo kun iiyin ka dhoŋ 'kupki aha/ mo, dhali 'tham eya bim buni mo, haali/ uni takin ga bi me'da risa biŋgwampi mo. Uni 'de'kkina nura/ isi mis mo ibwamani mony'cesh mo dhali momis mo be. 10 Wakan Aha/ okina man'doyu gwo jin walki 'twa/ i aha/ mo ki, "Uni kalana nura/ kal bway mana mo?" 11 A'di ki o aha/ gwo mo ki, "Mmo nyaŋ gu'b gi mondhelela dhelel mo eya 'cesh gi pa Shinar mo gom a'di mo, wakan ki gu'b gi mondhelela dhelel 'kaki 'kup mo tani, anura/ minu mii kar imun mo e mom piti jin thosonu mo be."

Sakariyya 6

Tonyjan ma arabiya jin dira shuma rum kun 'koni doŋon mo

1 Yan'ko'd aha/ ki tu'k mo dhali 'de'k em pem 'kupki mis mo dhali misha arabiya kun dira shumarum kun 'koni doŋon kun iiyin ka pije/ 'peni bwamani wosha su/ mo, dhali wosha su/ gwansan uku 'peni gureny 'per mo be. 2 A arabiya jin dira shumarum jin twa/a/ ta'dgi shumarum 'per mo, dhali jin 'kon ma po/ su/ ta'dgi shumarum 'thi/ mo, 3 dhali jin 'kon ma po/ ikwara ta'dgi shumarum kush mo, dhali jin 'kon ma po/ idoŋon ta'dgi shumarum jin tana jamas 'pinyamath mo be. 4 Wakan aha/ thokkina gwo mo dhali owa man'doyu gwo jin walki 'twa/ inyakki aha/ mo ki, "To gwansan tana ta mo, Tapam pem?" 5 Aman'doyu/ gwo thokki gwo mo dhali o aha/ ki, " 'Tham gwansan ita 'tham gi momis kun 'koni doŋgon mo kun iikin ka pije/ 'peni mo kun doshkina uni mo ibwambori Tapa gi mony'ceshi 'baar mo be. 6 A'di jin taki shumarum 'thi/ mo tani pikin ka pije/ bway bampa/ jin diki'd ka 'bana binycam mo, dhali shumarum kush uni iikin ka pije/ bway bampa/ kun 'kokin ka bora luŋgu'b mo, dhali shuma rum kun

tana jamas 'pinyamaṯh uni iikin ka pije/ bway bampa/ kun 'kokin ka 'bana bim poros mo be." 7 Shumaruma 'bithga/ gwansan iikin ka pije/ mo dhali ii mo dhali ii apo/ mony'cesh mo, wakana man'doyu gwo oki gwo mo ki, "Iiku/ mo dhali iiyi ka kul is mo apo/ mony'cesh mo!" Dhali uni iikin e mony'ceshi 'baar mo be. 8 Yan'ko'd a'di ki yuk aha/ mo, dhali wal 'twa/i nyakki aha/ mo mmo/o gwo mo ki, "Hili jan 'de/ jin yaki'd ka pije/ mo bway bampa/ jin di'd ka 'bana binycam mo, uni mini dhu moŋku'th is ki shi/in pem mo apo/ bampa/ jin di'd ka 'bana binycam mo be."

Gwoŋkan mmo hi'thka Jeshuwa toŋ'kup mo

9 Wakan gwo gi Tapa pu'dki'di aha/ mo, mmo/ o gwo mo ki, 10 "Kali to kun cinu mo 'peni 'kwani kun iin ki 'kus mo, 'pena Halthayi mo, dhala Thobiya mo, dhala Yathiya mo, dhali iiyu/ ka cima 'de/ yansan mo dhali kali 'peni gu'b mo Josaya jin ta ya/ ma Sapanaya mo, a'di jin yayi'd 'peni pam Baabil mo. 11 Yan'ko'd kali 'dolkon kush mo dhali 'dolkona gana/ mo, uki a'di ki toŋ'kup mo dhali kari a'di i'kupa Jeshuwa mo jin ta ya/ ma Josadak mo, jin ta dhana gasiis jin ca'd mo. 12 Wali 'twa/i nyakki a'di mo dhali o gwo mo ki, ' Tapa jin taki'd ki mom'bi'th oki gwo yansan mo ki:

> Wathi/ yansan, yukkunu gway ka Bi mo!
> A'di midi ca e mom piti mo dhali midi nyaŋ gu'b gi mondhelela dhelel gi Tapa mo!
> 13 A'di ta a'di jin nyaŋki gu'b gi mondhelela dhelel gi Tapa mo,
> dhali a'di minu hi'th is ki burrinye/ ma malik jin ta dhel mo,
> dhali midi ca'b dhali ji apowa kursem piti mo.
> A'di midi ta gasiis apowa kursem piti mo,
> dhali a'di midi kar dhan moŋku'th is gi momalas ibwamani ku su/ mo be.'"

14 Toŋ'kup minu mii ci ka Halthiya mo, dhala Thobiya mo, dhala Yathiya mo, dhali goma Lahen jin ta ya/ ma Sapanaya mo me'd to jin minu ka e mo e gu'b gi mondhelela dhelel gi Tapa mo be. 15 Yan'ko'd uni gwansan kun 'kokin ki si'd si'd mini iiyu/ mo dhali nyaŋ gu'b gi mondhelela dhelel gi Tapa mo, wakan ki um mini mish mo mo ki Tapa jin taki'd ki mom'bi'th hashki aha/ i um mo, haali/ mii yansan midi pu'd mo wakki/ um ka jiŋ gana/ cik 'twa/ gi Tapa Arumgimis bum mo!

Saḵariyya 7

Mo ha gwo e 'Bora 'bor 'peni moŋ ga/ to mo

1 Ka maliḵ Dariyus jiki'da ji gom yili doŋon mo, ka cim jin 'kon ma p̱o/ idoŋon ma Ḵisilo jin ta'da ppe pendoŋon mo tani, gwo gi Tap̱a p̱u'dki'da Saḵkariyya mo be. 2 'Kwani gi pam Beṯh/ill hashkina S̄harasar dhala Rajam-Maliḵ dhali 'kwaniŋ gwaṯh buni mo nṯwa/a/ i jis e gi Tap̱a mo be. 3 Uni walki 'twa/ agasiis jin diki'd e gu'b gi Tap̱a jin di'da galany mo dhali imanc̱i gwondhamo/ mo, uni oki gwo mo ki, "A miiga/ ko goma ppe 'kup̱i mudhe'd mo gom 'pemen jin ga/u to mo, me'd jin miikika to gwansan yil ka ris mowa?"

4 Wakan gwo gi Tap̱a jin di'da galany p̱u'dki'di aha/ mo, mmo o gwo mo ki, 5 "Oyi aris 'kwani gi mony'ceshi 'baar mo dhali igasiis mo dhali oyi uni gwo mo ki, ' Ki um ga/ki to mo dhali ko goma ppe 'kup̱i mudhe'd mo dhala ppe 'kup̱i pesu/ gom yil gwansan kun 'koni isi kwara 'ce'dka 'kume'd mo tani, a um ka jiŋ gana/ ga/ki to gom aha/ mo? 6 Ki um shwaki to mo dhali p̱i to mo tani, 'kona um ki shwa to dhali p̱i to gom is bum mowa? 7 'K̄ona gwo gwansan ki nyaḵ ki jigi Tap̱a jin okina a'di mo ki me'd gi imanc̱i gwondhamo/ mo, ki pa Urushaliim dhali aris 'peŋkuman bampa/ kun 'kokin ka kukul is mo dhali ta pa ki pa mo, dhali mombwaasho ma 'bana bim poros dhala ris momba'da'd 'kup̱ka bora luŋgu'b uni 'kokin mo?'"

Mo jin ushu gwo e mo wu 'kup̱ ki mo jin 'konu mondeḵ is mo

8 Gwo gi Tap̱a p̱u'dki'da Saḵkariyya mo, mmo o gwo ki, 9 "Tap̱a jin di'da galany oki gwo yansan mo ki, ' Dwalli gwo ki mii ma ḵar/e mo, gami gwo me'd ki mii ma ḵar/e mo, dhali ki mo mii mii ma 'the mo. Dhalki 'kwani ka 'deṯe/ 'deṯe/ mii to yansan gom ikam buni mo. 10 Dhali goma 'boma dalla mo dhali uc̱in dhip̱a mo, dhali wathi/ jin di'd ka pije/ mo, dhali wathi/ ha'th'ko'd mo tani, dhalku/ ki mii uni ka gwar'de/ mo, dhali dhalki jan'deŋ kamu/ midi diki mii tonthus ap̱owa kama kamu/ mo eya dum bum mo.' 11 Hili uni ushkin mo mmo 'koki ciḵ gwo mo dhali ḵal 'kup̱a bim buni ki is kun 'theya 'the mo. Uni mu'thki 'cem buni mo wakan ki uni mini 'koki ciḵ gwo mo be. 12 Uni 'bi'thkin ma dum buni ki 'bi'th mo me'd wosh mo wakan ki uni mini 'koki ciḵ gwoŋḵan mo walla gwo gi Tap̱a jin di'da galany mo. A'di

hashki'da ris gwo gwansan mo gom 'kwani ki shi/in piti nṯwa/a/ mo, ki 'twa/ gi imanc̱i gwondhamo/ mo. Hili 'kwani ushki gwo ha e mo, wakan Tap̱a jin ta'dgi mom'bi'th miiki'da nyor gom uni mo. 13 Me'd jin yuk̲kina a'di ayuk̲ mo tani, uni 'koki cik̲ gwo mo. Naskina/ mo, jin okina Tap̱a jin di'da galany mo, uni mini yuk̲ Aha/ mo, hili Aha/ mina diki cik̲ gwom buni mo be. 14 Haali/ Aha/ mina c̱eker uni bwa mo ki 'tham jin 'thek̲ki'd mo eya ris kal gi mony'ceshi 'baar mo ki uni minu 'koki mish mo, dhala 'cesh midi ta ma'du/ i'ko'di uni mo. Hili wathiŋ kamu/ midi diki ya a'cesh yan mo walla diki dok̲u/ i a'di mo me'd yin miikina 'kwani bwaŋ'kunygam buni mo eya 'cesh jin 'ce'du/ sho'k mo be."

Sak̲ariyya 8

Pa Urushaliim, jin ta 'peŋkuman bampa/ jin k̲ogu ka tee jin 'ko'd mo

1 Gwo gi Tap̱a jin taki'd gi mom'bi'th p̱u'dki'di aha/ mo, mmo o gwo mo ki,

2 "Tap̱a jin ta'dgi mom'bi'th oki gwo yansan mo ki:
Aha/ takina dhap̱an gom pa Sihuun mo ki dhan dhap̱ana caaga/ mo,
dhali Aha/ ṯorkina nyora 'ba'thgam pem mo goma yim mo ka dhana nyora caaga/ mo!
3 Tap̱a jin taki'd gi mom'bi'th oki gwo yansan mo ki:
Aha/ mina dok̲ bway pa Sihyuun mo dhali di e bwamani pa Urushaliim mo,
haali/ pa Urushaliim minu yuk̲ ki Dhan 'Peŋkuman bamapaŋ k̲ar/e mo
dhali wosh gi Tap̱a jin taki'd gi mom'bi'th mo minu yuk̲ ki Dhan Wosh jin K̲ogu mo!
4 Tap̱a jin taki'd gi mom'bi'th oki gwo yansan mo ki:
'kwanin dhan dhali up̱ kun can mini dok̲/e 'ko eya ris bway tur gi pa Urushaliim mo,
dhali 'kwani ka 'dep̱e/ 'dep̱e/ mini taga lukas ime'd buni mo haali/ uni cakin ki caŋ gana/ mo be.

5 Aris bway tur gi 'peŋkuman bampa/ minu 'tu'd ka ris washan mo dhala ris nyara/ mmo lo'bi bway tur mo be.
6 Tapa jin taki'd gi mom'bi'th mo oki gwo yansan mo ki:
Wakki/ toŋ kamu/ wana e ki to jin atha ath mo apinya eŋ 'kwani kun bockin mo ka cim gwansan mo tani,
mina a'di si'da/ diki ath apinya em pem mo?
Gwo yansan okina Tapa mo be.
7 Tapa jin taki'd gi mom'bi'th oki gwo yansan mo ki:
Hili ma, Aha/ mina wan 'kwanim pem 'ba/ mo 'pena 'ban jin shwakin ma tente/ mo dhali 'pena 'ban jin yulkin ma tente/ mo!
8 Haali/ Aha/ mina 'doyi uni ka nyaŋ'ko'd mo,
dhali uni mini 'ko ibwamani pa Urushaliim mo,
wakan ki uni dok/e mini ta 'kwanim pem mo,
dhali Aha/ mina ta Arumgimisa kar/em buni mo dhali jiŋ gana/ mo!
9 Tapa jin taki'd gi mom'bi'th oki gwo yansan mo ki:
Um kun 'kokin mmo cika ris gwo kun iiyin 'peni imanci gwo kun
onu ki 'twa/ ki imanci gwondhamo/ mo ki montel 'pen gi gu'b pem
jin 'konu mmotel 'pen mo, gu'b yansan ta jim pem mo, Aha/ jin tana Tapa jin taki'd gi mom'bi'th mo:
'Bithi ki 'bi'th mo wakan ki gu'b gi mondhelela dhelel minu mii nyaŋ mo.
10 Haali/ ntwa/a/ ka cim gwansan mo tani
to siŋ kamu/ minu 'koki tul is mo 'peni wathiŋ kamu/ mo,
toŋ kamu/ yisa di'da jin mina wathi/ gam mo walla to/ e mo,
dhali moŋkuth isa kamu/ yisa di'da 'peni 'kwaniŋ 'kup mo gom wathi/ jin yaki'd mo walla jin yayi'd mo.
Aha/ dhukina 'kwani ka 'dete/ 'dete/ mmo ta 'kup ka kamu/ jin 'dish a'di is mo.
11 Hili shwanesan a'di midi diki mii me'da risa cim kun twa/a/ mo,
Aha/ mina di nyakki 'kwani gwansan kun bockin mo,
gwo yansan okina Tapa jin taki'd gi mom'bi'th mo be.

12 Haali/ emen to gi moŋk̲u'th is minu si mo,
aris cwalman to kun parkin mo tani mini dho'th maman mo dhala 'cesh midi dho'th to ki is piti mo, aris momis mini c̲i jap̲em buni mo,
haali/ Aha/ mina dhu 'kwani gwansan kun boc̲kin mo mmo gama ris to gwansan i'baar mo be.
13 Um ta jamas mo gom kal gi mony'cesha tiya mo kun jeekunu mo,
um gu'b ma Yahuu'da/ dhali gu'b ma Israyiil mo.
Wakan Aha/ mina wan um 'ba/ mo dhali um minu 'bor mii mo.
Dhalki is ki k̲o/ mo, dhalka ris me'd bum 'bitha 'bi'th mo.
14 Haali/ Tap̲a jin taki'd gi mom'bi'th oki gwo yansan mo ki:
me'd jin kulumkika mmo mii to shigga/ gom um mo me'd jin miikina ibabam bum Aha/ ka nyor mo,
gwo yansan okina Tap̲a jin taki'd gi mom'bi'th mo,
ki a'di midi diki wal mo,
15 wakan si'da/ Aha/ mina kulum ka cim gwansan mo mmo mii miim
'borga/ dok̲/e mo gom pa Urushaliim mo dhali gu'b ma Yahuu'da/ mo!
Dhalki is ki k̲o/ mo!
16 To gwansan kun mina umi mii mo:
Oyi gwoŋ k̲ar/e mo, um 'kwani ka 'det̲e/ 'det̲e/ nyak̲ki uni kun 'dish uni is mo.
Dwalli gwo ka k̲ar/e mo, gwondwall, jin ta moŋk̲u'th is eya risa campur bum mo.
17 Dhalku/ ki kulum mmo mii tonthus mo eya dum bum mo ap̲o/ a'din 'deŋ kamu/ mo,
dhali dhalku/ ki en mo ma he'k e jin thulkunu gwo me'da p̲o/ mo,
haali/ to gwansan a'di i shi/ kika i e mo!
Gwo yansan okina Tap̲a mo be."

18 Yan'ko'd gwo gi Tap̲a jin taki'd gi mom'bi'th p̲u'dki'di aha/ mo, mmo o gwo mo ki,

19 "Tapa jin taki'd gi mom'bi'th oki gwo yansan mo ki:
Moŋga/ to ma ppe 'kupi doŋon mo, dhali moŋga/ to ma ppe 'kupi mudhe'd mo, dhali moŋga/ to ma ppe 'kupi pesu/ mo,
dhala ppe jin 'kona 'kupi 'kume'd mo midi war ki mo jin 'kunyu bwa mo, dhali bwam'borga/ mo, dhali mom pe'kupa
nyolos jin 'boru bwa mo gom gu'b ma Yahuu'da/ mo!
Wakan eni miiŋ kar/e mo dhali moŋku'th is mo!
20 Tapa jin taki'd gi mom'bi'th oki gwo yansan mo ki:
'Kwani mini iiyu dok/e mo,
ntagi uni gwansan kun 'kokin eya ris 'peŋkuman bampa/ kun 'kon ki she/ mo be.
21 Aris uni kun 'kon e 'peŋkuman pan 'deŋ kamu/ mo tani mini ii e 'peŋkuman paŋ kamu/ mo dhali o gwo mo ki,
' Dhalki ana iina ki jahanne/ mmo 'tho ibwambori jis e gi Tapa mo dhali mmo ŋap Tapa jin taki'd gi mom'bi'th mo!
Ana ki is bana si'da/ mina ii mo be.'
22 Aris 'kwani dhali kal kun 'bitha 'bi'th mini iiyu/ mmo ŋap Tapa jin taki'd gi mom'bi'th mo e pa Urushaliim mo
dhali mmo 'tho goma 'the gi Tapa mo!
23 Tapa jin taki'd gi mom'bi'th oki gwo yansan mo ki:
Ka cim gwansan mo tani 'kwaniŋ gwathi 'kume'd 'peni 'twa/ i'baar mo dhali kal gi
mony'cesh mo mini bu'th shemen burrinyen tur gi 'kwani Ibranayiin mo dhali o gwo mo ki,
' Dhalki aman iina nyakki um mo,
haali/ aman cikkina gwo ka Arumgimis diki'd inyakki um mo!'"

Sakariyya 9

Israyiil piki 'kwaniŋ 'kup e mo

1 "Gwo yansan bahkina Tapa apowa 'cesh gi pa Hadrak mo dhali pa Dimashka mo, jin ta mom piti jin sinu is mo; goma ris eŋ 'kwani en 'thi/ mo dhali arisa wak ma Israyiil 'baar mo mmo ii 'kupki Tapa mo be. 2 Gwo yansan si'da/ onu isi gom pa Hamath mo, jin ci gwayu ki pan Dimashga mo, dhali a'di si'da/ isi gom pa Sur mo dhali pa Siduun

mo, haali/ uni yuk̲a yuk̲ mo be. 3 Pa Sur nyaŋ ki is piti ki dhan gu'ba caaga/ mo dhali tulki 'dolkon kush is me'd bu'd mo dhali 'dolkona gana/ jin thosonkunu is mo me'da je eya ris bway tur mo be. 4 Hili mo mo ma! Tap̲a midi dhidha yim mo dhali 'ce'da yim sho'k ka pije/ mo bway k̲umma/ yi'de/ mo, wakan ayim minu 'ce'd sho'k ki o'd mo be. 5 Askelon mini mish mo mo dhali k̲o/ is mo! Dhali paŋ Gassa si'da/ midi dee ki nyanye/ mo! Dhali pa Ek̲run, ayim jin targa 'teŋkap̲e mina bwa shi/ mo! Amalik̲ midi 'ce'd sho'k mo 'peni paŋ Gassa mo, dhala Askelon minu 'koki boc̲ku mo be. 6 'Kwanin tiya mini nyaŋ gu'b buni mo e pa Ashdo'd mo, dhali Aha/ mina 'cit̲h mo jin dhunu is ki ca gi pam P̲alasthiin mo be. 7 Gom Aha/ mina k̲ala bas buni mo 'peni 'twam buni mo dhali 'peni mii nyoggam buni mo 'peni bwamani shem buni mo. Yan'ko'd uni mini war ki uni kun boc̲kin mo goma Arumgimis bana mo me'da wak̲ e pa Yahuudiya mo, dhali pa Ekrun mina e waka Yebusayet̲ mo. 8 Aha/ mina 'kama 'cesh pem is ka kukul is ap̲owa risa thuruk̲ kun ta 'kup̲ mo, wakan ki jan 'de/ midi diki 'cit̲hi a'di mo walla dok̲u/ mo, haali/ mo jin yap̲uwa yap̲ ki sho'k midi diki p̲i uni e mo, haali/ shwnesan Aha/ mishkina ki em pema gana/ mo!

Amalik jin yayi'd mo

9 'Kunyi bwa ki nyanye/ mo, /e 'bwa/ ma Sihyuun mo!
Cuuyi mo, /e 'bwa/ ma Urushaliim mo!
Hili mo mo ma! Amalik̲ pini a'di yayi'd i /e mo.
A'di ta'da k̲ar/e mo dhali amanp̲i mii e mo.
A'di karki is ki gwa'd mo dhali merki'd ap̲o/ thuluny mo,
ari thuluny dhuru'c mo.
10 Yan'ko'd Aha/ mina 'cit̲ha arabiya jin dira shumarum 'peni pa Eprahiim mo dhali shumarum 'peni pa Urushaliim mo,
dhali abwa minu 'cit̲h mo 'peni mo/as mo; haali/ a'di midi wal 'twa/ gi moŋk̲u'th is mo goma ris kal gi mony'cesh mo,
dhali monyjim piti midi di 'peni K̲umma/ yi'de/ bway k̲umma/ yi'de/ mo,
dhali 'peni wor bway mo jin dina mony'cesh 'kup̲ mo!

Arumgimis midi woṯh 'kwanim piti mo
11 Me'd /e mo, haali/ goma bas pem jin gamu me'd nyaḵki /e mo tani, Aha/ mina kar monyjim pini ki 'kus mo 'peni jis mo e mo jin dar ki yi'de/ mo be. 12 Doḵu/ mo bway gu'ba caaga/ mo, aris um kun jinu ka 'teŋkaṗe/ mo! Ntaga shwanesan Aha/ okina gwo mo ki Aha/ mina doḵ me'di su/ bway /e mo, 13 Haali/ Aha/ gwana'dkina Yahuu'da/ mo me'da bwam pem mo. Aha/ 'tu'dkina kulṗem pem mo ka Eprahiim mo. Aha/ cukina iya/m bum mis mo, Sihyuun, aṗo/ iya/m bum mo, Girgi, dhali Aha/ uḵkina /e mo, Sihyuun, me'd gandal gi mo ma mee mo!

14 Taṗa midi pi uni i is mo, dhala risa ṯhtha piti minu shin ka pije/ mo me'da wara sho'k mo! Gom Taṗa jin ta Taṗam pem mo midi ṗi ce mo dhali midi ya bway ṯwa/a/ mo inyaḵki dhan 'tham 'peni pan Ṯeman mo be. 15 Taṗa jin ta'dgi mom'bi'th midi cesh uni ka ṗo/ mo, dhali uni mini 'ce'd uni sho'k mo dhali ṗi wosh ma luyem buni e mo. Yan'ko'd uni mini ṗiya su mo dhali cuu̱ me'd 'kwani kun 'koshkin mo su mo, dhali uni minu 'tu'd bwa ka su mo me'da ris toŋ'kul bwa mo, me'da ris shem 'pena bi ma gwaṯa/ mo be. 16 Wakan Taṗa jin ta'da Arumgimis buni midi wan uni 'ba/ mo ka cim c̱aan mo, me'da risa ŋul'kuṗ ḵa'bal gi 'kwanim piti mo. Uni ta toŋḵuthu'da 'be'd 'be'd 'peni toŋ'kuṗ mo kun mini 'twaḵ mo mo eya 'cesh piti mo be. 17 Mom'bor buni dhali monyjarom buni mini wakata mo! 'Kwaniŋ gwaṯh dhuru'c mini 'ka me'd emen pos mo dhali aris nyaraŋ gana/ me'da sun dhelel mo!"

Saḵariyya 10

Mondoḵu/ ma Yahuu'da/ mo dhala Israyiil mo
1 Doṯi goma sho'k mo 'peni Tapa mo e embul ma sho'k gi monycoc̱o/ mo,
Tapa jin uḵki'da ris mondor ma sho'k mo,
dhali a'di jin c̱iki'da sho'k jin piski'd mo gom 'kwani 'baar mo dhali gom tondhi/i'd e bunto mo be.
2 Haali/ e gu'ba 'de/ mo tani arisa rum ṗinycon walki 'twanthus mo;
iman mish to ki e ma rum thus shu'b ki jan ka ṯor mo;
uni ṯorkina ris jan ka ṯor mo dhali c̱i momalas kun 'ko bwashu mo,

wakan uni iikin ka kul is mo me'd k̲a'bal mo
dhali 'kosh is ka nyor mo haali/ imanhil uni piyin mo be.

3 "Anyor pem 'thakin apo/ imanhil k̲a'bal mo; uni tana rasi mi mo---iman shu bway, miga c̲iya jisa mo. Tapa jin ta'dgi mom'bi'th si'da/ midi di nyakki k̲a'bal piti mo, jin ta gu'b ma Yahuu'da/ mo, dhali mii uni me'd gu'b gi mo/as piti jin dhunu to mo! 4 Wosh gi Shem 'pena bi midi pi 'peni pa Yahuudiya mo; 'peni a'di mo tani mina gu'b burrinye/ jin shonu ipiyu 'peni cine/ mo, 'peni a'di mo tani min ma bwa gi mo/as ipi 'peni cine/ mo; 'peni a'di mo tani mina iman jiya ji ipi 'peni cine/ imont̲al 'de/ mo. 5 Uni mina e waki 'kwani ma mee mo kun yap̲ki 'kwanin 'kup̲ buni mo eya je ma ris bway tur gi mo/as mo, uni mi̲ni mii mo/as mo; haali/ Tap̲a diki'd inyakki uni mo, dhali uni mini 'the uni gwansan is mo kun merki shumarum gi mo/as mo be.

6 Aha/ mina 'bi'th gu'b ma Yahuu'da/ is mo dhali woth̲ gu'b ma Yusuup̲ mo, haali/ Aha/ mina dok̲ uni mo dhali tagi mo mii mii ap̲o/ uni mo. Uni mina e 'koki waki Aha/ urkina uni mo, haali/ Aha/ tana Tap̲a Arumgimis buni mo, dhali Aha/ mina thok̲ uni 'twa/ mo. 7 Yan'ko'd Eprayim mina e waki wathi/ ma mee mo, dhali uni mina bwa 'kuny mo me'da su mo; uc̲im buni mini mish mo mo dhali 'kuny bwa mo. Aris uni mina bwa 'kuny e Aha/ mo!

8 Aha/ mina cuu gom uni mo dhali tul uni is mo, haali/ Aha/ mina wan uni 'ba/ mo, dhali uni mini ta ris ka ris mo me'd jin takina uni aris ntwa/a/ mo! 9 Aha/ sikina uni mo ibwamani 'kwani mo, hili uni mini kaya e mo eya ris bampa/ si'dga/ mo, wakan uni dhali uc̲im buni mini 'ko dhali dok̲u/ mo be. 10 Haali/ Aha/ mina dok̲i uni mo 'pena 'cesh gi pa masir mo dhali tul uni is mo 'peni pa Surriya mo. Aha/ mina 'doyi uni mo bwaya 'cesh gi pa Gil/aa'd mo dhali pa Lu'bnaan ntagi uni mini 'koki tagi mo mo gom uni mo be. 11 Aha/ mina ya ki tur mo e k̲umma/ yi'dem buni gi moŋ'kosh is ka nyor mo; Aha/ mina dor dhan mombir bakal gi k̲umma/ yi'de/ mo dhala ris moŋ'kulga/ ma Nil mini k̲u'thi 'baar mo. 'Kwaniny can gi pa Surriya mina monycam buni i ii ka 'cesh mo, dhali iman jiya ji gi pa masir mina monycam buni ipe mo 'peni 'kwanim pa masir mo be. 12 Aha/ mina 'bi'th uni is mo ki is pem mo, dhali uni mini ii e gway pem mo---Tapa bahki gwo yansan mo be."

Sak̲ariyya 11

Mony'ce'd sho'k ma Israyiil mo

1 K̲a'di arisa campur pini mo ma, Lu'bnaan,
ki o'd midi shwa banyayis pini mo!
2 "Cuuyi mo, eny cwa jin wana e ka banyayis mo,
haali/ cwa ma banyayis bit̲ki'd mo!
Monyca jin wakata i'ce'dkunu sho'k mo!
Cuuyi mis mo ma, e jin ta cwa ma c̲aw gi pam Bashan mo,
haali/ bwanycwan dhurumga/ 'tuk̲kin ka 'cesh mo be.
3 'Twa/ ma ris imanhil k̲a'bal cuukin isi mis mo,
haali/ monyca 'ce'dkunu sho'k mo!
Aris dhuruca dhop̲ umburki ko mo,
haali/ moŋ kar is ki ca gi K̲umma/ yi'de/ Uurdun 'ce'dkunu sho'k mo!

Gwo jin cuukina imanhil k̲a'bal mo

4 Gwo yansan okina Tap̲a jin ta'da Arumgimis pem mo ki, "Me'd imanhil k̲a'bal mo tani hilki k̲a'bal kun dhunu ki she/ mo mmo'cit̲h mo!
5 Uni gwansan kun yolki uni mo tani 'cit̲hki uni mo dhali 'koki mii uni ki shi/ mo, dhali uni gwansan kun dhuki uni mmoyol mo tani oki gwo mo ki, ' Mom'bor mii midi di gom Tap̲a mo, Aha/ takina pa ki pa mo!' Haali/ imanhil k̲a'bal miikina t̲u'c gom̲a risa ŋul'kup̲ k̲a'bal mo aris com k̲a'bal 'koki ta gi bwa mo ap̲o/ k̲a'bal buni mo. 6 H̄aali/ Aha/ mina diki dok̲/e tagi bwa mo gom uni kun 'kokin mo a'cesh mo!---Tap̲a bahki gwo yansan mo ki. P̲ari e ma! Aha/ ki is pem mina t̲uka ris 'kwani 'baar mo e me'd gi uni kun 'dish uni is mo dhali e me'd ma malik̲ piti mo, dhali uni mini 'ce'da 'cesh sho'k mo dhali jaŋ kamu/ 'peni uni miga/ diki wot̲h mo 'peni me'd buni mo be."

7 Wakan Aha/ warkina ki k̲a'bal jin t̲orkunu e ki me'd mo mmo 'cith 'kus mo gom uni gwansan mo kun hilkin 'kup̲ki k̲a'bal mo. Aha/ k̲alkina lukas isu/ mo; alukasa kamu/ yuk̲kunu ka " 'The mo," dhali jaŋ kamu/ yuk̲kunu ki "Mo jin t̲alu 'de/ mo." Ki mii yansan mo tani aha/ hilkina ŋul'kup̲ k̲a'bal mo be. 8 Ka ppen 'de/ mo tani aha/ 'ce'dkina k̲a'bal shoki kwara mo. Aha/ darkina gi bwaŋ'kuc̲ mo inyak̲ki uni mo, dhali uni si'da/ shi/ ki aha/ i e mo be. 9 Yan'ko'd aha/ ki o imancila to

gwo mo ki, "Aha/ mina diki miiya ṯu'c me'da manhil ḳa'bal gom um doḳ/e mo. Ḳa'bal kun wun, dhalki uni wun mo, ḳa'bal kun 'ce'dkunu sho'k, dhalku/ 'ce'du/ sho'k mo---Dhalki ḳa'bal kun boc̱kin ka 'deṯe/ 'deṯe/ 'ka buŋgwar is ki tiya kun 'dishki uni is ka rem'kuṗ mo kun wukin mo."

10 Wakan aha/ ḳalkina lukas ma " 'Them" pem mo dhali 'ce'd a'di mmo 'ce'd gwo jin gamu me'd bwa mo jin gamkika/ me'd ki 'kwani 'baar mo. 11 Ka cim c̱aan mo tani gwo jin gamu me'd 'ce'dki bwa mo, dhala ris uni gwansan kun hilkin 'kuṗki ḳa'bal mo dhali uni kun hilki aha/ mo tani mishkin ki Taṗa walki 'ṫwa/ mo be. 12 Aha/ okina uni gwo mo ki, "Waḳki/ a'di 'boro'd ijis em bum mo tani, c̱iyi aha/ to ma ṯu'c pem mo. Hili waḳki/ ṗiyi'd mo tani, dhalku ki mii a'di mo." Wakan uni barki to ma ṯu'c pem mo, ka iss 'de/ 'ce'dka 'kume'd mo 'peni ushi 'dolkon kush mo be.

13 Yan'ko'd Taṗa ki o aha/ gwo mo ki, "Ba/i 'dolkon kush mo e mo jin dhunu to mo, ḳi she/ yola 'borga/ jin yolkina uni /e mo!" Wakan aha/ ḳalkina ushi 'dolkon kushi iss 'de/ 'ce'dka 'kume'd mo dhali bul uni mo e mo jin dhunu to mo e gu'b gi Taṗa mo. 14 Yan'ko'd aha/ ki 'ce'da lukas pem jin 'kon ma ṗo/ su/ bwa mo, jin ta mo jin "Talu isa 'de/ mo," mmo 'ce'd ikam bwa mo ibwamana Yahuu'da/ mo dhala Israyiil mo be.

15 Taṗa ki o aha/ gwo mo ki, "Doḳ/e, ḳali to ma ṯu'c ma manhil ḳa'bal ṗus mo gom is pini mo, 16 Haali/ hili mo mo ma, Aha/ mina c̱iki uma manhil ḳa'bal a'cesh mo. A'di midi diki hil ki 'bore/ gom ḳa'bal jin 'ce'dkunu sho'k mo. A'di midi diki ŋaṗ ḳa'bal jin thiski e mo, walla diki wac̱ ḳa'bal ŋwol mo. A'di midi diki c̱i ḳa'bal tonte/ jin 'bora 'bor mo, hili midi 'ka shum ḳa'bala 'thiḳga/ mo dhali midi dhera risa cuḳ buni bwa mo be.

> 17 Wayyi gom imanhil ḳa'bal thus mo uni kun dhalki ḳa'bal 'pen mo!
> Mina gandal jin ḳa'd ka 'ban su/ iyayu aṗo/ 'bame'd piti mo dhali i e ma 'bana bim poros piti mo!
> Mina 'bame'd piti iḳu'th mo
> dhali mina e ma 'bana bim poros piti i ta ja'da mo!"

Saḵariyya 12

Mo wan'ba/ gi pa Yahuudiya yayi'd mo

1 Yansan ta gwo jin bahkina Tapa isi gom 'kwani ma Israyiil mo--- a'di jin ta gwo gi Tapa mo, jin karki momis mo dhali karki montel 'pen gi mony'cesh mo, a'di jin ċiki shi/in gi wathimpa en'thi/ mo ibwamani wathi/ mo, 2 "Hili mo mo ma, Aha/ mina mii pa Urushaliim mmo ta ḵubbaya mo mmoraḵa ris 'kwani 'baar mo ka kukul is mo mmo ḵo'c e ayim mo. Dhali pa Yahuudiya minu 'kam si'da/ mo me'd pa Urushaliim mo. 3 Ka cim ċaan mo tani, Aha/ mina kar pa Urushaliim ki dhan wosha ditga/ mo goma ris 'kwani eya ris bampa/ ka ku kul isi 'baar mo. A'di jin midi pal mii mmo ḵal wosh yansan mo tani mina isi 'kosh ka nyor kagahara mo, dhala ris kal gi 'kwaniny'ceshi 'baar mo mini tul is apo/ 'peŋkuman bampa/ ċaan mo be. 4 Tapa bahki gwo yansan mo ki, 'ka cim ċaan mo tani, Aha/ mina dora ris to 'baar mo, dhali shumarum mina 'kupi 'kosh is mo dhala man mer a'di midi ta pus mo. Apo/ gu'b ma Yahuu'da/ mo tani Aha/ mina ḵa'd em pem mo, hila ris shumarum gi 'kwani 'baar mo tani Aha/ mina dor uni mmo ta ja'da mo. 5 Yan'ko'd aris tapa gi pa Yahuudiya mini o gwo eya risa dum buni mo ki, ' Aris uni kun 'kokin e pa Urushaliim mo tani uni ta mom'bi'th bana mo haali/ Tapa jin taki'd gi mom'bi'th mo, jin ta'da Arumgimis buni mo.' 6 Ka cim ċaan mo tani Aha/ mina dhuwa ris tapa gi pa Yahuudiya me'd o'd jin shwa'd ibwamani cwa mo dhali me'da le'dan o'd shwa'd mo ibwamani pos mo jin doshki'd ki mis mo, haali/ a'di midi shwa aris 'kwani 'baar mo kun 'kokin ka kukul is mo ka 'bana bim poros buni mo dhali ka 'bana cam buni mo. Pa Urushaliim midi doḵ/e di e mom pitiŋ gana/ mo." 7 Tapa midi wotha ris gu'b burrinye/ ma Yahuu'da ntwa/a/ mo, wakan ki gu'b gi montaḵ ma Dawuu'd dhali gu'b gi monyca gi uni gwansan kun 'kokin e pa Urushaliim mini 'koki caaca 'peni gu'b gi pa Yahuu'dan tiya mo be. 8 Ka cim ċaan mo tani Tapa midi cesha cesh ka po/ mo gom uni kun 'kokin e pa Urushaliim mo, dhali ka cim ċaan mo tani uni gwansan kun 'ka'da 'ka'd mo ibwamani uni mo tani mina e waka Dawuu'd mo, ki gu'b ma Dawuu'd mina e waka Arumgimis mo, me'da man'doyu/ gwo ibwambori uni mo be. 9 "Ka cim ċaan jin miga/ tel mony'ce'd sho'k ma ris kal gi mony'ceshi 'baar mo kun iiyin apo/ pa Urushaliim mo be.

Moŋko gom a'din 'de/ jin su'kkunu mo
10 Haali/ Aha/ mina gaç shi/in gi bwan 'tim mo dhali gwo jin hashu apo/ gu'b ma Dawuu'd mo dhali uni kun 'kokin i pa Urushaliim mo, wakan ki uni mini hil 'kup ki Aha/ mo, jin tana a'di jin su'kkina uni mo. Uni mini ko gom Aha/ mo, me'd jan 'de/ jin gwo'd gom ya/ jin di'd tal 'de/ mo; uni mini ko ki nyanye/ mo gom a'di mo me'd a'di jin gwoki'd mo gom ya/ jin ta'da bwanyara/ mo be. 11 Ka cim çaan mo tani cuuwa gi pa Urushaliim mina e waki cuuwa gi pa Hadad Rimmon mo e mo gi pa Majethun mo be. 12 A'cesh midi ko mo---arisa wak mini kwa/ bwa mo ka 'dete/ 'dete/ mo 'peni tiyan tiya mo. Awak gi gu'b ma Dawuu'd mini kwa bwa mo dhali aris up buni mini kwa bwa mo 'peni 'kwani mo. Awak gi gu'b ma Nethen mo mini kwa bwa mo dhala ris up buni mini kwa bwa mo 'peni 'kwani mo be. 13 Awak gi gu'b ma Lawi mini kwa bwa mo dhala ris up buni mini kwa bwa mo 'peni 'kwani mo. Awak gi 'kwani Shimetes mini kwa bwa mo dhala ris up buni mini kwa bwa mo 'peni 'kwani mo be. 14 Awaki 'baar mo kun boçkin 'pena risa wak mo---ka 'dete/ 'dete/ mo tani mini kwa/ bwa mo dhali aris up buni mini kwa bwa mo 'peni 'kwani mo."

Sakariyya 13

Mo jin luŋu arum pinycon 'cithkunu mo
1 "Ka cim çaan mo tani 'kus yi'de/ mini 'ko ki kany mo gom gu'b ma Dawuu'd mo dhali uni kun 'kokin e pa Urushaliim mo, gom miinthus buni mo dhali mii nyo/gam buni mo be. 2 Ka cim çaan mo, gwo yansan okina Tapa jin taki'd gi mom'bi'th mo ki, Aha/ mina 'citha ris gway ma rum pinycon mo 'pena 'cesh mo dhali uni minu 'koki ka e dok/e mo. Aha/ mina kala ris imanci gwondhamo/ sho'k ka pije/ mo dhali shi/ina nyo/ga/ 'peni mony'cesh mo. 3 Wakki/ wathiŋ kamu/ di'd mmo cuu gwo mo---com dhali kum jin dho'th a'di mo mini torki a'di gwo mo ki, ' /E mini diki di mo, haali/ /e oki gwontor ki gway gi Tapa mo!' Yan'ko'd com dhali kum jin dho'thki a'di midi su'k a'di mo ki a'di cuuki gwo mo be. 4 Ka cim çaan mo tani imanci gwondhamo/ ka 'dete/ 'dete/ minu mii ki mon'the is mo gom tonyjan buni mo ki a'di murki'di cuu gwo mo. Imanci gwondhamo/ gwansan mini 'koki hi'th burrinyen tur kun tana mur dok/e mo, mmo he'k 'kwani e mo. 5 Haali/ uni ka

'de̲te̲/ 'de̲te̲/ mini o gwo mo ki, ' Aha/ dina ki ta manc̲i gwon dhamo/ mo! Aha/ tana jasi wathi/ jin mii'da t̲u'c ma 'cesh mo, haala 'cesh warki'd ki tom pem jin miikika at̲u'c mo ki aha/ naskina/ dina ki dhuru'c wathi/ mo!' 6 Hili jan 'de/ midi o a'di gwo mo ki, ' Aris jama/ gwansan ta kuma ta sa/ i 'bame'd pini itan mo?' dhali a'di midi thok̲ gwo mo ki, ' Aha/ 'koshki uni gwansan e gu'b gi imugum pem mo.'

Amanwo̲t̲h̲ jin ta'da manhil k̲a'bal mo

7 Gandala turga/! Cuyi mis ap̲o/ imanhila hil pem mo,
e wathi/ jin doshki'd ki 'dishe/ ki Aha/ mo,
yansan ta gwo jin okina Tap̲a jin taki'd gi mom'bi'th mo ki.
"Dori imanhil k̲a'bal mo,
dhali aŋul'kup̲ k̲a'bal mini c̲eker bwa mo!
Hili Aha/ mina t̲uk me'd pem mo ap̲o/ a'di jin kar is ki gwa'd mo.
8 Yan'ko'd a'di midi yayu/ wakan gom mony'ceshi 'baar mo,
gwo yansan bahkina Tap̲a mo,
'ki 'pena su/ ap̲owa kwara mo tani a'di minu mii 'cith mo!
Dhali 'Kwani gwansan mini 'ce'd sho'k mo;
jasa 'de/ ap̲owa kwara a'di midi boc̲ku imun mo.
9 Aha/ mina k̲ali kuŋ kwara bway o'd ka jisho'k mo
dhali to'd uni ki o'd mo me'd 'dolkon kush jin t̲o'du mo;
Aha/ mina nyo/ uni mo me'd 'dolkona gana/ a'di jin nyokunu mo.
Uni mini yer gway pem mo,
dhali Aha/ mina thok̲ uni gwo mo dhali o ki,
' 'Kwanim pema nahan mo!'
dhali uni mini o ki, ' Tap̲a a'di ta'da Arumgimis bam mo!'"

Sak̲ariyya 14

Acim gi Tap̲a mo

1 "Hili mo mo ma! Acim gi Tap̲a a'di yayi'd mo ki tom pini kun dilu minu k̲wa/ bwa mo i bwamani /e mo. 2 Haali/ Tap̲a midi tula ris kal gi mony'cesh isi 'baar mo ap̲o/ pa Urushaliim mo gom mo/as mo dhali 'peŋkuman pa minu bu'th mo. Aris gu'b minu dil mo dhali up̲ minu

bu'th mo. 'Peŋkuman pa ka woho/, mini ya ka pije/ mo ki mo jin jinuwa ji mo hili 'kwani kun boc̲kin minu 'koki 'cith mo 'peni 'peŋkuman pa mo be. 3 Haali/ Tap̲a midi ya ka pije/ mo dhali mii mo/as ap̲owa ris kal gwansan mo me̲'d jin miikina a'di mo/as ka tee gi mo/as̲ mo be. 4 Ka cim c̲aan mo tani sho'k piti midi dosh ap̲o/ 'Kuwosh Set̲uun mo, jin di'di 'ko'dgwari pa Urushaliim gi mom'pesho'k mo. Wosh Set̲uun, minu k̲wa' bwa mo ka 'ban su/ ibwamani mom'pesho'k mo dhala bora luŋgu'b mo ki dhan momba'da caaga/ mo dhali wosha kamu/ midi ya ka nyaŋ'ko'd mo 'kup̲ka 'bana binycam mo dhali jaŋ kamu/ ka 'bana bim poros mo be. 5 D̄hali yan'ko'd /e mini gus ka luŋgu'b e bwamani moŋ'kulu'd ma ris wosh gi Tap̲a mo, haali/ moŋk'kulu'd ibwamana ris wosh gwansan mini pu'd e P̄a Asel mo. /E mini gus mo me'd jin guskina /e 'pena dhana 'cesh jin yik̲in ki is mo ka risa cim ma Ussiya mo, jin ta'da malik̲ gi pa Yahuu'da/ mo. Yan'ko'd Tap̲a jin ta'da Arumgimis pem midi yayu mo dhali uni 'baar mo kun k̲ogu mini 'ko inyak̲ki a'di mo be. 6 Ka cim c̲aan mo tani moŋkush midi diki di mo, walla mon'thup̲u'd yisa di'da walla mon'thup̲u'd ma wasa/ mo. 7 Ka cim c̲aan mo t̄ani, jasi Tap̲a a'di mishki'da cim mo, imun mo tani monteeŋ kamu/ yisa di'da walla mon'thiny mo, haali/ mom'pimpili/ midi ta tente/ gi moŋkush mo be. 8 Ka cim c̲aan mo tani aris yi'de/ kun 'kon ki e mini so 'peni pa Urushaliim mo. A'bana kamu/ 'peni uni midi gus bway k̲umma/ yi'de/ gi mom'pesho'k mo dhala 'bana kamu/ bway k̲umma/ yi'de/ ka bora luŋgu'b mo, ki mo yurantee dhali ki mondit̲ mo be.

9 Tap̲a midi ta malik̲ mo ap̲owa ris mony'ceshi 'baar mo. Ka cim c̲aan mo t̄ani Tap̲a midi di mo, a'di jin ta'da Arumgimisa 'de/ mo, dhali ki gway piti a'di 'de/ mo be. 10 Arisa 'ceshi 'baar mo mini ak̲ mo e mo me'da Arabah mo, 'peni pa Geba mo bway pa Rimmon jin di'd ka 'bana bim poros gi pa Urushaliim mo. Dhali pa Urushaliim midi doshkan ki mis mo dhali di e embul pitiŋ gana/ mo, 'pena Campur ma Benyjamin mo bwaya Campur gi t̲wa/a mo, bwaya Campur gi Shem'pena bi mo, dhali 'peni dhan Gu'ba caaga/ ma Hananil bway mo jin umu yiman tomp̲i ma Malik̲ mo be. 11 'Kwani mini 'ko e pa Urushaliim mo dhali mon̄y'ce'd shoka kamu/ yisa midi diya 'peni Arumgimis mo apo/ uni mo. Pa Urushaliim midi di ki moŋk̲u'th is mo be.

12 Yansan midi ta mo jin mina Tapa 'kosha 'kosh mo jin mina isi pu/ 'kwani 'baar mo kun miiki mo/as apo/ pa Urushaliim mo: Shuman is buni mini pu/ mo me'd jin doshkina uni ki sho'k buni mo. Aris em buni mini pu/ mo 'pena simaŋ'ku em buni mo dhala risa le'd buni mini pu/ mo e bwan'twam buni mo be. 13 Ka cim caan mo tani adhan moŋko/ is 'peni Tapa midi pu'di bwamani uni mo. Uni ka 'dete/ 'dete/ mini bu'th me'd ka gam 'kup mo, dhali me'da kamu/ minu 'dek isi mis mo apo/ me'da kamu/ mo be. 14 Yahuu'da si'da midi mii mo/as apowa Urushaliim mo. Uni mini tula ris to kun tana kal gi mony'cesh is ka kukul isi 'baar mo---'dolkon gana/ mo, 'dolkon kush mo, dhala ris burrinye/ jaro/ mo ki dhan miinycaga/ ki nyanye/ mo be. 15 Moŋgopo'd si'da/ midi di eya ris shuma rum mo dhali eya ris bagal mo, dhali ris kalman mo dhali aris thuluny mo, dhali aris to e eya ris moŋ'ko gwansan si'da/ mina isi 'kosh ka nyor ki moŋgopo'da 'de/ yansan mo be.

Aris kal gi mony'cesh luŋkina malik mo

16 Yan'ko'd a'di midi mii wakan mo ki uni gwansan kun bockin eya ris kal gi mony'cesh kun shi/ pa Urushaliimi e mini ii 'ko'di yil 'ko'di yil mo mmo luŋa Malik mo, jin ta Tapa mo jin taki'd gi mom'bi'th mo, dhali mmo kar mo Shwan to ma ris Gu'b burrinye/ mo be. 17 A'di midi wakan ki unin tiya 'pena ris kal gi mony'ceshi 'baar mo mini 'koki ii bway pa Urushaliim mo mmo luŋa Malik mo, jin ta Tapa jin taki'd gi mom'bi'th mo, yan'ko'd Tapa midi diki guya sho'k apo/ uni mo be. 18 Wakki/ kal gi pa masir midi diki ya mo tani, yan'ko'd uni mini 'koki taka shoka kamu/ mo. Haali/ mondor 'peni Tapa midi 'kosha ris kal gi mony'cesh mo uni kun 'koki ii mmo dhu Moshwan to gi Gu'b burrinye/ yan ki jiŋ kogu mo be. 19 Yansan midi ta jisa gom Pa Masir mo dhali ajisa gom kali 'baar mo kun 'koki ii mmo kar Moshwan to gi Gu'b burrinye/ yansan ki jiŋ kogu mo. 20 Hili ka cim caan mo tani, arisa bel ma ris shuma rum mini o gwo mo ki, ' Kara kar ki she/ mo gom Tapa mo,' dhali aris toŋ'kul bwa e gu'b gi Tapa mina e waka ris toŋ'kul bwa mo ibwambora gwata mo be. 21 Haala risa nos gi pa Urushaliim mo dhali pa Yahuudiya minu dhu ki she/ mo gom Tapa jin taki'd gi mom'bi'th mo dhala ris uni 'baar mo kun 'doyina ris to kun minu abas mo tani mini shwa 'peni uni mo dhali mini 'cok uni mo. Ka cim caan

mo tani uni kun yolon mini 'koki 'ko doḵ/e mo e gu'b gi Taṗa mo jin taki'd gi mom'bi'th mo be."

AWARKA/ GI IMANTOR GWO

MALAKI

Malaḵi 1

1 Gwo gi Taṗa jin ta tondiṯga/ mo goma Israyiil mo ki me'd ma Malaḵi mo.

2 "Aha/ enkina /e mo", Tapa bahki gwo yansan mo. Hili /e oki gwo mo ki, "/E enki aman kata mo?" "Din ma Issu ki ta kam ma Yaḵuu'b mo 'taa?" Jin okina Taṗa mo. "Naskina/ Aha/ enkina Yaḵuu'b mo, 3 hila Issu shi/kika i e mo. Aha/ dhukina ris wosh piti kun dhalkunu ki mony'ce'd sho'k 'pen mo, dhali Aha/ miikina nyunykinam piti mo goma risa wu gi mombwaasho mo be." 4 Waḵka Adom o gwo mo ki, "Aman dorkunu ka 'cesh mo, hili aman mina doḵu/ mo dhali nyaŋ mo jin 'ce'du sho'k doḵ/e mo", Taṗa jin taki'd gi mom'bi'th midi o gwo mo ki, "Uni mini nyaŋ a'di doḵ/e mo, hili Aha/ mina biṯ a'di ka 'cesh doḵ/e mo. Kun tiya mini yuḵ uni mo ki ' Bampa/ jin ta thus ki thus mo' dhali ' 'Kwani kun miikina Taṗa ka nyor mo goma sule/ sule/ mo be.' 5 Em buma gana/ mini ṗar to yansan e mo, dhali um mini o gwo mo ki, ' Taṗa a'di caaca nṯwa/a ki gwayu gi pa Israyiil mo.'

6 Ya/ taḵki com mo, dhali aman miiya tu'c taḵki Taṗam piti mo. Yan'ko'd Aha/ jin tana Com mo tani, mane montaḵ pem mane?" waḵki/ Aha/ tana Taṗa mo tani, mane moŋ'ko/ is gom Aha/ mo? jin okina Taṗa jin taki'd gi mom'bi'th mo gom um igasiis mo, kun waḵ ki gway pem mo. "Hili um oki gwo mo ki, ' Aman shi/kina gway pini i e kata mo?' 7 Mmo c̱i tonṯe/a nyo/ga/ apowa gwaṯam pem mo. Haali/ um oki gwo mo ki, ' Aman nyo/kina /e ṗkata mo?' Mmo/ o gwo ka ṯharabessa gi Taṗa jin taki'd gi mom'bi'th a'di waḵkunu mo. 8 Ki /e c̱ikina ris to em pini kun takina ja'da/ mo gom mmo miiya bas mo tani, a'di diki ta tonthusa? Ki /e c̱iki to jin ta ŋwol dhali jin 'ba'thki'd mo tani, a'di diki ta tonthusa? C̱iyi to goma man shu bway pini mo! Mina a'di diki bu'th /e i bway mowa walla mina a'di 'de'k jis em pini ki mis mo?" gwo yan okina Taṗa jin taki'd gi mom'bi'th mo be. 9 Shwanesan /e din mmodoṯ jis e ma Arumgimis mo, ki a'di midi ta 'the ka 'the gom ana mo. Hili Taṗa jin taki'd gi mom'bi'th oki gwo mo ki, to yan jin c̱ikunu ki me'd bum mo tani, a mina a'di 'deka ris jis em bum ki misa? 10 "Ayy, waḵki/ wathin 'de/ 'peni um kun mini mutha risa campur gi gu'b gi mondhelela dhelel mo, wakan ki um mini 'koki 'tha o'd mo eya gwaṯam pem jin karu ka wuny'cis mo! Aha/ dina ki tagi bwaŋ'kunygaŋ kamu/ e um mo",

gwo yan bahkina Tapa jin taki'd gi mom'bi'th mo, "dhali Aha/ mina diki bu'th tony cim bum mo 'peni me'd bum mo be. 11 Haali/ 'peni mo jin sulkin ma tente/ mo bway mo yul mo tani gway pem midi caaca ibwamana ris kal gi mony'cesh mo dhali eya ris mo 'baar mo tani toŋ kuyga/ dhali emen ton dhelelga/ kun cinu minu ci ki gway pem mo. Haali/ gway pem midi caaca mo ibwamana ris kal gi mony'cesh mo", gwo yan okina Tapa jin taki'd gi mom'bi'th mo be. 12 "Hili um nyo/ki a'di mo haali/ um oki gwo mo ki atharabessa gi Tapa a'di nyo/a nyo/ mo, dhali maman cwam piti mo, dhali tontem piti mo, a'di minu wak mo be. 13 Um si'da/ oki gwo mo ki, ' Mon'tho'th bwa gi mii yansan ta'da ta mo', dhali um wukina shure/ apo/ a'di mo", gwo yan okina Tapa jin taki'd gi mom'bi'th mo. "Um 'doyi to kun 'koshkunu mo walla kun ta ŋwol mo walla kun 'bathkin mo, dhali um ki kali a'di me'd tony cim bum mo. A miga/ bu'th to gwansan 'peni me'd bum mo?" gwo yan okina Tapa mo. 14 "Dhalka man heka he'k e jeenu mo a'di jin taki'd gi to e rasan eya ŋul'kup piti mo dhali jin o gwo is mmo ciki a'di ki Aha/ mo, dhali mii to abas naskina/ gom Aha/ mo", jin tana Tapa mo, to jin ta thalkin mo! Haali/ Aha/ tana dhana malika caaga/ mo," gwo yan okina Tapa jin taki'd gi mom'bi'th mo, "dhali gway pem minu kar ki ca mo ibwamana ris kal gi mony'cesh mo be."

Malaki 2

Aris igasiis kun miiki mii shigga/ mo

1 'Dishesan um igasiis, gwoŋkan yansan gom um mo. 2 "Wakki/ um mini 'koki cik gwo mo tani, dhali wakki/ um 'koki kar a'di eya dum bum mo mmo 'koki ci gway pem montak mo", gwo yan okina Tapa jin taki'd gi mom'bi'th mo tani, "yan'ko'd Aha/ mina hash monyjee apo/ um mo, dhali Aha/ mina jeeya ris miim'borgam bum mo. Ka jiŋ gana/, Aha/ jeekina uni mo, haali/ um 'koki dhu gwoŋkan pem adum bum mo be. 3 Hili mo mo ma, Aha/ mina kucura ris emen bum mo, dhali Aha/ mina ceker guren to e bwa mo eya ris jis em bum mo, guren to e 'peni mom pe'kupa nyolos bum mo, dhali a'di midi tak um ka pije/ mo nyakki a'di mo be. 4 Um mini mish mo mo ki Aha/ hashkina gwoŋkan yansan gom um mo, dhali gwo jin gamu me'd pem midi di nyakka Lawi mo", gwo yan okina Tapa jin taki'd gi mom'bi'th mo be. 5 "Gwoŋ

gam me'd pem nyaḵki a'di tani ta mondiki e mo dhali moŋḵu'th is mo, dhali Aha/ c̱ikina uni gom a'di mo, Aha/ c̱ikina a'di moŋ ḵo/ is mo, dhali a'di ḵo/ ki Aha/ mo, dhali a'di merki'd gom gway pem mo be. 6 Mo yeṯh shoka ḵar/e diki'di 'twam piti mo, dhali gwonṯora kamu/ 'konu ki gam 'peni 'twam piti mo. A'di yaki'd nyaḵki Aha/ ki moŋḵu'th is mo dhali ka jisho'k mo dhali a'di ṯuki 'kwani ka ris mo 'peni miinthus mo be. 7 Haali/ 'twa/ gi igasiis mini dhu gwo kun nyiṯhu mo dhali 'kwani mini ŋaṗ mo yeṯh sho'k mo 'peni 'twam buni mo, haali/ a'di ta'da man hashu gi Taṗa mo jin taki'd gi mom'bi'th mo be. 8 Hili um ṯukkin mo 'peni bway tura ḵar/e mo. Dhali um raḵki uni ka ris gwolkina to mo gom mo jin dhunu is ki gwa'd gom gwoŋḵan mo. Dhali um shi/ki gwo jin gama Taṗa jin taki'd gi mom'bi'th mo nyaḵka Lawi mo," gwo yan okina Taṗa mo. 9 "Wakan, Aha/ dhukina um ki um minu waḵ mo dhali dhu ki gwa'd ibwambori 'kwani 'baar mo, haali/ um 'koki dhuwa ris bway tur pem mo, hili um ki ṯor mii ma gwar'de/ mo eya ris mii gi gwoŋḵan mo be."

10 Din ma babam bana ki di jasi 'de/ gom ana mo? Din ma Arumgimisa 'de/ ki uḵ ana mo? Atinta dara wathi/ ki moŋ gam gwo is apowa kam piti mo, mmo nyo/ gwo jin gamu me'd gi ibabam bana mo? 11 Yahuu'da jin darki'd gi moŋ gam gwo is mo. A'di jin miiki to jin 'tenu bwa mo e pa Israyiil mo dhali e pa Urushaliim mo. Haala/ Yahuu'da nyo/ ki mo jin ḵogu gi Taṗa mo jin enkina a'di mo, dhali mash 'bwa/ gi wathi/ jin luŋki'da rum p̱inycon mo. 12 Mina Taṗa 'cith 'pena ris gu'b burrinye/ ma Yaḵuub mo a'di jin ta wathi/ jin miiki to yansan mo, jin ta a'din 'de/ jin merki e mo dhali a'din 'de/ jin thoḵki'da ris gwo mo, haali/ waḵki/ a'di guyi to jin c̱inu bway Taṗa jin taki'd gi mom'bi'th mo. 13 /E si'da/ miiki to yansan mo: /E upk̄ina gwaṯa gi Taṗa ka ris jabu'th mo, ki moŋ ko mo dhali ki cuuwa mo, haali/ a'di dik̄i doḵ to jin c̱inu ka nyaŋ'ko'd mo walla bu'th a'di ka 'the mo 'peni me'd pini mo be. 14 Hili/ /e oki gwo mo ki, "Goma tinta dina a'di ki mii kan mo?" Haali/ Taṗa mishki'di bwaman um mo dhali uṗ gi 'kwanin dhuru'c pini mo, e uni kun dara /e gi moŋgam gwo is apo/ mo, ba isi ciki/ ayim taki'da mugum pini mo dhali ashim pini ki gwo jin gamu me'd mo be. 15 Dina a'di ki uḵ uni imonṯal 'de/ mo, ki shi/in piti jin nyaḵki'd mo? Yan'ko'd atinta uḵkina a'di um imonṯal 'de/ mo? Haali/ a'di ŋapk̄i uc̱i 'peni Arumgimis mo. Wakan jiyi is pini mo e

shi/in pini mo, dhali dhalku ki di ki dargi moŋ gwam gwo is mo goma 'bom jin ta dhuru'c pini mo. 16 "Haali/ Aha/ shi/kina mo jin dhaluwa dhal 'pen i e mo, gwo yan okina Tapa mo", jin ta'da Arumgimis ma Israyiil mo, "dhali a'di jin tikki is piti ki dhan burrinyen tur gi mondhurumi'd mo", gwo yan okina Tapa jin taki'd gi mom'bi'th mo. "Wakan jiyi is pini mo e shi/in pini mo dhali dhalku ki di ki dargi gwo jin gamu gwo is mo."

17 /E wu ki Tapa is e mo ka ris gwom pini mo. Hili /e oki gwo mo ki, "Aman wukina a'di is e kata mo?" Mmo /o gwo mo ki, "Wathi/ jin miiki tonthus a'di 'bora 'bor i jis e gi Tapa mo, dhali a'di 'bora 'bor e uni mo", walla "Mane Arumgimis jin ta'da kar/e mo?"

Malaki 3

Aman hashu jin Yayi'd mo

1 "Hili ma, Aha/ mina hashki uma man hashum pem mo, dhali a'di midi thoson bway ibwambori Aha/ mo. Yan'ko'd Tapa, jin ŋapkina um mo tani, midi pu'du ki jahanne/ bway gu'b gi mondhelela dhelel piti mo. Aman hashu gi gwo jin gamu me'd a'di jin 'borkina um bwa mo, hili ma, a'di midi pu'du mo", jin okina Tapa mo jin taki'd gi mom'bi'th mo be.

2 Hili aja a'di midi roc a'di ka cim jin mina a'di yayu mo? Aja a'di midi mii dosh wakki/ a'di piyi'd mo? Haali/ a'di mina e waki o'd shwa'd mo dhali wa e ka sa'bun jin lamu to mo be. 3 A'di midi ca'b me'da man to'd to mo dhali dhelel 'dolkon kush mo, dhali a'di midi dhelel iya/ ma Lawi mo. A'di midi dhim dhisal mo me'd 'dolkona gana/ mo dhali 'dolkon kush mo, dhali uni mini kali to kun cinu gi mii ma kar/e gi Tapa mo be. 4 Yan'ko'd to jin cin ma Yahuu'da/ dhali Urushaliim minu 'bor mii mo bway Tapa mo, me'da risa cim ga dhamo/ gunn mo, dhali me'da ris yila dhamo mo be. 5 "Yan'ko'd Aha/ mina 'dish um is mo gom gwondwall mo. Aha/ ki jahanne/ mina war ka gar jin shi/ki aris iman mii miindhathu mo, dhali iman mii miinycal mo, dhali aris uni gwansan kun oki gwo ka he'k e mo, dhali apo/ uni gwansan kun yapki iman miiya tu'c ki sho'k mo e nyunykinam buni mo, uni gwansan kun yapki up kun dargi ikath dhali ucin thipa ki sho'k mo, apo/ uni kun 'kon ka pije/ mo, dhali apo/ uni gwansan kun 'koki tak Aha/ mo", gwo

yan okina Tapa jin taki'd gi mom'bi'th mo be. 6 "Gom Aha/, jin tana Tapa mo tani, dina ki ak e mo, wakan uma risa wak ma Yakuub mo kun 'konu ki kup mo.

7 'Pena risa cim gi ibabam bum mo tani um tukin mo 'pena ris gwoŋkan pem mo dhali 'koki dhu uni mo. Doku/ mo i Aha/ mo, dhali Aha/ mina dok bway um mo", gwo yan okina Tapa jin taki'd gi mom'bi'th mo. "Haali/ um oki gwo mo ki, ' Aman mina dok kata mo?' 8 Mina wathi/ kwala Arumgimis to mo 'taa? Nye um kwalki Aha/ to mo. Haali/ um oki gwo mo ki, ' Aman kwala /e to kata mo?' Ki 'kupan to mo dhala ris to kun cinu mo be. 9 Um minu jee ki issi monyjeeŋ gana/ mo, haali/ um kwalki Aha/ to mo, aris um mony'ceshi 'baar mo be. 10 'Doya ris toŋ'kupan bway gu'b jin dhunu to mo, wakan wakki/ ta tonte/ mo e gu'b pem mo, dhali pali Aha/ ki to yansan mo", gwo yan okina Tapa jin taki'd gi mom'bi'th mo, "wakki/ Aha/ dina ki ka'dki uma risa campur gi momis 'twa/ mo dhali gac mom'bor mii apo/ um mo, ntagi mondhu tom bum mini pi mo be. 11 Aha/ mina ri/ uni gwansan mo kun 'ce'dki to sim pini sho'k mo, wakan ki uni mini 'koki 'ce'da ris tom pini kun sina /e a'cesh mo sho'k mo. Aris cwalman tom pini e mombunto mo miinu 'koki shi maman buni is mo", gwo yan okina Tapa jin taki'd gi mom'bi'th mo be. 12 "Aris mony'ceshi 'baar mo mini yuk /e ki mom'bor mii mo, haali/ /e mini ta 'cesh jin 'bora 'bor mo", jin okina Tapa jin taki'd gi mom'bi'th mo be.

13 "Aris gwom bum apo/ Aha/ 'bitha 'bi'th mo", jin okina Tapa mo. "Haali/ um oki gwo mo ki, ' Ata okina aman o gwo shi/ga/apo/ /e ibwamani aman mo?' 14 Um oki gwo mo ki, ' A'di ta mii ka wuny'cis mo ataa mina amani o gwo shi/ga/ apo/ e ibwamani aman mo, mmo miiya tu'c ma Arumgimis mo. Ata a'di ha me'd jin mina amani dhuwa risa tu'c piti mo walla ii ki bwanditi'd ibwambori Tapa jin taki'd gi mom'bi'th mo? 15 Wakan 'dishesan aman yukkina uni gwansan mo kun miiki tonthus mo. Iman mii tonthus mo yisa jasi uni kun miiki mii mmo gam mii adu is mo, yisa hili uni si'da/ palkina Arumgimis mo dhali so mo be.'"

16 Yan'ko'd uni gwansan kun ko/ki Tapa mo tani walki 'twa/ ka rem'kup mo. Tapa karki 'ce mo dhali cik gwo mo, dhali awarkaŋ kamu/ jin kanuwa ka e 'kwarkunu mo ibwambori a'di mo gom uni gwansan

mo kun k̲o/ki Tap̲a mo dhali uni kun tak̲ki gway piti mo be. 17 "Uni mini ta kum pem mo", gwo yan okina Tap̲a jin taki'd gi mom'bi'th mo, "kun ta ton dhum pema gana/ mo kun cilk̲ika mo, ka cim jin miika mii mii mo. Aha/ mina tagi bwaŋ'kuc̲ mo me'd wathi/ jin 'timki bwa gom ya/m pitiŋ gana/ mo kun miiki a'di at̲u'c mo be. 18 Yan'ko'd dok̲/e um mini nyit̲h ibwamani miiŋ k̲ar/e dhali iman mii tonthus mo, ibwamani a'di jin luŋki'da Arumgimis mo dhali a'di jin diki luŋ a'di mo be.

Malak̲i 4

Acima Caaga/ ma Arumgimis mo

1 Haali/ hili mo mo ma, acim a'di p̲u'dki'd mo, mmo wa e ki dhan mom'batha'd gi o'd jin c̲a'bki'd ki wur wur mo, ka ris uni kun dhuki is ki ca dhali aris iman mii tonthus 'baar mina e waka washila mo. Ka cim c̲aan jin yayi'd mo tani uni minu 'tha o'd mo", gwo yan okina Tap̲a jin taki'd gi mom'bi'th mo, "wakan a'di midi diki boc̲a birman mo wal̲la abi mo be. 2 Hili gom um kun k̲o/ ki gway pem mo tani, atente/ gi mii ma k̲ar/e mini shwa ki mo wac̲ ka risa bim piti mo. Um mini ii ka pije/ mo, dhali um mini pe isi mis me'da ris ushi bip̲ mo 'peni kal buni mo. 3 Ka cim c̲aan mo tani um mini yap̲ iman mii tonthus ki sho'k mo, haali/ uni mina e waki 'piny mo ibwamani bwam sho'k bum mo ka cim jin miikika mii mo", gwo yan okina Tap̲a mo jin taki'd gi mom'bi'th mo.

4 "Kayi gwoŋk̲an ma Musa jin ta'da man miiya t̲u'c pem e mo jin k̲ankika a'di mo e pa Horib gom 'kwani ma Israyiil 'baar mo, ka ris gwoŋk̲an mo dhali imanjiya ji mo. 5 Hili ma, Aha/ mina hashki uma Iliya mo jin ta'da manc̲i gwo mo nt̲wa/a/ ki Tap̲a jin ca'd ki caŋ gana/ diki p̲u'du/ mo dhala cima caaga/ gi Tap̲a jin k̲ogu mo be. 6 A'di midi t̲uka du gi ibabam buni ka du gi uc̲iŋ gwa'dga/ mo, dhala du gi uc̲iŋ gwa'dga ka du gi ibabam buni mo, wakan Aha/ dina ki yayu/ mo dhali 'kosh mony'cesh mo mmo 'ce'd a'di sho'k ka kuluny mo."

GWON THIS MO

MATTA

2323

Matta 1

Gwo jin Beledhu goma Yesus Kristhos mo

1 Awarka/ jin beledhu gwo goma Yesus Kristhos mo, jin ta ya/ ma Dawuu'd mo, dhali ya/ ma Ibrahiim mo be.

2 Ibrahiim ta'da baba ma Is/hak mo, dhala Is/hak ta'da baba ma Yakuub mo, dhala Yakuub ta'da baba ma Yahuuda/ mo dhali ikam piti mo.

3 Yahuuda/ ta'da baba ma Paris mo dhala Sara ka Temar mo, Paris ta'da baba ma Hashruun mo, dhala Hashruun ta'da baba ma Araam mo.

4 Araam ta'da baba ma Aminadaab mo, Aminadaab ta'da baba ma Nashuun mo, dhala Nashuun ta'da baba ma Salmun mo.

5 Salmun ta'da baba ma Bu/as ka Rehaab mo, Bu/as ta'da baba ma Obii'd ka Ra/uth mo, Obii'd ta'da baba ma Yassa mo.

6 Yassa ta'da baba ma Dawuu'd jin ta'da malik mo be.

Dhala Dawuu'd ta'da baba ma Soliman ki asha Yurayah mo.

7 Soliman ta'da baba ma Rahabo/am mo, Rahabo/am ta'da baba ma Abiyya mo, Abiyya ta'da baba ma Assa mo.

8 Assa ta'da baba ma Yahushapaat mo, Yahushapaat ta'da baba ma Yuram mo, dhala Yuram ki ta dhan baba ma Ussiyah mo.

9 Ussiyah ta'da baba ma Yutham mo, Yutham ta'da baba ma Ahaas mo, Ahaas ta'da baba ma Hisikiyah mo.

10 Hisikiyah ta'da baba ma Manassa mo, Manassa ta'da baba ma Amuun mo, dhala Amuun ta'da baba ma Yussiyah mo.

11 Yussiya ta'da dhan baba ma Yakuniyya mo dhali ikam piti ka tee jin kalkunu uni bway pam Babiil mo.

12 'Ko'di uni kalkunu bway pam Babiil mo tani, Yakuniyya ta'da baba ma Sha/alti/iil mo, Sha/alti/iil ki ta dhan baba ma Sarubabiil mo.

13 Sarubabiil ta'da baba ma Abiyu'd mo, Abiyu'd ta'da baba ma Aliyakiim mo, dhala Aliyakiim ta'da baba ma Asur mo.

14 Asur ta'da baba ma Saduuk mo, Saduuk ta'da baba ma Akiim mo, dhala Akiim ta'da baba ma Aliyuu'd mo.

15 Aliyuu'd taki'da baba ma Ali/aasar mo, Ali/aasar ta'da baba ma Mattan mo, dhala Mattan ta'da baba ma Yakuub mo.

16 Yakuub ta'da baba ma Yusuup mo jin ta'da katha Mariyam mo, jin dho'thki'da Yesus mo, jin yukkunu ka Kristhos mo.

17 Arisa nyakumyil 'pena Ibrahiim ntaga Dawuu'd mo tani 'koni 'kume'd 'ce'dka doŋgon ka nyakumyil mo, 'pena Dawuu'd ntagi mo jin kalkunu uni bway pam Babiil mo tani 'koni 'kume'd i'ce'dka doŋgon ka nyakumyil mo, dhali 'peni mo jin kalkunu uni bway pam Babiil mo tani 'koni 'kume'd i'ce'dka doŋgon ntaga Kristhos ka nyakumyil mo be.

Mondho'th ma Yesus mo be

18 Dhali mondho'th ma Yesus Kristhos a'di bu'thki mo kansan mo. Ka ta'dam piti, jin ta'da Mariyam mo tani, karkunu goma Yusuup mo, hili ntwa/a/ ki uni 'koki gam me'd imontal 'de/ mo tani, ayim gamkunu ki a'di bwaaki'd ki Shi/in Dhelela dhelel mo be. 19 Hila Yusuup jin ta'da kathim piti, ta wathiŋ kar/e mo dhali diki ŋap mmokara yim ki mon'the is mo, wakan a'di dina gwo ibwa mmodhala yim 'pen ki kup mo. 20 Me'd jin kulumkina a'di goma ris to gwansan mo tani, aman'doyu/ gwo gi Tapa piki a'di i is ki jan mo, mmo/o gwo mo ki, "Yusuup ya/ ma Dawuu'd, dhalki is ki ko/ mmobutha Mariyam ki ashim pini mo, haali/ a'di jin bwaakin ma yim ibwa mo tani a'di bwaakunu ki Shi/in Dhelela dhelel mo be. 21 Ayim midi dho'th ya/ mo, dhali /e mini yuk a'di gway ka Yesus mo, haali/ a'di midi woth 'kwanim piti 'peni miinthus buni mo be." 22 Shwane/ aris gwo gwansan bu'thki embul mo mo kun minu thim jin okina Tapa ka mancˌi gwon dhamo/ mo ki,
23 "Hili mo mo ma, nyaraŋ gana/ midi bwaa mo dhali dho'th ya/ mo, dhali uni mini yuk gway piti ka Imanu/iil mo"---'pemen jin o'dka, "Arumgimis di'd e ana mo."

24 Ka Yusuup cuki mis 'peni mo ish /em piti mo dhali miiki'd isi me'd jin kankin ma man'doyu gwo gi Tapa a'di gwo mo, dhali a'di bu'thki'da yim me'd ashim piti mo be. 25 Hili a'di diki misha yim ntaga yim dho'thki ya/ mo. Dhali a'di yukki a'di gway ka Yesus mo be.

Mombut jin Buta 'Kwani kun yuka yuk mo

1 I'ko'd ka Yesus dho'thkunu e pam Beethlaham gi pa Yahuudiya ka
tee ma Hirodus jin ta'da malik mo tani, 'kwani kun yuka yuk 'peni
mom'pesho'k pu'dkin e pa Urushaliim mmo/ o gwo mo ki, 2 "Mane
a'di jin dho'thkunu mmota malik gi 'kwani Yahuuda/ mo? Aman
parkina cul piti e mo e mom'pesho'k mo dhali aman iikina mmoluŋ
a'di mo be." 3 Ka Hirodus jin ta'da malik cikki gwo yansan mo tani,
a'di mur ma du mo, dhali aris 'kwani gi pa Urushaliim 'baar mo nyakki
a'di mo be. 4 Hirodus tulki igasiis kun can is i'baar mo dhali iman'kwar
to gi 'kwani mo, dhali a'di ki dot uni mo ki, "Mane mo jin minu dhodha
Kristhos nycine/ mo?" 5 Uni ki o a'di gwo mo ki, "E pam Beethlaham
gi pa Yahuudiyya mo, haali/ a'di yansan 'kwarkunu ka manci gwo
kadhamo/ mo ki,

> 6 ' Hili /e ayy, Beethlaham, eya 'cesh gi pa Yahuudiyya mo tani,
> /e yisa pisina ibwamani 'kwani gi Tapa gi pa Yahuudiyya mo,
> haali/ 'peni /e mo tani amanjiya ji midi pu'du/ mo,
> a'di jin midi hil 'kwanim pem ma Israyiil mo be.'"

7 Dhali yan'ko'd Hirodus ki yuk 'kwani kun yuka yuk ka kwal is
mmodot gwo goma tee jin pikin ma cul mo. 8 A'di ki hash uni e pam
Beethlaham mo, mmo/o gwo mo ki, "Iiku/ mo ma dhali ŋap gwo ka
kar/e goma 'ci mo. Ki um mini gam a'di mo tani, guya gwo mo wakan
ki aha/ si'da/ mina yaku/ mo dhali luŋ a'di mo be. 9 'Ko'di uni cikki
gwo 'pena malik mo tani, uni iikin e bway buni mo, dhala cul jin
mishkina uni e mom'pesho'k mo tani yaki uni ibwambor mo ntagi a'di
pu'dki'd mo dhali dosh mo naskina/ e mo jin din ma 'ci nycine/ mo be.
10 Ki uni mishkina cul mo tani, uni 'kunykina bwa mo ka daran du ki
dhan bwaŋ'kunyga/ mo. 11 Dhali uni iiki bway bwaŋgu'b mo dhali
para 'ci e mo nyakka Mariyam jin ta kum mo. Dhali uni 'tukkin ki jiŋ
'kupa'dupun mo dhali luŋ a'di mo. Uni ki ka'd tom buni kun ish
kumma/ 'twa/ mo dhali uni ki ci a'di 'dolkon jin cinu ki me'd mo, 'bica
jwahar mo, dhala 'bi'c cwa jin yuku ka murr mo. 12 Arumgimis rumki
uni ki gwo ki jan mo mmo'koki doka Hirodus mo, wakan uni dokkin
ki bway bampam buniŋ gana/ mo ki bwaya kamu/ mo be.

Hirodus Palki Mii Mmo'kosha Yesus mo

13 'Ko'di uni iikin mo tani, aman'doyu gwo gi Tapa piki'da Yusuup i is ki jan mo dhali o gwo mo ki, "Cuyi mis mo ma, dhali susa 'ci dhali kum mo, dhali soyi bway pa Masir mo. Dhali 'koyi imun mo ntagi aha/ mina tor /e gwo mo, haala/ Hirodus muru'di ŋapa 'ci mmo'ce'd a'di sho'k mo be." 14 Dhali ki mon'thiny caan mo tani Yusuup cuki mis mo dhali susa 'ci dhali kum mo dhali ii bway pa Masir mo. 15 Dhali a'di diki'd imun mo ntagi jwa ma Hirodus mo. Yansan thimkunu mo ki gwo jin ona Tapa ka manci gwo kadhamo/ mo, mmo/ o gwo mo ki, "Ya/um pem yukkika/ ka pije/ mo be."

16 Yan'ko'd Hirodus, ki a'di mishki mo ki a'di hekunu e ki 'kwani kun yuka yuk mo tani, a'di dak ma nyor bwa me'd mo. A'di ki hash gwo mo dhali 'kosh uciŋ gwath jwa 'baar mo kun 'kon e pam Beethlaham mo dhali e bampa/ 'baar mo kun 'kona yil susu mo, kun 'kona bor mo, me'd gwo jin da/arkina a'di 'peni 'kwani kun yuka yuk mo. 17 Yan'ko'd a'di thimkunu mo jin on ma Irimiya jin ta'da manci gwon dhamo/ mo, mmo/o gwo mo ki,

> 18 " 'Twa/ cikkunu mo e pa Rama mo,
> mmoko mo dhali ki dhan kony jabu'th mo,
> aRahil gwoki'd mo gom uci ma yim mo,
> dhali ayim ushki'd mo ki a'di minu malas mo,
> haali/ uni mini 'koki 'ko dok/e mo be."

19 Ka Hirodus wuki'd mo tani, hili mo mo ma, aman'doyu gwo gi Tapa piki'da Yusuup i is ki jan mo e pa Masir mo dhali o gwo mo ki, 20 "Cuyi mis mo ma dhali susa 'ci dhali kum mo dhali ii eya 'cesh gi pa Israyiil mo, haali/ uni gwansan kun ŋapki mondiki/e ma 'ci mo tani uni wukin mo be." 21 Dhala Yusuup cuki mis mo, mmosusa 'ci dhali kum mo, dhali iiyin eya 'cesh gi pa Israyiil mo be. 22 Hili ki a'di cikki gwo ka Arkilawus jiki'da ji apo/ pa Yahuudiya e embul gi com ka Hirodus mo tani, a'di ko/ki is mmoya imun mo. I'ko'd ka Arumgimis rumki a'di ki gwo ki jan mo tani, a'di yaki'd e pany Jaliil mo 23 dhali yaki'd mo dhali ca'bki'd e 'peŋkuman bampa/ jin yuku ka Naasira mo. Yansan thimki gwo jin okina imanci gwon dhamo/ mo ki, a'di minu yuk ki wathi/ gi pa Naasira mo be.

Matta 3

Gwo jin Cin ma Yohaan jin Ta'da Manmiiya Mii ki Yi'de/ mo

1 Dhali ka tee gwansan mo tani Yohaan jin ta'da manmiiya mii ki yi'de/ puki'd mmoci gwo e mombwaasho gi pa Yahuudiya mo mmo/o gwo mo ki, 2 "Rici adu is mo ma, haali/ bampa/ gi momis a'di 'disha 'dish mo be." 3 Haali/ a'di yansan ta a'di jin okunu ka manci gwo kadhamo/ jin ta'da Ishaya mo, mmo/ o gwo mo ki,

> " 'Twa/ gi jan 'de/ mmocuu gwo e bwaasho mo ki,
> Thosoni bway gi Tapa mo ma,
> kari bway piti ka kar/e mo."

4 Dhali i'dishesan aYohaan hithki'da mur kalman i is mo dhali wackana yi'c e empa'd piti mo. Tontem piti ta'da kuyu/ dhala dham e mombwaasho mo be. 5 Dhali yan'ko'd aris 'kwani gi pa Urushaliim i'baar mo, dhali aris 'kwani gi pa Yahuudiyya i'baar mo, iikin ka pije/ e a'di mo dhali aris bampa/ kun 'kon ka kukul is e Yi'deŋ kumma/ Uurdun mo be. 6 Uni 'kokunu mo mmomii ki yi'de/ ki a'di mo e Yi'deŋ kumma/ Uurdun mo, mmopikina uni gwo gom miinthus buni mo be. 7 Hili ki a'di parki 'kwani Parsiyiin e mo dhali 'kwani Sadukiyiin pu'dkin e a'di gom mo jin miinu miiya mii ki yi'de/ mo tani, a'di ki o uni gwo mo ki, "Um ucin tasha, aja rum um ki gwo mo mmoso mo 'pena nyor jin midi yayu/ mo? 8 Dhodhi maman gana/ mo ki mo jin ricu adu is mo ma. 9 Dhali dhalku/ ki kulum mmo/ o gwo e bwamani is bum mo ki, ' Aman tana ka Ibrahiim jin ta'da babam bam mo.' Haali/ aha/ okina um gwo mo ki Arumgimis mishi war wosh gwansan ki uci ma Ibrahiim mo. 10 Hili shwane/ athurmany a'di 'thikunu eya birman cwa mo. Wakan aris cwa kun 'koki dho'th mamana 'borga/ mo tani, uni jepkunu ka 'cesh mo dhali ta'kkunu eya al o'd mo be. 11 Aha/ miikina um ki yi'de/ gom mo jin ri'ckunuwa du is mo. Hili a'di jin yayi'di 'ko'di aha/ mo tani a'di ica'd ki aha/ e mo, dhali aha/ yisa hana me'd mmokala ppam piti mowa. A'di midi mii um ki Shi/in Dhelela dhelel mo dhali ki o'd mo be. 12 Toŋkar shem piti di'd e me'd piti mmo'dash to 'peni ja'dam piti jin toru to mo dhali mmotula game/ is e bwanthemes mo. Hili a'di midi ci'tha 'po'do/ ki o'd jin midi mol us mo be."

Mo jin Miinuwa Yesus ki Yi'de/ mo
13 Dhali yan'ko'd Yesus yayi'd 'peni pany Jaliil mo bway Ḵumma/ Yi'de/ Urduun mo ki a'di minu mii ki yi'de/ ka Yohaan mo. 14 Hila Yohaan palki mii mmodosh a'di mo, mmo/o gwo mo ki, "Aha/ ŋapa mmomii ki yi'de/ ki /e mo, dhali a/ /e yayini aha/ mowa?" 15 Yesus thoḵki gwo mo dhali o a'di gwo mo ki, "Dhalki a'di miinu i'dishesan mo, haali/ a'di ta'da ḵar/e gom ana mmothim aris mii ma ḵar/e i'baar mo." Dhala Yohaan dhalki a'di bway mo be. 16 'Ko'di a'di miikunu ki yi'de/ mo tani, Yesus cuki mis ki jahanne/ 'peni yi'de/ mo, dhali hili mo mo ma, aris momis ḵa'dkunu 'twa/ gom a'di mo. A'di p̱arki Shi/in ma Arumgimis e mmothulu me'd gurko/ mo dhali gom ap̱o/ a'di mo be. 17 Bahili mo mo ma, 'twa/ yayi'd 'peni momis mmo/ o gwo mo ki, "Yansan ta ya/um pem jin enka/ mo. Aha/ 'borkina bwa ki 'bor ki a'di mo be."

Matta 4

Mo gi Paluwa Yesus mo
1Yan'ko'd Yesus suskina Shi/in ka pije/ bway mombwaasho mo mmopal ki tap̱a ma ruma 'cesh mo. 2 Dhali ki a'di ga/ki to ka cimi iss su/ montee mo dhala ka cimi iss su/ mon'thiny mo tani, a'di 'koskina ṯe/ mo be. 3 Aman pala pal p̱u'dki'd mo dhali o a'di gwo mo ki, "Waḵki/ /e ta ya/ ma Arumgimis mo tani, ḵani wosh gwansan gwo mo mmowar ki tonṯe/ mo ma."

4 Hila Yesus thoḵki gwo mo dhali o a'di gwo mo ki, "A'di 'kwarkunu mo ki, 'wathi/ midi diki di ki e jasi gom tonṯe/ a'di 'de/ mo, hili ka ris gwo 'baar mo kun piyin ka pije/ 'peni 'twa/ ma Arumgimis mo be."

5 Yan'ko'd tap̱a ma ruma 'cesh suski a'di bway 'peŋkuman bampa/ jin ḵogu mo dhal̄i kar a'di eya liman 'kuŋgu'b gi mondhelela dhelel jin nyaŋkunu mo, 6 dhali o a'di gwo mo ki, "Waḵki/ e ta ya/ ma Arumgimis mo tani, biṯi is pini ka 'cesh mo ma, haali/ a'di 'kwarkunu mo ki,

> ' A'di midi ḵan iman'doyu gwom piti mmoji /e mo,'
> ' E me'd buni mo tani uni mini ḵal /e mo,
> wakan ki /e mina sho'k pini diki ṯorosh ap̱o/ wosh mo be.'"

7 Yesus ki o a'di gwo mo ki, "Doḵ/e a'di 'kwarkunu mo ki, '/E mini mii diki pal Tapa Arumgimis pini mo."

8 Doḵ/e tapa ma ruma 'cesh suski a'di e 'kuwosh jin tura tur kagahara mo dhali ṯor a'di aris dhan 'peŋkuman bampa/ gi mony'cesh mo nyaḵki monycam buni 'baar mo be. 9 A'di ki o a'di gwo mo ki, "Aris to gwansan i'baar mo miga c̣iku ki /e mo, waḵki/ /e biṯina 'cesh mo dhali luŋ aha/ mo be."

10 Yan'ko'd Yesus ki o a'di gwo mo ki, "Yaku/ mo 'peni mahan mo ma, Seṯaan! Haali/ a'di 'kwarkunu mo ki, ' /E mini luŋ Tapa Arumgimis pini mo, dhali /e mini mii a'di to mo be.'"

11 Dhali yan'ko'd tapa ma ruma 'cesh dhalki a'di 'pen mo, dhali hili mo mo ma, iman'doyu gwo p̣u'dkin mo dhali miiki a'di to mo.

Yesus Ṯelki Mii ma Ṯu'c piti 'pen mo

12 Shwane/ ka Yesus ciḵki gwo ka Yohaan karkunu eya sijin mo tani, a'di doḵki bway pany Jaliil ka nyaŋ'ko'd mo be. 13 A'di dhalki pa Naasira 'pen mo dhali yaki'd mo dhali di'd e paŋ Kapranahuum mo, jin di'd e shemen gi ḵumma/ yi'de/ gi pany Jaliil eya risa 'cesh ma Sabuluun mo dhala Naptaali mo be. 14 Yansan miiki'd mmothim gwo jin okin ma manc̣i gwo kadhamo/ jin ta'da Ishaya mo ki,

> 15 "Jin ta'da 'cesh gi pa Sabuluun mo dhala 'cesh gi pa Naptaali mo,
> 'kupki ḵumma/ yi'de/ jin diki'd e bwampo/ Uurdun mo,
> jin ta pany Jaliil gi 'kwani kun 'koki ta 'kwani Yahuuda/ mo.
> 16 'Kwani kun 'kokin e mondhurumi'd mo tani p̣arki dhan moŋkush e mo,
> dhali gom uni gwansan kun 'kokin e bampa/ mo dhali eya la gi mowu mo tani,
> apo/ uni mo tani moŋkush cuki mis mo be."

17 'Pena tee c̣aan mo tani Yesus ṯelki mii 'pen mmoc̣i gwo mo dhali o gwo mo ki, "Rici adu is mo ma, haali/ dhan 'peŋkuman bampa/ gi momis 'disha 'dish mo." Yesus Yuḵki Imanciḵ A'di gwo iṯwa/a/ mo. 18 Me'd jin yakina a'di e shemen ḵumma/ yi'de/ gi pany Jaliil mo tani, a'di mishki ikam isu/ mo, Siman jin yuḵu ka Buṯurus mo, dhala

Andarawos jin ta'da kam piti mo, mmoyipa 'thi/ e kumma/ yi'de/ mo, haali/ uni ta iman cesh to yi'de/ mo be. 19 Yesus ki o uni gwo mo ki, "Iiyu/ mo ma, mmobath Aha/ nsho'k mo, dhali Aha/ mina dhu um mmota imanbu'th 'kwani ki gwo mo be." 20 Ki jahanne/ uni dhalkina 'thi/ 'pen mo dhali bathki a'di nsho'k mo. 21 Me'd jin yakin ma Yesus 'peni mattan mo tani a'di mishki ikama tiya isu/ mo, Yakuub ya/ ma Sabadi mo dhala Yohaan jin ta'da kam piti mo be. Uni 'kokin e bwaman ma kur nyakka Sabadi jin ta'da babam buni mo mmoshowa 'thim buni mo. A'di yukki uni mo, 22 dhali ki jahanne/ uni dhalkina kur 'pen mo dhala babam buni mo dhali bathki a'di nsho'k mo be.

Yesus Ciki Gwo mo dhali Waca wac mo

23 Yesus yaki'd e pany Jaliil i'baar mo, mmotor gwo e gu'b gi montul is buni mo, mmoci gwom 'borga/ gi dhan 'penkuman bampa/ gi momis mo dhali mmowaca ris 'bath i'baar mo kun 'kona e ki she/ ki she/ mo dhali 'bath e bwamani 'kwani mo. 24 Gwo gom a'di yaki'd ki tur e pa Suriyya i'baar mo, dhali 'kwani suski uni gwansan i'baar mo e a'di kun 'koshkina is ka nyor 'pena ris 'bath kun 'kona e ki she/ ki she/ mo dhala ris mo isa nyor mo, uni gwansan kun bu'thkin ma risa rum thus mo, aris uni kun wu gampan mo, dhala ris uni kun mutta/ is mo. Yesus wacki uni mo be. 25 Adhana waambuhany 'kwani caaca kun bathki a'di nsho'k mo 'peni pany Jaliil mo, pa Dekapolis mo, pa Urushaliim mo, dhali pa Yahuudiyya mo, dhali 'peni bwampo/ Kumma/ Yi'de/ Uurdun mo be.

Matta 5

Gwo jin Toru e 'Kuwosh mo---'Ban jin 'Boruwa 'Bor Mii mo

1 Ka Yesus parki'da dhana waambuhany 'kwani e mo tani, a'di yaki'd bway 'kuwosh jin tura tur mo. Ki a'di ca'bki'da 'cesh mo tani, imancik gwom piti pu'dkini a'di mo be. 2 A'di ka'dki 'twam piti mo dhali tor uni gwo mo, mmo/ o gwo mo ki,

> 3 "Mom'bor mii gom uni gun hatha 'ko'd e shi/in mo,
> gom dhan 'penkuman bampam buni ta ji gi momis mo be.
> 4 Mom'bor mii gom uni gwansan gun gwokin mo,
> ki uni minu malas mo be.

5 Mom'bor mii gom uni gun 'thup ma du mo,
ki uni mini gam mal ma 'cesh mo be.
6 Mom'bor mii gom uni gwansan gun 'kosha te/ mo dhali gun butha te/ gom miiŋkar/e mo,
ki uni minu kap mo.
7 Mom'bor mii gom uni kun mii mii mo,
ki uni mini gam mo mii mii mo be.
8 Mom'bor mii gom uni gun dhelel ma du mo,
ki uni mini para Arumgimis e mo be.
9 Mom'bor mii gom uni gun dhuna dhu ka ku'th is mo,
ki uni minu yuk ki iya/ ma Arumgimis mo be.
10 Mom'bor mii gom uni gwansan gun tocu bwa mo gom gway ki mii ma kar/e mo,
gom dhan 'peŋkuman bampam buni jin tana uni mo tani ta ji gi momis mo be.

11 "Mom'bor mii gom um ki 'kwani mini sor um mo dhali to'c um bwa mo dhali wal gwo sora shigga/ apo/ um gom gway pem mo. 12 'Kunyi bwa mo ma dhali 'bori bwa mo, haali/ adhan tom bum ishki kumma/ e momis mo. Gom mii gi wakan mo tani 'kwani to'cki imanci gwo kadhamo/ bwa mo kun 'koni twa/a/ ki um mo be.

'Doŋkoro/ dhali Moŋkush

13 "Um tana 'doŋkoro/ gi mony'cesh mo. Hili wakka/ 'doŋkoro/ midi this mom'bala'th piti e mo tani, a'di midi mish 'bala'th kata dok/e mo? A'di diki ha me'd gom toŋ kamu/ dok/e mo hili isi ciki/ a'di minu bita sho mo dhali minu yap ki sho'k gi 'kwani mo be. 14 Um ta moŋkush gi 'kwaniny'cesh mo. 'Peŋkuman bampa/ caan jin ka'bkunu e 'kuwosh mo tani minu 'koki ba'k mo. 15 Walla 'kwani ci'thkina lamba/ mo dhali kar a'di e bwaŋ'kwarany toŋ 'kul bwa mo, hili kar a'di apo/ tirkina mo, dhali a'di ki ci moŋkush gom 'kwani 'baar mo e gu'b mo be. 16 Dhalki moŋkush bum kushi mo mo wakan e bwambori 'kwani mo ki mii gi wakan mo tani ki uni mini par dhan miim 'borgam bum e mo dhali ci monyca ka babam bum jin di'd e momis mo.

Yesus Ṯorki Gwo gom Gwoŋḵan jin C̣inu mo

17 "Dhalku/ ki ṯosh ki Aha/ yayina mmo'ce'd gwoŋḵan mo walla imanc̣i gwo kadhamo mo. Aha/ dina ki yayu/ mmo'ce'd uni mo, hili mmothim uni mo be. 18 Haali/ ka jiŋ gana/ Aha/ ona um gwo mo ki ntagi momis dhali mony'cesh mini pe mo tani, ari businya gwo walla ari 'pisiraŋ gwo mini 'koki pe mo 'peni gwoŋḵan jin c̣inu mo, ntagi to 'baar mo minu thim mo be. 19 Wakan a'diyin jin 'ce'dki ari gwon 'de/ 'pena ris gwoŋḵan gwansan mo dhali ṯor 'kwani gwo wakan mmomii mo tani minu yuḵ ki a'di jin gwa'da gwa'd mo e dhan 'peŋkuman bampa/ gi momis mo. Hili a'diyin jin dhu uni mo dhali ṯor uni mo tani minu yuḵ ki a'di jin caaca mo e dhan 'peŋkuman bampa/ gi momis mo be. 20 Haali/ Aha/ ona um gwo mo ki isi ciki/ miiŋ ḵar/em bum mini bol miiŋḵar/e gi iman'kwar to e mo dhali 'kwani P̣arsiyiin mo, um mini mol ciḉ e dhan 'peŋkuman bampa/ gi momis mo be.

Yesus Ṯorki Gwo mo gom Gwo ma Nyor mo

21 Um ciḵki gwo jin okunu uni ka dhamo/ mo ki, ' Dhalka 'kosh ki mii 'kosh mo ma', ' Dhali a'diyin jin 'koshki'da mee mo tani midi 'dap̄i gwondwall mo.' 22 Hili Aha/ ona um gwo mo ki a'diyin jin miiki'da nyor ka kam mo tani midi 'dap̄i gwondwall mo; dhali a'diyin jin oki'da kam piti gwo mo ki, ' /E j̄in ta wathin thus kan mo!' midi 'dap̄i gwondwall mo, dhali a'diyin jin oki gwo mo ki, ' /E ta p̄us mo tan̄i', midi 'dap̄i mo ma al o'd mo be. 23 Wakan waḵki/ /e c̣i tom p̄ini jin c̣inu ki me'd ap̄owa gwaṯa/ mo dhali ka gwo e ka kam p̄ini tagi toŋkamu/ ap̄o/ /e mo tani, 24 dhalki tom p̄ini jin c̣inu ki me'd imun e bwambora gwaṯa/ mo, dhali yayi e bway p̄ini mo. Nṯwa/a/ tayi gi gwoŋ gam me'd nyaḵka kam p̄ini mo, dhali yan'ko'd yayu/ mo dhali c̣i tom p̄ini jin c̣inu ki me'd mo. 25 Gami gwo me'd ki jahanne/ mo nyaḵki a'di jin yerki /e is ki gway mo ki um 'kon mmo/ ii ka yiha/ e bway mondwall gwo mo, walla amanyer /e is ki gway midi biṯ /e e me'd ma mandwall gwo mo, dhala mandwall gwo midi c̣i /e e me'd ma manji mo mo, dhali /e minu biṯ eya sijin mo. 26 Ka jiŋ gana/ Aha/ ona /e gwo mo ki, /e mini mol 'ba/ piyu/ ka pije/ ki sule/ 'peni maṯṯan mo ntagi /e mini c̣i ara maliim jiŋ'ko'd mo be.

Yesus T̲orki Gwo mo gom Mii jin Miinu Miinyc̲al mo
27 Um cik̲ki gwo jin onu mo ki, ' Dhalku/ c̲al ki mii mii mo ma.' 28 Hili Aha/ ona um gwo mo ki aris 'kwani ka 'det̲e/ 'det̲e/ kun hilki mo 'kup̲ka 'bom ki en 'dap̲ ap̲owa yim mo tani a'di miiki miinyc̲al nyak̲ka yim eya dum piti mo be. 29 Wak̲ki/ e ma bimporos pini t̲o'c /e mmomii miinthus mo tani, buk̲i a'di ka pije/ mo dhali bit̲i a'di asho 'peni /e mo. Haali/ a'di 'boro'd gom /e ki buŋgwar is pini 'de/ minu 'ce'd sho'k mo 'penki mo jin minu bit̲ buŋgwar is pini ka 'bimbil e mo ma al o'd mo be. 30 Wak̲ki/ me'da bimporos pini t̲o'c /e mmomii miinthus mo tani, 'cit̲hi a'di mo ma dhali yipi a'di asho 'peni /e mo. Haali/ a'di 'boro'd gom /e ki buŋgwar is pini 'de/ minu 'ce'd sho'k mo 'penki mo jin minu bit̲ buŋgwar is pini ka 'bimbil e mo ma al o'd mo be.

Yesus T̲orki Gwo mo gom Mii jin Dhaluwa Dhal 'pen mo
31 A'di si'da/ okunu mo ki, ' A'diyin jin urki ashim piti mo tani, dhalki a'di c̲iki'da yim awarka/ jin dhaluwa dhal 'pen mo.' 32 Hili Aha/ ona um gwo mo ki a'diyin jin dhalki ashim piti 'pen mo, isi gom gwo gi miinyc̲al mo tani, a'di karki'da yim ka manmii miinyc̲al mo. A'diyin jin mashki'da yim 'ko'di a'di dhalkunu 'pen mo tani miiki miinyc̲al mo be.
Yesus T̲orki Gwo mo Gom gwo jin Thulu Me'da p̲o/ mo
33 Dok̲/e um cik̲ki gwo jin okunu e 'kwanin dhamo/ mo ki, ' Dhalku/ ki thul gwo me'da p̲o/ ka t̲or mo, hili k̲ali gwom pini jin thula /e me'da p̲o/ e Tap̲a mo.' 34 Hili Aha/ ona um gwo mo ki, dhalku/ ki thul gwo me'da po/ mo, walla gom momis mo, haali/ a'di ta'da k̲urse/ ma Arumgimis mo; 35 walla e mony'cesh mo, haali/ a'di ta tontan sho'k gom sho'k piti mo; walla e pa Urushaliim mo, haali/ ta 'peŋkuman bampa/ ma Malik̲ jin caaca mo be. 36 Walla dhalku/ ki thul gwo me'da p̲o/ ki 'kup̲ pini mo, haali/ /e mini diki wara mur'kup̲ t̲al 'deŋkamu/ mmota kush mo walla mmota 'thi/ mo be. 37 Hili dhalki gwo ma nyem pini ta'da nye mo, walla Yisam pini ta'da yisa mo. Toŋ kamu/ jin mar mii yan is mo tani a'di 'peni tonthus mo be.

Mo/en gom Uni kun Ta 'Kup̲ mo
38 Um cik̲ki gwo jin onu mo ki, ' E gom e mo, dhali she/ gom she/ mo.' 39 Hili Aha/ ona um gwo mo ki, dhalku/ ki roc̲ a'di jin ta thus mo.

Hili, a'diyin jin dorki /e e 'peshe/ ma bimporos pini mo tani, ṯu'kki a'di a'bana kamu/ si'da/ mo ma. 40 Waḵki/ wathin 'deŋ kamu/ ŋaṗa'd mmoḵal gwondwall apo/ /e mo dhali bu'th burrinyem bwaman pini mo tani, dhalki a'di bu'th j̄am ṗom pini si'da/ mo ma. 41 A'diyin jin ḵanki /e gwo ki 'bi'th mmoya ki̱ ŋaṯkini 'de/ mo tani, yayi nyaḵki a'di ki ŋaṯkina su/ mo ma. 42 Ç̣iki a'di jin doṯki /e to mo, dhali dhalku/ ki ṯu'k 'peni a'di jin ŋaṗa'd mmoḵal to 'peni /e mo.

43 Um ciḵki gwo jin okunu mo ki, ' /E mini mii ena mannyaḵ ca'b pini mo dhali shi/ a'di jin ta 'kuṗ pini i e mo.' 44 Hili Aha/ ona um gwo mo ki, eni uni kun ta 'kuṗ ki um mo ma dhali 'thoyi gom uni gwansan kun ṯoci um bwa mo, 45 wakan ki um mini ta iya/ ma babam bum jin di'd e momis mo. Haali/ a'di miiki'da tentem piti mmosul apo/ 'kwani kun ta thus ki thus mo dhali uni kun 'boron mo, dhali hashki̱'da sho'k apo/ uniŋ ḵar/e mo dhali uni kun 'koki ta ḵar/e mo be. 46 Haali/ waḵki/ um eni uni gwansan kun eni um mo tani, tontaḵ gi wakatinta gama um mo? 'Kona imantera thulṗa/ ki mii mii kun nyaḵka'd kan mo 'taa? 47 Waḵki/ um ki the jasi i̱waḵ bum me'd mo tani, ata miikina um ki nyanye/ mmobol kun tiya e mo? 'Kona 'kwani kun 'koki ta 'kwani Yahuuda/ ki mii mii kun nyaḵka'd kan mo 'taa? 48 Wakan um mini mii ta unim 'borgaŋ gana/ mo, me'da babam bum jin di'd e momis ta a'dim 'borgaŋ gana/ mo be.

Maṯṯa 6

Yesus Ṯorki Gwo gom To gun Miinu Ç̣i 'Kwani kun Hatha 'ko'd mo

1 Hili ki 'bore/ mo ki um 'koki mii mii ma ḵar/e bum ibwambori 'kwani mo jin mina uni mish mo mo, walla isi ciki/ um mini 'koki ta gi tontaḵ kun ish ḵumma/ 'pena babam bum jin di'd e momis mo. 2 Wakan ki /e mini ç̣i to gom 'kwani kun hatha 'ko'd mo tani, dhalku/ ki kowa poome/ ibwambori /e mo me'd jin mina 'kwani kun tana he'k e ka he'k e mo e gu'b gi montul is mo dhali eya ris bway tur mo, wakan ki uni minu maŋ mo ki 'kwani mo. Ka jiŋ gana/ Aha/ ona um gwo mo ki, uni bu'thki tontaḵ buni ka 'bimbil mo be. 3 Hili ki /e mini ç̣i to gom 'kwani kun hatha 'ko'd mo tani, dhalku/ ki dhal me'da binycam pini mmomish to jin mina me'da bimporos pini mo 4 wakan ki tom pini jin ç̣inu gom

'kwani kun hatha 'ko'd minu c̲i ki kup̲ mo. Dhali yan'ko'd aBabam pini jin mishki to jin c̲inu ki kup̲ mo tani midi c̲i /e tontak̲ mo be.

Yesus T̲orki Gwo mo gom Mon'tho mo

5 Ki /e mini 'tho mo tani, dhalku/ ki mii me'd imanheka he'k e mo, haali/ uni eni mondosh mo dhali 'tho mo e gu'b gi montul is mo dhali e bway tur mo wakan ki uni minu mish ki 'kwani mo. Ka jiŋ gana/ Aha/ onu um gwo mo ki, uni bu'thki tontak̲ buni mo be. 6 Hili ki /e mini 'tho mo tani, yayi gu'b pini mo. Muthi acampur mo dhali 'thoyi ababam pini mo, a'di jin di'd ki jim ba'k mo. Dhali yan'ko'd Ababam pini jin mishki to ki jim ba'k mo tani midi c̲i /e tontak̲ mo be. 7 Ki um mini 'tho mo tani, dhalku/ gwo ma wuny is ki rash e mo me'd mii jin mina 'kwani kun darga/ rum kun luŋu mo, haali/ uni toshkin ki uni minu cik̲ 'twa/ mo haali/ goma ris gwom buni mo be. 8 Wakan mo tani, dhalku/ ki wa e ki uni mo ma, haali/ Ababam bum mishki to kun ŋap̲a um nt̲wa/a/ ki um 'koki dot̲ a'di mo. 9 Wakan 'thoyi wa cikise/ mo ma:

> ' Ababam bam jin di'di momis,
> dhalki gway pini a'di karu ki ca mo ma me'd jin k̲ogu mo.
> 10 Dhalki bampam pini a'di yayi'd mo ma.
> Dhali dhalki bwam pini a'di minu a'cesh mo ma me'd yan a'di minu e momis mo.
> 11 Ka tee yansan c̲iyi aman tont̲em bam jin ta ji gi isa yempa/ mo ma.
> 12 Dhal am amure/ miinthus bam 'pen mo ma,
> me'd yan si'da/ dhalkina aman 'kwani 'pen kun 'kon ka mure/ miinthus bam m'ba/.
> 13 Dhalku/ ki sus am e mo jin palu mo e miinthus mo,
> hili wot̲hi aman 'peni wathin thus 'de/ yin mo ma.'

14 Haali/ wak̲ki/ um mini dhal 'kwani gwondhaŋ buni 'pen mo tani, Ababam bum jin di'd e momis si'da/ midi dhal um gwondhaŋ bum 'pen mo be. 15 Hili wak̲ki/ um 'koki dhal 'kwani gwondhaŋ buni 'pen mo tani, Ababam bum midi diki dhal um gwondhaŋ bum 'pen mo be.

Yesus T̲orki Gwo mo gom To gun Ga/u mo

16 Ki um ga/ki to mo tani, dhalku/ ki hil mo ki eŋgwamash mo me'd jin mina imanheka he'k e mo, haali/ uni warki jis/em buni mo wakan

ki moŋ ga/ tom buni minu mish ki 'kwani mo. Ka jiŋ gana/ Aha/ ona um gwo mo ki, uni bu'thki tontaḵ buni ka 'bimbil mo be. 17 Hili ki /e mini ga/ to mo tani, 'koshi 'kuṗ pini ka yin mo ma dhali lami bwam/em pini mo 18 wakan ki moŋ ga/ tom pini minu 'koki mish ki 'kwani mo, hili ka jasa Babam pini mo a'di jin dinu ki ṯor eya tente/ mo, dhali Ababam pini jin mishki to ki jim ba'k mo tani midi ç̣i /e tontaḵ mo be.

Mmo/ ish Ḵumma/ e Momis mo

19 Dhalku/ ki su'k to gom is pini mo e mony'cesh mo, e mo gun 'kon ma dhurany mo dhali mo jin wuna to gure/ mo, dhali e mo jin 'kona 'kwanin 'di/ mmo'ce'd mo mo dhali ḵwal to mo be. 20 Hili isi ciki/, suki to gom is bum ki to kun ish ḵumma/ e momis mo, e mo jin darga/ dhurany mo walla mo jin wuna to gure/ mmo'ce'd sho'k mo, dhali e mo jin dargi 'kwanin 'di/ mo mmo'koki 'ce'd to dhali ḵwal to mo. 21 Haali/ e mo jin isha tom pini ḵumma/ mo tani, a'di ta mo jin miin ma dum pini idi si'da/ mo be.

Alamba gi Bungwar is mo

22 E a'di ta'da lamba gom buŋgwar is mo. Wakan, waḵki/ em pini 'bora 'bor mo tani, buŋgwar is pini ka 'bimbil a'di 'tu'dkunu ki moŋkush mo be. 23 Hili waḵki/ em pini diki ç̣a'b ki kwany kwany mo tani buŋgwar is pini ka 'bimbil mo tani 'tu'du ki mondhurumi'd mo. Wakan, waḵki/ moŋkush jin di'd e /e ka jiŋgana/ dhurumi'd mo tani adhan mondhurumi'd 'ka'da miiya.

Mmo anan Is mo

24 Wathin 'deŋ kamu/ yisa di'da jin midi mish miiya ṯu'c gom itaṗa isu/ mo, hili a'di midi shi/ jan 'deŋ kamu/ i e mo dhali ena kamu/ mo, walla ilu a'di midi ç̣i is ki jan 'de/ mo dhali shi/a kamu/ i e mo. Um 'koki miiya Arumgimis to mo dhali mii to kun tanu pa ki pa mo. 25 Wakan Aha/ ona um gwo mo ki, dhalku/ is ki anan gom moŋ'koki/em bum mo ma, gom to kun mina umi shwa mo walla gom to kun mina umi p̣i mo; walla gom buŋgwar is bum mo, gom to kun mina umi hithi is mo. Haali/ dina mondiki/e ki bol tonṯe/ e mo, dhali buŋgwar is ki bol burrinye/ e mo 'taa? 26 Hili 'kuṗki 'dii kun pen e momis mo ma. Uni 'koki si to mo walla 'ciṯh to mo walla tul to is e

bwan themes mo, hili babam bum jin di'di momis mo tani a'di thipki uni mo. 'Kona um ki ta 'kwani kun 'bitha yol she/ ki 'bi'th mmobol uni e mo 'taa? 27 Dhali wathin 'de/ jana ibwam um jin midi anan is mo mmomish gannan gula gi mondiki/em piti 'ba/ mo? 28 Atinta anana um is gom to hi'th mo? Kulumi gwo ibwa mo ma gom jandin to kun 'kona pije/ mo, uni cakin kata mo. Uni 'koki miiya tu'c mo dhali 'koki sura thus mo. 29 Naskina/ Aha/ ona um gwo mo ki, hili isi ciki/ aSoliman eya ris monycam piti 'baar mo tani a'di dinu ki hi'th ki burrinye/ mmowaki jan 'de/ 'peni uni gwansan mo. 30 Wakan wakki/ Arumgimis ki hitha sho ki burrinye/ e bwam mondhe'd mo, kun 'kokin shwane/ mo dhali ka'thamo/ 'kwani ki ta'k uni e mo/o'd mo tani, ata mina a'di diki hi'th um ki burrinye/ ki nyanye/ mo, um kun gwa'da moŋgam gwo is ki gwa'd kan mo? 31 Wakan dhalku/ is ki anan mo ma dhali o gwo mo ki, ' Ata mina ana ishwa mo?' walla ' Atinta mina ana ipi mo?' walla 'Burinye/ jana imina ana ihithi is mo sa/?' 32 Haali/ 'kwani kun 'koki ta 'kwani Yahuuda/ ŋapkina ris to gwansan mo, dhali ababam bum jin di'di momis mo tani mishki'd ki um ŋapki uni mo be. 33 Hili simmi 'peŋkuman bampam piti i e ntwa/a/ mo mā dhali mo ma kar/em piti mo, dhali aris to gwansan i'baar mo tani minu ciku/ ki um mo be. 34 Wakan, dhalku/ is ki anan goma 'thamo/ mo, haala 'thamo/ midi anan is gom is piti mo. Atee ka 'dete/ 'dete/ midi 'kosh jwa gom tonthus ki is pitiŋ gana/ mo.

Matta 7

Mmodwall kun Tiya Gwo mo

1 Dhalku/ ki dwall gwo mo, dhali ki um minu 'koki dwall gwo mo. 2 Haali/ ki gwondwall jin dwallkina um mo tani, um minu dwall gwo mo, dhali ki mombar jin barkina um mo tani, a'di minu bar gom um mo be. 3 Atinta mishkina /e ari businyan to i e ma kam pini mo, hili /e diki misha ka'dum jin di'd e em piniŋ gana/ mo? 4 Atinta okina eya kam pini gwo mo ki, ' Dhalki Aha/ guna ara businyan to 'peni em pini mo,' ka dhana ka'dum a'di di'd e em piniŋ gana/ mo? 5 /E jin tana he'k e ka he'k e kan mo! Buka dhana ka'dum jin di'd e em piniŋ gana/ ntwa/a/ mo, dhali yan'ko'd /e mini mish mohil ki 'bore/ mmobuk ara businyan to jin di'da kam pini i e mo. 6 Dhalku/ ki ciya risa 'ka to kun

k̲ogu mo, dhali dhalku/ ki bi̲t dhemam bum ibwambora ris k̲uthar mo. Hili isi ciki/ ki uni mini ya̲p uni ki sho'k mo, dhali yan'ko'd i̲tu'k mo dhali dher um bwa ka 'ci'cimi̲th mo be.

Do̲ti ma, dhali Simmi Mii E mo, dhali Nagani mo

7 Do̲ti to mo ma, dhali a'di minu c̲iki um mo. Simmi mii e mo ma, dhali um mini gam a'di mo. Nagani anagan ki me'd mo ma, dhali a'di minu k̲a'dki um mo be. 8 Haali/ aris uni 'baar mo kun do̲tki to mo tani, bu'thki to mo; uni 'baar mo kun simmki to e mo tani; gamki to mo, dhali gom wathi/ jin nakanki'da nagan ki me'd mo tani, a'di minu k̲a'dki a'di mo be. 9 Walla wathi/ jana di'di bwam um mo, wak̲ki/ ya/m piti do̲t a'di gwo gom maaŋk̲uthu'd mo tani, mina a'di c̲i a'di wosh mo 'taa? 10 Walla wak̲ki/ a'di do̲t gwo gom wa'c mo tani, mina a'di c̲i a'di tasha mo 'taa? 11 Wakan, wak̲ki/ um kun ta thus ki thus mishi tom'boron c̲i ki uc̲im bum mo tani, bakata bese/ imin ma babam bum jin di'di momis mmoc̲i tom'boron ki uni gwansan kun do̲tki a'di mo? 12 Wakan, ma to yin jin ŋap̲a um ki mina 'kwani mii gom um mo tani, um si'da/ mini mii to gom uni mo, haali/ yansan ta gwoŋk̲an jin c̲inu mo dhali imanc̲i gwon dhamo/ mo be.

Campur jin Nyutha nyu'th mo

13 Cici um mo e 'twaŋkala campur jin nyutha nyu'th mo. Haali/ acampur a'di waŋkala waŋkal mo dhali bway a'di beeya bee mo jin suski'da sus mmo'ce'da 'ce'd sho'k mo, dhali 'kwani tana ris ka ris kun iikin e a'di mo be. 14 Haali/ acampura nyu'thga/ mo tani dhali bway mo tani a'di di̲ta mii mmosusa sus e mondiki/e mo, dhali uni kun gamki a'di mo tani 'kokini dak̲a/ mo be.

Aris Cwa Uni Mishu ki Maman Buni mo

15 Jiyi imanc̲i gwonthus dhamo/ ki e ki 'bore/ mo ma, kun p̲u'dkini um mmohitha murk̲a'bal i is mo hili ka jiŋgana/ e bwaman ma d̲u mo tani uni tana wu kun pitili to ki she/ mo be. 16 Um mini mish uni ki maman buni mo. A /mina 'kwani ho mamana mura'th 'pena 'de/ mo walla p̲u/ 'pena li̲t mo 'taa? 17 Ki bway jin nyak̲a'd mo tani, aris cwa kun 'boron mo tani dho'th maman kun 'boron mo, hili cwa kun shi/a shi/ mo tani dho'th mamana kun ta thus ki thus mo be. 18 Cwam

'borga/ mol dho'th maman kun shiyin mo, walla cwa shigga/ mol dho'th maman kun 'boron mo be. 19 Aris cwa ka 'dete/ 'dete/ kun 'koki dho'th mamana 'borga/ mo tani uni jepu ka 'cesh mo dhali ta'ki o'd mo be. 20 Dhali yan'ko'd wakan, um mini mish uni ki maman buni mo be. 21 Aris 'kwani ka 'dete/ 'dete/ kun o Aha/ gwo mo ki, ' Tapa, Tapa mo tani,' mini 'koki cic e bampa/ gi momis mo, hili jasi uni gwansan kun mii bwa ma Babam pem a'di jin di'd e momis mo be. 22 Dhali ka cim caan mo tani 'kwani mini ta ris ka ris mo kun mini o Aha/ gwo mo ki, ' Tapa, Tapa mo tani, 'kona aman ki o gwo is ki gway pini mo, mmo/ura risa rum thus ka pije/ ki gway pini mo, dhali miiya ris miimer ki gway pini mo 'taa?' 23 Dhali yan'ko'd Aha/ mina tor uni gwo eya tente/ mo ki, ' Aha/ dina ki mish um ki sule/ mo! Iiku/ mo 'peni Aha/ mo, um kun ta iman mii tonthus mo!'

Moŋka'b jin Ka'bu Isu/ mo

24 Wakan, aris 'kwani ka 'dete/ 'dete/ kun cikki gwom pem mo dhali ha uni e mo tani mina e waki wathi/ jin yuka yuk mo jin nyaŋki gu'b piti apo/ wosh mo be. 25 Dhali ka sho'k wolki yi'de/ mo tani, dhana gannu yi'de/ pu'dki'd mo, dhali 'tham poshki'd mo dhali dora po/ gu'b caan mo tani, hili a'di diki 'tuk ka 'cesh mo, haali/ a'di nyaŋkunu apo/ wosh mo be. 26 Hili 'kwani 'baar ka 'dete/ 'dete/ kun cikki gwom pem mo dhali 'koki ha uni e mo tani mina e waki wathim pus mo jin nyaŋki gu'b piti apowa si'b mo be. 27 Dhali ka sho'k wolki yi'de/ a'cesh mo tani, dhana gannu yi'de/ pu'dki'd mo, dhali 'tham poshki'd mo dhali dora po/ gu'b caan mo, dhali a'di kumki'da 'cesh mo, dhali mony'ce'd sho'k piti karki 'kup mo be."

Moshirr ma Yesus mo

28 Dhali ka Yesus 'baarki gwo gwansan mmo/o mo tani, adhana waambuhany 'kwani merkin ki gwontor piti mo, 29 haali/ a'di torki uni gwo me'd wathi/ jin tagi moshirr mo, dhali yisa me'd iman'kwar tom buni mowa.

Matta 8

Yesus dhelelki wathi/ jin 'kosha monthus is mo

1 Ka Yesus thulki'd ka 'cesh 'peni 'kuwosh mo tani, adhana waambuhany 'kwani bathki a'di nsho'k mo be. 2 Hili mo mo ma, wathi/ jin 'kosha monthus pu'dki'di a'di mo dhali luŋ ibwambori a'di mo, mmo/o gwo mo ki, "Tapa, wakki/ /e ona bwa mo tani, /e mini dhelel aha/ mo be."

3 Yeus he'thki me'd piti mo dhali ta a'di is ki me'd mo, mmo/ o gwo mo ki, "Aha/ ona bwa mo. Dheleli mo ma." Ki jahanne/ a'di dhelelkunu mo 'peni monthus piti mo be.

4 Yesus ki o a'di gwo mo ki, "Hili ki /e mini diki o gwoŋ kamu/ e wathiŋ kamu/ mo. Yaku/ mo ma e bway pini mo, mmotor is pini ka gasiis mo, dhali ci to jin cinu ki me'd jin kankin ma Musa gwo mo, haali/ a'di ta gwontor gom uni mo be."

Amanmiiya Tu'c ma mancil ma
Askar iss 'Kwanimpa Imudhe'd mo jin Wackunu mo

5 Ki a'di yayi'd e paŋ Kapranahuum mo tani, amancil ma askar iss 'kwanimpa imudhe'd pu'dki'di a'di mo, mmoŋap a'di mo, 6 dhali o gwo mo ki, "Tapa, amanmiiya tu'c pem ishki 'ko'da 'cesh ki 'ba'th jin mutki a'di is e pa mo dhali a'di diki'd e mo isa nyora caaga/ mo be."

7 Dhali yan'ko'da Yesus ki o a'di gwo mo ki, "Aha/ mina yaku/ mo dhali wac a'di mo be." 8 Hili ka mancil ma askar iss 'kwanimpa imudhe'd thokki gwo mo dhali o ki, "Tapa, aha/ dina ki ha me'd mo jin mina /e cic e galgin gu'b pem mo. Hili oyi jasi gwo mo dhali amanmiiya tu'c pem minu wac mo. 9 Haali/ aha/ si'da/ tana wathi/ jin di 'ko'd e bwaŋ'kwarany gi moshirr mo, dhali aha/ tana gi i/askar kun 'kon e bwam me'd pem mo. Aha/ ona gwo e jan tal 'de/ yan mo ki, ' Yaku/ mo tani,' dhali a'di yaki'd mo, dhali e jaŋ kamu/ mo ki, ' Yayu/ mo tani,' dhali a'di yayi'd mo, dhali eya manmiiya tu'c pem mo ki, ' Miiyi yan mo ma,' dhali a'di miiki a'di mo be."

10 Ka Yesus cikki gwo yansan mo tani, a'di merki'd mo dhali o uni gwansan gwo mo kun bathki a'di nsho'k mo ki, "Ka jiŋ gana/ Aha/ ona um gwo mo ki, Aha/ dina ki gam jan 'deŋ kamu/ e 'kwani ma Israyiil

mo jin ta'd gi moŋgam gwo is jin wakansan mo. 11 Aha/ ṯora um gwo mo ki, 'kwani ka ris mini iiyu/ 'peni mom'pesho'k mo dhala bora luŋgu'b mo, dhali uni mini 'kama ṯharabeesa is nyaḵka Ibrahiim mo, Is/haḵ mo, dhala Yaḵuub mo, e bampa/ gi momis mo be. 12 Hili iya/ gi bampa/ gi momis mo minu ṯa'k mo ka pije/ eya p̱ora pije/ gi mondhurumi'd mo, e mun mo tani ta mo jin minu ko mo dhali 'pe'd she/ mo be." 13 Yesus oki'da mancil ma askar iss 'kwanimpa imudhe'd gwo mo ki, "Yaku/ mo ma! Me'd jin gamkina /e gwo is mo tani, wakan dhalki a'di minu gom /e mo." Dhali amanmiiya ṯu'c waç̱kunu ki jahanne/ ka tee ç̱aan mo be.

Yesus Waç̱ki'da Mar ma Buṯurus jin Ta'da 'Bomi mo

14 Ka Yesus p̱u'dki'd e gu'b ma Buṯurus mo tani, a'di p̱arki'da mar ma Buṯurus e jin ta'da 'bomi mo mmo/ ishkina a'di ki is jin 'batha 'ba'th mo. 15 Yesus taki'da yim is ki me'd mo, dhali isa 'ba'thga/ dhalki'da yim 'pen mo. Yan'ko'd ayim cuki mis mo dhali ṯelki mii 'pen mmomii a'di to mo be. 16 Ki mom'pimpili/ p̱u'dki'd mo tani, uni ḵalki 'kwani ka ris eya Yesus kun bu'thkin ma risa rum thus mo. Dhali A'di ki ura ris shi/in thus ka pije/ ki gwo mo dhali waç̱a ris uni 'baar mo kun 'ba'thkin mo be. 17 Dhali yan a'di ta gwo jin thimkunu mo jin okunu ka manç̱i gwon dhamo/ jin ta'da Ishaya mo, mmo/ o gwo mo ki, "A'di ḵalki isa nyor bana mo dhali ḵalki aris 'ba'th kun 'koshki ana mo be."

Uni kun Mini 'Taki Baṯḫa Yesus Nsho'k mo

18 Ka Yesus p̱arki'da dhana waambuhany 'kwani e kun 'kamki a'di is mo tani, a'di ḵ̱anki gwo mo mmoya 'ciṯḫa gap̱ gi 'ban gi ḵumma/ yi'de/ gi pany Jaliila kamu/ mo. 19 Dhali yan'ko'd aman'kwar to p̱u'dki'di a'di mo dhali o gwo mo ki, "Manṯor gwo, aha/ mina baṯḫ /e nsho'k mo e mo yin jin mina /e iya mo." 20 Dhala Yesus ki o a'di gwo mo ki, "Amaḵ uni tagi jis mo, dhali 'dii kun p̱en e momis mo tani uni tagi gu'b mo, hili ya/ gi 'kwani mo tani a'di ḏargi mo mo mmokar 'kup̱ piti nycine/ mo be."

21 Jaŋ kamu/ 'peni imanciḵ a'di gwo oki a'di gwo mo ki, "Tapa, dhalki aha/ bway nṯwa/a/ mmoya mo dhali kana babam pem mo." 22 Hila Yesus ki o a'di gwo mo ki, "Baṯḫi Aha/ nsho'k mo ma, dhali dhalki jwa kanan ç̱eny jwam buniŋ gana/ mo."

Yesus Doshki'da Dhana P̲unthar 'Tham mo

23 Ka Yesus ci̲cki bwa kur mo tani, imanci̲k̲ gwom piti ba̲th̲ki a'di nsho'k mo be. 24 Hili mo mo ma, adhana p̲unthar 'tham cuki mis mo ap̲o/ k̲umma/ yi'de/ mo, wakan ak̲ur a'di k̲umkunu ki dhan yi'de/ jin bi̲rki bakal mo. Hila Yesus a'di ishki e mo. 25 Imanci̲k̲ a'di gwo iikini a'di mo dhali merki a'di e mo, mmo/ o gwo mo ki, "Wo̲th̲i aman mo ma, Tap̲a; ana 'ce'dkina sho'k mo!"

26 Yesus ki o uni gwo mo ki, "Atinta k̲o/kina um is mo kan, um kun gwa'da moŋgam gwo is ki gwa'd kan mo?" Dhali yan'ko'd a'di cuki mis mo dhali k̲ucur 'tham ki gwo mo dhali k̲umma/ yi'de/ mo. Yan'ko'd adhan mo doshki biyuu mo be.

27 'Kwani merkin mo dhali o gwo mo ki, "Ki wathi/ jana a'danne, ki 'tham dhali k̲umma/ yi'de/ ha a'di gwo e kan mo?"

'Kwani gi Paŋ Gadara kun Bu'th ma Ruma 'cesh mo

28 Ka Yesus p̲u'dki'd ka 'bana gap̲a kamu/ mo dhali e bampa/ gi 'kwaniŋ Gadara mo tani, 'kwani su/ kun bu'thkin ma rum thus gamki a'di 'kup̲ mo. Uni kun iiyin ka pije/ 'peni moŋ'kup̲a je mo dhali uni miikina nyor kagahara mo, wakan ki jan t̲al 'deŋ kamu/ midi diki ya ibway tur c̲aan mo be. 29 Hili mo ma, uni cuukin kagahara mo dhali o gwo mo ki, "Atinta mina /e imii ki aman mo, Ya/ ma Arumgimis mo? A/E yayin imahan mmo'kosh aman is ka nyor nt̲wa/a/ mo ki mo naskina/ diki p̲u'd mo 'taa?"

30 Shwane/ ama'diny k̲uthar 'kokin mmoshwa imun mo, yisa ki si'd si'd 'peni uni mowa. 31 Dhali arum thus 'kokin mmodot̲a Yesus mo dhali o gwo mo ki, "Wak̲ki/ /e ur aman ka pije/ mo tani, hashki aman eya ma'diny k̲uthar mo ma."

32 Dhali aYesus ki o uni gwo mo ki, "Iiku/ mo ma!" Dhali arum thus pikin ka pije/ mo dhali ci̲ckin e bwaman k̲uthar mo; dhali hili mo mo ma, ama'diny k̲uthar ka kuluny sokina wac̲a ka luŋgu'b mo e k̲umma/ yi'de/ mo dhali uni wukin e yi'de/ mo be. 33 Uni gwansan kun hilki k̲uthar mo tani sokin mo dhali uni iikin e 'peŋkuman bampa/ mo dhali t̲orki aris to 'baar mo, isi gwo gom to kun miikin e 'kwani kun bu'thkin ma rum thus kun nyo/on mo. 34 Hili mo mo ma, aris 'kwani gi 'peŋkuman bampa/ p̲u'dkin mmogama Yesus 'kup̲ mo. Ki uni p̲arki a'di

e mo tani, uni dotki a'di mo mmodhal mom buni 'pen kun 'kokina uni mo be.

Matta 9

Yesus Wacki Wathi/ jin Mutta/ Is mo

1 Yesus cicki bwam ma kur mo, mmo'citha/ gap mo, dhali pu'dki'd e 'peŋkuman bampam pitiŋ gana/ mo be. 2 Hili mo mo ma, uni kalki a'di wathi/ jin mutta/ is mo jin ishki'd eya ci mo. Mmomish moŋgam gwo is buni mo tani, Yesus oki wathi/ jin mutta/ is gwo mo ki, "Ya/um, buthi adu mo ma. Miinthus pini gwamkunu mo be."

3 Hili mo mo ma, iman'kwar ton tiya oki gwo e is buni mo ki, "Wathi/ yansan walki gwo sor mo be." 4 Yesus mishki gwoŋ kulum buni mo dhali o gwo mo ki, "Atinta kulumkina um tonthus eya dum bum kan mo? 5 Haali/ jana a'di i'ka'da mii mo, mmo/ o gwo mo ki, ' Miinthus pini uni gwamkunu mo,' walla mmo/ o gwo mo ki, ' Cuyi mis mo dhali yayi mo'? 6 Hili ki um mini mish mo mo ki ya/ gi 'kwani tagi mom'bi'th apo/ mony'cesh mo mmogwam miinthus mo", a'di oki wathi/ jin mutta/ is gwo mo ki, "Cuyi mis mo, dhali 'deki acim pini mo dhali yayi bway gu'b pini mo." 7 Dhali yan'ko'd wathi/ cuki mis mo dhali yaki bway gu'b piti mo. 8 Ka wambuhany 'kwani mishki mii yan mo tani, uni ko/ki is mo dhali karkina Arumgimis ki ca mo, jin ciki moshirr gi wakansan e 'kwani mo.

Ayuk jin Yukkunuwa Matta mo

9 Me'd jin yakin ma Yesus ki yampe 'peni mun mo tani, a'di parki wathi/ jin yuku gway ka Matta e mo mmoca'bkina a'di e gu'b burrinye/ gi imantera thulpa/ mo. A'di oki a'di gwo mo ki, "Bathi Aha/ nsho'k mo ma." A'di cuki mis mo dhali bath a'di nsho'k mo be.

10 Me'd jin ca'bkin ma Yesus a'cesh mmoshwa to e gu'b mo tani, hili mo mo ma, imantera thulpa/ ka ris mo dhali imanmii miinthus pu'dkin mo dhali shwaki to nyakka Yesus mo dhali imancik gwom piti mo be. 11 Ki 'kwani Parsiyiin mishki a'di mo tani, uni oki imancik gwom piti gwo mo ki, "Atinta shwakin ma mantor gwom bum to nyakki imantera thulpa/ mo dhali imanmii miinthus kan mo?"

12 Ka Yesus cikki gwo yan mo tani, a'di oki gwo mo ki, " 'Kwani kun 'bitha buŋgwar is ki 'bi'th mo tani 'koki ŋapa Hakiim mo, hili jasi uni gwansan kun 'ba'thkin mo be. 13 Um mini ii mo dhali da/ar 'pemen gwo yan ta'da ta mo: ' Aha/ ona bwa ki mo mii mii mo dhali yisa mmomiiya bas mowa.' Haali/ Aha/ dina ki yayu/ mmoyuk uni kun mii miiŋ kar/e mmorica du is mo, hili gom imanmii miinthus mo be."

Gwondot jin Dotu gom To jin Ga/u mo

14 Dhali yan'ko'd imancika Yohaan gwo pu'dkini a'di mo dhali o gwo mo ki, "Atinta gakina ana to dhali 'kwani Parsiyiin ka yempa/ kan mo, hili imancik gwom pini 'koki ga/ to mo?"

15 Yesus oki uni gwo mo ki, "Mina iya/ gi gu'b gi mo mii mii mash iko mo ki nyara/ nyaŋa'b di'd naskina/ nyakki uni mo 'taa? Hili atee midi pu'du/ mo ki nyara/ nyaŋa'b minu kal 'peni uni mo, dhali yan'ko'd uni mini ga/ to mo be. 16 Wathiŋ kamu/ yisa di'da jin 'dapki sharkin burrinyen this apo/ burrinyen dhamo/ mo, haali/ mo jin 'dapu midi dher mo 'peni burrinye/ mo, dhali mondher midi shi/ashi/ kagahara mo be. 17 Walla 'kwani 'thuthki yimana mura'th this e bwaman kucaŋ yimana muratha dhamo/ mo. Wakki/ uni mini mii kan mo tani, kucaŋ midi 'twak mo, yimana mura'th midi gaca sho mo, dhali kucaŋ yimana mura'th minu shi/is mo. Isi ciki/, uni 'thuthki yimana mura'th this e bwaman kucaŋ kun daka kucuru mo, dhali uni su/ mini 'ko ka 'dan'dap mo be."

'Bwa/ gi Wathi/ jin Ta Tapa mo dhala 'Bom jin Ta'da Yesus 'Twaman Burrinyem Piti Is ki Me'd mo

18 Ka Yesus oki to gwansan e uni mo tani, hili mo mo ma, tapaŋ kamu/ pu'dki'd mo dhali 'tukki'd ki jiŋ 'kupa 'dupun e bwambori a'di mo. A'di oki gwo mo ki, " 'Bwa/um pem daka wu'd shwane/ mo, hili yayu/ mo dhali kar me'd pini apowa yim mo, ki a'di midi diki e mo." 19 Dhali yan'ko'da Yesus cuki mis mo dhali bath a'di nsho'k mo, dhali imancik gwom piti miikin wakan mo be.

20 Hili mo mo ma, a'boma kamu/ jin 'koshkina is ka nyor 'pena bas jin guski'd gom yili 'kume'd i'ce'dka su/ mo tani yayi'd i'ko'da Yesus mo dhali taki 'twaman burrinyem piti is ki me'd mo.

21 Haala yim oki gwo ki is piti mo ki, "Wakki/ aha/ tana jasi burrinyem piti is ki me'd mo tani, aha/ mina isi 'taki 'bor mo be."

22 Hila Yesus tu'kki'd mo dhali para yim e mo, dhali o gwo mo ki, " 'Bwa/um, buthi adu mo; moŋgam gwo is pini waçki /e mo." Dhali a'bom a'di waçkunu 'pena tee çaan mo be. 23 Ka Yesus pu'dki'd e gu'b gi tapa mo tani, a'di parki iman piya thathar e mo dhali awaambuhany 'kwani miikina dulatt mo be. 24 A'di oki gwo mo ki, "Iiku/ mo ma, haali/ ari nyara/ diki wu mo, hili ayim ishki e mo." Hili uni pe'thki a'di ka mak mo. 25 Hili ka waambuhany 'kwani urkunu ka pije/ mo tani, a'di cicki bway bwaŋ gu'b mo dhali butha yim mme'd mo, dhali ari nyara/ cuki mis mo be. 26 Dhali gwo gom mii yan mo tani a'di yaki'd ki lala'th e bampa/ 'baar mo be.

'Kwaniny Ja'da/ Isu/ kun Bu'thki Momish Mo mo

27 Me'd jin yakin ma Yesus ki yampe 'peni mun mo tani, 'kwani su/ kun tana ja'da/ bathki a'di nsho'k mo. Uni 'konkin mmocu mo dhali o gwo mo ki, "Miiyi mii apo/ aman mo ma, Ya/ ma Dawuu'd mo!"

28 Ka Yesus cicki gu'b mo tani, 'kwani kun tana ja'da/ pu'dkini a'di mo. DhalaYesus ki o uni gwo mo ki, "Um gam gwo is ki Aha/ mina mii to yan mo 'taa?"

Uni thokki a'di gwo mo ki, "Nye, Tapa."

29 Yan'ko'da Yesus taki em buni is ki me'd mo dhali o gwo mo ki, "Dhalki a'di minu gom um mo isi me'd moŋgam gwo is bum mo," 30 dhali em buni ka'dkunu mo. Yan'ko'd Yesus ki la kan uni gwo ki 'bi'th mo mmo/ o gwo mo ki, "Hili ma, dhalku/ ki dhal wathin 'deŋ kamu/ bway mmomish a'di yan mo." 31 Hili 'kwani su/ iikin ka pije/ mo dhali peper gwo gom mii yan ki lala'th e bampa/ 'baar mo be.

Wathi/ jin Ta'da 'Diye/ Mishki 'Twa/ Wal mo

32 Me'd jin iikina 'kwani su/ gwansan ka pije/ mo tani, hili ma, wathin 'diye/ jin bu'thkin ma rum thus suskunu aYesus mo be. 33 Dhali ka rum thus urkunu ka pije/ mo tani, wathi/ jin ta'da 'diye/ oki gwo mo. Dhali awaambuhany 'kwani merkin mo dhali o gwo mo ki, "To yan dinu ki mish ki sule/ ntwa/a/ e Israyiil mo!"

34 Hili 'kwani Parsiyiin oki gwo mo ki, "Ki gway gi tapa ma ruma 'cesh mo tani, a'di urki'da rum thus ka pije/ mo be."

Yesus Hilki'da Hil ka 'Thime/ gom 'Kwani mo

35 Yesus yaki'd e 'peŋkuman bampa/ i'baar mo dhali e ushi bampa/ mo. A'di diki'd mmotor gwo e gu'b gi montul is buni mo, mmotor gwom 'borga/ gi 'peŋkuman bampa/ mo dhali mmowaç 'ba'th kun 'kona e ki she/ ki she/ i'baar mo dhali aris 'ba'th kun 'kona e ki she/ ki she/ mo be. 36 Ki a'di parki'da waambuhany 'kwani e mo tani, a'di hilki'da hil ka 'thime/ gom uni mo, haali/ uni to'ckunu bwa mo dhali dargi mom'bitha du is mo. Uni wana e ki ka'bal kun darga/ manhil uni mo be. 37 A'di oki imancik gwom piti gwo mo ki, "Bwam mondhe'd ishkina to mo, hili imanmiiya tu'c 'koni daka mo be. 38 Wakan 'thoyi ki jahanne/ mo ma gom Tapa gi mondhe'd mo, wakan ki a'di midi hash imanmiiya tu'c ka pije/ e bwam mondhe'd piti mo."

Matta 10

Yesus Kwanyki Uni I'kume'd I'ce'dka Su/ mo

1 Yesus yukki imancik gwom piti kun 'koni 'kume'd i'ce'dka su/ imontal 'de/ mo dhali çiki uni moshirr apo/ shi/in thus kun nyo/on mo, mmo/ur uni ka pije/ mo, dhali mmowaç 'ba'th kun 'kona e ki she/ ki she/ i'baar mo dhali aris 'ba'th kun 'kona e ki she/ ki she/ mo be. 2 Shwane/ gway gi uni kun dhunu ki she/ kun 'koni 'kume'd i'ce'dka su/ anihe/ mo. Jin twa/a/ ta'da Simaan mo (jin yukina a'di ka Buturus si'da/ mo), dhala Andarawos jin ta'da kam piti mo; Yakuub ya/ ma Sabadi mo, dhala Yohaan jin ta'da kam piti mo; 3 Pilibbus mo, dhala Bartulamaawos mo, Tuuma mo, dhala Matta jin ta'da mantera thulpa/ mo, Yakuub ya/ ma Halpa mo, dhala Taddawos mo; 4 Simaan gi paŋ Kaana mo, dhala Yahuusa Iskarayuuti mo, jin midi 'cith a'di is ki gwo mo.

Uni kun Hashu ka 'Kume'd I'ce'dka Su/ mo

5 Uniŋ 'kume'd i'ce'dka su/ gwansan hashkin ma Yesus ka pije/ mo. A'di ye'thki uni sho'k ki gwo mo dhali o gwo mo ki, "Dhalku/ ki ii e mon tiya kun 'kona 'kwani gun 'koki ta 'kwani Yahuuda/ mo, dhali

dhalku/ ki ciç e mon tiya gi bampa/ gi 'kwani Saamira mo. 6 Iiku/ mo mmodhal mii e i is mmoŋaṗ ḳa'bal gi kuŋ gu'b ma Israyiil kun this ki e mo; 7 dhali me'd jin mina umi ii mo tani, çiyi gwo mo dhali oyi gwo mo o ki, ' 'Peŋkuman bampa/ gi momis a'di 'disha 'dish mo be.' 8 Waçi uni kun 'ba'thkin mo, 'deki uni kun wukin mo, dheleli uni kun 'kosha monthus mo, dhali uri aruma 'cesh ka pije/ mo. Um bu'thki a'di ki dargi to jin çinu mo, çiyi a'di jin çinu ki darga/ gar 'kus mo. 9 Dhalku/ ki ḳal 'dolkona kamu/ mo dhali 'dolkon kush ilu/ mo, walla emena guurush 'per eya jisilan bum mo. 10 Dhalku/ ki ḳal ḳucaŋ ilu/ gom mo iim bum mo, walla burrinyem po/ mo, walla aṗṗa/ mo, walla lukaas mo, haali/ amanmiiya ṭu'c a'di ha me'd gom toṇṭem piti mo be. 11 E 'peŋkuman bampa/ yin walla bampa/ jin mina umi ciç mo tani, gami a'di jin ha me'd e a'di mo, dhali 'koyi imun ntagi um mini ii mo. 12 Me'd jin ciçkina um e gu'b mo tani, theyi a'di me'd mo ma. 13 Waḳki/ gu'b ha me'd mo tani, dhalki moŋḳu'th is bum yayi'd apo/ a'di mo. Hili waḳki/ a'di diki ha me'd mo tani, dhalki moŋḳu'th is bum doḳko'di um mo. 14 Haali/ me'd uni gwansan kun 'koki bu'th um mo walla ciḳ gwom bum mo tani, ki um iikin 'peni gu'b çaan mo walla 'peŋkuman bampa/ mo tani, piri bu'd 'peni sho'k bum mo ma. 15 Ka jiŋ gana/ Aha/ ona um gwo mo ki, a'di midi ha me'd ki nyanye/ gom bampa/ gi pa Saduum mo dhali paŋ Gamurrah ka tee gi gwondwall mo mmobol 'peŋkuman bampa/ çaan e mo be.

Monṭo'c 'Kus Mini Ṗu'du/ mo

16 Hili mo mo ma, Aha/ hashkina um ka pije/ me'd ḳa'bal e bwaman ma wu mo, wakan yuḳi ki yuḳ me'd tasha/ mo dhali dari ka maḳ me'd gurko/ mo. 17 Jiyi 'kwani ki e ki 'bore/ mo ma! Uni mini çi um e imandwall gwo mo, dhali uni mini dor um mo e gu'b gi montul is buni mo be. 18 Dhali yan'ko'd um minu susu ibwambori imudhiir mo dhali imaliḳ mo gom gway pem mo, mmoçi gwo ibwambori uni mo dhali e 'kwani kun 'koki ta 'kwani Yahuuda/ mo be. 19 Ki uni mini çi um wakan mo tani, dhalku/ is ki anan mo gom gwo jin mina umi o mo walla ata imina umi o mo, haali/ gwo jin mina umi o mo tani minu çiki um ka tee çaan mo be. 20 Haali/ a'di diki ta um kun mini o gwo mo, hili Shi/in 'pena babam bum mo jin midi o gwo e um mo be. 21 Akama kamu/ midi çiya kam mmowu mo, dhali ababa ki ya/um piti mo. Dhali

uc̲i mini cu mis ap̲o/ ibabam buni mo dhali ikum mo dhali mini dhu uni mmowu mo. 22 Um minu shi/ i e ki 'kwani ka ris mo haali/ gom gway pem mo. Hili a'diyin jin 'dimki 'kup̲ ntagi 'pemen mo tani, wathi/ c̲aan minu wot̲h mo be. 23 Wak̲ki/ uni t̲o'c um bwa e 'peŋkuman bampa/ yan mo tani, soyi bway bampaŋ kamu/ mo, haali/ ka jiŋ gana/ Aha/ ona um gwo mo ki, um mini 'koki ii eya ris 'peŋkuman bampa/ ma Israyiil mo nt̲wa/a/ ki ya/ gi 'kwani diki p̲u'du/ mo be.

24 Amanci k̲ gwo diki ca 'penka mant̲or gwom piti mo, walla amanmiiya t̲u'c diki ca ki tap̲am piti mo. 25 A'di ha me'd goma manci k̲ gwo ki a'di midi wa e ka mant̲or gwom piti mo, dhali amanmiiya t̲u'c me'd tap̲am piti mo. Wak̲ki/ uni yuk̲ki tap̲a gi kuŋ gu'b ka Baalsebuul mo tani, mo shi/ gi gway midi wakata mo bessene/ jin mina uni yuk̲ 'kwani gi kuŋ gu'b piti mo!

A'di jin Minu K̲o/ mo

26 Wakan dhalki uni ki k̲o/ mo, haali/ toŋ kamu/ yisa di'da jin kumu 'kup̲ mo jin minu 'koki t̲or eya tente/ mo, dhali toŋ kamu/ yisa di'da jin ba'kkunu mo jin minu 'koki mish mo. 27 A'di jin t̲orkika um e mondhurumi'd mo tani, minu o e moŋkush mo, dhali jin cik̲a um ka k̲ako/ ki 'cem bum mo tani, t̲orkunu e 'kuŋgu'b mo be. 28 Dhali dhalku/ ki k̲o/ uni gwansan kun 'koshi buŋgwar is mo hili uni 'koki misha k̲ashira/ 'kosh mo. Isi ciki/, k̲o/ki a'di jin mishki'da k̲ashira/ 'ce'd sho'k mo dhali buŋgwar is e mo ma al o'd mo be. 29 'Konu ki yol ushi 'dii isu/ ka maliim mo 'taa? Hili jan 'de/ 'peni uni midi diki bit̲a 'cesh ki dargi bwa ma babam bum mo be. 30 Hili amur'kup̲ bum gana/ uni deŋkunu e i'baar mo be. 31 Dhalku/ is ki k̲o/ mo ma. Um a'di 'bitha yol she/ ki 'bi'th mmobol ushi 'dii e mo be. 32 Wakan aris 'kwani 'baar ka 'dete/ 'det̲e/ kun mini pi gwo ibwambori 'kwani gom Aha/ mo tani, Aha/ si'da/ mina pi gwo ibwambor ma babam pem a'di jin di'd e momis mo be. 33 Hili a'di jin wat̲ki Aha/ gway ibwambori 'kwani mo tani, Aha/ si'da/ mina wat̲ a'di gway ibwambor ma babam pem a'di jin di'd e momis mo be.

Yisa Moŋk̲u'th Isa, Hili Gandal jin Ka'd mo

34 Dhalku/ ki t̲osh ki Aha/ p̲u'dkina/ mmok̲ali moŋk̲u'th is e mony'cesh mo. Aha/ dina ki p̲u'd mmok̲ali moŋk̲u'th is mo, hili gandala turga/ mo

be. 35 Haali/ Aha/ pu'dkina mmokar wathi/ apowa babam piti mo, dhali 'bwa/ apo/ kum mo, dhali amare/ apowa mar pitim 'bomi mo. 36 'Kwaniŋ 'kup gi wathi/ mini ta 'peni uni gwansan gi kuŋ gu'b pitiŋ gana/ mo be. 37 A'di jin eni com mo walla kum kagahara mmobol Aha/ e mo tani a'di diki ha me'd gom Aha/ mo; a'di jin eni ya/ mo walla 'bwa/ mmobol Aha/ e mo tani a'di diki ha me'd gom Aha/ mo be. 38 A'di jin diki kal cwany'cithan dhul piti mo dhali diki bath Aha/ nsho'k mo tani a'di diki ha me'd gom Aha/ mo be. 39 A'di jin gamki mondiki/em piti mo tani midi this a'di e mo. Hili a'di jin this ki mondiki/em piti e gom gway pem mo tani midi gam a'di mo be.

To gi Ish Kumma/ mo

40 A'diyin jin bu'thki um mo tani bu'thki Aha/ mo, dhali a'di jin bu'thki Aha/ si'da/ mo tani bu'thki a'di jin hashki Aha/ mo be. 41 A'diyin jin bu'thki'da manci gwon dhamo/ ki gway ma manci gwon dhamo/ mo tani midi bu'th tontak ma manci gwon dhamo/ mo, dhali a'diyin jin bu'thki wathiŋ kar/e ki gway gi wathiŋ kar/e mo tani midi bu'th tontak gi wathiŋ kar/e mo be. 42 A'diyin jin ciki jan tal 'de/ 'peni uni gwansan kun gwa'dan yi'den 'thupga/ mmopi ki 'kwa ki gway gi imancik gwo mo tani, ka jiŋ gana/ Aha/ ona um gwo mo ki, a'di midi diki this tontak piti e mo be."

Matta 11

1 A'di pu'dki'd ki embul caan ka Yesus 'baarki'd mmoye'th imancik gwom piti sho'k kun 'koni 'kume'd i'ce'dka su/ mo tani, a'di yaki'd 'peni mun mo mmotor gwo mo dhali mmoci gwo eya ris 'peŋkuman bampam buni mo.

Imanhashu mo 'pena Yohaan jin Ta'da Man Miiya mii ki Yi'de/ mo

2 Shwane/ ka Yohaan cikki gwo eya sijin goma ris mii ma Kristhos mo tani, a'di hashki gwo ki imancik gwo piti mo, 3 dhali oki a'di gwo mo ki, "A/e ta jan 'de/ jin midi yayu/ mo, walla aman mina par jaŋ kamu/ e mo?"

4 Yesus thoḵki gwo mo dhali o uni gwo mo ki, "Iiku/ mo ma dhali ṯora Yohaan gwo gom to jin mishkina um mo dhali jin ciḵa um mo. 5 Dhali uni kun tana ja'da/ bu'thki mo mish mo mo, uni kun ta ŋwol iikin ki sho'k mo, uni kun 'kosha monthus mo tani dhelelkin mo, uni kun tana 'diye/ mo tani ciḵki gwo doḵ/e mo, uni kun wukin mo tani cukunu mis ka nyaŋ'ko'd mmo'koki e mo, dhali gwom 'borga/ a'di ċikunu gom uni kun hatha 'ko'd mo be. 6 Mom'bor mii gom a'diyin jin dina to ki gol mo haali/ gom Aha/ mo."

7 Me'd jin iikina 'kwani gwansan e bway buni mo tani, Yesus ṯelki mii 'pen mmo/owa waambuhany 'kwani gwo goma Yohaan mo ki, "Atina iikina um ka pije/ e mombwaasho mmoṗar e mo---apil jin yiḵinkina 'tham is mo 'taa? 8 Hili atinta iikina um ka pije/ mmoṗar e mo---wathi/ jin hi'thki burrinye/ na'bulga/ mo 'taa? Ka jiŋ gana/, uni gwansan kun hithi burrinye/ na'bulga/ mo tani 'kon e gu'b gi imaliḵ mo be. 9 Hili atinta iikina um ka pije/ mmoṗar e mo-- amanċi gwon dhamo/ mo 'taa? Nye, Aha/ ona um gwo mo ki, dhali ki nyanye/ mmobola manċi gwon dhamo/ e mo. 10 Yansan ita gwo jin 'kwarkunu gom a'di mo ki, Hili mo mo ma, Aha/ hashkina gum bway pem ibwambori jis/em pini mo, a'di jin midi thoson bway pini ibwambori /e mo. 11 Ka jiŋ gana/ Aha/ ona um gwo mo ki e bwamani uni gwansan kun dho'thkina up mo tani, jan 'deŋkamu/ ṗiyi'd imun jin cuki'd mmoca ka Yohaan jin ta'da Manmiiya mii ki yi'de/ mo. Hili wathi/ jin gwa'da'd iha me'd e 'peŋkuman bampa/ gi momis mo mmobol a'di e mo be. 12 'Pena tee ma Yohaan jin ta'da manmiiya mii ki yi'de/ ntaga shwane/ mo tani, 'peŋkuman bampa/ gi momis 'koshkunu is ka nyor ki mombujur mo, dhali 'kwani kun bujurkina bujur ḵalki a'di ki mom'bi'th mo be. 13 Haali/ imanċi gwon dhamo/ i'baar mo dhali gwoŋḵan jin okunu is ntaga Yohaan mo; 14 dhali waḵki/ um ona bwa mmobu'th a'di mo tani, a'di ta'da Iliyya jin midi ṗu'du/ mo be. 15 Dhali a'diyin jin ta'd gi gu'ban'ce mmociḵ gwo mo tani, dhalki a'di ciḵ gwo mo ma. 16 Atinta imiga/ kar ka ṗar 'ban ka nyaḵkumyil yan mo sa/? A'di wana e ki uċi kun 'kon e mo ma suug mmoyuḵa yuḵ gom kun tiya mo, 17 dhali o gwo mo ki, Aman pikina thele/ gom um mo tani, dhali um 'koki sa mo. Aman gwokina mo tani, dhali um 'koki ko ki kony jabu'th mo be. 18 Haala Yohaan diki yayu/ mmoshwa tonṯe/ mo walla mmoṗi to mo dhali uni o gwo mo ki, ' A'di ta'dga rum thus mo be.' 19 Dhali Ya/ gi

'kwani pu'dki'd mmoshwa to mo dhali mmopi to mo dhali uni o gwo mo ki, ' Hili mo mo ma, a'di ta wathi/ jin shwana te/ anyor mo dhali aman'kosh ma su mo, amugu gi imantera thulpa/ mo dhali imanmii miinthus mo!' Hili moyuk a'di karu ki mo ma kar/e ki mii ma yim mo."

Wayyi e 'peŋkuman Bampa/ Kun Ushkina Du Ric is mo

20 Dhali yan'ko'da Yesus telki mii 'pen mmotor aris 'peŋkuman bampa/ gwo mo eya ris miimera caagam piti kun miikunu mo, haali/ uni 'koki rica du is mo be. 21 "Wayyi e um gi paŋ Kursiin mo! Wayyi e um gi pam Bethsayidaa/ mo! Wakki/ aris miimer miikunu e pa Sur mo dhali e pa Sayidaa/ mo jin miikunu e um mo tani, uni minu 'taki rica du is ka dhamo/ mo mmohi'th burrinye/ ma shawal i is mo dhali mmo'kosh 'piny mo be. 22 Hili, Aha/ tora um gwo mo ki a'di midi ha me'd ki nyanye/ gom pa Sur mo dhali pa Sayidaa/ mo ka tee gi gwondwall mmobol um e mo. 23 Um 'kwani, gi paŋ Gapranahum mo, a/um toshkin ki um minu 'de'k bway momis mo? Yisa, um minu 'doyu ka 'cesh eya Haawiya mo. Haali/ wakki/ e pa Saduum imun mo jin miikunu aris miimer kun miikunu e um mo tani, a'di midi di naskina/ ntaga tee yansan mo be. 24 Hili Aha/ ona um gwo mo ki a'di midi 'ka'da 'ka'd gom bampa/ gi pa Saduum mo ka tee gi gwondwall mo mmobol um e mo be."

Iiyu/ I Aha/ mo ma dhali Siyi Is mo

25 Ki embul caan Yesus oki gwo mo ki, "Aha/ maŋkina /e mo, Ababa, jin ta Tapa gi momis mo dhali mony'cesh mo, haali/ /e ba'kkina ris to gwansan 'peni 'kwani kun yuka yuk mo dhali kun mishi gwo 'ban mo, dhali tor uni eya tente/ ki ushi uciŋ gwa'dga/ mo be. 26 Nye, Ababa, haali/ a'di yansan 'bora 'bor e jis/em pini mo be. 27 Aris to 'baar cikunu gom Aha/ mo 'pena Babam pem mo; dhali jan tal 'deŋ kamu/ diki mish Ya/ mo hili jasa Baba mo, dhali jan tal 'deŋ kamu/ diki misha Baba mo hili jasi Ya/ mo dhali a'din 'de/ yin jin mina Ya/ ikwany mo tani mmotor a'di eya tente/ mo be. 28 Iiyu/ i Aha/ mo ma, umi 'baar kun mina tu'c mo dhali kun 'thira ton diti'd mo, dhali Aha/ mina ciki um mosi/is mo be. 29 Buthi dhaŋka'b tom 'bam pem mo ma dhali da/ari 'peni Aha/ mo, haali/ Aha/ tana 'thup e mo dhali amankar is ki gwa'd eya du mo, dhali um mini gam mosi/is goma kashiram bum mo be.

30 Haali/ dhaŋk̲a'b tom 'bam pem a'di 'ka'da 'ka'd mo dhali ton di̲ti'd pem a'di p̲o'da p̲o'd mo be.

Ma̲t̲ta 12

Imanci̲k̲ Gwo Uni 'Ce'dki Pos Ka Cim ma Pesu/ mo

1 Dhali ka tee c̲aan mo tani Yesus yaki'd e bwam mondhe'd ka cim ma pesu/ mo. Imanci̲k̲ a'di gwo 'koshkina t̲e/ mo dhali t̲elki mii 'pen mo mmo'ce'd pos dhali 'ka uni mo be. 2 Hili ki 'kwanim P̲arisiyiin p̲arki mii c̲aan e mo tani, uni okina Yesus gwo mo ki, "Hili ma, Imanci̲k̲ /e gwo uni miiki a'di jin dina gwoŋk̲an ki dhal bway mmomii ka cim ma pesu/ mo be." 3 Hila Yesus ki o uni gwo mo ki, " 'Kona um ki deŋ mii ma Dawuu'd e jin miikina a'di mo me'd jin 'kosha t̲e/ a'di mo, dhali 'kwani kun 'kokin nyak̲ki a'di mo 'taa? 4 A'di yaki'd e bwaman gu'b ma Arumgimis dhali shwaki tont̲e/ jin di'di buŋ'kus mo, a'di jin dina gwoŋk̲an ki dhal a'di bway mmoshwa mo dhali jin dina gwoŋk̲an ki dhal bway gom uni gwansan kun 'konkin nyak̲ki a'di mo, hili dhala gwoŋk̲an bway jasi gom igasiis mo be.

5 'Kona um ki deŋ gwoŋk̲an jin c̲inu e mo ka cim ma pesu/ mo ki igasiis kun 'kon e gu'b gi mondhelela dhelel nyo/kina cim ma pesu/ mo tani hili uni dargi mii i'ba/ mo 'taa? 6 Hili Aha/ ona um gwo mo ki jan 'deŋ kamu/ di'd imahan jin bol gu'b gi mondhelela dhelel e mo be. 7 Wak̲ki/ um mishki 'pemen gi gwo yansan 'ban mo tani, ' Aha/ ona bwa ki mii mii mo dhali yisa mmomiiya bas mowa,' um mini 'koki wak̲ mii kun daru gi mii i'ba/ mo. 8 Haali/ ya/ gi 'kwani a'di ta Tap̲a ka cim ma pesu/ mo be."

Wathi/ jin Kutha Me'd Guŋkuru/ mo

9 Dhali yan'ko'd Yesus yaki'd mo 'peni mun mo dhali ci'cki'd e gu'b gi montul is buni mo be. 10 Hili mo mo ma, wathiŋ kamu/ diki'di mun mo jin k̲uthkina me'd guŋkuru/ mo. Dhali 'kwanim p̲arisiyiin dot̲kina Yesus gwo mo, mmo/o gwo mo ki, "A /a'di dhala gwoŋk̲an bway mmowac̲a wac̲ ka cim ma pesu/ mo 'taa?" Wakan ki uni mini 'taki tagi gwo mmoyer a'di is ki gway mmomii miinthus mo be.

11 Yesus oki uni gwo mo ki, "Wathi/ jana di'di bwam um mo, aja mo, wak̲ki/ a'di ta'dgi k̲a'bal jasi 'de/ mo, dhali wak̲ki/ k̲a'bal yan bi̲t̲ki'd e

bwam jis ka cim ma pesu/ mo tani, minu diki bu'th a'di mo dhali buk a'di ka pije/ mo 'taa? 12 Bahili wathimpa a'di gama she/ yol ki gam mo mmobol ka'bal e mo! Wakan a'di ta mii jin dhala gwoŋkan jin cinu bway mo mmomii miim 'boro'd ka cim ma pesu/ mo be. 13 Dhali Yan'ko'd Yesus ki o wathi/ gwo mo ki, "Hethi me'd pini mo ma." A'di he'thki a'di mo, dhali a'di wackunu dok/e mo dhali a'di 'borkina me'd mo isi me'da kamu/ mo. 14 Hili 'kwanim Parisiyiin iikin ka pije/ mo dhali bu'th gwo jin gamu me'd apo/ a'di mo. Uni ŋapki bway mo ki uni mini 'ce'd a'di sho'k mo be.

Gwo ma Ishaya Jin Onu Is Thimkunu mo

15 Ka Yesus, mishki mii yan mo tani, a'di dokki'd 'peni mun mo. 'Kwani ka ris bathki a'di nsho'k mo dhali a'di wac uni 'baar mo be. 16 A'di kanki uni gwo mo mmo'koki tor a'di eya tente/ ki 'kwanin tiya mo, 17 ki a'di minu thim mo, jin okunu ka Ishaya jin tada mancin gwon dhamo/, mmo/o gwo mo ki,

> 18 "Hili mo mo ma, amanmiiya tu'c pem a'di jin kwanykika/ mo;
> a'din 'dem pem jin enkika/ mo, e a'di jin 'borkin ma kashiram pem bwa i is mo.
> Aha/ mina kar shi/in pem apo/ a'di mo,
> dhali a'di midi bah gwoŋkar/e gom 'kwani kun 'koki ta 'kwani Yahuuda/ mo be.
> 19 A'di midi diki wal mo walla ko kagahara mo;
> walla wathin 'deŋ kamu/ midi diki cik 'kus mo eya ris bway tur mo be.
> 20 A'di midi diki 'ce'd bwa mo me'd apil jin mu/u mo;
> a'di midi diki usa thus jin mura she/ ikup mo,
> ntagi a'di midi sus mo ma kar/e e mo jin pinu mii e mo be,
> 21 dhali e gway piti mo tani 'kwani kun 'koki ta 'kwani Yahuuda/ mini taga 'teŋkape/ mo."

Gwo Sor jin walu Apo/ Shi/in Dhelela dhelel mo

22 Yan'ko'd wathin 'deŋ kamu/ jin ta'da ja'da/ mo dhali jin mol 'twa/ wal mo, jin bu'tkin ma rumthus mo tani, a'di kalunu bwaya Yesus mo. A'di wacki a'di mo. 23 Awaambuhany 'kwani 'baar merkin mo dhali

oki gwo mo ki, "Dina wathi/ yansan ki ta ya/ ma Dawuu'd mo 'taa?"

24 Hili ki 'kwanim Ṗarisiyiin ciḵki gwo gi mii mer yan mo tani, uni oki gwo mo ki, "Wathi/ yansan diki ura rum thus ka pije/ mo ki jasi gway ma Baalsebul mo, jin ta taṗa ma ruma 'cesh mo."

25 Hili aYesus mishki gwoŋ kulum buni mo dhali o uni gwo mo ki, "Aris 'peŋkuman bampa/ ka 'deṯe/ 'deṯe/ kun ḵwa/ki bwa e is buni mo tani uni shi/kunu is mo, walla gu'b jin ḵwa/ki bwa e is piti mo tani midi diki dosh mo be. 26 Waḵka Seṯaan uru'da/ Seṯaan ka pije/ mo tani, a'di ḵwa/ki bwa e is piti mo. Wakan 'peŋkuman bampam piti midi mish dosh kata mo? 27 dhali waḵki/ Aha/ ura rum thus ka pije/ ki gway ma Baalsebul mo tani, dhali ki gway ma ja i urkina iya/m bum uni ka pije/ mo? Haali gom 'pemen gwo yan mo tani uni mini ta imandwall gwom bum mo be. 28 Dhali hili waḵki/ Aha/ ura rum thus ka pije/ ki shi/in ma Arumgimis mo tani, yan'ko'd 'peŋkuman bampa/ ma Arumgimis ṗu'dki'd aṗo/ um mo be. 29 Wathin 'deŋ kamu/ midi mish ci'c gu'b gi wathi/ jin ṯbi'tha 'bith kata mo dhali ḵal tom piti kun tana a'di mo ki dargi mondeḵ wathim jin 'bi'tha 'bith mo 'taa? Dhali yan'ko'd a'di midi ḵwal aris tom piti 'peni gu'b piti mo. 30 Jan 'de/ yin jin diki di e Aha/ mo tani a'di diki'da/ ṗo/ Aha/ mo, dhali jan 'de/ yin jin diki tul is nyaḵki Aha/ mo tani ḵwa/ki bwa 'peni Aha/ mo be.

31 Wakan Aha/ ona um gwo mo ki, aris miinthus dhali gwo sor minu gwam 'kwani mo, hili gwo sor jin walu aṗo/ shi/in mo tani minu 'koki gwam mo be. 32 A'diyin jin oki gwoŋ kamu/ aṗo/ ya/ gi 'kwani mo tani, a'di minu gwam mo. Hili a'diyin jin oki gwo sor aṗo/ shi/in dhelela dhelel mo tani, a'di minu 'koki gwam mo, walla e mony'cesh yan mo, walla e mo c̱aan jin midi pud'u/ mo be.

33 Kari cwa jin 'boro'd mo dhali mamana 'borgam piti mo, walla kari cwa shigga/ mo dhali mamana shiggam piti mo, haali/ cwa a'di mishu ki maman piti mo be. 34 Um kun ta uc̱in tasha/, ki um ta thus ki thus mo tani, um mini mish tom 'borga/ o kata mo? Haali/ 'peni mo jin isha to ḵumma/ eya du mo tani 'twa/ a'di oki gwo mo be. 35 Wathim 'borga/ jin isha tom 'borga/ ḵumma/ eya dum piti mo tani dho'thki tom 'borga/ mo, dhali wathin thus jin isha ton thus ḵumma/ eya du piti mo tani dho'thki ton thus mo be. 36 Aha/ ona um gwo mo ki ka tee gi gwondwall mo tani 'kwani ka 'deṯe/ 'deṯe/ mini c̱i 'ce ki gwo kun 'ko

bwa 'te mo kun okina uni mo be. 37 Haali/ ki gwom pini mo tani /e minu kar ki mo ma ḵar/e mo, dhali ki gwom pini mo tani /e minu waḵ mo be."

'Kwani kun tana Nyaḵumyil kun ta Thus ki Thus mo Ŋaṗki Jamas Mii mo

38 Dhali 'ko'd iman'kwar ton tiya dhali 'kwanim ṗarisiyin thoḵkina Yesus gwo mo dhali o gwo mo ki, "Amanṯor gwo, aman ona bwa ki ṗar jamas mii e 'peni /e mo."

39 Hila Yesus thoḵki gwo mo dhali o uni gwo mo ki, "Um kun ta thus ki thus dhali imanmii miinyc̣al kun tana nyaḵumyil ŋaṗki jamas mii mo. Hili jamas miiŋ kamu/ minu 'koki c̣i e a'di mo hili jasi jamas mii ma Yunaan jin ta'da manc̣i gwon dhamo/ mo be. 40 Haali/ me'da Yunaan diki'da cimi kwara montee dhali acimi kwara ki mon'thiny e dhan bwaa wa'c mo tani, wakan mina ya/ gi 'kwani di acimi kwara montee mo dhali acimi kwara mon'thiny mo eya du gi mony'cesh mo be. 41 Dhali 'kwani gi pa Ninawa mini dosh e gwondwall mo nyaḵka nyḵumyil gi 'kwani gwansan mo dhali mini waḵ a'di mo. Haali/ uni ri'ckina du is ki gwonṯor ma Yunaan gwo mo, dhali hili mo mo ma jan 'deŋ kamu/ jin ca'd ka Yunaan a'di diki'di mahan mo be. 42 Dhali ayim jin ta'da malik 'peni 'ko'dgwar ma bimporos mini cu mis e gwondwall inyaḵki 'kwani ma nyaḵumyil gwansan mo dhali waḵ uni mo. Ayim ṗu'dki'd 'peni mo jin dikina mony'cesh 'kuṗ mo mmociḵ gwo gom moyuḵ ma Soliman mo, dhali hili mo mo ma, jan 'deŋ kamu/ jin ca'd ka Soliman diki'di mahan mo be.

Mo jin Doḵkin ma RumThus kun Nyo/on ka Nyaŋ'ko'd mo

43 Ki shi/in thus yaki'd ka pije/ 'peni wathi/ mo tani, a'di yaki'd ki tur e mo jin dargi yi'de/ mo dhali ŋaṗ mo mo mmosi/is mo tani, hili diki gam a'di mo be. 44 Yan'ko'd a'di oki gwo mo ki, ' Aha/ mina doḵ ka nyaŋ'ko'd e gu'b pem mo 'peni mo jin yayika/ mo.' Mmodoḵkina a'di ka nyaŋ'ko'd mo tani, a'di gamki gu'b diki bwa 'te/ mo---a'di dhi'thkunu bwaman mo ki dhelel dhelel mo dhali thosonkunu ki 'bore/ mo be. 45 Dhali yan'ko'd a'di yaki'd mo dhali susa rum thusa tiya ipesu/ nyaḵki a'di mo, dhali uni 'baar mo iiyin mmo'ko imun mo. Yan'ko'd monyc̣a'b gi wathi/ warki'd ki shi/ mmobol jin ṯwa/a/ e mo be.

KoYesus dhali Ikam Piti mo
46 Ka Yesus di'd naskina/ mmowal 'twa/ eya waambuhany 'kwani mo tani, Hili mo mo ma, ata'dam piti dhali ikam piti doshkina pije/ mo, ŋapki bway mmowal 'twa/ i a'di mo. 47 Wathin 'deŋ kamu/ oki a'di gwo mo ki, "Hili ma, ata'dam pini dhali ikam pini doshkina pije/ mo, ŋapki bway mmowal 'twa/ e /e mo be."

48 Hila Yesus thokki gwo mo dhali o a'di jin torki a'di gwo mo ki, "Aja a'di ita'da ta'dam pem mo dhali ija ta ikam pem mo?" 49 Yan'ko'd a'di he'th me'd piti 'kupki imancik a'di gwo mo dhali o gwo mo ki, "Hili ma, ita'dam pem anansan mo dhali ikam pem anan mo! 50 Haali/ a'diyin jin mii bwa ma Ababam pem jin di'd e momis mo tani, wathi/ yan ta'da kam pem mo, dhali 'bwah pem mo, dhali ta'dam pem mo be."

Matta 13

Gwom 'Bi'th/e goma Ka'bany To kun Yeku mo
1 Ka tee caan mo tani Yesus yaki'd ka pije/ 'peni gu'b mo dhali ca'bki'd e shemen kumma/ yi'de/ mo be. 2 Dhali adhana waambuhany 'kwani tulki is mmo'kam a'di is mo, wakan a'di seki bway bwa kur mo dhali ca'bki'd e a'di mo ka dhana waambuhany 'kwani doshkin e shemena gap mo be. 3 Yan'ko'd aYesus oki aris to ka ris gom uni ki gwom 'bi'th/e mo. A'di ki o gwo mo ki, "Hili mo mo ma, amanyeka ka'bany to yaki'd ka pije/ mmoyeka ka'bany to mo. 4 Me'd jin yekkina a'di to mo tani, aka'banya tiya bitkin e shemen bway tur mo, dhali 'dii pu'dkin mo dhali los uni mo be. 5 Aka'banya tiya bitkin eya 'cesh kun ta wosh mo, e mo jin dara uni ga 'cesh ki nyanye/ mo. Dhali ki jahanne/ mo tani uni 'kana le/ mo haali/ uni darga 'cesh jin 'kosh jwa mo be. 6 Hili ka tente/ sulki'd mo tani, uni shi'bilkin mo haali/ uni darga/ birman mo, dhali uni ku'thkin mo be. 7 Aka'banya tiya bitkin e bwam ma 'de/ mo. Dhali ka 'de/ cakin mo tani cokotki uni mo be. 8 Aka'banya tiya bitkin eya 'cesha 'borga/ mo dhali dho'thki maman mo, kun tiya ka iss 'kwanimpa imudhe'd ki nyanye/ mo, dhali kun tiya ka issi kwara mo, dhali kun tiya ka iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd mo be. 9 A'di yin jin ta'dgi gu'bany'ce mo tani, dhalki a'di cik gwo mo ma."

'Kup Gwo Gom gwom 'Bi'th/e mo

10 Dhali imanciḵ gwo pu'dkin mo dhali oki a'di gwo mo ki, "Gomatinta walkina /e 'twa/ eya waambuhany 'kwani ki gwom 'bi'th/e mo?"

11 Yesus thoḵki gwo mo dhali oki uni gwo mo ki, "Um cikunu gwo jin cinu ki jim ba'k mmomish 'ban gom bampa/ gi momis mo, hili e uni mo tani 'konu ki ci a'di mo be. 12 Haali/ a'diyin jin ta'd mo tani minu ciku ki nyanye/ mo, dhali a'di midi tagi a'di jin ishki'd ka enthus mo. Hili a'diyin jin dara'd mo tani, isi ciki/ to jin tana a'di mo tani minu bu'th 'peni a'di mo be. 13 Gom kan a'di walkika 'twa/ e uni ki gwom 'bi'th/e mo ki: Wakan uni mishki mo mo tani, uni 'koki mish mo mo; dhali wakan uni ciḵki gwo mo tani, dhali uni 'koki ciḵ gwo mo, walla 'koki mish gwo 'ban mo be. 14 E uni mo tani gwo jin onu is eya Ishaya a'di thimkunu mo, caan jin o'd ki, mmodhu 'ce mo tani, um mini ciḵ gwo mo, hili um mini 'koki mish gwo 'ban ki sule/ mo; mmopar to e mo tani, um mini mish mo mo, hili um mini 'koki mish gwo 'ban ki sule/ mo be. 15 Haala du gi 'kwani gwansan takina 'tum ka 'tum mo, dhali ki 'cem buni mo tani 'bitha mii ki 'bi'th mmociḵ gwo mo, dhali uni mu'thki/em buni mo. Isi ciki/ ki uni mini 'taki mish mo ki em buni mo, dhali ciḵ gwo ki 'cem buni mo, dhali mish gwo 'ban ka dum buni mo dhali ṭu'k doḵ/e mo, dhali Aha/ mina waç uni mo be.16 Hili mom'bor mii gom em bum mo, haali/ uni mishki to mo, dhali 'cem bum mo, haali/ uni ciḵki gwo mo be. 17 Ka jiŋ gana/ Aha/ ona um gwo mo ki imanci gwon dhamo/ ka ris mo dhali 'kwani kun tana ḵar/e mo tani uni ona bwa mmopara ris to e kun mishkina um mo dhali 'koki mish uni mo. Uni ona bwa mmociḵ to kun ciḵkina um mo dhali 'koki ciḵ uni mo be.

Yesus A'di Ṭorki 'Pemen Gwo Gom gwom 'Bi'th/E gom To kun Yeḵu mo

18 Yan'ko'd ciḵki gwom 'bi'th/e goma manyeḵa ḵabany tom piti mo ma. 19 Ki a'din 'de/ yin jin ciḵki gwo gom dhan 'Peŋkuman bampa/ mo hili diki mish a'di 'ban mo tani, a'din thus 'de/ yin pu'dki'd mo dhali kwany gwo jin sikunu eya dum piti mo. Yansan a'di ta emen to jin yeḵkunu e shemen bway tur mo be. 20 A'di jin yeḵu e embula 'cesh wosh mo tani a'di ta wathi/ jin ciḵki gwo mo dhali ki jahanne/ a'di ki

la bu'th a'di ki bwaŋ'kunyga/ mo, 21 hili a'di dara'd ka birman e is piti mo dhali a'di di'd gom ari mo mo. Ki monṯo'c bwa pu'dki'd mo walla ki moŋ'kosha 'kosh cuki'd mo gom gway gi gwo mo tani, ki jahanne/ a'di bitki'd mo be. 22 A'di jin yeḵkunu e bwam ma 'de/ mo tani, a'di yansan ta wathi/ jin ciḵki gwo mo, hili a'di bala to ga 'cesh is mo dhali mo ma mu'th e gi tanu pa ki pa e a'di mo tani ċokoṯki a'di mo, dhali a'di mol dho'th maman mo be. 23 Dhali emen to jin yeḵkunu eya 'cesha 'borga/ mo tani, yansan a'di ta wathi/ jin ciḵki gwo mo dhali mish a'di 'ban mo. A'di dho'thki maman mo dhali dho'th piti jin dhodha a'di eya tora 'de/ mo tani, ta iss 'kwanimpa imudhe'd mo, jaŋ kamu/ ki iss 'kwanimpa ikwara mo, dhali jaŋ kamu/ ka iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd ki nyanye/ me'd jin sikunu a'di mo be."

Gwom 'bi'th/e gom Biriny e Bwam Pos jin Sinu mo

24 Dhala Yesus karki gwom 'bi'th/eŋ kamu/ gom uni mo. A'di oki gwo mo ki, "Adhan 'peŋkuman bampa/ gi momis a'di wana e ki wathi/ jin yeḵki'da ḵa'bany tom 'borga/ e bwam buntom piti mo be. 25 Hili ki 'kwani ishki e mo tani, wathiŋ 'kuṗ piti ṗu'dki'd mo dhali a'di si'da/ yeḵki biriny e bwaman pos mo dhali yan'ko'd a'di yaki'd mo be. 26 Ki to kun sinu 'kakina le/ mo dhali yan'ko'd uni dho'thki maman buni mo tani, yan'ko'd biriny pikin si'da/ mo be. 27 Dhali ki imanmiiya ṯu'c gi cila mondhe'd ṗu'dkin mo dhali o a'di gwo mo ki, ' Taṗa, dina /e ki yeḵa ḵa'bany tom 'borga/ e bwam buntom pini mo 'taa? Atinta a'di wunya biriny is i pi mo?' 28 Dhali a'di oki uni gwo mo ki, ' Wathi/ jin ta 'kuṗ a'di miiki mii yansan mo be.' Imanmiiya tu'c oki a'di gwo mo ki,' Wākan /e ŋaṗi aman mmo/ii mo dhali buḵ uni mo 'taa/?' 29 Dhali amancila mondhē'd oki gwo mo ki, ' Yisa. Haali/ waḵki/ um mini buḵ biriny mo tani, um mini buḵ pos nyaḵki uni mo be. 30 Dhalki uni can imonṯal 'de/ mo ntagi mony'ciṯh to mo. Ka tee gi mony 'ciṯh to mo tani Aha/ mina o iman'ciṯh to gwo mo ki, "Nṯwa/a/ buḵi biriny mo dhali deḵi uni ki deḵken mmoċi'th uni ki o'd mo, hili tuli pos is e bwan themes pem mo ma.""

Gom'bi'th/e gom Emen To jin Miinuwa 'Tash mo

31 Dhali yan'ko'd aYesus karki gwom 'bi'th/eŋ kamu/ ibwambori uni mo. A'di oki gwo mo ki, "Dhan 'peŋkuman bampa/ gi momis a'di wana

e ki emen to jin miinuwa 'tash jin ḵala wathi/ mo dhali yeḵ e bwam buntom piti mo be. 32 Emen to yan a'di ka jiŋ gana/ p̱iratha p̱irith 'peni emen to 'baar mo. Hili ki a'di caki'd mo tani, a'di caaca 'penki cwa gi bwam monsinu mo. A'di taki cwa mo, wakan ki 'dii kun pen e momis mo tani p̱u'dkin mo dhali nyaŋ gu'b eya risa birman piti mo be."

Gwom'bi'th/e goma Cumaṯ mo

33 Yan'ko'd aYesus ṯorki uni gwom 'bi'th/eŋ kamu/ mo. "Dhan 'peŋkuman bampa/ gi momis a'di wana e ka cumaṯ jin ḵalkin ma 'bom mo dhali 'kosh e ki mombar ma dip̱any ikwara mo ntaga gana'th i'baar sekin mo be."

Mo gi Bu'th ma Yesus Gwom'bi'th/e Mmoṯor mo

34 Dhali aris to gwansan i'baar mo okin ma Yesus awaambuhany 'kwani ki gwom'bi'th/e mo; dhali a'di diki o uni gwoŋ kamu/ ki dargi gwom'bi'th/e mo. 35 Isi me'd gwo yan jin okunu ka manc̱i gwo ma Arumgimis kadhamo/ jin minu thim mo, me'd jin okina a'di gwo mo ki,

> "Aha/ mina ḵa'd 'twam pem ki gwom'bi'th/e mo.
> Aha/ mina o aris to kun ba'kkunu 'peni monṯel 'pen gi mony'cesh mo be."

'Pemen gi Gwom'bi'th/e gom Biriny Ṯorkunu mo

36 Yan'ko'd Yesus dhalki'da waambuhany 'kwani 'pen mo dhali yaki'd bway bwaŋgu'b mo. Imanciḵ gwom piti p̱u'dkini a'di mo dhali oki gwo mo ki, "Ṯori aman 'pemen gwom'bi'th/e gom biriny e bwam bunto mo ma."

37 Yesus thoḵki gwo mo dhali o gwo mo ki, "A'diyin jin yeḵki'da ḵa'bany tom 'borga/ mo tani a'di ta Ya/ gi 'Kwani mo be. 38 Bwam mondhe'd a'di ta mony'cesh mo, dhali aḵa'bany tom 'borga/ mo tani, uni gwansan ta iya/ gi dhan 'peŋkuman bampa/ gi momis mo. Biriny uni ta iya/ gi a'din thus 'de/ yin mo, 39 dhali wathiŋ 'kup̱ jin yeḵki uni mo tani ta tap̱a ma ruma 'cesh mo. Mony'ciṯh to a'di ta moŋkar 'kup̱ gi she/ yil mo, dhali iman'ciṯh to uni ta iman'doyu gwo mo be. 40 Wakan, me'd jin tulkunu biriny is mo dhali c̱i'thki o'd mo tani, wakan mina yil

gi mony'cesh ikar 'kup mo be. 41 Dhali Ya/ gi 'Kwani midi hash iman'doyu gwom piti ka pije/ mo, dhali uni mini tul to is i'baar mo 'peni dhan 'peŋkuman bampam piti to kun golona gol mo dhali uni gwansan kun miiki mii kun daru ki gwoŋkan mo be. 42 Uni mini ta'k uni e mo/o'd jin ça'bki wur wur mo, e mo jin minu ko imun mo dhali 'pe'd she/ mo be. 43 Dhali yan'ko'd 'kwani kun mii miiŋkar/e mini 'twak mo mo me'da tente/ e dhan 'peŋkuman bampa/ ma Babam buni mo. A'diyin jin ta'dgi gu'bany 'ce mo tani, dhalki a'di cik gwo mo ma.

Gwom'bi'th/e gom to jin Ish Kumma/ jin Bagu mo

44 Dhan 'peŋkuman bampa/ gi momis a'di wana e ki to jin ish kumma/ jin bagu e bwambunto mo. Jin gamkina wathi/ mo dhali ba'k a'di mo. Ki bwaŋ'kunygam piti mo tani a'di yaki'd mo, mmoyola ris to kun tana a'di mo, dhali yol bunto çaan mo be.

Gwom'bi'th/e gom Dhema/ jin 'Bitha Yol She/ ki 'Bi'th mo

45 Dok/e mo tani, adhan 'peŋkuman bampa/ gi momis a'di wana e ki wathi/ jin mii'da dhukkan mo jin ŋapi dhema/ jin gama she/ ki gam mo be. 46 Ki a'di gamki dhema/ i'de/ jin 'bitha yol she/ ki 'bi'th mo tani, a'di yaki'd mo dhali yolki'da ris to kun tana a'di mo dhali yol a'di mo be.

Gwom'bi'th/e goma 'Thi/ mo

47 Dok/e mo tani, adhan 'peŋkuman bampa/ gi mo momis a'di wana e ka 'thi/ jin yipkunu e bwam kumma/ yi'de/ mo, dhali jin tulki wa'c is kun 'kona e ki she/ ki she/ mo. 48 Ki a'di 'tu'dki'd mo tani, imancesh to dirki a'di ka pije/ e yana gap mo. Yan'ko'd uni 'kokina 'cesh mo dhali tulki kun 'boron is mo e bwaman toŋ'kul bwa mo, hili kun shi/yin mo tani ta'kkina uni asho mo be. 49 A'di midi wakan ki yil jin midi di 'kup mo. Ki iman'doyu gwo mini pu'du/ mo dhali kwa/ 'kwanin thus bwa mo 'peni bwamani uni kun tana kar/e mo be. 50 Dhali uni mini ta'k uni e bwamani o'd jin ça'bki wur wur mo, e mun mo tani a'di ta mo jin minu ko mo dhali 'pe'd she/ mo be.

Gwon this jin ta jiŋ gana/ mo dhali jin dhamo/ mo
51"A/um mishki to gwansan 'ban i'baar mo 'te sana?" Imancik gwo oki a'di gwo mo ki, "Nye."

52 Dhali yan'ko'd Yesus oki uni gwo mo ki, "Wakan iman'kwar to i'baar mo kun ta imancik gwo gom dhan 'peŋkuman bampa/ gi momis mo tani a'di wana e ki wathi/ jin cila gu'b mo, jin ta'kki ton dhamo/ mo dhali ton this 'peni tom piti kun ish kumma/ mo be."

Yesus A'di Wakkunu mo e Pa Nasira mo
53 Dhali yan'ko'd a'di pu'dki'd ka Yesus 'barki gwom 'bi'th/e gwansan mo tani, a'di yaki'd 'peni mo caan mo. 54 Yan'ko'd Yesus cicki'd e bampam pitiŋ gana/ mo dhali torki 'kwani gwo e gu'b gi montul is buni mo. Jin ta 'pemen gwo ki uni merkin mo dhali oki gwo mo ki, " 'Peni mana gama wathi/ yansan moyuk piti mo dhali mii miimer gwansan ki mom'bi'th mo sa/? 55 Dina wathi/ yan ki ta ya/ ma manpa/ cwa mo? Dinu ki yuka ta'dam piti ka Mariyam mo? 'Kona ikam piti ki ta iYakuub mo, Yusuup mo, Simaan mo, dhala Yahuusa mo 'taa? 56 'Kona i'bwah piti i'baar mo ki nyak 'ko ki ana mo 'taa? 'Peni mana gamkina a'di aris to gwansan i'baar mo sa/?" 57 Uni ushkunu ki a'di mo. Hila Yesus oki uni gwo mo ki, "Amanci gwo ma Arumgimis diki dargi montak mo hili jasi e bampam pitiŋ gana/ mo dhali e kuŋ gu'b pitiŋ gana/ mo be." 58 A'di diki mii miimer ka ris imun mo haali/ uni dargi gwo kun gamu is mo be.

Matta 14

Mowu ma Yohaan jin Ta'da Man miiya Mii ki Yi'de/ mo
1 Hili ka tee caan mo tani, Hirodus jin ta'da mudhiir cikki gwo goma Yesus mo. 2 A'di oki imanmiiya tu'c piti gwo mo ki, "Yansan a'di ta'da Yohaan jin ta'da manmiiya mii ki yi'de/ mo; a'di jin 'dekkunu 'peni mowu mo. Wakan mom'bi'th gwansan uni miikina tu'c e a'di mo be."

3 Haala Hirodus bu'thki'da Yohaan mo, mmodek a'di mo, dhali kar a'di eya sijin mo haali/ goma Herodiya mo, jin ta asha kam piti ka Pilibbus mo. 4 Haala Yohaan oki a'di gwo mo ki, "A'di dina gwoŋkan ki dhal bway gom /e mo mmobutha yim ki ashim pini mo be." 5 Hirodus midi

'taki 'kosh a'di jwa mo, hili a'di ḵo/ki 'kwani mo, haali/ uni karki a'di me'da manc̣i gwo ma Arumgimis kadhamo/ mo be.

6 Hili ki embul gi mondho'th ma Hirodus p̣u'dki'd mo tani, 'bwa/ ma Herodiya saki'd e bwamani 'kwani mo dhali 'borki'da Hirodus bwa mo be. 7 E gwonthoḵ mo tani, a'di oki gwo is ki gwo jin thulu me'da p̣o/ mo mmoc̣ika yim to yin jin min ma yimi doṯ mo. 8 I'ko'd ka yim ye'thkunu sho'k ki gwo gi kum mo tani, ayim oki gwo mo ki, "C̣iyaa imahan mo ma, e bwaman sahan mo, 'kup̣ ma Yohaan jin ta'da manmiiya mii ki yi'de/ mo." 9 Dhala maliḵ diṯkina bwa mo ki gwondoṯ ma yim mo, hili haali/ gom gwom piti jin thula a'di me'da p̣o/ mo dhali haali/ gom uni gwansan i'baar mo kun shwaki tonṯe/ gi montee nyaḵki a'di mo tani, a'di ḵanki gwo mo ki a'di minu mii mo be. 10 A'di hashki gwo mo dhala Yohaan 'ciṯhkunu 'kup̣ eya sijin mo. 11 Yan'ko'd 'kup̣ piti guyunu eya sahan mo dhali c̣ikunu ki ari nyara/ mo dhala yim ḵalki a'di ki kum mo be. 12 Yan'ko'd imanciḵ gwom piti p̣u'dkin mo, dhali ḵalki buŋgwar is mo, dhali kanki a'di mo. I'Ko'di mii yan mo tani, uni iikin mo dhali ṯorkina Yesus gwo mo be.

'Kwani aliip̣ iMudhe'd kun C̣ikunu Tonṯe/ mo

13 Dhali ka Yesus ciḵki gwo yansan mo tani, a'di dokki'd 'peni mun eya ḵur yi'de/ bway mombwasho mo. Hili ka waambuhany 'kwani ciḵki gwo mo tani, uni baṯhki a'di ki sho'k mo 'peni aris 'peŋkuman bampa/ mo be. 14 Yan'ko'da Yesus p̣u'dki'd nṯwa/a/ ki uni mo dhali p̣arki'da dhana waambuhany 'kwani e mo. A'di ḵo'cki uni e i is mo dhali wac̣ki 'ba'th buni mo be. 15 Ki mom'pimpili/ p̣u'dki'd mo tani, imanciḵ a'di gwo p̣u'dkini a'di mo dhali oki gwo mo ki, Mo yansan a'di ta mombwasho mo, dhali atente/ yulki'd mo. "C̣eker ka waambuhany 'kwani bwa mo ma, wakan ki uni mini ii e usha ris bampa/ mo dhali yol tonṯe/ gom is buni mo."

16 Hila Yesus oki uni gwo mo ki, "Uni 'koki ŋap̣ mmo/ii mo. Um mini c̣iki uni tonṯe/ mmoshwa mo."

17 Uni oki a'di gwo mo ki, "Imahan aman tana gi jasi maaŋḵuthu'd imudhe'd mo dhali wa'c isu/ mo be."

18 Yesus oki gwo mo ki, " 'Doyi uni i Aha/ mo ma." 19 Yan'ko'daYesus ḵanki'da waambuhany 'kwani gwo mmo'kowa 'cesh ap̣owa sho mo.

A'di ḵalki maaŋḵuthu'd imudhe'd mo dhali wa'c isu/ mo. Mmohil mo 'kupki momis mo, a'di 'borki'da 'bor bwa i is mo dhali 'ce'dki maaŋḵuthu'd bwa mo dhali c̱iki uni e imanciḵ gwo mo, dhali imanciḵ gwo c̱iki uni ka waambuhany 'kwani mo be. 20 Dhali uni 'baar shwaki to mo dhali uni kap̱kin mo. Yan'ko'd uni ḵalki ushi 'pisira maaŋḵuthu'd kun 'ce'dki bwa kun boc̱kin mo—kun 'tu'dkina nura/ i'kume'd i'ce'dka su/ mo. 21 Gwansan kun shwaki to mo tani wana e ka aliip̱ 'kwaniŋ gwat̲h imudhe'd mo, mmodhal up̱ ka p̱o/ dhali uc̱i mo be.

Yesus ya'd ki sho'k e 'Kupa Al Yi'de/ mo

22 Hili ki jahanne/ a'di ḵanki imanciḵ gwo mmose bwaa ḵur mo dhali ii nt̲wa/a/ ki a'di bway 'bana gap̱a kamu/ mo, ka yiha/ ki a'di dhuki'da waambuhany 'kwani 'pen mo. 23 I'Ko'd ki a'di dhuki'da waambuhany 'kwani 'pen mo tani, a'di yaki'd e 'kuwosha turga/ ki is piti mmo'tho mo. Ki mom'pimpili/ p̱u'dki'd mo tani, a'di diki'd imun a'di 'de/ mo be. 24 Hili aḵur shwane/ a'di si'da si'd 'pena gap̱ mo, mmobelkunu a'di ki mombaŋgal gi yi'de/ mo, haali/ 'tham poshki'da p̱o/ uni mo. 25 Ki mon'twash e gi mon'thiny mo tani aYesus 'dishki uni is mo, mmoya ap̱o/ ḵumma/ yi'de/ mo. 26 Dhali ki imanciḵ gwo parki mo e mmoyakina a'di ki sho'k ap̱o/ ḵumma/ yi'de/ mo tani, uni deekina is mo dhali o gwo mo ki, "A'di ta'da rum mo," dhali uni cuukin mo gi moŋḵo/ is kagahara mo be.

27 Hili ki jahanne/ aYesus walki 'twa/ i uni mo dhali o gwo mo ki, " 'Bithi adu is mo ma! A'di ta Aha/ mo! Dhalku/ is ki ḵo/ mo ma." 28 Dhala Bu̱turus thoḵki a'di gwo mo dhali o gwo mo ki, "Tap̱a, waḵki/ a'di ta /e mo tani, ḵani aha/ gwo mmoyaku/ e /e ap̱o/ yi'de/ mo." 29 Yesus oki gwo mo ki, "Yayu/ mo ma." Wakana Bu̱turus cuki mis 'pena ḵur mo dhali yaki'd ap̱o/ yi'de/ 'kup̱ka Yesus mo be. 30 Hili ka Bu̱turus p̱arki 'thama 'bi'thga/ e mo tani, a'di ḵo/ki is mo. Me'd jin t̲elkina a'di mii 'pen mmoya ka 'cesh mo tani, a'di gwoki'd mo dhali o gwo mo ki, "Tap̱a, wot̲hi aha/ mo ma!"

31 Ki jahanne/ Yesus he'thki me'd piti mo, dhali bu'thki'da Bu̱turus mo, dhali oki a'di gwo mo ki, "/E jin gwa'da moŋgam gwo is ki gwa'd kan mo, atinta shi/kina /e bwa 'kup̱ kan mo?"

32 Yan'ko'd ka Yesus dhala Buṯurus iikin e bwam ma ḵur mo tani, 'tham doshki posh mo be. 33 Dhali imanciḵ gwo kun 'kokin e bwam ma ḵur mo tani luŋkina Yesus mo dhali o gwo mo ki, "Ka jiŋ gana/ /e ta Ya/ ma Arumgimis mo be."

'Kwani ka ris taki A'di is ki me'd mo dhali uni Waċkunu mo

34 Me'd jin 'ciṯhkina uni mo tani, uni ṗu'dkin e bampa/ gi pany Jennisaaraṯ mo be. 35 Ki 'kwani e mo ċaan nyiṯhkina Yesus mo tani, uni hashki gwo e mo 'baar mo kun 'kon ka kukul is mo, dhali uni ḵalki 'kwani 'baar mo kun 'bathkin e a'di mo be. 36 Uni ŋaṗki a'di ki uni mini 'taki ta jasi 'twaman burrinyem piti is is ki me'd mo, dhali aris uni kun taki a'di is ki me'd mo tani waċkunu mo be.

Matta 15

Mo nyo/o'd ṗu'dki'd 'peni bwamani uni mo

1 Dhali yan'ko'd 'kwani Parsiyiina tiya dhali iman'kwar to ṗu'dkina Yesus 'peni pa Urushaliim mo. Uni oki gwo mo ki, 2 "Atinta dhaŋa imanciḵ gwom pini aris miin dhamo/ gi 'kwani gwanyjaḵa mo? Haali/ uni 'koki 'thur me'd buni mo me'd jin shwakina uni tonṯe/ mo."

3 A'di thoḵki gwo mo dhali oki uni gwo mo ki, "Yan'ko'd atinta dhaŋa um gwoŋḵan ma Arumgimis gom gway ma ris miin dhamom bum mo? 4 Haali/ Arumgimis oki gwo mo ki, ' Taḵi cim dhali kwan mo,' dhali a'di jin oki gwonthus aṗo/ com walla kum mo tani dhalki a'di ka jiŋ gana/ iwu'd mo.' 5 Hili um oki gwo mo ki, ' A'diyin jin oki'da babam piti walla kum gwo mo ki, "To gunn kun woṯhki um minu bu'th 'peni Aha/ mo tani shwane/ a'di ta to jin ċin ma Arumgimis ki me'd mo," 6 wathi/ ċaan diki ŋaṗ mmotaḵa babam piti mo.' Ki bway yan mo tani um ṗuuki gwo ma Arumgimis mo gom gway ma ris miin dhamom bum mo be. 7 Um kun tana he'k e ka he'k e mo! Din ma Ishaya ki o gwo is gom um mo me'd jin okina a'di gwo mo ki,

> 8 ' Kwani gwansan taḵki Aha/ ki 'twam buni mo tani,
> hili adum buni si'da si'd 'peni aha/ mo be.

9 Uni luŋki Aha/ ki p̲e'th mo
haali/ uni t̲orki gwoŋk̲an gi 'kwani me'd isi gwom buniŋ gana/
mo be.'"

To gi nyo/ki Wathi/ is mo

10 Yan'ko'd a'di yuk̲ki'da waambuhany 'kwani ki is piti mo dhali oki uni gwo mo ki, "Cik̲ki gwo mo dhali mish a'di 'ban mo ma--- 11 To p̲iyi'd jin yaki'd e 'twa/ jin midi nyo/ wathi/ mo. Hili isi ciki/, to jin yaki'd ka pije/ 'peni 'twa/ wathi/ mo tani, yansan a'di ta to jin nyo/ki wathi/ is mo be."

12 Yan'ko'd imanciḵ gwo p̲u'dkin mo dhali okina Yesus gwo mo ki, " 'Kona um ki mish ki 'kwanim P̲arsiyiin uni ushki gwo e mo me'd jin cik̲kina uni gwo yansan mo 'taa?"

13 Yesus thok̲ki gwo mo dhali oki gwo mo ki, "Aris to 'baar mo kun din ma babam pem gi momis ki si mo tani minu yu'd mo be. 14 Dhalki uni 'kon uni 'cena mo ma, uni ta imanshu 'kwaniny ja'da/ bway mo. Wak̲ki/ wathi/ jin ta'da ja'da/ sus wathiny ja'daŋ kamu/ mo tani, uni su/ mini t̲a'kki jis mo be."

15 Buṯurus thok̲ki gwo mo dhali oki'da Yesus gwo mo ki, "Ṯori aman 'pemen gi gwom 'bi'th/e yansan mo ma."

16 Yesus oki gwo mo ki, "A/um si'da/ 'kokin naskina/ ki dargi mo jin mishu gwo 'ban mo 'taa? 17 'Kona um ki mish gwo 'ban ki to yin jin ya bway 'twa/ mo tani yaki'd e bwa mo dhali yan'ko'd a'di piki'd ka pije/ bway bwaman jis mo 'taa? 18 Hili to kun piyin ka pije/ 'peni 'twa/ mo tani iiyin 'pena du mo. Uni ta to kun nyo/ki wathi/ is mo be. 19 Haali/ 'pena du mo tani piki gwonthus kun kulumu mo, mmo'kosha mee mo, mmota c̲al mo, dhali mmomii miinyc̲al mo, mmok̲wal to mo, mmo/ o gwonthus mo, dhali mmothutha thuth 'pen mo be. 20 Aris to gwansan uni nyo/ki wathi/ is mo. Hili mmoshwa to ki me'd jin dinu ki 'thur mo tani a'di diki nyo/ wathi/ is mo be."

Moŋgam Gwo Is ma 'Bom gi Paŋ K̲anaan mo

21 Dhali yan'ko'd aYesus yaki'd 'peni mun mo dhali dok̲ki'd 'kup̲ka ris mo gi 'peŋkuman bampa/ gi pa Sur mo dhali pa Sayidaa/ mo. 22 Hili mo mo ma, a'bom gi paŋ K̲anaan p̲u'dki'd 'peni mo c̲aan mo. Ayim cuuki'd mo dhali oki gwo mo ki, "Miiyi mii ap̲o/ aha/ mo ma, ayy

Tapa, Ya/ ma Dawuu'd! 'bwa/m Pem a'di bu'thkin ma rum thus kagahara mo be."

23 Hila Yesus diki thokka yim gwo mo. Imanciḳ gwom piti pu'dkin mo dhali dotki a'di mo, mmo/ o gwo mo ki, "Urka yim mo ma, haala yim a'di cuuki'd i'ko'di ana mo."

24 Hila Yesus thokki gwo mo dhali o ki, "Aha/ dinu ki hash e jan 'deŋkamu/ mo hili jasi gom ka'bal gi kuŋ gu'b ma Israyiil kun thiskunu e mo be."

25 Hili ayim pu'dki'd mo dhali 'tukki'd ki jiŋ 'kupa'dupun ibwambori a'di mo, mmo/ o gwo mo ki, "Tapa, wothi aha/ mo ma."

26 A'di thokki gwo mo dhali o ki, "A'di diki ha me'd mmokal maaŋkuthu'd gi uci mo dhali ta'k a'di ki ushana 'ka mo."

27 Ayim oki gwo mo ki, "Nye, Tapa, hili isi ciki/ ushana 'ka shwaki 'pisira/ maa kun ta'kkin 'pena tharabeesa gi Tapam buni mo be."

28 Yan'ko'd aYesus thokki gwo mo dhali oki'da yim mo ki, "A'boma, moŋgam gwo is pini a'di caaca mo; dhalki a'di minu gom /e mo isi me'd jin ona bwa /e mo." 'Bwa/m piti a'di wackkunu 'pena tee caan mo.

Yesus Wacki 'Kwani Ka Ris mo

29 Yesus dhalki mo caan 'pen mo dhali yaki'd mmo'dish kumma/ yi'de/ gi pany Jaliil is mo. Yan'ko'd a'di yaki'd mmose 'kuwosh mo dhali ca'bki'd imun mo be. 30 Awaambuhany 'kwani caaca kun pu'dkini a'di mo. Uni 'doyi uni kun ta ŋwol mo, 'kwaniny ja'da/ mo, 'kwani kun mol 'twa/ wal mo, dhali 'kwani kun kutha is guŋkuru/ mo, dhali kun tiya ka ris kun 'bathkin mo. Uni dhuki uni e sho'k ma Yesus mo, dhali a'di wacki uni mo be. 31 Wakana waambuhany 'kwani merkin mo me'd jin parkina uni 'kwani e kun molki 'twa/ wal mo tani walki 'twa/ mo, dhali kun kutha is guŋkuru/ 'borkunu is mo, kun ta ŋwol iikin ki sho'k mo, dhali kun tana ja'da/ mishki mo mo. Uni karkina Arumgimis ma Israyiil ki ca mo be.

'Kwani Aliipi Doŋgon kun Cikunu tonte/ mo

32 Yesus yukki imanciḳ gwom piti i a'di mo dhali o gwo mo ki, "Aha/

k̲o'ckina e awaambuhany 'kwani mo haali/ uni 'kokin nyak̲ki Aha/ ka cimi kwara mo dhali uni dargi to mmoshwa mo. Aha/ dina ki ŋap̲ mmodhu uni 'pen ki dargi to mmoshwa mo, walla uni mina buye/ 'thi ibway mo be."

33 Dhali imanci k̲ gwo oki a'di gwo mo ki, " 'Peni mana mina ana gam maaŋk̲uthu'd kun 'kosh jwa mo e mombwasho gi wakan mo mmokap̲a waambuhany 'kwani kun caaca mo?"

34 Dhali aYesus oki uni gwo mo ki, "Um tan ga kuluny maaŋk̲uthu'd ekata mo?" Uni oki gwo mo ki, "Ipesu/ mo, dhali ushi waca gwa'dga/ idak̲a/ mo." 35 Yan'ko'd aYesus k̲anki'da waambuhany 'kwani gwo mmo'kowa 'cesh mo be. 36 A'di bu'thki'da kuluny maaŋk̲uthu'da pesu/ mo dhali wa'c mo, dhali i'ko'd ki a'di 'borki'da 'bor bwa i is mo tani, a'di 'ce'dki'da kuluny maaŋk̲uthu'd bwa mo dhali c̲iki uni e imanci k̲ gwo mo. Dhali imanci k̲ gwo c̲iki uni ka waambuhany 'kwani mo be. 37 Dhali 'kwani 'baar shwakin mo dhali uni kap̲kin mo. Yan'ko'd uni tulki 'pisira/ maaŋk̲uthu'd is kun urki 'kup̲ mo mmo'tu'da gup̲ba/ ipesu/ mo be. 38 'Kwaniŋ gwat̲h̲ gwansan kun shwaki to mo tani uni 'kona aliip̲i doŋgon mo, mmodhal up̲ ka p̲o/ dhali uc̲i mo be. 39 Yan'ko'd aYesus dhuki'da waambuhany 'kwani 'pen mo dhali seki'd bway bwam ma k̲ur mo dhali yaki'd e mo gi pa Majdal mo be.

Mat̲t̲a 16

'Kwani P̲arsiyiin dhali 'kwani Saduk̲iyiin Ŋap̲kin mmoP̲ar Jamas Mii e mo

1 'Kwani P̲arsiyiin dhali 'kwani Saduk̲iyiin p̲u'dkin mo dhali palki a'di ki mondot̲ a'di gwo mo mmot̲orki uni jamas mii 'peni momis mo be. 2 Hili a'di thok̲ki gwo mo dhali oki uni gwo mo ki, "Ki mo ta mom'pimpili/ mo tani, um oki gwo mo ki, ' A'di midi ta mo jin 'bora 'bor mo, haali/ momis a'di 'pera 'per mo.' 3 Ki mo ta mon'thamo/ mo tani, um oki gwo mo ki, ' A'di midi ta mon'thama punthar mo, haali/ momis a'di 'pera 'per mo dhali wuma wum mo.' Um mishkin mmot̲or jamas mii gi momis mo tani, hili um 'koki t̲or jamas mii ma tee mo. 4 Um kun ta thus ki thus mo dhali um kun tana nyak̲um yil kun mii miinyc̲al mo ŋapki jamas mii mo tani, jamasa kamu/ minu diki c̲i a'di

mo hili jasi jamas mii ma Yunaan mo." Yan'ko'da Yesus dhalki uni mo dhali ya mo be.

Acumat̲ gi 'Kwani P̲arsiyiin mo dhali 'Kwani Saduk̲iyiin mo

5 Me'd jin p̲u'dkina imancik̲ gwo e 'bana kamu/ mo tani, uni ŋaki maaŋk̲uthu'd mo. 6 Yesus oki uni gwo mo ki, "Hili ki 'bore/ mo dhali jiyi acumat̲ gi 'kwani P̲arsiyiin ki e mo dhali 'kwani Saduk̲iyiin mo ma."

7 Imancik gwo su'kkin ki gwo e bwamani is buni mo dhali oki gwo mo ki, "Haali/ a'di ta mii mmo'kona ana ki k̲ali maaŋk̲uthu'd mo be."

8 Yesus mishki gwo yansan mo dhali oki gwo mo ki, "Um kun gwa'da moŋgam gwo is ki gwa'd mo tani, atinta su'k̲kina um ki gwo c̲em bum mo dhali o gwo mo ki haali/ um 'koki k̲ali maaŋk̲uthu'd mo? 9 'Kona um ki mish gwo 'ban mo? 'Kona um ki ka gwo e goma kuluny maaŋk̲uthu'd imudhe'd mo goma aliip̲ 'kwani imudhe'd mo, dhala gup̲ba/ 'koni ekata kun tulkina um̲ is mo? 10 Walla kuluny maaŋk̲uthu'd ipesu/ gom 'kwani aliip̲i doŋgon mo, dhali agup̲ba/ 'koni ekata kun k̲alkina um mo? 11 Ki um̲ molki gwo 'ban kata ki Aha/ dina ki wal 'twa/ i um gom maaŋk̲uthu'd mo? Hili mo mo ma dhali jiyi acumat̲ gi 'kwani P̲arsiyiin ki e ki 'bore/ mo dhali 'kwani Saduk̲iyiin mo ma." 12 Dhali yan'ko'd uni mishki gwo 'ban ki a'di diki t̲or uni gwo ki 'bore/ goma cumat̲ e maaŋkuthu'd mo, hili mmoji mo ki e ki 'bore/ gom gwont̲or gi 'kwani P̲arsiyiin mo dhali 'kwani Saduk̲iyiin mo be.

Buṯurus piki gwo goma Yesus me'da K̲rist̲hos mo

13 Dhali ka Yesus p̲u'dki'd eya ris mo kun 'dish paŋ K̲asariyya gi pam Pilibbi is mo tani, a'di dot̲ki imancik gwom piti mo, mmo/ o gwo mo ki, " 'Kwani o gwo mo ki Ya/ gi 'kwani a'di ta'da ja mo?"

14 Uni oki gwo mo ki, Kun tiya on ka Yohaan jin ta'da Man miiya mii ki yi'de/ mo; kun tiya on ka, Iliyya mo; dhali kun tiya on ka Irmiya mo, walla jan 'de/ 'peni imanc̲i gwon dhamo/ mo.

15 A'di ki o uni gwo mo ki, "Bahili um on ki Aha/ tana aja mo?"

16 Simaan Buṯurus, thok̲ki gwo mmo/ o ki, "/E tana K̲rist̲hos mo, jin ta Ya/ ma Arumgimis jin di'd ki e mo be."

17 Yesus thok̲ki gwo mo dhali o a'di gwo mo ki, "Mom'bor mii gom

/e mo, Simaan jin ta ya/ ma Yunaan mo, haali/ buŋgwar is dhala bas 'koki tor to yan eya tente/ e /e mo, hili ababam pem a'di jin di'd e momis mo be. 18 Dhali Aha/ si'da/ okina gwo e /e jin tana Buturus mo, dhali apo/ wosh yan mo tani Aha/ mina nyaŋa kaniisam pem mo. Aris 'twaŋkala goŋ ma al gi mowu mo tani mini 'koki tagi mom'bi'th apo/ a'di mo. 19 Aha/ mina ci /e amuptha/ gi dhan 'peŋkuman bampa/ gi momis mo. Ma to yin jin mina /e inon e mony'cesh mo tani minu non e momis mo, dhali to yin jin mina /e dhal me'd e mony'cesh mo tani minu dhal me'd e momis mo be." 20 Dhali yan'ko'd Yesus kanki imancik gwo mmo'koki tor wathin tal 'deŋ kamu/ gwo mo ki a'di ta'da Kristhos mo.

Yesus Torki Mowum Piti ntwa/a/ mo dhali Mompinu mo

21 'Pena tee caan mo tani Yesus telki mii 'pen mo mmotor imancik gwom piti gwo mo ki a'di midi mii ya bway pa Urushaliim mo, mmo'kosh is ka nyor ki to ka ris e me'd gi 'kwaniŋ gwanyjaka/ mo dhali igasiis kun can mo, dhali iman'kwar to mo, ki minu 'kosh jwa mo tani, dhali minu cu mis dok/e 'ko'da cimi kwara mo be.

22 Yan'ko'da Buturus suski a'di 'pen tur mo dhali kucurki a'di ki gwo mo, mmo/ o ki, "Dhalki mii yan si'da si'd 'peni /e mo, Tapa! Ki mii yan midi diki pu'di /e ki sule/ mo!"

23 Hila Yesus tu'kki'd mo dhali oki'da Buturus gwo mo ki, "Yaku/ i'ko'di Aha/ mo ma, Setaan! /E taki to jin golo'da gol gom Aha/ mo, haali/ /e diki kulum goma ris to ma Arumgimis mo, hili goma ris to gi 'kwani mo be." 24 Dhali yan'ko'd Yesus oki imancik gwom piti gwo mo ki, "Wakki/ jan tal 'deŋ kamu/ ŋapa'd mmobath Aha/ nsho'k mo tani, dhalki a'di non is piti mo ma, dhali kal cwany'cithan dhul piti mo, dhali bath Aha/ nsho'k mo. 25 Haali/ a'di yin jin ŋapa'd mmowoth mondiki/em piti mo tani midi this a'di e mo, dhali a'diyin jin midi this mondiki/em piti e mo gom gway pem mo tani midi gam a'di mo be. 26 Haali/ mii gi wakata igama wathi/ mo wakki/ a'di midi gam to 'baar mo e mony'cesh mo tani hili midi this mondiki/em piti e mo? Wathi/ midi mish wan mondiki/em piti 'ba/ kata mo? 27 Haali/ Ya/ gi 'Kwani midi pu'du/ mo ki monyca ma Babam piti mo nyakki iman 'doyu gwom piti ilu/ mo. Dhali yan'ko'd a'di midi ci aris 'kwani 'baar to ka 'dete/ 'dete/ isi me'd mii kun miikina uni mo be.

Yesus Ṯorki is piti e 'Kuwosh mo
28 "Ka jiŋ gana/ Aha/ ona um gwo mo ki, 'kwanin tiya 'kon kun doshkin imahan mo tani mini 'koki nyoḵ wu mo ntagi uni mini p̄ar Ya/ gi 'Kwani e mmop̄u'du/ mo nyaḵki dhan 'peŋkuman Bampam piti mo be."

Matta 17

Mmowarkin ma Yesus Jamas Piti mo
1 Dhali 'ko'da cimi pe'de/ mo tani Yesus suski'da Buṯurus, Yaḵuub, dhala Yohaan jin ta'da kam piti mo, dhali 'doyu/ uni bway 'kuwosh jin tura tur ki is buni mo. 2 A'di warki is piti ibwambori uni mo. Bwam/em piti shwaki'd me'da tente/ mo, dhali burrinyem piti 'twaḵki mo ki bany bany me'd moŋkush mo be. 3 Hili mo mo ma, aMusa dhala Iliyya piki uni i is imun mo mmoṯora ṯor nyaḵki a'di mo. 4 Buṯurus thoḵki gwo mo dhali oki'da Yesus gwo mo ki, "Tap̄a, a'di 'boro'd gom ana mmo'ko imahan mo. Waḵki/ /e ona bwa mo tani, aha/ mina nyaŋ c̄iŋa/ ikwara imahan mo---jan 'de/ gom /e mo, dhali jan 'de/ goma Musa mo, dhali jan 'de/ goma Iliyya mo be."

5 Ki a'di di'd naskina/ mmowal 'twa/ mo tani, hili mo mo ma, a raḵ jin ta gi kush 'kamki uni is mo, dhali hili ma, 'twa/ p̄u'dki'd 'pena raḵ mo, mmo/ o gwo mo ki, "Yansan a'di ta Ya/um pem jin enka/ mo, e a'di jin 'borkika/ bwa i is mo. Ciḵki a'di gwo mo ma."

6 Ki imanciḵ gwo ciḵki a'di mo tani, uni ṯa'kki bwam/em buni ka 'cesh mo dhali uni ḵo/ki is kagahara mo be. 7 Yan'ko'd aYesus p̄u'dki'd mo dhali taki uni is ki me'd mo dhali o gwo mo ki, "Cuyi mis mo ma dhali dhalku/ is ki ḵo/ mo." 8 Yan'ko'd uni hilki mo 'kup̄ki mo mis mo hili 'koki mish wathin 'deŋkamu/ mo jasa Yesus a'di 'de/ mo be.

9 Dhali me'd jin thulkina uni ka 'cesh 'peni 'kuwosh mo tani, Yesus ḵanki uni gwo mo, mmo/ oki, "Dhalku/ wathin ṯal 'deŋ kamu/ ki ṯor tony jan yan mo ntagi Ya/ gi 'Kwani minu 'deḵ mo 'peni mowu mo."

10 Imanciḵ gwom piti doṯki a'di mo, mmo/ o gwo mo ki, "Dhali atinta i okina iman'kwar to gwo mo ka Iliyya midi p̄u'du/ nṯwa/a/ mo?" 11 Yesus thoḵki gwo mo dhali oki, "Iliyya ka jiŋ gana/ midi p̄u'du/ mo dhali doḵa ris to 'baar mo be. 12 Hili Aha/ ṯora um gwo mo k̄a, Iliyya

a'di pu'dki'd hila mo, hili uni 'koki nyith a'di mo. Isi ciki/ uni miiki to yin jin okina bwa uni gom a'di mo. Wakan si'da/ yi, Ya/ gi 'Kwani mina isi 'kosh ka nyor e me'd buni mo." 13 Yan'ko'd imanciḵ gwo mishki gwo 'ban ki a'di walki 'twa/ e uni goma Yohaan jin ta'da Manmiiya mii ki yi'de/ mo be.

Yesus Waçki'da 'Ci jin Bu'thkin ma Rum Thus jin Nyo/o'd mo

14 Ki uni pu'dkin eya waambuhany 'kwani mo tani, wathi/ pu'dki'di a'di mo, mmo'tuḵ ki jiŋ 'kupa 'dupun ibwambori a'di mo dhali o gwo mo ki,15 "Tapa, miiyi mii apo/ ya/m pem mo ma, haali/ a'di wuki gambaŋ mo dhali 'koshkina is ka nyor kagahara mo. Haali/ a'di isa yempa/ bitki'di o'd mo walla e yi'de/ mo be.16 Aha/ suskina a'di e imanciḵ gwom pini mo tani, hili uni 'koki mish a'di waç mo be."

17 Yesus thoḵki gwo mo dhali o ki, "Ayy um kun dargi moŋgam gwo is mo dhala nyaḵum yil kun çaca ii ki çaca mo tani, me'di ekata imiga/ di nyaḵki um mo? Me'di ekata imiga/ mii di nyaḵki um mo? Susi a'di i Aha/ imahan mo." 18 Yesus ḵucurki'da rum thus ki gwo mo, dhali a'di piki'd ka pije/ 'peni a'di mo, dhali ari washan waçkunu 'pena tee çaan mo be.

19 Dhali yan'ko'd imanciḵ gwo pu'dkina Yesus ka ḵwal is mo dhali o gwo mo ki, "Gomatinta 'kona aman ki ur a'di ka pije/ mo?" 20 Yesus oki uni gwo mo ki, "Haali/ gom moŋgam gwo is bum kun gwa'da gwa'd mo. Haali/ ka jiŋ gana/ Aha/ ona um gwo mo ki, waḵki/ um tan gi moŋgam gwo is me'd emen toŋ gwa'dga/ jin miinuwa 'tash mo tani, um mini o wosh yan gwo mo ki, Joçi 'peni mahan bway mattan mo, dhali a'di midi joç mo, dhali toŋ kamu/ yisa di'da jin minu mol mii gom um mo.' 21 Wakan mii yan midi diki piyu/ 'kup ka pije/ mo hili ki jasi mon'tho mo dhali ki moŋ ga/ to mo be."

Doḵ/e Yesus Ṯorki Mo wum Piti nṯwa/a/ mo dhali Mompinu mo

22 Ki uni 'kokin e pany Jaliil mo tani, Yesus oki imanciḵ gwom piti gwo mo ki, "Ya/ gi 'Kwani minu çi e me'd gi 'kwani mo, 23 dhali uni mini 'kosh a'di jwa mo, dhali 'ko'da cimi kwara mo tani a'di minu cu mis mo." Imanciḵ gwo uni ditkina bwa kagahara mo be.

Mmoc̱iya Guruush gom Gu'b gi Mondhelela dhelel mo
24 Ki uni p̱u'dkin e paŋ Gap̱ranahum mo tani, 'kwani kun terkina thulp̱a/ jin 'k̄on ma p̱o/ isu/ p̱u'dkina Bu̱turus mo dhali oki gwo mo ki, "Din̄ ma maṉtor gwom pini ki c̱iya thulp̱a/ jin 'kona ma p̱o/ isu/ mo 'taa/?" 25 A'di oki gwo mo ki, "Nye."

Ka Bu̱turus p̱u'dki'd e bwaŋgu'b mo tani, Yesus walki 'twa/ ṉtwa/a/ e a'di mo dhali o gwo mo ki, "Ata kulumkina /e ibwa mo, Simaan? 'Peni mana tulkina imali̱k gi mony'cesh to is mo walla athulp̱a/ mo? 'Peni i ya/um buni mo walla 'peni 'kwanin tiya mo?" 26 Bu̱turus tho̱kki gwo mo ki, " 'Peni 'kwanin tiya mo."

Dhali yan'ko'd Yesus tho̱kki gwo mo ki, "Iya/ uni 'kokin ki 'kus mo. 27 Hili wakan ki ana mina 'koki ra̱k imantera thulp̱a/ ki to mmogol mo, yaku/ e ḵumma/ yi'de/ mo ma, mmobi̱ta bi'c mo, dhali bu'th wa'c jin yayi'di ṯwa/a/ mo. Ki /e mini ḵa'd 'twam piti mo tani, /e mini gama guruush mo. Ḵali a'di mo dhali c̱i a'di ki imantera thulp̱a/ gom Aha/ mo dhali gom /e mo be."

Ma̱ṯta 18

Kaja A'di Ca'de/
1 Ka tee c̱aan mo tani imanci̱k gwo p̱u'dkina Yesus mo dhali oki gwo mo ki, "Ka aja a'di icaaca e dhan 'peŋkuman bampa/ gi momis mo?" 2 Yesus yu̱kki ara 'ci ki is piti mo, mmokar a'di e bwamani uni mo, 3 dhali oki gwo mo ki, "Ka jiŋ gana/ Aha/ ona um gwo mo ki, isi ciki/ ki um mini ṯu'k mo dhali wa e ki ushi uc̱i mo tani, um mini 'koki cic̱ e dhan 'peŋkuman bampa/ gi momis mo be. 4 Wakan, a'diyin jin karki is piti ki gwa'd mo mmowa e ka ara 'ci yan mo tani a'di icaaca e dhan 'peŋkuman bampa/ gi momis mo be. 5 A'diyin jin midi bu'th ara 'ci gi wakansan ki gway pem mo tani bu'thki Aha/ mo.

Yesus rumki'da rum gom gwo jin ushu ha e mo
6 Hili a'diyin jin ra̱kki jan ṯal 'de/ 'peni uni gwansan kun gwa'dan kun gam gwo is e Aha/ ki to mmogol mo tani, midi 'taki 'bor gom a'di ki dhan wosha caaga/ minu 'taki de̱k e 'bam piti mo, dhali ki a'di minu 'taki bi̱t e dhan ḵumma/ yi'de/ 'kulga/ mo be. 7 Wayyi e 'kwaniny'cesh

haali/ gom to kun golkina gol mo! Haali/ a'di ha me'd gom to gwansan kun golkina gol kun mini p̲u'du/ mo, hili wayyi e wathi/ jin p̲u'dkina to gwansan kun golkina gol mo! 8 Wak̲ki/ me'd pini walla sho'k pini rak̲ /e ki to mmogol mo tani, 'cit̲hi a'di mo dhali bit̲i a'di asho 'peni /e mo. A'di 'boro'd gom /e mmociç e mondiki/e ki ŋul mo walla ki ŋwol mo jin minu 'koki bit̲ /e eya al/o'd ki sule/ ki me'da su/ mo walla ki shoka su/ mo be. 9 Wak̲ki/ em pini rak̲ /e mmomii miinthus mo tani, buk̲i a'di ka pije/ mo ma dhali bit̲i a'di asho 'peni /e mo. A'di 'boro'd gom /e mmociç e mondiki/e ki en 'de/ mo 'penki mo jin minu bit̲ /e ki en su/ e mo ma al/o'd jin ç̲a'bki wur wur mo be.

Gwom 'Bi'th/e gom K̲a'bal jin Thisi E mo

10 Hili mo mo ma ki um mini 'koki wak̲ jan t̲al 'de/ 'peni uni gwansan kun gwa'dan mo. Haali/ Aha/ ona um gwo mo ki e momis mo tani iman'doyu gwom buni isa yempa/ hilki mo mo e bwam e ma Babam pem a'di jin di'd e momis mo be. 11 Haali/ Ya/ gi 'Kwani p̲u'dki'd mmowot̲h uni kun thiskunu e mo be. 12 Um kulumkin kata mo? Wak̲ki/ jan t̲al 'deŋ kamu/ taki'd gi k̲a'bal iss 'kwanimpa imudhe'd mo, dhali jan t̲al 'de/ 'peni uni yaki'di per mo tani, mina a'di diki dhal uni kun 'koni iss 'kwanimpa mudhe'd at̲hka 'de/ e 'ko'dgwar 'kuwosh mo dhali ya mmoŋap̲ jan t̲al 'de/ ç̲aan jin yaki'di per mo 'taa? 13 Wak̲ki/ a'di gamki a'di mo tani, ka jiŋ gana/ Aha/ ona um gwo mo ki, a'di 'kunykina bwa ap̲o/ a'di ki nyanye/ mo 'penki ku gun 'koni iss 'kwanimpa imudhe'd at̲hka 'de/ kun 'koki ii mmoper mo be. 14 Wakan si'da/, a'di diki ta bwa ma Babam bum jin di'd e momis mo ki jan t̲al 'de/ 'peni uni gwansan kun gwa'dan minu 'koki 'ce'd sho'k mo be.

Akam jin Miiki Miinthus mo

15 Wak̲ka kam pini mii miinthus ap̲o/ /e mo tani, yaku/ mo dhali k̲ucuri a'di mo, /e dhali a'di 'de/ mo. Wak̲ki/ a'di cik̲ gwom pini mo tani, /e warkina kam pini is mo be. 16 Hili wak̲ki/ a'di diki cik̲ /e gwo mo tani, susi jan 'de/ mo walla kun tiya isu/ nyak̲ki /e mo wakan ki 'twaŋ 'kwani su/ mo walla 'kwaniŋ kwara kun mishki gwo 'baar kun onu mo ki minu mish 'ban mo be. 17 Dhali wak̲ki/ a'di ushki'd mmocik̲ uni gwo mo tani, t̲ori a'di ki 'kwaniŋ k̲aniisa mo. Wak̲ki/ a'di si'da/ ushki'd mmocik̲ gwo gi 'kwaniŋ k̲aniisa mo tani, dhalki a'di ta wathi/

jin diki ta wathi/ Yahuuda/ e um mo dhali ka mantera thulpa/ mo. 18 Ka jiŋ gana/ Aha/ tora um gwo mo ki, ma to gunn kun mina umi dek e mony'cesh mo tani minu dek e momis mo, dhali ma to gunn kun mina umi 'cuk e mony'cesh mo tani a'di minu 'cuk e momis mo be. 19 Dok/e ka jiŋ gana/ Aha/ tora um gwo mo ki, wakki/ uma su/ gamki gwo me'd gom ton tiya kun dotkina uni mo tani, a'di minu mii gom uni ka Babam pem a'di jin di'd e momis mo be. 20 Haali/ e 'kwani su/ walla kwara kun tulki is imontal 'de/ ki gway pem mo tani, Aha/ dikina ibwam uni imun mo be."

Gwom 'Bi'th/e goma Manmii to jin Diki
Dhala Kamu/ Amurem Piti 'Pen mo

21 Yan'ko'd Buturus pu'dki'd mo dhali oki'da Yesus gwo mo ki, "Tapa, me'di ekata imiin ma kam pem imii miinthus apo/ aha/ mo dhali aha/ mina gwam a'di mo? Ntagi me'di pesu/ mowa?"

22 Yesus oki a'di gwo mo ki, "Aha/ dina ki tor /e gwo ki me'di pesu/ mo, hili me'di iss 'kwanimpa ikwara i'ce'dka 'kume'd i'ce'dka pesu/ mo. 23 Wakan adhan 'peŋkuman bampa/ gi momis wana e ka isa malika kamu/ jin ŋapki'd mmodeŋ to e nyakki imanmiiya tu'c piti mo be. 24 Me'd jin telkina a'di mii 'pen mmothoson to mo tani, jan 'de/ jin ta'da manmiiya tu'c piti suskunu e a'di mo jin din ma mure/ a'di i'ba/ ka aliip[a] kuluny 'dolkon i'kume'd mo. 25 Hili ki a'di diki tagi toŋkamu/ mmoci dok/e mo tani, tapam piti kanki gwo mo ki a'di minu yol mo, imontal 'de/ nyakki ashim piti mo dhali uci mo dhali to 'baar mo kun takina a'di mo, dhali ki to jin cinu minu thim mo be. 26 Wakan amanmiiya tu'c 'tukki'da 'cesh mo, mmoluŋ ki jiŋ 'kupa'dupun ibwambori a'di mo, dhali oki gwo mo ki, ' Tapa, tayi gi moŋ'kuc bwa nyakki aha/ mo ma, dhali aha/ mina ci /e aris to 'baar mo be.' 27 Wakan tapa ma manmiiya tu'c caan, me'd jin takina a'di ga dum pa mo tani, 'cukki a'di mo dhali dhalki a'di amure/ 'pen mo be. 28 Hili amanmiiya tu'c caan yaki'd ka pije/ mo dhali gamki jan 'deŋkamu/ 'kup 'peni imanmiiya tu'c kun tana mugum piti mo, jin din ma mure/ a'di i'ba/ ka riyal iss 'kwanimpa imudhe'd mo. A'di bu'thki a'di mo, mmotel

[aa] **18.24 Kuluny 'dolkon i'de/ wana e ka jineeh iss 'kwanimpa ka iss 'de/ atha iss 'de/ apo/ mo.**

mii 'pen mmojigit a'di 'ba/ ki me'd mo, dhali oki gwo mo ki, Ciki aha/ amure/ jin di /e i'ba/ mo ma.

29 Hili wathi/ jin ta'da manmiiya tu'c piti bitki'da 'cesh mo dhali wothki a'di gwo is mo, mmo/ o gwo mo ki, ' Tayi gi moŋ'kuc bwa nyakki aha/ mo ma, dhali aha/ mina ci /e to ka nyaŋ'ko'd mo.' 30 Hili amanmiiya tu'c jin twa/a/ ushki'd mo. Isi ciki/, a'di yaki'd mo dhali bit a'di eya sijin mo ntagi a'di midi ci a'di to jin din ma mure/ a'di i'ba/ mo be. 31 Ki iman nyaka tu'c piti mii mishki to jin miiki'd mo tani, uni ditkina bwa kagahara mo. Uni pu'dkin mo dhali torki tapam buni to 'baar mo kun miikin mo be.

32 Yan'ko'd tapa ma manmiiya tu'c caan yukki a'di mo dhali oki a'di gwo mo ki, ' /E jin tana manmiiya tu'c jin ta thus ki thus kan mo, aha/ dhalkina /e amure/ 'pen i'baar mo haali/ /e wuki aha/ jwa i is mo 33 Mina /e diki tagi mo mii mii apowa man nyaka tu'c mii ki /e mo, isi me'd jin takika/ gi mo mii mii apo/ /e mo?' 34 Tapam piti miiki'da nyor mo dhali ciki a'di e me'd gi imanbujura bur mo ntagi a'di midi ci amure/ i'baar mo jin di a'di i'ba/ mo be. 35 Wakan si'da/ Ababam pem jin di'd e momis mo tani midi mii mii gom /e mo wakki/ /e diki gwama ikam pini 'pena dum pini mo be."

Matta 19

Miimash dhali Mo jin Dhaluwa Dhal 'Pen mo

1 Dhali ki embul caan me'd jin 'baarkin ma Yesus aris gwo gwansan mo tani, a'di yaki'd 'peni pany Jaliil mo dhali pu'dki'd e mom bampa/ gi pa Yahuudiyya caan a'di jin diki'd e bwampo/ Yi'de/ Uurdun mo be. 2 Awaambuhany 'kwani caaca kun bathki a'di nsho'k mo, dhali a'di wacki uni imun mo be.

3 'Kwanim Parsiyiin pu'dkini a'di mo, mmopal a'di mo, mmo/ o a'di mo ki, "A/a'di dhala gwoŋkan bway mo gom wathi/ mmodhal ashim piti 'pen mo gom miin tiya kun tocon mo 'taa?" 4 Yesus thokki gwo mo dhali o ki, " 'Kona um ki deŋ gwo e ki a'di jin ukki uni 'peni ka moŋ'kup mo ukki uni wathiŋ gwath dhala 'bom mo 'taa? 5 A'di jin ukki uni si'da/ oki gwo mo ki, ' Haali/ gom 'kup mii gi wakan mo tani wathi/ midi dhal com dhali kum 'pen mo dhali gam is me'd ki ashim piti mo,

dhali uni su/ mini ṯal buŋgwar isa 'de/ mo be.' 6 Wakan uni doḵ/e yisa 'koni su/ mowa, hili buŋgwar isa 'de/ mo. Wakan uni kun gamkin ma Arumgimis me'd imonṯal 'de/ mo tani, dhalku/ ki dhal wathiŋ kamu/ bway mmoḵwa/ uni bwa mo."

7 Uni oki a'di gwo mo ki, "Yan'ko'd gomatinta ḵankin ma Musa aman gwo mo mmoc̱iya warka/ jin dhaluwa dhal 'pen mo dhali yan'ko'd mmo/ura yim mo?" 8 A'di oki uni gwo mo ki, "Haali/ goma dum bum kun 'bithkin ki 'bi'th mo tani, aMusa dhalki um bway mo mmodhal up̱ bum 'pen mo hili 'peni ka muŋ'kup̱ mo tani a'di yisa wakana. 9 Aha/ ona um gwo mo ki, a'diyin jin dhal̄ki ashim piti 'pen mo tani, isi gom miinyc̱al mo, dhali mash jaŋ kamu/ mo tani, a'di miiki miinyc̱al mo be."

10 Imanciḵ gwo okina Yesus gwo mo ki, "Waḵki/ a'di ta mii gi wathi/ c̱aan nyaḵki ashim piti mo tani, a'di diki ta miim 'boro'd mmomash mo." 11 Hila Yesus oki uni gwo mo ki, "Aris 'kwani 'baar yisa mini bu'th gwo yansan jin onu mowa, hili jasi uni gwansan kun c̱ikunu a'di mo be. 12 Haali/ 'kwanin tiya 'kokin ki mantil kansan kun dho'thkunu 'peni bwa gi ita'dam buni mo, dhali kun tiya 'konkin kun ta mantil ki mantil kun miikunu ki 'kwani mo, dhali kun tiya 'kon kun ta mantil kun miiki is buni ki mantil mo gom gway gi dhan 'peŋkuman bampa/ gi momis mo. A'di jin midi bu'th gwonṯor yansan mo tani, dhalki a'di bu'th a'di mo ma."

Yesus 'Borki Ushi Uc̱iŋ Gwa'dga/ Mii mo

13 Yan'ko'd ushi uc̱iŋ gwa'dga/ ḵalunu e a'di mo wakan ki a'di midi kar me'd piti p̱o/ uni mo dhali 'tho mo, hili imanciḵ gwo ḵucurki uni ki gwo mo be. 14 Hila Yesus oki gwo mo ki, "Dhalki ushi uc̱i iiyini Aha/ mo ma, dhali dhalku/ ki non uni mmo/iiyu/ i Aha/ mo, haali/ dhan 'peŋkuman bampa/ gi momis taki ku gi wakansan mo be." 15 A'di karki me'd piti apo/ uc̱i mo, dhali yan'ko'd a'di yaki'd 'peni mun mo.

Yesus c̱iki Wathin Dhuru'c gwo jin Ta Pa ki Pa mo

16 Hili mo mo ma, wathi/ p̱u'dki'da Yesus mo dhali o ki, "Manṯor gwo, aha/ mina mii mii ata jin 'boro'd jin miga/ tagi mondiki/e ki sule/, sule/ ya ye 'ba/ mo?" 17 Yesus oki a'di gwo mo ki, "Gomatinta doṯkina /e

Aha/ gom to jin 'boro'd mo? Jasi jan 'de/ a'di 'boro'd mo, hili waḵki/ /e ŋapan mmociç e mondiki/e mo tani, dhuyi aris gwoŋḵan kun 'kwarkunu mo ma."

18 Dhali wathi/ oki a'di gwo mo ki, Gwoŋḵan jana jin 'kwarkunu mo? Yesus oki gwo mo ki, "Dhalka 'kosh ki mii 'kosh mo, dhalki çal ki mii mii mo, dhalki to ki mii ḵwal mo, dhalku/ ki mii ḵal gwo jin onu ka ṯor mo, 19 taḵi cim dhali kwan mo, dhali eni amannyaḵ ça'b pini me'd is piniŋ gana/ mo."

20 Wathin dhuru'c oki a'di gwo mo ki, "Aris to gwansan i'baar mo tani miikika/ mo. To gi wakata iŋapkika/ naskina/ mo?" 21 Yesus oki a'di gwo mo ki, "Waḵki/ /e ona bwa mmota wathim 'borga/ mo tani, yaḵu/ mo, mmoyol aris tom pini kun tana /e mo, dhali çi ki 'kwani kun ha'th'ko'd mo, dhali /e mini ta gi to kun ish ḵumma/ e momis mo; dhali yayu/ mo, mmobaṯh Aha/ isho'k mo." 22 Hili ki wathin dhuru'c ciḵki gwo jin on ma Yesus mo tani, a'di yaki'd ki bwan diṯi'd mo, haali/ a'di taki'd gi to ka ris mo be.

23 DhalaYesus oki imanciḵ gwom piti gwo mo ki, "Ka jiŋ gana/ Aha/ ona um gwo mo ki, a'di 'bitha mii ki 'bi'th mo gom wathi/ jin ta pa ki pa mmociç dhan 'peŋkuman bampa/ gi momis mo be. 24 Doḵ/e Aha/ ona um gwo mo ki, a'di 'ka'da mii ki 'ka'd gom kalman mmoya ki solol e jisan ma ipira/ mo mmodhal wathi/ jin ta pa ki pa e i is mo mmociç e dhan 'peŋkuman bampa/ ma Arumgimis mo be."

25 Dhali imanciḵ gwo ciḵki a'di mo tani, uni merkin kagahara mo dhali o gwo mo ki, "Dhali ija iminu woṯh mo?" 26 Yesus hilki uni mo dhali o gwo mo ki, "Yansan a'di molu mii ki 'kwani mo, hili ka Arumgimis mo tani aris to 'baar mo mishu mii mo be."

27 Yan'ko'da Buṯurus thoḵki gwo mo dhali oki a'di mo ki, "Hili mo mo ma, aman dhalkina aris to 'peni 'baar mo dhali baṯh /e isho'k mo. Yan'ko'd atinta imina aman ita mo?" 28 Yesus oki uni gwo mo ki, "Ka jiŋ gana Aha/ ona um gwo mo ki, eya nyaḵumyil this doḵ/e mo me'd jin mina Ya/ gi 'Kwani iça'ba powa ḵurse/ gi monycam piti mo tani, um kun baṯhki Aha/ isho'k si'da/ mini 'ko apowa ḵurse/ kun 'koni 'kume'd i'ce'dka su/ mo, mmodwalla waḵ ma Israyiil gwo kun 'koni 'kume'd i'ce'dka su/ mo be. 29 Aris 'kwani 'baar mo ka 'deṯe/ 'deṯe/ kun

dhalki gu'b buni 'pen mo, walla ikam mo, walla i'bwaham mo, walla ibabam buni mo, walla ikum mo, walla uc̱im buni mo, walla a'cesh gom gway pem mo tani mini bu'th to me'di iss 'kwanimpa imudhe'd ki nyanye/ mo dhali mini taki mondiki/e ki sule/, sule/ ya ye 'ba/ mo be. 30 Hili 'kwani ka ris kun 'koni t̲wa/a/ mo tani uni minu dhu i'ko'd mo, dhali uni kun 'koni 'ko'd mo tani minu dhu it̲wa/a/ mo be.

Matt̲a 20

Gwom'bi'th/e gom imanmiiya T̲u'c e Bwam Mo sinu mo

1 Haali/ dhan 'peŋkuman bampa/ gi momis a'di wana e ki wathi/ jin cila mondhe'd mo, jin yaki'd mon'thamo/ ka 'tum mmoŋap̲ imanmiiya t̲u'c gom bwam mo sinum piti mo be. 2 'Ko'di a'di gamk̲i gwo me'd nyak̲ki imanmiiya t̲u'c mo ka riyal i'de/ ka cim mo tani, a'di hashki uni e bwaman mo sinum piti mo. 3 A'di yaki'd ka pije/ dok̲/e ka tente/ jin ta'da kwara mo tani dhali p̲arki imanmiiya t̲uca tiya e kun doshkin ka wuny is e mo ma suug mo be. 4 E uni mo tani a'di oki gwo mo ki, ' Um si'da/ mini ii e bwaman mo sinu mo, dhali aha/ mina c̱i um a'di jin 'boro'd mo.' Wakan uni iikin mmomiiya t̲u'c mo be. 5 Dok̲/e a'di yaki'd ka pije/ ka tente/ pe'de/ mo dhali dok̲/e ka tente/ pendoŋgon mo, dhali miiki mii jin nyak̲a'd mo be. 6 Dok̲/e ka tente/ 'kume'd i'ce'dka 'de/ mo tani a'di yaki'd ka pije/ mo dhali gamki kun tiya kun doshkin ka wuny is mo. A'di oki uni gwo mo ki, ' Atinta doshkina um imahan ka wuny is i'baara tente/ mo kan?' 7 Uni oki a'di gwo mo ki, ' Haali/ jan t̲al 'de/ diki ŋap̲ aman mo.' A'di oki uni gwo mo ki, ' Um si'da/ mini iiku/ e bwaman mo sinu mo.' 8 Ki mom'pimpili/ p̲u'dki'd mo tani, aman cila bwam mo sinu oki'da mandhu tom piti g̲wo mo ki, ' Yuk̲i imanmiiya t̲u'c mo dhali c̱i uni tom buni mo, mmot̲el 'pen 'peni kuŋ 'ko'd mo ntagi kun t̲wa/a/ mo be.'

9 Ki imanmiiya t̲u'c kun dhukunu mmomiiya t̲u'c ka tente/ 'kume'd i'ce'dka 'de/ p̲u'dkin mo tani, uni ka 'det̲e/ 'det̲e/ bu'thkina riyal mo be. 10 Dhali ki imanmiiya t̲u'c kun t̲wa/a/ p̲u'dkin mo tani, uni kulumkin ki uni mini 'taki bu'th to ki nyanye/ mo, hili uni si'da/ ka 'det̲e/ 'det̲e/ bu'thkina riyal i'de/ mo be. 11 Ki uni bu'thki tom buni mo tani, Uni miikina gum gum ap̲o/ wathi/ jin cila mondhe'd mo. 12 Uni oki gwo mo ki, ' Imanmiiya t̲u'c kun 'ko'd gwansan miikina t̲u'c jasi ka tenten

'de/ mo, hili /e ci̱ki uni to mmonyak̲ ki aman mo, aman kun k̲alkina to kun dita di̱t ka cima 'de/ mo dhali ki mo jin 'batha 'ba'th mo.'

13 Hili wathi/ jin cila mo thok̲ki gwo mo dhali oki jan t̲al 'deŋkamu/ 'peni uni gwo mo ki, ' Amugu, aha/ dina ki mii /e to shi/i'da kamu/ mo. Dina /e ki gam gwo me'd nyak̲ki aha/ goma riyal i'de/ mo 'taa? 14 Buthi to jin ta jim pini mo ma dhali yaku/ e bway pini mo. Aha/ kwanykina mmoci̱ to ki imanmiiya t̲u'c gwansan kun 'koni 'ko'd mo isi me'd jin nyak̲a'd ki um mo be. 15 A/a'di dina gwoŋk̲an ki dhal bway gom aha/ mmomii to isi me'd jin o aha/ bwa mo ki to kun takika/ mo? Walla /e takina ham'kus haali/ aha/ 'bora ki 'bor mo 'taa?' 16 Wakan uni kun 'koni 'ko'd mo tani mini ta kun t̲wa/a/ mo, dhali uni kun 'koni t̲wa/a/ mo tani minu dhu i'ko'd mo be."

Yesus T̲orki Mowum Piti It̲wa/a/
Me'di Kwara mo dhali Mompinu mo

17 Me'd jin yakin ma Yesus ka gagamis bway pa Urushaliim mo tani, a'di suski imanci̱k̲ gwo kun 'koni 'kume'd i'ce'dka su/ nyak̲ki a'di mo, dhali e bway tur mo tani a'di oki uni gwo mo ki, 18 "Hili mo mo ma, ana iikina ka gagamis bway pa Urushaliim mo, dhali Ya/ gi 'Kwani minu ci̱ e me'd gi igasiis kun can mo dhali iman'kwar to mo. Uni mini wak̲ a'di mmo'kosh a'di jwa mo, 19 dhali a'di minu ci̱ e me'd gi 'kwani kun 'koki ta 'kwani Yahuuda/ mo gom uni mmomii ka mak̲ mo, mmodor mo, dhali 'kosh a'di ki cwany 'cit̲han dhul mo. Hili ka cimi kwara mo tani a'di minu cu mis mo be."

Gwondot̲ ma Yak̲uub dhala Yohaan mo

20 Dhali yan'ko'd ata'da gi iya/ ma Sabadi pu'dki'da Yesus nyak̲ki iya/um piti mo. Ayim 'tuk̲ki'da 'cesh ki jiŋ 'kupa 'dupun ibwambori a'di mo dhali dot̲ki toŋ kamu/ 'peni a'di mo. 21 Yesus ki̱ owa yim gwo mo ki, "Atinta iŋapkina /e mo?"

Ayim oki a'di gwo mo ki, "K̲ani iya/um pema su/ gwansan gwo mmo'ko mo ma, jan 'de/ ki me'da bimporos pini mo dhali jan 'deŋkamu/ ki me'da cam pini mo, e dhan 'peŋkuman bampam pini mo." 22 Hila Yesus thok̲ki gwo mo dhali o gwo mo ki, "Um 'koki mish to kun dot̲kina um mo. A/um mini mish mii mmopiya k̲ubbaaya ca̱an jin

murga/ pi mo 'taa?" Uni oki a'di gwo mo ki, "Aman mina mish mii mo be."

23 A'di oki uni gwo mo ki, "Um mini piya kubbaayam pem ka jiŋ gana/ mo. Hili mmo'ko e me'da bimporos pem mo dhali ki me'da binycam pem mo tani a'di diki ta Aha/ mmoci to mo. Hili a'di gom uni gwansan kun thosonkin ma babam pem is mo be." 24 Ki imancik gwon tiya ikume'd cikki gwo yan mo tani, uni ditkina bwa kagahara nyakki ikama su/ mo be. 25 Hila Yesus yukki uni ki is piti mo dhali o gwo mo ki, "Um mishkin ki itapa kun 'koki ta 'kwani Yahuuda/ nonki uni 'kup mo dhali 'kwaninycan buni miiki moshirr apo/ uni mo be. 26 Hili a'di midi mii diki mii wakansan e bwam um mo. Hili isi ciki/, a'diyin jin ona bwa mmocaaca e bwam um mo tani midi mii ta amanmiiya tu'c bum mo, 27 dhali a'di yin jin ona bwa ki di ntwa/a/ ibwam um mo tani a'di midi mii ta manmiiya tu'c bum mo, 28 isi me'd Ya/ gi 'Kwani diki yayu/ ki a'di minu mii to mo, hili ki a'di midi mii to mo, dhali ci mondiki/em piti me'd to jin wanuwa wan 'ba/ goma ris 'kwani 'baar mo be."

'Kwani Su/ Kun bu'thki Mo mish Mo mo

29 Me'd jin iikina uni ka pije/ 'peni pa Ariiha mo tani, awaambuhany 'kwani caaca kun bathki a'di nsho'k mo be. 30 Dhali 'kwaniny ja'da/ isu/ 'kokin e shemen bway tur imun mo. Ki uni cikki gwo ka Yesus yaki'd ki yampe mo tani, uni cuukin mo ki, "Tapa, Ya/ ma Dawuu'd, miiyi mii apo/ aman mo ma." 31 Dhali awaambuhany 'kwani kucurki uni ki gwo mo, mmotor uni gwo mmo'koki shwam mo, hili uni cuukin kagahara ki nyanye/ mo ki, "Tapa, Ya/ ma Dawuu'd, miiyi mii apo/ aman mo ma."

32 Yan'ko'd aYesus doshki'd naskina/ mo dhali yukki uni mo dhali o gwo mo ki, "Atinta o um bwa jin miga/ mii gom um mo?" 33 Uni ki o a'di gwo mo ki, "Tapa, dhalki/em bam ka'du mo ma." 34 Yan'ko'd aYesus, ko'cki uni e i is mo, mmota uni em buni ki me'd mo. Dhali ki jahanne/ uni bu'thki mo mish mom buni mo dhali bathki a'di nsho'k mo be.

Mo jin Pinu Mii E Mmociç Pa Urushaliim mo

1 Ka Yesus dhali imanciǩ a'di gwo 'dishki pa Urushaliim is mo dhali pu'dkin e pam Bethpaji mo, e 'kuwosh Setuun mo tani, yan'ko'd Yesus hashki imanciǩ gwo isu/ mo, 2 mmo/o uni gwo mo ki, "Iiku/ mo e bampa/ jin di'd ka par 'ban mo, dhali ki jahanne/ um mini gam thuluny jin deǩkunu imun mo, dhali aran nyaǩki a'di mo. 'Cuǩi uni mo dhali 'doyu uni i Aha/ mo. 3 Waǩki/ jan 'deŋ kamu/ o um gwo wakan mo tani, um mini o gwo mo ki, ' Tapa a'di ŋapki uni mo,' dhali ki jahanne/ wathi/ çaan midi hashki uni i um mo be."

4 Dhali aris to gwansan miikin mmothim gwo jin okunu ka manci gwo ma Arumgimis kadhamo/ mo, mmo/o gwo mo ki, 5 "Tori 'bwa/ ma Sihyuun gwo mo ma,

> ' Hili ma, Amalik pini a'di pu'dki'di /e mo,
> mmokar is ki gwa'd mo dhali merki'd apo/ thuluny mo---
> e ari thuluny mo, dhali jin ta aran thuluny mo be.'"

6 Yan'ko'd imanciǩ a'di gwo iikin mo dhali miikin isi me'd gwo jin ǩankin ma Yesus uni mo be. 7 Uni suski thuluny dhali aran mo dhali pa'd burrinyem buni apo/ uni mo, dhala Yesus ça'bki'da po/ burrinye/ mo be. 8 Awaambuhany 'kwani ka ris pa'dki burrinyem buni e bway tur mo, dhali kun tiya 'cithkina biny cwa mo dhali pa'd uni e bway tur mo. 9 Yan'ko'da waambuhany 'kwani kun iikin ntwa/a/ ka Yesus mo dhali uni gwansan kun bathki a'di nsho'k mo tani cuukin mo ki,

> "Hossana e ya/ ma Dawuu'd mo!
> Mom'bor mii gom a'di jin yayi'd ki gway gi Tapa mo!
> Hossana isi mis!"

10 Ka Yesus pu'dki'd e pa Urushaliim mo tani, 'peŋkuman bampa/ i'baar mo 'koshkunu 'kup is mo dhali o gwo mo ki, "Kaja 'danne/?" 11 Dhala waambuhany 'kwani thoǩki gwo mo ki, "Yansan a'di ta'da Yesus jin ta'da manci gwo ma Arumgimis kadhamo/ 'peni pa Nassira e pany Jaliil mo be."

Mmodhelel Gu'b gi Mondhelela dhelel mo
12 Yan'ko'da Yesus ciɔ̱ki gu'b gi mondhelela dhelel mo. A'di urki uni gwansan i'baar mo ka pije/ kun yolki to mo dhali kun yolki to e gu'b gi mondhelela dhelel mo, dhali 'daŋkalki'da risa tẖarabeesa gi iman wana guurush mo dhali moŋ'ko gi uni gwansan kun yolki gurko/ mo be. 13 A'di oki uni gwo mo ki, "A'di 'kwarkunu mo ki, ' Gu'b pem minu yuk̲ ki gu'b gi mon'tho mo,' hili um mii a'di me'd gu'b gi imandil to mo be."

14 Yan'ko'd 'kwaniny ja'da/ dhali uni kun ta ŋwol p̲u'dkini a'di e gu'b gi mondhelela dhelel mo, dhali a'di waɔ̱ki uni mo be. 15 Hili ki igasiis kun can dhali iman'kwar to p̲arki aris to mer e kun miikina a'di mo, dhali ki uni cik̲ki cuuwa jin cuukina uɔ̱i e gu'b gi mondhelela dhelel mo dhali mmo/ o ki, "Hossana e Ya/ ma Dawuu'd mo, uni shi/kina bwa kagahara mo be."

16 Uni oki a'di gwo mo ki, "A/e cik̲ki gwo jin okina uni mowa?" Yesus ki o uni gwo mo ki, "Nye! Hili um 'koki deŋ gwo e ki sule/ sule/ mo, ' ' Peni 'twa/ gi ushi uɔ̱i mo dhali um thosonki 'twa/ maŋ gom usha ŋam 'pereny mowa'?"

17 Dhali yan'ko'd aYesus dhalki uni mo dhali yaki'd ka pije/ 'peni 'peŋkuman bampa/ bway pam Beet̲aniya mo dhali diki'd ki mony'thiny imun mo be.

Cwam p̲u/ jin Jeekunu mo
18 Shwane/ ki mon'thamo/ me'd jin dok̲kina a'di e 'peŋkuman bampa/ mo tani, a'di 'koshkina t̲e/ mo be. 19 Dhali ki a'di p̲arki cwam p̲u/ e jin diki'd e yan bway mo tani, a'di yaki'di a'di mo dhali diki gam toŋ kamu/ e a'di mo hili jasi 'cemen mo. A'di ki o a'di gwo mo ki, "Mamana kamu/ minu 'koki gam 'peni /e dok̲/e ki sule/ mo," dhali ki jahanne/ cwam p̲u/ k̲u'thki'd mo be.

20 Ki imanciɔ̱k̲ a'di gwo p̲arki a'di e mo tani, uni merkin mo dhali o gwo mo ki, "Atinta lan ma p̲u/ ik̲u'th ki jahanne/ kan mo?" 21 Yesus thok̲ki gwo mo dhali o uni gwo mo ki, "Ka jiŋ gana/ Aha/ ona um gwo mo ki, wak̲ki/ um tagi moŋgam gwo is mo dhali 'koki shi/ bwa 'kup̲ mo tani, um mini 'koki mii jasi to jin miikunu e cwam p̲u/ yan mo, hili um si'da/ mini o wosha turga/ yan gwo mo ki, ' Ki minu k̲al mo dhali

bit e kumma/ yi'de/ mo,' dhali a'di minu mii mo be. 22 Ma to yin jin mina umi dot ki mon'tho mo tani, gami gwo is mo, ki um mini bu'th a'di mo."

Moshirr ma Yesus Dotkunu Gwondot mo

23 Dhali ka Yesus pu'dki'd e gu'b gi mondhelela dhelel mo tani, igasiis kun can dhali 'kwaniŋ gwanyjaka/ gi 'kwani pu'dkini a'di mo me'd jin torkina a'di gwo mo dhali o gwo mo ki, "Ki moshirr gi wakata imiikina /e aris to gwansan mo, dhali aja iciki /e moshirr yan mo?"

24 Yesus thokki gwo mo dhali o uni gwo mo ki, "Aha/ si'da/ mina dot um gwondot i'de/ mo. wakki/ um mini tor Aha/ gwo mo tani, Aha/ mina tor um gwo mo ki moshirr gi wakata imiikika/ aris to gwansan mo be.
25 Mo jin miin ma Yohaana mii ki yi'de/---a'di yayi'd 'peni mana mo? 'Peni momis mo walla 'peni 'kwani mo?"

Uni oki gwo e is buni mo, mmo/o gwo mo ki, "Wakki/ ana ona gwo mo ki, ' 'Peni momis mo tani,' a'di midi o ana gwo mo ki, ' Dhali yan'ko'd atinta 'kona um ki gam a'di gwo is mo?' 26 Hili wakki/ ana ona gwo ki, ' 'Peni 'kwani mo tani,' ana ko/kina awaambuhany 'kwani mo, haali/ uni 'baar mo karkina Yohaan ka manci gwo ma Arumgimis kadhamo/ mo be." 27 Yan'ko'd uni thokkina Yesus gwo mo dhali o gwo mo ki, "Aman 'kona ki mish mo mo."

A'di si'da/ oki uni gwo mo ki, "Aha/ si'da/ mina diki tor um gwo mo ki moshirr gi wakata imiikika/ aris to gwansan mo be.

Gwom'Bi'th/e gom Iya/ Isu/ mo

28 Hili um kulumkin kata mo? Wathi/ jin taki'd gi iya/ isu/ mo. A'di yaki'd e jin twa/a/ mo dhali oki gwo mo ki, ' Ya/um, yaku/ shwane/ mmomiiya tu'c e bwaman mo sinu mo ma.' 29 Dhali ya/ thokki gwo mo dhali o gwo mo ki, ' Aha/ mina diki ya mo,' hili i'ko'd mo tani a'di akki 'kup piti e mo dhali yaki'd mo be. 30 Yan'ko'd wathi/ yaki'd e ya/ jin 'kon ma po/ isu/ mo dhali oki gwon 'de/ mo. A'di thokki gwo mo dhali o ki, ' Āha/ mina ya mo, tapa,' hili a'di diki ya mo. 31 Jana 'peni iya/a su/ imiiki bwa ma babam piti mo?"

Uni oki gwo mo ki, "Jan 'de/ jin ṯwa/a/ mo." Yesus oki uni gwo mo ki, "Ka jiŋ gana/ Aha/ ona um gwo mo ki, imantera thulp̱a/ dhali iman mii miinyc̱al mo tani mini cic̱ e dhan 'peŋkuman bampa/ ma Arumgimis nṯwa/a/ ki um mo be. 32 Haala Yohaan p̱u'dki'd e um ki bway gi mo mii ma ḵar/e mo, hili um 'koki gam a'd̄i gwo is mo. Hili imantera thulpa/ dhali iman mii miinyc̱al gamki a'di gwo is mo. Hili um, si'da/ me'd̄ jin p̱arkina um to yan e mo tani, um 'koki rica du is i'ko'd mo dhali gam a'di gwo is mo be.

Gwom'Bi'th/e gom Bwaman mo ma
Mura'th jin Sinu mo dhali Imanhil Mo mo

33 Ciḵki gwom'bi'th/eŋ kamu/ mo. Wathi/ diki'd imun mo jin cilkina mondhe'd mo. Ki a'di siki cwa ma mura'th mo, mmonyaŋa goŋ mo dhali 'kam a'di is mo, mmoc̱wany mo nyu/ ma mura'th e a'di mo, mmonyaŋ gu'ba turga/ mo, dhali yolki a'di ka pije/ e iman thoson cwa ma mura'th mo. Yan'ko'd a'di yaki'd e bampaŋ kamu/ mo be. 34 Ki embul gi maman to 'dishkina 'twa/ jin minu tul to is mo tani, a'di hashki imanmiiya ṯuca tiya e iman thoson cwa ma mura'th mo mmotul maman tom piti is mo be. 35 Hili iman thoson cwa ma mura'th suski imanmiiya ṯu'c piti mo, mmodor jan 'de/ mo, dhali 'koshki jaŋ kamu/ jwa mo, dhali naskina/ 'koshki jaŋ kamu/ ki wosh mo be. 36 Dhali doḵ/e, amancila mo hashki imanmiiya ṯuca tiya mo, kun bol kun ṯwa/a/ e ka ris mo, hili iman thoson cwa ma mura'th miiki uni miin 'de/ mo be. 37 I'ko'd mo tani, amancila mo hashki ya/um pitiŋ gana/ bway uni mo, mmo/o gwo mo ki, ' Uni mini taḵ ya/um pem mo be.'

38 Hili ki iman thoson cwa ma mura'th p̱arki ya/ e mo tani, uni oki gwo c̱em buni mo ki, Yan ta a'di jin midi ḵal mal mo. Iiyu/ mo ma, dhalki ana 'kosha a'di jwa mo dhali ḵal mal mo. 39 Wakan uni suski a'di mo, mmobiṯ a'di ka pije/ 'peni bwaman mo sinu mo dhali 'kosh a'di jwa mo be. 40 Ka mancila bwam mo sinu p̱u'dki'd mo tani, a'di midi miiya tinta gom iman thoson cwa ma mura'th gwansan mo?"

41 Uni oki a'di gwo mo ki, "A'di midi 'ce'd 'kwani gwansan sho'k kun ta thus ki thus ki mombujur mo, dhali yan'ko'd a'di midi yol bwam mo sinu mo ki iman thoson cwa ma muratha tiya mo, 'kwani kun mini c̱i a'di tom piti kun nyaḵu mo ki embul gi tulu to is mo be."

42 Yesus oki uni gwo mo ki, " 'Kona um ki deŋ gwo e kun 'kwarkunu ki sule/ mo, ' Dhali wosh jin waḵkina iman nyaŋ gu'b mo tani a'di karkunu ki wosh gi 'pena bi mo. A'di yansan 'peni Taṗa mo, dhali a'di ta miimer e /em bana mo 'taa?' 43 Wakan Aha/ ona um gwo mo ki, adhan 'peŋkuman bampa/ ma Arumgimis minu ḵal mo 'peni um mo dhali minu c̣i e kal c̣aan jin dho'thki maman piti mo. 44 A'diyin jin biṯki'd aṗo/ wosh yansan mo tani midi 'ce'd bwa ka 'ci'cimi'th mo. Hili jan 'deŋkamu/ jin biṯkina a'di aṗo/ mo tani minu yaṗ ki sho'k mo be." 45 Ki igasiis kun can dhali 'kwani P̣arsiyiin ciḵki gwom'bi'th/em piti mo tani, uni mishki gwo 'ban ki a'di oki gwo gom uni mo be. 46 Hili ki uni ŋaṗki bway mmobu'th a'di mo tani, uni ḵo/kina waambuhany 'kwani mo, haali/ 'kwani karki a'di isi me'da manc̣i gwo ma Arumgimis kadhamo/ mo be.

Matṯa 22

Gwom'Bi'th/e gom mo mii mii Mash jin Yuḵuwa Yuḵ mo

1 Yesus oki gwom'bi'th/e gom uni doḵ/e mo, mmo/o gwo mo ki, 2 "Dhali dhan 'peŋkuman bampa/ gi momis a'di wana e ka maliḵ jin thosonki mo shwan to is gi mo mii mii mash gom ya/um piti mo be. 3 A'di hashki imanmiiya ṯu'c piti mmoyuḵ uni gwansan kun yuḵkunu mmo/ iiyu/ bway mo shwan to gi mo mii mii mash mo, hili uni mini 'taki 'koki iiyu/ mo be. 4 Doḵ/e amaliḵ hashki imanmiiya ṯuca tiya mo, mmo/ o gwo mo ki, ' T̰ori uni kun yuḵkunu gwo mo ma, "Hili ma, aha/ thosonkina tonṯem pem gi montee is mo. Amorbiṗ pem mo dhali bip kun 'thiḵa 'thiḵ uni 'koshkunu jwa mo, dhali aris to 'baar thosonkunu is mo. Iiyu/ e mo shwan to gi mo mii mii mash mo ma.'" 5 Hili uni 'koki dhu 'ce mo dhali iikin mo, jan 'de/ e mondhe'd piti mo, jaŋ kamu/ eya ṯu'c piti mo be. 6 Dhali kun tiya bu'thki imanmiiya ṯu'c ma maliḵ mo, mmomii uni ki mon'the is kagahara mo, dhali 'kosh uni jwa mo. 7 Amaliḵ miiki'da nyor mo, dhali a'di hashki i/askar piti mo dhali uni 'ce'dki 'kwani gwansan sho'k kun 'koshkina mee mo dhali c̣i'th 'peŋkuman bampam buni ki o'd mo be. 8 Dhali yan'ko'd a'di oki imanmiiya ṯu'c piti gwo mo ki, ' Mo mii mii mash a'di thosonkunu is mo, hili uni gwansan kun yuḵkunu mo tani 'koki ha me'd mo be. 9 Wakan iiku/ e bwaya beega/ kun 'ciṯhin ka 'ciṯhan dhul mo dhali yuḵi

'kwani ka ris e mo shwan to gi mo mii mii mash mo me'd jin mina umi gam mo.' 10 Dhali imanmiiya ṯu'c iikin ka pije/ eya ris bwaya beega/ mo dhali tulki 'kwani is imonṯal 'de/ i'baar mo kun gamkina uni mo, kun shi/a shi/ mo dhali kun 'boron mo. Wakan gu'b gi mo mii mii mash 'tu'dkunu ki yilkina/ mo be. 11 Hili ka maliḵ p̱u'dki'd mmop̱ar yilkina/ e mo tani, a'di mishki wathi/ jin diki hi'th burrinye/ gi mo mii mii mash i is mo. 12 Dhala maliḵ oki a'di gwo mo ki, ' Amugu, /e yayin imahan kata ki dargi burrinye/ gi mo mii mii mash kan mo?' Hili wathi/ diki wal 'twaŋ kamu/ mo be. 13 Yan'ko'da maliḵ oki imanmiiya ṯu'c gwo mo ki, ' Deḵi wathi/ yan me'd mo dhali sho'k mo ma, dhali biṯi a'di ka pije/ e dhan mondhurumi'd mo, e mun mo tani a'di ta mo jin minu ko mo dhali mo jin minu 'pe'd she/ mo.' 14 Haali/ 'kwani ka ris yuḵkunu mo tani, hili jasi kun daḵa ikwanykunu mo be."

Mo gi C̱inu Athulp̱a/ Ka K̲ayisar mo

15 Yan'ko'd 'kwani P̱arsiyiin iikin mo dhali uni gamki 'twa/ 'kup̱ mo mmocesha Yesus ki gwom pitiŋ gana/ jin ona a'di mo be. 16 Yan'ko'd uni hashki a'di imanciḵ gwom buni mo, imonṯal 'de/ nyaḵki 'kwani Hirodiya mo. Uni okina Yesus gwo mo ki, "Manṯor gwo, aman misha ki /e oki gwoŋ gana/ mo, dhali /e ṯorki bway ma Arumgimisa gana/ mo. /E diki hil gom gwoŋ kulum gi jan 'deŋkamu/ mo, dhali /e diki ṯor mii ma gwar 'de/ e bwamani 'kwani mo be. 17 Wakan ṯori aman gwo mo ma, /e kulumkin kata mo? A'di dhala gwoŋḵan bway mo mmoc̱iya thulpa/ ka K̲ayisar mo walla yisa mo?"

18 Hila Yesus mishki gwonthus buni 'ban mo dhali o gwo mo ki, "Atinta pala um Aha/ ki gwo kan mo, um kun tana he'k e ka he'k e mo? 19 T̲ori Aha/ emena guurush goma thulp̱a/ mo." Yan'ko'd uni 'doyina riyal e a'di mo be. 20 Yesus oki uni gwo mo ki, "Jamas ma ja a'dan mo dhali gway gi ija anahan mo?"

21 Uni oki a'di gwo mo ki, ' K̲ayisar.' Yan'ko'da Yesus oki uni gwo mo ki, "Dhali C̱ika K̲ayisar to kun ta kuma K̲ayisar mo ma, dhali c̱ika Arumgimis to kun ta kuma Arumgimis mo."

22 Dhali ki uni ciḵki a'di mo tani, uni merkin mo. Yan'ko'd uni dhalki a'di 'pen mo dhali iikin mo be.

Mo gi Doṯu Gwondoṯ gom Mo gi Pinu mo
23 Ka cim ċaan mo tani 'kwani Saduḵiyiina tiya, kun oki gwo mo ki mompinuŋ kamu/ yisa di'da, jin p̱u'dki'd e a'di mo. Uni doṯki a'di gwo mo ki, 24 mmo/o gwo mo ki, "Manṯor gwo, aMusa oki gwo mo ki, ' Waḵki/ wathi/ wu'd mo, ki dargi uċi mo tani, akam piti midi mii mash ashim piti mo dhali thip̱ uċi goma kam piti mo be.' 25 Ikam 'kokini pesu/ mo. Jin ṯwa/a/ mashki'd mo dhali yan'ko'd a'di wuki'd mo. Mmodiki dhalki uċi mo, a'di dhalki ashim piti ka kam piti mo be. 26 Yan'ko'd akam jin 'kon ma p̱o/ isu/ mo tani miiki miin 'de/ mo, dhali jin 'kon ma po/ ikwara mo, ntagi uni 'baar mo kun ta ikam kun 'koni pesu/ mo be. 27 I'Ko'di uni 'baar mo tani, a'bom wuki'd si'da/ mo be. 28 Shwane/ e mo jin pinu mo tani, ayim midi ta asha ja mo 'peni ikama pesu/ mo? Haali/ uni 'baar mo mashkina yim mo."

29 Hila Yesus thoḵki gwo mo dhali oki uni gwo mo ki, "Um thamki mii mo haali/ um 'koki mish gwo kun 'kwaru mo walla mom'bi'th ma Arumgimis mo be. 30 Haali/ e mompinu mo tani uni mini 'koki mash mo walla minu 'koki ċi bway mmomash mo. Hili isi ciki/, uni mina e waki iman'doyu gwo e momis mo be. 31 Hili isi gom gwo gi mompinu 'peni mo wu mo tani, 'kona um ki deŋ gwo e jin okunu gom um ka Arumgimis mo, mmo/o gwo mo ki, 32 ' Aha/ tana Arumgimis ma Ibrahiim mo, Arumgimis ma Is/haḵ mo, dhali Arumgimis ma Yaḵuub mo'? Arumgimis jin diki ta Arumgimis jin wuki'd mo, hili jin di'd ki e mo be." 33 Ka waambuhany 'kwani ciḵki gwo yan mo tani, uni merkin ki gwonṯor piti mo be.

Adhan Gwoŋḵan jin Ca'd jin 'Kwarkunu mo
34 Hili ki 'kwani P̱arsiyiin ciḵki gwo ka Yesus nonki 'kwani Saduḵiyiin 'twa/ wal mo tani, uni tulki is imonṯal 'de/ mo be. 35 Jan 'de/ 'peni uni, jin ta'da man misha jo'd gwoŋḵan mo tani, doṯki a'di gwondoṯ mo, mmopal a'di mo mmo/ o gwo mo ki, 36 "Manṯor gwo, gwoŋḵan jana a'di i eḵa eḵ e bwaŋ gwoŋḵan jin 'kwarkunu mo?"

37 Yesus oki a'di gwo mo ki, "Eni Tap̱a Arumgimis pini ka dum pini 'baar mo, ka ḵashirim pini i'baar mo dhali ki bwam pini i'baar mo be.' 38 Yansan a'di ita gwo jin eḵa eḵ mo dhali jin ta gwoŋḵan jin ṯwa/a/ mo be. 39 Dhali gwoŋḵan jin 'kon ma po/ isu/ wa cikise/ mo ki---' Eni aman nyaḵ ċa'b pini me'd is piniŋ gana/ mo.' 40 E gwoŋḵana su/

gwansan mo tani doshkin apo/ gwoŋkan i'baar mo dhali imanci gwo ma Arumgimis kadhamo/ mo be."

Gwo gi Dotu gom Ya/ ma Dawuu'd mo

41 Hili ki 'kwani Parsiyiin 'kokin naskina/ mmotul is imontal 'de/ mo tani, Yesus dotki uni gwondot mo. 42 A'di oki gwo mo ki, "Um kulumkin kata goma Kristhos mo? A'di ta ya/ ma ja mo?" Uni oki a'di gwo mo ki, "Ta ya/ ma Dawuu'd mo be."

43 Yesus oki uni gwo mo ki, "Yan'ko'd kata iyukkin ma Dawuu'd a'di e Shi/in ki Tapa mo, mmo/o gwo mo ki,

> 44 ' Tapa oki Tapam pem gwo mo ki,
> "Ça'bi ki me'da bimporos pem mo ma,
> ntagi Aha/ mina dhu 'kwaniŋ 'kup pini mmota ton tan sho'k pini mo be.'"

45 Yan'ko'd wakka Dawuu'd yukki'da Kristhos ki 'Tapa mo tani', a'di taki ya/ ma Dawuu'd kata mo?" 46 Jan 'de/ piyi'd jin midi mish a'di gwo thok mo, dhali wathi/ piyi'd jin jemki a'di 'kup ka ris gwondota tiya ki nyanye/ mo 'pena tee çaan mo.

Matta 23

Yesus Be'dki Mii gi Iman'kwar To mo dhali 'Kwani Parsiyiin mo

1 Yan'ko'da Yesus walki 'twa/ eya waambuhany 'kwani mo dhali e imancik gwom piti mo. 2 A'di oki gwo mo ki, "Iman'kwar to dhali 'kwani Parsiyiin 'kokin e tonyça'b 'pen ma Musa mo be. 3 Wakan ma to yin jin kankina uni um gwo mmomii mo tani, miiyi to gwansan mo dhali hili uni ki 'bore/ mo. Hili dhalku/ ki mii miim buni mo, haali/ uni oki aris to mo dhali hili 'koki mii uni mo be. 4 Nye, uni dekkina ris ton diti'd mo kun 'bitha mii ki 'bi'th mmokal mo, dhali yan'ko'd uni ki dhu uni e 'kupa bi gi 'kwani mo. Hili uni ki is buniŋ gana/ mo tani, mini 'koki 'de'k me'd buni mmokal uni mo be. 5 Uni miiki miim buni i'baar mo ki minu mish ki 'kwani mo. Haali/ uni miina Pilakterim buni ki bee bee mo, dhali uni ki nye'b burrinyem buni shemen ka yupen turga/ mo be. 6 Uni enki montak e mo kun shwanu to mo dhali eya ris moŋ'ko

gi itapa e gu'b gi montul is mo, 7 dhali monthe me'd kun 'kon ki she/ e mo ma suug mo, dhali ki minu yuk ka ' Rabbi' ki 'kwani mo be. 8 Hili um minu mii 'koki yuk ka ' Rabbi' mo, haali/ um tanga mantor gwo jasi 'de/ mo, dhali umi 'baar mo ta ikam mo be. 9 Dhali um mini 'koki yuk wathiŋ kamu/ ka babam bum e mony'cesh mo, haali/ um tanga babam bum jasi 'de/ mo, dhali a'di di'd e momis mo be. 10 Walla um minu mii 'koki yuk ka ' mantor gwo mo', haali/ um tanga mantor gwo jasi 'de/ mo, a'di jin ta'da Kristhos mo be. 11 Hili a'di jin caaca ibwam um mo tani midi ta amanmiiya tu'c bum mo. 12 A'diyin jin karki is piti ki ca mo tani minu kar ki gwa'd mo, dhali a'diyin jin karki is ki gwa'd mo tani minu kar ki ca mo be.

13 Hili awayyi e um, kun ta iman'kwar to mo dhali 'kwani Parsiyiin, kun ta imanhe'k ka he'k e mo! Haali/ um mu'thki bway gi dhan 'peŋkuman bampa/ gi momis 'twa/ apo/ 'kwani mo. Haali/ um 'koki cic a'di ki is bum mo, walla um 'koki dhal uni gwansan bway mmocic mmomii wakan mo be. 14 Wayyi e um, kun ta iman'kwar to mo dhali 'kwani Parsiyiin, kun ta imanhe'k ka he'k e mo! haali/ um loski gu'b gi up kun wuna ikath mo, dhali um palki mii mmomii mon'tho ki rash rash mo. Wakan um mini bu'th mo mii wak kun caaca mo be. 15 Wayyi e um, kun ta iman'kwar to mo dhali 'kwani Parsiyiin mo, kun ta imanhe'k ka he'k e mo. Haali/ um iikin eya po/ kumma/ yi'de/ mo dhali eya 'cesh mmomii jan 'de/ mmotu'k mo, dhali ki a'di taki jan 'de/ mo tani, um miiki a'di me'di su/ ki nyanye/ me'd ya/ gi mo ma al o'd me'd um mo be.

16 Wayyi e um, um kun ta imanshu 'kwaniny ja'da/ bway mo, um kun o gwo mo ki, ' A'diyin jin midi thul gwo me'da po/ gu'b gi mondhelela dhelel mo tani, a'di diki ta toŋkamu/ mo. Hili a'diyin jin midi thul gwo me'da po/ 'dolkon gi gu'b gi mondhelela dhelel mo tani, a'di dekkunu ki gwom piti jin ona a'di is mo be.' 17 Um 'kwani kun tana ja'da/ kun ta pus ki pus mo! Jana a'di caaca mo, ta 'dolkona walla gu'b gi mondhelela dhelel jin karki 'dolkon ki jiŋ kogu mo? 18 Dhali a'diyin jin thulki gwo me'da powa gwata/ mo tani, a'di diki ta toŋkamu/ mo. Hili a'diyin jin thulki gwo me'da po/ to jin cinu ki me'd mo tani, a'di dekkunu ki gwom piti jin thulkina a'di me'da po/ mo be. 19 Um 'kwani kun tana ja'da/ mo! Jana a'di caaca mo, to jin cinu ki me'd mo walla gwata/ jin karu ki to jin cinu ki me'd ki jiŋ kogu mo? 20 Wakan, a'di

jin thulki gwo me'da powa gwaṯa/ mo tani thulki gwo me'da po/ ki a'di mo dhali to 'baar mo e a'di mo be. 21 Dhali jan 'de/ jin thulki gwo me'da po/ e gu'b gi mondhelela dhelel mo tani thulki gwo me'da po/ ki a'di mo dhali ki jan 'de/ jin diki'd e a'di mo be. 22 Dhali jan 'de/ jin thulki gwo me'da po/ momis mo tani thulki gwo me'da powa ḵurse/ ma Arumgimis mo dhali a'di jin c̣a'bki'da po/ a'di mo.

23 Wayyi e um, kun ta iman'kwar to mo dhali 'kwani P̱arsiyiin mo, kun ta imanhe'k ka he'k e mo! Haali/ um c̣ina nana/ ki 'kupan to goma Arumgimis mo dhala nuŋkure/ mo dhala ḵamun mo, hili um dhalki aris mii kun 'konu ki bar ki to gi gwoŋḵan jin c̣inu mo---miiŋḵar/e mo dhali mii mii mo dhali mo mii mii ma isiŋ gana/. Hili um toshkin ki to gwansan thimkunu mo dhali kun tiya dhalkunu mo kun 'konu ki mii mo be. 24 Um kun ta imanshu 'kwaniny ja'da/ bway mo, um kun dhimki e ka pije mo tani hili um loski kalman ki 'kolo'c mo!

25 Wayyi e um, kun ta iman'kwar to mo dhali 'kwani P̱arsiyiin mo, kun tana he'k e ka he'k e mo! Haali/ um lamki 'ko'dgwar ma ḵubbaaya mo dhala sahan mo tani, hili e bwaman mo tani uni 'tu'dkunu ki mondil to mo dhali ki mii kun 'coḵa 'coḵ mo be. 26 /E wathim P̱arsi jin ta'da ja'da/ mo! Lami bwamana ḵubbaaya nṯwa/a/ mo dhala sahan mo, wakan ki 'ko'dgwar ma pije/ midi dhelel si'da/ mo be.

27 Wayyi e um, kun ta iman'kwar to mo dhali 'kwani P̱arsiyiin mo, kun tana he'k e ka he'k e mo! Haali/ um wana e ki moŋ'kupa je/ kun lamkunu ki bany bany mo, jin taki jaro/ ki jaro/ eya por ma pije/ mo tani, hili e mohil e bwaman mo tani uni 'tu'dkunu ka sima/ gi 'kwani kun wukin mo dhali to 'baar nyo/a nyo/ mo be. 28 Wakan, um si'da/ eya por ma pije/ mo tani piki miiŋḵar/e e 'kwani mo, hili e bwamani um mo tani uni 'tu'dkunu ki mo ma he'k e mo dhali ki mii kun daru ki gwoŋḵan mo be.

29 Wayyi e um, kun ta iman'kwar to mo dhali 'kwani P̱arsiyiin mo, kun tana he'k e ka he'k e mo! Haali/ um nyaŋki moŋ'kupa je/ gi imanc̣i gwo ma Arumgimis kadhamo/ mo dhali c̣i moŋ'kupa je/ gi 'kwaniŋ ḵar/e jamas mo be. 30 Um oki gwo mo ki, ' Waḵki/ ana mina 'taki 'ko eya tee gi ibabam bana mo tani, ana mina 'taki 'koki nyaḵ to mii e mo jin miinuwa bas nyaḵki uni gom imanc̣i gwo ma Arugimis kadhamo/ mo be.' 31 Wakan um oki gwo is apo/ is bum mo ki um ta iya/ gi uni

gwansan kun 'koshkina mee ki imanc̱i gwo ma Arumgimis kadhamo/ mo be. 32 Um si'da/ 'tu'dki mombar gi ibabam bum mo be. 33 Um kun ta tasha/ mo, um kun ta uc̱in tashan 'thi/ mo, um mini ye gwondwall gi mo ma al o'd kata mo? 34 Wakan, hili ma, Aha/ hashkina um imanc̱i gwo ma Arumgimis kadhamo/ mo dhali 'kwani yuk̲ga/ mo dhali iman'kwar to mo. Kun tiya 'peni uni mina umi 'kosh jwa mo dhali 'kosh ki cwany'cit̲han thul mo, dhali kun tiya mina umi dor e gu'b gi montul is bum mo dhali ur 'peni 'peŋkuman bampa/ bway 'peŋkuman bampa/ mo. 35 'Pemen c̱aan midi yayu/ ap̱o/ um mo eya bas kun tana k̲ar/e i'baar mo kun miikunu e mony'cesh mo, 'pena bas ma Habil jin ta'da k̲ar/e mo, ntaga bas ma Sak̲ariyya jin ta ya/ ma Barak̲iyya mo, kun 'koshkina um e embwaman gu'b gi mondhelela dhelel mo dhala gwat̲a/ mo be. 36 Ka jiŋ gana/, Aha/ ona um gwo mo ki, aris to gwansan mini p̱u'du/ ap̱owa nyak̲kum yil yansan mo be.

Yesus Gwoki'd Ap̱o/ Pa Urushaliim mo

37 Ayy Urushaliim, Urushaliim, /e jin 'koshki imanc̱i gwo ma Arumgimis kadhamo/ jwa mo dhali 'kosh uni gwansan ki wosh kun hashkunu e /e mo! Me'd ekata imiga/ tul uc̱im pini is imont̲al 'de/ mo, isi me'd kuman ŋwa/ jin wup̱ki ushan piti ka bi mo, hili um 'kona bwa ki o mo be! 38 Hili mo mo ma, gu'b pini a'di dhalkunu /e 'pen mo mmota ma'du/ ki ma'du/ mo. 39 Haali/ Aha/ ona um gwo mo ki, Um mini 'koki p̱ar Aha/ e 'pena shwane/ mo ntagi um mini o gwo mo ki, ' Mom'bor mii gom a'di jin p̱u'dki'd ki gway gi Tap̱a mo be.'"

Mat̲t̲a 24

Mo jin 'Ce'du Gu'b gi Mondhelela dhelel Sho'k mo
dhali Jamas Mii jin T̲oru It̲wa/a/ gom 'Pemen jiŋ 'Ko'd mo

1 Yesus yaki'd ka pije/ 'peni gu'b gi mondhelela dhelel mo dhali yaki'd e bway piti mo. Imanci k̲ a'di gwo p̱u'dkini a'di mo mmot̲orki a'di monyaŋ gi gu'b gi mondhelela dhelel mo be. 2 Hili a'di thok̲ki gwo mo dhali o uni gwo mo ki, " 'Kona um ki mish aris to gwansan i'baar mo 'taa? Ka jiŋ gana/, Aha/ ona um gwo mo ki, wosha kamu/ minu 'koki dhalka makamp̱o/ ap̱owa kamu/ jin midi diki k̲wa/ bwa ka 'cesh mo."

3 Me'd jin ca'bkina a'di e 'kuwosh Setuun mo tani, imancik a'di gwo pu'dkini a'di ka kwal is mo dhali o gwo mo ki, "Tori aman gwo mo ma, ka kasja sa/ imina to gwansan ipu'du/ mo? Dhali jamas mii gi wakata imina /e ipu'du/ mo dhali ki yil gi mony'cesh jin midi di 'kup mo?"

4 Yesus thokki gwo mo dhali o uni gwo mo ki, "Hili ki 'bore/ mo ma ki jantal 'deŋ kamu/ midi diki sus umi dheres mo. 5 Haali/ 'kwani tana ris kun mini iiyu/ ki gway pem mo. Uni mini o gwo mo ki, ' Aha/ tana Kristhos mo,' dhali mini sus 'kwani ka ris mmodheres mo. 6 Um mini cik gwo gom mo/as mo dhali gwo gom mo/as kun 'ce'du 'te/ mo. Hili mo mo ma ki um minu 'koki to'c bwa mo, haali/ to gwansan mini mii bu'th embul mo mo; hili 'pemen diki pu'd naskina/ mo. 7 Haali/ kala kamu/ midi cu mis apo/ kala kamu/ mo dhali 'peŋkuman bampaŋ kamu/ midi cu mis apo/ 'peŋkuman bampaŋ kamu/ mo. Dhali te/ midi di mo dhali mony'cesh midi yikin is ki mo ka ris mo be. 8 Hila ris to gwansani 'baar mo tani ta jasi montel 'pen gi isa nyor mo be. 9 Yan'ko'd uni mini ci um ki um minu to'c bwa mo dhali dhu um mmowu mo. Um minu shi/ i e ka ris kal gi 'kwaniny'cesh i'baar mo gom gway pem mo be. 10 Yan'ko'd 'kwani ka ris mini ye gwo is mo, dhali wat tiya gway ka rem'kup mo dhali shi/a shi/ i e ka rem'kup mo be. 11 Imanci gwonthus ka ris mini cu mis mo dhali sus 'kwani ka ris mmodheres mo be. 12 Haali/ mo jin daru ki gwoŋkan mo tani midi mar is mo, dhali mo/en gi 'kwani ka ris mina isi mii ka dhadharmu'th mo be. 13 Hili a'di jin 'dimki 'kup ntagi 'pemen mo tani a'di iminu woth mo be. 14 Gwom 'borga/ gi dhan 'peŋkuman bampa/ gi momis mo tani minu mii ci e mony'ceshi 'baar mo me'd gwo jin onu is e kal gi 'kwaniny'ceshi 'baar mo. Yan'ko'd 'pemen midi pu'du/ mo be.

15 Wakan, me'd jin mina umi par mony'ce'd sho'k e jin bula bul mo jin okunu ka Dani/aal jin ta'da manci gwo ma Arumgimis kadhamo/ mo ki, mmodosh e moŋkogu mo" (dhalka man deŋ gwo e mishi gwo 'ban mo), 16 "dhalki uni gwansan kun 'kon e pa Yahuudiya mo tani son bwaya 'kuwosh mo, 17 dhalki a'di jin di'd e 'kuŋgu'b mo tani midi diki thulu ka 'cesh mmokal toŋ kamu/ 'peni gu'b piti mo, 18 dhali dhalki a'di jin di'd e bwam bunto midi diki doku/ mmokal burrinyem pom piti mo be. 19 Hili wayyi gom uni gwansan kun bwa uci mo dhali gom uni gwansan kun ci uci ako mmopi ka tee gwansan mo! 20 'Thoyi mo ma

ki mo som bum midi diki ta mondit mo walla ka cim ma Pesu/ mo.
21 Haali/ imun adhan monto'c bwa midi di mo, haali/ jigi wakan diki di 'peni ka muŋ'kup gi mony'cesh mo ntagi shwanesan mo, yisa, walla midi diki di dok/e ki sule/ mo be. 22 Dhali wakka cim gwansan 'konu ki 'cith bwa mo tani, wathimpaŋ kamu/ minu 'taki 'koki woth mo. Hili haali/ gom gway gi uni kun kwanykunu mo tani a'di i'cithkunuwa cim gwansan bwa mo be. 23 Yan'ko'd wakki/ jan 'deŋ kamu/ midi o um gwo mo ki, ' Hili mo mo ma,'aKristhos a'dan be!' walla ' Acittaan mo!' dhalku/ ki gam a'di is mo ma. 24 Haali/ ikristhos kun 'koki ta kuŋ gana/ mo dhali imanci gwo kun 'koki ta kuŋ gana/ mini cu mis mo dhali tor dhan jamas mii mo dhali aris momer mo, wakan mmosusa susi dheres mo, wakki/ mishu mii mo tani, ntagi uni kun kwanykunu mo be. 25 Hili mo mo ma, Aha/ torkina um gwo ntwa/a/ mo be. 26 Wakan, wakki/ uni o um gwo mo ki, Hili mo mo ma, a'di diki'd e mombwaasho mo tani, dhalku/ ki ii ka pije/ bway mombwaasho mo. Walla, Hili mo mo ma, a'di di'd isi bwaman gu'b gana/ mo tani, dhalku/ ki gam a'di is mo ma. 27 Haali/ me'da wara sho'k jin dhwa/a'd ki mo mo 'peni mom'pesho'k mo dhali 'twak ki mo mo ntaga bora luŋgu'b i'baar mo tani, wakan a'di midi ta mo jin mina Ya/ gi 'Kwani ipu'du/ mo be. 28 E mo yin jin wukina to/e mo tani, a'di imina koro/ itul 'kup icine/ imun mo be.

Mo jin Mina Ya/ gi 'Kwani Doku mo

29 Hili ki jahanne/ i'ko'di monto'c bwa ka tee gwansan mo tani atente/ midi dhurum mo mo, dhali appe midi diki ci moŋkush piti mo, dhali acul mini ta'k 'peni momis mo, dhali mom'bi'th kun 'kon e momis mo tani minu yikin is mo be. 30 Yan'ko'd jamas mii gi Ya/ gi 'Kwani midi piyu/ e momis mo, dhali arisa wak gi 'kwaniny'cesh mini ko mo. Uni mini par Ya/ gi 'Kwani e mmopu'du/ e bwaarak 'peni momis ki mom'bi'th mo dhali ki dhan monyca mo be. 31 Dhali a'di midi hash iman'doyu gwom piti ki dhan cuuwa ma poome/ mo, dhali uni mini tul kum piti is imontal 'de/ kun kwanykunu mo 'peni shem'pena bi idoŋgon mo, 'peni moŋkar 'kup gi momis ntaga 'bana kamu/ mo be.

32 Da/ari 'peni cwam pu/ mo ma. Dhali ki jahanne/ me'd jin lu/kina a'di abinycwalman jin 'ta'dama 'ta'dam mo dhali lu/ 'cemen piti mo tani, um ki mish mo mo ki moyurantee 'dishki'd mo be. 33 Wakan

si'da/, me'd jin parkina um aris to gwansan e i'baar mo tani, um ki mish mo mo ki a'di 'disha 'dish, e 'twaŋkal hila/ mo be. 34 Ka jiŋ gana/ Aha/ ona um gwo mo ki, anyakum yil yansan midi diki pe mo ntaga ris to gwansan i'baar mo mini bu'th mo mo. 35 Momis dhali mony'cesh mini pe mo tani, hili gwom pem mini 'koki pe mo be.

Wathiŋ Kamu/ Yisa Mishi'da Tee mo dhali Mo mo

36 Hili isi goma tee caan mo dhali mo mo tani dina jan 'deŋ kamu/ ki mish mo, walla iman'doyu gwo kun 'kon e momis mo, walla Ya/ mo, hili jasa Baba a'di 'de/ mo be. 37 Me'da tee ma Nuuh mo tani, wakan a'di midi ta mo jin mina Ya/ gi 'kwani idoku/ mo be. 38 Haali/ ka tee gwansan mo ntwa/a/ ka gannu/ yi'de/ mo tani uni shwaki to mo dhali piki to mo, dhali mmomash mo dhali mmociya ci mmomash mo ntaga tee caan jin cickin ma Nuuh eya kur mo, 39 dhali uni 'koki mish toŋkamu/ ntaga gannu/ yi'de/ pu'dki'd mo dhali 'ce'd uni 'baar sho'k mo—wakan a'di midi ta mo jin mina Ya/ gi 'Kwani ipu'du/ mo be. 40 Yan'ko'd 'kwaniŋ gwathi su/ mini 'ko e bwam bunto mo---jan 'de/ minu bu'th mo, dhali jaŋ kamu/ minu dhalku/ mo be. 41 Upa su/ mini yor to ayo mo---jan 'de/ minu bu'th mo, dhali jaŋ kamu/ minu dhalku/ mo be. 42 Wakan timi mo mo ma, haali/ um 'koki misha tee jin mina Tapam bum ipu'du/ mo. 43 Hili mishi gwo yansan 'ban mo ma, wakki/ com gu'b midi 'taki misha cim jin mina wathin 'di/ 'taki yayu/ ki mon'thiny mo tani, a'di midi 'taki tim mo mo dhali midi 'taki diki dhal gu'b piti ki a'di minu 'koki 'ce'd mo be. 44 Wakan um si'da/ mini mii thoson is mo, haali/ Ya/ gi 'Kwani midi pu'du/ ki mo jin mina um i'taki 'koki tosh mo.

Amanmiiya tu'c jin Ta jiŋ Gana/ mo
dhala Manmiiya tu'c jin Diki Ta jiŋ Gana/ mo

45 Wakan aja a'di jin ta isiŋ gana/ mo dhali jin ta'da manmiiya tu'c jin yuka yuk mo jin karkina tapam piti apo/ gu'b piti mo isi mmoci uni tontem buni ka tenteŋ kar/e mo? 46 Mom'bor goma manmiiya tu'c caan a'di jin mina tapam piti pu'du/ igam ki a'di di'd mmomiiya tu'c mo. 47 Ka jiŋ gana/ Aha/ ona um gwo mo ki tapa midi kar a'di apowa ris tom piti i'baar mo be. 48 Hili wakka manmiiya tu'c jin ta thus ki thus o gwo eya dum piti mo ki, ' Tapam pem a'di tayi'da dite/ mo,'

49 dhali telki mii 'pen mmodor imannyak to mii ki a'di mo, dhali shwa to mo dhali pi to nyakki uni kun 'kosh ma su mo tani, 50 yan'ko'd tapa ma manmiiya tu'c caan midi pu'du/ mo ka tee jin dina a'di ki tosh ki a'di mo dhali ka tente/ jin dina a'di ki mish mo be. 51 Tapam piti midi 'cith a'di bwa ka 'ci 'cimi'th mo dhali ciki a'di mo mo nyakki imanhe'k ka he'k e mo, e mo jin minu ko imun mo dhali mo jin minu 'pe'd she/ mo be.

Matta 25

Gwom 'Bi'th/e gom Nyaraŋ 'Kume'd mo

1 Yan'ko'd dhan 'peŋkuman bampa/ gi momis a'di mina e waki nyara/ kun 'koni 'kume'd mo kun kalkina lambam buni mo dhali iikin mmorak wathinyaŋa'b ibway mo be. 2 Unin tiya kun 'koni mudhe'd mo tani ta pus mo dhali kun 'koni mudhe'd mo tani uni yuka yuk mo be. 3 Hili ki nyara/ kun ta pus kalkina lambam buni mo tani, uni 'koki kala yina kamu/ nyakki uni mo be. 4 Hili nyara/ kun yukga/ yuk kalki thura yin nyakka lambam buni mo be. 5 Shwane/ ki nyara/ nyaŋa'b tayi'da dite/ mo tani, uni 'baar to'dkina e is mo dhali ishki e mo be. 6 Hili ki mombwam/e mo tani cuuwa cukunu imun mo ki, ' Hili mo mo ma, wathi/ nyaŋa'b a'dan mo! Iiku/ ka pije/ mo dhali mmogam a'di 'kup mo.'

7 Dhali yan'ko'd aris nyara/ gwansan i'baar mo cuki mis mo dhali dhitha lambam buni is mo be. 8 Dhali kun ta pus ki pus oki uni kun yuka yuk gwo mo ki, ' Ciyi am ara yin bum mo ma haali/ alambam bam uni ku'thkin ma yin mo be.' 9 Hili uni kun yuka yuk thokki gwo mo dhali o ki, ' Wariba/ a'di midi diki 'kosh jwa gom am mo dhali um mo, hili dhali mii e i is mmo/ iiku/ mo e uni gwansan kun yolkin mo dhali yola usha yin gom is bum mo.' 10 Hili ki uni iikin mmoyol mo tani, nyaraŋa'b pu'dki'd mo, dhali uni gwansan kun thosonki is mo tani iikin nyakki a'di e monshwan to gi mii mash mo, dhali acampur mu'thkunu mo be.

11 I'ko'd mo tani nyaran tiya si'da/ pu'dkin mo dhali oki gwo mo ki, ' Tapa, Tapa, ka'dki aman gu'b mo ma.' 12 Hili a'di thokki gwo mo dhali o ki, ' Ka jiŋ gana/ aha/ ona um gwo mo ki, aha/ dina ki mish um mo be.'

13 Wakan timi mo mo ma, haali/ um 'koki misha cim mo walla atente/ mo be.

Gwom 'Bi'th/e gom Kuluny 'Dolkon mo

14 Haali/ a'di wana e ki wathi/ jin ya yilkina/ e bampaŋ kamu/ jin si'da si'd mo. A'di yukki imanmiiya tu'c pitiŋ gana/ mo dhali a'di ciki tom piti ki uni mo. 15 E jan 'de/ 'peni uni mo tani a'di ciki'da kuluny 'dolkon imudhe'd mo, dhali e jaŋ kamu/ mo tani a'di ciki'da kuluny 'dolkon isu/ mo dhali naskina/ e jaŋ kamu/ mo tani a'di ciki'da kuluny 'dolkon i'de/ mo. Uni ka 'dete/ 'dete/ bu'thki sheŋ'kup jin nyakki'd isi ki mo mish miim pitiŋ gana/ mo, dhali wathi/ caan bu'thki mo yam piti mo be. 16 Dhali jan 'de/ jin bu'thki'da kuluny 'dolkon imudhe'd mo tani yaki'd ki jahanne/ mo dhali miiki'da tu'c ki uni mo dhali gamki'da kuluny 'dolkona kamu/ imudhe'd mo be. 17 E bway jin nyaka'd mo tani, jan 'de/ jin bu'thki'da kuluny 'dolkon isu/ mo tani gamki'da kuluny 'dolkon isu/ mo be. 18 Hili amanmiiya tu'c jin bu'thki'da kuluny 'dolkon i'de/ mo tani yaki'd mo, dhali cwanyki jis a'cesh mo, dhali bagki'da guruush gi tapam piti mo be. 19 Shwane/ ki embul jin tura tur mo tani Tapa gi imanmiiya tu'c gwansan pu'dki'd ka nyaŋ'ko'd mo dhali thosonki mondeŋ to e nyakki uni mo be. 20 Dhali amanmiiya tu'c jin bu'thki'da kuluny 'dolkon imudhe'd pu'dki'd mo dhali kala kuluny 'dolkon imudhe'd mo. A'di oki gwo mo ki, ' Tapa, /e ciki Aha/ akuluny 'dolkon imudhe'd mo. Hili ma, Aha/ gamkina kuluny 'dolkon imudhe'd ki nyanye/ mo be.'

21 Tapam piti ki o a'di gwo mo ki, ' Mba ca/, /e ta a'di jin 'boro'd mo dhali amanmiiya tu'c jin ta isiŋ gana/ mo! /E ta a'di jin ta isiŋ gana/ apo/ ushi to kun 'koni daka/ mo. aha/ mina kar /e ki ca apowa ris to ka ris mo. Cici mo e moŋ'kuny bwa gi tapa pini mo.'

22 Dhali amanmiiya tu'c jin bu'thki'da kuluny 'dolkon isu/ pu'dki'd mo dhali o gwo mo ki, ' Tapa, /e ciki aha/ akuluny 'dolkon isu/ mo. Hili mo mo ma, aha/ gamkina kuluny 'dolkon isu/ ki nyanye/ mo be.'

23 Tapam piti oki a'di gwo mo ki, ' Mba ca/, /e ta a'di jin 'boro'd mo dhali amanmiiya tu'c jin ta isiŋ gana/ mo! /E ta a'di jin ta isiŋ gana/ apo/ ushi to kun 'koni daka mo. Aha/ mina kar /e ki ca apowa ris to ka ris mo. Cici mo e moŋ'kuny bwa gi tapam pini mo.'

24 Yan'ko'd amanmiiya ṯu'c jin bu'thki'da kuluny 'dolkoni 'de/ p̱u'dki'd mo dhali o gwo mo ki, ' Tap̱a, aha/ misha ki /e ta wathi/ jin 'bi̱tha mii ki 'bi'th mo. /E tulki to is mo 'peni mo jin dina /e ki si to mo, dhali /e 'ci̱tẖki to mo 'peni mo jin dina /e ki ye̱ḵ to mo be. 25 Aha/ ḵo/kina is mo, wakan aha/ yakina mo dhali baga kuluny 'dolkon pini eya 'cesh mo. Hili ma, /e takin gi to kun ta kum pini imahan mo.'

26 Hili tap̱am piti tho̱ḵki gwo mo dhali o a'di gwo mo ki, ' /E jin ta thus ki thus mo dhali jin ta'da manmiiya ṯu'c jin ta'da p̱iny is ka p̱iny is mo tani, /e mishkin ki aha/ tulkina to is 'peni mo jin dika ki si to mo dhali 'ci̱tẖ to 'peni mo jin dika ki ye̱ḵ to mo. 27 Wakan /e mini c̱ika guurush pem e imandhuwa guurush mo, dhali e mondo̱ḵum pem mo tani aha/ mina bu'th to jin ta jim pem gana/ ka nyaŋ'ko'd ki bwaŋ'kunyga/ mo be. 28 Wakan ḵali akuluny 'dolkon 'peni a'di mo dhali c̱iki a'di ka manmiiya ṯu'c jin taki'dga/ kuluny 'dolkon i'kume'd mo. 29 Haali/ aris uni ka 'de̱ṯe/ 'de̱ṯe/ kun takin gi to ki nyanye/ mo tani minu c̱i to mo, dhali a'di midi tagi to kun ishkin ka enthus mo. Hili 'peni jan 'de/ jin diki tagi toŋkamu/ mo tani, wakan to jin miina a'di mo tani minu bu'th 'peni a'di mo be. 30 Bi̱ṯi amanmiiya ṯu'c jin diki ha me'd ka pije/ mo ma e mondhurumi'da 'tum mo, dhali e mo yin jin miinu ko mo dhali 'pe'd she/ mo be.'

Mom'bor Mii dhali 'Kwani kun Jeenu mo

31 Ki Ya/ gi 'Kwani midi p̱u'du/ ki monycam piti mo dhali iman'doyu gwo i'baar nya̱ḵki a'di mo, yan'ko'd a'di midi c̱a'b ap̱owa ḵurse/ gi monycam piti mo be. 32 Aris kal gi 'kwaniny'cesh i'baar mo tani minu tul is ibwambori a'di mo, dhali a'di midi ḵwa/ 'kwani bwa 'peni kun tiya mo, me'd manhil ḵa'bal ḵwa/ki ḵa'bal bwa 'peni mi mo be. 33 A'di midi dhu ḵa'bal ki me'da bimporos piti mo, hili mi ka 'bana binycam piti mo be. 34 Yan'ko'd amali̱ḵ midi o uni gwansan gwo kun 'konkin ka 'bana bimporos piti mo ki, ' Iiyu/ mo ma, ayy um kun 'borkunu mii ka Baba pem mo, mmobu'th mal gi dhan 'peŋkuman bampa/ gi momis jin thosonkunu is gom um mo 'peni moŋ̱ḵa'b gi mony'cesh mo. 35 Haali/ ki Aha/ 'kosha ṯe/ mo tani um c̱iki Aha/ tonṯe/ mo; ki Aha/ butha yi'de/ mo tani dhali um c̱iki Aha/ yi'de/ mmop̱i mo, ki Aha/ tana yilkina/ mo tani dhali um bu'thki Aha/ bway gu'b mo be. 36 Ki Aha/ dikina is 'te/ mo tani dhali um hi'thki Aha/ burrinye/ i is mo, ki Aha/

'ba'thkina mo tani dhali um yilkina/ hil gom Aha/ mo; ki Aha/ dikina asijin mo tani dhali um pu'dkini Aha/ mo be.

37 Yan'ko'd uni kun tana kar/e mini thok gwo mo dhali oki, ' Tapa, ka kasja imishkina aman ki /e 'koshkina te/ mo dhali ciki /e tonte/ mo? Walla ki /e butha yi'de/ mo tani dhali aman ki ciki /e yi'de/ mmopi mo? 38 Ka kasja imishkina aman ki /e ya yilkina/ mo dhali aman ki bu'th /e bway bwaŋ gu'b mo? Walla dikina /e is te/ mo dhali aman ki hi'th /e burrinye/ i is mo. 39 Ka kasja imishkina aman ki /e 'ba'thkin mo walla ki /e dikina sijin mo tani dhali aman pu'dkina i /e mo?'

40 Yan'ko'd aMalik midi thok gwo mo dhali o uni gwo mo ki, ' Ka jiŋ gana/ Aha/ ona um gwo mo ki, to jin miikina um gom jan 'de/ jin gwa'da'd 'peni ikam pem gwansan mo tani, um miiki a'di gom Aha/ mo be.' 41 Yan'ko'd a'di midi o uni gwansan gwo kun 'kokin ki me'da binycam piti mo ki, ' Iiku 'peni Aha/ mo ma, um kun jeekunu mo, e mo ma al o'd ki sule/ jin thosonkunu is gom tapa ma ruma 'cesh mo dhali iman'doyu gwonthus piti mo, 42 haali/ ki Aha/ 'koshkina te/ mo tani, hili um 'koki ci Aha/ tonte/ mo; ki Aha/ butha yi'de/ mo tani, hili um 'koki ci Aha/ yi'de/ mmopi mo; 43 Ki Aha/ yana yilkina/ mo tani, hili um 'koki bu'th Aha/ bway gu'b mo; ki Aha/ dina is te/ mo tani, hili um 'koki hi'th Aha/ burrinye/ i is mo; ki Aha/ 'ba'thkina mo dhali di eya sijin mo tani, hili um 'koki hil Aha/ mo be.'

44 Yan'ko'd uni si'da/ mini thok gwo mo dhali o ki, ' Tapa, ka kasja imishkina aman ki /e 'koshkina te/ mo, walla butha yi'de/ /e mo walla ya yilkina/ mo, walla di is te/ mo, walla 'ba'th mo, walla di eya sijin mo, dhali diki mii /e to mo?'

45 Yan'ko'd a'di midi thok uni gwo mo dhali o ki, ' Ka jiŋ gana/ Aha/ ona um gwo mo ki, to jin dina um ki mii gom jan 'de/ jin gwa'da'd 'peni uni gwansan mo tani, um 'koki mii a'di gom Aha/ mo be.' 46 Uni gwansan mini ii e mo kun 'konu ki mii i'ba/ ki sule/ mo, hili uni kun miin ka kar/e mo tani mini cic e mondiki/e ki sule/ sule/ ya ye/ 'ba/ mo be."

Matta 26

Imanshu 'Kwani Bway Miikina Wu'th Apowa Yesus mo

1 A'di pu'dki'd me'd jin 'baarkin ma Yesus aris gwo gwansan mmo/o mo tani, a'di oki imancik gwom piti mo ki, 2 "Um mishki mo mo ki 'ko'da cimi su/ mo tani mompe'kupanyolos a'di pu'dki'd mo, dhali Ya/ gi 'Kwani minu ci mo mmo'kosh ki cwany 'cithan dhul mo be."

3 Yan'ko'd igasiis kun can dhali 'kwaniŋ gwanyjaka/ gi 'kwani mo tani uni tulki is imontal 'de/ e gu'b ma gasiis jin ca'd mo, a'di jin yukkunu gway ka Kayaapa mo be. 4 Uni gamki 'twa/ 'kup imontal 'de/ mmobutha Yesus ki kup mo dhali 'kosh a'di jwa mo. 5 Haali/ uni oki gwo mo ki, "Yisa ka cim gi moshwan to mowa, wakan ka adulat midi diki cu e bwaŋ 'kwani mo."

Yesus A'di 'Koshkunu Is ka Yina Pi'dnaŋ Gana/ mo e Pam Beetaniya mo

6 Hili shwane/ ka Yesus diki'd e pam Beetaniya e gu'b ma Simaan jin 'kosha monthus mo tani, 7 me'd jin dikina a'di eya tharabeesa mo tani, a'boma kamu/ pu'dki'di a'di mo jin taki'd gi thuraŋ gassas jin tagi kush mo a'di jin din ma yina pi'dnaŋ gana/ nycine/ mo jin 'bitha yol she/ ki 'bi'th mo, dhali ayim wolki a'di e 'kup piti mo. 8 Hili ki imancik a'di gwo parki a'di e mo tani, uni dekkin ma nyor mo dhali o gwo mo ki, 'Pemen yan ta'da tinta jin shi/kunu a'di is mo? 9 Yansan minu 'taki yol ki sheŋ'kup jin caaca mo dhali ciku ki 'kwani kun ha'th'ko'd mo.

10 Hila Yesus, mishki mii yan mo, dhali o uni gwo mo ki, "Gomatinta to'ckina um a'bom yan 'kus kan mo? Haali/ ayim miiki tom 'borga/ gom Aha/ mo. 11 Um isa yempa/ takin gi 'kwani kun ha'th'ko'd nyakki um mo tani, hili um isa yempa/ 'koki tagi Aha/ mo. 12 Haali/ me'd jin gackin ma yim ayin yansan e buŋgwar is pem mo tani, ayim miiki a'di gom moŋkan pem mo be. 13 Ka jiŋ gana/ Aha/ ona um gwo mo ki, e mo yin jin minu tor gwom 'borga/ yan e mony'ceshi 'baar mo tani, to yan jin miin ma 'bom mo tani minu tor si'da/ mmoka yim e mo be."

Yahuusa A'di Gamki Gwo Me'd Mmo'citha Yesus Is Ki Gwo mo

14 Yan'ko'd jan 'de/ 'pena 'kume'd i'ce'dka su/ mo, jin yukkunu gway

ka Yahuusa Isḵarayuṯi mo tani, yaki'd e igasiis kun can mo 15 dhali oki gwo mo ki, "Atinta o um bwa jin miga/ c̱iki a'di ki um mo?" Uni c̱iki usha 'dolkon kush i iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd gom a'di mo. 16 'Peni mo c̱aan mo tani a'di ŋap̱ki embul mmoc̱i a'di ki uni mo be.

Yesus Shwaki Tonṯe/ jiŋ 'Ko'd Nyaḵki Imanciḵ A'di Gwo mo

17 Shwane/ ka cim jin ṯwa/a/ gi maaŋḵuthu'd jin minu ka darga cumaṯ mo tani imanciḵ gwo p̱u'dkina Yesus mo mmo/o gwo mo ki, "Mana o /e bwa jin mina aman ithoson to gom /e mo mmoshwa to gi mompe'kup̱anyolos mo?"

18 A'di oki gwo mo ki, "Iiku/ mo e 'peŋkuman bampa/ e wathi/ c̱aan mo dhali o a'di gwo mo ki, ' Amanṯor gwo oki gwo mo ki, "Mom pem 'dishki'd hila/ mo. Aha/ mina mii Mompe'kup̱anyolos e gu'b pini nyaḵki imanciḵ gwom pem mo be."" 19 Imanciḵ gwo miikin me'd jin ḵankin ma Yesus uni gwo mo, dhali uni thosonki monshwan to gi mompe'kup̱anyolos mo be.

20 Ki mom'pimpili/ p̱u'dki'd mo tani, a'di c̱a'bki'da 'cesh mmoshwa to nyaḵki imanciḵ a'di gwo mo kun 'koni 'kume'd i'ce'dka su/ mo be. 21 Me'd jin shwakina uni to mo tani, a'di ki o gwo mo ki, "Ka jiŋ gana/ Aha/ ona um gwo mo ki jan 'de/ 'peni um midi 'ciṯh Aha/ is ki gwo mo be."

22 Hili uni diṯkina bwa kagahara mo, dhali uni ka 'deṯe/ 'deṯe/ ṯelki mii 'pen mmodoṯ a'di mo, "Ka jiŋ gana/ diki ta aha/mo 'taa? Tap̱a"

23 A'di thoḵki gwo mo ki, "Jan 'de/ yin jin 'thup̱ki me'd piti eya sahan nyaḵki Aha/ mo tani a'di ta jan 'de/ jin midi 'ciṯh Aha/ is ki gwo mo be. 24 Hili Ya/ gi 'Kwani midi ya mo, isi me'd jin 'kwarkunu gwo gom a'di mo. Hili awayyi e wathi/ c̱aan jin 'ciṯhki Ya/ gi 'Kwani is ki gwo mo! A'di midi 'taki 'bor ki 'bor gana/ gom wathi/ c̱aan mo waḵki/ a'di minu 'taki 'koki dho'th mo be."

25 Yahuusa, jin midi 'ciṯh a'di is ki gwo oki gwo mo ki, "A/ a'di ta aha/ 'taa, Tapa?" A'di ki o a'di gwo mo ki, "/E oki gwo ki is pini mo."

26 Me'd jin shwakina uni to mo tani, Yesus bu'thki maaŋḵuthu'd mo, dhali 'borki a'di bwa i is mo, dhali 'ce'dki a'di bwa mo. A'di ki c̱iki a'di ki imanciḵ gwo mo dhali o gwo mo ki, "Buthi ma, dhali 'kayi mo.

Yansan ita buŋgwar is pem mo be." 27 A'di bu'thki'da ḵubbaaya mo dhali c̣iki mom'bor bwa i is mo, dhali c̣iki a'di ki uni mo dhali o gwo mo ki, "P̣iyi a'di mo ma, umi 'baar mo. 28 Haali/ a'di yansan ita'da bas pem gi gwo jin gamu me'd mo a'di jin wolki'd gom 'kwani ka ris mo gom mo jin gwamuwa gwam gom miinthus mo be. 29 Hili Aha/ ona um gwo mo ki, Aha/ mina diki doḵ/e p̣i a'di yansan 'peni maman cwa ma mura'th mo, ntaga tee jin miga/ p̣i jin this nyaḵki um e dhan 'peŋkuman bampa/ ma babam pem mo be."

Mo jin Waṯ ma Buṯurus aYesus Gway A'di Ṯorkunu Nṯwa/a/ mo
30 Ki uni yuḵki gway mo tani, uni iikin ka pije/ e 'Kuwosh Seṯuun mo be. 31 Yan'ko'd Yesus ki o uni gwo mo ki, "Aris umi 'baar mo mini ṯa'k ki mon'thiny mo haali/ gom Aha/ mo, haali/ a'di 'kwarkunu mo ki,

> ' Aha/ mina dora manhil ḵa'bal mo
> dhali aman'diny ḵa'bal minu c̣eker bwa mo be.'

32 Hili ŋ'ko'di ki Aha/ cuna mis mo tani, Aha/ mina ya nṯwa/a/ ki um e pany Jaliil mo.

33 Hila Buṯurus oki a'di gwo mo ki, "Hili waḵki/ uni 'baar ṯa'kkin mo haali/ gom /e mo tani, aha/ mina diki biṯ mo be."

34 Yesus ki o a'di gwo mo ki, "Ka jiŋ gana/ Aha/ ona /e gwo mo ki, ki mon'thiny gana/ yan mo tani, nṯwa/a/ ka dhoŋgola ŋwa diki ko e mo tani, /e mini waṯ Aha/ gway me'di kwara mo be."

35 Buṯurus oki a'di gwo mo ki, "Hili waḵki/ aha/ mina mii wu mo nyaḵki /e mo tani, aha/ mina diki waṯ /e gway mo. Aris imanciḵ gwo oki gwo wakansan mo be."

Yesus 'Thoki'd e Mosinu jin Ta Bwagoŋ ma Jeṯhsamani mo
36 Yan'ko'd aYesus yaki'd nyaḵki uni e mo jin yuḵkunu ka Jeṯhsamani mo dhali o imanciḵ gwom piti gwo mo ki, " 'Koyi imahan mo ma ki Aha/ mina ya imaṯṯan mo dhali 'tho mo." 37 A'di suski'da Buṯurus dhali iya/ ma Sabadi isu/ nyaḵki a'di mo dhali ṯelki mii 'pen mmoḵal bwandiṯi'd mo dhali monṯo'c bwa mo be. 38 Yan'ko'd a'di oki uni gwo mo ki, "Aḵashirim pem a'di diṯa bwa ki diṯ kagahara mo, mmowu mo. 'Koyi imahan mo dhali timi mo mo nyaḵki Aha/ mo ma." 39 Dhali

mmoshorkina a'di 'pen ari'ceenne/ mo tani, a'di bitki bwam/em piti ka luŋgu'b mo, dhali 'thoki'd mo. Mmo/o gwo mo ki, "Ababam Pem, wakki/ a'di mishu mii mo tani, dhalka kubbaaya yan pe'd 'peni Aha/ mo ma. Bahili me'd jin oyaa/ bwa mo yisa, hili me'd bwam pini mo be." 40 A'di pu'dki'd e imancik gwo mo dhali gam uni ki ishki e mo, dhali a'di oki'da Buturus gwo mo ki, "Gomatinta, 'kona um ki tim mo mo nyakki Aha/ goma tente/ 'de/ kan mo? 41 Timi mo mo ma dhali 'thoyi mo ki um mini 'koki cic e mompal mo. Shi/in ka jiŋ gana/ ona bwa mo tani, hili buŋgwar is a'di 'ka'da 'ka'd mo be." 42 A'di yaki'd ki me'd jin 'ko a'di isu/ mo dhali 'tho mo. A'di ki o gwo mo ki, "Ababam Pem, wakki/ a'di yansan midi diki pe mo tani hili isi ciki/ Aha/ mina pi a'di mo ki bwam pini minu mii mo be." 43 Dhali a'di pu'dki'd dok/e mo dhali gam uni ki uni ishki e mo haali/ uni to'dkina /e is kagahara mo be. 44 Wakan a'di dhalki uni dok/e mo, a'di yaki'd mo dhali 'tho me'di kwara mo, mmo/ o jasi gwontal 'de/ mo. 45 Yan'ko'd aYesus pu'dki'd e imancik gwo mo dhali o uni gwo mo ki, "A/ um naskina/ 'kon mmo/ish e mo kana dhali mmobu'th mo si/is bum mo? Hili mo mo ma, mo pu'dki'd mo hila/, dhali Ya/ gi 'Kwani minu 'cith is ki gwo mo ki me'd gi imanmii miinthus mo be. 46 Cuyi mis mo ma, dhalki ana iina mo. Hili ma, a'di jin 'cithki Aha/ is ki gwo mo tani 'disha 'dish mo."

Mo jin 'Cithuwa Yesus Is ki Gwo Mo dhali mo gi Buthu A'di mo

47 Ki a'di di'd naskina/ mmo/o gwo mo tani, Yahuusa, 'peni jan 'de/ jin 'dap tiya 'twa/ ka 'kume'd i'ce'dka su/, pu'dki'd mo. Awaambuhany 'kwani caaca pu'dkin nyakki a'di mo 'peni igasiis kun can mo dhali 'kwaninyjaka/ gi 'kwani mo. Uni pu'dkin ki gandala turga/ ime'd mo dhali cwa mo. 48 Shwane/ wathi/ jin murki'di 'citha Yesus is ki gwo mo tani ciki uni jamas mii mo, mmo/o gwo mo ki, "A'din 'de/ jin miga/ Pi 'twa/ mo tani ta wathi/ mo. Buthi a'di mo ma." 49 Ki jahanne/ a'di pu'dki'da Yesus mo dhali o gwo mo ki, "Monthe me'd mo, Tapa!" dhali a'di piki a'di 'twa/ mo be.

50 DhalaYesus ki o a'di gwo mo ki, "Amugum pema, miiyi to jin yayina /e mmomii mo." Yan'ko'd uni pu'dkin mo, dhali dhu me'd apowa Yesus mo, dhali bu'th a'di mo be. 51 Hili mo mo ma, jan 'de/ 'peni uni gwansan kun nyakki 'ko ka Yesus mo tani he'thki me'd piti

mo, mmobuk gandala turga/ mo, dhali ruthun 'ce ma manmiiya tu'c ma gasiis jin ca'd mo be. 52 Yan'ko'd aYesus ki o a'di gwo mo ki, "Dhwari gangala turgam pini ka nyaŋ'ko'd e mom piti mo ma, haali/ aris uni gwansan i'baar mo kun kalki gandala turgam buni mo tani minu 'ce'd sho'k ki gandala turga/ mo be. 53 A/ tosha /e ki Aha/ mina diki yuka Babam pem mo, dhali a'di midi hashi Aha/ iman'doyu gwo ka ris ki nyanye/ 'penki iman'doyu gwo kun 'koni 'kume'd i'ce'dka su/ mo? 54 Hili yan'ko'd kata minu thim gwo ma Arumgimis jin 'kwarkunu mo, ki mii yan midi mii mii mo?" 55 Ka tee caan mo tani Yesus oki'da waambuhany 'kwani gwo mo ki, "A/um pu'dkin ki gandala turga/ dhali ki cwa mmobu'th Aha/ me'da mandil to mo 'taa? Ka cimi 'baar mo tani Aha/ dikina e gu'b gi mondhelela dhelel mmotor gwo mo, dhali um 'koki bu'th Aha/ mo be. 56 Hili aris to gwansan i'baar mo tani bu'thki embul mo mo wakan ka ris gwo kun 'kwarkina imanci gwo ma Arumgimis kadhamo/ minu thim mo." Yan'ko'd imancik gwo dhalki a'di 'pen mo dhali so mo be.

Yesus Doshki'd e Bwambor gi Montul Is gi 'Kwani Yahuuda/ mo

57 Uni gwansan kun bu'thkina Yesus mo tani suski a'di bwaya Kayaapa jin ta'da gasiis jin ca'd mo, e mo jin tulkina iman'kwar to is mo dhali 'kwaniŋ gwanyjaka/ imontal 'de/ mo be. 58 Hila Buturus bathki a'di isa dhana mo ntagi mo gi bwaagoŋ ma gasiis jin ca'd mo. A'di yaki'd bway bwaman mo dhali ca'bki'da 'cesh mo nyakki 'kwaninycan ma maktha'b mmopar 'pemen mii e mo be. 59 Hili shwane/ igasiis kun can dhali 'kwani 'baar mo kun tulki is mo tani uni ŋapki gwonthus kun onu is apowa Yesus mo wakan ki uni mini 'kosh a'di jwa mo be. 60 Uni 'koki gam toŋkamu/ mo, isi kani iman o gwonthus ka ris pu'dkin bway twa/a/ mo. Hili i'ko'd kun su/ pu'dkin bway twa/a/ dok/e mo 61 dhali o gwo mo ki, "Wathi/ yansan oki gwo mo ki, ' Aha/ misha 'ce'd gu'b gi mondhelela dhelel ma Arumgimis sho'k mo dhali nyaŋ a'di dok/e 'ko'da cimi kwara mo be.'"

62 Agasiis jin ca'd doshki'd ki mis mo dhali o a'di gwo mo ki, "/E dargi gwonthoka kamu/ mo 'taa? Gwo gi wakata i okina uni apo/ /e mo?" 63 Hila Yesus diki'd ki shwam mo. Agasiis jin ca'd oki a'di gwo mo ki, "Aha/ kankina /e gwo mo ki gway ma Arumgimis jin di'd ki e mo ki, tori aman gwo mo ma wakki/ /e tana Kristhos mo, jin ta Ya/ ma

Arumgimis mo."

64 Yesus thoḵki a'di gwo mo ki, "/E oki gwo ki is pini mo. Hili Aha/ ṯorkina /e gwo mo ki, 'pena shwane/ mo tani /e mini p̄ar Ya/ gi 'Kwani e mmoc̣a'b ki me'da bimporos gi mom'bi'th mo, dh̄ali mmoyayu/ e bwaarak̲ 'peni momis mo be."

65 Yan'ko'd agasiis jin ca'd dherki burrinyem piti bwa mo dhali o gwo mo ki, "A'di walki gwo sor kun shi/a shi/ mo! Atinta ŋap̄kina ana iman o gwo naskina/ mo? Hili mo mo ma, shwane/ um ci ḵki gwo sor jin ona a'di mo be. 66 Um kulumkin kata mo?"

Uni thoḵki gwo mo dhali o gwo mo ki, "A'di ha me'd mmowu mo be." 67 Yan'ko'd uni 'taḵki a'di manya e bwam/em piti mo dhali dor a'di ki me'd buni mo, ki kun tiya dorki a'di ki cwa mo 68 dhali o gwo mo ki, "Oyi gwo jin onu is gom aman mo ma, /e jin tana K̲risṯhos mo. Kaja a'di idorki /e kan mo?"

Buṯurus Waṯki'da Yesus Gway mo

69 Hili shwane/ aBuṯurus c̣a'bki'da pije/ e bwaagoŋ mo, dhali nyara/ jin ta'da manmiiya ṯu'c p̄u'dki'di a'di mo dhali o gwo mo ki, "/E si'da/ nyaḵki di ka Yesus gi pany Jaliil mo be."

70 Hili a'di waṯki gwo mo ibwambori uni 'baar mo, mmo/o gwo mo ki, "Aha/ dina ki mish 'pemen gwom pini jin ona /e mo be."

71 Ki a'di yaki'd ka pije/ bway 'twaŋkala goŋ mo tani, ari nyaraŋ kamu/ jin ta'da manmiiya ṯu'c p̄arki a'di e mo dhali oki uni gwansan gwo kun doshkin imaṯṯan mo ki, "Wathi/ yan si'da/ nyaḵki di ka Yesus gi pa Nasira mo be."

72 A'di doḵ/e waṯki gwo mo ki gwo jin thulu me'da p̄o/ mo ki, "Aha/ dina ki mish wathi/ mo!"

73 I'ko'd ari 'ceenne/ mo tani uni gwansan kun doshkina pije/ p̄u'dkin mo dhali okina Buṯurus gwo mo ki, "Ka jiŋ gana/ /e si'da/ ta j̄an 'de/ 'peni uni mo, haali/ 'twa/ jin walkina /e mo tani ṯorki /e eya tente/ mo be."

74 Yan'ko'd a'di ṯelki mii 'pen mmojeeya jee mo dhali thul gwo me'da p̱o/ mo ki, "Aha/ dina ki mish wathi/ yan mo," dhali ki jahanne/ adhoŋgola ŋwa gwoki'd mo be.

75 Hila Buṯurus kakina gwo e kun okin ma Yesus mo ki, "Nṯwa/a/ ka dhoŋgola ŋwa diki ko mo tani /e mini waṯ Aha/ gway me'di kwara mo." Yan'ko'd a'di yaki'd ka pije/ mo dhali gwoki'd kagahara mo be.

Matta 27

Yesus Suskunu mo Ibwambor ma Bilaaṯus mo

1 Dhali shwane/ ki mon'thamo/ p̱u'dki'd mo tani, igasiis kun can i'baar mo dhali 'kwani gwanyjaḳa/ gi 'kwani gamki 'twa/ 'kup̱ ki jim bag ap̱owa Yesus mo mmokar a'di mmowu mo. 2 Uni deḳki a'di mo, mmosus a'di mo dhali c̱iki a'di ka Bilaaṯus jin ta'da mudhiir mo be.

Jwa ma Yahuusa mo

3 Yan'ko'd ka Yahuusa, jin 'ciṯhki a'di is ki gwo, p̱arki mo e ka Yesus waḳkunu mo tani, a'di ri'cki'da du is mo dhali doḳki usha kuluny 'dolkon kush kun 'koni iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd e igasiis kun can mo dhali 'kwaniŋ gwanyjaḳa/ mo, 4 dhali oki gwo mo ki, aha/ miikina miinthus mmo'ciṯh a'di is ki gwo mo jin din ma bas ka p̱o/ mo. Hili uni oki gwo mo ki, "A'di c̱aan ta'da ta gom aman mo? Hili c̱aan ki is pini mo ma."

5 Yan'ko'd a'di ṯa'kki usha kuluny 'dolkon kush a'cesh e gu'b gi mondhelela dhelel mo, dhali piki'd mo, dhali yaki'd ka pije/ mo dhali shirki is piti imis ka nyoḳ mo be. 6 Igasiis kun can bu'thki usha kuluny 'dolkon kush mo dhali oki gwo mo ki, A'di dina gwoŋḳan ki dhal bway mmokar to yan e mo jin dhunuwa guruush mo haali/ a'di ta sheŋ'kup̱ goma bas mo be. 7 Uni gamki 'twa/ 'kup̱ imonṯal 'de/ mo, dhali yol̄ mombunto gi iman/uḳa nos ka guurush̄ e mo jin minu kan 'kwani yilkina/ nycine/ mo be. 8 Haali/ gom 'pemen yan mo tani mombunto yan yuḳkunu gway mo ki, "Mombunto ma Bas mo" ntaga shwanesan mo be. 9 Yan'ko'd c̱aan a'di ta gwo jin okunu ka manc̱i gwo ma Arumgimis kadhamo/ jin ta'da Irmiya jin minu thim mo, mmo/ o gwo mo ki, Uni bu'thki usha kuluny 'dolkon kush kun 'koni iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd mo, jin ta she/ yol jin karkunu gom a'di mo ki iya/ ma Israyiil

mo, 10 dhali uni c̲iki a'di gom mombunto gi iman/uk̲a nos mo, me'd jin k̲ankina Tap̲a aha/ gwo mo be.

Bilaat̲us Dot̲ki'da Yesus Gwo mo

11 Shwane/ aYesus doshki'd e bwambor ma mondhiir mo, dhala mudhiir dot̲ki a'di gwo mo ki, "/E tana Malik̲ gi 'kwani Yahuuda/ mo 'taa?"

Yesus thok̲ki a'di gwo mo ki, "/E oki gwo wakan mo be."

12 Hili ki a'di yerkunu is ki gway ki igasiis kun can mo dhali 'kwaniŋ gwanyjak̲a/ mo tani, a'di diki thok̲ gwoŋ kamu/ mo be. 13 Yan'ko'd aBilaat̲us oki a'di gwo mo ki, "Dina /e ki cik̲ gwo goma ris to kun yerkina uni /e is ki gway mo 'taa?" 14 Hili a'di diki thok̲ ari gwon 'deŋkamu/ mo, wakan amodhiir a'di merki'd kagahara mo be.

Yesus Torkunu Gwo 'Twa/ a'Cesh Mmowu mo

15 Shwane/ e moshwan to mo tani a'di ta mii ma mudhiir mmo'cuk̲ wathin 'de/ ma sijin jin kwanykunu ka waambuhany 'kwani mo. 16 Dhali ka tee c̲aan mo tani uni tan gi wathi/ jin di'd eya sijin jin mishu eya tente/ mo jin yuk̲unu gway ka Yesus dhala Baraabas mo be. 17 Wakan me'd jin tulkina uni is imont̲al 'de/ mo tani, Bilaat̲us oki uni gwo mo ki, "Aja a'di ŋap̲a um aha/ ki 'cuk̲ki um mo? aBaraabasa, walla Yesus jin yuk̲kunu ka K̲rist̲hos mo?" 18 A'di mishki'd ki uni c̲ikina Yesus e a'di mo haali/ gom dhap̲an buni mo be.

19 Ki a'di c̲a'bki'da p̲owa k̲urse/ jin dwallu gwo mo tani, ashim piti hashki gwo bway a'di mo dhali o ki, "Dhalku/ toŋ kamu/ ki mii e wathi/ c̲aan jin dargi mii i'ba/ mo. Haali/ aha/ 'koshkina is ka nyor ki nyanye/ shwane/ mo haali/ gom jan jin takika/ gom a'di mo be."

20 Hili igasiis kun can dhali 'kwaniŋ gwanyjak̲a/ lalkina waambuhany 'kwani sho'k ki gwo mo ki uni mini dot̲ gwo goma Baraabas mo dhali 'ce'da Yesus sho'k mo. 21 Dhala mudhiir dot̲ki uni gwo mo ki, "Jana 'peni uni su/ jin ŋap̲a um aha/ ki 'cuk̲ki um mo?"

Uni ki o gwo mo ki, "aBaraabas."

22 Bilaat̲us ki o uni gwo mo ki, "Aha/ mina miiya tinta ka Yesus jin yuk̲kunu gway ka K̲rist̲hos mo?"

Dhali uni 'baar thokki gwo mo ki, " 'Koshi a'di ki cwany'cithan dhul mo."

23 Yan'ko'd a'di oki gwo mo ki, "Gomatinta, tonthus jin wakata jin miikina a'di mo?"

Hili uni cuukin wakan kagahara mo ki, " 'Koshi a'di ki cwany'cithan dhul mo."

24 Wakan ka Bilaatus mishki mo ki a'di diki gam toŋkamu/ mo tani, hili a'di ki dhal mii e i is mo goma dulatt jin telkunu 'pen mo tani, a'di kalki yi'de/ mo, dhali 'thur me'd piti ibwambora waambuhany 'kwani mo, dhali o gwo mo ki, "Aha/ dina ka po/ 'pena bas gi wathi/ yan mo. Hili a'di ki is bum mo."

25 'Kwani 'baar oki gwo mo ki, "Dhalka bas piti di'd apo/ aman mo dhali ucim bam mo." 26 Yan'ko'd a'di 'cukki'da Baraabas gom uni mo, hili a'di ki dora Yesus mo dhali ciki a'di ki a'di minu 'kosh ki cwany'cithan dhul mo be.

I/askar Miina Yesus ka Mak mo

27 Yan'ko'd i/askar ma mudhiir suskina Yesus e 'kupan monycaaga/ ma hakuma/ mo dhali uni tulkina askar is i'baar mo ka kuluny mo be. 28 Uni 'cukki a'di burrinye/ mo dhali hi'thki a'di burrinyen tur jin ta'da duk is mo be. 29 Dhali uni ukki toŋ'kup 'pena 'de/ mo dhali hi'th a'di e 'kup piti mo, dhali kara lukaas e me'da bimporos piti mo. Uni ki 'tukki jiŋ 'kupa'dupun ibwambori a'di mo dhali miiki a'di ka mak mo, mmo/o gwo mo ki, "Hayy, Malik gi 'kwani Yahuuda/ mo!" 30 Uni 'takki a'di manya i is mo dhali uni bu'thkina lukaas mo dhali dor a'di e 'kup dok/e mo. 31 Dhali ki uni miiki a'di ka mak mo tani, uni 'cukki a'di burrinyen tur mo dhali hi'thki a'di burrinyem pitiŋ gana/ mo, dhali sus a'di ka pije/ bway mo jin minu 'kosh a'di ki cwany'cithan dhul mo.

Mo jin 'Koshkunuwa 'Kosh ki Cwany'cithan Dhul mo

32 Me'd jin iikina uni ka pije/ mo tani, uni gamki wathi/ 'peni paŋ Kerawaan jin yukkunu gway ka Simaan mo, a'di jin miikina uni ki mom'bi'th mmoya nyakki uni mo wakan ki a'di midi kal cwany'cithan dhul piti mo be. 33 Dhali uni pu'dkin e mo jin yuku gway ka Gulgutha mo, a'di jin ta 'pemen gwo jin o'd ki "Mo ma Simaŋ 'kup mo." 34 Uni

ciki a'di yimana mura'th jin 'koshu e ki yiman toŋ ka/ga/ mo. Hili ki a'di nyokki a'di mo tani, a'di diki pi a'di mo be. 35 Ki uni 'koshki a'di ki cwany'cithan dhul mo tani, uni kwa/ burrinyem piti bwa ki monta'k to mo, 36 dhali uni 'kokin mo dhali jiki mo mo apo/ a'di mo. 37 Ibuŋ'kup piti mo tani uni karki gwo jin 'kwarkunu apo/ a'di mo, jin deŋkunu e mo ki, "Yansan a'di ta'da Yesus, jin ta'da malik gi 'kwani Yahuuda/ mo be." 38 'Kwanin 'di/ isu/ uni 'koshkunu ki cwany'cithan dhul nyakki a'di mo, jan 'de/ ka 'bana bimporos piti mo dhali jaŋ kamu/ ka 'bana binycam piti mo be. 39 Uni gwansan kun iikin ki iim pe mo tani sorki a'di mo, dhali pirki 'kup buni mo 40 dhali o gwo mo ki, "/E jin murkini 'taki 'ce'd gu'b gi mondhelela dhelel sho'k mo dhali nyaŋ a'di 'ko'da cimi kwara mo tani, wothi is pini mo ma! Wakki/ /e ta Ya/ ma Arumgimis mo tani, thulu ka 'cesh 'peni cwany'cithan dhul mo ma!"

41 Wakan si'da/ igasiis kun can mo tani uni miiki a'di ka mak mo, imontal 'de/ nyakki iman'kwar to mo dhali 'kwaniŋ gwanyjaka/ mo, dhali oki gwo mo ki, 42 "A'di wothki kun tiya mo tani, hili a'di diki woth is piti mo. A'di ta'da Malik gi 'kwani ma Israyiil mo. Dhalki a'di thulu'd ka 'cesh 'peni cwany'cithan dhul mo, dhali yan'ko'd ana mina gam a'di gwo is mo be. 43 A'di gamki'da Arumgimis gwo is mo, dhalka Arumgimis 'cuk a'di shwane/ mo, wakka Arumgimis ona bwa mmo'cuk a'di mo. Haali/ wakan a'di oki gwo mo ki, 'Aha/ tana Ya/ ma Arumgimis mo be." 44 Wakan si'da/ uni kun tana 'di/ kun 'koshkunu ki cwany'cithan dhul nyakki a'di mo tani sorki a'di mo be.

Mowu ma Yesus mo

45 Dhali shwane/ 'pena tente/ pe'de/ mo tani mondhurumi'd pu'dki'd apo/ mony'cesh i'baar mo ntaga tente/ pendoŋgon mo be. 46 Dhali ka tente/ ta'da tente/ pendoŋgon mo tani, Yesus gwoki'd ki dhan 'twa/ jin caaca mo dhali o ki, "Ili, Ili, Lama sabaktani?" A'di jin ta 'pemen gwo jin onu ki, "Arumgimis pem, Arumgimis pem, atinta dhalkina /e Aha/ 'pen kan mo?"

47 Ki unin tiya kun doshkin cikki a'di mo tani, uni oki gwo mo ki, "A'di yukki'da Iliyya mo be."

48 Dhali ki jahanne/ Jan 'de/ 'peni uni guski'd mo dhali kalki'da lipa/

mo, mmo'tu'd a'di ki yiman tom'paca'd mo, dhali kar a'di eya cwahan mo, dhali ciki a'di mmopi mo be. 49 Unin tiya oki gwo mo ki, dhalki a'di a'di 'de/ mo, "Dhalki ana para mo e wakka Iliyya midi pu'du/ mmowoth a'di mo." 50 Yan'ko'd aYesus gwoki'd ki dhan 'twa/ jin caaca dok/e mo dhali ci shi/in piti mo be.

51 Hili mo mo ma, burrinye/ gi gu'b gi mondhelela dhelel a'di dherkunu bwa ka 'ban su/ mo 'peni buŋ'kup ntagi bum 'pen mo, dhali mony'cesh yikin ki is mo, dhali aris wosh i'baar mo pwathkunu bwa mo be. 52 Aris moŋ'kupa je uni ka'dkunu 'twa/ mo, dhali aris buŋgwar is gi uni kun dhunu ki she/ ki dheleldhelel kun ishki e mo tani cukunu mis mo be. 53 Uni pikin ka pije/ 'peni jis jwa mo 'ko'di mompim piti mo, mmociç 'peŋkuman bampa/ jin kogu mo, dhali piki 'kwani i is ka ris mo. 54 Shwane/ ka mancil ma askar iss 'kwanimpa imudhe'd dhali uni gwansan kun 'kokin mmotima Yesus parki mony'cesh e mmoyikin is mo dhali aris to kun bu'thki embul mo mo, uni ko/ki is kagahara mo dhali o gwo mo ki, "Ka jiŋ gana/ a'di yansan ta Ya/ ma Arumgimis mo be." 55 Up ka ris kun bathkina Yesus isho'k 'peni pany Jaliil mo mmoŋap bwam piti mo tani uni 'kokin mmohil mo 'pena dhana mo be. 56 E bwamani uni mo tani ta ii Mariyam Majdaliyya, dhali Mariyam jin ta ko Yakuub mo dhala Yusuup mo, dhala ta'da gi iya/ ma Sabadi mo be.

Mo jin Kanuwa Yesus mo

57 Ki mo ta mom'pimpili/ mo tani, wathi/ jin ta pa ki pa pu'dki'd 'peni pa Araama mo, jin yuku gway ka Yusuup mo, a'di si'da/ jin ta'da mancika Yesus gwo mo be. 58 A'di shorki'da Bilaatus is mo dhali dot gwo gom buŋgwar is ma Yesus mo. Yan'ko'd aBilaatus kanki gwo mo ki a'di minu ciki a'di mo be. 59 Yusuup bu'thki buŋgwar is mo, dhali 'tam a'di is ki burrinyen dhelelga/ jin ta'da dhiny e mo, 60 dhali 'thi a'di e jis jwam pitiŋ gana/ jin ta this mo jin 'kolkina a'di wosh mo. Yan'ko'd a'di 'daŋkalki wosha caaga/ mmo'dap 'twaŋkal jis jwa 'twa/ mo dhali yaki'd mo be. 61 Mariyam Majdhaliyya dhala Mariyama kamu/ uni 'kokin imun mo, mmo'ko ka par 'twa/ ki moŋ'kupa je mo be.

Imanji mo mo e Moŋ'kupa je mo
62 Dhali ka cim jin 'ko'd mo, jin ta'da cim jin Thosonkunu to i'ko'd mo tani, igasiis kun can dhali 'kwani Parsiyiin tulki is imontal 'de/ nyakka Bilaatus mo be. 63 Uni oki gwo mo ki, "Tapa, aman kakina gwo e jin on ma manhe'ka he'k e ki a'di di'd ki e mo, a'di oki gwo mo ki, ' 'Ko'da cimi kwara mo tani Aha/ mina cu mis dok/e mo be.' 64 Wakan kani gwo ki moŋ'kupa je miinu ji ki 'bore/ mo ntagi cimi kwara mo, isi ciki/ ki imancik a'di gwo mini 'koki iiyu/ mo dhali kwal is piti mo dhali o 'kwani gwo ki, A'di piki'd 'peni mowu mo, dhali mo he'k e jiŋ 'ko'd midi war ki shi/ kagahara mmobol jin twa/a/ e mo be."

65 Bilaatus ki o uni gwo mo ki, "Jiyi mo ki 'bore/ mo ma. Iiku/ mo dhali ji a'di ki 'bore/ mo me'd jin misha um a'di mii mo." 66 Wakan uni iikin mo dhali jiki moŋ'kupa je ki 'bore/ mo, mmo'dap jis wosh 'twa/ ka 'diŋkila/ mo dhali dhu imanji mo mo be.

Matta 28

Mompinu mo
1 Shwane/ 'ko'da cim ma pesu/ mo, me'd jin kalkina mo kush ka cim jin twa/a/ ka dhas mo tani, Mariyam Majdaliya dhala Mariyama kamu/ pu'dkin mmopar moŋ'kupa je e mo be. 2 Hili mo mo ma, adhan mony'cesh yikin ki is kagahara mo, haala man'doyu gwo gi Tapa thulki'd 'peni momis mo, pu'dki'd mo dhali ka'cki wosh mo dhali ca'bki'da po/ a'di mo. 3 Jamas piti jin piyina a'di mo tani wana e ka wara sho'k mo, dhali burrinyem piti ca'bki bany bany me'da wasaŋ gana/ mo be. 4 Dhali imanji mo mo deekin ki moŋko/ is mo dhali wakina e ki 'kwani kun wukin mo be. 5 Dhali aman'doyu gwo oki up gwo mo dhali o uni gwo mo ki, "Dhalku/ is ki ko/ mo ma, haali/ aha/ misha ki um ŋapkina Yesus mo, jin 'koshkunu ki cwany'cithan dhul mo. 6 A'di yisa di'di mahana, hili a'di cuki mis mo, me'd gwo jin okina a'di mo. Iiyu/ mmopar mo e jin 'thikunu Tapa nyinne/ mo. 7 Iiku/ ki jahanne/ mo dhali tor imancik a'di gwo gwo mo, ' Ki a'di cuki mis 'peni mo wu mo. Hili ma, a'di yaki'd ntwa/a/ ki um e pany Jaliil mo. Imun mo tani um mini par a'di e mo.' Hili mo mo ma, aha/ torkina um gwo mo be." 8 Dhali ki jahanne/ up dhalki jis jwa ki moŋko/ is mo dhali ki dhan bwaŋ'kunyga/ mo, dhali sokin mmotor imancik a'di gwo

gwo mo be. 9 Hili mo mo ma, aYesus gamki uni 'kup mo dhali o gwo mo ki, "Monthe me'd mo!" Dhali up pu'dkin mo, mmobu'th sho'k piti mo dhali luŋ a'di mo be. 10 Yan'ko'da Yesus oki uni gwo mo ki, "Dhalku/ is ki ko/ mo ma. Iiku/ mo ma mmotor iwak pem gwo mmo/ii bway pany Jaliil mo. Imun mo tani uni mini mish Aha/ mo be."

Imanji Mo mo Wankunu Is mo

11 Hili shwane/ ki up iikin mo tani, hili mo mo ma, imanji montiya iikin e 'peŋkuman bampa/ mo dhali torki igasiis kun can gwo mo goma ris to 'baar kun miikin mo be. 12 Ki igasiis gamki me'd nyakki 'kwaniŋ gwanyjaka/ mo dhali walki gwo nyakki uni mo tani, uni cikina dhana guurush ki nyanye/ gom i/askar mo 13 dhali torki uni gwo mo ki, "Oyi kun tiya gwo mo ki, ' Imancik a'di gwo pu'dkin ki mon'thiny mo dhali kwal buŋgwar is piti mo ki aman 'kokina mmo/ish e mo be.' 14 Dhali wakki/ gwo yansan midi pu'd e bwany'ce ma mudhiir mo tani, aman mina lal a'di sho'k ki gwo mo dhali kal mon'thoth bwan tiya ka pije/ 'peni um mo be." 15 Wakan I/askar bu'thkina guurush mo dhali miikin isi me'd jin kankunu uni gwo mo. Gwo yansan yaki'd ki lala'th e bwaŋ 'kwani Yahuuda/ mo dhali diki'd ntaga shwanesan mo be.

Yesus Hashki Uni kun 'Koni 'Kume'd 'ce'dka 'De/ mo

16 Hili imancik a'di gwo kun 'koni 'kume'd i'ce'dka 'de/ mo tani iikin e pany Jaliil mo, e 'kuwosh jin kankin ma Yesus uni gwo mo. 17 Ki uni parki a'di e mo tani, uni luŋki a'di mo, hili kun tiya 'kon mmodhaŋ gwo mo be. 18 Hila Yesus pu'dki'd e uni mo dhali walki 'twa/ e uni mo dhali o gwo mo ki, "Aris moshirr i'baar mo uni cikunu Aha/ e momis mo dhali apo/ mony'cesh mo be. 19 Wakan iiku/ mo dhali wara ris kal gi 'kwaniny'cesh i'baar mo ki imancik Aha/ gwo mo. Miiki uni ki yi'de/ ki gway ma Baba mo, dhali ki gway gi Ya/ mo, dhali ki gway gi Shi/in Dhelela dhelel mo be. 20 Tori uni gwo mo ma mmoha aris to gwansan e i'baar mo kun kankika/ um mo. Hili mo mo ma, Aha/ mina di nyakki um isayempa/ mo, ntagi yil gi mony'cesh yan midi di 'kup mo be."

GWON THIS MO

MARKUS

2413

Markus 1

Gwo jin Cin ma Yohaan jin Ta'da manmiiya mii ki yi'de/ mo

1 Yansan a'di ta montel 'pen gi gwom 'borga/ ma Yesus Kristhos, jin ta Ya/ ma Arumgimis mo be.

2 Me'd gwo jin 'kwarkunu eya Ishaya jin ta'da manci gwo ma Arumgimis ka dhamo/ mo ki,

> "Hili mo mo ma,
> Aha/ hashkina gum bway pem ibwam bori jis/em pini mo,
> a'di jin midi thoson /e bway mo.
> 3 'Twa/ gi jan 'de/ mmocuu gwo e mombwaasho mo ki,
> ' Thosoni bway gi Tapa mo ma;
> kari bway piti ka jisho'k mo.'"

4 Yohaan pu'dki'd, mmo miiya mii ki yi'de/ e mombwaasho mo dhali mmotor gwo gom mo jin miinu miiya mii ki yi'de/ mmorica du is mo gom mo jin minu gwamuwa gwam gom miinthus mo. 5 Aris 'kwani 'baar iikin ka pije/ e a'di 'peni aris bampa/ gi pa Yahuudiyya mo dhali 'peni 'kwani gi pa Urushaliim i'baar mo uni iikin ka pije/ e a'di mo. Uni 'kokunu mmomii ki yi'de/ ki a'di e Kumma/ yi'de/ Urduun mo, mmopikina uni gwo gom miinthus buni mo be. 6 Yohaan hi'thki'da mur kalman i is mo dhali wackan e empa'd piti mo, dhali a'di 'ka'da kuyu/ mo dhali shwa dham e mombwaasho mo be.

7 A'di ciki gwo mo, mmo/ oki, "Jan 'deŋ kamu/ midi yayu/ i'ko'di aha/ mo a'di jin 'bitha 'bi'th 'penki aha/ mo; Dhali wackana ppam piti mo tani aha/ dina ki ha me'd mo mmoluŋ ki ji luŋ mo dhali 'cuk uni mo be. 8 Aha/ miikina um ki yi'de/ mo tani, hili a'di midi mii um ki Shi/in Dhelelela dhelel mo be."

Mo jin Miinuwa Yesus ki Yi'de/ mo

9 Dhali ka tee gwansan mo tani Yesus pu'dki'd 'peni pa Naasira jin di'd e pany Jaliil mo, dhali a'di miikunu ki yi'de/ ka Yohaan e Kumma/ yi'de/ Urduun mo be. 10 Me'd jin pikin ma Yesus ka pije/ 'peni yi'de/ mo tani, a'di parki momis e mmodi ki kany mo dhali Shi/in thulu'd ka 'cesh e a'di me'd gurko/ mo be.

11 Dhali 'twa/ pu'dki'd ka pije/ 'peni momis mo, Mmo/o gwo mo ki, "/E ta Ya/m pem jin enka mo. Aha/ 'borkina bwa ki 'bor ki /e mo."

Mo gi Paluwa Yesus mo
12 Yan'ko'd Shi/in urki a'di mo mmoya ka pije/ e mombwaasho mo be. 13 A'di diki'd e mombwaasho ka cim iss su/ mo, dhali a'di palkunu ki tapa ma ruma 'cesh mo. A'di nyakki di ki tombwaasho mo, dhali iman'doyu gwo pu'dkin mmomii a'di to mo be.

Yesus Telki Mii ma Tu'c piti 'Pen mo
14 Hili shwane/ 'ko'da Yohaan bu'thkunu mo tani, Yesus pu'dki'd e pany Jaliil mo mmobah gwom 'borga/ ma Arumgimis mo be. 15 A'di ki o gwo mo ki, "Atee timki'd mo, dhali adhan 'peŋkuman bampa/ ma Arumgimis a'di 'dishki'd mo. Rici adu is mo ma dhali gami gwom 'borga/ is mo."

Yesus Yukki Imancesh To Yi'de/ Idoŋgon mo
16 Ki a'di yaki'd e shemen kumma/ yi'de/ gi pany Jaliil mo tani, a'di mishki'da Simaan dhala Adarawos jin ta'da kam ma Simaan mmobitkina a'di a'thi/ e kumma/ yi'de/ mo, haali/ uni ta imancesh to mo be. 17 Yesus oki uni gwo mo ki, "Iiyu/ mo ma, mmobath Aha/ nsho'k mo, dhali Aha/ mina dhu um mmobu'th 'kwani ki gwo mo be." 18 Yan'ko'd ki jahanne/ uni dhalkina 'thim buni 'pen mo dhali bath a'di nsho'k mo be. 19 Me'd jin yakin ma Yesus is'ko'd ari 'cenne/ mo tani, a'di mishki'da Yakuub jin ta ya/ ma Sabadi mo dhala Yohaan jin ta'da kam piti mo; uni 'kokin eya kur mmothosona 'thi/ mo be. 20 A'di yukki uni mo dhali uni dhalkina babam buni ka Sabadi eya kur nyakki imanmiiya tu'c mo, dhali uni bathki a'di nsho'k mo be.

Wathi/ jin Bu'th ma Arum Thus jin Nyo/o'd mo
21 Yan'ko'd uni pu'dkin e paŋ Gapranahum mo, dhali ka cim ma pesu/ mo tani, Yesus yaki'd bway gu'b gi montul is mo dhali torki gwo mo be. 22 Dhali uni merkin gom gwontor piti mo, haali/ a'di torki uni gwo me'd wathi/ jin tagi moshirr mo dhali yisa me'd iman'kwar to mowa. 23 Yan'ko'd isi me'd wathi/ jin diki'd e gu'b gi montul is buni jin taki'd gi shi/in jin nyo/o'd cuuki'd mo ki, 24 mmo/ oki, aman mina miiya ta

nyaḵki /e mo, Yesus gi pa Naasira? "A/e pu'dkin mmo'ce'd aman sho'k mo? Aha/ misha ki /e tana ja mo. /E ta jan 'de/ ma Arumgimis jin ḵogu mo!"

25 Hila Yesus ḵucurki'da rum thus ki gwo mo dhali o ki, "Ça'bi ki shwam mo dhali piyu ka pije/ 'peni a'di mo!" 26 Dhali shi/in jin nyo/o'd dorki a'di 'ko'da 'cesh mo dhali piki'd ka pije/ 'peni a'di mo ki a'di gwoki'd ki dhan 'twa/ jin caaca mo. 27 Aris 'kwani 'baar merkin mo, wakan uni doṯki gwo ka rem'kuṗ mo ki, "Yan ta'da ta mo? Gwon this jin ṯoru ki moshirr mo! Wakan a'di ḵanki shi/in kun nyo/on gwo mo dhali uni ha ki a'di gwo e mo!" 28 Gwo gom a'di yaki'd ka pije/ e mo 'baar mo ntagi monycaaga/ gi pany Jaliil ka kuluny mo be.

Yesus Waçki'da Mar ma Simaan jin Ta'da 'Bomi mo

29 I'Ko'di a'di piki'd ka pije/ 'peni gu'b gi montul is mo tani, uni ṗu'dkin e gu'b ma Simaan mo dhala Andarawos mo, imonṯal 'de/ nyaḵka Yaḵuub dhala Yohaan mo be. 30 Shwane/ amar ma Simaana 'bomi a'di ishki 'ko'da 'cesh ki 'bath isa 'ba'thga/ mo, dhali uni ṯorkina Yesus gwo goma yim mo be. 31 Wakan a'di ṗu'dki'd mo, mmobutha yim ki me'd mo, dhali 'de'kki'da yim ki mis mo; dhali isa 'ba'thga/ dhalki a'di 'pen mo, dhali ayim ṯelki mii 'pen mmomii uni to mo be.

Yesus Waçki 'Kwani Ka Ris Mom'pimpili/ mo

32 Dhali ki mo ta mom'pimpili/ 'ko'da tente/ yulki'd mo tani, uni 'doyi 'kwani 'baar kun 'ba'thkin e a'di mo walla kun bu'thkin ma ruma 'cesh mo. 33 Dhali aris 'kwani gi 'peŋkuman bampa/ i'baar mo tulki is imonṯal 'de/ e 'twaŋkal mo be. 34 A'di waçki uni ka ris kun 'ba'thkin ka ris 'ba'th kun 'kona e ki she/ ki she/ mo dhali ura risa ruma 'cesh ka pije/ mo, hili a'di diki dhala ruma 'cesh bway mo mmowal 'twa/ mo haali/ uni mishki a'di mo be.

Yesus Yaki'd Mmoçi Gwom 'Borga/ mo

35 A'di cuki mis ka 'tum ki jahanne/ mo, ki mo di'd ki dhurum naskina/ mo tani; a'di dhalki mo mo dhali yaki'd ka pije/ e mo jin ṗina 'kwani mo dhali imun mo tani a'di 'thoki'd mo be. 36 Simaan dhali uni gwansan kun nyaḵki 'ko ki a'di mo tani ŋapki a'di mo be. 37 Dhali uni gamki a'di mo dhali uni oki a'di gwo mo ki, "Aris 'kwani 'baar mo

ŋapki /e mo be." 38 A'di oki gwo mo ki, "Dhalki ana iina e moŋkamu/ mo, ka pije/ e bampa/ kun 'kon ka kukul is mo, wakan ki Aha/ mina ci gwo e mun si'da/ mo. Gom kan a'di ipu'dkika/ imahan mo be." 39 A'di yaki'd ki tur e bampa/ gi pany Jaliil i'baar mo, mmoci gwo e gu'b gi montul is buni mo dhali mmo/ura rum thus ka pije/ mo be.

Yesus Dhelelki Wathi/ jin 'Kosha Monthus mo

40 Wathi/ jin 'kosha monthus pu'dki'di a'di mo. A'di dotki a'di mo; a'di 'tukki'd ki jiŋ 'kupa 'dupun mo dhali o a'di gwo mo ki, "Wakki/ /e ona bwa mo tani, /e mini dhelel aha/ mo." 41 Mmo/gukina a'di a'di ki e ma 'thime/ mo tani, Yesus he'thki me'd piti mo dhali ta a'di is ki me'd mo, mmo/o a'di gwo mo ki, "Aha/ ona bwa mo. Dheleli mo ma." 42 Dhali ki jahanne/ monthus dhalki a'di 'pen mo, dhali a'di dhelelki'd mo be.

43 Yesus rumki a'di ki gwo ki 'bi'th mo dhali hash a'di mmo/ yaku mo. 44 A'di ki o a'di gwo mo ki, "Hili ki 'bore/ mmo/ diki tor jan tal 'deŋkamu/ gwo mo, hili yaku/ mo, mmotora gasiis is pini i e mo, dhali ci to gom dhelele'd gi is pini mo me'd jin kankin ma Musa gwo mo, me'd gwo jin onu is gom uni mo." 45 Hili a'di yaki'd ka pije/ mo dhali telki mii 'pen mmobah gwo 'ba/ kany mo dhali mmokal gwo ki lala'th mo, wakan ka Yesus midi diki cic bampa/ eya tente/ mo hili a'di diki'd e mo kun 'kon ka pije/ mo. Dhali 'kwani 'kokin naskina/ mmo/ iiyu/ i a'di 'pena ris mo 'baar mo be.

Markus 2

Yesus Wacki Wathi/ jin Mutta/ Is mo

1 Ka Yesus dokki'd nyaŋ'ko'd bway pa Gapranahum 'ko'da cimi daka/ mo tani, gwo cikkunu ki a'di diki'd e pa mo be. 2 Wakan 'kwani ka ris tulki is imun mo ntagi mo piyi'd gom uni imun mo, wakan si'da/ e shan'tamo/ mo, dhali a'di oki gwo e uni mo. 3 Yan'ko'd 'kwanin tiya pu'dkini a'di mo uni kun kali wathi/ jin mutta/ is mo; a'di jin kalkina 'kwani idoŋgon mo be. 4 Ki uni 'koki 'dish a'di is mo haali/ goma waambuhany 'kwani mo tani, uni ka'cki 'kuŋgu'b jin diki'di 'kupa Yesus mo, dhali i'ko'd ki uni tupki mo shu'd mo tani, uni ki dhala ci me'd jin ishkina wathi/ jin mutta/ is apo/ mo.

5 Dhali ka Yesus parki moŋ gam gwo is buni e mo tani, a'di oki wathi/ jin mutta/ is gwo mo ki, "Ya/mma, miinthus pini gwamkunu mo be."

6 Dhali shwane/ iman'kwar ton tiya 'kokin imun mo, dhali dotki gwo eya dum buni mo ki, 7 "Wathi/ yansan walki gwo yan kata mo? A'di walki gwo sor mo! Kaja a'di midi gwam miinthus mo hili jasi Arumgimis a'di 'de/ mo?"

8 Ki jahanne/ Yesus mishki'd e shi/in piti ki uni tankin gi gwoŋkulum e bwamani is buni mo. A'di oki uni gwo mo ki, "Atinta kulumkina um gwo gi wakan eya dum bum mo? 9 Jana a'di i'ka'da mii mo, mmo/o wathi/ jin mutta/ is gwo mo ki, ' Miinthus pini uni gwamkunu mo,' walla mmo/o gwo mo ki, ' Cuyi mis mo, dhali 'deka cim pini mo dhali yayi mo'? 10 Hili ki um mini mish mo mo ki Ya/ gi 'Kwani taki'd gi moshirr apo/ mony'cesh mmo/gwam aris miinthus mo," a'di ki o wathi/ jin mutta/ is gwo mo ki, 11 "Aha/ ona /e gwo mo ki, cuyi mis mo dhali 'deka cim pini mo, dhali yayi bway gu'b pini mo."

12 A'di cuki mis mo dhali ki jahanne/ a'di 'de'kki'da ci mo, dhali yaki'd ka pije/ 'peni gu'b ibwambori uni 'baar mo, wakan aris uni 'baar merkin mo dhali uni karkina Arumgimis ki ca mo, dhali uni oki gwo mo ki, "Aman 'kona ki par toŋkamu/ e jin wakan mo be."

Mo jin Yukkunuwa Lawi mo

13 A'di yaki'd ka pije/ dok/e e shemen ma gap ma al mo, dhali waambuhany 'kwani 'baar mo pu'dkini a'di mo, dhali a'di torki uni gwo mo be. 14 Dhali me'd jin yakina a'di ki yam pe mo tani, a'di parki'da Lawi e jin ta ya/ ma Halpa/ mmodikina a'di e gu'b burrnye/ gi imantera thulpa/ mo dhali a'di oki a'di gwo mo ki, "Bathi Aha/ mo ma." A'di cuki mis mo dhali bath a'di nsho'k mo be.

15 Yesus shwaki tonte/ e gu'b ma Lawi mo dhali imantera thulpa/ ka ris mo dhali iman mii miinthus uni shwaki to nyakki a'di mo dhali imancik gwom piti mo, haali/ uni tana ris imun mo dhali uni bathki a'di nsho'k mo be. 16 Dhali iman'kwar to kun ta 'kwani Parsiyiin, parki mo e ka Yesus shwaki to nyakki iman mii miinthus mo dhali imantera thulpa/ mo tani, uni oki imancik a'di gwo gwo mo ki, "Gomatinta shwakina a'di to nyakki imantera thulpa/ mo dhali iman mii miinthus mo kan?"

17 Ka Yesus ciḵki gwo yan mo tani a'di oki uni gwo mo ki, " 'Kwani kun 'bitha 'bi'th e buŋgwar is mo tani mini 'koki ŋapa haḵiim mo; hili jasi 'kwani kun 'bathkin iŋapkin mo. Aha/ dina ki yayu/ mmoyuḵ 'kwaniŋ ḵar/e mo, hili iman mii miinthus mo be."

Gwo jin Doṯu gom To jin Ga/u mo

18 Shwane/ imanciḵa Yohaan gwo dhali 'kwani P̱arsiyiin uni ga/ki to mo. 'Kwanin tiya p̱u'dkin mo dhali o a'di gwo mo ki, "Atinta ga/kina imanciḵa Yohaan gwo to mo dhali imanciḵ gwo gi 'kwani P̱arsiyiin mo, hili imanciḵ /e gwo 'koki ga/ to mo?"

19 Yesus ki o uni gwo mo ki, "A/mina 'kwani kun iiyin e mo mii mii mash iga/ to mo ki nyara/ nyaŋa'b di'd naskina/ nyaḵki uni mo 'taa? Isi me'd jin dikina nyara/ nyaŋa'b nyaḵki uni mo tani, uni 'koki ga/ to mo be. 20 Hili ka tee midi p̱u'du/ mo jin minu sus nyara/ nyaŋa'b 'peni uni mo, dhali ka tee gwansan mo tani, uni mini ga/ to mo be. 21 Wathiŋ kamu/ p̱iyi'd jin shoki burrinyen sharkin this ap̱o/ burrinyen dhamo/ mo. Isi ciki/ mon'dap̱ midi dher bwa 'peni a'di mo, jin this 'peni jin dhamo/ mo, dhali mondhere'd midi war ki shi/ mo be. 22 Wathiŋ kamu/ yisa di'da jin midi wol yimana mura'th this e ḵucaŋa dhamo/ mo. Isi ciki/ yimana mura'th midi 'twaḵ ḵucaŋ mo dhali ḵucaŋ dhali yimana mura'th mini shi/ is mo. Dhali wakan yimana mura'th this minu kar e ḵucaŋ jin daḵa/ ḵucuru mo be."

Imanciḵ Gwo Uni 'Ce'dki Pos ka Cim ma Pesu/ mo

23 Ka cim ma pesu/ mo tani Yesus yaki'd ki tur e bwam bunton tiya mo, dhali imanciḵ a'di gwo ṯelki mii 'pen mmo'ce'd 'kup̱an pos mo me'd jin iikina uni e bway buni mo be. 24 Dhali 'kwani P̱arsiyiin oki a'di gwo mo ki, "Hili ma, atinta miikina uni to jin dina gwoŋḵan ki dhal bway ka cim ma pesu/ mo?"

25 Dhali a'di oki uni gwo mo ki, " 'Kona um ki deŋ gwo e gom mii jin miikin ma Dawuud mo ki a'di ŋap̱ki to mo dhali ki a'di 'kosha ṯe/ mo--a'di dhali 'kwani kun nyaḵki 'ko ki a'di mo--- 26 dhali a'di ciḵki gu'b ma Arumgimis kata mo ka Abiyaṯhaar taki'da gasiis jin ca'd mo, dhali shwaki tonṯe/ jin di'di buŋ'kus ma Arumgimis mo, jin dina gwoŋḵan ki dhal bway gom 'kwanin tiya mo mmo shwa tonṯe/ mo hili jasi gom igasiis mo, dhali a'di si'da/ ki c̱iku ki uni gwansan kun nyaḵki 'ko ki

a'di mo?" 27 Yesus ki o gwo mo ki, "Acim ma pesu/ karkunu gom wathi/ en'thi/ mo, wathi/ en'thi/ goma cim ma pesu/ yisa. 28 Dhali wakan, Ya/ gi 'Kwani a'di ta Tapa mo, goma cim ma pesu/ mo be."

Markus 3

Wathi/ jin Ḵutha Me'd Guŋkuru/ mo

1 Doḵ/e aYesus yaki'd e gu'b gi montul is mo, dhali wathiŋ kamu/ diki'd jin ḵu'thkina me'd guŋkuru/ imun mo. 2 'Kwanin tiya hilki mo ki 'dish 'dish mmopar a'di e mo waḵki/ a'di midi 'taki waç a'di ka cim ma pesu/ mo wakan ki uni mini yer a'di is ki gway mo be. 3 Yesus oki wathi/ jin ḵu'thkina me'd guŋkuru/ gwo mo ki, "Cuyi mis mo ma dhali doshi e bwamani 'kwani 'baar mo." 4 Yan'ko'd a'di oki 'kwani gwo mo ki, "A/a'di ta mii jin dhala gwoŋḵan bway mo mmo/ mii mii jin 'boro'd ka cim ma pesu/ mo walla mmomii to shi/ga/ mo; mmowoth mondiki/e mo walla mmo'kosha 'kosh mo?" Hili uni 'kokin ki shwam mo. 5 A'di hilki mo ka kul is e uni ka nyor mo, dhali a'di ditkina bwa goma dum buni kun 'bi'thkin ki 'bi'th mo, dhali a'di ki o wathi/ gwo mo ki, "Hethi me'd pini mo ma." A'di he'thki a'di mo, dhali me'd piti doḵki'd ka nyaŋ'ko'd mo be. 6 Dhali 'kwani Parsiyiin iikin ka pije/ mo dhali ki jahanne/ uni telki mii 'pen mmo/gam 'twa/ 'kup nyaḵki 'kwani Herodusiyin mo ki uni mini mmokar a'di mmowu mo be.

Adhana Waambuhany 'Kwani 'Kokini Shemen ma Al mo

7 Dhali yan'ko'd aYesus nyaḵki imanciḵ a'di gwo mo tani, iikin bway ḵumma/ yi'de/ mo, dhali adhana waambuhany 'kwani bathki uni nsho'k 'peni pany Jaliil mo dhali 'peni pa Yahudiyya mo 8 dhali 'peni pa Urushaliim mo dhali 'peni pa Idumiiya mo dhali 'peni bampa/ jin di'd e bwampo/ ḵumma/ yi'de/ Uurdun mo dhali 'peni pan Sur mo dhali pa Sayidaa/ mo. Ki uni ciḵki gwo goma ris to kun miikina a'di mo tani, adhana waambuhany 'kwani pu'dkini a'di mo be. 9 A'di torki imanciḵ a'di gwo gwo mmothoson ara ḵur is gom a'di mo haali/ gom waambuhany 'kwani mo, wakan ki uni mini 'koki yap a'di ki is mo be. 10 Haali/ a'di waçki 'kwani ka ris mo, wakan ki 'kwani 'baar kun wo'ckina is she/ ŋapkin mmo'dish a'di is mo isi mmota a'di is ki me'd mo. 11 Dhali ka rum thus kun nyo/on parki a'di e mo tani, uni ta/kina 'cesh ibwambori a'di mo dhali cukin mo dhali uni oki gwo mo ki, "/E

ta Ya/ ma Arumgimis mo be." 12 A'di k̲anki uni gwo ki 'bi'th mo ki a'di minu 'koki mish mo.

Yesus Kwanyki Uni kun 'Koni 'Kume'd I'ce'dka Su/ mo

13 A'di yaki'd e 'kuwosh mo, dhali a'di yuk̲ki'da yuk̲ gom uni gwansan kun ona bwa a'di mo, dhali uni p̲u'dkini a'di mo be. 14 A'di kwanyki uni kun 'koni 'kume'd ice'dka su/ mo (kun yuk̲kina a'di ki iman dhunu ki she/ mo) wakan ki uni mini 'ko nyak̲ki a'di mo dhali ki a'di midi hash uni mo mmobah gwo mo, 15 dhali mmo/ tagi moshirr mmo/ura ruma 'cesh ka pije/ mo be. 16 A'di kwanyki uni kun 'koni 'kume'd i'ce'dka su/ mo: Simaan jin yuk̲kina a'di ka Buturus mo; 17 Yak̲uub ya/ ta ma Sabaadi mo, dhala Yohaan jin ta'da kam ma Yak̲uub mo, uni kun yuk̲kina a'di gway ka Buwanarjis mo, jin ta 'pemen gwo jin onu ki, iya/ ma wara sho'k mo, 18 dhala Andarawos mo, Pilibbus mo, Bart̲ulamawos mo, Matt̲a mo, T̲uuma mo, Yak̲uub ya/ ma Halpa/ mo, T̲addaawus mo, Simaan gi paŋ K̲aana mo, 19 dhala Yahuusa Isk̲arayut̲i jin 'cit̲hki a'di is ki gwo mo be.

Gwo Sor jin Wallu ap̲o/ Shi/in Dheleladhelel mo

20 Yan'ko'd a'di yaki bway pa mo, dhali awaambuhany 'kwani p̲u'dkin imontal 'de/ dok̲/e mo, wakan ki uni mini 'koki shwa tont̲e/ si'd̲a/ mo. 21 Ki kuŋgu'b piti cik̲ki gwo gom a'di mo tani, uni iikin ka pije/ mmobu'th a'di mo, haali/ uni oki gwo mo ki, A'di guski'da du mo be.

22 Dhali iman'kwar to kun p̲u'dkin ka luŋgu'b 'peni pa Urushaliim oki gwo mo ki, "A'di bu'thkin ma Baalsebuul mo" dhali "Ki gway gi tap̲a ma rum 'cesh mo tani a'di i urkina a'di arum 'cesh ka pije/ mo be."

23 Yesus yuk̲ki uni ki is piti mo dhali o uni gwo ki gwom'bi'th /e mo ki, "Ka Set̲aan midi mish ura Set̲aan ka pije/ kata mo? 24 Wak̲ki/ dhan 'peŋkuman bampa/ midi k̲wa/ bwa ap̲o/ is piti mo tani, adhan 'peŋkuman bampa/ c̲aan midi mish dosh mo be. 25 Wakki/ gu'b midi kwa/ bwa e is piti mo tani, gu'b caan midi diki mish dosh mo be. 26 Wak̲ka/ Set̲aan cu mis ap̲o/ is pitiŋ gana/ mo dhali k̲wa/ bwa mo tani, a'di midi diki mish dosh mo, hili a'di midi kar 'kup̲ mo be. 27 Hili wathin 'deŋkamu/ midi diki ciç gu'b gi wathi/ jin 'bitha 'bi'th mo dhali k̲wal tom piti mo ki dargi mondek̲ wathi/ jin 'bitha 'bi'th ka shi/ nt̲wa/a/ mo, dhali yan'ko'd a'di midi shi/ gu'b piti is mo be. 28 Ka jiŋ gana/

Aha/ ona um ki, aris miinthus gi iya/ gi 'kwani 'baar mo minu gwam mo, hili aris gwo sor gunn kun wala uni mo tani, 29 hili a'diyin jin walki gwo sor apo/ Shi/in Dheleladhelel mo tani midi diki ta gi moŋgwam ki sule/ mo, hili a'di dina mii i'ba/ ki sule/ sule/ e miinthus mo be." 30 Yesus oki gwo yansan haali/ uni oki gwo mo ki, "A'di taki'd ga rum thus jin nyo/o'd mo be."

Ko Yesus dhali Ikam Piti mo

31 Yan'ko'd kum dhali ikam piti pu'dkin mo dhali doshkina pije/ mo. Uni ki hash a'di gwo mo, mmoyuk a'di mo be. 32 Dhali awaambuhany 'kwani 'kokin mmo'kam a'di is mo dhali uni ki o a'di gwo mo ki, " Kwan dhali ikam pini dhali i'bwahan uni 'kokina pije/ mo, dhali uni ŋapki /e mo be."

33 A'di thokki uni gwo mo ki, "Aja sa/ ita'da ta'dam pem mo dhali ikam pem mo?" 34 A'di ki hil mo mo mmo'kar mo ki e gom uni gwansan kun 'kon mmo'kam a'di is mo dhali o gwo mo ki, "Hili mo mo ma, ita'dam pem dhali ikam pem anahan mo! 35 Haali/ a'diyin jin mii'd ki bwa ma Arumgimis mo tani, a'di ta'da kam pem mo, dhali 'bwah pem mo dhala ta'dam pem mo be."

Markus 4

Gwom'Bi'th/e goma Ka'bany To jin Yekku mo

1 Dok/e a'di telki mii 'pen mmotor uni gwo e shemen ma gap ma al mo, dhali awaambuhany 'kwani tulki is mmo'kam a'di is mo. A'di seki bwaa kur jin diki'd eya powa al yi'de/ mo, dhali a'di ki ca'bi bwamani a'di mo. Dhali awaambuhany 'kwani 'baar doshkin e shemen ma gap ma al yi'de/ mo be. 2 A'di torki uni aris to ka ris ki gwom'bi'th/e mo, dhali e gwom piti jin tora a'di mo tani, a'di ki o uni gwo mo ki, 3 "Cikki gwo mo ma! Aman yeka ka'bany a'di yaki'd ka pije/ mmoyek to mo. 4 Ki a'di yekki to mo tani, aka'banya tiya ta'kkin e yan bway tur mo, dhali 'dii pu'dkin mo dhali los uni mo be. 5 Aka'banya tiya uni ta'kkin apo/ wosh mo, e mo kun 'kona uni ki taga 'cesh mo. Hili ki jahanne/ uni 'kana le/ mo, haali/ uni darga 'cesh mo. 6 Hili ka tente/ sulki'd mo tani, aris to kun sinu la shi'bil mo, dhali haali/ uni daran ga birman mo, hili uni ku'thkin mo be. 7 Aka'banya tiya ta'kkin e bwam ma 'de/ mo.

Hili ka 'de/ caki'd mo dhali ̲cokot̲ki uni mo tani, dhali a'di diki dho'th mamana kamu/ mo be. 8 Aka'banya tiya t̲a'kkin eya 'cesh jin 'bora 'bor mo dhali dho'thki maman mo dhali marki is mo dhali dho'thki maman ka iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd mo, dhali ki iss 'kwanimpa ikwara mo dhali ki iss 'kwanimpa imudhe'd eya tora 'de/ mo be." 9 Yan'ko'd a'di ki o gwo mo ki, "A'diyin jin ta'dgi gu'bany 'ce mmocik̲ gwo mo tani, dhalki a'di cik̲ gwo mo ma!"

10 Dhali ka Yesus diki'd a'di 'de/ mo tani, uni gwansan kun 'kamki a'di is nyak̲ki uniŋ 'kume'd i'ce'dka su/ dot̲ki a'di gwo gom gwom'bi'th/e mo. 11 A'di ki o uni gwo mo ki, "Um ̲cinu gwo jin ̲cinu ki kup̲ gom bampa/ ma Arumgimis mo, Hili gom uni gwansan kun 'kona pije/ mo tani uni a'di iminu t̲orki gwo ki gwom'bi'th/e mo, 12 wakan ki uni mini mish mo ka jiŋ gana/ mo, nye/, uni mini 'koki nyit̲h a'di mo, dhali wakan uni mini cik̲ a'di mo, hili uni mini 'koki mish a'di 'ban mo, walla uni mini t̲u'k mo dhali Arumgimis midi gwam uni mo be."

13 A'di ki o uni gwo mo ki, "A/um si'da/ 'koki mish gwom'bi'th/e yansan 'ban mo? Aris gwom'bi'th/e gwansan mina umi mish 'ban kata mo?" 14 Amanyek̲a k̲a'bany to mo tani a'di yek̲ki gwo mo be. 15 Dhali uni gwansan ita uni kun t̲a'kkin e bway tur mo e mo jin yek̲u gwo nycine/ mo. Ki uni cik̲ki gwo mo tani, Ki jahanne/ aSetaan p̲u'dki'd mo dhali k̲al gwo jin yek̲u e uni mo be. 16 Dhali uni gwansan si'da/ ita emen to kun yek̲u e embula 'cesh wosh mo; Ki uni cik̲ki gwo mo tani uni ki la bu'th a'di ki jahanne/ ki bwaŋ'kunyga/ mo be. 17 Hili uni 'koki taga birman e is buni mo, hili uni 'kokin jasi ari 'ceenne/ mo. Dhali yan'ko'd ki mont̲o'c bwa walla mo jin 'koshuwa 'kosh cuki mis gom gwo yan mo tani, ki jahanne/ uni t̲a'kkin mo be. 18 Naskina/ ak̲a'banya tiya uni yek̲kunu e bwam ma 'de/ mo. Uni ta uni gwansan kun cik̲ki gwo mo, 19 hili uni bala to ga 'cesh is mo dhali 'penkap̲an buni jin el uni e ki el mo dhali bwam buni kun o uni ki tontiya mo dhali ̲cokot̲ gwo mo, dhali uni moli dho'th mo be. 20 Uni gwansan kun yek̲kunu eya 'cesha 'borga/ mo tani ita uni kun cik̲ki gwo mo, dhali bu'th a'di mo dhali dho'th maman mo, ki iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd mo, dhali ka iss 'kwanimpa kwara mo, walla atora 'deŋ kamu/ ka iss 'kwanimpa imudhe'd ki nyanye/ mo be.

Moŋkush jin Kumu 'Kup ki Toŋ'kul Bwa mo
21 Dhala Yesus ki o uni gwo mo ki, "A/um kalkina lamba/ bway bwaŋ gu'b mo dhali kar a'di e bwamani toŋ'kul bwa mo walla e 'kwaranya ci mo 'taa? Um ki kal a'di bway gu'b mo dhali kar a'di e tirkina/ mo be. 22 Haali/ toŋ kamu/ yisa di'da jin minu bag mo ki a'di minu 'koki mish eya tente/ mo, dhali toŋ kamu/ yisa di'da jin minu mii ka kwal is mo jin midi diki pi ka pije/ eya tente/ mo. 23 Wakki/ wathin 'deŋ kamu/ ta'dgi gu'bany 'ce mmocik gwo mo tani, dhalki a'di cik gwo mo ma!"
24 A'di ki o uni gwo mo ki, "Hili ki 'bore/ a'di jin cikka um mo, haali/ to jin bara um mo tani minu barki um mo, dhali to ki nyanye/ mo tani minu marki um is mo be. 25 Haali/ a'diyin jin taki'd gi to mo tani, minu ciki a'di ki nyanye/ mo, dhali a'diyin jin dara'd mo tani, a'di minu bu'th 'peni a'di mo be."

Gwom'Bi'th/e goma Ka'bany To jin Caki'd mo
26 A'di si'da/ oki gwo mo ki, "Bampa/ ma Arumgimis a'di wana e ki wathi/ jin yekki emen tom piti apowa 'cesh mo. 27 A'di ishki e mon'thiny mo dhali cu mis montee mo, dhali aka'bany to 'kaki'da le/ mo dhali ca mo, wakan ki a'di diki mish mo mo be. 28 A'cesh a'di dho'thki to ki is piti mo. Ale/ a'di 'ka'di twa/a/ mo, yan'ko'd akulpe/ mo, yan'ko'd maman gana/ mo. 29 Hili ki maman iski'd mo tani, a'di ki kar mo ma nyertha/ eya tente/ ki jahanne/ mo haali/ mo jin minu 'cith to pu'dki'd mo be."

Gwom'Bi'th/e gom Emen To jin Miinuwa 'Tash mo
30 Dhali dok/e a'di ki o gwo mo ki, "Mina ana kar bampa/ ma Arumgimis ka par 'ban kata mo, walla gwom'bi'th/e jana mina ana itor a'di eya tente/ mo? 31 A'di wana e ki emena ka'bany to jin minuwa 'tash mo, a'di ta ara ka'bany to jin ca'ba e ki piri'th piri'th apowa 'cesh mo be. 32 Hili ki a'di yekkunu mo tani, a'di caki'd mo dhali a'di warki'd ki dhan wurup mmopiya ris to e kun sinu i'baar mo, dhali a'di ki pepera dhana bi mo, wakan ki 'dii kun pen e momis mo tani nyaŋki gu'b buni eya lam piti mo be."

Mo gi Bu'th ma Yesus Gwom'Bi'th/e Mmoṯor mo
33 Ka ris gwom'bi'th/e gi wakan mo tani a'di ki ṯor uni gwo mo, me'd jin mina uni 'taki mish a'di 'ban mo, 34 dhali a'di diki ṯor uni gwo ki dargi gwom'bi'th/e mo. Hili e imanciḵ gwom pitiŋ gana/ uni 'cena mo tani a'di ki be'd uni gwo 'baar mo be.

Yesus Doshki'da Dhana Punthar 'Tham mo
35 Dhali ka tee c̣aan mo, ki mo ta mom'pimpili/ mo tani, a'di ki o uni gwo mo ki, "Dhalki ana iina mo mmo'ciṯha gap̄ gi 'bana kamu/ mo."
36 Wakan uni dhalkina waambuhany 'kwani 'pen mo, uni suski a'di nyaḵki uni mo, me'd jin c̣a'bkina a'di e bwam ma ḵur mo. Dhali aḵura tiya nyaḵki 'ko ki a'di mo be. 37 Dhali adhana punthar 'tham poshki'd mo, dhali yi'de/ birki bakal mmodora ḵur mo wakan aḵur a'di 'tu'dkina yi'de/ hila mo be. 38 Hila Yesus ki is piti diki'd e bum'pen ma ḵur mo, mmo/ish e ap̄o/ burrinye/ jin ishu 'ba/ mo. Dhali uni merki a'di e mo, mmo/ o a'di gwo mo ki, "Manṯor gwo, /e bunya dina is ki mer mo ki ana mina 'ce'd sho'k mo?"

39 Dhali a'di merki e mo, mmoḵucur 'tham ki gwo mo, dhali o yi'de/ gwo mo ki, " Roc̣i sho'k mo, dhali doshi muŋgun mo," Yan'ko'd 'tham doshki'd mo, dhali adhan mo dosh ki biyuu mo be. 40 Yan'ko'd a'di ki o uni gwo mo ki, "Atinta ḵo/a uma ḵo/ ise? Um dargi moŋ gam gwo is mo 'taa?"

41 Dhali uni 'kokunu mo mmo'tu'd ki mondee is mo dhali mmo/ o gwo ka rem'kup̄ mo ki, "Ki wathi/ jana a'dan sa/, ki 'tham dhali yi'de/ haki a'di gwo e mo?"

Markus 5

Wathi/ gi Paŋ Gadara jin Bu'thkin ma Ruma 'Cesh jin Waḉkunu mo
1 Dhali uni p̄u'dkin ka 'ban ma gap̄a ala kamu/ mo, e bampa/ gi paŋ Gadara mo. 2 Dhali ka Yesus piki'd ka pije/ 'peni bwam ma ḵur mo tani, wathi/ jin taki'd ga/ rum thus jin nyo/o'd p̄u'dki'di a'di 'peni moŋ'kup̄a je mo be. 3 Wathi/ diki'd e moŋ'kup̄a je mo. Dhali wathin 'deŋ kamu/ yisa di'da jin mishki a'di deḵ ki sul̄e/ mo isi ka jindhir ilu/ mo. 4 Haali/ a'di deḵkunu me'd ka ris mo ka maḵkiya mo dhali ka risa

jindhiir mo. Hila jindhiir bene'dkina a'di bwa mo dhala maḵkiya si'da/ 'ce'dkina a'di ka 'ci 'cimi'th mo. Wathiŋ kamu/ yisa tagi 'bitha mmo'te a'di mii 'twa/ mo. 5 Ki mon'thiny dhali ki montee mo tani a'di diki'd e moŋ'kupa je mo dhali e moŋ'kuwosh mo, a'di gwoki'd mo dhali 'ciṯh is piti ki wosha kaga/ mo be. 6 Dhali ki a'd parki'da Yesus e 'pena dhana mo tani, a'di guski'di a'di mo dhali luŋ ibwambori a'di mo. 7 Dhali a'di gwoki'd ki dhan 'twa/ jin caaca mo ki, "Ki /e mini miiya tinta ki aha/ mo, Yesus, /E jin ta Ya/ ma Arumgimis jin caaya e ki ca mo? Aha/ doṯkina /e ki gway ma Arumgimis ki is piti mo, dhalku/ ki 'kosh aha/ is ka nyor mo." 8 Haali/ a'di oki a'di gwo mo ki, "Piyu ka pije/ 'peni wathi/ mo, /e jin tana rum thus jin nyo/o'd mo."

9 A'di doṯki a'di gwo mo ki, "Gway pini yuḵu kaja mo?"

A'di thoḵki a'di gwo mo ki, "Gway pem yuḵku ka ris mo, haali/ aman tana ris mo be." 10 Dhali a'di ki doṯ a'di gwo ka daran du mo dhali mmo'koki hash uni ka pije/ 'peni bampa/ mo be.11Adhana waambuhany ḵuthar uni shwakin e 'bambala wosh mo, 12 dhali uni doṯki a'di mo, mmo/o gwo mo ki, "Hashki aman e bwaŋḵuthar mo ma, dhalki aman cica e uni mo." 13 Wakan a'di dhalki uni bway mo, dhala rum thus kun nyo/on pu'dkin ka pije/ mo dhali ci'c e bwaŋḵuthar mo, dhali adhana buhany ḵuthar sokin ka luŋgu'b e 'bambala wosh bwaya al yi'de/ mo, dhala aliip ḵuthar isu/ uni ci'ckin e ḵumma/ yi'de/ mo be. 14 Dhali imanhil ḵuthar uni sokin mo dhali ṯor gwo gom to jin miiki'd e 'peŋkuman bampa/ mo dhali e pa 'baar mo, dhali wakan 'kwani iikin ka pije/ mmopar to e jin miiki'd mo be. 15 Dhali yan'ko'd uni pu'dkina Yesus mo dhali uni ki par wathi/ e jin bu'thkin ruma 'cesh mo, mmoca'b imun ki burrinye/ i is mo dhali ka dum piti jin 'boro'd mo; dhali uni ko/ki a'di mo be. 16 Dhali uni gwansan kun mishki to jin miiki'd e wathi/ jin bu'thkin ma ruma 'cesh mo, mmoṯorki uni gwo ka baṯh'pen gana/ mo, dhali uni si'da/ ṯorki uni gwo gom ḵuthar mo be. 17 Yan'ko'd uni ṯelki mii 'pen mo mmodoṯ a'di mmoya mo 'peni mom buni mo be.

18 Dhali me'd jin sekina a'di e bwam ma ḵur mo tani, wathi/ jin bu'thkin ma ruma 'cesh doṯki a'di 'twa/ mo ki a'di midi 'taki nyaḵ di ki a'di mo be. 19 Hila Yesus diki dhal a'di bway mo, dhali oki a'di gwo mo ki, "Yaku/ e gu'b pini mo ma dhali 'kwanim pini mo dhali ṯor uni

gwo gom to jin miikina Tapa gom /e mo, dhali gom mo mii mii jin miikunu apo/ /e mo be." 20 Wakan a'di yaki'd ka pije/ mo dhali tel mii 'pen mmotor gwo e bampa/ gi pan Dekapolis mo gom dhan to jin miikin ma Yesus gom a'di mo, dhali aris 'kwani 'baar merkin mo be.

'Bwa/ ma Ya/irus dhala 'Bom jin Taki'da Yesus 'Twaman Burrinyem Piti Is ki Me'd mo

21 Dhali ka Yesus 'cithki'da gap dok/e bwaya 'bana kamu/ eya kur mo tani, adhana waambuhany 'kwani tulki isi a'di mo, me'd jin dikina a'di e shemen ma ala kamu/ mo be. 22 Yan'ko'd tapa gi gu'b gi montul is jin yukku gway ka Ya/irus pu'dki'd mo, dhali ki a'di parki a'di e mo tani, a'di bitki'da 'cesh e sho'k piti mo. 23 Dhali a'di dotki gwo mo, mmo/ o ki, "Ari 'bwa/m pem a'di 'ba'thki'd mmomuri wu mo. Aha/ dotkina /e mo, mmoyayu mo dhali kar me'd pini apowa yim mo ki a'di mina isi 'bor mo dhali di ki e mo be." 24 Wakan a'di yaki'd nyakki a'di mo, dhali adhana waambuhany 'kwani bathki a'di mo dhali uni ki 'kam a'di is ki dek mo be.

25 Dhali 'boma kamu/ si'da/ diki'd imun mo jin guskin ma bas ki yili 'kume'd 'ce'dka su/ mo be. 26 Dhali ayim 'koshkina is ka nyor kagahara/ mo 'peni mii jin yakina a'di e ihakim ka ris mo dhali a'di 'barki tom piti kun takina a'di mo, hili isi ciki/ 'peni mo jin mina is i'taki 'bor mo tani ayim shi/kina is kagahara/ mo be. 27 Dhali ka yim cikki gwo kun okunu goma Yesus mo tani, ayim pu'dki'di 'ko'di a'di eya dhana waambuhany 'kwani mo dhali ta burrinyem piti is ki me'd mo be. 28 Haali/ ayim oki gwo mo ki, "Wakki/ aha/ mina 'taki ta jasi 'twaman burrinyem piti is is ki me'd mo tani, aha/ mina isi 'bor mo be." 29 Dhali ka yim taki a'di is ki me'd mo tani, abas jin guski'd doshki'd mo, dhali ayim mishki'd ki is piti ki a'di wackunu mo 'peni isa nyor jin 'koshki a'di mo be.

30 Yesus ki jahanne/ nyithki'd e is piti ki mom'bi'th yaki'd ka pije/ 'peni a'di mo. A'di tu'kki'da bor e bwaman ma waambuhany 'kwani mo dhali o gwo mo ki, "Aja a'di ta 'twaman burrinye/ pem is ki me'd mo?"

31 Dhali imancik a'di gwo ki o a'di gwo mo ki, "/E parkina dhana waambuhany 'kwani e mo kun yapkina yap ki is mmo'kam /e mo, dhali /e o gwo mo ki, ' Aja taki Aha/ is ki me'd mo?'"

32 Dhali hili aYesus tu'kki'da bor mo mmopar a'di jin miiki'd kan e mo. 33 Hila 'bom a'di mishki to jin miikunu gom a'di mo, a'di pu'dki'd ki monko/ is mo dhali ki mondee is mo. Dhali a'di ki bita 'cesh ibwambori a'di mo dhali tor a'di gwoŋ gana/ i'baar mo be. 34 A'di ki owa yim gwo mo ki, " 'Bwa/um, moŋ gam gwo is pini a'di wacki /e mo. Yaku/ ki monku'th is mo dhali waci mo 'peni isa nyor pini jin 'koshki /e mo."

35 Ki a'di di'd mmowal 'twa/ mo tani, 'kwanin tiya pu'dkin 'peni tapa gi gu'b gi montul is mo, mmo/ o gwo mo ki, " 'Bwa/m pini wuki'd mo. Atinta to'ckina eya mantor gwo bwa ki rash rash kan mo?"

36 Hili ka Yesus cikki gwo kun okunu mo tani, a'di oki tapa gi gu'b gi montul is gwo mo ki, "Dhalku/ is ki ko/ mo ma. Hili gami jasi gwo is mo." 37 A'di diki dhal jan tal 'deŋ kamu/ bway mo mmobath a'di mo hili jasa Buturus mo, Yakuub, dhala Yohaan jin ta'da kam ma Yakuub mo be. 38 Ki uni pu'dkin e gu'b tapa gi gu'b montul is mo dhali imun mo tani a'di parki'da dulat e kun miikina 'kwani mo; uni gwokin ki jabu'th mo dhali miiya cinthar kagahara/ mo. 39 Dhali ki a'di cicki gu'b mo tani, a'di ki o uni gwo mo ki, "Atinta miikina uma dulat mo dhali ko kan mo? A'ci diki wu mo hili a'di ishki e mo be." 40 Uni telki mii 'pen mmomii a'di ka mak mo. Hili a'di dhuki uni 'baar 'pen ka pije/ mo dhali sus com ma 'ci mo dhali kum mo dhali uni gwansan kun nyakki 'ko ki a'di mo, dhali a'di ki ya e mo jin din mo 'ci mo be. 41 A'di ki butha 'ci ime'd mo dhali owa yim gwo mo ki, "Thalitha, cuyi mis mo!" a'di jin ta 'pemen gwo jin onu ki, "Ari nyara/, Aha/ ona /e gwo mo ki, cuyi mis mo." 42 Dhali ki jahanne/ ari nyara/ cuki mis mo dhali ya ki sho'k mo (haala yim 'kona yili 'kume'd i'ce'dka su/ mo). Dhali ki jahanne/ uni ko/ki is ki dhan momera caaga/ mo be. 43 A'di ki kan uni gwo ki 'bi'th mo ki wathin 'deŋ kamu/ midi 'taki diki mish mii yan mo. Yan'ko'd a'di ki kan uni gwo mo mmocika yim tonte/ mmoshwa mo be.

Markus 6

Yesus A'di Wakkunu mo e Pa Naasira mo

1 A'di yaki'd 'peni mun mo dhali pu'dki'd e bampam pitiŋ gana/ mo, dhali imancik a'di gwo bathki a'di nsho'k mo be. 2 Ka cim ma pesu/

pu'dki'd mo tani, a'di telki mii 'pen mmotor gwo e gu'b gi montul is mo. 'kwani ka ris cikki gwom piti mo dhali uni 'kokin mmomer mo. Uni oki gwo mo ki, " 'Peni mana gamakina a'di aris gwontor gwansan mo?" "Ki mo yuk gi wakatinta icikunu a'di mo sa/?" "Dhali aris miimer gi wakatinta imiikina a'di ki me'd piti mo?" 3 "Dina a'di ki ta aman paa/ cwa mo 'taa, jin ta ya/ ma Mariyam mo dhala kam piti ka Yakuub mo dhala Yuuse mo dhala Yahuusa mo dhala Simaan mo 'taa? 'Kona i'bwaham ki 'ko nyakki ana mo 'taa?" Hili uni kolkunu ka Yesus mo be. 4 Yan'ko'da Yesus ki o uni gwo mo ki, "Amanci gwo ma Arumgimis yisa dargi montak mo, hili isi ciki/ jasi e bampam pitiŋ gana/ mo dhali e bwaman 'kwani ma bas piti mo dhali e kuŋ gu'b pitiŋ gana/ mo be." 5 Dhali a'di midi mol dhan miinycaaga/ mii mo, hili isi ciki/ mmokar me'd piti apo/ 'kwanin daka/ kun ba'thkin mo dhali wac uni mo be. 6 Dhali a'di merki'd kagahara/ mo haali/ gom 'kom buni kun 'kona uni ki dargi moŋgam gwo is mo. Yan'ko'd a'di yaki'd e bampa/ 'baar mmotor gwo mo be.

Mo ii jin Iina Uniŋ 'Kume'd I'ce'dka Su/ mo

7 Dhali yan'ko'd a'di ki yuk uni kun 'koni 'kume'd i'ce'dka su/ mo dhali tel mii 'pen mmohash uni ka pije/ ka susu susu mo, dhali a'di ki ci uni moshirr apowa rum thus kun nyo/on mo, 8 dhali a'di ki kan uni gwo mmo'koki 'do ton tiya gom mo iim buni mo, hili isi ciki/ jasi cwa mo ---walla maa yisa, walla kucaŋ yisa, dhala guruush yisa eya jisilaan buni mo--- 9 hili uni mini hi'th jasa ppa/ isho'k mo, dhali uni mini 'koki hi'th burrinyem bwamani su/ mo. 10 Dhali a'di ki o uni gwo mo ki, "E gu'b yin jin mina umi cic mo tani, 'koyi ntagi um mini ii mo 'peni mattaan mo. 11 Dhali wakki/ 'kwani gi bampan tiya 'koki bu'th um mo walla ush gwom bum cik mo tani, ki um mini dhal mo caan 'pen mo tani, piri abuhany 'peni sho'k bum mo me'd gwo jin onu apo/ uni mo." 12 Wakan uni iikin ka pije/ mo dhali ci gwo mo ki 'kwani mini 'taki rica du is mo. 13 Dhali uni urkina risa rum 'cesh ka pije/ mo, dhali wol 'kwani ayini 'kup ka ris kun 'ba'thkin mo dhali wac uni mo be.

Mo wu ma Yohaan jin Ta'da ManMiiya mii ki Yi'de/ mo

14 Dhala Malik Herodus cikki gwo yan mo, gom gway ma Yesus mishkunu e mo 'baar mo. Haali/ kun tiya oki gwo mo ki, "A'di ta'da

Yohaan jin ta'da manmiiya mii ki yi'de/ mo jin cukunu mis 'peni mo wu mo, a'di i'bitha wathi/ mii ki 'bi'th e a'di mo be." 15 Hili kun tiya o gwo mo ki, "A'di ta'da Iliyya mo." Dhali kun tiya oki gwo mo ki, "A'di ta'da manc̲i gwo kadhamo/ mo, jin wana e ki janṯal 'deŋkamu/ 'peni imanc̲i gwo ma Arumigimis kadhamo/ mo be."

16 Hili ka Herodus cik̲ki gwo yan mo tani a'di ki o gwo mo ki, "Yohaan, jin 'citḫkika/ 'kup mo, a'di icukunu mis mo be." 17 Haala Herodus hashki gwo mmobutha Yohaan mo dhali dek̲ a'di mmokara sijin mo gom gway ma Herodiyya (jin ta asha kam piti ka Pilibbus mo,) haali/ a'di mashki'da yim mo be. 18 Haala Yohaan ṯorki'da Herodus gwo mo ki, "A'di diki ta mii jin dhala gwoŋk̲an /e bway mmomash asha kan mo." 19 Dhali hili aHerodiyya a'di dek̲kin ma nyor mo apo/ a'di mo dhali mmoŋap̲ a'di mmo'taki 'kosh a'di jwa mo tani, hili ayim diki mish a'di mii mo, 20 haala Herodus a'di k̲o/ki'da Yohaan mo; mmo/ mishkina a'di ki a'di ta wathiŋ k̲ar/e mo dhali wathi/ jin k̲ogu mo, dhali kar a'di ki 'dantar mo. Mmo/ cik̲kina a'di gwo 'peni a'di mo tani a'di 'koshkina 'kup̲ is kagahara/ mo, hili a'di cik̲ki gwo 'peni a'di ki bwaŋ'kunyga/ mo be.

21 Dhali yan'ko'd embul ma ṯu'c p̲u'dki'd mo ka tee gi mondho'd ma Herodus mo dhali a'di miiki dhan monshwanto gi mom'pimpili/ gom 'kwaninycan piti mo dhali goma ris 'kwani kun cil ma askar iss 'kwanimpa ka aliip̲ mo dhali 'kwani gwanyjak̲a/ gi pany Jaliil mo be. 22 Dhali 'bwa/ ma̲ Herodiyya ki is piti pu'dki'd mo dhali sa gom uni mo, ayim 'borki'da Herodus bwa mo dhala ris yilkinam piti mo. Amalik̲ ki o ari nyara/ gwo mo ki, "Doṯi aha/ goma ris to kun ona bwa /e mo dhali aha/ mina c̲iki /e a'di mo be." 23 Dhali a'di ki owa yim gwo mo ki, "Ma to yin jin mina /e doṯ 'peni aha/ mo tani, aha/ mina c̲iki a'di ki /e mo, ntaga 'banuk̲ bamp̲am pema kamu/ mo be."

24 Dhali ayim yaki'd ka pije/ mo dhali doṯ kum gwo mo ki, "Atinta a'di imiga/ doṯ a'di mo?" Dhali kum ki o a'di gwo mo ki, " 'Kup̲ ma Yohaan jin ta'da manmiiya mii ki yi'de/ mo be."

25 Dhala yim dok̲ki'd ki jahanne/ bwaya malik̲ mo, dhali a'di doṯki gwo mo, mmo/ o gwo mo ki, "Aha/ ŋap̲a /e ki c̲iki aha/ 'kup̲ ma Yohaan shwanesan eya sahan mo, a'di jin ta'da manmiiya mii ki̲ yi'de/ mo." 26 Hili amalik̲ a'di biṯkina bwa ka luŋgu'b kagahara/ ki bwandiṯi'd mo,

haali/ gom gwo jin ona a'di is mo dhali haali/ gom yilkinam piti mo tani, a'di 'tena bwa mmo'ce'd gwom piti mo be. 27 Wakan amalik hashki'da askar 'pena man ji mom piti mo dhali kan a'di gwo ki 'kup ma Yohaan minu guyu/ bway a'di mo. Aman ji mo yaki'd mo dhali 'cith a'di 'kup eya sijin mo. 28 Dhali a'di ki guyu/ 'kup piti e bwam ma sahan mo dhali ciki a'di ki ari nyara/ mo, dhali ari nyara/ ciki a'di ki kum mo be. 29 Dhali ki imancik a'di gwo cikki gwo yansan mo tani, uni pu'dkin mo dhali kal buŋgwar is piti mo dhali 'thi a'di e jis jwa mo be.

'Kwani aliipi Mudhe'd kun Cikunu Tonte/ mo

30 Dhali iman dhunu ki she/ pu'dkin imontal 'de/ aYesus mo dhali torki a'di aris to 'baar mo kun miikina uni mmotor gwo mo be. 31 Dhali a'di ki o uni gwo mo ki, "Iiyi mo um 'cena/ ki is bum e mo jin pina 'kwani mo dhali siyi is ari 'cenne/ mo." Haali/ 'kwani tana ris kun mini iiyu/ mo dhali ii mo, dhali uni si'da/ 'koki taga tente/ mmoshwa to mo be. 32 Wakan uni iikin e bwam ma kur mo e mo jin dargi 'kwani cem buni mo be. 33 Hili uni parki uni e mmo/ ii mo dhali 'kwani ka ris nyithki uni mo, dhali uni sokin ki sho'k imontal 'de/ 'peni aris bampa 'baar mo dhali pu'dkin imun ntwa/a/ ki uni mo be. 34 Ki uni pu'dkin e yana gap mo tani, a'di parki dhana waambuhany 'kwani e mo dhali a'di ki ko'c uni e i is mo haali/ uni wana e ki ka'bal kun darga manhil uni mo. Wakan a'di telki mii 'pen mmotor uni aris to ka ris mo be.

35 Dhali ka tente/ diki yul naskina/ mo tani, imancik a'di gwo pu'dkini a'di mo dhali o a'di gwo mo ki, "Mo yansan ta mo jin pina 'kwani mo dhali atente/ a'di dhurumki'd mo be. 36 Hashki uni mo ma wakan ki uni mini ii e mo kun 'dish bampa/ is mo dhali e ushi pa mo mmoyol tonte/ gom is buni mmoshwa mo."

37 Hili a'di ki thok uni gwo mo ki, "Um mini ci uni tonte/ mmoshwa mo." Dhali uni ki o a'di gwo mo ki, "Mina amani ii mo dhali yol maaŋkuthu'd ka ri/yaal iss 'kwanimpa i'kume'd mo dhali ci uni mmoshwa mo 'taa?"

38 Dhali a'di ki o uni gwo mo ki, "Um 'kon ma kuluny maaŋkuthu'di ekata mo? Iiku/ mo ma dhali par e mo." Ki uni gamki a'di mo tani, uni ki o gwo mo ki, "Kuluny maaŋkuthu'd imudhe'd mo dhali wa'c isu/ mo be." 39 Dhali a'di ki kan 'kwani 'baar gwo mo mmo'kowa 'cesh ka

nonshe/ apowa shondhii/i'd mo be. 40 Wakan uni 'kokina 'cesh ka nonshe/ ki iss 'kwanimpa imudhe'd mo dhali ki iss su/ i'ce'dka 'kume'd mo be. 41 Dhali a'di bu'thki maaŋkuthu'd imudhe'd mo dhali wa'c isu/ mo, dhali a'di ki hil mo 'kupki momis mo, dhali a'di ki 'bora 'bor bwa i is mo dhali 'ce'd maaŋkuthu'd bwa mo dhali ciki uni ki imancik a'di gwo mo mmodhu ibwambori 'kwani mo. A'di si'da/ ki pwak wa'c bwa she/ isu/ mo ibwamani uni 'baar mo be. 42 Dhali uni 'baar shwaki to mo ntagi uni kapkunu mo be. 43 Dhali uni 'tu'dkina nura/ ki 'pisira maaŋkuthu'd i'kume'd i'ce'dka su/ mo, dhali ushi wa'c si'da/ mo be. 44 Dhali uni gwansan kun shwaki maaŋkuthu'd mo tani, ta 'kwaniŋ gwath aliipi mudhe'd mo be.

Yesus Yaki'd ki Sho'k e 'Kupa Al Yi'de/ mo

45 Ki jahanne/ a'di ki tor imancik a'di gwo gwo mo mmose bwam ma kur mo dhali mmo/ii ntwa/a/ ki a'di mo eya 'bana gapa kamu/ mo, e pam Beetsayida mo, ki a'di hashki'da waambuhany 'kwani mo be. 46 Dhali ŋ'ko'd ki a'di dhalki uni 'pen mo tani, a'di seki 'kuwosh mmo'tho mo be. 47 Dhali kii mom'pimpili/ pu'dki'd mo tani, akur diki'd isi bwaman ma al yi'de/ mo, dhali a'di di'd a'di 'de/ eya 'cesh mo be. 48 Dhali a'di parki mo e ki uni 'kokin ka cis mo e moŋ'kosh yi'de/ is ki cwa mo, haala punthar 'tham poshki'd apo/ uni mo. Dhali ki mo ta mon'twash e ka tente/ doŋgon mon'thiny mo tani, a'di pu'dki'di uni mo, mmoya ki sho'k e 'kupa al yi'de/ mo, dhali a'di ŋapki'd mmo/ 'taki ya pe uni mo be. 49 Hili ki uni parki a'di e mo mmoya ki sho'k apo/ 'kupa al yi'de/ mo tani, uni toshkin ki a'di ta'da rum mo dhali uni kumki cuuwa mo, 50 haali/ uni parki a'di e mo dhali uni 'kokina is mmodee mo. Hili ki jahanne/ a'di torki uni gwo mo dhali o uni gwo mo ki, " 'Bithi adu is mo ma! Aha/ a'dan be! Dhalku/ is ki ko/ mo ma!" 51 Dhali a'di seki'd e bwam ma kur nyakki uni mo, dhali 'tham doshki'd mo. Hili uni 'kokin mmomer kagahara/ mo be. 52 Haali/ uni 'koki mish gwo 'ban mo gom maaŋkuthu'd mo. Haali/ adum buni 'bitha 'bi'th mo be.

Yesus Waɔki 'Kwani kun 'Bathan e Pa Genisaarat mo

53 Dhali ki uni 'cithkina gap mo tani, uni pu'dkin e bampa/ gi pa Genisaarat mo dhali shi'dkina kur iyana gap mo be. 54 Dhali ki uni

pikin ka pije/ 'peni bwam ma k̲ur mo tani, ki jahanne/ 'kwani nyit̲hki a'di mo, 55 dhali uni sokin mo 'peni aris bampa/ 'baar mo dhali t̲elki mii 'pen mmok̲ali 'kwani kun 'ba'than eya risa cim buni mo e mo 'baar mo kun cik̲a uni gwo ki a'di diki'd mo be. 56 Dhali e mo yin jin cic̲kina a'di eya ris ushi bampa/ mo, walla e 'peŋkuman bampa/ mo, walla e bampa/ mo tani, uni ki 'thi uni kun 'ba'than e mo ma suug mo. 57 Dhali o bwa ki a'di mo ki uni mini 'taki ta a'di 'twaman burrinyem piti is ki me'd mo, dhali uni ka ris kun taki a'di is ki me'd mo tani wac̲kkunu mo be.

Markus 7

Mii gi 'Kwani Gwanyjak̲a/ mo

1 Dhali ki 'kwani P̲arsiyiin dhali iman'kwar tontiya tulki is imont̲al 'de/ e a'di mo tani uni kun pu'dkin 'peni pa Urushaliim mo. 2 Uni p̲arki imanci k̲ a'di gwon tiya e mmoshwa tont̲e/ ki me'da nyo/ga/, kun 'k̲onu ki 'thur ki yi'de/ mo. 3 (Haali/ 'kwani P̲arsiyiin dhali aris 'kwani Yahuuda mo tani uni 'koki shwa to mo hili isi ciki/ uni mini 'thur me'd buni ki 'bore/ mo, haali/ uni bu'thki mii gi 'kwaniŋ gwanyjak̲am buni kadhamo/ mo be. 4 Dhali ki 'kwani P̲arsiyiin p̲u'dkin 'peni mo ma suug mo tani, uni 'koki shwa to mo hili isi ciki/ uni mini up̲ yi'de/ nt̲wa/a/ mo, dhali uni bu'thki miin tiya ka ris si'da/ kun miikina uni gom miindhamo/ kun t̲orkunu uni mii mo, mmolama k̲ubbaya mo, anos mo, toŋ'kul bwa kun ta gurany kush mo, dhala ris to kun dhunu to kun shwakina uni to ap̲o/ mo.) 5 'Kwani P̲arsiyiin dhali iman'kwar to dot̲kina Yesus gwo mo ki, "Gomatinta 'kona imanci k̲ /e gwo ki bat̲h mii gi gwoŋk̲an gi 'kwani gwanyjak̲a/ kadhamo/ mo, hili uni ki shwa to ki me'da nyo/ga/ kan mo?"

6 Dhali hili a'di oki uni gwo mo ki, "Ishaya oki gwo is ki 'bore/ gom um kun tana he'k e ka he'k mo. Me'd gwo jin 'kwarkunu mo ki,

> ' Kwani gwansan uni tak̲ Aha/ ki 'twam buni mo tani,
> hili adum buni si'da si'd 'peni Aha/ mo be.
> 7 Uni luŋki Aha/ ki pe'th mo,
> gwoŋk̲an 'peni 'kwani mo tani t̲ora uni me'd gwom buni gana/ mo be.'

8 Um dhalki gwoŋkan ma Arumgimis 'pen mo dhali bu'th miindhamo/ gi 'kwani mo be." 9 Dhali a'di si'da/ ki o uni gwo mo ki, "Um 'dapa 'dap kagahara/ mmo/ush gwoŋkan ma Arumgimis mo wakan um mini dhu miindhamo/ gi 'kwanim bum mo! 10 Haala Musa oki gwo mo ki, ' Taki cim dhali kwan mo,' dhali A'di jin midi o gwonthus apo/ com mo dhali kum mo tani dhalki a'di ka jiŋ gana/ iwu'd mo.' 11 Hili um oki gwo mo ki, ' Wakki/ wathi/ midi o com gwo mo walla kum mo ki, "To yin jin midi woth /e mo tani mina /e bu'th 'peni aha/ mo a'di jin ta'da Kurbaan mo,'" (a'di jin ta 'pemen jin onu ki a'di jin cikunu Arumgimis mo), 12 dhali yan'ko'd ki ari mo mo tani um 'koki dhal a'di bway mo mmomii toŋkamu/ gom com mo walla kum mo be. 13 Wakan um ki puu gwo ma Arumgimis ki miindhamom bum jin bu'thkina um 'peni 'kwanin dhamo/ mo. Dhali um ki miiya ris ton tiya ka ris kun wakan mo be."

To gi Shi/i Wathi/ Is mo

14 Dhali a'di ki yuka waambuhany 'kwani dok/e mo dhali o uni gwo mo ki, "Ciki gwo 'peni Aha/ mo ma, aris umi 'baar mo, dhali mishi gwo 'ban mo. 15 Haali/ toŋ kamu/ yisa di'da jin di'd 'pena pije/ jin midi ya bwa wathi/ mo dhali nyo/ a'di mo. Hili to jin piyi'd ka pije/ 'peni bwa wathi/ mo tani to yan a'di nyo/ki wathi/ mo be.16 Wakki/ wathiŋ kamu/ ta'dgi gu'bany'ce mo tani, dhalki a'di cik gwo mo ma." 17 Dhali ka Yesus dhalki'da waambuhany 'kwani mo dhali cic gu'b mo tani, imanciki a'di gwo dotki a'di gwo gom gwom'bi'th/e mo be. 18 Yesus oki gwo mo ki, "A/um si'da/ 'koki mish gwo 'ban naskina/ mowa? 'Kona um ki mish ki ma to yin jin cicki bwa wathi/ 'pena pije/ mo tani midi mol nyo/ a'di is mo, 19 haali/ a'di midi diki ya eya dum piti mo, hili a'di yaki bwam piti mo dhali yan'ko'd a'di ki ya ka pije/ mo?" Ki mii yansan mo tani Yesus torki gwo eya tente/ mo ki aris tonte/ i'baar mo tani dhelelkin mo be. 20 Dhali a'di ki o gwo mo ki, "To jin piyi'd ka pije/ 'peni 'twa/ wathi/ mo tani a'di ishi/ki a'di is mo be. 21 Haali/ 'peni bwaman ma du wathi/ mo tani, a'di ipu'dkina gwonthus kun kulumu ibwa mo, kun ta mii gun minu miinycal kun ta thus ki thus mo, dhali mmota 'di/ mo, dhali mmo'kosha mee mo, 22 dhali mmota cal mo, dhali mmo'thoth bwa mo, dhali mmomii mii kun 'coka 'cok mo, dhali mmota he'k e mo, dhali mii kun 'kanuwa kanthi/ mo, dhali miin dhapan mo, dhali imanthutha thuth'pen mo, dhali mmodhu 'ba/

ki ca mo, dhali mii jin minu miim pus mo. 23 Dhali aris tonthus gwansan i'baar mo kun piyin 'peni bwa wathi/ mo tani, uni a'di ishi/ki wathi/ is mo be."

Moŋgam Gwo Is ma 'Bom gi Pam Piniḳiyya gi pa Suriyya mo

24 A'di cuki mis 'peni mun mo dhali ya pa Sur mo dhali pa Sayidaa/ mo. Dhali imun mo tani a'di ciċki bway gu'b mo, dhali a'di diki dhal jan'deŋ kamu/ bway mmomish a'di mo, hili isi ciki/ a'di molu ba'k mo be. 25 Hili ki jahanne/ a'boma kamu/ jin bu'thkina shi/in jin nyo/o'd 'bwa/ mo tani ciḳki gwo gom a'di mo dhali pu'dki'd mo dhali biṯa 'cesh e sho'k piti mo be. 26 Dhali 'bom yan ta'da 'bom gi paŋ Girḳi mo, a'di jin dho'thkunu mo e pam Piniḳiyya gi pa Suriyya mo. Ayim doṯki a'di mo mmo ura ruma 'cesh ka pije/ 'peni 'bwa/ mo be. 27 Dhali 'di ki owa yim gwo mo ki, "Dhalki uċi ċinu tonṯe/ shwa nṯwa/a/ mo. Haali/ a'di diki 'bor mo mmoḳal tonṯe/ 'peni uċi mo dhali ṯa'k a'di ka risa 'ka mo."

28 Hila yim thoḳki gwo mo dhali o a'di mo ki, "Nye, Tapa, hili arisa 'ka si'da/ kun 'kon e bwaŋ'kwarany ma ṯharabeesa shwaki 'pisira/ maa gi uċi kun raskin mo be."

29 Dhali a'di oki'da yim gwo mo ki, "Haali/ gom gwo jin okina /e wakansan mo tani, /e din ki 'kus mmoya mo. Aruma 'cesh yaki'd ka pije/ 'peni 'bwa/um pini mo be." 30 Dhali ayim yaki pa ka nyaŋ'ko'd mo dhali gama 'ci ishki'd eya ci mo, dhali aruma 'cesh yaki'd mo be.

Yesus Waċki Wathi/ jin Ta'da 'Diye/ mo dhali jin Moli 'Twa/ Wal mo

31 Dhali yan'ko'd a'di doḳki'd ka nyaŋ'ko'd 'peni bampa/ gi pa Sur mo, dhali ya ki tur e pa Sayidaa/ al ma Jaliil mo dhali ki tur e bampa/ gi pan Deḳapolis mo be. 32 Uni ḳalki a'di wathiŋ kamu/ jin ta'da 'diye/ mo dhali 'twam piti jin ċumpulkina a'di wal mo, dhali uni ŋapki a'di mmokar me'd piti apo/ a'di mo be. 33 Dhali yan'ko'd uni ki ḳal a'di is'ko'd ka pije/ mo 'pena waambuhany 'kwani a'di 'de/ mo, a'di ki kar me'd piti i'cem piti mo, dhali yan'ko'd a'di ki 'taḳ manya mo dhali ta a'di ale'd piti is ki me'd mo be. 34 Dhali a'di ki hil mo 'kupki momis mo, mmowuwa shure/ mo, dhali o a'di gwo mo ki, "Ippaṯha," jin ta 'pemen gwo jin onu mo ki, " Dhalki a'di Ḳa'du mo ma!" 35 Dhali 'cem

piti k̲a'dkunu mo, dhali mondek̲ ma le'd piti 'cuk̲kunu mo, dhali a'di t̲elki mii 'pen mmowal 'twa/ eya tente/ mo be.

36 Yesus k̲anki uni gwo mmo'koki t̲or jan t̲al 'deŋ kamu/ gwo mo. Dhali hili mmok̲ankina a'di uni gwo ki 'bi'th ki nyanye/ mo tani, wakan uni bak̲ki gwo gom a'di ki nyanye/ eya tente/ mo. 37 Dhali uni 'kokin mmomer ki mer jin shi/i'd mo, mmo/ o gwo mo ki, "A'di miiki'da ris to 'baar ki 'bore/ mo. A'di si'da/ k̲a'dki wathi/ jin ta'da 'diny'ce mmocik̲ gwo mo dhali uni kun moli 'twa/ wal mmomish 'twa/ wal mo be."

Markus 8

'Kwani Aliip̲i Doŋgon kun C̲ikunu Tonț̲e/ mo

1 Dhali ka tee gwansan mo tani, adhana waambuhany 'kwani tulki is dok̲/e mo, dhali uni dargi tonț̲e/ mmoshwa mo. Yesus yuk̲ki imancik̲ a'di gwo mo dhali o uni gwo mo ki, 2 "Aha/ k̲o'ckina adhana waambuhany 'kwani e i is mo haali/ uni 'kokini Aha/ goma cimi kwara shwane/ mo dhali dargi tonț̲e/ mmoshwa mo be. 3 Wak̲ki/ Aha/ mina hash uni bway bampam buni ki dargi to jin shwanu mo tani, uni mina buye/ i'thi e bway mo. Haali/ kun tiya iiyin 'peni mo kun si'da si'd mo be." 4 Dhali imancik̲ a'di gwo thok̲ki a'di gwo mo ki, "Aman mina gama kuluny maaŋk̲uthu'd jin 'kosh jwa 'peni mana e mombwaasho yan mmokap̲ 'kwani gwansan mo?"

5 Dhali a'di dot̲ki uni gwo mo ki, "Um tanga kuluny maaŋk̲uthu'd ekata mo?" Uni ki thok̲ a'di gwo mo ki, "Ipesu/ mo be." 6 Dhali a'di ki k̲ana waambuhany 'kwani gwo mmo'ko 'pena 'cesh mo. A'di bu'thki'da kuluny maaŋk̲uthu'd ipesu/ mo, mmoc̲i mo jin 'boruwa 'bor bwa i is mo, dhali 'ce'd uni bwa mo. Dhali a'di ki c̲i uni ki imancik̲ a'di gwo mmodhu abori uni mo, dhali uni ki dhu uni ibwambora waambuhany 'kwani mo be. 7 Dhali uni si'da/ takin gi ushi wa'c idak̲a/ mo, dhali 'ko'di a'di 'borki'da 'bor bwa i is gom uni mo tani, a'di ki k̲an imancik̲ a'di gwo mmoc̲iku/ ki 'kwani si'da/ mo be. 8 Dhali uni shwaki to mo dhali uni kap̲kunu mo, dhali uni tulki 'pisira maa is kun urki 'kup̲ mo, mmo'tu'da nurany caaga ipesu/ mo be. 9 Dhali uni gwansan wana e ka aliip̲i doŋgon mo. Yan'ko'd a'di hashki uni bway pa mo be. 10 Dhali ki jahanne/ a'di seki bway bwam ma k̲ur mo nyak̲ki imancik̲ a'di gwo mo, dhali uni iikin bway bampa/ gi pa Dalmanut̲ha mo.

Mmo/ o Bwa ki P̱ar Jamas Mii E mo
11 Dhali yan'ko'd 'kwani P̱arisiyiin p̱u'dkini a'di mo dhali ṯelki mii 'pen mmo/ gar a'di gwo 'kusi 'twa/ mo. Dhali uni ŋap̱ki jamas mii 'peni a'di 'peni momis mo, mmopal a'di mo. 12 Dhali a'di wuki'da shure/ kagahara/ e shi/in piti mo dhali o gwo mo ki, "Gomatinta ŋap̱kin ma nyak̲kum yil gwansan jamas mii mo? Ka jiŋ gana/ Aha/ ona um gwo mo ki, jamas miiŋ kamu/ minu 'koki c̱i ka nyak̲kum yil gwansan mo." 13 Dhali yan'ko'd a'di dhalki uni 'pen mo, dhali seki bwam ma k̲ur dok̲/e mo, dhali ya bwaya 'bana gap̱a kamu/ mo be.

Acumat̲ gi 'Kwani P̱arsiyiin mo
14 Dhali shwane/ imanci k̲ a'di gwo ŋaki maaŋk̲uthu'd mmo'koki k̲al nyak̲ki uni mo. Uni 'koki tagi maaŋk̲uthu'd ki nyanye/ dok̲/e e bwam ma k̲ur mo. 15 Dhali a'di rumki uni ki gwo mo, mmo/ oki, " 'Cunycuri miim bum ki 'bore/ mo dhali jiyi acumat̲ gi 'kwani P̱arsiyiin ki e mo dhali acumat̲ gi 'kwani Herodusiyiin mo."

16 Dhali imanci k̲ a'di gwo uni su'kkin ki gwo ka rem'kup̱ mo, mmo/ o gwo mo ki, "Haali/ ana dara gi maaŋk̲uthu'd mo be." 17 Dhali ki a'di mishki gwo yansan 'ban mo tani, a'di ki dot̲ uni gwo mo ki, "Atinta su'kkina um ki gwo gom maaŋk̲uthu'd jin p̱iyi'd mo? 'Kona um ki mish mo mo naskina/ walla mish gwo 'ban mo 'taa? 'Kon ma dum bum ki 'bitha 'bi'th mo kana? 18 Um tan gi e mo, 'kona um ki mish mo mo? 'Kona um ki tagi 'ce mo, dhali um 'koki ci k̲ gwo mo? 'Kona um ki ka gwo e mo 'taa? 19 Dhali ki Aha/ 'ce'dkina maaŋk̲uthu'd imudhe'd bwa gom 'kwani aliip̱i mudhe'd mo, anura ekata i 'tu'dkina um ki 'pisira maank̲uthu'd kun shwakina um mo?" Uni ki o a'di gwo mo ki, "Anura/ i'kume'd i'ce'dka su/ mo be."

20 "Dhali ki Aha/ 'ce'dkina maaŋk̲uthu'd ipesu/ bwa ibwamani 'kwani aliip̱i doŋgon mo tani, anura/ ekata i'tu'dkina um ki 'pisira maaŋk̲uthu'd mo?" Uni ki o a'di gwo mo ki, "Ipesu/ mo be." 21 Dhali a'di ki o gwo mo ki, " 'Kona um ki mish gwo 'ban naskina/ mowa?"

Wathiny Ja'da/ jin Wac̲kunu e Pam Beet̲sayida mo
22 Dhali uni p̱u'dkin e pam Beet̲sayida mo. Dhali 'kwani suski a'di wathiny ja'da/ mo dhali ŋapa Yesus mmota a'di is ki me'd mo be. 23 Dhala Yesus ki sus wathi/ jin ta'da ja'da/ ki me'd mo dhali sus a'di

ka pije/ 'peni pa mo. Dhali ki a'di 'takki manya i em piti mo dhali kar me'd piti apo/ a'di mo tani, a'di dotki a'di gwo mo ki, "/E mishi toŋ kamu/ par e mo 'taa?" 24 Dhali a'di ki hilki mo 'kupki mis mo, dhali o gwo mo ki, "Aha/ mishkina 'kwani kun wakina e ki cwa kun iikin mo be."

25 Dhali yan'ko'd dok/e a'di ki kar me'd piti apo/ em piti mo, dhali wathi/ ka'dki em piti mo, dhali wathi/ bu'thki mo mish mom piti dok/e mo, dhali a'di mishki'da ris to 'baar eya tente/ mo be. 26 Dhala Yesus ki hash a'di bway gu'b piti mo dhali o gwo mo ki, "Dhalku/ ki cic bampa/ mo ma."

Buturus A'di Torki Mii eya Tente/ goma Yesus mo

27 Dhala Yesus nyakki ya ki imancik a'di gwo eya ris bampa/ gi paŋ Kaysariyya e pam Pilibbi mo. E bway tur mo tani a'di ki dot imancik a'di gwo mo ki, "Ki 'kwani on ki Aha/ tana aja mo sa/?"

28 Dhali uni ki thok a'di gwo mo, dhali o gwo mo ki, "Ka Yohaan jin ta'da manmiiya mii ki yi'de/ mo. Dhali kun tiya on ka ' Iiliyya mo,' dhali kun tiya on ki ' Jan 'de/ 'peni imanci gwo ma Arumgimis kadhamo/ mo be.'"

29 Dhali a'di dotki uni gwo mo ki, "Hili um on ki Aha/ tana aja mo sa/?" Buturus oki a'di gwo mo ki, "/E tana Kristhos mo be." 30 Dhala Yesus rumki uni ki gwo mo mmo'koki tor jan tal 'deŋkamu/ gwo gom a'di mo be.

Yesus Torki Wum piti Ntwa/a/ mo

31 Dhali a'di telki mii 'pen mmotor uni gwo mo ki Ya/ gi 'Kwani mina isi mii 'kosh ka nyor mo gom to ka ris mo, dhali minu wat gway ka ris 'kwaniŋ gwanyjaka/ mo dhali igasiis kun can mo dhali iman'kwar to mo, dhali minu 'kosh jwa mo, dhali 'ko'da cimi kwara mo tani a'di minu cu mis mo be. 32 Dhali a'di oki gwo yansan eya tenteŋ gana/ mo. Yan'ko'd aButurus ki sus a'di ari 'pentur mo dhali telki mii 'pen mmokucur a'di ki gwo mo. 33 Hila Yesus tuki'da bor mo dhali hil imancik a'di gwo mo dhali yan'ko'd a'di kucurki'da Buturus ki gwo mo dhali o gwo mo ki, "Setaan Yaku/ i'ko'di Aha/ mo ma! haali/ /e diki kara dum pini ki to ma Arumgimis mo, hili ki to gi 'kwani mo be."

34 Dhali yan'ko'd a'di ki yuk̲a waambuhany 'kwani mo dhali imanciḵ a'di gwo imont̲al 'de/ mo, dhali a'di ki o uni gwo mo ki, "Waḵki/ wathiŋ kamu/ ona bwa mmobat̲h̲ Aha/ nsho'k mo tani, dhalki a'di non is pitiŋ gana/ mo, dhali 'de'k cwany'cit̲h̲an dhul piti mo, dhali bat̲h Aha/ nsho'k mo. 35 Haali/ gom a'diyin jin midi wot̲h mondiki/em piti mo tani midi this a'di e mo, dhali a'diyin jin midi this mondiki/em piti e gom gway pem mo dhali gom gwom 'borga/ mo tani midi wot̲h a'di mo be. 36 Haali/ gwo gi wakataye jin nyo/a wathi/ mo waḵki/ a'di midi gam to 'baar mo e mony'cesh mo dhali lo'b mondiki/em piti mii nycine/ mo? 37 Haali/ wathi/ midi mish wan mondiki/em piti 'ba/ kata mo? 38 A'diyin jin midi 'the is ki 'the gom Aha/ mo dhali gom gwom pem e bwamani uni gwansan kun tana nyaḵkum yil kun ta imanmii miinyc̣al mo dhali iman mii miinthus mo tani, Ya/ gi 'Kwani si'da/ a'di mina isi 'theya 'the mo ki a'di midi p̲u'du/ e monyca gi com nyaḵki iman'doyu gwom piti kun k̲ogu ilu/ mo be."

Markus 9

1 Dhali a'di ki o uni gwo mo ki, "Ka jiŋ gana/ Aha/ ona um gwo mo ki, kun tiya 'kokin mmodosh imahan mo kun mini 'koki nyoḵ wu it̲wa/a/ ki uni 'koki p̲ar bampa/ ma Arumgimis e mo mmop̲u'du/ ki mom'bi'th mo be."

Mmo warkin ma Yesus Jamas Piti mo

2 Dhali 'ko'da cimi pe'de/ mo tani, Yesus suski'da But̲urus dhala Yak̲uub dhala Yohaan nyak̲ki a'di mo bway 'kuwosh jin tura tur uni 'cena mo. Dhali a'di ki war is piti ibwambori uni mo be. 3 Dhali burrinyem piti c̣a'bki ki 'be'd 'be'd mo dhali ki bany bany kagahara/ mo, toŋkamu/ yisa di'da jin midi mish dha/gam uni ki kush kush kan e mony'cesh mo. 4 Yan'ko'da Iiliyya uni ka Musa piki uni i is mo, dhali uni t̲orkina t̲or ka Yesus mo be. 5 Dhala But̲urus thoḵki gwo mo dhali owa Yesus gwo mo ki, "Tap̲a, a'di 'boro'd gom aman mmo'ko imahan mo, dhali wakan dhalki ana nyaŋa c̣iŋa/ ikwara mo, jan 'de/ gom /e mo, jaŋ kamu/ goma Musa mo, dhali jaŋ kamu/ goma Iiliyya mo be." 6 (Haali/ a'di diki mish gwo jin ona a'di mo, haali/ uni k̲o/kina k̲o/ is kagahara/ mo be.)

7 Arak̲ pu'dki'd mo dhali 'kam uni is mo. Yan'ko'd 'twa/ p̲u'dki'd 'peni bwaa ra̲k̲ mo mmo/o gwo mo ki, "Yansan ta Ya/um pem j̲in enka mo. Ci̲k̲i a'di gwo mo ma." 8 Dhali ki jahanne/, ki uni hilki mo ka kul is mo tani, uni 'koki p̲ar jan 'deŋ kamu/ e jin nya̲k̲ki di ki uni mo, hili jasa Yesus a'di 'de/ mo be.

9 Me'd jin thulkina uni ka 'cesh 'peni 'kuwosh mo tani, a'di ki k̲an uni gwo mmo'koki t̲or wathin 'deŋ kamu/ gwo mo gom to kun p̲arkina uni e mo ntagi Ya/ gi 'Kwani minu 'de̲k̲ 'peni mowu mo be. 10 Wakan uni dhuki gwo ibwa uni 'cena mo, hili uni do̲t̲ki gwo e is buni gom 'pemen gi "monycuu mis 'peni mowu" yan midi ta ata mo. 11 Dhali uni ki do̲t̲ a'di gwo mo ki, "Atinta okina iman'kwar to gwo ka Iiliyya midi p̲u'du/ n̲t̲wa/a/ mo?"

12 Dhali a'di ki o uni gwo mo ki, "Iiliyya midi pu'du/ n̲t̲wa/a/ mmo̲t̲ela ris to 'baar sho'k ka nyaŋ'ko'd mo. Dhali ka tinta i'kwarkunu gwo mo ki Ya/ gi 'Kwani mina isi mii 'kosh ka nyor ki to ka ris mo dhali minu wa̲k̲ mo? 13 Hili Aha/ ona um gwo mo ka Iiliyya p̲u'dki'd mo, dhali uni miiki to gunn kun o uni bwa gom a'di mo, isi me'd gwo jin 'kwarkunu gom a'di mo be."

Yesus Wa̲c̲ki'da 'Ci jin Bu'thkin ma Rum Thus jin Nyo/o'd mo

14 Dhali ki uni p̲u'dkin e imanci̲k̲ a'di gwo mo tani, uni p̲arkina dhana waambuhany 'kwani e kun 'kamki uni is mo, dhali iman'kwar to garki uni gwo 'kusi 'twa/ mo be. 15 Hili ki jahanne/ me'd jin p̲arkina uni aYesus e mo tani, adhana waambuhany 'kwani merkin kagahara/ mo dhali me'd jin sokina uni 'kup̲ki a'di mo tani uni theki a'di me'd mo be. 16 A'di ki do̲t̲ imanci̲k̲ a'di gwo gwo mo ki, "Atinta garkina um gwo 'kusi 'twa/ nya̲k̲ki uni mo?"

17 Jan 'deŋkamu/ 'pena waambuhany 'kwani tho̲k̲ki a'di gwo mo ki, "Man̲t̲or gwo, aha/ susina ya/um pem i /e mo. A'di taki'd gi shi/in thus jin molki a'di 'twa/ wal mo be. 18 A'di bu'thki a'di mo dhali a'di dor a'di 'ko'da 'cesh mo, dhali shwa gabusha/ i'twa/ mo, mmorem shem piti mo, dhali ko̲c̲ mo. Aha/ do̲t̲kina imanci̲k̲ /e gwo mmo/ura rum thus ka pije/ 'peni a'di mo tani, hili uni mol a'di mii mo be."

19 Dhali a'di ki tho̲k̲ uni gwo mo ki, "Ayy um 'kwani kun tana nya̲k̲kum yil kun a̲t̲ha moŋgam gwo is ki a̲t̲h mo, ki Aha/ mina di i um

ki mo gi wakata mo? Dhali ki mo gi wakata imiga/ 'dim 'kup e um mo sa/? Susi a'di i Aha/ mo ma." 20 Dhali uni ki sus ari washan i a'di mo. Dhali ki shi/in thus jin nyo/o'd parki'da Yesus e mo tani, a'di ki jahanne/ ki dor a'di 'ko'da 'cesh mmopesh mo. Dhali ari washan bitki'da 'cesh mo dhali shwa/a gabusha/ i'twa/ mo. 21 Dhala Yesus ki dot com gwo mo ki, "Kakasja sa/ imiikina a'di mii jin wakan mo?"

Dhali Com ki thok gwo mo ki, " 'Peni me'd jin tana a'di a'ci mo be. 22 Dhali me'd ka ris a'di ki bit a'di e bwam o'd mo walla e yi'de/ mo dhali pal mii mmo'ce'd a'di sho'k mo. Wakki/ /e mini mish toŋ kamu/ mii mo tani, miiyi mii ma 'the apo/ aman moma dhali woth aman mo."

23 DhalaYesus ki o a'di gwo mo ki, " 'Wakki/ /e ona bwa mo tani'? Aris to 'baar mo mishu mii gom a'di jin gamki gwo is mo be." 24 Dhali ki jahanne/ com ma 'ci gwoki'd jabu'th mo dhali o gwo mo ki, "Aha/ gamkina gwo is mo! Wothi aha/ mmodika ki dargi gwo jin gamu is mo!"

25 Dhali ka Yesua parki'da waambuhany 'kwani e mo mmosoyu/ 'kupki uni mo tani, a'di kucurki shi/in thus jin nyo/o'd ki gwo mo dhali o gwo mo ki, "/E jin noni wathi/ 'twa/ wal mo dhali jin ta wathi/ 'ceya 'diye/ mo, Aha/ kankina /e gwo mo ki, piyi ka pije/ 'peni a'di mo, dhali dhalku/ ki cic e a'di ki sule/ sule/ dok/e mo." 26 A'di gwoki'd mo dhali ari washan peshki'd kagahara/ mo dhali yan'ko'd a'di ki pi ka pije/ mo. Dhali ari washan a'di wakina e ki wathi/ jin wuki'd mo, wakan aris uni 'baar oki gwo mo ki, "A'di wuki'd mo be." 27 Hila Yesus bu'thki a'di ki me'd mo dhali 'de'k a'di ki mis mo, dhali ari washan cuki mis mo be.

28 Ka Yesus pu'dki'd e bwaŋgu'b mo tani, imanciki a'di gwo dotki a'di gwo ka kwal is mo ki, "Gomatinta 'kona aman ki mish a'di ur ka pije/ mo?" 29 Dhali a'di ki o uni gwo mo ki, "Ji gi wakansan minu 'koki mish ur ka pije/ ki miiŋ kamu/ mo ba/ hili ki mon'tho mo be."

Dok/e aYesus Torki Mowum Piti Itwa/a/ mo

30 Hili uni iikin ka 'pije/ 'peni mun mo dhali ii ki tur bway pany Jaliil mo. A'di diki ŋap jan tal 'deŋkamu/ mmomish mo jin 'kona uni mo, 31 haali/ a'di di'd mmotor imanciki a'di gwo gwo mo. A'di ki o uni gwo mo ki, "Ya/ gi 'Kwani minu ci e me'd gi 'kwanin thus mo, dhali uni

mini 'kosh a'di jwa mo. Ki a'di minu 'kosh jwa mo tani, 'ko'da cimi kwara mo tani a'di midi cu mis dok/e mo be." 32 Hili uni 'koki mish gwo yansan 'ban mo, dhali uni ko/ki is mmodot a'di mo be.

Kaja A'di Ica'de

33 Dhali yan'ko'd uni pu'dkin e paŋ Kapranahum mo. I'Ko'di a'di cicki gu'b mo tani a'di ki dot uni gwo mo ki, "Ata isu'kkina um ki gwo e bway tur mo?" 34 Hili uni 'kokin ki shwam mo. Haali/ uni 'kokin mmosu'k ki gwo ka rem'kup e bway tur mo isi gwo gom a'di jin caki'd mo be. 35 Dhali a'di ca'bki'da 'cesh mo, mmoyuk uniŋ 'kume'd i'ce'dka su/ imontal 'de/ mo dhali a'di ki o uni gwo mo ki, "Wakki/ wathiŋ kamu/ ona bwa ki ta jin twa/a/ mo tani, a'di midi mii ta jiŋ 'ko'd ki uni 'baar mo dhali ta manmiiya tu'c gom uni 'baar mo be." 36 Dhali a'di ki butha 'ci mo dhali kar a'di e bwamani uni mo. Dhali mmokara a'di a'di 'ko'da bim piti mo dhali o uni gwo mo ki, 37 "A'diyin jin midi butha 'ci gi wakansan ki gway pem mo tani bu'thki Aha/ mo, dhali a'diyin jin bu'thki Aha/ mo tani diki bu'th Aha/ jasi 'te/ mo hili bu'thki a'di jin hashki Aha/ mo be."

A'di Caan jin Diki Di apo/ Ana mo tani A'di Ta A'di gom Ana mo

38 Dhala Yohaan ki o a'di gwo mo ki, "Mantor gwo, aman mishkina wathiŋ kamu/ jin urki'da rum thus ka pije/ ki gway pini mo dhali aman doshkina a'di mo, haali/ a'di diki bath ana isho'k mo."

39 Hila Yesus ki o gwo mo ki, "Dhalku/ ki dosh a'di mo, haali/ jan 'deŋ kamu/ yisa di'da jin midi miiya tu'c jin eka ek ki gway pem mo dhali ki jahanne/ i'ko'd a'di ki o gwo shigga gom Aha/ mo. 40 A'diyin jin diki di apo/ ana mo tani ta jim bana mo be. 41 A'diyin jin midi ci um yi'de/ ki 'kwa mmopi ki gway pem mo haali/ um ta ku ma Kristhos mo tani, ka jiŋ gana/ Aha/ ona um gwo mo ki, a'di yisa midi this tom piti kun ish kumma/ e mo yisa.

Mompal gom Miinthus mo

42 A'diyin jin midi rak jantal 'deŋ kamu/ 'peni uni gwansan kun gwa'dan kun gam Aha/ gwo is mmomii miinthus mo tani, a'di midi 'bor ki 'bor gana/ ki a'di minu dek dhana yo i'bam piti mo dhali bit e kumma/ yi'de/ mo be. 43 Dhali wakki/ me'd pini rak /e mmokol mo

tani, 'cit̲hi a'di mo ma. A'di 'boro'd gom /e mmocic̲ mondiki/e ki ŋul mo ki /e mini diki 'taki ya e mo ma al o'd ki me'da su/ mo, e mo jin mola o'd us mo. 44 E mun mo tani ayish buni mini 'koki wu mo dhali o'd midi diki us mo be. 45 Wak̲ki/ sho'k pini rak̲ /e mmokol mo tani, 'cit̲hi a'di mo ma. A'di 'boro'd gom /e mmocic̲ mondiki/e ki ŋwol mo ki /e minu 'taki 'koki bit̲ ki shoka su/ e mo ma al o'd mo be. 46 E mun mo tani ayish buni 'koki wu mo dhali o'd si'da/ diki us mo be. 47 Wak̲ki/ em pini rak̲ e mmokol mo tani, buk̲i a'di ka pije/ mo. A'di 'boro'd gom /e mmocic̲ bampa/ ma Arumgimis ki en 'de/ mo ki /e minu 'koki 'taki bit̲ ki e su/ e mo ma al o'd mo, 48 E mun mo tani ayish buni 'koki wu mo, dhali o'd si'da/ diki us mo be. 49 Haali/ aris 'kwani 'baar ka 'det̲e/ 'det̲e/ mo tani minu mii ka 'doŋkoro/ ki mo/o'd mo be. 50 A'doŋkoro/ a'di 'bora 'bor mo, hili wak̲ka 'doŋkoro/ ki this mom'balatha'd piti e mo tani, um mini gam mom'bala'th piti kata mo? Tayi a'doŋkoro/ e is bum mo ma, dhali tayi gi moŋk̲u'th is ka rem 'kup̲ mo ma."

Markus 10

Yesus T̲orki Gwo gom Mo jin Dhaluwa Dhal 'Pen mo

1 Dhala Yesus dhalki mo c̲aan 'pen mo dhali yaki'd e bampa/ gi pa Yahuudiyya mo dhali e bwampo/ K̲umma/ Yi'de/ Uurdun mo, dhali awaambuhany 'kwani p̲u'dkini a'di dok̲/e mo. A'di ki t̲or uni gwo dok̲/e mo, me'd mii jin miikina a'di isayempa/ mo be. 2 Dhali yan'ko'd 'kwani P̲arsiyiin p̲u'dkini a'di mmopal a'di mo dhali dot̲ a'di gwo mo ki, "A'di ta gwoŋk̲an gom wathi/ mmothoson gwo mo mmodhal ashim piti 'pen mo 'taa?"

3 A'di thok̲ki gwo mo ki, "Gwo gi wakatinta ik̲ankin ma Musa um mo?" 4 Dhali uni ki o gwo mo ki, "AMusa a'di dhalki wathi/ bway mo mmo'kwara warka/ jin dhaluwa dhal 'pen mo dhali kara yim 'pen ka pije/ mo."

5 Yesus ki o uni gwo mo ki, "Haali/ goma dum bum kun 'bitha 'bi'th kan mo tani a'di i'kwarkina a'di um gwoŋk̲an jin wakansan mo be. 6 Hili/ 'peni ka muŋ'kup̲ mo tani, ' Arumgimis uk̲ki wathiŋ gwat̲h mo dhali wathim 'bomi mo be.' 7 ' Haali/ gom 'kup̲ mii yansan mo tani wathi/ midi dhal com 'pen mo dhali kum mo dhali gam is me'd ki

ashim piti mo', 8 ' Dhali uni su/ mina buŋgwar isi ṯal 'de/ mo be.' 9 Gom mii gi wakan mo tani uni kun gam ma Arumgimis is me'd imonṯal 'de/ mo tani, dhalku/ ki dhal wathiŋ kamu/ bway mmoḳwa/ uni bwa mo." 10 Dhali ki uni 'kokin e gu'b mo tani, imanciḳ a'di gwo doṯki a'di doḳ/e gom gwo yansan mo. 11 Dhali a'di ki o uni gwo mo ki, "A'diyin jin midi dhal ashim piti 'pen mo dhali mash jaŋkamu/ mo tani a'di miiki miinyc̣al aṗowa yim mo be. 12 Dhali waḳka yim si'da/ dhala'da kaṯḥim piti 'pen mo dhali mashi jaŋkamu/ mo tani, ayim si'da/ miiki miinyc̣al mo be."

Yesus 'Borki Ushi Uc̣iŋ Gwa'dga/ Mii mo

13 Dhali uni 'kokin mmosusi uc̣i i a'di mo wakan ki a'di midi 'taki ta uni is ki me'd mo, hili imanciḳ a'di gwo ḳucurki uni ki gwo mo be. 14 Hili ka Yesus mishki mii yan mo tani, a'di deḳkin ma nyor mo dhali o uni gwo mo ki, "Dhalki ushi uc̣i iiyini Aha/ mo ma, dhali dhalki uni ki non mo, haali/ ku gi wakansan mo tani uni 'kokin e bampa/ ma Arumgimis mo be. 15 Ka jiŋ gana/ Aha/ ona um gwo mo ki, a'diyin jin midi diki bu'th bampa/ ma Arumgimis mo mmowa e ka 'ci mo tani a'di ka jiŋ gana/ midi diki se a'di mo be." 16 Dhali yan'ko'd a'di ki sus uni mo mmodhu 'ko'da bim piti mo dhali 'bor uni mii mo mmokarkina a'di me'd piti aṗo/ uni mo be.

Wathin Dhuru'c jin Ta Pa ki Pa mo

17 Dhali ki a'di ṯelki mo yam piti 'pen mo tani, wathiŋ kamu/ guski'd 'kuṗki a'di mo dhali c̣a'b ki jiŋ 'kuṗa duṗun ibwambori a'di mo dhali doṯ a'di mo ki, "AManṯor gwo jin 'Boro'd mo, Aha/ mina mii miiya taye mmogam mal gi mondiki/e ki sule/ sule/ ya ye 'ba/ mo?"

18 Dhala Yessu ki o a'di gwo mo ki, "Atinta yuḳa /e Aha/ ki jim 'boro'd mo? Wathin 'deŋ kamu/ yisa di'da jin 'boro'd mo hili jasi Arumgimis a'di 'de/ mo be. 19 /E mishki gwoŋḳan kun 'kwarkunu kun oki gwo mo ki: ' Dhalka mee ki mii 'kosh mo, dhalki c̣al ki mii mii mo, dhalki to ki mii ḳwal mo, dhali dhalki gwonthus ki mii aḳ wathiŋ kamu/ i is mo, dhali, dhalki to ki mii dil mo hili taki cim dhali kwan mo.'"

20 Dhali wathi/ ki o a'di gwo mo ki, "AManṯor gwowa, aris to gwansani 'baar mo miikika mo 'peni embul jin taka dhuru'c mo."

21 DhalaYesus ki hil a'di ka 'thime/ mo dhali en a'di mo. Dhali a'di ki o a'di gwo mo ki, "Tontal 'de/ atha /e mo be. /E mini mii yol aris to 'baar kun tana /e mo dhali ciki uni ki 'kwani kun hatha 'ko'd mo, dhali /e mini tagi to kun ish kumma/ e momis mo. Dhali yayu/ mo ma, mmobath Aha/ nsho'k mo." 22 Hili gom gwo yansan mo tani a'di bitkin bwa ka luŋgu'b mo dhali a'di ki ya ki bwanditi'd mo, haali/ a'di ta'd gi dhan to jin eka 'pen ki ek mo be.

23 Dhala Yesus hilki mo mo mmo'kar mo ki e mo dhali o imancik a'di gwo gwo mo ki, "A'di wana mii idita gom uni gwansan kun ta pa ki pa mo mmocic bampa/ ma Arumgimis mo!" 24 Dhali imancik a'di gwo merkin goma ris gwom piti gwansan mo. Hila Yesus ki o uni gwo dok/e mo ki, "Uciya, a'di wana mii idita mmocic bampa/ ma Arumgimis mo! 25 A'di 'ka'da mii ki 'ka'd gom kalman mmoya ki solol e jisan ma ipira/ mo mmodhal wathi/ jin ta pa ki pa e i is mo mmocic bampa/ ma Arumgimis mo be."

26 Dhali uni 'kokin mmomer kagahara/ mo dhali o gwo ka rem'kup mo ki, "Dhali ija iminu woth mo sa/?"

27 Yesus ki hil uni mo dhali o gwo mo ki, "Ki 'kwani mo tani a'di molu mii mo, hili ka Arumgimis mo tani, aris to 'baar mo mishu mii ka Arumgimis mo be."

28 Dhala Buturus telki mii 'pen mmowal 'twa/ e a'di mo ki, "Hili mo mo ma, aman dhalkina aris to 'peni 'baar mo dhali bath /e nsho'k mo be."

29 Dhala Yesus ki o gwo mo ki, "Ka jiŋ gana/ Aha/ ona um gwo mo ki, wathiŋ kamu/ yisa di'da jin dhalki gu'b piti 'pen mo walla ikam piti mo walla i'bwaham mo walla kum mo walla com mo walla uci mo walla mo mo gom gway pem mo dhali gom gwom'borga/ mo 30 a'di jin midi diki bu'th to ki iss 'kwanimpa imudhe'd ki nyanye/ ki yil yansan mo. Aris gu'b mo dhali ikam mo dhali i'bwaham mo dhali ikum mo dhali uci mo dhali mo mo, nyakki monto'c bwa mo, dhali e mony'cesh jin midi pu'du/ mo, ki mondiki/e ki sule/ sule/ ya ye'ba/ mo be. 31 Hili aris uni kun 'koni twa/a/ mo tani minu dhu i'ko'd mo, dhali uni kun 'koni 'ko'd mo tani minu dhu itwa/a/ mo be."

AYesus Ṯorki Wum Piti Me'di Kwara Iṯwa/a/ mo
32 Dahali uni iikin 'kupki pa Urushaliim mo, dhala Yesus yaki'di ṯwa/a/ ki uni mo. Dhali imanciḵ a'di gwo merkin mo, dhali uni gwansan kun 'kokin mmobaṯh a'di nsho'k mo tani ḵo/ki is mo. Yan'ko'd aYesus suski uniŋ 'kume'd i'ce'dka su/ doḵ/e mo dhali ṯelki mii 'pen mmoṯor uni gwo gom to jin midi p̄u'du/ i a'di ki 'dishe/ mo be. 33 "Hili mo mo ma, ana iina ii ka gagamis bway pa Urushaliim mo, dhali Ya/ gi 'Kwani minu c̄i e me'd gi igasiis kun can mo dhali iman'kwar to mo. Uni mini waḵ a'di mo dhali 'kosh a'di jwa mo dhali a'di minu c̄i e me'd gi 'kwani kun 'koki ta 'kwani Yahuuda/ mo be. 34 Dhali uni mini mii a'di ka maḵ mo, dhali 'taḵ a'di manya i is mo, dhali dor a'di mo, dhali kar a'di mmowu mo. Hili 'ko'da cimi kwara mo tani a'di midi cu mis mo be."

Gwondot ma Yakuub mo dhala Yohaan mo
35 Yakuub dhala Yohaan uni kun ta iya/ ma Sabadi mo tani, p̄u'dkini a'di mo dhali o gwo mo ki, "Manṯor gwo, aman ŋap̄a /e ki miiki aman to gunn kun doṯkina aman /e mo be."

36 Dhali a'di ki o uni gwo mo ki, "Atinta o um bwa jin miga/ mii gom um mo?" 37 Dhali uni ki o gwo mo ki, "Dhalki aman bway mo ma mmo'ko nyaḵki /e e monycam pini mo, jan 'de/ ki me'da bimporos pini mo dhali jaŋ kamu/ ki me'da cam pini mo."

38 Hila Yesus thoḵki uni gwo mo ki, "Um 'koki mish to kun doṯa um mo. A/ um mini p̄iya ḵubaaya jin p̄ikika/ mo walla a/um minu cuc̄ mo ki mii jin minuwa mii ki yi'de/ jin miikunu Aha/ mo?" 39 Dhali uni ki o a'di gwo mo ki, "Aman mina mish a'di mii mo."

Dhala Yesus ki o uni gwo mo ki, "Aḵubaaya jin miga/ p̄i mo tani, mina umi p̄i mo, dhali mo jin minu mii Aha/ ki yi'de/ mo tani, a'di iminu mii um si'da/ mo be. 40 Hili a'di jin midi c̄a'b ki me'da bimporos pem mo walla ki me'da binycam pem mo tani a'di diki ta miim pem mmoc̄i um bway mo, hili a'di gom uni gwansan kun thosonkina a'di is mo be." 41 Hili ki imanciḵ gwon tiya kun 'koni 'kume'd ciḵki gwo yansan mo tani, uni ṯelki mii 'pen mmomiiya nyor mo nyaḵka Yaḵuub dhala Yohaan mo be. 42 Dhala Yesus ki yuḵ uni i a'di mo dhali o gwo mo ki, "Um mishki uni gwansan kun ta iman ji mo mo gi 'kwani kun 'koki

ta 'kwani Yahuuda/ kun jiki uni mo, dhali tapam buni kun miiki mii ki moshirr apo/ uni mo be. 43 Hili mii yansan minu 'koki mii ibwamani um mo. A'diyin jin ona bwa ki eka ek ibwam um mo tani midi mii ta manmiiya tu'c bum mo, 44 dhali a'diyin jin ona bwa ki ta jin twa/a/ ibwamani um mo tani midi mii ta ciŋkina/ gi uni 'baar mo be. 45 Haali/ Ya/ gi 'Kwani diki yayu/ ki minu mii to mo, hili mmomiiki 'kwani to mo dhali mmoci mondiki/em piti me'd to jin cinu mmowana ris 'kwani 'ba/ mo be."

Bartimawuus jin Ta Wathiny Ja'da/ Bu'thki Momish Mo mo

46 Dhali uni pu'dkin e pa Ariiha mo. Me'd jin dhalkina a'di pa Ariiha 'pen mo nyakki imancik a'di gwo mo dhali adhana waambuhany 'kwanimpa mo, dhali wathinyja'daŋ kamu/ diki'd jin yukkunu gway ka Bartimawuus jin ta'da man 'tho to mo, jin ta ya/ ma Timawuus mo, a'di ca'bki'd e shemen bway isa yempa/ mo. 47 Dhali kii a'di cikki gwo ka Yesus gi pa Nasaara mo tani, a'di telki mii 'pen mmocuu gwo ki dhan 'twa/ jin caaca mo dhali o gwo mo ki, "Yesus jin ta Ya/ ma Dawuu'd, miiyi mii apo/ aha/ mo ma!"

48 Dhali 'kwani ka ris kucurki a'di ki gwo mo, mmotor a'di gwo mmoca'bki shwam mo. Hili a'di cuuki'd kagahara/ ki nyanye/ ki nyanye/ mo ki, "Ya/ ma Dawuu'd miiyi mii apo/ aha/ mo ma!"

49 Dhala Yesus doshki'd mo dhali kan gwo mmoyuk a'di mo. Dhali uni yukki wathiny ja'da/ mo, mmo/o gwo mo ki, "Bithi adu is mo ma! Cuyi mis mo ma! A'di yukki /e mo be." 50 Dhali a'di bitki burrinye/ ma pom piti a'cesh mo, dhali a'di ki pe imis mo, dhali ya aYesus mo.

51 Dhala Yesus ki thok gwo mo dhali o gwo mo ki, "Atinta ŋapa /e Aha/ ki miiki /e mo?" Wathinyja'da/ ki o gwo mo ki, "Tapam pem, aha/ ŋapa mmobu'th mo mish mom pem mo." 52 Dhala Yesus ki o a'di gwo mo ki, "Yaku/ mo ma. Moŋgam gwo is pini wacki /e mo." Dhali ki jahanne/ a'di bu'thki mo mish mo mo, dhali a'di bathki a'di nsho'k ibway mo be.

Mo jin P̲inu Mii E Mmociç Pa Urushaliim mo

1 Dhali me'd jin uni p̲u'dkin e pa Urushaliim mo tani, uni 'dishki pam Beetp̲aji is mo dhali pam Beet̲aniya mo e 'kuwosh Set̲uun mo, dhala Yesus ki hash unin su/ 'peni imanciḵ a'di gwo mo 2 dhali o uni gwo mo ki, "Iiku/ mo e bampa/ jin di'd ka p̲ar 'twa/ i ana mo. Dhali ki jahanne/ me'd jin mina um ciç a'di mo tani, um mini gam ari thuluny jin shi'du/ mo a'di jin dina wathiŋ kamu/ ki mer ap̲o/ mo. 'Cuḵi a'di mo dhali guyi a'di i Aha/ mo. 3 Waḵki/ wathin 'deŋḵamu/ midi o um gwo mo ki, ' Atinta miikina um kan mo?' Um mini o a'di gwo mo ki, ' Tap̲a ŋap̲ki a'di mo dhali midi hash a'di ka nyaŋ'ko'd ki jahanne/ imahan mo.'" 4 Dhali uni iikin mo dhali gam ari thuluny jin shi'dkunu e 'twaŋkal bway tura beega/ mo, dhali uni 'cuḵki a'di mo be. 5 Dhali 'kwanin tiya doshkin imun mo mmo/o uni gwo mo ki, "Atinta mina um kan mo, mmo'cuḵ ari thuluny mo?" 6 Uni walki 'twa/ e uni mo me'd jin t̲orkin ma Yesus uni gwo mo, dhali 'kwani dhalki uni bway mo mmo/ii e bway buni mo be. 7 Uni suski ari thuluny aYesus mo dhali uni p̲a'dki burrinyem buni ap̲o/ a'di mo, dhali a'di ki mer a'di ap̲o/ mo be. 8 Dhali 'kwani ka ris p̲a'dki burrinyem buni e bway tur mo, dhali kun tiya p̲a'dkina biny cwa kun 'ci̲th̲kina uni 'peni bwam bunto mo be. 9 Dhali uni gwansan kun iikin i̲twa/a/ ki a'di mo dhali uni gwansan kun ba̲thki a'di mo tani kumki cuuwa mo ki,

> "Hosanna! Mom'bor mii gom a'di jin p̲u'dki'd ki gway gi Tap̲a mo be.
> 10 Mom'bor mii gom bampa/ ma babam bana ka Dawuu'd mo! Hosanna isi mis!"

11 Dhali yan'ko'd Yesus ci̲cki'd e pa Urushaliim mo dhali ya bway gu'b gi mondhelela dhelel mo dhali 'kara ris to 'baar ki e mo. Hili ka tente/ yulki'd mo tani, a'di yaki'd bway pam Beet̲aniya nyaḵki imanciḵ a'di gwo kun 'koni 'kume'd i'ce'dka su/ mo be.

Cwam p̲u/ jin Jeekunu mo

12 Dhali ka cim jiŋ 'ko'd ki uni p̲u'dkin 'peni pam Beet̲aniya mo tani, a'di 'koshkina t̲e/ mo. 13 Dhali a'di mishki'da pu/ 'pena dhana jin taki'd gi 'cemen mo, a'di yaki'd mmop̲ar a'di e mo waḵki/ a'di midi 'taki gam

maman 'peni a'di mo, dhali ki a'di pu'dki'di a'di mo tani, a'di diki gam mamana kamu/ mo hili jasi 'cemen mo, haali/ a'di diki ta embul goma pu/ mmodho'th mo be. 14 Dhali a'di ki o a'di gwo mo ki, "Wathin tal 'deŋkamu/ midi diki shwa maman 'peni /e dok/e mo." Dhali imancik a'di gwo cikki gwo yansan mo be.

Mmodhelel Gu'b gi Mondhelela dhelel mo

15 Dhali uni pu'dkin mo e pa Urushaliim mo, dhali a'di ki cic e gu'b gi mondhelela dhelel mo dhali tel mii 'pen mmo/ur imanyol to ka pije/ mo dhali imanyol to e bwaman gu'b gi mondhelela dhelel mo. Dhali a'di ki kuma tharabeesa 'twa/a 'cesh jin wanuwa guruush mo dhala risa kurse/ gwansan kun yola imanyol gurko/ mo be. 16 Dhali a'di diki dhal uni bway mmo'do ton tiya e gu'b gi mondhelela dhelel kun minu yol mo be. 17 Dhali a'di torki uni gwo mo dhali o gwo mo ki, "A'di diki ta gwo jin 'kwarkunu mo ki: ' Gu'b pem minu yuk ki gu'b gi mon'tho goma ris kal gi mony'ceshi 'baar mo'? Hili um ki mii a'di me'd gu'b gi 'kwani kun ta imandil to mo be."

18 Dhali igasiis kun can dhali iman'kwar to cikki gwo jin okina a'di mo, dhali uni ŋapki bway mmo 'ce'd a'di sho'k mo. Haali/ uni ko/ki a'di mo haali/ dhana waambuhany 'kwani caaca kagahara/ kun merkin gom gwom piti jin torkina a'di mo be. 19 Dhali ki mom'pimpili/ pu'dki'd mo tani, uni dhalki 'penkuman bampa/ mo.

Gwo gom Cwam pu/ jin Ku'thki Goŋkoro/ mo

20 Me'd jin iikina uni ki mon'thamo/ mo tani, uni parkina cwam pu/ e jin ku'thki'd mo ka birman piti ilu/ mo be. 21 Dhala Buturus kakina gwo e mo dhali o gwo mo ki, "Tapa, hili mo mo ma! Cwampu/ jin jeekina /e mo tani a'di ku'thki'd mo be."

22 DhalaYesus ki thok uni gwo mo ki, "Tayi gi moŋgam gwo is eya Arumgimis mo. 23 Ka jiŋgana/ Aha/ ona um gwo mo ki wakki/ a'diyin jin midi o wosh yansan gwo mo ki, ' Cuyi mis mo ma dhali biti is pini bwam kumma/ yi'de/ mo,' dhali wakki/ a'di diki tagi gwoŋ kamu/ eya dum piti mo tani hili igam gwo is jin okina a'di ki midi pu'du/ mo tani, a'di ita mii jin miin ma Arumgimis imii mo. 24 Wakan Aha/ ona um gwo mo ki: Aris to kun mina umi dot ki mon'tho mo tani, gami gwo is mo ma ki um mini bu'th a'di mo, dhali a'di midi ta jim bum mo be.

25 Dhali ki um mini dosh mmo'tho mo tani, um mini mii gwama gwam ka rem 'kup e to gunn kun tana um apo/ cin tiya mo, wakan si'da/ ababam bum jin di'd e momis midi gwam gwondhaŋ bum mo be. 26 Hili wakki/ um 'koki dhal 'kwani gwondhaŋ buni 'pen mo tani, wakan si'da/ ababam bum jin di'd e momis midi diki dhal um gwondhaŋ bum 'pen mo be."

Moshirr ma Yesus jin Dotkunu Gwondot mo

27 Dhali uni pu'dkin e pa Urushaliim dok/e mo. Me'd jin yakin ma Yesus e gu'b gi mondhelela dhelel mo tani, igasiis kun can, dhali iman'kwar to mo dhali 'kwaniŋ gwanyjaka/ pu'dkini a'di mo. 28 Dhali uni ki o a'di gwo mo ki, "Ki moshirr ma ja sa/ imiikina /e aris to gwansani 'baar mo, dhali aja a'di ciki /e moshirr yansan mmomii uni mo?"

29 Dhali Yesus ki o uni gwo mo ki, "Aha/ si'da/ mina dot um gwondota 'deŋkamu/ mo. Tori Aha/ gwo mo ma dhali Aha/ mina torki um moshirr jana imiikika/ aris to gwansan mo be. 30 Mo jin miin ma Yohaan amii ki yi'de/ mo tani, a'di 'peni momis mo walla 'peni 'kwani mo? Thoki Aha/ gwo mo ma." 31 Dhali uni garki gwo 'kusi 'twa/ ka rem'kup mo mmo/o gwo mo ki, "Wakki/ aman ona gwo mo ki, ' Peni momis mo tani', a'di midi o aman gwo mo ki, ' Atinta 'kona um ki gam a'di gwo is mo?' 32 Hili wakki/ aman ona gwo mo ki, ' 'Peni 'kwani mo tani'…", uni ko/ki 'kwani mo, haali/ aris 'kwani 'baar karkina Yohaan ka manci gwo ma Arumgimis kadhamo/ mo be. 33 Dhali yan'ko'd uni ki thoka Yesus gwo mo dhali o ki, "Aman 'kona ki mish mo mo."

Dhali yan'ko'd aYesus ki o uni gwo mo ki, "Wakan si'da/ Aha/ mina diki tor um gwo goma ris to gwansan kun miikika/ mo be."

Markus 12

Gwom 'Bi'th/e gom Bwam Mosinu ma Mura'th dhali Uni kun Hil Mo mo

1 DhalaYesus telki mii 'pen mmotor uni gwo ki gwom'bi'th/e mo. A'di ki o gwo mo ki, "Wathi/ diki'd jin siki'da mura'th mo, dhali nyaŋa goŋ mmo'kam a'di is mo, dhali cwany jis gom yimana mura'th mo. A'di ki

nyaŋ 'kuk̲uma/ isi mis mo dhali yan'ko'd a'di ki dhal a'di e iman mii to ka guruush mo. Dhali a'di ki ya bway mo jin si'da si'd mo be. 2 Dhali ki mo p̲u'dki'd mo tani, a'di ki hash aman miiya t̲u'c bway iman miiya t̲u'c ka guruush mo mmobu'th 'peni uni maman cwan tiya gi mosinu mo. 3 Hili uni bu'thki a'di mo, mmodor a'di mo, dhali hash a'di me'd 'te/ mo be. 4 Dhali dok̲/e a'di ki hashki uni aman miiya t̲uca kamu/ mo, dhali uni waki a'di 'kup̲ ki jama/ mo dhali miiki a'di ki mon'the is gana/ mo be. 5 Dhali a'di naskina/ ki hash jaŋkamu/ mo, dhali jan 'de/ yan 'koshkina uni jwa mo. Uni miiki kun tiya ka ris ki miin 'de/ mo, mmodor kun tiya mo dhali 'kosh kun tiya jwa mo be. 6 Dhali a'di ta'd gi jan 'deŋkamu/ naskina/ mmohashku mo, jin ta ya/ jin enu mo. A'di ta jan 'de/ jiŋ 'ko'd jin hashkina a'di e uni mo. A'di ki o gwo mo ki, ' Uni mini tak̲ ya/um pem mo be.'

7 Hili iman mii to ka guruush oki gwo ka rem'kup̲ mo ki, ' Amank̲al mal a'dansan mo. Iiyu/ mo ma, dhalki ana 'kosha a'di jwa mo, dhali mal midi ta jim bana mo be.' 8 Dhali uni ki bu'th a'di mo, mmo'kosh a'di jwa mo, dhali bit̲ a'di ka pije/ 'peni bwam mosinu mo be. 9 Wakan, ata mina com gi mo ma mura'th imii mo sa/? A'di midi p̲u'du/ mo dhali 'ce'd uni sho'k kun miiki to ka guruush mo dhali midi c̲i mosinu ki unin tiya mo be. 10 'Kona um ki deŋ gwo jin 'kwarkunu e mo 'taa?

> ' Ki wosh jin wak̲kina iman nyaŋ gu'b mo tani 'kokunu
> mmouk̲ ki dhan wosh gi shem 'pena bi idoŋgon mo be.
> 11 Yansan 'peni Tap̲a mo,
> dhali a'di ta dhan momer e em bana mo.'"

12 'Ko'di mii yansan mo tani 'kwaniŋ gwanyjak̲a/ gi pa Yahuuda/ ŋap̲ki bway mmo'taki butha Yesus mo haali/ uni mishki gwo 'ban ki a'di oki gwo ki gwom'bi'th/e ap̲o/ uni mo. Hili uni k̲o/kina waambuhany 'kwani mo. Wakan uni dhalki a'di mo dhali ii mo be.

Mmoc̲ika K̲ayisara Thulp̲a/ mo

13 Dhali yan'ko'd uni hashki 'kwani P̲arsiyiina tiya mo dhali 'kwani Herodusiyiin mmo'taki cesh a'di ka ris gwo mo. 14 Dhali ki uni p̲u'dkin mo tani, uni ki o a'di gwo mo ki, "Amant̲or gwowa, to jin k̲ulumkina 'kwani mo tani a'di diki di gom /e mo haali/ /e diki t̲or mii ma gwar'de/ e jan 'deŋkamu/ mo. /E ka jiŋ gana/ t̲orki gwo ki bway ma Arumgimis mo. A/a'di dhala gwoŋk̲an bway mmoc̲iya thulpa/ ka

Ḵayisar mowa walla yisa? Mina aman içi a'di mo 'taa walla minu dhalku/ mo?"

15 Hila Yesus mishki mii ma he'k em buni mo dhali o uni gwo mo ki, "Atinta palkina um Aha/ kan mo? Çiyi Aha/ nasa guruush mo wakan ki Aha/ mina p̱ar a'di e mo." 16 Uni ki ḵali jan 'de/ aYesus mo. Dhali a'di ki o uni gwo mo ki, "Ki jamas ma ja a'dan mo dhali a'di 'kwar maja isan mo?" Uni ki thoḵ a'di gwo mo ki, "A'di ta jima Ḵayisar mo be."

17 Dhala Yesus ki o gwo mo ki, "Çika Ḵayisar to kun ta ku ma Ḵayisar mo ma, dhali çika Arumgimis to kun ta ku ma Arumgimis mo." Dhali uni merkin gom gwo jin ona a'di mo be.

Gwondoṯ jin Doṯu gom Mo jin Pinu mo

18 Dhali yan'ko'd 'kwani Saduḵiyiin p̱u'dkini a'di mo, uni kun oki gwo mo ki mompinuŋ kamu/ yisa di'da. Uni doṯki a'di gwo mo, mmo/ o ki, 19 "Manṯor gwo, aMusa 'kwarki aman gwo mo ki, Waḵka kam gi wathi/ wu'd mo dhali dhal ashim piti i'ko'd mo, hili diki taga 'ci mo tani, wathi/ midi mash asha kam piti mo, dhali dho'th uçi goma kam piti mo.' 20 Dhali ikam uni 'kokini pesu/ mo; jin ṯwa/a/ bu'thki'da 'bom mo dhali yan'ko'd a'di wuki'd mo, ki dargi uçi mo. 21 Dhali yan'ko'd jin 'kon ma po/ isu/ bu'thki'da yim mo dhali wuki'd mo, mmodiki dhal a'di a'ci mo, dhali jin 'kon ma p̱o/ ikwara miiki miin 'de/ mo be. 22 Unim pesu/ 'koki dhal a'di uçi mo. Dhali i'ko'd mo tani, a'bom wuki'd si'da/ mo be. 23 Dhali e mom pinu mo, ki uni mini cuki mis doḵ/e mo tani, ayim midi ta asha ja mo? Haali/ unim pesu/ i'baar mo kun ta ikam bu'thkina yim ki ashim buni mo."

24 Dhala Yesus ki o gwo mo ki, "A'di yan diki ta 'kup̱ gwo jin ṯhu'thkina um mii mo, haali/ um 'koki mish gwo kun 'kwarkunu mo walla mom'bi'th ma Arumgimis mo? 25 Haali/ wakki uni mini cu mis 'peni mo wu mo tani, uni mini 'koki mash doḵ/e mo walla minu 'koki çi bway mmomash si'da/ mo, hili uni wakina e ki iman'doyu gwo e momis mo be. 26 Hili gwo gom uni kun wukin kun cukunu mis mo tani, 'kona um ki deŋ gwo e eya warka/ ma Musa mo, e gwo gi ari cwa e mombwaasho mo, jin okin ma Arumgimis a'di gwo mo dhali o gwo mo ki, ' Aha/ tana Arumgimis ma Ibrahiim mo dhali Arumgimis ma Is/haḵ mo dhali Arumgimis ma Yaḵuub mo'? 27 A'di diki ta

Arumgimis jin wuki'd mo, hili jin di'd ki e mo. Um 'kokin mmothu'th to mii mo be."

Adhan Gwoŋk̲an jin Ca'd jin 'Kwarkunu mo

28 Dhali Jan 'de/ 'peni iman'kwar to p̲u'dki'd mo dhali ci̲k̲ gwo jin walkina uni ka rem'kup̲ mo; a'di mishki̲ mo ka Yesus thok̲ki uni gwo ki 'bore/ mo. A'di ki do̲t̲ a'di gwo mo ki, "Gwoŋk̲an jana a'di i ha me'd ki haŋ gana/ 'peni tiya 'baar mo sa/?"

29 Dhala Yesus ki thok̲ a'di gwo mo ki, "Jin ha me'd ki haŋ gana/ a'dihe/ mo, ' Ci̲k̲i gwo mo ma, Israyiil, Tap̲a Arumgimis bana mo tani, a'di ta Tap̲a a'di 'de/ mo be. 30 /E mini en Tap̲a Arumgimis pini ka dum pini 'baar mo, dhali ka k̲ashirim pini 'baar mo, dhali ki bwam pini 'baar mo, dhali ki 'bi'th pini 'baar mo be.' 31 Dhali gwoŋk̲an jin 'kon ma p̲o/ isu/ 'adihe/ mo, ' /E mini en aman nyak̲ c̲a'b pini me'd is piniŋ gana/ mo.' Gwoŋk̲ana kamu/ yisa di'da jin ca'd ki gwansan mo."

32 Aman'kwar to oki gwo mo ki, "Man̲tor gwo jin 'Boro'd mo! /E oki gwoŋ gana/ ka Arumgimis t̲al 'de/ mo, dhali imun mo tani jaŋkamu/ yisa di'da i'ko'dgwari a'di mo. 33 Mmo/en a'di ka du 'baar mo dhali ki mo mish gwo 'bani 'baar mo dhali ki mom'bithi 'baar mo, dhali mmo/ena man nyak̲ c̲a'b pini me'd is piniŋ gana/ mo tani a'di boli to 'baar e kun c̲inu mmoc̲i'thki o'd mo dhali kun dhunu mmomiiya bas mo be."

34 Dhali ka Yesus mishki'd ki a'di c̲iki gwon thok̲ ki 'bore/ mo tani, a'di ki o a'di gwo mo ki, "/E diki si'da si'd 'peni bampa/ ma Arumgimis mo." 'Ko'di mii yan mo tani, wathin 'deŋkamu/ diki do̲t̲a Yesus gwondo̲t̲a kamu/ dok̲/e mo be.

Gwo gi Do̲t̲u gom Ya/ ma Dawuu'd mo

35 Hili ka Yesus di'd mmo̲t̲orgwo e gu'b gi mondhelela dhelel mo tani, a'di ki o gwo mo ki, "Kata ona iman'kwar to gwo ka K̲ris̲t̲hos a'di ta ya/ ma Dawuu'd mo? 36 Haala Dawuu'd ki is piti mmo shi/irkunu a'di ki Shi/in dhelela dhelel mo tani, a'di oki gwo mo ki,

> ' Tap̲a oki Tap̲am pem gwo mo ki,
> "C̲a'bi e me'da bimporos pem mo ntagi Aha/ mina dhu 'kup̲ pini e bwaŋ'kwarany cwa jin dhuna /e sho'k mo.'"

37 Dawuu'd ki is piti ki yuk a'di ki ' Tapa' mo tani, wakan aKristhos midi ta ya/ ma Dawuu'd kata mo?" Adhana waambuhany 'kwani cikki gwo 'peni a'di ki bwaŋ 'kunyga/ mo be.

Yesus Be'dki Gwo gom Mii gi Iman 'Kwar To mo

38 Dhali e gwontor ma Yesus mo tani a'di oki gwo mo ki, "Jiyi iman'kwar to ki e ki 'bore/ mo ma, uni kun enkin mmo/ii ki burrinyen tur i is mo dhali kun enki monthe me'd e mo ma suug mo, 39 dhali mmo/en moŋ'kom 'borga/ e gu'b gi montul is mo dhali mmotaka tak e mo shwan to mo. 40 Dhali uni si'da/ kun loski gu'b gi up kun wuna ikath ki 'kolo'c mo, dhali uni kun miiki mon'tho eya por ma pije/ ki rash rash ki mina 'kwani ipar e mo. 'Kwani gwansan mini bu'th dhan mii wak kun bol kun tiya e mo be."

A'bom jin Wun ma Kath jin Ci To mo

41 Dhali yan'ko'd Yesus ca'bki'da 'cesh ka par 'twa/ 'peni mo jin dhunuwa guruush e gu'b gi mondhelela dhelel mo; a'di di'd mmopar 'kwani e me'd jin ta'kkina uni aguruush buni e bwan to jin ta'kkuwa guruush mo. 'Kwani ka ris kun ta pa ki pa dhukina dhana guruusha caaga/ mo. 42 Yan'ko'd a'boma ha'th'ko'd pu'dki'd mo dhali dhu ushi emena guruush isu/ kun ta 'per mo, kun wana e ka dharipan 'de/ mo be. 43 A'di ki yuk imancik a'di gwo mo dhali o uni gwo mo ki, "Ka jiŋ gana/ Aha/ ona um gwo mo ki, a'boma ha'th'ko'd yan dhuki tom piti i'baar mo kun bolki uni gwansan e kun dhuki to e mo jin ta'kkuwa guruush mo be. 44 Haali/ uni 'baar ciki to 'peni tom buni kun ishkin ka enthus mo. Hila 'bom yan jin wun ma kath mo tani, ayim 'pena ha'th'ko'd piti mo tani, a'di dhuki'da guurush piti i'baar mo kun tana a'di jin mina a'di 'taki kar mo be."

Markus 13

Mo jin 'Ce'du Gu'b gi Mondhelela dhelel Sho'k mo dhali Jamas Mii jin Toru Ntwa/a/ gom 'Pemen jiŋ 'Ko'd mo

1 Me'd jin yakin ma Yesus ka pije/ 'peni gu'b gi mondhelela dhelel mo tani, jan 'de/ 'peni imancik a'di gwo oki a'di gwo mo ki, "Amantor gwo, mo hil gi wosh gwansan wani jaro/ jarowa dhali monyaŋ gi gu'b gwansan wani jaro/ jaro/ mowa!"

2 Dhala Yesus ki o a'di gwo mo ki, "A/E mishki dhan monyaŋ gi gu'ba caaga/ gwansan mo? Hili wosha 'deŋkamu/ minu 'koki dhal apowa kamuŋ kamu/ mo jin midi diki biṯ ka 'cesh mo be."

3 Dhali me'd jin c̱a'bkina a'di e 'Kuwosh Seṯuun jin di'd ka p̱ar 'twa/ ki gu'b gi mondhelela dhelel mo tani, Buṯurus, dhala Yak̲uub, dhala Yohaan, dhala Andarawos doṯki a'di gwo ka k̲wal is mo ki, 4 "Ṯori aman gwo mo ma, ki mii gwansan mini p̱u'd ka kasja mo? Dhali ki jamas mii gi wakatinta imina to gwansan i'baar mmop̱u'du/ mo?"

5 Dhala Yesus ṯelki mii 'pen mmo/ o uni gwo mo ki, " 'Cunycuri mii ki is bum ki 'bore/ mo ma, ki jan ṯal 'deŋkamu/ midi diki sus um mmodheres mo. 6 'Kwani tana ris ka ris kun mini iiyu/ ki gway pem mo mmo/ o gwo mo ki, ' Aha/ tana a'di mo,' dhali uni mini sus tiya ka ris mmodheres mo be. 7 Dhali ki um mini cik̲ gwo gom mo/as mo dhali gwo kun 'ce'du 'te/ gom mo/as mo tani, dhalku/ is ki anan mo ma; gom to gwansan mini mii p̱u'du/ mo, hili 'pemen midi diki pu'd naskina/ mo. 8 Haali/ kala kamu/ midi cu mis ap̱o/ kala kamu/ mo, dhali 'peŋkuman bampaŋ kamu/ midi cu mis ap̱o/ 'peŋkuman bampaŋ kamu/ mo. Dhali adhan mony'cesh midi yik̲in is ki mo ka ris mo dhali ṯe/ midi di si'da/ mo. Hili mii gwansan uni ita jasi monṯel 'pen ki isa nyor mo be.

9 Hili 'cunycuri mii ki is bum ki 'bore/ mo ma. Haali/ uni mini c̱i um e me'd gi imandwall gwo mo, dhali um minu dor mo e gu'b gi montul is mo. Dhali um mini doshi bwambori mudhir mo dhali imalik̲ mo gom gway pem mo, mmoc̱i gwo ibwambori uni mo be. 10 Hili gwom 'borga/ minu mii c̱i ki kal gi 'kwaniny'ceshi 'baar mo nṯwa/a mo be. 11 Dhali ki uni mini bu'th um mo dhali c̱i um wakan mo tani, dhalku/ is ki anan gom gwo kun mina um i o mo. Hili oyi a'diyin jin minu c̱i um ki mo yansan mo; haali/ a'di midi diki ta um kun mini o gwo mo, hili Shi/in dhelela dhelel mo be. 12 Akama kamu/ midi c̱iya kam mmo'kosh jwa mo, dhali com midi c̱i ya/um piti mo. Dhali uc̱i mini cu mis ap̱o/ icom dhali ikum mo dhali dhu uni mmowu mo be. 13 Um minu shi/i e ki 'kwani ka ris mo haali/ gom gway pem mo. Hili a'diyin jin midi 'dim 'kup̱ ntagi 'pemen mo tani, a'di iminu woṯh mo be.

14 Ki um mini p̱ar a'di jin ta mii jin bulabul e mo a'di jin doshki'd mo jin mina a'di 'taki diki di mo tani (dhalka mandeŋ gwo e mishi gwo

'ban mo) dhali dhalki uni gwansan kun 'kon e pa Yahuudiya son bwaya ris 'kuwosh mo, 15 dhali dhalki a'di jin di'di 'kuŋgu'b mo midi diki thulu ka 'cesh mmoci'c bwaŋ gu'b mo walla k̲al toŋkamu/ 'peni a'di mo, 16 dhali dhalki a'di jin di'd e bwam bunto midi diki dok̲u/ ka nyaŋ'ko'd mmok̲al burrinyem p̲om piti mo. 17 Hili awayyi gom uni gwansan kun bwaa uc̲i mo dhali uni gwansan kun c̲i uc̲i ako mmopi ka tee gwansan mo! 18 'Thoyi mo ma ki a'di midi diki p̲u'du/ mondit̲ mo. 19 Haali/ ka cim gwansan mo tani adhan mont̲o'c bwa midi di mo, jin diki wakan 'peni ka muŋ'kup̲ gi uk̲kunu to mo, jin uk̲kin ma Arumgimis mo, ntagi shwanesan mo, walla midi diki di dok̲/e mo be. 20 Hili wak̲ki/ Tapa midi diki 'cit̲ha cim gwansan bwa mo tani buye/ wathim paŋ kamu/ minu 'koki 'taki wot̲h mo. Hili gom gway gi uni kun kwanykunu mo tani, uni kun kwanykina a'di mo tani, a'di i'cit̲hkunuwa cim bwa mo be. 21 Dhali wakki/ wathin 'deŋkamu/ o um gwo mo ki, ' Hili mo mo ma, aK̲risthos a'dan be!' ' Walla hili mo mo ma, a'di acit̲taan mo!' dhalku/ gwom piti ki gam is mo ma. 22 Haali/ iK̲rist̲hos thus dhali imanc̲i gwonthus mini cu mis mo dhali mini t̲or jamas mii mo dhali adhan momer mo wakan mmosusa sus idheres mo, wak̲ki/ mishu mii si'da/ gom uni kun kwanykunu mo be. 23 Hili 'cunycuri is bum ki 'bore/ mo ma. Aha/ t̲orkina um aris to gwansani 'baar mo nt̲wa/a mo be.

Mo gi Mina Ya/ gi 'Kwani P̲u'du/ mo

24 Hili 'ko'di mont̲o'c bwa ka tee gwansan mo tani, ' Atente/ midi dhurum mo mo, dhali appe midi diki c̲i moŋkush piti mo, 25 dhali arisa cul mini t̲a'k 'peni momis mo, dhali mom'bi'th kun 'kon e momis mo tani minu pir is mo be.' 26 Yan'ko'd uni mini p̲ar Ya/ gi 'Kwani e mmop̲u'du/ e bwaarak̲ ki dhan mom'bi'th mo dhali k̲i dhan monyca mo be. 27 Dhali yan'ko'd a'di midi hash iman'doyu gwom piti mo dhali a'di midi tul kum piti is kun kwanykunu mo 'peni mony'cesh jin 'kona shem 'pena bi idoŋgon mo, 'peni mo jin dina mony'cesh 'kup̲ mo ntagi mo jin dina momis 'kup̲ mo be.

28 Da/ari gwo 'peni cwamp̲u/ mo ma. Hili ki jahanne/ me'd jin lu/kina a'di abim piti mmo'ta'dama 'ta'dam mo dhali dhu jip̲in this mo tani, um ki mish mo mo ki moyurantee 'disha 'dish mo be. 29 Wakan si'da/, ki um ki p̲ar aris to gwansan e mmobu'th mo mo tani, mishi gwo 'ban ki

a'di 'disha 'dish mo, e 'twaŋkal hila/ mo be. 30 Ka jiŋgana/ Aha/ ona um gwo mo ki, 'kwani ma nyakumyil gwansan mini 'koki pe mo ntaga ris to gwansan mini bu'th mo mo be. 31 Momis dhali mony'cesh mini pe mo tani, hili gwom pem midi diki pe mo be. 32 Hili ka tee caan mo walla ki mo caan mo tani, dina wathin tal 'deŋkamu/ ki mish mo, walla iman'doyu gwo kun 'kon e momis mo, walla Ya/ mo, hili jasi Com a'di 'de/ mo be.

33 'Cunycuri is bum ki 'bore/ mo ma! Dhali timi mo mo, haali/ um 'koki misha tente/ jin mina mo pu'du/ mo be. 34 A'di wana e ki wathi/ jin ya mo jin si'da si'd mo---a'di dhalki gu'b piti mo dhali dhu imanmiiya tu'c piti mmohil gu'b mo, isi ka tu'c piti ka 'dete/ 'dete/ mo, dhali a'di ki kan amancor 'twaŋkal gu'b gwo mmotim mo mo be. 35 Wakan timi mo mo ma haali/ um 'koki mish mo jin mina com gu'b ipu'du/ mo; a'di wari midi ta mom'pipili/ mo, walla mombwam/e mo, walla mo jin gwon ma dhoŋgola ŋwa mo, walla mon'thamo/ mo. 36 Waki/ a'di midi pu'du/ ki jahanne/ mo tani, dhalku/ ki dhal a'di bway mmogam um ki um mala e mo. 37 Dhali gwo jin okika/ e um mo tani okika/ e 'kwani 'baar mo ki: Timi mo mo ma!"

Markus 14

Imanshu 'kwani bway miikina wu'd apowa Yesus mo

1 Dhali shwane/ acim 'koni su/ ntwa/a/ ki mompe'kupanyolos mo dhali Moshwanto gi maaŋkuthu'd jin miinu ka darga cumat mo. Dhali igasiis kun can dhali iman'kwar to uni ŋapki bway ka kwal is mmobutha Yesus mo dhali 'kosh a'di jwa mo. 2 Haali/ uni oki gwo mo ki, "Yisa ki embul gi monshwanto mo yisa, wakan ki 'kwani mini 'koki miiya dulatt mo be."

Yesus A'di 'Koshkunu is ka Yina Pi'dnaŋ Gana/ e Pam Beetaniya mo

3 Dhali ka Yesus diki'd e pam Beetaniya e gu'b ma Simaan jin 'kosha monthus mo, me'd jin ca'bkina a'di atharabeesa mo tani, a'boma kamu/ pu'dki'd mo jin taki'd gi turaŋ gasaas jin tagi kush mo jin din ma yina pi'dnaŋ gana/ nycine/ mo, jin 'bitha yol she/ ki 'bi'th mo. Ayim ki 'ce'd tura mo dhali wol a'di e 'kupi a'di mo be. 4 Hili kun tiya 'kokin imun

mo kun dekkin ma nyor mo. Uni kun oki gwo e is buni mo dhali o ki, " 'Pemena tinta ishinu ayina pi'dnaŋ gana/ yan is a'cesh kan mo? 5 Haali/ ayina pi'dna yan minu 'taki yol ka ri/yal iss 'kwanimpa ka kar'ba'c mo, dhali ciku ki 'kwani kun ha'th'ko'd mo." Dhali uni ki ruka yim ki gwo mo be.

6 Hila Yesus oki gwo mo ki, "Dhalka yim a'di 'de/ mo ma. Atinta to'ckina um ayim bwa mo? Ayim miiki tonyjaro/ gom Aha/ mo. 7 Um isayempa/ takin gi 'kwani kun hatha'ko'd nyakki um mo, dhali to gunn kun ona bwa um ki mii tom'boron gom uni mo tani, hili um isayempa/ mini 'koki tagi Aha/ mo be. 8 Ayim miiki to jin mina a'di mo. Ayim 'koshki buŋgwar is pem gom kan jin minu kan Aha/ mo be. 9 Ka jiŋ gana/ Aha/ ona um gwo mo ki, e mo yin jin cinu gwom 'borga/ e mony'ceshi 'baar mo tani, to jin miikin ma 'bom yan mo tani minu tor mo, mmoka yim e mo be."

Yahuusa A'di Gamki Gwo Me'd Mmo'cithha Yesus Is ki Gwo mo

10 Yan'ko'da Yahuusa Iskarayuti a'di jin 'dap tiya 'twa/ ka 'kume'd i'ce'dka su/ mo tani, yaki'd e igasiis kun can mo wakan ki a'di midi ci a'di e me'd buni mo be. 11 Ki igasiis kun can cikki gwo mo tani, uni 'kunykina bwa mo dhali oki gwo is mmociki a'di aguruush mo. Dhali a'di telki mii 'pen mmoŋap embul mmociki a'di ki uni mo be.

Yesus Shwaki Tonte/ jin 'Ko'd Nyakki Imanciki A'di Gwo mo

12 Dhali ka cim jin twa/a/ gi maaŋkuthu'd jin miinu ka darga cumat mo, ki uni 'cithki ari ka'bal 'kus gom mompe'kupanyolos mo tani, imanciki a'di gwo oki a'di gwo mo ki, "Mana o /e bwa jin mina amani ii mmothoson to gom /e mo, wakan ki /e mini shwa to gi mompe'kupanyolos mo?"

13 A'di hashki imanciki a'di gwo isu/ mo dhali o uni gwo mo ki, "Iiku/ e 'peŋkuman bampa/ mo, dhali wathi/ jin kali dhur yi'de/ midi gam um 'kup mo. Bathi a'di mo ma. 14 Dhali e mo yin jin mina a'di cic gu'b mo tani, bathi a'di nsho'k mo dhali oyi com gu'b gwo mo ki, ' Amantor gwo oki gwo mo ki, "Mane gu'b yilkina/ gom Aha/ jin miga/ shwa to gi mompe'kupanyolos nyakki imanciki gwom pem mo?"' 15 A'di midi tor um dhan gu'ba beega/ jin nyaŋu ka makampo/ apowa kamu/ mo jin thosonkunu mo. E mun mo tani thosoni to gom ana mo ma." 16 Dhali

imanciḵ a'di gwo iikin e 'peŋkuman bampa/ mo. Uni gamkina ris to me'd jin okina a'di uni gwo mo, dhali uni thosonki to gi mompe'kupanyolos mo be.

17 Dhali ki mo ta mom'pimpili/ mo tani, a'di pu'dki'd nyaḵki uni kun 'koni 'kume'd i'ce'dka su/ mo. 18 Dhali me'd jin 'kokina uni aṯharabeesa mo dhali shwa to mo tani, Yesus oki gwo mo ki, "Ka jiŋ gana/ Aha/ ona um gwo mo ki jan ṯal 'de/ jin midi shwa to nyaḵki Aha/ mo tani midi 'ciṯh Aha/ is ki gwo mo be."

19 Dhali uni 'baar diṯkina bwa kagahara/ mo, dhali uni ka 'deṯe/ 'deṯe/ oki a'di gwo mo ki, "Ka jiŋ gana/ ta aha/ 'taa?"

20 Dhala Yesus thoḵki gwo mo dhali o uni gwo mo ki, "A'di ta janṯal 'de/ 'peni uniŋ 'kume'd i'ce'dka su/ mo, a'di ta jan 'de/ jin 'thupki maaŋḵuthu'd nyaḵki Aha/ eya sahan mo be. 21 Haali/ Ya/ gi 'Kwani midi ya mo me'd gwo jin 'kwarkunu gom a'di mo. Hili wayyi e wathi/ jin 'ciṯhki Ya/ gi 'Kwani is ki gwo mo! A'di midi 'taki 'bora 'bor gom a'di mo waḵki/ a'di minu 'taki 'koki dho'th mo be."

22 Me'd jin 'kokina uni mmoshwa to mo tani, Yesus bu'thki maaŋḵuthu'd mo, dhali 'bora 'bor bwa i is mo, dhali 'ce'd a'di mo. Dhali c̱iki a'di ki uni mo dhali o gwo mo ki, "Buthi a'di yansan mo ma. Yansan a'di ta buŋgwar is pem mo be." 23 Dhali a'di ki butha ḵubbaaya mo, dhali 'bora 'bor bwa i is mo, dhali c̱iki a'di uni mo, dhali uni 'baar p̱ikin 'peni a'di mo be. 24 Dhali a'di ki o uni gwo mo ki, "Yansan ta'da bas pem gi gwo jin gamu me'd mo, a'di jin wolki'd gom 'kwani 'baar mo be. 25 Ka jiŋ gana/ Aha/ ona um gwo mo ki, Aha/ mina diki p̱i doḵ/e 'peni yiman gi maman cwa yan mo ntaga tee jin miga/ p̱i a'di jin ta jin this e bampa/ ma Arumgimis mo be."

Mo jin Waṯ ma Buṯurusa Yesus Gway A'di Ṯorkunu Iṯwa/a mo

26 Dhali ki uni yuḵki gway mo tani, uni iikin ka pije/ e 'Kuwosh Seṯuun mo be. 27 Dhala Yesus ki o uni gwo mo ki, "Umi 'baar mo mini ṯa'k mo, haali/ a'di 'kwarkunu mo ki, ' Aha/ mina 'kosha manhil ḵa'bal mo dhali ḵa'bal minu c̱eker bwa mo be.' 28 Hili ŋ'ko'd ki Aha/ cukina mis mo tani, Aha/ mina ya nṯwa/a/ ki um e pany Jaliil mo be."

29 Dhala Buṯurus ki o a'di gwo mo ki, "Bahili waḵki/ uni 'baar mini ṯa'k mo tani, Aha/ mina diki biṯ mo be." 30 Dhala Yesus ki o a'di gwo mo ki, "Ka jiŋ gana/ Aha/ ona /e gwo mo ki, Nye, shwane/ ki mon'thiny yan gana/ mo tani nṯwa/a/ ka dhoŋgola ŋwa diki ko e me'di su/ mo tani /e mini waṯ Aha/ gway me'di kwara mo be."

31 Hila Buṯurus oki gwo ka daran du mo ki, "Waḵki/ aha/ mina wu nyaḵki /e mo tani, aha/ mina diki waṯ /e gway mo." Dhali uni 'baar oki gwo is imonṯal 'de/ mo be.

Yesus 'Thoki'd e Mosinu jin Ta Bwagoŋ ma Jeṯhsamaani mo

32 Dhali uni p̱u'dkin e mo jin yuḵku gway ka Jeṯhsamaani mo, dhala Yesus oki imanciḵ gwom piti gwo mo ki," 'Koyi imahan mo ma ki Aha/ mina 'tho mo." 33 Dhali a'di ki susa Buṯurus mo, Yaḵuub mo, dhala Yohaan nyaḵki a'di mo dhali mii ma c̱is ṯelki a'di 'peni mo dhali dhan monṯo'c bwa kagahara/ mo. 34 A'di ki o uni gwo mo ki, "Aḵashiram pem a'di diṯkina bwa kagahara/ mo, ntagi mowu mo. 'Koyi imahan mo dhali timi mo mo." 35 Dhali mmothoṯhkina a'di is ari 'ceene/ mo tani, Yesus biṯki'da 'cesh mo dhali 'tho mo waḵki/ a'di minu 'taki mish mii mo ki mo yan midi 'taki ya pe 'peni a'di mo. 36 A'di ki o gwo mo ki, "Ababa, Ababa, aris to 'baar mishu mii ki /e mo. Thoṯhka ḵubbaaya yan 'peni Aha/ mo ma. Hili a'di jin oyaa bwa mo yisa, hili a'di jin ta bwam pini mo be."

37 A'di p̱u'dki'd mo dhali gam uni ki uni ishki e mo, dhali a'di ki owa Buṯurus gwo mo ki, "Simaan, a /e ishki e kan mo? Bunya mina /e diki tim mo mo goma tente/ 'de/ mo? 38 Timi mo mo ma dhali 'koyi ki e i'kup̱ mo dhali 'thoyi mo ki um mini 'koki ciç̱ e mo jin palu mo. Shi/in ka jiŋ gana/ a'di ona bwa mo tani, hili buŋgwar is a'di hatha 'ko'd ki ha'th mo be." 39 Doḵ/e a'di yaki'd mo dhali 'tho mo, dhali rash jasi gwonṯal 'de/ e mo. 40 Dhali doḵ/e ki a'di p̱u'dki'd ka nyaŋ'ko'd mo tani, a'di gamki uni ki uni ishki e mo, haali/ em buni ṯo'dki uni is mo. Dhali uni 'koki mish to jin mina uni o a'di mo be. 41 A'di p̱u'dki'di uni me'di kwara mo dhali o uni gwo mo ki, "A/um naskina/ 'kon mmo/ish e kan mo dhali bu'th mo si/is bum mo? A'di 'kosh jwa mo ba/! Mo p̱u'du'd mo. Hili mo mo ma! Ya/ gi 'Kwani a'di 'citḥkunu is ki gwo mo e me'd gi imanmii miinthus mo be. 42 Cuyi mis mo ma; dhalki ana iina mo, Hili mo mo ma, aman'ciṯh Aha/ is ki gwo a'di 'disha 'dish mo be."

Mo jin 'Cithuwa Yesus Is ki Gwo Mo dhali mo jin Buthu A'di mo
43 Ki a'di di'd mmo/ o gwo naskina/ mo tani, Yahuusa, a'di jin 'dap tiya 'twa/ ka 'kume'd i'ce'dka su/ mo tani, pu'dki'd mo, dhali adhana waambuhany 'kwani nyakki a'di mo ki gandala turga/ mo dhali cwa ime'd mo, 'peni igasiis kun can mo, dhali iman'kwar to mo dhali 'kwaniŋ gwanyjaka/ mo be. 44 Hili shwane/ a'di jin 'cithki a'di is ki gwo ciki uni jamas mii mo, mmo/ o gwo mo ki, "Jantal 'de/ jin miga/ pi 'twa/ mo tani a'di ta wathi/ mo. Buthi a'di mo dhali susi a'di ki 'dantar mo." 45 Ka Yahuusa pu'dki'd mo tani, a'di ki ya ki jahanne/ aYesus mo dhali o a'di gwo mo ki, "Tapa," dhali a'di piki a'di 'twa/ mo be. 46 Dhali Yan'ko'd uni 'baar dhuki me'd buni apo/ a'di mo dhali bu'th a'di mo be. 47 Hili jan 'de/ 'peni uni jin doshki'd ki 'dishe/ mo tani bukki gandala turgam piti mo dhali ruthuna manmiiya tu'c ma gasiis jin ca'd mo dhali 'cith 'cem piti mo be.

48 Yesus ki o uni gwo mo ki, "A/um iiyin ka pije/ apo/ Aha/ me'da mandil to mo, ki gandala turga/ dhali ki cwa mo, mmobu'th Aha/ mo? 49 Ki Aha/ dina nyakki um isa yempa/ mo dhali Aha/ tora gwo e gu'b gi mondhelela dhelel mo tani, um 'koki bu'th Aha/ mo. Hili/ a'di yansan miikunu mo ki gwo jin 'kwarkunu minu thim mo be." 50 Aris uni gwansan kun 'kokin nyakka Yesus mo tani dhalki a'di mo dhali so mo be.

Wathin Dhuru'c jin Guski'd mo
51 Dhali wathi/ jin ta dhuru'c, jin hi'thki burrinyen tur jin nabula nabul jin 'tamkina a'di i is mo tani, bathki'da Yesus nsho'k mo. Ki 'kwani bu'thki a'di mo tani, 52 a'di dhalki burrinyen tur jin nabula nabul mo dhali gus is 'te/ mo be.

Yesus Doshki'd e Bwambor gi Montul Is gi 'Kwani Yahuuda/ mo
53 Uni suskina Yesus eya gasiis jin ca'd mo. Imun mo tani uni tulki is nyakki a'di 'peni igasiis kun can i'baar mo dhali 'kwaniŋ gwanyjaka/ mo dhali iman'kwar to mo be. 54 Dhala Buturus bathki a'di nsho'k 'pena dhana mo, ntagi bwaagoŋ ma gasiis jin ca'd mo. A'di ca'bki'd e bwamani imanji mo mo, mmosam is piti ki o'd mo be. 55 Hili igasiis kun can dhali 'kwani Yahuuda/ gi montul is ka kuluny uni ŋapki gwo mmo/o apowa Yesus mo wakan ki uni mini kar a'di mmowu mo. Hili

uni 'koki gam ton tal 'deŋkamu/ mo be. 56 Haali/ 'kwani tana ris ka ris kun kalki gwonthus apo/ a'di mo, hili gwom buni 'konu ki gam me'd mo be. 57 Kun tiya doshkin ki mis mo dhali kal gwonthus apo/ a'di mo; uni oki gwo mo ki, 58 "Aman cikkina gwo jin ona a'di mo ki, ' Aha/ mina 'ce'd gu'b gi mondhelela dhelel yansan sho'k mo jin ukkunu ki me'd mo, dhali ka cimi kwara mo tani aha/ mina nyaŋ jaŋkamu/ jin 'konu ki uk ki me'd mo be '" 59 Hili naskina/ gwom buni 'konu ki gam me'd mo.

60 Dhali agasiis jin ca'd doshki'd ki mis ibwamani uni mo dhali dota Yesus gwo mo ki, "A/e bunya diki tagi gwonthok mowa? Gwo gi wakata i/okina 'kwani gwansan apo/ /e mo?" 61 Hili a'di ca'bki'd ki shwam mo dhali diki thok 'twaŋ kamu/ mo. Dok/e agasiis jin ca'd dotki a'di gwo mo dhali o gwo mo ki, "A /e tana Kristhos mo, jin ta Ya/ gi a'di jin 'boru mii mowa?"

62 Yesus oki gwo mo ki,

> "Aha/ tana a'di mo;
> dhali /e mini par Ya/ gi 'Kwani e mmoca'b ka
> bimporos gi mom'bi'th mo dhali mmopu'du/ e
> bwaarak 'peni momis mo be."

63 Hila gasiis jin ca'd dherki burrinyem tur piti bwa mo dhali o gwo mo ki, "A/ ana naskina/ 'kona mmoŋap iman mish mo mo? 64 Um cikki gwo sor mo. Gwoŋ kulum bum wakata mo?" Uni 'baar wakki a'di mo mmo/ o ki a'di hame'd mmowu mo be.

65 Dhali kun tiya telki mii 'pen mmo'tak a'di manya i is mo dhali mmokum bwam/em piti mo dhali dor a'di ki me'd buni mo dhali o a'di gwo mo ki, "Oyi gwo is mo ma!" Hili imanji mo mo bu'thki a'di mo dhali dor a'di mo be.

Buturus Watki'da Yesus Gway mo

66 Dhali ka Buturus diki'd ka luŋgu'b e bwam ma goŋ mo tani, jan 'de/ 'peni nyara/ kun ta iman miika gasiis jin ca'd atu'c pu'dki'di a'di mo be. 67 Ayim mishki'da Buturus mmosamkina a'di is piti ki o'd mo, dhali ayim hilki a'di ki 'dish 'dish mo dhali o gwo mo ki, "/E si'da/ nyakki di ka Yesus gi pa Naasira mo be."

68 Hili a'di watki gwo mo, mmo/ o gwo mo ki, "Aha/ dina ki mish a'di mo walla 'pemen gwo jin ona /e mo." Yan'ko'd a'di yaki'd ka pije/ ki 'twaŋkala goŋ mo. Dhali adhoŋgola ŋwa gwoki'd mo be.

69 Hili nyara/ jin ta'da manmiiya tu'c parki a'di e mo dhali tel mii 'pen dok/e mmo/ o gwo e uni gwansan kun doshkin ki 'dishe/ mo ki, "Wathi/ yansan ta jan tal 'de/ 'peni uni mo be!"

70 Hili a'di watki gwo dok/e mo. Yan'ko'd ari 'ceene/ mo tani uni gwansan kun doshkin ki 'dishe/ mo tani ona Buturus gwo mo ki, "Ka jiŋ gana/ /e ta jan tal 'de/ 'peni uni mo, haali/ /e si'da/ ta jigi pany Jaliil mo be."

71 Hili a'di telki mii 'pen mmojee is piti jwa mo dhali ki gwo jin thulkina a'di me'da po/ mo ki, "Aha/ dina ki mish wathi/ yan jin okina um mo."

72 Dhali ki jahanne/ adhoŋgola ŋwa gwoki e me'di su/ mo. Yan'ko'da Buturus kakina gwo e jin okin ma Yesus a'di mo ki: "Ntwa/a/ ka dhoŋgola ŋwa diki ko e me'di su/ mo tani, /e mini wat Aha/ gway me'di kwara mo," dhali a'di 'tulkin ma du mo dhali ko ki jabu'th mo be.

Markus 15

Yesus Doshki'd Ibwambor ma Bilaatus mo

1 Dhali ki jahanne/ ki mo ta mon'thamo/ mo tani, igasiis kun can, nyakki 'kwaniny gwanyjaka/ dhali iman'kwar to mo dhali 'kwani Yahuuda/ gi montul is ka kuluny gamki 'twa/ 'kup imontal 'de/ mo. Yan'ko'd uni ki deka Yesus mo dhali sus a'di mo. Uni ki ciki a'di ka Bilaatus mo. 2 Bilaatus dotki a'di gwo mo ki, "A/e itana malik gi 'kwani Yahuuda/ mo?" A'di ki thok a'di gwo mo ki, "/E si'da/ on wakan mo be." 3 Dhali igasiis kun can uni yerki a'di is ki gway ki to ka ris mo.

4 Dhala Bilatus ki dot a'di gwo dok/e mo ki, "/E bunya mini diki thok 'twaŋ kamu/ mo 'taa? Hili ma aris to wana risa kun yerkina uni /e is ki gway mo!" 5 Hila Yesus diki thoka Bilaatus gwon tal 'deŋkamu/ mo, dhali gom mii gi wakan mo tani a'di merki'd mo be.

Yesus Torkunu Gwo 'Twa/ a'Cesh Mmowu mo

6 Dhali shwane/ ka tee gi monshwan to mo tani, Bilaatus isa yempa/ 'cukki uni jan 'de/ jin ta'da habuus mo, a'di jin dotkina uni mo. 7 Dhali wathi/ diki'd jin yukkunu gway ka Baraabas mo jin diki'd eya sijin nyakki iman'kosha mee mo ki embul gi mo ush gwo ha e mo be. 8 Dhala waambuhany 'kwani pu'dkina Bilaatus mo dhali telki mii 'pen mmodot a'di gwo mmomii to gom uni mo me'd jin miikina a'di itwa/a/ mo. 9 Dhala Bilaatus thokki uni gwo mo dhali o ki, "Um ŋapki aha/ mmo'cukki um aMalik gi 'kwani Yahuuda/ mo 'taa?" 10 Haali/ a'di nyithki mii mo gom dhapan kun miikina igasiis kun can mo mmociya Yesus ki a'di wakan mo. 11 Hili igasiis kun can ci'thkina waambuhany 'kwani is ki mii mo ki a'di midi 'cukki uni aBarabas mo be. 12 Bilaatus thokki uni gwo dok/e mo dhali o ki, " Dhali aha/ mina mii ata nyakka Malik gi 'kwani Yahuuda/ mo?"

13 Dhali uni cuukin kagahara/ dok/e mo ki, " 'Koshi a'di ki cwany'-cithan dhul mo!" 14 Dhala Bilatus ki o uni gwo mo ki, "Tonthus gi wakatinta miikina a'di mo?"

Hili uni cuukin ki nyanye/ dhali ki nyanye/ mo ki, " 'Koshi a'di ki cwany'cithan dhul mo." 15 Bilatus ŋapki'd mmoteya waambuhany 'kwani ki gwo mo, wakan a'di 'cukki uni aBarabas mo. A'di dorki'da Yesus ki yisbip mo dhali yan'ko'd uni ciki a'di ki uni mmo'kosh ki cwany'cithan dhul mo be.

I/askar Miikina Yesus ka Mak mo

16 Dhali i/askar suski a'di e bwaagoŋ (jin ta monycaaga/ ma Mudhir mo), dhali uni yukki i/askar i'baar mo ka tul 'kup mo. 17 Dhali uni ki hi'thki a'di burrinyen duk is mo, dhali uni 'to'dki toŋ'kup 'pena 'de/ mo mmokari 'kupi a'di mo be. 18 Dhali uni telki mii 'pen mmoci a'di monyca mo dhali o ki, "Hayy, Malik gi 'kwani Yahuuda/ mo!" 19 Dhali uni ki dor a'di 'kup ka lukaas ma lupe/ mo dhali 'tak a'di manya i is mo. Dhali uni 'tukki 'kupa'dupun buni a'cesh mo dhali uni luŋkin ibwambori a'di mo be. 20 Dhali ki uni miiki a'di ka mak mo tani, uni ki 'cuk a'di burrinyen duk is mo dhali hi'thki a'di burrinyen tur pitiŋ gana/ i is mo, dhali yan'ko'd uni ki sus a'di ka pije/ mmo'kosh ki cwany'cithan dhul mo be. 21 Dhali wathiŋ kamu/ diki'd mo, jin ta'da Simaan gi paŋ Kerawaan mo, jin puki'd 'peni bampa/ mo (a'di jin ta

Co Alaksandarus mo dhala Rupus mo), dhali uni miiki a'di ki mom'bi'th mmokal cwany'cithan dhul piti mo.

Mo gi 'Koshuwa 'Kosh ki Cwany'cithan Dhul mo

22 Dhali i/askar suskina Yesus bway mo jin yukkunu gway ka Gulgutha mo (jin ta 'pemen gwo jin onu mo ki "Mo ma Simaŋ 'Kup mo be"). 23 Dhali uni ciki a'di yimana mura'th jin 'koshu e ki yiman cwa jin ta'da murr mo, dhali a'di diki pi a'di mo be. 24 Dhali uni ki 'kosh a'di ki cwany'cithan dhul mo dhali kwa/ burrinyem piti bwa mo mmota'k to mo mmopi gwo 'pen ka pije/ mo, gom to jin mina uni 'baar ka dete/ 'dete/ 'taki bu'th mo be. 25 A'di ta'da tente/ ikwara jin 'koshkina uni a'di ki cwany'cithan dhul mo be. 26 Dhali jamas gwo jin 'kwarkina uni apo/ a'di mo ki, "O'd ka Malik gi 'kwani Yahuuda/ mo be." 27 Dhali nyakki a'di mo tani uni 'koshki 'kwanin 'di/ isu/ ki cwany'cithan dhul mo, jan'de/ ki me'da bimporos piti mo dhali jaŋkamu/ ka binycam piti mo be. 28 Wakan gwo ma Arumgimis jin 'kwarkunu thimkunu mo, jin o'd ki, "A'di karkunu nyakki imandhaŋ gwo mo be." 29 Dhali uni gwansan kun iikin ki iim pe mo tani sorki a'di mo, mmopir 'kup buni mo dhali o gwo mo ki, "Ayy! /E jin mini 'taki 'kosh gu'b gi mondhelela dhelel mo dhali nyaŋ a'di ka cimi kwara mo tani, 30 wothi is pini mo ma dhali thulu ka 'cesh 'pena po/ cwany'cithan dhul mo!"

31 Wakan si'da/ igasiis kun can miiki a'di ka mak ka rem'kup mo, nyakki iman'kwar to mo, dhali o gwo mo ki, "A'di wothki kun tiya mo tani, hili a'di molki is piti woth moyi. 32 Dhalka Kristhos jin ta'da Malik gi 'kwani ma Israyiil mo, thulu'd ka 'cesh 'pena po/ cwany'cithan dhul mo, wakan ki ana mina par e mo dhali gam a'di gwo is mo." Dhali uni gwansan kun 'koshkunu ki cwany'cithan dhul nyakki a'di mo tani sorki a'di si'da/ mo be.

Mowu ma Yesus mo

33 Dhali ka tente/ pe'de/ mo tani, adhan mondhurumi'd pu'dki'd apo/ mony'ceshi 'baar mo ntaga tente/ pedoŋon mo be. 34 Dhali ka tente/ pedoŋon mo tani, Yesus cuuki'd ki dhan 'twa/ jin caaca mo ki, "Iluwi, Iluwi, lama sabaktani?" A'di jin ta 'pemen gwo jin onu ka, "Arumgimis pem, Arumgimis pem, atinta dhalkina /e Aha/ 'pen kan mo?" 35 Dhali

unin tiya kun doshkin ki 'dishe/ cikki gwom piti mo dhali o gwo mo ki, "Hili mo mo ma, a'di yukki'da Iliyya mo be."

36 Jantal 'deŋkamu/ guski'd mo, mmo'tu'da lipa/ ki yiman tom'paca'd mo, mmokar a'di eya cwahan mo, dhali ciki a'di mmopi mo. Dhali wathi/ oki gwo mo ki, "Dhalki ana para e mo wakka/ Iliyya midi pu'du/ mo mmo'cuk a'di ka 'cesh mo." 37 Yan'ko'd Yesus cuuki'd ki dhan 'twa/ jin caaca mo dhali wu mo be.

38 Dhali adhan burrinye/ gi gu'b gi mondhelela dhelel mo tani dherki bwa ka 'ban su/ 'peni buŋ'kup ntagi bum'pen mo be. 39 Dhali ka mancil ma askar iss 'kwanimpa imudhe'd doshki'd ka karambuye/ mmopara Yesus e mo ki a'di wuki'd mo tani, a'di oki gwo mo ki, "Ka jiŋ gana/ wathi/ yansan ta Ya/ ma Arumgimis mo be." 40 Dhali upa tiya 'kokin imun si'da/ kun hilki mo 'pena dhana mo. Ibwamani uni mo tani ta i Mariyam Madaliya mo, Mariyam jin ta ko Yakuub jin ta dhuru'c mo dhala Yuuse mo, dhala Saluma mo be. 41 Dhali ki a'di diki'd e pany Jaliil mo tani uni bathki a'di nsho'k mo dhali miiki a'di to mo. Dhali upa tiya ka ris si'da/ pu'dkin nyakki a'di e pa Urushaliim mo be.

Mo jin Kanuwa Yesus mo

42 Dhali ki mom'pimpili/ pu'dki'd mo tani, haali/ a'di ta'da Cim jin thosonkunu to mo, jin ta'da tee jin twa/a/ ma cim ma pesu/ mo tani, 43 aYusuup gi pa Arrama pu'dki'd imun mo. A'di jin ta jan tal 'de/ jin takkunu e gu'b gi montul is buni mo a'di corki bampa/ ma Arumgimis mo. A'di bu'thki'da du mmoya aBilaatus mo dhali dot a'di gwo gom buŋgwar is ma Yesus mo. 44 Dhala Bilaatus merki'd mo mmowukin ma Yesus ki jahanne/ mo; a'di ki yuka mancil ma askar iss 'kwanimpa imudhe'd mo mmodot a'di gwo mo wakka Yesus wuki'd mo. 45 Dhali ka Bilaatus da/ar ki gwo 'pena mancil ma askar iss 'kwanimpa imudhe'd mo ka Yesus wuki'd mo tani, a'di ciki buŋgwar is ka Yusuup mo be. 46 Dhala Yusuup yolki burrinyen dhiny e mo. A'di ki thul a'di ka 'cesh 'peni cwany'cithan dhul mo, mmo'tam a'di is ki burrinyen dhiny e mo, dhali 'thi a'di e jis wosh jin 'kolkunu mo. Yan'ko'd a'di ki 'daŋkal wosh mmomu'th 'twaŋkal jis jwa mo be. 47 Mariyam Madaliya dhala Mariyam jin ta ko Yuuse parki mo e jin kankunu a'di nycine/ mo be.

Markus 16

Mom pinu mo

1 Dhali ka cim ma pesu/ peki'd mo tani, Mariyam Madaliya, dhala Mariyam jin ta ko Yaḵuub, dhala Saluuma uni yolki to kun ḵuyi mo ki ḵuy mo wakan ki uni mini ii mo dhali 'kosh buŋgwar is ma Yesus ka yin mo be. 2 Dhali ki jahanne/ ki mo ta mon'thamo/ ka tee jin ṯwa/a/ ka dhas mo tani, uni iikin e moŋ'kupa je ka tente/ sulki'd mo be. 3 Uni oki gwo ka rem'kup mo ki, "Aja midi ka'cki ana wosh 'peni 'twaman jis jwa mo?" 4 Dhali ki uni hilki mo mo tani, uni parki mo e ki wosh 'daŋkalkunu mo, haali/ a'di caaca mo be. 5 Dhali uni ciċki bway bwaman jis jwa mo dhali parki wathin dhuruca kamu/ e mo jin hi'thki burrinyen tur jin tagi kush mo, a'di jin ċa'bki'd ka 'bana bimporos mo, dhali uni merkin mo be.

6 A'di ki o uni gwo mo ki, "Dhalku/ ki mer mo ma. Um ŋapkina Yesus gi pa Naasira mo, a'di jin 'koshkunu jwa ki cwany'ciṯhan dhul mo. A'di cuki mis mo! A'di yisa di'di mahana. Hili mo mo ma, mo jin karkina uni a'di nycine/ mo. 7 Hili iiku/ mo, mmoṯor imanciḵ a'di gwo gwo mo dhala Buturus mo, ki a'di midi ya nṯwa/a/ ki um e pany Jaliil mo. ' Hili e mun mo tani um mini par a'di e mo, isi me'd gwo jin ṯorkina a'di um mo be.'"

8 Uni iikin ka pije/ mo dhali so ka waċa/ 'peni moŋ'kupaje mo, uni deekina is mo dhali merkin mo. Hili uni 'koki o gwo e jan ṯal 'deŋkamu/ mo haali/ uni ḵo/ki is mo be.

Yesus piki'da Mariyam Madaliya I is mo

9 Dhali ka 'tum ka cim jin ṯwa/a/ ka dhas mo tani, i'ko'di a'di cukunu mis mo tani, a'di piki'da Mariyam Madaliya i is iṯwa/a mo, a'di jin urkina a'di arum thus kun 'koni pesu/ ka pije/ mo be. 10 Ayim yaki'd mo dhali ṯorki uni gwansan gwo kun 'kokin nyaḵki a'di mo, ki uni 'kokin mmo'ko ki bwandiṯi'd mo dhali ko ki kony jabu'th mo be. 11 Hili uni ciḵki gwo ki a'di diki'd ki e mo dhali ki a'di mishkin ma yim mo tani, hili uni 'koki gam gwo is mo be.

Yesus piki Imanciḵ a'di gwo isu/ I is mo
12 'Ko'di to gwansan mo tani a'di piki unin sun tiya i is ki jamasa kamu/ mo me'd jin iikina uni ka pije/ e bampaŋ kamu/ mo be. 13 Uni iikin ka nyaŋ'ko'd mo dhali ṯor kun tiya gwo mo, hili uni 'koki gam gwom buni is mo be.

Yesus Hashki Uni kun 'Koni 'Kume'd I'ce'dka 'De/ mo
14 Yan'ko'da Yesus piki uniŋ 'kume'd i'ce'dka 'de/ i is uni 'cena mo me'd jin 'kokina uni eya ṯharabeesa mmoshwa to mo, dhali a'di ki ḵucur uni ki gwo gom gwom buni kun 'kona uni ki gam is mo dhala dum buni kun 'bitha 'bi'th mo, haali/ uni 'koki gam gwo gi uni gwansan is kun p̱arki a'di e mo 'ko'di pim piti jin piyunu a'di mo be. 15 A'di ki o uni gwo mo ki, "Iiku/ mo e mony'ceshi 'baar mo, dhali c̱i gwom'borga/ eya ris 'kwani 'baar mo kun uḵkunu mo. 16 Ki a'diyin jin midi gam gwo is mo dhali minu mii ki yi'de/ mo tani, a'di iminu woṯh mo, dhali a'di jin diki gam gwo is mo tani a'di minu waḵ mo be. 17 Dhali jamas mii gwansan midi baṯh uni gwansan kun gam gwo is mo ki: Ki gway pem mo tani uni mini ura ruma 'cesh ka pije/ mo. Dhali uni mini wal 'twan thisa tiya mo be. 18 Uni mini bu'th tasha ki me'd buni mo, dhali waḵki/ uni mini p̱i ton tiya kun 'kon ma ṯi'di cine/ mo tani, a'di midi diki shi/ uni is mo. Uni mini dhu me'd buni ap̱o/ uni kun 'ba'thkin mo tani, dhali uni minu wac̱ mo be."

Yesus Shinkunu Bway Momis mo
19 'Ko'di Tap̱a Yesus walki 'twa/ e uni mo tani, a'di bu'thkunu bway momis mo dhali di'd mmoc̱a'b ka bimporos ma Arumgimis mo. 20 Dhali imanciḵ gwo iikin mo mmoṯor gwo e mo 'baar mo, ki Tap̱a di'd mmonyaḵa ṯu'c mii ki uni mo dhali mishki gwo 'ban ki jamas mii kun baṯhkina uni mo be. Amen

GWON THIS MO

LUUKA

Luuka 1

Gwo jin Yedhuwa Thawupilus Sho'k mo

1 Haali/ me'd 'kwani ka ris kun bu'thki gwo imontal 'de/ gom gway ma ris to kun thimkunu e bwamani ana mo, 2 isi me'd uni kun cikunu ana ki uni gwansan 'peni ka muŋ'kup mo kun ta iman o gwo mo dhali iman mii gwo mo. 3 Wakan a'di toshkika/ ki a'di 'boro'd gom aha/ si'da/ mo, haali/ aha/ parkina aris to gwansan e ki 'bore/ 'peni ka muŋ'kup mo, mmo'kwar uni ka bath 'pen gom /e mo, /e jin tana Thawupilus jin ta jim 'borga/ mo, 4 wakan ki /e mini mish gwoŋ gana/ gom gwo gi to gwansan kun torkunu /e mo be.

Mondho'th ma Yohaan jin Mii'da Mii ki Yi'de/ Torkunu Ntwa/a/ mo

5 Dhali ka tee ma Herodus jin ta'da malik gi pa Yahuudiya mo tani agasiisa kamu/ diki'd jin yukku gway ka Sakariyya mo 'pena wak ma Abiyya mo; ashim piti ka Ilisabaat 'peni emen ma Haruun mo be. 6 Dhali uni su/ tana kar/e ibwambor ma Arumgimis mo, mmo/ ii ki dargi mii 'ba/ e gwoŋkan i'baar mo dhali e gwoŋkan gi Tapa kun 'kwarkunu mo be. 7 Hili uni darga 'ci mo haala/ Ilisabaat a'di taki'da burum mo, dhali uni su/ cakin ki yil buni mo be. 8 Dhali shwane/ a'di pu'dki'd mo ka Sakariyya di'd e bwambor ma Arumgimis mo, mmokal mii ma tu'c ma gasiis ki mii ka bath 'pen ki moŋkwa/ bwam piti mo be. 9 Isi me'd mii kun miinu mmokwanya kwany mo jin min ma gasiis imiiya tu'c mo tani, a'di kwanykunu ki mombit to mo mmocic gu'b gi mondhelela dhelel gi Tapa mo mmoduka 'bicajwahar mo be. 10 Dhali awaambuhany 'kwani i'baar mo 'kokina pije/ mmo'tho mo ka tente/ jin dukuwa 'bicajwahar mo be. 11 Dhala man'doyu gwo gi Tapa piki a'di i is mo dhali doshki'd ka 'bana bimporos ma gwata/ jin dukuwa 'bicajwahar mo be. 12 Dhali ka Sakariyya parki a'di e mo tani, a'di murkin ma du mo, dhali moŋko/ is bitki'da po/ a'di mo be. 13 Hila man'doyu gwo ki o a'di gwo mo ki, "Dhalku/ is ki ko/ mo ma, Sakariyya, haali/ mon'thom pini a'di cikkunu mo. Hili ashim pini ka Ilisabaat midi dho'thki /e ya/in mo. Dhali /e mini yuk a'di gway ka Yohaan mo be. 14 Dhali /e mina bwa 'kuny mo dhali 'bor kagahara/ mo, dhali 'kwani ka ris mina bwa 'kuny mo e mondho'th piti mo be.

15 Haali/ a'di midi eka ek mo e jis/e gi Tapa mo. A'di midi diki pi yimana mura'th mo walla tompim 'bi'thga/ mo, dhali a'di minu 'tu'd ki Shi/in Dhelela dhelel mo 'peni bwaŋ kum mo be. 16 Dhali aris emen ma Israyiil ka ris minu tu'k mo e Tapa Arumgimis buni mo be. 17 A'di midi ya ibwambori jis/e gi Tapa e shi/in mo dhali ki mom'bi'th ma Iliyya mo, mmotuka du gi icom ki uci mo dhali ush gwo e e moyuk gi uni kun miin ka kar/e mo---mmothoson is gom Tapa mo 'kwani kun thosonkunu is gom a'di mo be." 18 Dhala Sakariyya thokki'da man'doyu gwo gwo mo ki, "Yan miga/ mish mii kata mo? Haali/ aha/ tana wathin dhan mo dhali ashim pem si'da/ a'di caki'd ki yil mo be." 19 Dhala man'doyu gwo ki o a'di gwo mo ki, "Aha/ tana Jibara/iil mo, jin doshki'd e buŋ'kus ma Arumgimis mo. Aha/ hashkunu mmoci /e gwo mo, dhali mmokali /e gwom 'boro'd yansan mo be. 20 Hili mo mo ma! /E mini ta 'diye/ mo, dhali mol gwo o mo, ntaga tee gi to gwansan mini bu'th mo mo. Yansan midi mii mo haali/ /e diki gam gwom pem is mo, jin minu thim mo ka tenteŋ kar/e mo be." 21 Dhali 'kwani 'kokin mmoçora Sakariyya mo. Hili uni merkin mo mmotayina a'di adite/ e gu'b gi mondhelela dhelel mo be. 22 Hili ki a'di yayi'd ka pije/ mo tani, a'di diki mish 'twa/ wal ki uni mo. Hili uni nyithkin ki a'di parki tony jan e e gu'b gi mondhelela dhelel mo. Hili a'di diki'd mmomii jamas mii e uni mo dhali a'di diki'd ka 'diye/ mo be. 23 Dhali ki mo ma cim piti jin miikina a'di atu'c baarki'd mo tani, a'di dokki bway pam piti mo be. 24 Dhali 'ko'da tee gwansan mo tani, ashim piti ka Ilisabaat bwaaki'd mo dhali ka ppe 'kona 'kupi mudhe'd mo tani ayim bagki is piti mo. Mmo/ o gwo mo ki, 25 "Tapa miiki mii yansan gom aha/ mo ki a'di hilki mo 'kupki aha/ ka 'the mo isi mmokal mowak pem jin waku aha/ ibwambori 'kwani mo."

Mondho'th ma Yesus Torkunu Ntwa/a/ mo

26 Ka ppe 'kona 'kupi pe'de/ mo tani, aman'doyu gwo jin ta'da Jibara/iil hashkunu mo 'pena Arumgimis mo e 'peŋkuman bampa/ gi pany Jaliil mo jin yuku gway ka Naasira mo, 27 e nyaraŋ gana/ jin karkunu mo gom wathi/ jin yuku gway ka Yusuup mo jin ta'da wak ma Dawuu'd mo, dhali nyaraŋ gana/ yan yuku gway ka Mariyam mo be. 28 Dhali a'di pu'dki'da yim mo dhali o gwo mo ki, "Monthe me'd mo, en 'de/ jin gamkina 'the mo! Tapa a'di di'd e /e mo be." 29 Hili ayim

mur ma du kagahara/ gom gwo yan jin okunu mo dhali kulum a'di e bwam piti mo gom monthe me'd yan midi ta atinta mo. 30 Dhala man'doyu gwo ki owa yim gwo mo ki, "Dhalku/ is ki k̲o/ mo ma, Mariyam, haali/ /e gamkina 'the 'peni Arumgimis mo be. 31Hili mo mo ma, /e mini bwaa e bwam pini mo dhali dho'th ya/in mo. /E mini yer a'di gway ka 'Yesus mo be.' 32 Hili a'di midi ek̲a ek̲ mo dhali minu yuk̲ ki Ya/ gi a'di jin Caya e ki Ca mo. Hili Tap̲a Arumgimis midi c̲i a'di ak̲urse/ ma dhan babam piti ka Dawuu'd mo be. 33 A'di midi ji ap̲o/ gu'b ma Yakuub goma sule/ mo, dhali bampam piti midi di kan ki dargi 'pemen mo be." 34 Dhala Mariyam oki'da man'doyu gwo gwo mo ki, "Yan minu mish mii kata mo, ki aha/ mola wathiŋ gwat̲h kan mo?" 35 Dhala man'doyu gwo thok̲ki'da yim gwo mo ki, "Shi/in dheleladhelel midi 'kam /e is ka la mo, dhali mom'bi'th gi a'di jin Caya e ki Ca mo tani midi 'kam /e is ka la mo. Wakan ki a'din 'de/ jin k̲ogu minu dho'th mo tani minu yuk̲ki Ya/ ma Arumgimis mo be. 36 Hili mo mo ma, abas pini ka Ilisabaat̲ bwaaki'da 'ci ki yil jin cakin ma yim mo. Yansan ta'da ppe 'kup̲i pe'de/ mo, ka yim jin yuk̲ku gway ka yima burum mo be. 37 Haali/ ka Arumgimis mo tani to p̲iyi'd jin molu mii mo be." 38 Dhala Mariyam oki gwo mo ki, "Hili mo mo ma, aha/ tana nyara/ ma man miiya t̲u'c gi Tap̲a mo. Dhalki a'di minu gom aha/ mo isi ki gwom pini mo." Dhali aman'doyu gwo yaki'd mo 'pena yim mo be.

Mariyam Buṯki'd Uni ka Ilisabaat̲ mo

39 Dhali ka tee gwansan mo tani aMariyam cuki mis mo dhali ya mo ki jahanne/ mo e bampa/ gi paŋ 'kuwosh mo, e 'peŋkuman bampa/ gi pa Yahuudiya mo be. 40 Dhali ayim cic̲ki gu'b ma Sakariyya mo dhali theka Ilisabaat̲ me'd mo be. 41 Dhali a'di miiki'd me'd jin cik̲kin ma Ilisabaat̲ monthe me'd ma Mariyam mo tani, a'ci p̲eki'd e bwaa ma yim mo, dhala Ilisabaat̲ 'tu'dkunu mo ki Shi/in Dh̲elela dhelel mo be. 42 Dhali ayim 'therki cuuwa ki dhan 'twa/ jin caaca mo dhali o ki, "Mom'bor mii gom /e e bwamani up̲ mo, dhali mom'bor mii gom maman gi bwaam pini mo. 43 Dhali atinta imiikina mii yan e aha/ mo ka ta'da gi Tap̲am pem midi 'taki yayu/ i aha/ mo? 44 Haali/ hili mo mo ma, ki 'twam pini jin thekina /e aha/ me'd p̲u'dki'd e bwany'cem pem mo tani, a'ci p̲eki'd e bwaam pem mo gom moŋ'kuny bwa mo be.

45 Mom'bor mii goma yim jin gamki gwo is mo ki a'di minu thim mo ka ris to kun okunuwa yim mo 'peni Tapa mo."

Gway ma Mariyam jin Maŋa A'di Amaŋ mo

46 Dhala Mariyam o gwo mo ki,

> "Akashiram pem ekki Tapa mo,
> 47 dhali shi/in pem 'kunykina bwa mo eya Arumgimis jin ta'da manwoth pem mo,
> 48 Haali/ a'di hilki monyca'b jin hatha 'ko'd nyara/ jin ta'da manmiiya tu'c piti mo.
> Haali/ hili mo mo ma, 'pena shwane/ mo tani aris 'kwani ma nyakum yil mini yuk aha/ gway ki a'di jin 'boru mii mo be.
> 49 Haali/ a'di jin ta'd gi mom'bi'th mo tani miiki dhan to kun eka ek gom aha/ mo,
> dhali gway piti a'di kogu/ mo be.
> 50 Dhali mo mii miim piti di'da po/ uni gwansan kun ko/ki a'di mo 'peni uni kun tana nyakum yil bwaya nyakum yil mo be.
> 51 A'di torki mom'bi'th ka bim piti mo;
> a'di cekerki uni gwansan bwa kun dhuki 'ba/ ki ca eya dum buni mo be.
> 52 A'di ki thul uni kun takin gi mom'bi'th ka 'cesh 'pena kursen Tapam buni mo
> dhali a'di ki cu uni gwansan mis kun hatha 'ko 'ko'd mo be.
> 53 A'di ki 'tu'd uni kun 'kosha te/ ki tom'boron mo,
> hili uni kun ta pa ki pa mo tani dhukina a'di 'pen me'd 'teŋ gana/ mo be.
> 54 A'di ciki mowoth ka manmiiya tu'c piti ka Israyiil mo,
> wakan mmo ka gwo e mmotor mo mii miim piti mo,
> 55 (me'd gwo jin okina a'di ibabam bana mo)
> eya Ibrahiim mo dhali iya/um piti ki sule/ mo be."

56 Dhala Mariyam ca'bki'd nyakka Ilisabaat goma ppe 'kupi kwara mo dhali dok pam piti ka nyaŋ'ko'd mo be.

Mo jin Dhodhuwa Yohaan jin Mii'da Mii ki Yi'de/ mo

57 Dhali mo pu'dki'd goma Ilisabaat mmodho'tha 'cim piti mo dhali ayim dho'thki ya/ mo be. 58 Imannyak 'kom piti dhali ibas piti cikki

gwo ki Tapa torki dhan mo mii miim piti eya yim mo, dhali uni 'kunykina bwa nyakka yim mo be.

59 Ka cim peŋkwara mo tani uni pu'dkin mmo'citha 'ciya munyjalyis mo. Dhali uni mini 'taki yer a'di gway ka "Sakariyya," 'ko'di gway gi com mo. 60 Hili kum thokki gwo mo dhali o ki, "Yisa wakana. A'di minu yuk gway ka Yohaan mo be." 61 Dhali uni ki owa yim gwo mo ki, "Wathiŋ kamu/ yisa di'da e bwamana bas bum mo jin yuku ki gway gi wakan mo." 62 Dhali uni ki ciki jamas mii gom com mo me'd jin ŋapa a'di mmoyer a'di gway mo. 63 Com dotki cwam ba'd'ban mmo'kwar to mo dhali 'kwarki'd ki, "Gway piti kaYohaan mo." Hili uni 'baar merkin gom mii yansan mo be. 64 Dhali ki jahanne/ 'twam piti ka'dki'd mo dhala le'd piti 'cukkunu mo. A'di walki 'twa/ mo dhali maŋki'da Arumgimis mo be. 65 Moŋko/ is pu'dki'da po/ iman nyak 'kom buni mo. Aris to gwansan 'kokunu mmo/ o ki lala'th e bampa/ i'baar mo kun 'kon e 'kuwosh gi pa Yahuudiyya mo. 66 Dhali aris uni kun cikki uni mo tani dhuki uni eya dum buni mo, mmo/ o gwo mo ki, "A'ci yan midi ta ata mo?" Haali/ me'd gi Tapa di'd e a'di mo be.

Gwo ma Sakariyya jin Ona A'di Is mo

67 Dhali ababam piti ka Sakariyya 'tu'dkunu ki Shi/in Dhelela dhelel mo dhali o gwo is mo, mmo/ o ki,

> 68 "Mom'bor mii e Tapa Arumgimis gi 'kwani ma Israyiil mo,
> haali/ a'di pu'dki'd mmowotha woth mo dhali a'di thimki mo
> wan 'ba/ gom 'kwanim piti mo be.
> 69 A'di 'dekki ce gi mowoth gom ana mo e gu'b ma manmiiya
> tu'c piti ka Dawuu'd mo
> 70 (me'd gwo jin okina a'di ki 'twa/ gi imanci gwo ma
> Arumgimis kadhamo/ kun kogu mo ki),
> ki ana minu woth 'peni 'kwaniŋ 'kup bana mo dhali 'peni me'd
> gi uni kun shi/i ana i e mo.
> 72 A'di midi mii mii yansan mmotor mo mii mii gom ibabam
> bana mo
> dhali mmoka gwoŋ gam me'd piti e jin kogu mo,
> 73 gwoŋ game'd jin thula a'di me'da po/ eya babam bana ka
> Ibrahiim mo.

74 Mmoc̲i ana mony'cuk̲ mo 'peni me'd gi uni kun ta 'kup̲ ki ana mo ki ana mina mii a'di to mo,
ki dargi moŋk̲o/ is mo
75 e mo jin k̲o/u ak̲o/ is mo dhali mo ma k̲ar/e ibwambori a'di ka risa cim bana 'baar mo be.
76 Nye, dhali /e jin tana 'ci mo, /e minu yuk̲ ka manc̲i gwo ma Arumgimis jin cayaa/ e ki ca mo,
haali/ /e mini ya ibwambori jis/e gi Tap̲a mo mmothoson bway piti mo, mmothoson 'kwani is gom momp̲u'd piti mo,
77 mmoc̲i mo jin mishu mowot̲h bana mo e 'kwanim piti mo dhali e mo jin minu dhal miinthus buni 'pen mo be.
78 Yansan midi mii mo haali/ goma duŋ 'ka'dga/ gi mo mii mii ma Arumgimis bana mo,
haali/ mo gi sul ma tente/ mo 'peni mo jin di'd isi mis mo jin midi yayu/ mmowot̲h ana mo,
79 mmoc̲i mo moŋkush e uni gwansan kun 'konkin mondhurumi'd mo dhali eya la gi mowu mo.
A'di mii mii yan mo mmoshu sho'k bana bway mo e bway gi moŋk̲u'th is mo be."

80 Dhali a'ci ca'd mo dhali 'bi'thkina is e shi/in mo, dhali a'di diki'd e mombwaasho mo ntaga tee jin t̲oru a'di eya tente/ e 'kwani ma Israyiil mo be.

Luuka 2

Mondho'th ma Yesus mo be

1 Dhali ka cim gwansan mo tani, gwoŋk̲an hashu mo 'pena Ugk̲uusthos K̲ayisar ki aris 'kwaniny'ceshi 'baar mo minu mii 'kwar gway buni mo. 2 A'di ta mo gi 'kwaru gway jin t̲wa/a/ jin miikunu ka kiriniyuus jin ta'da Mudhiir gi pa Suriyya mo be. 3 Dhali uni 'baar mo iikin bway pu buniŋ gana/ mo ki she/ ki she/ mo mmo'kwar gway buni mo. 4 Dhala Yusuup yaki'd mo si'da/ 'peni pany Jaliil mo, a'di yaki'd mo 'peni pa Naasira e bampa/ Yahuudiyya mo e pan Dawuu'd jin yuk̲u ka Beet̲laham si'da/ mo, haali/ a'di ta 'kwani gi gu'b ma Dawuu'd mo dhali awak̲ ma Dawuu'd mo be. 5 A'di yaki'd mmo'kwar gway ki is piti mo uni ka Mariyam jin ta a'di jin onu a'di ki bu'th mo dhali a'di

si'da/ cana bwa mo be. 6 Dhali ki uni 'kokin mo imun mo tani, acim pu'dki'd mo jin mina a'di dho'th mo. 7 Dhali ayim dho'thki'da bwanyaram piti jin ta ya/ mo, dhali a'di ki 'tam a'di is ki burrinye/ mo dhali 'thi a'di eya kak bip mo, haali/ mo piyi'd gom uni e gu'b yilkina/ mo be.

Imanhil Ka'bal dhali Iman'doyu Gwo mo

8 Dhali e bampa/ yansan ki mon'thiny mo tani imanhil ka'bal 'kona pije/, mmohil ka'bal buni mo be. 9 Dhala man'doyu gwo gi Tapa piki uni i is mo, dhali monyca gi Tapa 'twakki mo mo e isi uni mo, dhali uni ko/kina ko/ is kagahara/ mo be. 10 Dhala man'doyu gwo ki o uni gwo mo ki, "Dhalku/ is ki ko/ mo ma, haali/ aha/ guyina um gwom'boro'd mo dhali gwo mmo 'bor um bwa kagahara/ mo jin midi di goma ris 'kwani 'baar mo. 11 Haali/ ka tee yansan mo tani Amanwoth jin ta Tapa Kristhos a'di dho'thkunu mo gom um e pan Dawuu'd mo be. 12 Dhali ki jamas mii yan mo tani a'di mina umi nyith a'di mo. Um mini gama ŋa/ 'tamkunu is ki burrinye/ mo dhali mmo/isha kak bip mo be." 13 Dhali ise iman'doyu gwon tiya ka ris ris 'peni momis nyakki 'ko ka man'doyu gwo mo, uni maŋana Arumgimis mo dhali o gwo mo ki,

> 14 "Monyca ma Arumgimis isi momis mo,
> dhali moŋku'th is e mony'cesh e bwaŋ 'kwani kun 'bora a'di bwa i is mo."

15 Dhali ki iman'doyu gwo dokkin mo 'peni uni ii momis ka nyaŋ'ko'd mo tani, imanhil ka'bal o gwo ka rem'kup ki, "Dhalki ana iina mo shwane/ e pam Beetlaham dhali par to yan e jin yayi'd jin tora Tapa ana mo."16 Dhali ki uni iikin mo ise/ tani gamkina Mariyam dhala Yusuup dhali ara ŋa/ mmo/isha kak bip mo be. 17 Dhali ki uni parki a'di e mo tani, uni tori gwo jin cikkina uni goma 'ci yan mo be. 18 Dhala ris 'kwani kun cikki a'di mo tani meren ki gwo gwansan kun ona imanhil ka'bal uni mo be. 19 Hila Mariyam a'di di'd mo mmodhu gwo gwansan mo, mmokulum uni eya dum piti mo be. 20 Dhali imanhil dokkin ka nyaŋ'ko'd mo mmokara Arumgimis ki ca mo dhali maŋki a'di mo goma ris to kun cikkina uni mo dhali kun mishkina uni mo, me'd jigi onu uni mo be.

Mo jin Çinuwa Yesus ka Arumgimis e Gu'b gi Mondhelela dhelel mo

21 Dhali ki mo thimki'd mo ka cimi peŋkwara mo tani, ki a'di 'cithkunuwa munyjal yis piti mo tani, a'di yerkunu gway ka Yesus mo, gway jin çikin ma man'doyu gwo ntwa/a/ ki a'di 'konu mmobwaa e bush mo be.

22 Dhali ki mo pu'dki'd gom mondhelel is buni mo isi ki gwoŋkan ma Musa jin çinu mo tani, uni suski a'di e pa Urushaliim mo mmoçi a'di ki Tapa mo be. 23 Me'd gwo jin 'kwarkunu e gwoŋkan gi Tapa jin çinu mo ki, "Aris unin gwath ka 'dete/ 'dete/ kun ka'dki bwandho'th mo tani minu yuk gway ki uni kun dhunu ki she/ gom Tapa mo." 24 Wakan uni çiki to mmomiiya bas mo isi me'd gwo jin okina gwoŋkan gi Tapa jin çinu mo ki, "Bimbir gurko/ isu/ mo walla gurko/ kun 'bapani su/ mo be."

25 Hili mo mo ma, wathi/ diki'd e pa Urushaliim mo jin yuku gway ka Simaan mo, dhali wathi/ yan ta a'diŋ kar/e mo dhali ta'da gayiin mo. A'di jin çorki momalas gom 'kwani ma Israyiil mo, dhali Shi/in Dhelela dhelel di'da po/ a'di mo be. 26 Dhali a'di torkunu a'di eya tente/ mo ki Shi/in Dheleladhelel mo ki a'di midi 'taki diki wu mo ntwa/a/ ki a'di diki par Tapa jin ta'da Kristhos e mo be. 27 Dhali ki a'di suskunu ki Shi/in mo tani, Simaan pu'dki'd e gu'b gi mondhelela dhelel mo. Ki com dhali kum suskina 'ci jin ta'da Yesus mo, mmomii a'di isi me'd gwoŋkan jin çinu mo, 28 a'di bu'thk a'di mo 'ko'da bim piti mo dhali 'bora Arumgimis bwa i is mo, dhali o gwo mo ki,

> 29 "Tapa, shwane/ dhalka manmiiya tu'c pini ya'd ki moŋku'th is mo ma,
> isi ki gwom pini mo.
> 30 Haali/ em pem parki bway gi mowoth pini e mo,
> 31 a'di jin thosonkina /e mo e buŋ'kus gi 'kwani 'baar mo.
> 32 Moŋkush yan mmo'cee eya tente/ gom 'kwani kun 'koki ta 'kwani Yahuuda/ mo
> dhali monyca gom 'kwanim pini ma Israyiil mo."

33 Dhali Com dhali kum uni merkin gom gwo yan jin okina a'di gom a'di mo be. 34 Dhala Simaan 'borki uni mii mo dhali owa Mariyam jin ta kum gwo mo ki, Hili mo mo ma, a'ci yansan karkunu gom ku kun

ta'kkin mo dhali mmocu 'kwani ma Israyiil mis ka ris mo dhali gom jamas mii caan jin ushkunu mo--- 35 dhali gandala turga/ midi suka kashiram piniŋ gana/ mo--- wakan ka ris gwo kun kulumu eya du minu tor eya tente/ mo be."

36 Dhali ayima 'bomiŋ kamu/ diki'd mo jin ta'da Hanna mo jin ta 'bwa/ ma Panu/iil mo 'pena wak ma Ashiir mo. Ayim a'di caki'd ki yil kagahara/ mo. Dhali a'di ca'bki'd nyakka kathim piti ki yili pesu/ 'peni yil jin dina a'di ki nyaraŋ gana/ mo, 37 dhali ayim wun ma kathim piti mo dhali a'di di'd kan ntagi yili iss 'kwanimpa ka doŋgon i'ce'dka doŋgon apo/ mo. Dhali ayim diki ya 'peni gu'b gi mondhelela dhelel mo hili a'di di'd mmoga/ to mo dhali mmo'tho ki mon'thiny dhali ki montee ilu/ mo be. 38 Dhali ki mo wakina e ka tente/ pu'dki'd mo tani ayim pu'dki'd mmo'dish uni is mo dhali tel mii 'pen mmoci mo jin 'boruwa 'bor bwa i is ka Arumgimis mo, dhali ayim oki gwo goma 'ci gom 'kwani 'baar mo kun corki mo wan 'ba/ gi pa Urushaliim mo be.

Mondok jin Dokkina Uni ka Nyaŋ'ko'd e pa Naasira mo
39 Dhali ki uni 'baarkina ris to mii mo tani uni kankunu gwo mmomii isi me'd gwoŋkan gi Tapa jin cinu mo tani, uni dokkin bway pany Jaliil mo, bway bampam buniŋ gana/ gi pa Naasira mo be. 40 Dhali a'ci ca'd mo dhali 'bi'thkina is mo; dhali 'tu'du/ ki moyuk mo, dhali ka 'the ma Arumgimis jin diki'da po/ a'di mo be.

Yesus jin Ta Aris Washan Diki'd e Gu'b gi Mondhelela dhelel mo
41 Com dhali kum uni iikin isa yempa/ bway pa Urushaliim ki yil mo gom mompe'kupanyolos mo be. 42 Hili ki a'di 'kona yili 'kume'd i'ce'dka su/ mo tani, uni iikin dok/e mo me'd isi mii jin minu gom embul gi mompe'kupanyolos mo be. 43 Dhali 'ko'di mompe-'kupanyolos 'baarki'd mo tani, uni telki mii 'pen mmodok bway pa mo. Hila Yesus jin ta'da 'ci ca'bki'di 'ko'd e pa Urushaliim mo dhali icom 'koki mish a'di mo be. 44 Uni toshkin ki a'di diki'd nyakka nonsheŋ 'kwani kun iikin nyakki uni mo, wakan uni iikin ka cim bway mo si'dga/ mo. Dhali uni telki mii 'pen mmoŋap a'di ki 'boreŋ gana/ e bwaman 'kwani ma bas buni mo dhali imugum piti mo be. 45 Dhali ki uni 'koki gam a'di mo tani, uni dokkin ka nyaŋ'ko'd bway pa Urushaliim mo dhali telki mii 'pen mmoŋap a'di ki 'bore/ imun mo.

46 Dhali ki embul p̲u'dki'd mo 'ko'da cimi kwara mo tani uni gamki a'di e gu'b gi mondhelela dhelel mo, mmoc̲a'b e bwamani iman̲tor gwo mo, mmoci̲k̲ gwo 'peni uni mo dhali mmodo̲t̲ uni gwondo̲t̲ mo. 47 Dhali aris uni kun ci̲k̲ki a'di mo tani merkin gom a'di mo mmomisha a'di gwo 'ban mo dhali aris gwonthok̲ piti mo be. 48 Hili ki uni p̲arki a'di e mo tani, uni merkin mo. Dhala ta'dam piti ki o a'di gwo mo ki, "Ya/um, atinta mina /e aman kan mo? Hili mo mo ma, babam pini dhali aha/ aman ŋap̲kina /e ki mo anan is mo be." 49 A'di ki o uni gwo mo ki, "Atinta ŋap̲kina um Aha/ mo? 'Kona um ki mish mo ki Aha/ mina mii di e gu'b ma babam p̲em mo?" 50 Hili uni 'koki mish gwo gwansan 'ban kun okina a'di uni mo be.

51 Yan'ko'd a'di do̲k̲ki'd ka nyaŋ'ko'd nya̲k̲ki uni bway pa Naasira mo dhali a'di haki uni gwo e mo. Hila ta'dam piti dhuki'da ris to gwansan i'baar mo eya dum piti mo be. 52 Hila Yesus caki'd e moyu̲k̲ ki sule/ mo dhali 'tuntulkina buŋgwar is mo, dhali markunu is ka 'the ma Arumgimis mo dhali ki jiŋ 'kwani mo be.

Luuka 3

Gwo jin C̲in ma Yohaan jin Ta'da Man Miiya mii ki Yi'de/ mo

1 Dhali ki yil taki'da k̲arpa'c jin jikin ma T̲hibariyuus K̲ayisara ji mo tani P̲unthi Bilaat̲us ta'da mudhir gi pa Yahuudiyya mo dhala Heredus ta'da Ra/iis ru'b gi pany Jaliil mo dhala kam piti ka P̲ilibbus jin ta'da ra/iis ru'b gi pa It̲huriyya mo dhala T̲arakuniitis mo dhali a Lisaniyuus ta'da ra/iis ru'b gi pa Abiliyya mo, 2 dhali ki mo jin takin ma Hanaan dhala K̲ayaapa igasiis kun can mo tani--- gwo ma Arumgimis p̲u'dki'd eya Yohaan jin ta ya/ ma Sakariyya e mombwaasho mo be. 3 A'di yaki'd e bampa/ 'baar mo ka kulul is e pa Uurdun mo mmoc̲i gwo gom mo jin miinu miiya mii ki yi'de/ mo, dhali mmorica du is mo gom gwo gi miinthus jin minu gwam 'kwani mo be. 4 Me'd gwo jin 'kwarkunu mo eya warka/ ma Ishaya jin ta'da man c̲i gwo ma Arumgimis kadhamo/ mo ki,

> "Twa/ gi jan t̲al 'de/ mmocuu gwo e mombwaasho mo ki,
> 'Thosoni bway gi Tap̲a mo ma,
> kari bway piti ka k̲ar̲/e mo.
> 5 Dhali aris embul mo shu'd minu 'tu'd mo,

dhali aris wosha turga/ dhala risa uk minu dhu ki gwa'di 'baar mo,
dhali bwaya kolga/ minu dhu ka kar/e mo,
dhali bway kun kokorakokor mo tani, mini 'thikila 'thikil mo,
6 dhali aris buŋgwar is i'baar mo mini par bway mowoth ma Arumgimis e mo be."

7 Wakana Yohaan oki'da waambuhany 'kwani gwo mo kun iiyin ka pije/ mo ki uni minu mii ki yi'de/ ki a'di mo ki, "Um ucin tasha/! Aja rumki um ki gwo mo mmoso mo 'pena nyor jin midi pu'du/ mo? 8 Wakan, dhodhi maman gana/ mo ma kun mini ha me'd mo ki mo jin ricuwa du is mo, dhali dhalku/ ki tel gwo 'pen mmo/o e is bum mo ki, ' Aman tana ga Ibrahiim jin taki'da babam bam mo,' haali/ aha/ tora um gwo mo ki Arumgimis mishi wosh gwansan war ki uci goma Ibrahiim mo. 9 Hili shwane/ athurmany a'di 'thikunu eya birman cwa mo. Wakan ka ris cwa ka 'dete/ 'dete/ kun 'koki dho'th mamana 'borga/ mo tani uni jepu ka 'cesh mo dhali ta'k e mo o'd mo be." 10 Dhali awaambuhany 'kwani 'kon mmodot a'di gwo mo, mmo/ o ki, "Dhali aman mina miiya tinta mo?" 11 A'di thokki uni gwo mo dhali o uni gwo mo ki, "Wakki/ wathin 'deŋkamu/ ta'dgi burrinyen 'thami su/ mo tani, dhalki a'di ci a'di ki a'di jin dara'd mo, dhali dhalki a'di jin ta'dgi tonte/ mo tani dhalki a'di mii'd wakan si'da/ mo ma." 12 Dhali imantera thulpa/ si'da/ pu'dkin e mo jin miinuwa mii ki yi'de/ mo dhali uni ki o a'di gwo mo ki: "Mantor gwo, aman mina miiya tinta mo?" 13 A'di ki o uni gwo mo ki, "Dhalki to ki ter mmo'ce'da po/ mo 'peni jin okunu um mmokal mo." 14 Dhali i/askara tiya si'da/ dotki a'di gwo mo, mmo/ o gwo mo ki, "Dhali aman si'da/ mo? Aman mina miiya tinta mo?" A'di ki o uni gwo mo ki, "Dhalku/ ki kala guurush 'peni jan tal 'deŋkamu/ ki mombujur mo, dhali dhalki gwonthus ki aka po/ jan tal 'deŋkamu/ mo. Kapi um ki to kun gama um 'peni mii kun mina um to mo." 15 Shwane/ me'd jin 'kokina 'kwani mmocora Kristhos mmopu'du/ mo tani, aris 'kwani dotki gwo eya dum buni isi gwo goma Yohaan mo, walla a'di midi ta Kristhos mo. 16 Yohaan thokki uni 'baar gwo mo ki, "Haali/ me'd aha/ mo tani, aha/ miikina um ki yi'de/ mo, hili jan 'deŋ kamu/ midi pu'du/ mo jin ta'dgi mom'bi'th ki nyanye/ mmobol aha/ e mo, dhali aha/ dina ki ha me'd mmo'cuk wackana ppam piti mo. A'di midi mii um ki yi'de/ mo dhali ki Shi/in dhelela dhelel

mo dhali ki o'd mo be. 17 Dhali ton 'dash toŋkar shem piti di'di me'd piti mo mmodhelel ja'dam piti mo dhali mmotul emen to is e themes piti mo. Hili a'pi'b mina a'di çi'thki o'd jin midi mol us mo be." 18 Dhali nyakka ris gwon tiya kun malasuwa malas si'da/ mo tani, aYohaan a'di torki'da ris gwom 'borga/ gom 'kwani mo be. 19 Dhali ka Herodus jin ta'da ra/iis ru'b nyo/ki gwo dok/e haali/ mmomash ash ma kam piti ka Herodiyya mo, dhali goma ris tonthus kun miikin ma Herodus mo tani, 20 ki a'di marki mii yan is gom uni 'baar mo tani, a'di karki'da Yohaan asijin mo be.

Mo jin Miinuwa Yesus ki Yi'de/ mo

21 Dhali shwane/ ka ris 'kwani 'baar 'kokunu mmomii ki yi'de/ mo tani, dhala Yesus si'da/ miikunu ki yi'de/ mo, dhali ki a'di di'd mmo'tho mo tani, momis ka'dkunu mo, 22 dhali Shi/in dhelela dhelel pu'dki'di a'di mmobu'th jamas gi buŋgwar mmowa e ki gurko/ mo, dhali 'twa/ pu'dki'd 'peni momis mo, "Mmo/ o gwo mo ki /e ta Ya/um pem jin enka mo. Aha/ 'borkina bwa ki /e mo be."

Mo jin Beledhu Gwo goma Yesus mo

23 Dhali ka Yesus telki mii ma tu'c piti 'pen mo tani, a'di 'kona yili iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd mo. A'di ta ya/ ma Yusuup mo (me'd jin toshkunu kan mo) jin ta ya/ ma Hali mo, 24 jin ta ya/ ma Matthaat mo, dhali ya/ ma Lawi mo, jin ta ya/ ma Melgi mo, dhali jin ta ya/ ma Yanaah mo, dhali jin ta ya/ ma Yusuup mo. 25 Yusuup taki ya/ ma Mattaathiyas mo, dhali jin ta ya/ ma Aamuus mo, dhali jin ta ya/ ma Nahuum mo, dhali jin ta ya/ ma Hasli mo, dhali jin ta ya/ ma Najjaay mo, 26 dhali jin ta ya/ ma Ma/aath mo, dhali jin ta ya/ ma Mattaathiyas mo, dhali jin ta ya/ ma Shim/i mo, dhali jin ta ya/ ma Yusuup mo, dhali jin ta ya/ ma Yahuusa mo be. 27 Yahuusa jin ta ya/ ma Yuhanna mo, dhali jin ta ya/ ma Risa mo, dhali jin ta ya/ ma Sarubaabil mo, dhali jin ta ya/ ma Sha/alti/iil mo, dhali jin ta ya/ ma Niri mo, 28 dhali jin ta ya/ ma Melki mo, dhali jin ta ya/ ma Addi mo, dhali jin ta ya/ ma Gusam mo, dhali jin ta ya/ ma Elmudaam mo, dhali jin ta ya/ ma Iir mo, 29 dhali jin ta ya/ ma Yusse mo, dhali jin ta ya/ ma Eli/aasar mo, dhali jin ta ya/ ma Yurim mo, dhali jin ta ya/ ma Matthaat mo, dhali jin ta ya/ ma Lawi mo be. 30 Dhala Lawi ta ya/ ma Shim/uun mo, dhali jin ta ya/ ma Yahuusa mo, dhali jin ta ya/ ma Yusuup mo, dhali jin ta ya/ ma Yunan

mo, dhali jin ta ya/ ma Eliyaḵiim mo, 31 dhali jin ta ya/ ma Malaya mo, dhali jin ta ya/ ma Minaan mo, dhali jin ta ya/ ma Mattatha mo, dhali jin ta ya/ ma Nathaan mo, dhali jin ta ya/ ma Dawuu'd mo, 32 dhali jin ta ya/ ma Yassa mo, dhali jin ta ya/ ma Obiid mo, dhali jin ta ya/ ma Bu/as mo, dhali jin ta ya/ ma Salmuun mo, dhali jin ta ya/ ma Nashuun mo be. 33 Dhala Nashuun ta ya/ ma Amminadaab mo, dhali jin ta ya/ ma Admin mo, dhali jin ta ya/ ma Araam mo, dhali jin ta ya/ ma Hashruun mo, dhali jin ta ya/ ma Paaris mo, dhali jin ta ya/ ma Yahuu'da mo, 34 dhali jin ta ya/ ma Yaḵuub mo, dhali jin ta ya/ ma Ish/aḵ mo, dhali jin ta ya/ ma Ibrahiim mo, dhali jin ta ya/ ma Taarah mo, dhali jin ta ya/ ma Nahuur mo, 35 dhali jin ta ya/ ma Saruuj mo, dhali jin ta ya/ ma Ra/u mo, dhali jin ta ya/ ma Paalaj mo, dhali jin ta ya/ ma Aber mo, dhali jin ta ya/ ma Shaalah mo be. 36 Dhala Shaalah ta ya/ ma Ginaan mo, dhali jin ta ya/ ma Arpakshaad mo, dhali jin ta ya/ ma Saam mo, dhali jin ta ya/ ma Nuwa mo, dhali jin ta ya/ ma Lamaaḵ mo, 37 dhali jin ta ya/ ma Matushaalah mo, dhali jin ta ya/ ma Aḵnuuḵ mo, dhali jin ta ya/ ma Yaarid mo, dhali jin ta ya/ ma Mahalal/iil mo, dhali jin ta ya/ ma Ginaan mo, 38 dhali jin ta ya/ ma Anuush mo, dhali jin ta ya/ ma Shit mo, dhali jin ta ya/ ma Aadam mo, dhali jin ta ya/ ma Arumgimis mo be.

Luuka 4

Mo gi Paluwa Yesus mo

1 Dhali yan'ko'd aYesus 'tu'dkunu ki Shi/in Dhelela dhelel mo, dhali doḵki'd nyaŋ'ko'd 'peni yi'deŋ ḵumma/ Uurdun mo dhali a'di urkina Shi/in ka pije/ mo, 2 Dhali ka cimi iss su/ mo tani a'di palkina tapa ma ruma 'cesh mo. A'di diki shwa toŋkamu/ ka cim gwansan mo, dhali ka cim 'baarki'd mo tani a'di 'koshkina te/ mo be. 3 Dhali tapa ma ruma 'cesh ki o a'di gwo mo ki, "Waḵki/ /e ta Ya/ ma Arumgimis mo tani ḵani wosh yansan gwo mo ma mmowar ki tonte/ mo." 4 Dhala Yesus ki thoḵ a'di gwo mo ki,

> "A'di 'kwarkunu mo ki, ' Wathi/ midi diki di ki e jasi gom tonte/ a'di 'de/ mo. Hili ki gwo 'baar mo 'pena Arumgimis mo be.'"

5 Yan'ko'd tapa ma ruma 'cesh ki sus a'di ki mis mo dhali tor a'di aris 'peŋkuman bampa/ gi mony'cesh mo ki ari mo mo be. 6 Dhali tapa ma ruma 'cesh ki o a'di gwo mo ki: "Aha/ mina ciki eya ris moshirr gwansani 'baar mo dhali aris monycam buni mo, haali/ uni cikunu aha/ mo, dhali aha/ mina ciki uni ka 'dete/ 'dete/ kun oyaa/ bwa mo be. 7 Wakan, wakki/ /e mini luŋ ki jiŋ 'kupa'dupun mo dhali luŋ aha/ mo tani, a'di midi ta jim pini mo be."

8 Hili Yesus thokki gwo mo dhali o a'di gwo mo ki,

> "A'di 'kwarkunu mo ki, ' /E mini luŋ Tapa Arumgimis pini mo,
> dhali a'di 'de/ mo tani a'di imina /e mii to mo be.'"

9 Yan'ko'd tapa ma ruma 'cesh ki susa Yesus bway pa Urushaliim mo dhali kar a'di eya liman gu'b gi mondhelela dhelel jin nyaŋkunu mo, dhali o a'di gwo mo ki, "Wakki/ /e ta Ya/ ma Arumgimis mo tani biti is pini ka 'cesh 'peni mahan mo. 10 Haali/ a'di 'kwarkunu mo ki,

> ' A'di midi hash iman'doyu gwom piti mmokan gwo gom /e mo,
> dhali ji /e mo,'

11 dhali,

> ' E me'd buni mo tani uni mini 'de'k /e ki mis mo,
> wakan ki /e mina sho'k pini diki torosh apo/ wosh mo be.'"

12 Dhala Yesus ki thok a'di gwo mo ki,

> "A'di okunu mo ki,
> ' /E mini dhalku/ ki pal Tapa Arumgimis pini mo.'"

13 Dhali ki tapa ma ruma 'cesh 'baarki mmopal mo tani, a'di yaki'd mo dhali dhal a'di mo ntaga cima kamu/ mo be.

Yesus Telki Mii ma Tu'c Piti 'Pen mo

14 Dhala Yesus dokki'd ka nyaŋ'ko'd mo bway pany Jaliil ki mom'bi'th gi Shi/in mo, dhali gwo gom a'di yaki'd ki lala'th e bampa/ 'baar mo kun 'kon ki jiŋ 'kam mo be. 15 Dhali a'di ki tel mii 'pen mmotor gwo e gu'b gi montul is buni mo dhali a'di maŋkunu ka ris 'kwani 'baar mo be.

Yesus A'di Wakkunu mo e Pa Naasira mo

16 Dhali a'di pu'dki'd mo e pa Naasira mo, e mo jin thipkunu a'di mo, dhali me'd miim piti jin miikina a'di mmociç gu'b gi montul is ka cim ma pesu/ mo tani a'di doshki'd ki mis mmodeŋ gwo e ki dhan 'kus jin caaca mo be. 17 Dhali a'di çikunu awarka/ ma mançi gwo ma Arumgimis kadhamo/ jin ta'da Ishaya mo. A'di ka'dki'da warka/ mo dhali gam mo jin 'kwarkunu gwo nycine/ mo ki,

> 18 "Shi/in gi Tapa a'di diki'da po/ Aha/ mo,
> haali/ a'di kwanyki Aha/ mmoçi gwom 'borga/ gom
> uni kun hatha 'ko'd mo.
> A'di hashki Aha/ mmobah eya tente/ mmo'cuk uni gwansan kun tana habuus mo
> dhali mmoka'd uni e kun tana ja'da/ mo,
> dhali mmodhu uni gwansan ki 'kus kun yapkunu ki sho'k mo,
> 19 mmo bah eya tente/ yil kun miikina Tapa mii ma 'the mo."

20 Dhali yan'ko'd a'di mu'thki'da warka/ mo, dhali çi a'di ka nyaŋ'ko'd ki a'di jin doshki'd mo mmo mii to mo, dhali a'di ki ça'ba 'cesh mo. Dhala ris eŋ 'kwani gi montul is mo tani ko'cki e apo/ a'di mo be. 21 A'di telki mii 'pen mmowal 'twa/ e uni mo ki, "Shwane/ gwo ma Arumgimis yan jin 'kwarkunu mo tani a'di thimkunu e bwany'cem bum mo be." 22 Dhali aris 'kwani 'baar o gwo ki 'bore/ gom a'di mo dhali uni merkin gom gwo ma 'the kun pikin 'peni 'twam piti mo, dhali uni dotki gwo mo ki, "A'di diki ta ya/ ma Yusuup mo 'taa?" 23 A'di ki o uni gwo mo ki, "Ka jiŋ gana/ um mini o gwo ki gwom'bi'th/e gom Aha/ mo ki, /E jin ta'da Hakiim mo, waçi is pini mo ma. Aman cikkina ris to kun miikina /e e paŋ Gapranahum mo, miiyi a'di wakan e bampam piniŋ gana/ mo." 24 Hili a'di oki gwo mo ki, "Ka jiŋ gana/ Aha/ ona um gwo mo ki, Amançi gwo ma Arumgimis kadhamoŋ kamu/ yisa mishu bu'th e bampam pitiŋ gana/ mo. 25 Dhali hili e gwoŋ gana/ mo tani Aha/ tora um gwo ki aris up kun wuna ikath 'kokin e 'kwani ma Israyiil ka tee ma Iliyya mo, me'd jin mu'thkina momis 'twa/ gom yili kwara mo dhali appe 'kupi pe'de/ mo dhali adhan te/ pu'dki'd apo/ mony'ceshi 'baar mo be. 26 Hila Iliyya yisa hashkunu e jan tal 'deŋkamu/ 'peni uni mowa, hili jasi gom pa Sarpa e pa Sayidaa/ mo, eya 'bom jin wun ma kath jin diki'd imun mo be. 27 Dhali e mun mo tani 'kwani tana ris ka ris mo kun 'kosha monthus e 'kwani ma Israyiil

mo ka tee ma Ilasha jin ta'da manc̲i gwo ma Arumgimis kadhamo/ mo, hili jaŋ kamu/ 'peni uni yisa dhelelki'd mo yisa hili jasa Nimaan gi pa Suriyya mo be." 28 Dhali ki uni cik̲kina ris to gwansan mo tani aris 'kwani gi gu'b gi montul is i'baar mo tani 'tu'dkunu ka nyor mo be. 29 Dhali uni cuki mis mo, dhali miiki a'di ki mom'bi'th mmour a'di ka pije/ 'peni 'peŋkuman bampam mo, dhali sus a'di eya liman wosh mo e mo jin nyaŋkunu 'peŋkuman bwampam buni mo, wakan ki uni mini bel a'di ka 'cesh 'pena liman wosh mo be. 30 Hili a'di yaki'd ki yampe mo e bwamani uni mo dhali a'di yaki'd bway moŋkamu/ mo be.

Wathi/ jin Bu'thkin ma Rum Thus jin Nyo/o'd mo

31 Dhali yan'ko'd a'di yaki'd ka luŋgu'b bway paŋ Gap̲ranahum mo, jin ta 'peŋkuman bampa/ gi pany Jaliil mo. Dhali a'di t̲elki mii 'pen mmoc̲i uni gwo ka cim ma pesu/ mo be. 32 Dhali uni merkin mo gom gwont̲or piti mo, haali/ a'di oki gwo ki moshirr mo be. 33 Dhali e gu'b gi montul is imun mo tani wathi/ diki'd jin ta'd gi shi/in ma rum thus jin nyo/o'd mo, dhali a'di cuki gwo ki dhan 'twa/ jin caaca mo ki, 34 "Aman mina miiya ta nyak̲ki /e mo, Yesus gi pa Naasira? A/e p̲u'dkin mmo'ce'd aman sho'k mo 'taa? Aha/ misha ki /e tana ja mo---/e jin ta jin 'de/ 'peni Arumgimis jin K̲ogu mo!" 35 Hila Yesus k̲ucurki a'di ki gwo mo, mmo/o gwo mo ki, "C̲a'bi ki shwam mo! Piyi ka pije/ 'peni a'di mo!" Hila rum thus jin nyo/o'd bit̲ki wathi/ a'cesh mo e bwamani uni mo tani, a'di yaki'd ka pije/ 'peni a'di mo, dhali diki mii to shi/i'da kamu/ gom a'di mo. 36 Dhali aris 'kwani 'baar merkin kagahara/ mo, dhali uni 'konkin mmowal 'twa/ ka rem'kup gom a'di mo. Uni oki gwo mo ki, "Gwo gwansan tana tinta mo? Jin k̲ankina a'di arum thus jin nyo/o'd gwo ki moshirr mo dhali ki mom'bi'th mo dhali uni pikin ka pije/ mo." 37 Wakan gwo gom a'di yaki'd ki lala'th eya ris mo 'baar mo e bampa/ kun 'kon ka kukul is mo be.

Mo jin Wac̲ ma Yesus aMar ma Simaan jin Ta'da 'Bomi mo

38 Dhali yan'ko'd Yesus dhalki gu'b gi montul is 'pen mo dhali cic̲ki'd e gu'b ma Simaan mo. Shwane/ amar ma Simaan a'di 'bathki'd ki is jin 'batha 'ba'th mo, dhali uni ŋap̲ki a'di goma yim mo be. 39 Wakan a'di doshki'di ibuŋ'kup̲ ma yim mo dhali k̲ucurki isa 'ba'thga/ ki gwo mo,

dhali 'ba'th dhalki'da yim 'pen mo. Dhali ki jahanne/ ayim cuki mis mo dhali miiki uni to mo be.

Mo jin Waç ma Yesus 'Kwani ka Ris Mom'pimpili/ mo
40 Hili ka tente/ yulki'd mo tani, 'kwani kalki uni kun 'ba'thkin aYesus mo ka ris 'ba'th kun 'kona e ki she/ ki she/ mo. A'di ki he'th me'd piti apo/ uni ka 'dete/ 'dete/ mo dhali waç uni mo be. 41 Wakan si'da/ arum thus pikin ka pije/ 'peni uni ka ris mo cukin kagahara/ dhali o gwo mo ki, "/E ta Ya/ ma Arumgimis mo." Yesus ki kucura risa rum thus ki gwo mo dhali a'di diki dhal uni bway mmowal 'twa/ mo, haali/ uni mishkin ki a'di ta'da Kristhos mo be.

Yesus A'di Yaki'd Mmotan Bampa/ mo Mmoçi Gwo mo
42 Dhali ki montee pu'dki'id mo tani, a'di yaki'd ka pije/ e mo jin dargi 'kwani mo. Dhali wambuhany 'kwani ka ris ŋapki a'di mo dhali pu'd mo e mo jin dikina a'di ncine/ mo. Dhali uni palki mii mmo/non a'di ki bway mmoya 'peni uni mo be. 43 Hili a'di oki uni gwo mo ki, "Aha/ mina mii çi gwom 'borga/ gom bampa/ ma Arumgimis goma ris 'peŋkuman bampan tiya si'da/ mo, haali/ a'di yan ita 'pemen jin haskunu Aha/ imahan mo." 44 Dhali yan'ko'd a'di diki'd mmoçi gwo gi lala'th e gu'b gi montul is gi 'kwani Yahuudiyya mo be.

Luuka 5

Mo gi Budhu Dhan To Yi'de/ ka Ris mo
1 Dhali shwane/ 'kwani yapkina Yesus ki is mo mmociç gwo ma Arumgimis mo, ki a'di doshki'da al yi'de/ gi pany Jannisaarat mo. 2 Hili a'di parki'da kur yi'de/ e isu/ kun dirkunu e yana gap ma al mo. Hili iman cesh to yi'de/ uni iikin ka pije/ 'peni uni mo dhali lama 'thim buni mo be. 3 Hila Yesus seki bwam ma kura 'de/ mo, jin ta jima Simaan mo dhali kan a'di mo mmokar a'di 'pen ka pije/ ari is 'ko'd 'pena gap mo. Dhali yan'ko'd a'di ça'bki'da 'cesh mo dhali tor 'kwani gwo 'peni bwam ma kur mo be. 4 Dhali ki a'di 'baarki gwo mmo/o mo tani, a'di ki owa Simaan gwo mo ki, "Shorka kur bway moŋ'kulu'd mo ma dhali yipa 'thim pini mmobu'th wa'c mo." 5 Dhala Simaan thokki a'di gwo mo dhali o ki, "Tapa aman miikina tu'c ki mon'thiny ilu i'baar

mo tani dhali aman 'kona ki bu'th toŋkamu/ mo, hili ki gwom pini mo tani, aha/ mina dhala 'thi me'd ka 'cesh mo be." 6 Dhali ki uni miiki yan mo tani, uni mushki wa'c ki nyanye/ mo, dhali a'thim buni 'cithki bwa mo be. 7 Wakan uni yukki unim bunin tiya ki me'd mo kun 'kona kura kamu/ mo ki uni mini iiyu/ mmowoth uni mo. Dhali uni pu'dkin mo dhali 'tu'da kura su/ mo, wakan uni murkina yi'de/ ilos mo be. 8 Hili ka Simaan Buturus parki a'di e mo tani, a'di bitki'd e 'kupa'dupun ma Yesus mo, mmo/o gwo mo ki, "Yaku/ 'peni aha/ mo ma, haali/ aha/ tana wathi/ gi miinthus mo, ayy Tapa." 9 Haali/ a'di dhali aris uni gwahan kun nyak 'ko ki a'di mo tani merkin mo mmobu'th to yi'de/ kun kalkina uni mo. 10 Dhali wakan si'da/ Yakuub dhala Yohaan, kun ta iya/ ma Sabadi mo, uni gun nyakki to mii ka Simaan mo. Dhala Yesus ki owa Simaan gwo mo ki, "Dhalku/ is ki ko/ mo ma, haali/ 'pena shwane/ /e mini ta amanbu'th 'kwani ki gwo mo." 11 Dhali ki uni kalkina kur buni ka pije/ eya 'cesh mo tani, uni dhalkina ris tom buni 'pen i'baar mo dhali bath a'di nsho'k mo be.

Yesus A'di Dhelelki Wathi/ jin 'Kosha Monthus Is mo

12 Ki a'di diki'd e 'peŋkuman bampan 'deŋkamu/ mo tani, wathiŋ kamu/ diki'di mun jin tashkina monthus is mo. Ki a'di parki'da Yesus e mo tani, a'di bitki bwam/em piti a'cesh mo dhali 'tho a'di mo, mmo/o gwo mo ki "Tapa wakki/ /e ona bwa mo tani, /e mishi aha/ dhelel mo be." 13 Dhali yan'ko'd aYesus he'thki me'd piti mo dhali ta a'di is ki me'd mo, mmo/o gwo mo ki, "Aha/ ona bwa mo. Dheleli mo ma." Dhali ki jahanne/ 'ba'th monthus dhalki a'di 'pen mo be. 14 A'di ki kan a'di gwo mo ki dhalku/ ki tor wathin 'deŋ kamu/ gwo mo, "Yaku/ mo ma, dhali tor is pini ka gasiis mo dhali ci to gom buŋgwar is pini jin dhelele'd mo, isi me'd gwo jin kankin ma Musa mo, gom miim buni mo be." 15 Hili gwo gom a'di yaki'd ka pije/ ki lala'th mo, dhali adhana waambuhany 'kwani tulki is imontal 'de/ mmocik gwo 'peni a'di mo dhali ki uni minu wac 'peni 'ba'th buni ki she/ ki she/ mo be. 16 Hili a'di isayempa/ serethki'd bway mombwaasho mo dhali 'tho mo be.

Yesus A'di Wacki Wathi/ jin Mutta Is mo

17 Dhali ka cim 'de/ 'pena cim gwansan mo tani a'di torki gwo mo, dhali 'kwani Parsiyiin dhali iman misha jo'd gwoŋkan 'kokin imun mo

kun pu'dkin 'peni bampa/ gi pany Jaliil i'baar mo dhali 'peni pa Yahuudiyya mo dhali 'peni pa Urushaliim mo. Dhali mom'bi'th gi Tapa diki'd nyakki a'di mo mmowaça waç mo be. 18 Dhali hili mo mo ma 'kwanin tiya 'kokin mmohan wathiŋ kamu/ ka ci i e a'di jin mutta is mo, dhali uni ŋapki bway mmokal a'di bway bwaŋ gu'b mo mmo'thi a'di ibwambora Yesus mo be. 19 Hili uni 'koki gam bway mo mmokali a'di mo haala buhany 'kwani caaca mo, wakan uni seki 'kuŋgu'b mo dhali thul a'di ka 'cesh ki embul moshu'd gu'b ka cim piti i e mo, e bwamani 'kwani mo, ka kar/e ibwambora Yesus mo. 20 Ka Yesus parki moŋgam gwo is buni e mo tani, a'di ki o uni gwo mo ki, "Wathi/, miinthus pini gwamkunu /e mo be." 21 Dhali iman'kwar to dhali 'kwani Parsiyiin telki mii 'pen mo mmodot gwo yansan mo, mmo/o gwo mo ki, "Wathi/ yan ta'da ja sa/ jin walki gwo sor kan mo? kaja a'di mish dhal miinthus gi 'kwani 'pen mo hili jasa Arumgimis a'di 'de/ mo be." 22 Hila Yesus mishki gwoŋ kulum buni mo, a'di thokki gwo mo dhali o uni gwo mo ki, "Atinta dotkina um gwondot yan eya dum bum kan mo? 23 Mii jana i'ka'da mii mmo/o gwo mo ki, ' Miinthus pini gwamkunu /e mo' walla mmo/o ki ' Cuyi mis mo dhali yayi mo'? 24 Hili ki um mini mish mo mo ki Ya/ gi 'Kwani tagi moshirr e mony'cesh mo mmogwam miinthus gi 'kwani mo"---a'di ki o wathi/ jin mutta is gwo mo ki, "Aha/ ona /e ki, cuyi mis mo ma dhali 'deka cim pini mo dhali yayi bway gu'b pini mo." 25 Dhali ki jahanne/ a'di cuki mis ibwambori uni mo dhali 'deka cim piti mo jin ishkina a'di mo. Dhali yan'ko'd a'di ki ya bway gu'b piti mo, mmokara Arumgimis ki ca mo. 26 Aris 'kwani ka 'dete/ 'dete/ merkin mo dhali karkina Arumgimis ki ca mo. Dhali uni 'tu'dkunu ki moŋ ko/ is mo, mmo/o gwo mo ki, "Aman mishkina to jin daka ul is shwane/ mo."

Yesus Yukki'da Lawi mo

27 Dhali 'ko'di to gwansan mo tani, Yesus yaki'd ka pije/ 'peni mun mo dhali para mantera thulpa/ e mo jin yuku gway ka Lawi mo jin ça'bki'd e mo jin teruwa thulpa/ mo. A'di ki o a'di gwo mo ki, "Bathi aha/ nsho'k mo ma." 28 Wakana Lawi cuki mis mo dhali bath a'di nsho'k mo, mmodhala ris tom piti 'peni 'baar mo be. 29 Dhali yan'ko'd aLawi ki mii dhan monshwanto e gu'b piti goma Yesus mo. Dhali imantera thulpa/ ka ris mo dhala ris 'kwanin tiya kun nyakki 'kowa

tharabeesa mmoshwa to nyakki uni mo be. 30 Hili 'kwani Parsiyiin dhali iman'kwar tom buni miikina gumgum apo/ imanciḵ a'di gwo mo, mmo/o gwo mo ki, "Atinta shwakina /e to dhali pi to nyakki imantera thulpa/ mo dhali imanmii miinthus kan mo?" 31 Dhala Yesus ki thoḵ uni gwo mo ki, " 'Kwani kun 'bora is mo tani mini mii 'koki ŋapa haḵiim mo; hili jasi uni gwansan kun 'ba'thkin mo be. 32 Aha/ dina ki yayu/ mmoyuḵ 'kwani kun mii miiŋḵar/e mo, hili mmoyuḵ imanmii miinthus mo mmorica du is mo be."

Gwondoṯ jin Doṯu gom To jin Ga/u mo

33 Dhali uni ki o a'di gwo mo ki, "Hili imancika Yohaan gwo ga/ki to me'd ka ris mo dhali 'thokin mo dhali wakan miina imanciḵ 'kwani Parsiyiin gwo si'da/ mo. Hili kum pini uni shwaki to mo dhali piki to mo be." 34 Dhala Yesus ki o uni gwo mo ki, "Mina umi dhu yilkina/ kun yuḵu e momiimash iga/ to mo ka yiha/ ki wathinyaŋa'b di'd e bwam uni mo 'taa? 35 Hila tee midi pu'du/ mo ki wathinyaŋa'b minu sus 'peni uni mo, dhali yan'ko'd uni ki ga/ to mo ka tee gwansan mo be." 36 Yan'ko'd aYesus ki ṯor uni gwo ki gwom'bi'th/e si'da/ mo ki, "Wathin 'deŋkamu/ diki dher burrinyen this mo dhali 'daṗ a'di apo/ burrinyen dhamo/ mo. Waḵki/ a'di mii'd kan mo tani, a'di midi dher burrinyen this bwa mo dhali sharkin burrinyen this midi diki gam me'd ki jin dhamo/ mo be. 37 Wathiŋ kamu/ yisa di'da jin gaċki yimana mura'th this e ḵucaŋa dhamo/ mo. Waḵki/ a'di midi mii kan mo tani, yimana mura'th this midi 'twaḵ ḵucaŋ i e mo, dhali a'di midi gaċa sho mo, dhali ḵucaŋ midi 'ce'd sho'k mo be. 38 Hila yimana mura'th this minu mii kar e ḵucaŋ this mo be. 39 Dhali wathiŋ kamu/ yisa di'da jin ona bwa mmopi yimana mura'th this mo 'ko'di a'di ki pi jin dhamo/ mo, haali/ a'di o gwo mo ki, 'Jin dhamo/ a'di 'bora 'bor mo be."

Luuka 6

Imanciḵ Gwo Uni 'Ce'dki Pos ka Cim ma Pesu/ mo

1 Ka cim ma pesu/ mo ka Yesus yaki'd ki tur e bwam bunto mo tani, imanciḵ a'di gwo uni 'cedki pos mo, mmomu/ uni ki me'd buni mo, dhali 'ka mo be. 2 Hili 'kwani Parsiyiina tiya oki gwo mo ki, "Atinta miikina um to jin dina gwoŋḵan ma cim ma pesu/ ki dhal bway mo?"

3 Dhala Yesus thoḵki uni gwo mo ki, " 'Kona um ki deŋ gwo ma Dawuu'd e mo. Ki a'di 'koshkina ṯe/ mo tani a'di dhali uni gwansan kun nyaḵki 'ko ki a'di mo 'taa? 4 A'di yaki bway gu'b ma Arumgimis mo dhali bu'th tonṯe/ gi buŋ'kus ma Arumgimis mo mmoshwa a'di mo, a'di jin ta tonṯe/ jin dina gwoŋḵan ki dhal bway gom 'kwanin tiya mo hili jasi gom igasiis uni ishwa a'di uni 'cena mo be." 5 Dhali yan'ko'd a'di ki o uni gwo mo ki, "Ya/ gi 'Kwani a'di ta Tapa goma cim ma Pesu/ mo be."

Wathi/ jin Ḵutha Me'd Guŋkuru/ mo

6 Dhali ka cim ma pesuŋ kamu/ mo tani a'di ciċki gu'b gi montul is mo dhali ṯor 'kwani gwo imun mo. Hili wathiŋ kamu/ diki'di mun jin ḵu'thkina me'da bimporos piti guŋkuru/ mo. 7 Hili iman'kwar to dhali 'kwani Parsiyiin timki a'di mmoṗar e mo waḵki/ a'di midi waċa waċ ka cim ma pesu/ mo, wakan ki uṉi mini 'taki gam bway mmo'ce'd a'di gwo aṗo/ mo. 8 Hili a'di mishki gwom buni kun kulumkina uni ibwa mo dhali o wathi/ jin ḵutha me'd guŋkuru/ gwo mo ki, "Cuyi mis mo ma dhali doshi imahan e bwamani 'kwani mo." Wakan wathi/ cuki mis mo dhali dosh imaṯṯaan mo be. 9 Dhala Yesus ki o uni gwo mo ki, "Aha/ doṯa um gwo mo ki, a'di diki ta gwoŋḵan ka cim ma pesu/ mmomii miim'boro'd mo walla mmomii tonthus mo, walla mmowoṯha woṯh ikar ki e mo walla mmo'ce'da 'ce'd sho'k mo 'taa?" 10 Dhali yan'ko'd a'di 'karki mo ki e ka kul is e uni 'baar mo dhali o wathi/ gwo mo ki, "Hethi me'd pini mo ma", dhali a'di miiki'd kan mo dhali me'd piti 'borki'd ka nyaŋ'ko'd mo be. 11 Hili uni 'tu'dkunu mo ka ċinthar mo, dhali uni walki gwo ka rem'kuṗ mo gom to jin mina uni 'taki mii goma Yesus mo be.

Yesus Kwanyki Uniŋ 'Kume'd I'ce'dka Su/ mo

12 Dhali ka tee gwansan mo tani a'di yaki'd e 'kuwosh mmo'tho mo. Ki mon'thinyi 'baar mo tani a'di rashki 'tho eya Arumgimis mo be. 13 Dhali ki mo ta montee mo tani a'di yuḵki imanciḵ a'di gwo mo dhali kwany uni 'peni bwam uniŋ 'kume'd i'ce'dka su/ mo uni kun yuḵkina a'di gway ki uni kun dhunu ki she/ mo. 14 Dhali gway gi uni kun dhunu ki she/ mo (Simaan jin yuḵa a'di gway ka Buṯurus mo) dhali kam piti ka Andaraawus mo, dhala Yaḵuub mo, dhala Yohaan mo,

dhala Pilabbus mo, dhala Barṯalamaawus mo, 15 dhala Matṯa mo, dhala Ṯuuma mo, dhala Yaḵuub jin ta ya/ ma Halpa mo, dhala Simaan jin yuḵka a'di ka Elḵayuur mo, 16 dhala Yahuusa jin ta ya/ ma Yaḵuub mo, dhala Yahuusa Isḵarayuṯi mo, a'di jin warki'd ka man'ciṯh a'di is ki gwo mo be.

Yesus Miiki Dhan To jin Caaca goma Waambuhany 'Kwani mo

17 Yan'ko'd Yesus thulki'd ka luŋg'b nyaḵki uni mo dhali dosh e momba'da'd nyaḵka waambuhany 'kwani kun ciḵ a'di gwo mo dhali adhana buhany 'kwani caaca 'peni pa Yahuudiyya mo dhali pa Urushaliim mo dhali bampa/ kun 'kon e yana gaṗ gi pa Sur mo dhali pa Sayidaa/ mo. 18 Dhali uni ṗu'dkin mmociḵ gwo 'peni a'di mo dhali ki uni minu waç mo 'peni 'ba'th buni mo. Dhali uni gwansan kun ṯo'ckunu bwa ka rumthus kun nyo/o'd mo tani uni waçkunu mo be. 19 Dhala wambuhany 'kwani ŋapki a'di mo mmo ta a'di is ki me'd mo haali/ mom'bi'th yaki'd ka pije/ 'peni a'di mo, mmowaç uni 'baar mo be.

Mom'bor Mii dhala Wayyi mo

20 Dhali yan'ko'd a'di 'de'kki em piti ki mis mo apo/ imanciḵ a'di gwo mo dhali o gwo mo ki, "Mom'bor mii gom um kun hatha 'ko'd mo, haali/ 'peŋkuman bampam bum ta jima Arumgimis mo be. 21 Mom'bor mii gom um kun 'kosha ṯe/ shwane/ mo haali/ um minu kaṗ mo. Mom'bor mii gom um kun gwokin shwane/ mo, haali/ um mini ṗe'th mo be. 22 Mom'bor mii gom um ki 'kwani shi/i um i e mo, dhali ki uni mini ḵwa'th um mo dhali sor um mo dhali ṯa'k gway bum me'd tonthus mo, gom gway gi Ya/ gi 'Kwani mo. 23 'Kunyi bwa mo ma ka tee çaan mo dhali iyi imis gom bwam 'borga/ mo, haali/ hili mo mo ma adhan tom bum kun ish ḵumma/ mo tani uni 'kon e momis mo, haali/ wakan miikina ibabam buni mo gom imanç̲i gwo ma Arumgimis kadhamo/ mo be. 24 Hili wayyi e um kun ta pa ki pa mo, haali/ um bu'thki momalas bum mo. 25 Wayyi e um kun 'tu'du/ mo shwane/, haali/ um mina ṯe/ i'kosh mo, wayyi e um kun ṗe'thkin shwane/ mo, 26 Wayyi e um mo, ka ris 'kwani 'baar mo mini o gwom 'boro'd gom um mo, haali/ wakan miikina ibabam buni si'da/ mo gom imanç̲i gwonthus mo be.

Mo/en gom Uni kun Ta 'Kup mo

27 Hili Aha/ ona um gwo mo um kun cik gwo mo ki, eni uni gwansan kun ta 'kup ki um mo ma dhali miiyi ki 'bore/ gom uni gwansan kun shi/i um i e mo. 28 'Bori uni gwansan mii kun jee um mo dhali 'thoyi gom uni gwansan kun sorki um mo. 29 E a'di jin dori /e e 'peshe/ mo tani, tu'kki a'di 'pesheŋ kamu/ si'da/ mo. Dhali 'peni a'di jin gu /e burrinyem pom pini mo tani, dhalku/ ki non a'di ki burrinyem bwaman si'da/ mo. 30 Çika ris 'kwani 'baar ka 'dete/ 'dete/ to mo ma kun dotki to 'peni /e mo. Wakki/ jantal 'deŋkamu/ kal tom pini mo tani, dhalku/ ki dot uni mmoci ka nyaŋ'ko'd dok/e mo. 31 Dhali me'd jin ona bwa /e jin mina 'kwani mii to ki 'bore/ gom /e mo tani, miiyi a'di wakan si'da/ gom uni mo ma. 32 Wakki/ /e mini en jasi uni kun eni /e mo tani, /e minu o gwo maŋ kata mo 'te/? Haali/ imanmii miinthus eni uni gwansan kun enki uni mo be. 33 Wakki/ um mii miim'boron jasi gom uni gwansan kun miin ki 'bore/ gom um mo tani, um minu o gwo maŋ kata mo? Haali/ imanmii miinthus miiki to kun nyaka'd kan mo be. 34 Dhali wakki/ um wan to e ki 'kwani gwansan mo tani 'peni uni kun tana um ga 'teŋkape/ mmobu'th to mo tani, um minu o gwo maŋ kata mo 'te/? Me'd imanmii miinthus mo tani, uni wanki to e ki imanmii miinthus mo tani, uni ki bu'th a'di jin nyaka she/ kan dok/e mo be. 35 Hili eni uni gwanasan kun ta 'kup ki um mo ma dhali miiyi ki 'bore/ gom uni mo. Dhali wani to e mo mmo'koki çor toŋkamu/ mmodoku/ ka nyaŋ'ko'd mo, dhali tom bum kun ish kumma/ mini eka ek mo, dhali um mini ta iya/ gi a'di jin Caaya e ki ca mo, haali/ a'di mii'd ki mo/en gom uni gwansan kun 'koki çi 'twa/ maŋ ki 'kwani mo dhali 'kwanin thus mo. 36 Wari ki imanmii mii mo ma, me'da babam bum jin ta'da manmii mii mo be.

Mmodwall kun Tiya Gwo mo

37 Dhalku/ ki çiŋitha çiŋi'th mo, dhali ki um minu 'koki çiŋi'th mo. Dhalka wak ki wak mo ma, dhali um minu 'koki wak mo. Dhalki 'kwani markin 'pen mo ma, dhali um minu dhal markin 'pen mo be. 38 Çiyi to mo ma, dhali a'di minu çiki um mo. Tombar tom 'boro'd jin shumu is mo tani uni shekemkini montal 'de/ mmo'tu'd mo mmogaça 'cesh mo, dhali uni minu dhu 'koda 'dupun bum mo. Haali/ to jin bara um mmoci mo tani, a'di minu bar ka nyaŋ'ko'd gom um mo be."

39 Dhali yan'ko'd a'di si'da/ ki ṯor uni gwo ki gwom'bi'th/e mo. "Mina wathiny ja'da/ sus wathiny ja'da/ mo 'taa? Waḵki/ uni miin kan mo tani, uni su/ mini 'koki ṯa'kki bwany jis mo 'taa? 40 Amanciḵ gwo yisa ica'd ka manṯor gwom piti yisa, hili aris 'kwani 'baar ka 'deṯe/ 'deṯe/ ki uni bu'thki gwonṯori 'baar mo tani mina e waka manṯor gwom buni mo be. 41 Atinta hilkina /e businyan to jin di'da kam pini i e mo, hili /e diki hil aḵa'dum jin di'd e em piniŋ gana/ mo? 42 Walla atinta imina /e owa kan gwo mo ki: A kam pema, dhalki aha/ guna /e businyan to jin di'd e em pini mo, ki /e diki misha ḵa'dum jin di'd e em piniŋ gana/ mo? Um 'kwani kun tana he'k e ka he'k e mo! /E mini buḵa ḵa'dum jin di'd e em piniŋ gana/ nṯwa/a/ mo, dhali yan'ko'd /e mini hil mo ki 'bore/ mmogu abusinyan to jin di'da kam pini i e mo.

Aris Cwa Uni Mishu ki Maman Buni mo

43 Haali/ cwam 'borgaŋ kamu/ yisa di'da jin dhothi maman kun shi/ashi/ mo, walla cwa shi/gaŋ kamu/ yisa di'da jin dhothi maman kun 'boron mo. 44 Haali/ cwa ka 'deṯe/ 'deṯe/ uni mishu ki maman buniŋ gana/ mo. Haali/ 'kwani 'koki ho mamana p̱u/ 'pena 'de/ mo, walla uni 'koki ho mamana mura'th 'pena liṯ mo. 45 Wathim 'borga/ jin isha tom'borga/ ḵumma/ eya dum piti mo tani wakaski tom'boro'd mo, dhali wathin thus jin isha tonthus ḵumma/ eya du mo tani a'di wakaski tonthus mo, haali/ 'peni mo jin isha to ka enthus eya du mo tani 'twa/ a'di içiki gwo ka pije/ mo be.

Moŋḵa'b jin Ḵa'bu Isu/ mo

46 Atinta yuḵkina um aha/ ki Tap̱a, Tap̱a mo, dhali 'koki gam gwom pem is kun okika/ mo? 47 Aris 'k̄wani 'baar mo kun iiyini Aha/ mo dhali ciḵ gwom pen mo dhali mii uni mo tani, Aha/ mina ṯor um gwo mo jin wana e cikise/ mo be. 48 A'di wana e ki wathi/ jin nyaŋi gu'b mo, a'di ki cwany jis mo dhali a'di ki kar moŋḵa'b ap̱o/ wosh mo. Hili ka dhana gannu/ yi'de/ p̱u'dki'd mo dhali yi'de/ ki gaç̱ ap̱o/ gu'b mo tani dhali a'di mol a'di yīḵin is mo haali/ a'di nyaŋkunu ki nyaŋ gana/ mo be. 49 Hili wathi/ jin ciḵki gwom pem mo dhali diki ha uni e mo tani, a'di wana e ki wathi/ jin nyaŋki gu'b ap̱owa 'cesh 'te/ ki dargi moŋḵa'b mo. Dhali ka gannu/ yi'de/ p̱u'dki'd mo dhali dora p̱o/ gu'b

c̲aan mo tani, dhali ki jahanne/ a'di bi̲t̲ki'd mo, dhali adhana barr c̲aan jin shinu is e gu'b c̲aan mo tani caaca mo be."

Luuka 7

Amanmii to ma Mancil ma Askar Iss 'KwanimPa Imudhe'd jin Wac̲kunu mo

1 'Ko'da Yesus 'baarki'da ris gwom piti jin okina a'di e bwany'ce gi 'kwani kun ci̲k̲ki gwo mo tani, a'di ci̲c̲ki'd e paŋ Kapranahuum mo. 2 Dhala mancil ma askar iss 'kwanimpa imudhe'd a'di ta'dgi c̲iŋkina/ jin kara a'di ki jiŋ ŋa/ mo a'di 'ba'thki'd mo dhali 'disha 'twa/ mmowu mo be. 3 Yan'ko'd ka mancil ma askar ci̲k̲ki gwo goma Yesus mo tani a'di hashki a'di 'kwaniŋ gwanyja̲k̲a/ gi 'kwani Yahuuda/ mo mmodo̲t̲ a'di mmoyayu/ mo dhali mmowac̲a manmii tom piti mo be. 4 Dhali ki uni p̲u'dkina Yesus mo tani, uni do̲t̲ki a'di ki 'bi'th 'bi'th mo, mmo/o gwo mo ki, "A'di ha me'd ki /e mini mii to yansan gom a'di mo, 5 haali/ a'di enki kal bana mo, dhali a'di ta a'di jin nyaŋki gu'b gi montul is mo be." 6 Wakan aYesus yaki'd nya̲k̲ki uni e bway mo. Dhali ki a'di diki si'd 'peni pa mo tani, amancil ma askar iss 'kwanimpa imudhe'd hashki imugum piti e a'di mo mmo/o a'di gwo mo ki, "Tap̲a, dhalku/ ki mur is pini mo ma, haali/ aha/ tana jigi ha me'd mo yisa jin mina /e yayu/ e galgin gu'b pem mo. 7 Haali/ gom 'pemen yan kan mo tani aha/ dina ki ha me'd mmoyayu/ i /e mo hili oyi jasi gwo mo ka manmiiya t̲u'c pem minu wac̲ mo. 8 Haali/ aha/ tana wathi/ jin karkunu 'ko'd e moshirr mo, dhali i/askar kun 'koni me'd pem mo. Hili aha/ okina jan 'deŋkamu/ gwo mo ki, ' Yaku/ mo ma,' dhali a'di yaki'd mo, dhali e jaŋ kamu/ mo ki, ' Yayu/ mo ma,' dhali a'di yayi'd mo, dhali eya manmiiya t̲u'c pem mo ki, ' Miiyi to yansan mo ma,' dhali a'di miiki a'di mo be." 9 Dhali ka Yesus ci̲k̲ki gwo yansan mo tani, a'di merki'd gom a'di mo, dhali a'di ki t̲uka bor bwaya waambuhany 'kwani kun ba̲thki a'di nsho'k mo, mmo/o gwo mo ki, "Aha/ ona um gwo mo ki, E bwamani 'kwani ma Israyiil mo tani Aha/ dina ki gam jan 'deŋkamu/ jin ta'dgi moŋgam gwo is jin wakansan mo." 10 Dhali ki uni gwansan kun hashkunu do̲k̲kin ka nyaŋ'ko'd bway pa mo tani, uni gamkina manmiiya t̲u'c 'borkina is mo be.

Yesus 'De'kki Ya/ ma 'Bom jin Wun ma Kaṯhim Piti e Pa Nayiin mo

11 Dhali ki jahanne/ 'ko'di mii yan mo tani, Yesus yaki'd bway 'peŋkuman bampa/ jin yuḳu gway ka Nayiin mo, dhali imanciḳ a'di gwo dhali adhana waambuhany 'kwani iikin nyaḳki a'di mo be. 12 Me'd jin p̱u'dkina a'di e 'twaŋkala goŋ gi 'peŋkuman bampa/ mo tani, hili mo m̱o ma, wathiŋ kamu/ jin wuki'd a'di ḳalkunu ka pije/ mo, a'di jin ta ya/ jin di'd ṯal 'de/ gom kum mo dhala (yim a'di wun ma kaṯh mo). Dhali adhana buhany 'kwani caaca 'peni 'peŋkuman bampa/ nyaḳki 'ko ka yim mo be. 13 Dhali ki Tap̱a p̱arki'da yim e mo tani, a'di hilki'da hil ka 'thime/ ap̱owa yim mo dhali a'di ki owa yim gwo mo ki, "Dhalku/ ki ko mo ma." 14 Yan'ko'd a'di ki ya mo dhali ta cinyjwa is ki me'd mo jin ḳalkina uni buŋgwar is mo, dhali uni gwansan kun ḳalki a'di mo tani doshkin naskina/ mo. A'di ki o gwo mo ki, "Wathin dhuru'c, Aha/ ona /e gwo mo ki, cuyi mis mo ma." 15 Dhali wathi/ jin wuki'd mo tani c̣a'bki'd ki mis mo dhali ṯelki mii 'pen mmowal 'twa/ mo, dhala Yesus ki c̣iki a'di ki kum mo be. 16 Dhali moŋḳo/ is p̱u'dki'd e uni 'baar mo, dhali uni maŋkina Arumgimis mo, mmo/o gwo mo ki, "Adhana manc̣i gwo ma Arumgimisa a'di cukunu mis e bwam ana mo dhali Arumgimis a'di hilki'd ap̱o/ 'kwanim piti mo be." 17 Dhali gwo ma Yesus yaki'd ki lala'th eya ris 'peŋkuman bampa/ gi pa Yahuudiyya 'baar mo dhali eya ris bampa/ kun 'kon ka kukul is mo be.

Imanhashu mo 'Pena Yohaan jin Ta'da ManMiiya Mii ki Yi'de/ mo

18 Dhali imanciḳa Yohaan gwo uni ṯorki a'di gwo goma ris to gwansani 'baar mo be. 19 Dhala Yohaan yuḳki imanciḳ a'di gwo isu/ mo dhali hash uni bway Tap̱a mo, mmo/o gwo mo ki, "A/e ta a'di jin midi yayu/ mo, walla aman m̱ina hil jaŋ kamu/ mo?" 20 Dhali me'd jin p̱u'dkina uni mmo'disha Yesus is mo tani, uni oki gwo mo ki, "AYohaan jin ta'da manmiiya mii ki yi'de/ a'di hashki aman i /e mo mmo/o gwo mo ki, ' A/e ta a'di jin midi p̱u'du/ mo, walla aman mina hil jaŋ kamu/ mo?'" 21 Dhali ka tee c̣aan m̱o tani a'di wac̣ki 'kwani ka ris mo 'peni aris 'ba'th mo dhali kun doru ki isa nyor mo dhali 'pena rum thus kun nyo/on mo, dhali 'kwaniny ja'da/ ka ris woṯhkina a'di mmomish mo mo be. 22 Dhala Yesus ki thoḳ gwo mo dhali o uni mo

ki, " 'Ko'di um mini ii mo tani, tora Yohaan gwo mo ma gom to kun mishkina um mo dhali kun cikkina um mo. Ki 'kwani kun tana ja'da/ bu'thki mo mish mo mo, dhali 'kwani kun ta ŋwol iikin ki sho'k mo, dhali kun 'kosha monthus dhelelkunu mo, dhali uni kun tana 'diye/ cikki gwo mo, dhali uni kun wukin mo tani cukunu mis mo mmo'ko ki e ka nyaŋ'ko'd mo, dhali uni kun tana ha'th'ko'd torkunu gwom 'borga/ mo be. 23 Dhali wathi/ yin jin diki dosh mmogam Aha/ gwo is mo haali/ gom miim pem mo tani a'di 'borkunu mii mo be." 24 I'Ko'di 'kwani kun hash ma Yohaan iikin mo tani, Yesus telki mii 'pen mmo/owa waambuhany 'kwani isi gwo goma Yohaan mo ki, "Atinta iikina um ka pije/ e mombwaasho mmopar e mo? Apil jin yikinkina 'tham is mo 'taa? 25 Hili atinta i iikina um ka pije/ mmopar e mo? Wathi/ jin hi'thki burrinye/ jin na'bula na'bul mo 'taa? Hili mo mo ma, uni gwansan kun 'kokin mmohi'th burrinye/ kun ta jaro/ ki jaro/ mo dhali kun 'koki 'kom 'penkapan mo tani uni 'kon e gu'b ma malik mo be. 26 Hili atinta iikina um ka pije/ mmopar e mo? Amanci gwo ma Arumgimis kadhamo/ mo? Nye, Aha/ ona um gwo mo ki, a'di yansan bolki'da manci gwo ma Arumgimis kadhamo/ e mo. 27 A'di yansan jin 'kwarkunu mo ki,

> ' Hili mo mo ma, Aha/ hashkina gum bway pem ntwa/a/ e jis/em pini mo a'di jin midi thoson bway pini ntwa/a/ gom /e mo be.'

28 Aha/ ona um gwo mo ki, E bwamani uni gwansan kun dho'thkina up mo tani jaŋ kamu/ yisa di'da jin ca'd ka Yohaan mo. Hili a'di jin gwa'da'd e bampa/ ma Arumgimis mo tani a'di i/ekki'd ki a'di mo be." 29 (Ki uni 'baar cikki gwo yansan mo, nyakki imantera thulpa/ mo tani, uni oki gwo ka Arumgimis a'di ta'da kar/e mo, haali/ uni 'kokunu mmomii ki yi'de/ ka Yohaan mo be. 30 Hili 'kwani Parsiyiin dhali imanmisha jo'd gwoŋkan mo tani uni puuki gwo ma Arumgimis ki is buni mo, haali/ uni 'konu ki mii ki yi'de/ ka Yohaan mo.) 31" 'Kwani ma nyakum yil gwansan uni miga/ dhu ka par 'ban kata mo? Uni wana e kata mo? 32 Uni wakina e ki uci kun lo'bkin e mo ma suug mo, kun 'kokin mo dhali yuka yuk ka rem'kup mo mmo/o ki,

> ' Am pikina thele/ gom um mo tani,
> dhali um 'koki sa mo.

Aman gwona mmomiiya c̲inthar mo tani,
dhali um 'koki ko ki kony jwa mo be.'

33 Haala Yohaan jin ta'da manmiiya mii ki yi'de/ a'di p̲u'ki'd mo
mmodiki shwa tonṯe/ mo dhali mmodiki p̲i yimana mura'th jin k̲a/u ki
ŋah ŋah mo, dhali um oki gwo mo ki, ' A'di ta'd ga/ ruma 'cesh mo be.'
34 Ya/ ki 'Kwani p̲u'dki'd mo mmoshwa to mo dhali p̲i to mo, dhali
um oki gwo mo ki, hili mo mo ma, aman shwana ṯe/ anyor dhali aman
'kosh ma su mo, a'di jin ta'da mugu ki imantera thulp̲a/ mo dhali ki
imanmii miinthus mo!' 35 Hili moyuk̲ a'di karu ka k̲ar/e ki uc̲i ma yim
i'baar mo be."

Yesus A'di Di'd e Gu'b gi wathim Parsi jin Yuk̲u ka Simaan mo

36 Dhali shwane/ wathin 'deŋkamu/ 'peni 'kwani P̲arsiyiin doṯki a'di
mo mmonyak̲ to shwa ki a'di mo. Wakan ka Yesus cic̲ki gu'b gi wathim
P̲arsi mo tani, a'di c̲a'bki'da ṯharabeesa mo mmoshwa to mo be. 37 Hili
mo mo ma, a'boma kamu/ diki'd e 'peŋkuman bampa/ mo jin ta'da
manmii miinthus mo. Ka yim p̲arki mo e ki a'di diki'da ṯharabeesa e
gu'b gi wathim P̲arsi mo tani, ayim k̲ali tura yina gasaas kush jin k̲uy
mo ki k̲uy mo. 38 Me'd jin doshkin ma yim i'ko'di a'di ki 'dish 'dish
i'ko'dsho'k piti mo, mmoko mo tani, ayim ṯelki mii 'pen mmoli/
'ko'dsho'k piti ki jabu'th em piti mo, dhala yim ki shumuṯ uni ka mur
'kup̲ piti mo dhali p̲i sho'k piti ki 'twa/ mo dhali 'koshki uni ayina
k̲uyga/ mo be. 39 Dhali ki wathim P̲arsi jin yuk̲ki'da Yesus p̲arki to
yansan e mo tani, a'di oki gwo e is piti mo mmo/o gwo mo ki, "Wak̲ki/
wathi/ yansan ta'da manc̲i gwo ma Arumgimis kadhamo/ mo tani, a'di
midi 'taki nyiṯh ka 'bom yansan si'da/ ta'da 'bom jana mo jin taki a'di
is ki me'd mo, haala yim ta'da manmii miinthus mo." 40 Dhala Yesus
thokki gwo mo dhali o a'di gwo mo ki, "Simaan, Aha/ tana gi gwoŋ
kamu/ mmo/o /e mo." A'di ki o gwo mo ki, "Oyi a'di mo ma, Manṯor
Gwo!" 41 DhalaYesus ki o gwo mo ki, "Wathin 'deŋ kamu/ ta'dgi
'kwani su/ mo kun 'kon ma mure/ m'ba/ mo. Jan 'de/ din ma ri/yaal[b] iss
'kwanimpa ka k̲arpa'c i'ba/ mo dhali jamu/ ka ri/yaal iss wathimpa
mmota iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd mo. 42 Dhali ki uni mol a'di to c̲i ka
nyaŋ'ko'd mo tani, a'di ki dhal uni su/ to 'pen mo ka mure/ i'ba/ mo.

[bb] 7.41(b) tultumiyya e 7.41 (c) talatiin

Wakan jana 'peni uni midi en a'di ki nyanye/ mo?" 43 Simaan ki thok a'di gwo mo dhali o ki, "Jan 'de/ jin toshka ki a'di jin dhalkunu amure/ 'pen ki nyanye/ mo." Dhala Yesus ki o a'di gwo mo ki, "/E oki gwo ki 'bore/ mo be." 44 Yan'ko'd Yesus ki tu'k 'kupka 'bom mo dhali owa Simaan gwo mo ki, "/E mishkina 'bom yansan mo 'taa? Aha/ cickina gu'b pini mo tani, /e diki ci Aha/ yi'deŋ kamu/ ki sule/ gom sho'k pem mo. Hila yim a'di ki li/ Aha/ sho'k pem ki jabu'th em piti mo dhali shumut uni ka mur'kup piti mo be. 45 /E diki pi Aha/ 'twa/ mo, hili 'pena tee jin pu'dkika/ mo tani ayim diki dak mmopi sho'k pem ki 'twa/ mo be. 46 /E diki 'kosh Aha/ 'kup pem ka yin mo, hili ayim 'koshki Aha/ sho'k pem ka yina kuyga/ mo. 47 Haali/ gom 'pemen yan kan mo tani Aha/ ona /e gwo mo ki, miinthus ma yim kun takina ris mo tani, uni gwamkunu mo, haala yim enki'da en ki nyanye/ mo. Hili a'di jin dhalkunu miinthus piti 'pen ki gwa'de/ mo tani a'di enki'da en ki gwa'd gwa'd mo be." 48 Yan'ko'd a'di ki owa yim gwo mo ki, "Miinthus pini a'di dhalkunu /e 'pen mo be." 49 Dhali uni gwansan kun nyakki 'kowa tharabeesa nyakki a'di mo tani uni telki gwo 'pen mo mmo/o gwo e bwam uni 'cena mo ki, "Kaja yanne jin midi mishi dhal 'kwani miinthus buni 'pen mo?" 50 Dhali yan'ko'd aYesus ki owa 'bom gwo mo ki, "Moŋgam gwo is pini a'di wothki /e mo. Yaku/ ki moŋkuth is mo ma."

Luuka 8

Upa Tiya Bathkina Yesus Isho'k mo

1 Yan'ko'd ki 'dishe/ mo tani Yesus telki mii 'pen mmoya ka kul is eya ris 'peŋkuman bampa/ 'baar mo dhali bampa/ si'da/ mmoci gwo mo dhali mmokal gwom 'borga/ gom Bampa/ ma Arumgimis mo. Dhali uniŋ 'kume'd i'ce'dka su/ nyakki 'ko ki a'di mo, 2 Dhali upa tiya kun wothu 'pena rum thus jin nyo/o'd mo dhali 'peni 'ba'th kun 'koshi uni mo tani, ta'da Mariyam jin yukku gway ka Magdaliyya mo 'peni a'di jin urkunuwa rum thus kun nyo/on ipesu/ ka pije/ mo; 3 Yuwanna jin ta asha Kusi jin ta'da mandhu to goma Herodus mo; dhala Susanna mo; dhali unin tiya ka ris mo kun ci to 'peni tom buni kun mina uni mii ta mo.

Gwom 'Bi'th/e jin Onu goma Ka'banya To kun Yeku mo

4 Dhali ka wambuhany 'kwani tulki is imontal 'de/ mo tani, dhali 'kwani kun pu'dkini a'di 'peni bampa/ gi bampa/ mo tani, a'di ki tor uni gwo ki gwom 'bi'th/e mo ki: 5 "Amanyeka ka'bany to a'di yaki'd ka pije/ mmoyeka ka'bany tom piti mo. Dhali ki a'di yekki'd mo tani aka'banya tiya ta'kkini bway tur mo dhali uni yapkunu ki sho'k mo, dhala ris 'dii kun pen e momis mo tani loski uni mo be. 6 Dhali kun tiya bitkin e mowosh mo, dhali ki jahanne/ ki uni cakin mo tani, uni la shi'bil hila mo, haali/ mo ta tonkor gom uni mo be. 7 Dhali unin tiya bitkin e bwam ma 'de/ mo, dhali a'de/ cakin nyakki uni mo dhali a'di ki koth uni 'kup mo be. 8 Hili kun tiya bitkin eya 'cesha 'borga/ mo dhali dho'th maman ki iss 'kwanimpa imudhe'd ki nyanye/ mo." 'Ko'da Yesus oki'da ris gwo gwansani 'baar mo tani, a'di ki yuka yuk mo ki, "A'diyin jin ta'dgi gu'bany'ce mo tani, dhalki a'di cik gwo mo ma!"

9 Dhali imancik a'di gwo dotki a'di gwo gom 'pemen gi gwom 'bi'th/e yan ta'da ta mo. 10 A'di ki o gwo mo ki, "E um mo tani um cikunu gwoki jim bag mo gom bampa/ ma Arumgimis mo, hili gom kun tiya mo tani Aha/ okina gwo ki gwom 'bi'th/e mo,

> ' Wakan ki uni gwansan kun mishi mo mo tani mini 'koki mish mo mo,
> dhali uni gwansan kun cikki gwo mo tani mini 'koki cik gwo mo be.'

11 Gwom 'bi'th/e a'di a'dihe/ mo. Aka'bany to a'di to gwo ma Arumgimis mo be. 12 Dhali unin tiya kun bitkin e bway tur mo tani ta uni gwansan kun cikki gwo mo. Hili yan'ko'd tapa ma ruma 'cesh pu'dki'd mo dhali kal gwo 'pena dum buni mo wakan ki uni mini 'koki gam gwo is mo dhali minu 'koki woth mo be. 13 Dhali uni gwansan kun ta'kkin eya 'cesh wosh mo tani, ta uni kun cikki gwo mo, dhali bu'th a'di ki bwaŋ'kunyga/ mo. Hili uni 'koki taga birman mo; uni gami gwo is ari'cenne/ mo, dhali ki mo pu'dki'd gom jin paluwa pal mo tani uni ta'kkin mo be. 14 Dhali gom uni kun bitkin e bwam ma 'de/ mo tani uni ita uni gwansan kun cikki gwo mo, hili ki uni iikin e bway buni mo tani, uni kotha to kun noni 'twa/ mo dhali mo kun tanu pa ki pa mo, dhali to kun se 'kwani ki 'pen e moŋ'ko mo, dhali maman buni 'koki is mo be. 15 Dhali gwo gom uni kun ta'kkin eya 'cesha 'borga/

mo tani, uni ita uni gwansan kun cikki gwo mo mmodhu uni ki 'bore/ ka duŋgana/ mo dhali ka dum 'borga/ mo dhali uni ki dho'th maman ki mo jin 'kucu/ bwa ki 'kari'th mo be.

Moŋkush jin Kumu 'Kup ki Toŋ'kul Bwa mo

16 Wathin 'deŋkamu/ yisa di'da jin ci'thki'da lamba/ mo dhali kum a'di 'kup ki toŋ'kul bwa mo walla kar a'di ibwaŋ'kwarany ma ci mo. Hili a'di ki kar a'di apo/ tirkina mo wakan ka ris 'kwani ka 'dete/ 'dete/ kun cicki gu'b mo tani mini par moŋkush e mo be. 17 Haali/ toŋkamu/ yisa baguwa jin minu 'koki tor eya tente/ mo, walla jin minu ka kwal is mo jin minu 'koki mish mo hili midi ya e moŋkush mo be. 18 Wakan ciki gwo ki 'bore/ mo ma, haali/ a'di jin ta'dgi to mo tani minu ciki a'di ki nyanye/ mo, hili a'di jin dara'd mo tani, to jin tosha a'di jin tana a'di mo tani minu bu'th 'peni a'di mo be."

KoYesus dhali Ikam piti mo

19 Dhali yan'ko'd kum dhali ikam piti pu'dkini a'di mo, hili uni 'koki 'dish a'di is mo haali goma waambuhany 'kwani mo be. 20 Hili a'di torkunu gwo mo ki, "Kwan dhali ikam pini uni doshkina pije/ mo, uni ona bwa mmopar /e e mo be." 21 Hila Yesus thokki gwo mo dhali o uni gwo mo ki, "Ata'dam pem dhali ikam pem uni ta uni gwansan kun cikki gwo ma Arumgimis mo dhali mii a'di mo."

Yesus Doshki'da Dhana Punthar 'Tham mo

22 Dhali ka cima kamu/ mo tani a'di seki'da kur nyakki imancik a'di gwo mo, dhali a'di ki o uni gwo mo ki, "Dhalki ana 'citha gap ma 'bana ala kamu/ mo." Wakan kuni karkina kur 'pen mo be. 23 Dhali me'd jin hashkina uni eya kur yi'de/ mo tani a'di ishki e mo, Adhana punthar 'tham pu'dki'da powa al yi'de/ mo, dhali akur 'tu'dkina yi'de/ mo, dhali uni 'kokin e mo jin tagu wu mo be. 24 Yan'ko'd imancik a'di gwo iikin mmomer a'di e mo, mmo/o gwo mo ki, "Tapa! Tapa! Ana mura wu mo! A'di merki e mo dhali kucur 'tham ki gwo mo dhali yi'de/ jin birki bakal mo, dhali uni doshkin mo dhali mo doshki biyuu mo be. 25 Dhali a'di ki o uni gwo mo ki, "Mane moŋgam gwo is bum mane?" Hili uni ko/ki is mo dhali merkin mo, dhali uni oki gwo ka rem'kup

mo ki, "Wathi/ yan ta'da ja sa/, ki a'di k̲anki 'tham gwo mo dhali yi'de/ mo, dhali uni ki ha a'di gwo e mo?"

Wathi/ gi Paŋ Gadara jin Bu'thkin ma Ruma 'Cesh A'di Waç̲u mo
26 Hili uni iikin e bampa/ gi paŋ Gandara mo, jin di'd ka p̲ar 'twa/ mmo'citha al yi'de/ gi pany Jaliil mo be. 27 Ka Yesus thulki'd k̲a 'cesh mo tani, a'di gamki 'kup̲ ki wathiŋ kuma/ jin ta'dga ruma 'cesh 'peni 'peŋkuman bampa/ mo. Haali/ ki embul jin tura tur mo tani a'di diki hi'th burrinyeŋ kamu/ i is mo, dhali a'di diki di e gu'b mo hili a'di ç̲a'bki'd e moŋ'kup̲a je/ mo. 28 Dhali ki a'di p̲arki'da Yesus e mo tani, a'di cuki'd mo dhal̲i bi̲t̲a 'cesh ibwambori a'di mo dhali o gwo ki dhan 'twa/ jin caaca mo ki, "/E mini mii aha/ katinta mo, Yesus jin ta Ya/ ma Arumgimis jin Caaya e ki Ca mo? Aha/ 'thokina /e mo, dhalku/ ki 'kosh aha/ is ka nyor mo ma." 29 Haala Yesus k̲anki'da rum thus jin nyo/o'd gwo mo mmoya ka pije/ 'peni wathi/ mo. Haali/ me'd ka ris mo tani a'di bu'thki a'di mo, dhali a'di dek̲kunu ka jindhir mo dhali ka mak̲k̲iya mo dhali kari monyji mo, dhali a'di 'ce'dki'da risa jindhir mo dhali a'di urkin ma ruma 'cesh ka pije/ e mombwaasho mo be.30 Dhali yan'ko'd Yesus ki do̲t̲ a'di ki, "Gway pini yuk̲u kaja mo?" A'di ki o gwo mo ki, "Ka ris mo," haali/ arisa ma'dinya ruma 'cesh sekini a'di mo be. 31 Hili uni 'thoki a'di mo mmodiki k̲an uni gwo mmo/ii e jis gi moshu'd jin dargi 'pemen mo. 32 Dhali shwane/ ama'diny k̲uthar caaca kun shwan e 'bambala wosh mo. Dhali arum thus 'thoki a'di mo mmodhal uni bway mmoci̲ç̲ e uni mo, dhali a'di dhalki uni bway mo be. 33 Wakana arum thus iikin ka pije/ 'peni wathi/ mo dhali ci̲ç̲ e bwaŋk̲uthar mo, dhali ama'diny k̲uthar uni yakina waca ka luŋgu'b bwaya al mo dhali uni loskunu mo be. 34 Dhali imanhil k̲uthar p̲arki a'di jin miikunu e mo tani, uni sokin mo dhali t̲or a'di e 'peŋkuman bampa/ mo dhali eya ris bampa/ i'baar mo be. 35 Wakan 'kwani iikin ka pije/ mo mmop̲ar to e jin miiki'd mo dhali uni p̲u'dkina Yesus mo dhali uni gamki wathi/ jin pikin ma ruma 'cesh ka p̲ije/ mo. Mmoç̲a'b e sho'k ma Yesus mo, mmodi ki burrinye/ i is mo, dhali ka dum 'boro'd mo; dhali uni 'kokin mmok̲o/ is mo be. 36 Dhali uni gwansan kun p̲arki a'di e mo tani t̲orki uni gwo gom a'di jin bu'thkin ma ruma 'ceh̲ mo tani a'di waç̲kunu mo be. 37 Dhali yan'ko'd aris 'kwani kun 'kona bampa/ ki jiŋ 'kam e paŋ Gandara mo tani do̲t̲kina Yesus gwo mo

mmoya 'peni uni mo, haali/ uni butha moŋko/ is jin caaca kagahara/ mo. Wakan a'di seki'd e bwam ma kur mo dhali dok ka nyaŋ'ko'd mo be. 38 Dhali wathi/ jin yakin ma ruma 'cesh ka pije/ 'peni cine/ mo tani dotki a'di mo mmo'taki nyak ya ki a'di mo, hila Yesus hashki a'di mo, mmo/o gwo mo ki, 39 "Dokku/ bway pam pini mo ma dhali tora ris to kun miikin ma Arumgimis gom /e mo." Dhali wathi/ yaki'd e bway piti mo, mmotora ris to gwansani 'baar mo e 'peŋkuman bampa/ mo aris to kun miikin ma Yesus gom a'di mo be.

'Bwa/ ma Yaa/irus dhala 'Bom jin Ta'da Yesus 'Twaman Burrinyem Piti Is ki Me'd mo

40 Dhali ka Yesus dokki'd ka nyaŋ'ko'd mo tani, awaambuhany 'kwani bu'thki a'di ibway mo, haali/ uni 'kokin mmoçor a'di mo be. 41 Hili mo mo ma, wathiŋ kamu/ pu'dki'd mo jin yuku gway ka Yaa/irus mo. A'di ta Tapa gi gu'b gi montul is mo, dhali a'di bitki'da 'cesh e sho'k ma Yesus mo, dhali a'di dotki a'di mmoya bway gu'b piti mo 42 haali/ a'di ta'dgi 'bwah jin di'd tal 'deŋgana/ mo, ari nyara/ a'di ta'dgi yili 'kume'd i'ce'dka su/ mo jin wuki'd mo. Ka Yesus yaki'd mo tani, awaambuhany 'kwani yapkin ki is imontal 'de/ i a'di mo be. 43 Dhal hili a'boma kamu/ diki'd jin guskin ma bas ki yili 'kume'd 'ce'dka su/ mo a'di jin molu waç ki wathin 'deŋ kamu/ mo be. 44 Ayim pudki'di bampo/ a'di mo dhali ta a'di 'twaman burrinyem piti is ki me'd mo, dhali ki jahanne/ abas ma yim jin guski'd mo tani doshki'd mo be. 45 Dhala Yesus ki o gwo mo ki, "Kaja a'di itaya is ki me'd mo?" Dhali ki uni 'baar urki gwo mo tani, Buturus ki o a'di gwo mo ki, "Tapa awaambuhany 'kwani caaca kagahara/ 'kamki /e is mo dhali uni yapki /e ki is mo be." 46 Hila Yesus ki o gwo mo ki, "Jan tal 'deŋkamu/ taki Aha/ is ki me'd mo, haali/ Aha/ nyitha ki mom'bi'th yaki'd 'peni Aha/ mo be." 47 Dhali ka 'bom mishki'd ki a'di 'konu ki mol mo tani, ayim pu'dki'd mo dhali deena is kagahara/ mo dhali bita 'cesh ibwambori a'di mo. Dhali a'di ki tor gwo ibwambori 'kwani 'baar mo mmotana a'di a'di is ki me'd mo ki a'di minu waç ki jahanne/ mo be. 48 Dhali yan'ko'd a'di ki owa yim gwo mo ki, " 'Bwa/ma, moŋgam gwo is pini waçki /e mo. Yaku/ /e ki moŋku'th is mo ma." 49 Dhali ki a'di di'd naskina/ mmotor gwo mo tani, wathi/ 'peni gu'b gi montul is gi itapa mo tani, oki gwo mo ki, " 'Bwa/m pini a'di wuki'd mo. Dhalku/ ki toca

manṯor gwo 'kus doḵ/e mo." 50 Dhali hili ka Yesus ciḵki gwo yansan mo tani, a'di ki thoḵa Yaa/irus gwo mo ki, "Dhalku/ is ki ḵo/ mo ma; gami gwo is 'te/ mo, dhala yim minu waç mo be." 51 Dhali ki a'di ṗu'dki'd e gu'b mo tani, a'di diki dhal jan 'deŋkamu/ bway mo mmociç nyaḵki a'di mo, hili jasa Buṯurus dhala Yohaan dhala Yaḵuub mo, dhali com 'ci mo dhali kum mo be. 52 Dhali shwane/ uni 'baar gwokin mo dhali miikina pure/ goma yim mo, hili a'di ki o gwo mo ki, "Dhalku/ ki ko mo ma; ayim diki wu mo hili a'di ishki e mo be." 53 Dhali uni ṯelki mii 'pen mmoṗe'th a'di mo mmomishkina uni ka yim wuki'd mo be. 54 Hili a'di ki ḇutha yim ki me'd mo dhali yuḵa yuḵ mo, mmo/o gwo mo ki, "Ari nyara/," cuyi mis mo ma!" 55 Dhali shi/in ma yim doḵki'd mo, dhali ayim cuki mis ki jahanne/ mo. Dhali a'di ḵanki gwo mo ka yim miinu miiki to mmoshwa mo be. 56 Dhali icom merkin mo, hili a'di ḵanki uni gwo mo mmo'koki ṯor wathiŋ kamu/ to jin miikunu mo be.

Luuka 9

Uni kun Hashu ka 'Kume'd I'ce'dka Su/ mo

1 Dhali a'di ki yuḵ unin 'kume'd i'ce'dka su/ imonṯal 'de/ mo dhali a'di ki ç̣i uni mom'bi'th mo dhali moshirr mo mmoura rum thus ka pije/ dhali waç̣a aris 'ba'th mo. 2 A'di ki hash uni ka pije/ mo mmoç̣i gwo gom bampa/ ma Arumgimis mo dhali mmowaç̣a waç̣ mo be. 3 A'di ki o uni gwo mo ki, "Dhalku/ toŋkamu/ ki ḵal gom iim bum e bway mo ma, walla cwa mo, walla ḵucaŋ mo, walla maaŋḵuthu'd mo, walla guruush mo, dhali dhalku/ ki tagi burrinyem bwamani su/ mo. 4 Dhali e gu'b yin jin mina umi ciç̣ mo tani 'koyi imaṯṯan mo ma, ntagi um mini ii mo. 5 Dhali e moyin jin mina 'kwani 'koki bu'th um mo tani ki um murini dhal pa ç̣aan 'pen mo tani, piri bu'd 'peni sho'k bum mo ma, me'd gwo jin onu apo/ uni mo." 6 Dhali yan'ko'd uni iikin mo dhali ii e ris bampa/ 'baar mo mmoç̣i gwom 'borga/ mo dhali mmowaç̣a waç̣ e mo 'baar mo be.

Mo wu ma Yohaan jin Ta'da man Miiya Mii ki Yi'de/ mo

7 Dhali ka Herodus jin ta'da ra/is ru'b ciḵki'da ris to gwansan kun miikunu mo tani a'di dumbul ki mo mo haali/ gwo ona 'kwanin tiya

mo ka Yohaan a'di cukunu mis 'peni mo wu mo, 8 dhali kun tiya o gwo ka Iliyya a'di piki'd mo, dhali kun tiya oki jan 'de/ 'peni imanci gwo ma Arumgimis kadhamo/ mo a'di cukunu mis mo. 9 Herodus oki gwo mo ki, "Yohaan a'di 'cithkika 'kup moyi. Wathi/ yansan ta'da ja mo jin cikkika aris to gwansan mo kun wakan mo?" Dhali a'di ŋapki'da ŋap mmopar a'di e mo be.

Mmoci 'Kwani Aliip Mudhe'd Tonte/ mo

10 Dhali ki iman dhunu ki she/ dokkin nyaŋ'ko'd mo tani, uni torki a'di aris to 'baar mo kun miikina uni mo. Yan'ko'd a'di ki sus uni nyakki a'di mo, dhali uni ki iikin mo uni 'cena/ e 'peŋkuman bampa/ mo jin yuku ka Beetsayida mo be. 11 Hili ka wambuhany 'kwani cikki gwo yan mo tani, uni bathki a'di nsho'k mo. Dhali a'di yukki uni mo dhali walki 'twa/ nyakki uni mo gom bampa/ ma Arumgimis mo, dhali a'di wacki uni gwansan kun ŋapki mowac mo be. 12 Dhali ka tente/ galki'da bi mo tani, uniŋ 'kume'd i'ce'dka su/pu'dkini a'di mo dhali o a'di gwo mo ki, "Hashka wambuhany 'kwani bway pa mo ma mmoii e bampa/ kun 'kon ka kukul is mo mmogam mo ish mo dhali tonte/ mo, haali/ ana 'kona imahan mo e mo jin dargi 'kwani mo be." 13 Hili a'di oki uni gwo mo ki, "Um mini ci uni to mmoshwa mo."

Dhali Uni ki o gwo mo ki, "Ana dara ki to ki nyanye/ mo hili jasi maaŋkuthu'd mudhe'd mo dhali wa'c isu/ mo hili isi ciki ana mini ii mo dhali yol tonte/ gom ris 'kwani gwansan i'baar mo be." 14 (Haali/ 'kwaniŋ gwath uni 'koni aliipi mudhe'd mo.) Dhali a'di ki o imancik a'di gwo gwo mo ki, "Tuci uni mmo'ko 'pena 'cesh mo ma e moŋ'kom buni ka iss su/ i'ce'dka 'kume'd ki she/ ki she/ mo." 15 Wakan uni miiki a'di yansan mo, dhali dhu uni mmo'ko 'pena 'cesh mo be. 16 Dhali a'di bu'thki maaŋkuthu'd imudhe'd mo dhali wa'c isu/ mo tani, dhali a'di ki 'dek em piti ki mis mo mmo 'bora 'bor bwa i is mo dhali 'ce'd uni bwa ka 'ci 'cimi'th mo, dhali a'di ki ci uni ki imancik a'di gwo mo mmodhu eya bwambora wambuhany 'kwani mo be. 17 Dhala ris 'kwani 'baar shwakin to mo dhali kapkin mo, dhali kun urki 'kup mo tani tulkunu is mo, dhali uni 'tu'dkina nura i 'kume'd 'ce'dka su/ mo be.

A Buturus A'di Ṯorki Mii eya Tonṯe/ goma Yesus mo
18 Dhali yan'ko'd ka Yesus di'd mmo'tho ki is piti a'di 'de/ mo tani, imanciḵ a'di gwo nyaḵki 'ko ki a'di mo. A'di ki doṯ uni gwo mo mmo/ o ki, "Ka wambuhany 'kwani ṯoshkin ki Aha/ tana aja mo?" 19 Dhali uni ki thoḵ a'di gwo mo ka, "Yohaan jin ta'da man miiya mii ki yi'de/ mo. Hili kun tiya o gwo ka Iliyya mo, dhali kun tiya o gwo mo ki jan 'de/ 'peni imanc̣i gwo ma Arumgimis kadhamo/ mo jin cukunu mis mo." 20 Dhali yan'ko'd a'di ki o uni gwo mo ki, "Hili um sida/ on ki Aha/ tana aja mo?" Hila Buṯurus thoḵki a'di gwo mo ki, "A Kriṯhos ma Arumgims mo."

21 Hili a'di rumki uni ki gwo mo dhali ḵan uni gwo mmo'koki ṯor to yansan ki wathin 'deŋkamu/ mo, 22 mmo/o gwo mo ki, "Ya/ gi 'kwani mina isi mii 'kosh ka nyor ki to ka ris mo dhali minu waḵ ki 'kwaniŋ gwanyjaḵa/ mo dhali igasiis kun can mo dhali iman'kwar to mo, dhali a'di minu 'kosh jwa mo dhali ka cimi kwara mo tani a'di minu cu mis mo be."

Yesus Ṯorki Wum Piti Nṯwa/a/ mo
23 Dhali yan'ko'd a'di ki o uni 'baar gwo mo ki, "Waḵki/ jan ṯal 'deŋkamu/ ona bwa mmobaṯh Aha/ mo tani, a'di midi non is piti mo dhali 'de'k cwany'ciṯhan dhul piti mo dhali baṯh Aha/ mo be. 24 Haali/ a'diyin jin midi woṯh mondiki/em piti mo tani midi this a'di e mo, hili a'diyin jin midi this mondiki/em piti e mo gom gway pem mo tani midi woṯh a'di mo be. 25 Haali/ to jin nyo/a wathi/ e mony'cesh mo tani ta'da tinta mo waḵki/ a'di midi this is piti e mo? 26 Hili a'diyin jin 'thena is ki Aha/ mo dhali ki gwom pem mo tani, e a'di si'da/ Ya/ gi 'Kwani mina isi 'the ki a'di mo ki a'di midi p̣u'du/ e monycam piti mo dhali ki monyca ma Baba mo dhali ki iman'doyu gwom piti kun ḵogu mo be. 27 Hili ka jiŋ gana/ Aha/ ṯora um gwo mo ki, 'kwanin tiya doshkini mahan mo kun mini 'koki nyoḵ mowu ntwa/a/ mo ki uni mini p̣ar bampa/ ma Arumgimis e mo be."

Mmowarkin ma Yesus Jamas Piti mo
28 Dhali ka cimi peŋkwara 'ko'di gwo gwansan kun okin ma Yesus mo tani, a'di ki susa Buṯurus nyaḵki a'di mo dhala Yohaan dhala Yaḵuub mo dhali sus uni bway 'kuwosh jin turatur mmo'tho mo be. 29 Me'd

jin 'thokina a'di mo tani, jamas gi jis/em piti jin pikina a'di mo tani aŋkala aŋkal mo, dhali burrinyem piti warki'd ki ra/ ra/ mo dhali ki bany bany mo be. 30 Hili mo mo ma, 'kwaniŋ gwaṯhi su/ walki 'twa/ nyaḵki a'di mo, a'di jin ta'da Musa mo dhala Iliyya mo, 31 uni kun pikin e monyca mo, mmoṯora ṯor gom yam piti jin mina a'di iya mo, a'di jin mina a'di ithim e pa Urushaliim mo be. 32 Hili aBuṯurus dhali uni gwansan kun nyaḵki 'ko ki a'di mo tani uni 'ce'da e is mo, hili uni 'kokin mo mmorash e mer mo, dhali uni p̱arki monycam piti e mo dhali 'kwaniŋ gwaṯhi su/ kun doshkin inyaḵki a'di mo be. 33 Me'd jin iikina uni 'pena Yesus mo tani, aBuṯurus oki a'di gwo mo ki, "Tap̱a, a'di 'boro'd gom aman mmo'ko imahan mo. Dhalki aman nyaŋa c̱iŋa/ ikwara mo, 'de/ gom /e mo, 'de/ goma Musa mo, dhali jaŋkamu/ 'de/ goma Iliyya mo." (Hili a'di diki mish gwo jin ona a'di mo.) 34 Me'd jin okina a'di gwo yansan mo tani, araḵ p̱u'dki'd mo dhali 'kam uni is ka la mo, dhali uni ḵo/kina ḵo/ is mo me'd jin ciḵkina uni e bwam ma raḵ mo. 35 Hili 'twa/ p̱u'dki'd ka pije/ 'peni bwam ma raḵ mo, mmo/o gwo mo ki, "Yan ta Ya/m pem mo, jin kwanykika/ mo; ciḵi a'di gwo mo ma." 36 Dhali ki 'twa/ jin oyunu gwo mo tani, Yesus gamkunu a'di 'de/ mo. Uni 'kokin ki shwam mo dhali 'koki ṯor wathin 'deŋkamu/ gwo mo goma ris to gwansan kun p̱arkina uni e mo be.

Yesus A'di Waḉki'da 'Ci jin Bu'thkin ma Rum Thus jin Nyo/o'd mo

37 Dhali ka cim jiŋ 'ko'd mo ki uni thulkin ka 'cesh 'peni 'kuwosha turga/ mo tani, awambuhany 'kwani caaca kagahara/ kun gamki a'di 'kup̱ mo be. 38 Dhali hili mo mo ma, wathiŋ kamu/ 'pena waambuhany 'kwani a'di cuki'd mo, mmo/o gwo mo ki, "Manṯor gwo, aha/ yuḵka /e mo mmohila hil ap̱o/ ya/m pem jin di'd ṯal 'deŋ gana/ mo. 39 Hili ma, arum thus bu'thki a'di mo dhali ki jahanne/ a'di cuki'd kagahara/ mo; dhali a'di ki p̱esh mo ntagi a'di mii'da gabusha mo dhali a'di mombola is ki mombol mo dhali a'di diṯa mii mo mmodhal a'di 'pen mo be. 40 Aha/ yuḵkina imanciḵ /e gwo mo mmour a'di ka pije/ mo tani, hili uni 'koki mish mii wakan mo." 41 DhalaYesus ki thoḵ a'di gwo mo mmo/ o ki, "Ayy um 'kwani kun aṯha moŋgam gwo is ki aṯh mo dhali kun c̱aca/ ii ki c̱aca/ eya nyaḵum yil bum mo, Aha/ mina di acim ekata e um mo dhali 'dim 'kup̱ e um mo? Susi ya/um pini imahan mo ma."

42 Dhali ki ari washan di'd mmoyayu/ mo tani, arum dorki a'di 'ko'da 'cesh mo dhali a'di ki pesh ka gabusha mo. Hila Yesus ki kucura rum thus jin nyo/o'd ki gwo mo dhali a'di ki waç ari washan mo, dhali çiki a'di ka nyaŋ'ko'd ki com mo be. 43 Dhali yan'ko'd uni 'baar merkin gom monyca ma Arumgimis mo.

Dokç/e aYesus A'di Torki Mo wum Piti Ntwa/a/ mo

Hili ki uni 'kokin mmomiiya gumgum eya po/ to 'baar mo kun miikina a'di mo tani, a'di ki o imancik a'di gwo gwo mo ki, 44 "Dhalki gwo gwansan hurun e bwany'cem bum mo ma: Haali/ Ya/ gi 'Kwani minu çi mo e me'd gi 'kwaniny'cesh mo." 45 Hili uni 'koki mish gwo yansan 'ban jin okina a'di mo. Hili gwo yan a'di bagkunu 'peni uni mo, wakan ki uni mini 'koki mish 'pemen piti mo, dhali uni naskina/ ko/ki is mo mmodot a'di gwo gom gwo yansan mo be.

Kaja A'di Ica'd mo

46 Dhali gwo jin wala uni cuki'd e bwam uni mo mmo/o gwo mo ki kaja a'di imidi caaca 'peni uni mo? 47 Hili ka Yesus mishki gwo kun kuluma uni adum buni mo tani, a'di ki bu'th ara 'ci mo dhali kar a'di e 'ko'dgwar piti mo 48 dhali o uni gwo mo ki, "A'diyin jin midi bu'th ara 'ci yansan ki gway pem mo tani a'di bu'thki Aha/ mo; dhali a'diyin jin midi bu'th Aha/ mo tani, bu'thki a'di jin hashki Aha/ mo. Haali/ a'diyin jin gwa'da'd ibwam umi 'baar mo tani a'di ta jan tal 'de/ jin caaca mo be."

A'di jin diki'd apo/ um mo tani a'di ta a'di gom um mo be

49 Dhala Yohaan thokki a'di gwo mo ki, "Tapa, aman mishkina wathiŋ kamu/ jin urki'da ruma 'cesh ka pije/ ki gway pini mo dhali aman nonkina a'di 'kup mo, haali/ a'di diki bath ana isho'k mo be." 50 Dhala Yesus o gwo mo ki, "Dhalku/ ki dosh a'di mo ma, haali/ a'di çaan jin diki di apo/ um mo tani, ta a'di gom um mo be."

Yesus Kucurki'da Yakuub dhala Yohaan mo

51 Dhali ka cim 'dishki'd mo jin minu bu'th a'di mo tani, a'di karki jis/em piti mmoya bway pa Urushaliim mo. 52 Hili a'di hashki imancik a'di gwo ntwa/a/ ki a'di mo, dhali uni iikin mmociç e bampa/ gi pa Saamira mo mmothoson to gom a'di mo be. 53 Hili 'kwani e mun

mo tani 'koki bu'th a'di mbway mo haali/ a'di karki jis/em piti 'kupki pa Urushaliim mo be. 54 Dhali imanciḵ a'di gwo jin ta'da Yaḵuub dhala Yohaan parki a'di e mo tani, uni oki a'di gwo mo ki, "Tapa, /e ŋapi aman mmoḵan o'd gwo mo mmothulu ka 'cesh 'peni mis mo dhali 'ce'd uni sho'k mo 'taa?" 55 Hili a'di ṯu'kki'da bor mo dhali ḵucur uni ki gwo mo, 56 dhali uni iikin mo e bampaŋ kamu/ mo.

Uni kun Mini 'Taki Baṯha Yesus Nsho'k mo

57 Dhali me'd jin iikina uni e bway tur ki sule/ mo tani, wathiŋ kamu/ ki o a'di gwo mo ki, "Aha/ mina baṯh /e mo e mo 'baar mo jin mina /e ya mo be." 58 Dhala Yesus ki o a'di gwo mo ki, "Amaḵ uni ta gi jis mo dhali 'dii kun pen e momis mo tani uni tagi gu'b mo, hili Ya/ gi 'Kwani a'di dargi mo mo mmokar 'kup piti nycine/ mo be." 59 Dhali yan'ko'd a'di ki o jaŋ kamu/ gwo mo ki, "Baṯhi Aha/ nsho'k mo ma." Hili a'di ki o a'di gwo mo ki, "Tapa, dhalki aha/ yana nṯwa/a/ mo dhali kan ibabam pem mo." 60 Hili a'di ki o a'di gwo mo ki, "Dhalki jwa kanan ċeny jwam buniŋ gana/ mo ma. Hili gom /e mo tani yayi mo dhali bah gwo e mo jin si'da si'd mo dhali cayi bampa/ ma Arumgimis mo." 61 Dhali yan'ko'd wathiŋ kamu/ si'da/ oki a'di gwo mo ki, "Aha/ mina baṯh /e nsho'k mo, Tapa, hili dhalki aha/ ona gwo nṯwa/a/ mmotaḵ uni gwansan kun 'koni gu'b pem mo." 62 Dhala Yesus ki thoḵ a'di gwo mo ki, "Jaŋ kamu/ yisa di'da jin karki me'd piti apo/ to jin goru a'cesh mo dhali mmohil ka ċiŋ'ko'd mo a'di jin midi ha me'd gom bampa/ ma Arumgimis mo."

Luuka 10

Uni kun Hashu ki Isi Kwara I'ce'dka 'Kume'd mo

1 'Ko'di to gwansan mo tani, Tapa kwanyki unin tiya ka isi kwara i'ce'dka 'kume'd mo, dhali hash uni ka susu/ susu/ nṯwa/a/ ki a'di mo e bampa/ 'baar mo jin mura a'di ki is piti mmoyaku/ mo be. 2 Dhali a'di ki o uni gwo mo ki, "Bwam mondhe'd iskina to ka enthus mo, hili imanmiiya ṯu'c mo tani uni 'koni daḵa/ mo. Wakan mo tani 'thoyi mo ma ki Tapa gi bwam mondhe'd midi hashki imanmiiya ṯu'c piti e bwam mondhe'd piti mo be. 3 Iiku/ e bway bum mo ma. Hili mo mo ma, Aha/ hashkina um me'd ushi ḵa'bal e bwam ma wu mo. 4 Dhalku/ ki ḵala

jisilan ma guurush ilu/ mo, walla ḵucaŋ mo, walla appa/ mo, dhali dhalku/ the wathin 'deŋkamu/ me'd mbway mo ma. 5 Dhali e gu'b yin jin mina umi ciç mo tani, oyi gwo nṯwa/a/ cikise/ mo ki, ' Dhalki moŋḵu'th is di'd e gu'b yansan mo ma!' 6 Dhali waḵki/ ya/ gi moŋḵu'th is di'd e mun mo tani, moŋḵu'th is bum midi si/is apo/ a'di mo, hili waḵki/ a'di diki di mo tani a'di minu doḵki um mo. 7 Dhali 'koyi e gu'ba 'de/ yan mo, mmoshwa to mo dhali pi to mo a'di jin thosonkunu um mo, haali amanmiiya ṯu'c a'di ha me'd goma ṯu'c piti mo. Dhali dhalku/ ki tan gu'b mo ma. 8 Dhali e bampa/ yin jin mina umi ciç mo, dhali uni ki bu'th um mo tani, shwayi to jin minu kara bori um mo 9 dhali waçi uni kun 'bathan e bampa/ çaan mo. Dhali oyi uni gwo mo ki, ' Bampa/ ma Arumgimis a'di pu'dki'd ki 'dishe/ e bwam um mo.' 10 Dhali e bampa/ yin jin ciçkina um mo dhali uni 'koki bu'th um mo tani, iiku/ ka pije/ e bway tur piti mo dhali oyi gwo mo ki, 11 bu'da 'cesh gi bampam bum yansan jin mu'thkina aman ki sho'k bam mo tani aman dhi'thkina a'di apo/ um mo! Hili mishi yansan mo ma. Ki Bampa/ ma Arumgimis a'di 'disha 'dish mo be.' 12 Aha/ ona um gwo mo ki ka tee çaan a'di mina 'twa/ isi'd mo yisa gom pa Saduum mo gom bampa/ çaan mo.

Wayyi e 'Peŋkuman Bampa/ gi Ushkina Du Ri'c Is mo

13 Wayyi gom um 'kwani gi paŋ Ḵurasiin mo! Wayyi e um 'kwani gi pam Beeṯsayida mo! Haali/ waḵki dhan miim 'bi'thga/ kun miikunu e um mo tani minu 'taki mii e pa Sur mo dhali pa Saydaa/ mo tani uni mini 'taki rica du is mo 'peni miindhamo/ kun 'kokina uni ki burrinyen shawaal mo dhali mmo'kosh 'piny mo be. 14 Hili a'di mina 'twa/ 'dish mo gom gwondwall gi pa Sur mo dhali pa Saydaa/ mo mmobol um e mo be. 15 Dhali um 'kwani gi paŋ Gapranahum, um ṯoshkin ki um minu 'de'k bway momis mo 'taa? Yisa, um minu 'doyu/ ka luŋgu'b eya Haawiya mo be. 16 A'diyin jin ciḵki um gwo mo tani a'di ciḵki Aha/ gwo mo, dhali a'di jin waḵki um mo tani a'di waḵki Aha/ si'da/ mo, dhali a'di jin waḵki Aha/ mo tani waḵki a'di jin hashki Aha/ mo be."

Mondoḵ jin Doḵkina Uni Issi Kwara I'ce'dka 'Kume'd mo

17 Dhali uni kun 'koni iss 'kwanimpa ikwara i'ce'dka 'kume'd mo tani doḵkin ki bwaŋ 'kunyga/ mo, mmo/o gwo mo ki, "Tapa, aruma 'cesh

uni haki gwom bam e ki gway pini mo be." 18 Dhala Yesus ki o uni gwo mo ki, "Aha/ parkina Setan e bitki'd me'da wara sho'k 'peni momis mo be. 19 Hili mo mo ma, Aha/ cikina um moshirr mmose tasha/ shoka po/ mo dhali a'dak mo dhali apowa ris mom'bi'th gi uni kun ta 'kup mo, dhali ton kamu/ yisa di'da jin midi shi/ um is mo be. 20 Hili dhalku/ ki 'kuny bwa gom jasi mii yan mo, ka ruma 'cesh haki gwom bum e mo, hili 'kunyi bwa mo gom gway bum kun 'kwarkunu e momis mo."

Yesus 'Kunykina Bwa mo

21 Dhali e mii yan jin nyakka'd mo tani a'di 'kunykina bwa e Shi/in dhelela dhelel mo dhali o gwo mo ki, "Aha/ 'borkina /e bwa i is mo, Baba, jin ta Tapa gi momis mo dhali mony'cesh mo, haali/ /e bagkina ris to gwansan 'peni uni gun yuka yuk mo dhali kun mishi gwo 'ban mo dhali tor uni eya tente/ ki uni gwansan kun 'konu ki tor a'di gun ta uci mo. Nye, Ababa, gom a'di jin wakan mo tani a'di 'boro'd e jis/em pini mo be. 22 Aris to 'baar mo cikunu Aha/ 'pena Babam pem mo, dhali wathin 'den kamu/ diki mish Ya/ mo hili jasa Baba mo, dhali wathin kamu/ diki misha Baba mo hili jasi Ya/ mo dhali uni gwansan kun kwanykunu ki Ya/ mo tani uni torkunu eya tente/ ki a'di mo be." 23 Dhali yan'ko'd a'di ki tu'k bway imancik a'di gwo mo dhali o uni gwo ka kwal is ki, "Mom'bor mii gom uni gwansan kun mishki to kun parkina um e mo. 24 Haali/ Aha/ tora um gwo mo ki, imanci gwo ma Arumgimis kadhamo/ kun tana ris mo dhali imalik si'da/ ona bwa mmopar to gwansan e kun mishkina um mo, hili uni 'koki mish uni mo, dhali 'koki cika ris to kun cikkina um mo, hili uni 'koki cik uni mo be."

Wathi/ gi Pa Samiram 'Borga/ mo

25 Hili mo mo ma, amanmisha jo'd gwonkan doshki'd ki mis mo wakan mmopal a'di mo, mmo/ gwo mo ki, "Mantor gwo, aha/ mina miiya tinta mmota gi mal gi mondiki/e ki sule/ ya ye 'ba/ mo?" 26 Dhala Yesus ki o a'di gwo mo ki, "Gwo gi wakata i'kwarkunu e gwonkan jin cinu mo? Ji gi wakata denkina /e e mo?" 27 Dhali a'di ki thok a'di gwo mo dhali o a'di ki, "/E mini en Tapa Arumgimis pini ka dum pini 'baar mo dhali ka kashiram pini 'baar mo, dhali ki mom'bi'th

pini 'baar mo, dhali ki bwam pini 'baar mo, dhali ena mannyaḵ c̱a'b pini me'd piniŋ gana/ mo." 28 Dhala Yesus ki o a'di gwo mo ki, "/E thoḵki gwo ki 'bore/ mo. Miiyi mii yansan mo ma, dhali /e mini di ki e mo be." 29 Hili a'di dina gwo ibwa mmokar is piti me'd wathiŋ ḵar/e mo, a'di ki owa Yesus gwo mo ki, "Aja a'di ita'da manyaḵ c̱a'b pem mo?" 30 Dhala Yesus ki thoḵ a'di gwo mo dhali o ki, "Wathiŋ kamu/ yaki'd ka luŋgu'b 'peni pa Urushaliim bway pa Ariiha/ mo. A'di biṯki'd e me'd gi 'kwanin 'di/ mo, uni ki bu'th tom piti 'baar mo dhali dor a'di mo, dhali dhalki a'di eny jwa mo be. 31 Dhali e ya ma gasiis jin yana a'di ka luŋgu'b e bway tur mo dhali ki a'di p̱arki mo e mo tani a'di ki per bway tur ka 'bana kamu/ mo. 32 Wakan̄ si'da/, wathi/ Lawi a'di p̱u'dki'd e mo yan mo dhali a'di p̱arki a'di e mo tani, a'di ki per bway ka 'bana kamu/ mo. 33 Hili wathi/ ki pa Saamira me'd jin yakina a'di ki yampe mo tani, a'di p̱u'dki'd e mo jin dikina a'di mo, dhali ki a'di p̱arki a'di e mo tani, a'di ki hil a'di ka 'thime/ mo. 34 A'di ki shor a'di is mo dhali 'tam jamam piti mo, dhali wol a'di ayin nycine/ mo dhali yimana mura'th jin ḵa/u ki ŋah ŋah mo. A'di ki kar a'di ap̱o/ thuluny piti mo, dhali ḵalki a'di e gu'b yilkina/ mo, dhali miiki a'di ki 'bore/ mo be. 35 Dhali ka cim jiŋ 'ko'd mo tani a'di ki butha ri/yaal isu/ mo, dhali a'di ki c̱iki uni ki com gu'b mo, dhali o gwo mo ki, ' Miiyi ki 'bore/ gom a'di mo ma, dhali a'diyin jin mina /e 'baar mo tani, Aha/ mina c̱i /e a'di mo ki Aha/ mina doḵku ka nyaŋ'ko'd mo be.' 36 Jana 'peni bwam uniŋ kwara gwansan jin kuluma /e gwo ibwa mo jin taki'da mannyaḵ c̱a'b ki a'di mo jin biṯki'd e me'd gi 'kwanin 'di/ mo?" 37 A'di ki o gwo mo ki, "Jan 'de/ jin ṯor momii mii ap̱o/ a'di mo." Dhala Yesus ki o a'di gwo mo ki, "Yaku/ mo ma dhali miiyi wakansan mo."

Yesus A'di C̱a'bki'd e Gu'b ma Martha dhali gu'b ma Mariyam mo

38 Dhali ki uni iikin e bway buni mo tani, a'di ciḉki'd e pa mo, dhala 'boma kamu/ jin yuḵu gway ka Martha bu'thki a'di e gu'b piti mo. 39 Dhali ayim ta'd gi 'bwaham jin yuḵu gway ka Mariyam mo, a'di c̱a'bki'd e sho'k gi Tap̱a mo dhali ciḵ gwonṯor piti mo. 40 Hila Martha a'di tashu ka ṯu'c kagahara/ mmomii to mo. Ayim yaki'da Yesus mo dhali o gwo mo ki, "Tap̱a, dina bwa ki ta /e wathimpa mo ki 'bwah pem a'di dhalki aha/ mmomii to aha/ 'de/ mo? Wakan ṯora yim gwo

mo ma mmowoṯh aha/ mo." 41 Hili Tapa thoḵki a'di gwo mo dhali owa yim ki, "Martha, Martha, /e tana man anan is mo dhali kara dum pini ki 'kus goma ris to 'baar mo, 42 hili ton ṯal 'de/ a'di 'boro'd mo. Hila Mariyam a'di kwanyki'da 'ban jin 'boro'd mo, a'di jin minu 'koki bu'th 'pena yim mo be."

Luuka 11

Yesus Ṯorki Gwo gom 'Tho jin minu 'Tho mo

1 Dhali a'di diki'd mmo'tho e moŋkamu/ mo. Ki a'di daḵki 'tho mo tani, jan ṯal 'deŋ kamu/ 'peni imanciḵ a'di gwo o a'di gwo mo ki, "Tapa, ṯori aman gwo mo ma, mmo'tho me'da Yohaan mmoṯorki imanciḵ a'di gwo gwo mo." 2 Yesus ki o uni gwo mo ki, "Ki um mini 'tho mo tani oyi gwo cikise/ mo ma,

> ' Ababa, dhalki gway pini a'di ḵogu mo ma.
> Dhalki bampam pini a'di yayi'd mo.
> Dhali dhalki bwam pini a'di minu
> A'cesh mo ma me'd yan a'di minu e momis mo.
> 3 Çiyi am toṇṯem bam jin ta ji gi isa yempa/ mo ma.
> 4 Dhali dhal am amurem miinthus bam 'pen mo ma,
> me'd yan dhalkina aman 'kwani 'baar ka 'deṯe/ 'deṯe/ uni kun 'kon ma murem bam m'ba/ mo.
> Dhalku/ ki sus am e mo jin palu mo.'"

5 Dhala Yesus ki o uni gwo mo ki, "Jana 'peni um midi taga mugu mo, dhali jin midi ya i a'di mombwam/e mo, dhali o a'di gwo mo ki, ' Amuguwa, c̣iyi aha/ maaŋḵuthu'di kwara mo ma, 6 Haala mugum pem p̣u'dki'd 'peni bway jin yayina a'di mo, dhali aha/ dara gi to mmoḵar a'di mbwambor mo.' 7 Dhali a'di jin di'di bwaŋgu'b midi thoḵ a'di gwo mo ki, ' Dhalku/ ki ṯocaa/ 'kus mo. Acampur di'd ki mu'th mo, dhali uc̣im pem uni 'kona ci inyaḵki aha/ mo. Aha/ mola cu mis mo dhali c̣iki /e toŋkamu/ mo be.' 8 Aha/ ṯora um gwo mo ki, hili waḵki/ a'di diki cu mis mo dhali c̣i a'di toŋkamu/ mo haali/ /e tana mugum piti mo, naskina/ haali/ gom mon'the is pini mo tani, a'di midi cu mis mo dhali c̣i /e maaŋḵuthu'd mo me'd jin mina /e ita mo be.

9 Dhali Aha/ si'da/ tora um gwo mo ki, doti to mo ma, dhali a'di minu ci um mo; simmi mii e mo ma, dhali um mini gam a'di mo; nagani acampur apo/ ki me'd mo ma, dhali a'di minu ka'dki um mo be. 10 Haala ris 'kwani 'baar ka 'dete/ 'dete/ kun dotki to mo tani bu'thki to mo; dhali a'di jin simmki to e mo tani gamki a'di mo; dhali wathi/ jin naganki'da campura po/ ki me'd mo tani, a'di minu ka'dki a'di mo be. 11 Ababa jana 'peni bwam um mo, wakki/ ya/ dotki a'di gwo gom wa'c mo tani, mina a'di ci a'di tasha/ i embul wa'c mo 'taa? 12 Walla wakki/ a'di dot a'di gwo goma oma ŋwa mo tani, mina a'di ci a'di a'dak mo 'taa? 13 Wakan wakki/ um kun ta thus ki thus mish tom'boron ci ki ucim bum mo tani, me'd ekata imiin ma Babam bum 'peni momis ici Shi/in dhelela dhelel ki uni gwansan kun dotki a'di mo?"

Bampa/ jin Kwa/kunu Bwa mo gun Shi/ki is mo

14 Shwane/ aYesus a'di urki'da ruma 'cesh ka pije/ 'peni wathi/ jin mol 'twa/ wal mo. Dhali ka ruma 'cesh yaki'd ka pije/ 'peni wathi/ jin mol 'twa/ wal mo tani, awaambuhany 'kwani merkin mo be. 15 Hili 'kwanin tiya o gwo mo ki, "A'di urki'da ruma 'cesh ka pije/ ki gway ma Baalsebuul jin ta tapa ma ruma 'cesh mo." 16 'Kwanin tiya palki a'di mo dhali ŋap 'peni a'di jamas mii 'peni momis mo. 17 Hila Yesus mishki gwo kun kulumkina uni eya dum buni mo dhali o uni gwo mo ki, "Aris bampa/ kun kwa/ki bwa e is buni mo tani uni shi/kin mo, dhali gu'b jin kwa/ki bwa e is piti mo tani a'di bitki'd mo be. 18 Hili wakka Setan kwa/ bwa e is piti mo tani, bampam piti midi mish dosh kata mo? Haali/ um oki gwo ki Aha/ urkina ruma 'cesh ka pije/ ki gway ma Baalsebuul mo. 19 Hili wakki/ Aha/ ura ruma 'cesh ka pije/ ki gway ma Baalsebuul mo tani, imancik gwom bum mini ur a'di ka pije/ ki gway ma ja mo? Haali/ gom mii yan mo tani, uni mini ta imandwall gwo gom um mo be. 20 Hili wakki/ Aha/ ura ruma 'cesh ka pije/ ki me'd ma Arumgimis mo tani, dhali yan'ko'd bampa/ ma Arumgimis midi pu'du/ apo/ um mo be. 21 Ki wathi/ jin 'bi'tha 'bi'th hi'thki'da goŋgoro/ i is piti 'baar mo mmodi mmoji gu'b pitiŋ gana/ mo tani, tom piti kun tana a'di mo tani dhunu ki mo ma ku'th is mo, 22 hili ki wathi/ jin 'bitha 'bi'th piki a'di e mo tani, a'di kalki'da goŋgorom piti jin gamkina a'di gwo is mo dhali a'di midi kwa/ tom piti bwa kun budhu mo be. 23 A'di jin diki ca'b nyakki Aha/ mo tani a'di diki'da po/ Aha/

mo, dhali a'di jin diki nyaḵ is tul ki Aha/ mo tani a'di ḵwa/ki bwa mo be.

Mo jin Doḵkin ma Rum Thus kun Nyo/on ka Nyaŋ'ko'd mo
24 Dhali ka rumthus jin nyo/o'd piki'd ka pije/ 'peni wathi/ mo tani, a'di yaki'd ki tur e mo jin dargi yi'de/ mo dhali ŋaṉ mo mo mmosi/is mo. A'di diki gam moŋkamu/ mo, a'di ki o gwo mo ki, ' Aha/ mina kul bway gu'b pem ka nyaŋ'ko'd mo jin yayika/ 'peni cine/ mo be.' 25 Dhali ki a'di ṉu'dki'd mo tani a'di gamki gu'b ki a'di dhi'thkunu ki dhelel dhelel mo dhali thosonkunu ki 'bore/ mo be. 26 Yan'ko'd a'di ki ya mo dhali susa rumthusa tiya ipesu/ kun bol a'di e ki is mo dhali uni 'baar iiyin mmo'ko imun mo. Yan'ko'd mondim piti jin 'kon ma ṉo/ isu/ warki'd ki shi/ mmobol jin ṯwa/a/ e mo be."

Mom'bor Miiŋ Gana/ mo
27 Ki a'di oki'da ris to gwansan mo tani, a'boma kamu/ 'peni bwam ma waambuhany 'kwani mo tani a'di eḵki cuuwa/ mo dhali o a'di gwo mo ki, "Mom'bor mii gom bwa gi a'di jin dho'thki /e mo dhali ako jin ṉikina /e mo." 28 Hili a'di ki o gwo mo, "Mmodhal gwo yansan e i is mo mmo/o gwo mo ki, mom'bor mii gom uni kun ciḵki gwo ma Arumgimis mo dhali jin dhu uni mo."

'Kwani kun Tana Nyaḵum Yil kun Ta Thus ki Thus mo Ŋaṉki Jamas mii mo
29 Ka waambuhany 'kwani marki is mo tani, Yesus ki ṯel mii 'pen mmo/o gwo mo ki, " 'Kwani ma nyaḵum yil gwansan mo tani tana nyaḵum yil kun ta thus ki thus mo. Uni ŋaṉki jamas mii mo, hili jamas miiŋkamu/ yisa minu ċi gom uni yisa hili isi ciki/ jamas mii ma Yunaan mo. 30 Haali/ me'da Yunaan warki'd ki jamas mii gom 'kwani gi pa Niniwa mo tani, wakan mina Ya/ gi 'Kwani ta jamas mii goma nyaḵum yil gi 'kwani gwansan mo be. 31 A'bom jin ta'da maliḵ 'peni 'ko'dgwar ma 'bana binycam a'di midi cu mis mo dhali dwall gwo nyaḵki 'kwani ma nyaḵum yil gwansan mo dhali waḵ uni mo, haali/ ayim a'di ṉu'dki'd 'peni mo jin dina mony'cesh 'kuṉ mo mmociḵ gwo gi moyuḵ ma Soliman mo, dhali hili mo mo ma, jan ṯal 'deŋkamu/ jin eḵa eḵ jin boli'da Soliman e mo tani a'di di'di mahan mo. 32 Dhali yan'ko'd

'kwani gi pa Niniwa mini cu mis e gwon dwall mo nyaḵki 'kwani ma nyaḵum yil gwansan mo dhali minu waḵ ki uni mo, haali/ uni ri'ckina du is mo 'peni gwo jin c̱in ma Yunaan uni mo, dhali hili mo mo ma, jan t̲al 'deŋkamu/ jin eḵa eḵ mmobola Yunaan e a'di di'di mahan mo be.

Alamba/ gi Buŋgwar Is mo

33 Wathiŋ kamu/ yisa di'da ki a'di c̱i'thki'da lamba/ mo dhali kar a'di ki jim bag mo walla kar a'di e bwaŋ'kwarany toŋ'kul bwa mo, hili a'di ki kar a'di eya p̱o/ t̲irkina/ mo, wakan ki uni gwansan kun ciḉki gu'b mo tani mini mīsh moŋkush mo be. 34 Em bum a'di ta'da lamba/ gom buŋgwar is mo. Waḵki/ em bum midi 'bora 'bor mo tani, buŋgwar is bum ka kuluny tu'du/ ki moŋkush mo. Hili waḵki/ em bum shi/a shi/ mo tani, buŋgwar is bum 'tu'du/ ki mondhurumi'd mo be. 35 Wakan hili ki 'bore/ mo ma gom moŋkush jin di'd e /e mo jin mina a'di diki dhurum mo mo. 36 Dhali yan'ko'd waḵki/ buŋgwar is bum 'tu'du/ ki moŋkush mo, mmodiki taga 'ban e mondhurumi'd mo tani, yan'ko'd buŋgwar is bum ka kuluny mina e waki moŋkush ma lamba/ jin shwaki'd mo be."

Yesus A'di Be'dki Mii gi 'Kwani P̱arsiyiin mo dhali Imanmisha Jo'd Gwo mo

37 Dhali ki a'di 'baarki gwo mmo/o mo tani, Wathim P̱arsi dotki a'di mo mmoshwa to nyaḵki a'di e gu'b piti mo, wakana Yesus yaki bway bwaŋgu'b mo dhali c̱a'ba t̲harabeesa mo be. 38 Hili wathim P̱arsi merki'd kagahara/ mo mmodin ma Yesus ki 'thur me'd piti nt̲wa/a/ ki tont̲e/ gi montee mo. 39 Hili Tap̱a ki o a'di gwo mo ki, "Shwane/ um 'kwani P̱arsiyiin um lamki 'ko'dgwar ma k̲ubbaaya mo dhala sahan mo, hili e bwaman mo tani um 'tu'dkunu ki mondil to mo dhali ki mii kun 'coḵa'coḵ mo. 40 Um 'kwani p̱us gwahan mo! Dina a'di jin uḵki 'ko'dgwar ki uḵ bwaman si'da/ mo 'taa? 41 Hili c̱iyi to kun c̱inu ki me'd mo gom 'kwani kun hatha 'ko'd mo, dhali yan'ko'd aris to gwansan mini dhelela dhelel gom um mo be. 42 Hili wayyi e um 'kwanim P̱arsiyiin mo, haali/ um c̱ina nana/ ki 'kup̱an to mo dhali jip̱in to jin wana e ka guremu/ mo dhali aris jip̱i/ kun k̲uyi mo ki k̲uy mo, hili um takina p̱iny is e mii ma k̲ar/e mo dhali mo/en ma Arumgimis mo. A'di

'boro'd mmomii miiŋ k̲ar/e mo dhali mo/en ma Arumgimis mo, mmo'koki miiya ris ton tiya si'da/ mo be. 43 Wayyi e um 'kwani P̲arsiyiin mo, haali/ um eni moŋ'kom 'borga/ e gu'b gi montul is mo dhali um eni monthe me'd e mo ma suug mo. 44 Wayyi e um mo, haali/ um wana e ki moŋ'kup̲a je kun 'konu ki mish mo jin iina 'kwani apo/ mo mmo'konu ki mish uni mo be." 45 Dhali amanmisha jo'd gwoŋk̲ana kamu/ oki a'di gwo mo ki, "Man̲tor gwo, e gwo yan jin ona /e mo tani /e wak̲ki am si'da/ mo be." 46 Dhala Yesus ki o gwo mo ki, "Wayyi e um kun ta imanmisha jo'd gwoŋk̲an si'da/ mo! Haali um ki dhu 'kwani to kun di̲ta mii ki di̲t mmok̲al mo, hili um ki is bum 'koki ta tondi̲ti'd is ki me'd mo be. 47 Wayyi e um mo, haali/ um nyaŋki moŋ'kup̲a je gi imanc̲i gwo ma Arumgimis kadhamo/ mo, uni kun 'koshkina i̲babam bum mo be. 48 Wakan um ta iman/o gwo mo dhali gam gwo me'd gom mii gi ibabam bum mo, haali/ uni ka jiŋ gana/ 'koshki uni jwa mo dhali um nyaŋki moŋ'kup̲a jem buni mo be. 49 Haali/ wakan si'da/ moyuk̲ ma Arumgimis oki gwo cikise/ mo ki, ' Aha/ mina hashki uni imanc̲i gwo ma Arumgimis kadhamo/ mo dhali imandhunu ki she/ mo, dhali uni mini mii kun tiya ki shi/ mo dhali 'kosh kun tiya jwa mo.' 50 Me'd 'pemen gwo yan mo tani, anyak̲um yil yan mina mii di i'ba/ goma bas gi imanc̲i gwo ma Arumgimis kadhamo/ kun wolkin 'peni me'd gi k̲a'bkunu mony'cesh mo, 51 'pena bas ma Habil ntaga bas ma Sakariyya mo, a'di jin 'koshkunu e bwaman ma gwa̲ta/ mo dhali gu'b gi mondhelela dhelel mo. Nye, Aha/ okina um gwo mo ki, ' kwani ma nyak̲um yil gwansan mina mii 'ko i'ba/ mo be. 52 Wayyi e um kun ta imanmisha jo'd gwoŋk̲an mo, haali/ um bu'thkina mutha/ gi moyuk̲ mo; dhali um ki is bum 'koki cic̲ mo, dhali um nonki uni gwansan kun cic̲kin mo be." 53 'Ko'da Yesus yaki'd 'peni c̲aan mo tani, iman'kwar to dhali 'kwani P̲arsiyiin t̲elki mii 'pen mmodhu gwo ibwa gom a'di mo dhali uni garki a'di gwo 'kusi 'twa/ goma ris to mo, 54 mmo'kokina uni ki monyc̲or a'di mo mmocesh a'di ki gwo mo jin mina a'di 'taki o gwo gom toŋkamu/ mo be.

Luuka 12

Gwo jin Rumu ap̲o/ ImanHeka he'k E mo

1 Dhali e mo c̲aan ka waambuhany 'kwani kun tana ris ka ris tulki is imon̲tal 'de/ mo wakan uni yap̲kin ki is imon̲tal 'de/ mo tani, a'di t̲elki

mii 'pen mmo/o imanciḵ a'di gwo gwo nṯwa/a/ mo ki, "Jiyi acumaṯ gi 'kwani P̱arsiyiin ki e ki 'bore/ mo, uni kun tana he'k e ka he'k e mo. 2 Toŋkamu/ yisa di'da jin kumkunu 'kup̱ mo jin minu 'koki ṯor eya tente/ mo, walla toŋkamu/ yisa di'da jin b̄agkunu jin minu 'koki mish mo. 3 Wakan aris gwo kun ona um e mondhurumi'd mo tani minu ciḵ e moŋkush mo, dhali to kun ona um ka ḵa/ko eya ris bwaŋgu'b mo tani minu ṯor ap̱o/ 'kuŋgu'b mo be.

A'di jin Minu K̲o/ mo

4 Aha/ ṯora um gwo mo, ikam pem, dhalku/ ki ḵo/ uni gwansan kun 'koshki buŋgwar is mo ma, dhali ŋ'ko'd mo tani uni 'koki ta gi miiŋ kamu/ jin mina uni mish mii mo. 5 Hili Aha/ mina rum um ki gwo mo gom a'di jin mina umi ḵo/ mo. K̲o/ki a'di jin ta'd gi mom'bi'th mo a'di jin 'koshki'da 'kosh mo jin midi ṯaka ṯa'k e mo ma al o'd mo. Nye, Aha/ ṯora um gwo mo ki, ḵo/ki a'di mo ma. 6 'Konu ki yol ushi 'dii imudhe'd ka dharip̱a/ isu/ mowa? Hili jan ṯal 'deŋkamu/ 'peni uni thiskunu e mo yisa 'peni jis/e ma Arumgimis mo. 7 Hili amur'kup̱ bum gana/ si'da/ deŋkunu e 'baar mo. Dhalku/ is ki ḵo/ mo ma. Haali/ um gama she/ yol ki gam mmobol ushi 'dii e mo be.

Mmopiya K̲risṯ̲hos Gwo Mbwambori 'Kwani mo

8 Dhali Aha/ ona um gwo mo ki, Aris uni 'baar ka 'deṯe/ 'deṯe/ kun mini pi gwo gom Aha/ ibwambori 'kwani mo tani, wakan si'da/ Ya/ gi 'Kwani midi pi gwo ibwambori iman'doyu gwo ma Arumgimis mo, 9 hili a'di jin waṯki Aha/ gway ibwambori 'kwani mo tani a'di minu waṯ gway mo ibwambori iman'doyu gwo ma Arumgimis mo be. 10 Aris 'kwani 'baar ka 'deṯe/ 'deṯe/ kun oki gwo ap̱o/ Ya/ gi 'Kwani mo tani, uni minu gwam mo, hili uni kun walki gw̄o sor ap̱o/ Shi/in Dhelela dhelel mo tani minu 'koki gwam mo be. 11 Dhali ki uni mini sus um e bwambori gu'b gi montul is mo, dhali e itap̱a mo, dhali uni kun ta gi moshirr mo tani, dhalku/ is ki anan mo gom gwo kun mina umi o ibwambori 'kwani mo, walla ata imina umi o mo, 12 haali/ Shi/in Dhelela dhelel a'di midi ṯor um gwo ka tee c̱aan mo gwo kun mina umi o mo be."

Gwom 'Bi'th/e gom Wathi/ jin Ta Pa ki Pa jin Ta Pus mo
13 Yan'ko'd jan 'deŋkamu/ 'pena waambuhany 'kwani oki a'di gwo mo ki, "Mantor gwo mo, kana kam pem gwo mo ma mmopwak mal bwa mo nyakki aha/ mo." 14 Dhala Yesus ki o uni gwo mo ki, "Wathi/ kaja karki Aha/ mmota mandwall gwo mo walla aman pwakki um to bwa mo?" 15 A'di ki o uni gwo mo ki, "Hili ki 'bore/ mo ma 'peni mii kun 'thothu/ bwa mo, haali/ mondiki/e gi wathi/ a'di diki gam ki mo jin isha tom piti ka enthus mo." 16 Yan'ko'd aYesus ki tor uni gwo ki gwom 'bi'th/e mo, mmo/o gwo mo ki, "Mondhe'd gi wathi/ jin ta pa ki pa mo tani a'di dho'thki to ka enthus mo, 17 dhali a'di kulum gwo ibwa ki is piti mo, mmo/o gwo mo ki, ' Aha/ mina miiya tinta mo, haali/ aha/ dara gi mo mo mmodhu tom pem mo?' 18 Dhali a'di ki o gwo mo ki, ' To yansan a'di imiga/ mii mo. Aha/ mina 'kosh themes pem ka 'cesh mo dhali nyaŋa caaga/ mo, dhali aha/ mina dhu emen tom pem i'baar mo dhali tom pem kun taka mo be. 19 Dhali Aha/ mina owa kashiram pem gwo mo ki, "Kashiraa/, /e tagi to kun 'kosh jwa gom yil ka ris mo. Siyi is ki 'bore/ mo, shwayi to mo, piyi to mo, dhali 'kunyi bwa mo ma.'" 20 Hili Arumgimis ki o a'di gwo mo ki, ' /E wathim pus yan mo, mon'thiny yan shwane/ mo tani akashiram pini miga/ dot 'peni /e mo, dhali aris tom pini kun thosona /e is mo, uni mini ta kuma ja mo?' 21 Wakan a'di jin isha to kumma/ gom is piti mo dhali diki ta pa ki pa 'kupka Arumgimis mo."

Mmo/ anan Is mo
22 Dhala Yesus ki o imancik a'di gwo gwo mo ki, "Wakan Aha/ ona um gwo mo ki, dhalku/ is ki anan gom moŋ'koki/em bum mo, gom to kun mina umi shwa mo; walla gom buŋgwar is bum mo, gom to kun mina umi hithi is mo. 23 Haali/ mondiki/e a'di ica'd ki tonte/ mo, dhali buŋgwar is a'di boli burrinye/ e mo be. 24 Kulumi gwo ibwa goma waraŋkwak mo ma, uni 'koki si to mo walla 'cith to mo. Uni dargi gu'b kun dhunu to mo walla themes mo, hili Arumgimis a'di thipki uni mo. Um a'di 'bitha yol she/ ki 'bi'th mmobola ris 'dii e mo! 25 Jana 'peni bwam um midi anan is mo dhali jin midi ganan gulan tur piti is mo? 26 Wakki/ um si'da/ 'koki mish ushi toŋ gwa'dga/ mii mo tani, atinta anana um is gom ton tiya mo sa/? 27 Kulumi gwo ibwa mo ma, gom jandin to mo---mmocakina uni mo. Uni 'koki miiya tu'c mo, walla sura

thus mo. Hili Aha/ ona um gwo goma Soliman e monycam piti mo tani a'di dinu ki hi'th ki burrinye/ jin waki jan 'de/ 'peni uni gwansan mo. 28 Hili wa̲k̲ki/ Arumgimis ki hi'tha sho ki burrinye/ kun 'kon e mombwaasho shwane/ mo dhali ka'thamo/ uni tagu e io'd mo tani, bakata 'te imina a'di hi'th um ki burrinye/ mo, Ayy um 'kwani kun a̲t̲ha mo̲ŋgam gwo is ki a̲t̲h kan mo! 29 Dhalku/ ki simm to e mo kun mina umi shwa mo dhali gom to kun mina umi p̲i mo, dhali dhalku/ is ki anan mo. 30 Haali/ aris kal gi 'kwniny mony'ceshi 'baar mo simmki to gwansan e mo, dhali aBabam bum mishki a'di c̲aan jin mina umi mii ta gi uni mo be. 31 Hili simmi bampam piti e mo ma, dhali aris to gwansan minu marki um is mo be.

Mmo ish K̲umma/ e Momis mo

32 Dhalku/ is ki k̲o/ mo ma, usha man'diny mo, haali ababam bum a'di 'borkina bwa mo mmoc̲iki um 'peŋkuman bampa/ mo be. 33 Yoli tom bum kun tana um mo ma dhali c̲i to kun c̲inu ki me'd gom 'kwani kun hatha 'ko'd mo. K̲ucuri ajisilan ki is bum mo ma uni kun mini 'koki war ki kun dhamo/ mo---a'di jin isha to k̲umma/ mo jin midi diki ush me'd ki sule/ mo, e mo jin mina wathin 'di/ yayu/ mmo'dish is mo, dhali adhurany midi diki 'ce'd uni sho'k mo be. 34 Haali/ mo jin isha tom bum k̲umma/ mo tani, a'di imin ma dum bumi 'ko si'da/ mo be.

35 Dek̲i emba'd bum ki to mo ma dhali c̲ithi alambam bum mo, 36 dhali wayi e ki 'kwani kun c̲orki tap̲am buni mo mmop̲u'du/ bway pa 'peni mo miimash mo, wakan ki a'di p̲u'dki'd mo dh̲ali nagana campura p̲o/ ki me'd mo tani, dhali ki jahanne/ uni mini k̲a'dki a'di acampur mo be. 37 Mom'bor mii gom imanmiiya t̲u'c gwansan uni kun gamkina tap̲a ki c̲orki mo mo ki a'di p̲u'dki'd ka nyaŋ'ko'd mo. Ka jiŋ gana/ Aha/ ona um gwo mo ki a'di mi̲di 'kam emba'd piti ki to mo mmomii to mo dhali yuk̲ uni mmo'kowa t̲harabeesa mo, dhali a'di midi yayu/ mo dhali mii uni to mo be. 38 Hili wa̲k̲ki/ tap̲a midi yayu/ ki monyc̲or mo jin 'kon ma p̲o/ isu/ gi mon'thiny mo, walla wa̲k̲ki/ ki monyc̲or mo jin 'kon ma p̲o/ ikwara mo, dhali a'di gamki uni ki uni thosonki is mo tani, mom'bor mii gom imanmiiya t̲u'c gwansan mo. 39 Hili mishi gwo yan 'ban mo ma, wa̲k̲ki/ tap̲a gi gu'b midi 'taki misha tente/ jin mina wathin 'di/ iyayu/ mo tani, a'di midi diki dhal gu'b piti ki minu 'ce'd mo be. 40 Um si'da/ mini mii thoson is mo haali/ Ya/ gi

'Kwani midi pu'du/ ka tente/ jin mina umi 'koki tosh ki a'di midi pu'du/ mo be."

Amanmiiya tu'c jin Diki Ta Isiŋ Gana/ mo

41 Dhala Buturus ki o a'di gwo mo ki, "Tapa, A /e tori gwom 'bi'th/e yan jasi gom am mo 'teya, walla gom 'kwani 'baar si'da/ mo?" 42 Dhali Tapa ki o gwo mo ki, "Kaja a'di ta wathi/ isiŋ gana/ mo dhali amandhu to jin mina tapam piti kara po/ imanmiiya tu'c piti mo mmoci uni tontem buni ka tenteŋ kar/e mo? 43 Mom'bor mii goma manmiiya tu'c caan jin gamkina tapam piti e momiiya tu'c mo ki a'di pu'dki'd mo be. 44 Ka jiŋ gana/ Aha/ ona um gwo mo ki a'di midi kar a'di apowa ris tom piti 'baar mo be. 45 Hili wakka manmiiya tu'c caan o gwo eya dum piti mo ki, ' Tapam pem tayi'da dite/ mo' dhali a'di ki tel mii 'pen mmodora manmiiya tu'c jin ta'da gwath mo' dhali amanmiiya tu'c jin ta'da 'bomi mo dhali a'di ki shwa to mo dhali pi to mo dhali ta man'kosh ma su mo tani, 46 tapa ma manmiiya tu'c yansan midi pu'du/ ka tee jin dina a'di ki tosh mo ki a'di midi yayu/ ki mo jin dina a'di ki mish mo mo dhali a'di midi ci a'di ajisa/ mo dhali a'di midi kwanyki a'di mo mo nyakki uni kun 'koki ta ku isiŋ gana/ mo be. 47 Dhali amanmiiya tu'c caan, jin mishi bwan tapam piti mo dhali diki thoson is mo walla diki mii isi me'd bwam piti mo tani, a'di midi bu'th mondor me'd ka ris mo be. 48 Hili a'di jin diki mish mo mo dhali mii jin mina a'di gam mondor mo tani a'di midi bu'th mondor jin gwa'da gwa'd mo. Hili aris 'kwani 'baar mo ka 'dete/ 'dete/ uni kun cikunu to ki nyanye/ 'peni uni mo tani, minu dot to ki nyanye/ 'peni uni kun cina 'kwani to ki nyanye/ mo tani mina uni dot to ki nyanye/ si'da/ mo be.

Yesus ki Rak mo jin Kwa/u Bwa mo

49 Hili Aha/ pu'dkina mo mmokar o'da po/ mony'cesh mo, dhali Aha/ ona bwayi ki a'di minu 'tha hila mo be. 50 Hili Aha/ tana gi momii ki yi'de/ mo jin minu mii nycine/ mo, dhali Aha/ mina is ki 'kasa 'kasa mo ntagi a'di minu thim mo be! 51 Um toshkin ki Aha/ pu'dkina mo mmokali monku'th is apo/ mony'cesh mo? Yisa, Aha/ tora um gwo mo ki, hili mmodhal mii e i is mo mmokwa/ bwa mo be. 52 Haali/ 'pena shwane/ mo tani gu'ba 'de/ jin mina 'kwani 'ko imudhe'd mo tani minu kwa/ bwa mo--- dhali kun 'koni kwara mini kwa/ bwa mo apo/ uni kun

'koni su/ mo dhali kun su/ mini kwa/ bwa mo apo/ uni kun 'koni kwara mo be. 53 Uni mini kwa/ bwa mo, ababa apo/ ya/ mo dhali ya/ apo/ com mo, dhali kum apo/ 'bwa/ mo, dhali 'bwa/ apo/ kum mo, dhali kum apowa mare/ 'bomim piti mo, dhali a'bom mash jin ta'da mare/ apowa mar piti mo be."

Mo jin Nyithu Mo mo

54 Dhala Yesus si'da/ oki'da waambuhany 'kwani gwo mo ki, "Ki um parkina rak e jin cuki mis eya bora luŋgu'b mo tani, um ki o gwo ki jahanne/ mo ki, ' Ari piriny pu'dki'd mo,' dhali wakan a'di miiki'd mo be. 55 Dhali ki 'tham gi 'bana bimporos poshki'd mo tani, um ki o gwo mo ki, 'A'di ta 'tham jin 'batha 'ba'th mo,' dhali a'di miiki'd mo be. 56 Um 'kwani kun tana he'k e ka he'k e kan mo tani, um mishki to nyith e mony'cesh kun pikin mo dhali momis mo tani, hili atinta 'kona um ki misha cim ga shwanesan mo?

Mo jin Mina /e Thoson Gwo Nyakka Manyer /e Is ki Gway mo

57 Dhali atinta 'kona um ki dwall a'di gwo jin ta'da kar/e ki is bum mo? 58 Haali/ me'd jin mina /e ya nyakka manyer /e is ki gway ibwambora mandwall gwo mo tani, pali mii mmothoson gwo nyakki a'di mbway mo wakan ki a'di midi diki dir /e bwaya mandwall gwo mo, dhali wakan amandwall gwo midi ci /e bwaya mantor tonthus 'twa/ a'cesh mo, dhali amantor tonthus 'twa/ a'cesh midi diki kar /e eya sijin mo be. 59 Aha/ tora /e gwo mo ki, /e mini diki pi ka pije/ ki sule/ 'peni mun mo ntagi /e mini ci ara maliim jiŋ'ko'd mo be."

Luuka 13

Mo gi Rijuwa Du Is mo Walla Mony'ce'd Sho'k mo

1 'Kwanin tiya 'kon ka cim caan mo uni kun torki a'di gwo gom 'kwani gi pany Jaliil mo kun 'koshkin ma Bilaatus abas buni e ki to kun 'cithu 'kus mmomiiya basa 'cesh mo be. 2 Dhala Yesus ki thok gwo mo dhali o uni ki, "Um toshkin ki 'kwani gi pany Jaliil gwansan ta imanmii miinthus kun shi/a shi/ mo mmobola ris 'kwani gi pany Jaliila tiya e mo, haali/ uni 'koshkina is ka nyor mo 'taa? 3 Aha/ tora um gwo mo ki, Yisa. Hili wakki/ um 'koki rica du is mo tani, umi 'baar mo minu

'ce'd sho'k si'da/ mo be. 4 Walla uni gwansan kun 'koni 'kume'd i'ce'dka peŋkwara mo uni kun biṯkina gu'ba turga apo/ mo e pa Siliwaam mo dhali 'kosh uni jwa mo tani, a/um kulumki gwo ibwa mo ki uni ta imanmii miinthusa shi/ga/ mmobol 'kwani gi pa Urushaliima tiya e mo 'taa? 5 Aha/ ona um gwo mo ki, Yisa. Hili waḵki/ um 'koki rica du is mo tani, umi 'baar mo minu 'ce'd sho'k si'da/ mo be."

Gwom 'Bi'th/e gom Cwam pu/

6 Dhala Yesus ṯorki gwom 'bi'th/e yan gom uni mo ki, "Wathiŋ kamu/ taki'd gi cwam pu/ jin sikina a'di e bwaa goŋ piti mo dhali a'di pu'dki'd mo dhali ŋap maman 'peni a'di mo hili a'di diki gam jan 'deŋkamu/ mo be. 7 Dhali wathi/ ki owa manhil bwam mondhe'd gwo mo ki, ' Hili mo mo ma, yil 'koni kwara jin yayika/ mo mmoŋap maman 'pena pu/ yan mo tani dhali aha/ dina ki gam jan 'de/ mo. Jepi a'di ka 'cesh mo ma. Atinta shina a'di mony'cesh yan is kan mo?' 8 Amanhil bwam mondhe'd thoḵki gwo mo dhali oki, ' Dhalki a'di di'd a'di 'de/ ki yil yansan mo ma, Tapa, ki aha/ mina c̣wany jis ka 'kawur is i a'di mo dhali wol guren to/e e a'di mo. 9 Dhali waḵki/ a'di midi dho'th maman ki yil jiŋ 'ko'd mo tani, 'boro'd be; hili waḵki/ a'di diki dho'th mo tani, jepi a'di ka 'cesh mo ma!'"

A'bom jin Ta Ŋwol Wac̣kunu ka Cim ma Pesu/ mo

10 Dhala Yesus diki'd mmoṯor gwo e gu'b gi montul is ka cim ma Pesu/ mo be. 11 Hili mo mo ma, a'boma kamu/ diki'di mun mo jin taki'd ga rumthus mo jin ta'dgi yili 'kume'd i'ce'dka peŋkwara mo. Ayim diki'd ka goŋgo'd mo dhali a'di mol he'th ka jisho'k mo be. 12 Dhali ka Yesus parki'da yim e mo tani, a'di ki yuḵa yim mo dhali o a'di gwo mo ki, "A'boma, /e din ki 'kus 'peni 'ba'th pini mo be." 13 A'di ki he'th me'd piti apowa yim mo, dhali ki jahanne/ ayim bele'thkina is doḵ/e mo dhali a'di ki c̣iya Arumgimis monyca mo be. 14 Hili tapa gi gu'b gi montul is shwaki'da nyor mo haala Yesus wac̣ki'da wac̣ ka cim ma Pesu/ mo. Wakan tapa thoḵki gwo mo dhali owa waambuhany 'kwani gwo mo ki, "Acim 'koni pe'de/ mo jin minu miiya ṯu'c mo. Iiyu/ mo ma ki um minu wac̣ mo, yisa ka cim ma Pesu/ mo." 15 Yan'ko'd Tapa ki thoḵ a'di gwo mo dhali o ki, "Um 'kwani kun tana he'k e ka he'k e mo! 'Kona um ka 'deṯe/ 'deṯe/ ki 'cuḵa morbip bum walla thuluny bum

mmosus uni mmopi yi'de/ ka cim ma Pesu/ mo 'taa? 16 Wakan a'bom yansan jin dekkin ma Setaan ki yili 'kume'd i'ce'dka peŋkwara mo jin ta 'bwa/ ma Ibrahiim mo tani, minu 'koki 'cuka yim ka cim ma Pesu/ mowa?" 17 Me'd jin okina a'di gwo gwansan mo tani, aris uni gwansan kun ta 'kup ki a'di mo tani dhukunu ki mon'the is mo, hili awaambuhany 'kwani 'baar mo tani 'kunykina bwa mo apowa ris mii gi monyca kun miikina a'di mo be.

Gwom 'Bi'th/e gom Emen to jin Miinuwa 'Tash mo

18 Dhali yan'ko'd aYesus ki o gwo mo ki, "Bampa/ ma Arumgimis wana e ka tinta mo, dhali miga/ kar ka par 'ban kata tinta mo sa/? 19 A'di wana e ki emen to jin minuwa 'tash jin kalkina wathi/ mo mmoyek e bwam monsinum piti mo, dhali a'di ki wurupa wurup mo, dhali aris 'dii kun pen e momis mo tani nyaŋki gu'b buni eya risa birman piti mo be."

Gwom 'Bi'th/e goma Cumat mo

20 Dhali dok/e a'di ki o gwo mo ki, "Aha/ mina kar bampa/ ma Arumgimis ka par 'ban kata mo sa/? 21 A'di wana e ka cumat jin kalkin ma 'bom mmoce e ka dipany jin baru to bwamani kwara mo ntaga dipany seki'd mo be."

Acampur jin Nyutha 'Twaman ki Nyu'th mo

22 Yan'ko'd aYesus yaki'd ki tur eya ris bampa/ mo dhali ushi bampa/ mo, mmotor gwo mo dhali a'di ki ya 'kupki pa Urushaliim mo be. 23 Dhali wathin 'deŋkamu/ o a'di gwo mo ki, "Tapa, mina uni kun wothkunu 'ko idaka/ kan mo 'taa?" Wakan a'di ki o uni gwo mo ki, 24 "Uthi mo ma mmociç eya campur jin nyuthanyu'th mo, haali/ 'kwani torkika/ um gwo mo ki, uni tana ris kun mini simm mo e mo mmociç mo tani dhali uni mini mol se mo be. 25 Ki eŋ kamu/ ka mancila gu'b cuki mis mo dhali mutha campur mo, yan'ko'd /e mini dosha pije/ mo dhali dora campura po/ ki me'd mo dhali o gwo mo ki, ' Tapa, Tapa, ka'dki aman acampur mo ma.' Dhali a'di midi thok gwo mo dhali o um gwo mo ki, ' Aha/ dina ki mish um mo walla mo jin iiyina um 'peni cine/ mo.' 26 Dhali yan'ko'd um mini o gwo mo ki, ' Aman shwakina to mo dhali pi to e buŋ'kus pini mo dhali /e torki

aman gwo eya ris bway bam mo.' 27 Hili a'di midi thok gwo mo ki, ' Aha/ ona um gwo mo ki, aha/ mola mo jin iiyina um 'peni cine/ mo. Iiku/ 'peni aha/ mo, umi 'baar mo kun ta imanmiiya tu'c kun 'koki ta kar/e mo!' 28 Dhali yan'ko'd um mini ko mo dhali 'pe'd shem bum mo ki um mini parkina Ibrahiim e mo, dhala Is/hak mo, dhala Yakuub mo, dhali aris imanci gwo ma Arumgimis kadhamo/ i'baar mo e bampa/ ma Arumgimis mo, hili um iminu bit ka pije/ mo be. 29 Dhali uni mini pu'du/ 'peni mom'pesho'k mo, dhala bora luŋgu'b mo, dhali 'peni moŋ'ko'dgwar ma binycam mo dhali 'peni moŋ'ko'dgwar ma 'bana bimporos mo, dhali uni mini 'kowa tharabeesa gi bampa/ ma Arumgimis mo be. 30 Hili mishi gwo yansan 'ban mo ma, uni gwansan kun 'koni 'ko'd mo tani minu dhu ntwa/a/ mo, dhali uni gwansan kun 'koni twa/a/ mo tani minu dhu i'ko'd mo be."

Yesus Gwoki'd Apo/ Pa Urushaliim mo

31 Dhali ka tente/ caan mo tani, 'kwani Parsiyiina tiya pu'dkin mo dhali o a'di gwo mo ki, "Yaku/ 'peni mahan mo haala Herodus ŋapki /e mmo'kosh jwa mo." 32 Dhala Yesus ki o gwo mo ki, "Iiku/ um mo ma dhali tora mak caan gwo mo ki, ' Hili mo mo ma, Aha/ urkina ruma 'cesh ka pije/ mo dhali mii mowac shwane/ mo dhali ka'thamo/ si'da/ mo, dhali ka cim kwara mo tani Aha/ mina 'baar bway pem mmothim a'di mo be.' 33 Bahili Aha/ mina ya e bway pem shwane/ mo, dhali ka'thamo/ mo dhali ka cim jin bathha'di 'ko'd mo, haali/ me'dyin a'di 'konu ki mish mii mmo'ce'da manci gwo ma Arumgimis kadhamo/ sho'k ka pije/ 'peni pa Urushaliim mo be.

34 Ayy Urushaliim, Urushaliim, um kun 'koshki imanci gwo ma Arumgimis jwa kadhamo/ mo dhali 'kosh uni gwansan ki wosh mo kun hashkunu e um mo. Me'd wana risa jin okika/ bwa mo mmotul ucim bum is imontal 'de/ mo me'd kumana ŋwa jin wupi ushan piti ka bi mo tani, hili um 'kona bwa ki o ki mii yan mo be. 35 Hili ma, gu'b bum dhalkunu um 'pen mo. Hili Aha/ tora um gwo mo ki um mini 'koki par aha/ e mo ntagi um mini o gwo mo ki, ' Mom'bor mii gom a'di jin pu'dki'd ki gway gi Tapa mo be.'"

Luuka 14

Yesus Waçki Wathi/ jin 'Kosha 'Batha Wasa/ i/is mo

1 Dhali ka cim ma pesuŋ kamu/ mo, ki a'di yaki'd mmoshwa to e gu'b
ma manshu bway gi 'kwani Ṗarsiyiin mo tani, uni ṗarki a'di e ki 'dishe/
mo. 2 Hili mo mo ma, wathiŋ kamu/ doshki'da bori a'di mo jin ta'dgi
'batha wasa/ mo be. 3 Hila Yesus ki doṭa manmisha jo'd gwoŋḳan gi
'kwani Yahuuda/ mo dhali 'kwani Ṗarsiyiin mo ki, "A'di ta mii jin dhala
gwoŋḳan ma cim ma Pesu/ bway mo 'taa? mmowaça waç ka cim ma
Pesu/ mo? walla yisa?" 4 Hili uni 'kon ki shwam mo. Wakan aYesus
ki sus a'di mo, dhali waç a'di mo dhali mmodhal a'di bway mmoya mo
be. 5 A'di ki o uni gwo mo ki, "Aja 'peni um ta'dgi ya/ mo walla morbiṗ
jin biṭki'd e jis yi'de/ ka cim ma Pesu/ mo, jin mina a'di 'taki ya ki
jahanne/ mmodir a'di ka pije/ mo?" 6 Dhali uni 'koki mish gwo thoḳ
goma ris to gwansan mo be.

Gwo gom Yilkina/ dhali Com Gu'b mo

7 Dhali a'di ki ṭor uni gwo ki gwom 'bi'th/e gom uni gwansan kun
yuḳkunu mo ki a'di nyiṭhki uni mmo kwanykina uni moŋ'kom 'borga/
mo tani, a'di ki o uni gwo mo ki, 8 "Ki /e yuḳkunu mo ki wathiŋ kamu/
e momiimash mo tani, dhalku/ ki ça'b e mom'borga/ mo, haali/ wathiŋ
kamu/ jin eḳki'd ki /e yuḳkunu si'da/ mo be. 9 Dhali wathi/ jin yuḳki
um ṗu'dki'd mo tani, a'di midi o /e gwo mo ki, ' Çiki wathi/ yansan
mom pini mo ma,' dhali yan'ko'd /e mini ṭel mii 'pen mmo'the mo
mmobu'th mo jin gwa'da gwa'd mo be. 10 Hili ki /e yuḳkunu mo tani,
yaku/ mo dhali ça'bi e mo jin gwa'da gwa'd mo, wakan ki a'di jin yuḳki
um midi ṗu'du/ mo tani, a'di midi o /e gwo mo ki, ' Amugum pema,
shoru mo ma e mo jin di'd isi mis ise/ mo.' Yan'ko'd /e minu taḳ mo e
buŋ'kus nyaḳki uni kun 'kona ṭharabeesa i'baar mo be. 11 Haali/ 'kwani
'baar mo ka 'deṭe/ 'deṭe/ kun dhu is buni ki ca mo tani minu dhu ki
gwa'd mo, dhali a'di jin karki is ki gwa'd mo tani minu kar ki ca mo
be." 12 Dhala Yesus si'da/ ki o gwo mo e wathi/ jin yuḳki a'di mo ki,
"Ki /e yuḳkina yuḳ gom toṇṭe/ gi montee mo walla dhan toṇṭe/ jin
shwanu mo tani, dhalku/ ki yuḳ imugum pini mo walla ikam pini mo
walla ibas pini mo walla iman'dish gu'b pini is kun ta pa ki pa mo,
me'd jin mina uni yuḳ /e si'da/ ki mondoḳ to ka nyaŋ'ko'd mo, dhali /e

mini rak̲ mii yan ibway mo be. 13 Hili wak̲ki/ /e yuk̲kina yuk̲u mo tani, yuk̲i 'kwani kun hatha'ko'd si'da/ mo ma, dhali uni kun k̲utha is guŋkuru/ mo, dhali uni kun ta ŋwol mo dhali uni kun tana ja'da/ mo, 14 dhali /e minu 'bor mii mo, haali/ uni mini mol /e to rak̲i bway mo. Hili /e mini rak̲ to mbway ki mompi jin piyunu ki uni kun ta kuŋ k̲ar/e mo be."

Gwom 'Bi'th/e gom Dhan Tonṯe/ jin Shwanu mo

15 Ki jan ṯal 'deŋkamu/ 'peni uni gwansan kun 'kokina ṯharabeesa nyak̲ki a'di cik̲ki gwo yansan mo tani, oki a'di gwo mo ki, "Mom'bor mii gom a'di jin midi shwa tonṯe/ e bampa/ ma Arumgimis mo be!" 16 Hila Yesus ki o a'di gwo mo ki, "Wathiŋ kamu/ yuk̲ki 'kwani ka ris gom dhan tonṯe/ jin shwanu mo. 17 Dhali ka tente/ p̲u'dki'd gom dhan tonṯe/ mo tani, a'di ki hash imanmiiya ṯu'c piti mmo/o uni gwansan gwo kun yuk̲kunu mo ki, ' Iiyu/ mo mo ma, haali/ aris to 'baar thosonkunu mo be.' 18 Hili uni 'baar ṯelki mii 'pen mmoc̲i gwo 'ko'di is mo. Wathi/ jin ṯwa/a/ oki a'di gwo mo ki, ' Aha/ dak̲a/ yola bunto/ mo, dhali aha/ mina mii ya mo dhali p̲ar a'di e mo. Dhalki aha/ bway mo ma.' 19 Dhali jaŋ kamu/ o gwo mo ki, ' Aha/ yolkina morbip̲ imudhe'd mo kun rep̲u 'ba/ ki dhaŋk̲a'b ka susu/ susu/ mo, dhali aha/ mina ya mmopal uni mo. Dhalki aha/ bway mo ma.' 20 Dhali yan'ko'd wathiŋ kamu/ ki o a'di gwo mo ki, ' Aha/ dak̲a/ mashkina a'bom mo, dhali gom gwo gi wakan mo tani aha/ mina mol yaku/ mo be.' 21Wakan amanmiiya ṯu'c a'di p̲u'dki'd mo dhali ṯor gwo gwansan ki tap̲am piti mo. Yan'ko'd tap̲a jin cila gu'b a'di miiki'da nyor mo dhali owa manmiiya ṯu'c piti gwo mo ki, Yaku/ ka pije/ ki jahanne/ mo ma eya ris bway tur mo dhali bwaya nyu'thga/ gi 'peŋkuman bampa/ mo dhali susi uni kun hatha'ko'd mo, dhali kun k̲utha is guŋkuru/ mo, dhali uni kun tana ja'da/ mo, dhali uni kun ta ŋwol mo. 22 Dhali amanmiiya ṯu'c ki o gwo mo ki, ' Tap̲a, gwo jin k̲ankina /e ak̲an mo tani miikunu mo, dhali embul di'd naskina/ mo be.' 23 Dhali tap̲a ki owa manmiiya ṯu'c gwo mo ki, ' Yaku/ ka pije/ e bway tur kun 'kon isi mis mo dhali e bwaagoŋ mo dhali malasi uni ki gwo mmo/iiyu/ mo, ki gu'b pem minu 'tu'd mo be. 24 Haali/ aha/ ṯora um gwo mo ki, jan ṯal 'deŋkamu/ 'peni 'kwani gwansan kun yuk̲kunu mo tani uni mini 'koki nyok̲ tonṯem pem mo be.'"

Mii jin Minu Mii Deŋ /E e Mmota Manciḵa Yesus Gwo mo
25 Dhali shwane/ awaambuhany 'kwani caaca kun iikin nyaḵki a'di mo, dhali a'di ṯu'kki'd mo dhali o uni gwo mo ki, 26 "Waḵki/ wathin ṯal 'deŋkamu/ midi yayu/ i Aha/ mo dhali diki mii com ki shi/ mo, walla kum mo, walla ash mo, walla uc̱i mo, walla ikam mo, walla i'bwaham mo, dhali mondiki/em pitiŋ gana/ si'da/ mo tani, a'di midi diki ta manciḵ Aha/ gwo mo be. 27 A'diyin jin diki ḵal cwany'ciṯhan dhul piti mo dhali baṯh Aha/ nsho'k mo tani midi diki ta manciḵ Aha/ gwo mo be. 28 Haali/ wathi/ jana 'peni bwam um ona bwa ki nyaŋ gu'ba turga/ mo jin mina a'di diki di nṯwa/a/ mo dhali deŋ to e jin midi 'baar a'di mo waḵki/ a'di ta'dgi to jin 'kosh jwa mmothim a'di mo? 29 Hili isi ciki/, waḵki/ a'di midi kar mo jin ḵa'bu mo dhali diki thim a'di mo tani, aris uni 'baar mo kun parki a'di e mo tani mini ṯel mii 'pen mmomii a'di ka maḵ mo, 30 mmo/o gwo mo ki, ' Wathi/ yansan a'di ṯelki mii 'pen mo mmonyaŋ gu'b mo dhali mol a'di 'ka 'kuṗ mo be.' 31 Walla maliḵ jana mo, jin yaki'd si'da/ mmogam 'kuṗ ka maliḵa kamu/ e mo/as mo tani, midi diki di a'cesh nṯwa/a/ mo dhal bu'th momalas mo dhali waḵki/ a'di di'd nyaḵka askar tiya gi mo/as kun 'koni aliipi 'kume'd mo kun iiyin nyaḵki a'di doḵ/e mo kun 'kona aliiṗ iss 'kwanimpa i iss 'de/ mo? 32 Dhali waḵki/ a'di diki wakan mo tani ka askara kamu/ si'da si'd naskina/ mo tani, a'di ki hash aman ya mo dhali doṯ gwo gom moŋḵu'th is mo be. 33 Gom gwo gi wakan mo tani, a'diyin jin diki dhal tom piti 'peni 'baar mo jin tana a'di mo tani a'di midi diki ta amanciḵ gwom pem mo be.

A'doŋkoro/ jin Thaṗathaṗ mo
34 A'doŋkoro/ a'di 'bora 'bor mo, hili waḵki/ a'di ki this montaŋkar piti e mo tani, a'di midi mish 'bala'th kata doḵ/e mo? 35 A'di diki ha me'd goma 'cesh mo walla goma duhal guren to/e mo. A'di minu biṯ ka pije/ mo. A'diyin jin ta'd gi gu'bany'ce mmociḵ gwo mo tani, dhalki a'di ciḵ gwo mo ma."

Luuka 15

Gwom 'Bi'th/e gom K̲a'bal jin Thisi E mo

1 Dhali shwane/ imantera thulp̲a/ i'baar mo dhali imanmii miinthusa
tiya uni iiyina Yesus mo mmoci̲k̲ gwo 'peni a'di mo. 2 Dhali 'kwani
P̲arsiyiin dhali iman'kwar to uni miikina gumgum ka rem'kup̲ mo,
mmo/o gwo mo ki, "Wathi/ yansan buthki imanmii miinthus mo, dhali
nya̲k̲ to shwa ki uni mo be." 3 Wakan aYesus oki gwo yan ki gwom
'bi'th/e e uni mo, mmo/o ki, 4 "Wathi/ jana 'peni bwam um, wa̲k̲ki/ a'di
ta'dgi k̲a'bal i iss 'kwanimpa imudhe'd mo dhali wa̲k̲ki/ jan t̲al
'deŋkamu/ this e 'peni uni mo tani, mina a'di diki dhal uni i iss
'kwanimpa imudhe'd mmo/at̲ha 'de/ e bwaasho mo, dhali ya mmoŋap̲
a'di jin thiski e mo ntagi a'di ki gam a'di mo 'taa? 5 Dhali yan'ko'd ki
a'di gamki a'di mo tani, a'di ki kar a'di e 'kup̲a bim piti mo dhali 'kuny
bwa mo be. 6 Dhali ki a'di p̲u'dki bway pa mo tani, a'di ki yu̲k̲ imugum
piti imont̲al 'de/ mo dhali imannya̲k̲ 'kom piti mo, mmo/o uni gwo mo
ki, ' 'Kunyi bwa nya̲k̲ki aha/ mo ma, haali/ aha/ gamkina k̲a'bal pem
jin thiski e mo be.' 7 Dhali wakan Aha/ ona um gwo mo ki, mom'bor
bwa midi di e momis mo ap̲o/ jan 'de/ jin ta'da manmii miinthus jin
ri'cki'da du is mo, mmobol uni kun ta iss 'kwanimpa imudhe'd i/at̲hka
'de/ mo kun tana k̲ar/e mo uni kun mini mii 'koki tagi mo jin ricu adu
is mo be.

Gwom 'Bi'th/e Gom Emena Guruush jin Thisi E mo

8 Walla 'bom jana jin ta'dgi emena guruush kush i'kume'd mo,[d] hili
wa̲k̲ka yim this jan 'deŋkamu/ e mo tani, mina a'di diki k̲anya lamba/
mo dhali dhi'th gu'b mo dhali ŋap̲ a'di ki bur bur mo ntaga yim ki gam
a'di mo 'taa? 9 Dhali ka yim gamki a'di mo tani, ayim ki yu̲k̲ iyim piti
imont̲al 'de/ mo dhali imannya̲k̲ 'kom piti mo, mmo/o gwo mo ki,
' 'Kunyi bwa mo ma nya̲k̲ki aha/ mo, haali/ aha/ gamkina emena
guruush pem jin thiskika e mo be.' 10 Wakan si'da/, Aha/ t̲ora um gwo
mo ki, moŋ'kuny bwa midi di mo ibwambori iman'doyu gwo ma
Arumgimis mo ap̲owa manmii miinthusa 'de/ jin ri'cki'da du is mo be."

[dd]15. 8 Emena guruush 'dolkon kushi 'de/ jin wana e ki nasa guruush mo.

Gwom 'Bi'th/e Gom Ya/ gi Wathi/ jin Thisi E mo

11 Yan'ko'd Yesus ki o gwo mo ki, "Wathi/ di'd jin taki'd gi iya/ isu/ mo, 12 dhali jin gwa'da'd ki uni ki o com gwo mo ki, ' Ababa, c̲i aha/ to jin minu pwak̲ bwa gom aha/ mo.' Wakan a'di ki pwak̲ki uni to bwa mo be. 13 Dhali ka cim 'koki ta ris i'ko'd mo tani, a'di jin gwa'da'd tulki'da ris tom piti isi 'baar mo imont̲al 'de/ mo dhali a'di ki bu'th mo yam piti e bampa/ jin si'da si'd mo, dhali imun mo tani a'di ki shi/a ris tom piti isi 'baar mo ki mo jin 'konu ki butha shure/ mo be. 14 Dhali ki a'di 'baarki tom piti i'baar mo tani, adhan t̲e/ cuki mis e bampa/ c̲aan mo, dhali a'di t̲elki mii 'pen mmohar to mo be. 15 Hili a'di yaki'd mmoc̲i is piti ka t̲u'c ki wathin 'de/ gi 'peŋkuman bampa/ c̲aan mo, a'di jin hashki a'di e bwam buntom piti mo mmoc̲i aris k̲uthar tont̲e/ mo be. 16 Dhali a'di mina bwa 'bor mo mmoshwa/a k̲warma'c maman cwa mo kun c̲inu k̲uthar mmoshwa mo haali jan 'deŋkamu/ yisa di'da jin c̲iki a'di to mo. 17 Hili ki ya/ jin ta dhuru'c yaki'd ki is piti mo tani a'di oki gwo mo ki, ' Hili imanmiiya t̲u'c ma babam pem wana risa kun c̲ikina a'di tont̲e/ kun 'koshi jwa mo, dhali aha/ 'ce'dkunu sho'k ki t̲e/ imahan mo be! 18 Aha/ mina cu mis mo dhali ya ababam pem mo, dhali aha/ mina o a'di gwo mo ki, "Ababa, aha/ miikina miinthus ap̲o/ momis mo dhali ap̲o/ /e mo be. 19 Aha/ minu 'koki dok̲/e yuk̲ ki ya/um pini jin ha me'd mo; kari aha/ isi me'd jan 'de/ 'peni imanmiiya t̲u'c pini ka guruush mo.'" 20 Wakan ari ya/ jin ta dhuru'c cuki mis mo dhali ya 'kup̲ka babam piti mo. Ki a'di si'da si'd mbway naskina/ mo tani, ababam piti mishki a'di e mo dhali yaki'd mmohil a'di ki e ma 'thime/ mo, dhali a'di gus mo dhali kot̲h a'di me'd mo dhali p̲i a'di 'twa/ mo be. 21 Dhali ya/ ki o a'di gwo mo ki, ' Baba, aha/ miikina miinthus ap̲o/ momis mo dhali ap̲o/ /e mo. Aha/ dina ki ta ji gi ha me'd mo jin minu yuk̲ ki ya/m pini mo be.' 22 Hili com ki o imanmiiya t̲u'c piti gwo mo ki, ' Guyu/ burrinyem 'borga/ ki jahanne/ mo ma, dhali hi'thki a'di to i is mo dhali hi'thki a'di tome'd mo dhala p̲p̲a/ e sho'k piti mo. 23 Dhali guya ara morbip̲ jin 'thik̲a'thik̲ mo dhali 'kosh a'di mo dhali dhalki ana 'kana a'di mo dhali 'bor bwa mo! 24 Haali/ ya/um pem yansan wuki'd mo, dhali shwane/ a'di di'd ki e mo. A'di thiski e mo, dhali shwane/ a'di gamkunu mo.' Yan'ko'd uni t̲elki mii 'pen mmo'bor bwa mo be. 25 Dhali ya/ jin ta'da bwanyara/ mo tani a'di di'd e bwam bunto mo. Dhali ki a'di p̲u'dki'd mmo'dish gu'b is mo tani, a'di ki cik̲ gway jin

yuk̲u/ mo dhali sa jin sana 'kwani mo be. 26 Dhali a'di ki yuk̲a manmiiya t̲uca kamu/ i 'de/ mo dhali dot̲ a'di gwo gom 'pemen ma ris to gwansan mo. 27 Dhala manmiiya t̲u'c ki o a'di gwo mo ki, ' Akam pini a'di p̲u'dki'd mo dhali ababam pini 'koshki a'di ara morbip̲a 'thik̲ga/ mo haali/ a'di bu'thki a'di ka nyaŋ'ko'd ki 'dantar mo be.'

28 Hili ya/ jin ca'd shwaki'da nyor mo dhali diki ya bway bwaŋgu'b mo, dhala babam piti yaki'd ka pije/ mo dhali malas a'di mo be. 29 Hili ya/ jin ca'd thok̲ki gwo mo dhali o com gwo mo ki, ' Hili mo mo ma, ka ris yil gwansan mo tani aha/ miikina /e to mo, dhali aha/ dina ki ush gwoŋk̲an pini e mo, hili /e diki c̲i aha/ ari mi mo ki aha/ mina 'taki 'bor bwa nyak̲ki imugum pem mo, 30 hili ki ya/m pini p̲u'dki'd mo, a'di jin loski tom pini ki mii jin miinu miinyc̲al mo tani, /e ki 'koshki a'di amorbip̲a 'thik̲ga/ mo.' 31 Dhali ababam piti ki o a'di gwo mo ki, ' Ya/uma, /e nyak̲ki di ki aha/ isa yempa/ mo tani, aris to gwansani 'baar mo kun ta kum pem mo tani uni ta kum pini mo be. 32 Hili a'di ha me'd ki haŋ gana/ mmo'bor bwa mo dhali mmo'kuny bwa goma kam pini yansan jin wuki'd mo, dhali di'd ki e shwane/ mo; a'di thiski e mo, dhali shwane/ a'di gamkunu mo be.'"

Luuka 16

Gwom 'Bi'th/e gi Wathi/ jin Thisi To Dhu mo

1 Yesus si'da/ oki imanci k̲ a'di gwo gwo mo ki, "Wathiŋ kamu/ diki'd jin ta pa ki pa mo a'di jin ta'dga mandhu to mo, dhali a'di t̲orkunu gwo ka mandhu to yansan a'di shi/ki tom piti is mo be. 2 Wakan wathi/ jin ta pa ki pa yuk̲ki a'di mo dhali o a'di gwo mo ki, ' Gwontinta cik̲kika/ gom /e mo? C̲iya mondeŋ tom pini e jin dhuna /e mo, haali/ /e mini mish ta mandhu to mo yisa.' 3 Dhala mandhu to a'di oki gwo ki is piti mo ki, ' Aha/ mina mii ka Atinta mo, haali/ tap̲am pem a'di k̲alki t̲u'c jin taka mandhu to mo? Aha/ dina ki tagi mom'bi'th mmokwany jis mo, dhali aha/ 'thekina is mmo'tho to mo. 4 Aha/ misha to jin miga/ mii mo, wakan mmojoc̲kunu aha/ 'peni mondhu to mo. Dhali 'kwani mini yuk̲ aha/ bway ris gu'b buni mo.' 5 Dhali yan'ko'd mandhu to ki yuk̲ 'kwani kun 'kon ma mure/ gi tap̲am piti i'ba/ ka det̲e/ 'det̲e/ mo, dhali a'di ki dot̲ jin t̲wa/a mo ki, ' /E 'kon ma mure/ gi tap̲am pem i'ba/ ekata mo?' 6 "A'di ki o gwo mo ki, ' Ayin jin baru ki iss 'kwanimpa imudhe'd

mo.' Dhali a'di ki o a'di gwo mo ki, 'Kala warka/ jin 'kwara /e to mo, dhali ca'bi a'cesh ki jahanne/ mo, dhali 'kwari ki iss 'kwanimpa isu/ i'ce'dka 'kume'd mo.' 7 Dhali yan'ko'd a'di ki o jaŋ kamu/ gwo mo ki, ' Amure/ ekata si'da/ di /e m'ba/ mo?' A'di ki o gwo mo ki, ' Pos bunyan jin baru ki iss 'kwanimpa imudhe'd mo.' A'di ki o a'di gwo mo ki, ' Kala warkam pini jin 'kwara /e to mo dhali 'kwari a'di ki iss 'kwanimpa idoŋgon mo ma.' 8 Dhali tapa ki maŋa mandhu to jin diki ta kar/e mo, haali/ a'di miiki mii ma gany piti mo. Haali/ iya/ gi 'kwaniny'cesh gwansan mo tani uni yuka yuk eya nyakum yil buniŋ gana/ mo mmobol iya/ gi moŋkush e mo be. 9 Aha/ ona um gwo mo ki, miiya mugu gom is bum mo ki to jin ta pa ki pa mo wakan ki mii kun 'koki ta kar/e mini pe mo tani, uni mini bu'th um e moŋ'koki/e ki sule/ ya ye 'ba/ mo be. 10 A'di jin ta isiŋ gana/ gom ari toŋ gwa'dga/ mo tani a'di si'da/ ta isiŋ gana/ gom to jin ca'd mo, dhali a'di jin diki ta kar/e ki ari embula gwa'dga/ mo tani a'di si'da/ ta'da kar/e gi tony caaga/ mo be. 11 Wakki/ um 'koki ta isiŋ gana/ mmomii to jin tanu pa ki pa mo kun 'koki ta kar/e mo tani, aja midi gam gwom bum is ki miiŋ gana/ jin tanu pa ki pa mo? 12 Dhali wakki/ um 'koki ta ku isiŋ gana/ mmomii to gi 'kwanin tiya mo tani, aja midi ciki uma guruush bum gana/ mo? 13 Amanmiiya tuca kamu/ yisa di'da jin midi mish to mii gom tapa isu/ mo, hili a'di midi mii shi/ jan tal 'deŋkamu/ i e mo dhali en jaŋ kamu/ mo, walla a'di midi bu'th jan 'de/ ka bor mo dhali wak jaŋ kamu/ mo. Um moli mii Arumgimis to mo hili mii to kun tanu pa ki pa mo be."

Gwoŋkan jin Cinu mo dhali Bampa/ ma Arumgimis mo

14 Shwane/ 'kwani Parsiyiin, uni kun ta iman ena guruush mo tani, ki uni cikkina ris to gwansan i'baar mo dhali uni 'thekki a'di shushi mis mo be. 15 A'di ki o uni gwo mo ki, "Um ta uni kun dhu is bum ka kar/e ibwambori 'kwani mo, hili Arumgimis mishki'da dum bum mo. Ki a'di jin ekki'd e bwamani 'kwani mo tani ta thus ki thus e jis/e ma Arumgimis mo be. 16 Gwoŋkan jin cinu mo dhali imanci gwo ma Arumgimis kadhamo/ mo uni 'kokin ntaga Yohaan pu'dki'd mo. 'Pena tee caan mo tani, gwom 'borga/ gi bampa/ ma Arumgimis a'di torkunu mo, dhali aris 'kwani 'baar ka 'dete/ 'dete/ palki mii ki mombujur buni 'kupki a'di mo. 17 Hili a'di 'ka'da mii gom bampa/ gi momis mo dhali mony'cesh mmope mo mmobol ari businya/ ma warka/ gi gwoŋkan e

jin c̲inu mo ki a'di minu kar ki mompu̲u mo be. 18 Aris 'kwani 'baar ka 'de̲te/ 'de̲te/ kun dhalki up buni 'pen mo dhali mash kun tiya mo tani uni miiki miinyc̲al mo, dhali a'di jin mashki a'di jin dhalkin ma ka̲thim piti 'pen mo tani a'di miiki miinyc̲al mo be.

Wathi/ jin Ta Pa ki Pa mo dhala Li/aasar mo

19 Dhali wathiŋ kamu/ diki'd jin ta pa ki pa jin hi'thki burrinye/ jin ta'da buhe/ ka buhe/ mo dhali burrinye/ jin na'bula na'bul mo dhali jin shwa to ki shwam paŋ gana/ isa nyempa/ mo. 20 Dhali e 'twaŋkala goŋ piti mo tani wathi/ jin hatha'ko'd 'thikunu jin yuk̲u gway ka Li/aasar mo jin tasha jama/ isi 'baar mo, 21 dhali a'di dina gwo ibwa ki a'di minu thip̲ mo ki to kun bi̲tkin 'pena t̲harabeesa gi wathi/ jin ta pa ki pa mo. Hili a'ka p̲u'dkin mo dhali 'te'd jamam piti mo be. 22 Wathi/ hath'ko'd yan a'di wuki'd mo dhali k̲alkina iman'doyu gwo mo mmo'thi i'ko'dgwara Ibrahiim mo. Dhali wathi/ jin ta pa ki pa wuki'd si'da/ mo dhali kankunu mo, 23 dhali eya Haawiya mo tani a'di 'koshkunu is ka nyor mo, a'di 'de'kki em piti ki mis mo dhali p̲ara Ibrahiim e 'pena dhana mo dhala Li/aasar e 'ko'dgwari a'di mo be. 24 Wakan a'di gwoki'd mo dhali o gwo mo ki, ' Ababa Ibrahiima, miiyi mii ap̲o/ aha/ mo ma dhali hasha Li/aasar mo, ki a'di midi 'thup̲a liman me'd piti e yi'de/ mo dhali 'thup̲a le'd pem mo, haali/ aha/ dikina e isa nyor eya le'dan o'd mo be.' 25 Hila Ibrahiim oki a'di gwo mo ki, ' Ya/uma, kayi gwo e mo ma, ki /e din ki e mo tani, /e buthi tom pini kun 'bora 'bor mo, dhala Li/aasar a'di buthi to kun shi/in wakan mo. Hili shwane/ a'di malaskunu imahan mo, dhali /e din e mo jin 'pe'du/ she/ mo be. 26 Dhali e mii yansan i'baar mo tani, adhan jisa caaga/ karkunu imahan mo, wakan ki uni kun mini 'ci̲t̲h 'peni mahan bway /e mo tani mini 'koki 'ci̲t̲h mo, dhali wathiŋ kamu/ midi diki 'ci̲t̲hu 'peni ma̲t̲taan bway aman mo.' 27 Dhali wathi/ jin ta pa ki pa oki gwo mo ki, ' Aha/ 'thona /e mo, Baba Ibrahiim, ki /e mini hashki a'di bway gu'b ma babam pem mo--- 28 haali/ aha/ tana gi ikam pem imudhe'd mo--- wakan ki a'di midi rum uni ki gwo mo, hili isi ciki/ ki uni mini 'koki iiyu/ e mo isa nyor yan mo.' 29 Hila Ibrahiim oki gwo mo ki, ' Uni tanga Musa mo dhali imanc̲i gwo ma Arumgimis kadhamo/ mo; dhalki uni cik̲ uni gwo mo ma.' 30 Dhali wathi/ jin ta pa ki pa thok̲ki gwo mo ki, ' Yisa, Baba Ibrahiima, hili wak̲ki/ jan 'deŋkamu/ midi yak̲u/ e uni

'peni mowu mo tani, uni mini rica du is mo be.' 31 Hila Ibrahiim oki a'di gwo mo ki, ' Waḵki/ uni 'koki ha gwo ma Musa e mo dhali imanci gwo ma Arumgimis kadhamo/ e mo tani, wakan si'da/ uni mini 'koki ci bwa ka rem'kup mo waḵki/ wathiŋ kamu/ cu mis 'peni mowu mo be.'"

Luuka 17

Mompal gi Miinthus mo

1 Dhala Yesus ki o imanciḵ a'di gwo gwo mo ki, "Mompalu gom miinthus ka jiŋ gana/ mini pu'du/ mo, hili wayyi e wathi/ jin mina mompali pu'du/ mo! 2 A'di midi 'bor ki 'bor gana/ gom a'di mo waḵka yo minu 'taki deḵ a'di i'bam piti mo dhali a'di minu biṯ e ḵumma/ yi'de/ mo jin mina a'di diki raḵ jan ṯal 'deŋkamu/ 'peni uni kun gwa'dan mmomii miinthus mo. 3 Hili is pini i e ki 'bore/ mo ma. Waḵka/ kam pini mii miinthus mo tani, ḵucuri a'di ki gwo mo ma, dhali waḵki/ a'di riċki'da du is mo tani, dhalki a'di miinthus piti 'pen mo. 4 Dhali waḵki/ a'di mii miinthus apo/ /e me'di pesu/ ka tee mo tani, dhali a'di ki ṯu'k me'di pesu/ mo dhali o /e gwo mo ki, ' Aha/ riċkina du is mo,' /e mini mii dhal a'di miinthus piti 'pen mo be!"

5 Dhali imandhunu ki she/ oki Tapa gwo mo ki, "Mari aman moŋgam gwo is bam is mo ma." 6 Dhali Tapa ki o gwo mo ki, "Waḵki/ um tan gi moŋgam gwo is jin wana e ki emen to jin minuwa 'tash mo tani, um mini mish o cwa yansan jin wana e ka 'kum'dii gwo mo ki, ' Dhalki a'di buḵu/ mo, dhali dhalki a'di ċuthu/ e ḵumma/ yi'de/ mo' dhali a'di midi ha um gwo e mo be.

Aṯu'c jin Min ma Manmiiya ṯu'c mo

7 Hili aja 'peni um, ta'dga manmiiya ṯu'c jin burki'da 'cesh mo walla jin ta'da manhil ḵa'bal mo, jin midi o a'di gwo mo ki a'di pu'dki'd 'peni bunto mo ki, ' Yayu/ ki jahanne/ mo ma dhali ċa'bi a'cesh mmoshwa to mo'? 8 Mina a'di diki dhal gwo e i is mo mmo/o gwo mo ki, ' Thosoni tonṯe/ gom aha/ mmoshwa mo ma, dhali deḵi waċkan e emba'd burrinyem pini mo dhali mii to gom aha/ mo ntagi aha/ mina 'baar to mmoshwa mo dhali pi to mo. Dhali yan'ko'd /e mini shwa to mo dhali pi to mo'? 9 A'di diki 'bora manmiiya ṯu'c piti bwa i is mo,

haali/ a'di miiki'da ris to kun kankina a'di gwo mo mmomii mo 'taa? 10 Wakan si'da/ ki um kankunu mmomiiya ris to gwansan mo tani, um mini o gwo mo ki, ' Aman 'kona ki ta imanmiiya tu'c kun 'koki ha me'd mo. Aman miikina jasi jan 'deŋ gana/ jin ta'da tu'c bam mo be.'"

Yesus Dhelelki 'Kwani kun 'Kosha Monthus Is mo Kun 'koni 'Kume'd mo

11 Dhali a'di pu'dki'd mo me'd jin yakina a'di bway pa Urushaliim mo tani, a'di yaki'd ki tur e bwaman gwayu/ gi pa Saamira mo dhali pany Jaliil mo be. 12 Me'd jin cickina a'di e ari bampa/ mo tani, imun mo tani a'di gamki 'kwani kun 'kosha monthus 'kup kun 'koni 'kume'd mo. Uni kun doshkin isa dhana 'peni a'di mo 13 dhali uni 'de'kki 'twam buni mo, mmo/o gwo mo ki, "Yesus /e jin ta Tapa mo, miiyi mii apo/ aman mo ma." 14 Dhali ki a'di parki uni e mo tani, a'di ki o uni gwo mo ki, "Iiku/ mo ma dhali tori is bum eya tente/ e igasiis mo." Me'd jin iikina uni mo tani uni dhelelkunu mo be. 15 Dhali ki jan tal 'deŋkamu/ 'peni uni parki mo e ki a'di wackunu mo tani, a'di tuki'da bor mo mmo/o gwo ki dhan 'twa/ jin caaca mmomaŋa Arumgimis mo be. 16 A'di bitki bwam/em piti a'cesh e sho'k ma Yesus mo, mmoci a'di mom'bor bwa i is mo. Hili a'di ta wathi/ gi pa Saamira mo be. 17 Yan'ko'd Yesus ki o a'di gwo mo ki, " 'Kona uni ki 'ko i'kume'd kun dhelelkunu mo 'taa? Mane uni kun 'koni pedoŋgon mane? 18 Jin tal 'deŋkamu/ bunya diki gam bway mmodoku/ mmomaŋa Arumgimis mo, hili jasi a'di jin diki ta wathi/ Yahuuda/ mo?" 19 A'di ki o a'di gwo mo ki, "Cuyi mis mo ma, dhali yayi mo. Moŋgam gwo is pini a'di wothki /e mo be."

Mo gi Mina Bampa/ gi Momisi Pu'du/ mo

20 Dhali a'di dotkunu gwo ki 'kwani Parsiyiin mo ki bampa/ ma Arumgimis midi pu'du/ ka kasja mo sa/? Yesus ki thok uni gwo mo dhali o ki, "Bampa/ ma Arumgimis midi diki yayu/ ki mo jin minu tim ki ye'th ye'th mo. 21 Walla uni mini o gwo mo ki, ' Hili mo mo ma, a'di a'dan be!' walla ' Imattaan mo!' Haali/ hili mo mo ma, bampa/ ma Arumgimis a'di di'di bwam um mo be." 22 A'di ki o imanciki a'di gwo gwo mo ki, "Atee midi pu'du/ mo ki um mina bwa o mmopara tee e mo jin ta ji gi Ya/ gi 'Kwani mo, hili um mini 'koki par a'di e mo be.

23 Dhali uni mini o um gwo mo ki, ' Hili mo mo ma, imattaan mo! walla imahan mo tani', Hili dhalku/ ki ii mo ma walla dhalku/ ki bath uni isho'k mo, 24 haali/ me'da wara sho'k jin dhidhi mo mo ka war 'pena 'bana kamu/ gi mo mis mo bwaya 'bana kamu/ gi momis mo tani, wakan mina Ya/ gi 'Kwani di eya teem piti mo be. 25 Hili ntwa/a/ a'di mina isi 'kosh ka nyor gom to ka ris mo dhali a'di minu wak ki 'kwani ma nyakum yil gwansan mo be. 26 Me'd jin miikina a'di ka tee ma Nowah mo tani, wakan si'da/ a'di midi mii ka tee gi Ya/ gi 'Kwani mo be. 27 Uni shwaki to mo dhali uni piki to mo, dhali uni mashkin mo, dhali uni 'kokin mmociya ci mmomash mo ntaga tee jin cickin ma Nowah e bwam ma kur mo, dhala gannu/ yi'de/ pu'dki'd mo dhali 'ce'd uni sho'k i'baar mo be. 28 Wakan si'da/ a'di mina e waka tee ma Luuth mo, uni shwaki to mo dhali uni piki to mo, dhali uni yolki to mo dhali uni yolkin mo, dhali uni siki to mo, dhali uni nyaŋki to mo. 29 Hili ka tee jin yakin ma Luuth ka pije/ 'peni pa Saduum mo tani, o'd dhali to jin si'du/ he'thki'd ka sho'k 'peni momis mo dhali 'ce'd uni sho'k i'baar mo be. 30 Wakan si'da/ i'ko'd a'di midi ta tee gi Ya/ gi 'Kwani mo ki a'di minu tor eya tente/ mo be. 31 Ka tee caan mo tani dhalki a'di jin di'd e 'kuŋgu'b mo midi diki thulu ka 'cesh mmokal tom piti 'peni gu'b mo, dhali dhalki a'di jin di'd e bwam bunto mo midi diki dokku/ ka nyaŋ'ko'd mo. 32 Kayi gwo gi asha Luuth e mo ma. 33 A'diyin jin midi simm to e jin mina a'di ita e mondiki/e mo tani midi this a'di e mo, hili a'diyin jin midi this mondiki/em piti e mo tani a'di midi woth a'di mo be. 34 Aha/ tora um gwo mo ki, ki mon'thiny caan mo tani 'kwani su/ mini 'kowa cin 'de/ mo, jan 'de/ minu bu'th mo dhali jaŋ kamu/ minu dhalku/ mo be. 35 Up mini 'ko isu/ kun mini yor to imontal 'de/ mo, jan 'de/ minu bu'th mo, dhali jaŋ kamu/ minu dhalku/ mo be." 36 Dhali 'kwani su/ si'da/ mini 'ko e bwam bunto mo jan 'de/ minu bu'th mo dhali jaŋ kamu/ minu dhalku/ mo be. 37 Dhali uni dotki a'di gwo mo ki, "Imana, Tapa?" A'di ki thok uni gwo mo ki, "E moyin jin mina buŋgwar isi di nycine/ mo tani a'di imina ris koro/ itul'kup imontal 'de/ si'da/ mo be."

Luuka 18

Gwom 'Bi'th/e goma 'Bom jin Wun ma Kath mo dhala Mandwall Gwo mo

1 Dhali a'di ki tor uni gwo ki gwom 'bi'th/e mo jin tagi 'pemen jin mina uni ka mii 'tho isa yempa/ mo ba/ dhali mmo'koki shi/ bwa mo, 2 mmo/o gwo mo ki, "E 'Peŋkuman bampaŋ kamu/ mo tani wathi/ diki'd jin ta'da mandwall gwo mo jin diki ko/ka Arumgimis mo dhali diki tak 'kwani mo. 3 Hili a'boma kamu/ jin wun ma kath si'da/ mo tani diki'd e 'peŋkuman bampa/ caan mo, dhala yim rashki ya ka yempa/ bway a'di mo, mmo/o gwo mo ki, ' Wothi aha/ mmota kar/e mo ma apo/ a'di jin yeri aha/ is ki gway mo.' 4 Hili ki a'di di'd mmo/usha yim woth mo tani, hili i'ko'd a'di ki o gwo ki is piti mo ki, ' Hili aha/ dina ki ko/a Arumgimis mo walla tak 'kwani mo yisa, 5 hili goma 'bom yansan jin wun ma kath mo jin to'cki aha/ 'kus mo tani, aha/ mina wotha yim mmota kar/e mo, wakan ka yim midi diki wuya is e mo ki yam piti jin rashkina a'di e mo be.'" 6 Yan'ko'd Tapa ki o gwo mo ki, "Cikki gwo mo ma jin on ma mandwall gwo jin diki ta kar/e mo 7 Dhali min ma Arumgimis diki mii ka kar/e gom kum piti kun kwanykina a'di mo 'taa? uni kun gwoki 'twa/ i a'di ki montee mo dhali ki mon'thiny ilu/ mo 'taa? Mina a'di taya dite/ apo/ uni mo 'taa? 8 Aha/ ona um gwo mo ki a'di midi kali mii ma kar/e gom uni ki jahanne/ mo. Bahili ki Ya/ gi 'Kwani midi pu'du/ mo tani, mina a'di ka jiŋ gana/ igam gwo is apo/ mony'cesh mo 'taa?"

Gwom 'Bi'th/e gom 'Kwani Parsiyiin mo dhali Imantera Thulpa/ mo

9 Dhali a'di si'da/ torki gwom 'bi'th/e yansan ki unin tiya kun gamki gwo is ki is buni mo ki uni tana kar/e mo dhali wak kun tiya mo, 10 "Kwani su/ iikin bway gu'b gi mondhelela dhelel mmo'tho mo---jan 'de/ ta wathim Parsi mo dhali jamu/ ta'da mantera thulpa/ mo be. 11 Wathim Parsi doshki'd mo dhali 'tho goma ris to gwansan ki is piti mo ki, ' Arumgimis, aha/ 'bora /e bwa i is mo ki aha/ dina ki waki 'kwanin tiya mo--- kun ta imankwal to mo, dhali 'kwani kun 'koki ta kar/e mo, dhali imanmii miinycal mo walla mantera thulpa/ yansan mo. 12 Aha/ ga/kina to me'di su/ ka dhas mo. Dhali aha/ cina 'kupan

tom pem i'baar mo kun gamkika/ mo be.' 13 Hila mantera thulpa/ a'di doshki'd isa dhana/ mo, hili a'di diki 'de'k/em piti 'kupki momis mo, hili a'di dorki'da bor piti ki me'd mo, mmo/o gwo mo ki, ' Arumgimis, miiyi mii apo/ aha/ mo, jin tana manmii miinthus mo.' 14 Aha/ tora um gwo mo ki, wathi/ yansan yaki'd ka luŋgu'b bway gu'b piti mo ki mii ma kar/e mmobol tiya e mo, haali/ uni ka 'dete/ dete/ kun dhuki is ki ca mo tani uni minu dhu ki gwa'd mo, hili uni kun dhuki is ki gwa'd mo tani minu dhu ki ca mo be."

Yesus 'Borki Ushi Uci Mii mo

15 Dhali 'kwani 'kon si'da/ mmosusa usha 'pereny i a'di mo ki a'di midi ta uni is ki me'd mo, hili ki imancik a'di gwo parki a'di e mo tani, uni kucurki uni ki gwo mo be. 16 Hila Yesus yukki uni i a'di mo, mmo/o gwo mo ki, "Dhalki ushi uci iiyini Aha/ mo ma, dhali dhalki uni ki non mo, Haali/ ku gi wakansan mo tani 'kon e bampa/ ma Arumgimis mo be. 17 Ka jiŋ gana/ Aha/ ona um gwo mo ki, a'diyin jin midi diki bu'th bampa/ ma Arumgimis me'd ara 'ci mo tani midi diki cic a'di mo be."

Wathin Dhuru'c jin Ta Pa ki Pa mo jin Ta Tapa mo

18 Dhali tapaŋ kamu/ dot a'di gwo mo, mmo/o ki, "Mantor gwo jin 'boro'd mo, aha/ mina mii kata mmogam mal gi mondiki/e ki sule/ ya ye 'ba/ mo sa/?" 19 Dhala Yesus ki thok a'di gwo mo ki, "Atinta yuka /e Aha/ ki jim 'boro'd mo? Wathin tal 'deŋkamu/ yisa di'da jin 'boro'da, hili Arumgimis a'di 'de/ mo be. 20 /E mishi gwoŋkan kun 'kwarkunu kun o gwo mo ki, dhalki cal ki mii mii mo ma, dhalka 'kosh ki mii 'kosh mo ma, dhali dhalku/ to ki mii kwal mo ma, dhali dhalki gwonthus ki mii ak mo ma, hili taki cim dhali kwan mo ma." 21 Hili tapa ki o gwo mo ki, "Aris to gwansan i'baar mo miikika/ 'peni yil pem jin taga dhuru'c mo be." 22 Dhali ka Yesus cikki a'di mo tani, a'di ki o a'di gwo mo ki, "Ton tal 'deŋkamu/ di'd jin atha /e mo. /E mini yola ris to gwansan kun tana /e mo dhali ciki uni kun hatha'ko'd mo, dhali /e mini gam mo jin isha to kumma/ e momis mo--- dhali yayu/ mo, mmobath Aha/ isho'k mo." 23 Hili ki tapa cikki gwo gwansan mo tani, a'di warkina bwa ki dit mo, haali/ a'di ta wathi/ jin ta pa ki pa mo be. 24 Dhala Yesus hilki a'di mo, dhali o gwo mo ki, "Mii wa'di dita/ gom uni gwansan kun ta pa ki pa mo mmocic bampa/ ma Arumgimis mo!

25 Haali/ a'di 'ka'da mii gom kalman mmoya ki solol e jisan ma ipira/ mo, mmodhal wathi/ jin ta pa ki pa e i is mo mmociç bampa/ ma Arumgimis mo be." 26 Uni gwansan kun cikki a'di mo tani oki gwo mo ki, "Wakki/ wakan mo tani ija iminu woth mo sa/?" 27 Yesus ki thok gwo mo ki, "To kun molu mii ki 'kwani mo tani a'di mishu mii ka Arumgimis mo be." 28 Dhala Buturus ki o gwo mo ki, "Boro'd be, aman dhalkina ris tom bam 'pen i'baar mo dhali bath /e isho'k mo be." 29 Yan'ko'd Yesus ki o uni gwo mo ki, "Ka jiŋ gana/, Aha/ ona um gwo mo ki wathiŋ kamu/ yisa di'da jin dhalki gu'b piti 'pen mo, walla ash mo, walla ikam piti mo, walla icom mo, walla uçim piti mo, gom gway ma Arumgimis mo, 30 a'di jin midi diki bu'th to ki nyanye/ ka tee yan mo dhali ki she/ yil jin midi pu'du/ mo tani, a'di midi gam mondiki/e ki sule/ ya ye 'ba/ mo be."

Yesus Torki Mowum Piti Ntwa/a/ Me'di Kwara mo

31 Dhali ki a'di tulki uni kun 'koni 'kume'd i'ce'dka su/ is imontal 'de/ mo tani, a'di ki o uni gwo mo ki, "Hili mo mo ma, ana iina ii ka gagamis e pa Urushaliim mo, dhala ris to 'baar kun 'kwarkunu mo ka manci gwo ma Arumgimis kadhamo/ gom Ya/ gi 'Kwani mo tani minu thim mo be. 32 Haali/ a'di minu çi e me'd gi 'kwanin thus mo, dhali uni mini mii a'di ka mak mo, dhali a'di minu wak mo, dhali minu 'tak manya/ i is mo. 33 'Ko'di uni dorki a'di mo tani, uni ki 'kosh a'di jwa mo, dhali 'ko'da cimi kwara mo tani a'di midi cu mis dok/e mo be." 34 Dhali uni 'koki mish gwo gwansan 'ban mo, haali/ gwo yansan bagkunu 'peni uni mo, dhali uni 'koki nyith gwo jin okina a'di mo be.

Wathiny Ja'da/ jin Ta'da Man'Tho to A'di Waçkunu mo e Shemen Bway gi Pa Ariiha/ mo

35 Dhali ka Yesus 'dishki pa Ariiha/ is mo tani, wathiny ja'daŋ kamu/ ça'bki'd e shemen bway tur mmo'tho to mo, 36 dhali a'di cikki'da waambuhany 'kwani mmo/iikina uni ki iim pe mo, a'di ki dot gwo mo ki, ii yan ta'da tinta mo? 37 Dhali uni ki tor a'di gwo mo ka Yesus gi pa Naasira a'di yaki'd ki yampe mo be. 38 Wakan wathiny ja'da/ cuuki'd mo, mmo/o gwo mo ki, "Yesus Ya/ ma Dawuud, miiyi mii apo/ aha/ mo ma." 39 Dhali uni gwahan kun iikini twa/a/ mo tani kucurki wathiny ja'da/ ki gwo mo, mmotor a'di gwo mmoça'b ki shwam mo.

Hili a'di cuuki'd kagahara/ ki nyanye/ mo ki, "Ya/ ma Dawuud, miiyi mii apo/ aha/ mo ma." 40 Dhala Yesus doshki'd naskina/ mo dhali kan gwo mo ki a'di minu susu e a'di mo. Dhali ki wathi/ jin ta'da ja'da/ 'dishki a'di is mo tani, Yesus ki dot a'di mo ki, 41 "Atinta ŋapkina /e Aha/ mmomii gom /e mo?" A'di ki thok a'di gwo mo ki, "Tapa, aha/ ŋapa mmobu'th mo mish mo mo." 42 Dhala Yesus ki o a'di gwo mo ki, "Buthi mo mish mom pini mo ma. Moŋgam gwo is pini a'di wothki /e mo be." 43 Dhali ki jahanne/ a'di bu'thki mo mish mom piti mo dhali bathki a'di isho'k mo, mmoci a'di monyca mo. Dhali aris 'kwani 'baar mo, me'd jin parkina uni to yansan e mo tani uni maŋkina Arumgimis mo be.

Luuka 19

Yesus dhala Sakga/ mo

1 Yesus cicki'd e pa Ariiha mo dhali yaki'd ki tur mo be. 2 Hili mo mo ma, e mun mo tani wathiŋ kamu/ diki'd jin yuku gway ka Sakga/ mo. A'di taki'da 'kaŋ'kup gi imantera thulpa/ mo dhali a'di ta pa ki pa mo be. 3 Dhali a'di ŋapki mo mo mmopara Yesus e mo ki a'di ta'da ta mo, dhali hili a'di diki par a'di e mo goma risa waambuhany 'kwani shwa'da nyor mo, haali/ a'di kuta kut ki montur piti mo be. 4 Wakan a'di guski'd ntwa/a/ ki 'kwani mo dhali se mis cwampu/ mo mmopar a'di e mo, haala Yesus murki'di 'taki ya tur e bway caan mo. 5 Dhali ka Yesus pu'dki'd e mo yan mo tani, a'di hilki mo 'kupki mis mo dhali o a'di gwo mo ki, "Sakga/, thulu ka 'cesh ki jahanne/ mo ma, haali/ shwane/ Aha/ mina mii di e gu'b pini mo be." 6 Wakan a'di thulki'd ka 'cesh ki 'ta'b mo dhali bu'th a'di ki bwaŋ'kunyga/ mo be. 7 Dhali ki uni ka 'dete/ 'dete/ parki to yan e mo tani, uni 'baar miikina gumgum mo, mmo/o gwo mo ki, "A'di yaki'd mmota yilkina/ e gu'b ma manmii miinthus mo." 8 Dhala Sakga/ doshki'd ki mis mo dhali o Tapa gwo mo ki, "Hili mo mo ma, Tapa, a'ban tom pem jin taga mo tani aha/ cina a'di ki 'kwani kun hatha'ko'd mo, dhali wakki/ aha/ shwana to ki kup 'peni jan tal 'deŋkamu/ mo tani aha/ mina ci a'di ka nyaŋ'ko'd me'di doŋgon apo/ mo." 9 Dhala Yesus ki o a'di gwo mo ki "Shwane/ mowoth a'di pu'dki'd e gu'b yansan mo, haali/ a'di si'da/ ta ya/ ma Ibrahiim mo be. 10 Haali/

Ya/ gi 'Kwani pu'dki'd mo mmoŋapa ŋap mo dhali mmowotha woth mo gom uni kun thiskunu e mo be."

Gwom 'Bi'th/e goma Kuluny 'Dolkon I 'kume'd mo

11 Me'd jin cikkina uni gwo gwansan mo tani, a'di di'd mmo/o gwo mo dhali tor gwo ki gwom 'bi'th/e mo, haali/ a'di 'dishki pa Urushaliim is mo, dhali uni toshkin ki bampa/ ma Arumgimis midi piyu/ ki jahanne/ mo. 12 Wakan a'di oki gwo mo ki, "Wathi/ jin mii'da tu'c e bampa/ ma malik mo tani a'di yaki'd e bampaŋ kamu/ jin si'da si'd mo mmobu'th bampa/ ki is piti mo dhali yan'ko'd a'di ki dok ka nyaŋ'ko'd mo. 13 A'di yukki imanmiiya tu'c piti kun 'koni 'kume'd mo dhali ci uni akuluny 'dolkon i'kume'd mo dhali o uni gwo mo ki, ' Miiyi atu'c gwansan mo ntagi aha/ mina doku/ ka nyaŋ'ko'd mo.' 14 "Hili 'kwani gi bampam piti shi/ki a'di i e mo dhali hashki a'di 'kwani kun hashu mo mmobath a'di isho'k mo, mmo/o gwo mo ki, ' Am 'tena bwa jin mina wathi/ yansan ta tapa apo/ aman mo.' 15 Ki a'di miiki'd mo me'd dokkina a'di ka nyaŋ'ko'd mo, mmobu'th 'peŋkuman bampa/ mo, dhali a'di kanki imanmiiya tu'c gwansan gwo mo uni kun cikina a'di aguruush mo ki uni minu yuku e a'di mo ki a'di midi mish nyunykina/ to kun miikina uni mo be. 16 Jin twa/a/ pu'dki'd ibwambori a'di mo mmo/o gwo mo ki, ' Tapa, akuluny 'dolkon pini a'di marki is ki nyanye/ ka 'kume'd mo be.' 17 Dhali tapa ki o a'di gwo mo ki, ' Mba/ /e tana manmiiya tu'c jin 'boro'd mo. Haali/ /e ta a'di jin ta isiŋ gana/ mo eya po/ ushi to kun gwa'dan mo, /e mini tagi moshirr apowa ris 'peŋkuman bampa/ kun 'koni 'kume'd mo be.' 18 Dhali jin 'kon ma po/ isu/ pu'dki'd si'da/ mo mmo/o gwo mo ki, ' Tapa, akuluny 'dolkon pini warki'd ka mudhe'd mo be.' 19 Dhali tapa ki o a'di gwo mo ki, ' /E mini ta tapa apo/ 'peŋkuman bampa/ kun 'koni mudhe'd mo.' 20 Dhali yan'ko'd jaŋ kamu/ pu'dki'd mo mmo/o gwo mo ki, ' Tapa, akuluny 'dolkon pini a'dan be, jin karkika/ ki 'bore/ e burrinye/ mo, 21 haali/ aha/ ko/kina /e mo, haali/ /e ta wathi/ jin cesh mo ki thith mo. /E 'de'kki a'di jin dina /e ki kara 'cesh mo, dhali /e 'cithki a'di jin dina /e ki si mo be.' 22 Dhali tapa ki o a'di gwo mo ki, ' Ki gwom piniŋ gana/ mo tani aha/ mina dwall /e gwo mo, /e jin tana manmiiya tu'c jin ta thus ki thus kan mo. /E mishkin ki aha/ tana wathi/ jin ceshki mo ki thith mo, mmo'de'k a'di jin dika ki kara 'cesh mo dhali mmo'cith a'di jin dika ki si mo be. 23

Dhali atinta dina /e ki dhuwa guruush pem e mo kun dhunu uni mo, wakan ki aha/ mina doḵu mo tani aha/ mina tul uni is nyaḵki nyunykinam piti mo?' 24 Dhali taṗa ki o uni gwo mo uni kun doshkin mo ki, ' Budhi akuluny 'dolkon 'peṉi a'di mo ma, dhali c̱iyi a'di jin ta'd gi kuluny 'dolkon i'kume'd mo.' 25 Dhali uni ki o a'di gwo mo ki, ' Taṗa, a'di ta'd gi kuluny 'dolkon i'kume'd mo be.' 26 Aha/ ona um gwo mo ki, eya ris uni 'baar mo ka 'deṯe/ 'deṯe/ uni kun tan gi to mo tani minu c̱i ki nyanye/ mo, hili 'peni a'di jin dara'd mo tani, a'di jin tana a'di mo tani minu war a'di mo be. 27 Hili uni gwansan kun ta 'kuṗ ki Aha/ mo tani, uni kun 'koki ŋaṗ Aha/ mmota taṗa aṗo/ uni mo tani, susi uni imahan mo dhali 'koshi uni jwa ibwambori Aha/ mo."

Mo jin Pinu Mii E Mmociç Pa Urushaliim mo

28 Dhali ki a'di oki gwo gwansan mo tani, a'di yaki'd nṯwa/a/ ka gagamis 'kuṗki pa Urushaliim mo be. 29 Ki a'di 'dishki pam Beetṗagi is mo dhali pam Beeṯaniya is mo tani e 'kuwosh c̱aan jin yuḵu ka Setuun mo tani, a'di hashki imanciḵ a'di gwo isu/ mo, 30 mmo/o uni gwo mo ki, "Iiku/ bway bampaŋ kamu/ mo ma. Waḵki/ um mini ciç a'di mo tani, um mini gam ari thuluny jin dina wathiŋ kamu/ ki mera po/ nṯwa/a/ mo. 'Cuḵi a'di mo dhali guyi a'di gom Aha/ mo. 31 Waḵki/ jan ṯal 'deŋ kamu/ doṯ um gwo mo ki, ' Atinta 'cuḵa um a'di mo tani?', um mini o gwo cikise/ mo ki, ' Taṗa ŋaṗki a'di mo be.'" 32 Wakan uni gwansan kun hashkunu mo tani iikin mo dhali gam ari thuluny me'd jin ṯorkin ma Yesus uni gwo mo be.

33 Dhali me'd jin 'cuḵkina uni ari thuluny mo tani, com thuluny ki o uni gwo mo ki, "Atinta 'cuḵa um ari thuluny mo?" 34 Dhali uni thoḵki gwo mo ki, "Taṗa ŋaṗki a'di mo be." 35 Dhali ki uni suski a'di aYesus mo tani, uni ṯa'kki burrinyem buni aṗo/ ari thuluny mo dhali kara Yesus aṗo/ a'di mo be. 36 Me'd jin yakina a'di mo tani, uni ṗa'dki burrinyem buni e bway tur mo be. 37 Dhali me'd jin 'dishkina a'di mo is e 'kuwosh Seṯuun jin thulki'd ka luŋgu'b mo tani, adhana waambuhany 'kwani kun ta imanciḵ a'di gwo uni ṯelki mii 'pen mmo'kuny bwa mo dhali mmomaŋa Arumgimis ki 'twa/ jin caaca mo haali/ goma ris miim 'bi'thga/ kun ṗarkina uni e mo, 38 mmo/o gwo mo ki,

"Mom'bor mii goma malik mo a'di jin pu'dki'd ki gway gi Tapa mo!
Monku'th is e momis mo dhali monyca e mo jin caaya e ki ca mo!"

39 Dhali 'kwani Parsiyiina tiya kun 'kokin e bwamana waambuhany 'kwani oki a'di gwo mo ki, "Mantor gwo, kucuri imancik /e gwo ki gwo mo ma." 40 Dhala Yesus ki thok uni gwo mo dhali o ki, "Aha/ tora um gwo mo ki, wakki/ uni mini 'ko ki shwam mo tani, wosh gwahan mini 'ther cuuwa/ mo be."

41 Dhali ka Yesus 'dishki 'penkuman bampa/ is mo tani, a'di gwoki'd apo/ a'di mo, 42 mmo o gwo mo ki, "Wakki/ /e mini 'taki misha tee yan mo, to kun kali /e monku'th is mo tani, Hili shwane/ uni bagkunu 'peni /em pini mo be. 43 Haala tee mini pu'du apo/ /e mo ki 'kwani kun ta 'kup ki /e mo mini nyana gon mmo'kam /e is mo dhali /e minu hem mo ki 'twankal kuku mo be. 44 Dhali uni mini dor /e 'ko'da 'cesh mo, dhali nyakki ucim pini mo. Dhali uni mini 'koki dhal wosha kamu/ ka makampo/ e /e mo haali/ /e diki nyith mo mo gom mowoth pini mo be."

Mmodhelel Gu'b gi Mondhelela dhelel mo

45 Dhala Yesus cicki gu'b gi mondhelela dhelel mo dhali telki mii 'pen mmo/ur 'kwani gwansan ka pije/ kun yoli to mo, 46 mmo/o uni gwo mo ki, "A'di 'kwarkunu mo ki, ' Gu'b pem midi ta gu'b jin minu 'tho mo,' hili um miiki a'di me'd gu'b gi 'kwanin 'di/ mo be." 47 Wakana Yesus diki'd mmotor uni gwo isa yempa/ e gu'b gi mondhelela dhelel mo. Dhali igasiis kun can dhali iman'kwar to dhali 'kwanin gwanyjaka/ uni napki bway mmo'ce'd a'di sho'k mo, 48 hili uni 'koki gam bway mmomii a'di mo haali/ aris 'kwani 'baar mo uni cikki gwom piti ki 'bore/ mo be.

Luuka 20

Moshirr ma Yesus Dotkunu Gwondot mo

1 Dhali ka cima kamu/ me'd jin torkin ma Yesus 'kwani gwo e gu'b gi mondhelela dhelel mo dhali mmoci gwom'borga/ mo tani igasiis kun can dhali iman'kwar to dhali 'kwani gwanyjaka/ uni pu'dkini a'di mo.

2 Uni oki gwo mo, mmo/o a'di ki, "Tori aman gwo mo ma ki moshirr maja imiikina /e to gwansan mo, walla ija ciki /e moshirr yansan mo?" 3 A'di ki thok gwo mo dhali o uni gwo mo ki, "Aha/ si'da/ mina dot um gwondot mo, dhali um mini toraa/ gwo mo. 4 Mo jin miin ma Yohaana mii ki yi'de/ 'peni momis mo: Walla 'peni 'kwani mo?" 5 Dhali uni thokki gwo ki is buni mo, mmo/o gwo mo ki, "Wakki/ ana mina o gwo mo ki, ' Peni momis mo tani', a'di midi o ana gwo mo ki, ' Dhali atinta 'kona um ki gam a'di gwo is mo?' 6 Hili wakki/ ana mina o gwo mo ki, ' Peni 'kwani mo tani', aris 'kwani 'baar mini 'kosh ana ki wosh mo, haali/ uni gamki gwo me'd ka Yohaan ta'da manci gwo ma Arumgimis mo be." 7 Wakan uni thokki gwo mo ki uni 'koki mish mo jin yayina a'di 'peni cine/ mo be. 8 Dhala Yesus ki o uni gwo mo ki, "Walla Aha/ si'da/ yisa mina tor um gwo mo gom moshirr kun miikika/ to gwansan mo."

Gwom 'Bi'th/e gom Bwaman mo ma Mura'th jin Sinu mo dhali Imanhil Mo mo

9 A'di torki 'kwani gwo yan ki gwom 'bi'th/e mo ki, "Wathi/ diki'd jin siki'da mura'th mo, dhali a'di ki dhal a'di e uni kun mina tu'c mo, dhali a'di ki ya bampaŋ kamu/ jin si'da si'd goma cim ka ris mo be. 10 Dhali ki mo pu'dki'd mo tani a'di hashki'da manmiiya tuca kamu/ mmota manhil mo mo, ki uni mini 'taki ci a'di mamana mura'th mo. Hili amancor mo dorki a'di mo, dhali hashki a'di me'd 'teŋ gana/ mo be. 11 Dhali a'di ki hashki'da manmiiya tuca kamu/ mo dhali uni si'da/ ki dor a'di mo, mmomii a'di ki mon'the is ki shi/ shi/ mo, dhali hash a'di me'd 'teŋ gana/ mo be. 12 Dhali a'di si'da/ hashki jaŋ kamu/ jin 'kon ma po/ ikwara dok/e mo dhali uni si'da/ ki kar a'di jama/ i is mo, dhali bit a'di ka pije/ mo. 13 Wakan tapa gi mosinu oki gwo mo ki, ' Aha/ mina miiya tinta mo? Aha/ mina hashki uni Ya/m pem jin enka/ mo. A'di wari imina uni itak mo.' 14 Hili ka manhil mo parki a'di e mo tani, uni ki o gwo e bwamani is buni mo, mmo/o ki, ' A'di jin midi kal mal a'dan ti. Dhalki ana 'kosha a'di jwa mo ki mal piti midi ta jim bana mo be.' 15 Dhali uni bitki a'di ka pije/ 'peni bwam mosinu mo dhali 'kosh a'di jwa mo. Dhali Tapa gi bwam mosinu midi miiya tinta gom uni i'ko'd mo? 16 A'di midi pu'du/ mo dhali 'ce'd imanhil mo gwansan

sho'k mo, dhali midi ci bwam mosinu ki kun tiya mo be." Ki uni cikki gwo yan mo tani, uni ki o gwo mo ki, "Mina a'di diki wakan mo!"

17 Hila Yesus hilki uni mo, dhali o uni gwo mo ki, " 'Pemen gwo caan jin 'kwarkunu ta'da tinta mo: ' Wosh caan jin ushkina imannyaŋ gu'b mo tani warki'd ki wosh gi 'pena bi mo'? 18 Aris 'kwani 'baar ka 'dete/ 'dete/ kun bitkin e wosh yan mo tani minu 'ce'd bwa ka 'ci'cimi'th mo, dhali a'di jin mina a'di bita po/ mo tani midi 'ce'd bwa mo."

Mo gi Cinu Athulpa/ ka Kayisar mo

19 Wakan iman'kwar to dhali igasiis kun can palki mii mo mmodhu me'd buni apo/ a'di ka tee caan mo, haali/ uni nyithkin ki a'di torki gwom 'bi'th/e yan apo/ uni mo. Hili uni ko/ki 'kwani mo be. 20 Wakan mmohil a'di ki 'bore/ mo tani, uni hashki iman'kar mo mo kun dhu is buni me'd 'kwanimpaŋ gana/ mo, ki uni mini 'taki bu'th gwo 'peni a'di jin okina a'di mo, wakan ki uni mini ci a'di e wathi/ jin cila mom'bi'th mo dhali eya mudhiir jin ta gi moshirr mo be. 21 Uni dotki a'di mo, mmo/o gwo mo ki, "Mantor gwo, am mishkina ki /e oki gwo mo dhali tor gwo ki 'boreŋ gana/ mo, dhali /e diki tor mii jin miinu ka gwar 'de/ mo, hili ka jiŋ gana/ /e torki gwo ki 'bore/ ki bway ma Arumgimis mo be. 22 A'di ta gwoŋkan ki am mina cika Kayisara thulpa/ mowa, walla yisa mo?" 23 Hila Yesus nyithki'da gany buni kun ishkina uni a'cesh mo, dhali o uni gwo mo ki, 24 "Tori Aha/ emena guruush mo ma. Jamas ma ja a'dan mo dhali gway ma ja di'da po/ a'di mo?" Uni ki o gwo mo ki, "Jamas ma Kayisar mo." 25 A'di ki o uni gwo mo ki, "Hili cika Kayisar to kun ta kuma Kayisar mo, dhali cika Arumgimis to kun ta kuma Arumgimis mo." 26 Dhali uni 'koki gam to shiggaŋ kamu/ jin okina a'di ibwambori 'kwani mo, hili uni merkin e gwonthok piti mo, dhali uni 'kokin shwam mo.

Mo gi Dotu gwondot gom Mo gi Pinu mo

27 Dhali 'kwani Saduukiyina tiya pu'dkini a'di mo, uni kun oki gwo mo ki mompinuŋ kamu/ yisa di'da, 28 dhali uni ki dot a'di gwondot mo, mmo/o gwo mo ki, "Mantor gwo, Amusa 'kwarki aman gwo mo ki wakka kam gi wathi/ wuki'd mo ki a'di ta'd gi ash mo, dhali dargi uci mo tani, wathi/ midi mash asha kam mo, dhali dho'th uci goma kam piti mo. 29 Dhali ikam 'kokini pesu/ mo dhali jin twa/a/ maski'da

'bom mo, dhali a'di wuki'd ki dargi uc̱i mo, 30 dhali jin 'kon ma p̱o/ isu/ si'da/ mo be. 31 Dhali jin 'kon ma p̱o/ ikwara mashki'da yim mo, dhali ki mii jin nyak̲ka'd mo tani unim pesu/ i'baar mo tani 'koki tagi uc̱i mo, ntagi uni wukin mo be. 32 Yan'ko'd a'bom si'da/ wuki'd mo be. 33 Dhali e mompinu mo tani, ayim midi ta asha ja mo? Haali/ unim pesu/ karkina yim ki ashim buni mo."

34 Dhala Yesus ki o uni gwo mo ki, "Iya/ gi yil gwansan mo tani uni mashkin mo dhali uni c̱ikunu bway mmomash mo. 35 Hili uni gwansan kun dhunu ki ku gi ha me'd mo mmop̱u'd e she/ yil c̱aan mo dhali e mompinu 'peni mowu mo walla mini 'koki mash mo walla minu 'koki c̱i mmomash mo. 36 Walla uni mini 'koki wu dok̲/e mo, haali/ uni nyak̲kin ki iman'doyu gwo mo dhali uni ta iya/ ma Arumgimis mo, kun ta iya/ gi mompinu mo be. 37 Hili ki uni kun wukin minu cu mo tani, hila musa t̲orkunu gwo mo, e ari cwa e mombwaasho mo, e mo jin yuk̲kina a'di Tap̱a jin ta'da Arumgimis ma Ibrahiim mo dhali Arumgimis ma Is/hak̲ mo dhali Arumgimis maYak̲uub mo be. 38 Dhali hili a'di diki ta Arumgimis jin wuki'd mo, hili Arumgimis jin di'd ki e mo, haali/ aris uni 'baar 'kokin ki e ki a'di mo be." 39 Dhali iman'kwar ton tiya thok̲ki a'di gwo mo ki, "Man̲tor gwo, /e thok̲ki gwo ki 'bore/ mo be." 40 Haali/ uni 'koki ŋap̱ mmodo̲t̲ a'di aris gwo mo.

Mo jin do̲t̲u Gwondo̲t̲ gom Ya/ ma Dawuu'd mo

41 Yesus ki o uni gwo mo ki, "Uni oki gwo ka K̲rist̲hos ta ya/ ma Dawuu'd kata mo? 42 Haala Dawuu'd ki is piti oki gwo eya warka/ ma Masamur mo ki,

> ' Tap̱a ki o Tap̱am pem gwo mo ki,
> 'C̱a'bi Aha/ ki me'da bimporos pem mo ma,
> 43 ntagi Aha/ mina dhu 'kup̱ pini mmota cwa kun dhuna /e sho'k pini mo.'

44 Wakan aDawuu'd yuk̲ki'da K̲rist̲hos ki Tap̱a mo, wakan kata yuk̲a a'di aDawuu'd ki ya/m piti mo?"

Yesus Be'dki gwo gom Iman'kwar To mo
45 Dhali e bwany'ce ma ris 'kwani 'baar mo tani a'di ki o imancik a'di gwo gwo mo ki, 46 "Jiyi iman'kwar to ki e ki 'bore/ mo ma, uni kun eni monyjaŋgal ki burrinyen turga/ i is mo dhali en monthe me'd kagahara/ e mo ma suug mo dhali en moŋ'kom 'borga/ e gu'b gi montul is mo dhali e mo kun takuwa tak eya ris mo shwan to mo. 47 Uni si'da/ loshki gu'b gi up kun wuna ikathim buni mo, dhali uni ki tor mon'tho kun 'thonu ki rash rash mo. 'Kwani gi wakansan mo tani mini bu'th dhan mii wak kun caaca mo be."

Luuka 21

A'bom jin Wun ma Kath jin Ci To mo
1 A'di 'de'kki em piti ki mis mo dhali par uni gun ta pa ki pa e mo mmodhu tom buni kun cina uni ki me'd e mo jin dhunuwa guurush mo. 2 Dhali a'di ki para 'boma ha'th'ko'd e jin wun ma kath mo mmodhu ushi emena guurush isu/ kun ta gi 'per[i 21.2] mo. 3 Wakan a'di oki gwo mo ki, "Ka jiŋ gana/ Aha/ tora um gwo mo, ka 'boma ha'th'ko'd yan jin wun ma kathim piti mo tani a'di dhuki to jin boli'da ris uni gun tan e mo be. 4 Haali/ uni 'baar pashki to 'pen mo 'peni tom buni gun ishkin ka enthus mo. Hili ayim, 'pena ha'th'ko'd piti mo tani, dhuki'da ris to 'baar kun mini kar a'di mo be."

Mo jin 'Ce'du Gu'b gi Mondheleladhelel Sho'k mo dhali Jamas Mii jin Toru Ntwa/a/ gom 'Pemen jiŋ 'Ko'd mo
5 Dhali me'd jin ona 'kwanin tiya gwo gom gu'b gi mondheleladhelel mo, mmonyaŋu a'di ki wosha 'borga/ mo dhali to kun cinu mo, dhali a'di ki o gwo mo ki, 6 "Me'da ris to gwansan kun parkina um e mo tani, atee mini pu'du/ mo ki wosha kamu/ yisa minu dhal ka makampo/ apowa kamu/ imahan yisa kun mini 'koki ta'ka 'cesh mo."

7 Wakan uni ki dot a'di gwo mo ki, "Mantor Gwo, ki mii yan midi mii kakasja mo? Dhali jamas mii gi wakata mini mii mo? ki mii yansan jin mura 'twa/ mmobu'th mo mo?" 8 Dhali a'di ki o gwo mo ki, " 'Cunycuri mii ki is bum ki 'bore/ mo ma ki um minu 'koki susi dheres

[i 21.2] i 21.2 Kun wana e ka girish 'de/ mo be.

mo. Haali/ ’kwani tana ris mini iiyu/ ki gway pem mo, mmo/o gwo mo ki, ' Aha/ tana a'di be,' dhali, ' Mo a'di pu'dki'd hila/ mo tani.' Dhalku/ ki ii mmobath uni isho'k mo. 9 Dhali ki um mini cik gwo gom mo/as mo dhali adulatt jin miina 'kwani mo tani, dhalka shi/iny jwa ki shwa mo ma, haali/ mii yansan a'di midi mii bu'th mo mo ntwa/a/ mo, hili 'pemen midi diki pu’d naskina/ ki jahanne/ mo."

10 Yan'ko'd a'di ki o uni gwo mo ki, "Kal gi kala kamu/ midi cu mis apo/ kala kamu/ mo, dhali dhan 'peŋkuman bampaŋ kamu/ midi cu mis apo/ dhan 'peŋkuman bampaŋ kamu/ mo be. 11 Dhan mony'cesh midi yikin is ki mo ka ris mo, dhali e mon tiya ka ris mo tani te/ midi 'kosha 'kosh mo dhali mo/isa nyor 'peni to kun woci 'kwani is she/ mo. Dhali to kun mini dher 'kwani is bwa mo dhali dhan momer 'peni momis mo be. 12 Hili ntwa/a/ ka ris to gwansan mo tani, uni mini dhu me'd buni apo/ um mo dhali to’c um bwa mo, mmoci um e gu’b gi montul is mo dhali eya sijin mo, dhali um minu susu mbwambori imalik mo dhali e imudhiir mo gom gway pem mo be. 13 Yansan midi ta atente/ gom um mmota iman/o gwo mo be. 14 Thosoni adum bum ntwa/a/ mo ma dhali dhalku/ ki dhuwa du ki mur mo gom gwo jin mina umi thok mo, 15 haali/ Aha/ mina ci um 'twa/ mo dhali moyuk mo a'di jin mina jan 'deŋ kamu/ 'peni uni kun ta 'kupki um mol roc mo walla 'ce'd uma po/ mo be. 16 Hili um minu ci mo ki ikwan si'da/ mo, dhali ikam bum mo, dhali ibas bum mo, dhali imugum bum mo, dhali kun tiya 'peni bwam um mo tani mina uni i'kosh jwa mo be. 17 Um mina 'kwani 'baar ishi/i e mo gom gway pem mo be. 18 Hili amur 'kup 'deŋ kamum bum mo tani minu diki 'ce'd sho'k mo be. 19 Ki miim bum jin 'dima um 'kup mo tani um mini gam moŋ'kom bum mo be.

20 Hili ki um mini par Pa Urushaliim e mmo'kamkunu a'di 'kup ki dek ki 'kwani ma mee mo tani, yan'ko'd um ki mish mo mo ki a'di ta mony'ce'd sho'k jin pu'dki'd ki 'dishe/ mo be. 21 Yan'ko'd dhali uni gwansan kun 'kon e Pa Yahuudiyya mini so 'kuwosha turga/ mo, dhali dhalki uni gwansan kun 'kon e bwaman 'peŋkuman bampa/ mo tani mini ii mo, dhali mmo'koki dhal uni gwansan kun 'kon ka pije/ e bampa/ mmocic e a'di mo. 22 Haali/ atee gwansan a'di ta mo gi toru gwo 'twa/a 'cesh ka kar/e mo, wakan mmothima ris to kun 'kwarkunu mo be. 23 Ayy/ ayy/ ayy gom uni gwansan kun bwaa uci mo dhali gom uni gwansan kun ci uci ako mmopi mo ka tee gwansan mo! Haali/

adhana wukura/ midi caaca mo jin midi pu'du/ apo/ mony'cesh mo, dhali anyor midi di apo/ 'kwani gwansan mo. 24 Dhali uni minu tor 'ko'da 'cesh ki sheŋ gandala turga/ mo, dhali uni minu sus mmota habuus e bwaman kal gi 'kwaniny'ceshi 'baar mo, dhali Pa Urushaliim minu shubur ki sho'k gi 'kwani kun 'koki ta 'Kwani Yahuuda/ mo ntaga tee gi 'kwani kun 'koki ta 'Kwani Yahuuda/ minu thim mo be.

Mo jin Mina Ya/ gi 'Kwani Doku/ mo

25 Dhali jamas mii midi di eya tente/ mo, dhala ppe mo, dhali acul mo, dhali eya po/ mony'cesh mo tani awukura/ e kal gi 'kwaniny'cesh mo midi di mo, eya dumbul bway mo goma kuku/ kuku/ kumma/ yi'de/ mo dhali mombir bakal mo. 26 'Kwani mina shi/ini wu 'kup mo gom moŋko/ is gom to jin corkina uni mo a'di jin midi pu'du/ apo/ mony'cesh mo. Haali/ mom'bi'th gi momis mo tani minu yikin is mo be. 27 Dhali yan'ko'd uni mini par Ya/ gi 'Kwani e mo mmoyayu/ e bwaarak ki mom'bi'th mo dhali ki dhan monyca jin ca'd ilu/ mo be. 28 Dhali ka ris to gwansan mini tel mii 'pen mmobu'th mo mo tani, hili 'kup ki mis mo ma dhali 'deki 'kup bum mo, haali/ mowan 'bam bum mo tani a'di 'disha'dish mo be."

29 Dhali a'di ki tor uni gwo mo ki gwom 'bi'th/e mo ki, "Hili cwampu/ mo ma, dhali aris cwa 'baar mo. 30 Me'd jin daka lu/a uni jipiny this mo tani, um ki par mo e gom is bum mo dhali um ki mish mo mo ki moyurantee a'di 'disha'dish hila/ mo be. 31 Wakan si'da/, ki um mini par aris to gwansan e mmobu'th mo mo tani, um ki mish mo mo ki dhan 'peŋkuman bampa/ ma Arumgimis 'disha'dish mo be. 32 Ka jiŋ gana/ Aha/ ona um gwo mo ki, 'kwani ma nyakum yil gwansan mo tani mini 'koki pe mo ntagi to 'baar minu thim mo be. 33 Momis dhali mony'cesh mini pe mo tani, hili gwom pem mini 'koki pe mo be.

34 Hili 'cunycuri is bum ki 'bore/ mo ma, hili isi ciki/ adum bum mina umi bit is jwa mo 'peni mo jin tanu adhora su mo dhali 'peni mo gi 'kosh ma su 'kwani mo dhali mii kun noni 'twa/ e mondiki/e yan mo, dhali atee yan midi pu'du/ apo/ um ise/ me'da gume/ mo 35 mmowa e ka gume/ mo. Haali/ a'di midi pu'du/ apo/ 'kwani 'baar mo uni gun 'kokin e jis/e gi mony'cesh yansan mo be. 36 Hili timi mo mo ma ka tee 'baar mo, mmo'tho mo ki um mini ta gi mom'bi'th mmoye aris to

gwansan mo kun mini bu'th mo mo, dhali mmodoshi bwambori Ya/ gi ’Kwani mo be."

37 Dhali ka yempa/ mo tani a'di diki'd mmotor gwo e gu'b gi mondheleladhelel mo, dhali hili ki mon'thiny mo tani a'di yaki'd ka pije/ mo dhali ca'b e 'kuwosh jin yuku ka Setuun mo be. 38 Dhali ki mon'thamo/ ka’tum mo tani aris 'kwani 'baar pu'dkini a'di mo e gu'b gi mondheleladhelel mo mmocik gwo 'peni a'di mo be.

Luuka 22

Awuth jin Wuthu Apowa Yesus mo

1 Dhala cim gi Maaŋkuthu'd jin minu ki Darga/ Cumat 'dishki'd mo, a'di jin yuku ki Mompe'kupanyolos mo. 2 Dhali igasiis kun can mo dhali iman'kwar to uni 'kokin mmoŋap bway mo ki uni mini kara Yesus mmowu mo, haali/ uni ko/ki 'kwani mo. 3 Yan'ko'd Setaan cicki'd eya Yahuusa mo, a'di jin yuku ka Iskarayuuti mo, a'di jin 'dap tiya 'twa/ ka 'kume'd i'ce'dka su/ mo. 4 Yahuusa a'di yaki'd bway igasiis kun can mo mmotora tor nyakki itapa gi 'kwani ma thuruuk mo gom bway jin mina a'di 'citha Yesus is ki gwo mo be. 5 Dhali uni 'kunykina bwa mo dhali gam gwo me'd mmoci a'di aguruush mo be. 6 Wakan a'di gamki gwo me'd mo dhali ŋap embula 'borga/ mmoci a'di e me'di uni ka kup ki darga/ waambuhany 'kwani mo be.

Yesus A'di Shwaki To gi Mompe'kupanyolos Nyakki Imancik A'di Gwo mo

7 Yan'ko'd atee pu'dki'd mo ki maaŋkuthu'd jin minu ki darga/ cumat mo, ka tee gi ari ka'bal gi mompe'kupanyolos jin minu mii 'citha bas mo. 8 Wakana Yesus hashki'da Buturus mo dhala Yohaan mo, mmo/o gwo mo ki, "Iiku/ mo ma dhali thoson to gom Mompe'kupanyols gom ana mo, wakan ki ana mina shwa a'di mo." 9 Uni ki o a'di gwo mo ki, "Mana o /e bwa mo jin mina amani thoson to mo?" 10 A'di ki thok uni gwo mo ki, "Hili mo mo ma, ki um mini cic e 'peŋkuman bampa/ mo tani, um mini gam wathiŋ kamu/ jin ha'bki yi'de/ ki dhur mo. Bathi a'di mo ma ntagi gu'b jin yakina a'di iya mo. 11 Dhali oyi com gu'b gwo mo ki, ' Amantor gwo o/e gwo mo ki, "Mane gu'b hilkina mana, jin miga/ shwa to gi mompe'kupanyolos nyakki imancik Aha/ gwo

mo?"' 12 A'di midi torki um dhan bwaman gu'ba beega/ jin di isi mis apowa kamu/ mo jin isha to ki korom korom mo. E mun mo tani thosoni to mo ma." 13 Wakan uni iikin mo, dhali gama ris to me'd jin torkina a'di uni gwo mo. Dhali yan'ko'd uni ki thoson to gom mompe'kupanyolos mo be.

14 Dhali ki mo pu'dki'd mo tani, a'di ca'bki'da tharabeesa nyakki uni kun dhunu ki she/ mo. 15 Yan'ko'd a'di ki o uni gwo mo ki, "Aha/ dina gwo i bwa ki nyanye/ mmonyak to shwa nyakki um ntwa/a/ ki Aha/ dina is ki 'kosh ka nyor mo be. 16 Haali/ Aha/ ona um gwo mo ki, Aha/ mina diki shwa a'di dok/e mo ntagi a'di minu thim e bampa/ ma Arumgimis mo be." 17 Yan'ko'da Yesus ki butha kubbaaya mo, dhali ki a'di ciki mom'bor bwa i is mo tani, a'di ki o gwo mo ki, "Buthi to yansan mo ma, dhali nyaki a'di ibwamani um cem bum mo. 18 Haali/ Aha/ ona um gwo mo ki, Aha/ mina diki pi yiman maman cwa dok/e mo ntagi bampa/ ma Arumgimis midi pu'du/ mo be." 19 Yan'ko'd a'di ki bu'th maaŋkuthu'd mo, dhali ki a'di ciki mo jin 'boruwa 'bor bwa i is mo tani, a'di ki 'ce'd a'di mo, dhali ciku ki uni mo, mmo/o gwo mo ki, "Yansan ta buŋgwar is pem mo, a'di jin cikunu gom um mo. Miiyi mii yansan mo ma mmoka Aha/ e mo." 20 Hili a'di bu'thki'da kubbaaya 'ko'di tonte/ mo, mmo/o gwo mo ki, "Akubbaaya yan ta gwon this jin gamu me'd ka bas pem mo, jin gacki'd gom um mo be. 21 Hili, hili mo mo ma. Me'd gi a'di jin 'cithi Aha/ is ki gwo mo a'di nyakki di ki Aha/ eya tharabeesa mo be. 22 Haali/ Ya/ gi 'Kwani yaki'd me'd jin okunu gom a'di mo. Hili wayyi e wathi/ caan jin 'cithki a'di is ki gwo mo!" 23 Dhali uni telki mii 'pen mmotora tor ka rum'kup mmo/o gwo ki jana 'peni bwam uni mo jin midi mii to yansan mo.

Gwo jin Su'kgu gom A'di jin Midi Ca mo

24 Dhali adhan mowal si'da/ cuki mis e bwamani uni mo gom a'di ja iminu kar ki ca ibwamani uni mo. 25 A'di ki o uni gwo mo ki, "Imalik gi 'kwani kun 'koki ta 'kwani Yahuuda/ mo tani miiki mo jin tanu tapa apo/ uni mo, dhali a'di jin ta'dgi moshirr apo/ uni mo tani yukkunu gway ki imanmii ki 'bore/ gom uni mo. 26 Hili a'di midi diki di wakan gom um mo. Hili, dhalki a'di jin ca'd e bwam um mo dhal mii e i is mo mmowar ki gwa'd mo dhali a'di jin di'di twa/a/ midi war ki a'di jin mii to mo. 27 Haali/ a'di jin ca'd mo tani, ta a'din 'de/ jin di'da

tharabeesa mo 'taa, walla a'di jin ta'da manmii to mo? Diki ta a'di jin di'da tharabeesa mo 'taa? Hili Aha/ dina ibwam um me'd a'din 'de/ jin mii to mo. 28 Hili um ta uni gwansan kun rashi 'ko nyakki Aha/ e mompal pem mo. 29 Me'da Baba mmotorkina a'di Aha/ bampa/ i e mo tani wakan si'da/ Aha/ torkina a'di um i e mo, 30 ki um mini shwa to mo dhali pi to eya tharabeesa e bampam pem mo, dhali um mini 'ko eya kurse/ gi Tapa mo mmodwalla ris 'kwani ma Israyiil gwo mo uni kun 'kon ma waki 'kume'd i'ce'dka su/ mo.

Mo jin Min ma Buturus iWat Gwo mo A'di Torkunu Ntwa/a/ mo
31 Simaan, Simaan, hili mo mo ma, Setaan dina gwo ibwa mmo'dash um me'd emen pos mo. 32 Hili aha/ 'thokina gom /e mo, ki moŋgam gwo is pini midi diki ush me'd mo. Dhali ki /e mini dokka nyaŋ'ko'd mo tani, 'bithi iwak pini is mo ma."

33 Buturus ki o a'di gwo mo ki, "Tapa, Aha/ thosonkina is mmonyak ya ki /e eya sijin mo dhali mmowu mo be." 34 Yesus ki thok a'di gwo mo ki, "Aha/ tora /e gwo mo, Buturus, ka dhoŋgola ŋwa diki ko e mo tani /e mini wat Aha/ gway me'di kwara mo be."

Jisilan dhali Kucaŋ dhali Gandal
35 Yan'ko'da Yesus ki o uni gwo mo ki, "Me'd jin hashkika/ um ka pije/ ki darga jisilan mo, dhali kucaŋ mo, walla ppa/ isho'k mo tani, um harki toŋ kamu/ mo 'taa?" Uni ki thok gwo mo ki, "To piyi'd mo be." 36 Dhali a'di ki o uni gwo mo ki, "Hili shwane/ mo ma, dhalki a'di jin ta'dga jisilan dhalki a'di bu'th a'di mo, dhali wakan si'da/ a'di jin ta gi kucaŋ mo. Dhali a'di jin dara'd gi gandala turga/ yol burrinyem pom piti mo dhali yol gandala kamu/ mo. 37 Haali/ Aha/ ona um gwo mo ki, gwo jin 'kwarkunu gom Aha/ mo tani minu mii thim ki Aha/ mo, hili a'di deŋkunu e nyakki imandhaŋ gwo mo. Haali/ a'di jin 'kwarkunu gom Aha/ mo tani ta mo jin thimkunu Aha/ mo be." 38 Dhali uni ki o gwo mo ki, "Hili mo mo ma, gandala turga/ 'koni su/ imahan mo." A'di ki o uni gwo mo ki, "A'di 'kosh jwa mo."

Yesus 'Thoki'd e Bwam Mosinu mo
39 Dhala Yesus ki ya mo, me'd jin miikina a'di isa yempa/ mo, e 'kuwosh Setuun mo, dhali imancik a'di gwo bathki a'di isho'k mo be.

40 Dhali ki uni pu'dkin mo tani, a'di ki o uni gwo mo ki, " 'Thoyi mo ma ki um mini 'koki ciç e mo jin palu mo." 41 Ki a'di thoṯhki is 'peni uni me'd ari wosh jin yipu kanṯaan mo tani, a'di ki ça'b ki jiŋ 'kupa'dupun mo dhali 'tho mo, 42 mmo/o gwo mo ki, "Baba, waḳki/ /e ona bwa mo tani, thoṯhka ḳubbaaya yan 'peni Aha/ mo ma. Hili a'di jin oya bwa mo yisa hili a'di jin o /e bwa mo be." 43 Yan'ko'da man'doyu gwo 'peni momis piki a'di i is mo, mmo'bi'th a'di is mo be. 44 Hili mmowaça is a'di she/ mo tani, a'di 'thoki'd ka daran du mo, dhali jiṯim piti warki'd ki dhan guŋgulusa bas mo kun ṯa'kkina powa 'cesh mo be. 45 Dhali ki a'di cuki mis mo 'peni mon'tho mo tani, a'di pu'dki'd e imanciḳ a'di gwo mo dhali gam uni ki uni malkina e mo haali/ gom bwandiṯi'd buni mo 46 dhali a'di ki o uni gwo mo ki, "Atinta ishkina um e kan mo? Cuyi mis mo ma dhali 'thoyi mo, ki um mini 'koki ciç e mo jin palu mo be."

Mo jin 'Ciṯhuwa Yesus Is ki Gwo Mo dhali mo jin Buthu A'di mo

47 Ki a'di di'd mmo/o gwo mo tani, hili mo mo ma, awaambuhany 'kwani pikin mo, nyaḳka Yahuusa mo, a'din 'de/ jin 'daṗ tiya 'twa/ ka 'kume'd i'ce'dka su/ mo, mmosus uni mo. A'di pu'dki'd mmo'disha Yesus is mo mmopi a'di 'twa/ mo, 48 hila Yesus ki o a'di gwo mo ki, "Yahuusa, mina /e 'ciṯh Ya/ gi 'Kwani is ki gwo mo ki 'twam pi kan mo 'taa?" 49 Ki uni gwansan kun 'kamkina Yesus parki mii e jin midi 'taki mii i'ko'd mo tani, uni ki o gwo mo ki, "Tapa, aman idora dor ki gandal mo 'taa?" 50 Hili jan ṯal 'deŋ kamu/ 'peni uni dorki'da manmiiya ṯu'c ma gasiis jin ca'd mo, dhali 'ciṯh 'ce ma 'bana bim poros piti mo be. 51Yesus ki o gwo mo ki, "A'di 'kosh jwa mo!" A'di ki ta 'cem piti is ki me'd mo dhali waç a'di mo be.

Buṯurus Waṯki'da Yesus Gway mo

52 Yesus oki igasiis kun can gwo mo ki, dhali taṗa kun can imanhil gu'b gi mondheleladhelel mo, dhali 'kwaniŋ gwanyjaḳa/ kun iiyina po/ a'di mo ki, "A/um iiyina po/ Aha/ ki gandala turga/ dhali cwa me'd wathin 'di/ mowa? 53 Ki Aha/ dina nyaḳki um e gu'b gi mondheleladhelel mo tani, um 'koki dhu me'd bum apo/ Aha/ mo. Hili yase ta mom bum mo, dhali moshirr gi mondhurumi'd mo."

54 Mmobu'th a'di mo, dhali sus a'di mo dhali sus a'di e gu'b ma gasiis jin ca'd mo. Hila Buṯurus baṯhki a'di nsho'k isa dhana mo. 55 Dhali ki uni 'thaki o'd ka le'dan e bwaman ma balany mo dhali mmo'kowa 'cesh imonṯal 'de/ mo tani, Buṯurus ca'bki'd ibwam uni mo. 56 Hili ari nyara/ jin ta'da manmiiya ṯu'c parki a'di e mo me'd jin ca'bkina a'di mmosam is piti ki o'd mo dhali mmotu mo mo 'kupki a'di mo dhali o gwo mo ki, "Wathi/ yansan si'da/ nyakki di ki a'di mo be." 57 Hila Buṯurus waṯki a'di gwo mo, mmo/o ki, "A'boma, aha/ dina ki mish a'di mo be." 58 Dhali yan'ko'd ari 'cene mo tani jan ṯal 'deŋ kamu/ si'da/ parki a'di e mo, dhali o a'di gwo mo ki, "/E ta a'din 'de/ 'peni uni si'da/ mo be." Hila Buturus oki gwo mo ki, "Wathiya, aha/ tana a'di yisa." 59 Dhali yan'ko'd ki ari mo mo tani, wathiŋ kamu/ 'ce'cemki a'di gwo mo mmo/oki, "Ka jiŋ gana/ wathi/ yansan si'da/ nyakki di ki a'di mo haali/ a'di ta wathi/ ki pany Jaliil mo be." 60 Hila Buṯurus oki gwo mo ki, "Wathiya, aha/ mola gwo 'ban jin ona /e mo." Dhali ki jahanne/, ki a'di di'd mmo/o gwo mo tani, adhoŋgola ŋwa gwoki e mo be. 61 Dhali Tapa ṯu'kki'd mo mmohila Buṯurus mo, dhala Buṯurus kakina gwo Tapa e mo, me'd jin okina a'di a'di mo, "Nṯwa/a/ ka dhoŋgola ŋwa diki ko e mo tani /e mini waṯ Aha/ gway me'di kwara mo be." 62 Hili Buṯurus yaki'd ka pije/ mo dhali gwo ki jabu'th ki ku'bu/ ku'bu/ mo be.

Yesus Miikunu ka Mak mo dhali Doru mo

63 Dhali 'kwani kun 'kon mmobutha Yesus mo tani uni miiki a'di ka mak mo dhali doṯ a'di mo. 64 Uni si'da/ ki kum a'di e mo dhali doṯ a'di mo, mmo/o gwo mo ki, Ciyi gwo mo ma! Kaja 'dun dorki /e mo? 65 Hili uni oki gwon tiya ka ris apo/ a'di mo, mmosor a'di mo.

Yesus Diki'd Mbwambor gi Montul Is gi 'Kwani Yahuuda/ mo

66 Dhali ka tee pu'dki'd mo tani, 'kwaniny gwanyjaka/ tulki is imonṯal 'de/ mo, nyakki igasiis kun can mo dhali iman'kwar to mo. Dhali uni ki sus a'di ka pije/ e montul is buni mo, 67 dhali o gwo mo ki, "Wakki/ /e tana Kristhos mo tani, ṯori aman gwo mo ma." Hili a'di ki o uni gwo mo ki, "Wakki/ Aha/ mina ṯor um gwo mo tani, um mini 'koki gam gwom pem is mo, 68 dhali wakki/ Aha/ doṯa um mo tani, um mini 'koki thok gwo mo be. 69 Hili 'peni mo yansan shwane/ mo tani, Ya/ gi 'Kwani minu kar ki me'da bim poros ki mom'bi'th ma Arumgimis

mo be." 70 Uni 'baar oki gwo mo ki, Dhali /e ta Ya/ ma Arumgimis mo de? Yesus ki o uni gwo mo ki, "Um oki gwo mo ki Aha/ tana a'di mo be." 71 Dhali uni ki o a'di gwo mo ki, "Gomatinta ŋapkina ana gwo mmo/o mo sa/? Haali/ ana ki is bana ciḳkina gwo 'peni 'twam piti mo."

Luuka 23

Yesus Diki'd Ibwambor ma Bilaaṭus mo

1 Dhali aris uni 'baar cuki mis mo dhali susa Yesus ibwambor ma Bilaaṭus mo be. 2 Uni ṭelki mii 'pen mmoyer a'di is ki gway mo, mmo/o gwo mo ki, "Aman gamkina wathi/ yansan mmo/o gwo apo/ bampa/ bana mo, mmo/non aman 'kup mmoc̣iya K̲aysara thulpa/ mo, dhali o gwo mo ki a'di ki is piti ta'da K̲risṭhos jin ta'da maliḳ mo be."

3 Bilaaṭus ki doṭ a'di gwo mo, mmo oki, "A /e tana maliḳ gi 'kwani Yahuuda/ mo de?" Yesus ki thoḳ a'di gwo mo dhali oki, "/E si'da/ o gwo wakan mo." 4 Bilaaṭus ki o igasiis kun can gwo mo dhala dhana waambuhany 'kwani mo ki, "Aha/ dina ki gam tonthusa kamu/ e wathi/ yansan jin ṭhutha a'di mii mo." 5 Hili uni 'cen'ce'bki gwo mo, mmo/o ki, "A'di cuki 'kwani is mo, mmoṭor gwo ki tur e bampa/ Yahuudiya 'baar mo, mmoṭel 'pen 'peni pany Jaliil ntagi mahan mo be."

Yesus Diki'd Ibwambor ma Hirodus mo

6 Wakan ka Bilaaṭus ciḳki gwo yan mo tani, a'di doṭki gwo mo waḳki/ wathi/ yan ta wathi/ 'peni pany Jaliil mo. 7 Dhali ki a'di da/arki gwo mo ki a'di diki'd e bwaŋ'kwarany gi moshirr ma Hirodus mo tani, a'di ki hasha Yesus bwaya Hirodus mo, a'di jin diki'd ki is piti mo e pa Urushaliim mo ka cim gwansan mo be. 8 Ka Hirodus parki'da Yesus e mo tani, a'di 'kunykina bwa kagahara/ mo, haali/ a'di dina gwo ibwa mo mmopar a'di e isa gush mo. A'di ciḳki gwo gom a'di mo dhali a'di ṭoshki'd mmo'taki par mii mera kamu/ e jin miikina a'di mo be. 9 Wakana Hirodus doṭki'da Yesus gwo ka ris mo, Hila Yesus diki thoḳ 'twaŋ kamu/ mo be. 10 Dhali igasiis kun ca'd dhali iman'kwar to doshkin ki 'dishe/, mmo'cura 'cur mmoyer a'di is ki gway mo be. 11 Hila Hirodus nyaḳka askar piti uni kar a'di ki mon'the is mo dhali mii a'di ka maḳ mo. Yan'ko'd uni ki hi'thki a'di burrinye/ jin c̣a'b ki 'be'd 'be'd i is mo dhali hash a'di ka nyaŋ'ko'd bwaya Bilaaṭus mo be.

12 Hila Hirodus dhala Bilaatus uni takina mugu ka rem'kup ka teeŋ gana/ caan mo, haali/ ntwa/a/ ki mii yansan mo tani uni 'thisa ta 'kup ka rem'kup mo be.

Yesus Torkunu Gwo 'Twa/ a'Cesh Mmowu mo

13 Yan'ko'da Bilaatus ki tul igasiis kun can is mo dhali 'kwani kun tana 'kaŋ'kup pa mo dhali awaambuhany 'kwani imontal 'de/ mo 14 dhali a'di ki o uni gwo mo ki, "Um susi aha/ wathi/ yan me'd wathi/ jin o gwo apo/ 'kwani mo, dhali hili mo mo ma, aha/ dotkina a'di ibwambori um mo, hili aha/ dina ki gam tonthusa kamu/ e wathi/ yansan mo 'peni tontal 'deŋ kamu/ jin thutha a'di mii mo jin ona um a'di gwo apo/ mo be. 15 Walla Hirodus si'da/ mo, haali/ a'di hashki a'di ka nyaŋ'ko'd bway ana mo, dhali hili mo mo ma, toŋ kamu/ yisa di'da jin ha me'd gom mowu mo jin miikina a'di mo. 16 Dhali gom mii gi wakan mo tani aha/ mina ci a'di monto'k mo dhali 'cuk a'di mo be." 17 Dhali a'di midi ta mii mo jin mina a'di mii 'cuk wathin 'de/ gom uni ka cim kun 'boron mo be. 18 Hili uni 'baar mo cukin ki nyanye/ imontal 'de/ mo, mmo/o gwo mo ki, "Ka 'bor 'deŋ gana/ e wathi/ yansan mo, dhali 'cukki amana Baraabas mo!" 19 Baraabas a'di ta wathi/ jin bitkunu asijin mo gom gwo jin onuwa 'cesh mo e 'peŋkuman bampa/ mo dhali haali/ a'di ta'da man'kosha mee mo be. 20 Dhala Bilaatus torki uni gwo dok/e mmodina gwo a'di ibwa mo mmo'cukki uni aYesus mo be. 21 Hili uni cukin mo, mmo/o gwo mo ki, " 'Koshi a'di ki cwany 'cithan thul mo ma, 'koshi a'di ki cwany 'cithan thul mo." 22 A'di oki uni gwo me'di kwara mo ki, "Gomatinta sa/, tonthus jin wakatinta miikina wathi/ yansan mo? Aha/ dina ki gam tonthusa kamu/ jin mina a'di 'taki ha me'd mmowu mo. Wakan mmomiikina um a'di ki shi/ mo tani, aha/ mina 'cukki um a'di mo be." 23 Hili uni 'konkin mmo'ce'ce'b gwo o ki cuuwa/ jin caaca mo, mmodot gwo gom a'di ki minu 'kosh ki cwany 'cithan thul mo. Dhali 'twam buni pikina Bilaatus gwo jipi mo be. 24 Wakana Bilaatus okina bwa mmociki uni gwon dot buni mo be. 25 A'di 'cukki uni wathi/ jin dotkina uni mo jin bitkunu asijin gom gwo jin onu a'cesh mo dhali goma mee jin 'kosha a'di mo. Hili a'di 'cukki uni aYesus gom gwo gi bwam buni mo be.

Mo gi 'Koshuwa 'kosh ki Cwany 'cithan Dhul mo

26 Dhali me'd jin suskina uni a'di e bway mo tani, uni bu'thki wathin 'de/ jin ta'da Simaan gi paŋ Kerawaan mo, a'di jin yayi'd 'peni pa mo, dhali uni ki 'thikki a'di cwany 'cithan dhul i'ba/ mo mmokal a'di mo, mmobatha Yesus mo be. 27 Dhali adhana waambuhany 'kwani bathki a'di nsho'k mo, dhali ki up ilu/ mo uni kun miikina cinthar mo dhali ko kagahara/ gom a'di mo be. 28 Hili a'di tu'kki'd 'kupki uni mo, mmo/o gwo mo ki, "I'bwa/ gi 'kwani gi pa Urushaliim, dhalku/ ki gwo gom Aha/ mo ma, hili koyi gom is bum mo dhali gom ucim bum mo. 29 Haali/ hili mo mo ma, atee midi pu'du/ mo jin mina uni o gwo mo ki, ' Mom'bor mii gom uni kun tana burum mo dhali bwa kun molona dho'th ki sule/ mo, dhali abor kun 'koki ciya ko mmopi ki sule/ mo.' 30 Dhali uni mini tel mii 'pen mmo/o wosha turga/ gwo mo ki, ' Biti apo/ am mo ma', dhali e wosha gwa'dga/ mo ki, ' Tiki aman e mo ma.' 31 Haali/ wakki/ uni mii to gwansan mo ki cwa yatha ya'th mo tani, atinta midi pu'd mo ki a'di midi ku'th mo?"

32 'Kwani sun tiya, si'da/ thu'thki mii mo, uni suskunu ka pije/ nyakki a'di mmo'kosh jwa mo be. 33 Ki uni pu'dkin e mo jin yuku ka Simaŋ 'kup mo tani, uni ki 'kosh a'di ki cwany 'cithan thul imun mo dhali uni gun thuthi mii mo, jan 'de/ ki 'bana bim poros piti mo dhali jan tal 'de/ ki 'bana biny cam piti mo be. 34 Dhala Yesus ki o gwo mo ki, "Ababa, dhalki miinthus buni 'pen mo ma, haali/ uni 'koki mish to jin mina uni mo." Yan'ko'd uni bitki to mo, mmo kwa/ burrinyem piti bwa mo be. 35 Hili 'kwani doshkin ki 'dishe/ mo mmo hil mo mo dhali 'kwani kun tana 'kaŋ'kup pa mo tani wakki a'di mo mmo/o gwo mo ki, "A'di wothki kun tiya mo. Dhalki a'di woth is pitiŋ gana mo ma, wakki/ a'di ta'da Kristhos ma Arumgimis mo, jin ta a'din 'de/ jin kwanykunu mo." 36 Dhali i askar si'da/ miiki a'di ka mak mo, uni iikin mo dhali ci a'di tom'paca'd mo, 37 dhali o gwo mo ki, "Wakki/ /e tana malik gi 'kwani Yahuu'da mo tani, wothi is pini mo ma." 38 Dhali jamas si'da/ diki'di 'kupi a'di mo ki,

"Yansan ta'da Malik gi 'kwani Yahuu'da mo be. "

39 Dhali jan 'de/ jin tham mii mo jin shirkunu apo/ cwany 'cithan thul mo sorki a'di mo, mmo o gwo mo ki, "Dina /e ki ta Akristhos mo 'taa? Wothi is pini mo ma dhali aman mo." 40 Hili jaŋ kamu/ kucurki a'di

ki gwo mo, mmo o gwo mo ki, "Dina /e ki k̲o/ Arumgimis mo 'taa, haali/ /e dikin e bwaŋ'kwarany gi gwondwall ki mii wak̲ jin nyak̲ka'd mo? 41 Hili ana ka jiŋ gana minu ka k̲ar/e mo, haali/ ana bu'thkina a'di jin minu mii c̲i ana mo gom mii kun miikina ana mo. Hili wathi/ yansan diki tham toŋ kamu/ mii mo be." 42 Dhali a'di ki o gwo mo ki, "Yesus, kayi aha/ e mo ma ki /e mini p̲u'du 'peni bampam pini mo." 43 Yesus ki o a'di gwo mo ki, "Ka jiŋ gana Aha/ ona /e gwo mo ki, shwane/ /e mini nyak̲ di ki aha/ mo e monycaro/ e momis mo."

Mowu ma Yesus mo

44 Dhali ki mo wakina e ka tente/ pe'de/ mo tani, adhan mondhurumi'd p̲u'dki'd ap̲o/ mony'ceshi 'baar mo ntaga tente/ bum 'ban mo 45 me'd jin warkin̲ ma tente/ ki mondhurumi'd tani, Burrinye/ gi gu'b gi mondhelela dhelel a'di dherkunu bwa ka 'ban su/ mo be. 46 Yesus cuuki'd ki dhan 'twa/ jin caaca mo, mmo o gwo mo ki, "Ababa, e me'd pini mo tani Aha/ c̲ikina /e shi/in pem mo." A'di oki gwo yan mo, dhali a'di ki wu mo be. 47 Dhali ka mancil a askar iss 'kwanimpa imudhe'd p̲arki to jin miikunu e mo tani, a'di maŋki'da Arumgimis mo, mmo o gwo mo ki, "Ka jiŋ gana wathi/ yansan a'di ta wathiŋ k̲ar/e mo be." 48 Dhali ka wambuhany 'kwani 'baar mo kun tulki is mo mmo misha to yansan ki e mo tani uni p̲arkina ris to e mo kun miikunu mo, uni dok̲kin mo mmo dora bor bun̲i ki me'd mo be. 49 Hila ris uni gwansan kun mishki a'di mo, dhala up̲ kun bat̲hki a'di i sho'k mo 'peni pany Jaliil mo tani, doshkin isa dhana mo, mmop̲ara ris to gwansan e mo be.

Mo gi Kankunuwa Yesus mo

50 Hili mo mo ma, wathi/ kamu/ diki'd jin yuk̲u gway ka Yusuup̲ mo, a'di 'peni 'kwani kun ta iman thoson gwo mo. A'di ta wathim 'b̲orga mo dhali wathiŋ k̲ar/e mo be. 51 Wathi/ yansan diki gam gwom buni me'd mo kun kulumkina uni to mo mmo mii mo. A'di 'peni 'kwani Aramathiya mo, jin ta 'peŋkuman bampa gi 'kwani Yahuu'da mo, dhali a'di ŋap̲ki bampa ma Arumgimis mo be. 52 Wathi/ yansan yaki'da Bilatus m̲o, mmodot̲ a'di gom buŋgwar is ma Yesus mo be. 53 A'di ki thul a'di ka 'cesh mo, dhali 'tam a'di ki burrinyen dhiny e mo, dhali kar

a'di e jis jwa jin gwanykunu e wosh mo, e mo jin dinu ki kar jantal 'deŋ kamu/ inycine/ mo be.

54 A'di ta'da Tee jin Thosonkunu to mo, dhali acim ma pesu/ jin telkunu 'pen mo be. 55 Dhali up kun nyakki ii ka Yesus 'peni pany Jaliil mo mmo batha bath mo dhali mmopar jis jwa e mo dhali mmopar buŋgwar is piti e mo e mo jin 'thikunu a'di mo be. 56 Dhali yan'ko'd uni ki dok bway pa mo dhali thoson to kun kuyi mo dhala yina pi'dnaŋ gana mo. Dhali ka cim ma pesu/ mo tani uni si/is mo isi ki gwoŋkan jin 'kwarkunu mo be.

Luuka 24

Mompinu mo

1 Hili ka tee jin twa/a/ ka dhas mon'thamo/ ka 'tum mo tani, uni pu'dkin e moŋ'kupaje mo, mmokali to kun kuyi mo mo kun thosonkina uni is mo. 2 Dhali uni gamki wosh ka'ckunu mo 'peni moŋ'kupaje mo. 3 Uni cicki bway bwaman mo, hili uni 'koki gam buŋgwar is gi Tapa Yesus mo be. 4 Ki uni 'kokin mmodumbul gom mii yansan mo tani, ki jahanne/ 'kwani su/ doshkin i'ko'dgwari uni mo ki burrinyeŋ kush i is kun 'twakki mo ki bany bany mo be. 5 Dhali me'd jin ko/kina up is mo dhali luŋ jis/em buni ka 'cesh mo tani, uni ki o up gwo mo ki, "Atinta ŋapkina um a'di jin diki'd ki e mo 'peni bwam mowu kan mo? 6 A'di yisa di'di mahana, hili a'di cukunu mis mo! Kayi gwo e mo ma jin torina a'di um ki a'di diki'd naskina/ e pany Jaliil mo, 7 mmo o gwo mo ki, ' Ya/ gi 'Kwani minu mii ci e me'd gi 'kwanin thus mo dhali minu mii 'kosh jwa ki cwany 'cithan dhul mo, dhali ka cimi kwara mo tani a'di midi cu mis dok/e mo be.'" 8 Dhali up kakina gwom piti e mo 9 dhali dokkin ka nyaŋ'ko'd 'peni moŋ'kupaje mo dhali tor to gwansan ki uni kun 'koni 'kume'd i'ce'dka 'de/ mo dhala ris 'kwanin tiya si'da/ mo be. 10 Dhali shwane/ aMariyam Magdaliyya, dhala Yuwanna, dhala Mariyam jin ta ko Yakuub mo, dhali upa tiya kun nyakki 'ko ki uni mo torki to gwansan e uni kun dhunu ki she/ mo be. 11 Hili gwo gwansan mo tani wa uni e ki gwo ga winy is mo kun onu gom imandhunu ki she/ mo, dhali uni 'koki gam gwo gi up is mo be. 12 Hila Buturus cuki mis mo dhali gus e moŋ'kupaje mo, dhali, dosh mmotu mo mo dhali par bwaman e mo tani, a'di mishki burrinyen

dhiny e mo mmo'ko e mom buni mo. Yan'ko'da Buṯurus yaki'd bway pa mo, dhali mer gom to kun miikin mo be.

Mo gi Iinu ii bway Pa Imwaas mo

13 Hili mo mo ma, ka tee yansan gana/ mo tani 'kwani su/ iikin bway pa jin yuḳu ka Imwaas mo, a'di jin wana e ki ŋaṯkini iss 'kwanimpa ikwara mo 'peni pa Urushaliim mo be. 14 Dhali uni walki 'twa/ ka rem'kup mo goma ris to gwansan i'baar mo kun miikin mo be. 15 Dhali ki uni 'konkin mmoṯora ṯor mo dhali doṯ gwo ka rem'kup mo tani, Yesus ki is piti 'dishki uni is mo dhali ya nyaḳki uni mo be. 16 Hili em buni nonkunu mo 'peni mo nyiṯh a'di mo. 17 Dhala Yesus ki o uni gwo mo ki, "Gwo gi wakatinta 'kokina uma su/ gwansan mmoburush i'twa/ ka rem'kup mo me'd jin iikina um mo?" Uni doshkin imun mo mmohil mo mo ki bwandiṯi'd mo be. 18 Dhali jan 'de/ 'peni uni mo tani, yuḳkunu gway ka Ḳilyubaas mo, thoḳki a'di gwo mo ki, "/E ta jasi wathin 'de/ 'peni pa Urushaliim mo jin diki mish aris to kun miikin ka tee gwansan mo 'taa?" 19 Dhala Yesus ki o uni gwo mo ki, "Aris to gi wakatinta mo?" Dhali uni thoḳki a'di gwo mo ki, "Aris to goma Yesus gi pa Naasira mo, a'di jin ta'da manc̣i gwo mo, a'di jin taki'd gi dhan mii kun 'bitha 'bi'th mo dhali gwo ibwambor ma Arumgimis mo dhali aris 'kwani 'baar mo, 20 dhali hili igasiis kun can mo dhali aris 'kwani kun tana 'kaŋ'kup pam bana mo tani c̣iki a'di mo ki a'di minu waḳ mo mmowu mo dhali ki a'di minu 'kosh ki cwany 'ciṯhan dhul mo be. 21 Hili aman takina ga 'teŋkape/ ki a'di ta jan 'de/ jin midi wan 'kwani ma Israyiil 'ba/ mo. Nye, dhali ka ris to gwahan ka roṯham po/ mo tani, shwane/ a'di ta'da tee kun 'koni kwara me'd jin miikin ma ris to gwansan mo be. 22 Hili up bama tiya si'da/ kun nyaḳki ii mo tani merki aman is mo, mmo'kokina uni e moŋ'kupaje/ mon'thamo/ ka 'tum mo be. 23 Dhali ki uni 'koki gam buŋgwar is piti mo tani, uni pu'dkin mo, mmo/o gwo mo ki uni si'da/ hilki jasi tonyjan mo jin wana e ki iman'doyu gwo mo kun oki gwo mo ki a'di diki'd ki e mo be. 24 Dhali 'kwaniŋ gwaṯha tiya kun nyaḳki 'ko ki aman mo tani iikin e moŋ'kupaje/ mo, dhali gamki a'di mo me'd jasi gwo kun okina up mo. Hili uni 'koki par a'di e mo be."

25 Dhala Yesus ki o uni gwo mo ki, "Ayy um 'kwani kun ta pus mo dhali kun gwa'd ma du ki gwa'd mo mmogam aris gwo is i'baar mo

kun okina imanc̲i gwo ma Arumgimis kadhamo/ mo! 26 A'di diki ha me'd goma K̲risth̲os mo mmo'kosh is ka nyor goma ris to gwansan mo, dhali mmocic̲ e monycam piti mo 'taa?" 27 Dhali mont̲el 'pen 'pena Musa mo dhali e imanc̲i gwo ma Arumgimis kadhamo/ i'baar mo tani, Yesus t̲orki uni aris 'pemen gwo ma Arumgimis kun 'kwarkunu mo isi gom gwo gi is piti mo.

28 Me'd jin 'dishkina uni pa is mo e mo jin iikina uni mo tani, Yesus miiki'd me'd jin mura a'di ya bway mo jin si'da si'd mo. 29 Hili uni miiki a'di ki mom'bi'th mo, mmo/o gwo mo ki, "C̲a'bi nyak̲ki am mo ma, haali/ mo ta mom'peŋkaskum mo dhala tee 'disha 'twa/ i'baar mo." Wakan Yesus seki bwaman mmoc̲a'b nyak̲ki uni mo be. 30 Dhali ki a'di c̲a'ki'da 'cesh nyak̲ki uni mmoshwa to mo tani, a'di bu'thki maaŋk̲uthu'd mo, mmo'bora 'bor bwa i is mo dhali 'ce'd a'di bwa mo, dhali c̲iki a'di ki uni mo be. 31 Yan'ko'd em buni k̲a'dkunu mo, dhali uni nyit̲h̲ki a'di mo, dhali a'di p̲iki'd 'peni bwam/em buni mo be. 32 Dhali uni oki gwo ka rem'kup̲ mo ki, " 'Kon ma dum bana ki su'k ka war mo, ki a'di di'd mmowal 'twa/ nyak̲ki ana e bway tur mo, ki a'di di'd mmok̲a'dki ana gwo ma Arumgimis kun 'kwarkunu mowa?" 33 Uni cuki mis ka tenteŋ gana/ yan mo dhali dok̲ ka nyaŋ'ko'd e pa Urushaliim mo. Dhali uni ki gam uniŋ 'kume'd i'ce'dka 'de/ mmotul is imont̲al 'de/ mo dhali uni gwansan kun nyak̲ki 'ko ki uni mo, 34 mmo/o gwo mo ki, "Ka jiŋ gana/ Tap̲a a'di cukunu mis mo, dhali a'di piki'da Simaan i is mo be." 35 Wakan uni t̲orkina ris to kun miikin e bway tur mo, dhali mmonyit̲h̲kina uni aYesus mo mmo'ce'dkina a'di maaŋk̲uthu'd mo be.

A Yesus Piki Imancik A'di Gwo I /is mo

36 Me'd jin 'kokina uni mmo/o gwo gwansan mo tani, Yesus ki is piti doshki'd ibwam uni mo, dhali o uni gwo mo ki, "Moŋk̲u'th is midi di e um mo." 37 Hili uni dherkina is bwa mo dhali 'tu'dkunu ki moŋk̲o/ is mo dhali t̲oshkin ki uni p̲arkina rum thus e mo be. 38 Dhala Yesus ki o uni gwo mo ki, "Atinta murkina uma du kan mo? Dhali gwondot̲a tinta cuki'd eya dum bum kan mo? 39 Hili me'd pem mo dhali sho'k pem mo ma, Aha/ ki is pem tana a'di mo. Buthi Aha/ is ki me'd mo ma dhali p̲ar e mo. Haala rum thus diki ta gi buŋgwar is mo dhala sima/ mo, me'd jin p̲arkina um Aha/ e mo be." 40 Dhali ki a'di oki gwo

yansan mo tani, a'di ki ṯorki uni me'd piti i e mo dhali sho'k piti mo be. 41 Dhali uni 'koki gam a'di gwo is naskina/ mo haali/ gom bwaŋ'kunyga/ mo tani, uni merkin mo. Yesus ki o uni gwo mo ki, "Um tan gi toŋ kamu/ mmoshwa imahan mo 'taa?" 42 Dhali uni ki c̱iki a'di usha kuluny shum wa'c kun 'thosu mo, 43 dhali a'di ki bu'th a'di mo dhali 'ka a'di ibwambori uni mo be.

44 A'di ki o uni gwo mo ki, "Gwo gwansan uni ta gwom pem jin oka um mo ki Aha/ dina e um naskina/ mo, ka ris to 'baar mo kun 'kwarkunu e gwoŋk̲an ma Musa mo dhali gwo gi imanc̱i gwo ma Arumgimis kadhamo/ mo dhali eya Massamur mo tani minu mii thim mo be." 45 Yan'ko'd a'di ki k̲a'd uni adum buni mo, ki uni mini mish gwo 'ban kun 'kwarkunu mo be. 46 Dhali a'di ki o uni gwo mo ki, "Wakan a'di 'kwarkunu mo ka, K̲risṯh̲os minu mii 'kosh is ka nyor mo dhali minu mii cu mis dok̲/e 'peni mowu ka cimi kwara mo be. 47 Mo jin ricu adu is mo dhali mo jin dhalu miinthus 'pen mo tani minu mii c̱i ki gway piti e mony'cesh i'baar mo, mmoṯel 'pen 'peni pa Urushaliim mo be. 48 Um ta iman o gwo goma ris to gwansan mo be. 49 Hili mo mo ma, Aha/ hashkina um mo me'd jin okin Babam pem gwo is mo. Hili 'koyi e 'peŋkuman bampa/ mo ntagi um minu shum ki mom'bi'th 'peni mo jin k̲a'dama k̲a'dam mo be."

Mmo shinkunu A'di Bway Momis mo

50 Dhali yan'ko'd Yesus ki sus uni ka pije/ mo ntagi uni 'dishki pam Beeṯaniya is mo. A'di ki 'de'k me'd piti ki mis mo dhali 'bor uni mii mo be. 51 Ki a'di di'd mmo'bor uni mii mo tani, a'di ki dhal uni 'pen mo mmobu'thkunu a'di bway momis mo be. 52 Wakan uni luŋki a'di mo dhali dok̲ ka nyaŋ'ko'd e pa Urushaliim mo ki dhan bwaŋ'kunyga/ mo be. 53 Dhali uni 'kokin mmorash 'ko e gu'b gi mondhelela dhelel mo, mmo'bora Arumgimis bwa i is mo be.

GWON THIS MO

YOHAAN

2563

Yohaan 1

Gwo Wara'd ki Buŋgwar mo

1 Ka muŋ'kup mo tani gwo diki'd mo, dhali gwo di'd eya Arumgimis mo, dhali gwo ta'da Arumgimis mo be. 2 A'di yan diki'd 'peni ka muŋ'kup nyakka Arumgimis mo. 3 Aris to 'baar mo ukkunu ki a'di mo, dhali ton tal deŋ kamu/ yisa di'da jin uku ki dargi a'di mo. 4 /E a'di mo tani mondiki/e diki'd mo, dhali mondiki/e a'di ta moŋkush gi 'kwani mo. 5 Dhali moŋkush a'di 'twakki mondhurumi'd bwa mo, dhali mondhurumi'd diki pi a'di e mo be. 6 Wathiŋ kamu/ diki'd jin hashu 'peni Arumgimis mo, jin yuku gway ka Yohaan mo. 7 A'di pu'dki'd mo mmotor gwo gom moŋkush mo, ki aris 'kwani 'baar mini gam gwo is e a'di mo be. 8 Yohaan diki ta moŋkush ki is piti mo, hili a'di pu'dki'd mo mmotor gwo gom moŋkush mo be. 9 Dhali moŋkush gana/ a'di diki'd mmoyayu/ e mony'cesh mo, a'di jin ci moŋkush goma ris 'kwani 'baar mo ka 'dete/ 'dete/ mo be. 10 A'di diki'd e mony'cesh mo, dhali 'kwaniny'cesh ukkunu ki a'di mo tani, dhali 'kwaniny'cesh 'koki nyith a'di mo be. 11 A'di pu'dki'd e kum pitiŋ gana/ mo dhali 'kwanim piti 'koki bu'th a'di mo be. 12 Hili aris uni 'baar mo kun bu'thki a'di mo, kun gam gway piti is mo tani, a'di ciki uni mom'bi'th mo mmowar ki uci ma Arumgimis mo be. 13 Uni kun dhodhu 'pena bas mo yisa, walla 'peni bwa gi buŋgwar is yisa, walla 'peni bwa gi wathi/ yisa, hili 'pena Arumgimis mo be. 14 Dhali gwo warki'd ki buŋgwar mo dhali diki'd e bwam ana mo. Ana mishkina monycam piti mo, monyca gi a'di jin di'd tal 'de/ mo dhali jan 'de/ jin pu'dki'd 'peni Com mo, 'tu'du ka 'the mo dhali ki gwoŋ gana/ mo be. 15 Dhala Yohaan torki gwo gom a'di mo dhali cuki gwo mo mmo/o ki, "Yansan a'di ta jan 'de/ jin torkika/ um gwo mo, ' A'di jin midi pu'du/ i'ko'di aha/ mo tani a'di icaki'd ki aha/ mo, haali a'di diki'd ntwa/a/ ki aha/ mo be.'" 16 Haali 'peni mon'tu'd piti mo tani aman i'baar mo bu'thkina 'the 'ko'da 'the mo. 17 Haali gwoŋkan cinkunu ka Musa mo. Hili a'the dhali gwoŋ gana/ pu'dkin 'pena Yesus Kristhos mo be. 18 Wathin tal 'deŋ kamu/ yisa di'da jin parki'da Arumgimis e ki sule/ sule/ mo; hili jasi ya/um piti tal 'de/ mo, a'di jin diki'da bor gi Com mo, a'di torki'da Arumgimis eya tente/ mo be.

Gwo jin Tor ma Yohaan jin Mii'da Mii ki Yi'de/ mo

19 Yansan a'di ta gwo jin tor ma Yohaan mo ki 'kwani Yahuudiyya hashki igasiis mo dhali 'kwani lawi gom a'di 'peni pa Urushaliim mo mmodot a'di gwo mo ki, "/E tana ja mo?" 20 A'di piki gwo mo a'di diki ur gwo mo, hili a'di piki gwo mo ki, "Aha/ dina ki ta Kristhos mo be." 21 Wakan uni dotki a'di gwo mo ki, "Dhali /e tana ja mo? /E tana Iliyya 'taa?" A'di ki o gwo mo ki, "Aha/ tana a'di yisa." Dhali uni ki o a'di gwo mo ki, "/E tana manci gwo mo?" A'di ki thok gwo mo ki, "Yisa." 22 Dhali yan'ko'd uni ki o a'di gwo mo ki, "/E tana ja mo, wakan ki aman mina ci gwonthok gom uni gwansan kun hashki aman mo? Ata ona /e gwo gom is pini kan mo?" 23 A'di ki o gwo mo ki, "Aha/ tana 'twa/ gi wathin tal 'de/ mo mmocuu gwo e mombwasho mo ki: ' Kari bway tur gi Tapa ka ji sho'k mo ma,' me'd gwo jin okin ma manci gwo ma Arumgimis kadhamo/ jin yuku ka Ishaya mo." 24 Dhali kun tiya 'peni 'kwanim Parisiyiin hashkunu mo, 25 dhali uni dotki a'di mo dhali o a'di gwo mo ki, "Katinta miikina eya mii ki yi'de/ mo wakki /e diki ta Kristhos mo walla Iliyya mo walla manci gwo ma Arumgimis kadhamo/ mo?" 26 Dhala Yohaan ki thok uni gwo mo mmo/o ki, "Aha/ miikina mii ki yi'de/ mo. Hili wathin deŋ kamu/ doshki'di bwam um jin molkina um mo be. 27 A'di ta jan 'de/ jin midi yayu/ i'ko'di aha/ mo, dhali wackana ppam piti mo tani aha/ dina ki ha me'd mmo'cuk uni mo." 28 Aris to gwansan uni miikunu mo e pam Beetaniya mo e bwampo/ yi'de/ kumma/ Uurdun mo, e mo jin miin ma Yohaana mii ki yi'de/ mo be.

Hili ma, Ari Ka'bal ma Arumgimis mo

29 Dhali ka cim jiŋ 'ko'd mo tani aYohaan parki'da Yesus e mo mmoyayu/ 'kupki a'di mo dhali o gwo mo ki, "Hili mo mo ma, Ka'bal ma Arumgimis a'di jin kalki miinthus gi 'kwaniny'cesh mo! 30 Yansan a'di ta jan 'de/ jin torkika/ um gwo mo ki, ' A'di jin midi pu'du/ i'ko'di aha/ mo tani a'di caki'd ki aha/ mo, haali a'di diki'd ntwa/a/ ki aha/ mo be.' 31 Aha/ dina ki mish a'di mo, hili a'di wakan mo ki a'di minu tor eya tente/ e 'kwani ma Israyiil mo ki aha/ pu'dkina mmomiiya mii ki yi'de/ mo." 32 Dhala Yohaan torki gwo mo mmo/o ki, "Aha/ parkina Shi/in dheleladhelel e mo mmothulu/ ka 'cesh 'peni momis me'd gurko/ mo, mmoca'ba po/ a'di mo. 33 Aha/ dina ki nyith a'di mo, hili a'di jin

hashki aha/ mmomiiya mii ki yi'de/ oki aha/ gwo mo ki, ' A'diyin jin parkina um e mo ki Shi/in thulu'd ka 'cesh mo dhali di mo tani, a'di ta a'di jin midi mii um ki Shi/in dheleladhelel mo be.' 34 Aha/ si'da/ mishkina mo mo dhali tor gwo ki a'di yansan ta ya/ ma Arumgimis mo."

"Aha/ tana 'twa/, jin cuuki'd e mombwaasho mo ki:
' Kari bway gi Tapa ka jisho'k mo.'"

Imancik Gwo Kun Twa/a/ mo

35 Dhali dok/e ka cim jiŋ 'ko'd mo me'd jin doshkin ma Yohaan nyakki imancik a'di gwo isu/ mo tani, 36 uni parkina Yesus e mo mmoyayina a'di mo, dhala Yohaan ki o gwo mo ki, "Hili mo mo ma, ari ka'bal ma Arumgimis mo!" 37 Dhali imancik a'di gwo su/ cikki gwo yansan jin okina a'di mo dhali uni ki batha Yesus isho'k mo be. 38 Dhali yan'ko'd aYesus tu'kki'd mo dhali par uni e mo mmobath a'di mo dhali o uni gwo mo ki "Atinta ŋapkina um mo sa/?" Dhali uni ki thok a'di gwo mo ki, "Rabbi" (A'di jin ta 'pemen gwo jin onu ka "Mantor gwo mo"), "/E dini mana mo?" 39 Dhali a'di ki o uni gwo mo ki, "Iiyu/ mo ma dhali par mo e mo." Dhali uni pu'dkin mo dhali par mo e jin dina a'di mo; uni 'kokin inyakki a'di ka tee caan mo, haali a'di wana e ka tente/ 'kume'd mo be. 40 Dhali jan 'de/ 'peni uni su/ kun cikki gwo jin okin ma Yohaan mo dhali a'di jin bathki'da Yesus isho'k mo tani, ta'da Andaraawus mo, jin ta'da kam ma Simaan Buturus mo. 41 A'di gamki'da kam piti ntwa/a/ jin ta'da Simaan mo dhali o a'di gwo mo ki, "Aman gamkina Masayya mo" (jin ta 'pemen gwo jin onu ka "Kristhos mo be"). 42 Dhali a'di susi a'di aYesus mo, dhala Yesus ki hil a'di mo dhali o gwo mo ki, "/E tana Simaan ya/ ma Yohaan mo. /E minu yuk ka Sapa mo" (jin ta 'pemen gwo jin o'dka "Buterus mo").

Yesus Yukki'da Pilibbus dhala Nathana/iil mo

43 Dhali ka cim jiŋ 'ko'd mo tani, ka Yesus ona bwa mmoya 'kupki pany Jaliil mo tani, a'di gamki'da Pilibbus mo dhali o a'di gwo mo ki, "Bathi Aha/ nsho'k mo ma." 44 Hili shwane/ aPilibbus 'peni pam Beetsayda/ mo, jin ta 'peŋkuman bampa/ ma Andaraawus mo dhala Buturus mo be. 45 Pilibbus gamki'da Nathana/iil mo dhali o a'di gwo mo ki, "Aman gamkina wathi/ yin jin 'kwarkin ma Musa gwo e

gwoŋkan mo," dhali imanci gwo ma Arumgimis kadhamo/ mo, aman gamkina a'di mo: Yesus jin ta ya/ ma Yuusup mo, 'peni pa Naasira mo." 46 Nathana/iil oki a'di gwo mo ki, "A/ mina tom 'boro'da kamu/ piyu/ 'peni pa Naasira mowa?" Dhala Pilibbus ki o a'di mo ki,"Yayu/ mo ma dhali par /e mo." 47 Dhala Yesus parki'da Nathana/iil e mo mmoyayu/ 'kupki a'di mo dhali o gwo gom a'di mo ki, "Hili mo mo ma, wathi/ ma Israyiil jin ta'da kar/e mo, jin darga mak mo!" 48 Nathana/iil ki o a'di gwo mo ki, "/E mishki aha/ kata mo?" Dhala Yesus ki thok a'di gwo mo ki, "Ntwa/a/ ka Pilibbus di yuk /e mo tani, ki /e din e 'pena pu/ mo tani, Aha/ mishkina /e mo be." 49 Dhala Nathana/iil ki thok a'di gwo mo ki, "Rabbi, /e ta ya/ ma Arumgimis mo! /E tana Malik gi 'kwani Israyiil mo!" 50 Dhala Yesus ki thok a'di gwo mo ki, "Haali gom gwo jin oka /e ki, ' Aha/ parkina /e e eya lampu/ mo tani,' a'di igama /e gwo is mowa? /E mini par dhan to e kun caaca mo mmobol gwansan e mo be." 51 Dhali a'di ki o gwo mo ki, "Ka jiŋ gana/, ka jiŋ gana/, Aha/ ona /e gwo mo ki, um mini par momis e mmoka'dkunu a'di mo, dhali iman'doyu/ gwo ma Arumgimis mmoseku mo dhali mmothulu/ apo/ ya/ gi 'kwani mo be."

Yohaan 2

Momiimash e Paŋ Kaana mo

1 Dhali 'ko'da cimi kwara mo tani, mo miimash diki'd e paŋ Kaana gi pany Jaliil mo, dhali koYesus di'di mun mo be. 2 Yesus dhali imancik a'di gwo uni yukkunu bway momiimash mo. 3 Dhali ki yimana mura'th ku'thki'd mo tani, ko Yesus ki o a'di gwo mo ki, "Uni dar gi yimana mura'th mo be." 4 Dhala Yesus ki owa yim gwo mo ki, "Ayy 'boma, atinta yayina /e bway Aha/ mo? Atentem Pem diki pu'd naskina/ mo be." 5 Dhali kum ki o imanmiiya tu'c gwo mo ki, "Aris to 'baar mo jin mina a'di o gom um mo tani, miiyi a'di mo." 6 Dhali dhur wosh yi'de/ 'koni pe'de/ imun mo kun miikina 'kwani Yahuuda/ e gwoŋkan buni mo jin lamu to mo, uni ka 'dete/ 'dete/ 'tu'dkunu mo ki tom bar to isu/ ntaga/ kwara mo. 7 Dhala Yesus ki o gwo mo ki, " 'Tu'di dhur ki yi'de/ mo." Wakan uni 'tu'dki uni mo ntagi shemen gana/ mo. 8 Yan'ko'd a'di ki kan imanmiiya tu'c gwo mo ki, "Kali kun tiya ka pije/ mo dhali kali uni bway a'di jin cila mo jin yuku ayuk mo." Wakan

uni miiki a'di mo. 9 Dhali amancila mo jin yuk̲u ayuk̲ nyok̲ki yi'de/ mo jin warki'd ki yimana muru'th mo tani, hili a'di diki mish ki a'di yayi'd 'peni mana mo (hili imanmiiya t̲u'c kun ha'bki yi'de/ mishki mo mo). Yan'ko'd a'di ki yuk̲ wathi/ nyaŋa'b mo 10 dhali o a'di gwo mo ki, "C̲iki aris 'kwani 'baar mo yimana mura'th jin 'boro'd nt̲wa/a/ mo dhali yan'ko'd ji gi 'ka'da she/ i'ko'd mo ki uni mini kap̲ mo. Hili um boc̲ki yimana muratha 'kunyga/ mo ntaga 'dishesan mo." 11 Jamas miimer jin t̲wa/a/ jin miikin ma Yesus e paŋ K̲aana gi pany Jaliil mo, dhali a'di t̲orki monycam piti eya tente/ mo, dhali imancik̲ a'di gwo gamki gwo is e a'di mo be. 12 Dhali i'ko'di mii yansan mo tani, aYesus dhali kum dhali ikam dhali imancik̲ gwom piti iikin ka luŋgu'b bway paŋ Kap̲ranahuum mo dhali uni 'kokin imun goma cimi dak̲a/ mo be.

Mmodhelel Gu'b gi Mondheleladhelel mo

13 Dhali mompe'kup̲anyolos gi 'kwani Yahuuda/ 'dishki'd mo, dhala Yesus yaki'd ntagi p̲a Urushaliim mo be. 14 A'di gamki imanyola morbip mo dhali imanyol k̲a'bal mo dhali ushi gurko/ e gu'b gi mondheleladhelel mo, dhali imanwan emena guruush 'kokin imun mo be. 15 Wakan a'di ki t̲o'd gulu'c 'pena 'ci'd mo dhali ur uni 'baar ka pije/ 'peni gu'b gi mondheleladhelel mo, nyak̲ka ris k̲a'bal mo dhali bip̲ mo. A'di ki c̲eker emena guruush bwa mo 'peni imanwana guruush mo dhali t̲uka t̲harabeesam buni ki tar mo be. 16 Dhali gom imanyol gurko/ mo tani, a'di ki o gwo mo ki, "K̲ali aris to gwansan 'peni mahan mo ma. Doshi mo 'peni mo kar gu'b ma Ababam pem ki ji gi yolu icinne/ mo." 17 Dhali imancik̲ a'di gwo kakina gwo e jin 'kwarkunu mo ki, "Anyor gom gu'b pini mo tani a'di midi shwa Aha/ mo be." 18 Dhali yan'ko'd 'kwani Yahuuda/ kun cila moshirr thokki gwo mo dhali o a'di gwo mo ki, "Jamas mii gi wakatinta imina /e imii mmot̲or aman mo, ki /e din mmomii aris to gwansan mo?" 19 Dhala Yesus ki thok̲ gwo mo ki, " 'Ce'di gu'b gi mondheleladhelel yan mo, dhali ka cim kwara mo tani Aha/ mina 'de'k a'di imis mo be." 20 Dhali 'kwani Yahuuda/ kun cila moshirr oki gwo mo ki, "Gu'b gi mondheleladhelel yansan nyaŋkunu ki yili iss su/ i'ce'dka pe'de/ ap̲o/ mo, dhali /e mini 'de'k a'di imis ka cimi kwara manakan mo?" 21 H̄ili a'di oki gwo gom gu'b gi mondheleladhelel jin ta buŋgwar is piti mo. 22 I'ko'di a'di cukunu mis 'peni mowu mo tani, imancik a'di gwo kakina gwo e mo

jin okina a'di wakansan mo, dhali uni gamki gwo jin 'kwarkunu is mo dhali gwo yansan jin okin ma Yesus mo be.

Yesus Mishki 'kwani 'Baar mo
23 Dhali ki a'di diki'd e pa Urushaliim shwane/ mo ka cim gi mompe'kupanyolos jin minu shwa to mo tani, 'kwani ka ris gamki gwo is e gway piti mo me'd jin mishkina uni jamas mii kun miikina a'di mo. 24 Hila Yesus diki gam gwom buni is mo haali/ a'di mishki uni i'baar mo, 25 haali/ a'di diki ŋap jan tal 'deŋ kamu/ mmotor a'di gwo gom 'kwani mo, haali/ a'di mishki to kun 'kon e bwaŋ 'kwani mo be.

Yohaan 3

Yesus dhala Nikudimus
1 Dhali wathiŋ kamu/ diki'd 'peni 'kwani Parisiyiin jin yukkunu gway ka Nikudimus mo, a'di jin ta tapa gi 'kwani Yahuuda/ mo be. 2 Wathi/ yansan pu'dki'da Yesus mon'thiny mo dhali o a'di gwo mo ki, "Rabbi, Aman misha ki /e tana Mantor gwo jin pu'dki'd 'peni Arumgimis mo, haali jan tal 'deŋ kamu/ yisa di'd jin midi mish jamas mii gwansan mii mo kun mina /e mo, hili isi ciki/ Arumgimis midi nyak di e a'di mo be." 3 Dhala Yesus ki thok a'di gwo mo ki, "Ka jiŋ gana/, ka jiŋ gana/, isi ciki/ wakki jan tal 'deŋ kamu/ dinu ki dho'th ki dho'th this mo tani, a'di midi diki par Bampa/ ma Arumgimis e mo be." 4 Dhala Nikudimus ki o a'di gwo mo ki, "Ki wathi/ jin ca'd minu mish dho'th kata mo? Mina a'di mish se bwaŋ kum dok/e ki a'di minu dho'th mowa?" 5 Dhala Yesus ki thok a'di gwo mo ki, "Ka jiŋ gana/, ka jiŋ gana/, isi ciki/ wakki/ jan tal 'deŋ kamu/ dinu ki dho'th 'peni yi'de/ mo dhali 'peni Shi/in mo tani, a'di midi diki cic Bampa/ ma Arumgimis mo be. 6 Caan jin dhodhu 'peni buŋgwar is mo tani, ta buŋgwar is mo, dhali caan jin dhodhu 'peni Shi/in mo tani ta Shi/in mo be. 7 Dhalku/ ki mer mo ma ki Aha/ ona /e gwo mo ki, ' Um minu mii dho'th dok/e ki dho'th this mo.' 8 Dhali 'tham poshki'd ki bwam pitiŋ gana/ mo; dhali /e cikki is jin gwona a'di mo, hili /e diki mish mo jin yayina a'di 'peni cinne/ mo walla mo jin yana a'di iya mo. Wakan a'di ta mon dho'th jin dhodhuwa ris 'kwani 'baar mo ka 'dete/ 'dete/ ki Shi/in mo be." 9 Nikudimus thokki gwo mo dhali o a'di gwo mo ki, "Yan minu

mish mii kata mo?" 10 Dhala Yesus ki thoḵ gwo mo dhali o a'di gwo o ki, "A/e tana manṯor gwo gi 'kwani ma Israyiil mo, dhali naskina/ /e diki mish to gwansan 'ban mowa? 11 Ka jiŋ gana/, ka jiŋ gana/, Aha/ ona um gwo mo ki, Aman okina gwo ki kun mishkina aman mo, dhali o gwo ki to kun parkina aman e mo. Hili um 'koki bu'th gwonṯor bam mo be. 12 Waḵki/ Aha/ mina ṯor um gwo gom to kun 'kon e mony'cesh mo dhali um 'koki gam gwo is mo tani, um mini gam is kata waḵki/ Aha/ ṯora um gwo gom to kun 'kon e momis mo? 13 Wathin ṯal 'deŋ kamu/ yisa di'da jin seki momis mo hili jasi a'di jin thulki'd 'peni momis mo---jin ta ya/ ma 'kwani mo be. 14 Dhali me'd jin 'de'kkin ma Musa tasha/ e mombwaasho mo tani, wakan ya/ gi 'kwani minu mii 'de'k mo, 15 wakan ka ris 'kwani 'baar mo kun gamki gwo is e a'di mo tani mini mii tagi moŋ'koki/e ki sule/ sule/ ya ye 'ba/ mo be.

16 Haali/ Arumgimis enki 'kwaniny'cesh kagahara tani, a'di c̣ina a'di ya/m piti jin di'd ṯal 'de/ ki me'd mo, ki a'diyin jin midi gam a'di gwo is mo tani midi 'taki diki this e mo hili midi ta gi mondiki/e ki sule/ sule/ ya ye 'ba/ mo be. 17 Haali/ Arumgimis diki hash ya/m piti imony'cesh yansan mmowaḵ 'kwaniny 'cesh mo, hili ki 'kwaniny 'cesh minu woṯh ki a'di mo be. 18 A'diyin jin gamki a'di gwo is mo tani yisa waḵuwa, hili a'diyin jin diki gam a'di gwo is mo tani a'di waḵkunu hila mo haali/ a'di diki gam gway gi ya/ ma Arumgimis jin di ṯal 'de/ is mo. 19 Mii yansan ita 'pemen gi gwondwall mo: Ki moŋkush p̣u'dki'd e 'kwaniny'cesh mo, dhali 'kwaniny'cesh enki mondhurumi'd 'peni moŋkush mo haali/ miim buni ta thus ki thus mo. 20 Haali/ aris uni 'baar mo kun ta thus ki thus mo tani shi/ki moŋkush i e mo, dhali 'koki iiyu/ 'kupki moŋkush mo, wakan ki miim buni minu 'koki ṯor eya tente/ mo. 21 Hili a'di jin boṯki'd mmomii gwoŋ gana/ mo tani p̣u'dki'd e moŋkush mo wakan ki a'di minu ṯor eya tente/ ki miim piti jin wagaskin ma Arumgimis mo be."

A'di Midi Mii Eḵa/ Eḵ mo, Hili Aha/ Mina Mii Wa She/ Is Kan mo

22 Dhali i'ko'di mii yansan mo tani, aYesus dhali imanciḵ a'di gwo iikin eya 'cesh gi pa Yahuudiyya mo. Imun mo tani a'di diki'd ka tenten tiya nyaḵki uni mo dhali mmomiiya mii ki yi'de/ mo be. 23 Dhala Yohaan si'da/ miiki'da mii ki yi'de/ e pa Enuun mo jin 'dish pa Saliim

is mo haali/ yi'de/ caaca imun mo. 'Kwani iiyini a'di mo dhali 'kokunu mmomii ki yi'de/ ki a'di mo, 24 haala Yohaan dinu ki kara sijin naskina/ mo be. 25 Dhali gwo kun sugu cuki'd ibwamani imanciḵa Yohaan gwo mo dhali wathi/ Yahuu'daŋ kamu/ mo me'd mii jin miinu mmolam to mo me'd gwoŋḵan jin c̲inu mo. 26 Dhali uni iikina Yohaan mo dhali o a'di gwo mo ki, "Rabbi, a'din 'de/ jin nyaḵki di ki /e e bwampo/ yi'deŋ ḵumma/ Uurdun mo tani, a'di jin t̲orkina /e gwo mo tani, hili mo mo ma, a'di miiki'da mii ki yi'de/ mo, dhali uni 'baar iikin bway a'di mo be." 27 Dhala Yohaan thoḵki gwo mo ki, "Wathin t̲al 'deŋ kamu/ yisa di'da jin bu'thki to mo hili jasi a'di jin c̲ikunu a'di 'peni momis mo be. 28 Um ki is bum mini mish gwo jin okika/ mo ki, ' Aha/ dina ki ta Ḵristhos mo,' hili isi ciki/, ' Aha/ hashkunu nt̲wa/a/ ki a'di mo be.' 29 Wathinyaŋa'b ta ji gi nyaranyaŋa'b mo. Dhali wakan amugu/ gi wathinyaŋa'b jin doshki'd dhali ciḵ a'di mo tani,' 'kunykina bwa kagahara/ mo haali/ gom 'kus gi nyaranyaraŋa'b mo. Mii yansan a'di ita bwaŋ'kuyu'd pem jin thimkunu mo be. 30 A'di midi mii eḵa/ eḵ mo, hili aha/ mina mii wa she/ is kan mo.

A'di jin P̲u'dki'd 'peni Momis mo

31 A'diyin jin p̲u'dki'd 'peni momis mo tani a'di di'd e mo 'baar mo. A'diyin 'peni mony'cesh mo tani a'di 'peni mony'cesh mo dhali oki gwo gom mony'cesh mo. A'diyin jin p̲u'dki'd 'peni momis mo tani a'di diki'd ap̲o/ 'kwani 'baar mo be. 32 A'di t̲orki gwo gom to jin p̲arkina a'di e mo dhali ki to kun ciḵkina a'di mo, hili wathin t̲al 'deŋ kamu/ diki bu'th gwo kun okina a'di mo be. 33 A'diyin jin bu'thki gwont̲or piti mo tani mishki gwo 'ban ka Arumgimis ta'da ḵar/e mo be. 34 Haali/ a'diyin jin hashkin ma Arumgimis mo tani t̲orki'da ris gwo ma Arumgimis mo. Haali/ a'di diki c̲i Shi/in me'd to jin baru mo. 35 Haali/ a'di jin ta Com enki ya/m piti mo dhali c̲iya aris to 'baar mo e me'd piti mo be. 36 A'diyin jin gamki gwo is e ya/m piti mo tani a'di ta'd gi mondiki/e ki sule/ sule/ ya ye 'ba/ mo, hili a'diyin jin diki ha gwo gi ya/ e mo tani midi diki par mondiki/e e mo, hili anyor ma Arumgimis c̲a'bki'd ap̲o/ a'di mo be."

Yohaan 4

Yesus dhala 'Bom gi Pan Saamira mo

1 Dhali ka Yesus mishki'd ki 'kwanim Parisiyiin cikki gwo ki a'di miiki imanciḵ a'di gwo ki yi'de/ ki nyanye/ bol kum ma Yohaan e mo 2 (ba Yesus yisa imii uni ki yi'de/ ki is piti mowa, hili imanciḵ a'di gwo mo), 3 a'di dhalki pa Yahuudiya 'pen mo dhali ya ka nyaŋ'ko'd doḵ/e bway pany Jaliil mo be. 4 Hili a'di 'boro'd gom a'di mmoya ki tur bway pa Saamira mo. 5 Wakan a'di pu'dki'd e bampa/ gi pa Saamira mo, jin yuḵkunu ka Sukar mo, a'di jin 'dishki ara 'cesh is jin cikin ma Yakuub Ya/m piti ka Yuusup mo. 6 Dhali jis yi'de/ ma Yakuub di'di mun mo. Yesus a'di wukina is e 'peni mo yam piti mo dhali ca'bki'd ishemen jis yi'de/ mo. A'di jin wana e ka tente/ pe'de/ mo. 7 A'bom gi pa Saamira pu'dki'd mo mmoha'b yi'de/ mo, dhala Yesus ki owa yim gwo mo ki, "Ciyi Aha/ yi'de/ mmopi mo ma." 8 Haali/ imanciḵ a'di gwo iikin bway bampa/ mo mmoyol tonte/ mo be. 9 Yan'ko'd a'bom gi pa Saamira ki o a'di gwo mo ki, "Midi wakata ki /e ta wathi/ gi pa Yahuuda/ mo, mmodoṯ aha/ yi'de/ mmopi kan mo ki aha/ tana 'bom gi pa Saamira mo?" Haali/ 'kwani Yahuuda/ 'koki nyaḵ to mii ki 'kwani Saamira mo. 10 Dhala Yesus ki thoḵ gwo mo dhali owa yim gwo mo ki, "Waḵki/ /e nyithki to jin cin ma Arumgimis ki me'd mo, dhali a'di jin oki /e gwo mo ki, ' Ciya yi'de/ mmopi mo ma', /E mini 'taki doṯ a'di mo, dhali a'di midi 'taki ci /e yi'de/ jin diki e mo be." 11 Dhala 'bom ki o a'di gwo mo ki, "Tapa, /E diki ta gi to jin mushu yi'de/ mo dhali jis yi'de/ 'kula 'kul mo. Yi'de/ jin di'd ki e mina /e igam 'peni mana mo? 12 A/e ta a'di jin ca'd mmobola babam bam e ka Yakuub mo, a'di jin ciki aman jis yi'de/ yansan mo, dhali a'di ki is piti piki'd 'peni jis yi'de/ yan mo, me'd jin miikina iya/m piti mo dhali to/em piti mo?" 13 Dhala Yesus ki thoḵ gwo dhali owa yim gwo mo ki, "A'diyin jin midi pi 'peni yi'de/ yansan mo tani mina yi'de/ ibu'th doḵ/e mo, 14 hili a'diyin jin midi pi 'peni yi'de/ jin miga/ ci a'di mo tani mina yi'de/ diki bu'th doḵ/e mo. Isi ciki/, yi'de/ jin miga/ ci a'di mo tani midi war ki yi'de/ jin kasha e ki kash e a'di mo, dhali mmodu'd mo ntagi mondiki/e ki sule/ sule/ ya ye 'ba/ mo be." 15 Dhala 'bom ki o a'di gwo mo ki, "Tapa, ci aha/ yi'de/ yansan mo ma, wakan ki aha/ mina yi'de/ diki bu'th mo dhali ki aha/ mina diki yayu/ imahan mmoha'b yi'de/ mo." 16 Dhala Yesus ki owa yim gwo

mo ki, "Yaku/ mo ma, mmoyuk̲a kat̲him pini mo, dhali um dok̲u/ ka nyaŋ'ko'd imahan mo." 17 Dhala 'bom ki thok̲ gwo mo dhali o a'di gwo mo ki, "Aha/ dina ki taga kat̲him pem mo." Dhala Yesus ki thok̲ gwo mo ki, "/E oki gwo ka k̲ar/e mo ki, ' Aha/ dara kat̲him pem mo,' 18 haali/ /e 'dap̲kina gwat̲h 'twa/ ka mudhe'd mo, dhali a'di jin di'di /e shwane/ mo tan̲i diki ta kat̲him pini mo. Gwo jin okina /e ta'da k̲ar/e mo be." 19 Dhala 'bom ki o a'di gwo mo ki, "Tap̲a/, aha/ misha ki /e tana manc̲i gwo ma Arumgimis kadhamo/ mo. 20 Ibabam bam luŋkin e 'kowosh yansan mo, hili /e oki gwo mo ki pa Urushaliim a'di ta mo jin mina 'kwani ii mmoluŋ nycine/ mo." 21 Dhala Yesus ki owa yim gwo mo ki, "A'boma, gami Aha/ gwo is mo ma, ki mo midi p̲u'du/ mo ki um mini 'koki luŋa Babam e 'kuwosh yan mo walla e pa Urushaliim mo. 22 Um luŋki to jin dina um ki mish mo. Aman luŋkina to kun misha aman mo, haali/ mowot̲h yan 'peni 'kwani Yahuuda/ mo be. 23 Hili mo mo ma, mo p̲u'dki'd mo, dhali a'di a'dan shwane/ mo, ki uniŋ k̲ar/e kun ta iman luŋa luŋ mo mini luŋa Ababa ki shi/in mo dhali ki gwoŋ gana/ mo, haali/ Ababa simki uni kun wakansan e mmoluŋ a'di mo be. 24 Arumgimis ta Shi/in mo, dhali 'kwani kun mini mii luŋ a'di mo tan̲i mini luŋ a'di ki shi/in mo dhali ki gwoŋ gana/ mo be." 25 Dhala 'bom ki o a'di gwo mo ki, "Aha/ misha ka Masayya midi p̲u'du/ mo (a'di jin yuk̲u gway ka K̲rist̲hos mo). Ki a'd midi pu'du/ mo tan̲i, a'di torki ana aris to 'baar mo be." 26 Dhala Yesus ki owa yim gwo mo ki, "Aha/ jin t̲ora /e gwo mo tan̲i, tana a'di mo."

27 Dhali ki embul c̲aan mo tan̲i imancik a'di gwo dok̲kin ka nyaŋ'ko'd mo. Dhali shwane/ uni merkin mo gomata walkina a'di 'twa/ a'bom mo, hili jan t̲al 'deŋ kamu/ diki o gwo mo ki, "Atinta ŋap̲kina /e mo?" walla "Atinta walkina /e 'twa/ inyak̲ka yim mo?" 28 Wakana 'bom dhalki dhur yi'dem piti mo, dhali dok̲ki'd ka nyaŋ'ko'd bway bampa/ mo, dhali t̲or 'kwani gwo mo ki, 29 "Iiyu/ mo ma, dhali p̲ar wathi/ e jin t̲orki aha/ aris to 'baar mo kun miikika/ mo. Yansan diki ta K̲rist̲hos mowa, diki wakana?" 30 Dhali uni dhalki bampa/ mo dhali p̲u'dkini a'di mo be. 31 Dhali ki embul yan mo tan̲i, imanci k̲ a'di gwo garki a'di gwo 'kus i'twa/ mo, mmo/o gwo mo ki, "Rabbi, shwayi to mo ma." 32 Hili a'di ki o uni gwo mo ki, "Aha/ tana gi t̲onte/ jin shwaka mo jin dina um ki mish mo be." 33 Wakan imanci k̲ a'di gwo oki gwo ka rem'kup̲ mo ki, "Wathin t̲al 'deŋ kamu/ diki k̲ali a'di toŋ kamu/

mmoshwa mo, 'kona uni ki mii wakan mowa?" 34 Dhala Yesus ki o uni gwo mo ki, "Tontem pem jin shwaka mo tani ta bwa gi a'di jin hashki Aha/ mo mmothima tu'c piti mo be. 35 'Kona um ki o gwo mo ki, ' Appe/ boça 'kupi doŋgon mo dhali yan'ko'd mony'cith to pu'dki'd mo'? Aha/ ona um gwo mo ki, hili mo mo ma, dhali pari aris mondhe'd e mo, haali/ uni iskin mo gom mo jin minu 'cith to mo be! 36 A'diyin jin 'cithki to mo tani midi bu'th to jin mina a'di gam mo dhali tul maman to is gom mondiki/e ki sule/ sule/ ya ye 'ba/ mo, wakan ki a'di jin siki to mo dhali a'di jin 'cithki to mo tani mina bwa 'kuny imontal 'de/ mo be. 37 Haali/ e mii yansan jin onu gwo mo ki, ' Jan 'de/ siki to mo dhali jaŋ kamu/ 'cithki to mo tani', a'di ta'da kar/e mo be. 38 Aha/ hashkina um mmo'cith to mo a'di jin 'kona um ki miiya tu'c mo. Kun tiya miikina tu'c mo, dhali um cickin eya tu'c buni mo be."

39 Aris 'kwani gi pa Saamira e bampa/ çaan gamki gwo is e a'di mo haali/ gom gwontor ma 'bom mo jin okina a'di mo ki, "A'di torki aha/ aris miim pemi 'baar mo kun miikika/ mo be." 40 Wakan ki 'kwani Saamira pu'dkini a'di mo tani, uni dotki a'di gwo mo mmonyak ça'b ki uni mo, dhali a'di diki'da cimi su/ imun mo be. 41 Kun tiya ka ris gamki gwo is mo haali/ gom gwom piti mo be. 42 Dhali uni okina 'bom gwo mo ki, "Aman 'kona ki gam gwo is mo haali/ gom gwo jin okina /e mo, haali/ aman ki is bam cikkina gwo mo, dhali aman mishkina gwo 'ban ki yansan ka jiŋ gana/ ta'da manwoth gi 'kwaniny 'cesh mo be."

Yesus Waçki Ya/ gi Wathi/ ma Hakuuma jin Ca'd mo

43 Dhali 'ko'da cimi su/ gwansan mo tani, a'di yaki'd 'peni mun mo gom pany Jaliil mo be. 44 Haala Yesus ki is piti torki gwo eya tente/ ka amançi gwo ma Arumgimis kadhamo/ diki ta gi montak e bampam pitiŋ gana/ mo be. 45 Dhali ki a'di pu'dki'd e pany Jaliil mo tani, 'kwani gi pany Jaliil bu'thki a'di ibway mo. Dhali uni parkina aris to e 'baar mo kun miikina a'di e pa Urushaliim mo e mo jin yuku ayuk mo, haali/ uni si'da/ iikin e mo jin yukuwa yuk mo be.

46 Dhali dok/e a'di pu'dki'd e paŋ Kaana e pany Jaliil mo, e mo jin warkina a'di yi'de/ ki yimana mura'th mo. Imun mo tani wathiny ca'da kamu/ diki'd e paŋ Kapranahum jin 'ba'thkina ya/ mo. 47 Dhali ki a'di cikki gwo ka Yesus pu'dki'd 'peni pa Yahuudiyya e pany Jaliil mo tani,

a'di yaki'd aYesus mo dhali dot a'di mmothulu ka 'cesh mmowoth ya/m piti mo, a'di jin murki'di wu mo be. 48 Dhali yan'ko'd Yesus ki o a'di mo ki, "Isi ciki/, um mini par jamas mii e mo dhali aris momer mo tani, um mini 'koki gam gwo is mo be." 49 Dhali wathiny ca'd ki o a'di gwo mo ki, "Tapa, thulu ka 'cesh ntwa/a/ ka 'cim pem diki wu mo ma." 50 Dhala Yesus ki o a'di gwo mo ki, "Yaku/ mo ma. Ya/m pini midi di ki e mo." Wathi/ gamki gwo jin okin ma Yesus is mo dhali yaki'd mo be. 51 Dhali ki a'di di'd mmothulka luŋgu'b mo tani, imanmiiya tu'c piti gamki a'di 'kup mo, mmo/o gwo mo ki ya/m pini diki'd ki e mo be. 52 Wakan a'di dotki uni atente/ jin telkina a'di mii 'pen mmo'bor mo. Dhali uni ki thok a'di gwo mo ki, "Katili/ ka tente/ ta'da pesu/ mo tani isa 'ba'thga/ dhalki a'di 'pen mo be." 53 Dhali yan'ko'd com nyithki'd ki a'di ta'da tente/ caan jin okin ma Yesus a'di gwo mo ki, "Ya/m pini diki'd ki e mo." Wakan a'di ki is piti dhali kuŋ gu'b piti gamki gwo is mo be. 54 Yansan ta jamas mii jin 'kon ma po/ isu/ jin miikin ma Yesus mo ki a'di yaki'd ka pije/ 'peni pa Yahuudiyyaa gi Pany Jaliil mo.

Yohaan 5

Mowac jin Wacu eya Al Yi'de/ mo

1 Dhali 'ko'di mii yan mo tani ayuk jin yuku 'kwani Yahuuda/ 'dishki'd mo, dhala Yesus yaki'd mo bway pa Urushaliim mo be. 2 Dhali e pa Urushaliim mo tani ara al yi'de/ diki'd e 'twaŋkala goŋ ka'bal mo, jin yuku ki 'twaŋ 'kwani Ibraniyiin ka Beet/hisda mo, dhali a'di taki'd ga lambalany imudhe'd mo. 3 Dhali mo yansan a'di ta mo jin ishkin ma waambuhany 'kwani kun 'ba'thkin mo, kun tana ja'da/ mo, dhali kun ta ŋwol mo, walla kun kuthkina is guŋkuru/ mo tani uni 'thikunu imun mo be. 4 Haala aman'doyu gwo thulki'd ki me'da tiya eya al yi'de/ mo mmobaŋgal yi'de/ is mo. Dhali a'diyin jin thulki yi'de/ ntwa/a/ 'ko'di yi'de/ baŋgalkunu is mo tani a'di wackunu 'peni 'ba'th jin 'koshki a'di mo be. 5 Dhali wathiŋ kamu/ diki'd imun mo jin 'ba'thki'd ki yil iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd i'ce'dka peŋkwara apo/ mo. 6 Dhali ka Yesus parki a'di e ishkina a'di imun mo tani, dhali i'ko'd ki a'di nyithki'd ki a'di diki'd ki rash rash imun mo tani, a'di ki o a'di gwo mo ki, "A/e ŋapan ki /e minu wac mowa?" 7 Dhali wathi/ jin 'bathki'd thokki a'di gwo mo

ki, "Tapa, aha/ dina ki ta gi wathiŋ kamu/ jn midi kar aha/ e yi'de/ mo ki yi'de/ baŋgalkunu is mo. Dhali ki aha/ yayina mo tani, wathiŋ kamu/ thulki'di ṯwa/a/ ki aha/ mo be." 8 Dhala Yesus ki o a'di gwo mo ki, "Cuyi mis mo ma, 'deka cim pini mo, dhali yayi mo." 9 Dhali ki jahanne/ wathi/ waḉkunu mo, dhali a'di ki 'deka cim piti mo dhali ya mo.

Dhali acim ḉaan ta'da cim ma pesu/ mo be. 10 Wakan 'kwani Yahuuda/ oki gwo e a'di jin waḉkunu mo ki, "A'di ta'da cim ma pesu/ mo dhali /e dinu ki dhal bway mmoḳala cim pini mo." 11 Dhali a'di thoḳki gwo mo ki, "A'diyin jin waḉki aha/ mo tani oki aha/ gwo mo ki, ' 'Deki acim pini mo ma dhali yayi mo.'" 12 Dhali uni ki doṯ a'di gwo mo ki, "Wathi/ jana a'di oki /e gwo mo ki, ' 'Deki acim pini mo dhali yayi mo'?" 13 Hili isi ciki/, a'diyin jin waḉkunu diki mish ki a'di ta'da ja mo haala Yesus yaki'd ka ḳwal is mo, haali/ awaambuhany 'kwani 'kokin imun mo be. 14 Dhali yan'ko'd, aYesus gamki a'di e gu'b gi mondheleladhelel mo dhali o a'di gwo mo ki, "Hili mo mo ma, /e 'borkina is mo! Dhalki miinthusa kamu/ ki mii doḳ/e mo, wakan ki to shi/gaŋ kamu/ midi diki mii /e mo." 15 Dhali wathi/ yaki'd mo dhali ṯor 'kwani Yahuuda/ gwo mo ki a'di ta'da Yesus jin waḉki a'di mo. 16 Shwane/ haali/ gom to gwansan mo tani 'kwani Yahuuda/ ṯo'ckina Yesus 'kus mo, haali/ a'di miiki to gwansan ka cim ma pesu/ mo. 17 Dhala Yesus ki thoḳ uni gwo mo ki, "Ababam pem miiki'da ṯu'c shwanesan mo, dhali Aha/, si'da/ miikina ṯu'c mo." 18 Haali/ gom mii yansan mo tani, 'kwani Yahuuda/ ŋapki bway ki nyanye/ mmo'kosh a'di jwa mo haali/ a'di diki 'ce'd jasa cim ma pesu/ mo, hili a'di si'da/ yuḳki'da Arumgimis ka Babam pitiŋ gana/ mo, mmokar is piti ka p̱ar 'ban ka Arumgimis mo.

Moshirr gom Ya/ mo

19 Dhala Yesus ki thok uni gwo mo ki, "Ka jiŋ gana/, ka jiŋ gana/, ya/ midi diki mii toŋ kamu/ ki is piti mo, hili jasi to jin mishkina a'di jin miikin ma Baba mo, haali/ to yin jin miikin ma Baba mo tani, ya/ si'da/ miiki uni mo be. 20 Haali/ Com enki ya/ mo dhali a'di ki ṯor a'di aris to 'baar mo kun miikina a'di ki is piti mo, dhali a'di midi ṯorki a'di aṯu'c ki nyanye/ mo kun bol gwansan e mo wakan ki um mini mer mo be. 21 Haali/ me'd jin cukin ma Baba ku kun wukin mis mo dhali ḉi uni

moŋ'koki/e mo tani, wakan si'da/ ya/ c̲iki mondiki/e gom a'diyin jin ona bwa a'di mo be. 22 Haala Baba diki dwall jan t̲al 'deŋ kamu/ gwo mo, hili a'di c̲iki gwondwall i'baar mo ki ya/ mo 23 wakan ki uni 'baar mini tak̲ ya/ mo me'd jin tak̲a uni aBaba mo. A'diyin jin diki tak̲ ya/ mo tani diki tak̲ Baba jin hashki a'di mo be. 24 Ka jiŋ gana/, ka jiŋ gana/, a'diyin jin cik̲ki gwom pem mo dhali gam a'di jin hashki Aha/ gwo is mo tani a'di ta'd gi mondiki/e ki sule/ sule/ ya ye 'ba/ mo dhali minu 'koki wak̲ mo, hili a'di peki'd 'peni mowu mo bway mondiki/e mo be. 25 Ka jiŋ gana/, ka ji gana/, Aha/ t̲ora um gwo mo ki mo midi p̲u'du/ mo, dhali a'di diki'd shwane/ mo, ki uni kun wukin mini cik̲ 'twa/ gi ya/ ma Arumgimis mo, dhali uni gwansan kun cik̲ki gwo mo tani mini 'koki e mo be. 26 Haali/ jasi me'd jin takin ma Baba gi mondiki/e e is piti mo tani, wakan si'da/ a'di c̲iki a'di ki ya/ mo wakan ki a'di midi ta gi mondiki/e e is piti mo, 27 dhala Baba a'di c̲iki ya/ moshirr mo mmodor mii 'twa/ a'cesh ki gwondwall mo haali/ a'di ta ya/ gi 'kwani mo be. 28 Dhalku/ ki mer mo gom to yansan mo, haali/ mo midi p̲u'du/ mo ka ris 'kwani ka 'dete/ 'dete/ kun 'kokin e jis jwa mo tani mini cik̲ 'twam piti mo 29 dhali uni mini piyu/ ka pije/ mo: Uni gwansan kun miiki miim 'boron e mo jin piyunu mo e mondiki/e mo, dhali uni gwansan kun miiki tonthus mo tani mini piyu/ e gwondwall mo be.

Iman/o Gwo goma Yesus mo

30 Aha/ mola toŋ kamu/ mii 'peni is pem mo. Me'd jin cik̲kika/ gwo mo tani, Aha/ dwalkina gwo mo, dhali gwondwall pem ta'da k̲ar/e mo haali/ Aha/ dina ki ŋap̲ mmomii ki bwam pem mo hili ki bwa gi a'di jin hashki Aha/ mo be. 31 Wak̲ki/ Aha/ mina t̲or gwo gom is pem mo tani, gwon t̲or pem midi diki ta jiŋ gana/ mo. 32 Jaŋ kamu/ diki'd jin t̲orki gwo gom Aha/ mo, dhali Aha/ misha ki gwo jin t̲ora a'di gom Aha/ mo tani ta gwoŋ gana/ mo be. 33 Um hashki 'kwani eya Yohaan mo, dhali a'di t̲orki gwoŋ gana/ mo be. 34 Hili gwont̲or jin bu'thkika/ mo tani diki di 'peni wathi/ mo. Aha/ ona gwo gwansan mo ki um minu mii wot̲h mo be. 35 Yohaan a'di ta 'da lamba/ jin shwaki'd mo dhali 'twak̲ki mo mo, dhali um okina bwa mmo'kuny bwa e moŋkush piti gom ari mo mo. 36 Hili gwont̲or jin taka mo tani caaca 'peni jima Yohaan mo, haali/ goma t̲u'c jin c̲ikin ma Ababa Aha/ mmothim mo

tani, uni tana ṯu'c kun miga/ kagahara/ mo, dhali ṯorki gwo gom Aha/ ka Ababa hashki Aha/ mo be. 37 Dhala Baba jin hashki Aha/ mo tani a'di ki is piti ta'da man/o gwo gom Aha/ mo. 'Twam piti 'kona um ki cik̲ ki sule/ mo walla ayir /em piti 'kona um ki p̲ar e ki sule/ sule/ mo be. 38 Um 'koki ta gi gwom piti jin diki'd e um̲ mo, haali/ um 'koki gam gwo is e a'di jin hashkina a'di mo be. 39 Um ŋapki gwo ma Arumgimis kun 'kwarkunu mo haali/ um toshkin ki e uni mo tani um mini ta gi mondiki/e mo, dhali gwo ma Arumgimis gwansan kun 'kwarkunu mo tani ṯorki gwo gom Aha/ mo, 40 dhali um 'kona bwa ki o mmo/iiyu/ i Aha/ mo wakan ki um mini ta gi moŋ'koki/e mo be. 41 Hili Aha/ dina ki bu'th monyca 'peni 'kwani mo, 42 hili Aha/ misha ki um 'koki ta gi mo/en ma Arumgimis e is bum mo. 43 Aha/ p̲u'dkina ki gway ma Ababa pem mo, dhali um 'koki bu'th Aha/ mo. W̲ak̲ki/ wathiŋ kamu/ midi yayu/ ki gway pitiŋ gana/ mo tani, um mini bu'th a'di mo be. 44 Ki gwo mina um mish gam is kata mo, um kun bu'thki monyca ka rem'kup̲ mo hili diki simm monyca jin yayi'd 'peni Arumgimis jin di'd ṯal 'de/ e mo? 45 Dhalku/ ki ṯoshki Aha/ ki is pem mina yer um is ki gway ibwambora Baba mo. Jan 'de/ jin midi yer um is ki gway mo tani ta'da Musa mo, a'di jin takina um ga 'teŋkap̲e/ ap̲o/ mo. 46 W̲ak̲ki/ um mini 'taki gam gwo ma Musa is mo tani, um si'da/ mini gam Aha/ gwo is mo, haali/ a'di 'kwarki gwo gom Aha/ mo be. 47 Hili w̲ak̲ki/ um 'koki gam gwom piti is jin 'kwarkina a'di mo tani, um mini gam gwom pem is kata mo sa/?"

Yohaan 6

'Kwani kun Çinu tonṯe/ kun Tana Aliip̲i Mudhe'd mo

1 Dhali i'ko'di to gwansan mo tani, Yesus yaki'd bwaya 'bana gap̲ gi k̲umma/ yi'de/ gi pany Jaliil mo, a'di si'da/ jin yuk̲u ki k̲umma/ yi'de/ Thabariyya mo. 2 Dhali adhana waambuhany 'kwani baṯḫki a'di isho'k mo haali/ uni mishki jamas mii kun miikina a'di mo e uni gwansan kun 'ba'thkin mo be. 3 Dhala Yesus seki bway 'kuwosh mo dhali imun a'di ça'bki'da 'cesh nyak̲ki imanci k̲ a'di gwo mo be. 4 (Dhali shwane/ mompe'kup̲anyolos jin yuk̲uwa yuk̲ gi 'kwani Yahuuda/ 'dishki'd mo be.) 5 Dhali ka Yesus hilki mo 'kup̲ki mis mo dhali p̲ara dhana waambuhany 'kwani e mmo/ iiyu/ i a'di mo tani, a'di ki owa P̲ilibbus

gwo mo ki, "Ana miina yol maaŋkuthu'd imana mo wakan ki uni gwansan mini shwa to mo?" 6 (Hila Yesus oki gwo yansan mmopala Pilibbus mo, haali/ a'di ki is piti mishki to jin mura a'di imii mo.) 7 Dhala Pilibbus ki thok a'di gwo mo ki, "Ariyaal iss 'kwanimpa i'kume'd mo jin midi diki 'kosh jwa mo gom maaŋkuthu'd mo gom uni ka 'dete/ 'dete/ mmogam ki gwa'd gwa'd mo." 8 Jan tal 'deŋkamu/ 'peni imanciŋ a'di gwo jin yuku gway ka Andarawuus mo, jin ta'da kam ma Simaan Buturus mo, oki'da Yesus gwo mo ki, 9 "Washana kamu/ di'di mahan mo jin ta'd gi maaŋkuthu'd imudhe'd mo 'peni emen posa kamu/ mo dhali wa'c isu/mo, hili uni gwansan miinu miiya tinta mo ibwamani uni kun tana ris mo?" 10 Dhala Yesus oki gwo mo ki, "Kani 'kwani gwo mmo'ko 'pena 'cesh mo." Hili asho 'bina e ki 'bi mo. Wakan 'kwani 'kokina 'cesh mo, dhali mondeŋ e wana e ka aliip imudhe'd mo. 11 Yan'ko'd Yesus bu'thki maaŋkuthu'd mo dhali 'bora 'bor bwa i is mo, dhali a'di ki ciki uni gwansan kun 'kokina 'cesh mo. Dhali miiki miin 'de/ yan gom wa'c mo, ki nyanye/ isi me'd jin ŋapkina uni a'di mo be. 12 Hili ki 'kwani kapkin mo tani, a'di ki o imancik a'di gwo gwo mo ki, "Tuli 'pisira maa is kun 'ce'dki bwa mo kun urki 'kup mo, wakan ki jan tal 'deŋkamu/ minu diki this e mo be." 13 Wakan uni tulki uni is mo dhali 'tu'da nura/ i'kume'd i'ce'dka su/ ki 'pisira maaŋkuthu'd imudhe'd 'peni emen posa kamu/ kun urki 'kup mo kun shwakina uni gwansan mo be. 14 Yan'ko'd, ki 'kwani parki jamas mii gwansan e mo kun miikina a'di mo tani, uni oki gwo mo ki, "Yansan ka jiŋ gana/ ta'da manci gwo ma Arumgimis kadhamo/ mo jin midi pu'du/ e mony'cesh mo be." 15 Dhali ka Yesus nyithki'd ki uni muruni iiyu/ mo dhali bu'th a'di ki mom'bi'th mmokar a'di ka malik mo tani, a'di dokki'd ka nyaŋ'ko'd bway 'kuwosh ki is piti mo be.

Yesus Yaki'd ki sho'k e 'kupi kumma/ yi'de/ mo

16 Dhali ki mo ta mom'pimpili/ mo tani, imanciŋ a'di gwo iikin ka luŋgu'b bway kumma/ yi'de/ mo. 17 Dhali uni seki bway bwam ma kur mo, dhali ki ii apo/ kumma/ yi'de/ bway paŋ kapranahuum mo. Ki embul yan ki dhuruma dhurum mo, dhala Yesus naskina/ diki pu'di uni mo be. 18 Dhali 'thama 'bi'thga/ poshki'd mo, dhali kumma/ yi'de/ birki bakal mo. 19 Dhali ki uni borkina kur mo ŋatkini iss 'de/ i'ce'dka mudhe'd mo walla i iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd mo tani, uni parkina Yesus

e mmoyakina a'di apo/ kumma/ yi'de/ mo dhali yayi'd mmo'disha kur is mo, dhali uni ko/ki is mo be. 20 Hili a'di ki o uni gwo mo ki, "Aha/ tana a'di mo! Dhalku/ is ki ko/ mo ma." 21 Dhali yan'ko'd uni okina bwa mmobu'th a'di bway bwam ma kur mo, dhali ki jahanne/ akur gamki mo jin 'kokina uni mmo/ ii mo be.

'Kwani Ɲapkina Yesus mo

22 Dhali ka cim jiŋ 'ko'd mo tani, awaambuhany 'kwani kun doshkin eya 'bana gap gi kumma/ yi'de/ mishki mo ka kura kamu/ diki di imun mo hili jasi jan 'de/ mo, dhali ka Yesus diki se a'di mo nyakki imancik a'di gwo mo hili imancik a'di gwo iikin uni 'cena mo be. 23 Bahili, akura tiya pu'dkin 'peni pan Thabariyya mo mmo'dish mo is jin shwakina uni maaŋkuthu'd mo i'ko'di Tapa 'borki'da 'bor bwa i is mo be. 24 Dhali ka wambuhany 'kwani mishkin kaYesus walla imancik a'di gwo 'koki 'ko imun mo tani, uni ki is buni ki seya kur mo dhali ii bway paŋ Kapranahuum mo mmoŋapa Yesus mo be.

Yesus Ta Maa gi mondiki/e ki Sule/ mo

25 Dhali i'ko'di uni gamki a'di a'bana gap gi kumma/ yi'de/ mo tani, uni oki a'di gwo mo ki, "Rabbi, /e yayini mahan ka kasja mo?" 26 Dhala Yesus ki thok gwo mo mmo/o ki, "Ka jiŋ gana/, ka jiŋ gana/, um ŋapki Aha/ mo, yisa haali/ um mishki miimer mo, hili haali/ um shwaki maaŋkuthu'd dhali kap mo be. 27 Dhalku/ ki miiya tu'c jasi gom tonte/ jin midi 'ce'd sho'k mo, hili miiya tu'c tonte/ jin midi di ki sule/ sule/ ya ye 'ba/ mo a'di jin mina ya/ gi 'kwani ici um mo, haali/ Arumgimis jin ta Com karki'da 'diŋkilam piti apo/ a'di mo." 28 Yan'ko'd uni ki o a'di gwo mo ki, "Aman mina mii mii ata mo, wakan ki aman mina miiya tu'c ma Arumgimis mo?" 29 Yesus ki thok gwo mo dhali o uni gwo mo ki, "Atu'c ma Arumgimis a'dihe/ mo: Ki um mini gam gwo is e a'di jin hashkina a'di mo." 30 Wakan uni ki o a'di gwo mo ki, "Dhali jamas mii gi wakata imina /e imii mo, wakan ki aman mina par a'di e mo dhali gam /e gwo is mo? /E mini miiya tinta mo? 31 Ibabam bam shwakina Manna e mombwaasho mo, me'd jin 'kwarkunu a'di mo ki, ' A'di ciki uni maaŋ gana/ 'peni momis mmoshwa mo be.'" 32 Dhali yan'ko'd Yesus ki thok uni gwo mo ki, "Ka jiŋ gana/, ka jiŋ gana/, a'di diki ta Musa mo jin ciki um maa 'peni

momis mo, hili a'di ta'da Ababam pem mo jin ci̱ki um maaŋ gana/ 'peni momis mo be. 33 Haali/ maa ma Arumgimis ta a'di jin pu'dki'd 'peni momis mo dhali ci̱ mondiki/e ki 'kwaniny'cesh mo be." 34 Wakan uni oki a'di gwo mo ki, "Tapa, ci̱yi aman maa yansan isa yempa/ mo ma." 35 Yesus ki o uni gwo mo ki, "Aha/ tana maa gi mondiki/e mo; a'diyin jin midi yayu/ i Aha/ mo tani mina te̱/ diki 'kosh mo, dhali a'diyin jin gamki gwo is eAha/ mo tani mina yi'de/ diki bu'th ki sule/ mo be. 36 Hili Aha/ to̱ra um gwo mo ki ka jiŋ gana/ um mishki Aha/ mo, dhali um 'koki gam Aha/ gwo is mo be. 37 Aris uni 'baar mo kun ci̱kin ma Ababa Aha/ mo tani uni mini iiyu/ i Aha/ mo, dhali a'diyin jin midi yayu/ i Aha/ mo tani Aha/ mina diki ur a'di ka pije/ mo be. 38 Haali/Aha/ pu'dkina ka 'cesh 'peni momis mo, yisa mmomii ki bwam pem gana/ mo, hili bwa gi a'di jin hashki Aha/ mo be. 39 Yansan a'di ta bwa gi a'di jin hashki Aha/ mo, ki Aha/ mina diki this jan ta̱l 'deŋkamu/ e mo 'peni uni gwansan i'baar mo kun ci̱kina a'di Aha/ mo, hili a'di midi cu uni mis ka cim jiŋ 'ko'd mo be. 40 Haali/ a'di yansan ta bwa ma Ababam pem mo, ki aris 'kwani 'baar mo ka 'de̱te̱/ 'de̱te̱/ kun mishki ya/ mo dhali gam a'di gwo is mo tani midi ta gi mondiki/e ki sule/ sule/ ya ye 'ba/ mo dhali Aha/ mina cu a'di mis mo ka cim jiŋ 'ko'd mo be."

41 Dhali yan'ko'd 'kwani Yahuuda/ miikina gumgum gom a'di mo haali/ a'di oki gwo mo ki, "Aha/ tana maa jin thulki'd ka 'cesh 'peni momis mo be." 42 Uni oki gwo mo ki, "A'di diki ta Yesus jin ta ya/ ma Yusuup mo, jin misha ana com dhali kum mowa? Hili shwane/ ata ona a'di gwo mo ki, ' Aha/ thulkina ka 'cesh 'peni momis mo'?" 43 Dhala Yesus ki tho̱k uni gwo mo mmo/o ki, "Doshi agumgum mii mo e bwaman is bum mo ma. 44 Wathin ta̱l 'deŋ kamu/ yisa di'da jin midi yayu/ i Aha/ mo isi ciki/ Ababa jin hashki Aha/ mo a'di dirki a'di mo, dhali Aha/ mina cu a'di mis mo ka cim jiŋ 'ko'd mo be. 45 A'di 'kwarkunu mo e imanci gwo ma Arumgimis kadhamo/ mo ki, ' Aris 'kwani 'baar ka 'de̱te̱/ 'de̱te̱/ min ma Arumgimis i̱tor mo.' Aris 'kwani 'baar mo ka 'de̱te̱/ 'de̱te̱/ kun ci̱kki gwo mo dhali da/ar 'pena Baba mo tani uni mini iiyu/ i Aha/ mo be. 46 Wathin ta̱l 'deŋ kamu/ yisa di'da jin parki'da Ababa e mo, hili jasi a'di jin yayi'd 'peni Arumgimis mo ---a'di mishki'da Ababa mo be. 47 Ka jiŋ gana/, ka jiŋ gana/, a'diyin jin gamki gwo is mo tani ta'd gi mondiki/e ki sule/ sule/ ya ye 'ba/ mo

be. 48 Aha/ tana maa gi mondiki/e mo. 49 Ibabam bum shwakina Manna e mombwaasho mo dhali uni wukin mo be. 50 A'di yansan ta maa jin thulki'd ka 'cesh 'peni momis mo, wakan ki wathi/ midi 'taki shwa a'di mo dhali a'di midi diki wu mo be. 51 Aha/ tana maa gi mondiki/e mo jin thulki'd ka 'cesh 'peni momis mo. Waḵki/ aris 'kwani ka 'deṯe/ 'deṯe/ shwan 'peni maa yansan mo tani, a'di midi diki/e ki sule/ mo. Maa jin miga/ c̱i mo tani ta buŋgwar is pem mo gom mondiki/e gi 'kwaniny 'cesh mo be."

52 Dhali 'kwani Yahuuda/ miikina nyor e bwamani is buni mo dhali ṯelki mii 'pen mmogar gwo 'kusi 'twa/ mo mmo/o ki, "Ki wathi/ yansan midi c̱i ana buŋgwar is piti mmo'ka mana kan mo?" 53 Dhali yan'ko'd Yesus ki o uni gwo mo ki, "Ka jiŋ gana/, ka jiŋ gana/, isi ciki/ um mini 'ka buŋgwar is gi ya/ gi 'kwani mo dhali p̱iya bas piti mo tani, um mini 'koki ta gi mondiki/e e is bum mo be. 54 A'diyin jin midi 'ka buŋgwar is pem mo dhali piya bas pem mo tani a'di midi ta gi mondiki/e ki sule/ sule/ ya ye 'ba/ mo, dhali Aha/ mina cu a'di mis ka cim jiŋ 'ko'd mo be. 55 Haali/ buŋgwar is pem a'di ta maaŋ gana/ mo, dhala bas pem a'di ta tomp̱iŋ gana/ mo. 56 A'diyin jin 'ka buŋgwar is pem mo dhali p̱iya bas pem mo tani a'di diki'd e Aha/ mo, dhali Aha/ e a'di mo be. 57 Me'da Baba jin di'd ki e hashki Aha/ mo dhali me'd jin dikika/ ki e mo haali/ goma Ababa mo tani, wakan a'diyin jin 'kaki buŋgwar is pem mo tani, a'di si'da/ midi diki e mo haali/ gom Aha/ mo be. 58 Yansan ta maa jin thulki'da 'cesh 'peni momis mo, yisa waki ji gi shwakina icim mo dhali wu mowa. A'diyin jin shwaki maa yansan mo tani midi diki e ki sule/ sule/ ya ye 'ba/ mo." 59 Hila Yesus oki gwo gwansan e gu'b gi montul is mo ki a'di ṯorki gwo e paŋ Kap̱ranahuun mo be.

Gwo gi Mondiki/e ki Sule/ Ya Ye 'Ba/ mo

60 Dhali ki imanciḵ a'di gwo ka ris ciḵki gwo yansan mo jin okunu mo ki, "Gwo yansan 'bitha'bi'th mo; aja a'di midi ciḵ a'di mo?" 61 Haali/ aYesus ki is piti mishki mo ki imanciḵ a'di gwo miikina gumgum e mii yansan mo tani, oki uni gwo mo ki, "Yansan shi/ki um bwa mowa? 62 Yan'ko'd midi wakata waḵki/ /e mini p̱ar ya/ gi 'kwani e mo mmoya e mo yin jin dikina a'di nṯwa/a/ mo? 63 A'di ta Shi/in jin karki'da kar ki e mo; buŋgwar is a'di aṯha/aṯh mo. Gwo kun okika/ e um mo tani ta shi/in mo, dhali uni ita mondiki/e mo be. 64 Naskina/

kun tiya 'kokin e bwam um kun 'koki gam gwo is mo." Haala Yesus mishki'd 'peni ka muŋ'kup uni gwansan kun mini 'koki gam gwo is mo dhali a'diyin jin ta a'di jin midi 'ciṯh a'di is ki gwo mo be. 65 Dhali a'di ki o gwo mo ki, "Gom gwo gi wakan mo tani a'di iṯorkika/ um gwo mo ki jan ṯal 'deŋ kamu/ midi diki yayu/ i Aha/ mo isi ciki/ a'di imin ma Babam pemi c̣i a'di mo be."

66 Haali/ gom mii yansan mo tani, imanciḳ a'di gwo ka ris iikin 'peni a'di mo dhali 'koki ii nyaḳki a'di mo. 67 Dhali yan'ko'd Yesus oki uni kun 'koni 'kume'd i'ce'dka su/ gwo mo ki, "Um 'koki ŋaṗ mmo/ii si'da/ mo 'taa?" 68 Simaan Buṯerus thokki a'di gwo mo ki, "Taṗa, aman mina ii ija mo? Ki /e a'di itan gi gwo gi mondiki/e ki sule/ sule/ ya ye 'ba/ mo, 69 dhali aman gamkina gwo is mo dhali iiyu/ mmomish ki /e ta jan 'De/ ma Arumgimis jin Ḳogu mo." 70 Dhala Yesus ki o uni gwo mo ki, "Dika ki kwany um i'kume'd i'ce'dka su/ mo dhali jan 'de/ 'peni um a'di ta taṗa ma ruma 'cesh mowa?" 71 Dhali shwane/ a'di oki gwo goma Yahuusa jin ta ya/ ma Simaan Isḳariyuuṯi mo, haali/ a'di ta jan ṯal 'de/ 'peni uniŋ 'kume'd i'ce'dka su/ mo, a'di jin midi 'ciṯha Yesus is ki gwo mo be.

Yohaan 7

Ikam ma Yesus Daran gi Gwoŋ Gam Is mo

1 Dhali i'ko'da ris to gwansan mo tani Yesus yaki'd e pany Jaliil mo, haali/ a'di diki ŋaṗ mmoya bway pa Yahuudiyya mo haali/ 'kwani Yahuuda/ ŋaṗki a'di mmo'kosh jwa mo be. 2 Dhali ayuḳ gi 'kwani Yahuuda/ jin yuḳuwa yuḳ gom gu'b c̣iŋa/ mo tani 'dishki'd mo be. 3 Wakan ikam piti oki a'di gwo mo ki, "Dhalki mo yan mo dhali yayi mo e pa Yahuudiyya mo, wakan ki imanciḳ gwom pini si'da/ mini ṗara ṯu'c e kun mina /e mo. 4 Wathin 'deŋ kamu/ yisa di'da jin mii toŋ kamu/ ki jim bag mo waḳki/ a'di ki is piti ŋaṗki'd ki a'di minu mish eya tente/ mo. Waḳki/ /e mii to gwansan mo tani, ṯori is pini e mony'cesh mo." 5 Haali/ ikam piti si'da/ 'koki gam gwo is e a'di mo be. 6 Dhala Yesus ki o uni gwo mo ki, "Mom pem diki ṗu'd naskina/ mo, hili mom bum uni 'kokin isa yempa/ mo be. 7 'Kwaniny'cesh 'koki shi/ um i e mo, hili uni shi/ki Aha/ i e mo haali/ Aha/ ṯora um gwo mo ki arisa ṯu'c buni ta thus ki thus mo be. 8 Iiku um mo eya yuḳ jin yuḳu mo; Aha/

mina diki ya eya yuk jin yuku mo haali/ mom pem diki thim naskina/ mo." 9 Dhali i'ko'di a'di oki aris to gwansan e uni mo tani, a'di diki'd e pany Jaliil mo be.

Yesus Diki'd e Mo ma Yuk gi Gu'b Çiŋa/ gi Kwani Yahuuda/ mo
10 Hili ki ikam piti iikin ka gagamis e mo jin yukuwa yuk mo tani, yan'ko'd a'di si'da/ yaki'd ka gagamis mo, yisa mmoya eya tente/ mo hili ki jim bag mo be. 11 Dhali 'kwani Yahuuda/ ŋapki a'di e mo ma yuk jin yuku mo dhali oki, "Mane a'di mane?" 12 Dhali adhana gumgum miikin ma waambuhany 'kwani gom a'di mo. Kun tiya oki gwo mo ki, "A'di ta wathim 'borga/ mo." Dhali kun tiya oki gwo mo ki, "Yisa, a'di suski'da waambuhany 'kwani mmodheres mo be." 13 Dhali wathiŋ kamu/ diki wal 'twa/ eya tente/ gom a'di mo gom mmoko/ 'kwani Yahuudiyya mo be.

14 Dhali ki mo jin yukuwa yuk 'baarki'd mo tani, Yesus yaki'd ka gagamis e gu'b gi mondheleladhelel mo dhali telki mii 'pen mmotor gwo mo be. 15 Yan'ko'd 'kwani Yahuuda/ merkin mo, mmo/o gwo ki, "Ki wathi/ yansan mishki gwo 'peni mana kan mo? A'di diki di e mo jin mishu gwo deŋ e mo." 16 Dhala Yesus ki thok uni gwo mo dhali o ki, "Gwom pem jin torkika/ mo tani diki ta jim pem mo, hili ta ji gi a'di jin hashki Aha/ mo be. 17 Wakki/ wathiŋ kamu/ ona bwa ki mii bwam piti mo tani, a'di midi mish gwontor yansan 'ban mo, wakki/ a'di yayi'd 'peni Arumgimis mo walla wakki/ Aha/ ona a'di ki is pem mo. 18 A'diyin jin oki gwo 'peni is piti mo tani simmki monycam pitiŋ gana/ e mo, hili a'diyin jin simmki monyca gi a'di jin hashki a'di mo tani, wathi/ çaan ta'da kar/e mo dhali miiŋkar/eŋ kamu/ diki di e a'di mo be. 19 Din ma Musa ki çi um gwoŋkan mowa? Naskina/ jan tal 'deŋkamu/ 'peni um diki dhu gwoŋkan mo. Gomatinta ŋapkina um mmo'kosh Aha/ mo?" 20 Dhali awaambuhany 'kwani thokki gwo mo ki, "/E tan ga rumthus mo. Aja ŋapki'd mmo'kosh /e jwa mo?" 21 Dhala Yesus thokki gwo mo dhali o uni gwo mo ki, "Aha/ mikina tu'ca 'de/ mo dhali umi 'baar merkin mo haali/ gom a'di mo be. 22 A Musa çiki um gwo gom mo jin minu 'citha munyjal yis mo (a'di 'pena Musa yisa, hili 'peni ibabam bum mo), dhali ka cim ma pesu/ um 'cithki wathiŋ gwatha munyjal yis mo. 23 Wakki/ wathi/ bu'th mo jin 'cithuwa munyjal yis ka cim ma pesu/ mo tani wakan ki gwoŋkan ma

Musa minu 'taki 'koki 'ce'd mo, gomatinta miikina um Aha/ ka nyor mo haali/ Aha/ waḉkina wathi/ ka 'bimpil ka cim ma pesu/ mo? 24 Dhalku/ gwo ki dwall eya p̱or ma pije/ mo, hili dwalli gwo ki dwall gana/ ka k̲ar/e mo."

Yansan Ta'da K̲risth̲os Mowa?

25 Dhali kun tiya 'peni pa Urushaliim oki gwo mo ki, "Dina a'di ki ta wathi/ jin ŋap̱kina uni mmo'kosh mowa? 26 Hili mo mo ma, a'di oki gwo eya tente/ mo, dhali uni 'koki o gwoŋ kamu/ gom a'di mo. Amina uni gwansan kun ta gi moshirr ka jiŋ gana/ imish mo ka K̲risth̲os a'dan 'te/ sana? 27 Naskina/ aman mishkina mo jin yayina wathi/ yansan 'peni cine mo. Hili ka K̲risth̲os p̱u'dki'd mo tani, wathin 'deŋ kamu/ midi diki mish mo jin mina a'di yayu/ 'peni cine mo." 28 Dhali yan'ko'd Yesus cuki'd e gu'b gi mondheleladhelel mo mmot̲or gwo mo dhali o ki, "Um mishki Aha/ mo dhali mish mo jin yayika 'peni cine mo. Aha/ dina ki yayu/ ki is pem mo, hili a'di jin hashki Aha/ mo tani ta'da k̲ar/e mo, dhali um 'koki mish a'di mo be. 29 Aha/ mishkina a'di mo haali/ Aha/ yayina 'peni a'di mo dhali a'di ihashki Aha/ mo be." 30 Wakan uni palki mii mmobu'th a'di mo, hili wathin t̲al 'deŋ kamu/ diki kar me'd piti ap̱o/ a'di mo haali/ mom piti diki p̱u'd naskina/ mo be. 31 Hili 'kwani ka ris 'pena waambuhany 'kwani gamki gwo is e a'di mo, dhali uni oki gwo mo ki, "Ka K̲risth̲os midi p̱u'du/ mo tani, a/mina a'di mo miimer ki nyanye/ 'penki a'di yansan jin miiki a'di mowa?"

Iboliish Hashkunu mo Mmobutha Yesus mo

32 Dhali 'kwanim P̱arisiyiin ciḵkina waambuhany 'kwani mmomiikina uni agumgum kan mo goma Yesus mo, dhali igasiis kun can dhali 'kwanim P̱arisiyiin hashki iboliish mmobu'th a'di mo be. 33 Dhali yan'ko'd Yesus ki o gwo mo ki, "Aha/ naskina/ dina i um gom ari mo mo, dhali yan'ko'd Aha/ yana ya bway a'di jin hashki Aha/ mo. 34 Um mini ŋap Aha/ mo hili um mini 'koki gam Aha/ mo; e mo yin jin miga/ iya mo tani, um mini 'koki iiyu/ mo be." 35 Wakan 'kwani Yahuuda/ oki gwo e bwamani is buni mo ki, "Wathi/ yansan midi ya mana mo jin mina ana 'koki gam a'di mo? Mina a'di ya mo e 'kwani kun c̲ekerkunu bwa mo e bwaŋ 'kwani Girk̲i mo dhali t̲or 'kwaniŋ Girk̲i gwo mo 'taa? 36 Gwo jana a'dan jin okina a'di mo ki,

' Um mini ŋaṉ Aha/ mo tani hili um mini 'koki gam Aha/ mo;
e mo yin jin miga/ iya mo tani, um mini 'koki iiyu/ mo'?"

Ḳumma/ Yi'de/ jin Di ki E mo

37 Dhali ka cim jin 'ko'd mo, jin miikunu dhan monshwan to mo tani,
Yesus doshki'd ki mis mo dhali cu gwo mo mmo/o ki, "Waḳki/ wathiŋ
kamu/ butha yi'de/ mo tani, dhalki a'di yayi'di Aha/ mo dhali ṉi mo.
38 A'di yin jin gamki gwo is e Aha/ mo tani, isi me'd gwo ma
Arumgimis jin 'kwarkunu mo jin gwo mo ki, yi'de/ jin di'd ki e midi
gusu 'peni bwam piti mo be." 39 Hili a'di oki gwo yansan gom Shi/in
mo, gom uni gwansan kun mini gam a'di gwo is mo tani mini bu'th
a'di mo; dhali Shi/in dinu ki c̣i naskina/ mo haala Yesus dinu ki c̣i
monyca naskina/ mo be.

Moŋḳwa/ Bwa e Bwaŋ 'Kwani mo

40 Dhali 'kwanin tiya 'pena waambuhany ki uni ciḳki gwo gwansan
mo mmo/ o ki, "A'di yansan ka jiŋ gana/ ta'da manc̣i gwo ma
Arumgimis kadhamo/ mo." 41 Dhali kun tiya oki gwo ki, "Yansan a'di
ta'da Ḳristṯhos mo." Hili kun tiya o gwo mo ki, "A /Ḳristṯhos midi piyu/
'peni pany Jaliil mowa? 42 Dina gwo ma Arumgimis jin 'kwarkunu
mo ki o gwo mo ka Ḳristṯhos midi piyu/ 'peni emen ma Dawuu'd mo
dhali 'peni pam Beeṯhlaham mo, a'di ta pa jin din ma Dawuu'd icine/
mo?" 43 Wakan moŋḳwa/ bwa cuuki'd ibwamana waambuhany 'kwani
mo haali/ gom a'di mo be. 44 Wakan kun tiya 'peni uni mini 'taki bu'th
a'di mo, hili jan ṯal 'deŋ kamu/ diki kar me'd aṉo/ a'di mo be.

Uni Gwansan Kun Ta gi Moshirr Kun Daran ki Moŋgam Gwo Is mo

45 Dhali yan'ko'd iboliish doḳkin ka nyaŋ'ko'd mo e igasiis kun can
mo dhali 'kwanim Ṉarisiyiin mo, kun oki uni gwo mo ki, "Gomatinta
'kona um ki susi a'di mo?" 46 Dhali iboliish thoḳki gwo mo ki, "Wathin
ṯal 'deŋ kamu/ yisa di'da jin ṯorki gwo kansan mo." 47 Wakan 'kwanim
Ṉarisiyiin thoḳki uni gwo mo ki, "A/um si'da/ he'kkunu e mo 'taa?
48 A/kun tiya 'peni 'kwani kun ta gi moshirr gamki a'di gwo is mo,
walla 'peni 'kwani ṉarsiyiin mo 'taa? 49 Hili awaambuhany 'kwani

gwahan kun 'koki mish gwoŋk̲an mo tani, Uni jeekunu mo be." 50 Dhala Nikudimuus (jin ta jan 'de/ 'peni 'kwani p̲arsiyiin, jin yayi'di a'di ki jahanne/ mo) oki uni gwo mo ki, 51 "A/gwoŋk̲an bana dwall wathi/ gwo nt̲wa/a/ mo ki gwo dinu ki cik̲ 'peni a'di mo dhali mish kata imiikina a'di mo 'taa?" 52 Dhali uni ki thok̲ gwo mo dhali o a'di gwo mo ki, "A /e si'da/ ta wathi/ 'peni pany Jaliil mo 'taa? Ŋapi mo mo ma dhali mishi mo mo ka manc̲i gwo ma Arumgimisa kamu/ kadhamo/ midi diki yayu/ 'peni pany Jaliil mo."

53 Dhali yan'ko'd uni ka 'det̲e/ 'det̲e/ iikin bway gu'b buniŋ gana/ mo be.

Yohaan 8

A'bom jin Bu'thkunu mo e Mo jin Miina A'di Miinyc̲al mo

1 Dhala Yesus yaki'd mo e 'kuwosh Set̲uun mo. 2 Dhali ki mon'thamo/ ka 'tum mo tani a'di p̲u'dki'd e gu'b gi mondheleladhelel dok/e mo, dhali aris 'kwani 'baar p̲u'dkin mo; A'di c̲a'bki'da 'cesh mo dhali t̲or uni gwo mo be. 3 Dhali imaŋ'kwar to dhali 'kwanim P̲arisiyiin suskina 'bom jin bu'thkunu e mo mii miinyc̲al mo. Dhali uni ki kara yim ibwaman mo. 4 Dhali yan'ko'd uni ki o a'di gwo mo ki, "Mant̲or gwowa, a'bom yansan bu'thkunu e mo mii miinyc̲al mo be. 5 Shwane/ e gwoŋk̲an mo tani, aMusa k̲anki aman gwo mo mmo'kosh 'kwani kun miin kansan ki wosh mo; /e on kata goma yim mo?" 6 Dhali uni oki gwo yansan mmopal a'di mo wakan ki uni mini 'taki gam toŋ kamu/ mmo'cit̲h a'di is ki gwo mo. Hila Yesus diki'd ki ji luŋ mo dhali 'kwara 'cesh ki me'd piti mo be. 7 Dhali ki uni 'kon mmorash a'di aris gwondot̲ mo tani, a'di doshki'd ki mis mo dhali o uni gwo mo ki, "Jan 'de/ jin dara'd gi miinthus e bwam um mo tani, dhalki a'di it̲wa/a/ 'kosho'da yim ki wosh mo." 8 Dhali dok/e a'di diki'd ki ji luŋ mo, dhali 'kwara 'cesh ki me'd piti mo. 9 Dhali ki uni cik̲ki a'di mo tani, uni iikin ka 'det̲e/ 'det̲e/ mo, mmot̲el 'pen 'peni a'di jin ca'd mo. Dhali yan'ko'd Yesus dhalkunu a'di 'de/ mo, nyak̲ka 'bom jin diki'd e bwaman mo be. 10 Dhala Yesus cuki mis mo dhali owa yim gwo mo ki, "A'boma, mane imanyer /e is ki gway mo? Dina jan t̲al 'deŋkamu/ ki wak̲ /e mo?"

11 Dhala yim ki o gwo mo ki, "Jaŋ kamu/ yisa di'da, Tapa," dhala Yesus ki o gwo mo ki, "Wakan si'da/ Aha/ dina ki wak /e mo. Yaku/ mo dhali dhalku/ miinthus ki mii dok/ e mo."

Yesus Ta Moŋkush gi 'kwaniny 'cesh mo

12 Dhali dok/e Yesus ki o uni gwo mo mmo/o ki, "Aha/ tana moŋkush gi 'kwaniny 'cesh mo; a'di jin midi bath Aha/ nsho'k mo tani midi diki ya e mondhurumi'd mo hili midi ta gi moŋkush gi mondiki/e mo be." 13 Dhali 'kwanim Parisiyiin ki o a'di gwo mo ki, "/E torki gwo gom is pini mo, gwontor pini jin tora /e mo tani diki ta jiŋ gana/ mo be." 14 Dhala Yesus ki thok gwo mo dhali o uni gwo mo ki, "Isi ciki/ wakki Aha/ tora a'di gom is pem mo tani, gwontor pem ta'da kar/e mo. Aha/ misha mo jin yayika 'peni cine/ mo dhali mo jin yakika/ iya mo, hili um 'koki mish mo jin yayika 'peni cine/ mo walla mo jin yakika/ iya mo be. 15 Um dwalki gwo isi gom buŋgwar is mo; hili Aha/ dina ki dwall jan tal 'deŋkamu/ gwo mo be. 16 Naskina/ wakki/ Aha/ dwalla gwo mo tani, gwondwall pem ta gwoŋ gana/ mo haali/ Aha/ dina ki di Aha/ 'de/ mo, hili Aha/ dina nyakka Ababa jin hashki Aha/ mo be. 17 Nye, dhali e gwoŋkan bum mo tani a'di 'kwarkunu mo ki gwontor gi 'kwani su/ ta'da kar/e mo. 18 Aha/ tora gwo gom is pem mo, dhali Ababam pem jin hashki Aha/ mo tani a'di tori gwo gom Aha/ mo be." 19 Dhali uni ki o a'di gwo mo ki, "Mane cim mane?" dhala Yesus ki thok gwo mo ki, "Um 'koki mish Aha/ mo walla Ababam pem mo; wakki/ um mishki Aha/ mo tani, um si'da/ mini 'taki misha Ababam pem mo be." 20 A'di oki gwo gwansan e mo jin dhunuwa guurush mo me'd jin torkina a'di gwo e gu'b gi mondheleladhelel mo, dhali wathiŋ kamu/ diki bu'th a'di mo haali/ mom piti diki pu'd naskina/ mo be.

Mo jin Yaka/ Iya Nycine/ mo tani Mina Umi Mol Iiyu/ mo

21 Wakan dok/e a'di ki o uni gwo mo ki, "Aha/ yana iya mo; um mini ŋap Aha/ mo dhali um mini wu e miinthus bum mo. E mo yin jin yaka iya mo tani, um mini 'koki iiyu/ mo be." 22 Dhali 'kwani Yahuuda/ ki o gwo mo ki, "Mina a'di 'kosh is piti jwa mo 'taa? Me'd jin ona a'di gwo mo ki, ' Mo jin yaka iya mo tani um mini 'koki iiyu/ mo'?" 23 Dhala Yesus ki o uni gwo mo ki, "Um 'peni mony'cesh mo; dhali

Aha/ 'peni momis mo. Um ta ku gi mony'cesh mo; Aha/ dina ki ta ji mony'cesh yan mo be. 24 Wakan, Aha/ ona um gwo mo ki um mini wu e miinthus bum mo. Haali/ isi ciki/ um mini 'taki gam Aha/ gwo is ki Aha/ tana a'di mo, um mini wu e miinthus bum mo be." 25 Wakan uni oki a'di gwo mo ki, "Ki /e tana ja mo sa/?" Dhala Yesus ki o uni gwo mo ki, "Gwo kun okika/ um 'peni ka moŋ'kup mo be. 26 Aha/ tana gi to ka ris mmo/o mo dhali mmodwall um gwo mo. Isi ciki/, a'diyin jin hashki Aha/ mo tani ta'da kar/e mo; dhali aris to kun cikika/ 'peni a'di mo tani, to gwansan torkika/ ki 'kwaniny'cesh mo be." 27 Dhali uni 'koki mish gwo 'ban ki a'di torki uni gwo gom com mo. 28 Dhala Yesus ki o gwo mo ki, "Ki um mini 'de'k ya/ gi 'kwani mo tani, yan'ko'd um mini mish ki Aha/ tana a'di mo, dhali ki Aha/ dina ki mii toŋ kamu/ ki is pem mo. Me'd jin torkin ma Ababa Aha/ gwo mo tani, Aha/ torkina aris to gwansan mo be. 29 Dhali a'di jin hashki Aha/ mo tani di'd nyakki Aha/ mo, dhali a'di diki dhal Aha/ 'de/ mo, haali/ Aha/ isa yempa/ mina to kun 'borki a'di bwa mo be." 30 Me'd jin okin ma Yesus gwo gwansan mo tani, 'kwani ka ris gamki gwo is e a'di mo be.

Gwoŋ Gana/ Midi Dhu Um ki 'kus mo

31 Dhala Yesus oki 'kwani Yahuuda/ gwansan gwo kun gamki a'di gwo is mo ki, "Wakki/ um 'kon e gwom pem mo tani, yan'ko'd um ka jiŋ gana/ mini ta imancik Aha/ gwo mo; 32 dhali um mini mish gwoŋ gana/ mo, dhali gwoŋ gana/ midi dhu um ki 'kus mo be." 33 Dhali uni thokki gwo mo ki, "Aman tana emen ma Ibrahiim mo dhali aman 'kona ki ta ciŋkina/ gi wathin tal 'deŋkamu/ mo; gwon ta ona /e mo ki, ' Um minu dhu ki 'kus mo'?" 34 Dhala Yesus ki thok uni gwo mo ki, "Ka jiŋ gana/, ka jiŋ gana/, Aha/ ona um gwo mo ki, aris 'kwani 'baar mo ka 'dete/ 'dete/ kun miiki miinthus mo tani, uni ta ciŋkina/ gi miinthus mo be. 35 Ciŋkina/ diki rash di e gu'b ki sule/ mo; hili ya/ gi 'kwani a'di diki'd ki sule/ mo be. 36 Wakan wakki/ ya/ dhu um ki 'kus mo tani, um ka jiŋ gana/ mini 'ko ki 'kus mo be. 37 Aha/ misha ki um ta emen ma Ibrahiim mo; um ŋapkin mmo'kosh Aha/ jwa mo haali/ gwom pem diki ta gi mo e um mo be. 38 Aha/ okina gwo jin mishkika/ 'pena Babam pem mo, dhali um si'da/ miiki to jin cika um 'pena babam bum mo be."

Ababam Bum Ta'da Ibiliis mo

39 Dhali uni ki thok gwo mo dhali o a'di gwo mo ki, "Ababam bam ta'da Ibrahiim mo." Yesus ki o uni gwo mo ki, "Wakki/ um ta uci ma Ibrahiim mo tani, um mini 'taki miiya tu'c jin min ma Ibrahiim mo. 40 Hili shwane/ um ŋapki Aha/ mmo'kosh jwa mo, wathi/ jin torki um gwoŋ gana/ mo jin cikkina a'di 'peni Arumgimis mo. Ibrahiim diki mii mii yansan mo. 41 Um miikina tu'c ma ababam bum mo." Uni oki a'di gwo mo ki, "Aman 'konu ki dho'th ki dho'th çal mo; Aman tana ga Ababa i'de/ mo: Jin ta'da Arumgimis mo." 42 Dhala Yesus ki o uni gwo mo ki, "Wakki/ Arumgimis ta'da ababam bum mo tani, um mini 'taki en aha/ mo, haali/ Aha/ pu'dkina 'peni Arumgimis mo dhali Aha/ dina imahan mo; haali/ Aha/ dina ki yayu/ ki is pem mo, hili a'di hashki Aha/ mo be. 43 Dhali atinta 'kona um ki mish gwom pem 'ban mo? Haali/ um 'koki cik gwom pem mo be. 44 Um 'pena babam bum mo, jin ta tapa ma ruma 'cesh mo dhali um ŋapan mmomii bwa ma ababam bum mo. A'di jin ta'da man'kosha mee mo 'peni ka muŋ'kup mo dhali diki dosh e gwoŋ gana/ mo haali/ gwoŋ gana/ diki di e a'di mo. Ki a'di oki gwo ka tor mo tani, a'di oki gwo 'peni gwoŋkulum pitiŋ gana/ mo haali/ a'di ta'da tor mo dhala baba gi cil ma tor mo be. 45 Hili, haali/ Aha/ okina gwoŋ gana/ mo, dhali um 'koki gam Aha/ gwo is mo be. 46 Jana 'peni bwam um gamki Aha/ ki Aha/ dina mii i'ba/ gom miinthus mo? Wakki/ Aha/ tora gwoŋ gana/ mo tani, atinta 'kona um ki gam Aha/ gwo is mo? 47 A'diyin jin ta jima Arumgimis mo tani cikki'da Arumgimis gwo mo; um 'koki cik uni mo haali/ um 'koki ta ku ma Arumgimis mo be."

Ntwa/a/ ka Ibrahiim mo tani Aha/ dikina mo

48 Dhali 'kwani Yahuuda/ thokki gwo mo dhali o a'di gwo mo ki, " 'Kona aman ki o gwoŋ gana/ mo ki /e ta wathi/ gi pa Saamira mo jin taki'd ga ruma 'cesh mowa?" 49 Dhala Yesus ki thok gwo mo ki, "Aha/ dina ki ta ga rum thus mo, hili Aha/ taka Ababam pem mo, dhali um 'koki tak Aha/ mo be. 50 Aha/ dina ki ŋap monycam pem mo; hili wathin tal 'deŋkamu/ ŋapki a'di mo dhali a'di midi ta mandwall gwo mo be. 51 Ka jiŋ gana/, ka jiŋ gana/, Aha/ ona um gwo mo ki, wakki/ jan tal 'deŋ kamu/ midi dhu gwom pem mo tani, a'di midi diki par wu e ki sule/ mo be." 52 Dhali 'kwani Yahuuda/ ki o a'di gwo mo ki,

"Shwane/ aman mishkina mo mo ki /e tan ga rum thus mo. Ibrahiim dhali imanc̲i gwo ma Arumgimis kadhamo/ wukin mo; hili /e oki gwo mo ki, ' Wak̲k̲i̲/ jan t̲al 'deŋ kamu/ midi dhu gwom pem mo tani, a'di midi diki nyok̲ wu mo be.' 53 /E yisa can ka babam bam ka Ibrahiim jin wuki'd mowa, /e ta a'di mo 'taa? Dhali imanc̲i gwo ma Arumgimis kadhamo/ wukin si'da/ mo. /E si'da/ toshkin ki /e tana ja mo?" 54 Dhala Yesus ki thok̲ gwo mo ki, "Wak̲ki/ Aha/ kara is pem ki ca mo tani, monycam pem diki ta toŋ kamu/ mo; a'di ta'da Ababam pem jin karki Aha/ ki ca mo---a'di jin okina um ki ta'da Arumgimis bum mo be. 55 Hili um 'koki mish a'di mo, hili Aha/ mishkina a'di mo. Wak̲ki/ Aha/ ona gwo ki Aha/ mola a'di mo tani, Aha/ mina 'taki ta t̲or me'd um mo. Isi ciki/, Aha/ mishkina a'di mo dhali dhu gwom piti mo be. 56 Ababam bum ka Ibrahiim 'kunykina bwa mo mmopara a'di cim pem e mo; A'di mishki a'di mo dhali 'borkina bwa mo b̄e." 57 Dhali yan'ko'd 'kwani Yahuuda/ ki o a'di gwo mo ki, "/E naskina/ dina yil ki thima iss su/ i'ce'dka 'kume'd mo, dhali /e mishkina Ibrahiim mowa?" 58 Dhala Yesus ki o uni gwo mo ki, "Ka jiŋ gana/, ka jiŋ gana/, Aha/ t̲ora um gwo mo ki, nt̲wa/a/ ka Ibrahiim mo tani, Aha/ dikina mo be." 59 Yan'ko'd uni ki 'de'k wosh mo dhali 'kosh a'di mo, hila Yesus bagki is piti mo dhali yaki'd ka pije/ mo 'peni gu'b gi mondheleladhelel mo be.

Yohaan 9

Yesus Wac̲ki Wathi/ jin Dhodhu ka Ja'da/ mo

1 Dhali shwne/ me'd jin yakin ma Yesus ki yampe mo tani, a'di mishki wathiŋ kamu/ jin dho'thkunu ka ja'da/ mo. Dhali imanciḵ a'di gwo dot̲ki a'di gwo mo ki, "Rabbi, aja a'di miiki miinthus mo, wathi/ yansan mo, walla icom mo, wakan ki a'di dho'thkunu ka ja'da/ kan mo?" 3 Dhala Yesus ki thok̲ gwo mo ki, "A'di yisa ita miinthus gi wathi/ yansan mo walla icom mo, hili wakan ka atu'c ma Arumgimis minu t̲or eya tente/ e a'di mo be. Ana mina mii miiya t̲u'c piti mo a'di jin hashki Aha/ mo ki mo di'd ki montee naskina/ mo. Mon'thiny p̲u'dki'd mo ki wathiŋ 'deŋ kamu/ midi diki miiya t̲u'c mo be. 5 Ki Aha/ dina e mony'cesh mo tani, Aha/ tana moŋkush gi 'kwaniny 'cesh mo be." 6 Dhali i'ko'da Yesus oki aris gwo gwansan mo tani, a'di ki 'tak̲ manya/

a'cesh mo, dhali 'thoḵa je ki manya/ mo, dhali gwaca je e em piti mo be. 7 Dhali a'di ki o a'di gwo mo ki, "Yaku/ mo ma, mmolam eya Al yi'de/ ma Siluwaam mo" (a'di ta 'pemen gwo jin onu mo ki "a'di hashkunu mo"). Wakan wathi/ yaki'd mo dhali lamki'd mo dhali doḵki'd ka nyaŋ'ko'd mo mmomish mo mo be. 8 Dhali yan'ko'd iman nyaḵ 'kom piti mo dhali uni gwansan kun mishki a'di nṯwa/a/ ki a'di ta'da man'tho to oki gwo mo ki, "A'di diki ta wathi/ yin jin di'd mo dhali 'tho to mowa?" 9 Dhali kun tiya o gwo mo ki, "A'di ta a'di mo." Dhali kun tiya on ki "Yisa, hili a'di wana e ki a'di mo." Hili a'di ki o uni gwo ki, "A'di ta aha/ mo." 10 Dhali uni ki o a'di gwo mo ki, "Yan'ko'd em pini ḵa'dkunu kataye?" 11 A'di ki thok gwo mo ki, "Wathi/ jin yuḵu ka Yesus 'thoḵki'da je mo dhali gwa'c a'di e em pem mo dhali o aha/ gwo mo ki, ' Yaku/ mo eya Siluwaam mo dhali lam mo.' Wakan aha/ yakina mo dhali lamkina mo dhali aha/ bu'thkina mo mish mom pem mo be." 12 Dhali uni ki o a'di gwo mo ki, "Mane a'di mane?" A'di ki thoḵ uni gwo mo ki, "Aha/ mola a'di mo be."

'Kwanim P̱arisiyiin Uni Theke'thki Gwo mo Gom Mo jin Waç̱kunuwa Waç̱ ki E mo

13 Dhali uni ki susi wathi/ jin taki'da ja'da/ 'thisa/ bway 'kwanim P̱arisiyiin mo. 14 Shwane/ a'di ta'da cim ma Pesu/ jin 'thoḵkin ma Yesus aje mo dhali ḵa'd em piti mo be. 15 Dhali yan'ko'd 'kwanim P̱arisiyiin dotki a'di gwo mo ki a'di bu'thki mo mish mom piti kata mo. A'di ki o uni gwo mo ki, "A'di gwa'cki'da je e em pem mo, dhali aha/ lamkina mo dhali shwane/ aha/ mishkina mo mo." 16 Dhali 'kwanim Parisiyiina tiya oki gwo mo ki, "Wathi/ yansan yisa 'peni Arumgimis mo haali/ a'di diki kara cim ma Pesu/ ki jiŋ ḵogu mo." Dhali kun tiya oki gwo mo ki, "Mina wathi/ jin ta'da man mii miinthus imish aris jamas miimer mii gi wakansan mowa?" Wakan mondher bwa diki'd e bwamani uni mo be. 17 Wakan uni doṯki wathiny ja'da/ doḵ/e mo ki, "Dhali /e on kata gom a'di mo, me'd jin ḵa'dkina a'di /e e mo?" Dhali wathiny ja'da/ oki gwo mo ki, "A'di ta'da manç̱i gwo ma Arumgimis kadhamo/ mo." 18 Dhali shwane/ 'kwani Yahuuda/ naskina/ 'koki gam a'di gwo is mo ki a'di taki'da ja'da/ mo dhali bu'thki mo mish mom piti mo ntagi uni yuḵki icom gi a'di jin bu'thki mo mish mom piti mo be. 19 Dhali uni ki doṯ icom mo ki, "A/yan ta ya/m bum a'di jin ona um

ki dhodhu ka ja'da/ mowa? Ba a'di mishki mo kata shwane/ mo?" 20 Wakan icom thoḵki uni gwo mo ki, "Aman misha ki a'di ta ya/m bam mo dhali a'di dho'thkunu ka ja'da/ mo be. 21 Dhali a'di mishi mo kata shwane/ mo, aman 'kona ki mish mo mo, dhali aja a'di ḵa'dki a'di em piti mo, aman 'kona ki mish mo mo. Doṯi a'di mo ma, a'di cana yil mo. A'di midi o gwo gom is piti mo be." 22 Icom oki gwo gwansan mo, haali/ uni ḵo/ki 'kwani Yahuuda/ mo. Haali/ 'kwani Yahuuda/ gamki gwo me'd mo waḵki/ wathin ṯal 'deŋ kamu/ midi 'taki pi gwo gom a'di ka Ḵristhos mo tani, a'di minu 'taki ur ka pije/ 'peni gu'b gi montul is mo be. 23 Haali/ gom mii yan kan mo tani, icom oki gwo mo ki, "A'di cana yil mo, doṯi a'di mo ma." 24 Wakan doḵ/e me'di su/ mo tani uni yuḵki wathi/ jin ta'da ja'da/ mo dhali o a'di gwo mo ki, "Ç̲iyi Arumgimis monyca mo ma. Aman misha ki wathi/ yansan ta'da manmii miinthus mo be." 25 Dhali yan'ko'd wathi/ ki thoḵ gwo mo ki, "Aha/ dina ki mish mo mo waḵki/ a'di ta'da manmii miinthus mo. Jasi ton ṯal 'de/ a'di imishkika/ mo: Aha/ takina ja'da/ mo, dhali shwane/ aha/ mishkina mo mo be." 26 Dhali yan'ko'd uni ki o a'di gwo mo ki, "Atinta miikina a'di gom /e mo? A'di ḵa'd em pini kata mo?" 27 A'di ki thoḵ gwo mo ki, "Aha/ ṯorkina um gwo mo, dhali um 'koki dhu 'ce mo! Atinta ŋapa um a'di mmociḵ doḵ/e mo? Um 'koki ŋaṗ mmota imanciḵ a'di gwo si'da/ mo, diki wakan 'taa?" 28 Dhali uni sorki a'di mo dhali o gwo mo ki, "/E tana manciḵ a'di gwo mo, hili aman tana imanciḵa Musa gwo mo be. 29 Aman misha ka Arumgimis walki 'twa/ aMusa mo, hili aman 'kona ki mish wathi/yansan 'peni mana mo." 30 Dhali wathi/ ki thoḵ gwo mo dhali o uni mo ki, "Yansan a'di ta jamasa gana/ mo, ki um 'koki mish mo mo ki a'di 'peni mana mo, dhali kan a'di ḵa'dki aha/ em pem mo be. 31 Aman misha ka Arumgimis diki ciḵ gwo gi imanmii miinthus mo, hili waḵki/ jan ṯal 'deŋkamu/ luŋki'da Arumgimis mo dhali mii bwam piti mo tani, a'di ciḵki gwom piti mo be. 32 Hili 'pena dhamo/ ki sule/ mo me'd jin ṯelkina mony'cesh 'pen mo tani, gwo yisa ciḵkunu ki jan ṯal 'deŋkamu/ ḵa'dki wathi/ jin dhothu ka ja'da/ e mowa. 33 Waḵki wathi/ yansan diki di 'peni Arumgimis mo tani, a'di midi diki mii toŋ kamu/ mo be." 34 Dhali uni ki thoḵ gwo mo dhali o a'di gwo mo ki, "/E jin dho'thkunu e miinthus kan mo tani, a/mina /e imishki aman gwo ṯora?" Yan'ko'd uni ki ur a'di ka pije/ mo be.

Aja'da/ gom To gi Shi/in mo
35 Dhala Yesus ciḵki gwo ki uni urki a'di ka pije/ 'peni gu'b gi montul is mo. A'di ki gam a'di 'kup mo dhali o a'di gwo mo ki, "/E gamki gwo is e ya/ gi 'kwani mo 'taa?" 36 A'di ki thoḵ gwo mo dhali oki, "A'di ta'da jaye, Tapa, ki aha/ mina gam gwo is e a'di mo?" 37 Dhala Yesus ki o a'di gwo mo ki, "/E mishki a'di mo, dhali a'di ta a'di jin walki 'twa/ nyaḵki /e mo be." 38 Dhali wathi/ oki gwo mo ki, "Tapa, aha/ gamkina gwo is mo," dhali a'di ki luŋ a'di mo be. 39 Dhala Yesus ki o gwo mo ki, "Gom gwondwall mo tani Aha/ pu'dkina e mony'cesh yansan mo wakan ki uni kun 'koki mish mo mo tani mini mish mo mo dhali uni kun mishki mo mo tani mini war ka ja'da/ mo be." 40 Dhali 'kwanim Parisiyiina tiya kun 'kokin nyaḵki a'di mo tani ciḵki aris gwo gwansan mo dhali doṭki a'di mo ki, "A aman si'da/ tana ja'da/ mowa?" 41 Dhala Yesus ki o uni gwo mo ki, "Waḵki/ um tana ja'da/ mo tani um mini 'taki 'koki mii miinthus mo, hili shwane/ um o gwo mo ki, ' Aman misha mo mo,' wakan miinthus bum rashki 'ko mo be.

Yohaan 10

Gwom'Bi'th/e goma Goŋ Ḵa'bal mo
1 Ka jiŋ gana/, ka jiŋ gana/, Aha/ ona um gwo mo ki, a'diyin jin diki ciç ki 'twaŋkala goŋ Ḵa'bal mo, hili se ki bwaya kamu/ mo tani, a'di ta wathin 'di/ mo dhali ta'da mandil to mo be. 2 A'diyin jin ciçki'd ki 'twaŋkala goŋ mo tani a'di ta'da manhil Ḵa'bal mo be. 3 Dhali amanç̲or 'twaŋkala goŋ ḵa'dki a'di mo. Dhali ḵa'bal ciḵki 'twam piti mo, dhali a'di ki yuḵ ḵa'bal pitiŋ gana/ ki gway buni mo dhali shu uni bway ka pije/ mo be. 4 Dhali ki a'di suski kum pitiŋ gana/ ka pije/ mo tani, a'di ki ya nṭwa/a/ ki uni mo, dhali ḵa'bal baṭhki a'di nsho'k mo, haali/ uni mishki 'twam piti mo be. 5 Dhali uni mini 'koki baṭh wathiŋ kamu/ mo hili uni mini 'te a'di bwa mo, haali/ uni 'koki mish 'twa/ gi 'kwanin tiya mo be." 6 Yesus walki gwom'bith/e yan e uni mo, hili uni 'koki mish gwo 'ban goma ris to gwansan kun okina a'di uni mo be.

Yesus Ta'da Manhil Ḵa'bal jin 'Boro'd mo
7 Yan'ko'd Yesus ki o uni gwo doḵ/e mo ki, "Ka jiŋ gana/, ka jiŋ gana/, Aha/ ona um gwo mo ki, Aha/ tana 'twaŋkal gom ḵa'bal mo be.

8 A'diyin jin yayi'di ntwa/a/ ki Aha/ mo tani ta'da 'di/ mo dhali amandil to mo, hili ka'bal 'koki ci bwa 'kupki uni mo be. 9 Aha/ tana 'twaŋkal mo. Waki/ jan tal 'deŋ kamu/ midi ciçu i Aha/ mo tani, a'di minu woth mo; a'di midi yayu/ bwaman mo dhali ya ka pije/ mo dhali midi gama shon dhii/i'd mo be. 10 Wathin 'di/ diki yayu/ mmokwal to jasi 'te/ mo dhali mmo'kosha 'kosh mo dhali mmo'ce'da 'ce'd sho'k mo. Aha/ pu'dkina wakan ki uni mini ta gi mondiki/e mo dhali mmota gi a'di ki nyanye/ mo be. 11 Aha/ tana manhil ka'bal jin 'boro'd mo. Amanhil ka'bal jin 'borod' karki mondiki/em piti a'cesh gom ka'bal mo be. 12 Aman mii to ka guruush diki ta manhil ka'bal mo dhali ka'bal 'koki ta kum piti mo. Ki a'di parki'da awu e mmoyayu/ mo tani a'di ki dhal ka'bal 'pen mo dhali gus mo, dhala wu ki bu'th uni mo dhali çeker uni bwa mo be. 13 A'di guski'd mo haali/ a'di ta'da manmii to ka guruush mo dhali bwaŋ kamu/ diki ta a'di pa gom ka'bal mo. 14 Aha/ tana manhil ka'bal jin 'boro'd mo, Aha/ misha kum pem mo, dhali kum pem mishki Aha/ mo be. 15 Ababam pem mishki Aha/ mo, dhali Aha/ misha Baba mo, dhali Aha/ karkina mondiki/em pema 'cesh gom ka'bal mo be. 16 Dhali Aha/ tana gi ka'bala tiya kun 'koki 'ko eya goŋ ka'bal yan mo. Aha/ mina mii susi uni si'da/ mo, dhali uni mini cik 'twam pem mo wakan ki uni mini ta ma'dinya 'de/ mo dhali amanhil ka'bal midi di 'de/ mo be. 17 Gom'kup gwo gi wakan mo tani ababa enki Aha/ mo: Haali/ Aha/ karkina mondiki/em pema 'cesh mo wakan ki Aha/ mina bu'th a'di ka nyoŋ'ko'd mo be. 18 Wathin tal 'deŋ kamu/ yisa di'da jin bu'th a'di 'peni Aha/ mo, hili Aha/ karkina a'di a'cesh ki bwam pem gana/ mo. Aha/ tana gi moshirr mmokar a'di a'cesh mo, dhali Aha/ tana gi moshirr mmobu'th a'di dok/e mo. Aha/ bu'thkina gwoŋkan yansan 'pena babam pem mo be."

19 Adhan moŋkwa/ bwa diki'd e bwamani 'kwani Yahuuda/ mo haali/ gom gwo gwansan mo be. 20 Dhali uni ka ris oki gwo mo ki, "A'di ta'dga ruma 'cesh mo dhali a'di guski'da du mo. Atinta cika um gwom piti mo?" 21 Dhali kun tiya oki gwo mo ki, "Gwo gwansan 'koki ta gwo gi wathi/ jin bu'th ma ruma 'cesh mo. A/min ma ruma 'cesh ika'd wathiny ja'da/ e mowa?"

Yesus Wakkina 'Kwani Yahuuda/ mo

22 Dhali a'di ta'da tente/ gi yuku ayuk mo mmokar gu'b gi mondheleladhelel ki she/ e pa Urushaliim mo. A'di ta mondit mo, 23 dhala Yesus yaki'd e gu'b gi mondheleladhelel mo eya lambalany ma Sulimaan mo. 24 Yan'ko'd 'kwani Yahuuda/ 'kamki a'di mo dhali o a'di gwo mo ki, "Ntagi mana mina /e dhu aman mo jin shi/u bwa 'kup kan mo? wakki/ /e tana Kristhos mo tani tori aman gwo eya tente/ mo ma." 25 Dhala Yesus ki thok uni gwo mo ki, "Aha/ tora um gwo mo ki, hili um 'koki gam gwo is mo. Arisa tu'c kun miga/ ki gway ma Ababam pem mo tani, uni gwansan torki gwo gom Aha/ mo be. 26 Hili um 'koki gam gwo is mo haali/ um 'koki ta ka'bal pem mo be. 27 Ka'bal pem cikki 'twam pem mo; dhali Aha/ misha uni mo, dhali uni bathki Aha/ nsho'k mo be. 28 Dhali Aha/ cikina uni mondiki/e ki sule/ sule/ ya ye 'ba/ mo; dhali uni mini 'koki wu mo, dhali wathin tal 'deŋ kamu/ midi diki sul uni 'peni me'd pem mo be. 29 Ababam pem, a'di jin ciki uni ki Aha/ mo tani, a'di ica'd ki uni 'baar mo, dhali wathin tal 'deŋ kamu/ midi diki sul uni 'peni me'd ma Babam pem mo. 30 Aha/ dhala Baba aman tala 'de/ mo be." 31 Dhali yan'ko'd 'kwani Yahuuda/ kwanyki wosh dok/e mo dhali 'kosh a'di mo. 32 Yesus ki thok uni gwo mo ki, "Aha/ torkina uma risa tuca 'borga/ 'peni Ababa mo. Dhali gom mii kuna imiina umi 'kosh Aha/ ki wosh mo?" 33 Dhali 'kwani Yahuuda/ thokki a'di gwo mo ki, "Aman 'kosha /e ki wosh mo gom miim 'boro'd yisa, hili gom gwo sor jin walkina /e mo, haali /e ta wathi/ jin miiki is pini me'da Arumgimis mo be." 34 Dhala Yesus ki thok uni gwo mo ki, "A'di dinu ki 'kwar e gwoŋkan bum jin cinu mo ki, ' Ki Aha/ okina gwo mo ki, "Um a'di itana rum mo'"? 35 Wakki/ a'di ki yuk uni ka rum mo tani, dhali ija pu'dkina gwo ma Arumgimis mo (dhali gwo ma Arumgimis kun 'kwarkunu mo tani minu 'koki 'ce'd mo), 36 A/um oki gwo gom a'di jin karkina Com ki she/ mo dhali hashu e mony'cesh mo ki, ' Um walki gwo sor mo', haali/ Aha/ ona gwo mo ki, ' Aha/ tana ya/ ma Arumgimis mo'? 37 Wakki/ Aha/ dina ki miiya tu'c ma Babam pem mo tani, dhalku/ gwom pem ki gam is mo ma. 38 Hili wakki/ Aha/ ki mii uni mo tani, ihili wakki/ um 'koki gam Aha/ gwo is mo tani, gami Aha/ gwo is e mo mii mii mo wakan ki um mini mish mo mo dhali mish gwo 'ban ka Baba a'di diki'd e Aha/ mo dhali Aha/ eya Baba mo be."

39 Dhali uni palki mii mmobu'th a'di doḵ/e mo, hili a'di yaki'd ka pije/ 'peni me'd buni mo be.

40 Dhali a'di yaki'd doḵ/e mo e bwampo/ ḵumma/ yi'de/ Uurdun mo e mo jin miikin ma Yohaana mii ki yi'de/ nṯwa/a/ mo dhali a'di diki'd imun mo be. 41 Dhali 'kwani ka ris pu'dkini a'di mo dhali uni ki o gwo mo ki, "Yohaan ka jiŋ gana/ diki mii miimera kamu/ mo, hili aris gwo kun okin ma Yohaan gom wathi/ yansan mo tani ta gwoŋ gana/ mo." 42 Dhali 'kwani ka ris gamki a'di gwo is imun mo be.

Yohaan 11

Mowu ma Li/aasar mo

1 Dhali wathiŋ kamu/ diki'd jin yuḵu ka Li/aasar mo jin 'ba'thki'd mo. A'di 'peni pam Beeṯaniya mo, a'di jin ta'da kam ma Mariyam mo dhali 'bwah piti ka Martha mo be. 2 A'di ta'da Mariyam jin 'koshki Tapa is ka yina pi'dnaŋ gana/ mo dhali shumuṯ a'di sho'k piti ka mur 'kup ma yim mo, a'di jin 'ba'thkin ma kam piti ka Li/aasar mo. 3 Dhali i'bwaham hashki gwo goma Yesus mo, mmo/o ki, "Tapa/, hili mo mo ma, a'di yin jin ena /e mo tani 'ba'thki'd mo be." 4 Dhali ka Yesus ciḵki gwo yansan mo tani, a'di ki o gwo mo ki, " 'Ba'th yansan diki ta ji gi wunu mo, hili a'di ta mii gom monyca ma Arumgimis mo wakan ki ya/ ma Arumgimis minu kar ki ca ki a'di mo be." 5 Dhala Yesus enki'da Martha mo dhali 'bwah piti dhala Li/aasar mo be. 6 Wakan ki a'di ciḵki gwo ka Li/aasar 'ba'thki'd mo tani, Yesus diki'da cimi su/ mo e mo yin jin dikina a'di nycine/ mo be. 7 Dhali 'ko'di mii yan mo tani, a'di ki o imanciḵ a'di gwo gwo mo ki, "Dhalki ana iina bway pa Yahuudiyya doḵ/e mo." 8 Dhali imancik a'di gwo ki o a'di gwo mo ki, "Rabbi, shwane/ 'kwani Yahuuda/ palki mii mmo'kosh /e ki wosh mo, dhali /e yani ya ka nyaŋ'ko'd imun doḵ/e mana sa/?" 9 Dhala Yesus ki thoḵ gwo mo ki, "Din ma tente/ ki 'ko i'kume'd i'ce'dka su/ montee mowa? Waḵki/ wathin ṯal 'deŋ kamu/ yaki'd sho'k montee mo tani, a'di mina to diki gol mo, haali/ a'di parki moŋkush gi mony'cesh yansan e mo be. 10 Hili, waḵki/ a'di midi ya ki mon'thing mo tani, a'di mina to gol mo haali/ moŋkush diki di e a'di mo be." 11 A'di oki gwo gwansan mo, dhali 'ko'da ris to gwansan mo tani, a'di ki o uni gwo mo ki, "Amugum bana ka Li/aasar a'di ishki e mo, hili Aha/ yana ya mo wakan ki Aha/

mina mer a'di e 'peni mo/ish e mo be." 12 Wakan imanciḵ a'di gwo oki a'di gwo mo ki, "Tapa, waḵki/ a'di ishki e mo tani, a'di mina isi 'bor mo be." 13 Hili shwane/ Yesus oki gwo gom mowum piti mo, hili uni ṯoshkin ki a'di walki 'twa/ gom mo/ish e gi mo si/is mo. 14 Dhali yan'ko'd Yesus ṯorki uni gwo eya tente/ mo ki, "Li/aasar a'di wuki'd mo be. 15 Aha/ 'kunykina bwa mo, gom gway bum mo, ki Aha/ dina ki di imun mo wakan ki um mini gam gwo is mo. Dhalki/ ana iina i a'di mo." 16 Ṯuuma, a'di jin yuḵu ki gwaya kamu/ ka 'ci jin dhodhu isu/ mo oki gwo e igarr piti kun nyaḵa a'di gwo ciḵ mo ki, "Dhalki/ ana si'da/ iina mo wakan ki ana mina wu nyaḵka Yesus mo."

Yesus Ta Mompi dhali mondiki/e mo

17 Dhali ka Yesus pu'dki'd mo tani, a'di gamki'da Li/aasar diki'd e jis jwa goma cimi doŋon mo. 18 Hili shwane/ pam Beeṯaniya 'dishki pa Urushaliim is mo, jin wana e ki ŋaṯgini ḵarpa'c ki si'd piti mo. 19 Dhali 'kwani Yahuuda/ ka ris iikina Martha mo dhala Mariyam mo, mmomalas uni goma kam buni mo be. 20 Dhali ka Martha ciḵki gwo ka Yesus yayi'd mo tani, a'di yaki'd mo mmogam a'di 'kup mo, hila Mariyam a'di diki'd e gu'b mo be. 21 Dhala Martha ki owa Yesus gwo mo ki, "Tapa, waḵki/ /e mini 'taki di imahan mo tani, akam pem midi 'taki diki wu mo be. 22 Hili shwane/, aha/ mishkina ki /e mini doṯ aris to 'peni Arumgimis mo tani, a'di midi ċiki /e a'di mo be." 23 Dhala Yesus ki owa yim gwo mo ki, "Akam pini midi cu mis doḵ/e mo be." 24 Dhala Martha ki o a'di gwo mo ki, "Aha/ misha yi ki a'di midi cu mis doḵ/e ki mompinu ka cim jiŋ 'ko'd mo be." 25 Dhala Yesus ki owa yim gwo mo ki, "Aha/ tana mompinu mo dhali mondiki/e mo; a'diyin jin gamki Aha/ gwo is mo, hili waḵki/ a'di wu'd mo tani, a'di midi di ki e mo; 26 dhali a'diyin jin di'd ki e mo dhali gam Aha/ gwo is mo tani midi diki wu mo. A/gwo yansan gama /e is mo 'te/ sana?" 27 Dhala yim ki o a'di gwo mo ki, "Nye/, Tapa, aha/ gama gwo is ki /e tana Ḵristhos mo, jin ta ya/ ma Arumgimis mo, a'di jin midi yayu/ e mony'cesh yansan mo be."

Yesus Gwoki'd mo

28 Dhali ki a'di oki gwo yansan mo tani, ayim yaki'd mo dhali yuḵ 'bwah piti ka Mariyam ka ḵwal is mo. Ayim ki o gwo mo ki, "Amantor

gwo di'di mahan mo, dhali a'di yukki /e mo be." 29 Dhali ki a'di cikki gwo yansan mo tani, ayim ki cu mis ki jahanne/ mo dhali ya i a'di mo be. 30 Hila Yesus diki pu'd naskina/ e pa mo hili a'di diyi'd naskina/ e mo yin jin gam ma Martha a'di 'kup mo be. 31 Wakan ki 'kwani Yahuuda/, kun 'kokin nyakka yim e gu'b mo dhali uni kun malaskina yim mo, parkina Mariyam e mmocukina a'di mis ki jahanne/ mo dhali ya ka pije/ mo, uni bathkina yim nsho'k mo, mmotosh ka yim yaki'd ka pije/ e moŋ'kupa je mmoko imun mo. 32 Dhali ka Mariyam pu'dki'd e mo jin din ma Yesus mo dhali parki a'di e mo tani, ayim bitki'da 'cesh e sho'k piti mo dhali o a'di gwo mo ki, "Tapa/, wakki /e mini 'taki di imahan mo tani, akam pem midi 'taki diki wu mo be." 33 Dhali ka Yesus parki'da yim e mmogwokina a'di mo, dhali 'kwani Yahuuda/ kun iiyin nyakki a'di gwokin si'da/ mo, a'di dekina is e shi/in piti kagahara/ mo dhali to'ckunu bwa mo; 34 a'di ki o gwo mo ki, "Mane mo jin karkina um a'di nycine/ mo?" Dhali uni ki o a'di gwo mo ki, "Tapa, Yayu/ mo ma dhali par e mo." 35 Yesus gwoki'd mo be. 36 Dhali yan'ko'd 'kwani Yahuuda/ ki o gwo mo ki, "Hili ma a'di enki'da Li/aasar ijasa!" 37 Hili kun tiya 'peni uni oki gwo mo ki, "Dina wathi/ yansan ki ta a'di jin ka'dki wathiny ja'da/ e mo, a'di si'da/ jin miiki wathi/ yansan mmodiki wu mo 'taa?"

Li/aasar A'di Warkunu Is mo Mmodi ki E mo

38 Dhali yan'ko'd Yesus den ma du e shi/in piti dok/e mo, a'di yaki'd e jis jwa mo. A'di ta jis wosh jin 'kolkunu mo, dhali wosh karkunu mmo'dap a'di 'twa/ mo be. 39 Dhala Yesus ki o gwo mo ki, "Kaci wosh mo ma." Dhala Martha jin ta 'bwaham gi wathi/ jin wuki'd oki'da Yesus gwo mo ki, "Tapa, ki mo yan shwane/ mo tani buŋgwar is min ma shimi bula bul mo, haali/ a'di 'kokin ma cimi doŋgon jin wukina a'di mo be." 40 Dhala Yesus ki owa yim gwo mo ki, "Dika ki o /e gwo mo ki, wakki/ /e mini 'taki gam gwo is mo tani, /e mini par monyca ma Arumgimis e mowa?" 41 Wakan uni ka'cki wosh mo. Dhala Yesus 'de'kki em piti ki mis mo dhali o gwo mo ki, "Ababa, Aha/ 'borkina /e bwa i is mo ki /e cikki Aha/ 'twa/ mo. 42 Aha/ misha ki /e isa yempa/ cikki Aha/ 'twa/ mo, hili haali/ goma waambuhany 'kwani kun doshkin ki 'dishe/ ki Aha/ mo ki Aha/ okina gwo yansan mo, wakan ki uni mini gam gwo is ki /e a'di ihashki Aha/ mo." 43 Dhali yan'ko'd ki a'di 'barki

gwo yansan mmo/o mo tani, a'di ki cuu ki dhan 'twa/ jin caaca mo ki, "Li/aasar, piyu/ ka pije/ mo!" 44 Dhali wathi/ jin wuki'd piki'd ka pije/ mo; sho'k piti dhali me'd piti 'tamkunu is ki burrinye/ mo, dhali jis em piti 'tamkunu ki burrinye/ mo. Yesus ki o uni gwo mo ki, " 'Cuki a'di mo ma dhali dhalki a'di ya'd mo."

Awu'th jin Wudhu Apowa Yesus mo

45 Dhali yan'ko'd 'kwani Yahuuda/ kun iiyina Mariyam mo dhali parki to e jin miikin ma Yesus mo dhali gam gwo is e a'di mo be. 46 Hili kun tiya iikin mo e 'kwanim Parisiyiin mo dhali torki uni aris to kun miikin ma Yesus mo.

47 Dhali yan'ko'd igasiis kun can dhali 'kwanim Parisiyiin tulki imanji mo is imontal 'de/ mo dhali o gwo mo ki, "Aman mina miya tinta mo? Wathi/ yansan miiki jamas mii ka ris mo. 48 Wakki/ ana mina dhal a'di 'de/ mmomii kansan mo tani, aris 'kwani 'baar ka 'dete/ 'dete/ mini gam a'di gwo is mo; dhali 'kwani gi pa Ruumiya mini iiyu/ mmokal mom bana mo dhali kal bana mo be." 49 Wakan, wathiŋ kamu/ 'peni bwam uni jin ta'da Kayaapa mo, jin ta'da gasiis jin ca'd ki yil caan mo tani, oki uni gwo mo ki, "Um 'koki mish toŋ kamu/ mo be. 50 Um 'koki mish gwo 'ban mo ki a'di ta shi/ miim'boro'd gom um mo ki wathin tal 'de/ midi 'taki wu mo gom 'kwani mo dhali ki kal yan ka 'bimpil minu 'koki 'ce'd sho'k mo be." 51 Shwane/ a'di diki o gwo yansan 'peni is piti 'te/ mo, hili, mmotakina a'di agasiis jin ca'd ki yil caan mo tani, a'di oki gwo is ka Yesus midi wu gom kal yan mo; 52 dhali yisa jasi gom kal mo, hili wakan ki uci ma Arumgimis kun cekerkunu bwa minu tul is imontal 'de/ mo be. 53 Wakan 'pena tee caan bway twa/a/ mo tani uni gamki 'twa/ 'kup mo mmokara Yesus mmowu mo be.

54 Wakana Yesus diki ya eya tente/ e bwamani 'kwani Yahuuda/ mo, hili a'di yaki'd 'peni mun mo e bampa/ jin 'dish mombwaasho is mo e bampa/ jin yuku ka Eparayim mo. Dhali e mun mo tani a'di diki'd nyakki imancik a'di gwo mo be. 55 Dhali mompe'kupanyolos gi 'kwani Yahuuda/ 'dishki'd mo, dhali 'kwani ka ris iikin bway pa Urushaliim mo 'peni bampa/ ntwa/a/ ki mompe'kupanyolos mo isi mmodhelel is buni mo. 56 Dhali uni ŋapkina Yesus mo, dhali mmo/o gwo ka rem'kup mo me'd jin doshkina uni e gu'b gi mondheleladhelel mo ki, "Um toshkin kata mo? Ki a'di midi diki yayu/ e mo ma yuk jin

yuk̲u mowa?" 57 Shwane/ igasiis kun caan dhali 'kwanim P̲arisiyiin c̲iki gwoŋk̲an mo ki wak̲ki/ wathin t̲al 'deŋ kamu/ midi 'taki mish mo jin din ma Yesus nycine/ mo tani, a'di midi t̲or gwo mo wakan ki uni mini 'taki bu'th a'di mo.

Yohaan 12

Yesus 'Koshkunu Is ka yina P̲i'dnaŋ gana/ mo e Pam Beet̲aniya mo

1 Dhali ka cim pe'de/ nt̲wa/a/ ki mompe'kup̲anyolos mo tani, Yesus p̲u'dki'd e pam Beet̲aniya mo, e mo jin din ma Li/aasar mo, a'di jin 'de'kkin ma Yesus 'peni mowu mo be. 2 Wakan uni miiki a'di tont̲e/ gi mom'pimpili/ imun mo, dhala Martha miiki'da tu'c mo, hila Li/aasar a'di ta jan 'de/ 'peni uni gwansan kun 'kokina t̲harabeesa nyak̲ka Yesus mo. 3 Yan'ko'da Mariyam k̲alki thura yina p̲i'dnaŋ gana/ jin 'bitha yol she/ ki 'bi'th mo jin din ma rathul i'de/ mo, a'di ki 'kosh sho'k ma Yesus ka yin mo, dhali shumut̲ a'di sho'k ka mur 'kup̲ piti mo. Dhali gu'b a'di 'tu'dkunu ka shim ma yina p̲i'dnaŋ gana/ mo be. 4 Hila Yahuusa Isk̲ariyuut̲i jin ta jan 'de/ 'peni imanci k̲ a'di gwo mo, jin ta jan 'de/ jin midi 'cit̲h a'di is ki gwo mo, oki gwo mo ki, 5 "Gomatinta dinu ki yola yina p̲i'dna/ yan ka riyali is 'kwanimpa ka k̲arpa'c mo dhali c̲i ki 'kwani kun hatha 'ko'd mo?" 6 Shwane/ a'di oki gwo yansan mo, yisa haali/ a'di hilki'd gom 'kwani kun ha'th'ko'd mo, hili haali/ a'di ta'da 'di/ mo. A'di ta'd ga jisilaan ma guruush mo dhali k̲walki'd 'peni to kun dhunu ibwamani a'di mo be. 7 Dhala Yesus ki o gwo mo ki, "Dhalka yim bway mo ma mmodhu to kun tana a'di mo goma tee gi moŋkan pem mo. 8 Um isa yempa/ tan gi 'kwani kun hatha'ko'd nyak̲ki um mo. Hili um mini 'koki ta gi Aha/ isa yempa/ mo."

Awu'th jin Wudhu Apowa Li/aasar mo

9 Shwane/ adhana waambuhany 'kwani Yahuuda/ da/arki gwo mo ka Yesus diki'd imun mo, dhali uni p̲u'dkin mo, yisa jasi goma Yesus mo, hili si'da/ mmop̲ara Li/aasar e mo, jin 'de'kkin ma Yesus 'peni mowu mo be. 10 Dhali igasiis kun can thosonki gwo imont̲al 'de/ wakan ki uni mini kara Li/aasar mmowu mo; 11 haali/ gom a'di mo tani 'kwani Yahuuda/ ka ris iikin mo dhali gam gwo ma Yesus is mo be.

Mo jin P̱inu mii e mo Mmociç Pa Urushaliim mo
12 Dhali ka cim jin 'ko'd mo tani adhana waambuhany 'kwani p̱u'dkin e mo jin yuk̲u ayuk̲ mo. Dhali ki uni cik̲ki gwo mo ka Yesus p̱u'dki'd e pa Urushaliim mo tani, 13 uni k̲wa/kina biny jeth̲kum mo dhali ii ka pije/ mo mmogam a'di 'kup̱ mo dhali cuki gwo mo ki, "Hosanna! Mom'bor mii gom a'di jin p̱uki'd ki gway gi Tap̱a mo, jin ta'da malik gi 'kwani Israyiil mo."

14 Dhala Yesus gamki ari thuluny dhuru'c mo dhali mer a'di ap̱o/ mo; me'd gwo jin 'kwarkunu mo ki,

> 15 "Dhalku/ is ki k̲o/ mo ma, 'bwa/ ma Sihyuun mo;
> hili mo mo ma amalik pini a'di p̱u'dki'd mo,
> mmomer ari thuluny apo/ mo be."

16 Dhali imancik a'di gwo 'koki mish gwo gwansan 'ban ntwa/a/ mo; hili ka Yesus karkunu ki ca mo, uni kakina gwo gwansan e kun 'kwarkunu gom a'di mo dhali ki uni mini mii to gwansan gom a'di mo be. 17 Shwane/ awaambuhany t̲orki gwo eya tente/ ki uni 'kokin nyak̲ki a'di mo me'd jin yuk̲kina a'di a Li/aasar ka pije/ 'peni jis jwa mo dhali mmocu a'di mis 'peni mowu mo be. 18 Dhali a'di si'da/ ta 'pemen yan mo ka waambuhany 'kwani iikin ka pije/ mmogam a'di 'kup̱ mo, haali/ uni cik̲ki gwo ki a'di miiki miimer yansan mo. 19 Dhali 'kwanim P̱arisiyiin oki gwo wakan e bwaman is buni mo ki, "Hili mo mo ma, um mini 'koki mii miim 'boro'da kamu/ mo; hili mo ma, 'kwaniny'cesh iikin mmobat̲h a'di nsho'k mo be."

Ya/ gi 'Kwani Miinu mii 'De'k mo
20 Dhali 'kwaniŋ Girk̲in tiya 'kokin e bwamani uni gwansan kun iikin ka gagamis mmoluŋ e mo jin yuk̲uwa yuk̲u mo. 21 Wakan uni gwansan iikin eya P̱ilibbus mo, jin ta a'di 'peni pam Beet̲sayida/ gi pany Jaliil mo, dhali dot̲ki a'di mo mmo/o gwo mo ki, "Tap̱a, aman ŋap̱a mmop̱ara Yesus e mo." 22 Dhala P̱ilibbus yaki'd mo mmot̲ora Andarawuus gwo mo; dhala Andarawuus yaki'd nyak̲ka P̱ilibbus mo, dhali uni t̲orkina Yesus gwo mo be. 23 Dhala Yesus thok̲ki uni gwo mo dhali oki, "Mo p̱u'dki'd mo gom ya/ gi 'kwani ki a'di miinu kar ki ca mo be. 24 Ka jiŋ gana/, ka jiŋ gana/ Aha/ ona um gwo mo ki, isi

ciki/ wakki/ emena game/ biti'da 'cesh mo dhali wu mo tani, a'di di ki is piti a'di 'de/ mo; hili wakki/ a'di wu'd mo tani, a'di midi dho'th maman ki nyanye/ mo be. 25 A'diyin jin enki mondiki/em piti mo tani midi this a'di e mo; hili a'di jin shi/ki mondiki/em piti i e e mony'cesh yansan mo tani midi kar a'di ki sule/ sule/ ya ye 'ba/ mo be. 26 Wakki/ wathin tal 'deŋkamu/ midi mii Aha/ to mo tani, dhalki a'di bath Aha/ nsho'k mo ma; dhali e mo yin jin miga/ di mo tani, a'di min ma manmiiya tu'c pem idi si'da/ mo. Wakki/ jan tal 'deŋkamu/ mii Aha/ to mo tani, Ababam pem midi kar a'di ki ca mo be. 27 Shwane/ akashiram pem to'ckunu bwa mo dhali Aha/ mina o gwo kata mo? 'Ababa, /e mini woth Aha/ 'peni mo yansan mowa'? Hili gom 'pemen yan mo tani Aha/ pu'dkina e mo yansan mo be. 28 Ababa, kari /e gway pini ki ca mo." Dhali yan'ko'd 'twa/ pu'dki'd 'peni momis mo dhali o gwo mo ki, "Aha/ karkina a'di ki ca mo dhali aha/ mina kar a'di ki ca dok/e mo be." 29 Dhali awaambuhany 'kwani kun doshkin ki 'dishe/ mo dhali cikki a'di mo mmo/o ki a'di ta'd gi mondor ma sho'k mo. Dhali kun tiya on ki, "Aman'doyu gwo walki 'twa/ e a'di mo." 30 Dhala Yesus ki thok gwo mo dhali o ki, " 'Twa/ yansan diki yayu/ gom Aha/ mo, hili gom um mo be. 31 Shwane/ a'di ta gwondwall gi mony'cesh yansan mo: Shwane/ dhalka manjiya ji gi mony'cesh yan bitu ka pije/ mo. 32 Dhali ki Aha/ 'de'kkunu 'peni mony'cesh mo tani, Aha/ mina dira ris 'kwani 'baar mo ki is pem mo be." 33 A'di oki gwo yansan mo mmotor 'pemen jamas gi mowum piti jin mura a'di iwu midi ta ata mo. 34 Dhali awaambuhany 'kwani thokki a'di gwo mo ki, "Aman cikkina gwo 'peni gwoŋkan ka Kristhos midi di goma sule/ mo. /E mini o gwo kata mo, ' Ki ya/ gi 'kwani minu mii 'de'k mo'? Aja a'di ta ya/ gi 'kwani mo?" 35 Yan'ko'da Yesus ki o uni gwo mo ki, "Moŋkush midi di nyakki um naskina/ gom ari mo mo. Iiyi mo ki um tan gi moŋkush mo, wakan ki mondhurumi'd midi diki pi um e ki mii mo. A'diyin jin yaki'd e mondhurumi'd mo tani diki mish mo jin yana a'di iya mo be. 36 Ki um tan gi moŋkush mo tani, gami gwo is e moŋkush mo wakan ki um mini ta iya/ gi moŋkush mo."

'Kwani Yahuuda/ kun Dar gi Gwoŋ Gam Is mo

Ka Yesus oki aris gwo gwansan mo dhali yan'ko'd a'di ki ya mo dhali bag is 'peni uni mo be. 37 Isi ciki/ aYesus miiki aris miimer ibwambori

uni mo, naskina/ uni 'koki gam gwo is e a'di mo be. 38 Wakan ki gwo ma Ishaya jin ta'da manci gwo kadhamo/ minu thim mo, jin okina a'di mo ki:

"Tapa, kaja a'di gamki gwom bana is mo,
dhali ija itan ga bi gi Tapa kun torkunu eya tente/ mo?"

39 Gom 'pemen mii yan kan mo tani uni 'koki gam gwo is mo, haala Ishaya si'da/ oki gwo mo ki,

40 "A'di 'dapki uni em buni mmota aja'da/ mo,
dhali 'bi'thki uni adum buni mo,
isi ciki/ uni mini mish mo ki em buni mo
dhali mish gwo 'ban ka dum buni mo,
dhali tuk mo, dhali Aha/ mina wac uni mo be."

41 A Ishaya oki'da ris gwo gwansan mo haali a'di mishki monyca ma Yesus mo dhali o gwo gom a'di mo be. 42 Bahili 'kwani ka ris uni kun tagi moshirr mo gamki gwo is eya Yesus mo; hili haali/ gom 'kwanim Parisiyiin mo tani, uni 'koki pi gwo mo wakan ki uni minu 'koki non mo 'peni gu'b gi montul is mo. 43 Uni enki monyca jin yayi'd 'peni 'kwani ki nyanye/ mo mmobol monyca e jin yayi'd 'peni Arumgimis mo.

Gwo ma Yesus jin Midi Ta Gwo jin Dwalli 'Kwani mo

44 Dhala Yesus cuki'd ki kagahara/ mo dhali o gwo mo ki, "A'diyin jin gamki Aha/ gwo is mo tani, diki gam Aha/ gwo is jasi 'te/ mo hili a'di si'da/ gamki a'di jin hashki Aha/ gwo is mo, 45 dhali a'di jin parki Aha/ e mo tani parki a'di jin hashki Aha/ e mo be. 46 Aha/ pu'dkina mmota monkush e mony'cesh mo, wakan ki a'di yin jin gamki gwo is e aha/ mo tani midi diki di e mondhurumi'd mo. 47 Wakki/ jan tal 'denkamu/ midi cik gwom pem mo hili diki dhu uni mo tani, Aha/ dina ki dwall a'di gwo mo; haali/ Aha/ dina ki yayu/ mmodwall 'kwaniny'cesh gwo mo hili mmowoth 'kwaniny'cesh mo be. 48 A'diyin jin watki Aha/ gwo mo dhali diki butha ris gwom pem mo tani, ta'd gi jan 'denkamu/ jin midi dwall a'di gwo mo. Gwo kun oka/ mo tani midi dwall a'di gwo ka cim jin 'ko'd mo be. 49 Haali/ Aha/ dina ki o gwo gom is pem mo, hili a'di ta'da baba jin hashki Aha/ mo, a'di jin ciki Aha/ gwonkan jin 'kwarkunu mmo/o mo dhali gwo jin miga/ tor mo. 50 Dhali Aha/ misha

ki gwoŋkan piti ta mondiki/e ki sule/ sule/ ya ye 'ba/ mo, wakan a'di jin okika/ mo tani--isi me'd jin okin ma Baba Aha/ mo tani, wakan Aha/ okina gwo mo be."

Yohaan 13

Yesus Lamki Imanciḵ A'di Gwo Sho'k mo

1 Dhali nṯwa/a/ ki mo jin yuḵu ayuḵ ka tul 'kuṗ gi mompe'kuṗanyolos mo. Yesus mishki'd ki mom piti ṗu'dki'd mo jin mina a'di ya 'peni mony'cesh yan mo dhali ya e Com mo. A'di enki kum pitiŋ gana/ kun 'kokin e mony'cesh mo, a'di enki uni ntagi mo jin midi di 'kuṗ mo be. 2 Dhali taṗa ma ruma 'cesh karki gwo eya du ma Yahuusa Isḵariyuuṯi jin ta ya/ ma Simaan mo, mmo'ciṯha Yesus is ki gwo mo. Wakan ki embul toṉte/ gi mom'pimpili/ mo tani, 3 Yesus---mmomishkina a'di ki Com c̱iki aris to 'baar mo e me'd piti mo dhali mmoṗu'dkina a'di 'peni Arumgimis mo dhali mmo/ mina a'di doḵ ka ṉyaŋ'ko'd bwaya Arumgimis mo tani--- 4 a'di cuki mis 'peni tonte/ gi mom'pimpili/ mo dhali 'cuḵ burrinyem ṗom piti mo. Dhali a'di ḵalki burrinye/ gi imanmiiya ṯu'c mo dhali 'tam a'di e empa'd piti mo be. 5 Dhali yan'ko'd a'di ki wol yi'de/ e toŋ'kul bwa mo dhali ṯel mii 'pen mmolam imanciḵ a'di gwo sho'k mo dhali shumuṯ uni ki burrinye/ gi imanmiiya ṯu'c jin 'tamkina a'di e empa'd piti mo be. 6 Dhali a'di ṗu'dki'da Simaan Buṯurus mo, dhala Buṯurus ki o a'di gwo mo ki, "Taṗa, a /e muruni lam aha/ sho'k pem mowa?" 7 Dhala Yesus ki thoḵ a'di gwo mo dhali o a'di gwo mo ki, "To jin miikika/ shwane/ mo tani dina /e ki mish mo, hili /e mini mish a'di yan 'ban i'ko'd mo be." 8 Dhala Buṯurus ki o a'di gwo mo ki, "/E mini diki lam aha/ sho'k pem ki sule/ mo ba/." Yesus thoḵki a'di gwo mo ki, "Waḵki/ Aha/ dina ki lam /e sho'k mo tani, /e diki ta gi toŋkamu/ nyaḵki Aha/ mo." 9 Dhala Simaan Buṯurus ki o a'di gwo mo ki, "Taṗa, dhalku/ ki lam jasi sho'k pem mo, hili lami me'd pem si'da/ mo dhali 'kuṗ pem mo." 10 Yesus ki o a'di gwo mo ki, "A'diyin jin upkunu mo tani diki ŋap toŋ kamu/ mo, isi ciki/ jasi mmolam sho'k piti mo, hili a'di dhelelkunu ka kuluny mo; um dhelelkin mo tani, hili umi 'baar mo yisa." 11 (Haala Yesus mishki a'di jin midi 'ciṯh a'di is ki gwo mo; gomkan a'di okina a'di gwo mo ki, "Umi 'baar mo dhelelkin mo yisa.")

12 Wakan ka Yesus lamki sho'k buni mo dhali bu'thki burrinyen tur piti mo dhali ca'ba 'cesh dok/e mo, dhali a'di ki o uni gwo mo ki, "A/um mishki to kun miikika/ gom um mowa? 13 Um yukki Aha/ ka ' Mantor' gwo mo dhali ki ' Tapa' mo, dhali um oki gwo ki 'bore/ mo, haali/ Aha/ wana kan mo be. 14 Dhali wakki/ Aha/ tana Tapa mo dhala Mantor gwo mo, jin lamki sho'k bum mo tani, dhali um si'da/ mini lam sho'k ka rem'kup mo be. 15 Haali/ Aha/ cikina um shi/um mo wakan ki um si'da/ mini mii mii isi me'd jin miikika/ gom um mo be. 16 Ka jiŋ gana/, ka jiŋ gana/, Aha/ ona um gwo mo ki, amanmiiya tu'c yisa ica'd ki tapam piti yisa; walla a'di jin hashu mo tani diki ca ki a'di jin hashki a'di mo. 17 Wakki/ um mishki to gwansan mo tani, um 'borkunu mii mo wakki/ um mii uni mo be. 18 Aha/ dina ki o gwo gom umi 'baar mo; Aha/ misha uni gwansan kun kwanykika/ mo--hili gwo ma Arumgimis yan jin 'kwarkunu minu thim wakan mo yi: ' A'diyin jin 'kaki maaŋkuthu'd pem mo tani 'de'kki 'pena tiŋkila sho'k piti apo/ Aha/ mo.' 19 Aha/ tora um gwo shwane/ ntwa/a/ ki to yansan diki pu'd mo wakan ki a'di midi pu'du/ mo tani, um mini gam gwo is ki Aha/ tana A'di mo be. 20 Ka jiŋ gana/, ka jiŋ gana/, Aha/ ona um gwo mo ki, a'diyin jin bu'thki a'di jin hashkika/ mo tani bu'thki Aha/ mo, dhali a'diyin jin bu'thki Aha/ mo tani bu'thki a'di jin hashki Aha/ mo be."

Mo jin Miinu 'Citha Yesus Is ki Gwo mo Torkina A'di Ntwa/a/ mo
21 Dhali ka Yesus oki gwo yansan mo tani, a'di murkin ma du e shi/in mo. A'di teki gwo shoka 'cesh mo dhali o ki, "Ka jiŋ gana/, ka jiŋ gana/ Aha/ ona um gwo mo ki jan tal 'deŋ kamu/ 'peni um midi 'cith Aha/ is ki gwo mo be." 22 Dhali imancik a'di gwo sugkin ki e ka rem 'kup mo, mmomer mo kaja a'di okina a'di mo. 23 Dhali jan tal 'de/ 'peni imancik a'di gwo mo, jin enkin ma Yesus mo tani, ishki'd eya tharabeesa i'ko'dgwara Yesus mo be. 24 Wakan Simaan Buterus wukki'da mancik gwoŋ kamu/ ki 'kup mo dhali o a'di gwo mo ki, "Doti a'di mo ma aja a'di i okina a'di kan mo." 25 Wakan a'di tanki'd ka nyaŋ'ko'd i'ko'dgwara Yesus mo dhali o a'di gwo mo ki, "Tapa, a'di ta'da ja mo sa/?" 26 Yan'ko'd Yesus thokki gwo mo ki, "A'di ta jan 'de/ jin miga/ 'thupka gabul maaŋkuthu'd yan mo dhali ciki a'di mo." Wakan ki a'di 'thupki'da gabul maaŋkuthu'd mo tani, a'di ciki a'di ka Yahuusa ya/ ma Simaan Iskariyuuti mo be. 27 Dhali i'ko'di maaŋkuthu'd mo tani,

Setaan ciċki'd e a'di mo, wakana Yesus oki a'di gwo mo ki, "To jin miikina /e mo tani, miiyi a'di ki jahanne/ mo ma." 28 Dhali jan tal 'de/ jin ishki'd apowa tharabeesa mo tani diki mish gwo 'ban mo ki gomatinta okina a'di gwo yan gom a'di mo. 29 Kun tiya toshkin mo, ka Yahuusa taki'd ga jisilan ma gurrush mo, Yesus ki o a'di gwo mo ki, "Yoli to kun ŋapa ana mo gom mo jin minu yuka yuk mo," walla ki a'di midi ci ton tiya gom 'kwani kun hatha'ko'd mo. 30 Dhali i'ko'd ka Yahuusa bu'thki maaŋkuthu'd mo tani, a'di yaki'd ka pije/ ki jahanne/ mo. Haali/ mo taki mon'thiny mo be.

Gwoŋkan jin Ta jin This A'di 'Kwarkunu mo

31 Dhali ka Yahuusa yaki'd ka pije/ mo tani, Yesus ki o gwo mo ki, "Shwane/ ya/ gi 'kwani a'di karkunu ki ca mo, dhali Arumgimis karkunu ki ca e a'di mo be. 32Wakka Arumgimis karu ki ca ki a'di mo tani, Arumgimis si'da/ midi kar ya/ ki ca e is piti mo, dhali a'di midi kar a'di ki ca me'd 'de/ mo be. 33 Ushi uciya, Aha/ dikina i um naskina/ gom ari mo mo. Um mini ŋap Aha/ mo, dhali me'd jin okika/ 'kwani Yahuuda/ gwo mo ki, ' E moyin jin yakika/ iya mo tani, um mini 'koki iiyu/ mo.' Shwane/ Aha/ okina gwo yansan e um si'da/ mo be. 34 Aha/ cikina um gwoŋkan jin ta jin this mo, ki um mini en ka rem 'kup mo; me'd jin enkika/ um mo, wakan si'da/ um mini en ka rem 'kup mo be. 35 Dhali ki mii yan kan mo tani aris 'kwani ka ris mini mish ki um ta imancik gwom pem mo, wakki/ um enen ka rem 'kup mo be."

Mo jin Wat ma Buturus Gwo mo Torkunu Itwa/a/ mo

36 Simaan Buturus ki o a'di gwo mo ki, "Tapa, ki mana imina /e iya mo?" Yesus ki thok gwo mo ki, "Mo yin jin yakika/ iya/ mo tani /e mini diki bath Aha/ nsho'k shwane/ mo, hili /e mini bath Aha/ isho'k ŋ'ko'd mo be." 37 Dhala Buturus ki o a'di gwo mo ki, "Tapa, jan ta miga/ diki bath /e nsho'k shwane/ mo? Aha/ mina kar mondiki/em pem a'cesh gom /e mo." 38 Yesus ki thok gwo mo ki, "A/e mini kar mondiki/em pini a'cesh gom Aha/ mo? Ka jiŋ gana/, ka jiŋ gana/, Aha/ ona /e gwo mo ki, ka dhoŋgola ŋwa/ di ko e ntwa/a/ mo tani /e mini wat Aha/ gway me'di kwara mo be."

Yohaan 14

Yesus Ta Bway ta gi Com mo

1 "Dhalku/ ki dhu adum ki mur mo ma. Gami um gwo is eya Arumgimis mo; dhali gami Aha/ gwo is si'da/ mo. 2 E gu'b ma babam pem mo tani mo jin minu 'ko tana ris mo. Wakki/ a'di midi 'taki diki wakan mo tani, amiga/ 'taki tor um gwo mo ki, Aha/ yana ya mo mmothoson mo gom uma. Wakki/ Aha/ mina ya mo dhali thoson mo gom um mo tani, Aha/ mina doku dok/e mo dhali 'do um nyakki Aha/ mo, wakan ki mo yin jin miga/ di nycine/ mo tani a'di mina umi 'ko si'da/ mo be. 4 Um mishki bway jin yakika/ iya mo be." 5 Tuuma ki owa Yesus gwo mo ki, "Tapa, aman 'kona ki mish mo jin yana /e iya mo; I/aman misha bway imana?" 6 Dhala Yesus ki o a'di gwo mo ki, "Aha/ tana bway, dhali gwoŋ gana/ mo, dhali mondiki/e mo; wathin tal 'deŋ kamu/ midi diki yayu/ eya Baba mo, hili jasi e Aha/ mo be. Wakki/ um mishki Aha/ mo tani, um si'da/ mini 'taki misha Babam pem mo. 'Peni shwane/ um mishki a'di mo dhali parki a'di e mo be." 8 Pilibbus ki owa Yesus gwo mo ki, "Tapa, tori aman aBaba i e mo ma, dhali a'di midi 'kosh jwa mo gom aman mo be." 9 Yesus ki o a'di gwo mo ki, "Aha/ dina inyakki um ki rash rash kan mo dhali 'kona um ki mish Aha/ naskina/, Pilibbus? A'di yin jin mishki Aha/ mo tani parki'da Baba e mo. Atinta ona um ki, ' Tor aman aBaba i e mo'? 10 Dina /e ki gam gwo is ki Aha/ dina eya Baba mo dhali aBaba e Aha/ mo 'taa? Gwo kun torkika/ um mo tani Aha/ dina ki o a'di ki moshirr pem gana/ mo, hili aBaba jin diki'd e Aha/ mo tani a'di miiki'da tu'c piti mo be. 11 Gami Aha/ gwo is ki Aha/ dina eya Baba mo, dhali aBaba di'd e Aha/ mo, walla gami aha/ gwo is gom gway gi mii mo 'te/. 12 Ka jiŋ gana/, ka jiŋ gana/, Aha/ ona um gwo mo ki, a'diyin jin midi gam gwo is e Aha/ mo tani midi miiya tu'c kun miikika/ mo, dhali a'di midi mii atu'c kun caaca ki gwansan mo haali/ Aha/ yana ya aBaba mo be. 13 Ma to yin jin mina umi dot ki gway pem mo tani, Aha/ mina mii a'di mo wakan ka Baba minu kar ca eya tente/ e ya/ mo be.

14 Wakki/ um mini dot Aha/ ton tiya ki gway pem mo tani, Aha/ mina mii uni mo be.

Gwo jin Onu Is gom Shi/in Dheleladhelel mo

15 Waḵki/ um eni Aha/ mo tani, um mini dhu gwoŋḵan pem kun 'kwarkunu mo, 16 dhali Aha/ mina 'tho aBaba mo, dhali a'di midi c̱i uma manmalasa kamu/ mo wakan ki a'di midi di nyaḵki um ki sule/ ya ye 'ba/ mo--- 17 A'diyin jin ta Shi/in gi gwoŋ gana/ mo. A'di jin molkina 'kwaniny'cesh bu'th mo haali/ uni 'koki mish a'di mo walla nyiṯh a'di mo. Hili um mishki a'di mo, haali/ a'di ca'bki'd nyaḵki um mo dhali midi di e um mo be. 18 Aha/ mina diki dhal um ka dhip̱a/ mo; Aha/ mina yayu/ i um ka nyaŋ'ko'd mo be. 19 Shina naskina/ dhali 'kwaniny'cesh mini 'koki p̱ar aha/ e doḵ/e mo, hili um mini par Aha/ e mo. Haali/ Aha/ dina ki e mo tani, um si'da/ mini 'ko ki e mo be. 20 Dhali ka cim c̱aan mo tani um mini mish ki Aha/ dina eya Baba pem mo, dhali um e Aha/ mo, dhali Aha/ e um mo be. 21 A'di yin jin ta'd gi gwoŋḵan pem kun 'kwarkunu mo tani enki Aha/ mo, dhali a'diyin jin enki Aha/ mo tani min ma Babam pemi en si'da/ mo, dhali Aha/ mina en a'di mo dhali ṯor a'di is pem eya tente/ mo be." 22 Yahuusa (a'di jin diki ta Isḵariyuuṯi) mo oki'da Yesus gwo mo ki, "Tap̱a, kata a'di imina /e iṯor is pini eya tente/ e aman mo dhali diki ṯor 'kwaniny'cesh mo?" 23 Yesus thoḵki gwo mo dhali o a'di mo ki, "Waḵki/ jan ṯal 'deŋ kamu/ eni Aha/ mo tani, a'di midi dhu gwom pem mo. ABabam pem midi en a'di mo, dhali aman mina iiyu/ i a'di mo dhali mii moŋ'kom bam nyaḵki a'di mo be. 24 A'di yin jin diki en Aha/ mo tani diki dhu gwom pem mo. Dhali gwo jin ciḵkina um mo tani diki ta jim pem mo hili ta gwo ma Baba jin hashki Aha/ mo be.

25 Aha/ okina gwo gwansan e um mo, ki Aha/ dikina nyaḵki um mo be. 26 Hili, ka manmalas---jin ta Shi/in dheleladhelel a'di jin min ma Baba ihashu ki gway pem mo tani---a'di midi ṯor um gwo 'baar mo dhali a'di midi ka um gwo e 'baar mo kun okika/ um mo be. 27 Aha/ dhalkina um moŋḵu'th/is mo; Aha/ c̱ikina um moŋḵu'th/is pem mo. Aha/ dina ki c̱i a'di me'd jin cina 'kwaniny 'cesh mo. Dhalku/ ki dhu adum bum ki mur mo ma, dhali dhalku/ ki dhu uni ka ḵo/ is mo. 28 Um ciḵki gwo kun okika/ um mo ki, ' Aha/ yana ya mo, dhali Aha/ mina doḵu/ ka nyaŋ'ko'd i um mo.' Waḵki/ um eni Aha/ mo tani, um mina bwa 'kuny mo haali/ Aha/ yana ya aBaba mo, haala Baba a'di ica'd ki Aha/ mo be. 29 Dhali shwane/ Aha/ ṯorkina um gwo ntwa/a/ mo ki mo p̱u'dki'd wakan mo dhali ki a'di p̱u'dki'd mo tani, um mini

gam gwo is mo be. 30 Aha/ mina diki tor um gwo ki rash rash mo, haali/ tapa gi mony'cesh yan pu'dki'd mo. A'di dargi mom'bi'th apo/ Aha/ mo, 31 hili isi ciki/ ki 'kwaniny'cesh mini mish mo mo ki Aha/ ena ababa mo, Aha/ miikina isi me'd jin kankin ma Baba Aha/ gwo mo. Dhalki ana cuna mis mo dhali ii 'peni mahan mo."

Yohaan 15

Yesus Ta Cwalman Gana/ mo

1 "Aha/ tana cwalman gana/ mo, dhali aBabam pem a'di ta'da mankor mo be. 2 Arisa bim pem kun 'koki dho'th maman mo tani uni 'citha a'di mmo'do ka pije/ mo, dhali a'di ki 'cith arisa bi kun dho'thi maman mo ki uni mini dho'th maman ki nyanye/ mo be. 3 Um dhelelkin mo hila ki gwo jin torkika/ um mo be. 4 'Koyi e Aha/ mo ma, dhali Aha/ e um mo. Jasi me'da binycwa jin diki dho'th maman ki is piti mo isi ciki/ a'di midi di e cwalman mo, wakan si'da/, isi ciki/ um mini 'ko e Aha/ mo. 5 Aha/ tana cwalman gana/ mo, dhali um itana bi mo. A'diyin jin ca'bki'd e Aha/ mo dhali Aha/ e a'di mo tani, a'di be idho'thi maman kagahara/ mo, haali/ ki dargi Aha/ mo tani um moli toŋ kamu/ mii mo be. 6 Wakki/ wathin tal 'deŋ kamu/ diki di e Aha/ mo tani, a'di bitu ka pije/ me'da binycwa mo dhali a'di ku'thki'd mo, dhali uni tulkina binycwa is imontal 'de/ mo dhali tak uni e o'd mo, dhali uni shwakina o'd mo be. 7 Wakki/ um 'kon e Aha/ mo, dhali gwom pem 'kon e um mo tani, doti ma to yin jin ona bwa um mo, dhali a'di minu mii gom um mo be. 8 A babam pem karu ki ca ki mii yansan mo, ki um dho'thki maman ki nyanye/ mo dhali wakan mmotor eya tente/ ki um ta imancik Aha/ gwo mo be. 9 Me'd jin enkin ma Baba Aha/ mo tani, Aha/ si'da/ enkina um mo. 'Koyi e mo/en pem mo ma. 10 Wakki/ um mini dhu gwoŋkan pem kun 'kwarkunu mo tani, um mini 'ko e mo/en pem mo. Me'd jin dhukika/ gwoŋkan ma Babam pem mo dhali ca'b e mo/en piti mo be. 11 Aha/ okina aris gwo gwansan gom um mo wakan ki bwaŋ'kuyu'd pem midi di e um mo dhali wakan ki bwaŋ'kuyu'd bum minu 'tu'd mo be. 12 Gwo yansan a'di ta gwoŋkan pem jin 'kwarkunu mo, ki um mini en ka rem 'kup mo me'd jin enkika/ um mo be. 13 Mo/en jin ca'da kamu/ yisa di'da e jan tal 'deŋ kamu/ gi wakansan mo---ki jan 'de/ karki mondiki/em piti a'cesh gom ikam piti mo.

14 Um ta ikam pem mo wa̲k̲ki/ um ki mii gwo kun k̲ankika/ um gwo mo be. 15 Aha/ dina mmoyu̲k̲ um ki imanmiya t̲u'c mo yisa, haala manmiiya t̲u'c diki mish to jin miikina ta̲pam piti mo. Aha/ yu̲k̲kina um ki ikam pem mo, haali/ aris to 'baar mo kun ci̲k̲kika/ 'pena Babam pem mo tani Aha/ t̲orkina um uni eya tente/ mo be. 16 Um 'koki kwany Aha/ mo, hili Aha/ ikwanykina um mo dhali dhu um wakan ki um mini ii mo dhali dho'th maman mo, dhali ki maman bum mini 'ko mo. Wakan ki ma to yin jin mina umi do̲t̲a Baba ki gway pem mo tani, a'di midi c̲iki um uni mo be. 17 Gwo gwansan k̲ankika/ um mo, wakan ki um mini en ka rem 'ku̲p̲ mo be.

'Kwaniny'cesh Shi/kina Shi/i E mo

18 Wa̲k̲ki/ 'kwaniny'cesh shi/i um i e mo tani, um ki mish mo mo ki uni shi/ki Aha/ i e n̲t̲wa/a/ ki um mo be. 19 Wa̲k̲ki/ um mini ta ku gi 'kwaniny'cesh mo tani, 'kwaniny'cesh mini 'taki ena en gom kum buni mo. Hili haali/ um 'koki ta ku gi 'kwaniny'cesh mo tani haali/ Aha/ kwanykina um 'peni mony'cesh mo, wakan a'di ishi/kina 'kwaniny'cesh um i e kan mo be. 20 Kayi gwo e jin okika/ um mo ma, ' Ka manmiiya t̲u'c yisa ica'd ki Ta̲pam piti mo.' Wa̲k̲ki/ uni t̲o'cki Aha/ 'kus mo tani, uni si'da/ mini t̲o'c um 'kus mo; wa̲k̲ki/ uni mini dhu gwom pem mo tani, uni si'da/ mini dhu gwom bum mo be. 21 Hili aris to gwansan mina uni mii um mo gom gway pem mo, haali/ uni 'koki mish a'di jin hashki Aha/ mo be. 22 Wa̲k̲ki/ Aha/ mina 'taki diki pu'du/ mo dhali o uni gwo mo tani, uni mini 'taki dargi miinthus mo ba/, hili shwane/ uni dargi gwo mmoc̲i miinthus buni 'ko'd mo be. 23 A'diyin jin shi/ki Aha/ i e mo tani shi/ki'da Babam pem i e si'da/ mo be. 24 Wa̲k̲ki/ Aha/ dina ki miiya t̲u'c jin dina jan t̲al 'deŋ kamu/ ki mii ibwamani uni mo tani, uni mini 'taki ta gi miinthus mo, hili shwane/ uni p̲arki mo e mo dhali shi/ki Aha/ i e imon̲t̲al 'de/ nya̲k̲ka Babam pem mo be. 25 Hili a'di yansan ta gwo jin minu mmothim mo isi me'd gwo jin 'kwarkunu e gwoŋ̲k̲an buni mo, ' Ki uni shi/ki Aha/ i e ka k̲ar 'ku̲p̲ mo be.' 26 Hili ka manmalas midi pu'du/ mo—a'di jin miga/ hashu gom um 'pena Babam mo tani, isi a'di yi jin ta Shi/in gi gwoŋ gana/ mo, jin yayi'd ka pije/ 'pena Babam mo tani--a'di midi ta man o gwo gom Aha/ mo be. 27 Dhali um si'da/ mini ta iman o gwo mo, haali/ um nya̲k̲ki 'ko ki Aha/ 'peni ka muŋ'ku̲p̲ mo be.

Yohaan 16

1 Aha/ okina aris gwo gwansan e um mo wakan ki um mini 'koki ta'k mo be. 2 Uni mini ur um ka pije/ 'peni gu'b gi montul is mo. Haali/ mo pu'dki'd mo ki uni ka 'dete/ 'dete/ kun 'koshki um jwa mo tani mini toshki a'di miiki to goma Arumgimis mo. 3 Uni mini mii to gwansan mo haali/ uni 'koki misha Baba mo walla Aha/ mo be. 4 Aha/ okina to gwansan e um mo wakan ki mom buni mini pu'du/ mo tani, um ki ka gwo e ki Aha/ torkina um uni mo. Aha/ dina ki tor um to gwansan 'peni ka muŋ'kup mo, haali/ Aha/ dina nyakki um mo be.

Mii gi Shi/in Dheleladhelel mo

5 Hili shwane/ Aha/ yana ya e a'di jin hashki Aha/ mo, naskina/ jan tal 'deŋ kamu/ diki dot Aha/ mo ki, ' /E yani ya mana mo?' 6 Hili haali/ Aha/ okina gwo gwansan gom um mo tani, bwanditi'd 'tu'dki'da dum bum mo. 7 Hili ka jiŋ gana/ Aha/ tora um gwo mo ki, a'di ta shi/ miim 'boro'd gom um jin miga/ ya mo. Haali/ wakki/ Aha/ dina ki ya mo tani, amanmalas midi diki yayu/ e um mo, hili wakki/ Aha/ yana mo tani, Aha/ mina hashki a'di i um mo be. 8 Dhali ki a'di midi pu'du/ mo tani, a'di jin ta'da manmalas midi pucur 'kwaniny'cesh ki gwo gom miinthus mo, dhali gom mii ma kar/e mo, dhali gom gwondwall mo---- 9 gom miinthus, haali/ uni 'koki gam gwo is e Aha/ mo; 10 gom mii ma kar/e mo, haali/ Aha/ yana ya aBaba mo, dhali um mini 'koki par Aha/ e dok/e mo; 11 dhali gom gwondwall mo, haali/ tapa gi mony'cesh yan a'di torkunu gwondwall 'twa/ a'cesh mo be. 12 Aha/ tana gi gwon tiya ka ris mmo/ o um mo tani, hili um 'koki bu'th uni shwane/ mo be. 13 Hili ki a'di, jin ta Shi/in gi gwoŋ gana/, midi pu'du/ mo tani, a'di midi shu um bway e miiŋ gana/ i'baar mo, haali/ a'di midi diki o gwo ki is piti mo. Hili a'di midi tor to yin jin cikkina a'di mo, dhali a'di midi tor um to kun mini pu'du/ mo. 14 A'di midi kar Aha/ ki ca mo, haali/ a'di midi bu'th jim pem mo dhali a'di midi torki um a'di mo be. 15 Aris to 'baar mo kun ta ku ma Baba mo tani ta kum pem mo. Wakan, Aha/ okina gwo ki Shi/in midi bu'th 'peni tom pem mo dhali a'di midi torki um a'di mo be. 16 Ki ari mo mo tani um mini 'koki par Aha/ e dok/e mo, dhali ŋ'ko'd ari'ceene/ mo tani um mini par Aha/ e mo be."

Mondiṯ Bwa Midi War ki Moŋ'kuny Bwa mo

17 Yan'ko'd imancik a'di gwo oki gwo ka rem'kuṗ mo ki, "Gwon ta i okina a'di ana kan mo ki, ' Ari'ceene/ mo tani um mini 'koki ṗar Aha/ e mo dhali ari'ceene/ mo tani um mini ṗar Aha/ e mo.' Dhali haali/ Aha/ yana ya aBaba mo'?" 18 Wakan uni oki gwo mo ki, "Gwo gi wakatinta okina a'di kan mo ki, ' Ki ari mo mo'? Aman 'kona ki mish 'pemen gwo jin ona a'di mo." 19 Yesus mishki'd ki uni ona bwa mmodoṯ a'di mo, dhali a'di ki o uni gwo mo ki, "A/ mii yansan a'di doṯkina um gwo ka rem 'kuṗ kana, ki 'pemen gwo jin oka mo ki, ' Ki ari mo mo tani dhali um mini 'koki ṗar Aha/ e mo, dhali doḵ/e ki ari mo mo tani dhali um mini ṗar Aha/ e mo'? 20 Ka jiŋ gana/, ka jiŋ gana/, Aha/ ona um gwo mo ki, um mini ko mo dhali ko ki kony jabu'th mo, hili 'kwaniny'cesh uni imina bwa 'kuny mo. Um a'di imina bwa diṯa diṯ mo, hili bwan diṯi'd bum mini war ki moŋ'kuny bwa mo be. 21 Ka 'bom shwan ma 'ci mo tani a'di diṯa bwa mo haali/ mom piti ṗu'dki'd mo, hili ka yim dho'thki'da 'ci mo tani, a'di diki ka gwo e doḵ/e ḡom isa nyor piti mo haali/ gom bwaŋ 'kunyu'd piti mo ki wathi/ dho'thkunu e mony'cesh mo be. 22 Wakan um takin gi bwandiṯi'd shwane/ mo, hili Aha/ mina ṗar um e doḵ/e mo, dhali adum bum minu 'tu'd ki moŋ'kuny bwa mo, dhali wathin ṯal 'deŋ kamu/ midi diki bu'th moŋ'kuny bwam bum 'peni um mo be. 23 Ka tee c̣aan mo tani um mini 'koki doṯ Aha/ toŋ kamu/ mo. Ka jiŋ gana/, ka jiŋ gana/, Aha/ ona um gwo mo ki, waḵki/ um mini doṯ toŋ kamu/ 'pena Baba ki gway pem mo tani, a'di midi c̣iki um a'di mo be. 24 Ntaga shwane/ um 'koki doṯ Aha/ toŋkamu/ ki gway pem mo. Doṯi ma dhali um mini bu'th to mo, wakan ki moŋ'kuny bwam bum minu 'tu'd mo be.

Aha/ Ṗikina Mony'cesh E ki Mii mo

25 Aha/ okina aris gwo gwansan e um ki gwom'bi'th/e mo, hili ki mo midi ṗu'du mo tani, Aha/ mina diki wal 'twa/ ki gwom'bi'th/e doḵ/e mo, hili isi ciki/ Aha/ mina ṯor um a'di eya tente/ gom gwo ma Baba mo be. 26 Dhali ka tee c̣aan mo tani um mini doṯ to ki gway pem mo dhali Aha/ dina ki o gwo e um mo ki Aha/ mina 'thowa Baba gom um mo, 27 goma Baba ki is piti enki um mo haali/ um enki Aha/ mo dhali haali/ um gamki gwo is ki Aha/ ṗu'dkina 'pena Baba mo be. 28 Aha/

pu'dkina 'pena Baba mo, dhali Aha/ pu'dkina e 'kwaniny'cesh mo. Dok/e, Aha/ dhalkina mony'cesh mo dhali Aha/ yana ya aBaba mo be." 29 Dhali imancik a'di gwo oki a'di gwo mo ki, "Hili mo mo ma, shwane/ /e torki gwo eya tente/ mo dhali /e diki o gwo ki gwom'bi'th/e mo. 30 Shwane/ aman mishkina mo mo ki /e mishkina ris to 'baar mo, dhali /e diki ŋap wathiŋ kamu/ mmodot /e gwondot mo. Haali/ gom 'kup mii yansan mo tani, aman gamkina gwo is ki /e pu'dkin 'peni Arumgimis mo be." 31 Dhala Yesus ki thok uni gwo mo ki, "A/ um gamki gwo is shwane/ mo? 32 Hili mo mo ma, mo pu'dki'd mo, nye, a'di ka jiŋ gana/ pu'dki'd mo, ki um minu ceker bwa mo, aris umi 'baar mo e gu'b bum gana/ ka 'dete/ 'dete/ mo, dhali um mini dhal Aha/ Aha/ 'de/ mo. Naskina/ Aha/ dina ki di Aha/ 'de/ mo haali/ aBaba a'di diki'd nyakki/ Aha/ mo be. 33 Aha/ okina gwo gwansan e um mo wakan ki um mini ta gi moŋku'th is e Aha/ mo. E mony'cesh mo tani um tan gi monto'c bwa mo, hili tayi gi mo roc shoka 'cesh mo, Aha/ pikina mony'cesh yan e ki mii mo be."

Yohaan 17

Yesus 'Thoki'd mo gom Imancik A'di Gwo mo

1 Dhali 'ko'da Yesus oki gwo gwansan mo tani, a'di 'de'kki em piti 'kupki momis mo dhali o gwo mo ki, "Ababa, mo pu'dki'd mo, kari /e ya/m pini ki ca mo wakan ki ya/m pini si'da/ midi kar /e ki ca mo--- 2 Jasi me'd jin cikina /e a'di moshirr mo apo/ buŋgwar is mo tani wakan ki a'di midi ci moŋ'koki/e ki sule/ ya ye 'ba/ mo gom uni 'baar mo kun cikina /e a'di mo be. 3 Dhali moŋ'koki/e ki sule/ sule/ ya ye 'ba/ mo a'dan be: Ki uni mini mish /e mo, ki /e tana Arumgimis gana/ /e 'de/ ki lish mo, dhali a'di jin hashkina /e mo tani, ta'da Yesus Kristhos mo. 4 Aha/ karkina /e ki ca e mony'cesh yansan mo. Mmothimkika/ atu'c jin cikina /e Aha/ mmomii mo be. 5 Shwane/, Ababa, kari /e Aha/ ki ca mo ki is pini mo ki monyca jin nyakkika/ ki /e ntwa/a/ ki mony'cesh yansan dinu ki uk mo be. 6 Aha/ torkina gway pini eya tente/ e 'kwaniny'cesh mo uni gun cikina/ /e Aha/ gom 'kwaniny'cesh mo. Uni ta kum pini mo, dhali /e ciki uni ki Aha/ mo, dhali uni dhuki gwom pini mo be. 7 Shwane/ uni mishkin ka ris to 'baar mo kun cikina /e Aha/ mo tani uni 'peni /e mo, 8 haali/ Aha/

c̲ikina uni aris gwo 'baar mo kun c̲ikina /e Aha/ mo. Uni bu'thki uni mo dhali mish ka jiŋ gana/ ki Aha/ yayina 'peni /e mo, dhali uni gamki gwo is ki /e hashki Aha/ mo be. 9 Aha/ 'thokina gom uni mo. Aha/ dina ki 'tho gom 'kwaniny'cesh mo hili gom uni gwansan kun c̲ikina /e Aha/ mo, haali/ uni ta kum pini mo be. 10 Aris tom pemi 'baar mo tani kun ta kum pini mo dhali kum pini ta kum pem mo, dhali aha/ karkunu ca ki uni mo be. 11 Dhali Aha/ mina diki di dok̲/e e mony'cesh mo, hili 'kwani gwasan uni 'kokin e mony'cesh mo, dhali Aha/ yakina iya e /e mo. Ababa /e jin k̲ogu/ mo, dhuyi uni ma e gway pini mo ki /e c̲iki uni ki Aha/ wakan mo ki uni mini t̲al 'de/ mo, jasi isi me'd jin t̲ala ana 'de/ mo be. 12 Ki Aha/ dikina nyak̲ki uni mo tani, Aha/ dhuna uni ki 'bore/ e gway pini mo, uni kun c̲ikina /e Aha/ mo. Aha/ jikina uni mo, dhali jan t̲al 'deŋ kamu/ 'peni uni 'konu ki 'ce'd sho'k mo, hili jasi ya/ gi a'di jin 'ce'dkunu sho'k mo, wakan ki gwo ma Arumgimis jin 'kwarkunu minu thim moyi. 13 Shwane/ Aha/ yakina iya i /e mo, hili Aha/ okina ris gwo gwansan e 'kwaniny'cesh mo wakan ki uni mini ta gi bwaŋ 'kunygam pem jin 'tu'dkunu e is buni mo be. 14 Aha/ c̲ikina uni gwom pini mo, dhali 'kwaniny'cesh shi/ki un i e mo haali/ uni 'koki ta ku gi mony'cesh mo, isi me'dyin dika/ ki ta ji gi mony'cesh mo be. 15 Aha/ dina ki 'tho /e ki /e mini 'taki bu'th uni 'peni mony'cesh mo, hili ki /e mini dhu uni ki 'bore/ 'peni a'din thus 'de/yin mo be. 16 Uni 'koki ta ku gi mony'cesh mo, isi me'dyin jin dika/ ki ta ji gi mony'cesh mo. 17 Dhagami uni ki gwoŋ gana/ mo. Gwom pini ita gwoŋ gana/ mo. 18 Isi me'd jin hashkina /e Aha/ e mony'cesh mo tani, wakan si'da/ Aha/ hashkina uni e mony'cesh mo be.19 Haali/ gom gway buni mo tani Aha/ dhagamkina is pem mo, wakan ki uni si'da/ minu dhagam e gwoŋ gana/ mo be. 20 Aha/ dina ki 'tho gom uni gwansan uni 'cena mo, hili si'da/ gom uni gwansan kun mini gam Aha/ gwo is i'ko'd e gwom buni mo 21 wakan ki uni 'baar mo mini tal 'de/ mo, isi me'd /e mo, jin tana Baba mo, me'd jin dina /e e Aha/ mo, dhali Aha/ e /e mo. Isi ciki/ ki uni si'da/ mini 'ko e ana mo wakan ki 'kwaniny'cesh mini gam gwo is ki /e hashki Aha/ mo be. 22 Dhali monyca yin jin c̲ikina /e Aha/ mo tani, Aha/ c̲ikina a'di e uni mo, wakan ki uni mini t̲al 'de/ mo, isi me'd jin t̲ala ana 'de/ mo be. 23 Aha/ e uni mo, dhali /e e Aha/ mo--- ki uni minu 'doyu/ mmothim mo jin nyak̲u to mii mo, wakan ki 'kwaniny'cesh mini mish ki /e hashki Aha/ mo, dhali ki /e enki uni mo

isi me'd jin enkina /e Aha/ mo be. 24 Ababa, Aha/ ona bwa si'dayi ki uni gwansan kun cikina /e Aha/ mo mini nyak 'ko e moyin jin dikika/ mo, dhali mmopar monycam pem e mo, monyca yin jin cikina /e Aha/ mo haali/ /e enki Aha/ ntwa/a/ mo ki mony'cesh yan 'konu ki ka'b mo be. 25 Ayy Ababa /e jin tana kar/e mo, 'kwaniny'cesh 'koki mish /e mo, hili Aha/ imishkina /e mo; dhali uni gwansan mishki /e ki /e hashki Aha/ mo be. 26 Aha/ torkina uni gway pini i e mo, dhali Aha/ mina kar a'di eya tente/ mo wakan ki mo/en yin jin enkina /e Aha/ mo tani midi di e uni mo, dhali Aha/ mina di e uni mo be."

Yohaan 18

Mo jin 'Cithuwa 'Cith Is ki Gwo mo dhali Mo jin Budhuwa Yesus mo

1 Dhali i'ko'da Yesus oki gwo gwansan mo tani, a'di yaki'd ka pije/ nyakki imancik a'di gwo mo eya 'ban 'kus wor yi'de/ Gidruun mo, e mo jin dikina mo jin sinu mo a'di dhali imancik a'di gwo cickin mo. 2 Dhali Shwane/ aYahuusa a'di jin midi 'cith a'di is ki gwo mo tani, si'da/ mishki mo mo, haala Yesus isa yempa/ tulki isi mun mo nyakki imancik a'di gwo mo be. 3 Yan'ko'd Yahuusa suski'da waambuhany i/askar mo dhali imanji mo mo 'peni igasiis kun can mo dhali 'kwanim Parisiyiin mo, iikin ki Dhantho/ dhala Lamba/ ime'd mo dhali to kun asu mo. 4 Dhali yan'ko'd Yesus a'di mishki'da ris to 'baar mo kun mini pu'du/ e a'di mo, a'di yaki'd 'kupki uni mo dhali dot uni gwo mo ki, "Um ŋapkina aja mo?" 5 Uni ki thok a'di gwo mo ki, "Yesus gi pa Naasira mo." Dhala Yesus ki o uni gwo mo ki, "Aha/ a'dan be." Yahuusa si'da/ jin 'cithki a'di is ki gwo doshki'd nyakki i/askar mo be. 6 Wakan ki a'di oki gwo e uni mo ki, "Aha/ a'dan mo tani," uni iikin ka ciŋ'ko'd mo dhali bitkina 'cesh mo be. 7 Dhali yan'ko'd a'di ki dot uni gwo mo ki, "Aja a'di ŋapkina um mo?" Dhali dok/e uni ki thok gwo mo ki, "Yesus gi pa Naasira mo." 8Yesus ki thok gwo mo ki, "Aha/ torkina um gwo mo ki Aha/ a'dan jin tana a'di mo. Wakan wakki/ um ŋapki Aha/ mo tani dhalki 'kwani gwansan iin mo ma." 9 Dhalki yansan minu mo mmothim gwo jin okina a'di mo ki: " 'Peni uni gwansan kun cikina /e Aha/ mo tani Aha/ dina ki this jan tal 'deŋ kamu/ e mo be." 10 Yan'ko'da Simaan Buturus, jin taki'd gi gandala turga/

mo, bukki a'di mo dhali ruthuna manmiiya tu'c ma gasiis jin ca'd mo dhali 'cith 'ce ma bimporos piti mo. Gway ma manmiiya tu'c yan yuku/ ka Malkuus mo be. 11 Dhala Yesus ki owa Buturus gwo mo ki, "Dwari gandala turgam pini ka nyaŋ'ko'd e 'kumpum piti mo. Miga/ diki piya Kubbaaya jin cikin ma Baba Aha/ mowa?"

Yesus Suskunu mo Ibwambor ma Gasiis jin Ca'd mo

12 Wakan i/askar kun tulu 'kup dhali imancil ma askar dhali imanji mo mo 'peni 'kwani Yahuuda/ mo, bu'thkina Yesus mo dhali dekki/ a'di mo be. 13 Uni suski adi' ntwa/a/ eya Ahanaan mo, haali/ a'di ta'da mar ma Kayaapa jin ta'da gasiis jin ca'd ki yil caan mo.14 Dhali shwane/ aKayaapa a'di jin logomki 'kwani Yahuuda/ ki gwo mo ki a'di ta shi/ miim 'boro'd mo jin mina wathin tal 'deŋ kamu/ iwu gom 'kwani mo be.

Buturus Watki'da Yesus Gway mo

15 Simaan Buterus bathki'da Yesus nsho'k mo, dhali wakan amancik gwoŋkamu/ mo. Dhali amancik gwo yan mishkin ma gasiis jin ca'd mo, dhali a'di cicki'd nyakka Yesus eya Lambalany ma gasiis jin ca'd mo tani; 16 hila Buturus di'd mmodosh naskina/ e 'twaŋkala goŋ ga/ pije/ mo. Wakan amancik gwoŋ kamu/ mo, a'di jin mishkin ma gasiis jin ca'd mo, yaki'd ka pije/ mo dhali walki 'twa/ nyakka mancor 'twaŋkala goŋ mo, dhali a'di suski'da Buturus bway bwaman mo be. 17 Dhali yan'ko'd nyara/ jin ta'da amanmiya tu'c mmota mancor 'twaŋkala goŋ mo, oki'da Buturus gwo mo ki, "/E diki ta jan 'de/ 'peni imancik gwo gi wathi/ yansan mo 'taa?" Dhali a'di oki gwo mo ki, "Aha/ tana a'di yisa." 18 Dhali imanmiiya tu'c dhali imanji mo mo tani uni doshkin imun mo, dhali uni 'thaki o'da 'cila'th mo, haali/ mo 'thupa 'thup mo, dhali uni 'kokin mo mmosam is buni ki o'd mo. Buturus si'da/ diki'd nyakki uni mo, mmosam is piti ki o'd mo be.

Gasiis jin Ca'd Dotki'da Yesus Gwo mo

19 Dhali yan'ko'd a gasiis jin ca'd dotki'da Yesus gwo mo gom imancik gwom piti mo dhali gwontor piti mo be. 20 Yesus ki thok a'di gwo mo ki, "Aha/ torkina 'kwaniny'cesh gwo eya tente/ mo. Dhali Aha/ isa yempa/ torkina gwo e gu'b gi montul is mo dhali e gu'b gi

mondheleladhelel mo e moyin jin tulkina 'kwani Yahuuda/ is imonṯal 'de/ i'baar mo. Aha/ dina ki o gwoŋ kamu/ ka ḵwal is mo be. 21 Atinta doṯkina /e Aha/ gwo kan mo? Doṯi uni gwansan kun ciḵki Aha/ gwo mo gom gwo kun okika/ mo. Hili mo mo ma, 'kwani gwansan mishki gwo kun okika/ mo be." 22 Dhali ka Yesus oki gwo yansan mo tani, jan ṯal 'de/ 'peni imanji mo mo jin doshki'd ki 'dishe/ mo tani dorki'da Yesus ki me'd piti mo dhali o gwo mo ki, "A/e thoḵkina gasiis jin ca'd gwo mo kana?" 23 Dhala Yesus ki thoḵ a'di gwo mo ki, "Waḵki/ Aha/ 'thutha gwo o mo tani, ṯori gwo jin 'thu'thka/ o mo, hili waḵki/ Aha/ ona gwo ka ḵar/e mo tani, atinta dorkina /e Aha/ mo?" 24 Dhali yan'ko'da Hanaan ki hash a'di mondeḵ is bwaya Ḵayaaṗa jin ta'da gasiis jin ca'd mo be.

Buṯurus Waṯki'da Yesus Gway Doḵ/e mo

25 Dhala Simaan Buṯurus a'di di'd mmodosh ki mis mo dhali sam is piti ki o'd mo. Dhali 'kwani ki doṯ a'di gwo mo ki, "/E si'da/ diki ta jan 'de/ 'peni imanciḵ a'di gwo mo 'taa?" A'di waṯki gwo mo dhali oki, "Aha/ tana a'di yisa." 26 Dhali jan 'de/ 'peni imanmiiya ṯu'c ma gasiis jin ca'd mo, a'di jin ta'da bas gi wathi/ jin 'ciṯh ma Buṯurus 'ce ki gandala turga/ mo, o'd ki, "Dika ki mish /e e bwam monsinu nyaḵki a'di mowa?" 27 Dhali yan'ko'd Buṯurus waṯki gwo doḵ/e mo; dhali ki jahanne/ adhoŋgola ŋwa gwoki e mo be.

Yesus Diki'd Ibwambor ma Bilaaṯus mo

28 Yan'ko'd uni ki susa Yesus 'pena Ḵayaaṗa mo bway monyca'd ma Mudhiir mo. Ki mon'thamo/ ka 'tum mo, dhali uni 'koki ciç gu'b ma Mudhiir mo wakan ki uni minu 'koki 'taki nyo/ mo hili jin mina uni 'taki shwa to gi mompe'kupanyolos mo be. 29 Wakana Bilaaṯus yaki'd ka pije/ e uni mo dhali o gwo mo ki, "Gom 'kuṗ gwo gi wakatinta iyerkina um wathi/ yan is ki gway mo?" 30 Uni thoḵki gwo mo dhali o a'di mo ki, "Waḵki/ yan diki ta a'dinthus 'de/yin mo tani, aman mina 'taki 'koki ç̣i a'di ki /e mo." 31 Wakana Bilaaṯus ki o uni gwo mo ki, "Ḵali a'di ki is bum mo ma, dhali dwalli a'di gwo isi me'd gwoŋḵan bum mo." Dhali 'kwani Yahuuda/ ki o a'di gwo mo ki, "A'di dina gwoŋḵan ki dhal aman bway mo mmokar wathiŋ kamu/ mmowu mo be." 32 Uni oki gwo yansan wakan ki gwo ma Yesus minu thim moyi

jin okina a'di mmoṯor gwo mo gom mowu gi jin mina a'di iwu mo be. 33 Dhali yan'ko'd Bilaaṯus ciċki mo ma Mudhiir doḳ/e mo dhali yuḳa Yesus mo dhali o a'di gwo mo ki, "A/e tana Maliḳ gi 'kwani Yahuuda/ mo 'taa?" 34 Dhala Yesus ki thoḳ gwo mo ki, "/E si'da/ on kan e bwam pini mo 'taa, walla 'kwanin tiya iṯorki /e gwo gom Aha/ mo 'taa?" 35 Bilaaṯus thoḳki gwo mo ki, "Aha/ yisa tana wathi/ Yahuuda/ mo, a/ aha/ mo? 'Kwanim piniŋ gana/ dhali igasiis kun can uni ċiki /e ki aha/ mo. Atinta miikina /e mo sa/?" 36 Dhala Yesus ki thoḳ gwo mo ki, " 'Peŋkuman bampam pem diki di e mony'cesh yan mo. waḳki/ 'peŋkuman bampam pem midi 'taki di e mony'cesh yansan mo tani, yan'ko'd imanmiiya ṯu'c pem mini 'taki as mo wakan ki Aha/ minu 'taki diki ċi e me'd gi 'kwani Yahuuda/ mo. Hili shwane/ 'peŋkuman bampam pem diki di 'peni mahan mo." 37 Dhali yan'ko'd Bilaaṯus oki a'di gwo mo ki, "A/e tana maliḳa?" Yesus thoḳki gwo mo ki, "/E oki gwo ki Aha/ tana maliḳ mo. Haali/ gom 'pemen yan kan mo tani Aha/ dho'thkunu mo, dhali haali/ gom 'pemen yan kan mo tani Aha/ pu'dkina e mony'cesh yan mo, mmoṯor gwoŋ gana/ mo. Aris 'kwani 'baar mo kun ta gi gwoŋ gana/ mo tani uni ciḳki 'twam pem mo be." 38 Bilaaṯus oki a'di gwo mo ki, "Gwoŋ gana/ ta'da tinta mo?"

Yesus Torkunu Gwo 'Twa/a 'Cesh Mmowu mo

Dhali ki a'di oki gwo yansan mo tani, a'di yaki'd ka pije/ doḳ/e mo e 'kwani Yahuuda/ mo dhali o uni gwo mo ki, "Aha/ dina ki gam toŋ kamu/ jin shi/i'd 'peni wathi/ yansan mo be. 39 Hili um tan gi mii mo ki aha/ mina 'taki 'cuḳki um wathin ṯal 'de/ gom um ka cim gi mompe'kupanyolos mo. Wakan um ona bwa ki aha/ mina 'cuḳki um amalik gi 'kwani Yahuuda/ mo 'taa?" 40 Yan'ko'd uni cukin kagahara/ doḳ/e mo dhali o gwo mo ki, "Yisa wathi/ yana, hili aBaraabas mo." Haala Baraabas a'di ta'da mandil to mo be.

Yohaan 19

1 Dhali yan'ko'd Bilaaṯus bu'thki'da Yesus mo dhali dor a'di ki yisbip mo. 2 Dhali i/askar uni ṯo'dki toŋ'kup 'pena 'de/ mo. Uni ki hi'th a'di e 'kupa Yesus mo dhali hi'thki a'di burrinyen duḳ is mo be.

3 Uni pu'dkini a'di mo dhali o gwo mo ki, "Hayy, Malik gi 'kwani Yahuuda/!" dhali uni ki dor a'di mo be.

4 Yan'ko'd Bilaatus yaki'd ka pije/ dok/e mo dhali o uni gwo mo ki, "Hili mo mo ma, aha/ guyina um a'di ka pije/ mo ki um mini mish gwo 'ban ki aha/ dina ki gam toŋ kamu/ jin shi/i'd e a'di mo." 5 Wakana Yesus yaki'd ka pije/ mmohi'th toŋ'kup ma 'de/ mo dhali burrinyen duk is mo. Dhala Bilaatus ki o uni gwo mo ki, "Hili mo mo ma, a'di ta wathi/ a'dan be!" 6 Dhali wakan igasiis kun can dhali imanji mo mo parkina Yesus e mo tani, uni kumki cuuwa/ mo dhali o gwo mo ki, " 'Koshi a'di ki cwany'cithan dhul mo, 'koshi a'di ki cwany'cithan dhul mo!" Dhala Bilaatus ki o uni gwo mo ki, " 'Guyi um a'di ki is bum mo dhali 'koshi a'di ki cwany'cithan dhul mo, haali/ aha/ dina ki gam toŋ kamu/ jin shi/i'd 'peni a'di mo be." 7 Dhali 'kwani Yahuuda/ thokki a'di gwo mo ki, "Aman tana gi gwoŋkan mo, dhali isi ki gwoŋkan caan mo tani a'di midi wu mo haali/ a'di karki is piti mmota ya/ ma Arumgimis mo be." 8 Ka Bilaatus cikki gwo yansan mo tani, a'di ko/ki is kagahara/ mo, 9 dhali a'di cicki'd e mo ma Mudhiir dok/e mo dhali owa Yesus gwo mo ki, "/E 'peni mana sa/?" Hila Yesus diki ci a'di gwon thoka kamu/ mo. 10 Dhali yan'ko'd Bilaatus ki o a'di gwo mo ki, "Mina /e diki wal aha/ 'twa/ mowa? Dina /e ki mish ki aha/ tana gi moshirr mmo'cuk /e mo, dhali moshirr mmo'kosh /e ki cwany'cithan dhul mowa?" 11Yesus ki thok a'di gwo mo ki, "/E diki ta gi moshirra kamu/ apo/ Aha/ mo hili jasi a'di jin cikunu /e 'peni momis mo. Wakan a'diyin jin ciki Aha/ e me'd pini mo tani taki'd gi miinthus jin caaca mo be." 12 Dhali e gwon thok yansan mo tani, Bilaatus palki mii mmo'cuk a'di mo, hili 'kwani Yahuuda/ cukin kagahara/ mo mmo/o gwo mo ki, "Wakki/ /e mini 'cukki aman wathi/ yansan mo tani, /e yisa tana mugu/ ma Kaysara. Haali/ aris 'kwani 'baar ka 'dete/ 'dete/ dhuki is buni ka malik mo tani oki gwo sor apowa Kaysaar mo be."

13 Ka Bilaatus cikki gwo gwansan mo tani, a'di ki susa Yesus ka pije/ mo dhali a'di ki ca'ba 'cesh apowa kurse/ jin dwallu gwo mo e mo jin yuku gway ka A'cesh jin rusu mmoci jamas mo, hili ki 'twaŋ 'kwani "Ibraniyiin mo" ka "Jabbaatha mo." 14 Dhali a'di ta'da tee jin thosokunu to gom mompe'kupanyolos mo, dhali ka tente/ pe'de/ mo. Bilaatus ki o 'kwani Yahuuda/ gwo mo ki, "Hili mo mo ma, amalik bum a'dan be!"

15 Dhali uni kumki cuuwa/ mo ki, "A'di ka bor 'de/ mo, a'di ka bor 'de/ mo; 'koshi a'di ki cwany'cithan dhul mo!" Bilaatus ki o uni gwo mo ki, "Miga/ 'kosha malik bum ki cwany'cithan dhul mo 'taa?" Dhali igasiis kun can ki thok gwo mo ki, "Aman 'kona ki taga/ malik mo, hili jasa Kaysaar mo." 16 Dhali yan'ko'd Bilaatus ki ciya Yesus ki uni mo mmo'kosh ki cwany'cithan dhul mo.

Mo jin 'Koshuwa 'Kosh ki Cwany'cithan Dhul mo

17 Dhali uni ki susa Yesus mo, dhali a'di ki ya ka pije/ mo mmokal cwany'cithan dhul gom is piti mo, e mo jin yuku ki "Mo ma Simaŋ'kup mo," a'di jin yuku gway ki 'twaŋ 'kwani Ibranayiin ka "Gulgutha mo be." 18 Dhali uni ki 'kosha Yesus ki cwany'cithan dhul imun mo, dhali 'kwani sun tiya si'da/ nyakki a'di mo, jan tal 'deŋ kamu/ ka 'bana kamu/ mo dhali jaŋkamu/ ka 'bana kamu/ mo dhala Yesus e embwaman mo be. 19 Dhala Bilaatus si'da/ 'kwarki gwo ki jamas mo dhali kar a'di e 'kupi cwany'cithan dhul mo. A'di jin 'kwarkunu mo ka: YESUS GI PA NAASIRA MO, JIN TA'DA MALIK GI 'KWANI YAHUUDA/ MO. 20 Dhali 'kwani Yahuuda/ ka ris deŋki jamas gi gwo yan e mo haali/ mo jin 'koshuwa Yesus ki cwany'cithan dhul mo tani 'dishki 'peŋkuman bampa/ is mo. Dhali jamas gi gwo yan 'kwarkunu ki 'twaŋ 'kwani Ibranayiin mo, dhali ki 'twaŋ 'kwani Ithaliya mo, dhali ki 'twaŋ 'kwani Girki mo be. 21 Dhali igasiis kun can gi 'kwani Yahuuda/ okina Bilaatus gwo mo ki, "Dhalku/ gwo ki 'kwar mo, ' Mmo/oka Malik gi 'kwani Yahuuda/ mo,' hili 'kwari gwo mo mmo/o ki, ' Wathi/ yansan o'dki, "Aha/ tana Malik gi 'kwani Yahuuda/ mo."""

22 Bilaatus ki thok gwo mo ki, "A'di jin 'kwarkika/ mo tani 'kwarkika/ mo be."

23 Dhali ki i/askar 'koshkina Yesus ki cwany'cithan dhul mo tani, uni ki kal burrinyem piti mo, mmopwak uni bwa ki she/ idoŋgon mo, jan tal 'de/ gom uni ki she/ she/ mo; dhali burrinyem bwaman si'da/ mo. Shwane/ burrinyem bwaman jin uku ki dargi mosho mo tani, miikinu 'peni buŋ'kup mo ntagi bum 'pen mo be. 24 Yan'ko'd uni oki gwo ka rem'kup mo ki, "Dhalkina ki dher a'di bwa mo, hili dhalki ana bita to gom a'di mo ki a'di midi ta jima ja mo." Yansan a'di ta gwo jin thimkunu moyi wakan me'd jin 'kwarkunu e gwo ma Arumgimis mo ki,

"Uni pwakki burrinyem pem bwa e bwamani uni mo dhali bit to gom burrinyem pem mo."

25 Dhali uni kun doshkin ki 'dishe/ e cwany'cithan dhul ma Yesus mo tani ta kum mo, dhali 'bwaham gi kum mo, dhala Mariyam jin ta asha Kiluuba mo dhala Mariyam Magdaliyya mo. 26 Ka Yesus parki kum e mo dhala mancik a'di gwo mo uni jin ena a'di kagahara/ jin doshki'd ki 'dishe/ mo tani, a'di ki o kum gwo mo ki, "A 'boma, hili ya/m pini mo ma!" 27 Yan'ko'd a'di ki owa mancik a'di gwo gwo mo ki, "Hili kwan mo ma!" Dhali 'peni mo caan mo tani amancik a'di gwo suski'da yim bway gu'b pitiŋ gana/ mo be.

Jwa ma Yesus mo

28 Dhali i'ko'di mii yansan mo tani, Yesus mmo mishkina a'di ka ris to 'baar mo ki uni thimkunu shwane/ mo dhali wakan ki gwo ma Arumgimis jin 'kwarkunu minu mii thim mo tani, Yesus ki o gwo mo ki, "Aha/ butha yi'de/ mo be." 29 Dhali toŋ'kul bwaŋ kamu/ jin 'tu'dkunu ki yiman tom 'paca'd diki'd imun mo, wakan uni ki paca lipa/ mo mmo'tu'd a'di ki yiman tom 'paca'd mo dhali kar a'di e cwa jin wana e ki cwa ma 'tasha jal bip mo dhali kar a'di e 'twam piti mo be. 30 Ka Yesus bu'thki yiman tom'paca'd mo tani, a'di ki o gwo mo ki, "A'di 'barki'd mo." Dhali a'di ki bit 'kup piti ka luŋgu'b mo dhali ci shi/in piti mo be.

Gwar ma Yesus Su'kkunu mo

31 Dhali yan'ko'd 'kwani Yahuuda/, haali/ mmotana a'di atee jin thosonkunu to mo, dhali wakan ki buŋgwar is mini 'taki 'koki 'ko apo/ cwany'cithan dhul ka cim ma Pesu/ mo (haala cim ma Pesu/ caan ta'da cim jin karu ki she/ mo tani), 'kwani Yahuuda/ dotkin ma Bilaatus 'twa/ mo ka yorom buni minu 'taki 'ce'd mo dhali ki uni minu 'taki kal mo be. 32 Dhali i/askar pu'dkin mo dhali 'ce'da yoro/ gi wathin twa/a/ mo dhali jin 'kon ma po/ isu/ mo jin 'koshkunu ki cwany'cithan dhul nyakka Yesus mo be. 33 Hili ki uni pu'dkina Yesus mo tani, uni parki mo e ki a'di wuki'd hila/ mo tani, wakan uni 'koki 'ce'd yorom piti mo. 34 Wakan, jan 'de/ 'peni i/askar su'kki a'di gwar piti ka mee mo, dhali ki jahanne/ abas dhali yi'de/ guski'd ka pije/ mo be. 35 Jan 'de/ jin parki a'di e mo tani torki gwo mo, dhali gwon tor piti ta'da kar/e mo. A'di

mishki to jin okina a'di ta'da k̲ar/e mo wakan ki um mini gam gwo is si'da/ mo be. 36 Haali/ to gwansan miikin mo mmothim gwo ma Arumgimis jin 'kwarkunu mo ki, "Siman t̲al 'dem pitiŋ kamu/ minu 'koki 'ce'd mo be." 37 Dhali dok̲/e mo, gwo ma Arumgimisa kamu/ oki gwo mo ki, "Uni mini hil a'di jin su'kkina uni mo be."

Mo jin Kanuwa Yesus mo

38 Dhali i'ko'da ris to gwansan mo tani, Yuusup̲ gi pa Araama, jin ta'da manciḵa Yesus gwo mo tani (hili ka k̲wal is mmok̲o/kina a'di 'kwani Yahuuda/ mo tani), a'di dot̲ki'da Bilaat̲us 'twa/ mo ki a'di midi 'taki k̲al buŋgwar is ma Yesus mo. Hila Bilaat̲us dhalki a'di bway mo. Wakana Yuusup̲ p̲u'dki'd mo dhali k̲al buŋgwar piti mo be. 39 Dhala Nikudimus si'da/ p̲u'dki'd mo, a'di jin yayi'da Yesus nt̲wa/a/ mon'thiny mo. A'di k̲ali yiman cwa ma murr mo jin 'koshu e ki yiman cwa jin wana e ka 'kwat̲an mo jin k̲uyi mo ki k̲uy mo, a'di jin yolu ka riyaal iss 'kwanimpa ka mudhe'd mo jin barkunu mo be. 40 Wakan uni k̲alki buŋgwar is ma Yesus mo dhali 'tam a'di is ki burrinyen thiny e mo jin k̲uyi mo ki k̲uy mo, me'd mii jin miina 'kwani Yahuuda/ mmokana kan mo be. 41 Dhali e mo jin 'koshkunu a'di ki cwany'cit̲han dhul nycine/ mo tani bwam mosinu di'd mo; dhali e bwam monsinu mo tani jis jwa jin ta jin this diki'd mo jin dinu ki kan wathin t̲al 'deŋ kamu/ nycine/ mo be. 42 Haali/ a'di ta'da tee jin thosonkunu to gom 'kwani Yahuuda/ mo dhali haali/ jis jwa 'disha 'dish mo tani, uni ki karaYesus nycine/ mo be.

Yohaan 20

Mompi jin Piyunu mo

1 Dhali ka cim jin t̲wa/a/ ka dhas mo, ki mo di'd ki dhurum naskina/ mo tani, Mariyam Magdaliyya pu'dki'd e moŋ'kup̲aje/ mo dhali ayim p̲arki wosh e ki a'di k̲a'ckunu 'peni jis jwa mo be. 2 Wakana yim guski'd mo dhali ya eya Simaan But̲urus mo dhali eya manciḵ a'di gwoŋ kamu/ mo jin enkin ma Yesus mo, dhali ayim ki o uni gwo mo ki, "Uni k̲alki Tap̲a ka pije/ 'peni jis jwa mo, dhali aman 'kona ki mish mo jin karkina uni a'di nycine/ mo." 3Yan'ko'd But̲urus dhala manciḵ a'di gwoŋ kamu/ p̲u'dkin ka pije/ mo, dhali uni iikin bway moŋ'kup̲aje/

mo. 4 Uni su/ sokin imontal 'de/ mo, dhali amancik gwoŋ kamu/ bolki'da Buturus sho'k mo mmopu'd e moŋ'kupaje/ ntwa/a/ mo be. 5 Dhali a'di tuki mo mo tani, a'di parki jasi burrinyen dhiny e e mo mmodi imun mo, hili a'di diki ya bwaman mo be. 6 Yan'ko'da Simaan Buturus pu'dki'di 'ko'di a'di mo dhali ya bway jis jwa mo. A'di ki par jasi burrinyen dhiny e e mo jin diki'd imun mo 7 dhali burrinye/ jin dekunu e 'kup piti mo tani. A'di diki di nyakki burrinyen dhiny e mo hili a'di 'kuckunu is e mom piti mo be. 8 Dhali amancik gwoŋ kamu/ a'di jin pu'dki'di twa/a/ e jis jwa mo tani, a'di si'da/ seki bway bwaman mo, dhali a'di parki mo e mo dhali gamki gwo is mo be. 9 Haali/ ntaga/ tee caan mo tani uni 'koki mish gwo ma Arumgimis jin 'kwarkunu naskina/ mo ki a'di midi mii pi 'peni mowu mo be. 10 Wakan imancik a'di gwo dokkin ka nyaŋ'ko'd bway pa dok/e mo be.

Yesus Piki'da Mariyam Magdaliyya I /is mo

11 Hila Mariyam doshki'da 'pije/ mmoko e jis jwa mo. Me'd jin gwokin ma yim mo tani, ayim ki tu mo mo dhali par jis jwa e mo be. 12 Dhali yim parki iman'doyu/ gwo su/ e mo kun 'kokin ki bany bany mo, jan 'de/ diki'di buŋ'kup piti mo, dhali jaŋ kamu/ e sho'k piti mo e mo jin 'thikunu buŋgwar is ma Yesus mo be. 13 Dhali uni ki owa yim gwo mo ki, "A'boma, atinta gwokina /e kan mo?" Ayim ki thok uni gwo mo ki: "Haali/ uni kalki Tapam pem mo, dhali aha/ mola mo jin karkina uni a'di nycine/ mo be." 14 Ka yim oki gwo yansan mo tani, a'di ki tu'kka bor mo dhali para Yesus e mo mmodosh imun mo, hili ayim diki mish ki a'di ta'da Yesus mo be. 15 Dhala Yesus ki owa yim gwo mo ki, "A'boma, atinta/ gwokina /e mo? Aja ŋapkina /e mo?" Haali/ ayim toshki'd ki a'di ta'da manhil bwaman monsinu mo, wakan ayim ki o a'di gwo mo ki, "Tapa wakki/ /e kalki a'di mo tani, tori aha/ mo jin 'thikina /e a'di nycine/ mo dhali aha/ mina kal a'di mo be." 16 Dhala Yesus ki owa yim gwo mo ki, "Mariyam." Ayim ki tu'k 'ban mo dhali o a'di gwo ki 'twaŋ 'kwani Ibranayiin mo ki: "Rabbooni" (a'di ta 'pemen gwo jin onu ka Mantor gwo mo be.) 17 Dhala Yesus ki owa yim gwo mo ki, "Dhalku/ ki ta Aha/ is ki me'd mo, haali/ Aha/ dina ki ya Ababa naskina/ mo, hili yaku/ bway ikam pem mo dhali o uni gwo mo ki Aha/ yana ya Ababam pem mo dhali Ababam bum mo, dhali Arumgimis pem mo dhali Arumgimis bum mo be." 18 Dhala Mariyam

Magdaliyya pu'dki'd mo dhali tor imanciḵ gwo gwo mo ki, "Aha/ parkina Tapa e mo," dhali ki a'di oki aris to gwansan goma yim mo be.

Yesus Piki Imanciḵ A'di Gwo I/is mo

19 Dhali ki mom'pimpili/ ka cim caan mo, jin ta'da cim jin twa/a/ ka dhas mo tani, arisa campur gu'b i'baar mo 'kokin ki mu'th mo e mo jin 'kokina imanciḵ a'di gwo ki moŋḵo/ is gom 'kwani Yahuuda/ mo, hila Yesus pu'dki'd mo dhali dosh e bwamani uni mo dhali o uni gwo mo ki, "Moŋḵu'th/is midi di e um mo." 20 I'ko'di a'di oki gwo yansan mo tani, a'di ki torki uni me'd piti i e mo dhali gwar piti mo. Dhali imanciḵ a'di gwo uni 'kunykina bwa mo mmoparkina uni Tapa e mo be. 21 Dhali yan'ko'd Yesus ki o uni gwo doḵ/e mo ki, "Moŋḵu'th/is midi di e um mo. Me'd jin hashkin ma Baba Aha/ mo tani, wakan si'da/ Aha/ hashkina um mo be." 22 Dhali ka Yesus oki gwo yansan mo tani, a'di shi/irki'd apo/ uni mo dhali o uni gwo mo ki, "Budhi Shi/in dheleladhelel mo ma. 23 A'diyin jin miiki miinthus apo/ /e mo tani gwam a'di mo ma, wakan ki uni si'da/ minu gwam mo; wakan a'di jin miiki miinthus apo/ /e mo tani gwami a'di mo, wakan ki uni si'da/ minu gwam mo be."

AṪuuma jin Dar gi Moŋgam Gwo Is mo

24 Dhala Ṭuuma, a'di jin ta jan 'de/ 'peni uniŋ 'kume'd i'ce'dka su/ mo, a'di jin yuḵu gway ka 'ci jin dhodhu isu/ mo tani, a'di diki di nyaḵki uni mo me'd jin pu'dkin ma Yesus mo be. 25 Wakan imancik gwon tiya ŋ'ko'd oki a'di gwo mo ki, "Aman parkina Tapa e mo." Dhali a'di ki o uni gwo mo ki, "Isi ciki/ waḵki/ aha/ dina ki misha du'da musmar e me'd piti e mo dhali kar me'd pem e mo ma du'da musmar mo, dhali dwar me'd pem e gwar piti mo tani, aha/ mina diki gam gwo is mo be."

26 'Ko'da cim peŋkwara mo tani imancik a'di gwo 'kokini bwaŋ gu'b doḵ/e mo, dhala Ṭuuma diki'd nyaḵki uni mo. Yesus pu'dki'd ka campur 'kokin ki mu'th mo, dhali doshki'd ibwamani uni mo, dhali o gwo mo ki, "Moŋḵu'th/is midi di e um mo." 27 Dhali yan'ko'd a'di ki owa Ṭuuma gwo mo ki, "Kari me'd pini imahan mo dhali pari me'd pem e mo. Kari me'd pini imahan mo dhali dwari me'd e gwar pem mo. Dhalku/ ki di ki dargi gwo jin gamu/ is mo ma, hili gami gwo is mo." 28 Dhala Ṭuuma ki thoḵ gwo mo dhali o a'di gwo mo ki, "Tapam

pem dhali Arumgimis pem mo." 29 Yesus ki o a'di gwo mo ki, "Haali/ mmo parkina /e Aha/ e mo tani, /e gamki Aha/ gwo is mo. Mom'bor mii gom uni kun 'koki par Aha/ e naskina/ mo, dhali gamki gwo is mo."

Gwo jin 'Dapa'd ki 'Dap Gana/ mo

30 Dhala Yesus torki jamas mii mer ka ris mo ibwambori imancik a'di gwo mo, jamas miimer kun 'konu ki 'kwar eya warka/ yansan mo, 31 hili mii gwasan uni 'kwarkunu mo wakan ki um mini gam gwo is ka Yesus ta'da Kristhos mo, jin ta Ya/ ma Arumgimis mo, dhali wakan gami gwo is mo, ki um mini ta gi moŋ'koki/e e gway piti mo be.

Yohaan 21

Yesus Piki Imancik A'di Gwom Pesu/ I/is mo

1 I'ko'di to gwansan mo tani Yesus torki is piti eya tente/ dok/e e imancik a'di gwo mo e Kumma/ yi'de/ Thabariyya mo. Gom kan mo tani a'di torkina a'di is piti eya tente/ mo: 2 Simaan Buturus nyakki 'ko uni ka Tuuma jin yukkunu ka 'ci jin dhodhu isu/ mo, dhala Nathana/iil gi paŋ Kaana e pany Jaliil mo, dhali iya/ ma Sabaadi mo, dhali imancik gwon su/ nyakka Yesus mo. 3 Simaan Buturus oki uni gwo mo ki, "Aha/ yana ya mmocesh to yi'de/ mo." Dhali uni ki o a'di gwo mo ki, Aman mina ii nyakki /e mo. Uni iikin mo dhali se bwaa kur mo. Hili ki mon'thiny caan mo tani, uni 'koki bu'th toŋ kamu/ mo be. 4 Dhali ki jahanne/ ki mo ta mon'thamo/ ka 'tum mo tani, Yesus doshki'd e shemena gap mo, hili imancik a'di gwo 'koki mish ki a'di ta'da Yesus mo. 5 Wakana Yesus oki uni gwo mo ki, "Ucin dhuruca, a/um ta gi tontiya mmoshwa mowa?" Uni thokki a'di gwo mo ki, "Yisa." 6 Dhali a'di ki o uni gwo mo ki, "Bita 'thi/ ki 'bana bim poros ma kur mo ma, dhali um mini gam kun tiya mo." Wakan uni bitkina 'thim buni mo dhali uni molki a'di dir bway bwaa kur mo haali/ wa'c tana ris mo be. 7 Yan'ko'da mancik gwoŋ kamu/ jin en ma Yesus oki'da Buturus gwo mo ki, "A'di ta Tapa mo." Dhali ka Simaan Buturus cikki gwo ki a'di ta Tapa mo tani, a'di dekki burrinye/ ma tu'c piti mo (haali/ diki is 'te/ mo), dhali a 'di poshki'd e kumma/ yi'de/ mo be. 8 Dhali imancik gwon tiya pu'dkin e bwaa kur mo (haali/ uni 'koki si'da si'd 'pen gap mo, jin

taki'd gi ŋaṯkini iss 'kwanimpa i'kume'd mo) dhali uni dirkina 'thi/ jin 'tu'da wa'c mo be. 9 Ki uni pikin ka pije/ eya 'cesh mo tani, uni parki o'da 'cila'th e imun mo dhali wa'c 'thoskunu mo dhali maaŋḵuthu'd mo be. 10 Dhala Yesus ki o uni gwo mo ki, "Ḵali wa'c kun daḵa butha um mo." 11 Dhali yan'ko'd Simaan Buṯurus yaki'd mo dhali dira 'thi/ bwaya gaṗ mo, jin 'tu'dkina wa'c kun caaca mo, kun ta iss 'kwanimpa ipesu/ i'ce'dka 'kume'd i'ce'dka kwara apo/ mo, hili ka ris kun takin uni wakan mo tani, a'thi/ diki 'ciṯh bwa mo be. 12 Dhala Yesus ki o uni gwo mo ki, "Iiyu/ mo ma dhali shwa tonṯe/ gi mon'thamo/ mo." Hili amanciḵ a'di gwoŋ kamu/ yisa di'da/ jin doṯki a'di gwo mowa, mmo/o ki /e tana ja sa/? Haali/ uni mishkin a'di ta Taṗa mo. 13 Yesus ṗu'dki'd mo, dhali bu'th maaŋḵuthu'd mo, dhali c̣iki a'di ki uni mo, dhali wa'c si'da/ mo. 14 Mii yansan a'di ta mii jin 'kon ma ṗo/ ikwara jin ṯorkin ma Yesus imanciḵ a'di gwo is piti eya tente/ mo 'ko'di a'di cukunu mis mo 'peni mowu mo be.

C̣iyi Ḵa'bal Pem Tonṯe/ mo ma

15 I'ko'di uni shwaki tonṯe/ gi mon'thamo/ mo tani, Yesus oki'da Simaan Buṯurus gwo mo ki, "Simaan ya/ ma Yohaan mo, a/e eni Aha/ mmobol gwansan e mo 'taa?" Buṯurus ki o a'di gwo mo ki, "Nye Taṗa, /e mishkin ki aha/ enkina /e mo." Yesus ki o a'di gwo mo ki, "C̣iyi ushi ḵa'bal pem tonṯe/ mo ma." 16 A'di ki o a'di gwo me'di su/ doḵ/e mo ki, "Simaan ya/ ma Yohaan mo, a /e eni Aha/ mo 'taa?" Buṯurus ki o a'di ki, "Nye Taṗa, /e mishkin ki aha/ enkina /e mo." Yesus ki o a'di ki, "Hili ḵa'bal pem mo ma." 17 A'di ki o a'di gwo me'di kwara mo ki, "Simaan ya/ ma Yohaan mo, a/e eni Aha/ mo 'taa?" Hila Buṯurus suguwa du mo haali/ a'di oki a'di gwo me'di kwara mo ki, "A/e eni Aha/ mo 'taa?" Dhali a'di ki o a'di gwo mo ki, "Taṗa, /e mishkina ris to i'baar mo, dhali /e mishkin ki aha/ enkina /e mo." Dhala Yesus ki o a'di gwo mo ki, "C̣iyi ka'bal pem to mmoshwa mo. 18 Ka jiŋ gana/, ka jiŋ gana/, Aha/ ona /e gwo mo ki, ki /e din ki dhuru'c mo tani, /e mishki tom pini mo dhali ya e mo jin o /e bwa mo, hili ki /e mini ta adhan mo tani, /e mini he'th me'd pini mo, dhali wathiŋ kamu/ midi deḵki /e to mo dhali ḵal /e e moyin jin dina bwa ki o /e mmoya mo be."

19 Dhala Yesus oki gwo yansan mo mmotor gom mowu jin wakata imin ma Buturus iciya Arumgimis monyca mo. I'ko'di a'di oki gwo yansan mo tani, a'di ki owa Buturus gwo mo ki, "Bathi Aha/ nsho'k mo ma."

Amancik Gwo jin Enu mo

20 Hila Buturus tu'kki'd mo dhali para mancik gwoŋ kamu/ e jin enkin ma Yesus mo mmobath uni isho'k mo, dhali a'din 'de/ si'da/ jin ishki'd e 'ko'dgwara Yesus mo ki embul tonte/ gi shwana uni mom'pimpili/ mo dhali jin oki gwo mo ki, "Tapa, kaja a'di midi 'cith /e is ki gwo mo sa/?" 21 Dhala Buturus parki a'di e mo dhali yan'ko'd a'di ki owa Yesus gwo mo ki, "Tapa, wathi/ yansan midi miiya ta mo?" 22 Yesus ki o a'di gwo mo ki, "Wakki/ Aha/ mina 'taki ŋap a'di ki diku/ ntagi Aha/ mina pu'du/ mo tani, mii yan midi ta ata gom /e mo? Bathi Aha/ nsho'k mo ma." 23 Wakan gwo yansan peperki'd e bwamani iwak mo, ka mancik gwo midi diki wu mo. Naskina/ Yesus diki owa Buturus gwo ka mancik gwoŋ kamu/ midi 'taki diki wu mo, hili, "Wakki/ Aha/ mina ŋap a'di mmodi ntagi Aha/ mina pu'du/ mo tani, yansan midi ta ata gom /e mo?"

24 Yansan a'di ta'da mancik gwo jin torki gwo gom to gwansan mo, dhali aja 'kwarki aris gwo gwansan mo, dhali aman misha ki gwontor piti ta'da kar/e mo be. 25 Dhali ton tiya tana ris si'da/ kun miikin ma Yesus mo. Wakki/ uni ka 'dete/ 'dete/ minu 'taki 'kwar mo tani, aha/ tosha ki mony'cesh ki is piti midi dargi mo jin mina a'di dhuwa risa warka/ kun 'kwarkunu mo be.

GWON THIS MO

MII GUN MIINU MO

Mii Gun Miinu Mo 1

Gwo jin Onu Is gom Shi/in Dheleladhelel mo

1 Gwon ṯwa/a/ jin 'kwarkika/ 'thissa/, Ṯhawuṗiilus, ṯorki'da ris to 'baar mo kun ṯelkin ma Yesus 'pen mmomii mo dhali mmoṯor gwo mo, 2 ntaga tee jin gunu a'di bway momis mo, i'ko'di a'di ċiki gwoŋḳan gi Shi/in Dheleladhelel gom imandhunu ki she/ kun kwanykina a'di mo be. 3 Dhali i'ko'di isa nyor piti mo tani, a'di ṯorki is piti eya tente/ e uni ki mondiki/e mo e mii kun tana ris kun diruwa dir ki miim 'borga/ mo. Goma cimi iss su/ mo tani a'di piki uni i is mo, dhali a'di walki 'twa/ gom 'peŋkuman bampa/ ma Arumgimis mo be. 4 Ki a'di tulki is imonṯal 'de/ nyaḳki uni mo tani, a'di ḳanki uni gwo mo ki uni mini 'koki dhal pa Urushaliim mo, hili mmoċor gom gwo jin ona Com is mo, gom gwo jin okina a'di mo ki, "Um ciḳki gwo 'peni Aha/ mo 5 Haala Yohaan ka jiŋ gana/ miiki um ki yi'de/ mo tani, hili um minu mii ki Shi/in Dheleladhelel mo ka cimi daḳa/ mo be."

Mmoshinkunuwa Yesus Bway Momis mo

6 Ki uni tulki is imonṯal 'de/ mo tani uni doṯki a'di gwo mo ki, "Taṗa, a/ a'di ta embul jin mina /e idoḳ 'peŋkuman bampa/ gi 'kwani ma Israyiil ka nyaŋ'ko'd mo 'taa?" 7 Dhali a'di ki o uni gwo mo ki, "A'di diki ta embul gom um mmomisha tee mo walla mo mo jin okina Com gwo ki moshirr pitiŋ gana/ mo be. 8 Hili um mini bu'th mom'bi'th gi Shi/in Dheleladhelel midi ṗu'du/ apo/ um mo, dhali um mini ta iman o gwom pem e pa Urushaliim mo dhali e bampa/ Yahuudiya 'baar mo dhali e pa Saamira mo, dhali ntagi mo jin dina mony'cesh 'kuṗ mo be." 9 Dhali ki Taṗa Yesus oki to gwansan mo tani, me'd jin hila uni mo 'kuṗki mis mo tani, a'di 'de'kkunu bway momis mo, dhali araḳ tiḳki a'di e mo 'peni jis/em buni mo be. 10 Ki uni hilki momis ka 'thimme/ mo me'd jin yakina a'di bway momis mo tani, dhali ki jahanne/, 'kwani su/ doshkin i'ko'dgwari uni mo mmohi'th burrinyeŋ kush mo be. 11 Dhali uni oki gwo mo ki, "Um 'kwani gi pany Jaliil, atinta doshkina um imahan mmohil momis ka 'thimme/ kan mo? Yesus yan jin 'deku 'peni um bway momis mo tani, midi doḳu/ doḳ/e mo ki jamasa 'de/ mo me'd jin hila um a'di mmoya momis mo be."

Amangarr i Embul ma Yahuusa jin Kwanykunu mo

12 Yan'ko'd uni dokkin bway pa Urushaliim mo 'peni 'kuwosh jin yuku ka Setuun mo, jin 'dish pa Urushaliim is mo, jin mishu ii ka cim ma pesu/ mo be. 13 Ki uni pu'dkin mo tani, uni iikin 'kupki mis e gu'b jin nyaŋu ka makampo/ mo, e mo jin 'kona uni mo. Uni ta iButurus, Yohaan, Yakuub, Andrawuus, Pilibbus, Tuuma, Bartilamawuus, Matta, Yakuub ya/ ma Halpa, Simaan Algayuur, dhala Yahuusa jin ta ya/ ma Yakuub mo be. 14 Dhali uni 'baar mo 'kokin e miin tal 'de/ mmo'tho mo, nyakki up mo, dhala Mariyam jin ta ko Yesus mo, dhali ikam piti mo be.

15 Ka cim gwansan mo tani Buturus doshki'd ki mis e bwamani iwak mo, kun ta gway i iss 'kwanimpa ipe'de/ mo, dhali oki gwo mo ki, 16 "Iwaka, a'di hame'd mo ki gwo jin 'kwarkunu minu mii thim mo, ki Shi/in Dheleladhelel walki 'twa/ ntwa/a/ mo ki 'twa/ ma Dawuu'd mo goma Yahuusa mo, a'di jin shuki uni bway mo kun bu'thkina Yesus mo be. 17 Haali/ a'di ta jan 'de/ 'peni ana mo dhali bu'thki to jin nyaka'd 'peni mii yan si'da/ mo." 18 (Dhali wathi/ yansan yolki mombunto yan mo ki to jin bu'thkina a'di 'peni to shiggam piti mo, dhali imun mo tani a'di bitki 'kup piti a'cesh ntwa/a/ mo, dhali buŋgwar is piti 'twakki bwa mo, dhali arisa 'colem piti i'baar tha'thkin ka pije/ mo be. 19 Dhali aris 'kwani kun 'kon e pa Urushaliim cikki gwo gom to yansan mo tani, wakan uni yukki mombunto caan ki 'twam buni mo ki, "Akeldama mo," A'di Jin ta 'pemen jin o'd ki, "Mombunto ma bas mo.") 20 "Haali/ a'di 'kwarkunu eya Warka/ ma Masamuur mo ki,

> ' Dhalki buntom piti di bwa 'te/ mo,
> dhalki wathin 'deŋ kamu/ ki dhal bway mmodi imun mo';
> ' Dhalki jan tal 'deŋ kamu/ bu'th mo shu bway piti mo.'

21 Wakan, a'di ha me'd mo, ki jan tal 'de/ 'peni 'kwani jin suski ana ka tente/ 'baar mo jin yakina Tapa Yesus e bwaman mo dhali pika pije/ e bwamani ana mo, 22 mmotel 'pen 'peni mo miiya mii ki yi'de/ ma Yohaan mo ntaga cim jin bu'thkunu a'di bway momis 'peni ana mo, mmota man o gwo nyakki ana mo ki mompim piti mo be." 23 Uni dhuki 'kwaniŋ gwath isu/ ntwa/a/ mo, Yusuup jin yuku ka Barsaaba mo, a'di jin yuku ki gwaya kamu/ ka Yusthus mo, dhala Mathiyaas mo. 24 Dhali uni 'thokin mo dhali o gwo mo ki, "/E jin ta Tapa mo tani, /e

mishkina du gi 'kwani 'baar mo, wakan tori 'peni bwam uni su/ gwansan mo jin ta jan tal 'de/ jin kwanykina /e mo 25 mmobu'th mo mii mii yan mo dhali amankaru ki she/ mo 'pena mo jin tu'kkin ma Yahuusa mo mmoya bway mom pitiŋ gana/ mo." 26 Dhali uni bitki to gom uni mo, dhali to bitki'da powa Mathiyaas mo, dhali a'di deŋkunu e nyakki imandhunu ki she/ kun 'koni 'kume'd i'ce'dka 'de/ mo be.

Mii Gun Miinu Mo 2

Mmopu'dkina Shi/in Dheleladhelel mo

1 Dhali ka cimi iss su/ i'ce'dka 'kume'd pu'dki'd mo tani, uni 'baar mo tulki is imontal 'de/ mo. 2 Dhali ki jahanne/ to goyina is mo jin wana e ki 'tham jin yayi'd 'peni momis mo, dhali 'tu'dki gu'bi 'baar mo jin 'kokina uni nycine/ mo be. 3 Dhali imun mo tani ale'd piki uni i is me'd o'd mo kun pwakkunu bwa mo, dhali uni 'kokin apo/ uni ka 'dete/ 'dete/ mo. 4 Dhali uni 'baar mo 'tu'dkunu ki Shi/in Dheleladhelel mo dhali telki mii 'pen mmowal 'twa/ ki 'twan tiya mo, me'd jin cikina Shi/in uni mom'bi'th mo be. 5 Shwane/ 'kwani Yahuuda/ kun 'kokin e pa Urushaliim mo tani, uni ta 'kwani kun ko/kina Arumgimis mo, 'peni ariskal gi mony'ceshi 'baar mo kun 'kokin e bwaŋ'kwarany momis mo be. 6 Ki 'twa/ yan cikkunu mo tani, awaambuhany 'kwani tulki is imontal 'de/ mo dhali 'koshkunu 'kup is mo haali 'kwani ka 'dete/ 'dete/ cikki uni walki 'twa/ ki 'twam buniŋ gana/ mo. 7 Dhali uni merkin kagahara/ mo dhali kulum gwo ibwa mo mmo/o ki, "Ka jiŋ gana/, a/ uni gwansan i'baar mo walki 'twa/ gi 'kwani gi pany Jaliil mowa? 8 Gomatinta cikkina ana uni gwo mo, ka 'dete/ 'dete/ ki 'twam banaŋ gana/ mo e mo jin dho'thkunu ana mo? 9 Dhali 'kwani gi pam Partiya mo dhali 'peni "kwani Maadi mo dhali 'kwani Iilaam mo, dhali uni gwansan kun 'kokin e pa Masopothamiya mo, e pa Yuhuudiyya mo dhali paŋ Kappadukiyya mo, e pam Puntus dhali pa Asiyya mo, 10 Dhali pam Parijiyya mo dhali pam Pampiliyya mo e pa Masiir mo dhali arisa 'ban gi pa Libiyya mo 'kupki pa Kerawaan mo, dhali 'kwani yilkina/ 'peni pa Ruumiya mo, 11 'kwani Yahuuda mo dhali 'kwani kun 'koki ta 'kwani Yahuuda mo, dhali 'kwani gi paŋ Kariit mo dhali 'kwani gi pa Arab mo, ana cika gwo ki uni oki gwo ki 'twam bana mo gom mom'bi'th ma dem dem ma tu'c ma Arumgimis mo." 12 Dhali uni 'baar

merkin mo dhali mol toŋ kamu/ mii mo; uni oki gwo ka rem'kup mo ki, "Mii yan tana 'pemen piti ata mo?" 13 Hili kun miikin ka mak mo dhali o gwo mo ki, "Uni 'tu'du ki yimana mura'th this jin ka/u ki ŋah ŋah mo be."

Gwo ma Buturus jin Torkina A'di ka Cim Iss su/ I'ce'dka 'Kume'd mo

14 Hila Buturus doshki'd nyakki uni kun 'koni 'kume'd 'ce'dka 'de/ mo, dhali a'di 'de'kki 'twam piti mo, dhali tor uni gwo eya tente/ mo ki, "Um 'kwani gi pa Yahuudiyya dhali aris umi 'baar mo kun 'kon e pa Urushaliim mo, dhalki to yan mishu 'ban e um ma; dhuyi 'ce eya ris gwom pem mo ma. 15 Haali/ 'kwani gwansan uni 'kon ma Su ki 'kosh mo me'd jin tosha um mo, haali/ a'di ta'da tente/ kwara ka cim mo. 16 Hili yansan a'di ta gwo jin okunu ka manci gwo ma Arumgimis kadhamo/ jin ta'da Yu/iil mo ki:

> 17 ' A'di midi ta cim jin 'ko'd mo,' jin on ma Arumgimis mo ki,
> ' Aha/ mina gaç Shi/in pem apo/ buŋgwar isi 'baar mo.
> Iya/m bum dhali i'bwa/m bum mini o gwo is mo,
> 'kwanin dhuru'c bum mini par tony jan e mo,
> dhali 'kwanin dhan bum mini shu'b jan mo.
> 18 Ka jiŋ gana/ iman miiya tu'c pem mo dhali imanmiiya tu'c pem kun tana 'bomi ka cim gwansan mo tani
> Aha/ mina gaç Shi/in pem mo, dhali uni mini o gwo is mo be.
> 19 Aha/ mina tor dhan momer e bul mis mo
> dhali jamas mii e 'kwarany mony'cesh mo,
> abas, dhali o'd mo, dhala wulpe/ ma ku'd mo be.
> 20 Dhali atente/ minu tu'kki mondhurumi'd mo
> dhali appe ka bas mo
> ntwa/a/ ki dhan mii mo dhali acima kar/e gi Tapa pu'dki'd mo be.
> 21 A'di midi ta embul çaan gi 'kwani ka 'dete/ 'dete/ uni kun yerki gway gi Tapa mo tani minu mii woth mo be.'

22 Um 'kwani ma Israyiil mo, ciki gwo gwansan mo ma: Yesus gi pa Naasira yan ta wathi/ jin hashkunu gom um ka Arumgimis ki mii kun 'bitha 'bi'th mo dhali momer mo dhali dhan mii kun miikin ma Arumgimis e a'di e bwamani um mo, me'd jin misha um a'di ki is bum

mo be. 23 Wathi/ yansan mmoc̲ikunu a'di ki bwa ma Arumgimis ka k̲ar/e mo dhali mmomishkin ma Arumgimis a'di nt̲wa/a/ mo tani; dhali e um, ki me'd gi 'kwani kun dargi gwoŋk̲an mo tani, um karki a'di mmowu mo mmot̲elkina um a'di apo/ cwany'cit̲h̲an dhul mo. 24 Hila Arumgimis cuki a'di mis mo, mmokar a'di ki 'kus 'peni mo isa nyor gi mowu mo, haali/ a'di diki ha me'd gom a'di mmobu'th a'di mo. 25 Haala Dawuu'd oki gwo gom a'di mo ki,

> ' Aha/ hilkina Tap̲a isa yempa/ e bwambori jis/em pem mo,
> haali/ a'di diki'd e me'da bim poros pem mo wakan ki aha/ minu 'koki joc̲ mo be.
> 26 Wakan adum pem 'borkina bwa mo dhali ale'd pem 'kunykina bwa mo.
> Buŋgwar is pem si'da/ midi c̲a'b ka 'teŋkap̲e/ mo be.
> 27 Haali/ /e mini diki dhala k̲ashiram p̲em 'pen eya Haawiya mo.
> walla /e mini diki dhal Jan 'dem pini jin K̲ogu mo mmop̲ar momp̲u/ e mo be.
> 28 /E t̲orki aha/ bway gi mondiki/e mo;
> /e mini 'tu'd mom'bor bwam pem ki bwam/em pini mo.'

29 Awak̲a, aha/ mina 'taki o um gwo ki nyanye/ goma Dawuu'd jin ta'da dhana baban dhamo/ mo, a'di jin wuki'd mo dhali kankunu mo, dhali moŋ'kup̲ajem piti diki'd nyak̲ki ana ntaga cim yansan mo be. 30 Wakan, a'd̲i taki'da manc̲i gwo ma Arumgimis kadhamo/ mo dhali mmomish ka Arumgimis ciki a'di gwo jin thula a'di me'da p̲o/ mo ki a'di minu karki maman piti eya k̲ursen tap̲am piti mo be. 31 A'di mishki to jin midi mii ka cim jin 'ko'd mo dhal̲i walki 'twa/ gom mompi ma K̲rist̲h̲os mo, 32 Yesus yan---jin 'de'kkin ma Arumgimis imis mo tani, ki ana 'baar takina iman o gwo mo be. 33 Wakan, mmokarkunu a'di ki ca mo ki me'da bim poros ma Arumgimis mo dhali bu'th gwo jin ona Shi/in Dheleladhelel is 'peni Com mo tani, a'di gac̲ki'd ka p̲ije/ to jin mishkina /e mo dhali jin cik̲kina /e mo. 34 Haala Dawuu'd yisa shinkunu bway momis mowa, hili a'di oki gwo mo ki, a'di dinu ki dhal 'pen e mo ma Haawiya mo, walla buŋgwar is piti diki p̲ar momp̲u/ e mo.

' Tapa oki Tapam pem gwo mo ki,
"Ça'bi e me'da bim poros pem mo
35 ntagi Aha/ mina dhu 'kwaniŋ 'kup pini ki ton tan sho'k gom sho'k pini mo.'"

36 Wakan, dhalki kuŋ gu'b ma Israyiil i'baar mo mish mo ka jiŋ gana/ ka Arumgimis karki a'di ki Tapa mo dhali ka Kristhos si'da/ mo, Yesus yan jin 'koshkina um ki cwany'cithan dhul mo."

37 Dhali ki uni cikki gwo yan mo tani, uni su'kkina gwo eya dum buni mo, dhali okina Buturus gwo mo dhali imandhunu ki she/ 'peni kun tiya mo ki, "Iwaka, ata mina ana imii mii mo sa/?"

38 Dhala Buturus ki o uni gwo mo ki, "Rici adu is mo ma dhali miiyi ki yi'de/ mo, um ka 'dete/ 'dete/ mo, ki gway ma Yesus Kristhos mo gom mo jin gwamuwa gwam gom miinthus bum mo, dhali um mini bu'th to jin çinu ki me'd ki Shi/in Dheleladhelel mo be. 39 Haali/ gwo jin onu is gom um mo dhali uçim bum mo dhali gom uni kun si'da si'd mo, me'd 'kwani ka ris mo me'd jin mina Tapa Arumgimis bana iyuka yuk mo." 40 Dhali gwon tiya ka ris torkina a'di mo dhali malas uni mo, mmo/o gwo mo ki, "Wothi is bum mo 'pena nyakum yil yan jin ta thus ki thus mo." 41 Dhali yan'ko'd uni bu'thki gwom piti mo dhali miikunu ki yi'de/ mo, dhali akashira/ gi 'kwani kun markunu is ka tente/ çaan mo tani ta'da aliipi kwara mo be. 42 Dhali uni çiki is buni ki gwontor gi imandhunu ki she/ mo dhali mo jin nyaku to mii mo, mmo'ce'd maaŋkuthu'd mo dhali e mon'tho mo be.

Mo gi 'Konu e Mo gi Gama Imangam Gwo is mo

43 Dhali moŋko/ is pu'dki'da powa kashira/ i'baar mo, dhali aris momer mo dhali jamas mii kun miikunu ki imandhunu ki she/ mo. 44 Dhali uni 'baar mo kun gamki gwo is mo tani 'kokin imontal 'de/ mo dhali tankin gi to 'baar mo kun nyakan mo, 45 dhali uni yolki aris tom buni mo dhali aris mom buni mo dhali çiku/ ki uni 'baar mo, isi me'd jin ŋapa uni mo. 46 Wakan ka cim 'ko'da cim mo tani uni çiki is buni ki tontal 'de/ e gu'b gi mondheleladhelel mo. Uni si'da/ 'ce'dki maaŋkuthu'd bwa eya ris gu'b mo, dhali nyakki tonte/ imontal 'de/ ki bwam 'boro'd mo dhali ka duŋ gana/ mo, 47 mmomaŋa Arumgimis

mo dhali mmotaga 'the mo nyaḵka ris 'kwani 'baar mo, dhali ka cimi 'baar mo Taṗa marki uni is mo uni gwansan kun woṯḫkunu mo be.

Mii Gun Miinu Mo 3

Wathi/ jin Ta Ŋwol Waḉkunu e 'Twaŋkal Gu'b gi Mondheleladhelel mo

1 Shwane/ aBuṯurus dhala Yohaan iikin e gu'b gi mondheleladhelel ka tente/ gi mon'tho mo, jin ta'da tente/ pedoŋgon mo. 2 Dhali wathi/ jin ta ŋwol 'peni bwaa ma ta'dam piti a'di ḵalkunu bway 'twaŋkal gu'b gi mondheleladhelel mo jin ta jaro/ ki jaro/ mo. K i uni mini 'thi a'di imun isa yempa/ mo wakan ki a'di midi doṯ uni gwansan kun iikin bway gu'b gi mondheleladhelel aguurush mo. 3 Dhali ki a'di ṗarki'da Buṯurus e dhala Yohaan mmociḉ gu'b gi mondheleladhelel mo tani, a'di doṯki uni gwo goma guurush mo be. 4 Dhala Buṯurus hilki a'di ka 'thime/ mo, nyaḵka Yohaan mo, mmo/o gwo mo ki, "Hili aman mo ma." 5 Dhali wathi/ ŋwol hilki uni mo, mmoṯosh ki a'di midi 'taki bu'th toŋ kamu/ 'peni uni mo. 6 Hila Buṯurus oki gwo mo ki, " 'Dolkon kush dhali 'dolkon gana/ piyini aha/ mo, hili to jin taka/ mo tani, aha/ mina ḉiki a'di /e mo. Ki gway ma Yesus Ḵrisṯḫos gi pa Naasira mo tani, yayi ki sho'k mo." 7 Mmobu'th a'di ki me'da bim poros mo tani, Buṯurus 'de'kki a'di mo, dhali ki jahanne/ sho'k gi wathi/ dhali aṯiŋkila/ uni 'bi'thkunu is mo be. 8 Dhali peki'd isi mis mo, dhali wathi/ ŋwol doshki'd mo dhali ṯelki mii 'pen mmoya ki sho'k mo; dhali a'di ciḉki'd nyaḵka Buṯurus dhala Yohaan e gu'b gi mondheleladhelel mo, mmoya ki sho'k mo, dhali mmoṗe imis mo dhali maŋa Arumgimis mo be. 9 Dhali aris 'kwani 'baar mishki a'di yaki'd mo dhali maŋki'da Arumgimis mo. 10 Uni nyiṯḫkin ki a'di ta wathi/ jin di'd mmdoṯ 'kwani gwo goma guurush e 'twaŋkala goŋ jaro/ gi gu'b gi mondheleladhelel mo; dhali uni 'tu'dkunu ki momer mo dhali mer jin meru mo haali/ gom to jin miiki'd e a'di mo be.

Gwo ma Buṯurus jin Ṯorkina A'di eya Lambalany ma Solimaan mo

11 Me'd jin bu'thkina a'di aBuṯurus dhala Yohaan mo tani, aris 'kwani 'baar mo sokin imonṯal 'de/ bway uni eya lambalany jin yuḵkunu ki ji

ma Solimaan mo, dhali merkin kagahara/ mo be. 12 Ka Buṯerus p̱arki mii yan e mo tani, a'di thoḵki 'kwani gwo mo ki, "Um 'kwani gi pa Israyiil, atinta mera um kan mo? Atinta hila um aman ka 'thime/ kan mo, me'd aman miikina a'di mmoya ki mom'bi'th gi is bam gana/ mo walla mmota kuŋ ḵoguŋ gana/ mowa? 13 Arumgimis ma Ibrahiim, dhali Arumgimis ma Is/haḵ, dhali Arumgimis ma Yakuub, jin ta'da Arumgimis gi ibabam bana mo tani, karki'da manmiiya ṯu'c piti ka Yesus ki ca mo. A'di ta jan 'de/ jin c̱ikina um ki me'd mo dhali jin ushkunu e bwambori jis/e ma Bilaaṯus mo, me'd jin okina bwa a'di mmo'cuḵ a'di mo be. 14 Um ushki a'di jin K̲ogu mo dhali jan 'De/ jin ta'da K̲ar/e mo, dhali um doṯki gwo i embul goma man'kosha mee mo mmoc̱iki um mo be. 15 Dhali um 'koshkina amantel mondiki/e 'pen jwa mo, a'di jin 'de'kkin ma Arumgimis 'peni mowu mo---dhali ana 'baar takina iman/o gwo gom a'di yan mo be. 16 Dhali ki ḵa'b gi moŋgam gwo is ki gway piti mo tani, gway piti uḵki wathi/ yan mo, jin p̱ara um e mo dhali mish mo, ki 'bitha 'bi'th mo. Moŋgam gwo is c̱aan eya Yesus mo tani c̱iki a'di isa 'borga/ yan e buŋ'kusi umi 'baar mo. 17 Shwane/, iwaḵa, aha/ misha ki um miki mii gi ushu gwo e mo, me'd jin miikina itaam bum si'da/ mo. 18 Hili aris to kun ṯorkin ma Arumgimis nṯwa/a/ ki 'twa/ gi imanc̱i gwo ma Arumgimis mo, ka K̲risṯhos piti mina isi mii 'kosh ka nyor mo, a'di shwane/ thimkunu mo. 19 Ric̱i uma du is mo ma wakan dhali ṯuka bor doḵ/e mo, wakan ki miinthus bum minu ḵal ka pije/ mo, 20 wakan ka tente/ gi monthoson to midi yayu/ 'peni bwambori Tap̱a mo; dhali ki a'di midi hasha K̲risṯhos a'di jin kwanykunu gom um mo jin ta'da Yesus mo be. 21 A'di ta jan 'de/ jin mina momisi mii bu'th mo ntaga tente/ jin minu tela ris to 'baar shoka 'cesh dok/e mo, gom gwo jin okin ma Arumgimis 'peni embula dhamo/ mo ki 'twa/ gi imanc̱i gwo ma Arumgimis kun ḵogu mo. 22 Musa ka jiŋ gana/ o gwo mo ki, ' Tap̱a Arumgimis midi cu amanc̱i gwo ma Arumgimis ka dhamo/ mo me'd aha/ 'peni bwamani ikam bum mo. Um mini mii ciḵa ris to 'baar mo kun ṯorkina a'di um mo. 23 A'di midi mii mo ki 'kwani 'baar kun 'koki ciḵ gwo ma manci gwo ma Arumgimis ka dhamo/ mo tani minu 'ce'd sho'k ka kuluny 'peni bwamani 'kwani mo be.' 24 Nye, dhali aris imanc̱i gwo ma Arumgimis ka dhamo/ i'baar mo 'pena Samu/iil dhali uni gwansan kun iiyini 'ko'di a'di mo tani, uni oki gwo mo dhali ṯorki

gwo goma risa cim gwansan mo be. 25 Um ta iya/ gi imanc̲i gwo ma Arumgimis ka dhamo/ mo dhali ki gwo jin gamu me'd jin miikin ma Arumgimis nyak̲ki idhan babam bum mo, me'd jin okina a'di eya Ibrahiim mo ki, ' E emen pini mo tani aris kuŋ gu'b gi 'kwaniny 'cesh i'baar mo tani uni minu 'bor mii mo be.' 26 Ɗ'ko'da Arumgimis cuki'da manmiiya tu'c piti mis mo tani, a'di hashki a'di i um ntwa/a/ mo, mmo'bor um mii mo ki mont̲u'k aris umi i'baar mo ka 'det̲e/ 'det̲e/ 'peni miiny'cok̲gam bum mo be."

Mii Gun Miinu Mo 4

But̲urus dhala Yohaan Uni Doshkin iBwambor gi Montul Is gi 'Kwani Yahuuda/ mo

1 Me'd jin walkina iBut̲urus dhala Yohaan 'twa/ e 'kwani mo tani, igasiis dhali imanji gu'b gi mondheleladhelel mo dhali 'kwani Saduk̲iyiin iiyini uni mo. 2 Uni dhukina du ki mur kagahara/ mo haala But̲urus dhala Yohaan uni t̲orki 'kwani gwo mo dhali bah gwo gom mompi ma Yesus 'peni mowu mo be. 3 Uni dhuki me'da p̲o/ uni mo dhali dhu uni mmoji uni ntagi mon'thamo/ mo, dhali ki mo ta mom'pimpili/ mo be. 4 Hili 'kwani ka ris kun cik̲ki gwo mo tani gamki gwo is mo; dhali mondeŋ gi 'kwaniŋ gwat̲h kun gamki gwo is wana e ka aliip̲i mudhe'd mo be. 5 A'di pu'dki'd ka cim jiŋ 'ko'd mo ki imanji mom b̲uni mo, dhali 'kwaniŋ gwanyjak̲a/ mo dhali iman'kwar to tulki is imont̲al 'de/ e pa Urushaliim mo be. 6 Hannan jin ta'da gasiis jin ca'd diki'd imun mo, dhala K̲ayaapa mo, dhala Yohaan mo dhala Isk̲andar mo, dhali uni 'baar kun tana bas ma gasiis jin ca'd mo be. 7 Dhali ki uni dhuki iBut̲urus dhala Yohaan ibwamani uni mo tani, uni ki dot̲ uni mo ki, "Ki mom'bi'th ma ja mo, walla ki gway ma ja mo, a'di imiikina um to yansan mo?" 8 Dhala But̲urus, mmo'tu'dkunu a'di ki Shi/in Dheleladhelel mo tani, oki uni gwo mo ki, "Um kun ta itap̲a gi 'kwani mo, dhali 'kwaniŋ gwanyjak̲a/ mo, 9 wak̲ki/ am 'kona e mompal shwane/ gom miim 'borga/ jin miikunu gom wathi/ jin 'batha'd mo, dhali ki mii gi wakatinta iwac̲kunu wathi/ yansan mo, 10 dhalki a'di mishu gom umi 'baar mo dhali gom 'kwani ma Israyiil i'baar mo ki wathi/ yansan doshki'd ibwambori um ki mo wac̲ ki gway ma Yesus K̲rist̲hos gi pa Naasira mo, a'di jin 'koshkina um ki cwany'cit̲han dhul

mo, hili a'di jin 'de'kkin ma Arumgimis 'peni mowu mo be.11 Yesus Kristhos a'di jin ta wosh jin ushkina um kun ta iman nyaŋ gu'b mo a'di jin karkunu mmota wosh gi 'pena bi mo be.

12 Dhali mowoth yisa di'da e wathiŋ kamu/ mo yisa, haali/ gwaya kamu/ yisa di'da e 'bame'di momis jin cinu e bwaŋ 'kwaniny'cesh ki ana minu mii woth mo e a'di mo be."

13 Dhali ki uni parkina Buturus dhala Yohaan e mo ki uni dargi monyju/ mo dhali nyithkin ki uni 'kon ki she/ mo, dhali 'kwani kun 'koki mish to deŋ e mo tani, uni merkin mo, mmoka gwo e ka Buturus dhala Yohaan 'kokin nyakka Yesus mo be. 14 Haali/ uni parki wathi/ e jin wackunu mo mmodosh nyakki uni mo tani, uni 'koki ta gi toŋ kamu/ mmo/o apo/ gwo yan mo. 15 Hili ŋ'ko'd ki uni kanki imandhunu ki she/ gwo mo mmo/ii ka pije/ 'peni gu'b gi montul is gi imandwall gwo mo tani, uni walki 'twa/ ibwamani is buni mo. 16 Dhali uni oki gwo mo ki, "Ana mina miiya ta ki 'kwani gwansan mo? Haali/ jamas mii miikunu eya tente/ ki uni mo, dhali mii yansan a'di toru e uni ka 'dete/ 'dete/ kun 'kokin e pa Urushaliim mo, dhali ana mina 'koki wat a'di mo be. 17 Hili isi ciki/ ki a'di midi diki peper bwa ki si'd si'd ibwamani 'kwani mo, dhalki ana ruma uni ki gwo mo mmo'koki wal 'twa/ e jan 'deŋ kamu/ ki gway yan dok/e mo." 18 Dhali uni yukki uni bway bwaŋ gu'b mo dhali kan uni gwo mmo'koki wal 'twa/ mo walla mmotor uni gwo 'baar mo ki gway ma Yesus mo. 19 Hila Buturus dhala Yohaan thokki gwo mo dhali o uni gwo mo ki, "Wakki/ a'di 'bora 'bor e jis/e ma Arumgimis mmoha /e gwo e 'penki a'di mo tani, /e dwalki gwo mo. 20 Aman mina 'koki mish dosh mmowal 'twa/ gom to kun parkina aman e mo dhali kun cikina aman mo be." 21 Dhali iko'di mo jin rumuwa Buturus dhala Yohaan nyanye/ mo tani, uni dhalki uni mmo/ii mo. Uni 'koki gam bway mmoci gwo 'ko'd mo mmoci uni ajisa/ mo, haali/ 'kwani 'baar mo karkina Arumgimis ca mo gom to jin miikunu mo be. 22 Dhali wathi/ jin mishki jamas mii yan jin wacuwa wac mo tani taki'd gi yili issu/ ki nyanye/ mo be.

Imangam Gwo Is Uni 'Thokin ki Dar gi Monyju/ mo

23 Ɔ'ko'di uni dhukunu ki 'kus mo tani, Buturus dhala Yohaan iikin bway 'kwanim buniŋ gana/ mo dhali torki aris to 'baar mo kun okina igasiis kun can mo dhali kun okina 'kwaniŋ gwanyjaka/ uni mo be.

24 Dhali ki uni cikki a'di mo tani, uni 'dekki 'twam buni Arumgimis ki bwan tal 'de/ mo dhali o gwo mo ki, "Tapa, /E ukki momis dhali mony'cesh dhali kumma/ yi'de/ mo, dhali aris to 'baar kun 'kon e uni mo. 25 /E jin walki gwo ki Shi/in Dheleladhelel ki 'twa/ ma manmiiya tu'c pini mo, jin ta'da babam bam ka Dawuu'd oki gwo mo ki,

> 26 ' Ata mina 'kwani kun 'koki ta 'kwani Yahuuda/ apure/ mo,
> dhala ris 'kwani kulum to ka wuny is ibwa kan mowa?'
> ' Imalik gi mony 'cesh tulki is buni imontal 'de/ mo,
> dhali itapa tulki is imontal 'de/ mo
> Apo/ Tapa mo, dhali apowa Kristhos piti mo.'

27 Ka jiŋ gana/, Hiroduus dhala Punthi Bilaatus, nyakki 'kwani kun 'koki ta 'kwani Yahuuda/ imontal 'de/ mo dhali 'kwani ma Israyiil mo, tulki isi montal 'de/ e 'peŋkuman bampa/ yan mo apowa manmiiya tu'c pini ka Yesus jin kogu mo, a'di jin kwanykina /e mo be. 28 Uni tulki isi montal 'de/ mmomii aris to 'baar mo ki me'd pini mo dhali to kun kuluma /e ntwa/a/ ki midi mii mo. 29 Shwane/, Tapa, hili apo/ mo rum buni mo dhali buthi imanmiiya tu'c pini mmo/o gwom pini ki dargi monyju/ i'baar mo. 30 Hethi me'd pini mmowaca wac mo dhali ciyi jamas mii mo dhali momer ki gway ma manmiiya tu'c pini ka Yesus jin kogu mo." 31 Dhali i'ko'di uni 'thokin mo tani, mo jin tulkina uni is imontal 'de/ mo tani yikin ki is mo, dhali uni 'baar 'tu'dkunu ki Shi/in Dheleladhelel mo dhali uni oki gwo ma Arumgimis ki dargi monyju/ mo be.

Aris To 'Baar mo Gamu Me'd mo

32 Adhan mondeŋ e caaca 'peni uni gwansan kun gamki gwo is ka dun tal 'de/ mo dhali ka kashira/ mo. Dhali jan tal 'de/ kamu/ yisa di'da jin oki toŋkamu/ jin bu'thkina a'di ki is pitiŋ gana/ mo, hili uni nyakki to 'baar mo imontal 'de/ mo be. 33 Dhali ki dhan mom'bith imandhunu ki she/ mo tani uni bahki gwon tor buni mo gom mompi gi TapaYesus mo, dhali adhana 'the caaca apo/ uni 'baar mo be. 34 Wathiŋ kamu/ yisa di'da e bwamani uni jin dargi toŋ kamu/ mo, haali/ uni 'baar mo kun tan gi ushi mo mo walla gu'b kun yolkina uni 35 dhali dhu uni e sho'k gi imandhunu ki she/ mo, dhali a'di pwakkunu bwa e gom uni ka 'dete/ 'dete/ mo isi ki bwa kun o uni mo be.

36 Dhala Yusuup, jin yukkina imandhunu ki she/ ka Barnaaba mo ('pemen piti jin onu ki Ya/ mom'bith is mo), jin ta wathi/ Lawi mo, 'peni paŋ Kupurus mo, 37 a'di yolki mondhe'd jin takina a'di mo dhali kala guruush mo mmodhu e sho'k gi imandhunu ki she/ mo be.

Mii Gun Miinu Mo 5

Hananiyya dhala Sappiira mo

1 Hili wathiŋ kamu/ jin yuku gway ka Hananiyya mo, nyakki ashim piti ka Sappiira mo tani, yolki ari mom buni mo,2 dhali a'di bocki'da guruush mo 'pena guruush gi she/ yol piti mo (ashim piti si'da/ mishki a'di mo), dhali a'di ki 'doya guurush gi 'bana kamu/ mo dhali dhu e sho'k gi imandhunu ki she/ mo. 3 Hila Buturus oki gwo mo ki, "Hananiyya, atinta 'tu'dkin ma setaan eya dum pini mmohe'k Shi/in Dheleladhelel e kan mo dhali boc 'peni sheŋ'kup gi yolu mo mo? 4 Ki a'di dinu ki yol mo tani, dina a'di ki ta jim piniŋ gana/ mowa, dhali 'ko'di a'di yolkunu mo tani, dina a'di ki di e bwaŋ'kwarany gi mom'bi'th pini mowa? Atinta karkina /e a'di eya dum pini mmomii to yan kan mo? /E diki he'k 'kwani e mo, hili Arumgimis mo be." 5 Mmocik gwo gwansan mo tani, Hananiyya bitki'da 'cesh mo dhali ci shi/in piti jiŋ 'ko'd mo, dhali dhan moŋko/ is pu'dki'da powa ris 'kwani 'baar mo kun cikki a'di mo. 6 Dhali 'kwanin dhuru'c cuki mis mo dhali 'tam a'di is mo dhali uni kalki a'di ka pije/ mmokan a'di mo be.

7 Dhali 'ko'da tente/ kwara mo tani, ashim piti yayi'd bway bwaman mo, dhali diki mish to jin miiki'd mo. 8 Dhala Buturus ki o a'di gwo mo ki, "Tori aha/ gwo mo ma um yolki mo ka guruush wa cikise/ mo 'taa?" Dhala yim oki gwo mo ki, "Nye, ka guruush wakan mo be." 9 Yan'ko'da Buterus oki a'di gwo mo ki, "Ata gamkina um gwo me'd imontal 'de/ mmopal Shi/in gi Tapa kan mo? Hili ma, sho'k gi 'kwani kun kankina kathim pini 'kokin e 'twaŋkal gu'b mo, dhali uni mini kal /e ka pije/ mo be." 10 Ki jahanne/ ayim bitki'da 'cesh e sho'k piti mo dhali ciki shi/in piti jiŋ 'ko'd mo. Dhali ki 'kwanin dhuru'c seki bway bwaŋ gu'b mo tani, uni gamkin ki a'di wuki'd mo, dhali kalki a'di ka pije/ mo dhali kan a'di e 'ko'dgwara kathim piti mo be. 11 Dhali adhan moŋko/ is pu'dki'da powa Kaniisa 'baar mo dhali apowa ris uni 'baar mo kun cikki to gwansan mo be.

Aris Jamas Mii dhali Momer Uni Thimkunu mo

12 Dhali aris jamas mii dhali momer kun bu'thki mo mo e bwamani 'kwani ki me'd gi imandhunu ki she/ mo. Dhali uni 'baar mo 'kokin imonṯal 'de/ eya Lambalany ma Solimaan mo. 13 Hili wathin ṯal 'deŋ kamu/ p̲iyi'd 'peni unin tiya kun takin gi momalas mmogam me'd ki uni mo; hili, 'kwani maŋki uni kagahara/ mo be. 14 Hili imangam gwo is 'kokunu mmomar is ki nyanye/ naskina/ e Tap̲a mo, awaambuhany 'kwaniŋ gwaṯh dhali up̲ ilu/ mo, 15 wakan ki uni si'da/ k̲alki 'kwani kun 'batha'd e bway tur mo dhali 'thi uni eya ci mo dhala ci nyu'thga/ mo, wakan me'd jin yakin ma Buṯurus ki yampe mo tani, ak̲ashiram piti midi biṯ ap̲o/ unin tiya mo. 16 Dhali imun si'da/ mo tani adhan mondeŋ e gi 'k̲wani caaca imonṯal 'de/ 'peni bampa/ kun 'kamki pa Urushaliim is mo, mmok̲ali 'kwani kun 'bathan mo dhali uni gwansan kun 'koshkunu is ka nyor ki shi/in kun nyo/on mo, dhali uni 'baar wac̲kunu mo be.

Imandhunu ki She/ Uni T̲o'ckunu Bwa mo

17 Hila gasiis jin ca'd cuki mis mo, dhali uni gwansan i'baar mo kun 'kokin nyak̲ki a'di mo (uni kun tana nonshe/ gi 'kwani Saduk̲iyiin mo); dhali uni 'tu'dkunu ka dun dhap̲an mo 18 dhali uni dhuki me'd apo/ imandhunu ki she/ mo, dhali dhu uni e mo jin jinu aji eya sijina caaga/ mo be. 19 Naskina/ ki mon'thiny mo tani aman'doyu/ gwo gi Tap̲a k̲a'dki 'twaŋkal gu'b ma sijin mo dhali sus uni ka pije/ mo, dhali o gwo mo ki, 20 "Iiku/ mo ma, mmodosh e gu'b gi mondheleladhelel mo dhali ṯori 'kwani aris gwo gi mondiki/ e yan i'baar mo." 21 Dhali ki uni cik̲ki gwo yansan mo tani, uni cic̲ki bway gu'b gi mondheleladhelel ki montee mo dhali ṯorki gwo mo. Hili agasiis jin ca'd p̲u'dki'd mo, dhali uni gwansan kun 'kokin nyak̲ki a'di mo, dhali yuk̲i 'kwani gi montul is imonṯal 'de/ mo, aris gwanyjak̲a/ gi 'kwani ma Israyiil i'baar mo, dhali uni hashkunu bway sijin mo ki imandhunu ki she/ minu susu mo. 22 Dhali 'kwaniny ca'd kun iikin 'koki gam uni eya sijin mo, dhali uni dok̲kin mo dhali ṯorki gwo mo ki, 23 "Aman gamkina sijin ki a'di di'd ki mu'th ki 'bore/ mo dhali imanc̲or mo doshkin e 'twaŋkal mo, hili ki aman k̲a'dkina a'di mo tani, aman 'kona ki gam wathiŋ kamu/ ibwaman mo be." 24 Shwane/ ki tap̲a gi gu'b gi mondheleladhelel dhali igasiis kun can cik̲ki gwo gwansan mo tani,

uni 'koshkina 'kup is isi gom uni mo ki to gi wakata midi pu'du/ mo. 25 Yan'ko'd wathiŋ kamu/ pu'dki'd mo dhali tor uni gwo mo ki, " 'Kwani kun dhukina um eya sijin mo tani doshkin e gu'b gi mondheleladhelel mo dhali torki 'kwani gwo mo be." 26 Wakan tapa yaki'd nyakki aris 'kwaninycan mo dhali susi uni ka nyaŋ'ko'd mo, hili ki dargi mombujur mo, haali/ uni ko/ki 'kwani mo, mmo/ oki uni minu 'taki 'kosh ki wosh mo be. 27 Dhali ki uni susi uni mo tani, uni dhuki uni ibwambori 'kwani gi montul is mo. Dhali agasiis jin ca'd dotki uni gwon dot mo, 28 mmo/o gwo mo ki, "Aman kankina um gwo ki 'bi'th mo mmo'koki tor gwo ki gway yan mo, dhali naskina/ um 'tu'dki pa Urushaliim ki gwontor bum mo dhali o bwa mmokala bas gi wathi/ yan apo/ aman mo." 29 Hila Buturus dhali imandhunu ki she/ thokki gwo mo ki, "Aman mina mii ha Arumgimis gwo e mo mmo'koki ha gwo gi 'kwani e mo. 30 Arumgimis gi ibabam bana cuki'da Yesus mis mo, a'di jin 'koshkina um jwa mo mmoshir a'di apo/ cwa mo. 31 Arumgimis karki a'di ki ca ki me'da bim poros piti mo mmota ya/ ma Malik mo dhali Amanwoth mo, mmoci mo jin ricu adu is e 'kwani ma Israyiil mo, dhali moŋgwama gwam gom miinthus mo be. 32 Aman tana iman o gwo gom to gwansan mo, dhali wakan a'di ta Shi/in Dheleladhelel mo, a'di jin cikin ma Arumgimis gom uni gwansan kun ha a'di gwo e mo be."

33 Dhali ki 'kwani gi montul is cikki gwo yansan mo tani, dhali uni deekina is mo dhali uni ŋapkin mmo'kosh imandhunu ki she/ jwa mo. 34 Hili wathim Parisiyiin jin yuku gway ka Gamu/iil mo, jin ta'da manmisha jo'd gwoŋkan a'di jin takkunu ki 'kwani 'baar mo tani, doshki'd e 'kwani gi montul is mo dhali ciki gwoŋkan mmosus 'kwani ka pije/ ari is 'ko'd mo. 35 Yan'ko'd a'di oki uni gwo mo ki, "Um 'kwani ma Israyiil, dhuyi 'ce ki 'bore/ gom to gwansan kun ŋapa um mmomii nyakki 'kwani gwansan mo. 36 Haali/ ntwa/a/ ka risa cim gwansan mo tani, Thiwudaas doshki'd ki mis mo mmo/o gwo me'd wathiŋ kamu/ mo, jin ta iss 'kwanimpa i iss 'de/ mo, kun gamki me'd ki a'di mo. A'di 'koshkunu jwa mo, dhali uni 'baar mo kun haki a'di gwo e mo tani cekerkunu bwa mo dhali 'koki gam toŋ kamu/ mo be. 37 I'ko'di wathi/ yansan mo tani, Yahuusa jin ta wathi/ gi pany Jaliil cuki mis ka risa cim gi deŋuwa deŋ e mo dhali susi 'kwanin tiya i'ko'di a'di mo. A'di si'da/ 'ce'dkunu sho'k mo dhali uni 'baar mo kun haki a'di gwo e mo

tani ce̲kerkunu bwa mo be. 38 Shwane/ aha/ okina um gwo mo ki, dhuyi is bum ki she/ 'peni 'kwani gwansan mo dhali dhalki uni uni 'cena mo, haali/ wa̲k̲ki/ gwoŋ kulum yan walla a̲tu'c yan ta ji gi 'kwani mo tani, a'di minu p̲i e mo be. 39 Hili wa̲k̲ki/ a'di ta jima Arumgimis mo tani, um mini 'koki pi uni e ki mii mo; um mini 'taki gam ki um askin a̲powa Arumgimis mo." Wakan uni pikunu e ki mii mo be. 40 Yan'ko'd uni yu̲k̲ki imandhunu ki she/ mo dhali dor uni mo dhali k̲an uni gwo mo ki uni mini 'koki wal 'twa/ ki gway ma Yesus mo, dhali dhalki uni mmo/ii mo. 41 Dhali uni iikin 'peni bwambori montul is ki bwam 'kunyu'd mo ki uni deŋkunu e ki deŋ gana/ mmo'kosh is ka nyor ki dargi monta̲k̲ gom gway yan mo be. 42 Dhali i'ko'd isa yempa/ e gu'b gi mondheleladhelel mo dhali 'peni gu'b bway gu'b mo tani, uni 'kokin mmorash gwo t̲or mo dhali mmobah gwom 'borga/ ka K̲ris̲t̲hos a'di ta'da Yesus mo be.

Mii Gun Miinu Mo 6

'Kwaniŋ Gwa̲t̲h̲ iPesu/ Kun La̲k̲kunu mo

1 Dhali ka cim gwansan mo tani, ki mondeŋ e gi imancik gwo markunu is mo tani 'kwaniŋ Gri̲k̲i kun ta 'kwani Yahuuda/ t̲elki mii 'pen mmomiiya gum gum apo/ 'kwani Ibraniyiin mo, haali/ up buni kun wuna ikath mo tani uni hilkunu isa yempa/ ki to kun c̲inu mmowo̲t̲h̲a wo̲t̲h̲ mo. 2 Dhali uni kun 'koni 'kume'd i'ce'dka su/ yu̲k̲kina waambuhany imanci̲k̲ gwo e uni mo dhali o gwo mo ki, "A'di diki 'bor gom aman mmodhal gwo ma Arumgimis 'pen mo dhali miiya t̲u'c eya T̲h̲arabeesa mo. 3 Wakan iwa̲k̲ mo um mini kwany 'kwaniŋ gwa̲t̲h̲ pesu/ mo, 'peni bwamani um mo, uni kun 'bora mii ki 'bor mo, kun 'tu'du/ ki Shi/in mo dhali ki mo yu̲k̲̲ mo. Uni kun mina ana dhu apowa t̲u'c yan mo be. 4 Haali/ me'd ana mo tani, ana mina rash mon'tho isa yempa/ mo dhali mmomiiya tu'c gi gwontor mo be." 5 Gwom buni 'borki'da waambuhany 'kwani bwa i'baar mo. Wakan uni kwanykina Is̲t̲ipanuus mo, a'di jin 'tu'du/ ki moŋgam gwo is mo dhali ki Shi/in Dheleladhelel mo, dhala Pilibbus, Puru̲k̲uruus, dhala Nikanuur, dhala T̲imuun, dhala Parminaas, dhala Nikalu/uus mo, jin ta wathi/ jin t̲u'kku 'peni Anthaakiya mo be. 6 Iman gam gwo is susi 'kwani gwansan ibwambori imandhunu ki she/ mo, uni kun 'thokin mo

dhali yan'ko'd idhu me'd buni apo/ uni mo. 7 Wakan gwo ma Arumgimis peperki'd ki lala'th mo, dhali mondeŋ e gi imanciḵ gwo e pa Urushaliim markunu is ki nyanye/ mo, dhali mondeŋ e gi igasiis kun haki gwo e caaca e moŋgam gwo is mo be.

Mo gi Bu'thkunuwa Istipanuus mo

8 Shwane/ aIstipanuus a'di 'tu'du/ ka 'the mo dhali ki mom'bi'th mo, miiki miimer kun caaca mo dhali aris jamas mii e bwamani 'kwani mo be. 9 Hili 'kwanin tiya cuki mo kun ta ku gi gu'b gi montul is mo jin yuḵkunu ki gu'b gi montul is gi 'kwani kun 'kon ki 'kus mo, 'peni 'kwani gi paŋ Kerawaan mo dhali 'kwani gi Pa Iskandariyya mo, dhali kun tiya 'peni pa Kilikiyya mo dhali Pa Asiyya mo. 'Kwani gwansan uni sugkin ki gwo nyaḵka Istipanuus mo be. 10 Hili uni 'koki dosh apo/ moyuḵ mo dhali Shi/in jin okin ma Istipanuus gwo mo be. 11 Yan'ko'd uni ciki 'kwanin tiya to ka 'di/ mo mmo/o gwo mo ki, "Aman ciḵa gwo ka Istipanuus walki gwo sor apowa Musa mo dhali apowa Arumgimis mo." 12 Dhali uni 'koshki 'kwani 'kup is mo, 'kwaniŋ gwanyjaḵa/ dhali iman'kwar to mo, dhali uni 'dishkina Istipanuus is mo dhali bu'th a'di mo dhali susi a'di ibwambori montul is mo be. 13 Dhali uni ḵali gwo kun onu ka tor mo, jin o'd ki, "Wathi/ yan diki dosh mmowal 'twa/ apo/ moŋḵogu yan mo dhali apo/ gwoŋḵan mo be. 14 Haali/ aman ciḵka gwo jin ona a'di ka Yesus gi pa Naasira yan midi 'ce'd mo yan sho'k mo dhali aḵ mii ma Musa e jin cikunu ana mo be." 15 Aris 'kwani 'baar mo kun 'kokin e montul is hilki mo ka 'thime/ e a'di mo dhali parki jis/em piti e mmowa ki jis/e ma aman'doyu gwo mo be.

Mii Gun Miinu Mo 7

Mo gi 'ce'd ma Istipanuus gwo she/ mo

1 Dhali agasiis jin ca'd o gwo mo ki, "Ato gwansan tana ḵar/e mowa?" 2 Dhala Istipanuus o gwo mo ki, "Ikam pem dhali ibaba, ciḵi gwo 'peni aha/ mo: Arumgimis gi monyca piki'da babam bana i is ka Ibrahiim ki a'di diki'd eya uḵa 'cesh jin tana dhan yi'deya ḵara'b mo, ntwa/a/ ki a'di diki'd e pa Haraan mo; 3 a'di oki a'di gwo mo ki, ' Dhalka 'cesh pini mo dhali 'kwanim pini mo, dhali yayi mo eya 'cesh jin miga/ torki /e

mo.' 4 Dhali a'di dhalki'da 'cesh gi 'kwani K̲aldaan mo dhali c̲a'bki'd e pa Haraan mo; 'peni mo c̲aan mo, ŋ'ko'di jwa gi com mo tani, Arumgimis susi a'di eya 'cesh yan mo, jin 'kokina um shwane/ mo be.

5 A'di diki c̲i a'di toŋkamu/ mmota mal piti mo, yisa, a'di diki 'kosh jwa mmokar sho'k nycine/ mo, hili a'di oki gwo is mo---ba isi ciki/ a/ Ibrahiim diki ta ga 'ci naskina/ mo---jin mina a'di mii c̲ika 'cesh mmota jim piti mo dhali gom emen piti ŋ'ko'di a'di mo be. 6 Arumgimis walki 'twa/ e a'di cikise/ mo ki, emen piti mini 'taki 'ko jasi gom ari mo mo eya 'cesh gi paŋ kamu/ mo, dhali ki uni kun 'kokin e mat̲t̲aan mo tani mini 'taki 'doyi uni ki c̲iŋkina/ mo dhali mii uni ki shi/ gom yili iss 'de/ mo. 7 ' Hili Aha/ mina dwall kal c̲aan gwo jin mina uni to mo,' a'di ta gwo jin okin ma Arumgimis mo, ' dhali ŋ'ko'd mo tani uni mini pi ka pije/ mo dhali luŋ Aha/ e mo yansan mo be.' 8 Yan'ko'd Arumgimis c̲iki'da Ibrahiim gwoŋ gam me'd ki mony'cit̲h̲a munyjal yis mo, wakana Ibrahiim dho'thki'da Is/hak mo dhali a'di 'cit̲h̲ki a'di amunyjal yis ka cimi pekwara mo; a/ Is/hak dho'thki'da Yakuub mo, dhala Yakuub dho'thki uc̲i ma wak̲ gi idhan com kun 'koni 'kume'd i'ce'dka su/ mo be.

9 Haali/ aris uc̲i gi idhan com gwansan uni tan ma du dhap̲an ap̲owa Yusuup mo tani, uni yolki a'di e pa Masir mo; hili Arumgimis diki'd e a'di mo 10 dhali wot̲h̲ki a'di 'peni mont̲o'c bwa mo. A'di c̲iki'da Yusuup miim 'boro'd mo dhali moyuk̲ ibwambor ma P̲era/on, jin ta'da Malik̲ gi pa Masir mo, a'di jin kwanykina a'di mmota modhiir ap̲o/ pa Masir mo dhali ap̲o/ gu'b piti 'baar mo.

11 Shwane/ t̲e/ dhali dhan mont̲o'c bwa p̲u'dki'd ap̲o/ pa Masiri 'baar mo dhali paŋ K̲anaan mo, dhali ibabam bana 'kok̄i gam tont̲e/ mo. 12 Hili ka Yakuub cik̲ki gwo ki tont̲e/ diki'd e pa Masir mo tani, a'di hashki ibabam bana ki mo iim buni jin nt̲wa/a/ mo. 13 dhali me'd jin 'kon ma p̲o/ isu/ mo tani aYusuup torki is piti e ikam mo, dhali kuŋ gu'b ma Y̲usuup̲ mishkunu ka Pera/on mo be. 14 Yusuup hashki ikam piti ka nyaŋ'ko'd mmoyuk̲a babam piti ka Yakuub mmoyayu/ bway pa Masir mo, nyak̲ki 'kwani ma bas piti mo, kun ta iss 'kwanimpa 'kwara i'ce'dka k̲arpa'c ka kuluny mo. 15 Wakana Yakuub yaki'd ka luŋgu'b e pa Masir mo, dhali a'di wuki'd mo, a'di dhali ibabam bana mo be. 16 Uni k̲alkunu mo e pa Shakiim mo dhali 'thikunu mo e jis jin yolkin

ma Ibrahiim ki she/ yol ki 'dolkon kush 'peni iya/ ma Hamuur e pa Shakiim mo.

17 Me'd jin 'dish ma tee gi gwo jin onu is ki 'dish mo tani, gwo jin on ma Arumgimis is eya Ibrahiim mo tani, 'kwani cakin mo dhali marki is e pa Masir mo, 18 ntaga maliḵa kamu/ cuki mis e pa Masir mo, amaliḵ jin diki misha Yusuup nṯwa/a/ mo be. 19 A'di he'kki 'kwanim bana e mo dhali mii ibabam bana ki shi/ mo, mmo/mii uni ki mom'bi'th mmodhu uc̱im buni eya tente/ wakan ki uni minu 'taki 'koki dhu ki e mo be.

20 Ka tee c̱aan mo tani aMusa a'di dho'thkunu mo; a'di ta jaro/ ki jaro/ ibwambora Arumgimis mo dhali a'di thip̱kunu mo goma ppe 'kup̱i kwara e gu'b gi com mo. 21 Ki a'di karkunu eya pije/ mo tani, 'bwa/ ma P̱ira/on ḵalki a'di mmothip̱ mo me'da 'cim pitiŋ gana/ mo be. 22 Musa a'di mishki'da ris moyuḵ gi 'kwanim pa Masir i'baar mo, dhali a'di c̱a'bki deem deem e gwom piti mo dhala risa ṯu'c mo.

23 Hili ki a'di mura yili 'ko i iss su/ mo tani, gwo p̱u'dki'd eya dum piti mo mmoya p̱ar ikam piti e mo, kun ta emen ma Israyiil mo be. 24 Mmop̱ara a'di wathi/ Israyiil e 'konu mmomii ki shi/ mo tani, Musa diki'd ka 'ban piti mo dhali ri'c a'di jin siri'cki a'di ap̱o/ ki sho'k mo mmo'kosh Wathim Pam Masir jwa mo: 25 a'di ṯoshki'd ki ikam piti mini 'taki mish ka Arumgimis, ki me'd piti, a'di c̱iki uni mowoṯh mo, hili uni 'koki mish gwo 'ban mo be. 26 Ka cim jiŋ 'ko'd mo tani a'di piki uni i is mo ki uni 'kon mmo/as mo, dhali a'di palki mii mmo'taki kar moŋḵu'th is ibwamani uni mo, mmo/o gwo mo ki, ' Gwaṯha, um ta ikam mo; ata miina um ki shi/ shi/ ka rem 'kup̱ kan mo?'

27 Hili a'di jin miiki'da mannyaḵ c̱a'b piti ki shi/ mo tani a'di belki a'di mo, dhali o gwo mo ki, ' Kaja kar /e ki tap̱a dhali ka mandwall gwo ap̱o/ aman mo? 28 /E ona bwa ki 'taki 'kosh aha/ jwa mo, me'd jin 'koshkina /e Wathim Pam Masir jwa katili/ mo?' 29 Musa guski'd mo i'ko'di a'di ciḵki gwo yan mo; a'di warki'd ka mandi gi 'kus e Pam Midyaan mo, e mo yin jin dho'thkina a'di iya/ isu/ mo.

30 Ki yila iss su/ peki'd mo tani, aman'doyu gwo piki a'di i is embwaasho e 'Kuwosh Sinaa/ mo, ka le'dan o'd e ari cwa mo. 31 Ka Musa parki o'd e mo tani, a'di merki'd gom to jin mishkina a'di mo;

dhali mmo’dishkina a’di mo is mo, mmohil mo mo tani, ’twa/ gi Tapa pu'dki'd mo mmo/o gwo mo ki, 32 ' Aha/ tana Arumgimis gi ibabam pini mo, Arumgimis ma Ibrahiim, dhali Arumgimis ma Is/hak mo, dhali Arumgimis ma Yakuub mo.' Hila Musa deki'd mo dhali diki shor is mmohil mo mo be.

33 Dhali Tapa ki o a’di gwo mo ki, ' 'Cuka ppa/ ’peni sho’k pini mo ma, haali/ mo yan jin dosha /e apo/ mo tani a’di ta’da ’cesh jin kogu mo be. 34 Aha/ misha ka jiŋ gana/ ki ’kwanim pem kun ’kon e Pam Masir si'ckunu ki sho'k mo; Aha/ cikkina mo ohon buni mo, dhali Aha/ thulkina ka ’cesh mmo’cuk uni mo; yayu/ shwane/ mo ma, Aha/ mina hash /e e Pam Masir mo.'

35 Musa yan jin ushkina uni mo, me'd jin okina uni gwo mo ki: ' Kaja kar /e ki tapa dhali ka mandwall gwo mo?' ---a’di ta jan 'de/ jin hashkin ma Arumgimis mmota manjiya ji mo dhali aman’cuk uni mo. Arumgimis hashki a'di ki me’d ma man’doyu gwo a'di jin piki'da Musa i is e ari cwa mo. 36 Musa suski uni ka pije/ 'peni pa Masir mo, i'ko'di a'di miiki'da ris miimer mo dhali aris jamas mii e Pam Masir mo dhali e bwaman dhan Yi’deŋ Kumma/ ma 'Ci'd mo, dhali e mombwaasho ki yil iss su/ mo.

37 'A'di ta’da Musan 'de/ jin oki 'kwani ma Israyiil gwo mo ki, ' Arumgimis midi cu amanci gwon dhamo/ mis gom um ’peni bwamani ikam bum mo, amanci gwo jin wa ki aha/ mo.' 38 A'di yan ta wathi/ jin di’d e montul is e mombwaasho inyakka man’doyu gwo jin o a’di gwo e ’Kuwosh Sinaa/ mo, jin diki'di nyakki ibabam bana mo, dhali kun bu’thki gwo gi mondiki/e mmoci ana mo be.

39 Hili ibabam bana ushki a’di gwo ha e mmomii mo; uni belki a’di ’peni uni mo, dhali uni dok ma dum buni ka nyaŋ’ko’d bway Pam Masir mo. 40 Ka tee caan mo tani uni okina Haruun gwo mo ki, ' Uki am arum jin midi sus am mo. Me'da Musa mo, jin suski am ka pije/ 'pena 'cesh gi pa Masir mo, aman 'kona ki mish to jin miiki a'di mo.' 41 Wakan uni ukki ari bip ka cim gwansan mo dhali ’do to kun ’cithu/ ’kus e tompinycon mo, dhali ’bor bwa goma tu'c jin ta ji gi me’d buni mo. 42 Hili Arumgimis tu’kki’d mo dhali ci uni bway mmoluŋa cul kun ’kon e momis mo, me’d jin ’kwarkunu e bwaman ma warka/ gi imanci gwon dhamo/ mo,

' A/um c̲iyaa/ to kun c̲inu ki me'd mo dhali mmomiiya bas ki yila iss su/ e mombwaasho mo, ayy gu'b ma Israyiila?
43 Um bu'thki gu'b burrinye/ ma Muluuk̲ mo
dhali acul ma rum tomp̲inycon jin yuk̲u ka Ramp̲aan mo,
dhali to gun uk̲a um mmoluŋ uni mo:
dhali Aha/ mina so'k um mo ibwamp̲o/ Pam Baabil mo.'

44 Ibabam bana takin gi gu'b burrinye/ gom gwont̲or e mombwaasho mo, isi me'd jin k̲ankin ma Arumgimisa Musa gwo mmowal mo, ki a'di midi uk̲ a'di me'd she/mm jin mishkina a'di mo. 45 I'ko'd mo tani, ibabam bana, kun 'kon e 'kwarany me'd ma Jeshuwa mo tani, bu'thki gu'b burrinye/ mo dhali k̲ali a'di nyakki uni ki uni bu'thki mo gi bampa/ mo. Arumgimis k̲alki'da 'cesh 'pena ris kal gi 'kwaniny'cesh mo dhali bel uni ka pije/ ibwambori bwam/e gi ibabam bana mo. Gu'b burrinye/ gi montul is diki'd e bampa/, ntaga tee ma Dawuu'd mo, 46 a'di jin gamki 'twa/ maŋ ibwambor ma Arumgimis mo, dhali a'di dot̲ki gwo wak̲ki/ a'di wari midi gam monyc̲a'b gom gu'b ma Yakuub mo. 47 Hili a'di ta'da Soliman inyaŋki gu'b goma Arumgimis mo.

48 'Ba isi ciki/, A'di jin Cayaa/ e ki Ca diki c̲a'b e gu'b kun nyaŋu ki me'd mo, me'd jin on ma manc̲i gwon dhamo/ mo ki,

49 ' Momis a'di ta'da k̲ursem pem mo, dhali mony'cesh a'di ta to jin dhuka/ sho'k pem mo.
Gu'b gi wakata imina umi nyaŋaa/ mo? A'di ta gwo jin ona Tapa mo,
walla mo jana imiga/ si/is mo?
50 Dina me'd pem ki uk̲ to gwansan i'baar mo 'taa?'

51 Um 'kwani kun 'bi'thkina 'bam bum ki 'bi'th mo, kun 'konu ki 'cit̲h̲a/ munyjal ma du mo dhala ris 'ce mo, um isa yempa/ ushki Shi/in Dheleladhelel mo; um miiki mii isi me'd jin miikina ibabam bum mo. 52 Jana 'peni imanc̲i gwon dhamo/ kun 'kona ibabam bum ki t̲o'c 'kus mo? Uni 'koshki imanc̲i gwon dhamo/ jwa mo uni kun pikin nt̲wa/a/ ki a'din 'de/ jin mii'd ka k̲ar/e mo; dhali um warkin ki iman'cit̲h̲ a'di is ki gwo mo dhali iman'kosh a'di jwa si'da/ mo, 53 um 'kwani kun bu'thki gwoŋk̲an jin c̲inu jin kara iman'doyu gwo a'di mo, hili adi karkina um yisa."

Mo Gi 'koshkunuwa Istipanuus Ki Wosh Mo
54 Shwane/ ki 'kwani gi montul is cikki gwo gwansan mo tani, uni cinthirkin ma dum buni mo dhali uni 'pe'dkina Istipanuus shem buni i is mo. 55 Hili a'di, mmo'tu'dkunu a'di ki Shi/in Dheleladhelel mo tani, a'di hilki momis ka 'thime/ mo dhali par monyca ma Arumgimis e mo; dhali a'di mishki'da Yesus mmodoshkina a'di ka bimporos ma Arumgimis mo. 56 Istipanuus o gwo mo ki: "Hili mo mo ma, aha/ parkina momis e ka'dkunu mo, dhali Ya/ gi 'Kwani mmodosh ki me'da bimporos ma Arumgimis mo."

57 Kansan mo tani 'kwani gi montul is 'dapki 'cem buni ki me'd mo, dhali cuukin ki dhan 'twa/ kun caaca mo, dhali tha'th a'di ki is mmontal 'de/ mo. 58 Uni ki bit a'di ka pije/ 'peni 'peŋkuman pa mo dhali 'kosh a'di ki wosh mo. Dhali iman mish mo mo uni pa'dki burrinyem pom buni a'cesh isho'k gi dhuru'c washan jin yuku ka Shawuul mo.

59 Me'd jin 'koshkina uni aIstipanuus ki wosh mo tani, a'di yukki Tapa dhali o gwo mo ki, "Tapa Yesus, budhi shi/in pem mo." 60 A'di ca'bki'd ki jiŋ 'kupa'dupun mo dhali ko ki dhan 'twa/ jin caaca mo ki: "Tapa, dhalku/ ki kar miinthus yan i'bam buni mo." Ki a'di oki gwo yansan mo tani, a'di ki ish e mo be.

Mii Gun Miinu Mo 8

Shawuul To'cki'da Kaniisa Bwa Mo
1 Shawuul di'd mmogam bwa me'd gom mowum piti mo. Wakan adhan monto'c bwa imattaan ka cim caan pu'dki'da powa kaniisa jin di'd e Pa Urushaliim mo; dhali imangam gwo isi 'baar uni cekerkunu bwa mo eya ris bampa/ gi pa Yahuudiyya mo dhali pa Saamira mo, jasi imandhunu ki she/ uni i'kokin mo be. 2 'Kwaniŋ gwath gun tana gayiin uni ikankina Istipanuus mo dhali miikina cinthar kagahara/ apo/ a'di mo be. 3 Hila Shawuul palki mii mo mmo'ce'da Kaniisa sho'k mo. A'di midi 'taki cic gu'b ki gu'b mo, mmodir gwath dhali up ko'da 'cesh mo, dhali dhu uni eya sijin mo be.

Gwom 'Borga/ Cikunu E Pa Saamira Mo
4 Naskina/ imangam gwo is kun cekerkunu bwa mo tani 'kokin mmo/ii mmotor gwo ki lala'th mo be. 5 Pilibbus yaki'd ka luŋgu'b e 'peŋkuman

bampa/ Saamira mo dhali c̲i uni gwo goma K̲rist̲hos mo. 6 Awaambuhany 'kwani uni shorki is ki 'dish 'dish mmoci k̲ gwo jin t̲orkin ma Pilibbus mo; ki bwan t̲al 'de/ uni ci k̲ki a'di gwo mo, dhali uni mishki jamas mii kun miikina a'di mo be. 7 Shi/in kun nyo/on pikin ka pije/ 'peni uni ka ris kun bu'thkin ma rum thus mo, mmocuu ki dhan 'twa/ kun caaca mo, dhali aris uni kun mut̲t̲a/ is mo dhali kun ta ŋwol mo tani uni wac̲kunu mo be. 8 Wakan mom'bor bwa caaca diki'd e 'peŋkuman bampa/ c̲aan mo be.

9 Hili wathiŋ kamu/ di'd jin yuk̲u gway ka Simaan mo, a'di jin miiki mii ŋari/ nt̲wa/a/ mo; a'di di'd mmomii miimer e 'Kwani gi Pa Saamira mo mmokar is piti ki a'di ta wathim 'borga/ mo. 10 'Kwani gi pa Saamira i'baar mo, 'pena gwa'dga/ ntaga caaga/ mo tani, dhuki 'ce ki gwom piti mo; uni oki gwo mo ki, "Wathi/ yansan a'di ta ji gi mom'bi'th ma Arumgimis jin yuk̲u ki a'di jin Caaca mo be." 11 Uni ci k̲ki a'di gwo mo haali/ a'di miiki miimer e uni gom embul ki tur tur mo ka ris mii ŋarim piti mo. 12 Hili ki uni gamkina P̲ilibbus gwo is me'd jin t̲orkina a'di gwom 'borga/ gom 'peŋkuman bampa/ ma Arumgimis mo dhali ki gway ma Yesus K̲rist̲hos mo tani, uni miikunu ki yi'de/ mo, inyak̲ki 'kwaniŋ gwat̲h dhali up̲i lu/ mo be. 13 Simaan ki is piti si'da/ a'di gamki gwo is mo, dhali i'ko'di a'di miikunu ki yi'de/ mo tani a'di c̲a'bki'd nyak̲ka P̲ilibbus isa yempa/ mo. Ki a'di mishki'da ris jamas miimer dhali adhana t̲uca 'bi'thga/ miikunu mo tani, a'di merki'd mo be.

14 I'dishesan ki imandhunu ki she/ ci k̲ki gwo ki 'kwani gi pa Saamira bu'thki gwo ma Arumgimis mo tani, uni hashkina Bu t̲urus dhala Yohaan bway uni mo. 15 Ki uni thulkin ka luŋgu'b mo tani, uni 'thokin gom uni mo, ki uni mini 'taki bu'th Shi/in Dhelela dhelel mo be. 16 Haali/ ntagi embul c̲aan mo tani, Shi/in Dhelela dhelel diki p̲u'd ap̲o/ ijaŋ kamu/ ibwam uni mo; uni miikunu ki yi'de/ jasi 'te/ ki gway gi Tap̲a Yesus mo. 17 Yan'ko'da Bu t̲urus dhalaYohaan dhuki me'd buni i'kup̲i uni mo, dhali uni bu'thki Shi/in Dhelela dhelel mo be. 18 I'dishesan ka Simaan p̲arki mo e ki Shi/in Dhelela dhelel c̲ikunu mo ki mo jin dhukina imandhunu ki she/ me'di 'kup̲ mo tani, a'di ki c̲iki uni aguurush mo. 19 A'di o gwo mo ki, "C̲iyaa/ mom'bi'th yan si'da/ mo ma, ki wathiŋ kamu/ jin miga/ 'taki kar me'd pemi 'kup̲ mo tani a'di si'da/ midi 'taki bu'th Shi/in Dhelela dhelel mo."

20 Hila Buṯurus oki a’di gwo mo ki, "Dhalki 'dolkon kush pini 'ce'd sho'k inyaḵki /e mo, haali/ /e ṯoshkin mmogam to jin c̱in ma Arumgimis ki me'd ka guurush 'te/ mo. 21 /E dargi to walla mii e gwo yan mo, haali/ adum pini diki ’bor ibwambor ma Arumgimis mo be. 22 Dhali gom kan mo tani rici adu is gom tonthus pini yan mo, dhali ’thoyi Tap̱a mo ma, wakan ki a'di wariba/ midi mii gwam /e mo gom gwo jin kuluma /e eya dum pini mo. 23 Haali/ aha/ misha ki /e din ma c̱i/ jin ḵa/aḵa/ mo dhali jin deḵu ki mii kun 'koki ta ḵar/e mo be."

24 Simaan thoḵki gwo mo dhali o ki, " 'Thoyi Tap̱a gom aha/ mo ma, wakan ki toŋkamu/ jin ona um midi diki mii ap̱o/ aha/ mo."

25 Ki uni c̱i gwonṯor buni mo dhali ṯor gwo gi Tap̱a mo tani, aBuṯurus dhala Yohaan doḵkin ka nyaŋ’ko’d bway Pa Urushaliim mo, mmoṯor gwom ’borga/ eya ris pa gi ’Kwani gi Pan Saamira mo be.

P̱ilibbus Dhali Wathi/ Gi Paŋ Gale/ Jin Ta Mantil Mo

26 I'deshesan aman'doyu gwo gi Tap̱a ki owa P̱ilibbus gwo mo ki, "Cuyi mis mo ma dhali yayi 'kup̱ki ’k̄o’d gwar ka bimporos ki bway jin ya’d ka luŋgu’b ’peni Pa Urushaliim mo ntagi Paŋ Gassa mo." (Bway yan a'di di'd e mombwaasho mo.) 27 A’di cuki mis mo dhali ya mo. Dhali hili mo mo ma, Wathi/ gi Paŋ Gale/ di’d jin ta mantil mo, dhali jin ta tap̱a jin ca'd ’pena Kandaaka mo, a'bom jin ta'da maliḵ gi 'Kwaniŋ Gale/ mo. A'di ta'da mandhuwa guurush piti 'baar mo. A'di si’da/ yayi'di Pa Urushaliim mmoluŋ mo be. 28 Dhali a'di doḵki'd ka nyaŋ'ko'd mo dhali c̱a'bki’d ibwaman ma arabiyyam piti jin dira shumarum mo, dhali a'di deŋki gwo ma Ishaya e jin ta'da manc̱i gwon dhamo/ mo.

29 Dhali Shi/in Dhelela dhelel oki'da P̱ilibbus gwo mo ki, "Yayi ima'dan mo dhali ’dishi a/arabiyya yan is jin dira shumarum mo." 30 Wakana P̱ilibbus guski’di a’di mo, dhali ciḵ gwo jin deŋkina a'di e 'pena Ishaya jin ta'da manc̱i gwon dhamo/ mo, dhali o a’di gwo mo ki, "A /e mishi gwo 'ban jin deŋkina /e e mo 'taa? "

31 Yan'ko'd a'di ki o gwo mo ki, "Miga/ mish kata mo, isi ciki/ wathiŋ kamu/ a'di midi ṯorki aha/ mo?" A’di yuḵki'da P̱ilibbus mo mmose bwamana arabiyya jin dira shumarum mo dhali nyaḵ c̱a’b ki a’di mo

be. 32 Dhali gwo ’peni Gwo ma Arumgimis jin 'kwaru jin deŋkina wathi/ gi paŋ Gale/ e mo tani wa cikise/ mo ki,

> "A'di suskunu me'd k̲a'bal e mo jin 'ci̲th̲u to 'kus mo,
> dhali me'd ari k̲a’bal jin c̲a'bki shwam ibwambora man'ci̲th̲a amur piti mo,
> wakan a'di diki k̲a'd 'twam piti mo be.
> 33 E mo ma 'the is gi mii ma k̲ar/e piti mo tani k̲alkunu 'peni a'di mo.
> Kaja a'di imidi c̲i gwo ki lala’th gom emen piti mo?
> Haali/ mondiki/em piti k̲alkunu mo'peni mony’cesh yansan mo."

34 Wakan wathi/ jin ta mantil oki'da P̲ilibbus mo, dhali o gwo mo ki, "Aha/ do̲t̲kina /e mo, t̲ori aha/ gwo mo ma kaja a'di jin ta'da amanc̲i gwon dhamo/ jin walkina gwo yansan mo, is piti mo 'taa, walla wathiŋ kamu/ mo?" 35 P̲ilibbus t̲elki mii 'pen mmowal ’twa/ mo, dhali t̲el 'pen ki gwo ma Arumgimis yan jin 'kwarkunu mo a'di ki c̲i a'di gwo gom gwom 'borga/ ma Yesus mo be. 36 Me'd jin iikina uni e bway tur mo tani, uni p̲u’dkin e yi’deŋ kamu/ mo dhali wathi/ jin ta mantil ki o gwo mo ki, "Hili mo mo ma, yi'de/ di'di mahan mo. Ata non aha/ 'peni mo mii ki yi'de/ mo?" 37 P̲ilibbus ki o a’di gwo mo ki, "Wak̲ki/ /e gam gwo is ka dum pini ’baar mo tani, /e minu mish mii ki yi'de/ mo." Dhali wathi/ gi paŋ Gale/ thok̲ gwo mo ki, "Aha/ gama gwo is ka Yesus K̲ris̲t̲h̲os ta Ya/ ma Arumgimis mo be." 38 Wakan wathi/ gi paŋ Gale/ k̲anki gwo ka arabiyya jin dira shumarum minu dosh mo. Uni thulkin ka luŋgu'b bway yi'de/ mo, P̲ilibbus uni su/ ki wathi/ jin ta mantil mo, dhala P̲ilibbus miiki a’di ki yi’de/ mo be. 39 Ki uni sekin ka pije/ 'peni yi'de/ mo tani, Shi/in gi Tap̲a borki'da P̲ilibbus mo, dhali wathim mantil diki p̲ar a'di e dok̲/e mo, hili/ a'di yaki'd ki bway piti ki bwam’boro'd mo. 40 Hila P̲ilibbus piki'd e Pa Ashduu'd mo dhali a'di yaki'd ki tur e bampa/ c̲aan mo, mmo̲t̲or gwom 'borga/ eya ris 'peŋkuman bampa/ mo ntagi a’di p̲u'dki’d e Paŋ Kaysariyya mo be.

Mii Gun Miinu Mo 9

Mo jin Ṯu’k ma Shawuula Du Is mo

1 Hila Shawuul, naskina/ walki gwo shigga/ ntagi gwo jin 'koshuwa 'kosh apo/ imanciḵ gwo gi Tapa mo, a'di yaki'd bwaya gasiis jin ca'd mo 2 dhali doṯ a'di awarka/ gom gu'b gi montul e pan Dimashga/ mo, wakan waḵki/ a'di midi 'taki gam kun tiya kun ta 'kwani gi Bway yan mo tani, waḵki/ uni tana gwaṯh mo walla up mo tani, a'di midi 'taki bu'th uni mmodeḵ mo dhali susu e Pa Urushaliim mo be. 3 Me'd jin yakina a'di mo tani, mii a'di miiki'd ki a'di 'dishki Pan Dimashga/ is mo, ki jahanne/ mo tani moŋkush 'twaḵki mo mo mmo'kam a’di is 'peni momis mo; 4 dhali a’di biṯki'da powa 'cesh mo dhali a'di ciḵki ’twa/ mmo/o a'di gwo mo ki: "Shawuul, Shawuul, ata ṯoca /e Aha/ 'kus kan mo?" 5 Dhala Shawuul thoḵki gwo mo ki, "/E tana ja mo, Tapa?" Tapa ki o gwo mo ki: "Aha/ tana Yesus, jin ṯoca /e 'kus mo; 6 hili cuyi /e mis mo ma, dhali yayi mmociç 'peŋkuman bampa/ mo, dhali a’di minu ṯorki /e mo a'di jin mina /e mii mo be." 7 Dhali 'kwaniŋ gwaṯh kun nyaḵki ii ibway ki a'di mo tani doshkin ki shwam mo, mmociḵa uni 'twa/ jin walki'd mo, hili uni 'koki mish wathiŋ kamu/ mo. 8 Hila Shawuul cuki mis 'pena 'cesh mo, dhali ki a'di ḵa’dki em piti mo tani, a'di diki mish toŋkamu/ mo; wakan uni suski a'di ki me'd mo dhali sus a'di e Pan Dimashga/ mo be. 9 Goma cimi kwara mo tani a'di diki'd ki dargi mish mo mo, dhali a'di diki shwa to mo walla pi to mo be.

10 I'dishesan amanciḵ gwoŋ kamu/ di'd e Pan Dimashga/ jin yuḵu gway ka Hananiyya mo. Tapa oki a'di gwo ki tonyjan mo ki, "Hananiyya!" A'di ki o gwo mo ki: "Hili mo mo ma, aha/ dina imahan mo, Tapa."

11 Dhali Tapa ki o a'di gwo mo ki, "Cuyi mis mo ma, dhali yayi 'kupki bway jin yuḵu ka Doshki Dhi'c mo, dhali e gu'b ma Yahuusa mo tani ŋapi wathi/ 'peni Pan Tharsuus jin yuḵu ka Shawuul mo, haali/ a’di 'thoki’d mo.12 A'di mishki wathi/ jin yuḵu ka Hananiyya ki jan mo mmoseyi bwaman gu'b mo dhali he'th me'd piti apo/ a'di mo, wakan ki a’di midi 'taki mish mo mo doḵ/e mo be."

13 Hila Hananiyya thoḵki gwo mo ki, "Taṗa, aha/ ciḵa gwo 'peni ’kwani ka ris gom wathi/ yan mo, gom miim piti wa'di shi/ kagahara/ yisa kun miikina a’di e'kwanim pini kun dhuna /e ki she/ gi dhelel dhelel e Pa Urushaliim mo. 14 A'di taki'd gi moshirr 'peni igasiis kun can mo mmodeḵ 'kwani ka 'deṭe/ 'deṭe/ imahan kun yerki gway pini mo."

15 Hili Taṗa oki a'di gwo mo ki, "Yayi mo, haali/ a'di ta toŋ'kul bwam pem jin kwanykika/ mo, mmoḵal gway pem ibwambori 'kwanin tiya kun 'koki ta ’Kwani Yahuuda/ mo dhali imaliḵ mo dhali uc̱i ma Israyiil mo; 16 haali/ Aha/ mina ṭor a'di to ki nyanye/ jin midi 'kosh a'di is ka nyor mo gom gway pem mo be."

17 Wakana Hananiyya yaki'd mo, dhali ciḉki gu'b mo. Dhali he'th a'di me'di is mo, a'di ki o a'di gwo mo ki, "Akam pem ka Shawuula, Taṗa jin ta'da Yesus, jin piki /e i is ibway jin yayina /e mo tani, ṭu'cki aha/ ki yayu/ i /e mo, wakan ki /e mini bu'th mo mish mo mo dhali ki /e minu ’tu’d mo ki Shi/in Dhelela dhelel mo." 18 Dhali ki jahanne/ to jin wana e ka p̱ampara/ biṭkin 'peni e ma Shawuul mo, dhali a'di bu'thki mo misẖ mom piti mo; dhali a'di cuki mis mo dhali a'di miikunu ki yi'de/ mo; 19 dhali a'di shwaki toṇṭe/ mo dhali a'di 'bi'thkina is mo.

Shawuul A'di Ḉiki Gwo E Pan Dimashga/ Mo

A'di c̱a'bki’d nyaḵki imanciḵ gwo e pan Dimashga/ acim ka hony/e mo be. 20 Dhali ise/ a’di ṭorki gwo ma Yesus e gu'b gi montul is mo, mmo/ o gwo mo ki a'di ta Ya/ ma Arumgimis mo be. 21 Uni 'baar kun ciḵki a’di mo tani merkin kagahara/ mo dhali o gwo mo ki, "A'di diki ta wathi/ yan jin 'ce'dki uni sho'k e gu'b gi montul is e Pa Urushaliim mo uni kun yerki gway yansan mo 'taa? A'di p̱u'dki'di mahan mo mmo'do uni mondeḵ is bway igasiis kun can mo."

22 Hila Shawuul taki'd gi mom'bi'th ki nyanye/ ki nyanye/ mo, dhali a'di raḵki mo ma c̱is ibwamani ’kwani Yahuuda/ kun ’kon e Pan Dimashga/ mmonyo/ gwo ka ḵar/e ka Yesus yan ta'da Ḵristẖos mo be.

Shawuul A'di Yeki'd Mo 'peni 'kwani Yahuuda/ Mo

23 Ŋ'koda cim tana ris mo tani, 'Kwani Yahuuda/ wu'thki gwo imoṇṭal 'de/ mmo'kosh a'di jwa mo. 24 Hili gwo wu'th buni mishkin ma

Shawuul mo. Uni timki 'twaŋkala goŋ ki montee dhali ki mon'thiny ilu/ mo mmo'taki 'kosh a’di jwa mo be. 25 Hili imanciḵ a'di gwo suski a'di mon'thiny mo dhali thul a'di ka 'cesh ka shi/ ki eŋ 'kuṗa gaŋgara/ ma goŋ mo, mmothul a'di ka nura/ mo be.

Shawuul A'di Diki'd E Pa Urushaliim Mo

26 Ki a’di ṗu'dki'd e Pa Urushaliim mo tani, aShawuul palki mii mo mmogam me'd nyaḵki imanciḵ gwo mo, hili uni 'baar ḵo/ki a'di mo, mmo'koki gam gwo is ki a’di ta'da manciḵ gwo mo be. 27 Hila Barnaaba bu'thki a'di mo dhali sus a’di e imandhunu ki she/ mo, dhali ṯorki uni gwo gom mii jin mishkin ma Shawuul Taṗa e bway tur mo dhali ki Taṗa walki 'twa/ i a’di mo, dhali e Pan Dimashga/ mo mii jin ṯorkin ma Shawuul gwo ki dargi monyju/ ki gway ma Yesus mo be. 28 A'di diki'd nyaḵki uni mo, mmoya bwaman dhali ya ka pije/ ka kukul is e Pa Urushaliim mo. A'di walki 'twa/ ki dargi monyju/ ki gway gi Taṗa Yesus mo, 29 dhali su'kkin ki gwo ka rem'kuṗ nyaḵki 'Kwani Yahuuda/ kun ta 'Kwaniŋ Girgi mo; hili uni 'kokin mmopal mii mmo'kosh a'di jwa mo. 30 Ki ikam piti mishki mii yan mo tani, uni suski a’di ka luŋgu'b e Paŋ Kaysariyya mo dhali ṯu'c a’di mmoya Pan Tharsuus mo be. 31 Dhali wakan, aḵaniisa e Pa Yahuudiyya 'baar mo, dhali Pany Jaliil mo, dhali Pan Saamira uni itakin gi moŋḵu'th is mo dhali uni nyaŋkunu mo; dhali, iikin ki moŋḵo/ gi Taṗa mo dhali e momalas gi Shi/in Dheleladhelel mo, aḵaniisa caki'd ki mo mar is mo be.

Iniyaas A'di Waḉkun Mo

32 Shwane/ mii yan a'di ṗu'dki'd mo, me'd jin yakin ma Buṯurus ki yampe e bwampa/ 'baar mo tani, a'di yaki'd ka luŋgu'b si'da/ e uni ma Arumgimis kun dhunu ki she/ ki dhelel dhelel mo uni kun 'kon e Pan Ludda mo. 33 Imun mo tani a'di gamki wathiŋ kamu/ jin yuḵu gway ka Iniyaas mo, jin ishki 'ko’da cim piti gom yili pekwara mo, haali/ a'di muṯkina is mo be. 34 Buṯurus oki a’di gwo mo ki, "Iniyaasa, Yesus Ḵrisṯhos waḉki /e mo. Cuyi mis mo ma dhali thosona cim pini mo," dhali ise/ a'di cuki mis mo. 35 Wakan aris 'kwani ka 'deṯe/ 'deṯe/ kun ’kokin e Pa Ludda mo dhali e Pa Saruun mishki wathi/ mo dhali uni ṯu’kkin e Taṗa mo be.

Thabiṯha A'di Ṯu'kkunu Is Mmodi ki E Mo
36 Shwane/ amanciḳ gwoŋ kamu/ diki'd e Pa Yaapa jin yuḳu ka Thabiṯha (jin ta gi 'pemen ki 'twam buni jin yuḳu ka "Ghasaala mo") A’bom yan ’tu’du/ ka ṯuca ’borga/ mo dhali miiki dhan mii kun miikina a'di gom ’kwani gun hatha’ko’d mo. 37 Dhali a’di 'disha 'twa/ ka cim gwansan ka yim 'ba'thki'd mo dhala yim wuki’d mo; ki uni upki a'di is mo tani, uni ki 'thi a'di e gu'b jin nyaŋu ka maḳampo/ mo. 38 Pa Ludda a'di 'dish Pa Yaapa is mo, dhali imanciḳ gwo ciḳki gwo ka Buṯurus di'di mun mo tani, uni ki hash 'kwanin su/, mmo/ii i a'di mmodi'b a'di is ki gwo mo ki: " Dhalku/ ki miiya diṯe/ mmonyaḳ ya ki am mo." 39 Buṯurus cuki'd mo dhali yaki'di nyaḳki uni mo. Ki a'di pu’dki'd mo tani, uni suski a'di e gu'b jin nyaŋu ka maḳampo/ mo, dhala ris up kun wuna ikaṯhim buni doshkini 'ko'd gwari a'di mmoko mo, mmoṯorki a'di burrinyen tura bi mo dhali burrinye/ kun hidhuwa po/ tiya kun thosonkin ma Ghasaala ki a'di nyaḳ di ki uni mo. 40 Hila Buṯurus urki uni 'baar ka pije/ mo, dhali a’di ca'bki'd ki jiŋ 'kupa'dupun mo, dhali 'thoki'd mo; yan'ko'd, a'di ṯu'ki'd 'kupki buŋgwar is mo, a’di ki o gwo mo ki, "Thabiṯha, cuyi mis mo ma." Yan'ko'd a’di ḳa’dki em piti mo, dhali ki a’di parki'da Buṯurus e mo tani a'di cuki mis mo. 41 Yan'ko'da Buṯurus ciki'da yim me'd piti mo dhali 'de’k a’di ki mis mo; dhali ki a'di yuḳki 'kwani ma Arumgimis kun dhunu ki she/ ki dhelel dhelel mo dhali up kun wuna ikaṯhim buni mo tani, a'di ki ṯor uni ayim ki a'di di'd ki e mo be. 42 Dhali a’di warki'd ki mii yan jin mishu ki lala'th e Pa Yaapa 'baar mo, dhali 'kwani ka ris gamki Tapa gwo is mo. 43 Dhali a’di warki’d ki mo jin ca'bkina a’di ka cim ka ris e Pa Yaapa mo nyaḳka Simaan, jin ta'da manḳucur yiṯ mo be.

Mii Gun Miinu Mo 10

Buṯurus Dhala Ḳarniliyuus Mo
1 Shwane/ wathiŋ kamu/ diki'd e 'peŋkuman bampa/ gi Paŋ Ḳaysariyya mo, jin yuḳu gway ka Ḳarniliyuus, jin ta'da mancil ma askar iss 'kwanimpa imudhe'd ki mo jin yuḳu ki mo jin jin ma askar aji eya Ithaliya mo be. 2 A’di ta wathiŋ gayiin mo, dhali a’di ta a'di jin ḳo/ki'da Arumgimis uni ki kuŋ gu'b piti ilu/ i’baar mo, dhali jin ci tom piti kagahara/ gom ’kwani kun hatha’ko’d mo, dhali ’thoki'da

Arumgimis isa yempa/ mo. 3 Ki mo wana e ka tente/ kwara mo tani, a'di parki tonyjan ma aman'doyu gwo ma Arumgimise e eya tente/ mmoyayu/ bway a'di mo. Aman'doyu gwo ki o a'di gwo mo ki, "Karniliyuus!" 4 Karniliyuus hilki'da man'doyu gwo ka 'thime/ mo dhali a'di ko/ki is mo dhali o gwo mo ki, "Ata 'dan Tapa?"

Dhala man'doyu gwo ki o a'di gwo mo ki, "Mon'thom pini dhali to kun cina /e cuki mis me'd to jin cinu ki me'd mmoka e ibwambor ma Arumgimis mo. 5 Dhali shwane/ hashki 'kwaniŋ gwath mmo/ii bway 'peŋkuman bampa/ gi Pa Yaapa mo mmosusi wathi/ jin yuku ka Simaan jin yuku ki gwaya kamu/ ka Buturus mo. 6 A'di ca'bki'd nyakka Simaan jin ta'da mankucur yit mo, jin dina gu'b piti iyana gap mo."

7 Ka man'doyu gwo jin walki 'twa/ i a'di yaki'd 'peni a'di mo tani, aKarniliyuus yukki imanmii to gi gu'b piti isu/ mo, dhala askara kamu/ 'peni bwamani uni gwansan jin ta'da gayiin jin miiki a'di to mo. 8 Dhala Karniliyuus torki uni gwo 'baar mo gom to jin miiki'd mo dhali a'di ki dhu uni 'pen bway pa Yaapa mo.

9 Dhali ka cim jiŋ 'ko'd mo ki mo wana e ka tente/ ibwaŋ'kup mo, me'd jin iikina uni e bway buni mo dhali 'dish 'peŋkuman bampa/ is mo tani, Buturus seki 'kuŋgu'b mmo'tho mo. 10 Dhali yan'ko'd a'di 'kosha te/ mo dhali ŋapki to mmoshwa mo tani, hili ki 'kwani 'kon mmo'cok maa mo tani, a'di bita is jwa mo, 11 dhali a'di hilki momis ka'du mo dhali toŋ'kul bwaŋ kamu/ thulki'd mo, jin ta to jin wana e ki dhan burrinye/ jin yayi'd ka 'cesh mo, jin thulkunu ka 'cesh ki shem 'pena bin doŋgon mo. 12 E a'di mo tani aris to/e kun 'kona e ki she/ ki she/ kun 'kona sho'k do doŋgon mo dhali to kun parana 'cesh mo, dhali 'dii kun peni mis mo be. 13 Yan'ko'd 'twa/ pu'dki'di a'di mo ki: "Cuyi mis mo ma, Buturus, 'Koshi ma dhali 'kayi mo."

14 Hila Buturus ki o gwo mo ki, "Yisa wakana, Tapa; haali/ aha/ dina ki 'ka toŋkamu/ tal 'de/ ki sule/ jin nyo/a nyo/ mo walla jin diki dhelel mo."

15 Dhali 'twa/ pu'dki'di a'di dok/e me'di su/ mo ki: "To jin thosonkin ma Arumgimis ki dhelel dhelel mo tani, dhalku/ ki kar a'di ki to jin ga/u mo ma." 16 Mii yan miikunu me'di kwara mo; yan'ko'd ki

jahanne/ toŋ'kul bwa bu’thkunu bway momis ka nyaŋ'ko'd mo. 17 Dhali ka Buṯerus dumpulki'd kagahara/ gom tonyjan yan jin p̱arkina a'di e mo tani, hili mo mo ma, ’kwaniŋ gwaṯh kun ṯuckin ma K̲arniliyuus ki iiku/ mo doshkoni bwambori ’twaŋkal gu'b mo, ŋ'ko'd ki uni doṯki bway buni gom gu'b mo. 18 Uni yuk̲kina yuk̲ mo dhali doṯ gwo mo wak̲ki/ a'di ta'da Simaan, jin yuk̲u ki gwaya kamu/ ka Buṯurus si'da/ mo, a'di diki'd imaṯṯaan mo.

19 Ka Buṯurus naskina/ di’d mmokulum gwo gom tonyjan ibwa mo tani, Shi/in oki a'di gwo mo ki, "Hili mo mo ma, 'kwaniŋ gwaṯhi kwara ŋap̱ki /e mo. 20 Cuyi mis mo ma dhali thuli ka 'cesh mo dhali yayi nyak̲ki uni mo. Dhali dhalku/ ki ush mmoya nyak̲ki uni mo, haali/ aha/ a'di hashkina uni mo be."

21 Wakana Buṯurus thulki'd ka ’ceshi 'kwani mo dhali o gwo mo ki, "Aha/ tana a’di jin ŋap̱a um mo. Um iiyin kata?"

22 Uni oki gwo mo ki, "K̲arniliyuus jin ta’da mancil ma askar iss 'kwanimpa imudhe'd, a'di jin ta wathi/ jin mii'd ka k̲ar/e mo dhali jan 'de/ jin k̲o/ki'da Arumgimis mo, dhali jin maŋa kal gi 'kwani Yahuuda/ 'baar mo, a'di jin ye'thkunu sho'k ka man’doyu gwo jin dheleladhelel mmohashi aman gom /e mmoyayu/ e gu'b piti mo, wakan ki a'di midi cik̲ gwo 'peni /e mo." 23 Wakana Buṯurus yuk̲ki uni bway bwaŋ gu'b mo dhali 'ko nyak̲ki a'di mo.

Dhali ki mon'thamo/ mo tani a'di cuki mis mo dhali ya nyak̲ki uni mo, dhali kun tiya 'pena wak̲ buni ’peni Pa Yaap̱a nyak̲ki ii ki a'di si'da/ mo be. 24 Dhali ka cim jiŋ 'ko'd mo tani uni p̱u'dkin e Paŋ K̲aysariyya mo. Dhala K̲arniliyuus di'd mmoc̱or uni mo; a'di yuk̲ki 'kwani ma bas piti imonṯal 'de/ mo dhali imugum piti kun 'disha 'dish ki a'di mo be. 25 Mii yansan p̱u'dki'd i mo c̱aan ka Buṯurus cic̱ki gu'b mo tani, aK̲arniliyuus gamki a’di 'kup̱ mo dhali biṯki'da’cesh isho'k piti mo dhali luŋ a'di mo. 26 Hila Buṯurus 'de'kki a'di ki mis mo, mmo/o gwo mo ki, "Cuyi mis mo ma! Aha/ ki is pem si'da/ tana wathi/ mo."

27 Ka Buṯurus naskina/ di'd mmoṯora ṯor nyak̲ki a'di mo tani, a'di seki bway bwaŋ gu'b mo dhali gam 'kwani ka ris tulki is imonṯal 'de/ mo. 28 A'di ki o uni gwo mo ki, "Um ki is bum mishkin ki a'di diki ta gwoŋk̲an gom wathi/ Yahuuda/ mmo'dish is mo walla mmodi nyak̲ki

wathi/ gi bampaŋ kamu/ mo. Hili Arumgimis ṯorki a'di mo ki aha/ mina diki yuḵ wathiŋ kamu/ ṯal 'de/ ki jin nyo/a nyo/ mo walla jin diki dhelel mo. 29 Gom kan a'di yayika/ ki dargi gwondhaŋ mo, me'd jin hashkunu aha/ gom /e mo. Wakan aha/ doṯkina /e mo ki atinta hashkina /e gwo gom aha/ mo."

30 Ḵarniliyuus oki gwo mo ki: "Acimi doŋgon jin peki'd ntaga tente/ yansan mo tani, aha/ dina mmo'tho ka tente/ pedoŋgon e gu'b pem mo; dhali hili mo mo ma, wathi/ doshki'd ibwambori aha/ ki burrinye/ i is ki ra/ ra/ mo. 31 A'di o gwo mo ki, ' Ḵarniliyuus, mon'thom pini a'di ciḵkin ma Arumgimis mo, dhali to kun c̣ina /e mo tani kaki'da Arumgimis e gom /e mo. 32 Wakan hashki jan 'deŋkamu/ e Pa Yaap̣a mo, dhali yuḵa Simaan jin yuḵu ki gwaya kamu/ ka Buṯurus mo. A'di diki'd e gu'b ma Simaan jin ta'da manḵucur yiṯ iyana gap̣ mo.' 33 Wakan ki jahanne/ aha/ hashkina gwo gom /e mo. /E miin ki 'bore/ mmoyayina /e kan mo. Dhali shwane/, ana 'baar mo imahan 'kona e buŋ'kus ma Arumgimis mmociḵa ris to kun ḵankina Tap̣a /e gwo mmo/ o mo."

Buṯurus A'di Ṯorki Gwo E Gu'b Ma Ḵarniliyuus Mo

34 Yan'ko'da Buṯurus ḵa'dki 'twam piti mo dhali o gwo mo ki, "Ka jiŋ gana/ aha/ misha gwo 'ban mo ka Arumgimis diki mii mii ka gwar 'de/ gom 'kwani mo. 35 Mmodhal mii e i is mo, eya ris kal gi 'kwani ka 'deṯe/ 'deṯe/ kun ḵo/ ki a'di mo dhali mii to kun tana ḵar/e mo tani a'di misha a'di bu'th mo be. 36 Um mishki gwo jin hashkina a'di e 'kwani ma Israyiil mo, ki a'di c̣iki gwom 'borga/ gi moŋḵu'th is eya Yesus Ḵristhos mo, a'di jin ta Tap̣a gom 'kwani 'baar mo--- 37 um ki is bum mishki to jin bu'thki mo mo, jin miiki'd ki lala'th e Bampa/ Yahuudiyya 'baar mo, mmoṯel 'pen 'peni Pany Jaliil mo, ŋ'ko'di gwo jin miin ma Yohaana mii ki yi'de/ jin c̣inu mo; 38 to jin miiki'd goma Yesus gi Pa Naasira mo, mmo'koshkin ma Arumgimis a'di is ki Shi/in Dheleladhelel mo dhali ki mom'bi'th mo. A'di jin maŋaski'd ki mis mmomii mii kun 'boron mo dhali mmowac̣a ris 'kwani kun bul ma ruma 'cesh 'twa/ a'cesh mo, haali/ Arumgimis di'd e a'di mo be. 39 Dhali am tana iman o gwo goma ris to gwansan kun miina a'di mo, e bampa/ gi 'Kwani Yahuuda/ mo dhali e Pa Urushaliim si'da/ mo. Uni 'koshki a'di jwa mo mmoshir a'di ap̣o/ cwa mo, 40 hili Arumgimis

'de'kki a'di mis ka cimi kwara mo dhali ṯor a'di eya tente/ mo, 41 yisa ka ris 'kwani ’baar mo, hili ki iman o gwo kun kwanykin ma Arumgimis nṯwa/a/ mo---ki aman kun nyaḵa to shwa dhali p̱i to nyaḵki a'di mo ŋ'ko'di a'di piki'd 'peni mowu mo be. 42 A'di ḵanki am gwo mmoṯorki 'kwani mo dhali ṯe gwo mo ki a'di ita a'di jin kar ma Arumgimis mmota aman dwall gwo gom uni gun 'kon ki e mo dhali uni gun wukin mo. 43 Gom a'di mo tani aris imanc̱i gwon dhamo/ uni ṯeki gwo mo, ki aris 'kwani 'baar ka 'deṯe/ 'deṯe/ kun gam a'di gwo is mo tani bu'thki moŋgwam gom miinthus ki gway piti mo be."

'Kwani Gun 'Koki Ta 'Kwani Yahuuda/ Bu'thki Shi/In Dheleladhelel Mo

44 Ka Buṯurus naskina/ di'd mmo/o gwo gwansan mo tani, Shi/in Dhelela dhelel p̱u'dki'da p̱owa ris uni gwansan kun ciḵki gwom piti mo be. 45 Dhal̄i 'kwani ̄kun ta uni kun tana anonshe/ kun 'ciṯhu amunyjal yis mo tani gamki gwo is mo---uni gwansani 'baar mo kun iikin nyaḵka Buṯurus mo tani---merkin kagahara/ mo, haali/ to jin c̱inu ki Shi/in Dhelela dhelel a'di gac̱ki'da p̱o/ 'kwani kun 'koki ta 'Kwani Yahuuda/ si'da/ mo. 46 Haali/ uni ciḵki uni gwansan kun 'koki ta 'kwani Yahuuda/ mmowal 'twa/ ki 'twan tiya mo dhali maŋa Arumgimis mo. Dhala Buṯurus thoḵki gwo mo ki, 47 "A/ mina wathiŋ kamu/ non yi’de/ 'peni 'kwani gwansan mo wakan ki uni minu 'koki mii ki yi’de/ mo, 'kwani gwansan kun bu'thki Shi/in Dhelela dhelel me'd ana mo 'taa?" 48 Yan'ko'd a'di ḵanki uni gwo ki uni minu mii ki yi'de/ ki gway ma Yesus K̲risṯhos mo. Dhali uni ŋap̱ki a'di mmoc̱a'bi nyaḵki uni goma cim ka ris mo be.

Mii Gun Miinu Mo 11

Buṯurus A'di Lolop̱ki'da K̲aniisa Gwo E Pa Urushaliim Mo

1 Shwane/ imandhun̄u ki she/ mo dhali ikama tiya kun 'kokin e Bampa/ Yahuudiyya ciḵki gwo ki 'kwani kun 'koki ta 'Kwani Yahuuda/ si'da/ bu'thki gwo ma Arumgimis mo. 2 Ka Buṯurus yaki'd 'kup̄ki Pa Urushaliim mo tani, uni kun tana nonshe/ kun 'ciṯhuwa munyjal yis su'kki a’di ki gwo mo; 3 uni oki gwo mo ki, "/E nyaḵki di ki 'kwani gun 'konu ki 'ciṯha munyjal yis mo dhali shwa to nyaḵki uni mo!"

4 Hila Buṯurus ṯelki mii ’pen mmoṯor uni 'pemen gwo ka roṯẖam p̄o/ mo, mmo/o gwo mo ki: 5 "Aha/ 'thokina e 'peŋkuman bampa/ gi pa Yaap̄a mo, dhali e is pem jin biṯaa/ jwa mo tani aha/ p̄arkina tonyjan e jin̄ ta toŋ'kul bwa jin thulki'd ka 'cesh mo, jin wana e ki dhan burrinye/ jin dhalunu me'd ka 'cesh ’peni momis ki shem 'pena bi idoŋgon mo. A'di thulki'di aha/ mo be. 6 Aha/ hilkina a'di ka ’thime/ mo dhali aha/ kulumkina gwo gom a'di mo. Aha/ mishkina to/e kun ’kona sho'k do doŋgon kun ta kuny 'cesh mo, dhali tombwaasho mo, dhali to kun parana 'cesh mo, dhali ’dii kun p̄eni momis mo be. 7 Yan'ko'd aha/ ciḵkina 'twa/ si’da/ jin o aha/ gwo mo ki, ' Cuyi mis mo ma, Buṯurus; 'koshi ma dhali 'kayi mo!'

8 Aha/ ona gwo mo ki: ' Yisa wakana, Tap̄a; haali/ toŋkamu/ jin diki dhelel walla jin nyo/a nyo/ diki ciç bwan 'twam pem me'd 'deyi.' 9 Hili 'twa/ thoḵu me'di su/ 'peni momis mo ki, ' To jin thoson ma Arumgimis ki dhelel dhelel mo tani, /e mini mii diki kar a'di ki to nyogga/ mo.' 10 Mii yansan miiki'd me'di kwara mo, dhali yan'ko'da ris to doḵkunu bway momis doḵ/e mo.

11 Dhali hili mo mo ma, 'kwaniŋ gwaṯẖi kwara doshkin ibwambori gu’b jin ’kona aman nycine/ mo tani; uni hashunu mo 'peni Paŋ K̲aysariyya i aha/ mo. 12 Dhali Shi/in ṯu'cki aha/ mmonyaḵ ya ki uni mo, dhali ki aha/ mina dargi gwon dhaŋ gom uni mo. Dhali unim pe'de/ gwansan si’da/ 'pena waḵ mo tani nyaḵki ii ki aha/ mo, dhali am sekina gu’b gi wathi/ mo be. 13 A'di ṯorki am gwo mmop̄arkina a'diya man’doyu gwo e mo mmodosh igu'b piti mo dhali o gwo mo ki, ' Hashi 'kwaiŋ gwaṯẖ e Pa Yaap̄a mo ma dhali susa Simaan ka nyaŋ'ko'd jin yuḵu ki gwaya kamu/ ka Buṯurus mo. 14 A'di midi ṯor /e gwo jin midi woṯẖ /e mo---/e dhali ki kuŋ gu'b pini ilu/ mo.' 15 Me'd jin ṯelkika/ gwo 'pen mmowal 'twa/ e uni mo tani, Shi/in Dheleladhelel p̄u'dki'da p̄o/ uni mo, isi me'd jin yakina a'di ap̄o/ ana ka muŋ'kup̄ mo be. 16 Aha/ kakina gwon Tap̄a e mmo/ona a'di gwo mo ki, ' AYohaan ka jiŋ gana/ mii’da mii ki yi’de/ mo tani; hili um minu mii ki Shi/in Dheleladhelel mo be.' 17 Dhali waḵka Arumgimis c̄iki uni to jin c̄inu ki me'd kansan mo tani me'd jin miina a'di si'da/ gom ana ki ana gamkina Tap̄a Yesus jin ta'da K̲risṯẖos gwo is mo tani, aha/ tana aja sa/, jin migā/ mish roc̄a Arumgimis mo?" 18 Ki uni ciḵki to gwansan mo tani, uni 'koki thoḵ gwoŋ kamu/ mo, hili uni karkina Arumgimis

ki ca mo dhali o gwo mo ki, "Wakan Arumgimis a'di ci̲ki mo jin rijuwa du is gom mondiki/e gi ’kwani kun 'koki ta 'Kwani Yahuuda/ si'da/ mo be."

Aki̲aniisa E Pa Anthaakiya Mo

19 Shwane/ uni gwansan kun ce̲kerkunu bwa ki monto'c bwa jin piki’d apowa Isti̲panuus mo tani peperki'd mo ki si'd si'd ntagi Pam Piniikiya mo, dhali Paŋ Kuprus mo, dhali Pa Anthaakiya mo, mmo/o gwo jasi e 'kwani Yahuuda/ mo. 20 Hili kun tiya, 'peni 'kwani gi Paŋ Kuprus mo dhali Paŋ Ki̲erawaan mo, pu'dkin e pa Anthaakiya mo, mmoto̲r gwo si'da/ e 'Kwaniŋ Girgi mo, dhali mmoto̲rki uni gwom 'borga/ gi Tapa Yesus mo be. 21 Me’d gi Tapa a'di diki'd e uni mo; adhana waambuhany 'kwani caaca kun gamki gwo is mo dhali tu'k e Tapa mo. 22 Dhali gwom 'borga/ gom uni pu'dki’di bwany'ce ma ki̲aniisa jin di’d e Pa Urushaliim mo, dhali uni hashkina Barnaaba ntagi Pa Anthaakiya mo. 23 Ki a'di pu'dki'd mo dhali misha 'the ma Arumgimis mo tani, a'di 'kunykina bwa mo dhali a'di 'bi'thki uni 'baar adu is mo mmo'ko nyaki̲ki Tapa ka dun 'de/ mo. 24 Haali/ a'di ta wathi/ jin 'boro’d mo dhali jin 'tu'du/ ki Shi/in Dheleladhelel mo dhali ki moŋgam gwo is mo, dhali 'kwani ka ris markunu is e Tapa mo be. 25 Yan'ko'da Barnaba yaki'd bway Pan Tharsuus mmoŋapa Shawuul ki 'bore/ mo. 26 Ki a'di gamki a'di mo tani, a'di ki sus a’di e Pa Anthaakiya mo. Dhali a'di warki'd ki mo jin 'baarkina uni yil 'de/ mmotul is imonta̲l 'de/ nyaki̲ka ki̲aniisa mo dhali to̲rki 'kwani gwo ka ris mo. Dhali imanci̲ki̲ gwo yuku gway ka Ki̲risthiyan e Pa Anthaakiya ntwa/a/ mo be.

27 Dhali ka cim gwansan tani imanci̲ gwon tiya iiyin ka luŋgu'b 'peni Pa Urushaliim e Pa Anthaakiya mo. 28 Dhali jan ta̲l 'de/ 'peni uni, doshki’d ki mis jin yuku ka Aghabuus mo, dhali to̲r gwo gom miimer jin misha a'di ki Shi/in ki dhan te̲/ caaca midi di apo/ mony’ceshi ’baar mo. Jin bu’thki mo mo ka tee ma Kuludiyuus mo. 29 Wakan imanci̲ki̲ gwo i'baar mo ki 'beles, me'd jin mishu a’di mii mo tani, uni ona bwa ki hash mowoth kun tula uni is gom ikam e Pa Yahuudiyya mo. 30 Uni miiki to yansan mo; uni hashkina guurush e 'kwaniŋ gwanyjaka/ ki me’d ma Barnaaba dhala Shawuul mo be.

Mii Gun Miinu Mo 12

Yakuub A'di 'Koshkunu Jwa mo dhala Buṯurus Karkunu eya sijin mo

1 Dhali mo 'dishki'd ka cim gwansan mo tani Herodus jin ta'da maliḵ karki me'd mmobu'th 'kwanin tiya 'pena ḵaniisa wakan ki a'di midi mii uni ki shi/ shi/ mo. 2 A'di 'koshki'da Yakuub jwa jin ta'da kam ma Yohaan ki gandala turga/ mo. 3 I'ko'd ki a'di p̱arki mii yan e ki 'borki 'Kwani Yahuuda/ bwa gom a'di mo tani, a'di yaki'd mmobutha Buṯurus si'da/ mo. A'di ta'da cim gi embul jin miinu Maaŋḵuthu'd ki darga cumaṯ mo. 4 Dhali ki a'di bu'thki a'di mo tani, a'di karki a'di eya sijin mo, dhali c̱i a'di e me'd ma askar kun dhunu idoŋgon ka nonshe/ mmoji a'di mo; a'di ona bwa mmosus a'di ibwambori 'kwani 'ko'da cim gi Mompe'kup̱anyolos mo. 5 Wakana Buṯurus karkunu eya sijin mo, hili mon'tho miin ma ḵaniisa ki dargi mondaḵ mo eya Arumgimis gom a'di mo.

Buṯurus A'di 'Cuḵkunu 'Pena Sijin mo

6 Ki mon'thiny nṯwa/a/ ka Hirodus murki'di sus a'di ka pije/ gom mompal mo tani, Buṯurus di'd mmo/ish i embwaman ma askara su/ mo, a'di deḵkunu ka jindhiiri su/ mo, dhali imanji mo mo 'koni bwambor ma campur mmohila sijin mo. 7 Hili mo mo ma, aman'doyu gwo gi Tap̱a piki a'di i is ki jahane/mo, dhali moŋkush 'twaḵki mo mo e ari gu'ba sijin mo. Dhali a'di dorki'da Buṯurus 'ko'd gwar ki me'd mo dhali mer a'di e mmo/o gwo mo ki: "Cuyi mis ise/ ki jahanne/ mo," dhala jindhiir piti 'cuḵkin 'peni me'd piti mo. 8 Dhali aman'doyu gwo ki o a'di gwo mo ki, "Deḵi wac̱kan e empa'd pini mo ma dhali deḵa p̱p̱am pini mo." Buṯurus miiki'd wakan mo. Dhala Aman'doyu gwo ki o a'di gwo mo ki, "Hithi burrinyem p̱om pini mo dhali baṯḫi aha/ nsho'k mo." 9 Wakana Buṯurus baṯḫki'da man'doyu gwo mo dhali mmoya ka pije/ mo. A'di diki mishki to yan jin miikin ma man'doyu gwo ki ta toŋ ḵar/e mo. A'di ṯoshki'd ki a'di p̱arki tonyjan e mo. 10 Ŋ'ko'di uni pekina manji mo jin ṯwa/a/ dhali jiŋ 'ko'd mo tani, uni p̱u'dkin mo e 'twaŋkal toŋḵuthu'd jin susu'da sus bway 'peŋkuman ḇampa/ mo; a'di ḵa'dki'd ki is piti gom uni mo. Uni pikin ka pije/ mo dhali mmo'ciṯḫ bway turi e mo, dhali ise/ aman'doyu gwo yaki'd 'peni

a'di mo. 11 Ka Buṯurus p̱u'dki'd ki is piti mo tani, a’di o gwo mo ki, "Shwane/ aha/ ka jiŋ gana/ mishkina ki Tap̱a hashki'da man'doyu gwom piti mo dhali 'cuk̲ aha/ ka pije/ 'peni me'd ma Hirodus mo, dhali ’pena ris to kun c̱ora 'Kwani Yahuuda/ mo." 12 Ki a'di nyiṯẖki mii yansan mo tani, a'di yaki'd e gu'b ma Mariyam jin ta KoYohaan mo, jin yuk̲u ki gwaya kamu/ ka Markus si'da/ mo, i mo jin tula 'kwani is ka ris imonṯal 'de/ mo dhali uni 'kon mmo'tho mo be. 13 Ki a'di dorki'da campura p̱o/ ki me'd mo tani, ari nyara/ jin ta'da man mii to jin yuk̲u gway ka Roda pu'dki'd mmothok̲ a'di 'twa/ mo. 14 Dhali ki a'di nyiṯẖki'd ki a'di ta 'twa/ ma Buṯurus mo tani, a'di diki k̲a'd ’twaŋkal mo; gom mom'bor bwam piti mo tani, a'di ki dhal mii e i is mmo/gus bway bwaman gu'b mo; mmoṯor gwo ka Buṯurus doshki'd i'twaŋkal gu'b mo. 15 Wakan uni o a'di gwo mo ki: "/E guskina du mo ba/." Hili a’di ṯor uni gwo dok̲/e ki 'bi'th ki a'di wakan mo. Dhali uni on ki: "A'di ta'da man'doyu gwom piti 'te/ mo." 16 Hila Buṯurus di'd mmorash 'twaŋkal gu'b dor naskina/ mo, dhali ki uni k̲a'dki 'twaŋkal mo tani, uni p̱arki a'di e mo dhali merkin mo be. 17 Buṯurus wuk̲ki uni e ki me’d̄ mmo'ko ki shwam mo, dhali a’di ki ṯor uni gwo gom sus jin susina Tap̱a a'di ka pije/ 'pena sijin mo. A'di o gwo mo ki, "T̲ori aris to gwansan k̲a Yakuub mo dhala wak̲ bana mo." Dhali yan'ko'd a’di yaki'd mo dhali ya bway moŋkamu/ mo. 18 Dhali mmosul ma tente/ mo tani, mii ibwaman ma askar yisa miinu ka sereç̱ yisa ap̱o/ mii jin miiki'd eya Buṯurus mo. 19 Ŋ'ko'da Hirodus ŋap̱ki a'di mo dhali diki gam a’di mo tani, a'di doṯki imanji mo gwo mo dhali a'di k̲anki gwo ki uni minu ’kosh jwa mo. Yan'ko'da Herodus yaki'd ka luŋgu'b 'peni pa Yahuudiyya mo ntagi Paŋ K̲aysariyya mo dhali c̱a'bki'd imun mo be.

Jwa ma Hirodus mo

20 Shwane/ Hirodus miiki'da nyor kagahara/ e 'kwani gi Pan Sur mo dhali Pan Saydaa/ mo. Dhali uni iiyin ki bwan ṯal 'de/ i a'di mo, dhali ŋ'ko'di uni wankina Balasṯus is, jin ta'da manwoṯẖa malik̲, mmowoṯẖ uni mo tani, uni doṯki gwo gom moŋk̲u'th is mo haali/ bampam buni thip̱u ki tonṯe/ ’peni bampa/ ma malik̲ mo be. 21 Dhali ka cim jin karu mo tani Hirodus hi'thki burrinye/ ma malik̲ mo dhali c̱a'b eya k̲urse/ ma malik̲ mo; a'di ki c̱i uni gwo mo be. 22 Dhali 'kwani cuukin

kagahara/ mo ki: " 'Twa/ ma rum ’te/ be, yisa 'twa/ gi wathimpa mowa!" 23 Dhali ise/ aman'doyu gwo gi Tapa dorki a'di mo, haali/ a'di diki kara Arumgimis ki ca mo; a’di shwakin ma yish mo dhali a'di wuki'd mo be.

Barnaaba dhala Shawuul mo

24 Hili gwo ma Arumgimis caki'd mo dhali markunu is mo be. 25 Wakan ka Barnaaba dhala Shawuul 'baarki mii jin iina uni mmomii mo tani, uni doḵkin 'peni pa Urushaliim mo, mmosusa Yohaan nyaḵki uni mo, a'di jin yuḵkunu ki gwaya kamu/ ka Markus si'da/ mo.

Mii Gun Miinu Mo 13

1 Dhali shwane/ eya ḵaniisa gi Pa Anthaakiya mo tani, kun tiya 'kon kun ta imanc̱i gwo mo dhali imant̲or gwo mo. Uni ta iBarnaaba, dhala Simaan (jin yuḵu ka Nijar mo), dhala Luḵiyus gi Paŋ Ḵerawaan mo, dhala Manaayin (jin ta’da amannyaḵ c̱a'b ka Herodus jin ta’da mudhiir), dhala Shawuul mo. 2 Ki uni 'kokin mmoluŋ Tapa mo dhali mmoga/ to mo tani, Shi/in Dheleladhelel oki gwo mo ki, "Dhuyi iBarnaaba dhala Shawuul ki she/ gom aha/ mo, mmomiiya t̲u'c jin yuḵga/ uni mmomii mo." 3 'Ko'di uni ga/ki to mo, dhali 'tho mo, dhali dhu me'd buni apo/ 'kwani gwansan mo tani, uni ki hash uni mmo/ii mo be.

Imandhunu ki She/ C̱iki Gwo e Paŋ Kuprus mo

4 Wakana Barnaaba dhala Shawuul, uni hashkina Shi/in Dheleladhelel ka pije/ mo, uni iikin ka luŋgu'b ntagi Pa Saluuḵiya mo; dhali 'peni mat̲t̲aan mo tani uni ki ii ka ḵur yi'de/ jin bela 'tham ntagi Paŋ Kuprus mo. 5 Ki uni naskina/ 'kon e 'peŋkuman bampa/ gi pa Salamiis mo tani, uni c̱iki gwo ma Arumgimis e gu'b montul is gi 'Kwani Yahuuda/ mo. Dhali uni tan ga Yohaan si'da/ jin wot̲hi uni mo. 6 Dhali ki uni 'cit̲hkin isi bwaman ma 'cesha kunn is ki tur ntagi Pam Papuus mo tani, uni gamki wathiŋ kamu/ jin ta ŋari/ mo, jin ta wathi/ Yahuuda/ jin ta'da manc̱i gwonthus mo, gway piti yuḵu ka Bar-Yesus mo. 7 Ŋari/ yansan nyaḵki c̱a'b ka waḵiil mo, jin ta'da Sarjiyuus Buulus jin ta'da mishiŋ gwo wathi/ mo. Wathi/ yansan yuḵki iBarnaaba dhala Shawuul mo,

haali/ a'di ŋapki gwo ma Arumgimis mmociḵ mo be. 8 Hila Iliimas "jin ta ŋari/ mo" (a'di ta gway piti jin yuḵu kan ki 'twaŋ kamu/ mo) a'di roc̱ki uni mo; a'di palki mii mo mmoŋapi ṯu'kka waḵiil yan 'peni moŋgam gwo is mo be. 9 Hila Shawuul, jin yuḵu ka Buulus si'da/, mmo'tu'du/ a'di ki Shi/in Dheleladhelel mo tani, a'di hilki a'di ka 'thime/ mo 10 dhali o gwo mo ki, "/E jin ta ya/ ma seṯaan mo, /e 'tu'dkunu ka ris mii ma he'k e kun 'kona e ki she/ ki she/ mo dhali miin dhathu mo. /E a'di ta 'kuṗ ka ris miiŋḵar/e mo. /E mini diki daḵ bwaya jisho'k gi Taṗa sus ka wanya wanya mo, /e diki mii kana? 11 Dhali shwane/ hili mo mo ma, me'd gi Taṗa diki'da ṗo/ /e mo, dhali /e mini ta ja'da/ mo. /E mini diki misha tente/ gom ari mo mo." Dhali ise/ monduḵu'd dhali mondhurumi'd si'da/ biṯki'da ṗowa Iliimas mo; a'di telki mii 'pen mmoyudhur mmoŋaṗ 'kwani mmosus a'di me'da bi mo be. 12 Dhali ŋ'ko'd ka waḵiil ṗarki to jin miikunu e mo tani, a'di gamki gwo is mo, haali/ a'di merki'd gom gwo gi Taṗa jin ṯoru mo be.

Buulus dhala Barnaaba 'Kokin e Pa Anthaakiya gi Pam Pisidiyya mo

13 Shwane/ Buulus dhali imugum piti uni merkina K̲ur jin bela 'tham 'peni Pam Paṗuus mo dhali uni ṗu'dkin e Pam Parja gi Pam Pampiliyya mo. Hila Yohaan dhalki uni mo dhali doḵ ka nyaŋ'ko'd bway Pa Urushaliim mo. 14 Buluus dhali imugum piti iikin 'peni Pam P̲arja mo dhali uni ṗu'dkin e Pa Anthaakiya gi Pam Pisidiyya mo. Imun mo tani uni iikin bway gu'b gi montul is ka cim ma pesu/ mmo'kowa 'cesh mo. 15 Ŋ'ko'di gwoŋḵan jin c̱inu deŋkunu e mo dhali imanc̱i gwon dhamo/, kun ta itaṗa gi gu'b gi montul is hashki uni gwo mo, mmo/o gwo mo ki, "Ikam bama, waḵki/ um tan gi gwon tiya mmomalas 'kwani mo tani, oyi a'di mo ma." 16 Wakana Buulus doshki'd ki mis mo dhali ṯor uni e ki me'd mo; a'di o gwo mo ki, "Um 'Kwani ma Israyiil dhali um kun ḵo/kina Arumgimis mo tani, ciḵi gwo mo ma. 17 Arumgimis gi 'Kwani ma Israyiil gwan kwanyki ibabam bana mo dhali dhu 'kwani ki ca ki uni 'kon ki 'kus e bampa/ Masir mo, dhali ka bin tur mo tani a'di ki sus uni ka pije/ 'peni a'di mo be. 18 Gom yili iss su/ mo tani a'di thiṗki uni e mombwaasho mo. 19 Dhali ki a'di 'ce'dki kal gi 'kwani kun 'kon ma ṗo/ ipesu/ sho'k kun 'kon e Paŋ Kanaan mo tani, a'di ki c̱i 'kwanim bana bampam buni mmota mal mo.

20 Aris mii gwansan bu'thki embul gom yil iss'kwanimpa i/iss[d] 'de/ i’ce’dki iss 'kwanimpa su/ i'ce’dka 'kume'd apo/ mo. Dhali ŋ’ko’di to gwansan mo tani, Arumgimis ciki uni amandwall gwo mo ntaga Samu/iil jin ta'da manci gwo mo be. 21 Dhali yan'ko'd 'kwani dotki gwo goma malik mo, dhali Arumgimis ciki uni Shawuul jin ta ya/ ma Kish mo, jin ta wathi/ gi 'kwani ma wak ma Benyamiin mo, mmota malik ki embul yil iss su/ mo. 22 Ŋ'ko'd ka Arumgimis bukki a'di 'peni mii ma malik mo tani, a'di karki'da Dawuu'd mmota amalik buni mo. A'di wana e ka Dawuu'd a'di tekin ma Arumgimis gwo mo, mmo/ o gwo mo ki, ' Aha/ gamkina Dawuu'd jin ta ya/ ma Yassa mmota wathi/ jin gam ma dum pem me'd mo, a'di jin miiki'da ris to 'baar gun tu'cka a'di ki mii mo.' 23 'Peni emen gi wathi/ yan mo tani Arumgimis a'di guyi'da Manwoth gom 'Kwani ma Israyiil mo, jin ta'da Yesus mo, me'd jin okina a'di gwo is mmomii mo be. 24 Ntwa/a/ ka Yesus diki yayu/ mo tani, Yohaan ciki gwo gom mo jin miinu miiya mii ki yi'de/ gom mii jin minu rica du is goma ris 'Kwani ma Israyiili ’baar mo. 25 Ka Yohaan 'baarki'da tu'c piti mo tani, a'di ki o gwo mo ki, ' Um toshki Aha/ tana aja mo? Aha/ dina ki ta a'di mo. Hili kari 'ce mo ma, wathiŋ kamu/ yayi'di 'ko’di aha/ mo, appa/ sho'k piti mo tani aha/ dina ki ha me'd jin miga/ 'cuk a'di mo.' 26 Ikam pema, um kun ta uci ma Ibrahiim kun iiyin 'pena tora 'de/ mo, dhali uni kun 'kon ibwaman um kun ko/kina Arumgimis mo tani, gwo gom mowoth yan a'di hashkunu gom ana mo be. 27 Haali/ uni kun 'koni Pa Urushaliim mo dhali itapam buni si'da/ uni 'koki nyith a'di mo, dhali uni thimki gwo gi imanci gwon dhamo/ kun deŋu e ka cim ma pesu/ isa yempa/ mo ki mii jin wakkina uni a'di mo be. 28 Dhali uni bala gamana ta i a’di mmoci a’di mmowu mo, hili uni dotkina Bilaatus gwo ki a'di minu mii 'kosh jwa mo be. 29 Ki uni 'baarkina ris to 'baar mo kun 'kwarkunu gom a'di mo tani, uni thulki a’di ka 'cesh 'peni cwa mo dhali 'thi a'di e jis jwa mo be. 30 Hili Arumgimis 'de'kki a'di 'peni mowu mo. 31 A'di parkunu e acim ka ris mo ki uni gwansan kun nyakki ii ki a’di 'peni Pany Jaliil 'kupki Pa Urushaliim mo. 'Kwani gwansan shwane/ uni ta iman/o gwo gom a'di ibwaŋ 'kwani mo be. 32 Wakan aman torkina um gwom 'borga/ mo: Gwo jin onu is jin toru ibabam bana mo 33 Arumgimis a'di 'baarki mii yansan e ana mo, ucim buni mo, mmo’de’kkina a’di

[dd]13.20 Urbumiyya wa kamsiin

aYesus mo. Me'd jin 'kwarkunu a'di si'da/ ka Masmuuri su/ mo ki:

> ' /E ta Ya/m pem mo, shwane/ Aha/ tana babam pini mo.'

34 Dhali me'd jin 'de'kkunu a'di 'peni mowu shwane/ mo tani, a'di midi diki t̲u'k ki sule/ e momp̲u/ mo, a'di oki gwo cikise/ mo ki:

> ' Aha/ mina c̲i um moŋk̲ogu mo dhali mom'bor mii kun ta isiŋ gana/ jin okunu is eya Dawuu'd mo.'

35 Haali/ a'di si'da/ o'd kan eya masmuura kamu/ mo ki:

> ' E mini diki c̲i a'dim pinin 'deŋ kamu/ jin k̲ogu mmomish momp̲u/u mo.'

36 Haali/ ka Dawuu'd a'di miiki to ma Arumgimis eya nyak̲umyil piti mo tani, a'di ishki e mo; a'di i'thikunu nyak̲ki buŋgwar is gi com jin mishki p̲u/ mo be. 37 Hili a'di jin 'de'kkin ma Arumgimis mo tani a'di diki nyok̲ momp̲u/ mo. 38 Wakan dhalki a'di mishu ki um mo, ikam pem, ki moŋgwam jin gwama wathi/ yansan miinthus a'di t̲orkunu ki um mo. Gwoŋk̲an ma Musa midi diki dhu um ka k̲ar/e mo. 39 Hili ki wathi/ yan mo tani Arumgimis dhuki 'kwani ka 'det̲e/ 'det̲e/ kun gam gwo is ki mo ma k̲ar/e mo be. 40 Wakan hili ki 'bore/ ki to gun okina imanc̲i gwon dhamo/ mini 'koki mii um mo:

> 41 ' Hili mo mo ma, um kun ta imant̲h̲uny 'twa/ i is mo, dhali kun merkin mo dhali yan'ko'd uni 'ce'du sho'k mo;
> Haali/ Aha/ miikina t̲u'c ka risa cim bum mo,
> at̲u'c jin mina umi ush ki 'tash mmogam is mo, wak̲ki/ jan t̲al 'de/ midi 'taki t̲or a'di um mo be.'"

42 Me'd jin iikina iBuulus uni ka Barnaaba mo tani, 'kwani ŋap̲ki uni ki uni mini mii o gwo gwansan dok̲/e ka cim ma pesu/ gi 'ko'd mo. 43 Ki montul is gi gu'b gi mondheleladhelel 'baarki'd mo tani, 'Kwani Yahuuda/ ka ris dhali 'Kwani kun dak̲a bu'th gwo ma Arumgimis bat̲h̲kina Buulus dhala Barnaaba mo, uni kun o uni gwo mo mmomalas uni mmo'ko ki sule/ eya 'the ma Arumgimis mo be.

44 Dhali ka cim ma pesu/ jin 'ko'd mo tani, 'kwani murkini 'taki ta 'kwani gi bampa/ ka kuluny kun tulki isi mont̲al 'de/ mmocik̲ gwo gi Tap̲a mo. 45 Ki 'kwani Yahuuda/ mishkina waambuhany 'kwani mo tan̲i, uni 'tu'du/ ki mondeeya du mo dhali uni dhaŋki to kun okin ma

Buulus mo dhali wal gwo sor a'di mo be. 46 Hila Buulus dhala Barnaaba o gwo eya tente/ mo dhali o gwo mo ki, "A'di 'boro'd ki isi 'borgana/ ki gwo ma Arumgimis minu mii o i/um nṯwa/a/ mo. Aman misha ki um belki a'di 'peni um mo dhali hil is bum ki um 'koki ’bor mmota gi moŋ'koki/e ki sule/ ya ye 'ba/ mo, hili mo mo ma, aman mina ṯu'k mo ki 'Kwani kun 'koki ta 'kwani Yahuuda/ mo. 47 Haali/ wakan si'da/ Taṗa ḳanki am gwo mo, mmo/o gwo mo ki,

> ' Aha/ kwanykina /e mo mmota moŋkush gi 'kwani kun 'koki ta 'Kwani Yahuuda/ mo,
> ki /e mini ḳal mowoṯh e mony'cesh jin di’d isa dhana/ nnii mo be.'"

48 Me'd jin ciḳkina 'kwani kun 'koki ta 'Kwani Yahuuda/ gwo yansan mo tani, uni 'borkina bwa mo dhali karki gwo gi Taṗa ki ca mo. Me'da ris uni gun dhunu mmota gi moŋ'koki/e ki sule/ ya ye 'ba/ mo tani uni gamki gwo is mo be. 49 Dhali gwo gi Taṗa ḳalu ki lala'th e bampa/ 'baar ki 'beles mo. 50 Hili 'Kwani Yahuuda/ lalki uṗa gayiin kun maŋu sho'k mmo dosh mo dhali 'kwaniŋ gwaṯh kun tana 'kaŋ'kuṗ gi 'peŋkuman bampa/ mo. Uni cuna ṗo/ uni mmoṯoca Buulus dhala Barnaaba bwa mo dhali ṯa'k uni ka pije/ 'peni bwaman bampam buni mo be. 51 Hila Buulus dhala Barnaaba pirkina buhany 'peni sho'k buni aṗo/ uni mo. Dhali uni iikin bway 'peŋkuman bampa gi Ikuuniya mo be. 52 Dhali imanciḳ gwo 'tu'dkunu ki moŋ'kuny bwa mo dhali ki Shi/in Dheleladhelel mo be.

Mii Gun Miinu Mo 14

Buulus dhala Barnaaba 'Kokin e Pa Iḳuuniya mo

1 Dhali a'di warki'd ki mo jin 'kokina uni e Pa Iḳuuniya mo tani aBuulus dhala Barnaaba sekini monṯal 'de/ e gu'b gi montul is gi 'Kwani Yahuuda/ mo dhali oki gwo cikise/ mo ki adhana waambuhany ’kwani caaca kun ta 'Kwani Yahuuda/ dhali 'Kwaniŋ Girgi ilu/ mo tani gamki gwo is mo be. 2 Hili 'Kwani Yahuuda/ kun ush gwo gam is mo tani uni cuukin aṗo/ kwani kun 'koki ta 'Kwani Yahuuda/ mo dhali uni dhu uni gwo ibwa mmomii mii shigga/ aṗowa waḳ yan mo. 3 Wakan uni 'kokin ki rash rash mo, mmo/o gwo ki ḏargi monyju/ ki mom'bi'th gi Taṗa mo, naskina/ a'di c̣i gwo jin ṯenu gwo

goma 'them piti mo. A'di mii to yansan mmoṯor jamas mii dhali dhan miimer gi miinu mii ki me'd ma Buulus dhala Barnaaba mo. 4 Hili 'kwani gi 'peŋkuman bampa/ ḵwa/ki bwa mo; kun tiya gamki me'd ki 'Kwani Yahuuda/ mo, dhali kun tiya ka 'ban gi imandhun ma Yesus ki she/ mo be. 5 'Kwani kun 'koki ta 'kwani Yahuuda/ dhali 'Kwani Yahuuda/ mo tani (imoṉtal 'de/ nyaḵki imanshu bway buni mo) palki mii mmomii uni ki shi/ kagahara/ mo dhali mmo'kosh uni ki wosh mo tani, 6 hili ki jahane/ uni mishki gwo 'ban gom to yan mo, dhali uni sokin bway Pa Lika/uniyya gi Pan Listra mo dhali Pan Darba mo dhali mo kun 'kam uni ka kukul is mo, 7 e mo yin jin rashkina uni gwom 'borga/ mmoṯor mo be.

Buulus ’Koshkunu ki Wosh e Pan Lisṯra mo

8 Dhali e Pan Lisṯra mo tani wathiŋ kamu/ c̣a'bki’d, jin dumpulki ya ki sho'k piti mo, ki ŋwol ’peni bwaŋ kum, jin diki ya ki sho'k me’d ’de/ ki sule/ mo. 9 Wathi/ yan ciḵki 'twa/ wal ma Buulus mo. Buulus hilki a'di ka 'thime/ mo dhali mmomisha a'di ki a'di ta gi moŋgam gwo is ki a'di minu wac̣ mo. 10 Wakan a'di oki a'di ki dhan 'kus jin caaca mo ki, "Doshi ki mis ki sho’k pini mo ma." Dhali wathi/ p̣e'di mis mo dhali yaki'd ka kul is mo be.

11 Ka waambuhany 'kwani p̣arki mii yan e jin miikin ma Buulus mo tani, uni ḵa'dki ’twam buni mo, mmo/o gwo ki 'twaŋ 'Kwani gi Pa Lika/uniyya mo ki, "Arisa rum warkin ki 'kwani mo dhali dhulu ka 'cesh ibwam ana mo." 12 Dhali uni yuḵkina Barnaaba gway ka "Sap̣see[e]," mo dhala Buulus yuḵa uni ka "Hermas[f] mo," haali/ a'di ta tap̣a jin ṯori gwo mo. 13 Dhala gasiis ma Sap̣se, jin ta gi gu'b jin luŋu to jin di'da pije/ gi 'peŋkuman bampa/ mo tani, a’di 'doyi'da morbip̣ mo dhala jisarro/ e 'twaŋkala goŋ mo; a'di dhala waambuhany 'kwani ŋap̣kini c̣i to kun 'ciṯhu 'kus mo. 14 Hili ki imandhunu ki she/, kun ta iBarnaaba dhala Buulus mo, ciḵki gwo gom a'di mo tani, uni dherki burrinyem buni bwa mo dhali ise/ uni iikin bwaya waambuhany 'kwani mo dhali cuu ki dhan 'twa/ kun caaca mo ki, 15 "Kana 'kwani, ata miina um to gwansan kun wakan mo? Aman si’da/ tana

[ee]14.12 Sap̣see ta com to jin luŋa 'Kwaniŋ Girgi mo.
[ff]14.12 Hermas ta'da manya gom to kun luŋa 'Kwaniŋ Girgi mo.

'kwanimpa/ mo, ki jamasa 'de/ me'd um mo. Aman ṯorkina um gwom 'borga/ ki um mini 'taki ṯu'k mo 'peni tomp̱inycon gwahan kun luŋa um mo bwaya Arumgimis jin di'd ki e mo, a'di jin uk̲ki momis mo, dhali mony'cesh mo, dhali k̲umma/ yi'de/ mo, dhala ris to 'baar kun 'koni bwaman uni mo be. 16 Ki yil kun pekin mo tani, a'di dhalki'da ris kal gi 'kwaniny'cesh bwayi mmo/ii ki bwam buni mo be. 17 Hili a'di nanskina/, diki dhal is piti ki dargi mo mish mo, ki mii yan mo tani a'di miiki'd ki 'bore/ mo dhali mmoc̱i uma sho'k 'peni momis mo dhali yil kun dhotha tonṯe/ mo, mmo'tu'd uma du ki tonṯe/ mo dhali moŋ'kuny bwa mo." 18 Dhali ki gwo gwansan mo tani, Buulus dhala Barnaaba miiki mii jasi ushi cine/ mmonona waambuhany 'kwani mmomiiya bas gom uni mo be.

19 Dhali 'Kwani Yahuudan tiya 'peni Pa Anthaakiya mo dhali Pa Ikuuniya p̱u'dkin mo dhali mmolala waambuhany 'kwani sho'k ki gwo mo. Uni 'k̄oshkina Buulus ki wosh mo dhali dirki a'di ka pije/ 'peni 'peŋkuman bampa/ mo, mmoṯoshk̲ina uni ki a'di wuki'd mo be. 20 Naskina/ me'd jin doshkina imancik̲ gwo ki jiŋ 'kam a'di mo tani, a'di cuki mis mo dhali cic̲ki'd e 'peŋkuman bampa/ mo. Dhali ka cim jiŋ 'ko'd mo tani, a'di yaki'd nyak̲ka Barnaaba e Pan Darba mo be. 21 Ŋ'ko'd ki uni ṯorki gwom 'borga/ e 'peŋkuman bampa/ c̣aan mo dhali war 'kwani ka ris ki imancik̲ gwo mo tani, uni dok̲kin ka nyaŋ'ko'd e Pa Listra mo, dhali e Pa Ikuuniya mo, dhali e Pa Anthaakiya mo. 22 Uni 'kon mmoṯela k̲ashira/ gi imancik̲ gwo sho'k mo dhali mmo'bi'th uni is ki gwo ki uni mini 'ko ki sule/ e moŋgam gwo is mo, mmo/o gwo mo ki, "Ana mina mii se 'peŋkuman bampa/ ma Arumgimis ki monycic̲ e mompal ka ris mo be." 23 Dhali ki uni dhuki uni 'kwaniŋ gwanyjak̲a/ eya risa k̲aniisa 'baar mo, dhali uni 'thokin ki moŋga/ to mo tani, uni dhuki uni e me'd gi Tap̱a mo, a'di jin gamkina uni gwo is mo be.

Mondok̲ jin Dok̲kina Uni ka Nyaŋ'ko'd e Pa Anthaakiya gi Pan Suriyya mo

24 Dhali uni 'ciṯhkin ki tur e Pam Pisidiyya mo dhali p̱u'd e Pam Pamp̱iliyya mo. 25 Dhali ki uni oki gwo e Pam P̱arja mo tani, uni iikin ka luŋgu'b e Pa Aṯṯaaliya mo be. 26 Dhali 'peni mo c̣aan mo tani uni ki ii ka k̲ur yi'de/ jin bela 'tham ntagi Pa Anthaakiya mo, e mo yin jin

dhukunu uni eya 'the ma Arumgimis goma ṯu'c jin 'baarkina uni mmomii mo be. 27 Ki uni p̲u'dkin e pa Anthaakiya mo dhali uni tulkina k̲aniisa is imonṯal 'de/ mo tani, uni lolop̲ki gwo gom to 'baar kun miikin ma Arumgimis nyak̲ki uni mo, dhali mmok̲a'dkina a'di acampur gi moŋgam gwo is gom 'kwani kun 'koki ta 'Kwani Yahuuda/ mo. 28 Dhali uni 'kokin ki rash rash nyak̲ki imanci k̲ gwo mo be.

Mii Gun Miinu Mo 15

Montul Is gi 'Kwaniŋ Gwanyjak̲a/ ma K̲aniisa e Pa Urushaliim mo

1 Dhali 'kwaniŋ gwaṯha tiya iiyin ka luŋgu'b 'peni Pa Yahuudiyya e pa Anthaakiya mo dhali ṯorkina wak̲ buni gwo mo, mmo/o gwo mo ki, "Isi ciki/ um minu 'ciṯha/ munyjal yis mo me'd mii jin miikin ma Musa mo, um minu 'koki woṯh mo be." 2 Mii yan ki dhal iBuulus dhala Barnaaba bway mmowala le'd ka rem'kup̲ ki shi/shi/ mo dhali gar uni gwo 'kus mo. Wakana Buulus dhala Barnaaba mo, dhali kun tiya si'da/ 'peni bwam uni mo, ki uni mini 'taki ii ka gagamis e Pa Urushaliim e imandhunu ki she/ mo dhali ’kwaniŋ gwanyjak̲a/ si’da/ gom gwo yan jin doṯu/ mo. 3 Dhali wakan, uni hashkina ’kwaniŋ k̲aniisa mo, mmo'ciṯhki tur e Pam P̲iniikiya mo dhali e Pa Saamira mo dhali mmoṯor gwo eya tente/ gom mo gi ṯuka 'kwani kun ’koki ta ’Kwani Yahuuda/ adu is mo. Uni k̲ali dhan bwaŋ'kunyga/ eya ris ikam buni mo. 4 Dhali ki uni p̲u'dkin e Pa Urushaliim mo tani, uni bu'thkina 'kwaniŋ k̲aniisa mbway mo dhali imandhunu ki she/ mo dhali 'kwaniŋ gwanyjak̲a/ mo, dhali uni ṯorki gwo lolop̲ goma ris to kun miikin ma Arumgimis nyak̲ki uni mo be. 5 Hili 'kwanin tiya 'pena wak̲a kamu/ 'peni bwaŋ 'Kwanim P̲arisiyiin kun gam gwo is mo tani, doshkin ki mis mo dhali o gwo mo ki, "A'di hame'd mmo'ciṯh uni amunyjal yis mo dhali mmok̲an uni gwo mmodhu gwoŋk̲an ma Musa mo." 6 Wakan imandhunu ki she/ dhali ’kwaniŋ gwanyjak̲a/ nyak̲ki is tul imonṯal 'de/ mmoṯora ṯor gom gwo yan mo be.

7 'Ko'di gwo kun sugu ki rash rash mo tani, Buṯerus doshki'd ki mis mo dhali o uni gwo mo ki, "Wak̲ pema, um mishkin ki ari embula 'borga/ ka gush mo tani Arumgimis miiki moŋkwany ibwamani um mo, ki 'twam pem mo tani, 'kwani kun 'koki ta 'Kwani Yahuuda/ mini

ciḵ gwom 'borga/ yan mo, dhali gam gwo is mo. 8 Arumgimis, jin mishki'da du mo tani, a'di ṯorki is e uni ki Shi/in Dhelela dhelel mo, isi me'd jin miikina a'di e ana mo. 9 Dhali a'di diki mii mii ka gwar 'de/ gom ana mo dhali gom uni mo, mmodhelela dum buni ki moŋgam gwo is mo be. 10 Dhali wakan shwane/ atinta pala uma Arumgimis mo, ki um mini 'taki dhu dhaŋḵa'b tom'ba/ i'ba/ i imanciḵ gwo kun molkina ibabam bana ḵal mo dhali ana si'da/ mo? 11 Hili am gama gwo is ki aman minu woṯh mo ka 'the gi Taṗa Yesus mo, isi me'd uni mo be."

12 Dhali arisa waambuhany 'kwani 'baar 'kokin ki shwam me'd jin 'kona uni mmociḵ gwo ma Barnaaba mo dhala Buulus mmololoṗa uni gwo gom jamas mii dhali miimer jin miikin ma Arumgimis ībwaŋ 'kwani kun 'koki ta 'kwani Yahuuda/ ki uni mo be. 13 Dhali ki uni daḵki 'twa/ wal mo tani, Yakuub thoḵki uni gwo mo ki, "Iwaḵ pema, ciḵi gwom pem mo ma. 14 Simaan loloṗki gwo gom mii ma 'the ma Arumgimis jin ṯwa/a/ jin woṯhkina A'dī 'kwani kun 'koki ta 'Kwani Yahuuda/ mmobuḵ 'kwani ka pije/ 'peni bwam uni gom gway piti mo. 15 Dhali gwo gi imanc̱i gwon dhamo/ gamki gwo me'd ki mii yan mo, me'd jin 'kwarkunu a'di mo ki,

> 16 ' Ŋ'Ko'di to gwansan mo tani Aha/ mina doḵu/ mo,
> dhali Aha/ mina doḵ/e nyaŋ gu'b burrinye/ ma Dawuu'd mo, jin 'tuḵi'd mo;
> Dhali Aha/ mina thum a'di ki mis mo, dhali doḵa ris mo kun shi/ki is ka nyaŋ'ko'd mo,
> 17 wakan ki 'kwaniŋ gwaṯh kun boc̱kin mo tani mini ŋaṗ Taṗa mo, dhali aris 'kwani kun 'koki ta 'Kwani Yahuuda/ kun yuḵu ki gway pem mo.'

18 A'di ta gwo jin ona Taṗa mo, a'di jin miiki to gwansan kun mishkunu 'peni ka dhamo/ mo.

19 Dhali gom kan mo tani, aha/ ona bwa ki ana mini 'koki ṯo'c uni gwansan 'kus kun 'koki ta 'kwani Yahuuda/ mo kun ṯu'kkin bwaya Arumgimis mo be. 20 Hili ana mina 'kwarki uni gwo mo ki uni mini mii shor 'pen mo 'peni mii kun nyo/u ka ris tomṗinycon mo, dhali 'peni mo kun miinu miinyc̱al mo, dhali 'peni to/e gun minyciru 'ba/ mo, dhali 'pena bas mo. 21 Haala Musa a'di be'dkunu gwo e 'peŋkuman

bampa/ ki 'beles mo 'pena risa nyaḵum yila dhamo/ mo dhali a'di ṯoru gwom piti e gu'b gi montul is ka yempa/ ka cim ma pesu/ mo."

Gwo gi Thoḵu e Montul Is gi 'Kwani Gwanyjaḵa/ ma Ḵaniisa Yan mo

22 Dhali uni ṯoshkin ki a'di 'boro'd gom imandhunu ki she/ mo dhali e 'kwaniŋ gwanyjaḵa/ mo, nyaḵki 'kwaniŋ ḵaniisa mo, mmokwanya Yahuusa jin yuḵu ki gwaya kamu/ ka Barsaaba mo, dhala Sila mo,' uni kun ta imanshu 'kwani bway mo dhali mmoṯu'c uni mmo/ii Pa Anthaakiya nyaḵka Buulus mo, dhala Barnaaba mo be. 23 Uni 'kwarki gwo yansan ka me'd buni mo,

" 'Peni imandhunu ki she/ mo dhali 'kwaniŋ gwanyjaḵa/ mo, dhali ikam bum mo, dhali gom ikam bum kun 'koki ta 'kwani Yahuuda/ e Pa Anthaakiya mo, dhali Pa Suriyya mo, dhali Paŋ Kiliḵiyya mo: Monthe me'd mo! 24 Haali/ aman ciḵkina gwo ki 'kwaniŋ gwaṯha tiya uni iikin ka pije/ 'peni bwam ana mo, ki dargi gwo kun ḵankina ana uni mo, dhali uni ṯo'cki um 'kus ka ris gwo kun shi/kina ḵashiram bum bwa mo, 25 a'di ṯoshki'd ki 'boro'd gom ana, kun tana gi bwan 'de/ mo, mmokwany 'kwaniŋ gwaṯh mo dhali mmohash uni e um nyaḵki iBarnaaba mo dhala Buulus uni kun ena ana mo, 26 kun ta 'kwani kun c̱iki moŋ'koki/em buni gom gway gi Tapa Yesus Ḵristhos mo be. 27 Dhali wakan aman hashkina Yahuusa dhala Sila mo, uni kun mini ṯor um to gwansan kun nyaḵan ki 'twam buni mo. 28 Haali/ a'di ṯoshki'd ki 'boro'd gom Shi/in Dhelela dhelel mo dhali gom ana mo, mmo'koki dhu um dhan ton diṯga/ apo/ um mo kun mini bola ris to gwansan e kun hame'd mo: 29 ki um mini non is bum 'peni to kun 'ciṯhu 'kus mmomiiya bas gom tompinycon mo, abas, dhali 'peni to kun minyciru 'kus mo, dhali 'peni to jin miinu miinyc̱al mo. Waḵki/ um mini non is bum 'peni to gwansan mo tani, um mini mii ki 'bore/ mo. 'Koyi ki isi 'koŋ gana/ mo."

30 Wakan uni, ki uni c̱ekerkunu bwa mo, mmo/ii ka luŋgu'b 'kupki Pa Anthaakiya mo; dhali mmotula uni awaambuhany 'kwani is imonṯal 'de/ mo tani, uni ki c̱i uni gwo kun 'kwarkunu mo be. 31 Ki uni deŋki gwo yansan e mo tani, uni 'kunykina bwa mo gom gwo jin 'bi'thki'da 'bi'th is mo be. 32 Yahuusa dhala Sila, dhali imanc̱i gwon dhamo/ si'da/, 'bi'thki ikam is ki gwo ka ris mo, dhali ṯel uni sho'k mo. 33 Dhali

ŋ'ko'di uni 'kokin ki rash rash ari 'ceenne/ mo tani, uni hashkunu ki moŋku'th is 'peni ikam bway uni gwansan kun hashi uni mo be. 34 Hili a'di toshkin ma Sila ki a'di 'boro'd jin mina a'di ca'b imun mo. 35 Hila Buulus dhala Barnaaba 'kokin e Pa Anthaakiya mo, mmotora warka/ mo dhali mmotor gwo gi Tapa mo (nyakki aris kun tiya si'da/ mo be.)

Buulus A'di Kwa/ki Bwa 'Pena Barnaaba mo

36 Dhali ŋ'ko'da cim ka hony/e mo tani Buulus oki'da Barnaaba gwo mo ki, "Dhalki ana doka shwane/ mo dhali ii yilkina/ i ikam bana eya ris 'peŋkuman bampa/ 'baar ki 'beles kun cikina ana gwon Tapa mo, dhali par uni e ki uni wakata mo." 37 Dhala Barnaaba ona bwa ki susa Yohaan si'da/ mo, a'di jin yuku ki gwaya kamu/ ka Markus mo be. 38 Hila Buulus kulumki gwo ibwa mo ki a'di diki 'bor mmosusa Markus ilu/ mo, a'di jin dhalki uni e Pam Pampiliyya mo dhali a'di diki ya ki rash rash nyakki uni eya tu'c mo. 39 Dhali yan'ko'd adhan mo jin garu gwo 'kusi 'twa/ cuki mis mo, wakan uni kwa/ ki bwa mo 'peni tiyan tiya mo, dhala Barnaaba suski'da Markus nyakki a'di mo dhali uni iikin eya kur yi'de/ jin bela 'tham ki bway gi Paŋ Kupurus mo be. 40 Hila Buulus kwanyki'da Sila mo dhali uni iikin mo, ŋ'ko'd ki a'di karkina ikam goma 'the gi Tapa mo. 41 Dhali yan'ko'd a'di yaki'd ki tur e Pan Suriyya mo dhali Paŋ Kilikiyya mo, mmotela risa kaniisa sho'k mo be.

Mii Gun Miinu Mo 16

Timuthawuus Bathki'da Buulus dhala Sila mo

1 Buulus si'da/ pu'dki'd e Pan Darba mo dhali e Pa Listra mo, dhali hili mo mo ma, amancik gwoŋ kamu/ diki'd imun, jin yukkunu gway ka Timuthawuus mo, jin ta ya/ ma 'bom gi 'kwani Yahuuda/ jin gamki gwo is mo, hili com a'di ta Wathiŋ Girgi mo be. 2 A'di tora ikama tora po/ ki 'bore/ kun 'kon e pa Listra mo dhali e Pa Ikuuniya mo. 3 Buulus ŋapki a'di mmonyak ya ki a'di mo, wakan a'di suski a'di mo, dhali 'cithki a'di amunyjal yis mo gom 'Kwani Yahuuda/ kun 'kon e mo gwattaan mo, haali/ uni 'baar mishkin ki com ta Wathiŋ Girgi mo be. 4 Dhali me'd jin iikina uni ki tur eya ris 'peŋkuman bampa/ mo tani, uni ciki uni aris gwoŋkan mmo/ha e kun gamu me'd ki imandhunu ki

she/ mo dhali 'kwaniŋ gwanyjaka/ kun 'kon e Pa Urushaliim mo. 5 Wakana risa kaniisa 'bi'thkunu is e moŋgam gwo is mo dhali markunu is ki mondeŋ e isa yempa/ mo be.

Dhan Tonyjan gi Wathi/ gi Pa Makiduniyya jin Parkin ma Buulus e mo

6 Buulus dhali uni kun nyakki ii ki a'di ki tur e Pam Parijiyya mo dhali Paŋ Galathiyya mo, me'd jin nonkina Shi/in Dheleladhelel uni 'kup mmo/o gwo e bampa/ gi Pa Asiyya mo be. 7 Ki uni iikin mmo'dish pam Masiyya is mo tani, uni palki mii mmo/ii ntagi Pam Bithaniyya mo, hili Shi/in ma Yesus nonki uni 'kup mo. 8 Wakan mmo/ii ki bway pa Masiyya mo tani, uni iikin ka luŋgu'b e 'peŋkuman bampa/ gi Pan Taruwaas mo be. 9 Tonyjan piki'da Buulus i is mon'thiny mo: Wathi/ gi Pam Makiduniyya a'di doshki'd imattan mo, mmoyuk a'di mo dhali o gwo mo ki, "Yayu/ ma mmo'citha/ gap e Pam Makiduniyya dhali woth aman mo ma." 10 Ka Buulus parki tonyjan e mo tani, ise/ am palkina mii mmo/ii e Pam Makiduniyya mo, mmopu'da aman e gwon tal 'de/ ka Arumgimis yukki aman mmoci gwom 'borga/ e uni mo be.

Mii jin Tu'kkin ma Lidiyya Is mo

11 Dhali gom kan mo tani uni merkina kur yi'de/ jin bela 'tham 'peni Pan Taruwaas mo, am iikina ka jisho'k ki bway 'tham ntagi Pan Samuthraaki mo, dhali ka cim jiŋ 'ko'd mo tani ntagi Pa Niyapuliis mo. 12 Dhali 'peni mo caan mo tani aman iikina ntagi Pam Pilibbi, jin ta 'peŋkuman bampa/ gi 'Kwani gi Pam Makiduniyya mo, jin ta'da 'kaŋ'kup pa e mo yan, jin ta 'peŋkuman bampa/ gi 'Kwani gi Pa Ruumiya mo, dhali aman 'kokina naskina/ ka cim ka hony/e mo.

13 Dhali ka cim ma pesu/ mo tani aman iikina ka pije/ ki 'twaŋkala goŋ bampa/ e yana gap mo, e mo jin toshkina aman ki mo jin 'thonu di'd mo. Dhali am 'kokina 'cesh mo dhali wal 'twa/ e up gun iiyin imontal 'de/ mo. 14 A'boma kamu/ jin yuku gway ka Lidiyya, jin ta'da manyol burrinye/ jin gwaju ki tom buhe/ 'peni 'peŋkuman bampa/ gi Pa Thiyatira, a'di jin luŋki'da Arumgimis mo, a'di cikki am gwo mo. Tapa ka'dki a'di adum piti mmokar 'ce ki gwo jin okin ma Buulus mo be. 15 Ka yim dhali kuŋ gu'b piti miikunu ki yi'de/ mo tani, ayim yukki am mo, mmo/o gwo mo ki, "Wakki/ um nyithkin ki aha/ tana a'di jin

ta isiŋ gana/ gom Tapa mo tani, iiyu/ mo ma dhali 'koyi nyakki aha/ igu'b pem mo." Dhali a'di tu'cki am mo be.

Mo jin Dhukunu Uni eya Sijin e Pam Pilibbi mo

16 Dhali a'di warki'd ki mo jin 'kokina aman, mmo/ii e mo jin 'thonu mo tani, nyara/ ciŋkinaŋ kamu/ jin taki'd gi shi/in jin okina a'di gwo is mo tani gamki aman 'kup mo. Ayim kalki'da tu'c piti gom itapam piti mmotora a'di gwo kagahara/ mo. 17 Ayim yan bathki'da Buulus dhali aman nsho'k mo dhali a'di cuuki'd mo, mmo/o gwo mo ki, " 'Kwani gwansan ta iman mii to ma Arumgimis jin Cayaa/ e ki Ca mo. Uni torki um bway gi mowoth mo be." 18 Ayim miiki to yan goma cim ka ris mo. Hila Buulus, a'di dita bwa kagahara/ goma yim mo, a'di tu'kki'd mo dhali o shi/in gwo mo ki, "Aha/ kana /e gwo ki gway ma Yesus Kristhos mmopi ka pije/ 'pena yim mo." Dhali a'di piki'd ka pije/ ka tenten 'de/ mo.

19 Ki itapam piti mishkin ki to kun mina uni 'taki gam 'peni a'di pikin mo tani, uni bu'thkina Buulus dhala Sila mo dhali dir uni ki 'bi'th e mo ma suug mo ibwambori 'kwani kun ta gi moshirr mo. 20 Dhali ki uni suski uni e imandwall gwo mo tani, uni o gwo mo ki, " 'Kwani gwansan uni miiki monto'c bwa e 'peŋkuman bampam bana mo. Uni ta 'kwani Yahuuda/ mo be. 21 Dhali uni torki mii kun 'koki ta gwoŋkan gom 'kwani gi pa Ruumiya mmo/ ha e mo walla mmomii mo."

22 Yan'ko'd waambuhany 'kwani cuki mis imontal 'de/ apowa Buulus dhala Sila mo; dhali imandwall gwo uni dherki burrinyem buni bwa mo dhali kan uni gwo ki uni minu dor ki gulu'c mo be. 23 Dhali ki uni dorki uni me'd ka ris mo tani, uni ta'kki uni eya sijin mo dhali kana mancora sijin gwo mmoji uni ki 'dantar mo. 24 Ŋ'ko'd ki a'di gamki gwoŋkan mo tani, amancora sijin ta'kki uni ebwaman gu'b ma sijin mo dhali rep uni sho'k buni ki cwa mo.

25 Ki mo wana e ki mombwam/e mon'thiny mo tani Buulus dhala Sila uni 'kon mmo'tho mo dhali mmoyuk gway goma Arumgimis mo, dhali 'kwanin tiya kun tana habuus 'kon si'da/ mmocik uni mo be. 26 Dhali ise/ adhan mony'cesh yikinki is kagahara/ mo, wakan moŋka'b gi gu'b ma sijin yikin ki is mo; dhali ki jahanne/ arisa campuri 'baar mo tani uni ka'dkunu mo, dhali ris mondek ma jindhiir gi uni 'baar ka 'dete/

'deṯe/ mo tani sulkunu mo be. 27 Dhali amanc̱ora sijin merki e 'peni mo/ish e mo dhali p̱arki'da campur gu'b ma sijin e mmo'koki k̲any mo tani; a'di buk̲ki gandala turgam piti mo dhali murki'di 'taki 'kosh is piti jwa mo, haali/ a'di ṯoshki'd ki 'kwani kun dhunu eya sijin yekin mo be.

28 Hila Buulus cuuki'd ki dhan'twa/ jin caaca mo, mmo/o gwo mo ki, "Dhalku/ to shiyi'da kamu/ ki mii gom is pini mo ma, haali/ amani 'baar 'kona imahan mo."

29 Dhali amanc̱ora sijin yuk̲ki'da yuk̲ gom moŋkush mo dhali cic̱ bwaman mo dhali deena is gom moŋk̲o/ is mo, a'di biṯki'da 'cesh ibwambor ma Buulus dhala Sila mo, 30 dhali susi uni ka pije/ mo dhali o gwo mo ki, "Kana, Aha/ mina mii miiya ta ki aha/ minu woṯh mo?"

31 Uni ki tho'k a'di gwo mo ki, "Gami gwo is e Tap̱a Yesus mo ma, dhali /e minu woṯh mo, /e dhali kuŋ gu'b pini mo." 32 Uni ṯorki gwo gi Tapa e a'di mo, imonṯal 'de/ nyak̲ki uni 'baar kun 'kon e gu'b piti mo be. 33 Dhali amanc̱ora sijin suski uni ka tenten 'de/ ki mon'thiny mo, dhali lamki uni jamam buni mo, dhali a'di mo, dhali uni kun ta kuŋ gu'b piti uni miikinu ki yi'de/ ki jahanne/mo. 34 Dhali me'd jin suskina a'di aBuulus dhala Sila ki mis e gu'b piti mo dhali a'di dhuki tonṯe/ ibwambori uni mo, a'di 'borkina bwa kagahara/ inyak̲ki kuŋ gu'b piti mo, mmogamakina a'di Arumgimis gwo is mo be.

35 Hili ki mo k̲ali kush mo tani, imandwall gwo hashki gwo bway imanji mo mo, mmo /o gwo mo ki, "Dhalki 'kwani gwansan iin mo ma."

36 Dhala manc̱ora sijin guki'da Buulus gwo mo, mmo/o gwo mo ki: "Imandwall gwo hashi aha/ gwo mmodhal um bway mmo/ii mo ti. Gom kan shwane/ mo tani piyu ka pije/ mo, dhali iiyi ki moŋk̲u'th is mo."

37 Hila Buulus oki uni gwo mo ki, "Uni dorki am ibwambori 'kwani ki dargi mii wak̲ mo, ki aman tana'kwani gi Pa Ruumiya kan mo---dhali uni ki ṯa'k aman eya sijin mo. A/uni ona bwa ki hash am ka pije/ ka 'diya? Yisa! dhalki uni iiyin ki is buni mo dhali sus am ka pije/ mo."

38 Dhali imanji mo mo ṯori gwo gwansan ki imandwall gwo mo, dhali ki uni cik̲ki gwo ka Bulus dhala Sila uni ta 'Kwani gi Pa Ruumiya mo

tani, uni ḵo/ki is mo be. 39 Imandwall gwo p̱u'dkin mo dhali t̲or mii kun thamkina uni mii ki uni mo, dhali uni suski uni ka pije/ mo, mmoḵan uni mmo/ii mo 'peni 'peŋkuman bampa/ mo be. 40 Wakana Buulus dhala Sila uni iikin ka pije/ 'pena sijin mo dhali mmo p̱u'd e gu'b ma Lidiyya mo. ka Buulus dhala Sila mishki ikam buni mo tani, uni 'bi'thki uni adu is mo dhali yan'ko'd uni iikin mo 'peni 'peŋkuman bampa/ mo be.

Mii Gun Miinu Mo 17

Mo gi Eḵkunu Mii e Pan Tasaluniiki mo

1 Dhali shwane/ ki uni pekin ki tur e Pa Amp̱ipuliis mo dhali Pa Apuluniyya mo tani, uni p̱u'dkin e 'peŋkuman bampa/ gi Pan Tasaluniiki mo, jin dina gu'b montul is gi 'Kwani Yahuuda/ mo. 2 Dhala Buulus, me'd miim piti jin miina a'di mo tani, a'di yaki'd e bwam uni mo, dhali goma cim ma pesu/ ikwara mo tani a'di t̲orki'da t̲or ki uni ka ḵarambuye/ 'peni Gwo ma Arumgimis kun 'kwarkunu mo. 3 A'di ḵa'dki gwo ma Arumgimis kun 'kwarkunu mo dhali t̲or 'pemen eya tente/ ki a'di hame'd goma K̲ris̲t̲hos mmo'kosh is ka nyor mo dhali mmopiyu/ doḵ/e 'peni mowu mo. A'di o gwo mo ki, "Yesus yan jin t̲orkina am um gwo mo tani a'di ta'da K̲ris̲t̲hos mo be." 4 Dhali 'kwani Yahuu'dan tiya lalkina aman sho'k ki gwo mo dhali uni ba̲t̲hkina Buulus dhala Sila mo, nyaḵki 'kwaniŋ Girgi kun c̱iki is buni mo, dhali up̱ kun tana 'kaŋ'kup̱ pa yisa p̱elena. 5 Hili 'Kwani Yahuuda/ kun 'koki gam gwo is mo tani, uni takin ma dum buni dhap̱an mo, uni suski 'kwani kun ta thus ki thus 'peni mo ma suug mo, uni tulkina waambuhany ’kwani is imon̲t̲al 'de/ mo, dhali kar 'peŋkuman bampa/ mmo/eḵ mii kagahara/ mo. Dhali mmo̲t̲ha'th gu'b ma Yasuun ki is mo, uni ŋap̱kin mmosusa Buulus dhala Sila ka pije/ i 'kwani mo. 6 Dhali ki uni ’koki gam uni mo tani, uni dirkina Yasuun dhala waḵa tiya e bwambori ita̱pa gi 'peŋkuman bampa/ mo, mmocuu gwo mo ki, " 'Kwaniŋ gwa̲t̲h gwansan kun wuluski mony'cesh mo tani uni iiyini mahan si'da/ mo. 7 'Kwaniŋ gwa̲t̲h gwansan uni kun ta ku gun bu'thkin ma Yasuun uni miiki mii a̱po/ gwoŋḵan ma K̲aysar mo; uni oki gwo mo ki aMaliḵa kamu/ di’d mo---jin ta'da Yesus mo be."

8 Uni to'ckina waambuhany 'kwani bwa mo dhali 'kwaninycan gi 'peŋkuman bampa/ kun cikki gwo yansan mo be. 9 Hili ŋ'ko'd ki uni dilki to 'pena Yasuun mo dhali kun tiya mo tani, uni ki dhal uni bway mmo/ii mo be.

Imandhunu ki She/ 'Kokin e Pam Biriyya mo

10 Ki mon'thiny caan mo tani iwak hashkina Buulus dhala Sila bway pam Biriyya mo. Dhali ki uni pu'dkin imun mo tani, uni cicki gu'b gi montul is gi 'Kwani Yahuuda/ mo. 11 Shwane/ 'kwani gwansan uni bolki 'kwani gi Pan Tasaluniiki e ki yuk mo, haali/ uni bu'thki gwo ki bwaŋ gana/ mo, mmo'cunycur Gwo ma Arumgimis kun 'kwarkunu isa yempa/ mo mmopar to gwansan e kun wakansan mo. 12 Dhali gom kan 'kwani ka ris gamki gwo is mo, nyakki up Girgin tiya kun dirunu mo dhali 'kwaniŋ gwath ka ris mo be. 13 Hili ki 'Kwani Yahuuda/ kun 'kon e Pan Tasaluniiki mishkin ka Buulus si'da/ ciki gwo ma Arumgimis e Pam Biriyya mo tani, uni pu'dkin imun mo dhali 'kosh mii is mo dhali toca waambuhany 'kwani bwa mo be. 14 Dhali ki jahanne/ mo tani, iwak hashkina Buulus mmoya bway dhan kumma/ yi'de/ mo, hila Sila dhala Timuthawuus 'kokin naskina/ imun mo. 15 Uni gwansan kun suskina Buulus mo tani guki a'di ki si'd si'd ntagi 'peŋkuman bampa/ gi Pa Athiina mo. Me'd jin dhalkina uni aBuulus imun mo tani, uni bu'thki gwo 'peni a'di goma Sila mo dhala Timuthawuus mmoyayu/ i a'di ki jahanne/ me'd jin hame'd mo.

Buulus Diki'd e Pa Athiina mo

16 Dhali ka Buulus corki uni e Pa Athiina mo tani, shi/in piti de'da dum piti ki birbir me'd jin hila a'di 'peŋkuman bampa/ jin 'tu'du/ ki tompinycon mo. 17 Wakan a'di torkina a'diya tor ka karambuye/ e gu'b gi montul is nyakki 'Kwani Yahuuda/ mo dhali unin tiya kun luŋkina Arumgimis mo, dhali e mo ma suug si'da/ nyakki uni gwansan kun 'kokin imun mo be. 18 Hili si'da/ 'kwanin tiya gi pa Apikuur mo dhali 'Kwani Ruwaak gam a'di 'kup mo. Dhali kun tiya o gwo mo ki, "Aman'ta'b mo ki 'twa/ yan muru'di o katinta yisa?" Kun tiya o gwo mo ki, "A'di wana e ki a'di jin yukki 'kwani mmobatha risa rum kun molu mo," haali/ a'di ciki gwo ma Yesus mo dhali gwo gom mompinu mo be. 19 Uni gukina Buulus mo dhali sus a'di e mo jin yuku ka

Ariyuus Baghuus mo, mmo/o gwo mo ki, "Mina amani 'koki mish gwon this yan jin wala /e mo? 20 Haali/ /e 'doyi ton tiya e 'cem bam kun meru mo. Dhali wakan, aman ona bwa ki mish 'pemen to gwansan tana tinta mo." 21 (Shwane/ aris 'Kwani gi Pa Aṯhiina dhali 'kwani gi kala tiya kun 'kon ki 'kus e mun mo tani uni 'baarana tentem buni mmomii toŋ kamu/ yisa hili jasi mmoṯora ṯor mo walla mmociḵ gwo gom jasi ton thisa tiya mo.)

22 Wakana Buulus doshki'd ibwaman ma Ariyuus Baghuus mo dhali o gwo mo ki, "Um 'Kwani gi Pa Aṯhiina, aha/ misha ki um ta 'kwani gi shi/in eya ris mii 'baar mo. 23 Hili me'd jin yakika/ ki yam pe mo dhali hil to gun luŋa um mo tani, aha/ gamkina gwaṯa/ jin 'kwarkunu gwo yase/ nycine/ mo, ' Goma Rum jin molu mo.' A'di jin wakansan jin luŋa um ki ji mol mo tani, a'di ṯorkika/ eya tente/ gom um mo. 24 Arumgimis jin uḵki mony'cesh mo dhala ris to kun 'kon e a'di mo, 'peni me'd jin tana a'di Tapa gi momis mo dhali mony'cesh mo, a'di diki c̱a'b e gu'b gi mondhelela dhalel kun nyaŋu ki me'd mo be. 25 Walla a'di diki mii to ki me'd gi 'kwani en'thi/ mo, ma me'd jin mina a'di mii diki ta gi toŋ kamu/ mo, haali/ a'di ki is piti c̱iki'da ris 'kwani moŋ'koki/e dhali shi/in mo dhala ris to 'baar si'da/ mo be. 26 Dhali 'peni wathin ṯal 'de/ mo tani a'di uḵki'da ris kal gi 'kwaniny'ceshi 'baar ki 'beles mmo'ko e bwam/e gi mony'cesh mo, mmo'kawurkina a'di yil mom buni kun dhunu mo dhali aris bwaŋgwayu/ gi moŋ'kom buni mo, 27 wakan ki uni mini 'taki ŋapa Arumgimis mo dhali wariba/ uni mini 'taki nyiṯh bway buni 'kupki a'di mo. Dhali naskina/ a'di diki si'da si'd 'peni ana 'baar ka 'deṯe/ 'deṯe/ mo. 28 Haali/ e a'di mo tani ana 'kona ki e mo dhali mmothoṯh mo dhali mmota gi moŋ'kom bana mo, isi me'd jin okina kun tiya ibwam iman'cem gway bum mo ki, ' Haali/ aman si'da/ tana bwambirman piti mo be.'

29 Dhali wakan, me'd jin tana ana bimbir ma Arumgimis mo tani, ana mina mii 'koki ṯosh ki 'bor ma rum p̱inycon a'di wana e ki 'dolkon gana/ mo, walla 'dolkon kush mo, walla wosh mo---dhali jamas to kun uḵa iman uḵ to mo dhali ki gwalal gi wathi/ mo. 30 Dhali gom kan Arumgimis hilki'da tee jin dhaŋu gwo mo, hili shwane/ a'di ḵanki aris 'kwani gwo e mo 'baar mo ki rici adu is mo. 31 Haali/ a'di karki'da cim jin mina a'di dwall 'kwaniny'cesh gwo ka ḵar/e ki wathi/ jin ṯora a'di e ki me'd mo. Arumgimis ṯor mii gi wathi/ yan ki 'kwani ka 'deṯe/

'deṯe/ mmo’de’k a’di 'peni mowu mo be." 32 Dhali shwane/ ki 'kwaniŋ gwaṯh gi pa Athiina ciḵki gwo gom mompi kun pina ku gun wukin mo tani, kun tiya miikina Buulus ka maḵ mo; hili kun tiya oki gwo mo ki, "Am mina ciḵ ’peni /e gom gwo yan doḵ/e naskina/ mo." 33 Ŋ'ko'di mii yan mo tani, Buulus dhalki uni mo be. 34 Hili 'kwaniŋ gwaṯha tiya gamki me'd ki a'di mo dhali gamki gwo is mo, Diyunisiyuus jin ta wathi/ mo ma Ariyuus Baghuus gara/ diki'd mo, dhala 'bom jin yuḵu gway ka Damaris mo, dhali kun tiya si'da/ nyaḵki 'ko ki uni mo be.

Mii Gun Miinu Mo 18

ABuulus Diki'd e Paŋ Kurinṯhuus mo

1 Ŋ'ko'di to gwansan mo tani Buulus yaki'd ’peni Pa Aṯhiina mo dhali ya bway Paŋ Kurinṯhuus mo. 2 Dhali a'di gamki Wathi/ Yahuuda/ 'kuṗ jin yuḵu gway ka Akiila mo, jin ta wathi/ gi Pam Ṗunṯus jin dhodhu mo, a'di jin daḵa ṗu'dki'd 'peni Pa Ithaaliya inyaḵki ashim piti ka Piriskilla mo, haala K̄uludiyuus a'di ḵanki'da ris 'Kwani Yahuuda/ gwo mmo/ii 'peni Pa Ruumiya mo. Dhala Buulus yaki'd bway uni mo, 3 dhali haali/ a'di si'da/ miiki'da ṯu'c ma suug mo tani, a'di c̣a'bki'd nyaḵki uni mo dhali miiya ṯu'c mo, haala ṯu'c buni ta'da ṯu'c mmota imansho gu'b burrinye/ mo be. 4 Wakana Buulus ṯorki'da ṯor ka ḵarambuye/ e gu'b gi montul is isa yempa/ ka cim ma pesu/ mo, mmopal mii mmolal 'Kwani Yahuuda/ dhali 'Kwaniŋ Girgi sho'k ki gwo mo. 5 Dhali shwane/ ka Sila dhala Ṯimuṯhawuus ṗu'dkin ka luŋgu'b 'peni Pam Maḵiduniyya mo tani, Buulus c̣iki is piti ki gwo mo, mmoṯor 'Kwani Yahuuda/ gwo eya tente/ ka Yesus ta'da K̄risṯhos mo be. 6 Hili ki 'kwani Yahuuda/ garki gwo 'kus i'twa/ mo dhali sorki a'di mo tani, Buulus pirki burrinyem piti i jis/em buni mo dhali o uni gwo mo ki, "Dhalka bas bum di'da po/ um mo; aha/ dhelela ki dhelel mo. 'Pena shwanesan aha/ mina ya e 'kwani kun 'koki ta 'Kwani Yahuuda/ mo be." 7 Dhali a'di yaki'd 'peni mun mo dhali mmoya e gu'b gi wathi/ jin yuḵu gway ka Ṯithiyus Yusṯus mo, wathi/ jin luŋki'da Arumgimis mo. Gu'b piti 'dishki gu'b gi montul is is mo be. 8 Dhala K̄irisṗus, jin ta taṗa gi gu'b gi montul is mo tani, gamki gwo is e Taṗa mo, imonṯal 'de/ nyaḵka ris kuŋ gu'b piti mo; dhali 'Kwani gi Paŋ Kurinṯhuus ka ris kun ciḵki gwo gom a'di mo tani gamki gwo is mo dhali uni miikunu

ki yi'de/ mo. 9 Dhali Tapa oki'da Buulus gwo mon 'thiny ki tonyjan mo ki, "Dhalku/ is ki ko/ mo ma, hili oyi gwo mo dhali dhalku/ ki ca'b ki shwam mo. 10 Haali/ Aha/ dina nyakki /e mo, dhali jan 'deŋ kamu/ midi diki pal mii mmomii /e ki shi/ mo, haali/ Aha/ tana gi 'kwani ka ris e 'peŋkuman bampa/ yansan mo be." 11 Buulus a'di ca'bki'd imun ki yil mo dhali ka ppe 'kupi pe'de/ mo, mmotor gwo ma Arumgimis e bwam uni mo be.

12 Hili ka Galiyuun ta'da mudhiir gi Pa Akaa/iya mo tani, 'Kwani Yahuuda/ ki bwan tal 'de/ mo tani uni tha'thkin apowa Buulus mo dhali sus a'di ibwambor ma kurse/ jin dwallu gwo mo; 13 Uni oki gwo mo ki, "Wathi/ yansan lalki 'kwani sho'k ki gwo mmoluŋa Arumgimis ki mii kun ta kuny ca'ckon apo/ gwoŋkan jin cinu mo." 14 Naskina/ ka Buulus murki'di cee 'twam piti mo tani, Galiyuun oki 'Kwani Yahuuda/ gwo mo ki, "Um 'kwani Yahuuda/, wakki/ a'di ka jiŋ gana/ a'di ta mii shi/i'd mo walla mii jin ta jin thus kun thamu mo tani, a'di midi 'taki tagi 'pemen mmothumi mis inyakki um mo be. 15 Dhali hili mmotana gwo gwansan gwondot goma ris gwo mo dhala ris gway mo dhali gom gwoŋkan bum gana/ mo tani, nyoŋi a'di ki is bum mo ma. Aha/ dina ki ta gi bwa mmota amandwall gwo gom gwo gwansan mo be." 16 Galiyuun rakki uni mmo/ii 'pena kurse/ gi dwallu gwo mo. 17 Wakan uni 'baar bu'thkina Sustaniis mo, a'di jin ta tapa gom gu'b gi montul is mo, dhali dor a'di ibwambor ma Kurse/ gi dwallu gwo mo. Hila Galiyuun diki ta gi gwo gom mii jin miikina uni mo.

Buulus Dokki'd ka Nyaŋ'ko'd e Pa Anthaakiya mo

18 Ŋ'ko'd Buulus mmoca'bkina a'di ka cim ka ris naskina/ mo tani, a'di dhalki iwak piti mo, dhali mera kur yi'de/ jin bela 'tham gom Pa Suriyya mo nyakka Piriskilla dhala Akiila mo. Ntwa/a/ ki a'di dhalki shemena gap mo tani, Kankariya,'cithki'da mur'kup piti mo, haali/ a'di ta gi gwo jin okina a'di is mo be. 19 Ki uni pu'dkin e Pa Epasus mo tani, Buulus dhalki'da Piriskilla dhala Akiila imun mo, hili a'di ki is piti seki'd e bwaŋ gu'b gi montul is mo dhali torki'da tor ka karambuye/ ki 'Kwani Yahuuda/ mo. 20 Ki uni dotkina Buulus mmoca'bi uni naskina/ mo tani, a'di diki ha gwo e mo. 21 Hili mmobu'thkina a'di moyam piti 'peni uni mo tani, a'di oki gwo mo ki, "Aha/ mina doku/ i um dok/e mo wakki/ a'di ta bwa ma Arumgimis mo." Dhali yan'ko'd

a’di ’cukki’da kur yi’de/ jin bela ’tham 'peni Pa Epasus mo be. 22 Ka Buulus thulki'da 'cesh e Paŋ Kaysariyya mo tani, a’di merki'da gap mo dhali theki 'kwaniŋ kaniisa gi pa Urushaliim me’d mo dhali yan'ko'd a'di yaki’d ka luŋgu’b e Pa Anthaakiya mo. 23 Dhali ŋ'ko'd ki a'di ça'bki'd imun ki rash rash mo tani, Buulus yaki'd ki tur e bampa/ ka kukul is ntagi Paŋ Galathiyya mo dhali Pam Parijiyya mo, mmotela ris imancik gwo sho'k mo be.

Abulluus Çiki Gwo e Pa Epasus mo

24 Dhali Wathi/ Yahuudaŋ kamu/ diki’d jin yuku gway ka Abulluus, jin ta Wathi/ gi Pa Iskandariyya ka dho'th piti mo, a'di pu'dki'd e Pa Epasus mo. A'di ta'd gi 'twaŋ gwocon mo dhali 'bitha 'bi'th e gwo ma Arumgimis kun ’kwarkunu mo be. 25 Abuluus a'di ye'thkunu sho'k ki gwo gi Tapa jin torkunu mo. Mmoka/a ka/ e shi/in mo, a’di oki gwo mo dhali torki gwo ka kar/e gom gwo ma Yesus mo, hili a'di mishki jasi mo miiya mii ki yi'de/ ma Yohaan mo. 26 Dhali Abuluus telki ’pen mmoçi gwo ki dar gi monyju/ e gu'b gi montul is mo. Hili ka Piriskilla dhala Akiila cikki gwo 'peni a'di mo tani, uni thothki a'di 'pen tur mo dhali torki a'di 'pemen gwo eya tente/ gom bway ma Arumgimis ka kar/e ki nyanye/ mo. 27 Ki a'di dina gwo ibwa mmo'citha/ gap mmopu’d e Pa Akaa/iya mo tani, iwak 'bi'thki a'di is ki gwo mo dhali uni 'kwarki imancik gwo gwo mmobu'th a’di e pa Akaa/iya mo. Dhali ki a’di pu'dki’d mo tani, a'di wothki uni ki nyanye/ uni kun gamki gwo is eya 'the mo. 28 Abuluus piki 'kwani Yahuuda/ e ki gwo ki 'bi'th 'bi'th ki gwo kun pucuru ka rem'kup mo, a'di torki gwo eya tente/ ki gwo ma Arumgimis kun 'kwarkunu mo ka Yesus a'di ta'da Kristhos mo be.

Mii Gun Miinu Mo 19

Buulus Diki'd e Pa Epasus mo

1 Dhali a'di warki'd ki mo jin dikin ma Abulluus e Paŋ Kurinthuus naskina/ mo, Buulus peki'd ki tur e bampa/ jin di'd 'kupki mis mo dhali a'di pu'dki'd e Pa Epasus mo, dhali gamki imancik gwon tiya imun mo. 2 Buulus oki uni gwo mo ki, "A/um bu'th Shi/in Dhelela dhelel ki um gamki gwo is mo 'taa?" Uni oki a'di gwo mo ki: "Yisa, am 'kona ki cik gwo gom Shi/in Dheleladhelel mo be." 3 Dhala Buulus oki gwo

mo ki, "Dhali ki mii gi yi'de/ jana imiikunu um mo?" Dhali uni ki o gwo mo ki, "Ki mii jin miikin maYohaan amii ki yi'de/ mo be."

4 Wakana Buulus thok̲ki gwo mo ki, "Yohaan miiki'da mii ki yi'de/ ki mo jin ricuwa du is mo. A'di t̲orki 'kwani gwo mo ki uni mini mii gam gwo is e a'di jin midi yayu/ i'ko'di a'di mo, a'di yan jin ta'da Yesus mo." 5 Dhali ki 'kwani cik̲ki gwo yan mo tani, uni miikunu ki yi'de/ ki gway gi Tap̲a Yesus mo be. 6 Dhali ka Buulus dhuki me'd piti ap̲o/ uni mo tani, Shi/in Dheleladhelel yayi'di uni mo dhali uni walki 'twan tiya mo dhali c̲i gwo kun onu is mo. 7 Dhali uni 'baar mo wana e ki 'kwaniŋ gwat̲h kun 'koni 'kume'd i'ce'dka su/ mo be.

8 Buulus seki'd e gu'b gi montul is mo dhali c̲i gwo ki dar gi monyju/ goma ppe 'kup̲i kwara mo, mmot̲ora t̲or ka k̲arambuye/ mo dhali mmolal uni sh̄o'k ki gwo mo gom dhan 'peŋkuman bampa/ ma Arumgimis mo. 9 Hili ki 'kwani Yahuudan tiya 'bi'thkin ma du ki 'bi'th mo dhali ushki gwo ha e mo tani, uni t̲elki mii 'pen mmo/o gwon thus gom gwo gi Bway yan ibwambor ma waambuhany 'kwani mo. Wakana Buulus dhalki uni mo dhali a'di k̲wa/ki imanci k̲ gwo nyak̲ki a'di mo, mmot̲ora t̲or ka k̲arambuye/ ki a'di isa yempa/ e gu'b gi t̲oru to gi Pan T̲iraannus mo be. 10 Dhali mii yan rashu mii gom yili su/ mo, wakan ka aris uni kun 'kokin e Pa Asiyya mini cik̲ gwo gi Tap̲a mo, kun ta 'Kwani Yahuuda/ mo dhali 'Kwaniŋ Girgi si'da/ mo be.

Iya/ ma Sakaawa mo

11 Arumgimis a'di miiki miimer jin ta ji mum ki me'd ma Buulus mo, 12 wakan isi ciki/ ki burrinyeny jit̲i/ walla burrinyen t̲u'c jin 'ciny a'di ki is minu k̲al mo bway 'kwani kun 'bathan mo dhali isa nyor buni dhalki uni mo dhala ris shi/in thus kun nyo/on pikin ka pije/ 'peni uni mo be. 13 Hili 'Kwani Yahuuda/ kun ta imandwak̲a rum thus iikin ki tur e bampa/ mo. Uni yuk̲ina yuk̲ ki gway gi Tap̲a Yesus wakan ki uni mini 'taki tagi mom'bi'th ap̲owa ris shi/in thus k̄i uni oki gwo mo ki, "Ki gway ma Yesus jin c̲ikin ma Buulus gwo mo ki, aha/ k̲ana /e gwo ki piyi ka pije/ mo." 14 Dhali wathi/ Yahuuda/ jin ta'da gasiis jin ca'd mo, jin yuk̲u gway ka Sakaawa mo, jin taki'd gi iya/ ipesu/ kun miiki mii yansan mo. 15 Dhali shi/in thus thok̲ki uni gwo mo ki, "Yesus mishga/ mo, dhala Buulus mishga/ mo; hili um ta ija sa/?" 16 Dhali shi/in thus kun 'kon e wathi/ thunthurkina is eya mandwah shi/in thus

mo dhali p̲eki uni ki is mo dhali dor uni mo. Dhali yan'ko'd uni sokin ka pije/ 'p̲eni gu'b is 'te/ mo dhali ki jama/ i is mo be. 17 Dhali mii yan warki'd ki mo jin mishu i'baar mo, e 'kwani Yahuuda/ mo dhali 'kwaniŋ Girgi si'da/, uni kun 'kokin e Pa E̲pasus mo. Dhali uni k̲o/ki is kagahara/ mo, dhali gway gi Tap̲a Yesus ek̲ki'd mo be. 18 Dhali si'da/, iman gam gwo is ka ris p̲u'dkin mo dhali pi gwo gom miinthus mo dhali c̲i gwo gom tonthus̲ kun miikina uni mo. 19 'Kwani ka ris kun miiki mii ŋari uni 'doyina risa warkam buni imon̲tal 'de/ mo dhali c̲i'th uni i jis/e ma ris 'kwani mo. Ki uni deŋki miim 'borgam buni e mo tani, a'di ta 'pisiran 'dolkon kush i aliip̲i iss su/ i'ce'dka 'kume'd[g] mo be. 20 Wakan gwo gi Tap̲a peperki'd ki lala'th mo ki dhan mom'bithi 'baar mo be.

Amamanthar jin Diki'd e Pa E̲pasus mo

21 Dhali i'dishesan i'ko'da ris to gwansan 'baarkunu mii mo tani, Buulus dina gwo ibwa e shi/in mmoya ki tur e pa Mak̲iduniyya mo dhali Pa Ak̲aa/iya mo mmoya ntagi Pa Urushaliim mo; a'di oki gwo mo ki, "Ŋ'Ko'd ki aha/ mina c̲a'bi mun mo tani, aha/ si'da/ mina mii p̲ar Pa Ruumiya e mo be." 22 Buulus hashki 'kwani su/ kun miiki a'di to bway Pam Mak̲iduniyya mo, kun ta iT̲imut̲hawuus mo dhala Arasthuus mo. Hili a'di ki is piti c̲a'bki'd e Pa Asiyya naskina/ mo be.

23 Dhali ka cim c̲aan mo tani ari mon̲to'c bwaŋ gwa'dgaŋ kamu/ yisa di'd e pa Epasus mo gom gwo gi bway tur mo. 24 Dhali amantor 'dolkon kusha kamu/ diki'd jin yuk̲u gway ka Dimit̲riyuus mo, jin uk̲ki 'dolkon kush gi mo jin luŋuwa Arthamiis nycine/ mo, dhali a'di k̲alki'da risa t̲u'c gom iman/uk̲ to mo be. 25 Wakan a'di tulki 'kwaniŋ gwat̲ha tu'c is imon̲tal 'de/ kun miina t̲u'c ka k̲wam bwa mo dhali o gwo mo ki, "Kana 'kwaniŋ gwat̲ha, um mishkin ki tom bana kun tana ana 'pena t̲u'c yan mo tani ana miina guruush ki nyanye/ mo. 26 Dhali um mishki mo mo dhali cik̲ gwo mo ki, a'di diki di jasi 'te e pa E̲pasus mo, hili a'di wana e ki a'di peper ki mo 'baar mo isi Pa Asiyya mo, Buulus a'di lalki 'kwani sho'k ki gwo mo dhali mmot̲u'k 'kwani ka ris is mo. A'di oki gwo mo ki arisa rum kun uk̲u ki me'd mo tani yisa tana risa rum yisa. 27 Dhali yisa jasi mo di'd e mo jin t̲a'kgu wu mo jin min

[gg]19.19 A'di jin wana e ka alp̲een jineeh ma Iŋkiliis mo.

ma tu’c bana yan ta thuthu/ ki thuthu/ mo a’di 'de/ yisa, hili si'da/ gu'b gi luŋu dhan tony caaga/ yan jin yuku gway ka Arthamiis si'da/ minu 'taki war ka ha'th'ko’d mo, dhali dhan monycagam piti minu gaç ka 'cesh mo, ayim jin luŋa 'Kwani gi Pa Asiyya 'baar mo dhali ku gi mony'ceshi 'baar mo si'da/."

28 Dhali ki uni cikki gwo yansan mo tani, uni 'tu'du/ ka nyor mo dhali cuukin kagahara/, mmo/o gwo mo ki, "A'di jin ta jin eka/ ek mo tani a'di ita'da Arthamiis gi Pa Epasus mo." 29 Dhali 'peŋkuman bampa/ ka kuluny 'tu'du/ ki monduŋgur 'kup is mo, dhali 'kwani tha'thkin ki bwan tal 'de/ e dhan mo jin ta montul is jin biruwa bir mo. Uni bu'thkina Gayuus mo, dhala Aristarkus, kun ta imanyak ii ka Buulus mo, uni iiyin 'peni Pam Makiduniyya mo. 30 Dhala Buulus dina gwo ibwa mmociç e bwaŋ 'kwani mo, hili imancik gwo nonki a'di 'kup mo be. 31 Dhali kun tiya si'da/ 'peni 'kwani kun tana 'kaŋ'kup ki mo gi Pa Asiyya[h] mo kun ta imugum piti hashki a'di gwo mo mmo/o a'di ki a'di midi diki çiç e mo jin ta montul is yan jin biruwa bir mo. 32 Dhali 'kwanin tiya uni cuunkin iton 'de/ mo, dhali kun tiya iton tiya mo, haali/ awambuhany 'kwani duŋkurkina 'kup is mo. Dhali 'kwanin tiya idaka/ 'koki misha ta tulkina uni is imontal 'de/ kan mo. 33 Dhali awambuhanya tiya idaka/ wothkina Iskandar is mo, a'di jin karkina 'Kwani Yahuuda/ a'di eya tente/ ki thorony mo. Wakana Iskandar wukki uni ki me'd mo, mmoŋapi 'taki woth gwo is gom 'kwani mo. 34 Hili ki uni nyithkin ki a’di ta wathi/ Yahuuda/ mo tani, uni 'baar cuukin ki 'twan tal 'de/ ki mo jin wana e ka tente/ su/ mo mmo/o gwo mo ki, "A'di jin ta jin eka/ ek mo tani a’di ita'da Arthamiis gi Pa Epasus mo." 35 Dhali ka manhil gwoŋkan gom pa mu'thki’da waambuhany 'kwani 'twa/ mo tani, a'di oki gwo mo ki: "Um 'kwaniŋ gwath gi Pa Epasus mo, ki wathi/ jana si'da/ di'd jin diki mish ki 'kwani gi Pa Epasus ta imanhil gu'b jin luŋu dhan tony caaga/ yan jin yuku gway ka Arthamiis mo dhali jamas gi to yan jin bitki'd 'peni momis mo? 36 Pari e wakan ki to gwansan minu mol wat mo, um mini mii 'ko ki shwam mo dhali 'koki mii toŋ kamu/ ki ji ram mo. 37 Haali/ um suski 'kwani gwansan e mondwall gwo mo kun 'koki ta ’kwani kun kwali to

[hh]19.31 Uni kun ta 'kwani kun kwanykunu mo gom montul is yan mo mmota uni kun mina montul is yani cil mo gom tak jin minu taka malik mo

mo walla kun dilki to gi gu'b gi luŋu mo dhali kun 'koki ta 'kwani gun wali gwo sor apowa rum bana mo be. 38 Dhali wakan mo, waḵka Dimiṯriyuus dhali 'kwani kun ta gwocon kun nyaḵ 'ko ki a'di ta gi gwo apo/ wathiŋ kamu/ mo tani, gwon dwall di'd ki ḵany mo dhali iwaḵiil ’kon si’da/ mo. Dhalki uni yer is buni gway ka rem'kup mo ma. 39 Hili waḵki/ um ŋapi toŋ kamu/ gom gwon tiya kun doṯu/ mo tani, a’di minu thoson e montul is yan jin yuḵuwa yuḵ ka yempa/ mo. 40 Haali/ ka jiŋ gana/ ana 'kona e mo jin ṯa'kgu wu e mo jin yeru is ki gway mo gom mo jin doshu ka nyor ṯal 'de/ ki bimbir ka cim yansan shwane/ mo, dhali miiŋkamu/ piyi'd imun jin mina ana c̣i ka ḵar/e gom cuu yan jin cunu mo." 41 Ki a'di oki gwo yansan mo tani, a'di c̣eker ki 'kwani gi montul is bwa mo be.

Mii Gun Miinu Mo 20

Ya ma Buulus e Pa Makiduniyya dhali Paŋ Girgi mo

1 Dhali ŋ'ko'd ki mo ma dulaṯṯ doshkunu mo tani, Buulus hashki imanciḵ gwo gwo mo dhali ŋ'kodi a'di 'bi'thki uni adu is mo tani, a'di oki gwo mo ki 'bora 'bor mo dhali a'di ki bu'th moyam piti bway Pa Maḵiduniyya mo be. 2 Dhali ki a'di yaki'd ki tur e mo gwansan mo dhali a'di walki'da ris gwo kun 'bithuwa du is e uni mo, dhali a'di pu'dki’d e Paŋ Girgi mo be. 3 Dhali ki a'di diki'da ppe 'kupi kwara imun mo tani, awuṯh karkina 'Kwani Yahuuda/ apo/ a'di mo ki a'di murki'di ya eya ḵur yi'de/ jin bela 'tham ki bway gi Pa Suriyya mo, wakan a'di dina gwo mbwa mmodoḵ ka nyaŋ'ko’d e Pa Maḵiduniyya mo. 4 Dhali uni kun suski a'di ki si'd si'd ntagi Pa Asiyya mo tani a'di ta'da Supaaṯarus jin ta ya/ ma Purrus gi Pam Biriyya mo; Ariṯarḵus dhala Sakuntus mo, unin su/ kun ta imangam gwo is 'peni Pan Tasaluniiki mo; Gayuus gi Pan Darba mo; Ṯimuṯhawuus mo; dhala Ṯikiikus mo dhala Ṯurupiimus 'peni pa Assiya mo be. 5 Hili 'kwaniŋ gwaṯh gwansan iikin nṯwa/a/ ki aman mo dhali uni 'kokin mmoc̣or aman e Pan Taruwaas mo be. 6 Dhali aman merkina ḵur yi'de/ jin bela 'tham 'peni Pam Ṗilibbi i'ko'da cim gi Maaŋḵuthu'd jin miinu ki darga cumaṯ mo, dhali ka cimi mudhe'd mo tani aman pu'dkina e Pan Ṯaruwaas mo. E mun mo tani aman 'kokina goma cimi pesu/ mo be.

Buulus A’di Takkunu e Pan Taruwaas mo

7 Dhali ka cim jin twa/a/ ka cim ma pesu/ mo tani, ki aman tulkina is imontal 'de/ mmo'ce'd maaŋkuthu'd mo tani, Buulus torki'da tor e imangam gwo is mo. A'di dina gwo mbwa mmoya ka cim jin 'ko'd mo, wakan a'di bulki uni ki gwo ntagi mombwam/e mo be. 8 Dhali arisa lamba/ 'kokin ris e bwaman gu'b jin nyaŋu ka makampo/ e mo jin 'kokina aman mmotul is imontal 'de/ mo.

9 Dhali e embul gu'b jin tupu i e mo tani wathin dhuruca kamu/ jin yuku gway ka Apitkuus ca'bki'd mo, a'di 'ce'dkina e kagahara/ mo. Dhali me'd jin walkin ma Buulus gwo naskina/ ki rash rash mo tani, dhuru'c wathi/ yan, a'di naskina/ di'd mmo/ish e mo tani, a'di bitki’d ka luŋgu'b 'peni gu'b jin 'kon ma po/ ikwara mo dhali a'di 'de'kkunu monyjwa i is mo.

10 Hila Buulus thulki’d ka 'cesh mo, mmohe'th me'd piti po/ a’di mo dhali koth a’di ki me'd mo. Dhali yan'ko'd a’di o gwo mo ki, "Dhalki bwa ki shi/ dok/e mo ma, haali/ a'di shi/irki'd mo be." 11 Dhali yan'ko'd a'di seki mis dok/e mo dhali 'ce'd maaŋkuthu'd mo dhali shwa mo, ŋ'ko'di a'di butki’d nyakki uni ki rash rash ntagi mo jin sul ma tente/ mo, dhali a'di yaki'd mo be. 12 Dhali uni guyina 'ciŋgwath ka nyaŋ'ko'd ki e mo dhali uni malaskunu ki nyanye/ mo.

Mo gi 'Cukkina Uni Akur Yi’de/ 'Peni Pan Taruwaas e Pa Miliitus mo

13 Aman ki is bam iikina ntwa/a/ ka Buulus ka kur yi'de/ jin bela 'tham mo dhali aman iikina ki bway gi Pa Assuus mo, e mo yin jin tosha am mmo'de'kka Buulus mo. Dhali mii a'dihe/ jin ona bwa a'di ki mii mo, haali/ a'di ona bwa ki ya ki sho'k eya 'cesh mo be. 14 Dhali ki a’di gamki am 'kup e Pa Assuus mo tani, aman 'de'kkina a’di bway bwaman ma kur mo dhali mmopu’d e Pam Mitiliini mo be. 15 Dhali aman iikina eya kur yi'de/ jin bela 'tham 'peni mun mo dhali aman pu'dkina ka cim jin 'ko'd ka boloc eya 'cesh jin 'citha yi'de/ is gi Paŋ Kiyuus mo. Dhali ka cim jiŋ 'ko'd mo tani aman kockina mo eya 'cesh jin 'citha yi'de/ is gi Pa Samuus mo, dhali ka cim jin 'ko'd mo tani aman pu’dkina mo e Pam Miliitus mo be. 16 Haala Buulus dina gwo ibwa mmoya eya kur yi'de/ jin bela 'tham mmope Pa Epasus mo, wakan ki a'di midi 'taki diki mii ca'b mmokala cima kamu/ e Pa Asiyya mo; gom

a'di miina is ki 'kasa/ 'kasa/ mmopu'd e Pa Urushaliim mo goma Cim ma Kamsiin mo, wakki/ a'di midi 'taki ta isi mii gom a'di mo be.

Buulus A'di Torki Gwo e 'Kwaniŋ Gwanyjaka/ e Pa Epasus mo

17 Dhali 'peni Pam Miliitus mo tani a'di hashki 'kwaniŋ gwath e Pan Epasus mo dhali mmoyuki 'kwaniŋ gwanyjaka/ 'pena kaniisa e a'di mo.

18 Ki uni pu'dkin e a'di mo tani, a'di ki o uni gwo mo ki, "Um ki is bum mishki mo mo, 'pena cim jin twa/a/ jin karkika/ sho'k pem e Pa Asiyya mo, dhali monyca'b pem jin ca'bkika/ nyakki um mo. 19 Mmomiiya tu'c gi Tapa ki bwa jin karu ki jiŋ gwa'd mo dhali ki jabuthi e mo, dhali ki mompal kun tha'thkina po/ aha/ mo haali/ arisa wuth gi 'Kwani Yahuuda/ mo. 20 Um mishki mo mo ki aha/ dina ki gu is pem 'peni gwoŋ kamu/ tal 'de/ jin ta jim 'borga/ mo, dhali mmotor um gwo mo ibwamani 'kwani mo dhali mmoya 'peni gu'b bway gu'b mo, 21 mmotor gwo eya tente/ e 'Kwani Yahuuda/ dhali 'Kwaniŋ Girgi si'da/ gom mo jin rijuwa du is 'kupka Arumgimis mo dhali moŋgam gwo is e Tapa Yesus Kristhos bana mo be. 22 Dhali shwane/ hili mo mo ma, aha/ yana ya Pa Urushaliim, mondek is ki Shi/in mo, mmodiki mish to jin midi mii aha/ imun mo, 23 jasi ki Shi/in Dheleladhelel mo tani a'di tori aha/ gwo e 'peŋkuman bampa/ 'baar mo mmo/o gwo ki mondek ma jindhiir mo dhali monto'c bwa corki aha/ imun mo. 24 Hili aha/ dina ki kar mondiki/em pem ki ji ŋa/ gom is pem mo, wakki/ aha/ 'baara mompar sho'k 'te/ mo dhali 'baara tu'c jin bu'thkika/ 'peni Tapa Yesus mo, mmoci gwom 'borga/ ma 'the ma Arumgimis mo be. 25 Dhali shwane/ hili mo mo ma, aha/ misha umi 'baar mo, e bwmani uni kun yakika/ mmoci gwo gom dhan 'peŋkuman bampa/ ma Arumgimis mo, mini 'koki par bwam/em pem e dok/e ki sule/ mo. 26 Dhali gom kan mo tani aha/ cina um gwo ka cim yansan mo, ki aha/ tana jin dhelelki'd 'pena bas bumi 'baar mo. 27 Haali/ aha/ dikina ki bu'th is pem 'peni mo ci um gwo jin ta isi bwa ma Arumgimisi 'baar mo. 28 Dhali wakan hili ki 'bore/ gom is bum mo, dhali goma risa ma'diny kun dhuna Shi/in Dheleladhelel um mmota icom kun mini hil mo mo. Hili ki 'bore/ mmohila kaniisa gi Tapa mo, a'di jin yolkina a'di ka bas jin ta jim pitiŋ gana/ mo. 29 Aha/ misha ki 'ko'di mo jin miga/ ya mo tani, awu kun cithiracithir mo tani mini seyu/ ibwam um mo

dhali a'di midi diki boça ma’diny mo be. 30 Dhali isi 'peni bwam um ki is bum um 'cena mo tani 'kwani mini piyu/ mo dhali mini o gwon tiya kun mini ta kun ther mo mmoḵwa/ imanciḵ gwo bwa mmobaṯh uni mo be. 31 Wakan timi mo ma. Kayi gwo e gom yila kwara mo aha/ dina ki daḵ mmorum umi 'baar ki 'beles ki gwo ki mon'thiny mo dhali montee ki jabu'th mo. 32 Dhali shwane/ aha/ dhuna um eya Arumgimis mo dhali ki gwo ma 'them piti mo, a'di jin mishi um nyaŋ mo dhali çi um mal e bwam uni 'baar kun dhunu ki she/ ki dhelel dhelel mo. 33 Aha/ dina bwa ki 'thoṯh gom 'dolkon kush gi wathiŋ kamu/ mo, walla 'dolkon ganam piti mo, walla burrinyem piti mo. 34 Um ki is bum mishi mo ki me'd gwansan miiki to kun ŋapga/ mo dhali to jin ŋapa uni gwansan gun nyaḵ 'ko ki aha/ mo be. 35 Eya ris to 'baar mo tani aha/ çikina um she/m gi bway jin mina umi woṯh uni kun 'ka'da is ki 'ka'd ka ṯu’c mo, dhali ki bway jin mina umi ka gwo gi Tapa Yesus e mo, gwo kun okina a'di ki is piti mo ki: ' A'di ta dhan mom'bor mii mmoçi to 'penki mombu'th to mo.'"

36 Ŋ'ko'di a'di oki gwo kan tan mo tani, a'di ça'bki'd ki jiŋ 'kupa'dupun mo dhali ’tho mo nyaḵki uni 'baar mo. 37 Dhali uni 'baar ḵumki ko mo dhali ṯa'kkini 'ba/ ma Buulus mo dhali pi a'di 'twa/ mo be. 38 Dhali uni 'baar diṯikina Bwa ki nyanye/ gom gwo yan jin okina a'di uni mo ki, ki uni mini 'koki par bwam/em piti e doḵ/e ki sule/ sule/ mo. Dhali uni suski a'di m'pen ibway piti mo ntaga ḵur yi'de/ jin bela 'tham mo be.

Mii Gun Miinu Mo 21

Ya ma Buulus jin Yakina A'di e Pa Urushaliim mo

1 Dhali ki aman iikina 'peni uni mo dhali 'cuḵa ḵur yi'de/ jin bela 'tham mo tani, aman iikina ka ji sho'k gana/ bway 'peŋkuman bampa/ gi Paŋ Kus mo, dhali ka cim jiŋ 'ko'd bway 'peŋkuman bampa/ gi Pa Rudus mo, dhali 'peni mo çaan bway 'peŋkuman bampa/ gi Pam Paṯara mo be. 2 Dhali ki aman gamkina ḵur yi'de/ jin bela 'tham mmo'ciṯha/ gap bway Pam Piniiḵiya mo tani, aman iikina apowa ḵur yi'de/ mo dhali 'cuḵa kur jin bela 'tham mo. 3 Ŋ'ko'd ki aman mishkina Paŋ Kupurus mo tani, aman dhalkina a'di ka biny cam ma Ḵur mo, aman iikina eya ḵur yi'de/ jin bela 'tham bway Pa Suriyya mo dhali aman doshkina e Pa Sur mo, e mo yin jin minu thul to 'pena ḵur mo be. 4 I'ko'd ki aman

gamkina imanciḵ gwo mo tani, am 'kokina imun goma cimi pesu/ mo. E shi/in mo tani uni 'kokin mmoḵana Buulus gwo ki 'bi'th mo ki a'di midi diki kar sho'k piti e Pa Urushaliim mo. 5 Dhali ka cim bam imun 'baarki'd mo tani, aman iikina mo dhali ii ki bway bam mo, dhali uni ’baar mo, ki i ashim buni ilu/ mo dhali uc̱i mo, uni suski am ka pije/ 'peni 'peŋkuman bampa/ mo. Dhali mmo'ko ki jiŋ 'kup̱a'dup̱un e mo ma dihal yi'de/ mo, dhali 'tho mo, 6 dhali o gwom 'borga/ ka rem'kup̱ mo. Dhali aman merkina ḵur yi'de/ jin bela 'tham mo, dhali uni doḵ̱ki bway pa mo be.

7 Ki aman 'baarkina mo/iim bam e yi’de/ 'peni Pa Sur mo tani, aman p̱u'dkina e Pam Puṯulimaayis mo. Dhali imun aman thekina iwaḵ me'd mo dhali 'ko inyaḵki uni acimi 'de/ mo. 8 Dhali ka cim jiŋ 'ko’d mo tani am iikina mo dhali p̱u'd e Paŋ Kaysariyya mo. Dhali aman cic̱kina gu'b ma P̱ilibbus, jin ta'da manc̱i gwom 'borga/ mo, a'di jin ta jan 'de/ 'peni unim pesu/ mo, dhali aman 'kokina nyaḵki a’di mo be. 9 Shwane/ wathi/ yansan ta'd gi i’bwa/ idoŋgon kun ta nyaraŋ gana/ kun c̱iki gwo is mo.

10 Dhali me'd jin'kokina aman imun gom usha cim mo tani, amanc̱i gwoŋ kamu/ jin yuḵu gway ka Aghabuus yayi'd ka luŋgu'b 'peni Pa Yahuudiyya mo. 11 A'di yayi'd bway am mo dhali buḵ wac̱kan ma Buulus mo. Ki a'di mo tani a'di deḵki sho'k pitiŋ gana/ mo dhali me'd piti mo dhali o gwo mo ki, "A'di okina Shi/ in Dheleladhelel mo ki, mii a'dihe/ jin mina 'kwani Yahuuda/ kun 'kon e pa Pa Urushaliim ideḵ wathi/ yan jin ta com wac̱kan mo, dhali uni mini c̱i a'di e me'd gi ’kwani kun 'koki ta 'Kwani Yahuuda/ mo be." 12 Dhali ki aman ciḵ̱kina to gwansan mo tani, am dhali 'kwani kun 'kokin e mo c̱aan mo tani malaskina Buulus ki a'di midi diki ya ntagi Pa Urushaliim mo.

13 Dhali yan'ko'da Buulus thoḵ̱ki gwo mo ki, "Atinta miikina um kan, mmoko dhali mmobiṯ aha/ du ka luŋgu'b mo? Haali/ aha/ thosonkina is jasi ki mondeḵ 'te/ yisa, hili si'da/ mmowu e Pa Urushaliim gom gway gi Tap̱a Yesus mo be." 14 Dhali ka Buulus ushki gwo gi lalu a'di sho'k mo tan̄i, am 'kokina ki shwam mo dhali aman okina gwo mo ki, "Dhalki bwa gi Tap̱a a’di miinu mo ma."

15 Dhali ŋ'ko'da cim gwansan mo tani, am de'kkina ris ḵucaŋ bam mo dhali ii ntagi Pa Urushaliim mo. 16 Dhali imanciḵ̱ gwon tiya si'da/

nyakki ii ki am 'peni Paŋ Kaysariyya mo. Uni suski wathin tal 'de/ inyakki uni jin yuku gway ka Manasuun mo, jin ta wathi/ 'peni Paŋ Kupurus mo, jin ta'da mancik gwo jin twa/a/ mo, a'di jin mina am 'taki nyak 'ko mo.

Buulus Butki'd, Uni ka Yakuub mo

17 Dhali ki am pu'dkina e Pa Urushaliim mo tani, iwak bu'thki am ki bwaŋ 'kunyga/ mo. 18 Dhali ka cima kamu/ mo tani Buulus nyakki ya ki am bwaya Yakuub mo, dhala ris 'kwaniŋ gwanyjaka/ 'kokin i'baar mo be. 19 Ki a'di theki uni me'd mo tani, a'di torki uni gwo ka 'dete/ 'dete/ gom to kun miikin ma Arumgimis ibwaŋ 'kwani kun 'koki ta 'Kwani Yahuuda/ eya tu'c piti mo be.

20 Dhali ki uni cikki a'di mo tani, uni karkina Arumgimis ki ca mo, dhali uni ki o a'di gwo mo ki, "/E mishki mo mo, kam bam, 'kwani tana aliip ka ris kun gamki gwo is e bwamani 'Kwani Yahuuda/ mo. Uni 'baar ona bwa ki 'bi'th mmodhu gwoŋkan jin cinu mo. 21 Dhali uni torkunu gwo gom /e mo, ki /e din mmotora ris 'Kwani Yahuuda/ gwo mo kun 'kon ibwaŋ 'kwani kun 'koki ta 'Kwani Yahuuda/ mmodhal gwo ma Musa 'pen mo, dhali ki /e torki uni gwo mmodhalku/ ucim buni ki 'cithha/ munyjal yis mo, dhali mmo'koki ii e bway gi mii gi mony'cesh mo. 22 Ata mina ana imii mo sa/? Uni ka jiŋ gana/ mini cik gwo ki /e pu'dkin mo. 23 Wakan miiyi to kun ona am um mo. Aman tana gi 'kwaniŋ gwathi doŋgon kun oki gwo is mo be. 24 Budhi 'kwaniŋ gwath gwansan mo ma dhali dheleli is bum inyakki uni mo, dhali ciyi uni tom buni kun mina uni to mo, wakan ki uni mini 'thi 'kup buni mo. Wakan ki 'kwani ka 'dete/ 'dete/ mini mish ki aris to kun torkunu uni gom /e tana tor mo. Uni mini mish mo ki /e si'da/ din ka kar/e mo, mmoha gwoŋkan e jin 'kwarkunu mo be. 25 Hili gom 'kwani kun 'koki ta 'Kwani Yahuuda/ kun gamki gwo is mo tani, am 'kwarkina gwo gi bwam bam ki uni mini non is buni 'peni aris to gun 'cithu/ mmomiiya bas goma ris tompinycon mo, dhali 'peni miin to ma bas mo, dhali 'peni to gun minyciru 'kus mo, dhali 'peni mo jin miinu miinycal mo."

26 Dhali yan'ko'da Buulus suski 'kwaniŋ gwath mo, dhali ka cim jin 'ko'd mo tani a'di ki is piti dhelel ki is piti nyakki uni mo. Dhali uni iikin e gu'b gi mondheleladhelel mo, mmoci gwo ka risa cim gi

mondhelel is minu 'taki 'baar mo dhali to kun cinu ki me'd minu 'taki ci gom uni ka 'dete/ 'dete/ mo be.

Buulus A'di Bu'thkunu e Gu'b gi Mondheleladhelel mo

27 Ka cimi pesu/ 'dishkina 'twa/ mmo'baar mo tani, 'Kwani Yahuudan tiya 'peni Pa Asiyya, uni mishkina Buulus e gu'b gi mondheleladhelel mo, uni duŋkurkina waambuhany 'kwani mii is mo dhali dhu me'da po/ a'di mo be. 28 Uni cuukin mo ki, " 'Kwani ma Israyiil, wothi aman mo ma. Wathi/ yansan ta a'di jin torki'da ris 'kwani 'baar gwo e mo 'baar kun 'kona aris to apo/ ’kwani mo, gwoŋkan jin cinu mo, dhali mo yansan mo. Ka mar is a'di si’da/ suski 'Kwaniŋ Girgi e gu'b gi mondheleladhelel mo dhali a'di nyo/ki moŋkogu mo be." 29 Haali/ uni ntwa/a/ mishkina Turupiimus jin ta wathi/ gi pa Epasus inyakki a'di e 'peŋkuman bampa/ mo, dhali uni toshkin ka Buulus suski a'di bway gu'b gi mondheleladhelel mo. 30 Aris 'kwani gi 'peŋkuman bampa/ uni 'borkina bwa mo dhali 'kwani sokin imontal 'de/ mo dhali uni ki budha Buulus mo. Uni dirki a'di ka pije/ 'peni gu'b gi mondheleladhelel mo, dhali ki jahanne/ acampur mu'thkunu mo be. 31 Dhali me'd jin palkina uni mii mmo'kosh a'di jwa mo tani, gwo pu'dki'd eya mancil ma askar alip ki mo jin jin ma askara ji ka ris mo, ki aris 'kwani gi Pa Urushaliimi 'baar mo 'kokin ka culma'th mo be.

32 Dhali ki jahanne/ a'di bu'thki i/askar mo dhali imancil ma askar iss 'kwanimpa imudhe’d mo dhali thul ka 'cesh ka waça/ bwaya waambuhany 'kwani mo. Ki 'kwani mishkina mancil ma askar mo dhali i/askar mo tani, uni dakkina Buulus dor mo. 33 Dhali yan'ko’d amancil ma askar pu'dki'd ki 'dishe/ mo dhali bu'tha Buulus mo, dhali kan gwo ki a'di minu dek ka jindhiiri su/ mo. Yan'ko'd a'di dotki gwo ki a'di ta'da ja sa/ dhala ta miikina a'di mo. 34 Dhali kun tiya 'peni bwaman ma waambuhany cuukin gom ton 'de/ mo dhali to gi kun tiya mo. Dhali me'd jin din ma mancil ma askar ki mish gwoŋ gana/ gom dhan cuuwa mo tani, a'di kanki gwo ka Buulus minu mii susu e gu'b gi i/askar mo. 35 Dhali ki a’di pu'dki'd e mo jin senu mo tani, a'di kalkina i/askar mo gom mii shigga/ yan jin miikin ma waambuhany 'kwani mo be. 36 Haala waambuhany 'kwani bathkina bathi 'ko'd mo dhali cuuki gwo mo ki: "Guyi a'di mo ma!"

Buulus 'Ce'dki Gwo She/ gom Is Piti mo

37 Dhali ka Buulus muru susu gu'b gi i/askar mo tani, a'di oki'da mancil ma askar gwo mo ki, "A/ aha/ minu dhal bway mmo/o gwoŋ kamu/ gom /e mo?" Dhala mancil ma askar oki gwo mo ki, "A /e mishi 'twaŋ Girgi mo'taa? 38 A bunya dina /e ki ta Wathi/ gi Pam Masir jin ta a'di jin t̲elki mii shigga/ 'pen ka gush mo dhali sus 'kwaniŋ gwat̲h̲ kun 'kona alip̲i doŋgon kun ta iman'kosh tiya jwa ka pije/ e mombwaasho mo 'taa?" 39 Buulus oki gwo mo ki, "Aha/ tana wathi/ Yahuuda/ mo, 'peni 'peŋkuman bampa/ gi Pan T̲h̲arsuus gi Paŋ Kilik̲iyya mo, aha/ tana wathi/ jin cila bampa/ jin molu yisa. Aha/ 'thona um mo, dhalki aha/ bway mmowal 'twa/ e 'kwani mo."

40 Ka mancil ma askar c̲iki a'di bway mo tani, Buulus doshki'd e mo jin senu sho'k mo dhali t̲or 'kwani e ki me'd mo. Ki mo dosh ki biyuu mo tani, a'di walki uni 'twa/ ki 'twaŋ 'kwani Ibranayiin mo. A'di o gwo mo ki,

Mii Gun Miinu Mo 22

1 "Imudhum pem dhali ibaba, cik̲i um gwo jin miga/ 'ce'd she/ shwane/ gom um mo." 2 Dhali ka waambuhany 'kwani cik̲ki gwo ka Buulus walki 'twa/ i uni ki 'twaŋ 'Kwani Ibranayiin mo tani, uni 'kokin ki shwam ki mut̲t̲ mo. A'di oki gwo mo ki,

3 "Aha/ tana wathi/ Yahuuda/ mo, jin dhodhu e Pan T̲h̲arsuus gi Paŋ K̲ilik̲iyya mo, hili jin thipkunu ki mo mish to e 'peŋkuman bampa/ yan e bwam sho'k ma Gamala/iil mo. Aha/ a'di ye'thkunu sho'k ki gwo isi gom mii gi gwoŋk̲an jin c̲inu kun ta kuny ji sho'k gi ibabam bana mo. Aha/ shwana mii anyor ki thit̲h̲ goma Arumgimis mo, isi me'd umi 'baar kun 'kokin shwanesan mo. 4 Aha/ t̲o'ckina to'c 'kus ki bway yase ntagi mowu mo, mmodek̲ uni mo dhali sus uni ka sijin mo kun ta 'kwaniŋ gwat̲h̲ dhali up̲ ilu/ mo, 5 Dhali me'd gasiis jin ca'd dhali 'kwaniŋ gwanyjaka/ i'baar mo mini o gwo mo. Aha/ bu'thkina warka/ 'peni uni gom iwak̲ e Pan Dimashga/ mo, dhali aha/ yakina imun mmo'doyi uni ka nyaŋ'ko'd ki mondek̲ is bway Pa Urushaliim ki minu 'kosh is ka nyor mo be.

Buulus Ṯorki Mii jin Ṯu'k A'di Is mo

6 Dhali a'di miiki'd ki aha/ dina mmoya mo dhali 'dish Pan Dimashga/ is mo tani, ki jahanne/ ki mo wana e ka tente/ ibwaŋ 'kuṗ mo tani adhan moŋkush 'peni momis ṯelki mii 'pen mmo'twaḳ mo e ko'dgwari aha/ mo. 7 Aha/ biṯkina a'cesh mo dhali ciḳ 'twa/ jin o aha/ gwo mo ki, ' Shawuul, Shawuul, ata ṯoca /e Aha/ 'kus kan mo?'

8 Dhali aha/ thoḳkina gwo mo ki, ' /E tana ja, Taṗa?' A'di oki aha/ gwo mo ki, ' Aha/ tana Yesus gi Pa Naasira, jin ṯoca /e 'kus mo be.'

9 Dhali uni gun 'kokin inyaḳki aha/ mo tani uni mishki moŋkush mo, hili uni 'koki nyiṯh 'kus gi a'di jin walki aha/ 'twa/ mo. 10 Dhali aha/ ona gwo mo ki, ' Ata miga/ mii mo, Taṗa?'

Taṗa oki aha/ gwo mo ki, ' Cuyi mis mo ma dhali yayi Pan Dimashga/ mo. E mun mo tani /e minu ṯorki aris to 'baar kun ṯorkunu /e e ki me'd mmomii mo.' 11 Aha/ dina ki mish mohil gom mondhel mo gi moŋkush ċaan mo, dhali aha/ suskina uni kun nyaḳki 'ko ki aha/ me'da bi mo. Dhali aha/ ṗu'dkina e pan Dimashga/ mo be. 12 Dhali e mun mo tani aha/ gamkina wathi/ jin yuḳu ka Hananiyya, jin ta wathiŋ gayiin mo isi me'd jin okina gwoŋḳan jin ċinu mo dhali jin maŋ ma ris 'Kwani Yahuuda/ 'baar kun 'kokin imun mo. 13 A'di ṗu'dki'di aha/ mo, dhali doshi 'ko'dgwari aha/ mo, dhali o gwo mo ki, ' Akam pem ka Shawuula, budhi mo mish mo mo ma.' Dhali ki mo yansan mo tani aha/ bu'thkina mo mish mom pem mo dhali aha/ misha a'di mo be. 14 Yan'ko'd a'di ki o gwo mo ki, ' Arumgimis gi ibabam bana kwanyki /e mmomish bwam piti mo, dhali mmoṗar a'diŋ ḳar/en 'de/ e mo, dhali mmociḳ gwo jin piki'd 'peni 'twam piti mo. 15 Haali/ /e mini ta aman/o gwo gom a'di eya ris 'kwani gom to jin misha /e mo dhali jin ciḳa /e mo. 16 Dhali shwane/ ata ċa'ba /e mmomii mo? Cuyi mis mo ma, dhali miiyi is pini ki yi'de/ mo, dhali lami miinthus pini mo, dhali yeri gway piti mo.'

Buulus A'di Yuḳkunu gom 'Kwani kun 'Koki Ta 'Kwani Yahuuda/ mo

17 Dhali me'd jin doḳkika/ ka nyaŋ'ko'd e Pa Urushaliim mo dhali ki aha/ dikina mmo'tho e gu'b gi mondheleladhelel mo tani, aha/ biṯkina is jwa mo be. 18 Dhali aha/ ṗarkina a'di e mmo/o aha/ gwo mo ki, '

Ise/ mo ma, dhali yayi ki jahanne/ 'peni Pa Urushaliim mo, haali/ uni mini 'koki bu'th gwonṯor 'peni /e gom Aha/ mo be.' 19 Dhali aha/ okina gwo mo ki, ' Tapa, uni ki is buni mishkin ki aha/ dhukina uni gun gamki /e gwo is eya sijin mo dhali aha/ dorkina uni eya ris gu'b gi montul isi 'baar ki 'beles mo. 20 Dhali ka bas ma Istipanuus jin ta'da man/o gwom pini diki'd mmowol mo tani, aha/ si'da/ doshkina ki 'dishe/ mo dhali gam bwa me'd mo, dhali ji burrinye/ gi uni gun 'koshki a'di jwa mo.' 21 Dhali hili a'di oki aha/ gwo mo ki, ' Yaku/ mo ma, haali/ Aha/ mina hash /e mo e mo jin si'da si'd isa dhana/ e 'Kwani kun 'koki ta 'kwani Yahuuda/ mo be.'"

Buulus A'di Jikunu mo

22 Dhali uni ci 'cem buni ki gwom piti ntaga ris gwo yan mo. Dhali yan'ko'd uni 'de'kki 'twam buni mo dhali o gwo mo ki, "Guyi ji gi wakan 'peni mony'cesh mo, haali/ a'di diki ha me'd jin mina a'di 'taki diki e mo be." 23 Dhali ki uni 'kokin mmocuu mo, dhali ta'kka ris burrinyem buni asho mo, dhali mmoyek bu'da 'ceshi mis mo tani, 24 Amancil ma askari aliip kanki gwo ka Buulus minu susu e gu'b gi i/askar mo. A'di kanki gwo ki a'di minu mii tirrish ki mondor ki yis bip mo, wakan ki a'di ki is piti midi 'taki mish kata yan a'di jin cuuna uni apo/ a'di kan mo. 25 Dhali ki uni dekki a'di ki wackan mo tani, Buulus oki gwo eya mancil ma askar iss 'kwanimpa imudhe'd jin doshki'd ki 'dishe/ mo ki, "A/a'di ta gwoŋkan jin mina umi dor wathi/ jin ta ji gi pa Ruumiya ki yis bip ki dargi mii wak kan mo 'taa?"

26 Dhali ka mancil ma askar iss 'kwanimpa imudhe'd cikki gwo yan mo tani, a'di yaki'd eya mancil ma askar jin ca'd mo dhali torki a'di gwo, mmo/o ki, "Ata a'di mura /e imii mo? Haali/ wathi/ yan ta ji gi pa Ruumiya mo be." 27 Dhala mancil ma askar jin ca'd pu'dki'd mo dhali o a'di gwo mo ki, "Toraa/ gwo mo ma, /e ta jim Pa Ruumiya 'taa?" Buulus o'd ki, "Nye."

28 Dhala mancil ma askar jin ca'd thokki gwo mo ki, "A'di ta jasa dhana guurusha caaga/ a'di jin ŋapkika/ mmota jany 'cesh gi 'peŋkuman bampa/ yan mo."

Hila Buulus o gwo mo ki, "Aha/ tana jim Pa Ruumiya jin dhodhu mo be." 29 Yan'ko'd 'kwaniŋ gwath gun 'kokin mmomuri tirrish a'di ki

gwo mo tani uni iikin 'peni a'di ki jahanne/ mo. Dhala mancil ma askar jin ca'd si'da/ ko/ki is mo, ki a'di mishki'd ka Buulus ta ji gi Pa Ruumiya mo, haali/ a'di dekki a'di mo be.

Buulus Doshki'di Bwambor Montul is gi 'Kwani Yahuuda/ mo

30 Dhali ka cim jin 'ko'd mo tani, amancil ma askar jin ca'd ŋapki'd mmomish gwo ka jiŋ gana/ gom gwo sor jin walkina 'kwani Yahuuda/ apowa Buulus mo. Wakan a'di 'cukki a'di mondek piti mo dhali kan igasiis kun can gwo mo dhali 'kwani gi montul isi 'baar mmotul isi montal 'de/ mo. Yan'ko'd a'di suski'da Buulus ka 'cesh mo dhali kar a'di ibwamani uni mo be.

Mii Gun Miinu Mo 23

1 Buulus hilki'da po/ 'kwani gi montul is ka 'thime/ mo dhali o gwo mo ki, "Iwak pema, aha/ ca'bkina ibwambor ma Arumgimis ki isi bwaŋ gana/ ntaga tee yansan mo be." 2 Dhala Hananiyya jin ta'da gasiis jin ca'd kanki uni gwo kun doshkin ki 'dishe/ ki a'di mo mmodor a'di 'twa/ ki me'd mo.

3 Yan'ko'd Buulus oki a'di gwo mo ki, "Arumgimis midi dor /e mo, /e jin tana gaŋgara/ jin kushi mo e mis 'te/ kan mo. A /e ca'bkin mmodwall aha/ gwo ki gwoŋkan jin cinu mo, naskina/ isi mmokan gwo ki aha/ minu dor mo, mmo'ce'd gwoŋkan mo?"

4 Dhali uni gwansan kun doshkin ki 'dishe/ oki a'di gwo mo ki, "A/ mii 'dansan jin sorkina /eya gasiis ma Arumgimis jin ca'd mowa?"

5 Buulus oki gwo mo ki, "Aha/ dina ki mish mo mo, ikam pem, ki a'di ta'da gasiis jin ca'd mo. Haali/ a'di 'kwarkunu mo ki,

' /E mini mii dhalku/ gwonthus ki o aman ji 'kwanim pini mo.'"

6 Ka Buulus mishki'd ka 'bana 'deŋ kamu/ ta ji gi 'kwani Sadukiyiin mo dhali jaŋ kamu/ gom 'kwanim Parisiyiin mo tani, a'di walki 'twa/ ki caaca e montul is mo ki, "Iwak pema, aha/ tana wathim Parsi mo, ya/ gi 'kwanim Parsiyiin mo. Haali/ aha/ tana ga 'teŋkape/ gi mompi gi uni kun wukin ki aha/ dwallkunu gwo mo." 7 Ki a'di oki gwo yansan mo tani, mo jin walkunu cuki mis ibwamani 'kwanim Parisiyiin mo

dhali 'kwani Sadukiyiin mo, dhali awaambuhany 'kwani ḵwa/ki bwa mo be. 8 Haali/ 'kwani Sadukiyiin oki gwo mo ki mompinu p̱iyi'd mo, iman'doyu gwo p̱iyin mo, dhali shi/in piyi'd mo, hili 'kwanim Parisiyiin mishki to gwansani 'baar mo.

9 Wakan adhan cuuwa miikunu mo, dhali iman'kwar ton tiya 'peni 'kwani Parisiyiin doshkin ki mis dhali di'b gwo is, mmo/o ki, "Aman 'kona ki gam miiŋ kamu/ jin shi/i'd inyaḵki wathi/ yan mo. Midi wakata waḵki/ shi/in walla aman'doyu gwo a'di wal 'twa/ i um mo?" 10 Ki dhan mo jin waluwa wal cuki mis mo tani, amancil ma askar jin ca'd ḵo/ki is ki uni mini 'taki ḵwa/a Buulus bwa ka 'ci'cimi'th mo, wakan a'di ḵanki'da risa thuruḵ gwo mmothul ka 'cesh dhali dir a'di ki mom'bi'th 'peni bwamani 'kwani gi montul is mo, dhali guyi a'di bway gu'b ma askar mo.

11 Dhali ki mon'thny jin baṯ̱ki'd mo tani Tap̱a doshki'di 'ko'dgwari a'di mo dhali o gwo mo ki, "Budhi adu mo ma, haali/ me'd jin torkina /e gwo gom Aha/ e pa Urushaliim mo tani, wakan /e mini mii o a'di si'da/ e pa Ruumiya mo be."

Awuṯ̱ jin wuṯ̱kunu ap̱o/ mondiki/e ma Buulus mo

12 Ki mo ta montee mo tani, 'Kwani Yahuudan tiya gamki bwa me'd mo dhali deḵ is buni ki gwo jin gama uni me'd mo, mmo/o gwo ki uni mini ’koki shwa to mo walla 'koki p̱i toŋkamu/ mo ntagi uni mini 'taki 'kosha Buulus jwa mo be. 13 Dhana ris gi 'kwaniŋ gwaṯ̱ caaca mmobol iss 'kwanimpa i iss su/ e mo kun gamki gwo yan me'd mo. 14 Uni iikin e igasiis kun can mo dhali 'kwaniŋ gwanyjaḵa/ mo dhali o gwo mo ki, "Aman deḵkina is bam ki gwo jin gamu me'd mo jin onu is mmo’koki nyoḵ toŋ kamu/ mo ntagi aman mina 'kosha Buulus jwa mo. 15 Dhali shwane/, gom kan mo tani, dhalki iman thoson gwo doṯ̱ona mancil ma askar jin ca'd gwo eya tente/ mmosusi a'di ka 'cesh bway um mo, isi ciki/ waḵki/ um mini 'taki p̱ar gwom piti e ka jisho'k ka jiŋ gana/ mo. Hili isi ciki/ gom aman mo tani, aman thosona is mmo'kosh a'di jwa nṯ̱wa/a/ ki a'di diki p̱u'd imahan mo."

16 Hili ya/ gi 'bwah ma Buulus ciḵki gwo ki uni ishkin ki jim bag mmoc̱or a’di mo tani, wakan a’di guski ce mo dhali ciç̱ e gu’b gi i/askar mo dhali ṯ̱orka Buulus gwo mo be.

17 Buulus yuk̲ki jan t̲al 'de/ e a'di 'peni imancil ma askar iss 'kwanimpa imudhe'd mo dhali o gwo mo ki, "Susi washan dhuru'c yan eya mancil ma askar jin ca'd mo, haali/ a'di ta'd gi toŋ kamu/ mmot̲or a'di mo."

18 Wakan amancil ma askar iss 'kwanimpa imudhe'd bu'thki wathin dhuru'c mo dhali sus a'di eya mancil ma askar jin ca'd mo dhali o gwo mo ki, "Buulus jin di'd eya sijin yuk̲ki aha/ i a'di mo dhali dot̲ki aha/ gwo mmosusi wathin dhuru'c yan i /e mo. A'di ta gi toŋ kamu/ mmo/o /e mo."

19 Dhala mancil ma askar jin ca'd bu'th a'di ki me'd mmotho̲t̲h is 'ko'd mo dhali dot̲ a'di gwo ka 'di/ mo ki, "Atinta a'di jin mina /e it̲or aha/ mo?"

20 Dhali wathin dhuru'c o gwo mo ki, " 'Kwani Yahuuda/ gamki gwo me'd mmodot̲ /e mmosusa Buulus ka 'cesh ka 'thamo/ e montul is yan me'd jin mina /e 'taki t̲irrish gwo ka ji sho'k ki nyanye/ ari'ceenne/ gom a'di mo. 21 Hili dhalku/ ki ha gwom buni e mo, haali/ 'kwaniŋ gwa̲t̲h tana ris ki nyanye/ mmobol iss 'kwanimpa i iss su/ e mo kun ishkin ki jim bag mmoc̲or a'di mo. Uni dek̲ki is buni ki gwo jin gamu me'd jin onu is mmo'koki shwa to mo walla mmo'koki p̲i to si'da/ mo ntagi uni mini 'kosh a'di jwa mo. Dhali shwane/ uni 'k̲on mmothoson is mo, mmoc̲or gwo 'peni /e mo be."

22 Wakan amancil ma askar jin ca'd dhalki dhuru'c wathi/ bway mmoya mo, ŋ'ko'di a'di t̲orki a'di bway mo ki, "Dhalki wathiŋ kamu/ gwo ki t̲or ki /e t̲orki aha/ to gwansan mo."

Buulus a'di hashkunu eya P̲iliks jin ta'da Mudhiir mo

23 Dhali yan'ko'd a'di yuk̲ki uni su/ i a'di kun ta imancil ma askar iss 'kwanimpa imudhe'd mo dhali o uni gwo mo ki, "Thosoni i/askar is i iss 'kwanimpa i'kume'd mo ma mmo/ii ntagi Paŋ K̲aysariyya mo dhali 'kwani kun ta iman mer shumarum i issi kwara i'ce'dka 'kume'd si'da/ mo, dhali 'kwani kun ta ku ma mee i iss 'kwanimpa i'kume'd mo. Um mini ii ka tente/ pedoŋgon jin ta mon'thiny mo." 24 A'di si'da/ k̲anki uni gwo mmoc̲i to/e jin min ma Buulus i'taki mer ap̲o/ mo dhali mmok̲al a'di ki 'bore/ eya P̲iliks jin ta'da mudhiir mo.

25 Dhali yan'ko'd a'di 'kwarki gwo awarka/ jin wa cikise/ mo ki:
26 "Kuludiyuus Lisiyaas eya mudhiir jin ta jim 'borga/ jin ta'da P̲iliks
mo, monthe me'd mo.

27 Wathi/ yan bu'thkina 'Kwani Yahuuda/ mo dhali murkina uni 'taki
'kosh jwa mo ki aha/ p̲u'dkina ap̲o/ uni ka risa thuruk̲ mo dhali aha/
wot̲hkina a'di mo, me'd̲ jin mmoda/arka/ gwo ki a'di ta jim Pa Ruumiya
mo. 28 Aha/ ŋap̲a mmomish gwo 'ban gom mo jin yera uni a'di is ki
gway mo, wakan aha/ suskina a'di ka 'ceshi montul is buni mo.
29 Dhali aha/ gamkina gwo ki a'di yeru is ki gway mo gom gwondot̲
gom gwoŋk̲an buni jin c̲inu mo, hili ki gwo yer is ki gwaya kamu/ yisa
di'da p̲o/ a'di jin ta ji gi mowu mo walla jin ta ji gi minu kar a'di asijin
mo. 30 Dhali a'di t̲orkunu aha/ ka wu'th di'da p̲o/ wathi/ yan mo,
wakan ki jahanne/ aha/ hashkina a'di i /e mo dhali t̲orki iman yer a'di
is ki gway gwo si'da/ mmo'doyu/ gwo kun onuwa p̲o/ a'di ibwambori
/e mo. Ka k̲ar/e mo."

31 Wakana risa thuruk̲ haki gwom buni e mo. Uni suskina Buulus mo
dhali mmosus a'di mon'thiny e pa Ant̲ibat̲riis mo. 32 Hili ka cim jiŋ
'ko'd mo tani, athuruk̲a tiya dhalki 'kwani gun ta ku gi shumarum bway
mmo/ii nyak̲ki a'di mo dhali uni ki is buni dok̲kin ka nyaŋ'ko'd e gu'b
gi i/askar mo.

33 Dhali ki 'kwani kun ta ku gi Shumarum p̲u'dkin e Paŋ Kaysariyya
mo dhali mmoc̲ika warka/ eya mudhiir mo tani, uni t̲orkina Buulus
si'da/ e bwambori a'di mo be. 34 Dhali ka mudhiir deŋki gwo e mo
tani, a'di dot̲ki gwo ka Buulus 'peni pa jana mo. Ki a'di mishki gwo
'ban ki a'di ta ji gi Paŋ K̲ilikiyya mo tani, 35 a'di oki gwo mo ki, "Aha/
mina cik̲ gwom pini ki 'boreŋ gana/ mo ki uni gun yer /e is ki gway
p̲u'dun imahan mo." Dhali yan'ko'd a'di k̲anki gwo ki a'di minu kar
eya ris monycaaga/ ma hakumma/ ma Hirodus mo be.

Mii Gun Miinu Mo 24

Gwon Dwall Jin Dwallkunu Ap̲owa Buulus Mo

1 Dhali 'ko'da cimi mudhe'd mo tani, Hananiyya jin ta'da gasiis jin
ca'd, dhali jwahaŋ 'kwanin tiya mo dhali aman wal gwoŋ kamu/ jin
ta'da T̲art̲ullus yaki'd imun mo. 'Kwani gwansan k̲alki mii kun walu

gwonthus apowa Buulus ibwambora mudhiir mo. 2 Ka Buulus doshki'd ibwambora mudhiir mo tani, Tartullus telki gwo 'pen mmoyer a'di is ki gway mo dhali owa mudhiir gwo mo ki, "Haali/ gom /e mo tani aman takina gi dhan moŋku'thisa caaga/ mo, dhali mohil mom pini kali tom 'boro'd gom kal bam mo; 3 wakan ki mo ma 'borim bwam bam mo tani aman butha aris to 'baar kun miikina /e mo, jin ta'da Piliks jin ta jim 'borga/ mo. 4 wakan ki aha/ mina diki non /e ki bway mo, aha/ 'thona /e ki ji nan mmocik gwo 'peni am ari 'ceene/ mo. 5 Haali/ aman gamkina wathi/ yansan jin shwan ma pibi anyor mo dhali jin rak 'kwani Yahuuda/ e mony'ceshi 'baar mmo/ush gwo ha e mo. A'di ta'da manshu bway ji gi luŋu gi pa Naasira mo be. 6 Dhali a'di si'da/ pali mii mmodiki kar gu'b gi mondheleladhelel ki jiŋ kogu mo, wakan aman bu'thkina a'di mo, dhali aman ŋapa 'taki dwall a'di gwo ki gwoŋkan bam jin cinu mo. 7 Hila Lisiyaas jin ta'da mancil ma askari alip mo, a'di pu'dki'd mo dhali sus a'di ki mom'bi'th jin caaca 'peni me'd bam mo, 8 mmokan imanyer a'di is ki gway gwo mmo/iiyu/ i /e mo. Ki /e mini 'cunycura Buulus goma ris mii gwansan mo, /e mini mish gwo 'ban goma ris to 'baar mo kun yera aman a'di is ki gway mo." 9 Dhali 'Kwani Yahuuda/ si'da/ 'dapkin ki gwo jin yeru a'di is ki gway mo, mmogam gwo me'd ki to gwansan ta kuŋ gana/ mo be.

Buulus 'ce'dki Gwo She/ Ibwambor Ma Piliks Mo

10 Dhali ka mudhiir torki'da Buulus e ki me'd mmowal 'twa/ mo tani, Buulus thokki gwo mo ki, "Aha/ misha gwo 'ban ki /e din ki yil ka ris mmota mandwall gwo gom kal yan mo, dhali wakan aha/ 'kunya bwa ki 'kuny mmotorki /e is pem mo. 11 /E mini mish gwo nyith ki is pini ki a'di diki taga cimi 'kume'd i'ce'dka su/ ki nyanye/ mo me'd jin yakika/ ka gagamis mmoluŋ e Pa Urushaliim mo. 12 Ki uni gamki aha/ e gu'b gi mondheleladhelel mo tani, aha/ dina ki su'k jan tal 'deŋ kamu/ ki gwo mo, dhali mmo'kosha waambuhany 'kwani mii is mo, walla e gu'b gi montul is buni mo, walla e 'peŋkuman bampa/ mo. 13 Dhali uni moli gwo kar ki ji ma du'd e /e gom to gun miina uni apo/ aha/ mo. 14 Hili aha/ torkina to yan ki /e mo, ki isi Bway yan mo, jin yukkina uni ki ji gi cem buni mo, aha/ miina to goma Arumgimis gi ibabam bana mo, dhali gama ris gwo 'baar is kun ta isi gwoŋkan kun cinu mo dhali kun 'kwarkunu e imanci gwon dhamo/ mo. 15 Aha/ tana

ga 'teŋ kape/ eya Arumgimis, jin mina 'kwani gwansan si'da/ ita mo, ki mompinu midi di mo gom uni kun mii jasi miiŋkar/e mo dhali uni kun 'koki mii miiŋkar/e mo be. 16 Wakan aha/ isa yempa/ pira is pem mmota gi isi bwaŋ gana/ mmodiki kol ibwambor ma Arumgimis mo dhali ibwambori 'kwani mo. 17 Dhali shwane/ 'ko'di yil ka ris mo tani aha/ pu'dkina mmo'do to kun cinu gom 'kwani kun hatha'ko'd e kal pem mo dhali to kun cinu ki me'd mmomiiya bas mo. 18 Ki aha/ miina to yansan mo tani, wathi/ Yahuudaŋ kamu/ 'peni Pa Asiyya gamki aha/ e mo jin thosonkika/ is ki dhelel dhelel e gu'b gi mondheleladhelel mo, ki darga/ waambuhany 'kwani mo walla ki dargi mo ma dulatt mo. 19 'Kwani gwansan mini 'taki mii 'ko ibwambori /e shwane/ mo dhali mmoyer aha/ is ki gway mo, wakki/ uni tan gi toŋ kamu/ mo. 20 Walla si'da/, 'kwani en'de/ gwansan mini o gwo gom miinthus jana gamkina uni e aha/ mo ki aha/ doshkina ibwambor montul is gi 'kwani Yahuuda/ mo, 21 hili isi ciki/ a'di midi ta gwo gom ton tal 'de/ yan jin cuuka/ mo ki aha/ doshkina ibwaman uni mo ki, "A'di ta gwo gom mompinu 'peni mowu mo jin yukkunu aha/ mo gom gwondot ibwambori /e ka tee yan mo be."'

Buulus A'di Bu'thkunu E Mo Jin Jinuwa Ji Mo

22 Yan'ko'da Piliks, a'di ta'd gi gwo ki 'bore/ gom bway mo tani, a'di ciki uni gwo 'ko'di is mo, mmo/o gwo mo ki, "Ka Lisiyaas jin ta'da mancil ma askari aliip midi yayu/ mmothulu ka luŋgu'b 'peni Urushaliim mo tani, aha/ mina mish gwom pini 'ban mo." 23 Dhali a'di ki ciya mancil ma askar iss 'kwanimpa imudhe'd gwoŋkan ka Buulus minu kari mohil mo, hili a'di midi ta gi mo mmoya gi 'kus mo wakan ki imugum piti mini 'taki 'koki non a'di 'peni kum pitin tiya kun mini iiyu/ i a'di mo.

24 Dhali i'ko'da cim gwansan tani, Piliks dokki'd ka nyaŋ'ko'd inyakka Durusilla jin ta ashim piti mo, jin ta'da 'Bom Yahuuda/ mo, dhali a'di hashki gwo goma Buulus mo mmocik gwo 'peni a'di gom gwo jin gamu is eya Yesus Kristhos mo. 25 Dhali ka Buulus torki'da tor ka rem 'kup gom mo ma kar/e mo, dhali mo jin 'timuwa du mo dhali gom gwondwall jin midi yayu/ mo tani, Piliks ko/ki is mo dhali o gwo mo ki, "Yayi ibway pini shwanesan mo. Hili ki aha/ tana gi embul jin 'boro'd mo tani aha/ mina hash gwo gom /e mo." 26 Dhali ka cim caan

mo tani a'di ṯoshki'd ka Buulus midi 'taki c̠i a'di aguurush mo, wakan a'di isa yempa/ hashki a'di gwo ki ye'th ye'th mo. 27 Hili ki yila su/ kun pekin mo tani, Purkiyuus P̠asṯuus taki'da mudhiir ŋ'ko'da P̠iliks mo, hila P̠iliks ona bwa mmogam momaŋ inyak̠ki 'Kwani Yahuuda/ mo, wakan a'di dhalki'da Buulus ki mondek̠ is mo be.

Mii Gun Miinu Mo 25

Buulus yip̠ki 'kup̠ 'kup̠ ka K̠ayisar mo

1 Dhali shwane/ aP̠asṯuus cic̠ki'd e bampa/ mo, dhali ŋ'ko'da cimi kwara mo tani, a'di yaki'd 'peni Paŋ Kaysariyya ntagi Pa Urushaliim mo be. 2 Igasiis kun can dhali 'kwani gun tana 'kaŋ'kup̠ 'peni 'Kwani Yahuuda/ k̠ali a'di gwom buni kun onu ap̠owa Buulus mo, dhali uni doṯkina Pasṯuus ki bwaŋ gana/ mo--- 3 mmodoṯ a'di mmomiiki uni mii ma 'the ap̠owa Buulus mo--- mmohashi a'di e Pa Urushaliim mo, gom uni thosonki is mmo/ish ki kum ba'k i'kosh a'di jwa e bway mo. 4 Hila P̠asṯuus thok̠ki gwo ka Buulus karkunu mmohil mo e Paŋ Kaysariyya mo, dhali a'di ki is piti murki'di ya imun ki jahanne/ mo. 5 "Dhali gom kan, uni gwansan kun mini mish mii mo," okina a'di gwo mo ki, "Uni mini ii imun inyak̠ki aman mo. wak̠ki/ tonthusa kamu/ di'd e wathi/ yan mo tani, um mini yer a'di is ki gway mo be." 6 P̠astuus diki di acim kagahara/ mmopeya cimi pekwara mo walla 'kume'd mo dhali ya'ko'd a'di ki ya ka luŋgu'b e Paŋ Kaysariyya mo, dhali ka cim jiŋ 'ko'd mo tani a'di c̠a'bki'd eya k̠urse/ jin dwallu gwo mo dhali k̠an gwo ka Buulus minu susu mo be. 7 Ki a'di p̠u'dki'd mo tani, 'Kwani Yahuuda/ 'peni pa Urushaliim doshkini 'ko'dgwari a'di mo, dhali 'doyu gwom 'bi'thga/ a p̠owa Buulus kun tana ris mo kun ta gi dhan gwony caaga/ kun mola uni dhu ki ji ma du'd mo.

8 Hila Buulus 'ce'dki gwo she/ ki is piti mo dhali o gwo mo ki, "Aha/ dina ki mii miinthusa kamu/ ṯal 'de/ ki lish ap̠o/ gwoŋk̠an gi 'Kwani Yahuuda/ mo walla ap̠o/ gu'b gi mondheleladhelel mo walla ap̠owa Kayisar mo."

9 Hila P̠asṯuus ona bwa ki mii to mmo'bor 'Kwani Yahuuda/ bwa mo, dhali wakan a'di thok̠ki'da Buulus gwo mo dhali o gwo mo ki, "/E ona bwa ki ya ntagi Pa Urushaliim mo dhali ki /e miga/ dwall gwo gom to gwansan imun mo 'taa?" 10 Hila Buulus o gwo mo ki, "Aha/ doshkina

ibwambor ma ḵurse/ ma Kaysar jin dwallu gwo e mo yiin jin ta mo jin minu mii dwall aha/ gwo mo. Aha/ dina ki mii to shi/ i'd ạ̱po/ 'Kwani Yahuuda/ mo, isi me'd jin misha /e ki 'bore/ si'da/ mo be. 11 Ba isi ciki/ waḵki/ aha/ miina to shigga/ mo dhali waḵki/ aha/ miina toŋkamu/ jin ha me'd ki mowu mo tani, aha/ dina ki ush mmowu mo. Hili waḵki/ toŋ kamu/ ṯal ’de/ ṗiyi'd jin yera uni aha/ is ki gway mo tani, ṯal 'de/ piyi'd jin midi c̱i aha/ ime'di uni mo. Aha/ mina yiṗ 'kuṗ pem 'kuṗ ka Kaysar mo be." 12 Ŋ'ko’d ka Ṗasṯuus ṯorki'da ṯor inyaḵki 'kwani gi montul is mo tani, a'di thoḵki gwo mo ki, "/E a'di yiṗki 'kuṗ 'kuṗ ka Kaysar mo. Eya Kaysar mo tani /e mini ya mo!"

Buulus A'di Suskunu Ibwambor ma Aghripaas dhala Barniiki mo

13 Dhali shwane/ 'ko'da cim ka hony/e mo tani, Maliḵ Aghripaas dhala Barniiki uni ṗu'dkin e Paŋ Kaysariyya mo mmo/ii yilkina/ ki iiŋ gana/ eya Ṗasṯuus mo be. 14 Dhali ki uni 'kokin imun goma cim ka ris mo tani, Ṗasṯuus c̱iki gwo goma Buulus eya tente/ ibwambor ma maliḵ mo; a'di o gwo mo ki, "Wathiŋ kamu/ di'di mahan jin dhalkin ma Ṗiliks eya sijin mo be. 15 Ki aha/ dikina e Pa Urushaliim mo tani, igasiis kun can dhali 'kwaniŋ gwanyjaḵa/ gi 'Kwani Yahuuda/ c̱iki aha/ gwo gom a'di mo mmodoṯ aha/ gwo gom mii waḵ ạ̱po/ a'di mo. 16 Aha/ thoḵkina uni gwo ki a'di diki ta mii gi 'Kwani gi Pa Ruumiya mo mmoc̱i wathiŋ kamu/ ṯal 'de/ nṯwa/a/ ki a'di jin yeru is ki gway diki dosh ka ḵarambor i uni gun yer a'di is ki gway mo dhali mmota gi mo mmo/o gwo jin ta jiny 'ce'd shem piti gom gwo jin karu ạ̱po/ a'di mo. 17 Wakan, ki uni ’kokin imonṯal 'de/ imahan mo tani, aha/ dina ki c̱or mo, hili ka cim jiŋ 'ko’d mo tani aha/ c̱a'bkina eya ḵurse/ jin dwallu gwo mo dhali aha/ ḵankina gwo ki wathi/ minu mii susu mo be. 18 Ki iman yera yer is ki gway doshkin ki mis mo tani, uni 'koki c̱i gwo gom to gun ta thus ki thus jin ṯoshkika/ mo. 19 Hili ki c̱a'ckon mo tani, uni tan gi gwo inyaḵki a'di gom gwo luŋum buni uni 'cena mo dhali gom jan ṯal 'de/ yan jin ta'da Yesus jin wuki'd mo jin on ma Buulus ki a'di di'd ki e mo be. 20 Aha/ dumpulkina gom gwondoṯ gom to gwansan mo, dhali aha/ doṯkina a'di mo waḵki/ a'di ona bwa ki ya Pa Urushaliim mo mmoṗi mompal e ki mii imun gom gwo gwansan mo. 21 Hili ka Buulus yiṗki 'kuṗ e mo jin minu kar a'di mmohil mo mmotagi gwon dwall 'pena Ughusthus mo tani, aha/ ḵankina gwo mo ki a'di minu kar mmohil mo

ntagi aha/ mina 'taki hash a'di eya Kaysar mo be." 22 Dhala Aghripaas oki'da Pastuus gwo mo ki, "Aha/ si'da/ ona bwa mmociḳ gwo 'peni wathi/ yan mo." Pastuus oki gwo mo ki, "Ka 'thamo/, /e mini ciḳ gwo 'peni a'di mo."

23 Wakan ka cim jiŋ 'ko'd mo tani, Aghripaas dhala Barniiki uni pu'dkin ki dhan mii jin nyoŋu mo; uni pu'dkin mmociç e mo jin ciḳu gwo nyaḳki imancil ma askar i alip mo dhali 'kwani gun tana 'kaŋ'kup gi 'peŋkuman pa mo. Ka Pastuus çiki gwoŋḳan mo tani, Buulus suskunu e uni mo. 24 Dhala Pastuus o gwo mo ki, "Maliḳ Aghripaas, dhala ris 'kwani 'baar mo kun nyaḳ 'ko imahan inyaḳki ana mo, um hilki wathi/ yan mo; arisa waambuhany 'Kwani Yahuuda/ doṭki aha/ 'twa/ e Pa Urushaliim mo dhali imahan si'da/ mo, dhali uni cuukin mo ki a'di midi mii diki di ki eŋ kamu/ ki sule/ mo be. 25 Hili aha/ gamkina ki a'di diki mii toŋ kamu/ jin hame'd ki mowu mo; hili mmoyipkina a'di 'kup 'kupki a'di jin ca'd mo tani aha/ dina gwo ibwa mo mmohash a'di e pa Ruumiya mo. 26 Hili aha/ dara ki gwoŋ kamu/ jin ḳa'bu mo jin miga/ 'kwarki tapam pem mo. Gom 'pemen yan mo tani, aha/ suskina a'di e um mo, ka ḳar/e i /e mo, maliḳ Aghripaas, wakan ki aha/ mina tagi gwo ki nyanye/ mmo'kwar gom mii yansan mo. 27 Haali/ a'di wana e ki 'pemen piyi'd gom aha/ mmohash wathi/ habuus mo dhali mmodiki çi gwo si'da/ eya tente/ jin onu apo/ a'di mo be."

Mii Gun Miinu Mo 26

Buulus A'di 'Ce'dki Gwo She/ Ibwambor ma Aghripaas mo

1 Wakana Aghripaas oki'da Buulus gwo mo ki, "/E mini wal gwo gom is pini mo," dhali Yan'ko'da Buulus he'thki me'd piti mo dhali o gwo jin ta jiny 'ce'd shem piti mo.

2 "Aha/ karkina is pem ki ji gi 'bora bwa mo, Maliḳ Aghripaas, mmokar gwom pem shwane/ ibwambori /e ka tee yan apo/ 'kwani Yahuuda/ kun yer aha/ is ki gway mo. 3 Ki 'boreŋ gana/ haali/ /e tana amanmish mii 'baar mo e mii gi 'kwani Yahuuda/ mo dhali gwo kun doṭu/ mo. Wakan aha/ 'thona /e mmociḳ aha/ gwo ki bwa jin 'kuçu ki 'kari'th mo be. 4 Ka jiŋ gana/, aris 'Kwani Yahuuda/ 'baar mo mishki mondim pem 'peni yil pem jin taka dhuru'c e kal pem gana/ mo dhali e Pa Urushaliim mo. 5 Uni mishki aha/ 'peni ṭwa/a/ mo, waḳki/ uni ta

gi bwa mmoṯor gwo mo, ki aha/ dina me'd Wathim P̱arisi mo, jin ta a'di jin mii'd ka ji sho'k ki mii gun onu gom ji gi luŋum bam mo. 6 Dhali shwane/ aha/ dosha imahan ki aha/ minu dwall gwo goma 'teŋ kap̱e/ e gwo jin onu is 'peni Arumgimis e ibabam bam mo be. 7 A'di ta gwo yansan jin onu is ki iwak̲ bam kun 'koni 'kume'd i'ce'dka su/ mo k̲o'cki e mmobu'th to me'd jin luŋa uni Arumgimis ki bwa jin o'd ki mon'thiny mo dhali ki montee mo, dhali goma 'teŋ kap̱e/ yan mo, Malik̲, gi 'kwani Yahuuda/ uni yer ki aha/ is ki gway mo. 8 Gomatinta dina jaŋ kamu/ ki dwall a'di gwo mmodiki gam gwo is ka Arumgimis 'de'kki uni kun wukin mo? 9 Shwane/ ka jiŋ gana/, aha/ ki is pem kulumkina gwo ibwa ki aha/ mina mii mii to ka ris kun ta kuny c̱a'ckon ap̱o/ gway ma Yesus gi Pa Naasira mo. 10 Aha/ miikina mii yan e Pa Urushaliim mo. Aha/ mu'thkina aris 'kwani ma Arumgimis kun k̲ogu eya sijin ki mom'bi'th jin bu'thkika/ 'peni igasiis kun can mo; dhali ki uni 'koshkunu jwa mo tani, aha/ c̱ikina 'twam pem ap̱o/ uni mo be. 11 Dhali aha/ dorkina uni me'd ka ris e gu'b gi montul isi 'baar mo dhali aha/ palkina mii mmoṯu'c uni ki mom'bi'th mmowal gwo sor mo. Aha/ shwakina anyor ki bar bar ap̱o/ uni mo dhali to'c uni bwa si'da/ mo eya ris bampa/ kun 'koki ta kum buni mo.

Buulus T̲orki Mii Jin T̲u'k A'di Is Mo

12 Dhali me'd jin miikika/ to yansan mo tani, aha/ yakina bway pan Dimashga/ ki gwoŋk̲an mo dhali ka k̲an 'peni igasiis kun can mo; 13 dhali e bway tur imun mo, ka tente/ baŋ 'kup̱ mo tani, Malik̲, aha/ mishkina moŋkush jin boli'da tente/ e ki mon'twak̲ mo mo 'peni momis mo, dhali 'twak̲ki mo mmo'kamaa/ is mo dhali uni gun nyak̲ki ii ki aha/ mo be. 14 Dhali ki aman 'baar t̲a'kkina 'cesh mo tani, aha/ cik̲kina 'twa/ jin o gwo i aha/ ki 'twaŋ 'Kwani Ibranayiin mo ki, ' Shawuul, Shawuul, ata t̲oca /e Aha/ 'kus kan mo? A'di diṯa mii gom /e mmoruk̲a /eya ruk̲ ki si mmoṯi'k a’di 'pen mo.' 15 Dhali yan'ko'd aha/ thok̲a gwo mo ki, ' /E tana ja, Tap̱a?' Tap̱a ki o gwo mo ki, ' Aha/ tana Yesus jin t̲oca /e 'kus mo be. 16 I'dishesan cuyi mis mo dhali doshi ki sho'k pini mo; haali/ gom 'pemen yan kan tan mo tani Aha/ pina /e i is mo, mmokwany /e mo mmota amanmii to mo dhali mmota aman/o gwo gom to gun mishkina /e e Aha/ shwane/ mo dhali gom to gun miga/ t̲orki /e ŋ'ko'd mo; 17 dhali Aha/ mina 'cuk̲ /e 'peni 'kwani mo dhali

'peni 'kwani kun 'koki ta 'Kwani Yahuuda/ uni gun miga/ ṯu'c /e mmoya mo, 18 mmoḳa'd /em buni mo dhali mmoṯu'k uni 'peni mondhurumi'd bway moŋkush mo dhali 'peni mom'bi'th ma Seṯaan eya Arumgimis mo, wakan ki uni mini bu'th moŋgwam gom miinthus 'pena Arumgimis mo dhali mal jin c̱ikika/ uni gun dhakamkunu ki moŋgam gwo is e Aha/ mo be.'

Gwo Ma Buulus Jin C̱ikina A'di Gom 'kwani Yahuuda/ Mo Dhali 'kwani Kun 'koki Ta 'kwani Yahuuda/ Mo

19 Dhali wakan, Maliḳ Aghripaas, aha/ dina ki usha ush e tony jan jin piyaa/ i is 'peni momis mo; 20 Hili, e uni gwansan kun 'kokin e pan Dimashga/ nṯwa/a/ mo, dhali e Pa Urushaliim mo, dhali ki tur eya ris bampa/ gi Pa Yahuudiyya mo dhali e 'kwani kun 'koki ta 'Kwani Yahuuda/ si'da/ mo, aha/ c̱ikina uni gwo mo ki uni mini 'taki rica du is mo dhali mmoṯu'k 'kuṗ ka Arumgimis mo, mmomii mii gun minu gam mo jin rijuwa du is mo. 21 Gom gwo yan mo tani 'Kwani Yahuuda/ bu'thki aha/ e gu'b gi mondheleladhelel mo dhali uni palki mii mmo'kosh aha/ jwa mo be. 22 Dhali wakan aha/ bu'thkina mowoṯh jin ṗu'dki'd 'peni Arumgimis ntaga cim yansan mo, dhali aha/ doshkina mo dhali mmoc̱i gwo gom uni gun gwa'dkin mo dhali uni kun cakin mo gom gwoŋ kamu/ ṯal 'de/ yisa jin bol a'di jin ona imanc̱i gwo ma Arumgimis ka dhamo/ e mo yisa dhala Musa jin midi 'taki ṗu’du/ mo --- 23 ka Ḳristhos mina isi mii 'kosh ka nyor mo, dhali mmota jin twa/a/ mmopi 'peni mowu mo tani a'di midi 'taki c̱i gwo gi moŋkush ki 'kwanim bana mo dhali ki 'kwani kun 'koki ta 'Kwani Yahuuda/ mo."

Buulus A'di Yiṗki 'Kuṗ 'Kuṗ ka Aghripaas mo Mmo'taki Gam Gwo Is mo

24 Me'd jin 'baarkin ma Buulus gwo jin 'ce'dkina a'di she/ mo tani, Ṗasṯuus oki gwo ki dhan 'twa/ jin caaca mo ki, "Buulus, /e guskina du mo ba/, mo mish gwom pini raḳ /e ki gusa du mo." 25 Hila Buulus oki gwo mo ki, "Aha/ dina ki gusa du mo, Ṗasṯuus /e jin ta jim 'borga/ mo, hili aha/ ona gwoŋ gana/ mo dhali ka du jin ḳuthi/ is ki 'cese/ 'cese/ mo be. 26 Haala maliḳ mishki to gwansan mo; dhali wakan aha/ okina a'di gwo ki dar gi monyju/ mo, gom aha/ laluwa du sho'k ki toŋ kamu/ ṯal 'de/ 'konu ki ba'k 'peni a'di mo; haali/ mii yansan dinu ki mii ki tar mo.

27 A /e gam imanc̲i gwon dhamo/ is mo 'taa, Malik̲ Aghripaas? Aha/ misha ki /e gami gwo is mo." 28 Aghripaas oki'da Buulus gwo mo ki, "Ki ari mo mo a/e lalki aha/ sho'k ki gwo mo dhali war aha/ ka K̲rist̲hiyan mo?"

29 Buulus oki gwo mo ki, "Aha/ 'thokina Arumgimis ki ari mo mo walla ki embul jin tura tur mo, yisa /e 'deya, hili si'da/ uni 'baar gun cik̲ki aha/ ka tee yan mo, mini 'taki war mmowa e ki aha/ mo, hili ki dar gi mondek̲ gwansan mo be."

30 Dhali yan'ko'da malik̲ cuki mis mo, dhala mudhiir mo, dhala Barniiki si'da/ mo, dhali uni gun nyak̲ki 'ko ki uni mo; 31 ki uni pikin ka pije/ mo tani, uni walki gwo ka rem 'kup̲ mo dhali o gwo mo ki, "Wathi/ yan diki mii toŋ kamu/ jin midi hame'd mmowu mo walla jin midi ta jin minu dek̲a dek̲ mo be."

32 Aghripaas oki'da P̲ast̲uus gwo mo ki, "Wathi/ yan minu 'taki kar ki 'kus mo wak̲ki/ a'di midi 'taki diki yip̲ 'kup̲ 'kup̲ ka Kaysar mo be."

Mii Gun Miinu Mo 27

Buulus 'Cuk̲ki'da K̲ur Yi'de/ jin Bela 'Tham e pa Ruumiya mo

1 Dhali ki a'di okina bwa ki aman mina ii ka k̲ur yi'de/ jin bela 'tham bway pa Italiyya mo tani, uni c̲ikina Buulus dhali 'kwani ma sijina tiya e wathi/ jin cil am askar is 'kwanimpa ka mudhe'd jin yuk̲u ka Juliyuus mo, a'di jin cilkina mom'bi'th ma askar ma Ughusthus i'baar mo. 2 Dhali aman 'cit̲hkina k̲ur ka p̲ar 'ban 'peni pa Adramit̲tiyya mo jin muru 'cit̲h 'kup̲ki 'ko'dgwar ma aal gi pa Asiyya mo. Wakan aman iikina bway k̲umma/ yi'de/ mo. Dhala Arist̲ark̲uus 'peni pa T̲asaluniiki e pa Makiduniyya yaki'd nyak̲ki aman mo. 3 Dhali ka cim jiŋ 'ko'd mo tani aman thulkina e pa Sayda/ mo, e mo jin miikin ma Yuliyuus Buulus ki 'bore/ mo dhali dhal a'di bway mmoya bway gu'b gi imugum piti mmobu'th mom'bor miim buni mo be. 4 'Peni mat̲tan mo tani aman iikina bway k̲umma/ yi'de/ mo dhali ii ka kur yi'de/ jin bela 'tham e bwaŋ'kwarany mo mmosheshela gap̲ gi pa Kup̲rus mo, mmo'dish moŋk̲uthu'd is mo, haali/ 'tham poshki'da p̲o/ aman mo be. 5 Dhali ki aman iikina ka kur yi'de/ jin bela 'tham mmo'cit̲h k̲umma/ yi'de/ ki tur e paŋ Kilikiyya mo dhali pa Pampiliyya mo tani, aman thulkina e pa

Mira mo, jin ta 'peŋkuman bampa/ gi pa Likiyya mo. 6 Dhali imun mo tani, amancil ma askar is 'kwanimpa imudhe'd gamki'da k̲ur yi'de/ 'peni pa Iskandariyya mo jin mura 'tham ibel bway pa Ithaliya mo. A'di ki dhu aman apo/ a'di mo. 7 Dhali ki aman iikina ka kur yi'de/ jin bela 'tham ka serec, goma cim ka ris mo dhali ŋ'ko'd ki aman p̲u'dkina ki mii kun di̲ta di̲t mmo'dish pa Kiniidus is mo dhali 'tham diki dhal aman bway mmo/ii ki bway c̲aan mo, dhali aman iikina ki tur e 'ko'dgwara gap̲ gi paŋ Kariit̲ mo, jin diki'd ka 'bana kamu/ ki pa Salmoni mo. 8 Dhali aman iikina ki tur e yana gap ki mii kun di̲ta di̲t mo, ntagi aman p̲u'dkina e ari moŋkamu/ jin yuk̲u ki mo jin dhunuwa k̲ur yi'de/ ki jaro/ jaro/ mo, jin 'dishki pa Laasa/iyya is mo be.

9 Dhali shwane/ aman 'kokina cim ki nyanye/ mo, dhali atente/ gi ga/a 'kwani Yahuuda/ to peki'd si'da/ mo, dhali shwane/ a'di 'bitha mii ki 'bi'th mmo/ii mo. Wakana Buulus rumki uni ki gwo mo, 10 dhali o gwo mo ki ,"Um 'kwani, aha/ misha ki mo iim bana jin mura ana ii mo tani midi shi/a shi/ mo dhali mmothis e ki nyanye/ mo, dhali yisa ki jasi to kun k̲alu mo dhala kur yi'de/ mo, hili moŋ'koki/em bana si'da/ mo be." 11 Hili amancil ma askar iss 'kwanimpa imudhe'd t̲irishkunu ki gwon tap̲a mo dhali ki com ma k̲ur yi'de/ mo dhali ka ris to gwansan kun okin ma Buulus mo be. 12 Dhali haali/ mo jin dhunuwa k̲ur yi'de/ diki 'bor mmo'ko ki mondit̲ yan mo, haali/ iman bora k̲ur kun bela 'tham t̲orkunu gwo mmobora k̲ur 'peni mun mo, dhali wak̲ki/ ki bwaya tiya mo tani ana mina 'taki gam 'peŋkuman bampa gi pam Piniik̲ mo, mmo'baar mondit̲ imun mo. Piniik̲ ta mo jin dhunuwa kur yi'de/ e paŋ Kariit̲ mo, jin di'd 'kup̲ka 'bana cam mo dhala bim poros mo.

Adhan 'Thama P̲unthar Poshki'd e K̲umma/ Yi'de/ mo

13 Dhali hili ki 'thama 'bana bim poros poshki'd ka k̲u'th/is mo tani, iman bora k̲ur t̲oshkin ki uni mini 'taki gam to kun ŋap̲kina uni mo. Wakan uni barkina kar'kup̲ toŋk̲uthu'd mo dhali iikin bway paŋ kariit̲ mo, mmo'dish yana gap̲ is mo be. 14 Hili ŋ'ko'di ari mo mo tani adhan 'tham jin poshki'd ki mom'bi'th mo, jin yuk̲u ki 'tham gi mom'pesho'k gi 'bana cam mo, t̲elki mii 'pen mmodora 'cesh 'pena uk̲a 'cesh mo. 15 Dhali ka k̲ur bu'thkin ma p̲unthar 'tham mo dhali a'di diki ya 'kup̲ki 'tham mo tani, ana mina c̲i bway goma p̲unthar 'tham mo dhali uni borkina 'tham ki tur mo be. 16 Dhali aman iikina ki tur mmosheshel

ara uk̲a 'cesh jin yuk̲u ka K̲alawdi is mo, dhali ki miim 'bi'thga/ mo tani aman 'kokina mmowot̲h̲ moŋ'koki/e gi 'kwani 'pena k̲ur yi'de/ mo be. 17 Dhali ki uni yu'dki moŋ'koki/e gi 'kwani 'pena k̲ur yi'de/ ki mis mo tani, uni ki k̲ala shim piti mmodek̲a k̲ur yi'de/ ka kuluny mo. Uni k̲o/ki is oki uni mini 'taki bit̲ eya p̲o/ mo ma si'b gi pa Sirt̲is mo, wakan uni 'cuk̲ki kar'kup̲ toŋk̲uthu'd gi k̲umma/ yi'de/ mo dhali uni borkunu ki tur mo. 18 Aman k̲alkina mii shigga/ ka p̲unthar 'tham mo dhali ka cim jiŋ 'ko'd mo tani uni t̲elki mii 'pen mmot̲a'k aris to ka 'cesh 'pena k̲ur mo. 19 Dhali ka cim jin 'kon ma p̲o/ ikwara mo tani imanbora k̲ur yi'de/ uni t̲elki mii 'pen mmot̲a'k aris to ma t̲u'c ma k̲ur ki me'd buniŋ gana/ mo. 20 Dhali ka tente/ dhala cul 'koki c̲i moŋkush ap̲o/ aman goma cim ka hony e mo tani, dhali adhana p̲unthar 'tham dorki'd ap̲o/ aman naskina/ mo, dhali mo ma 'teŋkap̲em bam kun minu 'taki wot̲h̲ aman mo tani dhalkunu 'pen mo be. 21 Dhali ki uni iikin ki tur tur ki dargi tont̲e/ mo tani, dhali yan'ko'da Buulus doshki'd ki mis ibwamani imanbora k̲ur yi'de/ mo dhali o gwo mo ki, "Um 'kwani, um mini 'taki cik̲ gwo 'peni aha/ mo, dhali mmo'koki 'cuk̲a k̲ur yi'de/ jin bela 'tham 'peni paŋ Kariit̲ mo, wakan mmogam mii shigga/ yan mo dhali mmothis e mo. 22 Dhali shwane/ aha/ k̲ana um gwo mmo'bitha du is mo, haali/ mondiki/e midi diki this e 'peni bwamani um mo, hili jasa k̲ur yi'de/ imidi this e mo. 23 Haali/ ki mon'thiny mo tani aman'doyu/ gwo ma Arumgimis jin ta jim pem mo, a'di jin luŋkika/ si'da/ mo tani—aman'doyu/ gwom piti doshki'di 'ko'dgwari aha/ mo 24 dhali o gwo mo ki, ' Dhalku/ is ki k̲o/ mo ma, Buulus. /E mini mii dosh ibwambora kaysar mo, dhali hili Arumgimis ki bwaŋkush piti mo tani a'di c̲iki /e uni gwansan i'baar mo kun nyak̲ki ii ki /e mo be.' 25 Wakan 'bithi adu is mo ma, um 'kwani mo! Haali/ aha/ gama Arumgimis gwo is mo ki a'di midi mii isi me'd jin t̲orkunu a'di aha/ mo be. 26 Hili ana mina mii t̲a'k a'cesh ap̲owa uk̲a 'cesha tiya mo."

27 Dhali ki mon'thiny jin 'kon ma p̲o/ i'kume'd i'ce'dka doŋon p̲u'dki'd mo, me'd jin k̲alkunu ana ki bway yan mo dhali e k̲umma/ yi'de/ Adriya mo, dhali ki mombwam/e mo tani imanbora k̲ur yi'de/ toshkin ki uni 'dishki pan tiya is mo. 28 Dhali uni k̲alki aris to kun palu moŋ'kul gi yi'de/ mo dhali uni gamki mombar gi gula/ ka iss 'de/mo; dhali i'ko'di ari mo mo tani, uni palki moŋ'kul gi yi'de/ ki nyanye/ mo dhali gamki mombar gi gula/ ka k̲arpa'c mo. 29 Dhali uni k̲o/ki is ki

ana mina 'taki bit apo/ wosh 'kwahala/ mo, wakan uni ta'kkina kar 'kup toŋkuthu'd kun telkina kur yi'de/ idoŋgon 'peni bum'pen ma kur mo dhali 'thokin ki mon'thamo/ midi 'taki pu'd ki jahanne/ mo. 30 Dhali imanbora kur parki bway tur e jin mina uni dhala kur yi'de/ 'pen mo dhali bita kur jin 'bitha 'bi'th e kumma/ yi'de/ mo, dhali palki mii ki uni mini 'taki bere'dha kar 'kup toŋkuthu'd jin telki'da kur yi'de/ 'peni bum'pen ma kamu/ jin twa/a/ mo. 31 Hila Buulus oki'da mancil ma askar iss 'kwanimpa imudhe'd gwo mo dhali i/askar mo ki, "Isi ciki/ ki 'kwani gwansan mini 'ko e bwam ma kur mo tani, um minu 'koki woth mo be." 32 Dhali yan'ko'd i/askar 'cithkina shi/ ma kur gwa'dga/ mo dhali dhal a'di mmoya mo. 33 Dhali ki montee pu'dki'd mo tani, Buulus 'bi'thki uni is i'baar mo mmokal tonten tiya mo. A'di oki gwo mo ki, "Acim yansan ta'da cim jin 'kon ma po/ i'kume'd i'ce'dka doŋon mo ki um 'kon e monyji jin diki dosh mo dhali iikin ki dargi tonte/ mo ---um 'koki shwa toŋkamu/ mo be. 34 Wakan aha/ kana um gwo mo mmonyak maaŋkuthu'da tiya mo, haali/ yansan a'di hame'd gom um mmo'koki/e mo. Haali/ jan tal 'deŋ kamu/ midi diki thisa mur 'kup e 'peni 'kup bum mo." 35 Dhali ki a'di oki gwo yansan mo tani, a'di bu'thki maaŋkuthu'd mo dhali a'di 'borki'da Arumgimis bwa i is mo e jis/e gi 'kwani 'baar mo. Dhali yan'ko'd a'di 'ce'dki maaŋkuthu'd mo dhali telki mii 'pen mmo'ka a'di mo be. 36 Dhali uni 'baar 'bi'thkunu is mo dhali uni si'da/ bu'thki maaŋkuthu'd mo be. 37 Aman 'kokina akashira/ i iss 'kwanimpa i'kume'd i'ce'dka issi kwara i'ce'dka karpa'c i'ce'di 'de/ ibwaman ma kur yi'de/ mo be. 38 Dhali ki uni shwaki tonte/ ikap mo tani, uni rakkina kur yi'de/ mmopo'da po'd mo mmota'k pos bunyan ka pije/ e bwaman kumma/ yi'de/ mo.

Akur Pwathki Bwa mo

39 Dhali ki mo ta montee mo tani, uni 'koki nyitha 'cesh mo, hili uni parkina si'b gi yana gapa 'kulga/ e mo, dhali uni torkina tor mo wakki/ uni mini 'taki bora kur apo/ a'di mo. 40 Wakan uni 'cukkina kar 'kup toŋkuthu'd mo dhali dhal uni me'd e kumma/ yi'de/ mo. Dhali ka tente/ 'de/ mo tani uni 'cukkina shi/ gi to kun shuna kur yi'de/ bway mo dhali mmoyu'dkina uni burrinyen 'tham ma kur jin twa/a/ 'kupki 'tham mo; dhali wakan uni iikin 'kupka si'b gi yana gapa 'kulga/ mo be. 41 Hili akur dorki'd eya si'b gi bwaa gap mo dhali cicki'd ka 'cesh mo. Dhali

burrinye/ ma k̲ur k̲o'cki'd imun mo dhali diki ya mo, dhali bum'pen ma k̲ur pwat̲h̲ki bwa mo ki mom'bi'th gi yi'de/ jin birki bakal mo be. 42 Dhali i/askar gwansan kulumki gwo ibwa mo mmo'kosh 'kwani ma sijin jwa mo wakan ki jan t̲al 'deŋ kamu/ 'peni uni midi diki kaŋ mo dhali ye mo be. 43 Hili amancil ma askari iss 'kwanimpa imudhe'd ŋap̲ki'd mmowot̲h̲a Buluus mo, wakan a'di doshki gwoŋ kulum buni mo; dhali a'di k̲anki uni gwansan gwo kun mini kaŋ yi'de/ mo mmop̲e 'peni bwaman ma kur nt̲wa/a/ mo dhali p̲u'd a'cesh mo. 44 Yan'ko'd kun tiya 'peni 'kwani mini bat̲h̲ a'di nsho'k mo, kun tiya eya p̲owa kur jin pwat̲h̲ki bwa mo dhali kun tiya ap̲o/ ton tiya 'pena k̲ur yi'de/ mo. Dhali ki bway yan mo tani a'di miiki'd mo ki ana 'baar k̲alkunu mmop̲u'd eya 'cesh ki 'dantar mo be.

Mii Gun Miinu Mo 28

Buulus Diki'd eya Uk̲a 'Cesh gi Pam Maliitha mo

1 Dhali ki aman suskunu ki 'bore/ mo tani, aman da/arkina uk̲a 'cesh jin yuk̲u ka Maliitha mo. 2 Dhali 'kwani kun cila mo 'koki c̲i aman jasi bwaŋ kush gana/ mo, hili uni 'thaki o'd mo dhali bu'thki aman i'baar mo haali/ goma sho'k jin diki dosh mo dhali mon'thup̲u'd mo. 3 Hili ka Buulus tulki c̲iŋkira is mo dhali dhu uni e o'd mo tani, tasha 'thi/ pu'dki'd pije/ haali/ gom mom'batha'd mo dhali 'tamki'd e me'd piti mo be. 4 Dhali ki 'kwani kun cila mo mishkin ki to/e shirki'd 'canyjala/ 'peni me'd piti mo tani, uni oki gwo ka rem'kup̲ mo ki, "Wathi/ yansan ka jiŋgana/ ta'da man'kosha mee mo a'di jin wot̲h̲kunu 'peni k̲umma/ yi'de/ mo; miiŋk̲ar/e diki dhal a'di bway mmodi ki e mo be." 5 Hili yan'ko'd a'di mupurki to/e e bwam o'd jin shwa'd mo dhali a'di dina is ki 'kosh ka nyor mo be. 6 Dhali uni c̲orki a'di ki a'di mina is 'taki dhe'th mo walla mmobit̲a 'cesh ki jahanne/ mmowu mo. Bahili ŋ'ko'd ki uni hilki a'di ki rash rash mo dhali mishki mo ki toŋ kamu/ jin shi/i'd diki mii a'di mo tani, uni ak̲ki 'kup̲ buni e mo dhali oki gwo ki a'di ta'da rum mo. 7 Dhali e mo jin dishk̲i mo is imun mo tani uni tana 'cesh kun taki ji gi wathiŋ 'kaŋ'kup̲ ma uk̲a 'cesh mo, jin yuk̲kunu gway ka Pubiliyuus mo. A'di bu'thk̲i aman mo dhali c̲iki aman to ki 'bore/ goma cimi kwara mo be. 8 Dhali a'di miiki'd wakan ka baba ma Pubiliyuus ishki'd ki isa nyor ki is 'batha'd mo dhali 'ba'th dhanthi mo. Dhali ka

Buulus yaki'd bway a'di mo tani, a'di 'thoki'd mo, dhali karki me'd piti apo/ a'di mo, dhali wac a'di mo be. 9 Dhali i'ko'di mii yan miiki'd mo tani, 'kwanin tiya eya uka 'cesh yansan kun 'ba'thkin mo tani pu'dkin si'da/ mo dhali uni wackunu mo. 10 Dhali 'kwani si'da/ takki aman ka ris montak mo. ki aman thosonkina is mmo/ii ka kur yi'de/ jin bela 'tham mo tani, uni ciki aman aris to kun ŋapa aman mo be.

Buulus Merki'd e Pa Ruumiya mo

11 'Ko'da ppe 'kupi kwara mo tani aman 'cukkina kur yi'de/ jin bela 'tham jin 'baarki embul ki mondit eya uka 'cesh mo, jin ta'da kur gi pa Iskandariyya, nyakka "ruma 'bukum 'ban mo" me'd mii ma he'k/em piti mo. 12 Dhali 'ko'di aman thulkina e 'peŋkuman bampa/ gi pa Sirakuusa mo tani, aman 'kokina cimi kwara imun mo. 13 Dhali 'peni mun mo tani aman iikina mo dhali aman pu'dkina e 'peŋkuman bampa/ gi pa Righiyuun mo. Dhali ŋ'ko'da cimi 'de/ mo tani 'tham ma 'bana bim poros poshki'd mo, dhali ka cimi su/ mo tani aman pu'dkina e 'peŋkuman bampa/ gi pa Puthiyuuli mo. 14 Imun mo tani aman gamkina ikam bama tiya mo dhali yukki aman mmo'ko nyakki uni goma cimi pesu/ mo. Ki mii yan mo tani aman pu'dkina e pa Ruumiya mo be. 15 Dhali 'peni mun mo tani ikam bam, i'ko'di uni cikki gwo gom aman mo tani, uni pu'dkin mmogam aman 'kup ki si'd si'd e mo ma suug gi pa Appiyuus mo dhali mo nyaŋi kwara mo. Dhali ka Buulus mishki ikam mo tani, a'di 'borki'da Arumgimis bwa i is mo dhali 'bithkunuwa du is mo be.

16 Dhali ki aman cickina e pa Ruumiya mo tani, Buulus a'di dhalkunu bway mmodi ki is piti nyakka askar jin jiki a'di mo be.

Buulus a'di Ciki Gwo e pa Ruumiya mo

17 Dhali 'ko'da cimi kwara pu'dki'd mo tani Buulus yukki 'kwani gwansan imontal 'de/ mo uni kun ta iman shu bway ibwamani 'kwani Yahuuda/ mo. Ki uni pu'dkin imontal 'de/ mo tani, a'di oki uni gwo mo ki, "Ikam pema, wakan aha/ dina ki mii toŋ kamu/ jin shi/i'd apo/ 'kwani mo walla mii gi ibabam bana mo, aha/ 'cukkunu me'da habuus 'peni pa Urushaliim mo e me'd gi 'kwani gi pa Ruumiya mo. 18 I'ko'di uni dotki aha/ gwo mo tani, uni okina bwa mmokar aha/ ki 'kus mo, haali/ miiŋ kamu/ diki tor 'pemen gom mowu e miim pem mo be.

19 Hili ki 'kwani Yahuuda/ walki 'twa/ apo/ gwoŋ kulum buni mo tani, aha/ miikunu ki 'bi'th mmoyip 'kup 'kup ka kaysaar mo, a'di diki wakan mo wakki/ aha/ kalina gwoŋ kamu/ jin yeruwa yer is ki gway apo/ kal pem mo. 20 Haali/ gom 'pemen yan kan mo tani, aha/ yukkina um ki aha/ mina 'taki mish um mo dhali wal 'twa/ nyakki um mo, haali/ a'di ita'da 'teŋkape/ gi 'kwani ma Israyiil mo ki aha/ shwane/ hi'thkina jindhiir yansan mo."

21 Yan'ko'd uni oki a'di gwo mo ki, "Aman 'kona ki butha warka/ kun 'kwaru 'peni 'kwani Yahuuda/ gom /e mo, walla jaŋkamu/ 'peni ikam pini diki yayu/ mo mmotor gwo mo walla mmo/o gwoŋ shi/gaŋ kamu/ gom /e mo be. 22 Hili aman ŋapa mmocik gwo 'peni /e kata a'di kulumkina /e goma nonshe/ yan mo, haali/ a'di mishkunu ki aman ki a'di walkunu apo/ mo 'baar mo be."

23 Ki uni karkina cim gom a'di mo tani, aris 'kwani pu'dkini a'di e monyca'b piti mo. A'di torki mii yan eya tente/ ki uni mo, dhali oki gwo gom bampa ma Arumgimis mo. A'di palki mii mmolal uni sho'k ki gwo goma Yesus mo, 'peni gwoŋkan ma Musa mo dhali 'peni imanci gwon kadhamo/ mo, 'peni mon'thamo/ ntagi mom'pimpili/ mo be. 24 Dhali kun tiya gamkunuwa du is gom to kun okunu mo, hili kun tiya 'koki gam gwo is mo be. 25 Dhali ki uni 'koki gam gwo me'd ka rem'kup mo tani, uni iikin i'ko'da Buulus oki gwon 'de/ yan mo: "Dhali Shi/in dheleladhelel walki 'twa/ ki 'bore/ eya Ishaya jin ta'da manci gwo ka dhamo/ gom ibabam bum mo be. 26 A'di oki gwo mo ki, ' Yaku/ e 'kwani gwansan mo dhali oyi gwo mo ki,

> "Mmocik gwo mo tani um mini cik gwo mo, hili um mini
> 'koki mish a'd 'ban mo;
> Mmopar mo e mo tani um mini mish mo mo, hili um mini
> 'koki nyith mo mo.
> 27 Haala du gi 'kwani gwansan mo tani duka duk mo,
> dhali gom 'cem buni mo tani uni usa us mmocik gwo mo,
> dhali uni mu'thki/em buni mo.
> Isi ciki/ uni mini 'taki mish mo ki /em buni mo,
> dhali cik gwo ki 'cem buni mo,
> dhali mish gwo 'ban ka dum buni mo dhali tu'k dok/e mo,
> dhali aha/ mina wac uni mo be.'"

28 Wakan, um mini mish gwo 'ban ki mowoth ma Arumgimis yan a'di hashkunu gom 'kwani kun 'koki ta 'kwani Yahuuda/ mo, dhali ki uni mini cik gwo mo be."

29 Dhali ki a'di oki gwo gwansan mo tani 'kwani Yahuuda/ iikin mo mmosu'kkina uni ki gwo ki nyanye/ e bwam uni 'cena mo be. 30 Buulus diki'd mmo'baar yila su/ e gu'b pitiŋ gana/ jin cikina a'di aguurush mo, dhali a'di bu'thki uni 'baar mo kun iiyini a'di mo. 31 A'di bahki gwo gom bampa/ ma Arumgimis mo dhali a'di torki to gom Tapa Yesus Kristhos mo ki dargi monyju/ i'baar mo dhali ki dargi mo jin nonkunu a'di 'twa/ mo be.

GWON THIS MO

RUUMIYA

Ruumiya 1

Mo jin Thenu Me'd mo

1 Buulus a'di jin ta'da manmii to goma Yesus Kristhos mo, a'di yukkunu mmota man karu ki she/ mo dhali jin karu ki she/ gom gwom 'borga/ ma Arumgimis mo, 2 a'di jin okunu gwo is ntwa/a/ ki me'd gi imanci gwom piti ka dhamo/ e gwo jin 'kwarkunu jin kogu mo, 3 gom gwo gi ya/m piti jin ta emen ma Dawuu'd mo isi ka yi'c gi buŋgwar is mo. 4 E Shi/in jin kogu mo tani a'di torkunu eya tente/ ki mom'bi'th mmota ya/ ma Arumgimis mo ki mompi 'peni mowu mo, a'di jin ta'da Yesus Kristhos Tapam bana mo be. 5 Ki a'di mo tani aman bu'thkina 'the mo dhali aman takina imandhunu ki she/ mo gom mmoha gwo e gi moŋgam gwo is e bwamani kal gi 'kwaniny'cesh i'baar mo, gom gway gi gway piti mo. 6 E bwamani kal gi 'kwaniny'cesh gwansan mo tani, um si'da/ yukkunu mo mmota ku ma Yesus Kristhos mo be. 7 E uni 'baar mo kun 'kokin e pa Ruumiya mo kun enkunu ka Arumgimis mo dhali kun yukkunu mo mmota kum piti kun kogu mo: A'the e um mo dhali moŋku'th is 'peni Arumgimis jin ta'da Ababam bana mo dhali Tapa Yesus Kristhos mo.

Buulus Dina Gwo Ibwa mo Mmobuti Pa Ruumiya mo

8 Ntwa/a/ mo tani, aha/ 'borkina Arumgimis pem bwa i is eya Yesus Kristhos gom umi 'baar mo, haali/ moŋgam gwo is bum a'di bahkunu e mony'ceshi 'baar mo be. 9 Haali/ Arumgimis a'di ta'da man o gwom pem mo, a'di jin miikika/ to e shi/in pem e gwom 'borga/ gi ya/m piti mo, haali/ aha/ isa yempa/ yerkina um gway mo. 10 Dhali aha/ isa yempa/ dotkina dot e mon'thom pem mo isi ki miin tiya mo tani aha/ mina gam mii adu is shwane/ mo ki bwa ma Arumgimis mmoyaku/ i um mo be. 11 Haali/ aha/ ona bwa mmopar um e mo, ki aha/ mina ciki um to gi shi/in jin cinu ki me'd mo, isi mmo'bi'th um is mo be. 12 Gom kan ka ba/, ki aha/ mina di ki rash rash e bwamani um mo, mmo'bi'th uma du is mo, e moŋ gam gwo is gi kun tiya ka 'dete/ 'dete/ mo, kun ta kum bum mo dhali jim pem mo. 13 Shwane/ aha/ dina ki ŋap ki um minu 'koki tor gwo mo, ikam pem, ki aha/ isa yempa/ ona bwa mmoyaku/ i um mo (hili aha/ nonkunu 'kup ntaga shwanesan mo), isi mmota gi mamana tiya ibwam um si'da/ mo, jasi isi me'd jin takika/ e

bwamani 'kwani kun 'koki ta 'kwani Yahuuda/ mo be. 14 Aha/ din ma mure/ i'ba/ e 'kwaniŋ Girgi mo dhali e 'kwani gi bampan tiya mo, dhali gom 'kwani yuk̲ga/ mo dhali gom 'kwani kun ta p̲us mo be. 15 Wakan gom aha/ mo tani, aha/ thosonkina is mmobah̲ gwom 'borga/ si'da/ gom um kun 'kon e pa Ruumiya mo be.

Mom'bi'th gi Gwom 'Borga/ mo

16 Haali/ aha/ dina is ki 'the gom gwom 'borga/ mo, haali/ a'di ta mom'bi'th ma Arumgimis gom bway gi mowot̲h̲ gom 'kwani 'baar mo kun gamki gwo is mo, gom 'kwani Yahuuda/ nt̲wa/a/ mo dhali gom 'kwaniŋ Girgi mo. 17 Haali/ e a'di mo tani mo ma k̲ar/e ma Arumgimis t̲orkunu eya tente/ 'peni moŋgam gwo is bway moŋgam gwo is mo, me'd jin 'kwarkunu a'di mo ki, "Aman mii miiŋk̲ar/e midi di ki moŋgam gwo is mo."

Mii jin 'Kona 'Kwani ki Mii 'Ba/ mo

18 Haali/ anyor ma Arumgimis a'di torkunu eya tente/ 'peni momis ap̲o/ uni 'baar mo kun 'koki taga rum mo dhali 'kwani kun dargi mii ma k̲ar/e mo e mii kun 'koki ta k̲ar/e mo mmobu'th gwoŋ gana/ ka nyaŋ'ko'd mo. 19 Haali/ a'di yansan jin mishkunu ka Arumgimis mo tani a'di mishu eya tente/ e uni mo. Haali/ Arumgimis t̲orki a'di ki uni mo. 20 Haali/ me'd yin jin uk̲kunu mony'cesh mo tani, aris miim 'borgam piti 'konu ki mish eya ten̲te/ mo, ki gway gi mom'bi'th piti ki sule/ mo dhali to kun uk̲u e momis mo tani, uni mishkunu eya tente/ mo, uni nyit̲h̲kunu eya ris to kun uk̲kunu mo. Wakan uni dargi gwo jin c̲inu i'ko'd mo be. 21 Haali/ gom mii yansan mo tani, wakan uni mishkina Arumgimis mo, uni 'koki c̲i a'di monyca me'da Arumgimis mo, walla uni 'koki c̲i a'di jin 'boruwa 'bor bwa i is mo. Isi ciki/, uni taki p̲us e gwoŋ kulum buni mo, dhala dum buni kun dargi mii kun dhuruma dhurum mo be. 22 Dhali uni t̲oshkin ki uni yuk̲a yuk̲ mo tani, hili uni taki p̲us mo be. 23 Uni ak̲ki monyca ma Arumgimis e jin moli wu mo gom mmowa e ki jamas gi wathimpa en'thi/ jin mishi wu mo, 'pena ris 'dii mo, 'peni to/e kun 'kona sho'k do doŋgon mo, dhali 'pena ris to kun parana 'cesh mo.

24 Dhali wakan Arumgimis c̲iki uni bwa en'dap̲ ki miinyc̲al ma dum buni mo ki mii kun 'koki dhelel mo, haali/ buŋgwar is buni minu 'koki

tak̲ e bwamani is buni mo be. 25 Uni a'di i ak̲ki gwoŋ gana/ ma Arumgimis e mmota t̲or mo, dhali kun luŋki to mo dhali miiki to kun uk̲u at̲u'c mo 'penka man uk̲ to mo, a'di jin 'borkunu mii goma sule/ mo. Amin.

26 Haali/ gom mii yan kan mo tani, Arumgimis c̲iki uni bwa en'dap̲ kun 'konu ki ta gi montak̲ mo, haali/ up̲ ak̲ki jamas buyem pam buni e mo mmobu'th jamas gwansan kun 'k̲oki ta jamas buyem pa mo. 27 Dhali wakan si'da/ mo tani, 'kwaniŋ gwat̲h si'da/ dhalki mii gi jamas buyem pam buni ki up̲ 'pen mo dhali uni burkin ma dum buni ki bwa en'dap̲ ka rem'kup̲ mo. 'Kwaniŋ gwat̲h gwansan c̲iki is ki mii kun daru ki mon'the is nyak̲ki 'kwaniŋ gwat̲h mo dhali bu'thki mii gi c̲inu ajisa/ ki is buni mo ki miim buni kun thamkina uni mii mo be.

28 Dhali isi me'd jin 'kona uni ki ha gwo e mmobutha Arumgimis e gwo jin rumkunu uni mo tani, a'di c̲iki uni bway mo e moŋ'kosh 'kup̲ isa shigga/ mo, gom uni kun mii aris to gwansan kun 'koki ha me'd mo. 29 Dhali uni 'tu'dkunu ki mii kun 'koki ta k̲ar/e mo, dhali mii kun ta thus mo, dhali mii kun tanuwa 'thot̲hum bwa mo, dhali mii kun dup̲uwa dup̲i e mo. Uni 'tu'du/ ki miin dhapan mo, dhali mii kun 'koshuwa mee mo, dhali mii kun tanuwa biriŋ gwo mo, dhali mmota imaheka he'k e mo, dhali mmota iman'do tiya ki e mo, uni si'da/ tana le'd ka le'd mo, 30 dhali ta imanthutha thu'th 'pen mo, dhali ta iman shi/a Arumgimis i e mo, dhali ta iman/ush 'kwani ga/ kun can mo, dhali ta iman'thek̲ 'ba/ imis mo, dhali ta imandhu is ki ca mo, dhali mmota imanmum tonthusa tiya kun ta kun this mo; dhali mmota iman/ush gwo gi icom dhali ikum ha e mo. 31 Dhali uni taki pus mo, dhali kun dargi moŋgam gwo is mo, dhali kun darga/ dum pa mo, dhali kun dargi mo mii mii mo. 32 Dhali uni mishki gwoŋkan ma Arumgimis mo, ki uni gwansan kun miiki aris to gi wakansan mini gam mowu mo. Hili jasi gom uni kun mii to gwansan mo yisa, uni si'da/ t̲eski mii ki unin tiya kun miiki uni mo be.

Ruumiya 2

Mo jin Dwall ma Arumgimis Gwo ka K̲ar/e mo

1 Wakan /e dargi gwo mmoc̲i 'ko'd mo, /e jin ta wathi/ jin dwali gwo mo, haali/ e to kun dwalkina /e cin tiya gwo mo tani, /e wak̲ki is pini

mo. Haali/ /e jin miiki mii mmodwall gwo mo tani miiki to kun nyaḵkin mo be. 2 Hili aman mishkina ki gwondwall ma Arumgimis miiki'd isi ki gwoŋ gana/ mo ki a'di biṯki'd e uni gwansan kun miikina ris to gwansan mo be. 3 Hili p̄ari yansan e mo, /e jin ta wathi/ mo, /e jin dwalki uni gwansan gwo k̄un miiki to gwansan mo isi ciki/ /e mii to kun nyaḵkin mo. A/e mini ye 'peni gwondwall ma Arumgimis mo? 4 Walla /e kulumkin wakan ki gwa'd gwa'd ki mom pa jin tanu ki bwaŋkush piti mo, ki mondor piti jin tayi'da diṯe/ mo, dhali bwaŋ'kuç̄ piti mowa? Dina /e ki mish ki bwaŋkush piti a'di ta 'pemen mmosus /e e mo jin ricuwa du is mowa? 5 Hili a'di ta momar is ki miim 'bi'thgam pini mo dhala du jin diki ri'c is jin karkina /e gom is pini mo tani midi 'dap̄a nyor ka cim ma nyor mo, ka tee gi gwondwall ma Arumgimis jin ta'da ḵar/e jin minu ṯor eya tente/ mo. 6 A'di midi c̄iya ris 'kwani to ka nyaŋ'ko'd ka 'dete/ 'dete/ mo isi ki mii kun miikina uni mo: 7 isi gom uni gwansan kun 'dimki 'kup̄ ki miim 'borga/ kun miikina uni mo tani simmki monyca e mo, dhali montaḵ mo, dhali mmodiki mii mii shigga/ mo tani, a'di midi c̄i mondiki/e ki sule/ ya ye 'ba/ mo be. 8 Hili gom uni gwansan kun ŋap̄ki to gom is buni mo, kun ushki gwoŋ gana/ ha e mo hili mmoha gwo e kun 'koki ta ḵar/e mo tani, anyor dhali anyor jin shwaki'd ki o'd midi p̄u'du/ mo. 9 Arumgimis midi ḵali monṯo'c bwa mo dhala wukura ap̄owa kashira gi 'kwani 'baar mo ka 'deṯe/ 'deṯe/ kun miiki tonthus mo, gom 'kwani Yahuuda/ nṯwa/a/ mo, dhali 'kwaniŋ Girki si'da/ mo. 10 Hili monyca, dhali montaḵ, dhali moŋḵu'th is midi yayu/ gom 'kwani 'baar mo kun miiki miim 'borga/ mo, gom 'kwani Yahuuda/ nṯwa/a/ mo dhali 'kwani Girki si'da/ mo. 11 Haali/ Arumgimis diki mii mii ka gwar 'de/ mo be. 12 Haali/ 'kwani ka ris kun miiki miinthus ki dargi gwoŋḵan mo tani minu 'ce'd sho'k si'da/ ki dargi gwoŋḵan mo, dhali 'kwani ka ris kun miiki miinthus ki mo ha gwoŋḵan e mo tani minu dwall gwo ki gwoŋḵan mo be. 13 Haali/ a'di diki ta imanciḵ gwoŋḵan kun tana ḵar/e ibwambor ma Arumgimis mo, hili a'di ta iman mii gwoŋḵan kun minu dhu ki mo ma ḵar/e mo be. 14 Haali/ 'kwani kun 'koki ta 'kwani Yahuuda/, kun 'koki ta gi gwoŋḵan mo tani, miiki aris to gi gwoŋḵan ki buyem pa mo, uni ta gwoŋḵan ki is buni mo, isi ciki/ uni 'koki ta gi gwoŋḵan mo be. 15 Ki mii yan kan mo tani uni ṯorki aris mii kun ŋap̄kina gwoŋḵan mo tani uni 'kwarkunu eya dum buni mo. Dhali 'twa/ ma dum buni si'da/

uni ta iman/o gwo e uni mo, dhali aris gwoŋ kulum buniŋ gana/ 'koki aḵ gwo mo walla mmo'ko 'ko'd e uni mo 16 ka tee jin min ma Arumgimis idwall gwo aris gwom bag gi 'kwani 'baar mo, isi ki gwom 'borgam pem mo, eya Yesus Ḵristṯhos mo be.

'Kwani Yahuuda/ dhali Gwoŋḵan jin C̱inu mo

17 Hili waḵki/ /e o gwo ki /e ta wathi/ Yahuuda/ mo dhali c̱a'b e gwoŋḵan mo dhali kar 'ba/ ki ca eya Arumgimis mo tani, 18 dhali mish bwam piti mo dhali ṯes a'di jin ta jim 'borgaŋ gana/ mo haali /e ye'thkunu sho'k 'peni gwoŋḵan mo; 19 dhali waḵki/ /e mishkin ka jiŋ gana/ ki /e ki is pini tana manshu 'kwani bway kun tana ja'da/ mo, dhali mmota moŋkush gom uni gwansan kun 'kokin e mondhurumi'd mo tani, 20 dhali manṯo'k gom 'kwanim p̱us mo dhali mmota amanṯor gwo gi ushi uc̱i mo, dhali mmotana /e gi jamas gwoŋḵan jin nyiṯhu mo dhali gwoŋ gana/ mo, dhali mii yan midi shi/ /e monyc̱a'b gi mondiki/em pini kata mo, 21 /e jin ṯori cin tiya gwo mo tani mina /e diki ṯor is pini gwo mo 'taa? /E jin ṯori gwo apo/ mii jin ḵwalu to mo tani, dina /e ki ḵwal to mo 'taa? 22 /E jin oki gwo mo ki jan 'de/ c̱aan midi mii diki mii miinyc̱al mo tani, /e miiki miinyc̱al mo 'taa? /E jin shi/kina ris tomp̱inycon i e mo tani/e ḵwalki to 'peni gu'b gi mondheleladhelel mo 'taa? 23 /E jin kar 'ba/ ki ca mo e gwoŋḵan jin cinu mo tani, /e ushkina Arumgimis taḵ mo 'taa? Mmo'ce'd gwoŋḵan jin cinu mo. 24 Haali me'd gwo jin 'kwarkunu mo ki: Gway ma Arumgimis walu gwo sor apo/ mo e bwaŋ 'kwani kun 'koki ta 'kwani Yahuuda mo gom /e mo. 25 Haali ka jiŋ gana/ mo jin 'ciṯhu amunyjal yis ta gwom 'borga/ mo waḵki/ e ha gwoŋḵan e mo mmomii mo, hili waḵki/ /e 'ce'dki gwoŋḵan mo tani, mo ma munyjal yis jin 'ciṯhu mo tani warki'd ka munyjal yis jin dinuki 'ciṯh mo be. 26 Dhali wakan si'da/ waḵki/ wathi/ jin di'd ka munyjal yisi e mo dhuki gwoŋḵan mo tani, mina mo ma munyjal yis jin dinu ki 'cith mo kar a'di ka munyjal yis jin 'ciṯhu mo 'taa? 27 Dhali wakan 'kwani kun 'kon ka munyjal yis i e mo waki /e mo waḵki/ /e dhuki gwoŋḵan mo 'taa? Haali /e takin gi gwoŋḵan kun 'kwarkunu mo dhali mo ma munyjal yis jin 'ciṯhu mo, naskina/ um a'di i'ce'dki gwoŋḵan mo be! 28 Haali a'di diki ta wathi/ Yahuuda/ mo jin di'd ka pije/ mo; walla a'di jin dinu ki 'ciṯha munyjal yis mo jin di'd ka pije/ mo ki buŋgwar is mo be. 29 Hili a'di ta wathi/ Yahuuda/ mo a'di jin

di'di bwaman mo, dhali jin 'cithu amunyjal yis mo tani ta ji ma du mo, jin ta to gi shi/in mo, yisa eya warka/ jin 'kwaru mo. Montak piti diki di 'peni 'kwani mo hili 'peni Arumgimis mo be.

Ruumiya 3

1 Dhali miim 'borga/ gi wakatinta itakina wathi/ Yahuuda/ mo? Dhali tonta igama she/ mmo'citha munyjal yis mo sa/? 2 A'di caaca kagahara/ e to i'baar mo. Ntwa/a/ ki to 'baar mo tani, 'kwani Yahuuda/ uni cikunu gwo eya tente/ 'peni Arumgimis mo. 3 Haali/ gwo wakatinta wakki/ 'kwani Yahuudan tiya 'kokin ki dargi moŋgam gwo is mo? Mmo'kona uni ki dargi moŋgam gwo is mo tani a/a'di imina moŋgam gwo is ma Arumgimis gana/ i/ush me'd mowa? 4 Mina a'di diki wakan mo. Isi ciki/, dhalka Arumgimis gamu ki a'di ta jiŋ gana/ mo, wakan 'kwani 'baar ka 'dete/ 'dete/ takina tor mo. Isi me'd jin 'kwarkunu a'di mo ki,

> "Ki /e minu tor ki /e tana kar/e e gwom pini mo,
> dhali ki /e mini 'taki pi gwo e mo me'd jin mina /e yayu/ e
> gwondwall mo."

5 Hili wakki/ miim bana kun 'koki ta kar/e mmotor mii ma Arumgimis jin tana a'di akar/e mo tani, ana mina o kata mo sa/? Mina ana oki Arumgimis diki ta kar/e mmokala nyor piti apo/ ana mo 'taa? (Aha/ miikina mmogar gwo 'kus i'twa/ me'd wathim pa mo.) 6 Mina a'di diki wakan mo! Haali/ yan'ko'd Arumgimis midi dwall mony'cesh gwo kata mo sa/? 7 Hili wakki/ eya tor pem mo tani gwoŋ gana/ ma Arumgimis markunu is e monycam piti mo, goma tinta 'konu mmodwall aha/ gwo naskina/ me'd wathi/ jin miiki miinthus mo? 8 Gomatinta onu gwo mo ki, me'd aman rukunykunu ki gwo mmo/o mo, dhali me'd kun tiya o gwo mo ki aman o gwo mo ki, "Dhalki ana mina miinthus mo, wakan ki tom 'boron mini pu'du/ mo"? Mii wak buni a'di ta'da kar/e mo be.

Jaŋ kamu/ jin Mii'd ka kar/e yisa di'da

9 Dhali katinta si'da/? A/ki ana cina gwo 'ko'd gom is bana mowa? Yisa ki suleya. Haali/ aman okina gwo apo/ 'kwani Yahuuda/ dhali

'kwaniŋ Girgi mo, 'peni uni 'baar mo, kun 'kokin e 'kwarany gi miinthus mo be. 10 Haali/ me'd gwo yansan jin 'kwarkunu mo ki:

> "Wathin t̲al 'deŋ kamu/ yisa di'da jin mii'd ka k̲ar/e mo, t̲al 'de/ p̲iyi'd mo,
> 11 jaŋ kamu/ yisa di'da jin mishi gwo 'ban mo;
> dhali jaŋ kamu/ yisa di'da jin ŋap̲ki'da Arumgimis mo.
> 12 Aris uni 'baar dhereskin ki 'b̲eles mo; aris 'kwani 'baar iiki iin thus mo.
> jaŋ kamu/ yisa di'da jin mii miim 'boro'da, t̲al 'de/ p̲iyi'd mo be."
>
> 13 " 'Kus buni wana e ki moŋ'kup̲aje/ kun k̲a'du/ 'twa/ mo.
> Ale'd buni tana he'k e ka he'k e mo.
> Ac̲in tasha/ diki'd e 'twam buni mo be."
>
> 14 " 'Twam buni 'tu'dkunu ki p̲iny p̲iny ki monyjee mo dhali k̲a/ ma du ki k̲a/ mo."
>
> 15 "Sho'k buni dherkin mo mmowolla bas mo.
> 16 Mony'ce'd sho'k dhali moŋ'kosh is ka nyor 'kokin e bway buni mo be.
> 17 'Kwani gwansan 'koki mish bway gi moŋk̲u'th is mo."
>
> 18 "Moŋk̲o/ isa kamu/ yisa di'da goma Arumgimis e bwambori jis/em buni mo."

19 Dhali ana misha shwane/ ki a'di yin jin ona gwoŋk̲an mo tani, a'di onu gom uni gwansan kun 'kokin e 'kwarany gwoŋk̲an mo, wakan ki aris 'twa/ i'baar mo minu mu'th mo, dhali 'kwani gi mony'ceshi 'baar mo minu dhu gwo m'ba/ ka Arumgimis mo be. 20 Haali/ buŋgwar isa kamu/ yisa di'da jin minu kar ki mo ma k̲ar/e ka t̲u'c gi gwoŋk̲an e jis/em piti mo. Haali/ ki gwoŋk̲an mo tani a'di yayina gwo jin mishu gwo 'ban gom miinthus mo be.

Mo ma K̲ar/e ki Moŋgam Gwo Is mo

21 Hili shwane/ ki dargi gwoŋk̲an mo tani miiŋk̲ar/e ma Arumgimis t̲orkunu eya tente/ mo, a'di jin taki gwoŋk̲an mo dhali imanc̲i gwo kadhamo/ kun oki gwo gom a'di mo--- 22 Miiŋk̲ar/e ma Arumgimis ki moŋgam gwo is eya Yesus K̲ristht̲hos gom uni gwansan'baar mo kun

gamki gwo is mo. Haali/ moŋkwa/ bwaŋ kamu/ yisa di'da/, 23 haali/ aris 'kwani 'baar mo miiki miinthus mo dhali athki monyca ma Arumgimis mo, 24 dhali uni dhukunu ki 'kus ki mo ma kar/e ka 'them piti e mowan 'ba/ jin di'd eya Yesus Kristhos mo be. 25 Haali/ Arumgimis ciki'da Yesus Kristhos me'd to jin 'cithu 'kus e moŋgam gwo is ka bas piti mo. A'di ciki'da Kristhos mmokar miiŋkar/em piti eya tente/ mo, haali/ gom bwa ma 'kany'cesh piti mo tani a'di peki miinthusa dhamo/ 'kup mo e bwaŋ'kuc piti mo. 26 Yansan mmotor mo ma kar/em pitiŋ gana/ mo ka tee yansan mo, wakan ki a'di midi ta kar/e mo dhali ki a'di karki a'di ki mo ma kar/e mo a'di jin taki'd gi moŋgam gwo is eya Yesus mo be.

27 Dhali mane mo jin karu 'ba/ ki ca mo? A/ a'di karkunu ka po/ mowa. Ki gwoŋkan jana mo? Ka risa tuc' mo Yisa, hili ki gwoŋkan gi moŋgam gwo is mo be. 28 Haali/ ana koca e mo ki wathi/ karu ki mo ma kar/e ki moŋgam gwo is ki dargi mii ma risa tu'c gi gwoŋkan mo be. 29 Walla Arumgimis ta'da Arumgimis gi 'kwani Yahuuda/ jasi uni 'cena/ mo taa? A'di si'da/ diki ta Arumgimis gi 'kwani kun 'koki ta 'kwani Yahuuda/ mo? Nye, gom 'kwani kun 'koki ta 'kwani Yahuuda/ si'da/ mo. 30 Wakki/, ka jiŋ gana/, Arumgimis tal 'de/ mo, a'di midi kar mo jin 'cithuwa munyjal yis ka kar/e ki moŋgam gwo is mo, dhali mo ma munyjal yis kun 'konu ki 'cith ki moŋgam gwo is mo.

31 A/ki ana mina puu gwoŋkan yansan ki moŋgam gwo is mowa? Yisa midi diki wakan mo! Ka jiŋ gana/, ana tela gwoŋkan jin cinu sho'k mo be.

Ruumiya 4

Ibrahiim Ta She/mm mo

1 Dhali ki ana mina o kata goma Ibrahiim jin ta'da Ababam bana jin di'di twa/a/ isi ka yi'c buŋgwar is mo, jin gamkunu mo? 2 Haali wakka Ibrahiim karkunu ki mo ma kar/e ka risa tu'c mo tani, a'di midi 'taki ta gi 'pemen mmokar is ki ca mo, hili yisa ibwambor ma Arumgimis mowa. 3 Haali/ gwo ma Arumgimis jin 'kwarkunu oki gwo kata mo? "Ibrahiim gamki'da Arumgimis gwo is mo, dhali a'di karkunu ki mo ma kar/e mo be." 4 Shwane/ gom a'di jin miiki'da tu'c mo tani, tom piti dinu ki deŋ e me'd to jin cinu ki me'd mo, hili me'd to jin mina a'di ci

mo be. 5 Hili gom a'di jin diki miiya t̲u'c mo tani hili isi ciki/ igam gwo is e a'din 'de/ jin t̲orki mii jin ta thus ki thus mo tani, moŋgam gwo is piti a'di karkunu ki mo ma k̲ar/eŋ gana/ mo. 6 Dawuu'd si'da/ oki gwo gom mom'bor mii ap̲o/ wathi/ jin kar ma Arumgimis ki mo ma k̲ar/eŋ gana/ ka darga/ t̲u'c mo. 7 A'di oki gwo mo ki,

> "Mom'bor mii gom uni gwansan kun miiki mii ki dargi
> gwoŋk̲an gana/ kun gwamkunu mo,
> dhali miinthus buni kumkunu 'kup̲ mo be.
> 8 Mom'bor mii ap̲o/ wathi/ jin dina Tap̲a ki deŋ miinthus piti
> e mo."

9 Dhali mom'bor mii yan okunu jasi e uni gwansan kun 'cit̲h̲kunuwa munyjal yis mo, walla si'da/ e uni gwansan kun 'konu ki 'cit̲h̲a munyjal yis mowa? Haali/ ana ona gwo mo ki, "Moŋgam gwo is a'di karki'da Ibrahiim ki mo ma k̲ar/eŋ gana/ mo be." 10 A'di karkunu kata e a'di mo? Nt̲wa/a/ walla ŋ'ko'd ki a'di 'cit̲h̲kunuwa munyjal yis mo? Yisa ŋ'ko'd mo, hili nt̲wa/a/ mo! 11 Ibrahiim bu'thki jamas mii jin 'cit̲h̲uwa munyjal yis mo me'da 'diŋkila/ jin 'dapa'd ki mo ma k̲ar/eŋ gana/ c̲aan jin takina a'di ki moŋgam gwo is mo ki a'di naskina/ dinu ki 'cit̲h̲a munyjal yis mo. 'Kup̲ mii mmokar a'di ka baba gom uni kun gamki gwo is i'baar mo hili uni 'konu ki 'cit̲h̲a munyjal yis mo, wakan ki mo ma k̲ar/eŋ gana/ minu kar gom uni mo be. 12 A'di si'da/ ta'da baba gom uni kun 'cit̲h̲uwa munyjal yis mo yisa jasi gom uni kun 'cit̲h̲kunuwa munyjal yis mo hili si'da/ gom uni kun bat̲h̲ki ŋat̲gin gi moŋgam gwo is ma babam bana ka Ibrahiim mo nt̲wa/a/ ki a'di dinu ki 'cit̲h̲a munyjal yis mo be.

Gwo jin Onu Is Yayi'd ki Moŋgam Gwo Is mo

13 Haali/ gwo jin onu is goma Ibrahiim mo dhali gom emen piti jin mina uni 'taki ta gi mal gi mony'cesh mo diki yayu/ e gwoŋk̲an mo hili e mo ma k̲ar/e gi moŋgam gwo is mo be. 14 Haali/ wak̲ki/ uni gwansan kun 'kokin ki gwoŋk̲an mo tani, uni mini ta gi mal mo, moŋgam gwo is a'di diki bwa 'te/ mo, dhali gwo jin onu is diki mii toŋ kamu/ mo be. 15 Haali/ gom gwoŋk̲an mo tani k̲ali'da nyor mo, hili e mo jin pina gwoŋk̲an mo tani, gwo molu dhiŋ si'da/ mo be. 16 Haali/ gom 'pemen mii yan mo tani a'di ta moŋgam gwo is mo, ki gwo jin onu is midi di ap̲owa 'the mo dhali minu t̲el sho'k gom emen ma Ibrahiim 'baar mo

---yisa jasi gom uni gwansan kun 'kokin e kwarany gi gwoŋk̲an mo, hili si'da/ gom uni gwansan kun nyak̲ki gwo gam is ka Ibrahiim mo. A'di jin taki'da Baba gom ana 'baar mo, 17 me'd gwo jin 'kwarkunu mo ki, "Aha/ kwanykina /e mmota Baba goma ris kal gi 'kwani mony'cesh mo." Ibrahiim diki'd e bwambori a'di jin gamkina a'di gwo is mo, jin ta'da Arumgimis mo, a'di jin ciki moŋ'koki/e gom uni kun wukin mo dhali yuk̲a yuk̲ gom to kun 'koki 'ko mo mmo'ko mo be. 18 Eya 'teŋkap̲e/ mo tani a'di gamki gwo is ap̲owa teŋkap̲e/ mo, ki a'di midi ta Baba goma ris kal gi kwaniny'cesh mo, isi ki gwo jin t̲orkunu a'di mo ki, "Wakan ki emen pini mini 'ko mo." 19 Ki dargi moŋ'ka'd is e moŋgam gwo is mo tani, a'di karki buŋgwar is pitiŋ gana/ me'd ji gi wuki'd mo(haali/ a'di taki'd gi yili issi mudhe'd mo), dhali bwaa ma dho'th ma Saarah jin taki'da burum mo. 20 Hili haali/ gom gwo ma Arumgimis jin onu is mo tani, Ibrahiim diki 'te is gom mo jin dinu ki gam gwo is mo. Isi ciki/ a'di 'bithkunu is e moŋgam gwo is mo dhali c̲iki monyca ka Arumgimis mo be. 21 Dhali a'di gamkunu adu is ki gwo jin okin ma Arumgimis is mo, ki a'di si'da / midi mish a'di thim mo be. 22 Wakan mii yansan si'da/ mo tani a'di "karkunu ap̲o/ a'di ki mo ma k̲ar/e mo be." 23 Hili aris gwo "dhukunu ap̲o/ a'di mo " jin 'konu ki 'kwar gom gway piti a'di 'de/ mo. 24 Uni 'kwarkunu si'da/ gom ana mo, dhali a'di minu kar gom ana kun gamkina gwo is e a'di mo a'di jin 'de'kki Tap̲am bana ka Yesus 'peni mowu mo. 25 Yansan ta a'di jin 'cuk̲ki ana 'pen̲i gwon dhiŋ bana mo dhali jin pikunu mo ki ana minu dhu ki mo ma k̲ar/e mo be.

Ruumiya 5

'Kup̲ Gwo jin Dhunuwa Dhu ka K̲ar/e mo

1 Ki ana dhukunu ki mo ma k̲ar/e ki moŋgam gwo is mo tani, ana takina gi moŋk̲u'th is nyak̲ka Arumgimis e Tap̲am bana ka Yesus K̲risthos mo be. 2 E a'di mo tani ana si'da/ takina kar/e ki moŋgam is bana eya 'the yansan jin doshkina ana nycine/ mo, dhali ana dhukina 'ba/ ki ca eya 'teŋkap̲e/ e monyca ma Arumgimis mo be. 3 Yisa jasi ki mii yansan mo, hili ana si'da/ mina dhu is ki ca e mo ma wukuram bana mo. Ana misha ki mo ma wukura/ k̲ali mo jin t̲elu sho'k mo. 4 Mont̲el sho'k k̲ali jamas mii mo, dhali jamas mii k̲ali mo ma

'teŋkape/ mo 5 dhali mo ma 'teŋkape/ diki kali mo ma 'the is mo haali/ mo/en ma Arumgimis gackunu eya dum bana ki Shi/in dhaleladhelel mo, a'di jin cikunu ana mo be. 6 Haali/ ki ana naskina/ 'kokina mmo'ka'da 'ka'd mo tani, ka teeŋ kar/e ma Kristhos jin wuki'd gom ku gi 'koki ta ga rum kun luŋu mo. 7 Haali/ a'di 'bitha mii ki 'bi'th gom jan 'de/ jin ta wathiŋ kar/e mmowu mo, wakan jin mina wathiŋ kamu/ wari ba/ iwu gom wathim 'borga/ mo. 8 Hili Arumgimis torki mo/en piti gana/ 'kupki ana mo, haali/ ki ana 'kokina mmota imanmii miinthus naskina/ mo tani, Kristhos wuki'd gom ana mo be. 9 Dhali ki nyanye/ mo, yan'ko'd shwane/ ki ana dhukunu ki mo ma kar/e ka bas piti mo tani, ana minu mii woth ki a'di mo 'pena nyor ma Arumgimis mo be. 10 Haali/ wakki/ ana takina 'kup ki 'kup mo tani, ana thosonkunu ka Arumgimis ki wu gi ya/m piti mo, dhali ki nyanye/ ŋ'ko'di monthoson mo tani, mina ana gam mowoth e mondiki/em piti mo. 11 Yisa jasi mii yan mo, hili ana si'da/ mina bwa 'kuny eya Arumgimis e Tapam bana ka Yesus Kristhos mo, e a'di mo tani ana shwane/ bu'thkina moŋgwam yan mo be.

Aadam dhala Kristhos mo

12 Dhali wakan me'd jin pu'dkina miinthus eya 'cesh ki wathim pan 'de/ mo tani dhali wu mo gom miinthus mo tani dhali wakan mo tani. Miithus peperki'd eya ris 'kwani 'baar mo, haali/ aris 'kwani 'baar mo miiki miinthus mo be. 13 Haali/ ntagi gwoŋkan mo tani, miinthus diki'd e mony'cesh mo, hili miinthusa kamu/ yisa karkunu mowa me'd jin pikina gwoŋkan mo. 14 Wakan, mowu jiki'da ji 'pena Aadam ntaga tee ma Musa mo, ntagi uni kun 'koki mii miinthus me'da Aadam mo mmo/ushkina a'di gwo e mo, a'di jin ta shimpira/ mii gom a'di jin midi yayu/ mo be.

15 Hili to jin cinu ki me'd diki waki gwondhaŋ mo. Haali/ wakki/ ki gwondhaŋ gi a'din 'de/ mo tani 'kwani ka ris wukin mo, bakata besene/ a'the ma Arumgimis dhali to jin cinu ki me'd ka 'the gi wathin 'de/ mo, jin ta'da Yesus Kristhos mo tani ishki'd gom 'kwani ka ris mo! 16 Haali/ to jin cinu ki me'd diki waka du'd miinthus gi wathin 'de/ caan mo. Gwondwall bathki wathin 'de/ jin dhaŋki gwo mo dhali kali mii wak mo, hili to jin cinu ki me'd bathki'da ris gwon dhaŋ mo dhali kali mo jin dhunuwa dhu ka kar/e mo be. 17 Haali/ wakki/ gwondhaŋ

gi wathin 'de/ mo tani, mowu jiki'da ji apo/ wathin 'de/ mo, dhali bakata besene/ jin mina uni gwansan kun bu'thkin 'the jin ishki'd mo dhali to jin cinu ki me'd gi miiŋ kar/eŋ gana/ mo mmoji mondiki/e e a'din 'de/ jin ta'da Yesus Kristhos mo. 18 Dhali wakan me'd gwon dhaŋ gi wathin 'de/ jin suski 'kwani 'baar e mii wak mo tani, wakan si'da/ e jan 'de/ jin miiki miiŋkar/e mo a'di pu'dkina mo jin karuwa kar ka kar/e mo dhali mondiki/e gom 'kwani 'baar mo. 19 Haali/ e mo/ush gwo e gi wathin 'de/ mo tani aris 'kwani 'baar miiki miinthus mo, wakan si'da/ e mo ha gwo e gi wathin 'de/ mo tani, 'kwani ka ris dhukunu ki mo ma kar/e mo be. 20 Hili gwoŋkan pu'dki'd mmomar gwondhaŋ is mo. Hili markunu miinthus is mo tani, a'the ishki'd ki nyanye/ si'da/ mo. 21 Mii yan miiki'd wakan mo ki, me'd jin jikina miinthus e mowu mo tani, wakan si'da/ a'the midi jiya ji e mo ma kar/e goma sule/ ya ye 'ba/ e mondiki/e mo eya Yesus Kristhos Tapam bana mo be.

Ruumiya 6

Mo jin Wunu e Miinthus, Hili Mmo'ko ki E eya Kristhos mo

1 Dhali ana mina o gwo kata mo? A/ana mina rash 'ko e miinthus wakan ka 'the midi ish mowa? 2 Mina a'di diki wakan mo. Ana kun wukina e miinthus mo tani, ana mina mish 'ko e a'di naskina/ kata mo? 3 'Kona um ki misha ki aris 'kwani kun miikunu ki yi'de/ eya Yesus Kristhos mo tani uni cuckunu ki yi'de/ e mowum piti mowa? 4 Dhali ana kankunu mo, nyakki a'di e monycuc ki mowu mo. Yan miiki'd isi me'd jin cukunuwa Kristhos mis 'peni mowu ki monyca ma Baba mo, wakan ki ana si'da/ mina ii e mondiki/en this mo. 5 Haali/ wakki/ ana gamkina me'd nyakki a'di mmowa e ki mo wum piti mo tani, ana si'da/ gamkina me'd nyakki mompim piti mo be. 6 Ana mishkina mii yan mo, ki wathim bana jin ca'd ki yil a'di 'koshkunu jwa ki cwany'cithan dhul nyakki a'di mo ki buŋgwar is gi miinthus minu 'taki 'ce'd sho'k mo. Yan miiki'd wakan ki ana mina 'koki ta ciŋkina/ gi miinthus dok/e mo. 7 A'di yin jin wuki'd mo tani torkunu eya tente/ ki mo ma kar/e ki montak gom miinthus mo. 8 Hili wakki/ ana wukina nyakka Kristhos mo tani, ana gamkina gwo is ki ana si'da/ mina nyak 'ko ki a'di mo. 9 Ana misha mo ki me'd jin 'de'kkunuwa Kristhos 'peni mowu mo tani, a'di midi diki wu dok/e mo; dhali mowu midi diki jiya ji apo/ a'di dok/e

mo be. 10 Haali/ isi gom mowu mo ki a'di wuki'd gom miinthus mo tani, a'di wuki'd jasi me'd 'deŋ gana/ gom 'kwani 'baar mo. Wakan, mondiki/e jin dikina a'di mo tani, a'di diki'd goma Arumgimis mo be. 11 E mii yan mo tani, um si'da/ mini mii mish mo ki is bum ki um wukin e miinthus mo, hili moŋ'koki e eya Arumgimis jin ta'da Yesus Ḵristh̲os mo be.

12 Wakan dhalku/ ki dhal miinthus bway mmoji buŋgwar is bum jin mishi wu mo wakan ki um haki mon'dap̲ em piti gwo e mo. 13 Dhalku/ ki c̲i aris tom buŋgwar is bum ki miinthus mo ma, mmota aris to ma t̲u'c kun miikunu mo kun 'koki ta ḵar/e mo. Hili c̲iyi is bum ka Arumgimis mo me'd uni gwansan kun 'doyunu 'peni mowu bway mondiki/e mo, dhali c̲iyi aris tom buŋgwar is bum ka Arumgimis mo mmota aris to ma t̲u'c kun miikunu gom mo ma ḵar/e mo. 14 Dhalki miinthus ki dhal bway mmojiya ji ap̲o/ um mo. Haali/ um 'koki 'ko e bwaŋ'kwarany gwoŋḵan mo, hili e bwaŋ'kwarany ma 'the mo be.

Mmota C̲iŋkina/ gi Miiŋḵar/e mo

15 Dhali wakata mo? A/ana miikina miinthus mo haali/ ana 'kokina e bwaŋ'kwarany gwoŋḵan mo, hili e bwaŋ'kwarany ma 'the mowa? A'di diki wakan mo ba/. 16 'Kona um ki misha waḵki/ um c̲i is bum me'd c̲iŋkina/ mo tani, um ta c̲iŋkina/ gom jan 'de/ jin hakina um gwo e mowa? Um 'koki ta c̲iŋkina/ gi miinthus mo, jin suski'da sus gom mowu mo, walla c̲iŋkina/ kun ha gwo e mo, jin suski'da sus e mii ma ḵar/e mo. 17 Hili c̲iyi mo jin 'boruwa 'bor bwa i is goma Arumgimis mo! Haali/ um taki c̲iŋkina/ gi miinthus mo, hili um haki gwo e 'pena dum bum gana/ mo ka ris mii kun t̲orkunu um kun c̲ikunu um mo be. 18 Um dhukunu ki 'kus 'peni miinthus mo, dhali um dhukunu ki c̲iŋkina/ gi mii ma ḵar/eŋ gana/ mo. 19 Aha/ walkina 'twa/ me'd wathi/ mo haali/ gom moŋ'ka'd is gi buŋgwar is bum mo. Haali/ jasi me'd jin c̲ikina um aris tom buŋgwar is bum mo me'd c̲iŋkina/ mmo'koki dhelel mo dhali mmodargi gwoŋḵan gana/ mo, 'pemen piti mmo'ko ki dargi gwoŋḵan gana/ ki nyanye/ mo, e mii yan mo tani, shwane/ c̲iyi aris tom buŋgwar is bum me'd c̲iŋkina/ kun ta gi mii ma ḵar/eŋ gana/ mo gom mii jin dheleladhelel mo. 20 Haali/ ki um taki c̲iŋkina/ gi miinthus mo tani, um 'kokin ki 'kus 'peni miiŋ ḵar/eŋ gana/ mo. 21 Dhali ka tee c̲aan mo tani, maman gi wakatinta takina um 'pena ris

to kun 'thekina um is ki 'the shwane/ mo? Haali/ 'pemen ma ris to gwansan mo tani a'di ta mowu mo be. 22 Hili shwane/ um dhukunu ki 'kus 'peni miinthus mo dhali um taki c̲iŋkina/ ma Arumgimis gana/ mo, um takin gi maman bum gom mo jin dheleladhelel mo. 'Pemen piti a'di ta mondiki/e ki sule/ ya ye 'ba/ mo be. 23 Haali/ to jin gamu ki mii jin minu miintus mo tani ta mowu mo, hili a'di jin c̲in ma Arumgimis ki me'd mo tani a'di ta mondiki/e ki sule/ ya ye 'ba/ eya Yesus K̲ris̲t̲hos Tap̲am bana mo be.

Ruumiya 7

Suura 'Peni Gwo Miimash mo

1 Walla 'kona um ki misha iwak̲a, (haali/ aha/ walkina 'twa/ e 'kwani kun mishkina jo'd gwoŋk̲an mo), ki gwoŋk̲an jiki'da ji ap̲o/ wathi/ mo haali/ e embul yin jin dikina a'di ki e mo? 2 Haali/ a'bom j̲in mashkunu mo tani a'di dek̲a gwoŋk̲an ma kat̲h̲im piti ki a'di di'd ki e naskina/ mo, hili wak̲ka kat̲h̲im piti wuki'd mo tani, ayim di'd ki 'kus 'peni gwoŋk̲an gi miimash mo be. 3 Dhali wakan, ka yim din ma kat̲h̲im piti ki e mo tani, wak̲ka yim di'd nyak̲ki wathiŋ gwat̲h̲a kamu/ mo tani, ayim minu yuk̲ ka man mii miinyc̲al mo. Hili wak̲ka kat̲h̲ wuki'd mo tani, ayim a'di karu ki 'kus 'peni gwoŋk̲an mo, wakan ayim diki ta aman mii miinyc̲al mo wak̲ka yim di'd inyak̲ki wathiŋ gwat̲h̲a kamu/ mo. 4 Wakan iwak̲ pem, um si'da/ wukin ki gwoŋk̲an e buŋgwar is ma K̲ris̲t̲hos mo. Yansan wakan ki um mini gam me'd e jaŋkamu/ mo, c̲aan jin ta a'di jin cukunu mis 'peni mowu mo, isi ciki/ ki ana mina dho'th maman goma Arumgimis mo be. 5 Haali/ ki ana 'kona e buŋgwar is mo tani, mon'dap̲ e gi miinthus gana/ mo tani, a'di wagaskunu ki gwoŋk̲an mo, jin miiki'da t̲u'c eya ris tom buŋgwar is bana mmodho'th maman gom mowu mo be. 6 Hili shwane/ ana 'cuk̲kunu 'peni gwoŋk̲an mo. Ana wukina ki a'di c̲aan jin dek̲ki ana mo. Yansan wakan ki ana mina miiya t̲u'c ki Shi/in this gana/ mo, dhali yisa ka warkan dhamo/ mowa.

Gwo gi T̲oci Bwa jin Dina Miinthus e Bwaman mo

7 Dhali ata mina ana i/o mo sa/? A/gwoŋk̲an ki is piti ta miinthus mo 'taa? A'di midi diki wakan mo. Wakan, aha/ mina 'taki diki mish

miinthus mo, wak̲ki/ a'di diki di e gwoŋk̲an mo. Haali/ aha/ mina 'taki diki mish mo jin 'thot̲hu bwa mo isi ciki/ gwoŋk̲an oki gwo mo ki, "Um mini mii dhalku/ bwa ki mii 'thot̲h mo." 8 Hili miinthus k̲alki embul e gwoŋk̲an mo dhali dho'thki mii gi 'thot̲hu bwa ki she/ ki she/ e aha/ mo. Haali/ ki she/ 'peni gwoŋk̲an mo tani, miinthus wuki'd mo be. 9 Ki embul 'de/ jin dika ki dargi gwoŋk̲an mo, hili ki gwoŋk̲an p̲u'dki'd mo tani, miinthus diki'd ki e dok̲/e mo 10 dhali aha/ wukina mo. Dhali gwoŋk̲an jin k̲ali mondiki/e mo tani t̲uk̲ki'd ki mowu gom aha/ mo be. 11 Haali/ miinthus k̲alki embul e gwoŋk̲an mo dhali he'kki aha/ e mo. Ki gwoŋk̲an jin 'kwarkunu mo tani a'di 'koshki aha/ jwa mo be. 12 Wakan gwoŋk̲an a'di k̲ogu mo, dhali gwoŋk̲an jin 'kwarkunu mo tani a'di k̲ogu mo, ta'da k̲ar/eŋ gana/ mo, dhali 'bora 'bor mo be.

13 Wakan mmomii miim 'boro'd mo tani a'di taki mowu gom aha/ mo 'taa? A'di midi diki wakan mo. Hili miinthus, isi ciki/ ki a'di minu 'taki t̲or eya tente/ ki ta miinthus mo tani, k̲ali mowu gom aha/ e tom 'boro'd mo, dhali e gwoŋk̲an jin 'kwarkunu mo tani miinthus midi 'taki ta miinthus gana/ e bwamp̲o/ mombar mo. 14 Haali/ ana misha mo mo ki gwoŋk̲an a'di ta to gi shi/in mo, hili aha/ tana ji gi buŋgwar is mo. Aha/ yolkunu e bwaŋ'kwarany miinyc̲iŋkina/ gi miinthus mo be. 15 Haali/ to jin mikika/ mo tani, aha/ dina ki mish a'di 'ban ka jiŋgana/ mo. Haali/ to jin ona bwa aha/ mmomii mo tani, aha/ dina ki mii a'di mo, dhali to jin shi/kika/ i e mo tani, a'di imiikika/ mo be. 16 Hili wak̲ki/ aha/ mina to jin dika ki ŋap̲ mo tani, aha/ gamkina gwo me'd ki gwoŋk̲an c̲aan a'di ta gwoŋk̲an jin 'boro'd mo be. 17 Hili shwane/ a'di diki ta aha/ imiikina a'di dok̲/e mo, hili miinthus jin diki'd e aha/ mo be. 18 Haali/ aha/ misha e aha/ mo, ki to jin di'di buŋgwar is pem mo tani, dina tom 'boro'd ki di nycine/ mo. Haali/ bwaŋkulum gwom tom 'boro'd diki'd e aha/ mo, hili aha/ dina ki mii a'di mo be. 19 Haali/ gom tom 'boro'd jin ŋap̲ga/ mo tani, aha/ dina ki mii a'di mo, hili tonthus jin dika ki ŋap̲ mo tani, a'di imiikika/ mo be. 20 Shwane/ wak̲ki/ aha/ mina to jin dika ki ŋap̲ mmomii mo tani, dhali a'di diki ta aha/ jin miikina a'di mo, hili miinthus jin diki'd e aha/ mo be. 21 Wakan, aha/ gamkina gwoŋk̲an yan mo: Ki aha/ ŋap̲a mmomii miim 'boro'd mo tani, tonthus a'di diki'd nyak̲ki aha/ mo. 22 Haali/ aha/ 'kunykina bwa e gwoŋk̲an ma Arumgimis e bwamani is pem mo be. 23 Hili aha/ mishkina gwoŋk̲an jin di'd ki she/ eya ris tom buŋgwar is

pem mo, A'di aski'd apo/ gwoŋkan this caan e 'kup pem mo. A'di karki aha/ ka habuus ki gwoŋkan gi miinthus caan jin diki'd eya ris tom buŋgwar is pem mo be. 24 Aha/ jin dina ki ta buye/ wathimpa mo! Kaja a'di midi 'cuk aha/ 'peni buŋgwar gi mowu yan mo? 25 Hili mo jin 'boruwa 'bor bwa i is midi di goma Arumgimis eya Yesus Kristhos Tapam bana mo! Dhali wakan, aha/ miikina tu'c ki is pem ki gwoŋkan ma Arumgimis eya dum pem mo. Wakan, ki buŋgwar is mo tani aha/ miikina tu'c ki gwoŋkan gi miinthus mo be.

Ruumiya 8

Mondiki/e e Shi/in mo

1 Wakan shwane/ imun mo tani mii wak diki di gom uni gwansan kun 'kokin eya Kristhos jin ta'da Yesus mo be. 2 Haali/ gwoŋkan gi Shi/in gi mondiki/e eya Yesus Kristhos karki e ki 'kus 'peni gwoŋkan gi miinthus mo dhali mowu mo. 3 Gom to jin dina gwoŋkan ki mii mo tani haali/ a'di 'ka'da 'ka'd e buŋgwar is mo, Arumgimis a'di miiki'd mo. A'di hashki ya/m pitiŋ gana/ jin di'd tal 'de/ mo ki jamas gi buŋgwar is gi miinthus mmota to jin minu ci gom miinthus mo, dhali a'di jeeki miinthus e buŋgwar is mo be. 4 A'di miiki mii yansan mo ki gwo jin 'kwaru e gwoŋkan minu thim e ana mo, ana kun 'kona ki bath buŋgwar is mo, hili isi me'd jin ŋapa Shi/in mo. 5 Uni gwansan kun 'koki 'ko'd e buŋgwar is mo tani dhu 'kup buni e to gi buŋgwar is mo. Hili uni gwansan kun 'koki 'ko'd e Shi/in mo tani dhuki 'kup buni apo/ to gi Shi/in mo be. 6 Haali/ bwaŋkulum kun dhunu e buŋgwar is mo tani a'di ta mowu mo, hili bwaŋkulum kun dhunu apo/ Shi/in mo tani a'di ta mondiki/e mo dhali moŋku'th is mo be. 7 Adu caan jin karu apo/ buŋgwar mo tani a'di ta 'kup ka Arumgimis mo, haali/ a'di diki ci is ki gwoŋkan ma Arumgimis mo, walla diki mii wakan mo be. 8 Uni gwansan kun 'kon e buŋgwar mo tani 'koki 'bora Arumgimis bwa i is mo be. 9 Isi ciki/, um 'koki 'ko 'ko'd e buŋgwar is mo hili e Shi/in mo, wakki/ ka jiŋ gana/ Shi/in ma Arumgimis di'd e um mo. Hili wakki/ wathi/ diki tagi Shi/in ma Kristhos mo tani, a'di diki ta jim piti mo be. 10 Wakka/ Kristhos di'd e um mo tani, buŋgwar is a'di wuki'd mo ki montak gom miinthus mo, hili shi/in di'd ki e nyakki/ montak gi mo ma kar/e mo. 11 Wakki/ shi/in gi a'di jin 'de'kki'da Yesus 'peni mowu

di'd e um mo tani, a'di jin 'de'kki'da K̲risth̲os 'peni mowu midi c̲i mondiki/e si'da/ ki buŋgwar piniŋ gana/ e Shi/in piti mo, a'di jin di'd e um mo. 12 Dhali wakan, iwak̲a, ana 'kon ma mure/ m'ba/ mo, hili yisa gom buŋgwar is mmodi isi me'd buŋgwar is mo. 13 Haali/ wak̲ki/ um 'ko 'ko'd e buŋgwar is mo tani, um mini 'taki wu mo, hili wak̲ki/ e Shi/in mo tani um dhuki mii gi buŋgwar is mmowu mo, um mini 'ko ki e mo be. 14 Haali/ me'd uni ka ris kun shuna Shi/in ma Arumgimis bway mo tani, gwansan i ta iya/ ma Arumgimis mo be. 15 Um 'koki bu'th Shi/in gi miinyc̲iŋkina/ mo wakan ki um mini 'koki moŋko/ is dok̲/e mo; hili um bu'thki Shi/in jin thip̲uwa thip̲ mo, ki bway jin gwona ana mo ki, "Abba, Ababa!" 16 Shi/in ki is piti midi c̲i mo jin mishu gwo 'ban mo ki shi/in bana mo ki ana tana uc̲i ma Arumgimis mo be. 17 Wak̲ki/ ana tana uc̲i mo tani, yan'ko'd ana si'da/ tana imank̲al mal mo, mal ma Arumgimis mo. Dhali ana tana iman nyak̲k mal kal ka K̲risth̲os mo, wak̲ki/ ana ka jiŋ gana/ 'kosha is ka nyor nyakki/ a'di mo wakan ki ana mina gam monyca si'da/ nyak̲ki a'di mo.

18 Haali/ aha/ kara moŋ'kosh is ka nyor ka tee yansan mo a'di diki ha me'd mmokar ka p̲ar 'ban ki monyca mo jin minu t̲orki ana mo. 19 Haali/ to kun uk̲u c̲orkina c̲or ki bwa jin o'd mo haali/ mmot̲or eya tente/ uc̲i ma Arumgimis mo. 20 Haali/ to kun uk̲u 'kon mmogam me'd mmop̲u/ mo, yisa ki bwam pitiŋ gana/ mowa, hili haali/ ki bwa gi a'di jin dhu uni ki mo ma 'teŋ kap̲e/ mo 21 Ki mo uk̲ ki is piti minu 'cu'k mo 'peni miinyc̲iŋkina/ bway mompu/ mo, dhali ki a'di minu k̲alu mo bway mo jin 'konu ki 'kus mo e monyca gi uci ma Arumgimis mo be. 22 Haali/ ana misha ki aris to kun uk̲u ka kuluny ohonkin mo dhali mina t̲u'c ki isa nyor imontal 'de/ ntagi shwanesan mo be. 23 Yisa jasi c̲aan mo, hili ana ki is bana mo, kun takina gi maman gi shi/in ntwa/a mo, ohonkina e bwam bana mo, me'd jin c̲orkina ana ki monyc̲or jin shi/i'd mo gom mo jin budhuwa bu'th gom mowan 'ba/ mo, ka bas gi ya/ mo jin wanu awan 'ba/ e buŋgwar is bana mo. 24 Haali eya 'teŋkap̲e/ yansan mo tani ana wot̲hkunu mo be. Shwane/ a'teŋkap̲e/ jin mishu mo tani yisa ta'da 'teŋkap̲e/ mo. Haali a'di jin t̲oshki to gom a'di mmop̲ar e mowa? 25 Hili wak̲ki/ ana t̲osha gom to kun 'kona ana ki p̲ar e mo tani, ana c̲ora a'di ki bwa jin 'kuc̲u ki 'kari'th gana/ mo.

26 Dhali e bwaya 'de/ mo tani, shi/in si'da/ wot̲hki moŋ'ka'd is bana mo. Haali ana 'kona ki mish mon'tho to mo, hili shi/in ki is piti a'di

wo̲th̲ki gwo is gom ana mo mmowuwa shure/ ki gwo mo. 27 A'di yiin jin ŋapki'da du mo tani mishi'da du gi shi/in mo haali a'di wo̲th̲ki gwo is i embul 'kwani ma Arumgimis kun dheleladhelel mo isi ki bwa ma Arumgimis mo be.

Mmopi Mii E ki Nyanye/ mo

28 Ana misha ki uni kun enkina Arumgimis mo, a'di miiki'da ris to 'baar mo mmon̲t̲al 'de/ mo gom tom 'boro'd mo, gom uni kun yu̲k̲u gom miima t̲u'c piti mo. 29 Haali uni kun mishkina a'di n̲t̲wa/a mo tani uni 'kawurkina a'di mo mmonya̲k̲ jamas gi ya/m piti bu'th mo, ki a'di midi ta abwa nyara/ ibwamani ikam ka ris mo be. 30 Dhali uni kun 'kawurkina a'di mo tani, yu̲k̲kina a'di si'da/ mo be. Dhali uni kun yu̲k̲kina a'di mo tani, ta uni kun dhuna a'di ki moma k̲ar/e mo. Dhali kun dhuna a'di ki moma k̲ar/e mo tani, ta uni kun c̲ina a'di monyca mo be.

31 Haali ana mina i/o kata mo goma aris to gwansan mo saa? Wa̲k̲ka/ Arumgimis a'di di'd gom ana mo, aja a'di imidi ta 'kup̲ ki ana mo saa? 32 A'di yiin jin diki non ya/m pitiŋ gana/ mo ihili c̲i a'di i embul bana gom 'kwani 'baar mo tani, goma tinta/ si'da/ mina a'di diki c̲i ana aris to ki me'd mo? 33 Kaja a'di midi k̲ali gwo wu'th ap̲o/ uni kun kwany ma Arumgimis mo? Arumgimis a'di 'de/ a'di midi k̲ar wathi/ ki moma k̲ar/e mo. 34 Kaja a'di midi wa̲k̲a wa̲k̲ mo? Diki ta K̲ris̲t̲hos mowa jin wuki'd mo---ki nyanye/ mo tani, a'di jin 'de'kkunu mo---jin diki'd ka bim poros ma Arumgimis mo, dhali a'di si'da/ jin wo̲th̲ki gwo is gom ana mo be. 35 Kaja a'di midi k̲wa/ ana bwa mo 'peni mo/en ma K̲ris̲t̲hos mo? Mmo mina to t̲o'c 'kus 'taa? Mmo'ko ka c̲is 'taa? Mmo'kosha 'kwaniya 'kosh 'taa? Mmo mina t̲e/ 'kosh 'taa? Mmo'ko ki dargi burrinye/ 'taa? Walla mmo'ko e mo jin tagu wu mo 'taa? Walla gandala turga/ 'taa? 36 Jasi me'd gwo jin 'kwarkunu mo ki,

> "Haali gom gwom pini mo tani aman 'koshkunu jwa yula tente/ mo.
> Aman dhukunu me'd k̲a'bal kun suskunu mo mmo'ci̲t̲h 'kus mo."

37 Eya ris to gwansani 'baar mo tani ana tana imanp̲i mii e ki nyanye/ mo e a'di jin enki ana mo. 38 Haali aha/ misha ki isa duŋ gana/ mo ki walla mowu, walla mondiki/e, walla iman'doyu/ gwo, walla mom'bi'th

kun molu gadhir mo, walla to gun 'kon shwane/ mo, walla to gun mini 'ko yilaŋ kamu/ mo, walla mom'bi'th mo, 39 walla montur mo, walla moŋ'kul mo, walla toŋ kamu/ tal 'de/ jin ukᵘ mo tani, midi mol ana bwa kwa/ mo 'peni mo/en ma Arumgimis jin di'd eya Kristhos jin ta'da Yesus Tapam bana mo be.

Ruumiya 9

Mmokwanykin ma Arumgimis 'Kwani ma Israyiil mo

1 Aha/ torkina gwoŋ kar/e eya Kristhos mo. Aha/ dina ki ta ator mo, dhali 'twa/ ma dum pem kalki gwo o nyakki aha/ e Shi/in dheladhelel mo 2 haali/ gom aha/ mo tani adhan bwan diti'd caaca mo dhali mo isa nyor jin diki di 'kup eya dum pem mo. 3 Haali/ aha/ tosha ki aha/ is pem minu jee mo dhali kar ki she/ 'pena Kristhos mo haali/ gom gway gi ikam pem mo, dhali kun tana bas pem mo isi ki buŋgwar is mo. 4 Uni ta 'kwani ma Israyil mo. Uni kun ta iya/ kun cila to mii mo, dhali kun cila monyca mo, dhali gwo jin gamu/ me'd mo, dhali gwoŋkan jin cikunu mo, dhali gwo jin cinu e gu'b gi mondheladhelel mo, dhali gwo jin onu is mo. 5 E uni mo tani icila idhan ibaba mo 'peni kun pu'dkin ma Kristhos ki montak ki buŋgwar mo---a'di jin ta'da Arumgimis apo/ to 'baar mo. Dhalki a'di maŋu ki sule/ sule/ ya ye 'ba/ mo. Amin.

6 Hili a'di yisa ta gwo ma Arumgimis ushki me'd mo. Haali/ a'di diki ta uni ka 'dete/ 'dete/ eya Israyiil mo uni ka jiŋ gana/ ta ku ma Israyiil mo. 7 Walla a uni 'baar ta emen ma Ibrahiim mo ka jiŋ gana/ ta ucim piti mo. Hili, "A'di 'pena Is/hak ki emen pini minu yuk mo be." 8 Gwattan kun ta uci gi buŋgwar is mo tani uni 'koki ta uci ma Arumgimis mo. Hili uci kun onu gwo is uni mishkunu ki uni ta emen mo. 9 Haali/ yansan a'di ta gwo jin onu is mo: "Dhali ka tente/ yan mo tani aha/ mina pu'dku/ mo, dhali ya/ minu ci ka Saarah mo be." 10 Yisa jasi ki mii yan mo, hili ŋ'ko'd mo tani a Ripka si'da/ bwaakunu ki wathiŋ gwatha 'de/ mo, jin ta'da babam bana ka Is/hak mo--- 11 Haali/ uci naskina/ 'konu ki dho'th mo dhali naskina/ 'koki mii toŋ kamu/ jin 'boro'd mo walla jin shi/i'd mo, wakan ki 'kup mii ma Arumgimis mo isi ki moŋkwany jin midi 'taki dosh mo, 12 Yisa haali/ ki mo mii mii mowa, hili haali/ ki a'di jin yukki'da yuk mo---a'di jin okunuwa yim mo ki, "A'di jin ca'd midi mii to gom a'di jin gwa'da'd mo." 13 Isi me'd

jin 'kwarkunu a'di mo ki: "Yakuub a'di enkika mo, hila Iisu a'di shi/kika/ i e mo be."

14 Dhali ana mina o kata mo saa/? A/mii ma k̲ar/e p̲iyi'd nyak̲ ka Arumgimis mowa? A'di midi diki wakan mo be. 15 Haali/ a'di oki'da Musa gwo mo ki, "Aha/ mina ta gi mo mii mii ap̲o/ uni kun miga/ ta gi mo mii mii mo, dhali aha/ mina k̲o'c e apo/ uni k̲un miga/ k̲o'c e i is mo."

16 Dhali wakan mo, haali/ a'di diki ta bwa gi a'di mo, walla haali/ a'di diki ta a'di jin guski'd mo, hili haali/ goma Arumgimis mo, a'di jin t̲orki mo mii mii mo be. 17 Haali/ gwo ma Arumgimis oki'da P̲era/on gwo mo ki, "Haali/ gom 'kup̲ mii yan mo tani aha/ cukina /e mis mo, wakan ki aha/ mina 'taki t̲or mom'bi'th pem e /e mo, wakan ki gway pem minu 'taki bah e mony'ceshi 'baar mo be." 18 Dhali wakan Arumgimis miiki mii ap̲o/ uni kun ona bwa a'di mo, dhali uni kun ona bwa a'di mo tani, a'di miiki mii jin dina bwa ki o a'di mo be.

19 Dhali um mini o aha/ gwo mo ki, "Gomatinta naskina/ gama a'di mii shigga/ mo? Haali/ aja midi mish dosh ki bwam piti mo?" 20 Apo/ mii yan ki ca̲ckon mo tani, /e jin ta wathi/ jana imidi thok̲a Arumgimis gwo mo? Mina to jin uk̲kunu o jan 'de/ gwo jin uk̲ki to mo ki, "Gomatinta uk̲kina /e aha/ ki bway yan mo?" 21 Din ma man uk to ki ta kar/e apowa jee mmo/uk̲ 'pena gabula 'de/ mo gom toŋ'kul bwa jin miikunu to ki montak̲ mo, dhali toŋ'kul bwaŋkamu/ jin dinu ki mii to ki montak̲ mo 'taa? 22 Wakata wak̲ki/ Arumgimis ona bwa mmot̲ora nyor piti mo dhali mmot̲or mom'bi'th piti eya tente/ mo tani, 'dimki 'kup̲ ki moŋkuc̲ bwa ki nyanye/ ka ris toŋ'kul bwa ma nyor kun thosonkunu is gom mony'ce'd sho'k mo? 23 Wakata wak̲ki/ a'di midi mii mii yan mo ki a'di minu 'taki mish ki pa jin tana a'di ki monycam piti apowa ris toŋ'kul bwa gi mo mii mii mo, jin thosonkina a'di is nt̲wa/a/ gom monyca mo? 24 Wakata wak̲ki/ a'di mii to yan si'da/ gom ana mo, uni kun yuk̲kina a'di si'da/ mo tani, yisa jasi 'peni bwamani 'kwani Yahuu'da/ mo, hili si'da/ 'peni bwamani 'kwani kun 'koki ta 'kwani Yahuu'da/ mo 'taa? 25 Me'd gwo jin okina a'di si'da/ eya Hosaya mo ki:

> "Aha/ mina yuk̲ 'kwanim pem mo 'peni uni kun 'koki ta 'kwanim pem mo,

dhala yim jin enkika/ mo jin 'konu ki en mo be.
26 Dhali yan'ko'd a'di midi ta gwo jin onu gom uni mo ki, ' Um 'koki ta 'kwanim pem mo,'
dhali imun mo tani uni minu yuk ki ' iya/ ma Arumgimis jin di'dki e mo be.'"

27 Ishaya cuuki gwo goma Israyiil mo ki,

"Wakan ki sheŋ'kup gi iya/ ma Israyiil mo uni mina e wa ka si'b gi kumma/ yi'de/ mo,
a'di midi ta ku kun bockin iminu woth mo be.
28 Haali/ Tapa midi dak gwom piti 'kup e mony'cesh ka kuluny mo dhali ki dargi mii ma dite/ mo."

29 Me'd jin okin ma Ishaya gwo ntwa/a/ mo ki,

"Wakki/ Tapa gi momis midi 'taki diki dhal ana emen uci mo tani,
ana mina e 'taki waki pa Saduum mo,
dhali ana mina e waki paŋ Gamuurah mo,"

'Kwani ma Israyiil dhali Gwom 'Borga/ mo

30 Dhali yan'ko'd ana mina i/o kata mo saa? Ki 'kwani kun 'koki ta 'kwani Yahuuda/ mo, uni kun 'koki ur miiŋkar/e isho'k mo, dhuki mombu'th gi mii ma kar/eŋ gana/ mo, dhali mii ma kar/eŋ gana/ gi moŋgam gwo is mo. 31 Hila Israyiil jin urki gwoŋkana kar/eŋ gana/ nsho'k mo tani, a'di diki pu'd e gwoŋkan mo be. 32 Goma ta mo? Haali/ uni 'koki ur a'di nsho'k ki moŋgam gwo is mo, hili wakki/ me'da risa tu'c mo. Uni golkina wosh jin golki'da gol mo. 33 Me'd jin 'kwarkunu a'di mo ki,

"Hili mo mo ma, aha/ 'thikina Sihyuun wosh jin golki'da gol mo dhali wosh jin 'koshki'da 'kosh mo.
Dhali a'di yin jin midi gam gwo is e a'di mo tani mina is idiki 'the mo be."

Ruumiya 10

1 Iwaka, adum pem taki'd gi mo o bwa mo dhali mon'thom pem eya Arumgimis gom uni mo, gom mowoth buni mo be. 2 Haali/ aha/ okina

gwo gom uni ki uni shwakina nyor goma Arumgimis mo hili yisa isi ki mii jin nyiṯhuwa nyiṯh mo. 3 Haali/ mmo'koki mish gwoŋ ḵar/eŋ gana/ c̱aan 'ban jin p̱u'dki'd 'peni Arumgimis mo, dhali ŋap̱kin mmoṯel gwoŋ ḵar/em buniŋ gana/ 'pen mo, dhali uni 'koki c̱i is ki̱ miiŋḵar/eŋ gana/ ma Arumgimis mo. 4 Haala K̲risṯhos a'di thimki gwoŋḵan gom mii ma ḵar/eŋ gana/ gom 'kwani 'baar ka 'deṯe/ 'deṯe/ kun gamki gwo is mo. 5 Haala Musa 'kwarki gwo gom mii ma ḵar/eŋ gana/ c̱aan jin p̱u'dki'd 'peni gwoŋḵan jin c̱inu mo ki:

> "Wathi/ jin midi mii to gwansan mo tani midi di ki e gom uni mo."

6 Hili mo ma kar/eŋ gana/ c̱aan jin yayi'd 'peni moŋgam gwo is oki gwo yan mo ki: "Dhalku/ ki o gwo eya dum pini mo ki, ' Ka ja a'di midi se momis mo?' (ki a'di midi guya K̲risṯhos ka 'cesh mo); 7 dhali dhalku/ gwo ki o ki, ' Kaja midi thul e mo shu'd jis gi dargi 'pemen mo?'" (ki a'di midi guya K̲risṯhos ka pije/ 'peni mowu mo). 8 Hili a'di oki gwo ka ta mo?

> "Gwo a'di 'disha 'dish ki /e mo, e 'twam pini mo dhali eya dum pini mo."

A'di c̱aan jin ta gwo gi moŋgam gwo is mo, jin bahkina aman mo be. 9 Haali/ waḵki/ /e mini pi gwo ki 'twam pini ka Yesus ta Tapa mo, dhali gam gwo is ka dum pini ka Arumgimis 'de'kki a'di 'peni mowu mo tani, /e minu woṯh mo be.

10 Haali/ ka du gi jan 'de/ jin gamki gwo is mo dhali ta gi mo ma ḵar/eŋ gana/ mo, dhali ki 'twa/ gi jan 'de/ jin piki gwo mo tani dhali a'di woṯhkunu mo be. 11 Haali/ gwo ma Arumgimis o gwo mo ki, "Aris 'kwani 'baar mo kun gamki gwo is e a'di mo tani minu 'koki dhuki mo ma 'the is mo." 12 Haali/ mo jin 'konu ki she/ diki di mo e bwamani wathi/ Yahuuda/ mo dhali wathiŋ Girki mo. Haali/ Tap̱an 'de/ ta Tap̱a gom 'kwani 'baar mo, dhali a'di ta pa ki pa gom uni 'baar mo kun yuḵki a'di mo be. 13 Haali/ aris 'kwani 'baar ka 'deṯe/ 'deṯe/ kun yerki gway gi Tap̱a mo tani minu woṯh mo be. 4 Dhali uni mini yuḵ a'di kata mo uni kun 'koki gam a'di gwo is mo? Uni mini gam a'di gwo is kata mo, uni kun 'koki ciḵ gwo mo? Uni mini ciḵ gwo kata ka darga/

manc̲i gwo mo? 15 Dhali uni mini t̲or gwo kata mo, isi ciki/ ki uni minu hash mo?---Me'd jin 'kwarkunu a'di mo ki,

"Sho'k gi uni gwansan kun bahki gwom 'borga/ wani jarowa!"

16 Hili uni 'baar mo 'koki ha gwom 'borga/ e mo. Haala Ishaya oki gwo mo ki, "Tap̲a, aja a'di gamki gwont̲or bam is mo?" 17 Wakan moŋgam gwo is yayi'd 'peni mo jin c̲iku gwo mo, dhali mmocik̲ gwo goma K̲rist̲hos mo. 18 Hili aha/ okina gwo mo ki, " 'Kona uni ki cik̲ gwo mo 'taa?" Nye, ka jiŋ gana/ mo.

" 'Twam buni yaki'd ka pije/ e mony'ceshi 'baar mo,
dhali gwom buni e mony'cesh jin midi di 'kup̲ mo be."

19 Ki nyanye/, aha/ ona gwo mo ki, "Din ma Israyiil ki misha?" Ka Musa oki gwo ntwa/a/ mo ki,

"Aha/ mina k̲ucur /e ka nyor mmodiki ta kal gi 'kwaniny'cesh mo.
Ki 'pemen gi kal jin diki mish gwo 'ban mo,aAha/ mina kar /e mmoshwaa nyor mo."

20 Dhali Ishaya oki gwo eya tente/ mo ki,

"Aha/ gamkunu ki uni gwansan kun 'koki ŋap̲ aha/ mo.
Aha/ pikina uni gwansan i is kun 'koki dot̲ aha/ mo."

21 Hili goma Israyiil a'di ki o gwo mo ki,

"Ka cima 'de/ yan i'baar mo tani aha/ he'thkina me'd pem e 'kwani kun ushki gwo ha e mo dhali gom 'kwani kun 'bi'th ma du ki 'bi'th mo be."

Ruumiya 11

'Kwani ma Israyiil kun 'Kokini Dak̲a/ mo

1 Dhali aha/ ona gwo mo ki, A/Arumgimis ushki 'kwanim piti mo 'taa? A'di midi diki wakan mo. Haali/ aha/ si'da/ tana wathi/ Israyiil mo, jin ta emen ma Ibrahiim mo, dhali 'pena wak̲ ma Benyjamiin mo be. 2 Arumgimis diki ush 'kwanim piti mo, uni kun mishkina a'di nt̲wa/a/ mo. 'Kona um ki mish ki gwo ma Arumgimis jin 'kwarkunu oki gwo goma ma Iliyya mo, ki a'di wot̲hki'da Arumgimis gwo is ap̲o/ 'kwani

ma Israyiil kata mo? 3 "Tapa, uni 'koshki imanc̲i gwom pini jwa mo, uni 'ce'dkina gwattam pini bwa mo. Aha/ 'de/ idhalkunu mo, dhali uni simmki mondiki/em pem i e mo." 4 Hili gwonthok̲ ma Arumgimis o gwo kata gom a'di mo? "Aha/ dhukina 'kwaniŋ gwat̲h aliip̲i pesu/ gom is pem mo uni kun 'koki 'tuk̲ ki jiŋ 'kup̲a'dup̲un goma Baal mo." 5 Dhali wakan si'da/, ka tente/ yan imun si'da/ mo tani 'kwani boc̲kin mo haali/ gom moŋkwany ma 'the mo. 6 Hili wak̲ki/ a'di ta'da 'the mo tani, a'di dinu ki kar ap̲owa risa t̲u'c mo. Isi ciki/ a'the midi diki ta a'the mo. 7 Dhali ki gwonta si'da/? Isimmkina 'kwani ma Israyiil to e mo, dhali a'di dina uni ki gam mo, hili uni kun kwanykunu gamki a'di mo, dhali kun tiya uni 'bit'hkin ki 'bi'th mo be. 8 A'di miiki'd isi me'd gwo jin 'kwarkunu mo ki:

> "Arumgimis c̲iki uni shi/in en 'dap̲ mo, wakan ki uni mini 'koki mish mo ki em buni mo, dhali wak̲an ki uni mini 'koki cik̲ gwo ki 'cem buni mo, dhali ka teeŋ gana/ yansan mo."

9 Dhala Dawuu'd oki gwo mo ki,

> "Dhalka tharabeesam buni warki'd ki to jin ceshuwa cesh mo dhali ka gume/ mo,
> dhali wosh jin golki'da gol mo dhali ki mo rica ri'c gom uni mo.
> 10 Dhalki /em buni dhurumi'd mo wakan ki uni mini 'koki mish mo mo,
> dhali gwoŋa pom buni ki sule/ sule/ mo."

Bway Mowot̲h gom 'Kwani kun 'Koki Ta 'Kwani Yahuu'da/ mo

11 Dhali aha/ ona gwo mo ki, "A/ uni golkina to wakan mmobit̲ mowa?" A'di midi diki wakan mo. Isi ciki/, ki gwondhaŋ buni mo tani, mowot̲h p̲u'dki'd e 'kwani kun 'koki ta 'kwani Yahuu'da/ mo, isi mmok̲ucur uni ka nyor mo be. 12 Shwane/ wak̲ki/ gwondhaŋ buni ta pa ki pa e mony'cesh mo tani, dhali wak̲ki/ monthis em buni ta pa ki pa e 'kwani kun 'koki ta 'kwani Yahuu'da/ mo tani, mon'tu'd buni ki nyanye/ midi wakatinta mo? 13 Hili shwane/ aha/ walkina 'twa/ e um 'kwani kun 'koki ta 'kwani Yahuu'da/ mo, dhali me'd jin karkunu aha/ ki she/ gom 'kwani kun 'koki ta 'kwani Yahuu'da/ mo tani, aha/ kara 'ba/ ki ca eya t̲u'c gi gwont̲or pem mo be. 14 Wari ba/ aha/ mina k̲ucur uni gwansan ka nyor kun ta buŋgwar is pem gana/ mo. Wari ba/ ana

mina woṯh kun tiya 'peni uni mo. 15 Haali/ waḵki/ mo/ush gwom buni mini ṯor 'pemen gi mo malas gi mony'cesh mo tani, mombu'th buni midi wakata mo hili mondiki/e 'peni mowu mowa? 16 Waḵki/ maman ton ṯwa/a/ ḵogu mo tani, wakan a'di ta'da gabula gana'th mo. Waḵka birman a'di ḵogu mo tani, wakan arisa bi si'da/ mo. 17 Hili waḵka bin tiya ḵwa/kunu mo tani, waḵki/ /e, tana birman cwa ma Seṯaan mo tani, uni bu'thkunu e bwamani uni mo, dhali waḵki/ /e nyaḵ to mii ki uni eya birman cwa ma Seṯaan jin ta pa ki pa mo tani, 18 dhalku/ 'ba/ ki kar 'ba/ ki ca apowa risa bi mo. Hili waḵki/ /e kar 'ba/ ki ca mo tani, a'di diki ta /e iwoṯhkina birman mo, hili abirman iwoṯhki /e mo be. 19 Dhali /e mini o gwo mo ki, "Arisa bi uni ḵwa/kunu mo wakan ki aha/ mina 'taki buthi uni bwaman mo be." 20 A'di ta'da ḵar/e mo. Haali/ mmo'kona uni ki gam gwo is mo tani uni 'ce'dkunu bwa mo, hili /e ṯelki sho'k mo haali/ gom moŋgam gwo is pini mo. Dhalku/ 'ba/ ki kar ki ca e gwoŋ kulum pini mo, hili ḵo/ki is mo ma. 21 Haali/ waḵki/ Arumgimis diki woṯha risa birman gana/mo tani, wala mina a'di diki woṯh /e mo. 22 Dhali hili mo mo ma, aris jamas gi mo mii mii mo dhali moŋ'kosh is ka nyor ma Arumgimis gana/ mo: Moŋ'kosh is ka nyor p̱u'dki'd e 'kwani Yahuu'da/ kun ṯa'kkin mo, hili bwaŋkush ma Arumgimis p̱u'dki'd e um mo, waḵki/ um miin ki sule/ e bwaŋkush piti mo. Isi ciki/, um si'da/ minu mii 'ciṯh 'twa/ mo be. 23 Dhali gom uni si'da/ mo, wakki/ uni 'koki ii ki sule/ e mo jin 'kona uni ki gam gwo is mo tani, uni minu bu'th bway bwaman mo. Haali/ Arumgimis mishi mii mmobu'th uni bway bwaman doḵ/e mo be. 24 Haali/ waḵki/ um 'ciṯhkunu 'peni cwa ma seṯuuna gana/ mo, dhali ki c̱a'ckon gana/ mo tani uni bu'thkunu e cwa ma seṯuuna 'borga/ mo, dhali mo mar is gwansan ki nyanye/ midi wakata mo, dhali arisa birman mo tani, uni c̱u'thkunu ka nyaŋko'd e cwa ma seṯuun buniŋ gana/ mo?

Mo gi T̲uku 'Kwani ma Israyiil Is mo

25 Haali/ aha/ dina ki ŋap̱ ki um mini 'koki 'ko ki ji mol mo mo, iwaḵa, 'peni gwo yan jin ṯoru k̲i jim bag mo, wakan ki um mini 'koki yuḵa yuḵ e gwoŋkulum bum gana/ mo: Bwany'ce jin usa us p̱u'dki'd e 'kwani ma Israyiil mo ntagi 'kwani kun 'koki ta 'kwani Yahuuda/ ciċkin e bwaman mo be. 26 Wakan ki 'kwani ma Israyiil i'baar mo minu woṯh mo, isi me'd gwo jin 'kwarkunu mo ki:

"Aman'cuk̲a 'cuk̲ midi piyu 'pena Sihyuun mo.
A'di midi dhitha rum jin diki ta jiŋ gana/ sho'k 'pena Yakuub mo,
27 dhali yan midi ta gwoŋ gam me'd pem nyak̲ki uni mo,
ki aha/ mina k̲al miinthus buni ka pije/ mo."

28 Isi me'd gom 'borga/ mo tani, uni taki 'kwaniŋ 'kup̲ gom gway pini mo. Hili isi gom moŋkwany mo tani uni enkunu mo haali/ gom gway gi ibabam buni kun 'kokini t̲wa/a/ mo be. 29 Haali/ aris to kun c̲inu ki me'd mo dhali ayuk̲ ma Arumgimis uni kun 'kon ka k̲anne/ mo. 30 Haali/ isi me'd jin ushkina um Arumgimis gwo ha e nt̲wa/a/ mo tani, shwane/ um bu'thki mo mii mii mo, haali/ gom mo ush gwom bum e mo be. 31 Wakan si'da/, shwane/ 'kwani Yahuuda/ gwansan ushki gwo e mo. Jin ta 'Pemen jin t̲orki mo mii mii e um mo ki uni si'da/ mini bu'th mo mii mii shwane/ mo. 32 Haali/ Arumgimis mu'thki mo gi ushu gwo ha e i'baar mo isi ki a'di midi 'taki t̲or mo mii mii ap̲o/ uni 'baar mo be.

33 Ayy, adhan moŋ'kul gi tanu pa ki pa e moyuk̲ mo dhali mo nyit̲h ma Arumgimis mo! Aris gwondwall piti 'konu ki mish 'ban mo, dhali aris bway piti gamkunu ibwamp̲o/ mo!

34 "Haali/ aja mishki bwaŋ kulum gi Tap̲a mo
walla aja a'di ta'da manwot̲h a'di is ki gwo mo?
35 Walla aja ic̲iki toŋ kamu/ nt̲wa/a/ goma Arumgimis mo,
ka Arumgimis midi mii c̲iki a'di to ka nyaŋ'ko'd mo?"

36 Haali/ 'peni a'di mo dhali e a'di mo dhali aris to 'baar mo ki a'di mo. E a'di mo tani monyca midi di goma sule/ sule/ mo. Amin.

Ruumiya 12

Mmota To jin 'Cit̲h̲u/ 'Kus jin Di ki E mo

1 Wakan aha/ yip̲a 'kup̲ 'kup̲ki um mo, iwak̲ mo, ka ris mo mii mii ma Arumgimis mo, mmoc̲i buŋgwar is bum mmota to jin 'cit̲h̲u 'kus jin diki e mo, jin k̲ogu mo, jin mish ma Arumgim bu'th mo. Yansan

mmoṯor mii ma ṯu'c bum mo be. 2 Dhalku/ ki mii mii me'd 'kwani gi mony'cesh yan mo, hili aḵi a/ aḵ mmota this eya dum bum mo. Miiyi mii yan wakan mo ki um mini pal mii mo dhali par e ki a'di 'boro'd mo, jin minu bu'th mo dhali jin ta bwa ma Arumgimis gana/ mo. 3 Haali/ ka 'the jin cikunu aha/ mo tani aha/ ona gwo e bwamani um ka 'deṯe/ 'deṯe/ mo ki: Dhalku/ ki kulum ki caaca ki is pini ki gwo jin toshkina /e mo, hili dhali mii e i is mo, mmokulum gwo ibwa ki gwondwall gana/ mo, isi ki mombar gi moŋ gam gwo is jin ċikin ma Arumgimis um ka 'deṯe/ 'deṯe/ mo be. 4 Haali/ ana tana gi tom buŋgwar is ka ris e buŋgwar isa 'de/ mo, hili aris tom buŋgwar isi 'baar mo 'koki miiya ṯuca 'de/ mo. 5 Wakan si'da/ mo tani, ana kun tana aris ka ris mo tani ṯala buŋgwar isa 'de/ eya Ḵristhos mo, dhali ka 'deṯe/ 'deṯe/ uni ta tom buŋgwar is ka rem'kuṗ mo. 6 Ana tana gi to kun ċinu ki me'd ki she/ ki she/ mo isi ka 'the jin ċikunu ana mo. Waḵki/ jan 'de/ jin cinu to ki me'd a'di ta gwo jin onu is mo tani, dhalki a'di minu isi ka ṗara ṗo/ ki moŋgam gwo is piti mo. 7 Waḵki/ jan 'de/ cinu to ki me'd mmomiiya ṯu'c mo tani, dhalki a'di mii'da ṯu'c mo ma. Waḵki/ jan 'de/ ta'd gi to jin ċinu ki me'd mmoṯor gwo mo tani, dhalki a'di ṯor gwo mo ma. 8 Waḵki/ jan 'de/ a'di ċinu to ki me'd mmomalasa malas mo tani, dhalki a'di malasa'da malas mo ma. Wakki/ jan 'de/ a'di ċinu to ki me'd mmoċi to mo tani, dhalki a'di ċi to ka 'ka'd me'di is mo ma. Waḵki/ jan 'de/ ċinu to ki me'd mmoshuwa shu/m bway mo tani, dhalki a'di minu ki bwaŋ gana/ mo ma. Waḵki/ jan 'de/ a'di ċinu to ki me'd mmoṯor mo mii mii mo tani, dhalki a'di minu ki mom'bor bwaŋ gana/ mo.

Mo gi 'Daṗu 'Twa/ e Miiŋ 'Kwani ma Yesus Mmo'ko mo

9 Dhalki mo/en dara'd gi mii ma he'k/e mo. Shi/i a'di i e jin ta thus mo; budhi a'di jin 'boro'd mo. 10 Isi gom mo/en gi iwaḵ mo tani, tayi gi mo/en ka rem'kuṗ mo ma, isi gom mondhu is ki gwa'd mo tani, taḵi ka rem'kuṗ mo ma. 11 Isi gom mii gi bwaŋ gana/ mo tani, dhalku/ ki ta ṯumu'c mo. Isi gom shi/in mo tani, tayi gi mo o bwa ki oŋ gana/ mo. Isi gom Taṗa mo tani, miiyi aṯu'c gom a'di mo. 12 'Kunyi bwa e mo ma 'teŋkapė/ mo ma, 'dimi 'kup e monṯo'c bwa mo, 'thoyi ki 'thoŋ gana/ mo ma. 13 Nyaḵki to kun ŋaṗu e 'kwani ma Arumgimis kun ḵogu mo. Ðaṗi bway ka ris kun mini ṯor mii kun minu ta gu'b bum ŋal mo. 14 'Bori uni gwansan mii mo ma kun ṯo'cki um bwa mo; 'bori a'bor

mii mo dhali dhalki uni ki jee mo. 15 'Kunyi bwa mo ma nyaḵki/ uni gwansan kun 'kunya bwa mo; dhali koyi mo ma nyaḵki uni gwansan kun gwokin mo. 16 Tayi gi bwan 'de/ ka rem'kuṉ mo ma. Dhalku/ ki kulum mmokar 'ba/ mo ma, hili budhi 'kwani kun dhu is ki gwa'd mo. Dhalku/ ki yuḵa yuḵ eya ris gwoŋ kulum piniŋ gana/ mo. 17 Dhalku/ ki raḵ jan 'de/ tonthus ibway gom tonthus mo. Miiyi aris to kun 'boron e jis/e gi 'kwani 'baar mo. 18 Waḵki/ mishu mii mo tani, isi me'd jin dina a'di e /e mo tani, c̱a'bi ki moŋku'th is nyaḵka ris 'kwani 'baar mo. 19 Dhalku/ ki ri/a ri/ ki is bum mo ma, um kun enu mo, hili dhalki a'di ka nyor ma Arumgimis mo ma. Haali/ a'di 'kwarkunu mo ki, '" Mo ma ri/ ta jim pem mo; aha/ mina raḵ to mbway mo,' A'di ta gwo jin ona Taṉpa mo."

> 20 Hili "Waḵki/ a'di jin ta 'kuṉ pini 'kosha ṯe/ mo tani, c̱iki a'di tonṯe/ mmoshwa mo ma.
> Waḵki/ a'di butha yi'de/ mo tani, c̱iki a'di mmoṉpi mo ma.
> Haali/ waḵki/ /e mini mii yan mo tani, /e mini wola kaṉpany o'd e 'kuṉ piti mo be."

21 Dhalku/ ki dhal tonthus bway mmopi /e e mo, hili piyi tonthus e ki miim 'borga/ mo.

Ruumiya 13

1 Dhalka ḵashira 'baar mo 'ko 'ko'd eya ris mom'bi'th gi a'di jin ca'd mo, haali/ mom'bitha kamu/ yisa di'da isi ciki/ a'di ṉu'dki'd 'peni Arumgimis mo. Aris mom'bi'th kun 'kokin mo tani dhukin ma Arumgimis mo be. 2 Wakan a'di jin roc̱ki'd aṉpo/ mom'bi'th c̱aan mo tani waḵki gwoŋḵan ma Arumgimis mo; dhali uni gwansan kun ushki a'di mo tani mini 'daṉpi gwondwall ki is buni mo. 3 Haali/ imanjiya ji minu 'koki ḵo/ ki uni gwansan kun mii miim 'borgaŋ gana/ mo, hili ki uni gwansan kun mii tonthus gana/ mo. Dina /e ki ta gi bwa mmoḵo/ a'din 'de/ jin ta gi mom'bi'th mo 'taa? Miiyi a'di jin 'boro'd mo, dhali /e mini bu'th mo maŋ piti mo be. 4 Haali/ a'di ta'da manmii to ma Arumgimis e /e gom miim 'borga/ mo. Hili waḵki/ /e mii tonthus mo tani, ḵo/ki is mo ma; haali/ a'di diki ḵal gandala turga/ ka ḵar'kuṉ 'te/ mo. Haali/ a'di ta'da man mii to ma Arumgimis mo, jin ta'da man rica ri'c goma nyor aṉpo/ a'din 'de/ jin miiki tonthus mo. 5 Wakan um mini

mii 'dap ki me'd mo, yisa jasi haali/ goma nyor mo, hili haali/ si'da/ gom 'twa/ ma duŋ gana/ mo. 6 Haali/ gom mii yan mo tani um c̲ina thulp̲a/ si'da/ mo. Gom uni kun ta gi mom'bi'th ta iman mii to ma Arumgimis mo, kun 'kon mmomii to yan kan mo. 7 C̲ika ris 'kwani 'baar to kun k̲ala um to 'peni uni mo: C̲ika thulp̲a/ e uni kun cil ma thulp̲a/ mo, dhali c̲iki uni to kun c̲iki sheŋ 'kup̲ to mo, k̲o/ki uni kun minu k̲o/ mo, tak̲i uni kun minu tak̲ mo.

8 Dhalku/ ki di ka mure/ ki to gi jan 'deŋ kamu/ i'ba/ mo, hili isi ciki/ mmo/ena en ka rem 'kup̲ mo. Haali/ a'di jin enki'da man nyak̲ c̲a'b piti mo tani thimki gwoŋk̲an jin c̲inu mo be. 9 Dhali gwoŋk̲an oki gwo mo ki, "Dhalku/ c̲al ki mii mii mo ma, dhalku/ ki mii 'kosha 'kosh mo, dhalku/ ki mii k̲wal to mo, dhalku/ bwa ki mii 'thot̲h mo," dhali wak̲ki/ gwoŋk̲ana kamu/ mo jin 'dap̲a'd ki gwon tul 'kup̲ yan mo ki, "Eni aman nyak̲ c̲a'b pini me'd is piniŋ gana/ mo." 10 Mo/en diki mii to shigga/ goma mannyak̲ c̲a'b pini mo. Wakan mo/en a'di thimki gwoŋk̲an jin c̲inu mo be.

11 Haali/ gom mii yan mo tani, um mishki mo mo, ka atente/ jin mina /e mer e 'peni mo/ish e mo. Haali/ shwane/ mowot̲h bana a'di 'disha 'dish mo 'penki mo jin gamkina ana gwo is nt̲wa/a/ mo be. 12 Mon'thiny a'di peki'd mo, dhali montee a'di 'dishki'd mo. Wakan dhalki ana dhuna risa t̲u'c gi mondhurumi'd 'pen ka pije/ mo, dhali dhalki ana hitha agoŋgoro/ gi moŋkush mo. 13 Dhalki ana iina ki iiŋ gana/ mo, me'd montee mo, yisa e momp̲in to ma tul'kup̲ mo walla e mo jin tanuwa dhora su mo; dhali dhalkina ki ii e miinyc̲al kun ta thus mo walla miiny'cok̲ga/ kun 'kanuwa k̲anthi/ mo walla dhali e gwo kun 'konu ki gam me'd mo walla e mo jin tanu dhap̲an mo. 14 Hili hithi Tap̲a Yesus K̲rist̲hos i is mo ma, dhali dhalki gwo ki mii kulum ibwa gom buŋgwar is mo, mmobu'th mii kun 'dap̲u e mo.

Ruumiya 14

Dhalka Kam Bum ki Wak̲ mo

1 Budhi jan 'deŋkamu/ jin 'ka'da moŋgam is ki 'ka'd mo, ki dargi gwondwall jin c̲inu ki mii jin garu gwo 'kusi 'twa/ mo. 2 Wathin 'de/ ta'd gi moŋgam gwo is mmoshwa aris to mo, jaŋ kamu/ jin 'ka'da is ki 'ka'd mo tani shwaki jasi to kun dhii/in mo. 3 Mina jan 'de/ a'di jin

shwaki'da aris to mo diki wak̲ jan 'de/ jin diki shwaa to mo dhali mina jan 'de/ a'di jin diki shwa aris to mo idiki dwall a'diŋ kamu/ gwo mo jin shwaki'da ris to mo. Haali/ Arumgimis bu'thki a'di mo be. 4 /E tana ja mo, /e jin dwalki amanmiiya t̲u'c gwo jin taki ji gi wathiŋ kamu/ mo? A'di diki'd e bwambori tap̲am pitiŋ gana/ mo ki a'di doshki'd mo walla bit̲ mo. Hili a'di minu kar̲ mmodosh mo, haali/ Tap̲a a'di imishi mii mmokar a'di mmodosh mo be. 5 Wathin 'de/ karki'da cim 'de/ ap̲o/ mmobol jaŋ kamu/ e ki 'bor mo. Dhali jaŋ kamu/ a'di thimki gwo ka cimi 'baar mo nyak̲an mo. Dhalka aris 'kwani ka 'det̲e/ 'det̲e/ su'kgu adu ki miim buniŋ gana/ mo. 6 A'di yin jin karki'da cim mo tani, karki a'di gom Tap̲a mo; dhali a'di jin shwaki to mo tani, shwaki a'di gom Tap̲a/ mo, haali/ a'di c̲iki mo jin 'boruwa 'bor bwa i is goma Arumgimis mo. A'di jin diki shwa to mo tani, ga/ki to gom Tap̲a mo; a'di si'da/ c̲iki mo jin 'boruwa 'bor bwa i is goma Arumgimis mo be. 7 Haali/ wathin 'deŋ kamu/p̲iyi'd jin diki'd ki e gom is piti mo, dhali wathin 'deŋ kamu/ p̲iyi'd jin wuki'd gom is piti mo. 8Haali/ wak̲ki/ ana 'kona ki e mo tani, ana 'kokina gom Tap̲a mo, dhali wak̲ki/ ana wuna mo tani, ana wuna gom Tap̲a mo. Dhali wak̲ki/ ana 'kona ki e mo walla wu mo tani, ana tana ku gi Tap̲a mo be. 9 Haali/ gom 'pemen yan mo tani aK̲rist̲hos wuki'd mo dhali diki e dok̲/e mo, ki a'di midi ta Tap̲a gom uni kun wukin mo dhali gom uni gwansan kun 'kokin ki e mo be. 10 Hili gom /e mo tani, atinta dwallkina eya kam pini gwo mo? Dhali gom /e si'da/ mo tani, atinta wak̲kina eya kam pini mo? Haali/ ana 'baar mina doshi bwambora k̲urse/ gi gwondwall ma Arumgimis mo be. 11 Haali/ a'di 'kwarkunu mo ki,

"Me'd jin dika ki e mo tani," Tap̲a oki gwo mo ki,
"Aris 'kupa'dupuni 'baar mo mini luŋ aha/ mo,
dhali arisa le'd mini pi gwo goma Arumgimis mo be."

12 Dhali wakan ana ka 'det̲e/ 'det̲e/ mina mii c̲i is bana ka Arumgimis mo.

Dhalku/ ki Dhala Kam Bum Golu mo

13 Wakan, dhalkina ki dwall gwo dok̲/e ka rem 'kup̲ mo, hili isi ciki/ kulumi gwo yan ibwa mo, ki jan 'deŋ kamu/ midi dikī kar to jin golo'da gol mo walla gume/ goma kam piti mo. 14 Dhali aha/ misha ki aha/ lalkunu sho'k ki gwo e Tap̲a Yesus ki toŋ kamu/ yisa di'da jin diki

dhelel ki is piti mo. Jasi gom a'di jin kulumki'da ris to kun 'koki dhelel mo, haali/ gom a'di mo tani a'di diki dhelel mo be. 15 Haali/ waḵka kam pini shi/u gom tonṯe/ mo tani, /e diki ya e mo/en doḵ/e mo. Dhalku/ ki dhal is pini bway mmo'ce'd sho'k ki tonṯe/ mo gom a'din 'de/ jin wukin ma Ḵristhos mo. 16 Dhalku/ ki dhal toŋ kamu/ bway jin kuluma /e ibwa ki 'bora 'bor mmo/o ki a'di ta tonthus mo. 17 Haali/ bampa/ ma Arumgimis a'di diki ta 'pemen gwo gom tonṯe/ mo dhali gom tompi mo, hili gom mii ma ḵar/eŋ gana/ mo, dhali moŋḵu'th is mo, dhali bwaŋ'kuyu'd e Shi/in Dheleladhelel mo be. 18 Haali/ gom a'din 'de/ jin miiki'da Ḵristhos to ki bway yan mo tani a'di bu'thkunu ka Arumgimis mo dhali a'di maŋkunu ki 'kwani mo be. 19 Dhali wakan dhalki ana ura aris to gi moŋḵu'th is isho'k mo dhali to kun mini nyaŋa nyaŋ ka rem'kup mo. 20 Dhalku/ ki 'ce'da ṯu'c ma Arumgimis sho'k gom gway gi tonṯe/ mo. Aris to 'baar uni dheleladhelel mo, hili a'di shi/a shi/ gom wathi/ jin shwaki toŋkamu/ mmoraḵ jan ṯal 'deŋ kamu/ gola to mo. 21 A'di 'boro'd mmodiki 'ka shum mo, walla mmopiya su mo, walla mmomii toŋkamu/ apo/ mo jin midi gola kam pini mo. 22 Dhali moŋgam gwo is jin takina /e mo tani, kari a'di ki is pini mo dhali Arumgimis mo. Mom'bor mii gom a'di jin diki waḵ is piti mo ki to kun okina a'di ki 'bora 'bor mo. 23 A'di jin diki gam gwo is mo tani waḵkunu mo waḵki/ a'di shwa to mo, haali/ a'di diki di 'peni moŋgam gwo is mo. Dhali a'di yin jin diki di 'peni moŋgam gwo is mo tani a'di ta miinthus mo be.

Ruumiya 15

Maŋi Aman nyaḵ Ca'b Pini mo. Yisa Is piniŋ Gana/ mo

1 Shwane/ ana kun 'bitha ki 'bi'th mo tani mina mii ḵal moŋ'ka'd is gi uni kun 'ka'da 'ka'd mo, dhali mmo'koki maŋ is bana mo. 2 Dhalki ana ka 'deṯe/ 'deṯe/ maŋa aman nyaḵ ça'b bana gom tom 'borgam piti mo, isi mmonyaŋ a'di mo. 3 Haali/ aḴristhos si'da/ diki maŋ is piti mo. Wakan isi me'd jin 'kwarkunu a'di mo ki, "Asor kun sorkina uni gwansan /e mo tani biṯkina po/ aha/ mo be." 4 Haali/ gwo yin jin 'kwarkunu kadhamo/ 'thisa/ mo tani a'di 'kwarkunu gom mo yetha ye'th sho'k bana mo isi ki moŋ'kuç bwa mo dhali e mo 'bitha 'bi'th is ki gwo ma Arumgimis kun 'kwarkunu mo ki ana mina ta ga 'teŋkape/

mo be. 5 Shwane/ dhalka Arumgimis jin ta gi bwaŋ 'kuc̲ mo dhali jin ta'd gi mo jin 'bithuwa 'bi'th is ki gwo c̲i um bwa ka rem 'kup̲ isi me'd bwa ma K̲rist̲hos jin ta'da Yesus mo be. 6 Mina a'di mii yan ki bwan t̲al 'de/ mo ki um mini c̲i monyca ka Arumgimis ki 'twan 'de/ mo dhali Ababam bana gi Tap̲a Yesus K̲rist̲hos mo.

Gwom 'Borga/ e 'Kwani kun 'koki Ta 'Kwani Yahuu'da/ mo

7 Wakan budhi ci ka rem'kup̲ mo ma, isi me'd jin bu'thkin ma K̲rist̲hos um si'da/ mo, gom monyca ma Arumgimis mo. 8 Haali/ aha/ ona gwo ka K̲rist̲hos a'di karkunu ka manmii to gom mo jin 'cit̲huwa munyjalyis mo ki gway gi gwoŋ gana/ ma Arumgimis mo, isi ki gwo kun onu is mmomish 'ban mo jin c̲ikunu idhan babam bana mo, 9 dhali haali/ gom 'kwani kun 'koki ta 'kwani Yahuu'da/ mo mmokara Arumgimis ki ca gom mo mii miim piti mo. Me'd gwo jin 'kwarkunu mo ki,

> "Wakan aha/ mina c̲i /e 'twa/ maŋ e bwamani 'kwani kun 'koki ta 'kwani Yahuu'da/ mo
> dhali mmoyuk̲ gway mmomaŋ gway pini mo be."

10 Dok̲/e a'di okunu mo ki,

> " 'Kunyi bwa mo ma, um 'kwani kun 'koki ta 'kwani Yahuu'da/ mo, nyak̲ki 'kwanim piti mo."

11 Dhali dok̲/e,

> "Maŋi Tap̲a mo ma, um 'kwani 'baar mo kun 'koki ta 'kwani Yahuu'da/ mo;
> dhalki 'kwani 'baar maŋ a'di mo."

12 Dok̲/e Ishaya oki gwo mo ki,

> "Abirman ma Jesse midi p̲u'du/ mo, a'din 'de/ jin cu mis mmojiya ji ap̲o/ 'kwani kun̲ 'koki ta 'Kwani Yahuu'da/ mo; dhali e a'di mo̲ tani 'kwani kun 'koki ta 'kwani Yahuu'da/ mini ta gi mo ma 'teŋkap̲e/ mo be.

13 Shwane/ dhalka Arumgimis gi mo ma 'teŋkap̲e/ 'tu'd um ki bwaŋ 'kunyu'd i'baar mo dhali moŋk̲u'th is e moŋ gam gwo is mo, wakan ki mom'bi'th gi Shi/in Dheleladhelel mo tani um minu dek̲ ki mo ma 'teŋkap̲e/ mo be.

14 Aha/ ki is pem mo tani aha/ si'da/ mishkina gwo 'ban gom um mo, iwak pem mo. Aha/ mishkina ki um si'da/ ki is bum 'tu'dkunu ki miim 'borga/ mo, 'tu'dkunu ki mo nyith i'baar mo. Aha/ mishkina gwo 'ban ki um si'da/ mishi mii mmoyetha ye'th sho'k ka rem 'kup mo. 15 Hili aha/ 'kwarkina um gwo ka ris ki dargi monyju/ mo gom ton tiya isi mmoka um gwo e dok/e mo, haali/ goma 'the jin cikunu aha/ ka Arumgimis mo be. 16 A'the yan ki aha/ mina ta manmii to goma Kristhos jin ta'da Yesus mo jin hashkunu gom 'kwani kun 'koki ta 'kwani Yahuu'da/ mo, mmoci me'da gasiis gi gwom 'borga/ ma Arumgimis mo, wakan ki to jin cina 'kwani kun 'koki ta 'kwani Yahuu'da/ mo tani minu mish bu'th mo, jin dhakamkunu ki Shi/in Dheleladhelel mo be. 17 Eya Kristhos jin ta'da Yesus mo tani aha/ tana gi 'kup gwo mmokar is ki ca eya tu'c pem goma Arumgimis mo. 18 Haali/ aha/ mina diki ŋap mmowal 'twa/ gom ton tiya mo hili ki jasi mii jin thimkin ma Kristhos e aha/ mo gom mo ha gwo e gi 'kwani kun 'koki ta 'kwani Yahuu'da/ mo. To gwansan uni miikunu ki gwo mo dhali ki mii mo, 19 ki mom'bi'th ma ris jamas mo dhala ris momer mo, dhali ki mom'bi'th gi Shi/in ma Arumgimis mo. Wakan yansan 'peni pa Urushaliim mo, dhali ka kukul is ki si'd si'd me'd pa Illirikuun mo, ki aha/ mina thim gwom 'borga/ ma Kristhos kal ka pije/ mo. 20 Gom 'kup mii yan mo tani, aha/ ona bwa mmobah gwom 'borga/ mo, hili yisa e mo jin mishkunu gway ma Kristhos mowa, isi ki aha/ mina diki nyaŋ to apo/ mo jin ka'bkina wathiŋ kamu/ to mo be. 21 A'di miiki'd isi me'd jin 'kwarkunu a'di mo ki:

> "Gwansan kun 'koki tor gwo gom a'di mmopu'd mo tani mini mish a'di mo,
> dhali gwansan kun 'koki cik gwo mo tani mini mish a'di 'ban mo."

Buulus Dina Gwo Mbwa mo Mmobut e 'Kwani gi Pa Ruumiya mo

22 Wakan aha/ si'da/ nonkunu 'kup me'd ka ris 'peni mo yaku/ bway um mo be. 23 Hili shwane/, aha/ dina ki ta gi moŋkamu/ eya ris mo gwansan mo, dhali aha/ dina gwo ibwa gom yil ka ris mmoyayu/ i um be. 24 Aha/ ŋapa mmopar um e mo me'd jin yaka e mun e bway pem bway pa Ispaaniya mo, dhali ki aha/ minu woth ki um e mo yam pem imun mo, me'd jin enkika/ mmoya buti um ari'ceenne/ mo. 25 Hili

shwane/ aha/ yana ya bway pa Urushaliim mo, mmomiiki 'kwani ma Arumgimis kun ḵogu aṯu'c mo. 26 Haali/ a'di ta mom'bor bwa gi 'kwani gi pam Magiduniya mo dhali pa Aḵaa/iya mo gom mmoc̣i to gom 'kwani kun hatha'ko'd e bwamani 'kwani ma Arumgimis kun ḵogu mo kun 'kokin e pa Urushaliim mo be. 27 Nye, a'di ta mom'bor bwam buni mo, dhali uni 'kon ma mure/ m'ba/ gom uni mo. Haali/ waḵki/ 'kwani kun 'koki ta 'kwani Yahuu'da/ nyaḵ to mii eya ris to gi shi/in buni mo, uni 'kon ma mure/ m'ba/ gom 'kwani Yahuu'da/ mo mmomii aṯu'c gom uni ka ris tom buni mo. 28 Wakan, me'd jin thimkika aṯu'c yan mo dhali mish gwo ki 'bore/ ki uni bu'thki to 'baar mo kun tulkunu is mo, ki aha/ mina ya bway pa Ispaaniya mo dhali mmoya buṯi um mo be. 29 Aha/ misha me'd jin miga/ yaku/ i um mo tani aha/ mina p̣u'dku/ ki mon'tu'd gana/ gi mom'bor mii ma Ḵristh̲os mo be.

30 Shwane/ aha/ ḵana um gwo mo, iwak mo, ki Tap̣a Yesus Ḵristh̲os bana mo, dhali ki mo/en gi Shi/in mo, ki um mini pal̄ mii imonṯal 'de/ nyaḵki aha/ e mon'thom bum eya Arumgimis gom aha/ mo be. 31 'Thoyi ki aha/ minu 'cuḵ mo 'peni uni gwansan kun ushki gwo ha e e pa Yahuudiyya mo, dhali ka ṯu'c pem gom pa Urushaliim mo tani minu mish bu'th ki 'kwani ma Arumgimis kun ḵogu mo be. 32 'Thoyi ki aha/ mina pu'dku/ i um ki moŋ'kuny bwa mo ki bwa ma Arumgimis mo, dhali ki aha/ imonṯal 'de/ nyaḵki um mo tani, mini gam mo si/is mo be. 33 Dhalka Arumgimis gi moŋḵu'th is di'd nyaḵki umi 'baar mo. Amin.

Ruumiya 16

Monthe Me'd jin Thenu ka Ḵarambuye/ mo

1 Aha/ ḵana um gwo mo gom 'bwah bana ka Pibi mo, a'di jin ta'da manmiiya ṯu'c eya Ḵaniisa jin di'd e pa Ḵankariya mo, 2 isi ciki/ ki um mini butha yim e Tap̣a mo. Miiyi mii yan ki mii jin ha me'd gom 'kwani ma Arumgimis kun ḵogu mo, dhali c̣iya yim mowoṯh gunn kun ŋap̣ a'di 'peni um mo, haali/ ayim taki'd gi mowoṯh ka ris kun caaca mo dhali gom is pem si'da/ mo be.

3 Theka P̣riskilla dhala Akiila me'd mo ma, uni kun ta iman nyaḵa ṯu'c pem mii eya Ḵristh̲os jin ta'da Yesus mo, 4 ki uni gom mondiki/em

pem mo tani shi/ki mondiki/em buni i e mo. Aha/ cina mo jin 'boruwa 'bor bwa i is gom uni mo, dhali jasi e aha/ yisa, hili si'da/ eya risa Kaniisa i'baar mo gi 'kwani kun 'koki ta 'kwani Yahuu'da/ mo be.

5 Theka Kaniisa me'd jin di'd e gu'b buni mo. Theka Ipanitus me'd mo a'di jin enka/ mo, a'di jin ta maman jin twa/a/ gi pa Asiya goma Kristhos mo be.

6 Theka Mariyam me'd mo ma, a'di jin miiki'da tu'c jin 'batha 'ba'th gom um mo.

7 Theka Andaruunikus me'd dhala Juniya mo, uni kun ta 'kwanim pem mo dhali imannyak 'ko eya sijin mo. Uni mishkunu ki 'bore/ e bwamani imandhunu ki she/ mo, dhali uni 'kokin eya Kristhos ntwa/a/ ki aha/ mo be.

8 Theka Ampilitus me'd mo, a'dim pem jin enka/ e Tapa mo.

9 Theka Urbanus me'd mo, a'di jin ta'da gar bam eya tu'c ma Kristhos mo, dhala Istakis mo, a'dim pem jin enka/ mo.

10 Theka Apilis me'd mo, a'di jin maŋkunu eya Kristhos mo. Theki uni gwansan me'd kun ta kuŋgu'b ma Aristubulus mo.

11 Theka Hirudiyuun me'd mo, jin ta wathim pem mo. Theki uni gwansan me'd mo kun ta kuŋgu'b ma Narkissus mo kun 'kokin e Tapa mo.

12 Theka Taripeena me'd mo dhala Taripuusa mo, kun ta imanmiiya tu'c e Tapa mo. Theka Parsis me'd jin enkika/ mo, a'di jin miiki'da tu'c jin 'batha 'ba'th e Tapa mo.

13 Theka Rupus me'd mo, jin kwanykunu e Tapa mo, dhali kum si'da/ jin ta'da ata'dam pem mo.

14 Theka Asinkiriitus me'd mo, Piliguun, Harmaas, Paterubaas, Harmiis, dhali iwak kun 'kon nyakki uni mo.

15 Theka Pilulugus me'd mo dhala Juliya mo, Niriyuus dhali 'bwah piti mo, dhala Olimpas mo, dhali 'kwani ma Arumgimis i'baar mo kun kogu kun 'kokin nyakki uni mo.

16 Theka the me'd ka rem'kup ki 'twa/ jin pinu mo ma. Arisa Kaniisa ma Kristhos i'baar mo theki um me'd mo be.

17 Shwane/ aha/ kana um gwo mo, iwaka, mmohil ki 'bore/ gom uni gwansan kun mini kali moŋkwa/ bwa mo dhali to kun golona gol e gwontor jin mishkina um mo. Tuki 'peni uni mo ma. 18 Haali/ 'kwani gi wakansan mo tani 'koki mii Tapa Kristhos bana to mo, hili ki bwam buniŋ gana/ mo. Ki gwom 'borgam buni mo dhali 'twa/ maŋ buni mo tani uni ki he'kka du gi uni e kun dargi mii i'ba/ mo. 19 Haali/ she/um gi mo ha gwom bum e pu'dki'd eya ris 'kwani 'baar mo. Aha/ 'kunykina bwa mo, wakan apo/ um mo, hili aha/ ŋapa um mmoyuka yuk mo me'd jin 'boro'd mo, dhali mmodargi mii 'ba/ 'peni a'di jin ta thus mo. 20 Dhali Arumgimis gi moŋku'th is ki jahanne/ midi pucura Sataan eya 'cesh e bwam sho'k bum mo.

A'the gi Tapa Yesus Kristhos bana midi di e um mo.

21 Timuthawuus jin ta'da gar pem eya tu'c mo tani, theki um me'd mo, dhali Lukiyus mo, Yasuun mo, dhala Susibaturus mo kun tana bas pem mo be. 22 Aha/ jin tana Tartiyuus mo, jin 'kwarkina gwo yansan mo, mmothe um me'd e Tapa mo. 23 Gayus jin ta wathim 'borga/ gom aha/ mo dhali goma kaniisa 'baar mo tani, theki um me'd mo. Dhala Arastus jin ta'da mandhu to gi 'peŋkuman bampa/ mo tani, theki um me'd mo, nyakka Kawartus jin ta'da kam bana mo be. 24 A 'the gi Tapa Yesus Kristhos bana mo dhalki a'di di'd e umi 'baar mo. Amin.

Mmote Gwo ki Montak mo

25 Shwane/ a'di mishi mii mmo'bi'th um is mo isi ki gwom 'borgam pem mo dhali gwontor ma Yesus Kristhos mo,
isi gwo jin 'ceenu ki ji mol mo jin karkunu ki jim bag gom yil ka ris mo
26 hili shwane/ a'di torkunu eya tente/ mo dhali mishkunu 'ban e gwo kun 'kwarkunu kadhamo/ mo gom kal gi 'kwaniny'ceshi 'baar mo,
ki gwoŋkan ma Arumgimis jin di'd ki e ki sule/ ya ye 'ba/ mo, mmokali mo jin hanu gwo e gi moŋgam gwo is mo---
27 jasi goma Arumgimis jin yuka yuk mo, eya Yesus Kristhos mo tani, monyca midi di goma sule/ sule/ ya ye 'ba/ mo. Amin.

GWON THIS MO

KURINTHUUS 'DE/

2757

Ḳurinṯhuus 'De/ 1

Monthe Me'd mo

1 Buulus, a'di jin yuḳkin ma Ḳrisṯhos jin ta'da Yesus mo mmota a'di jin karu ki she/ ki bwa ma Arumgimis mo, dhala Sustanis jin ta'da kam bana mo, 2 eya ḳaniisa ma Arumgimis jin di'd e paŋ Ḳurinṯhuus mo, dhali uni gwansan kun dhakamkunu eya Ḳrisṯhos jin ta'da Yesus mo dhali kun yuḳkunu mmota 'kwani kun dhunu ki she/ ki dheleldhelel, imonṯal 'de/ nyaḳka ris uni gwansan kun 'kokin e mo 'baar mo kun yuḳki gway gi Ṯapam bana jin ta'da Yesus Ḳrisṯhos mo, a'di jin ta Ṯapam buni mo dhali jim bana mo be.

3 Dhalka 'the dhali moŋḳu'th is di'd e um 'pena Arumgimis jin ta'da babam bana mo dhali Ṯapa Yesus Ḳrisṯhos mo.

Mo jin 'Boruwa 'Bor Bwa i Is mo gom To gi Shi/in jin Ċinu ki Me'd mo

4 Aha/ isa yempa/ 'bora Arumgimis pem bwa i is gom um mo haali/ goma 'the ma Arumgimis jin ċikin ma Ḳrisṯhos jin ta'da Yesus e um mo. 5 A'di miiki um mmota pa ki pa ki 'twaŋkal kuku/ mo, ka ris gwo kun ṯoru mo dhali ka ris mo nyiṯh jin nyiṯhu to mo, 6 isi me'd gwo ma Ḳrisṯhos jin ṯoru mo tani a'di mishkunu 'ban ki ta'da ḳar/e e bwamani um mo. 7 Wakan um 'koki har to gi Shi/in jin cinu ki me'd mo me'd jin ċorkina um ki bwaŋ gana/ gom mony'cee gi 'ceenu Ṯapa Yesus Ḳrisṯhos bana mo. 8 A'di si'da/ midi 'bi'th um is mo ntagi 'pemen mo, wakan ki um mini dargi mii 'ba/ mo ka tee gi Ṯapa Yesus Ḳrisṯhos bana mo be. 9 Arumgimis a'di ta ji gi isiŋ gana/ mo, a'di jin yuḳki um mmonyaḳ to mii ki ya/m piti mo, jin ta'da Yesus Ḳrisṯhos Ṯapam bana mo.

Aḳwa/um Bwa jin Ḳwa/u mo eya Ḳaniisa mo

10 Shwane/ aha/ ḳana um gwo mo, iwaḳ mo, e gway gi Ṯapa Yesus Ḳrisṯhos bana mo, ki umi 'baar mo mini gam gwo me'd mo, dhali ki mo ma ḳwa/u bwa midi diki di e bwamani um mo. Aha/ ḳana gwo ki 'bi'th ki um mini gam me'd imonṯal 'de/ ki bwan 'de/ mo dhali ki 'kuṯ gwon 'de/ mo. 11 Haali/ aha/ ṯorkunu gwo gom um mo, ikam pem mo, ki 'kwanim ḳuluwi ki mo wal di'd e bwam um mo. 12 'Pemen gwom

pem jin oka a'dihe/ be: Um ka 'dete/ 'dete/ oki gwo mo ki, "Aha/ tana ji ma Buulus mo", walla "Aha/ tana ji ma Abuulus mo, " walla "Aha/ tana ji ma Sapa mo", walla "Aha/ tana ji ma Kristhos mo." 13 Kristhos kwa/ki bwa mowa? Buulus 'koshkunu ki cwany'cithan dhul gom um mowa? A/um miikunu ki yi'de/ ki gway ma Buulus mowa? 14 Aha/ 'borkina Arumgimis bwa i is mo ki aha/ dina ki mii jan tal 'de/ ki yi'de/ 'peni um mo, hili jasa Kirispus mo dhala Gayus mo be. 15 Yansan miiki'd wakan mo ki jan tal 'deŋ kamu/ midi diki o gwo ki um miikunu ki yi'de/ ki gway pem mo. 16 (Aha/ si'da/ miikina kuŋgu'b ma Stipanuus ki yi'de/ mo. Apo/ mii yansan mo tani, aha/ dina ki mish wakki/ aha/ miikina kun tiya ki yi'de/ mo.) 17 Haala Kristhos diki hash aha/ mmomiiya mii ki yi'de/ mo hili mmoci gwom 'borga/ mo---yisa ki gwo moyuk mo, isi ki cwany'cithan dhul ma Kristhos midi diki di bwa 'te/ mo ki dargi mom'bi'th mo.

Kristhos jin Taki Mom'bi'th mo dhali Moyuk ma Arumgimis mo

18 Haali/ gwo gi cwany'cithan dhul a'di ta pus mo gom uni gwansan kun 'ce'dki sho'k mo. Hili e bwamani uni gwansan kun wothkunu mo tani, a'di ta mom'bi'th ma Arumgimis mo be. 19 Haali/ a'di 'kwarkunu mo ki,

> "Aha/ mina 'ce'd moyuk gi uni kun yuka yuk sho'k mo.
> Aha/ mina dhu mo jin mishu gwo 'ban ki she/ mo 'peni mii gi moyuk mo."

20 Mane wathi/ jin yuka yuk mo? Mane wathi/ jin ta'da man'kwar to mo? Mane amandot gwo gom mony'cesh yansan mo? Din ma Arumgimis ki tu'k moyuk gi mony'cesh yansan mmota pus mowa? 21 Hili me'd jin dina mony'cesh e moyuk piti mo tani a'di diki misha Arumgimis mo, Arumgimis 'borkina bwa mmowoth uni gwansan kun gamki gwo is e gwo ma pali/ jin cikunu mo be. 22 Haali/ 'kwani Yahuuda/ dotki gwo gom jamas gi miimer mo dhali 'kwaniŋ Girki simmki moyuk e mo. 23 Hili aman torkina gwo gom mo jin 'koshuwa kristhos ki cwany'cithan dhul mo, to jin golki'da gol gom 'kwani Yahuuda/ mo dhali warki'd ki miim pus gom 'kwani kun 'koki ta 'kwani Yahuuda/ mo be. 24 Hili gom uni gwansan kun yukkin ma Arumgimis mo, uni kun ta 'kwani Yahuu'da/ mo dhali 'kwaniŋ Girki mo, aman torkina gwo goma Kristhos mo, gom mom'bi'th mo, dhali moyuk ma

Arumgimis mo be. 25 Haali/ miim pus ma Arumgimis mo tani a'di yuk̲ki'd 'penki 'kwani mo, dhali moŋ'ka'd is ma Arumgimis mo tani a'di 'bitha 'bi'th 'penki 'kwani mo be.

26 Hili isi gwo goma yuk̲ bum mo, iwak̲ mo. Um 'koki ta ris kun yuk̲a yuk mo isi gom gwo gi buŋgwar is mo. Um 'koki ta ris mo kun ta gi mom'bi'th gana/ mo. Um 'koki ta ris mo kun dhothu e mo jin tanu gi 'penkap̲an mo. 27 Hili Arumgimis kwanyki to kun ta p̲us e mony'cesh mo mmo'the 'kwani kun yuk̲a yuk̲ is mo. Arumgimis kwanyki to kun 'ka'da is e mony'cesh mo mmo'the uni kun 'bitha 'bi'th is mo be. 28 Arumgimis kwanyki to kun gwa'da gwa'd mo dhali wak̲kunu e mony'cesh mo. A'di si'da/ kwanyki to kun hilu me'd to kun 'koki 'ko mo, mmok̲ali to kun 'koki 'ko mo kun dhukunu me'd to kun ha me'd mo be. 29 A'di miiki mii yan wakan ki buŋgwar isa kamu/ midi diki ta gi 'kup̲ gwo mmokar 'ba/ ki ca mo ibwambori a'di mo. 30 Haali/ gom to jin miikin ma Arumgimis mo tani, shwane/ um 'kokin eya K̲rist̲hos jin ta'da Yesus mo, A'di jin warki'd ki moyuk̲ bana 'peni Arumgimis mo. A'di warki'd ki mo ma k̲ar/em bana mo, dhali jin k̲ogu mo dhali mo jin wanuwa wan 'ba/ mo be. 31 Me'd 'pemen gwo yan mo, isi me'd jin 'kwarkunu a'di mo ki, "Dhalki jan 'de/ jin kar 'ba/ ki ca mo tani, kar 'ba/ ki ca e Tap̲a mo."

K̲urint̲huus 'De/ 2

Mmobah gwo goma K̲rist̲hos jin 'Koshu ki Cwany'cit̲han Dhul mo
1 Ki aha/ p̲u'dkina e um mo tani, iwak̲ mo, aha/ dina ki yayu/ ki gwont̲ora 'b̲i'thga/ mo walla ki moyuk̲ mo me'd jin bahkika/ gwoŋ gana/ jin bagkunu goma Arumgimis mo. 2 Haali/ aha/ dina bwa ki o mmop̲ar to e jin molga/ mo ki aha/ dikina e bwam um mo hili jasa Yesus K̲rist̲hos mo, dhali a'di jin 'koshkunu ki cwany'cit̲han dhul mo be. 3 Dhali aha/ dikina nyak̲ki um e moŋ'ka'd is mo dhali ki moŋk̲o/ is mo dhali ki mondee is ki nyanye/ mo be. 4 Dhali gwom pem dhali gwont̲or pem uni 'koki ta gwo kun t̲irishuwa t̲irish ki moyuk̲ mo, hili ki mont̲or eya tente/ ki Shi/in mo dhali ki mom'bi'th mo, 5 wakan ki moŋgam gwo is bum midi diki ta moyuk̲ gi 'kwani en'thi/ mo, hili ki mom'bi'th ma Arumgimis mo be.

Gwo jin 'Ceenu ki Shi/in ma Arumgimis mo

6 Shwane/ aman okina gwo ki moyuk̲ e bwamani 'kwani kun can mo, hili yisa ki moyuk gi mony'cesh yan mo, walla gom imanjiya ji gi yil yan mo, uni kun wukin mo. 7 Wakan, aman okina gwo ki moyuk̲ ma Arumgimis ki gwoŋ gana/ jin bagkunu mo, moyuk jin bagkunu jin 'kawurkin ma Arumgimis nt̲wa/a/ ka ris yil gom monycam bana mo. 8 Jan 'de/ piyi'd 'peni imanji mo ki yil yan jin mishki gwo 'ban mo, haali/ wak̲ki/ uni mini 'taki mish a'di 'ban mo tani, uni mini 'taki 'koki 'kosh Tap̲a gi monyca ki cwany'cit̲handhul mo. 9 Hili me'd jin 'kwarkunu a'dī mo ki,

> "Eŋ kamu/ yisa di'da jin mishki mo mo, 'ceŋ kamu/ yisa di'da jin cik̲ki gwo mo,
> adu wathimpa en'thiŋ kamu/ yisa di'da jin kulumki gwo ibwa mo
> to jin thosonkin ma Arumgimis is gom uni gwansan kun enki a'di mo"---

10 Haali/ Arumgimis t̲orki'da ris to gwansan eya tente/ ki ana e Shi/in mo. Haali/ Shi/in a'di ŋap̲ki'da ris to 'baar mo, isi kani aris toŋ'kulga/ ma Arumgimis mo. 11 Haali/ aja imishki gwoŋ kulum gi wathi/ mo hili jasi shi/in gi wathi/ jin di'd e a'di mo? Wakan si'da/, wathin 'deŋ kamu/ diki mish aris toŋ'kulga/ ma Arumgimis mo hili jasi Shi/in ma Arumgimis mo be. 12 Hili ana 'kona ki bu'th shi/in gi mony'cesh mo, hili Shi/in jin ta a'di 'pena Arumgimis mo, wakan ki ana mina mish aris to kun c̲ikunu ana ki me'd ka Arumgimis mo be. 13 Aman okina gwo goma ris to gwansan mo kun 'konu ki t̲or ki moyuk̲ gi wathimpa en'thi/ mo hili ki Shi/in mo, mmot̲or 'pemen ma ris to gi shi/in mo e 'kwani kun ta gi to gi shi/in mo. 14 Wathi/ jin dargi to gi shi/in mo tani diki bu'th aris to kun ta to gi Shi/in ma Arumgimis mo, haali/ uni taki p̲us e a'di mo. A'di midi diki mish uni 'ban mo haali/ uni nyit̲hkunu ki t̲o gi shi/in mo be.15 Wathi/ jin ta'd gi to gi shi/in mo tani dwalki aris to 'baar gwo mo, hili a'di dinu ki dwall gwo ki kun tiya mo be.

> 16 "Haali/ aja a'di midi mish gwoŋ kulum gi Tap̲a mo,
> ki a'di midi ye'th a'di sho'k ki gwo mo?"

Kurinthuus 'De/ 3

Imannyaka Tu'c Mii goma Arumgimis mo

1 Dhali iwak mo, aha/ mina diki o gwo e um me'd 'kwani kun ta gi to gi shi/in mo, hili isi me'd 'kwani kun ta ku gi buŋgwar is mo, me'd usha 'pereny eya Kristhos mo be. 2 Aha/ cikina uma ko mmopi mo, yisa tonte/ jin ta jiŋ ka'c mo, haali/ um 'koki thoson is gom a'di mo; dhali isi kani shwane/ um 'koki thoson is naskina/ mo be. 3 Haali/ um 'kon naskina/ e to gi buŋgwar is mo. Haali/ mo jin tanu dhapan di'd mo dhali mo jin biruwa bir diki'd e bwamani um mo, 'kona um ki 'ko isi me'd buŋgwar is mo, dhali 'kona um ki ii me'd mii gi 'kwanimpa en'thi/ mo 'taa? 4 Haali/ wathin 'deŋ kamu/ o gwo mo ki, "Aha/ bathkina Buulus mo," dhali jaŋ kamu/ o gwo mo ki, "Aha/ bathkina Abulluus mo," 'kona um ki ta 'kwanimpa en'thi/ mowa? 5 Ka ja a'di ta'da Abulluus mo? Dhali aja a'di ta'da Buulus mo? Kun gamkina imanmiiya tu'c gwo is nycine/ mo. jasi me'd jin cikina Tapa arisa tu'c gom 'kwani ka 'dete/ 'dete/ mo. 6 Aha/ sikina to mo dhali Abulluus a'di wolki to yi'de/ mo, hili Arumgimis a'di ciki mo jin cana to mo be. 7 Dhali wakan si'da/, walla a'di jin siki to mo walla a'di jin wolki to yi'de/ mo tani diki ta toŋ kamu/ mo. Hili a'di ta'da Arumgimis jin ciki mo jin cana to mo be. 8 Shwane/ a'di jin siki to mo dhali a'di jin wolki to yi'de/ mo tani uni tal 'de/ mo, dhali uni ka 'dete/ 'dete/ mini bu'th tom buniŋ gana/ mo isi me'd mii kun miikina uni mo be. 9 Haali/ ana tana imanmii to goma Arumgimis mo. Um ta mondhe'd ma Arumgimis mo, dhali monyaŋ ma Arumgimis mo be. 10 Isi ka 'the ma Arumgimis jin cikunu aha/ mo me'da manmish gu'b nyaŋ mo tani, aha/ karkina moŋka'b mo dhali jaŋ kamu/ nyaŋki to apo/ a'di mo. Hili dhalki 'kwani ka 'dete/ 'dete/ hilin ki 'bore/ mo ki a'di midi nyaŋ to apo/ a'di mo. 11 Haali/ jan 'deŋkamu/ midi diki kar moŋkaba kamu/ mo 'penki jan 'de/ jin 'thikunu mo, a'di caan jin ta'da Yesus Kristhos mo. 12 Shwane/ wakki/ wathin 'deŋkamu/ midi nyaŋ to apo/ moŋka'b ki 'dolkon gana/ mo, dhali 'dolkon kush, dhali wosh kun ta dhel mo, dhali cwa mo, dhali kuntush mo walla wusha mo tani, 13 atu'c piti minu tor eya tente/ mo, haali/ atee midi tor a'di eya tente/ mo. Haali/ a'di minu tor eya tente/ ki o'd mo. Dhali o'd midi pal jamas mii ma tu'c kun miikina 'kwani ka 'dete/ 'dete/ mo be. 14 Wakka tu'c gi wathin

'deŋkamu/ di'd mo tani, a'di midi bu'th tontaḵ mo; 15 hili waḵka ṯu'c gi wathin 'deŋkamu/ c̱i'thkunu ki o'd mo tani, a'di midi this mo isa nyor e mo, hili a'di minu woṯh mo, me'd jin mina a'di ye 'peni o'd mo be.

16 'Kona um ki mish ki um ta gu'b gi mondheleladhelel ma Arumgimis mo dhali ki Shi/in ma Arumgimis diki'd e um mo 'taa? 17 Waḵki/ wathin 'deŋkamu/ 'ce'dki gu'b gi mondheleladhelel ma Arumgimis sho'k mo tani, Arumgimis midi 'ce'd wathi/ c̱aan sho'k mo. Haali/ gu'b mondheleladhelel ma Arumgimis a'di ḵogu mo, dhali wakan um si'da/ mo be.

18 Wathin 'deŋkamu/ midi mii dhalku/ ki he'k is piti e mo. Waḵki/ wathiŋ kamu/ ibwam um ṯoshki'd ki a'di yuḵa yuḵ e embul yil yan mo tani, dhalki a'di wara'd ki "P̱us mo" ki a'di midi war ki wathi/ jin yuḵa yuḵ mo. 19 Haali/ moyuḵ gi mony'cesh yan mo tani a'di taki miim p̱us goma Arumgimis mo. Haali/ a'di 'kwarkunu mo ki, "A'di bu'thki uni gwansan kun yuḵa yuḵ eya maḵ buni kun ishkina uni agany mo be." 20 Dhali doḵ/e, "Tap̱a a'di mishki gwo kun kuluma 'kwani kun yuḵa yuḵ ibwa mo kun ta k̄um p̱e'th mo." 21 Haali/ gom 'pemen yan kan mo tani, dhalku/ ki dhal wathin 'deŋkamu/ bway mmokar 'ba/ ki ca e bwamani 'kwani mo. Aris to 'baar mo ta kum bum mo, 22 Waḵki/ ta'da Buulus mo, walla Abulluus mo, walla Sap̱a mo, walla mony'cesh mo, walla mondiki/ e mo, walla mowu mo, w̄alla to kun 'kon shwane/ mo, walla to kun mini pu'du/ mo. Aris to 'baar mo ta kum bum mo, 23 dhali um tana K̲risṯhos mo, dhala K̲risṯhos ta'da Arumgimis mo be.

K̲urinṯhuus 'De/ 4

Mii jin Miina Imandhunu ki She/ mo

1 Yansan ki wathi/ midi hil ana mo, me'd imanmiiya tu'c ma K̲risṯhos mo dhali mmota imandhu to gom gwoŋ gana/ ma Arumgimis kun bagkunu mo. 2 Shwane/ to jin ŋap̱u gom imandhu to ki uni gamki uni ta ku isiŋ gana/ mo. 3 Hili gom aha/ mo tani a'di ta ari toŋ gwa'dga/ mo ki aha/ minu dwall gwo ki um mo walla ki dwall gi wathi/ en'thiŋ kamu/ mo. Haali/ aha/ dina ki dwall is pem gwo si'da/ mo be. 4 Aha/ dina ki mish toŋkamu/ nyiṯh jin miikunu ap̱o/ aha/ mo, hili mii yan diki kar aha/ ki mo ma k̲ar/e mo. A'di jin mid̄i dwall aha/ gwo mo tani ta Tapa mo be. 5 Wakan dhalku/ ki o gwondwall gom toŋkamu/

nṯwa/a/ ka tee mo, nṯwa/a/ ki Tapa diki pu'd mo. A'di midi kali aris to 'baar e moŋkush mo to kun bagkunu e mondhurumi'd mo dhali mmoṯor mii ma dum pa eya tente/ mo. Yan'ko'd aris 'kwani ka 'deṯe/ 'deṯe/ mini bu'th 'twa/ maŋ buni 'peni Arumgimis mo.

6 Shwane/, iwaḵ, aha/ dhukina gwo gwansan gom is pem mo dhala Abulluus gom gway bum mo, wakan 'peni aman mo tani ki um mini 'taki da/ar 'pemen gwo jin onu mo ki, "Dhalku/ ki ii ibwampo/ a'di jin 'kwarkunu mo ma." 7 Haali/ aja a'di mishki to gunn kun 'kon ki she/ e bwamani um mo, dhali unin tiya mo? Atinta tana um jin 'kona um ki bu'th mo? Waḵki/ um bu'thki a'di mo tani atinta dhukina um 'ba/ ki ca mo me'd 'kona um ki bu'th a'di mo? 8 Um takin gi to 'baar mo kun ŋapkina um mo! Um taki pa ki pa mo! Um ṯelki mii 'pen mmojiya ji mo—dhali a'di ta mii jin di'd ki she/ 'peni aman mo! Ka jiŋ gana/ mo tani, aha/ tosha ki um jikina ji mo, wakan ki aman mina jiya ji nyaḵki um mo. 9 Haali/ aha/ tosha ka Arumgimis dhuki am ki uni kun dhunu ki she/ mo eya tente/ me'd uni kun 'kon ka baṯh 'pen ŋ'ko'd mo, e mo kun iinu bway ṯwa/a/ mo dhali mmowa e ki 'kwani kun dhukunu mmowu mo. Aman warkina ki to kun hilu mo mo gom mony'cesh mo ---gom iman'doyu gwo mo, dhali gom 'kwanimpa en'thi/ mo be. 10 Aman takina pus gom gway ma Ḵristhos mo, hili um iyuḵa yuḵ eya Ḵristhos mo. Aman 'ka'da is ki 'ka'd mo, hili um 'bitha 'bi'th mo. Um a'di ishumkunu ki montaḵ mo, hili aman iwaḵkunu mo be. 11 Dhali ntaga tente/ yan shwane/ mo tani aman 'koshkina ṯe/ mo dhali bu'thkina yi'de/ mo, aman tana ha'th'ko'd e to kun hidhu i is mo, aman dorkunu mo, dhali aman 'kona ki ta gi pa mo be. 12 Aman miikina ṯu'c kun 'bitha 'bi'th mo, mmomiiya ṯu'c ki me'd bam gana/ mo. Ki aman sorkunu mo tani, aman 'bora 'bor mii mo. Dhali ki aman ṯo'ckunu bwa mo tani, aman 'dimkina 'kup mo be. 13 Dhali ki aman sorkunu mo tani, aman walkina 'twa/ ki bwam 'borga/ mo. Aman wakina e ka duhal gi mony'cesh mo dhali aman wakina e ki to jin dhi'thkunu to aris to nyo/ga/ i'baar mo, ntaga shwanesan mo.

14 Aha/ dina ki 'kwar gwo gwansan mmo'the um is mo, hili mmorum um ki gwo me'd uc̣im pem kun enka/ ki en gana/ mo be. 15 Haali/ waḵki/ um takin gi imanshu um bway eya Ḵristhos ka aliipi 'kume'd mo tani, um 'koki ta gi ibaba ka ris mo. Haali/ aha/ warkina ka babam bum eya Yesus Ḵristhos mo e gwom 'borga/ mo be. 16 Wakan aha/

yipa 'kup 'kupki um mo mmota imanthokaa/ mii mo be. 17 Gomkan a'di ihashkika/ uma Timuthawuus mo, a'dim pem jin enka/ mo dhali a'di jin ta'da 'cim pem jin ta isiŋ gana/ e Tapa mo. A'di midi ka um gwo e gom bway pem eya Kristhos mo, isi me'd jin torkika/ uni gwo e mo 'baar mo dhali eya Kaniisa 'baar mo be. 18 Shwane/ kun tiya 'peni um dhuki 'ba/ ki ca mo, mmomii mii mo me'd jin miga/ diki yaku/ i um mo. 19 Hili aha/ mina pu'dku/ i um ki jahanne/ mo, wakki/ Tapa ona bwa mo. Yan'ko'd aha/ mina diki mish aris gwo gi uni gwansan 'ban kun dhuki 'ba/ ki ca mo, hili aha/ mina par mom'bi'th buni e mo be. 20 Haali/ bampa/ ma Arumgimis diki di goma ris gwo mo hili ki mom'bi'th mo be. 21 Atinta ŋapa um mo? Miga/ yaku/ i um ki cwa mo walla ki mo/en mo dhali ki shi/in jin 'thupa e ki 'thup mo?

Kurinthuus 'De/ 5

Gwon Dwall Apo/ Mii jin Miinu MiinyCal mo

1 Aman cikina gwo ki mii jin miinu miinycal diki'd e bwamani um mo, mii kun miinu miinycal kun 'kona e ki she/ ki she/ mo tani uni 'konu ki dhal bway wakan e bwamani 'kwani kun 'koki ta ga rum kun luŋu mo: Wathi/ ishki'di ash gi com mo. 2 Dhali um dhuki 'ba/ ki ca mo! Mina um i'koki dhal mii e i is mmoko mo, wakan ki a'di jin miiki to yansan ka jiŋ gana/ mo tani minu 'taki kal ka pije/ 'peni bwamani um mo? 3 Bahili ki aha/ pina e buŋgwar is mo tani, aha/ dikina ki shi/in mo. Aha/ cikina gwondwall apo/ a'din 'de/ jin miiki to yan mo, isi me'd jin dikika/ imun mo be. 4 Dhali ki um tulki is ki gway gi Tapa Yesus bana mo dhali aha/ dikina nyakki um ki shi/in mo, dhali mom'bi'th gi Tapa Yesus bana diki'd mo tani, 5 ciki wathi/ yan ka setaan mo gom mo jin minu 'ce'd a'di sho'k e buŋgwar is mo, wakan ki shi/in piti minu woth mo ka tee gi Tapa mo be. 6 Mondhu 'bam bum ki ca diki 'bor mo. 'Kona um ki misha ki ara cumata gwa'dga/ seki'da gabula gana'th ka kuluny mowa? 7 Dhagami is bum 'pena cumata dhamo/ mo wakan ki um mini ta gabula gana'th this mo, jin minu ka darga/ cumat mo, jasi isi me'd jin 'kokina um mo. Goma Krsithos mo, a'di jin ta ari ka'bal bana gi mompe'kupanyolos mo, a'di jin 'cithkunu 'kus mo be. 8 Wakan dhalki ana miina monshwan to jin yukuwa yuk ka tul'kup mo, yisa ka cumata dhamo/ mowa, acumat gi mii shigga/ mo dhali mii kun ta thus

ki thus mo. Hili isi ciki/, dhalki ana miina mo jin yuk̲uwa yuk̲ gi maaŋk̲uthu'd jin miinu ka darga/ cumat̲ mo gi miiŋ gana/ mo dhali gwoŋ gana/ mo.

9 Aha/ 'kwarkina um gwo eya warkam pem mo ki um mini 'koki 'kosh e nyak̲ki 'kwani kun mii miinyc̲al mo. 10 A'di yisa ta 'pemen gwo jin oka gom imanmii miinyc̲al gi mony'cesh yan mo, walla mmota a'thot̲hum bwa mo, walla mmota imandil to mo, walla mmota imanluŋ tom pinycon mo, mmo'ko ka pije/ 'peni uni mo tani um mini pika pije/ 'peni mony'cesh mo be. 11 Hili shwane/ aha/ 'kwarkina um gwo yan mo ki um mini 'koki gam me'd nyak̲ki wathin 'deŋ kamu/ mo a'di jin ta'da kam piti mo hili a'di di'd e mo jin miinu miinyc̲al mo, wallla mmota a'thot̲hum bwa mo, walla mmota amanluŋ tompinycon mo, walla mmota amansora sor mo, walla mmota aman'kosh ma su mo, walla mmota amandil to mo. Dhalku/ ki nyak̲ ton̲te/ shwa ki wathi/ gi wakansan mo. 12 Haali/ aha/ mina gam gwondwall me'd ki uni gwansan kun 'kona pije/ 'pena K̲aniisa kata mo? Hili isi ciki/, a/mina umi 'koki dwall uni gwansan gwo mo kun 'kona K̲aniisa mowa? 13 Hili Arumgimis dwallki uni gwansan gwo kun 'kona pije/ mo.

"Uri wathin thus yan ka pije/ 'peni bwam um mo ma."

K̲urint̲huus 'De/ 6

Mmo'koki So Ce Ibwambori 'Kwani kun Dar gi Gwo jin Gamu is mo

1 Wak̲ki/ jan t̲al 'deŋ kamu/ 'peni um ta'd gi gwoŋ kamu/ apowa kamu/ mo tani, a/mina a'di k̲ali gwondwall ibwambori a'di jin diki ta k̲ar/e mo mmodiki k̲ali a'di ibwamabori 'kwani ma Arumgimis kun k̲ogu mo 'taa? 2 'Kona um ki misha ki 'kwani ma Arumgimis kun k̲ogu mini dwall mony'cesh gwo mowa? Dhali wak̲ki/ um mini dwall mony'cesh gwo mo tani, mina umi 'koki thoson ushi toŋ gwa'dga/ mmoha me'd mowa? 3 'Kona um ki misha ki ana mina dwall iman'doyu gwo gwo mowa? Bakataye, mina ana idwall gwo gom mii gi mondiki/e yan mo? 4 Wak̲ki/ um ta gi gwon dwall gi mondiki/e isayempa/ mo tani, atinta dhukina um mii gi wakansan ibwambori uni gwansan kun 'koki 'ko eya K̲aniisa mo? 5 Aha/ okina gwo yansan gom mon'the is bum mo. Bunya dina wathin 'deŋ kamu/ ki di ibwam um jin yuk̲a yuk̲

mmothoson gwo ibwamani ikam mowa? 6 Hili akama kamu/ ḵali gwondwall aṗowa kama kamu/ mo---dhali yansan ibwambori uni kun 'koki gam gwo is mo! 7 Dhali gwoŋ ḵar/e kun tana um gom gwon dwall ka rem 'kuṗ mo tani a'di ta mii jin ṗinu um e mo. Gomatinta 'koshkina um is nyor gom mii shigga/ mo? Gomatinta 'kona um ki dhal is bum bway ki um minu dil mo? 8 Hili um ki is bum miiki tonthus mo dhali um dilkina dil mo, dhali um miiki to yan gom ikam bum gana/ mo! 9 'Kona um ki misha ki uni kun 'koki mii miiŋḵar/e mini 'koki ta gi mal gi bampa/ ma Arumgimis mowa? Dhalku/ ki ta ku gi hegu e mo: walla mmomii miinyc̱al mo, walla mmota imanluŋ tompinycon mo, walla imanmii miinyc̱al mo, walla uni kun c̱inu is ki mii ḵun haku 'pen mo, walla uni kun kun ha'k 'pen c̱eŋ gwaṯh mo, 10 walla mmota 'kwanin 'di/ mo, walla mmota ham'kus mo, walla iman'kosh ma su mo, walla imansora sor mo, walla imandil to mo tani uni mini 'koki ta gi mal gi bampa/ ma Arumgimis mo be. 11 Dhali kan uma tiya wakan mo. Hili um lamkunu mo, um dhukunu ki she/ ki dheleldhelel mo, dhali um dhukunu ki mo ma ḵar/e mo ki gway gi Taṗa Yesus Ḵristhos mo dhali ki gway gi Shi/in ma Arumgimis bana mo be.

Kari Arumgimis ki Ca mo e Buŋgwar Is Bum mo

12 "Aris to 'baar mo dhala gwoŋḵan aha/ bway mo," hili aris to 'baar 'koki ta shi/ miim 'boro'd gom aha/ mo. "Aris to 'baar mo dhala gwoŋḵan aha/ bway mo," hili aha/ mina diki ta man mish to mii i'baar gom uni mo be. 13 "Tonṯe/ gom bwa mo, dhali bwa gom tonṯe/ mo," hili Arumgimis midi 'ce'd uni 'baar sho'k mo. Buŋgwar is uḵu gom mo mii miinyc̱al yisa. Hili, buŋgwar is gom Taṗa mo, dhali Taṗa midi c̱i to gom buŋgwar is mo be. 14 Arumgimis 'de'kki Taṗa mo dhali midi 'de'k ana si'da/ ki mom'bi'th piti mo be. 15 'Kona um ki misha ki buŋgwar is bum ta to goma Ḵristhos mowa? A/aha/ mina gu tom buŋgwar is ma Ḵristhos dhali mmogam uni me'd ki mii jin minu miinyc̱al mowa? A'di midi diki wakan mo! 16 'Kona um ki misha ki a'di jin gamki me'd ki mii jin minu miinyc̱al mo tani warki'd ki buŋgwar isa 'de/ nyaḵka yim mowa? Haali/ me'd gwo jin 'kwarkunu mo jin o gwo mo ki, "Uni su/ mini ṯal buŋgwar isa 'de/ mo be." 17 Hili a'di jin gamki me'd ki Taṗa mo tani wara'd ki shi/ina 'de/ e a'di mo.

18 Soyi mo 'peni mo jin miinu miinyçal mo! Aris miinthusa tiya jin mina wathi/ mo tani a'di ta ji ma p̲or ma pije/ gi buŋgwar is mo, hili miinyçal jin miina wathi/ mo tani a'di miiki miinthus ap̲o/ buŋgwar is pitiŋ gana/ mo be. 19 'Kona um ki misha ki buŋgwar is b̲um ta gu'b gi mondheleladhelel gi Shi/in jin K̲ogu mo, a'di jin di'd e um mo, a'di jin takina um 'peni Arumgimis mo? 'Kona um ki misha ki um 'koki ta ku gi is bum gana/ mowa? 20 Haali/ um yolkunu ki she/ yol jin 'bitha 'bi'th mo. Wakan ciyi Arumgimis monyca e buŋgwar is bumi mo dhali e shi/in bum mo, a'di jin ta jima Arumgimis mo.

K̲urint̲h̲uus 'De/ 7

Gwo jin T̲oco'd Isi gom Gwo Miimash mo

1 Shwane/ gom gwo jin 'kwarkina um mo ki: "A'di ta shi/ miim 'boro'd gom wathi/ mmodiki 'disha 'bom is mo." 2 Hili haali/ goma ris mompal kun miinu miinyçal mo tani, 'kwaniŋ gwat̲h̲ ka 'dete/ 'det̲e/ mini ta gi up̲ buniŋ gana/ mo, dhali up̲ ka 'det̲e/ 'det̲e/ si'da/ mini ta gi ikat̲h̲im buniŋ gana/ mo be. 3 Wathiŋ gwat̲h̲ midi thima t̲u'c piti mmogam is me'd ki ashim piti mo, dhali a'bom si'da/ midi mii wakan goma kat̲h̲im piti mo be. 4 A'bom a'di diki ta gi mom'bi'th ap̲o/ is pitiŋ gana/ mo, hili wathiŋ gwat̲h̲ a'di ita'd mo. Wakan si'da/ wathiŋ gwat̲h̲ diki ta gi mom'bi'th ap̲o/ is pitiŋ gana/ mo, hili a'bom a'di ita'd mo be. 5 Dhalku/ ki ush ka rem 'kup̲ mo ma, hili gami gwo me'd imot̲al 'de/ mo dhali gom ari mo mo. Miiyi mii yan wakan ki um mini çi is bum mmo'tho mo. Dhali um mini gam me'd imont̲al 'de/ dok̲/e mo, wakan ka Set̲aan midi diki pal um mo haali/ gom mii jin 'kona um ki 'tima du mo be. 6 Hili aha/ ona um gwo gom to gwansan mo me'd gwo jin dhalu bway mmomii mo dhali yisa ki gwo jin k̲anu mowa. 7 Aha/ ona bwa ki 'kwani ka 'det̲e/ 'det̲e/mini 'taki wa ki aha/ mo. Hili uni ka 'det̲e/ 'det̲e/ takin gi to kun çinu ki me'd 'peni Arumgimis mo. Jan 'de/ taki'd gi jamas to jin çinu ki me'd gi wakansan mo, dhali jaŋ kamu/ ki eŋ kamu/ mo be. 8 Dhali gom a'di jin diki mash mo dhali up̲ kun wuna ikat̲h̲ mo tani aha/ ona gwo mo ki a'di 'boro'd gom uni mo wak̲ki/ uni 'kon ki dargi mash me'd aha/ mo be. 9 Hili wak̲ki/ uni 'koki 'tima du ki is buni mo tani, uni mini mash mo. Haali/ a'di 'boro'd gom uni mmomash mo mmodhal mii e i is mo mmodhu e ki 'thir 'thir gom mon'dap̲ e mo be.

10 Shwane/ gom uni kun mashkin mo tani aha/ cikina gwoŋkan yansan mo---yisa aha/ mo, hili Tapa mo---ka 'bom midi diki kwa/ bwa 'pena kathim piti mo 11 (hili wakki/ ayim midi kwa/ bwa 'pena kathim piti mo tani, a'di midi di ki dargi mash mo walla midi dokka nyaŋ'ko'd a kathim piti mmonyoŋ gwo mo), dhali wathiŋ gwath midi diki dhal ashim piti 'pen mo. 12 Hili gom ku gun bockin mo tani aha/ ona gwo mo ki---aha/, yisa Tapa mo---wakka kama kamu/ taki'd gi ashim piti jin diki gam gwo is mo, dhali wakka yim gam gwo me'd mmoca'b ki a'di mo tani, a'di midi diki dhala yim 'pen mo be. 13 Wakka 'bom ta'd ga/ kathim piti jin diki gam gwo is mo, dhali wakki/ a'di gam gwo me'd mmoca'b nyakka yim mo tani, ayim midi diki dhal a'di 'pen mo be. 14 Haali/ wathiŋ gwath jin dargi gwo jin gamu is mo tani a'di karu ki she/ mo haali/ gom ashim piti mo, dhala 'bom jin dargi gwo jin gamu is mo tani a'di karu ki she/ mo haali/ goma kam mo. Isi ciki/ ucim bum mini 'koki dhelel mo, hili ka jiŋ gana/ uni dhukunu ki she/ mo be. 15 Hili wakki/ a'di jin dargi gwo jin gamu is kwa/ bwa mo tani, dhalki a'di ya'd mo ma. Ki mii kun wakansan mo tani, akam walla 'bwaham 'konu ki dek ki gwoŋ gam me'd buni mo. Arumgimis yukki ana mo mmo'ko ki moŋku'th is mo be. 16 A'boma, /e mishki mo kata mo sa/, ki /e mini wotha kathim pini mo? Walla wathiŋ gwatha, /e mishki mo kata mo, ki /e mini woth ashim pini mo?

Mii gi Mondiki/e jin Karkina Tapa mo

17 Hili, me'd jin cikina Tapa 'kwani tom piti ka 'dete/ 'dete/ mo tani, dhalki 'kwani ka 'dete/ 'dete/ iin isi me'd jin yukkin ma Arumgimis uni mo. Yansan ta gwoŋkan pem eya risa Kaniisa 'baar mo be. 18 A/wathin 'deŋ kamu/ 'cithkunuwa munyjal yis mo me'd jin yukkunu a'di mmogam gwo is mowa? A'di midi diki pal mii mmowa e ki a'di jin dinu ki 'cith munyjalyis mo. A/wathin 'deŋ kamu/ di'd jin dinu ki 'citha munyjal yis mo me'd jin yukkunu a'di e moŋgam gwo is mowa? A'di minu diki 'citha munyjalyis mo be. 19 Haali/ mo ma munyjal yis jin 'cithu mo walla mo ma munyjal yis kun 'konu ki 'cith mo tani mii toŋ kamu/ yisa. Hili mii jin midi 'bor mo tani mmoha gwoŋkan ma Arumgimis e mo be. 20 'Kwani ka 'dete/ 'dete/ mini mii 'ko kan e mo jin yukkunu uni mo me'd jin yukkin ma Arumgimis uni mmogam gwo is mo be. 21 A /um taki ciŋkina/ mo me'd jin yukkin ma Arumgimis

um mowa? Dhalku/ ki tosh kan mo. Hili wakki/ um 'kokin ki 'kus mo tani, kali miiŋ gana/ gom a'di mo ma. 22 Haali/ wathin 'deŋ kamu/ jin yukkina Tapa mo me'd ciŋkina/ mo tani a'di ta wathi/ gi Tapa jin diki 'kus mo. Dhali e bwaya 'de/ mo tani, a'di yin jin diki 'kus mo me'd jin yuku a'di mmogam gwo is mo tani a'di ta ciŋkina/ ma Kristhos mo be. 23 Um yolkunu mo ki she/ yol mo, wakan dhalku/ ki ta ciŋkina/ gi 'kwani mo. 24 Iwaka, eya aris mii wakatinta/ mo tani a'di diki'd ibwaman mo me'd jin yuku a'di mo, dhalki 'kwani ka 'dete/ 'dete/ 'kon nyakka Arumgimis mo.

Ku gi 'Koki Mash mo dhali ku gi Wuna Ikath mo

25 Shwane/ isi gwo gom uni kun 'koki mash mo tani, aha/ dara gi gwoŋkan 'peni Tapa mo. Hili aha/ cikina gwoŋ kulum pem me'd a'din 'de/ jin taga 'the gi Tapa mo, a'di ta isiŋgana/ mo be.26 Wakan, haali/ Aha/ kulumkina gom montoc bwa caan jin yayi'd mo tani, a'di 'boro'd gom wathi/ mmotel sho'k mo me'd jin dikina a'di mo. 27 A/ e dekkunu ki ashin mowa? Dhalku/ ki simm e e mo jin dhaluwa dhal 'pen mo. Wakki/ /e din ki 'kus mo 'peni ashin mo tani, dhalku/ ki simm ashin e mo ma. 28 Hili wakki/ /e mashan mo tani, /e diki mii miinthus mo, dhali wakki/ nyaraŋgana/ masha'd mo tani, ayim diki mii miinthus mo. Hili uni gwansan kun ona bwa mmomash mo tani takin gi montoc bwa ka ris mo, dhali aha/ ona bwa mmo'tash um 'twa/ mo 'peni mii yansan mo. 29 Hili aha/ ona gwo yan mo ki, iwak mo: Atente/ 'disha 'dish mo. 'Pena shwane/ mo tani, dhalki uni kun ta gi i ash 'kon mo me'd uni kun daran mo. 30 Aris uni gwansan kun gwokin mo tani mini mii wa e ki uni kun 'koki ko mo, dhali aris uni kun 'kunya bwa mo tani mini wa e ki uni kun 'kona bwa ki 'kuny mo, dhali aris uni kun yolki to mo tani mini wa e ki uni kun 'koki ta gi toŋkamu/ mo, 31 dhali aris uni gwanasan kun miiki to gi mony'cesh mo tani mini wa e ki uni kun 'koki mii to mmothim mo. Haali/ mony'cesh ki jamas piti jin dina a'di mo tani midi di 'kup mo. 32 Aha/ ŋapa ki um mini 'koki 'kus 'peni mon'thoth bwa mo. Wathi/ jin diki mash mo tani a'di ananki is goma ris to gi Tapa mo, mmo'bor a'di bwa mo be. 33 Hili wathi/ jin mashki'd mo tani a'di ananki is goma ris to gi mony'cesh mo, mmo'bor ashim piti bwa mo--- 34 a'di kwa/kunu bwa mo. A'bom jin diki mash mo walla nyaraŋ gana/ a'di ananki is goma ris to gi Tapa mo, jin mina uni

dhu buŋgwar is buni ki she/ mo dhali e shi/in buni mo. Hili a'bom jin mashki'd mo tani a'di ananki is goma ris to gi mony'cesh mo, jin mina a'di mii to mmo'bora kaṯhim piti bwa mo be. 35 Aha/ ona gwo yansan gom miim 'borgam bum gana/ mo, dhali mmodiki dhu um anyoḵ i'ba/ mo. Aha/ ona gwo yansan gom a'diŋ ḵar/e mo, wakan ki um mini c̣i is gom Taṗa ki dargi miiŋ kamu/ mo. 36 Hili waḵki/ wathiŋ kamu/ kulumki gwo ibwa ki a'di diki mii mii kun ha me'd mmoṯor montaḵ gom nyaram pitiŋ gana/ mo tani—waḵka yim a'di pena yil gi mii mash piti mo dhali a'di midi mii wakan mo—ki a'di midi mii to kun ona bwa a'di mo. A'di diki mii miinthus mo. Uni mini mash mo. 37 Hili waḵki/ a'di ṯelki sho'k mmodosh eya dum piti mo tani, waḵki/ dargi mo jin 'de'ke'thki a'di mo tani hili a'di midi ji bwam pitiŋ gana/ mo, dhali waḵki/ a'di taki'd gi gwo ibwa eya dum pitiŋ gana/ mmomii mii yan mo, mmokar nyaram pitiŋ gana/ mo tani, a'di midi mii ki 'bore/ mo be. 38 Wakan a'di jin mashki nyaram pitiŋ mo tani miiki'd ki 'bore/ mo, dhali a'din 'de/ jin kwanya'd mmodiki mash mo tani midi mii ki 'bore/ si'da/ mo. 39 A'bom a'di deḵa gwoŋḵan ma kaṯhim piti mo ki a'di di'd ki e mo. Hili wakka kaṯhim piti wu'd mo tani, ayim a'di di'd ki 'kus mmomash i wathi/ jin ona bwa a'di mo, hili jasi e Taṗa mo be. 40 Naskina/ e gwondwall pem mo tani ayim mina bwa 'kuny mo waḵka yim di'd me'd jin dina a'di mo. Dhali aha/ kulumkina gwo ibwa ki aha/ si'da/ tana gi Shi/in ma Arumgimis mo.

Ḵurinṯhuus 'De/ 8

Tonṯe/ jin Thenu Tompinycon mo

1 Dhali isi gwo gom tonṯe/ jin thenu tompinycon mo tani: Ana misha ki ana 'baar mo takina gi mo jin nyiṯhuwa nyiṯh mo. Monyiṯh kun dhunu 'ba/ ki ca mo, hili mo/en a'di nyaŋki'da nyaŋ mo be. 2 Waḵki/ jan ṯal 'deŋkamu/ toshki'd ki a'di mishi toŋkamu/ mo tani, wathi/ c̣aan diki mish toŋ kamu/ naskina/ mo me'd jin mina a'di 'taki mish mo mo. 3 Hili waḵki/ wathiŋ kamu/ ena'da Arumgimis mo tani, wathi/ c̣aan a'di mishkunu ki a'di mo be. 4 Wakan, isi gwo gom tonte/ jin shwanu jin thenu tompinycon mo tani: Ana mishkina ki tompinycon gi mony'cesh yan diki ta toŋkamu/ mo dhali e mun mo tani Arumgimis piyi'd mo hili jasi a'di 'de/ mo. 5 Haali/ isi ciki/ waḵka risa rum kun

yuku gway kan mo tani, walla e momis mo walla apo/ mony'cesh mo(jasi me'd jin 'kokin ma risa "rum" imun mo dhali aris "itapa" mo), 6 naskina/ gom ana mo tani Arumgimis di'd jasi 'deŋ gana/ mo, jin ta'da Baba mo, ki aris to 'baar mo 'peni a'di mo dhali gom a'di jin 'kokina ana ki e mo, dhali Tapan 'de/ jin ta'da Yesus Kristhos mo, e a'di mo tani aris to 'baar 'kokin mo, dhali e a'di mo tani ana 'kokina mo be.

7 Wakan, monyith yan diki di eya ris 'kwani 'baar mo. Isi kan, kun tiya miiki mii kun luŋu tompinycon ntwa/a/ mo, dhali uni shwaki tonte/ yan mo jasi me'd ton tiya kun thenu tompinycon mo. Wakan gwoŋ kulum buni uni nyo/kunu mo haali/ gom moŋ'ka'd is buni mo be. 8 Hili tonte/ midi diki sus ana eya Arumgimis mo. Ana mina 'koki shi/ mo wakki/ ana 'kona ki shwa to mo, walla mmo'bora 'bor mo wakki/ ana shwana a'di mo. 9 Hili ki 'bore/ ki moŋ'ko ki 'kus bum midi diki ta 'pemen gom jan 'deŋkamu/ jin 'ka'da is ki 'ka'd e moŋgam gwo is ki to mmogol a'di mo. 10 Haali/ wakki/ wathin 'deŋkamu/ mishki /e mo, a'di jin ta gi monyith mo, mmoshwa to e gu'b gi luŋu tompinycon mo. A'di diki ta moŋ'ka'd is gi bwaŋ kulum piti mo mmoshwa to eya tente/ jin cikunu gom tompinycon mowa? 11 Wakan haali/ gom mo mish gwo 'ban bum mo goma ris jamas gi tompinycon gana/ mo, jin ta a'din 'de/ jin 'ka'da is ki 'ka'd mo, jin ta'da kam goma Kristhos jin wuki'd mo tani, a'di 'ce'dkunu sho'k mo be. 12 Wakan, miinthus jin miikina /e apo/ ikam pini mo dhali taki jama/ ki bwaŋ kulum gi moŋ'ka'd is buni mo tani, /e miiki miinthus apowa Kristhos mo be. 13 Wakan, wakki/ tonte/ a'di rakki'da kam pem to mmogol mo tani, aha/ mina diki 'ka shum dok/e mo, wakan ki aha/ mina diki raka kam pem mmobit mo be.

Kurinthuus 'De/ 9

Mii gun Dhalu Imandhunu ki She/ Bway Mmomii mo

1 A/aha/ dina ki di ki 'kus mowa? Dika ki ta a'di jin karu ki she/ mowa? Dika ki para Yesus e jin ta Tapam bana mo 'taa? 'Kona um ki ta kuma tu'c pem e Tapa mowa? 2 Wakki/ aha/ dina ki ta a'di jin karu ki she/ gom kun tiya mo tani, wakan aha/ tana a'di gom um mo. Haali/ um ta to ma tu'c pem kun 'dapu kun dhunu ki she/ e Tapa mo. 3 Yansan a'di ta gwom pem jin 'ce'dkika she/ gom uni gwansan kun parki aha/ e ki

'bore/ mo: 4 'Kona aman ki taga k̲ar/e mmoshwa to mo dhali p̲i to mo 'taa? 5 'Kona aman ki taga k̲ar/e mmosusa 'bom jin gam gwo is ilu/ mo, me'd jin miina unin tiya kun dhunu ki she/ mo, dhali ikam gi Tap̲a mo dhala Sap̲a mowa? 6 Walla jasi aha/ mmomii to mo dhala Barnaab̲a mmodiki tag̲a k̲ar/e mmo'koki miiya t̲u'c e mo jin yolu to mo? 7 Aja a'di mi'da t̲u'c me'da thuruuk̲ e mom pitiŋ gana/ mo? Aja a'di si'da mura'th mo dhali diki shwa maman piti mo? Walla aja ita'da amanhil k̲a'bal mo dhali diki p̲iya ko 'peni a'di mo? 8 A/ aha/ ona gwo gwansan ki moshirr gi wathi/ mowa? Dina gwoŋk̲an jin c̲inu ki o gwo yansan si'da/ mo taa? 9 Haali/ a'di 'kwarkunu mo e gwoŋk̲an jin c̲in ma Musa mo ki, "Dhalku/ ki 'kamutha morbip̲ 'twa/ mo ki a'di di'd mmotor pos ki sho'k mo." A/ a'di ta'da morb̲ip̲a k̲̄ar/e jin hilkin ma Arumgims ap̲o/ mowa? 10 Dina a'di ki wal gwo gom ana mo taa? A'di 'kwarkunu gom ana mo, haali/ a'din 'de/ jin gorki'da 'cesh mo tani midi gora 'cesh ka 'teŋkap̲e/ mo, dhali a'din 'de/ jin torki to mo tani midi tor to ka 'teŋkap̲e/ mo ki mii jin nyak̲u to e mo jin 'cit̲hu mo be. 11 Wak̲ki/ aman sinkina aris to gi shi/in e bwamani um mo tani, a/a'di t̲a miinycaaga/ gom am mmo'cit̲h aris to gi buŋgwar is 'peni um mowa? 12 Wak̲ki/ kun tiya miiki mii yansan ka k̲ar/e 'peni um mo tani, aman 'kona ki mii mii ki nyanye/ si'da/ mowa? Hili aman 'kona ki t̲osh ki mii yan ta'da k̲ar/e mo. Wakan aman 'dimkina 'kup̲ eya ris to 'baar mo mmodhal mii e i is mmonona non ki bway gom gwom 'borga/ ma K̲rist̲hos mo. 13 'Kona um ki misha ki uni gwansan kun miiki to kun hame'd mo tani gamki tont̲em buni 'peni gu'b gi mondheleladhelel mo 'taa? 'Kona um ki misha ki uni gwansan kun miiki to eya gwat̲a/ mo nyak̲ki to jin c̲ikunu ap̲owa gwat̲a/ mowa? 14 Dhali e bway jin nyak̲a'd kan mo tani, Tap̲a k̲anki gwo mo ki uni gwansan kun bahki gwom 'borga/ mo tani mini 'taki gam moŋ'kom buni 'peni gwom 'borga/ mo be. 15 Hili aha/ dina ki t̲or gwoŋ kamu/ 'peni gwoŋk̲ar/e gwansan mo. Dhali aha/ dina ki 'kwar gwo yan wakan ki toŋkamu/ minu 'taki mii gom aha/ mo. A'di midi 'bor gom aha/ mmowu mo ki---jan t̲al 'deŋ kamu/ midi diki kar moŋkar 'bam pem bwa 'te/ mo. 16 Haali/ wak̲ki/ aha/ tora gwom 'borga/ mo tani, aha/ dara gi 'kup̲ gwo mmokar 'ba/ ki ca mo, haali/ aha/ mina mii mii to yansan mo. Dhali awayyi e aha/ mo wak̲ki/ aha/ dina ki t̲or gwom 'borga/ mo! 17 Haali/ wak̲ki/ aha/ miina to yan ki bwaŋ gana/ mo tani, aha/ mina ta gi tontak̲ mo. Hili wak̲ki/ aha/ dina

ki mii a'di ki bwaŋ gana/ mo tani, aha/ naskina/ 'dapkina ki a'di jin ta'da mandhu to mo. 18 Dhali tontak pem ta'da atinta/ mo? Ki aha/ tora gwo mo tani, aha/ mina ci gwom 'borga/ ki dargi to jin dotu mo dhali wakan mmodiki bu'th mii ma kar/em pem e gwom 'borga/ mo. 19 Haali/ wakan aha/ dina ki 'kus 'peni to 'baar mo, aha/ takina amanmiiya tu'c gom 'kwani 'baar mo, ki aha/ mina 'taki gam 'kwani ki nyanye/ mo. 20 Gom 'kwani Yahuuda/ mo tani, aha/ warkina ki wathi/ Yahuuda/ mo, mmogami 'kwani Yahuuda/ mo. Gom uni gwansan kun 'kokin e bwaŋ 'kwarany gwoŋkan mo tani, aha/ warkina ki jan 'de/ jin di'd e bwaŋ 'kwarany gwoŋkan mo mmogami uni gwansan kun 'kon e bwaŋ 'kwarany gi gwoŋkan mo. Aha/ miikina mii yan mo ki aha/ dina ki di e bwaŋ 'kwarany gi gwoŋkan mo. 21 Gom uni gwansan kun 'kon ka pije/ 'peni gwokan mo tani, aha/ warkina ki jan 'de/ jin di'da pije/ 'peni gwoŋkan mo, wakan aha/ dina ki di ka pije/ 'peni gwoŋkan ma Arumgimis ki is pem mo, hili e bwaŋ 'kwarany gwoŋkan ma Kristhos jin cinu mo. Aha/ miikina mii yan mo wakan ki aha/ mina gam mii adu is mmosusi uni gwansan kun 'kon ka pije/ 'peni gwoŋkan jin cinu mo be. 22 Gom a'di jin 'ka'da is mo tani aha/ warkina ki a'di jin 'ka'da is mo, wakan ki aha/ mina gam mii adu is gom uni gwansan kun 'ka'da is mo. Aha/ takina gi to 'baar mo gom 'kwani 'baar mo, wakan ki aha/ mina 'taki woth kun tiya ki 'twaŋkal kuku/ mo be. 23 Aha/ miikina to 'baar mo gom gway gi gwom 'borga/ mo, wakan ki aha/ mina mii to e mom'bor miim piti mo be. 24 'Kona um ki misha e mo jin paru sho'k mo tani, hili jasi wathin tal 'de/ a'di bu'thki tontak mowa? Wakan pari sho'k mo mmogam tontak mo. 25 Aris imanpar sho'k thoson ki is ki 'bore/ goma ris to 'baar mo. Uni miiki to mo mmobu'th toŋ'kup jin midi pu/ mo, hili ana miikina to mo mmobu'th toŋ'kup jin midi diki pu/ mo be. 26 Wakan a'di ta mii yan jin guskika/ mo, yisa ki dargi 'kup mii mo; mii a'dansan jin askika/ mo, yisa me'd jan 'de/ jin 'koshki 'tham mo. 27 Hili aha/ tu'kkinkina is pem ki me'd mo dhali kar a'di ki ciŋkina/ mo, wakan i'ko'd ki aha/ torkina kun tiya gwo mo tani, aha/ ki is pem minu 'taki diki wak mo be.

Kurinthuus 'De/ 10

Gwo jin Rumu Apo/ Mii jin Luŋu Tompinycon mo

1 Aha/ dina ki ŋap um mmo'koki ji mol mo mo, iwak mo, ki ibabam bana 'baar 'kokin ibwaŋ 'kwarany ma rak mo dhali aris uni 'baar mo iikin ki impe e kumma/ yi'de/ mo be. 2 Aris uni 'baar mo miikunu ki yi'de/ ka Musa mo e bwaa rak mo dhali e kumma/ yi'de/ mo, 3 dhali aris uni 'baar mo shwaki tonte/ tal 'de/ jin ta to gi shi/in mo be. 4 Aris uni 'baar mo piki tom pin tal 'de/ jin ta to gi shi/in mo. Haali/ uni pikin 'peni to gi shi/in yan jin ta wosh jin bathki uni nsho'k mo, dhali wosh caan ta'da Kristhos mo be. 5 Hili Arumgimis dina bwa ki 'bor goma aris uni 'baar mo, dhali buŋgwar is buni kun wukin ta'kkunu mo e mombwaasho mo be. 6 Shwane/ to gwansan ta she/um mii gom ana mo, wakan ki ana mina 'koki wa e ki uni gwansan kun 'dapkunu ka ris tonthus mo me'd jin 'dapkina e uni mo. 7 Dhalku/ ki ta imanluŋ tompinycon mo, me'd jin miikina kun tiya mo. Yansan isi me'd gwo jin 'kwarkunu mo ki, " 'Kwani 'koki 'pena 'cesh mmoshwa to mo dhali mmopi to mo, dhali uni cuki mis mo mmosa mo be." 8 Ana mina mii 'koki mii miinycal mo, me'd jin miikina unin tiya ka ris mo. Ka cima 'de/ mo tani, 'kwani 'kona aliipi iss 'kwanimpa 'de/ i'ce'dka kwara mo kun wukin 'peni a'di mo. 9 Walla ana mina 'koki pala Kristhos mo, me'd jin palkina unin tiya a'di mo dhali uni 'ce'dkunu sho'k ka ris tasha/ mo. 10 Dhalku/ ki miiya gumgum si'da/ mo, me'd jin miikina unin tiya ka ris mo dhali uni 'cedkunu sho'k ka man'doyu gwo gi mowu mo. 11 Shwane/ to gwansan miikin e uni mo mmotor jamas mii gom ana mo. Uni 'kwarkunu gom moye'th sho'k bana mo---haali/ gom ana ntagi yil jin midi di 'kup jin pu'du/ mo be. 12 Wakan dhalki a'din 'de/yin jin kulumki gwo ibwa mo ki a'di doshki'd ki 'bore/ mo isi ciki/ ki a'di midi diki bit mo. 13 Mompaluŋ kamu/ yisa di'da jin midi bu'th /e mo jin diki pal wathi/ en'thiŋ kamu/ mo. Hili, Arumgimis a'di ta ji gi isiŋ gana/ mo. A'di midi diki dhal /e ki /e minu pal mo mmo'ce'd mom'bi'th pini apo/ mo. E mompal mo tani a'di si'da/ midi kwa/ ana bway mo jin minu ye mo, jin mina /e mish a'di 'dim 'kup ki sule/ mo be.

14 Wakan, um pem kun enka/ mo, shipiti/ awaca/ mo 'peni mo jin luŋu tompinycon mo. 15 Aha/ walkina 'twa/ e um mo me'd 'kwani kun mishki gwo 'ban mo, wakan ki um mini nyith gwo kun oka mo be.

16 A kubbaaya gi mom'bor mii jin 'borkina aman mii mo tani, a/a'di diki ta mii jin nyaku abas ma Kristhos bu'th mowa? Dhali maaŋkuthu'd jin 'ce'dkina ana mo tani, a/a'di diki ta mii jin nyaku buŋgwar is ma Kristhos bu'th mo 'taa? 17 Haali/ akuluny maaŋkuthu'd tal 'de/ mo, ana kun tana aris ka ris mo tani ana tala 'de/ e buŋgwar mo. Ana 'baar mo bu'thkina kuluny maaŋkuthu'da 'de/ imontal 'de/ mo be. 18 Hili mo e 'kwani Israyiil mo kun 'kokin isi ki mii gi buŋgwar is mo. 'Kona uni ki shwa to kun 'cithu/ 'kus mmomiiya bas mo ki to kun minu eya gwata/ mowa? 19 Ki gwo jin oka ta'da ta saye? Ki tompinycon ta toŋkamuwa? Walla ki tonte/ jin thenu tompinycon mo tani ta toŋkamuwa? 20 Hili aha/ okina gwo goma ris to kun miikina uni abas mo, ki uni cikina ris to gwansan ka ruma 'cesh mo dhali yisa goma Arumgimis mo. Aha/ dina ki ŋap ki um mini nyak to mii ka ruma 'cesh mo! 21 Um 'koki piya kubbaaya gi Tapa mo dhali piya kubbaaya ma ruma 'cesh mo. Um 'koki mii to atharabeesa gi Tapa mo dhali mii to atharabeesa gi tapa ma ruma 'cesh mo. 22 Walla ana mina kucur Tapa mmota'c bwa mowa? A/ana 'bitha ki 'bi'th mmobol a'di e mo 'taa?

Miiyi Aris To 'Baar mo gom Monyca ma Arumgimis mo

23 "Aris to 'baar mo dhala gwoŋkan aha/ bway mo," hili aris to 'baar mo 'koki ta to kun wothona woth mo. "Aris to 'baar mo dhala gwoŋkan aha/ bway mo," hili aris to 'baar mo 'koki nyaŋ 'kwani is mo. 24 Jan 'de/ piyi'd jin midi ŋap tom 'boro'd gom is pitiŋ gana/ mo. isi ciki/, uni ka 'dete/ 'dete/ mini mii ŋap tom 'boron goma man'dish gu'b piti is mo. 25 Shwayi aris to 'baar mo kun yolu e mo ma suug mo ki dargi 'twa/ jin dotu gwo gom gway gi 'twa/ ma du mo. 26 Haali/ "mony'cesh a'di ta ji gi Tapa mo, dhali mon'tu'd piti mo be." 27 Wakki/ jan tal 'de/ jin dara'd ki gwo jin gamu is yuk um mmoshwa tonte/ mo, dhali um ona bwa mmo/ii mo tani, shwayi ma to gunn kun minu dhu abori um mo ki dargi 'twa/ ma kun dotu gwo mo. 28 Hili wakki/ jan tal 'deŋ kamu/ o um gwo mo ki, "Yansan a'di ta to jin cikunu mmo'cith 'kus mmomiiya bas mo," hili dhalki a'di ki shwa mo, gom gway gi a'din 'de/ jin torki um gwo mo, dhali gom gway gi 'twa/ ma du mo--- 29 Gom 'twa/ ma du gi wathiŋ kamu/ mo tani, aha/ onkina gwo mo, dhali diki ta jim bum mo. Gomatinta mina mom pem jin dika ki 'kus mmota ji gi minu wak ki 'twa/ ma du gi kun tiya mo? 30 Wakki/ aha/

shwana tonṯe/ ki mo jin 'boruwa 'bor bwa i is mo tani, gomatinta waḵkunu aha/ gom to caan jin c̱ikika/ mo gom mo jin 'boruwa 'bor bwa i is mo? 31 Wakan, waḵki/ um shwa to mo walla p̄i to mo, walla to gunn kun miina umi mii mo tani, miiyi to 'baar mo gom monyca ma Arumgimis mo. 32 Dari ki mii i'ba/ 'peni 'kwani Yahuuda/ mo dhali 'kwaniŋ Girki mo, dhali goma ḵaniisa ma Arumgimis mo. 33 Ki bway jin nyaḵa'd mo tani aha/ pala mii mmo'bor aris 'kwani 'baar bwa mo eya ris to 'baar mo. Aha/ dina ki simm to e jin miga/ gam gom is pem mo, hili gom 'kwani ka ris mo. Aha/ miina to yan wakan ki uni minu woṯh mo be.

Ḵurinṯhuus 'De/ 11

1 Tayi imanthoḵ aha/ mii mo ma, isi me'd jin taka amanthoḵa Ḵristhos mii mo.

Mii jin Miina Up̄i Kum 'Kup̄ ki Burrinye/ mo

2 Shwane/ aha/ maŋa um mo haali/ um kaki aha/ e eya ris to 'baar mo. Aha/ maŋa um mo haali/ um bu'thki miindhamo/ ki 'bi'th 'bi'th isi me'd jin c̱ikika/ uni gom um mo. 3 Shwane/ aha/ ŋapa um ki mish gwo 'ban ka Ḵristhos a'di ta'da 'kaŋ'kup̄ gom 'kwani 'baar mo, dhali wathiŋ gwaṯh a'di ta'da 'kaŋ'kup̄ goma 'bom mo, dhali Arumgimis a'di ta'da 'kaŋ'kup goma Ḵristhos mo be. 4 'Kwani gunn kun 'thokin mo walla oki gwo jin onu is ki 'kup̄ piti kumkunu ki to mo tani a'di taki'd gi mon'the is gom 'kup̄ piti mo. 5 Hili a'bom yin jin 'thoki'd mo walla oki gwo jin onu is ki 'kup̄ piti dinu ki kum ki to mo tani 'teki 'kup̄ piti bwa mo. Haali/ a'di nyaḵa'd mo ki 'kup̄ piti jin 'ciṯhkunu mo be. 6 Haali/ waḵka 'bom midi diki kum 'kup̄ piti ki burrinye/ mo tani, ayim midi 'ciṯha mur 'kup̄ piti ki kuṯ kuṯ mo.Waḵki/ a'di ta mon'the is gana/ goma 'bom mmo'ciṯha mur 'kup̄ piti mo walla goma yim mmo'thiya mur 'kup̄ piti mo tani, dhalka yim kum 'kup̄ piti ki burrinye/ mo. 7 Haali/ wathiŋ gwaṯh midi diki kum 'kup piti ki burrinye/ mo, me'd jin tana a'di jamas mo dhali monyca ma Arumgimis mo. Hili a'bom a'di ta monyca gom wathiŋ gwaṯh mo. 8 Haali/ wathiŋ gwaṯh dinu ki uḵ 'pena 'bom mo. Hili a'bom a'di uḵkunu 'peni wathiŋ gwaṯh mo be. 9 Haali/ wathiŋ gwaṯh dinu ki uḵ goma 'bom mo. Hili a'bom a'di uḵkunu gom wathiŋ

gwaṯh mo be. 10 Gom kan a'bom midi mii ta gi jamas gi moshirr e 'kuṗ piti mo haali/ gom iman'doyu gwo mo. 11 Bahili, e Taṗa mo tani, a'bom mol is piti yiṗ mo 'peni wathiŋ gwaṯh mo, walla wathiŋ gwaṯh si'da/ midi mol is piti yiṗ mo 'pena 'bom mo. 12 Haali/ me'd jin yayin ma 'bom 'peni wathiŋ gwaṯh mo tani, wakan si'da/ wathiŋ gwaṯh yayi'd 'pena 'bom mo. Dhali aris to 'baar mo iiyin 'peni Arumgimis mo be. 13 Jiyi is bum mo ma: A/a'di ha me'd goma 'bom mmo'thowa Arumgimis ki dargi burrinye/ jin kumu i'kuṗ piti mo 'taa? 14 Dina mii gi jamas jin uḳu ki is piti ki ṯor um gwo wakan mo waḳki/ wathiŋ gwaṯh ta'dga/ mura turga/ mo tani, a'di diki ta mon'the is gom a'di mo 'taa? 15 Dina mii gi jamas jin uḳu ki ṯor um gwo mo ki wakka 'bom ta'dga mura turga/ mo tani, a'di ta monycam piti mo? Haali/ amur ma yim c̣ikunu a'di mo mmotiḳ 'kuṗ e mo be. 16 Hili waḳki/ jan tal 'deŋ kamu/ ona bwa mmogar gwo 'kus i'twa/ gom mii yan mo tani, ana mina 'koki ta gi gwon tiya mmomii mo, walla arisa ḳaniisa ma Arumgimis mo.

Mii jin Miinuwa Tharabeesa gi Taṗa ki Shi/ mo

17 Hili e gwo kun ye'thuwa ye'th sho'k mo tani, aha/ dina ki maŋ um mo. Haali/ me'd jin iiyina um imonṯal 'de/ mo tani, a'di yisa gom miim 'boro'da kamu/ mo hili gom mii shigga/ mo be. 18 Haali/ e mo jin ṯwa/a/ mo tani, aha/ cika gwo mo ki um iiyini monṯal 'de/ eya ḳaniisa mo tani, moŋḳwa/ bwa diki'di bwamani um mo, dhali ka 'bana kamu/ mo tani aha/ gamkina a'di gwo is mo be. 19 Haali/ e mun si'da/ mo tani moŋḳwa/ bwa midi mii di e bwam um mo, wakan ki uni gwansan kun nyiṯhkin mo tani mini ta 'pemen mii jin midi ṯor eya tente/ e bwamani um mo be. 20 Haali/ ki um iiyini monṯal 'de/ mo tani, a'di diki ta tonṯe/ gi Taṗa gi mom'pimpili/ jin shwakina um mo. 21 Dhali ki um shwaki to mo tani, 'kwani ka 'deṯe/ 'deṯe/ shwaki tontem buni nṯwa/a/ mo ki kun tiya 'koki ta gi tonṯem buni mo. Jan 'deŋ kamu/ 'koshkina ṯe/ mo, dhali jaŋ kamu/ 'koshkin ma su mo be. 22 'Kona um ki ta gi gu'b mmoshwa to mo dhali mmoṗi to nycine/ mowa? 'Kona um ki waḳa ḳaniisa ma Arumgimis mo dhali 'the uni gwansan is kun dargi to mowa? Gwon ta imiga/ o gom um mo? A/miga/ maŋ um mowa? Aha/ mina diki maŋ um gom mii yansan mo!

Mo jin Karu Mii mo goma Tharabeesa gi Tapa mo

23 Haali/ to jin bu'thkika/ 'peni Tapa mo tani aha/ cikina a'di ki um mo, ki Tapa Yesus, ki mon'thiny ki a'di 'cithkunu is ki gwo mo tani, a'di bu'thki maaŋkuthu'd mo. 24 Ŋ'ko'd ki a'di ciki mo jin 'boruwa 'bor bwa i is mo tani, a'di 'ce'dki a'di bwa mo dhali o gwo mo ki, "Yansan a'di ta buŋgwar is pem jin 'ce'dki'd gom um mo. Miiyi mii yansan mo ma mmoka Aha/ e mo." 25 E mii jin nyaka'd kan mo tani a'di bu'thki'da Kubbaaya 'ko'di tonte/ mo, dhali a'di oki gwo mo ki, "Akubbaaya yan ta gwon this jin gamu me'd ka bas pem mo. Miiyi mii yansan mo ma isa yempa/ mo me'd jin pina um a'di mo, mmoka Aha/ e mo be." 26 Haala risa cim gunni 'baar mo kun 'kana um maaŋkuthu'd yan mo dhali kun pina uma Kubbaaya yan mo tani, um ki tor mowu gi Tapam bum eya tente/ mo ntagi a'di midi pu'du/ mo be.

Mii kun Budhu To Atharabeesa gi Tapa ki Mii kun 'Koki Ha Me'd mo

27 Wakan a'diyin jin midi 'ka maaŋkuthu'd walla piya kubbaaya gi Tapa ki mii jin diki ha me'd mo tani, a'di mina mii di i'ba/ mmomii buŋgwar is dhala bas gi Tapa ki shi/ kan mo be. 28 Dhalki wathi/ nyith is piti ntwa/a/ mo, dhali ki mii gi wakan mo tani dhalki a'di 'ka maaŋkuthu'd mo dhali piya Kubbaaya mo. 29 Haali/ a'di yin jin 'kaki a'di mo dhali piya Kubbaaya ki dargi mo jin nyitha a'di buŋgwar is mo tani a'di ki shwa mii mo dhali piya nyor gi gwondwall gom is piti mo be. 30 Gom kan a'di i'ka'da kun tiya is ka ris ibwamani um mo dhali 'ba'th mo dhali kun tiya 'peni um wukin mo be. 31 Hili wakki/ ana nyitha is banaŋ gana/ mo tani, ana minu 'koki dwall gwo mo be. 32 Hili ki ana dwalkina Tapa gwo mo tani, ana dorkunu mo, wakan ki ana minu 'koki wak mo nyakki 'kwaniny'cesh mo be. 33 Wakan, iwak pem, ki um iiyini montal 'de/ mmoshwa to mo tani, cori acor ka rem 'kup mo ma. 34 Wakki/ jan tal 'deŋ kamu/ 'koshina te/ mo tani, dhalki a'di shwayi'd 'peni gu'b piti mo, wakan ki um mini iiyu/ imontal 'de/ mo tani a'di midi diki ta gwondwall mo. Dhali gwo gom ton tiya kun 'kwarkina um mo tani, aha/ mina ci mo jin yethuwa ye'th sho'k mo me'd jin miga/ ipu'dku/ mo be.

Ḳurinṯhuus 'De/ 12

To gi Shi/in jin Ċinu ki Me'd mo

1 Gwo gom to gi shi/in kun ċinu ki me'd mo, iwaḳa, aha/ dina ki ŋaṗ ki um mini 'ko ki ji mol mo mo. 2 Um mishki mo ki me'd jin 'kokina um ka darga rum kun luŋu mo tani, um suskunu per mo ka ris tompinycon mo kun 'koki wal 'twa/ mo, e bway gunn kun suskina uni um mo. 3 Wakan aha/ ŋapa ki mini mish gwo 'ban ki jan 'de/ yisa di'da jin walki 'twa/ ki shi/in ma Arumgimis mo, mmo/o gwo mo ki, "Yesus a'di jeekunu mo." Jan 'de/ yisa di'da jin midi o gwo mo ka, "Yesus ta Tapa mo," hili ki Shi/in Dheleladhelel mo be.

4 Hili to kun ċinu ki me'd mo tani tana e kuku/ mo, hili 'peni Shi/ina 'de/ mo be. 5 Hili mii ma ṯu'c tana e kuku/ mo tani, hili Tapa ṯal 'de/ mo; 6 dhali jamas ma ṯu'c tana e kuku/ mo, hili Arumgimisa 'de/ a'di miiki'da ṯu'c e uni 'baar mo be. 7 Shwane/ e uni ka 'deṯe/ 'deṯe/ ċikunu jamas mmoṯor eya tente/ ki Shi/in gom mo jin woṯhuwa woṯh gom 'kwani 'baar mo. 8 Gom jan 'de/ mo tani a'di ċikunu gwo gi moyuḳ ki Shi/in mo, dhali e jaŋ kamu/ mo tani a'di ċikunu gwo gi monyiṯh ki shi/ina 'de/ mo. 9 E jaŋ kamu/ mo tani a'di ċikunu moŋgam gwo is ki Shi/ina 'de/ mo, dhali e jaŋ kamu/ mo tani ċikunu to jin ċinu ki me'd mmowaċa waċ mo ki Shi/ina 'de/ mo. 10 Dhali e jaŋ kamu/ mo tani ċikunuwa ṯu'c jin miinu miimer mo dhali e jaŋ kamu/ mo tani ċikunu gwo jin onu is mo. Dhali e jaŋ kamu/ mo tani cikunu mo jin mishu shi/in mmodhu ka ḳwa/um bwa mo, dhali e jaŋ kamu/ mo tani mo jin mishu 'twan tiya wal mo, dhali e jaŋ kamu/ mo tani mo jin mishu 'twan tiya luḳ mo be. 11 Aris to gwansani 'baar mo tana ṯu'c gi a'din 'de/ mo dhali Shi/ina 'de/ mo, mmoċi to jin ċinu ki me'd gom 'kwani ka deṯe/ 'deṯe/ mo, me'd jin kwanya a'di mo be.

Aris Tom Buŋgwar Isi 'Baar mo Ṯala Isa 'De/ mo

12 Haali/ me'd jin ṯala buŋgwar isa 'de/ mo dhali takin ga/ ris tom buŋgwar is ka ris mo dhali aris uni 'baar mo ta to gi buŋgwar isa 'de/ mo, wakan a'di diki'd nyaḳka Ḳristhos mo be. 13 Haali/ ki Shi/ina 'de/ mo tani ana 'baar mo miikunu ki yi'de/ e buŋgwar isa 'de/ mo, walla wathi/ Yahuuda/ mo walla wathiŋ Girki mo, walla ċiŋkina/ mo walla jin di'd ki 'kus mo, dhali uni 'baar mo dhukunu mmoṗi 'peni shi/ina

'de/ mo be. 14 Haali/ buŋgwar is yisa ṯala to e 'deya, hili tana ris mo be. 15 Waḵki/ sho'k o gwo mo ki, "Ki aha/ dina ki ta me'd mo tani, aha/ dina ki ta 'ban gi buŋgwar is mo," a'di diki ta ara 'ban 'peni buŋgwar is mowa. 16 Dhali waḵki/ 'ce o gwo mo ki, "Haali/ aha/ dina ki ta e mo tani, aha/ dina ki ta 'ban gi buŋgwar is mo," a'di diki ta ara 'ban 'peni buŋgwar is mowa. 17 Waḵki/ buŋgwar is ka kuluny ta e mo tani, mane mo jin minu 'taki ciḵ gwo mo? Waḵki/ buŋgwar is ka kuluny ta 'ce mo tani, mane mo jin minu 'taki jiha shim to mo? 18 Hili Arumgimis kwanyki to gi buŋgwar is mo, uni ka 'deṯe/ 'deṯe/ mo, e buŋgwar is mo me'd jin okina bwa a'di mo be. 19 Waḵki/ uni 'baar ta tom buwgwar isa 'de/ mo tani, mane mo jin mina buŋgwar isi 'taki di mo? 20 Wakan shwane/ uni ta tom buŋgwar is ka ris mo, hili jasi buŋgwar isa 'de/ mo be. 21 E midi diki o me'd gwo mo ki, "Aha/ dina ki ŋaṗ /e mo," Walla 'kuṗ midi diki o sho'k gwo mo ki, "Aha/ dina ki ŋaṗ /e mo." 22 Hili tom buŋgwar is kun piki'd 'peni buŋgwar is mmo'ka'da 'ka'd mo tani uni ha me'd mo, 23 dhali aris 'ban gi buŋgwar is kun kulumkina ana ki uni aṯha montaḵ mo tani, ana c̣ikina uni montaḵ ki caaca mo, dhali aris tom buŋgwar is bana kun 'kona ana ki c̣i mo tani uni ha me'd ki nyanye/ mo be. 24 Shwane/ aris tom buŋgwar is bana kun c̣ikunu mo tani 'koki ŋaṗ mii gi wakan mo. Wakan, Arumgimis su'kki buŋgwar is mo, mmoc̣i montaḵ ki caaca gom tom buŋgwar is gwansan kun aṯhki a'di mo. 25 A'di miiki to yan wakan mo ki moŋḵwa/ bwa midi diki di e buŋgwar is mo, hili ka ris tom buŋgwar is mini hili ka rem 'kuṗ ki bwan ṯal 'de/ mo. 26 Wakan waḵki/ tom buŋgwar isa 'deŋ kamu/ 'kosha is ka nyor mo tani, aris tom buŋgwar is i'baar mo 'koshu is ka nyor imonṯal 'de/ mo; walla waḵki/ tom buŋgwar isa 'de/ a'di taḵkunu mo tani, aris tom buŋgwar isi 'baar mo 'kunykina bwa imonṯal 'de/ mo be. 27 Shwane/ um ta buŋgwar is ma K̲rsiṯhos mo dhali aris tom buŋgwar is ka 'dete/ 'dete/ 'peni a'di mo. 28 Dhali Arumgimis kwanyki imandhunu ki she/ eya ḵaniisa nṯwa/a/ mo, dhali jin 'kon ma p̣o/ isu/ ta imanc̣i gwo kadhamo/ mo, dhali jin 'kon ma p̣o/ ikwara ta imanṯor gwo mo, dhali uni gwansan kun ta imanmii miimer mo, dhali uni kun c̣inu mo waç̣a waç̣ mo, dhali uni kun ta imanwoṯha woṯh mo, dhali gwansan kun ta imanjiya ṯu'c mo, dhali uni gwansan kun mishi 'twan tiya wal mo. 29 A/uni 'baar mo ta uni kun dhunu ki sheya? A/uni 'baar mo ta imanc̣i gwo kadhamo/

mowa? A/uni 'baar ta imanṯor gwo mowa? A/uni 'baar mo mii miimera? 30 A/uni 'baar mo takin gi to kun c̱inu ki me'd mo mmowac̱a wac̱ mowa? A/uni 'baar mo walki 'twan tiya mowa? A/uni 'baar mo ta imanluk̲ 'twa/ mowa? 31 Hili tayi gi bwa kun onu ka daran du mo gom toŋ caaga/ kun c̱inu ki me'd mo. Dhali shwane/ aha/ mina ṯor um bwaya 'borga/ ki nyanye/mo be.

K̲urinṯh̲uus 'De/ 13

Mo/en mo

1 Wak̲ki/ aha/ ona gwo ki 'twaŋ gi 'kwani mo dhali ki 'twa/ gi iman'doyu gwo mo. Bahili wak̲ki/ aha/ dara gi mo/en mo tani, aha/ gwona is 'te/ me'da sahan gurany 'per mo walla sahana shu e jin tiri'd ki nyanye/ mo. 2 Wak̲ki/ aha/ tana gi to jin c̱inu ki me'd mo ki gwo jin onu is mo dhali misha ris gwoŋk̲ar/e 'ban i'baar kun bagu mo dhali mo jin nyiṯh̲uwa nyiṯh mo, dhali ki aha/ tana gi moŋgam gwo isi 'baar wakan mmojoc̱ wosh mo. Hili wak̲ki/ aha/ dara gi mo/en mo tani, aha/ tana toŋ kamuwa. 3 Wak̲ki/ aha/ c̱ina ris tom pem kun ta ga/ i'baar mo mmoc̱i uni kun hatha'ko'd mo, dhali wak̲ki/ aha/ c̱ina buŋgwar is pem mmopur ki o'd mo. Hili wak̲ki/ aha/ dara gi mo/en mo tani, aha/ k̲ala toŋ kamu/ 'kup̲ pa. 4 Mo/en a'di ta moŋ'kuc̱ bwa mo dhali mmomii ki bwaŋksush mo. Mo/en diki ta mon ṯo'c bwa mo dhali diki kar 'ba/ ki ca mo. A'di diki ses mo 5 walla diki mii mii shigga/ mo. A'di diki simm jasi miim pitiŋ gana/ i e mo. A'di diki shwa mii ki o'd mo, walla diki push gwo shi/i'd eya du mo. 6 A'di dina bwa ki 'kuny e mii jin dinu ki mii ka k̲ar/e mo. Isi ciki/, a'di 'kunya bwa e gwoŋ gana/ mo be. 7 Mo/en dhininki'da aris to 'baar she/ mo, a'di gamki gwo is eya ris to 'baar mo, a'di ta'dga 'teŋkap̲e/ gom to 'baar mo, dhali 'dimki 'kup̲ gom to 'baar mo. 8 Mo/en diki wu 'kup mo. Wak̲ki/ ta gwo kun onu is mo tani, uni mini pe mo. Wak̲ki/ ta gwo kun onu ki 'twan tiya mo tani, uni mini dosh mo. Wak̲ki/ ta gwo gi moyuk̲ mo tani, a'di midi pe mo. 9 Haali/ ana misha mo eya 'bana 'de/ mo dhali ana ona gwo is eya 'bana 'de/ mo be. 10 Hili ki a'dim 'borgaŋ gana/ midi p̲u'du/ mo tani, ki a'di jin diki thim midi pe mo be. 11 Ki aha/ tana 'ci mo tani, aha/ okina gwo me'da 'ci mo, aha/ kulumkina gwo ibwa me'da 'ci mo, aha/ thok̲kina gwo me'da 'ci mo. Ki aha/ warkina ki wathi/ mo tani, aha/ dhalkina mii ma

'ci 'pen mo be. 12 Haali/ shwane/ ana mishkina mo ki duk̲ duk̲ eya hiljaro/ mo, hili yan'ko'd ka k̲arambor mo. Shwane/ aha/ misha mo eya 'ban 'de/ mo, hili yan'ko'd aha/ mina mish mo ki mish gana/ mo isi me'd jin mishkika/ mo ki mish gana/ mo be. 13 Hili shwane/ to gwansan kun 'koni kwara mo tani: Ta moŋam gwo is mo, A'teŋkape/ mo, dhali mo/en mo. Hili a'di jin ca'd ki caŋ gana/ mo tani ta mo/en mo be.

K̲urint̲h̲uus 'De/ 14

'Twan Tiya dhali Mo jin Onu Gwo Is mo

1 Uri mo/en isho'k mo dhali oyi bwa gom to jin c̲inu ki me'd 'peni to gi shi/in ka daran du mo, isi ki um mini o gwo is mo be. 2 Haali/ gom jan 'de/ jin oki gwo ki 'twaŋ kamu/ mo tani diki o gwo gom 'kwani mo hili goma Arumgimis mo. Haali/ jan 'de/ p̲iyi'd jin mishki a'di gwo 'ban mo haali/ a'di oki gwo kun baku ki shi/in mo. 3 Hili a'di jin oki gwo jin onu is mo tani walki 'twa/ e 'kwani mo mmonyaŋ uni is mo, mmo'bi'th uni adu is mo, dhali mmomalas uni mo be. 4 A'di jin walki 'twaŋ kamu/ mo tani nyaŋki is pitiŋ gana/ mo, hili a'di jin oki gwo kun onu is mo tani nyaŋki'da k̲aniisa mo be. 5 Shwane/ aha/ ŋap̲a ki umi 'baar mo mini o gwo ki 'twan tiya mo. Hili wakan ki nyanye/ 'peni c̲aan mo tani, aha/ ŋap̲a ki um mini 'taki o gwo jin onu is mo. Dhali a'di jin o gwo jin onu is mo tani a'di ek̲ki'd 'peni a'di jin oki gwo ki 'twaŋ kamu/ mo (isi ciki/ jan 'deŋ kamu/ midi luk̲ 'twa/ mo wakan ka K̲aniisa midi bu'th mo nyaŋ is mo). 6 Hili shwane/, iwak mo, wakki/ aha/ mina pu'dku/ i um mmo/o gwo ki 'twan tiya mo tani, aha/ mina gam um mii adu is kata mo? Aha/ mina diki mish mii mo, isi ciki/ aha/ mina t̲or um gwo eya tente/ mo, walla ki moyuk̲ mo, walla ki gwo jin onu is mo, walla ki gwo jin t̲oru mo be. 7 Isi kan, ki to kun dargi mondiki/e uni gwokin mo---me'da t̲h̲at̲h̲ar mo walla dheŋdheŋe/ mo ---wak̲ki/ uni 'koki c̲i 'kus kun 'kon ki she/ ki she/ mo tani, mina jan 'deŋ kamu/ mish 'kus ma thathar kata mo walla adheŋdheŋe/ jin p̲inu mo? 8 Haali/ wak̲ka poome/ p̲inu ki 'kusa kamu/ mo tani, mina 'kwani mish nyit̲h eya tente/ kata mo mmothoson is gom mo/as mo? 9 A'di ta mii jin nyak̲a'd gom um mo mmo/o gwo ki 'twaŋ kamu/ mo. Wakki/ um walki 'twa/ jin diki di eya tente/ mo tani, gwo jin onu minu mish

'ban kata mo? Um walki 'twa/ e 'tham mo be. 10 Aris 'twa/ tana ris ka ris e mony'cesh kun 'kona e ki she/ ki she/ mo kun minu 'koki dhaŋ mo, dhali jaŋ kamu/ yisa dargi 'pemen mo. 11 Hili waḵki/ aha/ dina ki mish 'pemen gwo gi 'twa/ yan mo tani, aha/ mina ta wathi/ gi bampaŋ kamu/ mo mmota manwal 'twa/ mo, dhali amanwal 'twa/ midi ta wathi/ gi bampaŋ kamu/ gom aha/ mo be. 12 Wakan a'di diki'd nyaḵki um mo. Me'd jin ona bwa um ki oŋ gana/ gom mo jin minu ṯor mii gi Shi/in eya tente/ mo tani, simmi mii e mmonyaŋa ḵaniisa is mo wakan ki um mini ta gi mondeḵ mo. 13 Wakan a'di jin oki gwo ki 'twaŋ kamu/ mo tani midi 'tho mo ki a'di midi luḵ 'twa/ mo. 14 Haali/ waḵki/ aha/ 'thona ki 'twaŋ kamu/ mo tani, shi/in pem 'thoki'd mo, hili adum pem diki dho'th maman mo be. 15 Dhali aha/ mina miiya ta mo? Aha/ mina 'tho ki shi/in pem mo, hili aha/ si'da/ mina 'tho ka dum pem mo. Aha/ mina yuḵ gway ki shi/in pem mo, dhali aha/ si'da/ mina yuḵ gway ka dum pem mo be. 16 Hili isi ciki/, waḵki/ /e 'borkina Arumgimis mii ki shi/in mo tani,'kwani kun 'kona pije/ mini o gwo kata mo ki: "Amin" me'd jin c̣ikina /e mo jin 'boruwa 'bor bwa i is mo waḵki/ a'di diki mish gwo 'ban jin ona /e mo? 17 Haali/ /e c̣iki mo jin 'boruwa 'bor bwa i is ki 'boreŋ gana/ mo tani, hili wathiŋ kamu/ yisa nyaŋkunu is mowa. 18 Aha/ 'borkina Arumgimis bwa i is mo ki aha/ okina gwo ki 'twaŋ kamu/ mo mmobol um e ki nyanye/ i'baar mo be. 19 Hili eya ḵaniisa mo tani aha/ mina o gwo tiya imudhe'd mo ki gwom pem jin dika ki mish 'ban mo wakan ki aha/ mina ye'th kun tiya sho'k ki gwo mo, 'peni gwo kun 'kona aliip̣i 'kume'd jin onu ki 'twaŋ kamu/ mo.

20 Iwaḵa, dhalku/ ki ta uc̣i e gwoŋ kulum bum mo. Hili isi ciki/, gom tonthus mo tani, wari ki usha 'pereny mo. Hili e gwoŋ kulum bum mo tani tayi ku gun isin mo. 21 E gwoŋḵan jin 'kwarkunu mo ki,

> "Ki 'twa/ gi 'kwanin tiya mo dhali ka le'd gi 'kwani kun 'kon ki she/ mo tani
> aha/ mina o gwo gom 'kwani gwansan mo.
> Dhali isi kani uni mini 'koki ciḵ aha/ gwo mo be."

22 Dhali wakan, 'twan tiya uni ta jamas mii mo, yisa gom imangam gwo is mo, hili gom uni kun 'koki gam gwo is mo. Hili gwo jin onu is gom jamas mii mo tani, yisa gom uni kun 'koki gam gwo is mo, hili gom imangam gwo is mo be.

23 Wa̲kki/ wakan mo tani, a̲kaniisa ka kuluny p̲u'dkini mon̲tal 'de/ mo dhali uni 'baar mo oki gwo ki 'twan tiya mo, dhali uni kun 'kon ka pije/ mo dhali uni kun 'koki gam gwo is mo tani ci̲c̲in mo, mina uni 'koki o gwo ki um sona du mowa? 24 Hili wa̲kki/ umi 'baar mo oki gwo is mo dhali a'di jin dara'd ki gwo jin gamu is mo walla kamu/ jin di'da pije/ ci̲c̲ki'd mo tani, a'di minu su'kka du ki gwo 'baar mo jin ci̲k̲kina a'di mo. A'di minu dwall gwo ki gwo 'baar mo kun okunu mo be. 25 To kun bagu eya dum piti mo tani minu tor eya tente/ mo. Wakan be, a'di midi bi̲t bwam/em piti a'cesh mo dhali luŋa Arumgimis mo. A'di midi t̲or gwo eya tente/ ka Arumgimis ka jiŋ gana/ di'd e bwam um mo be.

Aris To 'Baar mo Miinu Mii ka P̲ara P̲o/ mo

26 Dhali ata diyi'd i'ko'd dok/e mo, iwa̲k̲ mo? Ki um p̲u'dkin imontal 'de/ mo tani, um ka 'de̲t̲e/ 'de̲t̲e/ takin gi gway mo, mmo̲t̲or gwo mo, dhali gwo jin 'ceenu mo, dhali gwo jin onu ki 'twaŋ kamu/ mo, walla gwo jin lu̲k̲u mo. Miiyi aris to 'baar wakan mo ki um mini nyaŋa k̲aniisa mo. 27 Wa̲k̲ki/ jaŋ kamu/ wal 'twa/ ki 'twaŋ kamu/ mo tani dhalki uni 'kon jasi su/ mo walla jasi kwara mo, dhali uni ka 'de̲t̲e/ 'de̲t̲e/ ki jiŋ gar mo, dhali yan'ko'd wathiŋ kamu/ midi lu̲k̲ gwo jin okunu mo be. 28 Hili wa̲k̲ki/ wathiŋ kamu/ p̲iyi'd jin midi lu̲k̲ 'twa/ mo tani, dhalki uni ka 'de̲t̲e/ 'de̲t̲e/ 'kon ki shwam eya k̲aniisa mo. Dhalki uni ka 'de̲t̲e/ 'de̲t̲e/ wal 'twa/ e is buni uni 'cena mo dhali eya Arumgimis mo. 29 Dhalki iman̲c̲i gwo kadhamo/ isu/ walla ikwara wal 'twa/ mo, dhali dhalki 'kwani tiya dhu 'ce mmonyi̲t̲h gwo jin okunu mo. 30 Hili wa̲k̲ki/ e gwo jin 'ceenu e jan 'de/ jin diki'd mo tani, dhalki jin t̲wa/a/ di'd ki shwam mo. 31 Haali/ um ka 'de̲t̲e/ 'de̲t̲e/ mini o gwo is mo ka 'de̲t̲e/ 'de̲t̲e/ mo wakan ki um ka 'de̲t̲e/ 'de̲t̲e/ mini mish gwo 'ban mo dhali umi 'baar mo minu 'bitha du is mo be. 32 Haali/ shi/in gi iman̲c̲i gwo kadhamo/ mo tani uni 'dap̲an ki gwo gi iman̲c̲i gwo kadhamo/ mo be. 33 Haali/ Arumgimis yisa ta'da Arumgimis jin duŋkur ki mii is mo, hili a'di ta ji gi moŋ̲k̲u'th is mo.

Yansan a'di ta gwoŋ̲k̲an eya risa k̲aniisa i'baar gi 'kwani ma Arumgimis kun dhunu ki she/ ki dhelel dhelel mo. 34 Dhali up mini mii 'koki shwam eya risa k̲aniisa mo. Haali/ uni 'konu ki dhal̲ bway mmowal 'twa/ mo. Wakan, uni mini mii c̲i is ki gwo mo, me'd jin ona gwoŋ̲k̲an gwo si'da/ mo be. 35 Wa̲k̲ki/ toŋ kamu/ di'd jin ona bwa uni mmomish

mo tani, dhalki uni dot ikathim buni e gu'b mo. Haali/ a'di ta mon'the is goma 'bom mmowal 'twa/ eya kaniisa mo be. 36 Dina gwo ma Arumgimis ki yayu/ 'peni uma? A/jasi um 'cena igamki a'di mowa?

37 Wakki/ jan tal 'deŋ kamu/ kulumki gwo ibwa ki is piti mmota amanci gwo kadhamo/ mo walla to gi shi/in mo tani, a'di midi 'taki nyith gwo kun 'kwarkika/ gom um mo ki uni ta gwoŋkan gi Tapa mo be. 38 Hili wakki/ jan tal 'deŋ kamu/ diki nyith a'di yan mo tani, dhalki a'di mol gwo 'ban mo.

39 Dhali wakan, iwak mo, oyi bwa ka daran du mo mmo/o gwo jin onu is mo, dhali dhalku/ jan tal 'deŋ kamu/ ki non ki bway mo mmo/o gwo ki 'twan tiya mo. 40 Hili dhalka ris to 'baar minu ki 'boreŋ gana/ mo dhali ka para po/ mo be.

Kurinthuus 'De/ 15

Mompi jin Piyin ma Kristhos mo

1 Shwane/ aha/ ŋapa ki um mini mish gwo 'ban mo, iwak mo, e gwom 'borga/ jin cikika/ um mo, a'di jin bu'thkina um mo, dhali a'di jin doshkina um apo/ mo, 2 dhali ki a'di mo tani um wothkunu mo, wakki/ um bu'th a'di mmotel shoki cine/ mo a'di ta gwo jin torkika um mo tani, hili isi ciki/ um gamki a'di is ki pe'th mo be. 3 Haali/ aha/ cikina um a'di me'd tom 'borga/ jin twa/a/ mo jin ta a'di jin bu'thkika/ si'da/ mo, ka Kristhos wuki'd gom miinthus bana mo me'd gwo ma Arumgimis jin 'kwarkunu mo ki, 4 ki a'di kankunu mo, dhali ki a'di cukunu mis ka cimi kwara mo isi me'd gwo ma Arumgimis jin 'kwarkunu mo be. 5 Kristhos piki'da Sapa i is mo, dhali yan'ko'd e uni kun 'koni 'kume'd i'ce'dka su/ mo; 6 dhali yan'ko'd a'di piki uni i is mmobol 'kwani e kun 'koni iss[b] 'kwanimpa iss 'de/ i'ce'dka mudhe'd apo/ mo. Aris uni ka ris naskina/ 'kon ki e mo, hili kun tiya wukin mo be. 7 Yan'ko'd a'di piki'da Yakuub i is mo dhali yan'ko'd e uni 'baar mo kun dhunu ki she/ mo. 8 Dhali 'ko'di uni 'baar mo tani a'di piki aha/ i is si'da/ mo, me'd ara ŋan 'de/ jin daka sulu/ adho'th mo be. 9 Haali/ aha/ tana ari jiŋ gwa'dga/ 'peni uni kun dhunu ki she/ mo. Aha/ dina ki ha me'd mo jin minu yuk aha/ ki a'di jin karu she/ mo haali/ aha/

[bb]15.6 Kummsumiyya

to'ckina kaniisa ma Arumgimis bwa mo be. 10 Hili ka 'the ma Arumgimis mo tani aha/ tana aha/ mo dhali ka 'them piti 'kupki aha/ mo tani a'di yisa ki petha. Isi ciki aha/ miikina tu'c ki 'bi'th 'bi'th mo mmobol uni 'baar e mo. Naskina/ a'di diki ta aha/ mo. hili a'the ma Arumgimis jin diki'd e aha/ mo be. 11 Wakan wakki/ a'di ta aha/ mo walla uni mo tani, wakan aman torkina um gwo mo dhali wakan um gamki gwo is mo be.

Mompi jin Pikina ku kun Wukin mo

12 Shwane/ wakka Kristhos tor gwo mo me'd jin pikina a'di 'peni mo wu mo tani, ata ona uma tiya gwo mo ki mo jin piyunu 'peni mowu piyi'd mo? 13 Hili wakki/ mo jin piyunu 'peni mowu piyi'd mo tani, yan'ko'd aKristhos si'da/ dinu ki 'de'k mo; 14 dhali wakka Kristhos dinu 'de'k mo tani, dhali gwom bana jin tora ana mo tani midi ta jim pe'th mo, dhali moŋgam gwo is bum midi ta jim pe'th si'da/ mo be. 15 Aman si'da/ gamkunu mmota iman o gwo ka tor gom ma Arumgimis mo, haali/ aman torkina gwo ka Arumgimis 'de'kki'da Kristhos 'peni mowu mo. Hili ki a'di diki 'de'k a'di mo, wakki/ ka jiŋ gana/ uni gun wukin 'konu ki 'de'k mo be. 16 Haali/ wakki/ uni gun wukin 'konu ki 'de'k mo tani, wakan si'da/ aKristhos dinu ki 'deku/ mo; 17 dhali wakka Kristhos dinu ki 'de'k mo tani, moŋgam gwo is bum 'kon ki pe'th mo dhali um 'kon naskina/ e miinthus bum mo be. 18 Dhali uni gwansan kun ishki e eya Kristhos mo tani uni si'da/ 'ce'dkunu sho'k mo be. 19 Wakki/ jasi e mondiki/e yan mo tani ana takina ga 'teŋkape/ eya Kristhos mo, gom 'kwani 'baar mo tani ana bota ki shi/ mmobol 'kwanin tiya e mo be.

20 Hili shwane/ a Kristhos a'di 'de'kkunu 'peni mowu mo me'd maman jin twa/a/ gi uni gwansan kun ishki e mo be. 21 Haali/ me'd jin pu'dkina mowu e wathimpa mo tani, ki wathimpa mo tani a'di pu'dkina mo jin piyunu/ si'da/ 'peni mowu mo be. 22 Haali/ eya Aadam mo tani aris 'kwani 'baar wuki'd mo, wakan si'da/ eya Kristhos mo tani aris 'kwani 'baar minu dhu ki e mo be. 23 Hili aris 'kwani ka 'dete/ 'dete/ e mo ma para pom buniŋ gana/ mo: AKristhos a'di jin ta maman jin twa/a mo, dhali yan'ko'd uni gwansan kun ta ku ma Kristhos mo tani minu dhu ki e mo e mompu'd piti mo be. 24 Yan'ko'd midi ta moŋkar 'kup mo, me'd jin mina a'di ci Bampa/ Arumgimis jin ta com mo, me'd

jin mina a'di 'ce'd aris mo kun tanu tapa sho'k i'baar mo dhali aris moshirr i'baar mo dhali mom'bi'th mo be.

Mompi jin Piyunu ki Buŋgwar Is mo

25 Haali/ a'di midi mii jiya ji mo ntagi a'di midi dhu aris 'kwaniŋ 'kup piti e bwaŋ 'kwarany sho'k piti mo be. 26 Dhali wathiŋ 'kup jin ta jiŋ 'ko'd jin minu 'ce'd sho'k mo tani ta mowu mo be. 27 Haali/ "A'di dhuki'da ris to 'baar e bwaŋ'kwarany sho'k piti mo." Hili ki a'di oki gwo mo ki "A'di dhuki'da ris to 'baar mo," a'di di'd eya tente/ ki jan 'de/ diki di mo jin dhuki to 'baar e bwaŋ'kwarany mii gi gi sho'k piti mo. 28 Ki aris to 'baar mo dhukunu e bwaŋ'kwarany sho'k piti mo tani, dhali ki ya/ ki is piti minu kar e bwaŋ'kwarany gi jan 'de/ jin dhuki'da ris to 'baar e bwaŋ'kwarany sho'k piti mo, ka Arumgimis midi ta aris to 'baar mo goma ris 'kwani 'baar mo ka 'dete/ 'dete/ mo be.

29 Walla atinta imina uni gwansan imii mo kun miikunu ki yi'de/ gom mowu mo? Wakki/ uni gun wukin 'konu ki 'de'k i'baar mo tani, gomatinta miikunu uni ki yi'de/ gom uni kun wukin mo? 30 Gomatinta 'kokina ana e to shigga/ i'baara tente/ kan mo? 31 Aha/ wukina ka cimi 'baar mo! Yansan a'di ta moŋkar 'bam pem gana/ ki ca e um mo, a'di jin taka eya Yesus Kristhos Tapam bana mo be. 32 Atinta gamkika/ mo, 'peni mo hil gi 'kwanimpa en'thi/ mo, wakki/ aha/ askina ki to/e gi e pa Epasus mo, wakki/ uni gun wukin 'konu ki 'deku/ mo? "Dhalki ana shwana to mo dhali pi to mo, haali/ ka 'thamo/ mo tani ana mina wu mo be."

33 Dhalku/ ki ta ku gun minu he'k e mo: "Mii shigga/ shi/ki miim 'boron mo." 34 Tuki mo! 'Koyi ki 'koŋ kar/eŋ gana/ mo! Dhali dhalku/ miinthus ki mii mii mo. Haali/ uma tiya 'koki tagi mo nyith goma Arumgimis mo. Aha/ ona gwo yansan gom mon'the is bum mo be.

35 Hili wathin 'deŋ kamu/ midi o gwo mo ki, " Ki kun gun wukin minu 'deku/ kataye, dhali ki buŋgwar is gi wakata imina uni piyu/ mo?" 36 /E wathim pus yan mo! To jin sina /e mo tani midi diki di ki e mo hili isi ciki/ a'di midi wu mo be. 37 To jin sina /e mo tani diki ta buŋgwar jin midi di mo, hili emena 'de/ mo. wakki/ midi ta game/ mo walla emen posa kamu/ mo. 38 Hili Arumgimis midi ci a'di buŋgwar is mo me'd jin kwanya a'di mo, dhali arisa kabany to ki she/ ki she/

mo tani c̲ina a'di buŋgwar is buniŋ gana/ mo be. 39 Aris shuman isi 'baar mo yisa nyak̲ana, hili, buŋgwar is tal 'de/ gom 'kwani en'thi/ mo, dhali buŋgwara kamu/ goma ris tonycuk̲ mo, dhali buŋgwara kamu/ goma ris tonyjeshe/ mo, dhali buŋgwara kamu/ goma ris to yi'de/ mo. 40 Dhali aris buŋgwar is gi momis 'kon si'da/ mo dhali aris buŋgwar is gi mony'cesh mo. Hili monyca gi buŋgwar is gi momis mo tani t̲ala e 'de/ mo dhali monyca gi mony'cesh mo tani ta jaŋkamu/ mo be. 41 Dhali monyca di'di 'de/ goma tente/ mo, dhali monycaŋ kamu/ goma ppe mo, dhali monycaŋ kamu/ goma risa cul mo. Haala cula 'deŋ kamu/ di'd ki she/ 'pena cula kamu/ ki monyca mo be. 42 Wakan si'da/ a'di nyak̲a'd ki mo jin pinu 'peni mowu mo. To jin sikunu mo tani a'di mishi p̲u/ mo, dhali a'di jin 'de'kkunu mo tani moli p̲u/ mo be. 43 Dhali a'di sik̲unu ki dargi montak̲ mo; dhali a'di 'de'kkunu e monyca mo. A'di sikunu mo ki is jin 'ka'da 'ka'd mo; dhali a'di 'de'kkunu mo ki mom'bi'th mo be. 44 Dhali a'di sikunu mo ki buŋgwar is jin diki'd mo; dhali a'di 'de'kkunu mo ki buŋgwar is jin ta to gi shi/in mo. Wak̲ki/ ki buŋgwar is jin diki'd mo tani, buŋgwar is jij ta to gi shi/in diki'd si'da/ mo be. 45 Wakan si'da/ a'di 'kwarkunu mo ki, "Dhali wathi/ jin t̲wa/a/ jin ta'da Aadam mo tani warki'd ka kashira/ jin di'd ki e mo." Dhali Aadam jin 'ko'd mo tani warki'd ki mondiki/e jin c̲ikunu ki shi/in mo be. 46 Hili to gi shi/in diki pu'du/ nt̲wa/a/ mo hili ta ji gi shuman is mo dhali yan'ko'd to gi shi/in mo be. 47 Wathin jin t̲wa/a/ ta ji gi mony'cesh mo, jin uk̲kunu 'peni bu'da 'cesh mo. Dhali wathi/ jiŋ'ko'd mo tani ta ji gi momis mo be. 48 Jasi me'd jan 'de/ jin uk̲kunu 'peni bu'da 'cesh mo tani, wakan si'da/ uni gwansan kun uk̲kunu 'peni bu'd mo, dhali me'd wathi/ gi bampa/ gi momis mo tani, wakan si'da/ uni gwansan kun ta ku gi momis mo be. 49 Isi me'd jin dho'thkunu ana ki jamas gi wathi/ gi bu'da 'cesh mo tani, wakan si'da/ ana mina k̲al jamas gi wathi/ gi bampa/ gi momis mo be.

50 Shwane/ aha/ ona gwo yansan mo ki, iwak̲a, ki shuman is caan dhala bas mo tani uni mini 'koki gam mal gi bampa/ ma Arumgimis mo. Walla to jin mishi p̲u/ mo tani midi diki gam mal jin moli p̲u/ mo be. 51 Hili mo mo ma! Aha/ t̲ora um gwo ki jim bag mo: Ki ana 'baar mo mina 'koki ish e mo, hili ana 'baar mo minu ak̲ e mo be. 52 Ana minu mii ak e ki ari mo mo, dhali e mo jin 'kamu'thkunu e mo tani, ka poome/ jin ta jiŋ 'ko'd dhalkunu me'd mo. Haala poome/ midi koyu/

mo, dhali uni kun wukin mo tani minu 'deku/ ki buŋgwar is jin moli pu/ mo, dhali ana minu ak e mo be. 53 Haali/ buŋgwar is yan jin mishi pu/ mo tani midi mii war ki buŋgwar is jin moli pu/ mo, dhali buŋgwar is yan jin wuki'd mo tani minu mii kar ki buŋgwar is jin moli wu mo be. 54 Hili buŋgwar is yan jin mishi pu/ mo tani a'di karu ki buŋgwar is jin moli pu/ mo, dhali ki buŋgwar yan jin wuki'd mo tani a'di karu ki buŋgwar is jin moli wu mo, yan'ko'd a'di mina gwo pu'du/ mo jin onu jin 'kwarkunu mo ki,

"Mowu a'di loskunu ki mo jin pinu mii e mo be."
55 "Ayy wuwa, mane miim pini jin pina /e mii eye?
Ayy wuwa, mane mom pini jin woja /eya wojje?"

56 Mowoj jin woja wu mo tani a'di ta miinthus mo, dhali mom'bi'th gi miinthus mo tani a'di ta gwoŋkan jin cinu mo be. 57 Hili mo jin 'boruwa 'bor bwa i is goma Arumgimis mo, a'di jin ciki ana mompi mii e e Tapa Yesus Kristhos bana mo! 58 Wakan, um pem kun enka/ mo tani, teli sho'k mo dhali tayi ku gi minu mol joc mo. Isa yempa/ 'dapi 'twa/ mo eya tu'c gi Tapa mo, haali/ um mishin ki um 'koki miiya tu'c gi Tapa ki pe'th mo be.

Kurinthuus 'De/ 16

Mo jin cinu To gom Uni kun Dhunu ki She/ ki Dhelel Dhelel mo

1 Shwane/ isi gwo gom montul 'kup gi 'kwani ma Arumgimis kun dhunu ki she/ ki dhelel dhelel mo: me'd jin ye'thkika/ 'kwaniŋ kaniisa gi paŋ Galathiya sho'k ki gwo mo tani, wakan ki um si'da/ mini mii a'di mo be. 2 Ka cim jin twa/a/ ka dhas mo tani, um ka 'dete/ 'dete/ mini mii dhu ton tiya is 'ko'd mo dhali dhu uni e themes me'd jin mina uni dho'th maman mo. Miiyi mii yan wakan mo ma ki mo ma tul'kup midi diki di mo me'd jin miga/ pu'dku/ mo. 3 Ki aha/ mina pu'dku/ mo tani, e uni gunn kun thosonkina /e mo tani, aha/ mina ciya warka/ gi mo jin yethuwa ye'th sho'k gom uni mo dhali hash uni ki tom bum kun cinu ki me'd e pa Urushaliim mo. 4 Wakki/ a'di ta mii jin ha me'd gom aha/ mmoyaku/ si'da/ mo tani, uni mini ii nyakki aha/ mo be.

Mo jin 'Kawurkunu mo gom Ii jin Iinu mo
5 Hili aha/ mina yayu/ i um mo me'd jin miga/ ya ki tur e pa Makiduniya mo. Haali/ aha/ yana ya ki tur e pa Makiduniya mo be. 6 Wariba/ aha/ mina di nyaḵki um mo walla si'da/ mmo'bar mondiṯ mo, wakan ki um mini woṯh aha/ e bway tur pem mo, e mo yin jin miga/ ya mo be. 7 Haali/ aha/ dina bwa ki o mmoṗar um e shwane/ mo jasi gom mmoya ki yam buṯ mo. Haali/ aha/ tana ga 'teŋkaṗe/ mmodi ki rash rash nyakki um mo, waḵki/ Taṗa midi dhal aha/ bway mo be. 8 Hili aha/ mina c̣a'b e pa Eṗasus mo ntaga cim ḵamsiin mo, 9 haali/ acampura waŋgala waŋgal mo a'di jin ḵa'dkunu gom aha/ mo, dhali 'kwani kun ta 'kuṗ mo tani tana ris ka ris mo be.

10 Dhali waḵka Ṯimuṯhawuus midi ṗu'du/ mo tani, hili ma a'di midi di nyaḵki um ki dargi moŋḵo/ is mo, haali/ a'di miiki'da ṯu'c gi Taṗa mo, me'd jin miikika/ mo be. 11 Dhalki jan ṯal 'deŋ kamu/ ki dhal bway mmowaḵ a'di mo. Woṯhi a'di e bway piti ki moŋḵu'th is mo, wakan ki a'di midi yayu/ bway aha/ mo. Haali/ aha/ ṯosha ki a'di midi 'taki yayu/ nyaḵka waḵ mo be.

Kwalany 'Te/ be. Gwondoṯ kun Doṯu mo dhali Monthe Me'd mo.
12 Shwane/ gom gwo ma kam bana ka Abuluus mo tani, aha/ 'bi'thkina a'di is ki gwo mo mmobuṯi um nyaḵki iwaḵ mo. Hili a'di diki ta bwam piti mo mmoyayu/ shwane/ mo. Wakan, a'di midi ṗu'du/ ka tenteŋ ḵar/e mo be.

13 Hili timi mo mo ma, dhali doshi ki 'bi'th 'bi'th e moŋgam gwo is bum mo, miiyi me'd 'kwaniŋ gwaṯh mo, dhali 'bithi ki 'bi'th mo. 14 Dhalka ris to 'baar kun miina um mo tani miinu ki mo/en mo.

15 Um mishki kuŋ gu'b ma Istiṗanuus mo, ki uni ta maman kun ṯwa/a/ gi pa Aḵaa/iya mo, dhali ki uni c̣iki is buni ka ṯu'c gi 'kwani ma Arumgimis kun dhunu ki she/ dheleladhelel mo. Shwane/ aha/ ḵana um gwo ka daran du mo, iwaḵ mo, 16 mmoc̣i is ki 'kwani kun wakansan mo dhali gom 'kwani 'baar ka 'deṯe/ 'deṯe/ kun woṯhkina ṯu'c mo dhali 'kwani kun nyaḵana ṯu'c mii ki ana mo. 17 Aha/ 'kunykina bwa gom pu'd ma Istiṗanuus mo, dhala Ṗurtunaṯus mo, dhala Aḵaa/ikus mo. Haali/ uni 'tu'dki embul bum kun ṗina um mo be.

18 Haali/ uni yeki shi/in pem mo dhali jim bum mo. Yan'ko'd wakan nyi̲t̲h̲i 'kwani kun wakan e ki uni mo.

19 Arisa k̲aniisa gi pa Asiya hashki um monthe me'd mo. Akilla dhala P̲riskilla theki um me'd e Tap̲a mo, dhali nyak̲ki 'kwaniŋ k̲aniisa kun 'kon e gu'b buni mo be. 20 Aris wak̲ i'baar mo tani theki um me'd mo. Theka the me'd ka rem'kup̲ ki 'twaŋ gana/ jin p̲inu mo ma.

21 Aha/ jin tana Buluus mo tani, 'kwarkina um gwo yansan ki me'd pem gana/ mo. 22 Wak̲ki/ jan t̲al 'deŋ kamu/ diki /en Tap̲a mo tani, dhalki a'di jeenu mo ma. Tap̲am bam, yayu/ mo ma. 23 A'the gi Tap̲a Yesus midi di e um mo. 24 Dhalki mo/en pem di'd nyak̲ki umi 'baar mo eya K̲rist̲h̲os jin ta'da Yesus mo be. Amin!

GWON THIS MO

KURINTHUUS SU/

Ḳurinṯhuus Su/ 1

Monthe Me'd mo

1 Buulus a'di jin karu ki she/ goma Ḳrisṯhos jin ta'da Yesus mo ki bwa ma Arumgimis mo, dhala Ṯimuṯhawuus jin ta'da kam bana mo, eya ḳaniisa ma Arumgimis jin di'd e Paŋ Ḳurinṯhuus mo, dhali gom 'kwani ma Arumgimis kun dhunu ki she/ ki dhelel dhelel mo, uni 'baar mo kun 'kokin e Pa Aḳaa/iya mo.

2 Dhalka 'the di'd e um mo dhali moŋḳu'th is 'peni Arumgimis jin ta'da Babam bana mo dhali Tapa Yesus Ḳrisṯhos mo be.

Mii jin 'Bor ma Buulusa 'Bor Bwa I Is mo 'Ko'di Monṯo'c Bwa mo

3 Dhalka Arumgimis dhali Ababam bana jin ta Tapa Yesus Ḳrisṯhos maŋu mo, a'di ta'da Baba gi mo mii mii mo dhali Arumgimis jin ta ji gi momalasi 'baar mo. 4 Arumgimis malaski ana i'baar mo eya ris monṯo'c bwam bana mo, wakan ki ana mina malas uni gwansan kun 'kon si'da/ e monṯo'c bwa mo. Ki ana mina malas kun tiya ki momalas jin nyaḳa'd mo jin malaskin ma Arumgimis ana mo be. 5 Haali/ isi me'd isa nyor ma Ḳrisṯhos jin 'koshki a'di gom gway bana mo tani, wakan si'da/ momalas gi moŋ'kosh is ka nyor bana eya Ḳrisṯhos mo. 6 Hili waḳki/ aman ṯo'ckunu bwa mo tani, a'di ta mii gom momalas bum mo dhali bway mowoṯh mo; dhali waḳki/ aman malaskunu mo tani, a'di si'da/ ta mii gom momalas bum mo. Momalas bum a'di miiki'da tu'c ki 'bi'th 'bi'th e mon'dim 'kup bumgi isa nyor jin nyaḳa'd mo ki aman si'da/ 'koshkunu is ka nyor mo be. 7 E mo ma 'teŋ kapem bam gom um mo tani a'di molu yiḳin is mo, haali/ aman misha ki um pwaḳki mo isa nyor bam bwa mo tani, um si'da/ mini nyaḳ momalas bam pwaḳ bwa mo be. 8 Haali/ aman 'kona ki ŋap ki um mini ta pus mo, iwaḳ mo, gom monṯo'c bwa jin takina aman e Pa Asiyya mo. Aman yapkunu ki tondiṯi'd ki miim 'bi'thga/ mmo'ce'd mom'bi'th bam apo/ mo, wakan ki moŋ'koki/em bam muru'di us mo be. 9 Ka jiŋ gana/mo tani aman bu'thkina gwondwall jin toru gwo 'twa/ a'cesh ki mowu apo/ aman mo. Hili ki ana mina 'koki dhu gwoŋ gam is bana e is bana mo, hili isi ciki/ eya Arumgimis mo, a'di jin 'de'kki ku gi wukin mo be. 10 A'di 'cuḳki aman mo 'peni mowu yan jin caaca kagahara mo,

dhali a'di midi 'cuk aman mo. Eya po/ a'di mo tani aman dhukina mo ma 'teŋ kapem bam mo ki a'di midi 'cuk am dok/e mo be. 11 A'di midi mii mii yan mo me'd jin wothkina um aman ki mon'thom bum mo. Dhali ki 'kwani ka ris mini ci mo jin'boruwa 'bor bwa i is gom gway bam mo goma 'the jin cikina aman mo eya ris mon'tho gi 'kwani ka ris mo.

Mombut ma Buulus jin Dhalkunu 'Pen mo

12 Haali/ 'bam bam kun dhunu aman ki ca mo tani wa cikise/ mo: Jin ta gwo jin cinu mo ki 'twa/ ma dum bam mo ki aman botkina ki mii e mony'cesh mo dhali ki mii ma gayiin gana/ mo, mmo'koki dhu 'ba/ apo/ buŋgwar is gi moyuk mo hili ka 'the ma Arumgimis mo be. 13 Aman 'kwarkina um gwoŋ kamu/ ka wuny is jin mina umi 'koki deŋ e mo dhali mish 'ban mo, dhali aha/ ŋapa ki um mini mish a'di 'ban ki 'boreŋ gana/ mo 14 me'd jin mishkina um am 'ban ka 'bana kamu/ mo tani ki um mini dhu 'ba/ ki ca gom aman mo ka tee gi Tapa Yesus bana mo, me'd jin mina aman idhu 'ba/ ki ca gom um mo be.

15 Haali/ aha/ misha ki isi mish gana/ gom a'di yan mo, ki aha/ okina bwa mmoyaku/ i um itwa/a/ mo, wakan ki um mini 'taki bu'th bwam 'boro'd ka 'bukum 'ban mo be. 16 Aha/ okina bwa mmobuti um e bway pem jin yaka/ mo e Pam Makiduniyya mo. Dhali aha/ ŋapa mmoya buti um dok/e e mo yam pem 'peni Pam Makiduniyya mo dhali yan'ko'd gom um mmohash aha/ e bway pem e Pa Yahuudiyya mo be. 17 Ki aha/ kulumkina ki bway yansan mo tani, a/aha/ dina ki mii a'di mo 'taa? A/aha/ kulumkina to gwansan mo isi gom buŋgwar is mo, wakan ki aha/ mina o gwo mo ki "nye, nye" dhali "yisa, yisa" ka tenten 'de/ mo? 18 Haali/ isi me'd jin tan ma Arumgimis a'di isiŋ gana/ mo tani, gwom bam gom um a'di diki ta "Nye" mo dhala "Yisa" mo be. 19 Haali/ Ya/ ma Arumgimis jin ta'da Yesus Kristhos mo tani, kun ta ii Silwaanus dhala Timuthawuus mo dhali aha/ torkina gwo e bwamani um mo tani, a'di diki ta "Nye" dhala "Yisa" mo. Isi ciki/ a'di ta gwo ma "Nye" isa yempa/ mo be. 20 Haali/ aris gwo ma Arumgimis i'baar mo kun onu is mo tani uni tana "Nye" e a'di mo. Wakan si'da/ e a'di mo tani ana ona gwo mo ki "Amin"gom monyca ma Arumgimis mo be. 21 Shwane/ a'di ta'da Arumgimis jin telki aman sho'k mo nyakki um eya Kristhos mo, dhali a'di kwanyki aman mo, 22 a'di karki

mon'dap piti apo/ aman mo dhali a'di ciki aman Shi/in eya dum bam mo me'd gwo jin mishu 'ban jin midi yayu/ mo be.

23 Hili aha/ yukkina Arumgimis mmota man/o gwo eya kashiram pem mo ki 'pemen gwo jin dika ki yaku/ e Paŋ Kurinthuus mo tani wakan ki aha/ mina 'taki woth um mo be. 24 Haali/ gom mii yansan mo tani aman 'kona ki ŋap itapa apo/ moŋgam gwo is bum mo. Isi ciki/ iman nyaka tu'c mii ki um gom bwaŋ 'kunygam bum mo, me'd jin doshkina um mmotel sho'k e moŋgam gwo is bum mo be.

Kurinthuus Su/ 2

1 Wakan aha/ kulumkina gwo ibwa goma 'ban pem gana/ mo ki aha/ mina diki dok/e pu'dku/ i um ki bwanditi'd mo. 2 Wakki/ aha/ raka um mmodit bwa mo tani, aja a'di midi mii aha/ mmo'bor bwa mo hili a'din 'de/ jin miiki bwanditi'd gom aha/ mowa? 3 Dhali aha/ 'kwarkina a'di isi me'd jin miikika mo ki aha/ mina pu'dku/ i um mo tani aha/ minu 'koki jwakata du ki uni gwansan kun mini 'koki mii aha/ ki bwaŋ'kunyga/ mo. Haali/ aha/mish isi ka duŋgana/ gom umi 'baar mo ki moŋ'kuny bwam pem mo tani midi 'taki ta moŋ'kuny bwa gom umi 'baar mo be. 4 Haali/ aha/ 'kwarkina um a'di e mo 'peni monto'c bwanycaaga/ mo, dhali ka du jin 'pen she/ mo dhali ki jabu'th jin upka mo e em pem mo. Aha/ dina ki 'kwar gwo gom um mo wakan ki um mina bwa 'koki dit mo. Isi ciki/, aha/ ŋapa ki um mini mish moŋ'kul gi mo/en mo jin takika gom um mo be.

Mo ma Mure/ Miinthus jin Dhalkunu 'Pen mo gom A'di jin Dhaŋki Gwo mo

5 Wakki/ jan tal 'deŋ kamu/ rakki mo jin dita bwa mo tani a'di yisa rakki mo jin ditu jasi gom aha/ mo hili ki shem bar mo---yisa mmoyap um ki tondiți'd mo---gom umi 'baar mo. 6 Ajisa/ yan jin cikunu wathi/ caan ki 'kwani mo tani a'di 'kosh jwa mo be. 7 Wakan shwane/ mmo'taki dhal mii e is mmoci a'di ajisa/ mo tani, jin um mini ta gi moŋgwam mo dhali malas a'di mo, Miiyi mii yan wakan mo ki a'di minu diki kum 'twa/a 'cesh ki bwandiți'd ki nyanye/ mo. 8 Wakan aha/ malaskina um mo mmotel mo/en bum sho'k gom a'di mo be. 9 Yansan a'di ta 'kup mii jin 'kwarkika gwo mo wakan ki aha/ mina nyo/ um mo,

dhali mish gwo 'ban wakki/ um ta imanha gwo gom to 'baar mo be. 10 Wakki/ gwamki jan 'deŋ kamu/ mo tani, aha/ gwamkina wathi/ caan si'da/ mo. To jin gwamkika mo tani---wakki/ aha/ gwamkina toŋkamu/ mo tani---a'di gwamkunu gom gway bum mo e buŋ'kus ma Kristhos mo be. 11 Wakan ki mii yansan ka Setaan midi diki he'k ana e mo, haali/ ana 'kona ki ta pus goma mak piti mo.

Mo is jin Anankin ma Buluus mo Me'd jin Dina A'di e Pan Taruwaas mo

12 Acampur a'di ka'dkunu gom aha/ mo e tapa mo ki aha/ pu'dkina e bampa/ gi panTaruwaas mmoci gwom 'borga/ ma Kristhos imun mo be. 13 Aha/ dina ki tagi mosi/is e shi/in pem mo haali/ aha/ dina ki gama kam pem ka Tiithus imun mo. Wakan aha/ dhalkina uni mo dhali ya bway pa Makiduniya mo be.

Mo jin Pinu Mii E eya Kristhos mo

14 Hili mo jin 'boruwa 'bor bwa i is midi di goma Arumgimis mo, a'di jin di'd eya Kristhos isa yempa/ mmoshu ana bway e mompi mii e mo. Dhali e ana mo tani a'di torki mo jin teru/ mo mo goma shima kunyga/ gi moyuk piti e mo 'baar mo be. 15 Haali/ ana tana shima kunyga/ eya Arumgimis goma Kristhos mo, e bwamini uni gwansan kun wothkunu mo dhali e bwamani uni gwansan kun 'ce'dkunu sho'k mo be. 16 Gom 'kwani kun 'ce'dkunu sho'k mo tani, a'di ta'da shima kunyga/ 'peni mowu bway mowu mo. Gom uni kun wothkunu mo tani, a'di ta'da shima kunyga/ 'peni mondiki/ e bway mondiki/e mo. Kaja a'di ha me'd mo gom to gwansan mo? 17 Haali/ wakan aman 'kona e ki wa ki 'kwani ka ris mo kun yolki gwo ma Arumgimis mo haali/ gom to jin gamu mo. Isi ciki/ ki miin dhelelga/ mo tani, aman torkina gwo goma Kristhos mo me'd jin hashkunu aman 'peni Arumgimis mo, e jis/e ma Arumgimis mo be.

Kurinthuus Su/ 3

Imanmii Mii gom Gwon This jin Gamu Me'd mo

1 A /ana telkina mii 'pen mmomaŋ is bana dok/e mowa? Aman 'kona ki ŋapa risa warka/ kun tori mii ma tu'c gom um mo walla 'peni um

mo, me'd 'kwanin tiya mo, ana 'kona ki mii kan mowa? 2 Um ki is bum tana warka/ kun torki mii ma tu'c bam mo, kun 'kwarkunu eya dum bam mo, jin mishkunu mo dhali deŋkunu e ki 'kwani 'baar mo be. 3 Um torki is bum ki um itana warka/ 'pena Kristhos mo, jin ta 'kup gwo gi mii ma tu'c bam mo. A'di jin dinu ki 'kwar ka galam yiman mo hili ki Shi/in ma Arumgimis jin di ki e mo a'di jin dinu ki 'kwar apo/ wosha ba'dga/ mo hili eya dum ba'dga/ gi wathimpa en'thi/ mo be. 4 Dhali a'di yansan ta mo jin mishu gwo 'ban jin takina aman eya Kristhos mo e bwambora Arumgimis mo. 5 Aman 'kona ki mish gwo 'ban ki is bam mo mmotor gwoŋ kamu/ mo me'd jin yayi'd 'peni aman mo. Hili mo mish gwo 'ban bam 'peni Arumgimis mo be. 6 A'di ta'da Arumgimis jin mishi aman dhu mo mmota imanmiiya tu'c ki gwon this jin gamu me'd mo. Yansan ta gwo jin dinu ki gamu me'd 'pena warka/ mo hili 'peni Shi/in mo. Haali/ gwo jin 'kwarkunu mo tani 'koshki'da 'kosh mo, hili Shi/in a'di ciki mondiki/e mo be. 7 Shwane/ mii ma tu'c gi mowu mo tani, e gwo kun 'kwarkunu eya powa ris wosh mo---jin pu'dki'd ki monyca jin mii'd ki ra/ ra/ gi wakan mo, ki iya/ ma Israyiil mini 'koki hil mo ka kar/e e jis/e ma Musa mo. Haali/ gom monyca gi jis/em piti mo, jin ta monyca jin this ki e ki liw liw kansan mo be. 8 Ata imina monyca ma tu'c gi Shi/in jin mii'd ki ra/ ra/ kagahara/ ki nyanye/ mmodi mo? 9 Haali/ wakki/ mii ma tu'c gi mii wak taki'd gi monyca mo tani, kata imina mii ma tu'c gi mii ma kar/e idek e monyca jin mii'd ki ra/ ra/ mo mmobol jin twa/a/ e kagahara/ mo! 10 Haali/ ka jiŋ gana/ mo tani, ki a'diyin jin karkunu me'd 'de/ ki monyca jin mii'd ki ra/ ra/ mo tani monyca midi diki mii ki ra/ ra/ dok/e mo ki montak yan mo, haali/ gom mo ma ra/ ra/ jin bolki a'di e mo be. 11 Haali/ wakki/ mo ma ra/ ra/ caan jin peki'd mo tani, kata imina mo ma ra/ ra/ idi kan ki nyanye/ mo!

12 Ki aman takina gi mo ma 'teŋkape/ gi wakan mo tani, aman 'kokina ki ta gi mony ju/ kagahara/ mo be. 13 Aman 'kona ki wa e ka Musa mo, jin kumki bwam/em piti ki burrinye/ mo, wakan ki iya/ ma Israyiil mini 'koki hil mo ka kar/e e moŋkar 'kup gi mo ma ra/ ra/ caan jin peki'd mo. 14 Hili adum buni 'bi'thkin ki 'bi'th mo. Haali/ ntaga tee yansan mo tani, uni deŋki gwon dhamo/ e jin gamu me'd mo tani, burrinyem bwam/em buni yansan di'd naskina/ kan mo. A'di dinu ki pe'd mo, haali/ jasi eya Kristhos mo tani a'di kalki a'di mo be. 15 Hili

wakan shwane/ mo tani, me'dyin jin deŋkin ma Musa gwo e mo tani, burrinye/ kumki'da dum buni mo be. 16 Hili wakki/ wathi/ tu'kki'd e Tapa mo tani, burrinye/ a'di kalkunu mo be. 17 Shwane/ Tapa a'di ta Shi/in mo. E mo jin dina shi/in gi Tapa mo tani, a'di dina mo jin 'konu ki 'kus mo be. 18 Shwane/ ana 'baar mo, kun dara gi burrinye/ bwam/e mo tani, parkina monyca gi Tapa e mo. Ana 'kokunu mmo/ak mo e monyca ma ra/ ra/ gi jamas jin nyaka'd mo, 'peni monycan 'deŋkamu/ bway jaŋ kamu/ mo, isi me'd jin pu'dkina a'di 'peni Tapa mo, a'di jin ta Shi/in mo be.

Kurinthuus Su/ 4

Kumman To e Toŋ'kul Bwa jin Ta'da Je mo

1 Wakan, haali/ mmotana aman gi mo mii mii ma Arumgimis yan mo, dhali isi me'd jin bu'thkina aman mo mii mii mo tani, aman 'kona ki ta gi mo jin ta'kkin ma dum bam ka luŋgu'b mo. 2 Isi ciki/ aman ushkina gwo kun onu ka kwal is mo dhali aris bway tur kun tanu gi mon'the is mo. Aman 'kona ki ii e bway tur gi manheka he'k e mo dhali aman 'kona ki mol gwo ma Arumgimis bu'th mo, hili mmotor gwoŋ gana/ eya tente/ mo tani, aman torkina mii ma tu'c gi is bam mo gom 'twa/ ma du ma ris 'kwani 'baar ka 'dete/ 'dete/ e jis/e ma Arumgimis mo be. 3 Hili wakki/ gwom 'borgam bam kumkunu 'kup mo tani, a'di kumkunu 'kup jasi gom uni gwansan kun 'ce'dkunu sho'k mo be. 4 E 'kup miim buni yan mo tani, arum gi mony'cesh yan jin luŋa uni mo tani dha'bki uni adum buni e mo uni gun daran gi gwo jin gamu is mo. Gom 'kup mii yan mo, ki uni mini 'koki par moŋkush gi gwom 'borga/ e mo jin ta monyca ma Kristhos mo, a'di jin ta jamas ma Arumgimis mo be. 5 Haali/ aman 'kona ki ci gwo ki is bam mo, hili ka Yesus Kristhos jin ta Tapa mo, dhali gom is bam mo me'd imanmiiya tu'c pini mo gom gway ma Yesus mo be. 6 Haali/ Arumgimis ta a'din 'de/ jin oki gwo mo ki: Moŋkush midi 'twak mondhurumi'd bwa mo, mmoci moŋkush gi mo nyith gi monyca ma Arumgimis e jis/e ma Yesus Kristhos mo be.

7 Hili aman takina gi kumman to yan e toŋ'kul bwa jin ta'da je mo wakan mmotor eya tente/ ki dhan gummpa/ 'bi'th gi monyca ma Arumgimis mo dhali a'di ta jim bam yisa. 8 Aman to'ckunu bwa ka ris

'twaŋkal kuku/ mo tani, hili mmoṯha'th 'pena 'cesh yisa. Am duŋkurkunu adu is mo tani, hili mmodirkunu aman e mo ma c̱is yisa. 9 Aman ṯo'ckunu bwa mo tani, hili aman dhalkunu 'pen mo yisa; aman dorkunu 'ko'da 'cesh mo tani, hili aman 'konu ki 'ce'd sho'k mo; 10 isa yempa/ aman k̲alkina e buŋgwar is bam mowu ma Yesus mo, wakan ki mondiki/e ma Yesus si'da/ minu ṯor eya tente/ e buŋgwar is bam mo be. 11 Haali/ ki aman 'kokina ki e mo isa yempa/ mo tani aman c̱ikunu mo mmowu gom gway ma Yesus mo, wakan ki mondiki/e ma Yesus minu ṯor eya tente/ e buŋgwar gi shuman is bam jin mishi wu mo be. 12 Wakan mowu a'di miiki'da ṯu'c e am mo, hili mondiki/e a'di miiki'da ṯ̲u'c e um mo be. 13 Hili aman takina gi Shi/ina 'de/ gi moŋgam gwo is mo isi me'd gwo jin 'kwarkunu mo ki: "Aha/ gamkina gwo is mo dhali wakan aha/ ṯorkina gwo mo. Aman gara/ gama gwo is mo dhali wakan aman ṯorkina gwo mo, 14 haali/ aman misha ki a'din 'de/ jin 'de'kki Tap̲a Yesus 'peni mowu mo tani midi 'de'k aman si'da/ nyak̲ka Yesus mo dhali sus am nyak̲ki um e buŋ'kus piti mo be. 15 Haali/ aris to'baar mo gom gway bum mo, wakan ka 'the c̱aan a'di peperki'd ki nyanye/ mo dhali ki 'kwani mini c̱i mo jin 'boruwa 'bor bwa i is ki nyanye/ mo mmomar monyca ma Arumgimis is mo be.

Moŋ'ko ki moŋgam gwo is mo

16 Wakan aman mina'koki biṯ bwa ka luŋgu'b mo. Ba buŋgwar isa dhamom bam a'di shigkunu is mo, hili isi bwamana dum bam mo tani a'di taki this ki this isa yempa/ mo be. 17 Haali/ mo jin ṯoju bwa yansan mo jin tawasha tawash jin di'd jasi ki ari mo mo tani, a'di thosonki'd gom aman mo ki mondiṯ gi monyca jin midi di ki sule/ sule/ ya ye 'ba/ mo jin molu kar ka p̲ar mo. 18 Haali/ aman 'kona ki hil 'kup̲ ki to kun mishu mo, hili 'kup̲ ki to kun 'konu ki mish mo. Haali/ to gun mishu mo tani 'kon eya tente/ ki laŋ laŋ mo, hili to gun 'konu ki mish mo tani uni ta to gun mini 'ko ki sule/ sule/ ya ye 'ba/ mo be.

K̲urinṯ̲huus Su/ 5

1 Aman misha ki wak̲ki/ gu'ba'ku/ gi mony'cesh yan mo jin ta gu'b burrinye/ 'ce'dkunu sho'k mo tani aman tana gi monyaŋ 'peni Arumgimis mo, a'di jin ta gu'b jin 'konu ki nyaŋu ki me'd gi wathimpa

en'thi/ mo, hili gu'b jin midi di ki sule/ sule/ e momis mo be. 2 Haali/ e gu'b burrinye/ yansan mo tani aman ohonkina mo dhali 'kosh k̲wa/a/ mmoshum mo ki moŋ'kom bam e momis mo. 3 Aman 'koshkina k̲wa/a/ gom mii yan mo haali/ mmoshumkina a'di aman ki to mo tani aman minu 'koki gam is 'te/ mo be. 4 Haali/ ka jiŋ gana/ mmo'kokina aman naskina/ e gu'ba'ku/ yan mo tani, aman wukina shure/ ki mo/anan is mo. Aman ki ŋap̲ mmo'ko ki dargi to mmohi'th mo, isi ciki/ aman ŋap̲a mmohi'th to i is mo, wakan ki buŋgwar is yan jin mishi wu mo tani minu los ki mondiki/e yan mo be. 5 A'din 'de/ jin thosonki aman to yan is gana/ mo tani a'di ta'da Arumgimis mo, a'di jin c̲iki ana Shi/in mo me'd gwo jin onu is gom to jin p̲u'du/ mo be. 6 Wakan isa yempa/ mo tani tayi gi mo ma duŋ gana/ jin̲ 'bidhu is mo, mmomish ki aman 'kona e moŋ'kom bam e buŋgwar is mo tani, aman si'da ki si'd 'peni Tap̲a mo be. 7 Haali/ aman iina ki moŋgam gwo is mo, yisa ki mo jin mishu mo mo. 8 Wakan aman tana ga duŋ gana/ jin 'bidhu is mo. Dhali aman imina dhal mii e i is mo mmosi'd 'peni buŋgwar is mo dhali nyak̲ 'ko ki Tap̲a mo be. 9 Wakan aman karkina a'di ki tom bam jin guna aman ki e mo wak̲ki/ aman 'kona e pa mo walla si'd mo tani, aman 'borkina a'di bwa mo be. 10 Haali/ ana 'baar mina mii pi e bwambor ma k̲urse/ ma K̲rist̲hos gi gwon dwall mo, wakan ki 'kwani ka 'det̲e/ 'det̲e/ mini 'taki bu'th to kun 'boron mo walla kun shiyin mo isi me'd mii kun miikina uni ki buŋgwar is mo be.

Mii jin Miinu To mo goma Gwam jin Gwamkunu mo

11 Gom mii gi wakan mo tani mmomisha aman mii jin minu k̲o/ Tap̲a mo tani, aman lalkina 'kwani sho'k ki gwo mo. Hili a'di jin tana aman mo tani a'di mish ma Arumgimis mo, dhali aha/ tana ga 'teŋ kap̲e/ mo ki a'di si'da/ mishu ki 'twa/ ma dum bum mo be. 12 Aman yisa dhuna is bam ki ku gi ha me'd e um dok̲/e mo, hili mmoc̲i um mo jin rak̲u mo mmodhu is ki ca gom am mo, wakan ki um mini mish thok̲ uni gwansan gwo kun dhu 'bam buni ki ca mo gom is buni mo gom monyca jin dina wathi/ nycine/ mo hili yisa gom to jin di'd eya du mo. 13 Haali/ wak̲ki/ aman sona du ki is bam mo tani, a'di goma Arumgimis mo; dhali wak̲ki/ aman k̲utha is ki 'cese/ 'cese/ eya dum bam mo tani a'di gom um mo be. 14 Haali/ mo/en ma K̲rist̲hos jiki ana mo, haali/ aman 'baarkina gwo yan mo ki: Ki wathin 'de/ c̲aan wuki'd

gom 'kwani 'baar mo, dhali wakan 'kwani 'baar wukin mo be. 15 Dhali a'di wuki'd gom 'kwani 'baar mo, wakan ki uni gwansan kun 'kokin ki e mo tani mini 'koki 'ko ki e dok/e gom is buni mo hili gom a'di jin wuki'd gom gway buni mo dhali jin 'de'kkunu mo be. 16 Gom 'kup mii yan, 'Pena shwane/ mo tani, aman 'kona ki nyith wathin 'deŋ kamu/ mo isi gwo gom buŋgwar is mo. Isi kani me'd jin nyithkina amana Kristhos mo isi ki gwo gom buŋgwar is mo. Hili shwane/ aman 'kona ki nyith a'di ki bway caan dok/e mo. 17 Wakan be, wakki/ wathin 'deŋ kamu/ di'd mo eya Kristhos mo tani, a'di ta jin this jin uku mo. Miin dhamo/ pekin mo tani dhali hili miin this uni pu'dkin mo be. 18 Aris uni gwansani 'baar mo 'peni Arumgimis mo. A'di jin gwamki ana eya Kristhos ki is piti mo dhali ci ana mii ki mo gi gwo jin gwamkunuwa gwam mo be. 19 Gwo a'dan be, eya Kristhos mo tani Arumgimis a'di gwamki 'kwaniny'cesh ki is piti mo, yisa mmodhu gwon dhaŋ buni apo/ uni mo. Dhali dhu gwo e me'd bana mmotor mo, gom gwo jin gwamkunuwa gwam mo be.

20 Wakan aman kwanykunu mo, mmota iman/ii goma Kristhos mo, haali/ mo ma Arumgimis jin yipkina a'di 'kup mo tani e ana mo. Dhali aman yukkina um gom gway ma Kristhos mo ki: "Wari um ki ku gun gwamkin ma Arumgimis mo ma!" 21 A'di kar a'di jin diki mish miinthus mo, mmowar ki miinthus gom ana mo, wakan ki ana minu 'taki dhu ki mo ma kar/e goma Arumgimis e a'di mo be.

Kurinthuus Su/ 6

1 Mmonyaka um to mii ki a'di mo tani, aman si'da/ malaskina um mo mmo'koki budha 'the ma Arumgimis ki pe'th mo. 2 Haali/ a'di oki gwo mo ki:

> "Ka tee jin budhuwa bu'th mo tani, aha/ cikkina /e gwo mo,
> dhali woth /e mo ka tee gi mowoth mo, dhali hili mo mo ma."

Shwane/ a'di ta'da tee jin budhuwa bu'th shwane/ mo, hili mo mo ma. Shwane/ a'di ta'da tee gi mowoth mo be. 3 Aman 'kona ki kar toŋ kamu/ jin golo'da gol e bwambori jan tal 'deŋ kamu/ mo, haali/ aman ona bwa ki mii ma tu'c bam minu 'koki gam gwon thutha kamu/ mo be. 4 Wakan, e 'twaŋ kal kuku/ mo tani aman dhukina is bam me'd

imanmiiya tu'c ma Arumgimis mo ki dhan mon'dim 'kup mo, e mo isa nyor mo, e monto'c bwa mo, e mii gun shi/ashi/ mo, 5 e mondor mo, eya sijin mo, e mo ma dulatt mo, e mo ma tuca 'ba'thga/ mo, e montima tim mo, en te/ mo, 6 ki mii gun dheleladhelel mo, ki moyuk mo, ki mo jin 'kuçu bwa ki 'kari'th e mo gi isa nyor mo, ki mii jin miinu ki bwaŋkush mo, dhali ki Shi/in Dheleladhelel mo, ki mo/en gana/ mo, 7 ki gwoŋ gana/ jin onu mo, dhali ki mom'bi'th ma Arumgimis mo. Aman takina ga goŋgoro/ gi mo/as gi mii ma kar/e mo gom me'da bim poros mo dhali gom me'da cam mo be. 8 Aman miikina tu'c e monyca mo dhali mo jin ushuwa tak tak mo, e gwonthus jin toruwa po/ mo dhali e gwom 'boro'd jin toruwa po/ mo. Aman miinu me'd 'kwani gun he'kkina he'k e mo tani hili aman tana kuŋ gana/ mo. 9 Aman miikina tu'c mo me'd uni gun 'konu ki mish mo hili aman mishu ki 'bore/ mo, dhali me'd uni kun 'kon e mowu mo, hili mo mo ma, aman naskina/ 'kokina ki e mo, me'd aman gun çikunuwa jisa/ gom miim bam mo tani, hili aman 'konu ki 'kosh jwa mo be. 10 Aman miikina tu'c me'd kun 'kon ki bwan diti'd mo tani, hili aman isa yempa/ 'kunykina bwa mo, me'd uni kun hatha'ko'd ki ha'th mo tani, hili aman miikina mii ka ris kun ta pa ki pa mo, me'd uni gun dar gi to mo tani, hili aman tana ga ris to 'baar mo be.

11 'Twam bam ka'dkunu mo gom um gi Paŋ Kurinthuus mo. Dhali adum bam waŋgala waŋgal mo be. 12 Um 'tashu 'twa/ ki aman mo yisa, hili um i'tashu 'twa/ ka dum bum gana/ kun sicasi'c mo be. 13 E miim pem jin akka e mo tani---aha/ mina okina gwo me'd um ta uçi mo---waŋgali adum bum si'da/ mo ma.

Um Ta Monyça'b ma Arumgimis jin Di ki E mo

14 Dhalku/ ki mash ki uni kun daran gi gwo jin gamu is mo ma. Haali/ mii ma kar/e midi nyak to mii ki to shigga/ kata mo? Walla moŋkush midi nyak to mii ki mondhurumi'd kata mo? 15 Bwa ma Kristhos midi gam me'd ki bwa ma Bali/aal mmana mo? Walla wathi/ jin gam gwo is taki'd gi to jin nyakka'd mo ki a'di jin dara'd gi gwo jin gamu is mowa? 16 Dhali gwo gi wakata mina gu'b gi mondheleladhelel ma Arumgimis gam me'd mo ki ji gi luŋu tompinycon mo? Haali/ ana tana gu'b gi mondheleladhelel ma Arumgimis jin di ki e mo me'd gwo jin okin ma Arumgimis mo ki:

"Aha/ mina di e uni mo dhali nyak̲ shekem ibwaman uni mo,
dhali aha/ mina ta uni Arumgimis buni mo
dhali uni mini ta ’kwanim pem mo be."

17 Gom gwo gi wakan mo tani,

"Piyi um ka pije/ 'peni uni mo,
dhali dhuyi is bum ki she/ 'peni uni mo,"
a'di ta gwo jin ona Tap̲a mo,
"Dhali dhalki to nyoggaŋ kamu/ ki ta is ki me'd mo,
yan'ko'd aha/ mina hayy um mo be."
18 Dhali aha/ mina ta um Ababa mo,
"Dhali um mini ta iya/m pem mo dhali i'bwa/m pem mo,
A'di ta gwo jin ona Tap̲a mo,
a'di jin ta a'di jin Ek̲a/ Ēk̲ mo be."

K̲urinth̲uus Su/ 7

1 Um gun enu mo, me'd jin takina ana gi gwo gwansan gun onu is mo tani, dhalki ana dhelela is bana mo 'pena ris mii gun nyo/i buŋgwar isi 'baar mo dhali shi/in mo. Dhalki ana dhuna is banaŋ gana/ ki dhelel dhelel mo e moŋk̲o/ goma Arumgimis mo.

Buulus 'Kunykina Bwa mo gom 'Kwaniŋ K̲aniisa kun Ri'ckina Du Is mo

2 K̲a'di adum bum gom aman mo! Aman 'kona ki th̲u'th to mii e jan t̲al 'deŋ kamu/ mo. Aman 'kona ki p̲u/ jan t̲al 'deŋ kamu/ mo walla aman 'kona ki bu'th shi/ miim 'boro'da kamu/ gom jan t̲al 'deŋ kamu/ mo. 3 Aha/ dina ki o gwo yansan mo mmowak̲ um mo haali/ aha/ ona gwo yansan nt̲wa/a/ mo ki um dhuna aman eya dum bam mo, gom ana mmowu imont̲al 'de/ mo dhali mmo'ko ki e imont̲al 'de/ mo be. 4 Aha/ tana gi dhan mo jin gap̲u adu ki nyanye/ ki um mo, dhali aha/ tana gi dhan mo jin karka/ is ki ca gom um mo. Aha/ 'tu'dkunu ki momalas mo. Ki mom bami 'baar mo tani mo jin t̲oju aman bwa mo tani moŋ’kuny bwam pem guski'd ki sho'k piti mo be.

5 Ki aman p̲u'dkina e Pam Makiduniyya mo tani, buŋgwar is bam 'koki gam mo si/is mo, hili isi ciki/ aman t̲o'ckunu bwa mo ka ris mo jin

tuku ki mo/as apije/ mo dhali ki moŋko/ is e bwaman mo. 6 Hili Arumgimis jin malaski a'di jin bitkunu bwa ka luŋgu'b mo tani, malaski aman ki mompu'd jin pu'dkin ma Tiithus mo be. 7 Dhali yisa jasi gom mompu'd piti mo jin malaskina ma Arumgimis aman mowa. hili si'da/ ki momalas jin bu'thkin ma Tiithus 'peni um mo. A'di torki aman dhan gwo mo gom kwa/am bum jin 'koshki um mo, dhali gom bwan diti'd bum mo, dhali gom mii jin shwa uma nyor ka nyor gom aha/ mo, wakan ki aha/ mina bwa 'kuny kagahara mo be. 8 Haali/ isi kani wakki/ aha/ raka um mmokal bwan diti'd mo gom gwom pem jin 'kwarkika/ um mo tani, aha/ yisa guna is mo gom a'di mo (ba aha/ gukina isi twa/a/ mo) haali/ aha/ nyithkina ki gwo yansan jin 'kwarkika/ um mo tani jwakatki um mo, bahili jasi gom ari mo mo. 9 Shwane/ aha/ 'kunykina bwa mo, yisa haali/ um jwakatkunu mowa, hili haali/ um jwakatkunu mo e mo jin susu mmorica du is mo. Haali/ um suruna ki monyjwakat mo jin ta a'di 'peni Arumgimis mo, wakan ki um mina isi 'koki 'kosh ka nyor mo gom toŋ kamu/ jin thisu e gom aman mo be. 10 Haali/ monyjwakat 'peni Arumgimis mo a'di ki wagas mo jin rijuwa du is mo jin shu'di tagi bway mo jin tanuwa ta is ki me'd jin diki sus e mo jin 'donu is mo. Hili monyjwakat jin ta ji gi 'kwaniny'cesh mo tani, a'di wagaski mowu mo be. 11 Haali/ hili ma, mo jin gwona bwa ka daran du mo ta monyjwakat yan jin ta ji 'peni Arumgimis mo tani a'di wagaskunu e um mo. Mom'ba/ jin ganankina um mo mmotor markin bum ki is bum mo. Mo ma nyor jin dekki um mo, dhali mo ma ayy/ayy/ayy/am bum mo, dhali moŋkwa/am bum jin 'koshki um mo, dhali mii jin shwa uma nyor ki thith mo, dhali ajisa jin gamkunu mo! Eya ris mii jin su'kkina um mo tani um ki is bum nyo/kunu mo ki ku gun 'kona mii ki 'ko i'ba/ mo goma ris mii kun 'konu ki bath mo be. 12 Wakan, aha/ 'kwarkina gwo e um mo tani hili yisa gom gway gi a'din 'de/yin jin thu'thki to mii mo, walla gom a'din 'de/yin jin 'koshkina is ka nyor mo gom mii jin thutha a'di mii mo yisa, hili ki mo jin shwa uma nyor ki thith gom aman mo jin minu 'taki tor eya tente/ gom um e jis/e ma Arumgimis mo be. 13 Ki mo mar is gom mo malas bam gana/ mo tani, aman si'da/ 'kunykina bwa kagahara mo haali/ gom moŋ'kuny bwa ma Tiithus mo, haali/ shi/in piti a'di sikunu is gom umi 'baar mo be. 14 Haali/ wakki/ aha/ karkin is ki ca e a'di gom um mo tani, aha/ karu ki mon'the is yisa. Apowa ris gwo kun 'kon

ki she/ i'baar mo isi me'd gwo kun okina aman e um mo tani ta gwoŋ gana/ mo, wakan ki 'bam bam kun dhuna am ki ca e bwambor ma Tiithus mo tani a'di nyo/kunu ki nyo/ gana/ mo be. 15 Wakan goma dum piti jin takina a'di gom um kagahara mo me'd jin kakina a'di gwom bum e jin hakina um e 'baar mo, ki mo hayy jin haykina um a'di moŋko/ mo dhali ki mondee mo be. 16 Aha/ 'kunykina bwa mo haali/ aha/ takina gi moŋgam gwo isa gana/ mo jin midi thim e um mo be.

Kurinthuus Su/ 8

Mii jin Cinu To ka 'Ka'd Me'di Is mo

1 Aman ŋapa um mmomish mo mo, iwaka, goma 'the ma Arumgimis jin cikunu eya kaniisa 'baar mo e Pam Makiduniyya mo be. 2 Haali/ e mompal gi mo jin tocu bwa jin eka/ ek mo tani, moŋ'kuny bwam buni ekki'd ki ek mo dhali moha'th'ko'd buni jin shwa'da nyor mo tani a'di guski'd ki sho'k piti mo ki pa jin tana uni ki to jin 'ka'da uni me'di is ki miim buni mo be. 3 Haali/ uni ciki to kagahara mo isi me'd jin mishkina uni mii mo, dhali wakan ki to jin misha uni mii mmo'ce'da po/ mo dhali 'peni tom buni kun cinu ki bwaŋ gana/ mo 4 Uni 'thoki am ka dun dara'd mo gom mii ma 'the yan mmonyak to mii ki 'kwani ma Arumgimis kun dhunu ki she/ ki dhelel dhelel mo. 5 Yansan diki mii mo me'd jin toshkina aman mo, hili ntwa/a/ mo tani uni ciki is buni ki Tapa mo dhali yan'ko'd gom am mo ki bwa ma Arumgimis mo be. 6 Wakan aman tirrishkina Tiithus ki gwo mo, a'di jin telki mii ma tu'c yan 'pen hila/ mo, mmothim ibwamani um mii ma 'the yan mo be. 7 Hili um dekkunu ki to 'baar mo---e moŋgam gwo is mo, e mo jin onu gwo mo, e moyuk mo, eya risa du gun darkin gi dar mo, dhali e mo/en bum gom am mo. Wakan si'da/ mishi gwo 'ban ki 'bore/ ki um dhukunu ki ca e mii ma 'the yan mo be. 8 Aha/ dina ki o gwo yan me'd gwo jin kanuwa kan mo, hili mmopal mii gi mo/ en bum gana/ mo mmonyak a'di kar ka par 'ban ki 'kwanin tiya mo be. 9 Haali/ um mishkina 'the gi Tapa Yesus Kristhos bana mo, ba ki a'di ta pa ki pa mo tani a'di warki'd ka ha'th'ko'd gom gway bum mo, wakan ki mo ma ha'th'ko'd piti mo tani um mini war ki uni gun ta pa ki pa mo be. 10 Dhali e mii yansan mo tani aha/ mina ciki um gwo jin 'bithu is mo mmowoth um mo. Ki yila 'de/ jin peki'd mo tani, um 'koki tel mii ’pen

mmomii jasi toŋkamu/ mo, hili um okina bwa mmomii a'di mo be. 11 Shwane/ thimi a'di mo. Isi me'd bwa jin o um mo dhali yan'ko'd mmo/o bwa mmomii a'di mo tani, um si'da/ mini k̲ali a'di mmothim mo, isi me'd jin mina umi mii wakan mo be. 12 Haali/ wak̲ki/ um ona bwa mmomii to yan ka jiŋ gana/ mo tani, a'di ta to jin 'bora 'bor mo dhali to jin minu mish bu'th mo. A'di minu mii mii isi me'd to jin tana wathi/ mo, yisa ki mii jin dina a'di ki ta gi to mo. 13 Haali/ mii yansan mmodiki rak̲ wot̲h̲ gom kun tiya mo dhali mon̲to'c bwa gom um mo, hili gom miiŋk̲ar/eŋ gana/ mo be. 14 Tom bum gun ishkin ka enthus shwane/ e mo yan mo tani, mini 'taki thip̲a thip̲ ki to kun ŋap̲kina uni mo, wakan si'da/ ki tom buni gun ishkin ka enthus mo tani mina uni 'taki thip̲ um ki to kun ŋap̲a um mo, dhali wakan ki miiŋkar/eŋ gana/ c̲aan mi̲di di mo be. 15 Isi̲ me'd gwo jin 'kwarkunu mo ki:

> "Jan 'de/ jin ta gi to ki nyanye/ mo tani diki ta gi toŋkamu/ jin uri 'kup̲ mo,
> dhali jan̲ 'de/ jin taki'd gi to ki gwa'd gwa'd mo tani diki har toŋkamu/ mo."

Tiithus dhali Kum Piti kun Nyak̲ A'di Ii mo

16 Hili c̲iyi mo jin 'boruwa 'bor bwa i is eya Arumgimis mo, a'di jin karki mo jin onu bwa ka daran du mo mmohila hil gom um eya du ma Tiithus mo be. 17 Haali/ a'di diki bu'th jasi mo yip̲ 'kup̲ bam mo, hili a'di si'da/ taki'd gi bwaŋ gana/ kagahara gom a'di mo. A'di p̲u'dki'd i um ki to gi bwam pitiŋ gana/ mo be. 18 Aman hashkina akam bana a'di jin torkina gway piti k̲arash eya risa k̲aniisa 'baar mo goma t̲u'c piti jin c̲ikina a'di gwom 'borga/ mo be. 19 Dhali hili jasi e mii yan yisa, hili a'di si'da/ kwanykunu mo ka risa k̲aniisa mo mmonyak̲ ya ki am mo gom mii ma 'the yan mo, jin 'kokina aman mmok̲al ki mii mo gom monyca gi Tap̲a ki is piti mo dhali ki miim 'borgam bam mo be. 20 Aman ushkina k̲i gwo jin c̲inu ki mom'bi'th mo ki jan 'deŋ kamu/ midi miiya gum gum mo gom mii ma 'the yan jin c̲inu to ka 'ka'd me'di is mo a'di c̲aan jin k̲alkina aman ka pije/ mo be. 21 Aman miikina to ki 'bore/ mo mmomii a'di jin 'boro'd mo, yisa jasi e jis/e gi Tap̲a mo, hili si'da/ e jis/e gi 'kwani mo be. 22 Aman si'da/ hashkina kam̲ bama kamu/ nyak̲ki uni mo. Aman nyo/kina a'di ka ris 'twaŋkal kuku/ mo dhali aman gamkina a'di okina bwa ki oŋ gana/ goma risa t̲uci 'baar

mo. A'di okina bwa ki nyanye/ shwane/ mo haali/ gom dhan mom'bitha du is jin takina a'di e um mo be. 23 Haali/ me'da Tiithus mo tani, a'di ita'da manpwak to bwa nyakki aha/ mo dhali agarr pem jin miiki to nyakki aha/ gom um mo. Dhali gom iwak bana mo tani, uni ta imankal gwo 'pena risa kaniisa mo. Uni ta monyca goma Kristhos mo be. 24 Wakan tori uni mo nyo/ gi mo/en bum mo dhali tori arisa kaniisa 'pemen mii jin dhuna aman 'bam bam ki ca gom um mo.

Kurinthuus Su/ 9

To jin Cinu gom Imandhunu ki She/ ki Dhelel Dhelel mo

1 Hili isi gwo goma tu'c gi 'kwani ma Arumgimis kun dhunu ki she/ ki dhelel dhelel mo tani, a'di diki ha me'd gom aha/ mmo'kwarki um to mo. 2 Aha/ mishkina bwaŋ kulum bum mo, a'di jin karkika/ 'ba/ ki ca mo gom 'Kwani gi Pam Makiduniyya mo. Aha/ torkina uni gwo mo ki 'Kwani gi Pa Akaa/iya uni 'kokin mmothoson is buni 'peni yil kagush mo. Dhali miim bum gana/ jin shwa uma nyor ki thith tani a'di merki unin tiya is ka ris mmomii mii mo be. 3 Hili aha/ hashkina iwak mo, wakan ki mo dhu 'bam bam ki ca gom um mo tani midi ta jim pe'th mo, wakan ki um mini 'taki thoson is mo, me'd gwo jin okika/ gom um mo jin midi 'taki di moyi. 4 Isi ciki/, wakki/ 'kwanin tiya 'peni Pam Makiduniyya mini pu'd nyakki/ aha/ mo dhali gam um ki um 'koki thoson is mo tani aman minu dhu ki mon'the is mo---aha/ dina ki o gwoŋ kamu/ gom um mo---wakan mmowuna aman um jwa i is kan mo be. 5 Wakan aha/ toshkina ki a'di ha me'd mo mmodhu iwak 'pen mo mmo/ii i um mo dhali mmothoson gwo ntwa/a/ mo gom to jin cinu ki me'd mo jin okina um gwo is mo. wakan ki a'di minu thoson is mo me'd mom'bor mii mo, dhali yisa ki to jin kanuwa kan ki 'bi 'th mowa. 6 'Kup gwo a'dihe/ be: A'di jin siki to ki gwa'd gwa'd mo tani a'di si'da/ midi 'cith to jin gwa'da gwa'd mo dhali a'di jin siki to ka enthus mo tani a'di si'da/ midi 'cith to ka enthus mo be. 7 Dhalka ris 'kwani 'baar ka 'dete/ 'dete/ ci to me'd jin kulumkina uni eya dum buni mo, yisa ki is jin iriŋkunu mo walla ki mo jin rukunykunuwa rukuny mo, haali/ Arumgimis enki uni gun ci to ka 'ka'd me'di is mo be. 8 Dhali Arumgimis a'di mishi mii mmogaca 'the ka enthus gom um mo, wakan

ki um isa yempa/ takin gi to kun 'koshi jwa mo 'pena ris to 'baar mo. Dhali wakan si'da/ um mini te aris mii gun ishin ka enthus goma ris miim 'borga/ mo be. 9 Isi me'd gwo jin 'kwarkunu mo ki:

"A'di pwakki mo jin tanu pam piti bwa mo,
a'di ci to gom uni kun hatha'ko'd mo.
Mii ma kar /em piti 'dimki 'kup goma sule/ mo be."

10 A'di jin ciki'da ka'bany to ka mansi to mo dhali tonte/ goma manshwa to mo tani a'di midi thipa thip si'da/ mo dhali mara ka'bany tom bum is mmosi mo. Dhali a'di midi ganan mondhe'd bum jin ta mii ma kar/e mo be. 11 Dhali um minu mar mo jin tanu pa ki pa is ki 'twaŋkal kuku/ mo wakan ki um mini ci to ka 'ka'd me'di is mo. Yansan midi wagas mo jin'boruwa 'bor bwa i is goma Arumgimis ki ana mo be. 12 Haali/ mmokala tu'c yansan ki mii mo tani yisa jasi goma thip kun thipu ki to gom uni ma Arumgimis gun dhunu ki she/ gom to gun ŋapa uni mo, hili si'da/ guski'd ki sho'k eya ris mii gun cinu mo jin 'boruwa 'bor bwa i is goma Arumgimis mo be. 13 Haali/ gom monyo/ bum mo dhali mmoteskunu um ka tu'c yan mo tani, um si'da/ mini kara Arumgimis ki ca mo gom gwo jin hana um e mo ki mo pi gwom bum gom gwom 'borga/ ma Kristhos mo. Um si'da/ mini kara Arumgimis ki ca gom tom bum kun cina um ka 'ka'd me'di is gom uni mo dhali gom 'kwani 'baar mo be. 14 Dhali me'd jin 'kosha kwa/a/ uni gom um mo, dhali uni 'thokin gom um mo. Uni miiki mii yan mo haali/ goma 'the ma Arumgimis caan jin bononki mii e um mo. 15 Dhalki mo jin'boruwa 'bor bwa i is goma Arumgimis di'd mo gom tom piti jin cinu ki me'd jin molu kolol mo be.

Kurinthuus Su/ 10

Mii ma Buulus jin 'Ce'dkina A'di Gwo She/ mo gom Mii jin Miina A'di To mo

1 Aha/ jin tana Buulus ki is pem lalkina um sho'k ki gwo mo, ki mo jin dhunu is ki gwa'd mo dhali ki mii ma 'thup e eya Kristhos mo. Aha/ karkina is ki gwa'd mo me'd jin dika e bwambor bum mo tani, hili aha/ dara gi monyju/ mo ki aha/ pikina 'peni um mo. 2 Aha/ 'thokina um ki aha/ dikina e buŋ'kusi um mo ki aha/ mina 'taki diki tor mom pem jin

dika/ ki ju/ mo gom miiny jwa jin wunu i is mo ki aha/ kulumkina mmodiki ta gi monyju/ mo me'd jin ushkika/ uni gwansan kun kulumkin ki aman iikina isi ki mii gi buŋgwar is mo. 3 Haali/ ba aman iikina e mii gi buŋgwar is mo tani, aman 'kona ki mii mo/as isi ki mii gi buŋgwar is mo. 4 Haali/ to gi mo/as bana kun askina ana mo tani uni 'koki ta mii gi buŋgwar is mo, hili uni ta ku gi mom'bi'th kun piyi'd 'peni Arumgimis mo mmo'ce'da cur gi mo jin t̲enu mom'bi'th sho'k mo. 5 Uni k̲alki gwo kun garu gwo 'kus i'twa/ ka wuny is mo. Aman si'da/ 'ce'dkina aris mo kun dhunu is ki ca mo mmo'tasha 'tash 'twa/ mo gom mo jin minu nyit̲ha Arumgimis mo. Dhali budha ris gwo kun kulumkina ana ibwa mmodhu mo mmoha gwo ma K̲rist̲hos e mo be. 6 Dhali ana 'kokina ki monthoson is mo mmori'c mii kun ushkunu gwo ha e mo, ki jahanne/ me'd mo gwom bum e a'di thimkunu mo be. 7 Hili a'di jin di'd eya tente/ ibwambori jis/em bum mo. Wak̲ki/ jan t̲al 'deŋkamu/ su'kkunu adu mo ki a'di ta jima K̲rist̲hos mo tani, dhalki a'di ka gwo e ki is piti mo ki a'di ta jasi jima K̲rist̲hos mo, wakan aman si'da/ mo be. 8 Haali/ isi kani wak̲ki/ aha/ kara 'ba/ ki ari ca mo tani midi caaca ki nyanye/ gom moshirr bam mo jin c̲ikina Tap̲a gom am mmonyaŋ um is mo dhali yisa mmo'ce'd um sho'k mo, aha/ yisa minu kar ki mo ma 'the is mo. 9 Aha/ mina 'taki diki su'k uma du ka war moyi ki gwom pem jin 'kwarkika/ um mo be. 10 Haali/ 'kwanin tiya oki gwo mo ki: Gwom piti kun 'kwarkina a'di mo tani dit̲a dit̲ mo dhali 'bitha'bi'th mo, "Hili buŋgwar is piti jin di'd e buŋ'kus mo tani a'di 'ka'da'ka'd mo. Dhali gwom piti jin ona a'di mo tani wak̲u mo be." 11 Dhalki 'kwani gi wakansan mish gwo 'ban mo ki gwo gun ona aman mo e gwom bam kun 'kwarkunu mo me'd jin p̲ina aman mo tani aman miikina a'di me'd jin 'kokina aman mo be. 12 Aman 'kona ki 'ko ki dargi monyju/ mo me'd jin dhukina aman is bam ka nonshe/ mo walla mmodhu is bam ka p̲ar nyak̲ki uni gwansan kun dhuki is buni ki ku gun ha me'd mo. Hili ki uni barki is buni ka rem'kup̲ mo dhali dhu is buni ka p̲ar imont̲al 'de/ mo tani, uni dargi gwo jin mishu 'ban mo be. 13 Hili aman mina 'koki dhu is ki ca mo mmo'ce'd gwayu/ mii ap̲o/ mo, hili aman mina dhu gwayu/ ma Arumgimis mo a'di jin dherkina a'di aman mo, mmojidhir mo isi kan e umi. 14 Haali/ aman ki is bam yisa 'ce 'dkina agagala/ mo, ma me'd jin 'kona aman ki jidhirku/ i um mo. Aman takina uni kun t̲wa/a/ kun p̲u'dkin 'peni bway jin si'da si'd e

um mo gom gwom 'borga/ ma Kristhos mo be. 15 Aman 'kona ki dhu 'bam bam ki ca mo mmo'ce'd gwayu/ mii apo/ mo e mii kun miina 'kwanin tiya to mo. Hili mo ma 'teŋ kapem bam a'dan be, ki moŋgam gwo is bum minu ek mo tani, bwam mondhe'd bam e bwam um minu galal ki galal jin caaca mo be. 16 Wakan ki am mina 'taki ci gwom 'borga/ eya ris bampa/ 'baar mo mmo'ce'd uma po/ mo ki dargi mii kun dhunu 'ba/ ki ca mo gom mii kun iskin hila/ mo e bwam mondhe'd gi cin tiya mo be. 17 "Dhalki a'di jin kar 'ba/ ki ca mo tani kar 'ba/ ki ca e Tapa mo." 18 Haali/ a'di yisa ta wathi/ jin midi kar is piti ki ji gi ha me'd mo jin minu bu'th mo, hili wathi/ a'di imina Tapa kar ki ji gi ha me'd mo be.

Kurinthuus Su/ 11

Buulus dhali ku gi Ta Thus ki Thus mo kun Dhunu ki She/ mo

1 Aha/ bwa onayi ki um mini dhal aha/ ari bway mo mmo/o ari gwom pus mo. Hili um ka jiŋ gana/ 'kucki bwa ki 'kari'th gom aha/ mo! 2 Haali/ aha/ 'thotha bwa gom um mo. Aha/ tana gi mon'thoth bwa jin piyi'd 'peni Arumgimis gom um mo me'd jin okika/ um gwo is mmomash e wathiŋ gwatha 'de/ mo. Aha/ okina gwo is mmodhu um me'd nyaranyaŋa'b jin dheleladhelel goma Kristhos mo be. 3 Hili aha/ ko/kina is mo, me'd mii jin mina tasha/ mmoheka Hawwa e mo ka mak piti mo, ki gwom bum kun kulumkina umi bwa mo tani mini sus um mmoper mo 'peni mii gun daru gi washila/ mo dhali miin dhelelga/ kun ta mii ma gayiin eya Kristhos mo be. 4 Haali/ wakki/ jan tal 'deŋ kamu/ midi pu'dku/ mo dhali bah gwo goma Yesusa kamu/ mo jin diki ta a'din 'de/ jin cikina aman um gwo mo. Walla wakki/ um bu'th shi/in kun 'ko ki she/ mo 'peni a'din 'de/ jin butha um mo. Walla wakki/ um bu'th gwom 'borga/ jin di ki she/ mo 'peni a'di jin bu'thkina um mo. Um komki 'pen ki nyanye/ eya ris to gwansan mo! 5 Haali/ aha/ tosha ki aha/ dina ki kar ari sheŋ kamu/ mo gom uni gwansan kun dhunu ki she/ mo kun bolona bol e mo be. 6 Hili isi kani wakki/ aha/ dina 'twam pem ki ta gwocon mmotor gwo mo tani, aha/ dara gi mo jin nyithuwa nyith mo yisa. Hili eya ris bwayi 'baar mo ki 'twaŋkal kuku/ mo tani aman torkina um a'di yansan eya tente/ eya ris to 'baar mo be. 7 A/ki aha/ miikina miinthus mo mmokarka/ is pem ki gwa'd wakan ki um

minu 'taki dhu ki ca mo? Haali/ aha/ cikina um gwo ma Arumgimis jin ta gwom 'borga/ mo ki dar gi mii jin 'thonu to 'peni um mo be. 8 Aha/ tulkina to is 'pena kaniisan tiya mo mmobu'thkika/ to gun cinu 'peni uni mo goma thip jin miinu thip mo, ki mii gi wakan mo mmomii um to mo be. 9 Dhali ki aha/ nyaka di ki um mo dhali aha/ hara to mo tani, aha/ dina ki kar jan tal 'deŋ kamu/ ton diti'd ibwa mo. Haali/ tom pem jin taka/ mo tani 'kokunu mo mmothip aha/ 'pena wak mo uni gun pu'dkin 'peni Pam Makiduniyya mo. Wakan eya ris to 'baar mo tani aha/ tu'kkina is pem mo 'peni mo jin miga/ 'taki dhu um ton ditin ibwa mo dhali aha/ mina rash to mii wakan mo be. 10 Me'd gwoŋ gana/ ma Kristhos jin diki'd e aha/ mo tani, 'bam pem jin karka/ ki ca mo tani aha/ mina 'twa/ diki 'dap mo e bampa/ gi Pa Akaa/iya mo be. 11 Dhali kataye? Haali/ aha/ dina ki en uma? Arumgimis mishki'd ki aha/ ena um mo be. 12 Dhali a'di jin miikika/ mo tani aha/ mina tikir a'di mii mo wakan ki aha/ mina non uni gwansan ki bway kun se gwo i is mo, uni gun dhuki 'bam buni ki ca mo gom gwo jin hashu uni mo ki uni gun mini 'taki se gwo i is mo mmo/o ki uni imiiki mii mo ki mii ma garrne/ me'd aman mo be. 13 Haali/ 'kwani gi wakan mo tani ta uni gun dhunu ki she/ gun ta thus mo dhali imanmiiya tu'c gun he'kkina he'k e mo. Kun warki is buniŋ gana/ ki uni ma Kristhos kun dhunu ki she/ mo. 14 Dhali mo jin meru yisa di'da? Haali/ isi kani aSetaan warki is pitiŋ gana/ ka man'doyu gwo gi moŋkush mo be. 15 A'di ta mo mera caaga/ yisa wakki/ imanmiiya tu'c piti si'da/ warki is buni me'd imanmiiya tuca kar/e mo. Hili 'pemen buni mini 'ko isi ki miim buni gun miikina uni mo be.

Mo jin 'Kosh ma Buulus Is ka Nyor mo Me'd jin Tana A'di Amankaru ki She/ mo

16 Aha/ rasha gwo e mo ki: Dhalki wathin tal 'deŋ kamu/ midi mii diki tosh ki aha/ tana pus mo. Hili isi kani wakki/ um toshkin kan mo tani budhi aha/ mo ma me'd wathim pus mo, wakan ki aha/ gara/ mina 'taki kar ari 'ba/ ki ca mo. 17 A'di jin oka/ mo tani a'di oka/ mo yisa ki moshirr gi Tapa mo, hili me'd wathim pus mo mmokarkika/ 'ba/ ki ca mo mmowuwa wuny jwa i is mo be. 18 Me'd jin tana 'kwani aris ka ris kun dhu 'ba/ ki ca mo gom to gi buŋgwar is mo tani aha/ gara/ mina kar 'ba/ ki ca mo be.) 19 Haali/ um 'kunykina bwa mo mmo'kucbwa

mo gom uni gun ta pus mo me'd jin yuka um ki yuk ki is bum mo! 20 Haali/ um 'kucki bwa mo gom jan 'deŋ kamu/ mo wakki/ a'di dhu um ki ciŋkinam piti mo, wakki/ a'di 'kwar um ka gwapi/ mo, wakki/ a'di bu'th shi/ miim 'boron bum mo, wakki/ a'di 'thek thini mis mo, walla wakki/ a'di dor um e jis/em bum mo. 21 Aha/ mina o gwo gom mon'the is bam ki aman 'ka'da is ki'ka'd kagahara gom mii caan mo be. Hili ma a'diyin jin mina jan tal 'de/ ibu'th ki moŋkar 'ba/ nycine/ mo tani---aha/ okina gwo me'd wathim pus mo---aha/ si'da/ bu'thkina mo mmokar 'ba/ ki ca mo ki a'di jan mo be 22 A/ uni ta 'Kwani Ibranayiina? Wakan aha/ garayi. A/uni ta 'Kwani ma Israyiila? Wakan aha/ garayi. A/uni ta emen ma Ibrahiima? Wakan aha/ garayi. 23 A/uni ta imanmiiya tu'c goma Kristhos mowa? (Aha/ tana jan 'de/ jin 'boro'da.) Aha/ ona gwo mo me'd wathi/ jin gusi'da du mo. Aha/ tana a'di jin 'boro'd ki 'bor gana/ kagahara goma tu'c jin caaca kagahara mo dhali gom mmodi eya sijin kagahara mo dhali gom mondor jin molu deŋ e mo dhali gom mmo'dish 'twa/ isa yempa/ mmowu mo. 24 Me'di mudhe'd mo aha/ bu'thkina mondor ’peni me'd gi 'Kwani Yahuu'da/ mo ki mondor jin 'koni iss su/ i/ath 'de/ mo. 25 Me'di kwara mo tani aha/ dorkunu ki cwa mo. Ki me'da kamu/ mo tani aha/ 'koshkunu ki wosh mo. Me'di kwara mo tani aha/ dikina e bwam ma kur yi'de/ jin pwathki bwa mo. Ki mon'thiny ilu/ mo dhali ki montee ilu/ mo tani aha/ hashkina e 'kukumma/ yi'de/ mo be. 26 E ya jin yaka/ me'd ka ris mo tani, aha/ 'dapa 'kup e mo jin tagu wu mo 'peni yi'de/ kun son mo, e mo jin tagu wu mo 'peni imandil to mo, e mo jin tagu wu mo 'peni 'kwanim pem mo, e mo jin tagu wu mo 'peni 'kwani gun 'koki ta 'Kwani Yahuu'da/ mo, e mo jin tagu wu mo e 'peŋkuman bampa/ mo, e mo jin tagu wu mo e mombwaasho mo, e mo jin tagu wu mo e kumma/ yi'de/ mo, e mo jin tagu wu mo 'peni iwak pem gun ta thus ki thus mo. 27 Aha/ miikina tu'c jin 'batha'ba'th mo, e miiny ciŋkina/ jin shwa'da nyor ki thith mo, e mon'thiny ka ris ki dar gi e ish mo, e te/ jin 'kosho'da 'kosh mo dhali e yi'de/ jin bu'thki'da bu'th mo, me'd ka ris ki dar gi tonte/ mo, dhali e mon'thupga/ mo dhali ki is gana/ 'te/ mo. 28 Dhali ki dar gi mii gwansani 'baar mo ka po/ mo tani to di'd jin yap aha/ isa yempa/ mo, a'di jin ta mo/anan is pem goma risa kaniisa 'baar mo be. 29 Kaja a'di 'ka'da is ki 'ka'd mo dhali aha/ dina is ki 'ka'd mo? Kaja a’di jin karu mmobit moye, dhali aha/ din ma nyor ki dek mo?

30 Wakki/ aha/ mina mii kar 'ba/ ki ca mo tani, aha/ mina kar 'ba/ ki ca mo gom to gun toru aha/ e moŋ'ka'd is pem mo be. 31 Arumgimis dhali Ababa gi Tapa Yesus mo tani, a'di jin 'borkunu mii goma sule/ mo tani, a'di mishki'd ki aha/ dina ki ta tor mo!

32 E Pan Dimashga mo tani, amudhir jin diki'd e bwaŋ'kwarany ma Malik jin ta'da Areta mo, jin jiki 'peŋkuman Bampa/ gi Pan Dimashga mo jin mina a'di bu'th aha/ mo be. 33 Hili aha/ thulkunu ka 'cesh mo e bwam ma nura/ mo ki eŋ 'kup gi embul shu'd ma goŋ mo dhali aha/ yekina 'peni me'd piti mo be.

Kurinthuus Su/ 12

Tonyjan ma Buulus mo dhali Gwo jin 'Ceenu mo

1 Aha/ mina mii kar 'ba/ ki ca mo, dhali toŋ kamu/ yisa di'd jin midi ta shi/ miim 'boro'd gom a'di mo. Hili aha/ mina yip 'kup e tonyjan mo dhali gwo jin 'ceenu jin ta ji gi Tapa mo be. 2 Aha/ misha wathi/ jin diki'd eya Kristhos mo, a'di jin diki'd ki yili 'kume'd i'ce'dka doŋgon 'thissa/ mo, a'di jin bu'thkunu e bwam momis jin 'kon ma po/i kwara mo---wakki/ ki buŋgwar is mo walla ki dargi buŋgwar is mo tani, aha/ dina ki mish mo mo, hili Arumgimis a'di mishki mo mo be. 3 Dhali aha/ misha ki wathi/ yan mo wakki/ a'di e buŋgwar is mo walla ki dar gi buŋgwar is mo tani, aha/ dina ki mish mo mo, hili Arumgimis a'di mishki mo mo be. 4 Dhali a'di bu'thkunu e bwam monyjaro/ ma Arumgimis mo dhali a'di cikki gwo ki to gun minu mol tor mo, jin mina 'kwani mol bah mo be. 5 Gom gway gi wathi/ yansan mo tani aha/ mina kar 'ba/ ki ca mo. Hili eya po/ gway gi is pem gana/ mo tani aha/ mina diki kar 'ba/ ki ca mo, isi ciki/ jasi gom moŋ'ka'd is pem mo be. 6 Wakki/ aha/ mina kwany moŋkar 'ba/ ki ca mo tani, aha/ mina diki ta pus mo, haali/ gwo jin miga/ tor mo tani midi ta gwoŋ gana/ mo. Hili aha/ tu'kkina is 'peni a'di mo, wakan ki jan tal 'deŋ kamu/ midi 'taki diki kulum gwo apo/ aha/ ki nyanye/ 'peni a'di jin parkina a'di e e aha/ mo walla cik 'peni aha/ mo be. 7 Dhali mmonon aha/ 'peni mo jin miga/ kar 'ba/ ki ca mo goma ris gwony 'cee gwansan kun ishkin ka enthus mo tani, a'de/ a'di cikunu aha/ e buŋgwar is pem mo, a'di jin ta'da gumbway ma Setaan mo mmotukun aha/ mo, wakan mmonon aha/ 'peni mo jin miga/ 'taki kar 'ba/ ki ca ki nyanye/ mo. 8 Me'di kwara

mo tani aha/ yukkina Tapa mmo'tho mo gom a'di yan mo, ki a'di midi 'taki dhal aha/ mo. 9 Hili a'di ki o aha/ gwo mo ki: "A'them pem a'di 'koshi jwa gom /e mo, haali/ mom'bi'th a'di nyo/u mo ki nyo/ gana/ e moŋ'ka'd is mo." Wakan ki aha/ mina kar 'ba/ ki ca gom moŋ'ka'd is pem mo wakan ki mom'bi'th ma Kristhos midi ca'ba po/ aha/ mo be. 10 Gom gway ma Kristhos kan mo tani aha/ ca'bkina ka this mo i e mo e is jin 'ka'da'ka'd mo, eya wak jin waku mo, e miiny ciŋkina/ jin shwa'da nyor ki thith mo, e mo gun tojuwa to'c bwa mo, dhali e mii ma cis mo. Haali/ ki aha/ 'ka'da is kan mo tani aha/ 'bi'thkina is ki 'bi'th mo be.

Mo jin Anankin ma Buulus Is mo goma Kaniisa gi Paŋ Kurinthuus mo

11 Aha/ warkina ki pus mo! Um kankaa/ ki 'bi'th gom a'di mo, haali/ aha/ ka ba/ imina 'taki ha me'd ki haŋ gana/ ki um mo. Haali/ aha/ dina ki kar ari sheŋ kamu/ gom uni gwansan kun dhunu ki she/ mo kun bolona bol e mo, isi kani ba aha/ tana toŋ kamuwa. 12 Jamas mii goma mankaru ki she/ jin ta jiŋ gana/ mo tani uni thimkunu e bwam um mo eya ris bwa 'baar mo kun 'kuckunu ki 'kari'th mo dhali ki jamas mii mo dhali ki momer mo dhali ki miiny caaga/ mo. 13 Haali/ 'peni shi/ miim 'boro 'd jana nonu um mo jin tan ma kaniisan tiya mo, isi ciki/ aha/ ki is pem dina ki kar tondiți'da po/ um mo. Dhalki aha/ 'peni mii yan jin thu'thka/ mo ma!

14 Hili mo mo ma! aha/ thosonkina is pem mmoyaku/ i um ki me'd jin 'koni kwara mo. Dhali aha/ mina dit um mii ki dit yisa, haali/ aha/ dina ki simm to e gun tana um mo, hili aha/ simma jasi um e mo. Haali/ ushi uci ka ba/ imini 'koki mii dhu to gom icom buni mo, hili icom gom ucim buni mo be. 15 Aha/ mina bwa 'kuny ki 'kuny gana/ mo mmo'baar tom pem mo dhali mmo'baaru is pem mo gom gway ma kashiram bum mo. Wakki/ aha/ ena um kagahara mo tani, a/dhali aha/ minu en ki gwa'd gwa'd mowa? 16 Hili me'd jin wana a'di kan mo tani, ki aha/ ki is pem dina ki dit um mii ki dit mo. Dhali um o gwo mo ki aha/ miikina ka mak mo dhali aha/ he'kkina um e ka gany pem mo. 17 A/aha/ bu'thkina shi/ miim 'boro'd 'peni um ki unin tiya gwan gun hashkika/ e um mowa? 18 Aha/ kankina Tiithus gwo mo mmoyaku/ e um mo dhali hashkina kama kamu/ mmonyak ya ki a'di mo. A/dhala

Tiithus bu'thki shi/ miim 'boro'd 'peni um mowa? A/'kona am ki mii mii jin nyaka'd e shi/ina 'de/ mowa? A/'kona aman ki nyak ŋatgin gun nyakkan mowa?

19 A/um 'kon mmotosh isa yempa/ ki aman 'ce'dkina gwo she/ mo gom buŋgwar is bam ibwambori um mowa? Hili a'di e bwambori jis/e ma Arumgimis mo ba/ ki aman torkina gwo goma Kristhos mo, dhali a'di 'baar mo gom monyaŋ bum kun minu nyaŋ um is mo, um gun enu mo be. 20 Haali/ aha/ ko/kina is mo ki aha/ wari mina 'taki pu'dku/ i um mo. Dhali gam um me'd jin dika/ ki o bwa moyi. Dhali ki um mini 'taki gam aha/ me'd jin mina um i'koki o bwa moyi. Wakan aha/ ko/kina is ki jin walu midi di mo walla bwan dhapan mo walla mo ma nyor mo walla mii jin miinu ka ham 'kus mo walla mo jin thudhuwa thu'th 'pen mo walla mo ma le'd jin tanu mo walla mo jin 'theku 'ba/ mmis mo walla mo ma dulatt jin miinu mo. 21 Aha/ ko/kina is mo ki me'd jin miga/ pu'dku/ dok/e mo Arumgimis pem a'di midi 'taki kar aha/ ki is jin gwa'da'd mo ibwambori um mo dhali aha/ mina 'taki mii ko mo goma ris uni gwansan kun miiki miinthus ntwa/a/ mo dhali 'koki rica du is mo 'peni mon'dap/em buni mo dhali mii gun miinu miinycal mo dhali mii kun 'kanuwa kanthi/ mo, a'di jin botkina uni mmomii mo be.

Kurinthuus Su/ 13

Kwalany 'Te/ be. Gwo jin Rumkunuwa Rum mo dhali Monthe Me'd mo

1 Yansan ta me'di kwara mo jin murka/ pu'dku/ i um mo. Aris gwo 'baar minu mii thim mo ki 'twaŋ 'kwani su/ mo walla ki 'twaŋ 'kwani ikwara mo kun mini mii ta iman/o gwo mo. 2 Aha/ rumkina uni gwansan kun mii miinthus ntwa/a/ ki gwo mo dhali aris unin tiya si'da/ mo, ki aha/ dikina mun mo ki me'd jin 'koni su/ mo dhali aha/ okina a'di dok/e mo ki: me'd jin miga/ pu'dku/ mo tani, aha/ dikina ibuŋ'kus mo eya po/ mombut pem jin 'kon ma po/ isu/ mo ki aha/ mina diki 'tash uni 'twa/ mo wakki/ aha/ mina pu'dku/ dok/e mo. 3 Haali/ um 'kokina gwo ibwa mo mmonyo/ mii ka Kristhos a'di torki gwo e aha/ mo. A'di yisa 'ka'da is ki 'ka'd e mo jin tu'ba a'di um mo, hili a'di ta gi mom'bi'th e um mo be. 4 Haali/ a'di 'koshkunu jwa mo ki cwany'cithan

dhul mo e mo jin 'ka'da a'di is ki 'ka'd mo, hili a'di di'd ki e mo doḵ/e ki mom'bi'th ma Arumgimis mo. Haali/ aman 'ka'da is e a'di mo, hili mo jin ṯu'bu/ um mo tani aman mina nyaḵ 'ko ki a'di mo ki mom'bi'th ma Arumgimis mo be. 5 Nyiṯhi/ is bum mo ma, mmoṗar e waḵki/ um shurkin mo e moŋgam gwo is bum mo. Pali is bum mo ma. 'Kona um ki nyiṯha ka Yesus Ḵristhos a'di diki'd e um mo---isi ciki/ ka jiŋ gana/ um ushki me'd mo mmogam mompal 'kuṗ mo be. 6 Aha/ ona bwayi ki um mini gam gwo ki aman 'kona ki ta ku gun ush me'd mo be. 7 Hili aman 'thokina Arumgimis mo ki um mini 'koki mii a'di jin ta thus ki thus mo---yisa ki aman wana e ki uni gun gam mompal 'kuṗ mo 'te/, hili ki um mini mii a'di jin ta jiŋ ḵar/e mo, ba am a'di iwana e ki uni gun ushi me'd mo be. 8 Haali/ aman mina mol toŋ kamu/ mii aṗo/ gwoŋ gana/ mo, hili jasi gom gwoŋ gana/ mo be. 9 Haali/ aman 'kunykina bwa mo ki aman 'ka'dkina is mo dhali um a'di i'bi'thkin ki 'bi'th mo. A'di jin 'thokina am mo tani ta gwo gom miim bum jin minu nyo/ shoka 'cesh mo be. 10 Aha/ 'kwarkina gwo yansan ki aha/ si'da 'peni um mo, ki mii gi wakan ki aha/ mina ṗu'dku/ mo tani aha/ mina diki mii o gwo jin 'bitha'bi'th mo mmobu'thka/ moshirr mo a'di jin ci̱kina Taṗa aha/ mo gom mo jin nyaŋuwa nyaŋ is mo dhali yisa mmoṗor to bwa mo.

11 Ḵwalany 'te/ ba/, iwaḵ mo. 'Koku/ ma. Ṯoki miim bum ma. Ci̱ya hirdhe/ ki gwom pem mo ma. Gami gwo me'd ka rem 'kuṗ mo ma. 'Koyi e moŋḵu'th is mo ma. Dhali Arumgimis gi mo/en dhali ji gi moŋḵu'th is mo a'di midi di e um mo be. 12 Theka the me'd ka rem 'kuṗ mo ma ki 'twa/ jin ḵogu jin ṗinu mo. 13 Aris uni 'baar mo kun dhunu ki she/ ki dhelel dhelel mo tani theki um me'd mo be.

14 A'the gi Taṗa Yesus Ḵristhos mo dhali mo/en ma Arumgimis mo dhali anyaḵ jin nyaḵku to mii gi Shi/in Dheleladhelel mo tani mini 'ko e umi 'baar mo be.

GWON THIS MO

GALATHIYYA

2819

Galathiyya 1

Monthe Me'd mo

1 Buulus jin ta a'di jin karu ki she/ mo---yisa 'peni 'kwani mo walla ki wathimpa en'thiŋ kamu/ mo, hili ka Yesus Kristhos mo dhali Arumgimis jin ta'da Baba mo, a'di jin 'de'kki a'di 'peni mowu mo 2 dhali arisa wak pemi 'baar mo, uni kun nyakki 'ko ki aha/ mo, eya risa kaniisa gi Paŋ Galathiyya mo:

3 A'the e um mo dhali moŋku'th is 'peni Arumgimis jin ta'da Babam bana mo dhali Tapa Yesus Kristhos mo, 4 a'di jin ciki is piti gom miinthus bana mo wakan ki a'di midi 'cuk ana mo 'peni she/ yil yan jin ta thus mo, isi ki bwa ma Arumgimis bana mo dhali a'di jin ta Com mo, 5 e a'di mo tani imina monyca icil ki sule/ mo dhali ki sule/ ya ye 'ba/ mo be. Amin.

Gwom 'Borgaŋ Kamu/ Yisa Di'da

6 Aha/ merkina mo ki um tu'kkin wakan ki jahanne/ 'peni a'di mo jin yukki um mo eya 'the ma Kristhos mo. Aha/ merkina mo ki um tu'kkin e gwom 'borgaŋ kamu/ mo, 7 yisa e gwom 'borga/ jin ta jiŋ kamuwa, hili haali/ kun tiya 'kokin mo kun to'cki um bwa mo dhali ona bwa ki ak gwom 'borga/ ma Kristhos e mo be. 8 Hili isi kani wakki/ aman walla aman'doyu gwo 'peni momis mo mini 'taki ci um gwom 'borgaŋ kamu/ ki ca'ckon mo ki a'di jin cikina aman e um mo tani, dhalki a'di jeenu mo. 9 Me'd gwo jin okina aman ntwa/a/ mo wakan shwane/ mo tani, aha/ ona gwo dok/e mo ki, "Wakki/ a'din 'deŋ kamu/ ci um gwom 'borga/ ki ca'ckon mo ki a'di jin bu'thkina um mo tani, dhalki a'di jeenu mo ma." 10 Gom aha/ shwane/ simmkina 'the gi 'kwani eya, walla a'the ma Arumgimis mo? A/aha/ simmkina mii e mo mmo'bor 'kwani bwa mowa? Wakki/ aha/ dina naskina/ mmo'bor 'kwani bwa mo tani, aha/ dina ki ta manmiiya tu'c ma Kristhos mo be.

Mo jin Warkin ma Buulus ki A'di jin Karu ki She/ mo

11 Haali/ aha/ mina 'taki dhal um imish mo moyi, iwak mo, ki gwom 'borga/ a'di jin cinu ki aha/ mo tani diki ta gwo 'peni isi gwo gi wathi/ en'thi/ mo. 12 Aha/ dina ki bu'th a'di 'peni wathi/ en'thiŋ kamu/ mo, walla si'da/ aha/ dinu ki tor a'di mo. Hili, a'di pu'dki'd mo ki gwo jin

'ceen ma Yesus Kristhos mo be.13 Um cikki gwo mo gom mondiki/em pem jin ta jin dhamo/ jin ta ji gi mii gi 'Kwani Yahuuda/ mo, a'di ito'ckika/ kaniisa ma Arumgimis bwa mo ki mombujur mo dhali pal mii mmo'ce'd a'di sho'k mo be. 14 Dhali aha/ bolkina uni e mo ki miiŋ 'Kwani Yahuuda/ mo mmo'ce'd uni ka ris apo/ mo uni gun ta ku gi yil pem gana/ mo, 'peni isi bwaman 'kwanim pem mo. Ki aha/ shwakina nyor ki thith mo gom gwon dhamo/ gun luku 'peni ibabam pem mo be. 15 Hili ka Arumgimis, a'di jin karki aha/ ki she/ mo 'peni bwa ma ta'dam pem mo, dhali a'di jin yukki aha/ goma 'them piti mo tani, a'di 'borkina bwa mo 16 mmotor Ya/m piti eya tente/ e aha/ mo, ki mii gi wakan mo tani aha/ mina ci gwo gom a'di e bwaman 'kwani kun 'koki ta 'Kwani Yahuuda/ mo, aha/ dina ki tora tor ki a'diŋ kamu/ jin ta buŋgwar is mo dhala bas mo be. 17 Aha/ dina ki ya ka gagamis e Pa Urushaliim mo e uni gwansan kun 'kokunu mmodhu ki she/ ntwa/a/ ki aha/ mo. Hili, aha/ yakina e Bampa/ gi Pa Arabiyya mo dhali dok/e aha/ dokkina ka nyaŋ'ko'd e Pan Dimashga/ mo be.

18 Dhali 'ko'di yili kwara mo tani aha/ yakina ka gagamis e Pa Urushaliim mo mmobuta Sapa mo dhali aha/ nyakkina ca'b ki a'di ka cim ka karpa'c mo be. 19 Hili aha/ dina ki par unin tiya e kun dhunu ki she/ mo isi ciki/ jasa Yakuub, jin ta'da kam gi Tapa mo be. 20 E gwo jin 'kwarkika/ um mo tani, aha/ kakina um gwo e ibwambor ma Arumgimis mo ki aha/ dina ki ta ator mo be. 21 Dhali yan'ko'd aha/ yakina e Bampa/ gi Pan Suriyya mo dhali Paŋ Kilikiyya mo be. 22 Dhali aha/ naskina/ dinu ki mish ki jis/e ma risa kaniisa ma Kristhos e Bampa/ Yahuudiyya mo be. 23 Uni cikki jasi gwo jin onu mo ki: "A'di jin to'cki ana bwa mo 'thissa/ a'di di'd shwane/ mmoci gwo me'd gwom 'borga/ gi moŋgam gwo is mo, a'di jin palkina a'di mmo'ce'd sho'k mo be." 24 Wakan uni karkina Arumgimis ki ca mo haali/ gom aha/ mo be.

Galathiyya 2

Buulus A'di Bu'thkunu mo ki Unin Tiya kun Dhunu ki She/ mo

1 Dhali 'ko'di yili 'kume'd i'ce'dka doŋon mo tani aha/ yakina ka gagamis dok/e e Pa Urushaliim mo nyakka Barnaaba mo, mmosusa Tiithus nyakki aha/ mo be. 2 Haali/ aha/ yakina mo ki gwo jin 'ceenu

mo, dhali aha/ karkina a'di ibwambori uni mo. Hili ki kup mo e bwambori uni gwansan kun dhunu ki uni gun tana shu/um bway mo, gom gwom 'borga/ a'di jin cika/ e bwaman 'kwani kun 'koki ta 'Kwani Yahuuda/ mo, isi ciki/ ki aha/ mina 'taki gus mo---walla ki aha/ guskina yisa---'te/ ki pe'th mo. 3 Hili isi kani aTiithus a'di jin nyakki ya ki aha/ mo, a'di yisa tucu mo mmo'citha/ munyjal yis piti mo, ba a'di ta Wathiŋ Girki mo be. 4 Hili haali/ gom iwak kun ta thus mo kun susu ibwaman ki kup mo tani uni kun hurki bwaman mo mmo'kar mom bam jin 'kona am ki 'kus e mo, a'di jin takina aman eya Kristhos jin ta'da Yesus mo. Ki uni mini 'taki sus am e mo jin dekuwa dek mo, 5 hili aman 'kona ki dhal is bam bway mo isi kan gom ari mo mo, wakan ki gwoŋ gana/ gi gwom 'borga/ minu dhu mo gom um mo be. 6 Dhali 'peni uni gwansan si'da/ kun onu ki uni tana shu/um bway mo gom toŋ kamu/ mo (e to gunn kun miikina uni mo tani midi diki mii toŋ kamu/ gom aha/ mo, Arumgimis diki tor mii ma gwar 'de/ mo)---e uni gwansan, aha/ ona gwo mo ki, e uni kun onu ki uni tana shu/um bway mo tani mini 'koki mar toŋ kamu/ is gom aha/ mo be. 7 Hili ki gwony ca'ckon mo, ki uni parki mii e mo ki aha/ karkunu mmoci gwom 'borga/ ki 'kwani kun 'kon ka munyjal yisi e mo me'd jin karkunuwa Buturus mmota manci gwom 'borga/ gom uni gun 'cithuwa munyjal yis mo be. 8 Haali/ Arumgimis jin miiki'da tu'c eya Buturus mo gom a'di jin karu ki she/ e uni gwansan gun 'cithuwa munyjal yis mo tani, miikina tu'c e aha/ si'da/ mo gom 'kwani kun 'koki ta 'Kwani Yahuuda/ mo. 9 Dhali ki uni nyithkina 'the jin cikunu aha/ mo tani aYakuub dhala Sapa dhala Yohaan uni gun onu ki uni tana atiŋkiliŋ mo tani, ciki aha/ bway mo dhali uni ciki me'da bim poros gi mo nyak to mii goma Barnaaba dhali aha/ mo. Ki uni gamki gwo me'd ki aman mina 'taki ii mo e 'kwani kun 'koki ta 'Kwani Yahuuda/ mo, dhali uni mini ii e 'kwani kun 'cithkunuwa munyjal yis mo be. 10 Uni dotki jasi gwo ki aman mina ka uni gun hatha'ko'd e mo, a'di jin ta to yan gana/ jin gananka/ ’ba/ ka daran du mmomii mo be.

Buulus Kucurki'da Buturus mo e Pa Anthaakiya mo

11 Hili ka Sapa pu'dki'd e Pa Anthaakiya mo tani, aha/ ceshkina a'di mo ka karambuye/ mo ki jis/em piti mo haali/ a'di doshki'd mmowakkunu a'di mo be. 12 Haali/ ntwa/a/ ki 'kwanin tiya pu'dkin

'pena Yakuub mo tani, Sapa nyakki to shwa ki 'kwani kun 'koki ta 'Kwani Yahuuda/ mo. Hili ki uni pu'dkin mo tani, a'di guki is piti ka nyaŋ'ko'd mo dhali kwa/ is piti bwa 'peni 'kwani kun 'koki ta 'kwani Yahuuda/ mo. Mmoko/kina a'di 'kwani kun 'cithuwa munyjal yis mo be. 13 Dhali nyakki a'di mo tani 'Kwani Yahuudan tiya kun bockin mo tani nyakki mii yan mii mo ki mii washila/ mo. Wakan ka Barnaaba si'da/ a'di kalkunu shoki mis ki miim buni jin miikina uni ki washila/ mo be. 14 Hili me'd jin mishka ki miim buni diki bath gwoŋ gana/ gi gwom 'borga/ yan mo tani, aha/ okina Sapa gwo ibwambori uni 'baar mo ki: "Wakki/ /e ta wathi/ Yahuuda/ mo hili mmodi me'd wathi/ jin diki ta Wathi/ Yahuuda/ mo dhali diki mii me'd Wathi/ Yahuuda/ mo tani, /e mini mii ’kwani kun 'koki ta 'Kwani Yahuuda/ ki mom'bi'th mmowa e ki ’Kwani Yahuuda/ kata mo?"

'Kwani Yahuuda/ Nyakan ki 'Kwani kun 'Koki Ta 'Kwani Yahuuda/ mo kun Wothu/ ki Moŋgam Gwo Is mo

15 Ana ki is bana kun tana 'Kwani Yahuuda/ ka dho'th mo dhali yisa 'kwani kun 'koki ta 'Kwani Yahuuda/ kun ta iman mii miinthus mo; 16 dhali ana gun misha mo mo ki wathi/ dinu ki kar ki mo ma kar/e ki mii gi gwoŋkan jin cinu mo, hili ki moŋgam gwo is eya Yesus Kristhos mo. Isi kani ana gamkina gwo is eya Kristhos jin ta'da Yesus mo. Ki mii gi wakan mmodhuwa dhu ki mo ma kar/e ki moŋgam gwo is eya Kristhos mo dhali yisa ki mii gi gwoŋkan jin cinu mo. Haali/ ki mii gi gwoŋkan jin cinu mo tani jan tal 'deŋ kamu/ yisa di'da jin minu kar ki mo ma kar/e mo be. 17 Hili wakki/, ana simmkina mii e mo ki ana minu dhu ki mo ma kar/e eya Kristhos mo tani, ana ki is bana minu gam mo ki ana tana iman mii miinthus mo, a/aKristhos a'di karu mo mmomii miinthusa? Dhalku/ ki tosh kan mo! 18 Hili wakki/ aha/ ki nyaŋ to gwansan is dok/e mo dhali aha/ ki 'ce'd uni sho'k mo tani, yan'ko'd aha/ nyo/a is pem mo mmota mandhaŋ gwo mo be. 19 Haali/ ki gwoŋkan jin cinu mo tani aha/ wukina e gwoŋkan jin cinu mo, ki aha/ mina di ki e goma Arumgimis mo. Aha/ 'koshkunu ki cwany'cithan dhul nyakka Kristhos mo. 20 Dhali a'di yisa ta aha/ jin dina ki eya, hili aKristhos a'di jin diki'd ki e e aha/ mo. Dhali mondiki/e jin dika/ ki e e buŋgwar is shwane/ mo tani, aha/ dina ki e ki moŋgam gwo is e Ya/ ma Arumgimis mo, a'di jin enki aha/ mo dhali ci is piti

gom aha/ mo be. 21 Aha/ dina ki puuwa 'the ma Arumgimis mo, haali/ wakki/ mo jin dhunuwa dhu ka kar/e diki'd e gwoŋkan jin cinu mo tani, kan aKristhos wuki'd mo ki dar gi 'kup miiŋ gana/ mo!

Galathiyya 3

Gwoŋkan jin Cinu mo walla Gwo jin Gamu Is mo

1 Ayy um 'Kwani gi Paŋ Galathiyya kun ta pus mo! Um gun torkunuwa Yesus Kristhos eya tente/ mo ibwambori jis/em bum mo a'di jin 'koshkunu ki cwany'cithan dhul mo tani aja iceshki um ki en dhathu/ mo? 2 Dhalki aha/ dota um jasi gwo gom gway yansan mo ki: A/ki um bu'thki Shi/in ki mii gi gwoŋkan jin cinu mowa? Walla ki gwo jin cikkina um ki moŋgam gwo is mo? 3 Ayy, um 'kona isi pusi mana? Mmotelkina um mii 'pen ki Shi/in mo tani, a/dhali um shwane/ dakki 'kup ki buŋgwar is mowa? 4 A/ki gwo gi wana um kani bwa imiikina um aris to ki pe'th mo kana?---ba a'di 'te/ wari ka jiŋ gana/ ita jim pe'th mo. 5 Dhali a'di si'da/ jin thipki'da thip ki Shi/in e um mo dhali mii miimer e bwam um mo tani a/a'di ki mii a'di ki gwoŋkan jin cinu mo walla ki gwo jin ciku ki moŋgam gwo is mo? 6 Isi me'd jin "gamkin ma Ibrahiim Arumgimis gwo is mo dhali a'di karkunu mo gom a'di ki mo ma kar/e mo tani," 7 wakan um mini hil mii i e ki a'di ta mii gi 'kwani gi moŋgam gwo is mo kun ta iya/ ma Ibrahiim mo be. 8 Dhali Gwo ma Arumgimis kun 'kwarkunu mo, mmonyithkina a'di ntwa/a/ ka Arumgimis midi dhu 'kwani kun 'koki ta 'Kwani Yahuuda/ ki mo ma kar/e ki moŋgam gwo is mo tani, a'di ciki gwo gi gwom 'borga/ ntwa/a/ ka Ibrahiim mo mmo/o gwo mo ki: "E /e mo tani aris kal gi 'kwaniny'ceshi 'baar mo tani minu 'bor mii mo be." 9 Wakan, 'kwani gwansan kun ta ku gi gami gwo is mo tani uni 'boru mii mo nyakka Ibrahiim mo, a'di jin ta'd gi moŋgam gwo is mo be. 10 Haali/ aris uni 'baar mo kun 'ko 'ko'd e mii gi gwoŋkan jin cinu mo tani uni 'kon e bwaŋ'kwarany monyjee mo; dhali wakan a'di 'kwarkunu mo ki: "Monyjee midi di mo goma ris 'kwani 'baar ka 'dete/ 'dete/ mo, uni gun 'koki 'ko 'ko'd eya ris to 'baar mo kun 'kwarkunu mo eya warka/ gi gwoŋkan jin cinu mo dhali mii uni mo be." 11 Dhali a'di di'd eya tente/ be ki wathi/ en'thiŋ kamu/ yisa di'da jin minu kar ki mo ma kar/e mo ibwambor ma Arumgimis ki gwoŋkan jin cinu mo, haali/ a'di

'kwarkunu mo ki: "A'di jin karu ki mo ma k̲ar/e ki moŋgam gwo is mo tani a'di midi di ki e mo be." 12 Hili gwoŋk̲an jin c̲inu mo tani diki di apo/ mo jin gamu gwo is mo, haali/ gwo 'kwarkunu mo ki: "A'di jin mii uni mo tani a'di midi mii di 'ko'di uni mo be." 13 K̲ristho̲s a'di wanki ana 'ba/ mo 'peni monyjee gi gwoŋk̲an jin c̲inu mo mmowarkina a'di ki monyjee gom ana mo---haali/ a'di 'kwarkunu mo ki: "Monyjee midi di goma ris 'kwani 'baar ka 'de̲te/ 'de̲te/ mo uni kun shirki is buni apo/ cwa mo"--- 14 Ki eya K̲ristho̲s jin ta'da Yesus mo tani, mo jin 'boruwa Ibrahiim mii mo midi 'taki pu'du/ apo/ 'kwani kun 'koki ta 'Kwani Yahuuda/ mo ki ana mina 'taki bu'th gwo jin onu is mo gom Shi/in e moŋgam gwo is mo be.

Gwoŋk̲an jin C̲inu mo dhali Gwo jin Onu Is mo

15 Aha/ mina c̲i um mii gi wathi/ en'thi/ gom she/mm mii mo, iwak̲ mo. Wathiŋ kamu/ yisa di'da jin midi puu gwo gom mal gi wathi/ mo walla mar gwom piti is mo 'ko'di a'di te̲lkunu shoka 'cesh mo. 16 Dhali gwo kun okunu is mo dhukunu goma Ibrahiim mo dhali gom emen piti mo. A'di diki o gwo mo ki: "Dhali e emen piti mo," mmo/o gwo goma ris mo, hili mmo/o gwo gom a'din 'de/ mo ki: "Dhali gom emen pini mo," a'di jin ta'da K̲ristho̲s mo be. 17 A'di ta 'pemen gwo jin oka/ mo ki: Gwoŋk̲an jin c̲inu jin pu'dki'd ki yil kun 'koni iss[a]'kwanimpa i/iss 'de/ i'ce'dki iss 'de/ i'ce'dka 'kume'da po/ mo ŋ'ko'd mo tani a'di diki kar gwo mmopuu mo, gwo jin gamu me'd mo 'thissa/, a'di jin te̲n ma Arumgimis shoka 'cesh mo. Wakan ki gwo jin onu is mo minu kar ki jim puu mo be. 18 Haali/ wak̲ki/ mal ta ji gi gwoŋk̲an jin c̲inu mo tani a'di yisa di 'ko'di gwo jin onu is mo. Hili Arumgimis ki c̲i a'di ka Ibrahiim ki gwo jin onu is mo be. 19 Dhali 'pemen gi gwoŋk̲an jin c̲inu ta'da ta ye? A'di markunu is mo haali/ gom gwon dhaŋ mo ntagi emen ma Ibrahiim midi 'taki pu'du/ mo e a'di jin okunu gwo is mo. Dhali a'di karkunu 'pen ka pije/ mo ki iman'doyu gwo mo ki a'di jin doshki'di bwaman mmowo̲tha wo̲th mo. 20 Dhali a'di jin doshki'd e bwaman mmowo̲tha wo̲th mo tani a'di diki ta 'pemen mmodi jasi 'de/ mo. Hili Arumgimis a'di te̲al 'de/ mo be.

[a]3.17 urbumiyya wa te̲alatiin

'Kup Gwoŋ Gana/ gom Gwoŋkan jin Cinu mo

21 A/dhali gwoŋkan jin cinu a'di di'da po/ gwo jin on ma Arumgimis is mowa? Dhalku/ ki tosh kan mo! Haali/ wakki/ gwoŋkan jin cinu minu 'taki ci mo mmokar mo jin 'konu ki e mo tani yan'ko'd mo ma kar/e midi 'taki di mo ka jiŋ ganayi ki gwoŋkan jin cinu mo be. 22 Hili Gwo jin 'kwarkunu mo tani 'cukki'da ris to 'baar kun 'kon e bwaŋ'kwarany gi miinthus mo, wakan ki gwo jin onu is ki moŋgam gwo is eya Yesus Kristhos mo tani minu 'taki ciki uni gwansan kun gami gwo is mo be.

23 Dhali ntwa/a/ ki moŋgam gwo is diki pu'd mo tani, ana 'kokunu mmohem mo e bwaŋ'kwarany gwoŋkan jin cinu mo, mmodhukunu ana e bwaŋ'kwarany mo jin 'tashuwa 'tash 'twa/ mo ntagi moŋgam gwo is minu tor eya tente/ mo be. 24 Wakan gwoŋkan jin cinu mo tani a'di ta'da mansus bana mo ntaga Kristhos pu'dki'd mo, ki ana minu dhu ki mo ma kar/e ki moŋgam gwo is mo be. 25 Hili shwane/ moŋgam gwo is a'di pu'dki'd mo, i ana dok/e yisa i'kona mmo'ko e bwaŋ'kwarany a'di jin suski'da sus mo. 26 Haali/ umi 'baar mo ta iya/ ma Arumgimis e moŋgam gwo is eya Yesus Kristhos mo be. 27 Haali/ aris umi 'baar mo kun miikunu ki yi'de/ eya Kristhos mo tani hi'thkina Kristhos i'ba/ mo be. 28 Wakan wathi/ Yahuuda/ yisa di'da walla Wathiŋ Girki mo, walla wathi/ jin ta ciŋkina/ jin yolu mo walla moŋ'ko ki 'kus yisa di'da, walla wathiŋ gwath walla yima 'bomi yisa di'da, haali/ umi 'baar mo tal 'de/ eya Kristhos jin ta'da Yesus mo be. 29 Dhali wakki/ um ta ku ma Kristhos mo tani, um ta emen ma Ibrahiim mo, dhali mmota mal isi ki gwo jin onu is mo be.

Galathiyya 4

1 Aha/ okina gwo gom mal mo, me'd jin tana a'di a'ci mo tani, a'di diki bol mii jin tanu ciŋkina/ e ki 'bor mo, ba a'di ita a'di jin cila mali 'baar mo. 2 Hili a'di diki'd e bwaŋ'kwarany imanhil a'di jin atha she/ mo dhali imandhu tom piti mo ntaga tee jin karkina com a'di mo be. 3 Wakan si'da, ki ana takina uci mo tani, ana takina ciŋkina/ gi gwo ma bwanyara/ gom gwoŋkan gi mony'cesh yan mo. 4 Hili ka tee pu'dki'd mo mmothimkunu a'di mo tani, Arumgimis hashki Ya/m piti mo, a'di jin dhodhu 'pena 'bom mo, dhali a'di jin dho'thkunu mo e

bwaŋ'kwarany gwoŋk̲an jin c̲inu mo 5 wakan mmowan uni gwansan 'ba/ mo uni kun 'kokin e bwaŋ'kwarany gwoŋk̲an jin c̲inu mo, wakan ki ana mina bu'th mo jin thip̲uwa thip̲ me'd iya/ mo be. 6 Dhali haali/ um ta iya/ mo tani, Arumgimis hash̲ki Shi/in gi Ya/m piti eya dum bana mo, mmocuu gwo mo ki, "Ababa, Ababa." 7 Wakan um 'koki ta c̲iŋkina/ dok/e mo, hili um ta iya/ mo, dhali wak̲ki/ um ta iya/ mo tani, um ta gi mal eya Arumgimis mo be.

Buulus Dina Isi Gwo Ibwa mo gom Uni kun Gami Gwo Is mo

8 Kadhamo/ ki um 'koki mish Arumgimis mo tani, um dhukunu mmota c̲iŋkina/ ki uni gwansan mo, kun 'koki ta gi mom'bi'th gi buyempam buni mo, kun 'koki ta ga rum kun luŋu mo. 9 Hili shwane/ mmop̲u'dkina um mmomisha Arumgimis mo, walla mmodhal mii e i is ki um mishkunu ka Arumgimis mo tani, um mini mish dok̲ ka nyaŋ'ko'd kata mo e gwo ma bwanyara/ gom gwoŋk̲an gi mony'cesh gwansan kun 'ka'da is ki 'ka'd mo dhali kun hatha'ko'd ki ha'th kan mo? Um ona bwa mmota c̲iŋkinam buni dok̲/e mo 'taa? 10 Um 'kon mmodhuwa tee mo dhala ppe mo dhali yir jin ak̲ka'da ak̲ mo dhali yil mo! 11Aha/ k̲o/ka is gom um mo ki aha/ miikina t̲u'c ap̲o/ um ki p̲e'th mo.

12 Iwak̲a, aha/ yuk̲a um mo, wayi e ki aha/ mo ma, haali/ aha/ si'da/ wana e ki um mo. Um 'koki t̲huthaa/ mii mo be. 13 Haali/ um mishkin ki mo jin 'ba'thka/ e buŋgwar is pem mo tani a'di c̲ikika/ um gwo gom gwom 'borga/ yani t̲wa/a/ mo, 14 dhali ba mondim pem yin a'di ta mompal gom um mo tani, um yisa ushi aha/ mo walla wak̲ aha/ mo. Hili um bu'thki aha/ mo me'da man'doyu gwo ma Arumgimis mo, dhali me'da K̲rist̲hos jin ta'da Yesus ki is piti mo be. 15 Mane mont̲em bum jin surki'd ki um mo 'te/? Haali/ aha/ tana man/o gwo gom um mo ki, um mini 'taki buk̲ aha/ em bum ka pije/ mo dhali c̲iyu/ uni ki aha/ mo wak̲ki/ a'di mishu mii mo be. 16 Dhali wakan aha/ warkina ki wathiŋ 'kup̲ bum mo haali/ mmot̲orkika um gwoŋ gana/ mo? 17 Uni ta malgin ki malgin gom um mo, dhali hili yisa gom 'kup̲ miiŋ gana/ mo. Uni ona bwa mmomu'th um 'twa/ 'peni aha/ mo wakan ki um mini 'taki ta malgin gom uni mo be. 18 Haali/ a'di 'boro'd isa yempa/ mmota malgin gom 'kup̲ miim 'borga/ mo, dhali yisa jasi mmodika nyak̲ki um mo 'te/. 19 Ushi uc̲im pema, aha/ shwana bwan dho'th mo dok̲/e ntaga

Kristhos minu uk mo e um mo be. 20 Aha/ ona bwayi mmo'taki di nyakki um shwane/ mo dhali ak 'twam pem e jin torka/ gwo mo, haali/ aha/ duŋkurkunuwa du is gom um mo be.

Gwo jin Be'dkunu ka Par mo goma Haagar mo dhala Saarah mo
21 Tori aha/ gwo mo ma, um gun ona bwa mmo'ko e bwaŋ'kwarany gwoŋkan jin cinu mo, a/'kona um ki cik gwoŋkan jin cinu mowa? 22 Haali/ me'd gwo jin 'kwarkunu mo ka: Ibrahiim a'di taki'd gi iya/ isu/ mo, jan 'de/ ta ji gi ciŋkina/ nyara/ mo dhali jan 'de/ ta ji ma 'bom jin di'd ki 'kus mo be. 23 Hili ya/ gi nyara/ jin ta ciŋkina/ mo tani a'di dho'thkunu mo me'd isi gwo gom buŋgwar is mo, dhali ya/ 'pena 'bom jin di ki 'kus mo tani a'di e gwo jin onu is mo be. 24 Dhali a'di yansan ibe'dki gwo gi 'pemena kamu/ mo, ki upa su/ gwansan ita gwo gun gamu me'd mo. Jan 'de/ 'peni Wosh Sinaa/ mo mmodho'th uci gom miiny ciŋkina/ mo. Ayim jin ta'da Haagar mo be. 25 Dhala Haagar a'di ta Wosh Sinaa/ e Pa Arabiyya mo; ayim a'di nyaka'd ki Pa Urushaliim jin di'd shwane/ mo, haali/ a'di ta ciŋkina/ jin yolu nyakki uci ma yim mo be. 26 Dhali hili Urushaliim jin di'di momis mo tani a'di di ki 'kus mo, dhala yim a'di ta'da ata'dam bana mo be. 27 Haali/ me'd gwo jin 'kwarkunu mo ki,

> " 'Kunyi bwa mo ma, ayy /en 'de/ yin jin tana burum mo jin diki dho'th mo;
> Ceyi 'twa/ mo ma dhali cuuyi ki moŋ'kuny bwa mo,
> /e jin dina bwa ma dho'th ki shwa mo;
> haali/ ayim ma'du/ a'di ta'd gi uci ki nyanye/ mo
> mmobola yim e a'di jin ta'd ga kath mo be."

28 Hili um, iwak mo, ana wana e ka Is/hak mo, mmota uci kun onu gwo is mo be. 29 Hili ki me'd caan a'di jin dho'thkunu isi ki gwo gi buŋgwar is mo tani to'cki a'di bwa mo a'di jin dho'thkunu mo isi ki gwo gi Shi/in mo. Dhali a'di wakan shwane/ mo be. 30 Hili Gwo ma Arumgimis kun 'kwarkunu o gwo kataye? "Oki ura yim ciŋkina/ ka pije/ mo dhali ya/ ma yim mo. Haali/ ya/ 'pena yim jin ta ciŋkina/ jin yolu mo tani a'di midi diki gam mal mo nyakki ya/ ma 'bom jin di ki 'kus mo be." 31 Wakan iwaka, ana 'kona ki ta uci gi nyara/ ciŋkina/ jin yolu mo, hili ana tana uci ma 'bom jin di ki 'kus mo be.

Galathiyya 5

Doshi ma ki Mo jin Ṯelu Sho'k mo e Mo jin 'Konu ki 'Kus mo

1 Haali/ gom mo jin 'konu ki 'kus mo tani aK̲risṯ̲hos a'di dhu ana ki 'kus mo. Gom gwo gi wakan mo tani doshi ma dhali ṯeli sho'k mo. Dhali dhalku/ 'ba/ ki mii 'ce'd mo doḳ/e mmonyaḳ dhaŋḳa'b 'ba/ bu'th ki mii jin tanu c̲iŋkina/ mo.

2 Aha/ jin tana Buulus ona gwo yan e um mo. Waḳki/ um bu'thki mo ma munyjal yis jin 'ciṯ̲hu/ mo tani, aK̲risṯ̲hos midi mii diki mii ta gi shi/ miim'boro'd gom um mo be. 3 Aha/ baha gwo mo doḳ/e eya ris 'kwani 'baar ka 'deṯe/ 'deṯe/ mo uni gun bu'thki mo ma munyjal yis jin 'ciṯ̲hu/ mo ki a'di minu deḳ mo mmodhu gwoŋḳan jin c̲inu ka 'bimpil mo be. 4 Um kun minu dhu ki mo ma ḳar/e gi gwoŋḳan jin c̲inu mo tani um minu 'ciṯh 'twa/ 'pena K̲risṯ̲hos mo. Um ṯa'kkin mo 'peni bway ma 'the mo be. 5 Haali/ ki Shi/in mo dhali ki moŋgam gwo is mo tani, ana c̲orkina c̲or mo gom mo ma 'teŋ kap̲e/ gi mo ma ḳar/e mo be. 6 Haali/ eya K̲risṯ̲hos jin ta'da Yesus mo walla e mo ma munyjal yis jin 'ciṯ̲hu/ mo walla e mo ma munyjal yis jin 'konu ki 'ciṯh mo tani a'di midi mii toŋ kamuwa? Hili moŋgam gwo is mmomiina a'di to mo ki mii gi mo/en mo be. 7 Um 'kokin mmoso ki 'bore/ mo. Kaja nonki um 'kup̲ mo 'peni moha gwoŋ gana/ e mo? 8 Mii yansan jin laluwa lal sho'k mo tani a'di diki di 'peni a'di jin yuḳki um mo! 9 Ara cumaṯa gwa'dga/ tani a'di seki'da gana'th jin ta'da gabul ka 'bimpil mo. 10 Aha/ wukina Tap̲a jwa i is mo ki um mini 'koki kulum toŋ kamu/ jin di'd ki she/ mo mmodhal jim pem e i is mo. Dhali a'di jin ṯo'c um bwa mo tani midi mii bu'th gwon dwall jin minu mii tor 'twa/ a'cesh gom a'di mo, ma a'diyin jin tana a'di mo. 11 Hili waḳki/ aha/ iwaḳ mo, dina mmoc̲i gwo mo gom mo jin 'ciṯ̲huwa munyjal yis mo tani atinta iṯo'ckunu aha/ bwa naskina/ mo? E mii yan mo tani mo jin goluwa gol mo jin ta cwany'ciṯ̲han dhul mo tani a'di joc̲kunu mo be. 12 Aha/ onayi ki uni gun 'kon mmoduŋkur um mii is mo mini uṯ̲h is buniŋ gana/ ki ṯollo'k mo!

13 Haali/ um yuḳkunu mo mmo'ko ki 'kus mo iwaḳ mo. Dhali dhalku/ ki bu'th mom bum jin 'kona um ki 'kus mo mmoshi/ embula 'borga/ gom buŋgwar is mo. Hili e mo/en mo tani tayi imanmii to ka rem 'kup̲ mo ma. 14 Haali/ gwoŋḳan jin c̲inu ka 'dan'dap̲ mo tani a'di thimkunu

e gwon 'de/ mo, jin o gwo mo ki: "/E mini mii en amannyak̲ c̲a'b pini jin 'dish /e is mo me'd is piniŋ gana/ mo be." 15 Wak̲ki/ um ki shila shil ki she/ mo dhali losa los ka rem 'kup̲ mo tani, hili ki 'bore/ ki um minu 'koki 'ce'd sho'k ka rem 'kup̲ mo be.

Maman gi Shi/in mo dhali Mii jin Miinu ki Shuman Is mo

16 Hili aha/ ona gwo mo ki: Iiyi e Shi/in mo dhali dhalku/ ki t̲e bwa en'dap̲ kun o um ki buŋgwar is mo. 17 Haali/ bwa en'dap̲ kun onki buŋgwar is mo tani a'di miinu ap̲o/ Shi/in mo, dhali bwa jin o'dki Shi/in mo tani ap̲o/ buŋgwar is mo, haali/ uni gwansan ita gwo kun thanyi 'twa/ ka rem 'kup̲ mo mmonon um 'peni mii gun o um bwa moyi. 18 Hili wak̲ki/ um shuna Shi/in bway mo tani, um yisa i'kokin mo e bwaŋ'kwarany gwoŋk̲an jin c̲inu mo. 19 Dhali hili mii gi buŋgwar is mo tani uni 'kon eya tente/ ki t̲horony mo: mo jin miinu miinyc̲al mo, dhali mo jin 'dap̲uwa 'dap̲ e mo, dhali mii kun 'kanuwa k̲anthi/ mo, 20 dhali mo jin l̲uŋu tomp̲inycon mo, dhali mii kun miinu mii ŋaari/ mo, dhali mii kun tanu 'kup̲ ki 'kup̲ mo, dhali mii kun biruwa bir mo, dhali mii kun tanuwa t̲acum bwa mo, dhali mii kun miinuwa nyor mo, dhali mii kun tanuwa ham 'kus ka ham 'kus mo, dhali mii kun ushu gwo gam me'd mo, dhali mii kun 'konu ka non she/ mo, 21 dhali mii kun tanu dhap̲an mo, dhali mii kun 'kosh ma suwa 'kosh mo, dhali mii kun waluwa wal e moŋ'kup̲a su mo, dhali mii gi wakansan mo. Aha/ ruma um ki gwo mo, me'd j̲in rumkika/ um it̲wa/a/ mo, ki uni gwansan kun miiki to gi wakansan mo tani mini 'koki gam mal gi Bampa/ ma Arumgimis mo. 22 Hili maman gi Shi/in a'di ta mo/en mo, dhali moŋ'kuny bwa mo, dhali mo ma k̲u'th is mo, dhali mombwa jin 'kuc̲u ki 'kari'th mo, dhali mii jin tanu ki bwaŋkush mo, dhali mombwam 'borga/ mo, dhali mombwa kun tanu ku isiŋ gana/ mo, 23 dhali mombwa kun 'thup̲u e ki 'thup mo, dhali mombwa ma du jin 'timu/ mo; ap̲o/ mii gi wakan mo tani gwoŋk̲ana kamu/ jin c̲inu mo yisa di'da. 24 Dhali uni gwansan kun ta ku ma K̲rist̲hos jin ta'da Yesus mo tani uni 'koshki buŋgwar is buni mo nyak̲ki e kun dhuna uni ki 'thir 'thir mo dhali bwa en'dap̲ buni mo be.

25 Wak̲ki/ ana 'kona e Shi/in mo tani dhalki ana si'da/ iina e Shi/in mo. 26 Dhalki ana nona is bana mo ki c̲ot̲ c̲ot̲ mo walla rukunya rukuny 'kup̲ ka rem 'kup̲ mo walla ta dhap̲an ka rem 'kup̲ mo.

Galathiyya 6

Ḵali To kun Diṭa diṭ I'ba/ ka Rem 'Kuṗ mo

1 Iwaḵa, waḵki/ wathiŋ kamu/ bulu 'twa/a 'cesh e gwon dhaŋa kamu/ mo tani um gun ta gi to gi shi/in mo mini mii wari a'di is ka nyaŋ'ko'd mo e shi/in jin 'thuṗu e ki 'thuṗ mo. Hili 'kuṗ, 'kuṗki is pini mo isi ciki/ ki /e minu diki pal mo gara/. 2 Ḵali ton diṭin ka rem 'kuṗ mo, dhali ki mii gi wakan mo tani um mini thim gwoŋḵan ma Ḵristhos mo be. 3 Haali/ waḵki/ jan ṭal 'deŋ kamu/ midi kulum gwo ibwa mo ki a'di ta a'di mo tani ki a'di diki ta toŋ kamu/ mo tani a'di he'kki isi is pitiŋ gana/ e mo be. 4 Hili dhalki 'kwani 'baar ka 'deṭe/ 'deṭe/ pali miim buniŋ gana/ mo, dhali gwo jin di a'di a'diŋ kamu/ ibwa mo mmokar 'ba/ ki ca mo tani midi di gom is piti a'di 'de/ mo dhali yisa eya mannyaḵ c̣a'b jin 'dish a'di is mo. 5 Haali/ 'kwani 'baar ka 'deṭe/ 'deṭe/ mini ḵal is kom mo gom tom buniŋ gana/ jin ḵala uni mo be. 6 Dhalki a'di jin ṭoru gwo mo midi mii nyaḵa ris tom 'boron pwaḵ bwa mo ki a'di jin ṭorki gwo mo. 7 Dhalku/ ki ta ku gi hegu e mo. Arumgimis yisa ta ji gi minu mii ka maḵa, haali/ ma to yin jin mina wathi/ si mo tani a'di si'da/ imina a'di i'ciṭh mo be. 8 Haali/ a'di jin siki to gom buŋgwar is piti mo tani a'di midi 'ciṭh to 'peni buŋgwar is jin midi ṗu/ mo. Dhali hili a'di jin midi si to gom Shi/in mo tani a'di midi 'ciṭh̄ mondiki/e ki sule/ ya ye 'ba/ mo 'peni Shi/in mo be. 9 Dhali dhalki ana daḵa mii is jin wu e mo mmomii miim 'borga/ mo, haali/ ki she/ yil mo mo tani ana mina 'ciṭh to mo, waḵki/ ana 'kona bwa ki biṭ ka luŋgu'b mo be. 10 Dhali wakan mo tani me'd jin takina ana ki embula 'borga/ mo tani, dhalki ana miina miim 'boron e 'kwani 'baar mo, dhali isi kan ki jim mum mo gom uni gwansan kun 'kokin eya ṭa/ gi moŋgam gwo is mo be.

Mo jin Daḵa Gwo Me'd mo jin Rumuwa Rum mo dhali Monthe Me'd mo

11 Misha uma adhan gwo gun 'kwarkika/ um ki me'd pem gana/ mowa? 12 A'di ta uni gwansan kun ona bwa ki ṭor eya tente/ eya ṗor ma pije/ 'te/ gom buŋgwar is mo kun mini ṭu'c um ki um minu 'ciṭh̄a/ munyjal yis mo. Dhali ki jasi mii gi wakan mo tani uni ti, iminu 'koki ṭo'c bwa mo gom cwany'ciṭhan dhul ma Ḵristhos mo be. 13 Haali/ isi kani uni gwansan kun bu'thki mo ma munyjal yis jin 'ciṭhu/ mo tani uni yisa ki

is buni idhuki gwoŋk̲an jin c̲inuwa. Hili uni ona bwa mo ki ta gi mo ma munyjal yis jin 'cit̲h̲u/ mo ki uni mini 'tash miinyca mo 'te/ e buŋgwar is bum mo. 14 Hili mii gi wakan midi diki thot̲h̲aa/ is mo mmokar 'ba/ ki ca mo isi ciki/ e cwany'cit̲h̲an dhul gi Tap̲a Yesus K̲rist̲h̲os bana mo. Ki a'di mo tani mony'cesh 'koshkunu jwa mo gom aha/ mo dhali aha/ gom mony'cesh mo be. 15 Haali/ walla mo ma munyjal yis jin 'cit̲h̲u/ mo tani yisa 'dap̲a'dap̲ ki toŋ kamuwa walla mo ma munyjal yis kun 'konu ki 'cit̲h̲ mo si'da/, hili a'di jin minu uk̲ jin midi ta jin this mo be. 16 Gom umi 'baar mo kun iikin isi ki gwoŋk̲an yansan mo tani, moŋk̲u'th is dhali mo mii mii mini 'ko ap̲o/ uni mo wakan si'da/ ap̲o/ 'Kwani ma Israyiil kun ta ku ma Arumgimis mo be.

17 'Peni shwane/ mo tani dhalku/ ki dhal wathin t̲al 'deŋ kamu/ bway mo mmot̲o'c aha/ bwa mo, haali/ aha/ k̲alkina adu'd gi doru aha/ goma Yesus e buŋgwar is pem mo be.

18 A'the gi Tap̲a Yesus K̲rist̲h̲os bana mo midi di e shi/in bum mo, iwak̲ pem mo. Āmin.

GWON THIS MO

EPASUS

2833

Epasus 1

Monthe Me'd mo

1 Buulus jin ta a'di jin karu ki she/ mo goma Kristhos jin ta'da Yesus ki bwa ma Arumgimis mo, e uni ma Arumgimis gwansan gun dhunu ki she/ ki dhelel dhelel e pan Epasus mo tani, uni si'da/ kun ta ku isiŋ gana/ eya Kristhos jin ta'da Yesus mo be.

2 A'the e um mo dhali moŋku'th is 'peni Arumgimis jin ta'da Babam bana mo dhali Tapa Yesus Kristhos mo be.

Mom'bor Mii gi Shi/in eya Kristhos mo

3 Dhalka Arumgimis dhali Ababa gi Tapa Yesus Kristhos bana maŋu mo, a'di jin 'borki ana mii mo ka ris mom'bor mii gi to gi shi/in mo kun 'kon e momis eya Kristhos mo be. 4 Isi kani me'd jin kwanykin ma Arumgimis ana mo e a'di mo ntwa/a/ ki mony'cesh yan 'konu ki ka'b mo, ki ana mina ta ku gun kogu mo dhali ta ku gun mini ta kun dar gi thalkin ibwambori a'di mo e mo/en mo be. 5 A'di 'kawurki ana mo mmota iya/m piti mo eya Yesus Kristhos mo, isi ki gwoŋ 'kup bwam 'borgam piti mo. 6 Gom momaŋ ma 'the gi monycam piti mo a'di jin cikina a'di ana ki me'd mo e A'di jin Enu mo be. 7 E a'di mo tani ana tana gi mo jin wanuwa wan 'ba/ ka bas piti mo dhali amure/ gi gwon dhiŋ bana kun dhalkunu ana 'pen mo, isi ka 'them piti jin tana a'di pa ki pa mo. 8 A'di marki'da 'the yan is e ana ka ris moyuk mo dhali ki mo nyith gwo mo be. 9 Arumgimis torki ana a'di i e eya tente/ mo eya ris gwo jin cinu ki jim bag mo jin ta bwam piti mo, isi ki gwoŋ 'kup bwam 'borgam piti mo, a'di jin karkina a'di eya Kristhos mo, 10 me'd gwo jin 'kawurkina a'di mo gom mo jin minu thim mo, mmogama ris to 'baar me'd e a'di mo, to gun 'kon e momis mo dhali to gun 'kon e mony'cesh mo, e bwaŋ 'kwarany i'kupa 'de/ mo, ihili eya kristhos mo be. 11 Eya Kristhos mo tani ana cikunu mal mo, mmo'kawurkunu ana isi ki gwoŋ kulum gi a'di jin thimki'da ris to 'baar mo isi ki 'kup gwo gi bwam piti mo be. 12 Ana kun takina gi mo ma 'teŋ kape/ eya Kristhos ntwa/a/ mo tani ana 'kawurkunu mo dhali dhu 'pen ka pije/ mo mmo'ko mo gom montak mo gom monycam piti mo be. 13 E a'di mo um si'da/ kun cikki gwoŋ gana/ mo dhali gwom 'borga/ mo gom bway gi mowoth bum mo, dhali gam gwo is mo e a'di

mo tani um 'kokunu mo mmo'dap 'twa/ ki a'di jin okunu gwo is mo a'di jin ta Shi/in Dheleladhelel mo be. 14 A'di jin ta to jin wothu/ 'twa/ mo gom mal bana mo ntagi ana mina bu'th a'di mo e montak gi monycam piti mo be.

Mo jin 'Thonuwa 'Tho mo gom Moyuk mo dhali Monyith To mo

15 Gom 'kup gwo yan mo tani, haali/ aha/ cikkina gwo mo gom moŋgam gwo is bum e Tapa Yesus mo dhali mo/en bum 'kup ki uni ma Arumgimis kun dhunu ki she/ ki dhelel dhelel mo tani, 16 aha/ yisa daka mo mmoci mo jin 'boruwa 'bor bwa i is gom um mo mmoka um e mo e mon'thom pem mo. 17 Aha/ 'thona ka Arumgimis jin ta a'di gom Tapa Yesus Kristhos bana mo dhali Ababa gi Monyca mo midi ci um shi/in gi moyuk mo dhali gwo jin 'ceenu e monyith jin nyitha um a'di mo. 18 Aha/ 'thona ki e ma dum bum kun 'twakki mo ki 'twak jin shi/i'd mo, ki um mini mish mo ma 'teŋ kape/ yan jin yukkina a'di um icine/ mo dhali mom piti jin tana a'di pa ki pa mo ki mal gi monycam piti e uni ma Arumgimis kun dhunu ki she/ ki dhelel dhelel mo. 19 Eya ris mon'thom pem mo tani aha/ dotkina mom'bi'th piti yan jin ekki'd ki ek jin shi/i'd jin molu bar mo e ana kun gama gwo is mo isi me'd miim piti jin miina a'di ki dhan mom'bi'th jin ta'da dem dem mo. 20 Yansan a'di ta mom'bi'th jin nyaka'd jin miikina a'di atu'c eya Kristhos mo me'd jin 'de'kkina a'di a'di 'peni mowu mo dhali kar a'di mmoca'b ki me'da bim poros piti mo e mo kun 'kon e momis mo be. 21 Isi mis gana/ apowa ris gwoŋkan kun cinu ki 'bi'th mo dhali moshirr mo dhali mom'bi'th mo dhali mo jin tanu tapa mo, dhali apowa ris gwayi 'baar mo kun yerkunu mo. AKristhos midi jiya ji mo, yisa jasi e she/ yil yana, hili si'da/ e yil jin midi pu'du/ mo be. 22 Dhali Arumgimis dhuki'da ris to 'baar mo e bwaŋ'kwariny sho'k piti mo dhali a'di karki a'di ki a'di jin ta'da 'kaŋ'kup apowa ris to 'baar mo goma kaniisa mo. 23 Dhali akaniisa a'di ta buŋgwar is piti mo, gom mon'tu'd piti jin 'tu'dkina a'di a'tu'd i'baar mo be.

Epasus 2

'Peni Mowu Ntagi Mondiki/e mo

1 Dhali haali/ me'd um mo tani, um kun 'kokin mmowu mo gom gwon dhaŋ bum mo dhali miinthus mo, 2 e uni kun iikina um 'thissa/ mo,

mmobathkina um ya gi mony'cesh yan mo. Dhali mmobathkina um miin tapa gi mom'bi'th kun pwanu/ e mis mo, jin ta shi/in caan jin di'd mmo/um mo e iya/ gi iman/ush gwo ha e mo be. 3 Ibwaman uni gwansan mo tani ana 'baar mo 'kokina ntwa/a/ mo mmodhu em bana ki 'thir 'thir gom buŋgwar is bana mo, mmobath bwa en'dap gom buŋgwar is mo dhali bwa mo, dhali wakan ana 'kokina mo ki buyem pa mmota uci ma nyor mo me'd 'kwanin tiya kun ta 'kwani en'thi/ mo be. 4 Hili Arumgimis a'di jin ta pa ki pa e mo mii mii mo, 'peni dhan mo/en piti jin enkina a'di ana mo be. 5 isi kani ki ana 'kokina mo mmowu mo e gwon dhaŋ bana mo tani, a'di ki dhu ana mmo'ko ki e mo imontal 'de/ mo nyakka Kristhos mo (Ka 'the mo tani um wothkunu mo be.) 6 dhali Arumgimis ki cu ana mis imontal 'de/ nyakka Kristhos mo dhali Arumgimis ki dhu ana mmonyak 'ko imontal 'de/ e mo kun 'kon e momis eya Kristhos jin ta'da Yesus mo, 7 wakan ki she/ yil gunn kun mini pu'du/ mo tani a'di midi tor ana dhan pam piti jin tana a'di ka 'them piti jin molu bar mo e bwaŋkush piti mo 'kupki ana mo eya Kristhos jin ta'da Yesus mo be. 8 Haali/ ka 'the mo tani um wothkunu mo ki moŋgam gwo is mo, dhali yansan ta mii jin miina um ki is bum mo yisa, a'di ta to jin cin ma Arumgimis ki me'd mo, 9 Yisa, 'peni mii gun miinu mowa, wakan ki wathin tal 'deŋ kamu/ diki kar 'ba/ ki ca mo. 10 Haali/ ana tana kuma tu'c ma Arumgimis mo, kun ukkunu mo eya Kristhos jin ta'da Yesus mo gom mii ma tuca 'borga/ mo, uni gun thosonkin ma Arumgimis ntwa/a/ mo ki ana mina 'taki ii e uni mo be.

Mo jin Talu Isa 'De/ mo eya Kristhos mo

11 Wakan kayi gwo e mo ki um 'thissa/ ta 'kwani kun 'koki ta 'Kwani Yahuuda/ e buŋgwar is mo. Um kun yukkunu gway ki ku gi 'koki 'ko ka munyjal yis i e mo ki uni gun yukkunu ki uni gun 'cithuwa munyjal yis mo, a'di jin miikunu e buŋgwar is ki me'd gi 'kwani en'thi/ mo be. 12 Kayi gwo e mo ki um 'thissa/ me'dyin um kwa/kunu bwa mo 'pena Kristhos mo, dhali um ta ku gi 'kon ka pije/ 'peni 'peŋkuman bampa/ ma Israyiil mo dhali um ta 'kwani kun moli gwo jin gamu me'd jin onu is mo, um daran gi mo ma 'teŋ kape/ mo dhali um daran ga Arumgimis gana/ e mony'cesh mo be. 13 Hili shwane/ eya Kristhos jin ta'da Yesus mo tani um kun 'thissa/ si'dkin kagahara/ mo tani um suskunu mo

mmo'dish mii is mo ka bas ma Kristhos mo be. 14 Haali/ a'di ki is piti ta moŋku'th is bana mo, haali/ a'di dhuki ana imontal 'de/ mo. Dhali jin 'tukki mo ma goŋ jin kwa/u bwa mo 'peni mo jin tanu 'kup mo. 15 Mmopuukina a'di e buŋgwar is piti gwoŋkan jin cinu mo dhali jin 'kwarkunu mo, dhali jin onu mo wakan ki a'di midi 'taki uka uk e is pitiŋ gana/ mo wathin tal 'de/ jin ta jin this mo e mo gi unin su/ mo, wakan a'di karki mo ma ku'th is mo. 16 Dhali wakan si'da/ aKristhos midi 'taki mii mii jin gwamkunuwa gwam mo gom am mo dhali um eya Arumgimis mo e buŋgwar isa 'de/ mo ki cwany'cithan dhul mo, wakan a'di ki dil mo jin tanu 'kup sho'k mo ntagi 'pemen mo be. 17 Dhali a'di pu'dki'd mo dhali ci gwo gom moŋku'th is e um mo, um gun 'thissa/ si'dkin mo ki si'd thus mo dhali moŋku'th is e uni gwansan kun 'dishkina 'dish is mo be. 18 Haali/ e a'di mo tani aman dhali um takina gi bway mo e Shi/ina 'de/ mo eya Baba mo be. 19 Dhali wakan um shwane/ gun 'koki ta 'kwani Yahuuda/ dok/e yisa 'kokin mo mmota 'kwani kun 'kon ka pije/ mo dhali 'kwani kun 'kon ki 'kus 'peni bampa/ mo. Hili um ta ku gi 'peŋkuman bampa/ mo nyakki uni ma Arumgimis kun dhunu ki she/ ki dhelel dhelel mo dhali um tal ma waka 'de/ eya ta/ ma Arumgimis mo be. 20 Um kun nyaŋkunu mo apo/ moŋka'b gi imandhunu ki she/ mo dhali imanci gwo ma Arumgimis kadhamo/ mo, dhala Kristhos jin ta'da Yesus mo, a'di ki is pitiŋ gana/ a'di ta'da 'kaŋ'kup gi dhan wosh gi 'penabi mo be. 21 E a'di mo tani aris mo 'baar mo kun re'du mo tani gam me'd imontal 'de/ mo dhali cu mo mmota gu'b gi mondheleladhelel e Tapa mo be. 22 E a'di mo tani um si'da/ inyaŋkunu mo e a'di jin ta monyca'b ma Arumgimis e Shi/in mo be.

Epasus 3

Mii jin Miina 'Kwani To mo gom ku gi 'Koki Ta 'Kwani Yahuuda/ mo

1 Gom 'kup mii yansan mo tani aha/ jin tana Buulus, jin ta'da habuus goma Kristhos jin ta'da Yesus mo gom um kun 'koki ta 'Kwani Yahuuda/ mo--- 2 Aha/ tosha ki um cikki gwo gom mo jin dhunuwa 'the ma Arumgimis mo a'di jin cikunu aha/ mo gom um mo. 3 Mmotorkunu aha/ gwo jin cinu ki jim bag mo mmomish ki gwo jin 'ceenu mo, me'd gwo jin 'kwarkika/ ki e 'pe'pere/ mo. 4 Ki um mini

deŋ gwo yansan e mo tani, um mini nyiṯh a'di jin nyiṯhka/ mo e gwo ma Ḵristḥos jin c̱inu ki jim bag mo. 5 Eya risa nyaḵum yila tiya mo tani gwo yan jin c̱inu ki jim bag dinu ki ṯor e iya/ gi 'kwani mo. Hili shwane/a'di ṯorkunu eya tente/ ki Shi/in e unim piti kun dhunu ki she/ ki jiŋ ḵogu mo dhali imanc̱i gwo ma Arumgimis kadhamo/ mo. 6 Ba kani a'di ita gwoŋ gana/ jin ba'kkunu gom 'kwani kun 'koki ta 'Kwani Yahuuda/ mo mmonyaḵ mal mo, dhali mmota waḵa 'de/ e buŋgwar is mo dhali mmonyaḵ gwo pwaḵ bwa jin onu is eya Ḵristḥos jin ta'da Yesus ki gwom 'borga/ mo be.

7 Gom gwom 'borga/ yan mo tani aha/ karu ka man mii to mo isi ki to jin c̱in ma Arumgimis ki me'd ka 'the mo, a'di jin c̱ikunu aha/ mo ki mo/um ki mom'bi'th piti mo be. 8 E aha/ mo tani ba aha/ itana a'di jin p̱isap̱is mo eya ris 'kwani ma Arumgimis kun dhunu ki she/ mo tani a'the yansan c̱ikunu aha/ mo, mmoc̱i gwo e 'kwani kun 'koki ta 'Kwani Yahuu'da/ mo, e mo jin tan ma Ḵristḥos pa ki pa mo jin molu deŋ e mo 9 dhali mmo dhala ris 'kwani 'baar mo mmop̱ar e mo a'di yan jin tiḵkunu ki jim bag mo mmo ba'kkunu a'di ki yil ka ris mo eya Arumgimis mo, jin uḵki'da ris to 'baar mo be. 10 Dhali gwoŋ kulum yan mishkunu 'ban eya ḵaniisa mo wakan ki iman jiya ji dhali uni kun tangi mom'bi'th kun molu gadhir mo e mo kun 'kon e momis mo kun 'koki mish buyempa gi jamas gi moyuḵ ma Arumgimis mo be. 11 A'di yansan ta isi 'kup̱ gwo ibwaŋ gwom piti ki mo jin ta ji ma sule/ mo a'di jin torkina a'di 'twa/a 'cesh mo eya Ḵristḥos jin ta'da Yesus Tap̱am bana mo be. 12 Haali/ eya Ḵristḥos mo tani ana dara gi monyju/ mo dhali wu a'di jwa i is mo gom bway yan e moŋgam gwo is bana e a'di mo be. 13 Wakan aha/ yuḵkina um mo mmodhalka du ki biṯ ka luŋgu'b mo ap̱o/ is pem jin 'koshki aha/ ka nyor gom um mo, a'di jin ta montaḵ bum mo be.

Momish Mo/en ma Ḵristḥos mo

14 Gom 'kup̱ mii yansan mo tani aha/ biṯkina ki jiŋ 'kupa'dup̱uni bwambor ma Baba mo, 15 'peni a'di mo tani arisa waḵ kun 'kon e momis mo dhali kun 'kon e mony'cesh mo tani yerkunu gway mo. 16 Aha/ 'thokina ki a'di midi 'taki bu'th um mo, isi ki monycam piti jin ta pa ki pa mo tani, a'di midi 'taki c̱i um mom'bi'th is ki dem dem ki Shi/in piti jin di'd isi e bwaman wathi/ mo. 17 Dhali aha/ 'thokina

ka Kristhos midi 'taki di eya dum bum mo ki moŋgam gwo is mo dhali ki um mini ta ga birman mo dhali ka'bkunu e mo/ en piti mo tani, 18 isi kani ki um mini 'taki ta gi mom'bi'th mmobu'th monyith nyakka ris 'kwani ma Arumgimis i'baar mo kun dhunu ki she/ ki dhelel dhelel mo, a'di jin ta mombeega/ mo, dhali mo kun tana luc mo, dhali monturga/ mo, dhali moŋ'kulga/ mo, 19 dhali mmomish mo/en ma Kristhos mo, a'di jin bolki mo jin nyithuwa nyith e mo, wakan ki um minu 'taki 'tu'd mo ka ris mo ma Arumgimis jin 'tu'da a'di a'tu'd mo be.

20 Dhali e a'di mo, a'di jin ta gi mom'bi'th mo mmo/um e bwam ana mo, a'di jin mishki to mii ki nyanye/ mo mmobola ris to 'baar e kun dotkina ana mo walla kun toshkina ana mo, 21 e a'di mo tani monyca midi di mo eya kaniisa mo dhali eya Kristhos jin ta'da Yesus mo ntaga risa nyakum yil gi 'kwani mo gom mii ki sule/ mo dhali ki sule/ mo. Amin.

Epasus 4

Mo jin Gamu Gwo Me'd ki Shi/in mo

1 Wakan aha/ jin tana habuus gom Tapa mo tani, yukkina um mo mmoshuwa shum bway ki mii kun ha me'd mo ka yuk jin yukkunu um mo be. 2 Dhali aha/ kankina um gwo mo mmo'koki mii mii kun dhunu is ki gwa'd kagahara/ mo dhali ki mii ma 'thup e mo, dhali ki bwa jin 'kucu ki 'kari'th mo, mmothona thon me'di 'ko'd ka rem 'kup e mo/en mo. 3 Mmo ganankina um 'ba/ mo mmohal mo jin gamu gwo me'd e Shi/in mo eya dek jin deku/ gi mo ma ku'th is mo. 4 Buŋgwar isa 'de/ mo dhali Shi/ina 'de/ mo jasi isi me'd jin 'kokunu mmoyuk um si'da/ mo e mo ma 'teŋ kapen 'de/ mo, a'di jin ta'da yuk bum jin yukkunu um mo be. 5 Dhali Tapa tal 'de/ mo dhali moŋgam gwo isa 'de/ mo dhali montal 'de/ jin cucuwa cuc mo, 6 dhali Arumgimisa 'de/ mo dhali Ababa gi ana 'baar mo, a'di jin diki'da powa ris mo 'baar mo dhali eya ris to 'baar mo dhali e bwamani ana 'baar mo. 7 Hili a'the cikunu ana ka 'dete/ 'dete/ mo isi ki mombar to jin cin ma Kristhos ki me'd mo be. 8 Wakan a'di okunu gwo mo ki:

> "Ki a'di shinki bway momis mo tani,
> a'di suski'da risa buhany uni gun bu'thkunu mo,
> dhali a'di ciki to kun cinu ki me'd gom 'kwani mo."

9 E gwo jin onu mo ki: A'di shinki bway momis mo tani, a'di ta 'pemen gwo gi wakata moye? Jasi ki a'di si'da/ thulki'd ka luŋgu'b isi moŋ'kulga/ gi mony'cesh mo. 10 A'di jin thulki'd mo tani ta a'di si'da/ jin shinki'd bway momis mo apowa ris mo gun si'dasi'd mo ki a'di midi 'taki 'tu'da ris to 'baar mo. 11 Dhala Kristhos ciki kun tiya to kun cinu ki me'd mo mmota imandhunu ki she/ mo dhali kun tiya mmota imanci gwo ma Arumgimis jin onu is mo dhali kun tiya mmota imanci gwom 'borga/ mo dhali kun tiya mmota imanhila hil eya kaniisa mo dhali kun tiya mmota imantor gwo mo 12 mmoshum 'kwani ma Arumgimis kun dhunu ki she/ ki dhelel dhelel mo goma tu'c jin minu mii mo, dhali goma nyaŋ jin minu nyaŋ buŋgwar is ma Kristhos mo, 13 ntagi ana 'baar mo mina ku'th is e mo jin gamu is me'd mo gi moŋgam gwo is mo dhali ki monyith gi Ya/ ma Arumgimis mo, wakan ki ana mina 'bap mo ntagi mombar gi montur piti jin 'tu'dkunuwa Kristhos mo. 14 Kristhos nyaŋki ana mo wakan ki ana mina 'taki 'koki 'ko mo mmota uci naskina/ mo ki ana minu 'koki 'dash mo dhali wutul mo dhali kal mo ka ris 'tham gi gwon thus ki eŋ 'kwani kun korakor mo ka mak buni kun takina uni mo eya he'k e jin he'kkina uni ka gany mo. 15 Dhali mii gwan e i is mo, mmotor gwoŋ gana/ e mo/en mo, ki ana mina ca mo eya ris 'twaŋkal kuku/ e a'di mo, a'di jin ta'da 'kaŋ'kup mo, a'di jin ta'da Kristhos mo be. 16 Kristhos a'di nyaŋki buŋgwar is ka 'bimpil mo dhali gamki me'd mo dhali cu'th 'kupi montal 'de/ mo ka ris gwocor mo, uni kun thipkina thip gom a'di mo, dhali ka ris yilsaŋ gi buŋgwar is ka 'dete/ 'dete/ kun 'kon mo mmomiiya tu'c ki 'dantar mo mmoca buŋgwar is mo, wakan ki a'di midi nyaŋ is piti e mo/en mo be.

Mondiki/en This eya Kristhos mo

17 Wakan, aha/ karkina gwom pem mo dhali bah gwom pem e Tapa mo, ki um mini mii 'koki 'ko mo me'd jin 'kona 'kwani kun 'koki ta 'Kwani Yahuuda/ mo e mii ma dum buni gun 'kona uni ki pe'th mo. 18 Uni tan ma dum buni a'tum ka 'tum mo mmo'ko ki dar gi momish gwo 'ban mo, mmo'ko ka pije/ 'peni mondiki/e ma Arumgimis mo haali/ gom miim pus buni kun 'kokin e uni mo goma dum buni gun 'bi'thkin ki 'bi'th mo. 19 Uni warkin ki enthus mo dhali uni ciki is buniŋ gana/ mo e mii kun 'kanuwa kanthi/ mo, mmopur bwa mo mmobotka

ris mii gun 'dapu/ e ki she/ ki she/ mo be. 20 Hili mii a'dahan yisa jin umi da/ara Kristhos mo. 21 Aha/ tosha ki um cikki gwo gom a'di mo, dhali ki um torkunu gwo gom a'di mo, me'd gwoŋ gana/ jin di'd eya Yesus mo. 22 Um torkunu gwo mo mmodhu aris miin dhamom bum 'pen ka pije/ mo, uni gun cila miim bum kun miina um kadhamo/ mo dhali kun pu/kin mo e mo ma he'k e ki e kun 'dapu/ mo. 23 Um torkunu gwo mo mmota this e shi/in gi bwam bum mo, 24 dhali hithi miin this mo, a'di jin ukkunu mo mmowa e ka Arumgimis---e mo ma kar/eŋ gana/ mo dhali moŋkogu mo be.

25 Wakan dhalki ana dhuna ris gwon thus 'pen ka pije/ mo, dhali dhalka ris 'kwani 'baar ka 'dete/ 'dete/ o gwoŋ gana/ e uni gun nyaka uni 'ko mo, haali/ ana tana to isa 'de/ ka rem 'kup mo be. 26 Ka nyor di'd mo tani hili dhalku/ miinthus ki mii mo. Dhalku/ ki dhala tente/ iya jis mo ka nyor buma du mo. 27 Dhali dhalku/ embula 'borga/ ki ci mo gom tapa ma ruma 'cesh mo. 28 Dhalku/ ki dhal a'din 'di/ bway mmodi mo mmokwal to mo, hili dhalki a'di dhal mii e i is mo mmomiiya tu'c mo, mmomiiya tu'c ki isi miim pa ki me'd piti mo, wakan ki a'di midi 'taki mish to ci mo gom uni gwansan kun mini mii ŋap to mo. 29 Dhalku/ ki dhal gwon thus bway mo mmopu'du/ 'peni 'twam bum mo. Hili jasi a'di jin 'boro'd gom gwo jin yedhuwa ye'th sho'k mo, a'di jin midi ha me'd ki embul yan mo, wakan ki a'di midi ciya 'the ki uni gwansan kun cikki gwo mo be. 30 Dhali dhalku/ ki jwakat Shi/in Dheleladhelel ma Arumgimis mo, haali/ ki a'di mo tani um 'dapkunu 'twa/ mo goma tee gi wanuwa wan 'ba/ mo be. 31 Dhalka ris mii kun ka/aka/ 'pen mo dhala nyor jin dekki'da dek mo dhala nyor jin miinu mo dhali cuuwa/ jin 'theru/ mo dhali mo ma thu'th 'pen jin thudhu mo mmodhu 'pen ka pije/ 'peni um mo, nyakka ris mii kun dupuwa dupi e mo. 32 Dhali tayi gi bwaŋkush ka rem 'kup mo ka du kun 'ka'da'ka'd mo mmodhala mure/ gi miinthus 'pen ka rem 'kup mo me'd mii jin dhalkin ma Arumgimis uma mure/ miinthus bum 'pen mo eya Kristhos mo be.

Epasus 5

Iiyi Me'd Uci gi Moŋkush mo

1 Wakan tayi imanthoka Arumgimis mii mo ma, me'd uci gun enu mo. 2 Dhali iiyi e mo/en mo, me'da Kristhos mmo/enkina a'di ana si'da/ mo, dhali ci is pitiŋ gana/ gom ana mo, mmota to jin kuyakuy jin cinu mo dhali jin 'cithu/ 'kus goma Arumgimis mo. 3 Hili mo jin miinu miinycal mo dhala ris mii kun ta en'dap mo walla mo jin tanuwa 'thothum bwa mo minu 'koki mii yer gway mo isi bwaman um kani me'd jin hana mii me'd mo e bwaman uni kun dhunu ki she/ ki dhelel dhelel mo. 4 Dhalku/ ki dhal miiŋ kamu/ jin nyo/anyo/ bway mmodi mo, walla gwom pus jin onu mo, walla miin salkin mo---uni gun 'koki ha me'd mo. Hili mmodhal mii gwansan e i is mo mmoci mo jin 'boruwa 'bor bwa i is mo. 5 Haali/ um mishki mo ki 'bore/ mo ki wathin 'deŋ kamu/ jin mii miinycal jin haku 'pen ceŋ gwas mo, walla jin 'dapa'da 'dap e mo, walla jan 'deŋ kamu/ jin ta'da 'thothum bwa mo---a'di jin ta mii jin luŋu to mo---midi diki gam ari mal e Bampa/ ma Kristhos mo dhali Arumgimis mo be. 6 Dhalku/ ki dhal wathin 'deŋ kamu/ bway mo mmohe'k um e mo ki gwo kun 'ko bwa 'te/ mo, haali/ gom to gi wakansan mo tani a'di ipu'dkin ma nyor ma Arumgimis apo/ iya/ gi uni kun ush gwo ha e mo. 7 Wakan, dhalku/ ki ce e ki uni mo. 8 Haali/ 'thissa/ um 'kokin e mondhurumi'd mo, hili shwane/ um ta ku gi moŋkush e Tapa mo. Iiyi um mo me'd uci gi moŋkush mo 9 (haali/ maman 'peni moŋkush a'di gamkunu mo eya ris miim 'borga/ mo, dhali mii kun tana kar/e mo, dhali mii gi gwoŋ gana/ mo), 10 Dhali pali mii mo mmoda/ar a'di jin midi 'bor Tapa bwa mo. 11 Dhalku/ mii ki nyak mii ki mondhurumi'd jin moli maman dho'th mo, hili dhali mii e i is mo mmodhu uni eya tente/ mo. 12 Haali/ a'di ta mii jin 'thenu is mo isi kani mmo/o gwo gom to gwansan kun miina uni ka kwal is mo. 13 Hili wakki/ toŋ kamu/ tal 'de/ toru eya tente/ ki moŋkush mo tani, a'di wara'd ki to jin mishu mo. 14 Haali/ ton 'deŋ kamu/ jin wara'd ki to jin mishu mo tani a'di ta moŋkush mo. Wakan a'di okunu gwo mo ki:

" Meri is mo, ayy /e jin ishki e mo,
dhali cuyi mis mo 'peni mowu mo
dhala Kristhos midi ci moŋkush apo/ e mo be."

15 Hili ki thoson gom ii jin mina umi ii mo---yisa me'd 'kwani kun dar gi moyuk mo, hili me'd 'kwani kun ta gi moyuk mo, 16 Mmowar mo is mo haala tee ta thus ki thus mo be. 17 Wakan, dhalku/ ki ta pus mo ma, hili mishi gwo 'ban mo gom bwa gi Tapa jin wa cikise/ mo be. 18 Dhali dhalku/ ki ta uni kun 'kosh ma su mo, gom mii ma dhor piti mo. Hili, 'tu'di mo ki Shi/in dheleladhelel mo, 19 mmotora tor ka rem 'kup e gway kun yuku mo mmoka mo jin miinuwa mii e mo dhali e gway jin maŋuwa maŋ mo dhali e gway jin yuku gom to gi shi/in mo, mmoyuk gway mo dhali mmomii ko 'pena dum pini 'baar mo gom Tapa mo, 20 isa yempa/ mo dhali goma ris to 'baar mo mmoci mo jin 'boruwa 'bor bwa i is mo, ki gway gi Tapam bana ka Yesus Kristhos mo eya Arumgimis jin ta'da Baba mo, 21 dapi ki me'd ka rem 'kup mo ki moŋko/ ma Kristhos mo.

Ikath dhali I/ash mo

22 Up, 'dapi ki me'd ki gwo gi ikathim bum mo, me'd mii jin miina um e Tapa mo. 23 Haali/ wathiŋ gwath a'di ta'da 'kaŋ'kup gom ash mo, me'da Kristhos mmotana a'di a'kaŋ'kup goma kaniisa mo, a'di jin ta buŋgwar is piti mo dhali mmotana a'di a'di ki is piti Amanwoth a'di mo be. 24 Hili me'd jin 'dap ma kaniisa ki me'd ka Kristhos mo tani, wakan dhalka ris up si'da/ 'dapan ki me'd ka ris to gi ikathim buni mo. 25 Kwaniŋ gwatha, eni up bum mo ma me'da Kristhos mmo/enkina a'diya kaniisa mo dhali ci is pitiŋ gana/ goma yim mo 26 wakan ki a'di midi dhagama yim mo, ki mo jin dhelelkina a'di ayim ki gwo mo me'd mo jin lamu ki yi'de/ mo, 27 wakan ka kaniisa minu kari bwambori a'di ki ra/ ra/ mo ki dar gi monyo/o'd mo, walla mo jin dudupa dudup mo walla ma to gi wakan mo, ka yim midi dheleladhelel mo dhali dar gi monthalkin mo. 28 Isi kani gwath si'da/ mini mii en up buni mo me'd is buniŋ gana/ mo. A'di jin eni ashim piti mo tani eni is pitiŋ gana/ mo be. 29 Haali/ wathiŋ kamu/ yisa di'da jin shi/i buŋgwar is piti i e mo, hili a'di ki thip a'di mo dhali ŋa/ a'di mo me'd mii jin miikin ma Kristhos goma kaniisa mo, 30 haali/ ana tana tom buŋgwar is piti mo be. 31 "Haali/ gom 'kup gwo gi wakan mo tani wathi/ midi mii kwa/ bwa mo 'peni com mo dhali kum mo dhali gam is ki ashim piti mo dhali uni su/ mo tani mini tal isa 'de/ mo be." 32 Gwo yansan ta dhan gwo jin bagu mo---dhali aha/ butha 'pemen yan kan mo mmotana

a'diya Kristhos mo dhala kaniisa mo be. 33 Bahili, dhalka ris umi 'baar ka 'dete/ 'dete/ en up bum mo me'd is bum gana/ mo, dhali dhalki up si'da/ hilin ki 'bore/ mo ki uni mini tak ikathim buni mo be.

Epasus 6

Gwo jin Hanu E mo dhali Mo/en mo

1 Uciya, hayi gwo gi ibabam bum e mo dhali ikwan mo e Tapa mo, haali/ a'di yansan ta miim 'boro'd mo be. 2 "Taki ibabam bum mo dhali ikwan mo" (gwo yansan ta gwoŋkan jin 'kwarkunu mo jin ta jin twa/a/ mo jin ta gwo jin onu is mo), 3 "wakan ki a'di midi 'taki 'bor gom um mo dhali ki um mini 'taki 'ko ki 'kom 'pempaŋ gana/ e mony'cesh mo." 4 Ibaba, dhalku/ ki rukuny uci ka nyor mo. Hili, thipi uni mo e mo jin 'dapuwa bora 'cesh mo dhali e mo jin yedhuwa ye'th sho'k ki gwon Tapa mo. 5 Um ciŋkina/ gun yolu mo, hayi gwo gi uni gwansan e mo kun ta tapam bum e mony'cesh mo ki moŋko/ is mo dhali ki mondee mo, ka dun tal 'de/ mo. Me'd mii jin miina um goma Kristhos mo. 6 Yisa e bway gi jis/e jin miina 'kwani to mo, mmo'bor 'kwani bwa mo 'te/ yisa. Hili, me'd uni kun ta ciŋkina/ kun mii to goma Kristhos mo, mmomii bwa ma Arumgimis 'pena du mo. 7 Mmomii to ki bwaŋ gana/ mo me'd mii jin miina um gom Tapa mo, dhali yisa gom 'kwaniya, 8 haali/ mmomisha ana ki ma to gunn kun miina kun tiya ki 'bore/ mo tani, a'di midi bu'th to jin nyaka'd kan dok/e mo 'peni Tapa mo, wakki/ a'di ta ciŋkina/ jin yolu mo walla ta a'di jin di ki 'kus mo be.

9 Itapa, miiyi to kun nyakan gom uni mo ma, dhali 'doyi bwa ka 'kany'cesh mo 'peni mo jin shwanuwa 'cesh ki sho'k mo, mmomisha um ki a'di jin ta Tapam buni dhali Tapam bum mo tani a'di di'd e momis mo, dhali mo jin miinuwa mii ka gwar 'de/ yisa di'da e a'di mo be.

Agoŋgoro/ ma Arumgimis ka 'Bimpil mo

10 Kwalany 'te/ be, 'bithi um is mo e Tapa mo dhali e mom'bi'th ma dem dem piti mo. 11 Hithi agoŋgoro/ ma Arumgimis ka 'bimpil mo, wakan ki um mini mish dosh mo apowa 'kanyco/ gi tapa ma ruma 'cesh mo. 12 Haali/ ana 'kona ki 'thir apo/ buŋgwar is mo dhala bas mo, hili apo/ mom'bi'th kun molu gadhir mo dhali apo/ mom'bi'th mo, dhali

apo/ itapa kun ji mony'cesh yan mo jin ta mondhurumi'd shwane/ mo, dhali apowa risa buhany shi/in thus kun 'koki ta gi buŋgwar is ga 'cesh mo e mo kun 'kon e momis mo. 13 Wakan budhi agoŋgoro/ ma Arumgimis ka 'bimpil mo ki um mini mish dosh mo mmoroc mo ka tee jin ta thus mo dhali mmothimkina um a'di mo tani mmodosh mo be. 14 Doshi um wakan mo, mmodek wackan gi gwoŋ gana/ e empa'd bum mo, dhali hithi aracpa/ gi mii ma kar/e mo, 15 dhali, mmo'kamu'thkina um sho'k bum ki mo jin thosonkunu mo ki gwom 'borga/ mo gi moŋku'th is mo be. 16 Apowa ris mii gwansani 'baar mo tani budhi agoŋgoro/ me'd bum mo a'di jin ta moŋgam gwo is mo, haali/ e a'di mo tani um mini mish usa ris shemen toŋ kan kun 'bathan kun shina a'dinthus 'de/ yin mo. 17 Dhali budhi toŋ'kup ki bway mowoth mo dhali gandala turga/ gi Shi/in mo, a'di jin ta gwo ma Arumgimis mo be. 18 Thoyi isa yempa/ e Shi/in ka risa 'tho mo dhali ka di'b is jin di'bu/ mo, ki um mini 'dim 'kup_mo ki montim mo mo mmodi'ba di'b is goma ris uni 'baar mo kun dhunu ki she/ ki dhelel dhelel mo be. 19 Dhali 'thoyi gom aha/ si'da/ ki mo jin bahkunu gwo mo minu 'taki ci aha/ mo e 'twam pem mo. 'Thoyi mo ki aha/ mina bah gwoŋ gana/ jin cinu ki jim bag mo, a'di jin ta gwom 'borga/ mo. 20 Haali/ aha/ tana aman ya eya jindhiir gom a'di mo jin miga/ 'taki bah a'di eya tente/ ki dar gi monyju/ mo me'd jin miga/ ka 'taki tor gwo mo ba/.

Kwalany 'Te/ Ba/, Monthe Me'd mo

21 Dhali ki um si'da/ mini 'taki mish mo mo gom mondim pem mo dhali mii jin miga/ mo tani Tikikus, a'di jin ta'da kam bana jin enu mo dhali a'di jin ta isiŋ gana/ mo e miin to gi Tapa mo tani midi tor um gwo mo goma ris to 'baar mo be. 22 Aha/ hashkina a'di i um mo gom 'kup gwom bwam 'boro'd yan mo, wakan ki um mini 'taki mish mo mo ki aman anann be, dhali ki a'di midi 'taki 'bitha dum bum is mo be.

23 Moŋku'th is midi di mo gom iwak mo, dhali mo/en nyakki moŋgam gwo is mo 'peni Arumgimis jin ta'da Baba mo dhali Tapa Yesus Kristhos mo be. 24 A'the midi di mo gom umi 'baar mo, um gun enki Tapa Yesus Kristhos bana mo ki mo/en jin midi diki wuwa mashira/ mo be.

GWON THIS MO

PILIBBI

Pilibbi 1

Monthe me'd mo

1Buulus dhala Timuthawuus, uni kun ta imanmii to goma Kristhos jin ta'da Yesus mo, e uni 'baar mo kun dhunu ki she/ ki dhelel dhelel eya Kristhos jin ta'da Yesus mo e uni kun 'kon e pam pilibbi mo, nyakki 'kwaniŋ gwanyjaka/ ma kaniisa dhali uni kun cila to hil mo,

2 Dhalka 'the 'di'd e um mo dhali moŋku'th is 'pena Arumgimis jin ta'da Babam bana dhali Tapa Yesus Kristhos mo.

Mon'tho ma Buulus gom 'kwani gi pam Pilibbi kun ta imangam gwo is mo

3 Aha/ 'bora Arumgimis pem bwa i is mo apowa ris mom pem jin kaka/ um e mo be. 4 Isa yempa/, eya 'thom pem mo gom umi 'baar mo mmomii mon'thom pem ki bwaŋ 'kunyga/ mo. 5 Haali/ gom gwom 'borga/ jin nyaka um pwak ki aha/ 'pena tee jin twa/a/ ntagi shwane/ mo be. 6 Dhali aha/ misha ka jiŋ gana/ ki a'di jin telki'da tu'c jin 'boro'd 'pen e um mo tani midi 'baar a'di mo ka tee ma Yesus Kristhos mo be. 7 A'di boro'd ki 'bor gana/ gom aha/ mmokulum gwo ibwa mo gom umi 'baar kansan mo haali/ aha/ dhuna um eya dum pem mo haali/ umi 'baar mo nyaku/ a'the pwak ki aha/ mo me'd jin dika eya sijin mo dhali mmo'ce'd gwo she/ mo dhali mmotel gwom 'borga/ sho'k mo. 8 Haali/ Arumgimis ta'da man o gwo gom aha/ mo mmo'kosha te/ aha/ mo gom umi 'baar mo ka du ma Kristhos jin gama gam mo jin ta'da Yesus mo. 9 Wakan a'di ta mon'thom pem ki mo/en bum mini ish ki nyanye/ ki nyanye/ mo nyakka yuk ilu/ mo dhali mmoyitha ris to 'baar mo. 10 Wakan ki um mini tes to kun 'boron ki 'bor gana/ mo dhali mmota kun dhelelin mo dhali kun dargi mii i'ba/ mo goma tee ma Kristhos mo be. 11 Mmo'tu'd mo ki momaŋ gi mo ma kar/e jin pu'du'd 'pena Yesus Kristhos mo mmota monyca mo dhali momaŋ ma Arumgimis mo be.

Gom aha/ mmodi mo tani a'di ta'da Kristhos mo

12 Shwane/ Aha/ ŋapa um mmomish mo mo, iwak mo, gom to gun mii aha/ ka jiŋ gana/ mo tani a'di ta 'pemen mmopal gwom 'borga/ mo be. 13 Me'd 'pemen gwo mo tani, mondek pem goma Kristhos a'di

wara'd ki mo jin mishu mo isi ki tur mo e uni gun dhunu mo mmohil gu'b ma mudhiri e mo e mo jin jin ma askar aji mo dhali gom 'kwani 'baar mo. 14 Dhali awaka tiya ka ris bu'thkina du mo e Tapa gom mondim pem eya sijin mo dhali uni dargi moŋko/ is mo be. 15 Kun tiya ka jiŋ gana/ ci gwo goma Kristhos 'peni bwa shigga/ mo dhali bira bir si'da/ mo hili kun tiya si'da/ ki bwaŋ gana/ mo be. 16 Kun tiya mii a'di ki dargi mo/en mo, mmomish mo mo ki aha/ karkunu mmo'ce'd gwo she/ mo gom gwom 'borga/ mo. 17 Ku gi twa/a/ ci gwo goma Kristhos 'peni bwa jin kwa/u mo tani yisa ki bwaŋ gana/ mo hili uni kulumki gwo ibwa mmoto'c aha/ 'kus mo e mondim pem eya sijin mo be. 18 Gomata 'te? Jasi eya ris mii 'baar mo wakki/ mii gi pwanu/ 'te/ mo walla e gwoŋ gana/ mo tani aKristhos cikunu 'twa/ maŋ mo dhali e a'di yan kansan mo tani aha/ 'kunykina bwa mo, 19 Haali/ aha/ misha ki mii yansan midi ta 'pemen gi mony'cuk pem ki mon'thom bum mo dhali mo woth gi Shi/in ma Yesus Kristhos mo be. 20 A'di ta moŋganan 'bam pem mo dhali mo ma 'teŋkape/ ki aha/ mina isi diki 'the mo, hili ka du jin rocu sho'k mo, isi bwaman mo shwane/ me'd isa yempa/ mo tani, aKristhos minu eh mo e buŋgwar is pem mo wakki/ a'di ta mondiki/e walla mowu mo. 21 Haali/ gom aha/ mmodi mo tani a'di ta'da Kristhos mo dhali mowu mo tani a'di ta nyunykina/ mo be. 22 Hili wakki/ aha/ dina ki e e buŋgwar is mo tani a'di ta 'pemen mmokal maman goma tu'c pem mo, hili aha/ mola tor naskina/ a'di jin miga/ kwany mo. 23 Haali/ aha/ hemkunu i embwamani to su/ mo. Bwa oya ki kwa/ is mo dhali mmonyak di eya Kristhos mo haali/ a'di 'boro'd ki 'bor gana/ mo be. 24 Hili mmodi ki buŋgwar is mo tani a'di minu mii mii mo gom gway bum mo be. 25 Dhali mmomishga/ yan ki isa duŋ gana/ mo tani aha/ misha ki aha/ mina di mo dhali rash ca'b mo e umi 'baar mo gom moŋkal iim bum mo dhali bwaŋ 'kunygam bum mo e moŋgam gwo is mo. 26 Wakan e aha/ mo tani ki um mini ta gi 'kup mii mo kun mini ish ka enthus mo mmodhu 'ba/ eya Kristhos jin ta'da Yesus mo gom mmomiga/ pu'dku/ dok/e e um mo be. 27 Hili miiyi is bum jasi ki mii kun hame'd gom gwom 'borga/ ma Kristhos mo, wakan wakki/ aha/ pu'dkina mmopar um e mo walla mmopika mo, aha/ mina cik gwo gom um mo, ki um telki sho'k e shi/ina 'de/ mo ki bwan tal 'de/ mo gom moŋgam gwo is gi gwom 'borga/ mo. 28 Dhalku/ is ki ko/ mo gom ton tal 'deŋ kamu/ mo 'peni uni gun asa

uma p̲o/ mo. A'di ta to jin t̲oru eya tente/ gom uni mo mmo'kol e ki me'd mo gom mony'ce'd sho'k buni mo hili gom bway mowot̲h bum mo tani dhali a'di yan 'peni Arumgimis mo be. 29 Haali/ a'di c̲ikunu um gom gway ma K̲rist̲hos mo tani ki um mini 'taki 'koki gam a'di gwo is jasi 'te/ mo hili um si'da/ mina isi 'kosh ka nyor gom gway piti mo be. 30 Mmomal e e moŋ'kosh mii yan is a'di jin p̲arkina um e mo dhali jin cik̲kina um jin di'd e aha/ shwane/ mo be.

P̲ilibbi 2

K̲rist̲hos Mmokarkina A'di Is ki Gwa'd mo tani A'di Karkunu Ki Ca mo

1 Wakan wak̲ki/ mo jin roc̲uwa du sho'k eya K̲rist̲hos di'd mo, dhali wak̲ki/ mo gi malasuwa malasa kamu/ c̲inu ki mo/en mo, dhali wak̲ki/ mo gi nyak̲u to mii e Shi/in mo, dhali wak̲ki/ adu jin gama gam mo dhali mii jin minu ki mo/en mo, 2 dhali yan 'ko'd a'di ki war bwaŋ 'kunygam pem mmo'tu'd ki mii gi bwan 'de/ mo, mmota gi mo/ena 'de/ mo, dhali mmogam me'd e shi/in mo, dhali mmota gi miin 'de/ mo. 3 Dhalka aŋkirre/ ki mii mo mmota ham 'kus mo walla mmodhu is ki 'kwanim pa mo. Hili mmodhu is ki gwa'd mo mmohil ci i e ki 'bore/ mo mmobol is bum e mo, 4 Dhalka ris um ka 'det̲e/ 'det̲e/ hil to gi cin tiya i e mo mmo'koki hil jasi tom bum gana/ i e mo. 5 Tayi gi bwa yan e bwaman is bum um 'cena mo ma, a'di jin takina um eya K̲rist̲hos jin ta'da Yesus mo,

> 6 A'di ba/ a'di jin ta jamas ma Arumgimis mo tani,
> a'di diki o ki mo gi nyak̲u anyak̲ ka Arumgimis
> midi ta to jin minu bu'th ki wup̲ mo.
> 7 Hili a'di karki is piti bwa 'te/ mo,
> mmobu'th jamas gi c̲iŋkina/ mo
> dhali a'di dho'thkunu ki jamas gi 'kwani mo.
> dhali a'di gamkunu ki jamas gi wathi/ en'thi/ mo,
> 8 Dhali mmogamu a'di kan ki is gi wathiny 'cesh mo tani a'di karki isi is piti ki gwa'd mo dhali mmowar ka manha gwo e mo mmowu mo
> isi wu gi cwany'cit̲han dhul mo!

9 Wakan Arumgimis karki a'di ki caŋ gana/ mo
dhali c̲i a'di gway jin di'd eya p̲owa ris gwayi 'baar mo,
10 Dhali ki gway ma Yesus mo tani aris 'kup̲a'dup̲uni 'baar mo
mini mii luŋ mo,
e momis mo dhali e mony 'cesh mo dhali e bwaŋ 'kwarany gi
mony 'cesh mo.
11 Dhala risa le'di 'baar mo mini pi gwo ka Yesus K̲risthos ta
Tap̲a mo,
e monyca ma Arumgimis jin ta'da Baba mo be.

Kushi Um Mo mo Me'd Moŋkush e Mony'cesh mo

12 Dhali wakan, um pem kun enka mo, me'd jin hana um gwo e isa yempa/mo, yisa jasi mmodika mo hili shwane/ mmop̲ika mo, miiya t̲u'c gi mowot̲h bum gana/ ki moŋk̲o/ is mo dhali k̲i mondee mo. 13 Haali/ a'di ta'da Arurmgimis jin umki mii e um ki bwa mo dhali mmomiiya t̲u'c gom miim 'borgam piti mo. 14 Miiyi aris to 'baar mo ki dar ga gumgum mo ma walla ki dargi gwo jin dot̲uwa d̲ot mo 15 wakan ki um mini dargi mii i'ba/ mo dhali darga mak̲ mo mmota uci ma Arumgimis mo mmodar gi thalkin mo e bwaman 'kwani ma nyakum yil kun burusha ii ki burush mo dhali kun cac̲a/ ii ki cac̲a/ e bwam uni mo, uni kun kusha um mo me'd moŋkush eya 'cesh mo. 16 Budhi gwo gi mondiki e mo wakan ka tee ma K̲rist̲hos mo tani aha/ mina kar is ki ca mo ki aha/ dina ki gus ka wuny is walla miiya t̲u'c ka wuny is mo be. 17 Hili isi ciki/ aha/ 'thinu mo e mo jin miinuwa basa 'cesh mo gom moŋgam gwo is bum mo tani aha/ 'bora bwa dhali 'kunya bwa mo nyak̲ki umi 'baar mo be. 18 Wakan si'da/ um mina bwa 'bor mo dhali 'kuny bwa nyak̲ki aha/ mo be.

T̲imut̲hawuus dhala Abap̲rudit̲us

19 Hili aha/ t̲osha e Tap̲a Yesus mo mmohashka T̲imut̲hawuus e um ki jahanne/ mo wakan k̲i aha/ minu malas mo ki gwo 'peni um mo. 20 Haali/ aha/ dara gi jan 'de/ jin waki a'di mo jin midi ta gi bwaŋ gana/ mo mmo/anan is gom mmo'kona um ki 'kom pa mo. 21 Haali/ uni 'baar mo hili jasi 'kup̲ki tom buni mo, yisa gom to ma Yesus K̲rist̲hos mo. 22 Hili um mishi miim piti jin 'boro'd mo, me'd ya/ jin di'd nyak̲ki com mo, wakan a'di miiki to nyak̲ki aha/ e gwom 'borga/

mo. 23 Wakan aha/ tosha mmohashki a'di i um mo ki 'dishe/ me'd jin miga/ mish ki a'di midi ya kata mo gom aha/ mo. 24 Hili aha/ gam gwo is e Tapa mo ki aha/ ki 'dishe/ ki is pem mina yaku/ si'da/ mo, 25 Hili aha/ kuluma gwo ibwa ki kulum gana/ mo ki a'di minu mii mii mmohashki uma Abapruditus a'di jin ta'da kam pem mo dhali agarr jin nyaka'da tu'c mii mo dhali agarr jin ta'da askar mo dhali man yam bum mo dhali amanmii to jin miga/ mii ta mo. 26 Haali/ a'di 'kosha te/ umi 'baar kagahara mo dhali a'di butha 'tham mo haali/ um cik gwo gom a'di ki a'di 'ba'thki'd mo be. 27 Haali/ ka jiŋ gana/ a'di 'ba'thki'd mo mmo'dish 'twa/ mmowu mo. Hili Arumgimis mii mii apo/ a'di mo dhali yisa jasi e a'di mo hili apo/ aha/ si'da/ isi ciki aha/ mina 'taki ta gi bwan diti'd jin ta jin dita dit mo. 28 Wakan a'di ta bwa jin o'd ki nyanye/ mo ki aha/ mina hashki a'di mo, wakan ki um mini mish a'di dok/e mo tani um mina bwa 'kuny mo dhali aha/ mina mo anan is pem idinin is mo. 29 Dhali wakan budhi a'di e Tapa ki bwaŋ 'kunyga/ 'baar mo ma dhali taki 'kwani kun wakan mo. 30 Haali/ a'di muru'di wu mo goma tu'c ma Kristhos mo, a'di ci mondiki/em piti mmothima tu'c bum gom aha/ mo be.

Pilibbi 3

Gwoŋ Gana/ gi mii ma kar/e mo

1 Gom gwo jin boco'd gom um, iwak pem mo, 'bori bwa mo ma, e Tapa mo. Mmo'kwar ki um gwo kun nyakan mo tani a'di diki tocaa/ bwa mo haali/ a'di ta'da tete/ gom um mo be. 2 Jiyi a'ka ki e ki 'bore/ mo ma. Dhali jiyi uni gun mii tonthus ki e ki 'bore/ mo ma. Jiyi uni gwasan ki e ki 'bore/ mo ma kun 'cithi/ buŋgwar is is mo. 3 Haali/ ana tana uni gun 'cithuwa munyjal yis gana/ mo ana gun luŋa Arumgimis ki Shi/in mo dhali monyca eya Kristhos jin ta'da Yesus mo dhali mmo'koki dhu 'ko'd e buŋgwar is mo. 4 Wakan ba, aha/ ki pem tana gi 'kup gwo gom buŋgwar is jin ta buŋgwar is si'da/ mo wakki/ wathiŋ kamu/ midi kulum gwo ibwa ki a'di ta gi 'kup gwo e buŋgwar is mo tani aha/ tana ki nyanye/ ki nyanye/ mo be. 5 Aha/ 'cithkunuwa munyjal yis mo ka cim peŋkwara mo, dhali 'peni 'kwani ma Israyiil mo, dhali 'peni 'kwani ma wak ma Benyjamin mo, dhali aha/ tana ji Ibarnayiin mo; jin dhodhu e 'kwani ma Ibarnayiin mo, me'd gwo gi

gwoŋkan jin cinu ki 'kwani Parisiyiin mo tani. 6 Hili goma nyor mo tani, aha/ to'ckina kaniisa bwa mo; me'd gwo gom mii ma kar/e jin di'd e bwaŋ'kwaranyi gwoŋkan mo tani, aha/ dina ka po/ mo be. 7 Hili aris to kun ta nyunykina/ gom aha/ mo tani, aha/ dhukina uni me'd uni kun thisu e mo gom gway ma Kristhos mo be. 8 Ka jiŋ gana/, shwane/ aha/ dhuna ris to me'd to kun thisu e gom to jin bolo'da ris to 'baar e ki 'bor mo jin ta mmomisha Kristhos jin ta'da Yesus Tapa pem mo. Gom a'di mo tani aha/ dhala ris to 'peni 'baar mo---dhali aha/ dhuna uni me'd to gun pishu mo---wakan ki aha/ mina gama Kristhosa du is mo be. 9 Dhali ki aha/ minu this mo i is e a'di mo, yisa mmota gi mo ma kar/e ki is pem mo yisa, mmo'dap 'ko'di gwoŋkan jin cinu mo, Hili a'di jin ta mo gi gamu gwo is eya Kristhos mo, Mo ma kar/e yan 'peni Arumgimis mo a'di jin di 'ko'd e mo jin gamu gwo is mo be. 10 Wakan shwane/ aha/ ŋapa mmomish a'di mo dhali mom'bi'th gi mompim piti mo dhali aha/ mina pash mo gi isa nyor piti mo mmowaki a'di e jwam piti mo be. 11 Wakan wakki/ a'di mishu mii mo gom aha/ ki aha/ mina bumbur e mo jin pinu 'peni mowu mo be.

Yana 'kup ki 'kupa Ŋwa mo

12 Yisa mmobu'thkika/ to yansan mo hila/ walla mmowarki jim 'borgaŋ gana/ mo hila/, hili aha/ dina mmo/ur a'di mo, mmomiga/ bu'th a'di jin bu'thkin ma Kristhos jin ta'da Yesus aha/ mo mmokar aha/ mmota jim piti mo be. 13 Iwaka, aha/ dina ki kar is pem ki jim bu'th to mo hila/. Hili ton tal 'de/ miga/ mo mmodhalka ris to gunn ŋ'ko'd mo dhali mmogoŋ is ka karambuye/ ki to gun 'koni buŋ 'kup mo tani. 14 Aha/ gusa ur to i'ko'd mo e mo jin tanu gi 'kup to mo mmogam 'kupa ŋwa 'pena yuk ma Arumgimis 'peni momis mo eya Kristhos jin ta'da Yesus mo be. 15 Ana 'baar mo gun isa mo tani, dhalki ana kuluma cikise/ mo; dhali wakki/ um 'kona bwa ka bwanycin mo ma e ton tiya mo tani Arumgimis midi tor a'di yan eya tente/ e um si'da/ mo be. 16 Isi kan dhalki ana iina iiŋ gana/ mo e mo jin bumburkina ana mo.

17 Tayi iman 'thokaa/ mii mo, iwak, dhali kuthi uni gwansan ki e mo ma uni gun 'kokin mo mmomii kan me'd jin para um she/mm e e aman mo. 18 Haali/ uni ka ris iikin mo---uni gwansan kun torkika/ um me'd ka ris mo dhali shwane/ aha/ tora um gwo ki jabu'th mo uni gun 'kokin mo mmomii waki uni gun ta 'kup gi cwany'cithan dhul ma Kristhos

mo be. 19 'Pemen buni ta mony'ce'd sho'k mo dhali arum buni jin luŋa uni mo tani ta bwam buni mo dhali uni caki can thus e mon'the is buni mo ki bwa jin dhuna uni ki to ga 'cesh mo be. 20 Hili 'peŋkuman pam bana a'di ta momis mo dhali 'peni a'di mo tani ana corkina Amanwoth jin ta Tapa Yesus Kristhos mo be. 21 A'di midi ak buŋgwara ha'th'ko'd bana yan e mo mmowa e ki buŋgwar is piti mo e monyca ki mom'bi'th jin 'bitha a'di e mo mmomisha ris to dhu 'baar mo mmobath a'di i'ko'd me'd is pitiŋ gana/ mo be.

Pilibbi 4

'Kunyi Bwa mo ma e Tapa mo

1 Wakan iwak pem, um gun enka/ mo dhali kun 'kosha te/ aha/ mo dhali kun ta bwaŋ 'kunygam pem mo dhali kun ta toŋ 'kup pem mo tani teli sho'k wakan e Tapa mo ma, um gun enka/ ki mo/en gana/ mo be. 2 Aha/ malaskina Apuudiya mo dhali aha/ malaskina Sintiiki mo mmogam gwo me'd e Tapa mo. 3 Nye, aha/ dotkina /e jin tana amanyak dhaŋka'b ganam pem bu'th mo mmowoth up gwansan uni kun nyakkina tu'c mii ki 'ban kuku/ nyakki aha/ e gwom 'borga/ mo, nyakka Aklimandus mo dhali kun tiya kun nyakana tu'c mii ki aha/ mo uni gun 'kona gway eya warka/ gi mondiki/e mo be. 4 'Kunya bwa mo ma e Tapa isa yempa/ mo. Dok/e aha/ mina o um gwo mo ki, 'kunyi bwa mo ma. 5 Dhalki mo ma 'thup em bum misha ris 'kwani 'baar mo. Haali/ Tapa a'di 'disha 'twa/ mo. 6 Dhalka anan ki anan mo gom ton 'deŋ kamu/ mo ma hili eya ris to 'baar mo ki mon'tho mo dhali ka thip jin thipu/ mo ki mom'bor bwa i is mo tani dhalki ton dot bum minu mish eya Arumgimis mo. 7 Dhali moŋku'th is ma Arumgimis a'di jin peki'd eya ris mo jin mishu gwo 'ban mo tani a'di jin midi jiya dum bum mo dhali bwam bum eya Kristhos jin ta'da Yesus mo be.

Kulumi Gwo gi To Gwansan iBwa mo

8 Gom gwo jin 'boco'd gom um, iwak mo tani aris to gun ta kuŋ gana/ mo, aris to gun ta kun taku mo, aris to kun ta kuŋ kar/e mo, aris to gun ta kun dhelelin mo, aris to gun ta kun ŋa/u mo, aris to gun ta kuny jaro/ mo, wakki/ akamu/ midi 'taki di jin bol tayi e ki 'bor gana/ mo tani wakki/ tal jan 'deŋ kamu/ midi 'taki di jin ta ji ha me'd mo ki momaŋ

mo tani kulumi gwo gwansan ibwa mo ma. 9 To gun da/ara um mo dhali kun budha um mo dhali kun ciḵa um mo dhali kun p̱arkina um e mo e aha/ mo tani miiyi to gwansan mo ma dhali Arumgimis gi ḵu'th is midi di e um mo be.

Gwo T̲oru gom To jin Ç̲ina 'Kwani gi pam P̲ilibbi ki Me'd mo

10 Aha/ 'bora bwa e Tap̲a ki canye haali/ me'd doḵ/e hila/ um t̲uju bwam bum ki cu mo mmokayaa/ e mo. Ka jin gana/ um kaka e mo hili um dar gi bway 'boro'd mo mmomii to mo. 11 Aha/ dina ki o gwo yansan haali/ aha/ hara to mo, haali/ aha/ mishkina mo ki is pem ki mo yin jin dika nycine/ mo tani aha/ ç̲a'bkina ka this mo i e mo be. 12 Aha/ misha mmokar is ka ha'th'ko'd mo, dhali aha/ misha si'da/ mmo/isha to ka enthus mo. Eya ris to 'baar mo dhali gom to 'baar mo tani aha/ mishkina ka malimbu'da/ mmokap̲ mo dhali mmo'kosha t̲e/ mo, mmo/isha to ka enthus mo dhali mmohara to mo. 13 Aha/ mina mii aris to 'baar mo e a'di jin 'bi'thki aha/ is mo be. 14 Bahili um miikin ki 'bore/ mo mmoç̲ina um to gom aha/ gom mont̲o'c is pem mo be. 15 Um 'kwani gi pam P̲ilibbi mishki mii gi mont̲el 'pen gi gwom 'borga/ mo, ki aha/ dhalkina pa Makiduniyya 'pen mo tani Aḵaniisaŋ kamu/ yisa nyaḵ to mii ki aha/ yisa e mo mii jin ç̲inu to ki me'd mo dhali e mo jin budhu to mo hili isi ciki/ um 'cena mo be. 16 Hili isi ciki/ um hash ki mowot̲h gom aha/ e pa Tasaluniiki mo tani um hashki jan 'de/ mo dhali doḵ/e gom to jin miga/ mii ta mo. 17 A'di yisa ta to jin simmka e jin ç̲inu ki me'd mo yisa, hili aha/ simma maman e mo ki a'di midi mar is mo mmoḵam gom um mo be. 18 Aha/ bu'thkina to 'baar ki nyanye/ mo. Aha/ 'tu'dkunu mo mmobu'thkika/ to mo 'pena Abap̲rududit̲us mo, to kun p̲u'dkin mo 'peni um jin ta'da shim jin ç̲inu jin ḵuyi mo ki ḵuy jin ta mo jin miikunuwa bas mo jin mishu bu'th mo mmo'bora Arumgimis bwa i is mo be. 19 Arumgimis pem midi thip um ka aris to gun mina umi mii ta mo isi ki to gun waki kun tana a'di pam piti mo e monyca eya K̲rist̲hos jin ta'da Yesus mo be. 20 Shwane/ eya Arumgimis bana dhali Ababa mo dhalki monyca di'd ki sule/ dhali ki sule/ ya ye 'ba/ monni. Amin.

Kwalany Monthe Me'd jiŋ 'Ko'd mo

21 The ka ris 'kwani ma Arumgimis me'd kun dhunu ki she/ ki dhelel dhelel eya K̲ris̲t̲hos jin ta'da Yesus mo ma. Dhala wak̲ kun 'kon nyak̲ki aha/ mo tani theki um me'd si'da/ mo. 22 Aris 'kwani ma Arumgimis kun dhunu ki she/ ki dhelel dhelel mo tani theki um me'd mo uni kun mumki 'ko mo e gu'b ma Kaysar mo be.

23 A'the 'peni Tap̲a Yesus K̲ris̲t̲hos midi di e shi/in bum mo.

GWON THIS MO

KULUUSI

Ḳuluusi 1

Monthe me'd mo

1 Buluus a'di jin karu ki she/ ki dhelel dhelel goma Yesus Ḳristẖos ki bwa ma Arumgimis mo, dhala Ṯimuṯẖawuus jin ta'da kam bana mo,

2 gom 'kwani ma Arumgimis kun ḳogu mo dhali kun ta ikama ḳar/e goma Ḳristẖos mo uni kun 'kokin e paŋ Ḳuluusi mo. Dhalka a'the di'd e um mo, dhali moŋḳu'th is 'peni Arumgimis jin ta'da Ababam bana mo.

Mon'tho ma Buluus gom 'Kwani kun Gami Gwo Is e Paŋ Kuluusi mo

3 Aman 'borkina Arumgimis bwa i is mo, a'di jin ta'da Baba gom Tapam bana ka Yesus Ḳristẖos mo, dhali aman isa yempa/ 'thona gom um mo be. 4 Aman ciḳa gwo gom moŋgam gwo is pini eya Ḳristẖos jin ta'da Yesus mo dhali gom mo/en pini jin tana /e gom 'kwani ma Arumgimis kun ḳogu 'baar mo, 5 haali/ goma a'teŋkape/ jin thosonkunu gom /e e momis mo, jin ciḳa /e gwoŋ gana/ mo, jin ta gwom 'borga/ mo 6 jin pu'dki'di /e mo. Ki bway ṯal 'de/ yansan mo tani gwom 'borga/ yansan dho'thki maman mo dhali caki'd mo e dhan mony'ceshi 'baar mo---jasi me'd jin miikunu ibwam um mo ka tee jin ciḳa /e a'di mo dhali misha 'the 'ban goma Arumgimis mo e gwoŋ gana/ mo be. 7 Gwom 'borga/ yansan me'd jin da/ara um a'di mo 'pena Abapraas mo tani, a'di jin ta'da man nyaḳa ṯu'c bam mii jin enu mo, a'di jin ta'da manmiiya ṯuca isiŋ gana/ eya Ḳristẖos mo i embul bana mo. 8 Abapraas ṯorki aman mo/en bum ki aman e shi/in mo.

9 Haali/ gom mo/en yansan mo tani, 'pena tee jin ciḳa aman gwo yansan mo tani aman 'kona ki dosh mmo'tho gom um mo. Aman 'thona ki um minu 'tu'd ki moyuḳ gi miim piti e mo nyiṯẖ mo dhali e mo mish gwo 'ban e shi/in mo, 10 wakan ki um mini ii isi me'd jin midi 'bor gom Tapa mo dhali jin 'bor a'di bwa mo e bwayi 'baar mo; mmodho'th

maman eya risa t̲uca 'borga/ mo dhali ca mo e mo nyit̲h̲a Arumgimis mo, 11 mmo'bi'th is ki mom'bi'thi 'baar mo, isi ki monycam piti jin c̲a'bki dem dem mo, wakan ki um mini ta gi dhan mo jin 'dimu 'kup̲ mo dhali mo jin kuc̲u bwa ki 'kari'th mo, dhali ki bwaŋ 'kunyu'd mo 12 mmoc̲i mo jin 'boruwa 'bor bwa i is goma Baba mo, a'di jin rak̲ /e mmonyak̲ mal pwak̲ bwa mo ki 'kwani ma Arumgimis kun dhunu ki she/ ki dhelel dhelel e moŋkush mo be. 13 A'di wot̲h̲ki ana mo 'peni dhan mom'bi'th gi mondhurumi'd mo dhali mmok̲al ana mo bway bampa/ gi ya/m piti jin ena a'di mo, 14 e a'di jin takina ana gi mowan 'ba/ mo, dhali mo jin gwamuwa gwam gom miinthus mo be.

Mon'tu'd ma Arumgimis jin 'Tu'dki'd mo

15 A'di ta jamas ma Arumgimis jin dinu ki mish ki e mo, jin ta'da bwanyara/ gi mo jin uk̲kunuwa uk̲ mo be. 16 Haali/ e a'di mo tani aris to 'baar uk̲kunu mo, kun 'kokin e momis mo dhali kun 'kokin e mony'cesh mo, kun mishu eya tente/ mo dhli kun 'konu ki mish eya tente/ mo. Walla k̲ursi mo walla mom'bi'th mo, walla Thuruk̲ mo walla moshirr mo, aris to gwansani 'baar uk̲kunu ki a'di mo dhali gom a'di mo be. 17 A'di ki is piti diki'di t̲wa/a/ ka ris to 'baar mo, dhali e a'di mo tani aris to 'baar bu'thkin ki me'd imont̲al 'de/ mo. 18 A'di ta'da 'kaŋ'kup gom buŋgwar is jin ta'da K̲aniisa mo. A'di ta mont̲el 'pen mo, abwanyara/ 'peni bwamani uni kun wukin mo, wakan a'di ta'd gi mo ibwamana ris to 'baar mo be. 19 Haali/ Arumgimis 'kunykina bwa mo mmota gi mon'tu'd piti e ya/ mo, 20 dhali e ya/ mo tani mmothoson aris to 'baar gom a'di mo, mmokar moŋku'th is mo eya bas gi cwany'cit̲h̲an dhul piti mo, walla aris to kun 'kon e mony'cesh mo walla aris to kun 'kon e momis mo be.

21 Dhali ka tente/ kamu/ mo si'da/ jin 'kona um ka pije/ 'peni a'di mo dhali ta 'kup̲ ki 'kup̲ mo eya dum bum mo dhali mmomii to kun ta thus ki thus mo. 22 Hili shwane/ a'di gwamki um ki buŋgwar is piti mo e mowu mo mmokar /e ki dhelela dhelel mo, ki dargi mii i'ba/ mo, dhali ibwamp̲o/ mo jin wudhuwa wu'th ibwambori a'di mo, 23 wak̲ki/ ka jiŋ gana/ /e 'dimki 'kup̲ e moŋgam gwo is mo, mmot̲el sho'k mo dhali mmodosh mo, yisa mmojoc̲ mo 'pena 'teŋkap̲e/ gi gwom 'borga/ mo jin cik̲kina um mo, jin t̲orkunu mo goma ris 'k̲wani 'baar mo kun uk̲u

i'kwaranyi mony'cesh mo. Yansan ta gwom 'borga/ jin taka manmii to mo aha/ jin tana Buluus mo be.

Buluus Miiki To mo goma Ḵaniisa mo

24 Shwane/ aha/ 'kunya bwa mo e moŋ'kosh is ka nyor gom um mo, dhali aha/ 'tu'da buŋgwar is pem mo ki to jin daru ki mom'bi'th goma Ḵristhos mo gom gway gi buŋgwar is piti mo, jin ta'da Ḵaniisa mo. 25 A'di ta'da Ḵaniisa yansan mo ki aha/ tana manmiiya tu'c mo, isi me'da tu'c jin ciyunu aha/ 'peni Arumgimis gom um mo, mmothim gwo ma Arumgimis mo. 26 Yansan ta gwo ma Arumgimis jin bahu mo, a'di jin ba'kkunu gom she/ yil ka ris mo dhali goma nyaḵum yil mo hili shwane/ a'di torkunu eya tente/ mo ki 'kwani ma Arumgimis kun dhunu ki she/ ki dhelel dhelel mo be. 27 Dhali gom uni mo tani Arumgimis ona bwa ki tor eya tente/ monyca jin tanu pa ki pa mo gom gwo ma Arumgimis kun bahu mo e bwamani 'kwani kun 'koki ta 'kwani Yahuuda/ mo, jin ta'da Ḵristhos e um mo, e mo ma 'teŋkape/ gi monyca mo be. 28 Aman tora gwo gom a'di mo, mmokaki 'kwani 'baar gwo e mo dhali tor uni aris moyuḵi 'baar mo, wakan ki ana mina tor 'kwani eya tente/ uni kun iskin mo eya Ḵristhos mo. 29 Haali/ gom mii yansan mo tani aha/ mina tu'c jin 'batha 'ba'th mo dhali uth mo ki is jin umu'di 'baar mo a'di jin miiki'da tu'c e aha/ ki mom'bi'th mo.

Ḵuluusi 2

1 Haali/ aha/ ona bwa ki um mini mish dhan mii jin tirishkika/ atirish gom um mo, haali/ uni gwansan kun 'kokin e pa Lawudikiya mo, dhali haali/ me'd uni ka ris mo kun 'koki mish jis/em pem mo ki shuman is mo be. 2 Aha/ mina tu'c wakan ka dum buni minu 'bi'th is mo mmo'doyi uni imontal 'de/ e mo/en mo dhali e mo jin tanu pa ki pa mo e mon'tu'd gi momish gwo 'ban i'baar mo, dhali mo nyith mo e gwo ma Arumgimis kun dhunu ki kum bag mo, jin ta'da Ḵristhos mo be. 3 E a'di mo tani aris uni kun dhu to gi moyuḵ mo dhali jin nyithuwa nyith bagkunu mo be. 4 Aha/ ona gwo yansan wakan ki wathin tal 'deŋ kamu/ midi diki he'k um e ki gwon dhaŋa tiya mo. 5 Wakan aha/ dina

ki di nyakki um ki buŋgwar is mo, naskina/ aha/ dina i um ki shi/in mo. Aha/ 'kunya bwa mo mmomish moŋ'kom bum ka bath 'pen mo dhali mmo'bi'thkina um moŋgam gwo is bum is eya Kristhos mo.

6 Me'd jin bu'thkina uma Kristhos jin ta Tapa Yesus mo tani, iiyi e a'di mo ma. 7 Tayi ga birman e a'di mo ma, nyaŋi e a'di mo ma, teli sho'k e moŋgam gwo is mo me'd jin torkunu um gwo mo, dhali deki e mo jin 'boruwa 'bor bwa i is mo.

Mon'tu'd jin 'Tu'dki'd jin ta Mondiki/e eya Kristhos mo

8 Jiyi mo ki e ki 'bore/ mo ma ki wathin tal 'deŋ kamu/ midi diki bu'th um mo e mo kun 'kwaruwa 'kwar ka gwapi/ mo ki gwoŋ 'kwaniŋ gaŋgasha/ mo dhali mo ma he'k e kun 'ko bwa 'te/ mo, isi me'd gwo gi 'kwani en'thin dhamo/ mo, dhali ki gwo ma bwanyara/ gi shi/in gi mony'cesh yansan mo, dhali yisa isi ki gwo ma Kristhos mo. 9 Haali/ e a'di mo tani mon'tu'd ma Arumgimis i'baar mo diki'd e buŋgwar is ki jamas mo. 10 Um 'tu'dkunu e a'di mo, a'di jin ta 'kupan gom imanji mo mo dhali moshirr mo. 11 E a'di mo tani um si'da/ 'cithkunuwa munyjal yis mo ki mo ma munyjal yis jin dinu ki 'cith ki me'd gi wathimpa en'thi/ mo mmo'cith buŋgwar is gi shuman is mo, hili e mo ma munyjal yis jin 'cithu mo jin ta jima Kristhos mo be. 12 Um kankunu mo nyakki a'di e mo jin miinuwa mii ki yi'de/ mo, dhali e a'di mo tani um 'de'kkunu mo e moŋgam gwo is mo e mom'bi'th ma Arumgimis mo, a'di jin 'de'kki a'di 'peni mowu mo be. 13 Wakki/ um wukin e gwondhaŋ bum mo dhali e mo ma munyjal yis kun 'konu ki 'cith mo e shuman is mo tani, a'di dhuki um ki e mo imontal 'de/ nyakki a'di mo dhali dhalki um gwondhaŋ bum 'pen mo be. 14 A'di 'koshki a'di jin 'kwarkunu apo/ ana mo jin theke'thkunu gom ana mo nyakki gwoŋkan piti mo. A'di ki kal a'di ka pije/ mo mmotelkunu a'di ka musmaar apo/ cwany'cithan dhul mo. 15 A'di dininki'da ris mom'bi'th she/ mo dhali moshirr mo dhali mmodhu uni eya tente/ mo, mmopikina a'di uni e mo ki cwany'cithan dhul mo.

Simmi To E mo kun Ta ku gi Momis mo

16 Wakan yan'ko'd, dhalki wathin tal 'deŋ kamu/ ki dhal bway mo mmoji um e tonte/ mo walla tompi mo, walla gom montul is jin yuku ayuk mo walla goma ppen this mo, walla goma cima pesu/ mo.

17 Aris to gwansan ta jamas mii kun muruni pu'du/ mo, hili toŋ kar/e ta'da Kristhos mo. 18 Dhalku/ ki dhal wathin tal 'deŋ kamu/ bway jin ona bwa ki mii gi wathimpa en'thi/ mo dhali mo jin luŋu iman'doyu gwo mo kun dwallki um gwo mo ki dargi sheŋ'kup to mo. Wathi/ yansan cicki'd eya ris to kun misha a'di mo dhali karki is ki ca gom to ka wuny is mo ki gwoŋ kulum gi shuman is piti mo. 19 A'di diki bu'th to i'kup mo. Hili a'di 'peni 'kup ki buŋgwar is ka 'bimbil eya ris gwocor piti mo dhali ashu/ wothki uni mmobuthi montal 'de/ mo; a'di caki'd ki monyca jin cikin ma Arumgimis mo.

20 Wakki/ um wukin imontal 'de/ nyakka Kristhos gom gwo ma bwanyara/ gi shi/in gi mony'cesh mo, gomatinta 'kona um ki moŋ'ko jin cila 'kwaniny'cesh mo, atinta 'dapkina um 'twa/ mo e bway kun tawasha tawash mo: 21 "Dhalku/ ki bu'th a'di mo, walla nyok a'di mo, walla ta a'di is ki me'd mo"? 22 Aris to gwansani 'baar mo mini 'ce'd sho'k ki mii ma tu'c mo, isi me'd gwoŋkan jin cinu mo dhali gwo jin toru jin ta jiŋ 'kwani mo. 23 Gwoŋkan gwansan tan gi jamas gi moyuk mo, nyakki miim buni kun miinu e mo jin luŋu mo dhali buye/ wathimpa mo dhali monthip jin shi/a shi/ gom buŋgwar is mo. Hili uni 'koki ta gi toŋkamu/ apo/ tom buŋgwar is mo be.

Kuluusi 3

1 Yan'ko'd wakki/ um 'deku nyakka Kristhos mo tani, simmi to kun 'kon e momis e mo, e mo jin ca'bkin ma Yesus ka bimporos ma Arumgimis mo. 2 Kulumi gwo ibwa gom to kun ta ku gi momis mo, yisa gom to kun ta ku gi mony'cesh mo. 3 Haali/ um wukin mo, dhali moŋ'koki/em bum a'di bagkunu mo nyakka Kristhos eya Arumgimis mo. 4 Wakka Kristhos piki'd mo tani, a'di jin ta mondiki /em bum mo, dhali yan'ko'd um si'da/ mini pi nyakki a'di e monyca mo be.

Miin Dhamo/ mo dhali Miin This mo

5 Wakan 'koshi mii ga 'cesh jwa mo kun 'kokin e um mo---mii kun miinu miinycal mo, mii nyogga/ mo, miin dhamo/ kun dhunu e ki 'thir 'thir mo, bwan thus kun pishu is mo, dhali mo kun tanuwa 'thothum bwa mo, jin ta mii kun luŋu tompinycon mo. 6 Haali/ gom to gi wakansan mo tani a'di pu'dkin ma nyor ma Arumgimis apo/ iya/ gi

'kwani kun ushki gwo ha e mo be. 7 Dhali e to gwansan si'da/ 'thissa/ iikina um nycine/ mo me'd jin 'kokina um e uni mo be. 8 Hili shwane/ dhuyi uni 'baar 'pen ka pije/ mo---mii ma nyor mo, dhala nyor jin dekki'da dek mo, dhali mii kun dupuwa dupi e mo, dhali mo ma thu'th 'pen jin thudhu ka sor kun wallu mo, dhali gwo nyogga/ 'peni 'twam bum mo. 9 Dhalku/ ki ta tor ka rem 'kup mo, mmomisha um ki um dhalki mii gi buyempan dhamo/ 'pen mo ki miim piti jin botkina um mo, 10 dhali um ki hi'th miin this i is bum mo ki a'di miikinu mmota this e mo nyith mo isi me'd jamas gi a'di jin ukki a'di mo, 11 e mo jin pina wathiŋ Girki mo walla wathi/ Yahuuda/ mo, walla wathi/ jin 'cithuwa munyjal yis mo walla wathi/ jin dinu ki 'citha munyjal yis mo, dhali uni kun mii mii kun kaŋkama kaŋkam mo, ciŋkina/ jin yolu mo, wathi/ jin diki 'kus mo, hili aKristhos ta to 'baar mo, dhali di'd e to 'baar mo.

12 Wakan, me'd 'kwani kun kwany ma Arumgimis mo, kun dheleladhelel mo dhali kun enu mo, dhuyi adu gi mo mii mii mo ma, adu gi miim 'borga/ mo, adu jin ta pa ki pa mo, dhali adu jin 'thupu e ki 'thup mo, dhali adu jin 'kucu bwa ki 'kari'th mo be. 13 Mmothona thon me'di 'ko'd ka rem 'kup mo. Miiyi mii ma 'the ka rem 'kup mo. Wakki/ wathin tal 'deŋ kamu/ mii miinthus apowa kamuŋ kamu/ mo tani, dhali adhal gi miinthus 'pen mo me'd jin dhalkina Tapa uma mure/ miinthus bum 'pen mo be. 14 Apowa ris to 'baar mo tani, hithi mo/en mo, a'di jin dininki'da ris to 'baar she/ mo be. 15 Dhalki moŋku'th is ma Kristhos bway mmojiya dum bumi 'baar mo. Dhali a'di wakan ki um yukkunu mo e moŋku'th is yansan e buŋgwar isa 'de/ mo. Dhali dhalki um 'boru mii mo ma. 16 Dhalki gwo ma Kristhos di'd e um ki nyanye/ mo, tori gwo mo dhali tokiya to'k ka rem 'kup ki moyuk mo, mmoyuk gway mo dhali gway mo dhali gway gi to gi shi/in ki mom'bor bwa eya dum bum mo goma Arumgimis mo. 17 Eya ris to 'baar kun mina um ki gwo mo walla ki mii mo tani, miiyi a'di ki gway gi Tapa Yesus mo. 'Bori Arumgimis jin ta'da Baba bwa i is e a'di mo.

Mo jin Nyaku to Mii e Moŋ'ko gi 'Kwani gi Moŋ'koki/en This mo
18 Upa, 'dapi ki me'd ki gwo gi ikathim bum mo ma, me'd jin hana a'di me'd e Tapa mo be. 19 'Kwaniŋ gwatha, eni up bum mo ma, dhali dhalki uni ki 'cwar mo. 20 Ushi uciya, hayi gwo gi ibabam bum e mo

eya ris to 'baar mo, haali/ mii yansan 'borki Tapa bwa mo be. 21 Ibaba dhalku/ uci ki rukuny ka nyor mo ma, wakan ki uni mina isi 'koki 'the mo be. 22 Um kun ta ciŋkina/ kun yolu mo, hayi gwo gi itapam bum e mo isi me'd shuman is e to 'baar mo, yisa e jis/e gi 'kwani mo, yisa mmo'bor 'kwani bwa mo, hili ka duŋ gana/ mmoko/ Tapa mo be. 23 dhali eya ris to 'baar kun mina um mo tani, miiyi atu'c 'pena kashiram bum mo me'd mii jin mina um e Tapa mo dhali yisa jasi me'd ji gi 'kwani mo. 24 Um mishin ki um mini bu'th mal gi tontak 'peni Tapa mo. A'di jin ta Tapa Kristhos jin miikina um to mo be. 25 Haali/ wathi/ jin miiki tonthus mo tani midi bu'th to jiŋ 'ko'd jin shi/a shi/ mo jin miikina a'di mo, dhali mii jin minu ka gwar 'de/ yisa di'da.

Kuluusi 4

1 Itapa, ciyi ciŋkina/ bum to kun tana kar/e mo dhali miiŋkar/e mo mmomisha um ki um tan gi Tapam bum e momis mo.

2 'Thoyi ki tikir tikir mmotel sho'k mo, 'koyi ki montim mo mo e mo jin 'boruwa 'bor i is mo, 3 'thoyi imontal 'de/ gom aman si'da/ mo ma, ka Arumgimis midi ka'da campur gom aman mo gom gwo mo, mmowal 'twa/ gom to kun dhunu ki jim bag goma Kristhos mo, haali/ aha/ si'da/ rasha ka jindhiir i'bam me'd mo be. 4 'Thoyi wakan ki aha/ mina kar a'di eya tente/ mo, me'd jin toshka mmowal 'twa/ mo be. 5 Iiyi e moyuk mo 'kupki uni gwansan kun 'koyin apije/ mo, dhali mmowara tee is mo. 6 Dhalki gwom bum kun ona um isa yempa/ 'kon eya 'the mo. Dhalki uni cemesa cemes ka 'doŋkoro/ mo, wakan ki um mini mish 'kwani gwo thok ka 'dete/ 'dete/ mo.

Kwalany 'Te/ Ba/. Monthe Me'd mo

7 Haali/ me'da ris to 'baar gom aha/ mo tani, Tikikus a'di midi tor uni eya tente/ ki um mo. A'di ta'da kam bana jin enu mo, jin ta'da manmiiya tuca kar/e mo, dhali agarr jin ta ciŋkina/ e Tapa mo be. 8 Aha/ hashkina a'di i um gom gwo yansan mo, ki um mini mish to gom aman mo, dhali wakan ki a'di midi 'bitha dum bum is mo be. 9 Aha/ hashkina a'di imontal 'de/ nyakka Unisimus mo, a'di jin ta isiŋ gana/ mo, dhali akam jin enu mo, a'di jin ta jan 'de/ 'peni um mo. Uni mini torki um aris to 'baar mo kun miikin imahan mo be.

10 Aristarkus jin ta'da garr pem eya sijin mo tani, theki um me'd mo, dhala Markus theki um me'd si'da/ mo, a'di jin ta 'kwaskim ma Barnaaba mo (uni kun buthkina um gwoŋkan mo; wakki/ a'di pu'dki'd i um mo tani, budhi a'di ibway mo ma), 11 dhala Yesus si'da/ jin yuku ka Jastus mo. Gwansan uni 'cena kun 'cithuwa munyjal yis mo tani ta igarr pem kun nyakana tu'c mii gom Bampa/ ma Arumgimis mo. Uni ta mo malas gom aha/ mo be. 12 Abapraas theki um me'd mo. A'di ta jim bum mo dhali jin ta ciŋkina/ ma Kristhos jin ta'da Yesus mo. A'di isa yempa/ aski'd gom um e mon'tho mo, wakan ki um mini dosh ka 'bimbil mo dhali mmomish bwa ma Arumgimis 'ban i'baar mo ka 'bimbil mo be. 13 Haali/ aha/ mina o gwo mo ki a'di miiki'da tu'c jin 'batha 'ba'th gom um mo, gom uni gwansan kun 'kon e pa Lawudikiyya mo, dhali gom uni gwansan kun 'kon e pa Hiyerabulis mo. 14 Luuka a'di jin ta'da hakiim jin enu mo dhali Dimas theki um me'd mo. 15 Theki iwak me'd e pa Lawudikiyya mo, dhala Nimpaas mo, dhala Kaniisa jin di'd e gu'b ma yim mo. 16 Wakka awarka/ yan deŋu e ibwam um mo tani, deŋi a'di e si'da/ eya Kaniisa gi 'kwani gi pa Lawudikiyya mo, dhali mishi gwo 'ban si'da/ ki um mini deŋa warka/ yansan e 'peni pa Lawudikiyya mo. 17 Dhali oya Arkibbus gwo mo ki, "Hila tu'c jin butha /e 'peni Tapa/ mo, ki um mini thim a'di mo be."

18 Aha/ Buluus 'kwarkina monthe me'd yansan isi ki me'd pem gana/ mo. Kayi ajindhiir pem e mo. Dhalka a'the di'd e um mo.

GWON THIS MO

TASALUNIIKI 'DE/

Ṯasaluniiki 'De/ 1

Monthe Me'd mo

1 Buluus dhala Silwaanus dhala Ṯimuṯhawuus goma Ḵaniisa gi Pan Ṯasaluniiki mo eya Arumgimis jin ta'da Baba mo dhali Tapa Yesus Ḵristhos mo. Dhalka 'the dhali moŋku'th is di'd e um mo.

Moŋgam Gwo Is gi 'Kwani gi Pan Ṯasaluniiki mo dhali She/mm kun Tana Uni mo

2 Aman isa yempa/ cikina mo jin 'boruwa 'bor bwa i is ka Arumgimis gom umi 'baar mo me'd jin kana aman um e isa yempa/ e mon'thom bam mo be. 3 Aman kana um e ibwambor ma Arumgimis bana mo dhali Ababa goma ṯu'c bum e moŋgam gwo is mo, jin ta'da ṯu'c gi mo/en mo, dhali mo jin 'kuca/ uma du ki 'kari'th e monṯel sho'k gi mo ma 'teŋkape/ e Tapam bana ka Yesus Ḵristhos mo be. 4 Iwaḵ kun en ma Arumgimis mo, aman misha ki a'di kwanyki um mo, 5 haali/ gwom 'borgam bam pu'dki'di um yisa ki jasi gwo mo, hili si'da/ ki mom'bi'th mo, e Shi/in dheleladhelel mo, dhali ki gwo jin mishu ka jiŋ gana/ ki nyanye/ mo. Wakan um si'da/ mishin ki aman tana 'kwani kun nyo/kunu e bwam um gom gway bum mo be. 6 Um ta iman o gwom bam mo dhali Tapa mo ki um bu'thki gwo ki nyanye/ gom monṯo'c bwa mo ki bwaŋ 'kunyga/ mo 'peni Shi/in dheleladhelel mo be. 7 Isi me'd 'pemen gwo mo tani, um taki she/mm gom 'kwani 'baar mo e Pa Maḵiduniyya mo dhali e Pa Aḵa/iiya kun gam ki gwo is mo be. 8 Haali/ 'peni um mo tani gwo gi Tapa gwoki'd ka pije/ mo, dhali yisa jasi e Pa Maḵiduniyya mo dhali Pa Āḵa/iiya mo, hili moŋgam gwo is bum eya Arumgimis mo tani yaki'd ka pije/ e mo 'baar mo. Wakan aman 'kona ki ŋap mmo/o gwoŋ kamu/ gom a'di mo. 9 Haali/ uni ki is buni ṯorki gwo gom aman mo gom han jin hankunu aman e bwamani um mo, dhali gom mii jin ṯu'kkina um bwaya Arumgimis mo 'peni aris tompinycon mo mmomii to goma Arumgimis jin diki e mo dhali jin ta'da ḵar/e mo, 10 dhali mmocor gom ya/m piti 'peni momis mo, a'di jin cukina a'di mis 'peni mowu mo---jin ta'da Yesus, a'di jin 'cuḵki ana 'pena nyor ma Arumgimis jin midi pu'du/ mo be.

Ṯasaluniiki 'De/ 2

Miin To ma Buluus jin Miina A'di e Pan Tasaluniiki mo

1 Haali/ gom um ki is bum mishki mo mo, iwaḵ mo, ki mo iim bam e um diki ta wuny is mo. 2 Walla, me'd jin mishkina um mo mo, ki aman 'koshkina is ka nyor 'thisa/ mo dhali 'thekunu is e Pam Pilibbi mo tani, aman dara gi monyju/ eya Arumgimis bam mo mmo/o gwom 'borga/ ma Arumgimis e um mo e mo jin ṯirishkunu is kagahara mo be. 3 Haali/ momalas bam diki di 'peni mii jin thamu mii mo, 'peni mii nyogga/ mo, walla 'peni mo ma he'k e mo. 4 Hili isi ciki/, jasi me'd jin thosonkunu ana ka Arumgimis mmogam gwom 'borga/ is mo, wakan aman walkina 'twa/ mo, yisa mmo'bor 'kwani bwa mo, hili Arumgimis mo. A'di jin ta'da man hila dum bana mo. 5 Haali/ aman 'kona ki pu'dku/ ki gwo kun ta miiga wuny is mo me'd jin misha um mo, walla ki mii jin diḵ mii ma ham'kus e mo---Arumgimis a'di ta'da man o gwom bana mo be. 6 Walla aman 'kona ki simm monyca e 'peni 'kwani mo, walla 'peni um mo walla 'peni 'kwanin tiya mo.

7 Hili aman mina 'taki bah gwoŋ gana/ me'd uni kun dhunu ki she/ ki dhelel dhelel goma Ḵristhos mo. Wakan aman takina uni kun 'thupa e ki 'thup e bwamani um mo, me'da yim jin malaski uc̣im pitiŋ gana/ mo be. 8 Dhali ki bway yansan mo tani aman 'kona e ki joc̣ gom um mo. Aman 'kunykina bwa mo mmonyaḵ to mii ki um mo yisa jasi gwom 'borga/ ma Arumgimis mo hili si'da/ gom mondiki em bam gana/ mo. Haali/ um warkin ki uni kun ena am ki en gana/ mo be. 9 Haali/ um kaki gwo e mo, iwak mo, ka ṯu'c bana jin 'batha 'ba'th mo dhali moŋ'kosh is ka nyor mo. Ki mon'thiny dhali ki montee ilu/ mo tani aman miikina aṯu'c mo wakan ki aman mina 'koki dhu ton diṯin apo/ um ka 'deṯe/ 'deṯe/ mo me'd jin mina aman mmoṯor um gwom 'borga/ ma Arumgimis mo. 10 Um ta iman o gwo mo, dhali Arumgimis si'da/ mo, gom mii ma gayiin mo, mii ma ḵar/e mo, dhali mii kun daru gi mii i'ba/ mo tani taki miim bam 'kupki um kun gamki gwo is mo be. 11 Dhali e bwaya 'de/ mo tani um mishki mo mo ki aman 'kona e um ka 'deṯe/ 'deṯe/ mo, me'da baba jin diki'd nyaḵki uc̣im pitiŋ gana/ mo be. 12 mmo'bi'th um is mo dhali mmomalas um mo dhali ṯu'c um mmo/ii e to kun 'boron goma Arumgimis mo, a'di jin yuḵki um mo e dhan 'peŋkuman bwampam pitiŋ gana/ mo dhali monyca mo be.

13 Haali/ gom 'pemen yansan kansan mo tani aman si'da/ 'bora Arumgimis bwa i is isa yempa/ mo, ki um bu'thki gwo ma Arumgimis jin cikkina um 'peni aman mo tani, um 'koki bu'th a'di me'd gwo gi wathi/ mo, hili isi me'd jin tana a'di gwoŋ gana/ mo, jin ta gwo ma Arumgimis mo, a'di si'da/ jin miiki'da tu'c e um kun gamki gwo is mo be. 14 Haali/ um, iwak mo, ta iman o gwo goma risa kaniisa ma Arumgimis kun 'kokin e pa Yahuudiyya mo eya Kristhos jin ta'da Yesus mo. Haali/ um si'da/ 'koshkina is ka nyor mo eya ris to kun nyakan mo 'peni 'kwani gi bampam bum gana/ mo, me'd jin miikina uni 'peni 'kwani Yahuuda/ mo 15 uni kun 'koshki Tapa Yesus jwa mo dhali imanci gwo ma Arumgimis kadhamo/ mo, dhali kun urki aman ka pije/ mo. Uni 'koki 'bora Arumgimis bwa i is mo. Wakan, uni ta 'kup ki 'kup gom 'kwani 'baar mo be. 16 Uni nonki aman 'kup mo mmowal 'twa/ nyakki 'kwani kun 'koki ta 'kwani Yahuuda/ mo ki uni minu 'taki woth mo. 'Kup gwo a'dihe/ mo ki uni isa yempa/ 'tu'dkina ris miinthus buni ki piny piny mo. Hili anyor midi pu'du/ apo/ uni ka tee jiŋ 'ko'd mo.

Buluus Dina Gwo Ibwa mo Mmobuti 'Kwaniŋ Kaniisa Dok/e mo
17 Hili aman mo ma, iwak mo, uni kwa/kunu bwa 'peni um gom ari mo mo, ki wathi/ mo yisa 'pena du mo. Aman ona bwa ki oŋ gana/ mmo'ko ki she/ mo, ki dhan bwa jin o'd ka daran du mo, mmomish jis em bum mo be. 18 Haali/ aman ona bwa mmopu'dku/ i um mo---ka jiŋ gana/ aha/ jin tana Buluus dok/e dhali dok/e mo---hila Setaan nonki aman 'kup mo. 19 Haali/ mo ma 'teŋkapem bam, walla moŋ'kuny bwa, walla toŋ'kup gi mo jin karu is ki ca mo ibwambori Tapa Yesus bana ki mompu'd piti midi ta ata mo? A'di diki ta uma? 20 Haali/ um ta monycam bam mo dhali moŋ'kuny bwa mo be.

Tasaluniiki 'De/ 3

1 Wakan, wakki/ aman mina 'koki 'dim 'kup e a'di mo tani, aman okina gwo ki a'di midi 'taki 'bor mo mmodhalki aman ŋ'ko'd e Pa Athiina am 'cena mo be. 2 Aman hashkina Timuthawuus mo, a'di jin ta'da kam bana mo dhali aman miiya tu'c goma Arumgimis e gwom 'borga/ ma Kristhos mo, mmo'bi'th um is mo dhali mmomalas um e moŋgam gwo

is bum mo, 3 wakan ki jan ṯal 'deŋ kamu/ minu 'koki yikin is ki monṯo'c bwa gwansan mo. Haali/ um ki is bum mishki mo mo ki aman kwanykunu gom mii yan mo. 4 Ka jiŋ gana/, ki aman 'kokina nyaḵki um mo tani, aman ṯorkina um gwo nṯwa/a/ mo ki aman mina isi mii 'kosh ka nyor mo, dhali a'di miiki'd wakan, isi me'd jin misha um mo be. 5 Haali/ gom 'pemen yan kan mo tani, ki aha/ mina diki 'dim 'kup e a'di doḵ/e mo tani, aha/ hashkina gwo yansan mo ki aha/ mina 'taki mish moŋgam gwo is bum mo. Wariba/ amanpala pal midi 'taki pal um mo, dhali aṯu'c bam midi ta jim p̱e'th mo.

6 Hila Ṯimuṯhawuus p̱u'dki'di am 'peni um mo dhali ḵali aman gwom 'borga/ gi moŋgam gwo is bum mo dhali mo/en mo. A'di ṯorki am gwo ki um isa yempa/ kaki aman e ki 'bore/ mo, dhali ki um ona bwa mmop̱ar aman e mo isi me'd jin ona bwa aman si'da/ mmop̱ar um e mo be. 7 Haali/ gom mii yansan mo tani, iwaḵ mo, aman malaskunu ki um mo haali/ gom moŋgam gwo is bum mo, e mii ma c̱is bam mo dhali monṯo'c bwa mo be. 8 Haali/ shwane/ aman 'kona ki e mo, waḵki/ um ṯelki sho'k e Tap̱a mo. 9 Haali/ mo jin 'boruwa 'bor bwa i is jin wakata imina amani c̱i goma Arumgimis gom um mo, haali/ gom moŋ'kuny bwa jin takina aman ibwambora Arumgimis bana ap̱o/ um mo? 10 Ki mon'thiny dhali montee ilu/ mo tani aman 'thona ki 'bi'th mo ki aman mina p̱ar jis/em bum e mo dhali mmoc̱i to kun aṯhan e moŋgam gwo is bum mo be.

11 Dhalka Arumgimis bana dhali Ababa ki is piti, dhali Tap̱a Yesus bana mo tani, midi ṯor aman bway bam e um mo. 12 Dhalki Ṯap̱a mar um is mo dhali mmodeḵ ki mo/en ka rem 'kup̱ mo dhali 'kup̱ki 'kwani 'baar mo, me'd jin miikina aman gom um si'da/ mo be. 13 Dhalki a'di 'bi'thki'da dum bum is mo wakan ki uni mini dargi mii m'ba/ mo e mo jin ḵogu mo ibwambor ma Arumgimis bana mo dhali Ababa ki mompu'd jin mina Tap̱a Yesus bana ip̱u'du/ mo nyaḵki 'kwanim piti kun dhelelkin mo be.

Ṯasaluniiki 'De/ 4

Mii kun Miina Wathi/ Mii Mii mo Mmo'bora Arumgimis Bwa mo

1 Ḵwalany 'te/ ba/ iwaḵ mo, aman yuḵkina um mo dhali malas um e Tap̱a Yesus mo. Me'd jin bu'thkina um mo jin yethu sho'k 'peni aman

mo gom ii kun mina umi mii ii mo dhali 'bora Arumgimis bwa mo, si'da/ e bway yan mmo/ii mo, wakan ki um mini mii mii ki nyanye/ mo. 2 Haali/ um mishki mo mo jin ye'thkina aman um sho'k e Tapa Yesus mo. 3 Haali/ yansan ta bwa ma Arumgimis mo, ki um minu dhagam mo, ki um mini theth mo 'peni mo jin miinu miinycal mo, 4 ki um ka 'dete/ 'dete/ mini mish mo mo mmobu'th toŋ'kul bwam pitiŋ gana/ e moŋkogu mo dhali montak mo, 5 yisa e mii kun dhunu e ki 'thir 'thir mmo'dap e mo (me'd 'kwani kun 'koki ta 'kwani Yahuuda/ kun 'koki misha Arumgimis mo). 6 Dhali ki wathin 'deŋ kamu/ midi diki dhaŋ gwo mo dhali miiya kam piti ki shi/ e mii yan mo. Haali/ Tapa a'di ta'da man ri/a ris to gwansan i'baar mo, jasi me'd jin rumkina aman um ki gwo ntwa/a/ mo dhali tor gwo mo. 7 Haala Arumgimis diki yuk ana gom mii nyogga/ mo, hili e miin dhelelga/ mo be. 8 Wakan, a'di yin jin midi ush gwo yansan mo tani ushki gwo gi 'kwani yisa, hili Arumgimis mo, a'di jin ciki Shi/in dheleladhelel piti e um mo.

9 Hili isi gwo gom mo/en i e mo wak mo, um 'koki ŋap jan 'deŋ kamu/ mmo'kwar ki um to mo, haali/ um ki is bum torkunu gwo ka Arumgimis mo mmo/en ka rem 'kup mo be. 10 Ka jiŋ gana/, um miiki to yansan gom iwak i'baar mo kun 'kokin e Pa Makiduniiya i'baar mo. Hili aman malaskina um mo, iwak mo, mmomii to yan ki nyanye/ mo be. 11 Aman si'da/ malaskina um mo mmogu a'di ki e mmo'ko ki shwam mo, mmohil isi miim bum gana/ i e mo, dhali miiya tu'c ki me'd bum mo, isi me'd jin kankina aman um gwo mo, 12 wakan ki um mini mii ki 'bore/ ibwambori 'kwani kun 'kon ka pije/ mo dhali kun 'koki o bwa ki ton tiya mo.

Ku gun Wukin mo dhali kun 'Ko ki E mo ka Tee jin Mina Tapa Pu'du/ mo

13 Aman 'kona ki ŋap ki um minu 'koki tor gwo mo, iwak mo, gom uni gwansan kun ishki e mo, wakan ki um mina bwa 'koki dit mo me'd mii gi miina kun tiya mo, kun daran gi mo ma 'teŋkape/ mo. 14 Haali/ wakki/ aman gama gwo is ka Yesus wuki'd mo dhali cu dok/e mo tani, wakan si'da/ Arumgimis midi 'doyu/ nyakka Yesus uni gwansan kun ishki e e a'di mo be. 15 Haali/ gom mii yansan mo tani aman ona um gwo ki gwon Tapa mo, ki ana kun 'kokina ki e mo, kun dhalkunu mo ka tee jin mina Tapa pu'du/ mo tani, ka jiŋ gana/ uni mini 'koki sul uni

gwansan bway mo kun ishki e mo be. 16 Haali/ Tapa ki is piti midi thulu/ 'peni momis mo. A'di midi pu'du/ ki dhan cuuwa jin kanu mo, nyakka yuk ma Man'doyu gwo jin ca'd mo, dhali nyakki ko ma poome/ ma Arumgimis mo, dhali uni ku kun wukin eya Kristhos mo tani mini cu mis ntwa/a/ mo be. 17 Dhali yan'ko'd ana kun 'kona ki e mo, dhali kun bockin mo tani, uni minu nyak bu'th imontal 'de/ e bwaa rak mmogam Tapa 'kup e bul mis mo. Dhali wakan ana mina nyak 'ko ki Tapa ki sule/ mo be. 18 Wakan, malasiya malas ka rem 'kup ki gwo gwansan mo ma.

Tasaluniiki 'De/ 5

Thosoni Is mo gom Pu'd jin Mina Tapa Pu'du/ mo

1 Shwane/ isi gwo goma tee mo dhali yir mo mo, iwak mo, um mini 'koki ta gi ton 'deŋ kamu/ jin minu 'kwarki um mo be. 2 Haali/ um ki is bum mishki mo mo ki 'boreŋ gana/ mo ki ka tee jin mina Tapa pu'du/ mo tani mina e waki wathin 'di/ jin yayi'd mon'thiny mo be. 3 Dhali ki uni mini o gwo mo ki, "Moŋkuth is dhali moŋ'kom 'borga/ a'dihe/ mo," yan'ko'd ki jahanne/ mony'ce'd sho'k midi pu'du/ apo uni mo. A'di mina e waka nyor ma 'ci jin shwa'da 'bom mo. Dhali moŋkamu/ mina uni 'koki ye mo be. 4 Hili um, iwak mo, um 'koki 'ko e mondhurumi'd mo wakan ka tee midi diki wuny um is mo me'd mii jin miina wathin 'di/yi. 5 Haali/ umi 'baar mo ta iya/ gi moŋkush mo dhali iya/ ma tee mo. Ana 'kona ki ta iya/ gi mon'thiny mo walla gom mondhurumi'd mo. 6 Wakan, dhalkina ki ish e mo me'd mii kun mina kun tiya mo. Isi ciki/ dhalki ana 'kona ki e i'kup mo dhali tim mo mo. 7 Haali/ uni gwansan kun ishki e mo tani ishki e mon'thiny mo, dhali uni gwansan kun 'koshkin ma su mo tani 'koshkin ma su mon'thiny mo. 8 Hili me'd jin tana ana ku ma tee mo tani, ana mina mii 'ko ki montim mo mo dhali hi'th moŋgam gwo is mo dhali mo/en me'da racpa/ mo, dhali a'teŋkape/ gi mowoth gom toŋ'kup bana mo. 9 Haali/ Arumgimis diki kwany ana goma anyor mo, hili mmobu'th mowoth e Tapa Yesus Kristhos bana mo, 10 a'di jin wuki'd gom ana mo, wakan wakki/ ana 'kona ki e mo walla isha e mo tani, ana mina 'koki e nyakki a'di mo be. 11 Wakan malasi amalas ka rem 'kup mo ma dhali nyaŋi anyaŋ ka rem 'kup mo, jasi me'd mii jin miikina um mo be.

Ḵwalany 'Te/ Ba/. Momalas mo dhali Monthe Me'd mo
12 Aman ka jiŋ gana/ yukkina um iwaḵ mo, mmonyiṯh uni gwansan kun miikina ṯu'c e bwam um mo dhali uni kun jikina ji aṗo/ um e Taṗa mo dhali uni kun ye'thki um sho'k mo, 13 dhali mmotaḵ uni ki taḵ jin caaca e mo/en mo haali/ goma ṯu'c buni mo. Tayi ki moŋku'th is e is bum mo ma. 14 Aman malaskina um mo, iwaḵ mo: Rumi uni gwansan ki gwo mo kun tana ṗiny is mo, 'bithi uni gwansan adu is mo kun 'thina buye/ ki miin to mo, woṯhi uni kun 'ka'da is mo, dhali 'kuc̱i bwa ki 'kari'th gom uni 'baar mo. 15 Hili ki 'bore/ ki jan ṯal 'deŋ kamu/ midi diki raḵ tonthusi bway mo gom tonthus jin miinu mo. Isi ciki/, simmi mii 'boro'd i e ka rem 'kuṗ mo dhali gom 'kwani 'baar mo. 16 'Kunyi bwa mo ma isa yempa/ mo. 17 'Thoyi ki ṯikir ṯikir mo. 18 Eya ris mii 'baar mo tani c̱iyi mo jin 'boruwa 'bor bwa i is mo. Haali/ a'di yansan ta bwa ma Arumgimis eya Ḵrisṯhos jin ta'da Yesus gom um mo. 19 Dhalku/ Shi/in ki us mo. 20 Dhalki gwo kun onu is ki waḵ mo. 21 Nyo/i aris to 'baar mo. Budhi a'di ki nyeŋ mo a'di jin 'boro'd mo. 22 'Doyi is mo 'peni aris tonthus kun 'kona e ki she/ ki she/ mo.

23 Dhalka Arumgimis gi moŋḵu'th is dhagam um ka 'bimbil mo. Dhalki shi/in bum ka kuluny, dhala ḵashiram bum, dhali buŋgwar is bum minu dhu ki dargi monthalkin mo gom ṗu'd jin mina Taṗa Yesus Ḵrisṯhos bana iṗu'du/ mo be. 24 A'di jin yuḵki um mo tani ta isiŋ gana/ mo, a'din 'de/ jin midi mii a'di si'da/ mo.

25 Iwaḵa, 'thoyi gom aman si'da/ mo ma.

26 Theka risa waḵ me'd i'baar mo ki 'twa/ jin ṗinu mo ki jiŋ ḵo/ mo.

27 Aha/ ḵana um gwo ki gwon Taṗa mmodeŋa warka/ yansan e goma risa waḵ i'baar mo be.

28 Dhali a'the gi Taṗa Yesus Ḵrisṯhos bana midi di e um mo be.

GWON THIS MO

TASALUNIIKI SU/

Tasaluniiki Su/ 1

Monthe Me'd mo

1 Buulus dhala Silwaanus, dhala Timuthawuus,

goma Kaniisa gi Pan Tasaluniiki mo eya Arumgimis jin ta'da Babam bana mo dhali Tapa Yesus Kristhos mo.

2 A'the e um mo dhali moŋku'th is 'peni Arumgimis jin ta'da Babam bana mo dhali Tapa Yesus Kristhos mo be.

Gwon Dwall ka Tee jin Min ma Kristhosi Pu'du/ mo

3 Aman mina ci mo jin 'boruwa 'bor bwa i is isa yempa/ eya Arumgimis gom um mo, iwak mo, me'd jin gama a'di ki gam mo, haali/ moŋgam gwo is bum caki'd ki nyanye/ mo dhali ki nyanye/ mo, dhali mo/en bum jin tana um ka 'dete/ 'dete/ ka rem 'kup mo tani marki is mo be. 4 Wakan aman ki is bam dhuna is ki ca gom um eya risa Kaniisa ma Arumgimis mo gom moŋ'kuc bwam bum mo dhali moŋgam gwo is bum e mo jin 'koshu um mo, dhali eya ris monto'c bwa kun 'dimkina um 'kup mo be.

5 Hili mii yansan mishu eya tente/ ki gwondwall ma Arumgimis jin ta'da kar/e mo, wakan ki um minu dhu ki ku kun hame'd mo gom bampa/ ma Arumgimis mo, gom mo jin 'koshkina um is ka nyor si'da/ mo be. 6 Haali/ ka jiŋ gana/, a'di ta miiŋ kar/e goma Arumgimis mmoduku mo isa nyor ka nyaŋ'ko'd gom uni gwansan kun 'koshki um is ka nyor mo, 7 dhali mmoci um mo si/is mo um kun 'koshkunu is ka nyor mo dhali gom aman si'da/ mo, ki Tapa Yesus 'ceeyunu 'peni momis mo nyakki iman'doyu gwom piti kun 'bitha 'bi'th mo 8 ki o'd jin shwa'd ka le'dan mo, ki moŋ'kosh is ka nyor jin ricuwa ri'c apo/ uni gwansan kun 'koki misha Arumgimis mo dhali apo/ uni gwansan kun 'koki ha gwom 'borga/ gi Tapa Yesus bana e mo. 9 Uni mina isi 'kosh ka nyor mo gom gwondwall jin toru twa/a 'cesh mo, a'di jin ta mo jin minu 'ce'd sho'k ki sule/ sule/ ya ye 'ba/ mo, 'peni buŋ'kus gi Tapa mo dhali 'peni monyca gi mom'bi'th piti mo be. 10 A'di midi mii mii yansan ka tee caan jin mina a'di pu'du/ mo ki a'di minu kar ki ca e kum piti kun dheleladhelel mo dhali a'di miin ma ris 'kwani gwansani 'baar kun gamki a'di gwo is imer mo, haali/ gwontor bam gom um mo tani

gamkunu is mo be. 11 Haali/ gom mii yansan kan mo tani aman si'da/ rashkina mon'tho gom um mo, ka Arumgimis bana midi dhu um ki uni kun hame'd ka yuk bum mo dhali ki mom'bi'th piti mo tani a'di midi thima ris 'kup miim 'borga/ i'baar mo dhali arisa tu'c gi moŋgam gwo is mo be. 12 Aman 'thona wakan mo ki gway gi Tapam bana ka Yesus minu kar ki ca e um mo, dhali um e a'di mo, isi me'da 'the ma Arumgimis bana mo dhali Tapa Yesus Kristhos mo be.

Tasaluniiki Su/ 2

Wathin 'de/ Yin jin Ush Gwoŋkan mo

1 Dhali shwane/ gom pu'd jin mina Tapam bana ka Yesus Kristhos pu'du/ mo dhali goma dhana tul 'kup bana jin mina ana gam a'di 'kup mo tani, aman yukkina um, iwak mo, 2 ki um mini 'koki la dhal cuuwa me'd mo, walla ko/ is mo walla ki shi/in mo walla ki gwo mo, walla ki gwoŋ 'kwara kamu/ midi diki pu'du 'peni aman mo, ki mii shigga/ ka tee gi Tapa pu'dki'd mo. 3 Dhalku/ ki dhal wathin 'deŋ kamu/ bway mo mmomu'th um e ki bwaya kamu/ mo. Haali/ a'di midi diki pu'd ntagi mo jin dhalu gwo 'pen midi pu'du/ ntwa/a/ mo dhali wathin 'de/yin jin ush gwoŋkan e mo tani minu tor eya tente/ mo, a'di jin ta ya/ gi mo jin daku gwo me'd mo. 4 Yansan ta a'di jin ceshki mo ki ŋarr mo dhali kar is piti ki ca apowa risa rum kun yuku gway kan ka wuny is mo walla kun luŋkunu mo. Me'd 'pemen gwo mo tani, a'di ca'bki'd e gu'b gi mondheleladhelel ma Arumgimis mo mmobah gwo mo ki a'di ki is piti ta'da Arumgimis mo be. 5 'Kona um ki ka gwo e mo ki aha/ dikina e um mo tani aha/ torkina um aris to gwansan mowa? 6 Shwane/ um mishki to jin nonki a'di 'kup mo, wakan ki a'di minu tor eya tente/ mo ka teeŋ kar/e mo be. 7 Haali/ gwo lolop gi bagu ki wathi/ jin ushki gwoŋkan mo tani a'di miiki'da tu'c mo, hili jasi wathin 'deŋ kamu/ inonki a'di 'kup imun shwane/ mo ntagi a'di kalu ka pije/ 'peni bway mo be. 8 Dhali yan'ko'd a'din 'de/yin jin ushki gwoŋkan e mo tani minu tor eya tente/ mo, ki uni kun mina Tapa Yesus i'kosh jwa ki jasi shi/ir gi 'twam piti mo dhali kali a'di ki dargi toŋkamu/ ki mony'ceenu gi mompu'd piti mo. 9 Dhali mompu'd jin mina a'din 'de/yin jin ushki gwoŋkan e ipu'du mo ki mo jin um ma Setaan mii mo ka ris mom'bi'th i'baar mo dhali ki jamas mii ma mak mo dhali

momer kun ta ku ma mak mo, 10 dhali ki tonthus kun 'kona e ki she/ ki she/ mo kun he'kki uni gwansan e kun 'ce'dkunu sho'k mo, haali/ uni ushkin mmo/en gwoŋ gana/ mo dhali wakan ki uni minu 'taki woth mo. 11 Haali/ gom 'pemen yansan kan mo tani Arumgimis hashki uni adhan mom'bi'th jin susuwa sus mmoper 'peni gwoŋ gana/ mo wakan ki uni mini gam gwo jin ta thus ki thus is mo 12 dhali wakan ki uni 'baar mo minu wak mo, uni kun 'koki gam gwoŋ gana/ is mo hili uni 'kola 'ce mo e mo mii mii kun 'koki ta kuŋ kar/e mo be.

Mo jin Kwanykunuwa Kwany mo gom Bway Mowoth mo

13 Hili aman isa yempa/ mina ci mo jin 'boruwa 'bor bwa i is ka Arumgimis gom um mo, iwak um kun enu ki Tapa mo, haali/ Arumgimis kwanyki um me'd maman kun twa/a/ mo mmowoth mo jin dhagamkunuwa dhagam ki Shi/in mo dhali moŋgam gwo is e gwoŋ gana/ mo. 14 A'di yukki um e mii yan mo e gwom 'borgam bam mo, wakan ki um mini bu'th monyca gi Tapa Yesus Kristhos bana mo be. 15 Wakan, iwak mo, teli sho'k mo dhali budhi a'di ki nyeŋ mo miindhamo/ kun torkunu um mo, walla ki gwo mo walla ki gwoŋ 'kwar bam mo. 16 Shwane/ dhalki Tapa Yesus Kristhos bana ki is piti mo dhali Arumgimis jin ta'da Babam bana mo, a'di jin enki ana mo dhali ciki ana momalas jin midi di ki sule/ sule/ ya ye 'ba/ mo dhali mo ma a'teŋ kapeŋ gana/ ka 'the mo, 17 malasi amalas mo dhali 'bithi adum bum is mo eya risa tuca 'borga/ mo dhali ki gwo mo be.

Tasaluniiki Su/ 3

'Thoyi gom Aman mo

1 Dhali shwane/, iwak mo, 'thoyi gom am mo ma, ki gwo gi Tapa midi pala/ ki lala'th mo dhali minu kar ki ca mo, me'd jin dina a'di e um si'da/ mo, 2 dhali ki aman minu 'cuk mo 'peni mii kun 'koki ta kar/e mo dhali 'kwani kun ta thus ki thus mo, haali/ aris 'kwani 'baar mo 'koki gam gwo is mo.

3 Hili Tapa a'di ta isiŋ gana/ mo, a'di midi 'bi'th um is mo dhali ji um 'peni a'din thus 'de/ yin mo. 4 Aman takina gi mo jin wukina aman Tapa jwa i is gom um mo, ki um miiki to mo dhali ki um mini mii to kun kankina aman um gwo ki sule/ mo be. 5 Dhalki Tapa a'di shu'da

dum bum bway mo e mo/en ma Arumgimis mo dhali e mon'dim 'kup eya Kristhos mo be.

Mii ma Mure/ jin 'Ko 'Kwani I'ba/ mo gom Mii jin Minu Imiiya Tu'c mo

6 Shwane/ aman kankina um gwo mo, iwak mo, e gway gi Tapa Yesus Kristhos bana mo, ki um mini non is bum mo 'peni ikana tiya uni kun 'kokin e mo ma piny is mo dhali 'koki 'ko isi me'd miindhamo/ kun bu'thkina um 'peni aman mo. 7 Haali/ um ki is bum mishki mo mo ki a'di 'boro'd gom um mmota imanthok aman mii mo, haali/ aman 'kokina ki 'ko e mo ma piny is mo ki aman 'kokina nyakki um mo be. 8 Aman 'kona ki shwa maaŋkuthu'd gi wathiŋ kamu/ ki dar gi mon'tho gom a'di mo, hili aman miikina tu'c mon'thiny mo dhali ki montee ilu/ mo e dhan mii ma tu'c kun 'batha 'ba'th mo, wakan aman mina 'taki 'koki dhu tondiṯin i'ba/ aciŋkamu/ 'peni um mo. 9 Aman miikina mii yansan mo yisa haali/ aman 'kona ki ta gi moshirr mo, hili aman miikina mii yansan mo isi ciki/ mmota she/mm gom um mo, wakan ki um mini ta imanthok aman mii mo be. 10 Haali/ ki aman 'kokina nyakki um mo tani, aman kankina um gwo mo ki, "A'din 'de/yin jin dina bwa ki o ka tuca 'ba'thga/ yansan mo tani a'di midi mii diki shwa to mo." 11 Haali/ aman cikkina gwo ki uma tiya 'kokin e mo ma piny is mo, mmo'koki miiya tu'c mo, hili mmota imankul gu'b 'te/ mo. 12 Dhali shwane/ 'kwani gi wakansan kankina aman um gwo mo dhali malas uni e gwo gi Tapa Yesus Kristhos mo, ki uni mini miiya tu'c ki shwam mo dhali shwa 'peni tontem buniŋ gana/ mo.

13 Hili um, iwak mo, dhalku/ is ki wu e mmomii miim 'borga/ mo. 14 Dhali wakki/ jan tal 'deŋ kamu/ diki ha gwom bana e mo eya warka/ yansan mo tani, buki wathi/ yan ka pije/ mo dhali dhalku/ to ki nyak mii ki a'di mo, wakan ki a'di mina isi 'theya 'the mo. 15 Naskina/ mo tani dhalku/ ki hil a'di me'd wathi/ jin ta 'kup ki um mo, hili rumi a'di ki gwo me'da kam bum mo.

Mom'bor Mii jin Dhalu Me'da Po/ 'kwani mo

16 Shwane/ dhalki Tapa gi moŋku'th is ki is piti ci um moŋku'th is eya ris mo 'baar mo e bwayi 'baar mo. Dhalki Tapa di'd nyakki umi 'baar mo.

17 Aha/ jin tana Buulus, 'kwarkina um gwo yansan ki me'd pem gana/ mo, a'di jin ta'da du'd mii eya risa warka/ 'baar mo kun 'kwarkika/ mo be. 18 A'the gi Tapa Yesus Kristhos bana midi di e umi 'baar mo. Amin.

GWON THIS MO

TIMUTHAWUUS 'DE/

Ṯimuṯhawuus 'De/ 1

Monthe Me'd mo

1 Buulus a'di jin karu ki she/ mo goma Ḵristhos jin ta'da Yesus mo isi me'd gwoŋḵan ma Arumgimis jin ta'da manwoṯh bana mo dhali Ḵristhos jin ta'da Yesus mo ma 'teŋkaṗem bana mo.

2 Eya Ṯimuṯhawuus mo, a'di ta ya/m pem gana/ e moŋgam gwo is mo: A'the mo, dhali mo mii mii mo, dhali Moŋḵu'th is 'peni Arumgimis mo jin ta 'da baba mo dhala Ḵristhos jin ta'da Yesus Taṗam bana mo be.

Arum jin Rumuwa Ṗo/ Gwon thus jin Ṯoru mo

3 Me'd jin ṯirishkika/ /e gwo mo me'd jin yakika/ ii e pa Makiduniya mo mmoc̣a'b e pa Eṗasus mo wakan ki /e mini 'taki ḵan 'kwanin tiya gwo mmo'koki ṯor gwon ṯora kamu/ jin diki she/ mo. 4 Walla uni mini 'koki dhu 'ce eya ris gwo lolop̣ mo dhali gwoŋ gaŋgasha/ mo. Yansan midi ḵali mo jin garu gwo 'kusi 'twa/ mo 'penki gwoŋ kulum ma Arumgimis mo, a'd jin ta moŋgam gwo is mo. 5 Dhali shwane/ 'kup gwoŋḵan ta mo/en 'pena du jin dheleladhelel mo, dhali 'peni 'twa/ ma dum 'borga/ mo, dhali 'peni moŋgam gwo is jin dargi washila/ mo. 6 'Kwanin tiya mmogaskina uni 'pena ris to gwansan mo tani uni wanykin e gwo kun 'ko bwa ṯe/ mo kun 'kokina uni mmoṯora ṯor mo. 7 Uni ŋaṗkin mmota imanṯor gwo gi gwoŋḵan jin c̣inu mo, hili uni 'koki misḥ gwo 'ban kun okina uni mo walla gom to kun ona uni gwo ki gwo jin gwona uni 'kus mo be. 8 Hili ana misha mo mo ki gwoŋḵan jin c̣inu a'di 'boro'd mo waḵki/ wathin 'deŋ kamu/ midi mii a'di mo me'd jin dhala gwoŋḵan a'di bway mmomii mo. 9 Aman misha gwo yansan 'ban mo, ki gwoŋḵan dinu ki kar gom wathiŋ ḵar/e mo, hili gom a'di jin dargi gwoŋḵan mo dhali 'kwani kun ushuna ush mo, haali/ gom uni kun daran ga rum kun luŋu mo dhali imanmii miinthus mo, dhali gom uni kun 'koki dhelel mo dhali kun 'koki dhu mii kun ḵogu mo, gom uni gwansan kun 'koshki ibabam buni mo dhali ikum mo, gom uni kun ta iman'kosha mee mo, 10 gom 'kwani kun ta imanmii miinyc̣al mo, dhali gom uni gwansan kun ta imanha'k 'pen c̣eŋ gwaṯh mo, dhali gom uni gwansan kun bu'thki 'kwani mmota c̣iŋkina/ kun yolu mo, dhali gom uni kun tana ṯor mo, dhali gom uni kun ta iman o

gwo ka tor mo, dhali goma ris mii kun ushuwa ush gom gwoŋ gana/ jin toru mo be. 11 Gwo jin yedhuwa ye'th sho'k yansan isi ki monyca gi gwom 'borga/ jin ta mom'bor mii ma Arumgimis mo ki a'di jin gamkika/ gwo is mo be.

Mii ma Buulus jin 'bora A'di A'bor Bwa i Is mo gom Mo jin Miinuwa Mii mo

12 Aha/ 'borkina Yesus Kristhos bwa i is jin ta Tapam bana mo. A'di jin 'bi'thki aha/ is mo, haali/ a'di karki aha/ mmota isiŋ gana/ mo, dhali a'di kwanyki aha/ mmomiiya tu'c mo be. 13 Aha/ tana manwal gwo sor mo, dhali aha/ 'koshkina 'kwani mo, dhali aha/ sorkina a'di mo. Hili aha/ bu'thkina mo mii mii mo haali/ aha/ miikina to gi mo jin ushu gwo e mo e mii jin 'konu ki gam gwo is mo be. 14 Dhali a'the gi Tapam bana midi pala ki moŋgam gwo is mo dhali mo/en jin diki'd eya Kristhos jin ta'da Yesus mo. 15 Gwo yansan ta gwo isiŋ gana/ mo dhali hame'd ki haŋ gana/ mmobu'th a'di i'baar mo, ka Kristhos jin ta'da Yesus pu'dki'd e mony'cesh yan mo mmowoth imanmii miinthus mo, gom uni kun taka tapa apo/ mo. 16 Hili gom 'pemen yan kan mo tani aha/ cikunu mo mii mii mo, wakan ki e aha/ mo tani, me'd jin taka 'kaŋ'kup mo tani, Kristhos jin ta'da Yesus midi 'taki tor eya tente/ moŋ'kuc bwam pitiŋ gana/ ki 'kari'th mo. A'd miiki mii yan mmota she/mm gom uni gwansan kun mini gam a'di gwo is mo gom mondiki/e jin midi di ki sule/ sule/ ya ye 'ba/ mo be. 17 Dhali shwane/ goma malik jin di'd ki she/ yil mo, jin midi mol wu mo, dhali jin diki di eya tente/ e 'kwaniny'cesh mo, jin ta'da Arumgimis a'di 'de/ mo, a'di jin taku mo dhali jin minu kar ki ca goma sule/ sule/ ya ye 'ba/ mo nni. Amin.

18 Aha/ 'thikina gwoŋkan yansan ibwambori /e mo, Timuthawuus, /e jin tana 'cim pem mo, isi ki gwo kun onu is mo ki imanci gwo ma Arumgimis kadhamo/ mo kun miikunu gom um mo, ki um mini 'taki as ki as gana/ mo, 19 mmobu'th moŋgam gwo is mo dhali 'twa/ ma duŋ gana/ mo. Mmo/ush gwo 'peni 'twa/ ma duŋ 'kwani kun shi/ki moŋgam gwo is buni mo be. 20 Uni gwansan ta iHiminayus dhala Iskandar mo, uni kun cikika/ ka Setaan mo wakan ki uni mini da/ar mii mo mmo'koki wal gwo sor mo be.

Ṯimuṯhawuus 'De/ 2

Gwo jin Yedhuwa Ye'th Sho'k mo gom Isi Gwo Goma 'Tho jin Minu 'Tho mo

1 Wakan, nṯwa/a/ mo tani, aha/ ṯirishkina ṯirish ki gwo mo ki mo jin karu is ki gwa'd mo, e mon'tho mo, e mo jin doṯuwa doṯ 'twa/ mo, dhali mo jin c̱inuwa 'borim bwa i is minu mii gom 'kwani 'baar mo, 2 gom imalik mo dhali gom uni 'baar mo kun tan gi moshirr mo, ki ana mina 'koki 'kom'pempaŋ gana/ ki moŋk̲u'th is mo dhali mmo'ko alam bana ki shwam e mii ma gayiin i'baar mo dhali ki ana minu tul 'twa/ 'kup̲ ki maŋ mo ka ris 'twaŋkal kuku/ mo be. 3 Mii yansan a'di 'boro'd mo dhali jin minu mish bu'th ibwambor ma Arumgimis jin ta'da manwoṯh bana mo. 4 A'di dina gwo ibwa ka ris 'kwani 'baar minu woṯh mo dhali mmop̲u'du/ mo mmonyiṯh gwoŋ gana/ mo be. 5 Haali/ Arumgimis ṯal 'de/ mo, dhali jan 'de/ di'd jin ta'da man/o gwo ibwaman goma Arumgimis mo dhali wathimpa en'thi/ mo, a'di jin ta'da K̲risṯhos jin ta'da Yesus mo be. 6 A'di jin c̱iki is piti mmota to jin wani 'kwani 'ba/ i'baar mo, me'd gwonṯor gom a'di mo tani ṯorkunu ki embul ma teem piti mo. 7 Haali/ gom 'kup̲ mii yan kan mo tani aha/ kwanykina moŋkar 'pen ka pije/ mo mmota amanc̱i gwo mo dhali mmota a'di jin karu ki she/ mo---aha/ ṯorkina gwoŋ gana/ mo, aha/ dina ki ta aṯor mo ---dhali aha/ tana amanṯor gwo gi 'kwani kun 'koki ta 'kwani Yahuuda/ e mogam gwo is mo dhali e gwoŋ gana/ mo be. 8 Wakan, aha/ dina gwo ibwa e mo 'baar mo ki 'kwani mini 'tho mo dhali ki uni mini 'de'k me'd kun dhelela dhelel imis mo ki darga/ nyor mo walla ki dargi gwo jin walu ki ṯas ṯas mo. 9 Dhali ki mii gi wakan mo tani, up̲ si'da/ mini mii hi'th burrinye/ i is ki 'bore/ kun gamana gam mo, kun diṯ ma p̲o/ e mo dhali mii ma gayiin mo, yisa ka mur jin ṯo'du/ mo walla 'dol̲kon gana/ mo walla dhema/ mo, walla burrinye/ kun 'bitha yol she/ ki 'bi'th mo, 10 hili uni mini nyoŋ is ki miim 'borga/ mo, uni kun oki gwo is ki mii ma gayiin gom ji gi luŋu mo eya ṯuca 'borga/ mo. 11 A'bom midi da/ar mii mo mmoc̱a'b ki shwam mo dhali mmoc̱a'b ki c̱a'b 'ko'd me'di 'baar mo. 12 Aha/ dina ki dhala 'boma kamu/ bway mo mmota manṯor gwo mo walla mmota gi moshirr ap̲o/ 'kwaniŋ gwaṯh mo, hili ayim midi mii c̱a'b ki shwam mo. 13 Haala Aadam a'di uk̲kunu nṯwa/a/ mo, dhali yan'ko'd a Hawwa mo be. 14 Dhala Aadam yisa ihe'kkunu eya, hili a'bom a'di ihe'kkunu e mo dhali ayim warki'd ka mandhaŋ gwo

mo be. 15 Wakan ayim minu mii woth mo gom mmodhotha a'di uci mo, waKki/ uni rash 'ko e moŋgam gwo is mo dhali e mo/en mo dhali mii kun dheleladhelel mo ki dargi mo jin teru ater mo.

Timuthawuus 'De/ 3

Monthum jin Thumkunu mo gom Jwahaŋ 'Kwaniŋ Kaniisa mo
1 Gwo yansan jin onu mo tani ta isiŋ gana/ mo: WaKki/ wathin tal 'deŋ kamu/ kulum gwo ibwa mo mmota jwaha/ wathi/mo tani, a'di ona bwa ka tuca 'borga/ mo. 2 Wakan jwaha/ wathi/ midi mii dargi mii 'ba/ mo. A'di midi mii taga 'bom jasi 'de/ mo. A'di midi mii ta wathi/ jin miin ma du 'tim mo, a'di midi mii Kuth is ki 'cese/ 'cese/ mo, a'di midi diki mii lo'b is piti nycine/ mo, dhali a'di minu mii ta gu'b piti ŋal mo. A'di midi mii mish gwo tor ki 'twaŋ gwocon mo. 3 A'di midi mii diki 'dish mo ma su is mo, a'di midi mii diki mii mii ki ra'b mo, hili mmodhal mii e i is mo mmo'thup e ki 'thup mo, mmota gi moŋKu'th is mo. A'di midi mii diki ta aman ena aguurush mo. 4 A'di midi mii mish kuŋ gu'b piti dhu ki 'bore/ mo, dhali a'di midi mii hilki 'boreŋ gana/ ki ucim piti mini ha gwo e mo dhali taK a'di ki 'twaŋkal kuku/ mo. 5 Haali/ waKki/ wathi/ diki mish kuŋ gu'b piti dhuki 'bore/ mo tani, bakata 'te/ imina a'di mish aKaniisa ma Arumgimis hil mo? 6 Dhali a'di midi mii diki ta jin this jin daKa bu'th gwo jin gamu is mo, wakan ki a'di midi 'taki diki seki 'pura 'pura mmokar 'ba/ ki ca mo dhali midi 'taki diki bit e mii waK gi tapa ma ruma 'cesh mo. 7 Dhali a'di si'da/ midi mii ta gi miim 'borga/ nyaKki uni gwansan kun 'kon ka pije/ mo, wakan ki a'di midi 'taki diki bit e mii jin waKuwa waK mo dhali eya gume/ gi tapa ma ruma 'cesh mo.

Monthum jin Thumkunu mo gom Imanhila Hil goma Kaniisa mo
8 Wakan si'da/, imanhil to ma Kaniisa i e mo tani uni mini mii Ka/aKa/ mo, mmo'koki ta gi 'twa/ kun onu gwo isu/ mo. Uni mini mii 'koki jima su i'twa/ mo walla mmota ham'kus ka ham'kus mo. 9 Dhali uni mini mii dhu gwo gi moŋgam gwo is ki jim bag mo ki 'twa/ ma dun dhelelga/ mo. 10 Dhali uni si'da/ minu mii nyo/ ntwa/a/ mo, dhali yan'ko'd uni mini mii mii to mo haali/ uni dargi mii i'ba/ mo be. 11 Wakan si'da/ mo tani, up buni mini mii Ka/aKa/ mo, yisa mmota 'thalkina ki 'thalkina mo, hili mmo'tima du mo dhali mmota isiŋ gana/

eya ris to 'baar mo be. 12 Imanhil to ma Ḵaniisa i e mo tani mini mii ta gi uṉ jasi 'deṯe/ mo. Uni mini mish uc̱im buni dhu mo dhali kuŋ gu'b buni ki 'bore/ mo be. 13 Haali/ uni gwansan kun miiki to ki 'bore/ mo tani gamki to gom is buni mmodosh ki 'bore/ mo dhali adhan mo jin wunu jwa i is jin ta moŋgam gwo is a'di jin diki'd eya Ḵristh̲os jin ta'da Yesus mo be.

Gwo jin Ç̣inu ki jim Bag mo gom ji Luŋ Bana mo

14 Me'd jin 'kwarkika/ gwo gwansan gom um mo tani, aha/ ṯosha mmopu'dku/ i um ki 'dishe/ mo. 15 Hili waḵki/ aha/ takina diṯe/ mo tani, aha/ 'kwarkina um gwo yansan mo wakan ki um mini 'taki mish mo mo ki um ḵa ba/ mini 'taki mii mii ki is bum mo e uni kun ta kuŋ gu'b ma Arumgimis mo, a'di jin ta'da Ḵaniisa ma Arumgimis jin diki e mo, jin ta'da tiŋkiliŋ mo dhala cur gi gwoŋ gana/ mo 16 Aman hana gwo e ki gwo jin onu ki jim bag gom ji gi luŋu mo tani caaca mo:

> "A'di ṯorkunu eya tente/ e shuman is mo,
> dhali a'di jin karu ki mo ma ḵar/e e Shi/in mo,
> jin mishkunu ki iman'doyu gwo mo,
> jin bahkunu e bwaman kal gi 'kwaniny'cesh mo,
> a'di jin gamkunu gwo is e mony'cesh mo,
> dhali a'di jin bu'thkunu bway momis e monyca mo be."

Ṯimuth̲awuus 'De/ 4

Gwo jin Toru Iṯwa/a/ gom mo jin Minu Dhal Gwo jin Gamu Is 'Pen mo

1 Dhali shwane/ Shi/in oki gwo eya tente/ mo ki ka tee jiŋ 'ko'd mo tani 'kwanin tiya mini dhal moŋgam gwo is mo dhali mmodhu 'ce ki shi/in kun tana he'k e mo dhali gwonṯor ma rum thus mo 2 ki 'kwani kun tana he'k e ka he'k e ka ṯor mo tani, 'twa/ ma dum buniŋ gana/ sulkin mo be. 3 Dhali uni mini non 'kwani mmomash mo dhali doṯ 'kwani mmoga/ tonṯen tiya uni kun uḵ ma Arumgimis mo mmota to kun minu 'bu'th ki mo jin 'boruwa 'bor bwa i is mo ki uni gwansan kun gamki gwo is mo dhali mish gwoŋ gana/ mo. 4 Haali/ aris to kun uḵ ma Arumgimis mo tani 'bora 'bor mo, dhali jaŋ kamu/ yisa di'da jin minu bu'th ki mo jin 'boruwa 'bor bwa i is jin minu mii ush mo.

5 Haali/ a'di dhagamkunu ki gwo ma Arumgimis mo dhali ki mon'tho mo be.

Aman mii To jin Ha Me'd goma Yesus K̲ris̲t̲hos mo

6 Wak̲ki/ /e mini dhu to gwansan ibwambori iwak̲ mo tani, /e mini ta amanmii tom 'borga/ goma Yesus K̲ris̲t̲hos mo. Haali/ gom gura/ jin 'kakina /e e gwo gi moŋgam gwo is mo dhali ki gwom 'borga/ jin t̲oru /e a'di jin bat̲hkina /e mo be. 7 Dhalka hirdhe/ ki c̲i mo gom gwo lolop̲ kun ta kuma mak̲ kun enkina upa t̲i/ mo. Isi ciki/, Nyoŋi is piniŋ gana/ e mii ma gayiin mo. 8 Haali/ me'd jin hana a'di ari me'd mmonyoŋ buŋgwar is mo tani, hili mii ma gayiin a'di hame'd eya ris 'twaŋkal kuku/ mo. Haali/ a'di gam mii adu is gom mondiki/e jin di'd shwane/ mo dhali gom mondiki/e jin midi di yilaŋ kamu/ mo be. 9 Gwo yansan ta gwoŋ gana/ mo dhali jin minu mish bu'th gana/ mo be. 10 Haali/ gom 'pemen yansan mo tani ana miikina t̲u'c kun 'batha 'ba'th mo dhali mmopicira picir mo. Haali/ ana takina ga 'teŋkap̲e/ eya Arumgimis jin diki e mo, a'di jin ta'da manwot̲h gom 'kwani 'baar mo, hili jasi gom imangam gwo is mo be. 11 Yethi 'kwani sho'k mo dhali t̲ori uni aris to gwansan mo. 12 Dhalku/ ki dhal wathiŋ kamu/ bway mmowak̲ /e mo gom dhuru'c pini jin tana /e mo, hili tayi she/mm gom uni kun gamki gwo is mo e gwo jin mina /e i o mo, dhali mii jin mina /e imii mo, dhali mo/en pini mo, dhal e moŋgam gwo is mo dhali e miin dhelelga/ mo. 13 Ntagi aha/ mina p̲u'dku/ mo tani, k̲uthi is mo mmodeŋ gwo ma Arumgimis e jin 'kwarkunu mo dhali e mo malasa malas mo dhali t̲ori gwo mo. 14 Dhalku/ ki ush to jin c̲inu ki me'd jin di'd e /e mo, a'di jin c̲ikunu /e mo ki gwo jin onu is mo, me'd jin dhukina jwahaŋ 'kwani me'd buni ap̲o/ /e mo be. 15 Hili aris to gwansan i e ki 'bore/ mo. Diyi e uni mo, wakan ki miim pini jin thot̲hkina /e bway t̲wa/a/ mo tani midi ta 'pemen gwo gom 'kwani 'baar mo be. 16 Hili is piniŋ gana/ i e ki 'bore/ mo dhali e gwom pini jin t̲ora /e mo. 'Dimi 'kup mmomii aris to gwansan mo. Haali/ ki miim pini jin mina /e mii wakan mo tani, e mini wot̲h is pini mo dhali uni kun cik̲ gwom pini mo be.

Ṯimuṯhawuus 'De/ 5

Mii kun Minu Mii Mii ka Ḵarambuye/ gom cin Tiya mo

1 Dhalku/ wathinyca'd ki ḵucur mo, hili malasi a'di mo me'd mii jin mina /e mii cim mo. Usi 'kwani kun ta dhuru'c is me'd ikam pini mo, 2 dhali uṗ kun tana ṯi/ me'd ita'dam pini mo, dhali uṗ kun ta dhuru'c me'd i'bwahan mo, eya ris mii 'baar kun dheleladhelēl mo. 3 Taḵi uṗ kun wuna ikaṯh ki wuŋ gana/ mo. 4 Hili waḵka 'bom jin wun ma kaṯhim piti ta'd gi uc̱i mo walla uc̱i gi uc̱im piti mo tani, dhalki uni da/ar mii mo mmoṯor montaḵ e gu'b buniŋ gana/ mo. Dhalki uni c̱i to gom icom mo dhali ikum mo, haali/ mii yansan a'di 'borki'da Arumgimis bwa mo be. 5 Hili ayim jin wun ma kaṯh ki wuŋ gana/ mo, a'di jin diki'd a'di 'deŋ gana/ mo tani, karki mo ma 'teŋkaṗem piti eya Arumgimis mo dhali c̱iki to isa yempa/ ki bwa jin o'd mo dhali ki mon'tho mon'thiny mo dhali montee mo, 6 hili a'bom jin di'd gom buŋgwar is mo tani a'di wuki'd mo isi kani me'd jin din ma yim ki e mo be. 7 Yethi uni sho'k eya ris to gwansani 'baar mo, wakan ki uni mini 'koki dargi mii i'ba/ mo be. 8 Hili waḵki/ wathin ṯal 'deŋ kamu/ diki c̱i to gom 'kwani ma bas piti mo tani, isi gom uni gwansan kun ta kuŋ gu'b pitiŋ gana/ mo tani, a'di ushki gwo gi moŋgam gwo is mo dhali a'di boli wathi/ jin diki gam gwo is e ki shi/ mo. 9 Dhalku/ ki 'kwara 'bom gway mo me'da 'bom jin wun ma kaṯhim piti ki a'di aṯha yila iss 'kwanimpa ikwara mo, a'bom gi wathiŋ gwaṯha 'de/ mo. 10 Ayim midi mii mii miim 'borgaŋ gana/ mo, waḵki/ ayim midi hil aṗo/ uc̱i mo, walla bu'thki 'kwani kun 'kon ka pije/ mo, walla lamki 'kwani ma Arumgimis sho'k kun ḵogu mo walla mmowoṯha woṯh gom uni kun ṯoju 'kos mo walla mmoc̱i is ka ṯuca 'borga/ ki 'twaŋkal kuku/ mo. 11 Hili me'd unin dhuru'c kun daḵa wuna ikaṯh mo tani, dhalki uni ki 'kwar gway e bwaman ma warka/ mo. Haali/ uni cana bwa en'daṗ buni aṗowa Ḵrisṯhos mo tani, uni ona bwa mmomash mo be. 12 Dhali e mii yan mo tani uni bu'thki mii waḵ mo haali/ uni dhuki miim buni kun ṯwa/a/ 'pen ka pije/ kun miikina uni mo be. 13 Dhali ka tenten 'de/ mo tani, uni si'da/ da/arki mii mmota piny is mo dhali uni iikin ka kul is 'peni gu'b bway gu'b mo. Uni 'koki ta jasa piny is mo, hili uni si'da/ walki gwo kun 'ko bwa 'te/ mo dhali mala mii ki to gi buŋgwar is mo, mmo/o aris to kun mina uni 'taki 'koki o mo. 14 Wakan aha/ ona gwo ki uṗ kun ta dhuru'c mini mash mo, mmodho'th uc̱i mo, mmodhu kuŋ

gu'b buni ki 'bore/ mo, dhali mmodiki c̲i embula 'borga/ ki tap̲a ma ruma 'cesh mmomii ana ki miin'thalkina mo. 15 Haali/ kun tiya uni t̲u'kkin mo mmobat̲h̲a Set̲aan nsho'k mo be. 16 Wak̲ka 'boma kamu/ jin gamki gwo is jin wun ma kat̲h̲im p̲iti mo tani, dhalka yim wot̲h̲ uni mo, wakan ka k̲aniisa midi diki ta gi tondit̲i'd mo, wakan ki uni mini wot̲h̲ up̲ kun wuna ikat̲h̲ ki wuŋ gana/ mo. 17 Dhalki jwahaŋ 'kwaniŋ k̲anissa kun jina ji ki 'bore/ dhunu ki uni kun ha me'd mo ki montak̲ ka 'buk̲um 'ban mo, isi gom uni kun miikina t̲u'c ki gwo mo dhali mmot̲or gwo mo. 18 Haali/ gwo ma Arumgimis jin 'kwarkunu o gwo mo ki, "/E mini mii dhalka morbip̲ ki 'kamu'th 'twa/ mo ki a'di di'd mmomiiya t̲u'c mmotor pos ki sho'k mo," dhali "Amanmiiya t̲u'c a'di hame'd gom nyunykinam piti mo." 19 Dhalki ki gam gwo shigga/ me'd ap̲o/ wathi/ jwahan t̲al 'deŋ kamu/ ki sule/ mo, isi ciki/ mo ki gwo jin mishu eya tente/ ki 'twaŋ 'kwani su/ mo walla ki 'twaŋ 'kwaniŋ kwara mo be. 20 Yethi imanmii miinthus sho'k ki gwo ibwambori 'kwani 'baar mo wakan ki unin tiya mini k̲o/is mo be. 21 Aha/ k̲ana /e gwo mo, e buŋ'kus ma Arumgimis mo dhali eya K̲rist̲h̲os jin ta'da Yesus mo dhali e iman'doyu gwo kun kwanykunu mo, mmodhu aris gwoŋk̲an gwansan ki dargi mii ma gwar 'de/ mo, dhali ki dargi mii jin minu 'peni gwo jin di'di bwa nt̲wa/a/ mo. 22 Dhalku/ ki lala mo e mo jin dhuna 'kwani me'di 'kupi wathi/ mo walla mmonyak̲ miinthus mii jin mina wathiŋ kamu/ mo. Hili kari is pini ki dhelel dhelel mo. 23 /E mini dhalku/ ki p̲i jasi yi'de/ naskina/ mo, hili, /e mini p̲i ara su ari 'cenne/ gom bwa jin wo'c she/ mo dhali gom 'ba'th pini jin t̲o'c e 'kus ka di'b is mo. 24 Miinthus gi 'kwanin tiya mo tani uni mishu eya tente/ mo, dhali uni dhunu eya tente/ e bwambori gwondwall mo. Hili miinthus gi 'kwanin tiya minu piyu i'ko'd mo be. 25 Dhali wakan si'da/ mo tani, mii ma tuca 'borgan tiya uni mishu eya tente/ mo, hili isi kani kun tiya minu 'koki bag mo be.

T̲imut̲h̲awuus 'De/ 6

1 Dhalki uni 'baar kun 'kon e bwaŋkwarany dhaŋk̲a'b 'bam buni mo me'd uni kun ta c̲iŋkina/ kun yolu mo tani tak̲ tap̲am buni ki tak̲ gana/ i'baar mo. Uni mini mii mii yansan wakan ki gway ma Arumgimis mo dhali ki gwont̲or minu 'taki 'koki wak̲ mo be. 2 Ka ris c̲iŋkina/ kun gamki gwo is e itapam buni mo tani mini 'koki dhu uni ki mo ma 'the

is mo haali/ uni ta ikam mo. Wakan uni mini mii to ki nyanye/ gom uni 'baar mo. Haali/ uni gwansan kun gamki mii adu is mo tani ta uni kun gamki gwo is mo dhali uni kun enu mo. Ṯori gwo mo dhali ṯirishi gwo goma ris to gwansan kun minu mii mii mo.

Mo jin Minu Mii ma Gayiin mo Nyaḵki Mo jin 'konu ka This mo i E mo

3 Waḵki/ wathin ṯal 'deŋ kamu/ midi ṯor gwoŋ kamu/ jin di'd ki she/ mo dhali diki gam gwo me'd ki gwoŋ gana/ ma Yesus Ḵristhos Tapam bana mo dhali ki mii ma gayiin jin ṯoru gwo mo tani, 4 a'di seki'd ki 'pura/ 'pura/ mmokar 'ba/ ki ca mo dhali diki mish toŋ kamu/ 'ban mo. A'di taki'd gi 'ba'th mo mmo'kosh 'daŋ gwo mmodoṯa doṯ mo dhali gom gwo jin sugu ki gwo mo a'di jin wagaski miindhapan mo, mii kun biruwa bir mo, dhali mii kun dhudhuwa thu'th 'pen mo, dhali mmoṯosh gwon thus eya du apo/ 'kwanin tiya mo. 5 Dhali mo/as jin di'd ka oṯhore/ e bwamani 'kwani kun mii mii kun bulabul mo. Dhali thiski gwoŋ gana/ e mo dhali uni ṯoshkin ki mii ma gayiin jin luŋuwa luŋ mo tani ta 'pemen mmogam mii adu is mo. 6 Shwane/ dhan mii 'kon kun gamuwa du is ki mii ma gayiin jin luŋuwa luŋ mo waḵki/ mo jin thisu is e di'd si'da/ mo, 7 haali/ ana mola toŋ kamu/ 'do 'kup pa e mony'cesh yan mo dhali ana mina 'koki bu'th toŋ kamu/ 'peni a'di mo. 8 Hili waḵki/ ana tana gi tonte/ mo dhali burrinye/ mmohi'th mo tani ana mina 'koka this mo i e mo gom uni gwansan mo. 9 Shwane/ uni gwansan kun 'kona gwo ibwa mmota pa ki pa mo tani uni ṯa'kkin e mompal mo dhali e mo ma gume/ jin bu'th ki'da bu'th mo. Uni ṯa'kkin e miim pus mo dhali e mii kun onu gwo kun ta jama/ ki jama/ mo, dhali mmobul 'kwani 'kup e mo jin daḵu gwo me'd mo dhali mo jin 'ce'duwa 'ce'd sho'k mo. 10 Haali/ gom mo jin enuwa guurush mo tani a'di ta'da birman goma ris tonthusi 'baar mo. Gom 'daŋ gwo yan jin 'kosho'd mo tani kun tiya perkin mo 'peni bway gi moŋgam gwo is mo dhali uni su'kkin ma dum buni ki la/a'd la/a'd ka ris mo.

Mo/as Gana/ jin Asu ki Moŋgam Gwo Is mo

11 Hili gom /e, jin ta wathi/ ma Arumgimis mo tani, shipiṯi/ awaca/ mo 'pena ris to gwansan mo. Guyi a'di ki e mo a'di jin ta mo ma ḵar/e mo, mii ma gayiin mo, moŋgam gwo is mo, mo/en mo, sho'k mmoṯel mo, dhali mo ma 'thup e mo. 12 Asi ki as gana/ ki moŋgam gwo is mo.

Budhi a'di ki nyeŋ mo a'di jin ta mondiki/e ki sule/ ya ye 'ba/ mo a'di jin yuk̲kunu /e nycine/ mo, dhali me'd jin pikina /e gwom 'boro'd e bwambori iman o gwo ka ris mo. 13 Dhali aha/ k̲ana /e gwo gwansan e buŋ'kus ma Arumgimis mo, a'di jin c̲iki moŋ'koki/e goma ris to 'baar mo, dhali ibwambora K̲risth̲os jin ta'da Yesus mo, a'di jin c̲iki gwo ibwambora P̲unthi Bilaat̲us mo dhali gwo jin pikina a'di ki piŋ gana/ mo tani, 14 mmodhu gwoŋk̲an ki dargi monyo/o'd mo walla dhalkin mo ntaga tee jin mina Tapa Yesus K̲risth̲os bana piyu/ mo be. 15 Dhali Arumgimis midi t̲ora K̲risth̲os eya tente/ ki mompi ka teeŋ k̲ar/e mo ---Arumgimis, a'di jin 'borkunu mii mo dhali a'din 'deŋ gana/ jin ta gi mom'bi'th mo, a'di jin ta'da malik̲ jiki'da ji apo/ imaliki̲ 'baar mo dhali a'di jin ta Tap̲a apo/ aris tap̲a i'baar mo be. 16 A'di jin ta a'di ki is piti a'di 'de/ ki lish jin moli wu mo dhali jin di'd e moŋkush jin 'konu ki ii 'kupki cine/ mo. Wathin t̲al 'deŋ kamu/ diki p̲ar a'di e ki sule/ mo walla diki mish a'di mo. E a'di mo tani montak̲ midi di ki sule/ mo dhali mo jin tanu Tap̲a midi di goma sule/ sule/ ya ye 'ba/ monni. Amin. 17 Yethi uni kun ta pa ki pa sho'k ki gwo e mony'cesh yan mo mmo'koki dhu 'ba/ ki ca mo dhali mmo'koki dhu mo ma 'teŋkap̲e/ apo/ mo kun tanu pa ki pa mo, uni kun 'koki ta mii ma k̲ar/e mo, wakan, uni mini dhu mo ma 'teŋkap̲em buni apowa Arumgimis mo. A'di jin c̲iki ana aris to 'baar ka 'ka'd me'di is kun tanu pa ki pa mo mmo'kuny bwa mo. 18 T̲ori uni gwo mmomii ki 'bore/ mo, mmota pa ki pa eya t̲uca 'borga/ mo, dhali mmoc̲i to ki nyanye/ ka 'ka'd me'di is mo dhali o bwa mmonyak̲ to mii mo. 19 Dhali ki mii gi wakan mo tani uni mini dhu to kun ish k̲umma/ gom is buni kun mini p̲u'du/ yilaŋ kamu/ mo, wakan ki uni mini bu'th mondiki/eŋ gana/ ki nyeŋ mo. 20 Ayy T̲imuth̲awuus, kari a'di jin k̲ankunu /e mmodhu mo. Theth̲i mo 'peni mo jin waluwa t̲or ka wuny is mo ki dargi mo ma gayiin mo, dhali ayisany gwo kun 'kon ki c̲a'ckon mo gom gwom p̲us jin yuk̲u ki gwo gi moyuk̲ mo. 21 Dhali 'kwanin tiya bahki gwo goma ris to gwansan mo dhali wakan kun tiya ŋakina du'd mii gi moŋgam gwo is mo be. Dhalka 'the di'd e /e mo.

GWON THIS MO

TIMUTHAWUUS SU/

Ṯimuṯhawuus Su/ 1

Monthe Me'd mo

1 Buulus a'di jin karu ki she/ goma Ḳristhos jin ta'da Yesus mo ki bwa ma Arumgimis mo, isi ki gwo jin onu is mo gom mondiki/e jin di'd eya Ḳristhos jin ta'da Yesus mo be.

2 Eya Ṯimuṯhawuus jin ta'da 'ci jin enu mo: A'the mo, Mo mii mii mo, dhali moŋḳu'th is 'peni Arumgimis mo jin ta'da Baba mo dhala Ḳristhos jin ta'da Yesus Tapam bana mo be.

Dhalku/ Is ki 'The mo

3 Aha/ 'bora Arumgimis bwa i is mo, a'di jin miikika/ to mo 'peni idhan babam pem mo, ki 'twa/ ma dum pem jin dheleladhelel mo, me'd jin kakika/ /e e mo ki ṯikir ṯikir ki mon'tho ki mon'thiny dhali ki montee ilu/ mo be. 4 Me'd jin kakika/ jabu'th pini e mo tani, aha/ ona bwa ki yaku/ mmopar um e mo, ki aha/ minu 'tu'd mo ki bwam 'boro'd mo be. 5 Aha/ kakina moŋgam gwo is pini e mo jin dargi washila/ mo, jin diki'd ṯwa/a/ eya ṯiŋkwan pini jin ta'da Lo/iis mo dhala ta'dam pini ka Apniiki mo, dhali aha/ misha ki isa duŋ gana/ ki a'di diki'd e /e si'da/ mo be. 6 'Pemen gwo a'dihe/ jin rogomkika/ /e ki gwo mo mmoṯi'k to jin c̱in ma Arumgimis ki me'd mo a'di jin di'd e /e mo ki me'd pem jin karkika/ apo/ /e mo. 7 Haali/ Arumgimis diki c̱i ana shi/in gi moŋḳo/ is mo, hili shi/in gi mom'bi'th mo dhali mo/en mo dhali mmomisha du 'tim mo. 8 Wakan dhalku/ is ki 'the mo mmoc̱i gwo gom Tapam bana mo, walla gom aha/ Buulus mmotaka/ habuus piti mo. Hili budhi isa nyor pini mo jin pwaḳu /e mo gom gwom 'borga/ e mom'bi'th ma Arumgimis mo, 9 a'di jin woṯhki ana mo dhali yuḳki ana ka yuḳ jin ḳogu mo. A'di miiki to yansan mo, yisa gom miim bana kun ha me'd mo, hili ki miim piti kun ha me'd mo e 'kup miim pitiŋ gana/ yan mo dhali a'the, jin c̱ikina a'di ana eya Ḳristhos jin ta'da Yesus ki yil ka ris nṯwa/a/ mo be. 10 Hili shwane/ mowoṯh ṯorkunu eya tente/ ki mo jin piyin ma manwoṯh bana ka Ḳristhos jin ta'da Yesus mo, a'di jin karki mowu 'kup mo dhali ḳali mondiki/e mo dhali mo jin 'konu ki wu mo e moŋkush e gwom 'borga/ mo be. 11 Haali/ gom mii yansan mo tani, aha/ karkunu 'pen ka pije/ mo mmota amanc̱i gwo mo, dhali a'di jin karu ki she/ mo, dhali ta a'di jin ta'da manṯor gwo mo be. 12 Haali/

gom 'kup mii yansan mo tani aha/ si'da/ 'koshkina is ka nyor gom to gwansan mo. Hili aha/ dina is ki 'the mo, haali/ aha/ mishkina a'di jin gamkika/ gwo is nycine/ mo. Aha/ misha ki isa duŋ gana/ ki a'di jin mishi'da ji ji ki 'bore/ mo a'di jin cikika/ a'di mmodhu mo ntaga tee caan mo be. 13 Dhuyi she/mm gi gwoŋ gana/ kun cikkina /e 'peni aha/ mo, ki moŋgam gwo is mo dhali ki mo/en jin di'd eya Kristhos jin ta'da Yesus mo be. 14 Tom 'borga/ jin cikin ma Arumgimis /e mo tani, jiyi a'di ki 'bore/ e Shi/in Dheleladhelel mo, a'di jin di'd e ana mo.

15 /E mishki gwo yan mo, ki uni kun 'kon e pa Assiya mo tani tu'kkin 'peni aha/ mo. E bwamani uni gwansan mo tani ta iPijallus mo dhala Harmujanis mo. 16 Dhalki Tapa ci mo mii mii e kuŋ gu'b ma Unisipurus mo, haali/ a'di isa yempa/ kaki aha/ gwo e mo dhali dina is ki 'the gom mondek pem jin deku aha/ ka jindhiir mo. 17 Hili isi ciki/, ki a'di diki'd e pa Ruumiya mo tani, a'di ŋapki aha/ ki bur bur mo, dhali a'di gamki aha/ mo be. 18 Dhalki Tapa ci a'di mo jin mina a'di gam mo mii mii mo 'peni a'di ka tee caan mo. Dhali /e mishkin ki 'boreŋ gana/ ki eya ris to 'baar mo kun kalkina a'di ki mii gom aha/ e pa Epasus mo.

Timuthawuus Su/ 2

Athuruk Gana/ ma Yesus Kristhos mo

1 /E si'da/ jin ta ya/m pem mo, 'bithi /e is mo eya 'the jin di'd eya Kristhos jin ta'da Yesus mo. 2 Dhali aris to kun cikkina /e 'peni aha/ ibwamani iman/o gwo ka ris mo tani, ciki uni 'kwani kun ta ku isiŋ gana/ mo kun mini mish tiyan tiya gwo tor si'da/ mo. 3 Buthi isa nyor gana/ nyakki aha/ mo me'da thuruk gana/ ma Yesus Kristhos mo. 4 Athuruka kamu/ yisa di'da jin midi re'd is piti ki to mo ki a'di di'd mmomiiya tu'c e mondiki/e yan mo, wakan ki a'di midi 'bor tapam piti bwa mo be. 5 Wakki/ wathiŋ kamu/ si'da/ parki sho'k e mo ma lo'b mo tani, a'di minu mii diki shum 'kup ki to mo isi ciki/ a'di midi par sho'k mo isi ki gwoŋkan gi mo ma lo'b mo be. 6 A'di ha me'd ka mansi to jin mii'da tu'c jin 'batha 'ba'th mo tani a'di ka ba/ imidi bu'th 'kupan tom pwak piti jin 'cithu ntwa/a/ mo be. 7 Kulumi gwo ibwa gom gwo jin okika/ mo, haali/ Tapa midi ci /e mo jin mishu gwo 'ban eya ris to 'baar mo be. 8 Kayi aYesus Kristhos e mo, a'di jin ta emen ma Dawuu'd mo, a'di jin pikunu 'peni mowu mo. Yansan isi ki gwom 'borgam pem

mo, 9 haali/ aha/ 'koshkina is ka nyor mo mmo'dish 'twa/ e mondek ka jindhiir mo me'da manmii to shigga/ mo. Hili gwo ma Arumgimis dinu ki dek mo be. 10 Wakan aha/ 'dimkina 'kup eya ris to 'baar mo haali/ gom gway gi uni kun kwanykunu mo, wakan ki uni si'da/ mini gam mowoth jin di'd eya Kristhos jin ta'da Yesus mo, ki monyca jin midi di ki sule/ sule/ ya ye 'ba/ mo be. 11 Gwo yansan ta isi gwoŋ gana/ jin onu mo ki:

> "Wakki/ ana wuna nyakki a'di mo tani, ana si'da/ mina 'koki e nyakki a'di mo be.
> 12 Wakki/ ana 'dima 'kup mo tani, ana si'da/ mina nyak tapa ta ki a'di mo.
> Wakki/ ana wata a'di gway mo tani, a'di si'da/ midi wat ana gway mo be.
> 13 Wakki/ ana 'kona ki ta ku isiŋ gana/ mo tani, a'di di'd kan mmota isiŋ gana/ mo,
> haali/ a'di midi diki wat is piti gwo mo be."

Wathi/ jin Mii To jin Nyo/u ki Nyo/ Gana/ mo

14 Rogomi uni ki gwo gwansan mo. Kani uni gwo ibwambora Arumgimis mo yisa mmomiiya gumgum gom gwo mo; a'di diki ta gi shi/ miim 'boro'da kamu/ mo dhali mmo'ce'd jasi uni gwansan sho'k kun cikki gwo mo be. 15 Miiyi is pini ki dher mo mmotor is pini eya tente/ ka Arumgimis mo me'd a'din 'de/ jin tesu mo, mmota wathi/ ma tu'c mo a'di jin mina isi mii diki 'the mo, mmodher bway ka kar/e mmotor gwoŋ gana/ ki 'twaŋ gwocon mo. 16 Thethi mo 'peni gwo kun 'kon ki pe'th mo dhali ale'd kun walu kun 'ko bwa 'te/ mo, jin suski'da sus ki nyanye/ mo dhali ki nyanye/ bway mo jin ushuwa Arumgimis mo. 17 Gwom buni mini shwa bway mo me'd jama/ mo. E bwam uni gwansan mo tani, ta iHiminayus mo dhala Pilitus mo, 18 Uni kun wanykin mo 'peni gwoŋ gana/ mo. Uni oki gwo mo ki mompinu a'di peki'd hila/ mo, dhali uni kumki moŋgam gwo is gi 'kwanin tiya 'twa/a 'cesh mo. 19 Hili, moŋka'b ma Arumgimis telkunu mmodosh mo. A'di jin dina gwo yan jin 'kwarkunu mo ki: "Tapa mishki kum piti mo"dhali" uni kun yerki gway gi Tapa mini mii kwa/ bwa mo 'peni uni kun 'koki mii miiŋ kar/e mo be." 20 E gu'b jin ta pa ki pa mo tani toŋ'kul bwa 'kon si'da/ mo kun 'koki ta jasi 'dolkon gana/ mo dhali

'dolkon kush mo. Hili si'da/ Toŋ'kul bwany cwa mo dhali toŋ'kul bwa ma je jin 'thosu mo. Kun tiya 'peni gwansan ta ku gun ŋa/u kun dhunu ki she/ ki dhuŋ gana/ mo, dhali kun tiya dhunu mmota bar mo. 21 Waḵki/ wathiŋ kamu/ dhelel is piti 'peni mii jin waḵu mo tani, a'di ta toŋ'kul bwa jin karu ki she/ ki kar gana/ mo. A'di karu ki she/ mo, mmomiiya tu'c gi Tapa mo, dhali jin thosonkunu goma ṯuca 'borga/ mo be. 22 Gusi mo 'peni miin dhuru'c pini jin kara /e e ki 'thir 'thir mo. Guyi a'di ki e mo a'di jin ta mo ma ḵar/e mo, moŋgam gwo is mo, dhali mo/en mo, dhali moŋḵu'th is mo nyaḵki uni gwansan kun yerki gway gi Tapa 'pena dum buni kun dheleladhelel mo. 23 Hili ushi miim pus mo dhali gwondoṯ kun ushu gwo ha e mo. Um mishkin ki uni c̣iskina le'd kun walu ki ṯas ṯas mo. 24 Amanmiiya ṯu'c gi Tapa midi diki mii wala le'd ki ṯas ṯas mo. Hili a'di midi mii 'thup e ki 'thup mo kupki 'kwani 'baar mo, ki a'di midi mish gwo ṯor mo, dhali 'tima du mo, 25 mmoṯoka ṯo'k mo gom iman/usha gwam gwam ki mii jin 'thupuwa 'thup e mo. Wari ba/ Arumgimis midi 'taki c̣i uni mo jin ricu adu is mo gom mo jin mishu gwoŋ gana/ 'ban mo. 26 Uni mini 'koki e i'kup mo dhali 'taki ye mo 'pena gume/ gi tapa ma ruma 'cesh mo, i'ko'di uni bu'thkunu ki a'di mo mmomii bwam piti mo be.

Ṯimuṯ̱hawuus Su/ 3

Buye/ Mii jin Mina 'Kwani Ta mo ka Tee jiŋ 'Ko'd mo

1 Hili mishi gwo yansan 'ban mo: Ki ka tee kuŋ 'ko'd mo tani mo midi pu'du/ mo jin miin ma wukura di mo. 2 Haali/ 'kwani mini en is buni mo dhali ena guurush mo, dhali dhu 'ba/ ki ca mo oki uni imishi mo mo, dhali 'theḵ 'bam buni imis mo, dhali wal gwo sor mo dhali ush gwo gi icom ha e mo dhali ikum mo, dhali uni mini ta iman/usha 'borim bwa c̣i mo, dhali uni mini 'koki ta uni kun mini dhelel mo. 3 Dhali uni mini dargi mo/en jin di'd eya du gi wathi/ en'thi/ mo, dhali uni mini ta iman/ush gwo gwam mo, dhali uni mini ta imanthutha thu'th 'pen mo, dhali uni mini darga/ du kun 'timu mo gom e kun dhuna uni ki 'thir 'thir mo, dhali uni mini ta imanmii mii kun ḵaŋkama/ ḵaŋkam mo, dhali uni mini ta imanshi/ miim 'boro'di e mo. 4 Dhali uni mini ta iman'ciṯ̱ is ki gwo mo, dhali uni mini ta imanbujura bujur mo, dhali uni mini se ki 'pura/ 'pura/ mo mmodhu 'ba/ oki uni imishi mo

mo, dhali uni mini ta iman/en 'kom 'peŋkapan buni mo mmodhal mo/en ma Arumgimis e i is mo. 5 Dhali uni mini dhu jasa warma'c mii gom ji gi luŋu mo, hili uni ki wat gway gi mom'bi'th piti mo. Thethi mo 'peni 'kwani kun wakan mo. 6 Haali/ ibwamani uni gwansan mo tani ta uni kun kuli bway buni e gu'b gi 'kwanin tiya mo mmobu'th up kun ta 'thalkina ki 'thalkina mo dhali uni gwansan ta up kun bur ma du ki wap wap ki miinthus mo dhali thap miinthus kun 'kona e ki she/ ki she/ mo. 7 Dhali up gwansan ta imanha 'kwani gunn gwo e mo, hili yisa bumburkin ki sule/ mo e mo jin nyithu gwoŋ gana/ mo. 8 Dhali wakan iYanniis dhala Yambiriis mo uni kun ceshkina Musa mo mo, dhali imantor gwonthus gwansan si'da/ ceshki mo mo apo/ gwoŋ gana/ mo. Uni ta uni kun pu/kin e bwam buni mo, dhali takin gi moŋgam gwo is buni kun waku mo. 9 Hili uni mini 'koki 'thoth isa dhana mo. Haali/ miim pus buni minu mish eya tente/ ki 'kwani 'baar mo, isi me'd mii gi 'kwani gwansan mo be.

Gwo ma Buulus jin Ta jiŋ 'Ko'd mo jin Kankina A'diya Timuthawuus mo

10 Hili me'd /e mo tani, /e bathki bway gi gwontor pem mo, dhali miim pem kun miga/ mo, 'kup gwom pem mo, moŋgam gwo is pem mo, dhali sho'k pem jin telka mo, dhali mo/en pem mo, dhali mmo'tima du mo, 11 dhali monto'c bwam pem mo, dhali isa nyor pem jin 'koshki aha/ mo, dhali mii kun pu'dkini aha/ e pa Anthakiyya mo, dhali e pa Ikuniiya mo, dhali pa Listira mo. Aha/ 'dimkina 'kup e monto'c bwa mo. Apowa ris uni 'baar mo tani Tapa 'cukki aha/ mo be. 12 Aris uni gwansan kun ona bwa ki 'ko ki 'ko ma gayiin eya Kristhos jin ta'da Yesus mo tani minu to'c bwa mo be. 13 'Kwani kun mii tonthus mo dhali imanheka he'k e mini thi'th mii kun shiyin ntagi mii shigga/ kagahara mo, mmosus 'kwanin tiya mmodheres mo dhali suskunu mmodheres mo be. 14 Hili me'd /e mo tani, tikiri /e di mo e gwo gi to gwansan kun da/arkina /e mo dhali e gwo jin gamkina /e is ki gam gana/ eya du mo. /E mishkin 'peni ija a'di da/arkina /e gwo 'peni cine/ mo. 15 /E mishkin 'peni me'd jin tana /e ara 'ci mo tani /e mishki gwo jin 'kwaru ki jim bag mo. Uni gwansan mini mish /e sho'k ye'th ki yuk mo gom bway gi mowoth ki moŋgam gwo is eya Kristhos jin ta'da Yesus mo be. 16 Aris gwoŋkan i'baar mo tani shi/irkunu ka Arumgimis

mo. A'di ha me'd gom gwo mmoṯor mo, gom ḵucur jin minu ḵucura ḵucur mo, dhali goma ṯo'k jin minu ṯoka ṯo'k mo, dhali gom gwonṯor gi mii ma ḵar/e mo. 17 Wakan ki wathi/ ma Arumgimis yansan minu 'taki thim mo, mmothoson goma risa ṯuca 'borga/ i'baar mo be.

Ṯimuṯẖawuus Su/ 4

1 Aha/ c̣ina gwoŋḵan yan jin onu is mo ibuŋ'kus ma Arumgimis mo dhala Ḵristẖos jin ta'da Yesus mo, a'di jin midi dwall gwo gom uni kun 'kon ki e mo dhali kun wukin mo, dhali haali/ gom mompim piti jin mina a'di piyu is ka pije/ mo dhali bampam piti mo: 2 C̣iyi gwo mo; Hayi me'd ki embul mo mo dhali ki embul mo jin diki 'bor mo. Ṯokiya ṯo'k mo, dhali ḵucuriya ḵucur mo, malasiya malas mo ki bwa jin 'kuc̣u/ ki 'kari'th mo dhali e gwo jin ṯoru mo. 3 Haali/ mo midi p̣u'du/ mo ki 'kwani mini 'koki 'dim 'kup̣ mo e gwom 'borga/ jin ṯoru mo. Hili uni mini tul imanṯor gwon thus is ki is buni mo isi ki gwo kun kuluma uni ibwa mo, hili mmotana uni gi bwany'ce kun ḵasaḵas mo mmociḵ gwo mo. 4 Uni mini ṯu'k mo 'peni gwoŋ ganam buni jin ciḵa uni mo, dhali uni mini ṯu'k mo mmota c̣a/ ka c̣a/ mo e gwolol̤op̣ jin ta ja maḵ mo. 5 Hili gom /e mo tani, ṯeli /e sho'k dhali 'dimi 'kup̣ eya ris to 'baar mo. Dhali 'koshi is ka nyor mo e mii kun 'bitha bi'th̄ mo; miiyi aṯu'c gi imanṯor gwom 'borga/ mo; thimi miin tom pini mo. 6 Haali/ aha/ hila/ dikina e shushan mo jin minu mii aha/ abas mo. Dhali mom pem jin miga/ ḵwa/ is pem bwa mo tani a'di p̣u'dki'd mo be. 7 Aha/ askina ki as gana/ mo; aha/ 'barkina bway tur gi miin tom pem mo; aha/ karkina moŋgam gwo is pem mo. 8 Toŋ'kup̣ gi mo ma ḵar/e karkunu gom aha/ mo, a'di jin mina Tap̣a jin ta'da mandwall gwoŋ gana/ ic̣i aha/ ka tee c̣aan mo, dhali yisa jasi e aha/ 'de/ mowa, hili si'da/ gom uni gwansan kun enki mompim piti mo be.

Gwo jin Yedhuwa Ye'th Sho'k gom 'Kwani ka 'Deṯe/ 'Deṯe/ mo

9 Miiyi ki is pini ki dher mo mmoyayu/ i aha/ ki jahanne/ mo. 10 Haala Dimas dhalki aha/ 'pen mo. A'di enki mony'cesh yansan mo dhali yaki'd bway pan Ṯasaluniiki mo. Dhala Kiriskis a'di yaki'd e paŋ Galathiyya mo, dhala Tiithus yaki'd e pa Dalmathiyya mo be. 11 Hili jasa Luuka diki'd nyaḵki aha/ mo. Gama Markus mo dhali susi a'di

nyaḵki /e mo haali/ a'di ha me'd mmomii to gom aha/ mo be. 12 Ṯiḵikus aha/ hashkina a'di e pa Ep̱asus mo be. 13 Burrinyem p̱om pem jin dhalkika/ e Pan Taruwaas mo nyaḵka Ḵarpus mo, ḵali a'di waḵki /e yayin mo, dhali awarka/ mo, dhali isi goma yi'c jin 'kwaru gwo ap̱o/ mo. 14 Iskandar jin ta'da mantor to mo tani miiki aris tonthus ap̱o/ aẖa/ mo. Dhali Tap̱a midi raḵ a'di to ibway mo isi me'd miim piti mo be. 15 /E si'da/ mini ji is pini ap̱o/ a'di mo, haali/ a'di ceshki mo ki 'bi'th gom gwom bam mo be. 16 Dhali e moroc̱ pem jin ṯwa/a/ mo tani, wathin ṯal 'deŋ kamu/ diki dosh nyaḵki aha/ mo. Hili aris 'kwani dhalki aha/ 'pen mo. Mii yansan minu 'koki deŋ e ap̱o/ uni mo. 17 Hili Tap̱a doshki'd nyaḵki aha/ mo dhali 'bi'thki aha/ is wakan mo, ki e aha/ mo tani, mmobah gwo ki bah gana/ mo jin mina a'di 'taki thim mo, dhali ki aris 'kwani kun 'koki ta 'kwani Yahuuda/ mini 'taki ciḵ a'di mo. Dhali aha/ yekunu mo 'peni 'twa/ ma dhop̱ mo be. 18 Tap̱a a'di yeki aha/ 'ba/ mo 'pena ris tonthus kun minu mo dhali midi woṯh aha/ gom bampa/ gi momis piti mo. E a'di mo tani dhalki monyca di'd goma sule/ mo dhali ki sule/ mo. Amin.

Ḵwalany 'Te/ Ba/, Monthe Me'd mo

19 Theka P̱iriskiila, Akiila, dhali kuŋ gu'b ma Unisip̱urus me'd mo ma. 20 Araastus diki'd e paŋ Ḵurinṯhuus mo, hila Ṯurupiimus a'di dhalkika/ ki 'batha'd e pa Miliiṯus mo be. 21 Miiyi is pini ki dher mo mmoyayu/ ki mo diki ta mondiṯ mo. Abuulus theki /e me'd mo, aBudis miiki'd kan si'da/ mo, dhala Linus mo, dhala Ḵalapidiyya mo dhala risa waḵi 'baar mo be.

22 Dhalki Tap̱a di'd e shi/in pini mo. A'the midi di gom /e mo.

GWON THIS MO

TIITHUS

2901

Tiithus 1

Monthe me'd mo

1 Buulus, a'di jin ta'da manmiiya tu'c goma Arumgimis mo dhali jin karu ki she/ goma Yesus Kristhos mo gom moŋgam gwo is gi 'kwani kun kwanykin ma Arumgimis mo dhali monyith gi gwoŋ gana/ mo jin gamki me'd ki mii ma gayiin mo, 2 e mo ma 'teŋkape/ gi mondiki/e ma Arumgimis jin midi di ki sule/ ya ye 'ba/ mo, a'di jin diki ta tor mo, dhali jin okunu gwo is ntwa/a/ ki yil gi mony'cesh yan diki tel 'pen mo be. 3 Dhali ka teeŋ gana/ mo tani a'di ki tor gwom piti eya tente/ e gwo jin cinu mo a'di jin gamkika/ gwo is isi ki gwoŋkan ma Arumgimis jin ta'da manwoth bana mo be.

4 Eya Tiithus mo, a'di jin ta'da 'cim pem gana/ e moŋgam gwo is bana jin nyaka'd mo. A'the dhali moŋku'th is 'peni Arumgimis jin ta'da Baba mo dhala Kristhos jin ta'da Yesus Amanwoth bana mo be.

Mii ma Tiithus e Paŋ Kariit mo

5 Haali/ gom 'kup mii yansan kan mo tani Aha/ dhalkina /e e paŋ Kariit mo, ki /e mini 'taki thoson ki 'bore/ mo to kun athkin mo dhali dhu jwahaŋ 'kwani 'pen ka pije/ eya ris 'peŋkuman Bampa/ ka 'dete/ 'dete/ mo me'd gwo jin cikika/ /e ka karambuye/ mo. 6 Jwahaŋ 'kwani kun daran gi mii i'ba/ mo, uni kun mashi jasi me'd 'de/ ki lish mo, dhali kun tana ucim buni imangam gwo is mo yisa kun mishu yer is ki gway mo e mo jin 'kona uni ki 'tima du mo e mii kun dhuna uni e ki 'thir 'thir mo walla 'koki ha gwo e mo be. 7 A'di 'boro'd gom jwaha/ wathi/ mo, me'da mandhu kuŋ gu'b ma Arumgimis mo, a'di midi dargi mii i'ba/ mo. A'di midi mii diki 'thek 'ba/ imis mo, walla midi diki ta amanwar ki jahanne/ mo, walla ta a'di jin miin ma su 'kosh mo, walla midi diki ta amanbujura bujur mo, dhali midi diki ta aham'kus ka ham'kus mo. 8 Hili, a'di minu mii ta gu'b piti ŋal mo, dhali a'di midi mii ta man/en miim 'borga/ mo, dhali ta amanji is piti mo, dhali a'di jin kusha buye/ mo, dhali ta a'di jin dheleladhelel mo, dhali ta a'di jin mishi'da du 'tim ki is piti mo. 9 A'di midi mii bu'th gwoŋ gana/ ki nyeŋ mo a'di jin toru mo, wakan ki a'di midi mish 'bi'th unin tiya is ki gwoŋ gana/ jin toru mo dhali kucur uni gwansan kun ushki a'di gwo e mo be.

10 Haali/ 'kwani tana ris ka ris mo kun ushki gwo ha e mo, uni kun ta iman/o gwo kun 'ko bwa 'te/ mo, dhali kun ta imanheka he'k e mo, isi gom uni gwansan kun 'cithkunuwa munyjal yis mo. 11 A'di ha me'd mmodosh uni gwansan mo. Haali/ uni kumkina waka tiya 'twa/a 'cesh ka kuluny mo mmotor gwo gom to jin mina uni gam ki nyunykinan thus mo kun mina uni 'taki 'koki tor mo be. 12 Jan tal 'deŋ kamu/ 'peni imanci gwom buniŋ gana/ oki gwo mo ki, " 'Kwani gi paŋ Kariit isa yempa/ takina tor mo, dhali ta tombwaasho kun shi/a shi/ mo, dhali shwan ma piny isa nyor mo dhali kun shwana te/ anyor mo be." 13 Gwontor yansan ta gwoŋ gana/ mo. Wakan, kucuri uni ki gwo jin kaaka ki uni mini 'taki ta kuŋ gana/ e moŋgam gwo is mo, 14 mmodhal mii e i is mo mmo'koki ciya hirdhe/ ki gwo lolop gi 'kwani Yahuu'da/ jin ta ja mak mo walla gwoŋkan gi 'kwani kun tu'kkin mo 'peni gwoŋ gana/ mo. 15 Gom uni gwansan kun dhelelkin mo tani, aris to 'baar dhelelkin mo. Hili gom uni gwansan kun pu/kin mo dhali kun 'koki gam gwo is mo tani, toŋ kamu/ yisa di'da jin dhelelki'd mo, hili bwam buniŋ gana/ mo dhali 'twa/ ma dum buni mo tani uni pu/kin mo be. 16 Uni torki gwo ki 'twa/ ki uni mishkina Arumgimis mo tani, hili uni watki a'di gway mo ki miim buni mo. Uni wakkunu ki wak jin shi/ ashi/ gom bul buni mo, dhali uni ta iman ush gwo ha e mo, dhali uni 'koki ha me'd gom ari tom 'boro'da kamu/ mo be.

Tiithus 2

Gwo jin Toru jin Ta jiŋ Gana/ mo

1 Hili gom /e mo tani, tori gwo mo a'di jin midi ha me'd gom gwontor gana/ mo. 2 Tori 'kwani kun can gwo mmo'tima du ki is buni mo, mmoka/aka/ mo dhali mmoku'th is ki 'cese/ 'cese/ mo dhali mmota kuŋ gana/ e moŋ gam gwo is mo dhali e mo/en mo dhali mmotel sho'k ki tel gana/ mo. 3 Hili, tori up kun tana ti/ gwo mo mmoka/aka/ gom miim buni mo, mmo'koki ta imanthutha thu'th 'pen mo walla mmota ciŋkina/ ma su mo, hili mmota imantor gwo gi miim 'borga/ mo, 4 dhali wakan yethi up kun ta dhuru'c sho'k ki gwo mo mmo/en ikathim buni mo dhali ucim buni mo, 5 mmoku'th is ki 'cese/ 'cese/ mo, dhali mmodheleladhelel mo mmoga/ gwatha tiya mo, mmota imandhu gu'b buni ki 'bore/ mo, dhali mmoha gwo gi ikathim buniŋ

gana/ e mo, wakan ki gwo ma Arumgimis minu 'taki 'koki wak̲ mo be. 6 Wakan, k̲ani 'kwani kun ta dhuru'c gwo ka daran du mo mmo'tima du ki is buni mo. 7 T̲ori is pini ki 'twaŋkal kuku/ mmota she/m e miim 'borga/ mo. E gwont̲or pini mo tani, t̲ori a'di jin dara'd ki jin thusi cine/ mo, dhali a'di jin k̲a/ak̲a/ mo, 8 dhali gwoŋ gana/ jin t̲ora /e mo jin minu mol wak̲ mo, wakan ki wathin 'de/yin jin ceshki mo mo tani minu kar ki mo ma 'the is mo haali/ uni dargi to shi/i'da kamu/ mmo/o gom ana mo. 9 Um kun ta ciŋkina/ kun yolu mo tani 'dap̲i 'twa/ mo e itap̲am bum mo eya ris to 'baar mo, mmo'bor uni bwa mo dhali mmo'koki gar gwo 'kusi 'twa/ nyak̲ki uni mo, 10 mmo'koki k̲wal to 'peni uni mo, hili mmot̲or a'di jin di'd isi bwaman mo ki a'di jin ta jiŋ gana/ mo, wakan ki eya ris to 'baar mo tani uni mini 'taki nyoŋ gwont̲or ma Arumgimis mo a'di jin ta'da amanwot̲h bana mo be. 11 Haali/ a'the ma Arumgimis a'di piki'd gom bway mowot̲h mo goma ris 'kwani 'baar mo be. 12 A'di ye'thki ana sho'k mo mmowak̲ gwo jin ushuwa Arumgimis luŋ mo, dhali mii gi mony'cesh kun dhunu e ki 'thir 'thir mo, dhali mmo'ko mmok̲u'th is ki 'cese/ 'cese/ mo, dhali mmota buyeŋ kush gana/ mo, dhali mmomii mii ma gayiin e she/ yil yan mo, 13 ki ana 'kona mmoc̲ora c̲or mmobu'th moma 'teŋkap̲em bana jin 'boru mii mo, a'di jin ta mompi gi monyca ma Arumgimis bana jin caaca mo dhali amanwot̲h jin ta'da Yesus K̲rist̲hos mo. 14 A'di jin c̲iki is piti mo mmowan ana 'ba/ 'peni miinthus i'baar mo dhali mmodhelel 'kwanim pitiŋ gana/ mo kun ona bwa mmomii jasa t̲uca 'borga/ mo. 15 T̲ori gwo gom aris to gwansan mo, dhali 'bithi 'kwani adu is mo mmomii uni mo, dhali k̲ucuri ak̲ucur ki moshirri 'baar mo. Dhalku/ ki dhal wathin 'deŋ kamu/ bway mo mmowak̲ /e mo.

Tiithus 3

T̲ikiri Miim 'Borga/ mo Kun Miinu mo

1 Kayi uni gwo e mo mmoc̲i is buni ki gwo gi itap̲am buni mo dhali uni kun ta gi moshirr mo, mmoha uni gwo e mo, mmothoson is mo goma t̲uca 'borga/ mo, 2 mmo diki sor wathin t̲al 'deŋ kamu/ mo, mmo'koki pur bwa ki pur goma nyor mo, dhali mmota 'thup̲ e mo, dhali mmot̲ora dum paŋ gana/ e miin tak̲ goma ris 'kwani 'baar mo. 3 Haali/ ana 'thissa/ ki is bana 'kona ki ta gi bwaŋ kulum mo dhali ta

iman/ush gwo ha e mo. Ana suskunu per mo dhali ana takina c̲iŋkina/ ka ris mii kun dhukunu e ki 'thir 'thir mo dhali ana 'kona 'ce ki 'kol mo mmo'baara teem bana jin 'dap̲uwa 'dap̲ e mo. Dhali ana 'kokina e tonthus mo dhali e miindhap̲an̲ mo. Dhal̲i ana shinu i e ki 'kwani mo dhali shi/ashi/ i e ka rem 'k̲up̲ mo. 4 Hili ki mii gi bwaŋ kush ma Arumgimis jin ta'da Manwo̲t̲h̲ bana mo dhali mo/en piti gom 'kwanimpa en'thi/ piki'd mo, 5 a'di diki ta mii ma t̲u'c gi mii ma k̲ar/e kun miikina ana mo, hili ki mo mii miim piti jin wo̲t̲h̲kina a'di ana mo, e mondhelel gi mondho'th this mo dhali mo ak̲ enthis gi Shi/in Dheleladhelel mo, 6 a'di jin wolkin ma Arumgimis ap̲o/ ana ki nyanye/ mo eya Manwo̲t̲h̲ jin ta'da Yesus K̲rist̲hos mo, 7 wakan ki ana dhukunu ki mo ma k̲ar/e ka 'them piti mo, dhali ana mina 'taki ta imanbu'th mal e mo ma 'teŋkap̲e/ gi mondiki/e ki sule/ sule/ ya ye 'ba/ mo be. 8 Gwo yan a'di ta isi gwoŋ gana/ mo. Aha/ ona bwa ki /e mini tirish gwo goma ris to gwansan mo, wakan ki uni gwansan kun gamki gwo is eya Arumgimis mo tani mini hil ki 'bore/ mmoc̲i is buni eya t̲uca 'borga/ mo. Mii gwansan ta kum 'borga/ mo dhali ha me'd gom 'kwani 'baar mo be. 9 Hili thethi mo 'peni gwom p̲us kun biruwa bir mo dhali mo jin beledhu gwo mo dhali mo jin tanuwa le'd ki t̲as t̲as mo dhali mmomii mo/as ap̲o/ gwoŋk̲an jin c̲inu mo. Aris to gwansan 'koki dho'th maman mo dhali 'koki ta kuŋ gana/ mo be. 10 Ushi a'din 'de/yin jin k̲ali moŋk̲wa/ bwa e bwam um mo, 'ko'di a'di rumkunu ki gwo me'di 'de/ mo walla me'di su/ mo tani, 11 mmomish gwo 'ban ki wathi/ gi wakansan t̲u'kki'd mo 'peni bwaya k̲ar/e mo dhali a'di miiki miinthus mo dhali a'di wak̲ki is piti mo be.

Gwo jin Yedhuwa Ye'th Sho'k mo gom 'Kwani ka 'Det̲e/ 'Det̲e/ mo

12 Me'd jin miga/ hashka Artimas mo walla T̲ik̲ikus e /e mo tani, miiyi ki is pini ki dher mo mmoyayu/ e pa Nikubulis mo, e mo jin t̲oshka mmo'baar mondit̲ imun mo. 13 Miiyi to kun miina /e imii mo mmohashka Sinas jin ta'da manmisha jo'd gwoŋk̲an e bway buni mo dhala Abuluus mo, wakan ki uni mini 'koki har toŋkamu/ mo be. 14 Dhali dhalki 'kwanim bana da/ar mii mo mmoc̲i is buni ka t̲uca 'borga/ mo wakan ki uni mini wo̲t̲h̲ miin 'twa/ ki jahanne/ mo, dhali wakan ki uni mini 'koki dho'th maman mo be.

Mom'bor Mii jin Dhalu Me'da Po/ 'Kwani mo

15 Uni 'baar mo kun 'kokin nyaḵki aha/ mo tani theki um me'd mo. Theki uni gwansan me'd mo kun enki aman e moŋgam gwo is mo. A'the midi di e umi 'baar mo.

GWON THIS MO

PILIMUUN

2907

Pilimuun 1

Monthe Me'd mo

1 Buulus, a'di jin ta'da habuus ma Kristhos jin ta'da Yesus mo, dhala Timuthawuus jin ta'da kam bana mo, goma Pilimuun, jin ta'da mugum bana jin enu mo, dhali jin ta'da mannyaka tu'c bana mii mo, 2 dhala Apiyya jin ta 'bwah bana mo, dhala Arkibbus jin ta'da garr bana jin ta'da thuruk mo, dhala kaniisa e kuŋ gu'b pini mo be.

3 Dhalka 'the di'd e /e mo dhali moŋku'th is 'peni Arumgimis jin ta'da Babam bana mo dhali Tapa Yesus Kristhos mo.

Mo/en ma Pilimuun dhali Moŋgam Gwo Is Piti mo

4 Aha/ isa yempa/ 'bora Arumgimis pem bwa i is mo ki aha/ kakina /e e mo eya ris mon'thom pem mo, 5 haali/ aha/ cikkina gwo mo gom moŋgam gwo is pini jin karkina /e ka karambuye/ ki Tapa Yesus mo dhali mo/en jin takina /e goma ris 'kwanim piti 'baar mo kun dhunu ki she/ ki dhelel dhelel mo. 6 Aha/ 'thokina mo ki moŋgam gwo is pini jin pwakkunu /e mo tani midi 'bitha 'bi'th mo, wakan ki /e mini ta gi monyitha ris to ka 'bimbil mo goma ris tom 'boron mo kun ta kum bana eya Kristhos mo be. 7 Haali/ aha/ tana gi moŋ'kuny bwa kagahara mo dhali momalas 'peni mo/en pini mo, haali/ adu gi 'kwani ma Arumgimis kun dhunu ki she/ ki dhelel dhelel mo tani, uni telkunu 'pen mmota kun this ki /e mo be.

Buulus Wothki Gwo Is goma Unisimus mo

8 Dhali wakan, ba aha/ dara gi monyju/ mo ki nyanye/ eya Kristhos mo mmokan /e gwo mo mmomii to kun ona bwa /e ki mii mo, 9 hili si'da/ gom gway gi mo/en mo tani, aha/ dhalkina mii e i is mmodot /e mo---ki aha/, yipa 'kup 'kup ki /e mo---aha/ Buulus mo, jin tana wathin dhan mo, dhali aha/ tana habuus shwane/ goma Kristhos jin ta'da Yesus mo be. 10 Aha/ yipa 'kup 'kup ki /e mo goma 'cim pem jin ta'da Unisiimus mo, a'di jin takika/ com mo me'd jin dikika/ eya sijin mo. 11 Haali/ Kadhamo/ 'thissa/ iniin mo tani a'di diki ha me'd gom /e mo, hili shwane/ mo tani a'di ta a'diŋ gana/ jin ha me'd mo gom /e mo dhali gom aha/ mo be. 12 Aha/ hashkina a'di ka nyaŋ'ko'di /e mo, a'di jin diki'd isa dum pem gana/ mo. 13 Aha/ onayi ki aha/ mina bwa 'taki

'kuny mo mmokar a'di nyaḵki aha/ mo wakan ki a'di midi 'taki mii aha/ to mo gom gway pini mo me'd jin ṯikirkika/ di eya sijin mo gom gwom 'borga/ mo. 14 Hili aha/ 'tena bwa ki mii toŋ kamu/ ki dar gi gwom pini jin gama /e me'd mo. Aha/ dina ki ŋaṗ miim 'borgam pini kun ṯucu /e mo, hili ki bwam piniŋ gana/ jin di ki ḵany mo be. 15 Wariba/ a'di ta mii yansan jin ḵwa/kunu a'di bwa mo 'peni /e mo gom ari mo mo, wakan ki /e mini 'taki ta gi a'di ka nyaŋ'ko'd mo ki sule/ sule/ mo. 16 Yisa doḵ/e mmo'taki kar a'di me'd c̱iŋkina/ mo, hili mmokar a'di ki 'bore/ 'penki c̱iŋkina/ mo, mmokar a'di ka kam pini jin enu mo. A'di ta a'di jin enkaŋ gana/ mo, dhali ki nyanye/ wakan e um mo, ki shuman is mo dhali e Taṗa mo be. 17 Wakan waḵki/ /e mini o bwa ki aha/ mmota agarr pini mo tani, budhi a'di mo ma me'd jin bu'thkina /e aha/ mo. 18 Waḵki/ a'di ṯhu'thki /e toŋ kamu/ mii mo tani walla di ka murem pini i'ba/ mo tani, 'kwari a'di gom gway pem mo ma. 19 Aha/, jin tana Buulus mo tani, i'kwarkina gwo yansan ki me'd pem gana/ mo. Aha/ ki is pem mina c̱i /e a'di ka nyaŋ'ko'd mo---ki aha/ mina diki o gwoŋ kamu/ mo goma murem pini jin dina /e aha/ i'ba/ mo! 20 Nye, akam pem, dhalki aha/ ŋaṗa shi/ miim 'boro'd 'peni /e mo e Taṗa mo. Ṯeli adum pem 'pen mmota this eya Ḵrisṯhos mo ma.

21 Gom jwam pem jin wuka /e i is mo gom gwom pini jin hana /e e mo tani aha/ 'kwarkina /e gwo yan mo, mmomishkika/ ki /e mini mii uni kan ki nyanye/ mo mmobol gwom pem jin oka /e e mo. 22 Ki mii yan jin miina /e e me'd mo tani, thosoni gu'b yilkina/ is gom aha/ mo, haali/ aha/ ṯosha e mon'thom pini mo tani aha/ mina doḵ ka nyaŋ'ko'd e /e mo be.

Ḵwalany 'Te/ Ba/. Monthe Me'd mo

23 Abaṗraas, a'di jin ta'da garr pem jin nyaḵ aha/ c̱a'b eya sijin mo gom gway ma Ḵrisṯhos jin ta'da Yesus mo tani, hashki /e monthe me'd mo.

24 Wakana Markus si'da/ miiki'd wakan mo, dhala Aristarḵus mo dhala Dimas mo dhala Luuka mo, uni kun tana garr pem kun nyaḵ aha/ aṯu'c mii mo.

25 A'the gi Taṗa Yesus Ḵrisṯhos bana midi nyaḵ di ki /e e shi/in pini mo be. Amin.

GWON THIS MO

IBRANAYIIN

2911

Ibranayiin 1

Arumgimis Ṯorki Gwo ki ya/m piti mo

1 Kadhamo/ nnii mo tani Arumgimis walki 'twa/ e idhan babam bana mo ki imanc̱i gwondhamo/ me'd ka ris mo dhali ki bway ka ris mo. 2 Hili ka tee kuŋ 'ko'd gwansan mo tani a'di ṯorki gwo e ana ki ya/ mo, a'di jin karkina a'di 'pen ka pije/ mo mmota amanbu'th mal gi to 'baar mo. E a'di mo tani mony'cesh si'da/ uḵkina a'di mo be. 3 A'di ta mondhel gi monyca ma Arumgimis mo, jin takina a'di buyempam piti gana/ mo. A'di si'da/ jeṯki'da ris to 'baar mo kun uḵu imonṯal 'de/ ki gwo gi mom'bi'th piti mo. I'ko'd ki a'di di'd mmodhelela dhelel gom miinthus mo tani, a'di c̱a'bki'd ki me'da bim poros gi a'di jin Eḵa/ Eḵ e momis mo. 4 A'di warki'd ki a'di jin ṯelki gantha/ mo mmope iman'doyu gwo 'kup̱ mo, ma gom gway piti jin bu'thkina a'di jin 'boro'd ki isi 'bor gana/ mmobol kum buni e mo be.

Ya/ A'di Iṯelki Gantha/ ki Iman'doyu Gwo mo

5 Haali/ eya man'doyu gwo jana sa/ i/on ma Arumgimis gwo me'd 'de/ mo ki,

> "/E ta ya/m pem mo,
> shwane/ Aha/ warkina ka babam pini mo"?

Walla eya man'doyu gwo kuna okin ma Arumgimis gwo me'd 'de/ mo ki,

> "Aha/ mina ta com gom a'di mo,
> dhali midi ta ya/ gom Aha/ mo"?

6 Hili doḵ/e, ka Arumgimis ḵalki mo ma bwanyara/ e mony'cesh mo tani, a'di oki gwo mo ki,

> "Aris iman'doyu gwo ma Arumgimis mini mii luŋ a'di mo."

7 Gom iman'doyu gwo mo tani a'di ki o gwo mo ki,

> "A'di ki is piti idhuki ima'doyu gwom piti mmota 'tham mo,
> dhali imanmiiya ṯu'c piti mmota le'dan o'd mo."

8 Hili gom ya/ mo tani a'di ki o gwo mo ki,

"Akurse/ tapam pini, ayy Arumgimis, jin di'd goma sule/ mo dhali ki sule/ mo.
Cwa ma kar/e ta cwa gi dhan 'peŋkuman bampam pini mo.
9 E /enki mii ma kar/e mo dhali shi/ mo jin ushu gwoŋkan mii i e mo.
Wakan Arumgimis, jin ta'da Arumgimis pini mo, a'di 'koshki /e is
ka yin gi bwaŋ 'kunyga/ mo mmo'ce'd cin tiyam pini apo/ mo.
10 Ka muŋ'kup mo tani, ayy Tapa, /e ka'bki mony'cesh sho'k mo.
Aris momis uni tana tu'c gi me'd pini mo.
11 Uni minu 'ce'd sho'k mo tani, hili /e mini rash di mo.
Uni 'baar mo mini wuwa dhan me'd sharkin burrinye/ mo be.
12 /E mini 'kuc uni is me'd burrinye/ jin kumu bwam/e mo,
dhali uni minu ak e mo me'd sharkin burrinye/ mo.
Hili /e din naskina/ ki jamas jin tana e mo,
dhali yil pini midi diki wu 'kup mo."

13 Hili eya man'doyu gwo jana sa/ i on ma Arumgimis gwo me'd 'de/ mo ki,

"Ca'bi e Aha/ ki me'da bim poros mo ntagi Aha/ mina dhu 'kwaniŋ 'kup pini ki cwa jin mina /e idhu sho'k mo?"

14 A/'kona ris iman'doyu gwo ki ta shi/in kun mii to mo, dhali kun hashkunu mmoji mo ki 'bore/ gom uni gwansan kun mini bu'th bway gi mowoth mowa?

Ibranayiin 2

Gum Dhan Mowoth mo

1 Wakan ana mina mii ciya hirdhe/ ki 'dish 'dish ki gwo jin cikkina ana mo, wakan ki ana minu 'koki dir 'peni a'di mo. 2 Haali/ wakki/ gwo jin bahu ki iman'doyu gwo mo tani doshki'd ki sho'k mo, dhali aris mii kun dhaŋu gwo mo walla mo jin ushu gwo ha e mo bu'thki mo jin rakuwa raki bway jin ta jiŋ kar/e mo tani, 3 Ana mina ye kata mo wakki/ ana pinykina is gom dhan gum bway mowoth yan mo? A'di jin ta mowoth jin bahkunu ntwa/a/ ki tapa mo dhali a'di telkunu sho'k e

ana mo ki uni gwansan kun cik̲ki a'di mo be. 4 Dhali Arumgimis si'da/ di'd mmok̲al gwo o ki jamas mii mo, kun miikina a'di mo dhali aris momer mo dhali aris miimer kun 'kona e ki she/ ki she/ mo dhali ki to kun c̲inu ki me'd ki Shi/in Dheleladhelel mo, kun pwak̲unu bwa mo isi ki bwam pitiŋ gana/ mo be.

A/'Kaŋ 'Kup̲ gi Mowot̲h̲ mo

5 Haali/ a'di diki ta to gom iman'doyu gwo mo ka Arumgimis karki to kun miinu mii e mony'cesh mo, a'di jin 'kokina ana mmo/o mo. 6 Hili jan 'deŋkamu/ jin diki'd e moŋkamu/ piki gwo mo, mmo/o gwo mo ki,

> "Wathi/ jin wakata imina /e i o bwa ki a'di mo?
> Walla ya/ gi wathi/ mo, ki /e mini hil gom a'di mo?
> 7 /E karki wathi/ mmota jiŋ gwa'da'd ki iman'doyu gwo mo;
> /e shumki a'di ki monyca mo dhali ki montak̲ mo.
> 8 /E dhukina ris to 'baar mo e moshirr gi bwaŋ 'kwarany sho'k piti mo."

Gom a'di ki is piti idhukin ma Arumgimis aris to mo. A'di diki dhal ton t̲al 'deŋ kamu/ 'peni moshirr piti mo. Hili shwane/ ana 'kona naskina/ ki p̲ara ris to e mo e moshirr piti mo be. 9 Hili ana p̲arkina a'di e mo jin karkunu ki gwa'd ki iman'doyu gwo mo gom ari mo mo, Yesus, a'di shumkunu ki monyca mo dhali montak̲ gom isa nyor mo dhali mowum piti mo, wakan ka 'the ma Arumgimis mo tani a'di midi nyok̲ wu mo gom 'kwani 'baar mo be. 10 Haali/ a'di gama'd ki isi gam gana/ goma Arumgimis mo, goma ris to 'baar 'kokin gom a'di mo dhali ki a'di mo, mmosusi iya/ gi 'kwani ka ris e monyca mo. A'di 'boro'd gom a'di mmota shu/um bway gom gway gi mowot̲h̲ buni mo ki isa nyor piti mo be. 11 Haali/ a'di jin dhagamki'da dhagam mo dhali uni gwansan kun dhagamkunu mo tani uni takin gi mo ma t̲e̲l 'pen jin ta'da 'kaŋ 'kup̲ mo. Wakan a'di k̲a ba/ idina is ki 'the a'di mo mmoyuk̲ uni ki ikam piti mo. 12 A'di oki gwo mo ki,

> "Aha/ mina bah gway pini e ikam pem mo,
> Aha/ mina yuk̲ gway gom /e 'peni bwaman ma waambuhany 'kwani kun tuli is mo be."

13 Dhali doḵ/e,

"Aha/ mina kar moŋgam gwo pem e a'di mo,"

Dhali doḵ/e,

"Hili mo mo ma, Aha/ 'dihe/ mo
dhali uc̱i kun c̱in ma Arumgimis Aha/ mo."

14 Dhali wakan, me'd jin bu'thkina uc̱i buŋgwar is dhala bas mo tani, a'di si'da/ bu'thki buyempa jin nyaḵa'd kan mo, wakan ki mowu tani a'di midi 'taki 'ce'd a'di sho'k jin ta gi mom'bi'th gi mowu mo, a'di, jin ta tap̱a ma ruma 'cesh mo. 15 A'di wakan ki a'di 'cuḵki uni gwansani 'baar mo, uni kun 'kokin e mo jin ḵo/kina uni wu mo e moshirr gi mondeḵ gi miinyc̱iŋkina/ mo mmo'baar moŋ'koki/em buni mo. 16 Haali/ ka jiŋ gana/ a'di diki ta gwo gom iman'doyu gwo mo a'di jin shwakina a'di jwa mo, hili gom emen ma Ibrahiim mo be. 17 Wakan a'di ḵa ba/ ihame'd mmowa e ki ikam piti eya ris 'twaŋkal kuku/ mo, wakan ki a'di midi 'taki war ka gasiis jin ca'd mo jin ta'da manmii mii mo dhali jin ta isiŋ gana/ mo, e mo jin miinu to ma Arumgimis mo, dhali wakan ki a'di midi mii to abas goma ris miinthus gi 'kwani mo. 18 Haala Yesus ki is piti a'di 'koshkina is ka nyor mo dhali a'di palkunu mo, a'di misha a'di uni gwansan wotẖ mo kun palkunu mo be.

Ibranayiin 3

Yesus Iṯelki Gantha/ Ka Musa mo

1 Dhali wakan, iwaḵ kun ḵogu mo, um nyaḵki to gi momis pwaḵ jin yuḵkunu um mo. Kulumi gwo ibwa goma Yesus mo, a'di jin karkunu ki she/ mo dhali jin ta'da gasiis jin ca'd mo gom gwom bana jin pikina ana mo. 2 A'di ta isiŋ gana/ goma Arumgimis mo, a'di jin karkina a'di 'pen ka pije/ mo, me'da Musa mo mmotakina a'di isiŋ gana/ si'da/ e gu'b ma Arumgimis mo. 3 Hila Yesus a'di karkunu ki a'di jin haki me'd ki haŋ gana/ e monyca mo mmobola Musa e mo, me'da mannyaŋ gu'b jin taḵkunu kagahara mmobol gu'b e mo be. 4 Haali/ aris gu'b ki she/ ki she/ nyaŋkunu ki 'kwani mo, hili amannyaŋa ris to 'baar mo tani a'di ta'da Arumgimis mo be. 5 Haala Musa a'di ta a'di jin ta isiŋ gana/ mo mmomiiya ris to 'baar mo e gu'b ma Arumgimis mo me'da manmii to mo, mmoṯesa ris gwo gom to 'baar mo kun minu t̲ori 'ko'd mo be.

6 Hila Kristhos a'di ta a'di isiŋ gana mo apo/ gu'b ma Arumgimis me'd ya/ mo. Dhali ana tana kuŋ gu'b piti mo wakki/ ana mina bu'th gwo ki nyeŋ mo, gwo gom mom bana jin wukina ana a'di jwa i is mo dhali dhu 'ba/ ki ca mo e mo ma 'teŋ kapem bana mo be.

Asi/is gom 'Kwani ma Arumgimis mo

7 Wakan me'd gwo jin okina shi/in dheleldhelel mo ki:

> "Shwane/ ki um mini cik 'twam piti mo tani
> 8 Dhalka dum bum ki 'bi'th mo me'd mii jin
> ushkunuwa ush mo
> eya tee jin palkunu um e mombwaasho mo.
> 9 Mii yansan miiki'd me'd jin ushkina ibabam bum Aha/ gwo e mo mmopal Aha/ mo,
> iko'di uni mishki miim pem ki yila iss su/ mo.
> 10 Wakan Aha/ shi/kina bwa mo ki 'kwani ma nyakum yil gwansan mo.
> Dhali Aha/ ki o gwo ki, ' Uni isa yempa/ iikini dheres eya dum buni mo
> dhali uni 'koki mish bway pem mo.'
> 11 Me'd jin thulka/ me'da po/ gwo mo goma nyor pem
> jin dekga/ mo tani: ' Uni mini 'koki cic e mo ma is/is pem ki sule/ sule/mo be.'"

12 Hili ki 'bore/, iwak mo, ki jin tal 'deŋ kamu/ 'peni bwam um mo midi 'taki diki ta ga du jin ta thus ki thus mo mmo/ush gwo gam is mo, adu caan jin tu'kki'd 'peni Arumgimis jin di'd ki e mo. 13 Hili malasiya malas ka rem'kup isa yempa/ mo, isi me'd jin tana a'di atee jin yuku ka "tee yan mo," wakan ki jan tal 'deŋ kamu/ 'peni bwam um midi diki 'bitha du mo ki mii ma he'k/e gi miinthus mo. 14 Haali/ ana pwakunu to eya Kristhos mo wakki/ ana jasi 'te/ mo mina bu'th monyjwam bana jin wuna ana a'di isi twa/a/ mmotel sho'k mo ntagi 'pemen mo. 15 Gom a'di yan jin 'konu mmo/o si'da/ mo ki:

> "Shwane/, ki um cikki 'twam piti mo tani,
> dhalka dum bum ki 'bi'th mo,
> me'd mii jin ushkunuwa ush mo."

16 Ki ija uni 'kokin mmociḵ gwo ma Arumgimis mo dhali 'ko mmo/usha ush mo? 'Kona uni ki ta uni gwansani 'baar mo kun dhalki pam Masir 'pen mo e bwaŋ'kwarany mii jin shun ma Musa ashu/m bway mowa? 17 Ki ija a'di içi'thki a'di adu ki yila iss su/ mo? A'di diki ta uni gwansan kun miiki miinthus mowa, kun ishkina buŋgwar is buni e bwam ma sho mowa? 18 Dhali ki ija sa/ ithulkina a'di me'da po/ gwo mo mmo/o ki uni mini 'koki 'taki ciç mo e mo si/is piti mo, wakan a'di diki ta uni gwansan kun ushki a'di gwo ha e mowa? 19 Ana parkina uni e mo ki uni molki ciç mo e mo ma si/is piti mo haali/ uni ushki gwo gam is mo.

Ibranayiin 4

1 Dhali wakan, ki gwo jin onu is mo gom ciç jin minu ciç e mo ma si/is piti naskina/ dhalu bway mmodosh mo tani, dhalki ana ḵo/a is mo, wakan ki jan ṯal 'de/ midi diki aṯh mmojidhir a'di mo. 2 Haali/ ana ṯorkunu gwom 'boro'd jasi me'd jin pu'dki'd e uni mo. Hili gwo ciḵkina uni mo tani diki war ki ji gi ha me'd gom uni mo, haali/ a'di 'dapki'd ki me'd ki moŋgam gwo is mo e uni gun ciḵki a'di mo be. 3 Haali/ ana kun gamkina gwo is mo tani ciçkina e mo ma si/is yan mo, me'd gwo jin okina a'di mo ki:

> "Me'd jin thulka/ me'da po/ gwo mo goma nyor pem jin deḵga/ mo tani,
> Uni mini 'koki ciç e mo ma si/is pem ki sule/ sule/ mo."

Wakan be, arisa ṯu'c piti 'baarkunu 'peni moŋḵa'b jin ḵa'bkina mony 'cesh mo. 4 Haali/ a'di ṯorki gwo e moŋkamu/ mo goma cim ma pesu/ mo.

> "Dhali Arumgimis siki/is ka cim ma pesu/ mo 'pena ris to kun uḵkina a'di mo be."

5 Dhali doḵ/e e mo yansan mo tani a'di o gwo mo ki,

> "Uni mini 'koki ciç mo e mo ma si/is pem ki sule/ sule/ mo be."

6 Dhali wakan, a'di diki'd gom kun tiya mmociç e mo ma si/is yan mo, dhali uni gwansan kun takin gi gwom 'borga/ nṯwa/a/ bahki gwo e uni mo ki uni mini 'koki ciç mo haali/ gom mii jin ushkina uni gwo ha e

mo be. 7 Wakan Arumgimis doḵ/e kwayki'da cim mo, mmo/o gwo mo ki, "Shwane/," ki a'di oki gwo eya Dawuu'd mo ma isi 'ko'di nii mo e gwo kun 'tulkunu hila/ mo ki:

> "Shwane/ ki um ciḵki 'twam piti mo tani,
> dhalka dum bum ki 'bi'th mo."

8 Haali/ waḵka Jeshuwa midi 'taki c̲iki uni mo ma si/is mo tani, Arumgimis midi diki 'taki o gwo goma teeŋ kamu/ jin midi di i'ko'd mo be. 9 Wakan a'di idikin ma cim ma pesu/ mo jin mina 'kwani ma Arumgimisi si/is mo be. 10 Haali/ a'diyin jin midi ciç mo eya tee jin min ma Arumgimisi si/is mo tani a'di si'da/ midi daḵ miim piti mo me'd jin daḵ ma Arumgimis miim piti mo be. 11 Dhali wakan dhalki ana bira bir mo mmociç e mo ma si/is yan mo, wakan ki jan t̲al 'deŋ kamu/ midi diki biṯ mo e 'kusan gwon 'de/ yan jin ushu gwo ha e mo. 12 Haali/ gwo ma Arumgimis ta gwo jin di ki e mo dhali umi is mo dhali kaaka ki ŋarŋar mmobol gandala/ turga/ jin ka'd ka 'ban su/ e ki ka mo, A'di su'kki'da su'k mo mmoḵwa/a ḵashira bwa mo dhali shi/in mo, dhali gwocor dhali noro'd mo, dhali monyiṯh gwo kun kulumu ibwa mo dhali ayisany gwo gi 'twa/ ma du mo. 13 Dhali ibwambori a'di mo tani to jin uḵuŋ kamu/ yisa di'da jin bagkunu 'peni a'di mo hili aris uni 'baar mo dhunu eya tente/ mo dhali 'kon ki laŋ laŋ mo e bwambori jis/em piti mo a'di jin mina ana mii us is mmomii to mo.

Yesus Ta Dhana Gasiis jin Caaca mo

14 Wakan, me'd jin takina ana ka dhana gasiis jin caaca mo a'di jin peki'd ki tur eya ris momis mo, a'di jin ta'da Yesus mo jin ta ya/ ma Arumgimis mo tani, dhalki ana budha a'di ki ri'd mo mmot̲el sho'k e gwom bana jin pina ana mo be. 15 Haali/ ana 'kona ki taga dhana gasiis jin ca'd mo a'di jin diki mish isa nyor 'bu'th gom moŋ'ka'd is bana mo. Hili mmodhal mii e is mo ki, ana tana gi jan t̲al 'de/ jin palkunu ki 'twaŋḵal kuku/ me'd ana mo, hili a'di diki mii miinthus mo be. 16 Wakan dhalki ana iina 'ba/ ḵany eya ḵurse/ ma maliḵ jin ta jima 'the mo, wakan ki ana mina 'taki bu'th mo mii mii mo dhali gama 'the mo mmowot̲h̲a wot̲h̲ ka tee jin minu mii ta gi a'di mo be.

Ibranayiin 5

1 Haali/ igasiis kun can ka 'deṯe/ 'deṯe/ kun kwanykunu 'peni bwaŋ 'kwani mo tani, uni dhukunu 'pen ka pije/ gom mo mii mii mo gom gway gi 'kwani mo mmo'disha uni Arumgimis is mo, wakan ki a'di midi c̠i to kun c̠inu ki me'd mo to kun 'ciṯhuwa basa 'cesh gom miinthus gi 'kwani mo. 2 Adi midi us is ka daran du mo ki uni gwansan kun ushki gwo ha e mo dhali kun 'kokunu mmohe'k e mo, haali/ a'di ki is piti 'kamu/ ki mo jin 'ka'du is mo. 3 Haali/ gom mii yansan mo tani, a'di k̠a ba/ imidi mii c̠i to jin c̠inu mmo'ciṯha basa 'cesh gom miinthus pitiŋ gana/ mo me'd mii jin nyak̠a'd isi ki nyak̠ gana/ mo me'd jin miina a'di gom miinthus gi 'kwani gwansan mo be. 4 Jan ṯal 'deŋ kamu/ yisa di'da jin midi kar is piti ki montak̠ yan ap̠o/ is piti mo, hili a'di yuk̠kunu ka Arumgimis mo, jasi me'da yuk̠ jin yuk̠kunuwa Haruun wakan mo be. 5 Wakan si'da/, walla K̠risṯhos diki kar is pitiŋ gana/ ki ca mo mmominu kar a'di ka Gasiis jin ca'd mo. Hili a'di karkunu 'pen ka pije/ mo ki a'di jin oki gwo e a'di mo ki:

> "/E ta ya/m pem mo;
> Shwane/ Aha/ takina babam pini mo."

6 Me'd gwo jin ona a'di si'da/ e moŋkamu/ mo ki,

> "/E tana gasiis jin midi di ki sule/ sule/ mo
> Mmothuk̠ mii ma Malkisaadag i'ko'd mo."

7 Dhali ka cim jin bu'thkina a'di buŋgwar is gi 'kwani ki is piti mo tani, K̠risthos c̠iki mo ma 'tho jin 'thonu mo dhali di'ba/ di'b is ki 'twa/ jin caaca ki moŋko mo dhali ki jabu'th goma Arumgimis mo, e a'di jin mishi a'di ta is ki me'd 'peni mowu mo, dhali a'di jin cik̠kunu ko mo gom mii ma gayiin piti jin k̠ogu mo. 8 Ba a'di ita ya/ mo tani, a'di da/arki gwo jin hanu gwo e mo gom to jin 'koshki a'di is ka nyor mo. 9 A'di karkunu ki jim 'borga/ mo, dhali mmota a'di mo, gom 'kwani ka 'deṯe/ 'deṯe/ kun haki a'di gwo e mo, mmowarki 'kusan gi bway gi mowoṯh ki sule/ sule/ mo. 10 Mmo'cemkin ma Arumgimis a'di gway mo mmota gasiis jin ca'd mo mmothuk̠ mii ma Malkisaadag i'ko'd mo be.

Arum jin Rumu Apo/ Mo jin Dhalu Gwoŋ Gana/ 'pen mo
11 Ana tana gi gwo kagahara mmo/o goma Yesus mo, hili a'di dina mii ki 'ka'd mmoṯor 'pemen mo haali/ um uskina 'ce ki us mmociḵ a'di mo. 12 Haali/ ba um ka tee yansan mo tani um ḵa ba/ imini 'taki ta imanṯor gwo mo, hili um mini mii ta gi jan 'deŋ kamu/ mmoṯor um gwo doḵ/e mo isi ki gwo ma bwanyara/ jin ṯwa/a/ gi gwo ma Arumgimis mo. Um mini mii ta ga ko mmoṗi mo, yisa mmoshwa maa ki ḵa'c yisa! 13 Haali/ aris 'kwani 'baar ka 'deṯe/ 'deṯe/ kun 'ko 'ko'd eya ko mo tani uni daran gi 'twaŋ gwocon mo e gwo jin ta'da ḵar/e mo, haali/ a'di naskina/ ta ara 'ci mo be. 14 Haali/ maa jin shwanu ki ḵa'c mo tani a'di gom 'kwani kun iskin mo. Haali/ uni gwansan cakin e gwoŋ gwocon gi bwam buni mo mmoboṯkina uni ki miim 'boro'd mmoḵwa'th a'di jin 'boro'd mo dhali jin ta thus ki thus mo be.

Ibranayiin 6

1 Dhali wakan, dhalki ana dhala gwo ma bwanyara/ kun ṯoru 'pen mo goma K̲risṯhos mo dhali yiṗ 'kuṗki isi yiṗ gana/ e mo jin isuwa is mo ana mina dhalku/ ki 'thi toŋ kamu/ doḵ/e apo/ moŋḵa'b gi mo jin rijuwa du is 'pena ṯu'c kun wukin mo dhali moŋgam gwo is 'kuṗ ka Arumgimis mo, 2 walla moŋḵa'b gi mo jin ṯoru gwo gom mīi jin miinuwa mii ki yi'de/ mo, dhali mo jin 'thinu mii 'ko'di me'd mo, dhali mompi 'peni mowu mo, dhali mo jin toru gwondwall 'twa/a/ 'cesh ki sule/ mo. 3 Dhali ana si'da/ mina mii mii yan mo waḵ̲ki/ Arumgimis midi dhal ana bway mo be. 4 Haali/ a'di diṯa/ mii mo gom uni gwansan kun takin gi e ma du mo, uni gwansan kun nyoḵ̲ki to gi momis mo, dhali uni gwansan kun pwaḵ̲unu to gi Shi/in Dheleladhelel mo, 5 dhali uni gwansan kun nyoḵ̲ki moŋ'kuny gi gwo ma Arumgimis mo dhali aris mom'bi'th gi yil kun mini pu'du/ mo, 6 dhali hili uni mini c̣i mii jin dhalu gwo 'pen mo---a'di diṯa/ mii mmowari uni ka nyaŋ'ko'd e mo jin rijuwa du is mo. Haali/ uni 'koshki ya/ ma Arumgimis ki cwany'ciṯhan dhul gom is buni doḵ/e mo, dhali kar a'di ki mon'the is ibwambori 'kwani mo. 7 Haali/ mony 'cesh jin ṗiki yi'den sho'k jin ṯa'kki 'twa/ me'd ka ris apo/ a'di mo, dhali a'di ki dho'th emen to kun ha me'd gom gway gi uni gwansan kun ḵorki a'di mo tani mony'cesh bu'thki mom'bor mii 'peni Arumgimis mo be. 8 Hili waḵ̲ḵ̲i/ a'di

dho'thki'da risa 'de/ mo dhali arisa liṯ mo tani, a'di ushki me'd mo dhali 'dishkina 'twa/ ki a'di minu jee mo. Moŋkar 'kuṗ piti ta mompur ki o'd mo be.

Mmomish Ki Isa Duŋ Gana/ mo. Mo Ma 'Teŋ Kaṗe/ mo

9 Hili um kun enu mo, aman lalkunnu sho'k ki gwo gom tom 'boron gom um mo, aris to gwansan kun ta ku bway gi mo woṯh mo, ba gwo gi wakan tani i/okina aman gwo mo be. 10 Haali/ Arumgimis diki mola k̲ar/e ta mo. A'di midi diki ŋa mii ma tu̲'c pini mo dhali mo/en jin ṯorkina um gom gway piti mo, haali/ um miiki to gom 'kwanim piti kun dheleladhelel mo, dhali um naskina/ 'kon mmomii uni to mo. 11 Dhali aman ona bwa ki isi oŋ gana/ ki um ka 'deṯe/ 'deṯe/ mini ṯor mii yan ka daran du mo ntagi mo jin di 'kuṗ mo, mmokar mo ma 'teŋkapem pini ntagi 'pemen mo. 12 Wakan kī um mini 'taki 'koki ta ṗiny is mo, hili thok̲i uni gwansan mii mo uni gun takin gi mal mo e gwo kun onu is ki moŋgam gwo is mo dhali ki bwa jin 'kuc̲u ki 'kari'th mo be.

13 Haali/ ka Arumgimis oki gwo is goma Ibrahiim mo tani, a'di thulki gwo me'da po̲/ ki is piti mo, haali/ a'di midi diki thul gwo me'da ṗo/ ki jan ṯal 'deŋ kamu/ jin ek̲a/ ek̲ mo. 14 A'di oki gwo mo ki, "Aha/ k̄a jiŋ gana/ mina 'bor /e mii mo dhali c̲iki /e uc̲i ka ris mo." 15 Dhali wakan, a/Ibrahiim taki'd gi bwa jin 'kuc̲kina a'di ki 'kari'th mo mmobu'th gwo jin onu is mo. 16 Haali/ 'kwani thulki gwo me'da ṗo/ ki gway gi jan ta̲l 'de/ jin ek̲a/ ek̲ mo mmobol is buni e mo. Dhali e moŋkar 'kuṗ gi gwom buni kun su'kkina uni ka rem'kuṗ mo tani, a'di ta gwo jin thulu me'da ṗo/ jin toru gwo 'twa/ a'cesh mo. 17 Ka Arumgimis dina gwo ibwa mmoṯor gwo eya tente/ ki nyanye/ e uni gun mini k̲al mal gi gwo jin onu is mo jin diki ak̲ buyempam pitiŋ gana/ e mo tani, a'di hurki 'pen bway bwaman mo ki mo jin thulkina a'di me'da ṗo/ gwo mo be. 18 A'di miiki to yansan mo wakan ki gwo kun 'koni su/ kun 'konu ki ak̲ e mo---nyak̲ki a'di jin diki hame'd goma Arumgimis mmoheka he'k e mo---ana kun takina gi mo jin sokina ana mo gom jwam bana mmohur e a'di mo tani minu 'taki 'bitha du is mo mmobu'th mo ma 'teŋ kaṗe/ jin karkunuwa bori ana mo be. 19 Ana takina gi a'di yansan mo mmomish mo ki isa duŋ gana/ mo dhali ṯelu sho'k mo ka kar 'kuṗ toŋk̲uthu'd goma k̲ashira/ mo dhali mo ma 'teŋ kaṗe/ c̲aan jin jidhirki'd

mo dhali ciç e mo yan jin ḵogu mo ibwampo/ burrinye/ jin shiru ka yololo mo, 20 mo çaan jin yakin ma Yesus mo, a'di jin yakina a'di nṯwa/a/ ki ana mo, mmociç e mo çaan gom gway bana mo. A'di warki'd ka gasiis jin ca'd mmothuḵ mii ma Malkisaadag mo.

Ibranayiin 7

Igasiis Thuḵki Mii ma Malkisaadag mo

1 A'di ta'da Malkisaadag yan jin ta'da malik gi pa Saliim mo, a'di jin gasiis ma Arumgimis jin caaya e ki ca mo, a'di jin gamki'da Ibrahiim 'kup mo mmodoḵkina a'di 'peni mo jin 'koshkina a'di imalik mo dhali 'bor a'di mii mo be. 2 Dhala Ibrahiim ki çi a'di to jin 'dap 'twa/ ka 'kume'd mo 'pena ris to 'baar ki a'di mo. Nṯwa/a/ mo tani, 'pemen gway piti jin luḵu mo ki, "Amaliḵ jin ta'da ḵar/e mo"; dhali a'di si'da/ ta'da "malik gi pa Saliim mo," a'di jin onu ki "amaliḵ gi moŋḵu'th is mo be." 3 A'di diki'd ki dargi com mo, dhali ki dargi kum mo, dhali ki dargi idhan baba mo, walla ki dargi monṯel 'pen gi montee mo walla mondiki/e jin midi di 'kup mo. Dhali a'di wana e ki ya/ ma Arumgimis mo, dhali a'di di'd mmota gasiis gom ki sule/ mo be.

4 Bahili ma, ca gi wathi/ yansan wa'di caa goma Ibrahiim jin ta'da dhan baba jin çiki to kun 'dap 'twa/ ka 'kume'd mo kun dilkina a'di 'peni mo/as mo be. 5 Dhali uni gwansan kun ta emen gi 'kwani Lawi kun bu'thki mii ma gasiis çiki gwo mo isi me'd gwoŋḵan mo mmotul to is kun 'dap 'twa/ ka 'kume'd 'peni 'kwani mo, 'peni uni kun ta ikam buni mo, wakan si'da/ ki uni ta emen ma Ibrahiim mo be. 6 Hila Malkisaadag mo, uni gwansan kun 'koki ta emen 'peni uni mo tani, bu'thki to kun 'dap 'twa/ ka 'kume'd 'pena Ibrahiim mo, dhali 'bor a'di mii gom a'di jin taki'd gi gwo jin onu is mo be. 7 Gwo jin yenu is yisa di'da jin okina a'di jin gwa'da'd mo a'di jin 'borkunu mii ki a'di jin ca'd mo be. 8 Dhali e mii yansan kan mo tani, to kun 'dap 'twa/ ka 'kume'd bu'thkunu mo ki uni kun mishi wu mo, hili e mii çaan mo tani a'di ṯeskunu gwo mo ki a'di jin di'd ki e mo be. 9 Dhali e 'twa/ wal jin walu mo tani, Lawi a'di jin bu'thki to kun 'dap 'twa/ ka 'kume'd mo tani, si'da/ çiki to kun 'dap 'twa/ ka 'kume'd eya Ibrahiim mo, 10 haala Lawi a'di diki'd e buŋgwar is ma dhan com mo ka Malkisaadag gamki'da Ibrahiim 'kup mo be.

11 Shwane/ wak̲ki/ mo jin tanu ku gi 'boron mo e mii ma gasiis gi 'kwani Lawi mo (haali/ e bwaŋ 'kwaranyi a'di mo tani 'kwani bu'thki gwoŋk̲an mo), ki gwo gi wakatinta dok̲/e imiinu ŋap̲ goma gasiisa kamu/ mo mmothuk̲ mii ma Malkisaadag i'ko'd mo, dhali mmodhal jan 'deŋ kamu/ gway piti e i is mo mmothuk̲ mii ma Haruun i'ko'd mo? 12 Haali/ wak̲ki/ mii ma gasiis ak̲u e mo tani, gwoŋk̲an si'da/ minu mii ak̲ e mo be. 13 Haali/ a'din 'de/yin jin okunu gwo goma ris to gwansan mo tani a'di ta ja wak̲a kamu/ mo, 'peni a'din 'de/ jin diki mii to ki sule/ goma bas jin 'cit̲hu mmomii to e mo ma gwat̲a/ mo. 14 Shwane/ a'di mishu eya tente/ ki Tap̲am bana a'di dho'thkunu 'pena Yahuuda/ mo, eya wak̲ c̲aan jin din ma Musa ki yer gway ki sule/ gom igasiis mo. 15 Aris gwo kun ona aman mo tani 'kon eya tente/ mo ka gasiisa kamu/ midi cu mis mo mmowa e ka Malkisaadag mo. 16 Jan 'de/ yansan taki'da gasiis mo, yisa ki gwo jin 'thek̲kina gwoŋk̲ana 'thek̲ mo isi gwo gom buŋgwar is mo, hili ki mom'bi'th gi a'di jin midi di e mondiki/e goma sule/ sule/ mo. 17 Haali/ gwo jin onu gom a'di mo ki:

> "/E tana gasiis ki sule/ mo mmothuk̲ mii ma Malkisaadag i'ko'd mo be"

18 Haali/ gwoŋk̲ana dhamo/ mo tani a'di k̲alkunu ka pije/ mo haali/ a'di 'kada 'ka'd mo dhali ta'da wuny is mo--- 19 haali/ gwoŋk̲an diki mii toŋ kamu/ mmota k̲ar/e mo---hili si'da/ mo tani a'teŋkap̲em 'borga/ mo tani a'di waru is mo, e mii jin iiyina ana mmo'disha Arumgimis is mo be. 20 Dhali a'di yisa di'd ki dargi gwo jin thulu me'da p̲o/ mo! Kun tiya taki igasiis mo ki dargi gwo jin thulu me'da p̲o/ mo. 21 hili a'di taki'da gasiis mo ki gwo jin thulu me'da p̲o/ ki a'din 'de/ jin o gwo gom a'di mo ki,

> "Tap̲a a'di thulki gwo me'da p̲o/ mo dhali midi diki ak̲ bwam piti e ki sule/ mo:
> ' /E tana gasiis ki sule/ sule/ mo be.'"

22 Ki mii yanasan si'da/ mo tani a'di ki c̲iya Yesus mo jin 'tashu 'twa/ mo gom gwom 'borga/ jin gamu me'd jin bolo'da kamu/ e mo. 23 Dhali igasiisa dhamo/ mo tani tana ris ka ris ki mondeŋ/em buni mo, dhali uni dilu abora 'cesh ki wu mo mmot̲ikirkina uni mii mo. 24 Hili mmot̲ikirkin ma Yesus di ki sule/ mo tani, a'di t̲elki'd e mii ma gasiis ki sule/ sule/ ya ye 'ba/ mo. 25 Wakan si'da/ a'di mishi mii mmowot̲h

uni gwansan ka kuluny kun 'dishkina Arumgimis is ki a'di mo, haali/ a'di isa yempa/ diki'd mmota amanwoth gwo is gom uni mo be. 26 Haali/ a'di ha me'd ki haŋ gana/ mo ki ana mina 'taki taga gasiis jin ca'd mo, a'di jin kogu mo, dhali a'di jin dargi mii i'ba/ mo, dhali a'di jin dheleladhelel mo, dhali a'di jin kwa/ki bwa mo 'peni imanmii miinthus mo, dhali a'di jin karu ki ca apo/ imomisi 'baar mo be. 27 A'di diki ŋap, mmowa e ki igasiis kun can mo, mmoci to kun cinu ki me'd isa yempa/ mmomiiya bas mo, ntwa/a/ gom miinthus pitiŋ gana/ mo, dhali yan'ko'd gom miinthus gi 'kwani mo. A'di miiki mii yansan me'd 'de/ ki sule/ gom 'kwani 'baar mo ki a'di ciki is piti mo be. 28 Haali/ gwoŋkan jin cinu mo tani a'di dhuki 'kwani 'penka pije/ mmota igasiis kun can mo uni kun 'ka'dkina is ki 'ka'd mo. Hili gwo jin thulu me'da po/ mo tani, a'di pu'dki'd mo 'ko'di gwoŋkan jin cinu mo, a'di jin karki ya/ 'pen ka pije/ mo, mmota a'di jin 'bora 'bor goma sule/ sule/ ya ye 'ba/ mo.

Ibranayiin 8

Adhana gasiis jin Ca'd ki Gwon This jin Gamu Me'd mo

1 Shwane/ 'kup gwo jin ona aman mo tani a'dihe/ mo: Aman tana ga gasiis jin ca'd mo a'di jin ca'bki'd ka bim poros ma kurse/ gi a'di jin caaca isi momis mo be. 2 A'di ta'da aman mii to e mo jin kogu mo, dhali e gu'b ciŋŋaŋ gana/ mo jin nyaŋu ki me'd gi Tapa mo, yisa ki me'd gi wathi/ en'thi/ mo. 3 Haali/ igasiis kun can kwanykunu mo mmoci to kun cinu ki me'd mo dhali mmomiiya bas mo. Wakan a'di ha me'd mmoci toŋkamu/ mo be. 4 Shwane/ wakka Kristhos diki'da 'cesh naskina/ mo tani, a'di midi 'taki diki ta agasiis moyi mo, haali/ uni gwansan 'kokin imun mo kun ci to kun cinu ki me'd mo isi ki gwoŋkan mo. 5 Uni bu'thki mii mo dhali 'thintha/ ma ris to gi momis mo. Isi me'd jin rumkin ma Arumgimisa Musa ki gwo mo ki a'di murki'di nyaŋ gu'b burrinye/ mo: Dhali Arumgimis oki gwo mo ki,

> "Hili mo mo ma ki /e mini nyaŋ aris to ki she/m isi me'd jin torkunu /e mo e 'kuwosha turga/ mo be."

6 Hili shwane/ a Kristhos bu'thki mo jin minu tom 'borga/ mo, isi me'd jin tana a'di amanwoth gwo is jin doshki'd e embwamani gwom 'borga/ jin gamu me'd mo, a'di jin taki gwom 'borga/ jin onu is mo be. 7 Haali/

waḵki/ gwon ṯwa/a/ jin gamu me'd midi 'taki dargi mii i'ba/ mo tani, moŋkamu/ midi di yisa jin minu ŋaṗ i'ko'd mo. 8 Haali/ waḵka Arumgimis gam mo jin 'kona 'kwani kī mii i'ba/ mo tani, a'di o gwo mo ki,

> "Hili mo mo ma, atee ṗu'dki'd mo---jin ona Taṗa mo---
> ki Aha/ mina ṯel gwo jīn gamu me'd jin ta jin this mo
> nyaḵki kuŋ gu'b ma Israyiil mo dhali nyaḵki kuŋ gu'b ma Yahuuda/ mo be.
> 9 A'di midi diki wa e ki gwo jin gamga/ me'd mo
> jin gamkika/ me'd nyaḵki idhan babam buni mo
> ka tee jin suskika/ uni ka pije/ ki me'd pem mo
> mmoshu uni bway ka pije/ 'pena 'cesh gi pa Masir mo.
> Haali/ uni 'koki ha gwom pem e jin gamu me'd mo,
> dhali Aha/ dina ki c̄iya hirdhe/ gom uni mo---
> a'di ta gwo jin ona Taṗa mo.
> 10 Yansan a'di ta gwo jin gamu me'd mo
> ki Aha/ mina gam me'd ki kuŋ gu'b ma Israyiil mo
> dhali 'ko'da cim gwansan mo tani
> ---a'di ta gwo jin okina Taṗa mo.
> Aha/ mina dhu gwoŋḵan pem jin c̄inu eya dum buni mo
> dhali Aha/ si'da/ mina 'kwar uni eya dum ba'dgam buni mo.
> Aha/ mina ta Arumgimis buni mo,
> dhali uni mini ta 'kwanim pem mo be.
> 11 Uni mini 'koki ṯor 'kwanim buni gwo ka 'deṯe/ 'deṯe/ mo
> dhali uni 'deṯe/ 'deṯe/ kun ta ikam buni mo, mmo/o gwo mo ki,
> ' Mishi Taṗa mo ma.'
> Haali/ uni 'baar mo mini mish Aha/ mo,
> 'peni uni kun gwa'da'd mo ntaga uni kun can mo be.
> 12 Haali/ Aha/ mina mii mii 'kuṗki miim buni kun ta thus ki thus mo,
> dhali Aha/ mina diki ka miinthus buni e doḵ/e mo."

13 Mmoyuḵa a'di gwoŋ gam me'd yan ki "gwon this mo tani," a'di ṯorki gwoŋ gam me'd jin ṯwa/a/ yan eya tente/ mmoṗuu mo, dhali ata a'di warki'd mmoṗuu mo dhali jin dhamo/ midi la us ki jog mo be.

Ibranayiin 9

Mo jin K̲ogu jin Ta ji gi Mony'cesh mo dhali ji gi Momis mo

1 Shwane/ isi gwo jin t̲wa/a/ jin gamu me'd taki'd gi gwoŋk̲an gom mo jin luŋuwa luŋ mo dhali mo jin k̲ogu jin ta ji gi mony'cesh mo be. 2 Haali/ gu'b burrrinye/ a'di thosonkunu mo. A'di jin ta bwaman gu'b jin t̲wa/a/ mo, jin dikina t̲irkina/ ma Lamba/ mo, dhala tharabeesa mo, dhali maaŋk̲u'thu'd jin karu ibuŋ'kus mo, a'di jin yuk̲kunu ki mo jin k̲ogu mo. 3 Dhali ibwamp̲o/ mo jin dhunu burrrinye/ mmoshir ka mak̲ampo/ mo jin 'kon ma p̲o/ isu/ mo tani taki bwaman gu'ba kamu/ e gu'b burrinye/ jin k̲ogu mo, jin yuk̲kunu ki moŋk̲oguŋ gana/ mo. 4 A'di taki'd ga gwat̲an 'dolkon mmoduk̲a 'bicajwahar mo. A'di si'da/ taki'd ga Sanduuk gi gwo jin gamu me'd mo, jin 'koshu is ki 'dolkon gana/ i'ko'd gwar piti 'baar mo. Ibwamani a'di mo tani taki'da jji jin ta 'dolkon gana/ mo jin dhunuwa manna mo, dhali cwa ma Haruun jin lu'kki'd mo dhali wosha ba'dga/ gi gwo jin gamu me'd mo. 5 Ap̲owa Sanduuk̲ gi gwo jin gamu me'd mo tani, arisa c̲arabiim 'kon mmohetha bi ap̲o/ mo jin thenu me'd mo, gom to gwansan shwane/ mo tani ana mola gwo o ki 'bore/ mo. 6 'Ko'da ris to gwansan thosonkunu mo tani, igasiis isa yempa/ cic̲kin e bwaman gu'b burrinye/ jin di'd ka pije/ mo mmothim miim buni mo be. 7 Hili jasa gasiis jin ca'd cic̲ki gu'b jin 'kon ma po/ isu/ mo, me'd 'de/ ki yil mo, dhali yisa ka darga bas jin c̲ikina a'di gom is piti mo dhali gom miinthus gi thama 'kwani mii mo. 8 Dhali Shi/in Dheleladhelel t̲orki bway eya tente/ mo me'd gu'b burrinye/ jin t̲wa/a/ jin doshki'd naskina/ e moŋk̲ogu mo jin diki pi naskina/ mo. 9 Yansan taki shimpira mii gom she/ yil yan mo. Gun ta to kun c̲inu ki me'd mo dhali to kun c̲inu mmo'cit̲h 'kus mmomiiya bas mo kun 'kokunu mmoc̲i shwane/ mo uni kun 'koki ha me'd gom 'twa/ ma du ma manluŋa luŋ mo. 10 Uni k̲o'cki e ki jasi tont̲e/ mo dhali tomp̲i mo dhali ap̲o/ miin tiya kun lamu is kun 'kona e ki she/ ki she/ mo, dhali aris gwoŋk̲an gi buŋgwar is mo ntaga teen this jin minu thoson to mo.

11 K̲rist̲hos p̲u'dki'd mo me'da gasiis jin ca'd mo goma ris tom 'borga/ kun p̲u'dkin mo. A'di yaki'd ki tur e a'di jin bol tiya e ki 'bor mo dhali gu'b burrinye/ jin ha me'd ki nyanye/ mo jin dinu ki uk̲ ki me'd gi 'kwaniny'cesh mo, jin diki ta mo jin uk̲uwa uk̲ e mony'cesh yansan mo

be. 12 A'di diki ta bas mi mo walla ushi bip mo, hili ka bas pitiŋ gana/ jin cickina a'di e moŋkogu me'd 'de/ ki lish mo gom 'kwani 'baar mo dhali jin bu'thki mo wan 'bam bam ki sule/ sule/ mo. 13 Haali/ wakki/ ta'da risa bas mi mo dhali arisa morbip mo dhali mmokukus 'piny gi ari nas bip mo e uni gwansan kun bulabul mo mmodhagam uni gom mondhelel gi buŋgwar is buni mo, 14 bakata 'te/ imin ma bas ma Kristhos a'di jin ciki is piti ki Shi/in jin di'd ki sule/ ya ye 'ba/ mo a'di jin dargi mii i'ba/ goma Arumgimis mo, mmodhagam 'twa/ ma dum bana mo 'peni mii gun wukin mo mmomii to goma Arumgimis jin diki e mo? 15 Haali/ gom 'pemen yan kan mo tani, a'di doshki'da galany mmota man o gwo e gwon this jin gamu me'd mo. Yansan wakan, me'd jin bu'thkina mowu embul mo mo mmowan uni gwansan 'ba/ mo kun 'kokin e 'kwarany gwoŋ gam me'd jin twa/a/ mo 'peni mondhaŋ gwom buni mo, dhali uni gwansan kun yukkunu mo mini bu'th gwo jin onu is gom mal jin midi di ki sule/ sule/ ya ye 'ba/ mo be. 16 Haali/ wakki/ gwo gi bwa jin gamu me'd di'd mo tani, mowu gi wathi/ jin miiki a'di mo tani a'di minu mii nyo/ mo. 17 Haali/ gwo gi bwa jin gamu me'd diki ta gi mo wu 'kup mo jasi me'd jin dikina mowu mo, haali/ a'di diki tagi mom'bi'th mo ki a'din 'de/ jin miiki a'di diki'd ki e naskina/ mo. 18 Wakan ki gwo jin gamu me'd jin twa/a/ diki tel shoka 'cesh ka darga/ bas mo. 19 Haali/ me'd jin cikin ma Musa gwoŋkan kun 'kwarkunu gom 'kwani 'baar mo tani, a'di kalki'da bas gi ushi bip mo dhali mi mo, nyakki yi'de/ mo, dhala mur ka'bal jin ta gi 'per mo, dhali cwa ma 'tasha jal bip mo, dhali kukus apowa warka/ 'kucu is ki is piti mo dhali apo/ 'kwani 'baar mo be. 20 Dhali yan'ko'd a'di ki o gwo mo ki,

> "Yansan ta'da bas gi gwo jin gamu me'd mo jin kankin ma Arumgimis um gwo mo be."

21 Dhali e mii yansan kan mo tani, a'di kukuski'da bas apo/ gu'b burrinye/ mo dhali eya ris toŋ'kul bwa kun minu atuca 'borga/ jin luŋuwa luŋ mo. 22 Isi me'd gwoŋkan jin cinu mo tani, aris ton tiya idaha/ dhelelkunu ka bas mo. Ka darga/ bas jin woluwa 'cesh mo tani mo jin minu gwama gwam midi 'taki diki di mo be.

Miinthus karkunu 'Pen ka Pije/ Ka K̲ris̲t̲hos mo Mmomiikunu A'diya Bas mo

23 Wakan a'di ha me'd mo ki jamas to gi momis minu mii mmodhelel ki mo jin 'ci̲t̲hu to/e 'kus mo. Hili, to gi momis ki is buni minu dhelel mo ki mii jin 'ci̲t̲huwa basa 'cesh kun bol gwansan e mo. 24 Haala K̲ris̲t̲hos diki ci̲ç e mo jin k̲ogu mo jin u̲k̲u ki me'd gi 'kwani mo, jasi a'din 'de/ jin ta'da k̲ar/e mo. Hili a'di ci̲ç̲ki momis ki is piti mo, mmopi shwane/ ibuŋ'kus ma Arumgimis gom ana mo. 25 A'di diki ya imun mmoç̲i is piti me'd ka ris mo, me'd jin miin ma gasiis jin ca'd mo, a'di jin ci̲ç̲ki'd e moŋk̲ogu 'ko'di yil ka bas gi kun tiya mo. 26 Wak̲ki/ ta mii gi wakan mo tani, dhali a'di mina isi 'taki 'kosh ka nyor me'd ka ris mo me'd jin k̲a'bkunu mony'cesh mo. Hili shwane/ a'di piki'd ki she/ yil jiŋ 'ko'd mo mmo'kosh miinthus ki mo jin ç̲ikina a'di is piti mmota to jin minu 'ci̲t̲h 'kus mo. 27 Isi me'd jin karkunu wathi/ mmowu me'd 'de/ mo, dhali yan'ko'd gwondwall jin toru gwo 'twa/ 'cesh p̲u'dki'd mo, 28 wakan si'da/ a K̲ris̲t̲hos ç̲iki is piti me'd 'de/ ki lish mo mmok̲al miinthus gi 'kwani 'baar mo, dhali midi piyu is ka pije/ ka tee jiŋ 'ko'd mo, yisa mmo/us mii is gom miinthus mo, hili gom mowo̲t̲h gom uni gwansan kun ç̲orki a'di mo be.

Ibranayiin 10

1 Haali/ gwoŋk̲an a'di taki 'thintha/ gom tom 'boron kun mini p̲u'du/ mo, yisa ki jamas gi to gwansan ki is buniŋ gana/ mo. Ki uni gwansan kun 'dishkina Arumgimis is mo tani minu 'koki dhu ki 'bore/ mo ki to kun k̲alunu mmo'ci̲t̲h 'kus ki igasiis 'ko'di yil mo. 2 Hili isi ciki/, mina mo jin 'ci̲t̲hu to/e 'kus diki dosh mo ki to kun ç̲inu mo 'taa? Haali/ imanluŋa luŋ minu 'taki dhelel me'd 'de/ mo dhali uni mini 'koki tagi 'twa/ ma du gom miinthusa kamu/ dok̲/e mo. 3 Hili e mii gwansan kun 'cu̲t̲hu to/e 'kus mo tani ç̲i moŋka gwo e gom miinthus 'ko'di yil mo. 4 Haali/ a'di molu mii mo ka bas ma risa morbip̲ mo dhali aris mi mo mmok̲al miinthus ka pije/ mo. 5 Ka K̲ris̲t̲hos p̲u'dki'd e mony'cesh mo tani, a'di oki gwo mo ki,

> "Mo kun 'ci̲t̲hu to/e 'kus mo dhali mo kun ç̲inu to ki me'd mo tani
> /e dina bwa ki o ki a'di mo,

hili buŋgwar is mo tani /e thoson ki a'di gom Aha/ mo;
6 ki to kun c̲inu mmo'tha ki o'd mo dhali to kun c̲inu gom miinthus mo tani
/e diki bu'th mo jin dina 'ce ki 'kol /e mo.
7 Dhali yan'ko'd Aha/ ona gwo mo ki, "Hili mo mo ma, Aha/ a'dahan mo---
me'd jin 'kwarkunu a'di gom Aha/ eya warka/ jin 'kuc̲u is mo
---mmomii bwam pini mo, ayy Arumgimis mo."

8 Dhali nt̲wa/a/ a'di oki gwo mo ki,

"A'di diki ta mo kun 'cit̲h̲u to/e 'kus mo, walla to kun c̲inu gom miinthus jin o /e bwa mo.
Walla /e dina 'ce ki 'kol gom uni mo."

Uni gwansan ta to/e kun c̲inu mmo'cit̲h̲ 'kus mo isi ki gwoŋk̲an mo.
9 Yan'ko'd a'di oki gwo mo ki,

"Hili mo mo ma, Aha/ a'dahan mmomii bwam pini mo."

A'di k̲alki mii jin t̲wa/a/ ka pije/ mo isi mmot̲el mii jin 'kon ma p̲o/ isu/ sho'k mo be. 10 Ki bwa yan mo tani, ana 'kokunu mmodhagam mo e buŋgwar is ma Yesus K̲rist̲h̲os jin c̲ikunu me'd 'de/ ki lish gom 'kwani 'baar mo. 11 'Ko'da cim mo tani igasiis doshkin mmomiiya t̲u'c mo, mmoc̲i to kun 'cit̲h̲u 'kus dok̲/e mo dhali dok̲/e---to kun 'cit̲h̲u 'kus kun mini 'koki k̲al miinthus ka pije/ mo. 12 Hili ka Yesus c̲iki is piti mmota to jin 'cit̲h̲u 'kus me'd 'deŋ gana/ gom miinthus gi 'kwani 'baar mo tani, a'di c̲a'bki'd ki me'da bim poros ma Arumgimis mo be. 13 A'di c̲orki'd mo ntagi 'kwaniŋ 'kup̲ piti minu dhu mmota cwa gom sho'k piti mo be.
14 Haali/ me'd ton 'd̲e/ jin c̲inu mo tani a'di dhuki uni gwansan i'baar mo kun dhagamkunu mo ki kum 'borga/ mo be. 15 Shi/in dheleladhelel si'da/ oki gwo gom ana mo. Nt̲wa/a/ a'di oki gwo mo ki,

16 "Yansan a'di ta gwoŋ gam me'd jin miga/ mii nyak̲ki uni mo 'ko'da tee gwansan mo tani, a'di ta gwo jin ona Tap̲a mo.
Aha/ mina dhu gwoŋk̲an pem jin c̲inu eya dum buni mo,
dhali Aha/ mina 'kwar uni e bwam buni mo be."

17 Yan'ko'd a'di ki mar a'di is mo mmo/o gwo mo ki,

> "Aris miinthus buni dhali mii jin 'konu ki dargi gwoŋk̲an mo tani Aha/ mina diki ka uni e dok̲/e mo be."

18 Shwane/ e mo jin gwamuwa gwam gom uni gwansan mo tani, mo jin minu 'cit̲h̲ to/e 'kus gom miinthus yisa dok̲/e di'da.

Dhalki Ana 'Disha Mo Is mo dhali T̲el Sho'k mo

19 Wakan, iwak̲a, ana takina gi mo jin wuna ana a'di jwa i is mo mmocic̲ e mo jin k̲ogu ka bas ma Yesus mo. 20 C̲aan a'di ta miin this mo dhali bway mii kun 'konu ki e mo jin t̲elkina a'di sho'k gom ana mo e burrinye/ yan jin shiru ka yololo mo, a'di c̲aan, jin t̲or 'pemen gom buŋgwar is piti mo be. 21 Haali/ me'd jin takina ana ga gasiis jin caaca e gu'b ma Arumgimis mo tani, 22 dhalki ana 'disha mii is ka duŋ gana/ mo ki mon'tu'd gi momish mo isa duŋ gana/ ki moŋgam gwo is mo, ka dum bana kun k̲uk̲uskunu ki dhelel dhelel 'peni tonthus gi 'twa/ ma dum mo dhali buŋgwar is bana kun lamkunu ki yi'de/ jin c̲a'bki yidhit̲h̲ yidhit̲h̲ mo be. 23 Dhalki ana si'da/ butha mo ma 'teŋkap̲e/ ki nyeŋ mo a'di jin pikina ana gwo mo, haali/ a'di jin oki gwo is mo tani ta a'diŋ gana/ mo be. 24 Dhalki ana kuluma gwo ibwa ki 'bore/ mo gom mmoc̲i'th ci is ki mii ka rem 'kup̲ mo mmo/ena en mo dhali mmomii mii kun 'boron mo be. 25 Dhal̄kina ki ta p̲iny is mmotul is imont̲al 'de/ mo, me'd jin miikina kun tiya mo. Hili 'bithi ci adu is ka rem 'kup̲ mo, dhali me'd jin p̲arkina uma tee e mo mmo'dishkina a'di ki 'dish 'dish mo be.

26 Haali/ wak̲ki/ ana 'kona mmomii miinthus naskina/ mo 'ko'di ana bu'thkina mo jin nyit̲h̲u mii gom gwoŋ gana/ mo tani, mii jin 'cit̲h̲u to/e 'kus mmomiiya bas mo tani diki di dok̲/e mo be. 27 Hili mii jin k̲ogu is mo tani a'di 'thoyi mo gi gwondwall mo, dhali o'd jin c̲a'bki wur wur mo a'di jin midi shwa uni kun ta 'kup̲ ka Arumgimis i'baar mo. 28 A'diyin jin ushki gwoŋk̲an ma Musa ha̲ e mo tani a'di wuki'd ki dargi mo mii mii mo ki 'twa/ gi iman/o gwo kun 'koni su/ mo walla ikwara mo be. 29 Ba shi/ ma jisa/ bala wakata mo jin kulumkina um gwo ibwa mo ki a'di jin saki ya/ ma Arumgimis ki sho'k mo, dhali a'di jin sorki'da bas gi gwo jin gamu me'd mo me'd ji gi diki dhelel mo---jin ta'da bas jin dhagamkunu a'di mo---dhali wak̲ Shi/in ma 'the mo?

30 Haali/ ana misha a'di jin oki gwo mo ki,

"Mo ma ri/ ta jim pem mo; Aha/ mina c̲i to ka nyaŋ'ko'd mo."

Dhali do k̲/e,

"Tap̲a a'di midi dwall 'kwanim piti gwo mo be."

31 A'di ta to jin k̲ogu is mo mmomina 'kwani bi t̲ e me'd ma Arumgimis jin di ki e mo!

32 Hili kayi ateen dhamo/ e mo, 'ko'di um 'kokina e ma dum bum mmo'twa k̲ mo mo tani, um 'dimki 'kup̲ mo e mii jin 'batha 'ba'th jin jwaka t̲ki'd e mo/isa nyor mo. 33 Dhali k̄a cima tiya mo tani /e sorkina sor eya tente/ mo dhali mon t̲o'c bwa mo, dhali ka cima tiya /e gamki mii me'd ki uni gwansan kun miikunu ki 'bore/ wakan mo. 34 Haali/ um k̲o'cki e gom 'kwani kun tana habuus mo, dhali um bu'thki mo jin dilkunu um to ki bwaŋ'kunyga/ mo. Mmomisha um ki is bum ki um takin gi to kun 'boron ki 'bor gana/ mo dhali to kun mini 'ko ki sule/ mo. 35 Wakan dhalku/ ki bu k̲ is bum ka pije/ 'peni mo jin wuna uma wuny jwa i is mo, a'di jin taki'd gi dhan tonta k̲ jin caaca mo. 36 Haali/ um mini tagi mo jin 'dimuwa 'dim 'kup̲ mo wakan ki um mini 'taki mii bwa ma Arumgimis mo tani, um mini b̄u'th to jin okina a'di gwo is mo be.

37 "Haali/ gom ari'ceene/ mo tani,
a'din 'de/yin jin midi p̲u'du/ mo tani a'di ka jiŋ gana/ midi p̲u'du/ mo dhali midi di k̄i ta adi t̲e/ mo be.
38 Hili a'dim pem jin ta'da k̲ar/e mo tani midi di ki e ki moŋgam gwo is mo.
Wa k̲ki/ a'di midi guwa 'kany'cesh ka nyaŋ'ko'd mo tani, a k̲ashiram pem mina bwa diki 'kuny gom a'di mo be."

39 Hili ana 'kona ki ta uni gwansan kun mini 'dowa 'kany'cesh ka nyaŋ'ko'd e mony'ce'd sho'k mo, hili ana 'kona ibwamani uni gwansan kun tan gi moŋgam gwo is mo dhali mmodhuwa k̲ashiram buni mo be.

Ibranayiin 11

Moŋgam Gwo Is mo

1 Shwane/ moŋgam gwo is a'di mishu isi ka duŋ gana/ mo ki a'di ta to gom mo ma 'teŋkape/ mo dhali aris to kun 'konu ki par e mo be. 2 Haali/ gom mii yansan kan mo tani idhan baba uni bu'thki mo jin nyo/uwa nyo/ ki moŋgam gwo is buni mo be. 3 Ki moŋgam gwo is mo tani ana mishkina gwo 'ban mo ki aris to kun 'kon e 'ba/ me'di momis mo tani ukkunu ki gwoŋkan ma Arumgimis mo, wakan ki to kun 'kon eya tente/ mo tani 'konu ki uk 'peni to kun 'koki piyu/ is ka pije/ mo be. 4 Ki moŋgam gwo is mo tani a Habiil ciki'da Arumgimis to jin 'cthu 'kus mmomiiya bas jin hame'd mo mmobol ji ma Kayiin e mo, mmobu'thkina a'di mo jin nyo/uwa nyo/ gom miiŋkar/e mo, dhali Arumgimis kalki gwo o gom a'di mo haali/ tom piti jin cina a'di ki me'd mo, hili ki moŋgam gwo is mo tani, aHabiil walki 'twa/ naskina/ isi kan ki a'di wuki'd mo be. 5 Ki moŋgam gwo is mo tani a /Aknuuk a'di bu'thkunu bway momis mo wakan ki a'di midi diki par wu e mo. "A'di yisa gamkunu mowa, haali/ Arumgimis bu'thki a'di bway momis mo." Dhali ntwa/a/ ki a'di dinu ki bu'th bway momis mo tani, a'di kalkunu gwo o mo ki a'di miiki to kun 'borki'da Arumgimis bwa mo be. 6 Ki dargi moŋgam gwo is mo tani toŋkamu/ molu mii mo mmo'bora Arumgimis bwa mo. Haali/ a'di yin jin midi 'taki 'disha Arumgimis is mo tani midi mii gam gwo is ki a'di diki'd mo, dhali a'di midi ci uni gwansan to kun ish kumma/ mo kun ŋapi a'di mo be. 7 Ki moŋgam gwo is mo tani a/Nowah a'di rumkunu ki gwo ka Arumgimis mo gom to kun 'konu ki par e naskina/ mo, a'di yipi uni 'kup ki mii ma gayiin mo ki a'di nyaŋki'da kur mo mmoye kuŋ gu'b piti mo. Ki mii yansan mo tani, a'di miiki mii wak gom gwondwall jin doru gwo 'twa/ 'cesh gom 'kwaniny'cesh mo dhali ta amankal mal gom mii ma kar/e mo isi ki moŋgam gwo is mo be. 8 Ki moŋgam gwo is mo tani a/Ibrahiim ki a'di yukkunu mo tani, a'di haki gwo e mo dhali yaki'd ka pije/ e mo jin mina a'di bu'th mal mo. Ki a'di yaki'd ka pije/ mo tani a'di diki mish mo jin yakina a'di iya mo. 9 Ki moŋgam gwo is mo tani a'di diki'd eya 'cesh jin onu gwo is mo me'd wathi/ gi bampaŋ kamu/ mo. A'di diki'd e gu'b burrinye/ nyakka Is/hak mo dhala Yakuub mo, dhali imankal mal nyakki a'di ki gwon 'de/ jin onu mo be. 10 Haali/

a'di hilki mo 'kupki twa/a/ gom 'peŋkuman bampa/ jin ka'bkunu mo, a'di jin ta'da man nyaŋ to mo dhali aman uk a'di ka Arumgimis mo be. 11 Ki moŋgam gwo is mo tani a Saarah ki is piti mmotakina a'di aburum mo tani a'di bu'thki mom'bi'th mmobwaa mo. Yansan miiki'd isi kani ka yim caki'd ki yil mo, ki a'di nyithki a'di ki a'di ta isiŋ gana/ mo a'di jin oki gwo is mo. 12 Wakan, 'peni wathin 'de/ mo---dhali a'di jin wana e ki wathiny jwa mo---a'di jin dho'thki emen mo me'da risa cul gi bul mis mo dhali me'da si'b gi bwam ma gap kumma/ yi'de/ jin molu deŋ e mo be. 13 Ki moŋgam gwo is mo tani aris uni gwansan i'baar wukin mo ki dargi mo jin budhu gwo jin onu is mo. Isi ciki/ mo tani, uni parki mo e mo dhali theki uni me'd isa dhana mo, dhali uni nyithkin ki uni ta 'kwani gi bampaŋ kamu/ mo dhali kun 'kon e bwaman 'kwanin tiya e mony'cesh mo. 14 Haali/ uni gwansan kun oki aris to gwansan karki a'di eya tente/ mo ki uni ŋapki mo mo jin minu nyaŋ gu'b buni nycine/ mo. 15 Wakki/ uni mini 'taki kulum gwo ibwa mo gom bampa/ jin iikina uni 'peni cine/ mo tani, uni mini 'taki ta gi mo mmodok ka nyaŋ'ko'd i a'di mo. 16 Hili me'd jin wana a'di kan mo tani, uni kulumki gwo ibwa mo gom bampa/ jin shina jaro/ ime'd mo jin ta ji gi momis mo. Wakan Arumgimis dina is ki 'the mo ki a'di minu yuk ka Arumgimis buni mo, haali/ a'di thosonki uni 'peŋkuman bampa/ mo be. 17 Ki moŋgam gwo is mo tani a/Ibrahiim ki a'di palkunu mo tani, ciki'da Is/hak mo mmo'cith 'kus mmomiiya bas mo. A'di ta ya/m piti tal 'deŋ gana/ jin cikina a'di mo, a'di jin bu'thki gwo jin onu is mo. 18 /E a'di jin ta'da Ibrahiim jin okunu gwo mo ki, "Eya Is/hak mo tani emen pini minu yer gway mo be." 19 Dhala Ibrahiim mishki gwo 'ban ka Arumgimis midi cuwa Is/hak mis 'peni mowu mo, dhali ki gwo jin okina a'di ki gwom 'bi'th/e mo tani, a'di bu'thki a'di ka nyaŋ'ko'd 'peni uni mo be. 20 Ki moŋgam gwo is si'da/ mo gom to kun mini pu'du/ mo tani a/Is/hak 'borki'da Yakuub mii mo dhala Iisu mo be. 21 Ki moŋgam gwo is mo tani, a/Yakuu'b ki a'di murki'di wu mo tani, a'di 'borki iya/ ma Yuusup mii ka 'dete/ 'dete/ mo. Yakuub gaŋki is mo mmoluŋkina a'di 'kupki 'ku cwa jin kalkina a'di ime'd mo. 22 Ki moŋgam gwo is mo tani a Yuusup ki moŋkar 'kup gi mondiki/em piti 'dishki'd mo tani, a'di walki gwo gom mo ii gi uci ma Israyiil 'peni pa Masir mo dhali a'di kanki gwo isi goma simam piti mo. 23 Ki moŋgam gwo is mo tani a Musa ki a'di dho'thkunu mo tani, a'di bagkunu ka ppe

'kupi kwara mo ki icom mo haali/ uni parki a'di e ki a'di ta'da 'ci jin 'bora 'bor mo. Uni 'koki ko/ gwoŋkan ma malik mo. 24 Ki moŋgam gwo is mo tani a Musa ki a'di caki'd mo tani, a'di ushki'd mo mmoyukkunu a'di ki ya/ gi 'bwa/ ma Pira/on mo. 25 A'di kwanyki mii ma ha'th'ko'd mo nyakki 'kwani ma Arumgimis mo mmodiki 'kuny bwa mo nyakki mii jin minu miinthus gom ari mo mo. 26 A'di nyithki mo ma sor jin 'koshu is ka nyor gom gway ma Kristhos mo mmota pa ki pa mo mmobol dhan to kun ish kumma/ e mo e pa Masir mo. Haali/ a'di hilki mo 'kupki twa/a/ mo gom tom piti jin ishki kumma/ jin minu ci a'di mo be. 27 Ki moŋgam gwo is mo tani a Musa dhalki pa Masir 'pen mo. A'di diki ko/a nyor ma Malik mo, haali/ a'di 'dimki 'kup mo mmohilkina a'di jan 'de/ jin molu mish ki e mo. 28 Ki moŋgam gwo is mo tani a'di karki mompe'kupanyolos mo dhali mmokukusa bas mo, wakan ki a'di jin 'ce'dki'da bwanyara/ sho'k mo tani midi 'taki diki ta iya/ ma bwanyara/ gi 'kwani ma Israyiil is ki me'd mo be. 29 Ki moŋ gam gwo is mo tani uni 'cithki kumma/ yi'de/ ma 'ci'd mo me'da 'cesh jin kutha ku'th mo. Hili ki 'kwani gi pa Masir palki mii jin nyaka'd kan mo tani, uni loskina yi'de/ ki 'kolo'c mo. 30 Ki moŋgam gwo is mo tani adhana gaŋgara/ gi pa Ariiha/ bitki'da 'cesh mo, i'ko'di uni kukulki a'di is goma cimi pesu/ mo. 31 Ki moŋgam gwo is mo tani a Rehaab a'di jin ta'da yim cal mo tani diki wu mo nyakki uni gwansan kun ushki gwo ha e mo, haali/ ayim bu'thki uni kun dhuyunu 'pen mmo'kar mo mo ki moŋku'th is mo. 32 Dhali gwo gi wakatinta imiga/ i o mo sa/? Haali/ atee midi har gom aha/ mo wakki/ aha/ tora gwo goma Gidyuun mo, Barag mo, Shamshuun mo, Yaptaah mo, Dawuu'd mo, Samu/iil mo, dhali imanci gwo ma Arumgimis kadhamo/ mo. 33 Ki moŋgam gwo is mo tani uni bu'thki aris 'peŋkuman bampa/ mo, dhali mmotor gwo 'twa/a 'cesh gom mii ma kar/e mo, dhali bu'th gwo kun onu is mo. Dhali uni mu'thki 'twa/ ma risa dhop mo, 34 dhali mmo/us o'd jin bili'thki'd ka le'dan mo, dhali ye 'peni shemen gandala turga/ mo, uni 'bi'thkunu is mo 'peni moŋ'ka'd is mo, uni 'bitha 'bi'th e mo ma mee mo, dhali piki 'kwaniŋ 'kup gi bampan tiya e mo be. 35 Aris up bu'thki 'kwanim buni kun wukin ka nyaŋ'ko'd 'peni mompinu mo. Kun tiya 'koshkunu is ka nyor ka 'cem 'cem mo mmo/ush mo jin 'cukuwa 'cuk mo, wakan ki uni mini 'taki piyu e mondiki/e jin dina jaro/ ki she/ mo. 36 Kun tiya 'koshkunu is ka nyor mo ki mii jin miikunu uni ka mak

mo dhali dorkunu ki yis bip mo, dhali dekkunu ka makkiya mo dhali kun tiya dhukunu ka habuus mo. 37 Dhali uni 'koshkunu ki wosh mo. Dhali kun tiya 'cithu is bwa ka 'co'colo'c mo. Dhali uni 'koshkunu jwa ki gandala turga/ mo. Dhali uni 'tamkina yi'c ka'bal i is mo dhali ayi'c mi mo. Dhali uni iiki is 'teŋ gana/ mo, dhali uni siri'ckunu apo/ ki sho'k mo dhali uni to'ckunu bwa ki mii ma ha'th'ko'd mo. 38 Mony'cesh diki ha me'd gom uni mo. Uni isa yempa/ iiki iinyça/ e mombwaasho mo dhali e moŋ'kuwosha turga/ mo, dhali eya ris jurum wosh mo dhali e jis ga/ gi mony'cesh mo be. 39 Dhali aris uni gwansan kun nyo/u ki nyo/ jin 'boro'd mo ka Arumgimis gom moŋgam gwo is buni mo tani, uni 'koki bu'th gwo jin onu is mo be. 40 Arumgimis kulumki toŋkamu/ ibwa jin 'boro'd gom ana mo, wakan ki dargi ana mo tani, uni minu 'koki dhu ki kuŋ gana/ mo be.

Ibranayiin 12

Ajisa gi Tapa jin Yedha A'di 'Kwani Sho'k mo

1 Wakan, me'd jin 'kamkunu ana ki dek ka dhana rak gi iman/o gwo mo tani dhalki ana thadha aris tom bana kun dita dit ka 'dete/ 'dete/ mo dhali miinthus kun 'kon ki 'dish 'dish ki ana mo. Dhalki ana sona ki bwa jin 'kuçu ki 'kari'th mmopar sho'k mo gom to jin di'da bori ana mo. 2 Dhalki ana hila 'kupka Yesus mo, a'di jin ta'da 'kaŋ'kup mo dhali a'di jin midi thim moŋgam gwo is bana mo, haali/ gom moŋ'kuny bwa jin di'da bori a'di mo tani, a'di 'dimki 'kup mo gom cwany'cithan dhul mo, mmowakkina a'di mo jin 'thenu is mo, dhali ça'bki'd ki me'da bim poros ma kurse/ ma Arumgimis mo be. 3 Wakan kulumi gwo ibwa gom a'di mo, a'diyin jin 'dimki 'kup mo gom uni kun ta iman mii miinthus mo kun ta 'kup ki 'kup apo/ is pitiŋ gana/ mo, wakan ki um mini 'koki ca e mo jin wuna is e mo dhali 'thi buye/ eya dum bum mo.

4 Dhali um 'koki roç naskina/ mo e mom bum jin 'koshkina uma shir shir apo/ miinthus mmopu'd mo e shushan mii jin mina umi wola bas buma 'cesh mo; 5 dhali um thiski mo malas e jin yedhu um sho'k mo me'd iya/ mo:

> "Ya/m pem, dhalku/ ki usha jisa jin yedha Tapa /e sho'k ki jim papash mo,
> walla dhalku/ ki ca e mo wu is e mo ki um to'kkunu ki a'di mo.

6 Haali/ Tapa ki c̱iya jisa gom a'di jin ena a'di mo,
dhali dor uni ka 'de̱te/ 'de̱te/ kun ta iya/ kun bu'thkina a'di mo."

7 'Dimi 'kup e moŋ'kosh is ka nyor mo eya jisa jin yedhu wathi/ sho'k mo. Haali/ Ārumgimis miiki to nyaḵki um mo me'd jin mina a'di e iya/ mo. Haali/ ya/ jana ŋala/ dina com ki c̱iya jisa mo jin yedhu wathi/ sho'k mo? 8 Hili waḵki/ um mini 'ko ka darga jisa jin yedhu um sho'k mo tani, a'di jin nyaḵa 'kwani 'baar mii mo tani, yan'ko'd um ta uc̱i kun 'kon ki lac̱a/ mo dhali um 'koki ta iya/m piti mo be. 9 Ki gwo yansan jin 'ce'de'da p̱o/ mo tani, um takin gi ibabam bum kun c̱i ana ajisa mo dhali ana taḵ̄kina uni mo. Dhali midi wakatinta mo jin mina ana c̱i is bana ka babam bana jin ta ji gi shi/in mo dhali 'ko mo! 10 Ibabam bana c̱iki ana ajisa goma tenteŋ kuṯga/ mo me'd jin kulumkina uni ki 'bore/ mo. Hili Arumgimis c̱i ana ajisa jin yedhuwa ye'th sho'k mo gom mmogam tom 'borgam bana mo, wakan ki ana mina pwaḵ moŋḵogum piti mo be. 11 Ajisaŋ kamu/ yisa di'da jin midi c̱i mo jin 'kunyu bwa mo, hili mmoc̱i mondiṯ bwa mo. Hili ŋ'ko'd mo tani a'di ki gwono'd maman gi mo ma ḵar/e jin ta moŋḵu'th is mo gom uni gwansan kun ye'thkina a'di sho'k mo be.

Arum jin Rumu Ap̱o/ 'Kwani kun Waḵkina 'The ma Arumgimis mo

12 Wakan 'bithi me'd bum is kun 'kon ki p̱olkon mo dhali 'bithi 'kup̱a'dup̱un bum is kun miin ki 'ka'da/ 'ka'da/ mo. 13 Kari bway tur ka j̱i sho'k̄ gom sho'k pini mo, wakan ki a'di jin ta ŋwol mo tani minu 'taki 'koki kar ka pije/ 'peni gwoc̱or mo hili mmodhal mii e i is mo mmowac̱a/ wac̱ mo.

14 Uri moŋḵu'th is isho'k nyaḵka ris 'kwani 'baar mo, dhali mondhelele'd mo, haali/ ki dargi a'di mo tani wathin ṯal 'deŋ kamu/ midi diki p̱ara Arumgimis e mo be. 15 Hili ki 'bore/ mo wakan ki wathin ṯal 'deŋ kamu/ midi diki at̲ha 'the ma Arumgimis mo, dhali ka birmana kamu/ jin ḵa/aḵa/ midi diki 'kaa/ le/ mo mmoraḵ monṯo'c bwa mo, wakan ki 'kwani ka ris minu 'koki shi/ is ki a'di mo, 16 dhali ki wathin ṯal 'deŋ kamu/ midi diki mii miinyc̱al mo walla diki dhu mii kun ḵogu mo, me'da Iisu mo, a'di jin yolki mo ma bwanyaram pitiŋ gana/ ki tonte̱/ jin shwanu mo. 17 Haali/ um mishkin ŋ'ko'd, ki a'di ona

bwa mmobu'th mal gi mom'bor mii mo tani, a'di wak̲kunu mo, haali/ a'di diki gam embula kamu/ mmorica du is mo, wakan a'di ŋap̲ki a'di ki jabu'th gana/ mo be.
18 Haali/ um 'koki pu'du/ e 'kuwosh jin minu 'koki ta is ki me'd mo, 'kuwosh jin shwakina o'd ka le'dan mo, jin ta mondhurumi'd mo, dhali mondhurumi'd jin 'ceth̲ki'da 'tum mo, dhali ap̲unthar 'tham mo be. 19 Um 'koki p̲u'du/ goma poome/ jin p̲inu mo walla 'kus jin walki gwo mo ki uni gwansan kun cik̲ki a'di mo tani dot̲ki gwo mo ki gwoŋ kamu/ minu diki o gom uni mo be. 20 Haali/ uni mini 'koki 'dim 'kup̲ e gwoŋk̲an jin k̲ankunu mo: "Wak̲ki/ ta to/e mumbur wosh yan ki is mo tani, a'di minu mii 'kosh ki wosh mo be." 21 Wakan moŋk̲o/ is yan diki'd ibwambori jis/e ma Musa mo mmo/o gwo mo ki, "Aha/ k̲o/kina is mo dhali deekina is kagahara mo be." 22 Hili um p̲u'dkin e 'kuwosh Sihyuun mo dhali e 'peŋkuman bampa/ ma Arumgimis jin di ki e mo, a'di jin ta bampa/ gi momis jin ta pa Urushaliim mo, dhali eya ris iman'doyu gwo kun molu deŋ e ki dhan mo ma tul 'kup̲ jin tula uni is ki moŋ'kuny bwa mo be. 23 Um p̲u'dkin eya dhana tul 'kup̲ ma bwanyara/ mo, uni kun 'kwarkunu gway e bampa/ gi momis mo. Um p̲u'dkin eya Arumgimis mo, a'di jin ta'da mandwall gwo gom 'kwani 'baar mo, dhali e shi/in gi uni kun tana k̲ar/e mo uni kun dhunu ki ku gun iskin mo be. 24 Dhali um p̲u'dkin eya Yesus mo, a'di jin doshki'da galany jin ta'da manwoth̲ gwo is mo gom gwon this jin gamu me'd mo, dhali goma bas jin kukuskunu mo jin onu gwo ki 'bora 'bor mmobol jima Habiil e mo be. 25 Hili ki 'bore/ ki um mini 'koki ush a'di jin walki 'twa/ mo. Haali/ uni mini 'koki ye mo ki uni ushki a'di e jin rumki uni ki gwo e mony'cesh mo tani, ba ana bala mina ye kata mo wak̲ki/ ana 'kona ki t̲u'k 'peni a'di jin rumki ana ki gwo 'peni momis mo. 26 Dhali ka tenten 'de/ mo tani, 'kus piti yik̲in ki mony'cesh is mo. Hili shwane/ a'di oki gwo is mo dhali o gwo mo ki, "Naskina/ Aha/ mina diki yik̲in jasi mony'cesh is mo, hili momis si'da/ mo be." 27 Aris gwo gwansan kun onu mo ki, ba/ Aha/ mina joc̲ aris to gwansan kun minu yik̲in is mo, ki to gwansan kun ukkunu mo, wakan ki aris to gwansan kun minu 'koki yik̲in is mo tani mini 'taki 'ko mo be. 28 Wakan, buthi 'peŋkaman bampa/ jin minu 'koki yik̲in is mo, dhalki ana c̲ina mo jin 'boruwa 'bor bwa i is mo dhali e mii yan mo tani luŋi Arumgimis mo

ki mo jin ṯukuwa ṯu'k mo dhali ki moŋḵo/ is mo. 29 Haali/ Arumgimis bana a'di shwa'd ki o'd ki bar bar mo be.

Ibranayii 13

Miin To kun Miinu ki 'Bore/ mo 'Borki'da Arumgimis Bwa mo
1 Dhalki mo/en jin en ma waḵ ka rem 'kuṗ ṯikir di mo ma. 2 Dhalku/ ki mii mii ma ṗinykin is mo mmoṯor mii jin minu ta gu'b bum ŋal mo goma ris yilkina/ mo. Haali/ ki mii gi wakan mo tani, kun tiya suski iman'doyu gwo bway gu'b buni mo ki dargi mo mish mo mo. 3 Kayi uni kun tana habuus e mo waḵki/ me'd um kun deḵkunu nyaḵki uni mo. Kayi uni gwansan e kun miikunu ki shi/ mo waḵki/ me'd um si'da/ kun ta tom buŋgwar is buni mo. 4 Dhalki mash jin mashu ki mash gana/ karu ki montaḵ ki 'kwani 'baar mo, dhali dhalka ci gi mii mash karu ki dhelel dhelel mo, haali/ Arumgims midi dwall gwo gom 'kwani kun ha'k 'pen c̣eŋ gwaṯh mo dhali uni gun mii miinyc̣al mo. 5 Dhuyi moŋ'koki/em bum ki 'kus 'peni mo jin enuwa guruush mo. Kaṗi ki to kun tana um mo, haali/ Arumgimis oki gwo ki is piti mo ki, "Aha/ mina diki ush me'd gom um ki sule/ mo, walla Aha/ mina diki dhal um 'pen mo be."

6 Dhalki ana kaṗu mo wakan ki ana mina ta gi mo jin 'bithuwa du is mo mmo/o gwo mo ki,

> "Taṗa a'di ta'da manwoṯh pem mo;
> Aha/ mina diki ḵo/ is mo.
> Atinta imina 'kwani imii gom aha/ mo?"

7 Kayi imanshu/m bway e mo, uni gwansan kun oki um gwo ma Arumgimis mo, dhali nyiṯhi/ adu'd mii gi moŋ'koki/em buni mo. Thoḵiya thoḵ gom moŋgam gwo is buni mo. 8 Yesus K̲risṯhos ta a'di ma tili/ mo, dhali ji gi shwane/ mo, dhali ta ji gi isa yempa/ mo gom ki sule/ sule/ ya ye 'ba/ mo be. 9 Dhalku/ ki ta uni kun minu susi per mo ka ris gwo kun ṯoru kun 'kona e ki she/ ki she/ mo. Haali/ a'di 'boro'd ka du c̣aan minu 'taki 'bi'th is ka 'the mo, yisa ki tonṯe/ jin midi diki woṯh uni gwansan kun miikina ṯu'c gom a'di mo. 10 Ana takina ga gwaṯa/ jin minuwa basa 'cesh mo dhali 'peni uni gwansan kun miiki to e gu'b burrinye/ mo tani 'konu ki dhal bway mmoshwa to mo be.

11 Haali/ abas gi to/e kun 'koshkunu jwa gom miinthus mo tani k̲alkunu ka gasiis jin ca'd e mo jin k̲ogu mo, ki buŋgwar is buni 'thakunu ki o'd apije/ 'peni moŋ'ko mo be. 12 Wakan Yesus si'da/ 'koshkina is ka nyor apije/ gi 'twaŋkala goŋ gi 'peŋkuman bampa/ mo, isi mmodhagam 'kwani ka bas pitiŋ gana/ mo be. 13 Wakan dhalki ana iina i a'di apije/ gi moŋ'ko mo, mmok̲ala sor jin minu sor ana jin 'dimkina a'di 'kup̲ mo. 14 Haali/ ana 'kona ki ta gi 'peŋkuman bampam bana goma sule/ imahan mo. Hili ana hila mo mo gom a'din 'de/ jin midi p̲u'du/ mo be. 15 E a'di mo tani, dhalki ana isa yempa/ c̲ina to kun minu 'cit̲h̲ 'kus mmomiiya basa 'cesh mo gom mmomaŋa Arumgimis mo, dhali mmoc̲i 'twa/ maŋ ki maman bana jin nyit̲h̲u gway piti mo be. 16 Dhalku/ ki mii mii ma p̲inykin is mmomii miim 'boron mo dhali mmopwak̲ to bwa jin tana um mo, haali/ ki to gi wakan kun 'cit̲h̲uwa basa 'cesh mo tani a'di 'borki'da Arumgimis bwa mo be. 17 Hayi gwo e gom uni kun tana shu/um bway bum mo dhali 'dapi 'twa/ e uni mo, haali/ uni 'kon mmohil ap̲owa k̲ashiram bum mo me'd uni gwansan kun mini mii c̲i gwo mo. Hayi gwo e mo wakan ki imanshu/um bway bum mini mii to yan ki bwaŋ 'kunyga/ mo, dhali ki dargi mo/ohon mo, jin midi ta wuny is gom um mo.

18 'Thoyi gom aman mo, haali/ aman misha ki isa duŋ gana/ ki aman dhelelkina 'twa/ ma dum bam mo dhali aman okina bwa mmo'ko ki 'koŋ gana/ eya ris to 'baar mo be. 19 Aha/ 'bi'thkina um adu is kagahara mo mmomii mii yan mo, wakan ki aha/ mina dok̲ku/ i um ki 'dishe/ mo.

Mom'bor Mii jin Dhalu Me'da P̲o/ 'Kwani mo dhali Monthe Me'd ki Kwalany mo

20 Dhali shwane/ dhalka Arumgimis gi moŋk̲u'th is, a'di jin guyi adhana manhil k̲a'bal 'peni wu mo, a'di jin ta Tap̲a Yesus mo, ka bas gi gwo jin gamu me'd jin midi di sule/ sule/ ya ye 'ba/ mo, 21 mmot̲e um ka ris tom 'boroni 'baar mo ki um mmomii bwam piti mo, mmo/umkina a'di e um mo a'di jin midi 'bor a'di bwa mo, eya Yesus K̲rist̲h̲os mo, e a'di jin mina monyca icil ki sule/ sule/ mo dhali ki sule/ ya ye 'ba/ mo. Amin.

22 Shwane/ aha/ 'bitha um is mo, iwak̲ mo, mmothonaa/ me'di 'ko'd e gwo jin 'bi'thkika/ um is mo jin 'kwarkika/ um gwo ki embula kut̲ga/

mo. 23 Ki um mini mish gwo 'ban ka kam bana ka Timuthawuus a'di jin 'cukkunu mo mmokar ki 'kus mo, ki a'di mo tani aha/ mina par um e mo wakki/ a'di midi pu'du/ ki 'dishe/ mo be.
24 Theki imanshu/um bway me'd mo dhali 'kwani ma Arumgimis i'baar mo kun dhunu ki she/ ki dhelel dhelel mo. Uni gwansan kun pu'dkin 'peni pa Ithaliya mo tani theki um me'd mo be.

25 A'the midi di e umi 'baar mo. Amin.

GWON THIS MO

YAKUUB

2941

Yakuub 1

Monthe'd me'd mo

1 Yakuub, jin ta'da man mii to ma Arumgimis mo, dhali gom Tapa Yesus Kristhos mo, /E uni kun 'kon ma waki 'kume'd ice'dka su/ mo uni kun cekerkunu bwa mo: Monthe me'd mo!

Moŋgam Gwo is dhali mo jin Dhunu Is ki Gwa'd mo

2 Kari a'di ki bwaŋ 'kunyga/ i'baar mo ma, iwak pem, ki um jemki 'kup ki mompal ki she/ ki she/ mo. 3 Um mishkin ki mompal gi moŋgam gwo is bum pucurki'd mmotel sho'k mo be. 4 Dhali dhalki mo jin telu sho'k 'tu'da/ mo jin pucuru mo ki um mini ta kum 'borgaŋ gana/ mo dhali ta kun thimin mo mmo'koki har toŋ kamu/ mo. 5 Hili wakki/ jan tal 'deŋ kamu/ ŋap moyuk mo tani, dhalki a'di dot gwo gom a'di 'peni Arumgimis mo, a'di jin ciki'da ris 'kwani ka duŋ gana/ ki dar gi ŋathum mo dhali a'di minu ci a'di mo be. 6 Hili dhalki a'di dot a'di ki moŋgam gwo is mo, ki dar gi bwa jin shinu 'kup mo, haali/ a'di jin shina bwa 'kup mo tani wana e ki yi'deŋ kumma/ jin bir bakal mo jin boru mo dhali jin 'dasha 'tham mo be. 7 Haali/ wathi/ caan midi mii diki mii tosh ki a'di midi bu'th toŋ kamu/ 'peni Tapa mo; 8 A'di ta wathi/ jin 'kona bwa isu/ mo, dhali a'di jin diki mish dosh e bway piti 'baar mo. 9 Hili dhalka kana ha'th 'ko'd ki kar mmokar 'bam piti ki ca mo e mo jin karu a'di ki ca mo, 10 dhali a'di jin ta pa ki pa e mo jin karu a'di ki gwa'd mo, haali/ me'd jandi/ ma sho mo tani a'di midi la pe mo be. 11 Haala tente/ sulu'd ki mom'ba'th piti jin shi'bili to mo dhali a'di ki kutha sho mo, dhali jandim piti raskin mo, dhali jarom piti 'ce'dkunu sho'k mo. Wakan si'da/ wathi/ jin ta pa ki pa midi us ki jog e bway jin ura a'di to isho'k mo be.

Mo jin paluwa pal mo

12 Mom'bor mii gom wathi/ jin 'dimki 'kup e mompal mo. Haali/ ki a'di mishki mompal mo tani a'di midi bu'th toŋ 'kup gi mondiki/e mo a'di jin on ma Arumgimis gwo is gom uni gwansan kun eni a'di mo be. 13 Dhalku/ wathiŋ kamu/ ki dhal bway ki a'di palu mo mmo/o gwo mo ki, "Aha/ pal ma Arumgimis mo," Haali/ Arumgimis molu pal ki tonthus mo, walla a'di ki is piti diki pal jan tal 'deŋ kamu/ mo be.

14 Hili 'kwani ka 'deṯe/ 'deṯe/ palkunu ki bwa en'daṗ buni mo, ki a'di jin diri'da dir mo dhali cesha bwa en 'daṗ buni mo be. 15 Dhali yan'ko'd mon'daṗ e ki a'di bwaakunu mo tani, a'di dho'thki miinthus mo, dhali miinthus ki a'di caki'd mo tani ḳalki mowu mo be. 16 Dhalku/ ki ta uni gun hegu e mo ma, iwaḳ pem kun enka/ mo. 17 Aris tom 'boron kun c̣inu ki me'd mo dhali kun ta kum 'borgaŋ gana/ kun c̣inu ki me'd mo tani uni 'peni momis mo. A'di jin thulu'd 'pena Baba gi moŋkush mo. /E a'di mo tani mo jin aḳuwa aḳ yisa di'da walla ala p̣iyi'd 'peni mo jin ṯukuwa ṯu'k mo. 18 Arumgimis kwanyki'd mmoc̣i ana mo ma dho'th gi gwoŋ gana/ mo, wakan ki ana mina ta maman kun ṯwa/a/ ki mo/uḳ piti 'baar mo be.

Gwo jin ciḳu dhali mii gwo mo

19 Mishi gwo yan mo ma, um iwaḳ pem kun enka/ mo: Dhalka ris 'kwani 'baar ka 'deṯe/ deṯe/ mer is ki jahanne/ mmociḳ gwo mo dhali c̣ori naskina/ dhali o gwo mo dhali c̣ori naskina/ mo dhali miiya nyor mo. 20 Haala nyor jin mina wathi/ mo tani a'di diki thim miin toŋ ḳar/e ma Arumgimis mo. 21 Dhali ki mii gi wakan mo tani dhuyi aris to nyoga/ 'pen ka pije/ mo dhali mii kun 'coḳa 'coḳ kun ishin ka enthus mo. Dhali bu'thki mo jin dhunu is ki gwa'd ki gwo jin sinu mo. A'di jin mishki'da ḳashiram bum woṯh mo. 22 Hili tayi iman mii gwo mo ma dhali dhalku/ ki ciḳ gwo jasi 'te/ mo, mmohe'k is bum e mo. 23 Haali/ waḳki/ wathin 'de/ jin ciḳ jasi gwo 'te/ mo, dhali diki mii a'di mo tani a'di wana e ki wathi/ jin hili jis/em piti jin dhodhu a'di eya hiljaro/ mo. 24 A'di hilki is piti mo dhali ya mo dhali ki jahanne/ a'di ki this mohil piti jin wana a'di e kan mo be.

25 Hili a'di jin tu gwoŋḳan jin c̣inum 'borgaŋ gana/ mo tani a'di ta ji gi kara'da kar ki 'kus mo, dhali jin 'dimki 'kuṗ mmomii wakan mo, mmodiki ciḳ jasi gwo 'te/ mo mmothis a'di e mo tani hili mii a'di yan jin minu mo tani a'di iminu 'bor mii mo e a'di jin miikina a'di mo be. 26 Waḳki/ wathiŋ kamu/ kulum gwo ibwa ki ta'da manluŋ to mo dhali diki 'kalitha le'd piti mo tani, hili a'di he'kki'da dum piti e mo, dhali mo jin luŋa wathi/ yan mo tani a'di ta mii jin minu ki p̣e'th mo be. 27 Mo jin luŋu aluŋ jin dheleli'd mo dhali jin dinu ki sh̄i/ ki mii gi wakan mo ibwambor ma Arumgimis mo dhali Ababa a'di midi hil gom uni gun tana dhip̣a/ i e mo dhali uni gun wuna ikaṯh e monṯo'c bwam

buni mo dhali mmokar is pitiŋ gana/ ki dargi monyogga/ 'peni mony'cesh mo be.

Yakuub 2

Gwo jin Rumu Apo/ Mii gi Miinuwa Mii Ka Gwar 'De/ mo

1 Iwaḵ pem, dhalku/ ki dosh mmogam gwo is e Taṗa Yesus Ḵristh̲os bana mo, a'di jin ta Taṗa gi monycam mo, ki darga gwar 'de/ gom 'kwanin tiya mo. 2 Haali/ waḵki/ wathiŋ kamu/ ciç montul is bum a'di jin hi'thki 'dolkon to me'd mo dhali hi'th burrinye/ jin bol tiya e ki 'bor mo, dhali doḵ/e wathi/ ha'th'ko'd jin hi'thki burrinye/ ṗorkin ciçki'd mo. 3 Waḵki/ um ṗar wathi/ e jin hi'th burrinye/ jin bol tiya e ki 'bor mo, dhali o gwo mo ki, "Ça'bi imahan e mom 'borgaŋ gana/ mo," hili um ki o wathi/ jin ha'tha'ko'd gwo mo ki, "Doshi immaṯaan" walla "Ça'bi e sho'k pem mo ma." 4 'Kona um ki dwall gwo e bwamani is bum um 'cena mo? 'Kona um ki ta imandwall gwo gom gwonthus kun kulumkina um ibwa mo 'taa? 5 Dhuyi 'ce mo ma, iwaḵ pem kun enka/ mo, Din ma Arumgimis ki kwany uni gwansan kun hatha'ko'd e mony'cesh mmota pa ki pa e moŋgam gwo is mo dhali mmota imanḵal mal gi 'peŋkuman bampa/ jin okina a'di gwo is gom uni gwansan kun eni a'di mo 'taa? 6 Hili um th̲u'thki wathi/ jin hatha'ko'd mii mo! A'di diki ta uni kun ta pa ki pa kun 'siri'cki um aṗo/ ki sho'k mo taa? A'di diki ta uni gun dir um e mo jin dwallu gwo mo 'taa? 7 'Kona uni ki sor gwaya 'borga/ jin 'konu mmoyuḵ um mo 'taa? 8 Wakki/, um ka jiŋ gana/ thimki gwoŋḵan ma malik mo isi me'd gwo ma Arumgimis kun 'kwarkunu mo ki, "/E mini en amannyaḵ ça'b pini me'd is pini gana/ mo tani," um miin ki 'bore/ mo be. 9 Hili waḵki/ um mii mii ka gwar'de/ gom 'kwani tiya mo tani, um miiki miinthus mo, dhali um waḵa gwoŋḵan jin çinu mo me'd 'kwani gun dhaŋki gwo mo be. 10 Haali/ a'diyin jin haki gwoŋḵan e jin çinu ka 'dan'daṗ mo, ihili i/ush me'd gom jan ṯal 'deŋ kamu/ mo tani, a'di wara'd ki wathi/ jin dina mii i'ba/ gom uni 'baar mo. 11 Haali/ a'di jin o gwo mo ki, "Dhalku/ çal ki mii mii mo ma," Doḵ/e a'di o gwo mo ki, "Dhalka 'koshki mii 'kosh mo ma." Waḵki/ /e diki mii miinyçal mo hili i'kosha 'kosh mo tani e waran ka mandhaŋ gwoŋḵan jin çinu mo be. 12 Wakan oyi um gwo mo dhali miiyi to mo wakan me'd uni gwansan gun minu dwall gwo

mo 'ko'di gwoŋk̲an jin dhu'da dhu ki 'kus mo. 13 Haali/ gwon dwall a'di p̲u'dki'd ki dargi mo mii mii mo e uni gwansan kun 'koki t̲or mo mii mii mo. Hili mo mii mii ta mo jin pinu mii e ap̲o/ gwon dwall mo be.

Moŋgam Gwo Is ki Dargi Mii mo tani A'di Wu'd mo

14 Dhali gwo bala nyo/u kata mo, Iwa̲k pem mo, wak̲ki/ wathi/ o gwo ki a'di ta'd gi moŋgam gwo is mo tani, hili idiki mii to mo? A/mina moŋgam gwo is piti ita a'di is ki me'd mo 'taa? 15 Wak̲ka kan walla 'bwahan hatha to hi'th 'ko'd mo dhali dargi tonț̲e/ mmoshwa mo tani. 16 Wak̲ki/ jan t̲al 'deŋkamu/ 'peni bwam um o uni gwo mo ki, "Iiku/ ki moŋk̲u'th is mo ma dhali 'bathi is ki 'bath mo dhali 'tu'di mo." Wak̲ki/ um 'koki c̲i uni to kun ha me'd gom buŋgwar is mo tani, to c̲aan jin minu gam midi ta ata mo? 17 Wakan si'da/ moŋgam gwo is ki is piti mo, wak̲ki/ a'di dinu ki mii to mo tani, a'di wu'd mo be. 18 Dhali naskina/ wathin 'deŋkamu/ midi o gwo mo ki, "/E tan gi moŋgam gwo is mo dhali aha/ tana ga t̲u'c mo." T̲ori aha/ moŋgam gwo is pini ka darga t̲u'c mo ma, dhali aha/ mina t̲or /e moŋgam gwo is pem ka t̲u'c pem mo be. 19 /E gam gwo is ka Arumgimis t̲al 'de/ mo; /e miin ki 'bore/ mo. Bahili arum thus kun nyo/on si'da/ gam gwo is mo, dhali uni cuna is ki thunthur mo. 20 /E ona bwa ki to minu t̲or mo 'taa? /e wathim p̲us yan moŋgam gwo is ka darga t̲u'c mo tani a'di ta'da bush'ko'd̲ mo be. 21 Dinu ki kara Ibrahiim jin ta'da babam bana ki mo ma k̲ar/e ki mii ma t̲u'c mo ki a'di c̲iki ya/m piti ka Is/hak apowa gwat̲a/ jin minuwa basa 'cesh mo? 22 /E mishin ki moŋgam gwo is nyak̲ ya ki mii ma t̲u'c piti mo, dhali ki mii ma t̲u'c piti mo tani moŋgam gwo is a'di thimkunu mo be. 23 Gwo ma Arumgimis jin 'kwarkunu thimki gwo jin onu mo ka, "Ibrahiim gamki'da Arumgimis gwo is mo, dhali a'di karu a'di ki mo ma k̲ar/e mo," dhali a'di yuk̲u ka mugu ma Arumgimis mo be. 24 /E mishin ki wathi/ a'di karu ka k̲ar/e ki mii mo, dhali yisa ki moŋgam gwo is a'di 'de/ mo. 25 Dhali ki mii jin nyak̲a'd kan si'da/ mo tani, dinu ki kara Rahab jin mii miinyc̲al ki mo ma k̲ar/e ki mii mo ka yim bu'thki imank̲al gwo mo dhali hash uni ki bwaya kamu/ mo? 26 Haali/ me'd buŋgwar is ki dargi shi/in mo tani a'di wuki'd mo, wakan si'da/ moŋgam gwo is ki darga t̲u'c mo tani a'di wu'd mo be.

Yakuub 3

Ale'd

1 Um mini mii dhalku/ ki ta ris ka ris mo mmota imanṯor gwo mo, iwaḵ pem, haali/ um mishin ki ana gun ṯora gwo mo tani minu dwall gwo ki mii waḵ jin 'bitha 'bi'th ki nyanye/ mo be. 2 Haali/ ana 'baar mo tana iman'ciṯh mii e i'pen mo. Dhali waḵki/ jan ṯal 'deŋkamu/ diki 'ciṯh gwo e i'pen mo tani, a'di ta wathim 'borgaŋ gana/ mo, a'di jin mishi 'kali'th buŋgwar is piti i'baar mo. 3 Shwane/ waḵki/ ki ana dhuna toŋ 'kali'th eya ris 'twa/ gi shumarum gom uni mmoha ana gwo e mo tani, ana si'da/ mina sus buŋgwar is buni i'baar mo be. 4 Hili gwo goma risa ḵur yi'de/ mo, bahili uni caaca kagahara mo dhali borkina 'tham kun 'bitha 'bi'th mo tani, uni shunu bway ki ushi cwam bum 'pen e mo yin jin ta bwa ma manbora ḵur mo be. 5 Wakan mo tani, ale'd a'di ta ari tom buŋgwar is mo, dhali naskina/ a'di kar 'ba/ ki ca gom to gun caaca mo. Mishi si'da/ ki o'd shwa'd jin gwa'da gwa'd shwaki dhan bwany cwa jin caaca mo. 6 Dhali ale'd si'da/ ta o'd mo, dhali mony'cesh jin ta thus diki'd eya ris tom buŋgwar is bana mo. Dhali ale'd nyo/ki buŋgwar is i'baar mo, mmoc̣i'thki o'd 'peni buyempa jin dhodhuwa dho'th jin dosh 'peni o'd mo, dhali a'di ki is piti c̣idhu ki mo o'd gi mo ma al o'd mo. 7 Haali/ aris to/em bwaasho gun 'kona e ki she/ ki she/ mo, 'dii dhali to kun parana 'cesh mo tani uni mishu non 'kuṗ mmo'te 'twa/ mo dhali uni nonu 'kuṗ mo mmo'te 'twa/ ki waṯhimpa en'thi/ mo be. 8 Hili wathimpa en'thiŋ kamu/ yisa mishuwa le'd non 'kuṗ mo. A'di ta tonthus jin diki gam mo si/is mo, a'di jin 'tu'du/ ka ṯi'd̄ gi mowu mo. 9 Ki a'di mo tani ana maŋkina Taṗa mo dhali Ababa mo, dhali ki a'di mo tani ana jeekina 'kwani mo, ana kun uḵkunu mo mmowa e ka Arumgimis mo. 10 'Peni 'twa/ yan mo tani mom'bor mii ṗu'dki'd mo dhali monyjee mo. Iwak pem, to gwansan mini 'koki mii mo. 11 A/yi'de/ yidhiṯhga/ dhali jin ḵa/aḵa/ du'dun mo 'peni 'twan 'deya? 12 Cwamṗu/ midi mish dho'th mamana setuun mo 'taa? iwaḵ pem, walla cwalmana mura'th midi dhodha ṗu/ mo taa? walla yi'dem 'bala'thga/ mol war ki yi'den dhelel mo.

Moyuk 'Peni Momis mo
13 Kaja a'di yuka yuk mo dhali mish gwo 'ban ibwam um mo? Dhalki wathi/ caan tor mondiki/em 'borga/ ka tu'c piti e mii jin kara a'di is ki gwa'd ki moyuk mo. 14 Hili wakki/ um ka/ ma du ki ka/ mmoshi/ bwa mo dhali ta ham 'kus mmo'tula dum bum nycine/ mo tani, dhalku/ ki dhu 'ba/ ki ca mo dhali mmota ator gom gwoŋ gana/ mo. 15 Moyuk yansan diki waki jin yayi'd ka 'cesh 'peni momis mo. Hili a'di ta jany 'cesh mo, dargi to gi shi/in mo, ta ji ma rum thus kun nyo/on mo be. 16 Haali/ ki mo gi shinu bwa 'kup mo dhali mmota ham 'kus mo dhali mo jin 'tuluwa du 'kon mo tani a'di mina mo jin duŋkuru mii idi mo dhali aris mii kun botu ki miim bulga/ 'baar mmo'ko mo be. 17 Hili moyuk 'peni momis mo tani ta jin twa/a/ jin dheleli'd mo, yan'ko'd mmota gi moŋku'th is mo, mmo'thup e mo, mmo'tu'd ki mo mii mii mo dhali ki mamana 'borga/ mo dhali mmodar gi mii ma gwar 'de/ mo. 18 Dhali maman gi mo ma kar/e mo tani a'di sinu ki moŋku'th is mo ki uni gwansan kun dhukina dhu ki moŋku'th is mo be.

Yakuub 4

Mmo'koki Ta Mugu gi 'Kwaniny'cesh mo
1 'Peni mana yayin ma nyor mo dhali 'peni mana askina um ibwam um mo? A'di diki ta en'dap bum mo 'taa? kun askin e tom buŋgwar is bum mo? 2 Um 'kona gwo ibwa mo dhali um 'koki gam a'di mo. Wakan um ki 'kosha 'kosh mo. Dhali um 'thotha bwa mo dhali um mol a'di bu'th mo. Wakan um askin mo dhali gama nyor mo. Um 'koki gam to mo haali/ um 'koki dot to mo. 3 Um dotki to mo dhali um 'koki bu'th a'di mo haali/ um dotki to ki dot thus mo mmo'baar a'di jin ta mon'dap e bum mo be. 4 Um 'kwaniny cal, 'kona um ki mish mo mo ki mmonyak to mii ki 'kwaniny'cesh mo tani a'di ta 'kup ka Arumgimis mo? Haali/ a'di wakan mo tani a'di yin jin ona bwa ki ta mugu gi 'kwaniny'cesh mo tani kar is piti mo mmota 'kup ka Arumgimis mo be. 5 Walla a/tosha um ki Gwo ma Arumgimis jin 'kwarkunu mo o gwo ka wuny is mo ki, "A'di jin shwana dhapana nyor apo/ shi/in jin kara a'di mmoca'b e ana mo"? 6 Hili Arumgimis ciki'da 'the ki nyanye/ mo, wakan gwo jin 'kwarkunu o gwo mo ki, "Arumgimis ceshki mo mo gom uni gun dhu 'ba/ ki ca mo hili a'di ki ciya 'the gom uni gun dhu is

buni ki gwa'd mo be." 7 Wakan c̱i is bum ka Arumgimis mo ma. Roc̱i tap̱a ma ruma 'cesh mo ma, dhali a'di midi gus 'peni um mo be. 8 'Dishi Arumgimis is mo ma, dhali a'di midi 'dish um is mo. Lami me'd bum mo ma, um kun ta imanmii miinthus mo, dhali dheleli adum bum mo ma, um 'kwani kun 'kona bwa ka susu/ mo. 9 Diṯi bwa mo ma, dhali koyi mo, ki kony jabu'th mo! Dhalki momp̱e'th bum wara'd ki moŋko mo dhali dhalki bwaŋ 'kunyu'd bum wara'd ki mondiṯ bwa mo. 10 Dhuyi is bum ki gwa'd mo ibwambori Tap̱a mo ma, dhali a'di midi dhu um ki ca mo be.

Mmodwalla Kan Gwo mo

11 Dhalki gwonthus ki o ka rem 'kup̱ mo ma, iwaḵ pem mo. Dhali wathi/ jin oki gwonthus ap̱owa kam piti mo walla dwalla kam piti gwo mo tani a'di oki gwo ap̱o/ gwoŋḵan jin c̱inu mo dhali dwall gwoŋḵan jin c̱inu gwo mo. Hili waḵki/ /e ki dwall gwoŋḵan jin c̱inu gwo mo tani /e tana manmii gwoŋḵan jin c̱inu mo yisa hili /e tana mandwall gwo mo be. 12 Amanc̱i gwoŋḵan jin c̱inu mo tani di'd jasi 'de/ mo dhali amandwall gwo di'd i'de/ si'da/ mo, a'di jin mishi'da mish woṯh mo dhali mmo'ce'da/ 'ce'd sho'k mo. Hili ki /e ja dwallkina mannyaḵ c̱a'b pini gwo mo?

Dhalki 'Ba/ ki 'Theḵi Mis goma 'Thamo/ mo

13 Shwane/ dhuyi 'ce mo ma, um gun o gwo mo ki, "Shwane/ walla ka'thamo/ ana mina ii e 'peŋkuman bampa/ yan mo dhali 'baar yil imun mo dhali yol to mo dhali gam nyunycina/ mo." 14 Aja mishi to jin midi mii ka'thamo/ mo, dhali mondiki/em pini wakata mo? Haali/ /e tana wulp̱e/ jin p̱iyi'd ki ari mo mo dhali la p̱i mo be. 15 Gom kan, /e mini o gwo mo ḵi, "Waḵki/ Tap̱a ona bwa mo tani, ana mina 'ko ki e mo dhali ana ki mii to yansan mo walla to c̱aan mo." 16 Hili shwane/ um dhuki 'bam bum ki gwo jin baha um mo. Aris mo kun dhunu is ki ca mo tani uni ta tonthus mo. 17 Wakan a'diyin jin mish jim 'boro'd mmomii mo hili diki mii a'di mo tani, gom a'di mo tani ta miinthus mo be.

Yakuub 5

Gwo jin Rumu gom Uni gun Ta pa ki pa mo

1 Iiyu/ shwane/ mo, um kun ta pa ki pa mo, koyi mo dhali mmowol cuuwa/ mo haali/ monṯo'c bwa a'di p̱u'dki'da p̱o/ um mo. 2 Tom bum kun tana um pa ki pa mo tani p̱u/kin̄ mo, dhal̄i burrinye/ bum shwan ma dhurany mo. 3 'Dolkon ganam bum dhali 'dolkon kush bum wu gure/ mo dhali gurem buni kun wuna uni mo tani mini ta gwonṯor ap̱o/ um mo. A'di midi shwa buŋgwar is bum me'd o'd mo. Um tulki to kun ish k̲umma/ is goma cim kun 'koni 'ko'd mo be. 4 Hili mo mo ma, to gi gama uni gun mina ṯu'c mo uni gun 'ciṯh̲i/ to e bwam buntom bum kun baga um ka wun mo tani gwokin kagahara ap̱o/ um mo. Dhali ko jin gwona iman'ciṯh̲ to mo tani p̱u'dki'd e bwany'ce gi Tap̱a gi momis mo be. 5 Um 'koni mony'cesh ki 'kom bum mo dhali ki bwam bum mo. Um momoṯkina dum bum goma cim jin 'ciṯh̲u/ to 'kus mo. 6 Um ta imanwak̲a wak̲ mo dhali um 'koshki wathiŋ k̲ar/e jwa mo. A'di diki roc̲ um mo.

'Kuc̲i Bwa mo dhali Mo jin Paluwa Pal mo

7 'Kuc̲i bwa mo ma ki 'kari'th mo, iwak̲ pem, ntaga cim jin mina Tap̱a p̱u'du/ mo. Hili mo mo ma amank̲or to c̲orki maman to jin tana aane/ ap̱o/ mony'cesh mo dhali mmo'kuc̲a a'di bwa ki 'kari'th mo ntagi a'di bu'thki'da sho'k jin ṯwa/a/ dhali jiŋ 'ko'd mo be. 8 Um si'da/ 'kuc̲i bwa mo ma ki 'kari'th mo. T̲eli adum bum sho'k mo haali/ Tap̱a a'di midi p̱u'du/ e me'd hila mo. 9 Dhalku/ ki miiya gumgum mo, iwak̲ pem, ap̱o/ ka rem 'kup̱ mo ma, wakan ki um minu 'koki wak̲ mo. Hili mo mo ma, amandwall gwo a'di doshki'da p̱owa campur mo be. 10 Buthi she/mm, iwak̲ mo, 'peni mo jin 'kosha is̄ ka nyor mo dhali bwaŋ'kuc̲ jin 'kuc̲a imanc̲i gwo ka dhamo/ ki 'kari'th mo, uni gwansan kun oki gwo ki gway gi Tap̱a mo. 11 Hili mo mo ma, ana yuk̲a uni gwansan ki ku gi 'boru mii mo. Um cik̲ki gwo gom mon'dim 'kup̱ ma Ayuub mo, dhali um mishki 'pemen jin di'di bwan Tapa mo, bahil̄i a'di hilki'da hil kagahara mo dhali mo mii mii mo be.

12 Ap̱owa ris to 'baar mo tani, iwak̲ pem, dhalku/ ki o gwo is mmothul me'da p̱o/ mo, walla gom momis mo walla gom mony 'cesh, walla ma e gwo j̄in onu isa tiya mo, dhalka "Nyem" bum ta'da "Nye" mo dhali

dhalka "Yisa" bum ta'da "Yisa" mo wakan ki um mini 'koki t̲a'k mo e miiwak̲ gi gwon dwall mo.

13 A/wathiŋ kamu/ ibwam um 'kosha is ka nyor 'taa? Dhalki a'di 'tho'd mo. Awathiŋ kamu/ di'd jin 'bora bwa mo 'taa? Dhalki a'di yuk̲ gway gi momaŋ mo. 14 A/wathiŋ kamu/ ibwam um 'ba'thki'd mo 'taa? Dhalki a'di yuk̲ 'kwani gwanyjak̲a/ ma k̲aniisa mo, dhali dhalki uni 'thon gom a'di mo. Dhalki uni wol a'di ayini 'kup̲ ki gway gi Tap̲a mo. 15 Mon'tho gi moŋgam gwo is midi wot̲h̲ wathi/ jin ba'tha'd mo dhali Tap̲a a'di midi cu a'di mis mo. Wak̲ki/ a'di miiki miinthus mo tani, Arugimis midi gwam a'di mo be. 16 Wakan piyi gwo miinthus bum ka rem 'kup̲ mo ma, dhali 'thoyi ka rem 'kup̲ mo ma' wakan ki um minu wac̲ mo. Mon'tho gi wathiŋ k̲ar/e mo tani ta mom'bi'th mmowagas mo be. 17 Iliyya a'di ta wathi/ jin nyak̲ki'd ki ana mo. A'di 'thoki'd ka daran du jin min ma sho'k idiki he'th mo, dhali ki yili kwara mo dhali ka ppe 'kona 'kup̲i pe'de/ mo tani asho'k diki he'th ap̲o/ mony'cesh mo. 18 Yan'ko'da Iliyya 'thoki'd dok̲/e mo. Dhali momis c̲iki'da sho'k mo, dhali mony'cesh a'di dho'thki maman tom piti mo.

19 Iwak̲ pem, wak̲ki/ jan t̲al 'deŋkamu/ ibwam um dhereski'd 'peni gwoŋ gana/ mo, dhali jamu/ ki sus a'di ka nyaŋ'ko'd mo tani, 20 wathi/ yin jin mishi'd ki a'di susu'da aman mii miinthus ka nyaŋ'ko'd 'peni bway dheres piti mo tani midi wot̲h̲ a'di 'peni mowu mo dhali midi kuma ma'diny miinthus 'kup̲ mo be.

GWON THIS MO

BUTURUS 'DE/

Buṯurus 'De/ 1

Monthe Me'd mo

1 Buṯurus, a'di jin karu ki she/ goma Yesus K̲risṯhos mo, e bwamani 'kwanin tiya kun c̲ekerkunu bwa mo, kun kwanykunu mo e pam Buntus mo, e paŋ Galaṯhiyya mo, e paŋ Kabbadukiyya mo, e pa Asiyya mo, dhali e pam Beṯhaniyya mo be. 2 Yansan ta isi gwo jin 'kawurkin ma Arumgimis jin ta'da Baba mo, e mii jin dhagamkunu ki shi/in mo, haali/ gom mo ha gwo e mo dhali haali/ goma bas ma Yesus K̲risṯhos jin k̲uk̲uskunu mo. Dhalka 'the di'd e um mo, dhali dhalki moŋk̲u'th is bum maru is mo.

Mo ma 'Teŋ kap̲e/ jin Di ki E mo

3 Dhalka Arumgimis dhali aBaba jin ta Tap̲a Yesus K̲risṯhos bana maŋu mo! E dhan mo mii miim piti jin caaca mo, a'di jin c̲iki ana mondho'th this e moŋ'ko ma 'teŋ kap̲e/ jin di ki e mo ki mompi ma Yesus K̲risṯhos 'peni mowu mo be. 4 Yansan a'di ta mal jin midi diki p̲u/ mo, dhali jin dinu ki shi/ ki mii mo, dhali midi diki us ki jog mo. A'di jin karkunu gom um e momis mo be. 5 Um kun jikunu ki mom'bi'th ma Arumgimis ki moŋgam gwo is mo gom bway mowoṯh jin thosonkunu mo mmoṯor eya tente/ ka tee jin 'ko'd mo. 6 E mii yansan kan mo tani 'kunyi bwa mo ma, hili isi ciki/ shwane/ mo, dhali gom ari mo mo tani, um mina isi 'kosh ka nyor ki mompal ki she/ ki she/ mo be. 7 Yansan a'di ta mo nyo/ gi moŋgam gwo is bum gana/ is mo, a'di jin ta yintho/ ki yintho/ mmobol 'dolkon gana/ e mo, isi ciki/ a'di palkunu ki o'd mo. Yansan miiki'd wakan ki moŋgam gwo is bum mini 'taki gam mo maŋ mo, monyca mo, dhali montak̲ ki mony'cee jin minu 'ceeya Yesus K̲risṯhos mo be. 8 Um 'koki p̲ar a'di e mo, hili um enki a'di mo. Um 'koki mish a'di shwane/ mo tan̄i, hili um gamki gwo is e a'di mo dhali 'kuny bwa ki dhan bwaŋ 'kunyga/ jin molu bah mo dhali jin 'tu'dkunu ki monyca mo be. 9 Haali/ shwane/ um bu'thki moŋgam gwo is bum ki is bum mo, dhali bway mowoṯh goma k̲ashiram bum mo be. 10 Gom bway mowoṯh yansan mo tani, imanc̲i gwo kadhamo/ kun bahki gwo goma 'the jin midi p̲u'du/ gom um mo tani, a'di ŋap̲ki mo ki bwaŋ gana/ mo dhali mmo'cunycur ki 'boreŋ gana/ mo, 11 mmodoṯa doṯ goma ci en'thiŋ kamu/ mo walla atee gi

shi/in ma Kristhos mmotor gwo e uni ki a'di oki gwo ntwa/a/ gom isa nyor ma Kristhos mo dhali monyca jin midi di ŋ'ko'd mo be. 12 A'di torkunu eya tente/ e uni mo ki uni 'koki mii to gom is buni mo, hili gom um mo, ki uni oki gwo goma ris to kun minu 'taki tor um shwane/ mo ki uni gwansan kun ciki gwom 'borga/ gom um mo ki Shi/in Dheleladhelel a'di jin hashkunu 'peni momis mo---uni kun ta to kun 'koshkina iman'doyu gwo te/ mmopar e mo be.

Ayuk jin Yuku Mmo'ko 'Ko jin Kogu mo

13 Wakan deki adum bum mo dhali kuthi is ki 'ceese/ 'ceese/ mo. Dhuyi a'teŋkapem bum ki mon'tu'd apowa 'the caan jin minu kalu gom um mo me'd mony'cee jin 'ceeyunuwa Yesus Kristhos mo be. 14 Me'd uci kun ha gwo e mo tani, dhalku/ mii ki tash mmodhu e ki 'thir 'thir mo ki mii kun bathkina um 'thissa/ e miin dhamom pus bum mo. 15 Hili a'di jin yukki um mo tani ta a'di jin kogu mo, um si'da/ mini ta kuŋ kogu mo eya ris miim bum mo. 16 Haali/ me'd gwo jin 'kwarkunu mo ki, "Tayi ku kun kogu mo, haali/ Aha/ tana a'di jin kogu mo be." 17 Wakan wakki/ um yukkina yuk ka "Baba mo tani" a'di jin dwalki gwo ka darga/ gwar'de/ mo dhali isi me'd mii jin mina wathi/ ka 'dete/ 'dete/ mo tani, nyoŋi is bum ki moŋko/ is mo eya teem bumi 'baar mo jin 'kona um e bwaŋ 'kwanin tiya mo. 18 Um mishin ki 'bore/ ki a'di diki ta 'dolkon kush jin midi pu/ mo walla 'dolkon gana/ mo ki um wankunu 'ba/ mo 'peni miim pe'th jin lukkunu 'peni idhan babam bum mo, 19 hili ka bas ma Yesus jin ta yintho/ ki yintho/ mo, me'd ji gi ari ka'bal jin dargi thalkin mo walla mondupuga/ mo be. 20 Kristhos a'di 'kawurkunu ntwa/a/ ki moŋka'b gi mony'cesh mo, hili shwane/ a'di torkunu eya tente/ e um mo eya tee kuŋ 'ko'd gwansan mo. 21 E a'di mo tani um takin gi mo jin gamu gwo is eya Arumgimis mo, a'di jin 'de'kki a'di 'peni mowu mo dhali ci a'di monyca mo, wakan ki moŋgam gwo is bum dhali mo ma 'teŋ kapem bum mini 'ko eya Arumgimis mo be. 22 Um dhelelkina kashiram bum ki mo ha gwoŋ gana/ e mo. Yansan ta 'pemen gi mo/en gi iwak mo; wakan eni ka rem'kup ki bwaŋ gana/ mo ka dun dhelelga/ mo. 23 Um dho'thkunu mo dok/e ki dho'th this mo, yisa 'peni emen to jin midi pu/ mowa, hili 'peni emen to jin midi mol pu/ mo, dhali e a'di jin ta gwo ma Arumgimis jin di'd ki e mo be. 24 Haali/,

"Aris shuman isi 'baar mo tani uni wana e ka sho mo,
dhali aris jarom buni mo tani uni wana e ki jandi ma sho mo.
Asho ku'thki'd mo, dhali jandim buni raskin mo,
25 hili gwo gi Tapa mo tani midi di ki sule/ sule/ mo."

Shwane/ yansan a'di ta gwo jin ta gwom 'borga/ a'di jin cikunu um be.

Buturus 'De/ 2

Wosh jin Di ki E mo jin Ta'da 'Duntula/ mo dhali Kal jin Kogu mo

1 Wakan dhuyi aris mii kun dupuwa dupi e 'pen ka pije/ mo dhali arisa mak mo dhali mii kun ta washila mo dhali miin dhapan mo dhali arisa thu'th 'pen kun thudhu mo. 2 Me'd usha ŋam 'pereny kun daka dhodhu mo tani, uni oki bwa jasi goma ko mo jin ta to gi shi/in jin dheleli'd mo, wakan e a'di mo tani um mini ca mo e bway gi mowoth mo be. 3 Wakki/ um nyokki bwaŋkush gi Tapa mo. 4 Iiyu/ i a'di mo, a'di jin ta wosh yin jin di ki e mo a'di jin wakkunu ki 'kwani mo, hili e jis/e ma Arumgimis mo tani a'di kwanykunu mo dhali a'di ta yintho/ ki yintho/ mo. 5 Um si'da/ wana e ki wosh kun 'ko ki e mo uni kun nyaŋkunu mmota gu'b gi to gi shi/in mo, mmomii mii ma gasiis kun kogu mo ki to gi shi/in kun cinu ki me'd mmo'cith 'kus mmomiiya bas mo kun minu mish bu'th ka Arumgimis eya Yesus Kristhos mo be. 6 Haali/ a'di telki'd e gwo ma Arumgimis jin 'kwarkunu mo ki:

"Hili mo mo ma, Aha/ 'thikina Sihyuun wosh mo,
a'di jin ta wosh Shem'penabi mo,
a'di jin kwanyu mo jin ta yintho/ ki yintho/ mo.
Ki a'diyin jin gamki gwo is e a'di mo tani minu 'koki kar ki mo ma 'the is mo be."

7 Wakan e um kun gamki gwo is mo tani a'di ta yintho/ mo. Hili uni gwansan kun 'koki gam gwo is mo tani,

"A'di ta wosh jin wakkunu ki imannyaŋ gu'b mo,
yansan warki'd ki dhana 'kaŋ'kup wosh gi shem 'penabi mo,"

8 dhali,

"Wosh jin midi dhu 'kwani mmogol mo,
dhali "wosh jin midi dhu uni mmobit mo,"

haali/ uni golkunu mo haali/ uni 'koki ha gwo e mo me'd jin 'kawurkunu uni mmomii mo.

9 Hili um ta uni kun kwanykunu mo, dhali mmomii mii ma gasiis jin waki jima malik mo, dhali kal jin kogu mo, dhali um ta 'kwani ma Arumgimis ki is pitiŋ gana/ mo, wakan ki um mini bah eya tente/ miim 'borgam piti mo, a'di jin yukki um ka pije/ 'peni bwam mondhurumi'd e moŋkush piti jin ta momer mo. 10 Ntwa/a/ mo tani um 'koki ta 'kwani mo, hili shwane/ um ta 'kwani ma Arumgimis mo. Um 'koki bu'th mo mii mii mo, hili shwane/ um bu'thki mo mii mii mo be.

'Koyi me'd Imanmii To goma Arumgimis mo

11 Bahili mo mo ma, aha/ yukkina um mo me'd 'kwani kun 'kon ka pije/ 'peni bwampaŋ kamu/ mo dhali me'd 'kwani kun 'kon e bwamani 'kwanin tiya mo mmoga/ mii kun dhunu e ki 'thir 'thir mo e shuman is jin ta to jin aski'da as apowa kashiram bum mo. 12 Haali/ miim bum e bwamani 'kwani kun 'koki ta 'kwani Yahuuda/ mo tani minu ci montak mo, wakan ki uni mini o gwo ka tor apo/ um me'd imanthu'th to mii mo tani, uni mini 'taki par miim 'borgam bum e mo dhali ci monyca ka Arumgimis mo ka tee jin mina a'di piyu/ is ka pije/ mo be.

13 'Dapi 'twa/ mo e moshirr gi 'kwani en'thi/ i'baar mo gom gway gi Tapa mo. Hayi amalik gwo e mo me'd a'di jin cila mom'bi'th mo 14 dhali si'da/ imudhiir kun hashu goma jisa gi imanthu'thki to mii mo dhali mmomaŋ uni gwansan kun miin ki 'bore/ mo. 15 Haali/ yansan ta bwa ma Arumgimis mo, ki miim 'borgam bum mo tani um mini mu'th 'twa/ gi 'kwanim pali/ kun ta miim pus mo be. 16 Me'd 'kwani kun 'kon ki 'kus mo tani, dhalku/ miim bum kun 'konu ki 'kus mmotik e ki mii kun ta thus mo, hili 'koyi me'd imanmii to goma Arumgimis mo. 17 Taki aris 'kwani 'baar mo. Eni iwak mo. Ko/ki Arumgimis mo. Taki imalik mo.

She/mm Mii ma Kristhos jin 'Kosha Is A'di ka Nyor mo

18 Imanmii towa, 'dapi 'twa/ mo e i tapam bum ki montak i'baar mo. 'Dapi 'twa/ mo yisa jasi e uni kun mii miim 'boro'd mo dhali e itapa

kun 'thupa e ki 'thup mo, hili si'da/ gom uni kun 'cwarkina 'cwar mo be. 19 Haali/ a'di maŋu ki maŋ gana/ mo wakki/ a'di ta'd gi 'twa/ ma du 'kupka Arumgimis mo tani, wathi/ a'di 'dimki 'kup e bwan diti'd mo me'd jin tana a'di isa nyor jin diki ta kar/e mo. 20 Haali/ to jin gama um a'di ta'da taye wakki/ um mii miinthus mo dhali yan'ko'd ki mon'dim 'kup ki mo jin wo'ckunu um is she/ mo? Hili wakki/ um miikin ki 'bore/ mo dhali yan'ko'd um 'kosha is ka nyor ka jisa jin cikunu um mo tani, yansan a'di ta mo maŋ gana/ 'peni Arumgimis mo be. 21 Haali/ gom a'di yan mo tani um yukkunu mo, haali/ aKristhos si'da/ 'koshkunu is ka nyor gom um mo. A'di dhalki she/mm miim piti ki um mini bathha cuk piti mo be.

> 22 "A'di diki mii miinthusa 'deŋ kamu/ mo,
> dhali gwo ma maka 'deŋ kamu/ dinu ki gam 'peni 'twam piti mo be."

23 Ki a'di sorkunu mo tani, a'di diki raka sori bway mo. Ki a'di 'koshkina is ka nyor mo tani, a'di diki shwaa 'cesh ki sho'k mo, hili a'di ciki is piti ki a'di jin dwallki gwo ka kar/e mo. 24 A'di ki is piti kalki miinthus bana e is piti mo apo/ cwa mo wakan ki ana mina 'taki wu e miinthus mo dhali 'koki e mo e mo ma kar/e mo. Ki jamam piti jin dorkunu a'di mo tani um wackunu mo be. 25 Aris umi 'baar iikini per mo me'd ka'bal kun thiski e mo, hili shwane/ um dokkin ka nyaŋ'ko'd eya manhil ka'bal mo dhali amanjiya karishiram bum mo be.

Buturus 'De/ 3

Shush Mii jin Miina Up kun Mashu mo dhali Ikathh mo

1 Wakan, um upa 'dapi 'twa/ mo e gwo gi ikathim bum mo. Miiyi mii yan wakan mo ki kun tiya yisa ha gwo eya, ki uni minu 'taki gama du is ki dar gi gwo mo, ki mii gi i/ashim buni mo, 2 ki uni mini par miim bum e kun tuka uma tu'k mo dhali ki miin dhelelga/ mo, gom mii kun nyoŋuwa nyoŋ mo. 3 Dhalku/ ki dhal miim bum bway mmota jima por ma pije/ mo---ki mii jin to'duwa mur mo, dhali mmohi'th ton 'dolkon gana/ i is mo, walla mmohi'th burrinyem po/ mo be. 4 Wakan dhalki monyjarom bum jin ta'da du gi wathi/ di'd ki 'bor ki sule/ e mo ma 'thup e mo dhali shi/in jin di'd ki shwam mo, a'di jin ta yintho/ ki yintho/ e bwambora Arumgimis mo be. 5 Haali/ wakan 'thissa/ up kun

nyoŋki is buni ki dhelel dhelel mo uni kun tan ga 'teŋkape/ eya Arumgimis mo mmo'dap 'twa/ e gwo gi ikathim buni mo be. 6 Me'da Saarah mmohakina a'di gwo ma kathim piti ka Ibrahiim e mo dhali yuk a'di ki tapa mo. Um shwane/ ta uci ma yim mo wakki/ um mii to kun 'boron mo dhali wakki/ um 'ko ki ko/ monto'c bwa mo be.

7 Ki mii gi wakan mo tani um gwatha 'koyi nyakki up bum ki 'kom pa mo isi me'd jin hana a'di me'd mo gom moŋ'ka'd is ma yim mo. Um mini ci uni montak mo me'd jin nyaka um mal bu'th imontal 'de/ eya 'the gi mondiki/e mo. Miiyi mii yansan wakan mo ki mon'thom bum miinu 'koki non 'kup mo be.

'Koshi Is ka Nyor ma gom Gway Mii ma Kar/e mo

8 Kwalany 'te/ be, aris umi 'baar mo, tayi gi gwo jin gamu me'd e si/in mo, dhali koci e mo, dhali eni iwak bum mo, dhali tayi ga duŋ'ka'dga/ mo dhali bwa kun dhunu ki gwa'd mo. 9 Dhalku/ tonthus ki raki bway gom tonthus mo walla dhalka sor ki raki bway goma sor jin soru mo. Hili dhali mii e i is mo mmoci mo jin 'boruwa 'bor mii mo, haali/ gom mii yan mo tani um yukkunu mo, ki um mini 'taki bu'th mo jin 'boruwa 'bor mii mo be.

> 10 "A'diyin jin ona bwa mmo/en mondiki/e mo dhali para teem 'borga/ e mo tani
> midi 'taki nona le'd piti 'peni tonthus mo dhali 'twam piti 'peni mo jin onu gwo ma mak mo.
> 11 Dhalki a'di tu'kki'd mo 'peni to shigga/ mo dhali mii miim 'borga/ mo.
> Dhalki a'di simm moŋku'th is i e mo dhali ur a'di isho'k mo.
> 12 Haali/ e gi Tapa a'di di'd apo/ uni kun mii miiŋ kar/e mo, dhali 'cem piti cikki mon'thom buni mo.
> Hili bwam/e gi Tapa diki'da po/ uni gwansan kun miiki tonthus mo be."

13 Kaja a'di midi shi/ um mo wakki/ um shwana miiŋ gana/ anyor ki thith mo mmomii miim 'boro'd mo? 14 Hili wakki/ um 'koshkina is ka nyor mo haali/ gom gway gi mii ma kar/e mo tani, um 'borkunu mii mo. Dhalku/ miim buni ki ko/ mo walla dhalka du ki dhu ki mur mo. 15 Hili isi ciki/ mo tani, kari Tapa Kristhos ki she/ eya dum bum me'd

a'di jin kogu mo. Timi mo mo isa yempa/ mmo'ce'd gwo she/ mo ma gom 'kwani gunn kun yukki um mo mmotorkunu a'teŋkape/ jin di'd e um mo--- 16 wakan ki mo ma 'thup e mo dhali ki montak mo. Tayi gi 'twa/ ma du kun dheleladhelel mo wakan ki gwonthus kun walkina 'kwani gwo sor apo/ mondiki/em bum jin 'bora 'bor eya Kristhos mo tani minu dhu ki mo ma 'the is mo be. 17 Haali/ a'di 'boro'd ki 'bor gana/ mo, wakki/ a'di ta bwa ma Arumgimis mo, ki um 'koshkina is ka nyor mo gom mmomii miim 'borga/ mo mmobol mii jin thudhu mii e mo. 18 Kristhos si'da/ 'koshkina is ka nyor me'd 'deŋ gana/ gom miinthus mo. A'di jin ta'da kar/e 'koshkina is ka nyor gom ana mo, ki uni kun 'koki ta kar/e mo, wakan ki a'di midi susi ana eya Arumgimis mo. A'di 'koshkunu jwa e buŋgwar is mo tani, hili a'di diki'd ki e e Shi/in mo be. 19 Ki Shi/in mo tani, a'di yaki'd mo dhali ci gwo gom shi/in gwansan kun 'kon eya sijin shwane/ mo be. 20 Uni ta uni kun ushki gwo ha e mo me'd jin 'kuckin ma Arumgimis bwa ki 'kari'th ka tee ma Nowa mo, ka tee jin nyaŋkina a'di adhana kur mo, dhali Arumgimis wothki 'kwani idaha/ mo---uni kun 'koni pekwara mo---uni itakunu is ki me'd 'peni yi'de/ mo be. 21 A'di ta jamas mii jin miinuwa mii ki yi'de/ jin wothki um shwane/ mo---yisa me'd mii jin lamu monyo/o'd 'peni buŋgwar is mo, hili me'd 'kup jin yipkunu 'kupka Arumgimis mo gom 'twa/ ma dun dhelelga/ mo---e mompi ma Yesus Kristhos mo. 22 Kristhos a'di diki'd ki me'da bim poros ma Arumgimis mo. A'di yaki'd bway momis mo. Nyakki iman'doyu gwo mo dhali moshirr mo dhali mom'bi'th kun mini mii 'dap 'twa/ e a'di mo be.

Buturus 'De/ 4

Imandhuwa 'The ma Arumgimis Gana/ mo

1 Wakan, haali/ aKristhos 'koshkina is ka nyor e shuman is mo tani, thosoni is bum ki 'kup gwon 'de/ mo. Haali/ a'diyin jin 'koshkina is ka nyor e shuman is mo tani dakki miinthus mii mo be. 2 Me'd 'kup gwo gi wakan mo tani, wathi/ gi wakansan, gom mondim piti jin boco'd e shman is naskina/ mo yisa mmo'ko e mii gi dhunu e ki 'thir 'thir ki mii gi 'kwani en'thi/ mo, hili ki bwa ma Arumgimis mo. 3 Haali/ atee yin jin peki'd mo tani 'kosh jwa mo gom um mmomii me'd 'kwani kun 'koki ta 'kwani Yahuuda/ mo, mmo'ko e mii kun 'kanuwa kanthi/ mo,

dhali e mii kun dhunu e ki 'thir 'thir mo, dhali e mii kun 'kosh ma suwa 'kosh mo, dhali e mo jin waluwa wal e moŋ'kupa su mo, mmomii ki ra'b e moŋ'kupa su mo, dhali e mii kun luŋu tom pinycon kun 'kona gwoŋkan ki dhal bway mo. 4 Uni kulumkin ki a'di ta to jin wunyu/ is shwane/ mo ki um 'koki gam mii me'd ki uni mo e miin 'de/ jin 'baara uni mo ki 'twa/ mo, wakan ki uni sorki um mo. 5 Dhali uni mini ci gwo gom a'di jin thosonki is mmodwall gwo gom uni kun 'kokin e mo dhali kun wukin mo be. 6 Haali/ gom gwo gi wakan mo tani a'di cinu gwom'borga/ yansan si'da/ mo isi kani gom uni kun wukin mo, ba ki uni dwallkunu gwo e shuman is mo me'd 'kwani mo tani uni mini 'taki 'koki e e shi/in me'd mii jin miikin ma Arumgimis mo. 7 'Pemen ma ris to 'baar mo tani pu'dkin hila/ mo. Wakan dhuyi adum bum ki 'bore/ mo dhali kuthi is ki 'cese/ 'cese/ mo goma 'thom bum jin mina umi 'tho mo. 8 Apowa ris mii gwansani 'baar mo tani, tayi gi mo jin mina umi bu'th mii ki ri'd mmo/ena en ka rem'kup mo, haali/ mo/en kumki'da ris miinthus kun dhunu ka makampo/ 'twa/a 'cesh mo. 9 Boti ki mii jin minu ta gu'b bum ŋal mo ki darga mii ma gumgum mo. 10 Me'd jin bu'thkina um ka 'dete/ 'dete/ to jin cinu ki me'd mo tani, miiyi a'di mmomiiya tu'c ka rem'kup mo me'd imanthoka Arumgimis mii mo eya 'the mo eya ris mii kun 'kona e ki she/ ki she/ mo. 11 Wakki/ aris um ka 'dete/ 'dete/ o gwo mo tani, dhalki a'di ta gwo ma Arumgimis mo. Wakki/ a'di jin mii to e mo jin miinu to mo tani dhalki a'di di'd 'peni mom'bi'th jin thip ma Arumgimisa thip mo. Miiyi aris to gwansan wakan ki 'twaŋ kuku/ ka Arumgimis miinu kar ki ca eya Yesus Kristhos mo. Dhalki monyca ma Yesus Kristhos di'd mo dhali mo jin tanu tapa goma sule/ mo dhali ki sule/ mo. Amin.

Mo jin 'Koshu Is ka Nyor mo Me'd Uni kun Ta Uni ma Kristhos Gana/ mo

12 Hili um kun enu mo, dhalku/ ki ta uni kun miinu wuny is mo e mii kun 'batha 'ba'th me'd o'd mo jin pu'dki'da po/ um mo. Wakki/ me'd toŋkamu/ jin molu jin mii um mo be. 13 Isi kani, me'd jin pwakkina um isa nyor ma Kristhos mo tani, 'kunyi bwa mo ma, wakan ki um si'da/ mina bwa 'kuny mo dhali 'bor bwa mo ki monycam piti minu tor eya tente/ mo. 14 Wakki/ um sorkunu gom gway ma Kristhos mo tani, um 'borkunu mii mo, haali/ Shi/in gi monyca dhali ji ma Arumgimis

ca'bki'da po/ um mo be. 15 Hili dhalki jan tal 'deŋ kamu/ ki dhal bway mmo'kosh is ka nyor me'da man'kosha mee mo, dhali me'd wathin 'di/ mo, walla me'da manthu'th to mii mo, walla me'd a'di jin shwan ma pipi anyor mo. 16 Wakki/ jan tal 'deŋ kamu/ 'kosha is ka nyor naskina/ me'd a'di jin ta wathi/ ma Kristhos mo tani, a'di mina isi diki 'theya 'the mo; isi ciki/ dhalki a'di kar gway ma Arumgimis ki ca mo. 17 Haali/ mo pu'dki'd mo gom gwondwall mmotel 'pen nyakki kuŋ gu'b ma Arumgimis mo. Wakki/ a'di telu 'pen ki ana mo tani, 'pemen midi ta ata gom uni gwansan kun 'koki ha gwom 'borga/ ma Arumgimis e mo? 18 Dhali:

> "Wakki/ a'di 'bitha mii ki 'bi'th gom wathiŋ kar/e mmowoth mo tani,
> mane mo jin mina uni kun ushuna ush mo dhali imanmii miinthusi piyu 'ba/ ka pije/ mo?"

19 Wakan dhalki uni gwansan kun 'kosha is ka nyor isi ki bwa ma Arumgimis mo tani dhalki uni cina kashiram buni ka man/uka uk jin ta isiŋ gana/ e mo mii to ki 'bore/ mo.

Buturus 'De/ 5

Hili Aman'diny ma Arumgimis mo ma

1 Wakan aha/ malaskina jwahaŋ 'kwaniŋ Kaniisa e bwam um mo, me'd jin taka agarr jin ta jwaha/ mo dhali mmota aman/o gwo gom isa nyor ma Kristhos mo, dhali aha/ si'da/ tana a'di jin midi nyak monyca bu'th mo jin minu mii tor eya tente/ mo: 2 Tayi imanciya man'diny ma Arumgimis tonte/ mo ma a'di jin diki'd e bwaŋ'kwarany mohil pini mo, mmota imanjiya tu'c mo---yisa haali/ ki mii jin minu mii kan um mowa, hili haali/ um okina bwa mo, me'd jin takin ma Arumgimis gi bwa gom um mmomiiya tu'c mo---yisa ki mii jin miinu gama du is ki mon'the is mo hili ki 'ba/ jin ganankunu mo. 3 Dhalku/ ki mii mii me'd itapa kun ji mo mo apo/ uni gwansan kun kanu um gwo mmomii to mo. Hili tayi she/mm goma ma'diny ma Arumgimis mo. 4 Dhali me'd Manhil ka'bal jin ta'da 'kaŋ'kup miinu tor eya tente/ mo tani, um mini bu'th toŋ'kup jin moli us ki jog jin ta monyca mo be. 5 Wakan si'da/ um kun ta dhuru'c mo tani, 'dapi 'twa/ e 'kwani kun ta gwanyjaka/ mo. Aris umi 'baar mo, shumi is bum ki mo jin dhunu is ki gwa'd mo dhali miiyi

aṯu'c ka rem 'kuṗ mo. Haali/ Arumgimis ceshki mo mo gom uni kun dhu 'ba/ ki ca mo, hili a'di ki c̱iya 'the gom uni kun dhu is buni ki gwa'd mo be.

6 Wakan dhuyi is bum ki gwa'd mo e bwaŋ 'kwarany me'd ma Arumgimis jin ta gi mom'bi'th mo wakan ki a'di midi dhu um ki ca ka teeŋ gana/ yan mo. 7 Ṯa'kka ris mo/anan is bumi 'baar mo apo/ a'di mo haali/ a'di mishki'da hil hil gom um mo be. 8 K̲uthi is ki 'cese/ 'cese/ mo dhali timi mo mo. Haali/ a'di jin ta 'kuṗ ki um jin ta taṗa ma ruma 'cesh mo tani, a'di aŋkaski'd ki mis me'da dhoṗ jin aŋkarki ko mo mmosimm jan ṯal 'de/ e mo mmolos ki 'kolo'c ka kuluny mo. 9 Roc̱i a'di mo. Ṯeli sho'k e moŋgam gwo is bum mo. Um mishki mo ki iwak̲ bum e mony'ceshi 'baar mo tani 'dimki 'kuṗ e mo isa nyor jin nyak̲a'd mo. 10 Dhali 'ko'di mo jin 'koshkina um is ka nyor gom ari mo mo tani, Arumgimis jin ta'dga 'the 'baar mo, dhali a'di jin yuk̲ki um e monycam piti jin di'd ki sule/ sule/ eya K̲risṯhos mo tani, a'di ki is piti midi thoson um ki 'dantar mo dhali 'bi'th um is mo dhali ṯel um sho'k mo be. 11 E a'di mo tani mo jin tanu taṗa midi di ki sule/ mo dhali ki sule/ sule/ ya ye 'ba/ mo. Amin.

K̲walany 'Te/ Ba/. Monthe Me'd mo

12 Aha/ karkina Silwaanus jin ta'da kam bana jin ta isiŋ gana/ mo, dhali aha/ 'kwarkina um gwo ki e 'pe'pere/ gom a'di mo. Aha/ malaskina um mo dhali aha/ bahkina gwo ki a'di yansan jin 'kwarkika/ mo tani ta'da 'the ma Arumgimis gana/ mo. Doshi e a'di mo. 13 Ayim jin diki'd e pam Baabil mo, a'di jin kwanykunu imonṯal 'de/ nyak̲ki um mo tani, theki um me'd mo. Markus si'da/, jin ta ya/m pem mo tani, theki um me'd mo be. 14 Theka the me'd ka rem 'kuṗ ki 'twa/ jin ṗinu ki mo/en mo.

Moŋk̲u'th is midi di gom umi 'baar mo, um kun 'kokin eya K̲risṯhos mo be.

GWON THIS MO

BUTURUS SU/

2963

Buṯurus Su/ 1

Monthe Me'd mo
1 Simaan jin ta'da Buṯurus mo, a'di jin ta c̱iŋkina/ mo dhali jin karu ki she/ goma Yesus K̲risṯhos mo, e uni gwansan kun bu'thki moŋgam gwo is jin nyak̲a'd jin ta yintho/ ki yintho/ mo me'd jin bu'thkina ana a'di mo, jin ta moŋgam gwo isa k̲ar/e ma Arumgimis bana mo dhali amanwoṯh jin ta'da Yesus K̲risṯhos mo be. 2 Dhalka 'the dhali moŋk̲u'th is minu mar is e mombar gi mo nyiṯh jin nyiṯhu Arumgimis mo dhali eya Yesus Tapam bana mo.

Ayuk̲ Bum jin Yuk̲u Um mo dhali Kwany jin Kwanykunu Um mo
3 Dhali ki mom'bi'th piti jin piyi'd 'peni Arumgimis mo tani, aris to 'baar mo gom mondiki/e mo dhali mii ma gayiin jin c̱ikunu ana e monyiṯh jin nyiṯhu a'di mo jin yuk̲kina a'di ana e monycam pitiŋ gana/ mo dhali e miim 'borgam pitiŋ gana/ mo be. 4 E mii gwansan mo tani a'di c̱iki ana gwom piti kun ta yintho/ ki yintho/ mo dhali gwo kun onu is kun ek̲a/ek̲ mo, wakan ki um mini 'taki nyak̲ mom'bi'th buyempa pwak̲ bwa mo a'di jin piyi'd 'peni Arumgimis mo, mmoye mo 'peni mii nyogga/ gi mony'cesh yan jin dhunu e ki 'thir 'thir mo. 5 Haali/ gom 'kup̲ mii yan mo tani, miiyi ki is bum ki dher mo mmogalal moŋgam gwo is bum is ki miim 'borga/ mo, dhali e miim 'borga/ ki mo jin nyiṯhuwa nyiṯh mo, 6 dhali e mii jin nyiṯhuwa nyiṯh mo ki mii ma du jin 'timu mo, dhali ki mii ma du jin 'timu mo ki mii sho'k jin ṯelu mo dhali ki mii sho'k jin telu mo tani, ki mo jin 'dimu 'kup̲ ki mii ma gayiin mo, 7 dhali e mii ma gayiin mo tani ki mo jin mishu ikam ka rem'kup̲ e mo/en mo, dhali e mo/en jin mishu ikam ka rem 'kup̲ mo tani ki mo/en mo. 8 Wak̲ki/ aris to gwansan 'kokin e um mo dhali cakin e um mo tani, uni mini non um 'peni mii kun ushi me'd mo walla 'peni mo jin molu maman dho'th e mo ma nyiṯh jin nyiṯhu Tap̲a Yesus K̲risṯhos mo be. 9 Hili a'diyin jin harki aris to gwansan mo tani wakan a'di hilki mo e 'dishe/ mo haali/ a'di ta'da ja'da/ mo, dhali a'di ŋaki mo mo ki a'di lamkunu mo 'peni miinthusa dhamom piti mo be. 10 Wakan iwak̲a, miiyi ki is bum ki dher mo mmoṯe mo ma yuk̲ jin yuk̲u um mo dhali kwany jin kwanykunu um shoka 'cesh mo, haali/ wak̲ki/ um mini mii to gwansan mo tani, um mini 'koki ṯa'k ki sule/ mo be. 11 Wakan mo

jin tanu pa ki pa minu ci um mo, a'di jin ta mo jin ciçu e 'peŋkuman bampa/ gi Tapam bana ki sule/ mo dhali amanwoth jin ta'da Yesus Kristhos mo.

12 Wakan aha/ mina thoson is isa yempa/ mmoka um gwo e gom to gwansan mo, ba isi kan ki um mishki uni mo, dhali isi kani um telkunu sho'k e gwoŋ gana/ jin takina um shwane/ mo. 13 Aha/ tosha ki a'di 'boro'd gom aha/ mo, me'd jin dikika/ e gu'ba 'ku/ yan mo, mmopir um is mo ki bway jin kaka/ um gwo e mo be. 14 Haali/ aha/ misha ki mo jin miga/ 'kosh gu'ba 'kum pem mmokar 'pen ka pije/ mo tani midi 'disha 'dish mo, haali/ Tapam bana ka Yesus Kristhos torki a'di yansan eya tente/ e aha/ mo. 15 Aha/ mina pal mii ki 'bi'th gana/ mmomish um 'ko'di mo yam pem mo tani um mini 'taki mish ka to gwansan e mo be.

Uni gun Ta Iman/o Gwo ki E mo gom Monyca ma Kristhos mo

16 Haali/ aman 'kona ki batha gany gi gwo lolop kun ta kuma maki sho'k mo ki aman torkina um mom'bi'th i e mo dhali mompu'd jin mina Tapam bana ka Yesus ipu'du/ mo, hili aman tana iman/o gwo ki e gom mo/ek piti mo. 17 Haali/ a'di bu'thki montak mo dhali monyca 'peni Arumgimis jin ta'da Ababa mo dhali 'twa/ gwoyi'd gom a'di ki Monyca jin Eka/ek mo mmo/o gwo mo ki, "Yansan ta ya/m pem jin enu mo, ki a'di mo tani aha/ 'bora bwa mo be." 18 Aman ki is bam cikkina 'twa/ yansan jin gwoyi'd 'peni momis mo ki aman 'kona nyakki a'di e 'kuwosh jin kogu mo. 19 Haali/ ana takina gi gwo jin onu is jin tenu ki nyanye/ mo, jin mina umi mii ki 'bore/ mmoci bwam bum me'd jin shwakin ma lamba/ mmo'twak mo mo e mondhurumi'd mo ntaga tee midi 'twak mo mo dhala cul e gi mon'thamo/ cuki mis eya dum bum mo. 20 Apowa ris to 'baar mo tani, um mini mii mish gwo 'ban mo ki gwo jin onu isa kamu/ yisa di'da e bwaŋ gwo ma Arumgimis jin 'kwarkunu mo jin mina wathin tal 'deŋ kamu/ idiki mish tor 'pemen piti a'di 'de/ mo. 21 Haali/ gwoŋ jin onu isa kamu/ yisa di'da jin pu'dki'd ki bwa gi wathi/ mo, hili 'kwani oki gwo 'peni Arumgimis mo ki uni jockina Shi/in Dheleladhelel mo be.

Buṯurus Su/ 2

Imanc̱i Gwo kun Ta Thus ki Thus mo dhali Imanṯor Gwonthus mo

1 Imanc̱i gwonthus p̱u'dkin e 'kwani mo, dhali imanṯor gwonthus si'da/ mini p̱u'du/ e bwam̱ um mo. Uni mini k̲ali gwonthusa tiya kun 'ce'd sho'k k̄a k̲wal is mo, dhali uni mini waṯ gway gi tap̱a jin susi uni mo. Uni k̲alki mony'ce'd sho'k ki jahanne/ ap̱o/ is buniŋ gana/ mo be. 2 Dhali 'kwani ka ris mini baṯh miim buni k̄un 'kanuwa k̲anthi/ isho'k mo, dhali e uni mo tani bway gi gwoŋ gana/ minu sor mo be. 3 Dhali e bwam buni kun ta dhap̱an mo tani uni mini nyuny um mo mmota nyunykina gi gwonthus b̄uni kun tana he'k e mo. 'Peni ka dhamo/ miiwak̲ buni kun toru gwo 'twa/a 'cesh mo tani diki ta nyoŋ'kor mo, dhali mony'ce'd sho'k buni si'da/ mo tani diki ish e mo be. 4 Haali/ wak̲ki/ Arumgimis diki non iman'doyu gwo 'twa/ mo me'd jin miina uni miinthus mo tani, hili ṯa'kki uni e mo/o'd mo mmodhu uni ki mondek̲ is ka jindhiir e mondhurumi'd mo ntaga tee gi gwondwall mo, 5 dhali wak̲ki/ a'di diki non mony'cesha dhamo/ 'twa/ mo tani, hili a'di ki kara Nowa ki 'dantar mo, a'di jin ta'da manci gwoŋ k̲ar/e mo, nyak̲ki 'kwani pesun tiya mo me'd jin k̲alkina a'di agunnu/ yi'de/ ap̱o/ mony'cesh kun 'kona iman/usha ush mo, 6 dhali wak̲ki/ a'di ki ṯu'k 'peŋkuman bampa/ gi pa Saduum mo dhali paŋ Gamuura ka burṯa/ o'd mo tani dhali a'di wak̲ki uni ki mo jin toru gwo 'twa/a 'cesh ki mony'ce'd sho'k mo dhali dhu uni mmota she/mm gom uni kun mini ta iman/usha ush mo, 7 hili ki a'di yeki'da Luuṯh jin ta'da k̲ar/e 'ba/ mo, a'di jin di'd ki dhan mo ma c̱is ki mii kun 'kanuwa k̲anthi/ mo gi 'kwanin thus gwansan mo--- 8 haali/ wathiŋ k̲ar/e c̱aan, jin diki'd e bwam uni 'ko'da cimi 'baar mo tani, a'di 'koshkunu is ka nyor eya k̲arshiram piti jin ta'da k̲ar/e mo ki mo mish mo mo dhali c̱ik̲ gwo gom miim buni kun 'kona uni ki mii gwoŋk̲an mo--- 9 wak̲ki/ Tap̱a mii aris to gwansan mo tani, dhali yan'ko'd a'di mishi'd mmowoṯh wathi/ ma gayiin 'peni mompal mo dhali dhu uni gwansan kun 'koki ta kuŋ k̲ar/e mo e mo jin 'konu ka jisa ap̱o/ mo ntaga tee jin miinu tor gwondwall 'twa/a 'cesh mo. 10 Yansan a'di ta'da k̲ar/eŋ gana/ gom uni gwansan kun iikin e bwa en'dap mo mmoshi/ is buni ki mii kun dhunu e ki 'thir 'thir ki shuman is mo dhali wak̲ mo jin tanu gi moshirr mo. Mmodargi

monyju/ mo dhali ki bwam buni mo tani uni 'koki k̲o/ is mo, mmosor uni kun tan gi monyca mo be. 11 Iman'doyu gwo takin gi mo/ek̲ mo dhali mom'bi'th mo, hili uni 'koki k̲ali mo sor gi gwondwall ap̲o/ uni gom Tap̲a mo be. 12 Hili 'kwani gwansan wana e ki to/e kun 'kok̲i thok̲ gwo mo, uni gun dho'thkunu mmobu'th mo dhali mony'ce'd sho'k mo. Uni 'koki mish mo jin sorkina uni asor mo. E mony'ce'd sho'k mo tani uni si'da/ minu 'ce'd sho'k mo, 13 mmo'kosh is ka nyor e miinthu'th buni kun thu'thkina uni to mii mo. Uni kulumkin ki to kun 'kona 'ce ki 'kol uni mo mmomii ki ra'b montee mo. Uni ta monyo/on mo dhali monthalkin mo. Uni 'kunykina bwa e mo ma he'k/em buni kun k̲uma uni cuuwa/ ki k̲awwu mo e mo ma tul 'kup̲ jin yuk̲uwa yuk̲ nyak̲ki um mo be. 14 Uni takin gi em buni kun 'tu'dkunu ki piny piny ki miinyc̲al mo; uni 'koki kap̲ miinthus mmomii mo. Uni elkina ell e ki 'kwanin tiya kun 'konu ki t̲ela k̲ashiram buni sho'k mo, dhali uni takin ga dum buni kun yedhu sho'k ki bwa kun purapur mo. Uni ta uc̲i kun jeekunu mo! 15 Uni dhalki bwaya k̲ar/e 'pen mo dhali iiki iim per mo, mmobat̲h bway tur ma Balaam jin ta ya/ mo Basuur mo, a'di jin enki mo jin gamu nyunykina/ gom to kun 'koki ta k̲ar/e mo be. 16 Hili a'di kucurkunu gom gwondhaŋ pitiŋ gana/ mo---ntagi dhuluny jin mol 'twa/ wal mo ki wal a'di 'twa/ mo ki 'twa/ gi wathimpa en'thi/ mo mmonona manc̲i gwo 'kup 'peni moŋ'kosh 'kup̲ is mo. 17 'Kwani gwansan ta jis yi'de/ kun 'du'dun kun k̲utha e ki k̲u'th mo dhali kun tana shile/ kun borkin ma p̲unthar 'tham mo. Mondhurumi'd jin 'cet̲hki'da 'tum mo tani a'di kar̲kunu gom uni mo be. 18 Uni walki 'twa/ jin baha uni gwo ka p̲alim buni jin dhunu is ki ca mo e mii gi buŋgwar is kun dhunu e ki 'thir̲ 'thir mo, e mii kun 'kanuwa k̲an'thi/ mo, uni kun elki 'kwani e kun palki mii mmoye mo 'peni uni gwansan kun 'kokin e mii kun t̲hudhu mii mo. 19 Uni oki gwo is gom mo jin mina uni 'ko ki 'kus mo, hili uni ki is buni ta c̲iŋkina/ ki mii shigga/ mo. Haali/ wathi/ a'di ta c̲iŋkina/ gom to jin p̲i a'di e ki mii mo be. 20 Wak̲ki/ uni son mmoye 'peni mii shigga/ gi mony'cesh yansan mo e mo nyit̲h gi Tapa mo dhali amanwot̲h jin ta'da Yesus K̲rist̲hos mo dhali uni dok̲/e kot̲hkunu e uni mo dhali p̲inu e mo tani, moŋ'kom buni jiŋ 'ko'd warki'd ki shi/ kagahara gom̲ uni mmobol jin t̲wa/a/ e mo be. 21 A'di midi 'taki 'bor ki isi 'bor gana/ gom uni mo mmo'koki mish bwaya k̲ar/e yansan mo ki uni mini 'taki mish a'di 'ban mo dhali t̲u'k ka

nyaŋ'ko'd mo 'peni gwoŋkan jin kogu jin cikunu uni mo. 22 Ki gwom'bi'th/eŋ gana/ yan jin onu gom uni mo ki: "A'ka lakki ya/ piti ka nyaŋ'ko'd jin ya/kina a'di mo, dhali kuman kuthar ki a'di upkunu yi'de/ mo jasi mmo'daŋkali bwam boro'th jin 'dorotha 'doro'th mo be."

Buturus Su/ 3

Gwo jin Onu Is gom Pu'd jin Mina Tapa Pu'du/ mo

1 Um kun enu mo, yansan shwane/ a'di ta gwo jin 'kon ma po/ isu/ jin 'kwarkika/ um mo, dhali e uni su/ kan mo tani uni ta moŋ ka gwo e mo mmoyikin uma dum bum is kun dargi washila mo 2 wakan ki um mini 'taki ka gwo e mo kun okina imanci gwo kadhamo/ kun kogu mo dhali e gwoŋkan gi Tapam bana mo dhali amanwoth jin cinu e imandhunu ki she/ ki dhelel dhelel mo. 3 Mishi gwo yan 'ban ntwa/a/ mo ma, ki uni kun tana mak ka mak mini pu'du/ ka tee kuŋ 'ko'd mo. Uni mini he'k um e mo dhali mmobath bwa en'dap buniŋ gana/ kun dhuna uni e ki 'thir 'thir mo be. 4 Dhali uni mini o gwo mo ki, "Mane gwom piti jin onu is ki a'di midi doku/ mo? 'Peni me'd jin wukina ibabam bana mo tani, aris to 'baar mo 'kokini mom buni mo, 'peni ka muŋ'kup jin ukkunu to mo." 5 Uni ci mii 'ko'd ki bwam buni mo, ki gwo ma Arumgimis mo tani momis dhali mony'cesh 'kokin kadhamo/ iinni mo ba/ dhali mony'cesh ukkunu 'peni yi'de/ mo dhali yi'de/ jin ta yi'deyi, 6 dhali ki a'di mo tani mony'cesh jin diki'd me'd yin mo tani 'ce'dkunu sho'k mo, dhali halaskunu ki yi'de/ mo. 7 Hili ki gwon 'de/ mo tani momis dhali mony'cesh uni dhukunu gom mo/o'd mo, mmodhu uni ntaga tee jin minu tor gwondwall 'twa/a 'cesh mo dhali 'ce'd 'kwani sho'k kun ushkina ush mo be.

8 Hili dhalku/ ki ci miin 'de/ yan 'ko'd mo, um kun enu mo, ki Tapa mo tani ateen 'de/ a'di wana e ki yil aliip mo, dhali yil aliip mo tani a'di wana e ka teen 'de/ mo be. 9 Tapa a'di midi diki taya dite/ gom gwom piti jin onu is mo, me'd jin ona kun tiya ki a'di midi taya dite/ mo. Hili a'di thonki'da thon me'di 'ko'd 'kupki um mo. A'di yisa ona bwa ki um mini 'taki 'koki this e mo, hili ki 'kwani 'baar mini 'taki huru e mo jin rijuwa du is mo be. 10 Hili mo mo ma, atee gi Tapa midi pu'du/ me'd wathin 'di/ mo: Momis mini pe mo ki dhan cuuwa jin minu rayu/ mo. Dhali to kun 'kon e mo ma tor piti minu pur ki o'd mo, dhali

mony'cesh dhali miim piti kun 'kona p̲o/ a'di mo tani minu puri 'baar mo be. 11 Haali/ me'd jin mina aris to gwansan i'ce'd sho'k wakan mo tani, um mini ta 'kwani kun mini wakata mo sa/? Um mini 'ko 'ko kun k̲ogu mo dhali mii mii ma gayiin mo. 12 Um mini c̲ora c̲or mo dhali bwa jin onu ka daran du mo goma tee jin min ma Arumgimis ipu'du/ mo. Ka tee c̲aan mo tani, momis minu t̲ushun ki o'd mo, dhali aris to kun 'kokin eya tor piti mo tani minu t̲o'd ki o'd jin c̲a'bki wur wur mo be. 13 Hili isi ki gwom piti jin onu is mo tani ana mina c̲or gom momis jin ta this mo dhali mony'cesh jin ta jin this mo, e mo jin mina mo ma k̲ar/e ic̲a'bi cine/ mo be.

14 Wakan um kun enu mo, me'd jin mina umi c̲or to gwansan mo tani, miiyi ki is bum ki dher mo ki um minu gam ki dargi thalkin mo dhali dargi mii i'ba/ ibwambori a'di mo, ki moŋk̲u'th is mo. 15 Um si'da/ mini ka moŋ'kuc̲ bwa gi Tap̲am bana e mo mmota mowot̲h mo, jasi isi me'da kam bana jin enu ka B̲uulus 'kwarki um gwo mo, isi ki gwo gi moyuk̲ jin c̲ikunu a'di mo be. 16 Buulus oki'da ris gwo gwansani 'baar mo eya warkam piti mo, e bwamani ton tiya kun 'bitha mii ki 'bi'th mmomish 'ban mo. Ki uni kun ta pus mo dhali uni kun 'konu ki t̲el sho'k mo tani 'koshki to gwansan is mo, me'd jin mina uni si'da/ e gwo ma Arumgimisa tiya kun 'kwarkunu mo tani, uni 'ce'dki sho'k ki miim buniŋ gana/ mo be. 17 Wakan um kun enu mo, me'd jin mishkina um ris to gwansan e me'd hila mo tani, jiyi is bum i e ki 'bore/ mo wakan ki um minu 'koki sus mmoper mo ki gwo kun thamu mo 'peni 'kwani kun ush gwoŋk̲an mii mo dhali this mom bum gana/ e jin t̲ela um sho'k mo. 18 Hili 'bap̲i eya 'the mo dhali e monyit̲h Tap̲am bana mo dhala amanwot̲h jin ta'da Yesus K̲rist̲hos mo. E a'di mo t̲ani dhalki monyca di'd e a'di mo 'pena shwane/ mo dhali ntaga tee jin midi diki sule/ sule/ ya ye 'ba/ mo. Amin !

GWON THIS MO

YOHAAN 'DE/

Yohaan 'De/ 1

Gwo gi Mondiki/e mo

1 A'di c̲aan jin diki'd 'peni ka muŋ'kup̲ mo---a'di jin cik̲kina aman mo, a'di jin mishkina aman ki em bam mo, a'di jin p̲arkina aman e mo dhali a'di jin takina aman is ki me'd mo---isi gwo gom mondiki/e mo be. 2 Dhali mondiki/e si'da/ t̲orkunu eya tente/ mo, dhali aman mishkina a'di mo dhali o gwo gom a'di mo. Aman t̲orkina um gwo gi mondiki/e ki sule/ sule/ ya ye 'ba/ mo, a'di jin diki'd nyak̲ka Baba mo, dhali a'di jin t̲orkunu aman eya tente/ mo be. 3 Dhali a'di c̲aan jin mishkina aman mo dhali cik̲ mo tani aman t̲orkina uni eya tente/ si'da/ e um mo, wakan ki um si'da/ mini nyak̲ to mii ki aman mo. Ki tom bana jin nyak̲a ana mii mo tani nyak̲ka Baba mo dhali ya/m piti mo, jin ta'da Yesus K̲ristht̲hos mo be. 4 Aman 'kwarkina um gwo gwansan si'da/ mo wakan ki moŋ'kuny bwam bana minu thim mo be.

Arumgimis Ta Moŋkush mo

5 Yansan ta 'kup̲ gwo jin cik̲a aman 'peni a'di mo dhali jin t̲orkunu um mo ki: Arumgimis ta moŋkush mo, dhali e a'di mo tani mondhurumi'd p̲iyi'di 'baar mo be. 6 Wak̲ki/ ana ona gwo ki ana nyak̲a to mii ki a'di mo dhali ii ka yiha/ e mondhurumi'd mo tani, ana tana t̲or mo dhali gwoŋ gana/ 'kona ana ki mii mo be. 7 Hili wak̲ki/ ana iina e moŋkush mo me'd a'di jin di'd e moŋkush mo tani, ana nyak̲ka to mii ka rem 'kup̲ mo, dhali abas ma Yesus jin ta ya/m piti mo tani a'di p̲ucumki ana aris miinthusi 'baar mo be. 8 Wak̲ki/ ana ona gwo ki ana dara gi miinthus mo tani, ana heka is banaŋ gana/ e mo, dhali gwoŋ gana/ diki di e ana mo be. 9 Hili wak̲ki/ ana pina gwo gom miinthus bana mo tani, a'di ta a'diŋ gana/ jin mii'd ka k̲ar/ e mo dhali jin midi dhal ana miinthus bana 'pen mo dhali p̲ucum ana 'peni aris mii kun 'koki ta kuŋ k̲ar/e i'baar mo be. 10 Wak̲ki/ ana ona gwo ki ana dara gi miinthus mo tani, ana kara a'di mmota at̲or mo, dhali gwom piti diki di e ana mo be.

Ḵristẖos Ta'da Manmalas Bana mo

1 Uc̱iya, aha/ 'kwarkina um gwo gwansan mo wakan ki um mini 'koki mii miinthus mo. Hili wak̲ki/ wathiŋ kamu/ mii miinthus mo tani, ana tana ga manmalas jin diki'd nyak̲ka Baba mo, a Yesus Ḵristẖos mo, a'di jin ta'da k̲ar/e mo be. 2 A'di ta moŋgwam gom miinthus bana mo, dhali yisa jasi gom miinthus bana mo, hili si'da/ gom miinthus gi 'kwaniny'ceshi 'baar mo be. 3 Ana misha mo mo ki ana mishkina a'di mo, wak̲ki/ ana dhuna gwoŋk̲an piti mo be. 4 Dhali a'di jin oki gwo mo ki, "Aha/ misha Arumgimis mo" hili diki dhu gwoŋk̲an piti mo tani a'di ta'da t̲or mo, dhali gwoŋ gana/ diki di e a'di mo be. 5 Hili a'diyin jin dhu gwom piti mo tani, e a'di ka jiŋ gana/ mo/en goma Arumgimis thimu ki 'bore/ mo. Ki a'di gi wakan mo tani ana misha mo mo ki ana 'kona e a'di mo: 6 a'diyin jin o gwo ki a'di c̱a'bki'd eya Arumgimis mo tani a'di ki is piti si'da/ midi ya e bway jin yana a'di mo ba/.

Gwoŋk̲an jin 'Kwaru jin Ta jin This mo

7 Um kun enu mo, aha/ dina ki 'kwarki um gwonk̲an jin ta jin this mo, hili gwonk̲ana dhamo/ jin takina um 'peni ka muŋ'kup̲ mo. Gowŋk̲ana dhamo/ a'di ta gwo jin cik̲kina um mo be. 8 Dok̲/e aha/ 'kwarkina um gwoŋk̲an jin ta jin this mo, a'di jin ta jiŋ gana/ eya Ḵristẖos mo dhali e um mo, haali/ mondhurumi'd peki'd mo, dhali moŋkusha gana/ a'di 'twak̲ki mo mo hila mo. 9 A'diyin jin o gwo ki a'di c̱a'bki'd e moŋkush mo dhali shi/a kam piti i e mo tani a'di di'd e mondhurumi'd naskina/ mo ntaga shwanesan mo be. 10 A'diyin jin enki'da kam piti mo tani c̱a'bki'd e moŋkush mo dhali e a'di mo tani mo jin gwoluwa gol piyi'd mo be. 11 Hili a'diyin jin shiki'da kam piti i e mo tani c̱a'bki'd e mondhurumi'd mo dhali yaki'd e mondhurumi'd mo; a'di diki mish mo jin yakina a'di iya mo haali/ mondhurumi'd kumki em piti mo be.

12 Aha/ 'kwarkina um gwo yansan mo, ushi uc̱i, haali/ miinthus bum dhalkunu um 'pen mo haali/ gom gway piti mo be. 13 Aha/ 'kwarkina um gwo yansan mo, ibaba, haali/ um mishki a'di jin c̱a'bki'd 'peni ka muŋ'kup̲ mo. Aha/ 'kwarkina um gwo yansan mo, um kun ta 'kwanin dhuru'c̱ mo, haali/ um p̲iki a'dinthus 'de/yin e mo. Aha/ 'kwarkina um gwo yansan mo, ushi uc̱i, haali/ um mishkina Baba mo be.

14 Aha/ 'kwarkina um gwo yansan mo, ibaba, haali/ um mishki a'di jin ca'bki'd 'peni ka muŋ'kup mo. Aha/ 'kwarkina um gwo yansan mo, um 'kun ta 'kwanin dhuru'c mo, haali/ um 'bitha 'bi'th mo, dhali gwo ma Arumgimis ca'bki'd e um mo, dhali um piki a'dinthus 'de/yin e mo be. 15 Dhalku/ ki en mony'cesh mo walla aris to kun 'kon e mony'cesh mo. Wakki/ wathiŋ kamu/ eni mony'cesh mo tani, mo/en goma Baba diki di e a'di mo be. 16 Haali/ aris to kun 'kon e mony'cesh mo---kun ta mon'dap e gi buŋgwar is mo, dhali mon'dap e gi e mo, dhali mii mmodhunu is ki ca mo tani---diki di 'peni Arumgimis mo hili ta jany'cesh mo be. 17 Mony'cesh dhali mon'dap em piti pekin mo. Hili a'diyin jin mii bwa ma Arumgimis mo tani midi ca'bki sule/ sule/ ya ye 'ba/ mo be.

Kristhos jin Diki Ta jiŋ Gana/ mo

18 Ushi uciya, a'di ta'da tee jiŋ 'ko'd mo. Jasi me'd jin cika um gwo ka Kristhosthus pu'dki'd mo tani, shwane/ arisa Kristhosthus pu'dkin mo. Hili ki mii gi wakan mo tani ana misha mo mo ki a'di ta'da tee jiŋ 'ko'd mo be. 19 Uni iikin ka pije/ 'peni ana mo, hili uni yisa 'peni ana mo. Haali/ wakki/ uni mini 'taki 'ko 'peni ana mo tani uni mini 'taki 'ko nyakki ana mo. Hili wakki/ uni iikin ka pije/ mo tani jan toro'd eya tente/ ki uni 'koki 'ko 'peni ana mo be. 20 Hili um dhunu me'di 'kup ki a'di jin Kogu mo, dhali umi 'baar mishi a'di mo be. 21 Aha/ dina ki 'kwarki um gwo yan mo haali/ um 'koki mish gwoŋ gana/ mo, hili haali/ um mishki a'di mo dhali haali/ gwontora kamu/ yisa di'd e gwoŋ gana/ yan mo. 22 Aja a'di ta'da tor mo hili a'diyin jin watki gway ka Yesus diki ta Kristhos mo? Wathi/ yansan ta'da Kristhos thus mo, ki a'di watki'da Baba gway mo dhali ya/ mo be. 23 Wathin tal 'deŋ kamu/ jin watki ya/ gway mo tani diki taga Baba mo. A'diyin jin pi gwo gom ya/ mo tani ta'dga/ Baba si'da/ mo be. 24 Me'd um mo tani, dhalki a'di jin cika um 'peni ka muŋ'kup ca'ba'd e um mo. Wakki/ to jin cika um 'peni ka muŋ'kup ca'ba'd e um mo tani um si'da/ mini 'ko e ya/ mo dhali eya Baba mo be. 25 Yansan ta gwo jin okina a'di ana is mo---a'di jin ta mondiki/e ki sule/ sule/ ya ye 'ba/ mo. 26 Aha/ 'kwarkina um aris gwo gwansan mo gom uni gwansan kun mini sus umi per mo. 27 Me'd um mo tani, moŋ'kosh jin bu'thkina um 'peni a'di mo tani ca'bki'd e um mo, dhali um 'koki ŋap wathin tal 'deŋ kamu/ mmotor um gwo mo.

Hili me'd moŋ'kosh piti jin ṯorki um aris to 'baar mo dhali gwoŋ gana/ mo dhali yisa ta'da ṯor mo, dhali jasi me'd jin ṯorkunu um mo tani, 'koyi e a'di mo.

28 Shwane/ ushi uc̱iya, 'koyi e a'di mo ma wakan ki a'di midi piyu/ is ka pije/ mo tani ana mina 'taki 'koki ju/ mo dhali 'koki ta gi mon'the is ibwambori a'di ki mom piti jin mina a'di p̱u'du/ mo be. 29 Wak̲ki/ um mishi mo mo ki a'di ta'da k̲ar/e mo tani, um mini mish mo mo ki aris 'kwani ka 'deṯe/ 'deṯe/ kun miin ki 'bore/ mo tani dho'thkunu 'peni a'di mo be.

Yohaan 'De/ 3

Uc̱i ma Arumgimis mo

1 Hili mo/en ma Baba jin c̱ikunu ana mo, ki ana minu yuk̲ ki uc̱i ma Arumgimis mo, dhali kan mo tani ana tana uni mo. Haali/ gom 'kup̱ mii yan kan mo tani, 'kwaniny'cesh 'koki mish ana mo, haali/ uni 'koki mish a'di mo be. 2 Um kun enu mo, ana tana uc̱i ma Arumgimis shwane/ mo, dhali a'di dinu ki ṯor eya tente/ naskina/ mo jin mina ana wa e mo. Hili ana misha mo mo ka K̲risṯhos midi piyu/ is ka pije/ mo tani, ana mina e waki a'di mo, haali/ ana mina p̱ar a'di e ki a'di wakan mo. 3 Dhali aris 'kwani 'baar mo kun tanga 'teŋkap̱e/ e a'di mo tani dhelelki is buni mo jasi isi me'd jin dhelelkina a'di mo be. 4 Aris 'kwani 'baar ka 'deṯe/ 'deṯe/ kun miiki miinthus mo tani uni 'kona mii i'ba/ mmo'ce'd gwoŋk̲an jin c̱inu mo, haali/ miinthus a'di ta to jin 'ce'd gwoŋk̲an jin c̱inu mo be. 5 Um mishkin ka K̲risṯhos ṯorkunu eya tente/ mmok̲al miinthus ka pije/ mo, dhali e a'di mo tani miinthus p̱iyi'di 'baar mo be. 6 Wathin ṯal 'deŋ kamu/ yisa di'da jin di'd e a'di mmomii miinthus mo. Wathin ṯal 'de/ jin di'd mmomii miinthus mo tani diki p̱ar a'di e mo walla diki mish a'di mo be. 7 Ushi uc̱iya, dhalku/ ki dh̄al wathin ṯal 'deŋ kamu/ bway mmosus umi per mo. A'diyin jin mii miiŋk̲ar/e mo tani ta'da k̲ar/e mo, me'd jin tan ma K̲risṯhos ak̲ar/e mo be. 8 A'diyin jin miiki miinthus mo tani a'di 'peni tapa ma ruma 'cesh mo, haali/ tap̱a ma ruma 'cesh miiki miinthus 'peni ka muŋ'kup̱ mo. Haali/ gom 'k̄up̱ mii yansan kan mo tani ya/ ma Arumgimis ṯorkunu eya tente/ mo, wakan ki a'di midi 'ce'da ṯu'c gi tap̱a ma ruma 'cesh sho'k mo be. 9 Wathin 'de/ jin dhodhu 'peni Arumgimis mo tani diki di

mmomii miinthus mo, haali/ aka'bany ma Arumgimis diki'd e a'di mo. A'di diki di mmomii miinthus mo haali/ a'di dho'thkunu 'peni Arumgimis mo be. 10 Dhali e mii yan kan mo tani uci ma Arumgimis dhali uci gi tapa ma ruma 'cesh torkunu eya tente/ mo: Wathin 'de/yin jin diki mii miiŋkar/e mo tani diki di 'peni Arumgimis mo, walla diki ta a'di jin diki ena kam piti mo be.

Eni ka Rem 'Kup mo

11 Haali/ a'di yansan ita gwo jin cikkina um 'peni ka muŋ'kup mo: Ki ana mina en ka rem 'kup mo be. 12 Dhali yisa mmowa e ka Kayiin mo, a'di jin ta 'peni a'din thus 'de/yin mo dhali 'koshki'da kam piti jwa mo. Dhali kata 'koshkina a'di a'di mo? Haali/ miim piti ta thus ki thus mo dhali jima kam ta jiŋ kar/e mo be. 13 Dhalku/ ki mer mo ma iwak pem, ki um shina 'kwaniny'ceshi e mo. 14 Ana misha mo mo ki ana pekina mo 'peni mowu mo e moŋ'koki/e mo, haali/ ana ena iwak mo. A'diyin jin diki ena en mo tani diki'd e mowu mo be. 15 A'diyin jin shi/ki'da kam piti i e mo tani ta'da man'kosha mee mo. Um mishkin ki a'di jin 'koshki'da mee mo tani diki ta gi mondiki/e jin diki'd e a'di mo be. 16 Hili ki mii yan mo tani ana misha mo/en mo, haala Kristhos karki mondiki/em piti a'cesh gom ana mo. Ana si'da/ ka ba/ imina mii dhu moŋ'koki/em bana a'cesh gom iwak mo. 17 Hili wathi/ jin ta'd gi to gi mony'cesh kun 'boron mo, dhali hila kam piti ki e mo e to jin ŋapa a'di mo, dhali mutha dum piti apo/ a'di mo tani, mo/en goma Arumgimis midi ca'bi a'di kata mo? 18 Ushi ucim pema, dhalkina ki enki gwo mo walla ka le'd mo, hili ki mii mo dhali ki gwoŋ gana/ mo be.

Ana Dara ki Monyju/ Ibwambor ma Arumgimis mo

19 Gom gwo gi wakan mo tani ana misha mo mo ki ana tana ku gi gwoŋ gana/ mo, dhali mmomisha dum banaŋ gana/ ibwambori a'di mo be. 20 Haali/ wakka dum bana wak ana mo tani, Arumgimis a'di cacaa mmobola dum bana e mo, dhali a'di mishki'da ris to 'baar mo be. 21 Um kun enu mo, wakka dum bana diki wak ana mo tani, ana dara gi monyju/ 'kupka Arumgimis mo be. 22 Dhali e to gunn kun mina ana dot mo tani mina ana bu'th 'peni a'di mo, haali/ ana dhukina gwoŋkan piti mo dhali mmomii to kun mini 'bora 'bor ibwambori a'di mo be. 23 Dhali yansan ta gwoŋkan piti mo: Ki ana mina gam gwo is e gway

gi ya/ jin ta'da Yesus Kristhos mo dhali mmo/en ka rem 'kup mo, jasi isi me'd jin cikina a'di ana gwoŋkan yan mo be. 24 Dhali aris uni kun dhuki gwoŋkan ma Arumgimis mo tani 'kon e a'di mo, dhali Arumgimis ca'bki'd e uni mo. Dhali e mii yan mo tani ana misha mo mo ki a'di di'd e ana mo, ki Shi/in jin cikina a'di ana mo be.

Yohaan 'De/ 4

Shi/in ma Arumgimis dhali shi/in ma Kristhos jin Diki Ta jiŋ gana/ mo

1 Um kun enu mo, dhalku/ ki gam gwo is eya ris shi/in mo, hili, nyo/i shi/in mmopar e wakki/ uni 'peni Arumgimis mo, haali/ imanci gwonthus iikin ka pije/ e mony'cesh mo. 2 Hili ki mii yan kan mo tani um mini mish mo mo ki Shi/in ma Arumgimis mo---aris shi/ini 'baar ka 'dete/ 'dete/ kun pi gwo ka Yesus Kristhos pu'dki'd ki buŋgwar is mo tani a'di 'peni Arumgimis mo, 3 dhali aris shi/ini 'baar mo ka 'dete/ 'dete/ kun 'koki pi gwo ka Yesus mo tani uni 'peni Arumgimis yisa. A'di yansan ta shi/in ma Kristhos jin diki ta jiŋ gana/ mo, a'di jin cikkina um gwo ki a'di midi pu'du/ mo, dhali shwane/ a'di diki'd e mony'cesh hila mo be. 4 Ushi uciya, um 'peni Arumgimis mo dhali um piki uni e ki mii mo, haali/ a'di jin diki'd e um mo tani a'di cacaa 'peni a'di jin di'd e mony'cesh mo be. 5 Uni 'peni mony'cesh mo; wakan gwo jin ona uni mo tani a'di 'peni mony'cesh mo, dhali 'kwaniny'cesh cikki uni gwo mo be. 6 Ana 'peni Arumgimis mo. Aris uni ka 'dete/ 'dete/ kun mishkina Arumgimis mo tani cikki gwom bam mo. A'diyin jin diki di 'peni Arumgimis mo tani diki cik gwom bam mo. Hili ki mii yan kan mo tani ana misha shi/in jin ta jiŋ gana/ mo dhali shi/in jin diki ta jiŋ gana/ mo be.

Arumgimis Ta Mo/en be

7 Um kun enu mo, dhalki ana ena ka rem 'kup mo ma, haali/ mo/en 'peni Arumgimis mo, dhali aris 'kwani ka 'dete/ 'dete/ kun enkina en mo tani dhodhu 'peni Arumgimis mo dhali mishkina Arumgimis mo be. 8 Wathi/ jin diki di mmo/ena en mo tani diki misha Arumgimis mo, haali/ Arumgimis a'di ta mo/en mo be. 9 Haali/ gom 'kup mii yan kan mo tani mo/en ma Arumgimis torkunu eya tente/ e bwam ana mo, ka

Arumgimis hashki ya/m pitin 'de/ e mony'cesh yansan mo wakan ki ana mina 'ko e a'di mo be. 10 Dhali mo/en a'dan be, yisa mmo/enkina ana Arumgimis mo, hili mmo/enkina a'di ana mo, dhali mmohashkina a'di ya/m piti mmota to jin minu 'ciṯh 'kus gom mo jin gwamuwa gwam gom miinthus bana mo be. 11 Um kun enu mo, waḵki/ Arumgimis ki en ana wakan mo tani, ana ḵa ba/ imina mii en ka rem'kuṗ si'da/ mo. 12 Wathin ṯal 'deŋ kamu/ yisa di'da jin ṗarki'da Arumgimis e mo. Waḵki/ ana ena ka rem 'kup mo tani, Arumgimis midi di e ana mo, dhali mo/en piti thimkunu ki 'bore/ e ana mo be. 13 Dhali ki mii yan kan mo tani ana misha mo ki ana 'kona e a'di mo dhali a'di e ana mo, haali/ a'di c̱iki ana Shi/in pitin tiya mo be. 14 Ana si'da/ misha mo mo dhali ta iman/o gwo ka Baba hashki ya/ mo mmota amanwoṯh gom 'kwaniny'cesh mo be. 15 A'diyin jin piki gwo ka Yesus ta ya/ ma Arumgimis mo tani, Arumgimis c̱a'bki'd e a'di mo dhali a'di eya Arumgimis mo be. 16 Ana si'da/ mishkina mo mo dhali gam gwo is ki mo/en jin takin ma Arumgimis gom ana mo. Arumgimis ta mo/en be, dhali a'diyin jin c̱a'bki'd e mo/en yansan mo tani c̱a'bki'd eya Arumgimis mo, dhali Arumgimis c̱a'bki'd e a'di mo be. 17 Haali/ gom mii yan kan mo tani, mo/en yansan thimkunu e bwam ana mo, wakan ki ana mina dargi monyju/ ka tee gi gwondwall mo, haali/ me'd mmowana a'di kan mo tani, wakan jasi me'd jin 'kona ana e mony'cesh yan mo. 18 Moŋḵo/isa kamu/ yisa di'da e mo/en mo, hili mo/ena 'borgaŋ gana/ mo a'di ṯa'kki moŋḵo/ is ka pije/ mo, haali/ moŋḵo/ is gamkunuwa jisa/ mo. Hili a'di jin ḵo/ki is mo tani diki thim mo/en mo be. 19 Ana ena en mo haali/ Arumgimis enki ana nṯwa/a/ mo be. 20 Waḵki/ wathiŋ kamu/ o gwo mo ki, "Aha/ ena Arumgimis mo" hili shi/a kam piti i e mo tani, a'di ta'da ṯor mo. Haali/ a'diyin jin diki ena kam piti mo, jin mishkina a'di ki e mo tani, midi diki ena Arumgimis mo, a'di jin dina a'di ki mishki e mo be. 21 Dhali gwoŋḵan a'dan be jin takina ana 'peni a'di mo: Ki a'diyin jin enki'da Arumgimis mo tani midi mii ena kam piti si'da/ mo be.

Yohaan 'De/ 5

Moŋgam Gwo Is A'di Ipiki Mii E mo e Mony'cesh mo
1 Aris 'kwani 'baar ka 'dete/ 'dete/ kun gamki gwo is ka Yesus ta'da Krsithos jin dho'thkunu 'peni Arumgimis mo, dhali aris 'kwani ka 'dete/ 'dete/ kun enkina Baba si'da/ mo tani enkina 'ci jin dho'thkunu 'peni a'di mo be. 2 Yansan a'di ta mii jin misha ana ki ana ena uci ma Arumgimis mo: Ki ana ena Arumgimis mo dhali ha gwoŋkan piti e mo be. 3 Haali/ yansan ta mo/en ma Arumgimis mo: ki ana mina dhu gwoŋkan piti mo. Dhali gwoŋkan piti diki ta ton diti'd mo. 4 Haali/ aris 'kwani ka 'dete/ 'dete/ kun dho'thkunu 'peni Arumgimis mo tani piki mony'cesh e ki mii mo. Dhali mompi mii e a'dan be jin piki mony'cesh e ki mii mo, wakan a'di ta moŋgam gwo is bana si'da/ mo be. 5 Kaja a'di ipiki mony'cesh e ki mii mo? A'diyin jin gamki gwo is ka Yesus ta ya/ ma Arumgimis mo be.

Gwo jin Onu Isi gom Ya/ mo
6 Yansan a'di ipu'dki'd ki yi'de/ mo dhala bas mo: jin ta'da Yesus Kristhos mo. A'di yisa pu'dki'd ki jasi yi'de/ 'teya, hili ki yi'de/ si'da/ mo dhala bas mo. Shi/in a'di ta a'di jin oki gwo mo, haali/ Shi/in a'di ta gwoŋ gana/ mo be. 7 Haali/ uni kun 'koni kwara oki gwo mo ki: 8 Shi/in, yi'de/, dhali abas mo. Uniŋ kwara gwansan igami me'd mo be. 9 Wakki/ ana budha gwo kun onu is ki 'kwani mo tani, gwo ma Arumgimis jin onu is a'di i/ekki'd mo. Haali/ a'di yansan ta gwo ma Arumgimis jin onu is mo ki a'di oki gwo isi gom ya/m piti mo be. 10 A'diyin jin gamki gwo is e ya/ ma Arumgimis mo tani a'di ta'd gi gwo e is piti mo. A'diyin jin diki gama Arumgimis gwo is mo tani kar a'di mmota tor mo, haali/ a'di diki gam gwo jin cin ma Arumgimis is gom ya/m piti mo be. 11 Dhali gwo jin onu is a'dan be: Ki Arumgimis ciki ana mondiki/e ki sule/ ya ye 'ba/ mo, dhali mondiki/e yansan di'd e ya/ mo be. 12 A'di jin ta gi ya/ mo tani ta gi mondiki/e mo. Dhali a'di jin diki ta gi ya/ mo tani diki ta gi mondiki/e mo be.

Mishi Gwo ki Um Ta gi Moŋ'koki/e ki Sule/ Ya Ye 'Ba/ mo
13 Aha/ 'kwarkina um gwo gwansan mo wakan ki um mini mish ki um tan gi mondiki/e ki sule/ mo---gom um kun gamki gwo is ki gway

gi ya/ ma Arumgimis mo. 14 Dhali yan ta mo jin 'kona ana ki ju/ si'da/ ibwambori a'di mo, wak̲ki/ ana mina dot̲ a'di toŋkamu/ isi ki bwam piti mo tani, a'di cik̲ki ana gwo mo be. 15 Wak̲ki/ ana si'da/ misha mo mo ki a'di cik̲ki ana gwo mo tani---eya ris to gunn kun mina ana dot̲ a'di mo--ana misha mo mo ki ana tana ga ris to kun dot̲kina ana 'peni a'di mo be. 16 Wak̲ki/ wathin 'deŋ kamu/ parki'da kam piti e mmomii miinthus jin dinu ki gam mowu nycine/ mo tani, a'di midi mii 'tho mo, dhali Arumgimis midi c̲i a'di mondiki/e mo. Aha/ ona gwo gom uni gwansan kun miiki miinthus kun 'konu ki gam mowu mo. Miinthusa kamu/ di'd jin gamu wu nycine/ mo; aha/ dina ki o gwo ki a'di midi 'tho gom gwo yansan mo. 17 Aris to kun 'koki ta k̲ar/e mo tani ta miinthus mo, hili miinthusa kamu/ di'd jin dinu ki gam mowu mo.

18 Ana misha mo mo ki a'diyin jin dhodhu 'peni Arumgimis mo tani diki mii miinthus mo. Hili a'diyin jin dhodhu 'peni Arumgimis mo tani karki a'di ki 'bore/ mo, dhali a'dinthus 'de/yin midi diki shi/ a'di mo be. 19 Ana misha mo mo ki ana 'peni Arumgimis mo, dhali ana misha mo mo ki 'kwaniny'ceshi 'baar mo uni 'kon e mom'bi'th gi a'dinthus 'de/yin mo be. 20 Hili ana misha mo mo ki ya/ ma Arumgimis p̲u'dki'd mo dhali c̲iki ana mo jin mishu gwo 'ban mo wakan ki ana mina mish a'di ki a'di ta'da k̲ar/e mo. Ana si'da/ 'kona e a'di jin ta'da k̲ar/e mo, e ya/m piti jin ta'da Yesus K̲rist̲hos mo. Yansan a'di ta'da Arumgimisa gana/ mo dhali mondiki/e ki sule/ ya ye 'ba/ mo. 21 Ushi uc̲iya, dhuyi is bum 'peni tomp̲inycon mo ma.

GWON THIS MO

YOHAAN SU/

2981

Yohaan Su/

Monthe me'd mo

1 'Peni wathiŋ gwanyjaka/ goma yim jin kwanyu/ mo dhali uci ma yim mo, uni kun enka e gwoŋ gana/ mo---dhali yisa jasi aha/ mo, hili si'da/ aris uni 'baar mo kun mishki gwoŋ gana/ mo--- 2 haali/ e gwoŋ gana/ jin ca'bki'd e ana mo dhali jin midi di nyakki ana ki sule/ sule/ ya ye 'ba/ mo. 3 A'the dhali momii mii dhali moŋku'th is midi di nyakki ana 'peni Arumgimis jin ta'da Baba mo dhala Yesus Kristhos, jin ta ya/ gi Com mo, e gwoŋ gana/ mo dhali mo/en mo.

'Koyi e Gwo ma Kristhos mo ma

4 Aha/ 'kunya bwa kagahara mo ki aha/ gamkina ucim pinin tiya mmobath gwoŋ gana/ mo, jasi me'd jin bu'thkina aman gwoŋkan yan 'pena Baba mo. 5 Shwane/ aha/ yukkina /e jin tana yim mo---yisa me'd jin 'kwarkika/ /e gwoŋkan this mo, hili a'di jin takina ana 'peni ka muŋ'kup mo---ki ana mina en ka rem'kup mo be. 6 Yansan ta mo/en mo, ki ana mina bath isi gwoŋkan piti mo. Yansan ta gwoŋkan mo, jasi me'd jin cikkina um gwo 'peni ka muŋ'kup mo, ki um mini bath a'di mo be. 7 Haali/ imanheka he'k e iikin ka pije/ e mony'cesh mo, dhali uni 'koki pi gwo ka Yesus Kristhos pu'dki'd ki buŋgwar is mo. Yansan ta'da he'k e mo dhali aKristhos jin diki ta jiŋ gana/ mo be. 8 Hili is bum i e ki 'bore/ mo ma, ki um mini 'koki this to e kun miikina ana atu'c mo, hili wakan ki um mini bu'th tontak ka 'bimbil mo be. 9 A'diyin jin guski'd ntwa/a/ mo dhali diki ca'b e gwo ma Kristhos mo tani a'di diki ta ga Arumgimis mo. A'diyin jin ca'bki'd e gwom piti mo tani, a'di yansan ta'd ga Baba mo dhali Ya/ mo be. 10 Wakki/ wathin tal 'deŋ kamu/ pu'dki'd e um mo dhali diki guyi gwo yansan mo tani, dhalku/ ki bu'th a'di bway gu'b bum mo dhali dhalku/ ki the a'di me'd mo. 11 Haali/ a'di jin oki gwo gi monthe me'd gom a'di mo tani miiki'da ris tonthus piti mo be.

Kwalany Monthe Me'd jiŋ 'Ko'd mo

12 Aha/ tana gi gwo ka ris mmo'kwarki um mo, hili aha/ dina ki tosh mmo'kwarki a'di ka galama risha mo dhala galam yiman mo. Hili isi ciki/ mo tani, aha/ tosha mmopu'dku/ i um mo dhali tora tor nyakki

um ka k̲arambuye/ mo, wakan ki bwaŋ'kunyu'd bana minu thim mo be.
13 Uc̲i gi 'bwah pini kun kwanyu/ mo tani uni theki /e me'd mo be.

GWON THIS MO

YOHAAN KWARA

2985

Yohaan Kwara

Monthe Me'd mo

1 Wathiŋ gwanyjaka/ eya Gayus jin enu mo, a'di jin enka e gwoŋ gana/ mo. 2 /E jin enu mo, aha/ 'thona ka ris to 'baar mo mini ii ki 'bore/ nyakki /e mo dhali ki /e mina isi 'bor mo, isi me'd jin 'bora a'di goma kashiram pini mo be. 3 Haali/ aha/ 'kunya bwa ki nyanye/ mo ki iwak pem pu'dkin mo dhali ta iman/o gwom pini e gwoŋ gana/ mo, isi me'd jin bathkina /e gwoŋ gana/ mo. 4 Aha/ dina ki ta gi bwaŋ 'kunyu'da kamu/ jin cacaa 'peni yansan mo, mmociḳ gwo ki ucim pem bathki gwoŋ gana/ mo.

Mii ma Gayus jin Tanu Gu'b piti Ŋal mo A'di maŋu mo

5 /E jin enu mo, /e miikina tu'c jin ta isiŋ gana/ mo gom uni kun ta iwak mo dhali goma ris yilkina/ mo. 6 uni kun ciki gwo gi mo/en pini bwambora Kaniisa mo. /E miin ki 'bore/ mmohash uni e bway buni gun iina uni mo e mii jin hana uni me'd eya Arumgimis mo, 7 haali/ a'di gom gway gi a'di jin iikina uni ka pije/ mo, mmo'koki kal toŋ kamu/ 'peni 'kwani kun 'koki ta 'kwani Yahuuda/ mo be. 8 Wakan ana kaba/ imina han 'kwani kun wakan mo ki ana mina ta imannyak to mii e gwoŋ gana/ mo.

Mii ma Diyutriipis jin Miina A'di ki Ca'ckon mo

9 Aha/ 'kwarkina gwoŋ kamu/ goma Kaniisa mo, hila Diyutriipis, a'di jin enki'd mmodi ntwa/a/ ibwamani uni mo tani diki bu'th aman ibway mo. 10 Wakan wakki/ aha/ pu'dkina mo tani, aha/ mina kal gwom piti ka pije/ jin miikina a'di mo, ki gwo kun yerkina a'di ana is ki gway ka wuny'cis ki gwonthus mo. Dhali a'di diki 'kosh jwa ki a'di ushki'd mmohan iwak ki is piti mo, hili a'di si'da/ nonki uni gwansan 'kup kun ona bwa mmohan uni mo dhali ur uni ka pije/ 'pena Kaniisa mo be.

Gwom 'borga/ jin Cinu Isi goma Dimitiryuus mo

11 /E jin enu mo, dhalku/ ki bath tonthus mmomii mo ma, hili bathi a'di jin 'boro'd mmomii mo. A'di jin mii tom 'boro'd mo tani a'di 'peni Arumgimis mo; a'di jin mii tonthus mo tani diki para Arumgimis e mo. 12 Dimitiryuus a'di ta gwo jin cina 'kwani ka 'dete/ 'dete/ mo dhali

'peni gwoŋ gana/ ki is piti mo. Aha/ c̲ina gwo gom a'di si'da/ mo, dhali um mishi mo ki gwony c̲im pem ta kuŋ gana/ mo be.

Kwalany Monthe Me'd jiŋ 'Ko'd mo

13 Aha/ tana gi gwo mmo 'kwarki /e mo tani hili aha/ dina bwa ki o mmo'kwarki /e a'di ka galama risha mo dhali ka galam yiman mo. 14 Hili aha/ t̲osha mmop̲ar /e e ki 'dishe/ mo dhali ana mina t̲ora t̲or ka k̲arambuye/ mo be. 15 Moŋk̲u'th is midi di e /e mo. Imugu theki /e me'd mo. Theki ikam bana me'd mo ma ki gway ka 'det̲e/ 'det̲e/ mo.

GWON THIS MO

YAHUUSA

2989

Yahuusa

Monthe Me'd mo

1 Yahuusa a'di jin ta'da manmii to goma Yesus K̲ris̲t̲hos mo dhali jin ta'da kam ma Yakuub mo, gom uni gwansan kun yuk̲kunu mo, uni kun enkunu ka Arumgimis jin ta'da Baba mo, dhali kun dhunu goma Yesus K̲ris̲t̲hos mo be: 2 Dhalki momii mii dhali moŋk̲u'th is dhali mo/en maru is e um mo.

Gwon Dwall gom Imant̲or Gwonthus mo

3 Um kun enu mo, ki aha/ ona bwa mmo'kwarki um gwo gom mowot̲h bana jin nyak̲ki'd mo tani, aha/ 'kwarkina um gwo yansan mmomalas um mo mmopal mii ki nyanye/ gom moŋgam gwo is jin c̲inu me'd 'de/ ki lish gom 'kwani ma Arumgimis kun dhunu ki she/ ki dheleldhelel mo. 4 Haali/ unin tiya gam bway mmose ka k̲wal is ibwam um mo. Uni gwansan 'kawurkunu gom miiwak̲ mo. Uni 'koki ta 'kwani ma Arumgimis mo uni kun ak̲kina 'the ma Arumgimis bana e ki mii kun 'kanuwa k̲anthi/ mo, dhali kun wat̲ki Tap̲am bana gway mo a'di jin ta Tap̲a Yesus K̲ris̲t̲hos mo. 5 Dhali aha/ dina gwo ibwa mmokaki um gwo e mo---ba um me'd 'de/ ki sule/ t̲orkunu to 'baar mo---ki Tap̲a wot̲hki 'kwani 'peni bampa/ Masir mo, hili yan'ko'd a'di ki 'ce'd uni gwansan sho'k kun ushki gwo gam is mo be. 6 Iman'doyu gwo si'da/ kun 'koki dhu mom buniŋ gana/ kun tana uni gi moshirr mo, hili dhalki moŋ'kom pam buni 'pen mo tani---Arumgimis bu'thki uni ka jindhiir ki sule/ sule/ ya ye 'ba/ mo, e dhan mondhurumi'da 'tum mo, ntaga tee gi gwondwall jin ek̲a/ek̲ mo be. 7 Wakan jasi me'd bampa/ gi p̲a Saduum mo dhali paŋ Gamuura mo dhali aris 'peŋkuman bampa/ kun 'kon ki jiŋ 'kam mo tani c̲i is buni ka ris miinyc̲al mo dhali mii kun 'dap̲u e mo. Uni miiki to mmota she/m gi uni gwansan kun 'koshkina is k̲a nyor eya jisa/ gi mo/o'd goma sule/ sule/ ya ye 'ba/ mo be. 8 Naskina/ wakan si'da/ mo tani , uni gwansan kun shu'bki jan mo tani nyo/ki is buni mo. Uni ushki moshirr mo dhali uni walki gwo sor ap̲o/ uni kun caaca mo. 9 Hili ka man'doyu gwo jin ca'd jin ta'da Mik̲a/iil su'kkin ki gwo uni ki tap̲a ma ruma 'cesh mo dhali walkin gom buŋgwar is ma Musa mo, a'di bu'thki'da du mo mmodiki yer a'di is ki gway ki gwo sor ap̲o/ a'di mo, hili a'di ki o gwo mo ki, "Dhalki Tap̲a

kucur /e mo!" 10 Hili 'kwani gwansan sorkina sor eya ris to kun 'kona uni ki mish 'ban mo; dhali to kun misha uni 'ban kun 'kokin mo, me'd to/e kun mol 'twa/ wal mo tani, uni gwansan 'ce'dki uni sho'k mo be. 11 Wayyi e uni mo! Haali/ uni iikin e bway ma Kayiin mo dhali mmobath mii jin tham ma Balaam mii mo mmogam nyunykina mo. Dhali uni 'ce'dki sho'k e gwondhaŋ ma Kuurah mo. 12 'Kwani gwansan uni ta gi thalkin kun shi/a shi/ e monshwan tom bum kun enu mo, me'd jin 'kona uni ki ju/ mo e moŋ'kupa su mo---uni kun ta imanhil ka'bal kun thipki jasi is buni mo. Uni tana rak kun darga sho'k mo kun kalkina 'tham mo; dhali uni ta cwa gi moyuruun mo, kun dargi maman mo---me'd jin wukina uni me'di su/ mo, mmoyu'dkunu uni mo be. 13 Uni ta mom baŋgal kun shi/ ashi/ e kumma/ yi'de/ mo, kun sekina gabusha/ ki mon'the is buniŋ gana/ mo; acul kun tana ca/ mo tani, mondhurumi'da 'tum karkunu gom uni ki sule/ sule/ mo. 14 Aknuuk a'di jin taki'da Aadama nyakum yil kun 'kon ma po/ ipesu/ mo tani, oki gwo is gom uni mo, mmo/o gwo mo ki, "Hili mo ma! Tapa a'di pu'dki'd nyakki uni kun 'koni aliip mo dhali kum piti kun 'koni aliip kun dhelela dhelel mo. 15 A'di pu'dki'd mmotor gwon dwall 'twa/ a'cesh apo/ 'kwani 'baar mo. A'di pu'dki'd mmodhu uni ki uni kun 'kona mii i'ba/ mo goma tu'c kun miikina uni ki bway kun ushuwa ush mo, dhali ki gwo kun ka/a ka mo e mii kun ushuwa ush ki imanmii miinthus kun oki gwo apo/ a'di mo be." 16 Uni gwansan ita imanmiiya gumgum mo, dhali waka wak mo, mmobath bway tur gi mon'dap em buni mo. Dhali 'twam buni kun cekina uni mmodhu 'ba/ ki ca mo, mmomaŋ 'kwani ka mak gom nyunykina/ mo.

Gwo jin Rumuwa Rum mo dhali Mo jin Malasuwa Malas mo

17 Hili um kun enu mo tani, kayi gwo e jin okunu ntwa/a/ ki imandhunu ki she/ ki dhalel dhelel mo gom Tapa Yesus Kristhos bana mo. 18 Uni oki um gwo mo ki, "Ka tee jiŋ 'ko'd mo tani uni kun miin ka mak mo tani mini bath mii kun ushuwa ush mo gom mon'dap em buniŋ gana/ mo be." 19 Uni ta uni gwansan kun kali mo jin kwa/u bwa mo; uni kun ta 'kwani tony 'cesh mo dhali uni 'koki ta gi Shi/in mo be. 20 Hili um kun enu mo tani, nyaŋi is bum apo/moŋgam gwo is bum jin koguwa ko/ mo, dhali 'thoyi e Shi/in Dheleladhelel mo. 21 Dhuyi is bum e mo/en ma Arumgimis mo, dhali cori gom momii mii gi

Tapam bana ka Yesus Kristhos mo jin kali moŋ'koki/e ki sule/ sule/ ya ye 'ba/ mo. 22 Miiyi mii apo/ unin tiya kun shina bwa 'kup mo. 23 Wothi kun tiya mo ma mmobor uni ka pije/ 'peni mo/o'd mo; gom 'kwanin tiya mo tani tori momii mii ki moŋko/ is mo, me'd jin shi/a um burrinye/ i e jin nyo/ki'd e buŋgwar is mo.

Mmo'bora 'Bor Mii mo

24 Dhali shwane/ gom a'di jin mish um dhu mo 'peni montag mo dhali mmorak um mmodosh ibwambori buŋ'kus gi monycam piti ki dar gi mii i'ba/ mo dhali ki dhan bwaŋ'kunyga/ mo tani, 25 jasi e a'di jin ta'da Arumgimis jin ta'da manwoth bana mo eya Yesus Kristhos Tapam bana mo tani, dhalki a'di di'd ki monyca mo, dhali mmo/eka ek mo, dhali mom'bi'th mo, dhali moshirr jin di'di twa/a/ i'baar mo, dhali jin di'd shwane/ mo dhali jin midi di ki sule/ sule/ ya ye 'ba/ moonni. Amin.

GWON THIS MO

GWO JIN 'CEENU MO

2993

Gwo Jin 'Ceenu Mo 1

Gwo jin 'Ceenu goma Yesus K̲rist̲h̲os mo

1 Gwo jin 'ceenu goma Yesus K̲rist̲h̲os mo, a'di jin c̲ikin ma Arumgimis a'di mo mmot̲or unim piti kun ta imanmii to mo gom to kun mini mii la bu'th embul ki 'dishe/ mo. Dhali a'di karki a'di eya tente/ mo mmohashkina a'di aman'doyu gwom piti eya manmii tom piti ka Yohaan mo, 2 a'di jin ta'da manK̲al gwo o gom gwo ma Arumgimis mo dhali gwont̲or jin t̲ora a'di goma Yesus K̲rist̲h̲os mo, eya ris to 'baar mo kun p̲arkina a'di e mo be. 3 Mom'bor mii gom a'di jin deŋki gwo yansan e̲ jin onu is ki 'twa/ jin cacaa mo dhali uni gwansan kun ciK̲ki gwo yansan jin onu is mo dhali uni kun ha ki gwo e kun 'kwarkunu e bwamani a'di mo, haali/ mo 'disha 'dish mo be.

Monthe Me'd goma K̲aniisa kun 'Koni Pesu/ mo

4 Yohaan eya K̲aniisa kun 'koni pesu/ e pa Assiya mo: A'the midi di e um mo dhali moŋK̲u'th is 'peni a'di jin ta a'di mo, dhali 'peni a'di jin diki'd mo, dhali a'di jin midi p̲u'du/ mo, dhali 'peni shi/in kun 'koni pesu/ mo kun doshkini bwamb̲or ma K̲ursim piti mo, 5 dhali 'pena Yesus K̲rist̲h̲os mo, a'di jin ta'da man/o gwoŋ gana/ mo, a'di jin ta'da bwanyara gi mowu mo, dhali jin ta Tap̲a apo/ imalik kun 'kon e mony'cesh mo. E a'di jin enki ana mo d̲hali dhu ana ki 'kus 'peni miinthus bana ka bas piti mo--- 6 dhali a'di ki nyoŋki ana 'peŋkuman bampa/ mo, mmota igasiis goma Arumgimis piti mo dhali Ababa mo ---dhali e a'di mo tani monyca dhali mom'bi'th midi ki sule/ sule/ mo dhali ki sule/ ya ye/ 'ba/ mo. Amin.

> 7 Hili mo mo ma, a'di midi p̲u'du/ e bwaaraK̲ mo;
> dhali aris eŋ 'kwani mini p̲ar̲ a'di e mo,
> dhali aris 'kwani gwansan̲ kun su'kki a'di mo.
> Dhali arisa waK̲ gi 'kwaniny'cesh mini wol ko mo haali/ gom gway piti mo.
> Isi kan si'dayi. Amin.

8 "Aha/ tana ja muŋ'kup̲ mo, dhali jiŋ 'ko'd mo," a'di ta gwo jin ona Tap̲a Arumgimis mo, "a̲'di jin di'd mo, dhali a'di jin diki'd mo, dhali a'di̲ jin midi p̲u'du/ mo, a'di jin eK̲a eK̲ mo be."

Tonyjan gi Ya/ gi 'kwani mo

9 Aha/ jin tana Yohaan---jin tana kam bum mo dhali jan 'de/ jin nyakki isa nyor bu'th ki um mo dhali 'peŋkuman bampa/ mo dhali mo jin 'kucu bwa ki 'kari'th mmo'dim 'kup mo jin diki'd eya Yesus mo---jin diki'd eya uka 'cesh jin yuku gway ka Bathmus mo haali/ gom gwo ma Arumgimis mo dhali gwo jin toru goma Yesus mo be. 10 Aha/ dikina e Shi/in ka tee gi Tapa mo. Dhali aha/ cikkina dhan 'twa/ i'ko'di aha/ me'd ko ma poome/ mo be. 11 A'di oki gwo mo ki, "Kwari ma a'di jin parkina /e e mo eya warka/ yansan mo, dhali hashi a'di eya Kaniisa kun 'koni pesu/ mo---e pa Epasus mo, dhali e pa Simirna mo, dhali e pam Pargamus mo, dhali e pan Thiyatira mo, dhali e pa Sardis mo, dhali e pam Piladalpiya mo, dhali e pa Lawudikiyya mo be." 12 Dhali aha/ tu'kkina ka kukul is mmopar 'kus ma ja a'dun e jin walki 'twa/ e aha/ mo, dhali me'd jin tu'kka/ mo tani aha/ parkina tirkina/ ma lamban 'dolkon e kun 'koni pesu/ mo. 13 Dhali e bwamani tirkina/ ma lamba/ mo tani wathin tal 'deŋ kamu/ diki'd jin waki ya/ gi 'kwani mo, mmohi'th burrinyen tur jin pu'dki'd e 'ko'dsho'k piti mo dhali wackan gi 'dolkon eya bor piti mo be. 14 'Kup piti dhali amur 'kup piti ca'bki bany bany me'da mur ka'bal jin ta gi kush mo---dhali ta kush me'da wasaŋ gana/ mo--dhali em piti wana e ka le'dan o'd mo. 15 Dhali sho'k piti wana e ka korok jin kushi mo mo, dhali dhel mo mo me'd jin to'du a'di e shemen o'd mo, dhali 'kus piti wana e ki dhan yi'de/ kun gwona is ka ris mo.16 Dhali e me'da bimporos piti mo tani a'di bu'thki'da cul kun 'koni pesu/ mo, dhali gandala turga/ jin ka'd ka 'ban su/ mo jin pu'dki'd ka pije/ 'peni 'twam piti mo. Dhali bwam/em piti 'twakki mo mo me'da tente/ mmo'tu'd mo ki mom'bi'th is piti mo be. 17 Dhali ki aha/ parkina a'di e mo tani, aha/ bitkina e 'ko'd sho'k piti mo ma mmowa e ki wathi/ jin wuki'd mo. A'di karki me'da bim poros piti apo/ aha/ mo dhali o gwo mo ki, "Dhalku/ is ki ko/ mo ma. Aha/ tana ja muŋ'kup mo dhali jiŋ 'ko'd mo 18 dhali jan tal 'de/ jin di'd ki e mo. Aha/ wukina mo, dhali hili mo mo ma, Aha/ dikina ki e goma sule/ mo dhali ki sule/ ya ye 'ba/ mo! Dhali Aha/ takina ga muptha/ gi mowu mo dhali mo ma Haawiya mo be. 19 Wakan 'kwari to jin parkina /e e mo, a'di jin di'd shwane/ mo, dhali jin midi bu'th embul i'ko'di mii yansan mo be. 20 Me'd gwo jin cinu ki jim bag mo goma cul kun 'koni pesu/ jin parkina /e e mo e me'da bim poros pem mo, dhali tirkina/ ma

lamban 'dolkon kun 'koni pesu/ mo: Dhali acul kun 'koni pesu/ mo tani tana man'doyu gwo ma K̲aniisa kun 'koni pesu/ mo, dhali t̲irkina/ ma lamba/ kun 'koni pesu/ mo tani tana K̲aniisa kun 'koni pesu/ mo be."

Gwo Jin 'Ceenu Mo 2

Gwo jin Hashu goma K̲aniisa gi Pa E̲pasus mo

1 "Eya man'doyu gwo ma K̲aniisa gi pa E̲pasus mo 'kwarki gwo mo ki:

> ' Gwo gi a'din 'de/ mo jin bu'thki'da cul kun 'koni pesu/ e me'da bim poros piti mo dhali jin yaki'd e bwamani t̲irkina/ ma lamba/ 'dolkon gana/ kun 'koni pesu/ mo:
>
> 2 "Aha/ misha miim pini mo, dhali at̲u'c pini jin mina /e ki 'ba'th 'ba'th mo, dhali moŋ'kuc̲ bwam bum ki 'kari'th mmo'dim 'kup̲ mo, dhali /e diki bu'th 'kwani kun ta thus ki thus mo, hili /e nyo/ki uni gwansan kun dhunu ki she/ mo hili uni yisa ta uniya, dhali /e gamki uni ki uni tana t̲or mo be. 3 /E 'dimki 'kup̲ ki bwa jin 'kuc̲u ki 'kari'th mo dhali k̲al mo jin 'koshu is ka nyor gom gway pem mo, dhali /e yisa cakin e mo jin wunu is eya. 4 Hili Aha/ tana gi gwo yase ap̲o/ /e jin ta'da k̲ar/e mo ki /e dhalki mo/en jin t̲wa/a/ 'pen mo be. 5 Kayi gwo e wakan 'peni mo jin bit̲kina /e mo. Rici eya du is mo dhali miiyi to kun mina /e nt̲wa/a/ mo. Isi ciki/ wak̲ki/ /e mini rica du is mo tani, Aha/ mina p̲u'dku/ e /e mo dhali joc̲ t̲irkina/ ma lambam pini 'peni mom piti mo be. 6 Hili /e tan gi to yase mo: /E shi/ki mii gi 'kwani Nugulawiyiin i e mo, mii kun shi/kika/ i e si'da/ mo. 7 A'diyin jin ta'd gi gu'ban'ce mo tani dhalki a'di cik̲ gwo jin ona Shi/in eya K̲aniisa gwansan mo ma. E a'di jin p̲iki mii e mo tani Aha/ mina c̲i a'di tonț̲e/ mmoshwa 'pen̲i cwa gi mondiki/e mo, a'di jin diki'd e monyjaro/ ma Arumgimis mo be.'"

Gwo jin Hashu goma Ḵaniisa gi Pa Simirna mo
8 Goma man'doyu gwo ma ḵaniisa gi pa Simirna 'kwari gwo mo ki:

> ' Gwo gi a'di jin ta ja muŋ'kuṉ mo dhali jiŋ 'ko'd mo, a'di jin wuki'd mo dhali jin diki'd ki e doḵ/e mo be:
>
> 9 "Aha/ misha monṯo'c bwam pini mo dhali aha'th'ko'd pini mo, hili /e ta pa ki pa mo. Aha/ misha mo ma thu'th 'pen gi uni kun oki gwo mo ki uni ta 'Kwani Yahuuda/ mo tani, hili uni yisa ta uniya. Uni 'kokin e montul is buni jin ta ji ma Seṯaan mo. 10 Dhalku/ is ki ḵo/ mo ma gom isa nyor jin midi 'kosh /e mo. Hili mo mo ma! tapa ma ruma 'cesh ona bwa ki ṯa'k uma tiya a sijin mo wakan ki um minu pal mo, dhali um mina isi 'kosh ka nyor goma cimi 'kume'd mo. Tayi /e isiŋ gana/ ntagi mowu mo, dhali Aha/ mina c̣i /e toŋ'kuṉ gi mondiki/e mo be. 11 Dhalki a'di jin ta'd gi gu'ban'ce mo tani ciḵ gwo mo jin ona Shi/in eya Ḵaniisa gwansan mo. A'din 'de/ jin p̣iki mii e mo tani minu 'koki shi/ is ki mowu jin 'kon ma p̣o/ īsu/ mo be.'"

Gwo jin Hashu goma Ḵaniisa gi Pam Bargamuus mo
12 Goma man'doyu gwo ma Ḵaniisa e pam Bargamuus 'kwari gwo mo ki:

> ' Gwo gi a'di jin ta'dgi gandala turga/ jin ka'dka 'ban su/ ime'd mmo/o gwo mo ki:
>
> 13 "Aha/ misha mo jin dina /e mo, e mo jin din ma ḵurse/ ma Seṯaan mo. Naskina/ /e bu'thki gway pem ki 'bi'th 'bi'th mo. Aha/ misha ki /e diki waṯ gway gi moŋgam gwo is pini e Aha/ mo, hili ka tee ma Antibas jin ta'da man o gwom pem mo, a'di jin ta isiŋ ganam pem mo, a'di jin 'koshkunu jwa ibwam um mo e mo jin din ma Seṯaan mo be. 14 Hili Aha/ tana gi ushi ton tiya idaḵa/ ap̣o/ /e mo: /E tan gi 'kwanin tiya kun bu'thki gwonṯor ma B̄alaam ki nyeŋ mo, jin ṯorki'da Baalag gwo mo mmokar mo jin koluwa kol mo ibwambori iya/ ma Israyiil mo wakan ki uni mini shwa tonṯe/ jin 'ciṯhu 'kus mmothe tompinycon mo dhali mmoboṯki mii jin miinu miinyc̣al mo. 15 W̄akan /e si'da/ tan gi 'kwanin tiya kun bu'thki gwonṯor gi 'kwani Nugulawiyiin ki nyeŋ mo. 16 Wakan rici /e adu is mo

ma! Wakki/ /e mini diki mii kan mo tani, Aha/ mina pu'dku/ i /e ki jahanne/ mo, dhali Aha/ mina mii mo /as apo/ uni ki gandala turga/ e 'twam pem mo be. 17 Dhalki a'din 'de/ yin jin ta'dgi gu'ban'ce mo tani, cik gwo jin ona Shi/in eya Kaniisa gwansan mo. E a'di jin piki mii e mo tani, Aha/ mina ci a'di amanna jin bagu mo, dhali Aha/ mina ci a'di wosh kush ki gway this jin 'kwaru apo/ wosh mo, gway jin dina jan tal 'deŋ kamu/ ki mish mo, hili jasi a'di jin bu'thki a'di mo be.'"

Gwo jin Hashu goma Kaniisa gi Pan Thiyatira mo

18 Dhali eya man'doyu gwo ma Kaniisa gi pan Thiyatira 'kwari gwo mo ki:

' Gwo gwansan ta gwo gi ya/ ma Arumgimis mo, a'di jin taki'd gi e jin wana e ka le'dan o'd mo dhali sho'k piti wana e ka korok toŋkuthu'd mo:

19 "Aha/ misha miim pini mo: dhali mo/en pini mo dhali moŋgam gwo is pini mo dhali moŋ'kuc bwam pini ki 'kari'th mmo'dim 'kup mo. Aha/ misha ki /e miiki to kun ta kuŋ 'ko'd mo mmobol kun twa/a/ e kun miikina /e mo be. 20 Hili Aha/ tana gi gwo yase apo/ /e mo: Ki /e dhalkina 'bom jin ta'da Isabal mmodi e /e mo, a'di jin yukki is piti ka yim jin ta'da mancgi gwo mo. Dhali a'di jin he'kki iman mii tom pem e ki gwontor piti mo mmomii miinycal mo dhali mmoshwa tonte/ jin 'cithu/ to 'kus mmothe tompinycon mo. 21 Aha/ cikina yim tee mmorica du is mo, hili ayim dina bwa ki o mmorica du is 'peni miinycal piti mo. 22 Hili mo mo ma! Aha/ mina bit a'di eya ci jin isha a'di ki 'ba'th mo dhali uni gwansan kun miiki miinycal nyakka yim e dhan monto'c bwa jin caaca mo, isi ciki/, wakki/ uni 'koki rica du is 'peni mii ma yim mo. 23 Aha/ mina dor ucim piti mmowu mo, dhali arisa Kaniisa mini mish mo mo ki Aha/ tana a'di jin ŋapkina bwa gi 'kwani ki bur bur mo dhala dum buni mo. Aha/ mina ci um to 'baar mo ka 'dete/ 'dete/ isi ki miin to kun miikina um mo. 24 Hili gom uma tiya kun 'kon e pan Thiyatira mo, kun 'koki bu'th gwo yansan jin toru mo dhali kun 'koki mish gwo kun yuku/ ki toŋ'kul bwa ma Setaan mo---gom /e mo tani Aha/ ona gwo mo ki, ' Aha/ dina ki kar tondiți'da

kamu/ apo/ um mo.' 25 E to 'baar mo tani, teli um sho'k mo ntagi Aha/ mina pu'dku/ mo. 26 A'di jin piki mii e mo dhali mii tom pem mo ntagi mondi 'kup mo tani, Aha/ mina ci a'di momshirr apowa ris kal gi 'kwaniny'cesh mo. 27 Dhali a'di midi ji uni ki cwaŋkol 'kus mo jin ta toŋkuthu'd mo, me'da nos kun uku 'pena je mo a'di midi 'ce'd uni bwa ka 'ci'cimi'th mo ---me'd jin bu'thkika/ a'di si'da/ 'pena Babam pem mo; 28 dhali Aha/ mina ci a'di acul gi mon'thamo/ mo. 29 Dhalki a'diyin jin ta'dgi gu'ban'ce mo tani, cik gwo jin ona Shi/in eya Kaniisa gwansan mo ma.'"

Gwo Jin 'Ceenu Mo 3

Gwo jin Hashu goma Kaniisa gi Pa Sardis mo

1 Dhali eya man'doyu gwo ma Kaniisa gi pa Sardis 'kwari gwo mo ki:

' Gwo gi a'di jin ta gi shi/in ma Arumgimis kun 'koni pesu/ mo dhali acul kun 'koni pesu/ mo. "Aha/ misha miim pini mo. /E takin gi gway ki /e dikin ki e mo tani, hili /e wukin mo be. 2 Meri e mo dhali 'bithi a'di jin bocki'd is mo hili a'di 'dishkina 'twa/ mmowu mo, haali/ Aha/ dina ki gam miim pini jin thimkina /e ijis/e ma Arumgimis pem mo. 3 Wakan kayi gwo e mo, e to yin jin bu'thkina /e mo dhali cik mo. Hayi a'di e mo, dhali rici adu is mo. Hili wakki/ /e diki mer e mo tani, Aha/ mina pu'dku/ me'd wathin 'di/ mo, dhali /e mini diki misha tente/ jin miga/ pu'dku/ apo/ /e mo be. 4 Hili um tan gi ushi gwayi daka/ e pa Sardis mo kun 'koki nyo/ burrinyem buni mo, dhali uni mini ii nyakki Aha/ ki burrinyeŋ kush mo, haali/ uni ha me'd mo be. 5 A'di jin piki mii e mo tani minu hi'th ki burrinyen tur jin ta gi kush mo, dhali Aha/ mina diki 'kosh gway piti 'pena Warka/ gi mondiki/e mo, dhali Aha/ mina pi gway piti ibwambora Ababam pem mo, dhali ibwambori iman'doyu gwom piti mo be. 6 Dhalki a'diyin jin ta'd gi gu'ban'ce mo tani, cik gwo jin ona Shi/in goma Kaniisa gwansan mo.'"

Gwo jin Hashu goma Ḵaniisa gi Pam Ṗiladalpiya mo
7 Dhali eya man'doyu gwo ma Ḵaniisa gi pam Ṗiladalpiya 'kwari gwo mo ki:

> ' Gwo gi a'di jin ḵogu mo dhali jin ta isiŋ gana/ mo---
> a'di jin bu'thki'da muptha/ ma Dawuu'd mo,
> a'di ḵa'dki a'di mo dhali wathin ṯal 'deŋ kamu/ diki mu'th a'di mo,
> a'di mu'thki a'di mo dhali wathin ṯal 'deŋ kamu/ midi diki ḵa'd a'di mo:

8 "Aha/ misha miin tom pini mo. Hili mo mo ma, Aha/ karkina campur ki ḵany ibwambori /e mo ki wathin ṯal 'deŋ kamu/ midi diki mu'th a'di mo. Aha/ misha ki /e takin gi mom'bi'th ari'ceene/ mo, naskina/ /e haki gwom pem e mo dhali diki waṯ gway pem mo be. 9 Hili mo mo ma! Aha/ mina dhu uni gwansan kun ta ku gi montul is ma Seṯaan mo, uni kun yuḵki is buni ki 'kwani Yahuuda/ mo tani hili uni yisa ta uniya, hili uni tana ṯor mo---Aha/ mina mii uni mmoṗu'dku/ mo dhali ṯu'kki jiŋ 'kuṗa'duṗun ibwambori 'ko'd sho'k ṗini mo, dhali uni mini mish ki Aha/ ena /e mo be. 10 Haali/ /e dhuki gwoŋḵan pem ki bwa jin 'kuc̱u ki 'kari'th mmo'dim 'kuṗ mo, Aha/ si'da/ mina kar /e 'pena tee gi mompal mo jin̄ midi ṗu'du/ e mony'ceshi 'baar mo, mmopal uni gwansan kun 'kokin e mony'cesh mo be. 11 Aha/ mina ṗu'dku/ ki 'dishe/ mo. Ṯeli sho'k e a'di jin tana /e mo wakan ki j̄an ṯal 'deŋ kamu/ midi 'taki diki bu'th toŋ 'kuṗ pini mo. 12 A'di jin ṗiki mii e mo tani Aha/ mina kar a'di mmota kaḵ gi gu'b gi mondhelela dhelel ma Arumgimis pem mo. A'di jin midi diki ya ka pije/ doḵ/e ki sule/ 'peni a'di mo, dhali Aha/ mina 'kwar gwo aṗo/ a'di jin ta gway ma Arumgimis pem mo, jin ta gway gi 'peŋkuman bampa/ ma Arumgimis pem mo (a'di jin ta pa Urushaliim jin ta jin this mo, a'di jin midi ṗu'dku/ ka 'cesh 'peni momis mo 'peni Arumgimis pem mo), dhali gway this pem gana/ mo be. 13 Dhalki a'diyin jin ta'd gi gu'ban'ce mo tani ciḵ gwo jin ona Shi/in goma Ḵaniisa gwansan mo ma.'"

Gwo jin Hashu goma K̲aniisa gi Pa Lawudikiyya mo

14 Dhali eya man'doyu gwo ma Kaniisa gi pa lawudikiyya 'kwari gwo mo ki:

> ' Gwo gi a'di ma amin mo, a'di jin ta isiŋ gana/ mo, dhali jin ta'da man o gwo jin ta jiŋ gana/ mo, a'di jin ta'da manjiya ji goma ris to kun uk̲kin ma Arumgimis mo be:
>
> 15 "Aha/ misha miim pini mo dhali ki /e ŋala/ wani maŋgala walla moŋkamu/ ŋala/ 'batha /eya. Aha/ t̲osha ki /e mini 'taki 'thup̲a 'thup̲ mo walla 'batha 'ba'th moyi! 16 Wakan, haali/ /e maŋgalamaŋgal mo---dhali /e ŋala/ 'batha 'ba'th mo walla 'thup̲a 'thup̲ mo tani---Aha/ mina ya/ /e ka pije/ 'peni 'twam pem mo be. 17 Haali/ /e oki gwo mo ki, ' Aha/ tana pa ki pa mo, Aha/ tana ga ris to ka ris mo, dhali Aha/ dina ki ŋap̲ ton t̲al 'deŋ kamu/ mo.' Hili /e diki mish ki /e t̲ocu 'kus mo, dhali k̲oju e i is mo, a'di jin hatha 'ko'd ki ha'th mo, dhali jin ta'da ja'da/ mo, dhali jin diki is 'te/ mo. 18 Cik̲i gwom 'bi'th is pem jin oka mo ki: Yoli 'dolkon 'peni Aha/ mo a'di jin tashkunu e ki o'd mo wakan ki /e mini ta pa ki pa mo, dhali burrinyen tur jin ta gi kush mo wakan ki /e mini hi'th a'di i is pini mo dhali diki t̲or mon'the is pini jin dina /e is 'te/ mo, dhali /e mini 'taki ta gi k̲walany mmogwa'c em pini mo wakan ki /e mini mish mo mo be. 19 Aha/ k̲ucurkina k̲ucur mo dhali dor uni ka 'det̲e/ 'det̲e/ kun enka/ mo. Wakan, shwayi mii anyor ki thit̲h mo dhali rici /e adu is mo. 20 Hili mo mo ma, Aha/ doshkina ishan'tamo/ mo dhali nagkana campura p̲o/ ki me'd mo. Wak̲ki/ jan t̲al 'deŋ kamu/ cik̲ 'kus pem mo dhali k̲a'dki Aha/ acampur mo tani, Aha/ mina seku/ ibwamani gu'b piti mo dhali shwa to nyak̲ki a'di mo, dhali a'di nyak̲ki Aha/ mo be. 21 A'diyin jin p̲iki mii e mo tani Aha/ mina c̲i a'di embul mmodi nyak̲ki Aha/ eya k̲ursem pem mo, jasi me'd jin p̲ikika/ mii e si'da/ mo dhali c̲a'b nyak̲ka Babam pem eya k̲ursem piti mo be. 22 Dhalki a'diyin jin ta'd gi gu'ban'ce mo tani cik̲ gwo jin ona Shi/in goma K̲aniisa gwansan mo ma.""

Gwo Jin 'Ceenu Mo 4

Mo ma Luŋ jin Ta ji gi Momis mo

1 'Ko'di mii gwansan mo tani aha/ hilkina mo mo dhali hili mo mo ma, e momis mo tani acampur k̲a'dkunu mo. Dhali 'twa/ jin t̲wa/a/ gwoyi'd mo. A'di jin cik̲ka/ jin oki gwo e aha/ mo jin wana e ka poome/ jin o gwo mo ki: "Yayu/ 'kup̲ki moho/ mo dhali aha/ mina t̲or /e to mo, a'di jin midi bu'th mo mo i'ko'di mii yaase mo be." 2 Dhali ki jahanne/ aha/ dikina e Shi/in mo, dhali hili mo mo ma, ak̲urse/ ma malik̲ doshki'd e momis mo, nyak̲ki a'din 'de/ jin c̲a'bki'da p̲o/ a'di mo. 3 Dhali a'di jin c̲a'bki'di mat̲t̲aan mo tani jamas piti jin piyina a'di mo tani wana e ki wosha wasan dhela/ ki e ka ris mo dhali wosha wasan dhela/ jin ta jim 'per mo dhali ap̲e'do/ a'di 'kamki'da k̲urse/ ma maliik̲ is mo jin wana e ki wosha wasan dhela/ jin ta jin dhii/i'd mo. 4 Dhali ak̲urse/ ma maliik̲ 'kokini iss 'kwanimpa 'de/ i'ce'dka doŋon mo kun 'kamkina k̲urse/ ma maliik̲ is mo dhali uni gun 'kokina p̲owa k̲urse/ ma maliik̲ gwansan mo tani ta 'kwaniŋ gwanyjak̲a/ kun 'k̲on ka iss 'kwanimpa 'de/ i'ce'dka doŋon mo kun shumkin ki burrinyeŋ kush mo nyak̲ki toŋ'kup̲ 'dolkon gana/ e 'kup̲i uni mo be. 5 'Pena k̲urse/ ma maliik̲ mo tani moŋkush 'pena wara sho'k a'di dhwa/a'dki mo mo dhali 'twak̲ki mo mo dhali mondor ma sho'k gwoki'da gur gur mo, dhali e buŋ'kus ma k̲urse/ ma maliik̲ mo tani dhantho/ 'koni pesu/ kun k̲anykunu o'd mo, uni kun 'koni pesu/ mo tani uni kun ta shi/in ma Arumgimis mo. 6 Dhali ibwambor ma k̲urse/ ma maliik̲ mo tani k̲umma/ yi'de/ diki'd jin wana e ka gasaas jin miiki'd ki 'bera/ 'bera/ mo. Dhali to/e kun 'kon ki e kun 'koni doŋon mo, uni 'kamkina k̲urse/ ma maliik̲ is mo mmo'kama k̲urse/ ma malik̲ 'kup̲ ki eŋgwari lu/ mo, dhali mmosulkina e uni ka pije/ e gi bwambor mo dhali e kun 'ka uni ka c̲iŋ'ko'd mo. 7 To/e jin t̲wa/a/ jin di'd ki e mo tani wana e ka dhop̲ mo dhali to/e jin ta jiŋ 'ko'd jin di'd ki e mo tani wana e ka morbip̲ mo dhali to/e jin 'kon ma p̲o/ ikwara jin di'd ki e mo tani wana jis/em piti ki wathi/ mo dhali to/e jin 'kon ma p̲o/ idoŋon jin di'd ki e mo tani a'di wana e ka wulu/ jin p̲e'di mis mo. 8 Dhali to/e kun 'kon ma p̲o/ idoŋon kun 'kon ki e mo, uni 'baar ka 'det̲e/ 'det̲e/ mo tani 'kan ma b̲iny jeshem buni ipe'de/ mo dhali uni gun sula e ka pije/ ki t̲h̲orony t̲h̲orony mo, aris uni 'baar mo kun

'kon ki jiŋ 'kam mo dhali e bwaman mo dhali montee dhali mon'thiny mo tani uni 'koki daḵ mo mmoyuḵ gway mo mmo/o gwo mo ki:

> "A'di jin ḵogu mo, a'di jin ḵogu mo, a'di jin ḵogu mo, a'di jin ta Tapa Arumgimis jin ta a'di jin Eḵa/ Eḵ mo,
> a'di jin diki'd mo dhali a'di jin di'd mo dhali a'di jin midi yayu/ mo be."

9 Dhali ma me'd jin 'kona to/e gwahan kun 'kon ki e mo mmoc̱i monyca ka Arumgimis mo dhali montaḵ mo dhali mo jin 'boruwa 'bor bwa i is mo e a'di jin c̱a'bki'da p̱owa ḵurse/ ma maliiḵ mo, a'di jin c̱a'bki'd ki sule/ sule/ mo dhali ki sule/ mo tani, 10 jwahaŋ 'kwani kun 'koni iss 'kwanimpa 'de/ i'ce'dka doŋon mo tani ṯa'kkina 'ceshi bwambori a'di mo, e a'di jin c̱a'bki'da p̱owa ḵurse/ ma maliiḵ mo dhali luŋ a'di jin c̱a'bki'd ki e ki sule/ mo dhali ki sule/ mo tani uni ṯa'kki toŋ'kup̱ buni me'd mo ibwambor ma ḵurse/ ma maliiḵ mo mmoyuḵ gway mo ki:

> 11 "/E a'di ha me'd mo, Tap̱am bam mo dhali Arumgimis bam mo
> mmobu'th monyca mo dhali montaḵ mo dhali mom'bi'th mo haali/ /e uḵkina ris to 'baar mo
> dhali ki bwam pini mo tani uni 'kokin mo dhali uni 'konu mmo/uḵ mo be."

Gwo Jin 'Ceenu Mo 5

Yiṯ jin 'Kuc̱u/ Is mo dhali Ari K̲a'bal mo

1 Dhali aha/ mishkina ki me'da bimporos gi a'di jin c̱a'bki'da p̱owa ḵurse/ ma malik mo jin ta'd gi yiṯ jin 'kuc̱kunu is jin 'kwarkunu gwo nycine/ mo dhali apom piti si'da/ mo, a'di jin 'dap̱kunu 'twa/ ka 'diŋkila kun 'koni pesu/ mo. 2 Aha/ mishkina aman'doyu gwo jin 'bitha 'bi'th mo jin bahki gwo ki dhan 'kus jin caaca mo ki, "Aja a'di iha me'd ki haŋ gana/ mo mmobele'th gwo jin 'kwaru ap̱o/ yiṯ yansan mo dhali ḵaca 'diŋkilam piti mo?" 3 Dhali jan ṯal 'deŋ kamu/ yisa di'da e momis dhali e mony'cesh mo walla e bwaŋ'kwaranyi mony'cesh mo jin midi mish yiṯ jin 'kucu/ is ḵa'd mo dhali hil gwo jin 'kwaru e bwamani a'di mo be. 4 Dhali aha/ gwokina kagahara mo haali/ wathin ṯal 'deŋ kamu/

yisa gamkunu mo jin ha me'd mo mmoḵa'd yiṯ jin 'kuc̱u/ is mo mmohil gwo jin 'kwaru e bwamani a'di mo be. 5 Hili jan 'de/ 'peni 'kwaniŋ gwanyjaḵa/ oki aha/ gwo mo ki, "Dhalku/ ki ko mo ma. Hili mo mo ma! adhop̱ ma waḵ ma Yahuuda/ dhali abirman ma Dawuu'd a'di piki mii e mo. Wakan a'di imidi mish yiṯ yan jin 'kuc̱u is ḵa'd 'twa/ mo dhali a'diŋkila kun 'koni pesu/ kun 'dap̱kunu a'di 'twa/ mo be. 6 Aha/ p̱arkina ari ḵa'bal e mmodosh ibwamana ḵurse/ ma malik mo dhali e bwamani to/en doŋgon kun uḵu mo dhali e bwamani 'kwaniŋ gwanyjaḵa/ mo. A'di wana e ki a'di jin 'koshkunu jwa mo. A'di taki'd gi ce ipesu/ ime'd mo dhali ka pinya e kun 'koni pesu/ mo, uni kun ta shi/in ma Arumgimis kun 'koni pesu/ mo uni kun hashkunu eya ris mony'ceshi 'baar mo. 7 Dhali a'di yaki'd mo dhali bu'thki yiṯ yansan jin 'kuc̱u/ is mo 'peni me'da bim poros gi a'di jin c̱a'bki'd eya p̱owa ḵurse/ ma malik mo. 8 Dhali ki a'di bu'thki yiṯ yansan jin 'kuc̱u/ is mo tani, to/e kun 'kon ma po/ idoŋon mo dhali 'kwaniŋ gwanyjaḵa/ kun 'koni iss 'kwanimpa i iss 'de/ i'ce'dka doŋon mo ṯa'kkina 'cesh ibwambori ari aḵa'bal mo. Uni ka 'deṯe/ 'deṯe/ bu'thkina dheŋdheŋe/ mo dhali toŋ 'kul bwa kun tana sahan kun ta 'dolkon gana/ mo kun 'tu'dkunu ka 'bicajwahar mo, kun ta mon'tho gi uni ma Arumgimis kun dhunu ki she/ ki dhelel helel mo. 9 Dhali uni yuḵki gway this mo mmo/o gwo mo ki:

> "/E a'di ha me'd mo mmobu'th yiṯ yansan jin 'kuc̱u/ is mo dhali mmoḵa'da 'diŋkilam piti jin 'dapu a'di 'twa/ mo.
> Haali /e 'ciṯhkunu 'kus mo, dhali ka bas pini mo tani /e wanki 'kwani 'ba/ goma Arumgimis mo
> 'pena risa waḵ kun 'ko 'kwani e ki she/ ki she/ mo,
> dhali 'pena ris 'twa/ kun wala 'kwani ki she/ ki she/ mo,
> dhali 'peni 'kwani kun 'kona e ki she/ 'peni tiya mo,
> dhali 'peni kal gi 'kwaniny'cesh mo.
> 10 Dhali /e ki nyoŋ uni ki dhan 'peŋkuman bampa/ mo dhali /e ki dhu uni ki igasiis mmomiiya ṯu'c goma Arumgimis bana mo dhali uni mini jiya ji ap̱o/ mony'cesh yansan mo be."

11 Yan'ko'd aha/ hilkina mo mo dhali ciḵ rakin gi iman'doyu gwo ka ris mo kun 'kamkina ḵurse/ ma maliḵ is mo dhali to/e kun 'kon ki e mo dhali 'kwaniŋ gwanyjaḵa/ mo. Dhali mondeŋ/em buni ta'da aliip̱i 'kume'd mo ka aliip̱i 'kume'd mo dhali ka risa aliip̱ ka aliip̱ mo.

12 Dhali uni oki gwo ki dhan 'twa/ kun caaca mo ki, "A'di ta ari k̲a'bal jin ha me'd jin minu 'ci̲t̲h̲ 'kus mo Mmobu'th mom'bi'th mo dhali mo jin tanu pa ki pa mo dhali moyu̲k̲ mo, Dhali mo jin e̲k̲a/e̲k̲ dhali monta̲k̲ mo dhali monyca mo dhali mom'bor mii mo! 13 Dhali aha/ ci̲k̲kina ris to 'baar mo kun u̲k̲kunu e momis mo dhali e mony'cesh mo dhali kun 'kon e bwaŋ'kwarany mony'cesh mo dhali e bwamani k̲umma/ yi'de/ mo---dhali aris to 'baar kun 'kon e bwamani uni mo tani---o gwo mo ki,

> "Mom'bor mii dhali monta̲k̲ dhali monyca dhali mom'bi'th mo
> Jin midi di eya k̲urse/ ma mali̲k̲ mo,
> Dhali gom ari k̲a'bal mo, goma sule/ mo dhali ki sule/ mo!"

14 Dhali to/e kun 'kon ma p̲o/ idoŋon kun 'kon ki e mo tani o gwo mo ki, "Amin!" dhali 'kwaniŋ g̲wanyja̲k̲a/ t̲a'kkina 'cesh mo dhali luŋ a'di mo be.

Gwo Jin 'Ceenu Mo 6

Arisa 'Diŋkila/ mo

1 Dhali aha/ mishkina mo mo ki ari k̲a'bal 'ceki yi̲t̲ jin 'kucu/ is 'twa/ mo a'di jin ta jin 'de/ 'peni unim pesu/ mo, dhali aha/ ci̲k̲kina 'twan 'de/ 'peni to/e kun 'kon ma po/ idoŋon mo mmo/o gwo me'd 'twa/ ma sho'k jin dorki'd mo ki, "Yayu/ mo!" 2 Aha/ p̲arkina mo e mo dhali hili mo mo ma, shumarum kush dhali a'di jin merki a'di apo/ mo tani ta'd ga bwa ime'd mo, dhali a'di c̲ikunu toŋ'kup̲ mo. Dhali a'di yaki'd ka pije/ mo mmop̲i mii e mo dhali di gwo ibwa mmop̲i mii e mo be.

3 Dhali ki a'di 'ceeki'da 'diŋkila/ 'twa/ jin 'kon ma p̲o/ isu/ mo tani, aha/ ci̲k̲kina to/e 'twa/ jin 'kon ma p̲o/ isu/ mo mmo/o gwo mo ki, "Yayu/ mo!" 4 Yan'ko'd shumaruma k̲amu/ p̲u'dki'd ka pije/ mo---jin c̲a'bki 'ti̲k̲il 'ti̲k̲il mo dhali ki dhir dhir mo. Dhali a'di jin merki a'di ap̲o/ mo tani a'di dhalkunu bway mo mmobu'th moŋk̲u'th is 'peni 'kwaniny'cesh mo, wakan ki 'kwanim piti mini 'kosh jwa ka rem 'kup̲ mo dhali a'di c̲ikunu dhan gandala turga/ jin caaca mo.

5 Dhali ki a'di 'ceeki'da 'diŋkila 'twa/ jin 'kon ma p̲o/ ikwara mo tani, aha/ ci̲k̲kina 'twa/ gi to/e kun 'kon ki e kun 'kon ma p̲o/ ikwara mmo/o gwo mo ki, "Yayu/ mo!" Aha/ p̲arkina shumaruma dhisal e mo, dhali

a'di jin merki a'di apo/ mo tani ta'd gi to jin baru to e me'd piti mo be. 6 Dhali aha/ cikkina 'twa/ e bwamani to/e kun 'kon ki e kun 'koni doŋon mo mmo/o gwo mo ki, "Pos bunyan jin baru ka gada kar ka ba'de/ ki nasa guruush mo, dhali pos bunyana kamu/ jin baru ka gada kar ka ba'de/ apo/ ki nasa guruush mo. Hili dhalka yin ki shi/ is mo dhali yimana mura'th jin ka/u ki ŋah ŋah mo."

7 Dhali ki a'di 'ceeki'da 'diŋkila/ 'twa/ jin 'kon ma po/ idoŋgon mo tani, Aha/ cikkina 'twa/ gi to/e kun 'kon ki e mo kun 'kon ma po/ idoŋgon mo mmo/o gwo mo ki, "Yayu/ mo!" 8 Dhali aha/ parkina shumaruma kamu/ e jin ta'da mandupany mo. Dhali a'di jin merki a'di apo/ mo tani, yukkunu gway ki mowu mo, dhali mo ma Hawiyya mo dhali bathki a'di nsho'k mo. Dhali uni cikunu mom'bi'th apo/ 'banu'ba kamu/ gi mony'cesh mo mmo'kosh uni ki gandala turga/ mo, dhali ki te/ mo, dhali ki isa nyor mo, dhali 'peni to/e kun 'kokin e mony'cesh mo.

9 Dhali ki a'di 'ceeki'da 'diŋkila/ 'twa/ jin 'kon ma po/ imudhe'd mo tani, aha/ parkina mo e mo e bwaŋ'kwarany mo ma gwata/ jin miikunuwa basa 'cesh mo dhali akashira/ gi uni gwansan kun 'koshkunu jwa mo gom gwo ma Arumgimis mo dhali gom gwo jin kala uni mmotor mo. 10 Dhali uni cukin ki dhan 'twa/ kun caaca mmo/o gwo mo ki, "Ayy Tapa jin di'da litgany mo, /e jin kogu mo dhali /e ta a'diŋ gana/ mo, kakasja sa/ imina /e dwall gwo mo dhali ri/a ri/ mo goma bas bam mo apo/ uni gwansan kun 'kokin apo/ mony'cesh mo?" 11 Yan'ko'd uni 'baar ka 'dete/ 'dete/ cikunu burrinyeŋ kush mo dhali torkunu gwo mmosi/is ari 'ceenne/ mo ntagi mondeŋ gi igar buni kun nyakkina uni atu'c mii mo dhali iwak buni minu 'taki 'kosh jwa mo, isi me'd jin 'koshkunu uni jwa mo tani, a'di thimkunu mo be.

12 Dhali ki a'di 'ceeki'da 'diŋkila/ 'twa/ jin 'kon ma po/ ipe'de/ mo tani, aha/ hilkina mo mo dhali adhan mony'cesh yikin ki is mo, dhali atente/ warki'd ki 'thi/ mo me'da shawal 'thi/ mo, dhali appe jin ta'da kun is mo tani warki'd ka bas mo be. 13 Dhali arisa cul 'peni momis ta'kkina 'cesh mo, me'd cwampu/ mo jasi me'd jin raskina a'di maman kun 'koki is mo e mondit jin yikin ma punthar 'tham is mo. 14 Dhali bul mis a'di puuki'd mo mmowa e ki yit jin 'kuckunu is mo. Dhala ris wosha turga/ mo dhali a/uka 'cesh jockunu 'peni mom buni mo be. 15 Dhali yan'ko'd imalik kun 'kon e mony'cesh mo dhali 'kwani kun caaca mo, dhali uni

kun ta gumpa/ gom 'kwani ma mee mo, dhali uni kun ta pa ki pa mo, dhali uni kun ta gi mom'bi'th mo, dhali 'kwani 'baar ka 'deṯe/ 'deṯe/ mo, dhali c̱iŋkina/ kun yolu mo, dhali uni kun 'kon ki 'kus mo tani, uni bagkin e jurum wosh mo dhali e bwamana ris wosha turga/ mo be. 16 Dhali uni oki wosh kun tura tur gwo mo dhali aris wosh mo ki, "Ṯaki apo/ aman mo ma! Dhali bagi aman 'peni jis/e gi a'di jin c̱a'bki'da powa k̲ursi ma maliḵ mo dhali 'pena nyor gi ari k̲a'bal mo. 17 Haali/ adhana tee ma nyor buni jin caaca a'di pu'dki'd mo. Dhali kaja a'di midi mish dosh ibwambori a'di mo?"

Gwo Jin 'Ceenu Mo 7

Uc̱i ma Israyiil kun 'Kona Aliipi iss 'Kwanimpa Ipesu/ i'ce'dka Doŋgon apo/ kun 'Dapu ka 'Diŋkila/ mo

1 Dhali i'ko'di mii yansan mo tani aha/ parkina iman'doyu gwo e kun 'koni doŋgon mmodosh e shem 'pena bin doŋgon gi mony'cesh mo, mmobu'th 'tham kun poshkin me'd 'peni mony'cesh kun 'kona shem'pena bi idoŋgon mo wakan ki 'thama kamu/ midi diki poshu apo/ mony'cesh mo, e k̲umma/ yi'de/ mo, walla apo/ cwaŋ kamu/ mo. 2 Dhali aha/ parkina man'doyu gwoŋ kamu/ e jin pu'dki'd 'peni mom'pesho'k mo, a'di jin taki'd ga 'diŋkila/ ma Arumgimis jin diki e mme'd mo. Dhali a'di yuk̲ki'da yuk̲ ki dhan 'twa/ jin caaca mo e iman'doyu gwo kun 'koni doŋon mo uni kun dhalkunu bway mo mmoshi/ mony'cesh is mo dhali k̲umma/ yi'de/ mo: 3 "Dhalku/ ki shi/ mony'cesh is mo, walla k̲umma/ yi'de/ mo walla aris cwa mo ntagi ana mina 'dapa 'diŋkila/ apo/ imanmii to goma Arumgimis bana e buyem buni mo." 4 Dhali aha/ cik̲kina dhan mondeŋ gi uni kun 'dapkunuwa 'diŋkila/ mmota alipi[a] iss 'kwanimpa ipesu/ i'ce'dka doŋgon apo/ mo, uni kun 'dapkunuwa 'diŋkila/ mo 'pena risa wak̲ kun 'kona e ki she/ ki she/ 'peni 'kwani ma Israyiil mo:

> 5 dhala alipi 'kume'd i'ce'dka su/ apo/ mo uni kun 'dapkunuwa 'diŋkila/ 'pena wak̲ ma Yahuuda/ mo,
> aliipi 'kume'd i'ce'dka su/ apo/ mo 'pena wak̲ ma Ra/ubiin mo,
> aliipi 'kume'd i'ce'dka su/ apo/ mo 'pena wak̲ ma Jaad mo,

[a]7:4 "Miyya wa arba wa arba/iin alip"

6 dhala alipi 'kume'd i'ce'dka su/ apo/ mo 'pena wak ma Ashiir mo,
aliipi 'kume'd i'ce'dka su/ apo/ mo 'pena wak ma Naptaali mo,
aliipi 'kume'd i'ce'ka su/ apo/ mo 'pena wak ma Manassa mo,
7 dhala aliipi 'kume'd i'ce'dka su/ apo/ mo 'pena wak ma Shamuun mo,
aliipi 'kume'd i'ce'dka su/ apo/ mo 'pena wak ma Lawi mo,
aliipi 'kume'd i'ce'dka su/ apo/ mo 'pena wak ma Yassaakar mo,
8 dhala alipi 'kume'd i'ce'dka su/ apo/ mo 'pena wak ma Sabuulun mo,
aliipi 'kume'd i c'e'dka su/ apo/ mo 'pena wak ma Yusuup mo,
dhala alipi 'kume'd i'ce'dka su/ apo/ mo 'pena wak ma Benjamiin kun 'dapkunu 'twa/ ka 'diŋkila/ mo.

Abuhany 'Kwani 'Pena Ris Kal gi 'Kwaniny'cesh mo

9 'Ko'di mii yansan mo tani aha/ hilkina mo mo, dhali adhana buhany wathimpa caaca jin mina wathin 'deŋ kamu/ idiki mish deŋ e mo---'peni aris kal gi 'kwaniny'ceshi 'baar mo, dhali 'pena risa wak mo, dhali 'peni 'kwani kun 'kona e ki she/ ki she/ mo, dhali 'peni 'kwanin tiya kun wal 'twa/ ki she/ mo---mmodoshkina uni ibwambor ma kurse/ ma malik mo dhali e ari bwambor gi ari ka'bal mo. Uni hi'thki burrinyen tur kun ta kuŋ kush mo, dhali bu'thkina biny jethkum e me'd buni mo, 10 Dhali uni cuun ki dhan 'twa/ kun cacaa mmo/ o gwo ki: Mowoth ta ji ma Arumgimis bana mo, a'di jin ça'bki'd eya powa kurse/ ma maliik mo dhali e ari ka'bal mo. 11 Dhali iman'doyu gwo 'baar doshkin ki mis mmo'kama kurse/ ma maliik is mo, dhali mmo'kam 'kwaniŋ gwanyjaka/ is mo, dhali to/e kun 'koni doŋon kun uku mo kun 'kon ki e mo dhali uni ta'kki bwam/em buni ka 'cesh ibwambor ma kurse/ ma malik mo, dhali luŋa Arumgimis mo. 12 Mmo/ o gwo mo ki, "Amiin! Mom'bor mii dhali monyca mo dhali moyuk dhali mo jin 'boruwa 'bor bwa i is mo dhali montak mo dhali mom'bi'th mo dhali mo/ek eya Arumgimis bana gom ki sule/ mo dhali ki sule/ mo. Amiin."

13 Dhali yan'ko'd jan tal 'deŋ kamu/ 'peni 'kwaniŋ gwanyjaka/ 'ka'daa/ gwo me'di is mo ki, "Ki ija anahannee kun shumkunu ki burrinyen tur kun ta kuŋ kush mo dhali 'peni mana ipu'dkina uni mo?" 14 Aha/ ki o uni gwo mo ki, "Tapa/, /e mishki mo mo, dhali a'di ki o aha/ gwo mo

ki, "Uni gwansan ita uni kun piyin 'peni dhan monṯo'c bwa mo. Uni lamki burrinyen tur buni mo dhali mii uni ki bany bany ka bas gi Ari ḵa'bal mo.

15 Haali/ gom 'kup mii yan mo tani, uni 'kokin ibwambor ma ḵurse/ ma Arumgimis mo,
dhali mii a'di to ki montee ilu/ mo dhali ki mon'thiny ilu/ mo e gu'b gi mondheleladhelel piti mo.
Dhali a'di jin c̱a'bki'd apowa ḵurse/ ma maliḵ mo tani a'di midi p̱a'dki uni darha'dam piti mo.
16 Uni mina ṯe/ mol 'kosh ki sule/ mo walla uni mina yi'de/ 'koki bu'th ki sule/ mo.
Dhali atente/ midi diki 'kosh uni mo,
walla midi diki c̱i'th uni is ki mom'batha'd piti mo.
17 Haali/ ari ḵa'bal a'di doshki'di bwaman ma ḵurse/ ma maliḵ mo a'di jin ta'da manhil uni mo,
dhali a'di midi shu uni bway e mo jin kasha yi'de/ e jin di'd ki e mo,
dhali Arumgimis midi shumuṯa ris jabudhi 'baar 'peni em buni mo be."

Gwo Jin 'Ceenu Mo 8

A'diŋkila/ jin 'Kon ma P̱o/ iPesu/ mo dhali Toŋ'kul Bwa jin Ta 'Dolkon Gana/ mo jin Duḵuwa 'Bicajwahar mo

1 Dhali ki ari ḵa'bal 'ceeki'da 'diŋkila 'twa/ jin 'kon ma p̱o/ ipesu/ mo tani, mo doshki'd ki biyuu e momis mo ki ari mo mo j̄in wana e ka nusa saa mo. 2 Dhali yan'ko'd aha/ p̱arkina iman'doyu gwo kun 'koni pesu/ e mo kun doshkini bwambor ma Arumgimis mo, dhali apoome/ kun 'koni pesu/ c̱ikunu uni mo be.

3 Dhali aman'doyu gwoŋ kamu/ p̱u'dki'd mo jin bu'thki toŋ'kul bwa jin ta 'dolkon gana/ mo mmodosh̄ e mo ma gwaṯa/ jin duḵkunuwa 'bicajwahar mo. Dhali a'di c̱ikunuwa 'bicajwahar kagahara mo wakan ki a'di midi c̱i a'di ki mon'tho gi 'kwani ma Arumgimis kun ḵogu mo eya gwaṯa/ jin ta 'dolkon gana/ mo ibwambor ma ḵurse/ ma malik mo. 4 Dhali aku'd ma 'bicajwahar cuki mis mo---nyaḵki mon'tho gi uni ma Arumgimis kun dhunu ki she/ ki dhelel dhelel mo---jin doshki'di

bwambor ma Arumgimis mo 'peni me'd ma man'doyu mo. 5 Dhali yan'ko'd aman'doyu gwo bu'thki toŋ'kul bwa jin duk̲kunuwa 'bicajwahar mo dhali a'di ki 'tu'd a'di ka kap̲any o'd 'peni mo ma gwat̲a/ mo. Dhali yan'ko'd a'di ki yek̲ a'di ap̲o/ mony'cesh mo, dhali kon dor ma sho'k gwoki'd ki gur gur mo dhal̄i dhan rakin caaca mo dhali awar dhwa'dki'd ki dhwa'd dhwa'd mo dhali adhan mony'cesh yikin ki is mo be.

Arisa Poome/ mo

6 Dhali iman'doyu gwo kun 'koni pesu/ kun tan ga poome/ kun 'koni pesu/ kun thosonkunu is mo tani dhalki uni me'd mo be.

7 Dhali aman'doyu gwo jin t̲wa/a/ a'di dhalki'da poomem piti me'd mo dhali awasa/ dhali o'd jin 'curkunu e ka bas mo. A'di bit̲kunu ap̲o/ mony'cesh mo wakan ka 'bana kwara gi mony'cesh mo tani a'di kop̲kunu ki o'd mo dhali a'ban gi bwanycwaŋ kamu/ jin 'kon ma p̲o/ ikwara mo tani a'di kop̲kunu ki o'd mo dhali arisa shon dhi/iini 'baar mo tani uni celkunu ki o'd mo be.

8 Dhali aman'doyu gwo jin 'kon ma p̲o/ isu/ mo tani dhalki'da poomem piti me'd mo dhali adhan toŋ kamu/ caaca kagahara jin wana e ki dhan wosha turga/ jin c̲i'thkunu ki o'd mo dhali a'di bit̲kunu e bwaŋ k̲umma/ yi'de/ mo. Dhali k̲umma/ yi'de/ jin 'kon ma po/ ikwara mo tani warki'd ka bas mo, 9 dhali a'ban gi to/e kun 'kon ma p̲o/ ikwara mo tani wukin e k̲umma/ yi'de/ mo dhali a'ban ma k̲ur kun 'k̄ona 'bani kwara mo tani uni 'ce'dkunu sho'k mo be.

10 Dhali aman'doyu gwo jin 'kon ma po/ ikwara mo tani dhalki'da poomem piti me'd mo dhali adhana cul bit̲ki'd 'peni momis mo mmo'twak̲ mo mo me'da bathariya mo, ap̲o/ yi'de/ kun 'kon ma p̲o/ ikwara mo dhali ap̲o/ yi'de/ jin kasha e ki k̄ash mo be. 11 Dhali gway ma cul yansan mo tani a'di yuk̲kunu gway ka t̲ap̲ mo. Dhala 'ban gi yi'de/ jin 'kon ma p̲o/ ikwara mo tani warki'd ka t̲ap̲ mo dhali 'kwani ka ris wukin 'peni yi'de/ yansan mo haali/ yi'de/ c̲a'bki k̲a/ k̲a/ mo be.

12 Dhala man'doyu gwo jin 'kon ma po/ idoŋgon mo tani dhalki'da poomem piti me'd mo dhali a'ban ma tente/ jin 'koni kwara mo tani a'di pwat̲hkunu 'ban mo dhali a'ban ma ppe jin 'kon ma p̲o/ i kwara mo dhali a'ban ma cul jin 'kon ma p̲o/ ikwara mo. Wakan ka 'ban buni kun

'koni kwara mo tani warki'd ki mondhurumi'd mo; dhali a'ban gi montee jin 'kon ma po/ ikwara mo dhali a'ban gi mon'thiny jin 'kon ma po/ ikwara mo tani nonkunu mmo'twak mo mo be.

13 Dhali yan'ko'd aha/ hilkina mo mo dhali aha/ cikkina wulu/ jin 'therki ko ki dhan 'twa/ jin caaca kagahara mo me'd jin pekina a'di isi bwamani momis mo ki, "Wayyi, wayyi, wayyi, e uni gwansan kun 'koni mony'cesh mo ka poomen tiya 'konu mmodhal me'd mo a'di jin mura iman'doyu gwo kun 'koni kwara mmopi mo be."

Gwo Jin 'Ceenu Mo 9

1 Dhala man'doyu gwo jin 'kon ma po/ imudhe'd mo tani dhaki'da poomem piti me'd mo. Aha/ parkina cul e mo 'peni momis mmobitu/ a'cesh mo. A'di cikunuwa muptha/ gi jis jin shu'd jin dar gi 'pemen mo. 2 Dhali a'di ki ka'd moshu'd gi jis jin dar gi 'pemen mo, dhali aku'd cuki mis mo me'd dhana ku'd jin caaca 'peni mo jin 'thanu o'd ki wur wur mo, dhali atente/ dhali bul mis 'kokin mmodhuruma dhurum mo ka ku'd 'peni jis shu'd yan mo be. 3 Dhali 'pena ku'd yan mo tani ameeŋkuuyu/ pu'dkin apo/ mony'cesh mo dhali uni cikunu mom'bi'th mmowa e ki mom'bi'th ma 'dak e mony'cesh mo. 4 Uni torkunu gwo mo mmo'koki shi/ asho i/e e mony'cesh mo walla aris mo gunn kun dhii/in mo, walla cwa gunn mo, hili jasi 'kwani gwansan kun 'koki ta ga 'diŋkila/ ma Arumgims e buyem buni mo. 5 Uni 'konu ki dhal bway mmo'kosh 'kwani gwansan jwa mo, hili mmoci uni isa nyor ka ppe 'kupi mudhe'd mo, mo isa nyor buni mina e wa ki thulany ma 'dak mo ki a'di wo'cki 'kwani mo be. 6 Dhali ka cim gwansan mo tani 'kwani mini ŋap wu mo tani hili uni yisa mini gam a'diya. Uni mina bwa o kagahara mmowu mo tani, hili wu midi gus 'peni uni mo be. 7 Dhali jamas ma kuuyu/ gwansan mo tani uni wana e ki shumarum kun thosonkunu is mo gom mo ma mee mo. E 'kup buni mo tani uni takin gi toŋ 'kup kun wana e ki 'dolkon gana/ mo, dhali jis/em buni wana e ki jis/eŋ 'kwanimpa mo. 8 Uni takin ga mur is buni kun wana e ka mur 'kup gi up mo, dhali shem buni wana e ki she/ ma dhop mo. 9 Uni takin gi nyahara/ kun wana e ka racpa/ kun ta toŋkuthu'd mo, dhali is ma bim buni alki is mo me'da risa arabiyya kun dirkina shumarum mo mmoya waca/ e mo ma mee mo be. 10 Uni takin gi thin kun wana e

ka 'dak mo; dhali e thin buni mo tani uni takin gi mom'bi'th mmoshi/ 'kwani is mo ka ppe 'kupi mudhe'd mo. 11 Uni takin ga maliḵ apo/ uni mo a'di jin ta'da man'doyu gwo gi jis jin darki 'pemen mo. Gway piti yuḵu ki 'twaŋ 'kwani Ibranayiin ka Abadduun mo, dhali ki 'twaŋ 'kwani Girḵi ka Abulliyyuun mo.

12 Dhali awayyi jin ta jin ṯwa/a/ peki'd mo. Hili mo mo ma! Awayyi jin ta jin 'kon ma po/ isu/ a'di diyi'd mmomii pu'du/ mo.

13 Dhali yan'ko'd aman'doyu gwo jin 'kon ma po/ ipe'de/ dhalki'da poomem piti me'd mo, dhali aha/ cikkina 'twa/ 'peni ce kun 'koni doŋgon mo mmoyayu/ 'pena gwaṯa/ jin ta 'dolkon gana/ jin di'di bwambor ma Arumgimis mo. 14 Mmo/o gwo eya man'doyu gwo jin 'kon ma po/ ipe'de/ mo, a'di jin ta'd ga poome/ mo ki, " 'Cuḵi iman'doyu gwo kun 'koni doŋgon mo uni kun deḵunu e dhan ḵumma/ yi'de/ jin yuḵu gway ka Elpuraat mo." 15 Dhali iman'doyu gwo kun 'koni doŋgon mo tani uni 'cuḵkunu mo, uni gun bu'thkunu me'd mo mmothoson is goma saa mo, goma tee mo dhali goma ppe mo, dhali gom yil mo mmo'kosh 'ban gi 'kwani kun 'kon ma po/ ikwara ka 'cesh mo. 16 Dhan mondeŋ ma thuruḵ ma mee kun mer shumarum apo/ mo tani 'kona miliyon iss 'kwanimpa 'kume'd mo. Dhali aha/ ciḵkina dhan mondeŋ /em buni mo. 17 Mii a'dihe/ jin parkika/ shumarum e e tonyjan pem mo dhali uni gwansan kun merki uni apo/ mo tani wana e cikise/ mo: Uni hi'thkina racpa/ ki jamas jin ca'bki dhir dhir mo dhali jamas gi wosh jin ta 'pinya maṯh mo dhali jamas gi wosh jin ta'da yin bip jin si'da 'kwani mo. Dhali 'kup gi shumarum wana e ki 'kup ma dhop mo dhali 'peni 'twam buni mo tani o'd gacki'd ka pije/ mo dhali aku'd mo dhali wosh jin si'da 'kwani mo be. 18 'Kwani kun 'kon ma po/ ikwara mo tani uni 'koshkunu ki isa nyor gwansan kun 'koni kwara mo: O'd mo, dhali aku'd mo dhali wosh jin si'da 'kwani mo jin gacki'd 'peni 'twam buni mo be. 19 Haali/ mom'bi'th gi shumarum diki'd e 'twam buni mo dhali thin buni mo---haali/ thin buni wana e ki tasha/ kun takin gi 'kup mo dhali ki uni mo tani uni dhuki 'kwani jama/ i is mo be.

20 Dhali a'ban gi 'kwaniŋ kamu/ jin 'konu ki 'kosh ki isa nyor gwansan naskina/ mo tani, uni 'koki rica du is 'peni mii gi me'd buni mo walla dhala ruma 'cesh luŋ 'pen mo dhali tom 'pinycon kun uḵu 'peni 'dolkon

gana/ mo dhali 'dolkon kush mo dhali akorok mo dhali wosh dhel mo dhali cwa mo uni kun mol mo par e mo walla cik gwo mo walla ii ki sho'k mo. 21 Walla uni si'da/ 'koki rica du is mo 'peni mo ma meem buni kun 'kosha uni mo, walla mii ma rum buni kun mina uni mo, walla miinyçal buni kun mina uni mo, walla mii ma 'dim buni kun mina uni mo.

Gwo Jin 'Ceenu Mo 10

Aman'doyu Gwo dhali Ari Yit jin 'Kuçu/ is mo

1 Dhali yan'ko'd aha/ parkina man'doyu gwoŋ kamu/ e jin ta gi mom'bi'th mmothulu ka 'cesh 'peni momis mo. A'di kothu is ka rak mo dhali ka pe'do/ i'kupi a'di mo. Dhali bwam/em piti wana e ka tente/ mo dhali 'basho'k piti wana e ka kak o'd mo. 2 A'di ta'd gi ari yit jin 'kuçu/ is mo mmodi 'twa/ kany e me'd piti mo. Dhali a'di ki kar shoka bim poros piti eya po/ kumma/ yi'de/ mo dhali shoka binycam piti apo/ mony'cesh mo be. 3 Dhali a'di ki yuka yuk ki dhan 'twa/ jin caaca mo mmowa e ka dhop jin aŋkir ki ko mo. Dhali a'di yuki'da yuk mo tani, mondor ma sho'k kun 'koni pesu/ mo tani alki is mo. 4 Dhali ki mondor ma sho'k kun 'koni pesu/ alki is mo tani, aha/ 'disha 'twa/ mmo'kwar a'di mo, hili aha/ cikkina 'twa/ 'peni momis mo mmo/o gwo mo ki, " 'Dapi a'di ka 'diŋkila/ mo a'di jin ona mondor ma sho'k kun 'koni pesu/ mo. Dhali dhalki a'di ki 'kwar ka jes is mo." 5 Dhali aman'doyu gwo a'di jin parkika/ e mo tani, a'di doshki'da po/ kumma/ yi'de/ mo dhali mony'cesh 'de'kki me'da bim poros piti 'kupki momis mo. 6 Mmothul gwo me'da po/ mo ki a'di jin diki'd goma sule/ mo dhali ki sule/ mo, a'di jin ukki momis mo dhali to kun 'koni bwamani a'di mo, dhali mony'cesh mo dhali to kun 'koni bwamani a'di mo, dhali kumma/ yi'de/ mo dhali to kun 'koni bwamani a'di mo, dhali aman'doyu gwo ki o gwo mo ki, "Miiŋ kamu/ minu 'taki 'koki mii ka diite/ mo. 7 Hili ka tee gi ko ma poome/ jin yukuwa yuk jin minu kum cuuwa ka man'doyu gwo jin 'kon ma po/ ipesu/ mo, gom gwo ma Arumgimis jin çinu ki jim bag ki a'di minu 'taki thim mo, isi me'd jin bahkina a'di gwom 'borga/ e imanmii tom piti kadhamo/ mo. 8 Dhali 'twa/ jin cikka 'peni momis mmo/o aha/ gwo dok/e mo ki: "Yaku/ mo dhali budhi yit jin 'kucu/ is a'di jin di 'twa/ kany e me'd ma man'doyu gwo mo a'di jin

doshki'da p̲o/ k̲umma/ yi'de/ mo dhali apo/ mony'cesh mo." 9 Yan'ko'd aha/ yakina eya man'doyu gwo mo dhali t̲or a'di gwo mo mmoc̲i aha/ ari yit̲ jin 'kuc̲u/ is mo. A'di ki o aha/ gwo mo ki, "Budhi yit̲ jin 'kucu/ is mo dhali 'kayi a'di mo ma. A'di midi rak̲ bwam pini mmok̲a/ak̲a/ mo, hili a'di midi c̲a'b ki dhel dhel me'da dham e 'twam pini mo." 10 Dhali aha/ bu'thkina ari yit̲ jin 'kucu/ is 'peni me'd ma man'doyu gwo mo dhali 'ka a'di mo. A'di c̲a'bki'd ki dhel dhel me'da dham e 'twam pem mo, hili i'ko'd ki aha/ 'kakina a'di mo tani bwam pem c̲a'bki'd ŋah ŋah mo. 11 Yan'ko'd wathiŋ kamu/ oki aha/ gwo mo ki, "/E mini mii c̲i gwo is dok̲/e gom 'kwani ka ris mo, dhali gom kal gi 'kwaninyc'esh mo, dhali gom 'kwani kun 'kona 'twa/ ki she/ ki she/ mo dhali gom imalik̲ mo be."

Gwo Jin 'Ceenu Mo 11

'Kwani Su/ Kun Ta Iman/o Gwo mo

1 Dhali yan'ko'd aha/ c̲ikunuwa cwahan mo jin wana e ki cwaŋ kol 'kus mmobar to mo. Aha/ t̲orkunu gwo mo ki, "cuyi mis mo dhali bari gu'b gi mondheladhelel ma Arumgimis mo dhali mo ma gwat̲a/ mo jin minuwa basa 'cesh mo, dhali uni gwansan kun luŋkini cine/ mo. 2 Hili dhalku/ ki bar mo ma goŋ jin di'd ka pije/ 'peni gu'b gi mondheleladhel mo, haali/ a'di c̲ikunu mo e 'kwani kun 'koki ta 'kwani Yahuuda/ mo. Uni mini yap̲ 'peŋkuman bampa/ jin k̲ogu ki sho'k mo ka ppe 'kup̲i iss 'kwanimpa isu/ i'ce'dka su/ mo. 3 Dhali aha/ mina c̲i uni kun 'kon̄i su/ kun ta iman/o gwom pem mom'bi'th mmoc̲i gwo is mo goma tee jin ta'da liip̲i 'de/ i'ce'd ki iss 'kwanimpa ka 'kume'd 'dap̲ 'twa/ ka kwara mo, mmohi'th burrinye/ ma shawal kun ta 'thi/ mo." 4 Iman o gwo gwansan uni ta cwa Set̲uun kun 'koni su/ mo dhali t̲irkina/ ma lamba/ kun 'koni su/ mo uni kun doshkini bwambori tap̲a gi mony'cesh mo. 5 Dhali wak̲ki/ wathin t̲al 'deŋ kamu/ midi 'taki shi/ uni mo tani, o'd minu wolu 'peni 'twam buni mo dhali shwa uni kun ta 'kup̲ buni ki 'ci'da/ mo. A'diyin jin t̲oshki'd mmoshi/ uni mo tani minu mii 'kosh ki bway gi wakansan mo be. 6 Uni ta gi mom'bi'th mmomu'th momis 'twa/ mo wakan ka shoka kamu/ midi 'taki diki p̲ir ari yi'de/ a'cesh ka tee gwansan kun 'kona uni mmoc̲i gwo mo. Uni takin gi mom'bi'th mmowar yi'de/ mmota bas mo dhali mmodor mony'cesh ka ris isa nyor

kun woci 'kwani is she/ mo me'd jin mina bwa o uni mmomii kan mo be. 7 Dhali ki uni mini 'bar gwom buni kun ona uni is mo tani, adhan to/e yan jin midi shinu 'peni jis jin dargi 'pemen mo tani midi mii mo/as apo/ uni mo. A'di midi pi uni e mo dhali 'kosh uni mo be. 8 Dhali buŋgwar is buni kun wukin mo tani mini ishi bway tur kun iinu mo e dhan 'peŋkuman bampa/ mo (jin yukkunu gway ki a'di jin be'dki gwo ki 'pemena kamu/ mo ki a'di jin ta pa Saduum mo dhali pa Masir mo) e mo jin 'koshkunu Tapam buni jwa ki cwany'cithan dhul mo. 9 Haali/ goma cimi kwara mo dhali ka nusa po/ mo tani 'kwaniŋ gwath 'peni 'kwanin tiya mo dhali 'pena waka tiya mo dhali 'peni 'twan tiya mo dhali 'peni kala tiya mini hil buŋgwar is buni mo. Uni mini ush ki 'tash mo mmo'koki ci uni mmokan uni ijis jwa mo. 10 Dhali uni gwansan kun 'kon e mony'cesh mo tani mina bwa 'kunya 'kuny apo/ uni mo dhali mii miim 'peŋkapan mo. Uni mini ci to ki me'd ka rem 'kup mo haali/ imanci gwon su/ gwansan 'koshki 'kwani is ka nyor ki to jin wo'cki 'kwani is she/ mo uni kun 'kokin e mony'cesh mo. 11 Dhali i'ko'da cimi doŋgon I ath mo tani shi/ir jin diki e 'peni Arumgimis cicki'd e uni mo, dhali uni mini dosh ki sho'k buni mo. Dhali adhan moŋko/ is midi bit apo/ uni gwansan kun parki uni e mo be. 12 Dhali yan'ko'd uni mini cik dhan 'twa/ jin caaca 'peni momis mo mmo/o uni gwo mo ki, "Iiyu/ ise/ mo ma!" Dhali yan'ko'd uni mini ii bway momis e bwaarak mo ki uni kun ta 'kup buni mini hil mo mo. 13 Dhali ka tente/ caan mo tani adhan mony'cesh yikin ki is mo, dhali a'ban gi 'peŋkuman bampa/ jin 'kon ma po/ i'kume'd mo tani ta'kkin mo. Dhali 'kwani alipi pesu/ uni 'koshkunu ki mony'cesh jin yikin ki is mo, dhali kun tiya dekin ki bir bir mo dhali ci monyca ka Arumgimis jin ta ji gi momis mo be.

14 Dhali adhana wayyi jin 'kon ma po/ isu/ mo tani peki'd mo. Dhali hili mo mo ma! Adhana wayyi jin 'kon ma po/ ikwara mo tani pu'dki'd ki jahanne/ mo.

Apoome/ jin 'Kon ma Po/ iPesu/ mo

15 Dhali yan'ko'd aman'doyu gwo jin 'kon ma po/ ipesu/ mo tani dhalki'da poomem piti me'd mo, dhali adhan 'twa/ jin caaca gwoyunu 'peni momis mo dhali jin oyunu gwo mo ki,

" 'Peŋkuman bampa/ gi mony'cesh mo tani taki bampa/ gi
Tapam bana mo dhali goma Kristhos mo,
dhali a'di midi jiya ji goma sule/ mo dhali ki sule/ mo."

16 Dhali yan'ko'd 'kwaniŋ gwanyjaka/ kun 'koni iss 'de/ i'ce'dka doŋgon mo tani, uni 'kokin eya kurse/ ma maliik ibwambora Arumgimis mo, uni ta'kki jis/em buni ka 'cesh mo dhali luŋkina Arumgimis mo. 17 Dhali uni oki gwo mo ki,

"Aman cikina /e mom'bor bwa i is mo, /e jin eka/ek mo dhali /e jin dikin mo,
haali/ /e kalki dhan mom'bi'th pini mo dhali tel mii 'pen mmota tapa mo.
18 Dhali adhan kal gi 'kwaniny'cesh burushkina mo isho'k mo, hili anyor pini pu'dki'd mo.
Dhali mo pu'dki'd mo ki uni kun wukin minu dwall gwo mo
dhali gom /e mmoci imanmiiya tu'c pini to kun ish kumma/ mo
uni kun ta imanci gwo kadhamo/ mo
dhali uni ma Arumgimis kun dhunu ki she/ ki dhelel dhelel mo,
dhali uni gwansan kun ko/ki gway pini mo,
nyakki uni kun gwa'dkin mo dhali kun cakin mo
dhali mo jin 'ce'duwa 'ce'd sho'k mo gom uni gwansan kun 'ce'dki mony'cesh sho'k mo."

19 Dhali yan'ko'd gu'b gi mondheleladhelel ma Arumgimis e momis mo tani ka'dkunu 'twa/ mo dhala sanduuk jin karu gwom piti jin gamu gwo me'd mo tani a'di parkunu e e gu'b gi mondheleladhelel piti mo, dhali awara sho'k su'kki'd ki dhwa/a'd dhwa/a'd mo, dhali mo alki is mo dhali agur gur ma sho'k mo, dhali mony'cesh yikin ki is mo dhali adhana kulunya wasa/ ta'kkin mo be.

Gwo Jin 'Ceenu Mo 12

A'bom dhali Tasha/ mo

1 Dhali adhan jamas miimer mishu e momis mo: A'bom hi'thki'da tente/ mo dhali appe e 'basho'k piti mo dhali toŋ'kup jin hi'thkin ma yim e 'kup piti mo tani tana cul kun 'koni 'kume'd i'ce'dka su/ mo be. 2 Dhali ayim bwaaki'da 'ci mo dhala yim ki 'ther cuuwa e isa nyor gi

mondho'th ma yim mo mmo'pe'dkina a'di she/ mo gom mondho'th ma 'ci mo. 3 Dhali doḵ/e jamas to mera kamu/ mishu e momis mo: Hili mo mo ma! Adhan tasham 'per taki'd gi 'kupi pesu/ mo dhali ce i'kume'd mo, dhali toŋ'kup ma maliḵ kun 'koni pesu/ kun 'tamkunu eya ris 'kup piti mo. 4 Dhali thin piti 'cwarki 'ban ma cul kun 'koni kwara 'peni momis mo dhali ras uni ka 'cesh mo. Dhali tasha/ doshki'di bwambor ma 'bom mo a'di jin 'disha 'twa/ mmodhodha 'ci mo, wakan me'd jin miin ma yimi dho'th mo tani, a'di midi 'taki losa 'ci ma yim mo. 5 Dhali ayim dho'thki'da 'ci jin ta'da gwath mo, a'din 'de/ yan jin midi ta Tapa aris kal gi 'kwaniny'cesh mo ki cwaŋ kol 'kus jin ta toŋ ḵuthu'd mo, hili a'ci ma yim a'di bu'thkunu eya Arumgimis mo dhali eya ḵursem piti mo. 6 Dhali a'bom yaki'da waça/ mo e mombwaasho mo e mo jin thosonkin ma Arumgimis goma yim mo, wakan ka yim minu thip goma tee ma aliipi 'de/ mo jin 'ce'dki'd ki iss 'kwanimpa ka 'kume'd mo i'ce'dka kwara mo.

7 Dhali mo/as cuki mis e momis shwane/ mo. Miḵa/iil dhali iman'doyu gwom piti askina po/ tasha/ mo, dhali tasha/ dhali iman'doyu gwom piti askina as ka nyaŋ'ko'd mo be. 8 Hili tasha/ diki ta gi mom'bi'th mmopi mii e mo. Wakan moŋkamu/ yisa di'da gom a'di e momis mo dhali iman'doyu gwom piti mo. 9 Dhali adhan tashan dhmo/ yin a'di jin yuḵkunu gway ki Tapa ma ruma 'cesh mo dhali ka Setan mo, a'di jin he'kki 'kwaniny'cesh e i'baar mo---a'di bitkunu ka 'cesh mo dhali iman'doyu gwonthus piti nyaḵki a'di mo. 10 Dhali yan'ko'd aha/ ciḵkina dhan 'twa/ 'peni momis mmo/o gwo mo ki:

"Shwane/ mowoth dhali mom'bi'th
dhali 'peŋkuman bampa/ ma Arumgimis bana mo,
dhali moshirr jin ta ji ma Ḵristhos piti mo.
Haali/ amanyera waḵ bana is ki gway a'di bitkunu ka 'cesh,
a'di jin yerki uni is ki gway isa yempa/ ibwambor ma Arumgimis bana mo ki montee dhali mon'thiny ilu/ mo be.
11 Dhali uni piki a'di e ka bas gi ari ḵa'bal mo dhali ki gwontor buni jin tora uni mo,
haali/ uni 'koki /en moŋ'koki/em buni ntagi mowu mo be.
12 Wakan 'kunyi bwa mo ma, ayy um 'kwani kun 'koni momis mo
dhali um gwattan kun 'kokin e a'di mo!

Hili wayyi e um mony'cesh mo dhali kumma/ yi'de/ mo,
haali/ tapa ma ruma 'cesh pu'dki'd e um mo!
Ka dhana nyor jin shi/ashi/ mo
haali/ a'di mishki'da tentem piti 'disha 'dish mo!

13 Dhali ki tasha/ parki mii yan e mo ki a'di bitkunu ka 'cesh mo tani, a'di ŋalki'da 'bom mo a'di jin dho'thki'da 'ciŋ gwath mo be. 14 Hili a'bom cikunwa biny jeshe/ isu/ mo uni kun ta kuma dhana wulu/ mo wakan ka yim midi 'taki pe mo 'peni tasha/ e mombwaasho mo. A'di ta mo yan jin minu thipa yim ki mo mo, dhali ki mo me'd ka ris mo, dhali ki mo ka nus mo---'peni buŋ'kusi tasha/ mo be. 15 Dhali tasha/ gacki yi'de/ 'peni 'twam piti me'd kumma/ yi'de/ mo i'ko'da 'bom mmodhitha yim sho'k ka dhana gannu/ yi'de/ mo. 16 Hili mony'cesh wothki'da yim mo. Dhali mony'cesh ka'dki 'twam piti mo dhali los yi'de/ jin gackina tasha/ 'peni 'twam piti mo be. 17 Yan'ko'd tasha/ shin ma nyori me'd mo goma 'bom mo dhali yaki'd mmomii mo/as apo/ ushi uci ma yim kun 'kokin mo, uni gwansan kun haki gwoŋkan ma Arumgimis e mo dhali kun ta iman/ o gwo goma Yesus mo. 18 Dhali tasha/ a'di doshki'd powa si'b gi kumma/ yi'de/ mo be.

Gwo Jin 'Ceenu Mo 13

To/e Kun 'Koni Su/ mo

1 Dhali yan'ko'd aha/ parkina to/e e mo jin cuki'd 'peni kumma/ yi'de/ mo. A'di jin 'kana ce 'kupi 'kume'd mo dhali 'kupi pesu/ mo. Dhali hi'th toŋ'kup ma maliik kun 'koni 'kume'd kun 'tamkunu apo/ cem piti mo dhali gway jin ta'd gi 'pemen jin walu gwo sor karkunu apo/ 'kup piti mo. 2 To/e yan jin parkika/ e mo tani a'di wana e ka kwa/ mo. Dhali sho'k piti wana e ki tombwaasho jin waka mann mo, dhali 'twam piti waki 'twa/ ma dhop mo. Dhali tasha/ ciki a'di mom'bi'th piti mo dhali akursem piti mo dhali adhan moshirr mmojiya ji mo be. 3 'Kup gi to/eŋ kamu/ wana e ki ta wambor jin ta jama/ mo, hili 'kup piti jin wana e ki ta'da wambor jin ta jama/ mo tani wackunu mo. 'Kwaniny'ceshi 'baar bathki to/e yan isho'k mmomer mo be. 4 Dhali uni si'da/ luŋki tasha/ mo, haali/ a'di ciki uni moshirr piti e to/e mo. Dhali uni luŋki to/e mo mmo/o gwo mo ki, "Kaja a'di iwaki /eyee?" dhali "Aja a'di midi mish asa po/ a'di mo?" 5 Dhali to/e a'di cikunu

'twa/ mmobah dhan gwo jin eka/ek mo dhali gwo sor mo. Dhali a'di dhalkunu bway mmomii moshirr piti goma ppe 'kupi iss su/ i'ce'dka su/ mo be. 6 Wakan to/e ka'dki 'twam piti mmobah gwo sora powa Arumgimis mo, dhali mmowal gwo sor gom gway piti mo dhali gu'b gi mondhelela dhelel piti mo, uni gwansan kun 'kokin e momis mo. 7 Dhali to/e dhalkunu bway mmomii mo/as apo/ uni kun dhunu ki she/ ki dhelel dhelel mo dhali pi uni e mo. Dhali moshirr cikunu a'di apo/ 'kwani kun 'kon ma wak e ki she/ ki she/ mo, dhali apo/ 'kwani mo, dhali 'kwani kun wal 'twa/ ki she/ ki she/ mo, dhali kal gi 'kwaniny'cesh mo be. 8 Dhali aris uni kun 'koni mony'cesh yan mo tani mini luŋ a'di mo, aris uni ka 'dete/ 'dete/ kun 'konu ki 'kwar gway buni ntwa/a/ ki mony'cesh yansan 'konu ki ka'b mo eya warka/ gi mondiki/e gi ari ka'bal jin 'koshkunu mo. 9 Waki/ a'di yin jin ta'd gi gu'ban'ce mo tani, dhalki a'di cik gwo mo ma.

> 10 Waki/ jan tal 'deŋ kamu/ minu bu'th mmota ciŋkina/ mo tani,
> e mo jin budhu a'di mmota ciŋkina/ mo tani a'di iyakina a'di nycine/ mo.
> Waki/ jan tal 'deŋ kamu/ 'koshki'da 'kosh ki gandala turga/ mo tani,
> ki gandala turga/ mo tani a'di iminu mii 'kosh ki a'di mo be.

11 Dhali yan'ko'd aha/ parkina to/eŋ kamu/ e mo a'di jin cuki mis 'peni mony'cesh mo. A'di ta'd gi ce isu/ jin wana e ki ari ka'bal mo, dhali a'di oki gwo me'd tasha/ mo. 12 A'di piki mii gi moshirri 'baar e mo jin ta to/en twa/a/ ibuŋ'kus piti mo, dhali a'di ki tu'c mony'cesh mo dhali 'kwani kun 'koni a'di mmoluŋ to/e jin twa/a/ mo---a'di jin takina 'kupa wombor gom jama/ jin wackunu a'di mo. 13 Dhali a'di miiki dhan jamas miimer mo. Isi kan a'di uki o'd mo mmothulu ka 'cesh 'peni momis ibwambori 'kwani mo be. 14 Dhali ki jamas mii jin dhalkunu a'di bway mmomii e buŋ'kusi to/e yansan mo tani, a'di he'kki 'kwani gwansan e kun 'kokin apo/ mony'cesh mo, mmotor uni gwo mmo/uk jamas gi to/e mo---jin koshkunu ki jama/ ki gandala turga/ mo, hili a'di di'd ki e naskina/ mo be. 15 Dhali a'di dhalkunu bway mmoci shi/ir ki jamas gi to/e jin uku mo wakan ki jamas gi to/e jin uku mo tani midi 'taki mish 'twa/ wal mo dhali mmorak uni gwansan kun 'koki luŋ jamas gi to/e yansan ki uni minu 'kosh mo be. 16 Dhali a'di

si'da/ rakki'da ris 'kwani 'baar ka 'dete/ 'dete/ mo, uni kun gwa'dkin mo dhali kun cakin mo, uni kun ta pa ki pa mo dhali uni kun hatha 'ko'd ki ha'th mo, 'peni uni kun 'kon ki 'kus mo dhali uni kun yolu mmota ciŋkina/ mo, mmo'kwar jamas e me'da bim poros buni mo walla e buyem buni mo be. 17 Wakan ki wathin tal 'deŋ kamu/ midi mol yol mo walla yol to mo isi ciki/ a'di midi mii ta gi jamas mo a'di jin ta gway gi to/e mo walla mondeŋ gi gway piti e mo. 18 Mii yansan a'di 'theku gwo mo gom moyuk mo. Wakki/ a'di jin mishi gwo 'ban mo tani nyith mondeŋ gi gway gi to/e yan mo. Haali/ a'di ta mondeŋ gi wathimpa en'thi/ mo. Mondeŋ piti ta iss[a] 'kwanimpa i iss 'de/ i'ce'dki iss 'kwanimpa i'kume'd i'ce'dki issi kwara i'ce'dka pe'de/ apo/ mo.

Gwo Jin 'Ceenu Mo 14

Gway jin Yuka 'Kwani Kun 'Koni Alipi Iss 'Kwanimpa Ipesu/ mo i'ce'dka Doŋon Apo/ mo

1 Dhali yan'ko'd aha/ parkina mo e mo ki ari ka'bal doshki'd e 'Kuwosh ma Sihyuun mo. Dhali nyakki a'di ka aliipi iss 'kwanimpa ipesu/ i'ce'dka doŋon mo kun takin gi gway piti mo dhali gway ma Ababam piti jin 'kwarkunu e buyem buni mo be. 2 Dhali aha/ cikkina 'twa/ 'peni momis mmowa e ki dhan yi'de/ jin gwokina is ka ris mo dhali mmowa e ki dhan mondor ma sho'k mo. Dhali 'twa/ jin cikka mo tani wana e ki ko ma dheŋdheŋe/ mo kun pikina imanpi uni mo. 3 Dhali uni yukki gway jin ta jin this ibwambor ma kurse/ ma Arumgimis mo dhali ibwambori to/e kun 'koni doŋon kun 'kon ki e mo dhali 'kwaniŋ gwanyjaka/ mo. Wathin tal 'deŋ kamu/ yisa midi mish gway yansan da/ar yisa hili isi ciki/ uni kun tana aliipi iss 'kwanimpa ipesu/ i'ce'dka doŋon mo uni kun wankunu 'ba/ 'peni mony'cesh yansan mo. 4 A'di ta mii a'dihe/ mo ki uni kun 'koki nyo/ buŋgwar is buni ki up mo, haali/ uni 'kokin kan 'pena bwanyara/ jin dhodhu uni mo. A'di ta mii a'dihe/ mo uni kun bathki ari ka'bal e mo yin jin yakina a'di mo. Uni gwansan iwankunu 'ba/ mo 'peni aris mii kun mina 'kwaniny'cesh mmota maman kun twa/a/ goma Arumgimis mo dhali gom ari ka'bal mo. 5 Atora kamu/ dinu ki gam e 'twam buni mo; haali/ uni dargi mii i'ba/ mo.

[a]13:18 " suttumiyya wa sitta wa sittiin"

Gwo jin Hashina Iman'doyu Gwo Kun 'Koni Kwara mo

6 Dhali yan'ko'd aha/ parkina man'doyu gwoŋ kamu/ e a'di jin peki'd e bwamani momis mo, a'di jin taki'd gi gwom 'borga/ jin di'd ki e mo mmobah a'di e uni gwansan kun 'kon e mony'cesh mo, eya ris kal gi 'kwaniny'ceshi 'baar mo dhali e 'kwani kun 'kon ma wak e ki she/ mo, dhali e 'kwani kun wal 'twan tiya mo dhali e 'kwani kun ta 'kwanin tiya mo. 7 Dhali a'di yuki'da yuk ki dhan 'twa/ jin cacaa mo ki: "Ko/ki Arumgimis mo dhali ci a'di monyca mo. Haali/ mo pu'dki'd gom gwon dwall jin toru gwo 'twa/a 'cesh mo, luŋi a'di mo, a'di jin ukki momis dhali mony'cesh mo dhali kumma/ yi'de/ mo, dhali yi'de/ kun kasha e ki kash mo."

8 Dhali aman'doyu gwoŋ kamu/---a'di jin 'kon ma po/ isu/ mo---bathki a'di isho'k mo mmo/o gwo mo ki: "Pam Baabil biti'doo, pam Baabil biti'doo, A'di jin cacaa mo. Ayim a'di rakki aris kal gi 'kwaniny'cesh mmopi yimana mura'th jin ka/u ki ŋah ŋah mo jin ta e ma yim jin karkina a'di ki 'thir 'thir mo goma kanthi/ jin 'kakin ma yim mo."

9 Dhali aman'doyu gwoŋ kamu/ a'di jin 'kon ma po/ ikwara, bathki a'di isho'k mo mmo/o gwo ki dhan 'twa/ jin cacaa mo ki: "Wakki/ jan tal 'deŋ kamu/ midi luŋ to/e yan mo dhali jamas piti jin uku mo, dhali bu'th moŋ'kwar jin cinu jamas e buyem piti mo walla e me'd piti mo tani, 10 a'di si'da/ midi pi yimana mura'th jin ka/u ki ŋah ŋah mo jin ta'da nyor ma Arumgimis mo, jin minu wolu jin 'konu ki ce e ka kubbaaya ma nyor piti mo. Wathi/ jin piki'd mo tani minu ci isa nyor ki o'd mo, dhali to jin si'du e buŋ 'kusi iman'doyu gwo ma Arumgimis kun kogu mo dhali e buŋ 'kus gi Ari ka'bal mo. 11 Dhali aku'd gi moŋ'kosh is ka nyor buni jin midi wo'c is she/ mo tani ulucki'd ki uluc uluc mo ki sule/ sule/ mo dhali ki sule/ mo, dhali uni mini dar gi mo si/is ki montee ilu/ mo dhali ki mon'thiny ilu/ mo---uni gwansan ita uni kun luŋki to/e yan mo dhali jamas piti jin uku mo, dhali a'diyin jin midi bu'th moŋ'kwar gi gway piti mo. 12 Hili ayuk jin yuku a'dihe/ mo goma 'dim 'kup gi uni ma Arumgimis kun dhunu ki she/ ki dhelel dhelel mo, uni gwansan kun dhu gwoŋkan ma Arumgimis mo dhali moŋgam gwo is buni eya Yesus mo."

13 Dhali aha/ cikkina 'twa/ 'peni momis mmo/ o gwo mo ki, " 'Kwari gwo yansan mo ma: Mom'bor mii gom uni kun wun mo uni kun wukin e Tapa mo."

"Nye," jin ona Shi/in mo,"wakan ki uni mini 'taki si/is mo 'peni mii ma tu'c buni mo, haali/ miin tom buni bathki uni isho'k mo."

Bwam Mondhe'd gi Mony'cesh mo

14 Dhali yan'ko'd aha/ parkina mo e mo dhali hili mo mo ma arak jin ta gi kush ki bany bany mo. Dhali a'di jin ca'bki'da powa rak mo tani wana e ki ya/ gi 'kwani mo. A'di taki'd gi ton 'kup 'dolkon gana/ e 'kup piti mo dhali anyertha/ jin ca'bki ŋar ŋar e me'd piti mo be. 15 Dhali yan'ko'd aman'doyu gwoŋ kamu/ pu'dki'd ka pije/ dok/e 'peni gu'b gi mondheladhelel mo dhali yuka yuk ki dhan 'twa/ jin caaca gom a'di ca'bki'd apowa rak mo ki: " Kari anyertham pini ime'd mo dhali 'cithi to mo haali/ mo pu'dki'd jin minu 'cith to mo, haali/ bwam mondhe'd gi 'kwaniny'cesh yansan mo tani a'di iski'd ki is gana/ mo be." 16 Wakan a'di jin ca'bki'da powa rak mo tani a'di ishki'da bor ka 'cesh ka nyertham piti apo/ mony'cesh mo, dhali mony'cesh a'di 'cithkunu to mo be.

17 Dhali aman'doyu gwoŋ kamu/ pu'dki'd ka pije/ 'peni gu'b gi mondheleladhelel e momis mo; dhali a'di si'da/ ta'd ga nyertha/ jin ca'bki ŋar ŋar mo. 18 Dhali naskina/ aman'doyu gwoŋ kamu/ pu'dki'd ka pije/ 'peni mo ma gwata/ jin minu abas mo, a'di jin ta gi mom'bi'th apo/ o'd mo. Dhali a'di yukki'da yuk ki dhan 'twa/ jin caaca mo gom a'di jin taki'd ga nyertha/ jin ca'bki ŋar ŋar mo ki, "Kari anyertham pini mo dhali gori maman 'peni cwalman gi mony'cesh mo, haali/ amura'th piti iski'd ki isa gana/ mo." 19 Dhali aman'doyu gwo a'di ishki'da bor ka 'cesh ka nyertham piti apo/ mony'cesh mo dhali gor maman to ma 'cesh mo. A'di ta'kki a'di e dhan to jin nyu/u yimana mura'th mo a'di jin ta'da nyor ma Arumgimis jin 'batha 'ba'th mo. 20 Dhali to jin nyu/u yimana mura'th nycine/ mo tani yapkunu ki sho'k mo ka pije/ 'peni 'peŋkuman bampa/ mo, dhali abas guski'd 'peni mo jin nyu/u yimana mura'th mo dhali 'kul ma bas caki'd mo mmogama lijam gi 'twa/ gi shumarum mo, gom 'kus piti jin karkina a'di mmogus mo ta'da amyaal iss 'kwanimpa i'kume'd i'ce'dka pe'de/ apo/ mo be.

Gwo Jin 'Ceenu Mo 15

Iman'doyu Gwo Kun Ta gi mo Isa Nyor Kun Wo'cki 'Kwani Is She/ mo Kun Ta Kuŋ 'Ko'd mo

1 Dhali yan'ko'd aha/ parkina to mera kamu/ e e momis mo, dhan to mer jin caaca mo: Dhali iman'doyu gwo kun 'koni pesu/ mo nyakki isa nyor kun woci 'kwani is she/ kun 'koni pesu/ mo uni kun ta kuŋ 'ko'd mo, haali/ ki uni mo tani anyor ma Arumgimis jin 'batha 'ba'th mo tani minu thim mo.

2 Dhali aha/ parkina toŋ kamu/ e mo jin piki'd e kumma/ yi'de/ jin miiki'd ki 'bera/ 'bera/ me'da gasaas jin cenu e ki o'd mo. Dhali uni kun doshkin i'ko'dgwari uni kun piki to/e e mo dhali jamas dhali mondeŋ gi gway piti mo. Dhali uni bu'thkina dheŋdheŋe/ ime'd kun cikin ma Arumgimis uni mo. 3 Dhali uni yukki gway ma Musa mo, a'di jin ta'da manmiiya tu'c ma Arumgimis mo, dhali gway gi Ari Ka'bal mo mmo/o gwo mo ki,

> "Miin tom pini uni caaca mo dhali to mer mo,
> ayy, Tapa Arumgimis jin eka/ ek mo.
> Miin tom pini ta kuŋ kar/e mo dhali kuŋ gana/ mo,
> ayy maliik gi kal gi mony'cesh mo.
> 4 Kaja a'di midi diki ko/ /e mo, ayy Tapa,
> dhali kar gway pini ki ca mo?
> Haali/ /en'deŋ gana/ mo tani ita a'di jin kogu mo.
> Aris kal gi 'kwaniny'ceshi 'baar mo mini iiyu/ mmoluŋ /e mo.
> Haali/ gwondwall pini jin toru gwo 'twa/a 'cesh mo tani a'di
> torkunu eya tente/ mo."

5 'Ko'di mii yansan mo tani aha/ hilkina mo mo dhali gu'b gi mondheleladhelel jin ta gu'b burrinye/ jin onu gwo is e momis mo tani a'di ka'dkunu 'twa/ mo. 6 Dhali 'peni gu'b gi mondhelela dhelel mo tani iman'doyu gwo kun 'koni pesu/ uni pu'dkin ki 'ba'th kun 'koni pesu/ ime'd kun wo'cki 'kwani is she/ mo mmoshum ki burrinyen tur kun dhelela dhelel mo kun kusha kush mo dhali dhinya e ki dhiny mo dhali uni hi'thki wackan 'dolkon gana/ e empa'd buni mo. 7 Dhali to/e kun 'ko ki e mo jan 'de/ 'peni tiyan doŋgon gwansan mo tani ciki iman'doyu gwo kun 'koni pesu/ toŋ 'kul bwan 'dolkon gana/ mo kun 'tu'dkunu ki piny piny ka nyor ma Arumgimis jin 'batha 'ba'th mo a'di

jin di'd ki e ki sule/ sule/ mo dhali ki sule/ mo. 8 Dhali gu'b gi mondhelela dhelel a'di 'tu'dkunu ki piny piny ka ku'd gi monyca 'peni Arumgimis mo dhali 'peni mom'bi'th piti mo. Dhali jan tal 'deŋ kamu/ yisa mishi ciç gu'b gi mondhelela dhelel mo ntagi 'ba'th kun 'kon ma po/ ipesu/ mo kun waçi 'kwani is she/ mo mina iman'doyu gwo gwansan kun 'koni pesu/ idak 'kup mo be.

Gwo Jin 'Ceenu Mo 16

Aris Toŋ'kul Bwa ma Nyor Kun 'Batha 'ba'th mo

1 Dhali aha/ cikkina dhan 'twa/ jin caaca jin yukki'da yuk 'peni gu'b gi mondhelela dhelel mo dhali o gwo goma iman'doyu gwo kun 'koni pesu/ mo mmo/o gwo mo ki, "Iiku mo ma dhali gaça nyor ma Arumgimis jin 'batha 'ba'th ki sheŋ 'kup apo/ mony'cesh mo 'peni toŋ 'kul bwa kun 'koni pesu/ mo."

2 Dhali aman'doyu gwo jin twa/a/ a'di yaki'd mo dhali gaçki'da nyor piti mo 'peni toŋ 'kul bwa apo/ mony'cesh mo; Dhali jama/ kun 'then mo ki 'then mo dhali kun bula bul mo pu'dkina po/ 'kwani mo uni kun tan gi jamas to/e yan mo dhali kun luŋki jamas piti jin uku mo be.

3 Dhali aman'doyu gwo jin 'kon ma po/ isu/ mo tani gaçki'da nyor piti 'peni toŋ 'kul bwa apo/ kumma/ yi'de/ mo. A'di warki'd ka bas mo me'da bas gi wathi/ jin wuki'd mo, dhali aris to 'baar mo kun 'kon ki e mo tani wukin mo uni kun 'kokin e bwamani kumma/ yi'de/ mo be.

4 Dhali aman'doyu gwo jin 'kon ma po/ ikwara mo tani gaçki'da nyor piti 'peni toŋ'kul bwa apo/ yi'de/ kun sokin mo dhali apo/ yi'de/ kun kasha e ki kash mo, dhali uni warkin ka bas mo be. 5 Dhali aha/ cikkina man'doyu gwo gi yi'de/ mmo/o gwo mo ki,

> "/E jin tana kar/e mo---/e jin ta a'di jin din mo dhali jin diki'd mo, ayy /en 'de/ jin kogu mo---
> haali/ /e dwalkina ris to gwansan gwo mo.
> 6 Haali/ 'kwani gaçkina bas gi 'kwani ma Arumgimis kun dhunu ki she/ ki dhelel dhelel mo dhali imanci gwo ka dhamo/ mo,
> /e çiki uni abas mmopi mo;
> a'di to buni jin 'dapa 'dap mo be."

7 Dhali aha/ ci̱kkina gwa̱ta/ gi mo ma bas 'therki ko mo mmo/o gwo mo ki,

> "Nye, Ta̱pa Arumgimis jin e̱ka/ e̱k mo,
> gwondwa̱ll pini kun dorkina /e gwo 'twa/a 'cesh mo tani uni ta kuŋ gana/ mo dhali kuŋ k̲ar/e mo."

8 Dhali aman'doyu gwo jin 'kon ma p̲o/ idoŋon mo tani ga̱cki'da nyor piti 'peni toŋ'kul bwa mo a̱powa tente/ mo, dhali a'di dhalkunu bway mo mmoshil 'kwani is ki o'd̲ jin 'batha 'ba'th mo. 9 Dhali uni shilkunu is ki mom'batha'd jin c̲a'bki wur wur mo dhali uni jeeki gway ma Arumgimis mo, a'di jin ta gi moshirr a̱po/ mom'ba'th gwansan kun wo'cki 'kwani is she/ mo. Dhali uni 'koki rica du is mo walla c̲i a'di monyca mo.

10 Dhali aman'doyu gwo jin 'kon ma po/ imudhe'd mo tani ga̱cki'da nyor piti 'peni toŋ'kul bwa mo a̱powa k̲urse/ gi to/e mo dhali 'peŋkuman bampam piti taki mondhurumi'd mo. dhali 'kwani 'kali'thkina le'd buni ki she/ mo e isa nyor buni jin 'pe'dkina uni she/ mo. 11 Dhali uni jekina Arumgimis jin ta ji gi momis mo haali/gom isa nyor buni mo, dhali jamam buni mo dhali uni 'koki rica du is 'peni miim buni mo be.

12 Dhali aman'doyu gwo jin 'kon ma po/ ipe'de/ mo tani ga̱cki'da nyor piti 'peni toŋ 'kul bwa mo apo/ dhan k̲umma/ yi'de/ jin yu̱k̲u gway ka Elpuraa̱t mo, dhali yi'dem piti k̲u'thkunu mo mmothoson bway goma ris imali̱k̲ kun 'koni mom'pesho'k mo. 13 Dhali aha/ p̲arkina to jin ga̱cki'd 'peni 'twan tasha/ e mo dhali 'peni 'twa/ gi to/e mo dhali 'peni 'twa/ ma manc̲i gwonthus mo to kun 'kona e ikwara mo kun 'thena 'then mo 'peni shi/in jin wana e ki ji ma 'dwa/ mo. 14 Haali/ uni tan ga ruma 'cesh mo, mmomii momer mo. Uni hakarki mo ka bor mo e imalik kun 'koni mony'ceshi 'baar mo mmotul uni 'kup̲ mo gom mo ma mee jin caaca ka tee ma Arumgimis jin e̱ka/e̱k mo. 15 ("Hili mo mo ma! aha/ mina p̲u'dku/ mmowa e ki wathin 'di/ mo! Mom'bor mii gom a'di jin diki e i̱'kup̲ mo mmokar burrinyen tur piti mo wakan ki a'di midi 'taki diki ya is̱ 'te/ mo wakan ki a'di minu diki hil ki laŋ laŋ mo.")

16 Dhali uni tulki uni is imonṯal 'de/ e mo jin yuḳu gway ki 'twaŋ 'kwani Iburanayiin ka Harmajadduun mo.

17 Dhali yan'ko'd aman'doyu gwo jin 'kon ma p̱o/ ipesu/ mo tani gaḉki'da nyor piti 'peni toŋ'kul bwa e embul gi momis mo. Dhali yan'ko'd adhan 'twa/ p̱u'dki'd ka pije/ 'peni gu'b gi mondhelela dhelel dhali 'pena ḳurse/ ma maliḳ mo, mmo/o gwo mo ki,"A'di miikunu mo be!" 18 Dhali awara sho'k su'kki'd ki dhwa/a'd dhwa/a'd mo dhali adhan mo alki is mo, dhali kon dor ma sho'k miiki'da gur gur mo, dhali adhan mony'cesh yiḳin ki is mo---ji gi wakansan yisa mishkunu 'thissa/ mo me'd jin 'kokina 'kwani e mony'cesh mo, wakan adhan mony'cesh yan yiḳin ki is mo. 19 Adhan 'peŋkuman bampa/ a'di dherki bwa she/ ikwara mo, dhali aris 'peŋkuman bampa/ gi kal gi 'kwaniny'ceshi 'baar mo tani ṯa'kkin mo. Dhali yan'ko'd Arumgimis kaki dhan pam Baabil e mo, mmoṯuca yim mmop̱iya ḳubbaaya iḳu'th mo a'di jin ta jima nyor piti jin 'batha 'ba'th ki wap̱ wap̱ mo. 20 Dhali arisa uḳa 'ceshi 'baar mo sokin mo, dhali adhan wosha turga/ yisa gamkunuwa. 21 Dhali adhana kulunya wasa/ ṯa'kkin mo, diṯ buni ka 'deṯe/ 'deṯe/ ḳalki'da rathol iss 'kwanimpa ka mudhe'd mo kun ṯa'kkina p̱o/ 'kwani 'peni momis mo. Uni jeekina Arumgimis mo gom isa nyor ḳun wo'cki uni is she/ mo goma wasa/ mo haali/ gom isa nyor jin wo'cki uni is she/ kan mo be.

Gwo Jin 'Ceenu Mo 17

Gwo jin Toru Gwo 'Twa/a 'Cesh goma Dhana 'Bom C̱al mo

1 Dhali jan 'de/ 'peni iman'doyu gwo kun 'koni pesu/ bu'thki toŋ'kul bwa kun 'koni pesu/ mo tani p̱u'dki'd mo dhali o aha/ gwo mo ki, "Yayu/ mo ma, aha/ mina ṯor /e adhan mii waḳ gi miinyc̱al gi a'di jin c̱a'bki'da p̱owa ris yi'de/ mo, 2 a'di jin miikina imalik kun 'koni mony'cesh miinyc̱al ap̱o/ mo, dhali ki yimana mura'th jin ḳa/u ki ŋah ŋah ki miinyc̱al ma yim mo dhali 'kwani gi mony'cesh takina dhora su mo be. 3 Dhali yan'ko'd aman'doyu gwo suski aha/ ka pije/ ki Shi/in e mombwaasho mo, dhali aha/ p̱arkina a'bom e mmoc̱a'b ap̱o/ to/eŋ kamu/ jin ta'da duḳ is mo jin 'tu'dkunu is ki gway jin wallu gwo sor mo. Dhali to/e a'di ta gi 'kup̱i pesu/ mo dhali ce i'kume'd mo be. 4 Dhali a'bom a'di hi'thkunu is ki burrinyem buhe/ mo dhali jin ta'da

duk̲ is mo dhali ayim nyoŋkunu is ki 'dolkon gana/ mo dhali ki wosh kun ta kun dhel mo dhali dhema/ mo. Ayim bu'thki'da k̲ubbaaya ime'd piti jin ta 'dolkon gana/ mo jin 'tu'dkunu ki mii kun bula bul mo dhali mii kun 'kan ma yima k̲anthi/ mo gom mo jin miin ma yim miinyc̲al mo. 5 Dhali e buye/ ma yim mo tani a'di 'kwarkunu gway ki gwo jin bagu mo ki: "Pam Baabil jin caaca mo a'di jin ta'da ata'da/ gi uni kun cila miinyc̲al mo dhali uni kun cila mii kun bula bul e mony'cesh mo." 6 Dhali aha/ p̲arkina 'bom e mo mmo'koshkin ma bas gi uni kun dhunu ki she/ ki dhelel dhelel mo dhali abas gi uni kun 'cit̲h̲u 'kup gom gway ma Yesus mo. Dhali ki aha/ hilkina yim mo tani aha/ merkina ki dhan mer jin shi/i'd mo. 7 Hili aman'doyu gwo ki o aha/ gwo mo ki, "Katinta mera /eyee? Aha/ mina t̲or /e gwo jin c̲inu ki jim bag goma 'bom yan mo dhali gom to/e jin 'kona 'kupi pesu/ mo dhali jin 'kona ce i'kume'd mo jin k̲alki'da yim ka pije/ mo. 8 Dhali to/e jin p̲arkina /e e jin piki'd mo tani, a'di diki di shwane/ mo, dhali a'di minu shinu/ 'peni jis jin dargi 'pemen mo. Dhali yan'ko'd a'di midi ya e mo jin minu dak̲ gwo me'd mo. Dhali uni kun 'kokin e mony'cesh mo, dhali uni kun 'konu ki 'kwar gway buni eya warka/ gi mondiki/e mo 'peni mo ma muŋ'kup̲ gi k̲a'bu mony'cesh mo---uni mini mer ki mer jin shi/i'd mo mmohil to/e mo, haali/ a'di diki'd mo, dhali midi diki di shwane/ mo, dhali a'di midi p̲u'du/ mo be. 9 Mii yase a'di minu mii kor e ki kor icine/ mo ki moyuk̲ mo. Dhali 'kup̲ 'kun 'koni pesu/ mo tani uni tana uk̲a 'cesh kun tura tur kun 'koni pesu/ mo e mo jin c̲a'bkin ma 'bom mo be. 10 Dhali uni si'da/ ta imalik kun 'koni pesu/ mo. Dhali imalik̲ kun 'koni mudhe'd mo tani t̲a'kkin mo, jan t̲al 'de/ adi doshki'd mo dhali jaŋ kamu/ yisa p̲u'dki'd nakina/ mowa, dhali ki a'di midi p̲u'du/ mo tani, a'di midi mii c̲a'b gom ari mo mo be. 11 Dhali to/e c̲aan j̲in diki'd mo, dhali jin diki di shwane/ mo tani, naskina/ a'di ta'da malik jin 'kon ma p̲o/ ipekwara mo. A'di cila uni kun 'koni pesu/ mo dhali a'di yaki'd e mo jin dak̲u gwo me'd piti mo be. 12 Dhali ce kun 'koni 'kume'd kun p̲arkina /e e mo tani uni ta imalik̲ kun 'koni 'kume'd mo uni kun 'koki bu'th 'peŋkuman bampa/ naskina/ mo hili uni mini bu'th moshirr me'd imalik̲ ka tenten 'de/ mo imontal 'de/ nyak̲ki to/e mo. 13 Uni gwansan mina bwa t̲al 'de/ mo, dhali c̲i mom'bi'th buni mo dhali moshirr buni ki to/e mo be. 14 Dhali uni mini mii ma/as ap̲o/ ari k̲a'bal mo. Hili ari k̲a'bal midi p̲i uni e ki mii mo haali/ a'di ta Tap̲a jin di'da p̲owa ris itap̲a mo dhali jin di'da

p̲owa ris imalik̲ mo---dhali uni gwansan kun nyak̲ 'ko ki a'di mo tani ta uni kun yuk̲kunu mo, dhali kun kwanykunu mo dhali kun ta ku isiŋ gana/ mo." 15 Dhali aman'doyu ki o aha/ gwo mo ki, "Dhali aris yi'de/ kun p̲arkina /e e mo e mo jin c̲a'bkin ma 'bom c̲al nycine/ mo tani, uni tana ris 'kwani mo, dhali abuhany wathimpa mo, dhali aris kal gi 'kwaniny'cesh mo, dhali aris 'kwani kun wal 'twa/ ki she/ ki she/ mo be. 16 Dhali ce kun 'koni 'kume'd kun p̲arkina /e e mo tani---uni dhali to/e mini shi/a 'bom c̲al i e mo. Uni mini c̲iya 'bom t̲inya/ mo dhali mii a'di mmodi is 'te/ mo, uni mini los buŋgwar ma yim ki 'kolo'c mo, dhali uni mini c̲itha yim ki o'd ka kuluny mo. 17 Haali/ Arumgimis ki kar a'di eya dum buni mo mmomii bwam piti jin dina a'di gwo ibwa mo dhali c̲i uni mom'bi'th jin mina uni ji to/e ntagi gwo ma Arumgimis minu thim mo be. 18 A'bom jin p̲arkina /e e mo tani a'di ta dhan 'peŋkuman bampa/ jin caaca mo jin taki'd gi mom'bi'th mmoji ap̲o/ imalik gi mony'cesh mo be."

Gwo Jin 'Ceenu Mo 18

Pam Baabil jin Bit̲i'doo

1 Dhali yan'ko'd aha/ p̲arkina man'doyu gwoŋ kamu/ e mo mmothulu/ ka 'cesh 'peni momis mo. A'di taki'd gi dhan moshirr mo, dhali mony'cesh 'twak̲ki mo mo ki mo ma ra/ ra/ piti mo be. 2 Dhali a'di yuk̲ki'da yuk̲ ki dhan 'twa/ jin ek̲a/ek̲ mo, mmo/o gwo mo ki,

> "Baambil bit̲i'doo Baambil bit̲i'doo a'di jin caaca mo a'di jin warki'd ki mo jin 'kon ma ruma 'ceshi cine/ mo,
> mo ma lanyjoro'c gom shi/ini 'baar ka 'det̲e/ 'det̲e/ kun 'thena 'then mo,
> mo ma lanyjoro'c gom 'dii 'baar mo ka 'det̲e/ 'det̲e/ kun 'thena 'then mo dhali kun bula bul mo.
> 3 Haali/ aris kal gi 'kwaniny'ceshi 'baar mo piki yimana mura'th jin k̲a/u ki ŋah ŋah mo 'peni e mo yim jin karkina a'di ki 'thir 'thir mo goma k̲anthi/ jin 'kan ma yim mo.
> Dhali aris imalik gi mony'cesh mo tani miiki miinyc̲al ap̲o/ a'di mo.

Dhali aris uni kun yoli to e mony'cesh mo tani uni sekina 'pen ka pije/ gom pam buni kun tana uni mo 'peni mii ma yim jin cana bwa en'dap̲ a'di mo."

4 Dhali yan'ko'd aha/ cik̲kina 'twaŋ kamu/ 'peni momis mmo/o gwo mo ki,

"Iiyu/ ka pije/ 'pena yim mo, um kun ta 'kwanim pem mo,
wakan ki um mini 'koki bu'th miinthus ma yim mo,
dhali wakan ki um mini 'koki pwak̲ isa nyor ma yim kun mini wo'c 'kwani is she/ mo.
5 Haali/ miinthus ma yim uni su'kkin ka mak̲amp̲o/ ntagi momis mo,
dhali Arumgimis kaki mii ma yim kun 'koki ta kuŋ k̲ar/e e mo.
6 Rak̲a yim to ibway mo me'da rak̲kin ma yim kun tiya to ibway mo,
dhali rak̲a yim to ibway mo ka 'buk̲um 'ban mo gom miin to ma yim mo;
eya k̲ubbaya jin cekin ma yim to e mo tani, ceka yim to e ka 'buk̲um 'ban mo.
7 Me'da yim mmokarkina a'di 'ba/ ki ca ki is piti mo dhali lo'b e mii gi bwa en'dap̲ mo tani,
wakan c̲ika yim isa nyor jin midi wo'c a'di is she/ mo dhali ko ki kony jabu'th mo ki mii jin nyak̲a e ki mii jin bar ma yim mo.
Haala yim oki gwo eya dum piti mo ki,
' Aha/ yi itana malik̲a 'bomi mo,
aha/ yisa tana dalla mo,
dhali ko jin gwonu ki kony jabu'th mo miga/ p̲ar eya.'
8 Dhali wakan to ma yim jin midi wo'c a'di is she/ mo tani midi p̲u'du/ ka tenteŋ gana/ mo:
mowu, dhali moŋko ki kony jabu'th mo dhali adhan t̲e/ mo.
Ayim minu c̲i'th ki o'd mo,
haali/ Arumgimis jin dorki gwondwall 'twa/a 'cesh mo tani a'di ek̲a/ek̲ mo be.

9 Dhali aris imalik kun 'koni mony'cesh uni kun miiki miinyc̲al ap̲o/ a'di mo dhali uni kun mii mii kun ta bwa en'dap̲ nyak̲ka yim mo tani mini ko mo dhali wol konyjwa mo goma yim mo ki uni mini p̲ara ku'd e mo mmo'kut̲a/ p̲owa yim mo be. 10 Dhali uni mini dosh isa dhana/ nnii mo, mmok̲o/ isa nyor ma yim mo, jin midi wo'c a'di is she/ mo dhali o gwo mo ki,

> ' Ayy/ ayy/ ayy, ayy /e jin ta dhan 'peŋkuman bampa/ gi pam Baabil jin ek̲a/ek̲ mo!
> Haali/ ka tenten 'deŋ gana/ mo tani gwondwall pini jin doru gwo 'twa/a 'cesh p̲u'dki'd mo.'

11 Dhali uni kun yoli to e mony'cesh gwokin mo dhali ko ki konyjabu'th goma yim mo haali/ wathin t̲al 'deŋ kamu/ yisa di'da jin midi yol tom buni mo kun suka uni ki sule/ sule/ mo--- 12 To kun suka uni kun ta 'dolkon gana/ mo dhali ta 'dolkon kush mo, dhali wosh dhel mo, dhali dhema/ mo, dhali burrinyen dhiny e mo, dhali burrinyem buhe/ mo, dhali burrinye/ jin nabula nabul mo, dhali burrinyen duk̲ is mo, dhali aris cwa kun 'kona e ki she/ ki she/ kun 'kon ma kulus nycine/ mo, dhali aris to kun uk̲u 'peni sheny je kun 'kona e ki she/ ki she/ mo, dhali aris to kun p̲a/u 'peni cwa kun 'bitha yol she/ ki 'bi'th mo, dhala korok̲ mo, dhali toŋk̲uthu'da 'bi'thga/ mo, dhali adhan wosh jaro/ jin mina e ki wa'c wa'c mo. 13 Dhali ak̲ur cwa jin wana e ka 'kwat̲tan jin k̲uyi mo mo, dhali cwa jin uk̲uwa p̲i'dna/ 'peni cine/ mo, dhala 'bicajwahar mo, dhali cwa jin yuk̲u gway k̲a murr mo, dhala 'bicajwahar jin cenu e ki to jin k̲uyi mo mo, dhali yimana mura'th jin k̲a/u ki ŋah ŋah mo dhala yin mo dhala dip̲anya 'tiga/ mo, dhali pos bunyan mo, dhali bip̲ mo dhali k̲a'bal mo dhali aris shumarum mo dhali arisa arabiyya k̲un dira shuma rum mo dhali aris buŋgwar is mo dhali ak̲ashira/ gi 'kwani mo. 14 Dhali maman to jin 'kosh ma k̲ashiram pini te/ mo tani a'di yaki'd 'peni /e mo. Aris tom pini kun t̲hawusa t̲hawus mo dhali mo ma wa'c wa'c pini mo uni thiskunu e mo dhali minu gam dok̲/eya. 15 Dhali uni kun yolki to gwansan kun suka uni kun gamki mii adu is 'peni pa jin tana uni 'peni mii ma yim mo tani uni mini dosh isa dhana/ mo e moŋk̲o/ is gom isa nyor ma yim mo, mmoko mo dhali ki konyjabu'th kagahara mo. 16 Dhali uni mini o gwo mo ki,

' Ayy/ ayy/ ayy, ayy gom dhan 'peŋkuman bampa/ jin caaca mo a'di c̠aan jin hi'thkunu is ki burrinyen dhiny e mo,
dhali burrinyem buhe/ mo, dhali ki burrinyen duk̲ is mo dhali nyoŋkunu is ki 'dolkon gana/ mo dhali ki wosh dhel mo dhali ki dhema/ mo!
17 Dhali ka tenten 'deŋ gana/ mo tani aris to kun tanu pa ki pa mo tani 'kokunu mmoshi/is mo.'
Ayy/ ayy/ ayy, ayy gom dhan 'peŋkuman bampa/ jin caaca mo eya ris uni kun tan ga k̲ur yi'dem buni ap̲o/ k̲umma/ yi'de/ mo tani taki pa ki pa mo 'peni mii ma yim jin tan ma yim pa ki pa mo.
Haali/ ki ari mo mo tani ayim shi/kunu is mo be.'

18 Dhali uni k̲umki cuuwa/ mo me'd jin p̲arkina uni aku'd e mo mmo'kut̲a p̲owa yim mo, mmo/o gwo mo ki,

' Ki 'Peŋkuman bampa/ jana sa/ iwana e ki dhan 'peŋkuman bampa/ yan mo?'

19 Dhali uni yek̲ki bu'da 'cesh i'kup buni mo, dhali ko mo, dhali ko ki konyjabu'th mo mmok̲um cuuwa/ mo ki,

' Ayy/ ayy/ ayy/ ayy, gom dhan 'peŋkuman bampa/ mo. E mo jin 'kona uni 'baar mo kun tan ga k̲ur yi'de/ mo kun ishkin ki kana'd kana'd mo, gom pa jin tan ma yim mo, ka tenten 'deŋ gana/ mo tani ayim shi/kunu is mo be.'

20 'Kunyi bwa mo ma ap̲owa yim mo, ayy um 'kwani kun 'koni momis mo, ayy um kun dhunu ki she/ ki dhelel dhelel mo dhali imanc̠i gwo ka dhamo/ mo, haali/ Arumgimis c̠iki gwo jin doru gwondwall 'twa/a 'cesh ap̲owa yim mo!"

21 Dhali yan'ko'd aman'doyu gwo jin ek̲a/ek̲ mo bu'thki wosh jin wana e ki dhan wosh jin nyoru to mo dhali bit̲ a'di e k̲umma/ yi'de/ mo, mmo/o gwo mo ki,

"Wakan pam Baabil jin ta dhan 'peŋkuman bampa/ mo tani minu bit̲ ka 'cesh ki mombujur mo
dhali minu gam dok̲/e yisa.

22 Dhali yan'ko'd ko ma dheŋdheŋe/ jin p̲ina imanp̲i uni mo
dhali uni kun tana 'twa/ gwocon ki gwocon mo
dhali imanp̲iya th̲ath̲ar mo dhali uni kun mishkina apoome/ p̲i mo tani
minu 'koki ci̲k̲ do̲k̲/e ki sule/ sule/ mo.
Dhali iman u̲k̲ to 'peni ton tiya gunn kun u̲k̲u mo tani uni
minu gam do̲k̲/e yisa e /e ki sule/ sule/ mo.
Dhali ko ma yo jin nyoru to mo tani minu ci̲k̲ do̲k̲/e yisa e /e ki sule/ sule/ mo.
23 Dhali moŋkush ma lamba/ mo tani
midi diki kush mo mo e /e ki sule/ sule/ mo.
Dhali 'twa/ gi wathi/ nyaŋa'b mo dhali nyara/ nyaŋa'b mo tani
minu 'koki ci̲k̲ do̲k̲/e mo e /e ki sule/ sule/ mo,
haali/ imanyol to e /e mo tani ta 'kwani kun caaca e mony'cesh mo,
dhai aris kal gi 'kwaniny'ceshi 'baar mo tani uni he'kkunu e mo ki mii ma rum pini kun mina /e mo be.
24 Dhali eya yim mo tani abas gamkunu mo a'di jin ta'da bas gi iman̲ci gwo mo dhali uni kun dhunu ki she/ ki dhelel dhelel mo,
dhali abas gi uni 'baar mo kun 'koshkunu jwa e mony'cesh mo be."

Gwo Jin 'Ceenu Mo 19

1 Dhali i'ko'di ris to gwansan mo tani aha/ ci̲k̲kina 'twa/ jin waki dhan 'twa/ ma waambuhany 'kwani kun e̲k̲a/e̲k̲ e momis mo, Mmokum cuuwa/ mo ki,

"Halleluya!
Mowo̲th̲ dhali monyca mo dhali mom'bi'th ta ku ma Arumgimis bana mo be.
2 Dhali gwondwall piti jin doru gwo 'twa/a 'cesh mo tani uni ta kuŋ gana/ mo dhali kuŋ k̲ar/e mo,
haali/ a'di dwallki'da dhana yim jin ta c̲al gwo mo
a'di jin pu/ki 'kwaniny'cesh ki miiny̲c̲al ma yim mo.

Dhali a'di ri'cki'da yim mo goma bas gi iman mii tom piti mo 'peni me'd ma yim mo be."

3 Dhali dok̲/e uni k̲umki cuuwa/ ka tente/ jin 'kon ma p̲o/ isu/ mo ki,

"Halleluya!
Dhali aku'd cuki mis 'pena yim ki sule/ mo dhali ki sule/ mo be."

4 Dhali 'kwaniŋ gwanyjak̲a/ kun 'koni iss 'de/ i'ce'dka doŋgon mo dhali to/e kun 'koni doŋgon kun 'kon ki e mo tani uni t̲a'kkina 'cesh mo dhali luŋkina Arumgimis mo, a'di jin c̲a'bki'da p̲owa k̲urse/ ma malik̲ mo. Dhali uni o gwo mo ki,

"Amin. Dhali Halleluya!"

5 Dhali 'twa/ p̲u'dki'd 'pena k̲urse/ ma malik̲ jin gwoyi'd mo, mmo/o gwo mo ki,

"Maŋi Arumgimis bana mo,
umi 'baar mo kun ta imanmii tom piti mo,
um kun k̲o/ki a'di mo,
'peni uni kun gwa'dkin mo dhali kun cakin mo."

Tonț̲e/ ma Yuk̲ gi Momiimash gi Ari k̲a'bal mo

6 Dhali yan'ko'd aha/ cik̲kina 'twa/ jin waki dhan 'twa/ ma waambuhany 'kwani mo, dhali jin wana e ki dhan yi'de/ jin gwona is ka ris mo, mmo/o gwo mo ki,

"Halleluya mo!
Haali/ Tap̲a Arumgimis bana a'di jin ta a'di jin ek̲a/ek̲ mo.
7 Dhalki ana 'kunya bwa mo dhali 'bora bwa mo
dhali c̲i a'di monyca mo!
Haali/ mo miimash gi ari k̲a'bal mo tani p̲u'dki'd mo,
dhali nyara/ nyaŋa'b thosonki is piti mo be.
8 Ayim dhalkunu bway mo mmohi'th burrinye/ mo
jin dhinya e ki dhiny mo dhali jin c̲a'bki c̲aw c̲aw mo dhali jin dheleladhelel mo"
(haali/ burrinyen dhiny e yansan mo tani a'di ta mii ma k̲ar/e gom uni ma Arumgimis kun dhunu ki she/ ki dhelel dhelel mo).

9 Dhali aman'doyu gwo ki o aha/ gwo mo ki, " 'Kwari gwo yansan mo ma: Mom'bor mii gom uni gwansan kun c̲inu ayuk̲ mmo/iiyu/ mmoshwa tonṯe/ gi miimash gi ari k̲a'bal mo." Dhali a'di si'da/ ki o aha/ gwo mo ki, "Gwo gwansan uni ta gwoŋ gana/ ma Arumgimis mo." 10 Dhali aha/ biṯkina e sho'k piti mo dhali luŋ a'di mo, hili a'di ki o aha/ gwo mo ki, "Dhalku/ ki mii kan mo ma! Aha/ tana garr jin nyak̲ki'da ṯu'c mii ki /e mo dhali awak̲ pini mo uni kun ṯelki gwonṯor goma Yesus mo. Luŋi /e Arumgimis mo, haali/ gwonṯor ma Yesus mo tani a'di ta shi/in gi gwo jin onu is mo be."

Amanmer Shumarum jin Ta jiŋ Kush Ap̲o/ mo

11 Dhali yan'ko'd aha/ p̲arkina momis e mo mmok̲a'dkunu a'di 'twa/ mo, dhali hili mo mo ma aha/ mishkina shumarum kush mo. Dhali a'di jin c̲a'bki'da p̲o/ a'di mo tani gway piti yuk̲u ki a'di jin ta isiŋ gana/ mo dhali a'diŋ gana/ mo. Dhali e mo mii mii ma k̲ar/e mo tani a'di dwallki gwo mo dhali mii mo/as mo be. 12 Dhali em piti wana e ka le'dan o'd mo, dhali e 'kup̲ piti mo tani aris toŋ'kup̲ ma malik̲ 'tamkunu e 'kup̲ piti mo. A'di ta'd gi gway jin yuk̲u ka nyi'da/ nyi'da/ mo a'di jin mola wathin ṯal 'deŋ kamu/ mo hili a'di ki is piti imishki'd mo be. 13 A'di hi'thkunu is ki burrinyen turga/ jin 'thup̲kunu is ka bas mo, dhali gway jin yuk̲kunu a'di mo tani a'di ta gwo ma Arumgimis mo be. 14 Dhali aris 'kwani ma mee gi momis mo tani uni thosonkunu is ki burinyen dhiny e mo, dhali hi'thkunu ki burrinyeŋ kush mo dhali jin c̲a'bki dhelel dhelel mo mmobaṯh a'di nsho'k ki shumarum kush mo be. 15 Dhali 'peni 'twam piti mo tani a'di gac̲ki gandala turga/ jin kaaka mo a'di jin mina a'di 'kosh 'kwani gi kal gi mony'cesh mo, dhali a'di midi ta Tap̲a ap̲o/ uni ki to jin ta toŋk̲uthu'd mo. A'di midi yap̲ mo jin nyu/u yimana mura'th ki sho'k mo a'di jin ta'da nyor ma Arumgimis jin 'batha 'ba'th mo dhali jin ek̲a/ek̲ mo. 16 Dhali a'di taki'd gi gway jin 'kwarkunu jin yuk̲u ka nyi'da/ nyi'da/ mo e burrinyen turgam piti mo dhali a'dup̲un piti mo: "Amaliik̲ ap̲o/ imalik̲ mo dhali Tap̲a ap̲o/ itap̲a mo be."

17 Dhali aha/ p̲arkina aman'doyu gwo e mo jin doshki'da tente/ jin shwa'd mo. A'di yuk̲ki'da yuk̲ ki dhan 'twa/ jin caaca goma ris 'dii kun pen e bwamani momis mo ki, "Peyu/ mo, dhali tuli is mo gom dhan tonṯe/ ma Arumgimis mo. 18 P̲eyu/ mmo'ka buŋgwar is gi imalik̲ mo

dhali buŋgwar is gi 'kwani kun ta gumpa/ ki gumpa/ gom 'kwani ma mee mo, dhali buŋgwar is gi 'kwani kun eka/ek mo, dhali buŋgwar is ma ris shumarum mo dhali imanmer uni apo/ mo, dhali buŋgwar is ma ris 'kwani 'baar mo uni kun 'kon ki 'kus mo, dhali uni kun yolu ki yol çiŋkina/ mo, dhali uni kun gwa'dkin mo dhali kun cakin mo be."

19 Dhali aha/ parkina to/e e mo dhali imalik gi mony'cesh mo dhali nyakki 'kwani ma meem buni mo. Mmotul is imontal 'de/ mo mmomii mo/as apo/ a'di jin ça'bki'da po/ shumarum mo dhali apo/ 'kwani ma meem piti mo. 20 Dhali to/e a'di bu'thkunu mo dhali nyakki imanci gwonthus piti mo jin miiki miimer e buŋ'kus piti mo. Dhali ki jamas mii gwansan mo tani a'di he'kki uni e mo kun bu'thki jamas gi to/e mo dhali uni gwansan kun luŋki jamas piti jin uku mo. Dhali unin su/ gwansan mo tani ita'kkunu eya al o'd ki e mo e mo jin mina isi bur uni mo ki to jin si'du ilu/ mo. 21 Dhali kun tiya 'kokunu mo mmo'kosh ki gandala turga/ jin pu'dki'd 'peni 'twam piti mo a'di jin merki'd apo/ shumarum mo. Aris 'di 'baar mo 'kaki buŋgwar is buni mo be.

Gwo Jin 'Ceenu Mo 20

Yil jin ta'da Alipi 'De/ mo

1 Dhali yan'ko'd aha/ parkina man'doyu gwo e mmothulu/ 'peni momis mo. A'di ta'dga muptha/ gi jis jin dar gi 'pemen e me'd piti mo, dhali ajindhiir mo. 2 Dhali a'di ki 'dap dhan tashan dhamo/ yan ka nyok mo, dhan tashan dhamo/ yin jin yukkunu gway ki tapa ma ruma 'cesh mo dhali ka Setaan mo, dhali a'di ki dek a'di gom yili alip mo. 3 Dhali a'di ki bit a'di e jis jin 'kula 'kul mo. Dhali a'di ki mu'th a'di 'twa/ mo dhali a'di ki 'dap a'di ka 'diŋkila/ apo/ mo ki a'di midi 'taki diki heka ris kal gi 'kwaniny'cesh e mo ntagi yil alip midi di 'kup mo. Dhali i'ko'di mii çaan mo tani a'di minu mii dhalu me'd mo gom ari mo mo be.

4 Dhali yan'ko'd aha/ parkina risa kurse/ ma malik e mo. Dhali uni kun 'kokina po/ uni mo tani uni çikunu gwondwall jin doru gwo 'twa/a 'cesh mo. Aha/ si'da/ parkina kashira/ gi uni gwansan e kun 'cithkunu 'kup mo gom gwom buni kun tora uni gwo goma Yesus mo dhali gom gwo ma Arumgimis mo. Dhali uni kun 'koki luŋ to/e yan mo walla jamas piti jin uku mo, dhali uni kun 'koki bu'th jamas e buyem buni mo walla e me'd buni mo. Uni pu'dkin ki e mo dhali nyak Tapa ta ka

Kristhos mo gom yili aliip mo be. 5 Dhali unin tiya kun wukin mo tani 'koki pu'du/ mmo'ko ki e naskina/ mo ntagi yila alip midi di 'kup mo. A'di yansan ita mo jin pinu jin ta jin twa/a/ mo be. 6 Mom'bor mii mo dhali a'di jin kogu mo tani ta a'di mo a'di jin pwakki mompinu jin ta jin twa/a/ mo apo/ uni kun wakan mo tani mowu jin 'kon ma po/ isu/ mo tani a'di dar gi mom'bi'th apo/ uni mo hili uni mini ta igasiis ma Arumgimis mo dhali goma Kristhos mo, dhali uni mini nyak Tapa ta ki a'di ki yil aliip mo.

7 Dhali ki yil aliip midi di 'kup mo tani asetaan a'di minu dhalu me'd mo 'pena sijin piti mo. 8 Dhali a'di midi pu'du/ ka pije/ mo mmoheka ris kal gi 'kwaniny'cesh e mo, uni gun 'kon ka 'ban gi mony'cesh kun 'kona shem 'penabi idoŋgon mo, a'di jin ta pany juuj mo dhali pam majuuj mo, mmotul uni is gom mo ma mee mo. Mondeŋ buni uni wana e ka si'b gi bwam ma gap gi kumma/ yi'de/ mo. 9 Dhali uni yakina ye'th ye'th mo mmohakar mony'cesh ka bor mo dhali mmo'kama ris gu'ba/ 'ku/ gi uni kun dhunu ki she/ ki dhelel dhelel mo dhali 'peŋkuman bampam buni jin enu mo. Hili o'd pu'dki'd ka 'cesh 'peni momis mo dhali shwa uni ki 'ci'da/ mo. 10 Dhali tapa ma ruma 'cesh jin he'k uni e mo tani a'di bitkunu eya al o'd mo dhali e bwaman to jin si'du mo, e mo jin dina to/e mo dhali amanci gwonthus mo, dhali uni minu 'kosh ki isa nyor jin midi wo'c is she/ montee mo dhali ki mon'thiny ilu/ ki sule/ sule/ mo dhali ki sule/ mo.

Gwo jin Doru Gwo 'Twa/a 'Cesh 'Pena Dhana Kurse/ ma Malik jin ta jiŋ Kush mo

11 Dhali yan'ko'd aha/ parkina dhana kurse/ ma maliik jin ta gi kush e mo dhali a'di jin ca'bki'da po/ a'di mo. 'Peni buŋ 'kus piti mo tani mony'cesh dhali momis uni yakina waca/ mo, dhali mo yisa gamu gom uniya. 12 Dhali aha/ parkina uni kun wukin e mo--uni kun cakin mo dhali kun gwa'dkin mo---mmodosh ibwambor ma kurse/ ma maliik mo, dhali arisa warka/ ka'dkunu mo. Dhali a warkaŋ kamu/ si'da/ ka'dkunu mo---a'di jin ta'da warka/ gi mondiki/e mo. Dhali uni kun wukin mo tani dwalkunu gwo me'd gwo jin 'kwarkunu a'di e bwam ma risa warka/ mo, isi ki miim buni kun miikina uni mo be. 13 Dhali kumma/ yi'de/ ciyi 'kwani ka nyaŋ'ko'd kun wukin e a'di mo. Mowu dhali mo ma Hawiya ciyi 'kwani ka nyaŋ'ko'd kun wukin e uni mo,

dhali uni kun wukin dwallkunu gwo mo isi ki mii kun miikina uni mo be. 14 Dhali yan'ko'd mowu dhali mo ma Hawiya uni ṯa'kkunu eya al o'd mo. A'di yansan ita mowu jin 'kon ma p̄o/ isu/ mo a'di jin ta'da al o'd mo. 15 Dhali waḵki/ jan ṯal 'deŋ kamu/ dinu ki gam gway piti jin 'kwarkunu eya warka/ gi mondiki/e yansan mo tani, a'di minu biṯ eya al o'd mo be.

Gwo Jin 'Ceenu Mo 21

Momis jin Ta jin This mo dhali Mony'cesh jin Ta jin This mo

1 Dhali yan'ko'd aha/ p̄arkina momis jin ta jin this e mo dhali mony'cesh jin ta jin this e mo, haali/ momis jin ṯwa/a/ mo dhali mony'cesh jin ta jin ṯwa/a/ mo tani uni pekin mo, dhali ḵumma/ yi'de/ yisa di'd doḵ/eya. 2 Dhali aha/ p̄arkina 'peŋkumman bampa/ jin ḵogu e mo, a'di jin ta pa Urushaliim jin ta jin this mo, mmothulu ka 'cesh 'peni momis 'pena Arumgimis mo, mmothosonkunu a'di is ki to mo me'd ara nyaŋa'b jin nyoŋkunu is ki to goma kaṯ̲him piti mo be. 3 Dhali aha/ ciḵkina adhan 'twa/ 'pena ḵurse/ ma maliḵ mo mmo/o gwo mo ki, "Hili mo mo ma! monyc̲a'b ma Arumgimis diki'd nyaḵki 'kwani mo, dhali a'di midi nyaḵ c̲a'b ki uni mo. Dhali uni mini ta 'kwanim piti mo, dhali Arumgimis ki is piti midi nyaḵ di ki uni mo dhali a'di midi ta uni Arumgimis buni mo be. 4 Dhali a'di midi shumuṯ jabu'th 'peni aris em buni ka 'deṯe/ 'deṯe/ mo, dhali wuŋ kamu/ midi doḵ/e diya, walla konyjabu'tha kamu/ minu kowa, walla cuwaŋ kamu/ minu cuwa, walla isa nyora kamu/ midi diya. Ton dhamo/ gwansan mo tani uni pekin mo be. 5 Dhali a'di jin c̲a'bki'da powa ḵurse/ mo tani oki gwo mo ki, "Hili mo mo ma! Aha/ miikina ris to mmota kun this mo." Dhali a'di si'da/ ki o gwo mo ki, " 'Kwari a'di yansan mo haali/ gwo gwansan uni ta isiŋ gana/ mo dhali kuŋ gana/ mo." 6 Dhali a'di ki o aha/ gwo mo ki, "Aris to gwansan miikunu mo! Aha/ tana ji ma muŋ'kup̄ mo dhali jiŋ 'ko'd mo, aha/ tana ji mo gi ṯelkunu 'pen mo dhali mo jin̄ midi di 'kup̄ mo. E uni kun butha yi'de/ gom miiŋḵar/e mo tani aha/ mina c̲i uni yi'de/ ki dargi mo yol mo 'peni yi'de/ jin kasha e ki kash jin ta mondiki/e mo be. 7 A'di jin piki mii e mo tani a'di midi ta gi mal gwansan mo, dhali aha/ mina ta Arumgimis piti mo, dhali a'di midi ta aha/ ya/m mo. 8 Hili gom uni kun tana shi/iny jwa mo, dhali uni kun

dar gi moŋgam gwo is mo, dhali uni kun wal gwo sor mo, dhali uni kun ta iman'kosha mee mo, dhali uni kun ta imanha'k 'pen ɕeŋ gwaṯ mo, dhali uni kun ta imanmii mii ma rum mo, dhali uni kun ta imanluŋ tompinycon mo, dhali aris uni kun tana ṯor mo tani tom buni di'd jin midi 'bag uni e mo eya al o'd mo jin burki'd ki o'd mo dhali to jin si'du si'da/ mo. A'di jin ta wu jin 'kon ma ṗo/ isu/ mo be."

Pa Urushaliim jin Ta jin This mo

9 Dhali yan'ko'd aman'doyu gwoŋ kamu/ 'de/ 'peni bwam uni kun 'koni pesu/ ṗu'dki'di aha/ mo, a'di jin ta'd gi toŋ 'kul bwa jin 'tu'dkunu ki mom'ba'th kun 'koni pesu/ kun wo'cki 'kwani is she/ mo, kun ta kuŋ 'ko'd mo tani pu'dki'd mo, dhali o aha/ gwo mo ki, "Yayu/ ise/ mo. Aha/ mina ṯor /e nyara/ nyaŋa'b mo a'di jin ta'da 'bom gi ari ḳa'bal mo be." 10 Dhali a'di ḳalki aha/ e Shi/in mo e dhan wosh jin tura tur mo dhali ṯor aha/ 'peŋkuman bampa/ jin ḳogu mo jin ta pa Urushaliim mo mmothulu ka 'cesh 'peni momis mo 'peni Arumgimis mo be. 11 Pa Urushaliim taki'd gi monyca ma Arumgimis mo, dhali dhel piti bolki wosh dhel jin ta'da anne/ e mo, mmowa e ki wosh dhel jin ta'da wasen dhela/ mo, a'di jin di'd eya tente/ jin mii'd ki wa'c wa'c mo be. 12 A'di taki'd ga dhana goŋ jin tura tur jin ta gi 'twaŋkali 'kume'd i'ce'dka su/ mo, dhali iman'doyu gwo kun 'koni 'kume'd i'ce'dka su/ e 'twaŋkal piti mo. Dhali e 'twaŋkala goŋ piti mo tani gway 'koni 'kume'd i'ce'dka su/ kun 'kwarkunu mo kun tana waḳ ma Israyiil mo kun ɕikunuwa nyi'da/ nyi'da/ mo. 13 Dhali e mom'pesho'k mo tani, 'twaŋkal 'koni kwara mo, dhali e moŋ'ko'dgwar ma bimporos mo tani 'twaŋkal 'koni kwara mo, dhali e moŋ'ko'dgwar ma binycam mo tani, 'twaŋkal 'koni kwara mo, dhali eya bora luŋ gu'b mo tani 'twaŋkal 'koni kwara mo be. 14 Dhali agoŋ gi 'peŋkuman bampa/ mo tani ta'd gi moŋḳa'b kun 'koni 'kume'd i'ce'dka su/ mo, dhali aṗo/ uni mo tani gway 'koni 'kume'd i'ce'dka su/ mo uni kun ta gway gi uni kun dhunu ki she/ gi ari ḳa'bal mo kun 'koni 'kume'd i'ce'dka su/ mo be. 15 Dhali a'di jin ṯorki'da ṯor ki aha/ mo tani ta'd gi cwan 'dolkon gana/ jin baru to mo mmobar 'peŋkuman bampa/ mo, dhali 'twaŋkal piti mo dhali agaŋgaram piti mo be. 16 Dhali 'peŋkuman bampa/ nyaḳkina isi bwa mo, dhali aluɕ piti nyaḳki'd ki bem piti mo. Dhali a'di bar ki 'peŋkuman bampa/ ka amyaal aliiṗi 'de/ mo jin 'ce'dki'd ki iss 'kwanimpa i iss 'de/ i'ce'dki iss 'kwanimpa

imudhe'd mo (aluc̲ piti dhali bem piti mo dhali tur piti mo tani uni nyak̲kin ki 'dok̲o/ 'dok̲o/ mo). 17 Dhali a'di si'da/ barki'da gaŋgaram piti mo, ki gula/ iss 'kwanimpa ipesu/ mo i'ce'dka doŋgon mo (a'di ta mombar jin baru 'kwani mo jin ta mombar gi iman'doyu gwo si'da/ mo). 18 Dhali agoŋ a'di nyaŋkunu ki wosh dhel jin ta'da wasan dhela/ mo dhali 'peŋkuman bampa/ miiki'd ki 'be'd 'be'd mo gom 'dolkon gana/ mo, dhali di eya tente/ me'da gasaas mo. 19 Dhali moŋk̲a'b ma gaŋgara/ gi 'pekuman bampa/ mo tani a'di nyoŋkunu ka ris wosh dheli 'baar mo ki she/ ki she/ mo, a'di jin ta jin t̲wa/a/ mo ta wosh dhel jin ta'da wasan dhela/ mo, dhali jin ta jiŋ 'ko'd mo ta 'pinyamat̲h mo, dhali a'di jin 'kon ma p̲o/ ikwara mo a'di jin ta wosh dhel jin ta jin dhii/ mo, dhali jin 'kon ma p̲o/ idoŋgon mo jin ta wosha wasan dhela/ jin ta jin dhii/ mo, 20 Dhali jin 'kon ma p̲o/ imudhe'd mo a'di jin ta wosh dhel jin ta gi kush mo, dhali jin 'kon ma p̲o/ ipe'de/ mo a'di jin ta wosh dhel jin ta jim 'per mo, dhali jin 'kon ma p̲o/ ipesu/ mo a'di jin ta wosh dhel jin ta'da go'd go'd mo, dhali jin 'kon ma po/ ipekwara mo a'di jin ta wosh dhel jin mina is ki go'de/ go'de/ mo, dhali jin 'kon ma p̲o/ ipedoŋgon mo tani ta wosh dhel jin mina is ki dhii/e dhii/e mo, dhali jin 'kon ma p̲o/ i'kume'd mo tani ta wosh dhel jin ta jamasa tor tukul mo, dhali jin 'kon ma po/ i'kume'd i'ce'dka 'de/ mo tani ta wosh dhel jin tana isa mandup̲any mo, dhali jin 'kon ma po/ i'kume'd i'ce'dka su/ mo tani ta wosh dhel jin ta'da duk̲ is mo be. 21 Dhali 'twaŋkal kun 'koni 'kume'd i'ce'dka su/ mo tani uni ta dhema/ kun 'koni 'kume'd i'ce'dka su/ mo, dhali 'twaŋkala goŋ ka 'det̲e/ 'det̲e/ mo tani uni uk̲kunu ki dhema/ en'de/ mo. Dhali bway tur jin iinu i'peŋkuman bampa/ mo tani ta jasi 'dolkon gana/ 'baar mo, dhali jin minu hil 'pena pije/ itor k̲arash me'da gasaas mo. 22 Dhali aha/ parkina gu'b gi mondheleladhela kamu/ e yisa e 'peŋkuman bampa/ mo, haali/ gu'b gi mondhelela dhelel piti mo tani a'di ta Tap̲a Arumgimis mo, a'di jin ek̲a/ek̲ mo dhali ari k̲a'bal mo be. 23 Dhali 'peŋkuman bampa/ yansan yisa midi mii taga tente/ mo walla appe mo mmo'twak̲ mo ap̲o/ a'di mo, haali/ monyca ma Arumgimis mo tani 'twak̲ki mo e a'di mo dhali alambam piti mo tani a'di ta ari k̲a'bal mo be. 24 Dhali aris kal gi 'kwaniny'cesh mini ii ki moŋkush gi 'peŋkuman bampa/ c̲aan mo. Dhali aris imalik̲ gi mony'cesh mo tani mini c̲i monycam buni gom a'di mo. 25 Dhali 'twaŋkala goŋ piti mo tani mini 'koki 'ko ki k̲any

montee mo, dhali mon'thinya kamu/ midi diya e mun mo. 26 Dhali uni mini c̲i a'di monyca mo dhali montak̲ mo goma ris kal gi 'kwaniny'ceshi 'baar mo, 27 hili to nyo/o'da kamu/ yisa midi diya jin midi ciç̲ e a'di mo, walla jan t̲al 'de/ jin midi bot̲ki miinthus jin shi/a shi/ mo, walla ta amanc̲i gwonthus mo, hili jasi uni gwansan kun 'kwarkunu gway eya warka/ gi ari k̲a'bal gi mondiki/e mo tani uni imini 'ko mo be.

Gwo 'Ceenu Mo 22

1 Dhali yan'ko'd aman'doyu t̲orki aha/ yi'de/ jin guski'd jin ta yi'de/ jin diki/e mo, jin 'cilila 'cilil jin mii'd ki wa'c wa'c mo mmoya waç̲a/ 'pena k̲urse/ ma Arumgimis mo dhali ari k̲a'bal mo 2 ki tur mo isi bwaman bway tur gi 'peŋkuman bampa/ mo. Dhali si'da/ e 'ban kuku/ e yi'de/ jin guski'd mo tani cwa gi mondiki/e mo nyak̲ki maman piti gana/ kun 'kona e i'kume'd i'ce'dka su/ mo, gono'd ki maman piti mo ka ppe ki she/ ki she/ mo. Dhali 'cemen gi cwa a'di karkunu mo mmowaç̲a ris kal gi 'kwaniny'cesh mo be. 3 Moŋkamu/ midi di yisa jin miin ma manjeeya jee idi mo. Hili jasa k̲urse/ ma malik̲ ma Arumgimis mo dhali ji gi ari k̲a'bal mo midi di e 'peŋkuman bampa/ mo dhali iman mii tom piti mini miiya t̲u'c gom a'di mo be. 4 Dhali uni mini p̲ar jis/em piti e mo dhali gway piti midi ç̲a'ba p̲o/ buyem buni mo be. 5 Dhali mon'thiny midi di yisa; uni mini mii ta p̲ gi moŋkush ma lamba/ mo yisa walla tente/ mo yisa haali/ Tap̲a Arumgimis a'di midi ta moŋkush buni mo. Dhali uni mini nyak̲ Tap̲a ta ki a'di ki sule/ mo dhali ki sule/ mo be.

Yesus Midi P̲u'du/ Ki 'Dishe/ mo

6 Dhali aman'doyu gwo ki o aha/ gwo mo ki, "Gwo gwansan uni ita ku isiŋ gana/ mo dhali kuŋ gana/ mo. Dhali Tap̲a jin ta'da Arumgimis gom shi/in gi imanc̲i gwo mo tani, a'di hashki'da man'doyu gwom piti mo mmot̲or iman mii tom piti to mo kun mini bu'th mo ki 'dishe/ mo be." 7 "Dhali hili mo mo ma! Aha/ mina p̲u'dku/ ki 'dishe/ mo! Mom'bor mii gom a'di jin dhuki gwo kun onu is eya warka/ yansan mo."

8 Aha/ jin tana Yohaan mo tani aha/ tana a'di jin cikki to gwansan mo dhali par to gwansan e mo. Dhali ki aha/ cikkina dhali par uni e mo tani, aha/ bitkina 'cesh mmoluŋ e sho'k ma man'doyu gwo mo a'di jin torki aha/ to gwansan mo be. 9 Hili a'di ki o aha/ gwo mo ki, "/E mini diki mii mii kan mo! Aha/ tana garr jin nyakki'da tu'c mii nyakki /e mo, dhali nyakka wak pini mo uni kun ta imanci gwo mo, dhali nyakki uni gwansan kun dhuki gwo kun 'kwarkunu eya warka/ yansna mo. Luŋi /e Arumgimis mo!"

10 Dhali yan'ko'd a'di ki o aha/ gwo mo ki, "Dhalku/ gwo ki 'dap 'twa/ ka 'diŋkila/ mo gwo yansan jin onu is eya warka/ yansan mo, haali/ mo 'disha 'dish mo be. 11 Dhalki a'din 'de/ thus yin di'd naskina/ mo mmomii tonthus mo. Dhali dhalki a'di jin mii mii kun nyo/a nyo/ di'd naskina/ mo mmomii mii kun nyo/a nyo/ mo. Dhali a'di jin mii miiŋ kar/e mo tani dhalki a'di di'd naskina/ mo mmomii miiŋ kar/e mo. Dhali a'di jin mmomii mii ma gayiin mo tani dhalki a'di di'd naskina/ mo mmomii mii ma gayiin mo."

12 "Dhali hili mo mo ma! Aha/ mina pu'dku/ ki 'dishe/ mo. Mmokalku/ tom pem ime'd mo, mmoraka ris 'kwani ka 'dete/ 'dete/ to ibway mo isi me'd mii kun miikina uni mo be.

13 Aha/ tana ja muŋ'kup mo dhali jiŋ 'ko'd mo, Aha/ cila mo jin twa/a/ mo dhali mo jiŋ 'ko'd mo, dhali Aha/ cilkina mo jin telkunu 'pen mo dhali mo jin di 'kup mo be. 14 Mom'bor mii gom uni gwansan kun wushki burrinyen tur buni mo wakan ki uni mini ta gi moshirr mo mmoshwa 'peni cwa gi mondiki/e mo dhali ki uni mini 'taki cic 'peŋkuman bampa/ ki 'twaŋkala goŋ mo be. 15 Dhali apije/ mo tani arisa 'ka 'kokin mo, dhali uni kun mii mii ma rum mo, dhali uni kun ha'k 'pen ceŋ gwath mo, dhali iman'kosha mee mo, dhali imanluŋ tompinycon mo, dhali aris 'kwani 'baar ka 'dete/ 'dete/ mo uni kun enena en thus mo dhali botki mii gi imanci gwonthus mo be.

16 Aha/ jin tana Yesus hashkina man'doyu gwom pem e /e mo mmotor /e to gwansan gom gwo kun onu is goma risa kaniisa mo. Aha/ tana birman mo dhali emen ma Dawuu'd jin ta'da cul gi mon'thamo/ mo jin 'twakki mo mo be."

17 Shi/in dhali nyaranyaŋa'b o gwo mo ki, "Iiyu/ mo!" Dhali dhalki a'di jin ciḵ a'di o gwo mo ki, "Iiyu/ mo!" Dhali dhalki a'di jin butha yi'de/ gom miiŋḵar/e yayi'd mo, dhali dhalki a'di jin ona bwa ki bu'th yi'de/ gi mondiki/e ki dargi mo yol mo tani i yayi'd si'da/ mo.

18 Aha/ rumkina aris 'kwani 'baar ka 'deṯe/ 'deṯe/ ki gwo mo uni kun ciḵki gwo gwansan jin onu is eya warka/ yansan mo: dhali waḵki/ jan ṯal 'deŋ kamu/ midi mar uni is mo tani Arumgimis si'da/ midi mar a'di mo/isa nyor is mo jin midi wo'c a'di is she/ mo, uni kun ṯorkunu mo eya warka/ yansan mo. 19 Dhali waḵki/ jan ṯal 'deŋ kamu/ midi bu'th gwo 'pena warka/ yansan jin onu gwo is mo tani Arumgimis si'da/ midi bu'th miim piti jin pwaḵkina a'di cwa gi mondiki/e mo dhali e 'peŋkuman bampa/ jin ḵogu mo uni kun ṯorkunu eya warka/ yansan mo.

20 A'di jin ṯeki gwo gwansan mo mmo/o mo tani o gwo mo ki: "Nye/! Ka jiŋ gana/ Aha/ mina p̲u'dku/ ki 'dishe/ mo be." Amin. Yayu/ ma, Tap̲a Yesus mo!

21 A 'the gi T̲apa Yesus midi di e uni kun dhunu ki she/ ki dhelel dhelel i'baar mo. Amin.